

Les Bibliothèques Virtuelles Humanistes

Extrait de la convention établie avec les établissements partenaires :

- ces établissements autorisent la numérisation des ouvrages dont ils sont dépositaires (fonds d'Etat ou autres) sous réserve du respect des conditions de conservation et de manipulation des documents anciens ou fragiles. Ils en conservent la propriété et le copyright, et les images résultant de la numérisation seront dûment référencées.
- le travail effectué par les laboratoires étant considéré comme une « oeuvre » (numérisation, traitement des images, description des ouvrages, constitution de la base de données, gestion technique et administrative du serveur), il relève aussi du droit de la propriété intellectuelle et toute utilisation ou reproduction est soumise à autorisation.
- toute utilisation commerciale restera soumise à autorisation particulière demandée par l'éditeur aux établissements détenteurs des droits (que ce soit pour un ouvrage édité sur papier ou une autre base de données).
- les bases de données sont déposées auprès des services juridiques compétents.

Copyright - © Bibliothèques Virtuelles Humanistes

Gactano.

~~C. C. B. L. de ... P. ...~~

AMBROSII CALEPINI DICTIONARIUM,

IN QVO RESTITVENDO ATQVE
EXORNANDO HAEC PRAESTITIMVS.

P R I M V M,

Non solum illud curauimus, quod ab omnibus iam solet, vt adderemus quamplurima; sed etiam, quod nemo ad hanc diem fecit, vt multarum dictionum obscuram significationem aperiremus: Deinde, cum exempla quaedam Calepinus adduxerit, quæ nunc in libris emendate impressis aliter leguntur, ea sustulimus, & aptiora reposuimus:

Præterea, cum totum dictionarium ex multiplici impressione redundaret erroribus, ad eos libros, qui citabantur, crebro recurrimus, ueramq. lectionem, inde petitam, Calepino restitimus: Postremo, in Græcis dictionibus male affecta quamplurima sanauimus.

Additamenta Pauli Manutii;

Tum ad intelligendam, tum ad exornandam linguam Latinam, quædam etiam ad Romanarum rerum scientiam utilissima.

In hac postrema editione, ut hoc Dictionarium commodius exteris nationibus inseruire possit, singulis uocibus Latinis, Italicas, Gallicas, & Hispanicas interpretationes inferi curauimus.

C V M P R I V I L E G I I S.

VENETIIS, In Aedibus Manutianis. M. D. LXXIII.

PAVLVS. MANVTIVS

Aloyfio Garzonio. S. D.

CONSTARE tibi puto, Aloyfi Garzoni, cum ad res præclaras natus homo sit, quippe qui solus ex omnibus animantibus munere rationis ac mentis excellat, nullam tamen artem eodem tempore & inuentam simul esse, & absolutam. omnes humili tenuiq. ab initio profectæ, paullatim quasi per gradus ascendentes, ad id, quod summum videtur esse, peruenerunt. hoc & in litteris accidit, maximeq. quibusdam in libris, qui eiusmodi sunt, ut semel atque iterum aucti, locupletari tamen, atque ornati deinde possint. quo ex genere bonum fatum Calepinus sortitus est, cui quotidie fere omnes homines de suo largiantur. certe enim illius dictionarium, quod nunc emittimus, non tam auctoris industria, quam aliorum labore studioq. in tantam altitudinem excreuit. unum tamen desidero, quod ij, quibus illud propositum fuit, ut in hunc librum quamplurima congererent, id ipsum, quod fecerunt, ut adderent, facere consideratius diligentiusq. potuerunt. quorsum enim in herbarum montiumq. nominibus colligendis diligentes sumus: uerba autem Latinæ linguæ illustria maxime ac significantia, quæ nescire nemo uult, in augendo Calepino negligimus? ergo ipsi hoc potissimum spectauimus: & opinor tantum præstitimus, quantum qui hoc dictionario cum alijs dictionarijs conferendo cognosceret, non dubito quin de hac opera nobis & faueat, & bene precetur. non enim libet hic commemorare, quæ quibus in uerbis sint a nobis addita: nam sexcenta sunt, neque sumpta ex apertis aliorum librorum indicibus, sed ex ijs Latinæ linguæ fontibus, ad quos peruenire cuius non licet. utrum autem ipsi peruenerimus, res ipsa indicet. in eo etiam ab aliorum instituto discrepauimus, quod alij tantum, ut addant, quæ utilia putant, elaborant; nos etiam, quæ non utilia sunt, & discendi cupidis contraria, quæ scilicet Calepinus ipse non recte percepit, hæc inquam, dedimus operam, ut de libro, tanquam de tritico lolium, eximeremus. addidimus, mutauimus, sustulimus, prout res postulauit. dictiones certe Græcas, ex multiplici lectione deprauatas, ut est fere, nisi diligenter caueas, corruptrix librorum typographia, tam multas correximus, ut, quod fabulosum est, nos dicere *isoptinōs* possimus, Augeræ stabulum a nobis esse repurgatum. Nostrum etiam in hoc opere proprium illud putamus, quod, cum alij in addendo supra modum curiosi fuerint, ut liber excreceret, nos contra, ne quid præter rem adderemus, supersticiosi fuimus, nec minus in rescando diligentes. ut in dictionibus Græcis Latinarum ordini insertis, uel potius intrusis, multas, quasi de alieno loco, migrare coegimus. exempli gratia, inter Latinas dictiones quem locum habere potuit catabathynus, aut hodcedocus, aut pseudonymus, & huiusmodi, quæ a Latinis scriptoribus Latine pro exemplo adducta minime reperias. quæ propemodum innumerabilia sustulimus, eodem iure quo Latina uocabula de Græco dictionario tolleremus. Et quoniam hoc uolumen, ob uariam infinitamq. doctrinam, multorum per manus circumfertur: facile futurum putauit, ut, si tibi a me inscriptum exiret, significationem multis daret amoris erga te mei, nam ut omittam merita in me tua, quæ nulla unquam delebit obliuio, tui me sua-

uitates ingenij, tua me summa humanitas, singularis probitas, eximia ad colendam virtutem animi propensio adamandum alliciunt. non enim ideo mihi carus es, quia sis Venetæ reip. omnium amplissimæ, a secretis, aut quia nunc una cum uiro clarissimo, omnibusq. uirtutibus ornatissimo, Michaelæ Suriano legato, particeps & minister consiliorum omnium ad Philippum, Hispaniæ regem, sis profectus: sed, quia talem te præstas, ut & hæc tibi admodum ampla atque honorifica munera iure deferantur, & egregijs animi tui bonis maiora quoque debeantur. Sit igitur hic liber & tibi, & reliquis argumentum beneuolentiæ meæ, testimonium iudicij, grati animi, non omnino quale uelim, sed quale possum hoc tempore, monumentum. tu autem istam præclaram in nos voluntatem conserua: & quo instituisti cursu, per directam, maximeq. expeditam, ac certam litterarum uiam ad gloriam contende. quod ego quidem, qui tuos sensus, tuos ad laudem impetus optime tene, ita opto, ut sperem, ita spero, ut futurum mihi persuadeam. itaq. etiam reliquis prædicare non desino.

D I C T I O N A R I V M

Ambrosij Calepini,

M V L T A R V M . V O C V M . E X P L A N A T I O N E
A V C T V M

E T . M V L T A R V M . I T E M . C O R R E C T I O N E
D E N V O . R E S T I T V T V M

A B . E X C E L L . B O R G A R V T I O . A . B O R G A R V T I I S .

D E . L I T T E R A . A .

N O M E N est litteræ primæ Hebrais, Græcisque, & Latinis. Est autē littera salutaris. Cice. pro Mil. erat enim nota absolutionis. Hæc aspirationem accipiens Interiectio fit, quæ pars humanorum affectuū expressiua est: qui fere contentiore uoce, quod proprium aspirationis est, efferuntur. Aspiratur itaque Ah interiectio in fine præter uocalium morem: quod fit propter afflatum pronunciandi, & differentiam

præpositionis. Et modo admirantis est, ut apud Plantum: Ah quid ais? Modo dolentis, seu commiserantis est. Vir. 1. Ecl. Spem gregis, ah silice in nuda connixa, reliquit. & alibi: Ah tibi ne teneras graciles fecerit aspera plantas. Ah, flentis, inquit, Donatus, Terentius in Adel. Ah me miseram. Ah, indignantis sibi ipsi, & se ipsum arguentis. Teren. in And. Ah, uix tandem sensi stolidus. Ah, desiderij. ð Plaut. in Asin. Ah quanto amplius ualerem, si hic maneres. Ah, indignantis & stomachantis alteri cum reprehensione, Ter. in And. Ah, tantam ne rem tam negligenter agere? Ah, obiurgatis. Teren. in And. Ah quanto satius est te id dare operam, qui istum amorem ex animo amoueat tuo. Ab, abnegantis. Terentius in And. Ah, æ me obsecra. Ah, increpantis cum indignatione. Tere. in Eun. Ah rogare? quali difficile sit. Ah, reclamantis, aut contradicentis. Ter. in Hæc. Meum receptas filium ad te B. Ah. Vbi Donatus: Ah, quod falsum est, reclamauit, meretrix statim: & uoluit contradicere, si permitteret senex, Ah ah, suspirantis. Plaut. in Mil. ah ah, cum uenit in mentem, mores ut mihi mutandi sient. Est & A, præpositio, sed sine aspiratione, ablatiuo seruiens. & ratio est, quoniam descendit a Græca ἀπό, remota ultima syllaba ἀ, remanet in latino tenuis eadem: si enim aspiraretur, esset contra Græcam doctrinam. Et non solum A, præpositio uenit a Græco, sed et Ab: quæ ἀπό excludit, præsertim in collisionibus uocaliū, & remanet ἀπ' i. ap: sed π tenuis ueritur Latine in b, suam mediam, dicitur ab. Eadem ratio est Abs, quarum trium eadem prorsus ubique est significatio, motus scilicet de loco: hoc solo differentibus, quod A nunquam coniungitur cum dictionibus incipientibus a uocali: Ab uero cum omnibus ijs, & præterea cum l, & r, duabus liquidis, & i, consonantis lo, cum tenente: ut, ab lege, ab rege, ab soue (licet apud Liuium cum aliis quoque consonantibus coniunctum legatur) abs, cum i, & q, ut, abs Tullio, abs quolibet. Quæcunque igitur de A, eadem & de Ab, & Abs, quantum ad significationem attinet, dici & posse, & debere est putandum. A, uel ab, iunctum, cum uerbis passiuus, causam efficientem, siue (ut loquuntur alij) personam agentem significat. Quin. libro 12. ca. 1. Fabricius respondit a ciue se spoliari malle, quam ab hoste uenire. uerti potest hic ablatiuus in datiuum. Virg. Aen. 1. neque cernitur ulli, ab ullo. Significat autem A interdum Post (μετά cum accusatiuo, & ἀπὸ) Cicero de Sen. Cuius a morte hic tertius & tricesimus est annus, hoc est, post cuius mortem. Sic dicimus, A coitu, a partu, a tergo, a funere, a comætu: quod est, Post coitum, post partum, post tergum ἀπὸ δὲ κατὰ τὸν, post funus, post comætu. Liuius lib. tertio. Neque ostium a tergo incursum uidit. Suet. in Cæsare. Plebs statim a funere ad domum Brutj & Cassij cum facibus recedat, hoc est, post celebratas exequias. Idem in Tiberio: A comætu castra repetendis. Sic, A somno: id est, post somnum. Dicimus quoque, A rege: hoc est, post regē: siue, secundus a rege. Liuius: Si dignum

qui secundus a Romulo numeretur, creatis. Quandoque significat De. Teren. Adel. A uilla mercenarium uidi, Sneton. in Vesp. Alterum ad Iunium Caluinum a gente Augusti pertinere dicebat pro, de gente. Martialis. Ipsam protinus a uia salutes. Quandoque habet uim defensionis, & significat Pro, cum genitiuo, Cicero in Bruto: Nemo contra ciuium perditorum dementia a senatu, & bonorum causa stetit constantius. id est Pro partibus senatus & bonorum: hoc est senatui studuerit, & fauerit, eumque tutatus fuerit. Idem pro Cluentio: Non modo dicendi a reo, sed ne surgendi quidem potestas fuit quod est, pro reo id est in fauorem rei. Sic dicimus, A quæstionibus, a testibus, a uoluntate: quæ locutio creberrima est apud idoneos auctores: quali defensor quæstionum, testium, & uoluntatis alterius. Item in officijs dignitatibus significandis plurimum eius usus est: ut, a studijs dicitur esse, qui pro eruditione & doctrina sua præ est studijs alii cuius, puta principis: Ab epistolis, ὁ δὲ τῶν ἐπιστολῶν. A rationibus: A libellis, qui epistolis, rationibus, libellis supplicibus præ est. Suet. in Claudio: Polybium a studijs, Narcissum ab epistolis, & Pallantem a rationibus. A caliculis, ὁ ποδὸς τῶν κἀλιξί, qui præ est caliculis, quæ sunt uasa potoria. A commentarijs, qui præ est commentarijs: hoc est, qui in commentarium custodias refert, & ueluti diarium custodiarum conficit. Hunc Asconius Pædianus commentariensem uocat. A manu, dicuntur scribere, quorum manu ad litteras scribendas principes uti solent. Suetonius, in Cæsar. Philomenem, a manu seruum, morte puniit. Idem in Vespasiano. Cænidem a manu dilectam quondam sibi, reuocauit in contubernium. Hi alio nomine ad manum dicuntur. Cicero libro tertio de Oratore Licinium seruum sibi Græchus habuit ad manum. Amanuenses eos Suetonius uocat, A memoria, ὁ δὲ τῶν μνημῶν τὸ βασιλείως, cuius officium est suggerere principi res obuendas, & in memoriam illius reuocare ex præscripto. A pedibus uocantur, quorum pedibus ad eundem utuntur, Cicero ad Atticum: Policem, seruum a pedibus. Et sciendum, A pedibus per omnes casus eadem terminatione dici. Recte enim interrogaueris: quid agunt a pedibus? intelligitur ibi, serui a pedibus: Misi a pedibus: Dedi a pedibus meis. Hi etiam Circumpedes uocantur. Vnde ait Agreus: Circumpedes sunt obsequia seruorum: Antipedes, amicorum. Cicero in Verr. Circumpedes homines formosos, & literatos. A pugione, dicitur, qui principis pugionem gestat, eique semper præsto est. Lampridius Commen. Libertinus, qui a pugione appellatus est. Multa sunt alia huiusmodi nomina. A punctis, qui præ est reditui aquariorum, ut est apud Frontinum libro secundo de aquæduc. A secreto, siue a secretis, qui est secretarius, particeps secretorum ὁ δὲ τῶν ἀπορήτων, Budæus: A secretis sunt, qui ab oie principis imperata recipiunt diplomatum subscribendorum, discidorum, quæ in consilio selecto decerni solent. A Voluptatibus, qui studium habet commiscendi uoluptatis, ad principem oblectandum. unde olim Xerxes edixit, se præmium daturum ei, qui nouum uoluptatis genus repperisset. Suet. in Tib. officium instituit a uoluptatibus, præposito equite Romano. A uel ab motum a loco significat ut, A uilla redco, ab agro, uel ab agris: Venio, ab urbe, ab Italia. Virgilius secundo Aeneid. Argiua phalanx instructis nauibus ibat A tenedo. Idem in primo, Maia genitum, demisit ab alto. Aliquando pro Contra ponitur. Virgilius in Melibœo: Teneras defendo a frigore myrthos. Cicero pro Fonteio, A quo periculo defendite iudices ciuem fortem. Quandoque pro per Plautus, in rud. Ab se cantat cæca sit, id est per se, ac suo unius testimoquio. Idem in Bach. Ad transcæca, id est, per

transennam. Quandoque pro Præter, siue Contra unde ab re, significat, præter, siue contra utilitatem, aut sine utilitate, ἀντι-
 ὄρον, cui contrarium est, Bre, id est ad utilitatem συνόρον. Scæ-
 pius autem usurpatur cum particula negatiua. Plaut. Ag. Haud ab
 re aucupis. Pli. libro 33. c. 8. Id quod notasse, haud ab re est. id est
 non inutile. Ab re, pro frustra, Plaut. Trin. Ab consulis. Ab re
 orate. Plaut. in Cap. Ab re ne quid ores, id est ne quid ores alie-
 num ab honestis moribus. Non ab re, Suet. in Augu. Non ab re
 fuerit, libtexere, id est non alieum a proposito. Lulius. Haud ab
 re duxi. A uel Ab, pro, quod pertinet ad Cice. pro Rab. quorum
 impunitas fuit non modo a iudicio, sed etiam a sermone. Idem ad
 Att. Sumus imparati cum a militibus, tum a pecunia. Idem de Ora.
 & ipse concuirit & cæteris silentium fuit. pro, quod ad iudicium,
 ad milites, ad pecuniam, ad ceteros pertinet. Pla. in Epid. A mor-
 bo ualui, ab animo æger fui, i. quod ad morbum, quod ad animū
 pertinet. Idem in Curcu. a me pudica est, pro, quod ad me actineæ
 Huc pertinent & hæc, Ab animo, perit, Ab re perit, Ab animo oc-
 ciosus, Ab ingenio improbus, Doleo ab animo, Doleo ab oculis
 & similia apud Plaut. ac Teren. accipiuntur et A uel Ab, pro uer-
 sus Plinius libro 33. Quod a sole fuit in ijs, melius, quam quod a
 terra: pro uersus solē: et uersus terrā. Idem l. 2. ca. 46. ab Oriente æ-
 quinoctial: Subfolanus, ab Oriente brumali Vulturinus. Dicitur
 et A parte pro eodem. Plinius libro 13. cap. 15. Laudatissimo a
 parte Aquilonis. A, uel ab præterea pro ablatiuo personæ, ele-
 ganter domicilium significat, ut, A iudice uenio, hoc est, a do-
 mo iudicis. Terentius in And. Vnde est? M. a uobis, id est a do-
 mo uestra. Ibidem: Mytis ab ea egreditur. Sic a me, a milite, a Gly-
 cerio, apud eundem. Ab eo, pro eius. Ter. in Eunu. Ab eo gratiam
 hanc inibo. ubi Donatus, Hæc est locutio, Gratiā ab eo inibo: p.
 Eius gratiam merebor. ab eo, amat, Terentius pro, Eius, poneret
 ut in And. Hæc animaduertenda ab eo, eo iniuria est. i. eius iniuria.
 Sunt & alie harum præpositionū significationes, cuiusmodi sunt,
 quæ sequuntur. Cæsar, a millibus pass. circiter duobus Roma-
 norum aduentum expectabant: Pro interuallo duum mill. pass.
 Idem. Positis castris a millibus passuum quindecim. Ab aliquo le-
 gare. Cic. pro Cluen. Itaque ex testamento legat grandē pecuniā
 a filio, a secundo hærede nihil legat. Subintellige tradendam. a le-
 none manu afferere, apud Plaut. in Persa. Hæc de significatione &
 usu harum præpositionum A, et Ab, et Abs, ceteris dictionibus
 appositurum. Composita uero scias separationem significare &
 priuationem: solumque A, cum m & u, consonante connecti, ut
 amoueo, amens, auello: Ab, cum, a, d, e, f, i, j, n, o, r, et u: ut, aba-
 ctor, abduco, abero, abfore, abiuo, ablatto, alnuo, aborior, ab-
 rogo, abundo (notantur aufero, & aufugio: in quibus b, euphonia
 causa mutatur in u,) & significat fere priuationem, ut ab similibus,
 non similibus. Nonnunquam separationem, ut in ablatto, aufugio.
 Ponitur interdum pro extra, ut abduco. Et pro contra, ut abu-
 sus, contra usum. Aliquando superflua est, ut apud Liuium: sup-
 plementum ab Roma abduxerat. Abs uero componitur cum c,
 q, r, ut abscondo, absque, abs fine. significat quoque retractionem
 in partem posteriorem, sicut in abtrahō. & aliquando priuatio-
 nem, ut in abstemius, quasi sine timore. Quin: & hoc sciendum,
 has præpositiones A, siue Ab, et Abs, non solum motum est loco,
 sed etiam a tempore significare: et, cum dico, Profectus ab Italia
 Basileam ueni, significo me iter incēpisse ab Italia. a, et ab, in-
 terdum pro, cum, declarantur, seruiuntque temporis significando,
 ut a paruo te noui, hoc est, cum adhuc paruus es. a, uero me
 nosti, cum adhuc essem puer, a pueris, siue a paruis una uiximus,
 cum adhuc essemus pueri. Sic dicimus, ab adolescentulo, a cunabu-
 lis, ab ineunabilis, ab ineunte adolescentia, ab initio ætatis,
 a prima ætate, a prima adolescentia, et a puero paruulo. Cice-
 ro secundo de Finibus Tua erga me, et erga philosophiam uo-
 luntate ab adolescentia suscepta. Idem pro Quintio. Nam quæ
 ab adolescentulo quæstum sibi instituisse sine impendio. Plaut.
 Pseud. Quid sapit? Ch. usque a cunabulis, id est ex quo esset ad-
 huc in cunabulis. Lulius libro 4. ab ineunabilis, imbutum odio
 Tarquiniarum. Plaut. Trinummo. ab ineunte adolescentia, tuis
 seruii seruitutem imperijs. Cice. ad Sulp. libr. 4. epist. 5. Terent.
 in Andr. Quæ incepta a paruis cum ætate accreuit simul. Cice.
 li. 4. epi. a prima ætate me omnis et ars, & doctrina liberalis, et
 maxime philosophia delectauit. Idem ad Lentu. epist. lib. 1. epist.
 9 Refero me ad mansuetiores musas, quæ me maxime, sicut iam
 a prima adolescentia delectarunt. Plaut. in Mer. Seruum una mit-
 tit, qui olim a puero paruulo mihi pædagogus fuerat. a, uel ab,
 pro per, Cic. li. 3. de legi. Cui ne reditus quidem ad bonos, salu-
 tem a bonis potuit afferre, id est per bonos. idem pro Milone. Ad
 de casus, adde incertis exitus pugnarum, Martemque commu-
 nem, qui sepe spoliantem iam, et exultantem euerit, et percute
 ab abiecto, id est per eum, qui abiectus est, et prostratus. a, uel ab,
 pro uersus. Cicero ad Brut. firmos omnino et duces habemus ab
 occidentē, et exercitus. a pro erga Cicerō pro Rosc. Ameri

præ est huic quæstioni uir, et contra audaciam fortissimus, et ab-
 innocentia clementissimus, id est erga innocentes.

- * AARON, Ααρων, proprium nomen apud Hebræos, Suid.
 * ABA, ἄβα, Xenophanis filia. Strabo lib. 14. Fuit etiam ciuitatis Pho-
 cidis. idem lib. 10. Est etiam mons Armeniæ, ex quo nasci Euphra-
 tem uult Plin. libr. 5. ca. 24.
 * ABACAENA, ἄβακυνα, oppidum Sicilia, Pro. Suid. Steph.
 ABACTI, ἀποδέγντες, dicebantur magistratus: qui coacti deposue-
 rant imperium. Festus.
 ABACTORES, ἐλατνοες, qui sint, quæ re in dictione Abigeus.
 ABACTVS, a, uim, ab abigo: ut, abacti greges. [Cacciatō.] furto, aut
 per uim abducti, Ci. 4. Verr. Greges nobilissimarum equarum
 abactos. Liu. 4. ab Urb. Prædæ abactæ hominum, pecorumque. Ad-
 ditur quandoque et ablatiuus, furto, Pli. li. 8. ca. 51. Compertum
 furto abactos, remeallē. Abacta nox, pro exacta. Vir. 8. Aen. Me-
 dio iam noctis abactæ Curriculo. Abactus, us, ui, uerbale, pro uio-
 lenta expulsiōne. Pli. in Paneg. abactus hospitium.
 ABACVLI, [Ital. Segni da far conti. detti ferlini, ò ragonati Gal. Gettons
 a conter. Hi. Contato para hazer uenta.] ἄβακλι, calculi erant, qui
 bus utebantur uetetes in disputatione, supputationeque numero-
 rum. Pli. l. 36. c. 26. calculi, quos quidam abaculos appellant.
 ABACVS, p. c. [Cassa da riponerui dentro i nasi, come di uetro, d'oro, d'argē-
 to, & simili. armario. Gal. Dresseoir ou buffet, banc ou siege. Hi. Apparadō
 de la plata ò uafos.] ἄβαξ, nos, in quo res deponuntur, est coquor-
 tum tabula, in qua receptacula eduliorū exponuntur: uel potius id
 ferriij genus est super quod argētea uasa exponi solent. Iuu. ur-
 ceoli sex, Ornamentum abaci. Ci. 6. Ver. Ab hoc iste abaci uasa
 oia abstulit. Est itē tabula calculatoria, in qua numeros, qui dele-
 ri subinde possunt, ducimus: item quæ depingendis designandisque
 apta est formis, ut in qua mathematici lineas suas & numeros et
 figuras deducunt. de quo Persius. Nec qui abaci numeros, et sectō
 in puluere metas. Scit risisse uasfer. De eodem et Apuleius in Ma-
 gica ueteres mensam Pythagoricam appellabant. Itē pro ipsa sup-
 putandi pericia ἀριθμητικὴ ponitur. Planities quoque ē marmore
 uel structura facta, ad sessum habilis, hoc nomine appellatur. Sūt
 præterea abaci columnarum ornamenta, hoc est, tabulæ quadræ,
 quæ superponuntur epistylis, de quibus Vitru. lib. 3. ca. 1.
 * ABACIA, Abax, ἄβαξ, oppidum in sinu Messeniaco: Ptol.
 * ABACIAE, πεν. pro. ἄβακίαι, populi quidam Arcadiæ. Plinius li.
 4. cap. 6.
 ABAGIŌ, [Proverbio] πορομοία, pro eo quo nos; una litera immutata,
 adagionem, dicimus. Varro li. 6. de lingua Latina:
 * ABALA, ἄβαλον, oppidum Troglodytarum. Pli. li. 6. c. 29.
 ABALIENO, nas, [Rimouere. Gal. Alienere, estranger. H. sp. En ageriar ò de-
 sappropriar.] ἀπαλλοτρίω, p. quod nostrum erat, alienum facere.
 Abalienationis duo genera ponit Cic. in Top. Hoc modo: Abalie-
 natio est eius rei, quæ mancipi est, aut traditio alteri nexu, aut
 in iure cessio inter quos ea iure ciuili fieri possunt. Quæ uerba ex-
 ponens Boethus inquit: Oēs, res quæ abalienari pnt, i. quæ a nro
 alterius transire dñium possunt, mancipi dictæ sunt. Mancipi res
 ueteres appellabāt quæ ita abalienabant, ut ea abalienatio. qua
 dā nexu fieret solēnitare. Cic. de lege Agræ. ut agros uetigales
 populi R. Abalienaret. Abalienari beneuolentiā dixit Ci. li. 2. de
 Ora. beneuolentiā cōciliat, abalienatq. ab ijs. Abalienare ali-
 quē a se alienū a se facere. Cice. Lent. fam. li. 1. Qui a senatu homi-
 nē clarissimū abalienauerunt. Quæ pro disūngerēt, & separare
 ponitur, Pla. in Cur. Nisi mois in eum animum abs te abaliena-
 uerit. Idem in Mil. crucior a uiro me tali abalienariet. Abaliena-
 re, & retinere contraria. Cicero ad Lent. lib. 1. Quanquam est in-
 credibilis hominum peruersitas, qui nos, quos fauendo in cōmu-
 nitatē caussa retinere potuerunt, inuidendo abalienarunt. Hinc abalie-
 natus: Ci. in Verr. Abalienati scelere istius reges amici simi.
 * ABALVS, insula in Oceano Germanico. Pli. li. 37. ca. 1.
 ABAMEVLANTES, abscedentes. Festus: ἀπερχόμενοι.
 ABAMITAS, p. c. foror abauī. ex li. 3. Institutionum.
 ABANA, p. c. fluius Damasci, qui in radicibus Libani exortus, in Sy-
 riacum effunditur mare.
 ABANEO, p. c. cingulum sacerdotale, sicut docet Hierony. polymita-
 tate ex arte cocco, purpura, hiacintoque contextum, ita ut flores
 atque gemmæ in eo uiderentur esse distinctæ.
 * ABANTES, ἄβατες, populi, quos Herod. libr. 1. inter Ionas ponit:
 Orph. uero argona. iuxta Pontum collocat.
 * ABANTIAS, ἄβατις, patronymicum, filia, uel neptis Atlantis,
 apud poetas pro Danae ponitur: uel pro Atlanta.
 * ABASTVM, medicorum instrumentum, terebellæ usum præbens.
 Col. li. 3. cap. 23.
 ABARIMON, Scythiæ regio, in qua siluestres & feri homines degūt,
 aduersis post crura plantis, maxima uelocitate. Pli. li. 7. cap. 3.
 * ABARREA, una Naiadum, Hom. liad 6.
 ABA, antis, ἄβα, αντος, p. et unum b. nomen Argiuorum, regis Lin-
 cæi ex Hipermestra coniuge filij hominis bellicosi, & accerrimi
 ingenij,

ingenii, & regnavit annis 23. ut inquit, Euse. Fuit item Troianus quidam nobilis, comes Aeneæ Virg.

ABATOS, p. c. [Luogo ove salire non si passa.] Latine inaccessus, ab *a* priuatiua, & *βατος*, id est, uado: unde loca, ad quæ non datur accessus, dicuntur, *ἀβατος*, Latini uocant inuia, siue auia. Quo nomine dicta est & insula in extremis Aegypti, in palude Memphitica posita: quod ad illam propter limi & papyrorum copiam difficillimus sit aditus. Lucan. lib. 10. Hinc Abaton, quam nostra collis ueneranda uetustas, Terra potens. Hoc nomine etiam uocatus est locus ultra Aegyptum & Aethiopiã, iuxta paludem, quam Stygem uocant.

ABAVYNCVLVS, abauix frater. ex li. 3. Institutionum.

ABAVVS, [Ilterzo auo.] ἀπαύσιος p. c. dicitur est pater proauis, p̄ non longe absit ab auo. Sic Abauia. ἀπαύσις, mater proauis. Cic. de Claris Ora. Duorum abauorum illiuit nomen.

ABAX, abacis, [Tabula. Gal. Dressoir ou buffet. Hisp. Aparador de uasos, è sobremensa de lo aparador.] ἀβας, idem est, quod Abacus, hoc est, mensa uel tabula, in qua aliquid deponitur, quales sunt mensæ quorundam, in qua disci, aliaque id genus exponuntur. Item tabula calculatoria, in qua leguntur numeros deletiles, & Mathematici lineas suas ducunt. Item tabula quadrata, quæ epistylis columnarum supponitur. Sicut præterea Abaces, uasæ quædam uiliora, in quibus pretiosiora reponuntur. Horum meminit Iacobus in l. h. xi. de Leg. 3. Cui Corinthia uasæ legata essent, huic abaces quoque eorum uasorum causa paratas, deberi Trebatius respondit. Labæ autem id non probat, si eas abaces uasorum numero testator habuit. Proculus uero recte ait, si ænequidem sint abaces, non autem Corinthia, non deberi. Hinc deducitur diminuti. Abacion ἀβασιον, idem significans quod Abaculus, id est, paruus Abax. Ammonius tñ ita distinguit, ut Abax sit mensæ genus in tricliniis, ubi uasæ ois generis exponi solent: Abacion uero tabula illa calculatoria, in qua uel numeros, uel lineas subinde deletiles ducimus.

* **ABAZEA**, p. p. dies festi quidam. Ci. 3. de Nat. Deo.

ABDERA, ἀβδερρα, p. p. uis Thraciæ, Democriti philosophi, & Protagoræ sophistæ patria: quam Diomedis soror condidit, & a se cognominauit. Ouidius Aut te deumneat ceris Abdera diebi. Quidam autem tunc dicit ab Abderto, Hercules delictis, a Diomedis equis dilacerato. cum pugnaret cum Hercule. Hæc postea col lapsa, Clazomene, a Clazomenis ex Asia uenientibus, qui eam amplius forma restituerunt, uocata est. Sciendum, ab Ephoro dici Abdera, numero plurali tantum. Est etiam Abdera nomen ciuitatis in Hispania.

* **ABDERITICVS**, adiect. ut mens abderitica id est, stupida. Cic. de Natu. Deor.

ABDERITAE, ἀβδερριται, populi Thraciæ, qui cū a muribus, ac ranis uexarent, coacti sunt natale solū relinquere, & alio migrare. Hos Cæsar sedib. in ultimis Macedoniæ partib. concessis, suscepit.

ABDICO, cas. [Prinere di hereditate. & disheredare. Ga. Deietter, deshaener, renouer pour enfant & le priner d' hereditage. Hisp. Empuxar a suera, eitar a suera, desheredar el hijo en la vida.] ἀβδικω, p. c. quasi longe dico. amoueo. Vnde Abdicare filium dicimus, bonis priuare, dum pater adhuc uiuit. Exhereditatio uero post mortem patris proprie fieri dicitur. Valla li. 5. Alii sic: Abdicat filium, qui priuat omni iure filii exhereditat filium, qui tantum submouet ab hereditate. itaque quisquis abdicatus est, idem est exhereditatus, non contra. Quint. lib. 7. ca. 7. Abdicationum formæ sunt duæ, altera criminis perfecti, ut si abdicetur raptor: altera imperfecti, uelut pendentis, & adhuc in conditione positi: quales sunt, in quibus abdicatur filius, quia non pareat patri. Et Abdicare est renuntiare quod pertinet ad magistratum. Dicimus autem, Abdicare magistratu quempiam, pro deponere magistratum: Id quod etiã, Abrogare alicui magistratum, dicitur. Cicero 2. de Natu. De. Augures rē ad senatum: senatus, ut abdicarent: consules abdicauerunt. Et Abdicare se magistratu. Liu. lib. 2. Abdicauit se consulu tu. Cef. 3. bel. ciu. Dictatura se abdicat. Cic. in Cati. Cum se prætura abd. casset Abdicare se tutela, libertate: pro deponere. Ci. At ti. li. 6. tutela cog. to me abdicare. Id m. Eo die non modo consulu tu, si de etiam libertate te abdicat. Abdicare aliquid. Pl. li. 2. ca. 3. Democritus raptu n abdicauit hoc est, omnino ex ciborum usu sinit, Græce ἄβδικοι, ἀβδικω, Idem libro 33. cap. 1. Vitam posse rē uita abdicari. Item repudiare Terentius Recusat nuptias, generam ab licat. Abdicare item in alio genere loquendi, pro rentere Plin. libro 15. capit. 20. Laurentius abd. cat. ignes crepuit Abdicatio: quæ opponitur adoptioni. Pl. li. 7. cap. 45. Abdicatio Posthumi Agrippæ post adoptionem Abdicatio magistratus, cum magistratus ple. deponitur. Liu. lib. 6. Amouus abdicatione dictaturæ rator.

ABDICO, cis, p. p. cum. [Lasciar da parte Gal. Rejetter, jetter en arriere. Hisp. Echar atras, o al traues.] reijctio. augurale uerbum. Cic. li. 1. de Di. Cū in quatuor partes uineam diuisisset, tresque partes aues abduxissent, quarta parte in regiones distributa, mirabili ma-

gnitudine uam inuenit.

ABDITIVVS, a, um, p. p. a participio abditus: nunc, ut opinor, obsole tum. Eestus: Abditui, abortiui.

ABDO, mis, didi, ditum. [Nascondere Gal. Chacher, muffer, retirer. Hisp. A sconder.] ἀβδο, ex ab & do, significat abscondo, occulto, habet autem uarium usum, & constructionem. Abdere aliquid. Plau. in Trinum. scapulis stuititram abde. Abdere te aliquo; est, latendi gratia in aliquem locum recipere, & fere cum accusatiuo, & præpositione in, constructum. Cicero Curio. libro 7. fam. Abdome in bibliothecam. Idem Planco. libro. 13. fam. Abdidit se in intinam Macedoniam. Quandoque nullo expresso loco, ut in illo Virg. 2. Aon de Helena. Abdidit sese, atque aris inuisa se debat. Abdere intra, uel sub, cum accusatiuo. Liu. 2. Abditto intra uestem ferro. Cice. 2. Tusc. Audisne hæc Amphiare: sub terram abditte? Abdere se in tectis. Liu. primo. Se in suis quisque tectis abdiderunt. Abdere sub, cum ablatiuo. Liu. 1. Cultrum sub ueste abditum habebat. Aliquando subauditur in, præpositio. Vir. 3. Georg. Abde domo. ubi Seruius, Abde domo, in domo nam si aduebialiter uellet loqui, domi diceret. Abdere se ex Plautus, in Pleu. Ex conspectu heri sui si se abdiderunt, luxuriantur, hoc est, latenter se amouerunt. Abdere se literis, & in literas, Cicero pro Archia, si qui ita se literis abdiderunt, hoc est, ita se, studendo, penitus ab hominum conspectu atque frequentia remouerunt. Est autem, literis, datiuus. Idem libro septimo. fam. Me totum in litteras abdere. Abdor, passi, condor, occultor, Pl. li. 9. ca. 8. Ab duntur circa Canis ortum. Hinc abditus particip. & abditæ aduer bium. Ci. 4. in Verr.

ABDOMEN, p. p. [Il grassio, ouer sorgia de gli animali. Ga. Celle part du uē tre qui est uers le nonbril iusques aux cimes sour celle peau qui communement est grasse, & improprement signifie grasse. Hisp. la uita de la exordia de animal, como de los puercos.] ἄβδον, pinguedino, quæ spina ad hæret, & in qua renes latent, dictum, quod abditum sit. Luue. Mō tani quoque uenter adest abdomine tardus. Celf. li. 4. cap. 1. ab illis ab pube abdomen sursum uersus ad præcordia peruenit: τὸ τῶνος, autem a Græcis nominatur. Pl. lib. 1. ca. 37. Porcæ summi antiqui abdomen uocabant, translate ponitur pro gula uentio. Cice. pro Sextio Manebat insaturabile abdomen: copia deficiebant. Sic latine dicas, abdomini indulgere, abdomini inferuire abdomini operam dare, abdomini natus, id est uentri, & gula, Cicero in Pis. Ille gurgis, atque heluo natus abdomini suo, non laudat, atque gloriae abdominis uoluptates, idem in Piso. Solet in disputationibus suis oculorum, & aurium delectationi abdominis uoluntates anteferre.

ABDUO, cis, p. p. [Togliere per forza] ἀβδω, a loco ducto. Abducimus aliquem, cum eum alicunde nobiscum ducimus, cui contrariū est adducere, & quemadmodum de pecoribus Abigere dicitur, ita de hominibus Abducere. Abducimus autem sine ui, aut per uim; Sme ui, Terentius in Eunuc. Me conuiuium solum abducebat sibi. Cicero secundo de Fin. Maiores nostri ab aratro abduxerunt Cincinnatum illum, ut dictator esset, per uim. Cic. quinto Verr. Omne instrumentum diripiunt; familiam abduxerunt. Idem 7. Verr. Naue ab prædatoribus, abducta. Ter. in Ad. Me inuito abduxit meam, Abducere ui, aut per uim. Ci. 5. Verr. Tertium Ildori mimi filiam, ui abductam a Rhodio milite. Liu. 2. Consulibus negotio dato, ut collegam per uim, si aliter non possent, de foro abducerent. Abducere in aliquem locum. Ter. in Adel. Credo abductum in galneum aliquo. Abducere in seruitutem. Cæ. primo bel. Gal. agri uastari, liberi eorum in seruitutem abducti, oppida expugnari, abducere, pro auertere, auocare, remouere, Cicero quinto de Fin. Democritus dicitur oculis se priuasse, ut quam minime animus a cogitationibus abduceretur. Abducere quempiam fide, pro renouare a fide præstanda, Cicero pro Flac. Flaccum sibi dare cupisse: ut fide se abducere, sceleratum millic. Subaudienda est præpositio a. Abducere aliquid, pro, auferre, Plautus in Truc. Quid si de uestro quid orem abducere? Idem in Cur. clauem abduxit. Abduce, pro adduc, dixit Terentius in Adel. Hunc abduce. Abducere pro ablatiare, & dicitur abducere a testibus, abducere animū a cogitationibus, abducere animum a sollicitudine. abducere se ab angoribus, & molestiis abducere ab institutis, abducere equitatum ab aliquo ad se, abducere uxorem a uiro, & abducere a meretricio quaestu. Cicero pro Cæl. equidem uos abducam a testibus Idē 5. de Fin. Certe ut quam minime animus a cogitationibus abduceretur. Idem li. 4. Epi. Animum tamen a sollicitudine abduceret Idē Lucio li. 3. epi. Idē in Verrē 10. Veruntamen abducuntur hoies nonnunquã et ab institutis suis magnitudine pecuniarum. Idē 11. Phil. Brutus legiones conscripsit nouas, excepit ueteres, equitatu ab se abduxit Dolabellæ. Idē pro Flacco, Vxorem abduxit Decianus ab Amyra pregnatæ, quæ peperit, apud Decianum filiam. Et idem 2. Phi. Sed cito. Curio interuenit, qui meretricio quaestu abduxit. Dicitur etiam abduci ad Officio. 1. deserere officium Ci. de Ami.

ABECEDARIUS, [Ordine di alphabeto.] qui per alphabetum aliquid orinat. August. in psalmodum ex pol. diligenter factum est, quā n ottri, uel Latine, uel Punice quos abecedarios uocant, psalmos facere consueuerunt. Bud. Pand. C. celi. 14. ca. 28.

ABEDO, is, uel abedo abes, idem quod exedo. Tacit. li. 15.

ABELLA, æ, oppidum Campaniæ, Ptol. & Virg. 7.

ABELINAE, [Noiote.] p. p. dictæ sunt Auellanae, ab Abellino Campaniæ oppido, ubi abundat.

ABEMO, [Folgo.] compositum ab ab, & emo: significat quasi adimo. Plau. Abemito uissem. Fest. Abemito significat demito, uel auferre: emere enim dicebant antiqui pro accipere.

ABEO, is, iui, uel ij, tum, discedo. [Partire, andare. Gal. S'en aller, se partir. Hisp. Ir à lugar.] ἀπέχομαι. Liui. lib. 1. Hæc locutus, sublimis abiit. Et Abire de tempore, Teren. in And. Menses abierunt decem: id est, effluerunt. Et abi dicimus, quasi moranti. Idem: Vos ihæc intro auferte, abite. Et pro præterire, Teren. Andr. Mirabari hoc si sic abiret. Abijt fides, dixit Liui. 3. Quia, Aequos mouere sua sponte arma posse, iam fides abierit, id est, desit credi, & esse uel simile, Memoria Idem r. quorum, uetustate, memoria abiit. Abiit nausea, Cicero ad Att. li. decimo quarto. Nausea iam plane abiit, id est, cessauit, Abijt pretium Pli. Iun. lib. 3. ut reditus agrorum, sic pretij retro abiit, pro imminutum est. Sic Abit sol, spes, tempus. Plau. in Merc. sol abiit, id est, decedit. Luca. li. 3. Spes uictis uelluris abiit, hoc est, perit, effluit. Cic. Abijt illud tempus. Idem, r. la mea, quæ solebas antea laudare, abierunt, pro, præteritum. Abire ab re aliqua. Cicero quarto, A cadem. abeo a sensibus, hoc est, desino de sensibus dicere. Abire ab emptione, dixit Paulus iure consultus, id est, discedere a priore contractu. Abire ab iure. Cicero. De suis bonis ita dat, ut ab iure non abeat. id est, ab iure non discedat. Abire est medio, è uita, ex matrimonio Terentius. in Phormio. Ea mortem obiit. E medio abiit. Cicero primo Tuscu. Cato è uita abiit. Plautus in Mil. ex hoc matrimonio abierim, id est, matrimonium hoc reliquerim. Abire magistratu, consulu, & c. pro deponere magistratum, consuluatum. Liuius quarto Properantia abire magistratu. Abire incepto, incepto desiderare. Laurus quarto bel. Pun. Tenuit, ne incepto abiretur. Abire in rem aliquam, pro, mutari, Pli. lib. 24. c. 9. Salicis fructus ante maturitatem in arenam abiit. Idem li. 31. ca. 7. Totum stagnum in saleem abiit. Cato de re. rust. capitu. sexto. In radices uires oleæ abibit. Abire in malam crucem locutio imprecandi, ab antiquis uisitata. Terentius in And. Abihine in malam crucem. Abire in diem, Teren. in Phor. Præsens quod fuerat malum in diem abiit, hoc est, in aliud tempus dilatum est. Abire in ora hominum, Liuius secundo ab Vrbe, ne in ora hominum pro ludibrio abiret. id est, ne in ludibrium ueniret. Abire in sumptus. Cicero ad Atti. libro undecimo, in quos sumptus abeunt fructus prædiorum? Abire sub iugum. Liuius tertio, ab Vrbe, ut exprimeretur tandem confesso, subactam domitamque esse gentem, sub iugum abiturus. Dixit & Pli. li. 3. c. 24. Abijt oppidum in uillas. Abire uiam figurate dicitur. Plau. Rud. Abijt tacitus uiam tuam. Abire in uulnus. Liui. 2. ab Vrbe, Telo extracto, præcepit Fabius in uulnus abijt: id est, pronus cecidit in uulnus. Abi, ut ait Donatus, est uerbum blandentis: nam sic dicunt, qui iam composites sunt uictorum omnium Teren. in Adel. Abi, uirum te iudico. Abibitur, impersonale. Plau. in Mer. Me hinc abire uisabitur. Hinc Abitus, & Abitio, pro discessu. Teren. in Hea. Propter eam hæc abitio uenit.

ABERCEO, ces, [Vietare prohibere.] ἀπέργω, ex ab & arceo, phibeo Plau. eam abereet domo.

ABERRO, cas, [Andare errando, uagare. Gal. S'esgarer, se desuoier, se foruoter. Hisp. Desuiarse.] ἀφαιματόω, erro, digredior. Ci. lib. 5. Tusc. Redeat unde aberrauit oratio. Aberrare in melius, dixit Pli. Iun. li. 4. artificem, ne in melius quidem finas aberrare. id est, ab illo exemplari discedere etiam, si melius facturus sit. Inde Aberratio, discessio. Cice. Cassio aliam aberrationem a molestijs non habemus. & dicitur aberrare a miseria Cicero ad At. decimo secundo. Nullis enim alio modo a miseria quasi aberrare possum, id est a miseria cogitationem auertere, & aberrare proposito, & a proposito. Idem secundo. Tusc. Sed te de eternitate dicentem aberrare proposito facile patiebar. aberrare etiam a communi utilitate, Idem pro Ligatio. Vrinisque cupientibus Rempu. saluam, sed partim consilijs, partim studijs a communi utilitate aberrantibus.

ABESAMIS, Syrtis oppidum Pli. li. 28. ca. 6.

ABESTE, oppidum, Pli. li. 6. ca. 23.

ABFORE, p. c. [Dovere allontanarsi.] ἀπέσσει, abfuturum. Virg. 8. Aem. Nihil abfore credunt, Quin omnem Hesperiam penitus sua sub iuga mittant.

ABGREGO, gas, p. c. [Sciogliere.] ἀφαιζω, grege duco.

ABHINC, ε, δ, ν, π, τ, ο, ν, ἴ, ν, ὄ, γ, ο, ἴ, abhinc triennium triennio ante [Grazie tre anni.] Ter. in And. Mulier quædam abhinc triennium. Ex

Andro commigravit huic uicini. Et eam ablatiuo. Cic. ad Att. li. 12. abhinc annis amplius xxv.

ABHORREO, res, rui, [Abhorrire, odiare. Gal. Avoir en horreur & de daing. Hisp. aborrecer.] ἀποστρέφω, modo accusatiuo, modo ablatiuo iungitur. Sue. de Aug. plurimos atque distortos, uel ludibria natura, malique omnis, abhorruit. Liuius quarto ab Vrbe. parum abhorrens famam. Cum ablatiuo. Terentius in Hecy. abhorre re animam huic uideo a nuptijs. Cice. pro Clu. Se ab his nuptijs abhorre re respondit. Additur interdum nomen adiectiuum participiale. Ci. ad Att. l. 14. A ducenda uxore abhorret. Sciendum tamen, quam accusatiuo iungitur, in simili fere significacione sumi, qua horreo; tunc enim quasi rem proximam audire uel aspicere primescimus, execramurque; cū uero ablatiuo, tunc peul nos esse ab eo, quod nō placet, demōstramus ut si dixerō, hanc rem abhorreo, significat execror, & pati nequeo: abhorreo ab hac re. i. alienus sum, Cice. pro Cluen. hoc uerbo usus est absolute, cū inquit, Nemo illum conuiuio dignum iudicabat, omnes aspernabatur, omnes abhorrebant.

ABHORRESCO, [Improuire.] ἐπιλέγωμαι, ualde timeo. Lactantius de Ira, Quem terra contremisit, cælumque, & mare, & latebræ. Tartaræ, & dæmones abhorrescunt.

ABIEGNVS, a, um, [Lauorio di abete.] ἐλάτινος, quod est ex abiete, ut, Abiegnæ menfæ, Col. li. 12. ca. 43. abiegnæ scobe uirides uuas custodiunt. Et abiegnæ trabes, apud Cic. ex uetere poeta.

ABIES, etis, [Abete.] ἵπ. carbor, dicta quod præ cæteris arboribus longerrata, quidam Gallicam uocant, propter cædorem. Hæc arbor pulcherrima in trahibus, ut inquit Pli. li. 6. Abies etiam in transuersum posita renititur ponderi, nec temere rumpitur. Idem li. 16. capi. decimo. Abies e cunctis amplissima est, & femina etiam prolixior & capit. 47. Abietis pars inferior enodis est, & lapinus uocatur superior nodosa duriorque superna. Diminutiuum est Abiecula. Græce dicitur ἐλάτη, forsitan ab ἐλάω, impello, produco.

ABIETARIVS, [Il legnaiuolo. Gal. Charpentier. Hisp. Carpintero.] faber lignarius, ab abietibus: ut apud Exodum: Faciatur opera abietarij. Hi & materiarj dicuntur, a materia τέκνονος, cuius nomine ligna, quæ ad ædificandum, folciendumque necessaria sunt, intelligenda esse declarat iure cōsultus. Festus pro denominatiuo ulur pat, inquires: Abietaria negotia dicebantur, quam nunc materiā dicimus, ab abietibus emendis.

ABIGA, æ, [iua muscata.] sæm. ge. p. c. ab abigendo partu sic uocata. alio nomine Chamæpitys (χαμαιπυτις) ea est herba, quam uulgus herbariorū iuam appellat, cognomento muscatam. Testis Ruellius. Pli. lib. 24. ca. 6. Chamæpitys, latine Abiga uocatur propter abortus.

ABIGERVS, tus. crimen abactionis Marc. li. 47. Digest. Abigeratus, crimen publici iudicij non est, quia furtum magis est.

ABIGENA, bos. Varro. de lin. lat. lib. 6.

ABIGEVVS, & abactor, [Rabatore da grege. Gal. Larron ordinarie de bestial. Hisp. Hurtador de ganado.] ἐλαττήρα, βωόνχ, (Home uocat) utrunque ab abigo. & est Abactor, quicunque greges abducit, nam Abactores uocantur pecorum animalium fures, latrunculi uel abigæ, autem ut auctor est Vlpianus, proprie dicuntur, qui pecora de pascuis, uel ex armentis subtrahunt, quodam modo deprædantur. Scribit & Claudius: Quantitas discernit furem ab abigeo, qui enim unam suam furrupient, ut fur coercebatur: qui gregem, ut abigeus.

ABIGO, gis, pen. co. [Menar uia grege. Gal. Chasser les bestes. Hisp. Apartar ganado hurtado, d'execer.] ἀπελαίω, ex ab, & ago, a loco fugo, deterreo, ἀσείρω, ut abegi cines a cornaculo, & aues a legite, & muscas a facie, Cicero de Orat. libro secundo. Puer abige muscas. Mart. libro decimo, abigatque moto noxias aues panno. Transfertur & ad res incorporeas: ut, abigere fastidium, lassitudinem expellere Pli. libro duodecimo capitu. 17. Ityrace in agri odore abigentes suorum fastidium. Plau. in Merc. abige abs te lassitudinē. Quædoque est abducere, Liuius, Herculem in ea loca boues mira specie abegisse ferunt. Refertur quandoque ad homines, quandoque ad res spirituales. Plautus: abigom ego illum adueniētē ab adibus. Idem: Amoui a foribus maximam molestiam. Quandoque significat ante pellerē, ut cum boues ad pascua mittuntur. Var. l. 2. de re rust. Greges ouium abiguntur ex Apulia in Samnium æstiuatum. Abigere partum: uel per abortionem expellere, Cicero pro Clu. partum sibi ipsa medicamentis abegerat. Pli. libro 14. capit. 18. Col. libro 6. ca. 27. Hæc incommoda scetum abigunt.

ABICIO, cis, p. c. [Gitar da lontano. Gal. jetter par de daing ou sacherie Hisp. Abatir d'hechar de si.] ἀποβάλλω, & per geminum i, quia mutatur a, in i, quæ tamen in præterito conuertitur in e. Est autem Abijcere, proijcere Valerius Maximus libro primo: abijci eos in mare iussit. Abijcere se aliquo. Cic. li. 1. de Ora. ut se abijcere in herbam. Pli. li. 21. ca. 13. abijciunt se humi. Abijcere, se, pro, par

Abiimare Cicero in Parad. Sic te ipse abicies, atque proster-
nes, ut nihil inter te, atque quadrupedem aliquid putes interese?
Aliquando ex desperatione. Cice. i. Fusc. e muto se in mare abi-
ecisse. Abijcere se alteri ad pedes, Cicero ad Att. libro octavo
cui tali in re libenter me ad pedes abiecissim. Idem eidem: se ad
generi pedes abieci. Abijcere se supplicem. Cicero pro Mil. E-
go me plurimis pro te supplicem abieci. Transferretur etiam ad a-
nimum, pro, amouere aut, Abijcere curam, Plautus in Pse. Curas
malas abijcite. Cicero Pato libro nono. Famil. caue existimes,
me abiecisse curam reip. Abijcere memoriam doloris, Cicero
primo. Phi. Abijcere fociordiam. Pla. in Afin. Abijcere amorem a-
licuius. Cic. Phil. secundo. Abijcere animum; pro animum deijcere,
ac penè desperare, unde Abiectus animus. sic abijcere spem.
Cicero in Ver. Abijcere auctoritatem, pro uilem abiectamque
reddere. Cicero ad Att. libro primo senatus auctoritatem ab-
iecit. Hinc abiectus, a, um, particip. Ci. ad Att. Abiecta toga. Sic,
abiectis armis, apud Hirtium de bel. Afr. li. 5. Cic. i. Offi. Abie-
cta omni cunctatione adipiscendi magistratus. Hoc est omiffa.
Abiectus, abieciior, abiectissimus, nomen ex participio, humilis,
minimi pretij. Cicero, & alij. Abiecte aduerbium, contempnim,
& abiecto animo. Cicero secundo. Tusc. prouidendum, ne quid
abiecto faciamus. Hinc Abiectio uerbale, ut, animi abiectio, quasi
desectio, & pene desperatio. Cic. in Piso. debilitatio atque abie-
ctio animi tui.

* ABILA, p. c. oppidi nomen, Pli. & Steph.

ABINTEGRO, pen. naturaliter c. [Di nouo. Gal. Derechef. Hisp. Denuo-
no ò desecomienzo.] ἐκ δὲ τέρη, significat denuo, quasi res perfecta
rursus inchoetur. Virg. l. 4. Ecl. Magnas ab integro seculorum
nascitur ordo. Cicero in Ver. Vtrum existimatis nimis operis
esse, unam columnam efficere ab integro nouam, an quattuor
reponere?

AINTESTATO, aduer. [Senza testamento] ἀδιδέστος, sine testamen-
to μὴ διαθέστος, Afranius. lib. 29. Digest. Quicumque abintesta-
to successerit.

* ABIS, flumen in danubium influens.

* ABISAMA, oppidum Arabie. Ptol.

* ABISYNES, populi Alpini. Pli. li. 3. ca. 2.

ABIUDICO, cas. p. c. [Togliere uia per iudicio. Gal. Oster par jugement.
Hisp. Quitar alguna cosa por sententia.] ἀβιδικάζω, rem, de qua con-
trouersia est, per iudicium aufero, alieno ue. Vnde ager abiudica-
tus a Lulio dictus, quem Romani per iniquum iudicium interce-
perant. Cice. i. Verr. 2. Nulli res cuiquam tam patria, atque auita
fuit, quæ non imperio istius abiudicaretur. Abiudicare etiam re-
pudiare significat. Cicero de Ora. libro 2. id totum abiudico, at-
que reijcio.

ABIUGO, gas. p. c. ἀβιυγίζω, proprie a iugo alieno: ut, Abiugare bo-
uem, & de homine, & per translationem. Pacuuius: Quæ res te ab
stibus abiugat; contrarium est Adiugum.

ABIUNGO, gis. [Separare.] ἀβιυνγιζω, separo. Vir. li. 3. Ge. Moeren-
tem abiungens fraterna morte iuuenem. Cicero ad Atti. Quod
se ab hoc iudiciali dicendi genere abiunxerit. Plautus in Mil.
quando aspicio hunc, lacrymor, qui abiungitur. Contrarium
Adiungo.

ABIURASSO, antiquum uerbum, pro abiuro. Plau. in Pers. Nec me-
rui, quibus credidit hodie, nequis abiurassit mihi.

ABIURO, gas, [Negare consagramenti] p. p. ἀβιυρώ, rem, de qua creditur
periuo nego, ait Seruius Pla. in Cure. & abiurant, si quid credi-
tum est. Virg. li. 8. Abstraxit que boues, abiurataque rapina.

ABLAQUEO, eas, [Slogare. Gal. Dechasser un arbre ou plante. Hisp. Escar-
uar ò alimpijar los arboles.] a laqueis expedio, sed utimur frequētius
pro eo, cum circum arbores fodimus terram, ut magis fructificet.
Col. li. 3. Vineæ uetus ablaqueanda non est, ne radices inarescant.
Palladius: ablaqueanda. uites. Ablaqueari, passiuum. Pli. li. 6. ca.
27. Quæ sub irantur, aut quæ Ablaqueantur, celeriora neglectis.
Ablaqueatio, ipse actus ablaqueandi. Pli. li. 12. c. 15. Myrrha gau-
det raris, & ablaqueationibus.

ABLATIVVS calus grammaticis dicitur, qui sextus est casus apud La-
tinos. Quandoque pro geniuo ponitur. Virg. Illa ferax oleo est.
Quandoque pro datiuo. Cic. honesta bonis uiris, non occulta, cer-
nuntur, id est a bonis uiris. Et pro accusatiuo: ut Gracior est pul-
chro ueniens in corpore uirtus. Priscianus in fine li. 5. & Val. lib.
2. cap. 1. & 6.

* ABLECTAE ædes apud Plautum Mofte, dicuntur mitidæ, &
ornate.

ABLEGMINA, partes erant, extorum, quæ dijs immolabantur.
Fest.

ABLEGO, gas, [Mandar in qualche luogo. Gal. Se de faire & depecher
de quelque chose, enuoier quelqu'un. Hisp. Embiar alguno de algun lugar.] p.
produ ἀβιλεγω, aliquo mitto. Liu. lib. 1. Pueros uenatum able-
gavit. Dicitur & de animalibus. Colum. li. 7. cum ablegabuntur,
in ea loca perducenda erunt.

* ABLEGATIO, onis, ἀβιλεγω. Ci. i. de leg.

* ABLETI, populi uicini Pergamo. Stral. i. 3.

ABLIGVRIORIS, pen. cor. [Consumare.] καταλιχθῆσθαι, Teren. in Eu-
nuc. Patria abligurierat, bonaid est suauibus elcis consumpserat
Donar.

ABLOCO, as, are, p. c. [Assitare, dare affito.] idem quod locare. Suet
in Vitell. domum in reliquam partem anni ablocauit.

ABLUDO, [Effer dissimile.] Horat. 2. Serm. Hæc a te non multum ab-
ludit imago, id est, hoc exemplum non multum dissimile est, tuis
moribus.

ABLULO, luis, [Lauare.] ἀβιλυλλω, uide lauo Abluere somnia quid sit
Vide Cœlium, Lect. ant. li. 14. cap. 49. Ablutio, uerbale. Ma. Sat. li.
3. ca. i. Corporis ablutione purgari.

ABLUVIUM, [Diluuio.] καταλισμός, uniuersalis inundatio. Gell.
lib. 16. ca. 7.

ABMATERERA, p. c. soror abauia. ex tertio li. Institui.

ABMITTO, [Mandare.] uerbum rarissimum, idem quod mitto. Pla.
in Trucul. Dic, ob hæc dona quæ abmiserit, me illum amare plu-
rimum.

ABNEGO, as, are, [Far morire.] idem quod necare. Pla. in Truc.

ABNEGO, gas, p. c. [Denegare. Gal. Denier, renier, refuser. Hisp. Negar he-
chando sobre si maldiciones.] ἀπαρνεύομαι, maxime nego, quod maxi-
me profiteri debeo, quod uulgo renegare dicimus. Lactan. li-
bro sexto. Qui communem omnium patrem Deum, tanquam re-
belles, liberi, abnegassent. Abnegare proprie est denegare. Col. li.
10. Ingeniumq. loci, uel Iuppiter abnegat imbrem. Abnegamus
etiam quod nobis creditum est, ut depositum. Pli. in Epi. Ne de-
positum appellati abnegarent. Abnegamas, & quod promissum.
Vir. 8. Ac. Rex tibi coniungium, & quæritas sanguine dotes abne-
gat. Accipitur item pro reuere. Virg. 2. Aen. Abnegat excisa ui-
ram producere Troia.

ABNEPOS, p. c. ἀβνεπος, filius pronepotis, quasi seiunctus a ne-
pote. est enim inter ipsum & nepotem pronepos. Abneptis pro-
nepotis filia.

* ABNORA mons Germaniæ, in quo oritur Danubius. Plinius li-
bro 4. cap. 17.

ABNODO, [Tagliar i nodi.] enodo. arbores & uites nodis repurgo
Colum. lib. 4. cap. 24. amputant, & abundant priusquam corro-
boretur.

ABNORMIS, [Senza regola.] ἀβνομος, sine norma. Hor. li. 2. Serm.

ABNUO, nuis, nui, nutum, [Far cenno di nõ col capo, & rifiutare. Gal. Ho-
cher la teste & moustrer par signe de ne uouloir quelque chose, se condire,
refuser. Hisp. Negar inclinado la cabeza.] ἀβνω, ex ab & nuo: & est
signo capitis aliquid nego, quamuis & oculis, & manibus id fieri
possit. nuere enim apud ueteres pro uelle ponebatur: unde Nu-
tus, & Numen, quod est Dei nutus, hoc est, imperium, & pote-
stas. Virgilius. Meo sine numine uenti Audetis. Nutus uero signi-
ficat, quod sit oculis, uel capite, uel manibus. Idem: Annuit, &
totum nutu tremefecit Olympum. Ponitur & pro uoluntate, que
huiusmodi signo declaratur. Lilius natus Scipionis pro decretis
patrum, pro populi iussis esse. Plinius libro primo episto. docet
Nutum, dici quando annuimus. Renutum, quando recusamus.
Sic enim ait: simili nutu ac renutu respondere uoto tuo possum.
Suet. in Vespasiano nutum accipit pro renutu, cum ait, Adolescē-
tulum fragrantem unguento, cum pro impetrata præfectura
gratias ageret, nutu aspernatus. litteras reuocauit. Annuo sit Nu-
to, tas uoluntatis, frequentatiuum. sæpe capite huiusmodi signum
facio. Quandoque ponitur pro moueri, & quasi ruinam minari:
tractum a motu capitis; quod inclinando affirmare, & concutien-
do negare solemus. unde nutare ædificia dicimus, cum male soli-
data ruinam minantur. Transferretur & ad animum, & pro titu-
bare, id est dubitare sumitur. Abnuo, p. p. frequentatiuum, sæpe si-
gno capitis abnuentis quippiam nego. Pla. in Cap. Quid mihi ab-
nutas? Ci. 3. de Or. quid te ab re abnutas? Contraria sunt Nuo, An-
nuo, pro assentior, & nutu assensum præsto. Innuo, signo aliquo
uoluntatem meã ostendo. Ter. Abies mihi innuit. Renuo, refuto.
Nonius inter nutare, nuere, & nistare, hoc interesse scribit: qđ
Nutare capitis sit, inclinando, aut in gyrum mouendo: Nuere, na-
rium, uel laborum: Nistare, oculorum, patefaciendo eos: aut
claudendo, uel utrumque, uel alterum. Pla. in Afin. Nec illa ulli ho-
mini auter, nistet, annuat. hoc est, nec capite, nec labijs, nec o-
culis quicquam indicet. Abnuo, nego. Cicero secundo de Fin. Quid
concedat, quid abnuat. Et pro prohibere. Virgilius decimo Æe.
Abnueram bello Italiam concurrere Teucris. Vbi Seruius: Prohi-
bueram Italiam cõtra Troianos bella suscipere. Reperitur & ab-
nuo, Abnuas, apud ueteres Ennius annal. 8. Certare abnuo. Idẽ
in Telamone: Ex eo futurum abnuerant. Abnuui, passiuum in ter-
tius personis. Liu. tertio ab urbe: nec abnuuit ita fuisse, id est non
negat.

* ABOBRICA, mons in Hispania. Pli. li. 4. ca. 20.

* ABQCVS, oppidum Aethiopiæ. Pli. li. 6. ca. 29.

ABOLANI,

* **ABOLANI**, populi Italiz, Abensib. proximi. Pli. li. 3. ca. 5.
ABOLEO, p.c. [Annulare, vidurte al niente. Gal. Abolir effacer, *ansantir.* Hisp. Raer, borrar e quitar.] a *qasi* ζο, ieu, uel iur, letum, uel litum: tallo, destruo, ut ne odor quidem eius reliquatur. Plinius libro 28. ca. nono Coquitur, donec omnis aboleatur odor. Vir. 4. Ae. Abolere nefandi cuncta iuri monumenta. Abolere magistratum, abrogare magistratum. Liu. 3. ab Vrbe: Tentationem abolendi si bi magistratus. pro abluo, seu lauo. Virgilius 4. Geo. nec uiscera quisquam. Aut undis abolere potest, aut uincere flamma. Quem locum his uerbis exponit Seruius, nec lauari, nec coqui poterant. Abolitus, a, um. Pli. li. 14. ca. 4. Quarsdam ex his etiam iam nominibus abolitus. Abolitio, uei bale. Quin. li. 9. c. 2.
ABOLISCO, [Annulare,] a *qasi* ζομας, ad nihilum redigor. Liu. Col. Virg.
ABOLLA, uestis senatoria, quasi zballa, quod undiq; sit bullata. alij accipiunt abolla pro ueste confecta duplici panno, ut scholastica, & a Græca diploide. Quæ etiam quandoque pro ueste militari sumitur, ut est apud Iuuc. dederat Tyriam Crispinus abollam. Quæ adoque p ueste Cyæci philosophi, nam Græci milites, & philosophi, palliati, seu clamydati incedebant, unde Mart. de Cynico philosopho, Cereæ quem nudi tegit uxor abolla grabati.
ABOMASVM, abomasii, p.p. *qasi* ζο, ut omasum. Hor. li. 1. epist. 16. Patinas cœnabat omasi. Quid sit, his uerbis docet Hermolaus in 9. c. 28. Plinij, quid aut, ait, significet inter uentres centipellio, uulgaris, & trita latiorum uox, ostendit: quarum uentrem interpretatur Gaza, *qasi* ζο, quæ & abomasium uocauit. quod genus edulij Iulius Polux taconas a Cratete comico putauit appellatum, etiã si aliter in ea uoce multi sentiant. Corium certe uetus hodie quoque uulgus taconas uocat: propterea & centipelliones fortasse nominati. hæc uerba Hermolaus. Enistron, seu abomasum & alij exponitur, sinus, seu uenter, qui iungitur quasi in uentre post reticulum.
ABOMINOR, aris, p.c. [Hauer a sdegno. Gal. Dei ester, abominer, auoir en horreur & abomination. Hisp. detestar, mal de Zyr y mal agorar.] ex ab & ominor, execror, quasi pro malo omine habeo, & *qasi* ζομας. Pli. li. 38. ca. 2. In incendio inter epulas nominato, aquam sub mensa profundi abominantur. Idem li. 7. ca. 5. Illa, quæ in tantum abominatur uicia.
ABOMINADVS, [Odioso,] detestatione dignus. Pli. lib. 2. cap. 4. Abominatio exitio totis castris. Hora. ode. 16. Parentibusque abominatus Annibal.
ABONITICHTA, populi ad Pontum Euxinum. Steph. & Lucian. Pseudum.
ABORACA, regio ad Mæotidem. Strab. li. 11.
ABORIENSIS, oppidum in Africa. Pli. li. 4. ca. 5.
ABORIGINES, pen. c. quasi sine origine, dicti sunt populi antiquissimi, qui primi tenuerunt agrum, qui nunc populi R. est, qui uarij & sine laribus erant, ex uaria gentium colluione mixti. hi postea aduentu Aeneæ Phrygiibus iuncti, Latini unõ nomine appellati sunt. Possunt tamen & aliarum urbium primi cultores Aborigines dici, ac si sint terra geniti, Linius. Latinis rex a borignesque ad arcendam uim adueniarum concurrunt. Græce *qasi* ζομας, uocantur. Dicuntur etiam *qasi* ζομας, i. indigenæ: quo uocabulo Ambrosius utitur.
ABORIOR, reus, uel ritis, [Disperdere, sconciare. Gal. Auorter du estre auorté, naistre devant le terme. Hisp. Mal parir la muger y sin tiempo, o nascar la criatura sin tiempo, abortar.] a *qasi* ζομας, abortum facio. Varro, uinum ibi natum, si preguans biberit, fieri ut abortiar, id est, fiat abortus. Gell. li. 12. cap. 1. factus in corpore suo concepti abortiantur. id est, ante maturum partum eiciantur. Hinc Abortus, ta, tum: & Abortus, tus, quod non sit tempestiue ortus, Plinius. Vno abortu xii. edica puerperia. Nonius, Aborior etiam abortum facit: quod tamen ab abordior magis est. & hanc inter Abortum & Aborsum ponunt differentiam, quod Aborsus ille dicitur sit, qui est in primis mensibus, cum conceptui exordium factum est: Abortus prope tempus pariendi: tunc enim moritur, quod nascitur. Græce *qasi* ζομας, i. aborior: & inde *qasi* ζομας, i. abortiuus, ab *qasi* ζο, ex, & *qasi* ζομας, uulnoro. Dicitur etiam abortus, ab eiectione, quod hæc grandior factus sit, Abortus intra quadragesimum diem contingat. Græce *qasi* ζομας.
ABORTIO, onis, [Il parto acerbo.] a *qasi* ζομας, i. abortiuus, i. abortiuus factus eiectione. Ci. pro Clu. pecunia merces abortionis.
ABORTIO, tis, tiui, [Disperdere. Gal. Auorter. Hisp. Mal parir la muger, sin tiempo.] immaturum foetum edo. Pli. lib. 8. cap. 5. Et & Abortior uerbum deponens.
ABORTIUM, [Parto acerbo,] idem quod abortus. Hir. Crebris abortiuis.
ABORTIVS, tiua, tiuum, pen. pr. [Cosa, che fa il parto acerbo,] i. *qasi* ζομας, quod abortum facit. Pli. Sternuisse a coitu abortiuum. Idem lib. 14. cap. 18.
ABORTO, tas, [Disperdere,] abortum facio Iulius Firmicus li. 6. Abor

tauit filios geminos. Varr. 2. de re rust. cap. 4. Ne dam exilire uelit, pragnans abortet.
ABPATRVVS, Propatruus, & Patruus maximus, idem sunt: id est, pater abauj & proauj. ex li. 3. Institutionum.
ABRADO, dis, p.p. [Radere, & ratendo tagliar uia. Gal. Rader, enleuer en raclant. Hisp. Rier de alguna cosa.] a *qasi* ζομας, Col. li. 3. acuta dolabra abradito. Pli. li. 6. ca. 20. Barba abraditur. Abralus particip. Cicero, Abrasa supercilia.
ABRAM, nomẽ primi patriarchæ, & Latine pater excelsus interpretatur, quem Deus ab ijs quæ uidentur, ad inuisibilia procerans, Non uocaberis, inquit, Abram, sed Abraham, erit nomẽ tuum: quia multarum te gentium patrem posui. Secundum tamẽ declinationem Latinã Abraamus dicitur: sed aspiratur a quibusdam Abrahamus.
ABRACES, proprium uiri apud Xenoph.
ABRETANA, Myliæ regio. Suid.
ABRETVVA, negotijs familiaribus; Suid. Teren. in Heaut. Tantum ne est ab re tua ocij tibi, Aliena ut eures? Ex re tua *qasi* ζομας, ex utilitate tua: sicut E rep. *qasi* ζομας, ex ualitate reip. ut apud Ci. saepe.
ABRINTHAE, populi non procul a Ponto. Steph. de urbib.
ABRIPPIO, pis, pen. cor. [Rubare. Gal. Raur & emporter par force. Hisp. Abrabar de alguna cosa.] a *qasi* ζομας, quali aufero est. nam de ijs dicitur, quæ auferri possunt, ut uestis, liber, & huminodi. Cic. lib. 17. Offi. Qui abripuit ab alijs, ut alijs largiantur. Aliquando abripere est ut abducere, ut uirum, mulierem, iumenta, Terentius in Eunu. Ex Attica hæc Abreptam. Cicero ad Quintes: A coniuge abreptum, uitam degere in exilio: nam ab, proprie rei ablationem denotat. Abripere sese, apud Plaut. in Milit. Abripuit repente sese subito. Huic contrarium est Arripio, quod ex ad & rapio componitur, quæ attractionem significat: unde & pro accipio ponitur, Cicero in Catone, Non cahi, non rugæ repente auctoritatem arripere possunt. Aliquando significat uehementer ad me rapio, ut sit cum celeri quadam animi, corporisque uehementia ad nos trahimus, Linius libro primo Tarquinij medium Seruium abripit, clarumque è curia in inferiorum partem per gradus deiecit. Aliquando subito eleuo. Plaut. in Cur. Vix foras me abripuit Aliquando celetiter rapere. Vir. Hanc arripere uelis.
ABROCOMAS, Dari filius. Herod.
ABRODIAETVS, a *qasi* ζομας, cognomen fuit Parrasij, pictoris nobilissimi quod Latine significat delicatum atque elegantem. talẽ autem se ipse putauit, Herculemque Lydi fecit: Aducrans eum a se talem pictum, qualem saepe inquiete uisisset.
ABRODO, [Rodere,] est rodendo abicidendo. Pli. li. 10. c. 62. Viperæ mas caput interit in os: quod illa abrodit uoluptatis dulcedine.
ABROGOGAS, pen. cor. [Togliere il uigore. Gal. Abolir, cesser & anuller. Hisp. Quitar lo que esta en uso.] a *qasi* ζομας, ab *qasi* ζομας, est consensu publico aliquid abolere, tollere, ut legem, imperium, magistratum. Seruius. Abrogatur lex, cum prorsus tollitur lex: derogatur, cum pars detrahitur. in libris ad Heren. Illa defensionis tenuis est, cum ostenditur id factum esse, quod ea lex sanciat, cui legi abrogatum, uel derogatum sit. Cicero autem Abrogatur legi, & abrogatur lex Linius nono ab urbe: Vbi duæ contrariæ leges sunt, semper antiquæ abrogat noua ad Heren. Cui legi abrogatum, uel derogatum sit Cic. de Cla. Ora. Legem Semproniam frumentariam populi frequentis suffragijs abrogauit. Abrogare alicui imperium magistratum, potest item, hoc est, cum publice prius imperio, & Cicero tertio Offi. Cum Collatio Tarquinio collegæ Brutus imperium abrogabat. Idem quarto Verri. Si tibi magistratum abrogasset. Abrogare aliquem, dictum sig. rate. Pli. de Vir. illustribus, Lapidem p. uatus hacta abrogauit. Interdum abrogare, est per rationem auferre. Septem modis ex iure concessis fieri conit abrogationem: primo, contraria consuetudine: quæ nota est p. incipi: secundo, contraria constitutione; tertio, causæ cessatione: quarto, locorum uarietate: quinto, nimio rigore: sexto, si præcibus occasionem iniq. agendi habeat: septimo propter malum inde sequens. Interdum est simpliciter auferre ad Heren. Quæ res fidem abrogat orationi. Abrogatio, uerbale. Cicero ad Atticum lib. tertio. Lex septa difficultate abrogationis.
ABROTON, Grammaticus e Phrygia. Suid.
ABROTONION, siue Abrotonium, a *qasi* ζομας, nomen mulieris, a *qasi* ζομας, quod est glabrum, siue delicatum. Latine ample xibus apta dicitur. In quo uocabulo id lubet annotare, quæ apud Græcos in omne exeunt, apud nos in um exire: in um autem exeuntia, omnia esse neutra, præter mulierem propria, que feminina sunt; ut Glycærum, Philotium, Eustochium, & similia. licet ergo utriusque sexui conueniant, ut scortum, & mancipiũ, & pluralia in a pro hominibus ponantur, ut seruitia. pro seruis: ministeria, pro ministris: & licet flumen notent, ut Rhenum, Cruſum, aut fructuum nomina pro arborum nominibus ponantur, ut poma quod

fructuum nomina pro arborum nominibus ponantur, ut poma apud Tibullū. aut quamuis animalia (quæ paucissima sunt, & aut masculina, aut feminina, aut communia esse debent) significant, ut ovis eartamen, quia in uni exeunt, aut singulariter per unum terminantur, supradicta omnia censentur neutra.

ABROTONITES, abrotone, pen. long. mascu. gen. sed figurate neutro generi iungitur. & est vinum factitium ex abrotano. Colum. lib. 12. cap. 35.

ABROTONVM, pen. cor.] *Abrotano*, ἀβροτόνον, herba calidæ uirtutis. Hora. Abrotanum ægro. Non aude, nisi qui didicit, dare. Aetius lib. 6. Simplicium, multa de abrotano. Galenus de Simplicio medi. Dioscorides. Plin. lib. 21. cap. 10. Est & oppidi nomen, de quo Strabo lib. 17.

ABRUMPO, [Interrompere, rompere. Gal. Rompre & briser ce qui tient en semble. Hisp. Quitar alguna cosa rompiendo.] ἀβρῦν, uinculo, in certumpo, auello. Abrumpere uincula. Liu. 6. Bel. Pun. Abrumpentium uincula iumentorum. Idem lib. 8. Cohortes a fronte urgebant, ut abrumperent cornua cetera acieid est, interromperent. Trásfertur autem ad res incorporeas, ut abrumperent otium apud Plin. iuniorem in epist. Abrumpere sermonem. Virgilium 4. Aen. Abrumpere uitã. Idem 8. Aen. Abrumpere somnum. Idem 3. Geor. Nec somnos abrumpit cura salubres. Abrumpere se ab aliquo. Cicero Phil. 14. Hæc legio se prima latrocinio abrupit Antonij id est, subito, & cum impetu sese ab eo liberauit. Vnde loca Abrupta, diuisa, atque ob id inuia dicuntur. Diuus Hieronymus liber. 1. Regum. Perrexit Saul super abruptissimas petras. Est & Abruptus adiectiuum: ut, Abruptus sermo, abrupta oratio. Abrupte aduer. Quin. li. 3. ca. 10. Nec enim abrupte incipiendum. Abruptio, uerb. Cicero de Diu. lib. 2. Abruptio corrigæ obseruanda.

ABS, significat idem quod a, de quo satis superioribus.

ABSARVS, amnis Armeniæ in pontum defluens: qui cum Pariedris montibus Armeniam minorem claudit.

ABSCEDO, dis, p. p. [Partirsi. Gal. Sen aller se retirer se partir. Hisp. Partir de lugar] ἀβσιμ, ex abs & cedo, significat recedo. Hirtius quinto bel. Afr. Cõspexit Labienū ab suis copijs longius abscessisse. Abscedere sine præpositione, apud Liuium sexto bel. Pu. Abscedere irrito incepto. A quo Abcessus, & Abcessio, quæ fere idem significant, affectus locus in corpore, quo abcessit. id est confluit. mali humoris copia, Aliquando tamen abcessus dicitur Celsus lib. 4. ca. 18. Prodest impositum minutis, maioribus que abcessibus.

ABSCIDO, [Tagliare. Gal. Trancher, separer en coupant. Hisp. Cortar de alguna cosa.] ἀβσιμ, ex abs, & cædo. Oui. 12. Metam. Abscidit iugulo pectusque humerumq. sinistrum. Et abscissus, a, um: Cicero de prou. Abscissæ res aliquando se efferent, & ad renouandū bellum reuiescent.

ABSCINDO, dis [Disidere separare.] ἀβσιμ, inde scindo. Vir. Aen. 3. Hesperium Siculo latus abscidit. & Luc. lib. 3. Abscidit impulsu uentorum Liu. 9. ab Vrbe. Omnium rerum respectum nobis abscindamus. Abscissus, a, um, abruptum. Cice. Liuius. Inuenitur & comparatiuus, apud Valerium li. 6. Charontæ præfractor & abscissior iustitia, ad cruorem usque.

ABSCONDO, dis, dt, ditum, [Ascendere. Gal. Cacher, muffer. Hisp. Esconder.] ἀβσιμ, occulto. Colum. libro de Arboribus capitu. septimo. Radices in terram absconduntur. A partici. Absconditus, fit aduerb. Abscondite. Cicero tertio de Finibus Abscondite differuntur. Plinius libro octauo capi. 16. Absconso, dixit a supino absconsum.

* **ABSENS**, & absentia, uide Absum.

ABSENTO, tas, [Allontanare.] absenté facio. Claudianus: Vitamque dearum Colloquio patris procul absentauerit astris.

ABSIMILIS, [Disimile.] ἀβσιμ, dissimilis. Frequens est huius uocabuli cum negatione usus: ut, Haud absimilis, nec significat, ualde similis, sed aliquantum similis. Plin. li. 8. ca. 33. Rotrum haud ab simile sullo. Suet. in Othone: Nō absimilis Tiberio principi fuit Et Col. li. 6. ca. 17.

* **ABSTS**, fornicis curuatura. Cæcil. in epist.

ABSTO, ris, [Star lontano, partirsi. Gal. Se retirer arriere, se tenir loin. Hisp. Alexarse d'algun lugar.] ἀβσιμ, discedo. Iungitur frequenter ablatiuo sine præpositione. Virgilius sexto Aeneid. totoque abstitite luo, & in septimo. Nec custos abstitit limme Ianus. Quandoque supprimitur ablatiuus. Virgilius. Nec prius abstitit, quam septem ingentia iustor Corpora fundat humi. Quandoque abstitere ponitur pro desistere. Liuius libro octauo legatos misere ad consulem, ut abstitere obsidione. Claudianus: Abstitte rogari, Abstititur, impersonale. Liuius primo bel. Pun. si non abstititeret bello. Abstitens, particip. Liu. quarto bel. Pun. Spe labefactandæ fidei haud abstitens Salapiam tendit. Contrarium est Absistit, παρσιμ.

ABSTO, uis, [Assoluer. Gal. Delier, absoudre, deliurer. Hisp. Desatar lo

atado, absoluer.] ἀβσιμ, quod ligatum erat, dissoluo. Interdum significat perficere. Gellius libro secundo. Nono & quadragesimo die totus homo in utero absoluitur. Item absolueri est liberare. Liuius libro secundo. Leges, quæ consulem regni suspicione absoluerent. Sed cum de peccato agitur, gentium regere potest. Libro secundo ad Heren. iudex absoluit iniuriarum illum. Plin. libro decimoquarto. eum cædis absolutum. Item euadere, Plau. in Amph. Vno ut labore absoluat ærumnas duas. Item expedire ut apud eundem in Curcul. Te absolua, qua aduenisti gratia. Et in Epidico: Te absolua breui. Absolueri creditore, ut quemuis alium, qui pecuniam petat. Teren. in Adelph. Ad forum ibo, ut hunc absolua. ubi Donatus, Ut hunc, reddito illi pretio, dimittam. Hinc Absolutio, teste Cicero. libro 1. de Inuen. est per quam omnia, quæ incidunt in causam, genera de quibus postea dicendum est amplectitur partitione. sed sic apud rhetores accipitur. Proprie autem, perfectionem significat. Cicero Virus rationis absolutio definitur. Ponitur & pro liberatione a crimine, Ci. pro Fonteio: Magna causa absolutiois hæc est. Et Absolutus participium.

ABSOLVTA, iudicialis constitutio ἀβσιμ, est, teste Cicero. lib. Inuent. 2. quæ ipsa in se non ut negotialis implicite & abscondite, sed patentius & expeditius recti & non recti questionem continet.

ABSOLVTORVS, a, um, [Assolutorio] quod absoluit. Sue. in Aug. duas tabulas, damnatoriam, & absolutoriam. & Asconius. Absolutoriū, rij, neu. gen. remedium liberans. Plin. li. 28. c. 6. Clauum ferreū de fingere in quo loco primum caput defixerit corrues morbo comitali, absolutorium eius mali dicitur.

ABSOLVTVS, perfectus, [Assoluto perfetto. Gal. Absolu, parfait. Hisp. Acabado.] Ci. ueram & absolutam eloquentiam. Hinc Absolute, Ci. 3. de Fin. feliciter, absolute, fortunare uiuere.

ABSONO, nas, p. c. [Dissonare, discordare.] ἀβσιμ, dissono, male sono. uide Sono.

ABSONVS, na, num, p. c. [Discorde. Gal. Qui ne sone pas bien, desaccordant. Hisp. Desacordado.] ἀβσιμ, quod est prauis soni, parumve congruens. Liu. li. 1. Quorum nihil absonum fidei. Cice. proprie. 1. de Ora. Sunt quidam aut lingua hæsitantes, aut uoce absoni. Absonus clamor, dissonus. Apuleius de Asino. li. 1. Illius absono clamore experrectus. Et per metaphoram pro differens. Liu. 7. ab Vrb. nec absoni a uoce motus erant.

ABSORBEO, bes, bui, bitum, & Absorbo, bis, absorbi, absorptum, [Inphorire. Gal. Numer tout, engloisir. Hisp. Soruer.] quasi sorbendo absumo: & proprie de rebus liquidis. Plinius lib. 22. cap. 24. Lens optima, quæ maxime aquam absorbet. Transfertur & ad alia, & dicitur aqua siue nauim, siue res absorbere. Luca. libro 4. Absorpsit penitus. Transfertur præterea ad res inanimatas. Cicero 2. de legibus Ne istius mos consuetudinem absumat. Idem in Bruto: Hanc absorbit ætatis quidam insolite adolescentibus gloriæ.

* **ABSORO**, insula in mari Adriatico. Ptol.

ABSQUE, [Senza. Gal. sans. Hisp. Sin.] ἀβσιμ, præpositio separatiua est: ut Absque pecunia non facile uitam traducas. Aliquando est aduerbium, Terentius in Hecyr. Quam fortunatus sum ceteris rebus absque una hæc foret. Et licet absque sit separatiua præpositio, Ab tamen & Abs, passionem, aut discessionem notantur, diligor abs te, discedo abs quolibet improbo. Ceterum Ab, Abs, & Au, nihil differre uidentur, præterquam in consonantia. nam uni uerbo in diuersis temporibus, non mutata significatione, præposita per compositionem comperuntur. dicimus enim in præfenti, & eius temporibus, aufero, auferbam, auferam, auferem, aufererem, &c. In præterito autem, & inde deductis, abs, ut abstuli, abstuleram, abstulisset, abstulero, abstu lisse. Porro in supino, & ab eo natis, ab: ut ablatum, ablatu, ablatio Mirū autem est, quod Que particula, quæ cum alijs significationem auget, siue affirmatiuam. ut atque, siue negatiuam, ut neque, cū abs posita mittet: nam absque, fere idem est quod sine.

ABSTEMIVS, a, um, [Quello che non bee uiuo. Gal. Qui ne boit point de uin. Hisp. El aguito.] ἀβσιμ, qui se a temeto, id est, uino abstinet: componitur ex abstineo, & temeto, quod apud ueteres pro uino ponebatur. Ouid. lib. 15. Vina fugit, gaudetque meris abstemius undis. Varr. de Vita pop Roma lib. 1. Abstemias mulieres, Gellius lib. 10. cap. 13. Mulieres Romæ, atque in Latio ætatem abstemias egiss.

ABSTERGEO, ges, [Nettare. Gal. Torcher, essuier. Hisp. Alimpiar.] abstergo Plin. Asi. Libellum absterges.

ABSTERREO, es, repello, prohibeo. Cicero quarto Verr. a pecunijs homines abstertere. Absteritus, partici. Liui. libro 5. Solitudine absteriti.

ABSTINENTIA, [Astineza. Gal. Abstinece. Hisp. uni. A quel refrenamiento de lo agene, abstinencia.] ἀβσιμ, est uirtus: qua

qua ab alienis abstinemus. Et est abstinencia in uiro innocente. Continentia intemperante Salust. Cum modesto, pueri, rege innocente se abstinentia certabat. Abstineret, aduetb. Salut. Modeste se gessit & abstinentur.

ABSTINEO, abstinere, pen. cor. [Astenero. Gal. Abstener, se deporter. Hiss. se refrenar de tomar lo ageno. abstinere.] ἀπέ/ασ, ex abs, & teneo, significat tempero. Teren. Non manum abstinere? Cic. in Ver. Act. 2. Abstineant in hoc iudicio manus, animosque ab hoc scelere. Iungitur quandoque genitiuo. Hora. li. 3. Car. Abstineto, dixit, iratum. Quandoque ablatiuo cum præpositione. Plau. in Amph. Hic a me ut abstineat manum? & sine præpositione saepe apud Ci. Abstineret apud Plau. in Amph. pro, arcere Factis me impudicis abstinere. Abstinetur imperionale. Liu. lib. 5. ab Vrbe. Ab inermi abstinetur.

ABSTO, stas, stiti, stitum, & abstarum, [star lantano.] ἀστικός, lōge sto Horat. in arte poe. ut pictura poësis erit quæ si propius stes, Te capiet magis, & quædam si longius abites.

ABSTORQUEO, iude Torqueo.

ABSTRACTIUM, [Abstractio] τὸ ἐξ ἀσπείστος, τὸ κενωρισμῆνεν, ab abstractio fit: definiturq; a logicis hoc modo. Abstractum est, qd' significat formam aliquam, cum exclusione subiecti, ut albedo. Concretum est, quod significat eandem formam, cum hærentib. subiecti, ut album. Et hæc abstrahuntur Denominans & Denominatiuum, ut est apud Arist. in Anteptra d.

ABSTRAHO, [Tirare per forza. Gal. Entrainer, tirer per force. Hiss. Sacar à tomar por fuerza.] ἀσπείστος, quasi per vim aufero. [Iberare.] Cic. lib. 1. Tulc. Mors non a malis, non a bonis abstraxisset. Cæsar 7. bel. Gal. Cædes faciunt, in seruitutem abstrahunt contrarium est Attuatio.

ABSTRINGO, is, [Scingliere.] foluo. Liu. Laxaret ped. m. abstricto nodo.

ABSTRUDO, dis, pen. pio. [Ascendere, ferrare dentro. Gal. Chacher & ser rer. Hiss. Encerrar por fuerza.] ἀσπείστος, ex abs & trudo, abscondo: sed Seruio auctore differunt, quod Abscondere sit de industria, Abstrudere a natura. Vug. Ut uenis filicis abstrusum excuderet ignem. Pla. in prol. Aul. Domo sublaturum uarijs abstrudis locis.

ABSTRUSUS, a, um, [Nescio.] latens. Cic. 4. Acade. Disputatio paulo abstrusior. & dicitur abstrusus homo, qui suum secretum magnopere celat. Tac. annal. li. 1. hæc audita, quæquam abstrusum, & tristissima quæq; maxime occultantem Tiberium perpulere, ut Drusum filium cum primorib. ciuitatis, duabus que prætorijs. cohortibus mitteret.

ABSUM, [Esse lantano. Gal. Estre absent. Hiss. Estar absente de lugar alguno.] ἀβσῦμ, longe sum, ex ab præpositione, & sum. Salu. Neque animus, neque corpus a uobis aberit, Lulius: castra uiginti milium spatio aberant. Colum. lib. sexto. Labulata inter se minus trinis pedibus absint. Liu. libro sexto. Absit uerbo inuidia. Hinc Absens, sicut a præsum præsens. Vlpia. Absentem accipimus euni, qui non est in loco, in quo petitur, non enim transire absentem desideramus, & si forte extra continentiam urbis sit, abest. ceterum usque ad continentiam non abesse uidebitur, si loco latite, abesse autem non uidebitur, qui ab hostibus, captus est, sed qui a latronibus detinetur. Paulus, Abesse res uidetur, si uestimentum scissum reddatur, uel res corrupta sit, ueluti sciphi collisi, aut tabula, rafa pictura: quoniam earum rerum pretium non in substantia: sed in arte sit positum. Item, si eam dominus rem, quæ sibi furto aberat, ignorans emerit, recte dicitur, res abesse, etiam si id postea ita esse scierit: quia uidetur res ei abesse. cui pretium abest. Abesse etiam scribit Caius, quæ in rebus humanis non sunt Abesse, absolute etiam ponitur. Terentius in Eunuc. Domini ubi absunt. Dicimus præterea, Culpa a me Cicero ad Cornificium. Quicquid acciderit, a quo mea culpa absit. Abesse interdum dicitur in partes duas. Cæsar. Erat ab oppido milia passuum tria. proi aberat. Dicimus autem more Attico, Absente nobis, & præsentem nobis, pro absentibus, & præsentibus nobis: sicut, Aperite aliquis, apud Terentius in Adelph. & Plautus in Amph. Nec nobis præsentem quidquam aliquis ausi sunt. Ab absens sit Absentia. Marco Antonius in epi. ad Cicero libro decimo quarto, ad Atti. Cic. in Pis.

ABSUMO, mis, p. c. [Consumare. Gal. Consumet, mettre à fin Hiss. Gastar en mala parte.] ἀβσῦμο, consumo. Ouid lib. 1. Falt. Quætere ut absument, absumpta requirete certant. Pl. lib. 26. Corpora defuictorum absumi intra quadragesimum diem Iustinus Aquarum illuuias partem Græciæ absumphit. Pla. in Mostel. absumpti sumus, pro actum de nobis. Dicimus & absumi ferro, ueneno, morte. Ci & alij.

ABSVRVS, a, um [Scenneneuole. Gal. Absurde, mal conuenable, Hiss. Cosa digna de no esser oyda.] ἀβσῦρως, inconueniens, stultum, & deforme. Cicero in Lælio: potest quicquam esse absurdus, quam, quo minus uix restat, eo plus uaticii quætere? Absurde. Ci. de Fin. Si dicitur,

cit, absurde.

ABSYRTIUM, [Assenzo.] herba amara, a qua populi cognominati, qui iuxta Pontum habitant: ubi, mons eiusdem nominis habetur. Ouid. li. 5. de Trist. Cana prius gelido desint absynchia Ponto. Græcè ἀβσῦρτιον, τὸ ἀσῦρτιον, Vulgo dicunt medicum, uel assenzo hortorum est Theodorus tamen ἀβσῦρτιον, scribit.

ABSYRTIDES, ἀβσῦρτιδες, insula in Adriatico mari. Plinius libro 3. Absyrtides a Graijs dicitur, a fratre Medæ Absyrtis sibi interfecto. Pompon. In Adriatico sunt Abforus, Celadusa, Absyrtis; Ista.

ABSYRTVS, ἀβσῦρτος, Aetæ Colchorum regis filius, quæ Medæ soror lacerauit iuxta fluium Absyrtum, in quem conuersum ferunt poetæ. Sed aliud scribit Orphen in Argo. li. 1. & aliud Apollonius Rhodius, & Luc. Theon, & Sophocles. Plurimi fuerint, qui apud Græcos Argonautica scripserunt, ut dicunt Iasona Medæ ad Phæacem adduxisse adhuc intactam, & Absyrtus frater grandis multitudinis armatorum sorore est & Iasona subsecutus. adeo ut Arge uxor Alcinoi regis Phæacum, & ipse rex statuerint reddi, si intacta esset. Quo cognito, cum ea dormiuit. & eo modo habuerunt discedendi facultatem, fuit & Absyrtus scriptor Græcus, qui scripsit de medicandis equis, & de cura animalium, & eorum medicina: eumq; pulcherrimum, & emendatissimum habet Antonius Vicecomes, Mediolanensis.

ABVYDIA CVM, urbs Germaniæ, Ptol.

ABVERTO, is, ti, sum, ἀβσῦρτο, abuertere, antiquum uerbū, pro auertere. Pla. ab saxo abuerit fluctus, ad litus scapham.

ABVLA, urbs Hispaniæ. Ptol.

ABVNDANTIA [Abundantia. Ga. Abundance, soison, plante. Hiss. Aquella obra de abondar y ser copioso.] ἀβσῦνδαντία, Cicero & alij. abundantanter, Cicero secundo de Orat. Copiose & abundantanter loquantur. Abunde ab abundo, copiose, Sue. in Cæf. Se gloriæ abunde adeptum. Abunde est. Virgilius seprimio. Fraudis abunde est. Abunde cum sui stantiuo nomine Salut. in Iug. Parentes abunde habemus Abunde & cum adiecti. Idem eodem loco. Abunde magna præfida.

ABVNDOS, [Abundare. Gal. S'essandre par dessus, estre plein jusques a deb. rder, abonder. Hiss. Abundar y ser copioso.] ἀβσῦνδος, ex ab & undos, ut quidam aiunt: est affluente, tractum ab amnibus, qui quo magis augentur imbribus, eo maioribus undis eriguntur, Cice. de Sen. uilla abundat porco, agno, herdo. Dicitur etiam quibus abundare, qui successu prospero illuunt. Teren. in Phor. Amore abundans. Abundare, cum genitiuo ueluti dictum a Lucilio, Quarum & abundemus rerum, & quarum indigeamus. Abundare etiam absolute posuit, Vir. lib. 4. Geo. Abundabat fluidus liquor. Hinc Abundans, pro diuite, pecunioso.

ABVVS, Britannæ fluius maximus. Ptol.

ABVSQUE, [Insuper.] aduer. modo tempus, modo locum significans, poetica uox, pro usque ab Pla. in Amph. Pugnata pugna abusque mane ad uesperum. Vir. Siculo prospexit abusque facinus.

ABVS, pars Tauri montis. Str. 11.

ABVTO, p. p. [Malusare. Gal. Abuser, faire de gâst. Hiss. Vsar mal de alguna cosa.] ἀβσῦτο, re aliqua male utor. Pia. in Ab. Vbiula, quæ dedi ante? Cabula. Cicero Noli abuti nimis patienti rostra. Donatus: Utinur cum honore, abutimur cum iniuria, utimur ijs rebus, quæ nobis utentibus permanent; abutimur ijs, quæ nobis utentibus pereunt. Ex quo Vius, & Abusus, uidentur contrariam uisui est æger, dominus: absum, unum, oleum, & huiusmodi. Cicero in Top. Non debet ea mulier, cui uir bonorum suorum usum legauit, ellis unarijs peniculis relictis, putare id ad se pertinere: utis enim non abusus legitus est. Per translationem uel dicitur abuti, cum frustra tempus in aliqua re contriuimus. Teren. in scribendis prologis operam abutitur. Dixit & Plau. cum accusatiuo in Bacch. Non aurū abusus. Abuti ueteres passiuè dixerunt. Varro apud Priscianum lib. 8. Vile utamur potius, quam ab rege abutamur. Inde Abusus participium in eadem significatione. Ibi dem. Hortensius, Abusus iam omnib. locis. Abutendum se permittere, dixit Sueton. in Galba, adeo se abutendum permisit, ut mix sibi ipsi constaret, Abusus, a, um, Abusus, us, uisui, & Abusio, Fab. li. 3. ca. 3. Hic per abusionem posita, Abusio, aduerbium, improprie contra usum.

ABYDENA, [Vano.] ἀβσῦδενά, ἀβσῦδενά, dicuntur futilia, ac nullo digna pretio: quod Abidum uelut molles, & lasciuu haberetur Pausan. ex Suid.

ABYDENTI, populi, ἀβσῦδενά, ab Abydos ciuitate Asiæ, qui cum Philippo Macedonum rege ita obsiderentur, ut salutis spes nulla superesset, in eam rabem sunt accensis, ut repente ad cædes conuigum, liberorumq; discurrerent, seq. ipsi pariter omnes læti interficerent. Liu. lib. 31.

ABYDON, onis, regio Macedoniæ, de qua Steph. et Suid.

ABYDOS, pen. pro. ἀβσῦδος, urbs Asiæ a Milesijs condita, Gygo Lydorum rege permittete, qui totius Troadis imperium habuit: cuius Scites

Sefios in Europa opponitur, intercedente augusto mari, a casu virginis Helleponto nuncupato id cum Asiam ab Europa diuidat, Xerxes ponte coniunxit.

ABYLÆ, p.p. ἀβύλα, mons excelsus Mauritanæ, Calpæ monti, qui in Hispania est, oppositus, quos ambos Hercules columnas dicitur. Stephanus Byzantius, Dionysius Afer, Eusthatius. Et notandum, Alybandici a Græcis, non Abylam, forte per Metathesin. Est & oppidum Syriæ, Plin. li. 3. ca. 1.

***ABYRACE**, apud Medos erat edulij genus ex porro, cardamo, allio, granis mali punici, & sinapi.

***ABZOA** E, p.c. populi ad Oceanum Scythicum. Plin. li. 6. c. 13.

ABYSSVS, [Abisso Gal. Abismo. Hisp. Abismo.] ἀβυσσος, aqua patens in immensam profunditatem. Omnis inquit Augustinus, aqua, omnis humida natura, at que substantia circumquaque diffusa per maria, & flumina, & antra, & occulta, simul uno nomine abyssus, uocatur.

A A N T E C

Ac, coniunctio copulatiua est, ἔτα, [Et.] ut doctus, ac iustus es. Aliquando aduerbium est, & accipitur pro quam, ut, haud secus ac iussi faciunt, Ac in principio sententiarum connectendi uim habet. Cicero 1. de Or. in proemio, Ac primo quidem totius orationis ignari. Aliquando, ut docet Donatus, significat contra quæ. Ter. in And. Nescio quid tibi sum oblitus hodie, ac uolui, dicere. Etiam Ac, & Ach, uenuste ponuntur post periude, pro ita: ut, Superbis perinde, ac si rex esset.

ACABO, p.c. animal multum ualens ui medica, in desertis Arabiz.

ACA, ἀκα, ciuitas Phœnicum, postea Ptolemæis dicta. Stral. li. 6. Plin. lib. 5. cap. 19.

***ACABE**, mons Aegyptius. Ptol.

***ACABYS**, ciuitas Africae. Ptol.

ACACALIS, ἀκακάλις, semen fructis in Aegypto nascentis simile fructui Tamaricis. Pausanias. Fuit & hoc nomine filia Minois regis ab Apolline uitiata. Appollonius poeta in Argon. & dicitur in nocetia simplicitas, animus ab omni terrore liber, in quo Democritus philosophus summum bonum constituebat. Cice. lib. 5. de Fin. id enim ille summum bonum, euthymiam, & sæpe acaciam appellat, id est animum terrore liberum.

ACACIA, ἀκακία, genus spinæ, & succus ex illa. Plinius libro 24. capit. 12.

ACACVS, ἀκακός, purus, simplex, apertus, non uersutus. Dionysius ad Demophilium scribens ostendit, acacos esse, quibus aliorum mores non sunt formidolosi, ex suo. n. animo, alienum æstimant animum, ut sit acacos minime subdolos, aut suspiciosus.

ACADEMIA, [Academia.] ἀκαδημία, locus nemorosus, ab Athenis mille passibus distans, ab Academo heroe. uide Laertium in Platone. Ibi natus est Plato, ubi cum philosopharetur, studendi usu, & discipulorum frequentia, morumque celebritate insignis fuit. Ante per e, scribebatur, Academia. hinc Academici philosophi: sicut & Areopagitz, ab Areopaga. Fuit & Academie uilla memoratu digna, ab Aueruo locu Puceolos tendentibus imposta litto ri, celebrata porticu & nemore, quam Ci. Academia uocabat ab exemplo Athenarum, ibi compositis uoluminibus eisdem nominibus, in qua, & monumentum sibi instaurauerat. Hæc Plin. li. 3. ca. 2. Eratq. Academia gymnasium inferius, cum superiori gymnasio nomen esset Lyceum, quæ & inferior ambulatio, & superior dicebatur. Lyceum uero nomne scholæ Aristotelicæ Academia dici potest quælibet litterarum schola insignior, atque celebrior. Huius nominis Academia pe. producitur à Cicerone. Inque Academia umbrifera, nitidou. Lyceo. Sic & in alio uersu Laureæ Tullij: Atque Academia celebratam nomine uillam. Verum alii eam corripiunt, ut Claudianus: In Latium spretis Academia migrat Athenis. Sidonius: Obruet & quanquam rotis Academia sectis. Ratio est, quoniam est una de dichronis. Si c. Vir. de Sycheo. Hinc Academicus, ca, cum, ἀκαδημικός, qui Academicos sectatur, uel ad Academicum pertinet.

ACADINVS, ἀκαδινός, fons iuxta Palicos in Sicilia manat, in quo tabellas inscripto iuramêto, si re&te iuratu foret, supernatare, ne que liquore perfundi afferit Aristoteles: si peperâ protinus, in p. fundum rapi, neq. apparere ultra, Alexander ab Alex. li. 5. ca. 10.

ACAEAS, ἀκαία, uirga pedum decem, qua demetiebatur agros. uide Cœlium li. antiq. lect. 4. ca. 29.

ACAMAS, promontorium in Cypro, unde Cyprus antea Acamantis uocata. Strabo li. 14.

ACONTHICE, ces, fœ. ge. lacryma helxines herbæ. Plin. li. 2. r. ca. 16. Helxines hui s uertex summus lacrymam continet ineundi, saporis. acanthicen maffichen appellatam.

ACONTHION, siue acanthium, thij, spinæ genus. Plin. li. 20. c. 12. Spinæ albæ similis est spinæ illa, quam Græci acanthion uocat.

ACANTHIS, thidis, ἀκανθίς, auis stridula, quæ & carduelis: ea spinis & carduis pascitur. nam ἀκανθίς, spinæ, ἀκανθίδων, spinetum. Virg. li. 3. Ge. Resonant & acanthida dumi. Qui locus Virgilij in antiquis

libris, teste Pierio, legitur, Resonant acalanthida dimi. a nominatio Acalanthis, thidis. Hæc & Acanthylis uocatur, quæ lino in-textit midum. Alij Argathylim uocant de qua Plin. lib. 10. capit. 74. Acanthis in spinis uiuit. Acanthus est etiam genus herbæ, quæ Latine Senecio dicitur. Plin. lib. 25. cap. 13. Acanthis leuce, Latine Spina alba.

ACANTHVS, ἀκανθός, puer in florem sui nominis conuersus. Virg. Et circumtextum croceo uelamen Acantho. Plin. 22. docet Acanthi esse herbam topiariam, Lato longoq. solo margines crepidinum uertientem. inde ponitur pro flexuoso ornatu. Quidam putant herbâ esse simile spinæ albæ, & habere folia minima, & aculeata laugine. Seruius in Pollione dixit esse arborem semper florētē, quæ spinis plenâ. nam est spinosa, quæ in Cyrenaica insula aburdat. Virg. li. 2. Ge. Semper frudentis acanthi. Hinc Acanthinus, nam, quod est acanthi, aut acantho simile. Plin. li. 25. c. 7. Spectat folijs achantius. Est etiam hoc nomine oppidum in Macedonia, siue Aetolia, quæ est urbs Atamanum. in qua inuas esse cicadas, Stephanus scripsit.

ACAPIS, p.c. flumini Asiæ apud Lazos populos.

ACAPNA, ἀκαπνα, ligna, de quibus est titulus apud Martialē in Xenijs, ea uidentur esse, quæ Vlpiano dicuntur ligna cocta, ne fumū faciât: nam ἀκαπνος, sine fumo interpretatur. est & mellis genus quod eadem ratione acapnon Plin. appellat li. 2. ca. 16. Strabo acapnistron. Acapna thysia, sacrificia absq. fumo. dicitur de nimiu tenui conuiuio, & in quo nihil cocti absonij apponitur.

ACARA, p.c. ἀκαρα, oppidum est in medio Pannoniz.

***ACARASVS**, oppidum Lyciæ. Steph.

ACARNANIA, ἀκαρνανία, Epiri pars, quam Achelous ab Aetolia diuidit. In hac est oppidum Leucas. Est & regio quædam parua in Aegypto dicta Acarnania, ut scribit Seruius in li. 5. Ae. Et ciuitas non procul a Syracusis, ut inquit Ci. in Verr. in qua Olympij Iouis antiquissimum fuit sanum.

ACARNE, acarnes, fœm. gen. marinus piscis. Plin. li. 32. c. 11.

ACARON, p.c. ciuitas Palæstinæ, quæ Cæsarea uocatur: & arboris genus. Plin. li. 15. ca. 7.

ACARVS, ἄκαρος, genus in cera nasceas, omnium animalium minimum, ἄκαρος ἀκαρής, quod est inuisibile. Arist. li. 5. de hist. ani.

ACASTA, ἀκάστη, nymphea, Oceani & Iethyos filia.

ACASTVS, ἀκάστος, Pelizæ Theffalorum regis filius.

ACATALECTICVS, ἀκατάληκτος, uersus cui nulla syllaba deest. contra Catalecticis, cui una deest syllaba.

ACATALEPSIA, ἀκατάληψια, incomprehensibilitas, qua dictione usus est Ci. ad Atti. li. 13.

ACATALEPTON, ἀκατάληπτον, quod comprehendendi non potest. Sic interpretatur. Cili. 4. Aca. quæst.

ACATTON, ἀκάτιον genus nauigij actuarij. Pla. sed Pollux scribit uelut in naui maximum esse, sicut minimum, Dolonem, tertium, quod retrosum panditur, Epidromum. Plin. li. 9. ca. 30. Concham esse acatij modo carinatum.

ACCÆ, Laurentia, Faustuli uxor, quæ Romulum & Remū lactauit & aluit, Lupa dicta, quod nobile scortum fuerit, & tales nuncupatur Lupæ, ob auaritiam, causa cuius pudicitiam prostituunt: hodie, que cellæ talium Lupanaria dicuntur.

ACCEDO, is, p.p. [Accostarfi. Gal. S'approcher se tirer pres s'ajindre. Hisp. Allezarse lo lugar a otra cosa.] παραγινωμαι, adeo, appropinquo. Ter. in Adel. Accedam ad fores. Vir. li. 1. Aen. Penitusq. sonâtes Accelitis scopulos, pro Accessistis, per syncopen: contrarium Ab scedo, Accedere quandoque est assentiri. Plautus in Aut. Accessit animus ad sententiam. Quandoque adiungere, ut Hoc calamitatibus meis, uel ad clamitates meas malum accessit. Linus, Hæc tibi a me dotalia dona accedent. Cic pro Rosc. A me. ed accessit studium doctrinæ. Accedere etiam similitu diuem significat. Cicero pro C. Rabirio: quorum potestas ad Deorum immortalium numen accedit. Acceditur, imperfonale apud Cicero. pro Cecin. Ad eas cum accederetur. Ab Accedo pro aduenio, fit Accessus, sus, sui. Ab Accedit, fit Accessio, pro adiectione, & incremento: & contrarium decessio. Cicero tertio Officio. Eorum neque accessione uitam meliorem fieri, neque decessione peiorem.

ACCELERO, ras, p.c. [Ital. Andare in fretta, affrettare. Gal. Auancer, hafter. Hisp. Appressurarse a otro d'uenir] ἐγκονεω, propero, festino. Ci. in Catil. Si. accelerare uolent. Cæ. 2. bel. Ciuil. Iter accelerat. Hinc Acceleratio.

ACCENDO, dis, di, sum, [Ital. Accendere. Gal. Allumer, en flamber. Hisp. Encender.] ἀπτα, ex ad & caudo, non cendo: quia si cendo esset, cendo faceret, non cando. iccirco, cum candeo habeamus, & accendo, ut & incendo & succendo, & simplex habere necesse sit, necessario cando, a quo candeo fit, ipforum simplex est. quippe cum pleraque huius naturæ uerba sunt, ut ab albo albeo, a duro dureo, a pendo, pendeo & multa alia: quæ neutra deriuatiua ab actiuis eorum certum est esse, ut apud Priscianum & Diomedē legitur.

legitur. Est autem Accedere ignem excitare. Ci. de uniuers. Deus ipse solem, quasi lumen accendit. Per translationem est & instigare. Vir. Martemq. accedere cantu.

ACCENSUS, ut Marcellus scribit, genus militiæ erat administrantibus proximum, dicti quod ad necessarias res sæpius accirentur, ueluti accersiti. Festus uero sic. Accensi dicebantur, qui in locum mortuorum militum subrogabantur, & ad censum adiciebantur. Idem h. r. Adscripti ueluti quidam scripti dicebantur, qui splendidis legionibus adscribebantur: hos & Accensos dicebat. Sed Varro rectius: qui docet accensos ministratores fuisse magistratum, ab acciendo dictos, id est, uocando: nam accensus inlat præconis acciebat iussu consulis Quirites ad concionem. Plin. lib. 7. Adiectus est & meridies, accento consulum id pronunciant. Erant singuli præsidibus prouinciarum accensi. Quod munus nemini nisi libertis deferebatur, ut scripsit Cice. ad Q fratrem. A sconijs autem sic. Accensus est nomen ordinis & promotionis in militia: & nunc dicitur princeps, uel commentariensis, aut cornicularius.

ACCENTUS, [Accento. Gal. Accent, elevation ou abaissement de uoix en prononceant. Hisp. El acento de cada palabra.] dicitur quasi ad cantus, hoc est, iuxta cantum: quia ad cantilenam uocis nos cognoscere facit syllabas, Græci *προσάδια*, dicunt, quod *προσάδια τῶν συλλαβῶν*. A Latinis etiam tonus, & tenor uocatur: quia ibi tonus crescit, & desinit. Desinitur a quibusdam quod sit anima uerborum: ab alijs, quod sit uox syllabæ. Hos ueteres nunc moderamēta, nunc accentus uinculas, nunc uoculationes appellant. Sunt autē tres accentus, acutus, grauis, & circumflexus. acutus dictus, quod acuat, & erigat syllabam: grauis, quod deprimat, & deponat; & enim contrarius acuto: circumflexus, qui ex acuto & graui constat: incipiens enim ab acuto, desinit in grauem. Priscianus, Quintilianus, Diomedes.

ACCEPSSO, ueteres pro acceperim dixere Pacuuius: Priusquam acceperis, quod peto.

ACCEPTILATIO, *ἄποδοξις*, est deliberatio, ut docet Modestinus, & Ulpianus, quæ sit per interrogationem & responsonē, qua utriusque contingit ab eo nexu absolutio. Dicendo enim, Quicquid tibi per stipulationem promissi, uel ex stipulatu debui habes ne acceperum? Et tu respondeas. Habeo, acceperumq. fero: quasi dicas Perinde habeo, c si acceperim abs te per ueram solutione m.

ACCEPTIO, uerb. ab accipio Cic. in Topicis.

ACCEPTOR, [Acceptatore,] Pla. in Tri. Verbis falsis acceptor fui.

ACCEPTRICA, trix. Pla. in Truc.

ACCEPTVM FERRO, [Confessare il riceuuto,] *ἠποσολογίζομαι*, fateor me accepisse, & si non accipi, cum nulla solutio interuenerit: sermo familiaris iuriconsultorum, unde acceptilatio.

ACCEPTVM REFERO, uide in dictione Refero.

ACCEPTVS, nomen [Accetto, caro, amato,] id quod placet. Cæs. 1. bel. Gal. Plebi acceptus erat. Acceptum, accipi absolute, quicquid ab alijs accipimus. Plau. in Truc. Hic ratio accipi scribitur.

ACCERSIO, sis, [Chiamare, andare a chiamare,] *μεταπέμνω*, quartæ coniugationis, & uerbum actiuum, pro uoco. Ci. li. 4. Tus. Quem expecti, quem accersiri. Liu. 1. 3. ait Placere, patrem accersire. Sal. in Iugur. Sullam accersiri iubet. Et pro accusare Cic. pro Cælio, Alterum ambitus crimine accersiret.

ACCERSO, sis, siui, situm, [Andare a chiamare. Gal. Appeller à soy. Hisp. jr à llamar,] *μετακαλέω*, coniugationis tertie, ponitur pro euoco, seu aduocandum eo: actum enim corporis denotat, licet cetera in se terminata: sed in præterito, non autem in præsentis, est quartæ. quæ propterea desideratiua a grammaticis dicuntur, quod nunquam fere eorum uerborum actus sine desiderio fiant Sue. in Cæs. Ad accersendam classem in Bithyniam missus. Terentius in And. Obstetricem accersio. Fit autem Accersio ab accio, acciso. Et interdum est: ut, Accersere crimine ambitus, apud Cicero in Ora. pro Cælio. Accersitus, ratum, partic. uocatus. Cicero de Ora. Cauendum est, ne accersitum dictum putetur. Accersitus, huius, tus, Cice. 1. de Nat. Deo. Cum ad eum, ipsius rogatu accersituque uenissem Accersitor, oris, uocator. Pli. epi. 101, nemo accersitor ex proximo.

ACCIDENTS, [Accidente,] *συμβεβηκόν*, quod adest, & abest, præter subiecti corruptionem. Quin. li. 5. Causa, tempus, locus, & cætera sunt rerum accidentia. Idem li. 2.

ACCIDENTIA, æ, uerbale ab accidit Pli. li. 32. ca. 2.

ACCIDO, p. p. [Tagliare, estenuare, scarnire, rassottigliare,] extenuo circuncido, *ἐκπεύχω*, ex ad & cado. Liuius, Prælio uno accisa Vestinorum, *ἐκπεύχουμένη*, Vir. tertio. Aen. Accisis dapibus consumere mensas.

ACCIDO, dis, p. c. [Gittarsi davanti inginocchiato, accadere. Gal. Cheoir sur on pres quelque chose. Hisp. Chaer o conecer alguna cosa.] *συμπίπτω*, ex ad & cado, proprie iuxta cado. Et accidere, est gestum corporis in humilitatem cadentis offendere. Sue. in Cæs. Ad genua sibi accideret. Salus, sine præpositione dixit: Quo accidam Iurecō

sulti usurpant accidere pro mori, ut, Si quid filio meo acciderit sed & Suet. in Aug. Iulia filiam neptemque, si quid his accideret, uoluit sepulchro suo inferri. In tertia persona significat euenire, tam bonum quam malum Terentius in And. aliquid acciderit boni. Cicero in Lælio: Nihil mali accidisse Scipioni. Accidit ad animum. Cicero Attico: Accidisse nihil ad animum tuum. Accidit, absolute, se, quæ parte uela. Cicero tertio Verr. Accidit, ut illo itinere ueniret Lampfacum. hinc accides participiū, & accidens nomen.

ACCIO, ies, iui, itum, p. c. [Chiamare,] uoco. Pla. in Mil. Ego illum huc acciebo.

ACCINGO, gis, [Apparecchiar, ordinare. Ga. Se touffer et mettre à points, s'acoustre & preparer à quelque chose. Hisp. Poner chaldas en cinta, aya rejar se à haçer alguna cosa.] *δινω*, iuxta cingo. Virg. 4. Aen. Magicas inuitam accingier artes. Idem 9. Aen. facibus pubes accingitur artis. Interdum est parare. Vir. 1. A. E. Illi se præde accingunt. Vnde accinctos uocamus indutros, expeditosque: contra Discinctos, ignauos, negligentisque.

* **ACCINGO**, hinc accentus, *προσάδια*, de quo supra.

ACCIO, cis, ciui, uel cij, tum, p. p. [Chiamare,] *προσκαλέω*, ex ad & cio, aduoco. unde Accitus, aduocatus. Vir. 1. r. Aen. Spem si quam accitis Aetolum habuisti in armis. Hinc Accitus, tus, tui, Vir. Aen. 1. acciticari genitoris ad urbem.

ACCIPIO, cipis, capi o, [Pigliare, riceuere. Gal. Receuoir, prendre. Hisp. Tomar lo que se da.] *λαμβάνω*, quamquam separantur, sicut in Capio dicitur. Interdum est audire, Cicero in Catone: Accipite ueterem orationem Architz. Interdum sentire, Terentius in Heau. Aliter de amore tuo, atque est, accipis. Interdum cognoscere ut, Accipi, te in patriam reuersurum. Interdum concipere Virgilius libro octauo. Aeneid. Ventosis follibus Auras Accipiūt. Interdum recipere. Lucilius: Sic Annibalem acceptū. Interdum tractare, tam in malum, quam in bonum. Terentius in Ade. Indignis cum acceptus modis. Cic. Autem sæpe. Accipere nomen, pro eo quod uulgus dicit, recipere ad monstram. Liu. 2. bel. Puni ci Si suum nomen dictator acciperet. Accipere ætatem dixit Pli. li. 14. c. 7. cuius dulci admisto, reliquorum duritia sua uitate accipiat simul. & ætatē. Late patet hoc uerbum Dicitur enim. Accipere conditionem, colorem fœdera, fidem, libertatem, &c.

ACCIPITER, [Sparuere,] *ἰεραξ*, ab accipiendis mala alijs autibus: est enim auium rapax. Ter. in Phorm. Non rete accipitri tenditur, uide Falco.

ACCITANA colonia, Pli. li. 3. ca. 3.

ACCIVS, *ἄκχιος*, poeta tragediarum scriptor insignis, natus traditur parentibus libertinis. Marcio, & Serano consulibus. Eius tragediæ fuerunt clarissimæ grauitate sententiarum, uerborum pōdere, & auctoritate personarum tel'is. Quint. li. 10. ca. 1. eum tamen ut duriusculum notat Cic. ad Art. Sed, & Licinius ferreum scriptorem appellabat, quod dum tragedias ex Sophocle uerte ret in Latinum, duriorum se præstitit, id quod Quin. pro suo cādore in tempora illa reijcit.

ACCLAMO, as, are, [Gridare. Gal. S'escrifer en la faueur ou desauen de que qu'on luy fauoriser, ou contredire par cry. Hisp. Dar uozes à la uozes de otro, llamar dando uozes.] Cic. pro Cec. Populus acclamauit, ita esse Verbale Acclamatio. Idem Atti. lib. 1. Ex acclamatione. Clodij. Acclamito, freq. Pla. in Amph. Facta, infecta, esse acclamat.

ACCLINO, uas, [Inclinare,] *πε. pr. ἄνκλω*, inclino. Liu. 4. ab Vrbe: Acclinaturus se ad caulam senatus, per metaphoram, pro assensuros causæ.

ACCLINIS, p. p. [Erto. Gal. Eleuē en montant, agupar hault. Hisp. Cosa cuest. i arriba.] *προσανύτης*, quod est leuiter erectum, & acuminatū & proprie de ascēsu dicitur, quasi in Cluium acuminatum. Ci. Q. fratri: Ea uix pars accliuus est. Contrarium est: Decliuus, inclinata incuruum. Hinc Accliuus. Cæs. 2. bel. Gal. Pari accliuitate collis. Et dicitur accliuus falsis animus, id est, inclinatus ad falsa. Hor. 2. Ser. Accliuus falsis animus meliora accusat.

ACCIO, huius Accus, *ἄκκω*, nomen mulieris proprium, quæ eius delirij fuisse proditur, ut cum se contemplaretur in speculo, imaginē suā perinde, ac mulierē alterā alloqueretur, inueret, summurmuraret, arrideret, interdū cōminaretur, promitteret, subblādiret, & quicquid confabulantes solent, numeris omnib. impleret. Scribunt alijs, et cauos nonnunquā spongia ueluti malleo impingere conatam. Cæl. li. 9. Antiq. lect. 27. Hinc qui stultius, aut ineptius aliquid agunt, accisare dicuntur; & Accus nomine compellantur.

ACCOLA, p. c. [Vicino, habitante, lauorante de campi,] *πάρουκος*, uicinus, prope habitans. Valla ait: incolæ est, qui in loco; accola, qui ad locum habitat. Liu. li. 1. Pastor accola eius loci.

ACEOLO, lis, p. c. [Habitare uicino. Gal. Demeurer aupres, estre uojsin. Hisp. Morar cerca de lugar.] *παρακώ*, iuxta colo. & de aquis, montibusque dicitur. Liu. li. 4. Qui Hetruscum mare, quique Tiberim aceolūt, Pli. li. 4. Per se Rubrum mare semper accoluere. Accolitur, passivum. Pli. li. 3. ca. 1.

ACCOMMODAS, p.c. [*Accommodas*, Gal. *accommoder*, *appropriar*. Hisp. *Αυγαταρ μια cosa à otra*.] *προσαρμοζω*, adhibeo, apte colloco [*Accomciare adattare*], Ci. li. 2. de Ora. Cōronam sibi ad caput accōmodauit. Idem li. 1. Of. Qui se ad remp. accommodauere.

ACCOMMODATVS, & accommodate. Cicero.

ACCOMMODATIO, onis, [*Attitudine*], ipte actus accōmodandi. Cic. 1. de Inuen. Sententiarum ad inuentionem accommodatio.

ACCOMMODVS, a, um, [*Atto, buono dā*] idem quod accommodatus, aptus, idoneus. Vir. 11. Aen. Vallis accommodata fraudi.

ACCREDO, dis, p.p. [*Consentire*], ex ad & credo, ad id, quod creditur accredo, adentem. Col. li. 2. Idque Saferna uidetur accreditisse.

ACCREDVO, dui, s, [*Consentire*], iacredo. Pla. Quicquam accreditus.

ACCRESCO, scis, [*Accrescere, aumentare*, Gal. *Croître, accroître*. Hisp. *Acrescentar à augmentar*.] *ἰσχυρίζομαι*, uide Cresco. Hinc Accretio, onis, incrementum. Cicero. 1. Tul. Lunam accretione, & diminutione luminis.

ACCUBITVM, [*Letto, dove anticamente si mangiava*], *ἀνακλιτήριον*, lectus in quo cubatur interdum. Lampridius, Commodum scribit non accubuisse nisi in accubitus, quæ pilum leporinū habuissent, aut plumas perdicum subalares. Dicuntur & Anaclinteria, apud Florentinos Tuscanica.

ACCUBITVS, tus, [*Lo star in gin*], *ἀνακλισις*, ipte accubandi actus. Pl. lib. 8. cap. 1.

ACCUBO, p.c. [*Star appresso*, Gal. *Gesir au pres, estre couché iouste*. Hi. *Afsentarse cerca alguno*]. *παρεκατακλινομαι*, iuxta cubo. Vir. 6. Aen. Furiarum maxima iuxta Accubat. Pla. in Asi. Accubat mecum. Et pro adiacere. Suet. in Cas. Theatrum Tarpeio monti accubans. Hinc accubatio. Ci. de off.

ACCUDO, [*Battere denari*], Plaut. in Mercat. Tres minas accudere etiam possum.

ACCUMBO, bis, [*Giacere appresso*] iuxta cubo, Pla. in Mos. Cane ne in uia accumbas. Et accumbere est in conuiuio esse: cubabant. n. antiqui uescentes. C. Peto: Accubueram hora nona. Accumbere ad mensam, est in mensa discumbere, Cicero, Vatinius criminatur, quod atratus ad mensam accumbebat.

ACCUMULO, las, p.c. [*Ammassare*, Gal. *Amasser, accumuler, entasser*. Hisp. *Amonionar sobre monton*.] *ἐπισυρωδω*, quasi ad cumulum addo. Cic. in Rul. Auget, addit, accumulatur. Hinc accumulate, apud Cicero. & accumulatio, apud Pl.

ACCURBO, ras, p.p. [*Diligentemente curate, acortamente operare*. Gal. *Soi guenemiers faire quelque chose*. Hisp. *Diligentemente curar*.] *ἐπιμελίζομαι*, diligenter curo. Pla. in Epid. Accurrentur hospites. Ci. de Inu. Melius accurantur. Accurate pensum, prouerbialis sermo. Plau. in Bacc. Ego pensum meum lepide accurabo, hoc est, curabo ut efficiam, quod mihi mandatum est. Hinc Accuratus ubi magna adhibetur cura. Gel. Cultu corporis nimis accurato, Hinc Accuratio Cicero de Cla. Ora. Inueniendis componendisque rebus mira accuratio.

ACCURRO, tis, [*Correre unioamente*], *ποσπερω*, uide Curro.

* **ACCUSATORVM** colonia, urbs Allobrogum putatur. Ptol.

ACCUSABILIS, & hoc le, [*Riprensibile, biasimeuole*] quod accusatio ne dignum est. Cic. 4. Tul. Quorum accusabilis est turpitudine.

ACCUSATORIVS, casus, *αἰτιατικὸς*, quia per hunc uel accusamus, uel laudare uidemur, unde & Laudatiuus dicitur.

ACCUSATORIVS, [*Pertinente ad accusa*], *κατηγορικὸς*, quod ad accusationem pertinet. Cic. pro Clu. accusatorio animo, Accusatorie, idem in Ver.

ACCUSO, fas, p.p. [*Accusare*, Gal. *Accuser, reprendre* Hi. *Accusar delante el que puede punir*] *κατηγορέω*, frequentatiuum, ab accudo, ut docet Priscianus: ex ad & cuso, quod a cudo deducitur. ex quo In-cuso, Excuso, & Recuso. Quamquam non desint qui dicant Accuso ex ad & causa, seu cautor, componi. Accusare, ait Vella, est, apud iudicē, uel alium, & aliquando apud illum, quem accusēs, ostēdere, aliquem peccasse. Dicimus autem accuso te illi, apud illum uel coram illo sceleris, aut de scelere. Id obseruatum fere cōperit, ut quod peccati nomē exprimit, genitiuo, quod minus ablatiuo poneretur: ut. Te accusaui homicidij, & alio scelere. Exempla patent apud Cice. & alios. Incurare, est alterius mores reprehendere: & plerunque cum querela, quod ab illo iniuria sis affectus. Qui dixerunt, Incurare, de maioribus dici: Accusare, de paribus uel minoribus, erant. Cæsar in primo Com. Vehementer centuriones incurauit, Diomed. Incurante Cicerone, Catilina conuictus. Tacitus, Intemperiem cæli incurantes. Hinc Acusator. Et Acusatrix.

* **ACEDICI**, populi in Italia. Plin. lib. 3. cap. 12.

* **ACELA**, ciuitas Lycyæ. Steph.

ACELVM, oppidum creditur in Taurisco agro: unde Accelinus Romanus læuitia famosus iuter recentiores historicos auditur.

ACERO, acis, acui, acidus, sum, [*Dimenir aceto*], *ὀξύω*, Et dicitur acere uinum, cum in acetum degenerauit. Cato de Re rust. Vinū, quod neque acat, neque muceat. Ab hoc Acidus, a, um, & Acetum, &

compositum Coaceo.

ACER, aceris, & Aceris, ris, fœm. gen. [*L'acero*], *σπένδαμνος*, nomen est arboris. unde Acernus, na, num, materiaturum ex ea arbore. Vir. trabibus contextus acernis Stare equus. Pl. li. 16. ca. 15. operum elegantia ac subtilitate primum post citrum locum obtinet.

ACER, hæc acris, hoc acre, [*Agro, brusc* Gal. *Aigre, aspre, asuel*. Hisp. *Agrosuerte*.] *σπινός και ἄξος*, prima pro. a quo acrior, & accerrius proprie ad uinum, acetum, & huiusmodi pertinet. Col. lib. 3. Acri aceto. Et Acres cibi dicuntur, qui acrimoniam habent, & quasi mordaces sunt ut sinapi, allia, cæpe. Pl. li. 11. c. 35. Omnia in cibis acra Transfertur ad alia, & modo pro forti ponitur, Virgilius Aeneid. nono. Acem Turnum. Modo pro ueloci. Idem libro quarto Acri gaudet equo. Modo pro acuto. Cicero. Acri ingenio. Modo pro uelociter. Idem in Hort. Theopompo acrius. Modo pro diligenter, Virgilius secundo Georg. Acer curas uenientem extendit in annum. Modo pro feruo, Cicero libro primo Of. Acres animaduersores uitiorum. Modo pro aspero, Idem in Lælio: Acerrimus inimicus. Ab acer fit Peracer. Deriuatiua, acrimonia, apud Ci. & Cat. acritas, apud Aetium, & Gellium acritudo, apud Vitru. acriter, & acerrime, apud Ci. Phil. Li. & alios.

ACHATES, pe. p. [*Agata*], *ἀπὸ τῆ ἀχέως*, id est, a cura: quæ regū semper comes est. quo nomine dicitur Aeneas comes: & lapis quidam pretiosus in Sicilia, apud Achaten fluiuum primum reperitur. Pl. li. 37. c. 10. Achates in magna fuit auctoritate. tempeitates auertere, & flumina sistere dicitur. in hoc lapide habuit Pyrrhus Epirotarum rex Musas nouem naturales, & Apollinem cum lyra.

ACHELOVS, *ἀχελῶος*, Aetoliæ rex, a quo fluius eiusdem nominis. a Pindo oriens, & Actoliam ab Acarnania diuidens, in Maleacum sinum defluit Thoas ante appellabatur. Hinc Acheloius, a, um, quod modo possessiuum est, modo pro aqueus ponitur. Vir. Geo. 1. Poclauque inuentis Acheloius miscuit uuis. ueteres enim aquam omnem Acheloon nuncupauerunt, quod primum post diluuium erupisse terra fertur: siue quod Achelous in Græcia, ubi tot ingenia floruerunt, omnium fluuiorum celeberrimus fuit. Hinc Acheloides Nymphæ.

ACHERONIDES, *ἀχευιδης*, unus ex socijs Vlyffis. Virg.

ACHERON, rontis, *ἀχέρον*, palus infernalis dicitur a poetis. *ἀπὸ τῆ ἀχέως και τῆ πέρας*, quasi esset fluius dolorum. Vir. Electere si nequeo superos, Acheronta mouebo. Ab Acheron fiunt Acherontius, & Acherusius, Acheronticus, Acherons pro Acheron, dixit Pla. in Cap. nullus adæque est Acherons.

ACHERONTIA, ciuitas parua Apulix, in monte sita.

ACHERVSTA, *ἀχερυσια, λίμνη*, palus inter Capuā & Auerfam, per aperta plana usque prope Cumas diffusa. Dionysius in 2. Bibliotheçæ historix, tradit paludem esse Acherusiam, in quam immitantur cadauera in ulteriorem ripam deferenda: inde natam de Charonte, quia animas transtuehebat Stygem fabellam. Itē Acherusia specus est iuxta Euxinum.

ACHETA, *ἀχέται*, cicadæ, argutæ & canoræ: a uerbo *ἤχησ*, sono.

ACHILLEON, *ἀχιλλεῖον*, oppidum iuxta tumulum Achillis, a Mitylenis conditum, ubi clasis eius steterat.

ACHILLEOS, *ἀχιλλεος*, myriophyllum herba, appellata, quod eā Achilles inuenisse traditur in curando uulnere Telephi.

ACHILLES, [*Achille*], quod & Achilleus dicitur: nam Græce *ἀχιλλεύς*, nomen uiri, apud Homerum cantatissimi: cuius genitiuus tam in i, quam in is, finit, nomina enim in eius diphthongon finita, apud antiquos sermuntabantur in es, ut Theseus, Theles: Tydeus, Tydes. genitiuus erat in is, Thesif, Tydis. remansit consuetudo in Achilleus: & Vlyffus: Achilles: Vlyffes: quorum genitiuus est Achilli, Vlyffii, in carmine Virgiliano: Danaum atque immitis Achilli, Hic Pelei Thetidis filius, Chironi nutriendus datus est, inter filias Lycomedis sub habitu muliebri absconditus, ex Deidamia generat Pyrrhum. Indignatus contra Agamemnonem, post mortem Patrocli suscepit a Vulcano arma noua, Hectorem occidit, a Paride coniugium Polyxenæ sperans tandem occiditur, & in Sigæo promontorio sepelitur.

ACHILEVM, genus spongiarum tenue densumq., ex quo penicill. li. Pl. li. 9. ca. 45.

ACHIMENES, *ἀχιμηνς*, filius Bacchemonis, filij Persæ: a quo Achimonia regio. Fuit & Achimenes Ariobatis regis Lyciæ filia, uxor Bellerophontis.

ACIAERIS, securis ærea: qua in sacrificijs sacerdotes utebantur. Festus.

ACICVLA, *ἄκιδιον*, ab aco, ut inquit Priscianus, qua utuntur mulieres ad ornatum capitis. Est & Acicula piscis tenuis ac longus.

ACIDALVS, p.c. fons in Orchomeno, oppido Beotiæ, Veneri sacer. unde Venus Acidalia dicta.

ACIDVLA, pyra, a succo subacido dicta.

ACIDVS, da, dum, pen. cor. [*Cosa che è diuenuta forte*. Gal. *Suraigre*. Hisp. *Azedo*.] *ξόσιν*, asperum, ab aco. Col. li. 6. Malum Punicum

erant acidum sic emēdabitur. Diminutivum est Acidulus. Compositum Subacidus, aliquantulum acidus. Cato lib. de re rust. Subacidulum unum non durabit.

ACIES, [Sic tagliente, punta, taglio.] ἀκίς, ἀκίς, ea pars in ferro, quæ ob acumen lecat. Transfertur & ad alia, oculus, animū, ingenium. Significat & exercitus instructionem, ἀσάταξίς, cum ad dimicandum paratus est, quod acuto ferro armatus sit. Virg. Geor. 2. Campo iterit agmen aperto, Directæ que acies. Cice. in Catone: Non ne uideatur is animus, cuius obtusior sit acies, non uidere? Dicimus autem tam acij, quàm aciei in genitiuo. Salust. lib. 1. Historiarum Dubitauit acij partes.

ACIUM trahere, est acere. Pl. lib. 36. c. 12.

ACINACIS, p. c. [sorte di coltello usato da Persi.] ἀκινάκίς, gladius Persicus. Hora. li. 1. Car. Lucernis Medus acinacis. Val. Flac. Insignis acinacē dextra.

ACINVS, acini. pen. co. maf. gen. acino, & acinum neutri, teste Nonno, ἀκίνας, inter fructus minutiores, arborum fruticumve densius nascuntur, ut uux, grana, hederæ, sambuci, tribuli, mali Punici, grana. Hieron. Nunc de acino uinacei disseramus. Granum paruū est, ut uix duobus digitulis teneri possit, baccæ diffusius & rarius: ut fructus lauri. Valla lib. 4. Inter acinos & baccas hoc interesse puto, quod acini inter fructus minutiores arborum fruticum uedensius nascantur, baccæ diffusius & rarius. Nonnunquam acini & baccæ indifferenter ponuntur. Virg. Sanguineis ebulli. baccis. Ab acinis uux, Acmatitius, acinum, sit: ut uinum acinatitium. Vlp. ff. de uino leg. Acinatitium uinum.

ACINOS, siue acinus, fœ. ge. herba. Pl. li. 2. ca. 15. & 27.

ACINOSVS, a, um, ab acinus, quod multos habet, acinos, ut uua acinosa. Plin. lib. 14. cap. 3. Columbinæ acinosissimæ. Acinosum pro re succosa in modum acinorum. Pl. li. 1. ca. 13. Afari semen acinosum.

ACIPENSER, seu Aquipenser, ἄκίπο, genus piscis: de quo Pl. lib. 9. cap. 17. Apud antiquos piscium nobilissimus habitus acipenser: unus omnium squamis ad os uertis contra aquam nauo meat. Martialis: Ad palatinas acipensera mittite mensas.

ACIRITANI, Hispana gens, simulacrum Martis radijs ornatum colens, quem Necum, id est, Martem uocant. uide Aciritani.

ACIS, ἀκί, fluuius Siciliæ, ex Aetna procedens: ex cuius ripis fertur Polyphemus saxum in Wlyffem eiecisse.

ACITIA, insula: quæ & Melos & Siphnus dicitur.

ACLASSIS, tunica ab humeris non confuta Festus.

ACLIDES, p. c. Vi. li. 7. Teretes sunt aelides illis.

ACMONIS, pen. corr. maf. ge. ἀκμων, latine incus: inde Pyraemon unus est Vulcani famulis, quod a calenti incude nunquam discederet Seruius. Virg. 8. Aen. Brontesque Steropesque, & nudus membra Pyraemon.

ACMOTHETON, n. pen. cor. ne gen. ἀκμόθετον, lignum sustines in cucum.

ACOTES, ἀκοτίες, nomen uiri pauperis, cuius renuitatem exprimit Ouil. 3. Met. Ille metu uacuis nomen mihi (dixit) Acotes. Patria Mæonia est: humili de plebe parentes.

ACOLASTVS, ἄκολαστος, prodigus, intemperans, immodestus, lasciuus, libidinosus, infrenis, immoderatus. Gellius l. 19. c. 2. Negat latine uerit posse, sonat ad uerbum, impunitus, uel incoercitus, ut sit qui cupiditates non puniat, ueluti infiecto freno. Nam κολάζω, punio est, & a priuat. nec solum de hominibus, uerum et de rebus dicitur, ut ἀκόλαστος γῶπλα, lingua infrenis. Acolastus homo, homo nihili, neque rei, neque fragis bonæ. Gell. li. 7. c. 11. Budæus in comimen. proterum proprie significare putat, & qui sibi circa libidines temperare non potest.

ACONE, Bithyniæ portus, prouentu malorum graminum adeo celebris, ut noxias herbas Aconita nominemus, p. c. Aconitum.

ACONITVM p. p. ἀκονίτον, herba, quæ ex Cerberi spuma conspersa, uenenum maxime ditum contrahit, quo tempore eum Hercules ab inferis traxit. Dicitum Aconitum ἀπὸ τῆς ἀκόνης, hoc est, a coteriuxta Oui dicentem, Quia nascuntur dura uiuacia caute, Mortales aconita uocant. Sunt qui ab Acone portu deriuent Heracleæ, Lyco flumini opposito. Alij quod iuxta nullus puluis interueniat. Nā κόνις, Græce, puluis ἀκονίτι, sine puluere. Pl. li. 27. scribit Aconitum dictum, quod in nudis cauitibus, quas Aconas uocant, nascatur. Vel quoniam ἀκονίζομαι, est, accelero: quia mortem accelerat. Sunt qui putant eam herbam esse, quam napellum uocat ungo, sed non est.

ACONTIAE, [Comete.] ἀκόντιαι, sunt stellæ crinitæ, ἀπὸ τῆς ἀκόντιος, hoc est, a iaculo: quia iaculi modo utrantur ocyssimo uolatu. Pl. lib. 2. c. 15. Easdem breuiiores & in micronem fastigiatas Xiphias uocauerunt.

ACOPA, orum, ἀκοπα p. c. medicamentum, quæ adhibentur lassis, imposito ex re uocabulo, Lusitanus. Plin. li. 29. ca. 3. Omnia acopis curantur.

ACOPIS, ἀκοπίς, gemma, utro similis, pumicosa, aureis guttis stella

ta, lassitudinem soluens, Pl. li. 37. ca. 10.

ACOPVS, herba est, quæ & Anagyros, ἀνάγυρος, cuius semen comenducatum uomitiones facit. Pl. li. 27. ca. 2. unde prouerbium, ἀνάγυρον κνεῖς; hoc est, Anagyrum moues, quoties loquimur de re, unde nobis ignominia excitari possit.

ACOR, [Acuit, ἀσπρεζζα, sumofita.] ἀξότης, saporis, ut ita dicam, acuitas, siue asperitas, ut uini mali Punici. Col. lib. 5. Ea res emendabit uorem malorum.

ACORNA, æ. genus cardui. Pl. li. 2. ca. 16. Acorna colore rufio.

ACQVESCO, [Reposarsi, acquiescere. Gal. se reposer. Hisp. Descansar, dē sentir con otro.] ἀναπαύομαι, quiesco. Per translationem, cum remittitur dolor, aut alia animi molestia. Cic. 1. de Fin. Nunquam finit eum respirare, nunquam acquiescere. & dicitur, acquiescere in re aliqua, aut in aliquo homine, cum quadam animi uoluptate, quieteque consistere, & oblectari in re aliqua, in qua prius in dubio, aut sollicitudine animus fuisset. Cice. Sulp. li. 4. His uero temporibus hōmō aliud nihil, in quo acquiescamus, id est, oblectamur, & affectum animi sistamus, dicitur quoque acquiescere alieni rei, p. in aliqua re. Seneca Epist. 24. Ut meliora tibi proponas, & adqueas ipsi Blandæ.

ACQVIRO, [Acquirere. Gal. Aquerir. Hisp. Alcanzar lo deseado.] ἀποσπορίζομαι, πείδιθω, quærendo adipiscor, ab ad & quero. Cic. de Amic. Acquirendi sunt quos diligamus. Acquiri pro augeri. Pl. li. 15. ca. 10. Vini odorem acquiri putant.

ACRATOPHORVM, n. ut reolus Latine. Cice 3. de Fini. Ehippijs & acratophoris.

ACREDO, dinis, [Asprezza, grauezza.] ακρία, asperitas in fructibus non maturis. Vide Aceredo.

ACREDVLA, p. c. ἀκροδύνη, putatur luscinia auis. Cic. in Progne: Et matutino, exercet acredula cantus.

ACRIMONIA, [Asprezza. Ga. Aspretē force ch-p ointe, comme d'oignon, choses semblables. Hi. Agrwa, agudezza, sortalezza.] ἀκρίμων, asperitas ad uarias referet res. Cat. de re ru. Si ulcus acrimoniam eius ferre non poterit. Col. l. 10. acrimonijs allij, uel cæparū. Per translationem ē pro uehementia, δεινότης. l. 4. ad Her. Hæc exornatio tū multū ue nullatē habet, tum grauitatis & acrimonix plurimum.

ACRIS, Italiae fluuius est, Tarentino sinu.

ACRISIVS, ἀκρίσιος, Abantis Argiuorum regis filius, & p. Danae. hic, cū apud Argos annis xxx. regnasset, a Perseo nepote suo licet non sponte, occisus est. A quo fit Acrifioneus, nea, neum, ἀκρίσιονέος, Vir. Quam dicitur urbem Acrifioneis Danae fundasse colonis. Patronymicum fœmininum. Acrifione, pro Danae.

ACRITAS, aris, denominatiuū ab Acer. Gel. li. 13. cap. 2. Nihil interest, acritudo, dicas, an qd Actius i Neoptolemo scripsit, acritas.

ACROMA, ἀκρομα, auditio, iucunda narratio. Ci. p. Arch. & in Ver. & Sue. in Aug. scribit acromata ab eo interponi solita conuiujs, ad conuictores oblectandos. Aristoteles Acromata noiauit commentationes suas, quas discipulis tradebat. Lapid. accipere v. p. ipsi hominib. acromata recitantib. cum ait Alexandro: Alexandrum uocales exoleos & omnia acromata populo donasse.

ACROCERAVNIA, auniorum, ἀκροκεράυνια, montes excelsi inter Armeniam & Hiberiam dicti, quod fulminibus infestentur: nam κεραυνός, fulmen, ἀκρος, altus.

ACROCHORDONES, [Pori che nascano per le mani. Gal. Verue, cor. Hisp. Vu genero de berruga que duele.] ἀκροχόρδωνες, uerucæ nostratis fabæ amplitudine, quæ pueros maxime infestant: dicte, quoniam in imo angustæ ita sunt, ut pendere uideantur. Celsus li. 1.

ACROCORINTHVS, ἀκροκόρινθος, mons Pelopūnesis excelsus, inter duo maria Argæum, & Ionium, stadiorū trium & dimidiati, sub cuius radice iacet oppidū Corinthus. Vertex ipse Acrocorinthi, Veneri sacram habet ædiculam: infra uerticem, Pireuem fontem.

ACTA, [Lito,] substantiuum nomen, & Græcum ultima depresso accentu, litus, nam ἀκτις, litus dicitur, ἀκτῶος, littoralis. Vir. li. 5. in sola secreta Troades acta Anchisen flebant. Auctor Ser.

ACTA, orū, ἀκτῆς, ab ago, gis, dñtur de reb. priuatis, minoribus, familiaribusq. quæ in urbe sunt, & in scripta redigunt. Iuuen. Cupient & in acta refert. In quo sensu et Actus dicitur. Ci. de uita mea atq. actibus rñdeo. Acta uero diurna dñtur, quæ per singulos dies sunt & scribuntur. Græco uocabulo ἐφημερίς, Latino diarium dicebant Sue. in Cæsares Instituit, ut tā senatus, quam populi diurna acta conficerent. Acta uero eius, qui cogatus in rep. uersatus sit cū impio acptate, sūt proprie leges. Ci. Quæ re acta Gracchile ges Sèpronix proferctur. Acta & Actitata Cornucopia ita distinguit. Acta sunt, quæ extra iudiciū sunt: actitata, ea quæ in iudicio. Purem & acta, & Actitata utrobique ferit, sed Actitata frequentiam denotare. Valla li. 4. Gesta & Acta hoc differunt: quia illa sunt in administratione magistratus, & in reb. maioribus, & ad temp. & ad plures spectantibus, ut gesta Cæsaris: acta uero etiam rerum priuatarum, & minorum, ac familiarium. Acta circumducere, i. delere. Paulus sub titulo de re iudicata: Acta apud se habita, si patet consentiant iudex potest ea die iubere circumduci.

ACTAEA, nymphæ, ab Acte, id est, litore maris dicta.
ACTAEA, Græci ebulû dicitur: & proprie chamæacte, χαμαϊάκη, nisi quæ sambucû p Actea capiat: quæ uocatur Acte, & fructû eius Actæon.
ACTÆON, ἄκταιων, cum dipth. Aristi filius, a Diana in ceruinum conuersus, & a suis canibus dilaceratus: de quo Ouidius.
ACTÆVS, ἄκταιός, a, um, dicitur p Atheniensi. Nâ Attica regio apud priuscos dicta est nō solû Arctis, id est, ab Arctide Cranai regis filia, ut inquit Eustathius, sed et Acte, ut Plin. lib. 4. & Gellius testantur. Vel ab Actæone, uel ab Actæo rege indigena. Primum n. Atticam regionē Acten dicitur, Lycophron Græcus poeta innuit: Vel quia litoralîs fere tota sit, exsili, & angustio quodâ uelut margine, ut auctor est Strabo. Vñ Oui. 1. Mer. Separat Aonios Acteis Phocis ab oris; uult enim Parnassum mediû esse inter Bœotiâ, & Athenas: Attica. n. re ioh quodam Ionia est uocata, ab Ione Apollinis & Creusæ Erichthe filio, uel (ut inquit Stra.) ab Ione Xuthi filio.
ACTIA, actionû, ἄκτια, ludî quinquēnales, Actiâci, Apollini Actio dicitur: qui prius & a finitimis agebantur, sed ab Augusto honorificentius celebrati sunt: ut Seruius super illo loco, Actiaq. Iliacis celebramus litora ludis.
ACTIO, [Ital. Actione, opera. Gal. Action. His. Obra, hechura.] cû ab ago nomen uerbale sit, multa significat. nâ quæque pronuntiationem [Pronuntia.] Ci. in Or. Est actio quasi corporis quædâ eloquētia, cum constat e uoce atq. motu. quid aut sit Pronuntiatio, hñ lib. 1. ad Her. Pronuntiatio, est uocis, uultus, gestus moderatio cû uenustate. Quæque actio, ἰστορία, ponitur pro oratione scripta: quæque pro historia [Historia.] Vt Ci. Act. in Ve. Quin. 1. 7. Cuius actionē solâ in hoc tps emiserâ. Quæque dicitur defensio [Defensio.] alicuius rei, Ci. Q. Val. Actionē meâ C. Cæsar cōprobauit. Et actio, Διωνύσιος, ius, quod sibi debet in iudicio persequendi: ut li. 1. ad Her. A causâ si cadit is, qui agit, nisi habeat actionē. Hinc actio gratiarû, cum gratû animû pro accepto beneficio uerbis demonstramus. Ci. Plâ. Gratiarû actionē a te non desiderabâ. Interdû pro administratione, [Governo.] & actis, Ci. Meârû actionû monitores. Gñaliter capiti p oi actu. Cic. lib. 1. Off. Virtutis laus ois in actione consistit.
ACTISANÆ, rex Aethiopiæ, qui Amasim Aegypto depulit. Diod. lib. 2. cap. 1.
ACTIVM, ἄκτιον, Epiri promontorium, ubi Augustus Antoniu, & Cleopatram uicit.
ACTITO, tas, p. c. ἐπιτροπὴ, frequeratiuû, ab Acto, sicut Scriptito, a scripto, lectito a lecto. & pprie Actitare dicitur i causis, ἰστορία, σαδξ. Ci. 1. Cl. Or. Potidius multas priuatas cās actitauit. uide Gel. l. 9. c. 6.
ACTIVS, [Che opera.] ἐπιτροπικός, qui agit, nomen est fictû a Grammaticis, ut uerbû actiuû, quod teste Prisciano, semper actum, significat. Plura apud eundem lib. 8. cap. de generibus uerborum.
ACTOR, [Ital. Operatore, facitore. Gal. Exploiteur. His. El que haze.] ὁ ἰσχυρός, ὁ λέγων, qui aliquid agit: qui causam agit, ut orator: qui gestum uultus & corporis agit, ut mimus & histrio: & qui comædiâs & tragœdiâs agit, ut comædius & tragœdus, ὁ πικροτικός. Ci. de Cl. Ora. Actori summo causari, & magistro. Itē dicitur Villicus, qui res nostras curat. Col. lib. 1. c. 7. Ita fit ut & actor, & familia peccent.
ACTUARIVS, [Ital. Notario. Gal. Notaire. His. A quel che escribe lo que otro dice.] qui acta, actionesq. describit ueloci stylo, eaq. descripta de inde recitat, notarius, ὁ ἀκτῆς, Sue. in Cæs. Quam Augustus existimat magis ab actuariis exceptam. Item qui aptus est ad uehendum, unde Actuaria naues, paruæ, cele es, ὁ ἀκτῆς, quod cito agi possunt. Sallu. Actuaria naues triginta. Actuariolum pro nauib. actuariis accepit. Ci. ad Att. li. 10. & li. 16.
ACTVM EST, [E spedito, spacciato, finito] τὴν ἰστορίαν, semper in malam partē accipitur: Actû est de rep. id est, extincta, desperata est. Ter. in And. Actum est, siquidem hæc uera prædicat.
ACTVOSVS, ὁ ποικιλικός, [Ital. Attoso, pronto ne' gesti del corpo. Gal. Qui represente bien les mines & contenance. His. El que haze gestos y nifages] ab actu: qui in actibus multum exercetur, ποικιλικός, ut Actiuolis ignis, apud Senecam. Don. in Ter. Hæc scena actiuosa est. Actiuosita, quæ in actione, & labore uerfat. Actiuose, aduerb. Cic. 3. de Orat. Quam remisse? quam non actiuose?
ACTVS, a, um, [Finito, condotto a fine.] πεπρωμένος, ponit pro cōpleto. Virg. li. 6. His actis prope exequit præcepta Sibyllæ. Pro ui adducto. Idē l. 2. Seu tēpēstrib. acti. Pro impulso. Idē li. 9. Viribus ensis adactus. Pro admoto. Idē l. 1. 1. Accelerant acta pariter testu dine Volsci. Pro territo, [Spaventore] ut, Prodigis acti caelestibus ossa piabû. Actû agere. Ter. Ad. Actû agam, ubi Donatus, Actum agâ, prouerbis, i. nihil agam. Quod. n. in iure semel iudicatû fuerit, rescindi & iterum agi non pot. Alia significata quære in Ago.
ACTVS, us, [Atto, una cosa che si fa.] ἰστορία, Sallust. Cōstituerat, uti L. Bestia de actibus Cic. quæreret: id est de iis, quæ Ci. dixerat, aut fecerat. Interdû Actus dicitur historia. Et partes comædiæ, ac tragœdiæ dicitur Actus, a gestibus histronû: qui ex hoc ipso actiuoli dicunt. Et actus dicitur spatium in agro cētum uiginti pedû, quod in eo boues agerent, cû arare uno ipetu iusto. Tres at reperiunt actus, minimus, quadratus, & quadratus duplicatus: minimus, quattuor pe-

des hêt latitudinis, lōgitudinis pedes cētum uiginti: quod spatium in agris erat inter uicinos: quadratus undique centum uiginti pedibus p̄finitur: quadratus duplicatum iugerû p̄tat. Rufus actus, ut Modestinus de seruitute rusticorum scribit, est, ubi armenta trahere, & uehiculum ducere licet, ἰστορία, iter, quo quis pedes, uel eques conmeare potest. Vide Institutiones Iustiniani, lib. 2. tit. 3.
ACTVVM, p. p. [Ital. Di subito, incontinentemente. Gal. Toſt, soudain. His. Presto, luego.] ἀπὸ τῆς ἀφαιρέσεως, aduerb. tēporis, ab actu. i. celeritate, ualeat statim. Ter. in Phor. Aggredere astatum.
ACVLEVS, [Ital. Ago. Gal. Pointe, ou aiguillon. His. El aguijon den la auencia d' ab ispa.] κέντρον, spiculû, uel res, seu ofo pungēs. Col. li. 1. Palus in festis aculeis armata. Ci. de optimo dicēdi gñe, tranſiuit ad ofonē: Horû ofo, inquit, neque neruos, neque aculeos oratoris hêt. Hinc Aculeatus, ταύτι, [Aguilão] quod acumine pūgit. Plin. l. 1. r. quid dâ aculeatû linguis simile. Per metaphorâ, quod quasi pūgit animû [Pungente.] Ci. Att. li. 14. Aculeatę lřæ. Aculeolus, dimi. Mar. i. 8.
ACVMEN, p. p. [Acutezza. Gal. Pointe, ou aiguillon. His. Agudeza, aguzada.] ἰσχυρία, subtilitas. Per translationē pro ingenii perspicacitate. Col. in prefatione: Facillimâ esse, nec ullius acuminis rusticationem, quæ in acume terminent, interius magis penetrent.
ACVMINATVS, a, um, [Aguzado] quod acumen habet. Plin. lib. 1. r. c. 2.
ACVMINO, nas, p. c. [Aguzado] ὁ ζωώδης, acutum facio. Laet. de Opificio, Cōtextû spine a sumo capite deductû, acuminat in caudâ.
ACVO, cuius, cui, cutû, [Dare il filo, affilare, aguzar.] Gal. Aguijer en trem cant, affiler. His. Aguzar.] ἀκονάσιον, ἰσχυρία, pprie falce, cultro, & hmoi, quæ acui possunt. Col. l. 3. Quoties falcē acuerit. Per translationem [Insegnare.] Ter. in Ad. Illos ætas acuet. i. docebit. Vir. 1. Ge. in simili significatione cordibus tribuit: Curis acuet mortalia corda. Ci. Trebo. In excitando, & in acuendo plurimû ualeat, si laudes illû, quem ehorteris. Et lib. 3. Off. [Accendere, incitare.] Duæ res illû acuebant, otium, & solitudo: i. incendebant. Acueret, p irritat. Vir. 7. Ae. Postquam uisa satis primos acuisse furoros. Dicitur & Acueri ingeniu. Hinc Exacuo, ualde acuo. Vir. li. 1. Geo. Exacuiunt alii uallos. Idem li. 3. Geor. Dentescq. Sabellicus exacuit sus. Præacuo, prius acuo. Cato: Vitem tenerem præacuito.
ACVPEDIVS, ἰσχυρία, cui p̄cipuû est in currendo pedû acumen. Fest.
ACVS, ci, maf. g. qui & Acicula dicitur, ἰσχυρία, piscis genus. Mart. l. 10. Te nues ducere credis acos. Hic et Belone dicitur. Plin. li. 9. c. 5. 1. Acus, siue Belone, utero parit. Ab eodem lib. 3. 2. c. 1. Aculeatus piscis.
ACVS, aceris, gen. neu. purgamentum frumenti, ἰσχυρία. Col. lib. 18. Lacteus porcus acere nutricandus.
ACVS, [Ago.] ἀκείρα, ἰσχυρία, quartę deel. g. fe. est, qua sumus, & qua discernimus capillos: ab acuta cuspidē. Ci. et alii Paleæ etiâ frumenti acus dicuntur, a similitudine acus. Col. li. 1. Durissimæ acus relectæ. Similiter exercitus instructio, ab acumine telorum, Fest.
***ACVSILAVS**, rh̄tor Atheniensis. Suid.
***ACVTIA**, P. Vitelli uxor. Tacit. lib. 5.
ACVTVS, ta, tû, p. p. [Ital. Acuto, aguzado. Gal. Aguzado. His. Cosa aguda] ὁ ζωός, quod acumen habet. Plin. in Mil. Acutus culter probe. Frax fertur & ad incorporea, [Sottile] ut, acutum ingenium, acutus uisus. Interdum pro aspero, [Aspro] Vir. Et acuto murice. Acutû autem uocem tenuem uocamus. Acute, aduerb. [Acutamente.] Cic. in Lelio, Responſa acute. Ab acuto, Acutulus, demi. Cic. 3. de N. deo. Acutulas conclusiones: id est, argutas.
***ACYLAS**, philosophus. Suid.
***ACYLOS**, fructus ilicis feminæ. Plin. lib. 18. c. 6.
ACYRNAS, urbs Theſaliæ putatur, quæ & Pindus, ἀκρόγας.

A N T E

AD, [A.] πρὸς, παρὰ, p̄positio est, quæ cû in cōpositi one, quâ in appositione inuenit, cuius pprius est usus cû motus aliquo significat, & plerumq. p̄pinitate significat [Appresso] Curtius: Ad ripâ fluminis inquit arbor. Cuius Fucus ad fenatorem relictus. Col. li. 1. Quid quid adpoueris: i. iuxta posueris. Hêt quoque, uim similitudinis: ut Ad unguē uim intēdendi, ut Admodû. i. ualde; Adde, in totû edo. Denotat motû ad hominē. Ter. in Phor. Cessat hominē adire? In terdû motû ad rē. Virg. Necdû illis labra admoui. Interdû ad locû. Sall. in Iu. Pleraque loca hostiliter accedit. Significat et locû. Ci. Tironi: Ad urbē accessi. Quæque cōtrarietate. [Contra] ut, Ad illâ mihi pugna est. i. cōtra illû. Cic. Curioni. Ne de ea meditare. Quæq. cōparationē: [A rissotto] ut Cesar: Nihil ad equitatû tui cōparatione equitatis tui. Quæque additionē: [Oltre] ut, Ad hæc mala. Quæq. cām: [Perche] ut, Ad quid hoc fecisti? Ad, cû suo accuſatio, p̄ datiuo ponit. Ter. in Phor. Ad dicitur datur ea in seruitutē. Capii pro circiter: [Intorno] ut, Ad duo millia hominum occisa. Pro super. [Sopra] Ter. in And. Ad eâ rem improbû. Donatus, Ad eâ rē, super eâ rem. Vsurpatur pro ante. [Ante] Vir. Cunctantē ad lumina tēpli. Itē pro post: [Dopo] ut, ad hæc. Significat & tēporalitatē, & hoc duob. modis: Vno, cû tps conditionē significat, [A tēpo.] Quin. &. Fingere ad tps uideor. Altero, cû significat tps spatii, & includit tēpus, cui adiungitur: [Infino] ut, Silbo ad annû, Latebo ad tēpus: Varro: Cû ad tēpus latuisset, tandem inuen-

ADUPLICOS, as, are, [Addoppiare. Gal. Redoubler. Hi. Doblar,] idem quod duplico. Plau. in Pœnulo. Aduplicabit furtum.

ADEO, dis, p. c. [Consumere, mangiar tutto. Gal. Manger tout. Hisp. Comer hasta el cabo.] edo prolixius, καταφαγω. Vir. 4. Georg. Sepe fauores ignotus adedit Stellio.

ADELPHI, delphori prisca lingua Græcorum unum significat. unde Apollo, id est, Sol, Macrobius sententia, Delphios dicitur, quasi solus, sic fratres adelphi, quia non soli. unde Terentii comœdia Adelphi, in qua de duobus agitur fratribus.

ADEMPITO, actus adimendi. Cic. pro domo, & alii.

ADEO, [Cosi, tanto. Gal. Tant, si. Hi. Tanto que. Τροσῶτον ὄντα,] usque eo. Quin. adeo pro nobis sollicita est lex. Quandoque pro ualde. Ter. Iuuenem adeo nobilem. Vir. l. 4. Nec me adeo fallit. Quādoque pro ēt. Ci. in Cat. Eum intra mœnia, atque adeo in senatu uidebis. Pro certe, Vir. Geor. 1. Multum adeo raris glebas qui frangit inertes. Pro modo. Ter. Tu te iam adeo eius audies uerba. Adeo apud poetas, præsertim comicos, sepe ornatina, uel expletina: Ter. in And. Præterea adeo puerum tollere.

ADEO, usque, [Fin che,] siue una dictio, siue duæ, idem quod usque adeo. Plau. in Asi. adeo usque dum peris: pro usque dum donec.

ADEO, dis, diui, uel adii, aditum, p. c. [Andare. Gal. Aller. c. in uers. Hisp. Yr a lugar.] accedo, προσέρχομαι, Passiuū protulit. Ci. 2. Tuf. Pericula addeuntur in præliis. & li. 1. Off. Labor. susceperis, periculūq. aditis. Et quasi ad prælium ire. Teren. in Phor. Prior adito. Vir. Nec quisquam ex agmine tanto Audet adire uirum. Aditur, impersonale. Ci. 4. Ver. Antequam in ius aditum esset.

ADEPS, pis, [Grasso, lardo, sorgia. Gal. Grasse, Seim. Hisp. Enxundia.] sicut, gñale nomē pinguedinis. Ideo Adipatū, pingue, & succulentum, tam de sermone, quam de aliis rebus. Iuu. Feruent adipata ueneno. Quæque significat illud pingue, ad similitudinē reticuli, intestina continens. Gel. li. 4. Cōtegit omnia hæc omentū, cui adeps quoque innascit. Et est generis tā mal. quam fe. Pl. li. 3. Cum quo recens adeps coacta sit. Idem de adipe lupino: Palmam lupino adipi dederunt antiqui. Adipes in plurali posuit. Pl. li. 8. ca. 36.

ADEPTVS, ta, tum. [Acquistato. Gal. Acquis, troume. Hisp. Alcanzado] ἄδριτυγών, affectus. uide Adipiscor.

ADESVM, [Sta quis,] Ter. in And. Adesdum, paucis te uolo. Vbi Dona. Ades, imperatiuū est, & Dum, παρέλαον, est eaim productio, & adiectio syllabæ, ut Ehdum ad me.

ADESVS, [Mangiato. Gal. Mangere, & consumere. Hi. Comido.] Ci. 2. Tuf. Ade sum, & renouatum iecur.

ADHABITO, p. c. [Habitare uicino,] παρισῆ, iuxta habito, uel iuxta me pono. Plau. in Cap. Si adhabites propius, os densabit tibi.

ADHÆC, [Oltre a ciò,] [præterea, πρὸς τὸ τοῖς. Cic. pro Flac.

ADHÆRE, [Star appoggiato. Gal. estre pres ou contre quelque chose. Hisp. Allegarse.] προσκολλησθαι, artissime insideo. Adhæresco, idē quod adhæreo, Ci. Off. 1.

ADHÆSIO, [Accostamento. Gal. Entre touchement. Hisp. Allegamento] actus adhæredi. Ci. 1. de Fi. Adhæsiōnes inter se. Adhæsum adhæsi, adhæsiō. Lucr. li. 3. Neque pulueris interdum sentimus adhæsum.

ADHALO, ἐπεργάζω, afflo, [Vsare, & mettere diligenzā. Gal. loindre a une autre, mettre pres. Hisp. Anadir] προσφέρει. Ci. Fabio: Adhibui diligentiā, ut adesset. Et cum hominib. iungit: ut Adhibere medicinam, uim, animū, auctoritatē, multitudinē. Et Adhibere, est prope habere. Ter. in Phor. Quin mihi testes adhibeam, cum dem.

ADHINNIO, is, ire, [Annuitire,] pprie equorū est. Ci. Ad hominē trāstulit: nam in ofone in Pifo. Hic, ait, ad illius, rationem adhinnit.

ADHVC, [Fin qui. Gal. Encor iusques ioy iusques a present. Hisp. Hasta aqui] μέχρι τῆς, aduerbiū est, ad, & huc. Unde Adhuc, usque huc. l. 4. ad Her. Adhuc quæ diſta sunt, arbitrator, mihi consistere cū ceteris artis scriptoribus. Accipit quæ pro etiam. Quin. Adhuc alia in re spondendo figura. Denotat autē quandoque temporis continuationem. Hora. Grammatici certant, & adhuc sub iudice lis est. Adhuc locorum, eadem figura, qua dicimus, Vbi que locorum, & c. Plau. in Capt. Vt adhuc locorum feci, faciam sedulo.

ADIACEO, ces, p. c. [Giacer vicino. Gal. Gesir apres. Hisp. La Zer cerca.] iuxta iaceo, adhæreo, προσκειμαι. Col. in præf. Sæpe nos te fera foribus ingratis adiacere?

ADIECTIUM, ἄδριετος, ad adiectio fit, quasi adiectiuum, quia substantiuus adiungatur. Postulat autem infinitiuum, siue actiuum, siue passiuum, ut, Dignus habere opes, dignus amari.

ADIECTVS, huius adiectus. [Aggiungimento,] ab adiectio, idem quod adiectio. Vitru. li. 9. c. 9. Cuneorum adiectus, aut exemptus.

ADIGO, gis, p. c. [Conficcare. Gal. Faire entrer, faire aheuer a qualche cosa. Hisp. Conſtreñir o empurar.] βιάζω, ex ad & ago, concito, compello. Pl. l. 16. c. 10. In arbore clauis adigatur. Item adigo, adstrigo. Li. l. 1. Iureiurando adedit, neminem Romæ regnare passuros. Item adduco, Ter. in Bun. Te adigent horum insomnia. Item intus pono, Co. Cuneum adige inter lignum. Adigere, pro agere. Pla. Bac. quis hac huc oues adedit? Adigere arbitrum, erat, Fest.

interp. cogere aduersariū dare arbitrum. Ci. in Of. & Top.

ADICIALES, cenæ, adipalesq. uocantur sacerdotum, ab adiciendis dapibus. Varro l. 3. de re rust. Hortensius pauones augurali adiciali cena apposuisti dicitur.

ADICIO, cis, p. c. [Aggiungere, accrescere. Gal. Aionter. Hisp. Anadir a otra cosa.] ἄδριβάλλω, ex ad & iacio, cum ceteris a iacio compositis, per duplex i, nisi in poemate, ubi quandoque prima syllaba contrahitur. Stat. Frontibus intentas abicit, monitratq. cruorē. Vir. Tityre pascentes a flumine reice capellas: tunc, n. altera abicienda est, ne syllaba breuis, positione, i, duplicis cōsonantis, contra rationem metri producat. In præterito uero p solā i, scribēda sunt, ubi a, in e, mutat: ut abieci, adiecit. Cōtingit nihilominus plerūque, ut quædā producant, quæ a iacio componunt, ubi alterū i, abiectū est. Vir. l. 4. oneras, atq. obicis hosti, Seru. Obicis, ob naturaliter breuis, sicut te, & ad, sed producant plerūque hac ratione obicio, abicio, reicio, qui hnt i, uocalē sequentem, quæ per declinationē pōt in consonantis formā transire, ut obiecit, reiecit. Ergo ēt antequā i, fungatur officio consonantis, præcedentē longū facit. Idē l. 10. in p uerbo Reicit, Re (inquit) naturaliter breuis est, & eā pro lōga posuit: sicut alibi: Reice, ne maculis infuscer uellera pullis. Significat adicere adiungere, accrescere: ut Adiecit classi remiges. Et Adicere animum, quasi applicare: ut, Ad uirginem animum adiecit. Adicere oculum, est inspicere, considerare. Ci. 4. Ver. Videbant adiectum esse oculum hereditati.

ADIMO, mis, p. c. [Torre, portar uia. Gal. Offer. Hisp. Quitar de alguna cosa.] ἄδριμω, quasi deminuo, aufero. Ter. in An. Hanc, nisi mors, adimet nemo. Inde Adēptus, ablatu. Adimere uero ius suffragiū comitibus, est ius suffragiū tollere, & tāquā sexagenarios de pōte deicere, nā p pontē suffragia ferebant. Ab emo, & ad, cōponitur.

ADIMPLEO, [Empirere. Gal. Empir. Hisp. Hendar de algo.] idem quod suum simplex, sed rarum. Pl. li. 11. ca. 37. Coclēis oculorum uicē cornicula bina pretentati adimplent. Quasi oculorum uicem impleat, aut potius suppleat.

ADINDO, is, ere, [Imporre, aggiugnere. Gal. Faire entrer. Hi. Meter a dentro] uerbum antiquum: compositum ex indo, quod & ipsam ex do est compositum, significat imponere, immittere. Cato de re rust. cap. 18. Lineas adindito.

ADINEO, nis, adini, nitum, p. c. [Metter appresso, dentro.] ἄδρινω, id est, intus, uel iuxta mitto. Col. lib. 3. In medullam eius nucem Græcam uel auellanam abicondito, & ita adinito.

ADINSTAR, [In gūsa. Gal. A la comparaisō. Hisp. A semeiancia.] quidā ex recentioribus dixerunt, Solinus, Appuleius, Aurelius. Primus autem Serenus Lyricus Adinstar scripsisse memoratur. Vaila docet, Ad, redundare.

ADINVENTIO, is, ire, [Trouuere. Gal. Trouuer. Hisp. Allar.] idem quod suum simplex, Ci. 1. de Na. Deo. Adinuenta animo, percepta sensibus.

ADIPALIS, p. p. [Grasso] σεατινω, adiectiuum ab adipe, pro pingui. unde Festus Adipales cenæ sacerdotum uocat. & Cic. in Ora. Opimum, & tamquam adipale dictionis genus.

ADIPATVS, ta, tum, [Ingressato, & uito.] σεατόδιν, uide Adeps.

ADIPISCOR, ceteris, [Acquistare, trouare.] ex ad & apiscor, σκοπάζω. Fest. Aptus, poni solet, p adeptos: sicuti apisci p adipisci. Nonni. de Priscis dictionib. Apisci adipisci. Lucil. l. 26. Quæ ego te cupe re apisci intelligo. Df ēt Apiscor, quod significat assequor. Plau. tñ in Aul. Indipiscer dixit. Adipiscor ēt et obtineo, l. 4. ad Her. Hæc omnia adipiscemus. Ci. in proœ. Off. Docti aliquantū se arbitrantur adeptos ad dicendū. Plau. passiuē dixit. in Trin. Ingenio adipi scitur sapientia. Aliquū significat, peruenio. cum scilicet cum persona iungitur. Pla. in Epid. Occæpi sequi: uix adipiscendi potestas fuit. C. Medio itinere non adeptus, amplexus sum.

ADITIO, onis, [Andara. Gal. Allee. Hisp. A quella obra de yr a lugar.] πρόσσοδος, accessio. Plau. in Tru. Quid tibi hanc aditio est? pro, Cur hanc adis? Vbi notandum, casum uerbi additum esse nomini, ut apud Cic. Domum reuersio.

ADITO, tas, pic. [Andar passo,] ab adeo, adis: Diomedes: Adeo, adis, hoc iteramus, Adito, tas, distantes. Pla. in Cap. Si adites propius.

ADITVS, tus, [Adito, entrata. Gal. Allee, acces. Hisp. Entrada a lugar.] significat ingressum, per quem ingredimur. Vir. Aditumq. per uia quærit. Vnde quandoque pro ianua ponitur. Aditus etiam per metaphoram dicitur. Ci. 2. de Fi. Vt aditum ad uirtutem, auctoritatem uideatur habiturum.

ADIVDICO, cas, [Attribuire, assegnare per sentenzā. Gal. A iuger. Hisp. Attribuir.] ἄδριδικω, per iudicium tribuo, assigno. Ci. ad Att. l. 4. Domus nobis adiudicata. Adiudicare, pro statuere, Plau. in Men. Adiudicatio, cum utro hanc noctem fies.

ADIVGO, gas, p. c. [Congiungere. Gal. Accomplir. Hisp. Ayuntar una cosa a otra.] ἄδριβύνω, ad aliquid iungo, iuxta iugo, quod fit, cum duobus ad unum iugum, iunguntur. Pacuuius per translationem: Mater est terra, ea parit corpus, anima mater adiugat.

ADIVNGO, gis, προσίνω, alligo, addo. Teren. in And. Animum ad aliquod studium adiugant. Hinc Adiuuctio, & Adiuuctor. Ci. Att.

1.8. Gallie ulterioris adiunctor. Adiunctus nomē ex partē. [Con
gimto proprio.] Ci. p. Ci. Que ppria huius cāe, & adiucciora sūt.
ADIVRO, ras, p.p. [Ital. *Giuurare. Gal. Iurer fort. Hisp. Iurar appressuradame-
mente.*] ε'πορω, ualde iuro. nā ad, auctiua est. Seru. Tūc nos adiu-
ramus, cū aliquid fecisse negamus. Ter. in Hec. Sancte adiurat, nō
posse. Itē est, incantationib. demones eicere. [Scongiurare.] Lact.
 1.4. Demones adiurati per Christum de corporibus fugiunt.
ADIVTOR, taris, deponens, pro adiuto. Pac. Qui adiutur.
ADIVVO, uas, p.c. [Ital. *Autare, gionare, d'ir aimo. Cal. Aider, secourir.*
Hisp. Ayudar.] βοηθω, opē fero. Ter. in Phor. Qui me adiuerit co-
miter. Hinc Adiuor βοηθός, p.p. qui auxiliat. Et quidē Adiuores,
ut scribit Donatus, dicuntur in re bona: impulsiores in mala. Ter.
 Ad. In paltria emēda adiuor fuit. Adiuētū, [Ainto.] p. auxilio.
ADMANDO, [Ital. *Commettere. Gal. Donner charge. Hisp. Encomendar.*]
 ε'μπτρω, ad aliquid, uel aliquo aliquid cupiam committo. Plau.
 in Pœn. Reuertor Carthaginem, si quid admāndare uultis.
ADMANNVM, [Apparechiaro.] ε'ρομερον, in promptu, in proximo, &
 parabile. Seneca: Ad manum est, quod fat est.
ADMETIOR, iris, [Mifurare.] Liu. 5. bell. Maced. Frumentum militi
 admetiatur.
ADMETVS, p.p. [Ammeto.] ε'δ' unros, nomen Thessalie regis, cuius ar-
 menta paut Apollo. Tamen Callimachus contra hanc inuetera-
 tam lectionem ita scribit in hymno Apollinis: Phœbuni, & Pastro
 ricium uocamus, iam inde cum sub Amphryzo iugales pascibat
 equos, deo similis, amore accensus Admeti.
ADMINICVLOR, tis, [Ital. *Softentare, aut. ire. Gal. Appoyer, estayer.*
Hisp. Softener, ayudar.] deponens, & Adminiculo, las, actiuū, auxi-
 lior, sustento. Cato de liberis educ. Adminiculau tuā uoluntatē.
 Ci. 7. de Fi. Ars Agricolaram, amputet, erigat, adminiculetur.
ADMINICVLVM, [Ital. *Ainto, softegio. Gal. Appuy, sostenement. Hisp.*
Softenem, ento.] ε'βοε, auxiliium, sustentaculum, Ci. Offi. Hanc par-
 tem explebimus nullius adminiculis.
ADMINISTER, [Ministro.] idem quod minister. Ci. 4. Ver.
ADMINISTRATIO, & administrator, [Gouerno.] Cic. 4. de Fin. Dili-
 gentia rei familiaris, administratio reip.
ADMIRABILITAS, [Meravigliarsi.] ab admirabilis. Ci. 1. Off. Hęc ani-
 mi despicientia admirabilitatem magnam facit.
ADMIRABILITER, [Ital. *Marauigliosamente. Gal. Merueilleusement. Hisp.*
Marauillofamente.] Ci. 4. Inf. Nimis admirabiliter.
ADMIRANDVS, [Ital. *Marauiglioso. Gal. Degno d'admiracion. Hisp. Digno*
de amiracion.] θαυuaσος, dignum admiratione. Vir. 4. Geo. Admi-
 randa tibi leuium ipectacula rerum.
ADMIRATIO, [Ital. *Ammiracion, marauigliosa. Gal. Merueille, esbahisse-
ment. Hisp. Marauilla.*] θαυua. Ci. 4. de Fi. & alibi sepe.
ADMIROR, p.p. [Meravigliarsi.] θαυuaζω, uide in dictione Miror.
ADMISSARIVS, sequus, [Ital. *Stallone. Gal. Estallon. Hisp. Geyanon de las*
yegas.] ε'ναεα, us. qui ad sobolē creandā eque adiugitur, metapho-
 rice ad hominem transfertur. Ci. in Pif. Et Cœl. 8. epist. ad Cic.
ADMISSIONALES, [Ital. *Vfcicoro. Gal. Hniffers, hortiers. Hisp. Porteros.*]
 ε'παγωεs dicuntur ii, quorum officium est admittere aulicos in
 cubiculum ad principem salutandum. Lampridius in Alex. Ad-
 missionalibus remotis.
ADMISSIVAE, aues dicere ab augurib. que consulētē iuberent. Fest.
ADMISSIVA, ε'ρεiz, tempus & actio ipsa, qua mariti gregum admit-
 tuntur ad coitum feturę causa. Silius, Equus, cuius de stemmate
 longo Felix emeritis habet admiffura parentes.
ADMITTO, tis, [Ital. *Accettare, riceuere. Gal. Recevoir, accepter. Hisp. Re-
ceber para si.*] ε'φινus, recipio, assumo. Iuue Admitte uiros, dormi-
 tar adulter. Interdum est intrromittere, [Intrromettere.] Mar. Stātē
 du bites admittere famam. Interdum iuxta ponere, adiugere. [Ap-
 pressare.] Inftin. 1. 1. Eque equum admittit. Interdum peccare [Er-
 rare.] Ter. in Eun. Si aliam admifero umquam, occidito.
ADMODVM, p.c. [Ita. *Molto. Gal. Grandement. Hisp. Muy mucho.*] uouε αν,
 ualde. ut, Vir admodū fortis, ut sepe apud Ci. Qñque significat a-
 liquātū, [Alquanto,] quasi secundū rōnē. Liu. Mitigati admodū ai.
ADMONIO, is, niui, nire, [Ital. *Gittare le mura a terra. Gal. Abattre les*
murs. Hisp. Derribar los muros.] Plau. in Pse. Opidū admōnire uolo.
ADMONEO, nes, p.c. [Ital. *Ammonire. Gal. Admonester, remonster. Hisp.*
Amonestar.] παρρωω, moneo. Ci. pro Cœlio: Illud te monitū esse
 uolo. Et dicitur, Admoneo te illam rem, & illius rei, a Grecis
 ductum, qui, cum ablatiue careant, genitiuo utuntur. Sal. in Iug.
 Tanti uiri tps admonuit. Vir. 1. 10. posuit pro percutere, [Percuote
 re.] Admonuit biugos. Verbalia, Admonitio, & Admonitus, [Am-
 monitione.] Ci. 5. de Fi. Vteris puerbii admonitu, uiuorū memini.
ADMORDEO, uide Mordeo.
ADMOTVS, uerbale. Ci. pro Cluen. Machina admota.
ADMOUEO, ues, p.c. [Ital. *Porre appresso, appressare. Gal. Approcher pres.*
Hisp. Arimar una.] ποειδμυ, iuxta moueo, appono. Virg. in Bucol.
 Necdum illis labra admoni.
ADNO, as, are, [Nuotare.] Virg. 9. Aen. Paullatim adnabant terrę.
ADNVTRIO, is, ire, [Nutrire.] pro nutrio. Pl. 1. 17. cap. 23.

ADOBRVO, [Ital. *Sotterrare. Gal. Couir du tour, & quasi enterrer. Hisp.*
Enterrar.] idem quod obruo. Col. 1. 2. c. 1. Iaciunt semina, & lar-
 culis adobruunt.
ADOLEO, les, leui, & lui, adultum, p.c. [Ital. *Crescere, aumentare. Gal.*
Faire croistre, bruster. Hisp. Encender.] unde Adultus, adolefco, adole-
 scens, & adolefcentia, & deminutiuum adolefcentulus. Est autem
 adolere, siue adolefcere, crelescere, αυζανθω, Vir. 12. Ae. Cū matu-
 ra adoleuerit etas. Aliquando adolere, est iacrificare, & quasi odo-
 rem diis prebere, [Sacrificare.] Vir. Verbenasq. adole pingues, &
 mascula tura. Quoniam uero sacrificiū igni fieri consueuit, ado-
 lere, pro urere, capitur, [Bruscicare.] Varro: Cuni intestina adole-
 uissent. Deminutiuū, Adolefcentulus, & Adolefcentula. [Giouinet
 to.] Teren. in And. Vnam adspicio adolefcentulam.
ADOLESCENTIA, [Ital. *Giouinezza. Gal. Adolescente. Hisp. Mecedad.*]
 νεότης, ab adolefco, quod cum sanguine, & corpore simul pertur-
 bationes animi effrenatius adolefcent.
ADOLESCENTIOR, tiaris, [Lussuare.] νεανιδομαι, significat luxuria-
 re. Varro: Tu quoque adolefcentiaris.
ADOLESCENTVRO, μεταλδομαι, adolefcentium more facio. La-
 berius: Incipit adolefcenturire.
ADONIA, orum, ε'δ'ωνια, festa Adonię dicata. Ammia. lib. 22. Hist.
 Adonia celebrari, ritu ueteri. Adonię cum planctu celebrantur,
 ob planctum Veneris representandum.
ADONIS, nis, p.p. [Adone,] ε'δ'ωνις, nidis, filius Cynare Cypriorum re-
 gis, & Myrthe, quem Venus in deliciis habuit, fornicitate precel-
 lētē. hic apri dēte sub inguine percussus interiit. Venus miserata
 in florem Adonium, qui est sanguineo colore, eum trāsformauit.
 Adō Gręce suauitas dicitur. Et quia myrrha odore suauis est, Ado-
 nē dicitur genuisse. Ideo autem Venerem amasse dicit, quod hoc
 genus pigmenti fit ualde feruidum. Macrobius accepit Adonidē
 pro sole, Moscopulus ε'δ'ωνιδος nomē ab ε'δ'ω, quod est cano, de-
 riuatum putat. De eodē festiuissime Theocritus ε'δ'υλλ. κγ. & γθ
 Item piscis hoc nomine, qui & ε'ε'ωποτος, ε'νεκα λοιπας, (ut inquit
 Oppianus) ε'κτος, ε'λδς, τιδετα, υένος, ε'δ'ω χερον αι, ειβετ, hoc
 est, Quod profilit undis, In litus sicca ponens tellure cubile. Vide
 Pl. 1. 9. cap. 16. & Oppia. ε'δ'ε'δ'ιδωνων lib. 1.
ADOPTATICVS, [Ital. *Figliuolo adottiuo. Gal. Adoptif. Hisp. El hijo d.l.*
adoprado.] ταινοτς, θετος, q. in adoptionē uenit. Pla. in Pœ. Anca-
 marchi adoptatiuū. Adoptiua, orū, p. adoptionis iure. Ci. p. Do.
ADOPTIVS, υ'δοτεος, ταινοτς, ex adoptato natus. Gel. 1. 5. c. 19.
ADOPTVS, [Ital. *Adoptare. Gal. Adopter, Hisp. Adoptar en lugar, de*
hijo.] παιδα, πο. ε'ωτς, uide Opto. Adoptare se alicui, pro adiugere,
 [Accompanarsi.] Pl. 1. 13. c. 1. Qui se Cęsaris libertis adoptasset,
 Et pro diligere, adificere, [Eleggere.] Ci. in Diui. in Ver. Quē sibi
 illa defensore sui iuris adoptant. Adoptatio, idē quod adoptio.
 [Adottatione.] Gel. 1. 5. c. 19. Quod per pretorē fit, adoptio dicitur.
ADOR, indeclinabile: quāuis apud aliquos inuenitur declinatū. Vir.
 1. 2. Adoris frauisse maniplos. Declinat ur aut hoc Adoreū: unde
 & Adorea. Est autem Ador frumenti genus, uel farris, Edor quon-
 dam appellatum ab edendo: quod epulis & immolationib. sacris
 putabatur pium: uel q. aduratur: unde in sacrificio mola salsa fit.
ADOREA, & adoreola, [Ita. *Gloria della vittoria. Gal. Triomphe de victoi-
re. Hisp. Y fama de la victoria.*] cum accenru in antep. laus bellica:
 quod uictores a uictis quasi adorentur, uel quod adorādi sint, qui
 laudem ex bello reportant. Pl. 1. 18. c. 3. Gloriam ipsam, de farris
 honore adoream appellant. Festus: Adorea laus, quia gloriosum
 putabant esse, qui farre e populo donatus esset.
ADOREA, liba, e farre facta, quibus in sacrificiis utebantur.
ADOREVM, ador. Varro lib. 1. de re rust. Far adorem ferunt.
ADOREVM, semen. [Farro.] ut Col. ait, idē quod far: cuius quattuor
 sunt discrimina, clusinum, uermiculum, candidum, trimestre.
ADORDIOR, iris, adorsus, [Ital. *Cominciare. Gal. Commencer. Hisp. Com-
menzar.*] ε'ρχεθς, incipio. Amb. lib. 1. Offic. Bellum adorsus est.
ADORDIOR, iris, uel reris, adortus, [Ital. *Affaltare. Gal. Affallir. Hisp. Ar-
remeter.*] ε'πτιδεθς, est repente alicquem inuadere, quod corpora
 aggredientium exturgāt inbito, atq. increfcat. Liu. 1. 1. Ne ciuita
 tem uis aliqua externa adoretur. Differunt tamen, inquit Dona-
 tus, adordior & aggredior, quia aggredimur de longinquo, adori-
 mur de proximo. Interdum est incipere, [Cominciare.] Lact. 1. 4.
 Antequam preclarum hoc opus mundi adoretur.
ADORO, as, p.p. [Ital. *Adorare. Gal. Adorer. Hisp. Hazer reuerencia.*] ε'ρο-
 ουεω, ex ad. & oro, significat oro, ueneror. Prif. uero adore ab
 ador, hoc est frumento sacrificiis destinato deriuat. Nonius: Ado-
 rare, propriare religione, ab ador potest dictū nideri. Hinc Ado-
 ratio. Pl. 1. 28. cap. 2.
ADPRIMVS, pe. pr. [Primo.] ε'ρωτς, longe primus. Liu. in
 Odyll. 16. Vir summus, adprimus.
ADPVLVS, [Spinta,] παλμος, & Adpulsio, uibratio, Appul. 1. 6. Blan-
 dientes adpulsū lingue militum. Alias significat pecorū ad a-
 quam accessum, ut apud Iureconsultos.
AD QVO, [Quanto,] .i. quantū. Afranius: Ad quo te expediat loqui.
 ADRATISTIA

ADRASTIA, ἡ δὲ πρῶτη, regio non longe a Troade, quæ est Myfia, ab Adraſto rege dicta, qui primus Nemeſi, id est, Fortunæ templum ædificauit, Adraſteamq. uocauit. Ibi etiã eodem nomine ciuitas fuit, quæ diruta, lapides trãſiſſe ſibi, & ibi ara ædificata. Hermo creõtis opus magnitudine & pulchritudine memorabile. Est etiã quædam d. a, quæ adiuuat hominibus memoriam & ſenſum. Et Ariſt. de Cælo ſcribit eſſe inuitabilem cauſam exiſtentem ſecundum naturam, parcam autem ſemper exiſtentem.

ADRASTVS, ἡ δὲ πρῶτος, nomẽ regis Argiuorum, qui fuit filius Thalæonis, & Eurymones. Hic cū duas haberet filias Argiã, & Deiphilẽ, i ſomnis uifus ẽ alterã leoni, alterã apro uxore dare, quare cū eodẽ tpe Tydeus, & Polynices Argos ueniſſent, ille apri, huc leonis pelle tectus, inſomniũ ſui memoratũq. ſibi generũ adſciuit, Deiphile Tydeo, Argiã aut Polynici tradidit. Deinde cū utroque genere Thebas, præctus, ut Polynicẽ ab Eteocle fratre excluſus in regnũ reduceret, magno accepto detrimẽto, in regnũ reuerſus ẽ.

ADREPO, pis, p. p. [*Accoſtarsi pian piano a qualche coſa. Gal. Granit uers, nemper a qualche coſa. Hiſt. In galeandro ha zia otra coſa.*] ἄρεος πρῶτος, ad aliquid repo. Pl. l. 3. c. 10. d. matris mamnam adrepens inſans. Per metaphoram, pro paulatim accedere. Ci. in Ver. Quibus rebus, non ſenſim, atque moderate, ad illius amicitiam adreperat.

ADRIA, p. c. ἡ δὲ θρία, Stephano, & Ptolemæo Romanorũ colonia, Picceno, quincã Italia regione, v. r. m. paſſ. a mari diſtans. A qua ager ipſe Hadrianus dicebat, uino generoſiſſimo nobilis, qd. & ipſũ Hadrianũ fuit appellatũ. Pl. l. 3. c. 13. de Piccẽtib. Tenuere ab Aterno amne, ubi nunc ager Adrianũs, & Adria colonia a mari. v. r. m. paſſ. Atria opidũ fuit ad Padũ annẽ a Tuſcis conditum, nobili portu in primis clarũ: a quo uicinũ mare primũ Adriaticũ dictũ fuit, & deinde littere uini mutatione Adriaticũ: ut docet Pl. l. 2. c. 16. & Cato in origi. Adria, maſ. ge. Huc uſq. Adria, hucũque Italiae latus alterũ pertinet. Luc. l. 1. Sonat Ionio uagus Adria ponto.

ADRIANOPOLIS, ἡ δὲ ἄδριανῶπολις, ciuitas eſt Thraciæ ad Hebr. in ſitu uinum, primũ Oreita dicta a nomine Oreitis conditoris. poncea ab Adriano inſtaurata fuit, cum ei furore agitãto reſpoſum eſſet, ut ſe in furioſi domum reciperet. Vide Cœi. Rhodig. l. 7. c. 2.

ADRIANVS, a, um, ab Adria ducitur.

ADRIATICVM MARE, ἡ δὲ πρῶτος ἄδριακος, eſt ſinus ille maris, inter Lacinium extremũ Italiae, & Acroceramniã primũ Epici, promontoriũ irrupẽs, qd. & Superũ mare appellat, ſiue q. Italia ab Oriẽte alluat, ſiue q. ex urbe eo tẽdẽtib. Apeniũs ſuperãdus ſit. Hoc primũ Atriacũ dicebat ab Atria. Pro eodẽ ẽt dicimus, Mare Adrianiũ, & Adriaticũ. Ci. in Piſ. Brundisium titauit, & ultima Adriani maris oras petiuit. Hor. l. 1. Carm. Siue mari liber Adriano. Propert. l. 3. Ego nunc rudis Adriatici uehar æquoris hoſpes.

ADROBICVM, ἡ δὲ ῥοβικόν, opidũ eſt, in Artabris Hiſpaniæ populis, in tractu Celtico, cuius meminit Pomp. Mela lib. 3.

ADRVMO, as, p. p. [*Far rumore*] re. Fe. rumore facio, ſiue cõmunito.

ADRVMENTVM, p. p. ἡ δὲ ῥύμιος, Stephano, ciuitas eſt Lybiæ, non procul a Carthagine, quæ etiam hodie exiſtat. Pl. l. 5. cap. 4.

ADRVOS, is, ex ad & Ruos, [*Riuolat fortioſſe con l'aratro,*] ſeruatur Ad, in cõpoſitione, p̄ter regulã aliorũ, p. p. euphoniã, & ſignificat arãdo ſubruo, Col. l. 2. c. 5. Diſectũ ſinum inarari, & adũi conuenit.

ADRYX, ἡ δὲ ῥυξ, ciuitas eſt in agro Syracuſano, cuius meminit Steph. Gentile eſt Adrycinus, ſicut ab Eryx Erycinus.

ADSESTRIX, cis, femininum eſt ab eo quod eſt Adſeſſor. Afranius in Fratribus. Dimittit adſeſtricem, me ad ſeſe uocat. Non.

ADSIGNIFICOS, [*Significare. Gal. Signifier. Hiſt. Sign. ficar.*] idem quod ſuum ſimplex, ἡ δὲ ῥοσμοιένε. Var. 2. de ruſt. Olim tonfores non fuiſſe, adſignificant antiquorum ſtatuarũ.

ADSTITVTO, is, [*Porre appreſſo, appreſſare,*] παρτιſημι, iuxta ſtatuo. Auctor ad Her. m. 1. Faciemus reũ, ad le ctum eius adſtituemus.

ADSVMS, ades, adũi, [*Eſſe preſente. Gal. Eſtre preſ, eſtre preſent. Hiſt. Eſtar cercar de lugar.*] παρειμι, ſignificat præſens ſum, uel prope ſũ. Nam, Adeſſe ẽt dicitur, quod paullo poſt futurũ eſt. Vnde dicimus, Adeſſe ſcipio, cum iam in itinere eſt, uel non longe abeſt: ſed præſens eſt id, qd. iam uenit. Ci. 3. Off. Bellua ſenſu mouetur, ad id ſolum, quod abeſt. Conſtruit ẽt cum datiuo, uel ablatiuo mediante In. Ci. in Phi. Omnib. his pugnis Dolabella adũit. Idẽ p. Flacco: In illa concione non affuerunt. Quandoq. Adeſſe, eſt ſauere, uel præſidio eſſe: cui contrarium eſt Deſſe. Liu. l. 1. ſecundi Bel. Pu. Pueri, ſeminẽ q. ſuper animum, corporiſq. uires adũit. Sic Adeſſe cauſe dicuntur aduocati & amici. Ci. 5. Phil. Abſenti adũi Deiotaro. Quandoque pro accedere. Vir. Ecl. 9. Huc ades o Galatea. Sciẽdũ q. in Adũm ſeruatur d, triplici ratione: diſſerentiz cauſã ab Aſiſ, ſa, ſum: euphoniæ cauſã, q. p. enius ſonet adũm, quam aſũm; Poſtremo: quod ipſa uerbi declinatio d, repetit, tamquam in ſuũ naturale principium reuertens. Veteres tamen, Aſũm dicebant, unde Aſſas dicebant nutrices teſte Nonio, quod adũnt his, quos nutriunt. Plau. Nilphio aſũm. Interdũ pro maneo. Pia. in Aul. Iſtic adeſto.

AD SVMMVM, [*In ſumma finalmente.*] ὁ δὲ ῥοσμοιένε, & in ſumma,

ſignificat, denique, & breuiter. Iuue. Sat. 3. Ad ſumma, non Maurum erat, nec Sarmata, nec Thrax. Ci. 3. Off. Ad ſumma, ne agã de ſingulis: Quinũtilianus: In ſumma, non recedo. Id. m. in hunc ſenſum accipit ſemel: ut ibi, Vt ſemel omnia complectar. S. c. & breuiter, ut ſpat. ut in Geminis languentibus, Breuiter tamẽ cru delitatis explicanda ſæuitia eſt.

AD SVMMVM, [Al piũ.] το μεγιστόν, referitur ad numerum. Ci. p. Mil. Vnus, aut ad ſumum duo inuenti ſunt, qui Milonis cauſam non probarent. id eſt, non plures, quam unus, aut duo ex plurius.

AD TEMPVS, [A tempo.] ἄπο τῆς ἰσχυροῦς ἡδὲ ῥοσμοιένε, p. aliqd. ſpatiũ tps. Ci. l. r. de Of. Perturbatio animi plerũque breuis eſt, & ad tẽpus.

AD TIBERNALIS, [Taueruieri.] habitator continuz tabernæ, πᾶσι τοῖς, quod genus domicili antiquiſſimum Romanis fuiſſe teſtimonio lunt extere gentes, quæ adhuc tabularis habitant ædificis: Vnde tecta caſtreſia, quauis pellibus contegantur, tabernacula tantum dicuntur. hec Feſtus.

ADVALLAS, ἡ δὲ ἄδδαλας, mons eſt in Reticis alpi. ex quo in Septemtrione profluit Rhenus: & Addua in Meridie, auctor Stra. lib. 4.

ADVEHO, ἡ δὲ πᾶς, u, unde Aduecto, & Aduectio, & Aduectio, Vide Veho.

ADVELITATIO, Vide Velitor, & Velitatio.

ADVENA, p. c. [*Forſtiere. Gal. Eſtranger. Hiſp. Aduenidi. Zo. eſtrangero.*] ἀλλογενής, qui nõ eſt ciuis, ſed externus. Et proprie qui ex uino longinquo loco in aliqd. opidũ uenit, aduenz dñr: cõnẽne, qui ex pluribus locis. Ter. in Hea. E Corintho aduena anus paupercula.

ADVENERARI, [Riuerire.] ſεβαζέσθαι, ualde uenerari. Var. lib. 1. de Ruſt. Adueneror Mineruam, & Venerem.

ADVENIO, nis, p. c. [*Arriuare. Gal. Venir & arriuay in quelque lieu. Hiſp. Venir ad algun lugar.*] ad locum aliquem uenio, ἄπο ἑρχομαι, Ter. in Eun. Si forte huc aduenierit.

ADVENTICIVS, [*Accidentale. Gal. Qui uient d'ailleurs, forain. Hi. Qui uie ne de l'axos.*] ἐπιλυτός, qui non eſt loci illius, quẽ habitat, & qui caſu in aliqd. locũ uenit, vñ Aduenticia bona τὸν πῶτα. quæ non ex reãta ſucceſſione, puta patris aut aui, ſed caſu aliquo nobis adueniunt. Ci. 3. V. rr. Ligurẽ accuſare cõepit, qui in re aduãcticia, atque hereditaria tã diligẽs eſt. Aduẽcticio opponitur Innatũ & Inſitũ, Ci. Top. ante pontum innata, atque inſita, aſſumptis, & aduãcticiis.

ADVENTITO, pen. cor. frequentat aduenio.

ADVENTIAS, [*Approſimari, auicinari.*] ὀρερχομαι, γεινιόει, appropinquo. Ci. Cur. Nondum erat auditum te ad Italiam aduentare.

ADVENTORES, [Auentori.] πᾶσι τοῖς, qui frequentant officinam quampiam, aut tabernam. Pla. in Truc. Aduentores meos nõ incuſes. Ab adueniendo.

ADVENTORIVS, a, um, quod aduenit cuiſpiam offertur, unde Aduentoria epiſtola, apud Martialem in præſatione li. 12. quæ aduẽtanti amico mittitur obuiam. Cœlius antiq. lect. l. 15. c. 3.

ADVENTVS, tus, [*Venuta.*] uerbale ab aduenio. Ter. in Eun. Salutant, aduentum gratulantur.

ADVERBERO, ras, [*Battere.*] uerberor, ἡ δὲ ῥοσμοιένε, Sta. 9. Theb. Aduerberat unguibus arinos.

ADVERBIVM, [Auerbio.] ἄπο ῥῆμα, quali iuxta uerbũ dñ: quia in oratione prope uerbũ ponit. Vnde Don. Aduerbium ſcriptis eſſe patẽt orationis, quẽ adieãta uerbo, ſignificatiõẽ eius explanet, atq. impleat. Funt aut aduerbia q. hque a nomine: ut a bonus, Bene. A uerbo, ut a traho Tractim. A nomine, & uerbo, ut pedetentim, a pede & tento. A participio, ut ab inſignitus inſigniter. A pronomine, ut hic, Illic. ab hic, & ille. A præpoſitione, ut ab ex, Extrũ, & a ſub; Subtus. Ab aduerbis etiam, ut a prope, Propius.

ADVERSARIA, orum, [*Giornale libro di ricordi. Gal. Bordereaux, papiers, broillars, minutes. Hi. El borrador de cuentas o manual.*] dñr tumultuariz qdã tabulę, quẽ añ codicis cõſectiõẽ ſcribebantur, ne memoria rerũ excideret, ut ex iis poſtea tabulę iuſte, & æternẽ fieret. Græci ἐπιμοιόεις, uocant, Latini ẽt Diaria. Exãctiores aut rationum tabulas Codicem appellabant. Ci. pro Roſc. Si eandẽ uim habent aduerſaria, quam tabulz, quid attinet codicem inſtituere?

ADVERSARIVS, a, um, [*Nimico, contrariio.*] Commodis noſtris obſiſtens, aduerſus, ἡ δὲ ῥοσμοιένε. Cic. pro Cœcina: Vis iuri maxime eſt aduerſaria. Conſtruitur cum datiuo, cum Aduerſarius, ſubſtãtium, uel genitiuum habeat, uel ſine caſu ponatur.

ADVERSARIVS, [*Aduerſario.*] ἀπο γυναικός, ab Aduerſor, pro repugnans; nam aduerſarii dicuntur, ſibi inuicem repugnantes; at pprie ſunt ii, qui aduerſus nos litigant in iudicio. Ter. in Phor. Cauſam tradere aduerſariis. Et iam me id lex cogit? Aduerſaria ẽt genere feminino dici poteſt mulier, quæ aduerſus nos iudicio contendit. Et extra perſonam. Ci. Fam. l. 2. ad Curionem: Eſt tibi grãtis aduerſaria parata incredibilis quædam exſpectatio.

ADVERSATOR, [*Contrariio.*] qui aduerſatur, ἡ δὲ ῥοσμοιένε. Vnde aduerſatrix, Ter. in Heau. Mihi aduerſatrix ſoltrata?

ADVERSITAS, [*Nimicitia.*] denominatiuum ab Aduerſus, ſa, ſum, repugnãtia, ἡ δὲ ῥοσμοιένε. Pl. lib. 11. c. 25. Magnam aduerſitatem cum ſtelligionibus putant eſſe.

ADVERBITOKES, [*Serui che uanno ad incontrare il padrone.*] οἱ δὲ ῥοσμοιένε

ἄδωτες δ' ἄλωι, ab aduorsum, id est, obuiā eundo, serui sunt, qui dominum deducunt, & reducant, Ter. in Adel. Neque seruilorū quāquam qui aduorsum ierant. Vbi ait Dona. proprie locutum Ter. esse, dicendo Aduorsum: nam inde Aduersitores dici.

ADVERSIO, onis, uerbale; ut i aduersione emere in aduersione uenire, per aduersionem uendere: per aduersionē conducere: aduersione locare. Modest. l. qui officii. de cōtrah. emp. & uend. Df autem res aduersione emptā, quando sic emitur, ut omnis aduersus casus ab emptore suscipiatur. Budeus legit Auerfione, & p auerfionē ab auertendo: quod uēditōr periculū a se in emptōtē auertat.

ADVERSO, as, antique dictum, pro Aduersor. Plaut. in Rud. Animo aduersaui sedulo, ne herum unquam preterirem.

ADVERSOR, [Oppositi, contrastare,] contrarius sum, ἐναντιώμαυ, Et cōstrui cū datiuo. Ter. in Hec. Neq. tuq. libidini aduersabor. Aduersans, partic. Ci. de Or. Oratio nō modo inclinātē erigere, aut itā tē inclinare, sed etiam aduersantē, & repugnātem capere possit.

ADVERSVS, la, sum, [Contrario, repugnante, Gal. Contraire, opposite. Hi. Contrario,] cōtrarius, repugnans, aduersans, ἐναντίος, Teren. in An. Aduersus nemini. Aduersū absolute, p re aduersa. Ter. in Hea. Si quid aduersi euenerit. Ponit aliq. pro quacumque re, quē ab inferiori parte apparet, ut, Aduersa uulnera, quē a frōte accipimus, Ci. de harusp. resp. Acceptis a forti aduersario uulnerib. aduersis, Et in hac significatione antitheton habet Auersus. Idē 2. de Or. aduersus, & auersus inuidicus es. Interdū idē est qd' oppositus, e regione situs. Idem 2. de Diu. Aduersam conscendit ripam.

ADVERSVM, uel aduersus, [Contra, Grl. Contre. Hi. Contra] κατὰ ὄψος, prapositio, significat inimicitias, dissidia, contrarietate que, sicut Contra, ut, Aduersus, uel contra hostes bellū gerit. Aliq. erga, in meliore partē. Ter. in An. Id gratū fuisse aduersū te, habeo gratiā. Cic. i. Off. Adhibēda quēdam reuerentia aduersus homines,

ADVERTO, tis, [Volgersi ad aliam parte, Gal. Tourner uers quelque chose. Hi. Boluerse heχιαotra cosa.] ad aliq. locum uerto, εἰς ὅτι φω, Ter. in Eu. Illac sese h'c auertente in hanc nostrā plateā. Transfertur quoque ad animū, ut Auertere animū, apud Ter. uel aduertere aio, apud Pla. In qua significatione ēc absolute positū inuenit p animaduerto. Ci. Att. l. 2. De librariis diligenter aduerte. Ponitur ēt impersonaliter. Ci. Len. Aduertebat Pōpeii familiares aduenti re Volcatio. Pl. quoque elegāter epi. 10. pro eo qd' est, ad se uertere, & allicere spectatores: Multa in Euphrate sic emine ut, & re lucent, ut mediocriter quoque doctos aduertant, & asficiant.

ADVERSERASCIT, [Farsi uera. Gal. Il se fait uirt] εἰσι: πόσι, uespertinū tps aduentat. Ci. 6. Verr. Cū iam aduerserasceret, discessimus.

ADVIGILO, as, [Dar opera & dari a qualche cosa. Gal. Veiller soigneusement a quelque chose. Hisp. Velar para bozer obra.] diligenter uigilo, ἀγρυπνώ, Translate pro alicui rei operam do. Ter. in And. Si aduigilaueris, Ex unis geminas mihi conficies nuptias.

ADVIUO, p. p. εἰσι, quasi adhuc uiuo. Pl. li. 15. cap. 18. Fortuito satū aduiuit in medio foro. Sic legit Hermolaus, cum alia exemplaria habeant, Viuit.

ADVLIS, p. p. ἄδελις, ciuitas Aethiopiē, quē & Panos insula dicitur, Opidani dicuntur Adulitæ. Vide Steph.

ADVLITON, ἄδελία, Ptolemæo opidum est maritimum, in Trogodytarū regione, siue ea Aethiopiæ parte, q̄ sub Aegypto ad mare spectat, cōe Aethiopiā, & Trogodytarū emporiū, a Ieruis, qui e dominis profugerant, conditum. Vnde & nomē habet, ut indicat, Pl. l. 6. c. 29. Diitat a Ptolemaide 5. dierum navigatione. A Ste. Adulis appellatur, a Ptolemæo Adulia. Hinc uicino sinui Adulitico nomen factum est, qui in mare rubrum excurrit.

ADVLOR, p. p. [Adulare, suspirare. Gal. Flater, ablaudir. His. Lifongear.] καλαῖω, idē est, quod assentari, hoc est blandiri siue uoce, siue gestu, omniaq. ad uoluntatē alicuius, & loqui, & agere, non ad ueritatem. Ci. de Ami. Aperta adulantē nemo nō uidet. Idē 2. de Diu. Nec adularis, nec admiratus sum fortunā illius. Valla l. 5. c. 69. Adulari, iquit, est inseruire, & adniti, ut fauorē emereamur quoquo modo, uel uoce, uel gestu: Et q. tractū, ἄπο τῆ δ' ἄλω, qd' seruū signifi cat. Est enim sane quā seruile, homineq. ingenuo minime dignū, Fest. ab alludēdo deducitū putat, paucis litteris trāspōsit. In qua sententia Nonius quoq. fuisse uidetur, cū Adulationē proprie canū blandimentū esse interpretat, cōsuetudine ad homines trāsdū cū. Dicunt enim canes adulari, cū corporis gesticulatione, & caudæ motu nobis blādiantur. Veteres et dicebant Adulo, actiua uoce. Lucr. li. 3. gannitu uocis adulari. Huius passiuo usus est Ci. l. 1. Offi. Cauendum est, ne adulari nos sinamus. Inuenitur apud uetu stissimos pro lambō. Ci. 2. Tusc. ex Actii Prometheo, Pinnata caudā nostrum adulant sanguinem. Hinc Adulatio, & Adulator, & Adulatrix. item Adulatorius, a, um. Tac. li. 5. Vitellius exemplar apud posteros adulatori dedecoris habetur.

ADVLTER, [Adultero. Gal. Adultere, Celuy ou celle qui uiole son mariage. His. Adultero de casada.] μοιχεύω, Adulter. μοιχεύω, ex ad & alter, seu altera: quod ille ad alteram, & hæc ad alterum se conferat, Qui. i. Epist. Obrutus insanis esset adulter aquis.

ADVLTERATVS, a, um, [Falsificato.] κλεβήλαδδής, alienæ rei committione corruptum: ut Adulteratum gummi. Pl. l. 19. c. 3.

ADVLTERINVS, a, um, p. p. [Bastardo, falsificato. Gal. Faux, contrefait. Hi. Falso, bastardo, contrahecho] nothus, quasi ex adultero procreatus, μοιχοποιός, κλεβήλας, Pl. l. 10. c. 3. de aquilæ pullo, precipitat e nido, uelut adulterinū, & degenerē. Vnde, Adulterina signa, quæ sunt falsis, assimilatisq. anulis facta. Ci. pro Clu. Testamētū signis adulterinis obsignauit. Sic Adulterinæ litteræ, & Adulterinæ clauēs, q̄ pro ueris substituant. Itē Nūmus adulterinus apud Cic. 2. Off.

ADVLTERIUM, [Adulterio.] μοιχεία, qd' pprie cū nupta cōmittitur, ut Valla scribit l. 6. Ci. 2. de Or. In adulterio deprehēsus. Quin. l. 7. c. 4. Nou cōmissi adulterium. Transfertur aliq. ad alia: ut Adulterii nature, pro operibus non uere naturalibus. Adulterii mercis, pro fraude, Adulterii arborum, pro inficionibus, apud Pliniū.

ADVLTERO, ras, p. c. [Committere adulterio] adulteriū cōmitto. μοιχεύω, Grl. l. 10. c. 2. 3. Est ēt Adulterare arte aliqua quippiā pro uero assimilare, atque ita rē sincerā corrumpete. Pl. l. 12. c. 7. Piper longum facillime adulteratur Alexandrino sinapi. Inde etiam Adulterare iudicium, Adulterare tabulas, & c. apud Cic.

ADVLTEROR, aris, deponens, [Committere adulterio,] idem Cic. i. de Off. Adulterari, turpe est. Item passiuē, Hor. Epod. 16. Adultereē & columbia miluio. Hoc est, per adulterium a miluio ineurat.

ADVLTVS, [Crescinto.] qui creuit ad iustā itature suæ altitudinē, ἀδύτεις. Vnde iuuenes dñr Adalti, qui in flore ætatis sunt positi. Itē Virgo adulta, q̄ uiro matura est, & plenis nubilis annis. Ci. de Cla. Or. Eā tueamur, ut adultā uirginē, caste. Vir. 4. Ge. De apibus adultos Educunt Fetus. Vbi Ser. Educunt adultos, hoc est, educēdo adultos faciūt. Translumit ēt ad inanimata. Ci. de Cl. Or. Thucydides, & Pericles, qui iā non nascunt. Athenis, sed aduolus fuerunt. Adultus itē participium pro crematus, Antias in 74. ita oia adulta sunt. Ex Priscia. l. 9. Vide etiam in Adoleo, & Adolesco.

ADVMBRATIO, uerbale, εἰρηνησμός. Ci. de Præf. Ora. Nulla est ullo in genere laus oratoris, cuius in nostris orationibus non sit aliqua, si non perfectio, at conatus tamen, & adumbratio.

ADVMBRATIUM, aduerbium, subobscurē, non aperte. Luc. li. 4. Quasi adumbratum paullum simulata uidentur.

ADVMBRAS, umbram adhibeo, siue umbram tegendo facio, [Adumbrare, ritrare.] εἰρηνησμός, Col. l. 12. Adumbratur, uel stramentis, uel aliis tegumentis. Accipitur pro non satis aperte ostēdo, ut i pictores, qui imagines planas adumbrāt, ut solidæ uideantur. Ci. 3. Tusc. Est gloria, solida quædam res, & expressa, non adumbrata.

ADVNCTAS, [Strettezza.] καμπυλάτης, Cice. de Natu. Rostorum aduocitate.

ADVNCO, cas, [Piegere,] ab Vncus, significat curuo, ἄνω μπιλω.

ADVNCVS, [Piegato.] καμπύλος, curuus, tortuosus. Cic. pro Cl. Senrula aduena ex omni parte dentium, & tortuosa.

ADVNGVEM, [Apunto. Gal. Esquisitement. Hi. Derecha y ygualmente.] ἐξονυχιασμένους, significat ad pfectionē. Trāslatio sūpta a marmorariis, q̄ in cūras marmorū tūc absolutas exiitimat, cū unguis supductus nihil offendit: siue ab iis, q̄ magna diligētia & cōsiderationē aliqd faciūt, & iter cogitādū unguēs mordēt. Hor. l. 1. Serm. Fotentius ad unguem factus homo, hoc est, oī ex parte perfectus.

ADVNO, p. p. [Adunare, congregare. Gal. Tous. Hi. Todos.] cōgrego. ἐνόω, Pl. li. 19. c. 2.

ADVNVM, [Tutti.] μεχρη ἕνος, aduerbiallyter sumptum, significat omnes, nullo excepto. Curt. Omnes ad unum periere.

ADVOCATI, [Amocati. Gal. Aduocars. Hi. Abogados para accusar, ò defender.] σωμιοποροι, dñr qui alteri adsunt in causa. Pla. in Caf. Contriui diem, Dum adito aduocatus cognato meo. Inter Aduocatum, & Patronū hoc interesse Valla existimat, q̄ Aduocatus nomē sit generalius, quam Patronus; ut non tm significet eum, qui alterius causam agit, (quē proprie Patronū dieimus) uerum ēt quicūque adest alteri in causa, officii gratia, Aduocatus appelletur, etiam si nihil dicat neque agat, sed tantum paratus sit defendere. Patronus proprie, qui agat causam, sed accusati, non accusantis.

ADVOCATIO uerbale quē est amicorum coactorum ad opem fauoremq. prestandum, facta coitio: aut ceteris ipse patronorū, & caudis fidicorū: aut ipsa causæ defensio. Ci. in Epist. Fam. ad Trebatium: In re militari multo es cautiōr, quam in aduocationibus.

ADVOCO, cas, p. c. [Chiamare a se,] ad me uoco, ἢ καλέουμαι, Vñ, p cōsiliorū auxiliue cā amicos accersere, ponit. Ter. in Phor. Amicos aduocabo, ad hāc rē q̄ adhiēt. Huic opponit Auoco. Σπομαλέω

ADVOLATVS, tus, [Volo,] actus aduolandi, Cic. 2. Tusc. Tristi aduolatu aduncis laceraans unguibus.

ADVOLIO, las, p. c. [Volat] iuxta, uel ad aliq. locū uolare, ἄρρωσι τω μαι, & construi cum accusatiuo, prapōsitō Ad, uel In: & aliquando datiuo. Pl. At in agrum Volaterrantum palumbi uis e mari quotānis aduolat. Idē l. 10. c. 40. Platea nominat aduolās ad eas, quæ se in mari mergunt. Ibidem: Caprarumq. uberibus aduolat.

ADVOLVO, ἄρρωμαίω, uide in dictione Voluo. Vir. 3. Ge. Congesta quæ robora totas Aduolere focis ulmos, igniq. dederē.

ADVORSOR,

ADUORFOR, [Opporfi.] ἐναντιωμα, pro aduerfor: & aduorforem, p aduorfarium ueteres dixerunt, teste Felto. Sic Aduorium, & Aduorto pro aduerfium, & aduerto.

AD VOTVM, [Secundo il suo desiderio. Gal. Aon selon son souhair. Hif. Segun fu notu, o defio.] κατὰ νόμους, i. ex fententia. Nam licet hoc uideat rationis, illud cuiusdam affectus, in eandem tamen ueniunt fignificationem. Cic. 2. de Or. Habes ne uxorem ex animi tui fententia?

ADVRGEO, ges, gere, uehementer urgere, ἐπιωρε, ἐπιωρεω. Celfus: Is qm̄ natus dens in locū prioris, quotidie digito adurgendus est.

ADURO, p. p. [Brustiare. Gal. Bruster, baur, hasler. Hif. Muchoquemar.] idē est quod simplex Vro. ἄρω, Cic. 2. Offi. Candenti carbone sibi ad urebat capillum.

ADVSQVE, [Fin' a. Gal. Lusques à. Hif. Hasta à.] ὑέρι, id est, Vsq̄ue ad. Vir. II. Aen. Atides Protei Menelaus aduque colūnas Exiulat.

ADVSTIO, ouis, uerbale, [Abbruscamento.] καύσις, Pl. li. 14. c. 20. Victoria præter fupradicta, acor, aut fumidum uirus: picis aut aduftio.

ADYNAMVM, ἄδυναμον, uini factiti genus, quod fiebat ex multo albo, dimidia parte aque addita, quod admotum igni decoquebatur, donec aqua mentura exaresceret. Vide Pl. li. 14. c. 16. Dicitum Adynamū, ἄδυναμις, propterea q̄ esset imbecille, & sine uiribus, ideoq̄ ægris dabatur, quibus uini noxam metuebant.

ADYRMACHIDAE, ἀδρυμαχίδαι, populi sunt interioris Libyæ ab ea parte, qua Aegyptum spectat. Vide Cæl. Rhod.

ADYTVM, ἄδυτον, media correpta, locus est secretior templi, ad quē nulli est aditus, nisi sacerdotibus, & aduigredior, quasi inaccessible. Virg. 2. Aen. Iſque adytis hæc triftia dicta reportat.

A A N T E E

AEA, αἶα, ciuitas est Colchidis, Aetæ regis opus (ut scribit Ste.) q̄ Hippos, & Cyanos fluuii in diuerfis locis in Phafim influentes pænnifula efficiunt. Fabulant poëtæ Aeam nomē accepisse a puella eiusdem nominis, quæ cum Phafidis amnis uim effugeret non potest, miseratione deorum in pænnifulam est cōuerfa, quā et nunc, ut ueterem illum amorē adhuc possis agnoscere, magna sui parte ambit, & ueluti amplectitur Phafis. De hac Pl. li. 6. c. 4.

AEAEA, αἶα, Circe dicta, ab aspernanti uoce, propter celebratas illic corporum mutationes, ut placet Ser. in illud Vir. 3. Ae. Aetæque infula Circes. Verifimilius tamen est Aetæam dictam ab Aea Colchorū ciuitate, quemadmodū & Cyteis, siue Cytea dicta est, καταις, ἡ κυτα. α. α. Cyta eiusdem regionis opido. Quod etiā ab Apollonii interpretibus annotatum est.

AEAEE, siue Aetæa, αἶα, infula fuit in mari Tyrreno, non modico olim freto ab Italia dirempta, hodie continēs, ita tñ, ut paludib. circūquaque cincta infulæ speciei pferat. In hac Home. Circes sedem collocauit l. 20. Odyf. Huius meminit & Vir. l. 3. Ae. Inferniq. lacus, Aetæq. infula Circes. Tameſi Seruius ibi tres diphthōgos uideſt agnoscere, ut fit, Aetæ Circes. Latini quoque locum hunc a Circes domicilio Circe, uel Circeos appellant ibidemq. antiqui Latii terminū conſtituunt. Vide Pl. l. 2. c. 85. & li. 3. cap. 5.

AEAENS, αἶα, denominatiuum ab Aea Colchidis pænnifula, & urbe eiusdē nominis, in qua nata creditur Circe Solis filia: Via de peculiari epitheto Aetæa appellatur. Vir. 3. Aen.

AEACIDES, αἶακιδης, Suidæ patronymicum masculinum, quo signifiatur filius, uel nepos, uel aliquis ex posteris Aeaci. Vir. 1. Aen. Sæuus ubi Aeacide telo iacet Hector. Hoc est, telo Achillis, Aeacici ex Peleo nepotis. Aeacides item Pyrrhus, Aeaci ex Achille p. nepos. Vir. 3. Ae. Coniugio Aeacide Pyrrhi ſceptriſq. petiit. Pyrrhus item Epirororum rex ab Aeaco trahens originem, Aeacides dictus. Virg. 6. Ae. Eruet ille Argos, Agamemnoniaſq. Mycenæ, Ipſumq. Aeacidem, genus arripotentis Achilli. Aeacideius, αἶα, adie. ſex ſyllabarum. Ouid. 7. Met.

AEACVS, p. c. αἶακός, Iouis filius ex Aegina filia Afopi: qui primus infulam, in qua regnauit, Aeginā a matris ſuæ nomine appellauit, cū antea Oenone diceretur, (ut Pl. Stra. & Steph. tradiderūt) aut certe Oenopia, ut apud Naſonem legitur l. 7. Met. Oenopiā ueteres appellauerunt; ſed ipſe Aeacus Aeginā genitricis nomine dixit. Hūc tantē iuſtitiz falſe dicunt, ut apud inferos animarum creditus fuerit a Plutone deſectus iudex, cum Minos, & Rhadamāto. Ouidius in Ibin. Tuafque Aeacus in pornas ingenioſus erit.

AEAMENE, p. p. αἶαμῶν, regio Nabatheorum, apud Steph.

AEANTIVM, αἶαντων, Ptolemæo, opidum Troadis, a Rhodiis cōditū eodē loco, in quo ſepultus est Ajax, & ubi claſſis ſuæ habuerat ſtationem. Vñ & nomen habet. Nam quem nos Aiace, Græci αἶαντι uocant. Vide Pl. li. 5. c. 30. Eſt et̄ Aeantiū, nomen promōtorii in Magnesia, ad ſignū Pelafgicū: de quo idē Pl. li. 4. cap. 9.

AEAS, antiſ, αἶας, fluuius, qui ex Cædauis Macedoniæ mōtibus ortum ducit, & non procul ab Apollonia, Taulantiōrū urbe, in mare Ionium illabitur. Lucanus l. 5. Purus in occaſum parui ſed gurgitis Aeaſ Ionio fluit inde mari.

AECA, αἶκα, Marſorū ciuitas: a qua Accani, ἀκῆνοι, populi, quorū meminit Plin. lib. 3. cap. 11.

AEDEROL, p. c. c. [Certamente, por mia fe.] ἡ πολυδύμη, aduerbium

irandi quod est quasi per ædem Pollucis. Item Pol, & Perpol, quæ idem significant. Perpol quam pauci, apud Ter. in And. per tinesin dictum puto pro, Pol perquam pauci. Erat autem Aedepol, teste Gell. l. 1. c. 6 Iuramentum tam uiris, quam mulieribus commune. Per Herculem autem mulieres nunquam iurabant, neque uiri per Castorem.

AEDERSVS, ἡ ἀδερῶς, Stephano opidum fuit Eubææ infulæ, cuius meminit Pl. li. 4. c. 12.

AEDES, [Il Tempio, la Chiesa. Gal. Temple. Hif. Temple.] ἡ ἀδῆ, ἀνὰς, tam in ſingulari, quam in plu. nu. ut ædes ſacræ, Aedes ſacræ, Aedes Io uis, Aedes deorum, Aedes Pacis, & huiusmodi. Cic. 2. Verr. Aedes Mineræ in ſano Apollinis. Val. Max. l. 2. Marcellus ædibus ſepulcratis Honoris, ac V. virtutis ſimulacra ſtatuit. Omi. in Epi. Didus, p ſepulcro poſuit, cum ait: eſt mihi marmorea ſacratus io æde Sicheus. Nam & ſepulcra, (ut ſcribunt Iuriſconſulti de Sepul. & religione) inter loca ſacræ habentur. Pro ædificio profano, uix aliter quam plurali nu. utimur. [Caſa. Gal. Maiſon. Hif. Caſa.] Cic. Ver. Quæ uidi egomet apud iuſtum in ædibus. Dixit tamen Curtius de geſt. Alexandri proximi foribus ædis, in qua rex acquieſcebat. Vbi ædem pro cubiculo dixiſſe uidetur. Idem alibi: Stabat ad ſores ædis eius, in qua rex ueſcebat. Dicitur aut̄ Aedes (ut ſcribit Seruius) ab Edo: quod in ea ſacrificantes edere conſueverint. Nā quædam ſunt nomina, quæ initio diphthongum recipiunt, quāuis a uerbo monophthongo deriuentur, ut Aedes, Aesculus. Var. l. 4. de Ling. Lat. ab aditu fieri putat, quod ſ. plano pede adibant: unde et̄ prima ſyllaba diphthongum accepit. Feſtus: Aedes quod in edi to poni ſoleret. Alii Aedē dici exiſtimant, q̄ in ea æuum degatur, quod Græce αἶων uocatur. Aedis, in nominatiuo ſingulari. Varro de uita pop. R. l. 1. Hæc ædis, quæ nunc eſt, multis annis poſt facta ſit, &c. Hoc et̄ ex deminutiui formatione v̄ conſequi, ut Aedis in tecto dicamus, non edes. nā ut Apicula ſit a nō apis, v̄ analie rō exigere, ut Aedicula ſit ab Aedis. Nam ab eo quod eſt Aedes, potius fieret deminutiuum Aedecula, ut a Vulpes Vulpecula.

AEDESIA, mulier Aegyptia, uxor Hermæ. Suid.

AEDICULA, [Picciola coſa, & capella nelle Chieſe. Gal. Maiſonete, Logete. Hif. caſa pequeña.] parua domus οἰκίδιον. Aliqñ pro cellula in ædibus. Plau. Epid. In ædiculam ſeorſum iſtæc eat, inbe. Aliquando pro ſacello, quod eſt ædis ſacræ appendix. Liuius: In ſidem diebus ædiculam Victoriæ Virginis prope edem Concordiæ M. Porcius dedicauit. Aliquando pro loculamento ſimulacri. Pl. lib. 36. de Venere Cnidia: Aedicula eius tota aperitur.

AEDIFICIUM, [Edificio. Gal. Edifice. Hif. Edificio.] οἰκοδομία, ædis conſtructio, & ponitur pro omni ſtructura. Aedificiu quoque appellatione non ſolum ſuperficiem ſignari, ſed ſolum quoque ipſum, cui ædificiu ſuperpoſitum eſt, v̄ p. putat. Pl. li. 16. c. 6. Minus utilis ædificiis. Cæl. Bel. Gal. l. 2. Omnibus uicis, ædificiisq̄, quo adire poterant, incenſis.

AEDIFICATIO, [Fabrica. Gal. Baſtiment, edifiement. Hi. Opra de edificar] οἰκοδομία. Ci. ad Att. Aedificatio me non mouet.

AEDIFICATIVNCULA, parua ædificatio. Ci. ad Q. Frat.

AEDIFICATOR, [Muratore.] οἰκοδομος, οἰκῶν ἐργάτης. Cato: Bonus ædificatore.

AEDIFICO, [Edificare, fabricare. Gal. Edifice, baſtir, maiſonner.] οἰκοδομῶ, proprie idem eſt, quod donum ſtruo, quod etiā indicat partes poſitionis. nam ab ede, uel edibus faciendis dictum eſt. Et ita. fere absolute ponitur ſine caſu. Ci. ad Q. Fr. Tribus locis ædifico. Hor. 1. Epi. Diruit, ædificat. Quoties uero accuſatiuum adiunctum habet, idem ualet quod ſtruo. Ci. pro lege Man. Cum maximas ædificafſet claſſes. idem pro Sylla. Carcer ædificatus eſt. Quo in exemplo accuſatiuus Domum additus facile indicat, Aedificare, ſimplyciter ibi accipi pro ſtruire: nam alioqui redūdaret. Ci. 1. de Na. De. Conſtrui a Deo, atque ædificari mūdum Plato facit. Huius composita ſunt, Coædifico, Exædifico, Inædifico, in loco ædifico ædifico. Li. l. 1. Templi eius, quod in ædificaretur. Proædifico: unde Proædificatum ueteres dicebant, teste Felto, quod ex priuato loco proceſſerat in publicum ſolum. Reædifico, rursus ædifico. Superædifico. Si Hieron. quis autem ſuperædificat ſuper fundamentum hoc, aurum argentum, &c.

AEDILES, ſpen. prod. ἀγορανόμοι dicti ſunt ab eo, quod edes ſacræ, & priuatas procurarent, teste Varr. lib. 40. de Ling. Lat. Primo ex plebe duo creati ſunt Aediles: deinde procedente tēpore duo ex patriciis adiecti ſunt, qui a folio uberno, quod eis datum eſt, Curiales dicti. Officium Aedilium erat, ludos publicos exhibere, & ſacræ priuataſq. edes procurare, totam urbem uerui, ſit cloace, & aque ductus, & queq. publica edificiæ munda, & integra eſſent loca in theatro aſſignare. Si quiſpiā ſeruum, aut iumentū morboſum, uitioſum ue, pro integro, ſanoque uendidiffet, edictō ediliū emptori ſuccurrebatur. idq. edictum ediliū dicebatur, ſi i. Edictiones ediliæ. Cic. 3. de Leg. ex lege 12. tab. Suntq. Aedile. curatores urbis, annonæ, ludorumque ſolemniū: ollisq. ad nonoris amplioris gradum is primus adſcenſus eſto. Erant & alii Aediles

- qui frumento præerant, a Cæsare primum creati, & a Cerere Cereales nominati, ut scribit Pompon. His cura ponderum, ne qua fraus hæret, & mensurarum commissa erat.
- AEDILITAS**, *αἰγιονομία*, ipsa dignitas. Ci. 1. Offic. Crassus ædilitate functus est. Liu. lib. 7. ab Vrō. Annus hic insignis nouis duobus magistratibus, prætura, & curuli ædilitate.
- AEDILICIVS**, *αἰγιονομικός*, nomen possessiuū ab Aedile; ut Comitia ædilitica, in quibus creabant Aediles: & Aediliciū munus, officiu ad Aediles pertinet. Ci. de Of. l. 2. Aedilicias repulsas.
- AEDILICIVS**, *αἰγιονομικός*, qui Aedilitate functus est. Cicero in Bruto. Aedilicius est mortuus. Et pro Cluent.
- AEDITIMVS**, *παιδαγωγός*, qui ædibus præest. [Sacrestano, guardiano di Chiesa. Gal. Sacrestan, garde du temple, marguillier. His. El sacristan, guardador del Templo.] Gell. li. 2. c. 10. ait Aeditimus dici ea forma, qua finitimus, legitur. Verū pro eo nōc utimur edituus, ut Var. li. 1. de Re rust. ait: rogatus ab aeditimo, ut dicere didicimus a patribus nostris; ut corrigimur a recentibus urbanis, ab edituo.
- AEDITVOR**, *παιδαγωγός*, ædem tueor. Gell. li. 12. ca. 10.
- AEDITVVS**, [Defensor del templo sacro] *παιδαγωγός*, idē quod Aeditimus, sacre ædis tutor, id est, curam gerens: ab ædibus sacris, quas tue tur. Lucr. pro ædituis dixit Aedituentes. lib. 6.
- AEDON**, *ἄιδων*, aliis nominibus & Philomelæ, & Luscina: *ἄιδων* perpetuo canendo, quod etiam tunc canat, cum reli quæ uolucres sileant. Virgilius. Quod iuuas cantat aedon.
- AETES**, uel Aetæ, p. *αἰετός*, rex fuit Colchorum, & filius Solis ex Persea Oceani filia, & pater Medæ, Absyrti, & Calciopes: qui cū aureum uellus a Phryxo Athamantis filio in luco Martis suspensum diligentissime asseruaret, a Medea filia proditus, & uellere, & duob. insuper liberis spoliatus est. Fabula notissima est ex Val. Flacco, & Apol. Rhod. Hinc fit patronymicum. Concipit interea ualidus Aetias ignes.
- AEGEA**, *αἰγία*, promontorium est Aeolide, non procul a Caici fluminis ostio, Str. lib. 13.
- AEGAE**, *αἰγία*, multorum opidorum nomen est: quorum unum est in Macedonia non procul ab Halyacinone fluuio, in quo receptū erat Macedonum reges sepelire. De hoc Pl. li. 4. c. 10. Alterum in Cilicia, non procul a Pyramo fluuio, ut tradit Pl. li. 5. ca. 27. Tertium in Aeolide, apud eundem lib. 5. ca. 30. Quartum in Eubœa, a quo Stra. Mare Aegeum dictum putat. Quintum in Lydia, Sextum in Aetolia, & Septimū in Locride, commemorantur a Stephano.
- AEGEA**, *αἰγία*, nomen duarū urbū, ut scribit Ptol. quarum una in Ematia, alia in Mauritania. Stra. etiam duo huius nominis opida, unum ad Amanum montem, alterum in agro Laconico collocat.
- AEGAEAE**, *αἰγία*, insulae sunt Ionie adiacentes. Pl. li. 5. ca. 31.
- * **AEGEON**, nomen gygantis, quem Dii Briareū uocant. Hom. 1. Iliad.
- AEGAEVM MARE**, [L'arcipelago] *αἰγαῖον πέλαγος*, ἢ *αἰγαῖος πόντος*, Stephano, & Suidæ, amplissimus est maris mediterranei sinus, a parte Orientali Isthmi Corinthiaci (ut Pl. placet) aut certe a Suisio Attice promōtorio, ut tradit Ptolemæus, ad ipsum usque Hellespontū extensus, alia aliis in locis a regionibus, quas abluit, nomina fortitus. De rōne nominis uaria tradunt a scriptoribus. Nō nulli (in quibus est Suidas) ad Aegēū Thesei p̄sem referunt, quē in hoc mare sese præcipitem dedisse ferunt, cū nauim filii, qua ille in Cretā ad Minotaurū uectus fuerat; nigro cū uelo (quod sibi cū nauclero, amissi filii, signū cōuenerat) redeuntē uideret. Alii ab insula quadā, seu uerius scopulo deductū putant in hoc mari iter Tenū, & Chiu sito, quem a capræ similitudine, *αἰγίος*, nautæ appellat. Pl. li. 4. c. 11. Aegeō mari nomē dedit scopulus inter Tenū, & Chium, uerius quā insula, Aex nomine a specie capræ (quæ ita a Græcis appellatur) repente in medio mari exsiliētis. Strab. aut l. 8. ab Aegis Eubœæ opido, Aegēū appellatum existimat: tamen si idē l. 13. *παρὰ τὴν Ἀἰγίαν*, hoc est, ab Aega Aeolidis promontorio dictū uelit, quod suo sæculo Canā, siue Canas tradit fuisse appellatū. Græcorum codicum consensus in eā me adducit sententiā, ut Aegēum potissimum per æ dipthongum scribendum existimem.
- * **AEGEON**, poete Greci nomen: qui Leuctricū bellum cōscripsit.
- AEGER**, *αἰγίον*, [Inferno, deb. le. Gal. Dolent, faticè, ennuyè, malade. His. Enfermo, ô passionado de alm. 1.] *αἰγίον*, ab Ago, agis, per contrariū, (ut quidā opinant) eo quod egri non probe fungantur suis actionib. siue quod qui morbo correptus est, grauius agitur. Et tam de animo dicitur, quam de corpore; quamuis Aegritudo ad animū, Aegrotatio ad corpus referatur. Sallust. in Catil. Antonius pedibus eger. Cic. Att. 7. Tironem Patris egrum reliqui. Idem pro Cael. Medea animo egra, amore seuo saucia. Per metaphorā Cic. in Ver. 3. Maxime egram, & prope depositam reip. partem.
- AEGERIA**, *αἰγία*, nymphā fuit, quæ celebratur in luco Aricino, cū qua Numa Pōpilius & cōnubiū, & colloquiū se hīc simulauit sup cultu religionū; quo armorū & p̄de studio flagrantē populū R. ad pacis artes abstraheret. Vñ Oui. in Fast. Aegeria est qua p̄bet aquas, dea grata Camœnis, Illa Numē coniux, cū siliumque fuit.
- AEGESTANI**, *αἰγέσται*, Ste. populū sunt Sicilię, quorum urbs Aegē-

sta non procul a Lilybæo promōtorio sita est, ab Aegesto Troiano nomen habens. Hi Segestani uocantur a Pl. l. 3. c. 8.

AEGEVS, per duas syllabas. *αἰγέως*, filius Pandionis fuit, & rex Athenarum, qui ex Aethra Pitteæ Troæntiorum regis filia Theseum suscepit: ex Medea aut ab Iasone repudiata alterum filium nomine Medum, ut placet Iustino. Hoc iam ad senium uergete, Minos Cretensum rex Atheniensibus ob Androgei filii necem bellū intulit, uisitq. durissimas pacis condiciones imperauit, ut septem quotannis iuuenes Atheniensis ex suis in Cretā mitteret, Minotaurō monitō obiciendos. Quib. legibus cum triennio paruissent, euenit, ut quarto anno fors inter omnes ex æquo ducta Theseum proderet. Aegēus, filium interiisse ratus, doloris impatiētia sese in mare præcipitem dedit. Cui uita functo Atheniēses Thesei opera grauiissima seruitute liberati, diuinos honores instituerunt, deum marinum, & adoptiuum Neptuni filiū appellātes. Mare quoque ipsum nōnulli sentiūt ab eo Aegeum esse appellatū.

AEGIALE, *αἰγιαλέα*, siue Aegialea, *αἰγιαλέα*, uxor fuit Dionedis, quā Venus a uiro eius in bello Troiano uulnerata, tāta adulterio rī uoluit turpitudine, ut Dionedes ad eā in patriā redire recusa rī, acceptaq. a Dauno agri portione, urbē cōdiderit i ea parte Italiæ, quæ magna Græcia dicitur, quā a nomine relicte patriæ Argos Hippīū appellauit: quæ deinde Argyripa, & postremo Arpi fuit appellata. Vide Seruium in illud Ael. l. 1. Ille urbē Argyripā patriæ cognomine gētis, Victor Gargani cōdat Iapygis agris.

AEGIALEVS, *αἰγιαλέως*, filius Aetæ fuit, & frater Medæ, a qua dicerptus fuit, ut patri eam persequenti mora iniiceretur. Alio nomine dictus est Absyrus. Fuit etiā hoc nomine Phoronei regis Argiurum filius, cui Apis (quæ quidam Phoronei, quidam Iouis filium ex Niobe Phoronei filia, esse tradunt) postquam Argis regnasset, in Aegyptum transiens, Achaia regnum reliquit.

AEGIALIA, *αἰγιαλέα*, insula adiacēs Aetolię regioni. Pl. lib. 4. c. 12.

AEGIDA, *αἰγίδα*, opidum Istriæ. Pl. l. 3. c. 19.

AEGIDES, p. *αἰγίδης*, patronymicum masculinum est formatum a nomine Aegēus: quo poete utuntur pro Theseo Aegēi filio. Ouid. 3. de Arte, Perfidus Aegides ducentia filia secutus.

AEGILA, *αἰγίλα*, insula est sinu Megarico. 25. m. pass. distans a Phalassarna Crete opido, & Cythera. 15. m. pass. Pl. teste li. 4. c. 12.

AEGILODES, finis, *αἰγίλοδης κίττος*, finis est exiguis inter Messenicum & Laconicum medius. de quo Pl. li. 4. cap. 5.

AEGILOPS, ægilopsis, *αἰγίλωψ*, [Squala. Gal. Coquiole, du auiron. His. Vna fuerit d'auenā moufina.] herba est folio uerno tempore piloso, ut lolium, hordeum enecans. quæ & Festuca dī: quod messis tempore, cum semen iam deciderit, uacuum reperitur in modum festuce. Pl. l. 18. c. 17. Virg. 1. Georg. Latine uerit Sterilem Auenā in hoc uersu: Infelix lolium, & sterile dominantur auenę. Est præterea Aegilops, abscessus inter nares, & magnum oculi angulū, qui si incuriose tractetur (ut inquit Aegineta) in fistulam uertit. Dicitur Aegilops, quasi oculum caprinus, quod capræ huic uitio peculiariter obnoxie sint. Huic malo medetur Aegilops herba, teste Pl. l. 15. c. 13. Vnde & ipsa nomen accepisse uidetur.

* **AEGIMVS**, fenex etate prouectissima. huic tradunt ad ann. c. c. uixisse. Pl. lib. 7. cap. 48.

AEGINA, p. *αἰγίνα*, fuit Asopi Bœotię regis filia & mater Aeaci, a qua insula Peloponneso adiacens contra Atticam, Aegina uocata est, cum antea Oenone diceretur (ut apud Strabonē, Plinium, & Stephanum legitur) aut certe Oenopia, ut placet Oui. li. 7. Metam. Hinc fit gētile Aegineta, & denominatiuum Aegineticus, a uero, ut Aegineticum æs, quod in hac insula non gignebatur quidem, sed optime temperabatur: ut est auctor Pl. li. 34. c. 2.

AEGINIVM, *αἰγίνιον*, opidum Macedoniae, in ea regione, quæ appellatur Pieria. Pl. li. 4. c. 10.

AEGION, *αἰγιον*, Suidæ, opidum Achaiae proprie dictæ, quæ regio Septentrionalis Peloponnesi. Vide Pl. li. 4. c. 5.

* **AEGIOCHVS**, Iouis cognomen. quod ægida teneat.

AEGIPANES, *αἰγίπαιες*, quos non nulli Semicapros uocant, mōstra sunt caprinus pedes habentia, reliquis partibus humanam referentia figuram. Pl. l. 6. cap. 30. Veteres huiusmodi mōstra pro semideis, siue pro siluestribus diis coluerunt, quemadmodū Faunos, Siluanosque: Faunos, ac Satyros memorum deos esse dicentes, Panas agrorum, Siluanos siluarum.

AEGIRA, p. *αἰγίρα*, opidum Achaiae in Peloponneso. Plin. lib. 4. cap. 5.

AEGIS, *αἰγίς*, munimentum pectoris æneum a Vulcano fabricatū, habens in medio Gorgonis caput. quod si in pectore numinis sit, Aegis; si in corpore hominis, sicut in antiquis imperatorū statuīs uidemus, Lorica dicitur. Vir. 8. Aen. Aegidaq. horrifera turbatae Palladis arma. Hæc ferē Ser. Aegis apud Græcos uaria significat; Pelliceū tegmen: quod gestat Afri: præterea maris intumescens undas, ac uentorum procellas & turbines. Alii malūt, esse rete ex coronamentis contextū. Nec desunt, qui putent significare sacerdotem, quæ Athenis solita sit ferre sacram Aegidē, & ita ingredi

ingredi ad eos. qui nuper duxissent uxores. Vnde factum prouer-
bium, Aegis uenit. quod Suid. indicat dici solitum de iis, qui petu-
lanter, & impotenter agerent. Est præterea Aegis scutum Iouis &
Palladis. Iiad. 4. & 5. & in cuius medio erat Medusæ Gorgonis ca-
put serpentibus, ut ce crinitam, terribile. quod qui intuebant, mox
uertebantur in lapides. ut apud Ou. 4. Met. h. c. Est etiam Aegis, li-
gnum densum, medullæ simile, in larice femina nascens, in elici co-
loris, ex quo pictoriæ tabule fiebant, & codicilli, immortali pene
materia, nulliq. rimis, aut hisuris obnoxia. Auc. Pl. l. 16. c. 39.

ÆGISTHVS, αἰγισθος, Thieitis filius, ex Pelopeia eiusdē filia, quem
infantulū mī causā tegendi sceleris p̄dendū feris exposuit in sil-
uis. sed a pastore inuentus, eiusq. beneficio nutritus est. & inde αἰ-
γισθος dictus, quod nutritus sit a capris. Hic p̄uēctiori ætate A-
treū, impellente tñ p̄re, interfecit, & eiusdē filii Agamēnona i bal-
neis, uel, ut alii uolūt, in primo egressu, adiuuante uxore Clytēne
fra, qua ēt turpissime uisus erat, obrūcauit. Postremo ab Orestē
Agamēnonis filio, patris morte ulciscente, e medio est sublatas.

***ÆGIVM**, opidum Achaiæ, in quo Iouem a capra nutritam ferunt.
ÆGLI, αἰγλι, una Hesperidum fuit, hoc est, una filiarū Hesperī, Ita-
liæ regis, quæ una cum Erethusa, & Hesperetusa sororibus, amō-
nissimos in Mauritania hortos habuit iuxta Lixum Romanorū
coloniam, iussu Clau. Cæs. eo deducta, in quibus (ut est in fabulis)
aurea mala nascebantur, quæ a peruigili dracone asseruabantur,
quæ postea abstulit Hercules, dracone interempto. Vide Hesper-
ides. Fuit & nymp̄ha hoc nomine, una Naiadum, Solis (ut uolūt)
ex Neera filia. de qua Virg. in Sileno.

***ÆGLE**s, athleta famulus, mutus. de quo Gell. lib. 5. c. 9.
ÆGLOGA, penultima c. [Rationamento pastorale.] εἰς ἄλλιον, capra-
rum, seu rerum pastoralium sermo dicitur, quasi αἰγῶν λόγος.

ÆGOCEROS, otis, [Capricornus.] αἰγός κερος, signum celeste est, quod
a nobis capricornus dicitur: quod Sol ingrediens] Solstitium hie
male efficit. Poetæ fabulātur hunc ex Amaltheæ nymp̄hæ capra
natum fuisse, & eodem lacte cum Ioue educatum: qui postea cæli
imperio potitus, ueterem collactaneū inter astra collocauit. Inue-
nitur etiam accusatiuus Aegoceron tertie declinationis Græco-
rum, a nominatiuo, αἰγός κερος, per o, parium. Lucan. Aegoceron,
Cæcumque tenet. Est et Aegoceros (αἰγός κερος, Dioscoridi) siue
(ut apud Pl. legitur) Ægoceras, herba, quæ notiore nomine Fe-
nugræcum appellatur: ita dictum, quod semen habeat in fili-
quis caprino cornu similibus. Vide Pl. l. 24. cap. ult.

***ÆGON**, caprile, & pastoris nomen apud Virg.
ÆGORNHOS, αἰγὼρνος, Iuno apud Spartanis dicta, quod illi cap-
ris præcipue sacrificabant. Cæll. Antiq. l. 2. lib. 26.

ÆGOS, αἰγός, Thraciæ fluius, ad cuius ostia classis Atheniensium, a
Lyandro capta fuit. Pl. l. 1. c. 60. Idque factum interdiu in Thra-
ciæ parte ad Aegos flumen. Ste. ad Hellep̄otum, collocat opidū
noie αἰγός ποταμόν, quod nos Capræ flumē interpretari possi-
mus: a quo deducti gentile: Aegopotamites, uel Aegopotamita.

ÆGRE, [Molestamēte, mal uolontieri] moleste, dolēter, ini quo animo.
Ter. in And. Iratus, atque ægre ferens. Itē Ægre χαλεπῶς. Male,
difficiliter, uix. Vir. 3. Geo. Ægre raris terras rimant. Neque so-
lum cum uerbo Ferre, sed cum aliis etiam uerbis iungit; ut Ca-
reo ægre. Surtineo ægre. Et Ci. At. Ab hasta ea ægre me tenui. Æ-
gre est mihi, frequens est apud Pla. pro dolet mihi, aut male me
hēt: ut in Cas. Quid tibi ægre est? Ægre facere alicui, pro eo quod
est, aliquē ægritudine, uel molestia afficere, Ter. Eu. Voluit facere
cōtra huic ægre. Hinc ægrus & Ægerrime, pro difficilior, & dif-
ficillime. Pl. l. 16. c. 10. Fragosus sidunt, egrius reuelluntur. Cæll.
1. Bell. Gal. Ægerrime consecerant, ut flumen transirent.

ÆGRO, es, ægre sum, [Essere infermo.] ἀδενῶ, A quo Ægresco, æ-
ger fio. Pl. l. 10. Corui egressunt sexagenis diebus.

ÆGRIMONIA, pen. c. [Infermitas, malitia,] λιπή, idem ægritudo, du-
ctum ab Aeger, factū ea forma, qua ab Acer Acrimonia. Plaut. in
Rud. Dum abscedat a me hæc ægrimonia. Cic. ad Att. 12.

ÆGRITUDO, [Dolor d' animo, maninconia, affanno.] λιπή, animi ægri
affectio. Ter. in And. Si nulla ægritudo huic gaudio intercesserit.
Hinc Cic. 4. Tusc. sic definit: Ægritudo est, animi, aduersante
ratione, contractio.

ÆGROTATIO, uerbale, [Infermitas.] νόσνια, quod & ipsum pprie de
corpore dicitur. Ci. 3. Tusc. Ut ægrotatio in corpore, sic ægritudo
in animo. Per metaphorā tamen aliquid de animo dicitur, quē
admodum & uerbum a quo descendit. Cic. Tusc. 4.

ÆGROTO, as, [Infermaris,] ægro corpore sum, morbo affictor. uos. ō.
Ci. p. Clu. Satis uehementer, diuq. ægrotauit. Transfert ēt ad ani-
mum. Cic. 4. Tusc. Ut ea res, ex qua animus ægrotat, oriatur.

ÆGROTVS, a, um, [Infermo, am latio.] νίσημος, adiectiuum ab Aeger
deriuatum: a quo tñ sic differt, teste Seruio, ut Aeger, de corpo-
re, & animo dicatur, Ægrotus de corpore tantum. Hor. 1. ep. Nō
domus aut fundus, non eris acerius, & auri Ægrotō domini de-
duxit corpore febres. Ci. ad Att. Ægrotō, dum anima est, spes est.
Ter. in And. ad animum transtulit, Animum ægrotat, plerūque

ad partem deteriorem applicat.

ÆGYPTVS, [Egitto,] αἰγυπτός, regio ab Africa (ut Pl. inquit) Cano-
pico determinat ostio, ab Asia uero Pelusiaco: quā ob rem quidā
inter insulas Ægyptū computauerunt. Qui tñ A hā dimēti sunt, in-
ter Asiæ regiones Ægyptū quoque dinumerauerunt. Est Africe p̄-
xima ab Ægypto Danaus sic appellata, prius Aeria dicta. Hęc
teste eodē Pl. l. 5. ab Oriēte Rubrō Mari, Assyriæq. coniungit: ab
occasu Cyrenæ, & Africę residuū hēta Meridie ulq. in Aethiopiā
p̄tendit: a Septētrione hēt mare Ægyptium. Eius insignes urbes
sunt, Thebæ, Abydos, Alexandria, Babylō, & Mēphis. In hac (ut Pla-
to inquit) nūquā uisum est pluere, sed Nili inūdatioe fecunda-
tur. Eius figura triquetra est, quā afficit Nilus, ita se diuidēs, ut Δ,
litterā facere uideat. Ab Ægypto sūt adiectiua Ægyptius, a, ū,
αἰγυπτιος, & Ægyptiacus, a, um, unde Ægyptia ficus, de qua Pl. l.
13. c. 7. Ægyptia mensa, &c. Ægyptia cōiunx. Maro li. 8. Tēpore
Amasis regis urbes habuit 2000. Dī parent terrarum, ut inquit
Crimutis: nā Ægyptū omniū populorum uetustissimi, disciplina-
ramq. complurū inuētores, rerumq. diuinarum, & siderū peri-
tissimi dār: primiq. animam esse immortalem dixere, & de cor-
pore in corpus uagari, ut auctor est Diodorus. In hanc Dēdalus,
Melampus, Pythagoras, Homerus, Plato, compluresq. alii erudi-
tionis causā profecti, dogmata in suam quisque patriā retulerē.

ÆGYPTVS, mal. gen. αἰγυπτός, Beli prisci filius fuit, & frater Danai:
Vide infra in dictione Belides.

ÆEVS, αἰγύς, opidum est Laconię regionis apud Steph.
ÆELANAS, siue, ut alii malunt, Leana αἰλανας, ἢ λαινας, opidū est Ara-
bię felicis, iuxta sinū, qui ab eo Aelanticus dī, siue Leaniticus, λαι-
ανιτις κόπος Ptolemęo. Pl. l. 6. cap. 28. Sinus intimus, in quo Le-
anite, quo nomē ei dedere. Regia eorū Agra, & in sinu Leana, uel,
ut alii Eleana. Nam & ipsum sinum nostri Aelanticū, scripserē;
alii Elaniticum. Artemidorus Alanaticum: siua Leaniticū.

ÆELIA, αἰλία, urbs est Paellinę, quæ & Hierosolymaita dicta ab
Aelio Hadriano. Stephanus.

ÆELI, per quattuor syllabas, αἰλίοι, dicitur, quibus duę sorores mu-
pserunt. Vide Cæll. Rhodig. lib. 29. c. 24.

ÆELVS, αἰλιός, nomen Romanę familie.

ÆELLO, ἀελλός, una Harpyrum, quasi, ἑλλων ἄλλο, hoc est, alienum
tollens. de qua O. 1. 13. Metam. Est etiam nomen unius ex canibus
Aethonidis, apud O. 3. Met. dictum ἀπὸ τῆς ἀέλλης, hoc est, a pro-
cella, quam rursus celeritate referebat.

ÆELVVS, p. p. [Gatto,] αἰλῆρος, Latine catus, & felis dicitur. Aristo-
de An. Aeluri, & Incunemones tot numero parium, quot canes.
uide Ael. Hist. Ani. lib. 7.

ÆEMILIA, [Romagna,] regio Italiæ, quæ & Flaminia & Romandiola
etiam dicitur. in qua sunt urbes Ariminum, Cæsena, Sassina, Fauē-
tia, Rauenna, Forum Iuuii, Bononia, Ferraria, Imola.

ÆEMINIVM, αἰμίον, Ptol. opidum Lusitanie mediterraneum.

ÆEMINVS, αἰμίονος, fluius Hispanie a Minio Tarracōnesis tractus
fluius distans c. c. m. pass. ut ex Varronis sinia tradit Pl. l. 4. ca. 22.

ÆEMONIA, p. c. [Thessalia,] αἰμονία, Stephano regio (quæ postea di-
cta est Thessalia) ab Aemo mōte, cui propinqua est, uel ab Aemo
ne Deucalionis filio: prius Pyrrhæa dicta, a Pyrrha Deucalionis
uxore. Quidam cum adspiratione scribūt Hēmōnia, αἰμονία, quo
pacto etiam apud Suidam legitur.

ÆEMONIVS, a, um, Qui in Epif. Laodamię ad Protefilam: Aemonis
Aemonio Laodamia uiro. Est etiam Aemonia, opidum Norici, a-
pud Pl. lib. 3. cap. 24.

ÆEMVLATIO, [Emulatione,] il contrasfare l'imitare altrī in qualche opera
inuidiosamente. Gal. Emie d' en uisire quelqu' un jalouse. Hist. Remedamien-
to en bien, d' en mal, embidia. [ζήλος, que ut Cic. Tusc. 4. scribit, dupli-
citer dicitur, ut in laude, & i iusto nomen hoc fit, sicut Aemu-
lor. Nam inquit, imitatio uirtutis, emulatio dicitur: & est e-
mulatio egritudo, si eo, quod concupierit, alius potiat, ipse
careat.

ÆEMVLATOR, oris, [Emulatore,] ζήλωτής, idem quod emulus. Cic.
At. li. 1. Seruilius emulato Catonis.

ÆEMVLOR, aris, p. c. [Imitare à concurrença. Gal. Imiter, à scher, à faire
aussi bien qu' un autre. Hist. Remed. en bien.] ab Aemulus, cum accu-
satio in bonam partem accipitur, pro imitari, & quasi, ζήλος a, Ci-
ce, pro Flac. Omnes eius urbis iustitiam laudare facilius possi-
mus, quam emulari. Interdum sine casu. Plaut. in Merc. Aemulari
quia non licet, inuidet. Accipitur & in malam partem, pro in-
uideo, & sic fere cum datiuo constructur. Cic. 2. Tusc. Obreſta-
re alteri, aut illa uitiosa emulatione, quæ riualitatis similis est, e-
mulari, quid habet utilitatis?

ÆEMVLVS, inuidus, [Inuidioso, emolo. Gal. Imitateur, en uieux. Hist. Em-
bidio en bien, y mal.] κδονεός, ut Aemula senectus, apud Vigil.
Aeneid. 5. quæ quasi inuidere nobis uideret iucundioris etatis
felicitatem. Item eiusdem rei Aemiosus, uel seſtator, atque imi-
tator. Cic. Attic. 6. Licebit uisum solus amicus, nie emulum non
habebis.

ÆEMVS,

AEMVS, *αἴμιος*, Ste. mōs Thraciæ, sic dictus ab Aemo Boreæ, & Ori-
thyæ filio. In hoc monte Martus domicilium collocauerunt poe-
tæ. Sunt qui per adpirationem sc. ibant Hæmus, *αἴμιος*; quo pacto
& apud Suidam legitur.

AENARIA, *αἰνάρια*, inuila est in sinu Puteolano: de qua sic scribit Pl.
li. 3. c. 6. Aenaria a itatione nauium Aeneæ, Homero Inarime di-
ctæ; Græcis Pithecusa, non a simi-rû multitudi-ne, ut aliqui existi-
mane; sed a figuris doliariorum. Hodie Isthia dicitur, a figura
opid-, quod in monte habet ad coxendicis figuram.

AENARIVS, *αἰνάριος*, lucus in Achaia Peloponnesi regione, iuxta O-
lenum opidum, in quo Achei de rebus communibus consultatu-
ri conuentum agebant. Auctor Strab. li. 8.

AENEA, *αἰνεία*, urbs in Thracia, ab Aenea (ut Steph. placet) cõdita,
quam nos eandem esse credimus cum ea, quam Pl. Aenon uocat.
Liu. li. 4. Proficiscuntur (inquit) a Thesalonica Aeneam ad itatu-
sacrificium. Item Theophrastus de plantis: Circa Aeneâ ficus ar-
bor scabiem non sentit. Hinc fit gẽtile Aeneate. Steph. & Aenea-
ticus denominatiuum. Hoc etiã nomine olim dictum fuit opidu-
lum, urbi Romæ imminens, quod & Ianiculum dicitur, conditum
a Romulo Aeneæ filio, ut tradit Dionysius.

AENEAS, p. p. *αἰνείας*, Veneris, & Anchisæ filius, Virgillii carmine nõ-
tissimus. Dictus Aeneas, ut quidã putat, ab *αἰνείας*, quod est laudo:
nam laus a Græcis *αἴνος*, dicitur. ab Aenea dicti sunt Aeneadæ,
αἰνεάδαι, Troiani. de huius genealogiã uide Qui. li. 4. Factorum
ibi, Dardanone Eletra &c.

AENEATORES, [*Trombettis*], *σαλλικταί*, tubicines, ab ænea tuba. Am-
mian. l. 19. & 34. & Suet.

AENEVS, a. iun. p. c. [*Cosa fatta di bronzo. Gal. Qui est de cuire ou d'era-
in. Hist. Cosa de alambre o cobre.*] idem. i. quod ereus, *χαλκός*, die re-
sum quandoque patitur, & interponitur adspiratio firmioris soni
gratia. Hor. li. 1. Ep. Hic murus aeneus cito. Pro eodem etiam le-
gitur Ahenus, a. iun. ut Ahenia turris: apud eundem.

AENI INSVLA, *αἰνί νήσος*, insula est in sinu Arabico. Ptol.

AENIA, *αἰνία*, Steph. opidum est Perrhæborum nõ procul ab Ache-
loo fluuiõ: cuius meminit Str. li. 8. Hinc deducitur gentile Aeniã-
sis, quo utitur Pl. li. 4. c. 9. & Aenia anis, Straboni, sicut Acarnan-
anis. Item Aenianicus denominatiuum: ut Aenianicus sinus.

AENIGMA, a. ius. [*Enigma, allegoria obscura. Gal. Enigma, Sentence obscure,
& conuerte. Hist. Sententia obscura.*] *αἰνίγμα*, obicura, allegoria, uel
quõ obscura, quõ difficile intelligi, nisi aperiat, ab *αἰνίγμαι*, obicu-
re loquor, inno. Inn. ut enim quiddã, quod plurib. explicandum
est. Hmõ est illud li. Iudicium. D. comedente exiit cibus, & de
forti egressa est dulcedo. Geil. li. 12. c. 6. Quæ Græci dicunt Aenig-
mata, hoc genus quidam ex nostris ueterib. Scrupos appellauit.

AENOBARVS dictus est Domitius, fuitq. eius gentis cognomen.

AENOS, *αἰνός*, Steph. opidum Thr. ciq. liberum cum Polydori tumu-
lo. Pl. li. 4. c. 11. Straboni Poltibia dicitur. Opidũ hoc Vir. cre-
dit uult ab Aenea conditum fuisse, & ab eo nomen accepisse, cum
ait lib. 3. Aen. Aeneadaque misse nomen de nomine fingo.

AENVMS, [*Calais*], *αἰνύς*, genus uasis, ab æ. quod & cacabus, si-
ue caldare dñ. Diuiditur quãdoque diphtongus per diresin, &
tunc (ut Seruius docet) adspiratio interponit, ut apud Horatium,
Sub noctem gelidam lignis calefactat ahenum. Aenũ, adiectiuũ,
idem significat quod æreus. Vir. 2. Aen. & l. ce cornicus aheni.

AEOLIA, *αἰολία*, Steph. insula est Siciliæ adiacens, una earum, quæ a
Græcis Ephesiades, a Latinis Vulcaniæ appellant, & Aëoliæ. Pu-
tatur eadem esse, quæ alio nomine Strongyle dicitur. In illa enim
Aeolus, qui mis Vulcanis omnib. imperaret, præcipue domici-
lium habuisse fertur. Vir. l. 1. Ventorum in patriam, loca feta fu-
rentibus Austris, Aëliam uenit. A quibuidam etiam Aëolia dici-
tur regio minoris Asiæ Helleponto & Propontidi adiacens, quæ
olim Myfia dicebatur. Verum hanc cum Plinio Strabone, Mela,
ceterisque geographis melius Acolidem appellaueris.

AEOLIAE INSVLAE, quæ & Vulcaniæ, *ἡ ἑστιάς*, insulæ sunt numero
septem, non procul a Peloro Siciliæ promontorio distitæ: de qui-
bus sic scribit Pl. li. 3. cap. 8. Citra uero Siciliam ex aduerso Me-
tauri annis xii millibus ferme passuum ab Italia, septem Aëoliæ
appellate. Eadem, Liparorum, Hiphesiades a Græcis, a nostri
Vulcaniæ. Dictæ Aëoliæ, quod Aeolus Iliacis temporibus ibi re-
gnabat. Harum insularũ nomina sunt, Lipara, Hiera, Strongylæ,
Didymæ, Ericusa, Phœnicusa, & Euonymus.

AEOLVS, p. c. *αἰόλος*, populi fuerunt Græci, ita dicti ab Aeolo Helle-
nis filio. Hi relicta patria, in Asiam transiecerunt, sedibusq. in Ay-
sia minore fixis, Aëolidem a sese uocauerunt. Antea Pelasgi dice-
bantur, teste Hero. li. 7. Hinc Aëolicus, a. iun. ut Lingua Aëolica,
una ex quinque Græcorum dialectis.

AEOLIDES, *αἰολίδης*, dictus est Vlysses ab æuo Aeolo, qui filium ha-
buit Sisyphum, ex quo, & Anticlea ante Laertæ nuptias natus est
Vlysses. Vir. li. 6. Comes addit una Hortator scelerum Aëolides.

AEOLIS, *αἰολίς*, regio est in minore Asia, Lecto promontorio a
Troade, Hermo autem fluuiõ ab Ionia diuisa: ita dicta ab Aëolib.

Græciã populis, qui duodecim in ea urbes ædificauerunt, teste He-
rod. lib. 1. Antea Myna dicebatur, teste Plin. lib. 5. cap. 30.

AEOLVS, p. c. [*ἄελος*,] *αἰόλος*, Iouis filius ex Aëta, iue Sergesta, filia
Hippotæ Troiana a quo Hippotades dicitur. Qui. Meta. Quod so-
cer Hippotades tibi sit, qui carcere fortes Continueat uentos. Hic
in Hoipites benignus iuue, & Aëolias a se nominatas insulas in
ora Siciliæ tenuisse perhibet, & in his Strongylen, ex cuius fumo,
qm̄ flatus futuri essent, in triduum prædicebat. unde uentorũ rex
putatus est. Fuit præterea Aeolus. Hellenis filius, a quo uentorũ
rationem primo inuentam tradit Plin. lib. 7. c. 56.

***AEOS**, *αἴος*, Typhonis filius, qui Papnon condidisse dicitur.

***AEPEA**, *αἰπέα*, agri Laconici opidum. Steph. Stra. 8.

***AEPVLO**, *αἰπύλο*, litræ rex fuit. Liu.

***AEPY**, Cuius rex Nestoris imperio. Hom. 2. Iliad.

AEQVABILIS, [*Vgnale*], *ἰσος, ἰσμελὸς, ἰσονομος*, idem fere quod æ-
qualis. Cic. pro Cæcin.

AEQVABILITAS, [*Vgnalita*] *ἰσονομία, ἰσμελία*, idẽ fere quod æqua-
litas, hoc est, certus quidã rerum mod. s, constantia: uel sibi con-
stans, & nulla parte in uitũ inclinã rõ, ut Aequalitas uitæ, i qua
nulla est turbatio, neq. uarietas, aut dist. repati. Ci. 1. Off. In li-
beris uero populis & iuris æqualitate exercẽda est eã facilitas.

AEQVABILITER, [*Vgnalente*], *ἰσμελῶς, ἰσμελῶς*, equaliter. Cic.
2. de Or. Genus tacetiarum æqualiter in omni sermone.

AEQVAEVVS, [*Della medesima età. Gal. D'uni medesima età. Hist. Cosa d'u-
gnal'edada.*] æqual. s, eiusdem ætatis *ἰσμελῶς*, ab æqualitate æui,
Virg. 2. Aen. Vt regem æquæuum crudeli uulnere uidi Vitam ex-
halantem. Poeticum est: Aequalis oratorium.

AEQVALIS, [*Piano, uguale*], *ἰσος, ἰσμελὸς*, per æque magnus. Cic. 3. de
Leg. Paupertatem diu. nis æqualem esse uolumus. Interdũ acci-
piunt pro simili, Pl. æqualem fortunam expertus. Refertur & ad
ætatem: dicunturque Aequales, qui pares sunt etate, & æque mul-
tos numerant annos. Coætanei uero dicuntur, qui etate eadem
uixerunt, e iam si aliter altero. nnis multis fuerit maior. Sic Cice-
ronẽ, & Augullum coætaneos fuisse dicimus, æquales uero nequa-
quam. Ci. in Catone. Nec cum æqualibus solum, qui pauci admo-
dum restant. Idem de Clar. Or. Liu. uis Ennio æqualis fuit.

AEQUALITAS, [*Vgnalita*] *ἰσμελότης*, similitudo, paritas, seu æquabili-
tas. Pl. l. 30. c. 31. Carnes, quæ exarescunt, ad æqualitatem redigit.

AEQUALITER, [*Vgnalente*], *ἰσμελῶς*, pariter, ex æquo, *ἰσμελῶς*, Cic. 4. Aca.
Aequa iter omnib. abrogat fides, i. tam in his abro. at, quam illis.

AEQVANIMIS, & hoc nime, & Aequanimus, a. iun. [*Temperato. Gal.
Qui prand bien les choses, qui suruiuent sans se facher & enuier. Hi.
Patient & suffrido.*] qui est æqui animi. *ἰσμελῶς*, qui nec prosperis
extollitur, nec aduersis frangitur. Aufonius. Aequanimis suam te-
iudice, siue legenda, siue tegenda putes carmina, quæ dedimus.

AEQVANIMITAS, [*Temperanza. Gal. Patience. Hi. Paciencia y sufrimen-
to.*] *ἰσμελοσύνη*, fauor, & prop. tius animus, Ter. in Ad.

AEQVANIMITER, [*Temperatimete*] *ἰσμελῶς*, moderate, æquo a. i.

AEQVATIO, uerba. e [*Vgnalita*], *ἰσμελότης*, æqualitas. Cic. pro Mur.

AEQVATOR, toris, *ἰσμελῶς*, circulus in celo, spheram diuidens in
duas partes æquales, partem uerimque uersus polos mundi distã-
tiam relinquens: in quem cum sol incidit, (quod bis contingit
in anno, semel in principio Ari. tis, atque iterum in principio Li-
bræ) dies sunt æquales nocti in toto orbe terrarum.

AEQVE, [*Iustamente*], aduerbi. im, sign. hat iuste, *ἰσμελῶς*. Seneca: In-
dex qui parte in iudita altera aliquid statuit, etiam si eque statu-
erit, haud equus fuit. Nonnumquam idem quod æqualiter. Cic. 1.
Offi. Beneuolentia ciuium non eque omnes egent. Idem Fam.
13. Litteræ utrique nostrum prope æque gratæ erant. Teren. in
And. Miser æque atque ego.

AEQVI, populi fuerunt Italiæ, & Latinis & Volscis finitimi, a Quin-
ctio Cincinnato dictatore ad internecionem deleti.

AEQVICOLANI, Italiæ populi Sabinis ad Orientem proximi: quo-
rum opida sunt Cliternum, & Carseoli. Horum meminit Pl. lib.
3. c. 12. Idem a Virgil. 7. Aen. Aequicolæ uocantur. Horrida (in-
quit) præcip. ae cui gens, assuetu. a. multo Venatu nemorum, duris
Aequicola glebis. Eisdem & Aequicolos dictos inuenimus. Qui.
3. Fast. Quinctum Laurentes, bis quinctum Aequicolus acer.

AEQVI BONIQVE FACIO, [*Bene e iustamente fare, pigliare in buona
parte.*] *ἰσμελῶς, ἰσμελῶς*, in bonam partem accipio. Appul. lib. 1.
Asi. Itud quidẽ quod polliceris, æqui boniq. facio. Potest est acci-
pi pro non magni pendo, Ter. Ceterum equidẽ istud Chremes, æ-
qui boniq. facio. Liu. Ne serpat latius contagio eius mali, nos æ-
qui boniq. facimus. Ci. ad Att. sine copula dixit: Aequi boni fa-
cit. Hęc loquendi formula a Iurisperitis est profecta. Illi enim,
Aequum bonum appellat, quando nõ stricto, & summo iure, sed
secundum æquitatis distanciam, quæ est legitima iuris moderat-
rix, negotiũ deciditur. Hinc et dicimus, Ex quo & bono statu-
re, arbitrari, censere, estimare. Item Aequum & bonum impetra-
re, i. ius suũ obtinere, re suam recipere, quod æquum erat auferre.

***AEQVIDIALE** dicebat ueteres, qd̄ æquinoctiale nũc dicimus. Fe. G.

AEQVILA-

AEQUILATATIO, [L. *ἰσότης*, *ἰσότης*,] nomen dariuscule compositū ex *ἴσος*, & *λάτος*, quāsi æqualium linearum secundum latitudinem productio. *Vitr.* l. 1. c. 8.

AEQUILIBRIVM, [*Contrapeso giusto*,] *ἰσοπέπια*, æquatio libræ, quod & *Aequamentum*, & *Libramentum* dicitur, & *Trutina*. *Gellius*.

AEQUILIBRIS, & hoc bre. p. p. [*Di peso uguale*,] *ἰσοπέπια*, ex *Aequus* & *Libra* compositum, proprie significare videtur, quod ad librā æquali conitat ponderetur: ut si dicas: Hi nummi sunt æquilibres, id est, æquali pondere. Transferitur tamen ad aliam æqualitatem. *Vitr.* l. 5. c. 12. *Sesquipedales* margines struantur æquilibres ei planitiæ, quāsi ad libram æquati.

AEQUILIBRITAS, *ἰσοπέπια*, *Ci.* li. 1. de *Nat. Deo*.

AEQVIMELIVM, locus Romæ, ubi domus *Melii* solo æquata fuit. *Tit.* *Liv.* l. 4. *Ci.* pro domo sua.

AEQVINOCTIALIS, [*Equinoctiale*,] ut *Horæ* equinoctiales, quarum 24. exequant diem naturalem. *Pl.* l. 2. c. 75.

AEQVINOCTIVM, [*Equinoctio*,] *ἰσημερινός*, ab æqualitate noctium dicitur quod tunc dies, & noctes horarum spatio æquales sint. *Ci.* ad *Att.* Nunc equinoctium nos moratur. Duo sunt autē equinoctia, *Vernale*. s. & *Autumnale*. *Vernale* fit quarto Idus Martias, uel circa octauā Kal. Apr. & in octaua parte Arietis cōstitit. *Autumnale* 18. Kal. Octob. ante *Virgiliarum* occasum diebus quadraginta. Annum enim olim in duas tantum partes diuidebant, in æstiuum, & hiemale solstitium: quamquam in hieme potius brama dicebat.

AEQVIPAROS, p. c. [*Vgn. equivo*,] significat cōparos, uel equo. *Isid.* l. 5. *Tuf.* Nemo est, qui factis me æquiparare potest. *Vir.* 5. *Eclo.* Nec calamis solum æquiparas, sed uoce magistrum.

AEQVIPARABILIS, & hoc le. [*Comparabile*,] quod æquari cum aliquo potest. *Pla.* in *Trin.* Dicis non esse æquiparabile uestras cum nostris factiones.

AEQVIPARATTO, [*Vgn. ἰσότης*,] *Gell.* l. 14. c. 3.

AEQVIPONDIVM, [*Contrapeso giusto*,] *τάλαντος*, ex adie. *Aequum*, & *Pondus ponderis*, æqualitas: ut si dicas. *Aurum* dedi ad argētī æquipondium. Legitur hoc nomen apud *Vitr.* l. 10. c. 8.

AEQVITAS, [*Pianura giusta*,] *Gal.* *Egreditur*, equitē, moderatione de droit. *Hisp.* *La justicia que tiembla lo derecho*.] modo planitiem, & *ἰσότης*, significat: modo iustum, quodque consentaneum est: modo paritatem quādam inter homines, quam *Ci.* æqua ætate uocat, cum omnes cōsequamur. Vbi non sunt uniuersi pares, æquitas nō est, & excludit inæqualitas ipsa iustitiā. Sæpenumero autē accipitur *Aequitas* pro perfecta quādā ratione, quæ leges strictumquies inter pretat, & emendat, nulla scriptura comprehēsa, sed solum in uera rōne consistens. *Ci.* *Cec.* A uerbis recedis, & æquitate uteris. Pro eodem et dicimus *Aequum*, & bonum. Idem ibidem: Ex equo, & bono, non ex calido uersutoq. iure rem iudicari oportet. *Aequitas animi*, est quædam moderatio, cum æquo animo, patienterque omnia ferimus. *Cic.* 2. ad *Att.* *Per*spice æquitatem animi mei. Et *Aequitas absolute*. Idem in *Pis.* mira rei æquitas erat. Idē in *Parti.* duplicem uim æquitatis constituit, cuius altera directi & ueri, & iusti ratione conitet; altera ad necessitudinem referendæ gratiæ pertineat, quæ in beneficio, *Gratiæ* in iniuria. *Vltio* nominatur.

AEQVIVALEO, es, p. c. [*Poter parimente*,] *Gal.* *Valoir autant*. *Hisp.* *Valer o lo tanto*.] *ἰσότης*, tantundem ualeo. *Ou.* de *Philomela*: Nulla potest modulis æquialere tuis.

AEQVIVOCVM, [*Equiuoco*,] *ἰσότης*, a *Martiano* uocat *Pliriuocū*, quando pluribus rebus eadem est appellatio: ut *Aries*. nam & machinamentum: quo muri expugnantur, & *fidus* in cælo, & animal in terris *Aries* uocatur.

AEQVOS, [*Spianare*,] *Gal.* *Aplanir*, *ex* *aler*, *saire* *uni*. *Hisp.* *Ygualar una cosa a otra*.] æquum siue æqualem facio, plano. *ἰσότης*, *Ci.* *Verr.* 6. Quo in immo est æquata agrī planities, & aquæ perēnes. Et hæc propria est huius uerbi significatio. Per translationem autē significat æqualiter diuidere. *Vir.* 1. *Ae.* Operumq. laborem partibus æquabat iustis. Aliquā continuare. *Idem* 9. *Aen.* *Felix*, si protinus illum *Aequasset* nocti ludum. Accipitur etiam frequenter æquare, pro eo quod dicimus. *Aequalem*, uel *parem* alicui facere, uel etiam quempiam in re assequi, Atque ita interdum constituitur cum præpositione *Cum*. *Ci.* de *Leg.* 3. Inuentum est temperamentum, quo tempore cum principibus se equati putarint. Interdum cum datiuo. *Idem* *Offi.* 1. Ut hos etiam de philosophia libros, qui se iam illis fere æquarunt, studiose legas. Interdum absolute. *Cæs.* *Bell.* *Gall.* 1. Ut æquato omnium periculo, spem fugæ tolleret. Composita *Adequo*, *Coequo*, *Exequo*, & *Peræquo*, quæ secundum uim præpositionum significant.

AEQVOR, oris, [*Mare pianura*,] *Gal.* *Vne plaine*, *le* *plan* *de* *la* *mer*. *Hisp.* *Plana dura del mar o del campo*.] *πέλαγος*, mare dicitur, ab æquare, pro planū facere, quod æquam superficiem habeat, siue planum sit, nullis iā a tempestate fluctuantibus procellis. *Vir.* *Ae.* 2. Heu quæ nūc tūlus, inquit, quæ me æquora possunt, Accipere? Neque solū de mari dicitur, sed et in terra de cæpo plano. *Idem* *Ge.* 3. At prius ignotum ferro, quam scindimus æquor. *Ci.* de *Diu.* 1. *Aegyptii* in cæporum

patientiu æquorib. habitātes, cū ex terra nihil emineret, quod cōtēplationi cæli efficere posset, omnem curam in siderum cognitione posuerunt. Quæque pro aere. *Idem* 1. *Aen.* Adspice bis lenos latantes æquore cygnos. Ab *Aequore* fit *Aequoreus*, a, um, quod ad equor pertinet. *Virg.* 4. *Ae.* Et genus æquoreum, pro piscibus.

AEQVVS, a, um, [*Vgn. ale, piano, giusto*,] *Gal.* *Plain* & *uni*, *egal*. *Raisonnable*, *equitable*. *Hisp.* *Cof. i ygnal. o iusta, o iusticiera*.] *ἰσότης*, in quo nihil eminet, nihilq. est inæquale. *Ci.* pro *Cec.* Sed ne æquo quidē, & plano loco. Per translationē ponit pro intergre, & iustitiæ debito, quique nullā in partē se inclinēt: ut *Prætor*, æquus. *Ci.* 6. in *Verr.* *Prætor* æquus, & sapiens. Ponit aliqui pro fauente, uel suffragate, & hoc interdum cum datiuo: ut, Te mihi æquū præbere debebis. *Ci.* ad *Att.* Eos ipsos, cōtra quos statu s, equos placabilesq. dimittas. Ad rē quoque aliqui referunt, ut equa condicio, æqua lex, æqua postulatio. *Ter.* *Eu.* æquū est, uos cognoscere, & ignoscere. Aliquā *Aequus*, pro æquali legitur, siue æque magno. *Ter.* in *Eun.* *O* *Thais*, *Thais*, utinam esset mihi par, æqua amoris tecum. *Virg.* 2. *Aen.* Sequiturque patrem non passibus æquis. *Aequum* neu. gen. idem quod *equitas*. *Virg.* 2. *Aen.* *Cadit* & *Ripheus* iustissimus uir, *Qui* fuit in *Teucris*, & seruantissimus equi.

AER, [*Aere, aria*,] *Gal.* *L'air*, *un* *des* *quatre* *elemens*. *Hisp.* *Ayre element*] *ἀήρ*, proprie dicitur mediū spatii inter elementū ignis, & terrā, plus uolūto hīs raritatis, quam inferiora elementa. A *Virg.* et inane uocatur in *Sileno*: Nāque canebat, uti magnum per inane coacta *Semina*. Dicitur aer (ut quidam autumant) *ἀέρας* *πῦρ* *ἀέρας*, ab eo quod ferat terrā, uel quod feratur. Sed credo potius dici ab *ἀήρ*, id est, spirito, uel producit ultimam. *Luca.* l. 1. *Aer*, & longi uolūtē *Titana* labores, qui corripunt, *Claudiani* deprauata lectioe falluntur, dā sic legunt: *Lucidus* umbroso miscebit aer *Auerno*. Vera siquidē lectio non habet, *Aer*, sed *Axis*. Aliquando aer dicitur uentus, spiritus, uel status modicus. *Vir.* *Aera* dimouit tenebrosam.

AERA, æ, numeri nota erat in moneta, quæ eius pretiū designabat. *Lucius*: Hæc ē rō puerfa, æra numeri subducta iprobe. *Astrologi* quoque tps initiū, a quo supputationes incipiūt, *Aerā* uocāt. *Vi* de *Cæl.* *Rho.* l. 10. c. 2. Est et *Aera* herba triticū enecat, quæ apud nos *Loliū* dicitur, ut inquit *Diosc.* *Plin.* l. 18. c. 17. Est herba quæ cicer enecat, & circumligando se, uocat *orobanche*: triticum simili modo era. Hinc *Aerineus*, a, um, quod ex era factum est. Idē: *Panis* uero cum melle, & erinea farina, id est, *foliacea*.

AERAMENTVM, ti, [*Cosa fatta di rame*,] *Gal.* *Onuage* *de* *cuivre*, *ou* *d'era* *in*, *dinanderie*. *Hisp.* *El alambre*.] *χαλκο*, *ρα*, *χαλκω* *ερνημα*, opus ex ere confectum, ut *Ferramentum*, ex ferro, *Pl.* l. 15. c. 8.

AERARIOS præfectos, [*Theforieri, camerlinghi*,] *Gal.* *Generaux* *des* *finances*. *Hisp.* *Theforeros*.] *hodie* (ut *arbitror*) uocare possumus, quos *Generales* fiatarum dicit, qui etiā questores uocitari pnt: quod minus olim *Prætores*, *Prætoriq.* obabant. *Tribunus* uero *erarios*, *ἐπιδέκτας*, quos *Receptores* generales appellant. Illis autem, ut *Varro* scribit, tributa erat pecunia, quam militibus redderent: idque quod attributum erat dicebatur *Aes* militare. *Aerarii* milites, *μειδοσόροι*, dicitur sunt ab ære, quod stipendium facerent.

AERARIVM, [*Dome si ripone il theforo*,] *Gal.* *Le tresor public ou lieu ou il estoit*. *Hisp.* *El theforo publico*.] *ἰσότης*, *τα* *υειον*, *æris* repositoriū, hoc est, nummorum, simuliumq. rerum pretiosarū, atque opum, quæ utilitatē reip. allaturæ erāt. Sic dicitur, quod æra in illud principiter inferebant. *Romanorum* autē *ærarium* in æde *Saturni* fuisse constat, propterea quod aureo illo sæculo nullum factum esse furtum credit. *Ci.* li. 3. *Tusc.* *C.* *Gracchus*, cum effudisset *ærarium*, uerbis tamen defendebat *ærarium*. Distinguitur autem *Aerariū* a *Fisco*, quod *Aerarium* ciuitatis, *Fiscus* principis est.

AERARIVS, a, um, [*Cosa fatta di rame*,] *Gal.* *Qui est fait d'era in ou de cuivre*. *Hisp.* *Cosa de materia de cobre*.] *χαλκο*, quod est eris, siue ex ære. *Pl.* l. 3. in *erariis* metallis, & in *argentariis*. *Aerarius* substantiuū, qui ærea opera fabricabat. *Pl.* l. 16. c. 6. *Aerariorū* tñm officinis cōpendio. *Aerarius* fieri dicebat, qui a censuribus in *Certri* tabulas refererebat, id est, ut in eo tñm esset ciuis, ut pro capite suo tributi noie æra penderet. Hæc *Aconius*. Vnde *Aerarium* facere, & inter ceteros, siue in *erariis* referre, pro eodem legunt: hoc est, ea ignominia quæpiam afficere: quod ius proprie ad cēsores pertinebat. *Liu.* l. 4. *secun.* *Bel.* *Pu.* Hi tribu moti *erarii* omnes facti.

AERATVS, [*Coperto di rame*,] *Gal.* *Couuert* *d'era in* *ou* *de* *cuivre*. *Hisp.* *Cosa de fuera cubierta de cobre*.] adiectiuum, quod ære tectum est. *Pl.* li. 24. cap. 3. Quod ærata ostia haberet in domo, & triclinia ærata. *Aeratus* homo, quæ alieno obstrictus, qui uisarius dicitur *Obærat*. *Ci.* *Att.* l. 1. *Tribuni* non tam *erarii*, quam, ut appellantur. *erati*. *Plan.* pro pecunioso posuit in *Mostel.* *Fetocem* facis, quia te *eratus* amat.

AERIDIVVS MILITES, uocabantur, ob ignominiam stipendio priuati. *Ci.* in *Verr.* ære dirutus est.

AEREVS, a, um, [*Cosa fatta di bronzo*,] *Gal.* *D'era in* *ou* *de* *cuivre*. *Hisp.* *Cosa de materia de cobre*.] *χαλκος*, quod ex ære factum. *Virg.* 1. *Ae.* *Aerea* cui gradibus surgebant limna, nexæq. *Aere* trabes.

AERIA, *ἄρια*, olim dicta est Aegyptus, teste Steph. Est item Aeria, Narbo iensis Galliae oppidum, apud Pl. l. 3. c. 4. Itē insula in mari Aegeo, nō procul a Nesi fluminis ostio, quae alio nomine Thassus dicitur, auctor Pl. l. 4. c. 12. Hoc etiā nomine dicta ē insula, quae notiore nomine Creta appellatur, ut idē Pl. testatur loco iam citato.

AERIFICIVM, *ἀερίκιον*, ex aere factum. Varro, Polito aërisicio.

AERIPES p. c. quattuor syllabarum, [*Velocē*] *ἀερίπυς*, celer, quasi aëris pedes habens. Virg. Incerin facit: Fixerit aëripodem ceruam. Acripes trium syllabarum, *ἀερίπους*, aënos habens pedes.

AERISONVS, a, um, adie. grīs dās fonū. Sta. l. 1. The. melius notis Martia dicitur sumat Coptos, & erisoni ugentia flumina Nil. Aeroni Nil, hoc ē, dātis ionu aëris pp sitra, quib. in Isis sacris utebant.

AERIVS, a, um, [*Alto*] *ἀερίυς*, modo significat altum, ut aëria turris: modo quod constat ex aere ut corpus aërium, fulgor aërius. Vir. 4. Gē. Protinus aëri mellis caelestia dona.

AERO, a, s, *ἀερός*, s. muceo, siue ēre orno. Vñ Aerate foras apud Vir. Prif. A metallorū quoq. nob. solēt nasci uerba: ut ab auro, Auro, aurassab aere, Aero, aeras. Unde Auratus, & Aeratus. Ci. 3. Ver. Lecti xerati, cādēlabra aurea. Cōposita sūt Ob aëro, & Sub aëro: Per sius, Neq. sub aëro mēdosū tinniat auro: A dēro, aē: unde suo loco.

AEROMELI, *ἀερόμελις*, liquor, est in Syria seipue, & Arabia sereno caelo ex aere defluens sub exortu Virgiliarum, plātisq. adhaerescens, & deinde duritiem quand. in colligens. A quibusdā Ros Syriacus, a recentioribus Manna dicitur.

AEROSVS, a, um, *ἀερός*, s. ēre abundans. Unde Cyprus erosa dicta est, quod in ea aëris plurimū nascereur. Aurū erolum, quod multum aëris habeat admittit. m. Pl. l. 33. cap. 4. aurum erolum cōtra hit se, hebetaturq. Lapis erolus, ex quo ēs excoquitur, quē & Cadmiam, *καδμεία*, appellari, testatur idē Plin. lib. 34. cap. 1.

AERUGINOSVS, a, um, [*ueno di ruggine*]. *Gal. Vleindre rouil, rouille*. His. *Cofa mahofa*.] a, um, qd' est fragine plenum. Seneca. li. de Bre. uitē: Maiorem dierum partem in erug nosis lamellis contumit.

AERUGO, p. p. eruginis, [*Ruggine*]. *Gal. Le rouil ou la rouillure de cuiure ou erain ou d' autre chose*. His. *El moho de cobre*.] idem quod Rubigo, & p. p. in aere, uel argento, cū, uiride, cit. idē *χάλκις*, rubigo uero in ferro, & segetib. *ἰός τιδ' ἔρε*, quāquā & Rubigo p. aëris uitio positū, innentat. Pl. l. 34. c. 9. Aera externa celerius rubigine trahit, quā neglecta, nisi oleo perigant. Transfertur ad tegetū rubiginē, ut ē apud Theophrastū li. 4. de Causis plātatum. Est aut Aergo uici d. tis segetib. humoris putrefactio, quo uitio spica marcidē sūt. Apud Hor. & Iuu. accipitur pro pecunia quē ex ere sit.

AERUMNA, [*Grasfatica*]. *Gal. Tribulation et uie facherie pleine de travail*. His. *Tribuio con asfati*.] *ἄρῦνος*, uō τῶ *ἀρῦ*, uel uo, tollo nam pprie Aerumne, & per diminutionē Aerumnē dicitur. f. r. c. inulz, quibus maiores sarcinas suas relig. tas tabella itei posita ferre cōiue uerūt, q̄ a Mario earū inuēto. e. Mul. Mariani posita uoc. atē sūt: de quib. suo loco. Hinc labores onerosi, Aerumnē dicātur. Ci. l. 2. de Fin. Labores nō fugientes erumnas nominat. Unde labores Herculis Aerumnæ sunt appellatē. Ausonius: Pruna Cleonei tolerata erūna laboris, Ci. l. 4. Tuf. Aerumna est aëritudo laboriofa. Breuiter erūna dicitur, calami: as. Unde Aerumnotum, Cic. 3. Tufcu. Nec tām ærumnoso nauigallēm salō. Apud Plaut. in Cap. etiam inuenitur Aerumnatus adiectiuum.

AERUMNALIS, [*Pien di fatica*]. *ἄρῦνος*, ut, Labor ærunalis, apud Apul. l. 1. de Afio. Aerumnalis, ærumnis plenus, apud Lucr. lib. 6.

AERVSCARE, [*Buscare denari*]. *Gal. Quester, mendier avec mes songes & tromperies, belistrer*. His. *Busfor dineros per topes partes*.] pro pecunias undique fallaciis colligere, dixit Gell. 9. c. 2. Et li. 14. c. 1. Aeruscatores homines.

AES, aëris, [*Rame*]. *Gal. Erain, cuiure, leton*. His. *Cobre*.] *χαλκός*, proprie species est metalli rubro colore, primū i Cypro reperta. De ductū nomen putat alii ab auri similitudine, alia a Græco, *αἴξ* ter ra. Varro ab aëte. Et quia primum maximo in pretio fuit, adeo ut pecuniam quoque iacentē auro, ex eo signarent, factum est, ut pro ipsa pecunia acciperetur, Ori. In Fait. Aera dabāt olim: nelius nūc omen in auro est. Seruus rex primus post Urb. conditam signare æs coepit. cuius in altera parte nota fuit Ianus geminus, in altera rostrū nauis. Hæc Pl. l. 33. Macrobius autē etiam primum æs a Iano ipso signatum fuisse tradidit, eo tempore, quo Saturnus, filiū fugiens, primum in Italiam uenit, hocq. a Iano tributū existimat aduenē bene de se meriti memorat: quod rudis illa Aboriginū gens, non strato agriculturæ usū ab illo, ad meliorē uitam ellet traducta, & quoniam nauis fuerat aduectus, in signando aere ex una quidē parte sui capitis effigiem, ex altera nauis rostrū impressit. Ponitur etiam quandoque pro tubis, quoniam ex aere sūnt. Virg. 6. Aeq. Aere ciere uiros. Unde Aeneatores, tubicines dicuntur.

AES ALIENVM, [*U debito fatto*]. *Gal. Dehte, les demers d' autrui*. His. *La dent de dineros prestandos*.] idem quod debitum, *χέρος*, *ὑπέλημ*, ut, æs alienum meum, æs alienū tuū, æs alienū filiū, id est, quod ego, quod tu, quod filius debet. Hinc, In ære dicimus, quo eleganter uisus est. Ci. in Fā. 13. Sēper sic in aīo habui tē in uero ære esse,

id est, inter amicos meos esse. In ære enim meo est, idem est, qd' meum, & in bonis meis est. Sic in ære alieno nullo esse, idem quod nihil debere. Ci. 6. Ver. Hominem uideo non modo in ære alieno nullo, sed in suis nummis multis semper fuisse.

AES MILITARE, *ἄσματα στρατιωτικά*, quod tribunis ærarijs attributum erat, ut militibus redderetur. Pl. in Aul.

AES DICTILE, *χαλκός, ἑλατός*, quod facile dicitur, attenuaturque in lammas. Hoc & Regulare uocatur. Pl. l. 34. c. 9.

AES CALDARIVM, *χαλκός, χυτ*, s. quod malleis fragile est. Pl. lib. 34. cap. 9.

AESALON, p. c. *αἰσαλον*, genus accipitris, quod solum toto anni tempore nostris in regionibus apparet. Reliqua enim accipitrum genera sub hiemem abeunt. Pl. in 9. cap. 8.

AESCHINES, p. p. *ἄσχινης*, Atheniensis orator, Demosthenis æmulus: cuius orones tres exstant, & aliorū epistolæ. Præter huc alij septē huc noie clauerūt. Aeschin. s. multi narrant Diogeni, Primum philosophus Socratis discipulus: secundus, qui artē oratoriā scripsit: tertius, hic orator: quartus, Mitylenæus, quē si gellū oratoru uocabat: quintus, Neapolitanus philosophus, Academicus.

AESCHYLVS, p. c. *ἄσχυλος*, nomen poetæ tragici. Hor. in Arte: Post hunc personæ pallæque reperit honeste, Aeschylus, & modicis instruit pulpita tignis. Hic cum esset caluus & in aprico forte quiesceret, testudo ab aquila in altum delata cum decidisset, caput eius confregit, interemitque.

AESCULANVS, Deus, & Argentinus, dicti sunt dii aëris, & argētī, i. lo cupletandorum in hominum potestatem habētes. B. d. l. 5. de Afse.

AESCULAPIVS, *ἄσκληπιός*, nomen ē Apollinis filij, q̄ medicinæ artē uel laude, uel opere ampliauit, ob eaq. rē i deorū numerū receptus fuit. Cuius duo filij, Podalirius, & Machaō, bello Troiano Agamemnonem secuti: non medicum opem commisitronib. attulere.

AESCULVS, p. c. *πλάτυς, ὑλλος*, arbor glandifera, cuius fructu in primæua ætate homines uescabantur. Unde quidam sine diphthongo scribunt, ab eica nomen trahentes. Hinc Aesculeus, a, um, qd' est materia ex æsculo. Palla. Alleres quærnæ cum æsculeis non misceantur. Oui. 1. Met. Hic iuuenem quicquam manu, pedibusve, rotave Viscerat, æsculeæ capiebat frondis honorem.

AESERNIA, *ἄισερνία*, Ptol. Samnitum urbs in Italia, Stra. lib. 5. Aesernia, & Allife, Samnitica sunt oppida, alterum bello Maritico delectum, alterum superites adhuc.

AESTVS, *ἄιστος*, Umbriae fluiuius, inter Anconā, & Senogallia in mare Adriaticū influēs, qui olim Italiā a Gallia diuidebat. fluiuij huius meminit Ptolemæus in descriptione Italiæ. Pl. l. 3. c. 14. & Str. l. 5. Hoc quodque nō ē a Ptolemæo appellatur eiusdem regionis oppidū, quod a Strabone Aestiu uocatur. Nomen utrūque ab Aesti fluiuiō ductum uidetur, a quo oppidum hoc nō longe est distitum.

AESOPVS, *ἄισωπος*, philosophus, Phryx gñe, condicione seruus, tpe Cræsi Lydoru regis, cui fabulas suas dicitur. Item alius Aesopus anagnoltes Mithridatis eruditissimus, scripsit de laudib. Mithridatis, & de Helena, ut auctor est Suidas. Præterea Aesopus Tragediarū auctor amicitia iunctus Ciceroni, cū quo saepe in curia, ad uidentū pronuntiatem Hortensium, profectus est, teste Valerio.

AESTAS, [*Estate*]. *Gal. Esté*. His. *Estio*.] *ἄστος*, anni pars incipiens ab æquinoctio uernali, & finē accipiens æquinoctio ærumnali: cōstatque senis mensib. Nam totus olim annus in estate tm, & hiemem diuidebatur. Postea tñ anno in quattuor partes diuiso, cōpit Aestas noie uocari trimestre illud ab ingressu Solis in Cancrum, ulque ad æquinoctiū ærumnale, quod sit sole ingrediente Librā. Ita. n. distinguuntur quattuor anni partes, ut Sole ingrediente Arietem, incipit Ver. in Cancro, Aestas: in Libra, Autumnus: in Capricorno, Hiems principij sumat. Var. 4. de Lin. Lat. Ab æstu Aestas, hinc Aestium: nisi forte a Græco *ἄστος*, Vir. 1. Aen. Nā teiā septima portat Omnibus errantem terris, & fluctibus æstas.

AESTIFER, a, um, qd' æstū, id est, calorē afferat. Vir. 2. Geor. Hoc ubi hiulca siti findit canis æstifer arua. Aestifer canis, qd' æstū afferat. Aestiferū itē dē, quod æstum fert, & patitur. Luca. l. 1. Squalentib. herbis Aestiferis Libyes uiso leo cominus hoste Subsedit.

AESTIMABILE, [*Coja da stima*]. *Gal. Estimabile, digne d'estreipr*. His. *Estimable, coja da precio*.] *τιμητίν*, quod facile æstimari potest. Contrarium est Inæstimabile, *ἀτιμητον*. Ci. 3. de Fin.

AESTIMATIO, [*Stima*]. *Gal. Valeur, estimation*. His. *A quella obra de estimar, o apreciar*.] *ἴμμηα*, Ci. 3. de Fin.

AESTIMATOR, [*Pregiatore, stimatore*]. *Gal. Estimour, preiseur*. His. *Estimador, apreciador*.] qui æstimat. Ci. de Fi. Te aptissimum habeo meorum multitudinum æstimatorem & iudicem.

AESTIMO, a, s, pen. cor. [*Stimare, tassare*]. *Gal. Priser, estimer*. His. *Estimar, apreciar*.] significat considerare, *θισι αἰσ*, sicut Exiūmo, iudicare, ut Valla uult libro 5. cap. 20. Hinc ponitur pro Appretio, taxo. Habe autem accusatiuum, cum genitiuo horum nominum, tanti, quanti, quantis, tantidem, quanticumque, magni, parui, pluris, maioris, maximi, plurimū, nihili, & si qua huiusmodi reperiant. Ci. 2. de Fi. Magni æstimabat pecuniā. Si tamē

hæc nomina adiectiue accipiunt, hoc est, si habeant aliud substantiuum adiunctum, debet poni in ablatiuo. Non. a. recte dixerit: Nō æstimo hoc parui pretii, sed paruo pretio: quāquam etiā sine substantiuus inueniuntur in ablatiuo posita. Ci. libidem. Itam gloriofam uirtutē nō magni æstimandā putē. Sic et cū aliis ablatiis. Idē 4. Ver. Hæc pecunia æstimari nō queunt. Lilius utrūq. casum cōplexus est: Mancipia, quæ decē nullib. æris, aut pluris uenissent. Persepe tamen subintelligitur accusatiuus, & tamen exprimit genitiuus, uel ablatiuus. Interdum sine ablatiuo, aut genitiuo: cū accusatiuo solum: quale est illud Ci. in Verr. Æstimare harū rerum omniū pretia. Similem significationem habet, pendo, facio, curo, est, interest, & refert, cum pretium iungitur: quia eiusdē fere sunt significationis. Interdū hēt accusatiuum cū ablatiuo, & præpositione Ex: & tunc significat perpedere, metiri. Ci. pro Ros. Vulgus ex peritate pauca, ex opinione multa æstimat. Valla arbitrat, hoc uerbū cōponi ex Aēs æris, & noīe Græco *μαι*, hoc est pretium. ut Æstimo, sit idē, qd̄ æris pretio taxo. Qua in re sibi permittit, qd̄ in aliis reprehēdit, ut dictio aliqua ex Græca & Latina dictione cōponat. ego malim per synopē dictā ab Existimo. Lis æstimata uocabat, ut Budęus scribit, pecunia multatitia, & nūmaria sua, ut hodie cum iudices pecuniā reos damnāt. Et Æstimata pœna, quæ certo tere censebatur, ut ouis decussis, id est, decem assibus.

ÆSTIVA, orū, pluraliter, [Ital. Ombra, meriggio. Gal. Lieux pour se mettre à l'ombre en este. Hi. Lugar fresco, para tener el estio.] dñr loca umbrata nemorosa, in quib. p̄ æstat: utat Solis ardor, & *θραυρά*, Statio: Et umbrōsi patuer æstiuæ Lycæi. Qñque ponitur pro ipsis gregibus in æstiuo conuorantibus, uel contra pro ipsis locis, in quibus æstate sunt armenta, & greges. Vir. li. 3. Geor. Nec singula morbi Corpora corripunt, sed tota æstiuæ repente. Æstiuæ quoque castra dicuntur, in quibus æstate milites degunt, quemadmodum Hyberna, in quibus hiemem transigunt. Ci. ep. l. 1. Mihi erat in animo, cum primum æstiuā attigissem, decedere ex S. C.

ÆSTIVO, as, arc, p. p. [It. Ombreggiar per fuggir il caldo. Ga. P'asser l'este, faire son este en quelque lieu. Hi. Tener el estio en algun lugar.] *τὸ βῆπος*, *δράμω*, propter æstium euitandum alicubi morari, quemadmodum Hierno, hiemem aliquo loco transigo. Pl. l. 12. Intra sepē eā æstiuant pastores, opacam pariter, & munitam uallo arboris.

ÆSTIUVS, a, um, p. p. [Ital. Æstiuo. Gal. D'este, appartenent à l'este. His. Cosa de estio.] quod est æstatis, *ἄστυς*, sicut ab æstus, non ab æstas formatum sit: ut Æstiuū menses, Æstiuū dies, Æstiuæ niues. Ci. ad Q. Fratrem. Vnus æstiuus dies. Æstiuæ fruges, dicuntur milium, panicum, & ceteræ id genus, quæ ante Vergiliarum exortū seruntur: quemadmodum Hiernæ, quæ circa Vergiliarum occasum factæ, per hiemem terra nutriuntur. Vide Pl. li. 18. c. 7.

ÆSTUARIA, [Scanni, *Λαυνη*. Gal. Lieux parou l'eau ste et reflete. His. Eletero del agua del rio ó mar.] *ἄστυς*, loca dñr, per quæ mare uicissim tū accedit, tū recedit. Str. l. 3. Pl. l. 3. nā uadof maris, æstuariis tenui alueo iter cursantibus. Cæsar, æstuariis nauigationē impediri.

ÆSTUATIO, uerbale. Pl. l. 8. c. 1. relicis æstuationi suæ iustis hominibus pergamus excolere uitā, uehementibus desiderijs, & gaudijs. Compositū Exestuo, extra æstuo, exundo. Virg. Fundoq. exæstuat. Iust. l. 1. Quæ materia in his locis passim e terra exestuat.

ÆSTUO, as, [Ital. Bollire. Gal. Avoir ou iotter grand chaleur, bouillir. His. Heruir ó auer calor.] serueo, flagro, *καυρέμα*, & opponitur algēdi significato. Ci. 1. Aca. Ille cū æstuarēt, umbrā secutus est. Per metaphoram ponitur etiā pro angī, & dubitatione torqueri. [Dubitare.] Ci. 4. Ver. æstuebat dubitatione, uersabat se in utrāque partē. Idem pro Flac. Hunc æstuantem, & tergierantē iudicio ille persequitur. Aliquando æstuarē est fluctuare, & agitari, [Ondeggiare.] Vir. 6. Aen. Turbidus hic cœno, ualq. uoagine gurgis æstuar.

ÆSTUOSVS, a, um, [Ital. Pieno di caldo. Gal. Plein de grande chaleur, fort chaud. His. Cosa calurosa.] quod est calore plenum. *πυρρός*, Ci. Att. l. 2. Iter conficiebam æstuosā, & puluerulenta uia.

ÆSTVS, stus, [Ital. Caldo grande. Gal. Ardere ou grande chaleur. His. La fiesta ó calor de la fiesta.] calor nimius, & seruos, flagratia solis, *καύσων*, *πυρρός*, *εὐλαστος*. Vir. 3. Æstib. in medijs umbrosam exquirere uallem. Aliquando pro motu, & agitatione fluctuū [Moto.] Ci. de Or. 3. sc̄ui existūt turbines, seruet æstu pelagus. Ab utroque signficato ducta metaphora, ponit pro uarijs animi egritudinū generib. cupiditate, amore, libidine, &c. Cic. de Or. 3. Repēte te quasi quidam æstus ingenij tui procul a terra abripuit. Idem in Bruto. Hunc absorbit æstus quidam glorię. Sic apud Pl. Iun. ponitur p̄ dubitationē non mediocri. [Dubio] Explicat, inquit, æstum meum.

ÆTAS, [Etā, etade. Gal. Aage. Hi. Edad, siglo] ab *αιών*, Græco noīe deductū, ab hoc. n. Aeuum, Æuitas, & p̄ synopēn Aetas, *ἡλικία*, Gñaleq. nomē est ad infantia, pueritia, adolescentiā, iuuentutem, & senectutē pertinēs. Varro quinque gradus facit. In primo usque ad annum XV pueros distos uult, q̄ sint puri, id est, impuberes: in secundo ad annū XXX. Adolescentes, ab adolescēdo nominatos: in tertio usque ad annū XL. Iuuenes appellatos, eo quod remp. in re militari iuuare possent: in quarto autē gradu, uique ad LX. an-

num Seniores nuncupatos, q̄ tunc corpus senescere incipiat: in de usque ad finē uitæ uniuersuūque, quincētū gradū factū, in quo qui essent, Senes appellatos, q̄ ea ætate corpus iam senio laboraret. Horū tñ singuli trifariā diuiduntur. ut prima pars uiridis sit, deinde adulta, postea præceps. Vnde Virg. Viridūq. iuuenta. Alij aliter diuidūt etates. Aetas præterea mundi prima ab Adā usque ad Noe numerabatur: secunda a Noe usque ad Abrahā: tertia ab Abraham usque ad Dauid: quarta a Dauid usque ad trāsmigrationē Iudæe in Babyloniā: quinta deinde usque ad aduentū Saluatoris in carne: sexta quæ nunc agī usque quo mundus iste finiat. Interdū ætas accipitur pro anno. [Anno.] Vir. Vbi quarta accesserit ætas. Interdum pro triginta annorum spatio. Cic. Tertiā iam ætatē hominū iuuebat. Sic Plutarchus Aetatem ostendit esse spatium triginta annorū secundum Heraclitū. Interdū pro centū annis. Oui. l. 2. Met. Vixi annos bis centum. nunc tertia uiuī etas. Ponit & pro quouis tpe humanæ uitæ lōgissimo. Aetas malā dicta est senectus. Plau. Constat sum, senectute onustum gero corpus, uires reliquerunt: ut ætas mala est, mors malā est. Ecōtrarij bona ætas, iuuenta appellat, [Gionenti.] Ci. Quod si ipsis uoluptatib. bona ætas fruitur libentius, primū paruulis fruitur rebus. Aetas mediā, uocatur illa, quæ est inter iuuentā, & senectā: [Etā uirile] quā Auicenna uocat ætatem pulchritudinis, quæ fere est a trigēsimō usque ad quadragesimū annum. Eadem dē Aetas consistendiū qua Hippoc. Aphor. 2. facile in etam ferri dicit.

ÆTATEM, [Ital. Lungamento. Gal. Longuement. His. Luengo tiempo.] ad uerbium significat diu. Ter. Iamdudū etatem lites sunt inter eos. Idem in Hecy.

ÆTATVLA, [Ital. Etā tenera. Gal. Petit aage, bas aage. His. Edad tierna.] deminutiū, tenior puerorum ætas, *πντινω ἡλικία*. Ci. de Fin. In primis puerorum ætatulis.

ÆTERNO, as, [Ital. Perpetuare. Gal. Eterni, æter, perpetuer. His. Durar para siempre sin fin.] Perpetuum facio, *ἄστυς*, Verbum est antiquum. Hora. 4. Car. Tuas Angusto uirtutes Aeternet.

ÆTERNVS, [Ital. Eterno, perpetuo. Gal. Eternel, durable à iamais, perpetuel. His. Cosa que sempre dura y uin.] *ἄδωτος*, perpetuus quasi æternus, a quo sempiternus, quasi semper æternus. Sall. in Cat. Vir tus clara, æternaq. hī. Aeternitas, [Eternitā] perpetuitas, quæ nulla tēporis quantitate mēsurari, nullo tēporis spatio designari potest, cum omne contineat æuū & contineatur a nullo. Pl. l. 1. c. 5. Materix uero ipsi æternitas. Differunt tamen Aeternum, & Sēpiternum: quod Sēpiternum dicunt deum esse, qui semper fuit, eritque Aeternos homines, qui principium quidem habuerunt, & tamen animo sunt immortales, atque perpetui.

ÆTERNO, ad uerbium, [Eternamente] Pl. li. 2. c. 107.

ÆTERNVM, frequēter pro aduerbio tps accipitur. [Eternamente, sempre] dēi. Vir. 6. Aen. Sedet, æternūq. sedebit infelix Teseus.

ÆTHALIA, *ἄθηλια*, Straboni, *ἄθηλια*, S. Stephano insula ē in mari Tyrreno, distans a cōtinenti stadijs circiter centū. hoc nomine memorabilis, qd̄ ferri fodinas habet, quæ a foribus exhaustæ certo tpe succrescant. Auctor Strabo lib. 5. Alio nomine Iua uocatur, teste Pl. lib. 3. c. 6. Quo nomine & a Vir. appellatur, Aen. l. 10. At Iua trecentos, insula in exhaustis Chalybum generosa metallis.

ÆTHER, [It. Sfera del fuoco. Gal. L'air supreme, ou l'element du feu. Hi. Cie lo del fuego.] *ἄθης*, ab Anaxagora accipit pro elemēto ignis, Arist. uero de Mundo hoc nomine significari ait celi, siderumque substantiam, hoc est totā siderū, & cæli, & stellarum cōpaginem, non quod ignita flagret, *ἄθης*, sed quod semper motu suo circū ductili currat, & cursib. rapidissimis roretur. *ἄθης*, cū sit, inquit, illud elementum a quattuor illis diuersum, tum diuini, tum interitus experts. Alii Ætherem accipiunt pro aere. [Aere] Virg. Resonatq. fragoribus æther. Lucr. lib. 1. Æthera posuit pro Ioue: [Gione] Postremo pereunt imbres, ubi eos pater Æther in gremium matris Terræ precipitauerit.

ÆTHERIVS, a, um, *ἄθηριος*, quod est ætheris. Virg. 1. Aen. Ætheria quos lapsa plaga Iouis ales aperto Turbabat cælo. Cic. de Diu. Æthereus ignis.

ÆTHIOPIA, *ἄθιοπία*, ab Æthiope Vulcani filio, qui illi præfuit, dicta, ut ait Pl. c. 36. l. 6. uel a Græco *ἄθης*, cremo, & *ἰοπία*, adspēctū, facies, nam solis uicinitate eius regionis incolę torrētur, est. n. ibi iugis ætus. Quidquid eius fertile est, sub meridiano cardine est. Circa uero Occidū montuosa est, arenosa in medio. ad Ori. talē plagā, deserta. Cuius situs ab Occiduo, Atlantē mōtē: ad Ori. tem usque in Aegypti fines porrigitur: a Meridiano, Oceanō: a Septentrione, Nilo flumine clauditur. Plurimas habet gētes diuerso uultu & monstruosa specie horribiles. Ferarū quoque & serpētū referta est multitudine. In ea enim rhinoceros, chamæleon, pardus, basiliscus, dracones ingentes. Quidam bifariam diuidunt Æthiopiā, & unam Africē, alteram Africē assignant. Altera ad Orientem uergit, altera est sub ipso Meridie.

ÆTHIOPIS, idis, *ἄθιοπις*, herba est Lactuce folio, in Æthiopiā scens uel in Meroe Nili insula, (a qua etiā Merois dicitur) cuius tactu

factu (si Magorum uanitati credimus) clausa omnia aperiatur, amnesq. etiam, & lacus exarefcent. Pl. li. 26. cap. 4. & lib. 27. cap. 4.

AETHIOPS, *αἰθίοψ*, Vulcani filius fuit, qui Aethiopiae a se denominauit, ut placet Pl. li. 6. c. 30. Aethiops quoque dñr, qui Aethiopiā incolunt, & mulieres Aethiopiāe. Sunt qui Aethiopes dictos putent a Chus, filio Chā. Nam Chus Hebræis Aethiopiē sonat. Hi olim ad Indū fluiuium habitasse creduntur, relictisq. sedibus suis iuxta Aegyptum confedisse inter Nilum & Oceanum supra Heliopolum, & paulatim etiam ad interiora Africę penetrasse.

ÆTHON, *αἰθών*, equus Phœbi dictus est. Fuere autem (ut in fabulis fertur) quattuor equi solis, Phlegon. f. Piroas, Heous, & Aethō, quib. significans quattuor dies horæ. Ou. 2. Met. Interea uolucres Pyroas, Heous, & Aethon, Solis equi, quartusq. Phlegon hinnitus auras Flammiferis implent. Latine Aethon interpretatur ardens: Phlegon, inflammatus: Pyroas, ignitus: Heous, lucifer.

ÆTHRA, *αἰθήρ*, splendor ætheris: & pro aere ponitur [Aere] Vir. li. 3. Neque lucidus æthra Sidera polus. Vbi Seru. per Aethram sideream, intelligit splendorem ætheris. Nam æther est ipsum elementum, æthra uero splendor ætheris.

ÆTHRIA, *αἰθρία*, in Aegeo mari insula est, quæ & Aeria, & Thassos appellata est. Pl. li. 4. c. 12.

ÆTHYSA, *αἰθυσά*, insula est in mari Libyco, quæ a quibusdam Aegusa dicitur. Pl. lib. 42. cap. 8.

ÆTITES, *αἰτίτης*, lapis est colore subrufo, quē si cōcutias, illū lapidē, quē ueluti pgnās in utero gerit, itus audis sonatē. Inueniuntur bini in aquilarū nidis; feruntq. aquile sine iis oua parere non posse. Quā ob eam nomē illis impositū credi. Quattuor aut sunt ætite spēs, quas enumerat. Pl. l. 36. c. 23. Est & Aetites, gēme nomē impositū, a colore aquilę cādicatę cauda. vide eūdē. l. 37. c. 11

ÆTNA, [*Mongibello*], *αἰτνῆ*, mōs est Sicilię perpetuo clarus incendio, eoq. nomine a poetis celebratur. Incendii aut eius causas explicat Iustini. li. 4. Sicilia (inquit) terra est cauernosa, & fistulosa, quo fit, uentorum ut flatibus pateat, unde ignis concipit. Intrinsecus sulfur habet, & bitumen, quod, ubi uentus per spiramē ta cauernam incuruit, concipit ignem, sic Aetnę durat incendium. Motus ergo uentorum, causa incendii est.

ÆTNAEVS, *αἰτναῖος*, denominatiuū. Vir. 8. Ae. Antra Aetnæa tonant. Accipit interdum pro magno instar Aetnę mōtis, ut annotauit Cœl. Antiq. l. 1. c. 23. In qua significatione Vir. quoque usurpasse v. l. 3. Aen. Cernimus addātes nequidquā lumine torio Aetnæos fratres. Est et Aetna opidum in Sicilia, non pcul a Catania, Hieronis opus, qd̄ olim, teste Steph. Inesum dicebaf.

ÆTNEENSES, *αἰτναῖοι*, quorum meminit Plin. lib. 3. c. 8. Est & Aetna, Sicilię opidum (ne quis nominis uicinitate fallatur) quod Cic. 7. in Verr. Act. quod in medio Sicilię situm esset, insulę eius Vnbilicum appellauit.

ÆTOLIA, *αἰτωλία*, Græcię regio i tertio sinu Europe, Epiro, Acarnanię, & Loeris finitima, dicta ab Aetolo Martis (ut Pl. placet) siue (ut Steph. maullt) Endymionis filio: cū antea Hyātis, *ἠαυτίς*, diceret. Hinc Aetolus apud Vir. l. 11. & Ci. p. Archia, & Aetolicus.

ÆTOLVS, *αἰτωλός*, ut scribit Pl. l. 7. c. 56. Martis fuit filius. Homeri aut enarrator, de Aetolo sic tradidit: Aetolus (inquit) filius Endymionis fuit: qui cæde per imprudentiam in patria pperat, fugit in eam regionem, quę postea ab ipso Aetolia dicta est, ibique genuit filium Pleuronem, a quo urbs Aetolia dicta.

ÆTVS, *αἰτῶ*, olim appellatus fuit Aegypti fluiuius, q̄ postea Nilus dictus est: ut ex Lycophrone annotauit Cœl. Rhodig. Antiq. l. 1. c. 13. Quod nomē a cursu uelocitate illi impositū fuisse apparet, q̄ scilicet uolatū aquilę (quā Græci uocant *αἰτῶς*) prope modū equare uideretur. Cōmemoratur & in Scythia fluiuius noie Aetus, qui q̄ Promethei agrum uberem alioqui, crebris inundationibus infestaret, fecit locū fabule, ut Promethei continuo renascēs iecur, ab aquila exedi diceretur. Ex eiusdē Cœlii l. 7. c. 20.

ÆUITAS, [*Etā, uicchiaia*. Gal. *Age, uieillēse*. His. *Edad, uieix*, de muchos años] antiqui pro etas, uel annositas dixerunt. Varro Tithono, Ex tima attigit metam euitas, Gel. li. 20. c. 11. Si in ius uocat, euitasq. uitium esset, qui in ius uocabit iuramentum dato. Hinc pro anno sitate. Sunt autem uerba ex lege XII. tabu.

ÆVVM, [*Tempo longo, longa et ade, perpetua*. Gal. *Tempus perpetuel, l'age que pent uiure un homme*. His. *La edad, d̄ siglo que uiue un hombre*.] *αἰών*, proprie tēpus, & ætas longa siue perpetua, a Græco *αἰών*, uel interiecta, ut inquit Appul. Vir. Tātum qui longinqua ualeat mutare uentitas. Pro etate. [*Etā*.] Idem 2. Aen. Vos o quibus integer eui Sāgnis, ait. Inde Aenitas, & Aeuiternus secundū Prisc. qd̄ per lyncopā Aetas, & Aeternus dñr, p̄ senectute, lōg xuitateque. Hinc deducuntur Coeuis, Aequæuis, Grandæuis, Longæuis, & Primæuis.

AFFABILIS, p. c. [*Affabile, piacevole*.] ex Ad & fabilis, in sermone iucundus: & *προσηγορος*. Ter. in Adel. Meditor esse affabilis.

AFFABILITAS, [*Piacevolezza*.] *δ̄ προσηγορία*. Ci. 2. Off. Quantopere conciliet animos comitas, affabilitasq. sermonis.

AFFABILITER, [*Piaceuolmente*] affabilius, affabilissime. Gel. l. 16. c. 3.

AFFABRE, p. c. [*A penello, artificiosamente*. Gal. *Artificiosamente, elegamment*. His. *Artificiosamente, lindamente*] *δ̄ ἀδμῶδες*, aduerbium artificiose, scite: sicut infabre, sine artificio. Ci. Deorum simulacra, affabre facta, Gel. lib. 7. cap. 7.

AFFARIS, e. tur. [*Parlare*] licet uerbis iisdem mihi affari te At. Ci. de Sen. Vir. Lacrymis affatur obortis. Affor ustitum non est.

AFFATIM, [*Aboudeuolmente, largamente*. Gal. *Largement, a fison, en abondance*. His. *copiosamente*.] aduerbium, prima non media acuta, ut Quint. l. 4. docet, abunde, large, *δ̄δω*, Ci. l. 1. ad Att. Puto me Diæarcho affatim satisfecisse.

AFFECTA, semina (ut inquit Festus) uel in bonam partem dñ, uelut honorata, *ταμνῆ*, uel in malam, ad extremum periculum adducta.

AFFECTATIO, [*Tropo desiderio*. Gal. *Desir desordennē*. His. *codicia con diligencia*.] curiositas. Pl. l. 11. c. 37.

AFFECTATVS, [*Affectato*] Pl. Iunior i Paneg. Affectata aliis castitas, tibi ingentia & innata. Affectata oratio, *σπουδαία δ̄ λόγος*, nimis curiose quæsitā, quę ex nimio cultu quandā respicit nouitatē.

AFFECTO, as, [*Desiderare, cercare con ansietà*. Gal. *Affecter, auoir un desir merueilleux de quelque chose*. His. *codiciar*.] significat anxie quæro, nimis exquiro, *δ̄ ἀβῆλλομας, ἀνδρῶμας, ἀνδρῶμας, ἀνδρῶμας*. Virg. 4. Ge. Viamq. affectat Olympo. Auctor ad Her. non tā affectanda, quā superiores, sed tamen adhibenda nonnunquam. Aliquando est afficere. [*Affligere*.] Plau. in Bac. Tu a flagitiis, quib. patrē amicoque omnes affectas tuos. Legitur etiam, Affector, deponens, sed obsoleuit. Var. Affectatus est regnum, ab Affectio fit.

AFFECTIO, onis, [*Affettione*. Gal. *Disposition, affection*. Hi. *La passion del anima*.] *πάθος*, a motus siue passio, ut amor, odiū, iracundiā, uidiā, timor, letitia, spes. Ci. 1. de In. qd̄ a cōmotio aī affectioque. Inter dū & latius sumit, ut et ad corpus mala extendat. Vnde sic definiē a Ci. l. 2. de Inu. Affectio est animi aut corporis ex tempore aliqua de eā commutatio: ut letitia, cupiditas, metus, morbus, debilitas.

AFFECTVS, us, [*Affetto, affettione, passione*. Gal. *Affection, disposition, passion*. His. *Passion del anima*.] *πάθος*, idē quod affectio. Ci. affectio nes, uel affectus uocat: Interdum accipitur pro studio, cupiditate [*Desiderio*.] Iuu. Si res ampla domi, similique affectibus ellet.

AFFECTVS, a. um, [*Affannato, affitto*. Gal. *Mal diose languissant*. His. *Flac co con dolencia*.] sumit p̄ languētē, *πονημενος*. Li. l. 5. Vires corporis affecte. Affecta dñr, quę pprie sunt cōfecta, sed non ad finem deducta. Ci. de Pro. cōi. B. Illa affectum uidemus, & pene cōfectū.

AFFERO, [*Recare, portare*. Gal. *Aporter*. His. *Traer a lugar*.] ex Ad & Ferro significat apporto *δ̄ τρέφω*, Ter. in Eu. Hic magnā partem ad se attulit. Inter cetera significat, quod uulgo dici solet, Allegare, & Adducere, [*Scusare*.] Ci. An etatem afferet? id est, in excultationē adducet. Idem addere. Ci. At. li. 16. Magnam attulit accensionem tua uoluntas erga me. Aliquando nunciare. [*Auertire*.] Cic. Att. l. 8. Complures attulerūt, Cæsarem iter habere Capuam. Afferre alicui manus, est uim alicui inferre. [*sforzare*.] Ci. 1. Off. is manus uidetur afferre socio. Sibi manus afferre, est seipsum interficere. Ci. Octauio: Ego senatum sibi manus afferre coegi.

AFFICIO, is, p. c. [*Disponere*. Gal. *Emouvoir, disposer*. His. *Afficionar a otra cosa*.] ex Ad & facio, significat affectionem quandam induco, *δ̄ ἀφῆρνω*, Et tam ad animum, quam ad corpus refertur: & tam in bonam, quam in malam partē, accipitur: contriuiturq. cum accusati uo, & ablatiuo: ut, Hęc res afficit me gaudio. Affecte te letali uulnere id est, intuli tibi letale uulnus: Inuenitur quandoque absolute positum, ut Multa sunt, quæ afficiunt hominem: id est, affectiones, siue affectus inducunt. Celsus, Pulmo totus afficitur: id est, corrumpitur. [*Corrompersi*.] Qh̄que cum prepositione ad. Ci. in Top. Ducuntur argumenta ex rebus, quę quodam modo affectę sunt ad id, de quo queritur, id est, adiunctę. [*Coniungersi*.] Afficior passim, quasi animor, id est, istius animi sum. Ci. in Lelio: Vt eodem modo erga amicū affecti sumus, quo erga nos ipsos.

AFFICTITVS, a. um, uerbale, [*Fittitio*. Gal. *Aioustē, controne*. His. *Anad̄ du, contrabecho*.] quod rei alicui affingitur, siue additur. Varr. lib. 3. de Re ru. ca. 12. Afficitus ad uillam qui solet esse.

AFFIGO, gis, ad aliquid figo, [*Fingere*. Gal. *Ficher a quelque chose, attacher*. His. *Hincar a otra cosa*.] *προσάθηω*, Ci. 2. de Nat. Deo. Minerva, cui talaria affigunt. Transfertur ad incorporea. [*Ponere*.] Pl. lib. 30. ca. 1. Hunc affixisse animis eam dulcedinem constat.

AFFINGO, is, idem quod fingendo accommo, siue addo, *προσεντιπῶ*. Et proprie est sigulorum, cum uasi ansis, uel aliam quāuis particulā addunt. Quāquam etiam latius accipitur pro efformo, siue addo. [*Formare, aggiungere*.] Ci. 2. de Ora. Nullam partē corporis sine aliqua necessitate affectam reperies. Sumitur etiam p̄ eo quod est rē aliquam int er narrandum mendacii augere. [*Fingere*.] Idē. 2. Phil. Qui boni aliquid uolūt afferre, affingit aliquid.

AFFINES, in agris, uicini sunt. [*Confinanti*.] *συστοιχοί*, in hominibus qui non consanguinitate, sed per propinqui alicuius nuptias sunt coniuncti [*Parente*. Gal. *Prochius par ignage, alliez par mariage*. His. *Parientes por casamiento*.] Neque solū de uiris dicit, uerū et de mulieribus. Cic. post red. in sen. Tu affinem tuam, meam siltam a genibus

genibus tuis repulisti. Dicitur aut ab eo, quod dux cognationes diuersae per nuptias copulantur, & altera ad alterius finem accedit, ex Ad, & Finis. Ter. in Heau. Gener, & affines placent. Vbi Donat. Vxoris cognati, sūt affines mariti. Vnde multi gradus sunt, & melius rami propinquitatis in affinitate, & cognatione dispositi. Noia eorū hæc sunt, socer, socrus, gener, nurus, uirtricus, nouerca, priuignus, priuigna. Et quidē uiri p̄ uxorisq. Socer, m̄ eorū Soerus appellatur. Filii uxor Nurus; filii uir, Gener. Vxor liberis ex alia uxore natis, Nouerca dī; Matris uir ex alia uxore natis, Vitricus appellatur. Eorū uterque natos aliunde Priuignos, Priuignasq. uocat. Viri frater, est Leuir; uiri soror, dī Glos. Duorum fratrum uxores Ianitricæ dicuntur. Sed de singulis copiosus suis locis.

AFFINIS, [Ital. *Vicino*, *congiunto*. Gal. *Roisin*. Hisp. *Cosa com. crehana*.] adiectiuum, & *σποπος*, Affinis culpæ, uel sceleris, dicitur, qui est culpæ, uel sceleris particeps. [Particeps.] Ci. in Catil. Haic sceleri ne paucos putetis affines esse. Affinis etiam, qui iure matrimonii coniungitur. Cic. Cœl. lib. 2. Fam.

AFFINITAS, atis, [Parentela,] affinitas inter ipsos coniunctio. Ci. 4. Ver. Cognatione, affinitate, necessitate aliqua attingebat.

AFFIRMATIO, [Affirmatione,] *κατάθεσις*, quæ est enūciatio alicuius de aliquo. Ci. 3. Offi. Est enim iurandum affirmatio religiosa.

AFFIRMATE, aduerb. Cic. 3. Offic.

AFFIRMOSUS, [Ital. *Affermare*. Gal. *Acertener*. Hi. *Mucho*.] A Teuero, *κατάθεσις*, [Affirmatiuamente,] Cic. 4. Aca.

AFFIXVS, as, um, [Attaccato,] Ci. i. Tus. Prometheus affixus Caucaſo.

AFFLATUS, us, uerbale, [Esato,] actus afflandi. Pli. li. 10. cap. 33. Perdices concipiunt superuolantium afflatu.

AFFLEO, es, eui, et, um, [Ital. *Lagrimare*. Gal. *Larmoyer*. Hisp. *Plorar*.] *δάκρυον*, illacrymor. Plant. in Perſa.

AFFLICTATIO, [Infermitas,] *ἀνάσσεις*, egritudo cū uexatione corporis.

AFFLICTVS, us, [Infermare,] idem Ci. 2. Tus. Effrenata uirtus afflictu occidit.

AFFLICTO, as, frequentatiuum. Ci. 4. Tus. Quam te afflictare, nisi iratus essem.

AFFLICTVS, as, um, [Afflitto] *υποπαρὰ χυδαίς*, rebus aduersis oppressus. Cic. pro lege Manilia: Afflictum erigere, perditumq. recreare.

AFFLIGO, is, p. p. [Ital. *Affligere*. Gal. *Kuer*. Hisp. *Derribar* uel *el suelo*.] ex Ad, & Eligo, antiquo uerbo, proprie est, terræ illido, [Gettare in terræ.] Pli. lib. 8. c. 40. Belluam afflixit. Accipitur pro perdo. Cic. Att. lib. 4. Ut me leuaret tuus aduentus, sic discessus afflixit.

AFFLICTOR, oris. Cic. in Pis. Afflictor, proditor senatus.

AFFLO, as, [Spirare,] ad aliquid spiro, *ἀφ' ὧν*, Liu. Afflabat uis frigidus. Ci. de Sen. Odores afflantur e floribus. Vide, Flo.

AFFLUENTER, [Copiosamente,] copiose. Ci. 5. Tus.

AFFLUENTIA, [Abondanza,] abundantia. Cl. de Lege Agr.

AFFLUO, [Abondare,] abundo, *βύω*, ut Affluo diuitiis. Dicimus etiā, Diuitiæ affluunt mihi. Aliquē est uehemēter decurrere. [Correre,] Col. li. i. Cum auertice cōpens imbribus conceptus affluerit.

AFFODIO, is, affodi, affossum, fodiendo adiungo. Pli. lib. 2. cap. 68.

AFFORMIDO, as, are, [Temere,] idem quod suum simplex, *θελοπαύμα*. Pl. Bacchid. Magis que afformido, ne is pereat.

AFFORIS, p. c. [Di foris,] adterribium, *ἐξορίσθαι*, a parte exteriori. Pl. lib. 19. cap. 34. In uulcus penetrat omnis a foris iniuria. Sunt, qui diuisim scribant, A foris.

AFFORE, *σποσσεύει*. Ci. Pto. Suspiciatus nō sum illā affore. & alii.

AFFRIO, as, ex Ad & Frío, *ἀφ' ἧς*, digitis terendo aliquid adspargo. Varr. l. de Re ru. Quidam ipsum triticum consperguunt. alius aliud affriat, aut adspergit.

AFFRANGO, is, ad, siue iuxta frango, Stat. l. i. Theb.

AFFRICO, as, p. c. *σποροεικός*. Vide, Frico, as.

AFFRICTVS, us, uerbale, [Fregamento,] Pli. li. 31. c. 6. Spumaq. aquæ affrictu uerrucas tollit.

AFFVNDVS, is, [Versare, allagare,] *ἀφ' ἧς*, adspargo. Pli. li. 16. c. 44. Vinum illi affundere. Affundi flumini dicuntur aquæ iis locis, quæ alluunt. Idem li. 5. c. 1. Affunditur huic æstuarium e mari.

AFRANIVS, togatarum fabularum scriptor. Fuit & L. Afranius dux copiarum Pompeianarum.

AFRANIA, Licinii uxor, quæ caussis ad iudices agebat. Val. Max.

AFRICA, [Africa,] *ἀφ' ἧς*, regio est latissima, una ex trib. p̄cipuis m̄di partibus, ad Orientē Aegypto, & Nilo fluuiio, ab occasu Oceano Aclātico terminata: Meridie Oceanū Australē, ad Septentrionem mare Libycū spectās. Nomē hēt (si Iosepho credimus) ab uno posteriorū Abrahamæ, cui nomē erat Afer: uel ab *αφ' ἧς* priuatiua, & Græco nomine *αφ' ἧς*, quod horrore significat: est. n. hæc regio frigidior horroreque expers, ut q̄ maiore sui parte iter Tropicos sita sit. Prouincias hēt ad Medit. rranē mare extensas, duplicē Mauritaniam, Tingitanam, & Cæsariensem, deinde Numidiā, post Africam proprie dictā, quæ & Africa minor dī. Hanc excipit Cyrenensis, siue Pétropolitana regio. Post hanc est Lybia Mareotica Aegypto cōtermina. Interiora Africæ Aethiopes habent, plurimiq. alii populi monstruosi, quos enumerat Pli. l. 5. c. 8. Africa minor olim ur-

bes habuit Carthaginem, Vticam, Hadrumetum, Zamam, Hippo-

nem regium, & alias quasdam.

AFRICANÆ, *παρδαλίδες*, Pantheræ Pli. li. 8. c. 17. Senatusconsultum fuit uetus, ne liceret Africanas in Italiam aduehere.

AFRICANVS, as, um, [Africano,] Juxta Gens Africana, Gallinæ Africanæ. Varro de re rust. l. 3. cap. 4. Gallinæ Africanæ sunt grandes, uarię. Videtur autem differre Afer ab Africano, quod Afer gentile nomen proprie est: (quamquam Maro dicit, Armētarius Afer) Africanus, denominatiuum, ut Scipionum a deuicta Africa.

AFRICVS, as, um, [Africano,] *ἀφ' ἧς*, ut Africa bella, apud Sil. lib. 17.

AFRICVS, substantiuū, uenti nomē est, ab Africa, spirantis inter Austrū, & Zephyrū, qui & *ἀφ' ἧς*, a Græcis dī. Vir. l. Ae. Creberq. procellis Africus. Hor. lib. 2. Car. Luctantē Icaris fluctibus Africū.

A N T E

AGAGAMANTAE, populi circa Meotim. Pli. li. 6. c. 7.

***AGALLOCHVM**, *ἀγ' ἀλλοχον*, lignum maculis quibusdam distinctū, odore iucundissimo, gustu subamaro: idq. oris graueolentię maxime conducit.

AGAMEDES, *ἀγαμέδης*, opidum Lesbi insulæ. Pli. li. 5. c. 31.

AGAMEMNON, *ἀγαμέμνων*, Atrei & Aepes filius, frater Menelai, rex Mycenarū, qui in ea expeditione, quam Græci ob Helenæ rapum aduersus Troianos susceperunt, omnium consensu uniuersiter exercitus dux est declaratus. Quo in bello, decimo demum anno uictoria potitus, ubi primum in Græciam rediit, a Clytemnestra uxore, adiuuante Aegistho, quo cū illa, absente uiro, adulterii cōsuetudinē habuerat, est interfectus, relicto filio Oreste, qui postea indignam patris necem ulciscens, matrem una cum adultero interemit. Seneca in Agamemnone, & Euripides in Oreste.

***AGAMNESTOR**, Atheniensium rex fuit.

***AGAMZVA**, est opidum Mediæ.

AGANIPPE, pes, *ἀγανίππη*, fons Boeotiæ, a Cadmo mōstratus, Musis sacer, quem poetæ fabulantur factum esse Pegasi equi alati ungula. Hinc Aganippeus, as, um, denominatiuum. Propertius: Par Aganippæ ludere docta Iyræ. Et Aganippis *ἀγανίππις*, patronymicum femi. Oui. 5. Fast. Dicitur, quæ fontes Aganippidos Hippocrenes, Grata Medusæ signa tenetis equi.

***AGAPENOR**, præfatus classis Agamemnonis.

***AGAPIVS**, medicus, & philosphus. Suid.

AGARICON, p. c. [Agarico,] *ἀγαρίκον*, fungus est salubris, aut certe radix fungi more in arborib. nascens, sapore initio dulci, sed mox in amaritudinem declinante, colore autem candido. Pli. li. 25. c. 6. & Ruell. li. 3. c. 1. nascitur circa Bospho & in Gall. Cisalpi.

AGARVS, *ἀγάρω*, fluuius Sarmatię Europeę, in Bosphorum Cimmericum illabens, circa quem radix quædam tangosa arborib. adnascitur, quæ ab eo Agaricum dicitur. Ptolemæus in descriptione Sarmatiæ, & Cælius Antiq. lect. li. 59. c. 8.

AGASO, p. p. [Ital. *Asmaio*, mulattiere. Gal. *Palestrenar*. Hisp. *Arriero*.] equum, uel asinorum ductor: *ἀγαστός*, Pli. li. 35. Panxit & in una tabula, quaque maxime inclauit, agasonem cum equo. Liu. Accepτος ab agasonibus equos. Flor. Ser. l. 2. Sat. 8. Si patinam pedes plus frangat agaso.

AGASYLLIS, *ἀγασυλλίς*, frutex est, quem iuxta Cyrenem Africa gignit, ex quo succus profluens in subiectas arenas decidit, quem Ammoniacum uocant. Vid. Diosc. & Ruell. l. 3. c. 53.

AGATHEA, p. p. *ἀγάθεια*, opidum est Phocidis. Stephanus.

***AGATHO**, philosophi Pythagorici nomen: & poetæ.

AGATHOCLES, *ἀγαθοκλής*, Siculus tyrānus fuit, qui ex sordido gñe natus, patre singulo, cū libidini, latrocinioq. operā dedit, gregariā militiā exercuit. i qua, qđ manu strenuus est, & in cōcionibus p̄facundus, breui ex ceterione tribumus militū euasit: & primo quidē bello contra hostes pugnās, magna sue uirtutis præbit ex perimētā, adeo ut i demortui regis locū fuerit sufficit is. Nec multo post interfectus Syracusanis nobilib. cū Carthaginē (sb. bellum gessit. Deinde spe ampliādī regni i Italiā trāsiecit: ubi cum deceptus fuisset, ex indignatione morbū cōtraxit: ex quo ēt obiit. Hic cum figuli (ut modo diximus) esset filius, generis humilitatē non modo non dissimulauit, uerū ēt eo ueluti firmissimo argumento usus est ad inflāmandos suos ad capeffendā uirtutem. Vnde uasis aureis frequēter figulina solebat admiscere, ut ostēderet sordidifimū ēt conditionis hō bis per uirtutē ad honores iter patere.

AGATHVSA, *ἀγάθησα*, a Callimacho dicta est: sula unguētō nobilis, quæ alio nomine Telos dicitur. Pli. li. 4. c. 12.

AGATHYSVM, siue Agathyrfa, *ἀγαθύρσα*, Stephano, urbs est Cilicię, quæ recensetur a Pli. li. 3. c. 8.

AGATHYRSI, *ἀγαθύρσι*, populi Scythis uicini, (ut inquit Hier. qui multū habet auri, sine auaritia, aut inuidia. Hos Pli. li. 4. c. 12. scribit habere capillos cæruleos. Poetæ pictos uocant, quā uersicolorib. uelibus induuntur. Vir. li. 4. Creteque, Dryopelq. fremunt, pictiq. Agathyrsi. Dicti Agathyrsi, ab Agathyrfo, Herculis filio.

***AGAVE**, Cadmi filia, quæ Pentheum filium dilaniauit.

AGAVI, *ἀγავοί*, populi sunt Septemtrionales quos Hom. circa in-

tiuum

tium libri 13. *Iliad.* dixit gentem innocentissimam, ut quæ sine ul-
lis diuitiis equino uisceraret lacte.

* **AGAVVS**, uisus e Priami filius.

* **AGBATANA** Phœnicæ opidum, apud Steph.

AGE, [*Ital. Horfu, horuia. Gal. Or auant cor age.*] *ἀγε, ἀεπέν*, aduerbium hortantis: & singularē numerum desiderat: Agite pluralē dicimus & Agitedum, sed in plurali semper. *Liu. li. 1.* Agitedū, ite micimus. Interdū pro dic. [*Dimmi?*] Ter. in Adel. Age, noui tuū animū. Vbi Don. Age, nunc uerbū est, significans Dic: quia iam prope est, ut cōsentiat persuadenti. Interdū consentiētis, [*Basta.*] Ter. in Adel. Age, age, transducatur Bacchis. Interdum excitandi: & plerumq. post Nunc, apud poetas ponitur. *Vir. Geo. 4.* Nunc age naturas, apibus quas Iuppiter ipse Addidit, expediam. Et Agedam. *Ci. pro Sylla.*

AGEA, p. p. *ἄγροια*, uia in nauī, dicta, quod in ea maximæ quæ-
que res agi soleant. Ennius: Multa foro poneus, ageaq. longā re-
pletur. Vitatius Foros uocamus.

* **AGEDECVM** Gallorum Senonum opidum. *Ptol.*

* **AGELADES**, statuarii clari nomen. *Plin.*

* **AGELASTVS**, dictus est Crassus, quod semel tm̄ in uita riserit. *Cic.*

AGELLVS, [*Campicello, campetto.*] deminutiū, significat paruū agrū, *γῆδος*. Ter. in Adel. Agelli est hic sub urbe paulū, quod locitas foris: Huic demus, qui fruatur. Hinc fit aliud deminutiū Agel-
lulus. *Ambrosius*: Qui fidei exercet militiam, ab omni usu nego-
tiationis abstinerē debet, agelluli sui contentus frugibus.

AGEMA, atos, p. p. [*Squadra.*] *ἀγῆμα*, idem quod agmē. *Arrianus* scri-
bit alam equitum fuisse, quæ dicebatur *ἀγῆμα*, quāquam, & de pe-
ditibus dici agema idem testatur *Arrianus. Liu. 5. decade*: Delecta
inde, & uiribus, & robore ætatis ex omni cetrato rū numero duo
erant agemata: hanc ipsi legionem uocabant.

AGENOR, p. p. *ἄγνων*, nomen regis Phœnicū, & Beli filii. Hic ge-
nuit Taygetam, & Europam filias: filios uero Cilicem, Cadmū,
& Phœnicem. *Vir. 1. Ae.* Punica regna uides, Tyrios, & Agenoris
urbem. Hoc etiam nomine dictus fuit filius Antenoris Troiani.

AGER, [*Ital. Campo, possessione. Gal. Un champ. Hisp. Campo que se labra.*] ab ago, is, quod in eo aliquid agat, uel (ut *Donatus* inquit) quod in eo multa sunt agenda. *Quinct.* autem li. 1. scribit Græcam esse. nam *ἀγρός* Latine rus dici potest. significat Ager quæque circum-
iectum territorium alicuius urbis, seu prouinciæ, [*Territorio.*] *Sall. in Cati.* Reliquos Catilina per montes asperos in agrum *Pi-
storiensem* ducit. Vnde dicimus, Ager *Capanus*, & includit in se ne-
mora, saltus, pascua, lacus, flumina, & oia, quæ in territorio illo
sunt, & in ea significatione uix umquam reperit pluraliter. *Quan-
doq.* significat partē quandā ipsius territorii urbis, quæ priuatim
ab aliquo possidet, & esse uē rus, in qua & domus, & oia, quæ in
agro sunt, gñaliter continentur, quæ pro captu ipsius partis ef-
se possunt. [*Villa, podere, possessione.*] Vnde *Ter. in Eu.* Ex meo pro-
pinq. rure hoc capio cōmodi. Et sequit: Neque agri, neque ur-
bis odiū me umquā percipit. Ex his inuenit sub agri noīe, & do-
mū, & oia alia, quæ in agro continentur, cōprehendi, idemq. esse
Agri, Rus, & Possessionem. Quæque significat locum, in rure, quē
colimus siue arando, siue conferendo, & singularē, pluralēmq. nu-
merū habet. *Col. li. 1.* Nā, ubi sedulo colit ager, cōpendiū affert.
Liu. 1. 4. Pestilentē annū inopia frugū, neglecto cultu agrorum, ut
plerumq. fit, excepit. Ager colonus. *Ci. de Leg. Agr.* Cognosce-
rent, qui ager colonus esset. Vē eam agri partem significare, quæ
propria ad arandū accōmodata est. Vide *Additamenta Manutii.*

AGERATON, *ἀγροτόν* herba est ad duorum palmorum altitudinem
excrefcens, similis origano, florem ferens bullis aureis non abū-
milen: dicta, quod non facile marcescat. Vide *Plin. li. 27. c. 4.*

AGERON, de cuiusdam nomen erat apud Romanos, ab agēdo dic-
ta, quod industria præsidere putabatur. sicut contra *Murcea*, so-
cordiæ dea credebatur.

* **AGESANDER**, statuarius Rhodius insignis. *Plin.*

* **AGESIAS**, Cyrenacis philosophus. *Cic.*

* **AGESIDAMVS** nobilis Olympionices. *Pind.*

AGESILAVS, *ἀγισίας*, Lacedæmonius, Archidami filius, qui post
mortē Agidis fratris sui rex constitutus, Tifaphernē in Asia, qui
principatū tenebat iter Persas, uicit, & Atheniēses, & Bæotios a-
pud *Coronā* urbē Pelopōnesi. breui statura corporis & altero pe-
de claudus fuit, sed rara uirtute p̄ditus. Vitā eius uide apud *Plut.*

AGESINATES, Galliæ populi sunt, Pictōnibus uicini. *Plin. 4. c. 19.*

AGESIS [*Horfu.*] aduerbium excitandi: compositum ex particula, fis
pro si uis, quæ uerbis imperatiui modī apud ueteres addebatur.
Lucr. li. 1. Nunc agesis, quoniam docui nil posse creari De nihilo.

AGGERIS, [*Argine.*] *ἄγρις*, per duplex g, malc. ge. significat proprie
lapidum, aut terræ coactionem, quæ fixis uallis aggerit ca-
strorum alterius ueloci muniendi gratia. *Quin.* & muros, & muni-
menta Aggerem dici uoluit *Ser. in illud Vir. 10. Ae.* Intra portas,
atque ipsīs prælia miscēt Aggeribus murorum. Dicit etiam Ag-
ger, media uix eminētia, ex aggeratis lapidibus strata. Idē: *Qua-*

lis sæpe uix deprehensus in aggere serpens. Agger item dicebat
tum, uisus ex terra aliave materia congestus ad opidi, uel arcis cu-
iulpiā oppugnationem. [*Bastione.*] *Ci. Att. 1. 2.* Opidum cinximus
uallo, & tolla, aggere maximo.

AGGERO, as, p. c. [*Ital. Accumulare. Gal. Amoncelar. Hisp. Amontonar* uia cō-
sa sobre otra.] *ἀγρω, ἄγω*, significat accumulo. Vnde *Arbores* agge-
rare, uel aggerare circa arbores terram dicimus, cū post hiemē,
ætate iam instante, terrā circumfodimus, ne calore nimio radi-
ces exaresct. *Col.* Oēs arbores fructiferæ circumfollæ aggerari
debent. Et per metaphoram Aggerare pro augere, & aggrauare
ponitur. [*Crescere.*] *Vir. 1. 1. Ae.* Onerat dictis, atque aggerat iras.
Hinc *Adaggero. Col. 1. 5. c. 10.* Terram circa arborum adaggera-
to. Exaggero uehementer aggero, & per translationem signifi-
cat amplifico. *Ci. de Ora.* Si partem istam exaggeralles.

AGGERO, is, p. c. [*Ital. Porre a canto. Gal. Ammasser. Hisp. Anadir.*] si, stū
iuxta gerō, *ἀγρω, ἄγω*. *Plin. li. 17. c. 4.* Nec fluminibus a ggesta sem-
per laudabilis. *Plin.* in *Rud.* His aggerenda etiam est aqua.

AGGLOMERO, p. c. [*Accommodare.*] adiungo. *τῶν ἄγρω, ἄγω*, a Glomero
quod a Glomere deducitur. *Vir. 2. Aen.* Et lateri agglomerat nostro.

AGGLUTINO, p. c. [*Congungere.*] ad aliquid glutino, cōmulo, *ἀγρω, ἄγω*. *Plin.* in *Aul.* Ita mihi ad malum malæ res plane fe agglutināt.

AGGRAVO, premo, [*Gravare.*] *ἀγρω, ἄγω*. *Liu. Bel. Pu. 2. lib. 7.* Inopia
aggruari socios. Aggrauesco, gravis fio. [*Tormentare, affligere.*]
Ter. i *He. Mctuo*, ne *Philomenæ* magis morbus aggrauelcat.

AGGREDIOR, [*Ital. Assalire. Gal. Assailir. Hisp. Acometer.*] *ἀγρω, ἄγω*,
ad aliquē gradior, & hoc aliqui in bonam partem, idq. uel cum
accus. solum. *Ci. pro Cæc.* Quō aggrediat iudicem, non habet.
Virg. 4. Aen. Talibus aggreditur Venerem Saturnia dictis. Vel cū
accusatiuo, & prepositione *Ad. Ci. de Nat. De.* Aggrediat ad ea,
quæ a te disputata sunt. Vel cum infinitiuo. *Idem Off. 2.* De quib.
dicere aggrediat. Aliquādo in malam partem pro inuadere, qua-
si gradatim & ueluti ex insidiis adire. *Sall. Ex laterib.* ceteros ag-
greditur. Sumit et pro incipere. [*Cominciare.*] *Cic. 1. Off.* Omni-
bus in rebus, prius quam aggrediare, adhibenda est preparatio
diligens. Aliquō pro tentare. [*Tentare.*] *Sall. Jug.* Naturā loci uin-
cere aggredit. Hæc aut uerba, Aggredior, Adorior, Alloquor, &
similia, Ad prepositione eis adiuncta, cum accusatiuo solo elegā-
tius ponuntur, quam si simplicia eorum Accusatiuo preposita im-
gantur: ut, Aggredior hominem, non Gradior ad hominem.

AGGREGO, as, p. c. [*Congregare.*] *ἀγρω, ἄγω*, congrego, quasi in u-
num locum gregem contraho. *Ci. in Cat.* Si eodem ceteros nau-
fragos aggregauerit. Trāslate, pro adiungere. [*Aggungere.*] apud
Cæs. 6. Bel. Gal. Qui se ad eorum amicitiam aggregauerant.

AGGRESSIO, [*Assalto.*] uerbale. *Ci. in Ora.* Cum animos prima ag-
gressionē occupauerit.

AGGRETVS, pro aggressus, dixit Ennius, Aggretus fari. *Festus.*

AGILIS, p. c. [*Destro, leggiero.*] *ἐλαπὸς*, leuis, qui se facile agit, hoc est,
qui expedito est corpore. *Horatius Agili Remisum* opponit.

AGILITAS, [*Ital. Destrezza. Gal. Agilité. Hisp. Ligereza.*] dexteritas, cor-
poris celeritas, *ἀγρω, ἄγω*, *Colum. lib. 1.*

AGILITER, [*Destramente.*] agilius, agillime, id est, cum agilitate. *Co-
lum. lib. 2. cap. 2.*

AGINA, p. p. [*Dove si regge il manico della Stadera.*] est, in quo inseritur
scapus trutinæ. i. in quo trutina agitur, & uertit, ab agendo dicta.

* **AGINVM**, urbs Galliæ. *Ptol.*

* **AGIS**, Lacedæmoniorum rex.

AGITATIO, uerbale: &

AGITATOR, [*Cavalcatore.*] qui est equorum, curruumve rector. *Cic.
Att. 1. 13.*

AGITATIO, nis. *Ci. pro Mur.* Motus, & agitatio fluctuum.

AGITE, Agitedum, aduerbia.

AGITO, tas, p. c. [*Agitare, far spello.*] crebro facio, factito, *ἀγρω, ἄγω*, *Sall.*
Iugurth. Varie per oēm exercitum lætitia, mæror, luctus, atque
gaudia agitabant. Item stimulare. [*Stimolare.*] *Pla.* Agitabo qua-
drupedem calcari. Itē obseruare. [*Ruserire.*] *Vir. lib. 2. Geor.* Ipse
dies agitast festo. Item perturbare, molestare. [*Noiare.*] *Ci. de Le-
gibus.* Furie agitant, insecanturq. improbos. Item insecari. [*Per-
sequitur.*] *Ci. li. 3. Offic.* Sunt ne igitur insidie, tendere plagas, et
si exercitatus nō sis, nec agitaturus? Item exercitare. [*Exercitare.*]
Lat. nisi uirtus agitei, proficimus parū. Agitare uita. [*Viuere.*].
Idē quod agere, uel ducere. *Sall. in proem. Bel. Catil.* Vita homi-
nū agitatur sine cupiditate. Item cruciare [*Affligere.*] ut apud
eundem: Agitatur magis, magisq. in dies feroc animi inopia
rei familiaris, & conscientia scelerum. Itē sepe administrare. [*Gou-
ernare.*] *Idem.* In p̄ce uero beneficiis magis, quā metu, imperiū
agitabat. Itē sepe considerare, cogitare, recogitare. [*Considerare.*].
Idē: Sed ea, quæ mēte agitari oēs iā antea audistis. *Te. i Pho.* Id
agitās meū sedulo, inueni remediū hui rei. Agitare ferociter, est
sele frociter gerere. *Sall. i Cat.* Ferocius agitare, q̄ solebat. Agita-
re lætitiā, est lætitiā præferre, & re ipsa gaudium ostendere.
[*Dimostrare.*] *Ibidem:* Gaudium, & lætitiā agitabat. Hinc *Exagito.*

* **AGLI-**

AGLYDIA, orum, ἀγλῦδα, dicuntur segmenta illa in capitibus allij, quæ alio nomine Aglithes dicuntur. Ruel. l. 1. c. 2.

ΑΓΜΕΝ, [Molitudine, s'quadra, ordinarχα.] significat multitudinem αἰγῶν. Vir. 7. Aen. Vocat agmina fœva sororum.

AGNAS, gnæ, inensuræ genus in agrorum dimensione. Col. li. 5. ca. 16.

AGNASCOR, tris, ici, [Nascere] ex ad & Nascor. ἀγοσσω. Cice. 1. de Or. Constat agnascendo rumpi testamentum. Agnasci præterea, dicuntur, quæ in re aliqua nascuntur ad eius perfectionem minime necessaria, ut sextus in manu digitus.

AGNATIO, [Parentela] agnatorum consanguinitas. Cice. 1. de Leg. Ex quo uere uel agnatio nobis cum cælestibus, uel stirps appellari potest. Et paulo post.

AGNATI, p. p. [Parentis] ἀγγιστεῖς, dicuntur, qui per uirilis sexus per sonas cognatione coniuncti sunt, quasi a patre congeniti (inquit Caius Iureco.) ueluti frater eodem patre natus, filius fratris, ne posue ex eo. Inter agnatos & cognatos, hoc inter est, quod in cognatis continentur agnati, in agnatis non utique cognati: ut puta frater patris, i. pariter, est agnatus, & cognatus, matris uero frater, i. auunculus cognatus est, sed non agnatus. Gætilitas uero & agnationem, & cognationem completitur.

AGNICIS, fluminis in Tigrim influens. Pl. li. 6. c. 27.

AGNINVS, quod ex agno est, aut ad agnum pertinet. Pl. 29. c. 4.

AGNITIO, uerbale. [Cognitione.] Cic. de Nat. Quæstio ad agnitione animi pulcherrima.

AGNO, ἀγνώ, fons Arcadiæ.

ANOMEN, ἐπὶ νόμῳ, extrinsecus aliqua ratione, uel casu quæsitum, ut, Africanus, Asiaticus, Achaicus. Cic. de Inuen. 1. Nomen cum dicimus, cognomen quoque & agnomen intelligatur oportet.

AGNOSCO, [Coscere] ἀγνοσσω, ex ad & Ad, Nescio, euphoniæ causa d, mutata in g, proprie est noscere id, quod nobis olim, aut uisum fuit, aut alia quavis ratione cognitum. Vir. 3. Aen. Agnoscit quos, lætusque ad mœnia ducit.

AGNVS, [Agnus, Agnello] ἀγνός, fœtus est ouis, qui annum nondum egressus sit. Cic. de Sen. Villa abundet porco, hædo, agno.

AGNELVS, deminutiuum. Plau. in Afin.

AGO, gis, gi, actum, [Fare, trattare, operare] ἀγῶ, multa significat. agere est operari, Cic. li. 1. epil. Hic quæ agatur, ea te litteris in ultorum cognoscere arbitror. Quandoque impellere. I. act. lib. 6. Tres affectus homines in omnia facinora præcipites agunt, ira, cupiditas, libido. Quandoque audire. Ter. in And. Hoccine agis an non? Pla. Vos agite spectatores. Quandoque dicere. Idem in Ad. Estne hic ipse, de quo agebam? Quandoque pronuciare, Cic. de Optimo genere dicendi: Diserti, deformitate agendi multi infanti: s putati sunt. Quandoque cogitare. Vir. ec. 9. Id quidem ago, & tacitus Lycida mecum ipse uoluto. Quandoque effingere, ut ago stultum. id est stulto me stultum, unde actores comœdiarum dicuntur, qui diuersorum hominum gestus agunt in scena. Ci. pro Q. Roscio: Roscius lenonè Ballionem agit. Qñ que ire, uiuere: ut, Nudus ago. Pomp. Mela: nudi agunt, antequam puberes sint. Agere bonum ciuè, est fungi boni ciuis officio, Ci. 4. li. ep. Mirificum agis ciuè. Sic agere consulem uel senatorem. est facere ea, quæ propria sunt consulis, uel senatoris. Quandoque significat extendere, porrigere: ut, Vera gloria radices agit. Agere testu dinè, est admouere, teste Seruio in illud Vir. 3. Ae. Obsessumq. a-sta testudine limè. Sic Agere uineas, & turre. Cef. Bel. Gal. 3. Qui bus fortiter resisteb. uineas turre. egit. Item agitare. Virg. 6. Aen. Prodigij, q. acti cælestib. ossa piabant. Agere cum aliquo dicimus, cū quippiam ab eo impetrare, uel aliquid ei persuadere conamur. Ci. Att. li. 5. Is egit mecum accurate, ut tibi rñderem. Bene, uel præclare agi nobiscū, dicimus cū res nobis feliciter succedunt. Ci. de Amicitia. Cū illo quidè actū optime est, mecum aut incōmodius. Agitur res nostra, uel de re nostra, agitur, hoc est, ad nos pertinet, uel res nostra in discrimen adducitur. Ci. pro Sext. Ros. Tua res permagna agit. Idè de Amic. In quib. eorū de capite agatur, aut fama. Agere cum ali quo tabellis obsignatis, est eum conuincere testimonio litterarū suarum, testimoniū est apud Ci. 5. Tus. Agere, & ferre, est diripere, & populari, locutio, a Græcis tracta, qui in eadem significatione dicunt. Actum est, uel res acta est, hoc est, petijt, uel deplorata est. Ter. in Hea. Si iterum mihi sit eena danda, actum fiet. Actum agere, i. nihil agere. Idem in Ph. Actum, aiunt, ne agas. Forma loquendi est a more iudiciorum tracta. Quod enim iure femel iudicatum fuerit, rescindi, & iterū agi non potest. Aliud agere, uel, Alias res agere, est nō esse intentum ijs quæ aguntur. Ci. pro Sex. Ros. Animaduerti cum iocari, at que alias res agere. Interdum pro uertere. Vir. Ipse ter adducta cū cū caput egit habena. Pro urgere, persequi. Idem, Pastor agens telis. Pro regere, Vir. 1. Ae. Tros, Tyriū uel mihi nullo discrimine agatur. Pro ante nos pellere. Idem 1. ecl. Entpse capellas Protinus æger ago. Pro uehere, ducere, Var. Pa. & solus atreus undas agens. Pro foras pellere, fugare: ut, Memb. is agit atra uenena. Agere et ad lites pertinet: unde emerferunt innumere pæne loquendi: for

mulæ. ut Furti agere, hoc est, actione furti intendere, Agere causas, Agere ex syngrapha, Lege Agere, Agere ex ipso, de quo infra dictione Sponso. Agere reum, hoc est accusare. Peragere reū, est agendo perficere, ut reus condemnatur. Agere gratias, uerbis ostendere, nobis aliquid fuisse gratum. Agere cum populo, est populum rogare, ut suis suffragijs, quid iubeat, aut uetet. Cuniculos agere, est ipecus subterraneos effodere, per quos occultus in locum aliquè fiat aditus. Cic. 3. Offi. Agere uiam est, uiam sibi aperire per loca inuia. Vir. 3. Aen. Alpheum fama est huc Elidis amnè Occultas egisse uias subter mare. Denique Agere pertinet ad oēs actus humanos. nā qui sedet, qui stat, qui cogitat, qui iacet, qui morit, aliquid agere dicitur, ita ut nullus, qui modo uiuat, esse umquā possit sine actione. Huc fit, ut & Agere dicamus pro uiuere: pro quo et dicimus, uitā agere. Ter. in And. Pudice uitā parce ac duriter agebat. Itē annum uigesimalum, uel trigesimalū agere, Aeuum agere, Senectutē agere, & humilia. Annus, uel mensis uigesimali agitur, hoc est, currit uel cursus est. Ter. He. Tum postquā ad te uenit, in cū is iā hic agitur septimus. Agere animā, est mori. Cælius ep. 1. 8. Hortensius animā agebat. Componit Ago cū Ad, ut Adigo. cū Ab, ut Abigo. cū Am, ut Ambigo. Co, ut Cogo. Circum, ut Circū ago, qd est circūduco. De, ut Deago. Ex, ut Exigo. Per, ut Perago. Pro, ut Prodigio. Re, ut Redigo. Sub, ut Subigo, a quo fit Prosubigo. Trans, ut Trāsigo. Sunt et qui putent Castigo, Infigo, Mitigo, Læuigo, Litigo, & Nego cōposita esse uerbi Ago: ut sit Castigo, castre ago, Mitigo, mitè ago, Læuigo, lenè ago, id est, planū: Fuigo, fulte ago: Litigo, lite ago: Sed cū sint primæ coniugationis, habeantq. quædam productam, non uidentur ab ago composita. Ab ago sunt Actor, Actio, Actus, acta, actum, & Actus, actus.

ΑΓΟΓΑΙ, ἀγῶν, fossæ in metallis aurarijs, per quas aqua aurum trahens ducit, uelce frutice, qui illis inferni solet aurum retinere. Pl. li. 33. c. 4. Hermolaus Iudices uocari tradit.

ΑΓΩΝ, Agone, ἀγῶν, Græcis idem est, quod certamen.

ΑΓΩΝΑΛΙΑ, iū, uel iorū, ἀγῶν, iā, festa erat apud Romanos quotannis celebrari solita i honorè Iani (ut est apud Ou. 1. Fast.) aut certe in honorè Agonij dei, ut Festus tradit, q̄ reb. agēdis præesse putabat, hoc die rex sacrorū arietē imolabat, ut tradit Var. li. 1. de Lin. La.

ΑΓΩΝΙΑ, ἀγῶν, feræ erant Romæ mēse Ian. celebrari solitæ, postea Agonalia appellata.

ΑΓΩΝΟΘΗΤΑ, p. c. ἀγῶνοθητής, munerarius. quasi agonis præfectus, qui præmium certatib. in quolibet ludorū genere proponit. qualis Achilles apud Homerum in funere Patrocli, & Aeneas apud Vir. 5. Ae. Spartianus in Hadriano: Pro agonotheta resedit.

ΑΓΩΡΑΝΟΜΟΣ, p. c. ἀγῶρανόμος, eiusdem significationis est, ciuis & ædilis. Dicitur a foro rerum uenaliū, cui regulam præscribit Plau. in capt. Hunc fecerunt sibi agoranomum Aetoli.

ΑΓΡΑΙ, arum, ἀγρῶν, opidum est mediterraneum Arcadiæ, apud Pl. lib. 4. ca. 6. Item Atticæ regiuncula, Dianæ templo insignis. Vide Cæ. Rhod. li. 20.

ΑΓΡΑΡΙΑ, ἀγρῶν, Steph. populi sunt Arabiæ in sinu Læanitico, quorū opidū est Agra, Læanitarū regiarū ciuis nemini & Pl. 6. c. 2. B.

ΑΓΡΑΓΑΣ, qui & Acragas, ἀγρῶνας, Sicilia mons est, & in eo opidum eiusdem nominis, quod hodie Agragatum uocat Vir. 2. Ae. Arduus inde Agragas ostendat maxima longe Mœnia Agragātinus, idè quod Agrigentinus. Lucr. lib. 1. Quorū Agragantinus cum primis Empedocles est. Vide Acragas.

ΑΓΡΑΡΙVS, a, um, [Apertinente a camp] ἀγρῶν, qd ad agros pertinetur, tur de Agraria, quæ fereb. tur de agris populo diuidēdis. Liu. li. 2. cū primū lex agraria pmulgata est. Agrarius, rij, substatiuū, legis agrariæ suffragator, aut q. agros publice diuisos possidet. Ci. 7 Ph. nū rursus ipros decuriabit? nū solicitabit rursus agrarios?

ΑΓΡΕΣΤΕ, [Vilescit] ἀγρῶν, dicitur qd ad agros pertinet, qd q. in agris, nō i hortis nascit. Vir. Cererē pubes agrestis adoret. Itē Agrestis dicitur, qui siluestre uitā agit, & ferā Agrestis substantiuū pro homine rustico, Vir. 9. Ae. Lydorumq. manū, collectos amat agrestes. Cic. contra Rul. Ligures montani, duri, & agrestes.

ΑΓΡΙΚΟΛΑ, p. c. [Lauoratore della terra] ἀγροπός, ex ager & eolo, cultor agri. Vir. 1. Geor. O fortunatos nimium, bona si sua norit, Agricolas. Ci. 1. Tus. Arborese fecet diligens agricola.

ΑΓΡΙΓΕΝΤVM, ἀγρῶνας, urbs Siciliae q̄ & Acragas, siue Agragas dicitur, ex qua Empedocles philosophus, & Phalaris Tyrannorum senissimus originem duxerunt. Vide Agragātinus, a, um, possessiuum p. p. ut Tyrannus Agrigētinus: & sal Agragantinus, qui in igne fluit, & in aqua, uel liquore alio crepitat, quā torreatur.

ΑΓΡΙΚΟΛΑΤΙΟ, onis, [Agricoltura] agricultura. Col. li. 1. c. 9.

ΑΓΡΙΚΟΛΙΤΟΡ, [Agricolto] idem quod Agricola. Liu. 6. Bel. Pun.

ΑΓΡΙΚΟΛΤΥΡΑ, e, [Agricoltura] ἀγροπία, cultus agrorum. Ci. 1. Off. nihil agricultura melius, nihil uberius, nihil hoie libero dignius.

ΑΓΡΙΠΕΤΑΙ, p. c. qui petunt ex agrorum diuisione portionem, quæ uiritim datur. Ci. ad Att. Agripetas eiectos a Buthrotijs.

ΑΓΡΙΠΠΑΙ, [Quelli che nascono con li piedi inmanzi] quasi Agrippæ, ab ægro partu (ut docet Gel.) dicuntur: quorum in nascendo nō ca

put, sed pedes primi exierunt, & partus difficillimus, & eggerimus habetur: ab ægritudine & pedibus appellati.

AGRIPPINA, p. p. ἀγριππίνη, M. Agrippæ filia, & neptis Augusti, & uxor Germanici, quem etiam in Syriam comitata est, ubi cum ille misto a Cn. Pisone ueneno interiisset, cineres eius in Italiâ reportauit, & Julix familiæ monumento intulit: Pisonemque iudico psecuta ad spontaneâ necē adegit. Postremo apud Tiberiū Cæsarem nullo suo merito in inuidiâ adducta, incedia sibi mortē consciiuit. Julia Agrippina Germanici, & superioris Agrippinæ filia fuit, quæ primum Cn. Domitio Ahenobarbo nupsit, cui Nerone nē periret. mortuoq. Domitio, nouo quodâ exēplo cum Claudio Cæsare patrio suo secundas nuptias contraxit: quem, ut Neroni filio suo expeditâ ad imperiū uirā sterneret, ueneno bolero sustulit.

AGRIPPINA, siue Agrippinensis colonia, urbs ē celeberrima ad Rhenum flumini, Vbiorum metropolis, nomen habens ab Agrippina Nerone matre, q̄ ut patriâ (ibi. n. nota erat) splendidiorem redderet, socijsq. etiam nationibus potentiam suâ ostētare, ueteranorum colonia eo deduci imperauit. Vide Tacitum annal. lib. 12.

AGYLLVM, ἀγυλλον, Ptolemæo, opidum est Norici, quod & Pli. recensetur li. 3. c. 24.

A A N T E H & I

AH, siue aha, [Ah,] ἀ, ἄ, interiectio est multorū affectuum significatiua, nam mō dolentis est, siue cōmiserantis. Vir. 1. ecl. Spē gregis ah filice in nuda connixa reliquit. Modo admirātis, ut apud Plautū, Ah, quid ais? Aliq̄ dehortantis, Ah, indignantis, siue increpantis seipsum. Ter. And. Ah, uix tandem sensu solidus. Virg. ecl. Ah, Coridon Coridon, quæ te demencia cepit. Ah, desiderantis. Pla. in Asi. Ah, quanto amplius ualerem si hic maneres? Ah, factum aliterius reprehēditis. Ter. And. Nam quid ego dicam de patre? Ah, tantam ne rem tam negligenter agere? Ah, obiurgantis. Ibidē: Ah, quanto satius est, te id operā dare, qui istum amorem ex animo amoueas tuo? Ah, abnegantis. Ibidem: Ah, ne me obsecra. Ah, reclamantis, aut contradicentis. Ter. in Hec. Meum receptas filiū Pamphilum BACCIS. AH. LACH. Sine dicam. Vbi Don. Ah, quod fallum est reclamauit meretrix statim, & uoluit cōtradice-re, si permisisset senex. Ah, ah, suspirantis. Pla. in Milite: Habe bonum animum. PA. Ah, ah, Cum uenit in mentem, mores mihi mutandi ut sient. In notis antiquis. A. H. Alius homo.

AHALA cognomen eius Seruiliū qui Sp. Mælium nouis rebus studentem, cum equitum sacra manu occidit.

AHENVM, [Caldia] χαλκῆον, uas in quo aqua ad lauandum calefit. Vir. 1. Geor. Et folijs undam tepidi dispumat aheni.

AHENVS, na, num, [Cosa fatta di bronzo] χαλκός, idem quod æreus. Vir. Et luce coruscus ahenus. Aheneus, a, um, idem. Hor. 1. ep. Hic maurus aheneus esto.

AHV, ἄ, interiectio, index animi perturbati. Ter. Ahu, tace obsecro.

ATAX, duorum fortissimorum Græcorum nomē fuit: quorum alter a patre Teiamone Telamonius cognominatus proximam ad Achille fortitudinis laudem obtinuit in Græcorum exercitu.

AIDONEVS, αἰδωνεύς, rex inferorum, quem nos Ditem, & Plutonē appellamus.

AIO, is, ait, aiunt, [Dire,] p̄teritū imperfectū hēt integrū, perfecti solū secundas personas. In imperatiu Ai. in futuro optatiui Aias, aiat, aiarius, aiāt. Participiū hēt unum Aiens. reliqua oīa opa desiderant. & significat idē qd̄ dico. Pla. in Asi. Me unice unum ex omnibus amare aiebat. Aliq̄ accipit pro affirmo: & hēt antithetō Nego, Ci. de finibus bonorum: Quasi ego id curem: quod ille aiat, aut neget. Priscianus, Aiamus dixit li. 1. de constructione.

AIVS deus a Romanis dictus ē ab eo q̄ aiebat. nā oli Romæ audita uox est silētio noctis, clarior humana uoce, q̄ iuberet magistratibus nūciari, Gallos aduētare, & ut puiderēt, ne Roma ab ijs caperēt. Ex eo dictus est deus Aius, i. loquēs. Ci. l. 2. de Di. Quid ergo? Aius iste loquens, q̄ eū nemo norat, agebat, & loquebatur: unde & nomen adinuenit. Lilius hunc eadem ratione uocat Allocutum.

AIZOON, αἰζόων, herba ē, folio carnoso, laxū, oblongo, & sep̄ uirētī: Latinis quibusdam semperuuiū appellatur. Vide Pl. l. 25. cap. 13.

A A N T E L

ALA, [Ala] ἄλα, qua aues uolat. A cuius similitudine Ala ē dī locus ille cōcauius subter brachiū in hoīe, quia in eo pili, quasi pēnæ nascunt. Pl. l. 11. c. 40. Elephas tm̄ sub armis, duas (scilicet mīmas) nec in pectore, sed citra in alis occultat. Hinc hircinus ille odor cōcipit. Hor. Epo. 12. Grauis hircus cubat hircus ī alis. Pro eodē ēt Axillā dicimus: eoq. uocabulo antiqui solū utebantur. nā Alæ appellatio recentior est, fuga uastioris litteræ ex Axilla efficta.

ALABANDA, ἀλαβάνδα, Stephano; Carix ciuitas est non procul a Mæandri fluuiio, & scorpionum copia affluens.

ALABASTRITES, ἀλαβαστρίτης, lapis humani unguis candorem referēs: uñ & onyx appellat: dictus Alabastrites q̄ alabastra q̄ eo fieri

ri solent. Vide Alabastrū. Est ēt Alabastrites gēma qdā, cādorem habens uarijs colorib. intercinctum, quæ cremata cum fossili sale ac trita, grauitatem oris, & dentium extenuat. Pli. l. ult. c. 10.

ALABASTRVS, ἀλαβαστρος, fluuius in Aeolide. Pli. li. 5. c. 30.

ALABASTRYM, [Alabastrō] ἀλαβαστρος, uas gēuus, erat ex Alabastrite lapide torno excauatū, ad cōseruādā unguētā maxime idoneū. Mar. Qd̄ Cosmi redolēt alabastra, fociq. decorū. Df̄ ēt ī maf. g. Alabaster. Ci. l. 2. Ac. Alabaster plenus unguētī. Alabastrites aut, ex quo uascula huiōi fieri cōsueuerūt. aut. Pl. l. 36. c. 8. Lapidis gēuus ē colore cādido, quē Onychē a colore humani unguis nominabāt.

ALABVRIO, ἀλαβυριον, Syriæ opidum, Stephano.

ALABVS, ἀλαβος, fluuius in Orientali parte Siciliæ, Ptol.

ALACER, cris, & hoc creuel hic & hæc alact s. & hoc alacre, p. e. [V̄ goroso de sensu allegro] ἀλακρονίς, qui uiget sensibus uniuersis, (ut inquit Asconius) quod est indicium erecti animi, atq̄e sublimis.

ALACRE, pro alacriter. Pla. in Amp. E loco compellemus alacre.

ALACRITAS, [Vigore gagliarde] ἀλακρότης, uigor, & ai erectio, necnō læritia gēstis, q̄ scdm̄ Donatū, pprie est mutatio qdā uulrus gēstis in spē aliq̄ā, & media est iter læritiā, atq̄e tristitiā.

ALACRITER, [Gagliardamente,] Pli. lib. 20. cap. 12. Secuta ætas alacriter defendit.

ALACROAE, populi Africæ iuxta Aras Philænorum, qui etiam Lophagi appellantur. Pli. li. 5. c. 4.

ALALCOMENAE, siue Alalcomeniā, ἀλαλκομεναι. Strab. ἀλαλκομένη, Steph. opidū Bæotiæ, ab Alalcomenæo conditore appellatū, qui & Mineræ simulacrum ibidē consecrauit, quam a suo noīe ἀλαλκομενίδα appellauit: cuius meminit Home. 4. Il.

ALALIA, ἀλαλία, urbs insulæ Cyni, Phocensium colonia. Her. li. 1.

ALANA, urbs Aethiopiæ. Pl. l. 6. c. 29.

ALANIA, regio est Scythiæ Europæ, quæ Mæotidas paludes pertingit, incolæ Alani: de quibus Pl. l. 9. c. 12.

ALANVS, p. p. Scythiæ fluuius, a quo Alani populi dicti sūt iuxta Roxalanos: de quib. Pl. l. 4. c. 12. Ammianus scribit, Alanos, dici, quos p̄isci Massagetæ dixerūt. Hi carnib. uelcāt & panē nō māducāt, Mar. l. 7. Nec te Sarmatico trāst Alanus equo: Iul. Cap. Alanos, ī parte Daciæ collocat. Pto. uero ea Scythiæ parte, q̄ ē itra Imaū.

ALANORSI, populi Scythici ad Septemtrionem. Ptol.

ALARIS, alare, ab Ala: & Alarius adiectiuum, pro eodem: ut equites alarij, & cohortes alarię. Liu. li. 10. Cohortibus alaribus. Idem: Præter alarijs equitib. Cæs. 2. Bel. Ci. Cohortestriginta alariorū

* **ALARODII**, populi circa Pontum. Herod. l. 3.

ALATERNVS, nis, arbor, siue frutex, nullum semen, aut fructū ferens, cui folia sunt media quadam similitudine inter ilicem & oliuam. Pl. l. 16. c. 26. & Col. li. 7. c. 6.

ALATRINATES, Hernicorum populi, Liu. l. 9.

ALATVS, a, um, [Alato] ἀλατωτός, quod habet alas. Mercurius alatus. Virg. 4. Aen. Alatis tetigit magalia plantas.

ALAVDA, [Alodola] ἀλαυδά, auis quæ olim Galerita uocabatur, quæ apicem habet, hoc est plumam elatam in capite ad similitudinem galeri, siue galæ. Varro appellat Galericum.

ALAVNA, ἀλαύνα, opidum est Britannix insulæ, apud Ptol.

ALAVNVS, ἀλαύνος, duorum fluuiorum nomen in Britannia, quorū alter est in Orientali eius insulæ plaga: alter in meridionali. Pto.

ALAZON, ἀλαζών, fluuius ex Caucasjs montibus in Cyrum amnem defluens, Albanosque ab Iberibus diuidens. Pl. l. 6. c. 10.

ALBA, ἀλβα, nomen est duarum urbium, quarum una est in Latio, a qua Albani populi, & Albanus mons, sub quo Ascanius ciuitatē hanc Albam condidit, quæ (ut Liu. scribit li. 1.) a situ porrectæ in dorso urbis, Alba longa uocata est.

ALBA SPINA, ἀλβα σπινα, herba aculeata, folia hñs chamæleōtis albi familia, quā officinæ Bedegur appellāt. Vide supra Acatha.

ALBANA, ἀλβανᾶ, Ptolemæo, urbs felix Arabiæ.

ALBANIA, p. p. ἀλβανία, regio in Oriente a colore populi uocata, eo q̄ albo crine nascantur. Hæc ab Oriente sub mare Caspiū surgēs per oram Oceani septemtrionalis usque ad Mæotidas paludes p̄ deserta extenditur. In ea Albana ciuitas, & Albanus fluuius.

ALBANVS, ἀλβανών ορος, nomen est montis, & lacus non procul ab urbe: unde uaticinium fuit, numquam Romanos Veios capturos, ni primo ex Albano lacu emitteretur aqua.

ALBARIVM, κονίαμα, dicitur, quod ilinitur tectorio, eū paries pingendus non est, quod fit ex calce. Pl. l. 35. c. 16.

ALBATVS, a, um, [Vestito à bianco] ab albus, ut, Albatrus hō. i. uestibus albis ornatus: cui cōtrariū est, Atratus. Antiqui aut festos dies albatu fere agebāt. Ci. in Vat. Cū ipse epuli dominus albatrus esset.

ALBEDO, [Bianchezza] ἀλβέδω, candor. Plau. in Trin.

ALBEGMINA, partes extorū, quæ dijs imolabant, a colore dicta. Fes.

ALBEO, es, [Esser bianco] ἀλβέωμαι, alb. sū. Vir. 12. Ae. Offib. albēt.

ALBESCO, [Farsi bianco,] albus fio. Vir. li. 1. Geor. Flammæ longos a tergo albescere tractus. Hinc Exalbescō.

ALBESTIA, scuta, quib. Albenfes, qui sunt Marsi generis, usi sunt. hæc & decumana uocabātur, quod essent amplissima: ut decumani flu

ctus, qui ceteris longe maiores creduntur. Fest.

*ALBIA, regio Carnis finitima.

ALBICALCVLI, [Pietre piccole bianche.] λευκὰ λίθοι, dicebant, quibus Cretenfes dies, quos in uita agerent, numerare solebant. nā candidos lapillos ad hoc officium eligebant; quemadmodū econtrario infelices, atque infaustos dies, nigris lapillis signabant; & ex candidorum numero uitæ tempus metebant. Malos enim dies annorum in numero non redigebant. Huc alludit Hora. in epitt. Hunc Macrine diem signa meliore lapillo.

ALBICERATA FICVS, pediculo minimo, latissima. Pl. li. 1. c. 28.

ALBICO, as, p. c. [Biancheggiare.] albesco, aliquantulum albus sum. ὑπόλευκος εἶμι, Pl. lib. 22. Mutat colorem, & ex nigra albicare incipit. Hor. Nec prata canis albicant pruinis. Idem censendum est de uerbis similitur terminatis, qualia sunt Vellico, Fodijco, Candico, Nigrico, Nutrico, & pleraque alia: quæ omnia deminutionē important actionis suorum primitiuorum.

ALBIDVS, a, um, [Alquanto bianco] aliquatū albū, ὑπολευκος. Oul. 3. Met. Spumaq. peliferos circumfluit albidā, rictus. Hinc Subalbidus

ALFII, ἀλφιοί, olim dicti fuerunt montes, quos nūc Alpes dicimus. Athenæus. Albij etiam dicti fuerunt liberi Galliarū populi, in quorum agro conditum est Lugdunum. Pl. l. 4. c. 18.

*ALBIGERIVS, magus fuit Carthaginiensis.

ALBIMILLYM, Ptolemæo, Liguriæ urbs est, quā alio nomine Vintimillium, siue corrupta uoce Vintimiam uocant.

ALBINGA, opidum Ligurum colonia ad mare deducta: cuius incolæ Ligures Ingauni uocantur. Dicitur & Albingaunum

ALBINGAVNVS, ἀλβιγγωνός, Pto. & Albium Intemelium. Liguriæ opida quædam. nam cum Ligures partim Ingauni, partim Intemelij dicerentur, eorum coloniam ad mare deductam, altera Albiū Intemelium, quasi Alpium Intemelium, altera Albingaunum uocitate sunt. Veriusque opidi meminit Pl. l. 3. c. 4.

*ALBINOVANVS, cognomen Celsi, amici Horat. 1.

*ALBINVS, nomen Romani Imperatoris.

ALBION, ἀλβιον, Steph. insula est (hodie Britannia a doctis, a uulgo Anglia dicta) ab albis rupibus, quæ mare abluit. Vide Anglia. Fuit etiam Albion nomen filij Neptunus, qui inuasis Herculem.

ALBIS, ἀλβίς, fluius est nobilissimus quem Romani olim uoluerūt esse terminum sui imperij. Oritur ex montibus qui Morauiam a Boemia diuidunt, suscepto deinde Molta flumio, Pragam Boemorum metropolim præterlabitur. Inluit in mare ualidissimo ostio iuxta Hamburgam. Germani hodie Elbā uocant. De hoc Lucan. li. 2. Fundat ab extremo flauos Aquilone Sueuos Albis.

ALBIVM, Intemelium, opidum Ligusticum. Plid. 3. c. 5.

ALBIVS, proprium nomen uiri. Hor. 1. Ser. Sa. 4. Stupet Albius gre. Albius Tibullus poeta elegiographus, Horatio & Ouidio familiaris. Hor. l. 1. epi. Albi noitrorum sermonum candidi iudex.

ALBO, as, [Imbiancare] λευκός, album facio, passiuum est Albot, aris, albus fio. Vnde & Dealbo eiusdem significationis. Curius Cicero nudos parietes de cadem fidelia dealbare.

ALBOGALERVS, pileum capitis, quo flamine Diales utebantur, fiebat enim ex hostia alba, Iouis cæsa. Festus.

ALBONENSES, Liburniarū populi. Pl. l. 3. c. 21.

ALBOR, oris, [Albore, bianchezza. Gal. Blancheur. His. Blanchura.] mascul. albedo, λευκότης, ab albo, sicut candor a candeo. Varro; Qui uident alborem eius, admirantur. Alborem etiam Apicius uocat, quod est album in ouo, quod Plinius Albuginem appellat, medicum Albumen,

ALBVCVM, ἀσπίδαλος, herba scapum habens cubitalem, radicem similem multis nipsis simul coaceruatis. Asphodelos etiā, siue Haustula regia uocata.

ALBVELIS, uulæ genus. Pl. l. 14. c. 2.

ALBVGGO, πρην, pro. [Macchia nell'occhio] macula in oculo, λευκωμα, Pl. l. 21. Qua alligata oculo, albugines tolli dicuntur. Idem Albuginem uocat album in ouo.

ALBULA, p. c. ὑβελίς, fluius, ab albo colore aque, qui postea Tiberis a Tiberino Silio Albanorū rege, ibi extincto, dictus est. Liuius: Pax ita conuenerat, ut Etruscis, Latinisque fluius Albula, quem nunc Tiberim uocāt, finis esset. Albulæ præterea (interprete Gal. l. 8. Methodi) dicuntur aque aluminosæ cutem lauanti mirū in modum adstringentes, & uulneribus medentes: cuiusmodi Str. non paucas esse tradit in agro Tiburtino. Mart. l. 4. Quod sicca redollet palus lacunæ, Crudarum nebulæ quod Albularum.

ALBUM, [Vna tauola ingessata] substantiuum quod Greci uocant λευκωμα, tabula gypsata, in qua iudices notari, prætorumque iura scribi solebant. Siquis uero albū corruptisset, puniebat, quia prætoris maiestas cōtēpta uidebat. Paul. si familia alicuius albū corrumperit, nō similiter hic educit, ut in furto. Index (inquit Sen. l. 3. de Benef.) ex turba electorū, quæ census in albū & equalitris heredē mihi sit. Hoc & Pictatiū dicitur: ut in Alexandro Cæsare Lampridius: uulgo Matrix appellata. Similiter ea tabula dicitur Albū, in qua singulorum annorū acta litteris mādabātur a pontifice maximo,

præponebāturque domi eius, ut potestas esset populo cognoscēdi. Hic nunc Annales maximi nominantur, ut auctor est Cic. li. 2. de Orat. Est & Albū decurionum & citharædorum: nā in digestis titulus est, de Albo scribēdo: ubi docet Vlpianus quo ordine decuriones in albo scriptos esse oporteat. Vide Pictatiū. Ponitur etiā Albū absolute pro albore. Vir. i. Buc. sparsis etiā nūc pellib. albo.

ALBUM, promotorium Africæ V. M. pall. freto a Mellaria Hispaniæ uico dirēptū. Pl. in proem. li. 3. Est & alterum eiusdem nominis promontorium in Phœnice, non procul a Tyro. Pl. l. 5. c. 19.

ALBVMEN, p. p. [Chiaro dell'ouo. Gal. Aubin d'œuf. blanc d'œuf, la claire. Hi. Lo blanco, o claro del huevo.] quod est in ouo album, λευκωμα.

ALBUNA, dæx nomen, quæ in nemore quodam agri Tiburtini colabatur. A Græcis dicitur λευκοθεα, putaturque fuisse Ino Athamantis uxor, quæ uiri furorem metuens, una cum Melicerta filio se in mare præcipitauit. Alij Sibyllā Tiburtinā fuisse existimāt, quæ ob admirabilem sapientiam a uicinis populis dea credita est.

ALBVRNEA, fons, & nemus iuxta Anienē, siue ab albore aque sulphureæ, siue quod Albuna Latine sit, quæ Græce λευκοθεα, dicitur. Vi. lib. 7. Lucifq. sub alta constitit Albunea.

ALBVRNVM, [Raggia dell'arbore. Gal. L'arbour, o aubier d'un'arbre. Hi. Albura o blande la maderã.] στέαρ δένδρης, adeps arboris. Pl. l. 16. ca. 38. Humor & cortici arborum est, qui sanguis eorum intelligi debet. Est enim in toto corpore arborum, & reliquorum animalium cutis, sanguis, caro, nervi, uenæ, ossa, medullæ. Pro cute cortex, humor sanguis, proximi plerisque adipēs. Hi uocant a calore Alburnum. Hinc Exalburno, as, quod est, alburnum detraho. Idem l. 16. c. 40. Robur exalburnatum, cui nigricans color. Solent autem robora exalburnari, hoc est, alburno suo spoliari, eo quod ea pars materiæ sit inutilis: id nonnulli esse existimāt, quæ a Theoph. μελαδρυον, appella: quæ ille hoc nomine potius quā dā roboris spēm vī designasse

ALBVRNVS, Lucaniæ mons, a calore uerticis dictus, & portus eiusdem nominis, Virg. 3. Geor. Plurimas Alburnum uoluitas.

ALBVS, a, um, [Blanco. Gal. Blanc. His. Blanco.] λευκός, nomen coloris notissimum, quod a candido ita differt, ut album pallori coniunctū sit: quale est plumbū: candidum uero splendori, qualis est in niue. Albo opponitur Atrū, candido nigrum. Fest. uult Album a Græco, ἀλβος, esse appellatum. Alij ab eo, quod Sabini Alpium dicūt, unde credi potest Alpium nomen a candore niuium esse deriuatum. Ab Albo fit Exalbesco id est, pallidus fio. Interdum per metaphoram Albus ponitur pro bono, sicut e contrario niger pro malo Persi, sint omnia protinus alba. Horatius. Hic niger est, hunc tu Romane caueto.

ALBVS, spinus, a uulgo Gallorum appellatur frutex, siue arbutula spinosa, pruni magnitudinis, acinis, cum pubescunt, uiridibus; cum maturauerunt, rubris. Vidē Ruel. lib. 3. cap. 12.

ALBVTIVS, Silus, Nouariensis orator; Romæ in Planci contubernium acceptus.

ALCÆA, [Leone] leo dicitur ἐπὶ τῆς ἀλκῆς, hoc est, a fortitudine, quæ caudæ incitamento ad fortitudinem excitetur. Cæl. li. 7. c. 29.

*ALCEVS, poeta Lyricus: qui magnificus, & diligens fuit.

ALCÆIVM, carmen ἀλκαῖκὸν μέτρον, quod post duos dactylos trochaicum habet syzygiam, quale est illud apud Horatium. Hesperix mala luctuosa. Nomen accepit ab Alcæo inuentore.

*ALCANOR, uiri proprium. Virg.

*ALCATHOE, urbs, quæ Megara uocatur. Ouid. 8. Met.

*ALCATHOVS, Pelopis filius.

ALCEA, ἀλκία, herba est siluestrium maluarum generi assignata, folia habens uerbenacæ. Pl. l. 27. c. 4.

ALCEDINES, ἀλκυονίdes, sunt quædam aues, dictæ, quasi algedines, quod frigidis temporibus in mari parant. Plau. peristi, nisi illam tam tranquillam facis, quā mare est, cū alcedo pullos educit suos. Ambrosius li. Hexam. Halcyone est auis maritima, quæ in litoribus fetus suos edere solet, ita ut i arenis oua deponat medio fere hie mis. Septem dies fetus sunt, quibus decurris educit pullos. Illico alios septem adiungit dies, quibus enutriat partus suos, donec incipiant adulescere. Hinc poetæ ansam fabulandi arripuerunt, Halcyonem filiam Aeoli fuisse, qui in gratiam filie, dum illa in litore oua parit, & fetus educat, uetos inclusos seruat. Ferunt hanc autem paulo maiorem esse passere, pennis purpureis, candidis admixtis, collo gracili, & procero, rostro subuiritidi, lōgo, & tenui, raro usam. Arist. l. 8. de animalibus. Halcyonum duplex genus esse scribit: alterum uocale, arundinibus insidens: alterum mutum, ampliori corpore. Ab Halcyone, fit Halcyonis, a, um, ut Halcyonij dies ab ἀλς, quod mare significat, unde et per adspirationē scribendum vō Halcyon, cum Alcedo Latinis sine adspiratione notet, eo quod ad algedine originem habere existimetur. Eustathius tamen contra et rationem ἀλκυονίdes, tenui spiritu notandum tradit, adiecto etiā generalis conatione, quo negat uocabulum ullum esse adspirandum, quod initium sumat ab αλ, subsequente κ.

ALCEDONIA, ἀλκυονίδες, dies hiberni fere 14. quibus Alcedo oua parit in mari, & excludit, quo tpe summa uentorū est tranquillitas.

- tas. Plant. Alcedonia sunt circa forum. Dicta ab alcedine.
- * **ALCENOR**, Argivus fuit, unus ex CCC. qui cum totidem Spartanis pugnarunt. Hero. lib. 1.
- ALCES**, is, seu Alces, e, siue Alces, es, ἀλκη, Pausanias animal Galliarum transalpina, figura, colore, & quantitate multum similitudinem præterendens: sed labium superius adeo protensum habet, ut nisi retro grade incedens herbas in terra capere non possit. Est inuentum rarum, olfactu e longinquo uentorem sentiens, statimque in specu, & latibula se condens, media inter camelum, & ceruum similitudine. sed mares ex his in superciliis habent cornua. De his animalibus Cæsar li. 6. Est & Alces Bithyniarum fluius, Pl. li. 5. c. ult.
- ALCESTE**, es, siue Alcestis, idis, ἀλκίσις, fuit Pelæi filia, Admeti Phæacorum regis coniux, quæ maritum tanto amore dilexit, ut pro eo perire non recusauerit. Iuu. Spectant subeuntem fata mariti Alcesten. Plura apud Euripidem in Alceste.
- ALCIPPE**, Marforum opidum est, lacu Fucino absumptum, exstructum a Marfya Lydorum duce. Pl. li. 3. c. 12.
- ALCIBIADES**, p. c. ἀλκιβιάδης, nomen Atheniensis imperatoris summi, qui fuit genere, & forma præcipuus, omnibus rebus aptus, diues præterea, affabilis, patiens, denique summi naturæ, ingenij, doctus egregie o matius: ceterum tanto rursus uiciorum agmine deformatus, ut, si uita uirtutibus penset, merito addubites, laude ne, an uirtutis dignior uideatur. Hic cum esset procliuus ad luxum & ad ceteras uoluptates, ad bonam disciplinam transductus est a Socr. Plut.
- ALCIBIADION**, ἀλκιβιάδιον, Diosc. herba sic dicta, quod uti ea ad formam conciliandam solius sit Alcibiades, magnis folijs, & asperis, radice rufa, oblonga, nascens præcipue in aridis, & arenosis locis. Notiore nomine uocatur Anchusa.
- ALCIDES**, p. c. ἀλκίδης, Hercules græca significatione a uirtute appellatur: ἀλκη, uirtus, robur, fortitudo dicitur. Vel uerius Alcides (ut Herod. ait) nomen est patronym. ab Alceo, auo patre suo.
- * **ALCMON** poeta Lyricus.
- ALCMEANA**, p. c. ἀλκυμένη, nomen matris Herculis, Electrionis filia, Amphyrionis Thebani uxor, quæ Ioui Hercule peperit. Dicitur ἀπο τῆς ἀλκῆς, id est robore, quoniam hæc mulier multum præ se tulit animi & constantiæ, ad uiros proxime accedens. Aliquando post e, ponitur u, Alcmena, prout uersus exigit. Vide Hesi. in Asp.
- ALCOMENAE**, ἀλκυμένηαι, Ithacæ insule ciuitas est, a qua Ulysses Alcomeneus, a poetis appellatur. Steph.
- ALCYONE**, p. c. ἀλκυών, Aeoli regis uictorum filia fuisse creditur & uxor Ceycis: quæ desiderio mariti, qui naufragio perierat, in mare se deiecit, uersamque poetæ fabulantur in auem sui nominis. Vide Oul. 11. Met. Altera fuit Alcyone Eueni fluminis filia: uxor Idæi, ante Marpessa appellata: quam Apollo cum rapuisset, nõ dubitauit maritus sumpto arcu & sagittis uxorem uis ab eo reperire. quod cum frustra conatus esset, parentes filix casum lugentes, commutato nomine Alcyonem eam appellarunt, quod factum superioxi Alcyone non dissimile sortita uideretur. Hæc Hom. 9. Iliad. Alij se ribunt Alcyone, prima uocali adspirata. uide Halcyon.
- ALEA**, a, p. c. [Gioco di sorte, come dados, carte. Gal. Tont ieu de bazard. Hi. Qualquier iuego de fors, de fortuna, como dados.] τρεπεία, idem quod tessera, uel ipse ludus tesserarum. Hor. in ep. Quæ damnosa Venus, quam præceps arte nudat. Accipitur et pro quouis ludo, qui casu potius, quam arte gubernatur. Mart. in Distichis: Alea parua nates, & non damnosa uidetur. Sæpe tamē pueris abstulit illa nates. Per translationem ponitur pro quouis fortuna, siue periculo, siue et periculo dubitatione: dicitur quoque, Aleam iacere, qui se periculo, fortunæque committit. Cic. de Div. Non perspicitis aleam quandam inesse hostijs deligendis? Lilius: In dubiam imperij, seruitutis que aleam imus. Est & Alea Steph. nomen opidi in Arcadia, dictum ab Alceo conditore. Item Minerix cognomen, quæ circa hanc urbem colebatur, ut est uidere apud Hero. li. 1. Verum in duabus hisce Apollinis significationibus primam corripit, quam aliqui producit Papinius in Siluis: Aut Aleæ Incis uidit Tegæa sacerdos.
- ALEATOR**, [Giocatore.] κλυδότης, qui sæpe alea ludit. Ci. in Cat.
- ALEATORIVM**, [Luogo dal giuoco. Gal. Ioueur ordinaire. His. Iuador, d' tra bur de aquel iuego.] κλυδότηριον, apud Sidonium pro ludo aleæ. ait enim. Atque illic aleatorium faciat. Suetonius uocat aleatorium forum. Cicero autem, damna aleatoria, in Antonium.
- * **ALEBAR**, Larissorum Tyrannus.
- ALEC**, siue (ut apud Pli. legitur) Alex. genus liquaminis, quod ex piscibus quibusdam conficiebatur. Mar. li. 11. Cui portat gaudes ancilla paropside rubra Alec. Hor. 2. Ser. Sat. 4. In neutro genere collocauit. Ego, inquit, prius & Alec Inueni. Theodorus quoque ex Aristotele Alec uertit, pro piscicuto, quæ ille κλυδότης. Ci. Maenā appellat. Sunt qui per adspirationem scribunt Halec, siue Halex.
- ALECTO**, ἀληκτώ, una ex furis infernalibus. Latine incessans interpretatur. ab ἀπρητια, & ῥήνη, desino: quia cupiditas nunquam fatiatur.
- ALECTOROLOPHOS**, ἀληκτορολόφος, herba est tuffentibus utilis, folijs galli gallinacei cristæ similibus, caulem tenuem, semenque nigrum in siliquis habens, Latinis Christa dicitur, teste Pl. li. 27. c. 5.
- ALECUIA**, diminutivum ab Alec, siue Alex, κλυδότης, parua Alec siue Maena. Coll. 8. c. 17. & 1. 9.
- ALEI CAMPI**, ἀλκίαι πεδία, locus est Lyciarum, in quem cecidit Belletrophotes, cum a Pegaso ab ætro agitato excuteretur: sic dictus, quod in eo cæcus errauit Belletrophontes, donec periret.
- ALELE**, Phazaniorum urbs in Africa. Pl. li. 5. c. 5.
- ALEMANNI**, [Alamanni] ἀλαμάνοι, Steph. populi Septentrionales. qui & Germani dicuntur: Rheno fluuius a Gallis, a pib. ab Italis discreti, ita dicti patrio uocabulo, quasi prorsus uiri. Cum enim Germani illi Septentrionales, præsertim Transalbiani mutare sedes cogitent, imitati priores Germanos, qui transiit Rheno, quo letotos uiros fore ostenderet, sibi hoc nominis (quasi gar cin man) imposuissent: & ipsi se, quod fortissimi bellatores, & uiri oēs esse & uellent, & deberent, Alemanos (quasi als manner) appellauere. Hæc Beatus Rhenanus in Tacitum.
- ALEMANNVS**, fluuius apud Rhythos originem a Rubro Castro Rorem burgh) trahens, hic ad Kelheim opidum iungitur Danubio. Vulgo Altmola, uel altmyl appellatur. Vide annotat. in Tacitum.
- ALEMVSII**, Atticæ populi, apud quos est Cereris legifera, & Proserpinæ templum. Pausanias in Attic.
- ALEO**, onis, [Giocatore.] κλυδότης, id est quod aleator. Nzuius apud Festum: Pessimorum pessime. audax, ganeo, lurco, aleo.
- * **ALOPETA**, Insula in Mæotide.
- ALERI**, Corsicæ colonia a Sylla distatore deducta. Pl. li. 3. c. 6.
- ALES**, huius alitis, [Vcello, angello. Gal. Oyseau grand, comme geline, oye, grue, & autres. It. Aue, o tra cosa que buela, como facta.] διονύς, dicitur quælibet uolucris ab alis gerendis: Et tam masculinam femine proferitur. Vir. Namque uolans fuluus Iouis ales in ethera. In genitio plurali Alicum, & Alitum per eperthesim factum Prif. Vir. li. 1. Alitum, pecudumque genus sopor altus habebat. Auis, est quæ parit oua, pennis prædita: Volucris autem significatio latius patet. nam de omni eo dicitur, quod uolat, siue penas habeat, siue non. unde uespertilio uolucris est, non tamen auis.
- ALES**, adiectivum omnis generis, ponitur a poetis pro ueloci, [Veloce. Gal. Leger, mitte. His. Ligero] ταχύς. Silius. Alite uectus equo. Vir. 8. Aen. Ignis, & alitis aultri. Ponitur & pro Alato, hoc est, alas habente. Ci. 1. de Inuen. Alites uicti iugo.
- ALESIA**, ciuitas est Sicilia, Ptolemæo. Hinc Alesinus, na, num. Cic. in epist. fam. In Alesina urbe.
- ALESIVS**, ἀλυσίος, opidum Elidis, Steph. Itē mōs Arcadiæ, non procul a Mantinea, sic dictus ab errore Rheæ. Auctor Pausanias.
- ALESIVM**, opidum Peloponnesi, apud Str. li. 8.
- * **ALETES** uiri proprium. Virg.
- ALETIVM**, ἀλετίον, opidum Salentinorum in Italia. auctore Ptol. & Pl. li. 3. c. 11. Hinc Aletini populi apud Pl. li. 3. c. 11.
- ALESCO**, scis, [Crescere.] antiquum uerbum ab alo, alis: id est quod cresco, ἀυξάνω, Var. de re rust. l. 1. c. 44. Quæ nata sunt, in fundo aleunt, adulta concipiunt. idem c. 3. Inde Coalesco, pro concreesco.
- ALETRINATES**, & Aletrini, Italiae populi, in Campania. Plin. lib. 3. cap. 5. & 11.
- ALETUDO**, [Grassezza, corpulenza.] apud Festum, uerbale ab alédo, corporis pinguedinem significat, obsoletum est.
- ALEVRON**, ri, neu. ge. ἀλδρον, farina proprie tritici, alphon uero hordei, hinc apud Ruell. 6. c. 14. Panis aleurites.
- ALEX**, alecis, se. ge. uenit si liquaminis quod Plin. aurij uicti appellat li. 3. c. 8. & sic scribens: Laudatur & Clazomene garo Pompeiique & Lepri: sicut muria Antipolis ac Thuria: iam uero & Dalmatia. Vitium huius est alex, imperfecta, nec colata fex. Est etiam fluij nomen Str.
- ALEXANDER**, Ἀλεξάνδρος, nomen proprium regis Macedonici. hic longe omnium præstantissimus fuit, cui ex rebus actis Magni inditum est cognomen.
- ALEXANDRIA**, ἀλεξάνδρεια, urbs Aegypti, nõ longe a Nili orio ab Alexand. Macedone condita: urbs fertilissima: quæ Dinoerates architectus metatus est mirabili ingenio, quindecim milliū passiuū laxitate, ad effigiem Macedonice chlamydis orbe gyrate laciniisam, anguloso dextra leuaque, procursum, condita est ante Christum natum anno xx. supra CCC. intra spatium septemdecim dierum (ut testatur Iust. l. 11.) cum sex millibus murorum passibus.
- ALEXANDRINVS**, a, ium, Ci. contra Rul. Rex Alexandrinus.
- ALEXANDRIVM**, Iudææ opidum, Iosepho, & Strab. libro 6.
- * **ALEXICACON**, remedium ad depellenda mala: quod amuletum dicitur.
- * **ALEXICACVS**, ἀλεξικακος, adiutor in malis, malorum depulsor. Herculis, & Apollinis epitheton. Pausan.
- * **ALEXIPHARMACA** sunt medicamenta adiuuantia, quæ uenena incantationes, exsecrationesque depellant.
- * **ALEXITERIA**, idem significant, quod alexipharmaca.
- ALEXIA**, Sequanorum urbs, quam Ptolemæus Rigiacum uocat. Dioscorus ait. hanc urbem ab Hercule conditam, semperque liberam mansisse, donec a Cæsare longa obsidione coacta Romano accessit: in

perio creditur eadem esse, quam Galli hodie Auifois uocant.

- ALICA**, [*Alica.*] ἄλικος βαλάνθιον, herba q̄ nascit̄ in aquis marinis, dicta ab algore aque, siue qđ pedes alligeret, quia crassa est, foliis ex parte supernatantibus. Virg. l. 7. Laterique illia refunditur alga.
- ALIGENSIS**, Pelagias, purpureę genus uilissimum. ab alga, qua nutritur. Pl. l. 9. c. 37. Algofus, a, um, alga abundans. Pl. l. 32. c. 9.
- ALIGROS**, es, alsi, uel alxi, alsum, [*Patir freddo.* Gal. Avoir grand froid, gelar de froid. Hisp. Enfriarse] a Græco ἀλγία, patior frigus, frigidus lum, opponitur huic uerbo æstuo. Cic. Tus. 2. Erudiunt iuuentutem ueniendo, currendo, esuriendo, sitiendo, algendo, æstiuando.
- ALIGIDENSIS**, adiectiuum, ut raphanus Aligidensis, qui circa Algidū nascebatur longus, & translucidus. Pl. l. 19. c. 4.
- ALIGIDVS**, a, um, [*Freddo.*] adiect. frigidus. Catul.
- ALIGIDVS**, p. c. mons, ab urbe duodecim passuum millibus distās, ab assiduo frigore sic dictus, Hor. Quæque Auentum tenet Algidumque. Ab hoc quoque silua Algida dicta est, monti subiaccens.
- ALIGIDVM**, ἀλγιδος, Steph. Italæ opidum non procul a Tusculo in alto monte situm, ex aeris algore dictum. nunc Roca papæ existimatur, siluaq̄ proxima adhuc Algidi silua cognominatur. Volat.
- ALIGIFICVS**, quasi algificiens, ὑποποικίς. Gell. l. 19. c. 4.
- ALGOR**, [*Il freddo.* Gal. Froidure grand, grand froid. Hisp. Frio, ò frescor.] ab algco, frigus uehementius. ὑψυχροίς, Sal. in Cat. Corpus paties inedia, uigilia, algoris.
- ALGVS**, us, ui, [*Freddo.*] idem Plaut. in Rud. Vel suda, uel peri algu, uel etiam ægrota.
- ALIAS**, [*Altra uolta, in altro luoco.* Gal. Vne autre fois. Hi. En otro tiempo, ò en otro lugar.] ἀλλοτε, aduerbiū, Alio in loco, uel Aliter, uel alio tempore. Ter. in And. Quid alias malim, quam hodie has fieri nuptias? Cic. Sed de hoc alias. Ponitur, & pro aliquando, & tunc se regematur, Cic. 3. de Ora. Alias ita loquor, ut necessum est; alias, ut necesse est.
- ALIAS RES AGIS**, παράν ὑπαλείπεις, non curas quod dicitur.
- ALIBI**, [*Altroue.* Gal. Ailleurs, autre part. Hi. En otro lugar.] ἀλλὰ, ἔ, alio loco. Virg. Geor. 1. Ter. in Hecy.
- ALICA**, p. c. χοῖδος, ex tritici generibus est, ut inquit Gal. li. 1. de fa cult. aliment. aut certe farriis genus tritico simile, succum tamē lē tiorē habens, quā triticū, siue in aqua cocta cū mulsio, aut uino, siue cū oleo, faleq̄, fruxa sumatur. Pl. li. 18. ca. 7. Tunica frumento plures. Hordeum maxime nudū, & alica, sed præcipue auena. No men autem Alicæ ab alendo Festus deducit, quod uehementē nutrit. Est præterea Alica, confectio quædam ex frugū quarundam farina, aliis in locis aliter præparata: ita dicta, ut ex Aegineta col ligi potest, quod primum ex frumento, siue farre, cui Alica nomē est, fuerit confecta. Postea tamen magis receptum fuit, ut ex zea conficeretur. Plures autem fuerunt, apud ueteres alicæ conficien dæ rationes, quas omnes exsequitur Pl. l. 18. c. 11.
- ALICARIAE**, ineretrices in Campania. Fest.
- ALICASTRVM**, genus farris est, ea forma ab Alica deriuatū, qua Siliquastrum a Siliqua. Col. li. 2. ca. 6. Semen triuēstre quod dicitur Alicastrum, idque pondere, & bonitate præcipuum est.
- ALICVBI**, [*In qualche luoco, in alcuni luogo.* Gal. En quelque lieu, en quelque part. Hisp. En algun lugar.] ἐν ἑνὶ ἑνὶ, in aliquo loco, uspiam. Cic. Attic. lib. 9.
- ALICVNDĒ**, [*Da qualche luogo.* Gal. De quelque lieu, de quelque part. Hisp. De algun otro lugar.] ποθεν, ex aliquo loco. Ter. in And. Venit medi tatus alicunde. Vide Aliquo.
- ALIENATIO**, ab alieno. Ci. Q. Fr. Alienatio consulum.
- ALIENIGENA**, [*Forestiero.* Gal. E stranger. Hisp. E extranjero.] ἀλλόγενος, communis generis: uel (secūdum Probum) omnis ge. sumitur in eodem significato cum Alienigenus. Gell. li. 2. c. 23. Neque uino alienigena, sed patrio uisuros.
- ALIENIGENVS**, a, um, [*Forestiere.*] a Genus, uel a Gigno, & significat externum, uel alieni generis, uel inter alienos genitum. Val. li. 1. Adijci duo eiusdem generis alienigena exempla possunt.
- ALIENO**, nas, [*Alienare, uendere.* Gal. Alienar, e stranger. Hisp. Agentar, ena genar.] ἀλλοτριώω, alienum facio, uel ex nostro dominio in alienū transfero. Cic. de Leg. Agr. Res nostras in perpetuum alienari. Paullus iurec. Alienationis uerbo usucapionem contineri putat. Vix est enim (inquit) ut non uideatur alienare, qui patitur usucapi. Et alienat, qui non utendo amittit feruitutes. Alienare ē, pro immutare, & ex amico inimicum, siue ex beneuolo maleuolū red dere. Ci. ep. l. 1. Adolescentulum alienare nolui. Et Alienatam mē tem pro stultitię signo posuit Suet. in Aug.
- ALIENVS**, a, um, [*Alieno, altrui.* Gal. Alienē, qui est à altrui. Hisp. Ageno, enagenado.] ἀλλότροπος, quod est alterius, siue quod ad alium pertinet. Ci. 1. Off. Difficilis cura rerum alienarū. Alienū quoque aliqñ dicimus, qui nullo nobis necessitudinis uinculo est deuinctus. Idē ep. li. 1. Enitor, ut neq̄. alienioribus, opera, cōsilio, labore desim. Interdū idē qđ auersus, uel abhorrens, Cic. 3. Ver. Homo non alienus a litteris. Nonnumquā idem quod alienatus, hoc est, ex amico inimicus factus. Idem l. 1. ep. Si ille a me est alienior.

- ALIFER**, [*Alato*] alatus, ἄλωτος, Ou. 4. Fal. Alifero tollit axe Ceres
- ALIGER**, alatus, [*Alato.* Gal. Qui a ailes. Hisp. Que tiene alas para uolar] ἄλωτος: Vnde. Cupidinem alatum, & aligerū poetæ uocant. Virgil. 1. Aenei.
- ALIMALA**, ἀλίμελα, Stephano locus est in Lycia.
- ALIMENTARIVS**, ria, tium, [*Cosa che s'appartiene a nutrire.* Gal. Appartenant à la nourriture. Hi. Cosa pertenece a mantenimiento.] quod ad alimentum pertinet, σιτικός, ut, Lex alimentaria, qua filij parentes alere tenebantur. Cœlius in ep. ad Cic.
- ALIMENTVM**, [*Nudimento.* Gal. Nourriture, aliment. Hi. El mantenimiento.] quo uita sustentatur, τροφή. Scribunt iure consulti: Alimentis legatis, cibaria, & uestitus, & habitatio debetur: quia sine his alio corpus non potest. Cice. de Uuin. Nec desiderabat mundus alimenta corporis.
- ALIMONIA**, [*Nutrimeto.*] p. c. idem quod alimentum, nutrimentū.
- ALIMONIVM**, nij, [*Nutrimeto.*] idem Var. l. 3. c. 16.
- ALINDA**, ἀλινδα, urbs Carizę, in qua regnauit Ada, filia Hecatomni regis Carizę, auxilio Alexandri Magni. Str. l. 14.
- ALIO**, [*Altroue.*] in alia loca. Ci. ad Att. Arpinum ne eundem sit, an quo alio.
- ALIOQVIN**, & alioqui. [*Altrimenti.* Gal. Autrement sans ce, sinon. Hisp. En otra manera.] hñt p. p. accentus tamen est in antep. ne uideantur duæ dictiones, significantq̄. aliter, seu alio modo, ἄλλως, εἰδῆ μὴ, Cice. 3. de Leg. Minima olim fuit istius rei cupiditas, alioquin multa exitarent exempla maiorum.
- ALIOVSVM**, [*Verfo altroue.* Gal. Vers. autre lieu, costè part. Hisp. Χαζῆν otro lugar.] ἀλλοσε, uersus alium locum: ut Aliorum ire, & apud Plautum in aliam partem. Ter. in Eun. Vereor, ne Phœdria aliorum, atque ego feci, acceperit. Aliouersum, Idem Plaut. Aul. aliouersum dixeram, Non istud, quod tu infimulas.
- ALIPES**, [*Veloci.*] ἄλωτος, p. anul. corr. uelox, quasi alas in pedibus habens. Virg. 12. Aen. Alipedumque fugam curru tentauit equorum. Sil. Ital. l. 7.
- ALIPHIRAEI**, ἀλιφειῶται, Arcadię populi, Pl. lib. 4. cap. 6. Ab opido Aliphira. Cic. ad Att. li. 6. ep. 113. Tenet & Aliphira.
- ALIPILVS**, li, alarum pilos in balneis uellens. Sen. li. 8. epist. ad Lucium. Cœlius li. 6. c. 46.
- ALIPTES**, ἀλείπτης, dicebatur magister athletarum, qui eos certaturos iniungebat, eaq̄. curabat, quę ad corporis robur attinebant. Ci. i. ep. ad Len. Vellem nō solum salutis meę, ut medici, sed et, ut alipte, uirium & coloris rationem habere uoluissent. Dicitur præterea Alipte, chirurgi, qui & ipsi oleis, pinguibusque malagmatibus foris adhibitis, uulneribus morbisq̄ exteriorib. medentur. Cel. li. 1. c. 1. Qui bene ualet, nullis obligare se legibus debet, ac neque medico, neque alipta egere. Vbi tamen nonnulli legūt, Iatrolipta. Est etiam Alipte, fontis nomen apud Ephesum.
- ALIQVA**, [*Per qualche luogo.* Gal. Par quelque part, par quelque lieu, par quelque uoic. Hisp. Par algun lugar.] πῦ, per aliquem locū. Ci. 3. Ver. Cupere aliqua euolare.
- ALIQVANDIV**, [*Alquanto tempo.* Gal. Quelque temps. Hisp. Algun tiempo.] aduerb. tenporis: alquanto tempore, non autem longo admodum. Cic. 1. Aca. Arrium Athenis audiuit aliquamdiu.
- ALIQVAMVLTIV**, [*Alquantiv.*] pro aliquot. Cice. 6. Ver. Vestrum aliquamulti.
- ALIQVANDVS**, [*Alcuna uolta, a tal hora.* Gal. Quelques fois, à nouues fois, une fois entre autres. Hisp. En qualche tiempo.] ποτε, secūdum Prisc. cum accētū in antep. quamuis in casu nune ratione positionis semper producat, aliud enim est syll. ab e quantitas, aliud accētus. habet autem tria tempora, præsens, præteritum, & futurum: & est idem quod nonnumquam. Interdum, pro tandem, Cic. Val. Aliquando nos reuisas.
- ALIQVANTISFER**, [*Alquanto.* Gal. Por quelque pen de temps. Hi. Por algun tiempo.] ἄνω χρόνον, aduerbium, ad temporis breuitatem refertur, ut ait Valla, idemque significat, quod aliquamdiu. Ter. in Heau. concedas aliquo ab eorum ore aliquantisper.
- ALIQVANTILLVM**, deminutiuum ab aliquantulum. Pla. in Cap.
- ALIQVANTVLYM**, [*Pochetto, pocolino.* Gal. Un bien peu, tantantinet. Hisp. Poquillo.] ἄλίγον, deminutiuum ab Aliquantum, Paullulum. Ci. li. 2. de Inu. Aliquantulum suspicionis.
- ALIQVANTVM**, [*Alquanto.* Gal. Un peu, quelque peu. Hisp. Algun tanto, tal] ἄνω ποσόν, modo nomen est, ut apud Cic. pro Cluen. Aliquantum agri in medio relictum: modo aduerbium significans, non nihil, leuiter Plin. lib. 3. cap. 3. Aliquantum uetus forma mutata est. Inde Aliquantulum deminutiuum. Teren. in Andr. Subtristis aliquantulum.
- ALIQVANTVS**, adiec. [*Alquanto mediocre.*] ex Alius & Quantus: idem p̄ gene, q̄ mediocris Sal. in Jug. Timor aliquātus: sed spes amplior.
- ALIQVATENVS**, p. c. [*Fin' ad alcuna parte.*] μεχρί τινος, significat usque ad aliquam partem. Quinct. hoc aliquatenus mutatum est. Pl. lib. 27. c. 12. Caulibus aliquatenus rubentibus.
- ALIQVID**, [*Alcuna cosa, qualche cosa.*] τίς, substantiuum est, ut Aliquid uel.

- utile. Cic. Att. Ego tibi aliquid de meis scriptis mittam.
- ALIQUIS**, aliqua, aliquod, [Alcuno, qualcheuno. Gal. Aucun, quelqu'un. Hisp. Alguno.] tis, quasi Alius quis, & habet uim pluralem, quamuis, singulariter dicatur: non enim est aliquis, nisi de multis. Vnde & apud ueteres uario genere, numeroq. proferebatur. Ter. Aperite aliquis ostium. Idem est dicendum de Quisquā, Quispiam, & Vilius. Aliquis etiam, ut Græcis, τις, capitur pro homine non obscuro, & nonnulli pretij. Cic. Att. Fac, ut me uelis esse aliquem: quoniam qui fui, & qui esse potui, iam esse non possum. id est uelis esse me non proflus abiectum. Iuu. Sat. 3. Aude aliquid breuibus Gyaris, & carcere dignum. Si uis esse aliquis.
- ALIQVISPIAM**, [Alcuno.] Quispiam, τις, Cic. pro Sext. Aliquapiam ut pelleretur.
- ALIQVO**, [In qualche luogo. Gal. En quelque lieu. Hisp. a algun lugar.] uo, ad aliquem locum. Ter. Hea. Aliquo profugiet militatum.
- ALIQVORSVM**, [verso qualche luogo.] eis τινὰ το πον, uersus aliquem locum.
- ALIQVOT**, [Alquanti. Gal. Quelques uns, quelque nombre, sicne si combien. Hisp. Algunos en numero] τιν, numero tm plurali, teste Donato, idē, quod nec multi, nec pauci. Ter. in And. Aliquot me adire. Cl. de Vni. Disciplina Pythagorica aliquot secula in Italia uiguit.
- ALIQVOTARIAM**, Var. de re ru. l. c. 2. In eo agro aliquotariam in singula iugera dena culea uini fiunt.
- ALIQVOTIENS**, seu Aliquoties, [Alcune uolte. Gal. Quelques fois, sicne sey quantes fois. Hisp. Algunas uezes.] εἰς, aliquot uicib. Cic. 4. Verr. Aliquoties litteras de istius iniurijs miserat.
- * **ALISARNA**, opidum Troadis: a quo Alisarnæus. Steph.
- * **ALISVS**, opidum Germaniæ, in tractu maritimo Saxoniz. Ptol.
- * **ALISVM**, p. p. opidum Germaniz. Ptol.
- * **ALISTA**, insulæ Corficę urbs, in meridionali latere. Ptol.
- ALTER**, [Altrimenti. Gal. Autrement. Hisp. En otra manera.] ἄλλος, ad uerbium, fit ab alis, huius alis, pro alius sicut declinabant antiqui, & significat, alio modo. Virg. Dijs aliter uisum. Ci. 7. Verr. Aliter decerneret in eadem causa non potuisti.
- ALIBI**, [In altro luogo. Gal. Ailleur, en autre part, & lieu. Hisp. En otro lugar.] ἄλλοθεν, compositū ex Alius, & ubi, idem significans, quod alibi. Pl. Nec usquam aliubi candidæ nascuntur.
- ALIVNDE**, [D'altro luogo.] ἄλλοθεν, ex alio loco. Pl. l. 15. c. 19.
- ALIVS**, alia, aliud, [Altro. Gal. Autre. Hisp. Otro.] ἄλλος, genitiuo alius, p. p. quamuis in carmine sit indifferens, idē quod diuersus. Olim faciebat genitiuum, & datiuum, sicut cetera adiectiua primę, & secundę declinationis. Cic. de nat. deo. Quib. bestiis erat is cibus, ut alii generis bestiis uescerentur. Alij generis, inquit, pro alius. Accedit quandoq. ad uim comparationis. Quintilianus: Quāto alius fuit ille infelicissimi iuuenis affectus? quomodo autem differat ab alter illic uideas.
- ALIVSMODI**, [D'altra maniera.] alterius modi. Cęsar: Vno excepto, quem aliusmodi, atque omnes, natura finxit.
- ALIUTA**, [Altrimento.] ueteres pro aliter scripsisse manifestum est, Hinc est illud in legibus Numæ Pompilij: Si quis aliuta faxit, ipsius Iouis sacer esto: Festus.
- * **ALIZONES** Asiæ minoris populi. Steph.
- ALLABOR**, [Scorrere vicino.] iuxta fluo, siue appello, προσέρω. Clau. Siculis allabitur oris. Ci. 2. de Diu. Humor allapsus, extrinsecus.
- ALLABORARE**, [Affaticarsi grandemente. Gal. Labourer fort, s'esforcer, mettre grand' peine. Hisp. Trabaiarse afanando.] alicui rei per laborē aliquid adijcere. Hor. l. Carm. Simpliciter myrto nihil allabores. est etiam adnitor.
- ALLAEO**, pæn. pro. [Far piano.] idem est quod Læuo, hoc est, Planum facio, ἁπλειάω, Colum. lib. 4. cap. 25. Ea plaga uno uestigio allæuatur.
- ALLALIA**, ἁλλαλία, Corficę insulę opidum, Phocensium opus, teste Herodoto. Gentile est Allaleus, Stephano.
- ALLAMBO**, is, cre. lambo: per metaphorā leuiter attingo. Quin. Scitis exsequiarum die quamdiu filium tenuerit allābentib. flammis.
- ALLANTE**, es, ἁλλάνθη, Ste. duorum opidorum nomen est, quorum alterum in Arcadia, in Macedonia alterum collocatur. Inde Allātij, qui Allantenses dicuntur a Pl. l. 4. c. 10.
- ALLATRO**, as, are, Vide Latro.
- ALLAUBO**, as, are, [Laudare.] poeticum uerbum pro laudo, αἰνέω, Plaut. in Merc.
- ALLATVS**, [Portato.] προσεγγεῖς, per duplex ll, apportatus, partic. ab Afferor. Plau. Allata peregre epistola.
- ALLECTO**, etas, [Allettare per lusinghe.] freq. ab Allicio, est, per blanditijs attraho, ἐπάγω Col. l. 2. Ad aquam duci oportet, sibi loque allectari, quo libentius bibant.
- ALLECTOR**, ris, [Lusingatore.] qui allicit. Coll. l. 8. c. 10. Quasi allectores captiuorum.
- ALLECTVS**, & allecti, qui ad augendum numerum senatorū equestri ordine affluebantur: qui & conscripti uocabantur, nā patres dicebantur, qui erant patricij.
- ALLEGRO**, gis, p. c. [Aggiungere.] adscribo, deligēdo addo. ἄλλογιος. Vnde apud Iulium Capitolinum scribitur, Antoninum multos amicis in senatum allegisse. Liu. l. 10. Quia de plebe allegebantur, ægre passi patres.
- ALLEGATIO**, onis, cum aliquis legatur ad aliquem. Cic. 3. Ver. Quibus allegationibus illam sibi legationem expugnauit. Id est, amicorum intercessionibus, & uelut legationibus.
- ALLEGRO**, as, p. p. [Allegare, mandare ad alium luogo. Gal. Enuoier en quelque lieu. Hisp. Embiar persona a algun lugar.] Aliquo mitto, uel ad aliquem locum mitto, παραπέμω. Plau. in Cal. Ipsa me allegauit, qui istam accerferem. Proprium auctm, eumque uenustissimū uerbum hoc locum obtinet, cum rei alicuius impetrandæ gratia ad aliquem mittimus eos, quos aut gratia aut auctoritate apud illū ualere existimamus, quique ueluti legatorum officio fungētis, nostram apud illum causam agant. Cic. pro Sext. Roscio: Homines nobiles allegatis, qui peterent, ne Syllam adirent. Vsurpatur et pro Citate, siue Adducere, Plin. Tum multa allegauit, quæ ad repropositam pertinere minime uidebantur. Budæus, sua iura allegare, & in iure disceptare: quod Causficari, Pla. dixit Ci. etiani & Causfari, & Proferre: Quinct. & iurifconsulti Allegare appellat.
- ALLEGORIA**, ἄλληγορία, cū accētū in pæn. figura est, quæ a Quintilianiano dicitur Inuersio, cum aliud uerbis, aliud sensu ostenditur. Nascitur aut hęc figura ex continuata, perpetuaq. metaphora. Eiusmodi est illa apud Vir. 3. ecl. Claudite iam riuos pueri: fat prara biberunt, Id est, Desinite iam plura canere, quia satis audiuimus.
- ALLELVIA**, duæ dictiones sunt, quib. significatur, Laudate dominū. Allelu. enim (ut August. ait) imperatiui modi est, & significat, Laudate, Ia uero Vniuersalem, uel Vniuersaliter, s. Deum. Hieronymus: Ia apud Hebræos unum est de decem Dei nominibus.
- ALLEUAMENTVM**, [Aiuo, alleggiamento.] Cic. pro Sylla. Et in aduersis sine ullo remedio, & alleuamento permouere.
- ALLEUATIO**, [Alleggiamento. Gal. Allegeance, allegement. Hisp. A quella obra de alliuiano foliuar.] uerbale, doloris mitigatio. Cic. Fam. 4. Tot, tantisq. rebus urgemur, ut nullam alleuationem quispiam non stultissimus sperare debeat.
- ALLEUO**, as, pæn. c. [Leuare in alio, alzare. Gal. Eleuer, allegger. Hisp. Alimianar o foliuar.] ἐπάγω, in altum tollo, erigo, & quod humi iacet, sursum leuo. Quinct. Vidi multos, quorum supercilia ad singulos uocis conatus alleuaretur. Accipitur item Alleuo, pro lenius red do. Ci. pro Sex Rosc. Hoc onus si uos aliqua ex parte alleuabit, feram, ut potero. Transferitur etiam ad animum, pro eo quod est recreare, uel dolores mitigare. Ci. de cl. Or. Quod aliqua ex parte sollicitudines alleuaret meas. Sic dicimus, Alleuare afflictum, hoc est, subleuare, & calamitate eximere. Quinct. Non petit, ut afflictum alleuetis.
- ALLIAS**, ἄλλιας, nomē fluij, qui a Crustumini montibus præalto deflens alueo, Tiberino amni miscetur, quadragesimo ab urbe lapide, ubi magna strage Romani a Gallis profligati sunt. Hinc. Alienensis dies dicitur est, tamquam infaustus.
- ALLIATVM**, [Agliata.] ab alio admixto, pulmentarij, & intinctus genus est, ἐσοποδισμένος, Plau. Sine alliato fungi fortunas meas.
- ALLICEFACIO**, cis, [Allettare, lusingare.] allecto, ἐπάγω, a quo Allicefio. Suet. in Vitel. Nobiles uiros omnibus blanditijs tantū non ad societatem imperij allicefactos, uario genere fraudis occidit.
- ALLICIO**, cis, p. c. allexi, allectum, [Lusingare, inuitare per lusinghe. Gal. Attraire, allicher, affriander, attirer perbean. Hisp. Attraher con algos.] ex Ad, & Lacio, significat blanditijs attraho, siue potius induco, ἁμαγωγώ. Cic. pro Plancio: Allicere uoluntates alienas, retinere partes. Inuenitur & præteritum Allicui, sicut ab Elicio, Elicui. Pifo lib. 1. hist. Multorum allicuit animos. Id tamen admodum rarum est.
- ALLIDO**, dis, p. p. [Percuotere infame. Gal. Aheurter contre, froissen en heurtant. Hisp. Herir una cosa a otra.] impingo contra aliquid, iacio, uel ad saxum, durumue aliud corpus comminuo, ἁπερίδω. Cęs. 3. Bel. Ciu. Pars ad scopulos allisa interficeretur.
- ALLIGO**, pæn. c. [Alligare, legare qualche cosa. Gal. Allier, lier à. Hisp. Atar alguna cosa a otra.] proprie ad aliquid ligo, ἁπαρτώ, ut Alligare uitem palis, uel ad palos. Col. lib. 2. Arbutiuam uitem, antequam putes, alligare diligenter oportet. Inde Alligator, qui alligat. Col. lib. 4. cap. 13. Et alligatura, Idem de arboribus cap. 8. Intransiuentem, & alligaturam falce acuta leuiter uitem uulnerato. Et Alligatio, ipse actus alligandi. Per translationem Alligare est obstringere, obnoxium facere, Teren. in Ennu. Hic furti se alligat. Ci. pro Rabirio Post. Lex omnes mortales alligat. Accipitur & pro suo simplici. Idem de Diui. Alligandi estent omnes. Alligari quoque rei alicui quis dicitur, cui ita est addictus, ut diutius ab ea abesse non possit, sic adolecentulos scortis alligatos dicimus, meretricijs amoribus irretitos.
- ALLIGYRRIO**, idem quod simplex Ligurrio. λιγυρῖω.
- ALLINGO**, is, [Vngere. Gal. Oindre, froter en oignant. Hisp. Vntar una cosa a otra.] ex Ad, & Lingo, ἐπιγγίω, unngo, & lincendo rei alicui

alicui induco. Pli. Sunt qui leporino coagulo dentem allinant. Ci ce. in Verr. Nullæ iordes uidebantur his sententijs allini posse.

ALIVM, [Aglis], σκόροδος, herbæ fatis notum. Vir. in Bu. Fes sis messoribus æstu Allia, serpillumque, herbæ contundit olètes.

ALLOBROGES, p. c. [Σαυονίης, Δελφινάτις] ἀλλοβρογες, Steph. populi Gallix iuxta Rhodanum, nunc Sabaudieses, & Delphinates, uictoria Fabij, & Catilinæ coniuratione noti, ad tractû Lugdunensem sibi Ptolemæo. Hor. Epod. 16. Nouitq. rebus infidelis Allobrox.

ALLOBROGICVS, a, um, ἀλλοβρογικός, adiect. Cicero, & alij.

ALLOCVTIVS, deus. l. Aius deus.

ALLOQVOR, [Parlare. Gal. Parler à quelqu'un. Hi. Hablar à alguno.] ἐρασμενίς. Alloquium, Allocutio. Vide Loquor. ad Her. Te nûc alloquor Africane.

ALLOSCORODON, ἀλλοσκόροδος, herba est Dioscoridi, quæ notiore nomine Capparis appellatur.

ALLOTRIGES, ἀλλότριγος, populi in Hispania. Str. l. 3.

ALLVESCO, scis, [Ear uoluntieri. Gal. Espre agreable. Hi. HaZER à gamt.] siue Adlubesco, lubens facio, obediō, faueo. Plautiam mihi adlubescit prinalum.

ALLVCINATIO, [Abbagliare, macillare. Gal. Sabuser, et se tromper, errer. Hi. Vercomo luZ ytimieblas.] παραβλέπω, proprie oculos, cui circa obiecta fallunt, aliudque pro alio conspiciere nobis uidemur. Transfertur & ad animam: dicimurq; Allucinari, cum a uero iudicio aberramus. Cic. 16. ad Att. Suspitor hunc allucinari. Gell. li. 16. c. 12. uerbum hoc iubet adspirari. Vide Hallucitor.

ALLVDO, p. p. [Alludere. f. r. festa. Gal. Se iouer à quelqu'un. Hi. Burlar mirando à otra cosa.] προσπαλέω, ludicrè alicui blandior. proprie puerorum, cum ludentes nutriti, uel parentibus blandiuntur: aut etiâ canum, cum caudæ motu heris adulant. La. & li. 3. Homini alludēt animalia. Est item Alludere, (ut scribit Valla lib. 4.) cum aliud dicimus, & ad aliud sententiam latenter referimus. Virg. 7. Ac. Nec plura alludens. Alludere ad historiam, est ad rei fidem uerba componere: ut cum poetæ in fabulosis narrationibus historix ueritatem uno, atque altero uerbo nonnumquam attingunt.

ALLUVIES, & Alluuiō, onis, & Alluuium, [Diluuio. Gal. Ravine d'eau, degorgement d'eau. Hi. Auenida de agua.] ἀποσπάλωσις, immoderata aquarum uolentia, uel pluuiarium, uel fluuiarium, cum pars alicuius agri impetu fluminis aggeritur in alium agrum, quæ tunc cedit in possessione eius, cuius est ager. Valla. Alluuiēs, sordida aqua, quæ abluit, uti lorum cum aqua non multa. Liu. li. 1. In proxima alluuiē pueros exponunt. Illuuiēs est etiâ inunditia in honore, aut ueste, aut re quauis alia insita, seu iniecta. Ter. in Hea. Pannis obstita, neglecta, immunda illuuiē. Vir. l. r. Dirā illuuiēs, immittatq; barba. Eluuiēs, proprie dicitur, quod expurgatur, præsertim aquarū fluxu: quamuis & alterius humoris dici possit. Pl. Opida crebris ad eluuiem culiculis cauta. Lac. lib. 8. Eluuiem posuit pro aquarū inundatione: cum ait, Eluuiē aquarum euerterentur ciuitates. Eluuiēs p translationem a Cicerone in oratione pro domo sua ponitur pro exitio, & interitu. Tu, inquit, ad labem, atque eluuiem ciuitatis sine summa ui peruenire potuisti?

ALLVO, luis, [Bagnare, scorrere vicino. Gal. Couler aupres, arrouser. Hi. Lauar con auenida.] iuxta fluo, allabor, ἀπικλυζω, uerbū de aquis proprium. maria enim, & flumina alluere dicuntur loca, ad quæ feruntur, quæ uel præterfluunt. Compositū ex Ad, & antiquo uerbo Luo, quod est eiusdem significationis cum uerbo Lauo. Ci. 5. Ver. Non alluuntur a mari mœnia extrema.

ALMEDESSOS, opidum in ora Thraciæ, non procul a Bosphoro, Pli. li. 4. c. 11. Ptolemæus uocat, ἀλμίδεσσον. Halmidassum.

ALMENE, p. p. ἀλμῆν, opidum est ad Pontum Euxinum: a quo fiunt gentilia Almenius, & Almenites. Stephanus.

ALMO, onis, riuulus ante portam Capenam, ubi sacerdotes Cybeles dex simulacrum, & culeros sanguinolentos, & sua uulnera solent abluere. Ou. 4. Fast. In Tiberim qua lubricus infuit almo.

ALMON, ἀλμων, opidum Thessaliæ, a nonnullis Elmō appellatur, teste Pli. li. 4. c. 8. Est & Almon apud Vir. 7. Aen. Pastoris nomen.

ALMOPIA, ἀλμοπία, Macedonix pars, ab Almope gygante, Helles ex Neptuno filio, incolæ Almopes dicti sunt, & Almopij, Steph.

ALMVS, a, um, [Almo, sano, nutritiuo. Gal. Qui nourrit copieusement. Hi. Lo que mantiene.] ab alendo, ut docet Feltus. idem quod alēs. unde Alma Tellus, quod fruges suggerat, quibus alimur. Col. l. 3. c. 22. Alma tellus mortalibus distenta musto demittit ubera. ideo & ζήδωρον, ἀρετρα, quidā Homero dictā putant, quasi ζήδωρον, quod arborum feracitati uitam debeamus. Pli. tamen li. 18. c. 8. ζήδωρον ἀρετρα, dictā mauult, quod zē suppeditet: quod frugus genus oliua

summo habitum est in honore. Cereræ quoque hoc epithetō assignant Vir. l. r. Geor. Liber, & alma Cerēs. apud Pla. quoq; i Cur. Parasitus Heram, hoc est Fortunam, Almam nominat. Inuoco (inquit) almam meam nutriticem Heram. Accipitur & pro sancto, siue pulchro: unde & Venerem Almam appellat Virg. in epig. de Venere & uino. Proli Venus alma creandæ. Seruiat. Item pro tranquillo, siue sereno, Virg. 5. Aene. Si nona diem mortalibus almum Aurora extulerit.

ALMVS, κλιθρη, arbōr est aquosis locis gaudens, ex qua primū factæ sunt lyncres, dicta, quæ amne alie. nascit. n. iuxta fluuios. Luca. Et fluctibus aptior almus. Id pro nauis quæq; poni solet. Vir. 1. Geo. Tūc almōs primū fluuij sensere cauatas. Scribit Arif. almōs i sola Creta steriles non esse. In almōs fores Phæontis mutatas ait Virg.

ALMVS, alis, alui, alitum uel altum, [Nutrire, Gal. Nodrir. Hi. Criar, mantener] nutritio, alimentis sustento, τρέφω, Ci. de nat. de. li. 1. Oia, quæ aluntur, & crescunt, continent in se usum caloris. Transfertur & ad res incorporeas, pro augere, & maius facere. Ci. in Cari. Qui spem Catilinæ mollibus sententijs aluerunt. Virg. Hos successus alit. id est, auget. Sic etiam dicimus, Honor alit artes: hoc est, Auget artes, & ad eas capeffendas nos incitat. Duo sunt huius uerbi participia præteriti temporis, Alitus, & Altus, quemadmodū & duo supina Alitum, & Altum. Diomedes tamen alitū, rectius dici putauit, quam Altū, idque ambiguitatis uitādæ gratia. Apud Ci. tamē contra, altum sæpius legitimus, quam Alitum: ut in Bruto: Ut in ea urbe, in qua & nata, & alta sit eloquentia.

ALIBILIS, le, quod facultatē habet alēdi. Var. de re ru. lib. 2. ca. 11.

ALOE, aloes, [Aloe. Gal. Herbe tresamer, de la quelle le ius s'appelle aloë. Hi. Hierua babosa.] ἀλὼν, herba amarissimi succi, quæ a quibusdā Sē peruium marinū appellatur. Iuu. Plus aloes, quā mellis habet.

ALOTVS, nomen gygantis, Titanis & terræ filij.

ALONTI, populi Melopotamiæ, Gordiæis iuncti, per quos Zerbis fluius in Tigrim cadit. Pli. li. 6. ca. 26.

ALONTIICELI, Hispaniæ populi in conuētū Hispalēsi. Pli. li. 3. c. 1.

ALONTIVM, Ptol. ἀλόντιον, Aluntii, Siciliæ opidū nō procul a Lilybæo promontorio. inde Alontini, siue Alūtini, incolæ. Pl. l. 3. ca. 8.

ALOPE, es, ἀλόπη, Thessaliæ ciuitas est apud Pli. li. 4. c. 7. dicta ab Alope Cercionis, siue (ut alijs placet) Aëtoris filia. Enumeratur & a lix quinque eiusdem nominis ciuitates. uide Steph.

ALOPECES, ἀλωπεκη, insula Bosphori Cimmerij, & altera eiusdē nominis, e regione Smyrnæ, sita in mari Aegæo. Plin. lib. 4. cap. 1. & lib. 5. cap. 31.

ALOPECIAS, piscis marini genus, apud Pli. lib. 32. ca. 11.

ALOPECIA, [Pelias.] ἀλωπεκία, morbus i capite humano, & barba, est uitio humorum, qui fit cum proflumio capillorum. dista a uulpe, quam Græci uocant ἀλώπεκα, quod ea crebro id genus morbi patiat. Pl. Lingua herba est, cuius radix combusta, & trita, alopecias emendat. Est & Alopecia Stra. lib. 1. r. insula Mæotidis paludis, ante ostia Tanaidis, Mygdorum domicilium.

ALOPECONESVS, ἀλωπεκῆνσος, opidum, teste Steph. in Helle spontiaca Chersoneso, ex oraculo nomen adeptum, quo iubebatur Athenienses ibi urbem condere, ubi uulpinos cauculos reperissent. Est & eiusdem nominis insula, ante Thraciam Cherroneum, non procul a Cæla, eiusdem Cherronesi portu, de qua Pl. l. 4. c. 12.

ALOPECURVS, ἀλωπέκυρος, fe. ge. herba, spicam habens mollem, & lanuginem densam, non dissimilis uulpium caudis: unde & nomē habet. Pl. li. 20. c. 17.

ALOSAE, ἄλωσαι, pisces sunt sic dicti a Gallis & Campanis: quos Hispani Sauolos: Etrusci autem & Veneti, uetere seruato nomine, Clupeas appellant. Apud Aristotelem uero, Strabonem, Aelianum, Oppianum, & Athenæum Triflas legere est. quam uocem Alosam interpretatur Gaza. Aufonius in Mosella: Stridentēque focus obsonia plebis alosas.

ALOSTIGI, Hispaniæ populi in conuentū Hispalēsi. Pl. l. 3. c. 1.

ALPES, [Alpi.] ἀλπεις, a candore nimii dicitur sunt, quia perpetuis fere niuibus albescunt. Sabini enim Alpium cluxere, quod postea Latini Alburn: unde Alpium nomen. Silius, claufas niuibus rupes, suppositaq; cælo, Saxa uocat. Sunt autem mōtes altissimi, qui Galliam Transalpinam a Cisalpina diuidebant, nunc uero promotis sinibus terminantur Italia. In longitudine centum millia passuum patet, a supero mari ad inferum, ut Cels. tradit, Lilius uero tria millia stadiorum. Hinc Alpinus, n. a, num. p. p. Pli. Gentes Alpiæ, & uenti Alpini, qui ab Alpiibus flant.

ALPESA, opidū Celtiæ regionis in Hispania ulteriori. Pl. li. 3. c. 1.

ALPHA, ἀλφα, nomen primæ Græcorum litteræ. Vnde pro principe accipitur. Mar. l. 2. Codrus alpha penulatorum. Vbi uidetur significare Codrum fuisse primū penulatorum, id est, primum tenuis se locum inter pauperes.

ALPHEIAS, ἀλφειάς, dī Arethusa apud On. l. 5. Met. Tum caput Eleis Alpheias extulit undis. Alludit ad fabulā qua ferunt Arethusam Alpei amatoris uim fugientē in fontem sui nominis cōuersum.

Sic altus Apollo. Transfertur & ad incorporea, pro recondito, seu profundo, Idem i. Aen. Manet alta mente repositum Iudicium Paridis.

ALVEARIUM, rij, [Albio,] quod & Alueare, & per Apocopé Aluear, locus, uel copia alueorum, *αλευαριον* κν *λέλη*. Var. li. 3. de Re rust. Quæ maceræ ad uillam clauduntur, propter aluearia. Col. li. 9. cap. 11. Verus alueare destituitur.

ALVEOLVS, & Alueolû deminutiua eiusdem significationis. Cic. de Fin. Alueolum poscere. Col. li. 8. c. 5. Oua in Alueorum ligneum conferat. Est etiam Alueolus, teste Varrone, cauata cortex, ubi quid propter concauitatem reponitur. κν *λέλη*.

ALVEVS, p. c. [Fossa, Gal. Canal, auge. Hisp. La ualle per donde corre el rio.] proprie dicitur fossa, per quam fluius defluit. Vir. Aflueta ripis uolucres, & fluminis alueo. Ad huius similitudinē etiam uas quoddam ampli in balneis hoc nomine appellatur. Ci. pro Cœlio: Alueusne ille, an equus Troianus fuerit. Itē tabula lusoria ad aleam, & latruncolorum ludum accommodata, Alueus dicitur, Græce *κλῆρος*. Pli. Messalla diem natalis sui egit: transtulit alueum cum tesseriis lusorium. Sed & receptaculum, in quo apes mellificant. Alueus dicitur, a mellis alimonia, ut Varro existimat. Pli. libr. 11. Alueos ex cornu spectatos esse, id est apum aluearia. In hac significatione etiam Aluus dicitur. Varr. de Re rust. Si ex aluo minus frequenter exeunt. Aliquando pro nau. Propert. Tortabat sanctos alueus ille uiros Liu. libr. 22. Alueos informes raptim faciebant, id est nauiculas. Declinatür & hoc Alueum Festus: Nauisibus lum alueum est, ad nauis similitudinem factum.

ALVEATVS, a, um, [Concauo.] adiect. in aluei modum cauatus. Cato c. 43. Sulcos alueatos esse oportet. Alueolatus, a, um, Vitr. li. 3. Alueolatus oculo uidebitur.

ALVM, auctore Pli. l. 27. c. 6. Herba species, *σύμμετρον περὶ ἄλιον*, quæ in petris præcipue nascitur, Ruellius Bulgû uulgo credit uocari.

ALVMEN, p. p. [Alume. Gal. Alum. Hisp. Alumbre.] falsugo terræ, ad crystalli colore accedens, quem Græci *ἀπὸ τῆς σφραγίδος*, hoc est ab abstrigendo *σφραγίδος*, uocauerunt. Tria huius enumerantur genera, liquidum, rotundum, & scissile.

ALVMINATVS, a, um, ut aqua aluminata, quæ transt per loca aluminis, apud Pli. li. 3. cap. 6. Aluminofus, idem.

ALVMNARI, [Nodrire,] *τρέφειν*, alere, & enutrire. Apul. li. 8. de Asi.

ALVMNVS, [Alliuo,] *πρόμιος*, qui ab aliquo alitur, siue uictu, siue moribus, siue doctrina. Cic. Dolabella: Mihi gloriosum, te iuuenem consulem florere laudibus, quasi alumnus disciplinæ meæ. Nonius putauit tam actiue, quam passiue accipi posse, sed reprehenditur a Valla.

ALVNTIVM, uide Alontium.

ALYONA, *ἀλύονα*, Ptolemæo, quæ & Albona, epidum Liburniæ, inde Aluonenses, siue Albonenses, quorum nomenit Pli.

ALVTATIO, quid sit, docet his uerbis Pli. li. 3. ca. 4. Aurum qui quæ runt, ante omnia fegellum tollunt: ita uocatur iudiciû. Alueus, ubi id est, arenæque lauatur: atq. ex eò, quod resedit, coniectura capitur, ut inueniatur aliquod in summa tellure. alutationē uocâr, si & auro ea tellus subest. Vide in hunc locum Hermolaû Barbarû.

ALVTÆ, pæn. pro. pellis mollior, ad calceos, & cetera opera faciendâ, *καλοβασα*. Cæf. Bel. Gal. 3. Pelles pro uelis, alutæque confectæ. Sumitur quandoque pro sacco, seu marsupio Iuue. Nigræ Lunam subtexit alutæ.

ALVTÆ, populi Illyrici, in conuentu Scardonitano. Pli. li. 3. cap. 21.

ALVTAMEN, & Alutamentum, a ueteribus dicebatur opus ex concinnatis pellibus actum.

ALVTARIVS, [Cnoiaio. Gal. Mezjstier, qui accoutre çp apaveille telles pennes. Hisp. Zapatero de obra prima y polida.] coriarius, & coriorum concinnator. Pla. alutarius cerdo. Proprie tamen alutarij tenuiorum pellium dicuntur, coriarij crassiorum.

ALVTRENSIS, Ithriæ populi. Pli. li. 3. ca. 19.

ALVVS, [Ventre. Gal. Le ventre. Hisp. Vientre.] *κοιλία*, ab alluendo proprie dicitur, quia sordes effluunt, siue eluuntur. Pli. li. 20. Pepones molliunt aluum. Quâdoque pro ventre qui apparet. Col. li. 8. Nisi distentam in pabulis aluum. Item Aluus, ubi apes mellificant, qui & alueus. Varr. Si ex aluo minus frequentes exeunt. Interdû uas cauatum. Olim erat tam maf. quam se. hodie tantû feminini generis. Vir. In latus, inque feri curuam compagibus aluû. Attius in Anna. teste Nonio, in masc. genere posuit: Aluus frigidissimus.

ALYACMON, fluius in Macedonia. Claudianus. Et frustra rapidum dânant Alaycmona Bessii. Legitur & Haliacmon pro eodem.

ALYATTA, *ἀλυαττα*, regiuncula Bithyniæ ab Alyatte rege. Steph.

ALYBA, *ἀλυβη*, regio non longe a Mysia: ubi argenti fodinæ esse ab Homero traduntur.

* **ALYBES**, fortasse, qui & Chalybes. Strab. li. 12.

ALYPON, *ἀλυπον*, Diosc. est herba subrubra, latis festuicis, folijs minutis, flore nigro, radice betæ non absimili.

* **ALYSIVS**, Bacchus, *ἀπὸ τῆς ἄλυσος*, i. folio.

ALYSSONI, *ἀλυσώνη*, populi Scythiæ Asiaticæ. Herod. li. 4.

ALYSSON, Arcadiæ fons, cuius aqua canis rabidi morsui medetur.

ALYSSOS, *ἀλυσος*, Diosc. frutex caule tantum, & folijs minorib. a rubia distans. Plin. lib. 24. ca. 11. Nomen habet ab eo, quod solo còspectu rabie curare credatur. Quidam esse putant, quâ hodie Rubiâ minorem uocamus, alij malunt, quæ Cånabis agrestis dicitur.

ALYNOTHE, nymphea, ex qua Priamus Aescacum suscepit.

* **ALYZIA**, ciuitas Acarnaniæ.

A A N T E M

AM, præpositio Græca, quæ, nisi apud uetustissimos, extra còpositio nem non reperitur, significatque circum. Cato separauit, cum dixit, Am terminum. Verum quando componitur cum dictione incipiente ab a, e, i, u, interponitur b, euphoniæ causa: ut, Ambages, Ambio, Ambehus, Ambigo, Amburbium, Ambarualis, Ambustus. Si uero cum h, mutatur in n: ut Anhelo: cum p, remanet integra: ut, Amputo.

AMABILIS, le, [Amabile, degno d'esser amato, Gal. Digne d'être aimé, aimable. Hisp. Digno de ser amado.] *ἐράσιμος*, dignus amari. Cic. ad Att. Filiolam tuam amo, & amabilem esse certo scio. Contrarium est Inamabile. Martialis: Inamabilis scirus. Hinc

AMABILITAS, [Amoreuole *ἄχα*. Gal. Amiabletè. Hisp. Amistad.] morum comitas, formæ uenustas, ad amorem alliciens. Plau. in Stich. Si amabilitas tibi nostra placet.

AMABILITER, [Amoreuolente,] Antonius Cic. l. 8. epi. ad Atti. Si humaniter, & amabiliter cogitare uis, facile te pfecto præbebis.

AMABO, [Di gratia,] *ἄσπρος θεῶν*, interiectio blandientis, comicis ualde familiaris. Plaut. Noli, amabo, uerberare lapidem. Quidam exponunt, gratum erit. Gell. lib. 11. Amabo mi fili, quiescas. Sæpe etiam habet adiunctum accusatiuum. Cic. ad Attic. Cura amabo te, Ciceronem nostrum.

* **AMADOCAS**, orum, montes in Sarmatia. Ptol.

AMALACHIVM, a Scythis appellatur Oceani Septemtrionalis portio, quam nos Mare congelatum dicimus. Pli. li. 4. cap. 13.

AMALTHEA, p. p. *ἀμαλθη*, nomē nutricis Iouis, quæ capro lacte, ac melle infantē pauisse fertur. Est & nomē sibyllæ apud Tibullû.

* **AMANA**, ciuitas Mediæ. Ptol.

AMANDATIO, onis, [Separatione,] Cic. pro Ros. Hæc uita rusticana, relegatio, atque amandatio appellabitur.

AMANDATVS, a, um, [Separato,] Gell. li. 12. ca. 1. Amandati ad nutricem aliam filij.

AMANDOSAS, [Mandare altroue. Gal. Enuoyer hors de chez soy. Hisp. Embiar def.] alio mando, aliquo mitto, ut a nobis amoueamus, *ἀποστέλλω*, Cic. pro Ros. Amandauerat hûc sic, ut esset in agro.

* **AMANDES**, dicuntur Aman montis angustiz. Ptol.

AMANS, [Amante, innamorato. Gal. Aimant, amoureux. Hisp. El que ama, amador.] participium, *ἐκων*, ἢ *ῥέουσα*, qui, uel quæ amat. Cic. Nihil difficile amanti: amo autē, & semper amari studia, & mores tuos, Cum genituo constructum transit in nomen, ut Amans quietis. Interdum substantiue accipitur in eadem significatione, quæ amator. Oui. 1. de Arte: Palleat omnis amans.

AMANDRA, regio ad Indum fluium, i quattuor diuisa populos. Peu colaitas, Arsalgalitas, Geretas, & Afoos. Auctor Pli. li. 6. cap. 20.

AMANI PORTÆ, *ἀμανίδες πύλαι*, dicuntur angustiz Aman montis, in quas ille definit a Tauro discedens. uide Strab. li. 14.

AMANOIDES, *ἀμανοειδής*, Ciliciæ promontiorum, Pomponio: dictæ quod effigiem Aman circumnauigantibus exhibet. Herm.

AMANGER, [Amoreuolente] aduer. beneuole, uel cû amore, *φιλικῶς*. Plin. in epi. Nos & amanter, & modeste complectebatur.

AMANTHES, populi in Africa, Troglodytis proximi, apud quos tuni salis, tum carbuncolorum, gemmarumque copia est. Solinus.

AMANTINI, *ἀμαντινοί*, Ptolemæo, Amantes. Pli. populi sunt Pannoniæ inferioris, quæ hodie Ungaria dicitur.

AMANTIA, *ἀμαντία*, ciuitas Macedoniæ, Ptol.

AMANVENSES, [Serui ches adoprano a scriuere, Gal. Cleres qui seruent à escrire secretaires. Hisp. Los que escriuen lo que otro dixen.] *ὑπογραφεῖς*, sunt serui qui & A manu dicuntur, quorum opera, & manu in scribendo utimur.

AMANVS, *ἀμανον*, Ste. p. p. pars Tauri montis, quæ Syria a Cilicia diuiditur. Stral. 11. Cic. Att. Amanus a Syria Ciliciam disjungit.

AMARACINVM, pæn. cor. *ἀμαράκινον*, siue sampsuchiû, oleû, seu unguentum, quod fit ex amaraco, ad exalfaciendos, emolliendosq. neruos, ut Pli. scribit li. 21. Lucr. Posteq. superbos ungit amaracino. Et iterû: Sicut amaracini blandum, ita cæq. liquorem. Huius unguetû nobilissimus odor locum fecit puerbio: Nihil eû amaracino sui quod Aul. Gel. extremo lucubratorum suarû capite eleganter totquet in quosdâ ingenio pinguiore homines, qui elegãtiores litteras, quas non assequuntur, miro supercilio contemunt.

AMARANTHVS, *ἀμαρανθος*, herba spicam uerius habens, quam florem, eamque purpureâ, ab immortalitate nomen trahens. unde, Immortales amaranthi: nû quâ enim marcescit. Fitque ab a priuatiua particula, & *μαραίνωμαι*, siccor, tabesco: Plin. li. 21. cap. 8. Amarantho uincimur.

- AMARANTHI**, ἀμαρανθοί, populi iter Colchos, apud quos Phasis fluvius oritur: unde & Amarantia a quibusdam appellatur. Steph.
- AMARBI**, populi Scythiæ, Hircanis proximi: quorum meminit Pl. l. 6. c. 13. Str. l. 11. Amardos uocat.
- AMARĒ**, [Amare.] εὐελν maioris uis est, quam diligere. Ci. Dolabelæ. Tantum ad amorem accessit, ut mihi nunc amare uidear, antea dilexisse. Item ad filium: Vt scires eū non a me diligi solum, uerū etiam amari. Quod si Amo absolūtē ponatur, capitur pro amore captus sum. Plau. Amat filius. Hinc Adamo, Deamo, Redamo, p. c. Sic & Peramo, ad finem amo.
- AMARESCERE**, [Diuenir amaro] amarum fieri, ἀμαρύνειν. Palladius: Amygdalus, si rodatur, amarescit.
- AMARITIES**, ei, [Amaritudine.] amaror: per translationē accipitur pro sollicitudine. Catu. Quæ dulcem curis miscet amaritiam.
- AMARITUDO**, & Amaror, [Amaritudine. Gal. Amertume. Hisp. Amargura.] significant insanitatem, & asperitatem illam, quam Græci πικρία, uocant: cum scilicet lingua adeo detegitur, ut et exasperetur. huiusmodi enim sapores amaros uocari, docet Plato in Timæo, & post eum Galen. lib. 1. de facul. simp. medi. Vir. 2. Ge. Ora Tristitia tantum sensu torquebit amaror. Pl. l. 1. c. 37. Tantam habent amaritudinem, ut a canib. non attingantur.
- AMARULENTVS**, [Amaro.] ualde amarus, πικρός, ut, Succus amarulentus. Per metaphoram ponitur pro inuidio, aut maleuolo. Gell.
- AMARVS**, a, um, [Amaro. Gal. Amer. Hisp. Amargo.] πικρός, contrarium est dulci. Virg. 1. ecl. Salices carpētis amaras. Translate pro asperio. Virg. 1. 1. Hostis amare quid increpitās? Cic. Att. Amariorem me fecit senectus.
- AMARVSIA**, ἀμαρυσία, Dianæ cognomen (ut Pausaniæ uidetur) ab Amaryntho Eubœæ uico, ubi summa cum ueneratione colebatur.
- AMARYNTHVS**, ἀμαρυνθος, uicus est Eubœæ insulæ, iuxta Eretriā, in quo Diana colebatur, quæ inde Amarusia dicta est. Str. l. 10.
- AMASENVS**, p. p. fluius Volscorum. Est & alius in Sicilia eodem nomine, de quo Ou. l. 15. Met. Sicamias uoluens Amasenus arenas.
- AMASIAS**, ἀμασιας, Straboni fluius Germaniæ inter Rhenū, & Albiū, iuxta Emdam Phrysiæ orientalis metropolim, in Oceanum illabens, Germani der Ems uocant. Pl. & Melæ Amisus dicitur.
- AMASIA**, ἀμασία, pen. pro. opidum Cappadociæ, quod Iris fluius præterfluit, Strabonis geographi patria, ut idem Strab. testatur libro 12.
- AMASIS**, ἀμασις, p. p. nomen proprium regis Aegypti, cuius tumulus fuit una pyramidum, dicente Luca. l. 9. Non mihi pyramidum tumulis euulsus Amasis. Hic legem condidit, ut quisque quotannis apud præsidem rationem uitæ redderet, demonstraretque, unde ueretur. aut quo quæstu sustentaretur: qui hoc non faceret, morte afficeretur. hanc legem Solon ab Aegyptijs transtulit ad Athenienses. Multa de hoc Plutarchus in symposio septem Sapientum, & Diogenes Laertius in uita Periantri.
- AMASIVS**, [Innamorato. Gal. Amoraux. Hisp. Enamorado.] ἐραμεινος, uel Amasia, ἐραμεινός, qui, uel quæ amat, uel amatur. Gell. l. 19. c. 9.
- AMASSO**, pro amauero, scriptis Laberius, & Plau. in Mil.
- AMASSI**, Pl. l. 6. c. 6. populi circa Mæotim.
- AMASTRIS**, ἀμαστρίς, metropolis Paphlagoniæ, quæ antea Cromma dicebatur: postea Amastris appellata ab Amastri, muliere Persica, filia Oxyaturæ, fratris Darij: aut (ut alijs placet) ab Amastri quadam Amazone. Est & urbs Bithyniæ Ptolemæo.
- AMATA**, a pontifice appellabatur uirgo Vestalis, cum ad ministeriū Vestæ capiebatur, quod prima, quæ hoc ritu capta fuit, hoc fuerit nomine. Capi aut iccirco dicebat, quod ueluti bello capta, ab eo, in cuius præte erat, manu a pōtifice apprehensa, abducebatur. Gell.
- AMATHÆA**, populi Indiæ. Pl. l. 6. c. 20.
- AMATHA**, oum, ἀμαθα, regio Arabiæ. Vnde Amathæi: Stephano: quorum meminit & Pl. l. 6. c. 28.
- AMATHE**, es, ἀμαθη, Steph. opidum est Phœnices, & alterum Siciliæ, ab utroque deducitur gentile Amathæus.
- AMATHB**, Arabiæ populi. Pl. l. 6. c. 28. Ioseph. l. 1. antiq. c. 12.
- AMATHVS**, p. c. thuntis ἀμαθη, Cypri ciuitas Veneri sacra, in qua & Adonis colebatur. Vir. lib. 10.
- AMATHVS**, amathi, ἀμαθος, fluius Pylon urbem, Nestoris patriam, præterlabens: unde Pylus ipsa Amathoesia, uidetur appellata. Hic & Pamifus uocatur Str. l. 8. & Mamaus, & Arcadius. Str. l. 8.
- AMATHVSIA**, ἀμαθυσία, insula in mari Cilicio, ab Amathunte uetuissima urbe appellata: nunc Cyprus dicitur. Pl. l. 3. c. 31. Inde Amathusiæ, a, um, adiect. Ouis. Met. 20. Amathusiæ bidentes.
- AMATIO**, [Innamoramento.] ἐραμεινός, amor uenerus Plau. in Pen. Acetiba amatio est. Idem in Merc.
- AMATOR**, [Amatore. Gal. Amoreux. Hisp. Amador.] ἐραστής, & in bonam, & in malam partem accipitur. In bonam. Cic. de Vniuer. Qui sapientiam amatorem se proficitur. Idem ad Att. Bibliothecam tuam caue cuiquam depondeas, quamuis acrem amatorem inuenieris. In malam: Amator mulierum. Terent. in Eun. Amatores audieram esse mulierū eos maximos. Idem 3. Tulc. Aliud est esse am-
- atorem, aliud amantem. Sunt qui ita distinguunt inter Amatorem, & Amantē, ut Amator dicatur, qui multis se amoribus implicat, naturaque ad amandum est proclius: Amans, qui ex causa amat, etiam si alioqui natura sua in amorem nō admodū sit propensus, Amator item fingere potest, in amante nihil est simulati.
- AMATORCVLYS**, ἐρωτύλος dem. Pla. Vix amatorculus inuenimus.
- AMATORIE**, [Da amante. Gal. Amoureuxsement, en amoureux. Hisp. Amorofo y micablamente.] ἐρωτικὸς, aduerbium, ad similitudinem amantis. Ci. 2. Philip. Amatorie scripta epulo.
- AMATORIVM**, ἐρωτικόν, genus ueneni, amorem inducentis.
- AMATORIVS**, a, um, [D' amore, amoroso.] ἐρωτικὸς, quod ad amorē pertinet. Cic. 3. Tulc. An: creontis poetis amatoria.
- * **AMAXA**, Bithyniæ locus.
- * **AMAXIA**, Ciliciæ urbs.
- AMAZONES**, ἀμαζόνες, p. c. femine bellicossimæ Scythiā iuxta Tanaim primum, deinde ad Thermoodonta incolentes, quæ magnam Alia partē occupauerunt. dictæ Amazones, eo quod mammis carebant: ab ἀλινε, & μάζος, mamma. Mos enim fuit Amazonibus, iter factis maribus, quos genuerunt, seruare feminas, earumque infantium mammis dextris inurere, ne impedimento essent ad pugnam cōsistentiam, & ne sagittarum iactus impediret. Vel Amazones ab ἀ & μάζος, id ē pulte, seu pane, quasi sine pane, eo quod nō pane uesceant, sed carnibus. Steph. dictas putat a nymphea Amazonide, filia Sainornæ. Fuere & i Libya Amazones, unde Silius Ital. lib. 2. Has biten Harbæ filia Amazonica pelta insignē facit. Alij ab Amazone puella, dianæ sacerdotē, regina Epheli, Amazones dictas volūt.
- AMAZONIA**, ἀμαζονία, illarum regio dicitur.
- AMAZONIVS**, mōs Cappadociæ, præter cuius radices labitur Thermoodon fluius. Pl. l. 6. c. 3.
- AMBACTVS**, [Menat o intorno, in uolta.] περιηγητός, circūactus, circūductus. Ambacti præterea Gallorum lingua serui dicuntur. Cæf. lib. 6. Plurimos circū se ambactos, clientesque habet.
- AMBAGES**, pen. pr. [Giro di parole.] uerborum circuitus, περιεργαγή. Virg. lib. 2. Geor. Nō hic te carmine ficto, Atque per ambages, & longa exordia tenebo.
- AMBAGIOS** vs, sa, sum, περιπλοκος, quod abundat ambagibus. Gell.
- AMBARVALIS**, hostia, ab ambiendis aruis dicta, uicimæ genus quotannis pro frugibus sacrificari solitum. Vir. Terq. nouas circū felix eat hostia fruges. Festus tamē ab ambo, uidet deducere, dicēs: Ambaruales hostiæ appellabatur, quæ pro aruis a duob. fratrib. sacrificabantur. Huic autē sacrificio præfecti erāt sacerdotes numero 12 a Romanis primū instituti, quos Fratres Aruales uocabant: de quibus suo loco.
- AMBARVM**, odoramenti genus, ab Aetio, recentioribusque Græcis ἀμβαρ, appellatum, teite Ruel. l. 1. c. 27. Vulgo Ambra grysea.
- AMBARRI**, a Cælare iter Galliæ Lugdunensis populos numerantur.
- AMBE**, ἀμβη, ciuitas est Arabiæ felicis. Ptolemæo.
- AMBEDO**, dis, dit, ambedere, [Mangiare attorno in ogni parte. Gal. Manger & ronger tout entour. Hisp. Comer endedor.] ex Ani, & Edo: id est, circumedere, περιτρωγειν. Plaut. Merc. Suz uxoris dotem ambedidit.
- AMBENI**, a ueteribus bos, & uerues appellabantur, cum ad eorū utraque latera agni in sacrificium ducebantur. Fest. Varr. lib. 6. de Ling. Lat.
- AMBESVS**, a, um, ἀμβησῆς, circūquaque esus. Vir. 3. Aen. Ambesas absumere mensas. Legitur, & Ambest, tertia persona ab ambedo, quemadmodum est ab Edo. Reliqua tēpora & personæ regulariter per tertiam uerborum declinationem inflectuntur.
- AMBIANI**, siue AMBIANENSES, ἀμβιανοί, populi sunt Galliæ Belgiæ, quos Pl. lib. 4. Bellouacis coniungit. Gal. Amiens.
- AMBIDENTES**, oues dictæ a ueteribus, quæ in utraque mādibula habent dentes. hæ & bidentes dicuntur. Festus.
- AMBIDEXTER**, [Dritto, mancino,] ἀμπίδξος, dicitur, qui ita læua manu igitur, ut dextra.
- * **AMBICATVS**, rex Celtarum fuit. Liti.
- AMBIGO**, gis, p. cor. [Circondare, girare, dubitare. Gal. Estre endoubre, estre different. Hisp. Dudar.] ἀμείγα, ex am, & agos, circumago, circumdo. August. Quibus muris ambigere. Vnde Ambactus, & Ambages. Item Ambigere, est dubitare, Cicer. in Orat. Cum de uero ambigetur. Vnde ambiguum. Item discordem esse, litigare, Ter. in Heau. Simo, & Crito ambigunt de finibus. Ambigitur, imperfonale. Cic. 3. Verr. Si de hereditate ambigitur.
- AMBIGVE**, [Dubiosamente.] ἀμπίβολος, dubie. Ci. 4. Acad.
- AMBIGVITAS**, [Ambiguū & dubbiosità.] ἀμπίβολία, dicitur, cum de re aliqua ambigitur. Cicero de Inuen. 1. Ambiguitate nominis nō dētur errare. Ambiguitas nominis est, quod Aequiuocationem uocamus.
- AMBIGVVM**, [Dubbiofo, dubbio,] ἀμπίβολον, dubium, quod i ambas agi partes animo potest. Licet & de pluribus intelligi quādoq. possit. Lib. 1. ad. Heren. Ex ambiguo controuersia nascitur, cum scriptū duas sententias, aut plures significat, hoc modo, Tullius meus he-

res Terentii uxori 40. pondo uasorum argenteorum dato, quæ uollet. post mortem eius pretiosa uasâ, & cætera magnifice petit mulier. Filius, se quæ ipse uellet, triginta pondo ei debere dicit. Constitutio est legitima ex ambiguo. Habet etiam Ambiguus nonnūquam genitiuum, quemadmodum & dubius. Tacitus lib. 1. Ambiguus pudoris, ac metus reputabat.

AMBIO, bis, bitum, uel bij, bitum, [Girare. Gal. Environner. Hi. Rodear, y cercar.] ex Am, & eo, is, permutatione e, in i, & b, interposita, significat proprie undique cingo, circumeo, cōcludo. Vir. 6. Aen. Quæ rapibus flammis ambit torrentibus amnis. Per translationē ponitur pro blandiri, interpellare, circumuenire. Vir. lib. 4. Quo nunc reginam ambire furentem Audeat affata. Quō uero Romani, dū honores, & magistratus quererent, circumire singulos solebant, prensare dextras, rogareque, ut se suffragijs adiuuaret: factū est, ut ambire capiat, pro honores querere. Cic. 2. 1. Phil. Petamus, ambiamus. Interdum significat simpliciter desiderare. Hieronymus ad Damasum: Nihil aliud ambiunt.

AMBITIONE, [Ambitione. Gal. Environnement, ambition, appetit d'honneur.] περιδοσις. Sumitur & pro rerum magnarum, honorum, & imperio ruiti immoderata cupiditate. Cic. φιλοτιμίας, Græci appellant.

AMBITOSE, aduerb. [Diligentemēte troppo.] Cic. Att. Vetui a me ut otus orationem ne ambitiose corrigerem.

AMBITIOSUS, [Ambitiosus,] φιλοτιμος, qui immoderate appetit honores. Cic. in Sal. Si forte sui in honoribus petendis nimis ambitiosus. Dicitur etiam ambitiosus, quæ habitu, sermone, multu denique modis omnibus misericordiam captat. Quin. lib. 1. Non sum ambitiosus in malis, nec lacrymarum causas agere uolo. Qui. li. 3. de Pontico. Pro nostris ut sis ambitiosa malis.

AMBITVS, ta, tum, p. p. [Circudato.] περιλειμενος, participium circumdatus. O. 1. Met. Ambitæ circumdare litora terræ.

AMBITVS, p. c. [Giro. Gal. Un cercle, circuit on tour. Hi. Rodeo.] nomen, proprie circuitus. Cic. de Vniu. Cum se octo ambitus, confectis suis cursibus, ad idem caput redierint. Ambitus ædiū, dicebatur locus inter ædificia relictus pedum duorum & dimidiati: ab ambiendo dictus, quod domū ambiret. uel quod per eū domus posset circumquæque ambiri. Cice. in Top. Quæ ruola id esse saluum ambitus ædium dixit, quantum communis parietis tegendi caudā rectum projiceretur. Et quoniam quæ honores petebat, si uirtuti, aut meritis distulderet, tribus circumire solebant easq. aut largitionibus, aut pollicitijs corrumpere, factū est, ut ambitus ponatur pro crimine honoris malis artibus, affectati, quod seuerissimis apud Romanos legibus, coerceretur. Cic. 2. de Or. Raro illud datur, ut possit liberalitatem, ac benignitatem ab ambitu, atque largitione se iungere. Capitur interdum pro captatione misericordiae, cū ambitu, multu, gestu, & oratione præsentium commiserationē aucupamur. Quin. 6. Si iuuenis innocentissimus uti uellet ambitu tristissimæ calamitatis. Est item Ambitus, prolixior uerborū circuitus, ex colis, hoc est, mēbris, & commatibus constans: Græci περιδοσις uocant. Cic. de Clar. Or. Comprehensio, & ambitus ille uerborum, si sit Periodos appellari placet.

AMBO, [Amende, l'uno e l'altro, ambo. Gal. Tous deux ensemble. His. Des iunt amēre en numero.] ex Græco ἀμφο, uidetur deductum, & non dicitur nisi de duobus, quæ præcesserint, Plato, & Aristoteles, ambo philosophi. Ter. in prol. And. Qui utramuis recte norit, ambas mouerit. Vel cū hac dictione Duo: ut, Vidi duos homines, ambo mihi amicos. Vel cum de ijs loquimur, quæ tantummodo sunt duo: ut Perdidit ambo oculos.

AMBRACIA, ἀμβρακία, urbs in Epiro, Pyrrhi regia, ab Ambrace rege Theproti filio, a quo proximus finus Ambracius dictus est. Hinc Ambracensis, & Ambraciotus, sive Ambraciotia.

AMBRICES, p. c. tegulæ, quæ trasuerse asseribus, & tegulis interponuntur, ut inquit Festus. ubi per asseres canterios etiam intelligimus. Imbrices uero, tegulæ, quibus incuruis domus tegitur.

AMBRONES, gentes quædam Gallicæ: quas Marius cum Cimbris, Teutonibusq. deleuit.

AMBROSIA, [Ambrosia,] ἀμβροσία, Latine immortalis dicitur, ab ἀ, priuatia, & βροσις, mortalis: uel, quia immortales eam non comedunt, uel, quia qui comederēt, efficerentur immortales. Sed μ, interponitur ad euphoniā. Fabulæ ferunt esse deorum cibum, nec tarq. portionē. C. li. 1. Tus. Non Ambrosia deos, aut nectare lætari arbitror. Diosc. Ambrosiā scribit Romanis uocari Caprū Syllaticū, alijs Botryō, alijs Apitū rusticū. Plinius herbā esse scribit, & odore non iniucundum, uagi nominis, & circa uarias herbas fluctuatatem.

AMBROSIVS, s. a. sū, pro diuino, odoriferus, fragranti. [Diuino, odorifero.] Vir. 1. A. E. Ambrosiæq. eomē diuinū uertice odorē Spirauere.

AMBRYVS, p. p. ἀμβρυος, nomen duarum urbium, quarum unam Strab. locat in Phocide, alteram in Bœotia. Est & hoc nomine fluminis Magnesiæ, iuxta quem Apollinem Admeti regis pecus pauif se poetæ fabulantur. Alij scribunt Amphrysius. Vide infra.

AMBRYATAE, sūt (Porphyriōne auctore) mulieres uagæ, ac uiles, quibus nomen ab ebrietate balbutiētium uerborū uidetur esse indi-

tum. Nonnulli Ambubaias tibicinas Syriaca lingua putant dici. Hora. Ambubaiarum collegia, &c.

AMBYEIA, [Cichorea, radichis,] ἀμβύειον, herba est, quam alij Ambugiam, alij Intubum agrestē, & notiori noie Cichorium appellāt.

AMBVLACRVM, p. p. [Loggia, cortile. Gal. Pourmenoir galeric, lieu à se pourmener. Hi. El lugar para se pasear.] ἀμειπαιος, est locus ad ambulandum, ubi cōniode ambulari potest animi causa. Festus: Ambulacra, ambulationes. Pli. suis extēta porticibus, ambulacra miremur.

AMBVLATIO, [Passeggiamento. Gal. Aller pourmenement. His. A quella obra de andar paseandose.] actus ambulandi. Ci. de Fi. Cōstitutimus, ut ambulationem pomeridianam conficeremus in Academia. Est & locus ad ambulandum, & idem quod ambulacrum, Vitr. li. 1. 5. c. 9. Circa theatra sunt porticus, & ambulationes.

AMBVLATIVNCULA, Ci. ad Cœlium: Cum una mehercule ambulatiuncula nostra omnes fructus prouinciæ non confero.

AMBVLATOR, [Vagabondo. Gal. Qui aime à se pourmener, un coureur. Hi. El que anda como paseandose.] ἀμειπαιος, qui huc, & illuc ambulat. Col. lib. 3. cap. 8. Villicus (ut ait Cato) ambulator esse non debet. Ambulatrix. Cato cap. 143. Ad cenam ne quo eat, ne ue ambulatrix fiet.

AMBYLOS, las, [Andare, caminare, passeggiare. Gal. Aller, cheminer, se pourmener. Hi. Andar, pasearse.] ἀμειπαιος, incedo, gradior: Pli. lib. 10. c. 65. Mures Aegyptij bipedes ambulantes. Transfertur etiā ad alia, ut cum dicimus, Ambulare maria. Cic. 2. de Fin. Ambulant naues. Cato de re rust. Ambulant aues.

AMBVLATORIYS, a, um, [Caminante, andante,] qui ambulat, aut mouetur: ut, Turris ambulatoria, quæ rotis, & machinis ad mouebatur, ad urbes oppugnandas, ut scribit Vege. Hircius de bello Alex. Turres ambulatorias confecerant. Pli. 1. 2. c. 14. Operculum ambulatorium.

AMBVLATRIA, a. Pli. 1. 4. c. 19. Populi Gallicæ Aquitanicæ.

AMBVBIALE, uel **AMBVBIVM**, [Processione,] sacrificij genus erat, quo ciuitas lustrabatur: ita dictum, quod uictima, ante quā immolaretur, urbem ambibat: unde & ipse uictimæ Ambarbiales dicte sunt, eadem forma, qua Hostiæ ambarbiales, quæ circum arua ducebantur, antequam cæderentur, ut fruges felicius prouenirent.

AMBVRIO, p. p. [Brusciar d'ogni parte. Gal. Brusler, autour, ou à demi. His. Quemado al derredor.] ἀμειπαιος, circumuro. Plau. in Epidico: Quæqua tangit, omne amburit.

AMBUSTIO, onis, [Arma,] Pli. 1. 24. c. 4. Myrteum oleum medetur ambustionibus.

AMBUSTVS, a, um, [Brusciato,] circumuictus. Cice. pro domo sua: Qui ambustas fortunarum mearum reliquias suas domos comportari uiderent.

AMECVM, & **AMECAM**, [Amico, & amica,] pro amico, & amica anti qui dicebant. Laberius, in lacu Auerno mulierē fuisse amecabundam scripsit, hoc est Amantem.

AMELAS, Lyciæ opidum. Pli. 5. c. 17.

AMELLA, herba quæ nascitur iuxta Mellam Gallicæ fluminis, a quo nomē accepit. Amellus flos eius. Vide Seruium in illud Vir. 4. Ge. Est etiam flos in pratis, cui nomen Amello Fecere agricolæ.

AMEN, ἀμην, dictio Hebræa, quam nos Fideliter secundum Aquilæ interpretationē dicere possumus. Dictum aduerbiū ex noie fidei. Secundum uero septuaginta interpretes idem est, ac si, fiat dicentibus: unde in sine librorum (in quinque fidei Pfalteriū apud Hebræos diuisum est) Fiat, Fiat, transtulerunt, quod in Hebræo legitur, Amen, Amē, quo ea uere, quæ supra dicta sunt, memorentur.

AMENS, [Furioso, paazzo. Gal. Insensé, hors de sens, forcené. His. Sin seso.] αμην, qui a mente sua discessit. Cic. 2. de Fin. An me tam amentem putas, ut apud imperitos isto modo loquar?

AMENTIA, [Paazzo,] ἀνοια. Ci. 3. Tus. Animi affectionē lumine mentis carentem nominauerunt amentiam, eandemq. dementia. Qui dā Dementē ab Amente ita distinguūt, quod Demens sit, qui nō cogitat quid agat, aut loquatur; Amens, qui profusus insanit.

AMENTVM, [Ogni sorte di legame.] λῶρον, omne ligamen, quo media hasta religatur, ut iaci longius possit. Sil. li. 14.

AMENTATVS, a, um. Cic. 2. de Orat. Amentatas hastas.

AMENTARE, apud Lucan. pro iacere, aut circumdare, aut amēto munire: laculum amentauit habena.

AMERIA, ἀμείριον, Stephano ciuitas in Umbria, ante Persicum bellū annis noningentis septuaginta quattuor condita: unde salix Amerina apud Pli. 1. 24. c. 9. Et, Amerina retinacula pro uiminibus. Vir. 1. Ge. Atque Amerina parant lentæ retinacula uitæ.

AMERIOIA, opidum in Latio. Pli. 3. c. 5.

AMERIMNON, ἀμείρινον, herba, quæ alio nomine Aizoon maius appellatur. auctor est Pli. 1. 2. c. 13.

AMERINA, species est salicis arboris, quæ & Sabina appellatur. Pli. 1. 24. cap. 9.

AMESTRATVS, ἀμειστρατος, Siciliæ opidum: cuius incolæ diūtū Amestratini, ἀμειστρατινοι. Auctor Stephanus.

AMEZ, amitis, nasc. gen. [Pertica da ucellare.] pertica aucupalis. Horat.

- rat, in Epodo: Aut amite leni raratendit retia.
- AMETHYSTVS**, ἀμύστος, gemma est dilute violæ colore, fulgore purpure, non prorsus igneo, sed in uini coloré desinente: ita dicta ab ἀμύστος, & uerbo μύστος, quod est inebrior, siue qđ ebrietati cedatur resistere: siue (ut Plinio placet) quod usque ad uini colorem accedens, prius quam eum degustet, in uiolâ desinat. Amethystus quoque a nonnullis uocatur uue quædam species, uirium tam infirmarum, ut nullo modo inebrietur: uide & Plin. l. 14. c. 2.
- AMETHYSTINATVS**, amethystino colore ornatus. Mart. l. 2. Amethystinatus media qui secat septa.
- AMIA**, piscis est pelamidi similis, cuius incrementum singulis dieb. intelligitur. Pl. l. 9. c. 15.
- AMIANTVS**, [Alume di puma,] ἀμιάτος, lapis est friabilis in modum lanæ alumni scissili adeo similis, ut pro eo a Sephasiarijs supponatur. Vulgus Gallorum uocat Alumen plumeum, falso existimans speciem esse aluminis. Ex hoc lapide tenuiores cōficiunt ellychnia, propterea quod ab igne non consumatur. Textitur quoque in uestes, & mappas, quæ fordidatæ igni purgantur.
- AMICA**, cæ, [Amica. Gal. Amie amoueuse. Hisp. Amiga.] ἐρωμένη, quam quis amat inhoneste. Hora. Epi. 2. Ut nox longa, quibus mentitur amica. Ter. in And. Siue ista uxor, siue amica est, grauida e Pamphilo est.
- AMICABILIS**, le, [Conueniente all amico,] φίλος, Pla. Mil. operâ dare amicabilem. hoc est, quam dare debet amicus.
- AMICE**, aduerb. [Amicheuolmente. Gal. En amy, amiablement. Hisp. Amigablemente.] φιλοφρεπώς, cum amore, & beneuolentia. Cic. in Lælio. Qui mihi tantum tribui dicis, quantum ego nec agnosco, nec postulo, facis amice.
- AMICINVM**, p. p. [Pedicino di lotre] utris pediculus, ex quo uinum diffunditur, Vestus.
- AMICIO**, [Vestire. Gal. Vestir, affubler. Hisp. Vestir.] p. c. u. i. c. tum: unde Amictus, ἀμπεχών. Est autem Amicire, uestire. Hora. Quidquid chartis amicitur ineptis. Suet. in Vesp. Dum salutabatur, & calcabat, ipse sese, & amiciebat. Veteres amicibor dicebant. Plau. Amicibor gloriose.
- AMICITER**, [Amicheuolmente,] aduerb. pro amice. Plaut. Perf. Quia meo amico amicitur hanc commoditatis copiam dabunt, &c.
- AMICITIA**, [Amicitia, amifta, Gal. Amisié. Hisp. Amistad] οιλία, ab Amicus, est studiorum omnium, uoluntatumque consensus. Cic. in Lælio: Est autem amicitia nihil aliud, nisi omnium diuinarum, humanarumque rerum cum beneuolentia, & caritate summa consensio. Cuius contrarium est Inimicitia. Ennius: Amicitiam, atque inimicitiam in fronte promptam gero.
- AMICO**, micas, care, [Fare amico. Gal. Faire amy. Hi. Χαζερ amico] ὀφροσάρομαι, concilio, propitium reddo. Stat. 3. Theb.
- AMICTVS**, a, um, [Vestito. Gal. Vestir, couuert. Hi. Vestido.] ἀμυρισμένος, partic. uestitus. Ci. 2. Phi. Amictus toga purpurea.
- AMICTVS**, us, [Sopranefta,] ἐπέσως, uestis quæ superponit, alij s uersibus, quasi palliū. Tibu. Frustra iā uestes, frustra mutant amictus.
- AMICVLA**, [Amichetta,] dem. ab Amica. Plin. Milerat epistolas Romanam ad amiculum quandam.
- AMICVLVM**, ἀμυλεμα, genus uestimēti auctore Festo, a circumiectu dictū. Ci. 2. de Di. Vilus est i somnis amicæ esse amictus amiculo.
- AMICVLVS**, [Amichetto,] φίλιος, demin. ab amicus. Hor. in epi. Disce docendos adhuc, quæ censet amiculum.
- AMICVS**, substā. [Amico. Gal. Amy. Hisp. Amigo.] φίλος, φιλότης, beneuolus, qui honesto amore aliquem complectitur, & indissolubili familiaritatis iure ei est coniunctus. Paullus Iurecōsultus. Amicos appellare debemus non leui notitia coniunctos: sed quib. fuerint iura cum patre familias, honestis familiaritatis quæ sita rationib. Contrarium est inimicus. Amica quando ad uirum refertur in honesta re, est quasi concubina: tu uero nō amicus es, sed amator eius: quoniam amator est qui ad tempus & uenere amat: & amor huiuscemodi Amatō dicitur. Donatus, Amicus animi est, Amator corporis: amator ad tempus, amicus in perpetuum. Ci. 5. Ver. Albaeus non solum amicus, uerum etiam amator.
- AMICVS**, cæ, cum, [Amico, caro] φίλος, beneuolus, amicitia coniunctus. Cic. Att. mihi nemo est nec amicior, nec iucundior Attico. Iunctum cum re inanimata significat utile, ut Amicus pratis humor, Amica frugibus zitas, Amicum plantis fidus.
- AMILCARIS**, p. geni. c. ἀμίλκαρ, Carthaginiensiu dux, Hānibalis p̄, qui filiū irrecōciliabili illo erga Romanos odio primus ibuit.
- AMINEVM**, genus uitis: unde Aminæa uua, & Aminææ uites. Virg. Sunt & Aminææ uites firmissima uina. A regione autem uocabantur: & Aminæi fuerunt, ubi nunc Falernū est, ut Macrob. testatur. Alij Ammineum scribunt, geminato m. pen. cor. Vnde & uersum Virgilij supra citatū sic restituerūt: Sūt etiā Ammineæ uites, & c.
- AMIPSTA**, poetæ comicæ Atheniensis. Suid.
- AMISIVS**, fluius Germaniæ, quem Amasiam a Stra. uocari supra diximus. Hic in Frisia orientali iuxta Emdam ciuitatem in Oceanū influit. Germani der Ems uocant. quasi Emisūm dicas,
- AMISVM**, ἀμίσον, siue Amifus, Stephano opidum in signe, in consinio Paphlagoniæ, & Cappadociæ, & distans a Sinope 130. M. p. Pl. l. 6. cap. 2.
- AMITA**, p. e. cor. [Zia. Gal. Tante du coste dupere. Hisp. Hermana de mi padre.] πατράδελφον. Theoph. patris mei soror, quasi a me tertia sit, atque aua uideri possit. Maior amita dicebatur, aui, & auiæ amita: sicut & maior auunculus aui, & auiæ auunculus. Liuius: se ad Aebutum amitam contulit.
- AMITERNVM**, [Aquila Città,] ἀμίτερον, urbs Cāpaniæ, ex qua Crispus Sallustius natus perhibetur. Pl. l. 3. c. 5.
- AMITERNVS**, adiect. ut, Amiterna cohors apud Sil. Ital. lib. 8. Item Aniternus ager. Martial. l. 13. Nos Amiternus ager felicibus eductat hortis.
- *AMITHAON**, pater Melampi uatis.
- AMITHOSCVLA**, regio Arabiæ. Pl. l. 6. c. 28.
- AMITNENSES**, Italiæ populi in tractu Etruriæ. Pl. l. 3. c. 5.
- *AMITINI** dicuntur, quorum alter ex fratre, alter ex sorore est genitus. Nonius.
- AMITTO**, [Perdere. Gal. Perdre. Hisp. Perder.] ἀποπέμπω, dimitto seu abire permitto. Ter. in Heaut. Prius pecuniam omnem, quam abs te amittas filium. Item significat perdere. Sallust. Vera rerum uocabula amissum, quia bona aliena largiri liberalitas, malarum rerum audacia, fortitudo uocatur. Item ignoscere. Teren. in Eunu. Vnam hanc noxam amitte: si aliam admisero umquam, occidito. Item adimere. Plau. in Afin. Cur munitaris te tibi uitam esse amissurum?
- *AMMIOS**, apud Diosc. herba est, quæ in Offeinis uocatur Ameos.
- AMMON**, nis, Ci. de Diu. Ammonis oraculum.
- AMMONIA**, ἀμμονία, regio mediterranea Lybiæ, i qua Iuppiter Ammon colebatur: ita dicta ab arenæ copia, quæ ἀμμος, Græcis dicitur.
- AMMONIACVM**, ἀμμωνιακόν, est gutta siue lacryma ferulæ in Lybia nascentis, quæ a Dioscoride Agalyllis, a Plinio Metopion appellatur. Diosc. l. 3. & Pl. l. 12. c. 23.
- AMMONIACVS** SAL, ἀμμωνιακόν, Dioscoridi, terræ salugo est, in Lybiæ arenis crescente luna efferefcens, alumini scissili non dissimilis glebis oblongis, uenifq. in longitudinem rectis. Vide Pl. l. 31. c. 7. & Diosc. l. 5.
- AMMOLITRVM**, ἀμμόλιτρον, massa constans ex arena molis trita tertra parte nitri. ex qua recocta fit uitrum purum & candidum. Pl. lib. 36. c. 26.
- AMMOCHRYSVS**, ἀμμόχρυσος, gemmæ nomen. Pl. l. 37. c. 11. Arenarū similitudo est in ammochryso, uelut auro arenis mixto.
- AMMODITES**, ἀμμοδίτης, serpens est uiperæ similis, arenosi coloris, unde & nomen accepisse uideatur. A nonnullis Cenchrias dicitur, quod caudam habeat duram instar milij, Aetius li. 1. c. 25.
- AMMONIS**, ἀμμων, Suidæ, siue, ut alij malunt Hammon, Iuppiter appellatus fuit, qui in desertis Lybiæ sub arietis forma colebatur. Cuius appellationis ratio hæc fuisse traditur. Cum Liber pater per desertum Libyæ exercitū duceret, uniuersa iam Asia deuicta, & siti admodū laboraret, implorasse a patre auxiliū dicitur. Quo facto, apparuisse ei extemplo arietem: quem dum fugientem persequitur, peruenisse illo duce ad fontē amœnissimū, quapropter desiderio potitum, existimasse arietē illū fuisse Iouē, eique templum miræ magnitudinis in arena constituisse, & deū uocasse Ammonem, hoc est, Iouem arenarium. Sunt qui dicant lingua Aegyptia, Ammon Iouem dici: hinc corrupto nomine Ammonē uocatum. Alij tradunt Ammonem dictum ab Amnone quodam pastore, qui primus illic templum ædificauit. Huius meminere Suidas, & Aristophanes.
- AMNICVS**, a, um, [Di fiume,] ποταμιο, fluuiale: ut, Stirps amnica, apud Appul. Pl. l. 3. c. 25. Insula amnicarum maxima.
- AMNIS**, [Fiume. Gal. Fleuve, rivière. Hi. El rio.] ποταμός, fluuius: ab Am, i. circum, & Nō, fluo, quoniam flexuoso meatu labitur, uel ab Ambio. omnia enim flumina circumeunt, ideoque cornuta pingitur. Nec desunt, qui a Græco ἀνεός, deduci malint, quod etiam Suidas fluuium interpretatur. Vir. 1. Geor. Atque alius latum fundam uerberat amnem. Ponitur & pro torrente. Vir. 4. Aen. Ruunt de montibus amnes.
- AMNICOLA**, le, [Quello c'habita appresso il fiume] ὄρεπασάμιος, amnis accola. Ou. 10. Met. Amnicolæ que simul salices.
- AMODO**, [Da hora innanzi, per l'auenire] ἀπὸ τῆς, posthac. Appuleius, Nemo me amodo tam mane egredientem solum uidebit.
- AMOEBÆVS**, ἀμοιβαιός, in p. e. cum α, & in antepen. cum α, diph. genus Carminis, in quo qui canunt, utuntur æquali numero uersuum, & ita se habet ipsa responsio, ut aut maius, aut cōtrarium aliquid dicat, ut est apud Vir. Buc. Ab Ioue principiū Muse, Iouis omnia plena: Ille colit terras &c. Nomen, deductum ἀπὸ τῆς ἀμειβεσθαι, qđ inter cetera significat alternis respondeo.
- AMOENITAS**, [Amenità,] iucunditas illa, quæ ex rebus amœnis percipitur. Ci. 2. de Leg. Amœnitatē, & salubritatem hanc sequor.
- AMOENITER**, aduerb. pro amœne. Gel. l. 20. c. 7.

AMOENVS, a, um, [Ameno. Gal. Plin. f. ut, recreat. f. Hi. Naturalmente delectabile.] καλός, in cunctis aspectu, ab a id est sine, & munus, quod sit res grata, sed sine fructu. Vel (ut inquit Seruius) a Mœnio, nuncio, uel fructum capio. unde qui nihil præstant immunes uocantur. Feitus ab Amo deriuat, cum ait, Amœna loca dicuntur, quæ ad se amanda alliciunt. Virg. 6. Aen. Et Amœna uireta.

AMOLIOR, Iuris, [Rimouere. Gal. Chasser et ôter de quelque lieu avec grand peine. Hi. Apertir, & redrar.] ἀμολιός, ex A, & Molior, qd est a molere significat amoueo, & proprie de ijs dicitur, quæ cû magna difficultate submouentur. Pl. lib. 11. cap. 10. Amoliuntur omnia e medio. Terent. per translationem in And. pro recedo posuit. Hinc nos amolimini. Accipitur & pro refellere. Quint. lib. 3. ca. 13. Amolienda singula.

AMOMVM, p. p. ἀμωμόν, fructus, ex ligno se conuoluens in racemi modum, flore paruo, seu candidæ molæ, folijs uitis albe similibus.

AMOR, [Amore. Gal. Amour. Hi. Amor.] ἔσως, plus est, quam beneuolentia: licet plerumque pro eodem accipiatur. ex amore enim nascitur beneuolentia, sicut ostendit Cic. Amer (ex quo amicitia nominata est) princeps est ad beneuolentiam coniugendam. Differt autem Amor a Caritate: quod Amor sit genus, Caritas species. ille ad omnes pertinet animantes, hæc ad homines tantum. est autem Amor (ut inquit Aug. lib. de Amicitia) animæ rationalis affectus, per quem ipsa aliquid cum desiderio querit, & appetit ad fruendum. Amor singulari numero plerumque honestus est, ut Amor frater nius, Amor patris in filium. Cic. Incensus sum amore uirtutis tuae. potest tamen & in uenereâ partem accipit, & tunc (secundum Augustinum) cupiditas, aut libido uocatur. Vir. Et genus æquorum pecudes pitæque uolucres in furias ignemque ruunt: amor omnibus idem. Amor (inquit Plaut.) melle, & felle fecundissimus est, gustu dulcè dat, amarum ad fatietatem usque aggerit. Amor formæ (ait Seneca) rationis obliuio est, & insaniæ proximus. Cic. pro Cœlio: Mulier amorum turpissimorum fœdera sentens. Non nunquam tamen etiam honestos amores dicimus. Idem li. 4. Offi. Formam, Marce, fili, & tãquam faciem honesti uides: quæ si oculis cerneretur, admirabiles amores sui excitaret. Amor item pro Cupidine (quem ueteres deum amoris esse putauerunt) accipi solet. Proper. Quicumque ille fuit, puerum qui pinxit Amorem.

AMORTIO, onis. [Rimouimento.] Cic. de Fi. Augendæ uoluptatis finis est doloris omnis amorio.

AMOVEO, ues, p. c. [Rimouere. Gal. Ôter. Hi. Quitar alguna cosa de otra.] ἀποκινέω, remoueo. Plaut. in Amph. Per translationem dixit, amouit e foribus maximam molestiam, id est, abegi, siue abire cõpuli. quia prius dixerat, Abigam ego iam hunc uenientem ab ædibus. Quo item modo Ter. in Adel. usus est: Ego hunc amouebo. Ci. ad Att. Et nebulonem illum ex istis locis amoue.

AMPÆ, ἀμπη, opidum Arabiæ non procul a mari: cuius meminit Her. l. 6. Gentile est Ampæus. Steph.

AMPELA, ciuitas est Crete insulæ apud Pl. l. 4. c. 12.

AMPELOPRASON, ἀμπελοπρασον, herba folijs porri, sed angustioribus, flore cãdido, radice bulbosa. nascitur in uinetis. unde & nomen accepit. Vide Pl. l. 24. c. 15. Vulgus porrum uinearum uocat.

AMPELODES MOS, ἀμπελοδεσμός, Pl. l. 37. c. 13. Herba est qua uites religari solent apud Siculos.

AMPELOS, nomen ciuitatis Macedoniæ, apud Pl. lib. 4. ca. 10. Ptole meus quoque Ampelon urbem in Creta collocat: Stephanus aliam in Cyrenaica regione. Est præterea Ampelos, siue Ampelus, promontorium Sami insulæ e regione Drepani, Icariz insulæ. Stra. li. 14.

AMPELOS LEVCE, ἀμπελος λευκη, herba est, quæ aliis nominibus Bryonia, Psilothrum, & a Latinis Vitis alba dicitur.

AMPELOESSA, opidum est in Decapolitana regione, quæ Syriæ proxima est. Pl. li. 5. c. 18.

AMPELOSIS, agris, ἀμπελος ἀγρία, labrusca, id est, uitis agrestis, Plin. li. 23. c. 1.

AMPELVSIA, ἀμπελοσία, nomen est promontorii in ea Africæ parte, qua Atlantem alluit Oceanus, a uitium copia impositum. Pl. li. 5. cap. 1.

AMPHALIA, locus Crete. Str.

AMPHALIA, opidum est Atticæ. Strab. li. 9.

AMPHIARAVS, p. p. ἀμφιαράος, Argilus Oecleï, aut (ut alij malit) Lyni, & Hypermnestraz filius, uates, & augur fuit, futurorû peritissimus: qui cû puideret fore, ut in bello Thebano interiret, domi latitauit. tandem tamen ab uxore proditus, inuitus a Polynece ad bellum est pertrahus: ubi, cû fortiter pugnaret, una cû curru, terra hiatu absumptus est. Vide Statium.

AMPHIBOLOGIA, ἀμφιβολογία, dubium dictum, sermo dubiam sententiam indicans, figura, quæ fit uitio compositionis, cum in aërbi quo posita est sententia. Et modo fit per duos accusatiuos a uerbo inuitio rectos: ut, Aio te Acacida Romanos uincere posse. Modo per uerbum commune: ut cum dicimus. Cato iniuste criminat: in certum est enim, an ipse ab alio criminetur, an ipse alium. Modo

per partem, ut, Vidi statuam auream hastam tenentem. Modo per homonymam: ut si quis dicat: Aciem, nec exprimat oculi, uel gladii, uel exercitus Potest etiam fieri alijs modis.

AMPHIBRACHVS, p. c. ἀμφιβραχύς, pes ex prima, & ultimabreuisibus, media p̄ducta: dictus, quod in utraque parte breuè habeat: ut Iimere: ab ἀμφι, utrimque, & βραχύς, breuis. huic opponit Amphimacrus, qui breuè habet syllabam inter duas longas: ut Aequitas.

AMPHICTHYONES, ἀμφικτύονες, publicum Græciæ conciliû ut scribit Cic. de Inuen. li. 2. Vnde decreta Amphictyonum citat Demosthenes in oratione pro Ctesiphôte. Constabat autem Amphictyonum conuentus ex septem Græciæ ciuitatibus, ut docet Str. li. 9. Vnde autem Amphictyonum nomen deducatur, docet Dionys. li. 13. Amphictyonem Heleni filium commetum esse Amphictyonium concilium, cui ab ipso nomine nomen indiderunt.

* **AMPHICYRTON**, lignum curuum, quo onera gestari solent.

* **AMPHIDAMAS**, Bubidis filius.

* **AMPHICENTIA**, opidum Peloponnesi.

* **AMPHILOCHI**, Acarnaniæ populi.

AMPHIMACRVS, & **AMPHIMACER**, p. c. ἀμφιμακρος, pes ex trib. syllabis constans, prima & ultima longis, media correpta: ut Pallidi. Sic dictus, qd utraque parte longâ habeat syllabam. ἀμφι. n. utrimque sonat, & μακρός longum. Est autem contrarius amphibracho.

AMPHIMALLA, ἀμφιμαλλα, tunicæ gausapinæ, ex utraque parte pilos habentes, quæ & Gausapia dicebantur. Pl. li. 8. ca. 48.

* **AMPHIMEDON**, uir a Perseo occisus. Ouis. Met.

* **AMPHIMONE**, nymphæ nomen.

AMPHION, p. p. ἀμφίων, Iouis, & Antiope, uel secundum aliquos, Mercurij filius, a quo accepta lyra adeo suauiter canebat, ut saxa adstruendos muros Thebanos traxisse dicat. Hor. Dictus & Amphion, Thebanæ cõditor urbis, Saxa mouere sono testudinis. Quæ ideo factum, quia eloquij suauitate homines feros, & incultis moribus, ad obsequij ciuilibus pellexit disciplinam. De Amphione lib. 1. Apollonius Rhodius in Argon. Hinc Amphionius, a, um.

AMPHIPOLIS, ἀμφιπολις, ciuitas in ea parte, qua Thraciam Macedonia contingit: dicta quod eam Straymon amnis circumfluat.

AMPHIPPI, ἀμφιπποι, milites, qui duobus equis in bello utuntur, & ex fello in recentem transfiliunt. Liu. li. 2. Bel. Pun. Desultores uocat: & equi ipsi Desultorij appellantur.

* **AMPHIRHOE**, nymphæ ab undecumque fluendo.

AMPHISBAENA, siue (ut alijs placet) Amphisibæna, ἀμφισβæνα. Serpens est in Lybiæ desertis, duo habens capita: unde & circulatis tractibus creditur incedere. Lucan. li. 9. Et grauis in geminum surgens caput amphisibæna.

AMPHISSA, ἀμφισσα, urbs Locrorum, qui ozolæ dicuntur: ira appellata, teste Stephano, quod undique montibus cingatur. Luca. lib. 3. Phocæicas Amphissa manus, scopulosq. Cyrra. Hinc Amphissæi, qui Delphicum templum diruerunt, apud Demosthenem in oratione pro Ctesiphonte.

* **AMPHISTRATVS**, statuarij nomen.

AMPHITANE, ἀμφιτανη, gemma, quæ alio nomine dicitur Chryscolla. Inuenitur in ea Indiæ parte, in qua formicæ eruunt aurum, colore auri, figura quadrata. Pl. li. 37. c. 10.

AMPHITAPA, ἀμφιταπος, Athenzæ, uetus genus utrimque uillos habens. Varro: dormire sub amphitapa bene molli. Lucilius: Pluma, atque amphitapa, & siquid aliud deliciarum. Pro eodem etiam legitur Amphimallon.

AMPHITHALAMVS, cubilis genus, quasi duplex thalamus. Vitruu. lib. 6. cap. 9.

AMPHITHEATRICA charta, dicta a loco confectura, cui quartus locus tribuitur a Pl. l. 13. c. 12.

AMPHITHEATRALS, le, adiect. ad amphitheatrum pertinens: ut, Ludi amphitheatrales, Amphitheatrale spectaculum. Pl. l. 11. c. 24.

AMPHITHEATRVM, [Amphitheatro.] ἀμφιθέατρον, ædificium erat rotundum, ueluti ex duobus theatris (quæ hemicycli figura erant) cõpositum. Mart. li. 1. Omnis Cæsareo cedat labor amphitheatro.

AMPHITHEVTM, ἀμφιθετον, poculi genus est, quod urrauis ex parte stare potest. constat autem magni fuisse poculum, quo uti solebant cû strenue potare uolebãt: unde māsit prouerbium. Ex amphithe to bibisti: cû aliquè ad ebrietatē usque bibisse uolumus indicare.

* **AMPHITHOE**, nymphæ ab ἀμφι, circum, & θέω, curro.

AMPHITRITE, tes, p. p. ἀμφιτριτη, Oceanis, & Doridos filia, quæ fingitur a poetis esse uxor Neptuni, & per metonymiam ponit pro mari. Nomen deductum est ab ἀμωτρούς, hoc est, a circumterendo, quod mare terram undique terat, & lancinet. Ouis. Met. 1. Nec brachia longo Margine terrarum porregerat Amphitrite.

AMPHITRYO, ἀμφιτρύων, princeps Thebanus Alcei filius, & Alceinæ Herculis matris coniux, a τρύω, gemo, uel τρύχοι, uexo. Plaut. in Amphitruo scribit, quia uetustissimi Romani peregrinas literas non admittebãt. unde & Phryges dicebãt, quos nos Phryges, & Sullam, quem nos Syllã. Hinc Amphitryonides patronymicū, & per epenthesim Amphitryoniades, quo poetæ utunt, p̄ Hercule, Am-

- lc. Amphitryonis re uera filio: quâuis ob rerû gestarû magnitudinem nonnulli originem eius ad fouem retulerint. Vir. 8. Ac. Cum iam stabulis saturata moueret Amphitryonides armenta,
- AMPHORA**, pæn. cor. [*Anfora*,] ἀμφορεύς, uasis fictilis genus, duas habens anfas: unde & nomen accepit, quod scilicet ansis utrinque apprehensis ferret. Hor. in arte: Amphora cepit Iulij, currere rota, cur urceus exit: Erat aut hoc uasis genus uno asseruando in primis accommodatum. Erat præterea Amphora, mûsuræ genus capiens congios octo, hoc est 48. sextarios. Alio note Quadrantal dicebatur, a mensuræ eius figura, quæ omni ex parte pedè habebat quadratû. Cic. pro Fonteio. Titurium quaternos denarios in singulas uini amphoras portorij nomine exegisse. Idem in Verrem: Nô quero, unde quadringentas amphoras mellis habueris, Hinc Amphoralis, le, quod est huius amphoræ capax. Plin. lib. 37. cap. 2. Vas amphorale.
- AMPHRYVS**, pen. pro. ἀμφύριος, Stephano fluius Theffaliæ, iuxta quem armenta regis Admeti Apollo pauisse traditur. Lucan. li. 6. Irrigat Amphryius famulantis pascua Phœbi. Hinc Amphrysius, a, um. Virg. 6. Aen. Amphrysia uates. Item Amphrysiacus, a, um. Papinius, Aut Amphrysiaco pastor de gramine carpsi. Est & nomen duarum urbium. Vide Amphysus.
- AMPLE**, [*Amplamente*,] aduerb. copiose, magnifice. Ci. 2. de Fin. Hæc satis ample, satis honeste, dici putas, Amplissime, ut, amplissime gerere honores: hoc est, cum summa dignitate. Cic. 4. Ver. Ampliter, aduerbium, pro ample.
- AMPECTOR**, ris, amplexus, [*Abbracciare*. Gal. *Embrasser*. Hi. *Abraçar*.] ἀμπεύσασθαι, circumnecto, circumplico. Pla. in Cist. Anus ei amplexa est genua. Numeratur a Prisciano inter communia. Lucilius passiuè dixit: Ergo non sinant me ampletter. Ponit & Amplecti pro amare. Ci. epist. Fam. 5. Amplector talem animum. Amplexor, frequentatiuum, Lucilius: Amplexetur qui uelit.
- AMPLEXVS**, us, ui, nomen, ipse amplectendi actus. Ci. 1. de Diu. Pue rum dormientem circumplacatum serpentis amplexu,
- AMPLIFICATIO**, onis, [*Accrescimento*,] augmentatio, ἀύξισις, Ci. 2. Offi. Nec uero amplificatio rei familiaris, nemini nocens, uituperanda est. Apud rhetores Amplificatio (desinente Cicerone in Parit.) est grauior quædam affirmatio, quæ motu animorum conciliet in dicendo fidem.
- AMPLIFICATOR**, uerbale, qui rem aliquam, aut personam ampliorrem reddit. Idem 3. Tusc. Pythagoras rerum amplificador fuit.
- AMPLIFICO**, as, [*Amplificare*,] αύξίζω, augeo, amplius reddo. Ci. 1. de Nat. Deo. Eamque facultatem amplificauit Academia. Idem pro domo sua: A populo semper sum defensus, amplificatus, ornatus,
- AMPLIO**, plias, [*Ampliare*, Gal. *Amplifier*, *acroistre*, *augmenter*. Hi. *Eisfanchar*, *o* *estender*.] πλατύνω, augeo, ut Ampliare e tatis spatium, Ampliare uires. Pertinet etiam hæc uox ad iudicia. Ad Her. li. 4. Nam quid fuit iudices, quare in sententiis ferendis dubitaueritis? aut istum hominem nescari ampliaueritis? L. i. 4. ab urb. cond. scribit Postumiâ uirginem Vestalem ampliatam, deinde absolutam, hoc est, per ampliationem in secundam actionem, interposita dilatione, protractâ, ut s. bis causam dicere possit. Romani enim iudicia hoc modo peragebant. nam aut statim sententia dicebatur a iudicibus, si absoluendus esset reus; aut Amplius pronuntiabat, si causa obscurior esset: & tunc duab. hisce litteris, N. L. iudices significabant sibi non liquere quid esset statuendû, causamq. de nouo esse dicendam. hinc Ampliatio nascebatur, quæ appellata us, quasi amplius dicendi pronuntiatio: quia qui ampliabatur, interposita dilatione, rursus ad agendâ causam redibat. De hac ampliatione intelligit Cic. 3. in Verrem actione, cum ait, Etsi lex ampliandi faciat potestatem, tamen isti sibi turpe existimēt non primo iudicare. Differt autem ampliatio a comprehensione, quod Ampliatio certum numerum actionum non habebat: Comprehensio iteratam actionem in tertium diem. Vide Pedianum.
- AMPLITUDO**, [*Ampliezza*,] ἀξιομα, ut Ci. aut maiestatis, aut reliquarum copiarum magna abundantia. Idem ad Lentulum. Tuæ sapientiæ est, omnem amplitudinem, & dignitatem tuam in uirtute, atque in rebus gestis tuis positâ existimare. Amplitudo corporis, Plin. in epist. Meatus animæ, propter amplitudinem corporis, illi grauior erat.
- AMPLIUAQVS**, a, um, p. c. quod in amplum uagatur. Auctor ad Her.
- AMPLIUS**, [*Pin. Gal. Plus largement*, *dauantage*. Hi. *Mas*.] πλεον, aduerb. significat Plus. Et quandoque iungitur ablatiuo. Cæsar Com. 7. Ut non amplius quattuor digitis ex terra eminent. Quandoque accusatiuo. Virg. 1. Aen. Nostem non amplius unam Falle dolo. Quandoque nominatiuo. Cæsar Com. 5. Amplius ostingentæ. Ponitur etiam pro præterea, sine casu. Cic. de Harusp. resp. Amplius ad eius laudem minuendam facere potuisset?
- AMPLVS**, a, um, [*Amplio*, *spatiOSO*. Gal. *Ample*, *spacieux*. Hi. *Ancho*.] πλεον, qd late patet. Vir. 1. Aen. Vocemq. per ampla uoluntant Atria. Est item Amplus dignitate multa præditus. Cic. pro Sex. Rosc. Is mihi uidetur amplissimus, qui sua uirtute in altiore loco peruenit.
- AMPULLA**, [*Ampolla*, Gal. *Iulo*, *bouteille*, Hi. *Ampolla*, *o* *redoma* *de* *uidro*.] gemino ll, ἀμύλλω, uasis genus ex uitro, aut alia materia, ad seruandum oleum in balneis, item in mensa ad aquam uel potionem, alioq. usus accommodatum. Ci. li. 4. de Fin. Si ad illam uitam, quæ cum uirtute degatur, ampulla accedat, Erat autem hoc uasis genus turgidum, ueluti uentre inflato, per translationem Horatius: Proicit ampullas, & scsquipedalia uerba: pro eo quod est, uerba turgentia, & sufflata abiicit. uerbatur etiam Romani ampullas lauriendas potiones. Suet. in Dom. Prandeat ad satietatem, nec non temere super cenam præter Marcianum malum, & modicam in ampulla potiunculam daret. Est etiam Ampulla, tumor inflatus, quem & Bullam uocamus.
- AMPULLARIVS**, rij, substantiuum, artifex ampullarum, Plaut. Rud. quibus dicat ampullarius optimû esse opere faciundo corium. Ampullarius, a, um, adiect. ut Ampullariæ unctiones. Pla. Stic. malacas ampullarias. Ampullaceus, a, um, quod ex ampulla est: ut Frustum ampullaceum.
- AMPULLOR**, aris [*Insuperbire*, *gonfiare*.] ab Ampulla, superbio, turgere. Suet. in Dom. & Horat. i. epist. Tragica desæuit, & ampullatur in arte.
- AMPULLACEA**, pyra, quæ ab ampullæ forma nomen habent. Plin. lib. 15. cap. 15.
- AMPVTATIO**, nis, Cic. de Senect. Samentorum amputatio.
- AMPYTO**, tas, p. c. [*Potare*, Gal. *Roygner*, *cooper* *à* *l'entour*. Hi. *Cortar* *ende* *redor*.] ἀμύττω, circûpato, abscindo, seu aufero. Cic. 5. de Fi. Quæ sit ars agriculturalium, quæ circumcidat, amputet, erigat, extollat.
- * **AMPYCVS**, Mopsi pater. Vide Ampycides 12. Metam.
- * **AMSANCTVS**, locus est i medio Italiæ apud Hirpinos, sulfureas habens aquas, quæ, quod undique siluis angustijque clausæ sunt, tã pestilentem emittit odorem, ut propius accedentes enecentur. Hic factus est locus fabulæ, in Amfancti uallibus inferorum spiraculû esse. Cic. 1. de Diuina. Mortifera quædam pars est, ut & Amfancti in Hirpinis, & in Asia Plutonia, quæ uidimus. Vir. 7. Aen. Est locus Italiæ in medio, sub montibus altis, Nobilis, & fama multis memoratus in oris, Amfancti ualles.
- AMVLA**, p. c. ἀμύλλανθιον, genus uasculi ad aquam gestandam, quod religionis, & expiandorum malorum gratia gestabatur: dictum quasi amola, ab amolendis periculis. Deminutiuum Amulula.
- AMVLETVM**, p. c. ἀμύλλανθιον, omne genus remedij aduersus cuncta mala medicamenta, præsertim ueneficia. Plin. Infantib. allegatur succinum, amuleti ratione, formam uasculi habens.
- AMVLEVS**, a, mullos, Proca filius, & Numitoris frater, qui regnû fratris abstulit, atque omnem eius stirpẽ urilem necauit. Fratris quoque filij Rheæ Syluiæ, per speciem honoris, cû Vestalem eam legisset, perpetua uirginitate spem partus ademit. Liu. 1. ab urb.
- AMURCA**, [*Fece dell'oglio*. Gal. *La lie d'huile*. Hi. *Alpechin* *de* *hazayte*.] ἀμύργη, sordes olei, quæ præcedunt: nam quæ sequuntur, feces uocantur. Virg. Georg. 1. Nigra perfundere amurca. Hinc Examurcatus, sordibus purgatus.
- AMVRCARIA**, dolia, in quæ amurca infunditur. Cato de re rust. c. 10.
- AMVSSIS**, [*Archipenzolo*. Gal. *Le cordeau* *ou* *la* *ligne* *des* *charpentiERS*. Hi. *re*. Hi. *Hilo* *de* *almayre* *que* *usar* *los* *carpinteros*.] αμύσσις, per duplex s, fabrorum, & lapidatarum regula, quia ad dirigenda ligna, saxaq. utuntur. Sed late pro omni ordine ponitur. unde Amussim adhibuit, & compositum Adamussim, pro perfecte. Var. 1. 2. de re ru. Numerus non est adamussim, ut cum dicimus, mille nauis ijsse ad Troiam, centumuirale esse iudiciû Romæ, & iudiciû adamussim factum, apud Gel. Hinc Amussitata, adamussim facta. Plau. in Mil. Amussitata indoles. Nonius.
- AMVSVM**, uentis discernendis excogitatum organum, ut ait Cæsar, Vitr. 1. c. 6. Locus ita expolietur, ut amusum desideretur.
- AMYCLAE**, ἀμύκλαι, pluraliter nomen est urbis Laconix, Tyndaridum, i qua nati sunt Castor, & Pollux. Alia est in Italia inter Tetracina, & Fundos in paludib. Laconibus condita, iuxta Scruium: cuius ciues, cum Pythagoricam sectam sequerentur, & abstineret cæde animalium, nec uicinæ paludis serpentes interimerent, ab illis deleti sunt. Alij non a serpentibus, sed hostium repentino aduentu hanc urbẽ deletam prodiderunt: nam cum aliquoties salo nunciatus esset aduentus hostium, postea cautum est, ne quis amplius nunciaret. Inde ex improuilo capta sunt Amyclæ. Hinc pro uerbium, Loqui uolo, nam scio Amyclas tacendo periisse.
- AMYCLEVS**, a, um, ἀμύκλειος.
- AMYCVS**, ἀμύκκος, Neptuni, & Melies nymphæ filius, Bebryciorum rex, qui aduenas in Bebryciû neniens ad cæstum certam prouocabat, & infidijs circumuentos ibidem interfecit. Cum itaque Argonautæ in Bebrycium uenissent, Pollux ab eodem ad certamen prouocatus, cognitis infidijs, socios conuocauit, & ab ijs adiutus Amycenum interfecit. Virg. 5. Aen. Qui se Bebrycia ueniens Amyci de gente ferēbat.
- AMYDON**, p. c. ἀμύδων, ciuitas Pæoniæ, quæ auxilia misit Troianis, Iuue.

III. Sat. 3. Hic alta Sicyont, est hic Amydone relicta.
AMYGDALA, [p. c. *Madoria. Gal. Amande. Hisp. Almendra.*] ἀμυγδαλή, nux Græca, quæ & Thasia dicitur. Amygdalum, etiam neutro genere dicitur pro fructu. Palladius: Græci afferunt nasci amygdala scripta.

AMYGDALVS, [*Madorlo.*] ἀμυγδαλή, arbor amygdala ferens. Col. l. 3. Amygdalus, si parum ferax erit. Hinc Amygdalinus, nā, num, p. c. Serenus: Fertur Amygdalinæ succus esse bibendum.

AMYGDALITES, ἀμυγδαλοειδής, Dios. herba est genere tithymali, a similitudine foliorum amygdali, quæ & Corymbites dicitur, & Platythyllos a latitudine foliorum. Pl. li. 26. c. 8.

AMYLON, ἀμυλον, placetæ genus, quod ex tritico fiebat, aut filigine sepius elota, ita dictum, quod sine mola fieret. Macerabatur. n. sepius quotidie triticum, aut filigo, donec ita mollesceret, ut cremor ex primi posset, qui deinde in sole siccabatur. A vulgo Seplahariorū unica littera immutata, Amydon uocatur. Rationem conficiendi amyli uide apud Pl. l. 18. c. 7 & apud Cat. de re ru. c. 87.

* **AMYMONES**, una ex quinquaginta filiabus Danaï. Str. l. 8. Et fons iuxta Lernam. Plin.

* **AMYNTAS**, pater Philippi, Macedonum regis.

AMYSTIS, ἀμυσις, strenuæ potationis genus erat apud Thæces, cum potus ingurgitabatur, ut uinum in dolium infunditur, neque spiritu reciprocato, neque ore contracto. Vnde ἀμυσιζέειν. Græci dicunt, pro ingurgitare, & sine respiratione assatum bibere. Hor. l. 1. Car. Bassum Thracia uincat amysside. Alij Amyssidæ poculi speciem interpretantur, quo Thracæ utebantur, quoties ἀμυσι καὶ ἀπυδσι, hoc est, citra laborum contractionem, & spiritus reciprocationem, potare uolebant.

AMYTHAONIA, ἀμυθαονία, Elidis pars est, teste Stephano, ita dicta ab Amythaone Crethæ filio.

* **AMYTHAON** Melampodis pater. Vir. 3. Geor.

* **AMYZON**, Carizæ opidum. Ptol.

A N T E N

AN, aduerbium interrogandi, & pro numquid ponitur [*Dimmi?*] Ci. An uero Romulus ille aut pastor, aut conueas congregasse uideatur? Sed aliqui transit in uin et, cum sermo dubitatio est, & tunc ferè subiunctio iungitur: ut Nescio an pater uiuat.

ANA, siue (ut apud Melam legitur) Anas (ἀνας, Ptolemæo) fluuij nomen est apud Hispanos, qui Baticam, hoc est, Granatam, a Lusitania, quam hodie uocant Portugalliam, diuidit. Pl. li. 3. cap. 1. & 2. Vulgo Guadiana.

ANABATRA, ἀνάβατρα, scæle pulpita, gradus superiores scæfiles. Iuu. Sat. 7. Conducta pendent anabathro tigillo.

* **ANABIS**, opidum Hispaniæ.

ANACARDIUM, ἀνακάρδιον, arbor Indis familiaris, fructu auticulæ corculi non dissimili, unde nomen putant inditum, rubeante in tunc cruore, quo ueluti sanguine scatet. Ruell. li. 1. c. 37.

* **ANACE** opidum Achaiæ.

ANACHARSIS, ἀναχάρσις, philosophus ex Scytharum genere, sapientiæ admirandæ, ut scribit Cic. lib. 5. Tusc. Qui studio cognoscēdit ritus, & mores Græcorum, in Græciam se contulit, eodem tempore, quo septem Sapientes florebant. Hic leges aramearum telis quā simillimas esse dicebat, quod muscas quidem, & cetera eius generis infirmiora animalia irretirent, a fortioribus autem perrium perantur. De genere mortis eius tradit Laertius: a fratre suo, Scytharum rege, interemptum esse.

ANACHITES, ἀναχίτης, gemma omnium pretiosissima, quā Adamantem uocamus: dicta quod uanos motus, animiq. lymphaticiones credatur abigere, & aduersus uenena habere uim antidoti. Pl. lib. ult. cap. 4.

ANACLINTERIUM, [*Letticuolo, matara. Gal. Lit de matras pour se reposer sur iour. Hisp. Lugar para dormir.*] ἀνακλιτήριον, lectulus ubi quiescimus interdiu: apud Lampridium in Heliogabalo, Accubitoria quibusdam Stibadia dicitur. Spart. in Cæsonio Commodo: Lectum eminentibus quattuor anaclinterijs fecerat.

ANACREON, ἀνακρέων, poeta lyricus, a quo metra Anacreontica dicta. Ortus ex Teo Ionici ciuitate: Amavit puerum formosissimū, nomine Bathyllum. Hor. Non aliter Samio dicunt arsisse Bathyllo Anacreonta Teium. Perijt acino uis passæ strangulatus, ut tradit Plin. lib. 7. cap. 7.

ANACTORIUM, ἀνακτόριον, herba est, quæ notioribus nonnibus Græcis, & Latinis gladiolus appellatur. Dios. lib. 4.

ANACTORIA, ἀνακτόριον. Stephano, opidū Acarnaniæ, ad suum Ambracium. Pl. li. 4. c. 1. Est item Ionici urbs in minore Asia, postea Miletus appellata: ut testatur idem li. 5. c. 29.

ANADEMA, p. p. ἀνάδημα, corona, aut simile capitis ornamentum. Luc. l. 4. Et bene patra patrum sunt anademata, mitra.

ANAEA, ἀναία, Steph. urbs Carizæ contra Samum, gentilia, Anæus, ἀνάιος, & Anaites, ἀνάιτης, hinc ortus Menelaus Anæus, Peripateticæ familiæ philosophus, & historiarum scriptor egregius.

* **ANADIPLOSIS** figura, i. reduplicatio.

* **ANACHIOMENI**, i. emergens. quo nomine dictum est Apellis opus. quod Venerem habet et e mari emergentem. Pl.

ANAETIA, ἀναίτια, opidum maioris Armeniæ. Pl. li. 5. c. 24.

ANAGALLIS, ἀναγallis, herba quam Morgelinā, uel Gallinæ mortum uulgo uocari, Ruellio credimus. duæ eius a Plinio traduntur species, floris colore distinctæ. mas florem habet phœnicēū, femina caruleum.

ANAGLYPHA, p. c. [*Cose di rilieno.*] ἀνάγλυφα, dicuntur uasa aliaue opera, sculpturis aspera, quæ. sita exculpta sunt, ut in eis imagines emineant: Anaglypta appellat Pl. li. 3. c. 11. Mart. l. 1.

ANAGNIA, ἀναγνία, Pto. ciuitas Herculorum in Latio, ubi Antonius sorore Augusti contempta, & Cleopatra in uxorem ducta, morte tam feriti iussit. Virg. l. 7. Quos diues Anagnia pascit.

ANÆNOSTES, [*Letore.*] ἀναγνώστης, lector. Cic. Att. lib. 1. Anagnostes noster Solistheus.

ANAGYRIS, ἀνάγυρις, herba est grauissimi odoris, quæ ob id a rusticis lignum putridum uocatur. Huius folia, uirgaq. si quis decerpserit, foetidissimo odore manus imbut, quo non nisi frequenti lotione potest liberari. Hinc factus est locus proverbio, ut qui sibi offutura commoueat, ἀνάγυριν κινεῖν, hoc est, Anagyrim mouere dicitur.

ANAITIS, idis, ἀναίτις, Dex cuiusdam nomen: quæ in Scæfena Armeniæ regione præcipue colebatur. Sunt qui tradant, hæc festa in memoriam uictoriæ, quam Cyrus de Sacarum gente retulit, esse instituta. Str. li. 11.

ANALECTA, [*Ammonditie della tanola. Gal. Ce qui tombe sous la table, miettes. Hisp. Los relienes del manjar que sobra.*] ἀναλέκτα, purgamenta cenarum, quæ manu colligi solent, & extra triclinium efferri. Martia. l. 7. Colligere longa nec turpe putat, dextra Analecta, τὰ τῶ ἀναλέκτου, hoc est, a colligende, propterea, quod manu colligerentur, scopis euerrentur.

ANALECTES, ἀναλέκται, dicitur, teste Cælio Rhod. lib. 13. c. 31. qui multa lectione exercitatus memoria est firmissima, ἀναλέκτου, enim est memoria concipere, & firmiter tenere. Seneca: Suasit illi Satellius Quadratus, ut grammaticos haberet analectas.

ANALECTIDES, ἀναλέκτιδες, dicuntur, quib. e xylyno lino, uel quauis materia, puellæ tamquam puluillis confispant scapulis promi nentes, ut uideri pleniore possint. Ouid. 3. de arte aman. Conueniunt tenues scapulis analectides altis.

* **ANALITAE**, populi Arabiæ, apud Plin.

ANALOGIA, [*Proprietà, proportione, conuenienza. Gal. Proportion, conuenance. Hisp. Propriedad, conueniencia.*] ἀναλογία, accentu in pen. proprietas, proportio, conuenientia, similitudo. Cicero. Quod analogiam Stoici, nos appellemus conuenientiam, si placet. Quint. l. 1. Analogia præcipue, quæ proxime ex Græco transferretur in Latinum, proportionem uocauerunt. Hæc est eius uis, ut id, quod dubium est, ad aliquid simile, de quo non queritur, referat, ut incerta certis probet, ut si queratur, funis masculini, an feminini generis sit, ex eius deminutio cognoscitur, quia funiculus, generis masculini est.

* **ANALOGISMVS**, uocatur a dialecticis firmū argumēti genus, quod a causa ducitur propinqua: cui opponitur, epilogismus.

ANANTOPODON, schema, quo Græci frequentius utuntur, quā Latini, cum oratio aliquo membro desinitur.

ANAPÆSTVS, ἀναπæστος, pes ex duab. syllabis breuibus, & tertio longa. ex ἀνα, re, & πæστος, ferio, quod repercutiat dactylum sono reciproco. A Græcis ἀναπæστος, dicitur, quasi dactylo contrarius. Ci. l. 2. Tus. Nō adhibetur ulla sine anapestis pedibus exhortatio.

ANAPHALIS, ἀναφαλὶς, herba est, quæ notiore nomine Gnaphaliū, & a quibusdam Centunculus appellatur.

* **ANAPHE**, insula una Sporadum. Plin.

ANAPHORA, p. c. ἀναφορά, seu Epanaphora, ἐπαναφορά, figura, quam nos Relationem, seu repetitionem dicere possumus, quæ fit quoties in principio singulorum membrorum, aut uersuum eadem pars orationis repetitur, hoc modo: Verres calumniatores apponebat, Verres de causa cognoscebat, Verres pronunciabat. Vir. 1. Ae. Nate meæ uires, mea magna potentia solus, Nate patris sum mi. Anaphora est scansiones, seu adscensionis signorum uocabant, ab Oriente circumacto mundi quotidiano factæ, ex inclinatione cæli uaria, nunc maiores, nunc minores. Firmicus: Sed istis tamdiu uitijs laborabit, quo ad signi eius fuerit anaphora completa.

ANAPIS, p. p. ἀνάπις, Siciliæ fluuius leniter decurrens, decem stadiis procul a Syraculis in mare defluens. Ou. 5. Met.

ANARITACE, Straboni, Anariaci, Pl. ἀναριάχι, Steph. poij uli sunt ad mare Caspium ad ortum incolentes: quorum opidum Anaritace, commemoratur a Stephano.

ANARRHINON, ἀνάρρινον, quod & Antirrhinum, herba est anagallidi similis, radice nulla, aut perexigua, semine uitulinis nares imitante, unde & nomen habet. Pl. li. 25. c. 10. & Ruellius lib. 3. c. 131.

ANAS, atis, p. g. c. [*Anitra. Gal. Cane ou canart. His. Asnad.*] ἀνάς, auis notissima ex genere amphibiorū: ita dicta ab assiduitate natandi.

Mart.

- Mart. li. 13.** Tota tibi ponatur anas, sed pectore tantum. Et ceruice sapit, cetera redde coquo. Est & Anas fluitius ulterioris Hispaniæ Beticæ diuidens a Lusitania. De quo Pomp. Mela. li. 2. Antiqui præterea Anatein uocabant annum uinum, quo scilicet uetula laborabant. Fest.
- ANATINVS,** na, num, pe. p. Pla. in Rud. Vtinam fortuna anatina nunc uterer: ut, cum exilem ex aqua, arerem tamen.
- ANASA,** ἀνάσα, opidum Carmanici, apud Plin. 6. c. 28.
- * **ANASTROPHE** est inuertio, i. duorum uel horum ordo præposterus: ut Italiam contra pro contra Italiam.
- ANATICVLA,** ἀντικύβητος, Ci. 5. de Fin. Serpere anguiculos, enolare merulas, nare anaticulas, cornibus uti uidemus boves.
- ANATARIVS,** iā, ium, [Quello che è dell'anitra, come le piume.] quod ex anate est, ut Anataria pluma: siue quod ad anates pertinet, ut Anataria aquila, quæ anates uenatur. Plin. 10. c. 3.
- ANATHEMA,** [scommunica] ἀνάθημα, idem quod detestatio, uel execratio. Item donarium, quod dijs suspenditur in columna, uel pariete templi: ἀνάθημα, hoc est, a seponendo, uel suspendendo: aut certe ab eo, quod nefas esset ea loca mouere. Hotes quoque sacri, quorum capita deorum alicui dicata sunt, anathemata appellantur. Vide Budæum in Comment. linguæ Græcæ. Inde Anathematizo, detestor.
- ANATOCISMVS,** [Vfura dell'usura] ἀνατοκισμός, est uluræ anniuersaria reuolutio, & quas usuras usuratum uocât. Ci. ad Att. li. 5. Centesimas me obseruatum cum anatocismo.
- ANAVROS,** ἀνάυρος, fluius Thessaliæ, ex Pelio monte fluens, quasi absque aura dictus. Lucan. 1. 6. Quiq. nec humentes nebulas, nec rore madentem Aera, nec tenues uentos adspirat Anauros. De hoc fluuiio, uel potius torrente, uide plura apud Apollonium Argonaut. lib. 4.
- ANAVIS,** apud Flaccum in Argon. procius est Medæ, Alanorum & Heniochorum rex, postea a Styro riuali interfectus.
- * **ANAX** uiri proprium, qui fuit Cæli, ac terræ filius. Cæl.
- ANAXAGORAS,** p. c. ἀναξαγόρας, Clazomenius philosophus in physicis præcellens, non modo generis gloria, & diuitijs, uerum animi quoque magnitudine clarissimus, quippe qui totum patrimonium suis sponte reliquit, & cum ab eis negligentiæ insimularef, Quid ergo, inquit, nonne uos ista curatis? Mox abscedens, studio doctorum flagrans, cuiusdam ipsum ita cõpellati, Nulla ne tibi patriæ cura est? dixerit, Mihi uero patriæ cura, & quidem summa est, dignitatem in cælum intendens. Hic cum post diuinam peregrinationem in patriam redisset, possessioneq. desertas uidisset, Nõ essem, inquit ego saluus, nisi istæ perijissent. Vide plura apud Laertium.
- * **ANAXANDRIDES,** comædiarum scriptor Rhod. Suid.
- ANAXARCHVS,** ἀναξαρχος, philosophus Abderita, sectator Temocriti. Hic habuit inimicū Nicocreonem Cypri tyrannũ, a quo cõprehensus, cõiectusq. in pilam saxeam, ibiq. ferreis malleis contusus, adeo toleranter perulit asperissimos illos cruciatus, ut uerbũ illud memorabile conduplicauerit. Tunde, tunde Anaxarchi follæ, Anaxarchi enim non tundi. Ad ultimum, amputatione linguæ minitante tyranno, propriis dentibus abscessam linguam in os eius ira patulum dicitur exspuiffe. Vide Laertium.
- * **ANAXARETE,** puella Cypria, Orit. 14. Met.
- * **ANAXILAS,** poeta comicus.
- ANAXIMANDER,** ἀναξίμανδρος, Milesius philosophus Taleris auditor, primus terræ marisq. circuitus descripsit, & sphaeram insuper construxit, ut inquit Laertius.
- ANAXIMENES,** ἀναξίμανης, philosophus fuit Milesius, Burystrati filius, Anaximandri discipulus, successorque, qui eo die obiit, quo Sardis a Cyro capta sunt. Hic principum rerũ aera opinatus est, quem genere infinitum, qualitate tibus finitum aiebat, cuius cõdensatione, ac rarefactione cuncta gigni putauit. Solem, Lunam, ceterasq. stellas a terra ortum habere.
- * **ANAXAGO** Anaxi filia.
- ANAXYRIS,** ἀναξυρίς, herba est notissima, quam & Oxalidem Græci, & Latini Rumicem appellant.
- ANAZARBA,** ἀναζάρβα, Stephano, optidum est Ciliciæ, Dioscoridis illustrissimi Medici patria.
- ANCAESA,** [Vasi intagliati.] dicta sunt ab antiquis uasa, q̄ celata uocamus, q̄ circum cædendo talia fiant. Ipsum quoque Celare uerbum ab eadem causã dictum est, d. cum l. permutata. Festus.
- * **ANCEVS** Samiorum rex
- ANCEPS,** ipitis, [Dubbio, Dubbio. Gal. Doubleux, incertain. Hi. Dudofo.] ἀνελκομος, quod utrinque acutum est. Anceps (inquit Festus) significare uidetur, quod ex utraque parte caput habet, ut securis bipennis, sed magis a capiendõ, q̄ ex utraque parte æque capiãt, appellatum est. Lucil. Veste, atq. ancipiti ferro effringã cardines. Accipitur pro dubio, siue ambiguo. Ci. pro Marcel. Incertus est exitus, & anceps fortuna.
- * **ANCHACES,** nomen ducis in Persæ exercitu.
- * **ANCHEMOLVS,** Rheti Marrubiorum regis filius. Vir. 10. Aen.
- ANCHIALE,** ἀγχιάλι, ciuitas Ciliciæ, de qua Strabo, post Zephyrium, inquit, Anchiale supra mare, Sardanapali opus. Ex hac urbe fuit Athenodorus, qui non a Sardanapalo, sed ab Anchiale Iapeti filia cõditam uult Cydmi matre, a quo nomen uicino flumini.
- ANCHISES,** ἀγχίσιος, Capys filius, ante bellum Troianũ memorũ latebras, & solitudines coluisse fertur, gregibus, & armëtis intentus quibus cum uacaret, a Venere adamari cõcepit, & cũ ea concubuit, unde natus est Aeneas apud Simoëta, Troiæ fluium, ut scribit Seruius. Porro cum se Veneris cõcubitu usum fuisse iactasset, a Ioue fulmine est afflatus. Propterea dicunt eum Troianorũ cõsilius non interfuisse. Ardente Troia, cum nulla salutis spes appareret, senio cõfectum Aeneas huc inposuit, secumq. Drepanum usque Siciliæ urbem uexit, ubi fatis concessit. Vir. 1. Aenei. Tu ne ille Aeneas, quem Dardanio Anchisæ, Alma uenus Phrygi genuit Simoentis ad undas?
- ANCHORA,** p. c. [Anchora. Gal. Ancre, ou croc de fer de quoy en retiët les nauires. Hipp. Anclia, ancora de la naue.] ferreum instrumētum quo naues retinentur, quod & a Græcis ἀγκυρα, uocatur, unde & Latini uocem hanc proculdubio mutuarunt, & tenue in suam adspiratã, & u in o commutantes. Ci. 7. Ver. Vela fieri, præcidi anchoras imperauit. Et quia natura tempestate iactati, quando feliciter nauigandi nulla spes superest, ad anchoram confugiunt, qua eiecta, nauim eodem in loco retinent, donec felicius nauigandi se offerat occasio: factum est ut sacram anchoram prouerbialiter dicamus pro extremo perfugio.
- ANCHORALIS,** Je, adiect. Plin. 16. c. 8. Vfus eius anchoralibus maxime nauium, Anchoralis tractus. Liu. 7. Bel. Maced.
- ANCHORARIVS,** [Anchorario.] qui curam anchoræ habet.
- ANCHORARIVS,** a, um, quod ad anchoram pertinet: ut Funes anchorarij, Hirtius, Storias ex funibus anchorarijs tres fecerunt.
- ANCHUSA,** ἀγκυσα, herba est laetice folijs, radicem habens digitalli crassitudine, colore sanguineo, ætate manus inficiens, qua mulieres colorem purpureum malis inducunt.
- ANCILE,** per simplex l. p. p. scutum breue erat, auctore Festo, ita ex utroque latere recisum, ut nullus angulus uideri posset, & summũ, infimũq. eius latus medio pateret. Dictũ, ab Am & Cæsium, quasi Ancilum: uel ab ἀγκυλ, quod est cubitus: uel ab ἀγκυς, remedium, quoniam pestilentie remedium fuit. Fertur Numẽ Põpiliij tempestate de cælo decidisse, unaque editam uocem, omnium potentissimam fore ciuitatem, quamdiu in ea mansisset. Itaque facta sunt eiusdem generis plura, quib. id misceretur, ne interno sci cæleste posset. De hoc Oui. li. 4. Fastorum: Ecce leui scutum uersatũ leniter aura Decidit: a populo clamor ad astra uenit. Et paullo post. Idq. ancile uocat, quod ab omni parte recisum est: Quæque notes oculis, angulus omnis abest. Liu. 1. 1. Salios duodecim Marti Gradiuo egit, tunicę pictę insigne dedit, & super tunicã, cœneum pectori tegmen: cælestiaque arma, quę ancilia appellant, ferre, ac per urbem ire canentes carmina cum tripodibus, sollenni q. saltatu iussit. Hor. 1. 2. Carm. Hoc ancilium declinauit, cum ait, Anciliorum nominis, & togæ. Iuuenalis uero adiectiuum posuit, cũ dixit Clypeis ancilibus.
- ANCILLA,** [Fante, serua. Gal. Chamberiere, seruante. Hi. Sierna esclaua, o moça de seruicio.] ἀμύνη, mulier serua. Nomen deductum putauit Festus ab Anco Marcio, quod is in bello magnum feminarij numerum cepit. Siue quod antiqui Ancilare dicebant ministrare. Ex quo dij quoq. ac deæ feruntur coli, quib. nomina sunt Anculi, & Anculæ. Plin. 2. c. 63. Terra mortalium semper ancilla.
- ANCILLARIS,** ris, re. Ci. Tus. Ancillari, fordidoq. artificio.
- ANCILLARIOLVS,** ancillæ addictus, qui ancillam amat. Mart. li. 12. Ancillariolum tua te uocat uxor.
- ANCILLOR,** Iaris, [seruire. Gal. s'assugettir a quelqu'un comme son seruant. Hipp. Seruir come esclauo o moça.] ἀμύνης, ministro, more ancillarum. Ci. in Sallust. Non uni priuatum ancillatus sum.
- ANCILLVLA,** ἀγκυλα, dem. ab ancilla. Ci. 1. de Or. Iuris scientiam eloquentiæ, tanquam ancillulam, adiunxisti.
- ANCLABRA,** uasa, quibus sacerdotes utebantur. Anclabris (inquit Festus) est mensa ministrarijs apta diuinis: uasa quoq. in ea, quibus Sacerdotes uruntur, anclabra appellantur. Sunt qui legant Anclabra, ἀνά τῆ ἀγκυλῆ, hoc est, ab hauriendõ.
- ANCON,** onis, siue Ancona, x. p. p. [Ancona.] ἀγκυλῶν, urbs est totius Piceni celeberrima, portum habens insigni opere a Traiano Cæsare exstructum. Nomen habet a situ, qui cubiti flexuram refert. Græci enim & cubitum, & locũ cubiti modo sinuosum, ἀγκυλῶνα, appellant. Plin. 3. ca. 13. Ad ipsẽdem colonia Ancon, apposita promontorio Cumerõ in ipso flectentis se orę cubito. Fuit item Ancon, apud Carthaginienses obscurum domicilium, in quod detru debantur, quibus iratorum erat tyrannus.
- * **ANCTERES,** uincula, sub quibus labra uulnerum constringuntur.
- ANCVS,** ἀγκυς, cognomẽto Martij, quartus fuit Romanorũ rex, Numæ Põpiliij ex filia nepos, qui & Latinos bello domuit, & Ianiculum pontẽ Sublicio urbi coniunxit, Romanorũq. limites ad mare usque

re nſque promouit, ubi & Oſtiam condidit. Reliqua uide apud Liu. lib. 1. ab Urb. con. Dictum autem uolunt Ancum ἀπό τοῦ ἀγκύρος, hoc eſt, a cubito, quem incuruum habebat, nec poterat ex porrigere. Vide Seruium in illud Vir. 6. Ae. Quem iuxta ſequitur iactantior Ancus.

ANCVLI, & Ancula, dij, dexæque ancillarum putabantur. Feſt.

* ANCVLOGLOSSVM, unculum neruoſum ſub lingua. quod ſilum uulgo appellatur.

ANCYRA, ἀγκυρα, nomen duarum urbium, quarum altera eſt Phrygiæ, altera Galatiæ. Dicta Ancyra ab anchoris nauium captarum a Mithridate, quas Ptolemæus Aegypti rex ſuppeticas Gallogræcis miſerat. Vide Steph. et Plin. lib. 5. c. iiii.

ANDABATAE, [Combattenti uilla cieca.] ἀνδάβαται, Cice. Trebatio. Quem antea ne andabatam quidem defraudare poteramus. Andabatæ fuerint ne populi clauſis oculis ſoliti pugnare, an gladiato rû genus qui clauſis oculis tenderet in aduerſariû, an potius luſus genus, ut propemodum ex Seneca licet conicere, nondum ſatis compertum eſt.

ANDANIA, ἀνδανία, Stephano, opidum Peloponneſi. Str. l. 8.

ANDANIS, ἀνδανίς, ſtuumus eſt Carmaniæ regionis. Plin. lib. 6. cap. 23.

ANDEGAVI, Galliæ Lugdunenſis populi, qui & Andes. Tacitus l. 3. Erupere primi Andegauis, ac Turonibus. Plin. l. 4. c. 18.

* ANDELVS eſt Hiſpaniæ ciuitas.

ANDES, um. Populi inter Celtas, Carnutibus, & Turonibus. finitimi, ac Ducatu Bituricæſi, oceanoque proximi, quos Ligeris flumen aluit. Plin. Andegauos appellat. Cæſar Andes.

ANDES, uicus non procul a Mantua, Virgilio patria.

ANDINVS, adiec. ut Andinus uates. [Virgilio.] cantus Andinus. Sil. l. 8. Mantua muſarum domus, atque ad ſidera cantu Euecta Andino, id eſt Virgiliano.

* ANDOCIDES, unus ex decem præcipuis Athenienſibus oratoribus.

* ANDRACHNE, portulaca, & andrachne ἀγκυρία, Silueſtris portulaca: & herba, quam illecebram uocant.

ANDRIA, ἀνδρία, Phrygiæ opidum apud Plin. l. 5. c. ult. Ste. præterea Andriam in Elide collocat. & alteram in Macedonia.

ANDRIACA, ἀνδριακή, Ptolemæo, opidum eſt in Media, & alterum in Lycia: Ruſum illud in Thracia, Straboni.

ANDRICVS, p. c. ἀνδριεύς, Ciliciæ mons, ut inquit Str. l. 14. Quo etiã nomine dictum eſt flumen quoddam eiusdem regionis, non procul ab Amiani portis, apud Plin. l. 4.

* ANDROCLEVS philoſophus fuit.

ANDRODAMAS, ἀνδρόδαμος, lapis eſt ex genere hæmatitarum colore nigricante, pondere ac duritia inſignis, qui attritus coti ſuccû reddit ſanguineum. Vide Plin. l. 16. cap. 20. Eſt præterea Androdamas, gemmæ nomen, quæ argenteam nitorem habet, ut adanias quadrata, & ſemper teſſellis ſimilis: cui Magi putant nomẽ impoſitum ab eo, quod impetus nominû, & iracundias domet. ἀπό τοῦ δαμάζειν τὸν ἀνδρα, hoc eſt domendis uiris. De hac Plin. lib. 37. cap. 10.

* ANDRODAMVS, Rhēginus, qui Leges Chalcidenſibus tulit.

* ANDRODVS, Codri Athenienſium regis filius. Gell.

* ANDROGEOS, Minois Cretenſium regis filius.

ANDROGYNOS, p. c. [Hermaphrodito.] ἀνδρόγυνος, qui utrumque habet ſexum, maris & feminæ. Ci. 1. de Diu.

ANDROMACHE, p. c. ἀνδρομάχη, Eetionis regis Thebarû, quæ in Cilicia ſunt, filia, & Hectoris Troiani uxor, & mater Aſtynactis, quæ uirili pugna nomen ſortita eſt. Fuit enim uirili animo & quædam ueluti uirago. Hanc mortuo Hectore Pyrrhus in Græciã adduxit, & ex ea Moſſum filiû ſuſcepit: poſtea. Heleno uati Priami filio eam uxorem tradidit, regniq. portionem eidem assignauit.

ANDROMEDE, p. c. ἀνδρομέδης, Cephei, & Caſſiopes filia, quæ ob matris ſuperbiã, quæ ſe Nereidas forma antecellere gloriabatur, a Nymphis ſcopulo fuit alligata, & cæto deuoranda expoſita, ſed Perſei uirtute liberata, qui illac opportune iter faciens, & cetum interemit, & Andromedẽ uxore duxit. Poſtremo Mineræ beneficio inter aſtra collocata dicitur. Orbitur in parte piſcium duodecima.

ANDRON, [L'androné.] ἀνδρών, a quibusdã putat eſſe locus in ædibus parietibus undiq. ſeptus, ſed ſere ſine teſto. Plin. in epi. interiaces andron pariete cubiculi, hortiq. diſtinguit. Feſtus locum eſſe ait in ædib. longitudine anguſtiorẽ, in quo uiri plurimum uerſantur, ut γυναικείον, in quo mulieres. Suidas quoque Andronẽ interpretatur locum in ædib. in quem uiri ſolent conuenire: Dicebat etiã Andronitis: quod in eo uiri ſine interpellationibus mulierû uerſarentur. Vitru. l. 6. c. 9. Eſt etiam Andron, ut ſcribit Ptolemæus, opidum inferioris regionis Nili.

* ANDRONICVS, Rhodius Peripateticus. Str. & Gell.

ANDRONVM, medicamentû eſt unæ, quæ in fine fauciu naſci ſolet, curandæ utile. Eius confectionem uide apud Celſum l. 6. c. 10.

ANDROS, ſiue Andrus, ἀνδρος, inſula eſt una Cycladum, Eubœæ adiacens: de qua Plin. l. 4. c. 12. Eſt item Andrus, inſula Oceani Septentrionalis, inter Hiiberniam, & Britanniam. Plin. l. 4. c. 46.

ANDROSAEMON, ἀνδρόσαμον, herba eſt ſimilis Hyperico, cauliculis tamen maioribus ac magis rubentibus. Florem habet lutei coloris, qui digitis attritus, ſuccum emittit ſanguini ſimilem: unde & nomen habet. αἷμα, enim ſanguinem ſignificat. Vide Plin. lib. 26. cap. 5.

ANDROSAESES, ἀνδρόσακες, herba eſt in maritimis Syriæ locis copioſiſſime proueniens, alba, carens folijs, folliculos in cirris habens. Plin. l. 27. c. 4.

ANELLVS, [Anelletto. Gal. Anellet. Hiſp. Pequeño anillo.] ἀκτύλος, demi. ab anulo. Hor. in Ser. Cum tribus anellis, modo læua Prifcus inani. Ci. Cuius imaginem in poculis, & anellis habebant.

ANEMO, ſtuumus eſt in octaua Italiæ regione, apud Plin. l. 3. c. 15.

ANEMONE, p. p. ἀνεμώνη, herba florem habens eiusdem nominis, ſtatim euaneſcentem, quem poetæ fabulantur ortum eſſe ex ſanguine Adonidis, ab apro interempti. Nicander in Ther. & Theocritus in Bucol. Flors purpureus, adſpectu ſatis amœnus, ſed nulla odoris gratia comendatus. Vnde ortum eſt prouerbum ῥῶδον ἀνεμώνη συγκρίσεις, hoc eſt, Roſam cum Anemone confers. Dicta putatur Anemone, quod niſi uento ſtante (quem ἀνεμών, uocat Græci) non aperiatur.

* ANEMORCA, opidum Phocidis apud Hom.

* ANEMOSPHOROS, herba ex genere naporum.

ANETHVM, ἀνηθον, genus herbæ boni odoris, etiam hodie in officinis nomen retinens, ruſtus mouens, tormina ſedans, & ſingultus cohobens. Plin. l. 20. c. 18.

ANFRACTVS, [Via tortu. Gal. Vn defour en rond, un defour de rue. Hiſp. Ro deo de camino aſpero.] ἀνέκτορος, obliqui uiarum flexus, in ſeſe recurrentes, ab Am, & frango, quod eſt recta uia ſic interrupta, Cæſar: ſi nullus amfractus intercederet, M. D. paſſ. aberat. Tranſfertur & ad alia, accipiturq. pro quouis circuitu, Cic. de Par. Ora. Oratio circumſcripta longo amfractu. Legitur & Anfractum ne. g. apud uetuliſſimos: Attus Eurysace, citante Nonio: alta patris terrarum amfracta reuiſam.

ANGARI, ἀγγαροι, teſte Suida, nunciij erant regij apud Perſas, quod nomẽ poſtea latius uſurpari cœpit pro quibuſuis, qui ſeruorû aut iumentorum onera baiularent. uide Cœl. Rhod. l. 18. c. 8.

ANGARIA, p. p. [Angaria, græcè ἄγγα. Gal. Charge, contrain. Hiſp. Buana, & ſeruidumbre.] ἀγγαρία, dictio Perſica, ut inquit Suidas, proprie ſeruitus coacta. Vnde ſi quis cogitur pro ſoluere publicanis, quã liceat, angaria eſt. Inde ἀγγαρία ζῶς, cogo. Apud Perſas erat ἀγγαρείον δρόμημα, curſus pernicioſus equitum, ut ſcribit Hero. in 8. Vnde nomen angariæ, & perangariæ in libris iuris leſtitatum manauit: Eſt enim nomen Perſicum.

ANGARIS, mons eſt Idumææ, apud Plin. l. 5. c. 13.

ANGELVS, ἀγγελος, Latine nuncius, nam officij nomen eſt, non naturæ. Semper enim ſpiritus ſunt: ſed cum mittuntur, uocantur angeli. Angelicum metrum Diomedij, celeritate nuncijs aptum.

ANGELLVS, li, dem. Ab angulo. Lucr. l. 2.

ANGERONA, [La Dea del piacere,] ἀγγερόνη, uoluptatis dea, quæ & Volupia dicebatur, cui ſacrã a Romanis inſtituta ſunt, cû Angina ciuitas uexaretur: ab angore tollendo ſic dicta: Eius feſta Angeronalia ſunt uocitata. Hinc Pontifices in ſacello uoluptatis ſacrum faciebant.

ANGINA, [ſc. uentia. Gal. Squinante. Hiſp. Esquinancia.] σπαστική, genus morbi acutiſſimi, quo fauces anguntur, ac ſtrangulant: imperitum uulguſ medicorum Squinantiam uocat, dicta angina, quæ angat guttur. Plaut. Vellem me in anginam uerti, ut huic amicuæ fauces præoccuparem. Feſt. Anginam uinariam habere dicuntur, qui uino ſuffocantur.

ANGIORTVS, quarti ordinis: & Angiortum, [Via ſενζα capo, Angiporto. Gal. Vne ruelle, ou qui eſt ſans iſſue. Hiſp. Calle angosta o ſin ſalida] στενωπός, uia eſt exitum non habens: uel uicus anguſtus, & flexuoſum in modum anguis quaſi anguſtus ad portam aditus, ab angendo & portu. Vlpian. Angyportum a portu dictum eſt, portus uero conſuſus, & munitus locus eſt, quemadmodû, & ſtatio, ab importandis, exportandisq. mercibus, nomen habens. Ter. in Adel. Id qui dem angiortum, non eſt peruium, Cic. 4. Ver. Vt omnib. in angiortis prædonis improbiſſimi ſtatue ponant. Alij a Græco ἀγγυ, quod ſignificat prope, deductû uolunt, quia non longius extendit.

* ANGITIA, Aectæ filia, & Medæ ſoror. & nemus apud Vir. l. 7.

ANGLIA, [Inghilterra. Gal. Angleterre. Hiſp. Inglaterra.] βρετανία, quæ Britannia ab eruditis dicitur, inſula inſignis in Oceano, quæ undique a circumſuſo mari complexa eſt, niſquam iuncta continenti: quæ quondam ab albis rupibus, quæ mare undique aluit, Albion dicebatur. Hanc primum Troes incoluerunt, qui Troia diſiecta fugerunt exciſam patriam, Palladiſque oraculo claſſe in hanc inſulam migrauerunt, atque gygantes tunc inſulã tenentes, multis uictos prælijs expugnauerunt. Hanc poſtmodû longo temporũ tractu, Saxones, qui ſunt illuſtres Alemanniæ populi, oppreſſere, agrosque, & opes iter legatos Saxonũ regina Angela diuiſit. Atq. ut linguæ, pariter, & gẽnis memoria in diſiecta inſula ſempiterna

D ſempiterna

- fempiterna foret. ab Angela, cuius ductu uicta est, Angliam tellurem illam uocauit. Quamquam plerique Angliam ueluti noiri or bis anguium prædicent dictam. Sica est (ut inquit Pl. l. 4. c. 16.) ex aduerso Galliarum, Germaniarum, atque etiam Hispaniarum, licet longiore interuallo Agrippa longitudinem eius prodidit esse DCCC. pass. latitudinem uero CCC.
- ANGO**, gis, [Affirmare. Gal. Estrangler, tormenter, engoisser. Hisp. Angustiarò congoxar.] ἀγγω, anxi, sine lupino, id est quod cruciare, ue-xare. Et modo ad animum, modo ad corpus, modo ad utrumque promiscue pertinet. Ad animum, Cic. epist. fam. libr. 6. Audio te animo angui. Ad corpus, Colum. lib. 8. Robustus angit imbecillum. Ad utrumque promiscue. Gel. Cum angerentur Romani, & ple-raque Italia ad regem descuisset. Plau. pro absumo posuit in Aul. Tum anxiffe aquam, si quis petet. Deducitur ἀνὸ τῆ ἀγγω, quod est suffoco, strangulo: a quo Synanche morbus faucium acutus, ut dictum est in dictione Angina. Dicimus autem, angor animi, uel animo.
- ANGOR**, oris, [Affanno, doglia. Gal. Angoisse. Hisp. Angustia, ansa, dō congo-xa.] ἀδμονία, corporis uel animi cruciatus. Ci. 3. Tit. Angor, est ægritudo premens. Idem 1. de Fin. animus, excelsus, omni liber cura & angore. Hinc Anxietas & anxietudo.
- * **ANGRVS**, fluius ex Illyricis uerius Boream fluens. Herod.
- ANGVICVLVS** [serpentello.] deminutiua ab anguis, Cic. de Fin.
- ANGVIFER**, p. c. signū caeleste, quod a Græcis dicitur ἀγγύς. Col. Anguifer cū mane occidit, tēpētatē significat. Cic. de Nat. Deor. Atque hæc quidem a tergo: prope caput autem Angintenus.
- ANGVILLAE**, [Anguilla. Gal. Anguilles. Hisp. Anguillas.] ἀγγέλας, pis-cium solæ exanimes non fluitant: quas non ouo, non coitu pro-creari scribit Arist. Dicitur anguilla, quod specie anguē repræsen-tent. Plin. lib. 9. cap. 5. Anguillæ atterunt se scopulis, ea strigmen-ta uiuiscunt, nec alia est earum procreatio. Plaut. in Pfeu. Anguil-la est, elabitur.
- ANGVINVS**, a, um, adiect. quod anguinum est, aut quod ex anguib. constat, ἀγγύς, ut Anguinæ comæ Medusæ, apud Ouid. 4. Tri-stiui: & anguinæ capillus Eumenidū, apud Catullum. Itē, quod ad anguis similitudine acceditur anguineus cucumer. Col. l. 2. c. 9. hoc est oblongus, & ad anguis similitudinem contortus. Plin. di-citur Erraticus. li. 20. ca. 2.
- ANGVINVS**, 3, um, idem: ut, Anguina uernatio, pro pelle quam uer-no tempore angues exsuunt. Plin. li. 30. cap. 3. Anguinum ouum. Plin. li. 29. cap. 3.
- ANGVIMANVS**, ni, elephatorū epitheton est, quod proboscis, eorū, quæ manus uocatur, in omnem partē, anguiū more, facile flectit. Luc. li. 5. Anguimano belli docuerunt uulnera Pœni Sufferre.
- ANGVINVS**, a, um, Cic. de Diu. Certiux.
- ANGVIPEDES**, a poetis dicti sunt Gigantes, [Giganti] quasi loripe-des, qd pedes tortuosos habuisse fingunt, sicut angues se tortuo-sos faciunt. Ouid. 1. Met. anguipedum captiuo brachia cælo.
- ANGVIS**, [Serpente aquatile, serpe, biscia. Gal. Serpent, couleure. Hisp. Cule bra, dō serpiente.] ὄφεις, tam fem. quā, masc. gen. serpētis genus latis notū, & proprie illud (si Seruio credimus) quod i aquis degit. Fre-quentissimum tamen etiā de terrestribus dictum inuenitur. Virg. 3. eclo. Latet anguis in herba. Tacitus anguē in cubiculo uisam nar-rare solitus est. Frequentius tamen mal. gen. profertur.
- ANGVLARIS**, & hoc lare, γωνία, quod habet angulos. Cato de re rust. cap. 15.
- ANGVLATIM**, κατὰ γωνίας, aduerbium significans per angulos.
- ANGVLOSVS**, habens plures angulos, γωνιστός, Plin. li. 37. ca. 12.
- ANGVLVS**, p. c. [Angulo, cantone, canto. Gal. Angle, coing. Hisp. Rincon.] γω-nία, a Geometris dicitur id, quod resultat ex duabus lineis in idē punctum desinentibus. In ædificijs item anguli dicuntur, ubi duo pa-rietes coeunt. Item in agris, & regionibus, ubi duo latera conue-niunt, atque in acutum desinūt, angulus appellatur. Cæf. 5. Bell. Gal. Huius lateris alter angulus. Et quoniā anguli in ædificijs reli-quis partibus fere sunt obcuriores, & secretiores, factum est, ut angulus accipiatur pro loco quouis secreto, & abdito. Cic. in Ca-til. Nemo illo in angulo rotius Italiæ fuit. Angulatus, ta, tum. Ci. de nat. deo. Esse corpuscula quædam rotunda, alia angulata.
- ANGVSTIA**, [Luogo stretto, strettezza. Gal. Destroit, destresse. Hisp. Angostura, estrechura.] στενοχωρία, locus, artus, & minime amplus, cuiusmodi sunt montium fauces. Cæf. 5. Bel. Gall. Angustijs uiarum. Trans-ferretur & ad alias res: ut, Angustia erarij. Angustia etiam cor-poris, & animi, Cæsar: neminem, qui ei in tot rerum angu-stijs subueniret, habebat. Angustitas, atis, uetus nomen, pro Angustia. Actius: sed angustitatem inclusam, ac faxis squali-dam. Nonius.
- ANGVSTE**, [Strettamente,] aduerb. Cæf. 3. Bel. Ciuil. Ad rem frumen-tariam expeditam, qua anguste utebantur.
- ANGVSTO**, as, [Stringere. Gal. Estreuer. Hisp. Angostar, estrechar.] στενοχω-ρέω, quod est stringo. Luca. l. 5. Qua maris angustat fauces faxosa Carystos. Hinc Angustans, Angustatus, Angustandus, participia.
- Antul**. Cuius iter cæcis angustans corporum aceruis. Cic. Somn. Scip. Omnis terra, angustata uerticibus, lateribus latior. Seneca de Tranquitate: Angustanda pati monia sunt.
- ANGVSTVS**, a, um, [Stretto.] στενός, ab angulus, artus, quod anguli si-per coartarentur: ut, Angusta domus. Cic. 1. de Fin. Angustissima fauces. Cæf. 1. Bel. Ci. Angustioribus folijs. Plin. l. 13. c. 21.
- ANHELATIO**, nis, [Difficili a di spirare. Gal. Difficulté d'auoir son aleine. Hi. Αεζο, dō soffiro] πνεύματός, spirandi difficultas. Plin. l. 11. c. 11.
- ANHELATOR**, [Vn che non possa ribruer facilmente il fiato] ἀδματινός, qui est suspiriosus, quod uitium consistit in spirandi difficul-tate. Plin. 12. Anhelatoribus, & in tussi uetusta cum porro ex a-ceto datur.
- ANHELITVS**, us, p. c. [Fiato,] ipse spiritus, uel respirandi actus. Plau. in Epid. Animo male est, accipiam anhelitum.
- ANHELO**, as, p. p. [Spirare, ansare. Gal. Aleter, alener, souffler. Hi. Αεζα, dō soffirar destando.] ἀδματινός, ex Am, & Halo, m, in n, mutata signi-ficat egre halocum ex labore uehementi, crebris quasi singultib. spiratur, ac respirat. Col. li. 1. c. 3. Sudare, atque anhelare boues. Vnde & pro ardentem cupio per translationem poni consuevit. Ci. in Cat. Catilnam furentem audacia, scelus anhelantem, pestē p. atrix nefarie molientem, & c. Anh: latus, participium Oui. in ep. Medæ ad Iasonem: Iset anhelatos non præmeditatus ad ignes.
- ANHELVS**, a, um, [Ansante,] ἀδματινός, πνεύματός, ægre anhelitum ducens. Vir. 1. Geor. Nōq. ubi primus equis Oriens affluit a nhelis. Idem 2. Geor. Senibus medicantur anhelis.
- ANCETVM**, ἀνκτον, a quibusdam appellari semen, quod notiore nomine Anisum uocamus, auctor est Plin. l. 20. c. 17. Propterea qd appetentiā excitet, a Græcis quæcūque orexim adiuiat, ἀνκτα, dicuntur, quasi inuicta. Non aliam etiam ob causam Dioscorides eandem appellationem anetho tribuit li. 3. c. 60.
- ANCIANA**, pyri genus. Col. l. 5. c. 10. & Cato c. 7.
- ANIENS** fluius ad tertiam ab urbe miliarium. Ci. de Cl. Or.
- ANIGRVS**, p. p. ἀνιγρός, fluius Theflaliæ, in quo centauri ab Hercu-le uulnerati abluerunt sua uulnera. Vnde, cū antea haberet aquas purissimas, Centaurorum sanguine sordidæ redditæ sunt, & im-puræ. Auctor est Ouid. Met. li. ult.
- ANIMA**, [Alma, anima, fiato, & aria. Gal. L'ame, la uie, l'aer que nous respé-rons. Hisp. Anima, ayre.] ψυχή, corporum uiuentium, hoc est stirpiū, & animalium tam rationalium quam ratione carentium pars no-bilior, qua unumquodque illorum uiuit, alitur, sentit, aut ratiocinatur. Ea in stirpibus simplex est, quam Altricē appellat, qua sci-licet illæ alimentū attahunt, retinent, & in uniuersas sui partes distribuunt, illisq. assimilant: & quod in alimoniam uerti non po-test, excernunt. Brutis uero animantibus anima duplex est, quæ a nobiliori sua actione, Sentiens appellat, sub se comprehendens Altricem, nō secus, atque in tetragono trigonus comprehendit. Longe autem nobilissima homini est anima, quæ a ratione, qua solus homo utitur, rationalis appellatur. Hæc res quidē una est, ex triplici autem actione tria sortitur nomina, modo Altric, siue Vegetatrix, modo Sentiens, modo Ratiocinatrix appellata. Acci-pitur item Anima, pro animo, pro uita, pro spiritu, de quibus uide-tes testimonia in dictione Animus.
- ANIMABILIS**, les, [Animato,] adiect. qui animam, & spiritum habet. Cicer. 1. de Nat. Deo. Hac animabili spirabilique natura, cui nomen est aer.
- ANIMALIS**, hostia, θυσία, ψυχή, quæ ob id m. stabatur, ut eius ani-ma deo offerretur. Duo inquit Macrobr. erant hostiarum genera unum, in quo uoluntas dei per exta disquiritur: alterum in quo sola aia deo sacra: quas Haruspices animales hostias appellant.
- ANIMADVERTO**, [Considerare. Gal. Auifer, prendre garde, percevoir. Hi. Mirar y estar atento ha zia alguno.] θαλαουαείς τὸν, id est, animum aliquo uerto, cogito, confidero. Pla. Animaduerte hominē subal-bidam. Cic. 1. de Diu. Animaduertit dormientem circumplectatū serpentis amplexu. Cum accuratius, mediante præpositione In, significat punire, oppugnare, uerberare, itam exercere. Ci. in Ver. Act. 3. Statueres animaduerrere in eos. Interdum sine præpositio-ne. Idem in Verr. Act. 2. Ea grauius animaduertenda peccata, quæ difficillime præcauentur. Inuenitur etiam ablatiuo iunctum, cū præpositione A, uel Ab. Ter. in And. Ea primum ab illo est animaduertenda iniuria, id est, iudicanda.
- ANIMADVERSI**, [Consideratione. Gal. Consideration. Hisp. A quella obra de mirar ha zia alguno.] quod modo considerationem significat, Ci-ce. 1. de Fi. Interesse enim inter argumentum, conclusionemq. ra-tionis, & inter mediorum animaduersionem. Modo punitionem, quam κόλασις, Græci uocant. Idem 1. Off. Omnis autem animad-uersio & castigatio contumelia uacare debet.
- ANIMADVERSOR**, κολαστής, punitor. Ci. 1. Off. Si acres ac diligentes esse uolumus animaduersores uitiorum, magna sæpe intelligi-mus ex paruis.
- ANIMADVERVS**, perspectus, cognitus. Cæsar: Hac re animaduersa Cæsar iubet signa conuerti.

ANIMADVERSVS, qui supplicio affectus est. Pau. Iurec. Corpora animaduersorum quibuslibet petentibus, ad sepulturam dandam.

ANIMALE, [Animale. Gal. Vn' animant, ce qu' a vie avec sens comme les hommes & les bestes. Hif. Animal, que tiene anima.] *ἄνιμος*, substantia, animala sensibilibus. Pl. li. 10. cap. 63. Bipedum solus homo animal gignit. Ci. 1. de legibus: Animal prouidum & sagax homo.

ANIMALIS, & hoc animalis, [Vitale. Gal. Vn'ant & sentant, aiant ame. Hif. Cosa de vida.] *ἄνιμος*, quod est ex animali, siue quod habet in se animam. Animalis item dicitur spiritualis. Cice. libr. 3. Tusc. Siue illi animi sint animales: contrarium est Exanimalis, qui non est animalis. Plaut. in Bacch. Illum exanimalem faxo.

ANIMANS, [Animante, animale.] substantiarum fem. uel neu. gen. fere pro animali accipitur, quod Græci *ἄνιμος*, uocant. Cic. de nat. deo. Animantium alie corijs testæ, alie uillis uelutæ. Inuenitur & genere masculino. Hor. 2. Serm. Haud putet ultro quæquam animantem. Ci. de Vniu. A quo animante omnes reliquos contineri uellet animantes. Nonnumquã extenditur, præsertim in neutro genere, ad oia quæ habent animam ut sunt arbores, frutices, herbæ, quibus animam inesse conitatur, quam philosophi recentiores Vegetatiuum appellatur, nec animalia tamen, sed animantia nuncupatur, ut docet Senec. li. 8. ep. mor. Animans uero adiectiuum, idem est quod animam habens. Auctor ad Heren. lib. 4. Res omnes animantes, & inanimantes ob oculos potest ponere.

ANIMATIO, uerbale ab animando. Cic. de Vniu.

ANIMATUS, [Animato.] *ἄνιμος*, ab animo fit, sicut a tunica Tunicatus, animo, aut uoluntate aliqua effectus, Ci. D. Bruto: Ita animatus esse debes, ut nihil facias nisi iussus, i. e. a uoluntatem habere debes. Et animatus, qui habet animam. Cic. Tusc. 1. Animatum quod est, id motu cietur interiore. Contrariu est Inanimatus, qui non habet animam. Ci. de Amic. Res inanimatæ, atque mutæ. Animatus, uerbale nomen, idem quod animatio Pl. li. 11. c. 3.

ANIMO, as, [Inanimare, incitare. Gal. Donner corage, enhardir. Hif. Esforçar dar coraçõ.] *ἄνιμος*, animum induco, siue animum incito, & sic ab Animus descendit. Clau. lib. 3. Pestiferas animare ad prælia taxos. Aliquando est animam inducere, & uiuificare, tuncq. ab anima, siue ab animo, cum pro anima capitur, deducitur. Col. l. 9. Diebus quibus animantur oua.

ANIMOSE, Cic. de Off.

ANIMOSITAS, [Ardere, coraggio.] *ἄνιμος*, impetus animi, sedem habens in corde, quam Speusippus definit esse impetum uolentum partis animæ irrationalis.

ANIMOSVS, [Valorefo, coraggiofo. Gal. Corageux, ardi, de grand cœur. Hif. De grande animo y esfuerço.] *ἄνιμος*, siue qui est elati spiritus, quiq. ad iracundiam est procliuior. Oui. Pyrrhus Achilleides animosus imagine patris. Ci. in Carone. Ex quo fit, ut animosior etiam senectus sit, quam adolefcentia. Vir. Quos animosi Euri affidue frangunt que feruntque. Ea quoque animæ potentia, qua ad iram incitatur, Animosa appellatur. Inuenitur etiam Animosus, pro nodoso, per translationem positum. Virg. 3. Geor. Luxuriatq. toris animosum pectus. Vbi Seruius animosum interpretatur nodosum. Non male tamen Animosum pectus intelligere possumus, quod animositate indicium est.

ANIMULA, [Animetta.] *ἄνιμος*, deminut. ab Anima. Seruius Sulp. ad Cic. li. 4. In unius mulierculæ animula si iactura facta sit, tantopere commoueris?

ANIMVLVS, demin. Plaut. in Cas. Mi animule, mea uita.

ANIMVS, & Anima, [Animo, l' anima. Gal. Ame, esprit, corage. Hif. Anima racional con que entendemos.] *ἄνιμος*, in hoc differunt, quod anima sit uite, animus consilij, nam anima in homine est, qua uiuimus, & sentimus, & mouemur: ita ut contineat uim uegetandi, mouendi & sentiendi: quæ omnia communia sunt nobis cum ceteris animantibus. nam ipsa aluntur, crescunt & gignunt, mouentur præterea, & sentiunt. Animus, *ἄνιμος*, uero est, quo homines sumus, quo sapimus, & intelligimus: quæ uis nõ est ducta de potentia materiæ, sed a deo immortalis de nihilo creatur eodem tempore, quo & infunditur in corpus nostrum. Ci. li. 1. Tusc. sic differit: Animam autem alij, animam etiam fere nostri declarant nominari. nam & agere animam, & efflare animam dicimus, & animosos, & bene animatos, & ex animi sententia. Ipse aut animus ab anima est dictus. Sciendum tamẽ est, animum pro anima plerumque sumi, ut apud eundem in Cat. Qui si in hoc erro, quod animos immortales credã, libenter erro. Contrarium est Inanimis, qui anima caret. Similiter Exanimis, siue exanimis. Semianimus, qui semiuuus est. Aliqñ accipitur pro delectatione. Pla. in Epid. E. Cur eam emit? T. Animi causa. Hinc Vnanimis, qui unius est animi. i. uoluntatis. Quãdoque pro spiritu, siue flatu, ac uento: unde anima uel animus nomen accepit, nam *ἄνιμος*, Græci dicunt, quem nos uentum. Ci. 1. Tusc. Si anima animus est, fortasse dissipabitur. Teren. in Adel. Animum recipe. i. respira. Pro eodem etiam legitur Anima: & (ut opinor) frequentius, quam Animus. Cicer. de Vniuer. Inter ignem terram, aquam

deus, animamque posuit. Virg. 8. Aen. Quantum ignes, animæque ualent. Ponitur etiam pro animositate, & animi atacritate. Cice. Att. li. 3. Nostris animus accessit: timor hostibus iniectus est. Animus quoque plurali numero, eleganter dicimus, pro quadam arrogantia. Ci. pro Flac. Remittant spiritus, comprimant animos. Idem pro Cl. Noratis animos eius & spiritus tribunicios. Legitur et Animus pro memoria: ut annotauit Seruius in illud Vir. 9. eel. Omnia fert ætas, animu quoque. Frequenter et anima pro uita accipitur. Sal. Quid reliqui habemus præter miseram animam? Iuuen. I nunc, & uentis animam comitte. Animam quoque pro animo positum legitimus, hoc est, pro mente, Macrob. Tunc. n. anima libera est, & nulla corporis cogitatione impedita. Sæpe pro halitu oris, siue spiritu. Plaut. in Asin. An fetet anima uxoris tuæ? Vir. 3. Geo. Animus & olentia Medi Ora fouent illo. Ter. ad fores accessi, animam compressi, aurem admouit. Pro eodem Græci *ἄνιμος*, dicunt a uerbo *ἄνιμος*, refrigero. nam que plus æquo calent, anima, hoc est, spiritu, refrigeramus. Anima item capitur, pro ita, Idem. Animam comprime. Hinc Animosus, & Animatus, pro iracundo: de quibus supra. Varro posuit Animam pro sono. Et Phrygiæ audire animas. Vir. pro ipso homine, Ite ait, egregias animas, quæ sanguine nobis Hanc patriam peperere suo.

ANIO, anienis, p. p. [Tenerone.] *ἀνίων*, nomen fluij in agro Tiburtino, qui est sublimi in uallẽ subiectam præceps fertur. Hor. & præceps Anio, & Tiburti lucus. Hinc Anienus, na, num, Proper. siue Aniena tuos tinxerit unda pedes. Anieni nomẽ dididit Anius rex Etruscorum, qui insequens Cethegum filie raptorem, cum eum allequi non posset, in fluium insiijt: ibique extinctus, ut Anio uocaretur, effecit.

ANISVM, *ἀνίσων*, herba est, caulem, folia, & flores habet feniculo similia. Pl. li. 20. c. 17. Anisum a Pythagorã inter pauca laudatur, siue crudum, siue decoctum, fetorem tollit manducatum: mox uino collutum uultum iunorem præstat.

ANITIVS, uiri Prænestini nonien: qui cum Cn. Flauio, Appij Cæci filio, aedulis curulis fuit.

ANIVS, Apollinis filius, rex in Delo, qui habuit Andrum filiu. Virg. l. 3. Aen. Rex Anius, rex idem hominum, Phœbiq. sacerdos.

ANNITOR, eris, p. p. [sforçar. Gal. S' esforcer à faire quelque chose. Hif. Esforçar.] *ἀνιτω*, & incumbo ad aliquid agendum. Salluit. Piso in Hispaniam quæstor pro prætor missus est, annitente Crasso. Cicer. in Læl. Natura semper ad aliud tamquam administriculum annititur. Annifus, & Annixus. Liu. 5. Reficere intercessores legis annifus sunt. Idem libro 4. Summa ope annixi sunt. Annifus & Annixurus, idem dixit lib. 1. & lib. 2. Annifurum, ut apparet exilio sibi iratos.

ANNA, *ἀννα*, per duplex n n, Beli filia, soror Didonis, q postquã mortuam sorore uidit, & Carthaginem ab Iarba Getulorum rege occupatam, relicta sede patria, ad Battum regem, qui Melicæ insule imperabat, cursum arripuit. a quo iure ueteris hospitij benigne suscepta, duos & ultra annos ibi mansit, sed cum Pygmalione fratrem iam cum armis aduentare didicisset, Battus ueritus potentiam illius, Annam ut inde abiret hortatus est. mox igitur mare in gressa, dam Cameram nauigare contenderet, ui tempestatis acta in Laurentẽ orã peruenit, ubi iã Aeneas. pacatis reb. & ducta uxore Lavinia, imperabat. Hic tũ forte solo Achate comitatus, i lito re nudis pedibus ambulabat, qui cũ erratẽ Annã adspexisset, & uix sibi persuadere posset eã esse, ratẽ agnitã cõpellat. Timuit illa prinicipio fororis casu ante oculos ponẽ: postea uero ab illo benigne inuitata, i regiã cũ eo pfecta est. cui mox Lavinia, amorẽ coniugis suspectu habens, tendere insidias cõcepit. sed Anna in somnia Didone monita, ut inausã domum relinqueret, statim per fenestrã exsiliijt. cumque citato cursu ad Numicum amnem peruenisset, in eum se præcipitẽ dedit. Tum ad quaritates eã ita loqui uisa est: Placidi sum Nympha Numici, anne perenne latens, Anna perenna uocor. Quapropter lati conuiuia celebrarunt, eam pro dea uenerantes, quem ritum postea longissimo tempore seruauerunt.

ANNALES, [Annali. Gal. Annuel. Hif. Anal.] *ἄνιμωνήματα*, *ἐνιαυτοσ*, dñtur res gestæ, quæ de anno in annu in historias redigunt. Vir. 2. Ae. Et uacet annales nostrorũ audire laboru. Hif. res gestas narrat, & ab ætatis nostræ memoria remotas, Ci. li. 2. de Or. Erat historia nil aliud nisi annaliu cõfectio. Gel. sic hẽt. Reçte annales historias appellaueris, sed non continue, quidquid historia fuerit, annales appellare possi. Sunt enim utraq. reru gestarum narratio. Earu proprie reru sit historia, quibus gerẽdi s iterfuit is, qui narret. Annales uero: cũ res gestæ pluriu annorũ, seruato cuiusq. anni ordine, memorie traduntur. Cum autem nõ per annos, sed per dies singulos res gestæ scribuntur, Diariu, uocatur. Præterea historia non solũ res gestas longo ordine explicat, sed & cõsilia quibus gestæ sunt, exponit, & conciones facit, & acies instruit, & situs locorum describit. Annales singulorum annorum gesta breuissimẽ notant. unde Annales Pisonis, & Sall. historias dicimus.

ANNALIS, & hoc Annale, [Annale, annuale,] ἐνιαυτός, quod ad annos pertinet. unde Legem annalē dixerunt, quæ præscribebat legem ad petendū magistratū ætatē. Cic. de Leg. Aeuitate Anna li lege seruato. Dicitur & tēpus annale, qđ est unius anni. Varro: Tēpora duorū generū sunt, unū annale, quod sol circuitu suo finit, alterum mensurum, quod Luna circumiens comprehendit.

ANNARIVS, a, um, idem quod annalis: ut, Lex annaria ab antiquis dicebatur, qua finiuntur anni magistratus capiendi. Fest.

ANNASCOR, [Nascere appresso,] προσφύμασι, luxta nascor. Gell. Dēres genuinos annafci annis fere bis septenis. Hinc Agnatus & agnatio, in quibus subtrahitur n, quæ pro d, poneretur, & mutatur in g.

ANNIBALIS, [Hannibalis,] ἀννίβας, Hamilcaris filius, quem adhuc impuberē iureiurādo ante aras pater aditrixisse fert, ut cū primū per ætatem liceret, arma contra Romanos sumeret. quapropter iā adultus in Hispaniā, inde per Galliā in Italiā trāsiecit, Alpibus, quo expeditus iter faceret, igni & aceto parfæctis. Ibi occurrentem Titum Sempronium cōsulem apud Trebiam profugauit: Flaminium fudit ad Trasimenum lacum, postea tamē uires eius a Fabio Maximo multum sunt imminutæ. sed rursus collectis uiribus, tertio Paululum Aemilium & Terentium Varroæ cōsules creatos apud Cannas uicit: in quo prælio ad quadraginta milia peditum, & duo millia, supra septingentos equites, cæsa dicuntur. Cum urbem capere facillime posset, in Campaniam diuertit, & Capuæ uoluptate detentus, omnem animi uigorem remisit. Postea apud Nolam non mediocriter damnū a Marcello accepit. Deinde a Carthaginensibus, qui a P. Scipione acerrimo bello premebantur, ex Italia reuocatus, ab eodē apud Zaman Africæ opidum pugna uictus ad Antiochum quoque profugit, cuius auxilio bellum redintegravit. Sed Antiocho quoque debellato, Romani Hannibalē sibi captiuum perierūt, qđ Pœnus sentiens, ad Prusiam Bithyniæ regē confugit: quo cum iterum deposceretur, Pœnus Prusiæ leuitatem suspectam habens, hausto ueneno, uoluntaria morte obiit. Liius, Plutarchus, Polybius.

ANNIBALES, multi fuere, primus lenior appellatus, Hasdrubalis filius, quem Orofus libr. 4. dicit ob rem male gestam a Carthaginensibus lapidibus obrutum: Liius autem cruci adfixum tradit. Fuit item Hannibal huius filius, qui missus est ab Hamilcare duce in Lilybæum, quod a Romanis oppugnabatur, ad Siculos in officio continēdos: Polybius. Fuit præterea Hannibal alius Rhodiū dux item Carthaginensis in eodem bello, qui tādē a Romanis interceptus est. Fuit postremo Hannibal Hamilcaris filius, qui omnes hos fama uirtuteque superauit.

ANNICULVS, [D'uni'anno,] ἄννικος, quod est unius anni: ut Anniculus puer, Annicula puella. Nec de animalibus tantum, sed etiam de inanimatis: ut, Anniculæ uires. Plin. libr. 13. Vide Vallam eleg. libr. 1. cap. 5.

ANNIFER, adiect. Plin. li. 19. cap. 7.

ANNIVERSARIVS, a, um, ἄννις, quod singulis annis statuto tempore reuertit. Cui in Ver. 6. Mercurius sacris anniuersarijs colebatur.

ANNOMINATIO, est, inquit auctor ad Her. n. li. 4. Cum ad idem uerbum & nomen accedit cōmutatione uocum, uel additione unius litteræ, aut litterarū: aut syllabæ aut syllabarum: aut cū ad res diffimiles similia uerba accommodantur. Græce παρανομασία.

ANNOŒA, æ, p. p. [Ricolta, mito, mitouaglia. Gal. Provision de uires pour un an. His. Pan. trigus, cenada y cada cose para uuir. mitualla] ἄννοια, ab anno inclinari uidetur. Hoc enim nomine non solum fruges cōprehenduntur, uerum etiam omnia quæ annus sippeditat ad alimoniam nostram. Colum. li. 9. Vel lactis annoŒa permittit. Cic. li. 2. de Diu. Putarem annoŒam in macello cariorem fore. Iuuen. Hispidibus numquam cara est annoŒa ueneri.

ANNONARIVS, a, um, [Cosa che appartiene alla uittouaglia,] ἀννιός, quod ad annonam pertinet, ut Lex annonaria, ἀννικὸς νόμος, quā Clodius tulit, Afconius. Vegetius Annonarias expēsas uocat eas, frugum pabulique species, quas prouinciales militibus expendit.

ANNOSVS, a, um, [Vecchio, carico d'anni] πολυετής, multorum annorū: ut AnnoŒa mater, Col. li. 6. ca. 28. AnnoŒum Falernū. Mar. li. 6. AnnoŒa ornus Vir. Aen. AnnoŒo degit in æuo. Plin. li. 4. ca. 12.

ANNOTATOR, oris, qui aliquid annotat. Plin. in Paneg. spectator, annotatorque communijs tuis immixtus: ut uidelicet nocet, quantum quisque aut edat, aut bibat.

ANNOTINVS, [D'uni'anno,] iunius anni, ab Annus. Col. li. 4. ca. 4.

ANNOTVS, as, p. c. [Annotare,] ἀννιὸν εἰμαί, ἀννιὸν αἰμαί, noto, asteribo, signo. Laetan. li. 5. ausus est libros suos nefarios ad dei hoites annotare. Annotare etiam dicitur, qui memori e causa aliquid refert in commentarium suum. Colu. li. 12. c. 3. meminisset, atque annotaret, quid, & quando, & cui dedisset.

ANNONATINVS, na, num, p. p. ἀννιόσις, quod ad annonam pertinet: ut, Naues annonatiæ quibus annoŒa cōportatur. ut Cæf. in Cō.

ANNULARIVS, ij. [Orefice,] opifex annulorum. Cic. in Acad. An sibi erit quærendus annularius aliquis.

ANNVLVS, li. Vide Anulus.

ANNUMERO, as, uide Numero, as.

ANNUNCIO, as, are, [Annoniare,] nunciare. Ci. Att. Eique salutē annuncias.

ANNVO, is, ere. [Consentire,] ὁμολογία, nutu, id est, capitis signo assentior. Vir. Aen. Annuit, & totū nutu tremefecit Olympum. Annue-re, pro affirmare, Plaut. Bacch. uenturum annuo.

ANNVS, [Anno, Cal. An. ann. ee. His. ἄνν. τ. ε. τ. ο. s,] tēpus est. 365. dierum & horarum circiter sex, quo sol cursum suum cōficit. Nominis ratio uariē traditur. Quidam dictum existimant ab An, circum, & No, fluo. Ser. ab annulo deducit, quod in se redeat, quasi annulus: ad quam originem etiam Vir. alludere uidetur, cum ait, Atq; in se sua per uetugia labitur annus: nam mensibus in se currentibus uoluitur. Sol enim per duodecim Zodiaci signa excurrē annū cōficit. unde apud Aegyptios, ante inuentas litteras, draco, ne picto suā mordente cauda indicabatur. Alij a Græco ἀνναῖος, deriuāt, quod est renouo, quia s. mper renouat. Alij a Græco ἄννος, unde & ἄννοιος, dicunt, quod nos Trimum. Triplex autē olim fuit annus: Lunaris, triginta dies habens: Solaris qui duodecim continet mēses, qui dicitur solis amfractus, cum peractis 365. diebus & quadrante, ad eadē siderum loca redit: qui etiam annus uertens dicitur. Item magnus annus, quem esse uoluerunt omnibus planetis in eundem locum recurrentibus. Et hoc fit secundum Ciceronis Hortensium; post annos duodecies mille noningentos, quinquaginta quatuor solares. Anni uero quatuor sunt tēpora, diuisa in ternos menses. Ipsorum quoq; temporū faciunt talem discretionem ut primo mense, Ver nouū dicatur, secundo adultum, tertio præceps uel extremum. unde est, Extremæ sub casum hiemis. Idē quoq; de ætate autumno, & hi me dicendum est. Annum primo Eudocus, post Hipparchus, deinde Ptolemæus, ad ultimum Cæsar deprehendit. Annus Saturni, a quibusdam dicitur, qui est quadraginta annorum. Annus Arcadum trimestris fuit. Aegyptij Lunæ annum terminabant, apud quos etiam singula millia annorum quidam uixisse produntur.

ANNVS, a, um, [D'uni'anno,] ἐπιτεος, quod unius anni spatium continetur, sicut Diurnum, quod diei. Cic. Cassio lib. 15. hanc prouinciā, senatus, & populus annuā esse uolūt. Annum quoque dicimus, quod fit singulis annis. Vir. 1. Geor. Atque annua magnæ Sacra refer Cereri. Annua absolute, dicuntur alimenta in singulos annos. Iuuen. Sunt quæ tortoribus annua præsent. Sue. de Tib. Peculio concessio a patre, præbitisque annuis fraudauit.

* ANODINA uocantur medicamenta, dolorem sedantia.

* ANOMALIA, inē qualitas, & analogiæ contraria. Gell.

ANONIS, p. p. quæ & Ononis, [Βοναγ. ἀνωγίς,] herba est ex genere aculeatarum, quam recentiores herbarij Restam bouis appellat. Vide Diosc. lib. 3.

ANQUINA, p. p. funis nauis, quo ad malum antenna cōstringitur. De qua Cinna, Atq; anquina regi stabilem fortissima cursum.

ANQUIRERE, [Informarsi, fare inquisitione. Gal. Faire information, d'en quere, s'informar. His. Buscar por informacion.] ἀμειζήτειν, antiquū uerbum. Liu. 4. Bel. Pun. Sen legibus, seu morib. mallet, & anquireret. id est, ut uulgo loquimur, faceret inquisitionem: quod Cic. tum Quere-re, tum Inquirere in aliquem dicit.

ANORMIS, me, [senza regola,] sine norma, ἀνόμαλος, qui aliorū normam non sequitur. Horat. 2. Serm. Rusticus anormis.

ANSA, [Manico d'ogni uase. Gal. Anse, ou courroye. per la quelle on tient quelque uasse au ou autre cose. His. Asidero d' corchete, macho y embra] ἀνή, uasis auris utriusq; prominēs, quæ scilicet manibus teneri solet. Vir. in Sileno. Et grauis attrita pēdebatætharus ansa. Ansa quoq; manubrium, uel quidquid omnino a toto corpore exit. Vnde ponitur quandoq; pro fibula, seu fixula quæ calcis insuitur, πῆρόν. Tibullus: Ansaque cōpressos alligat arcta pedes. In catenis quoq; Ansa uocatur, annuli, ex quorum connexionem tota constet catena. Per translationem ponitur pro occasione. Cic. de amicitia: necesse erit cupere, ut sēpissime peccet amicus, quo plures det sibi ansas ad reprehendendum.

ANSATVS, adiect. quod ansam habet. ut, Vas ansatū, Col. l. 9. c. 15. Plin. Persa quis hic ansatus anibulat? Ansatum hominē eo loco dicit, qui incidit utroque brachio ansarū in modū ad latera applicato.

ANSER, [Occa, papero. Gal. Oye, ou iars. His. Anser d' pato, d' ganso.] χλω, a-uis est nota Hæc nocturnas excubias celebrat: uigilias enim suas cligore testat. Anseres olim publice in Capitolio alebant, quod custodibus omnib. sopitis, Romanos ad defensionem arcis excita uisissent, & arcem suis ueluti excubijs a Gallorum ui seruascent. Anserum autem alij domesticis, alij agrestes. Plin. li. 10. cap. 22.

ANSERCVLVS, li, χλωδριον, paruus anser. Col. li. 8. ca. 14.

ANSERINVS, a, um, χλωειος, quod est anseris. Plin. anserino adipe curantur.

ANSULA, [Anella della catena,] ἄννος, demin. ab Ansa, usus est August. li. 8. Confes. pro anulo quo sunt catenæ. quib. inquit, quasi ansulis quibusdam sibi in nexis (unde catenam appellant) tenebat me obstructū dura seruitute. In calciamētis quoq; Ansulæ uocantur fibulæ,

fabrix, quibus ligantur. Vale. li. 8. cap. 13. Ille artifex in opere suo moneri se a futuro de crepida & anfulis passus.

* **ANTACAEI**, pisces qui Delphes magnitudine æquant. Str. l. 7.

ANTACHATES, ἀνταχάτης, gemma, ex Achate generibus, myrrha redolens, & ob id mulieribus grata. Pli. l. 37. c. 10.

ANTAE, tarum, [Le bande delle porte.] τῶν ἀντῶν, tantum pluraliter, ostiorum latera dicuntur: a quibus Antepagmenta dicuntur ornamenta ualuarum, quæ antis affiguntur. Festus: Antæ sunt extremi ordines uinearum: unde nomen trahunt Antæ: quæ sunt latera ostiorum. Idem: Antes funt quadraturæ, unde & Antæ dictæ sunt quadræ cõmunæ. Anta in singulari legitur apud Vitruuium: & Antarius, apud eundem lib. 10. c. 3.

* **ANTAEOPOLIS**, Aegypti opidum.

ANTAEVS, ἀνταῖος, gygæus Libyæ nomē, Neptuni ex terra filij, magno ac procerò corpore, quippe qui i quadraginta cubitos excreuerit. Hic cū Hercule cõgressus, quoties mēbra labore defecta essent, tactu terræ recreabatur. quæ re animaduersa Hercules, alte sublatus terræ cõtactu prohibuit, pectoriq. suis artius adstrictum enecauit. Scribit Plut. Sertoriū Romanorū ducē, apud Tigenā opidū, i sepulcro Antæi, cadauer inuenisse. Eusebiū Chronici scribit, Antæum palæstricæ artis fuisse doctissimum, & quorūcumq. certaminum, & ob id se arbitrari fictum, quod fuerit filius Terræ.

* **ANTALCIDES** uir fuit Spartanus.

ANTANDROS, [Antandro.] ἀντανδρος, Phrygiæ urbs, ad meridiam positus, quam habitauerunt Leleges, finitimi Cilicibus. Virg. Aen.

* **ANTAPODOSIS**, figura, cum media primis, & ultimis respondent.

ANTARTICVS CIRCVLVS, [Antipole.] ἀνταρκτικός κύκλος, qui Arctico ex diametro opponitur, terræq. obiectu a nobis cerni nō potest. Huius circuli centrum Polus antarcticus appellatur, qui Arctico polo oppositus est, & alio nomine Australis appellatur.

ANTE, [Prima, inmanzi.] Gal. Παραυαν. Hisp. Ante, delante] modo aduerbium, modo præpositio est. Aduerbium, quando nulli deservit casu, & significat ante πρότερον, Virg. ecl. 1. Ante leues ergo pascuntur in æthere cerui. Hoc enim accidit multis præpositionibus. Nec mirum, quando aduerbijs etiam quibusdam liceat uim præpositionis assumere, ut pridie Kalendas, pridie Nonas. Itaque Ante, Circum, Ante, Post, & reliquæ hinc præpositiones iure appellantur, quando casibus adiunctæ transitionem facere ostēduntur, quod est proprium ipsarum: quando uero sine casibus ponuntur, sunt aduerbia. Sciendum, quod Ante, & Post, cum casibus præponuntur, accusatiuum exigunt, ut Ante multum, Post multum: eum uero casibus subiiciuntur, ablatiuum. Plz. in A sin. Vix anno post exegi. Nisi malis dicere, Post, sibi esse aduerbium. Ante præpositio, extra compositionem, quandoque personam, quandoque locum, quandoque tempus denotat, ut Ante ora parentum, Ante templum, Ante duos annos. Componitur cum dictione incipiente ab a, ut Anteambulo: a, c, ut Antecapio: e, ut Antecofus, at Anteflo: g, ut Antegradior: l, ut Antelucanus: p, ut Antepono: f, at Anteflo. Ab Ante sunt deriuatiua, Antica, Anticum, Antes, Antenna, & huiusmodi.

ANTEA, [Nel tempo passato. Gal. Parci deuant, deuant ce temps la. Hisp. Antes, ò delante.] προτῆς, aduerb. eiusdem significationis cum Ante, cõponitur ex Ante, & ex, ut ostēdit Priscia. quamuis tantum tempus denotet. Hor. Epod. 11. Pecti nihil me, sicut antea, iuuat.

ANTE ALIOS, [Inmanzi à gl' altri piu che] πρό ἄλλων, plus alijs. Virg. 3. Aen. O felix una ante alios Prianea uirgo.

ANTEACTVS, [Cosa fatta inmanzi, passata. Gal. Fait deuant. Hisp. Cosa hecha delante.] participium ex Ante, & actus præteritum significat: ut Antea acta uita. Cic. pro Marcello: Frustrum antea actæ uitæ hodierno die maximum capit.

ANTEAMBULO, as, [Andare auanti. Gal. Escuier allant deuant son seigneur. Hisp. Escudero que anda delant.] ἀποπρόμω, precedo, p̄gredior. Vnde Anteambulones dicti sunt, qui aliquem honoris gratia deducentes præeunt. Hi a Græcis προπρόμωτες, appellantur, qui uero sequuntur, ε πομωτες, Mar. l. 3. Anteambulo regis

ANTECANIS, a Cice. de Natu. Deo. dicitur sidus illud qd a Græcis ἀρκτουρος, inde nomen habens quod ante maiorem Canem exoritur. Hic teste Higino, in lacteo circulo est defixus, pedib. æquinoctiale circulum tangens. Spectat ad occasum, utpote, qui inter Geminos & Cancrum sit constitutus. Tres tantum habet stellas. Ab aliquibus Anticanis appellatur, sed illorum error ex Græcæ dictionis compositione facile deprehenditur.

ANTECAPIO, is, [Pervenire, anticipare. Gal. Anticiper, preoccuper. Hisp. Venir delant.] ἀποκαύβατος, anticipo. Sall. consul optimum factu ratus, noctem, quæ inibat, antecapere.

ANTECEDO, p. p. [Andare inmanzi. Gal. Aller deuant, preceder. Hisp. Ir de star delant.] ἀποβήχομαι, præcedo, anteuado, & constituitur tam cū accusatiuo, quam cum datiuo. D. Brutus Ciceroni: Biduo me Antionius antecessit. Antecedens, participium. Plin. Antecedens annus. Cic. Antecedens dignitate.

ANTECELLO, [Auanzare. Gal. Estre plus auance. Hisp. Sobrepislar à otro,

adelantar se.] ἀπέχεω, præcello. Ci. pro Cornelio: Elbquentia ceteros antecellis.

ANTECELLENS, tis, partic. Cic. pro Mur. Catulum humanitate, sapientia, integritate antecellentem.

ANTECESSIO, onis. Ci. r. Off. Causas rerum uidet, earumq. progressus, & quasi antecessiones non ignorat.

ANTECESSOR, oris, [Anticipatore. Gal. Auant coureur. Hisp. Antecessor, ò que esta delante.] qui antecedit, Sue. i Vitel. Agminis antecessores.

ANTECESSVS, siue Antecessum, ἀπὸ τοῦ ἀντι, quod prius dat, ut post aliquid decipiatur. Sen. li. 4. de Benefic. Quid cui debeam scio. alijs post longam diem repono, alijs in antecessum est. Et alibi: Bene credi tibi scio: itaque in antecessum dabo.

ANTEGENIUM, [Merenda. Gal. Le recimer ou gouter. Hisp. Merenda ò comida ante de la cena.] τὸ μετ' ἀριστον, eibus ante cenam, Appul. li. 2.

ANTECURSOR, ἀποδρομος, qui præcurrit: ab Ante, & Cursor. Cas. l. Bel. ci. Cum antecursoribus Cæsaris prælio commisso.

ANTEBO, is, [Andare inmanzi. Gal. Aller deuant. Hi. Ir delante.] ἀπέβημι, ἀπέβημι, tam datiuo quam accusatiuo iungitur: & significat ante uado. Cic. 2. Off. Barbarum districto gladio iubebat anteire.

ANTEEXPECTATVM, siue Antexpectatum, una dictione (ut Seruio placet in illud Vir. li. 4. Ge. Antexpectatum positus stat in agmine castris) ponitur pro aduerbio temporis, & idem est, quod, ante quam expectabatur.

ANTEFERO, p. c. [Anteporre, superare. Gal. Preferer, prifer plus. Hisp. Poner delante.] προτιμάω, antepono. Cic. Cæcinæ: Cum uel iniquissimā pacem iustissimo bello anteferrem. Antelatus, participium, Cic. de prouin. conf. Cum ipse ceteris omnibus esset omni honore antelatus. Anteferendo. Horat. 2. epist. Te nostris ducibus, te Graijs anteferendo.

ANTEFIKA, dicuntur, quæ ex opere figulino sub testis affiguntur sub stillicidio. Festus, & Lilius.

ANTEGENITVS, [Primogenito.] ἀποτερογενής, priore loco genitus. Hinc Antegenitalis, adiect. Pl. l. 7. c. 55.

ANTEGRADIOR, [Andare inmanzi. Gal. Marcher deuant. Hisp. Andar delante.] ἀποκατέρχαι, προύπάρχαι, antesto. Cic. 1. Off. Quod decet, id tuum apparet, cum antegrēssa est honestas.

ANTEHABEO, [Anteporre inmanzi. Gal. Preferer, estimer plus. Hisp. Poner delante.] ἀποτιμάω, præfero. sicut contra Posthabeo, Postpono. Tacit. lib. 4.

ANTEHAC, [Nel tempo passato. Gal. Parci deuant, au parauant. Hisp. Adelante.] προτῆς, non modo significat Ante hoc tempus: ut Ter. in An. Quod antehac fecit, nihil ad me attinet: sed etiam Ante illad tempus. Sall. Saepē antehac fidem prodiderat.

ANTELOQUIVM, ἀπολογία, primus in dicendo locus: Macrobius. Prætextato anteloquium detulerunt.

ANTELVCANVS, a, um, [Inanti di. Gal. Qui est ou est fait deuant le iour. Hisp. Ante de la luz del dia.] ἀμφιλυκος, ἀμφιλυγής, quod est ante lucem. Ci. Catoni. Ex antelucano tempore usque ad horā diei decimā. Sic & Antelucanæ cenæ. Antelucani flatus, ἀμφιλυκοί, ἀνεμοί, uenti sunt diluculo flantes, uerno præsertim tempore: sole autem inualecente cadentes.

ANTELVCO, [Auanti giorno. Gal. Deuant iour. Hi. Delante el luz.] λυκαυγής, & Anteluculo aduerb. ante lucem. Appul. l. 1. Anteluculo furtim euadere.

ANTEMERIDIANVS, [Auanti mezo di. Gal. De deuant midi. Hisp. Cosa antes del medio dia.] ἀπομεσημέριος, ab Ante, & Meridies, quod fit ante meridiem. Cic. Att. lib. 3. Antemeridianis tuis litteris rescripti.

ANTEMNÆ, ἀντέμναι, cum, m, ante n, urbs Sabino rû, quasi ante amnem dicta, quod eam annis præterfluat, de qua Virg. li. 7.

* **ANTEMVS**, untis, ἀντέμναι, fluiuis Colchidis Coraxos urbem præterfluens. Plin.

ANTENNA, [Antenna. Gal. Le bois qui traaverse le mast dunauire, à quoy est lié le voile. Hi. Antena de la nao.] κενάα, lignum in nau, ubi uelum al ligatur, a circumtenendo dicta. Vir. 3. Aen. Cornua uelatarum obuertimus antennarum.

ANTENOR, ἀντινωρ, Troianus fuit, patriam prodidisse existimatus: quia & legatos, qui ad repetendam Helenā uenerant, suscepit hospitio, & Vlystem intra mœnia dissimulato habitu cognitū nō in dicauit. Capra Troia, adiunctis sibi Henectis, & Paphlagonibus, in intimum maris Hadriatici sinum sese contulit, ibique urbem cõdidit non procul a mari, quam de nomine suo Antenorium appellauit. postea Patauium dictum est, & hodie Padua. De hoc Vir. 1. Aen. Antenor potuit medijs elapsus Achiuis, Illyricos penetrare sinus. & paullo post. Hic tamen ille urbem Pataui, fedesq. locauit Teucrorum. Et Lilius in principio primi libri.

ANTENOREVS, a, um, adie. Luca. Antenorei dispersit unda Timau. **ANTEOCCVPATIO**, nis. Ci. de Orat.

ANTEOCCVPO, as, Cicer. in Orator. Vt anteoccupet, quod putat opponi.

ANTEPAGMENTA, [Vsciali] ἀποσπήγματα, ualuarum ornamenta,

quod ante ualvas affigantur. Cat. c. 14.

ANTEPILANI, in Romana militia secundæ aciei milites erant sceta ei omnes, robustiorisq. ætatis, qui, quod feræ ex optimatib. esset, & armis maxime insignes, et Principes sunt appellati. Dicti autē sunt Antepilani, quod ante Pilanos, hoc est, ante Triarios, qui pilis pugnabant, prælium capefferent. Liu. li. 8. ab urb. cond.

ANTEPONO, nis, [Anteporre. Gal. Mettro deuant. His. Poner delante.] προτιθημι, proprie est, appono uel ante aliquid pono. Pla. in Cur. Quid Antepones Veneri? sæpe accipitur pro præferre προτιμαίν, Ci. in Læl. Vt amicitiam omnibus rebus anteponatis.

ANTEQUAM, [Primæ che. Gal. Dauant que, auant que. His. Antesque] prius quam. Ci. Att. Antequam aliquo loco confedero.

ANTERVS, [Piu primæio.] ἔμπροσθεν, antehac, uel prius, sit enim ab Anteficut a post, Posterior. Sidon. ad Domitium. Quænam potissimum anterus caulibus nostris culina sumeret.

ANTERMINI, πρόσπορι, qui circa terminos prouinciæ habitât. Fest.

ANTEROS, terotis, ἀντέροισ, Veneris est & Martis filius. Ci. lib. 3. de Nat. Deo.

ANTEROTES, ἀντέρωτες, gémæ ex generib. amethysi. Pl. lib. 37. c. 9.

ANTES, ἄντης, mons est Achaïæ non procul ab Argis. Pl. l. 4. c. 5.

ANTES, [Capitello.] παρὰς ἀται, nomen ab Ante deductû, quo significatur eminentes lapides, siue ultimæ columnæ quadratæ, quib. sustinetur fabrica. Hinc dicti uidentur Antiani magistratus in uribus, qui semestrem magistratum exercent, qui, uelut antes columnæ, totius urbis onera sibi incumbentia sustinent. Antes et dicuntur primi ordines uitium, sic dicti, quod antestent, & se primos offerant. Vir. li. 2. Ge. iam canit extremos effœtus uimitor antes.

ANTE SIGNANVS, [Capitano di bandiera. Gal. Qui marche en bataille deuant le port] enseigne ou le guidon. Hi. Alferæ.] ἀντίμαχος, signorum, hoc est, uexillorum defensor. nam signum pro uexillo militari ponitur. Liu. l. 4. Signa resistentia deseruntur ab antesignanis. Nunc Signifer est, qui uexillum fert. Liu. ibidem: Cû dicitur equitatu immisso antesignanos hostium turbasset.

ANTESTO, as, [Stare inuanxi.] Gal. Estre deuant, estre plus auance. Hi. Estar delante.] προϊσταμαι, cum datiuo contrahitur, antecello. Ci. de Inuent. Omnibus corporum uiribus antesteterunt.

ANTESTOR, aris, teste Budæo, uetus est iuriscofultorû uerbum, significas accipere in testem. Apud ueteres. n. qui aduersariû in ius pertrahere uolebat, prius aliquê de præsentib. antestabatur, hoc est, antestabatur, uel testem capiebat, eius attingens auriculam, & sic interrogans: Licet ne antestari? Illo autem respondete. Licet: tum, iniecta manu aduersarium in iudicium rapiebat. Solos autê liberos antestari fas erat: serui autem testes esse non poterat. Ad hoc alludit. Hor. l. 1. Serm. Saty. 9. Cum ait: Quo tu turpissime? magna Exclamat uoce, & licet antestari? deo uero Oppono auriculâ: rapit in ius. Hanc etiam iuris sollempnitatē elegatissime depingit Pla. in Persa. in ius uoco. D. Nô ne antestaris? SAT. Tuan' ego causa carnifex Cuiquam mortali libero aures atterâ? Quare aut ante stantes testiu aures apprehendamus, docet Pl. l. 11. c. 45. Est (inquit) in aure ima memoriæ locus, quem tangentes antestamur.

ANTEVENIO, [Venire inuanxi.] Gal. Anticiper, uenir deuant un' autre. His. Venir delante.] προβαίνω, præuenio. Sal. in Iug. Per trames oculos tuo exercitum Metelli anteuenuit. Plau. in Tri. datiuo iunxit, pro Coram uenio: Tempori huic hodie anteueni.

ANTEVERTO, ὑποβάνω, præcedo, præuenio, anticipo. Ci. in Læl. Id cum tecum agere conarer, Fannius anteuertit, id est, præuenit.

ANTEVOLO, as, p. c. ἀντιπέλαγος. Vir. 9. Aen.

ANTEVORTA, dea est Romanorum, quod futura prospiceret.

ANTEVRBANVS, a, um, προασθενος, urbi propinquum. Vnde Anteurba na prædia dicuntur, ubi propinqua. Fest.

ANTHALVIM, ἀνθάλοισ, malum est, rotundum, magnitudine mespili, in locis Aegypti arenosis nascens non procul a Nilo: quod bellario rû uicê in secûdis mēsis apud Aegyptios obtinet. Pl. li. 20. ca. 15.

ANTHANA, ἀνθάνω, Steph. urbs Laconica, ita dicta ab Ante Neptuni filia, ut ex Philo Stephani sententia tradit Steph.

ANTHEDON, p. p. ἀνθίνων, mespili arboris genus, pomum ferês minus ceteris, sed odore præstantius, & quod diutius feruetur. uide Pl. li. 15. c. 20.

ANTHEDON, ἀνθίνων, urbs Bœotiz, habitata quondâ Thracibus, de qua Pomponius & Str. li. 9. Nomen habet (ut Steph. existimat) ab Anthedone Neptuni pronepote. Aut certe ἀνὰ τὸ παρὰν, ἀνθι ποταμὸν εἶναι, hoc est, quod omnium floridissima sit. Sita est in extremo litore Bœotiz, e regione Eubœæ in sulz.

ANTHEMIS, ἀθμισ, insula est Thraciæ adiacens, quæ & Imbrahis ali quando uocata fuit, & Parthenia a Parthenio fluuio Notiore non mine Samothrace appellatur. Str. l. 10.

ANTHEMIS, [Chamemilla.] ἀθμισ, herba feniculi folio, quam non nulli Leucanthemida, alii Leucanthemum, non nulli Melantheum uocant. recentiores barbæ Camomillam uocant. Ruel. li. 3. c. 68. Pl. l. 22. c. 21.

ANTHEMYSIA, ἀνθημισία, opidum est Mesopotamiæ. Strabo li. 16.

ANTHERICVM, [Balsamo] ἀνθηρικόν, balsami genus, capillacea comâ. Antherices enim, arutz dicuntur.

ANTHERICVS, ἀνθηρικὸς, scapus est, siue caulis Asphodeli herbæ, quâ Hæstulam regiam quidam hodie appellant. Pl. lib. 22. cap. 22.

* ANTHIAS, ἀνθιας, piscis nomen.

* ANTHEVS, Antenoris filius: & unus ex Aenææ socijs.

* ANTHIA, urbs propinqua Pylo, sub Agamemnonis ditione.

* ANTHVM, opidum Thraciæ.

* ANTHO, ἀνθα, filia fuit Amulij regis Albanorum.

* ANTHOR, Herculis comes. Virg. 10.

* ANTHOS, iunus ex Nestoris filijs.

ANTHRAX, ἀνθραξ, gemmæ nomen pretiosissimæ, ab igniti carbonis similitudine: unde & a Latinis Carbunculus dicitur. Hoc præterea nomine medici uocant ulceris genus (teste Gal. l. 6. de comp. med. secundum genera) celeriter crustam faciens, cum uehementi totius circumstantis particulæ inflammatione.

ANTHRACITES, ἀνθρακίτης, gemma, in qua ueluti scintillæ ignis discurre uidentur. Pl. l. 37. c. 7.

ANTHRACINVS, [Color negro.] ἀνθρακινός, color niger, a carbone, quod carboni similis sit. Varr. de uit. palst.

ANTHRISCVM, ἀνθρισκον, herba scandici adeo similis, ut eadem uideri posset, nisi tenuioribus & odoratorib. folijs ab ea distingueretur. Fatigato Veneri corpori succurrit. Vide Pl. l. 22. c. 22.

ANTROPOGRAPHVS, ἀνθρωπογράφος, dictus Dionysius, quod nihil aliud quam homines pinxerit. Pl. l. 35. c. 10.

ANTHVS, ἀνθος, auis, quæ equorum hinnitum imitatur. Plin. libro 10. cap. 42.

ANTHYLLA, ἀνθυλλα, Aegypti urbs. Herod. li. 2.

ANTHIPHORA, ἀντιπροσφορά, figura est apud rhetores, quâ Quin. subiectionem uocat, cum tacitæ aduersariorum obiectioni occurrimus. Vide Rufinian. li. 2.

ANTHYLLION, ἀνθυλλιον, herba læti simillima, quæ in uino pota ue siccam uitij liberat, & sanguinem sistit. Pl. l. 26. c. 8.

ANTHYLLIS, ἀνθυλλίς, herba est chamæpityos similitudine, flore purpureo, graui odore, radice intubi. Pl. l. 26. c. 8. l.

ANTIATES, αντιάται, populi Italiæ, qui Antium urbem Latij maritimam incolebant. Deleto a Romanis Antio, rostra nauiu eorum in foro affixa nomen dederunt loco, unde ad populum concio haberi solet. Liu. l. 6.

ANTIBACCHIVS, ἀντιβακχείος, pes bacchio contrarius. Constat ex duabus longis & ultima breui: ut, Natura.

ANTIBACCHIAE, insulæ in sinu Aethiopico, Bacchijs oppositæ. Pl. l. 6. cap. 29.

ANTICATONES, αντικάτονες, duo libri, quos Cæsar contra Catonem scripsit. Suet. Reliqui & de Analogia duos libros, & Anticatones totidem. Iuuen. Sat. 6. duo Cæsar's Anticatones. Compositum ex Græco, & Latino.

ANTICELIVM, herba lenti simillima, quæ & Anthylion dicitur. Pl. li. 22. cap. 29.

ANTICTHONES, populi in zona hiemali habitantes Pomp. tamen uidetur pro antipodibus accipere.

ANTICIPATIO, onis, uerbale, προλαμβάνω. Ci. de Na. De. Quæ est gês, quæ non habeat sine doctrina anticipationem quandam deorum.

ANTICIPO, [Pigliar tempo, anticipare. Gal. Anticiper, s' auancer de prendre, occuper deuant. His. Venir de lante.] προκαταλαμβάνω, προλαμβάνω, ante capio, Vir. in Rolis: Aestiuum suadens anticipare diem. Cic. Att. Anticipas eius rei molestiam, quam triduo sciturus sis.

ANTICITES, p. p. ἀντικίτης, amnis Sarmaticæ Asiaticæ. Str. li. 11.

* ANTICLEA, pæn. pro. Vlyssis mater, quæ a Sisypho latrone rapta, & constuprata est.

ANTICRAGVS, ἀντίκραγος, mons Lyciæ. Str. li. 14.

ANTICYRA, p. c. ἀντικύρα, insula ad sinum adiacens Meleacû & Oetam montem, cuius meminit Str. li. 9. Vbi auctore Pl. elleborum tuiffime sumit. Oul. 4. de Pôt. Purgantes pectora succos: Quidquid & in tota nascitur Anticyra. Vnde quoties insanû hominem significare uolumus, Anticyra egere dicimus. Hor. trib. Anticyris caput insanabile. Est & Anticyra ciuitas iuxta Cyrrhâ i Phocidæ regione, in Corinthiû cõuersa sinû ab Anticyreo quodâ: Capariffus ab Homero dicta. Hinc alij Anticyrrhâ appellat, duplicato, r, qd fita sit in promontorio in mare excurrente, e regione Cyrrhæ.

ANTICYRICON, ἀντικυρικόν, sefamoidis herbæ species, similis Brigeronti, quæ in Anticyra insula crescit.

ANTIDORA, [Remuneratiõne, guiderdone] ἀντίδωρα, remuneratiõnes. Vlp. tit. de pet. her. Si antidora acceperunt, dicendum est eatenus locupletiores factos, quatenus acceperunt.

ANTIDOTVM, pæn. c. [Remedio contr' al ueleno. Gal. Contre poison drogue, beuuge contre un' autre. His. Medicina contra ponçona.] ἀντίδοτον, remedium contra uenena, ex ἀντί και δίδωμι, id est, contra & do. Quinct. li. 7. datum ei uenenum dixit, sed se antidotum daturum. Dicitur & Antidotus, gen. fem. Gel. li. 14. Antidotus celebratissima, quæ Mithridatijs uocatur.

ANTIGENIDES, ἀντιγενίδης, auctore Suida, Thebanus musicus, tibi cen, Philoxeni discipulus. Pl. l. 16. c. 36. Hinc est, ut ait Ci. in Bruto, discipulo frigenti ad populum ait, Mihi cane & musis. Vide Gel. c. 17. li. 15. & Valer. lib. 3. c. 7.

ANTIGERIO, [Subito] uereret pro Valde, & pro Statim utebatur, quasi antequam res gereretur. Festus.

***ANTIGONE**, Oedipodis filia.

***ANTIGONIA**, opidum Troadis.

***ANTIGONVS**, rex Macedonum.

ANTILIBANVS, ἀντιλίβανος, mons Libano oppositus, non procul a Sidonio mari incipiens, & ad montes Arabiæ defluens. Str. l. 6.

ANTINOMIA, ἀντινομία, cum duæ leges casu colliduntur, & eætu. Quæst. l. 7. c. 8. Proximam est de Legibus contrariis dicere: quia constat, in antinomiam duos esse, scripti & uoluntatis, status.

***ANTINOBS**, urbs Aegypti.

***ANTINOVVS**, unius ex proci Penelopes.

ANTIOCHIA, ἀντιόχεια, Syriae in bs ad Orontem fluium sita, totius regionis caput. a Seleuco Nicanore cõdita, & a patris sui nomine Antiochia appellata. Str. l. 15. Steph. Byzantius duodecim alias enumerat eiusdem nominis urbes, quarum unam collocat in Lydia, & ab Antiocho Epiphane ita nominatam existimante rã in Mesopotamia, quæ & Mygdonia, & Afibe appellatur: in qua Apollonhanes Stoicus, & Pharnucus Perficæ historiæ scriptor, nati dicuntur. tertiã in Pisidia constituit, cuius ineminit & Str. l. 12. quartam inter Cauam Syriae, & Arabiã, Semiramidis opus. quinta in Cilicia, ad Pyramum fluium. sextam in Pieria, quæ & Aradus a Syris appellatur. septimam ad Callirhoem lacum. octauam ad Taurum montem, in Comagena regione. nonã in Scythia. decimam in Caria, quæ & Pythopolis fuit appellata. undecimam in Margiana, ab Antiocho Sotere conditam. duodecimam eandem facit cum Tarso Ciliciæ opido. Hinc Antiochenus, a, um.

ANTIOCHVS, ἀντιόχος, nomen secundi regis Syriae, Seleuci filij, huius nominis primi, qui Soter cognominatus est, & regnauit annos 20. Secundus Antiochus huius filius dictus Achios: regnauit ann. 20. ueneno ab uxore Laodicea extinctus. Tertius, Antiochus Galericus. Antiochus quartus rex cognomito Magnus, regnauit ann. 36. Dicitur etiam Hierax, q̄ accipitris more in rapiendis alienis uitam duceret. Hic Ptolemæum Philometorem proelio superauit. Quintus Antiochus Syriae rex, dictus nobilis siue illustis, qui regnauit annis undecim. Hic Hierosolymam destruxit, & multa mala intulit Iudæis. Sextus Antiochus Syriae & Asiæ rex, dictus est Eupator. Fuit & alius Antiochus Alcalonita, philosophus, Ciceronis Brutique præceptor.

ANTIOPIA, ἀντιόπη, Nyctei filia fuit, & uxor Lyci Thebanorum regis. Hic cum Iuppiter in Satyrum mutatus compressisset, Lycus repudiavit, uxoremq. Dirce superinduxit, quæ Antiopiã in carcerem coniecit. uerum instante partus tempore, illa ruptis uinculis in Cytheronem montem se recepit, ubi & Amphionẽ & Zethũ peperit: qui a pastori bus inuenti & educati, maternæ iniuriæ ultores exstiterunt. Lyco cum Dirce uxore interfecta.

ANTIPIATES, ἀντιπάτης, gemmæ nigrae species Pl. l. 37. c. 10.

ANTIPELLVS, ἀντιπέλλος, opidum Lyciæ apud Pl. l. 5. c. 27.

ANTIPIHRASIS, [Parlare inteso al contrario] ἀντιπύρρασις, p. c. sermo p. contrarium intelligendus, ut Paræ, quia nemini parcant.

ANTIPODES, ἀντιπόδες, p. c. qui contra nos positi sunt contrariis uestigijs. Cic. 4. Aca. B. contraria parte terræ qui aduersis uestigijs stent contra nostra uestigia, quos Antipodas uocatis. Declinat, Antipus, Antipodis, uel Antipodos.

***ANTIPOSITVS**, urbs in Gallia Narbonensi. Plol.

***ANTIPTOSIS**, figura, cum casus pro casu ponit, ut Urbem, quam statuo, uestra est: prò urbs.

ANTIPIRGVS, ἀντιπύργος, urbs Libyæ Marmariæ, quæ eadem esse creditur, quam uulgo Lucho uocant.

ANTIQUARIVS, etiam, etiam, etiam, qui uerba ab usu remota, & ex soletos scrutatur auctores, ut ex his cõtrahat, quæ non intelligantur, ut quædam solus scire uideatur. Iuu. Ignorofq. mihi tenet antiquaria uersus. Suet. in Augusto. Antiquarios pari studio spreuit.

ANTIQUATIO, nis. Gell. Facta est antiquatio legis. id est, reiectio per suffragia.

ANTIQUA, [Anticamente. Gal. Antiquement, à la manière antique. Hiss. Antiqu y uiesamente.] aduerb. ad morem antiquorum. Hor. 2. epi. Si quædam minus antique, si pleraque dure Dicere credit eos.

ANTIQUITAS, [Antichità] pro ipsi antiquis. Pl. l. 12. c. 19. Fabulosa narravit antiquitas. Itẽ in alio significatu accipit apud Sallustiu, Sernio teste: Tantum antiquitatis curæq. maiorib. pro Italica gente fuit. Id est, præcipui amoris: ab eo quod est antiquũ pro caro.

ANTIQUITVS, olim, tempore antiquorum. Cæsl. 6. Bel. Gal. Summa auctoritas antiquitus erat in Aeduis.

ANTIQUO, as, [Annullare] ἀπαρχαίω, irritum facio, unde legem antiquatam dicimus, quã populus suffragiis suis improbauit, neque præferri passus est. Abrogatam autem dicimus legẽ, quẽ eũ acce-

pta fuisset, postea cõtraria lege fuerit sublata. Liu. Antiquadas eẽ seo istas rogationes. Ci. 3. de Leg. Legem antiquastis sine tabella.

ANTIQUVS, [Antico. Gal. Ancien, antique, vieux ou uieil. Hiss. Antiquo, ò uiejo.] ἀρχαίος, idẽ quod uetus. ab Ante & Aeuum, ut Varroni placet. Virg. 2. Geor. Antiquasq. domos auium. Quĩ uero, quæ antiquiora sunt, fere meliora esse consueuerat, ut mores, uinum, & similia: factum est, ut antiquum pro bono dicamus. Ter. in And. Antiquum obtines. Cic. pro Ros. Amer. In qua muliere uestigia antiqui officij remanent. Sic & antiquius dicimus, pro meliore, cariore. Cic. Att. lib. 10. Nihil mihi antiquius nostra amicitia est. Ab Antiquus fit Antiquitas, pro uetustate. Cic. 1. de Fin. Fabulis tam multis, tamq. uarijs ab ultima antiquitate repetitis, tria uix amicorum paria reperiuntur.

ANTIRRHINVM, ἀντιρήϊνον, herba est eadem cum illa, quam supra Anarrhinon appellauimus. Pl. l. 25. c. 10.

ANTISCORODON, ἀντισκόροδον, herba est ex generibus allij, quæ & Vpicum, & allium Cyprium appellatur. Pl. l. 10. c. 6.

ANTISSA, ἀντίσσα, Steph. Lesbi insulæ opidum, ex quo Terpander nobilis citharædus originem duxit. Gentile Antissæus.

ANTISTES, tis, [Presidente. Gal. Premier entre les autres, prelat, president. Hiss. Prelado, presidente] ἄντιστης, ex ante, & sto, tam feminini, quã masculin. a uerbo antiquo antisto, pro antesto, id est, excello, & erant primarij templorũ singulorũ sacerdotes, qui sacris præerant, deq. futuris responsa dabant. Ou. 4. de Pont. Nõ finit illa sui uanas antistitis unquam Esse preces. Valer. lib. 1. Ne deæ uetustis ritibus perita deesset antistes. per translationem dicitur, ut in re aliqua excellit. unde Seruius Sulpicius, Quint. teste lib. 1. i. cap. 1. Iuris antistes appellatus. Item Plato sapientiæ antistes.

***ANTISTHENES**, philosophus Socraticus.

ANTISTITA, æ, ἄντιστης. Gell. l. 13. c. 19. Sacerdotes feminas. Ci. Antistitas dicit, in Verr.

ANTISTITOR, [Presidente] ἄντιστης, præfectus, quasi antestator. Col. l. 4. Antistitores, qui obseruent, quique præcipiant, ne acerbe uix demerantur.

ANTISTOAS, are, [Sopra stare. Gal. Presider. Hs. Ser presidente en alguna degnidad.] ant: quum uerbum pro antesto, id est, antecello, ἄντισται. Cato c. 156. Braslica omnibus oleribus antistat. Lucr. l. 5. Herculis antistare autem si facta putabis.

***ANTISTOECON**, litterarum permutatio.

ANTISTROPHES, ἀντίστροφες, lyricis poesis est saltationis genus, quo modo in dextram, modo in sinistrã choros agerent, ac reuocaret.

ANTITHESIS, p. c. ἀντίθεσις, color rhetoricus, cum contraria contrarijs opponuntur. Quint. Contentiouem uocat.

ANTITHETON, p. c. [Contrapositione] ἀντιθέτων, figura est, qua contrarijs opponuntur contraria, ut apud Ou. 1. Met. Frigida pugnabat calidis, humentia siccis, Mollia cum duris. Cic. ad Brutum, quæ Græci antitheta nominant, cum contrarijs opponuntur cõtraria, numerum oratorum necessitate ipsa efficiunt.

ANTIUM, ἀντίον, urbs Latij, Volscorum caput, Romanorũ colonia, in qua celeberrimum Fortunæ templum. Hor. 1. Car. O diua, gratum quæ regis Antium. Hinc Antiates, de quibus uide suo loco.

ANTILARE, ueteres dicebant pro haurire, a Græco ἀντλῆν. Liu. Antidronicus: Florem antlabant Liberi ex carchesijs. Hinc Exantlarem de quo infra.

ANTIATA, æ, [Instrumento, con chesi caua l'acqua] machinula ad hauriendam aquam. nam, ἀντλῆν, Latinis haurire est. Mart. li. 9. Curua laboratas antlia tollit aquas. Et Festus: Antlare, haurire, a Græco ἀντλῆν.

ANTOICI, ἀντοϊκός, populi trans æquinoctialem habitantes circumlum, totq. graduum latitudine ab eodem Austrum uersus distantes, quot nos uersus Septemtrionem. ita dicti, quod zonam nobis, non contrariam, ut Antipodes, sed diuersam incolant.

ANTONINVS, cognomento Pius, Romanorũ imperator, qui Aelio Hadriano successit. Hic cum filium non haberet, M. Antoniũ philosophum adoptauit, eumq. moriens imperij successorem reliquit. Fuit & Antoninus cognomine Caracalla, qui post Seuerum Romanum tenuit imperium. Alius præterea cognomento Helio galus, qui Opilio Macrino successit.

ANTONOMASIA, ἀντονομασία, uocabulum, ut ait Diomedes, quod sine nomine positum, loco eius fungitur: ut est, Arma, uinumq. cano: ubi intelligitur Aeneas. Est autem tribus modis: Ab animo, ut Magnanimus Anchisiades, id est Aeneas. A corpore, ut, ipse arduus, id est, Polyphemus. Extrinsicus, ut, Infelix puer atque impar congressus Achilli, hoc est Troilus.

ANTRAE, arũ, auctore Festo, dicunt cõualles, uel arborũ interualla.

ANTRONIA, Põponio Melæ ciuitas est Magnesiæ regionis Thessaliæ, quæ a Stephano, & Strabone, Antron, ἀντρον, dicitur: ab antris nimirum utroque nomine deducto, quorum magnam circa hanc urbem copiani fecerant molarium lapidũ fodinæ. Circa hanc urbem procerissimi gignebantur asini: unde factũ est, ut Antronius asinus, prouerbio dicatur de homine corpulento & robusto, in quo tamen

tumen ingentium & animi vigor desideretur.

ANTRUM, [Antrum. *spelunca. Gal. Fosse sous terre, caverne, creux. Hisp. La cueva.*] ἄντρον, σπήλαιον, Latine spelunca, uel caeuerna. Virg. 6. Aen. Excisum Euboicæ latus ingens r. ap. in antrum.

ANUBIAS, adis, ἀνυβιάς, a quibusdam dicitur herba, quæ notiore nomine Conyza appellatur, & uulgo Cimicaria, seu Pulicaria.

ANUBIS, [Cane.] ἄνυβις, genitium facit Anubis, uel bidis, & lingua Aegyptiaca dicitur canis, sub cuius forma colebatur Mercurius, ut inquit Seru. Virg. 8. Aen. Omnigenumq. deum monstra, & latro Anubis. Oui. in Eleg. Per tua lacra precor, per Anubidis ora uerendi. Diodorus scribit, Anubium filium fuisse Osiridis, qui canem gestabat, tamquam armorum insignia, ex quo Aegyptii canem uenerantur, & Anubim deum canino capite effingunt.

ANULARIS, re, ἀκτυλιῶν, quod anuli est: digitus anularis dicitur, qui proximus est auriculari. quare autem ueteres in hoc potissimum digito anulos gestauerint, uide Macr. li. 7. c. 13. Saturn.

ANULARIUS, [Orifice che fa anella. Gal. Orfeure qui fait aneaux. Hisp. Platero que haze los anillos.] ἀκτυλιοποιός, artifex qui anulos facit. Cic. 4. Acad.

ANULATUS, ἀκτυλιωτός, anulis ornatus. Plaut. Incedunt cum anulatis auribus.

ANVLVS, [Anello. Gal. Ameaux. Hisp. Anillo.] pro digitorum ornamento a circuitu uocatus est, siue a rotunditate, quasi annus. Græci a digitis, ἀκτυλιον appellauerunt. Cic. 5. Ver. Nostri imperatores scribas suos anulis aureis in concione donarunt. Anuli autem equestris ordinis nota erant. Mos fuit ueterum gerere anulum in digito sinistrae manus, qui est minimo proximus. Eius rei duplex redditur ratio a Macrobio: prior, quia in eo digito gemma anuli ab omni lésione esset tutissima: altera, quia disiectis humanis corporibus, repertum est, neruum quandam tenuissimum ab eo digito ad cor hominis pertinere. & ideo uisum est ueteribus, ut ille digitus anulo, tamquam corona, circumdaretur. Anulus item fluminis est Mauritanix, in quo elephantes luna noua apparente se abluunt. Plin. li. 8. c. 1.

ANVS, us, [Vecchia. Gal. Veille. Hisp. Vie.] γραιός, ge. fem. & prima cor. uetula dicitur, ab annorum multitudine ita uocata, cum antiqui consonantem nõ geminarent. Vel ab ἀ, & νῆς, sensus, intellectus: quod iam mente carcat. Cic. 1. Tusc. Quæ est anus tam delira, quæ timeat ista?

ANILIS, & hoc le, [Da uecchio.] γραιός, quod ad anum pertinet. Virg. 4. Aeneid. Illa gradum studio properabat anili. & Col. li. 1. Anilis ætas.

ANICULARIS, ris, [Da uecchio.] pro anili. Vide Anilis, & Anicula demutitium γραιός, pro uetula. Cic. pro Flacco: Aniculae minime suspiciosae purgant se.

ANELITAS, satis, [Vecchiezza. Gal. Viellese des femmes. Hisp. Vieje de la mujer.] senectus. Catu. Tremulum mouens Cana tempus anilitas.

ANILITER, [Da uecchio.] aduerb. Cic. 3. de Natu. Deo. Superstitiose atque aniliter.

ANVS, us, [Culo. Gal. Le trou par ou se purge le uentre. Hisp. El culo.] σπυκτός, gene. mascul. & prima prod. pars posterior uerenda. Cicer. Pæto. Anum appellas alieno nomine: cur non suo potius? Dicitur & Podex.

ANXIE, aduer. [Sollicitamente. Gal. Auec soing, sacherie, & chagrin. Hisp. Congoroxamente.] sollicite, curiose, προντισιαός. Anxie ferre. Sallust. in Iug. Plin. li. 1. c. 52. Ne in se quisque anxie quarat.

ANXIETAS, tis, [Affanno, sollicitudine.] Cic. in Tul.

ANXIFER, p. c. [Che port a affanno.] ἀγχίνο, angorem, anxietatemq. ferens. Cic. lib. 2. Tul. Dolorum anxiferi torquent uertices.

ANXIFER, a, um. Ci. de Diu. Anxiferas curas requieque relaxas.

ANXITVDO, [Affanno.] ἀδημονία. Cic. de rep. ut citat Nonius.

ANXIVS, a, um, [Sollicito. Gal. Chagrin, qui est en grande sacherie & soucy. Hisp. Congoroxo ò diligente.] σεαλγής, sollicitus, mestus. ab ἀγχω, p. ris tamen quid sit Cic. 4. Tusc. ostendit his uerbis: differt anxie ab angore: neque enim omnes anxij, qui anguntur aliquando, neque anxij semper anguntur.

ANXVR, [Terracina.] tam masc. quam neu. ge. urbs Italiæ, quam nunc Terracinam dicunt. Mart. Siue salutariferis candidis Anxur aquis, Di autem Anxur (ut Seruius docet) quia illic colebatur Iuppiter imberbis, quem idcirco Anxurum, quasi ἀνᾶζυρον, uocabant, quasi ἀνᾶζυρος, hoc est, sine nouacula. Virg. 7. Aen. Circæumque iugum, quis Iuppiter Anxurus aruis Præsidet.

***ANYTVS**, rhetor Atheniensis, acerrimus Socratis inimicus.

A A N T E O

***AON**, ἀων, Neptuni filius, qui Bæotis, quos Aonas uocauit, imperauit. Lactan.

AONIA, ἀωνία, regio Bæotix, ab Aone rege Neptuni filio dicta, quæ factione in Apulia pulsum in Bæotiam tradunt uenisse, ac de suo nomine môtanam regionem Bæotix uocasse Aoniã, & incolas ipsos Aonas. Hinc Aonius, adiect. Oui. 2. Met. Separat Aonios Aëtis Phocis ab aruis. Item Aonius, idis, patronymicū femininum,

quo Poetæ frequentissime utuntur pro ipsis Musis. Iuue. Saty. 7. Aptusq. bibendis Fœtibus Aonidum.

AORNO, ἀορνος πέτρα, petra apud Indos præceps & iuia, ita dicta ob admirandam altitudinem, quasi ipsis aurbus inaccessa. Scribit Plut. Alexandrum, cum intellexisset hanc petram teneri ab homine miculoso, dixisset, Nunc locus ille facillimus è captu. est & Aornos locus in Epiro, ita dictus a pestifera aurbus exhalatione, teste Plin. in Procæ. 1. 4. Hoc etiam nomine dictus locus inter Puteolos, & Baias, qui postea Auernas est appellatus. Vide infra.

AORS, ἀορσι, populi Scythix intra Imau, quos Ptolemæus collocat non procul ab Iaxarte flumio, qui in mare Hyrcanum defluit. Str. 1. 11. duplices facit Aorsos, quorum alteros maris Caspij orã maxima ex parte tradit tenuisse, alteros iuxta Tanaim habitasse, quos superiorum exsules esse opinatur. Plin. uero lib. 4. c. 12. Aorsos quosdam in Europa collocat iuxta Hamaxobios.

AORTA, ἀορτη, arteria est omnium maxima, ex sinistro cordis uentriculo exoritur, spiritum uitalem in totum animantis corpus defrens, natiumq. calorem per diastolen & systolen temperans. Ex Gal. de Dissectione artieriarum, & lib. 16. de usu partium.

AOROS, ἀωρος, Crete ciuitas, ab Aora Nympha ita appellata: alio nomine Eleuthera, ab Eleuthere, uno ex Curetibus. Steph.

AOPI, π. p. ἀοπι, populi in finibus Thracix, Getis finitimi, procul ab Istro. Plin. li. 4. c. 11.

***AOSVS**, fluminis Macedonia, quæ mari Hadriano adiacet. Pl.

A A N T E P

APAEI, ἀπαίοι, populi in Aethiopia sub Aegypto. Ptolem. libro 4. cap. 8.

APAGE, ἀπαγε, & Apagete, [Lena uia, leuati uia. Gal. Οστεζ, οστεζ, arriere de la retire toy. Hi. Quinta d'ay.] dictio comica a Græco, ἀπάγω, quod est abduco, remoueo. Plaut. in Curc. Apage hanc caniculã. Vatin. ad Cic. Apagete cum nostro Sex. Seruilio.

APAGESIS, p. c. (quod & ipsum frequens est apud comicos) familia riter corripientis est, & significat, Abi si uis. Plaut. in Pœn. Apagesis, negotij in muliere quantum uia est.

APAMIA, siue Apamea, ἀπάμεια, urbs celeberrima in Tetrapoli Syriæ, a Seleuco Nicanore condita, & a nomine uxoris eius ita appellata: ut testatur Strab. li. 15. Est & Apamia, & Parthorum ciuitas, Heracleæ, & Rhagis finitima, de qua apud eundem lib. 11. Tertia est in hora maritima Bithynix, inter Rhynclaci & Alcanii & ostia, Antiochi Epiphanius opus: cuius meminit Stephanus, & Ptolemæus lib. 5. cap. 1. Quartam collocat Plin. lib. 5. cap. 29. In ipso Marfyæ fluminis ostio, ubi scilicet Marfyas in Menandru influit, quam antea Celænas, deinde & Ciborõ ait appellatam. Hæc Strabo ab Antiocho Sotere cõditam scribit, & a nomine Apamiæ matris eius, quæ Artabazi filia fuit, & uxor Seleuci Nicanoris, Apamiã fuisse appellatam. Fuit hæc urbs olim clarissima, totiusque Asiæ emporium post Ephesum celeberrimum.

APAMESTE, opidum in ea Italiæ parte, quæ olim magna Græcia dicta est. incolæ Apamestini. Plin. 3. c. 11.

APARTIAS, ἀπαρτίας, uentus ab arto flans, hoc est, a Septentrione.

APARINE, ἀπαρίνη, lappæ genus, quod alio nomine Philantropos appellatur, quod uetibus hominum adhærens eos amare uideat.

APATE, ἀπάτη, genus intybi apud Theop. quam Theod. Fraudẽ cõuertit, quod gustans amaritudinem decipiat.

APAVORTENE, ἀπαορτηνη, regio Scythix, in qua est Hircania.

APELIOTES, p. p. ἀπελιώτης, uentus ab Oriente æquinoctiali flans, quem Latini Subsolanum uocant.

APELLA, [Circensio.] λεπιδέρμοι, sine pelle, quo nomine uocati sunt Iudei circencij. Horat. libro 1. Sermo. Saty. 5. Credat Iudeus apella.

AELLES, Apellis, ἀπελλής, nomen pictoris eximij, patria Coi, qui omnes prius genitos, futurosq. postea artificio superauit, & picturæ plura solus prope contulit, quam ceteri omnes. Fertur & Alexandrum Macedonem a nullo pingi uoluisse, quam ab Apelle, de hoc Plin. lib. 7. c. 37. & lib. 35. cap. 10. & lib. 37. cap. 1. & Fam. libro 1. epist. 9. & 12. lib. 5. & ad Attic. epist. 2. 1. lib. 1. & in Bruto. & lib. 3. de Orat. & libro 3. de Offi. & lib. 1. de Nat. Deo. & li. qui inscribitur Orator.

APELLEVS, a, um, adiect. Stat. libro. 5. Sil. Apelleo uultus signata colore.

APENNINIGENA, qui Apenninum inhabitat. Clau. Apenninigenis cultas postoribus aras.

APENNINVS, ἀπεννίνος ὄρος, per duplex nn, uel Apænninus cum æ, diphthou. (ut scribit Seruius) quasi alpes Pœni, quod eas Hannibal prius superauit. Mons est, qui Italiam mediam diuidit, incipitque a Genua, & supra Carnos incumbit. Eius descriptionem uide apud Lucanum.

APER, [Porco seluatico, cinghiale. Gal. Porc sanglier. Hisp. El jauali. puerc montes.] porcus siluester, a Græco κᾶπος, remota prima littera. Varro de lin. Lat. 1. 4. Apri ab eo, quod in locis alperis ueretur:

- nisi à Græcis deductum malis, qui hoc καὶ ὄρος, uocant. Hinc Aprinus, & Aprignus : de quibus infra.
- APERIO**, [Aprire. Gal. Ouvrir. Hisp. Abrir lo serrado.] ἀνοίγω, ex Ad & Pario (ut inquit Prisc.) abiecta d, (quia d, sequente p, nonnumquam abijcitur) iugificat patefacio. Ter. Fores aperi. Habetque a, correptam. Iuuen. Protuli, ut mos est, & aperta palluit agna. Quisque detego. Hinc Macrobus ait, Iuniores solitos esse maioribus. caput aperire. Stat. Sic factus aperto Ense uocat socios. Per translationem est exponere, Plau. hoc ænigma aperi nobis. Item pro nudare, Cic. Verentur, si quo casu acciderit, ut partes corporis quædam aperiantur. Item pro uulnerare. Iuu. Fuisse aperire caput. Hinc Ad aperio, ualde aperio. A quo Adapertile, p. c. quod aperi potest. Qui, de Trist. Adspicis a dextra latus hoc adapertile tauri. Exapertio, foris aperio.
- APERTE**, aduer. [Apertamente. Gal. Apertement, cleuement. Hisp. Claramente.] ὀρατῶς, manifeste. Cic. Bruto, Quæ uerba aperte iudicâr, posse rationem haberi etiam absentis. Hinc Apertus, & Apertissime. Idem pro Q. Roscio Planius, & apertius dicam. Idem Attico: Læticiam apertissime tulimus omnes.
- APERITIO**, onis, uerb. [Apertamente.] Varr. i. de re rust. cap. 63. Cum periculo introitur recenti apertione, ita ut quibusdam interclusa sit anima.
- APERTURA**, æ, [Apertura.] Vitru. lib. 5. cap. 5. Aperturæ inferiorum graduum.
- APES**, uel Apis, [Ape. Gal. Mouche a miel. Hisp. Abeja.] μέλισσα, Col. lib. 10. Quanto grandior apis, atque rotundior, tanto peior. Oul. l. 13. Met. Non apis inde tulit collectos sedula flores. Cōpositū putat d, sine, & pes, quod sine pedibus nasci uideatur, dicte Virgilio, Truca, pedum primo, sed cum non seruet analogiam, sicut cetera cōposita, Bipes, edis, Tripes, edis, Compes, edis: magis simplex iudicandum est. Creantur Apes ex bouum simo, sicut ciabrones ex equorum, fuci ex mulorum, uespe ex asinorum excrementis.
- APEX**, icis, κει, ἀνα, ἄκρος, ἄκρος, proprie uirga in summo flammis pileo, in cuius extremo modica lana est, quod primum conitatur ad Albam Ascaniam instituisse. Hodie pontifici infula hoc nomine appellari potest. Val. l. 2. Sulpicio inter sacrificandi a capite apex prolapsus, eidem sacerdotium abstulit. Plerumque tamen sumitur pro summa uerticis parte, quod longe fit a pedibus & pro cuiuscumque rei summitate acuminata. Col. l. 5. Eiusque uelut apex pronus imminens uocatur. Ci. uero transit ad summam rei aliquid dignitatem: Apex, inquit, senectutis est auctoritas.
- APEXABO**, onis, [Baldone sanguinaccio.] intestinum sanguine plenum, admixto pingui, sic dictum quod in summitate quiddam, quasi in capite apicem habet. Varr. l. 4. de lin. Lat.
- APHACA**, cæ, siue Aphace, es, ἀφάκη, herba est in aruis nascens, paulo altior lente, folijs admodum tenuibus terna aut quaterua femina nigra in siliquis ferens. Hęc Pl. l. 27. c. 5. Ruel. eandem esse putat cum ea, quam uulgus Viciam Agrestem appellat.
- APHÆRESIS**, ἀφαίρεσις, figura quæ a principio dictionis litteram uel syllabam auferret: ut. Pone metum, pro Depono, ex ἀπό καὶ ἀπὸ μετα.
- APHAREVS**, ἀφαιρέτης, per tres syllabas, p. c. patris Lyncei nomen est; a quo Oui. Lynceum prolem Apharciam uocat li. 8. Met.
- APHESAS**, antos, montis nomen est supra Nemeam. Statius.
- APHIDANTES**, ἀφειδαντες, populi ex Molioffis, ut inquit Steph. ab Aphidante rege.
- APHIDNÆ**, arum, ἀφιδνα, Steph. locus celebris in Attica. Seneca in Hippol. Paruas alius calces Aphidnas.
- APHRACTA**, [Burchio, barcha.] ἀφρακτα, sunt aperta, intacta que nauigia. Ci. ad Tiro. Nosti aphracta Rhodiourum.
- APHRACTVS**, in a. ge. Ci. ad Att. lib. 6.
- APHRODISIAS**, ἀφροδισιας, insula in mari Persico. ubi Persis a Carmania disiungitur: dicta quod in ea Venus religiosissime coleret: alio nomine καλλιὰς, Pl. l. 9. c. 27. Est præterea Ciliciæ opidum, teste Stephano. Est item insula in Oceano Hispanico, non procul a Gadibus. Pl. l. 4. c. 12.
- APHRODISIVM**, ἀφροδισιον, opidum in Latio maritimum, quod postea mutato nomine Antium dictum est. De hoc Pl. l. 3. c. 5.
- APHRODISIVM**, ἀφροδισιον, Carix promontorium, Pomponio, quod Aphrodisias Pl. appellat. Est & Ptol. urbs Africæ. Est & Hispaniæ Tarraconensis promontorium, eodem auctore.
- APHRONITRVM**, [Schioma di salnitro. Gal. Escume d'une sorte de salpêtre. Hisp. Alatron.] ἀφρονιτρον, spuma nitri. Pl. l. 3. c. 10. & Mar. l. 14. Spuma uocor nitri, Græcis es aphronitrum.
- APHRON**, Piinio, herba est ex generibus papaueris, folijs passerum speciem representantibus, radicem habens in summa terræ cute, a Dioscoride μικρον ἀφρον, hoc est, spumeum papauer appellatur. Pl. l. 20. c. 19.
- APHTHÆ**, ἀφθαι, exulcerationes in summo ore, infantibus peculiare, proueniens uitio lactis, quo nutriuntur, calido humore corrupti. oriuntur & in ætate prouectioribus. Vide Cæl. Rhod. l. 9. cap. 20.
- APHYÆ**, ἀφύη, piscis genus, cædidum, molle, ac tenerum, quod admotum igni protinus decoquitur. Vnde prouerb. Amphya ad ignem in ea quæ celeriter intereunt, aut consumuntur. Piscis huius meminit Arist. li. 6. Anim. Theodor. Apuum uertit.
- APHYTACORAS**, arbores iuxta Hypobarum Indiæ fluuium, electri ferentes. Pl. l. 37. c. 2.
- APHYTIS**, es, ἀφύτη, siue Aphytis, opidum est Thraciæ, non procul a Pallene. Apollinis oraculo insigne: ab Aphio quodam indigena, ita appellata. incolæ Aphytæ, Steph.
- APIANVS**, na, num, [Vne moscatelle.] μελισσοπατος, quod apes auide sumunt. Vnde apianæ uerba dictæ sunt, quas, ut inquit Colum. muscæ insectantur: nunc uulgo a muscis, Muscatellæ dicuntur. Græci sticam uocant, etiam a quodam sapore quasi castoreo. Pl. l. 14. c. 22. Apianæ apes dedere cognomen præcipue earum auidæ.
- APIARIVM**, [Lugo dove stanno l'api.] μελισσοτόπος, locus ubi aluæ apium tenentur, quod Meliarium siue aluæ nomen nominatur. Colum. lib. 8. c. 14.
- APIARIVS**, μελιτηροδός, qui curat, siue possidet apes. Pl. l. 31.
- APIASTRA**, μελισσοτόνος, auis dicitur, quæ apes comedit. Alio nomine Merops dicitur: de quo suo loco.
- APIASTRVM**, [Melissa.] μελισσοφυλλον, herba est, qua apes mirum in modum delectantur: unde & Melissophyllon, & per syncopen Melissophyllon appellatur. Vulgo Melissa. Vide Melissophyllon.
- APIATVS**, a, um, ab apibus, ut a uernibus Vermiculatus, quod apium impressam habet similitudinem: ut Apiata mensa, apud Pl. lib. 13. cap. 15.
- APICAE**, oues, [Pecore che non hanno molta lana. Cal. Brebis pelées sous le ventre. Hisp. Las ouejas que tienen el ventre lampino] σπηκώδεις παράστα, dictæ, quæ non amplo corpore sunt, nec multam lanam habent circa corpus. Pl. lib. 8. c. 48. Quibus ouibus uenter nudus, Apicæ uocabant, damnabantque.
- APICVS**, ἀπικίος, omnium nepotum princeps, cui parum uisum est & principum congiaria, & Capitolij uedigal comestationibus de iorassie, nisi suæ etiam gulæ monumentum posteris reliquisset, cōscriptis de gulæ irritamentis aliquot libris. Hunc uixisse suo sæculo testatur Sen. in lib. de consol. ad Albinam.
- APICVLA**, [Ape picciola.] μελισσοτον, deminutiuum, parua apis. Pl. l. 7. Quadrigam ex eadem materia, quam musca integeret alis, fabricatum, & nauem, quæ apicula pennis absconderet. Dicitur & Apicula, ab Apes. Plau. in Cure.
- APICVLVS**, κεραιόνα, demin. paruus apex: quod & Apiculum dicitur. Fest. Apiculum, filum est, quo flamines uelatum apicem gerunt.
- * **APIDAMVS**, Thessaliæ fluuius.
- APINA**, & Trica, duo opida Apuliæ fuerunt, quæ Diomedes euerit tanta ignominia, ut in prouerbij ludibrium transferent. quoties enim rem nullius pretij ostendere uolumus, Apinas, & Tricas nominamus. Mar. l. 13. Sunt Apinæ, Tricæque, & si quid uilius istis.
- APIS**, bouis nomē apud Aegyptios, quem pro deo colebāt: alio nomine Serapis. Corpore erat niger, candida fronte, in tergo alba nota insignis, duplicibus pilis in cauda, & lingua cantharo notatus, quæ certos uitæ annos excedere non licebat. Hunc in lacum demersum Aegyptij, indico institio, ueste scissa, & laceratis crinibus defunctum plangebant, in nento uero alio mirifice lætabantur. Responsum autem dare non ut reliqua oracula solitum, sed si manu oblatum pabulum sumpisset a consulentibus, secundus uentus, atque omnia prospere decernebat: si uero abnueret, oia sinistra protendebat. Ideo cum a Germanico Cæsare pabulum oblatum renuisset, funestum omen & indubiam necem, quæ paulo post secuta est, prænunciavit. Hęc Marcellin. li. 12.
- APISCOR**, eris, [Acquistare. Gal. Recouurer, jouir. Hisp. Alcanzar, lo de sea do.] τυγχάνω, cuius præteritum uolunt esse Aptus sum, idē est quod acquiro. Verbum est pene obsoletum, quod non nisi apud antiquissimos legitur. Lucr. l. 1. Nec ratione animi, quam quibus possit apisci. Hinc adipiscor, & indipiscor: de quibus suo loco.
- APIVM**, [Apio. Gal. Persil. Hisp. Perexil.] σέλινον, herba hortensis. Ex hac fiebant apud antiquos coronæ uictoribus in Nemæorum sacris certaminibus. Iuuenal. Græcæque apium meruisse coronæ. Quidam ab apice deducunt: quia antiqui apicem capitis apio coronabant.
- APIVM MONTANVM**, ἀρεσέλινον, herba cicuta folijs, Apium agreste dicta, in montibus locisque petrosis nascens: unde & nomen habet.
- APIVM PALVSTRE**, ἐλεοσίλινον, herba apio fatiuo maior dicta, quæ in paludibus, & aquis locis proueniat.
- APIVM SAXATILE**, πετροσέλινον, herba est semē proferens amineos femini non dissimile, sed odoratus: quæ quoniam in Macedonia optima nascatur, uulgo Petroselinum Macedonicum uocari cepit. nascitur in petris. unde & nomen accepit.
- APLUSTRE**, & in numero plurali Aplustra, uel Aplustria, nauis est ornamentum in summitate mali. Cic. in Arato. Nauis, absumptis sicutia querere aplustra. Festus & per m scribi posse existimauit.

Amplustria (inquit) nauium ornamenta, quæ quia erant amplius, quæ essent necessaria usui, etiã Amplustria dicebant. Hæc ille. Nos cõtra putamus, non ab Amplius hoc nomen deduci, sed ab ἀ, priuatiua, & πλέω, quod ad navigationem non sit necessarium.

AROCALYPSIS, ἀποκάλυψις, Latine reuelatio, ex ἀπό, quæ res, in cõpositione significat, & κάλυψω, uel oc.

AROCORE, ἀροκορη, amputatio, ex ἀπό, ab, & κόρω, amputo, figura, cum ultima littera, uel syllaba tollitur, ut peculi, pro peculijs.

AROCORI, [Castri, Emerici,] ἀροκορη, dicti a Iulio Materno castri.

AROCROTUS, durus, rigidus, ἀρόκροτος. Firmicus li. 7. Nascentur ferui, miseri, apocroti, infelices.

AROCYNON, ἀρόκυνον, ossiculum in ranæ sinistro latere, quod si in aquam deiectum fuerit, statim feruere ferunt. Pl. li. 3. c. 5.

ARODYTERIVM, ἀροδυτήριον, locus in quo loturi uestes deponebãt, & seruabant. nam ἀροδυτήριον, exfluere dicitur. Cic. ad Q. fratrem, & Pl. ad Apollinarem.

AROGÆI, ἀρόγαι, uenti sunt a terra flantes. Pl. l. 2. c. 4. 3.

APOLACTIZO, ζασ, [A saltare co calci,] ἀπολακτιζω, calcibus inuado. Per translationem contemno. Plaut. in Epiit. Apolactizo inimicos omnes.

APOLECTI, [Eletti suor di molt' altri,] ἀπολεκτοι, senatores erant dicti παρά τῶ ἀπολέγεσθαι, quod ex multis soleant deligi. Liu. lib. 6. Bel. Mac. Aetoli per apolectos (ita uocant sanctus cõcilium, quod ex delectis cõstat uiris) id agitabant, quo modo res in Græcia nouaretur. Est & genus pilcis ex pelamidum genere. Pl. l. 3. c. 11. Pelamis earum generis maxima, apolectus uocatur.

APOLLINARES ludi, ἀπολλωνιαί, qui in honorem Apollinis fiebãt. uide Liuium. Cic. ad Att. Ludis Apollinaribus Diphilus in Pompeium inuectus est.

APOLLINEVS, a, um, adiect. ποίσιος, Apollinea ars, pro arte medica, Oul. 3. Trist. Et ars Apollinea, pro arte uaticinandi. Idẽ in Ibin. Apollinea clarus in arte fenex: Tiresiam intelligit.

APOLLOINIS, [Apollo,] ἀπολλων, deus, quem Graeci et ποίσιος, appellant. Cui, ut Macro. inquit, uariæ fuerunt potestates. nam fuit auctor carminis, præles uaticinij, sagittandi peritiam habuit, artem medicinæ perculluit, & citharam adinuenit. Idem dicitur Liber, quod libere uagetur per aerẽ. Nonius, id est, pastor, quod Admeti regis pauerit armenta. Porphyrius ait eundem esse Solẽ apud superos, Liberum patrem in terris, Apollinẽ apud inferos. unde & tria insignia circa eius simulacrum uidemus: Lyrã, quæ nobis cælestis harmoniæ imaginem monstrat: Grynæum quod terrenũ nupem ostendit: Sagittas, quibus infernus Deus indicatur, & noxius, unde & Apollo dicitur uidetur ἀπό τῶ ἀπολλύειν, quod pro significat, quod non paucos nimio æstu crederet extinguere, quare spicula ei assignauit uetustas: quæ tamen nõ dextera gestat, sed sinistra, quod ad iuuandum promptior sit, quam ad nocendum unde nonnulli παρά τῶ ἀπαλλήθειν νόσος, id est ab ambigendis morbis, Apollinem dictum existimant.

APOLLODORVS, sex huius nominis memorantur: Atheniensis comicus; Cæleus comicus: Tarsensis tragicus: & Atheniensis grammaticus Pergamensis: rhetor: sextus Alexandrinus comicus, Menandri æmulus.

APOLLONIA, ἀπολλωνία, opidum in ea parte Macedonia, quæ Hadria tico mari adiacet, Corinthiorum colonia, optimis olim instituta legibus, his temporibus. Valona nominatur. De hac Strabo. Condidit Apolloniam Corinthij, Corcyraeque, ab Aeante fluuio stadijs decẽ, e mari sexaginta. Est & Apollonia inter insulas Thraciæ, cis Istrum anem. Est & ciuitas in Creta, & alia in Syria. Vide Stepha.

APOLLONIATE, ἀπολλωνιάται, populi Apolloniæ. Val. Max. l. 1.

APOLOGIA, [Apologia, difesa. Gal. Apologie, defense. Hisp. Respuesta, escusion.] ἀπολογία, defensio, ἀπολογία, unde Apologeticus liber, quo nos purgamus.

APOLOGVS, p. c. [Fauola, Gal. Fable. Hisp. Fincion, è noua fingida.] ἀπόλογος, fabula in qua bruta animalia loqui introducuntur: Cic. de Orat. Adscribamus & narrationes apologorum. Vide Quint. lib. 5. cap. 11.

APOMELITIS, ἀπόμελις, potus cõfectus ex maceratis aqua fauis, medius inter mulsam & oxymeli. Gal. lib. 7. Method.

APONVS, p. c. ἀπόνος, fons calidis aquis, haud longe a Patauio. Luca. l. 6. Aponus terris ubi fumifer exit, Atque Antenorei dispergitur unda Timau. Aponus autem dicitur non tani, quod morbis medeatur, quam quod sine dolore remedium. fferat.

APOPHORETA, p. p. [Mancia, Gal. Estrenes. Hisp. Cosas que se dan como present.] ἀποφορητα, munera, quæ dari solebant Saturnalibus. Munuscula quoque quæ a cena conuiuii dabantur domum asserenda, etiam Apophoreta dicebantur, a Græco ἀποφέρειν, quod auferre significat. Suet. Dabat Saturnalibus uiris apophoreta, per Kalendas Martias feminis.

APOPHTHEGMA, tis, [Sententia, uero dicto breue, & acuto. Gal. Breue

parole sentenciense. Hisp. Dicho gracioso y sentencioso.] ἀποφθεγμα, breuius & acuta sententia. Vnde Plutar. Apophthegmata. Cl. i. Offic. Multaque multorum facete dicta, quæ uocant ἀποφθεγματα. Diæteria Latine dicuntur ut Macro. ex Cic.

APORLEXIA, [Gocciola. Gal. Apoplexie, quand on est entrepris de tous les membres. Hisp. Apoplexia enfermedad.] ἀποπληξια, siue Apoplexis, est stupefactio neruorũ totius corporis cum priuatione sensus & motus. dicta a Græco ἀποπληξω, quod est percussio, attonitum reddo. Cels. li. 6. c. 26. Attonitos raro uidemus, quorum & corpus, & mens stupet. Interdum icu fulminis, interdum morbo. ἀποπληξια, hanc Græci appellant.

*** APOSTOPESIS**, i. reticentia, figura est indignantibus familiaris: in qua uerbum extrinsecus subauditur. Vir. i. Aen. Quos ego? deest, puniam, aut quid simile. Quint. li. 9.

APOSTATA, p. nul. correp. [Sfratato, mancatore, ribello. Gal. Apostat, rebelle. Hisp. Cosa rebelde ò que rebelde.] ἀποστάτης, desertor: ut qui a duce suo ad hostes transfugit, ut a Christianis ad Ethnicos, uel Iudæos.

APOSTAYO, as, p. c. [Ribellare,] ἀποστατώ, rebello. Cyprian ad Corn. Eos, qui uelut apostata uerunt, ad hæreticos transfugæ facti.

APOSTEMA, tis, p. nul. produ. [Apostema. Gal. Apostuma. Hisp. Botor.] ἀποσημα, tumor præter naturam, cum pus ex phlegmone resolutum, in quendam quasi sinum colligitur: Tria horum sunt genera. Nam si quiddam mellis simile contineant, Melicerides appellantur: si pingue quippiam in morem læui, Steatomata: quod si pulvis similitudinem referant, quod in ijs continetur, Athetromata, dicuntur. Dicitur autem Apostema a uerbo Græco ἀποίστημι, quod est abscedo. unde Latini uerbum ex uerbo exprimentes, Abscessum appellantur. Cels. lib. 2. cap. 1. Abscessus, corporis, quæ Apostemata Græci nominant. Pl. l. 20. c. 33. Suppurationem interpretatur.

APOSTOLVS, [Apostolo,] ἀποστολος, Latine missus, siue nuncius ab ἀποστέλλω, mitto. Apostolorum autem quattuor sunt genera, a Deo missi, non per hominem, ut Moses: a Deo, sed per hominem, ut Iesus: per hominem tantum sicut nostris temporibus multi in sacerdotium subrogati sunt: ex se autem, sicut ipsi pseudo prophetae. Apostoli etiam dicebantur, litteræ dimissoriae: de quibus Alciurus de Rerum, & uerborũ significat. Athenis quoque Apostoli, magistratus quidam erant: quorum officium erat, recte atque ordine curare atque instruere classem.

APOSTROPHE, ἀποστροφή, dici potest conuersio: figura cum sermone a indice uel auditore ad absentem aliquem conuertimus. Te nunc alloquor Africane, cuius mortui nomen splendori ac decori est ciuitati. ἀποστροφή, enim euerto.

APOSTROPHVS, ἀποστροφος, collisionis nota, in fine dictionis, denotans uocalem præcedentis dictionis elisam: ut ἀστροφος, pro ἀστροφος.

APOTHECA, [Caneua, bottega. Gal. Lieu ou euferre quelque chose pour la garder, botrique. Hisp. Bodega, ò taunerna, ò tienda.] ἀποθηκη, cella uinaria, ubi uinum & conseruatur & uenditur Pl. Tantum pecuniarum de tinent uini apothecæ. Dicitur & Apotheca statio, in qua res uenales exponuntur.

*** APOTHEOSIS**, consecratio: quæ quo modo fieret docet Herodian. lib. 4.

APPARATE, [Con apparecchio. Gal. Auec grand appareil. Hisp. Con mucho aparelho.] aduerb. cum apparatu. Cic. 2. ad Att. & edit, & bibit opi parç, & apparate.

APPARATIO, [Apparecchio. Gal. Appareil, apprest. Hisp. Aparajo.] apparatus, Cic. 2. Off. Est multus in laudanda magnificentia, & apparatione popularium munerum.

APPARITVS, [Apparecchio,] παρασκήνη, apparatio, & proprie cum quadam magnificentia. Cic. 3. Phil. Quid prandiorum apparatus proferam?

APPAREO, es, [Apparere. Gal. Apparoistre, estre uen. Hisp. Aparecer.] φαίνομαι uideo. Vir. i. Ge. Apparet liquido sublimis i acre uisus. Est etiam de improviso se ostendere. Ci. Cum equites Antonij apparuissent. Item præsto esse ad obsequium. Vir. l. 12. Hæ Iouis ad solium, læuque ad limina regis Apparet. Ter. in Eun. Ille bonus uir nusquam apparet.

APPARITIO, ἐπιπέδεια, Apparitorum officium erga magistratus. Cic. ad Therrimum: In longa apparitione singularem Marcilij fidem cognoui.

APPARITORES, [Donzelli, birri. Gal. Appariteur come sergents suissiers & bedeaux. Hisp. Queest au en pie para seruir a otro.] κλητήρες, dicti quæ apparant, & præsto sint ad obsequium: qui & Statores dicuntur, ut sunt, qui magistratibus circumstant, parati ad obsequendum. Ci. in Verrem, & alibi.

APPARITVRA, παραστάσις, ipsum ministerium. Scribit Suet. l. de Grãmaticis, Orbilium appariturum fecisse magistratibus: significans fuisse apparitorem, ministrum, magistratum.

APPARO, as, p. c. [Apparecchiare. Gal. Appareiller, apprest, faire apprest. Hisp. Apparejar con mucho aparato.] παρασκευάζω, paro, cum magnificentia

ficientia quadam adorno. Ci. 3. Phil. Facilius apparabitis, quæ necessitas postulat.

APPELLATIO, προσημια, προσφωνησις, compellatio, allocutio. Interdum nominatio. Cice. pro domo: Regum appellationes uenales erant. Apud Iurific. Appellatio significat Prouocationem, cum, ob sententiam iniquam, in maioris iudicis auxilium imploramus. Vide Appello.

APPELLATOR, oris, qui appellauit, id est, ab aliquo iudice ad alium prouocauit. Cic. 6. Verr. Aegre factum, quam ut manus, ab illo appellatore abstinerentur.

APPELLATOR, as, are, frequentatiuum. unde Festus appellatauisse, pro appellauisse.

APPELLO, as, [Nominare, appellare. Gal. Nomer, appeler. His. Llamar à appellidar con nozes.] ὀνομαζω, nomino. Cic. 3. Off. Scipione, qui primus Africanus appellatus sit. Itē est comiter seu familiariter alio loqui, uocare, Cic. pro Cl. Appellar hilari uultu hominem. Hinc appellare, teste Vlp. de iniur. est blanda oratione alicuius pudicitiam attentare. Interdum accusare. Lilius: Dasius de prodicione appellabat. Item auxiliij, uel testimonij gratia, quempiam implorare. Ci. pro Sex. Roscio: Te nunc P. Scip. appellō. Appellare debitorem, est rem nobis debitam a debitore exigere. Quint. Appellabatur a creditoribus, ut solueret debitum. Interdū est post sententiam tamquam iniquam, ad superiorem iudicem prouocare. Vlpianus: Qui appellat, maiorē iudicem debet appellare. Di cimusq. Appello principem, & ad principem.

APPELLO, his, li, appulsus. [Arriuare, giungere. Gal. Aborder, arriver, mener a bord. Hi. Empuxar βαζια otra cosa uenir.] προσομιζω, applico, adiuuoco. Ci. 2. Ver. Cum Persæ mille numero nauium clausē De lum appulsissent. Virg. 3. Aen. Hinc me digressum uestris deus appulit oris. Legitur & Appellere absolute, & sine casu, pro accedere. Cic. 2. de Diu. Visus est in somnis pastor ad me appellere. Hinc appulsus, ut, pro acc. flu. pecoris ad aquam. Iureconsultus: Totū corruptat pecoris ad aquam appulsus. Appellere animū, est animū ad aliquid agendum intendere. Ter. in p̄bl. Andr. Poeta cum primū animū ad scribendum appulit. Interdum adduco, compello. Plau. in Afin. Argenti uiginti minæ me ad mortem appulerunt.

APPENDEO, es, [Appendere, attaccare] προσροτόμαζω, ad aliqd p̄deco.

APPENDICULA, Ci. pro Rab. Appendicula causæ indicat.

APPENDI, genus spinæ, dictum, quod baccas puniceas habeat ad se pendentes, quæ & ipsæ Appendices nominantur. Plin. lib. 24. cap. 13.

APPENDIX, [Pendice. Gal. Dependence, accessoire. His. Lo que enlaga a otra cosa.] ἄπορροζω, προσδίδημι, quod alij adiunctum est, quasi ex alio pendeat. Ci. in Hort. Vidit, appendicem animi esse corpūs.

APPENDO, is, dis, sum, [Suspendere, attaccare. Gal. Pendre à quelque chose. Hi. Colgar una cosa à otra.] περισπαράω, ad aliqd pendō, ut, Appendi uinā ad tigna. Plin. Atque uuas iam maturas ad solē appendere. Est etiam, ad stateram, lancemq. ponderare, Ci. in Ant. Ut iam appendatur pecunia, non numeretur. Idem adiungere, unde Appendix. Appensus, participium, suspensus. Cic. 5. Tus. Fulgentem gladium e lacumā feta equina appensum denitti iussit.

APPETO, is, p. c. [Appetire, desiderare. Gal. Conuoiter, desirer ardemment. His. Desear.] ἰσχυρομαι, uide cupio & tam in bonum, quam in malum, sicut Expeto, capitur: contra quorundam sententiam. Cicer. Cal. Tu puer me appetisti. Idem l. 4. Tus. Ut bona natura appetimus, sic a malis natura declinamus. Quod autem Expeto etiam ad uoluptates, & quandoque ad maximum malum pertineat, idem ostendit li. 1. Off. Expetuntur diuitiæ cū ad usus uitæ necessarios, tum ad perfrendas uoluptates. Ad maximum malum, in Piso. A me quidem etiam pœnas experitis, quibus coniuuratorum manes in mortuorū expiaretis. Appeto uero præter eam, quā prædiximus, significationē, ponitur pro adeo: quia sicut dicimus, Adeo prætorē, ita Appeto prætorē. Interdū, appropinquare: unde, Appetit dies. Appetit uxor. Interdum pro aggredi. unde appetere uita alicuius, pro morte alicui moliri. Cic. pro Sex. Ros. Filij nita insidijs appetira. Item Appetere oculos, pro inuadere. Liu. l. 7. Os, oculoq. hostis rostro & unguibus appetit.

APPETENS, [Desideroso. Gal. Apetir, conuoiteux. His. Deseeo.] nomen ex participio, auidus. Sal. in Cat. Alieni appetens. Ci. de Anni. Nichil est appetentius similitum sui.

APPETENTIA, [Appetito. Gal. Apetit, desir. His. Deseeo.] ὄρησις, cupiditas, motus animi ad aliquid. Cic. 4. Tus. Ut ægritudo quasi morbū aliquem doloris efficiat, libido effrenatam appetentiam. Pla. Cibi appetentiam faciunt la Stuce.

APPETITIO, tionis, [Appetito, desiderio. Gal. Apetit, desir d'auoir quelque chose. His. Deseeo.] ὄρησις impetus animi, quo ad aliquid agendum impellimur. Cice. 3. de Fin. Appetitio animi, quæ Græce ὄρησις, dicitur. Accipitur & pro appetentia cibi, quam Græci ὄρησις, uocant. Gell. libro 16. cap. 3. Post imperatam in mediam tridui, omnis eius repetitio pristina elanguit. Item pro conatu aliquid apprehen-

dendi. Cicer. de Diuin. Cum dormienti ei Sol ad pedes uisus esset, ter eum scribit frustra appetuisse manibus: magosque dixisse, ex triplici appetitione Solis 30. annos Cyruum regnaturum portendi.

APPETITVS, us, [Appetito,] ὄρησις, impetus animi, quo ad rem aliquam impellimur: cuius sedem philosophi confiterentur in iecore. Cicer. 3. Offic. Duplex est animorum natura, una pars in appetitu posita est, quæ est ὄρησις Græce, quæ hominem huc atque illuc rapit: altera in ratione, quæ docet, quid faciendum, fugiendumue sit.

APPRIANVS, ἀπριανός, Alexandrinus, nobilis historicus, qui Hadriani imperatoris temporibus claruit, scripsit Romanæ historiæ lib. 22. quorum nouem tantum ad nos peruenerunt.

APPIA, uia, ὁδὸς ἀππία, saxo quadrato strata, Roma per portā Capenam, Capuam, uel, ut alij uolunt, Brundisium usque ducens, ab Appio Claudio Cæco strata. Ci. pro Cælio: Appius Claudius Cæcus pacem Pyrrhi diremit, aquam adduxit, uiam muniiuit.

APPIANA poma, ἀππιανα μήλα, ab Appio ex Claudia gente cognominata: odor his maximus est, fere cotoneorum. Plin. lib. 15. cap. 14.

APPIANVM, ni, coloris uiridis genus, apud Plin. li. 35. c. 6.

APPINGO, egi, actum, [Aggiungere. Gal. Aiouster. His. Anadir à otra cosa.] προσιδήμι, ex ad & Pango, addo, uel adiungo. Cic. Att. l. 2. Appingit aliquid noui. Alterum est appingo, xi, Æum, ex ad & Pingo. Hor. in art. poc. Delphinum filius appingit.

APPLAUDO, [Applaudere. Gal. Fraper les mains l'une contre l'autre en signe de faueur. His. Dar fauor.] ἑπαιτέω, allido. Appuleius l. 9. Incuisus in eam posteriorum pedum calcibus, protinus applaudo terrē. Aliquando applaudere, est manuum, uel pedum plausu fauorē ostendere. Plau. Pie. Si uultis applaudere, Atque approbare hunc gregem & Fabulam Cic. pro Sex. Quibus uiris, aut cui generi ciuium maxime applaudatur.

APPLAUSOR, ris, qui applaudit. Plin. in Pane. Populus ille aliquando scenici imperatoris spectator, & applausor in Pantomimis quoque adueriatur.

APPLAUSVS, a, um, partic. Qui. 4. Met. Ille cauis uelox applauso corpore palmis Desilit in latice.

APPLAUSVS, us, nomen. Ci. 2. de Diu. Magno applausu loquitur, assentante populo.

APPLICATIO, actus ipse applicandi. Ci. in Lelio: A natura uidetur orta amicitia, applicatione animi cum quodam sensu amandi.

APPLICATVS, & Applicitus, particip. Cæli. 3. Bel. Ciu. Applicatis nostris ad terram manibus, Plin. in epistol. Applicitum est cubiculo hypocæstum.

APPLICO, as, p. c. aui, atum, & applicui, applicitum, [Accostare, attaccare. Gal. Faire arriver, accommoder, appliquer. His. Arriuaruna cosa à otra.] κατάγω, app. llo, adiungo, annecto, & construitur cum datiuo, uel accusatiuo cum ad. Vir. 1. Aen. Quæ uis in manibus applicat oris. Cic. Appio Pul. Omnes uires ciuitatis se ad Pompeij ductum applicauerunt, id est, adiunxerunt.

APPLODO, is, p. p. [Applaudere,] ἑπαιροτέω, idē quod Applaudo. ueteres enim Piodo dicebant, quod nos plaudo. Applodere sulgetris, apud Plin. est fauere, testarique honorem illo motu.

APPLORO, as, are, προσδάκρυον, deponere apud aliquem suos fletus. Hor. lib. 3. Carm.

APPLUDA, p. p. [Pula, Semola, Remola,] ἀνύβριον. Antiquis idē significabat, quod farfur, ut docet Gell. lib. 11. cap. 7. Plin. li. 18. cap. 10. docet Appludam uocari purgamenta milij, & panici, & zizaniæ, cum in frumento palea dicatur: Dicta appluda ab applodendo, quod propter tenuitatem, quia minutissima est, spiritu deiiciatur. Næuius: Appluda est hod. e, quam tu, leuior.

APPOSITIO, onis. Cic. in Parad. Hæc sine appositione exemplorum lentius disputantur.

APPOSITVS, a, um, [Posto appresso, atto, accommodato. Gal. Mis aupres, aposté, joint. His. Auadido à otra cosa, idoneo y atuiado.] προσδεμύεος, iuxta positum. Cic. de Inu. Gladium prope appositum e uagina eduxit. Aliquando sumitur pro conueniens. Idem ibidem: Si quid ad id appositum sit, quod nos interpretemur.

APPOSITE, aduerb. [Acconciamente. Gal. Bien & proprement, conuenablement. His. Conuenientemente.] ἐπιτηδείοις, apte. Officium eius facultatis uidetur, dicere apposite ad persuasionem.

APPOTVS, [Quello ch'ha beuuto molto. Gal. Qui a bien beu, yure. His. El que beuio demasiadamente.] οἰνόληπτος, qui multum potauit. Pla. in Cur. Amph. & Bud.

APPREHENDO, [Prendere, stringere,] λαμβάνω, capio. Ci. de Nat. De. Vites clauiculis adminicula quasi manibus apprehendunt. Vir. 2. Aen. Quam prendimus arcem per syncopen.

APPRIME, p. p. [Sopra ogni altra cosa, piu che altro. Gal. Grandement, excellentement. His. Primera y principalmente ofendaladamente] εἰς τὰ πρῶτα, uerb. in primis, ualde. Ter. in And. Id arbitror apprime in uita esse utile. Fit ab Apprimus, quo ueteres usi sunt, p̄ lōge primo, ut docet

docet Gell.lib.7.ca.7. Citans illud ex Liuij Odyss. Vir fumnaus, apprimus, Patroclus.

APPKIMO, is, ere, [Premere. Gal. Presser ou serrer. His. Apretar] ex Ad, & premo. Pl. l. 24. c. 9.

APPROBATIO, Cic. 1. Tuscul. Effectus eloquentiæ, est audientium approbatio.

APPROBATOR, batoris, δοκιμαστής, qui aliquid approbat. Cic. Attic. Quamuis non fueris suavor profecionis meæ, approbator certe fuisti.

APPROBO, bas, bare, [Laudare, approbare. Gal. Approuer, prouuer bon, His. Aprouar alguna cosa per buena.] δοκιμαζέω, idem quod probō Cicer. 4. Acad. m. Nec tamen ego is sum, qui nihil unquam falsi approbem.

APPROBUS, p. c. [Molto buono. Gal. Bon & honeste. Hi. Allucho bueno.] προσδοκιμος, ualde probus. Gel. Et in uersu est Cæcilij poetæ comici, adolecens approbus.

APPROMITTO, is, [Promettere per un' altro. Gal. S'obliger pour un' autre, promettre pour luy. Hi. Prometer per otro.] pro altero promitto ἐγγυώμαι, unde Appromissor ris, ἐγγυωτής, Vlpianus Appromissor rem uocat Fideiussorem. l. in omnibus. ff. de solutionibus.

APPROPERO, as, are, [Affrettare. Gal. Se haster, s'auancer. His. Appresurar se en uenir.] propero, accelero, ἀσπείρω. Ter. in And. Postquam ante ostium Me audiuisti stare, approperat. Cic. Att. approperat, & uale. Approperatum opus, id est acceleraatum. Liu. 4. ab urb. Cæptū opus adeo approperatum est, & cetera.

APPROPINQVO, as, are, [Accostarsi, auicinarsi. Gal. Approcher, uenir pres. Hi. Acercarse o allegarse.] ἐγγίζω, propinquum fieri aut loco, aut tempore. Cæc. l. 1. Bel. Gall. Aeduos finibus Bellouacorum appropinquare cognouerat. Ci. ad Q. Fr. Eius rei maturitas neque dum uenit, & tamen iam appropinquat.

APPROPINQUATIO, Ci. de Sen. Quarta restat causa, quæ maxime angere nostram ætatem uidetur, appropinquatio mortis.

APPELLVS, l. Appello.

APRICARI, [Stare al Sole. Gal. Estre en labrise tenir au Soleil. Hi. Abrigar se en lugar abrigado.] εὐήμερος, est in aprico loco esse, hoc est, in loco soli exposito uersari. Varro in misterijs: Multos in hieme in Sole apricari. Cicer. in Catone, Apricatione calefcere: & ad Att. lib. 7.

APRICITAS, atis, est hibernus ille tepor in locis apricis. Colum. lib. 8. c. 15.

APRICVS, a, um, p. p. [Esposito al sole, aprico. Gal. Tourné uers le Soleil, ou le Soleil bat, abri. Hi. Cosa abrigada, que esta al abrigo.] προσήλιος, Soli expositus, quasi ἀπὸ ὀπίσθους, hoc est, sine frigore, & adspirata in partem suam tenuem conuersa. Vit. 2. Ge. Miris in apricis coquitur uinde mia laxis. Aprica auis, quæ Sole gaudet. Col. l. 11. cap. 3. Nonnulli hanc locis apricioribus deponunt. Idem l. 9. c. 14. Apricissimo die purgatis domicilijs.

* APRIES Pſamis Aegyptij regis filius.

APRILIS, [Aprile. Gal. Le mois d'Avril. His. El mese de abril.] ἀπρίλιος, quasi aperilis, quod terram aperiat, nam uerna temperie plantarum germina aperiuntur. Vel Aprilis, quasi Aphrils, ab ἀπρῖς, spruma, quod Venus, cui hic mensis facer est, ex spruma maris fingitur nata. Hor. 4. Car. Qui dies mensē Veneris marinæ Findit Aprilē. Accipitur & adiectiue: ut Nonis aprilibus. Cic. ad Lent. Nonis aprilibus mihi est senatus assensus.

* APRINVS, ἀπρινός: ut Aprina carosic scribi debet secundū analogiam. Antiqui tamen scribebant Aprignus Pl. l. 8. c. 51.

APRONARE, in genua inclinari, [Inginocchiarsi.] ἀποπρονεύειν, pro in geniculari, ut antiqui dicebant. Appul. l. 1. In genua appronat, affectans portionem. Videtur compositum ex Ad & Pronus.

APRIS, dis, ἀπρίς, curuatura rotæ. Et est fornicis curuatura. Cæcil. in epist. Cubiculum in apſida curuaturum. Et apſides circuli in stellis apud Plin. l. 2. c. 15.

* APSVS, fluitius in Macedonia parte ad mare Hadriaticum.

APTEPA, ἀπτερά, neu. g. urbs est in Lycia, & altera in Creta, a Sireni bus dicta, quod uisæ ibi cantu a Musis, præ mærore exsuetæ pen nis in mare desiluissent. Steph.

APTO, [Adattare, accommodarsi. star bene. Gal. Approprier, acomoder, a jancer. His. Atauiar, o ayuntar uno con otro.] ἁποστέλλω, conuenienter aliquid rei alicui iungo, seu accommodo. Conſtruitur cum datiuo uel accusatiuo cum ad. Cicér. in Philip. Cuius fortunæ studia tantæ laudi & gratulationi tuæ (se non) aptarint? Idem 3. de Orat. Hoc uerbum est ad id aptatum, quod ante dixerat. Hinc Ad apto, & Coapto.

APTVS, ta, tum, [Atto, accommodato, accorcio. Gal. Bien sortable, comensable, propre. His. Cosa idonea, y amada.] ἐπιτίθεος, quod ad aliquid accommodatum est. Persius Sat. 1. Si forte quid aptius exit. Interdū necessarium, Cic. l. 3. de Fin. Natura sumus apti ad totius consilia ciuitatis. Interdum elegans: ut apud eundem lib. 2. de Ora. Ita uer bis est aptus, & pressus, ut nescias utrum sententia oratione, an uerba sententijs illustrentur. Idem 1. Off. Pulchritudine corpo-

ris apta compositione membrorum mouet oculos. Interdū con nexum. Vir. lib. 2. Ge. Ipsos e torquibus aptos, iunge pares. Compositum, & contrarium est Ineptus. Est et Aptus participium ab Apificor, idem significans quod Adeptus. Var. Ea omnib. orientat, quæ bello est aptus. Apre, aduerb. Cicero saepe.

APVA, α, ἀρυν, piciculus est minimus & uilissimus, quem Græci, quæ ex pluuia nascatur, ἀρύνω, uocant. Vide Pl. l. 37. cap. 8. & ea quæ notauimus in dictione Aphyæ.

APVANI, Ligures sunt, teste Liu. l. 10.

APVD, [Appo, appressio. Gal. Appres, cheç, denant. His. Cerca.] παρά, ὀπί, præpositio, quæ numquā composita reperitur. apposita uero casibus, quandoque locum denotat: ut, apud Mætuam hæc scripsi. per sonam: ut, apud regem. loci & personæ coniunctionem: ut, cenauit apud Pompeium. Sed cum ad personam refertur, plerumque familiaritatem significat non dominium: ut, Fui apud te, id est tecum, uel domi tuæ. Penes uero & potestatem, & personam, & dominium, δέ, cum datiuo. Ou. lib. 1. Fait. Me penes est unum uasti custodia mundi. Quamquam etiam sine domini significatione aliquando inueniatur: ut latius docebimus suo loco. Apud aliquando accipitur pro In: ut apud Teren. in And. De Dauo modo apud forum audiui. Apud se dicitur esse, qui domi suæ est. Ci. l. 1. de Or. Scaturiens quem ruri apud se esse audio.

APVLLIA, [Puglia.] ἰταπυλία, Italix regio, mari Hadriatico contermina. inter Dauniā, & Calabriam, quæ & Iapygia, ab Iapyge Dedali filio, qui eam regionem tenuit, dicta est. Corripit prima syllabā & scribitur unico passumit tamen interdum alterum p, ut eandē producatur, secundam autem syllabam semper producit. cōtra Apulus sen. per primam producit, & corripit mediam. Hor. l. 3. Carin. Nutricis extra limen Apuliæ, Iuuenalis. Vendit agros, sed maiores Apulia uendit, ubi & prima producitur.

APVLLVS, a, um, siue Appulus, adiect. Luc. lib. 5. Apulus Hadriacus exit Garganus in undas.

APYRINON, ἀπύρινον, genus mali Punicis dulcissimi, ita dictum quasi ἀπὸ πυρρός, hoc est, sine nucleo: non quod prorsus nucleis careat, sed quod eos habeat minus lignosos. Hæc Pl. l. 3. c. 19. Mar. l. 13. Lecta suburbanis mittuntur apyrina ramis. Legitur & adiectiuū Apyrinus, a, um. Col. lib. de arb. cap. 3. Primitiuus annis fructum uinolum. postea dulcem, & apyrinum faciet.

* APYRVM sulphur apud Plin. est quod uiuum dicitur.

* APYROTVS, gemma igniti coloris, quam Ouid. 2. Metam. Pyropum uocat.

A A N T E Q

AQVA, [Acqua.] ἄδωρ, componi uidetur ex a & qua. quasi aqua uiuamus, unde aqua & igni interdici solebat damnatis. Aquam & igne sumebant nuptæ. & qui funus persecuti fuerant, redeuntes ignem supergrediebantur aqua adpersi. quod & purgationis genus uocabant suffusionem. Hoc elementum ceteris omnibus uidetur imperare. terras enim deuorant aque, flammæ necant, scandunt in sublimē, & ipsi quoque sibi uindicant cælum. Præterea alibi calidæ sunt, alibi frigidæ, alibi tepidæ, & pæne omnibus morborum generibus auxiliantur. Sed de aquis, earumque præstantia Plinius plenissime. Sunt qui aquam, quasi æquam, hoc est, æqualem dictam uolunt, ablato e: quod aqua, nisi uentis agitur, nihil sit æqualius.

AQVAE AVGVSTAE, ἄδωρ αὐγύστα, urbs in Gallia Aquitanica. Ptolemeo: hanc uulgo Baionam uocant.

AQVAE CALIDAE, ἄδωρ θερμῶν, urbs Britannix insulæ. Ptol.

AQVA EDVCTVS, us, ui, [Acquedotto. Gal. Conduite d'eau. Hi. Aguaducho para traer agua] ἄδωρ ἄγωγια, ab aqua ducēda: est enim aquarū deductio: hoc est, cum alicunde aqua deriuatur, ut per cuniculos impositis canalibus alio inducatur, siue ad bibendum, siue ad irrigandum. uide Frontinum in libro de Aqueductibus. Erat autem apud ueteres duplex ratio ducendæ aquæ, nam aut per subterraneos cuniculos ducebatur, aut opere arcuato. Vlpia. de serui. rusti. prædiorum. Seruitutes rusticorum prædiorum sunt hæc, iter, actus, uia, aqueductus.

AQVAE MORTVAE, hodie uocatur opidum Narbonensis prouinciæ, ad alterum ex Rhodani ostijs situm. Ptolemæus Marianas fossas appellat, a propinqua fossa, quam Marius ex Rhodano duxit in uicinum lacum, ostreis (ut scribit Strabo) abundantem. uide Pl. l. 3. c. 3. Melam l. 2. Str. l. 4.

AQVAE SEXTIAE, ἄδωρ σέξτια, Ptolemæo, urbs Gallix Narbonensis, iuxta quam sunt aquæ calidæ, quæ ægros curare solent: ita appellatæ a Sextio quodam Romanorum duce, qui per domitis Salybus opidum hoc extruxit. Str. l. 4.

AQVAE NIVALES, ἄδωρ νιφοντα, mensæ adhibebantur antiquitus, decoquebantur ut essent salubriores, postea colo niuario, & sacro attenuabantur.

AQVAGIVM, quasi aquæ agiū, ἄδωρ ἄγωγια, aqueductus. Pom. l. hoc iure de aq. quot. Dum ne fundum domino, aut aquagium riuilibus deterius faciant.

AQUA INTERCVS, [Hid. rōpifita.] ὕδρον, morbus est, quem Græci Hydromem appellant, cū inter cutē aqua colligitur. qua corpus turgescit. Nonius: aqua intercus, hydros morbus, quasi aqua inter cutē. C. c. 3. C. c. 3. C. c. 3. Si quis medicamentum cuiquam dederit ad aquā intercutem. A Celso Aqua inter cutem appellatur li. 3. c. 21. morbus eorum, quos aqua inter cutem male habet. Plin. uocat Aquā subter cutem fusam.

AQUALICVLVS, [Albio, albuolo da porci, Gal. Agen ou mangent les porceaux. His. Bako, o barriga, Dorzio donde camen los puercos] γάκρον, dem. ab aqualicus, uas in quo porci forbent. Per translationem pro uentre sumitur, in quem sordes fluunt. Persius Sat. 1. Cum tibi calue pinguis aqualiculus propenso selquipedē exstet.

AQUALICVS, p. c. aluus, quo sordes defluunt. Item genus quoddam mti intestini, ex quo farcinia fieri solent. Apitium. Reple aqualicum, sic ut laxamentum habeat, ne distiliat in coctura.

AQUALIS, [Vna.] ὕδρα. g. ma. genus uasis, quo aqua manibus dat: quod & matellio dicitur, teste Var. Plin. in Cur. Date isti aqualim cum aqua.

AQUARIOLA, [Androna.] lotrinæ, in quas lotura proijcitur, nec in culina tantum, sed in triclinijs, & cubiculis.

AQUARIOLI, [Rossianelli.] mulierum impudicarum affectus. Festus.

AQUARIOLVM, sive aquarium, locus in quem sordida aqua denutitur, qui & lauatrina dicitur a lauando, & per syncope latrina.

AQUARIVS, rij, [Aquario,] ὕδροχόος, undecimam signum Zodiaci est, proximum Capricorno, quod oritur 15. Kalen. Febr. Fabulan tur poetæ, hunc fuisse Ganymedem, quem Iuppiter eius pulchritudine captus, ab Aquila in cælum raptum, ministrum suum fecisse existimatur.

AQUARIVS, ria, rium, ὕδατιος, quod ad aquam pertinet, ut eos aquaria, res aquaria. Gellius: Re aquaria defectos. Plin. li. 34. cum in exacuendo oleares cotes, & Mariæ differant.

AQUARIVS, sulcus, qui aquam educit, ἕξξ ὕδα τινός. Colum. libr. 2.

AQUATICVS, ca, cum, [Acquatico,] ἕνδρος, qui in aqua degit. Plin. Terrestres & aquatici pisces.

AQUATILIS, aquaticus, ὕδα τινός. Cic. 1. de Nat. Deo. Bestiarum terrene sunt aliæ partim aquaticæ, utraque sede uiuentes.

AQUATIO, onis, uerbale, ὕδατις, actus aquandi, id est, aquam ad castra afferendi. Cæsar. 4. Bell. Gall. Aquationis causa processurū eodie dixit.

AQUATOR, oris, ὕδροπορος, qui aquandi ministerium, præsertim in exercitu facit. Cæsar. 1. Bel. Ciu. Nunciatur, aquatores ab equitatu premi nostro.

AQUATVS, ta, tum, ὕδρομένον, aquosus uis, Lac aquatum Plin. li. 28. ca. 9. Omne uernum aquatius ætius.

AQVEVS, a, um, quod ex aqua est, ὕδρονός, ut color aqueus.

AQUIFOLIA, ἄρα τάλυον Theophrasto: species est ilicis, mespilū folijs referens: unde & Mespilum siluestris, a nonnullis appellatur. Plin. li. 24. ca. 17. & li. 27. ca. 8.

AQUILA, [Aquila, Gal. Aigle. Hisp. Aquila.] ἀετός, regina auium, quam poetæ Iouis Alitem, eiusdemque armigeram appellant, & fuluina ei subministrare fabulantur. cui fabulæ occasionem dedit aquilæ natura, quia sola auium & fulminis ictu nō læditur, & Solis fulgorem oculus incōnuentibus potest adspicere. Aquila præterea fidus cælestis est, cuius ala dextera circulum æquinoctialem attingit, sinistra autem non longe a capite Ophiuchi uidetur figurata. Rostrum eius a reliquo corpore diuidit circulus a Cancro ad Capricornum perueniens. Ex oriente Leone, occidit: exoritur autē eum Capricorno. Habet in capite stellam unam, in utraque alam unam, & unam in cauda. Est etiam Aquila, piscis nomen ex genere planorum, quem & Græci ἀετόν, appellant teste Plin. li. 9. cap. 24. Ab Aquila fit Aquilinus, a, um, ut Aquilina ungule. Plaut. in Pseu. Aquilinas unguas dixit, pro manibus rapacibus, quales sunt ungues aquilarum.

AQUILA, urbis nomē in Bruttijs, ex ruinis Furconij antiquissimi oppidi, a Longobardis edificatæ. Volater.

AQUILEGIVM, ἠρυνός, aquæ collectio. Plaut. Si pluet, aquilegio iu uabo.

AQUILEIA, [Aquilaia.] ἀκουλία, Carnorum metropolis, iuxta quam defluit Timauus, a legendis aquis dicta. Martialis: Et tu Ledæo felix Aquileia Timauo. Plinius Aquileiam collocat in decima regione Italæ. Fuit autem Romanorum colonia duodecies mille passibus a mari sita. Ex hac orti sunt Chromatius, ad quem Hieronymus sæpe scripsit, & Rufinus Græce Latineq. eruditus, qui Io sepulum conuertit in Latinum.

AQUILEX, p. p. [Colui che raccoglie l'acqua, Gal. Maître Fôtenier. Hisp. El que coje agua derramada, o el que conofce donde ay agua.] proprie qui ignis quibusdam fontes nouit inuestigare, ὕδρολόγος, Varro. Vtior te Tusculi aquilex. Plin. Subesse aquas credunt, & hoc habent signum aquileges.

AQUILIFERI, signiferi in Rom. militia, ἀετοφόροι, ab aquila, quam Romanis legionibus Marius in secundo cōsulatu suo proprie di-

cavit: fuitque tanquā princeps totius legionis signum. Cæsar. 3. Bel. Ciu. graui uulnere affectus aquilifer. Habuerunt & Romani alia signa, lupos, minotauras, equos, apros, dracones: unde Draconij postea, repulsis ceteris, unam seruauerunt aquilam.

AQUILO, p. c. [Aquilone, borea, Gal. Leuent de Bise, Vent de Septentrion. Hisp. Regañon, Viento entre Norte y Solano.] uentus Septentrionalis, frigidus, & ficcus, ita dictus a uehementissimo uolatu instar aquilæ. Græce βῆ, eas, Flat inter Septemtrionem & Ortum solstitialē, e regione Cauri. Plin. li. 2. cap. 47.

AQUILONARIJS, nare, adiectiuum, ἄετονος. Ci. de Nat. Deo. regio aquilonaris.

AQUILONIJS, a, um, ubi aquilo. Plin. li. 27. ca. 13. Omnes herbæ uehementiores uribus sunt frigidis locis, ut in Aquilonijs.

AQUILVS, color fuscus & subniger, ab aqua, ὕδα τινός ἕξξ ὕδα, nam cum antiqui duos omnino naturalis colores noscerent album. f. & nigrum, tertium inter utrunq. medium, ab aqua, cuius incertus est color, aquilum dixere. Plin. in Pæ. Statura haud magna, colore aquilo. Sueto. in Augusto, colorē inter aquilū candidumque.

AQUIMINARIJ, [Vasi da portar acqua.] ὕδρεῖς, dicuntur omnia uasa deferendis aquis deputata. Florentinus Iuriconsultus. li. 34. Digest. aquimenarios argenteos in supellestili esse non dubitatur.

AQUINVM, ἄκινον, Ptolemæo, opidum Latij, aut, ut alijs placet, Cāpaniæ, diuini Thomæ patria, qui ab eo Aquinas dicitur. Cic. 2. Phil. cum Romam proficiscens ad Aquinum accederet.

AQUISGRANVM, Germaniæ nobilissima ciuitas, prius Vergera dicta, Caroli Magni sepulcro nobilitata.

AQUITANIA, [Guaſcogna.] ἀκνιτανία, regio, & tertia Galliæ pars ab obliquis aquis Ligeris. Hæc a Circeo Oceanū habet, qui Aquitanicus sinus dicitur, ab occasu Hispaniam, Septemtrione Lugdunensem prouinciam, a meridie Narbonensem. in ea Tholosa, & Bordigala ciuitates.

AQUITANVS, a, um, [Guaſcone,] unde Aquitani populi, ἀκνιτανιοί.

AQUITES, p. c. sacerdotis nomen apud Phasidem. Val. Fla. 1. 6. magni que sacerdos Phasidis Arctojs Aquites errabat in agris.

AQUOR, ris, [Inacquare, adacquare,] ὕδρω, uerbum castrense, aquam fero, ad usum exercitus, uel alterius rei. Curtius: Cum miles aquatum profectus esset. Vir. Sub mœnibus urbis aquatur. Vi de Adaquom.

AQUOSVS, a, um, [Acquoso.] ὕδα τινός, quod copiam aquæ habet. Colli. 4. de ficis: Locis frigidis, & autumnū temporibus aquosis.

AQUVLA, demin. ab aqua, ὕδα τινός. Cic. 1. de Ora. Est & Aquila Ptolemæo opidum Etruriæ: unde Aquulentes, quos Aqueses uocat Plin. 3. cap. 5.

A N T E R

ARA, [Altare, Gal. Autel. Hisp. Ara, o altar.] ἄρα, quasi anſa, ut Varro ni placet, dicta est a tripodibus, quod sacrificantes anſas tenebant: uel potius, quia precantes, manib. aras apprehenderēt. Hinc Virg. 4. Aene. Talibus orantem dictis, arasque tenent. Prjmo ergo Anſæ dictæ, deinde cōmutatione literarum, aræ. Sunt qui aras ab arcendo deriuent, quod in his uictimæ adolerētur. Alij ab ἀρόμας, quod est oro, (unde & ἀρα oratio dicitur) quod in sacrificiō ore tur. Iurantes etiam olim aras tangebāt. Vnde celebratur nobilis illa Periclis sententia. Ad aras usque me amicum esse oportet: qua significatur, neminem amici causa aut peierare, aut quippiam inhonestū facere oportere. Est etiam Ara cinitas, Arabiæ regia, nec non & insula Arabiæ adiacens, ut scribit Ptole. Habet autem hoc nomen priorem syllabam productam.

ARABARCHES, ἀραβάρχης, (ut ostendit Alciatus lib. primo Prætermifforum) dicebatur publicanus, qui præerat exigendo uectigali de pecoribus, quæ ex Arabia in Aegyptum adducebantur. Horum autem officij Arabarchia uocatur: Hinc Iuuenalis: ausus habere Nescio quis titulos Aegyptius, aut Arabarches. Pompeium quoque sic appellat Ci. 2. ad Att.

ARABIA, ἀραβία, regio inter Iudæam, & Aegyptum, ab Arabo Apollinis & Babylonæ filio. Solinus Arabiam interpretatur, sacrā. Est autem triplex Arabia, secundū Plin. lib. 2. una felix, altera Petraea, tertia deserta, de quibus plura in dictione sequenti. Ab Arabia sunt Arabs, gentile, item Arabus, Arabius, & Arabicus, adiectiua. Virg. li. 7. Hircanisue, Arabiusue parantur. Propter. Nec si qua Arabia luet bombyce puella.

ARABIA PETRAEA, ἀραβία πετραία, sic dicta a Petra uetustissimo opido, pars illa Arabiæ, quæ est Aegypto Iudææque cōfinis, auct. Ptol. Sirabone ac Plin. alio nomine Nabathæa dicitur. Post Petreā, sequitur alia Arabiæ pars, Arabia deserta Ptolemeo uocata, Strab. autem Scenitis, ἀραβία σκηνιτική, quod gens uaga & sine ædificijs intentorijs habitet, Vide Plin. li. 6. cap. 28.

ARABILIS, le, [Arabino,] quod arari potest. Plin. li. 17. ca. 5.

ARACTHVS, ἀραχθός, huius Epiri, non procul a Nicopoli in sua Ambracium influens. Plin. li. 4. ca. 1. & Ptol. li. 4. ca. 14.

ARACIÆ FICVS, albæ pediculo minimo, latissimæ. Plin. libr. 15. cap. 18.

ARACYNTHVS.

ARACYNTHVS, ἀράκυνθος, mons est Acarnaniæ, teste Plin. lib. 4. c. 2. Est & alter in Attica mons eiusdem nominis; de quo Virg. 2. eclo. Amphion Dircaus in ἀτταο Aracyntho. Sunt tamen, qui putent ibi Virgilium personæ pastoritæ rationem habuisse: ideoque in Attica montē collocasse, qui re uera est in Acarnania. cuius generis pleraque etiã apud Theocritum animaduertimus. Stephanus præterea Aracynthum in Bœotia collocata quo Mineruã Aracynthiam dictam scribit.

ARADYCA, ἀράδυκα, urbs Lusitanix, quam hodie Arzuam ab Hispanis uocari uolunt. De hac Ptol. lib. 2. c. 7.

ARADYS, ἀράδος, insula est, siue potius urbs in petra sita, habens in ambitu septem circiter stadia, distans a Phœnicæ, cuiadiacet, 13 in 11 stadiis. eãque ut tradit Str. lib. 16. una ex Phœnicie urbibus, quæ Tripolim efficiunt; reliquæ duæ sunt Tyris ac Sydon. Pl. lib. 5. cap. 30. E regione huius insulæ, ad meridiem, urbs est hæc opposita, quæ olim Anrarados, hodie Tortosa uocatur.

ARÆ FLAVIÆ, urbs Germaniæ, non procul a Danubio fluuiio, quã Germani sua lingua Nordilinghen uocant.

ARÆTHYRÆA, ἀράθηρα, reg. ðcula Achaicæ, postea Asophis dicta, urbem habens eiusdem nominis, quam Homerus in Catalogo ab amœnitate commendat. De hac Plin. lib. 4. cap. 4. & Str. lib. 8.

ARAGVS, ἀράγος, fluuius Massagetarum agrum irrigans. Str. lib. 11.

ARAMEI, teste Pl. lib. 16. c. 17. ab antiquis dicti sunt Scythæ, alio nomine Sacæ a Perfis appellati.

ARANEÆ, ἀράνη, [Tela de ragni, ragnatello. Gal. Toile d'araigne, araignée. Hi. La telaraña que haæe el araña.] ἀράνη, fem. gen. tela, seu retina araneorum Ovi. 4. Met. Non illud opis tenuissima uincant S.amina, nec summo quæ pendet aranea tigno. Reperitur quandoque aranea pro ipso animali. Virg. 4. Geor. Laxos in foribus suspendit aranea casses.

ARANEOLA, ἀράνη, Cic. de nat. Ut in araneolis aliæ quæ rete texunt.

ARANEVS, ἀράνη, [Ragno, aragna. Gal. Araigne. Hi. Araña.] ἀράνη, animalculum ex genere insectorum. Pl. in Añ. Iussu columus deijci opera araneorum; Sunt & ex araneorum genere Phalægia, Italiæ ignota, (ut scribit Pl. lib. 19. c. 4.) quorum noxi morlus, corpus exiguum, uarium, & acuminatum. Sunt & alia araneorum genera, quæ latius explicat idem Pl. lib. 11. c. 24. Est præterea araneus uittum peculiaræ uitibus & oliuis, cum ueluti telæ inuoluunt fructus, & abluunt De hoc Pl. lib. 17. c. 24. Est etiã piscis quidam hoc nomine, mari peculiaris, noxiam in dorso spinam ferens: de quo Pl. lib. 9. c. 48. & lib. 32. c. 11.

ARANEVS, ἀράνη, animal ex genere mustellarum, morfu uenenato, Pl. lib. 8. c. 58. & Aelianus lib. 8. c. 39.

ARANEOLVS, ἀράνη, cum accentu in antep. ἀράνη, deminutiuum est ab araneus. Virgil. in Culice, Atque ut araneoli tenuem formauimus orsum.

ARANEOSVS, ἀράνη, araneorum faciẽm habens. Pl. lib. 24. c. 12. Folij araneosus.

ARARIS, ἀράρις, p. c. & per apocopen Arar. [La Sonna.] ἀράρις, fluuius Galliæ Lugdunensis, a monte Vogeso per fines Aeduorum & Sequanorum in Rhodanum fluens. Luc. lib. 6. Rhodani inq. tuentem præcipi tant Arar. Alius est ab eo, qui per Helæctios lapsus, hodie Arola, uulgo Ar, dicitur.

ARARVS, ἀράρις, fluuius Scythiæ Europææ, in Istrum influens. Herodotus lib. 4.

ARATIO, ἀράτιον, [Aratone. Gal. Laborauge, labour. Hi. A quella obra de labour la tieria.] ἀράτιον, ipse arandi actus. Pl. lib. 18. c. 20. Aratione per transferum iterata, occatio sequitur. Nonnamquam sumitur pro ipso aruo, seu agro culto. nam (ut recte inquit Valla) nomina, quæ positionem habent in io, latius significare solent, nec actionem modo, sed rem etiam & corpus significant, Cic. 5. Verr. Cum dederint Aratone quod poposcerit, relinquunt arationes? Inde aratiuncula deminutiuum. Plau. in Truc. Nolo habere aratiunculam apud uos.

ARATOR, ἀράτιον. Gal. Laboureur de terre. Hi. Gañan que ara la tieria.] ἀράτιον, qui arat: & sumitur tam pro boie, quam pro homine bouem dæcente. Plin. libro 18. cap. 19. Arator, nisi incuruus, præuaticatur.

ARATRO, ἀράτρον, siue aratro, littera una per syncopẽ sublata. [Rouer sciare.] ἀράτρον, quasi arando itero: quod est, segetes iã natas rur sus arando proscindo, quod impingendi causa fit. Pl. lib. 18. c. 20. At illæ messes duplicatæ docuerunt, quod nunc uocant artrare, id est, aratrare, ut credo tunc dictum. hoc fit uel incipiente calamo, cum iam is bina, ternæue emisserit folia.

ARATRVM, ἀράτρον, p. p. [Aratro. Gal. Vne charrue, un' araire. Hi. Arado p'ra atar.] ἀράτρον, ab aro uerbo, sicut a lauo lauacrum, instrumentum est quo aratur. Virgil. 7. Aeneid Et terram centum uertebat aratris,

***ARAXIS**, fluuius Armeniæ, eodem in monte, ex quo Euphrates nascitur.

ARAXVM, ἀράξος, Ptolemæo, promontorium in occidua par

te Peloponnesi, non procul a Patris. Plin. lib. 4. cap. 4. & Ptolem. lib. 3. cap. 16.

ARBA, apud Pl. lib. 3. cap. 21. Insula est ante Illyricum. Ptolemæus uero lib. 2. cap. ult. urbem esse tradit Scardonix, quæ est insula Illyrico adiacens.

ARBII, ἀρβιοί, Steph. populi Indis finitimi, non procul ab Arianis, & Gedrosijs: dicitur ab Arbi uicino fluuiio. Pl. lib. 6. c. 23.

ARBILLA, ἀρβίλα, id est, pinguedo corporis. Festus.

ARBITER, ἀρβίτης, p. c. [Giudice, arbitro. Gal. Arbitre. Hi. El iuez arbitro ð arbitrairo.] ἀρβίτης, iudex non a lege datus, sed ab ijs, qui litigant, electus, qui totius rei habet potestatem: dictus ab arbitrando, id est exitimando: eius enim officium est iudicare, non prout iuris fit, sed prout ipse æquum esse existimet. Iudex uero ex officio dictus est. Terent. in Heau. Ambigunt de finibus, Me ce pere arbitrum.

ARBITRARIVM, [Arbitrario.] τὸ ἐπ' ἡμῶν, dicitur quod alicuius arbitrio est relictum: ita dictum ab arbitrorum more, qui totius conuersione suo arbitrio finiendæ potestatem habent. Martianus, fictor arbitrarius uariabat. Plaut. in Amph. Hoc certum est, non arbitrarium.

ARBITRATVS, ἀρβίτης, [Pavere, giudicio. Gal. Arbitrage, avis ð opinion. Hi. Parascer, uoluntad.] ἀρβίτης, arbitrium, uoluntas. Cic. in Læl. Cuius disputationis sententias in hoc lib. exposui meo arbitratu.

ARBITRARIOS, ἀρβίτης, siue arbitrarie, [Secundo il suo parere.] aduerb. pro arbitrio, pro uoluntate. Plau. Pæn. Perij certo, haud a' bitrario.

ARBITRIVM, ἀρβίτης, [Sententia, arbitrarie. Gal. sentença d'arbitre, arbitrage. Hi. Sentencia d' iuez arbitrairo.] ἀρβίτης, sententia quæ ab arbitro statuitur. Interdum potestas arbitrio data, unde arbitrium suscipisse dicitur, qui partes iudicis suscepit. Cic. in proæmio Off. Iudicio, arbitrio quoque nostro, quantum quoque modo uidebitur, haurimus. Interdum idem est quod opinio huius uoluntas: ut, Omnia pro meo arbitrio faciendæ sunt, ut opinor faciendum.

ARBITROR, ἀρβίτης, p. c. [Giudicare, pensare, estimare. Gal. Arbitrer, donner sentence par arbitrage, penser, cuidoer, estimer. Hi. Iuz gar como arbitro, pensar. ἡ γῆμας, exitimo. Cice 6. Verr. Si hoc, quod abs te postulo, minus ad officium tuum pertinere arbitrare. Interdum accipitur pro speculati, & inquirere. Plau. in Aul. Hinc potero, quid agant, arbitrari. Apud Iureconsul. Arbitrari, pro iudicare ponitur, & litem arbitrio finire quod & διαίτην, a Græcis dicitur. Ulpianus de receptis arb. Si quis litigatorum defuerit, quia per eum factum est, quo minus arbitretur, pœna committitur.

ARBOR, ἀρβόρις, [Albero. Gal. Arbre. Hi. Arbol.] ἀρβόρις, notæ significationis nona n, cuius appellatione continentur plantæ maiores, quæ simplici caudice, ramisq. brachiorum more porrectis assurgunt. cuiusmodi sunt olea, iuuis, quercus, & similes. Plin. in Procæ. lib. 12. Summumque minus homini datum, arbores, fluaq. intelligebantur. Dicitur & arbos in nominatio. Vir. 4. Geo. Obuiaque hospitij teneat frondentibus arbos. Hinc Fest. Arborem pro arbore antiqui dicebāt, & roborem pro robore. Arborem fici, sicut arborem ficum, dici posse, ostendit Cotum. lib. 6. Cum ait, in sero bem fici arbusculam deponito. Cice. pro Flac. Homini Phrygi, qui arborem fici numquam uidisset. Quod est contra Laurentium Valham.

ARBOR, piscis est in Oceano Gaditano, tam uastis dispersis ramis, ut fretum numquam ingressus credatur. Auctor Pl. lib. 9. c. 4.

ARBORARIVS, ἀρβόρις, a, um, adiect. qui in arboribus nidificat. Plin. lib. 30. ca. 16. Qui arborarij pici rostrum habeant. Arboraria falx, apud Catonem cap. 11.

ARBORATOR, ἀρβόρις, [Potatore d'alberi. Gal. Celui qui plante, s'occupe de cultiver les arbres, jardiner. Hi. El que covta los arboles.] ἀρβόρις, qui arbores putat. qui & Frondator dicitur. Pl. lib. 18.

ARBORESCERE, ἀρβόρις, [Farsi albero. Gal. Devenir arbre, croître en arbre. Hi. Χαζερφόπο α poco arbol, arbolescer.] ἀρβόρις, in arborem crescere. Plin. libro 19. Tradunt, in Arabia maluas septimo mense arborescere.

ARBORETVM, ἀρβόρις, uide paullo post in dictione Arbutta,

ARBOREVS, ἀρβόρις, a, um, ἀρβόρις, quod est arboris. Vir. lib. 1. Geor.

ARBOSEVS, uide arbor.

ARBUSCVLA, [Arbuscelli. Gal. Arbusseau, petit arbre. Hi. Pequeno arbol.] ἀρβόρις, deminut. ab arbor: Varr. lib. 3. de Re rustic. In eo arbusculas esse oportet, quæ ferant glandem. Significat etiam machinulam quæ Græcè ἀμαζόνιος, dicitur, in qua uersantur rotarum axes conclusi laminis ferreis: de qua Vir. lib. 10. cap. 17. Arbuscula præterea nomen est mulieris cuiusdam mimæ. Horat. i. Seru. Sat. ult.

ARBUSTA, [L'ughhi done sono molti albori. Gal. Boscage, ou bosc, lieu planté d'arbres ou se nourrit & croit la vigne appuyée d'iceux, pepiniere. Hi. Arboledas de arboles.] ἀρβόρις, loca consista arboribus uitisferis, hoc est, ulmis, pōpulis, uel similib. in quibus uites extendi solent: uel ipsæ etiam arbores uitisferis, & in ordinẽ digelæ. Col. lib. 15. cap. 5.

AR. Qui vineam uel arbutum constituere uolet, feminaria prius facere debet. Docet etiam Plin. quomodo arbutum sit faciendum. Rursum arbutum, locus est in quo arbores sunt ad fructum confite, sicut Salicetum, uel Salicetum, in quo sunt salices. Hoc & Arboretum aliqui uocant. Gel. l. 17. c. 2. Conualles, inquit, & Arboreta magna erant.

ARBUS TIVVS, a, um, adiect. ut, Arbutinae uites, *ἀρβυτῶδες*, quæ arboribus applicantur, & in sublime procedunt. Pallad. Locu. quæ arbutiuis uiribus destinatis implere. Col. de arboribus cap. 16. Arbutiuam uitem putare diligenter oportet.

ARBUS TOSITAS, [*Plantar alberti per sostegno delle uiti. Gal. Cōplanter d'arbres. Hisp. Plantar arboles para uita.*] *ἀρβυτῶτες*, agrum arboribus conferto ad maritandis uites. Plin. l. 17. c. 23. Tranpadana Italia orno, carpino arbutat agros.

ARBUS TUM, [*Corbe Ζζολο. Gal. Arbuter fruit d'arbostier. Hisp. Madroño κόμαρον,*] pomum rubrum siluarum, quod Plinius Vnedonē uocat, quod aperitate sua plura edi non possint, Vir. l. 2. Ge. Dant arbuta filux. Duo eius traduntur genera, Comaron, & Menecylon. iude Plin. l. 15. c. 4.

ARBUS TUS, p. c. *ἀρβυτός*, arbor folio citro similis, sed raris frondibus, cuius fructus arbutum, & Vnedo uocatur. Hæc arbor in Arabia excreuit in altitudinem 50. cubitorum. Vir. ecl. 7.

ARBUS TUS, a, um, [*Cosa fatta di Corbe Ζζολο.*] ex arbuto factum. Virg. 1. Ge. Arbutæ crætes.

ARCA, cæ, [*Arca, casta, scrigno. Gal. Coffre, buche, arche. Hisp. Arca de guarda*] *ἀρκά*, scrinium, c. p. l. ab arcendo dicta (ut inquit Varro l. 4. de lin. Lat.) quod ab ea clausa arceantur fures. Cæ. in Parad. Animus hominis diues, non arca, appellari solet. Hinc arcula, deminut. parua arca. Ci. 2. Offi. Præmittebat de slipatoribus suis qui perferantur arculas muliebres. Est & arca urbs Celyria, antiquum adhuc nomen inter barbaros retinens: cuius meminit Ioseph. l. 5. Antiq.

ARCADIA, *ἀρκάδα*, Peloponnesi regio intima, a mari undique remota. Ab Arcade Iouis filio, ex Calysto Lycaonis Arcadiæ regis filia, sic appellata. Hæc, ut Eustathius docet, aliquando dicta est Pelasgia, a Pelasgo rege magno, sapiente uiro, qui uitæ cultioris auctor eis fuit, & uictum ex stirpibus herbarum arborumq. frondibus transtulit ad glandem, maximeque ad fagineam. Aliquando etiam Lycaonia, aliquando Gygentis, & aliquando Parrasia dicta est, teste Stephano. Arcas autem cum Pelasgos in dedicatione redigisset, eorum regionem Arcadiam nominauit. Scribit Plin. hanc uersam ueluti pensante equorum incurfus natura, in montes 76. atcoli. Habet hæc regio Agnos procerissimos, qui ob corporis magnitudinē in proerbiū abierunt. Habet & lapidem, *ἀρκάδα* hoc est, inextinguibilem. Opida eius præcipua sunt Mantinea, Tegeæ, & Stymphalus: montes Pholoe, Cyllene, Lyceus, & Menalius, & Nonacris: flumij Ladon, & Erymanthus.

ARCADIUS, *ἀρκάδιος*, Theodosij filius, Romanorum imperator fuit cum Honorio fratre, quo tempore Gothi Romam ceperunt. Fuit præterea hoc nomine Grammaticus Antiochenus, qui librum de orthographia, & alterum de syntaxi conscripsit. Suidas.

ARCADICVS, cæ, cum, *ἀρκάδικός*, quod est ex Arcadia: ut, Arcadici mores, Arcadicum pecus. Et Arcadius, a, um: ut Arcadius deus, p. Pane, apud Propert. Arcadium sidus, Vrsa, uel Arcos. Senec. in Oedipo.

ARCANVM, [*Secreto. Gal. Vn secret, cose secreta. Hi. Secreto y guardado.*] *ἀρκανόν*, dicitur secretum, absconditum, occultum ab arca, in qua quæ clausa sunt, tuta manent. potest & ab arce dici, quæ tutissima pars urbis est. Virgil. 1. Aen. Longius & uolens fatorem arcana mouebo. Arcane, & Arcano, aduerbia, Col. l. 2. c. 1. Quid arcanus iudicem, mox dicam. Cæ. l. 1. Bell. Ciu. Arcana cum paucis familiaribus colloquitur.

ARCANVS, a, um, [*Ocullo secreto.*] adiectiuum: ut, Arcanus homo, qui, quæ audit, tacet, & continet optime. Plau. Dixisti arcano. Arcanus sensus. Virg. 4. Aen. Arcanos etiam tibi credere sensus.

ARCAS, cadis, *ἀρκάς*, nomen Iouis filij ex Calisto, a quo Arcades originem ducunt. Est & gentile ab Arcadia. Ouid. 5. Faistor. Arcadis Euandri.

ARCELLA, uideri potest demin. ab arcera, de qua infra. Vnde arcellata uitis, quæ in formam arceræ est disposita. Col. li. 3. c. 2.

ARCEO, es, cui, sine supino usitato: nam arcitum non dicimus: licet in compositis exercitum dicamus, & coercitū [*Tener difcosto, lontana re. Gal. Garder d'approcher, chasser, empêcher. Hisp. Constreñir, arrearar, apartar de lugar.*] *ἀρκεω*, propulso, abigo, prohibeo, ne accedas. Clin. Cat. Tu Iuppiter hunc a mœnibus urbis arcebis. Aliquādo pro stringo, siue coerco. Virg. 2. Aen. Tenebras arcebat uincula palmas. Arcere uim hostium, est uim ui propulsare. Liu. li. 1. ab urbe: Ad arcendam uim aduenarum armati concurrunt. Arcere aquam pluuiam. Idem pro Muræna: Ille scit ut hostium copiam, tu ut aquæ pluuiæ arceantur. Ab Arceo fiunt arx, arcis, artus, a, um, & artus pro membris, de quibus suo loco.

ARCEA, *ἀρκεα*, ab arca deducitur: & significat plaustrum rectum undique ex tabulis, quasi arca quædam magna, uestimentis instrata, ut inquit Alconius. de quo uehiculo genere & senes & ægroti cubantes uectabantur. Gel. li. 20. c. 1.

ARCESTIAS, siue (ut apud Laertium legitur) Arcestilaus, *ἀρκεστιας*, philosophus fuit, ex Pitane Aeolica ciuitate ortus, qui relicto natali solo, Sardeis se primum, deinde & Athenas cōtulit: ubi initio Cratonem, deinde & Polemonem audiuit post hæc eximius & ipse philosophus effectus, mediam primum Academiā inuexit. Fuisse autem traditur miro ingenij acamine, sed nimia in disputando pertinacia. Hic est ille, quem Cic. libr. 5. de Finibus ait eueruisse omnem philosophiam. induxit enim philosophiæ quoddam genus *ἀρκεστιαστικόν*: hoc est, quod subsistere non potest: asserens, nihil omnino scire posse.

ARCESSIO, sis, uel

ARCESSO, sis, [*Accusare. Gal. Accuser. Hi. Accusar*] *ἀρκεσσω*, ab arceo nascitur, & significat accuso, siue ad accusandum eo. etenim accusate alium; est a maleficiis eum arcere. & hoc modo construitur cum genitiuo, & aliquando cum ablatiuo. libro 1. Ad Herenn. Arcestitur Cæpio maiestatis. Cic. lib. 2. Offi. Innocentem iudicio capitis arcessas.

ARCESSO, is, [*Chiamare, andar à chiamare.*] aduoco, siue ad uocandū eo, *ἀρκεσσω*, ab Adcio, d in r, mutata. Antiqui enim (teste Prisciano) d litteram mutabant in r, nos in c. Plau. in Amph. Blepharoneim arcessat, qui nobiscum prandeat. Cic. pro Rosc. Am. Cum ab aratro arcesserantur, qui consules fierent. Interdum est adducere, Cic. Quando arcesserunt?

ARCHELAUS, *ἀρχέλαος*, philosophus Atheniensis, seu Milesius, qui patrem habuit Apollodorum, & fuit auditor, successorq. Anaxagoræ, a quo Socrates philosophiam audiuit. Hic physicam philosophiam ex Ionia Athenas inuexit: estq. Physicus appellatus, quæ in eo defecerit philosophia naturalis, Socrate Ethicem introducente. Quamquam ne hic quidem Ethicæ rudis fuit, qui de legibus, de honesto, & de æquo philosophatus est.

ARCHETYPVS, p. c. [*Modello. Gal. L'exemplaire premier. Hisp. El original de donde se saca el exemplo.*] *ἀρχέτυπος*, adiectiuum est, quodcumque ita primum fabricatum est, ut exemplar reliquum sit. Mart. l. 8. Archetypum Myos argentum se dicit habere. Est & Archetypum substantiuum, quo significatur primum exemplar, quod quis sibi imitandum proponit. Plin. Iun. ad Antonium: Ut pictores pulchram faciem in peius effingunt: ita ego ab hoc archetypo labor & decido. Dicuntur etiam Archetypa signa, statuar, uasa, & tabulæ, non ad aliorum similitudinem efficta, sed a nobili quopiam artifice primum confecta. Martial. libro 8. Archetypis uetuli nil est odiosius aucti.

* **ARCHIAS** poeta Antiochenus, Ciceroni carus.

* **ARCHIBIVS**, Grammaticus Romæ sub Traiano.

* **ARCHIGENES**, medicus Syrus præstantissimus.

ARCHILOCHVS, p. c. *ἀρχιλοχος*, nomen poetæ Lacedæmonij. Hic fuit inuenter carminis Iambici; quod ab eo Archilochium uocatur: quo Lycamben quendam, quod filiam sibi pactam alteri locauisset, ad suspēdium creditur adigisse. Hor. in Arte: Archilochum proprio rabies armavit Iambo. Alius fuit Archilochus, Nestoris filius, qui patrem in expeditione Troiana secutus, a Memnone interfectus est. Alius fuit Siculus, qui Ariciam urbem condidit.

ARCHIMEDES, *ἀρχιμήδης*, nomen proprium uiri Syracusij, qui geometriæ, ac machinalis, sideralisque scientiæ peritissimus fuit, testimonio Liuji, Plinij, & Plutarchi. Hic uelut deus terrenus mechanico artificio sphaeram uitream fecit, in qua mira arte dissimiles motus circulo rum uidebantur. De qua sic scribit Claudia. iura poli regnumq. deorum Ecce Syracosis transtulit arte senex. Percurrit proprium mentitus signifer annum, Et simulata nouo Cynthia mense redit. Marcellus in expugnatione Syracusarum interdidit, ne Archimedes unius necaretur. Verum cum Syracusæ caperentur, & ipse animo ab oculis in terra defixis formas geometricas describeret, a milite ignaro quis esset, interfectus est.

ARCHIPIRATA, x, [*Capitano de Corsari. Gal. Le capitaine de corsaires & esumeurs de mer. Hisp. Principe de corsarios.*] *ἀρχιπυρατῆς*, prædonum dux. Ci. 1. de Off. Ille, qui archipirata dicitur.

ARCHITECTOR, aris, [*Fabricare. Gal. Demiser, & bailler l'ordonnance de quelque bastiment, bastir, edifier. Hisp. Obrar por artificio.*] *ἀρχιτεκτωνέω*, construo, fabrico. Vitru. lib. 9. cap. 4. Naturalis potestas ita architectata est. Translate ponitur a Cic. 2. de Fin. An ita lapientia callida est, ut optime possit architectari uoluptates? id est, formam & rationem fruendarum uoluptatum comminisci & perscribere.

ARCHITECTVRA, [*Architettura.*] ædificandi scientia. Græce *ἀρχιτεκτωνική*, dicitur. Cice. lib. 1. Offi. Quibus artibus aut prudentia maior inest, aut non mediocris utilitas quaeritur, ut medicina, ut architectura.

ARCHITECTVS, [*Architetto. Gal. Maître ouvrier, maître charpentier ou maçon.*]

mason. *Hisp.* *El maestro d'obra para edificar.* ἀρχιτέκτων, ex ἀρχός princeps & τέκτων, faber: principalis faber, fabricandi artem habens. Architectus (ut inquit Plato lib. de regno) magno ministerio non utitur, sed utentibus præsidet. Fabri autem, qui aliquid manu faciunt in ædificijs, alij funguntur ingenio, alij opera uolunt. *Ci. Var.* Si quis adhibere uolet non modo ut architectos, uerum etiam ut fabros ad ædificandam remp. Architecton, onis, architectetij. *Pla. Pœn.* Me dolis iam superat architectonem. Architectonicy, 3, um, adiect. ad architectonem pertinens. *Vitru. li. 9. ca. 4.* Per rationes architectonicas circinque descriptiones. Architectonice, ces, fem. gen. ars ipsa architectandi. *Quint. lib. 1. Aliæ quoque artes minores habent multiplicem materiam, uelut architectonice.*

ARCHITRICLINVS, p. p. [*scilco. Gal. Sommelier. Hisp. Resotlero.*] ἀρχιτρικλινος, qui præest triclinio, id est, qui curat, ut eduliorum uaria fercula ordine & tempore contiuuis exhibeantur.

ARCHON, tis, ἀρχων, summus principatus Athenis, sicut suffes apud Carthaginienses, Romæ dictator. Fuerunt enim, teste Suida, archontes nouem, quorum sex thesmothetæ, hoc est, legislatores dicebantur, unus rex, unus polemarchus, & præter hos unus, qui præ excellentiâ archon dicebatur. De hoc magistratu sic scribit Budæus. Archontes qui fuerint, nõ plane constat. Suidas nouem fuisse auctores est. & inter eos numerat thesmothetas: recte, ut opinor, cum idem sentire uideatur enarrator Demosthenis: quippe quia archontas etiam thesmothetas appellat. Sed ex his unus erat princeps collegij & præfectus, qui & hegemon & prytanis uocabatur. prytanes autem erant numero quinquaginta, decimam partem consilij & curiæ quinquagenariæ efficientes, in orbem *πυτάρδωντες*. hoc est, magistratum eum gerentes, & in singulos menses uices mutant. Verũ is, qui inter archontas peculiarem appellationem retinuit, simili etiam ratione prytanis dictus est. quemadmodum autem Romæ prætor iudicibus præerat, atque adeo quæstionis iudex dictus est, & quæstitor: ita hic archon Athenis iudicibus præsidebat. *Ci. de Fat. Morietur Epicurus, archonte Pytharato.*

ARCHYTAS, p. c. ἀρχύτης, Hestiaz, siue ut alij malunt Mnesarchi, filij, philosophus fuit Pythagoricus, patria Tarentinus, qui Platonem aduersus Dionysij insidias præstitit in columen. Hic in mathematicis maiorem humano captu progressum fecisse traditur adeo, ut & cubum primus inuenerit, & columbam ligneam tam affabre effinxerit, librauerit, & inflauerit, ut uiuæ uolatum imitaretur. Primus etiam platagem, hoc est, crepitaculum puerorũ traditur inuenisse, quo pueros nõquam interquiescentes detineret, & a periculosis ludis auocaret. Hinc factus est locus prouerbio, ut desipientes, & puerilia tractantes, ad Architæ platagen dicamur recidisse.

ARCIALIS, ἀρκιανής, opidum est Hispaniæ, in tractu Bætica. *Ptolem.*

ARCINNA, ἀρκιννα, opidum est Daciæ. *Ptol.*

ARCIO, is, iui, ium, pro indere, & adigere cepit. *Cato de re rust. c. 40.* Boque arcito surculum.

ARCIRMA, [*Carreta*] ἀρκίμα, genus modici plaustrij, quo homo gestari solet. *Festus.*

ARCITENENS, adiect. ἀρκίτηνος, Apollinis epitheton ab arcu tenendo, quod semper cum arcu & phætra pingeretur. *Vir. 3. Aene.* Quam pius Arcitenens oras & litora ci cum Errantem.

ARCTICVS, 2, um, adiect. [*Septentrionale*] ἀρκτικός, ut polus arcticus, hoc est, septentrionalis, cui oppositus est antarcticus polus, hoc est, meridionalis.

ARCTE, [*Stretamente*] *Ci. de Diu. Arte & graniter.*

ARCTO, tas, [*stringere*] ἐπίστροφος, frequentatiuũ est ab arctum, inusitato supino uerbi arceo, idem significans, quod constringo. *Coll. libr. 12. c. 43.* Non nulli adiecto desitudo contenti sunt transuersas per ticas arctare. Est item arctare, angustius facere. *Pli. li. 3. c. 6.*

ARCTOMYS, ἀρκτόμυς, animal habens similitudinem muris & ursi. **ARCTONNESVS**, p. p. ἀρκτιννός, opidum est Miletiarum, ad Propontidem, alio nomine Cyzicum. *Pl. lib. 5. c. ult.*

ARCTON, ἀρκτων, mons qui imminet Cyzico, ita dictus a Iouis nutricibus, quæ illi in arctus, id est, in ursam migrasse tradunt.

ARCTOPHYLAX, p. c. ἄρκτοφύλαξ, sidus iuxta maiorem ursam alio nomine Bootes. *Cice. in Phænom. Arati:* arctophylax, uulgo qui dicitur esse Bootes. Latine Ursæ custodem interpretari possimus, nam ueluti custos quidam ursæ adhibitus a tergo eam subséquitur. Simili etiam ratione Bootes appellatur, quod in modum bubulci plaustrum sequatur: rustici enim septemtriones plaustra uocant. Fabulantur autem poætæ, huc esse Calistum ex Ioue filiũ, cui nomen Arcadi fuit.

ARCTOS, ἀρκτος, apud Græcos ursum, uel ursam significat. Quo fit, ut & pro duobus signis septentrionalibus accipiantur, quæ & a Latinis ursæ appellatur. Sunt autem arcti duæ septentrionali polo, uelut axe quodam, nixæ, arctico circulo clausæ, & ita collocatæ, ut utraq; resupinata, alterius cõtegat caput: sed caput eius, quæ sit

perior est, ad caudam inferioris contendat. Alteram maiorem uelut siue Elicen: Alteram minorem ursam, siue Græcorũ lingua, Cynosuram, id est, canis caudam nominat. Illam Græciæ populi notare soliti, hanc Sidonij obseruant inter nauigandũ. Qui esse duas arctos, quarum Cynoura uocatur, Sidonijs. Elicen Graia carina notat. Elicen scribit Hesiodus Calisto Lycæois Arcadiæ regis filiam fuisse. Hanc studio uenationis inductam, relicto patre sese in siluis contulisse, factamque unam ex comitibus Dianæ, a qua cũ mirifice amaretur, quodam die solam in siluis inuentam, a Ioue compressam fuisse. Quod facinus cum aliquãdiu celasset, tandem uisam cum ceteris uirginibus lauari tumore uteri crimine detexisset, quam obrem indignatam deam, in Ursæ effigiem eam commutasse, quæ Græcis ἀρκτος, appellatur: in ea specie non multo post filium peperisse, quem Arcada nominauit: a quo postea dicta est Arcadia Peloponnesi regio, ab Arcto oritur arcticus, & antarcticus.

ARCTOS, p. p. ἀρκτός, adiectiuum ab Arcto, Septemtrionalis. *Mar. li. 10.* Solibus Arctois, sideribusq; ducent Arctos orbis. *Luc. li. 1.* Arctoa fides, & Arctos polus. *Sen. in Herc. Oeræo.*

ARCTURVS, ἀρκτῦρος, stella in signo Bootæ post caudam maioris Ursæ, cuius ortus & occasus tẽpõtates facit: dictus Arcturus, *παρὰ τὸ ἀρκτῦρος*, hoc est, ab Ursinæ caudæ similitudine. *Vir. 1. Geo.* At si non fueris tellus secunda sub ipsum Arcturum.

ARCTVS, ta, tũ, [*Stretto*] ἐνός, angustus, strictus, ab arcendo, id est, constringendo. *Ci. 3. Ver.* Arctioribus laqueis tenebitur. Inde Arctæ aduerbium. *Coll. li. 3.*

ARCVLA, 2, [*Cassetta*] ἄρκυλα, demin. pro scriniolo. *Cic. 2. Off.* Per scrutabantur arcules muliebres. In auspicijs quoque arcule dicebatur, teste Festo, auis, quæ aliquid fieri uetabat: ab arcendo nomen habens, quod consulentem a re aliqua aggredienda arceret: hoc est, prohiberet.

ARCVLATA, circuli, qui ex farina in sacrificijs fiebant. *Festus.*

ARCVATIM, aduerbium, in modum arcus. *Pli. li. 29. c. 6.*

ARCVATVS, 2, um, participium, curuatus in modum arcus, *Liu. libro 1.* ab urb. Ad id sacrarium flamines bigis curru arcuato uehi iussit. Dicitur & arcuatus, correptus morbo regio, de quo uide Arquatus.

ARCVLVS, [*Archetto*] deminutiũ ab arcus, *τοῦ ἀρκίου*, a quo fit aliud deminutiũ Arcellus. Arculus præterea, teste Festo, dictus est deus, qui tutelam gereret arcarum. Item arculus, ut idem Festus testatur, dicebatur circulus, qui capiti imponebatur ad sustinenda commodius uasa, quæ ad sacra publica capite portabantur. Erat enim ritus apud Athenienses, postea ad alias quoque nationes translatus, ut uirgines nobiles Dianæ sacra capite gererent in canistris, unde Canephora, *κανηφόρα*, dictæ sunt circulis quibusdam suppositis, ut firmius inhærerent, hoc ipso Dianæ fidem facientes, se uirginitatis pertæsas, cupere exautorari.

ARCVO, as, are, [*Piegar in modo d'arco. Gal. Feire ou noule, courber en forme d'arc. Hi. Encourar.*] ἄρκυον, in modum arcus curuare. *Pli. li. 26. c. 6.* Ilam autem, quæ non arcuatur, Sepa Græci uocant, alij Scelopendram.

ARCVS, huius arcus, quartæ tantum declinationis. [*Arco*] ἄρκον, instrumentum est notum, e quo sagittæ eiaciuntur. *Cice. de Sen.* Appius animum intentum tanquam arcum, habebat. dictus est autem arcus ab arcendo, quod eminens arceat hostem, non cominus propulset, quemadmodum ensis, aut hasta. Est præterea arcus, curuatura in ædificijs, quæ alio nomine Fornix appellatur, ita dictus ab arcendo, hoc est, cõtinendo, uel constringendo ædificio. *Cic. iam enim atrium, & arcus duos absoluerat.* Arcus item, siue (ut Nonio placet) Arqus, *ἄρκυς*, accipitur pro arcu cælesti, quem pluuio tempore uarijs coloribus expressum in nubibus conspicimus. *Hor. in Arte:* Cum flumen Rhenum, aut pluuui de scribitur arcus. In hac autem significatione, etiam per secundam declinationem inflexum legitur. *Cic. 2. de Nat. Deor.* Cur arci species in deorum numerum non reponitur? Ennius ge. fem. protulit, Formatur autem arcus cælestis hoc modo. Dum sol in nubibus rarefcentibus ex aduerso resulserit, radiosque suos directa linea humori nubilo transfundens impreserit, fit repercussio splendoris eius in nubibus, ex quibus fulgor emicæ arcus specie format. Sicut enim impressa certa anuli imaginẽ exprimit, sic nubes, ex aduerso ex rotunditate solis figuram sumentes, orbem efficiunt, & arcus effigie fingunt: apparet aut hoc nõ semper, sed cũ rarefcent nubila cæli, nam rursus cum coeunt in se nubes atque densant, cõfestim arcus forma resoluitur. In nubium enim densitate arcus imperfecto gyro completitur. Denique sine sole & nubibus numquam apparet arcus. Quâdricolor autem est, quia ex omnibus elementis in se rapit species. De cælo enim trahit igneam colorẽ, de aquis purpureum, de aere albũ, de terris colligit nigrũ. Nonius hoc discrimen statuit inter arcũ, & arquam, ut arcus dicatur fornix suspensus: arqus autem, non nisi, qui in cælo apparet, quem Irim poete dixerunt. Vnde etiam arquatos dictos uult, quibus color, & oculi uident quasi in arqui similitudinẽ. Verũ eam differentiam nõ uide quæqua-

que quaque obseruari,abunde magno illud est argumento,quod & Arquatium dicimus pro camerato, & Arquites pro sagittariis.

ARDEAS, ἄρδιος,avis que dam,quasi ardua quoniam uolado alta petit.Vir.1. Geo. Atque alta supra uolat ardea nubens.Huius deminutioni est Ardeola.Est & Ardea, ἄρδέα,nomen urbis in Latio,Turni & Rutulorum regia, Danae Persei matre, uel, ut alij mājunt, a Dauno Pilius filio condita: & a feruore regionis sic dicta, quæ decem & octo milliaria ab urbe est posita. Martialis: Ardea sollicito, Pæstanaque rura petantur, Quique Cleonæo sidere feruax ager. Seruius Ardeam dictam ait, quasi arduam, id est, magnam & nobilem. Higinius uero ab augurio uis Ardeam dictam uult. Hanc urbem post Turni mortem igni consumptam, & in auiem sui nominis commutatam esse fabulatur Oui. 4. Met.

ARDEAS, tis, adiect. Ci. 3. de Na. Deo. Cui in agro Ardeati rem diuinam facere solemus. Legitur & Ardeat no.

ARDEATES, p. c. ἄρδεαίται, populi sunt Ardeæ incolæ.

ARDELIO, [Inquietus, che vorrebbe far ogni cosa. Gal. Qui de tout se mesle. Hisp. Hombre ligero. sin holgar, ayo perdido per glotonias.] πολυπράγμων, homo inquietus huc atque illuc semper uoluitas, omnibus negotijs sese immiscens. Mart. ad Attalum. Vis dicam quid sis? magnus es ardelio.

ARDEO, ardes, arsi, lum, [Ardere. Gal. Ardre, brusler. Hisp. Arder.] ἄρδωμαι, significat concremor, flagror, deflagro. Vir. 5. Aeneid. Liquidis in nubibus arsit arundo. Per translationem ponitur pro arden ter amare, siue alicuius rei cupiditate uel studio teneri: & sic modo cum accusatiuo, modo cum ablatiio constructur. Virgil. 2. ecli. Corydon ardebat Alexim. Horat. in Epod. Samio dicitur arsisse Batillo Anacreonta Teium. Cic. Nimo uidendi te desiderio ardebam. Et cum infinitiio. Virg. Patriæ que mori pro mœnibus ardent. Interdum pro festinare. Vnde ardens, pro festinante, in gemoso, acuto que ponitur, quod inlar ignis omnia penetrat: sicut e contrario ignis dicitur tardus, quasi sine igne. Vir. 1. Aen. Instant ardentes Tyrij. Interdum pro fulgorem emittere. Ideam 4. Aen. Tyrioq. ardebat murice læna. Vnde & ardens, pro fulgido, seu si meo. Interdum furere, uel irasci, ut apud eundem li. 10. Latumq. per agnē Ardens limitem agit ferro. Huc pertinet illa, ardere bello, auaritia, cupiditate, dolore, iracundia, inuidia. Ardens, nomen ex participio: ut, ardentissimæ diei horæ. Pli. lib. 31. cap. 3. Ardentissimus color. Pli. li. 2. c. 4.

ARDENTER, aduer. [Focosamente, ardentemente.] ἄρδωνός, Pli. li. 12. c. 19. Austros ardentem flare.

ARSURVS, participium futurum. Oui. 14. Met.

ARDOR, ris, [Ardore. Gal. Ardeur, uehement cadeur. Hisp. Ardor, calor estraño.] κάυμα, uehemens calor, & incendium. Ci. 4. Aca. Fore tamen aliquando, ut omnis hic mundus ardore deflagret.

ARDESCO, scis, [Dinenir ardente] ἄρδωμαι, ardens fio. Vir. 1. Aen. Ex pleri mentem nequit, ardescit que tuendo.

* **ARDISCVS**, Scythiæ fluius. Herod. lib. 4.

* **ARDYS**, filius Gygis Lydorum regis. Herod. 1. 4.

ARDVENNA, [L'arsenna d'Ardenna.] filia miræ magnitudinis, quæ olim a ripis Rheni & Treuirorum sinibus ad Neruis usque per tingit, & in longitudinem, teste Cæsare, millibus amplius peringentis patuit.

ARDVM, [Arido] ueteres pro Aridum dicebant, inquit Nonius, citans illud Lucilij ex li. 27. Arduum, miserrimum, atque infelix lignum fabucum uocant.

ARDVVS, a, um, [Arduo, alto, difficile, malageuole. Gal. Haut & mal aisé à atteindre. Hi. Alto y arriçado.] altus & adscensu difficilis, ἀδύτης, ἀνώγειος, Oui. 2. Met. Ardua prima uia est. Per metaphoram accipitur, pro difficili, laborioso. Sal. in Catil. Arduum uidetur res ge fias scribere. Quod uerbum exponens Gell. li. 4. c. 15. inquit Arduum, Sallust. non pro difficili tantum, sed pro eo quoque ponit, quod Græci ἀρδύος, aut χαλεπός, appellant, quod est cum difficile, tum molestum quoque, & incommodum.

ARDVITAS, tatis, [Altezza,] altitudo, ut Montium arduitas. Varro 1. de re rust. c. 10.

AREA, [Aia, πιαζζα. Gal. Aire, place sans bastiment. Hisp. Ara.] ἄλος, κενάρον, proprie dicitur locus purus in urbe sine ædificio, quæ Græci πλάτειαν, dicunt. dicta area quod ardore solis sit facta arida. Quidam ab ara deducunt, quod sicut ara pura est, ita aræ in urbe, siue nico, loca pura sunt, id est, sine ædificio. Valla: Campus est planities ampla, & grandis, ideoque spatiosæ plateæ, aræ uero, cæpi nomen accipiunt. Vnde Romæ campus Martius, nam locus huiusmodi uocatur area. Cic. in Párad. Areas quasdam magni æstimant, quod ei generi quasi nocere nihil potest. Suetoi. tamen in Cæsare posuit aream pro loco puro, accommodato foro extruendo, cū inquit. Forum de manubijs inchoauit, cuius area super sefertitū milliæ constitit. Item area dicitur solum terreū, seu planities glabra, id est locus purgatus, coæquatusq. & cylindro consolidatus, plateis amplitudine similis, ubi frumenta arcescunt & teruntur. Virgil. 1. Ge. Area tum primum ingenti est equanda cylindro. Item

area, & per deminutione areolæ, est terra probe subacta, atque facta, seu ferenda: quales sunt in hortis quadrata quedã, & bene subacta, & coequata spatia, in quæ mox semina iaciuntur. Colum. Aræ sic informandæ sunt, ut facile runcatiua manus ad dimidiã partem latitudinis perueniant. Apud geometras area sumitur p spatio uacuo in aliqua figura, ut in triangulo, uel quadrângulo. Itc Area morbus est capitis cum profluuiio capillorū, ita dictus, quod areas quasdã, hoc est, loca capillis nuda in capite efficiat. Celsus lib. 6. c. 4. Arærum genera duo: commune utrique, quod emortua summa pellicula, pili primum extenuantur, deinde decidit. Area præterea a quibusdam nominatur, species uel imago fidere claritatis, illustrata undique, quæ & ἄλος, a Græcis dicitur: differens ab iride, quod hæc aduerso sole appareat: area uero totū sidus ambitu suo cingat. Vide Commen. de Mundo, qui Aristoteli adscribitur.

* **ARECOMICTI**, populi sunt Galliæ Narbonensis. Plii.

AREFACIO, [Seccare. Gal. Secher ou descher quelque chose. Hisp. Secar otra cosa.] ἄρφαίνω, aridum facio. Cato de re rust. cap. 69. Amurcã arefacito. Pli. 14. c. 22. Quidam caulem incidunt per niesses, arefactum que tollunt.

AREFIO, ἄρφαίνωμαι, pro exsicco.

ARELATE, ἄρρατῆς, ciuitas in mediterraneo Narbonensis Galliæ, a Plii. dicta Colonia Sextanorum, quoniam ex sexta legione coloni eo deducti sunt. Est & Germaniæ in Norico, Ptolem. quæ uulgo Lintz appellatur.

AREMORICA, æ, Galliæ comatæ pars tertia, a Celsis Garumna fluuiio diuisa: alio nomine Aquitania dicta, teste Pli. 4. c. 17.

ARENA, ἄρην, Peloponnesi ciuitas est iuxta Pylum, quæ flumine Mynicio abluatur. Hom. 1. 2. Il. & Str. lib. 8.

ARENA, [Arena, sabbione. Gal. Sable, arene; Sablon græue. Hisp. Arena] ἄρηνος, tenuissimus puluis & aridus, ideoq. ab ariditate deductū nomen quidam existimant. Caret enim omni humore & succo, unde & plurimū aquæ ebibit: & ita sine adspiratione scribi debet. Nec quenquam mouere debet quod arena habeat primã breuem, aereo uero productam, cum deriuatiua non semper primitiuorum naturam seruent. Alij per adspiratione scribunt, uoluntq. dici a hærendo, quod sibi inuicem propter tenuitatem cohareat: uel quæ cum calce parietibus inhæreat, sicut in fabricis uidemus. Eius uero tres sūt species: scilicet fossilis, fluuiatilis, & marina: inter quas crassior, sabulum nuncupatur. Quandoque tamen arena ponitur pro loco, in quo pugnant gladiatores. Suet. in Augu. Parthorum obides per arenam mediã ad spectaculum induxit. hinc Arenarij dicti gladiatores, qui in arena depugnabant. Per translationem arenam dicimus pro foro. quia illic sic depugnant a fores cassarum, ut in arena gladiatores digladiantur. Seneca: Hoc ita habitum est, scholam quasi ludum esse, forum arenam. Hinc Pli. arenam suam appellat Centumuiros: quoniam in iudicio centumuirali certabat frequenter telis oratorijs. Hoc nomen licet raro plaralem numerum habeat, Vir. tamen dixit, Quam multæ zephyro turbantur arenæ.

ARENACVS, a, um, ἄρρατῆς, quod ex arena est. Pli. 17. c. 7. & li. 3. cap. 15.

* **ARENARIAE**, arum, Fodinæ, in quibus arena foditur. Cicer. pro Cluen.

ARENARIVS, ria, rium, ἄρρατῆς, quod ad arenam pertinet, ut Iuppiter arenarius, quem Græci Ammonem dicunt. Arenarius, substantiuum, qui in arena depugnat. Callistratus: Nec patrono præstare debet arenarius manumissus tales operas.

ARENATVS, ta, tum, [Cosa meschiata con arena.] ἄρρατῆς, quod arena mistum est ut Calx arenatus. Cato de re rust. cap. 18. Calce arena to struito. Vsurpatur & Arenatum substantiuum, pro eo quod ex arena factum est: sicut Marmoratum, quod ex marmore. Virruuius: Tectoria fundata arenati & marmorati soliditate. Arenatum alio nomine Intritum uocamus. Barbari etiam Mortarium: non nulli & Cæmentum, sed perperam. Nam cæmenti appellatione lapides significantur impoliti, uel potius lapidum frusta, quæ arenato coniunguntur: ut latius docebimus suo loco.

ARENOSVS, sa, sum, [Arenoso.] ἄρρατῆς, quod arena abundat. Virg. 4: Aen. Litus arenosum Libyæ.

ARENVLIA, deminutiuum ab Arena, ἄρρατῆς, arena tenuissima. Pli. li. 30. c. 3.

AREO, res, rui, [Seccare. Gal. Se secher. Hisp. Secarse.] σκῆλλω, aridus sū. Plau. in Rud. Utinam fortuna nunc anatina uterer, ut cū exissem ex aqua, areret tñ. Quidã hoc uerbum ab ara deducunt, in qua, quæ dijs immolabant, torreret solebant. Alij uero pro contrario sensum ἄρρατῆς, quod significat irrigare, quod aridum minime sit irrigatum. Hinc Adareo, Exareo, Inareo, Obareo, Perareo, & Subareo, de quibus suo loco.

AREOLA, dem. ab area, ἄρρατῆς, Colum. libr. 6. Areolas facito. Aliter accipitur a geometris, pro spatio scilicet i figuris uacuo inter lineas.

AREOPAGITAE, ἀρειοπαγῖται, p. p. illi dicebātur, qui in templo Martis iudicabant, quod iudicium exquisitissimum habebatur. Nā cū Mars, qui Græce dicitur ἀρεῖς, homicidij crimine reus factus esset a Neptuno, iudicantibus duodecim dijs, in eo pago sex sententijs absolutus est, ut Stephanus Byzantius docet: & multi alij Græci. De his uide copiosius apud Alexandrum ab Alexand. l. 3. cap. 5. & lib. 4. c. 21. & l. 6. c. 11. Apud Cœl. Rhod. Antiq. lect. l. 7. c. 19. Budæum in Pandectis.

AREOPAGVS, p. p. ἀρειον παγός, Stephano, uicinus erat Athenis a templo Martis sic cognominatus, ubi primum iudicium capitis actū fuisse scribit Pl. l. 7. Nam cum Mars Halirrhodium, Neptuni filiū, qui uini Alcippæ filix suæ intulerat, occidisset, a Neptuno homicidij reus factus est, causaque a duodecim dijs in Areopago cognita, sex sententijs eī absolutus.

AREOPOLITAE, ἀρειοπολίται, p. p. qui habitant Areopolim. Areopolis autem ciuitas Arabiæ, quæ alio nomine dicitur Moab.

AREPENNIS, apud Gallos mensura est dimidij iugeris, qua illi agros suos metiuntur. Colum. libro 5. cap. 1. Semiuugerum Arepennem uocant.

ARESCO, icis, [seccarsi. Gal. Deuenir sec. Hi. Ηαχερσε seco.] Ἐρραίνουαι, aridus fio, Auētor ad Her. l. 2. Nihil lacryma citius arefcit. Ad arefcō, idem quod arefcō. In arefcō, intus, siue penitus arefcō. Ob arefcō, circum uel omnino arefcō. Per arefcō, ualde arefcō. Ex arefcō, siue Exareco, aridus sum uel fio.

* **ARESTA** dicuntur sententiæ præfecti prætorio, quæ rescindi non possunt. ἀροσα, Græce. Bud.

* **ARETA**, ἀρετή, Arillippi filia, quæ ei successit in schola. fuit etiam Alciom uxor, apud Hom. in Odyss.

ARETALOGVS, [Carrulo, ciuiciatore. Gal. Ioueur de moralite & farceur plai fanteur. Hi. Compensador de nouelas fingidas, el que parla nanamente.] ἀρεταλόγος, pæn. cor. Porphyrione teste, garrulus & loquax dicit in ostentationem uirtutis: unde nomen deducitur. ἀρετή enim uirtus est, & λογος, sermo. Sue. in Aug. Frequentius aretalogos & festos sollempnes celebrabat. Inu. Sat. 15. Mendax Aretalogus. Aretalogus etiam dicitur, qui in fingendis mendacijs auditores mouet arte uerborum. Sed tunc contra Porphyriōnem ab ἀρεσκω, placeo, fieret, ut sit Aretalogus factus, urbanus, quique sermōnis lepore oblectat auditores.

ARETHUSA, ἀρεθυσα, uirgo uenatrix, Dianæ comes, ab AIpheo amata, cuius uim cum effugere non posset, Dianæ miseratione in fontē sui nois dicitur cōmutata: qui ne amatoris aquis pollueretur, per subterraneos cuniculos in Siciliam aufugit, & iuxta Syracusas uberrimo aquarum gurgite emergit. Vnde & Syracusæ Arethufides dictæ sunt, forma patronymici feminini. Oul. li. 4. Fast. Vtque Syracusas Arethufidas abfinit armis Claudius. Fuit & Arethufius fons Smyrnæ: tertius in Chalcide: quartus in Ithaca: quintus i Eubœa, sextus in Bœotia prope Thebas. Didymus octo eius nois fontes commemorat: adeo ut epithetō esse putetur cuiuscumque fontis, ab irrigando. Est præterea Arethusa, lacus Armeniæ maioris, ponderē omnia sustinens, & nitrum nebulis exhalans: per quē Tigris fluius tanto fertur impetu: ut aquæ nō commisceant. Vni eī pfcium genus est, & hoc trāsirentis fluij alueo non miscet, sicut nec e Tigri pisces in lacum transuātant. Auētor Pl. li. 6. c. 27. Est & Arethusa locus Syriæ munitus iuxta Emesam sexdecim milibus passuum: qua Arethufius, ut inquit Str. Est item Arethusa urbs una Eubœæ, altera Syriæ. Volater.

ARETYM, [Aretyō,] ἀρετή, ciuitas Tusciæ, a Græcis condita eo tēpore, quo populus Israēl sub iudicibus regebatur, a qua incolę diēti sunt Aretini. Vasa quoque fictilia, quæ in ea hebāt, Aretina appellabantur. Mart. li. 14. Scribendum duplici RR.

ARERTA, æ, aq, a, quæ inferis libatur, seu uas uini, quod adhibebatur sacris. & a Fero deducitur. Festus.

* **ARGÆVS**, Pelopis filius, & Alectoris pater. Fuit alius, ab Hercule abductus, cuius corpus primum fuit creinatum. Mons etiam Cappadociæ est, apud Str. li. 12.

ARGANTHONIVS, ἀργανθώνιος, rex fuit, ut testatur Hero. li. 1. in Argina ciuitate Bœotix, fuit item Arganthonius Tarthesiorum rex in Hispania, quem Pl. ait uixisse 120. annos: Silius autem 300. ait, Ter denos decies emensis belliger annos.

* **ARGATHON**, mons in Myfia, ubi Hylas raptus est.

ARGEA, p. p. loca quædam Romę appellatur, quod in ijs sepulti essent quidam Argiuorum illustres uiri. Hęc Festus. L. uis Argeos uocat masculino genere. Sic enim scribit l. 1. ab urbe: Multa alia sacrificia, locaque sacris faciendis, quæ Argeos Pontifices uocāt, dedicauit. A Varrone li. 4. de lin. Lat. Argeorum sacra appellātur. Reliqua (inquit) urbis loca olim discretā, cum Argeorum sacra in septem & uiginti partes urbis sint disposita.

ARGEMA, atis, pænul. breui, ἄργεμα, morbus est oculorum, cum scilicet abdidum quoddam ulcus oculi infestat circulum, quem Itim Græci dicunt: quod mali genus affine est illi, quod Latinis albugo uocatur, Græcis etiam, ἀλβωμα, Pl. l. 29. c. 6.

ARGEMON, herba apud Pl. l. 24. c. 19. Quæ Lappa canaria dicitur. ARGEMONE, es, p. p. ἀργεμόνη, herba inuenti papaueri omnino similis: ita dicta ab effectu quod oculorū albugines, quæ argemata appellantur, sanet. Vide Dios. lib. 2. c. 169. Pl. Argemonum appellat lib. 25. c. 9.

ARGENTARIVS, rii, substantiue, [Cassiere, banchiere. Gal. Banquier, chancier. Hi. Cambiador o banquero publico.] ἄργαριῖος, qui a argento exercet, hoc est apud quem pecuniam deponimus, quam tempore loco uel alio nobis reddat. Plau. in Curc. Habent hunc morem plerique argentarij, ut alius alium polcant, reddant nemini. Proprie autem argentarij dicunt (ut docet Iurisc. ff. de edendo) maiores menarij, qui multorum pecunias acceptas custodiunt, cum opus fuerit, reddunt, & quorum officium atque ministeriū publicam habet causam: hique rationes conficiunt. Auētor est Seneca, argentarij præesse publicis actionibus. Vide Bud. Annotationes in Pandectas.

ARGENTARIA, riæ, [Banco, ouero bottega doue si batte l'argento. Gal. Boutique ou forge ou bat ou forge l'argent. Hi. Plateria, o la casa de la moneda] mensa, tabernaculum argentaria, uel et officina, in qua argentum cuditur, aut preparatur. Plau. in Epid. Per myropolia, & lanienas, circumque argentarias. Significat & argentaria functionem argentarij. Vlp. tit. de eden. Sed & quod solui constituit argentarius, edere debet: nam & hoc ex argentaria uenit. Argentariam facere, uel exercere, eodem titulo.

ARGENTARIVS, ria, rium, adiectiuū, [D'argento, ouero ch'appartiene a l'argento.] ἀργυρεος, quod est argētū, aut ad argentum pertinet, ut, Argentaria metalla. Pl. l. 33. c. 5. Ratio argentaria, id est, pecuniaria. Cato de re rust. c. 2. Auxilium argentarium, Plau. in Pseud.

ARGENTATVS, ta, tū, [Coperto d'argēto] ἀργυρεός, argēto tectus. Li. 9.

ARGENTVM VIVVM, [Argento uiuo. Gal. Vif argent. Hi. Αζογνη.] ἠδ' ἀργυρος, genus est metalli liquidi, argētū colore, fluidū uero consistētia aquam referens, unde & nomen accepit. Aristoteles, ἀργυρεον γυρτόν, hoc est, sibile seu liquidum argētum uocat. Huius duæ sunt species, Natium, siue Fossilium, & Factitium, quod ex minio excoquitur. Vtrumque Hydrargyros Dioscoridi dicitur. Pl. hydrargyron ab argento uiuo distinguit, quod fossile est & natium. Argentum uiuum, quod ex Minio purgatur, Hydrargyros appellans. li. 33. c. 3.

ARGENTEVS, a, um, [D'argento.] ἀργυρεός, quod est ex argento: ut Argenteus denarius, & Argenteæ sphaeræ, apud Pl. Argenteum folium, argenti splendorem referens, apud eundem li. 16. c. 18. Argentea amica, quæ argento uendita est, Plau. in Pseu. Audio amicā tuam esse factam argenteam.

ARGENTINA, uel Argentoratū, ἀργεντοράτων, Ptol. urbs Galliæ, ad Rhenum fluiuium; quam tamen Germani habitant, sicut pleraque alia cis Rhenum opida, uulgo Straßburg dicitur.

ARGENTO, [Argento. Gal. Argent. Hi. La plata.] ἄργυρον, metallū est, post aurum, pretiosissimū, quod gignitur (si chymistis credimus) ex argēto uiuo & sulphure albo. Eius spuma uulnera sanat, neque finit superfluas carnes excrecere, & sordes cordis mundificat. Argentum factum dicitur, quod laboratum est, & in uasa, aliam uel supellectilem fabricatur. Pomp. ff. de auro, & arg. leg. Argentum factū, Q. Mucius ait, uasa argentea contineri, ueluti trullas, paropsides, pelues, & his similia. Huic opponitur Argentum infectum, hoc est, rude & nondum laboratum. Argentum signatum dicitur pecunia argentea, ab eo quod signum principis, uel magi stratus habeat impressum. Sen. r. de Benef. Libentius donabo argentum factum, quam signatum. Interdum etiam Argentum absolute positum legimus, pro argento factū, siue supellectili argentea. Plau. in Pseu. Tu esto lectiternator, tu argentum eluito. Cice. Cum essent triclinia strata, argentumque expositum in a dibus. Itē pro argento signata, hoc est, pecunia argentea. Ter. in Phor. Emani argēto senes. Idem in Heau. Argentum primo signatum est anno Urbis 525. Q. Fabio consule, quinque annis ante bellum Punicum primum, nota argenti bigæ & quadrigæ fuerunt. inde Bigati, & Quadrigati nummi appellati sunt.

ARGENTOSVS, [Che tien d'argenta] ἀργυροσύνης, cui immistum est argentum: ut, Aurum argentosum. Pl. li. 33. c. 5.

ARGENTIFODINA, æ, p. p. [Minera d'argento. Gal. Mine d'argent. Hi. Miner de donde sacan plata.] ἀργυροφόνος, ubi foditur argentum. Plin. libro 33. cap. 6. Odor ex argenti fodinis inimicus est omnibus animalibus.

* **ARGENVA**, Insula est Lesbo adiacens. Plin. uocat Arginifam.

ARGESTES, ἀργεσες, uentus flans ab occasu æthiū, qui a Latinis Corus, & Caurus dicitur. Plin. lib. 2. cap. 47. Ab occasu æquinoctiali Faunius, ab occasu solstitiali Corus, Zephyron & Argetem uocant.

ARGEVS, ea, euni, ἀργεῖος, denominatiuū deductū ab Argis Peloponnesi urbe, idem significans, quod Argiuus. Flor. li. 4. Carm. Tibur Argeo positū colono. Argei quoque teste Varrone, dicebant scirpæ effigies, quæ per uirgines Vestales iaciebant singulis annis in Tiberim

Tiberim per pontem sublicium .

- * ARGIA, ἀργεία, Adraſti regis Argiuorum filia, Polynicis uxor.
- * ARGIAE Inſulæ xx. adiacentes Cariæ. Plin. li. 5. ca. 31.
- ARGILETVM, locus erat Romæ, iuxta Palatium, ita dictus (ut quidam nolunt) ab Argo Argiuorum duce, qui ab Euandro hospitis exceptus, cum in affectu regni ſuſpicionem ueniſſet, ab Arcadibus, in ſcio (ut uolunt) Euandro, eſt occiſus. cui poſtea Euander, tumuluſ erexit, quæ de nomine eius Argiletuſ appellauit. Huc alludit Virg. 8. Aen. Et letum docet hospitis Argi. Alij Argiletum dictuſ putat, quaſi Argiletuſ, ab Argilla, hoc eſt creta, cuius eo in loco magna erat copia. Vtramque opinionem refert Varr. l. 4. de lingua Lat.
- ARGILLA, [Creta terra. Gal. Argille. Hi. Barro à ἀργίλλα] ἀργίλλος, terra cretoſa, & candida, qua figuli utuntur ad uafa faciendâ. Ci. in Piton. homulus ex argilla & luto factus Epicureus? Hora. 2. epiſt. argilla quid uis imitabitur uia. Sunt qui unico l, ſcribant. quod etiã conuenire uidentur cum Græca origine: contra tamen uſus obtriuuit.
- ARGILLACEVS, a, um, [Di creta.] quod ex argilla eſt aut quod tenax eſt in modum argillæ. Plin. li. 17. ca. 7.
- ARGILLOSVS, a, um, [Abundante di Creta] ἀργίλλος, abundans argilla. ut, Loca argilloſa. Plin. li. 2. ca. 4. Colles argilloſi, Colu.
- ARGILLVS, p. c. ἀργίλλος, Hero. li. 7. hiſtor. teſte, urbs fuit Aemathiæ, non procul ab oſtijs Strymonis fluuij, uerſus occidentem.
- ARGINVS, ε, ἀργίνα, iſula exigua, Leſbo adiacens, inter Methymnam & Mitylenen, iuxta Argenuſ promontorium: unde & nomen habet. Plin. li. 5. ca. 21. Stephanus ἀργίνασιν uocat. Strabo aut li. 13. tres facit inſulas Arginufas, modico interuallo diſcretas.
- ARGIPHONTES, ε, ἀργίφοντες, cognomen eſt Mercurij, traſtū ab argo cæcoto, Ius cuſtode, quæ Iouis iuſſu interfecit. Mythologi ci interpretantur Argum ſphæra eſſe ſtellarum, quod illi inſit ſpecies quædam cæleſtium ſphærorum. Io autē terram eſſe uolūt, quã Aegyptij in hieroglyphicis litteris bouis imagine exprimit. Hæc Argus, hoc eſt, cælum ſtellaruſ, nocturno tẽpore de ſuper uidetur obſeruare. Mercurium autem Solem interpretantur, qui Argum tunc dicitur occidere, cum luminis ſui magnitudine ſtellas omnes obſcurat, earumque cõſpectum mortalibus eripit. Vide Macrobi. Satur. lib. 1. cap. 19.
- * ARGIPPAEI, populi ſunt Scithiæ, iuxta Sarmatas, & Theſſageras.
- * ARISAE, Theſſaliæ ciuitas prope Peneuſ, a Lariffæ filijs cõdita.
- ARGO, ἀργὸς, ge, fem. prima nauis fuiſſe creditur, qua Iafon una cū flore iuuentutis Græciæ in Colchida nauigauit, uelluſque aureuſ, a Medea adiutus, in Græciam reportauit. Volūt autem hæc nauē Argo appellatam ab Argo architecto: de quo Flaccus: Ad carum Tritonia deuocat Arguſ, Moliti hunc puppim iubet & demittere ferro Robora. Diodorus a uelocitate dictam putat: ἀργὸς, inter cetera ſignificat uelocē. Alij ab Argiuis, qui in ea uecti fuerūt malunt appellatam. quod ſentire uidet Ci. li. 1. Tuſ. queſt. cū ait, Eſt nominata Argo, quia Argiui in ea delecti uiri uecti, petebant pellem inauratam arietis. Eſt & Argo ſignū cæleſte, quod & nauis appellatur. oritur pridie idus Mart.
- ARGOLICVS, ca, cum, ἀργολικός, Argiuus ut Vir. 2. Aen.
- ARGOLIS, is, ἀργολίς, fc. ge. Argiua. Oui. 9. Met. Argolis Almenæ.
- ARGONAVIAE, ἀργοναυταί, heroes illi, qui cum Iafone in Colchos profeſi ſunt, numero amplius quinquaſaginta: ex quibus præcipui Caſtor & Pollux, Telamõs, Orpheus, Hercules, & Hylus puer: ſic cognominati a nauī, qua nauigauerunt. De his Orpheus lib. 1. & Apollo. in Cata. heroum. & Flaccus in Argonau.
- ARGOS, eos, ἀργός, & in plurali numero Argi, orum, clariffima ciuitas Peloponnenſis, nõ procul a Mycenis, quæ ad diſcrimen aliaruſ eiufdem nominis urbium Argos Hippium dicebatur, quod agruſ haberet paſcendis equis in primis idoneum. Dicitur & Diſidõ, ab aque penuria: quo fit ut plures eodẽ utatur puteo: quod genus eſt apud illos artiſſimũ ſocietatis. Aliquando & Phoronicuſ dictuſ eſt teſte Ste. a Phoroneo primo rege. Eſt autem hoc nomen in ſingulari numero ne. ge. quod apud Græcos declinatur; τὸ ἀργός, τῶ ἀργός: apud Latinos autem tantum in uſu habet nominatiuũ, ac cuſatiuũ & uocatiuũ. In plurali nero maſc. eſt ſecundę inflexionis. Horat. Aptum dicit equis Argos, direſque Mycenæ. Virgil. 7. Aeneid. Ecce autē Inachijs ſeſe referebat ab Argis Clara Iouis coniu. Hinc Argiui Græci dicti ſunt, & Argolicus ſinus, & Argolici duces, & Argolica regio. Eſt item Argos opidum Theſſaliæ, quod & Pelafgicon dicitur, a Pelafgis. Luca. Vbi nobile quondã Nunc ſuper Argos erat. Aliud in Acarnania, Amphiloſichuſ cognominatum, quod Alemæon eiufque liberi condidere, ut inquit Strab. lib. 7. Fuit & Argos Apuliæ opidum, a Diomede conditũ, & primum a nomine relictæ patriæ Argos Hippium appellatũ: quod deinde Argyrippam, & poſtremo Arpos uocitarunt. Theſſaliam quoque aliquando Argos Pelafgicum appellatam fuiſſe, auctor eſt Plin. li. 4. ca. 7. Ipſam præterea Peloponneſum antiqui Argos, & Argos Ach. cum appellauerunt, ut ſcribit Str. li. 8.
- ARGVS, a, um, ἀργός, Argolicus. Horat. in Epod. Non huc Argoo contendit remige pinus.

- ARGUMENTATIO, [Prona, & propoſitione. Gal. Probation ou prouue par raiſon ou conietture. Hi. Argumento luengo.] ἀργυρίωνας, eſt rei propoſitæ per argumenta probatio. Auctor ad Herennium lib. 1. Argumentationes, quas Græci ἀργυρίωνας, appellant, quam Cic. lib. 1. de Inuentio. definit hoc modo. Argumentum, eſt inuentum ex alio quo genere, rem aliquam aut probabiliter oftendens aut neceſſario demonſtrans.
- ARGUMENTOR, aris, [Pronare. Gal. Argumētter, amener raiſons pour prouuer quelque coſe. Hi. Argumentar.] ἀργυρίωνας, rationibus nitor ad aliquid probandum. Cic. de Fin. 1. Argumentandum, & accurate diſſerendum putant.
- ARGUMENTOSVS, ſa, ſum, [Argomentoſo, ingenioſo] ἐλεγχόμενος, factum magno argumento, hoc eſt, artificio. Quinſt. lib. 5. c. 20. Paulo numerioſius opus dicitur argumentofum, id eſt, nimia argumentorum mole reſertum.
- ARGUMENTVM, [Argomento, prona.] ἀργυρίωνας, Quinſtiliano, eſt ratio probationem præſtans, qua colligitur aliud per aliud, & quæ, quod eſt dubium, per id, quod dubium non eſt, confirmat. Sumitur interdum etiam pro materia, quæ aliquo in opere tractatur: quã Græci ἀργυρίωνας uocant. Cice. Quoniam nullum ſcribendi argumentum mihi relictum eſt. Sic dicimus Argumentum comœdiæ, quod Græci Periocham uocant, id eſt, ſummam totius comœdię, paucis uerſibus expreſſam. Interdum pro coniectura, Idem in Catil. Certiſſima argumenta, atque indicia ſcleris. Item pro iudicio. Cic. lib. 2. Offic. Tabulæ nouæ quid habent argumenti, niſi ut emas mea pecunia fundum? Argumentum præterea pro ingenioſo artificio ponitur. Idem 6. Ver.
- ARGVO, guis, guis, argutum, [Imputare, riprendere, accuſare. Gal. Reprendre, conuaincre. Hi. Redarguir y reprendre.] ἐλέγχο, accuſo, reprehendo, & genitiuo ſæpius quam ablatiuo iungitur. Plin. in Amph. Qui me mileram arguit ſupri. Si nero id, quo quis arguitur, non exprimitur, accuſatiuum tantum habet. Laſan. lib. 3. Tu ergo te liberi arguunt. Proprie tamen Arguere eſt oftendere. Virg. 4. Aen. Degeneres animos timor arguit. Aliquando in diſcrimen uocare. Feſt. Argutum iri, id eſt in diſcrimen uocari. Sciendum eſt, quod, licet arguo argutum ſupinum faciat, ex quo argutus, participium tamen futuri temporis eſt arguiturus. Salluſt. l. 2. hiſto. Quos aduerſum multi ex Bithynia uolentes decurrere, falſum ſilium arguituri. nam, ut docet Priſc. quædam ſunt uerba in unũ ſupinum formantia, quorum participia futuri terminant in iturus, & uerba lia in itio, ut Argutum arguiturus: Tutum, tuiturus: Sputum, ſputurus: Plutum, pluiturus, pluitio.
- ARGVS, ἀργός, nomẽ proprium regis Argiuorum, filij Apis, a cuius nomine Argiui appellati ſunt. hoc regnate cœpit uti frugib. Græcia, & habere ſegetes in agricultura, de latris aliunde ſeminibus. & poſt obituſ deus haberi cœpit, tẽplo & ſacrificijs honoratus. Fuit præterea Argus filius Phryxi, qui aurato arietem in Colchidẽ tranſuectus eſt. Fuit & alius Argus quod totus oculis ſcateret, quem poëtæ fabulantur a Iunone conſtitutum fuiſſe cuſtodem Ius Inachi filię, quam Iupiter in iuuençæ formam commutauerat. Hunc poſtea Mercurius Iouis iuſſu interfecit: unde & ἀργυρίωνας, cognominatus eſt. Iuno autem oculis eius auis fuiſ, hoc eſt, pauonis caudæ inſeruit. hanc fabulam latiffime deſcribit Oul. i. Myſtice autem Argus eſt cælum ſtellarum luce diſtinctum, quibus in eſſe quædam ſpecies cæleſtium uidetur oculorum. Argus quoque uocatus fuit nauis illius architectus, quæ ab illo Argo dicta eſt, qua Iafon una cum Minyis in Colchidem uecti ſunt.
- ARGVTE, aduerbium Cic. pro Cœl. Si mihi acute, arguteque reſponderit.
- ARGVTIATIO, [Strepito. Gal. Iaſerie, caquet. Hi. Ombra de mucho y demaſiado parlar.] ἀργυρία, ſtrepitus. Catul. tremulique quaſſa lecti Argutatio.
- ARGVTIATOR, oris, uerbale, [Sophiſta, acuto. Gal. Iaſewr, ſophiſte. Hi. El que mucho, ò demaſiadamente parla.] σοφιστικός, Gel. l. 17. c. 5. Argutatorum pro ſophiſta argutulo, uel argumentatore accipit.
- ARGVTIA, æ, [Argutia, ſottigliezza] σοφισμα, acute & malitioſe diſtũ. Plant. in Moſt. Nihil eſt, quod illi non aſſequant ſuis argutijs.
- ARGVTIOLA, læ, deminutiuum. Gel. l. 2. c. 7. Argutiola friuola atque inanis eſt.
- ARGVTOR, aris, p. p. [Parlar argumentate. Gal. Iaſer, trop ſubtilement arguer. Hi. Parlar agudamente.] depon. ab Argutus fit, ſignificat pro-caciter loquor, teſte Nonio, σοφισμα, Næuius: alii cum tacerent, totum diem argutatur quaſi cicada. Eſt & Argutari, ſubſilire. Titin. in Fullonia, ut citat idem Nonius. Terra hæc eſt noua, quaſi ubi tu ſolitus argutari, pedibus creta dum compeſcis. Rperitur & Arguto, as, Prop. Illa mihi totis argutat noctibus ignes. id eſt, argute obicit.
- ARGVTVLVS, ἐγγυρηματικός, deminutiuum ad contemptum deriuatum, non blandiendi cauſa, ut homunculus.
- ARGVTVS, ta, tum, [Taſſato, ripreſo, accuſato. Gal. Subtil, ingenieux. Hi. Agudo, ò ingenioſo] participiũ paſſiuum, ab Arguor idem ſignificã

quod accusatus, uel reprehensus, *ἄεγγος*. Plant. in Pseud. Argutus maiorum facinorū. Quandoque uero est nomen, idem significans quod subtilis & acutus, Plin. in epist. Vitall'em iam dudum, ne uiderer argutior. Interdum pro canoro resonantique, ut, Arguta hirundo, & Arguti homines, qui multum & celeriter loquuntur. Vir. ecl. 9. Argutos inter strepere anser olores. Interdum pro exsiliis, & breui, & quasi acuto, Idem li. 3. Geo. Argutumque caput, breuis alius, obsequia terga.

ARGYRA, ἄργυρα, ciuitas Siciliae, unde se Diodorus Siculus oriundū facit: qua Argyrini. Est & Argyra, Taprobanae insulae metropolis, cuius incolae dicuntur Argyritae, Steph.

ARGYRASPIDES, [*Quelli che portano gli scudi d'argento*], ἀργυράσπιδες, qui argentea scuta ferunt, ut Alexandri Magni milites.

ARGYRIPPA, ἀργυρίππη, Steph. Apuliae ciuitas est, a Diomede cōditā: quam primū a noie relictae patrie Argos Hippū appellauit: postea corrupto uocabulo Argyrippa dicta est, & Arpi. Vir. li. 11. alterum p, abiecit metri causa. Ille (inquit) urbem Argyripā, patriae cognomine gentis, Victor Gargani condebat Iapygis aruis.

* **ARGYRITIS**, ἀργυρίτις, spuma argenti. Plin. li. 3. ca. 6. Eius sunt tria genera, aurea, argentea, plumbea.

ARGYRODAMAS, ἀργυροδάμας, lapillus argentinitorem habens. Plin. lib. 37. c. 10.

* **ARGYRONDAS**, ἀργυρόνδας, Aetoliae flumen.

ARIA, ἀρία, inter Indos & Parthos, iuxta Gedrosios, & Drangianos: quam recentiores geographi Turquestam uocant. Est etiam Aria, insula in Ponto, uersus Colchos, Marti sacra, alias Chalceritis dicta. Plin. 6. c. 12.

ARIA, ἀρία, arbor, apud Theoph. hiemis initio fructificans, materiae tādurae, ut necesse sit, prius quā terebretur, aqua eam macerari.

* **ARIABIGNES**, fuit Darii filius ex filia Gobryae.

ARIADNA, ἀριάδνη, filia Minois regis Cretae ex Pasiphae uxore, cuius industria Theseus, ab Atheniensibus Cretā missus a Minotaurō deuorandus, labyrinthū filo duce, quod Ariadna dederat, eua sit, occiso prius Minotaurō. Theseus autem eius amore captus, cū in patriam reuerteretur, eam abduxit: sed prioris beneficii immemor, abductam in insula Chio, seu Naxo deseruit, quam Bacchus postea uxorem duxit, eiusque coronam nouē stellis ornatam, quā a Venere acceperat, astris intulit, uocaturque corona Gnosia.

ARIANIS, ἀριανίς, herba ignei coloris, cuius tactu Magi tradunt ligna oleo peruncta accendi. nascitur apud Arianos Scythicam gētem. Plin. 24. c. 18.

* **ARIATES**, Cappadociae rex fuit, & Antiochi gener.

* **ARICANDVS**, fluuius Milyadis, in minore Asia.

ARICIA, ἀριχία, urbs in Italia, quā edificauit Hippolytus Thesei filius, & a nomine coniugis Ariciā appellauit. abest ab urbe ad decimum lapidem. Martialis: Mittit precipuos nemoralis Aricia porros. Luca. Distat ab excelsa nemoralis Aricia Roma.

ARICINVM NEMVS, iuxta Ariciam urbem, in quo Aegeria Nymphae erat, cum qua loqui solitum ferūt Numam Romanorū regē.

ARICINVS LACVS, iuxta Ariciam urbem, quod Speculum Dianae uocabatur: in quo nunc quoque insulae proceris arboribus nobiles conspiciuntur.

ARICOMICI, populi in tractu Narbonēsis Galliae trans Rhodanū, inter Volcas numerati, quorū metropolis est Nemausus. Plin. lib. 3. ca. 4. Pomponius lib. 2. Arecomicos uocant. Ptolemaeus Arecomios. De his sic scribit Strab. lib. 4. Volcae quos Arcomiscos appellant, maximum incolunt spatium, quorum portus & nauium receptaculum Narbo dicitur.

ARIDA, ἄριδος, herba, quae & Echiū, & Alcibiadion dicitur. Diosc. 4.

ARIDITAS, quae & aritudo dicitur, [*Aridità sicca à Gal. Sechereffe*]. Hi. Secura.] ἄριδος, siccitas. Plin. li. 11. c. 35. Sicut araneus, & omnē humorem absorbens ariditatem ampliat. Aritudo, pro parcimonia, apud Pla. in Rud. Seruas gloriam aritudinis.

ARIDVS, aridus, p. c. [*Secco arido. Gal. Sec. aride. Hipp. Seco. enxuto de toda humidad.*] ἄριδος, siccum, quod naturalem humorem amittit, ut, Fons aridus. Catu, corpora ficciora cornu, Aut siquid magis aridum est. Interdum pro puro & lucido, Plant. in Rud. Argentum arido. Interdum pro horrido, acuto, cum de sono loquimur: quia ea, quae arida sunt, cum frangi cōperint, horridum sonum edunt, Virg. lib. 1. Ge. & aridus altis montibus audiri fragor. De min. Aridulus.

ARIES, τὸς, p. c. [*Montone. Cal. Monton, belier, belin. Hipp. Carnero.*] ἄριος, mas ouium, dux gregis, qui integer est, & tenetur ad generandam sobolem. uerue uero, cui inuersi uel ad p̄ti sunt testiculi. Ab ara dictus est aries, quod aris iciponi ad sacrificia soleret. Virg. 3. ecl. Ipse aries etiā nūc uellera ficit. A cuius similitudine bellica machina aries appellatur. Vegetius li. 4. c. 14. Materia ac tabularis testudo contextitur: quae ne flammis exuri possit. corio siue cilicio uefitur. Intrinsicus recipit trabē: quae si adūco p̄figitur ferro, Falx uocatur, ab eo quod incuruata est, & ex muris lapides extrahat. si uero caput ipsius ferro tegitur, Aries appellatur, quod istar arietū

ni capitis fieri soleret: uel quod habet durissimam frontē, qua subruat muros: uel quod more arietū retrocedit, ut uehementius feriat. Caes. 7. bel. Gal. ab incendio lapis, & ab ariete materia defendat. Plin. li. 7. c. 56. Qui nūc Aries appellatur, in moralibus machinis, Epeum ad Troiam ferunt inuenisse. Eadem & Testudo dicitur, a similitudine naturae testudinis, quia sicut illa modo reducit caput, modo profert: ita huiusmodi machina interdum reducit caput, interdum effert, ut uehementius feriat. Est & Aries caeleste signū, primū in zodiaco. Aries etiā marinus piscis, siue marina bellua est, candore tantum cornibus assimilatis. De hoc Plin. li. 9. ca. 44. Grafatur aries, ut latro, & nunc grandū nauū in falso stantiū occultatus umbra, si quē nandi uoluptas inuitet, exspectat: nunc elato extra aquam capite, piscantium cymbas speculatur, occultusque adnatans mergit.

ARIETARIVS, ἄριετῆριον, quod ad arietē pertinet, seu quod arietis habet similitudinem. Vitru. Arietaria machina.

ARIETINVS, ἄριετινον, p. c. quod est ex ariete. Plin. Arietinum iecur ad id utile est.

ARIETO, τας, p. c. [*Percuotere, cozzarre. Gal. Heurter des cornes, cotir, jeter par terre. Hipp. Dar en uaynen, d̄ topetar*] ἄριετινον, percussio, deicio, ab arietū similitudine, cuius firmissimū caput, & solidissima cornua faciunt, ut magno impetu quidquid obiecerit, percutiant & deiciant. Plaut. in Truc. Quis proterue nostras aedes arietat? Curtius: Quem Dioxippus arietauit in terram.

ARI, ἄριος, populū iuxta Indiam, Gedrosijs, & Drangianis finitimi. Herod. lib. 4. histor.

ARIMANVS, ἀριμανός, Plutonis cognomen apud Persas.

ARIMASPI, ἀριμασπί, populi Scythiae Europaeae, uersus Aquilonis exortum, ut li. 7. Pl. refert unicū in media fronte habētes oculū.

ARIMINVM, [*Arimino*], ἀριμινον, ciuitas Italiae a flumine propinquo eiusdem nominis sic dicta. Hec quondam Vmbrorū colonia fuit, sicut & Rauēna, uerum utraque accepit Romanos inquilinos. Habet autem haec ciuitas portum non ignobilem, nō procul a Rubicone amne, qui olim Italiam a Gallia discernebat. Aedificata est ante Christi exortum anno ducētesimo, septuagesimo, P. Sempronio, & Ap. Claudio cos. eam Octavianus ampliauit, & a Liburnis dirutam Diocletianus reposuit, fufisque Liburnis, arcum triumphalem in ea extruxit.

ARIMPHAEI, ἀριμφαί, populi Asiae septentrionalis prope Riphæos montes, habēt pro domibus nemora, pro alimētis baccas. De his Ammianus sic. Vbi montes Riphæi dehiunt, Arimphæi habitāt, iusti homines, & morum placiditate cogniti.

ARIMVS, rex Myliae, seu Mæonię. Auctor Varro, Xanthum citans, antiquum rerum scriptorem.

ARINCA, ἄρινα, Gallicum uocabulum, quo, teste Plinio, significatur frumenti genus, quod Græci Olyram, Latini Siliginem uocant. uide Ruell. li. 2. c. 11.

* **ARIOBARZANES**, rex Cappadocum fuit, & amicus, sociusque p. R.

ARIO LATIO, ονίς. Ci. de diuin. Superstitiose ariolationes.

ARIOR, aris, qui quæstus causam ariolationum. Cic. de diu.

ARIOVS, li. Ci. de Nat. Ariolorū & uatū furibundæ prædictiones.

ARION, p. p. ἀριων, citharædus nobilis fuit, & poeta lyricus, ex Methymna Lesbi ciuitate ortus, qui primus Dithyranbos credi inuenisse. Hic cū ex Italia, ubi ingentem pecuniam uim arte sua meruerat, Corinthū trāsiceret, uideretq. a nautis, qui opibus suis inhiabant, sibi insidias strui, non nihil spatij ab ijs sibi cōcedi postulauit, quo ueluti cygnus moriturus, suas sibi exsequias caneret. quod cum impetrasset, stans cella in puppi, carmen orthium dijs marinis cecinit: quo peracto, se in mare præcipite dedit: statimque a delphino exceptus, ad Tēnarū Laconie promontorium est peruectus: unde sese ad Periandrum Corinthiorū tyrannū contulit: qui emissis nauigijs cū militibus, nautas comprehendit: qui rem, uti gesta erat, confessa, grauissimo supplicio sunt affecti. Refert huiusmodi hanc, siue potius fabulā Her. li. 1. & Plutarchus in Symposio.

ARISARON, ἀρισάρον, herba exigua, radicem habēs oliuæ magnitudine, maiore acrimonia, quam Aron. A Plinio Aris appellatur.

* **ARISBE**, urbs in agro Troiano, quam Achilles euertit.

ARISTA, [*Spica. Gal. La barbe de l'espi de ble, ou l'espi. Hipp. ἄριστα*], ἄριστα, ab ariditate dī, quod sit oino arida. sunt. n. Arista, extremæ spicæ partes, quæ primæ arefcūt, quæ ueluti aculei quidā, siue spine frumentū ab auū minorū morſu tuētur. Ci. in Catone: fundit frugē spicæ ordine structā, & contra auium minorū morſus munitur ualio aristarū. Apud poetas quāq. accipitur pro ipſo frumēto, Vir. 1. Geor. Chaoniam pingui glandem mutat arista. Nonnumquam pro ipsa æstate: Idem 1. ecl. Post aliquot mea regna uidentis mirabor aristas. hoc est, post aliquot ætates, siue aliquot annos.

ARISTAEVS, ἀρισταίος, filius Apollinis ex Cyrene filia Penei fluminis Arcadię, qui deinde in Arcadia regnauit, & primus apum, olei, & mellis uſum, la. tisq. coagulum demonſtrauit, & alia quā plurima adinuenit: ut refert Iustin. lib. 14. Primus quoque apum ex bubulis uisceribus reparandarum, rationē tradidit inuenisse.

nam cum Eurydice, Orphei uxori, amore eius captus, uim inferre conaretur, illa per aëria fugiens, morsu serpentis est occisa: in cuius ultionem nymphæ omnes apes dederunt. quapropter mris auxilium implorauit, quæ illum ad Protea consulendum perduxit e quo infortunii causâ edoctus, Eurydicem sacrificiis placare iussus est: quod cum faceret, taurosq. quattuor, & totidem iuuenas immolaret, ingēs apum multitudinē e bobus erupit, atque hoc pacto apes suas recuperauit, ut satis copiose tradit Vir. fere in fine li. 4. Geo. ibi, Pastor Aristæus fugiens Peneia tempe.

* **ARISTACORAS** fuit præfectus exercitus Darij contra Græcos. Herod. lib. 5.

ARISTARCHVS, ἀριστοαρχος, nomen grāmatici, qui tantum sibi in Homeri poemate permisit, ut uersus, quos uellet, uelut supposititios partus, ab Homeri familia submoueret. inde etiam hodie Aristarchos uocamus alienorum scriptorū cēsores. Alius fuit Tegeates poeta Tragicus, cuius meminit Hor. Fuit itē alius mathematicus.

ARISTEAS nobilis poeta fuit Cræsi, & Cyri temporibus.

ARISTIDES, ἀριστιδης, cognomento δ' ἰχθυος, id est, iustus, Athenis a Themistocle in administranda rep. dissensit, cum esset diuersis moribus, Catoni, alter, Cæsari Themistocles cōparādus. Auctor Plutarchus. Hic tāta fuit rei familiaris tenuitate, ut quoties imperator designaretur, necesse esset, aliquid ei pecuniæ in crepidas, & pallium decernere. In senatū quādoque uocatus, ea excusatione usus est, quod pallium lauisset, nec aliud haberet, quo indueretur. eo mortuo, in ædibus eius nihil præter ueri ferreum inuentū est, ciuitas tamen, beneficiorum eius non immemor, filias eius ex publico egregie dotauit. Fuit etiam hoc nomine Sophista quidā, ex Hadrianis Mysiæ, siue Bithyniæ urbe ortus, qui cum Smyræ proficeretur aduenienti forte M. Antonio principi unus omnium non processit obuiam, eoque modo in cognitionem & amicitiam uenit imperatoris. Aristides itē Thebanus pictor fuit, Apellis tempore, is omnium primus autum pinxit, & sensus expressit oēs, quos Græci uocant ἴσθη, durior aliquantulum in coloribus. huius pictura illa præcipue laudatur infans adrepens ad mammā maris ex uulnere morientis, ac manu prohibētis. Sentire mater & time re uidetur, ne e mortuo laete sanguinem infans lambat. Quam tabulam Alexander transtulit Pellam. Pl. li. 35. c. 10.

ARISTIPPVS, ἀριστιππος, nomen philosophi Cyrenaici. Hic dicere solebat, quod lautior uictus nulli erat impedimēto ad bene uiuendum. Socratis etiam auditor fuit, primusque Socraticorū mercede philosophatus est. Habuit ingeniū ad omnia pro tempore, loco, & persona simulanda omnino promptum, & ob hoc Dionysio præter omnes erat carus. Et ut præsentibus uoluptatib. libenter fruebatur, ita & absentes facile contemnebat. Hic cum e patria in Græciā philosophandi causā proficisceretur, iussit seruos autē proicere, ut expeditiores ad iter capessendum essent. Voluptatē bonorum, dolorem malorum finem constituit: ceteras sciētias excludit, illud solum utile putās, ut queras, si quid domi mali aut boni tibi contigit. Summū bonū poluit in leui motu ad sensum emānantē id est, in uoluptate corporis sensus titillate. Qui ab eo fluxerunt & in dogmate permanerunt, ab hominis patria Cyrenaici sunt appellati. Tradit Platonē dixisse, Soli Aristippo & chlamydem & pannum ferre datum est. Horat. Omnis Aristippus decuit status, & color, & res. Fuit & alter Aristippus, huius nepos ex filia, Metrodidactus dictus, quasi a matre doctus. hic in nauigio a tempestate deprehensus timuit, & expalluit, & interrogatus a quodā, quare philosophus timeret, cum ipse contra nihil metueret, festiuit respondit, Non eandem sibi & illi causam esse; quoniā is non esset magnopere sollicitus pro anima nequissimi nebulonis, sese autem pro Aristippi animā timere.

ARISTO, ἀριστο, philosophus, cognomento Scepticus, quod Latine quaesitor & considerator dicitur. Semper enim in querendo cōsiderādoque fuit. Hic natione Cous, & Zenonis fuit auditor. Apud hunc omnia indifferentia erant, ut inter optime ualere, & grauis sine ægrotare, nihil interesse diceret. quare, tamquam naturā ipsam excludens, ab omnibus fuit reiectus.

* **ARISTOBVLVS**, scriptor historiarum cum Alexandro M. gno.

ARISTOCLES, ἀριστοκλής, philosophus Messanensis, Peripateticus. scripsit de philosophia libros decem, uter esset studio & doctrina prior, Homerusne, an Plato: in quibus philoophorum omnium catalogum contexit, opinionesq. recenset. Fuit autē Aristocles Lapsacenus philosophus. Item alius Megarensis sophista, sub Traiano & Hadriano. scripsit de rhetorica, epistolas, & declamationes ad imperatorem. Suidas.

* **ARISTOCRATES** Rhodius fuit, ignauus plane uir. Suid.

ARISTOCRATIA, ἀριστοκρατία, optimatum principatus.

* **ARISTOLOCHIA** herba, quæ etiam uulgo sic uocatur.

* **ARISTODEMVS**, nobilis grammaticus fuit.

* **ARISTOGENES** medici Thrafi nomē fuit is Antigoni Macedonū regis temporibus, ad quem libros multos scripsit.

* **ARISTOGITON**, cuius Atheniensis, qui cum Harmodio Pisistratū

tyrannum occidit.

ARISTON, ἄριστων, p. c. ἀριστων, sculptor. Pl. li. 34. c. 8. Jurisconsultus doctissimus apud Gel. li. 11. c. 18.

* **ARISTOMICVS**, eunuchus fuit, sed summus belli dux, fuit et grammaticus, qui Hesiodi theogoniam explanauit.

* **ARISTONIDES**, statuarius egregius fuit. Plin.

* **ARISTONYMVS**, in lignis scriptor comœdiarum. Suid.

* **ARISTOPATRA**, mater Crateri, qui sub Alexandro militauit. Str.

ARISTOPHANES, p. cor. ἀριστοφάνης, poeta comicus ex Lindo Rhodiopido, lege uero Atheniensis, patre Philippo, maledicus, & in carpendis hominum uitijs liberrimus: in uetero tetrametri & octometri uersus; filios habuit Ararota, Philippum, Philetærum, Comicos omnes. edidit fabulas 54. Suidas. Socratis æmulus fuit, quem exagitauit, & in se statuerat in Nubibus. Aristophanes alter, Byzātinus Grammaticus, Apellis filius, dux etiā exercitus. discipulus Callimachi, Zenodoti, & Dionysij, Suidas. Aristophanis Grammatici, Quin. l. 1. meminit.

* **ARISTOPHON**, pictoris nomen. Plin.

* **ARISTOR**, pater Argi, qui centum oculos habuit.

ARISTOTELES, p. c. ἀριστοτέλης, nomen Stagiritæ philosophi, Peripateticorum principis. Hic habuit patrem Nicomachū medicum; matrem uero Phēstiadē. Fuit parius, gibbosus & deformis, balbutiens, sed diues, ut qui socius, & præceptor, & secretarius Alexandri esset. septēdecim annos natus, Athenas profectus est, ubi uiginti annis Platonis se auditorem præbuit. deinde a Philippo in Macedonia uocatus, decem annis Alexandrum instituit: cui quam fuerit carus. uel illud unum abunde magno est argumento, quod Stagiram patriam eius, quam diruerat, in gratiam eius instaurauerit. Alexandro deinde in Asiam profecto Athenas redijt, & in Lycœo 13. annis Philosophiam professus est. postea accusatus, quod de dijs non recte sentiret, cedens inuidiæ, abiit in Chalcidē, ibique reliquum uitæ transegit. Excessit ætatis anno 63. sub idem fere tempus, quo & Demosthenes extremum uitæ diem clausit.

ARISTOTELICVS, 2. um. Ci. Att. Aristotelica pigmenta.

ARISTOTELIUS, 3. um. Ci. de Or. Illa Aristoteliana uis.

ARISTOXENVS, Tarentinus, medicus, & philosophus, & musicus. Suid.

ARITHMETICA, [Arithmetica], ἀριθμητική, numeralis scientia, quæ tractat de numeris & supputadi ratione. hæc inter disciplinas mathematicas prima esse dicitur, quoniam nulla alia indiget disciplina: musica autem, & geometria, & astronoma istius auxilio egēt. Pl. li. 35. c. 10. In pictura omnibus litteris eruditus, præcipue arithmetice & geometrice. Dicta arithmetica, ἄριθμητική, id est, a numerando.

ARITHMETICVS, 2. um. Ci. Ar. In arithmetiis satis exercitatus.

ARITVDVS, [Ariditas, siccitas], ἀξοχία, pro atiditate. Var. Frigus calore atque humore ariditatem miscet. Vide Ariditas.

ARIVS, ἀριος, fluuius qui Ariam regionem irrigat, quæ est inter Parthos & Indos: a quo Arii populi. De hoc Pl. li. 6. c. 23.

ARMA, [Arme, & armi. Gal. Armes, armeurs, harnois. Fl. Las armas para armar.] ὄπλα, ab armis dicuntur, id est humeris a quibus dependēt, ut inquit Fest. ut scutum, gladius, tela, & ea quibus præliamur. Seruus docet arma esse, quæ armos tegunt. Var. ab arcendo arma dicta existimat, quod his arceamus hostes: ut fustes, lapides, & huiusmodi. Quidam a uerbo Græco deriuant ἀρμωσεν, id est, conuenire. Inutilia enim sunt arma, nisi ita quadrent corpori, ut neque ampliora sint, neque angustiora, ut neque corpus lædatur angustia, neque amplitudine impediatur. Sed reuera non solū hoc nomine bellica, sed etiam omnium fere artium instrumenta intelliguntur. Vnde rusticorum arma uocamus rastra, ligones, & huiusmodi. Virg. 2. Georg. Dicendum, & quæ sint duris agrestibus arma. Arma coquinaria sunt lebes, patella, tripos, olla. Pla. quam eleganter instructum coquinariis armis. Arma studioforum, stylus, pugillares, libri. Pl. Cuius arma erant, non uenabulum & lancea, sed stylus & pugillares. Nautarum quoque & pistorum instrumenta arma dicuntur. Vir lib. 5. Aen. Colligere arma iubet, ualidiusq. incumbere remis. Et li. 1. Cerealiaque arma Expediunt, quandoque arma capiuntur pro bello sicut toga pro pace: ut, Cedant arma togæ. Fraudes quoque & consilia arma dicuntur. Vir. 2. Aen. Et querere consiliis arma.

ARMAMENTA, [Luogo di munitione. Gal. Vtenfilles, et instrumēs seruans à quelque chose que cefoit. His. Armentamento de armas.] ἐργαλεία, σκευή, armorum congregatio. Vnde nauium instrumenta, uel munimēta, sicut funes & uela. Ci. in Ora. Omnia caute armamenta locās. Dicuntur tamen etiam de alijs rebus. Nam Pl. etiam uinitorum instrumenta armamenta uocat.

ARMAMENTARIA, [Luogo diripor l'armi. Arsenal. Gal. Lieu ou son serre toutes sortes d'utenfilles. Hisp. Almacén para guardar armas.] ὀπλοθήκη, repositoria armorū sunt, & fere naualiū. Armamentū in lignis Athenis Philon fabricauit mille, teste Plin. capax nauis. Lin. de bello Mace. Conflagrauit armamentarium cum ingenti apparatu machinarum

chinarum & tormentorum. Vifitur etiam hodie ampliffimum ar-
mamentarium Venetijs, quod Arfenale uocant.

ARMARIUM, rij, [Armare, Gal. Armoire, Hi. Armario para guardar cosas.]
ab armis, locus ubi, cibaria, libri, & similia reconduntur, & ea
Plau. in Cap. Reclufit armarium. Deminutiuum est armariolum,
paruum armarium. Plau. in Truc.

ARMATURA, [Armatura, Gal. Armure, Hi. Armadura.] ἄρμα, habitum ar-
morum uel ipfa arma fignificat. Cic. Habet cohortes noftra ar-
matura 30 ad efit, fimilibus, quibus nos, armati armis. Veget. l. 3.
c. 14. Tertius ordo difponitur de armaturis uelociffimis, de fagit-
tarijs iuuenibus.

ARMATUS, huius armatus [Armatura.] quod armatura. Liu. 7. Bel. Ma-
ced. Eodem armatu Cares & Cilices mille & quingenti.

ARMENIA, [Armenia,] ἀρμενία, regio Afie inter Taurum & Cauca-
sum mont. fita, & a Cappadocia ad Cafpium ufque mare, pten-
fata ab Armeno quodam Rhodio (ut ex Antipatri fententia tradit
Steph.) ita appellata. & (ut Pl. l. 6. auctor eft) duplex eft, maior fci-
licet, & minor. Maior poft Mediam ad occidentem occurrit. Ea
(ut ait Ptol.) a feptétrione Colchidem habet Iberiam, & Alba-
niã: ab occafu magnũ Euphratis curfum, qui Cappadociã minorẽ
Armeniã & Syriam Comagenem relinquit a dextris: ab oriente
partem Hyrcani maris ac Mediam, qua montes Cafpij affurgũt:
a meridiẽ Mefopotamiam atque Affyriam. Montes in Armenia
funt Mofchy, qui fupra partem Ponti ad Cappadociam fe offe-
runt: Pariedrus, in quo fontes habent Euphrates & Araxes fluij:
Antitaurus, qui ab Euphrate fciffus & Mediam percurrẽs, poftre-
mo Abus appellatur. Gordiaxus ex quo Tigris oritur: Taurus, ac
Niphates, qui Mefopotamiam atque Affyriam ab Armenijs difter-
minant: Cafpij, qui uergunt ad Medos: & Caucafij, qui feptétrio-
nalia, Iberiã uerfus Albaniamq. concludunt. Flumina fex, Cyrus,
qui monte ortus Caucafo, a finiftris Iberiam Albaniamq. dimit-
tens, Armeniam a dextris in Hyrcanũ defertur pelagus; Araxes,
phafis, Licus, Tigris, Euphratesq. In Armenia pretiofum inter re-
liqua aromata nafcitur amoinum. Armeniam Hebræi Arab, uo-
cant. In ea ciuitas infignis Artaxata.

ARMENICA MALA, [Armenico,] ἀρμενικὰ, poma funt mediũ
quendam locum obtinentia inter Perfica & pruna. Sunt enim mi-
nora perficis, fed citius maturcfunt, Offibus ad prunũ, carne ad
perficum quam proxime accedunt. Dioscorides alio nomine Prẽ-
cocia uocari teftatur. Galenus uero lib. 2. de aliment. facul. & l. 7.
Simplicium medica. Armeniaca difcernit a præcocibus: hæcque
illis multo præftantiora effe teftatur.

ARMENIUS, a, um, adieft. quod eft ex Armenia. Hor. 1. Epod. Clau-
di uirtute Neronis Armenius cecidit. Virg. 5. Ecl. Armenias cur-
rus, fubiungere tigris. Pro eodem etiam dicimus, Armeniacus, a,
um: ut Malum Armeniacum.

ARMENTARIUS, rij, [Custode de l'armiento, Gal. Gardeur de gros bestail,
comme uacher, bou, er. Hi. Guardadero de ganado mayor] ἀρμενικὸς, ar-
menti custos, Virg. l. 3. Ge. Omnia fecura a mētarius Apher agit.
Lucretius libro fefto, Paftor, & armentarius omnīs.

ARMENTALIS, le, ἄρμενικὸς, ex armento. Virg. 11. Aenei. Armentalis
equæ mammi, & lacte ferino Nutribat.

ARMENTOSUS, ἄρμενικὸς, armentis abundans, Gell. li. 11. c. 1.

ARMENTINUS, ua, num, ex armento, ἀρμενικὸς. Pl. li. 28 c. 17.

ARMENTIUS, a, um, idem fignificat. Varro l. 2. de re ruf. ca. 10. Ar-
mentitium pecus.

ARMENTVM, [Armento, Gal. Haras, troupeau de gros bestail. Hi. Ganado,
mayor, come buey & ca. l.] ἀρμενικόν, inquit Feflus, id genus pecoris di-
citur, quod eft idoneũ ad opus armorum: ut funt equi & boues.
nam equus in bellum curritur, uocet uero bouum corijs armãtur.
Varro autem boues armenta uocari uoluit, quafi aramẽta, tertia
litteã fublata, quod eorum præcipue opera in arandis agris uta-
mur. Vnde Col. l. 7. Iumenta & armenta nomen a re traxere, qđ
noftro labore, uel onera fubueftando, uel arando, iuaarent.
Proprie itaque aramẽta boues dicuntur & equi quãuis etiam alia
maiota animalia eo nomine dici poffint, quamuis funt ad arandũ,
ut ad geftanda arma, inutilia. Nam cerui, qui ad hoc non funt ido-
nei, inter armenta computantur, & Vir. l. 1. Cum ait, Hos tota ar-
menta fequuntur. De hoc uide plura in diftione, Grex.

ARMIFERA, a, um, adie. [Armigero.] ἀρμφορος, arma ferens. Sil. lib. 6.
Quis cedat toga, & armiferi gēs fagra Quirini. armifera dea, peri-
phrafis Mineruæ. Ou. ad Lituam. Armiferum aurum, Sen. Medea.

ARMIGER, armigeri, p. c. [Armigero, Seruitor di lancia. Gal. Celuy qui
porte les armes apres son maiftre. Hi. Seruidor que trae armas & efudo.]
ἀρμφορος, qui lancem, fcutum, galeamque ferens, armatu equi-
tem in prælio fequitur: apud antiquos Armigeri fuerunt summi
uiri, ut Patroclus Achillis, Achates Aeneæ. Pl. li. 35. Pinxit Apel-
les Clytium equo ad bellum feftinantem, & ei galeam poſcenti ar-
migerum porrigentem.

ARMILLÆ, [Abbigliamenti militari, Gal. Braſſelets. Hi. Manillas & manijas
del efudo & braço.] ornamenta in circuloꝝum modum, quæ uiri

militares ab imperatoribus donata in finiftris brachijs gerere cõ-
fuecunt. Dicuntur Armillæ ab armis, quod antiqui humeros cũ
brachijs Arinos uocabant. unde arma ab his dependentia funt uo-
cata. Linius lib. 1. Sabini aureas armillas magni ponderis brachio
læuo habuerunt. inde Armillati curfores, quos peltas dicimus:
uidehct quia id infigne gerunt, qđ pōt armilla, aut ſpinter dici,
ARMILLATUS, q. u. armillas habet, ἄρμφοτος, Prop. Atque armil-
latis colla Molofia canes.

ARMILLE, neutri generis, inftrumẽtum, & apparatus uerfutiarum.
ab armis, pro dolis, & fraudibus. Appul. l. 6. Ad armille redit.

ARMILLVM, uas uinariũ in facris: quod ab armo, id eft, humero, de
portaretur. Varro de uita pop. R. lib. 1. Armillum, quod eft urceo-
li genus uinarij.

ARMILVSTRVM feftum apud Romanos, quo res diuinas armati fa-
ciebant, & facrificantes canebant tubis. Item locus in quo huius-
modi ludi fiebant. Varro hoc nomen ab ambitu luſtri dictum exi-
ftimat: quod ibi circumferretur pompa, & equi current.

ARMIPOTENS, [Potente nelle armi, armigero] κρατερός, ἀρχμητής, ar-
mis ualens. unde & Pallas ſiue Bellona, armipotens dicitur. Virg.
2. Aen. Penelei dextra diuæ armipotẽtis ad aram Procumbit.

ARMISONVS, ut Pallas armifona. Virg. 3. Aen. Minima fancta præca-
mur Palladis armifonæ.

ARMO, as, [Armare, Gal. Armer, equiper. Hi. Armar.] ἄρμφο, armis in-
duos, ſeu munio. Vir. 8. Aen. Tunc quoque fas uobis Teucros armare
fuiffet. Plancus ad Ci. in fraudem ſe deductũ uideret, manus, quas
iuſtus in Lepidi perniciem armaſſet, ſibi afferre conatus eſt. Liu.
1. 2. de bello Pun. Muri reficiebantur & propugnaculis armabant
Hic Dearmo, Exarmo, idẽ fignificat, Obarmio, circumarmo, Per-
armo, perfecte uel pulchre armo.

* **ARMON**, raphani filueũs genus, Pontica lingua quod Armora-
cium dicitur. P. in.

ARMORICE ciuitates, a Cefare appellãtur ciuitates Gallie ad Oc-
ceanum occidentalem litæ.

ARMORACE, cœ, ἀρμφοράκιον, teſte Palladio, agreſtis raphanus eſt.
Plin. Armoracium uocat, ſic ſcribens lib. 19. ca. 5. Etiamnum uim
filueſtre, Græce, ἀρμφορον uocant. Pontica Armon, alij Leuce; no-
ſtra Armoracion fronde copioſius, quam corpore. Eſt & hoc no-
mine fluius, qui de montibus Arabie deſcendens in ſtagnum A-
ſphalutẽ er. n. p. it, diuidens Moabitidẽ & Amonitidẽ. Joſeph l. 4.

ARMVS, [Homero, ſpalla. Gal. L'efpalle, ou l'extremite d'icelle. Hi. Eſpaldã]
ἀρμυς, humerus. Vir. l. 3. Ge. Dextro iactata recumbit in armo. Dif-
fert tamẽ Armus ab humero. nam humeri proprie eorũ funt, qui
reſti in celum ſpectant: unde homini ſoli homeros eſſe dicimus.
Vir. 4. Aen. Os humeroſq. deo ſimilis. Armi uero funt brutorum,
quamuis & de hominibus quandoque dicantur. Hor. Sat. 4. Fecun-
di leporis ſapiens ſeſtabitur armos.

ARNATES, apud Pl. li. 3 c. 14. Populi funt in ſexta regione Italie ab
Arna Vmbroꝝum ciuitate ita dicti.

ARNE, es, ἀρνη, ciuitas iuxta finem Maliacum, primum a Bœotijs ha-
bitata, deinde a Theſſalis. Thucydides l. 1. Bel. Pelop. Sunt & alię
eiufdem nominis ciuitates, de quibus Stephanus.

ARNOBA, ut habet Plinius, Arnoba, ut Ptol. Arnoba, ut Cornelius
Tacitus, mons eſt ex aduerſo Raurici, Gallie opidi, ex quo Danu-
bium oriri ferunt Pl. l. 4. c. 12.

* **ARNOGLOSSVM**, plantago Latine uocatur. eadem heptapleutos. i.
ſeptem coſtas habens dicitur.

* **ARNVS**, fluius Etrurie Florentiam alluens.

ARO, as, [Arare. Gal. Arer, labourer la terre. Hi. Arar y labrar la tierra.]
ἀρρω, proprie fignificat terram iam prociſam rurfus uomere
euerſo. Plin. In arando magnopere ſeruandum eſt Catonis ora-
culum. Quid eſt primum? agrum bene colere. Quid ſecundum?
bene arare? Per translationem ponitur pro coire. Plaut. Fun-
dum alienum Arat, inculcum familiarem deſerit. id eſt, alienas mu-
lieres fubagitat, uxorem ſuam deſerit. Hinc Dearo, Exaro, Pera-
ro, Inaro, & Subaro.

AROMA, pæn. l. cor. ἀρωμα, Lydie, ſiue Mæonie opidum. Stra. lib. 14.

AROMATA, [Specie,] ἀρώματα, uulgo ſpecies dicuntur, uel alia etiam
odoramenta. Col. l. 12. c. 20.

AROMATICES, ἀρωματίτης, gemma, quæ in Arabia gignitur, dicta
quod myrrhæ odorem habeat. Pl. l. 37. c. 10. Aromatices & ipſa in
Arabia traditur gigni: ſed & in Aegypto circa Piſas, ubiq. lapido-
ſa, & myrrhæ coloris, & odoris, ob hoc reginis frequẽtata. Eſt itẽ
Aromatices, uinum aromatibus conditum. Pl. li. 14. ca. 13. hoc ui-
ni genus quo pacto confici ſoleat, docet Dioſcor. li. 5.

ARON, ἀρον, herba eſt e bulbosũ genere, teſte Pl. li. 19. ca. 15. officii-
næ corrupto, uti ſolent, nomine Iarum appellant, quidam ex uul-
go Pedem uituli, alij Serpentariam minorem uocant.

ARPINAS, atis, modo ſubſtantiuum, is, qui Arpini natus eſt. Modo
a dieſtium, quæ ad id opidum aliquo modo pertineant. Cic. pro
Lege Agr. Meus paternus fundus Arpinas.

ARPINVM, pæn. p. ἀρπινον, ciuitas inter Forum & Aquinũ, porrecta
in

in monte, ex qua orti M. Cicero, Plautus comicus, C. Marius, qui septies consul fuit.

ARCVATVS, a, um, siue Arcuatus. [Cosa torta, e' ha figura d' arco. Gal. Com. arbe en forme d' arc, uolite. Hi. Arxado, corcobado.] adiectiuu ab Arcus, dicitur quidquid arcus figuram ullo modo imitatur. Ou. 11. Met. dixit, Et arcuato caelum curuamine signans. Vnde opera illa, quibus aqua duci solet, Arcuata dicuntur, quod multis arcibus equa liter distantibus fulcian tur. Dicuntur etiam Arquatæ, quos Græci *ἰκτερικὲς*, uocant, quod uidentibus oculis arcus cælestis colorem imitentur. Hic morbus a Varrone, Morbus regius dicitur: unde Arcuatum pecu, quod morbo regio laborat. Colu. lib. 7. humana urina remedio est etiam pecori aciuato.

ARCVITES, [Sagittarij, arcieri. Gal. Archers. Hi. Archeres, d' flecheres] *ἄρτε* *ἔοται*, dicebant antiqui arcu præliantes, quos nunc sagittarios uocant. Vide Arcus.

ARRECTARIVS, [Dritto] adiectiuum, a participio Arrectus: quod est arrectum: ut asser arrectarius in cratitio pariete, qui arrectus est, sicut Transuersarius, qui in transuersum ponitur. Vitru. l. 2. c. 8. Rimas in ijs faciunt arrectariorum & transuersarioru dispositione.

ARREPO, is, p. c. [Tirare.] Ci. in Verr. Arreperere ad amicitia alicuius.

ARPEPTICVS, qui a dæmone rapitur, *ἀρπετικός*, Veteres Arrepticium dicebant laruatum, quasi a laruis arreptum.

ARRHABO, re, & Arrhabo, onis, pen. cor. [Arre, caparra. Gal. Arres, de-mey, a Dieu. His. Senal de la compra.] *ἀρρῆ* *ἄβων*, utrumque sumi pro eo, quod dari solet ad confirmationem contractus. Plin. lib. 33. c. 1. Argumento est consuetudo uulgi, ad sponfiones etiam nū antio exhibite, ab eo tempore quo nondum erat arrha uelocior. Ter. Ea relicta arrhaboni est.

* **ARRIA**, Romana mulier fuit, Pæti uxor.

ARRIANVS, *ἀρριανός*, philosophus Nicomediensis, qui Romæ Hadriani temporibus floruit: a quo etiam summis honorib. eruditionis nomine est affectus. Scripsit Epicæti philosophi uitam, & Alexandri Magni historia. Fuit & poeta quidam: hoc nomine, cuius uerfibus Tibullium Cæsarem unice delectatum ferunt.

ARRIDEO, es, [Ridere di cosa che piaccia. Gal. Rire a quel qu'un soubrire. Hi. Reir a la risa de otro que se rie.] *ἄρριδος*, ridendo applaudos, uel risu lætitiā ostendo. Cic. de somnio Scipionis: Hic leniter arridens Scipio. Accipitur & pro placeo. Idē Atr. Inhibere illud tuum, quod ualde mihi arriserat, uehementer displicet.

* **ARRIGO**, is, pen. cor. ex ad, & rego compositum. Vir. 10. Comafq. arrexit. dicitur etiā per metaphoram, alicuius animum arrigere; Sall. Eos non paulo Marius oratione sua arregerat. arrigere aures, Ter. And.

ARRIPRO, is, [Tor per forza, rapire. Gal. Empoguer rudement, r'airir & prendre soudain. His. Arrabat.] *ἄρριπρος*, ad me rapio, attraho, apprehendo. Ci. 2. de Or. Si quemcumque patrem familias arripissetis ex aliquo circulo. Idem 2. de Nat. deo. Querit apud Xenophontem Socrates, unde animam arripuerimus.

ARRVS, *ἀρριός*, philosophus Alexandrinus fuit, tanto in honore apud Augustum habitus ut aliqua ex parte Alexandrinorum salutē illi deberi fateretur. Plutarchus in Antonio. Fuit hoc etiam nōmine heresiarcha quidam, a quo Arriana secta originem cepit, uerum is simplici R scribitur.

ARRODO, idem quod rodo, uel circumrodo.

ARROGANTER, [Arrogantemente. Gal. Arrogamment. His. Soberniamente.] *ἀλαζονικῶς*, aduerb. superbe. Ci. 2. de Or. Si aspere, si arroganter, si turpiter dictum aliquid uideatur. Item arrogare, est in filiū, ac familiarem adsciscere.

ARROGANTIA, [Arroganza. Gal. Arrogance, presumption, ou treccuidance. Hi. Presuncion y soberbia.] *ἀλαζονεια*, cum ea nobis, quæ non debemus, attribuimus, aut appetimus. Cæf. 3. Belli Ciuil. Accidisse iis, quod plerumque hominibus nimia pertinacia, atque arrogātia accidere solet.

ARROGATIO, quæ est, cum is, qui adsciscit aliquem in filiū, interrogatur, an uelit illum iustum sibi filium esse, & is, qui adsciscitur, rogatur, an id fieri patiatur, uide Gel. li. 5. c. 19.

ARROGO, as, p. c. [Attribuirsi, troppo nantarsi. Gal. S'attribuer trop. His. Attribuir se, d' attribuir a si lo que no tiene.] *ἀρρογο*, assumo, uin dico, plus satis mihi tribuo: cui opponitur Derogo. Ci. pro Sext. Rosc. Non enim tantum mihi derogo, tamen nihil arrego, ut te copiosius putem, quam me, posse dicere. Vnde Arrogans, qui sibi tenere atque insolenter tribuit, quæ in eo non sunt. Cæf. 3. Bel. Ci. Ne aut ingratus in ferenda gratia, aut arrogans in præcipiendo populi beneficio uideretur. Arist. in Ethicis: Arrogans præclara, & ea, quæ non in sunt, & maiora, quam in sunt, sibi fingit: dissimulato uero aut inesse sibi negat: aut imminuit.

* **ARRHOSTEMA**, *ἀρρῆσθημα*, Latine ægrotatio. Ci. 4. Tus. Deinde ægrotationes, quæ appellantur a stoicis *ἀρρῆσθηματα*.

ARRVGIA, [Fossa d'onde si caua l'oro.] *ἄρρυγία*, cuculus subterraneus, ex quo effoditur aurum. uide Pl. l. 33. c. 4.

ARS, [Arte. Gal. Art. science, mestier, industrie. His. Arte.] *τέχνη*, multipli-

citer dicitur. nam quædam est ars, quæ in speculatione tantū consistit, ut astrologia, & hæc theoretice, id est, speculatiua dicitur, nullum exigens actum, sed ipso rei, cuius studiu habet, intellectu contenta. Quædam in agendo, quæ actu perficitur, & practice, id est, actiua dicitur: ut saltatio. Quædam in effectu, quæ operis, quod oculis subiicitur, consummationē, sine accipit: qualis est pictura, & sic definitur, Ars est recta ratio rerum faciendarum. Dicta ars *ἄρτις* *ἀρτεῖς*, id est, a uirtute, quam Græci uniuersiusque sciam uocant. Est etiam ars, quæ constat ex præceptorum collectione, ab Arto, as, quod artis præceptis, id est angustis & breuius constituitur: ut est ars Seruui, ars Donati, ars Prisciani. Ars etiā austeritia siue fit in uirtute, siue in uitio dicitur, qua quis non facile falli, sed magis alios fallere potest, quæ Græce quoque dicitur *ἄρτυς*, Virg. 2. Aen. Dolis instructus & arte Pelalga. Hinc Iners, Sollers, Artifex.

ARSA CES, p. c. *ἀρσακίης*, nomen proprium Parthorum regis, cuius memorie hunc honorem Parthi tribuerunt propter quæsitū, cōstitutumque ab eo regnum, ut omnes deinde reges suos Arsaces appellauerint, quemadmodum Aegyptii reges suos uocauerunt Ptolemæos. quin & Parthi ipsi ab eo dicti Arsacidæ.

* **ARSANIAS**, flui. Armeniæ. Plin.

ARSENICVM, ci, [Arsenico. Ga. Orpin, arsenic. Hi. Oropimete] *ἀρσενικόν*, genus coloris lutei, quod a Pl. Auripigmentū uocatur, eo quod in picuris auri colorem referat. Duo eius sunt genera, natiuū, & factitiū. natiuū rursus est duplex. alterū crustosum & in squamis scilicet, aureo colore micās, nulliq. materiæ permixtū. hoc a nonnullis uocatur foliatū. Huius generis magnā uim Caius princeps, auri audissimū, excoqui iussit & fecit plane aurū excellēs, sed tā exigū, ut detrimētū lentiret. Alterū genus glādis effigie, pallidius, & colore sandarachā referens. hoc ignobilius est, nullumq. ex eo excoqui aurū. sæpe in eadē inuenitur gleba cū sandaracha: a qua solo colore differt & coctione uim alioq. eandē habēs. Ex hac specie fit arsenicū factitiū: quod quo pacto fiat, uide apud Dios. li. 5.

ARSENOGONON, *ἀρσενόγονον*, herba ferens semen testibus simile dicta, quod uino, in quo macerata est, epoto, mares generari credantur. Plin. li. 26. c. ult.

ARSENARIA, *ἀρσενάρια*. Ptol. Mauritanix Cæsariensis colonia, tribus passuum milib. a mari. Pl. li. 5. c. 2. & Ptol. l. 4. c. 2.

ARSENIVM, *ἀρσενίον*, Germanix opidum. Ptol. l. 2. c. 11.

ARSTA, Etruscorum filua, Romanorum cum Veientibus & Etruscis pugna celebris.

* **ARSICORAS**, Sardonum rex, Hannibalis tempore.

* **ARSINOE**, filia Ptolemæi, Lagi filii, de cuius nomine urbs in Cyrenaici regione ab eius fratre Philadelpho condita est.

* **ARSIS**, Latine dicitur eleuatio uocis, sicut *θέσις*, positio est. ut arma, ar, eleuatio est, ma, positio: in quibus duobus per diuisionē legitimi pedes colliguntur.

ARTABANVS, p. c. *ἀρταβανός*, ultimus Arfacidarum fuit Parrhorum rex, quem Artaxerxes miles Persa interemit, suisque regnū restituit, quod post Darium regem ab Alexandro uictū semper penes Parthos fuerat. Fuit & Alter Artabanus, Hystaspis filius, & patris Xerxis, quem expeditionem in Græciam parantē, frustra conatus est ab instituto reuocare. in ipsa quoque expeditione cū regis consilia identidem improbare uideretur, ueluti militiæ inuitiis, ad regni administrationem in Persidem remissus est: ubi postea Xerxem obruncauit. Herod. l. 7. & Iust. lib. 2.

* **ARTABA**, mensura frumentaria apud Persas.

* **ARTABAZVS**, fuit Armeniæ rex, filius Mithridatis.

ARTABRI, orum, *ἀρταβροι*, Hispaniæ populi in extremis finib. Lusitanix, ad Septemtrionem & occasum, auro, argento, & stanno abundantis: dicti ab Artabro uicino promontorio. Str. l. 3.

ARTACA, siue Artace, *ἀρτάκη*, in Cyzicenorū insula, mōs est arboribus plenus, in fronte habens quandam paruam insulam eodem nomine. Str. l. 12. & 13. Est et Stephano Phrygiæ opidū, Milesiorū colonia: quod tñ Ptol. l. 5. c. 1. Villam appellat, Plinius portū.

ARTACENA, *ἀρτακηνή*, regio Syriæ, Lyco & Capro fluminibus irrigata, in qua Dariū ab Alexandro uictū, tradit Strabo in prin. libri 16.

ARTAXATA, funi, *ἀρταξάτα*, clarissima Armeniæ urbs, ad Araxem amnem sita, quam Hannibal Artaxiæ regi condidit. a quo & nomen accepit. alio nomine Artaxiasota, *ἀρταξιασάτα*, Str. li. 11.

* **ARTAXERSES**, Xerxis filius fuit, qui Longimanus dictus est.

ARTEATAE, *ἀρτεάται*, gēs Persica, dicta ab Artea Persidis regione. Stephanus, & Herod. lib. 1.

ARTEMIS, *ἀρτεμις*, Diana, siue Luna, quasi *ἀροτομή*, aerē secans, ut quidā uolūt, uel quod integros faciat partus, ut exponit Str. l. 14.

ARTEMISIA, *ἀρτεμισία*, Mausoli Carix regis uxor, insignis pudicitix, quæ uirū incredibiliter amasse creditur. nā & mortui cineres uino commistos ebibit: & memorie eius tam splendidū erexit sepulcrū, ut magnifica omnia monumenta, Mausolea deinceps inde fuerint appellata. Est & Artemisia, herba insignis, absinthii modo fructuosa, maiorib. foliis pinguioribusq. cuius duo sunt genera, al-

terum latioribus folijs alterū minoribus. nomen accepisse putat ab Artemisia regina, cum antea Parthenis diceretur. alij ab Artemide putant, quoniam præparatum medicatur feminarum malis. Vide Plin. li. 25. cap. 7.

ARTEMISIVM, ἀρτεμισιον, ut Demosthenes pro Cresiphote docet, promontorium Eubœæ. est item lucus prope Ariciam, Dianæ sacer, quasi Dianium dictum. Larini Nemus, & agrum vicinum Ne-morensem dixerunt.

ARTEMISIVS, ἀρτεμισιος, apud Macedonas, mensis Maius dicitur, quo nomine etiam uocatur mons Arcadiæ. Plin. li. 4. c. 6.

***ARTEMITE**, ciuitas quingentis stadijs a Seleucia distans. Str.

ARTEMON, [Artimone.] ἀρτέμων, qui sit, inter eruditos non satis eo uenit. Baysius credit esse uelum maximum in nauis: quod etiam hodie Veneti maximum nauis uelum ita uocant. Alciatus, esse uelū additiciū: quod scilicet maiori uelo additur, & affluitur dirigendæ nauis causa. nam Græci ἀρτάω, dicunt affluere, uel appendere, & ἀρτημα, appendicem. Alij uolunt esse nauis antennam, ex qua uelum suspēditur. Vitru. li. 10. docet artemonem esse, quam nostri, trochleam, Græci ἐπάρωπτα, uocāt. Hac autem in nauibus funes ductarij trahuntur, & armamenta explicantur: ut merito addita mentum magis, quam pars nauis esse uideatur. Ait idem scriptor, machinas id genus tractorias ad onerandas naues esse accommodatas, fierique his trochleis nauium subductiones. Fuit & Artemō medicus, quem Plin. li. 28. c. 1. ex hominis cremati calua aquam pro pinasse scribit aduersus morbum comitialem. Alius itē pictor nobilis, cuius opera enumerat Plin. lib. 35. cap. 11. Artemon præterea Syrus quidam fuit ex infima plebe, Antiocho regi adeo similis, ut Laodice, necato Antiocho, regni successione per eum fuerit adeptus. Plin. li. 7. c. 12.

ARTERIA, [Arteria.] la canna della gola στρωχχα. Gal. Artere. Hisp. Doude passa el ayre. ἀρτηρία, Latine uena uitalis, seu semita, in qua est uitalis spiritus. Plin. li. 11. cap. 37. Inter hos latent arteriæ, id est, spiritus semitæ. Gell. lib. 3. ca. 10. & li. 17. ca. 11. & li. 18. c. 18. Arteria est, inquit, conceptaculum spiritus naturalis misti confusiq. cum sanguine, in quo plus spiritus est, & minus sanguinis, quæ motu, atque pulsu habitum & modum febrium demonstrat. Antiqui artérias uocant pulsus. Super arterias locantur uenæ, præterquam in dorso, in quo magna arteria est posita super uenam. Dicta Arteria ab eo quod aer, id est spiritus in ea feruetur, quasi τὸν αἴρα περιπέρα. Aspera arteria, τραχεία ἀρτηρία, est fistula exterior colli, ab ore protensa ad pulmonem, per quam spiritus attrahitur & emittitur.

ARTHRITICVS, ἀρθριτικός, qui laborat arthritide, hoc est morbo articulari. ἀρθρον, enim Græce membrum. Cic. ad Pætum: Non arbitrator cocum te arthriticum habere.

ARTICULARIS, & hoc res, quod ad articulos pertinet ἀρθρικός, ut, articularis morbus, quod per omnes artus uagetur. hoc morbo Ennius laborasse fertur. Serenus: Ennius ipse pater, dum pocula siccat in aqua, Hoc uitio tales fertur meruisse dolores. Pro eodem etiam legitur Articularius, a, um. Plin. li. 21. c. 20. Articularios morbos sedat. Item li. 20. c. 9.

ARTICULARIUS, rij, substantiuū, ἀρθρικός, qui articulari morbo laborat. Pla. Mer. Nec podagricus, nec articularius est.

ARTICULATE, articulate pronunciaré, est, distineté, & quibusdā ueluti articulis. Ci. Att. Puellæ salutem articulate dices.

ARTICVLATIM, ἐν ἀρθρωσι, per articulos. Plau. in Epi. Illic homo te articulatim concidit.

ARTICVLATIO, onis. Plin. li. 16. ca. 25.

ARTICVLOSVS, si, [Nodoso.] Gal. Plein de ioinctures, & de nœuds. Hisp. Lleno de nudos. ἀρθρωδής, plenus articulis. Plin. li. 24. c. 16. Radice longa, ueluti signata, articulo saque. Quinct. li. 4. c. 5. Euitanda concisa nimium, & uelut articulo sa partitio.

ARTICVLVS, [Nodo.] giuntura. Gal. ioincture, nœud. Hisp. Nudo, artejo, articulo. ἀρθρον, dimi. ab Artus, & ponitur pro iunctura sine nodo uel parte membri. Plin. Articulis membra distinxit. Sed & in uite dicuntur articuli nodi, ex quibus gemma erumpit. Ci. in Catone: Exsistit, tamquam ad articulos sarmentorum, ea quæ gemma dicitur. Articuli etiam in montibus dicuntur. Plin. in calce operis: A quarum copia, nemorum salubritate, montium articulis, soli fertilitate, pabuli ubertate. Vbi montium articulos uidetur accepisse pro colliculis, & diuis molliter furgentibus. Interdum pro digito, Ouid. lib. 2. de Ponto: quid sit Vtilis follicitis supputat articulis. Interdum pro momento, tempestiua rerum faciendarum hora. Teren. in Adel. Vide ut in ipso articulo oppressit eam. Item articulus membrum est periodi, quod et a Græcis κάλον, appellatur: de quo auctor ad Her. lib. 4. Articulus habetur, cum singula uerba interuallis distinguuntur cæsa oratione. Similiter articulus a grammaticis dicitur particula, quæ in declinandis nominibus discernendi generis causa præponitur: cuiusmodi sunt apud Latinos Hic, hæc, hoc: apud Græcos, ὁ, ἡ, τό.

ARTIFEX, [Artifice.] Gal. Ouvrier. Hisp. Hazedor de alguna arte ò obra.]

τεχνίτης, qui artem aliquam exercet: dictus, quod arte quippiam faciat. Cic. 4. Academ. Qui distingues artificem ab incilio? Festus: Artifices dicti, quod scientiam suam per artus exercent: siue quod apre opera inter se arcent: qua ex causa etiam artes appellata sunt.

ARTIFICIALIS, [Artificiale.] τεχνικός, quod arte factum est. Hinc antitheton Inartificialis, qui arte caret. Quinct. li. 5. c. 5.

ARTIFICIALITER, [Artificiosamente.] aduerbium, τεχνικῶς, artificiose: cui opponitur Inartificialiter, Quinct. li. 2. c. 18.

ARTIFICIOSE, [Artificiosamente.] τεχνικῶς, aduer. Ci. 1. de Or. Qui illa artificiose digesta generatim componerent.

ARTIFICIOSVS, a, um, [Artificioso.] Gal. Artificieux, ingenieux, fait de main de maître. Hisp. Cosa mucho hecha por arte.] ἐντεχνος, plenus artificio. Ci. 2. de Fin. Epicurus de re obscura, ut Phylis, aut artificiosa, ut mathematici, loqui uult. & de Nat. Deo. Naturam Zeno dixit esse ignem artificiosum ad gignendum. Sic artificiosa eloquentia, apud eundem de Inuen.

ARTIFICIUM, [Artificio, arte.] Gal. Artifice, finesse, ruse. Hisp. Arte para hacer alguna cosa.] τέχνη, ars & scientia. Cæli. 7. Bel. Gal. Vicisse Romanos artificio quodam, & scientia oppugnationis. Cic. pro Clu. Medici nihil præter artificium præstare debent. Artificium pro fraude, dolo, Cic. Attic. Quorum artificijs effectum est, ut resp. in hunc statum perueniret.

ARTIGVS, ἀρτιγίς, Ptol. Hispaniæ ciuitas, in tractu Bætico, alio nomine Alhama,

ARTIIVS, p. p. dicitur bonis artibus instructus. Fest.

ARTOCREAS, a, is, ἀρτοκρεας, neu. g. sicut simplex κρέας, ἀτος, cibi genus ex pane & carne minutim cõcila coctum. uide libel. Apicij. Pers. Sat. 6. Oleam artocreasq. popello Largior, an prohibes?

ARTOCOPVS, [Pistore.] panatiere, fornoia. Gal. Boulengier, fournier. Hisp. Hornero que cuece en horno el pan.] ἀρτοκόπος, p. c. factor panis. quamquam & pro eo accipitur, cui panis distribuendi cura commissa est. Iuu. Sat. 5. Salua sit artocopi reuerentia.

ARTOLAGANVS, ni, pen. cor. ἀρτολάγανος, panis genus delicatissimi, quod cum puillo uino, lacte, oleo, & pipere coquebatur. Plin. lib. 18. cap. 11. Panes ab oblonijs appellati, ut oitrearij; a delicijs, ut artologani. Cic. Pæt. l. 9. Epist. Descendæ sunt tibi sportellæ & artologani tui.

ARTOPTA, ἀρτοπτή, mulier, quæ coquit panem in furno: ab ὀπτάω, quo. non. n. ante bellum Persicum, teste Plin. li. 18. c. 11. Romani pistores suos habuerunt. Pla. in Aul. Artoptam ex proximo utendâ peto. Pollux dicit esse instrumentum, in quo panes torrebantur. Alij accipiunt pro uale, in quo farina subigitur.

ARTOPTITIVS PANIS, qui ex fermento duriore conficitur, torreturque in artopta. Plin. li. 18. c. 9. Ruell. li. 2. c. 14.

ARTVQ, tuas, ἀρτῶδω, ab Artus fit, a quo Deartuo, quod est per artus diuidi. Maternus li. 5. Artuatis uiscerum partibus.

ARTVS, artuum, artubus, pluralis tantum num. [Nodi.] Gal. Membres. Hisp. nudos, ò miembros del cuerpo] ἄρθρα, nodi in corpore animalis, ex duorum ossium coeuntibus extremitatibus resultant: dicti ab artandis; id est, continendis, & colligendis ossibus. Vir. lib. 5. Et magni membrorum artus. Quidam distinguunt artus a membris, quod artus ossa cum neruis & uenis, membra autem proprie uocemus carnem artus tegentem. unde membrana superior membri pars, hoc est pellis, sed hæc sæpe confunduntur. Apud Plautum Men. Artua dicuntur, a nominatiuo Artu: Vt ego huius membra, atque ossa, atque artua comminam illo scipione.

ARTYNIA, stagnum minoris Asiæ, Olympo Myiæ monti propinquum. Plin. lib. 5. cap. 32.

ARVALES FRATRES, sacerdotes, quos Romulus instituit, seque inter illos duodecim fratres appellauit, quorum officium erat, Cereri, & Baccho pro frugum & uini ubertate hostias mactare, quæ ambaruales dicebant, quod ante quam mactarentur, ter circum arua ducebant. Vir. in Ge. Terq. nouas circum selix eat hostia fruges. Ei sacerdotio Acca Laurentia, Romuli nutrix, tribuit infulas albas, & spicæam coronâ, quæ prima apud Romanos corona fuit.

ARVERNI, ἀρειρνοι, Steph. Galliæ populi ad Ligerim, qui multis hominum millibus contra Cæsarem profecti sunt. Str. l. 4.

ARVINA, p. p. [Grasso.] lardo. Gal. Grosse, seing doux. Hisp. Grassa que esta pue sta sobre la carne.] λιπος, durum pingue inter cutem, ut ait Ser. Vir. l. 7. Pars lucida spicula tergent. Aruina pingui.

ARVINI, Chij insulæ promontorium, inde Aruina uina. Virgil. in Daph. Vina nouum fundam calathis Aruina nectar.

ARVNCVS, [Barbetta della capra.] Gal. Barbe de chievre. Hisp. La barba de las cabras ò cabrones.] ἀρύκκος, uillus, a caprarum mento dependens. Plin. li. 8. c. 50.

ARVNDINETVM, p. p. [Luogo dove sono molte canne.] καλαμών, locus arundinibus abundans: sicut salicium & oliuicium, ubi magna copia salicium & olearum, Plin. li. 10. c. 32.

ARVNDOS, [Canna.] Gal. Canne, roseau. Hisp. Canna.] κάλαμος, aquaticus frutex. Liu. 7. Bel. Pun. Alia arundine texta, stramento interiecta. Et quoniam

quoniam ex arundinibus sebant sagittæ, quandoque Arúdo ponitur pro sagitta, Virg. l. 6. Aë. Perq. illa uenit arundo. Hinc Arundineus, nea, neum, ex arundine.

ARVNS, uates Tusculi diuinandi scientia insignis, Luc. lib. 1. Aruns in coluit desertæ mœnia Lunæ. Est itæ nomen uiri qui Camillâ occidit, de quo Vir. l. 11. Aen. Fuit etiam Tarquini Superbi filius, nam maximis, qui Iunium Brutum in pugna interemit, & ab illo uicissim hasta transiectus est. Liu. li. 1.

ARVNDINACEVS, a, um, [Cosa che ha forma di canna, καλαμωδής, similis arundinut foliū arundinaceū. Pl. l. 18. c. 7. Frumenti folium arundinaceum, fabæ rotundum, & magnæ leguminum partis.

ARVNDINOSVS, a, um, adiect. καλαμωδής; abundans arundinibus. Catul. Quæque Ancona, Cnidumque arundinosum Colis.

ARVNDIFER, adiect. ferens arundines. Ouis. Fast. Tiberis arundiferum medio caput extulit alueo.

ARVPENVM, Iapidum opidum in confinio Istriæ, & Illyrici. Strab. lib. 4. & 7.

ARVVM, uis, [Campo. Gal. Champ laboreure, terre laboree semee ou à semer. His. Campo que se libra y sembra.] ἀραρον, ab arando ager aratus. Var. l. 1. de re rust. c. 29. Aruum quod aratum, nec fatum est. Salust. Numidæ pabulo pecoris magis, quam aruo, studeat. Pro eodem, Ager, aruus dixit Pl. Tru. Non aruus hic, qui arari solet, sed pascuus est ager.

ARX, [Rocca. Gal. Fortesse, castra de defense. Inute tour. His. Fortaleza roquera, à alcazar de ciudad.] ἀρξ, ἀρξ, ab arceo, quia arcei. l. p. hiber ostes accedat. Eit enim locus urbis in monte situs, natura munitus. Inde loca omnia, unde facile possunt depelli hostes, Arces dicuntur. Vel (ut Solin. inquit) ab Arcadibus dicta est arx, qui minutissimos quosque colles sub Euandro tenuerunt. Vir. 2. Aen. Quo res summa loco Panthum quam pendunt arcem? Cui Parad. Hoc opus tale non est, ut in arce poni possit.

***ARYANDES** fuit Aegypti prætor, a Cambise constitutus. Hero. 4.

A A N T E S

As, assis, ἀσσηριον, libra, a Græcis Mna, Mina a nostris, interpositione i, litteræ, quæ ex 96. drachm. conficitur, siue 12. uncias. Vncia uero ab uno dicitur. Sex uncia, uncia duæ, quasi sexta pars assis. Quadrans uncia tres, quarta pars assis, qui & Truncium dicitur. Triens, quattuor uncia, tertia pars assis. Quincunx, uncia quinque. Semis, uncia sex, dimidium assis, siue seilibraia est, media pars libræ, quasi semias. Septunx, uncia septem. Bes, uncia octo, dempto triente ab assis, quasi Des. Dodras uncia 9. ab assis dempto quadrante, quem & Nonuncium dicimus. Dextans, uncia 10. dictus quod assis deit sextans, hoc est uncia duæ. D. unx, uncia 11. quasi unica dempta ex assis uncia. æris autem minima pars Sextula dicitur, quod sit sexta pars uncia. Semuncia, dimidia pars uncia. Sic licum, semuncia dimidium ita dictum, quod semunciam fecet. Sic ilire enim anti qui dicebant, quod nos Diuidere, unde et Sicilie nomen mansit. Et sciendum quod uolentes aliquid diuidere in partes æquales, ut hereditatem, & quiduis simile, id Assem appellauerunt, & partes uncias. Vnde illud Pl. de Luna li. 21. ca. 4. Haud dubium est ludere dodrantes semuncias horarū ab secunda abijcientem usque ad plenum orbem. Vnde et habemus: Ex assis here dem fecit, ἐξ ἀσσης κλάσας, id est, totius hereditatis. Sueton. in Cæsa. Instituit heredes Octaniam ex dodrante, Pinarium & Pedium ex quadrante. Interdum As dicitur nummus æreus libralis, quod esset unius libræ, ita dictus ab ære. Hor. Vilem redigatur ad assem. Valebat autē as (inquit Budæus) quaternos denarios nostros, paullo pluris. Inde dupondius, ex duabus libris. Et sestertius, duarum librarum & semissis. Interdum triens, quadrans, quincunx, & similes partes assis apud poetas accipiuntur pro calicibus, aut mensura poculorum. Propert. Cum fuerit multis exacta tritibus hora. Mart. Te conuicia leger mixto quincunce. Componi fas cū eo quod est tres, & sit tres. Persius: Hic Dama est, non tresis agaso. Ex octo, & as, sit octussis. Horat. Quanti empta octussibus. Et sic per omnes numeros ad 100. ut Cētussis. Perf. & centū Græcos curto centusse licetur.

***ASAE**, uicus in Peloponneso, ut ait Steph.
ASACHAE, populi in montibus Aethiopiæ uiuentes elephantorum uenatu. Pl. li. 8.
ASACVS, fluius Heracleam alluens, sitam ad radices montis Oetæ, teste Liu. l. 5. de Bel. Maced. Pl. l. 4. c. 10. Apilam uocat.
 ***ASAE**, mons apud Suid.
 ***ASAEVS**, unus ex Græcorum principibus. Hom. l. 11. II.
ASANDER, dñi, Ἀσανδρος, uiri proprium, apud Str. li. 7. qui Tauricam Cherronesum a continente separauit, ducto per eius Isthmū muro, a sinu Carcinico usque ad Mæotium paludem.
ASARVM, p. c. ἀσαρον, teste Pl. l. 12. cap. 13. Herba folia habet similia hederæ, rotundiora tamen, & molliora, florem purpureum, radicem Gallici nardi, semen acinosum, saporis calidi, & uinofi. Hæc herba etiam hodie (ut Ruellio credimus) Gallorum lingua Asarum appellatur, Baccara & Cabara. Id certum est uel Diosc.

testimonio eandem herbam esse cum ea, quæ alio nomine Baccar dicitur.

ASAROTVM, p. p. ἀσαρον, pauimentum picturæ, arte elaboratum, a Græcis inuētum, sic dictum, quod uerri non debeat. dedacitur ab a priuatiua particula, & σαίρω, uerreo, scopo. solebat quippe purgamenta cenarum, quæ ἀβαλετα, uocantur, e pauimento euerri, dñm subteglanea pauimenta in usu erant, postea asarotis inuentis, cessauit usus scoparum, manibusque colligi purgamenta ceperunt, pauimenta uero spongijs mundari. Papin. li. Siluarum, Suberantq. nouis asarota figuris. uide Pl. li. 36. c. 25.

ASBESTINVM, ἀσβεστον genus lini, quod ignibus non absimitur. Pl. li. 16. cap. 1.

ASBRSTVS, ἀσβεστος, nomen lapidis ferrei coloris, in montibus Arcadia nascentis, qui sic ardet, ut non possit extinguui. nam ἀσβωτος, inextinguibilis. Pl. li. 27. c. 10.

ASBOTVS, p. p. ἀσβοτος, urbs Theflia, Stephano.

***ASBYLVS**, Crotoniata. Paul. & Plato in lib. de rep.

ASCA, opidum est Arabia, apud Strabonem li. ult.

ASCALABOTES, ἀσκαλαβώτης, animal uenenatum, ex genere stellionum, diuersum ab eo, quod Itali sua lingua Tarantulam uocant. Pl. li. 20. c. 4.

***ASCALAPHVS**, Acherontis, & Orphnes filius fuit. Ouis. 5. Metam.

ASCALINGIVM, Ptol. urbs Germaniæ, hodie Hildesheim.

ASCALONIYM, [Scalogna. Gal. Escalottes, une sorte d'oignon, appetit. His. La ascalonie sebola, para semiente.] ἀσκαλονιον κρήμινοι, capre genus. Pl. li. 19. c. 6.

ASCANIA, ἀσκανία, insula una Sporadum, non procul ab Anaphe, & Astypalæa. Pl. li. 4. c. 11. Est & Ascania, Phrygiæ locus, de quo Pl. l. 5. c. ult. Item alius in superiori Myfia, siue Bithynia, iuxta Ascanium lacum. ad differentiam superioris, quam Phrygiam appellat. Vide Str. li. 12. c. 14.

ASCANIVS, ἀσκανιος, Aeneæ filius, teste Vir. ex Creusa regis Priami filia, & fugæ laborumque in quærendis sedibus focus. Liu. libro primo, dubitat Creusæ ne an Laninæ filius fuerit. sed poetæ omnes & ceteri historici cū Virgilio Creusæ filiū fuisse affirmant. Dicitur est autem primum Ascanius ab Ascanio, Troiæ fluuiio, dein de Ilus ab Illo Troianorum rege, postea Iulus a prima barbæ lanugine. Vnde. Vir. 1. Aen. At puer Ascanius, cui nunc cognomē Iulo Additur, Ilus era, dum res stetit Ilia regno &c. Troia diruta, cum patre post multos errores in Italiam uenit, ubi Turno occiso, & patre etiam mortuo, cum apud Lauinium 30. annis regnasset, Albam longam condidit, annos 38. regnauit. & cum uideret filium Iulium Silium re: no non satis aptum, Silium postumum fratrem, sed ex diuersa matre, pietate & iustitia præstantē, regni heredem reliquit. Est præterea Ascanius, Myfiæ superioris, siue Bithyniæ lacus, fluuium emittens eiusdem nominis, qui circa Eubœam in Propontidem illabit. Vir. 3. Geo. Trans Gargara, transque fontem Ascanium. Vide Strab. li. 12. & 14.

ASCARIDES, ἀσκαριδης, uermes exigui ex genere lumbricorum. Gal. li. ult. Meth.

ASCENDO, dis, [Ascendere, salire, montare. Gal. Monter. His. Subir arriba.] ἀναβαίνω, ex Ad & Scando, significat sursum, siue ad aliquid scando. Ter. in Adel. Nauem ascendit. Adscendit in concionem, est, in eum locum, unde oratio solet haberi ad populum. Ci. Att. In concionem ascendit.

ASCENSVS, [Ascens.] ἀσκασις, pro ascendiendi actu. Ci. pro Domo: Homines audaces ab eius teplo aditu, atque ascensu phibuiti.

***ASCITERIA** uocantur monasteria in codice Iustiniani.

ASCIA, æ, [Ascia. Gal. Vna cognee ou hache, douloire. His. El seguron à azue la para dolar.] ἀσζιον, fabri lignarij instrumentum, quo fabricæ nartæ dolantur. Pl. l. 16. c. 40. Deminutium est Asciola.

ASCIBVRGIYM, urbs inter Germanos. sua lingua Emerich uocant.

ASCIO, as, [Ascicare, uulire. Gal. Doler, hacher avec une cognee. Hi. Dolar.] ἀσζιον, ascia cado. Vitr. li. 7. c. 2. Calx in lacu macerata ascietur. Exasciatum opus apud Plau. pro politico, & perfecto.

ASCISCO, scis, sciui, ascitum, uel etiam, ut quibusdā placet Adscio, adscis, [Attribuire. Gal. Prendre ou appliquer à soy, attribuer, usur per prendre pour soy. His. Attribuir, llamar à traber de lexos.] ἀσζιον, aliunde sumo, expeto, adscribo. Accusatiuū post datiuum semper ferme postulat. Quint. l. 8. Id custodiendum, ne, quod similitudinis gratia adsciuimus, aut obscurum sit, aut ignotum. Ci. pro Domo. Istam sapientiam mihi non adscisco. Ci. pro Arch. Perficiam, ut Licinium, si ciuis non esset, putesis adsciscendum fuisse: id est, donandum ciuitate. Contrarium est Descisco.

ASCITAE, Arabes dicti ab utrib quos Græci ἄσκιται, uocant: quia bulbos utres binos sternentes, piraticam exercent. Pl. li. 6. cap. 29.

ASCITES, ἀσπιτης, hydropis species, in qua plus sese humoris promit, spiritus autē minus. Cui opponitur Tympanites, in qua plus spiritus quam aquæ. Celsus li. 3. cap. 21.

ASCLEPIAS, adis, ἀσκληπιάς, herba, ramos oblongos, & hederæ folia habens: dicta ab Asclepio inuente. Diosc. li. 3. & Pl. li. 26. cap. 5.

- ASCLEPIADES**, ἀσκληπιάδης, nomen historici Cyprij. floruit quo tempore Pygmalion regnabat in oriente. Alius fuit philosophus ææcus, quem ferunt (ut Cic. l. 5. Tusc.) cum quidam quæreret, quid ei cæcitas attulisset, respondisse, ut puero uno esset comitator. Fuit & alius Asclepiades Prusienis medicus, qui lapsu scalarum interijt. Fuit & alius Asclepiades poeta: unde carmẽ Asclepiadẽ.
- ***ASCLEPIODORVS** nobilis pictor fuit. Plin.
- ***ASCLETARION**, mathematicus fuit.
- ASCONIVS** Pedianus, grammaticus & historicus, sub Nerone clarissimus, qui in Ciceronis orationes reliquit comentarios. uixit annos 85. Eusebius.
- ASCOPERA**, [Sacchetto borsa di cuoio. Gal. Vne pochette ou sachet de cuir. Hi. Sacco pequeño, ò costal de cuero.] ἀσκόπιρα, sacculus pelliceus, ab ἀσκός, & πέρα. Suet. in Nerone, collo ascopera deligata.
- ASCRA**, ἄσκρα, uicinus Bœotie in aspero & sterili loco, in dextra parte Heliconis, Hesiodi patria. Inde Ascræus, a, um, adiectiuum. Virg. 2. Georg. Ascrumque cano Romana per opida carmen. Et Oui. 6. Fast.
- ASCREBO**, πρῆ, ptum, [Sottoscrivere, attribuire. Gal. Aioûter à ce qui est écrit, attribuer. Hi. Escriuir matriculando, attribuyr, y escriuir persona para alguna cosa] προσγραφω, ex Ad, & Scribo, significat subscribo, hoc est, ad scriptum aliquod, nomen uel sententiam meã subiungo. Cice. de Leg. 1. Adscribo me fratris sententia. Idem ad Atti. Salutem utriusque adscribo. Significat & adisco. Cic. pro Archia: Adscribi fe in eam ciuitatem uoluit. id est, cuius fieri uoluit. Dicimus adscribere ciuitati, in ciuitatem, uel in ciuitate. Itẽ adscribere est attribuire, adiungere, uel, assignare. Ci. Dolabelæ. Hominiũ opinio socium me adscribit tuis laudibus. Cum datio. Cum præpositione uero in, uel, ad, idem Off. lib. 3. petiuit, ut se in amicitiam tertium adscriberent. & ad Q. Fr. Hunc ad tuũ numerum adscribo. Et in malam partem, pro imputare, Cice. neque mihi negligentiam uelut adscribas. Ab adictio adscripti dicebantur, qui in colonias nomina dedissent, ut ceteris colonis adscriberentur. Item adscripti milites, qui suppleendis legionibus adscribebantur.
- ASCRIPCIVS**, [Colui che è ordinato à qualche cosa. Gal. Enregisttrẽ, ascrit, comme un officier nouvellement creẽ & ajoutẽ au nombre aricien. Hi. Persona iscritta para alguna cosa.] ἀσκριπτιος, ad aliquam rem adscriptus. & diu adscripticij, qui dijs maiorum gentium opponuntur, de quib. Bud. in Pau. item ciues adscripticij, quod natis ciuib. adiuncti, se iam in alterius imperium dederunt. Adscriptiuus idem quod adscripticius, apud Pla. in Men.
- ASCRIPTOR**, τῆς, προσγραφω, qui rei alicui nomen suũ adscribit, aliter uel acta approbat. Cice. pro domo: Ille nouitijs Ligur, uel nalis adscriptor, & subscriptor tuus. Idem ad Quit. post red. Itaque is fuit non modo salus defensor, uerum etiam adscriptor dignitatis meæ.
- ASCRIVVM**, ἀσκριτον, urbs Ligurniæ Ptole. Plin. lib. 3. cap. 22. Ascriuium uocat.
- ASCVLVM**, ἄσκλον, opidum Piceni: unde Asculanus.
- ASCYRON**, ἄσκρον, herba hyperico similis, comas habens, quæ manibus trita, succo sanguineo manat. Pl. li. 26. c. 4.
- ASDRVBAL**, ἀσδρβαλ, gener Hamilcaris, patris Hãnibalis, qui post eius mortem septem annos imperium tenuit: demũ a seruo barbaro, citius dominũ occiderat, interfectus est. Liu. l. 21. Hasdrubal alius fuit Hannibalis frater, qui cum in Italiam transisset cum magnis copijs, ut fratri suppeticas ferret, iuxta Thrasimẽnũ lacũ a Claudio Nerone, & Liuio Salinatore consulibus uictus est, & occisus. uide Liu. li. 22. & Plutarchum in Hannibale.
- ASELLA**, [Asinella,] ἀσισκην, deminut. ab asina: ut asellus, ab Asinus. Oui. 3. de Arte: Ut rudit a scabra turpis asella mola.
- ***ASELLVS**, Sempronius, historicus, & tribunus miuitum fuit sub Scipione Aemiliano apud Numantium. Gell.
- ASELLVS**, [Asinello, Gal. Asnon, asnichon, petit asne. Hi. Asinillo, pequeno asino.] ἀσινελιον, demin. ab Asinus. Mart. li. 6. aurib. longis, quæ sic mouentur, ut solent asellorum. Asellus etiam est nomen piscis, quod sit colore cinericio, sicut asinus. Pl. li. 9. ca. 17. Est & nomen duarũ stellarum in signo Cancrũ. Pl. li. 18. c. 35.
- ASTA**, [Asia,] ἀστια, nomen tertie partis orbis, quo ad numerum: nã quo ad magnitudinem dimidia reperitur. Est autem duplex Asia, maior. s. & minor. Asia minor in quattuor partes diuiditur, i Phrygiam, Lydiam, Mysiam, & Cariam. Maior autem Asia distinguitur ab Europa Tanai de fluuio, ab Africa autem Nilo. Dicta est autẽ Asia ab Asia nympha, Oceani, & Thetyos filia, Iapeti cõiuge, ex qua Prometheus ortum ferunt: siue, ut quidã uolunt, ab Asio Manẽ Lydi filio. Ab Asia fit Asius, sia, sũ, Asiacus, Asiaticus, Asianus, & Asis, idis, de quibus infra. Est & Asia ἀστια λιμνη, nomen paludis in Mysia, prope Caystrum fluuium, a quo uicinos cãpos Asia prãta uocauit Vir. 1. Geo. In hac autem significatione Asia primam syllabam producit, aliter eandem corripit.
- ASTIANVS**, a, um, [Di Asia,] ἀσιανός, unde Astiani oratores dicti, qui re-
- dundanti orationis genere titabantur: qualis oratio eorum, qui in Asia nati erant, aut instituti.
- ASTIACVS**, a, um, [Di Asia,] ἀσιανός, possessiuum ab Asia. Oui. 12. Met. Ecce id, ubi Asiacas caturas adpiciat arces, Ingemis?
- ASTIATICVS**, a, um, [Di Asia,] ἀσιανός, Afianus. Cic. de Clar. Orat. Genera Asiaticæ orationis duo sunt. Sic Asiaticæ pecuniæ, Idem pro lege Man.
- ASTIDÆ**, æ, opidum mediterraneum in Bætica. Pl. li. 3. cap. 1.
- ***ASTILAS**, auguris nomen apud Virg. lib. 10. Tertius ille hominum, diuumque, interpretis Astilas.
- ASTILVS**, [I asiano, Taon, une mouche fort piquante qui moleste fort les bœufs & les vaches. His. Moscardæ que abijunta las vacas o vases.] ἀσπιλος, p. p. muscæ genus, gregibus maxime infestum: unde etiam a Grecis cæstro appellatur. hoc Iuno pellicem lo mutata in iuuenicam adegit ad infantiam, de hoc Virg. 3. Geor. Et lucos Silari circa, ilicibulq. iurentem Plurimus Albarum uoluitans, cui nomen Astilo Romanum est, (cæstrum Graij uertere uocantes) Asper, acerbata sonans quo tota exterrita silus Diffugiunt armẽta. Nascitur e latiusculis quibusdam bestiolis, quæ in fluuijs supernatant. unde circa aquas magna asilorum copia.
- ASTINARIVS**, ἀσινός, adiect. quod ad asinos pertinetur Astinari. Plauti comœdia, quod de asinorum uenditione tractet.
- ASTINARIVS**, rñj, [Asinajo] ἀσινάτις, qui asinos pascit, uel custodit. Caeto de re rust. cap. 10.
- ASTINÆS**, ἐς, ἀσινον, opidum Peloponnesi in sinu Messenio. Luca. lib. 8. Quas asine cautes, & quas Chios asperat undas. Hinc sinus Astinæus, Straboni li. 8. & Pomp. Mel. l. 2. Astine item insula una ex Sporadibus, in mari Hadriatico. Pomp. li. 2.
- ASTINVS**, [Asino. Gal. Asine. Hisp. Asino.] ἀσινός, animal notum. M. Varr. de re rust. lib. 2. cap. 8. Ex equa & asino fit mulus: ex equo & asina hinnus. Asini in Achaia optimi Arcadici, in Italia Reatini. Plin. libro 8. cap. 43.
- ASTININVS**, a, um, [Asinino,] ἀσινός, adiect. quod est asini: ut, Pullus asininus, Var. 2. de rust. cap. 8. Lac asininum, Pl. li. 28. cap. 10.
- ASTIONIS**, ἀστῆς, auis, ex genere nocturnarũ, minor bubone, plumas erectas habens aurium modo. Pl. li. 10. cap. 25.
- ASTIS**, dis, ἀστῆς, ἀσιατης, ab Asia. Ouid. 9. Met. Celerique carina Aegeas metiris aquas, & Afide terra Mœnia constituis.
- ***ASTIVS**, fuit Dymantis filius, & Hecubæ frater. Hom.
- ASOPIS**, idis, ἀσπις, regiuncula Peloponnesi, in tractu Achaic: dicta ab Asopo fluuio, cui adiacet. Ab Homero Arethrycea dicitur, teste Pl. l. 4. c. 5. Strab. li. 8. etiam Asopiam appellat.
- ASOPIADES**, ἀσοπιαδης, patronymicum maf. quod apud poetas accipitur pro Acaco, Asopi nepote, qui pater fuit Aeginæ matris Aeaci. Oui. li. 7. Met. Asopiades, petis irrita dixit.
- ASOPVS**, ἀσωπος, fluuius Peloponnesi, qui e Chronio monte Mediam præterfluens Corinthi regionem in sinum labit Corinthiam cum. Est & alius eiusdem nominis fluuius in Bœotia, qui Thebas Platæas, & Tanagram præterfluit. Item alius in Asia prope dicta, qui una cum Capro fluuio Laodicem urbem celeberrimã alluit, Lyeo flumini impositam. Est & quartus in Pato insula. Horum omnium meminit Str. li. 8. Hinc Alopis, idis, patronymicum femini num, quo poetæ utuntur pro Aegina, Asopi filia.
- ASOTVS**, [Lascio, prodigo. Gal. Lascif, prodigue. Hisp. Prodigio, gastador.] ἀσωτος, pen. p. lascius, heluo. Cice. 2. de Nat. Deo. Afotos ex Astippi, acerbos ex Zenonis schola exire. Inde Asotia, incontinencia, & luxus.
- ASPALATHVS**, ἀσπάλθος, spina candida, teste Plin. lib. 12. cap. 24. magnitudine arboris modicæ flore rosæ, cuius radix unguetis expetitur. putatur esse, quod hodie Lignum Rhodium appellant. Ruell. li. 1. c. 38.
- ASPHALTION**, ἀσφάλτιον, species trifolij, apud Dios. lib. 2.
- ASPARAGVS**, gij, p. c. [Sparagi. Gal. Asperges. Hisp. Esparagos, ò esparagueras.] ἀσπαραγος, herba est feniculi folio, baccisq. cũ inaturuerint, rubris. Pl. li. 19. c. 4. Ecce altiles spectantur asparagi.
- ***ASPASIA**, mulier Milesia, quæ sophisticen, rhetoricenque optime callebat, hancq. Pericles uxorem duxit.
- ASPASIVS**, Sophista fuit Rauennas, qui Romæ docuit sub Alexandro Seuero.
- ASPECTABILIS** Ic, [Riguardevole. Gal. Digne d'estre ueu & regardẽ. Hi. Digno de ser mirado.] dignum quod adspiciatur. Cic. de Vniu. Deus animal adspicibile, in quo omnia animalia contineretur, effecit. Interdum id, quod uideri potest. Idem ibidẽ. Adspicibile, itemque tractabile omne necesse est esse, quod natum est.
- ASPECTO**, as, [Guardar fiso. Gal. Regarder souuent. Hi. Mirar à menudo.] ἐσποδάσπε, aut fixe aliquem intueor. Virg. 1. Aen. Aduersasque adspexit desuper arces.
- ASPECTVS**, [Aspetto, ueduta,] ὄψις, uisus, & intuitus. Virg. 1. Aen. Te que adspectu ne subtraha nostro.
- ASPELLOIS**, [Rimouere,] ἀσπινέω, abigo, arceo. Ci. 3. Tusc. Longe a

lato numine aspellor Iouis, Plaut. in Cap. Neque spes est, quæ mihi hanc aspellat.

ASPENDIUS, citharædus, ἀσπένδιος, proverbio dici solet in eos, qui rei nullius, quam priuati sui compendij, rationem habent. tractû ab artifice quodam Aspensio, qui tam leuiter sinistra manu citharæ iuxta chordas mouebat, ut Ionus ad ipsam tantum citharædum, aut certe ad proxime altantes perueniret. Cic. in 3. Verr. Aspensidum citharistâ, de quo est Græcis hominibus in proverbio, quæ omnia intus canere dicebant, sustulit. In quo Ciceronis exemplo, intus canere, proverbialiter dictum est, pro omnia priuato metiri emolumento.

ASPENDVS, ἀσπένδος, Steph. Pamphiliæ urbs, Argitorum ædificiû, teste Pomponio li. 1. Hic Ven. ri subus sacrificabant: quod auctoris eius generis Mopio, ex Argis huc proficiscenti, occurrit sus.

ASPER, τὰ, gum, [Aspro, info. iuc. Gal. Aspre & rude à noir, ouir, gousfer & troucher, raboteux. Hi. Asper. ἄσπερος,] quod uisus, uel gustû, uel tactû, aliove sensu insuauis est. uidetur deductum a Græco ἀσπρόν. Lene, & asperum contraria. Cic. 2. de Fimb. Sensus iudicat dulce, amarum, lene, asperum. Lewis & asper contraria. Cicer. in Part. Ora. In locis & illa naturalia, Læues an asperi, salubres an pestilentes. Aspera signis pocula. Virg. 5. Aen. Transferitur & ad alia, quæ dura sunt. Teren. Asperum, pater, hoc est. Vnde & pro nocente quandoque capiunt. Virg. 3. Georg. Alper, acerba sonans. Et pro iniquo. Idem 1. Aeneid. Quin aspera Iuno. Cice. pro Cn. Planc. Quos natura putes asperos, atque omnibus iniquos. Pro fastidioso, & ingrato, Virg. 8. Aeneid. Rebusq. ueni non asper e generis. Aspera & horrida oratio. Cice. in Or. Aspera, triiti, horrida oratione, neque perfecta, neque conclusa. Aspri, pro asperi, syneresis usitata poetis. Vir. 2. Aen. Improuissim aspris pressit qui fenibus anguem.

ASPERE, [Aspramente. Gal. Asprement. Hi. Asperamente.] aduerb. dure, & insolenter. Cice. de Amic. Monere, & moneri, proverbium est ueræ amicitia, & alterum libere facere, non asperere, alterum patienter accipere.

ASPERITAS, αἰς, [Asprezza,] contraria lenitati. Ci. 4. de Fin. Quam illorum tristitiam atque asperitatem fugiēs Parætius nec acerbissimam sententiarum, nec differendi spinas probauit. Asperitas animi, siue animæ, pro difficultate spirandi, Plin. lib. 2. 2. c. 24. Ergo & hæc animi asperitas, seu potius animæ, dulciore succo mitigatur.

ASPERITER, [Aspramente. Gal. Asprete, rude, esse, austerité. Hi. Asperere.] pro eodem apud Næuium in Pullis. Vbi tu nequaquam cubares asperiter. Nonius.

ASPEREDO, [Asprezza,] pænulti. prod. idem quod asperitas. Celsus. lib. 5. cap. 26.

ASPRITUDO, inis, [Asprezza,] Cels. li. 6. cap. 6.

ASPER NUMMVS, qui recens cufus, signatûq. est, quod plusculû habeat asperitatis, quam quiam manibus tritus est. Persius: Quid asper, vile nummus habet. Suet. in Ner. Exegit nummû asperû.

ASPERGO, gis, si, sum, [Spargere, spruzzare. Gal. Arroser, asperger. Hi. Derramar à rociar] ἄσπασω, ex ad & Spargo, quasi ad aliquid spargo uel aliquantulû madesfacio. Regit autē uel accusatiuum solû. Plautus: Aspersisti aquam. Vel accusatiuum cum datiuo. Virg. lib. 3. Geor. Pecorique aspergere uirus. Vel accusatiuum cû ablatiuo. Plaut. in Ep. Guttula pectus mihi aspersisti. Vel accusatiuum cum præpositione Ex. Ci. Fam. 6. Eodem fonte se hausurum intelligi laudes suas, e quo sit leu ter aspersus.

ASPERSIO, onis, [Spargimento spruzza. Gal. Asperision, arrossement. Hi. A quella obra de derramar à rociar.] ἄσπασις. Ci. de Leg. adspersione aquæ tollitur.

ASPERSVS, huius sus, [Spargimento spruzza] nomen. Pl. li. 11. ca. 53. infecta olei aspersu necantur.

ASPERGO, inis, [Spruzza] ἄσπασις, aspersio. Vir. Aen. lib. 3. Salsa spumant aspergine cautes.

ASPERNABILIS, [Degno d'esser sprezzato. Gal. Deprisable, refusabile. Hi. Digno de ser menospreciado.] ἐκραυλίσσιος, dignus, ut spernatur. Gellius.

ASPERNATIO, [Disprezzio] καταφρόνησις, contemptus. Cic. 4. Tusc.

ASPERNOR, aris, [Sprezzare] καταφρονέω, a Sperno: recuso, auersor, fastidio. Ter. in Phor. Quam is aspernatur nunc tam illiberaliter.

ASPERO, as, pænult. corre. [Inasprire. Gal. Faire aspre, & rude. Hi. Asprezza, hazer aspero.] ἄσπερος, asperum facio. Colum. lib. 6. Asperculi pauillum format is gradibus asperantur, ne sint lubrici. Vir. pro Coagulo posuit lib. 3. Et glacialis hiems Aquilonibus asperat undas.

ASPHALITES, ἀσφαλιτις, lacus Iudææ bitumen gignens, unde & nomen habet. ἀσφαλτος, enim bitumen. nullum corpus uiuû in eo submergitur: unde & Mare mortuum dicitur. Pl. l. 5. ca. 15. & 16. & Iusti. li. 36.

ASPHODELVS, li, ἀσφόδελος, herba alio nomine Anterichon. eius due sunt species sexu discretæ. marem Albucum nominant, feminam, Hastulam regiam, quod dum floret, regij sceptri effigiem re-

ferat. Pl. li. 20. c. 17.

ASPICIOS, ex Ad & Specio, antiquo uerbo (teste Var.) e in i mutata, [Vedere, guardare.] ἑσπασί, intueri, oculos in rem aliquâ intedere. Ter. in Andr. Inter mulieres unam aspicio adolefcentulam.

ASPIDISCI, ἀσπίσκιν, breuia scuta, & in scuti modum orbicularia ornamenta. Cœl. li. 13. c. 61.

ASPIATES, ἀσπιατις, gemma ignei coloris, quâ Democritus tradit in Arabia gigni, & in anuum quarundam uido inueniri; eamq. ex cameli pilo splenetis alligatam, malo illorum mederi. Et & altera eodem nomine, argetei coloris, Lymphatis utilis. utriusq. meminit Pl. li. 27. c. 10.

ASPIRATIO, tionis, uerbale, [Lo spirare. Gal. Aspiration, soufflement. Hi. Obra de dar aliento à fumar.] ἄσπνία, actus aspirandi, id est inspirandi, nempe dum aërem in corpus introuertimus. Ci. 2. de Nat. Deo. Aniuantes adspiratione aeris sustinetur. Est itē ἄσπνία, spiritus asper, quo litteras quasdam uegetiore sono efferimus. Cic. 3. de Or. Maiores nusquam, nisi in uocali, adspiratione utebatur.

ASPIRO, as, [Spirare, fauorire. Gal. Soufer, aspirer. Hi. Dar aliento y fauor à otro.] ἄσπνέω, ex Ad & Spiro, sed d, abijcitur. Virg. Adspirant auræ in noctem. Habet autem, uel datiuum, uel accusatiuum cum Ad. per metaphoram ponitur interdum pro auxilium prebere. Virg. 2. Aeneid. Adspirat primo fortuna labori. Tractum a nauigantibus, quibus spirantes auræ fauent. Interdum pro incumbere, & quasi toto spiritu intentum esse: ut Scipio adspirat ad consulatum. Interdum pro iuxta accedere. Cicer. Trebatio: Vltro etiam accersitam ab eo, ad quem ceteri adspirare non possunt.

ASPIDIS, idis, [Aspe, aspidē. Gal. Serpent nomme aspic. Hi. Biuora.] ἄσπιν, serpens maris, tardi uisus, tam præsens habens uenenum, ut nullum sit morsus remedium, nisi ut partes læsæ confestim amputentur. hu. c. animalis tantus est amoris affectus, ut uix umquam sine compare uagetur. Hæc Plin. lib. 8. cap. 28. Aspīs, si Lucano credimus, in sola Africa nascitur. ut enim lib. 9. Gelidum non transit in orbem Spôte sua, Niloque tenus metitur arenas. Sed quis erit nobis lucri pudor inde petitur. Huc Libycæ mortes, & fecinus Aspidæ merces. Sunt aut plures aspidum species, de quib. uide Aelianum lib. 9. c. 20. usque ad cap. 26. Est & Aspīs insula in mari Lycio, de qua Plin. lib. 5. cap. 31. Est item promontorium in lictore Africæ, a forma clypei dictum urbem habens eiusdem nominis, quæ a Latinis Clypea dicitur. Silius: In clypei speciem curuatis turribus Aspīs. Str. li. 6. Cosura insula est ante Aspidem sita, quam Clypeam uocant.

* **ASPLEDON**, urbs Phocidis: quam Apricâ uocari dixit Eustachius.

ASPLENUM, ni, pænult. corre. [Scolopendria, citrach. Gal. Cetrach. Hi. Doradilla.] ἀσπλωον, herba dicta quod lienem imminuat. Plin. lib. 27. cap. 5. Hanc alij Scolopendrium, uel Scolopendriam uocant. Arabes, Ceterach: quod nomen uulgus pharmacopolarum adhuc retinet.

ASPORENVS, ἀσπορυνός, mons est prope Pergamum Asiæ urbem, ab asperitate & sterilitate dictus. habet celebre Cybeles templum, quod ab eo etiam Asporenus: & dea ipsa Asporena dicitur.

ASPORTATIO, onis, asportandi actus. Cic. 6. Verr.

ASPORTARE, [Portar di un luogo in un altro. Gal. Transporter d'un lieu en un autre. Hi. Lleuar d' algun lugar.] ἄσπορεν, hinc alio portare. Ci. in Parad. Multa de suis rebus secum asportarent. Vir. 2. Aen. Nec comitem te hinc asportate Creusam. Contrariû Importare, alium de huc portare.

ASPRETVM, tis, [Luogo aspro.] τρεπὼ, locus asper, & abruptus. Liu. 9. ab urb. Saxa temere iacentia, ut fit, in aspretis.

ASSA VOX, (ut Nonius scribit) ore tantum prolata, nullis tibiaram, aut aliorum organorum uocibus admittis. Cato de Liberis educandis: Melos unum in assa uoce.

ASSA, ἄσπιν, in neu. ge. uel assæ carnes ea ratione dictæ, qua uox assa. assum enim apud ueteres solû significat: uel qd' solo igni sine alio uo liquore coctæ essent: uel quod sine condimento aliquo soleant edi. Sic uox assa, quæ nulla organorum symphonia adiuuatur.

* **ASSACON**, Indiæ regio est, in qua est Magosa ciuitas. Str.

ASSAMENTA, torum, [Tauola da segare. Gal. ais de bois de sente membreres. Hi. Entrabladera.] tabulæ scilicet, quæ & asses, siue potius asses, dicuntur, non ab similes, scandulis, quibus tecta tegulorû uice aliquando tegi solent. Pl. li. 16. c. 4.

* **ASSARACVS**, Trois filius, auus Auchisæ, & pater Capyos.

ASSARATVM, auctore Festo, potionis genus erat ex uino & sanguine temperatum, quod Latini prisca Sanguinem affu uocabant.

ASSARIVS, aium, [Arrofito.] ἄσπιν, afflus, siue affatus. Cato de re rust. c. 137. Daps Ioui assaria pecuina, urna uini Iunoni castæ.

ASSATVS p. p. [Arrofito.] ἄσπιν, carnes affæ. Flauius Vopiscus scribit Aurelianum conuiuium de assaturis maxime dedisse.

ASSECLA, [Seguitatore. Gal. Page ou seruiteur alluit, apres son signeur. Hi. A quel que acompaña sequiendo.] ἀσπλάστος, ab assequendo nomē ductum, significat eum, qui alicuius commodi spe alteri assuetus.

tur. Liu. l. 5. Vt patriciolum affleclē habendi trib. pl. sint. Ci. in Sal.
 Omnium mentarum afflecla, omnium cubiculorum pellex.
ASSECTATIO, onis, παρακολυθησις, Ci. pro Mur.
ASSECTOR, oris, ἀκόλυθος, qui assidue comitatum praestat. Cic. 7.
 Ver. Vetus quidam asseclator ex numero amicorum.
ASSECTOR, aris, [Sequere, sequitare. Gal. Suiure foucut aum le conuoier.
 His. Acompañar seguyendo.] παρακολυθησις, alterum honoris gratia as-
 sidue comitor. Ci. de Or. Cum x dilatarem Crassus peteret, eumq.
 maior natu, & consularis Sergus Galba asseclaretur.
ASSENSIO, onis, eiusdem significationis. Cic. 4. Acad.
ASSENSOR, [Vbidiente. Gal. Qui consent. Hisp. El que consent] qui alicui
 assentit, συμφωνος. Ci. Quotidie commemorabam, te in tanto ex-
 exercitu mihi fuisse assentorem, & me tibi.
ASSENSVS, us, [Consentimento.] uerbale συμφωνία, approbatio.
 consensus. Cic. 4. Acad. Qui assensum tollit, is omnem actionem
 tollit e uita.
ASSENTIO, tis, sensus, sensum, & Assentior, tiris, [Consentir, fauorire.
 Gal. Consentir, s' accorder. Hisp. Consentir con otro.] τωδωδοκω, cōsen-
 tio, siue in eadem sum sententia. Ci. Lentulo. Aduertebatur, Pom-
 peij familiares Volcatio assentire. Idem 2. de Orat. Tibi senatus
 maximis est de rebus assensus.
ASSENTATIO, onis, κολλασία. Cic. de Amic. Semper auget assentatio
 id, quod is, cuius ad uoluntatem dicitur, uult esse magnū.
ASSENTATIUNCULA, dem. Ci. ad Luceiū. Vereor ne assentatiuncu-
 la quadam acupari tuam gra iam uidear.
ASSENTATOR, oris, κόλαξ, qui assentatur. Ci. 1. Offic.
ASSENTATORIE, aduerb. ἀποκρίσιος, Cic. ad Q. Fratrem.
ASSENTOR, aris, [Adulare. Gal. Flatter. Hisp. Halar y losengear.] κολλά-
 σις, conciliandae alicuius utilitatis gratia, effusius, & plerumque
 falso quempiam laudo. assentamur autem uoce, adulamur genu,
 blandimur tactu. Pōnitur autem aliquando absolute. Cic. Ne as-
 sentari uiderere. Aliquando cum datiuo Idem in Bruto: Ne me ti-
 bi assentari putes. Aliquando cum accusatiuo. Ter. in Eun. Impe-
 rauit egomet mihi omnia assentari.
ASSEQVOR, eris, [Cinngere. Gal. Suiure & atteindre, peruenir iusque à
 quelque chose. Hisp. Consequir y alcanzar.] ἐπιταταλαμβαίω, ad eū,
 quem sequor, peruenio, Ci. Att. lib. 1. Si es Romx, iam me assequi
 non potes, sin es in uia, cum me fueris assecutus, coram agemus.
 Per translationem accipitur pro æquare. Ci. 3. de Leg. Quem imi-
 taris, numquam assequere. Idem Lentulo: Nullam enim partem
 tuorum erga me meritorum uidear assecutus. Quandoque pro-
 acquiro. Idem post reditum ab exilio: Veltros honores, quos era-
 mus gradatim singulos assecuti.
ASSERES, [Tauola da segare. Gal. Ais, membrures de bois fendu ou scie. Hisp.
 Tablas cortadas.] τασίδες, tabule scitiles, dicti ab assidendo, quod
 admoentantur, hærentque parietibus, trabibusque. Huius noia-
 tium singularis est Assis, asseris, sicut Puluis, siue etiam Asser. Plin.
 Vernisq. asseribus contabulare pauimenta oportet. Hinc Assis, as,
 de quo infra. Palladius asseres quernas dixit. Asserum structurā,
 consistationem uocamus, ut a tabulis tabulatione m. Interdum acci-
 piuntur pro lignis, quibus utebantur lecticarij. Suet. in Calig. Lecti-
 caricarij cum asseribus accurrerunt. Dicitur, & assis, is, pro eodem.
 unde & deminu. assiculus. Col. l. 6. c. 18. Assibus roboreis cōpin-
 gitur solum. Et paullo post: Prohibitibus aduersis assiculis.
ASSVLA, dem. Asserculus autem, τασίδος, deminu. est asser, ris. Col.
 lib. 12. cap. 50. asserculos inter se distantes.
ASSERO, ris, asserui, asseritum, [Seminar appresso. Gal. Semer, planter ou an-
 ter arbres. His. Sembrar cerca algun lugar.] προσσπιδω, iuxta semino,
 nel iuxta planto. Cato de re rust. Arborea multæ asserantur.
ASSERO, ris, asserui, asseritum, [Asserere, approbare. Gal. Asseruer, affer-
 mer, a certener. Hisp. Asfirmar porfiando.] διαβεβαιώνω, affirmo, ap-
 probo. Cic. Offic. 3. Villam bonam, ut ipsi asserunt, beneq. ædifi-
 catam. Asserere item iuris uerbum est, idem significans, quod uen-
 dicare, suumque esse dicere. unde asserere in libertatem, est affir-
 mare aliquem, qui seruus creditur, esse liberum. contra asserere
 in seruitute, est aliquem, qui pro libero se gessit, tamquam ser-
 uum suum uindicare. Liu. lib. 3. Clodio negotium dedit, ut uirginem
 in seruitutem assereret, hoc est, uindicarium iudicio pro serua
 uia uindicaret. Frequens etiam locutio est apud ueteres, Asserere
 manu, pro, in libertatem uindicare. Teren. in Ad. Ego illam libe-
 rali causa manu assero. Vbi Donatus: Verba, inquit, sunt iuris. nā
 & asserores dicuntur uindices alienæ libertatis: & ipsa causa Libe-
 ralis dicitur, quod actionem in se continet libertatis. Itē Plau-
 in Cur. Si quisquam hanc liberali causa manu assereret. Legimus
 et Asserere se, absolute, pro uindicare se in libertatem. Oul. l. 3.
 Am. Silicet asserui iam me, fugique catenis.
ASSERTIO, [Affirmatione.] διαβεβαιωσις, affirmatio. Ci. 1. Acad. Nil
 oportere assertionem approbare. Inuenitur nonnumquam pro
 ipsi uindicij. siue liberali iudicio. Fab. l. 3. cap. 8. Sit ne liber, qui
 in assertionem est.
ASSERTOR, qui aliquem in seruitutem, aut etiam in libertatem uita

dicat. Prioris exemplum, est apud Liuium l. 3. Assertor nihil opus
 multitudine concitata ait. Vbi assertorem intelligit Clodiu, qui
 Ap. Claudio submissus, uirginem in seruitutem petebat. Postero-
 ris exempla passim occurrunt. Mart. Qui Curios loquitur, asser-
 toresque Camillos. Vocat Camillum assertorem, hoc est, publi-
 cæ libertatis uindicem, quod populum R. a Gallorum seruitute
 in libertatem uindicauerit.
ASSERVO, is, ire, [Seruire. Gal. Seruir à quelque chose, s'y addonner. His. Ser-
 uir en fauor de otro.] ὑπηρετέω inferuo. Ci. 4. Tusc. Qui uolunt ex-
 clamare magis, toto corpore contentioni uocis asseruunt.
ASSERVO, as, [Conseruare, custodire. Gal. Contregar der garder. Hisp. Guar-
 dar.] τηρετέω, seruo, custodio. Cic. 3. Verr. Imperat, hominem
 ut asseruarent.
ASSESSIO, onis, Cic. Mario: Quæ tua fuerit assessio, oratio.
ASSESSVRA, re, Vlp. de proxenetis: Si quis cōditionis, uel amicitie,
 uel assiluræ proxenetæ fuerit.
ASSESSOR, [Assessore. Gal. Assesseur ou conseiller. Hisp. Assessor, que cerca de
 otro se assienta como per dar conseio.] τὰς δωδω, ab assideo: qui assidet
 alicui, mulq. consulit. Ci. 1. de Diu. Lacedæmonij regibus suis au-
 gurem assessorum dederunt.
ASSESTRIX, se, τὰς εστρως, quæ iuxta sedet. Afranius, Dimittit asse-
 stricem: me ad se uocat.
ASSEVERATE, aduerb. Gel. l. 7. c. 6. Tragœdias poetarum nobilium
 scite, atque asseuerate actitauit.
ASSEVERANTE, ελεβατος. Cic. Attic. Staius scripsit, locutum se-
 cum esse Q. Cic. Cic. ualde asseueranter. Idem 4. Academ. Multo
 asseuerantius.
ASSEVERATIO, [Affirmatione. Gal. Asfirmation, asseurance. Hisp. Obra de
 asfirmar.] βεβαιωσις, affirmatio. Quint. li. 4. c. 2. Cum quorundam
 probatio sola sit in asseueratione, & periculerantia.
ASSEVERO, as, [Asserere, approbare. Gal. Assermer, asseuer, acertener.
 Hisp. Asfirmar porfiando.] διαβεβαιώνω, conitanter &
 seuerè affirmo. Cic. 1. Aca. Nemo illa de re potest asseuerare, sine
 certa aliqua eius rei nota. Assueuor, passiuum. Cic. 4. Ver. Vtrum
 asseuerat in hoc, aut tentatur?
ASSICCOSOS, [Seccare. Gal. Deuenir sec, se secher. Hisp. Secarse.] siccū
 fieri, στείνω. Col. l. 1. c. 9.
ASSICCO, as, [Seccare.] σπιδω, diligenter ficcare. Col. l. 1. c. 15. Tū-
 rsum in sole assiccantur.
ASSIDELAE, menfæ, ad quas sedentes, flamines sacra faciebant. Fest.
ASSIDEO, assidens, p. a. c. [Sedere. Gal. Estre assis au pres ou ioignant. Hisp.
 Assentarse cerca de otro, como por da conseio.] τὰς εδω, ex ad, & se-
 deo, idem quod iuxta sedeo. Verbum est neutrum. Cic. pro Planc.
 Huic assident, pro hoc laborant. Habet etiā interdum accusatiuū
 uirtute præpositionis, ex qua componitur. sall. in Jug. Adherba-
 lem dextra assedit. Quamquam hoc aliqui uelint esse ab assido.
 Sallustius, teste Prisciano, passiuè protulit, Opidum amissum assi-
 deri, eodem modo sicut dicimus, obsideri, & circumfideri. Pro si-
 milis form, dixit Horatius: Assidet infano.
ASSIDUOS, [Posse à sedere. Gal. S' assoir, se mettre aupres. His. Poner sitio
 à cerco à lug. ar.] idem pæne quod assido, sed cum motu quodā: ut
 sit quasi ad assidendū me demitto. caret proprio præterito & supi-
 no. capit autem præteritum a uerbo assideo propter significatio-
 num affinitatem, & temporum similitudinem: quæ uix alia ratio-
 ne, quam accentu, dignoscas. unde in illo Sallustiano, Adherba-
 le dextra assedit, Priscianus uult esse præteritum ab assido: non
 proprium tamen, sed mutatum a uerbo assideo. Penultimam ha-
 bet longam, ut & suum simplex & cetera composita. Virg. 7. Aen.
 Sedibus optatis geminæ super arbore sident. Oui. l. 1. Met. Iussit
 & extendi campos, subsidere ualles.
ASSIDVVS, ab assideo, [Assiduo, continuo, frequente. Gal. Assidu, continuel.
 Hisp. Cosa continua y acostumbrada.] συνεχής, iugis, continuus. Liu.
 lib. 33. Assiduos in oculis hominum fuerat. Vnde assiduitas
 diligentia. Cic. de Natu. Deo. Assiduitate quotidiana, & con-
 suetudine oculorum affuefcunt animi. Assidue frequenter. Virg.
 2. Eclog. Inter densas, umbrosa cacumina fagos, Assidue ue-
 niebat. Cic. de Cl. r. Orat. Assiduisime mecum fuit. Assiduo,
 idem quod assidue. Plau. Mil. Dum tale facias, quale assiduo edes.
 Assidui etiam dicebantur, qui locupletes erant. Ci. in Top. Lex
 Aelia iubet uindicant assiduum esse. Vide Gel. li. 16. c. 10. Et assi-
 duus, qui asse suo, id est, sine stipendio militabat. & tunc ab asse,
 id est, ære deducitur.
ASSIGNATIO, idem quod attributio. Ci. Rutil. Cum Cæsar Syllanas
 uinditiones & assignationes ratas esse uelit.
ASSIGNO, [Assignare, consignare. Gal. Assigner, bailler par assignation.
 Hisp. Assignar o constituyr] παρατίθημι, attribuo. Ci. pro Domo. In-
 ferio rem ædium partem assignauit genti suæ Clodiz. Interdum
 idem quod tribuere. Auclor ad Her. li. 1. Si tardius, occupationi-
 bus assignare debebis.
ASSILIO, lis, p. c. assilui, & assiliui, assultum, ex ad & salio, [Assilire, as-
 saltare. Ga. Saillir cōtre quelque chose. His. Saltar bañia, alguna cosa, como

ser con impeto.] *ἄντι δ' αὖ*, saltu ad rem aliquam me confero. Ci. 3. de Or. Nec affiliendum est statim ad illud genus. Accipitur pro oppugno, inuado. Ouid. lib. 11. Metam. Cum sæpe affluit defen-
sæ mœnibus urbis. Etiam Affilire dicitur de animalibus ma-
ribus, cum feminas incunt, Colum. lib. 7. Ea marem conciuat
affilientem.

ASSIMILIS, le, ex ad, & similis, [*Simile. Gal. Fort semblable, moult ressem-
blant. Hi. Semejante.*] *ἰμοιός*, prorsus similis. Ci. de Nat. Deo. In pul-
monibus inest raritas quadam, & assimilis spongijs mollitudo,
ad hauriendum spiritum aptissima.

ASSIMILITER, [*Similiter. Gal. Similiter.*] *ἰμοιωσ*, similiter. Plau. Bacch.

ASSIMILIO, las, [*Assimilare. Gal. Comparer, parangoner, rendre sem-
blable. Hi. Semejar.*] *ἰμοιωσ*, similem facio, uel comparo. Ci. 4. Ver.
Litteræ, diciturq. omnes assimilare, & expressæ. Ouid. 1. de Trist.
Grandia si parnis assimilare uelis.

ASSIMVLATIO, [*Simulatione.*] uerbale. Pli. li. 11. c. 43.

ASSIMVLO, las, [*Simulare fingere. Gal. Simuler. feindre ce qu'on est point,
contrefaire. Hi. Fingir la que no es.*] *ἰμοιωσ*, fingo, aliquid esse, quod
re uera non est. Ter. in And. Tuum est officium, has bene ut affi-
mules nuptias. Ci. 3. Offic. Vlyses furorem assimulauit. Assimula-
ri passus. Ter. Eun. 4. est cum uere, qui assimulabar.

ASSIPONDIVM, *ἀσπίδος*, p. d. uis unitis assis. Var. de lin. Lat. Quod unū
pondo, assipondium dicebatur: quod as erat, libræ pondus.

ASSISIS, [*Tabula. sse. Gal. Vn' ais. Hi. Tabla à ripia à c. brio.*] *σασίς*, tabu-
la scædis. Plin. quernis assibus contabulare pauimenta oportet.
Vide afferes.

ASSISVM, [*Assis.*] Vmbriæ urbs, diui Francisci patria. Ptol. Aes-
sium uocat.

ASSISTO, is, [*Stare, essere presente. Gal. Assister, estre aupres. Hi. Estar cerca
de alguna cosa.*] *σασίς*, adsto, præsentem me exhibeo. Teren.
in Adelph. Propter hunc assiste. Aliquando patrocinari quod
piisci adesse dicebant. sic enim eleganter dicimus: Tibi adsum:
tibi assisto. pro aduocatus sum, causam tuam defendo: Vide
Sisto.

ASSISVS, a, um, *ἀσσιος*, adiectiuum ab Asso, Troad's urbe, dedu-
ctum, unde Assius lapis, sarcophagi genus, in quo condita cada-
uera intra dies 40. cum ossibus, solis dæibus exceptis, consumun-
tur. Pli. li. 36. c. 17.

ASSO, as, [*Intinolare. Gal. Plancher ou pauer d'ais. Hi. Entablaz, assar.*] *σασίς*,
tabulis sterno, uel operio: a quo Coasso, pro cōtabulo. Vitr.
Cum assatum fuerit, super altera coassatio struatur. Assare etiam
utimur pro cibum ad ignem torere, unde Inassare. Pli. li. 30. c. 10.
In ligneis uerubus inassatum.

ASSOCIATIO, as, are, [*Accompanare. Gal. Associer, rompler, joindre pour com-
pagnon. Hi. Acompañar al yqual.*] socium se adiungere. Sta. 1. Theb.
Amythaone cretus associat passus. Est etiam coniungere. Clau-
dianus: Cornua summis associat malis.

ASSOLET, p. c. [*Suole.*] *ἄσολος*, solet, in tertijs tantum personis. Cic. de
Ami. Cum in hortos Bruii commentandi causa (ut assolent) uenif-
semus. Nonnumquam et personaliter. Ter. in An. Quæ assolent,
quæque oportet. Signa ad salutem esse, omnia huic esse uideo.

ASSONO, as, p. c. [*Ribombare. Gal. Resonner, retentir, sonner avec. Hi. Ha-
zer reinbar y resurtir la uoz.*] *ἄσωνος*, uel sono respondeo. Qui. 3.
Met. P. argentibus affonar Echo.

ASSVEFACTO, cis, [*Assuefactus, auēζζαρς*] *ἄσβεζος*, ex ad, & duob. uerbis,
sueo, & facio: est usu docere. Ci. de Prou. conf. Imperio populi R.
parere assuefecit.

ASSVEFO, Cic. de Ora. Quorum sermoni assuefacti qui erunt, non
poterunt non laute loqui.

ASSVESCO, is, ex ad, & sueco, [*Aueζζαρς. Gal. s'acoustumer, e diuire, a-
voir de costume. Hi. Acostumbrarse.*] *ἄσβεζος*, est usu discere. Cice. 5.
de Finibus. ad fluctum aiunt declamare solitum Demosthenem,
ut strepitum affluceret uoce uincere. Virg. 8. Aen. Tua cernere
facta assuecat.

ASSVETVDO, [*Vsanza, consuetudine. Gal. Acoustumance, usage. Hi. Costum-
bre.*] *σασίθεια*, consuetudo. Ouid. 1. Trist. Assimilemque sui longa
assuetudine fecit.

ASSVETVS, [*Assuefactus, auēζζαρς*] *σασίθεος*, usitatus, ab assueco. Ci.
pro Plan. Vicinitas non assueta mendacijs.

ASSVLA, deminut. ab Assis, [*Tabletta, assitella.*] *σασίλα*, tabella.
Plaut. in Mercat. Cessio foribus facere his assulas. A quo fit Af-
sularim, minutatim, *κασίλα σασίλα*, Pla. in Men. Dedolabo af-
sularim uiscera.

ASSVLOSE, [*In scheggie.*] assulatim. Pli. assulose frangitur

ASSVLTRO, freq. ab Assilio [*Affaltare.*] *ἄσπυλτρον*. Pli. 8. c. 40. & 1. 9. c. 42.
Assultant illi protinus.

ASSVLTVS, us, uis, [*Affalto. Gal. Assaut.*] *ἄσπυλτρον*, a cometer
con impeto.] uerbale ab assilio, actus assiliendi. Vir. 5. Aen. Et uarijs
assultibus irritus urget.

ASSVLTIVM, [*A salto.*] aduerb. per saltus, uel more salientium. Plin.,
lib. 11. cap. 24. Quorum corpus uarium, acuminatum, assultim in-

redientium.

ASSVPTIO, onis, [*Ricercata. Gal. Prinse. Hi. Tomamamiento.*] acce-
ptio. Ci. 3. de Fin. Artes assuendas putamus, quia sit in his ali-
quid dignum assumptione.

ASSVPTIVVS, quod assumit. Ci. li. 1. de Inu. Ac iuridicalis in duas
distribuitur partes, absolutam, & assumptionem.

ASSVM, uide Adsum.

ASSVMO, mis, pæn. pro. [*Prendere. Gal. Prendre uers soy, retirer uers soy
à attribuer. Hi. Tomar à su cargo.*] accipio, *ἄσπυλτρον*. Cice. Ne-
que id onus inuitus assumpsit. Modo attribuo, arrogo. Idem
t. Officio. Si mihi assumo, uideor id meo iure quodammodo
iudicare.

ASSVRO, gis, rexi, [*Leuarsi farsi in contra. Gal. Se leuer se dresser contres
se leuer denant quelqu'un. Hi. Leuantarse à otro por honrarlo, o leuantarse.*] *ἄσπυλτρον*, est honoris uel beneuolentiæ causa surgo, Virg.
6. ecl. Vtque uiro Phœbi chorus afflueret omnis. Pontur figu-
rate procedere. Vir. 2. Ge. Imolus & affurgit quibus, & rex ipse
Phanæus. Accipitur item pro exrescere, & altum fieri. Vir. 3. Ge.
Septemque affurgit in ulnas. Sic etiam platas dicimus affurgere,
cum creuit. Collis quoque affurgere dicuntur, qui non ardui
sunt, sed accliuës, paulatimq. in altitudinem tendunt. Col. lib. 2.
Collem mollior affurgentem probauerunt.

ASSVSA, um, [*Arrosto, arrostito. Gal. Rosti. Hi. Cosa assada.*] *ἄσπυλτρον*, torre-
factum, quod igni assuescit. (ut Varroni placet lib. 4. de lin. Lat.)
sufudando enim assum distillat ob calorem. Vel dicitur Assum (ut
Nonius mauule) quæ solū, ut Merum, solum dicimus, quia in ob-
sonis sine pigmento saporis alieni assæ carnes inferebantur.

ASSYRIA, [*Soria.*] *ἀσσυρία*, regio maioris Asiæ, quæ Ptolemæus ab or-
tu Mediæ parte termina, ab occasu Mesopotamia, a Septentrione
parte minoris Armeniæ, iuxta Niphaten montem, a Meridie Sur-
siana. Pli. li. 5. c. 12. Assyriam docet Syriæ partem esse, quæ postea
uocata est Adiabene. Strabo autem longe latiores Assyriæ fines
assignat, eo nomine comprehendens Babyloniam, & maximā cir-
cumiacentium regionum partem. Eadem & Syria a Græcis uoca-
ta est, teste Iustino l. 1. & Herod. lib. 7. Quauquam multo latiores
Syriæ fines fuerunt, quam Assyriæ. Dicta est autem Assyria, teste
Augustino li. 15. de Ciui. ab Assur, filio Sem.

ASSYRIVS, a, um, [*Di Soria.*]

AST, [*Ma.*] *ἀστρον*, coniunctio, pro at, a poetis usurpata. Vir. Aen. Ast
ego, quæ diuum incedo regina.

ASTA, as, a, ciuitas Beteæ, inter sacrum promontoriū & Hercules
columnas, de qua Pli. 3. c. 1. Est & Asta, Insularis urbs, non longe
a Nouaria. De hac Claudianus: Nec plus pollentia rebus Cū tul-
lit Aufonijs, aut mœnia uindictis Astæ. & Pli. li. 35. c. 12.

ASTABORES, uel Astabores, teste Plin. libro 5. c. 9. Alter est ex Al-
ueis Nili, qui Meroen insulam a sinistra alluit. Str. uero Astabora
fluum esse docet, diuersum a Nilo, circa Meroen insulam in Ni-
lum influentem.

ASTACES, *ἀσάκης*, fluminis in Póto, Asiæ regione, cuius aquis irrigati
capi oues pascunt nigro lacte accolas alentes. Pli. lib. 2. cap. 103.

ASTACI, *ἀσάκιοι*, ex genere sunt cancorum. Pli. li. 9. c. 31.

ASTACVM, Plinio siue Astacus, *ἀσάκης*, Stephano, & Straboni Bichy-
niæ opidum, dictum ab Astaco quodam Neptuni, & Olbiæ nym-
phæ filio. a quo uicinus sinus Astacenus appellatus, testibus Pli. li.
4. cult. & Str. li. 12. Fuit & altera eiusdem nominis urbs in Acarna-
nia, Str. lib. 10.

ASTAPVS, Straboni fluminis est circa Meroen, in Nilum influens. qua
in re Plinio nonnihil uideretur dissentire, Plin. enim Nilum ipsum
supra Meroen Astapum asserit uocari, quod sæpe terra receptus,
uelut e tenebris in lucem erumpat: (sic enim uocant Aegyptij a-
quas e tenebris emergentes) Nili autem nomen ante non assume-
re, quam se concordibus aquis iunxerit. uide Str. li. 17. & Pli. li. 5.
cap. 9.

ASTAPHIS, idis, [*Vua passa. Gal. Raissa confit, passes, passerilles. Hi. Vua
passa à passada.*] *ἀσάπης*, a nobis uua passa uocatur. Pli. li. 2. c. 1. Vua
passa, quam Astaphida uocant, stomachum, uetrem interanea ten-
taret, nisi pro remedio in ipsis acinis nuclei essent.

ASTAPHIS AGRIA, [*Stassaggria. Gal. Stassaggria. Hipp. Auarrax.*] *ἀσάπης
ἀγρία*, herba cauliculis nigris, rectis folijs, labruscæ: fert follicu-
los uerius, quam acinos, uirides, similes ciceri. hæc a Romanis tes-
te Diosc. Pedicularis herba dicebat. quod nucleos haberet Phthi-
riaci curandæ utiles. Vocatur & Staphis agria, prima uocali a capi-
te sublata. nam quam *ἀσάπης*, Atticis, reliqui Græci *σάπης*, ap-
pellant. hodie quoque ab officinis Staphis agria dicitur.

ASTARTE, *ἀσάρτη*, Syriorum numen erat, quam alio nomine Aeter-
gati, aut Decreto, nominatam uolunt. Cice. 3. de Nat. Deo. uult
uisse Venere, quæ Adonidi nupsit. hanc sacræ litteræ Astartem
Sidoniorum deam uocant.

ASTER, & astrum, *ἀστέρας* & *ἀστρον*, inter se differunt, astrum congrega-
tionem significat stellarum, uel signū ex stellis coactū, ut est Leo:
Libra: alter unā tantum stellam. Apud Græcos etiam eadē obser-
uatur

- uatur differentia. Ci. in Verr. Initiu iste non a Fauonio, neque ab aliquo astro notabat. Idem de Vniuer. Has igitur ob causas nota sunt astro. Astrifer, r, ferens astrum. Mar. lib. 8. Quem prius astrifero Cyllarus ore bibit,
- ASTER SAMIUS**, ἀστὴρ σάμιος, species terræ ad multos medicinæ usus conducentis, quæ in Samo insula effoditur: dicta a stellæ imagine, quæ illi imprimi sigillo consuevit. Gal. l. 9. Simpliç.
- ASTER ATTICVS**, ἀστὴρ ἀθηναῖος, herba, quæ quod prælens est inguinum remedium, a Romanis Bubonium dicitur, uulgo Inguinalis. Pl. li. 26. cap. 5.
- ASTERIAS**, Asteriæ, uel Asteriæ, es, ἀστέρια, nomen Latonæ sororis p. prium. Est & Asteria Deli, & Rhodi insularum nomen. Pl. l. 4. cap. 12. & li. 5. c. 31. Significat & gemmam, inclusam quandam lucem pupillæ modo continentem. Pl. li. 37. c. 9.
- ASTERIAS**, ἀστέριας, auis ex genere ardeolarum, a fulgore astrorum, Pl. li. 10. c. 60.
- ASTERISCVM**, cī, [Parietaria] ἀστέρικον, herba ocymi folio, quæ & Helxine dicitur, & Vrcolaris herba, quod uitreis urceolis detergen dis in primis sit idonea, nascitur in tegulis, parietinisque: unde & Parietaria, & Muralis herba uulgo dicitur. Pl. li. 22. c. 17.
- ASTERISCVS**, ἀστέρικος, demin. ab Aster, signum parvæ stellæ, quo utimur cum aliquid in scribendo omissum est, uel deprauatū. Hieron. Editioni antiquæ Theodotionis miscuit asteriscos & obelos.
- ASTERION**, ἀστέριον, ciuitas Thessaliæ, dicta, quod in alto sita mōte, uelut astrum quoddam procul aspiciētibus fulgere uideatur, ut tradit Stephanus, qui eam sita erat Pireciā uocatā afferit. Est & altera urbs eius nois in Syria. Est & fluius Achaia, in Nemæa silua leniter fluens, & fructuum iuxta ripā abundāntissimus, ut testis est Lactantius. Item mons Peloponnesi, ad sinum Argolicum, de quo Pl. l. 4. c. 5. Est & herba quædam hoc nomine apud Paufaniā, in agro Argiuo nascens ad ripam fluiui eiusdem nominis, cuius folia Iunoni sacra accolæ in coronas nectunt. Asterion item, Cometz filius, qui Iasonem Colchos nauigantem secutus est: ut habet Apollonius. Valer. l. 1. Argon. Asterion, quem matre carentē Clenaus gemino fouis pater amne Cometes.
- ASTERION**, ἄστειον, species est aranei, cuius morfu genua labefa ctantur. Pl. l. 2. c. 4. Est & Asterion herba, quæ & Spondylium dicitur, quod semen habeat asterii animalculi figura. Diosc. li. 3 in descriptione Spondylii,
- ASTERIS**, ἀστέρης, insula in medio Sami, & Ithacæ sita. Str. l. 1.
- ASTERNO**, is, ere, astrauit, astratum, [Distendere.] ἀστρονατάλλω, iuxta sterno. Ou. utitur eius passiuo 2. Met. Asternunturq. sepulcro.
- ASTERSIA**, ἀστερσία, mons Crete ad meridiē, mare aspiciens: a quo & Asterusia Indiæ urbs nomen hēt, quod illic Creteses coloniā collocauerint. iucolæ Astersiani uocantur & Asterusii, Ste.
- ASTHMATICVS**, [Asmatico. Gal. Πουβίσι, qui a son aleore à grand difficultè Hi. Cosa que tiene dificil respiracion] ἀσθματικὸς, anhelus, & suspirio sus dicitur: cum s. spirare sine sono & difficultate quispiam nō potest. Id autem morbi genus Asthma, uocatur, id est spirandi difficultas.
- ASTIGI**, ciuitas Beticæ, qua Astigitanus aer. Pl. li. 3. c. 1.
- ASTICE**, ἀστίκη, regio est Thraciæ, supra Bosphorum, Póto Euxinō imminens. Pl. l. 4. c. 11.
- ASTIPULATOR**, oris, [Fattore amico. Gal. Qui s'acorde à acun et ost de son opinion. Hi. El que assi consente con otro.] qui assentitur. Ci. 4. Aca. Stoicorum astipulator Antiochus.
- ASTIPVLATVS**, us, [Consentimento] attestatio, uel assensus. Pl. lib. 7. c. 47. Iouis deorum summi astipulatu.
- ASTIPVLOR**, p. c. [Consentire. Gal. Consentir à quelque chose. Hi. Consentir con otro, y otorgar.] ἀσπιβουεαι, assentior. Lin. 6. Bel. Maced. Astipulari irato consuli tribuni pl.
- ASTITVO**, is, ui, ritutum, [Collocare, ponere.] ἀσπίσνι, ex Ad, & Statuo, iuxta statuo. ad Heren. lib. 1. Aegrotum in lecto cubantem faciemus, & reum ad lectum eius astituemus. Est item, suo loco collo. Pla. in Capt. Iuben' astitui aulas?
- ASTO**, as, astiti, astitum, [Essere presente, Star sermo in piede. Gal. Estre pres, assistir, estre debout pres quelque chose. Hi. Estar en pie cerca de otro.] ἀσπίσνι, firmus, seu erectus sto. Ponitur interdum absolute. Pla. in Cap. Vix astro præ formidine. Idē in Cif. Adolescēs asta, atque audi. Interdum cum datiuo. Idem in Caf. Contriui diē, dum astro aduocatus euadam cognato meo. Interdum cum prepositione In, Idem: Continuo in genua astanti, Et cum Ad. Cic. pro Arch. Cum in Sigeo ad Achillis tumulum astitisset. Aliquādo simpliciter sto, Vir. Arrectis auribus astant.
- ASTOMI**, ἀσταιμοί, Indiæ populi siue ore, anhelitu tantum uiuentes, & odore. ab a, priuatiua, & στόμα, os. Pl. li. 7. c. 2.
- ASTRAFA**, [Giustitia] ἀστραία, Astræi, & Auroræ, siue (ut alii malunt) Iouis & Themidos filia, Iustitiæ antistita, quam poetæ fabulatur, aureo illo sæculo in terras migrasse, & tandem mortalium sceleribus offensam cælum repetiuisse. Ou. 1. Met. Vltima cæle- kum terras Astræa reliquit,
- ASTRAEVS**, ἀστραῖος, unus ex Titanibus, qui contra deos arma sum- pierunt. Hic cum Aurora fertur concubuisse, & ex ea uentos ge- nerasse: qui ab eo Astræi fratres dicti sunt Ou. 14. Met. Aeraq. & tumidum subitis concursib. æquor Astræi turbant & eunt in præ- lia fratres.
- ASTRAGALIZO**, [Giocare a dadi. Gal. Iouer au gerignon ou au dex. Hi. In- gar a carnicol.] ἀστραγαλίζω, Græcæm uerbum, idem quod talis lu- do, unde Astragalizontes, opus nobilissimum Polycreti ex ære, quod duos habebat pueros talis ludentes. Pl. l. 34. c. 8.
- ASTRAGALVS**, p. c. [Talone. Gal. V' n' off. let qui est au talon. Hisp. Gar- nicol.] ἀστράγαλος, os pedis in animalibus quibusdam supra calca- neum, quod a Latinis Talus dicitur. item ludi genus erat, in quo astragalus, id est talis utebatur. Astragalus quoque dicitur septē spinæ uertebra, quibus collum incumbit, quos ἀσπιδίλους τὴν πρῶ- χηλῶ, Suidas appellat. Est itē Astragalus, (ut ex Diosc. colligit Ruel- lius) herba, quam montanum uel rusticum cicer appellamus. In ædificiorum quoque columnis Astragalus erat cælaturæ quoddā genus, ab herbæ fortasse huius similitudine dictum: cuius memi- nit Vitruuius.
- ASTRAPIAS**, ἀστραπίαις, gemma colore partim albo, partim cyaneo, fulminis radios in medio habens discurrentes: unde & nomen ac- cepit. Pl. l. ult. c. 11.
- ASTRICTE**, aduerb. [Strettamente. Gal. Estroitement, serrement. Hi. Apretadamente, estre chamonte.] arcte. Cic. 3. de Or. Qui putat ora- tionem non astictē sed remissius numerosam esse oportete.
- ASTRICTIO**, [Strettura. Gal. Restriction, apretē. Hisp. Apretamento, a- spreza.] ἀσπίσις, σφουρησις, actus attringendi. Pl. l. Gustus amari cum atstrictione.
- ASTRICTORIS**, a, um, quod attringit, σφουρησις. Pl. l. 24. c. 13.
- ASTRINGO**, [Stringere, legare. Gal. Serrer, estreindre, lier, contraindre. Hisp. Apretar mucho.] ἀσπρέλλω, coniungo, contraho, coarto. Col. li. 3. Libro ulmi uel uimine arborem attringito. Vir. li. 1. Ceor. Ve- nas attringit hiantes. Per translationem pro obligare, & sic ge- nitiuo iungitur, sicut Gellius notauit Sabinum scripsisse: Qui alie- num tacens lucri faciendi causa sustulit, furti attringitur. Quæ pro promittere, quia promissa, uincula fidei dicuntur. Ter. in Eu. Meam attringo fidem.
- ASTRIOS**, otis, gemma crystallo propinqua, quæ si astris opponitur, fulgorem eorum rapit, & regerit. Plin. li. 37. cap. 9.
- ASTROITES**, ἀστροίταις, gemma, quæ oculis piscium similis esse per- hibetur. Pl. li. 37. c. 9.
- ASTROLABIUM**, [Astrolabio] ἀστρολάβιον, instrumentum ex quo astro- rum motus colliguntur.
- ASTROLOGIA**, [Astrologia] ἀστρολογία, scientia tractans de cognitio- ne & motu astrorum, quæ & Astronomia dicitur.
- ASTROLOGVS**, siue Astronomus, [Astrologo] ἀστρολόγος, ἀστρονόμος, qui astrologiæ, siue astronomiæ gnatus est.
- ASTRVO**, is, [Fabricare appresso, fortificare. Gal. Bastir et edifier joignant autruy. Hisp. Fabricar afirmar, o confirmar.] ἀστροκατασκευάζω, iuxta ædificium. Colu. lib. 1. Cum ueteri astruitur reens ædificium. Per translationem pro affirmare, Plin. lib. 12. cap. 18. Periti rerum astruxerunt,
- ASTV**, generis neutri, ut cornu, pro ciuitate Atheniensi, quam ἀστὴ, uocabant: sed a Latinis mutatur y, in u, & fit Astv, ut inquit Prisc. Ter. in Eun. An in astu uenit? Probus Aemilius in Alcibiade: Post- quam in astu uenit, concione aduocata uerba sic fecit. Apud Lati- nos uero Astu, siue Astus idem est, quod calliditas, quæ & Astutia dicitur. Festus Pompeius: Astu apud poetas astutiani significat, cuius origo a Græcō ἀστὴ, hoc est, ab opido deducitur, in quo qui uersati affidue sint, cauti & acuti esse uidentur. Interdum pro astu te ponitur, Ter. in Eun. Astu rem tractauit. Astus adiect. uidetur finxisse Plau. Tru. Astis fallacis.
- ASTVRS**, is, ἀστύριος, ortus ex Asturia, Tarraconensis Hispaniæ regio- ne. Martialis Asturem equum dixit, pro Asturcio, siue Asturicēsi, Venit ab armiferis gentibus Astur equus.
- ASTVRIA**, ἀστύρια, regio Hispaniæ in tractu Tarraconensi, equis tolutariis nobilitata, qui ab ea Asturcones uocati sunt.
- ASTVRA**, ἀστύρα, flumen Latii, & insula in fluuii ostio Pl. li. 3. c. 3. & li. 33. Ab aliquibus Stura dicitur. Vnde Festus: Stura flumen in agro Laurentij est, quod quidam asturam uocant.
- ASTVRES**, ἀστύριοι, uide Astur, & Asturia.
- ASTVRIKA** AVGVSTA, Hispaniæ Tarraconensis urbs. Ptol.
- ASTVRCONES**, equi, [Giannetti] ab Asturia regione Hispaniæ ita ap- pellati, quibus non uulgaris in cursu gradus, sed mollis alterno crurum explicatu glomeratio est. Plin. l. 8. c. 41. Silius l. 3. Aut in- concusso glomerat uestigia dorso, Aut molli pacata celer trahit eseda collo. Latini dicunt tolutarios equos, a pedibus tolutum glomerandis.
- ASTVRS**, us, maf. gen. [Astutia] ἀστυρία, astutia. Silius l. 16. Seneca in Troade. Val. 1. Argon.
- ASTVTE**, aduerbium [Astutamente. Gal. Finement, caut eleusement. Hisp.

- bus summa dicendi vis & inuenta est, & perfecta. Tres autem (ut quid in alitruum) fure Athenæ ab unis Athenæ ab alteris Athenienses: ab alijs Athenopolitæ dicti sunt.
- ATHENÆVM**, *ἄθηναιον*, locus erat Mineræ dicatus, ad quæ poetæ, alijsq; scriptores Græci scripta sua deferebāt, quemadmodā poetæ Latini ad Apollinis templum. Accipitur itē pro auditorio publico, ad quem conueniebant studiosi, ut aut poetas recitantes, aut rhetores declamantes, aut philolophos aliarumue disciplinarum profellores audirent. Dicitur *ἄθηναιον* hoc est, a Minerva studiosū antista. Iul. Cap. Vbi adoleuit, in Athenæum cōtro uerlijs declamauit. Lampri, Ad Athenæum audiendorū & Græcorum & Latinorum thetorum causa processit. Est & Athenæum promontorium Campaniæ, non procul a Pōpeijs, in extrema sui parte Mineræ facellum habens, ab Vlyse conditum. Strab. li. 5.
- ATHENÆVS**, *ἄθηναιός*, Cilix Peripateticus Naucrantes, qui sub M. Antonio clariuit, qui libros Dipnosophistarū uaria eruditione referros conscripsit, uide Suidam
- * **ATHENIO**, pictor fuit insignis, Pli.
- ATHENIENSIS**, se. Cic. & alij.
- ATHENODORVS**, *ἄθηνόδωρος*, philosophus fuit Augusti familiaris, quem cū natura ad iram procliuuorem uideret, hoc illum præcepto instruxit. Cū ira, Cæsar, te ceperit, nihil prius neque dixeris, neque feceris, quam ipsa quartuor & 20. elementa litterarū Græcarum tecum ipse percurreris, ut ita concitatio illa, quæ memento sola est, parui temporis interiectu languescat.
- * **ATHENOPOLIS** opidum fuit Massiliensium. Plin.
- ATHESINVS**, p. p. *ἄθηνος*, fluuius effluens e lacu, qui in Apénino est, supra Carnos incumbente, & labitur in Istrum. Str. li. 4.
- ATHESIS**, p. c. [Adige,] *ἄθεις*, fluuius qui ex Tridētini alpibus Tridētum alluit, & Veronam diuidit: deinde per latas padi paludes gradiens, non longe a Brundulo portu in Hadriaticum mare influit. Pli. 3, cap. 16.
- ATHLETA**, p. p. *ἄθλητής*, pugil & luctator, ab *ἄθλος*, certo. Pollux hoc nomine gymnicos omnes intelligit, id est, luctatores, cursores, pugiles, item disco, & saltu certantes.
- ATHLETICA**, *ἄθλητική*, ars certandi, unde apud iuriconsultum legitur, ignominiosos non esse, qui athleticam uirtutis gratia exerceant.
- ATHLETICVS**, ca, cum, *ἄθλητικός*, quod athletarum est; ut Athletica certamina. Valere Athleticæ, optime. Plau in Bacch.
- ATHLOTHETES**, *ἄθλοθέτης*, certaminum iudex. Sue. Athlothetæ in gymnicijs ludis erant.
- ATHOS**, *ἄθος*, Steph. mons inter Macedoniam & Thraciā, tantæ altitudinis, ut usque ad insulam Lemnō umbram porrigere dicatur. dictus a Gygante eiusdem nominis. Situs est hic mons in Cherroneso, quæ Calcidicæ regioni angustio Isthmo annectitur: quæ Xerxes, bellum Græciæ inferens, perforauit, montemq; ipsum a continente abscidit. Ser. in illud Vir. 12. Aen. Quantus Athos, aut quā tuis Eryx: Athon metri necessitate, non Athos legēdum præcipit, exitimans posteriorem syllabam corripit. in quo fallitur: cum apud Græcos, *ἄθος*, scribatur per *ω* magnum.
- * **ATIMETVS** Cæsaris libertus, ut in uerbo, Homonœa.
- ATINA**, p. p. *ἄτινα*, ciuitas iuxta Pontinas paludes: dicta a morbis, qui Græcè *ἄτινα*, dicuntur. quos paludis uicinitas creat.
- ATINATES**, populi, quorum meminit Pl. li. 3. c. 5.
- ATINIA**, æ, genus ulmi, rarissimam ferens sameram, ita enim ulmi femina uocant. Coll. 5. c. 15.
- ATIZOES**, *ἄτιζώνης*, gemma argenteo nitore fulgens, magnitudine trium digitorum, ad lenticulæ figuram, c. doris iucundi. Pl. li. 37. cap. 10.
- ATLANTICAE INSVLAE**, *ἄτλαντίδες ἤσται*, quas Beatas uocant, seprem sunt, paruo inter se diuisæ mari, decem millib. stadiorū ab Atlante distantes. Imbres illic rari mediocresque, uētū suas uas ac foriferi. solū pingue nec arari ullo mō, plantarum desiderat, sed ex se absque ullo humano studio fructum producit dulcē, & uberē, Aer sincerus, ac temperatus mediocri uariatione per tempora contentus adeo ut apud Barbaros increbuerit fides, ibi Elysijs campos esse, & beatorum domicilia ab Homero decantata.
- ATLANTICVM MARE**, *ἄτλαντία θάλασσα*, ea pars Oceani, q. Mauritaniam ab occidente alluit: dictum ab Atlante monte, qui eam Oceani partem respicit. Cic. de Som. Sci. Omnis terra, parua que dam insula est, circumfusa illo mari, quod Atlanticum appellatis.
- ATLANTIDES**, *ἄτλαντίδες*, uergilicæ dictæ sunt: Atlas enim ex Pleione Oceani filia, ut ait Higimus: ut alij, Deucalionis, habuit quindecim filias, quæ uno uocabulo Atlantides dicuntur. Verum quinque ex his Hiades sunt nominate, a fratre Hiante a fororibus plurimum dilecto: reliquæ Pleiades a matre dictæ. Vergiliē dicuntur, quia cum Vere exoriuntur. Et sunt septem, quarum sex clarissime, apparent: septima uero, quia Silypho nupsit, non uidetur. Ci. ait Hyadas a pluuendo dictas. Nostri Suculas uocant a suis, quoniam
- sues luto gaudent. Indicant enim pluuias.
- ATLAS**, *ἄτλας*, Mauritania rex fuit, qui humeris cælum sustinuisse dicitur, quod primus cursum Solis & Lunæ, fiderūque omniū uersationum rationes, uigore animi, solertiaq; d.prehēderit. Hic fuit Promethei frater, qui cū monitus esset oraculo, ut caueret a Iouis filio, nullū hospitio suscipiebat. quod Pericles Iouis ex Danae filius indignè ferens, ostendit ei caput Gorgonis, quo contemperto Atlas in montem conuersus est tā excelsum, ut eius cacumen cerni nequeat. Hinc factus est locus fabulæ, ut Atlas rex Mauritanæ cælū humeris suis fulcire dicatur. Fere e medio mōte nubes incipiunt: hieme & ætate niuem habent. Columnam cæli indigē appellat. Ab eo populi incolentes Atlantes dicitur: qui soli sunt anonymi, hoc est, sine nominibus. nam in uniuersum Atlantes nominantur: singulis nullum proprium imponitur. Plin. Solin. Her. Ex Atlante ingentia flumina oriuntur, inter quæ Nilus. Diod. li. 4. Ferunt Atlantem astrologiē fuisse peritissimū, deque sphaera primū inter homines disputasse, qua ex re uisus est cælum. Ius humeris sustineri. Scribunt quidam dnos esse montes in Mauritania Atlantes dictos, alterum columnis Herculis uiciniorum. alterum in interiore Libya. remotior ab Atlante rege in eum cōuerso dictus, est quem cæli columnam nominant. Tres autem Atlantes fuisse memoratur. unus rex Italiæ, & pater Electræ uxoris Coryti. alter rex Arcadiæ, & pater Maix, ex qua natus est Mauricius. tertius Atlas, qui dictus est Maximus. hic primus nauim construxit, nauigauitque. Est & Atlas fluuius ex Hemi mōte nascēs, A qui lonem uersus in Istrum defluens. Hero. lib. 4.
- ATLANTICVS**, a, um, *ἄτλαντικός*, ut Atlanticum mare.
- ATLANTEVS**, a, um, p. p. Hor. Carm. Atlantesque finis Concutitur. Pleiades Atlantes, apud Oui. 3. Fast. Atlantes, æ, & per epethē sim Atlantes, *ἄτλαντίδες*, ἢ *ἄτλαντίδην*, patronymicum masculinum: quo poetæ utuntur pro Mercurio Maix filio, & nepote Atlatis. Ouid. 8. Met. Venit Atlantes positus caducifer alis. Atlatis idis, siue Atlatis, adis, *ἄτλαντίς*, ἢ *ἄτλαντίς*, patronymicum f. idis Atlantis. Virg. 8. Aen. Electra Atlante cretus.
- ATLANTIVS** NODVS, primus spinæ articulus uocatur. Plin. libro 28. cap. 8.
- ATNEPOS**, otis, filius abnepotis, uel abneptis. Abneptis, filia nepotis, uel abneptis, Institut. lib. 3.
- ATOCION**, *ἄτοκίον*, medicina, quæ conceptum abigit, id est, spē partus intercipit. Plin. li. 29. cap. 4.
- ATOMVS**, [Atomo, indiuisibile. Gal. Cose si petite qu'ou ne la sauroit partir. Hi. Cose no partible en partes, que no se puede partir.] *ἄτομος*, ge. fem. corpusculum minutissimum, quod *τομῶ*, id est, sectionem non recipit. ab *ἀ* & *τέμνω*, diuido. Vnde & Atomi dictæ, sunt, quas Lucr. minutio res dixit esse illis corpusculis, quæ, infusis per fenestrā radijs Solis, uidemus. unde Epicurus ex atomis mundum fruit, & carūdem dissolutione dissoluit. Dicitur eadem ratione Atomus minimum, & infecabile temporis momētum. Similiter in numeris unitas.
- * **ATOSSA**, Cyri regis filia: quæ primum Cambysi, post Dario nupsit. Herod. li. 3.
- ATQVE**, [Et. Gal. Et mesmes, ensemblement. Hi. Seme jantement.] *καὶ*, cōiunctio cōnexiua est: ut, Albaniq; patres atq; altæ mœnia Romæ. Quandoque aduerbium, pro Cum *καὶ*, Cl. in Cato. Simulacrum Iouis contra, atque antea fuerat ad Orientem conuersum. Quandoque pro celeriter & statim, Virg. Atque illum in præceps prope rapit alueni anni. Quandoque pro festine, & intrepide geminatum inuenitur. Ennius, Atque atque ascendit muros Troiana iuuentus. Atque adeo, particula est augmentatiua: qua uertitur, cum significantius grauiusque uerbum leuiori subiungimus. Cic. pro Sext. Rosc. Hoc consilio, atque adeo hac amentia impulsus.
- ATQVI**, [Ma. Gal. Mais toutes fois. Hisp. Mas, empero mas.] *ἀμέλει*, sed, sedenim, etenim. Terent. in Adelp. Atqui ex me hic non est natus. Cic. pro Milo. Atqui excelso loco superiorem se fore putabat Milo.
- ATRACES**, p. c. *ἄτρακες*, populi Aetoliæ, ab Atracæ fluuiio per agrum eorum in Ionium illabente. Pli. li. 4. c. 2.
- ATRACIS**, idis, *ἄτρακίς*, gentile femininum ab Atracibus deductum Aetoliæ populis, aut etiam ab Atracæ Thesaliæ ciuitate. Vnde Oui. Hippodamiam Pirithoi uxorem Atracidem uocauit.
- ATRACIVS**, a, um, *ἄτρακίος*, deductum ab Aetoliæ regione, siue ab Atracæ Thesaliæ opido. unde Atraciam artem Sta. lib. 1. The. appellauit Magiam, quæ apud Thesialos plurimum uiguit.
- ATRACYLIS**, *ἄτρακτυλῖς*, spina, ex qua mulieres colus faciebant, unde & nomen habet. dux sunt species: unam Cartamum agrestem, alteram Carduum benedictum uocant officinæ. Plin. 11. ca. 17. & Ruell. 3. c. 55.
- ATRAMENTVM**, [Inchiostro. Gal. Enere, peinture noire. Hi. Tinta para escribir, ò tinta de los pintores, ò tinta de los Zapateros] *μέλαν*, τῖς, ab *ατρυ* colore dicitur: cuius duo sunt genera. f. Scriptoriū, *μέλαν γραμμικόν* Her.

Her. quod & Librarium dicitur, quod librarij in transscribendis libris eo uterentur : & Tectoriū, a tectorijs, quo pictores utebantur. Cic. ad Quinct. Fratr. Calano, & arramento temperato res agitur. Est & Sutorium atramentum quod insciendis pellibus futores coriarij usurpant, vulgo hoc a vitri similitudine Vitriolum nominant. Plin. lib. 34. cap. 22. Atramentum pro sanguine est sepijs. Plin. lib. 9. ca. 29.

ATRAMITAE, populi Arabiæ felicis. Plin. lib. 6. ca. 28.

ATRAŃI, populi Hirpinorum in Italia, apud Plin. lib. 3. ca. 11.

ATRAVS, a, um, [Fatto nero, uestito di bruno. Gal. Noir cisport. ant le denil. His. Hecho negro, ò uestido de uestidura negra.] μελανειμων, adiecti. ab Ater : ueste lugubri indutus. Cice. in Vatin. quis umquam cenauit atratus?

ATRAVS, ἄτραξ, fluius Aetoliæ: a quo Atraces populi. Plin. lib. 4. Est item Atrax, Thessaliæ opidium: a quo Hippodamia Pirithoi uxor Atracis Ouidio dicta est.

ATREBATES, populi inter Belgas, quos hodie Artesienfes uocamus. **ATREBATICAE VESTES,** χιτῶνες ἀτραβητικαί, erat coloris Xeram pelini, hoc est, siccatis nitium frōdibus similes, quæ apud Atrebatas optimæ fiebant. Nidias Atrabaticas uocat. alij Atrabapticas, a coloris scilicet nigredine. Cœl. Rhod. lib. 16. c. 10.

ATREVS, a, um, ἀτρείος, adiectiuum est triuipi syllabarum. Sta. 8. The. Imprecor, Atrai si quid tibi sanguinis umquam.

ATREVS, dissyllabum. ἀτρείος, Pelopis & Hippodamiæ filius, pater Agamemnonis & Menelai. Fratrem habuit Thyetem, qui fratris uxori stuprum intulit. Atræus uero fratri filium epulandum apposuit, ob quæ facinora, sol, ne pollueretur, cursum retrorsum dicitur conuertisse.

ATRIA, opidum fuit insigne Tuscorum, portum habens nobilem non procul a Padi hostijs : a quo uicinum mare Atriatium uocatum, & postea Hadriaticum. Plin. lib. 3. c. 16.

ATRIDES, ἀτρείδης, pluraliter Atridæ, arum, Atrai filij, Agamemnon & Menelaus. Virg. I. Aen. Atridas, Priamumque, & sæuum ambo. Achilles. Ouid. 12. Met. Non minor Atrides.

ATRICAPILLA, [Capo nero,] μελαγκέρυφος, auis ex ficedularum genere: ita dicta, quod summum eius caput nigrum sit. Fest.

ATRICO, [Portiere. V sciuro. Gal. Portiers. Juisfiers de sale. Hi. Los portieros de la casa.] αἰλίος, a Iureconsultis dicuntur, qui excubant ad atrium, qui & Adlimina uocantur & Atrientes.

ATRIENSIS, [Camariere. Gal. Maître de sale. portier. His. Portero de la casa.] αἰλίος, cui creditur cura atrij: est autem seruus præcipuus in familia. Cic. in Pis. Colum. lib. 12. c. 3.

ATRIOLVM, [Cortile.] αἰλίδιον, paruum atrium. Cic. ad Q. Fr. Te in porticu scribere auge, ut atriolum fiat.

ATRIplex, ἀτρίπλοξ, Dioscoridi, herba est siluestris & hortensis, frigidæ, & humidæ substantiæ. Atreplexum ueteres dixere, teste Festo.

ATRITAS, atis, [Nereζζα, negreζζα. Gal. Noirceur. His. Negror. negryra] μελανότης, nigredo. Plau. in Pœn. Ita replebo atritate, ut atrior multo fiet, Quam Aegyptij. Aliquando pro immanitate Gell. atrocem dicere maluit. lib. 2. c. 26.

ATRIUM, trij, [Cortile, corte della casa. Gal. Premiere sale d'une maison, l'entree de la grand sale. His. El portal dentro de casa, primera parte de la casa.] αἰλίον, prima pars domus, quæ continet mediam aream, in quam collecta ex omni recto pluuia descendit, & in qua prisci (ut ait Cato) aperto ostio epulabantur, ubi etiam pecunias & cetera pretiosiora seruabant : seruosque quibus tamquam honoratioribus earum custodiam committebant, Atrientes appellabāt, Vitr. lib. 6. In urbe atria proxima ianuis esse debent. Gell. lib. 16. cap. 5. Animaduerti quosdam opinari, uestibulum esse partem domus priorem, quam uulgo Atrium uocat. Dicitum Atrium ab Atriatibus Etruriæ populis, ut inquit Varro l. 1. de ling. Lat. Quia id genus ædificij Atriæ primum in Etruria sit institutum: uel quod a terra oriatur, quasi Aterrium: uel quod arum esset ex fumo culing, in atrio enim tria erant habitacula, uestibulum, locus sportularum, qui & ipse Sportula dicebatur: ubi proponebantur eo die, quæ dono danda erant: & culina, quamquam uestibulum proprie locus sit ante ædes. Vide suo loco.

ATROPATIA, ἀτροπατία, Steph. altera est ex partibus Mediæ: ab Atropato duce, qui eam a Macedonum ui tutatus est.

ATROPATOS, p. c. ἄτροπος, una ex tribus Parcis, dicta quasi immutabilis, quod ad nullius preces conuertatur. uide Parcæ.

ATROCITAS, is, [Atrocità, crudeltà. Gal. Felonie, cruauté, outrage. His. Inhumanidad y crueldad.] ἀπίος, crudelitas. Cic. 6. Verr. Multitudo atrocitate rei commota, senatum clamorē coegit.

ATROCITER, aduerb. [Crudemente.] αἰπίως, crudeliter. Cic. pro Ros. Am. Omnibus horis aliquid atrociter fieri uidemus.

ATROX, [Atroce, Crudele, Ajpro. Gal. Cruel, felon, outrageux, sans pitié. His. Inhumano, terribile y cruel.] ἀπίος, asper, crudelis, quod qui atro uultu sunt, alperitatem & leuitiam præferunt. Ter. in Hec. Incredibili re, atque atroci percitus. Virgil. 1. Georg. Ecce inimicus

atrox magno stridore per auras Insequitur Nisus. Festus a Græco nomen hoc deriuat. quod illi ἀτροκία, appellant, quæ cruda sunt: siue ab eo, quod atroces nihil de se timeant: πέν enim significat timere. unde & pro contanti quandoque ponitur. Hor. lib. 2. Carm. Ode 1. Atroce animum Catonis.

ATRYMOLVS, herba, satiuo apio multo maior, Græci propter magnitudinem ἰπποσίλιον uocant.

ATTACVM, ἀττακον, Hispaniæ opidum. Ptol. l. 2. c. 6.

ATTA, ἄττα, ciuitas Arabiæ felicis. Ptol. l. 6. c. 8.

***ATTABAS,** & Numenius latrones eximij fuerunt.

ATTAE, teste Festo, dicti sunt, qui per uitium crurum, aut pedū platas a terra non subleuant, & atterunt magis terrā quā ambulāt. quod cognomen fuit Quinctio poeta. Hor. lib. 2. epit. Recte, nec ne crocum, forelque perambulet Attæ Fabula.

ATTAGEN, p. en. cor. ἀτταγεν, Suidæ, gene. masc. & Attagena, æ, auis Asiatica inter nobilissimas, maxime uero quæ in Ionia nascitur; & inter esculentiores aues præcipuo sapore, Plin. lib. 10. c. 48. Martial. Inter sapes fertur alitum primus Ionicarum gustus at tagenarum.

ATTALIA, æ, ἀτταλία, Steph. opidum est Aeolidis. Plin. libro 5. ca. lib. 30. Item alterum in Pamphilia. Ptolem. libro 5. cap. 5. & Str. libro 14.

ATTALVS, ἀτταλος, nomē Pergami regis, pecunia ditissimi, & splendida supellectile: a quo omnia magnifica, Attalica dicta, ut inquit Plin. libro 8. cap. 48. Proper. Nec sit in Attalico mors mea nixa toro. hic cum liberis careret, populum R testamento suo heredem instituit. Fuit & Attalus nomen medici, de quo Plin. lib. 32. cap. 8.

ATTAMEN, [Nondimeno. Gal. Neant moiuis, mais toutesfois. His. Empero.] ἀλλ' ὅμως, coniunctio, ex Ad & tamen, uerum tamen. Cic. in epit. Attamen ne mirere, unde hoc acciderit. Aliquando etiam legitur diuisa. Idem 3. de Or. Si nequaquam parem in eius ingenio, at pro nostro tamen studio. meritam gratiam referre debemus.

ATTEGIAE, arum, [Cappadoce,] ἀττηγία, mapalia, & turgia.

ATTEGRARE, ueteres dixerunt pro integrare, siue augere. Fest.

ATTEIVS PHILOLOGVS, libertinus, Athenis natus, quem Capito Atteius iuriscoultus, eius patronus, inter grammaticos rhetorē, inter rhetores grammaticum fuisse ait. eum iuuisse Sallustium in componendo, auctor est Pollio. coluit familiarissime Sallustium, eoque mortuo, Pollionem. Tranquillus.

ATTELABVS, ἀττηλαβος, paruæ locuste species, sine alis. Plin. l. 29. c. 4.

ATTELLANE, ἀττηλανη δ' ἀμύτια, Latine sunt fabulæ, ab Attella Oscorum ciuitate sumptæ, in quibus ridiculæ personæ inducibatur, & argumentis, dictisq. iocularibus rñdebant satyricis fabulis Græcis. Proprie aut Attellanicum dicebatur exordium. Liu. 7. Iu uentus ipsa inter se ridicula intexta uersib. facitare coepit, quæ exordia postea appellata, consertaq. fabellis potissimum Attellanis sunt, quod genus ludorū ab Oicis acceptū tenuit iuuentus.

ATTELLA, ἀττηλα, opidū Campaniæ, inter Capuam & Neapolim. nunc Auersam dicimus. Hinc Attellanus, a, um. Cic. Cluuius, De agro uectigali municipij Attellani. Et, Attellanus, a, um. Ci. 2. de Diu. Fatum Attellano uersū irrisum uiderut.

ATTEMPEO, as, [Accommodare. Gal. Adresser uers quelque part. His. Atauir.] προσήπιω, adapto. inde Attemperate tempestine. Teren. in And. Attemperate uenit hodie in ipsis nuptijs.

ATTENDO, [Attendere, auertire, considerare. Gal. Estre attentif, se tendre se sieux ou son esprit uers quelque chose. His. Considerar, estar atento.] προσέχω, aduerto, considero, & quasi animum intendo. Ponitur interdum absolute, Cic. 2. de Inuen. Si diligenter attendimus, hæc apta esse inter se intelligemus. Nonnumquam cum accusatiuo. Ibidem: Hoc oportebit attendere. Suet. iunxit datiuo: Inter liberales disciplinas attendit iuri, id est, operam dedit. Cum præpositione Ad: Teren. in Adel. Nium ad rem in senecta attendenti sumus. Animum attendere, pro intendere. Cicero 3. Off. Cum animum attenderis, turpitudinem uideas adiunctam. Hinc Attentos dicimus auditores, qui ad ea, quæ dicuntur, intendunt animum. Cic. de Natur. Deo. Præbebo me tibi attentum contra Stoicos auditorem. Attentum patremfamilias, consideratum, prudentem. Cic. pro Quinctio: Pater familias, & prudens, & attentus. Attentam uitam, pro diligente & curiosa. Cic. pro Roscio Amer. Hæc attenta uita, & rusticana.

ATTENTE, adu. [Attentamente, con attenzione. Gal. Attentiuement, soigneusement. His. Con attention.] σιληνδώς, animo intento. Cic. ad Cato-nem. Scis, quam attente te audire solem.

ATTENTIO, [Attentione. Gal. Attention. seing d ouir ou faire quelque chose. His. Atencion.] προσοχή, contentio animi ad discendum. Cice. 3. de Orat. Quæ sunt in cura, attentione animi, cogitatione.

ATTENTO, as, [Tentare. Gal. Atente, essayer, s'essayer. His. Tentar.] περιπαύω, frequenter uento. Plin. in Praefat. lib. 6. Qui attentauerit. Cic. in Or. Melius præterire, quam attentatum deserere.

ATTENUATE, aduerbium. Cic. de Clar. Orat. Oratorum bonorum duo genera, unum attenuate, preesseque; alterum sublate, ampleque dicentium.

ATTENUATIO, onis, ad Her. lib. 4. Attenuatio suspitionis.

ATTENVO, as, [Assottigliare. Gal. Amenuer, atenuer, apetisser, amoindir. Hisp. Adelgazar lo grueso] ὑπόλοω, subtilem facio, minuo. Ou. 3. Tri. Curas attenuare meas.

ATTERO, attritui, attritum, [Fregare, stropicciare. Gal. Frotter l'un à l'autre frater a quelque chose. Hisp. Gastar usando la cosa, fregar.] ἀποσθῆλω, est rem aliquam ad aliam terere. Plin. lib. 9. c. 5. Anguille atterunt se scopulis. Est & comminuere, frangere. Colum. lib. 5. cap. 6. Demissum palmitem inferior atteret. Vir. 4. Geor. Surgentes atterat herbas.

ATTESTOR, aris, [Chiamare per testimonio. Gal. Prendre ou apeler a tesmoing, atester, testimonner. Hi. Tomar per testigno, deszir testimonio] ἀποσπρίβω, testem uoco. Cic. pro Mil. Te Mægne tamen attestaretur. Idem est Antestor. uide suo loco. Ponitur etiam pro testimonium dicere & affirmare. Plin. in Prefat. lib. 4. Hoc attestabatur uel inimico iudici se approbari posse.

ATTEXO, is, ere, attexui, attextum, [Tessere appreso, aggungere. Gal. Tistre avec, ajouster avec. Hisp. Texer sobra otra cosa, anadir.] ἀποσπρίβω, adiungo. Cic. de Vniu. Ad immortalem partem attextitote mortalem. Cæsar. Pinæ ex cratibus attextuntur.

ATTHIS, idis, ἀθῆναις, Cranai filia, a quo regio Attica, ut quidam putant, dicta, cum prius Actica ab Actæone diceretur, siue ab Actæone rege, ut Favorino, & Lycophroni placet: siue ab ἀκτῆ, litus: quæ ea regio, ut ait Str. magna parte litoralis sit. Præcipue regionis huius ciuitates fuerunt Athenæ, Eleusis, Marathon. Atthidæ præterea poetæ Iulciniam appellant, ad fabulam respicientes, qua Philomela, Pandionis Atheniensium regis filia, in hæc aem dicitur conuersa. Martialis: Mulsiona feruet facer Atthide lucus.

ATTICA, ἀττικῆ, regio Achaïæ. uide Atthis. nam eadem est.

ATTICE, ἀττικῶς, Cic. de opt. or. ge. Bene dicere, est Attice dicere.

ATTICISMVS, ἀττικισμός, Attici sermonis elegantia. Cic. de Cl. Or. Ille Latinus Atticismus ex interuallo regnandus.

ATTICISSO, as, ἀττικίζω, Attice loquor. Plau. Non atticissat, sed Sicilissat. nam ut Attici inter Græcos omnes ornatissime loquebantur, ita Siculi omnium pessime, unde Cic. Cæcilium irridet, quod linguam Græcam non Athenis, sed in Sicilia didicisset.

ATTICVS, ca, cum, ἀττικῶς, Cicero de Nat. Scito sermone, & Attico loqui.

ATRIGO, [Attingere, toccare.] sine, n, idè quod Attingo. nã & Tango & Tago dicimus. Plau. in Muft. Abscedite, telis ne attingant.

ATTIGVVS, [Proximo.] ἀποσπρίβω, proximus, ab attingendo. Appul. libro 4.

* **ATTILVS** Regulus eos. Ro. captus a Carthaginensibus, cum Romanam missus, permutationem captiuorum disuasisset, ab hostibus, ad quos redijt, crudelissime necatus est.

ATTINERE, [Partenere] ἀποσπρίβω, pertinere. Ter. in Ad. Quod ad te attinet. Aliquando est in manibus tenere. Plau. in Capt. Cultros attinet.

ATTINGO, is, attingi, attactum, [Toccare leggiemente. Gal. Atteindre, toucher tant soit peu. Hisp. Alcanzar tocando alguna cosa.] ἀθῆναις, leuiter tango. Ter. in Ad. Te igitur ne tui aliquid? Si attingisset, ferres infortunium. Hinc Attactus, us, uerbale. Vir. 7. Aen. Ille inter uestes & leuia pectora lapsus Voluitur, attactu nullo.

ATTOLLO, is, eleuo, erigo [Alzare. Gal. Leuer haut, esleuer. Hisp. Alzar è quitar.] ἐπέρω, Liu. Cum se quisque attollere uellet. Aliquando pro Aufero, Pac. Custodite istum, ne eum quis attollat. Aliquando pro afferro. Pla. in Cas. Quid si propius attollamus signa? Facit præteritum Attuli.

ATTONITVS, [Stupefatto, attonito. Gal. Estomé, esboy.] ἀποσπρίβω, con sternatus, fulmine, aut morbo subitæ re stupefactus. Seruius: Attonitus dicitur, cui casus uicini fulminis, & sonitus tonitruum dat stuporem. Virg. 3. Aen. Talibus attonitus uisus ac uoce deorum. Deductum a uerbo Attono: quo usus est Oui. in epi. Phædræ ad Hippolytum. Numine contactas attonuere suo. Attonite, aduer. Plin. lib. 30. c. 1.

ATTRAHO, his, [Trarre, & tirare. Gal. Attrer, a traire, tirer a soy. Hisp. Traer a si.] ὀτρύνω, ad me traho. Cic. Att. Malum quod uitare poterat, accersis, atque attrahis.

ATTRACTATVS, us, uerbale. Cic. 2. Tus.

ATYRECIO, [Maneggiare. Gal. Mamer, taster, toucher doucement. Hisp. Tratar so bajando la cosa.] μετὰ χειρὶ ζέω, manibus tracto. Cicero de Harusp. Resp. Attractare contaminatis manibus. Et Virg. 2. Aeneid.

ATYREMO, is, ere, ad uocem alicuius contremiscere. Sta. 8. The.

ATYRIBVO, is, [Assignare, attribuire. Gal. Attribuer, bailler, assigner. Hisp. Attribuir a alguno è dar.] ἀποσπρίβω, assigno, adscribo, tribuo. Liuius. Ceterorum curam tuendorum Quætori attribuit. Vnde At-

tributæ pecuniæ, quas nunc assignationes dicimus. Vnde tributum, quod pecunia, populo imperata, tributim a singulis exigebatur.

ATTRIBVTIO, onis. Cicero Attic. Ait enim attributionem in idus.

ATTRITVS, tior, tiffimus. uomen est particip. Cicero 6. Verr. Ve eius mentum paullo sit attritius. Attritæ opes, apud Liuium pro imminutæ.

ATTRITVS, us, uerbale. Plin. lib. 8. c. 4. 5. Attritu petræ.

ATYRIA, rex Hunnorum, qui Flagellum Dei dicitur est.

* **ATYACVTVM**, ἀτυακτων, urbs est inter Tungros, post Tabullam flumen sita. Ptol.

ATYS, ἄτυς, apud poetas pueri formosissimi nomen, quem Cybele sacris suis præfecit ea lege, ut perpetuo castitatem conseruaret, sed cum postea Sangaritudem nympham compressisset, ab irata dea in furem actus. cumque manus sibi afferre conaretur, miseratione Cybeles in pinum arborem mutatus est. Ouid. libro 10. Metamor. Atys alius fuit Cræsi, Lydiæ regis, filius, qui cum antea semper mutus fuisset, in eo tandem prælo, quod Lydiæ feruitum attulit, cum Cyri militem uideret sub lato ense patri suo cædem illaturum, linguæ uinculum abrupit, claraque uoce patris sui interitum deprecatus est. Herod. l. 1. Atys alius fuit ex Hercule & Omphale prognatus, qui filium habuit Lydum, a quo Lydia dicta est: & Tyrrhenum, a quo Tyrrheni appellati sunt, de quibus Str. lib. 5.

ATYPVVS, pi, ἀτυπος, qui non satis expedito plectro linguæ utitur, quasi aerem non feriens. Gell. libro 3. cap. 2. Balbus autem & atypus uitiosi magis, quam morbofi. & Iurifconsulti de Aedilic. edict.

A A N T E V

AV, interiectio conturbatæ mentis. Teren. in Andr. Dicitura ne quod rogo? M. Au. Au, interiectionem esse filientium iniungentis, docet Linacer.

AVANTICI, ἀναντικοί, populi Heluetijs finitimi, Ptolem. libro 2. cap. 9.

AUARE, πλεονεχτικῶς, tenaciter. Cic. 3. Off. Auare, iniuste.

AUARITER, pro auide. Pla. Curc. Ingurgitat merum auariter.

AUARITIA, φιλαργία. Cic. 4. Tus. Auaritia est opinatio uehemens de pecunia, quasi ualde expetenda sit.

AUARITIES, tiei, idem, Lucr. Auarities, & honorum cæca cupido.

AUARICTVM, opidum fuit Biturigum, flumine & paludibus cinctum.

AUARYS, [Auaro, auido, ingordo. Gal. Auariciens, chiche, conuoiteux de biens. Hisp. Auariento, è codicioso.] εὐλαργυρος, quasi auidus æris, dictio, ut Gellio placet, ab auendo dicta. Et semper in reprehensione est. Auidus uero ab auendo, etiam in laude ponitur. Sall. Laudis auidi, pecuniæ liberales erant. Hora. i. epist. Semper auarus eget.

AUCEPS, cupis, [Vcellatore. Gal. Oiseleur, preneur d'oiseaux. Hisp. Cazador de las aves.] ὀρνιθοθήρας, qui, uel quæ auis capis. Col. lib. 8. cap. 10. Plaut. Afin.

AUCTARIVM, rij, [Accrescimento.] ἀπὸ μετρον, quod super mensuram, uel pondus iustum, uel iustum pretium adijcitur. Plautus: Auctarium adijcto uel mille nummum plus, quam poscet.

AUCTIFCVS, præ. c. adiect. [Quello c'è accresce.] αὐζήματος, quod auget. Luc. lib. 2. Auctifici motus.

AUCTIO, onis, [Aumento, accrescimento, uendita all'incanto. Gal. Vient de biens au plus offrant è dernier necherisseur, crie è au plus effrant, encant. Hispan. Almoneda à quien da mas.] αὐγεσις, ab augeo, significat augmentum. Vnde etiam ponitur pro uenditione, quæ fit per augmentum pretij, cum sit publica rerum priuatarum uenditio, & res traditur plus offerenti. Iuuen. Si coniugis auctio fiat.

AUCTIONARIVS, adiectiu. ut Auctionaria atria, in quibus auctio fiebat. Cic. de Lege Agr. Vt in atrijs auctionarijs auctio nentur.

AUCTIONOR, præ. p. [Vendere all'incanto. Gal. Vendre publiquement au plus offrant, uendre a l'encant. Hisp. Almonedear, uender en almoneda.] ἐπαρτίον ἀπογράφω, λαφυροπωλώ, per auctionem uendo. Cic. pro Quinctio: Hominem deterret, ne auctionetur.

AUCTICO, as, frequentatiuum ab Auctio: ut, Auctitare pecunias fenore. Tacitus.

AUCTO, as, [Accrescere.] αὐξάνω, ab augeo. Plau. in Amph. Auctare perpetuo.

AUCTOR, [Autore. Gal. Qui donne accroissement. Hi. Crescedor] ab augeo, femininum est Auctrix. Ci. 2. Off. Apud Homerum, optinuum auctore, nulla talis est de Vlyse suspicio. Est autem non qui opus aliquod facit, sed qui princeps est, & primus iubet, ut aliquid fiat, aut inductor, per suauorve: Cicero libro 3. Offic. Huius deditiois ipte, suafor & auctor fuit. Significat & promissorem. Liu. libro 2. Auctores sumus tutam ibi maiestatem Romani nominis fore. Itè denun-

denunciatores. Idem : Iisdem auctoribus cognitum est, Aequos bellum apparere. Similiter approbatores. Idem lib. 3. Legum latarum patres auctores.

AUCTORITAS, [Auctoritas,] αὐθεντία, potestas rebus gestis, aut uirtutis opinione comparata. Cic. & alij.

AUCTORARE, [Obligari alio con sacramento.] ἀποποιεῖν, est aliquē, aut sacramēto, aut p̄mio obligare, & habet o, productum. Sae. De legendo, nel auctorando milite. Hinc Auctoramentum obligatio. Cic. lib. 1. Offic.

AUCTORATUS, [Obligatio, mercenario.] ἀπειρωμένος, auctoramēto obligatus, mercede conductus. Huic opponitur Exauctoratus, auctoramento solutus.

AUCTUM, uocabatur spatium circi, quod super definitum modum uiciorum adtingebatur. Festus.

AUCTVS, uis, uerbale, [Accrescimento] ἀύξησης. Liu. 4. b urb. Cuius rei p̄mium sit in ciuitate, eam maximis semper auctibus crescere.

AUCUPATORIVS, a, um, [Cosa che appartiene a pigliar ucelli.] ἰξάτιδος, quod ad aucupium pertinet. Vnde Aucupatorij calami.

AUCUPATIO, & Aucupium, [Vcellazione. Gal. Oisellerie. His. Caça de aues.] ἰξάτιδος, a, um, in Asi. Hic quāctus aucupij simillimus est. Per translationem accipitur pro illecebris. Cic. de Or. Delectationis aucupium.

AUCUPOR, p. c. depon. [Vcellere. Gal. Chasser auxoiseaux, tendre auxoiseaux, tendre à quelque chose. Hi. Caçer aues, buscar.] ἰξάτις, aues capio. translate artificio quodam quōctus. Aucupari gratiam alicuius. Cic. ad Lucceium l. 5. Aucupari ramusculos imperitorum hominum. Cic. lib. 3. de Leg. Reperitur etiam Aucupor, as, uoce actiua. Plaut. Most. Numquis sermonem nostrum aucupet.

AUDACIA, [Audacia, ardore. Gal. Presumption, temerité.] ἰξάτις, atrinimientio. ἰξάτις, securitas qua quis malum neque futurum, neque p̄sens horrescit. Et fere accipitur in malam partem pro nimia confidentia. Cic. Nec uires eis, nec audacia, nec tela defuere. Salustius: Audacia pro muro habetur.

AUDACITER, & **AUDACITER**, per synopen, [Audacemente. Gal. Hardiment, audacieusement. His. Osar.] ἰξάτις. Cic. pro Roscio. Multa audaciter fecisti.

AUDACIVS, demin. Gell. reprehensor audacium uerborum.

AUDAX, [Audace, ardito. Gal. Ardi, temerare, audaciously, audent wreux. Hi. Atreuido, osado sin prudencia.] modo fidens dicitur, τολμητής. Vir. 5. Aen. Quiq. pedum cursu ualet & qui uiribus audax. Modo temerarius. Plaut. Pergin' audax hoc facinus persequi.

AUDENTER, aduer. [Audacemente.] ἰξάτις, audacter. Tacit. l. 4.

AUDEO, des, ausus sum [Ardere, seffer audace. Gal. Osar. His. Osar.] τολμηδύ. Plaut. Vix domo egredi audeo. Iungitur aliquando cum accusatiuo. Ocul. lib. 6. Met. Nihil est, quod non effreno captus amore Ausit. Ausum, ausi, nomen substantiuum. Virg. 7. Aen. Ausi omnes immane nefas, ausoque potiti.

AUDIENTIA, x. Cicero de Sen. Facit sibi audientiam deserti senis oratio.

AUDIO, is, iui, tum, [Vdire. Gal. Ouir, escouter. His. Oyr.] ἀκούω. Virg. audiendi uocabulum etiam ad ea transtulit, quae auribus & sensu ca rent. l. 1. Ge. Fertur equis auriga, neque audit currus habenas. Interdū est audita petēti concedere. Vir. 9. Ae. Audijt, & genitor cæli de parte sinistra Intonuit læuum. Interdum credere. Cic. in Tus. Nec Homerum audio, qui Ganymedem a dijs raptum ait. In terdum p̄cipienti parere, & hoc tam cum accusatiuo, quam cū datiuo. Cic. Curioni. Audies te nam audire p̄cepta alicuius dicimus, cum eis paremus. Cum datiuo. Idem: Et audiens esset huic ordini, id est, obediens. Inuenitur & cum aduerbio bene, pro laudor. Ter. Benedictis si certasset, audisset bene.

AUDIPIO, [Lo udire.] ipse audiendi actus, ἀκούσις. Ci. 5. de Fi. Fabelarum auditione ducuntur. Dicitur & audientia, pro eodem. Plaut. Exurge p̄co, fac populo audientiam, id est, fac ut populus audiat. Cic. 1. Ver. Quamtaudientiam orationi meæ improbitas illius factura sit. Hinc Audiuituncula, dem. Gell. l. 1. 3. c. 18.

AUDITOR, is, [Vditore. Gal. Auditeur. His. Oydor.] ἀκροατής, qui audit. Cic. Attic. lib. 10. Quos Saluius bonos auditores nactus, in conuiuiuo legat.

AUDITORIVM, [Auditorio. Gal. Auditoire, parquet d'audience. His. Lugar para oyr.] ἀκροατήριον, locus ubi auditur p̄ceptor, aut orator. Quint. lib. 2. cap. 11. Sed cuius rei gratia plenum sit auditorium. Per metonymiam accipitur pro ipsa auditorum turba. Pli. in Epi. Frequenti auditorio inter se coram multi iocabantur. Etiam pro foro & Tribunali ponitur. Paullus in l. contra de re ind. Is qui ad maius auditorium uocatus est, si litem inchoatam deseruerit, contumax non uidetur. Et pro schola, rhetorum grammaticeorum philosophorum, in qua discipuli p̄ceptorem audiunt. Quint. l. 10. c. 1. Alia ratio est fori & auditorij.

AUDIENS, uis, [Vditore. Gal. Ouyr. His. El sentido de oyr.] ἀκούω, sensum audiendi significat. Cic. pro Marc. Vereor ut hoc, quod dicam, non perinde intelligi audito possit, atque ego ipso cogitans sentio.

AUE, γαίπε, uerbum defectiuum in secunda persona singulari Aue, & plurali Auere: in infinitiuo Auere, teste Diomede lib. 1.

AUEHO, is, [Conduire.] ἀπείρω, abduco, alio ucho. Ter. in Adel.

AVELLANA, nax, [Nocciuole. Gal. Noisette, aveline, noix de haie. His. Ellanella.] ἀπυλλοκρον, nux coryli arboris, alio nomine nux Pontica. Primum autem dicta sunt Abellinae ab Abellino Campani opido, quod a Virgilio appellatur Abella, a Silio Auella. Plin. libro 15. cap. 21.

AVELLO, lis, li, & auulsi, auulsum, [Sbarbicare, Stirpare a forza, spiccare. Gal. Arracher, retirer à force, ôter bon gré mal gré. Hi. Arancar de lugar.] ἀπούρω, a loco uello, abstraho. Cic. Senect. Poma ex arboribus, si cruda sunt, ui auelluntur. Virg. 2. Aen. Fatale aggressi sacratio auellere templo Palladium. Hinc Auulsor, & Auulsio. Pli. l. 17. cap. 10. Et lib. 9. cap. 45.

AVENA, x, [Avena. Gal. Auoine. His. Auenz.] p. p. ἄρουρος, herba nota ex frumento, ceo genere, equorum p̄cipue pabulis nascens, tritico folijs & culmo similis, semen habens eiusdem nominis, e summo pendens culmo.

AVERNARIA, cicadae species. non nulli frumentariam uocant, quia simul cum frumentis crescentibus apparet. Pl. l. 11. c. 27.

AVERNIO, onis, ἀβυνηών, Steph. opidum Narbonensis Gallie ad Rhodanum Pontificiae ditionis. si quidem Clementi sexto hanc urbē uendit Ioanna Siciliae regina. Volater.

AVENTINVS, ni, p. p. ἀβυνηών, unus e septem urbis Romae mōtibz, cuius radicem Tiberis p̄terlabitur, dictus ab auibus, ut ex snia Nænij refert Varro. Est & adiectiuum Auentinus, a, um, ut, Arx auentina, apud O. 6. Fast. & Auentinum iugum apud eundem l. 3.

AUERO, es, [Desiderare, appetire. Gal. Souhaiter, desirer, conuoirer. His. Codiciare.] γαίπε, sine p̄terito, & lupino, concupisco. Ci. Att. l. 1. Valde auero scire, quid agas. Auere etiam a nimia cupiditate progandere ponitur. unde salutantes Aue, γαίπε, dicimus, id est, latrare. Auens, particip. Hor. 2. Serm.

AVERNALIS, le, adiect. ut, Aquae auernales. Hor. 5. Epod. Auernales nymphæ, Ouid. 5. Met.

AVERNVS, ἄρρυος, ge. maf. in plurali Auerna, orum, lacus Capaniae, prope Baias, quem locum Plutoni dicunt, & inferorum limē esse rudis uetustas credidit. unde & pro inferorum sede a poetis usurpatus. Dicitur auernus, quasi ἄρρυος, hoc est auibus carens, siue quod aues superuolantes graui eius odore enecentur, siue quod sulphureæ exhalationes aerē usque adeo extenuent, ut aues sustinerē non possit. Lucr. l. 6. Principio quod auerna uocant non nomen id ab re Impositum est, quia sunt auibus contraria cunctis. Str. l. 6. Contiguus Baijs Lucrinus adest sinus, intra quem Auernus est. Auernus, a, um, adie. Virg. 2. Geor.

AVERRUNCARE, [Rimouere, scacciare. Gal. Ôster & deschaßer, pouffer, & chasser ce qui uist. Hi. Roçar, & arrancar rei zes.] ἀπορριπναι, auerto, de pe lo, putatur a runcando deductum: quod est, herbas, uel frutices noxios, ex agro euellere. Liu. 8. Placuit ad auerruncandum deum iram uictimas cædi. Inde Auerruncasso, pro eodem. Lucil. lib. 16. Dij monuerint meliora, atque amentiam auerruncassint ruam.

AVERRUNCVS, ci, ἀπορριπναιος, dei nomen erat apud Romanos, qui mala auerruncare, hoc est, depellere, atq. auertere putabatur. Cuiusmodi apud Græcos habebatur Hercules & Apollo, quos idcirco ὁλεῖ καὶ καὶ ἀπορριπναιος, καὶ ἀπορριπναιος, appellabāt. Pacuuius apud Var. l. 6. de lin. Lat. Deus qui meis rebus p̄est Auerruncus.

AVERSA uenvs, κατὰ πινυσοῦν, dicitur p̄posterus coitus, qui est execrandus. Iul. Cap. de Clodio Albino. Mulierarius fuit, auersæ ueneris semper ignarus.

AVERSOR, aris, [Abominare, volger il uolto in altra parte. Gal. Tourner le dos, detourner la face, ne daigner regarder, reiecter. His. Detestor, mal agorar.] ἀπορριπναιος, detestor, abominor, ab aliqua re, quam odio habeo, uultum auerto. Ou. in Fas. Officioq. leuem non auersatus honorem. Colum. nec rubos auersatur capra. Auersatio uerbale. Quin. l. 8. c. 3. Auersor pecuniae publicae. Cic. in Ver.

AVERSVS, a, um, [Quello che uolge le spalle uer noi. Gal. Qui à le dos tournée detourne, tourne d'autre costé. His. El que bolue las espaldas.] ἀπερπατωμένος, qui faciem a nobis auertit, tergumq. ostendit: cuius antithecon est Auerfus, uaurios, qui faciem, anterioremq. corporis partem nobis obiectam habet. Cic. 3. de Or. Auerfus, & auersus impudicus es. hoc est, ab anteriore parte, & a posteriore. Sic hostes auersos aggredi dicimus, cum eos a frōte inuadimus, auersos autem, cum fugientes a tergo adorimur. Per metaphoram Auersum uocamus iratum, iniquum, contrarium, & male cupientem. Cice. Att. lib. 8. Deos auersos esse a salute populi R. Virg. 4. Aen. Talia dicentem iam dudum auersa tuetur. Vbi Ser. Auersa, inquit, hoc est, irata. nam si intueretur, quomodo auersa, nisi irata?

AVERTAE, tarū, sunt Iora (ut Bud. scribit in Anno. Post.) Iatiora, quae per terga equi iugalis excurrunt sub alis eius succincta. Accursus Auertam, equorum pectorale uult esse, ita dictum, quod auersum colloctur. Alciato placet, hoc uocabulo ornamentum capitis intelligi, quo habentae figuntur: & id quod ab auertēdo, quod equi

per eam uertamur, prout seffori uisum est.

AUERTO, tis, [*Remouere, uolgere altroue. Gal. Detourner. Hi. Boluer, empur-
ear de algun lugar.*] *ἄωτερω*, alio uerto, amoueo. Virg. 1. Aen. Nec
posse Italia Teucrorum auertere regem? Huius antitheton est
Aduerto. Vnde Aduertere oculos, uel mentem, dicimus, pro ad
rem aliquam aciem oculorum uel mentis intendere. Auertere
autem est remouere & aliorum flectere. Cic. de Amic. Tu uelut
animam parumper a me uertas, Lælium loqui ipsum putes. Est
item Auerto nonnumquam idem, quod inuerto, hoc est, effi-
cio, ne res ad eum perueniat, cuius est. Cic. 3. Ver. Is auerfa pecunia
publica aufugit. Idem in frumentaria: Frumentum auerium a
rep. abreptum ab aratoribus.

AUFEDIA *ΑΟΥΔΙΑ*, olim dicta, quæ postea Marcia dici cœpit, omnium a-
quarum toto orbe, Plinio teste, clarissima, frigoris saluberrimaque,
laude ceteris prælata: oritur in ultimis montibus Pelignorum, trã
fit Marfos & Fucinum lacum: mox specu mersa, in Tiburtino se-
aperit, nouem passuum millium fornicibus perducta. Primus eam
in urbem ducere auspiciatus est Ancus Marcius, unus e regibus: po-
stea Q. Martius rex in prætura: a quibus Marcia aqua nomen ac-
cepit, cum antea Aufedia diceretur. Hæc fere Plin. l. 31. c. 3.

AUFERO, aufers, abstuli, ablatum, [*Togliere. Gal. Oster, emporter, pren-
dre. Hi. Quitar alguna cosa de lugar.*] *ἄωερω*, ex Ab, & Fero, signifi-
cat tollere. Ter. in And. Vos itac inro auferte. Ci. 3. de Fi. Com-
mentarios quosdam Aristotelicos ueni, aut auferrem.

AUFIDENA, æ, p. p. *ἄωιδνα*, opidum est in quarta regione Italix.
Prol. l. 3. c. 1. Hinc Aufidenates populi. Plin. l. 3. c. 1.

* **AUFIDVS**, cognomento Lurco, qui primus saginare pauones ag-
gressus est.

* **AUFIDVS** Bassus, nobilis historicus fuit Quintilianii ætate: & de
his Germanicis historiam conscripsit.

AUFIDVS, di, p. c. *ἄωιδος*, Str. fluuius in Hirpinorum montibus na-
scens, & præter Canusium in mare Adriaticum influens.

AUFUGIO, is, p. c. [*Fuggire altroue. Gal. S'enfuir, eschaper. His. Hurr à lu-
gar, o de lugar.*] *ἄωυγω*, alio uugio. Ter. in Hec. Aufugerim potius,
quam redeam. Inuenitur aliquando accusatiuo iunctum. Cic. 1. de
Nat. Deo. Andromeda aufugiens conspectum niesta parentis. Sæpe
etiam absolute, & sine calu. Id. in epist. ad Vatinius, Diony-
sius, cum multos libros surripisset, aufugit. Interdum cum Ablati-
uio mediante præpositione A, Ab, uel Ex. L. Liu. Ex eo loco, ubi
pugnatum est, aufugerat.

AUGEA, æ, uel Auge, es, uel Augea, æ, *ἄωυη*, mater fuit Telephi, quam
Euripides dicit ab Algo patre (cum ab Hercule corrupta depre-
hæderet) in urna quadã cum Telepho filio impositã & in mari de-
mersam esse: sed Palladis protidentia urnam ad Caii ostia tran-
smisam euasisse, & Augem a Teuthrante exceprã, eidẽ nascisse, il-
lumque Telephum pro filio educasse, & regni successorẽ instituisse.
Str. l. 13. Aliter Diodorus l. 5. Auge (inquit) mater Telephi fuit
ex Hercule, quæ a patre grauida deprehensa, nauclero cuidã tradi-
ta est submergenda. sed antequam ad mare perueniret, urgente
tempore partus, Telephum peperit, quem inter uirgulta abdidit,
qui postea inuentus a pastoribus Coritho regi datus est, & Tele-
phi nomine appellatus, quod a pastoribus inuentus esset pendens
ab uberibus ceruæ. Auge uero a mercatoribus, qui illam a nauclero
dono acceperunt, in Cariam Teuthrantem regem delata est,
ubi postea a Telepho filio fuit agnita.

* **AUGASTI** populi sunt inter Mesagetas. Steph.

* **AUGEAS**, *ἄωυγας*, Atheniensis comicus fuit. Suid.

* **AUGEAS**, rex Eleorum, quem Hercules sustulit.

AUGEO, es, xi, auctum, [*Accrescere, augetur, ingrossare. Gal. Croistre, augmenter,
multiplier. His. Acrecentar.*] *ἄωζω*, amplifico, addo, accessionẽ facio:
& tum ad res, tum ad personas refertur. Ad personas. Cic. Bruto:
Augustus Antonij beneficio est. Ad res. Idem in Verr. Locupletissimi
cuiusque census extenuarant, tenuissimi auxerant. Hinc Adau-
geo, & Exauggeo. Ab Augeo fiunt Aucto as: Auctus, æ, um, Auctus,
us, Auctor, & Augesco, icis.

AUGESCO, cis, [*Accrescere, auumentare, ingrossare. Gal. ἄωζωμαι*, cresco, in-
crementum accipio. Sumitur enim passiuè, & semper intransitiue
ponitur. Plin. l. 11. Augescunt corpora dulcibus, atque pinguibus,
Cic. de Sen. Succo terre, & calore solis augetens.

AUGIA, siue Augea, p. æn. pr. *ἄωυειζ*, Steph. nomen diuarum urbium,
unius in Locride, cuius in Catalogo nauium meminit Homerus,
alterius in Laconia.

AUGIFICO, Ennius: Et tabes numero augificabit suos.

AUGMEN, inis, [*Accrescimento. Gal. Augmentation, accroissement. His. Acrecentamiento.*] *ἄωζωμαι*, augumentum. Luc. lib. 3. Perfectum cor-
poris augmen. Augmine donare, pro augere. Idem lib. 2.

AUGMENTO, as, [*Accrescere.*] *ἄωυζωμαι*, augeo. Hinc Co-
augmentum.

AUGVR, auguris, [*Augure, indominate. Gal. Deuin oudeuine par le chan-
molon auire geste des oiseaux, augur. Hi. El que adenina por agueros.*] *ἄωυροσ*, qui ex uolatu, aut cãtu auium futura diuinat: ita dictus,

teste Pesto, ab auium garritu, siue a gestu earum, quæ augures
solent obseruare. Cic. in Cat. Augurq. cum esset, dicere ausus est,
optimus auspicijs ea geri, quæ pro reip. salute gererentur. Hinc
Augurium pro ipsa diuinatione, quasi Augerium dictum, uel Aui-
garrum: pro quo antiquissimi etiam Augurum dixerunt per tres
syllabas, ut Actij testimonio confirmat Nonius. Erant autem
tria diuinationis genera in auibus. nam alix uolatu, alix cantu fu-
tura prædicebant: & illæ quidem præpetes, hæc oscines diceban-
tur. Erat & tertium genus ex illarum pastu, cum pullis gallinaceis
& cauea deproniptis enca potrigebatur. Si enim illa auide edebant,
ut cibus ore excidens terram pauiet, hoc est, feriret, tum auspi-
canti tripodium sollicitum nunciabatur, & feliciter cessurum quid
quid ille animo concepisset: contra, omnia inausita portẽdeban-
tur, si escam non caperent. Sumitur etiam latius Augurij nomen
pro quouis diuinatione. Cic. 4. Phil. O mea frustra uetissima augu-
ria rerum futurarum.

AUGVRACVLM, raculi, *ἄωυροσκοπιον*, ueteres dicebãt, quam nos Ar-
cem uocamus, quod ibi aues publicè auspicarentur.

AUGVRALIS, le, *ἄωυροσκοπικος*, ad augurẽ pertinens, ut, Auguralis
cena, quæ & Adijcialis dicitur. Varr. 3. de re rust. cap. 6. & Cice-
ro ad Gallum. Augurales libri, Auguralia insignia. Porta Augu-
ralis, Tacitus lib. 2. Nocte porta egressus augurali. Augurale
insigne augurum. Sene. de Tranquil. uit æ, cap. 11. Vir auguralis.
Cic. de Clar. Ora. Auguralis uirga, baculus erat breuis, qui & Li-
tuus appellatus est.

AUGVRATIO, onis, [*Indominatione.*] *ἄωυροσκοπία*, ipse augurãdi actus.
Cic. 3. de Diu. Quæ ista auguratio est ex passeribus?

AUGVRATO, [*Per augurium.*] aduerb. per augurium: ut Auspicato, per
auspicium. L. lib. 1. Accitus Numa, sicut Romulus, augurato in
urbe condenda.

AUGVRATVS, us, *ἄωυροσκοπιων*, dignitas auguris. Cic. 1. de Diuin. Cum
tentaret scientiam auguratus. Ibidem: Lituus iste uester, quod est
insigne auguratus.

AUGVRVS, æ, um, *ἄωυροσκοπικος*, idem quod Auguralis. Cicero
epist. lib. 2.

AUGVRO, as, auguro, [*Augurare, indominare. Gal. Deuiner par les oise-
aux. His. Adeuiner por agueros.*] *ἄωυροσκοπία*, Siquid ueri mēs
augurat, opto. Hinc Inauguro, & Exauguro contraria nam Inaugu-
rare est per augurium consecrare: exaugurare, quod inaugura-
tum erat, profanum facere. Cicero de Antonio, Phil. 2. Cur non
inaugurare? sume diem: uide, qui te inauguret.

AUGVRO, p. c. *ἄωυροσκοπία*, ex auium cantu, gestu, uel pastu futura di-
uino. latius accipitur, pro quouis modo conijcio. Regit uel ac-
cusatiuum. Cicero 1. de Diu. Calchas ex passerum numero bel-
li Troiani annos auguratus est. Vel ablatiuum. Idem Attic.
Quantum coniectura auguramur. Item cum præpositione De.
Idem in Brut. Quid de illo augurer, lubet dicere. Et cum Ex.
Idem Cæm Non igitur ex alitis uolatu, nec ex cantu sinistro o-
scinis tibi auguro.

AUGVSTA CAESAREA, *ἄωυστα καυσαρεια*, urbs supra Iberum. Di-
stat a Numantia ad 80. stadia. uulgo Hispanorum Saragoffam
uocat.

AUGVSTA Emeuita, ciuitas Lusitaniæ, a militibus emeritis condito-
ribus, & Augusto nomen sortita. nam, ut Diomedes refert, cū Au-
gustus, Cantabris, & Asturibus deuictis, in Italiam rediret, reli-
quit milites emeritos, iisque, ut in Lusitania Augustam Emerita-
m conderent, permisit.

AUGVSTA Vindelicorum, Germanix urbs celeberrima, ad Lycum
amnem sita, quam Germani sua lingua Augspurg uocant. Augusta
Treuorum, est metropolis Treuorum ad Mosellam flumen
sita. Vulgo Triere a Germanis dicitur, a Gallis Treues.

AUGVSTALE, is, [*Παλατιον de magistrati.*] *ἄωυσταλειον*, domus princi-
pis, uel magistratus, a recentioribus appellata, quæ a ueteribus
Prætorium. In castris quoque imperatoris tabernaculum Augu-
stale dictum legitur.

AUGVSTALES, teste Vegetio libro 2. Rei militaris dicebantur, qui
primos in bello ordines ducebant: quod ab Augusto ad id mun-
us essent delecti.

AUGVSTÆ, aduer. [*Santamente, religiosamente.*] *ἄωυσταλως*, sancte, pie,
religiose. Cic. 2. d. Nat. Deor. Quem nostri maiores auguste, san-
cteq. Liberum cum Cerere & Libera consecrauerunt. Dicere de
religione augustius, Cic. de Clar. Or.

* **AUGVSTODVNVM**, Aduorum metropolis, quam Galli Austum,
uocant.

AUGVSTORITVM, *ἄωυστροπιον*, Ptolem. urbs Pictonum, Gallice
Poitiers.

AUGVTVS, æ, um, [*Augusto, degno di reuerenza, reuerendo. Gal. Constatẽ
ou saint, uenerable, reuerend, magnifique. His. Sancto, religioso, que dese
ser honrado.*] *ἄωυσταλιος*, dignus quem religio quã ueneratione
colimus, unde Augusta tẽpla, Augusta forma. Oni. 1. Fast. Augusta
uocant Tempia, sacerdotum rite dicata manu. Cic. 5. Tus. Ex hoc
Platonis

Platonis quasi quodam sancto, augustoque fonte, nostra manabit oratio. Sed & Octavius Cæsar primum, indeque reliqui ab illo Cæsares, Augusti, *σεβαστοι*, cognominati. Item, quia mense Sexti li Octavius Cæsar primum consulatum inijt, triumphos in urbē intulit; Aegyptus quoque hoc mense in potestate populi R. redacta, & finis civilibus bellis impositus: placuit senatui, ut qui ante Sextilis, deinde Augustus appellaretur, ut qui imperio felicissimus fuisset.

AVGVSTAE, [*Imperatrici*], coniuges dicebantur imperatorum: Diuæ autem, post mortem tantum. Augustarum nomina hæc sunt. Livia Augusti, Agrippina Agrippæ filia, uxor Germanici. Lepida Galbæ, & alia, quas numerat Volater. li. 14.

AVIA, *αἰμυμμη*, patris uel matris mater. Hinc Proavia, Abavia, Atavia, Tritavia, deriuari debent; ut ab auo fit proauus, ab auus, atauus, tritauus; auiam nominat Ci. ad Att. & Perſius Sat. 5. In oratione autem de harusp. resp. mendoſe legiſt, Atavia manibus, quod in Aldinis, (ab Aldi filio ex historia, repositum) ab aui manibus.

AVIARIVM, *αἰμυμμη*, locus, in quo aues nutritur, uel quo se aues recipiunt. Ci. Q. Fratri. Nihil restabat præter balnearia, & ambulationem, & auiarium. Col. lib. 9. cap. 1. Appellamus apum cubilia apiaria, uel nantium uolucrum auaria, uel pecudum situestrum uiaua. Auaria quoque a Virg. lib. 2. Geor. dicuntur loca nemorosa, quæ auibibus abundant.

AVIARIVS, [*Colui che tiene cura d'uccelli*. Gal. Oiselier. H. f. El que cria à quarda à quell is aues.] *ἀφιδουκός*, qui curam auium gerit. Col. l. 9. Dicitur & Auicularius.

AVICVLA, de. [*Vcellino, auellino*]. *ἀφιδουκός*, parua auis. Gell. li. 2.

AVIDE, [*Desiderosamente, auidamente*. Gal. Ardemment. H. f. Codicis uenete.] aduerb. Ci. de Se. Græcas litteras senex sic auide arripui, quasi diurnam sitim explere cupiens.

AVIDITAS, tatis, [*Desiderio*. Gal. Conuolite. H. f. Codicia.] *πλεονεξία*, Ci. de Sen. Habeo senectuti magnam gratiam, quæ mihi sermonis auiditatem auxit, potionis & cibi sustulit.

AVIDVS, cupidus, [*Auido, desideroso*. Gal. Conuolite. H. f. Codicioſo y auariento.] *πλεονεξίτης*, ab auendo, id est, cupiendo. Ter. in Heau. patrem auidum, miserum, atque aridum.

AVILLA, [*Agnellino, apicorino*] quasi ouilla, agnus recentis partus. Fef.

AVIS, [*Vcellino, auello*. Gal. Oiseau. H. f. Aue que pone y sacaba uenos.] *ἄφιδουκός*, uolucris omnis, quæ oua parit, & pennis decorata est, dicta (ut quibusdam uidetur) ab auis, id est, locis secretioribus, quibus aues delectantur. ad Her. lib. 1. Auium delecto ducit ad auium. Volucres autem *πτερυγία*, dicuntur, quæ cumque uolare possunt, unde a pes, uel pæ, muscæ, papilionis uolucres sunt, non tamen aues.

AVITVS, a, um, p. p. *ἀφιδουκός*, quod ab auo, aut auia ad nos peruenerit. Ci. in Verr. act. 1. Res patria atque auita.

AVIVS, a, um. [*Senza uia*]. *ἀφιδουκός*, quod distat a uia, aut quod est sine uia. Vir. 2. Ge. Auia tum resonant auibibus uirgulta canoris. Sall. in Jug. Nocturnis auis itineribus repente Romanos aggreditur. Luc. Auia Pieridum petrago loca, nullius ante Trita solo.

AVLA, [*Palazzo, corte di principe, Gal. Vne Sale, la cour du prince, maison noble*. H. f. Palacio de los grandes.] *αὐλή*, proprie est principum domus, uentis perflabilis, ut annotauit Ar. teneus. uerum quoniam principum ædes habere solent amplissima hypætrâ, factum est, ut aula pro regia ponatur. Seneca: cum quidam illi interrogaret, quo modo rarissimam rem in aula consecutus esset lenectum, Inuarias (inquit) accipiendo, & gratias sæpe agendo. Antiqui Aulas dicebant, quas nos ollas, id est, uasa figulina quibus cibaria coquuntur. Plau. in Amph. Infringatur aula cineris in caput. Demi. Auula (a qua Plauti comædia Auulularia uocata) hoc est, parua olla. A quo rursus fit aliud deminutium: Auxilla: ut ait Festus. Ab Aula fit Auilicus, a, um, denominatiuum: ut Auilicus apparatus. Et Auilicus substantiue qui aulæ fectator est assiduus. Sue. in Ner.

AVLAEVVM, aulæ, uel Aulæ, orum, pluraliter, [*Panno de raxza, Raxza*. Gal. Tapis, tapisseries. H. f. Manta de pared con figuraz.] *αὐλαία*, uel a pistorata, & uersicolori textura spectabilia, Græce, *περιπετάσματα* & *περισρήματα*, quibus in splendido aliquo apparatu parietes obdenduntur. Dicta Aulæa, ab aula Attali Asiæ regis, in qua primū inuenta, unde & Attalica aulæa uocantur. Proper. Nobilis aulæis porticus Attalica. Beluata apertis, *ζωπὸν*, dixit Plau. a textura belluarum, quæ in auleis intexuntur, Singularis numerus legitur apud Cic. in Or. pro Cælio: Scabella concrepant, aulæum tollitur. Legitur & Aulæa fe. g. apud Curtium: Cum post Aulæam, qua lectos obluxerat, stare.

AVLERCI, apud Cæsarem, Gallia Celticae populi, ad Oceanum siti. Orontius credit esse, quos hodie uocamus Rotoimagenſes.

AVLETES, p. c. *αὐλητής*, cognomen Ptolemæi, patris Cleopatæ, qui choraulam exercuit, unde & nomen nactus est. Hic ab Alexandri nis regno exactus, cum Romam confuisset, a Gabinio in regno reductus. Stra. li. 17. & Dio.

AVLETICVS, a, um, p. c. *αὐλητικός*, tibijs idoneus, ut Auleticus calamus. Pl. l. 16. c. 36. Orchomenius est continuo foramine peruius,

quem Auleticum uocant.

AVLICOQUA, antiqui dicebant, quæ in aulis, hoc est, ollis coquuntur. Vnde Aulicoqua exta dicuntur, in ollis elixa. Festus.

AVLIS, lidis, *αὐλίδες*, regiuncula est saxosa Bœotia, & regione Chalcidis opidi Eubœæ, una cum opido euſidæ nominis, quod portu habet exiguum, quinquaginta non amplius nauium capacè. huc Græcorum classem conuenisse ferunt, Troianis bellū illaturū: ibidem que maris tempestate retentum Agamemnonem, filiam suā Iphigeniam Dianæ sacrificasse. Straboni tamen li. 9. placet, nō in hunc portum tam angustum Græcorum classem coactam, sed in alterū maiorem, qui Tanagræorum uico proxinior est.

AVLOEDVS, *αὐλωδός*, qui tibijs canit, quas Græci *αὐλός*, uocant. Cic. pro Muren. Aulædos esse aiunt, qui citharædi fieri non possent.

AVLOCRENE, nes, p. p. regiuncula minoris Asiæ, in cōuentu Apame no, ibi platanus ostenditur, ex qua pependit Marſia uictus ab Apolline. Pl. li. 16. c. 14. & li. 5. c. 29.

AVLON, *αὐλών*, mons Calabriae, ferax uini. Mart. lib. 13. Et Baccho fertilis Aulon. In eo est opidum euſidæ nominis. Est & nomen duarum urbium, quarum una in Macedonia, alia in Cilicia.

AVOCO, as, p. c. [*Chiamare altroue. Gal. Rappeler, yetiver. H. f. Llamar à la gar.*] *ἀφιδουκός*, alio uoco: & per translationem abduco, Laet. l. 1. Ad istudia pacis a rebus bellicis auocauit. Cic. pro Rosc. Amer. Quos ætas a prælijs auocabat.

AVOIO, as, p. c. [*Volare altroue. Gal. S'en uoler, se partir uiste. H. f. Volare de lug. ir.*] *ἀφιδουκός*, alio uolo, siue alio subito discedo. Ci. ad Att. Experiat, ut hinc auolem.

AVRA, [*Aura, uento piacevole, uenticoello*] *αἰσρα*, uentus lenior, teste Seneca in Natura. quæst. Vir. lib. 4. Georg. Dulcis compositis spirabat crinibus aura. Interdum ponitur pro splendore. Idem in 6. Discolor unde auri per ramos aura refulsit. Interdum pro fauore, quia cum fiat aura æstate, uidetur æstuantibus fauere. Idem ibidem: Nimium gaudens popularibus auris. Hor. lib. 2. Carm. translate posuit pro uenustate & illecebris mulierum. Fit autem (ut quidam uolunt) Aura ab ære: quod motus aer & splendorem facit & uentum: & procul dubio Græcum est. Suid. *αὐραῖοι πνοή*. Aura, inquit, id est spiritus.

AVRAMENTVM, *χρυσώμα*, instrumentum effodiendo, aut purgando auro commodatum. Pl. l. 33. c. 3. Hispania strigiles uocat auri paruas massas, quod super omnia solum in massa auramento capitur. Vbi legendum puto, Aut ramento.

AVRARIA, fodina, [*Minera d'oro*]. *χρυσωρυχία*, ubi foditur aurum, quæ & Aurifodina dicitur.

AVRARIVS, a, um, [*Dorato*], adiect. ut Auraria metallæ. Pl. l. 37. c. 12. Aurarium negotium. Plaut. Bacch.

AVRARI, [*Orefici*]. *χρυσόχοοι*, aurifices, qui aliquid ex auro conficiunt, aut inaurant. Aurarij etiam fautores dicuntur, teste Seruio, a nomine aura, quod non numquam pro fauore accipitur.

* **AVRAS**, *αἰρα*, fluius ab Hæmo in Istrum defluens. Herod.

AVRATA, *χρυσόφορος*, piscis, qui ab auri colore nomen accepit: cuius amator Sergius Orata cognominatus est, ut refert Macrobius, quasi Aurata: sicut plostrum, pro plaustrum. Mart. li. 13.

AVRATVS, a, um, [*Dorato, indorato*. Gal. Doré. H. f. Dorado por parte de sueta.] *χρυσόχαιος*, quod in superficie habet aurum. Cic. post red. in sen. Lentuli beneficio, reducti sumus in patriam, equis insignibus, & curru aurato reportati. Sueton. in Nero. Piscatus est reti aurato. Abusue tamen Auream domum, & Auream portam dicimus pro aurata. Milites aurati. Liu. l. 9. Tunica auratis militibus uersicolores.

AVREAE, *αφροτία*, freni, qui circa aures equorum religantur. Festus.

AVRELIA, æ, *αὐρηλία*, familia Romæ in primis celebris, a Sabinis (ut Festo creditur) oriūda, cui locus publice designatus erat, in quo Soli sacra faceret. Ex hac Aurelij, primum Aufelij dicti, sicuti Papirij, qui postea Papirij.

AVREOLVS, a, um, dem. ab adiect. Aureus. Aureolum collum, auri colorem referens. Var. 3. de re ru. c. 9. Aureolus libellus. Ci. 4. Acad. Malum aureolum, Catullo. Aureolus, substantiuum dem. ab aureo nummo. Mart. l. 5. & l. 10.

AVRES, [*Orecchio, orecchia*. Gal. Oreille. H. f. Oreja.] *ὄρεα*, ab hauriendis sonis dictæ sunt, detracta ad inspirationem. Vir. 3. Ae. Vocemque his auribus hauri. Alij a Græco *αὐρη*, deduci malunt, quod uocem significat, quæ solo aurium instrumento percipitur: aut certe a uerbo audio: ut aures dictæ sint, quasi aures. Intelliguntur autē hoc nomine tam cartilaginee foris prominentes, quæ ipsa foramina. Lucr. lib. 6. Plenæq. sonoribus aures. Aures item dicuntur in reb. inanimatorum, quibus rebus aliquam apprehendimus, quas alio nomine anfas uocamus. Vir. 1. Ge. Binæ aures, duplici aptantur dentata dorso. Hinc Inauris, & Auritus, de quibus infra.

AVREVS, substant. [*Moneta d'oro*]. *χρυσέον*, nummus ex auro. Pl. l. 35. c. 10. Tabulæ pretium accepit, aureos mensura, non numero.

AVREVS, a, um, [*Cosa fatta d'oro. Gal. Fait d'or. Hisf. Cosa de oro toda ma-
ciza.*] χρυσάειον, ex auro. Cic. 4. Phil. Sedebat in sella aurea. Item,
quod auri colorem habet. Virg. 3. ecl. Aurea mala decem misit. In-
terdum idem quod pulchrum. Idem 10. Aen. Venus aurea contra
Pauca refert.

AVRICOMVS, p. c. [*Biondo. Gal. Qui a les cheueux jaunes comme fin'or, qui
a le chef doré. Hisf. Lo que tiene cabelladura d'oro.*] χρυσοκωμος, qui au-
reos crines habet. unde Phœbus uocatus Auricomus. Sil. lib. 3.

AVRICVLA, κόβος, quamuis deminutiui formam habeat, non tamen
paruam aurem significat, sed mollem illam particulam, quæ etiã
infirma, uel ima auris appellatur. Cic. Quin. Fr. Auriculam fortasse
mordicus abtulisset. Martialis tamen pro tota aure posuisse uide-
tur, cum ait l. 5. Garris Nestor in auriculum.

AVRICVLARIVS, a, um, [*Da orechie. Gal. Des oreilles, ou des appartenances
des oreilles. Hisf. Cosa pertenesciente a la oreja.*] unde auricularium spe-
cillum chirurgorum instrumentum, quod curandis auribus adhibe-
tur. pro eodem Auricularis, & hoc re: ut, Vermiculatio auricula-
ris, cum putridæ aures uermibus scateant. Et auricularis digitus
paruus, quo aures mundantur.

AVRIFERVM, χρυσοφόρος, quod fert aurum: unde Aurifera flumina,
Tagus in Hispania, Padus in Italia, Hebrus in Thracia, Pactolus
in Asia, Ganges in India, Aurifera arbor. Cic. 2. Tuscul. Auriferum
nemus. Plin. l. 17. c. 1. Aurifera terra, Mart. l. 10.

AVRIFEX, ficiis, [*Orefice, orafco. Gal. Orfèvre, sfineur d'or. Hisf. Platero que
labra oro.*] χρυσοχόος, faber aurarius, auri laborandi artifex. Cic. 1.
de Or. Quæ non aurificis statera, sed quadã populari trutinã ex-
aminantur. Pl. aurificum arte alternis inter folia candicantibus
margaritis. Hinc Aurificina, aurificis officina.

AVRIFVR, [*Rubator d'oro.*] χρυσοκόλης, qui furatur aurum. Plautus,
Hic aurifur est.

AVRIGA, p. p. & g. co. secundum Priscianum [*Carrettiere, cocchiero. Gal.
Chartier ou roulier. Hisf. Carretero, d'el que rige el carro.*] qui currũ regit.
quæ uox ab aureis agendis dicta uidetur. Sunt autẽ Auræ (ut
supra ex Festo docuimus) lora quædam, quæ circa equi iugalis au-
res religantur. Virg. 12. Aen. Circumstant properi aurigæ. Hinc
Aurigo, as, currum regere. Suet. in Calig.

AVRIGARIVS, in iderum uulgaribus Suet. in Ner. pro eo qui curam ha-
bet instruendi aurigas in spectaculis. Mercede palmarum aurigari-
os fraudauit.

AVRIGATIO, onis, ἡνιοχία, uerbale. Gell. l. 7. c. 8.

AVRIGO, ginis, p. p. [*Itteritia. Gal. Iamisse. Hisf. La ittericia dolencia de
los ojos.*] ἰατροός, morbus regius: a colore auri: quem bilis re-
fert, per totum corpus diffusa. Hinc Auriginosus, qui eo mor-
bo laborat.

AVRIGOR, aris, [*Guidare, reggere.*] ἡνιοχίω, moderor, rego. Var. Mo-
dio: Natura aurigator.

AVRILEGVS, χρυσολόγος, qui aurum legit, id est, furatur.

AVRIPIMENTVM, ti, [*Orpimento. Gal. Orpin, arsenic. Hisp. Oropi-
mente.*] ερσενικόν, genus coloris quod in Syria inuenitur, au-
ri splendore, sed fragili lapidum specularium similitudine. Plin.
lib. 33. cap. 4.

AVRISCALPIVM, ὠτογλυφίδι, instrumentum quo aures purgantur.

AVRITVS, a, um, p. p. [*Oracchiuto. Gal. Qui a grandes oreilles, bonne ouye,
& atentif, a ouir. Hisf. Cosa de grandes orejas, d' que las enhiesta, d' que oye
mucho.*] ὠτώεις, qui magnas habet aures. Virg. 3. Aen. Auritoſque
ſequi lepores. Auritus item, qui bene audit. Hor. 1. l. Car. Doctus
auritas fidib. canoris Ducere querqus. Auritus populus, apud Pla-
in Asia. aures intentas habens.

AVRORA, æ, p. p. [*Aurora.*] ἄως, prima diei lux, qua sub Solis aduen-
tũ aer illustratur. Itẽ tempus ipsum, hoc est, prima pars diei, qua
lux quedam dubia in Oriente cernitur, adueniente Sole. Varro 6,
de Lin. Lat. Aurora dicitur ante Solis ortum, ab eo quod ab igne
Solis auro aer aurescit. Poë æ fingunt Auroram esse Tithoni con-
iugem: quæ quod maritum habeat senem, relicto eius cubili, or-
tum Solis anteuertit.

AVRVM, ri, [*Oro. Gal. Or. Hisf. Oro.*] χρυσός, pretiosissimum omnium
metallorum, ab auro, hoc est, a splendore ita appellatũ, aut certe
a Græco αὐρός, quod diuitem & potentem significat. Plin. lib. 3. c. 1.
Vtinam posset e uita in totum abdicari aurũ, sacra fames, ut ce-
leberrimi auctores prodidere, ad perniciem uitæ repertum. Aurũ
factum, dicitur, quod artificis manu aliquem in usum est labora-
tum. Vlpian. l. Q. Mutius. ff. de auro & arg. leg. Cui aurum uel argẽ-
tum factum legatum est. si fractum, uel collisum fuerit, non conti-
netur. Seruius enim existimat, aurum, uel argentum factũ id uide-
ri, quo cõmode uti possumus. Huic opponit aurum infectum, hoc
est, rude, & non laboratum, Virg. 10. Aen. Sunt auri pondera facti,
infectiq. mihi. Aurum signatum, est pecunia ex auro cusa. In eadẽ
significatione legitur aurum, absolute, sine ulla adiectione
positum. Plaut. in Aul. Effodio aulam auri plenam. Ponitur item
aurum pro ornamentis muliebribus ex auro confectis. Teren. in
Eunu. Aurum sibi clam mulier demit, dat mihi ut auferam. Aurum

coronarium, quod imperatori triumphaturo in coronã decerne-
batur. Triumphalis enim corona, quæ antiquitus ex lauro fiebat,
postea ex auro fieri cœpit.

AVRVNCA, Latij ciuitas fuit, ab Aufone Vlyſſis & Calypſis filio con-
dita: a qua Aurunci dicti fuerunt uectustissimi Latij populi. Plin.
lib. 3. c. 5. Vir. lib. 7. Aen. Auruncos ita ferre fenes, & l. 10. Aurun-
cæque manus.

AUSCARIPE DAN, dixerunt ueteres pro uermiculo piloso, qui solet
in fronte nasci cum multis pedibus. Var. l. 6. de lin. Lat.

AUSCI, populi Aquitanie in Gallia. Plin. l. 4. c. 19.

AUSCULARI, [*Ascicare.*] ueteres pro osculari dicebãt. Et ab osculo,
hoc est, paruo ore, deducitur quod ausculum dicebant. Festus.

AUSCULTO, as, [*Ascoliar, audire, star attento. Gal. Ouir, escomter. Hisf. Oyr
eschuchando, eschuchar.*] ἀσκούω, cum accusatiuo significat diligen-
ter attendo. Hinc illud Catonianum: Auditis, non auscultatis,
tamquam pharmacopolam. Aliquando obedio, cum dariuo. Ter-
ent. in And. Pamphilum ne adiutem, an auscultem seni. Item ad-
spicio, cerno: Afr. Priuigno, ut citat Nonius. Ludos hinc auscultã
ut procul.

AUSER, uel **AUSERIS**, fluiuius Etruriæ, non procul a Luca. Str. lib. 5.
Aesarem uocat.

AUSIM, ausis, ausit, [*Habbia ardire.*] τολμάω, ponitur pro audeã, au-
deas, audeat. Liu. in proœ. lib. 1. Nec si sciam, dicere ausim. Vir. 1.
Geor. Ausim uel tenui uitam committere sulco.

AUSONIUM MARE, αὐσονιον πέλαγος, Ionij maris pars est, quæ ab
orientali Siciliæ parte usque ad Salentinum extenditur, in tres di-
uisa sinus, ut Polybij sententia tradit Plin. lib. 3. c. 5. & 10. Str. lib. 5.
alio nomine Siculum mare uocari testatur. Ausonium autem di-
ctum putatur ab Ausonibus populis, qui eo in tractu primum ha-
bitarunt, auctore Plin. lib. 3. c. 10. Quod tamen loco iam citato negat
Str. Festus, ab Aufone quodam Vlyſſis, & Calypſus filio mari
huic nomen factum existimat.

AUSONIA, αὐσονία, olim pars Italiæ dicebatur, in qua sunt Beneuen-
tum, & Calesita dicta, teste Festo, ab Aufone quodam Vlyſſis &
Calypſus filio, qui & Auruncam traditur condidisse. incolæ

AUSONES, αὐσωνες, dicti & Ausonij: quamquam id nomen postea to-
tri Italiæ fuerit communicatum.

AUSPEX, icis, [*Pronosticatore. Gal. Pronosticateur, augure.*] Hi. Aduino de
aguero de' aues. οἰωνοσκόπος, qui ex auium uolatu, cantu, aut pastu
futura diuinat: quem & augurem appellari, supra ostendimus. Cl.
Att. lib. 1. Latores, & auspices legis curiariæ. Auspices etiam di-
cebantur, qui nuptijs contrahendis præerant, a parte sponsi adhibi-
ti, quemadmodum pronubæ a parte sponsæ. ita dicti ab auspican-
do, quod de nuptiarum successu auspicia sumerẽt. Vnde apud Sue-
tonium legimus, Sporum puerum Neroni nupſisse, dore inter au-
spices consignata. Auspiciem præterea uocamus, cuius ductu, &
auctoritate rei aliquid gerimus. Hor. lib. 1. Car. Nil desperandum
est Teucro duce, & auspice Teucro.

AUSPICALIS, le, [*Augurale.*] οἰωνοπικτός, quod ad auspiciũ pertinet:
ut auspicalis pifculusus, qui aliquid significat futurum. Plin. l. 32. c. 1.

AUSPICATO, aduerb. [*Auenturafamente. Gal. A la bonne heure, de bonne
fortune.*] Hi. Con buena dicha y agnoro.] idem quod augurato, bono
auspicio, a uibus addicentibus. Cic. 2. de Diu. Romulus urbem auspi-
cato condidit. Sumitur nonnumquam pro feliciter. Ter. in And.
Haud auspicato me huc appuli. Hinc Inauspicato, infeliciter, nul-
lo auspicio prænio.

AUSPICIVM, cij, [*Auspicio. Gal. Consideracion des choses a venir par con-
templer & obseruer le uol ou cri d'oiseaux ou telles choses. Hisf. El aguero,
tomado de las aues.*] οἰωνισμός, augurium, diuination sumpta ex ge-
stu uel cantu auium: cuius inuentionem Tiresiæ Thebano assignat
Plin. lib. 7. c. 56. Dicitur Auspicium, quasi auspiciem, ab aibus
spectandis: quemadmodum augurium, quasi augurariũ, ab auium
scilicet garritu, quem auspicantes obseruabant. Cic. de Diu. Nihil
publice sine auspicijs neque domi, neque militiæ gerebatur. Sumi-
tur etiam latius, ut ad alia diuinandi genera extendatur. Cicer. 3.
de Diuinat. Fulmen optimum auspicium habetur, si sinistrum
fuerit. Ponitur & pro ductu, & fortuna, Virg. 6. Aeneid. En hu-
ius, nate, auspicijs illa inclyta Roma Imperium terris, animos
æquabit Olympo. Nonnumquam pro imperio, & potestate.
Idem 4. Aen. Communem hunc ergo populam, paribusque regam-
us auspicijs.

AUSPICOR, aris, [*Augurare. Gal. Considerer par les oiseaux, diuiner, en-
commencer. Hisf. A diuinar por agueros, començar.*] οἰωνοσκοπῶ, auspi-
cia sumo, de cælo seruo, ex auium cantu, gestuq. futura diuino. Cic.
de Nat. De. Gracchus eũ pomerium transiret, auspiciari est obli-
tus. Et quia ueteres nihil, nisi auspicio, gerebãt, fit, ut Auspicari
dicamus pro incipere. Suet. in Aug. Militiam auspiciantibus præfe-
cturas alarum dedit. Col. l. 2. Ab idibus auspiciari officia.

AUSPICO, as, antiqui dixerunt pro auspico. Plaut. in Persa. Ego
auspicau in hunc diem. Item in Rud. Non hodie isti auspicau
rei. Nonius.

AUSTER,

AVSTER, [Vento. Ostro. Gal. Vent de midi. Hisp. Viento de medio dia] vó-
791, uentus meridionalis ab hauriendis aquis dictus, licet non ad-
spiretur in principio. nam nebulosus atque humectus est: unde
etiam Græce eadem ratione νότος, appellatur, quoniam νότις, La-
tine humor dicitur. Virg. 4. Geor. Frigidus ut quondam si uis im-
murmurat Auster.

AVSTERE, [Acerbamente, & obstinatamente. Gal. Austerement, asprement,
rudement. Hisp. Asperamente.] Cic. pro Mur. Agit mecum austere &
Stoice. Cato.

AVSTERITAS, atis, contraria suauitati, σπυρότης. Quin et. lib. 2. ca. 2.

AVSTERVS, a, uia, p. p. [Acerbo, aspro. Gal. Auster, aspro, rude, senere. Hisp.
Aspero en lo que toca al gusto.] αἰσθητός. immitis, subacerbus, qualis
est sapor fructuum, qui nōdum plenam maturitatem sunt conse-
cuti. Differt autem ab acerbo (ut docet Plato in Timæo & Gal.
lib. 3. de Falcut. simpl.) tamquam minus a maiore. utraque enim
gustata adstringunt & contrahunt linguam: minus tamen eā exaspe-
rant, quæ austera sunt. Hinc Austerum uinum dicimus. Per trās la-
tionem accipitur pro duro, aspero. Hor. in Serm. Molliter auste-
rum studio fallentq; laborem. Proper. li. 3. Eclog. Qui uolet auste-
ros arte ferire uiros.

AVSTRALIS, Ci. de Som. Scip. Australis ille habitabilis.

AVSTRINVS, νότιος, Plin. lib. 19. c. 2. Si fiat austrinum cælum, atque
nubilum.

AVSTRANIA, insula in Oceano Septemtrionali, alias Glessarij di-
cta. Plin. lib. 4. c. 13.

AVSTRIA, [Austria.] regio Germaniæ ad Danubium, olim Pannonia
superior dicta. metropolim habens Vinnam frequentibus Tur-
carum oppugnationibus nobilitatam.

AVSTRO, as, [Bagnare.] νοτιός, humecto. Pla. Austrati ad ignē sedent.

AVT, [Onero, oneramente. Gal. On. Hisp. O.] u. coniunctio separatiua. Vir.
r. Ae. Aut onera accipiunt uenientiam, aut agmine facto Ignauum
fucus pecus a præsepibus arcent. Aliquando dubitantiua: ut, Aut li-
brum uolo, aut pretium. Si semel subiiciatur, deminutiua est: ut a-
pud Vir. i. Ae. Aut age diuerfas. Quod enim grauissimū erat, Iu-
no primū optabat, ut scilicet submersas puppes obrueret, aut,
si id grauius uideret, ut saltē in partes diuerfas eas diliceret. Ali-
quando coniunctiua: ut apud Virgil. 9. Aen. Me primam absumite
ferro: Aut tu magne pater diuum miserere.

* **AVTARIATAE** populi in Syria bellicosissimi. Strabo.

AVTEM, [Ma. Gal. Mais, or, ains. Hisp. Mas.] d. i. pro, sed, siue uerū, coniun-
ctio tantum substantiua. Ci. de Or. Poeta numeris adstrictior paul-
lo, uerborum autem licentia liberior.

AVTHEPSA, αυθηΐνη, ollæ æneæ fuit genus, ita dictum, quasi per se ip-
sum coquens, quod tam artificiose factum esset, ut minimo suppo-
sito igne facile bulliret. Meminit huiusmodi ollæ Ci. pro Sex. Ro.
Amer.

* **AVTHE** filia Alcyonei gygantis.

AVTOGRAPHIA, epistola apud Suetonium in Augusto, ipfius manu
scripta significatur.

AVTOLOLES, p. c. αυτολολες, populi Africæ ad Atlantem mōtem. Plin.
li. 5. ca. 1. & 2. Sil. li. 3. Necnon autololes, leuibus gens ignea plan-
tis, Cui sonipes cursu, cui cesserit incitus amnis.

* **AVTOMALAX**, castellum est in intimo Cyrenaci sinu recessu.

AVTOMATA, sunt instrumenta ita subtiliter constructa, ut sua spon-
te, nulla apparente causa, moueantur.

* **AVTOMEDON**, auriga Achillis.

* **AVTONOB**, Cadmi & Hermiones filia.

* **AVTRICVM**, apud Ptol. Galliarum urbs esse creditur, quæ Chartres
uocatur.

AVTVMNALE, adie. δ' αὐτομόνον, ut tempus autumnale. Var. lib. 1. cap. 3.

AVTVMNITAS, autumni tempestiuitas: sicut oliuitas, quando olea le-
gitur, Cato. de re ru. c. 5.

AVTVMNVS, [Autumno. Gal. L'automne. Hisp. Otoño.] δ' αὐτομόνον, una ex quat-
tuor anni partibus, inter æstatem & hiemem media, qua uinde-
mia fit, & arborum fructus colliguntur. Vnde etiam ab augendo
quidam autumnum dictum putant, quod eo tempore coactis fru-
ctibus agricolarum opes maxime augeantur. Virg. 1. Geor. Quid
tempestates autumnū, & sidera dicam?

AVTVMO, as, p. c. [Istimare, affermare. Gal. Estimer, iuger, penser, croire &
affirmer. Hisp. Juzgar, creer.] πολλαμυθδων, exultio, cenfeo.
Ci. in Top. Bene quam meritam esse autumnas, dicis male mereri.
Plaut. Nisi hoc ita factum est, ut factum esse autumo. Vide Gell. li.
15. cap. 3.

AVVNCVLVS, [Zodia lato di madre. Gal. L'oncle du coste de la mere. Le frere
de la mere. Hisp. Hermano de la madre.] μητέρα δ' ελεος, nō est demin-
tium; quia nō seruat significationem integri, sed est matris mæx
frater: sic dictus, quod æque tertius, a me, ut auus est, sed non eius
dem iuris: ideoq; uocabuli facta deminutio est, perinde ac minor
auus. Vel dicitur auunculus, quod aui locū teneat, & proximitate
tueatur sororis filios: quemadmodū frater patris a patre patruus,
πατραδ' ελεος, θεός, πατρός, appellatur, quod sit quasi alter pa-

ter. Cic. de Fin. Quæ mihi controuersia fuit cum auunculo tuo, di-
uino, ac singulari uirō. Auunculus maior: θεός δ' μέγας, Teophilo,
est auiæ maternæ frater, Perf. Maior auunculus exit.

AVVS, [Auolo. Gal. Ayeul, pere grand. Hi. Abuelo.] πάππος, patris, uel ma-
tris pater, ab æuo nominatus, quod patre antiquior sit: uel a Græ-
co αὐδός, quod siccum est & aridum: aut a uerbo αὐός, quod inter cæ-
tera significat clamor, strepo. ē enim ætas illa clamosa, & impediō
loquacior. Hinc Proauus, παππάππος, aui paterni pater, quod sit
prope auum. Abauus, proauu paterni uel materni pater: quod sit
iam procul ab auo. Atauus, qui est abauui, uel abauicæ pater. Trita-
uus, quasi Tetrauus, quod quartus sit ab auo. Post tritauum maio-
res, αὐτογόνου, dicuntur.

AVXILIOR, aris, [Aiuare, iutare. Gal. Aiderse couir, deriuer aide, con-
fort & secours. Hisp. Ayudar, d' traer gente para ayuda.] βοηθός, adiuuō.
datiuo constructur. Ter. in Adel. Si omnes cuperent, nihil tibi pos-
sent auxiliari.

AVXILIARIS, & Auxiliarius [Aiuatore d'altri. Gal. Secorable, qui aide.
Hisp. Ayudador.] βοηθητικός, suppetias ferens. Plin. li. 32. cap. 1. Vinum
& acetum ex his factum, auxiliarem contra eandem uim habent.
Afinius Cic. Militem non modo legionarium, sed ne auxilia-
rium quidem ullum quoquam misit. Auxiliaria cohors, apud
Cic. prouinc. conf.

AVXILIVM, [Aiuo. Gal. Aide, secours. Hisp. Ayuda.] βοηθία, subsidiū,
adiumentum, quam & opē Latine dicimus. Accipitur & pro ipfis
militibus, qui auxilio mittebantur, plurali tamen nu. Ci. pro Deio
taro: Inperatoribus nostris auxilia mitteret. Dictum putatur Au-
xilium ab augendo, quod uires eius augeat, cui accedit.

AVXILLAM, ollam paruulam dicebant, ut inquit Festus.

AVXIMVM, αὐξιμῶν, p. p. Piceni urbs: qua Auximates populi. Pl. 1. 3.
cap. 13. uulgo Ofimum.

A A N T E X

AXAMENTA, carmina quæ a Salijs in uniuersos homines compone-
bantur. Festus.

AXANTOS, insula in Oceano septemtrionali post Hiberniam. Pl.
lib. 4. cap. 10.

AXARE, [Nominare.] antiqui pro nominare posuerunt. Festus.

AXENVM, mare, ἀξενος πόντος, olim dicebatur, quod hodie Pōticum
& Euxinum, dicitur: sic a truci accolarum barbarie appellatum: ἀξία-
νος, enim, inhospitalis est. Nam, ut Stra. li. 7. tradit, solebat Scythæ,
maris huius accolæ, hospites immolare, eorumque carnibus uesci.
Quidius de Ponto. Frigida me cohēbit Euxini litora Ponti: Di-
ctus ab antiquis Axenus ille fuit. Pindari interpres ode 4. Pyth.

AXIACAE, ἀξιακῶν, populi Sarmatiæ Europæ, inter Tyram & Bory-
sthenē amnes, Peucinis & Carpians proximi. Ita dicti ab Axia-
ce fluuio ex Peucinis iugis nascente, qui Carpatho monti adhæret.
Hos populos iustissimos fuisse tradit Mela lib. 2. ut qui furti oēs
ignari, nec sua custodirent, nec aliena contingerent. Memint ho-
rum & Plin. li. 4. ca. 12. & Ptol. li. 3. ca. 5.

* **AXIACES** flumen Sarmatiæ Europæ, Carpatho monti cohærens.

AXIÆ, mulieres dicebantur, siue diu agentes. Fest.

AXILLA, [Axilla.] μασχάλη, locus concauus subter brachium, ubi na-
scentur pili. Quidam putauerūt deminutium esse ab Ala. Cic. ta-
men in Orat. auctor est, Alā potius ex Axilla contrahi sublata a-
speritate litteræ x: ut ex Maxilla Malam, & ex Paxillo Palum.

AXIM, pro egerim. Pacuuius Peribœa: Quæ egi, ago, uel axim, uer-
runt bene. Nonius.

* **AXIOTCHVS**, philosophus, ad quē Plato scripsit de morte dialogū.

AXIOMA, p. p. [Σείεζα, parler parfait. Gal. Autorité, dignité, une maxime.
Hisp. Dignidad, sentencia.] αξιώματα, Axiomata in pl. numero dialecti-
cis dicuntur disciplinarum principia, & propositiones quædam in-
demōstrabiles, quæ in communi sensu uersantur, neque ulla egēe
probatione, sed per se ipsas fidem faciūt. cuiusmodi ē illud: Quæ
sunt æqualia eidem, inter se quoque æqualia esse necesse est.
Accipitur item Axioma pro oratione perfecta, ueri aut falsi signi-
ficatiua, quam Cicero Pronūciatū, Varro piosatū, & proloquiū
appellat: non nulli ex recentiorib. Propositionem nomināt: cuius
modi sunt, Hannibal Prænus fuit: Scipio Carthaginem deleuit.
Gell. lib. 16. capi. 8. quidquid ita dicitur plena atque perfecta uer-
borum sententia, ut id necesse sit aut uerum, aut falsum esse, id
est a Dialecticis αξιώματα, appellatum. Præterea Axioma, quod alij
adiunctū, alij connexum, nonnulli ex recentioribus Propositionē
Hypotheticam appellauerunt. Cuius generis sunt hæc, Si Plato am-
bulat, Plato mouetur: Si dies est, sol est super terram.

* **AXION**, frater Alphefibiæ, quæ Alcmeoni nupsit.

AXIS, [Axe, cardine, polo.] Gal. Le bois rond autour du quel les roues tour-
nent. Hisp. Eje de carro, decarretta, tabla, ripio, cabrio.] ἄξων, proprie
significat lignū illud teres, circa quod rota curru uertitur. ita di-
ctum ab augendo, quod rota circa illud agatur, hoc est, moueatur.
Virg. 3. Ge. Post ualido nitēs sub pōdere fagiū axis. Nonnumquā
tamen figurate p toto curru ponitur: ut apud Iuuenalē, Dignus
Aricinus qui medicaret ad axes. In cælo item, Axem uocāt mūdi

diametron, hoc est lineam quandã imaginariã, quã ab uno mundi cardine in alterum tendit. Alio modo pro ipsis polis accipitur, qui & Cardines dicunt, quod circa eos rotari oibis uideatur. Vnus Australis siue Antarcticus appellatur Arctico oppositus, qui terrã obiectu a nobis cerni non potest. alter Septentrionalis siue Arcticus, siue Arctous, aut Boreus, qui nunquam occidens, semper conspicitur. Vir. 1. Geo. Hic uertex nobis semper sublimis, at illũ Sub pedibus Styx atra uidet, manesq. profundi. Ci. 1. Tuf. Quam nos incolimus: sub axe posita ad stellas f. ptem. Item Axis dicit totum cælum, Vir. 4. Aen. Vbi maximus Atlas Axem humero torquet, id est cælum sustinet. Itcm Axes tabulæ scẽtiles sunt inquit Festus, quæ & a Græcis Axones appellatur: cuiusmodi erant Athenis, quæ leges Solonis habebant insculptas. Gell. li. 2. ca. 12. In legibus Solonis illis antiquissimis, quæ Athenis axibus ligneis incisæ sunt. Axis quoque fera est in India, hinculi pelle, pluribus candidioribusque maculis sacra Libero patri. Pl. li. 8. c. 2. 1.

AXYROSIS, [Fattiosi], a ueteribus dicti factiosi, cum plures una quid agerent, facerentq. aucter Festus.

* **AXIVM** urbs in Mysia inferiore.

* **AXIVS**, fluius Macedoniæ.

* **AXON**, fluius Ionum in Asia minore.

* **AXONA**, est fluius in extremis finibus Rhemorum.

AXYNGIA, [Sugna. Gal. Oing ou uieil oing. His. Vnto auajo como para untar axes.] ε. ap. uero Diolcor. ο. εγγ. ov. Aegynetæ, interior porci pinguedo inueterata: ab axe plaustrorum unguendo dicta, ut facilius circa eum rota uertatur. Pl. li. 28. c. 9.

* **AXYLVS**, uir quidam Phryx, quem Diomedes occidit. Hom.

A N T E Z

AZA, ζα, opidum Armeniæ minoris. Pl. li. 6. c. 9.

AZAN, ανις, ζα, mons Arcadiæ, Cybelæ deorum matri facer, a quo nonnulli uicinam regionem Azaniam uocatam uolunt: quã tamẽ Steph. ab Arcadia quadam muliere nominatam malunt, cui Azano nomen erat. Statius: Venit & Id. is ululatus æmulus Azan.

AZANI norum. α. (αυο), Stephano opidum in ea parte Phrygiæ, quæ Epicteta cognominatur. Str. li. 12.

AZANIA, ζα, Stephano, regio est Arcadiæ, ita dictus, a mote Azam, siue (ut Stephano placet) ab Arcadica quadam muliere quæ Azano dicebatur incolæ.

AZANES, ζα, dicti. Arcades enim, eodẽ Stephano teste, olim in tres præcipuos diuisi erant populos Parrhasios, Azanes, & hisce recentiores Trapezuntios. In hac regione fons fuit, cuius aquã gustantibus tantum deinceps aquarum oboriebatur fastidium, ut ne odorem quidem earum ferre possent. non me latet, plerosque in ea fuisse snia, Azanij fontis aquas, uini non aquæ fastidium generare, sed Eudoxum sequi malo, cuius uerba ex sexto de terræ circuitu li. refert Steph. Huic fonti contrariam uim obtinet, qui in agro Clitorio est, cuius aquas qui gustauerit, abstemius redditur, ut tradit Pl. li. 31. c. 2. & Ouid. 15. Met.

* **AZIRIS**, ciuitas Armeniæ minoris. Ptol.

* **AZOTVS**, urbs Syriæ, inter Afcalonem & Ioppen. est & urbs Achaïæ, cuius meminit Steph.

AZYMVS, ma, nium, [Senza leuain. Gal. Sans leuain. His. Cencepo ò sin leuain dura.] α. ζυμος, sine fermento, unde azyymi panes.

DE LITTERA . B

LITTERA muta est. Græci βίτα, nominant. Conuertitur qñque in u, euphoniæ uel differentiæ causa, idq. in duobus tantum uerbis teste Cicerone. Aufero pro absero. Aufugio pro abfugio. Transit etiam in s, ut Sufficio: in c, ut Occurro: in g, ut Suggesto: in m, ut Summittito: in p, ut Nubo: pfi.

B A N T E A

BABAE, βαβου, aduerbium Græcum: pro quo nos Papæ utimur. Pla. Pseud. Babæ, nunc demum mihi animus in tuto est loco.

BABA, βου, Steph. Africæ opidum ad Atlanticum montem. Hinc ab Augusto colonia translata est, & a nomine auunculi, Iulia campestris appellata. Pl. li. 5. c. 1.

BABYLON, β. βαβυλων, urbs nobilissima, ad Euphratem fluiũ sita, olim Chaldææ totius caput, a quo magna Mesopotamia, Assyriæ que pars Babylonia appellata est: ut scribit Pl. li. 6. c. 26. Hæc Str. li. 26. a Semiramide conditam tradidit. Hebræorum uero litteræ originem eius ad Nembroth gygantẽ referunt: & a linguarũ confusione ita nominatam uolunt. Hæc postea Nino uel Semiramide instaurata, mœnibus ac hortis pensilibus, temploque ac arce maxime fuit admirabilis: campi planitie undique conspicua, natura loci laxissima, castrorum facie, mœnibus parib. per quadrũ disposita. Murorũ eius uis incredibilis relatu, firmitas & magnitudo: ut pote qui in latitudine cubitos 50. habuerint, in altitudinem ducetos. Ambitus eius quadringentorũ octoginta stadiorum fuisse tra-

ditur, Euphrate fluiuo mediam eã interfluente. Murus costili late re atque interfuso bitumine compactus. Quem tam latum fuisse, quidam scribunt, ut quadrigæ sibi inuicem occurrẽtes, facile per transire possẽt. Unde & inter septem spectacula orbis numerat. Fossa extrinsecus late patens, uice annis circumfluit. A frõte murorum centum portæ aræ. Est & Babylon Aegypti castellum, ut ait Str. lib. 17. Natura munitum, a Babylonijs quibusdam conditum. A Ptolemæo Babulis appellatur. Non procul distat a Delta, Nili insula.

BABYLONIA, βαβυλωνια, regio est maioris Asiæ a Septentrione Mesopotamiam partem spectans, ab Artu Susianam, a Meridie sinus Persici partem, & ab occasu Arabiã desertam: ita dicta a Babylone, quæ olim Assyriorum regia fuit.

BABYLONICVS, a, um, [Veli restit di nary color]. βαβυλωνικος, possessiuum a Babylone: unde Babylonice uestes, & Babylonica stragula, quæ diuerfos colores habebant intextos. Pl. li. 8. ca. 48. Eadem & Babylonica substantiue dicuntur. Pl. loco iam citato: Metellus Scipio Babylonica triclinaria festertium ostingentis millibus uenisse in crinuinibus Capitonis posuit.

BABYLONIVS, βαβυλωνιος, gentile nomen a Babylone. Cic. 2. de Diu. lib. 6.

* **BABYRSA**, castellum munitissimum Mediæ regionis. Str.

BACCÆ, geminato cc, & sine aspiratione [Bacche. Gal. Graine qui creist aux abres, ou meun fruit, corame de laurier, d'oluiuer. His. El fruto menudo como azcimitra] τα. α. πο. δ. ρ. ε. α., continent intra sui nominis ambitum fructus diuersorũ generum, lauri, oliuæ, corni, myrti, & aliorum huiusmodi. Differunt ab Acinis quod Acini densius nascuntur, ut in uuis: Baccæ dispersius, & rarius. Vide Pl. lib. 15. cap. 14. Cic. 1. Tufc. Arbores feret diligens agricola. quarum adspiciet baccam ipse nunquam. Est & Baccæ, μαργαριτης, gemma candida, & Baccæ more rotunda, quam & unionem dicimus. Vir. in Culice. Nec Indi Conchea baccamaris pretio est.

BACCATVS, a, um, δ. ρ. α. λ. ι. δ. ο. s, gemmatus unionibus, seu margaritis ornatus. Vir. 1. Aen. Colloque monile Baccatum.

BACCIFER, ferẽs baccas, Pl. li. 16. c. 10. Ex omnibus sola baccifera, Seneca in Oedip. Hedera baccifera.

BACCALIA, lauri species, a baccarum fertilitate dicta. Pl. li. 15. c. 30.

BACCHA, Bacchæ, β. α. κ. χ. η. μ. ε. ν. α. s, Bacchi sacrificula, quæ, & Menas, & Tyas, & Ballaris appellatur. Mulieres quoq. tertio quoque anno ad Citheronem montem cateruatim cum tyrsis conueniẽtes, ut ibi Bacchi Orgia magno dum ululatu celebrant, Bacchæ dicebantur. Oui. 9. Met. Vtque tuo more, proles Semeleia, thyrsos Isimariæ celebrant repetita triennia Bacchæ. Ci. Fabio li. 7. Bacchus ubi est apud me locus.

BACCHANAL, uel Bacchanale, δ. ρ. ο. ν. ο. s, locus in quo Bacchi festa celebrantur. Pla. in Aul. ad Bacchis ueni in Bacchanal.

BACCHANALIA, quæ & Dionysia, δ. ι. ο. γ. ο. s, Bacchi festa, in quib. uiri per noctem feminis, & teneræ ætati turpiter miscabantur per dolum. unde illud apud Iuue. Sat. 2. Qui Curios simulant, & Bacchanalia uiuunt. Hæc a multis Græciæ urbibus triennio quoque celebrantur.

BACCHARIS, is, β. α. κ. χ. α. p. s, Dioscoridi herba est radice odorata, folio aspero, magnitudine inter uiolam et uerbascum, anguloso caule, quæ coronis admisceri solet.

BACCHATTONIS, [Vbriache ζζα]. β. α. κ. χ. α. s. Ci. 3. Ver. Sileatur de nocturnis eius bacchantionibus. Compositum est Debacchor.

BACCHARI, [Impa ζζire, s. u. i. a. r. e. Gal. Yrongnier, est. fol. & engragẽ, u. i. u. e. d. i. s. o. l. u. e. m. e. n. t. His. Enloquecerse, embriagarfe.] β. α. κ. χ. α. s, proprie est Baccharum, quæ magnis clamoribus Liberi patri Orgia celebrant: quamquam & latius sumitur pro furere, insanire. Vir. 4. Ae. Sæuit inops animi, totamque incensa per urbem Baccharum. Hinc Baccharus participium. Vir. 10. Aen. Medias Italum bacchata per urbes. Legitur & Bacchatus, in passiuã significatione, pro eo quod est, a bacchantibus frequentatus. Virg. 2. Geo. Virginibus bacchata Lacanis Taygeta. Item Bacchans, antis, aliud participium. Ci. 4. in Ca. Verfat mihi ante oculos Cethegi furor in uestra cæde bacchantis.

BACCHATIM, β. α. κ. χ. α. s, aduerb. more bacchantium. Appul.

BACCHEIS, idos, β. α. κ. χ. η. s, denominatiuum femininum a Baccho. Stat. 2. Sil. Qualis si fubeas Ephyres Baccheidis altum Culmen.

BACCHEVS, a, um, p. tres syllabas, quarum p. producitur, β. α. κ. χ. ε. i. o. s, possessiuum a Baccho deductum. Col. li. 10. Bacchea uoce fremen tem. Vir. 6. diphthongum diuidens, per quattuor syllabas extulit. lib. 2. Geor. Quid memorandum æque Baccheia dona tulerunt.

BACCHIADA, β. α. κ. χ. ι. α. δ. α., dicti, qui e Corintho exules in Sicilia deueniunt, & urbem inter Pachinum & Pelorũ ædificantes Siculi facti sunt. Hi a Bacchia Dionysii filia originem duxerunt. Str. li. 8. de Corintho loquens, Bacchiadæ inquit ferme annis 200. urbẽ dominatione tenuerunt. Ou. 3. Met. Et qua Bacchiadæ bimari gũs orta Corintho Inter inæquales posuerunt mœnia portus.

BACCHICVS, a, um, β. α. κ. χ. ι. o. s, possessiuum a nomine Bacchus. Ouid. 1. Trist.

- 1. Trist. Deme meis hederas, Bacchica, ferra comis.**
- BACCIVS,** βακχίος, genus pedis ex tribus syllabis cōstans, quorū prima brevis, reliquæ duæ lōge, ut Honestas. hoc pedis genere utebantur in carminibus sacrorum Bacchi. contrarius est Antibacchius, ex duabus longis & ultima breui: ut Fortuna.
- BACCHVS,** [Baccho, Dio del uino.] Βάκχος, Iouis ex Semele filius, putatur esse deus uini, & pro ipso uino poni cōsuevit. Hic multi nominis fuit. nam primū Dionysius, deinde Liber pater dictus est. & postremo Bacchus a Bacchis mulieribus, quas in Indiam expeditionem parans, multas secum habuisse fertur. Idē & Osiris dicitur, & Bromius, & Lenæus, a Græcis etiam Σιμύτωρ, quod bis natus fuisse, & duas quasi matres habuisse fingatur. Fecit enim Semelem ex Ioue iam gravidā cum ab amatore Deo (qui se illi daturū, quidquid petisset, per Stigiā paludē iurauerat) Iunonis dolo hoc sibi inunus rogasset, ut talis secum, qualis cum Iunone solebat, nocte una concumberet, fulmine fuisse exustam, puerumq; utero exēptum, Iouis femori, fuisse insertū, quem ille postea maturo partus tempore, more grauidæ mulieris, est enixus. Hic orbem fere terrarū pagrauit: multas nationes domuit. Indos debellauit, & primus omnium triumphauit, uetus Indico elephantō, ut scribit Diod. Primus emere ac uendere instituit, & diadema regiū ac triumphū inuenit. Dicitur Bacchus, ut Diodoro placet, Bacchis mulieribus, quæ illum βακχίζουσαι, hoc est insanientes, & immodeste fere gētes in Indiā sunt secutus: siue (ut Eustathio placet) ἀπὸ τῆ βακχίαν, hoc est, a uociferando & ululādo, adiecta littera, κ, quo uastior ille Menadum Ionus in ipso Dei nomine redderetur.
- BACCULA,** dem. parua bacca. Plin. li. 25. Ferunt bacculas paruas.
- BACELI,** Βάκκλοι, ab Augusto dicti sūt stulti. teste Sue. a Baceo quodam eunucho (ut Alcianus credit) qui corpore quidem procero fuit, sed adeo stolidus, ut cesserit in proverbium.
- BACRIONEM,** dicebant genus uasis longioris manubrij, quod alij trullam appellant. Festus. uide Trullam.
- BACTRA,** orum, Βάκτρα, Scythiæ prouincia, ultra Assyriam, a flumine Bactor cognominata. Vir. lib. 2. Geor. Non Bactra, neq; Indi Laudibus Italię certēt. populi Bactri, Bactrij, & Bactriani uocati sūt. quorum rex fuit Zoroastes, magicæ artis inuentor. Bactrianū regnum olium mille urbibus fuisse inclytum ferunt. Bactra item siue Bactrium (ut apud Pl. legitur li. 7. ca. 16.) opidum est eiusdē regionis, Bactrianorum regum regia.
- BACVLVS,** li. ma. gē. [Bastone. Gal. Baston. His. Cayado à bordon.] Βάκκλον, Βακκλήν, fustis, Icipio: & Baculum ne. ge. Ouid. lib. 15. Metam. Baculumq; tenens agreste sinistra. Hinc dem. Bacillum neu. gen. Cic. li. 2. de Fin. Bacillum inflexum & incuruatum. Bacillus, ma. g. in usu non est, a quo tamen uidetur manasse, Imbecillus, a, um, & Imbecillis, imbecille.
- BADIZARE,** [Andare.] Βαδίζω, est ire Plau. in Asi.
- BAETIRAE,** Βαίτιραι, urbs Galliæ Narbonensis. Ptol. li. 2. c. 10.
- BAETICA,** Βαίτικη, Hispaniæ regio Australis, a Lusitania Ania fluuiō discretā: ita dicta a Bæti amne: qui eam median perfluit. Plin. li. 3. c. 1. & 2. Hodie bona huius regionis pars Granata dicitur, a granitiorij copia, quod Græci coccum appellant.
- BAETIS,** is, Βαίτις, fluuius ulterioris Hispaniæ, qui ex Tarraconēsis agri finibus labens, Australemque Hispaniæ regionem, quæ ab eo Bætica appellatur, median percurrens, tandem non procul a Gælibus in Oceanum Occidentalem illabitur. Huius fluuii aquis lanas optime tingi, Martialis ait.
- BAETICVS,** a, um, adiect. Βαίτιος, Bæticus color obscurus, qui & pulchus dicitur, & Hispanus, & Natiuus. nam in Bætica Hispaniæ regione uellera natura pulla sunt.
- BAETICVS,** a, um, aliud adiect. pullatus. Mart. li. 1.
- BAETICOLA,** l. z. p. c. accola Bætis fluuij. Sil. li.
- BAETVLO,** Βαίτιλον, Hispaniæ fluuius est in Tarraconensi tractu, circa montem Iouis, non procul a Barcinone in mare influens. Hispani hodie sua lingua Bætonem uocant. Mela libro. 2. Est item Bætonem opidi nomen in eodem tractu. Plin. li. 3. cap. 3. & Ptol. li. 2. cap. 6.
- BAGOAS,** Βαγάας, teste Curtio, eunuchus fuit, Alexandro Magno turpiter adamatus.
- BAGRADA,** Βαγράδας, p. c. fluuius Africæ, qui iuxta Vticam labitur, apud quem a toto Atilij Reguli exercitu serpens centum & uiginti pedes longus occisus est. Plin. li. 8. ca. 14. Gel. li. 6. c. 3. & Srra. lib. ult. Luc. li. 4. Qua se Bagrada lentus agit siccæ sulcator arenæ. Silius Ital. li. 6. Lentus arenoso spumabat Bagrada campo.
- * **BAGVNTIVS,** Pannoniæ fluuius in Saum influens.
- BAHAL,** Βαβαλ, numero sing. inquit Hieronymus, Tyriorum Deus.
- BATAE,** arum, Βαίται, ciuitas Campaniæ, situs amoenitate, & aquarū salubritate celeberrima, dicta, a Baio Vlyssis socio illic sepulto. Silius: Docet ille, tepentes Vnde ferant nomē Baie; comitēque idē disse Dulichiæ puppis stagno sua uomina monstret. Hinc fit Baianus, a, um: ut Sinus Baianus, huic Miseno monte, illinc Puteolis clausus. Baiana litora, & Ora, apud Statium.
- BAIULO,** as, [Portare. Gal. Porter sus les espauls. His. Llenar à traer carga aueltas.] Βαίλος, porto. Pla. in Asi. Ego baiulabo, ante me ito inanis. Quin. li. 6. ca. 1. Ego te baiulare non possum.
- BAIULVS,** p. c. [Facchino, baiulo. Gal. Portefais, crocheteur, gaignedenier.] Βαίλυς, ο γαναραν. πορτοβάντης, qui onera corpore suo uictus quærendi gratia, portat. Ci. in Parad. Vtrum potius quærendum, quid baiuli, an quid doctissimi senserint?
- BAIUS** color, [Baio. Gal. Baye, bayard. His. Vayo.] Βαίος, idem est cum spadiceo, siue badio, in equis laudatus: παρὰ τῆ βαίον, quo nomine Græci appellant palmæ termitem cum fructu auulsum, qui huius est coloris.
- BALAENA,** x. nastissima maris bellua, ex genere cetorum, quam Pli. tradit in Oceano Indico ad quaternum iugerum magnitudinem excrescere. Græcis φάλανα dicitur, παρὰ τῆ εἰς φῶς ἀλλεῖς, Latini Balæna ē adspirata in φ mediā suam conuersa. Plin. li. 9. ca. 34. & 6.
- BALANITIS,** idis, Βαλανίτις, genus castanæ rotundius, & maxime purgabile: a rotunda glandis effigie ita appellatum. Plin. libro 15. cap. 23.
- BALANITES,** huius balanitæ, Βαλανίτης, gemma subuiridis, Corinthio similis æri, secante median flamma uena. Plin. 37. cap. 10.
- BALANVS,** ni, p. p. gen. fem. Βάλανος, generale nomen, omnia continēs, quæ apud nos glandis uocabulo comprehenduntur, præcipue tamen dactylos, oliuas, & alia nucleos intus habentia.
- BALANVS** myrpicæ. Βάλανος μυρπικῆ, Dioscoridi, fructus est arbutulæ, myricæ similis, magnitudine nucis auellanæ, ex cuius cortice odoriferus liquor exprimitur, quem uocant oleum Balaninū, Glædem autē myrpicam Pli. uno nomine uocat Myrobalanū, quasi dicas glandem uentariam. ita enim scribit. li. 12. c. 21. Myrobalanum nascitur Vnguento, ut ipso nomine apparet. quo item indicatur, glandem esse arboris, heliotropio simili folio, Fructus, magnitudine auellanæ nucis. Hactenus ille. A balanus fit Balanatus, balauino oleo perfusus. Perfusus Satyr. 4. Tu cum maxillis balanatum gausape pectas. Balaninus, a, um, aliud adiect. ex balano factum: ut, Balaninum oleum. Plin. li. 23. Balaninum oleū repurgat uaros.
- BALARE,** [Belare. Gal. Beller. His. Balar las ouejas à corderos.] Βαλιγῶδες, proprium uocis ouis, aut hædi. Quin. li. 1. c. 5. Iam ne balare qui dem, aut hinnire diceremus, nisi iudicio uelutitis niteremur. Ouid. 4. Fast. Tactaque sumanti sulfure bales ouis. Hinc freq. Balitō as, Plau. in Bacch.
- BALATVS,** sus, nomen Βαλήχης, Pli. Gustatum a pecore, caprisque balatum concitat.
- BALATRONES,** (inquit Festus) & Blateas, antiqui appellabant, bullas luti ex itineribus, ut quod de calceamentorum soleis dicitur. Balatrones, pro nullius pretij hominibus uidetur accepisse Varro de re rust. lib. 2. cap. 5. cum inquit: Videbo iam uos balatrones. Dicti putantur a balatu & uaniloquentia, ut annotauit Porphyrius in illud Horat. 1. Serm. Saty. 1. Mendici, mimæ, balatrones.
- BALAVSTIVM,** [Flor di pomo granato. Gal. La fleur d'un grenadier. His. Flor del granado.] Βαλαύστιον, flos mali punici, utilis, non modo medicis, sed etiam tingendis uestibus. Proprie est siluestris punicæ flos: nā sariuæ Cyrinus dicitur. Hinc Balaustinus, a, um, p. c. ut Balaustinus color, a floris huius similitudine.
- BALBYCINARI,** Βάλβυκινάρι, est lingua balba loqui.
- BALBUS,** [Balbo. Gal. Begue. His. Tartamudo.] Βάλβος, qui uitio linguæ non bene potest exprimere uerba. Cic. 1. de Orat. Cum ita balbus esset, ut eius ipsius artis, cui studeret, primam litteram non posset dicere.
- BALBVTIOTIS,** [Balbettare. Gal. Bebeuyer, parler mal & indistinctement. His. Tartamudar.] Βαλβυτιώτις, imperfecte loquor, quadam linguæ hæsitatione trepido. Ci. 5. Tusc.
- * **BALDRAEA,** puella obscuri generis, quæ tamen Othoni imperatori concubitum negauit.
- BALÆARES,** Βαλεαρίδες, duæ insulæ, [Maiorica, & Minorica.] ante Hispaniam, 30000 passuum intervallo a se inuicem distantes, quarū maior, quæ Orientem spectat, 100000. passuum longitudinem habet, circuitum autem passuum, 480000. alterius in 60000. tantum passuum millia longitudine extenditur, circuitus autem in passuum, 150000. Dictæ Baleares, ut quidam uolunt, a Baleo quodam Herculis comite ibi relicto: aut ἀπὸ τῆ ἐζάλευς, i. a iaculando: quod fundæ iaculatione Baleares peritissimi habiti sunt. tradit enim Lycophron, & post eum Florus li. 3. c. 8. Eam hisce in insulis obseruatā consuetudinē, ut esurientibus filijs a matrib. ientaculum in sublimi trabe proponeretur: quod illi contingere non poterat, nisi priue funda deiecissent, In hisce insulis tantus olim cuniculorū proventus fuit, teste Plin. li. 8. c. 55. Vt in eos præsidium militare: ab Augusto petere sint coacti. Hodie ab Hispanis, quorum imperio parēt, Maiorica, & Minorica appellantur. Baleares etiam dicuntur incolæ harum insularum. Inde

BALEARICVS, ca cum: ut, Balearica funda. Ovi. 2. Metam. Balearica plumbum Funda iacit. Balearica uina. Plin. li. 1. c. 7.

BALEARIS, & are. Vir. li. 1. Ge. Balearis uerbera fundæ.

BALESIVM, Apulia opidum maritimum. Plin. 3. c. 11.

BALINENSIS, populi in Latio, alias Trebulani. Plin. 3. c. 5.

BALINEVM, [Baigno.] *Βαλανεῖον*, & Balneæ, arum, idem quod Balneū & Balneæ, arum, Cl. Art. li. 2. Balineum calefieri iubebo. Dictū Ba lineum, *ἄνθ' ἑλβαλίων*, id est a glandibus, quæ in balneis succen di solent. scribit enim Suidas glandes hominibus apud antiquissi mos, cortices uero earum igni, alimenta præbuisse.

BALLARIA, æ, herba, quæ a Dioscoride Lychnis coronaria dicitur.

BALLISTA, [Balestra.] *Βάλλω*, iacio: machina est, qua saxa torquen tur, uel sagittæ. De saxa iacete (quæ & maior ballista appellari po test) Val. Max. li. 1. Serpentem ballistarum tormentis undique pe titâ, silicū crebris & ponderosis uerberibus procubuisse. De sagit tas iacente (quæ & minor) Lucanus l. 2. Tortaq. per tenebras ua lidis ballista lacertis Multifidas iaculata faces. Hanc Græci *ἑλ λιστρῶν*, dicunt, quam & Phœniceas inuenisse Plin. tradit l. 2. c. 56. Alijs Saturnum a Ioue pulsū & in Græciam profugum ballistarum u sum docuisse scribentibus.

BALLISTARIVM, locus ubi sita est ballista, Plau. ballistam emittam e ballistario. Vbi ballistam accipere uidetur pro telo.

BALLOTEB, *Βαλλωτή*, herba est marrubio similis, Officinæ Marru bistrum uocant, aut Marrubium Nigrum. Diof. lib. 3. Plin. lib. 27. cap. 8.

BALNEA, orum. M. Varro: Balnea erant bina ædificia coniuncta: alte rum ubi uiri, alterum ubi mulieres publice lauabantur.

BALNEAE, arum. Cicer. pro Sext. Rosc. Occiditur ad balneas Pa latinas.

BALNEARIA, orum, ea pars ædium, in qua balneæ sunt. Ci. ad Q. Fr. li. 3. Nihil ei restabat, præter balnearia. Ibidem, in balnearijs assa in alterum apodyterij angulum promouit.

BALNEARIVS, a, um, sine Balnearis, re, [Cosa appartenente a bagno.] Gal. Effunt du bain, son estumes. His. Cosa del baño.] quod ad balneum pertinet: ut, Seruus balnearius, Balnearia instrumenta, ut strigi les, ampulla olearia, linteæ. Pro quibus etiam Balnearia absolute dixit Appul. lib. 3.

BALNEATOR, *Βαλανεύς*, qui curam habet balnearū. Ci. pro Cæl. Fa miliaris facta erat balneari. Plau. Truc. Omnes amatores bal neatores fient. Balneatrix, quæ balneum curat.

BALNEATORIVS, a, um, quod ad balneum pertinet. Mart. Iurec. In strumento balneario legato balneatores continentur.

BALNEOLVM, deminutiuum. Iuue. Sat. 7.

BALNEVM, [Baigno.] Gal. Baigno ou estumes. His. Baigno.] *Βαλανεῖον*. Ci. Teren tiz uxori. Labrum si in balneo non est, fac ut sit. Illud autem fe re obseruatur a scriptoribus, ut balneæ, uel balnea in plurali nu. de publicis tantum dicitur. balneum in singulari, locus in domo nostra ubi priuatim lauamur. Ratio huius diuersitatis uidetur, q̄ in publicis balneis plura ad lauandum fuerint loca. Habebant em mulieres lauaciones suas a uiris separatas. erant præterea in bal neis tria ueluti cenacula, (nisi regiones malis appellare) quorum summum plenum erat aeris calidi, qualia hodie sunt Germanorū hypocauista. Hæc balnearū pars Laconicum uocabatur. in medio cenaculo erant aquæ calidæ, in imo frigidæ. Ex his facile ostendi potest quid sit discriminis inter Balneas, & Thermas. Balnea est tantum dicuntur in quibus lauamur. unde summa illa balnearum pars, quam Laconicum uocari diximus, & cryptæ quædā sicæ in litore Baiano calidæ aeris plenæ, balnearum appellatione non ueniunt, quæ tamen thermæ apte dici possunt. thermæ enim dican tur quæcumque loca calida, siue illa sicca sint, siue calidis lau tionibus accommodata. frigidum itaque balneum sub thermarū appellatione non uenit. nam *θερμῶν*, calorem significat. Valla in Raudensem huiusmodi ponit differentiam, ut thermæ dicantur, quæ natura calidæ sunt: balnea etiam, quæ calefunt igni. qd̄ non omnino uerum esse cõstat multis tum Martialis, tum aliorum te stimonijs, qui Neronis & Tib. balnea thermas uocant, quæ certe igni calefebant. Vnde autem dicatur balneum, uide in dictio ne Balineum.

* **BALSA** inter Cyrenaicæ regionis opida numeratur a Plin. lib. 5. cap. 5.

BALSAMVM, [Balsamo.] Gal. Baume. His. Balsamo.] *Βάλσαμον*, neut. ge. ne. arbuscula uni terrarum Iudææ quondam concessa, uiti simili or, quam myrto. Vir. 2. Geor. Quid tibi odorato referam sudan tia ligno Balsamum succum emittit eximie suauitatis, quem Opo balsamum dicunt. nam *ὀπός*, Græcis succus est. Summa Opobal sami probatio est, ut lac coagulet, & in ueste maculas non faciat. Pl. li. 12. cap. 25.

BALSAMINVS, a, um, adiect. p. c. ut, Balsaminum oleum. Plin. lib. 23. ca. 13. Balsaminum longe pretiosissimum omnium contra serpen tes efficac.

BALTEVS, & Balteum in singulari, in plurali neutrum, [Cinta da spæ

aa. Gal. Baudrier. His. Vanda de Cavallero.] *ἑξωπήρ*, militare cingulum. Vir. 12. Aen. Humero eum apparuit alto Balteus. Liu. li. 9. Auratæ uaginæ, aurata baltea illis erant.

* **BALTA**, Insula, in mari Germanico. Plin.

BALVX, uicis, minutior auri particula ab Hispanis dicitur. Plin. libro 33. cap. 4.

BAMBACION, [Bambogia.] *Βαμβάκιον*, Suidæ lanæ genus candidissi mum, in exiguo nascens frutice, quæ non nulli Gossipion, plures Xylon appellant, teste Plin. li. 18. ca. 1. Fert frut ex fructum barba ræ nuci non dissimilem, quæ deficiens uelut inculcarum lanæ glo mum detegit, ex qua deinde uelites fiunt, quæ a nonnullis Bâbacinæ appellatur, a peritioribus Xylinae, uel Gossipinæ. fulgus coronæ uocat a similitudine fortasse illius lauginis, quæ foris in magno cotoneo gignitur. Ruell. lib. 2. c. 150.

BAMBORVM, flumen Mauritanicæ, crocodilis refertum.

* **BANAEA** apud Plin. Romanorum colonia in Mauritania fuit, quæ Valentia uocatur.

BANCHVS, *ἑλ γγος*, piscis marini genus, quem & Myxona uocari au ctor est Plin. 32. c. 7. Est & Banchus inter mugiles minimus, quem Aristoteles Cheloneum uocat.

BANVRI, Gæuli incolæ Tingitanæ provinciæ. Plin. l. 5. c. 2.

BAPTAE, *Βάπται*, Athenis erant sacerdotes Corytus, impudicitæ deæ, cui nocturna sacra peragebant, saltationibus, & oī uoluptatū generi indulgētes. Dicti Baptæ, *ἄνθ' ἑλ πταιν*, quod qui factis illis iuriabantur, aqua calida tingerentur. Iuu. Sat. 2. Cecropiâ fo liti Baptæ lassare Corytto. in hos Eupolis Comœdiâ conscripsit, quam ab illorum nomine Baptas appellauit, in qua molliorem eo rum & libidinem depinxit. quam ob causam ab illis in mare præ cipitatus est. uide Suidam, & Politianum Milcella. cap. 10.

BAPTES, *ἑλ πταιν*, gemma mollis, præstantissimi odoris. Plin. lib. 37. cap. 10.

BAPTISMVS, & Baptismum, [Battesimo.] Gal. Baptesme. His. Baptismo.] *ἑλ πταιν*, & baptisma, atis, *ἑλ πταιν*, Latine immerfio dicitur, a *ἑλ πταιν*, immergo. Greg. *ἑλ πταιν*, dicitur, Latine tinctio: quia ibi homo spiritu gratiæ in melius immutatur.

BAPTISTERIVM, [Lanatoio.] Gal. Cume, ou autre grand uaisseau dans le quel on se laue, la uoir. Hi. Lanador lugar do se lauan.] *ἑλ πταιν*, est ue luti lacus quidam ex ligno, aut lapide ædificatus, in quo lauandi gra tia mergi solent. hoc in cellis, i. in locis secretioribus solet con stitui: quarum alix Caldariæ sunt, in quibus calida lauamur: alix Frigidariæ, in quibus lauamur frigida: alix Tepidariæ, in quibus tepida aqua abluimur. Pl. ad Apollinarem: Cella frigidaria, in qua baptisterium amplum, atque opacum.

BARACVM, *Βαράκων*, opidum Africæ in tractu Cyrenaico. Plin. li bro 5. cap. 5.

BARACVRA, *Βαράκαρα*, emporium Indiæ extra Gangem, hodie Ban gella, ciuitas fecundissima, & regnum latissimum.

BARATHRVM, [Abisso, profundità.] Gal. Abisme, gouffre, lieu profond & dau gereux. His. Lugar sin hondon.] *ἑλ παθρον*, locus Athenis immen sè profunditatis, in imo mollis & cænosus, in quem noxious, & dâna tos deturbabât. hinc factū est, ut loca omnia profunda, unde quis emergere nõ possit, ab illius similitudine Barathra dicatur. Hoc etiam nomine appellantur terræ canitates, quæ fluuios hau riant, alijs in locis rursus emerfuros. Transferunt quoque ad a lia. Mar. Barathrum femineum, pro locis muliebris dixit. Idem stonachi imum hiatum, Barathrum appellauit cum ait: Extremo ructus si uenit a barathro. Hora. in Sermon. Vsurpat pro ingluuie & uoragine.

BARATHRON, [Golfo.] gulosus, qui in barathrum gulæ insumit totum patrimonium.

BARBA, [Barba.] Gal. Barbe. His. Barba.] *πάρων*, utroque numero, non solum hominum, sed & brutorum quadrupedum est. Pla. Bacc. Ca no capite atque alba barba. Vir. 2. Aen. Squalentem barbam, & concretos sanguine crines. Silius numero plurali etiâ de homine dici posse ostendit li. 12. Iridosiles nunc propexis in pectora barbis Verrere humum. Hinc Imberbis, & hoc imberbe, & Imber bus, a, um, sine barba.

BARBULA, læ, demin. Cic. pro Cæl. Aliquis mihi ab inferis excitan dus ex barbaris illis, non hac barbula, qua ista delectatur.

BARBARE, aduerb. ut, Barbare, loqui. Ci. 2. Tusc.

BARBARIVM, *ἑλ βαρβαρον*, apud Str. lib. 3. Promontorium Lusitanicæ.

BARBARI, [Barbari.] Gal. Barbares, qui ne sont point de nostre Langue, est ran gers, incivils, mausades. His. Peregrinos en lengua y costumbres.] *ἑλ βαρ βαρον*, factitio nomine, inquit Str. li. 14. Dicti sunt ab initio, qui diffi culter, sapere, atque diceret loquebantur, a *ἑλ, ἑλ παρ*, absona uoce, in quam peregrini homines, Athenas aduentantes, cum primum Græce loqui conarentur, identidem incidebant. omnes igitur qui crasse loquuntur, barbari dicuntur: quales olim habitū sunt omnes, præter Græcos: unde Plautus Næmum, Poetâ Latinum, Barbarū dixit. Nunc etiam ab hoc nomine ex empti sunt Latini, qd̄ hi mi tiorem linguam habeant ac magis cultam. Quinetiam inter hos, si quis

- tur in summa, Barbari dicuntur illitterati, malis moribus, ferè, crudelès. Cic. pro Fonteio: Immanis, ac barbara consuetudo hominum immolatorum.
- BARBARIA**, *Βαρβαρία*, p. p. Barbarorum regio, & gens fera. Ci. 3. in Cat. Quale bellum nulla unquam barbaria cum sua gente gessit.
- BARBARICVM**, neu. gen. clamor exercitus dicitur: quod eo uociferà di genere barbari utantur Festus.
- BARBARICVS**, a. um, p. c. [*Barbarus, crudele*]. *Βαρβαρικος*, Barbarus, ferus, & malis moribus. Appul. Feris ac barbaricis moribus. Virg. Barbaricum aurum dixit, pro multo. Aen. 2. Barbarico postes auro, spoliisque superbi. Barbarica pauimenta, quæ & Subregulæ dicebantur, ex restis tuis, rudere, & calce constantia: de quibus Plin. l. 36. cap. 25.
- BARBARIES**, *Βαρβαριότης*, feritas quædã, Ci. pro Cor. Balbo: Inueteratam quandam barbariem ex Gaditanorum moribus disciplina que deleuit. Accipitur etiam pro ipsis barbaris. Idem 1. de Natu. De. Aegyptij, & Syri, & fere cuncta barbaries. Item pro uitioso, & inquinato sermone. Idem de Clar. Or. Quos nulla barbaries domesticâ infuscauerat, recte loquebantur.
- BARBARISMVS**, *Βαρβαρισμός*, est contra Romani sermonis legem aut scripta, aut pronuntiata uitiose dictio. fitque duobus modis, scripto & pronuntiatione, & hoc quadrifariam, adiectione, detractio, mutatione, transpositione litteræ, syllabæ, temporis. Adiectione litteræ, ut Reliquias Danauum, pro reliquias: syllabæ, ut Mauors pro Mars: temporis, ut, Italiam fato profugus. ubi prima syllaba cum corripi debeat, producitur. Detractione litteræ, ut Argyripa, pro Argyrippa, apud Virg. 11. Aen. syllabæ, ut Salmentum, pro Salsamentum: temporis, ut, Feruere Leucate, auroque effulgere fluctus. Mutatione litteræ fit barbarismus, ut Olli pro illi: syllabæ, ut Pernucies pro perniciës: tempore, ut Vnius ob noxam. Transpositione, litteræ, ut Tymbre, pro Tymber: temporis, ut dominus, pen. pr.
- BARBARVS**, a. um, [*Crudele*], immanis. Cic. pro Muren. Gentes immanitate barbaræ.
- BARBATVLVS**, demin. Cic. in Parad. Barbatulos mullos, exceptare de piscinis. Idem ad Attic. libro 1. Concurfabant barbatuli iuuenes.
- BARBATVS**, [*Barbuto. Gal. Barbu. Hisp. Conbarbu.*] & *Βάρβατος*, qui barbam habet: Cic. de Nat. Deo. Dicere, licebit, Iouem semper barbatum.
- BARBESVLA**, Hispaniæ Bæticæ opidum, in contentu Gaditano: & fluuius, qui urbi nomen fecit. Plin. cap. 1. lib. 3.
- BARBIGER**, a. um, [*Barbato*], adiect. *πρωγοπόπος*, qui barbam gerit: ut, Barbigeræ pecudes. Luca. lib. 5. ignescere sepe cicura Barbigeræ pecudes.
- BARBITIVM**, pro barba posuit Appul.
- BARBITOS**, [*Cetera*]. *Βαρβίτιος*, p. co. gen. mascu. instrumentum musicum, quod pulsatur plectro uel calamo. Hor. l. 1. car. Dic latinum Barbite carmen. Feminino genere usus est Oui. in epist. Sapphus ad Phaonem: Nec facit ad lacrymas barbitos ulla meas. Dicimus etiam Barbiton in neutro gene. Aufonius in Philomusam: Hoc genere & chordas, & plectra, & barbata conde.
- BARCHA**, cognomen nobilissimæ apud Carthaginiensis familiæ, ex qua fuerunt Hannibal & pater eius Hamilcar. inde Barchina factio dicta, quæ Barcharum potentie fauebat. Liu. l. 22.
- BARCINO**, pæn. corr. [*Barcelona*]. *Βαρκίνιον*, Ptolem. urbs apud Hispanos, totius tractus Tarraconensis celeberrima, uulgo Barcelona dicitur. Aufonius ad Pau. Tarraco, & ostrifero superaddita Barcino ponto.
- * **BARDERATE**, urbs Gallie togatæ. Pl.
- * **BARDESANES**, historicus Babylonis.
- BARDOCVCVLVS**, genus uestis omni tempore commodæ. Martial. Gallia Santonico uestit te bardocucullo. Sunt qui dicant Bardocucullum esse tegmen capitis uillosum, translatum a populis Gallie, qui dicuntur Bardi.
- BARDVVS**, [*Stolto. Gal. Morne, lourdant. Hisp. Grossero, Bouo, que poco sabe.*] *Βαρδύς*, stultus, tardi ingenij. Cic. de Fato: Stupidum esse Socratem dixit & Bardum, quod ingula concaua non haberet. Bardi apud Gallos uates erant, aut philosophi, qui uirorum fortium laudes decantabant. Luca. Plurima securi fudistis carmina Bardi.
- * **BAREA**, opidum Hispaniæ citerioris.
- * **BARGENI**, populi Africa, ex Troglodytis. Plin.
- * **BARGVS**, Thraciæ fluuius, in Hebrum cadens. Plin.
- * **BARGYLLA**, opidum Carie apud Steph.
- * **BARGYLVVS**, mons Syriæ, in confinio Phœnicis. Plin.
- BARIS**, *Βαρίς*, apud Aegyptios dicebatur cymba, qua cadauera uectabant ad sepulturam. Propert. l. 3. Baridos & contis rostra Liburna sequi. Est item Pamphiliæ opidum, in præfectura Pisidia. Ptolemæus lib. 5. c. 5.
- BARIVM**, *Βαρίον*, Ptolem. Apuliæ opidum, teste Plin. lib. 3. cap. 11. uulgo Bari uocatur. Hor. Sat. 5. Bari moenia piscosi. Vbi Bari
- dixit, pro Barij.
- BARONES**, [*Baroni*], uiros molles uidetur appellasse Cicer. ad Attic. lib. 5. Apud Patronem, & reliquos Barones te in maxima gratia posui. De Epicureis loquitur, quos philosophorum nomine non dignatur.
- BAROPTENVS**, Plin. l. 37. ca. 10. gemma nigri coloris.
- BARRITVS**, us, p. p. uox elephantis. Item Romanorum clamor militum, cum utraq. acies se iunxerint. Vegetius.
- BARRVS**, ri, [*Elefante*] *ἑλέφας*, elephas. Hor. in Epo. mulier nigris dignissima barris.
- BASACOCATVS**, Gallie populi. Plin. l. 4. ca. 19.
- BASALTES**, *Βασάλτης*, genus est marmoris ferrei coloris, & duritiae, ab Aegyptijs in uicina Aethiopia inuentum. Plin. l. 36. c. 7.
- BASANTITES**, tis, lapis ex quo fiunt cotes. Plin. l. 36. cap. 20. *Βασαντίτης*, quod est explorare, uel examinare.
- BASCAYDA**, uas Britanicum, post in Romanorum usum receptum, Iuu. Sat. 11. Adde, & Bascaudas, & mille escaria. Mart. l. 14. Barbara de pictis uenit bascauda Britannis.
- BASITATIO**, nis, Catul. Da mihi mille basitationes.
- BASILEA**, *Βασίλειον*, prod. *Βασίλειον*, Rauracorum urbs, ad Rhenum fluuium, eadem, aut certe proxima ei, quam Augustam Rauracorum appellat Ptol.
- BASILEI**, orum, *Βασίλειον*, Straboni populi Sarmatiæ Europæ, ad utramque Istri ripam incolentes.
- BASILICA**, cæs, [*Luogo publico donde si fanno le facende d'importanza. Gal. Maison royale, maison magnifique, maison de Prince, Hostel de ville. Hisp. Casa real, palacio.*] *Βασιλική*, principio dicta fuit domus ampla & spatiosa, causarum cognitioni destinata: dicta ab eo, quod princeps eo ad ius dicendum conueniret, aut quod Græci *τὸ βασιλικόν*, appellatione etiam iudicem intelligerent, astipulante etiam Hesiodo, qui *Βασίλειος*, appellat *Βασίλειος*, hoc est, doniuoros iudices interprete Budæo. Plin. in Epist. Descenderam in basilicam Iuliam, audicurus, quibus proxima comperendinatione responde re debeam. Erat autem Basilica templo persimilis, ambulationibus amplissimis instructa, ad quæ multi tota ex urbe, alij causas agendi, alij consultandi, alij aliud agendi gratia confluxebant. Cic. ad Att. lib. 2. basilicam habeo non uillam, frequentia Formianorum. Postea etiam basilicæ edificatæ in usum negotiorum, eaq. in locis foro proximis. Vide Vitruuium lib. 5.
- BASILICE**, adu. [*Splendidamente, Realmère.*] *Βασιλικῶς*, regie, magnifice splendide. Plaut. in Pæn. Basilice ornatus incedit.
- BASILICVS**, a. um, [*Reale. Gal. Royal, magnifique, somptueux, grand. Hisp. Real, o pertenesciente al Rey.*] *Βασιλικός*, regalis. Plau. 1. C. Basilicas edictiones, atq. imperiosas habet. Er in Pseu. Basilicus status, basilicus uictus, regalis & excellens: & Basilica facinora, regia. Basilica nux *Βασιλικόν κάρνον*, iuglandis genus optimum, quod & Persicum dicitur. dictu Basilicon, a præstantia, quod inter nuces principatû obtinere uideatur: mel a regibus, qui eas primi e Perside i Græciã transtulerant, ut non obscure innuit Plin. lib. 15. ca. 22.
- BASILICVS** SINVS, *Βασιλικὸς κόλπος*, qui Ioniam alluit. Plin. lib. 5. cap. 29.
- BASILISCVS**, [*Basilisco*]. *Βασίλισκος*, genus serpentis, quod (teste Plin. lib. 8. cap. 21.) in solitudinibus Africæ habitat, candida in capite macula. Acutissimum habet caput, rubeos oculos, colorè ad nigredinem uergentem, reliquos serpentes sibilo fugat. Luca. l. 9. in uacua regnat Basiliscus arena.
- BASILIVS** MAGNVS, *Βασίλειος μέγας*, Cæsariensis fuit, qui una cum Gregorio Nazianzeno, & Ioanne Chrysostomo, sub Valente, indefessus Christianæ religionis contra Arianos exstitit propugnator.
- * **BASINNI**, *Βασιννοί*, populi Arabiæ. Steph.
- BASIO**, as [*Basciare*] Mart. lib. 6. & bis, terq. quaterq. basiauit.
- BASIS**, [*Basse, sostegno. Gal. Vn souassement de colonne ou d'autres choses, soustènement. Hisp. El pie de la columna y otra cosa.*] *Βάσις*, a nostris dici potest sustentamentum, sunt enim bases, quidam ueluti pedes columnarum, seu fabricarum, quæ a fundamento consurgunt, & superpositæ fabricæ sustinent pondus. Cic. 5. Tusc. ad columnæ basim accessimus. Est & Basis, figura in narrationibus, cum omnia pe detentim proferuntur, ut apud Ter. in Eun. Matri mercator dono dedit mater ubi accepit.
- BASIVM**, [*Bascio. Gal. Vn baiser. Hisp. El beso, como de enamorado.*] *Βάσιον*, osculum, suauium. Donatus osculum, basium & suauium sic distinguit, ut oscula sint officiorum, basia pudicorum affectuum, suauia libidinum uel amorum. que differentia non obseruatur: ut latius infra ostendemus in dictione Osculum. Hic satis fuerit ostendere, basia sepe impudicorum affectuum esse. Catullus ad Lesbiam: Da mihi basia mille.
- BASSARIS**, is, uel idis, *Βάσαρις*, Bassareus, id est, Bacchi sacrificula. Per f. Sat. 1. & sectum uitulo caput ablatura superbo Bassaris. Est et uestis genus ad talos usq. demissæ, qua in Bacchi sacrificijs utebantur sacerdotes. Dicitur aut Bacchus Bassareus a Bassara Lydie opido,

do, ubi præcipue colebatur: uel *ἄλλοῦ* clamor, quod eius sacra maximis clamoribus a Bacchis celebrarentur. Hor. l. 2. Car. Non ego te candide Bafiareu Inuitum quatiā.

BASTVL I, Bæticæ Hispaniæ populi prope Turdulos. Vide Strabonē lib. 3. Ptol. lib. 2. cap. 5. & Plin. lib. 3. cap. 1.

BAT, ΜΟΧ, quia utimur, cum quempiam iubemus tacere. Pla. Pœn.

BATA, ΟΡΟΝ, *ἑτάτα*, uicis, & portus in Sarmatia Asiatica: supra Bosphorum Cimmerium. Ptol. lib. 5. c. 9. & Str. lib. 11.

BATAVVS, a, um, pœn. indifferēt. Luca. lib. 1. Vangiones, Batauique truces. Corne. Tacit. de situ Germaniæ. Omnium harum gentium uirtute præcipui Bataui, non multum a ripa insulam Rheni colunt. Fuerunt Bataui olim stupidi atque notati, quo fit, ut Auris Bataua, dicitur de nullius iudicij homine.

BATHYLLVS, *ἡ βαθύλλος*, poeta tragicus insignis. Fuit item Samius adolescens, Anacreontis Poetæ Amasius. Hor. in Epod.

BATIAE, *βατῖαι*, ciuitas est mediterranea Epiri. Str. l. 7.

BATIO LA, *βάτιον*, uasis genus, quo uinum e cado haustum ad mensam ferebatur. Plaut. in Col. ut citat Nonius, Batiolam auream habebat.

BATIEA, pœn. produ. *βατῖαι*, Steph. locus editus in agro Troiano. Str. lib. 13.

BATILLVM, [Badile. Gal. *Vne palette à feu*. His. *Badil de la pala de hierro*.] ferreum instrumentum, similitudine palæ, quo prima colligitur: primum Batulum dictum, quasi paruum: deinde, de inutina forma, Batillum. Plin. li. 3. c. 8. Batillis ferreis candentibus ramento argenti imposito. Apicius de petasone. Et armillam illius candenti batillo uris, & melle congeis. Batillum rusticū instrumentū, quo ad sulcos, ilices, fossasque in agris faciundas utuntur. Varr. 3. de re r. c. 6. Paltorē cum batillo circuire oportet, ac stercus tollere. Est item messorium instrumentum, quo Picentes utebantur. Idem l. de re r. cap. 50. In Piceno ligneum habent incuruum batillum, in quo extremo fit ferrula ferrea. hæc cum comprehendit fascem spicarum, desecat.

BATIS, *κρίθων*, herba est fruticosa, pingui folio in modum Portulacæ, sed crassiore latiusculo, & gustu salso, floribus cæcidis, & semine libanotidis, quam Dioscorides *κρίθων*, siue *κρίθα*, uocat, appellat. Vide Diosc. lib. 2.

***BATO**, *βάτων*, historicus Sinopæus, qui de rebus Persicis scripsit. Strab.

BATOS, *βάτος*, frutex spinosus, lenta habens flagella, per terrā sparsa. Latini Rubum appellant. Diosc. l. 4. c. 40.

BATRACHITES, *βραχίτης*, lapis ranæ uiridi similis colore, & effigie. Plin. lib. 37. c. 10.

BATRACHVS, chi. p. c. *βάτραχος*, piscis mari peculiaris, apud Plin. l. 32. ca. 11. Fuit præterea nobilis Itariarius ex regione Laconica, qui Oëtauræ templa Romæ extruxit. Plin. lib. 36. c. 5.

BATTIADES, dictus Callimachus poeta elegiographus, a Batto patre. Ou. in Ibin. Nunc quo Battides inimicum deuouet Ibin.

BATTIS, *βατῖς*, puella formosissima, quā Philetas poeta elegiographus adamauit, suisque carminibus celebravit. Ou. l. 1. Trist.

***BATTON**, onis, comicus, cuius meminit Suid.

***BATTVS**, castor. apud Ou. & rex Cyrenaicus.

***BATVLM**, castellum Campaniæ. Virg. l. 7.

BATVOIS, [Battere. Gal. *Battre, meurdir*. His. *Batir de sobryar*.] *ἑλωάω*, uerbero. Pla. in Cal. Batuatur tibi os, senex nequissime. Suet. de Cali. Mi. in Ilionem e ludo rudibus secum batuentem, & sponte prostratum, confodit ferrea fica. Cic. Pæto, transfudit ad rem obsecrānam, cum inquit Batuit impudenter.

BAVBARI, deponens, *βαβάρων*, factitiū uerbum a uoce canum cū latrāt. Lucr. lib. 5. Et cum deserti baubantur in ædibus omnes.

BAULI, uillæ nomen inter promontorium Misenum Baiarumque, lacum. Seruius ductum inde nomen ait, quod olim Hercules iuxta Baias fecit caulam bobus, & eam sepserit: qui locus primo Baulia dictus, mox Bauli.

BAXEAE, [Pianelle, *ῥοκόλι*. Gal. *Vne maniere de pantoufles ou souliers, de quoy usent les philosophes*. His. *Chinelas de alcorques*.] proprie calcei philosophorum. Appul. in lib. de Asino aur. Qui pallio, baculo, baxeis, & hircino barbitio philosophum fingeret. Plaut. in Men. Peniculus, qui extergentur baxeæ.

B A N T E D

***BDELLIVM**, arbor nigra, gummi genus exsudans, quod & ipsum Bdeillum uocatur. Plin. & Diosc.

B A N T E E

BEATE, [Beatamente.] aduerb. feliciter. Cic. l. de Fin. Omnis summa philosophiæ ad beate uiuendum refertur.

BEATITAS, & **BEATITVDO**, [Beatitudine, felicitas. Gal. *Beatitudo, felicitas*. His. *Bien auenturado*.] *μακαρίτης*, Ciceronis seculo uocabula fuerunt dura, quæ tamen ille putauit usu fieri posse molliora. lib. 1. de Nat. Deo.

BEATVVS, Persius Sat. 3. Beatulum alto Compositus lecto.

BEATVS, a, um, [Beato, felice. Gal. *Heureux, bien heureux, bien for-*

tunè. His. *Bien auenturado, y perfecto*] *μακαρίος*, felix, fortunatus. Qui Gnt dicendi beati. Sen. lib. 6. Epist. declarat his uerbis: Hoc nos docet beatum non eum esse, quem uulgus appellat, &c. Cic. lib. 5. Tusc. Hos existimo beatos, qui sint in bonis nullo adiuncto malo. Accipitur & pro diuite. Iuuen. Sat. 1. Vetulæ uesica beatæ. Hor. lib. 2. Carm. Nescias, ante generum beati Phyllydis flauæ decorant parentes.

BEBRIACVM, ci, uicis inter Cremonā & Veronam, apud quem Vitellius Othonem superauit. Tacitus annal. lib. 18. Eo die, quo Bebriaci certabatur, auē multitudine facie apud Regiū Lepidi celebri loco confedisse in colle memorant. Hunc uicium hodie Labinam uocant. Hinc Bebriacensis, se. Plin. lib. 10. ca. 49. Venere in Italiam Bebriacenses bellis ciuilibus trans Padum, externæ & nouæ aues, turdorum specie.

BEBRYCES, *βέβρυκες*, Stephano, uel Bebrycij, populi a Thracibus oriundi, qui eam partem Asiæ incoluerunt, quæ postea, Bithynia, aliqñ Mygdonia dicta. Str. lib. 7. & 12. Hos Arrianus originem a Bebryce trahere, una filiarum Danai, scribit, quæ cū Hypermnestra præter iussa patris uiro pepercit. quare fugiens parentē, una cum uiro, in hæc loca peruenit, incolasque ritus docuit Aegyptios: pro quibus meritis regionem ab eius nomine Bebryciam ferunt appellatam. De his & Volater.

BEBRYCIA, *βέβρυκία*, regio minoris Asiæ ad Propontidem, postea Mygdonia, & Bithynia appellata.

BEBRYCIVS, a, um, *βέβρυκος*, possessiuum a Bebrycia. Vir. 5. Aen.

BEBRYX, cis, *βέβρυξ*, rex fuit in montibus Pyreneis, teste Silio. Est ite nomen gentile, eum significans, qui ex Bebrycia ortus: de quo uide in dictione Bebryces. Huius autem nominis secundam syllabam producant, modo corripuit poetæ. Val. Flaccus. 2. Arg. Bebrycis, & Scythici procul inclementia faxi. Silius lib. 3. Possessus Biccho saua Bebrycis in aula.

BECHITES, Plin. *βέχτες*, Stephan. populi Themiscyræ. Plin. libro 6. cap. 4.

BEELZEBVB, *βελζεβούβ*, idolum Accaronitarū. Idolum muscæ significans. Bel. (inquit Hieron.) & Beel & Baal, Hebræis idolum, Zebub autem muscam signat: unde Beelzebub, tamquam muscæ dicat idolum. Sed & pro demoniorum principe ponitur.

BELBINA, arum, *βελβίνα*, Strab. libro 9. Insula e regione Anaphlystiorum.

BELGAE, arum, *βέλγαι*, populi Galliæ comatæ, inter Sequanam, & Scaldem fluuios siti, in quindecim olim populos diuisi. Plin. lib. 4. cap. 17.

BELGICVS, a, um: ut effedum Belgicum, currus genus, apud Belgas primum inuentum. Virg. 3. Geor. Belgica uel molli melius feret effeda collo.

BELGITES, Pannoniæ populi apud Plin. l. 3. c. 25.

BELIDES, huius Belidæ. pœn. lon. *βελιδης*, patronymicum masc. filius, seu aliquis de genere Beli. Virg. 2. Aeneid. Belidæ nomen Palamedis.

BELIS, huius Belidis, *βελίς*, patronymicum femininum, filia, uel nepris Beli, unde Belides dictæ, quin quaginta filiarum Danai, Beli filij: quas cum Aegisthus Danai frater totidem filijs suis peteret, uxores, Danaus respondere noluit: didicerat. n. ex oraculo, se a genero interfectum iri, sed coactus a fratre promisit. in nuptiarū autē nocte filias subornauit, ut clam se cultris armarent, & uiros uino luxuriaque sopitos iugularent. Virgines patri obediētes captato tempore necarunt uiros, unaquæque suum, excepta sola Hipermnestra, quæ Lincoo, seu Lino uiro suo pepercit, qui postea occiso Danao regnum apud Argos inuasit.

BELION, *βελιον*, herba quæ a Diosc. *πόλιον ὀρεινόν*, hoc est, Polium montanum appellatur.

BELISARIVS, *βελισάριος*, Suidæ, pro Iustiniano principe belli dux, qui Persas in Oriēte, Gothos in Italia, Vuādalos in Africa prælio superauit, eorum rege Glisimere in triumphum ducto. Hic tā strenuus belli dux, & in hostibus perdomandis felicissimus, inuidiam uincere non potuit. nimia eius potentia eū apud Iustinianum in suspicionem affectati imperij adduxit, qui utrumque ei eruit oculū, quare cum aliter ulcisci non posset, exiguum extra urbem tuguriolum extruxit, ubi per omnem uitam a prætereuntibus stupem emendicauit: illud identidem repetens. Da obulum Belisario uia tor. Vide Crinitum, & Volaterranum.

BELLARIA, rium, plu. num. *πελωδία*, cibi saccharo aut melle conditi, aut alia id genus gula irritamenta, quæ & secundæ mensæ appellantur. Macr. in Sat. dicente Furio, secundæ mensæ illata bellaria. Vna quoque dulciora in comædijs antiquioribus est inuenire, dictaque esse Liberi bellaria. Gel. li. 13. c. 11.

BELLATOR, oris, [Combattitore, guerriere. Gal. *Guerroyeur* horame de guerre. His. *Mucho guerreador*.] *πλεμνός*, bellicolus. Ci. 4. Tusc. Accusatori maiores nostri maiora præmia, quam Bellatori esse uoluerunt: Dicitur & de brutis animalibus, unde Virg. li. 10. Equum animosum & ad prælium incitatum bellatorem uocat.

BELLA-

- BELLATRIX**, icis, [Guerriera. Gal. Femme vaillant en guerre. Hisp. Guerrera dora.] πολεμίστρια, mulier bellicosa. Vir. l. i. Ae. Aurea subnectens exertæ cingula mammæ Bellatrix.
- BELLATVLVS**, a, um, uocabulum blandientis, idem quod Bellulus. Pla. Curc. Cur ergo non imus cubitum bella bellatula?
- BELLAX**, acis, adiect. [Armigerus.] πολεμικὸς ἢ μαχητικὸς, bellicosus.
- BELLE**, aduerb. [Bene, Bellamente.] καλῶς pulchre. Plau. Tru. Buccas belle purpuriflatas habens. Dolab. Ciceroni: Terentia minus belle habuit. Cic. Terentiq: bellissime in nostris prædijs esse poteris.
- BELLEROPHONTES**, Βελλεροφόντης, seu Bellerophon, tis, fuit Glaucci regis Ephyræ filius, inclyto decore conspicuus, & uirtutis maximæ. Hic cū a Stenobæa uxore Præti de coitu interpellatus esset, ueritus hospitalis Iouis iram, lasciuâ feminâ repulit. unde exardēs repulsa mulier, apud uirum innocentem hospitem accusauit, qui hospitij iure motus illum domi interficere nō sustinuit, sed datis codicillis ad Iobarem socerum in Lyciam misit: lectis ergo codicillis Iobates in ultionē criminis ad Solymos domandos Bellerophōtē misit, ut sub prætextu memorabilis pugnæ interiret. Verum cum & Solymos facile uicisset Bellerophōtes, & alijs plerisque periculis obiectus, semper uictor rediisset, Chimæram et superasset, nactus Neptuni beneficio Pegalum equum, Iobates iuuenis uirtutem admiratus, alteram illi ex filiabus cum regni parte uxorem dedit: ex qua Ilandrum, Hippolochū, & Laodamiam suscepit, ut lib. 6. Iliad. refert Hom. Quod cum audisset Stenobæa, sibi ipsi mortem conscuit. Bellerophontes autem felici rerâ successu elatus, cum in cælum euolare cum Pegalo conaretur, immisso a Ioue cestro, equo excussus est, deceditq. in eum campum, qui Aleius appellatus est. Pegalus autem a Ioue inter sidera relatus. Hic primum Hippionus dictus: Bellerophontes postea a Bellerophomodo Corinthio, quem occidit.
- BELLICA**, cæ, dicebatur columella illa ante templum Bellonæ, super quam iacebant hastam cum bellum indcerent. Festus.
- BELLICOSE**, aduerb. [Ferocemente, ualorosamente. Gal. Vaillamment. Hisp. Bellicosamente.] πολεμικῶς, fortiter, ferociter.
- BELLICVSVS**, a, um, [Feroce, ualoroso, bellicoso. Gal. Belliqueux, vaillant en guerre. Hisp. Mucho guerreador.] πολεμικὸς, ad bella gerenda aptus. Sall. in Jug. Libyes, quam Getali, minus bellicosi erant. Lin. 9. Ce pisse eos non Romam, sed, quod multo bellicosius fuerit, Romanam uirtutem.
- BELLICVM**, ci, substan. sonus tubæ, quo signum dabatur militib. in eundæ pugnæ. unde Bellicum canere, proprie est milites tubæ cātū ad prælium animare. Per metaphoram accipitur pro instigare ad dissidium. Cic. 6. Philip. Atque ijdem bellicum me cecinisse dicunt. Idem 3. de Orat. Thucydides de bellicis rebus canit quodammodo bellicum.
- BELLICREPA**, genus ueteris saltationis a Romulo institutz, in qua cum armis saltabant.
- BELLICVS**, a, um, [Militare, della guerra.] adic. πολεμικὸς, qd ad bellum pertinet: ut, Bellica discipina. Cic. 2. de Nat. Deo. Bellica corona, quæ bellatoribus uictoribus dabatur, Plin. lib. 16. c. 4. Oui. 3. Fast. Dea bellica Pallas.
- BELLIFER**, a, um, [Bellicoso.] πολεμικὸς, bellicosus. Claudianus in Rufinum. Quid belliferam communibus urunt Italiam maculis?
- BELLIGER**, a, um, [Bellicoso.] idem Mart. lib. 15. Hermes belligera iu perbus hasta.
- BELLIGERO**, as, [Guerraggiare.] πολεμῶ, bello, bellum gero. Cicero pro Fonteio.
- BELLIPOTENS**, breui, pæ. [Possente in guerra.] ἐνοπλιος, qui bello pollet. Ci. 3. de Diu. Aecidæ bellipotentis sunt.
- BELLITANI**, populi Edetanæ, citerioris Hispaniæ. Plin. libro 3. cap. 3.
- BELLITVDO**, inis, [Bellezza.] κάλλος τὸ, ornatus, pulchritudo. Festus.
- BELLO**, as, [Combattere, guerreaggiare. Gal. Guerroyer, mener ou faire guerre. Hisp. Guerrrear, hazer guerra.] πολεμῶ, bellum gero. Plin. libro 5. cap. 1. Romana arma Claudio principe in Mauritania bellaure. Cic. pro lege Man. Longe a domo bellare. Est & Bellor, is, deponens. Virg. 11. Aen. Pictis bellantur Amazones armis. Hinc Debello, Rebello.
- BELLONA**, æ, p. p. [Bellona.] ἐννοῶ, bellorum dea, Martis soror. Vir. 9. Aen. Quam cum sanguineo sequitur Bellona flagello. Huic proprio sanguine sacerdotes sacrificabant. uide Festum.
- BELLONARI**, i, sacerdotes Bellonæ. Acron.
- BELLOSVS**, a, um, uetustum nomen, idem quod Bellicosus. Cælius apud Nonium: Bellum suscitare contra bellosum genus.
- BELLOVACI**, Βελλοάκιοι, populi Galliæ, qui belli gloria Belgas omnes superarunt. Bellouacum, p. c. opidum Bellouacorum. Vulgo Beauuais.
- BELLVA**, [Bellua, Fiera.] Cic. in Acad. Fera, immanisq. Bellua.
- BELLVVS**, a, um, dem. a Bellus, idem quod pulchellus. Plau. in Mil. Bellua es. A quo aduerb. Belluc. Plau. Belluc se habet.
- BELLVM**, [Guerra. Gal. Guerre, bataille. Hisp. Guerra.] πόλεμος, discordia hostium, arma sibi mutuo inferentium: ite totum illud tēpus, quo hostes in armis sunt. Prælium autem est conflictus ipse, & hostiū congressio, quæ & pugna dicitur, & certamen. hæc differentia nō obscure colligitur ex Linio, cū ait, Populum R. nullo bello, multis uero prælijs fuisse superatum. Item ex loco Vir. 11. Ae. Infantem fugiens media inter prælia belli Extulit. Aliquando tamen Bellum capitur pro prælio, Sall. in eo bello trecenti milites de siderati. Dictum bellum (ut Priscianus sentit) per antip. rasin, quod minime bonum sit. Alij a Duello deriuant, adiecto d, & digā ma in b conuerso. Festus a belluis, quod belluarum sit mutuo iclaniatu conficere.
- BELLVS**, a, um, per duplex ll, [Bello. Gal. Bon, beau, gentil, honneste. Hisp. Belle y bueno.] καμῆλος, demin. a Bonus. Varro: Ita cum ijs bellum geras, ut bella omnia domum auferas. i. bona omnia. Idem: in quo Græci belliores, quam Romani nostri. Interdum pro lepido, & eleganti. Martialis: Bella es, nouinus: & puella, uerū est. Hinc Bellior comparatiuū, de quo paulo ante citauimus ex Var. testimonio, & Bellissimus superlatiuum. Ter. in Adel. Prospiciam mihi, atque unumquodque bellissimum carpum.
- BELLVVS**, siue Belutus, bestia similis. Festus.
- BELION**, Βελίων, nomen urbis, & fluuij in Hispania Bætica. Str. l. 3.
- BELVA**, æ, siue (ut alij malunt) Bellua geminato ll, [Bestia. Gal. Beste cruelle et sauvage. Hisp. Bestia comun a tierra ò a mar.] θῆρ, θηρίον, simmanis fera, a bello. i. pulchro, κατ' ἀτίτρασιν, (ut quidam existimant) dicta: aut (ut alijs placet) a substantiuo bellum, quod bestiarum ut, bellum sibi mutuo inferre. Ter. in Eu. Eo ne es ferocis, quia habes imperium in beluas: Belua etiam per conuicium dicitur in hominem. Ter. in Phor. Quid perimui autem belua?
- BELVATA** ΤΑΡΕΤΙΑ, ζῶοντα, dicta a Plauto in Pseud. beluarum figuris picta, inextaque.
- BELVOSVS**, a, um, siue Belluosus, θηριώδης, quod abundat beluis. Horat. 4. Carm. Te beluosus qui remotis obstrepit Oceanus Britannis.
- BELVS**, ὄλιος, per simplex l, nomē proprium primi regis Assyriorū, & patris Nini, a sole deductum, qui Assyriorum lingua Bel dicit. Huic uita functo templum crexerunt Babylonij, diuinisque eum honoribus sunt profecti. Fuit item Belus, cognomento Priscus, Epaphi (uel ut alij malunt) Neptuni, & Libyes filius, cui Iliis post Apidis mortem nupsit, regnante Athenis Cecrope. Huius filij fuerunt Danaus, & Aegyptus, quem alij Aegisthus nocant: a cuius est nomine quinquaginta Danaï filia Belides appellatæ sunt: hoc etiam nomine dictus fluuius Syriæ, ubi primo repertum fuisse uireum Pl. scribit lib. 5. c. 19. Ioseph. lib. 1. belli Iudaici, Stadijs, ait, duobus, a Ptolemaide Belum annum distare.
- BELVS**, alius fuit Phœnicis rex, & pater Didus, uir militaris scientiæ peritissimus Cyprios, Phœnicum litus infestantes piratica subegat, ut est apud Vir. 1. Aen. Genitor tum Belus opimam Vastabat Cyprum &c. Alio nomine dicebatur Metres, ut ait Seruius. Belus præterea Stephano, opidum est Hispaniæ, non procul ab Herculis columanis, idem fortassis cum eo, quod a Plinio Belon appellatur.
- BELVS**, gemma est uitrea specie magnitudine nucis iuglandis, in Arabis nascens, ut ex Democriti sententia refert Plin. l. 37. c. 10.
- BEMBINA**, Βεμβίνα, Stephan. Nemeæ uicus, quem Hellenicus Bembinon, Βεμβίνων, appellat: unde Nemeæ leo a poetis Bembinatē dicitur. Plaut. in Mil. Bembinatidis Beluz instar. hoc est Nemei leonis instar.
- BEMBINADIA**, regio Arcadiæ inter Clitorium & Cleonem opida. Pl. lib. 4. cap. 7.
- BENACVS**, p. p. [Lago di Garda.] Βενάκος, lacus Cisalpinæ Galliæ, nō procul a Verona Venetorum ciuitate quem aiunt aureas arenas euoluere, & ex eis nutrire pisces, quos idigenæ Carpiones uocāt, nusquam alibi repertos. Ex hoc Mincius fluuius excurrit in Padū. De hoc lacu Virg. lib. 2. Georg. Fluētibus & fremitu afluens Bene nace marino.
- BENDIDIA**, Βενδίδια, sacra fuisse apud Thraces narrat Stra. ex quibus Orphica originem sumpserit. uide Cæl. Rhod. libro 18. cap. 23.
- BENE**, [Bene. Gal. Bien. Hisp. Bien ò buena mente.] & aduerbium. a Bonus formatum. Teren. in And. O factum bene. Aliquando ponitur pro comode: ut Bene habito. Cic. 2. Offic. Domus, bene, & ratione ædificata. Interdum feliciter, siue prospere. Cic. 3. de Diuinat. Quæ autem deorum inconstantia est, ut primis mentur extis, bene promittant secundis? Nonnumquam pro ualde. Idem 3. de Orat. Habetis sermonem bene longum. Bene cogitare, uel male cogitare referuntur ad alterum, significantque beneficium, aut perniciem. Plin. Hoc tuo studio bene de te cogitantem liberaliorem reddes. Cic. de Sen. Carthaginem diu male cogitantem non prius timere desinam, quam excisam cognouero. bene de te mereor, id est, bonum in te confero,

- fero, aut bene tracto. Bene uertere, est in utilitatem uertere, sicut male uertere, est in perniciem. Bene uolo tibi, amo.
- BENEDICE**, p. c. aduerbium, *δέσμος*, Plaut. in Afin. Illiciebas blande ad te benedice.
- BENEDICO**, [Laudare, benedire. Gal. Bien dire d'aucun le louer, en parler en bien. Hi. De Ze'ir bien de alguno.] *διλογέω*, *δέσμεω*, bene loquor, cum datiuo. Cic. pro Sext. Cui bene dixit unquam bono?
- BENEDICTA**, *δέσμεα*, bona uerba, & beneuolentia plena: quibus opponuntur Maledicta. Ter. in Phorm. Benedictis si certasset, audisset bene. Bene dicta etiam diuisi. dictionibus, quæ prudenter, & apposite dicta sunt. Cic. de Nat. Deo. libro 2. Bene dicta, male interpretari.
- BENEDICVS**, p. c. [Ben dicente.] *δέσμιος*, *δέσμολόγος*, qui uerbis beneuolentiam præ se fert. A quo aduerbium Benedice.
- BENE FACIO**, *καλῶς* *επιπέπω*. Ter. in Eu. Bene facis: merito te amo. Vbi Donatus: Bene facis, non iudicantis, sed gratias agentis est. Bene facio cum datiuo, est beneficium in aliquem confero, de aliquo bene mereor. Cic. 2. de Inuena. Ab ijs, quibus bene fecerimus, male tractari.
- BENEFACTVM**, substant. [Benefatto. Gal. Bien fait, benefice. Hisp. El bien hecho] *δέσμος*, *τέμνα*, beneficiū. Liu. 5. Bell. Pan. Benefacta Hieronis Ci. 2. Off. Benefacta, male collocata, male facta arbitrator. Bene facta item diuisi dictionibus dicuntur. Item 4. Tuf. Omnia bene facta in luce se collocari uolunt.
- BENEFICIENTIA**, *δέσμεν*, [Beneficentia. Gal. Largeſſe liberalité, uouloir de bien faire a quelqu'un. Hisp. A quella obra de bien hacer.] *δέσμεν*, benignitas, beneficiorum collocatio. Cic. 1. de Nat. Deo. Quid præstantius bonitate aut beneficentia?
- BENEFICIARIVS**, [Quelli che hanno riceuuto l'beneficio.] *δέσμων*, qui beneficium accepit, unde a uerbis Beneficarij dicti, quos imperator suo beneficium promouisset in militia. (C. lib. 1. Bell. Hisp. Petreius certamen inuit cum barbaris equitibus paucis beneficiarijs suis.
- BENEFICIUM**, [Beneficio. Gal. Benefice. Hisp. Beneficio.] *δέσμεν*, meritum. Ter. in Eu. Solidum beneficium.
- BENEFICVS**, [Benefico, chi fa beneficio. Gal. Liberal, qui fait uolontiers plaisir, & seruire. Hisp. Bien hechor y franco.] *δέσμεν*, liberalis, qui beneficium præstat. Cic. 1. de Nat. Deo. Ne homines quidē censeatis, nisi imbecilli essent, futuros beneficos, & benignos fuisse. Comparatum Beneficentior, superlatiuum Beneficentissimus. Cic. ibidem: Iuppiter optimus, id est, beneficentissimus. Legitur tamen, & Beneficissimus apud antiquos: ut apud M. Catonem: De Ptolemæo, rege optimo & beneficissimo.
- BENEMEREO**, [Ben meritate.] *δέσμεν*, beneficium in aliquem confero. Cic. in Lælio. Cuius de patria bene merentis.
- BENEMERITVS**, a, um. Cic. Benemeritis de rep. ciuibus.
- BENEVENTVM**, *βενεuentον*. Ptol. *βενεuentου*, Suidæ, & Steph Hirpinorum urbs, quæ cū eo colonia deduceretur, boni omnis gratia ita uocari cœpit. nam antea Maluenum uocabatur. Hęc urbs a Diomede condita fertur. Plin. l. 3. c. 11.
- BENEVOLE**, adu. p. c. [Benignamente. Gal. D'un bon uouloir. Hisp. Bienquista y amigablemente.] *δέσμεν*, benigne amice, Ci. de Ami. Hęc accipienda amice, cum beneuole fiunt.
- BENEVOLENS**, beneuolus. Plau. in Cap. Ecquam beneuolentem uideris.
- BENEVOLENTIA**, *δέσμεν*, [Beniuolentia, amicitia. Gal. Beneuolence, amour & bon uouloir enuers quelqu'un. Hisp. Amistad y bienquerencia.] *δέσμεν*, studium amor. Cic. 1. Off. Beneuolentia beneficijs capitur maxime. epi. 8. lib. 3. ad Q. Fr. Optimi, & peritissimi uiri beneuolentia, & epi. 9. ad Lentulum: Terentij beneuolentiam.
- BENEVOLENTIOR**, oris, comparatiuum a Beneuolus. Ci. l. 1. epi. Beneuolentior tibi, quam fueram, nihilo sum factus.
- BENEVOLVS**, a, um, adiect. [Beniuolo, amico.] *δέσμεν*, bene cupiens aliqui. Ci. 2. Verr. Beneuolo animo me, ut cauerem, præmonēbat.
- BENIGNE**, aduerb. [Benignamente. Gal. Courtoisement, liberalément, graueusement, benignement. Hisp. Liberalmente.] *δέσμεν*, liberaliter, amice, beneuole. Ci. 1. Off. Aut opera benigne fit indigentibus, aut pecunia. Idem pro Flacco. Ista ciuitas neque se uere Flaccum oppugnauit, neque benigne defendit.
- BENIGNITAS**, tis, [Benignitas, liberalitas. Gal. Courtoisie, liberalité, benignité. Hisp. Largeza, liberalidad.] *δέσμεν*, liberalitas, munificētia. Ter. in Eun. Nuncubi meam benignitatem sensisti in te claudier? Cic. 1. Off. Ne maior benignitas sit quam facultas.
- BENIGNITER**, [Benignamente] benigne, Titinius in Geminis: Patrocinaru benigniter. Nonius.
- BENIGNVS**, [Benigno, liberale. Cal. Curtois, benign, liberal, gracieux. Hisp. Franco y liberal.] *δέσμεν*, liberalis, munificus: a bene gignendo, ut quibusdam uidetur, unde Benignā terram dicimus, fructus abū de reddentem. Plin. de Aegypto. Nulla est benignior tellus, nullus ager feracior. Ci. 1. de Nat. Deo. Ne homines quidem futuros benignos fuisse. Plau. Rud. Quando ergo tibi benignus fuit.
- BENNA**, teste Festo, lingua Gallica, genus uehiculi. Vnde cōbeniones, in eadem benna sedentes. Cato de re rust. c. 23.
- BEOS**, as, [Beatificare, beare. Gal. Faire heureux, donner félicité. Hi. Has Zep bien uenturado, o beatificar.] *μακαρίζω*, beatum facio, translate, con solor. Plau. in Truc. Hoc me beat. Teren. in And. O factum bene, beasti.
- BERECYNTIA**, *βερικυρία*, (inquit Seruius) mater deum, a monte Phrygiæ Berecyntho. cuius ultima syllaba caret aspiratione. quam addimus, quoties montem Deli Cynthum dicimus. Hęc Seruius in illud Virgil. libro 9. Aeneid. Ipsa deum fertur genitrix Berecynthia.
- BERECYNTVS**, *βερικυντος*, Steph. mons Phrygiæ, & nomen opidi in quo Cybele mater deum colebatur. unde Berecynthia dicta. Plin. lib. 6.
- BERECYNTIUS**, a, um, adiect. *βερικυντος*, ut, Cornu Berecynthium, apud Hor. 1. Car. quo excitantur ad furorum. Cybeles Berecynthiæ sacerdos es. Tibia Berecynthia, Idem 3. Carm.
- BERENICE**, es, p. p. *βερηνικη*, Ptolemæi Lagi uxor, regina Aegypti, cuius nomine Ptolemæus Philadelphus eius filius infignum urbem in sinu Arabico condidit. Plin. lib. 6. cap. 29. Fuir & alia, Ptolemæi Philadelphii & Arthones filia, quæ Ptolemæo Euergete fracti uulsi: qui cum in Asiam expeditionem suscepisset, Berenice crinem se detonsuram uouit, si saluus reuerteretur: reuerso, abscessam comam in templo Veneris consecrauit: quæ cū postmodum apparuisset, ægre id ferenti regi, Conon Mathematicus, regis gratiam per adulationem captans, inter sidera collocatam affirmauit, sc̄prem ei figura uacuas ad caudam leonis ostendens stellas, in quas Berenices crinem mutatum asserbat.
- BERENICE**, es, *βερηνικη*, multarum urbium nomen. prima in Libya Cyrenaica est, in extimo maioris Syrtis cornu sita. Plin. l. 5. c. 5. Secunda, ad sinum Arabicum, a Ptolemæo Philadelpho condita, & a nomine matris ita appellata. Plin. lib. 6. c. 29. Tertiam cognomento Panchryson, & quartam Epiridem dictam, enumerat idem Pl. loco iam citato. Duæ præterea recensentur a Stephano, altera in Cilicia, altera Chius olim uocata.
- BERGOMVS**, opidum Italix, trans Padum, etiam hodie nomen retinens. Bergomates incolæ.
- BEROEA**, siue BERROA, *βέρροια*, Steph. *βέρροια*, Suidæ urbs Macedonia ad Haliacmonem fluium sita non procul a Pella. Plin. lib. 4. cap. 10. Est etiam in Caua Syria opidum, a quo dicti Beroëses, *βερροεις*. Plin. lib. 5. c. 23.
- BEROVS**, col. is Taurorum, tres habens fontes. Plin. l. 2. c. 103.
- BERSVS**, Chaldæus, cui, ob admirandam prædicendi futura scientiam, Athenienses in Gymnasio posuerunt statuam lingua inaurata. Pl. lib. 7. c. 37.
- BERYLLVS**, li, *βερύλλος*, gemma subuiridis, perlucida, uix alibi quam in India reperita: cuius nouem enumerat species Plin. lib. 37. c. 5. Propert. lib. 3. Et solitum digito beryllon adederat ignis.
- BERYTOS**, pan. pr. *βερυτος*, urbs Phœnicis, in orā Libano monti subiecta, Iustiniani temporibus legum studijs celeberrima, uulgo Barutum uocant. hinc Berytia uua, hodie quoque nominata. Plin. l. 15. cap. 27.
- BES**, beſſis, *βισσοια*, maf. ge. compositum ab esse, octo significans uncias. Festus. Bes appellatus, quod bis triens sit. Cic. ad Att. Fentis ex triente factum erat beſſis. Plin. libro 18. cap. 11. Legitur, & nominatiuus Beſſis apud Festum, modo emendata sit lectio: Beſſis (inquit) uncie octo, triens quattuor. Bes etiam est, geometrum mensura, continens octo partes iugeri in duodecim partes diuisi. Col. l. 5. cap. 1.
- BESA**, simplici *βησσα*, fons Theſſalix inter Oſſam & Olympum iuxta Cycechum opidum. Str. l. 8. Est & tribus nomen in agro Attico. Idem lib. 9.
- BESSA**, geminato *βησσα*, Stephano, campus Locridis dēſis arbuſtis refertur: unde & nomen accepit. *βησσα*, enim saltus. Str. l. 9. Est & eiusdem regionis opidum. Steph.
- BESSICVS**, *βησικος*, Steph. insula exigua Propontidis, xvij. M. passuum circuitu, e regione ostij Ryndaci fluij. Plin. lib. 5. c. ult.
- BESIPPO**, *βησιππο*, Ptolem. Hispaniæ Bæticæ portus, & opidum non procul a Mellaria urbe patria Pomponij Melæ, ut ipse testatur lib. 2.
- BESSARA**, *βησαρα*, ciuitas est Assyriæ apud Ptol. lib. 6. c. 1.
- BESSI**, *βησσι*, populi Thracum. Ouid. lib. 6. Trist. Viuere quam miserum est inter Bessosque, Getasque. Plin. l. 4. c. 11.
- BESSYGAS**, p. c. *βησσυγος*, emporium in India, ubi & annis Bessygasmus de Bessygitæ populi, qui humana carne uescuntur. Steph.
- BESTIA**, [Bestia. Gal. Beste. Hisp. Bestia, animal brauo y fiero.] In prior, crudelitate uidetur exprimere: bellua magnitudinem: fera opponitur cicuri. Vlp. Bestias accipere debemus magis ex feritate, quā ex animalis genere, quæ proprio morſu uel unguib. sequiūt. ut pardi, leones, tigrides: a uastando. Bestiæ Ciceroni et pisces & uolucres appellatur 5. Tuf. Bestia quoque Romæ Calpurniorū cognomé.

BESTIARIUM, *θηρομαχόντες*, ad pugnandum cum bestiis damnati. Ci. pro Sext. Vnus Ico, ducenti bestiarij. Idem in Var. Milonem gladiatoribus & bestiarijs obsedisse remp.

BESTIOLA, *βητιόλα*, dem. [Bestiola.] Plin. lib. 11. cap. 6.

BETA, *βέτα*, *βέτα*, *βέτα*, [Beta, biete. Gal. Porée, lotte, bette. Hi. Aselgas.] herba notissima, quæ vt insipida sit, Fatua peculiari epitheto appellatur. Mart. l. 1. 3. Vt sapiant fatuæ, fabrorum prandia, beta. Beta, a Diogene uocatur homines molles & cinædi: unde betizare dixit Augustus, pro languere, & effeminari. Cœl. l. 1. 5. c. 11.

BETHLE, urbs Samariæ, quam Iebusæi condiderunt. prius uocabatur Luza.

BETHLEHEM, *βηθλεέμ*, nomē ciuitatis Dauid, quæ alio uocabulo dicitur Ephrata, Christi Seruatoris nostri natalis insignis. nūc uiculus est se dicitur, qui ab Ioppe quadraginta millibus distat. In hac ciuitate ortus, arque extinctus est Dauid. ibi Rachel occubuit. & sepulcrum Iesse patris Dauid, ostenditur. Est autē hic locus in tribu Iuda, sexcento ab Hierusalem milliario, contra meridiem. quando autē Iacob ibi pecora sua pascit, loco Bethleē nomē imposuit, quod domus panis interpretatur, propter eum panem, qui ibi de celo descendit. A Steph. *βηθλεέμ*, appellatur neutro ge. & plurali num.

BETHLEHEMITAE, p. p. dicitur incolæ.

BETHSVRA, & **BETHSVRAE**, tantum plur. p. p. munitum Iudæorum præsidium: de quo multa lib. 2. Machabæorum.

BETIS, fluius Hispaniæ ulterioris, uide Bætis.

BETO, *βέτο*, [Andare] uado, quasi bene ito. Varro: Mulierē quod parere ea non poterat, foras betere iussit. Pla. in Cur. Si illa ad me betet.

BETONICA, [Betonica. Gal. Betoine ne ou uetoine. Hisp. Betonica.] *βέτον*, Dioscoridi.

BETULA, *βήτιλος*, arbor uirgis aptissima, cortice candidissimo, quam Romani ex Gallia in Italiam transfulerunt, & ex ea falces conficiunt, qui magistratibus solent præferri. Plin. lib. 5. c. 8.

* **BETVLO**, fluius Hispaniæ, Barcinonensem agrum irrigans.

B A N T E I

* **BIANOR** filius Mantus, & Tuscij fluminis. Vir. eel. 9.

BIAS, Biautis, *βιάς*, philosophus Prienenis, unus ex septem sapientibus hic, capta patria, cum uniuersi fugerent, rerum pretiosissimarum sarcinulis onusti, ipse quoque rogaretur, cur ex bonis suis solus nihil secum ferret; respondit, Omnia bona mea mecum porto. fortuita enim inter bona sua non numerabat. Laertius.

BIBACITAS, atis, *βιβασιότης*, naturalis propensio ad largius bibendum.

BIBACVLVS, dem. a bibax [Bemitorello.] *βιβασιότης*, qui largius, & frequentius bibit. Item nomē poetæ, quem Hier. in Chronicis Cremonensium natum scribit, paulo minore Cicerone.

BIBAX, & **BIBOSVS**, [Bemitor. Gal. Grand beueur, qui boit beaucoup. Hisp. Gran beuedor.] *βιβασιότης*, bibendi audax, nimius potator. Gell. lib. 3. c. 12. Bibendi audidum, Negidius in Commentarijs Grammaticis bibacem & bibosum dicit. Laberius: Non annoxa, non bibosa, non procax. Bibosus tamen, si Gellio credimus, uocabulum est nouū, & a Laberio uocum inuouatore confectum. Nomina enim in usus, potius sunt a nominibus, quam a uerbis.

BIBERTVS, Tib. Cæs. agnomen per derisum, ob nimiam uini auaritatem.

BIBESTIA, *βιβησιότης*, uocabulum a Plauto confectum pro nimia bibendi auaritate. Festus.

BIBLIA, bibliorum, *βιβλία*, plur. nu. libri: quo nomine libri sacri per excellentiam appellantur.

BIBLYNA, *βιβλίνα*, Thraciæ regio uino insignis, quod Biblium appellatur. alij a biblia uite appellatum malunt. uide Steph.

BIBLIO, *βιβλίον*, uerbum factitium, a similitudine soni, qui fit in uase. Næuius. Biblit amphora. Festus.

BIBLIOPOLA, p. c. [Libraro, uenditore da libri. Gal. Libraire, uendeur de liures. Hisp. Librero.] *βιβλιοπώλης*, qui libros uendit. ex *βιβλίον*, liber, & *πώλη*, uendo.

BIBLIOTHECA, p. p. [Libraria. Gal. Librairie, estude, chambre aux liures. Hisp. Libreria.] *βιβλιοθήκη*, tam librorum per se magnus numerus, quam locus ubi libri sunt, appellatur, ut lib. 32. Digestorū scribit Vlp. Ci. ad Sulp. Dionysius feruus meus meā bibliothecam multorum nummorū tractauit. Latinis Libraria dicitur. Gell. Forte in libraria ego, & L. Paullus confederamus. Est & Bibliotheca, inscriptio, qua Diodorus historiam suam nominauit. Plin. in Proœmio operis: Diodorus Bibliothecas, historiam suam inscripsit. Bibliotheca, ut scribit Vitruuius, ad orientem spectare debent. usus enim librorum matutinum exposulat lumen.

BIBO, bibis, bibi, bitum, [Bere. Gal. Boire. Hisp. Beuer.] *βίβω*, potum haurio, humorem attraho. Pla. in Stich. Vide quot cyathos hos bibimus. Virg. lib. 11. Etia ijs iunxit, quæ uim attrahendi humoris nullam habent: Hasta sub exertam donec perlata papillā hæsit, uirginemque alte bibit acta cruorem. Bibere etiam accipitur pro studiose audire. Hor. lib. Car. 2. Pignas, & exactos tyrannos Dæsum humeris bibit aure uulgius. Hinc Adbibere, præbibere, *προβίβω*,

uel ual de bibo. Ter. in Heaut. Is mihi ubi adbibit plus paullo, sua quæ narrat facinora? Cōbibere, similiter bibo. Cic. 2. de Fi. Infici debet ijs artibus, quas si combiberit, dum tenet est, ad maiora ueniet paratior. unde Combibones dicuntur compositores. Cicero Pato: Quas controuersias habeo cum tuis combibonibus Epicuris. Exbibere, extra bibo. *ἐκβίβω*, Plaut. in Amph. Vt ego illic uini cinream ebiberim meri. Per translationem Ebibere ponitur pro consumere. Idem: Non ego cū uino simul ebibi imperium tuum. Præbibere, ante bibo, *προβίβω*. Hieron. Nec uenena iam metuum, cum antidotum præbitero. Imbibere, humore attraho. Cic. in Ver. An umquam iste bonam de se spem habuisset, nisi de nobis opinionem umbibisset. Perbibere, totum bibo, *δραβίβω*, Lat. lib. 2. Eorum mentes succum stultitiæ perbiberunt. Subbibere, parum bibo, *υποβίβω*, Sue. in Ner. Si paulum subbibisset, Ex hæc omnia habet p. c. Passium posuit Iuuen. Sed nulla aconita bibuntur.

BIBRACTE, Aduorum opidum est apud Gallos, auctore Cæsare: hodie Sequanis, hoc est Burgundis, annumeratur.

BIBVLVS, *βιβύλος*, quod facile sorbet. Virg. ad Messalam: Inuerso bibulum restinguens lumen oliuo. Lumen enim bibit oleum, id est, ardendo consumit. Vnde & Bibulorum cognomen dictum est, & Bibula papyrus, quæ sorbet atramentum. Lucan. Cōficitur bibula Memphis charta papyro. Hinc fit Meribibulus, de quo alibi. Hor. passiuè dixit bibulum Falernum: Potores bibuli media de nocte Falerni.

BICEPS, itis, [Cosa che ha due capi. Gal. Ayant deux testes ou deux sommitez. Hisp. Cosa que tiene dos cabezas.] *διδάκρυλος*, qui habet duo capita. Pl. l. 10. c. 62. Serpentes adeo circumuolutæ, ut una existimari biceps possit. Cic. 1. de Diu. Si puella nata biceps esset.

BICLINIVM, [Luogo doue stanno due letti. Gal. Chambre, ou il ya deux lits dressés. Hi. De dos lechos a mesas.] *διδυμνιον*, locus ubi duo lecti sunt. ex Latino & Græco. nam bis Latinum est, *δί*, n. Græcum, quod lectum significat. Plaut. in Bacch. In biclinio cubitum earis.

BICOLOR, adiect. [Di due colori. Gal. De deux couleurs. Hisp. Cosa que tiene dos colores.] *διδυμος*, duorum colorum. Ou. 1. Met. Myrtea filia subest, bicoloribus obstata baccis.

BICORNIS, ne, [Di due corna. Gal. Ayant deux cornes ou deux fourchons. Hisp. Cosa que tiene dos cuernos.] *διδυμος*, quod habet duo cornua: ut Bicornes ferramentum, Colum. lib. 10. cap. 5. Bicornes furcæ. Virg. 1. Georg.

BICORPORIS, [Di due corpi. Gal. Ayant double corps. Hisp. Cosa que tiene dos cuerpos.] duorum corporum. Cic. 2. Tusc. Hæc bicorpore affixit manum, a nominatiuo Bicorpor.

BICUBITALIS, [Di due cubiti. Gal. Qui a deux coudées de long. Hisp. Cosa que tiene dos codos de medir.] *διδυμνός*, duorum cubitorum. Plin. lib. 20. cap. 32.

BIDENTALIS, locus, aut ædificium fulmine tactum, dictum ab oue bidente, quæ ad prodigij procurationem a sacerdote immolata ibi sepeliebatur. Hor. an triste bidental Mouerit incestus. Nonius Bidental dici uult, quod binæ pecudes mastrantur.

BIDENTES, quidam intelligunt oues, quæ per ætatē duos dentes altiores habent. nam Higinius dicit: quæ bidens hostia, oportet dentes habeat octo, sed ex his duos ceteris altiores, per quos appareat ex minore ætate in maiorem transcondisse. Alij hostias Bimas, id est duos annos habentes, hoc nomine intelligunt, quod in commentarijs ad ius pontificum pertinentibus legatur, Bientes primo dictas, d littera ex superfluo interiecta (sicut in Redeo) ad hiatum duarum uocalium cauendum. Ergo bidentes primæ dictæ sunt quasi Biennes, postea autem uocabulo Iōgo uisulouendi corrupto, quæ prius Biennes dicebantur, postea Bidentes lunt dictæ. Vide Gell. l. 10. cap. 4. Vir. 7. Aen. lectas de more bidentes. Item bidens, *βιδυμνός*, instrumentum rusticum fossorium, quod duos dentes habet. Iuu. Vide bidentis amans.

BIDVVM, [Il spazio di due giorni. Gal. L'espace de deux jours, deux jours entiers. Hisp. El espacio de dos dias.] *δύοήμερον*, spatium duorum dierum. Ter. in Eu. Impetrare nequeo hoc abs te biduum. Biduo continent, duobus dieb. continentibus. Sue. in Cal. Vltro citro commeauit biduo continentem.

BIENDIVM, ceterioris Hispaniæ portus. Plin. l. 4.

BIENNIS, [Di due anni. Gal. De deux ans. Hisp. Cosa de dos años.] *διετής*, duorum annorum, ut Triennis trium.

BIENNIVM, [Il spazio di due anni. Gal. Deux ans entiers, l'espace de deux ans. Hisp. Cosa de dos años.] *διετία*, spatium duorum annorum.

BIFARIAM, [In due parti. Gal. En deux parties, en deux sortes, en deux maneres. Hisp. En dos partes.] *διγῶς*, aduerb. duobus modis. Cic. 3. Tusc. Bifariam quattuor perturbationes æqualiter distributæ. Sic multifariam, plurifariam, multorum, plurium generum; siue in multas, in plures partes.

BIFERVS, *βιδυμνός*, *διδυμνός*, quod bis quotannis fructum fert. Virg. 4. Georg. Biferique rosaria Pæsti. Biferæ ficus, Colum. lib. 5. cap. 10. Fabulantur poetæ Alcioni Phæacum regis pomaria fuisse bifera.

- BIFIDVS**, a, um, p. p. [*Fesso in due parti. Gal. Qui est fendu ou se fende en deux. Hi. Cosa hendida en dos partes*] διχῆλος, in duas partes fissum. Oui. 4. Met. Bifidosq. reliquit Rima pedes. Bifidatus a, um, adiect. Bifidus, Plin. l. 3. ca. 4. Folia lateribus in sese bifidatis.
- BIFORIS**, re, [*Che ha due porte. Gal. Ayant deux huis qu'on ouvre çà & là. Hisp. Cosa que tiene dos agujeros, o horados, o puertas.*] διδυρος, quod habet duas ianuas. Oui. 2. de ponto: Bifores intrabat Luna fenestras. Virg. 9. Aen. Biforem dat tibia cantum. Vbi Seruius: Biforem, bisonum, imparem.
- BIFORMATVS**, a, um, adiecti. [*Di due forme. Gal. Double de forme, ayant deux formes. Hisp. Cosa que tiene dos formas o figuras.*] biformis. Cicer. 2. Tulc.
- BIFORMIS**, is, & hoc Biforme, διμορφος, duas habens formas. Virgil. 6.
- BIFRONSIS**, [*Di dve fronti. Gal. Qui à deux faces, o deux usages. Hisp. Cosa que tiene dos frontes.*] διμετροπος, qui duas frontes habet, Ianni epitheton: praterea quod scierit, & futura præviderit: uel quia superum, & inferum ianitor est. Virgil. 12. Aenei. Ianumque bifrontem.
- BIFURCYS**, [*Biforcato. Gal. Qui a deux fourchons fourchu. Hisp. Cosa de dos horcas.*] διμοίσσωπος, geminas furcas habens, ut, Bifurcum ferramētum, Col. lib. 3. ca. 18. Bifurci ramusculi, lib. 5. ca. 11.
- BIGAS**, [*Carretta da due cavalli. Gal. Chariot ou charret de deux cheuaux, deux cheuaux attelés l'un avec l'autre.*] τωροίς, ζῆγν, currus duob. equis uecti, quasi Bijugi, quod duorum equorum iugo agantur: Equi uero ipsi Bijugi, Bijuges dicuntur. Virg. 5. Aeneid. Et nox atra polum bigis subuecta tenebat. Apud ueteres tamen Bigam, & Trigam, & Quadrigam inuenimus. Suet. in Tib. Vix unius bigæ adiectione honorari passus ē. Pap. i Theb. Tenuauerat aera biga. Bigas primū iunxerūt Phrygij, quadrigas Erichthonius, teste Plin. lib. 7. cap. 56.
- BIGATI**, nummi bigas impressas habentes. Plin. lib. 33. cap. 2. Tacit. de Germ.
- BIGEMMIS**, me, quod habet duas gemmas. Col. lib. 6.
- BIGENERA**, διγενῆ, animalia ex diuerso genere nata, ut Leopardus ex leona & pardo. Varr. lib. 2. de Re rustica. Muli bigeneri, atque infiritij.
- BIGERRA**, Βιγερῆ, Ptol. urbs Hispaniæ: hodie Beiar.
- BIGENAE**, geminæ dicuntur, quia bis una die natæ sunt. Fest.
- BIIUGI**, [*Due cavalliad un giogo. Gal. Acomplé, acosté, d'un autre, atelé avec un autre. Hisp. Dos cauallos d'una yunta.*] διζυγος, equi dicuntur, cum bini ad unum iugum nexi sunt. Virg. 10. Aeneid. Bijugis infert e Leucagus albis.
- BILANX**, βυγός, statera, quæ duas habet lances: alio nomine Libra.
- BILIBILIS**, is, βιλβιλίς, opidum Celtiberorum in Hispania Tarraconensi ad Salonen fluium, optima ferri temperatura noble. ex hoc opido Martia. poeta originem traxit: ut ipse multis in locis testatur.
- BILIBRIS**, bre, [*Di due libre. Gal. Pesent deux livres. Hisp. Cosa que pesa dos libras.*] διλιβρος, duarum librarum. Mart. lib. 11. Nunc mulumve bilibrem.
- BILINGUIS**, [*Bilingue, fallace. Gal. Qui parle deux langues, Trompeur qui tantost dit d'un, tantost d'autre. Hisp. El que tiene dos lenguas, engañoso.*] διγλωσσος, qui duas habet linguas, hoc est, qui aliud dicit, aliud cogitat. Vnde etiam pro fallaci posuit Virg. 1. Aen. Quippe domum timet ambiguum, Tyriosque bilingues.
- BILIS**, [*Colera. Gal. Colere siel. Hisp. Colera. Hiell.*] γολῆ, nomen est commune duobus præcipue humani corporis humoribus: quorum alter, qui calidus ē & siccus, ab aureo colore Flaua bilis appellatur. Alter, qui frigidus, & siccus, quonia nigra fauilla colorem imitatur, Atra bilis dicitur. Verumque genus rursus in duas primarias species finditur, in naturalem scilicet, & nō naturalem. Bilis flaua naturalis (quæ bilis appellationem sibi peculiariter iudicauit) rursus duplex est: Quædam enim apta ē nutritioni, Altera excrementitia est, & inepta nutritioni. Nō naturalis iterū in quattuor distinguitur species, in Vitellinam, λεχυτωδῆν, in Porracæam, αρασοιδῆν, in æruginosam, ἰωδῆν, & in eam quæ caruleo colore glastū imitatur, unde ἰσατωδῆν, a Græcis appellatur. Atra & ipsa in Naturalem diuiditur, quam propterea μέλανα χυμῶν, id est, atrum succum, siue succum melancholicum medici appellant, & nō Naturalem: Accipitur item Bilis pro ira, quæ a Bili excitatur. Horat. 2. Serm. Sat. 2.
- BILIOSVS**, a, um, [*Coleroso. Gal. bilieux facile à courroucer. Hisp. Melanco lico o colerico.*] νολεδῆς, in quo bilis abundat: ut, Sanguis biliosus, Sputum biliosum, apud Celsum.
- BILIX**, adie. a licium [*Maglia a due licci. Gal. Renforcé, adouble fil, tisu en double. Hisp. Cosa que se texe con dos licos.*] ut bilis lorica a Virgil. dicta, quæ duo licia & fila in summitate haberet ad ornatum, lib. 2. Aeneid.
- BILYSTRIS**, stre, [*Di due lustrī. Gal. De dix ans, qui a dure deux fois enegu ans. Hisp. Cosa de espacio de dos lustros.*] δικαέτης, ut, Bel-
- lum bilustre, quod duo lustra, hoc est decem annos durauit, Oui. 2. Amor.
- BIMARIS**, re, adie. p. c. [*Cosa posta tra due mari. Gal. Qui est entre deux mers. Hisp. Cosa que participa de dos mares*] quod inter duo maria situm est, ut, Bimaris Corinthus. Hor. 1. Carm.
- BIMATVS**, Plin. libro 11. capit. 21. Vita uesperum bimatum non transit.
- BIMEMBRIS**, διμελής, duarum partium quasi membrorum. Ouid. contum pedibus, formaque bimembris. Et Bimembres, libitantiue, Centauri. Oui. 12. Metam. Valto trepidi clamore Bimembres, Virg. 8. Aen.
- BIMENSIS**, huius bimensis, [*spatio di due mesi. Gal. L'espace de deux mois, deux mois entiers. Hisp. Spacio de dos meses.*] tempus duorum mensium. Liu. Dec. 5. l. 3. Anni & bimensis tempus prorogaretur.
- BIMESTRIS**, stre, [*Chi ha due mesi.*] διμηνος, duos menses habens, Hor. lib. Carm. & quoc bimestri Cum famulis operum solutus.
- BIMVLVS**, p. c. [*Di due anni. Gal. De deux ans. Hisp. Cosa de espacio de dos años.*] διετής, qui duos annos ætatis habet.
- BIMVS**, διετος, qui ætatem habet duorum annorum. Var. 2. de re ru. cap. 5. Vnum anniculum, alterum bimum. Ci. ad App. De hac sententia bima decedat, id est, qua censuit, ut per duos annos remanerem in prouincia.
- BINI**, æ, a, [*Duermi. Cal. Deux ensembles, double gemeaux. Hisp. Cada dos o de dos en dos.*] διηοί, distributiui numeri uox est, significans duos per singula. Ci. 4. Verr. Describebat ceteros binos per singula ciuitates, id ē, duos in singulis ciuitatibus. Idem Atti. Pompeius distribuit binos singulis patribus familiarum: hoc ē, unicuique, duos. Sic Binos, ternos, quaternos, aut quinos dicimus milites incedere, hoc ē, duos, tres, quattuor, aut quinq. in singulis lineis aut ordinibus. Nōnumquā ē simpliciter accipitur pro duobus: etsi frequentius ijs iungitur, quæ singulari numero desinuntur. Sic Binas litteras dicimus, & Bina castra, non duas litteras aut duo castra. Cic. 6. Ver. Pompeius, cū uictio intra bina castra collocutus est. Idem. 2. Ver. Ut dies 45. inter binos ludos tollerentur nā. Castra pro militum tētorijs: & Ludi pro magnificis, ut splēdidis spēciaculis, singularem numerum non agnoscunt. Aliquando tamen etiam in hac significatione ijs coniungitur, quæ utrumque habēt numerum: sed hoc frequentius apud poetas. Vir. 1. Aen. Bina manu lato crispans hastilia ferro. Idem 8. Aene. Frēnaq. bina, meus quæ nunc habet aurea Pallas. Interdum etiam in oratione soluta. Plin. 1. 9. c. 30. In nostro mari loligines capiuntur cubitorū sepe biuā. Ci. 3. de Or. Demosthenes una cōtentione uerborum, binas contentiones uocis & remissiones continebat.
- BINARIVS**, διηικός, numerum duorum denotat.
- BINOMINIS**, [*Di due nomi. Cal. Qui à deux noms. Hisp. Cosa que tiene dos nombres.*] διώνημος, qui geminum habet nomē, ut Ister, & Danubius: Iulus & Ascanius. Oui. 14. Met. Inde sub Ascanij ditione binominis Alba, Refq. Latina fuit.
- BIPALIVM**, [*Vanga. Gal. Vne houe ou besche, hoyau à faire fosses ou fossez. Hisp. Cierta instrumento para cavar.*] instrumentum rusticū, quo terra foditur. Var. Id prius bipalio uo: tito. Liu. 3. Fossam fodiens bipalio innixus.
- BIPALMIS**, me, [*Di due palme. Gal. De deux palmes de long large ou profond. Hisp. Cosa que tiene dos palmos en luengo.*] duorum palmorum. Var. 3. de re rust. ca. 7. Tabulæ fixæ sint bipalmes.
- BIPARTITO**, dupliciter. Cic. pro Flac. Bipartito classis distributa.
- BIPARVS**, a, um, qui uel quæ bis peperit, διτοκος.
- BIPATENS**, p. c. [*Che s'apre da due parti. Gal. Ayant deux ouvertures. Hi. Cosa abierta en dos partes.*] διδυρον, quod ex utraque parte aperitur. Vir. 2. Aen. Portis alij bipatentibus adfuit.
- BIPEDALIS**, le, [*Di due piedi. Gal. De deux pieds de long large ou profond. Hisp. Cosa que tiene de dos pies.*] quod habet longitudinem duorū pedum: Cæsar Bell. Gall. lib. 4. Bipedalibus trabibus immiffis.
- BIPEDANVS**, a, um, siue Bipedaneus, bipedalis. Col. lib. 2. cap. 2. Frumentis sat erit, si quæ bona suberit bipedana humus.
- BIPENNIFER**, a, uni, πελεκυφόρος, ferens bipennem. Ouid 8. Metamor.
- BIPENNIS**, ne, [*Bipenne. Gal. Besague. Hisp. Hacha de ambas partes aguda.*] διπένης, quod duas habet pennas. Plin. lib. 11. c. 28. Nullum, cui aculeus in aluo est, bipenne est. Bipenne itē, teste Nonio, quod utrimque est acutum. Vir. 1. 11. Ferro sonat acta bipenni Fraxinus. Est & Bipennis, πέλεκυς, substā. securis Virg. 4. Ge. Validam in uitēs molire bipennem.
- BIPERTIORS**, & Bipertior, iris, [*Diuidere in due parti. Gal. Partir en deux. Hisp. Partir en dos partes.*] διπέτης, in duas partes diuido. Col. lib. 11. cap. 2. Ver bipertitur. Cic. in Catil. In proximis uillis ita bipertiti fuerunt. Hinc Bipertito, bifariam, dupliciter. Cic. 2. de Inuen. Id fit bipertito. Cæsar 1. Bel. Gal. Romani signa bipertito intulerunt. Hoc est duobus locis.
- BIPES**, bipedis, adie. [*Che ha due piedi. Gal. Ayant deux pieds. Hisp. Cosa que tiene dos pies.*] quod habet duos pedes. Iuu. Bipedē sibi quærat asellum.

afellum. Cic. pro Domo: Omnium non modo bipedum, sed etiam quadrupedum impurissimo.

BIKACELLVM, Tusciz opidum est Prolemæo, hodie Vicarellum.

BIREMIS, [Fusta. Gal. Navire à double rang d'aïrons ou de rames. Hisp. Nave de dos ordenes de remos.] δίρημης, navis duobus remorum ordinibus acta: ab Erythraeis primum inuenta. Plin. lib. 7. c. 57. Virg. 8. Aen. Geminasq. legit de classe biremes.

BIS, adverb. [Due. frate. Cal. Deux fois. Hisp. Dos veces.] δύο. Cic. de Ami. Bis una consules.

BISALTAÆ, Βισαλταί, Steph. populi liberi Thraciz ad Strimonem amnem, teste Plin. lib. 4. c. 11. qui famem in bello lacte concreto, & sanguine equino tolerant. Virg. 3. Geor. Bisaltæ quo more solent, acerque Gelonus.

BISALTIÆ, Βισαλτιæ, Steph. regio Thraciz libera, ad Strimonem amnem, dicta a Bisalte Solis & Terræ filio, aut a Bisalte vicino fluvio.

BISELLIVM, βισέλλιον, subsellium duorum capax. Varro 4. de lingua Latina.

BISERTA, porca dicitur, a cuius ceruice setæ bifariâ diuiduntur. Fest.

BISERTVS, siue Bisfextus, [Bisesto. Gal. Bisfexte. Hisp. Bisfesto.] βισέρτος, dies intercalaris, qui quarto quoque anno interfertur, ut anni ratio cum cursu Solis conveniat. Inuenta est autem hæc intercalandi ratio a Cæsare dictatore, qui cum animaduertisset, Solem cursum suum conficere diebus 365. & horis circiter sex, quarto quoque anno diem unum curavit adiciendum. Dicitur est autem Bisfextus quod bis, id est, duobus diebus continuis numeraretur Sext. Kal. Mart. Duos videlicet dies pro uno computantes: unde qui est natus bisfexto Kalendas, nihil refert (ut inquit Celsus de verb. sign. l. Cum Bisfextus, utrû prior, an posteriore die natus sit, cum illud biduum pro uno tantum die habeatur. Erat autem huic intercalationi constitutus dies certus, qui est post 23. Februarij diem inter Terminalia iam peracta, & Regifugium. Februarij uero duab. de causis rei aptissimus usus est, tum quod paucissimos haberet dies, tum etiam, quod inter menses ultimum haberet locum. nam cum antea decem tantum essent menses, quorum primus erat Martius, duo postea in fine sunt adiecti, Ianuarius, & Februarius.

BISON, τίς, βίσων, Pausaniz, animal ferum, & deforme prolixitate in barû, & reliquo corpore, cerui figura, media frôte inter aures unum cornu habet. Mart. in Am. Illi cessit arrox bubalus, atq. bison.

BISTONES, βίσωνες, populi Thraciz, a Bistonide lacu, siue, ut Steph. placet, a Bistone rege. Inde Bistonis, βίσωνις, patronymicum femgen. quod sæpe tamen accipitur adiectiue & possessiue. Ou. in ep. Paradis ad Helenam: Tur tamen bello Bistonis ora fuit.

BISTONIA, βίστωνία, regio Thraciz, a lacu Bistonide, siue a Bistone rege. Bistonia præterea Steph. opidum eiusdem regionis.

BISTONIUS, βίσωνις, siue Bistonius lacus, in Bistonia Thraciz regione: in quo natantia omnia demerguntur: unde & nomen accepit a Cypselo, demergo. unde & Bystionis per y scribendum uidetur. Steph. tamen & Suidas scribunt per i.

BISTONIUS, a, um, βίσωνιος, poetæ accipiunt pro Thracio. Ouid. Brachia Bistonia candidiora niue. Idem: Bistonia membra lauiabis aqua.

BISULCVS, [Chi ha l'agne seffo. Gal. Iouchè, fourcha. Hisp. Lo que tiene las unas hendidas.] δίχουλος qui ungulas habet, sed scissas. Ouidius 7. Metam. Pulveremque solum pede pulsauere bisulco. Accipitur pro omni, quod in duas cuspides diuisum est. unde Bisulcum caudam dixit P. in lib. 29. cap. 10. Bisulcos arborum surculos, Col. de Arb. cap. 6.

BISULTOR, Martis cognomen, a bis nesciscendo. Augustus enim, cum Brutum & Cassium uicisset, & signa a Parthis recepisset, Marti templum dedicauit, quem Bisultorem cognominauit, & quod primum C. Cæsaris, deinde Crassorum necem ultus esset. Ou. 5. Fast. Rite deo templumq. datum, nomenque Bisultor.

BISYRIS, Str. l. 7. Germaniz fluuius, Mela Visurgim uocat lib. 3.

BITHYIA, Βιθυνία, regio minoris Asiæ, aduersa Thraciz: quæ, ut Solinus scribit & Str. primum Bebrycia, postea Mygdonia, deinde Bithynia dicta. Sunt qui scribât Thynos populos trāsisse ex Thracia, qui deinde Bithyni dicti, & regio Bithynia. Cla. Thyni Thracæces erant, quæ nunc Bithynia fertur.

BITHYNIVM, Βιθυνίον, Stephano, ciuitas in Bithynia.

BITHYNICVS, a, um, aliud adiect. Βιθυνικός: quod Romanorum quibusdam in cognomen cessit, a deuita Bithynia. Mart. Iam te rem factam Bithynice credis habere. De origine Bithynorum Str. lib. 12. Herod. l. 7. Dionys. de situ orbis.

BITHYNVS, a, um, Βιθυνός, Steph. Iuuen. Cappadoces faciant, equitesque Bithyni. Vbi illud animaduertendum est, a Luuenale corripit primâ nominis huius syllabâ, quæ a ceteris omnibus producitur.

* **BITHIAS**, Carthaginensis, & Troianus uir.

* **BITON**, & Cleobis Argiz sacerdotis filij.

BITUMENIS, inis, [Bitume. Gal. Terre limonueuse, à limon glueux comme poix, brûlant comme souffre. Hisp. El betun] ἀσφαλτος, limus quidam tenax,

sulphurei odoris, in Iudææ lacu emergens, qui inde Asphaltites dicitur. Vide Plin. l. 35. c. 15.

BITVMINEVS, a, um, Bituminæ uires, Ou. 5. Met.

BITVMINOSVS, ἀσφαλτικός, bitumine linio. unde aqua bituminata, apud Pl. lib. 31. c. 5. cui admistum est bitumen.

BITVRIGES, populi Galliz Aquitanicæ, teste Plin. lib. 4. c. 19. Horû metropolis Auaricum erat. hodie Bourges in Berry. Singularis nominatiuus est Biturix, quo usus est Lucanus lib. 1.

BIVIVM, [Di due vie. Gal. Deux chemins, une fourchée, carrefour de deux voyes ou sentiers. Hisp. El lugar donde se reuentran dos caminos] διὐοῖος, quod duas uias habet. Virg. 9. Aen. Locum insidijs confpleximus ipsi, Qui patet in biuij portæ.

BIVMBRÆ, ἀμφοσμοί, populi, quicunque inter Tropicos habitât, ad meridiem. quandoque enim incidentes habent umbras, cum a meridie sol ad gnomonem accedit rectum, ad subiacens planû: quâdoque autem in aduersum, cum solum in aduersum consistit. Str. l. 2.

BIZEN, urbs Thraciz. Plin. l. 4. c. 11. Bizian uocauit.

* **BIZIA**, ars regum Thraciz.

* **BIZON**, Thraciz opidum.

B A N T E L

BLANDA, æ, Italiz opidum in agro Brutio. Plin. lib. 3. cap. 5. Est & Blanda, siue Blande opidum Hispaniz Tarraconensis, in agro Barchinonensi.

BLANDICVLVS, demin. a Blandus: Blandicella uerba. Festus.

BLANDIDICVS, βλάνδιος, qui blande loquitur. Pl. in Pen.

BLANDILOQVENS, p. c. Laberius apud Macr. l. 2. Sat.

BLANDILOQVENTIA, æ, [Lusinghe. Gal. Doux langage beau parler, pape laidise. Hisp. Ablar de lisonias.] βλάνδιλογία, suavis oratio. Cicero 3. de Nat. deor.

BLANDILOQVENTVLVS, Pla. Trinum.

BLANDILOQVVS, p. p. [Lusinghiere. Gal. Beau parler, parlant doucement. Hisp. El que habla lisonias, à halagos.] βλάνδιλος, qui blanda uerba loquitur: ut, Vox blandiloqua, Sene. in Agam.

BLANDIMENTVM, ti, [Lusinghe. εὐχολογία] βλάνδιον, blanditiæ, illecebræ. Cicero pro Cælio: Multa blandimenta nobis natura ipsa genuit.

BLANDIOR, itis, [Lusingare, adulare. Gal. Flater, amignarder, amignoter, amadoer. Hisp. Halagar à lisongear.] σάινος, adulator, blanditijs dico. Cic. de Ami. Qui aduersario assentatur, & litigare se simulâs blanditur. Refertur & ad sensus interiores. Cic. 1. Aca. Vide quâ suauiter uoluptas sensibus blandiatur. Blandior calamitatibus meis, dixit Quinilianus, pro mitigo calamitates. Hinc Eblandior, blanditijs extorqueo. Vnde Eblandita suffragia, quæ precibus & blanditijs impetrantur, apud Cic. pro Plan.

BLANDITIA, æ, & Blanditiæ, tiarium [Carezza. Gal. Flaterie, blandissement. Hisp. Lisonia à halagos.] βλάνδιλογία, adulatio, illecebræ. Cicero pro Plan. Facilis illa occurfatio, & blanditia popularis. Idem 1. de Fin. Blanditijs præsentium uoluptatum delentit.

BLANDVLVS, a, um, demin. ab adiectiue Blandus.

BLANDITVS, us, ui, [Lusinghe.] βλάνδιος, blanditiæ. Lucr. l. 2. Ut res per Veneris blanditum sæcla propagent. Est & Blanditus, a, um, partic. a Blandior. Pl. lib. 10. c. 23.

BLANDVS, [Piacéuole. Gal. Plaisant, attrayant, courtis, gracieux, doux en parler. Hisp. Cosa blanda à halagucia.] βλάνδιος, qui blanditur in sermone. Cicero ad Attic. Scis me minime esse blandum. Blandum adverb. Cicero Attic. Vides ne quam blande? Idem pro Clu. Appellat hilari uultu hominem Balbus, ut blandissime potest. Blanditer, blande. Plaut. Pseud. Cogito, scilicet, blanditerve alloquar.

BLANDVSIA, in agro Sabino regio, in qua Horatius habuit uillam, & in ea fontem: unde illud: Fons Blandusæ splendidior nitro.

BLATERO, as, & Blatio, is, [Parlar goffamente. Gal. Babiller, parler mal, bequeter. Hisp. Hablar uana y vaziamente.] βλατήριον, ueteres dicebant, pro incondite & inaniter loqui: ut sunt, qui extra propositum loquuntur, uel uerba immoderata emittunt. Plaut. in Amph. Nugas blatis. Idem in Aul. Blaterauisti uicinis omnibus me meæ filiz daturum dotem. Quidam a Græco deducunt, βλάττει enim dicitur, qui se inaniter iactat. Hor. in Seru. Audit, cum magno blateras, clamore, furisque.

BLATERO, onis, [Cicalone, ciarlone. Gal. Fabillant, bazart, languart. Hisp. Hablador, parlero y mentiroso.] βλάττει, immoderate loquens. Gel. lib. 1. capit. 15.

BLATTA, [Tarma.] τάρμα, uermis, qui aluearia lædit, a βλάττω, noceo. Colum. lib. 20. appellat Lucifugas blattas. Mart. tamē posuit pro uerme libros & uestes rodente. Constrictos (inquit) nisi das mihi libellos, Admittam tineas, truc. sq. blattas. Hor. in Ser. Stragula uestis, Blattarum ac tinearum epala. Blatta etiam ponit pro purpura. Sidonius in Paneg. Pontus castorea, blattam Tyrus, æra Corinthus Blattam recentiores scriptores uermiculum Bombycem intellexerunt, cuius textu uestes Sericz conficerentur: unde Blattæ uestis, & Blatteum paludamentum apud Lamprid. Capitu

utrque pro serico & pretioso: uel (ut Paulus Aeg.) pro purpura: quoniam Indicum conchyliū uulgo Blatta dicitur. Sic Cassiod. in epistolis Blatteum pro purpureo cepit: Chamæleon (inquiens) modo prasina, modo cyanea, modo blattea uarietate se commutat. Eutropius scribit Neronē solum piscari reti aureo blatteis funibus annexo: eū ab Orofio & Sue dicitur purpureis. A quo colore Blatta etiam frumentum dicitur, quod rubidum sit, sementi accō modatus, in purpuram declinat.

BLATTARIA, hebraea uerbaleo similis, folijs minus candidis, flore luteo, hæc abiecta blattas in se contrahit: unde nomen accepit. Plin. lib. 25. c. 9.

BLATTEVS, 2, um, [Roffo. Gal. Rouge, vermeil. His. Roxo, d'ermesjo.] πορφυρεος, purpureus. Eutropius in Nero. Nero hamis aureis argenteis que piscabatur, quæ blatteis funibus extrahebantur. Suet. uocat purpureum: Piscatus est (inquit) reti aurato, purpura coccoque funibus nexis. Orofius: Nero, inquit, retibus aureis piscabatur, quæ purpureis funibus extrahebantur. Cassiod. in epist. Chamæleon modo prasina, modo cyanea, modo blattea uarietate se commutat.

BLAX, [Tropo del'cato, stolto. Gal. Luxurioux, delicat. His. Luxurioso, delicato, Bono.] βλαξ, mollis, lasciuus, qui nescit res discernere, & quise inaniter iactat. Festus.

BLENNI, stulti. Plau. in Bacch. S. solidi, fatui, bardii, blenni. Fest.

BLEPHARO, βλεφαροειδης, qui habet supercilia magna. Plaut. in Amph.

BLESVS, [Balbo. Gal. Begue. Hisp. Tartamudo.] βλασος, qui linguam habet impeditam, quo uitij genere Demolthenem laborasse accepimus: qui aliquandiu primam artis suæ litteram enunciare non potuit. Iuuen. Blæsisque lingua.

***BLITÆRÆ**, opidum prouinciæ Na: bonensis. Plin.

BLIFON, βλιφον, Diof. βλιφον, Suidæ, olus est betæ folijs, teste Hermodao, iners, nullius saporis. inde Bliteū dicitur, quod est nullius pretii. unde apud Menandrum, teste Plin. lib. 20. c. 21. Vxores per conuicium Blitæ uocantur a maritis. & apud Pla. in Tru. Meretrix blitea.

B A N T E O

BOA, æ, serpentis genus, quod in miram magnitudinem excrescit, dictum, quod yd lactis bubuli succo primum alatur. Plin. lib. 8. cap. 14. Est etiam Boa morbi genus, cum corpora papularum multitudine rubent, a simo bubulo. cuius litu maxime tollitur, ita dictum. Plin. lib. 28. cap. 18. Idem lib. 26. cap. 11. Ebulli folia contrita boam sanant.

BOAGRIVS, Locrensium amnis, qui Thronion urbem præterfluit.

BOALIA, βουαλια, quæ & Buberetj, ludi boum gratia instituti.

BOARIA, lappa, herba nota, cuius radix e uino pota, articulis pdest.

BOARVM, forum, βουαρ, Roma locus, in quo boves uendebantur. Plin. lib. 28. c. 2. & lib. 34. cap. 2.

***BOBIVM** urbs ad Apennini iuga.

BOCAS, inquit Festus, genus piscis, a boando, id est clamando appellatum, hæc ille (ut ex Spenfippo annotauit Hermolaus) sunt menæ candidiores, quas nos Girros, siue Girralos uocamus.

BOCCHIANA, opidi nomen Troglodytarum. Plin. lib. 6. c. 29.

BOCCOLI, qui & Concordienses, populi Lusitanæ. Plin. lib. 4. c. 22.

***BOCCHV**, Mauritanæ rex.

BOCENSES, Sardinæ populi, teste Plin. lib. 3. c. 7.

BODERIA, Ptolemæo, æstuarium maris Britannici, Tacito Bodotria dictum in uita Agricolæ.

BODINCOMAGVM, opidum ad Padum, alio nomine Industria: dictum a Pado, qui Ligurtum lingua Bodincus, quasi fundo carens, uocabatur. Plin. lib. 3. c. 16.

BODOTRIA, æstuarium maris Britannici, apud Tacit. in uita Agric.

BOEMIA, regio Germaniæ, trium fere dierum longitudine, & totidē latitudine, Hercynia silua undique cincta, Albi flumini irrigata: ab oriente spectās Moranos, ab arcto Saxones, ab occidente Noricū, a meridie superiorē Pannoniā, quæ Austria dicitur. incolæ Boemi dicuntur, lingua & moribus a Germanis omnib. distincti, uide Aeneam Silium, qui Boemorum historiam conscripsit.

BOEOTIA, βουοτια, regio in finibus Græciæ, Eubœæ insulæ obiecta, ab Attica autem Citharone mōre discreta, dicta a boue, cuius diætu Cadmus peruenit ad eum locum, ubi postea Thebas Boeotias condidit. Ouid. 3. Metam. Alibi alias afferunt nominis huius rationes: quas uide apud Steph. Olim Aonia dicta est, & Ogygia, & Hyantis, & Messapia, & Cadmeis Thucydidi. Hinc Boeoti, dicti regionis incolæ. qui stupiditatis, & crassi ingenii nomine male audierunt. Hinc illud Horatii lib. 1. epist. Boeotum in crasso iurares aere natum.

BOETIVS, Hispaniæ fluiuius, nascens unde Tagus. Str.

BOGV, udis, pe. genitiui cor. rex Mauritanæ Tingitanæ, quæ ab eo Bogudiana uocata est, teste Plin. lib. 5. c. 2. Fuerunt plures eiusdē nominis. postremus fuit, qui Actiaco bello Antonii partes secutus, ab Agrippa supplicio affectus est. A Str. Bogus appellatur lib. 8.

BOIAE, arum, πείσαι, uincula tam lignea, quā ferrea, teste Festo, seu torquis damnatorum, quod q. ali iugum in boue sit. Plau. in Af.

BOIANVM, hodie Botianum, opidi nomen inter Samnites. Ptol.

BOI, βοιοι, Straboni populi Galliæ Lugdunensis, teste Plin. lib. 4. c. 18. Qui putantur agri Borboniensis tracta incoluisse. hi postea Alpes transgressi, iuxta Padum confederunt, ubi Laudem Pompeiam urbem coniderunt, teste eodem, lib. 3. c. 17. Idē a Romanis expulsi, in Germaniam se contulerunt, teste Str. lib. 7. ubi Herciniæ siluæ partem incoluerunt, quæ regio ab eis primum Boiohemia, post abiectis aliquot litteris, Boemia uocata.

BOION, βοιον, Stephano, Doridis opidum in Græcia. Plin. lib. 4. c. 7.

BOIA, βωια, Stephano, opidum agri Campani in Italia, unde Bolani, apud Plin. lib. 3. cap. 5. Vir. 6. Ae. Bolamque, Coramque.

BOLVLAE, insula in mari Aegæo, non procul a Teo. Plin. lib. 5. cap. 31.

BOLBITINVM, a Plin. lib. 5. c. 19. numeratur inter ostia Nili.

BOLENTIVM, Pannoniæ superioris opidum, Ptolem. hodie Rachel spurq.

BOLENTIA, gemma, quæ nimbo inuenitur glebæ similitudine. Pl. lib. 37. cap. 10.

BOLBTYS, βολβτης, Aeginetæ genus fungi, inter omnes optimi. Plin. lib. 22. c. 22. Iuuen. Vilibus ancipites fungi ponentur amicis, Boletus domino: sed qualem Claudius edit.

***BOLINGÆ**, populi sunt Indiæ apud Plin.

BOLIS, idis, [Dardo. Gal. Vn flamorau comme un dard approisant en l'air. His. El tiro que se lanza a embia.] βολις, Græcis dicitur hasta missilis, παρὰ τὸ βολω, iacio. ex quo falces quædam igneæ Bolidæ uocantur, quæ in suprema aeris regione giguuntur, Plin. lib. 2. c. 26. Bolis etiā est perpendicularum nauticum, quo nauæ maris altitudinem explorant. Pius meminit Lucas in Act. Apolt.

BOLVS, EP. [Boccone. Gal. Vn mouceau, une bouchée. His. Pedaço o parte de lo entero.] βολος, cuiusque rei frustum: unde Bolum terræ, glebā dicimus, Bolum argenti, massam argenteā. Ter. in Heau. Crucio, bolum tantū mihi ereptum e faucibus. Quod dici solet, quociens commoditas, quæ iam propemodum tenebatur, inopinato præripitur: translatione (ut ait Donat.) ab animalib. sumpta, quibus auferitur præda. Bolus autem pæ. breui, iactum significat, uel rete ipsum piscatorium. Pla. in Rud. O Neprune, nimis lepide iecisti bolum, id est, pulcherrimum iactum fecisti.

BOLVS ARMENIÆ, βολος ἀρμενικη, gleba est terræ, quæ inuenitur in ea Armeniæ parte, quæ Cappadociam attingit, colore ochræ, miram ad desiccandum uim habens.

BOMBAX, pro aduerbio contemnentis usurpauit Pla. in Ple.

BOMBIV, as, p. c. βομβη, hombum emitto, proprie apum. auctor carminis de Philomela: Bombilat ore legens munera mellis apis.

BOMBILATIO, βουβος, sonus apum.

BOMBVS, [Rimbombo. Gal. Son de trompette qui n'est cler, ou bourdonnemēt. a touches a miel. Hisp. Zombido, o sonido ronco.] βολος, sonus tubarum raucus, nec ualde acutus: uox tracta ab ipso sonitu. Persius: imple tur cornua bombis.

BOMBYCINA, orum, βομβυκινæ, uestes tenuissime, ex bombyce. Mart. Feminam lucet sic per bombycina corpus.

BOMBYCINVS, 2, um, p. en. c. βομβυκινος, ex bombyce, ut Panniculus bombycinus, apud Iuuen. Sat. 6. Delicias & panniculus bombycinus urit.

BOMBYLIS, uermis genus, ex quo Necydalus, deinde Bombyx procreatur. Plin. lib. 11. c. 22.

BOMBYLVS, βομβυλος, apis genus obstreperum, a bombo, id est sonitu.

BOMBYX, [Bigatti che fanno la seta. Gal. Ver a soye. Hisp. Gusano de la seda ya perfecto.] βομβυξ, uermis similis erucæ, qui apud Indiam, Aethiopiā, & Seres in araneorum morem tenuissima fila ducit ad uestem faciendam: primum Bombylis, dein Necydalus, demum Bombyx dicitur. De hoc Arist. & Plin.

BONA DEA, ἀγαθὴ θεός, quam ueteres Faunam, siue Fatuam, siue Sētam dixere. hanc Varro scripsit tantæ pudicitie fuisse, ut nemo illam, dum uixit, præter uirum. mas uiderit, nec nomen eius audierit. quare, illi in operto mulieres sacrificabant, & Bonam deam appellabant.

BONASVS, p. p. βονατος, fera est, quæ, ut scribit Aristot. in monte Messapo, qui Pæoniæ ac Mœsiæ limes est, inuenitur. de ea uide Plin. lib. 8. cap. 15. Aelianum, Solinum.

BONICONSYLERE, [Pigliare in buona parte.] in bonam partem accipere.

BONITAS, [Bonté. Gal. Bonté. Hisp. Bondad.] ἀγαθότης, capitur pro uirtute, honestate, iustitia. Cic. 2. Offic. Cum fidem, bonitatem, que laudant, dignum esse dicunt, qui cum in tenebris mices. Frequentius tamē Bonitas pro benignitate, & quadam simplicitate ponitur. Plin. Bonitas, & simplicitas uxoris. Malitia contrario pro uelitia, unde malitosum, callidum ac uersutum dicimus. Ci. Virtutis contraria est uitiositas, sic enim malo, quam malitiā appellare

appellare. nam malitia certi cuiusdam uitij nomen est, uitiostitas omnium. Est & alia Bonitas, non ex indutria, sed ex natura proueniens. Cic. 2. Off. Quæ & bonitate ingenij multi assequuntur, id est præstantia ingenij.

BONONIA, [Bologna], princeps Etrurix colonia, Felsina olim uocata. Plin. lib. 3. cap. 15.

BONONIENSIS, se. Ci. de Clar. or. Rusticellus Bononiensis.

BONUS, a. um. [Buono. Gal. Bon. His. Cosa buona generalmente.] ἀγαθός, opponitur malo. Cic. 1. Off. Vir bonus innumerabilibus officiis & laudibus continetur. Bonum absolute a philosophis appellatur, quod sui causa expetitur. unde Aristoteles τὸ ἀγαθόν, hoc est, bonum, appetitus sensitiui obiectum facit, idque duplex est, uerum, & apparens. uoluptas enim corporis tamquam bonum expetitur, non quod reuera bonum sit, sed quod eiusmodi appareat. summi autem bonum appellabant, quod esset rerum omnium expetendarum extremum. Aliquando Bonum sumitur pro bonitate, ut dicimus, Ex æquo & bono iudicare. Aliquando pro non utili, quia (ut Donatus ait) boni non sunt uiles. Ter. in Phor. Illam enim esse Atticam, bonam, bonis prognatâ. Hinc etiam Optimates dicimus, pro uiris dignitate & auctoritate præstantibus. Aliquando pro utili: ut, Bonum est pecuniam parcere. Item pro ocio & quiete. Seneca: Delicatus, & bono semper assuetus. Item pro miti, & fauente. Sratius. Tu corda parumper Hinc aduerte libes, atque has bonus accipe uoces. Item pro pulchro: unde forma bona, apud Ter. in An. Item pro apto & idoneo. Virg. 2. Geor. Et bona bello Cornus. Item pro docto. Hor. Quandoque bonus dormitat Homerus.

BOO, as, [Mugliare, rimbombare. Gal. Beugler, à meugler, crier en bœuf on toreau. His. Refonar. Br. tamar el buey à uaca.] μωγία, mugio, clamor, a βοῦς, a boum mugitibus. Plau. in Amph. Boat cælum fremitu uirum. Et Boo, bois, boere. Varro Parmenoge, ut citat Nonius: Strepunt, bount. Pacuuius Medea apud eundem: Clamore & sonitu resonantes bount. Bouare dicuntur boues, cum uocem emittunt, teste Varr. lib. 6. de lingua Latina. Sed Boare magis est in usu. Hinc Reboo, as.

BOOTES, tis, uel Bootes, τὰς, βούτης, a boue deductum nomen, Latine Bubulcus, cæleste sidus, quod Artophylax uocatur, & more bubulci plaustrum sequi uiderur. Fuit autem Bootes (ut refert Higinus) Iouis ex Calisto filius, nepos Lycaonis regis Arcadiæ, qui una cum mare in cælum est translatus. Cic. 2. de Nat. Deo. Sequitur Artophylax, uulgo qui dicitur esse Bootes, quod quasi temone adiungam præ se quatit Arcton. Ouid. Artophylax formam terga sequentis habet. Habet quattuor stellas in dextra manu, quæ non occidunt. Gell. 1. 2. c. 21.

BOREAS, ree, [Borea. Gal. Vent de bise. His. Reg. non uiento entre nort y solano.] βορέας, uentus frigidus & siccus, spirans inter Septemtrionem & exortum solstitialem, teste Plin. lib. 2. c. 47. A quo Hyperborei montes nomen traxerunt. dicitur Boreas τὸ τὸν καὶ βῆ: quoniam ut uiolenti flatus est, ita etiam sonori. Vir. 1. Geor. Boreæ penetrabile frigus adurat. Fuit item hoc nomine T. rax quidam Strimionis filius, raptor Orithyæ. Erichthonii Athenarum regis filia: unde poetis fabulandi occasio, Orithyam a Borea uento raptam, eiq. Zethem & Calain peperisse.

BORÆÆ, gemmæ ex Iaspidium generibus. Plin. 37. c. 8.

BOREVS, a. um, p. p. [Septentrionale. Gal. Septentrional. His. Cosa de aquel uiento] βορέος, septentrionalis. On. 4. Trist. Vita procul patria peragenda sub axe Boreo.

BORSYCITES, Plin. 37. c. 11. Gemma est, in nigro ramosa.

BORYTES, gemma nigra, sanguineis & albis nodis. Plin. 37. c. 10.

BORYSTHENES, p. c. βορυσθένης, fluius Scythix secundum Istrum, omnium maximus, cuius aquæ ad potandum sunt suauissimæ, & magnos pisces alunt, nulla habentes ossa. Est ite Borysthenes opidum, quod Borysthene amne abluitur: unde & nomen accepit. alio nomine Olbia dicitur, teste Str. 1. 7. & Prol. lib. 3. cap. 5. Mela Borysthenidem appellat lib. 2. Est & insula eiusdem nominis, ante fluij huius ostia sita, cuius etiam meminit Pto. loco iam citato. Lacus quoque eiusdem regionis, qui & ipse Borysthenes appellatur, teste Plin. 4. c. 11. Borysthenus, a. um, adiecit Ouid. 4. de Pon. Cumq. Borysthenio liquidissimus amne dyalpes.

BORISTHENITÆ, βορυσθηνῖται. Steph. populi ad Borysthenem amnem. Propertius: Gloria ad hibernos lata Boristhenidas.

BOS, bouis, [Bue. Gal. Bœuf. His. Buey.] βός, ge. communis, datiuum & ablatiuum plur. Bobus per syncopam facit, & more ueterum Bubus. Cic. de Nat. Deo. Quid de bubus loquar? Hinc Bouinus, a. um, & demin. Bouillus, Bubulus. Bucerus, a. um, & Boarius, a. um, unde Forum boarium, ubi uendebantur boues. Dicitur bos τὸ τὸν βοῦς, pluo, quod homines pascat laboribus suis.

BOSCHIS, idis, uolueris est, de qua Col. 1. 8. c. 15.

BOSGOEDARIA, locus in confinibus maioris Armeniæ. Str. 1. 12.

BOSMORVS, teste Strabo. lib. 15. Frumenti religiosi genus, tritico minus, apud Indos inter amnes proueniens, quod excussim pro-

tinus torretur: iuramentoque adiguntur messorum, non asportaturos prius, quam coxerint, ne semen in alias terras transferri possit.

BOSPHORVS, p. c. Βόσπορος, Græce, sine aspiratione, & ita ratio uere postulat, angustias maris fauces significat, a meabili bouis transitu imposito nomen: ut testatur Plin. lib. 6. cap. 1. quasi βόος πορεία. Sunt autem duo Bosphori, Thracius & Cimmerius. tâta uterque angustia, ut & alitum cantus, & canum larratus ab ulteriore litore inuicem audiantur. Thracius Bosphorus iuxta Byzantium est, quingentorum non amplius passuum freto Asiam dirimens ab Europa; qua Darius pater Xerxis copias ponte transiit. Flaccus 1. 4. Argon. fabulatur Io puellam in uaccam commutatâ per hæc angustias in Asiam transiisse: inde fretum illud Bosphori nomen traxisse. Alter in introitu est Mæotidis paludis, iuxta Tauricâ Chersonesum duorum milliū passuum latitudine, per quem palus Mæotica in Pótum defluit. hinc Cimmerius Bosphorus dicitur a Cimmeriis populis, qui partem eius frigidissimam incolunt. Vnde qui terras frigoribus occupatas habitant, Cimmerii appellantur. Inter Bosphorum Thracium & Cimmerium, ut ex Polybii sententia scribit Plin. 1. 4. c. 12. interiacent millia quingenta. Hinc Bosphoranus, & Bosphorius. Ci. pro leg. Man. Bosphoranis finitimis suis bellum inferre simulasset. Ou. 2. Trist. Egerit Ionio Bosphorioque mari. Est item Bosphorus Steph. duarum urbium nomen: quarum alterâ ad sinum Cimmerium, & fretum eiusdem nominis collocat, quæ & Bosphoropolis dicitur; alteram in India constituit.

BOSTAR, [Stalla de boui], βόσθμω, locus, ubi boues stare consueuerunt.

BOSTRA, βόστρα, Phœnicis ciuitas est, ad mare sita. Str. 1. 6.

BOSTRYCHVS, [Βαστρυχός], βοστρυχός, casarius in modum muliebris comæ ornata. Firmicus lib. 3.

BOTRYO, βοτρυόν, uua præsertim conditicia. Mart. lib. 11. Nec toto dignam se Botryone putat.

BOTRYS, βότρυς, Dioscoridi herbe genus, quod alio nomine Ambrosia, & a quibusdam Artemisia uocatur, dictum quod circa imum caulem semen habeat in ramulis, uuarum modo dependens, odore uinoso. βότρυν, enim Græci racemum uocant. Plin. 12. c. 4.

BOTRYTES, βοτρυτίς, gemma, incipienti uuae similis. Plin. libro 37. cap. 10.

BOTVLS, siue Botellus, [Salicicia], sarciminis genus, ex carne suilla: a bolis, id est frustulis carnis appellatus. Mart. lib. 5. Et pulsem niueam premens botellus. Iseni lib. 14. Qui uenit botulus medio tibi tempore brumæ.

BOVATIM, ad similitudinem bouis. Nigidius Figulus apud Non.

BOVILIA, [Stalle de boui. Gal. Estable a bœuf. Hi. Torillos para ganado uacuno.] βουιλία, loca, in quibus boues morantur, ut Ouilia, in quibus oues. Colum. lib. 2. Duplicia bouilia sunt, hiberna, æstiva. Eadem Bubilia dicuntur. Pla. Persa: Metuo, ne possim in bubile recuere, ne uagentur.

BOVILLÆ, arum, βούλλα, Stephan. opidum fuit in Latio, haud procul ab urbe Roma, uia quæ Ariciam ducebat, ut inquit Afcon. Bouilla, quasi bouis hilla, quod eo uulnerata bos sua trahens interstina deuenit.

BOVILLVS, a. um, [Di bue. Gal. De bœuf. His. Cosa de buey.] bouinus, licet sit deminutiuum. Plin. Bouillæ carnis iure facile curatur.

BOX, ocis, βόξ, genus piscis, a boando. Plin. 1. 32. cult.

B A N T E R

* **BRÆASTENES**, mons in Peloponneso. Liuius.

BRÆVETÆ, βραβηταί, a Græcis dicuntur iudices spectaculorum, qui uictoribus in certamine exhibent præmium. Suet. de Ner.

BRACHÆ, βραχίαι, a quibusdam accipiuntur uestes fluxæ, intonsæ que, ac uarii coloris, quibus utebantur frigidioris plagæ gætes, ut inquit Dioid. lib. 6. Et a quibus Brachata Gallia uocata est Narbonensis prouincia, quod uestes ferret intonsas, & uarii coloris. Brachis usos fuisse Scythas docet Ou. scribens, Pellibus & laxis arcibus mala frigora brachis. Vide Gell. 1. 10. c. 11. Mela, brachati sunt inquit, totum corpus Sarmatæ. Suet. in Cæs. In curia Galli brachas deposuerunt, latum clauum sumpserunt.

BRACHARI, Bracharum uestium confectores. Lampr.

BRACHATVS, brachis indutus. Cic. pro Font. Sagaxos brachatosq.

BRACHATAM Galliam, constat dictam Galliam Narbonensem. Romanorum prouinciam, a brachis genere uertis, quo eius regionis hoies utebantur. Hæc alpibus ab Italia discernit, & Varro amne.

BRACHIATÆ, [Manile. Gal. Brasselet ou maucheron, ornement de bras. Hi. Muñe de la mano, braçal à manilla] βραχίαι, Theod. Brachialia, brachiorum ornamenta, ut uentralia uentris, frontalia frontis, tibialia tibiarum. Plin. 1. 18. Tertianas, quartanasq. febres aiunt leniri, mensu in lana arietis nigri, & argenteo brachiali incluso.

BRACHIATVS, ta, tum, quod est ad brachiorum modum factum. Col. lib. 6. Alii capitatas uineas, alii brachiatas mignis probant.

BRACHIVM, [Braccio. Gal. Bras. His. Braço.] βραχίον, aliquando totum membrum cum manu. Vir. lib. 5. Eunctis atrollit brachia palmis.

Aliquando ab humero ad cubitum. a cubito uero usque ad uertebra manus, Lacertus nuncupatur. Ou. lib. 1. Met. Brachiaque, & nidos media plus parte lacertos. Transfertur ad maris, & motiū sinuosos flexus. Ou. 1. Met. Nec brachia longo Margine terrarum porrexerit Amphitrite. Brachiolum, l. deminutium. Catul. Mitte brachiolum teres.

BRACHMANES, uel Brachmane, *βραχμανες*, Stephano, Indiæ sapientes, diligentissimi siderū obseruatores. Bardesanes Babylonius gymnosophistarū duo tradit genera, qui ex generis successione uel uti hereditariam sapientiæ possessionem amplectebantur. Brachmanes dicti: qui uero electione ad philosophiæ professionē assumerentur, Samaritæ. Ad hos profectus est Apollonius Thyaneus, ut Iarcham in folio aureo sedentem de siderum motu audiret dissententem, ut testatur Hieronymus in præfatione Bibliorum.

BRACHODIS, *βραχόδως*, promontorium Africæ in extimo cornu syrtis paræ Ptol.

BRACŒA, & Lamina, sic differunt, quod Lamina crassior est, ex qua armatura conficit. Bracæa tenuis, & sua sponte plicabilis, quæ crepitat. Virg. l. 6. Leni crepabat bracæa uento. Bracæis inaurari simulacra solebant, sed unguibus plerumque auferebantur. Mart. Astuti detasa est ungue ministri Bracæa. Et feruus, qui Bracæa de raserat, apud Suetonium damnatus. Dicta Bracæa *ἀπὸ τῆς βραχύν*, a resonando.

BRACŒATOR, qui bracæas facit. Firmi. Quicumque habuerit horoscopum in 17. parte Scorpij, erit aurifex, inaurator, bracæator.

BRACŒOLA, demin. foliorum auri, alteriusue metalli. Iuu.

BRACŒARA angusta, uide Bracari.

* **BRAGADA**, fluius, qui iuxta Vticam labitur. Sunt tamen qui legant, Bagrada.

BRANA, Turdulorum opidum in Hispania. Plin. lib. 3. c. 1.

BRANCHIDÆ, Apollinis Didymei sacerdotes, apud Posideum opidum, & promontorium Ionæ. Vide Sti. lib. 14.

BRANCHIÆ, arum, *βραχχίαι*, in piscibus, secundum ceruicem, folliū more hiantes partes, quibus anhelitū reddere ac per uices recipere existimantur, balænis, & delphinis exceptis. Plin. l. 9. c. 18.

BRANCHVS, *βραγχύος*, raucedo, & asperæ arteriæ passio, dum humor ad guttur descendit. Contingit interdum citra humoris defluxum, nimia uociferatione, uel frigidi aeris inspiratione, ut experientia docet.

* **BRANCOLI**, populi sunt Indiæ, quorum meminit Plin.

* **BRASIDA**, Lacedæmoniorum dux.

BRASSICA, p. c. [Canoli. Gal. Choux. His. Ver. Ζα generalmente.] *ῥαδίμην*, herba uulgo Caulis nomine nota: dicta quasi Præfeca, teste Varone, quia ex eius scapo, nomine maximum habet, folia minutim præsecantur. Cat. de re rust. c. 156. & 157.

* **BRATTIA**, insula una ex Illyrico adiacentibus. Plin.

* **BRAYRON**, Atticæ opidum.

* **BRANVM**, urbs Hispaniæ Tarraconensis.

BRENNVS, *βρενός*, dux Gallorum, qui Brenonam Venetiæ urbem ædificauit: quæ postea, litterarum mutatione, Verona dicta. Hic cum trecentis armatorum millibus in Italiam irrumpens, primū Romanos apud Allium fluium profugauit: deinde ad urbem pergens, eam cepit, totamque exussit præter Capitolium, in quo nobilior iuuentus confugerat: sed cum & illud aggrederetur, Romani cum illo conuenerunt, ut acceptis aliquot auri talentis, obsidionem relinqueret. Cum aurum penderetur, ipse dux gladium suum uagina educens, & hunc pensari imperauit: sed, cum hoc Romani, ut rem iniustam, reculerent, atque ita inuicem contenderent, Camillus exsul, qui absens dictator creatus erat, collectis ijs, qui Roma profugerant, Gallos, ex improviso adortus, sudit, fugauitque, eosq. continuo persequens ex Italia expulit. Postremo Brennus Apollinis Delphici templum prædæ causa ingressus, iraniminibus se interfecit.

BRETENA, urbs Italiæ sub Venetia Ptolemæo, Brintum hodie.

BRETOLÆVM, Ptol. Lusitanæ opidum, hodie Britium.

BREVE, [Breue. Gal. Bref ou brief, courre. His. Cosa breue ò corta.] *βραχύν*, opponitur longo. Cic. pro Archia. Quid est, quod in hoc uite curriculo tam breui tantis nos laboribus exerceamus? Hor. 4. Car. Cynaræ breues Annos fata dederunt.

BREVI, [Breuemente. Gal. En brief, en peu de temps, incontinent. His. Breue y cortamente.] aduerb. breuiter, uel breui tēpore. Cic. Curioni. Breui sic habeto, in eum statum temporum tuum reditum incidere. Potest esse & ablatiuus, ut subintelligat Tempore. Ci. in Verr. Breui postea mortuus est. Gell. l. 12. c. 17. Fuit Aeschylus non breui antiquior Euripide.

BREVILOQVENS, tis. Ci. ad Att. lib. 7.

BREVILOQVENTIA, *βραχυλογία*, Ci. de rep. ex Gell. l. 22. c. 1. Breuiloquentiam dicendo collocat.

BREUIO, as, are, *βραχυώω*. Quint. lib. 1. c. 9.

BREVIS item, & Breue, masc. & neu. generis a quibusdam dicuntur in eo significato, sed forte minus Latine, quo uulgus usur-

pat Breue apostolicum, *ἄρτομν*. Lamprid. Milites suos sic ubique sciunt, ut in cubiculo haberet breues, & numerum, & tempora militantium. Flauius Vopisc. in Aurel. Breue nomen conscripsit.

BREVISSIME. Ci. 7. Verr. Tantum breuissime dico.

BREUITAS, [Breuità. Gal. Briefueté. Hisp. Breuedad, ò cortedad.] Cic. Off. libro 2.

BREUITER, [Breuemente.] aduer. Cic. de Amic. Multa ab eo prudenter disputata, multa breuiter & commode dicta, memoriæ mandabam.

BREUIA, uni, *βραχία*, Thucydidi, uadosa loca in mari, nauibus infidiosa. Virg. Aen. 1. In breuia & Syrtis urget.

BREVIARIVM, [Sommario. Gal. Abrege, sommaire. Hisp. Libro abremiado.] *ἄρτομν*, compendium, summarium. Suet. in Aug. Fecit breuiariū totius imperij, quantum militum sub signis ubique esset, quantum pecuniæ in ærario. Plin. l. 18.

BRIAREVS, *βριάρεως*, gygas, Cæli & Terræ filius, quem poetæ finxerunt centum habuisse brachia, & quinquaginta uentres. Hunc finxit Homerus, cum Pallas, Iuno, Neptunus, alijque ex dijs nonnulli aduersus Iouem coniurassent, persuasum a Thethide in cælum ascendisse, ut Ioui suppetias ferret, deosq. coniuratos illius aduentu terros, a cæptis destitisse, & cum Ioue in gratiā rediisse. Hæc Hom. 1. Il. Vbi etiam hoc addit, a superis Briareum dictum fuisse, ab hominibus Aegæonem. Alij Briareum inter eos numerant gygantes, qui aduersus Iouem conspirarunt. unde a Virg. l. 6. cum alijs monstris in uestibulo inferorum collocatur. Dicitur Briareus, a *βριάρεως*, forte, robustum.

* **BRIAS**, urbs Pisiæ.

* **BRIGANTES**, Hyberniæ populi.

* **BRICANTIUM** opidum est Rætiæ, ad lacum Acronium.

BRILETVS, Atticæ mons, in quo bina leporibus sunt iocinora, ceruis renes quaterni, uide Plin. lib. 11. c. 37. Suspicio esse, quem idē lib. 4. c. 7. Brileffum uocat, unde Brilettus scribendum uidetur. At licet more, qui dictiones, quæ per duplex ω scribi solent, geminato ττ, efferunt.

BRISA, æ, uinaceorum massa, ex qua uini uel aquæ effusione fit uinum secundarium. Col. lib. 12. cap. 39.

* **BRISABRITÆ**, Indiæ populi trans Indum flumen.

BRISEIS, p. p. *βρισηίς*, Lyrnessia puella, a patre Brisea ita appellata, cum uero nomine Hippodamia uocaretur. Hæc, capta Lyrnesso urbe Achilli uictori in sortem cessi, & postea ab Agamemnone erepta implacabilis inter eos dissidii causa fuit, neque umquam adduci potuit Achilles, ut arma sumeret, donec Patrocli mors uiciata, eum ad uindictam impulit. Exstat huius Briseidos ad Achillem epistola apud Ou. in epist.

BRITANNIA, *βρεταννία*, Straboni per duplex nn, insula in Oceano septentrionali, omnium, quæ Europæ adiacent, maxima: unde & orbem alterum quidam ex poetis appellauerunt. a Britone rege Britaniæ dicta: cū prius Albion diceretur, ab albis montibus, qui ad eam nauigantibus primo apparēt. Hodie in duas diuisa est partes, quarum alteram, quæ in septentrionem uergit, Scoti incolunt Caledoniæ nomen cognita: alteram, quæ cultior est, & Belgis uicinior, Angli tenent, Saxoniarum populi, prioribus incolis, qui Britones dicebantur, inde expulsi. Hæc ab ortu, Germanico, ab occasu, Hibernico, a Septentrione, Caledonio oceano abluunt: ad meridiem uero angusto freto a Belgis dirimitur. Porrigitur in longū octingentis millibus passuum. In ea Gagates lapis inuenitur, qui ardet in aqua, & oleo restinguitur. Urbem habet Londinum, nunc Londræ, copia negotiatorum celebrē. In septentrionem & occidentem (ut celebres Geographi tradunt) quæ sitæ sunt insulæ, Britaniæ, & Hibernia, paulo minor Britannia, ultra quas sunt quadraginta insulæ Orcades appellatæ, modicis spatij inter se distinctæ. Apud Britannos longissimus dies, 17. horarum deprehenditur, & ætate lucidæ sunt noctes, auctore Plin.

BRITANNICA, Plin. l. 25. c. 3. Herba folijs oblongis & nigris, radice item nigra, neruis, & dentibus salutaris, & contra anginas, & serpentum morsus efficax remedium habens. Huius flores Vibones uocatur, quibus ante tonitrua degustatis, milites aduersus fulminum idus prorsus securi reddebantur.

BRITANNICVS, a, um, *βρεταννικός*, possessiuum est a Britannia deductum. Iuue. Sat. 7. Quantum delphinis balæna Britannica maior. Cic. 3. de Natura deorum: Aestus maritimi, uel Hispaniensis, uel Britannici.

BRITANNICVS, nomen filij Claudij Cælaris ex Messalina, quæ primo Germanicum, mox Britannicum appellauit, qui quamuis adhuc infans a patre in caltris tæpe circumlatus fuisset, & militibus commendatus, Neronis tamen opera ueneno sublatus est. Tacitus lib. 13.

BRITANNVS, ni, *βρεταννός*, gentile, a Britannia insula. Virgil. Eclog. 1.

* **BRITIVM** Lusitanæ opidum, apud Plin. l. 4. c. 20.

BRITONES, populi minoris Britanniarum, quæ est Galliarum Celticarum regio, ad

gio, ad mare Oceanum. Iuuen. Quam nec terribiles Cimbri, nec Britones unquam.

*BRIVATES portus Galliae Lugdunensis.

BRIXIA, [Brescia.] urbs Transpadanae regionis, opus Cenomanorum, qui post Insuabres in Italiam uenerunt, Liiuo, & Polybio testibus. Est item Brixia fluius Elymaidis, quae est regio Persidi finitima.

BRIXILLVM, opidum Galliae cisalpinæ apud Mutinam. Plin. l. 3. c. 15.

BROCHON, arbor nigra, magnitudine oleæ, folio roboris, fructu caprifici, aliqui Malachram, alij Maldacon appellant. Pl. l. 12. c. 9.

BROMIUS, βρόμιος, Bacchi cognomen, ἄνω τῆ βρέμην, a fremēdo, uel ἄνω τῆς βροντῆς, a tonitru, quod natus sit cum tonitru, genitrice fulmine perempta.

BRONCHI, (ut Nonius scribit) dicuntur qui producto ore, & dentibus prominentibus sunt. Plin. l. 11. cap. 37. Labra, quibus bronchi Labeones dicitur. Luc. in Saty. Broncus nouit Lanus dente eminulo. Hic est Rhinoceros. Varro de re rust. li. 1. non Broncos, sed Brochos canes uocat. Hinc Brochitas dentium. Plin. lib. 11. cap. 37.

*BRONCHOCELE, tumor in gutture.

*BRONGVS, flu. ex Illyrico in Istrum fluens.

BRONTES, unus ex ministris Vulcani, qui Ioui cudent fulmina, παρὰ τῆς βροντῆς, a tonitru dicitur. Tres autem præcipue a Virg. narrantur Vulcani ministri, Brontes, Steropes, Pyracmon, quæ Oui. 4. Falt. Acmonidem appellat. Hos Hesiodus in Theogonia Cæli, & Terræ filios facit, quamquam alij ex Neptuno, & Amphitrite, natos malint. Virg. 8. Aen. Brontesq. Steropesque, & nudus membra Pyracmon.

BRONTEVM, p. p. βροντεύων, machina erat sub scena æneum habens uias, in quod decidentes calculi, tonitru sonum imitantur: quod genus Claudiana tonitrua Festus uocauit, a Claudio Pulchro inuentore.

BRONTIA, βροντία, gemmæ nomen, quæ cum tonitruis cadere creditur, testudinis capiti similis. Pl. lib. 37. c. 10.

BRVCHVS, βρυχος, genus uerum & locustarum genere, herbas & arborum frondes erodens: unde nomen accepit, παρὰ τῆ βρυχίης τῶ ἐδίου.

*BRVLLITAE populi Asiae ex conuentu Ephesiorum.

BRVMA, χερμερίνη προπι, dicitur dies solstitij hiemalis, qui est ad 18. Kalen. Ianua. quo die fit in Capricorno hiemalis solstitium. Cic. 2. de Diu. Musculorum iecuscula bruma dicuntur augeri. Ponitur quâdoque pro hieme, aut pro frigidissima illa hienis parte, quæ dies breuissimi sunt. Vir. 2. Frigida sub terra tumidum quem bruma tegebat. Dicta quasi βραχυμέρον, breuis dies.

BRVMALIA, βρυμάλια, a Romanis dicebantur Bacchi sacra, quæ & Liberalia dicebantur, quæ his quotannis celebrabantur, semel 11. Kal. Mart. iterum 18. Kal. Sept. Plin. Priora & posteriora uinalia appellat. Bruma in autem a Brumo dicebantur: quo nomine Romani Bacchum appellabant, uide Cæli. Rhod. lib. 28. cap. 25. apud Cic. 2. de Diu.

BRVMALIS, le, Sol accedens ab brumale signum. Cic. de or.

BRVNDVLYM, [Brundolo.] portus, quem Athesis amnis fuit. Pl. lib. 3. cap. 16.

BRVNDVSIVM, βρυνθίσιον, Stephano, urbs Calabriae ad mare Hadriaticum sita, uia Appia eousque perducta, & portu insigni nobilis, ex quo Romanis tritissimus olim fuit in Græciam transitus: ita dicta a ceruini capitis similitudine, quod Brudusam Mesapij sua lingua appellabant. Græci βρυνθίσιον, appellant, a Brento quodam (si Stephano credimus) Herculis filio. Et ex hac urbe Pacuuius poeta ortum traxit.

BRVSCVM, tuber aceris arboris, intortius, crispum. Plin. l. & c. 19.

BRVTA, arbor soli orienti cognita, cupresso fusæ similis, albicantibus ramis, odore cedri. uide Plin. lib. 12. cap. 17.

BRVTTA PIX, secundus liquor: qui ex tæda excoquitur, & aceto coagulatur, dolijs, alijsque uasis illinendis utilis. Vide Plin. lib. 16. c. 11. Dicta Brutia, quod optima in agro Brutio excoquebatur.

BRVTTIANA, a Romanis dicebantur, qui officia seruilia magistratibus præstabant: nomine tracto a Brutijs, qui quod primi Hannibali adhæsserant, & cum eo perseuerassent, donec ex Italia discederet, hac ignominia a Romanis notati sunt, ut uilissima quæque munia per illos obirent.

BRVTTIANAE PARMÆ, scuta, quibus Brutij utebantur.

BRVTTI, [Αβρυχίης.] βρυττιοί, Italiæ populi i eo tractu, qui hodie Calabria dicitur, post Laum fluium incipientes, & in fretum Siculum in modum pænnisulæ procurrentes: dicti quasi bruti & obsceni, fuerunt n. Brutij, serui & pastores Lucanorū. qui inde aufugere, & furtim in regione confederunt, ubi Consentia est. Hæc regio, teste Str. l. 6. Oenotriæ quondam dicta fuit.

BRVTTIVM, promontorium Italiæ extremū, ubi Sicilia olim agro Bruttio adhæsit. Plin. lib. 3. Ptolem. Scylleum appellat.

BRVTVS, a, um, adie. [Crane. tardo. insensato. Gal. Iasen. se sans raison. be. stia. His. Brutto. bestia. y. sin. sefo.] ἀδύατος, stupidus, grauis, tardus,

hebes. Hor. lib. Carm. Brutam tellurem dixit pro graui & tarda. Inde Bruta animalia pro tardis, & irrationabilibus. Plin. lib. 11. c. 37. Bruta existimantur animalia, quibus cor durum riget. unde Linnii Bruti cognomen, qui se stolidum simulauit.

BRVA, bryæ, punilus quidam frutex in Achaia appellatur, quæ Dioscorides κρυπύλλος, Romani Tamaricem appellant. Pl. lib. 13. cap. 21.

BRVGES, populi Thraciæ, postea Phryges dicti, unde Phryges Asiæ populi originem traxerunt. Str. lib. 7. Brygas in Macedonia collocat. Stephanus.

BRVON, uillosum quiddam in quercu præcipue, in cedro, & in populo nascens, quod Latini Muscum arborum appellant. Diosc. lib. 1. c. 20. Est & herba quædam, quam Plinius Lupum Lupum salictarium, officinæ Lupum appellant. Ruell. 2. c. 141.

BRVON MARINVM, βρύον θαλάσσιον, herba marina, lactuca folijs, rugosa, & ueluti contracta sine caule, exeuntibus e radice folijs. nascitur in scopulis maxime. Plin. lib. 27. c. 1.

BRVONIA herba, sarmenta, capreolos, & folia habens satiuæ uiti nõ dissimilia, omnia tamen hirsutiora. alio nomine Vitis alba, a non nullis Philothrum, quod acinos ferat rubentes. Pl. l. 23. c. 1.

BRVSEA, urbs Laconiae, a qua Bacchus Bryseus cognominatus est, quod ibi coleretur. Quidam tamen Bacchum Bryseum dici putant ab antiquo uerbo βρύω, leaturio: quoniam ex alucaribus mella, uel ex uinis multa exprimere prius docuit.

B A N T E V

BVA, βουά, Aristoph. puerorum infantium potio est. Varro, eum cibum ac potionem Pappas, & Buas uocent. Lucil. lib. 8. Cum uinulentas diceret, uini buas designauit.

BVBALINVS, a, um, ut, Thorax bubalinus, Bubalina stragula a Iureconsulto dicta, quæ equis inferni solebant. ex pellibus enim bubalinis fiebat antiquitus stragula ad equos. Baysius.

BVBALVS, p. c. [Bisalo. Gal. Buffle. bouf sauuage. His. Bufalo.] βουβάλις, animal simile boni, colore nigro, fortissimis cruribus, & breuibus, cornua habet longa, inflexa, nigra. Plinij ætate bubali Romæ erant solo nomine noti, unde non mirum uideri debet, si cerui, aut utuli figura esse dixerit. Primi autem bubali creduntur ex Africa esse aduecti. nunc in Italia summa copia est. Itali unica littera immutata Bufalum uocant.

BVBASTRIS, βουβάστρις, Herodoto, siue Bubastus (βουβαστος, Stephano) Aegypti urbs, in qua quotannis conuentus celebrabatur in honore Dianæ: quæ & ipsa Bubastis appellata. Ou. 9. Metam. Cum qua latrator Anubis, Sanctaq. Bubastis. Pl. l. 5. c. 9.

BVBASVS, Cariae regio, mulieres Bubasides. Ou. l. 4. Met.

*BVBIVM, opidum Cyrenes. Plin.

*BVBETANI, Campaniæ populi. Plin.

BVBILE, p. p. [Stalla da buoi, bouile. Cal. Estable à bouf. His. Toridos para ganado macuno.] βουβίλια. Boum stabulum, quod & Bouile dicitur. Col. l. 2. Lata bubilia esse oportet pedes decem. Plau. Persa. Metuo, ut possim in bubile reijcere, ne uagentur.

BVBINO, as, p. p. mensstruo mulierū sanguine in quino: unde Imbubino Lucil. apud Non. Hæc te imbubinat: at hic contra te Imbulbitat. nam Imbulbitare est pueri itercore foedare.

BVBONIS, βουβόνις, g. ma. & fe. secundum Priscianum, auis feralis, debilis ad uolandum, in cauernis commorans, a bouis mugitu, quæ imitari uidetur, ita appellata. Vir. l. 4. Solaq. culminibus ferali carmine bubo. Bubones, tumores quidam sunt præter naturam, in quacumque corporis parte provenientes, sed maxime circa inguina.

BVBONA, boum dea habita est, ut Pomona pomorum.

BVBONIVM, βουβόνιον, herba est, quæ alio nomine After Atticus dicitur, a capitulis quibusdam, quæ in cacumine habet, stellæ in modum radiata. Latinis Inguinalis appellatur. Pl. l. 27. c. 5.

BVBSEQVA, p. c. bubulcus qui boues sequitur. Sidon. ad Eutropium, Si relinquere inter bubsequas rusticanos.

BVBVLCTOR, aris, βουβυλκω, bubulci officium facio. Pla. in Most.

BVBVLTVS, [Bifolco. Gal. Bouvier. His. Bouyero.] qui bobus arat. Ci. 1. de Nat. Deo.

BVBVLVS, a, um, [Bouino. Gal. De bouf on uache. His. Cosa de bueyes o uacas.] βουίνος, Bouinus. Pl. Stomachum exulceratum lactis asinini ac bubuli potus reficit. Col. lib. 7.

BVCARDIA, βουκάρδια, lapillus bubulo cordi similis. Plin. libro 37. cap. 10.

BVCCA, cæ, [Bocca. Gal. Benche. His. Bocca.] κόπρη, oris cõcauitas intra mas las a mento ad oculos, quæ spiritu a pulmone reuocato & oppressis labijs retento inflatur. Horat. lib. 1. Ser. Quid cauffæ est merito quin illis Iuppiter ambas Iratus buccas inflet? Pla. in Trucul. pro maxillis exterioribus poluit, Quæ istas buccas tambelle pur purifaras habes: Et sonus ille qui ex inflatione buccarum erumpitur, ficto nomine Scloppus dicitur. Persius: Nec scloppo tumidas, intendis rumpere buccas. Cic. ad Att. Si rem nullam habebis, inueni in buccam uenerit scribito. Item Bucca, tuba dicitur. Iuuen. Satyr. 6. Et Phrygia uestitur bucca tiara. Hinc Buccina.

BUCELLA, cæ, [Buccena. Gal. Bouchee, moureceau. Hisp. Boecado que cabe en la buca.] *εὐθεσίς*, a bucca fit pro ore, & significat frustulum alicuius rei esum aptæ, quantum scilicet bucca commode capit. August. ad Tiberiam, duas buccas manducaui priuquam ungi inciperem. Martial. libro 17. Buccas dixit pro Buccas uel Buccellas.

BUCCELLA, *βουκέλλιον*, d. minutium a Bucca.

BUCCELLATVM, *εὐθεσίσιον*, panis castrensis genus: de quo Spart. scripsit, Pescenium Imperatorem iussisse milites buccellato in locis pacatis accepto esse contentos. Ammianus uero buccellatum accipere uidetur pro pane nautico, quem uulgo Bis coctum appellat. Dicitur ex eo, quod in buccellas, & quasi tessellata frusta confectum sit.

BUCGINA, æ, p̄nūl. corre. [Cornu, tromba. Gal. Un cornet. Hisp. Bozina para taner.] *σάλπιγξ*, proprie est cornu recuruum, quod tubæ modo inflatur, ita dictum a Bucca cum tubam significat. Ouid. Caua buccina sumitur illi. Est quoque Buccina pastoralis, qua oues & porci appellantur. Colum. lib. 7. Ad sonum buccine, pecus septa repetere confuescat. Buccinas a tubis nonnulli sic distincti guant, quod illæ ex recuruis animalium cornibus, tubæ ex ære, argenteve confici soleant, ad animos militum & equorum inflam mandos. Appuleius cetero lib. 3. Florid. Buccinam manifeste a tuba rudior toruor & tibæ questu delectabilior, & fistulæ sulsu ro iucundior, & buccinæ significat longinquior. Sæpe tamē Buccinam pro tuba positam inuenimus. Cic. pro Mur. Illam buccinarum cantus exsuscitat, Buccina etiam nomen opidi in Sicilia, cuius meminit Dionysius.

BUCGINATOR, [Trombetta. Gal. Cornet, trompeteur ou trompete. Hisp. Tenedor de bozina.] *σαλπυγιστής*, qui buccina canit, ad incitandos ad proelium militum animos. Cæf. 2. bel. Ciu. Buccinatorum in castris, & paucis ad speciem castrorum in tabernaculis relictis de tertia uigilia silentio exercitum in opid. im reducit. Per translationē pro laudatore ponimus. Cic. Tironi: Polliceris te buccinatorem fore existimationis meæ.

BUCGINO, [Sonare di cornetto] *σαλπίζω*, buccina cano. Var. 2. de reru. Cum buccinatum est, aperiunt, ut exire possint.

BUCGINVM, ni *σάλπιγξ*, buccina, cornu recuruum, buccinum item conchæ genus, purpura minus, quod circa scopulos legitur. Plin. lib. 9. cap. 36. uno in loco utramque significationem expressit: Buccinum est, inquit, minor concha, ad similitudinem eius buccini, quo sonus edatur.

BUCCHONES, [Sciocchi.] qui tumidioribus sunt buccis, pro ineptis & stultis usurpauit Plin. in Bacch. Stulti, stolidi, buccones.

BUCCVLA, [Bocchina.] demia Bucca, id est pusilla bucca. Appul. l. 6. de Asino. Iuppiter perpeffa Cupidinis buccula. Quandoque pro parte cassidis, per quam mittitur spiritus, dicta, quod buccam tegat: unde & buccarum tegmen a Cæsare appellatur, aut certe pro summo galeæ cono, in quo defiguntur cristæ, quod buccæ paræ habeat similitudinem. Iuuen. fracta de casside buccula pendens.

BUCCVLENTVS, qui magnam habet buccam. Plin. in Mer.

BUCEA, p̄r simplex c, folliculus granifabæ interior, qui albus est.

BUCENTARIVS, *βουκένταυρος*, composita dictio a β, quod magnum quiddam significat, & Centaurus: id est, magna nauis Centauro insignita.

BUCENTES, [Taffano. Gal. Taon. Hisp. Moscarda que abuyenta las uacas a reses.] tabanus, a pungendis bobus. *κεντέιν*, enim pungere significat. Latini Asilum uocant, Græci alio nomine *δίσπον*.

* **BUCEPHALA**, Indix opidium.

* **BUCEPHALVS**, quasi bouis caput: quo nomine dictus est Alexander magni equus.

BUCERIA, ceriæ: bubuli generis grex. Lucret. libro 2. Buceræque greges.

BUCERVS, a, um, bubuli generis epitheton, bubula habens cornua: *βὺξ τῆς βοῦς, καὶ τῆς κερῶν*. Ou. in Met. Armenta que buccera pauit.

BUCERAS, *βουκέραις*, herba est Theophrasto, quæ notiore nomine Fenogracum appellatur. Plin. 24. c. ult.

BUCOLICA, orum, *βουκολικά*, pastorale carmen dictum, *βὺξ τῆς βουκόλων*, hoc est a bubulcis.

BUCOLICON, *βουκολικόν*, genus est Panacis. Plin. 25. c. 4.

BUCRANIVM, *βουκράνιον*, herba. Vide Ruell. lib. 3. c. 131.

BUCVLA, [Vaccetta.] deminuit a boue, uaccam iuuenem & adhuc teneram significans. Virg. l. 1. Geor. Aut bucula cælum suspiciēs. Item buculis paruis bos. Col. l. 6. c. 2.

BUDA, Vngariæ Metropolis, non ita procul a Danubij ripa.

BUDEA, p. long. *βυδέαια*, Stephano Magnesiæ ciuitas, a Budæo quodā conditore: a qua etiam Minerua, quæ in ea ciuitate colebatur, Budæa dicta. Homer. *βυδέαια*, appellat. Est & Budæa Phrygiæ opidium, Stephano.

* **BUDEI**, Indix populi.

* **BVDINI**, Scythiæ Europeæ populi. Plin. 4. c. 12.

BVDORAE, insulæ duæ prope Cretam. Plin.

* **BVDORIS**, Germaniæ urbs, uulgo, Heydelberg.

BVFO, [Botta, rospo. Gal. Crapant. Hisp. çapo à escuerço] *βυφοζος*, rana terrestribus uenenata. Vir. 1. Geo. Inuentusq. canis uiso.

BVGLOSSVM, siue, [Buglossa. Gal. Bourroches ou buglosse. Hisp. Borrax.] *βυγλωσσόν*. Dicitur autem Buglossam a linguæ bubulæ similitudine. Plin. lib. 25. c. 8.

BVLBITO, as, *βελβίτιζος*, puerili stercore fædo. Vide Bubino.

BVLBOSVS, ut radix bulbosa, in qua bulbi conspiciuntur. Plin. libro 21. cap. 17.

BVLBVS, [Cipolla, maligia. Gal. Eschalote. Hisp. Un cierto genero de cebolla] *βυλβύς*, caulem & folia habens, lilio familia: caepæq. genus est non ab simile Ascaloniæ, quod Venerem impendio excitat. Col. l. 10. Iam Megaris ueniant genitalia femina bulbi. Generaliter uero apud idoneos auctores bulbi sunt radices rotundæ, membranis suis tunicatæ, siue pluribus capitulis coagmententur uno folliculo omnnes ambiente, siue quadantenus distinctæ separantur. Ex bulbo rum genere Cato maxime celebravit Megaricos, ita dictos, quod e Megaride Attici agri regiuncula mittebantur. Alij Scyllam nobilissimam faciunt, medicamentis, & aceto exacundo natam. Vid. Plin. lib. 19. cap. 5.

BVLGÆ, arum, [Bolgæ, bisfacie. Gal. Bougete de cuir. Hisp. Bolsa de cuero.] quibore Festo: sacculi erant ex corio, aut alia materia confecti, aut bre. circūferbant peregrinantes pecunia, aut alia uitæ necessaria. Lucil. Sat. l. 6. Bulgæ, & quidquid habet nummorum, secū habet ipse: Cū bulga cenat, dormit, lauat. ois in una Spes hois bulga.

BVLGARIA, a recentioribus appellatur, Europæ regio supra Thraciam inter Danubium & Pontum Euxinum.

BVLIS, *βυλλίς*, Phocidis opidum inter Parnassum & Heliconem sitū a Bulone conditore. Hinc Bulij & Bulienses. Ci. in Pis.

BVLLA, *βύλλα*, insigne erat triumphantium, quam in triumpho præ se gerebant, inclusis intra eā remedijs, quæ crederet aduersus in uidi ualentissima. Hinc deductus mos, ut prætexta, quæ magistratum erat, etiam in usu puerorū usurparet ad omē & uota conuilianda uirtutis, ei similis, cui primis in annis munera ista cesserunt. Erat hæc bulla rotunda (ut Macro. scribit) in cordis figurā formata, quam ante pectus annexebant in collo, ut bullā insipientes, ita demū se homines esse cogitarent: si corde præterent. Romani deposita adolescenti eā exsuebant. Dicta est uulgo Bulla, teste Macr. *πυρρά τῆς βυλλῆς*, id est, a cōsilio: quod estrenis illius ætatis impetus, consilio præcipue est t regendus. Primus autem Tarquinij Prisci filius, quod se i bello uiriliter gessisset, bulla aurea donatus, & toga prætexta. deinde omnibus pueris facta cōis, quorū parentes curule magistratum gessissent. Libertinorū uero filij, lorum in collo pro bullæ decore gestabāt. Asco. Bulla suspē di in collo infantib. ingenuis solet aurea, libertinis scortea. A cuius rei specie, Plutarcho auctore in Proble. dicta bulla, *πομόλυξ*, tumor quidam excre scens tam in aqua cum bullit, quā in urina cum spumam facit, & repente euanescit. Ex quo etiam prouerbia liter apud Var. dicitur, Homo bulla, quod scilicet similis bullæ uita hominis sit fluxa, & momento caduca. Plau. in Afr. accepit bullam pro capite clauorum. Iussisti dari bullas has foribus nostris? Nam clauorum capita more bullæ quasi uertigia formata sunt. Sic Cic. tradit Verrem bullas aureas ex ualuis templi abtulisse. Bullæ etiam dicuntur ornamenta, quibus cingula decorantur.

BVLLATVS, a, um, bulla insignitus. Accipitur pro tumido, [Gonfo.] Persius. Non equidem hoc studeo bullatis ut mihi nugis Pagina turgescat.

BVLLIO, is, iui, itum, [Bollire. Gal. Bouillir. Hisp. Bullir como lo que hierue.] *αυβραζω*, significat feruere, dictum a bullis, quas in aqua feruida uidemus. Cel. l. 5. c. 19. Spumæ argenti selibra cocta, donec bullire desierit. Hinc Ebullire, efferuescere, & inter bulliendum effundit: Accipitur pro iactare, uel ostentare. Cic. 3. de Fin. Dixerit Epicurus, semper beatum esse sapientem: quod quidem solet ebullire nonnumquam.

BVLLIS, idis, *βυλλίς*, opidum in ea parte Macedoniæ, quæ mari Hadriatico adiacet. Ptol. lib. 3. c. 13. Plin. Bullidensem coloniam uocat. lib. 4. c. 10. & populos ipsos Bulliones lib. 3. c. 23.

BVLLIO, as, *έκουσσημα*, Bullio. Cato de re rust. Vbi bullabit uinum, ignem subducito. Pl. Magna signa sint urinae bullatis. Sic Ebullio, erumpo. Persius. O si Ebullet patrii præclarum funus.

BVLVIA, parua bulla. Cels. l. 2. De urina si bullulas excitet.

BVLVBA, Libyæ Cyrenicæ opidum, apud Plin. l. 6. c. 5.

BVMASTOS, *βυμάστος*, se. ge. uux genus crassioris, mamme cuiusdam modo intumescens: a β, & *μάστος*, mamma: quasi magnam mammam dixeris. Pl. l. 14. c. 1.

BVMELIA, *βυμελίω*, fraxini species in Macedonia. Plin. l. 16. c. 13.

BVNIA, as, adis, napi species diuersa a Bunio. Plin. 2. c. 4. duas napi species facit, quarum altera Bunion, altera Bunias uocatur.

BVPRESTIS, ut scribit Plin. lib. 30. c. 4. Animal ex genere cantharidum, scarabeo longipedi simile, uenenatum, rarū in Italia. Apud iurcon.

iureconf. Titulo ad legem Corneliam scribitur: Si cui temere pigmentarij dederint pityocampas, aut buprestes, quæ ambo uenena ta sūt, teneri pœna legis Cornelix de sicarijs & ueneficis. Est & Buprestis herbæ genus, quam in laudibus ciborum habuere. Vide Ruel. l. 2. cap. 127.

BURA, SIVE BURIS, βούρα, pars atrii posterior, quæ manu bubulci tenetur: ita dicta, quasi βούρα, quod ad similitudinem bubulæ caulæ sit incuruata. Varro lib. 1. de re rust. Et tæpe fracta bura relinquant uomeris i aruo. Vir. li. r. Geo. Cōtinuo in siluis magna ui flexa domatur In burini. Fuit itē Bura, Achaiæ proprie dicte urbs ad sinum Corinthium sita, olim florentissima, nunc una cum Elice uicina urbe maris impetu hausta: de qua Ouid. l. 15. Metam. Si quæras Elicen & Burā, Achaidas urbes, Inuenies sub aquis, de qua etiam Plin. l. 2. ca. 92.

*BURCHANA, insula in Oceano Germanico.

*BURDIGALA, urbs Gallix Aquitanicæ, Aufonij patriæ.

BURDO, βούρδος, dicitur qui ex equo & asina natus est. Vtitur hac uoce Vipianus Iureconf. de Leg. 3. l. item legato.

BURGUNDIA, [Borgogna,] prouincia Gallix Celticæ, Ducatus titulo insignis, cum antea sub regibus fuerit, a qua Burgūdi, & Burgundiones. Eam olim Sequani ac Aeduiter uenerunt. Burgundiones Plin. l. 4. cap. 54. inter genera Germanorum ponit.

BURRHANICVM, genus uasis. Ex Festo.

BURRHANINA, genus potionis, lac fapa mistum. Festus.

*BURSAONENSES, Hispaniæ citerioris populi. Plin.

*BURTINA, Hergetum ciuitas apud Ptol.

*BUSA, populi Medorum. Herod.

BUSELINVM, βούσινον, herba est fatiua apio similis, solaque caulis breuitate, & rufa radice ab eo differens. Plin. l. 20. c. 12.

BUSICON, βούσικον, ficus erat præcipuæ magnitudinis, sed fatuo sapore, quæ alio nomine Marisca dicitur. ex Festo.

BUSIRIS, βούσις, Neptuni & Libyes filie Epaphi filius, crudelissimus Aegyptiorum tyrannus fuit, quo tempore Danaus Argiuis impetavit. Hic cum hospites omnes Ioui immolaret, ab Hercule in Aegyptum delato, cum eadem illi insidias pararet, una cum Amphidamante filio, & præcone Chalbe, & ministris aræ, interfectus est. Huius dictionis media syllaba producitur, Virg. 3. Geor. Quis aut Erythra durum, Aut illaudata nescit Busiridis aras? Statius tamen l. 2. Theb. (si modo emendata sit lectio) corripuit. Sit enim ibi legitur. Non trucibus monstris Busirim, infandumq. dedisti Cercvona. Est & Busiris nomen urbis in Aegypto, ad Nilum fluuium, a Busiride condita, in qua fuit templum magnum Isis. Hinc Busirica præfectura, apud Str. l. 17.

BUSTVARI, gladiatores, qui ante sepulcra in honorem defuncti digladiabantur. Cic. in Pis.

BUSTVM, [Tombe, sepulcro. Gal. Sepulcre, tombeau, le lieu ou l'on brusloit les morts. His. La sepulture, a sepulcro.] τύμος, proprie dicitur locus, in quo mortui cadaver combustum est, & sepulchrum: diciturque Bustum, quasi bene iustum. Hæc Festus. Seruius uero in 12. Aen. Pyra, inquit, est lignorum congeries. Rogus cum ardere cœperit, dicitur: Bustum uero iam exutum uocatur. Quem ordinem seruauit poeta, dicens. Constituere pyras. Item. Subiectusq. ignibus atris; Ter circum accensos cincti fulgentibus armis Decurrere rogos; Item postea. Semiustaque seruant Busta. Liu. quoque li. 5. scribit locum, fuisse Aequimeliū, nomine Busta Gallica, quoniā illic acer uatos cinulos suorum defunctorum ex pestilentia inuaserat Gal. l. Cic. uero l. 3. de Legib. Bustum appellauit tumbam, aut monumentum. Pœna (inquit) fuit Solonis lege cōstituta, si quis bustum aut uolasset, aut deieisset.

BUTADAE, populi Attici ex tribu Aegide. Steph.

BUTEON, ex accipitrum genere aus est, quam Græci a numero testium τριπλευ, uocant. βρυχης enim testiculus dicitur. Hinc aut Phœmonoc Apollinis filia in augurijs principatum dedit. Buteonum item nobilis Romæ familia fuit, ita dicta a buteone aue, quæ pro spero auspicio in Fabij ducis naue confedit: referente Plin. libro 10. cap. 8.

BUTES, βούτης, filius fuit Amyci, Bebticiorum regis: qui, ob seuitiam patris ab Argonautis cæsis, regno pulsus, paruo nauigio Drepanum in Siciliam cōfugit. ubi a Lycaste, nobili meretrice, hospitio susceptus est: a qua cum ob formæ, morumque & ætatis elegantiam diligenter, eius concubitu usus, Erycem filium ex ea suscepit: & quoniam Lycaste ob eximia pulchritudinem Venus uocabatur, datus est locus fabulæ, Buten ex Venere filium Erycē suscepisse, contra Virg. lib. 5. Aeneid. Buten a Darete iuxta tumulum Hectoris occisum tradit.

BUTHROTVM, sive BUTHROGOS, p. p. Romanorum colonia (teste Plin. lib. 4. cap. 1. in finibus Epiri, ad sinum Ambracium) Ouid. lib. 13. Met. Epiros ab his, regnataque uati Buthrotos Phrygio. Ci. ad Tironem. Quintus autem pater & filius Bothroti. Seruius explicās illud Virg. 3. Aen. Porruque subimus Chaonio, & celsam Buthroti adscendimus arcem. Arcem, inquit, Buthroti, id est, Buthrotiū. Ex

quo loco si emendata esset lectio uideretur Buthroti gentium esse concisum per Synizesim a nominatio Buthrorium: quem tamen nusquam arbitror reperiri. Quo fit, ut apud Seru. Buthrotū legendum putem; & ita in uetustissimis quibusdam exemplaribus scriptum inuenimus.

BUTHYSIAM, βούθυσια, magnū sacrificium appellauere. Sue. in Ner. Inter Buthysia apparatus barbam primam posuit. Deducitur a βούθυσια, augmentatiua particula, & θυσια, quod hostiam, uel sacrificiū significat. Plau. Buthytas appellat sacerdotes.

BYTOMVM, βύτομον, frutex est in paludibus nascens, folia ferens irinis proxima, ex una radice singulos scapos, sed plures ueluti uirgas mittens, ad uitilium nexus utiles. Vulgus hodie Iuncum cabacinum appellat: uide Ruel. l. 2. c. 127.

*BYTOS, opidum Aegypti. Ptol. Plin.

BYTBATA, ueteres ulirpauerunt pro eo, quod nugatorium est, & nullius ualoris. Festus ex Nazuo.

BYTYRVM, [Butiro. Gal. Beurre. His. Manteca.] βύτυρον, portio lactis pinguior, quæ frequenti agitatione, a sero separatur: dictum Butyrum, quasi βούτυρον, hoc est, bubulum caseus. Fit enim, teste Plin. lib. 2. 8. cap. 6. ex lacte bubulo: ut plurimum. habet autem prænulti mam syllabam indifferenter, quamuis apud ueteres poetas non temere inuenias. Macer & Serenus corripuerunt. Sidonius uero, alijque nonnulli produxerunt.

*BYXENTVM, opidum Lucaniæ.

BUXETVM, [Luogo doue sono molti bossi. Gal. Botage de bouys. His. Boxedal, lugar de aquellos arboles.] locus buxis constitus, βούξεδον.

BUXEVS, a, um, [Di bossi] βούξινος, quod ex buxo est, uel quod buxi colorem imitatur. Mart. dentes piceique buxeique.

BUXIFER, βούξινος, ferens buxum: ut, Buxifer Cytorus, Catul.

BUXOSVS, a, um, buxo simile, βούξινος, lignum buxosum. Plin. l. 12. cap. 25.

BUXVS, [Bossi. Gal. Bouis. His. Box.] βούξος, arbor exigua, semper uirens. producit ex se uiscum, & semen, seu grānum omnibus animalibus inuicium: Lignum habet adeo durum, ut cariem non sentiat, tam ponderosum, ut in aqua subsidat. Hoc Buxum appellatur. nam in plerisque nominibus arbores sunt femi. generis, fructus uero & ligna neutri. Virg. Volubile buxum. Quandoque tamen Buxum dicitur pro ligno. Vir. l. 9. Buxosq. uocat Berecynthia mater. Ex buxo sunt tibiae multiforatales, & pectines ad capillos explicandos, & pyxides ad usus plurimos.

*BYZAE, gentes Indicæ.

*BYZERI, gens Themiscyræ regionis in Asia.

*BYZIGAEVS, mons Thesaliæ. Plin.

B A N T E Y

BYBASSVS, Cariæ opidum Stephano, a Bybasso pastore, qui Aesculapium maris tempestate in Cariani delatum seruaui.

BYBLIS, idis, filia Mileti, ex Cyaneæ nympha. Ouid. 9. Met.

BYBLIS, βύβλις, parua maris mediterranei insula est cum opido, alio nomine Melos dicta. Aristoteles Zephyriam, Callimachus Mimallida, Herachides Siphnum & Acyton uocant. Plin. libro 4. cap. 12.

BYBLVS, est Phœnicæ urbs, Beryto uicina, in qua Adonidis olim in signe fuit templum.

BYCVS, Sarmatiæ Europææ fluuius, Pro. Pomponius Buges.

BYRSA, [Civitas. Gal. Cuir. His. Cuero.] βύρσα, corium, ac tergus Græcis dicitur. Hinc arx in media Carthaginiensium urbe Byrsa appellata. Dido enim cum fratrem fugiens in Africam peruenisset, emit ab Iarba rege tantum soli quantum taurino tergoe posset circum dare. dissecto deinde tergoe in minutissimas laminas, tantum loci eo circumdedit, quantum arci extruendæ sat esset. Ad hanc fabulam alludit Vir. cum ait, Mercatiq. solum facti de nomine Byrsam, Taurino quantum posset circumdare tergo.

BYSSVS, [Bisso. Gal. Crespe. sin. lin. His. Cierto genero de lino muy delicado.] βύσσως, tenuissimi lini genus, proximam ab asbesto dignitatem obtinens, ex quo subtilissimæ fiunt uestes, quæ mulieribus olim præcipue in delicijs erant. Plin. circa Elim Achaiæ nasci credit. Hinc Bissinus, a, um, ut Bissinæ uestes, quæ lutei coloris erant & fulgore aurum imitabantur: quâquam postea inuenta est ratio byssum quouis colore inficiendi.

BYZANTIVM, [Constantinopoli. Turcis. Cezarabadum.] βυζάντιον, urbs Thraciæ ad ipsum sita Bosphorum, primum a Pausania Spartano rum rege condita, postea a Constantino in mains aucta, & sacri Imperij sede eo translata, ab illius nomine Constantinopolis dicta. Byzantius, a, um, adiectiuum, ut Litora Byzantia. Ouid. 1. Trif. Byzantij exules. Cic. pro domo sua. Est item Byzantium, Libyphœnicum regio in Africa: quam sic describit Plin. l. 5. c. 5. Libyphœnes appellantur, qui Byzantium incolunt.

*BYZERES, apud Steph. populi sunt in Ponto. olim Chalybes, deinde Chaldei uocati. Plin. l. 6. c. 4. Buzeros uocat. Ab his portus quidam ponti, Buzericus appellatur Stephanus.

DE . LITTERA . C

LITTERA muta est, quæ ante n, sequente uocali in eadem syllaba ponitur, sed profertur sub uoce g, ob cognationem litterarum, ut Cnidius, Cneus. Transiit etiam per compositiones, & deriuationes in g, ut quadringenti, pro quadringenti. In s, ut Parco parsi. in x, Duco duxi. Noceo, noxa.

C A N T E A

- * **CABALAC**, Albanie in Asa opidum. Plin.
 * **CABALIS**, opidum Cabaliæ, regionis Asiæ. Cabalia autem Licie pars est.
 * **CABALES**, sunt Lycie populi.
CABALLVS, equus, [*Cavallo. Gal. Chemal. Hisp. Canallo.*] ἵππος, Lucil. l. 1. 2. Succussa or tetti, tardi q. caballi. Hinc Caballinus, a, um, ut Caballina caro. Pl. l. 28. cap. 20.
CABALLENVS, fons, ἱπποκλήνη, est in monte Helicone Bœotie, quæ Pegasus, in eo loco saxum feriens, aperuit. Vide Helicon.
 * **CABASSVS**, uel Cabessus, opidum Cappadocie, Honi.
 * **CABELLIO**, Narbonensis prouinciæ opidum. uulgo Cauaillon,
 * **CABERA**, Protei filia, quæ tres ex Vulcano filios genuit. Str.
 * **CABERON** Asiæ fluius, Plin.
 * **CABERII**, opidum Asiæ citerioris.
 * **CABVLINVM**, opidum Sequanorum.
CACABVS, uas æneum, in quo pulmentarium coquimus. Pl. lib. 2. c. 6. Paulus iurecon. Inter alienum, quod supra focum pender, & cacabum non multum interest. nam hoc pulmentarium coquitur, in illo aqua ad potandum calefit. Antiqui enim calidam & frigidam cenis adhibebant. Apicius, Capita porrorum elixa bis in cacabo nouo.
CACALIA, κακάλια, herba est, quæ & Leontice uocatur, in montibus fere nascens, folia ferens candida, & magna. Pl. l. 2. c. 12. & Dio. lib. 4. cap. 108.
CACATVRIO, [*Desiderare di cacare.*] χεζητιώ, cacare desidero. Mart. libro 11.
 * **CACEPHATON**, est durior sonus in oratione, ut O fortunatam, nam tam. ei contraria euphonia.
CACHINNO, aris, deponens, & Cachinno, as, neu. [*Ridere troppo. Gal. Rire à pleine gorge ou demesurément. Hisp. Rir demasadamente. dar carcajadas de risa.*] καγχάζω, immoderate rideo. Cic. 5. Verr. Ridere conuiuæ, cachinnari ipse Apronius. Dicitur & de alio quouis sono uehementiore. Attius: Sæua sonando crepitu clangentès cachinnati.
CACHINNATIO, [*Risofmoderato.*] καγχασμός, dissolutior risus. Cic. 4. Tusculan.
CACHINNVS, solutus risus, καγχασμός, a sono risus fictum uocabulum. Hinc Seneca præcipit, ut risus sit sine cachinno. Apud antiquos non de risu tantum dicitur, sed & de quouis alio sono uehementiore. Catul. Procedunt leuiterque sonant elangore cachinni.
CACHIA, Plinio libro 25. cap. 8. Herba alio nomine Bupthalmus. Vide supra.
CACIDI, inter celeberrimas Scytharum gentes, apud Pl.
 * **CACIRINI**, Siciliæ populi.
CACO, as, [*Cacare. Gal. Chier, aller à la selle. Hisp. Cagar.*] aluum exoner. Mar. Basse bibis uitro, carius ergo cacas. Cacatus, a, um, excrementis fœdatus. Catul. Annale Volusi. cacara charta.
CACOTOS, κάκτος, herba est teste Plin. libro 21. capit. 16. in sola Sicilia nascens. Athenæus eam esse credit, quæ Latinis Carduus uocatur.
CACVALVM, herba acinos ferens nigros. quæ a Latinis, quod strumis medeatur, ab effectu Strumum appellatur. Vide Plin. libro 27. cap. 7.
CACVLA, militis seruis, sustibus, clauisque ligneis armatus, ad tutelam dominorum: ἄνδ τῶν κέλων, a lignis. Plau. Vide caculam militarem.
CACVMEN, p. p. [*Cima, sommità. Gal. Sommet ou coupea de quelque ceste. Hisp. Cumbre ó altura.*] κορυφή, summitas cuiusque rei: ut Cacumina montium. Cacumina Arborum. Cæsar 7. bell. Gal. Ramorum delibratis atque præcutis cacuminibus, perpetuæ fossæ quinoss pedes altè ducebantur. Virg. 8. Aen. Dehinc summa cacumina linquunt. Cacuminare, acutum reddere, Ou. 3. Met. Summasque cacuminat aures. Hinc Cacuminatus, a, um, Pl. lib. 10. c. 25. Fastigio cacuminata.
CACVS, κάκος, filius Vulcani, qui Latium undique latrocinis, & incendijs infestabat. demum Herculis quoque ex Hispania, occiso Geryone, & redeuntis, & apud Euandri hospitantis boues noctu cauda traxit in antrū suum: quas cū mane deminutas cerneret Hercales, nec, quorsum errassent, scire posset, forte fortuna ad hoc an-

trum peruenit: sed cū uestigia oia foras uersa uideret, cū reliquis abiit. abeuntibus aut ceteris, oclusæ boues aliarū desiderio mugierunt. Hercules, audito mugitu, Caci fraudè cognouit, raptaq; claua iratus recurrit. sed Cacus spelunca fretus, in eadem se abscondit, clauis foribus ingenti saxo. quod Hercules uidens, ad motis cacumen tendit, & ad extremū deiecit filice. qui antri ori sūmo incumbebat, intrepide descendens, Cacus strangulauit, bouesque suas recepit. Virg. lib. 8. Sunt qui affirmant hunc Cacus Euandri fuisse seruum, qui in eo loco Italiæ omnia latrocinio & incendio uastauerit, & ob id Vulcani filium appellatum. Ouidius fabularum illum tricipitem fuisse, cum inquit. Menalio iacuit fulus tria tpa ramo, Cacus. Veritas tñ secundū philologos, & historicos hoc habet, hunc fuisse Euandri nequissimū seruum, ac furē. Ignem autē diæus est uomere quod agros igne populabatur. Hunc foror suæ eiusdem nominis prodidit. Vide et sacrū meruit, in quo ei p uirginis ueste sacrificabat. Hæc Seruius enarrās eū Vir. locum l. Ae. 8. Hic spelunca fuit uasto sumnota recessu, Semihominis Caci.

CADAVER, p. p. [*Corpo morto. Gal. Un corps mort, charougue. Hisp. Cuerpe de animal muerto.*] τὸ νεκρὸν, ἢ ὁ νεκρὸς, corpus mortuum, a cadēdo, quod post mortem ceciderit. Cæsar 7. bel. Gal. Quid animi fore existimatis, si pene in ipsis cadaueribus prælio decertare cogētur? Transfertur & ad alia, ut etiam de opidis solo equatis quadoque dicatur. Sulp. Ciceroni: Tot opidorum cadauera proiecta iacent. Seruius a Carendo deducit. Cadauerofus, a, um, quod cadaueris similitudinem habet. Teren. in Hec.

* **CADDVSTI**, populi sunt Mediæ: prope Albanos, & Caspios.
CADISCVS, uasculum quo suffragia colliguntur, Græcè καδίσκος, de mina cadus, est etiam Cadiscus mons Crete. Pl. l. 4. c. 12.

CADIVVS, [*Caduto, & caduto.*] p. p. quod per se cecidit. Vnde cadina poma dicuntur, quæ non manu collecta, sed sua sponte in terram cecidere, & Cadua folia, quæ per se ex arboribus cadunt. Pl.

CADMITES, gemma quam carule interdum bullæ cingunt.
CADMEA, καδμεία, auctore Plutarcho i uita Pelopide, arx fuit Thebanæ: licet nonnumquam pro ipsa sumatur urbe. Hinc Cadmeus, a, um, id est quod Thebanus: & Cadmea uictoria, hoc est Thebanorū uictoria, quæ prouerbij uim habet. quoties significare uoluntus, tam magno cōstitisse uictorijs, ut non ita multum interfit inter uictoris sortē, & uicti. Stephanus auctor est, ipsam etiam Carthaginem, olim Cadmeam fuisse appellatam.

CADMEIS, idis, p. p. καδμείδης, regio est Achaie, e regione Eubœe sita, quæ postea dicta est Bœotia. Thucyd. belli Pelop. l. 1.

CADMI, καδμεία, corpus est metallicum, cuius duo sunt genera: alterum, quod in riuis, & montibus reperitur earū regionum, in quibus aris sunt metalla: idq. Cadmiam lapidosam uocat Gale. l. 9. Simpl. Nā reuera nihil aliud est, quā pyrites erosus, ex quo excoquitur æs. Atque hoc quidē cadmiæ genus est Plinio cognitū fuit lib. 3. c. 1. Item c. 10. eiusdem libri. Alterum est genus cadmiæ, quod in rarijs officinis inuenitur, idque rursus duplex. Nam quod ex fuligine, siue failla, quæ ex fornace perpetuo egeritur, sensim colligitur, altioribus ædium partibus, in quibus æs excoquitur, adhærescit, Botrytis appellatur, quod uel quendam imaginem representet. Alterum in fornacibus ipsis inuenitur supra diphryges, crustæ similitudine, unde & Placitum appellauere.

CADMVVS, καδμῶς, Agenoris Phœnicum regis filius, qui a patre missus ad quærendā Europam sororem, in usq; sine ea non reuertens, desperato reditu, Thebas in Bœotia cōdidit. Ab huius noie ipse etiam Thebæ Cadmeæ dicuntur, a Cadmo conditore. Propert. Cum tibi Cadmeæ dicuntur, Pontice, Thebæ. Postea autem a Zetho, & Amphione regno pulsus, ad Illyricos sese contulit, ubi deorum miseratione, & ipse, & uxor in serpentes mutati sunt. Filias habuit Semelem, Agauem, Ino, & Autonoen. Ferunt Cadmū decem & sex litteras e Phœnicia in Græciam detulisse, α β γ δ ε κ λ μ ν ο π ρ σ τ υ. His Palamedes Troiano bello quattuor adiecisse ζ θ ο χ. Et totidem post eum Simenidē Melitū, ξ η ι κ. Ait quoque Cadmum historiā inuenisse, & primum profaicam orōnem instituisse. Paulo iunior fuit Orpheo. Hæc Suidas. Appuleius uero hoc adscripsit Pherecydi: Fertur item inuenisse aurum metalla, atque cōstiturā. Hinc fit Cadmeus, a, um, per quattuor syllabas, ut Aemon Cadmeus. Stat. Theb. 8. Leuius Cadmeus Aemon tela rotat. Itē Cadmeus, a, um, per tres syllabas, & p. p. Sta. 8. The. Pudeat Cadmea iuuentus. Item Cadmeis, idis, fem. gen. patronymicum a Cadmo. Oui. 4. Met. Aequore distinguunt summis Cadmeides alis. Est & Cadmus mons qui Laodiceæ imminet, ex quo Lycus fluius fluit. Str. l. 12. & Pl. l. 5. c. 26.

CADO, is, [*Cadere. Gal. Cheoir, tomber. Hisp. Caer, morir y acoteser.*] κίω, cecidi, casum, proprie significat corruere, uel labi. Cic. i Ora. Si semel constiterit, numquā cadet. ponitur cum datiuo. Plau. in Men. Tum dentes mihi cadebant primulum. Cum ab. Plin. libro 16. cap. 18. Impingi putes aliquas, aut rursus ab alio cadere. Cic. per aduerbium dixit: Alte enim cadere non potest. Cum De. Ci. de Fato. Si Daphitæ fatū fuit de equo cadere. Cum Ex. Pl. lib. 17.

cap. 20. Sponte cadunt ex arbore. Translate dixit Ter. in Ad. Homini illico lacrymæ cadunt. Virg. ecl. 1. Maioreſq. cadunt altis de montibus umbræ. Idem: Cadit & Ripheus iuſtiſſimus unus, pro moritur. Item Cadere commodè, oportuè, pro euenire, contingere. Cadere in ſuſpicionem, in cogitationem, in deliberationem, in offenſionem, pro uenire. Cadere cauſa, uel a cauſa: pro amittere litem. Cadere formula, pro rem ipſam per formulas nõ rectè explicare. Cadere animum, cadere oculos, uultus, uerba, pro frangi, debilitari, opprimi. Cicero in Orat. Verba melius in ſyllabas longiores cadunt, pro deſinunt, Idem ad Att. Cadendum in unius poteſtatem. Hinc res nobis feliciter cadere dicuntur. Cic. ad Att. Nihil mihi feliciter cadere potuit. accido, decido, excido, intercido, incido, occido, concido, procido, recido, & ſuccido ſuis locis.

CADUCEATORES, κηρύκεις, dicuntur legati pacem petentes: a caduceo, quod nãu geſtabat. Cato: Caduceatori nemo homo nocet. Liu. 6. Bell. Pun. Haſtrubal caduceatorem miſit.

CADUCEVM, κηρύκειον, Mercurij uirga fuiſſe fertur, qua ille ad diſſidia & diſcordias tollendas utebatur, a cadendo diſta, quod contentiones & bella cadere faciat, nam quemadmodum per Fetiales bella indicebantur, ita per Caduceatores ſinebantur. Caduceum Aegyptij in ſpeciem duorum draconum maris & femine figurauerunt, qui parte media ſui uolumentis, nodo, quem Herculeum uocant, ſibi alligantur, primisq. partibus, reflexi in modum circuli oſcula iungunt.

CADUCIFER, nomen quo Mercurius uocatus eſt. Cum enim Mercurius lyram in Cyllene monte Arcadiæ ſeplichordem ad Atlãtium numerum inſtituiſſet, quod Maia mater eius ex illarũ numero eſſet, ac nõ multo poſt deprehenſus fuiſſet ab Apolline boues ſuas abigere, quo facilis ueniam ab eo impetret, Apollini traditur conſeſſiſſe, ut lyram a ſe primo inuentam prædicaret. Quã obrem Apollinẽ ferunt uirgam quãdam Mercurio dedicari. Quã cum manu tenens in Arcadiam proficiſceretur, inuẽtos ab eo fuiſſe dracones, duos ſimul ligatos & inter ſe inuicem pugnãtes: quo uiſo, uirgam interpoſuiſſe, & dicto citius prælium diremiſſe. Quare conſpecta, huiusmodi uirgam pacis gratia creditum eſſe cõſtitutam. Vnde factum eſt, ut legati pacis Caduceatores diſcerent, poſtetiq. eius rei exemplo Mercurio uirgam deinceps duorum draconum ſimilitudine ubique effinxerint. Huius uirgæ poteſtatẽ deſcribit Virgil. Aeneid. 4. Tum uirgam capit, hac animas ille uocat Orco, &c.

CADUCITER, aduerbium antiquum, teſte Nonio, præcipitanter. Varro: Frigidis nimbos aqua iſta caduciter ruentes.

CADUCVS, a, um, [Caduco, mortale fragile. Gal. Caduque, corruptible, ruineux, allant endecadence. Hiſp. Debil, que ligeramente puede caer.] κάδυστος, non ſolum momentaneum ſignificat, quod facile cadit, ſed & id quod cadere facit. Vnde caducus morbus, quod correptum faciat cadere. Firmicus l. 7. Si luna in horoſcopo fuerit inuenta, ſtuſtos, lentos, fatuos, caducos efficiet. Quandoque caducus mortuus dicitur. Vir. lib. 6. Hinc multum fleui ad ſuperos, belloque caduci. Dardanidæ. Caduca, hereditas dicitur; cum heredes ceciderunt, hoc eſt, quã legitimam heredem non habet: & caducarij, qui huiusmodi hereditatem accipiunt. Caducum, quod ſub aliqua conditione legatum eſt. Iuu. Legatum omne capis, nec non & dulce caducum. Caduca auſpicia ueteres dicebant, cum aliqui in templo excidit, ueluti de manu uirgæ. Caducæ litteræ quæ obſcuriores ſunt, & uisum prope fugiunt. Plin. l. 13. c. 12.

* **CADURNI**, populi in Caria. Pl.

CADURCVM, tentorium, ſive culcitra, qua merces teguntur, a Cadurcis Galliæ populis, ut inquit Plinius, apud quos lini præſtãtia palam obtinet in culcitrũ. Iuuenalis: Inſitor hibernæ tegetis niueiq. cadurci. Sunt qui putent eſſe uela illa penſilia, quæ lecto obtenduntur: aut etiam tegmen quadratum, quale eſt illud, ſub quo & ſacroſanctam hoſtiam geſtari, & principes in ſolemniſſimis pompis uehi uidemus. Iuuenalis: Violato pœna cadurco.

* **CADURCI** Galliæ Aquitanizæ populi.

CADYS, [Barile, botte. Gal. Vne cacque. Hiſp. Vasya de uino.] κάδυστος, uas uinariũ, quo uinum conditur, ut uult Acron: cuius prima corripitur. Mart. In Vaticanis condita muſta cadis. Continet congios de gem, uel (ut alij uolunt) duodecim.

* **CADYSI** populi, inter mare Caſpium, & Pontum. Str.

* **CADYTI** urbs Syriæ maxima.

CÆCATVS, a, um, [Accecat,] cæcus factus. Cic. de Clar. Or. Rabida & celeritate cæcata oratio. Cæcatus uitij, Idem 4. Tuſc.

CÆCITAS, κηκία, uentus, qui ita flare dicitur ab Ariſtotele, non ut nubes propellat, ſed ut ad ſe uocet. Plin. l. 2. c. 47.

CÆCEIYA, genus ſerpentis cæci, unde nomen accepit uidetur. Col. lib. 7.

CÆCITAS, atis, [Eſſet cieco. Gal. Cécité, auenement. Hiſp. Ceguedad.] τυφλότης, tam ad corpus, quam ad animum refertur. Ci. de Haruſ. reſp. An tibi luminis obſeſſe cæcitas plus quam libidinis?

CÆCIGENVS, ni, [Nato cieco. Gal. Auengle ne. Hiſp. Nacido ciego.] τυφλογενής, qui cæcus natus eſt. Lucr. lib. 2.

CÆCO, as, [Accecare. Gal. Rendre ou faire auengle. Hiſp. Cegar a otro, hazer ciego.] τυφλῶ, cæcum facio. Cic. 8. Phil. Spes rapiendi cæcat animos eorum. Hinc Excæco, ualde cæco. Plinius: Si oculos attingat, excæcet.

CÆCVBVM, κρημβύον, Straboni, uinum generoſiſſimum ſic dictum a Cæcubis Campanizæ populis, apud quos naſcitur. Pl. l. 4. Mart. lib. 13. Cæcuba Fundanis generoſa coquuntur Amyclis.

CÆCVIVS, demin. a cæcus. Eſt & nomen proprium filij Vulcani: cuius mater cum iuxta ignem ſederet, forte fortuna ſcintilla quædam in eiũdem gremium euolauit, ex qua mulier concepit, peperitq. filium, quem poſtea ob oculorum paruĩtatem, Cæculum uocauit, a quo Cæcilius ortos putant, quorũ familia Romæ nobiſſima fuit. Hic collecta multitudo poſtquam diu latrocinatus eſſet Prænẽtinam ciuitatem in montibus condidit, & cum ad ludos uicinos populos inuitaſſet, cœpit eos admonere, ut ſecum habitarent, & pro gloria iactare ſe filium Vulcani. quod cum illi non crederent: inuocato Vulcano ut ſe filium comprobaret, omnibus illius multitudinis chorus eſt flamma circumdatus. quo facto commoti omnes ſimul habitauerunt, & Vulcani filium eſſe crediderunt. Hæc Seruius in illud Vir. lib. Aen. 7. Nec Prænẽtinæ fundator deſiit urbis, &c.

CÆCVLTO, as, [Eſſet ſimile ad un cieco. Gal. Ne uoĩr pas fort cler, auoir les yeux comme es blouy. Hiſp. Contraher a algum ciego.] κάβυλλος, cæco ſimilis lum. Feſtus, Cæcultare, eſt cæcos imitari. Pla. Numnã mihi oculi cæcultant?

CÆCVM, uallum, in quo præcuti pali affixi herbis uel frondibus occultantur. Itẽ cæcum inteſtinum, quod inter ileon, & colon ſitum, paruò oblongoq. uentri ſimile eſt: cæcum appellatũ ab eo, quod ingreſſum exitũ aduerſum non acceperit, ſed hos tam uicinos habeat, ut plerumque in unum coire, & exitu carere uideatur.

CÆCVS, [Cieco. Gal. Auengle. Hiſp. Ciego.] τυφλός, oculorum uſu carens, quaſi oculis captus. Quandoque idem eſt quod inſidioſus, tacitus, qui uidere non poteſt. Col. lib. 1. Ex quibus ſæpe contrahuntur cæci morbi, quorum cauſas ne medici quidem perſpicere queunt. Cic. contra Rullum: Cur hoc eſt tam obſcurum, atque cæcum? Idem de Orat. Res cæcæ, & ab adſeſtus iudicio remotæ. Sic Virg. etiam uada cæca, & cæcos ſcopulos uocat, qui ita ſub aquis occultantur, ut oculos fallant. Transferretur etiam ad animũ: ut cum aliquem cæcum eſſe auaritia, furore, amore, aut odio dicimus. Cicero pro Sext. Roſc. Ipſos cæcos reddit cupiditas, atque auaritia. Sic dicimus Cæcam noctem, in qua non uidemus. Veſtigia quoque cæca dicuntur, quæ in obſcura, aut inſcognita uia uerſantur. Virgil. 6. Aeneid. Cæca regens filo ueſtigia. Item locus cæcus dicitur, in quo non uidemus. Cæcæ ſolæ, cæci aditus, qui ſunt obſæpti. Hinc cæcitas oculorum, tam animi, quam corporis orbitas.

CÆCVTIO, [Veder poco, eſſet bormio. Gal. Eſtre auengle ne uoĩr goute, ou ne uoĩr pas clair. Hiſp. Cegar, ò ceguejar.] κάβυλλος, paruim uideo, & cæcutiens, quaſi ſemicæcus. Varr. Vtrum oculi mihi cæcutiunt?

CÆDES, dis, [Vccisione] κόπος, mors ferro, aut alia ui illata, præſertim ab eo, qui occidere, aut ferire uolebat. Cic. in Bruto. Nã cum in ſilua Scantia facta cædes eſſet. Ou. 8. Met. Modo uulnera fratrum Ante oculos mihi ſunt, & tantæ cædis imago. Inde dicimus aliquẽ commiſſiſſe cædem.

CÆDITIÆ TABERNÆ, dictæ ſunt a Cæditio quodam, qui eas in uia Appia ædificauit.

CÆDO, is, cecidi, cæsum, uerbum actiuum, p. p. [Percutere. Cal. Fraper, conper, trencher, tuer. Hiſp. Herir ò matar a hierro.] κλάω, percutio, ferio, uerbero. Ter. And. Verberibus te cæsum in piſtrinum, Daue, dedam. Interdum, idem quod amputo uel abſcindo, Cic. 3. de Diu. Arborea ſimul cum Luna ſeneſcentes teſtitiue cædi. Et paullo poſt. Qui robur illud cecidit, dolauit, inſcripſit. Itẽ occido. Vir. 2. Ae. Cædunt uigiles. Ponitur qñque pro immolare, ut apud eundem: Cædunt binas de more bibentes. Item pro frangere, Ci. 3. Verr. Cædere ianuam ſaxis, inſtare ferro. Cædi teſtibus apud eũdem ad Q. fratrem, eſt teſtium multitudine urgeri, premi, conuinci. Huius cõpoſita ſunt, Abſcido, Concido, Circũcido, Decido, Excido, Incido, Intercido, Occido, Præcido, Recido, & Succido: quorum præ. produci. Ar Cedo ſine diſtincto, ceſſi præteritũ: & ſupinum ceſſum facit, multa q. ſignificat. Nam quandoque Cedere ſignificat abire, & locũ uictori dare, Ci. Cui quidẽ exercitus noſtri imperatores q. ceſſerunt. Quãdoque diſcedere, euitare atque ſubtrahere, Plau. Cedamus imbri. Hinc Cedere, iræ, dicimus dare locum iræ, & quaſi ab ira diſcedere. Cedere bonis, diſcedere a bonis, & quidquid noſtrũ erat, tradere creditoribus. Cedere iuri, diſcedere iure, ius quod habemus alteri tradere: quod & De iure cedere, dicimus. Cedere item, eſt in ius alicuius uenire: Ceditur mihi ea bona: id eſt, in ius meum ueniunt. Et cum accuſatio mediante

diante in Hieronymus super Matth. Ita fiebat, ut oblatio libero rum sub occasione templi & Dei in sacerdotum luca cederet. Rur sus cedere ponti pro dare, cedere manus uestras, meaq; accipite. Pro concedere, obsequi, non repugnare, Vir. 2. Aen. Cedo equidem, nec nate tibi comes ire reculo. Pro succedere, seu in sortem contingere. Idem. Cesserit Antonio si fors uictoria Turno. Pro incedere, Plau. in Aul. In hostem absolutus cedas. Inuenitur & ce do imperatium, nec habet aliam personam nisi tantum Cedite pluraliter. habetque primam correptam. Ter. in And. Cedo, cuius puerum apposuisti hic ante ianuam? Cic. in Cato. Cedo, qui uestrâ semp. ratam amissisti? id est dic. Ter. in Phor. posuit pro da. Quin tu mihi argētum cedo? Phor. Immo uxori tu cedo. Cedere diem, inquit Vlpianus, significat incipere debere pecuniam; sicut uenire diem, significat eum diem uenisse, quo pecunia peti possit. Cedere e uia, c t mori. Cic. de Cla. Orat. Hortensius e uita cessit. Hinc Abcedo, Ac cedo, Concedo, Decedo, Discedo, Excedo, Incedo, Intercedo, Præcedo, Procedo, Recedo, Retrocedo, Se cedo, & Succedo.

CAEDVA SILVA, [*selua da tagliare. Gal. Taillir. His. Bosque que se corta puedo cortar.*] κειζομαι ἢ ὄλλω, a cædendo dicta, quæ. I. religioſa non est, sed quoties opus est, ad ignis, uel ædificiorum usum cæditur. Plin. lib. 13. c. 4. Cædva palmarum siluæ. Contra incidua silua dicitur, quæ non cæditur. Eiusmodi erant luci religioſi, quos uiolare nefas erat, qualem describit Lucanus Pharsaliæ suæ lib. 3. Lucus erat longo numquam uiolatus ab æuo,

CAELAMEN, inis, [*Intaglio, γλαφὴς, cælatura. Ou. 13. Metam. Neque enim clypei cælamina nouit.*]

CAELATOR, oris, [*Intagliatore. Gal. Graueur ou estoffeur. His. El que labra de sinzel. sinzelar.*] γλαφῆς, Quin. lib. 2. cap. 4. Cælator cælum desiderat, & pictor penicilla, Argenti cælatores. Plin. lib. 34. c. 8.

CAELATYRA, [*Intaglio, Gal. Graueura ou estoffeure, mestier de grauer. His. Obra de sinzel è la arte de sinzelar.*] γλαφῆ, ars cælandi, aut ipsa scalptura & incisio, Plin. lib. 35. c. 12.

CAELEBS, [*Huomo, ouer donna non maritati. Gal. Qui n'est point marié, sans femme. His. Varon soltero è muger soltera.*] ἐραῖος, generis cõmunis, uir sine uxore, aut mulier sine marito uiuens. dictus cælebs (ut inquit Hieronymus) quod cælo dignam uitam agat, qui coitu carcat. Auguſt. Cælebs qui non habet uxorem, uel quæ nõ hêt maritum. qualia sunt numina in cælo, quæ absque coniuge sunt, si aga peras non attendamus. hi accipiunt cælibes non tam pro uxore carentibus, quam pro castis. & omni Venere abstinentib. Sed proprie dicitur cælebs, qui uxorem non habet, èt si concubinas habeat. nam cælebs & maritus contraria sunt. Mart. l. 12. Corripis sine ratione cælebs: Hoc est, corrumpis alienas uxores, cum ipse uiuas in cælibatu, nec habeas uxorem, quam illi uicissim possint corrumpere. Cic. de legibus: Cælibes esse prohibeto. Inde dicimus totum cælibem, & uitam cælibem, actam in cælibatu. Ouidi. Quæ si non fuerat, cælebs te uita deceret.

CAELISTRIS, ite, [*Celeste. Gal. Celeste, de l'air, du ciel, diuin. His. Celestial.*] ἐραῖος, diuus, diuinus, e cælo exiens. Virg. 1. Aen. Tantæ ne animis celestibus iræ? Liu. 4. ab urb. Siccitate eo anno plurimum laboratum est: nec celestes modo desierunt aquæ, sed terra quoque ingenito humore egens. Cælestes etiam substantiue dicimus pro cælitibus, & dijs superis, Cic. 6. Phil. Quid est, quod uoluntate cælestium dubitare possumus?

CAELISTINI, populi Vmbriæ sunt, qui a Plin. lib. 3. c. 14. in sexta Italia regione collocantur.

CAELIA, potus genus ex frugib. cõfecti: cuius meminit Plin. 12. c. 25.

CAELIBARIS HASTA, dicebatur, qua caput nubentis comebatur, quæ in corpore gladiatoris occisi iterisset, ut sicut illa coniuncta fuerat cum corpore gladiatoris, sic cum uirõ noua nupta esset copulata. Fest.

CAELIBATVS, us, ἐραῖων, pro uita, quæ agitur sine uxore. Sueto. Verum amissa uxore Lepida, duobusque ex ea liberis, mansit in cælibatu.

CAELICOLA, [*Habitator del Cielo, Dei. Gal. Celeste, qui habit è en ciel. His. Morador del Cielo.*] ἐραῖων, qui uel quæ cælum habitat. Virg. 2. Aen. Mesi cælicolæ uoluisse ducere uitam,

CAELIFER, ἐραῖος ὄρος. Atlantis epitheton est, quem poetæ ob insignem astrologiæ peritiam fixerunt sustinere cælum. Vir. 6. Aen.

CAELITES, cælium, p. c. [*Dei celesti. Gal. Celestes, habitans au Ciel. His. Los dioses è santos del cielo.*] ἐραῖοι, dij cælestes, qui cælum inhabitant. Cælum autem appellabant ueteres, illam mundi partem, quam nos æthera, siue æthereum mûdum uocamus: hoc est omne illud, quod est supra elementum ignis, unde Solem & Lunam, & ceteros planetas inter deos cælestes numerabant. Cic. 2. de Diu. Ego deum genus esse semper dixi, & dicam, cælitum. Legitur & apud Ouid. 5. de Ponto, singulare Cælite. Quale tamen potui de cælite, Brute, recenti Vëstra procul positus cæmen in ora dedidi. Vbi uocat Augustum cælitem,

CAELITVS, p. c. [*Dal Cielo.*] ἐραῖος, aduerbiu, significat e cælo, sicut

Diuinitus, a Deo. Hiero. Tandem cælitus inspiratus.

CAELI VS, mons urbis Romæ ex septem: a Cælio Vibeno, nobilissimo duce Tuscis, dictus, quod pro Romulo aduersus Latinum regem cum auxiliariis uenerit: a quo Cælimontia, aut Cælimõtana porta. Hunc montem Tul. Hostil. urbi addidit, ibique ipse habitauit, quo frequentius habitaretur, ut inquit Lælius. Fuit & Cælii nomen patris Saturni.

CAELI VM, opidum Calabriae, non procul a Brundisio. Plin. lib. 3. capit. 11.

CAELI VS, orator acerrimo ingenio fuit, discipulus Ciceronis, de quo extat illud Quintiliani elogiu, Longiore illum uita, & meliore mente dignum fuisse. hic postea ab Atriatino quodam accusatus, quod cum Catilina conspirasset in perniciem reip. quodq; aurû a Clodia Clodii sorore extorsisset, eique uenenum propinasset, defensus est a Cicerone elegantissima illa oratione, quæ hodie quoque habetur in manibus.

CAELO, as, [*Scolpire, intagliare. Gal. Grauer ou estoffer. His. Labrar de buril è sinzel, sinzelar.*] γλαφῆς, sculpo, aliqui tamen scribunt sine diphthongo. Cic. 1. de Diu. Hanc speciem Praxiteles cælauit argento. Vir. Cælatq; in auro fortia facta uirum. A quo Cælata uasa dicitur, quæ ueteres Ancæsa uocabant, quod circumcidendo fiant, & Cælum ipsum instrumentum, quo quippiam cælatur.

* **CAELI VS**, Thraciæ portus, ut ait Plin.

CAELVM, [*Scalpellò. Gal. Burin ou autre instrument à grauer. His. Sinzel, è buril.*] γλαφῆς, instrumentum quo utuntur argentarij, dum uasa sculpunt, aut quo scalptores, aut statuarij utuntur in ligneis, aut lapideis simulacris scalpendis. Vnde est illud. Cælo fabricata Myronis. Cælum item uno nomine dicitur tota illa mundi pars, quæ est supra elementum ignis, quam philosophi Aethera appellant: ita dictum a cælando, hoc est, occultando, quod inferiora omnia cælet, & tegat: siue a stellarum imagine, quæ in eo quodammodo cælata apparent. Ambr. li. Hexam. Cælu, quod impressa stellarum lumina habeat, quasi Cælatu appellatur: sicut argentum quod signis eminentib. refulget, cælatum dicimus. Varro Cælum, quasi κελῶν, hoc est cauum, dictu putat: & sic per æ diphthongum scribendum uideretur. Cic. pro Pompeio: Pompeium omnines, sicut aliquæ non ex hac urbe missum, sed de cælo lapsum in tuetur. In cælo esse metaphoricis dicitur, pro eo quod est, numeris omnibus felicem esse, & summis laudibus celebrari. Item in cælum ferre, uel tollere, est summis honoribus afficere. Cic. Att. lib. 3. Salamini nos in cælum decretis suis sustulerunt. De cælo detrahere, est de summo honoris gradu deturbare. Cic. 6. Philip. Collegam de cælo detraxisti. Philosophi decem cælos esse dicebant, quorum septem a planetis appellauerunt: octauum, siderum, seu stellatum: nonum uero, cum nescirent cuius condicionis esset, uocauerunt cælum aqueum, crystallinum uel, non a frigiditate, sed transparentia: quod per illud sidera appareat & pellucant. Decimum locum sibi uindicat cælum illud, quod ultimum philosophi putantes Primum mobile uocauerunt. Vnde decimum Cælu beatorum sedes ab Ethnicis philosophis ignoratu: quod idcirco Theologi. Empyreum uocauerunt, non quod colore, sed splendore, & claritate ceteris antecellat. Sunt igitur undecim cæli. scilicet cælum empyreu, primum mobile, cælu crystallinum, cælum stellatum, cælum Saturni, cælum Iouis, cælum Martis, cælum Solis, cælum Venæris, cælum Mercurij, & cælu Lunæ. Hæc fusius tractantur in lib. de cælo ab Aristotele. Ci. 4. Tusc. Cælum hoc, in quo nubes, imbres, uentiq; coguntur, quod & humidum, & caliginosum est propter exhalationes terræ. De cælo ici, est fulmine efflari. Cic. li. 2. de Diu. Summanus de cælo ictus. De cælo seruare, est, cæli statu obseruato, auspicia nunciare. Auspicia enim non nisi sereno cælo, rata erant. contra fulmine, aut pluuia turbabantur. Cic. in Vatin. Quod eo die scires de cælo esse seruatum. Plin. 11. c. 37. Cælum capitis, cranium uidetur appellasse, eo quod caput totum eo tegatur, ut inferiora hæc cælo. Hoc (inquit) est uiscerum excelssimû: proximumque cælo capitis, sine carne, sine cruore, sine sordibus, Interdum Cælum sumitur pro aere. Vir. Vbi Seru. Cælid est aeris. Lucr. In hoc cælo, qui dicitur Aer. Plin. l. 2. Et hoc cælum appellauerunt maiores, quod alio nomine Aera. Hinc grandines sunt, & pruinæ, imbres, procellæ, turbines uentorum.

CAEMENTARIJ, [*Muratori.*] cementorum, hoc est, ædificiorum, quæ ex lapidibus sunt, structores, quos fabros murarios appellant.

CAEMENTI VS, a, um, ex cæmento, ut parietes cæmentitij. Vitru. l. 2. c. 8. Parietibus cæmentitij altitudines exstructæ,

CAEMENTVN, χάλυξ, a cædo, ut quidam putant. Sunt enim cæmentum, omnis rudiõ materia, qua ædificia consurgunt, quales sunt rudes lapides nulla arte ad ædificium accomodati, aut politis, sed quales inueniuntur temere congesti. Fodinas quoque rustici Cæpaniæ Cæmentarias appellant, Liu. Cæmenta non calce durata erant, sed interlita luto. Aliquando ponitur pro ipso opere: id est ædificio, quod structo lapide erigitur, Plin. Pallidus lapis in cæmento raro utilis.

CAENE,

CAENE, κεννη, Ptolemæo, sinus Laconici opidum non procul a Tænarō promontorio. Hinc Cænites portus apud Plin. lib. 4. & Cæneus Iuppiter. Ou. Cæne item parua quædam insula in mari Siculo, in Africam uersa. Pl. l. 3. c. 8.

CAENEVS, Elaci filius, primum puella, tum in uirum mutata, Virg. 6. Ou. 2. Metam.

* **CAENICA**, Thraciæ regio.

* **CAENINA**, inter Latii opida uumerat Plin.

* **CAENITES**, Achaicæ portus.

* **CAENIS**, Italiæ promontorium, quod Pelorum habet aduersum, in Sicilia.

CAPE, gen. & indeclinabile, [Cepolla. Gal. Oignon. Hi. Cebolla.] *κράμη* *μυρια* capitis magnitudine dicitur. Plin. 19. cap. 6. Ergo omnibus annis separatim semen cape caussa feritur. Dicit, & Cepa, cæpæ. Ou. 4. Fast. Cædenda est horis eruta cæpa meis. Inuenitur etiam secundum Prisc. Cæpitium, a, um, & Cæpitium substantiuum, pro genere cæparum. Cæparū plura sunt genera, nobilissima, Afcalonæ, ab Afcalone opido Iudææ. Nam, ut refert Str. lib. 16. Afcalonensium regio præcipue fert cæpas. Col. Pompeiam, uel Afcaloniam cæpa eligito. Cæpa oculos mordet: unde a Græcis nomē impositum *κρόμμυς*, quasi pupillam oculi cōprimi cogeret, sicut scribit Arif. in Problem. ideo Lacrymulo dicitur a Columiella.

CAEPVLA, deminutiuum a cæpa. Pallad. Hoc mense a cæpas feris.

CAERE, χερών Stephano, neutro genere, & indeclinabile, urbis insignis nomen in Etruria, quæ olim regionis totius caput fuit. Hanc quondam Agyllā nominatam, & a Pelasgis e Thessalia profectis conditā ferunt. Deinde uero Lydis quos postea Tyrchenos nominauerunt, aduersus Agyllinos bellū gerentibus, cum quidā mirū subiens, urbis eius nomē percūctatus fuisset, eique a Thessalo quodā de muro *χέρης*, responsum esset, eo ueluti omine a Tuscis accepto, captam postea urbē, mutato priori nomine, Cærē uocauerunt. Verū tam splendidæ, tamq. gloriosæ ciuitatis, Str. lib. 5. asserit uix ulla sua ætate existisse uestigia: & solo uicinorū balnearū nomine, quæ Cæretana dicebatur, fuisse celebratā. Festus: Cærimoniæ causam aliqui ab opido Cære dictam existimant. Declinatur & Cæres itis, p. obliquorum cor. Virg. Est ingens gelidum lucus prope Cæritis amnē. Legitur & ablatiuus Cærete, p. pro. tamquam a nominatiuo Cæres etis. Virg. 10. Aen. Qui Cærete domo, qui sunt Minionis in aruis. Quæquam non desunt, qui Cærete ibi adiectiuum esse contendat. Ab hoc opido Cærites tabule appellatæ sunt, in quas Censores referri iuebant, quos notæ causæ suffragiis priuabant. nō urbe a Gallis capta, cum Cæretani eos, qui una cum sacris, æternoque Vestæ igne ad se profugerant, comiter hospitio suscepissent, Romani deinde restituta in statum meliore urbe satis malignam illis gratiam retulerunt. nā ciuitate quidem eos donauerunt, suffragi autem ius eis non concesserūt. hinc factum est, ut cum aliquos ignominia & contumelia dignū uolumus significare, Cærete cera eum dignum esse dicamus.

CAERIMONIAE, περ. c. [Cerimoniae. Gal. Cerimonies. Hisp. Las ceremonias.] *ἑρμονία*, *τελετή*, uel ab opido Cære, uel a carendo dicitur sunt. nam urbe a Gallis capta, cū Vestales uirgines simulacra deorū ex hostib. erepta transfuderēt. in opidum Cære potissimū conuenere, ubi benigne fuerunt hospitio susceptæ, donec a Gallis ciuitas per Camillum liberata fuit. In cuius beneficii memoriā Romani præstituerunt, ut omnis diuinus cultus Cerimonie, a Cære diceret. Li. lib. 5. scribit, L. Albinum de plebe uirum, uirgines sacerdotas, sacraque plautro Cære inuexisse, unde cærimoniis sit enatum nomen. Macr. lib. 2. c. 3. innuit Cærimonia a carendo dictas. Seruius Sulpicius (inquit) Religionem esse dictam tradidit, quæ propter sanctitatem aliquam remota & seposita a nobis sit, quasi a relinquendo dicta, ut a carendo Cærimonia. In quo exemplo illud notandum est, dici etiam Cærimonia in singulari. Cæf. 7. bel. Gal. Quod more eorum grauissima cærimonia continetur.

CAERETVM, Vmbriæ opidum inter Spolētum ac Nursiam, a quo Cæretani appellantur, totum orbem uano quodam ac turpi superstitionis genere ludificantes.

CAERULEVS, a, um, [Verdiccio. Gal. De couleur bleue comme le ciel. Hi. Color uerde d'azul escuro.] *κυανæος*, quod cæli puri, & nubibus uacui colorē imitatur: quasi cæruleus. unde & mare, quod a cælo colorem suum accipit, proprie Cæruleum dicimus. Vir. 12. Aen. Quæ cæruleo sunt numina ponto. Sic etiam Cic. lib. 1. de Nat. Deo. Neptunū oculos dixit esse cæruleos, ad mariis colorem respiciens.

CAERULEVM, arenæ genus est, quæ in auri atque argenti metallis nascitur ad pictorum usus. Plin. l. 34. c. 12. & 13.

CAERVLVS, a, um, [Verdiccio.] p. c. *παλαεινός*, Cæruleus. Cat. Cærulea uerentes abiegns equora palmis. & apud Vir. l. 10. Aen. Freta cærulea. Cæruleum sibi, seu potius in plur. num. Cærulea, pro mari accipitur apud poetas, Virg. 3. Aen. Cærulea uerrunt.

CAESA, que & Incisa uocantur, sunt particule orationis, quæ Græci *κωμματα* uocant, differuntq. a membris, quæ Græci dicunt *κῶλα*. membrum enim est pars pericli ex pluribus uerbis absolute ali-

quid significas, hoc modo. Et si uereor iudices, ne turpe sit, p. fortissimo uiro dicere incipientem timere. Cæsum aut pars orationis est, ex duobus aut pluribus uerbis, nondum quidquam absolute significans, hoc modo: Et si uereor iudices, ue turpe sit. Cæsa oratio dicitur, cum non efficiuntur membra ex conuentione uerborum, sed singula uerba aliquid significantia proferuntur, hoc modo: Quis est ille Gellius armiger Catilinæ, itipator tui corporis, concicator tabernariorum, latrator fori. Veteres etiam cæsa uocabant, quæ postea gæsa dicta sunt, quæ erant tela Gallis pecularia, sicuti Romanis pila, & Macedonibus sarissæ. Varro. Qui gladijs ciucti sine scutis, cum binis cæsis essent.

CAESAR, κησαρ, cognomen Iuliorum est, ille enim, qui prius Cæsar nomine adeptus est, ab eo dictus fertur, quod cæso maris utero fuerit natus: uel ab elephanto in pugna occiso, qui lingua Maurorū Cæsar appellatur: uel quod oculis cæsis, hoc est, glaucis fuerit: uel a cæsarie, cum qua natus proditur Iulius autem Cæsar, qui prius dictaturam perpetuam inuasit, omnem Galliam, quæ a saltu Pyrenæo, alpibusq. & monte Gebenna, fluminibusque Rhodano & Rheno continetur, nouem annis in prouinciam formam rededit. Germanos, qui trans Rhenum incolunt, primus Romanorū ponte fabricato aggressus, maximis affecit cladibus. aggressus est & Britannos, ignotos antea, superatisq. pecunias & obliues imperauit. deinde cum obtinere non potuisset, ut sui absentis in consularibus comitiis ratio haberetur, arma in patriam conuertit: Pompeioq. Italia pulso, in Hispaniam transgressus, ualidissimas Pompeioq. copias, quæ sub tribus legatis, M. Petreio, L. Afranio, & M. Varrone erant, superauit. Pompeium in campis Pharsalicis fudit, Ptolemæum in Aegypto subegit. In Africa deuicit Scipionem, & Iubā. In Hispania liberos Pompeij. Triumphauit quinque, primū de Gallia, postea de Alexandria, deinde de Ponto, de Africa, & de Hispania. Liberalissimus fuit omnium, & maxime post hos triumphos. de quibus Suet.

CAESAREA, p. *κασαρεία* Stephano, urbs Palaestina in litore maris magni, quæ turris Stratonis uocabatur: sed postea ab Herode in honorem Cæsaris nobilior ædificata, Cæsarea est appellata. Altera Cæsarea Philippi, a Philippo Herodis filio in honore Cæsaris ad radices montis Libani ædificata. Tertia Cappadociæ, sic a Tibertio nominata, cum ante Maza diceretur. Euseb. Quarta Mauritanicæ, nobili portu insignis, ante Iol uocitata. Str. l. 17.

CAESARAVGUSTA, [Sataragozza.] *κασαρωγύστα*, urbs Hispaniæ Tarraconensis: quam Strabo Augustam Cæsaream nominat: antea Numantia dicta, teste Pomponio. Vulgus Hispanorum Sargossam uocat.

CAESAREVS, a, um, ut domus Cæsarea, Ouid. 1. Trist. Eleg. 1. Vultus Cæsarei. idem 2. Pon. el. 8. Et Cæsarianus, a, um, Cic. ad Attic. libro 16.

CAESARIES, rici, [Chima. Gal. Pernquo. Hisp. Cabelladura.] coma, *κασα* crebra cæsiōne: ideoque proprie uirorum est. Plaut. in Milo. Cæsaries promissa, id est longa. Li. lib. 28. Vnde Cæsariati, comati. Pla. in Mil.

CAESARIENSES, Ioniæ populi, in Ephesiorum conuentu. Plin. lib. 5. cap. 29.

CAESARIVM, Aegypti emporium est, & secessus quidam. Strabo. libro 17.

CAESARIBITENSES, Lusitanæ Hispaniæ populi. Plin. libro 4. capit. 22.

CAESENA, urbs Flaminie prouinciæ: quod exiguo amne cæsa, id est, diuisa sit: uel quod ager eius duobus fluminibus, Sapi, & Rubicone diuisus.

CAESENATES, dicti sunt, Cæsenam habitantes, & Cæsenatia uina.

CAESIM, [Aπερζος, à minuto. Gal. Par membres. Hisp. Cortando, d' chuchilla das, de miembro en miembro] significat cædendo, siue per incisionem gladij: ut Punctum pungendo. Li. lib. 22. Hispano punctum magis, quam cæsum assuetu petere hostem. Col. lib. 5. Maior pars operis ductum potius, quam cæsum faciendā. id est, cum maturitate potius, quam impetu.

CAESITVM, tij, linteolum erat purum & candidum: dictum quod oras circumcisas haberet. Plautus in Epid. Linteolum cæsitium. Ex Nonio.

CAESTO, onis, [Tagliatura.] incisio. Col. lib. 4. c. 33.

CAESIUS COLOR, *γλαυκὸν χεῖμα*, oculorum proprius est, quem & Felineum, a felium oculis nonnulli appellauerunt. Est autē hic color subuiridis, igneo quodam splendore intermicans, qualē in leonis oculis potissimum conspicimus. Cic. 1. de Nat. De. Cæsius oculos Mineræ, cæruleos Neptuni.

CAESONES, qui cæso matris utero nati sunt. Plin. lib. 7. ca. 9.

CAESPES, [Cespitè, cespuglio. Gal. Morte de terre, gl' d' blette de terre herbe. Hisp. Césped, tierra cō rayes.] *βάλος*. g. m. a cædo, & significat terram cum herba auulsam. Virg. 1. Eclo. Pauperis, et tuguri congestum cespitè culmen. Ex cespitè agger castrensis fit. Luca. l. 1. Et subitus rapti munimine cæspitè agger Præbet securos intra tecto

- ria somnos. Docet Veget. lib. 3. qua altitudine, ac latitudine cæspes circumcidi debeat.
- CÆSPITICIVS**, a, um, ex cæspitibus, unde tribunal cæspiticium suggestum ex cæspitibus factum. Flavius Vopiscus: Concurtus ad cæspiticium tribunal. Aræ cæspitiæ, ex cæspite congelectæ. Iulias Capit.
- CÆSPITIOS**, as, [Scaburciare, Gal. Broncher, trebucher. Hisp. Tropezar andand.] pænit. corre. παρασπον Caδίζω, pede aliquid percutio, quo quasi ruerē cogar: ut sit cæspitare, quasi ad cæspitem offendere. Vnde Cæspitatores equi, qui sæpe in cæspitem uel lapidem impingunt.
- CÆSTRVM**, instrumentum, quo ebur cauatur. Pl. l. 35. c. 11.
- CÆSVIÆ**, a, uetustissimis dicti sunt, qui cæsijs sunt oculis. Feft.
- CÆSVRÆ**, æ, [Taglio, Gal. Coupe, saillade, incision. Hisp. Cortadura. [δία κρη] proprie incisura. Pl. l. 17. Tempestiuam habet cæsuræ. Cæsuræ item in carmine dicitur, cum in medio uersu uox pronuntiatis quasi inciditur, pedis alicuius principio finem dictionis terminant. Hæc quadrariam diuiditur, alia Penthemimeris dicitur, siue femiquinaria alia Hephthemimeris siue semiseptenaria: tertia Trochaica: quarta Bucolica. Penthemimeris est cū post duos primos pedes superans syllaba inuenitur, quæ dictione terminet: ut, Arma, uirumq. cano, & Italiam fatō: habet enim ex quinque dimidium. Hephthemimeris, est cum post tres pedes similiter syllaba dictionem terminans inuenitur: ut, Arma, uirumq. cano Troie. Cōtinet enim septenarij medietatem. Trochaica est, cum post duos pedes trocheus partem orationis perficit: ut, Nil nostri miserere, Bucolica, cum post quattuor pedes syllaba superat in partē orationis desinens, & inuenitur trocheus partem orationis terminans: ut, Omnia uiuunt amor, & nos cedamus amori.
- CÆSVRATIM**, [Breuemente. Gal. Succintement, briuement. Hisp. Cortado briuemente.] ζωτόμω, breuiter, per cæsuræ commata. utitur hæc uoce Sidonius in epistola ad Claudianum.
- CÆSTVS**, us, γυμν, genus clauæ, pilas plumbeas loris bubulis appendens habens, quo Daretem, & Entellum pugnaſſe legitur, a cædendo dictū. Vir. l. 5. Seu crudo fudit pugnam cōmittere cæstu. Cæstus uero cæsti, sine diphthongo sumitur pro cingulo, & zona illa uirginea, quam maritus prima nocte dissoluebat, & est fe. g. quam uis & mal. reperiatur a uariis punctis sic dicta, κεντή, enim pungerē est, & picturare. unde cingulum illud Veneris, quo ipsa Martē, & Iuno Iouem cōcilabant, a poetis cæstus, κεντός, dicitur. Mar. Ut Martis reuocetur amor summiq. tonantis, A te Iuno petit cæston, & ipsa Venus. Sed & lorum, aut opus interpretantur, ac uerbum, commune ornamentum feminarium, ceston Græci uocāt. Proinde Celsus Africanus, contra quem scripsit Orige 24. libros edidit, quos a rerum uarietate κεντός, appellauit. Hinc cæstus: & cestillus deminutiuum. De Veneris cestio uide multa apud Hom. l. 14. & eius interpretem Eustathium.
- CÆSVS**, a, um, Ci. pro Cluen. Hostia cæsa.
- CÆTERA**, ceterum, [Altro. Gal. L'autre la reste. Hisp. Lo restante.] absque recto masculino in singulari numero uſitato, ex Græco κτλ ἑτερος, id est, & alius. Ter. in Hec. Quam fortunatus ceteris sum rebus. Cic. 4. Aca. Cetera series deinde sequetur. Idem 6. Verr. Argentum illi ceterum purſi appoſuerat. Cetera doctus, figurata locutio, deriuata a Græcis, qui κατὰ πρόπωσηtionem frequenter ſubaudiunt, Cic. 1. de Nat. Deo. Non solum poeta ſuauiſ, uerū etiam cetera doctus, sapiensque traditur. Nominatiuo ſingulari Ceterus in m. g. uſus est Cato de re ru. c. 22. Vbi sic habet: Ceterus ornatus domi emptus est.
- CÆTERO**, [Dipoi, ad altro tempo. Gal. Au reſte, au demeurant. Hisp. Allen de de heſto.] aduerb. Plin. libro 10. cap. 58. Palumbes ſeniua incubat post meridiana in matutinum, cetero mas, hoc est, quod reliquum est temporis. Ceteroquin pro alioquin, Cicero de Orato. Quem, niſi quod ſolum ceteroquin recte quidem uocant Atticum.
- CÆTERVM**, [Ma quanto al reſto. Gal. Toutesfois, ne aut moins. Hisp. Mas.] μεντοι, coniunctio, siue aduerbium, pro ſed. Pla. Pœ. Ceterum ualete. Cetera etiam, quandoque aduerbialiter, capitur pro deinceps. Vir. 9. Aene. Cetera parçe puer bello. Curt. Cetera opinam prædam fore.
- CÆTOBRIX**, Lusitanæ urbs, alio nomine Cezimbria. Ptol. lib. 2. capit. 5.
- CAIANVS**, a, um. Stra. lib. 4. Sil. Emptum plus minus aſſe Caiano.
- CAICVS**, fluius Myſiæ, in Theutrania naſcens, & per campum ſui nominis in Elaticum ſinum deſluens. Virgil. 4. Georg. Myſusque Caicus.
- CAIETA**, nomen mulieris Troianæ, quam alij Aenæ, alij Aſcanij, alij Creuſæ nutricem faciunt. hanc Aenæ ab inferis ieuertſus facto ceſſiſſe inueniens, eam non longe a Baiano ſinu ſepeliſt: ibiq. & urbem condidit, quam una cum adiacētī portu Caietā dixit. Vir. lib. 7. Tu quoque litoribus noſtris Aeneia nutrix Aeternam moriens famam Caieta dediſti. Strabo autem lib. 5. Caietam a ſinus
- curuitate appellatam exiſtimat, Laconum idiomate, qui curua omnia ita ſolent nominare.
- * **CAINAS**, Indiæ fluius nauigabilis ad Brachmanas.
- CAIVS**, Caius, prænomen a parentum gaudio ſumptum. Et eſt diſtictio diſſyllaba, niſi per diereſim ex i, cōſonante facias uocalē, ut apud Mart. Peruigil in pluma Caius ecce iacet. Profertur per G, & notatur per C, quæ inuerſa J, mulierem Caiam declarat, Quintiliano auctore l. 1. c. 12. Cic. pro Mur. Putarunt omnes mulieres quæ coemptionem facerent, Caias uocari. apud priſcos autem pro doniō ponebatur, ſicut & Caia, γαία, pro domina. Vide Plutarchum.
- CALA**, [Baſtone,] teſte Seruio, a maioribus dicebantur fuſtes, quos potabant ſerui ſequentes dominos ad prælium, unde etiam calones dicebantur. nam conſuetudo erat militis Romani, ut ipſe ſibi arma portaret, & uallum: uallum autem dicebant, Calas. Lucil. Scinde calam ut caleas. id eſt, ſcinde lignum, & focum accende, ut caleſias.
- CALABRA**, curia, Romæ erat proxima caſa Romuli, a calādo, id eſt, uocata diſta, quod ibi ante faſtorum cognitionem pontifex cōuocata plebe pronunciabat, quot dies inter kalendas & nonas intercederent. Hinc curia ipſa, teſte Macr. lib. 1. c. 15. Calabria diſta eſt, quod in ipſam populus calaretur.
- CALABRIA**, præ. cor. [Calawria,] καλαβρία, extrema Italiæ regio eſt præniſulæ formam referens, cuius Iſthmus ex unius dei uia, quæ a Tarento Brundiſium ducit, alijs nominibus Meſſapia, & Salentina, & Peucetia diſta eſt teſte Strab. lib. 9. & Plin. lib. 3. c. 11. Opida eius præcipua ſunt Brundiſium, & Hydrus totius Italiæ extremum, Hor. 1. Car. Ode 31. Non æſtuofæ grata Calabriæ Armenta. Inde Calaber, ri, Calabrum incolens. Et Calaber, a, um, Ouid. lib. 3. de Ar. Ennius emeruit Calabris in montibus hortos. Dicitur δαδ τῆ καλδς, κλδ βριθω, quod ſit regio in primis fertilis. Hinc Calabri populi &
- CALABRICVS**, a, um, ut Calabrica olea. Col. lib. 12. c. 49.
- CALAGVRITANI**, Hiſpaniæ citerioris populi: quorum opidum Calagurium dictum eſt.
- CALAYS**, Boreæ ex Orithya coniuge filius, alatus, qui una cū Zethe fratre, ſimiliter alato cū Argonautis Colchos profectus eſt. Quam in expeditione, cum a Phineo rege humaniter eſſent accepti, Harpyas, quæ regnum illius infeſtabant, perfequi conſtituerūt: quas cum & alarum auxilio, & ſagittarum pericia in Ploras uſque inſulas fugaffent; ab Iride admoniti ſunt, ne Iouis canes ulterius perfequerent. Ij itaque retrorſum cōuerſi, duabus illis inſulis, in quib. Harpyas reliquerunt, a conuerſione ſua Strophadas, appellauerūt, cum antea Plotæ dicerētur. Postremo ab Hercule occiſi dicunt, & in uentos commutati, qui Caniculæ exortū dies ſere oſto præcedunt, unde κενδρωμοι, id eſt præcurrentes appellantur. Eſt etiā Calais gemma ſaphiro ſimilis, candidior tamen, & litoroſo mari ſimilis. Hanc plerique eandem eſſe exiſtimant cum Augite,
- CALAMARIVM**, [Pennaio. Gal. Calamar, ou eſcritoire. Hisp. Caixa de eſcriuaniua.] καλαμοδύμη, reſpoſitorium calamorum.
- CALAMENAS**, p. p. apud Col. lib. 4. cap. 27. ponuntur pro fragmentis ueterum calamiorum, id eſt pedamentorum, quæ ex calamis; id eſt ex arundine fiebant.
- CALAMINTHA**, æ, [Calamenta. Gal. Pauliot ſauuages, ou l'herbe auchar. Hisp. La neuada.] καλαμίνθη, herba eſt montibus familiaris, folia habens ocymī incana, ſurculos aridos, caules anguloſos, & ſtorem purpureum. Vide Dio. l. 3. c. 34.
- CALAMISTRATVS**, puer, καλαμιδοτός, pro criſpulo, cirratoque, qui anulatos capillos habet. Cicero poſt Red. Varro reſert calamistrum parari ob ornatum, quod calefactum in cinere capillos ornent. Qui autem calamistrum adminiſtrat, a cinere Cinerarius, & Ciniffō uocatur.
- CALAMISTRVM**, [Ferro dà intreſpare i capegli. Gal. Vn'inſtrument ou ſer pour griller ou friſſer les cheueux.] acus maior, qua calefacta criſpā tur capilli. Ci. poſt Red. Fronſ calamistrī notata ueſtigijs.
- CALAMITÆ**, [Ranocchi piccioli.] καλαμίται, ranæ minimæ ſunt, & uiridiſſimæ, quæ a quibusdam Driopetæ uocantur. Plin. libro 32. cap. 7.
- CALAMITAS**, tis, [Calamità, miſeria. Gal. Calamité, malencontre, perte, malheur, miſere.] proprement greſle qui vompt le tuyau du blé. Hi. Daño que haç la tempeſtad, generalmente daño, deſaſtre, ò perdita qualquiera.] χαράξα, grandis, quod comminuat calamos, id eſt culmos, & ſegetes. Pla. Caſ. Quidquid erat, calamitas profecto attigerat nūquam. Ter. in Eu. Ipſa egreditur noſtri fundi calamitas. Sed trāſlacio in hoc exemplo eſt. Ibi enim calamitas pro infortunio accipitur, ſiue ærumma.
- CALAMITES**, gemma, a calamo nomen habens. Pl. l. 37. c. 10.
- CALAMITOSÆ**, [Miſeramente.] miſere. Ci. 3. Off.
- CALAMITOSVM**, δεινός, miſerum. Ci. & alij.
- CALAMOTCHNVS**, falſa quædam lanugo in locis paluſtribus calamis tenuioribus adnaſcens. Vide Pl. l. 22. c. 10.

* CALAMOS, Phœnicæ opidum in ora monti Libano subiecta.

CALAMVS, p. c. [*Canna sottili, penna da scrivere. Gal. Roseau ou canne, tuyau de ble, chauxme, chalumcan, gluot. Hi. Cañã, ò paia como de trigo, cañã para escribir ò otra.*] κάλαμος, arundo magis minuta, habens inter nodia longa, & recta, ex qua sagittæ apud diuersas gætes fiebant. Virg. 3. Ecl. Cum Daphnidis arcum Fregisti, & calamos. Plin. lib. 16. Calamis populi orientis bella conficiunt. Est & Calamus, quo scribi solet. Primi enim calami ex arundine conficiebantur. Mar. in dist. Dat chartis calamos habiles Memphisica tellus Est & Calami genus concauum, & fistulis, quas Syringas uocant, conficiendis accommodatum. Ad quod uidetur alludere Virg. 6. Ecl. Nec calamis solum æquiparas, sed uoce magistrum. Huius primum in uentorem fuisse Pana uolunt poetæ. Idem 2. Ecl. Pan primus calamos cera coniungere plures Instituit. Calamus item est uirga, cui hamus filo longo alligatur ad capiendos pisces: similiter uirga ad capiendas aues uisco illita. Mart. Galbula decipitur calamis, & retibus ales. Aliquando accipitur pro stipula, & pro quacumque re tereti, ac fistulosa ad similitudinem arundinis. Vnde arborum quoque ac uitium calamos dicimus: id est teretes particulas, & uirgas ad ferendum in terra aptas. Plin. Qui si longius efferantur pomorum calami, rapis infixos optime custodire succum arbitrantur. Est etiam Calamus mensura sex cubitorum, & palmi.

CALAMVS ODORATVS, κάλαμος μυρεύνης, Diosc. arundini similis est ad spectu, multis geniculatus nodis, casæ sapore, tactu mollis, & cum frangitur, scissilis, intus araneosus, locum, in quo nascitur, suauissimo replens odore. Plin. l. 12. c. 20.

CALANTICA, tegmen muliebre, quod capiti innectitur. Ci. in Clo. Tu ne, cum calanticam capiti accommodares.

* CALAPIS, Pannoniæ amnis, in Saum influens. Plin.

* CALARIS, ciuitas Sardinæ.

CALASSIS, auctore Felto, uestis gentis fuit apud ueteres, quod Græci, κάλαστρον, uocant. Sunt, qui dicant, tunicæ muliebris nodum esse, quo circa ceruicem connectitur.

CALATHE, quam alii Calathusam uocant, nomen urbis ad Herculis columnas sitæ. Steph. Plin. uero lib. 4. c. 12. Calathusam insulam esse asserit in mari Aegæo, non procul a Cherroneso.

CALATHIANA VIOLA, flos est præter uiolarum naturam autumnino proueniens lutei coloris, foliis minutis, sine odore. Plin. lib. 21. cap. 6.

CALATHVS, p. c. [*Cesto spaniere. Gal. Panier de chiffe, ou d'osier. His. Canasta de uaras.*] κάλαθος, ab aliquibus Qualus, & Quasillus: ab aliquibus Fiscella, uas uimineum, secundum Porphyriionem, in quo mulieres pensa, uel tramam reuolunt: aut in quo flores, uel fructus, aut aliquid id genus ferunt. Vir. in Alexi. Tibi lilia plenis Ecce ferunt Nymphæ calathis. Accipitur interdum pro calice ad sacrificium apto. Vir. in Daphnide: Vina nouum fundam calathis aruisia ne star. Seruius ait esse uas æneum, in quo lac, uel recens caseus distillatur. Calathiscus, demin.

CALATHORES, [*Schilani.*] κάλαθορες, dicebantur serui, καὶ τὸ κάλαθον, quod est uocare, quod semper uocari possent ob necessitatē seruitutis.

CALAVREA, siue Calauria, καλαύρεα, Steph. insula est in sinu Argolico contra Troezenem, nulla alia re, quam morte Demosthenis nobilior. In hac etenim insula templū erat Neptuni, quo Demosthenes, audito Archiæ satellitis Antipatri aduentu, confugit, & ne uiuus in Antipatri potestatem perueniret, hausto ueneno ex calamo uitam finiuit.

CALBEI, auctore Felto, dicebantur apud ueteres armillæ, quibus triū phantes utebantur, & milites ob uirtutem donabantur.

* CALBIS, Cariæ amnis.

CALCANEVS, & Calcaneum, [*Calcagno.*] pars posterior pedis imi. Vir. in Moreto: Continuis rimis calcanea scissa rigeant.

* CALCE, Campaniæ ciuitas. Str.

CALCAR, aris, p. p. [*Sprone. Gal. Vn' espéron. Hi. Espuela de hierro.*] κάρκαρον, ferreus stimulus ad urgendos equos: sic dictus, quod ad calcem alligetur. Ci. 3. de Or. Dicebat Isocrates, se calcarib. in Ephoro egeret, contra in Theopompo, frenis uti solere. Currētī calcar addere, prouerbialis metaphora, pro eum, qui sua sponte ad rem aliquam satis incitatus est, uehementius adhuc inflammarē.

CALCARIA FORNAX, [*Fornace da calcina. Gal. Fournaise à chaux, chauxfoir. Hisp. Calera donde se cuece la cal.*] in qua calx coquitur. Plin. l. 17. c. 9. Est autem adiectiuum Calcarius, a, um, Calcarius uero substantiue, qui præest fornaci Calcariæ. Cato de re ru.

CALCATA, adificia dicuntur calce contexta, quam artem Loricationem, & Tecloriam appellat, & præcipue si læue, politiue fuerit. CALCATORIUM, apud Palladium l. i. c. 18. uidetur esse semita quædam editior in cella uinariæ, inter duos locus.

CALCEAMEN, & Calceamentum pro ipso calceo, [*Scarpa.*] ἄποδῆμα. Plin. l. 19. Hinc Calceamina, & pistorum uestis. Ci. 5. Tul.

CALCEATVS, us, [*Scarpa.*] idem quod Calceamen. Plin. Longo itinere sine calceatu atteruntur pedes. Idem l. 11. c. 45.

CALCEOLARIVS, [*Calzolaio. Gal. Cordonnier. Hisp. zapatero.*] qui calceo conficit. Pla. in Aul.

CALCEOLVS, demin. a Calceus, ἄποδῆμα. Ci. l. de Nat. Deo.

CALCEARIUM, ij, ἄποδῆμα, in singulari numero pluralis uim habet. nam cum alicui calcearium, legatum dicimus, nō calceum u-num significauimus, sed tantum calceorum, quantum illi corpori honeste tegendo, pedibusq. armandis fuerit satis. Vlp. de ali. leg. Diariis, uel cibariis relictis, neque habitationem neque uestiariū, neque calcearium deberi palam est.

CALCEVS, a calce, [*Scarpa. Gal. Souliers. Hisp. zapato.*] ἄποδῆμα, pedis indumentum, quod fit ex pellibus animalium. Ci. l. i. de Inu.

CALCENDIX, Felt. conchæ genus est.

CALCHAS, anas, κάλχας, proprium nomen Græci auguris, Thestoris filij, (a quo Thestorides a poetis appellatur) qui cū Græcis ad expeditionē Troiæ profectus est: & quoniam diuinandi arte plurimum præstabat, eius consilio multa gesta sunt. Nam in Aulide ostendit, quomodo placata Diana, uenti sedari possent: & apud Troiam in castris docuit, quæ ratio Apollinis, ut pestilentia cessaret, foret: & ex passere, quæ cum nouem pullis a Dracone uorabatur, indicauit decennale obsidionem Troiæ futurā. Diruta autē Troia reuersus cum Amphilocho Amphiarai filio, terrestri itinere Colophonē, cum in luco Apollinis Clarii extra urbē apud fanum in Mopsium præstantissimum angurem incidisset, artis periticia ab illo superatus, dolore contabuit, quod proposita sibi a Mopso caprifico, (ut refert Hesiodus) aut (ut Pherezydes mauult) siue grauida, cōicere nō potuisset, quot in illa ficus essent, quoque hæc utero fuculas gereret: quod tamen Mopsus sine ullo errore diuinauit. Hoin. lib. 1. ll. & Vir. 2. Aen.

CALCIFRAGA, ἐμπετρον, herba est in maritimis petris fere nascens, a calculis frangendis ita dicta. Plin. libro 27. cap. 9. & Ruel. libro 2. cap. 12. 9.

CALCIO, & CALCEO, as, [*Calzare. Gal. Chauffer. Hisp. Calzar los pies, ò hervir las bestias.*] ἄποδῆμα, calceos induo. Et modo accusatiuum habet eius rei, quam quis calceatur, modo ablatiuū. Accusatiuum iunxit Plin. 36. cap. 5. Ablatiuo idem lib. 7. c. 20. Calciari item equi dicuntur, cum pedes eorum aduersus saxorum iniuriam ferramentis muniuntur. Testimonium uide apud Suet. in Vesp. Hinc Excalcio, Sue. in Vit. pro maximo munere a Messallina petiti, ut pedes præberet sibi excalcianos.

* CALCITROPE, filia Aetæ Colchorum regis.

CALCITRO, as, p. c. [*Trarre de i calci. Gal. Ruer des pieds, regimber. Hisp. Acocear.*] κάκτιζο, pede percutio. Plin. l. 30. cap. 7. Mulas non calcitrare cum uinum biberint. Hinc Calcitrones equi, qui calcibus infestant. Gell. lib. 4. c. 2.

CALCITRATVS, us, κάκτιζος, actus ipse calcitrandi. Plin. libro 8. cap. 44.

CALCITROSVS, κάκτιζος, qui sæpe calcibus ferit. Col. l. a.

CALCO, as, [*Premere col piè, calcare. Gal. Fouler aux pieds, mettre le piè dessus. Hisp. Hellar ò acocear con los pies.*] πατέω, pede comprimo. Vir. 12. Aen. Mistaque cruor calcatur arena.

CALCVLATOR, [*Contista. Gal. Calculeur, conteur, dressere de conte. Hisp. Contador como con constante.*] λογιστής, a calculis, id est lapidibus minutis, quos antiqui in manu tenentes, numeros componebant. Mart. lib. 10. Nec calculator, nec notarius uelox.

CALCVLOSVS, a, um, [*Saffoso. Gal. Pierreux. Hisp. Pedregoso.*] calculis plenus. Col. Loca aprica, calculosa, glareosa amat. Et apud Plin. lib. 35. c. 14. Calculosum solum.

CALCVVS, [*Saffo piccolo. Gal. Petite pierre, grauois, la pierre ou granelle, mereau ou geton à conter ou jouer. Hisp. Pedrezita.*] ἄνις, lapis breuis terræ admixtus: sic dictus, quod molestiam calcantibus exhibeat, uel quod calcem, hoc est pedem offendat. Virg. 2. Geor. Dumosis calculus aruis. Cic. 3. de Orat. Demosthenes coniectis in hos calculis summa uoce uersus multos uno spiritu pronunciauit. Est itē Calculus, lapillus in renibus, aut uesica generatus, meatum uringæ prohibens, asperimumq. gignens cruciatum. quod morbi genus Græci λίθιασιν, appellant. Plin. lib. 11. cap. 37. Sed hominum quibusdam diro cruciatu subinde nascentes calculi. Qui autem eo morbo laborant, calculosi dicuntur. Plin. lib. 20. c. 21. Hic & calculosis, & inflationi, & torminibus illiñitur. Cels. lib. 7. c. 26. De curatione calculosorum. Item Calculus, ἄνις, dicitur, quem Latronem, seu Latrunculum antiqui appellauerunt, uulgus Scacumi uocat. Mart. Hic mihi biseno numeratur tessera puncto, Calculus hic gemino discolor hoste perit. Quoniam autem calculis subducere rationes solemus, Calculus, pro ipsis rationibus ponitur. Hinc reuocare, siue reducere ad calculum, est aliquid exactius supputare. Cicero de Anic. Hoc est quidem nimis exigue, & exiliter ad calculum reuocare amicitiam, ut par sit ratio acceptorum, & datorum. Calculis item olim suffragia colligebant, candidis absolutionem, nigris condemnationem significatibus. Vnde factum est, ut Calculum pro suffragio, sententia, & iudicio ponamus.

CALDA-

CALDARIUM, [*Caldaia. Gal. Chaudiere. His. Caldiera.*] *καλδης*, ahenum, quo aqua calida hauritur, uel in quo aqua igni admouetur. In balneis item Caldarium erat locus, in quo calida lauabantur.

CALDARIUS, *α, um*, [*Stiffa.*] ut caldaria cella, in qua calida lauabantur. Plin. lib. 5. epist. Caldariū *αs*, ex quo caldaria, id est athena fiabant, Pl. lib. 34. cap. 8.

CALDOR, oris, [*Calore.*] Var. lib. 1. de re rust. cap. 55.

CALEDONIA, filua, in ea parte Britanniae fuisse putatur, quae hodie Scotia dicitur, saeuissimis olim urfis nobilitata, Mart. Nuda Caledonia sic uiscera praebuit urso.

CALEFACIO, & Calfacio, [*scaldare. Gal. Eschauffer. His. Calentar à otra cosa.*] *θρημαίνω*, calidum reddo. Cic. 2. de Nat. Deo. Ad calefaciendum corpus igni adhibito. Tran fertur & ad animum. Cic. ad. Q. Fr. lib. 3. Gabinum ad poculum calefecerat Memmius, id est uexarat, exagitarat. Calefactus particip. Ouid. in Ibin: Nondum calefacti uelitis hasta solum. Calefactus, ctus, nomen, Pl. libro 29. cap. tertio.

CALEFIO, [*Scaldarsi. Gal. Estre escalfé, deuenir chant. Hisp. Ser escalentado.*] *καλπομαι*, calidus fio, sub uoce neutrali passiuam habet signi ficationem. Cic. Art. l. 1. Balneum calefieri iubebo.

CALEGIE, Ptolemæo Germaniae ciuitas putatur iter Saxones, quae uulgo Vuitenbergam uocant.

CALENA, apud Ptolemæum ciuitas in Anglia esse creditur, quae hodie Oxonia appellatur.

CALENDAE, *καληδαι*, Plur. primus dies mensis, *καλῆς*, uoco. Tūc enim pōtīfex calato. i. uocato populo, quot dies a kalendis ad nonas superessent. pronuntiabat *condiere* autem nonarum die in urbem populus solebat, ut adduceret, quid eo mense in diuinis, humanisque rebus factū opus esset.

CALENDARIS, re. quod ad kalēdas pertinet: ut, Iuno kalendaris diēta, quod kalendarum dies ei facer esset. Macr. lib. 1. c. 14.

CALENDARIVS, *α, um* idem est, ut, Kalendarius liber, [*Calendario.*] *καληδαιων*, *εφημερις*. Kalendaria dicebantur tabulae, ab obseruatione singulorum mensium: ut Diaria, a singulorum dierum ratione obseruata. Accipitur etiam Kalendarium apud Iuriscōsultos, pro negotiatione nominum faciendorum.

CALENUM, teste Plinio, Campaniae opidum, non procul a Capua, in cuius agro generolum uinum nascitur. Inde Caleni populi. Plin. l. 3. c. 5. Hoc etiam opidum Cales, ium. in num. plu. appellatum inuenitur. Vir. 7. Aen. Item Hor. lib. 4. Carin.

CALENVS, *α, um*, possessiuum a Calibus, siue Caleno. Hor. li. 1. Car. Ode 20. Praeio domitam Caleno Tu bibes uuam.

CALEO, les, lui, [*scaldarsi. Gal. Estre chant. His. Escalent arse.*] *καλπομαι*, feruere, calidus sum. Virg. 1. Aen. Tūc calent arae. Calere dicitur res, per translationem, dum adhuc recens est. Pla. Pæn. Nihil est, nisi dū calet, hoc agitur. Traeta est metaphora a ferrariis fabris, qui ferrum candens simulac igni exemerunt, statim cedunt: ne mora interposita durum fiat, & intraxabile. Cic. 3. Ver. Postea quam satis calere res Rubrio uisa est. Id est, ubi uidit eos inflammatos multa computatione.

CALEPIVM, *καλεπιον*, opidum in Cenomauis, ad 14. lapidem a Bergamo, Brixiam uersus.

CALES, ium, Campaniae opidum. uide Calenum.

CALESCO, scis, [*scaldarsi.*] *θρημαίνω*, calidus fio. Pl. l. 20. c. 2. Sic cūs calefcit in sole modice. Ouid. 6. Fast. Est deus in nobis, agitante calefcimus illo.

* **CALESTRA**, opidum in Thessalia. ad mare situm.

* **CALITE**, ignobilis Insula inter Samothracen, & Cheronesum.

CALFACIO, cis, [*Riscaldare.*] Cicero in epistol. ad Tir. Calface hominem.

CALFACTO, as, are, [*Riscaldare. Gal. Eschauffer. His. Calentar à otra cosa.*] Horat. 2. epistol. Lignis calfactat ahenum. Hinc Excalfacio: a quo Excalfactorius, a, um. Plin. Excalfactorias habet uites. Concalfacio, calidum reddo. Cicero: Cum brachium concalfecerit.

CALICVLVS, li, [*Calicetto.*] *καλικιον*, demin. a calice, uas pororium. Cato de re rust. cap. 108.

CALIDVS, *α, um*, [*Caldo. Gal. Chaut. His. Caliente.*] modo feruentem significat. Vir. 9. Aen. Vomens calidum de pectore flumen. Modo ferocem, inconsultum. Pacu. Ne nimis calide loquaris, & turbam concites. Modo uelocem. Varro: Ecce calidis pedib. quidam irrūpit in curiam. Dicitur & Calidus per syncopam. Mart. Frigida nō deerit calda petenti.

CALIENDRVM, ornatus est muliebris capitis, ut interpretat Acron in illud Hor. 1. Ser. Alcum Saganz calientrum Excidere.

CALIGA, [*Calza. Gal. Chausse. botine & chausse de guerre jusques à my iambe garnie de clous. Hi. Calza à cierta armadura ò nostidura de pier-nas.*] *καλιγασ*, tegumentum tibiarium. Cic. 2. Phil. Cum caligis & la cerna cucurrissi. A Caliga fit Caligatus, ut, miles caligatus. Iuu. Veniam caligatus in agros. Dicebātur autem milites caligati, postremarum classium milites. nam primae & secundae classis milites

ocreas & neas gestabant. Liu. lib. 1.

CALIGARIVS, *α, um*, ut Caligarius clauus. Pl. l. 20. c. 18. Pisces clauorum caligariorum effigie. Idem lib. 34. c. 14.

CALIGARIS, & hoc caligare. Plin. libro 22. capit. 22. Caligarius clauus.

CALIGATIO, onis, [*Caligine, ofcurità.*] Plin. l. 29. c. 6. Aquila misto felle cum melle Attico inunguntur nubeculae, & caligationes, suffusionelque oculorum.

CALIGINOSVS, *α, um*, [*Ofcuro.*] *γυροπιδης*, pro obscuro. Cicero. 1. Tuscul.

CALIGO, p. c. [*Nebbia folta. Gal. Obscurité, tenebr oste, esbloissement. His. Escuridad ò ceguedad.*] *καλος*, tenebrae, opacitas, aeris spissitudo. Vir. 4. Aen. Quis globus, o ciues, caligine uoluitur atra?

CALIGO, as, *αμβλυωπης*, caecutio. Pl. l. 10. c. 22. Inungunt caligantes oculos cum melle. Caligans participium. Vir. 4. Geor.

CALIGVLA, dictus Caius Imperator: a caliga militari, qua frequenter in exercitu utebatur ad conciliandos sibi militum animos. Aufo. Caius cognomen caligae cui castra dederunt. In exercitu enim natus erat.

CALIM, ueteres pro clam nsurparunt. Festus.

* **CALIAGAE**, populi Indiae maritimae. quorum feminae concipiunt quinquennes. Plin.

* **CALIGI**, Arabiae populi.

* **CALINI PAXA**, Indorum opidum.

CALIX, [*Calice, Bicchiero. Gal. Calice, coupe, hanap. His. Vaso, como de uidro para beber.*] *καλιξ*, genus poculi, quo bibimus, ita dictum quod eo calidam bibebant. nam & calidam, & frigidam conuiuuis ueteres adhibebant. Plau. in Capt. Aulas, caliceſq. omnes confregit. Quandoque pro maiori uase. Cic. 1. Tulc. Huic calix multū impingendus est, ut plorare desinat. Quandoque pro uase, in quo legumina, & olera coquantur, Ouid. lib. 5. Fast. Stant calices, minor in de fabas, plus alter habebat. Varro: Calix, a caldo, quod in ea calida puls apponebatur.

CALLA, herbae genus est arto similis, in arationibus nascens, ususque eisdem habens, quos arum. Plin. l. 27. c. 9.

CALLI, gallinaceorum barbae, quod colorem purpureū, quae *καλαιον*, Graeci dicunt, imitantur. Cael. Rhod. l. 1. c. 16.

CALLAIS, idis, *καλαϊς*, gēma ex uiridi pallefcens, oculi figura extuberans. Vide Pl. lib. 37. cap. 8.

CALLAICI, *καλαϊκι*, a Pto. lib. 2. cap. 6. appellantur Hispaniae Tarraconensis populi, a Plinio Gallici appellantur.

CALLARIAS, piscis mari peculiaris, ex afeiorum genere. Plin. libro 32. cap. ult.

CALLEO, les, lui, [*Fare il callo. Gal. Auoir de cals & durillons. His. Hazer callos, ser calloso ò tener callos.*] *καλλος*, callosus sum. Plau. in Pseud. Plagis coctae callent. Transtertur & ad animū. Sulpi. Cic. In illis rebus exercitatus animus, callere iam debet. Interdum Callere, est, perfecte scire, quod, ut pes, uel manus ex longo labore callū acquirit, ita mens longa experientia colligit habet tum quendam rerum, in quibus uersatur. Persius: Dicenda, tacendaque calles. Hor. in Arte. Legimusq. sonum digitis callemus & aure. Hinc Occalleo: a quo Occalesco. Pl. in Asi. Qui latera conteram tua, quae occalluere plagis. Occalluit animus, apud eundem per translationem pro obduruit. Callens, nomen. Pl. l. 2. c. 31. Sunt uaticinandi callentes.

* **CALLIAE**, una est ex tribus Aetoliae urbibus. Steph.

* **CALLIANASSA**, & Callianire, duo nympharum nomina.

* **CALLICRATES**, sculptor fuit egregius. Plin.

* **CALLIDREMVS**, mons iuxta Thermopylas.

CALLICIA, herba, qua Pythagoras aquam conglaciari tradidit. Pl. lib. 24. cap. 17.

CALLIDE, [*Astutamente. Gal. Finement, parruze. His. Astuta y recadamente.*] *καλερυος*, astute. Cic. 3. de Orat. Callide, arguteq. dicere. Idem 2. de Fin. Omnia callide referentem ad utilitatem.

CALLIDITAS, atis, [*Astutia. Gal. Fineſſe, ruze. His. Astucia y recatamiento.*] *καλερυια*, astutia. Cic. 1. Off. Scientia, quae est remota ab astutia, calliditas potius, quam sapientia appellanda.

CALLIDVS, [*Scaltrito, astuto. Gal. Fin, caut, ruze, bien apprins, prudent. Hi. Astuto y recatado.*] differt a uersuto, quod callidus sit ille, (ut scribit Ci.) cuius animus usus, ut manus opere, cōcalluit: uersutus, cuius mens celeriter uersetur. Cic. 4. Acad. Ut agitator callidus equos sustinebo.

CALLIBLAEA, *καλλιβλαεια*, olea satua. Vide Ruel. l. 1. c. 104.

CALLIGONON, *καλλιγονον*, herba quam nonnulli Sanguinariam dicunt: a multitudine seminis, & densitate fructicis dicta, Pl. lib. 27. cap. 32.

CALLIMACHVS, p. c. *καλλιμαχος*, nomen poetæ Cyrenensis, qui apud Graecos princeps inter elegiacos habetur. Fuit & alius historicus Aegyptius. filius Batti & Mesatmæ, discipulus Hermocratis Iasei gramatici. Vixit apud Ptolemæum Philadelphum usque ad Euergeten, bibliothecæ regie praefectus. Omne poematis genus attigit. In

- git. In aduersarium poema acerbissimum scripsit, quæ ficto nomine Ibin appellat: unde Ouid. poeta, nomen & argumentum mutua tus est. Edidit elegias quoque, & epigrammata, & hymnos, aliaque cōplur. Ex Suida. Callimachus alius sculptor fuit, qui primus lapidem perforauit. Pausanias,
- CALLIMVS**, καλλιμος, lapis est ex genere acetarum Plin. lib. 36. ca. 2.
- CALLIS**, καλλίς, herba, quam alij nominibus, Solanum somniferum, Halicacabum, & Velicarium appellant. Plin. lib. 21. cap. 31.
- CALITONVMVS**, genus piscis, cuius fel cicatrices sanat. Plin. lib. 32. cap. 7.
- CALIOPE**, una Musarum, quæ etiam Calliopea, dicitur. Est item Calliope, opidum Parthorum. Steph.
- CALLIOPOLIS**, urbs Thraciæ in extremo Helleponti. Strab. lib. 13. Est item Peloponnesi ciuitas, in tractu occidentali, nō procul ab Araxo promontorio. Mela lib. 2. Calliopolis præterea insula est maris Aegæi, una cycladum notiore nomine Naxus. Plin. lib. 4. cap. 12.
- CALLIROE**, καλλιρόη, fons apud Athenas. Papinius lib. 12. Theb. Et quos Calliroe nouies errantibus undis Implicat. Martianus de loc. fonte, Fontes multi Atticæ, inter quos Calliroe prædicatur.
- CALLISIS**, [Calle. Strada.] πελάγος, uia callo perduata. Vir. lib. 8.
- CALLISCERE**, καλλισκερα, iueteres dixerunt pro callescere siue oc callescere. Cato: Aures nobis calliscunt ad iniurias. Nonius.
- CALLISTHENES**, philosophus Olynthius, Alexandro magno familiaris, eiusdemque sub Aristotele condiscipulus, quem ille postea in Asiam accersit, ut res suas memoriam proderet. huic nocuit immodica libertas, nam cum Alexandro ex Persico bello arrogatior factus regio more adorari uellet, Callisthenem ob adoratio nis Persicæ interpellatum morem, eum truncatis membris abscissisq. auribus ac naso labijsque deformatum, cum cane in canea clausum circumferri iussit, diuq. tortum tandem necauit. Curtius de Gestis Alexandri.
- CALISTO**, καλιστώ, Lycaonis Arcadiæ regis filia, quæ a Ioue cōpressa, grauida q. effecta, cum simul cum Pallade lauaretur, tumore uteri prodita, & ab ea repulsa, Arcadem filium in siluis peperit, a quo postea Arcadia dicta est. Hæc postea a Iunone in ursam commutata, & Iouis miseratione in cælo collocata, maiorem efficit ursam, quæ & Arctos a Græcis dicitur. Propert. lib. 3. Calisto Arcadios extraxerat uria per agros: Hæc nocturna suo sidere uela regit.
- CALLISTRVTHIAE**, fionum omnium frigidissimæ. Plin. lib. 15. c. 18.
- CALLITRICHON**, herba, alio nomine Polytrichon, quod multos, & pulchros crines nutrit. Dioscorides Adiantum appellat, quo nomine & Plin. utitur lib. 22. cap. 21. Legitur & nonnatiuus Callitrix. Idem lib. 26. cap. 14. Humidis ulceribus prodest callitrix decocta in aqua.
- CALLITRIX**, icis, καλλιτριξ, animal est ex genere simiarum, a pili pulchritudine ita dictum. Plin. lib. 8. cap. 54.
- CALLVS**, in m. g. & Callum, li. (utroque enim modo dicitur, [Callo. Cal. Durillon, quand la peau est endurcie, comme es mains par trop labore ur, et aux pieds par trop cheminer. Hi. El calle de pie è mano è de otra parte.] τύλλος, est cutis labore uis pedibus, aut alio opere in manibus, parte uel alia corporis densior facta, cuiusmodi est in suis rostro, ceruice bouis, animalium plantis, & duritia illa, quæ in manibus ex labore nascitur. Plau. in Persa: Plus calleo, quam aprugnum callum caller. Est autem Callum aprugnum caro apru callosior, & ob id saporis iucundioris. Et in Capt. Quanta sumini absumedo? quanta calle calamitas? Vnde Callum obducere dolori, dicimus pro longa assuetudine ita nos comparare, ut doloris molestiam non sentiamus. Cic. 9. Fam. Consuetudo diuturna callum iam obduxit stomacho meo.
- CALLOSVS**. [Pieno di calli. Cal. Plein de cals et durillons, dur comme un cal. raboteux. Hisp. Cosa llena de callos.] τυλλός δινς, durus, callis plenus. Col. lib. 3. cap. 1. Fructus acini callosi, & angusti.
- CALOS**, as, [Chiamare. Gal. Appeler. Hisp. Llamar.] καλέω, uoco. Hinc comitia calata, quæ pro collegio Pontificum haberi solent. Dicta Calata comitia, quod classes per orbinē calarētur. i. uocarentur.
- CALONES**, calcei ex ligno: quo et nomine ferui militum castra sequentes dicuntur. qui clauas ligneas, & fustes gerebāt, uel qui militibus ligna subministrabant. Horat. Hunc pernixerunt calones, atque caballi. Liu. li. 32. Iussit calones nullum ferre. Quidam Calones a calado deriuant, quod ad ministerium aduocarent: alij a Calendis, quod Calendarum die cibaria caperent pro toto mense.
- CALOPHANTA**, derisor. Plau. in Cur.
- CALOR**, & CALIDITAS, [Calore, caldo. Gal. Chaleur. Hisp. Calor naturale de suera.] θερμότης, a calendo. Pla. in Mil. Nā mihi nimius calor comburebat gutturem.
- CALPE**, κάληπι, Hispaniæ mons, circuitu non magnus, altitudine ingens, oppositus Abylæ monti Africæ, altera ex columnis Herculis, in cuius radicibus urbem nomine Calpe, ut inquit Strabo. Quo etiam nomine dicta est insula in occasu post Gades, angustia discretata freto.
- CALPAR**, dolium, & uini genus, quod sacrificij causa e dolio emittebatur, prius quam degustaretur. Varr. lib. 1. de uita pop. R. Antequam nomen dolij prolatum esset, cum id genus uasorum Calpar duceretur, id uinum Calpar appellatum. Festus docet esse genus uasis fictilis.
- CALTHA**, κάληθη, uiola est lutei coloris. Virg. in Buc. Mollia luteola pingit uacinia caltha. Vide Plin. lib. 21. c. 6.
- CALTHVLA**, læ, uestis, a caltha uiola coloris lutei. Pla.
- CALVA**, καλλιχάριον, os capitis, ubi capilli esse consueuerunt. Mart.
- CALVARIA**, τὸ βρέγμα, totū caput carne nudum: & tam de brutis, quam de hominibus dicitur. Caper Caluam uocat. Palladius: Equæ caluaria intra hortum ponenda est. Vide Celsi. lib. 8. cap. 1.
- CALVATA VINEA**, φελίχρη, in qua uites quidem sunt, uerū pauca, ut in caluitio capilli. Plin. libro 17. cap. 22. Cato de re rust. ca. 33.
- CALVEO**, es, [Effere caluo. Gal. Effre chauue. Hi. Encaluarfe.] φελίχρη, caluus sum. Plin. libro 11. cap. 37. Hinc Recaluo, in caluitiem reuertor.
- CALVEFIO**, sis, [Dimenir caluo.] caluus fio. Varro de re rust. lib. 1. c. 37. Ego ferro ne decrefcente luna tondens caluescam.
- CALVESCERE**, est caluum fieri. Plin. lib. 11. Proprium huic caluescere omnibus annis. Dicitur de agris. Colum. lib. 5. Castaneta caluescunt.
- CALVITIVM**, defluuium capillorum, a Capite. Suet. in Cæf. Caluitij deformitatem iniquissime ferebat. Cicero 3. Tusc. Quasi caluitio maxor leuaretur.
- CALVMNIA**, [Calumnia. Gal. Calomnie. Hisp. Accusacion falsa, calumnia.] διαβολή, uexatio alicuius in litibus per fraudem: aut rei alicuius malitiosa interpretatio. Nonius malitiosam, & mēdācem infamationem interpretatur. Cic. & alij.
- CALVMNIATOR**, σκολοπιήτης, qui falsum crimen obijcit. Vnde in lege 12. tab. Calumniator idem patiatur, quod reus, si conuictus fuerit. Cic. pro Clu. Est hic Eunius egens quidam calumniator.
- CALVMNIOR**, aris, [Calumniare. Gal. Calumniar, desuiser la verité pour blasphem quelqu'un. Hisp. Accusar falsamente, calumniar.] διαβόλη, significat per fraudem alios uexo, uel falsa crimina intendo. Cicero ad Varr. Nam quod antea calumniatus sum, indicabo malitiam meam.
- CALVO**, as, caluum facio, a quo Decaluo, & Recaluo. primum significat Valde caluo: secundum, ab anteriore capitis parte caluo.
- CALVO**, is, [Ingannare. Gal. Frustrer, tromper. Hi. Ingannar, falsar en lo prometido.] decipio, passiuū est Caluor. tractū a caluis malitibus, qui omnibus solent esse frustrati. Sall. in 3. hist. Contra ille caluiratus. Hoc est, decipi. Inuenitur etiam Caluor deponens. Plaut. in Cal. Sopor manus caluitur, id est decipit.
- CALVVS**, [Caluo. Gal. Chauue. Hisp. Caluo de cabellos.] φελίχρη, dicitur a cuius capite capilli defluerunt, siue qui sine capillis natus est. Vnde Plin. lib. 11. docet esse gētes naturaliter caluas. Sue. in Cæf. Mœchum caluum adducimus.
- CALX**, [Calcagno. Gal. Le dessous du talon. Hisp. Calcañar, è coce, golpe del pie è del calcagno.] πηχυς, pro calcaneo, extrema pedis parte ponit, qui & pes imus appellatur, a calcando dictus. Virgil. 5. Aenei. Calcemq. teritiam calce Diore. Vnde & pro fine metaphorice ponitur, a uertice ad Calcem. Cic. Quoniam sumus ab ipsa calce eius interpellatione prouocati. Aliquando pro ictu calcis, & percussione pedum plagaque. Ter. in Phor. Nam quæ inticita est, Ad uorsum stimulos calces. Et tam pro calcaneo, quam percussione, modo feras. modo fem. gen. usurpari solet. Virg. Cornipedemque cito ferrato calce fatigat.
- CALX**, [Calcina. Gal. De la chaux. Hisp. La cal.] δολιχός, fem. gen. lapis uetus, ex quo arenæ admittione fit intrita: ita dictus a calendo, nam ita lapides simul adstringit, ut calcati uideantur. Palladius. Calx, quæ erit ex spisso, & duro saxo, strudurisque conuenit. Plin. lib. 36. cap. 23.
- * CALIBA, Thraciæ urbs, a Philippo Macedonum rege condita. Str.
- * CALYCADNVS, Cilicis fluius, Seleuciam præterlabens.
- * CALYDVM, Italiæ opidum in uia Appia.
- * CALYDNA, insula una Sporadum. Plin.
- CALYDON, p. c. καλυδών, Steph. Aetolorum ciuitas, regia Oenei patris Meleagri, a qua regio uicina Calydonia dicitur. distat a mari septem millium quingentorum passuum spatio, per quam Euenus fluit. Luc. Et Meleagreana macularis sanguine Nessi Euenos Calydonia secat. Hinc Calydonius, a, um, & Calydonis. dis. Ouid. 8. Metam. Plangunt se matres Calydonides. Ab hac etiā urbe uicina silua Calydonia dicta est.
- CALYPSO, nymppha Oceani, & Tethyos filia: uel (ut aliquibus placet) Atlantis. Regnauit in Ogygia insula, quā postea a nomine ipsius Calypso insulam nominarunt, ubi Vlysses naufragū humaniter excepit, & in septimum usque annum apud se retinuit, cōiugium illius, & immortalitatem offerens: quæ tamen illi patriæ, & Penelopes suæ amori omnia posthabuit. Vide Hom. Ody. 1. 5. Cic. in

- Ci. in Off.** Quam multa passus Vlyfles in illo errore diuturno, cum mulieribus (si Circe, & Calypso mulieres appellatae sunt) inseruieret.
- CALYX**, significat folliculum, quo primum flos, & deinde semine herbarum, uel fructus arborum cooperitur. Plin. l. 15. c. 22.
- * **CAMAE**, populi Scythae.
- * **CAMALDUNVM**, opidum Britanniae.
- * **CAMARA**, urbs Cretae. Steph.
- CAMARINA**, καμαρίνη, Steph. teste Seruio, Palus est Siciliae iuxta opidum eiusdem nominis, cuius aquae cum fetore suo pellere generarent, consuluerunt Apollineam, expediret ne ipsis Camarinae exsiccare: quibus ab Apolline responsum, Camarina non esse mouendam. neglecto tamen oraculo siccauerunt paludem: per quam mox ingressis hostibus contempti oraculi poenas dederunt. Hinc manauit prouerbiū, Camarinam mouete, pro sibi malū accersere. Alii dicunt Camarinam fruticem esse, cuius ramus si quis commoueat, quatiatque, terram quandam edere odorem.
- CAMBIO**, is, pfi, [Cambiare. Gal. Changeur. Hisp. Cambiar. d. trocar.] commuto. Apud antiquos Cambire accipitur pro pugnare, iter inchoare, flectere; a quo campso, as, iter flecto.
- CAMBYSSES**, καμβύσης, mediocritatis dignitatis Persa fuit, cui Astyages, Persarum, & Medorum rex, Mandanē filiam suam collocauit, ex qua natus est Cyrus, qui postea uicto auro regnum inuasit. Cābysses item alius fuit, Persarum, & Medorum rex, Cyri filius, & superioris Cambysae nepos: qui patris regni Aegyptum adiecit: sed offensus illorum superitionibus, Apidis, ceterorumque deorum aedes dirui iussit. Ad Ammonis quoque templum expugnandum exercitū misit, qui in Libya deserta arenis obrutus, uniuersus interiiit. Herod. lib. 1. & 2. Est etiam hoc nomine fluuius Hyrcanae, ortum habens in montibus Caucais, Septemtrionem uersus per Liberos, & Albanos defluens. Plin. lib. 6. c. 13.
- CAMELLA**, genus uasis apud Ouid. lib. 4. Fast.
- CAMELOPARDALIS**, καμηλοπάρδαλις, animal est cameli proceritate, colore pantherae, maculis ueluti florentibus variegatum.
- CAMELVS**, simpliciter, [Camelo. Gal. Chameau. Hisp. Camelo.] καμηλος, animal quadrupes, quod crura proluxa, collum oblongum habet. De Camelis multa Plin. lib. 8. cap. 18. Cic. 2. de Nat. Deo. Cameli adiuuantur proceritate collorum. Hor. 2. epist. Diuersum confusa genus panthera camelo. Hinc Camelinus, a, um. ut, Camelinum lac. Plin. lib. 28. ca. 9. Dulcissimum camelinum, efficacissimum ex asinis. Est & Camelus fumis nauticus, quo anchorae religantur.
- CAMERA**, [Volto. Gal. Voultre, berceau, comme celui qu'on fait aux jardins pour soutenir la vigne entreille.] κάμαρα, arcus aedificium sustinens, tectumque de uexu, & incuruatum, quod fornix, & testudo a Latinis appellatur. Seruius deductum existimat, ab aedificio Camarus, quod curuū significat, & inflexum. Cicero ad Q. Fr. Cameras quasdam non probati, mutarique iussi. Sal. in Catil. Muniunt undique parietes, atque insuper camera lapideis fornicibus iuncta, sed inculca tenebris.
- CAMERARIVS**, a, um, Plin. libro 19. c. 5. Camerarium, genus eucurbitae uocat, quod in pergulas arreptit in hortis, non quod humi serpit.
- CAMERO**, as, are, [Edificare in uolto. Gal. Voultre. Hisp. Edificar de bodega.] κάμαρα, cameram, id est, fornicem, & testudinem facio, a quo Concamero. Plin. lib. 24. Dinocrates Arifinoes templum concamerare inchoauerat. Inde Concamerata loca, quae fornicibus consistant. Camerata uehicula, qualia sunt pensilia, quibus matronae gestantur cuiusmodi etiam hodie sunt cotio contacta.
- CAMERINVM**, [Camerino.] Vmbriae urbs a curuitate situs ita appellata. Hinc Camertes pop. Plin. lib. 3. cap. 14. & Strab. lib. 3. Cicero pro Balbo: Neque Fulginatium, neque Camertium foedere esse exceptum. Rectus singularis est Camers. Silius l. 8. Et armis, Vel castris laudande Camers. Cic. pro Syl. In agro Camerti. Hinc Camertinus, a, um, Cic. pro Balbo.
- CAMERIVM**, Latii opidum iuxta Collatiam, apud Plin. l. 3. c. 5.
- * **CAMERTES**, appellati sunt Vmbriae populi in montibus Piceno conterminis.
- * **CAMILLA**, regina Volcorum. Virg. 11.
- CAMILLVS**, κάμηλλος, proprie puer ingenuus, qui flammis Diali ad sacrificia ministrabat. Antiqui enim Camillos & Camillas uocabant ministros, & ministras impuberes in sacris.
- CAMILLVS**, qui & alter Romulus dictus est, Romanorum suae aetatis clarissimus fuit, qui Veios toto decennio obfessos per cuniculos cepit. nec multo post, cum crimini illi daretur, quod albis equis triumphasset, & praedam inique diuisisset, die dicta ab Appuleio trib. pl. damnatus Ardeam concessit. mox cum Galli Senones urbem diripissent, ipsumque Capitolium artificissima premerent obsidione, absens dictator factus, collectis ex fuga Romanorum reliquiis, Gallos pendente auro intentos, incautos oppressit. Post haec pop. Romanum Veios migrare uolentem, elegantissima illa, quae apud Liuuium legitur, concione retinuit. Tertium deinde dictator creatus, Satricum, sociam P. R. urbem, ab impetu Latinorum tutatus est,
- Quantum dictator ad sedanda populi seditionem factus, ualerudinem excusauit: aliumque sibi subrogandum curauit. Quintum dictator Gallos iterum Romanam petentes, & ad flumen Anienem castrametatos, superauit. Postremo Romae octogenarius pestilentia interiiit. Vide Plutarchum, & Liuuium.
- CAMINO**, as, are, facere in modum fornacis. Plin. lib. 16. c. 6. A cerui luto caminantur. Idem lib. 17. c. 15. Caminata fossura.
- CAMINVS**, nis, [Fornax, camino. Cal. Fournaise, cheminée. Hisp. Orno d. cheminea.] Latine Fornax dicitur. Vir. lib. 3. Ruptis flammam exspirare caminis. Est etiam locus, in quo ignis fruitur. Cic. ad Trebatium lib. 7. epist. Luculento camino utendum censeo. Sue. in Vitel. Flagrante triclinio ex conceptu canini.
- CAMMARVS**, piscis ex cancerorum genere. Pl. lib. 31. cap. 8. Mart. lib. 2. Concolor in nostra cammare lance rubes.
- CAMOENAE**, Musae, Iouis, & Memoriae filiae, a cantus amoenitate ita dictae. Varro auctor est ab antiquis Carmoenas, & Casmoenas dictas fuisse, quae postea abiecta r, uel s, Camoenae appellatae sunt. Alii et Festus; Camoenae (inquit) a carminibus sunt dictae, uel quod canunt antiquorum laudes, uel quod sint castae mentis praesides. Virg. 3. eclog. Alternis diceris, amant alterna Camoenae. Dicitur etiam Camoena numero singulari. Perf. Sat. 6. Tibi nunc hortante Camoena excutienda damus praecordia. Sene. in Med. Ille uocali genitus Camoena.
- CAMPANA**, κάδοον, instrumentum notum populo ad concionem, aut sacrum conuocando idoneum, a quo Campanula. Hier. ad Euth. Quousque campanula in claustro pulsabitur.
- CAMPANIA**, regio Italiae fertilissima, in qua summum est Liberi patris (ut uenire a Plinio dictum est) & Cereris certamen: sic dicta quod campestris sit. Iuuenalis: Prouida Pompeio dederat Campania febris, a qua Campani, qui in ea habitant. urbes praecipuas olim habuit Capuam, Neapolim, Cumas, Puteolos, Nolam.
- CAMPANVS**, a, um, Virg. 20. Aen. Hinc nomen Campanae ducitur ut bi. Litus Campanum. Sta. 3. Sil. Morbus Campanus. Hor. 1. Ser.
- CAMPES**, plu. nu. tantum & neu. g. uermis genus hortensis, herbas & arborum frondes infestans, a κάμπεσιν, flectere: quod flexo obliquis tractibus corpore progrediatur. Col. lib. 10. Hirsutaque campe.
- CAMPESTRIS**, loca plana, [Campagna.] a campo deductum nomen. Campestria item dicuntur genitalium succinctoria, quod ludetes in campo uestibus omnibus exuebantur, solis campestribus tecti uirilia. Hor. Penula solstitio, campestre niualibus auris.
- CAMPESTRIS**, tres, ut Capestres operarii: qui in campo Martio seruilem operam candidato imperiebantur.
- CAMPVS**, [Campo. Gal. Un champ, une plaine. Hisp. Campo raso, d. uega para labrar.] πεδίοις, est gr. ande, atque amplum spatium terrae planae ut Plateae, areaeque. Oppius 3. Bel. Ciu. Cum esset inter bina castra campus, circiter millium passuum sex. Virg. 7. Aen. Aequare campi Exerebat equos. Dicitur Campus a capiendo, quod animalium, seu rerum aliarum multitudinem facile capiat. solet tamen accipi pro qualibet re, in qua quis studium habeat. Cic. 4. Acad. Cum sit campus, in quo possit exsultare oratio. Latissimum dicendi campum alio loco dixit.
- * **CAMPVS** Diomedis, in Apulia sunt.
- * **CAMPONI**, populi inter gentes Aquitanicas.
- * **CAMPSIANI**, Germaniae populi.
- CAMPVRA**, rae, p. uasis genus, quod opertum in nuptiis ferebant, in quo erant nubentis utensilia. Festus.
- CAMPVRS**, a, um, [Torto, piegato. Gal. Courbé, camus, recroqueuille.] inflexus, curuus. Virg. 3. Geor. Camuris hirtae sub cornibus aures.
- CAMVVS**, nis, [Laccio, fune. Gal. Frein, bride ou licol.] κάμυρος, genus uinculi. Pla. in Cal. posuit pro fune, quod damnati auigantur furcae. Item equorum retinaculum, frenum, & muliebri ornamentum. Est & genus tibiae, pabuli, & lilij, & quaedam herba. Item mechanicum instrumentum igniferum.
- * **CANA**, Asiae promontorium.
- CANACE**, Aeoli filia, quae cum fratre Macareo corpore misto, puerum peperit: qui Aeolo proditus, eius iussu canibus est obiectus. filiae autem pater ensem per satellitem misit, ut illo pro meritis uteretur, eoque sibi necem illa traditur consciuisse. Exstat epistola Canaces ad Macareum fratrem inter Ouidianas.
- CANALICOLAE**, homines pauperes: quod circa canales fori confisterent. Fest.
- CANALICYLA**, deminut. [Canaletto.] parua canalis. Gell. libro 7. cap. 11.
- CANALICYLATVS**, a, um, in canalis modum factum. Pl. l. 19.
- CANALICYLVVS**, demin. a Canalis in m. g. Col. 9.
- CANALIS**, lis, [Canale. Gal. Canal, conduit, esuier, tuyau. Hisp. Canal.] p. f. & tam masculinam quam feminam. ge. τὸν λῶν, a canna fit, una littera detracta. lignum est ad cannae similitudinem catatum, quo aqua deducta. Festus: Canales, per quos aqua confluit, in nijs lapide stratis. Virg. 3. Geor. Illignis potare canalibus undam. Dicitur & hoc Canale, Stat. lib. 1. Sil. Flumina demerso trahit intemerata canali.

- CANALITIVM**, aurum, dicitur in puteis effossum, quod uenarum canalibus per saxa uagatur huc, atque illuc, & per latera puteorū. Plin. lib. 33. c. 4. Quod puteis foditur, canalitium uocant.
- CANAN**, dicitur est Arabia a Canan, qui in ea confedit: a qua Cananxi. Hæc fuit prima gens, quæ Deum ignorauit, quia principes eius, & conditor cultum a patre non accepit, maledictus ab eo.
- CANANEA**, Syriæ regio a Canaan filio Canan, qui eam regionē, quæ nunc Iudæa nuncupatur, inhabitans, a se Cananæam nuncupauit.
- CANARIA**, herba est, quam uernacula nostra lingua etiam Herbam canis uocamus, quod canes ægroti, ea præsentem uomitum eijciant. Plin. 25. cap. 8.
- CANARIA**, insula Atlantici Oceani, ad læuam Mauritanie. Canaria dicta a multitudine canum, ut ex Iubæ sententia tradit Plin. lib. 6. cap. 32. Hodie omnes illæ insulæ, quas ueteres Fortunatas dixerunt, uno nomine Canariæ appellantur, saccharo, quod Canarium uocant, insignes.
- CANARI**, Africae populi circa Atlantem dicti, quod canum uictus ipsis promiscuus sit. Vide Plin. lib. 5. cap. 1.
- CANARIUS**, aurum, [Cagneſco.] quod ad canem pertinet, ut augurium canarium. Pl. lib. 18. c. 3. Augurio canario agendo dies constituat.
- * **CANATHA**, opidum in Decapolitana regione. Steph.
- CANATIM**, [Cagneſcente in cagneſco.] *κω. νδ. γ.* ad similitudinē canis, ut Bouatim, ad similitudinē bouis. Nigidius Figulus in Comgram. ut citat Nonius: Canatim, Suatim, Bouatim, ab animalibus sumuntur.
- CANCANOS**, *κάνκνος*, herba est Galeno, quæ Dioſc. & Plin. Calacia dicitur, & Leontice. Vide Ruell. lib. 3. cap. 128.
- CANCELLARI**, [Scriuani, cancellieri. Gal. Chancelliers. Hi. Chancelleres.] *ἀρχιγραμματεῖς*, degenerate iam tum paulatim lingua Latina, dicti sunt scribæ principum, quorum opera illi in concitiendis, examinandisque diplomatibus utebantur. Vitur hac uoce Flauius Vopiscus.
- CANCELLATIM**, ad similitudinem cancelli. Plin. lib. 11. cap. 27.
- CANCELLI**, locum, *κλιδές*, ligna, aut ferrameta modicis interualis in transfuersum iſtar retis uicem annexa, quibus scenæ, & tribunalia; atque fenestæ muniri solent, aditusque eorum præcludi. Cic. pro Sex. Tantus est a fori cæcellis plausus excitatus. Cæcellos alicui circumdare, per translationem dicitur, pro, limites quosdam angustos cuiuspiam præscribere, extra quos non liceat euagari. Idē pro Quinto. Si extra hos cancellos, quos mihi ipse circumdedit, declinauero. Sunt & Cancelli loca cancellatim, id est tessellatim facta transfuersarijs lignis, accommoda sessui. Ou. Cancellis primos imposuisse pedes. In factis litteris Cancelli uocantur, specula foraminibus plena & transfuersim plagulis fenestrata, quas uulgus & elotypias uocitat. Hos cancellos delitiosos Cic. lib. 1. de perfecto genere dicendi, appellat Transennas, ab oculorum uidelicet, & foraminum transfuersitatē enim: Quasi per transfennam prætereuntes strictim adspicimus.
- CANCELLATVS**, aurum, quod cancellorum figuram imitatur. Plin. 3. ca. 10. Cancellatam cutem appellat, quibusdā cancellis distinctā.
- CANCELLO**, as, [Cancellare. Gal. Cancellor, rayer, caſſer. Hi. Truncar, caſſar à borrar como la eſcrittura.] deleo, apud iureconf.
- CANCER**, cri, [Gambaro] *κρκινός*, piscis genus est mollē testam habens pro tegumēto: cuius multæ sunt species, quas uide apud Plin. lib. 9. c. 31. Est item Cancer unum ex duodecim Zodiaci signis a quadam cancri piscis similitudine ita dictum, quod sol uenit Iunio signum hoc perambulans, paulatim incipit a nobis recedere, & cursu retrogrado ferri, in modum cancri. Refert Higinus, hunc fuisse cancrum, qui a Iunone in Herculem, cum hydra Lerneæ pugnatem, immisus fuit: qui cum pedem eius momordisset, ab Hercule occisus est, & a Iunone inter sidera collocatus. Ci. in Ara, & claro collucens lumine cancer, In quo cōsistens cōuertit curriculum sol. Cancer item, morbus est ab atra bile efferuescente proficiscens, cum alias corporis partes, tum mulierum mammas in primis infectans, quæ menstruo non purgantur. Dicitur Cancer; uel quod paulatim serpat cancri piscis similitudine, uel quod uenas circa se habeat extensas, iſtar brachiorum cancri, uel quod pertinaciter hæreat ut solet cancer, si quid chelis apprehenderit. Cato de re rust. Eadem brassica uulnera putrida, cancroſque purgabit. Cancros Orci, dixit Appuleius, pro faucibus, & tenacibus itationibus, quasi cancellos.
- * **CANCHLEI**, Arabiæ populi, Cedreis, & Nabathæis finitimi.
- * **CANCHRIS**, secundæ Libanotidis semen. Dioſc. 1. 3. c. 70.
- CANDACE**, es, *κνδάκη*, Suidæ Aethiopum regina, tēpore Augusti, quæ tanti in suos meriti fuit, ut omnes deinceps Aethiopum reginæ, eius nomine fuerint appellatæ. Str. 1. 17. Pl. 1. 6. c. 19.
- CANDAVIA**, mons in ea parte Macedoniæ, quæ in mare Hadriaticū uergit. Plin. Candauias montes, multitudinis numero appellat, li. 3. c. 23. Ci. ad Att. Ex castris, ad imani Candauiam.
- CANDAVLVVS**, *κας δαυλλος*, obſonij genus ex carne elixa, pane, & caſeo Phrygio, cum anetho, & pingui iure. Cæli. Rhod. lib. 20. c. 14.
- CANDEFACIO**, [Imbiancare. Gal. Faire blanc, blanchir. Hiſ. Emblanquecer.] *ἀδκλίνω*, candidum facio. Plau. in Mos. Vna opera ebur atramento candefacere postules. Aliquando etiam Candefacere, est candentem, id est ignitum reddere. Plin. lib. 24. cap. 8. Vbi inter lapides candefactos funditur. Hinc Excandefacio, candens, & ignitum facio: unde Ferrum excandefactum. Per translationem accipitur pro ira inflammare.
- CANDELA**, [Candela. Gal. Chandelle, torche, cierge, ou telle chose eſclairante.] *λύχνος*, a candore luminis dicitur. Iuue. Sat. 9.
- CANDELABRYM**, *λυχνόριον*, in quo candelæ figuratur. Ci. 6. Ver. Lectos æratos, & candelabra ænea. Varr. Candelabra a candela. in his enim funiculi ardentes figebantur.
- CANDEO**, es, ui, [Eſſere bianco. Gal. Eſtre blanc. Hi. Emblanquecerſe.] *ἀδκλός εἶμι*, candidus sum. Ouid. 1. 1. Metam. Candida de nigris, & de candentibus atra. Significat etiam ignitum esse. Cic. 1. Off. Candente carbone sibi adurebat capillum. A Candeo Candefco, ignitus fio, ignesco. Ou. 2. Met. Currusque suos cadescere sentit. Candescere et albi fieri significat. Tib. 1. 1. Liceatque caput candescere canis. Hinc Excandeo, & Incandeo: a quibus Excandefco, pprie uehementer incendor, inflammor que. Cato de re ru. Cum bitumē, & sulphur additum est, excandescet. Incēdetur. Transferitur et ad iram, quod ea est, uelut ignis animum incendens, & uultu hominis quodam candore perfundens. Cælius Cicero. Id postquam re scijt, excaduit, & me caussam inimicitiarū querere clamitauit, id est, uehementer incensus est. Hinc Excandefcentia, quæ est (ut Cic. 4. Tul. inquit) ira nascens, & sine modo existens. Incandefco, candens, & ignitus fio. Ouid. Meta. lib. 7. Incandescit eundo. Est & Recandeo: a quo Recandefco, rursus candefco, & accipitur pro caleſco. Ouid. lib. 2. Metam. Solibus æthereis, altoque recanduit estu.
- CANDICO**, as, *καδκλῖμα*, candorem habeo. Plin. lib. 8. Candicans macula. Hinc Candicantia, & pro albedine. Pl. lib. 37.
- CANDIDATORIVS**, aurum, Ci. ad Att. lib. 1. Nos in omni munere candidatoris fungendo summam adhibebimus diligentiam.
- CANDIDATVS**, qui luce quadam nitente perfusus est. unde Laſt. im mortalitate nos ueluti candidatos esse, eleganter dixit. Candidati etiam dicebantur, qui ad alicuius magistratus petitionem adspirabant; toga candida, quam induebant, siue ad denotandum integritatē, quod solus hic color purus & minime inquinatus est: siue ut perspicui ab omnibus posset, eos pecuniam nō habere, qua ciues corrumpent. Ire autem candidari per comitia solebat, suadēdo, rogando, submitendo se omnibus, & nudato etiam corpore, cicatrices ostendendo. Cic. pro Mur. Nec candidatis ista benignitas admenda est. Inde aliarum quoque rerum petitorum, Candidati dicuntur, sicut a Quinto. Candidatus eloquentiæ, a Plin. in Pane. Candidatus gloriæ, & immortalitatis.
- CANDIDE**, [Puramente. Gal. A la bonne foy, ſimplement. Hiſp. Simple y puramente.] pure, sincere. Cælius Ciceroni: Cauendum tibi erit, ne parum simpliciter, & candide posuisse inimicitias uidearis.
- CANDIDO**, as, [Imbiancare.] *καδκλῖμα*, candidum facio. POMP. uestem lixiuio candidans. Plin. Cuius radice utuntur ad candidandos capillos.
- CANDIDVLVS**, aurum. Ci. 5. Tul. Candiduli dentes, uenusti oculi.
- CANDIDVS**, da, dum, [Candido, biāto. Gal. Blāc, reluiſſant, reſplendiſſant. Hiſ. Blanco con luſtro.] quod lucentem quandam habet albedinem: unde niuem candidam, & cygnum candidum magis proprie dixeris, quam album. Seruius in 2. Geo. Albus est candidum esse, id est, quadam nitenti luce perfusus: Aliud album, quod pallori constat esse uicinum. Sumitur etiam pro ignito: unde ferrum candidum uocamus, cum accensum est. Et quia inter colores candidus purissimus est, accipitur Candidum pro puro, & minime fucato, Hor. 1. epist. Albi nostrorum sermonum candide iudex. Interdum Candidus ponitur pro felici, tractum a Thracibus, qui diem fortunatum, albo, aduersum nigro lapillo designant. Catul. Fulſere uere candidi tibi soles. Hor. lib. 2. Serm. Hucine solem Tam nigrum esse mihi?
- CANDIFICO**, as, [Imbiancare.] *ἀδκλῖμα*, candidum facio. Nzuius; Poliens sese, & succis herbarum candificans cutem.
- CANDOR**, oris, [Bianchezza. Gal. Blancher, lueur, pureté, bonne foy. Hiſ. Blancaza con luſtre.] *ἀδκλῖμα*, albedo splendori coniuncta. Ci. 2. de Nat. Deo. Solis candor illustrior est, quam ullus ignis.
- CANDOSOCVS**, in uitibus qui dicitur, docet Col. lib. 5. c. 4.
- * **CANDYBA**, apud Steph. est Lyciæ regionis ciuitas.
- * **CANE**, opidum Aeolidis regionis.
- CANENTAS**, capitis ornamenta ueteres dixerunt. Festus.
- CANEO**, es, ui, [Venir canuto. Gal. Griser, grissonner, deuenir cheuu et blanc. Hiſ. Encanecer.] *καδκλῖμα*, de capillis dicitur in senibus, cum albescunt: per translationem de alijs etiam rebus, quæ capillorum canitiem imitantur. Canent herbæ, matutino rore adspersæ. Virg. 3. Geo. Dum gramina canent. Idem 2. Geo. Et glaucæ canentia fronde salida.

- CANESCO**, is, canus fio, & proprie de senibus dicitur, cum capilli eorum in albedinem uergunt. Pro senescere, Cic. 1. de Leg. Canescet scelis innumerabilibus. de quercu.
- CANEPHORA**, uirgo dicitur, quæ more Attico sacra in cistulis reposita capite sustinebat. Ci. in 6. Verr. Habe Canephoras.
- CANI**, orum, capilli albi in capitibus senum. Cic. de Sen. Non cani, non rugæ, repente auctoritatem afferre possunt.
- CANIA**, & iurticæ siluestris genus. Plin. lib. 2. c. 15.
- CANICAE**, [Semola, crusta,] fursures ab antiquis dicebantur, teste Festo, eo quod canes ijs palcerentur. Vnde Canicaceum panem fureum dicimus. Pacuuius: Qui apud te, quasi seruus, est canicaceum panem.
- CANICEPS**, genus animalis faciem caninam habens. Plin. lib. 7. c. 2.
- CANICULA**, *κωνιδιον*, dem. a cane, cum est fem. gen. Cic. 3. de Nat. Deor. Prudentis est, intelligere, se habere sensum, & rationem, hæc eadem & caniciam non habere. Accipitur & pro signo cælesti, *αειπιος*, Col. lib. 10. Per astro solstitio, usque ad ortum Caniculæ, qui ferre dies triginta sunt. Dicebatur præterea, hoc nomine tali latus, quod unitatem ostendebat, in quod conuerso lato, deponeretur ab eo, qui iactauerat, nummus unus, aut quantum inter se pacti fuerant, sine aliquo luero. iccirco damnosa canicula uocabatur, Persius: Damnosa canicula quantum raderet. Canicula item genus piscis mauni. Plin. lib. 32. c. 11.
- CANICULARES**, dies appellamus, eo quod sidus hoc ijs diebus in medio cæli centro sit, coniunctumque cum Sole duplicet calorem. Dicta canis, quod corpora nimio calore mordere uideatur.
- CANINVS**, a, um, ex cano. Plin. Sanguine canino nihil contra toxica præstantius est. Caninum prandium, abstemium, in quo nihil uini potatur, quoniam canis unum non bibit. Gell. lib. 23. ca. 29. Canina cena, idem. Pla. in Catin. Caninam cenam spero meliorem fore.
- CANIS**, [Cane. Gal. Chien ou chienne. His. Can, perro.] -us, gen. com. animal latrabile: piscis marinus, & ludi talaris signum, quod unum duntaxat punctum continebat. ideo damnosus canis appellatur. Propert. Semper damnosi subsiluerunt canes. Canis animal a canendo dicitur, quod nocte in custodia, & in uenando signum uoce det. Ter. in Phor. Introijt in ædes ater alienus canis. Col. lib. 7. ca. 12. Plin. lib. 10. c. 63. & Xenophon de Venatione. Sunt autem duo canes in cælo, maior scilicet, & minor: sed Canem dicendo, maiorem intelligimus, minor enim canis Canicula dicitur. Hæc etiam Antecanis, & Syrius dicitur. Cic. Antecanem, Procyon Graio quæ mine fertur. Oritur 17. Kalend. Augusti. Occidit, sed non tota, post dies quadraginta.
- CANISTRUM**, & Canister, [Canestro, cesto, panier. Gal. Panier ou corbeille faite d'osier. Hisp. Canasta.] -us, sicella, cista uimineæ Græco *κατασπορα*, in, imutato. Virg. Cereremque canistris Expediunt. Palla. Salignis canistris fieri debere uirgultis; quia genus hoc oleum dicitur adiuuare. Hinc Canistellum, & Canistellus.
- CANITIES**, & canitudo, [Bianchezza, canutezza. Gal. Blanchiffure de cheuenx, blanche niet uieillesse. His. Canas de los caballos.] -us, capillorum albedo. Plin. lib. 11. c. 37. Canities homini tantum, & equis. Plau. Stultus est aduersus ætatem, & capitis canitudinem.
- CANNA**, [Cana. Gal. Canne roseau. His. Cana.] arundo, licet minor sit, & maior calamo. Ou. Et pigram uelabat canna paludem. Hinc fit Cannæus, a, um, quod ex cannis conficitur. Vnde Colum. lib. 12. c. 50. Cannæas tegetes uocat, storias ex cannis confectas, quæ ad excipiendam oliuam arboribus substerni solebat.
- CANNABIS**, p. c. [Canape.] *καμβησις*, herba est, ex qua fiunt choræ. Persius: Tibi tota cannabæ sulco Cena fit in trastro? Dicitur & Canabum. Pallad. lib. 3. c. 5. Hoc tempore cannabum feris. Hinc Cannabaceus, a, um, & Cannabinus, a, um, ex cannabæ. Colum. lib. 7.
- CANNAE**, arum, uicus in Apulia, Romanorum clade clarus. Pugna Cannensis. Proper. lib. 3. Cannensis calamitas, Cic. de Cl. Or.
- CANNETVM**, [Canneto. Gal. Du chanum, chenewis. His. El canamo.] *καμβησις*, ubi canarium copia est. Pallad.
- CANNITIÆ**, cameræ, dicuntur in agræstibus ædificiis ex cannis constructæ, *καλαμια καμαρα*, ut est apud Pallad. lib. 1. cap. 13.
- CANOSIS**, cecini, cantum, [Cantare. Gal. Chanter. His. Cantar.] -us, sed eius composita faciunt præteritum in ui, diuisis syllabis: significat que proprie canere, uoce modulari. Plin. lib. 10. c. 29. Merula canit æstate, hieme balbutit. Cic. 4. Aca. Cum cornix cecinerit. Hinc canere poetæ dicuntur: quoniam uersus rhythmica ratione compositos cantando pronuntiare consueuerunt. Virg. 1. Aen. Arina uirumque cano. Canere etiam is dicitur, qui fides, organa uel pulsant, aut qui tibias inflat. Cic. 1. Tusc. Epaminondas fidibus præclarè cecinisse dicitur. Idem 2. de Or. Quædam modum tibicen sine tibijs canere, sic Orator sine multitudine audiente eloquens esse non potest. Canere receptui, significat post confectum milites a pugna reuocare, quod fit cantu tubarum, & clangore. Liu. lib. 26. Flaccus receptui cani iussit. Contra, Canere bellicum, est milites tubæ clangore ad bellum accendere. Cice. in Or. Alter incitator fertur, & de bellicis rebus canit etiam quodammodo bell-
- cum. Sed quia ueteres laudare, & uaticinari uersibus solebant, factum est, ut Canere pro laudare capiat, Virg. 7. Aen. Regemque canebant. Et pro uaticinari. Idem 6. Aen. Ipsa canas oro. Et pro prædicare, & cum quodam, ut exaudiri possit, canore proferre. Mart. Quidquid fama canit, donat arena tibi Canere eandem canitalem dicitur is, qui molestus est, sæpius eadem inculcans. Ter. in Phor. Cantilenam eandem canis. Intus canere, dicitur solebat is, qui priuati commodi studiosus, quidquid agit, id omne ad domesticam fert uulniam. Cic. in Ruil. Hoc carmen hic tribunus pl. non nobis, sed sibi intus canit. Hinc Accino, quod est ad aliquid, uel iuxta cano. Concio, simul cano. Intercino, inter agendum cano. Occino, siue Occano, conuincium facio. Percino, canendo profero. Procino, canendo profero. Præcino, prædico, prædiuino, & antecano. Recino, rursus cano. Hor. lib. 1. Car. Quem Deum cuius recinit tocosa Nomen imago. Interdum significat in contrarium cano. Inde Recitare, quod semel a nobis male aut dictum, aut scriptum est, reuocare, & corrigere. Est & Succino, summissa uoce cano.
- CANON**, *κωνων*, tributum erat frumentarium, quod Aegyptus, Africa, & Sicilia statum populo R. quotannis pendebant. Asconius Pedianus tria facit tributorum genera, Canonem, ut in portorij, & uestigialibus: Oblationem, ut in uini distractione: & Indictionem, quæ & Collatio, Collecta dicitur a Cicer. lib. 2. de Orat.
- CANOPVS**, *κανωπος*, Suid. p. p. ciuitas Aegypti distans ab Alexandria cxx. stad. ex qua ortum ferunt Claudianum poetam: dicta, quasi Canobus, a Canobo Amyclæo Menelæi nauis gubernatore, ibi fuit pulso, nam deuicta Troia in Aegyptum uiuentorum delatus cum Helena, gubernatorem ictu serpentis, quem Hæmorrhoida uocant, amittit, in cuiusque memoriam urbem condidit. Iuuen. Satyr. 15. Barbara famosa non cedit turba Canopo. Est ibi Nili ostium, quod Canopicum uocant. Str. lib. ult. Plin. lib. 5. cap. 10. Pomp. libro primo. Ammianus lib. 22. Hinc Canopitæ, qui Canopum habitant.
- CANOROSIS**, [Canto, concento. Gal. Son accordant. His. Canto acordado, lin de Zagala de gentileza.] *μελος*, cantus. Ouid. lib. 5. Met. Nec tamen ille canor mulcendas natus ad aures. Virg. 4. Geor. Martius ille æri tauri canor increpat.
- CANORVS**, a, um, [Sonoro, canoro. Gal. Resonnant, doux & accordant. His. Cosa que mucho suena o resuena.] *μεγαλοφωνος*, uocalis, sonorus. Cic. de Sen. Canorum illud in uoce splendescit. Virg. 6. Aen. Threicia fretus cithara fidibusque canoris.
- CANOROSVS**, a, um, [Sonoro, risinante,] idem. Gel. Claros, canorosofque sonitus.
- CANTA**, pro cantara ueteres usi sunt. Festus.
- CANTABRI**, *καυταβροι*, p. c. Hispaniæ Tarraconensis populi efferi, & nullam uitam sine armis esse existimantes. Sil. Ital. Cantaber ante omnes hiemisque æstusque, famisque inuictus. regio Cantabria dicitur. Cantabrius, a, um, ut, Cantabria gens. Cantabricus, a, um, ut, Cantabricum bellum, & Cantabrica uerba: de qua Plin. libro 25. cap. 8.
- CANTAMENINIS**, [Incanto. Gal. Enchantement, chancon. His. Obra de encantar de palabras, encantacion] *γυνταία*, pro incantatione accipitur. Proper.
- CANTES**, [Canne de gli organi,] pluralis numeri tantum, & f. g. fistulæ sunt organorum.
- CANTHARIVS**, gemmæ species, scarabæorum effigie. Plin. 37. c. 11.
- CANTHARIS**, dis, uermis terrenus uiridis, auri colore superlucens, cuius succus in uenas ingressus, ut uenenum, interimit. Oui. Cantharidum succos dante parente bibas, Cic. ad P. tum lib. 9. Caius cantharidas sumpsisse dicitur.
- CANTHARIS**, idis, *καυθαρις*, a quibusdam appellatur herba, que *καυθαρις* Dioscoridi, Latinis Fumaria, & Officinis Fumus terre dicitur.
- CANTHARVS**, *καυθαρος*, poculum, quod Baccho tribuitur: a citharo, nauigij genere. Plin. lib. 23. c. 11. Marius post uictoriam Cimbricam cantharis potasse Liberi patris exemplo traditur. Vir. Ecl. 6. Attrita pendebat cantharus ansa. Vlp. scribit cantharos esse, per quos aquæ salunt. Et Cantharus piscis nomen apud Plin. 1. 32. c. 11. Colum. lib. 8. Est item Græcis, quem Latini Scarabzum uocant, ex genere insectorum. De hoc Plin. lib. 11. c. 28. & Aristophanes in Cantharo. Est item Cantharus, cæleste signum in Aquatio, ex tribus constans stellis.
- CANTHERINVS**, a, um, Plau. in Men. Hæc mulier cantherino ritu æstans somniat. Solent enim equi stantes somniare, auctore Plin. lib. 10. cap. ult. Cantherinum hordeum, Col. lib. 2. c. 9. Cantherinum laparum Latini Rumicem appellant. Plin. lib. 20. c. 21. Itæ Cantherij tigna dicuntur. Vir. lib. 5. Item Cantherius, ut auctor est Varro, mons est in Sabinis.
- CANTHERIOLVS**, pro paruo pedamento. Colum. libro 11. cap. tertio.
- CANTHERIVM**, *καυθηριον*, uehiculi genus, de quo Sen. ep. 87.
- CANTHERIVS**, genus iugi in uinea de quo Col. lib. 4. c. 12. Cantheriatus,

- riatus, a, um. Idem lib. 9.
- CANTHERIVS**, [Cavallo castrato. Gal. Chantier ou chevron. His. Perecha de la parra.] *καυθίπος*, equus, cui telles amputati sunt, ut fiat manivertior. Cantherij item dicuntur, qui subijci solent a fabris materiarijs, dum moles arborum secant. vulgus Caballos vocat.
- CANTHVS**, thi, *καυθός*, ferrum, quo rotæ extremitates uinciuntur. Perlius: Vertetem sese frustra sectabere canthum. Fuit etiam Cāthus Abantis filius, & inter Argonautas ponitur.
- CANTICVM**, [Canzone,] elegans cantus. Cic. Peto: Nosti canticum.
- CANTILENA**, [Canzone. Gal. Chanson. His. Cancion, canto.] *μελοδία*, carmen canticum. Cic. 1. de Or. Neque ex scholis cantilenam requirunt. Accipitur & pro uerborum iactatione, Brutus ad Cic. lib. 11. Crede mihi, totam istam cantilenam ex hoc pendere: ut quam plurimum lucri faciant.
- CANTIO**, nis, [Canzone, canto,] cantus. Plaut. in Stich. Suauem cantionem.
- CANTITO**, as, frequen. a Canto. Ter. And. Ut habeas qui cum cantites. Cic. de Clar. Or. Carmina in epulis cantitata a conuiuijs.
- ***CANTIVM**, Britannix promontorium. unde ciuitas Cantuaria.
- CANTIUNCULA**, demin. [Canzone, cella.] *δυνατιον*, Cic. 5. de Fin. Vidit Homerus probari fabulam non posse, si cantiuunculis tantus uis irretitus teneretur.
- CANTO**, as, [Cantare. Gal. Chanter. His. Cant. ar.] *ἀδόν*, frequentatiuum a cano. Plin. lib. 11. cap. 26. Mares cantant in utroque genere. Item Cantare, pro incantare. Vir. in Pharmaceutria: Frigidus in pratis cantando rumpitur anguis. Vbi Seruius, Cantando, dum incantatur. Nam gerundius modus ab omni uerbo similiter procreatur. unde modo Cantando a Passiuo, ait, cum supra ab actiuo dixerit, Cantando tu illum. Cantare item pro celebrare, tollere laudibus, Cic. Att. Iam pridem istum canto Cælarem. Cantator, qui conuenit canere Mart. lib. 13. Cantator cygnus funeris ipse sui. Cantatus partic. Totam cantata per urbem. Hinc A canto, Ex canto, Incanto, & Recanto.
- CANTATOR**, & Cantatrix, [Cantore, cantatrice. Gal. Chanteresse, chanterelle. His. Cantora.] qui, uel quæ cantus exercet. Plaut. in Trin. Cantatrices, cistellatrices. Cic. 1. de Or. Cantor formularum, aucepssyllabatum.
- CANTVS**, us, a Cano, [Canto, canzone. Gal. Chant, chanterie. His. Cancion.] *μελος*, est inflexio uocis, & pro cantione cuiuscumque rei dicitur. Virg. 8. Aeneid. Tum Salij ad cantus incenia altaria circum. Cic. de Orat. 2. Qui cantus moderata pronuntiatione dulcior in neniri potest? Cantus etiam pro incantatione accipitur. Tib. Nempe hæc eadem dixit amores Cantibus, aut herbis soluere posse meos.
- CANVS**, a, um, [Canuto, bianco. Gal. Cheu, grison, qui a les cheuueux blancs. His. Blanco d'cano de cabellos.] *πολιός*, cui canent, siue alben capilli præ senectute. Plaut. Transfertur & ad alia, ut Cani montes, albi ex niue. Cana fides. Virg. 1. Aeneid. Cana fides, & Vesta. Vbi Nonius, Canam fidem, ueterem, & antiquam interpretatus, Cana ueritas. Varro in Eudæ. Ecce de improuiso ad nos accedit æna ueritas. Cani, orum substantiue, capilli albi in capibus senum. Cicero de Senect. Non cani, non rugæ repente auctoritatem afferre possunt.
- CANVSIVM**, *καυθίον*, Apulix opidum, ad Aufidum fluiuium, laudatissimæ lanæ ferax, quæ Canusina dicitur. Vnde Canusinatus dicitur, indutus Canusina ueste. Mart. lib. 9.
- CAPACITAS**, atis, [Capacità. Gal. Capacité, grandeur de lieu ou il peut beaucoup de choses. His. Aquella capacidad de caber.] locus qui capere, & continere potest. Cic. 1. Tus. Vtrum capacitatem aliquam in animo putamus esse.
- CAPANVS**, per tres syllabas, *καπανός*, p. c. Arguius fuit, qui una cū Polynice ad bellum Thebanum profectus, cū scalas muris admouere uellet, a Thebanis lapidibus est obrutus. Hinc factus est locus fabulæ, Capaneum, cū deorum contempтор esset, a Ioue fulmine esse percussus. Veget. li. 4. de re militari. Qui scalas (inquit) in obsidione urbium utuntur, frequenter periculum subitent, exemplo Capanei, a quo primū scalarū oppugnatio perhibetur inuenta: qui tanta mole lapidum fuit obrutus a Thebanis, ut fulminibus dicatur exstinctus. Vnde Oul. lib. 4. Trif. Cum cecidit Capaneus subito temerarius ictu. Capaneus, a, um, p. p. adiectiuū tetrasyllabum, & p. p. ut Capanea pinus apud Stat. 8. Theb. Capanea que pinus Iani procul Aonijs, uolet agnoscenda cateuis. Capaneus, a, um, aliud adiectiuum, Stat. 12. Theb. ante alias Capanea coniuix.
- ***CAPARA**, urbs Hispanix in tractu Lusitanix.
- ***CAPASEITE** numeratur a Plin. inter Aegypti præfecturas.
- CAPAX**, acis, [Capace, largo. Gal. Capable, contenant. Hi. Casa en que mucho cabe.] *δεκτιός*, omnis generis quod capit, seu continet, aut continere potest. Plin. libro 10. c. 33. Hirundines uento capaci. Idē lib. 12. c. 1. Capax quindecim conuiuarum triclinium. Cic. in Or. Aures mex iunt auidæ, & capaces, & sempet. aliquid immensum,
- infinitumq. desiderant.
- CAPEDUNCULA**, demin. Cic. 3. de Nat. De. Capedunculis, quas Numma nobis reliquit.
- CAPEDO**, inis, *καπρία*, uas amplum, & capax, a capiendo. Cicero in Part. Capedines, ad fistiles urnulas.
- CAPENA**, p. p. opidum uicinum Romæ. Hinc Capenas, atis, gentile. Capena porta Romæ, a Capena urbe, quam Italus rex ædificauit, ut inquit Solinus. Hæc etiam porta Appia dicta est, per quam Capuam itur, ut Frontinus lib. de aquædu. hodie portam Diui Sebastiani uocant. Dicta est & triumphalis, quod triumphantes per eam potissimum in urbem inuehi soleant.
- CAPER**, pri, [Capro, becco. Gal. Un boue castré. His. El cabron d' chibo castrado.] *τραγός*, mas castratus in genere caprino. Mart. Dum iugulas hircum, factus es ipse Caper. Nam Virg. improprie Caprum pro hircu posuit, cum dixit: Vir gregis ipse caper. Dicitur Caper, siue Capra, a carpendis uirgultis. rodit enim omne uirgultum, & in primis uites, propter quod Baccho immolari caper solebat. A Capra fit Capella. Est & Caper nomen proprium Grammatici.
- CAPERO**, as, [Crespare la fronte. Gal. Rider, refroigner. His. Rugar la fronte.] frontem rugis contraho, & asperitatem uultus ostendo: quod a crispis caprorum frontibus, uel a cornuum caprinorum similitudine tractum est. unde & Caperatum rugosum dicitur. Plaut. Qui illud est, quod illi caperat frons seueritudine?
- CAPESSO**, is, iui, itum, secundum Prisc. uerbum actiuum, [Piglio,] ad capiendum eo. Sallust. lib. 2. hist. Diuerfa, uti solet, rebus perditis capeffiuit. Cic. ad Att. Ad rempublicam capeffendam uenio. Virg. posuit pro Exsequendum suscipio, Mihi iussa capeffere fas est. Plaut. in Afin. pro immitto, recipio, Quo magis te in alrum capeffis, tam æstus te in portum refert. Idem in Amph. Me domum capeffam.
- CAPHAREVS**, a, um, tetrasyllabum: ut, Saxa Capharea. Proper. li. 3. Saxa triumphales fregere Capharea puppes.
- ***CAPHARNAYM**, seu potius Capernaum, totius Galilææ metropolis fuit, multis Christi seruatoris miraculis nobilitata.
- CAPIDVLVM**, genus uestimenti, quo caput tegebatur. Festus.
- CAPILLAMENTA**, [Crimi, capelli. Gal. Cheuure perruque. His. Las pelos.] *πρωματα*, ipsi capilli. Plin. lib. 21. Herba, croci est folio angusto, pæne in capillamenti modum. Transfertur quoque ad herbas, & arbores. Colum. lib. 5. Capillamenta seminum.
- CAPILLARE**, huius capillaris, n. g. reticulū muliebre, quo capillos inuoluunt. Mart. lib. 3. Mæchæ pauperis capillare. Capillati, & capillata arbor appellatur, in qua tonsium capillum adolescenter suspendebant, quando deponebant comam, deo eam sacranter. Erat & in urbe Roma, teste Festo, arbor antiquissima, quæ capillata appellatur, quod uirginum Veitalium capillos ad eam deferre mos erat. Plin. lib. 16. c. 44.
- CAPILLATVS**, a, um, qui crines longiores habet, *πρωτός*, Cic. de lege agr. Non minus bene nummatus, quam bene capillatus.
- CAPILLO**, as, are, [Nascere capegli. Gal. Faire auoir cheuueux, produire cheuueux. His. HaZER cabellos.] *πρωτό*, est capillos facere. Plin. 1. 37. c. 11. Polytrix in uirili capillatur.
- CAPILLITIVM**, [Chioma, crino.] *κόμη*, capillamentum. Sic enim a capillo capillitium dicitur ut a famulo famulitium. Capillitium flauum. Appul.
- CAPILLVS**, [Capello. Gal. Cheuueu ou perruque poil. His. Cabello de la cabeza.] *κόμη*, quasi capitis pilus. Cicero in Pison. Erant illi compti capilli. Quamuis & pro omni pilo sumatur, Plin. libro 7. cap. 39. Ossibus humanorum capitum bibere, cutibusque cum capillo pro mantilibus ante pectora uti. Mart. Quot sunt; mentula quos habet capillos? Gellius Capillum pro hædino pilo posuit, cum ait. Nam si ouium lacte hædi, aut caprarum agni alerentur, constaret ferme in his lanam duriolem, in illis capillum gignit tene-riorem.
- CAPILLVS Veneris**, *διδυμοί*, herba sic dicta, quod delapsos post alopeciam capillos recreat. Plin. Adiantum, polytricon, & Callitricon appellat.
- CAPIO**, is, [Pigliare. Gal. Prendre, contenir, comprendre, tenir. Hi. Tomar.] *καπῶ*, cepi, captum, significat accipio. Virg. lib. 4. Georg. Capesaxa manu, cape robora pastor. Sed differunt, quia Capere est cū affectu; Accipere cum quis nō sic accipit, ut habeat. Ideo ut Vlp. scribit, non uidetur quis capere, quod est restitutus. Et capere est sponte, uel non sponte; Accipere tantum sponte. Vnde dicitur, Cepi labores, Cepi uel suscepi inimicitias: Accepi calamitatem, cladem, contumeliam, uulnus. Valer. Max. Ut non coactus ensem accipere, sed sua sponte sumere uideretur. Habet interterum reciprocum usum: ut idem sit Cepi uoluptatem, & Cepit me uoluptas: Cepisti dolorem, Cepit te dolor. Quandoque significat facere. Teren. And. Non si capiendos mihi faciam inimicos homines omnes. Quandoque delectare, inelcare, irretire, ex translatione ferarū, uenatusque. Hor. 2. Ser. Te coniuix alie-

na capit. Quandoque propitiari. Lucr. lib. 2. Nec bene pro meritis capitur, nec tangitur ira. Quandoque decipere, Virg. 2. Aen. Captiue dolis, lacrymisq. coacti. Quandoque eligere, Teren. in Hee. Cum illum gnatum cepimus. Quandoque perpeti, ut apud eundem in Hea. Dum abs te absum, omnes mihi labores, quos ceperis, tuere leues. Quandoque tenere: ut in Eun. Dij boni, quid turba? ades nostræ uix capient. Quandoque inuadere, occupare, Cic. Nam eandem piratarum præda onuitam cepere. Varro. Quid hic uenator non capere? Hinc uincti Captiui dicuntur, quod non sui iuris sint, sed in potestatem aliorum redacti. Quoniam autem, qui ita capti sunt, non sunt amplius sui iuris, sed libertate priuati, ideo Captos quandoque pro priuatis, siue impeditis accipimus. Mente capti, amentes, hoc est, qui mentis compotes non sunt. Capti oculis, qui officio oculorum priuati sunt. Aliquando capere, est amore accendere: unde Capti, Amantes dicuntur, Luc. Ne ad speculum, & forma capiare aliena. In summa hoc uerbum sua habet significata, pro diuersitate rerum, cum quibus iungitur: ut, Capere manu, est comprehendere: Capere oculis, uidere: Capere auribus, audire: Capere mente, intelligere: Capere consilio, eligere: Capere actu, uel dolo, decipere: Capere cantu, aut uoluptate, delectare. Virg. 4. Geor. Carmine quo capta dū fufis mollia pensa Deuoluunt. Capere consiliū, est deliberare Cic. Cum autem consiliū hoc princeps cepisset. Capere rationem, est modum inuenire. Pla. Rationem cepi, ut & amanti obsequerem, & patrem non offenderem. Hinc Accipio, a quo Præaccipio, Cōcipio, Decipio, Excipio, Incipio, Intercipio, Percipio, Præcipio, Recipio, Suscipio, & Vlucapio, quæ antep. cor. habent.

CAPIS, dis, poculi genus a capiendo. Lin. lib. 10. Si conspiciatur cum Capide, & lituo, capite uelato uictima cadat. demi. est Capidula: * **CAPISTRNAE**, Asiæ populi, qui Capissam urbem habent. Pl.

CAPISTERIUM, genus uasis rustici, quod tamen (ut Georgius Merula inquit) scaphiterium, σκαφίς, melius dicitur. Col. l. 2. cap. 9.

CAPISTRO, as, [Incapestrare,] κηρόω, capistrum impono. Pl. lib. 18. c. 19. Fiscellis capistrari boues oportet. Col. li. 11. cap. 2.

CAPISTRUM, [Capestro, legame, fune, Gal. Licol. bride ou cheuestre. Hist. Χακίμα, d' cabestro.] κηρόω, captis uinculum, quod equis & huiusmodi animalibus adhiberi solet, ne fugiant. Mart. Parer purpureis aper capistris. Colum. lib. 5. Vitibus attribuit, cum ad summum palum recta uitis extenta est capistro constringitur. Et Capistrum dicitur, quod circa os brutorum inuoluitur, ne cibos decerpant.

CAPITA DEORVM, dicebantur fascicoli facti de uerbenis. Fest.

CAPITALE & p apocopē. Capital, ἀρχαῖον κέρον, dicitur facinus, quod capitis poena luitur. Pla. in Me. Tametsi capital fecerit, facile asseruabis. Nonius docet Capital esse capitis periculum. Varro uero fasciolam, qua capillos nectimus.

CAPITALIS, le adiect. [Capitale, mortale. Gal. Capital, criminel, mortel. Hi. Criminoso, digno de muerte.] quod capitis supplicium meretur, ut Capitale crimen. Ci. 7. Ver. In simulario repentina, capitalis, atque inuidiosus criminis. Capitalis homo, non solum pro scelesto, qui est dignus puniri capite: sed etiam, qui promptus est ad eandem. Cic. in Antonium: Capitem, & pestiferum M. Antonij reditum a Brundisio exspectabamus. Capitalis oratio. Cic. lib. 1. Offi. Capitalis oratio est ad æquationem bonorum pertinens. Capitalis ira ab Horatio dicitur pro mortifera. Capitale odium, Capitalis morbus, quod caput, & uitam hominis petant. Capitalis locus dicebatur, ubi si quid uolatum erat, capite uiolatoris expiatur. Capital e pactum, capitale uictium, id est, propter quod debeat quis ad poenam capitis peti.

CAPITALITER, Plin. epist. 5.

CAPITATVS, a, um, quod in caput latius crescit. κεφαλωτός, unde Capitatum porrum. Colum. lib. 11. Cultus autem porri capitati affi dua ferritio, & stercoreo est. Item capitata uinea ab eodē dicit, sicut & Brachiata, lib. 6. cap. 5.

CAPITATIO, onis, tributum, quod in capita ita distributum erat, ut Iugatio in iuga bouum. Immunitates. & l. sequen. C. de Agri. & cens. lib. 11. Capitatio item pro Annona, in tit. C. de Annonis, & capitazione.

CAPITE CENSI, dicebantur eiusmodi, qui in plebe Romana perquam pauco, & nullo ære censabantur, censione capitem, quæ solis capitibus censerentur. Horum opera Romani in bello non utebantur, quod eos ciuium obsidum loco ducerent, metuerentque. ne infimæ sortis homines, qui nihil, quod amittere possent, in urbe relinquerent, aut segniter pugnarent, aut facile spe lucri ad hostes deficerent.

CAPITELLVM, [Capitello. Gal. Testelette, petite teste. Hi. Capitel, como columna d' pilar.] κεφαλίς, deminutiuum est a Capitulum, quod significat paruam caput, id est, crassiorum summitatē cuiuscumque rei. Plin. Inde ramuli assurgunt sua capitella gerentes. Item Capitellum dicitur Epistylum, id est caput columnarum.

CAPITIS DEMINVTIO, μεταστέως ἀλλογή, est prioris status

permutatio: cuius tria sunt genera (ut scribit Paul.) maxima, minima, media. tria enim sunt, quæ habemus, libertatem, ciuitatem, familiam. igitur, cum hæc omnia amittimus, maximam esse capitis deminutionem, ut est deportatio: cum uero amittimus ciuitatem, & libertatem retinemus, mediam esse capitis deminutionem, ut est in colonias Latinas transportatio: cum libertas, & ciuitas retinetur, & familia tantum mutatur, minimam esse capitis deminutionem constat, uelut est adoptatio. Ci. pro domo: Qui me subuenire olim impendentibus periculis maximis cum deminutione capitis cogit.

CAPITIUM, interprete Nonio, capitis tegumentum est. κάλλιμα τῆς κεφαλῆς, contra Varro non obscure inuuit, muliebres tegumenta fuisse, quo illæ pectus uinciebant. & a capiendo, id est, comprehendendo, non a capite, esse deductū. Capitium (inquit lib. 4. de ling. Lat.) quod pectus capit, id est comprehendit. Idem lib. 4. de Vita pop. R. ut citat Nonius: Neque id ab orbita matrum familias institutum, quod ex pectore, ac lacertis essent apertis, nec capitia habebant. Vlp. l. Vestis. ff. de au. & arg. leg. Muliebria sunt ueluti stola, pallia, capitia, zona.

CAPITOLIVM, [Campidoglio.] καπετώλιον, templū erat Iouis in cliuio Tarpeio, dictum a capite hominis ibi reperto, dum foderent fundamenta. ante enim Tarpeia arx dicebatur, a uirgine Vestali Tarpeia, quæ ibi a Sabinis necata, atque sepulta fuit.

CAPITONES, [Di suo capos, ofinati. Gal. Testus, testes grosses, o piniafres. Hist. Porfiados, confirmados, hombres de Cabeza.] ἀτὲρ κάλυποι, qui numquam de sua sententia mutantur, ut apud Plau. in Perfa. Dicitur & Capito, qui magnum habet caput. Cic. l. de Nat. Deo. Flaccos, frontones, capiones. Est item Capito, piscis apud Caetonem de re rust. cap. 158.

CAPITVLATIM, per capita. Plin. lib. 2. c. 12.

CAPITVLATVM, dicitur, quod in summo crassum quiddam habet in morem capitelli. Plin. Folia bouis linguæ similia in cacumine capitulata.

CAPITVLVM, [Capo piccolo.] κεφάλιον, paruam caput. Pla. Cur. Oper to capitulo caldum bibunt. Est & uox blandientis. Ter. O lepidū capitium. Aliquando dicitur initium sententiæ, quod per metaphoram etiam Caput uocatur. Cic. de Legib. Nec uero ferent, si audierint te primum capitulum optimum prodidisse. Item Capitulum dicitur caput columnarum. Plin. lib. 36. Est præterea Capitulum urbs Italiæ prope Bouillas, & Calatias.

CAPNITIS, καπνίτης, herba eadē cum fumo terræ. Est item Capnitis Cadmia species tenuissima, quæ & fornacibus flamma, atque natu egest, caueris, lateribusque fornicum adhæret. Plinius libro 34. cap. 19.

* **CAPNOBETAE**, Myfiæ populi. Strabo lib. 7.

CAPPADOCIA, Pontica regio, ut scribit Solinus, quæ læuo latere utrasque Armenias, Comagenemque tangens, dextro multis Asiæ populis circumfusa, ad Tauri iuga, & solis ortus attollitur. Euphrates eā ab Armenia maiore diuidit. Appia. minoris Armeniæ partem, Ptolemæus uero minorem Armeniam esse scribit. Dicitur Cappadocia a Cappadoce amne, ante Leucosyria uocata. unde, Cappadoces Leucosyrii, & Cappadox, Cappadocus, Cappadocius. Perlius, Mart. Appul.

* **CAPPAGVM**, ciuitas Hispaniæ, in Bætica prouincia.

* **CAPPARIA**, insula in Tusco mari, seu Ligustico.

* **CAPPARIS**, p. p. [Cappari. Gal. Des capres. Hist. Alcaparra] κάππαις, frutex est firmioris ligni, senticosus, & humilis, bacis oleæ, sed minoribus. Colum. Capparis & tristes inulæ, ferulæque minaces. Dicitur & Cappar. Pal. Thymum, organum & cappar.

CAPRA, [Capra. Gal. Chevre. Hist. Capra.] καίξ, quasi carpa, quod uirgulta carpat: uel quod capret asperam uel a crurū crepitu. unde & Crepas eas antiqui uocabant. Pallad. de re rust. lib. 2. cap. 3. Est etiam Capra signum cæleste, quæ (ut poëta placet) Amaltheæ capra fuit, cuius lacte educatus est Iuppiter. quare postea rerū potitus, inter astra eam collocauit. Col. l. 1. c. 2. Decimo Kalen. Ian. Capra occidit. Capella, æ, dem. a capra. Col. lib. 7. ca. 6. Amiculæ, uel bimæ capellæ submitti hædum non oportet. Virg. 3. Ecl. Tityre pascentes a flumine reice capellas.

CAPRARIVS, [Capraio. Gal. Gardeur de cheures, chevrier. Hist. Cabreris.] κάππαις, que garda cabras.] κάππαις, custos caprarum. Varro 2. de re rust. c. 3. Col. lib. 2. c. 10.

CAPREA, animal siluestre, non solum uidens, seu perspicuus acerrime, sed & aliis usum præbens. Mart. in ditichis: Prudentē summa caprea de rupe uidebis. Capreaurum genera uide apud Plin. Est & Caprea nitida, dicta (ut inquit Varr.) quod pariat capreolum.

CAPREA, καπρία, Steph. insula ultra Surrenum Campaniæ urbē, circiter octo millia passuum, teste Plin. 3. c. 6.

CAPREOLVS, li. [Capriolo. Gal. Petit chevreul saumage. Hist. El hijo de la capra montes.] δορκιάδω, deminutiuū a Caprea. Vir. 2. ecl. Præterea duo, nec tuta mihi uallē reperti Capreoli. Sunt etiā Capreoli, clauiculi intorzi in iugibus, & ueluti quidam cincinni in tenerioribus

nerioribus pampinis apparentes, quibus uitis, ueluti manibus quibusdam admnicula complectitur. Præterea Capreolus, instrumentum rusticum est bicornis. Col. lib. 11. cap. 3.

* **CAPRIA**, lacus in Pamphilia. Str. 2.

CAPRICORNVS, αἰγὸκέρος, caeleste signum, quod Pana fuisse existimant, qui in Aegypto repentino aduentu Typhonis gygætis perterritus, posteriore partem in effigiem piscis, priorem uero in formam hirci commutauit: cuius ingenium admiratum Iouem, ferunt hanc figuram in cælum transfuisse. Alij uolunt Capricornum Iouis fuisse collactaneum. Amalthea enim, cui Iuppiter nutriendus datus erat, cum ipsa lac non haberet, aluit eum lacte capræ, quæ duos habebat hædos, quos Iuppiter una cum matre in cælum transtulit. Stellam habet in naso unam, in pectore duas, in pede duas, inter scapulas septem, in uentre sex, in cauda duas. Cic. 2. de Nat. Deo. Tum gelidum ualido de pectore frigus anhelans Corpore semifero magno Capricornus in orbe.

CAPRIFICARI, ficuum proprium, cum culices ex caprifici fructu (quas grossos appellant) ad ipsas aduolantes, lacteum humorem in eis contentum absument, easque ad maturitatem perducunt. Plin. lib. 16. cap. 27.

CAPRIFICATIO, onis, ἐπικασιμὸς, nihil aliud est, quam ratio quædam perficiendi ut culices e grossis enati, ad ficus aduolent, humoreque earum lacteo consumpto, ad maturitatem eas perducant. Vide Plin. lib. 15. c. 19.

CAPRIFICVS, fici, p. p. [Ficaia seluatica. Gal. Figuier sauvage. Hisp. Carthago.] ἐπικασίμω, ficus est ex siluestri genere numquam mature scens. Plin. lib. 15. c. 19. Dictam autem uolunt Caprificum a carpendo, quod parietes, & maceries, atque adeo saxa ipsa sibi obstantia discerpat. Mart. Marmoræ Mefallæ scidit caprificus.

CAPRIFICIALIS, dies Vulcano sacer fuit, quo Attici æstiu mellis uindemias auspicabantur. Plin. lib. 11. c. 15.

CAPRIGENVS, a, um, [Caprigno. Gal. Qui est du genre des chevres. Hisp. Cosa de linaie del cabras.] αἰγὸγενής, ex caprarum genere. Plin. in Epid. Caprigenum hominum genus non placet mihi.

CAPRILE, αἰγίλειος, locus ubi capræ feruantur, ut Oule ubi oues. Plin. lib. 28. c. 10. In caprilibus optime conualescunt.

CAPRILLVS, a, um, [Caprigno.] αἰγίλειος, idem quod caprinus.

CAPRIMVLGI, aues sunt inerulæ adspæu. interdum non uidentur, nec ipsi uidentur intrant stabula, caprarumque uberibus propter succum lactis aduolant, qua iniuria emoriantur ubera. Plin. lib. 10. cap. 40.

CAPRIMVLVS, [Quello che molge capre. Gal. Tette cheure. Hisp. Ordeña dor de chupador de las cabras.] αἰγὸβόσκος, dicitur, qui capras mulget. Catull. Sufenus unus caprimulgus, aut fossor.

CAPRINVS, a, um, ut Caprinus grex, Liui. 22. Caprina pellis, Cic. 1. de Nat. Deo.

CAPRONÆ, arum, κοκκομίον, iubar, seu comæ in fronte deuexæ, qua si capite pronæ. Lucil. lib. 7. Sat. (ut citat Nonius) Aptari caput, atque comas fluitare capronas. Alio nomine dicuntur Antæ. Ex Festo, & Nonio.

CAPROTINAM, Iunonem ueteres dixerunt, quod illi Nonis Caprotinis sub Caprifico sacra fierent ab ancillis simul, & liberis. Nam post urbem captam, cum sedatus esset Gallicus tumultus, exhausta repressitimi opportunitatem inuadendi Romani imperii aucupati, præfecerunt sibi Postumium Liuium, Fidenatiū Dictatorem, qui fetiale ad senatum missio, postulauit, ut si uellent reliquias sue urbis non deleri, matres familias & uirgines oēs sibi dederentur. Cumque patres essent in ancipiti deliberatione, ancilla nomine Phylotis, uel (ut alij malunt) Tutela, assumptis ceteris omnibus ancillis, matrum familias uirginumque habitu sumpto, nomine dominarum ad hostes trāsit, prosequens ceteris ad rei fidem. Quæ cum a Liuiio in castris distributæ essent, hostes plurimo uino pro uocauerunt, diem festum apud se esse simulantes: quibus somno obrutis, ex caprifico dato signo hostes trucidati sunt. Memor itaque populus R. accepti ab ancillis beneficij, omnes iussit manumitti, dotemque eis ex publico assignauit: diemque ipsum Nonas Caprotinas appellauit, ab illa caprifico, ex qua signum acceperat: sacrificiumque annuum Iunonis Caprotinæ sub caprifico instituit: cui etiam lac ex caprifico ad rei memoriam adhibetur.

CARVNCVLVM, uas fictile, sic dictum quod capax sit. Festus.

CAPSA, [Cassa. Gal. Coffre, casse, layete, bañte. Hisp. Caja de arca.] cista, & repositorium, a capio; quod res in se reconditas capiat. Cic. in Diuin. in Verr. Ad meas capsas admisero.

CAPSACES, p. c. ἀνκιδος, uas olearium. Cyprianus lib. 2. epist.

CAPSARIVS, [Casiere. Gal. Qui porte les cassins, paniers ou coffres. Hisp. El que lleva la caja, o el libro al escuela.] qui mercedis gratia seruanda in balneis uestimenta suscipit, custos capsarum. Sue. in Ner.

CAPSI, [Piglia se uiso] antiqui dicebant pro, Cape si uis, Capsit, prehenderit, teste Festo. Obsoleterum uerbum a Capio. Cic. in Or.

CAPSVLA, a quo Capsella. Plin. li. 30. c. 11. Stellionem inelsum capfulis. Catul. Hæc una e multis capfula me sequitur.

CAPTIO, actus capiendi, deceptio, [Inganno. Gal. Prinse. Hisp. Aquella obra de tomar, assechansa.] Cic. de Clar. Or. Quanta esset in uerbis captio. Pla. Epi. Nulla in ea re captio est. Inde Captiuncula, Cic. ad Att. Videtur omnes captiunculas pertimescere.

CAPTIOSE, [Cautamente. Gal. Finement, trompement, par finesse, et trôperie. Hisp. Engañosamente.] Cic. 4. Aca. Nec captiose interrogant, respondebo.

CAPTIOSVS, a, um, [Pieno d'inganni. Cauto. Gal. Pleinde tromperie, trompeur, amadoneur. Hisp. Engañoso con assechansa.] ἀποδωτικός, decipit. Cic. pro Q. Ros. Quo nihil captiosius, neque indignius dici potest.

CAPTIVITAS, [Captiuitas, prigionia. Gal. Captiuité, seruitude aux ennemis. Hisp. Captiuidad.] ipsa detentio, αἰχμαλωσία, Tacit.

CAPTIVVS, [Captiuo, prigionie. Gal. Captif, prins des ennemis. Hisp. Captiuo, prisionero.] αἰχμαλωτός, in bello captus. Cic. 8. Phi. Captiui frugis & diligentes. Vir. 9. Aca. Corpora, captiuosque dabit.

CAPTATIO, [Caccia. Gal. Le soing ou guet ou pourchas qu'on fait pour auoir quelque chose. Hisp. Assechansa.] uenatio, θήρα. Plin. in Proc. l. 14. Captatio in quæstu fertilissimo. Aliquando est conari decipere. Ter. in Hecyr. Iniuria est, qua uia captent te, eadem ipsos capi? Mart. lib. 9. Dum me captares, mittebas munera nobis: Postquam cepisti, das mihi Rufe nihil.

CAPTATOR, [Cacciatore. Gal. Pourchassant et faisant le guet. Pour auoir quelque chose, amadoneur. Hisp. Assechar para tomar algo.] uenator, θηροποιός, Cic. Captator ille popularis auræ.

CAPTO, [Carezzare. Gal. Guetter et tacher à prendre, chercher le moyen d'auoir quelque chose. Hisp. Assechar para tomar.] θηροποιώ, frequ. a Capio: blanditijs aliquid uenor. Cic. in Piso. Inania sunt ista, captare plausus, uehi per urbem.

CAPTVRA, re, [Presura. Gal. Prinse, proye, gaing. Hisp. El tomo.] ἀγρὰ, actus capiendi. Plin. lib. 19. cap. 1. Ad piscium capturam. Interdum præda, quæ capitur. Idem lib. 10. c. 10. Capita earum morfu corripens, donec capturam extorqueat. Et pro quæstu, Suet. in Calig. Ex capturis prostitutarum.

CAPTVS, us, [Intellecto. Gal. Capacité, et partée. Hisp. El tomo de algo para hazer e entender alguna cosa.] κατὰ ληψίς, comprehensio, intelligentia facultas. Cic. lib. 2. Tuscul. Græci prudentes, ut est captus hominum: quasi diceret, ut hominum natura fert. Appul. dixit, supra captum cogitationis: pro, supra quam quisquam cogitatione capere, & complecti possit. Accipitur iteni captus pro sorte, & condicione. Teren. in Adelph. Præterea (ut captus est seruorum) non malus hoc est, ut se habet seruorum condicio, sicut explanat Donatus.

CAPVA, καπύνη, Steph. totius olim Campaniæ urbs præstantissima, quam Vulturinus amnis interfuit camporum latitudine, in quibus sita est, ita dicta, ut inquit Cic. Liui. a Capy, Samnitium duce, dicta existimat. Alij a falcone, sub cuius augurio condita est, qui prisca Tuscorum lingua Capys dicebatur. Virg. a Capy Aeneæ commilitone, qui eam condidit. Strabo, quod esset 12. urbium caput: hoc est, ipsa duodecima reliquis undecim præfesset, dictam existimat. Quidam a capacitate, quod omnem uitæ fructum capiat. Eustathius etiam ab urbe, cui nomen Campus esset, uel a camporum planitie, & abundantia, ut Diodorus, qui M. Genucio & Agrippa Curtio Chilone eos exedificatam eam tradit. Suet. certe in Cæsare dictatore, urbis huius originem, & nomenclaturam ad Cappyn conditorem refert: in cuius sepulcro æneam tabulam inuentam tradit, quæ Cæsari, necem denunciabat.

CAPVLA, uas unarium, quod facile capi possit. Var. Capis & minores capule, a capiendi nominatur, quod ansate sint: uel a Græco, quod Calpim & Calpium, digitos, ansatosque crateras, Erythris fingi solitos Philemon, & Pamphilus scripsere. unde & uerbum Capulare manauit.

CAPVLARIS, re, [Vicino a morte. Gal. Vi eillard, qui est sur le bord de se soffre. Hisp. Viejo cercano a la muerte.] adiect. ut, Capularis senex, τυμβωγερῶν, id est, in mortu contiguus, & mox capulo offerendus. Reum item capularem dicebant, quod capulo dignus esset. Stamen capulare, pro uita breui, etiam capulo uicina. Plau. in Afin.

CAPVLATOR, qui capulis oleum deplet. Col. lib. 12. c. 50.

CAPVLO, as, are, dolia olearia capulis deplere. Caro de re ru. ca. 67.

CAPVLVS, & CAPVLVM, a capulo. [Cataleto, manico di spada, ouer pugnale. Gal. Un sarcueil ou une biere ou on met un corps mort. Hisp. Las andas o lechiza de muerto, sepulcro.] in quo mortui efferuntur. Et Capulus item manubrium gladij, quod in manu capiatur. Vir. 2. Aen. Capulotenus abdidit ensam.

CAPVS, pis, Capo, onis, [Capone. Gal. Chapon, coq chastré. Hisp. Chapon.] gallus, cui testes sunt auulsi. Varr. 3. de re rust. E gallo gallinaceo castrato fit capus.

CAPVT, [Capo, testa. Gal. La teste, le chef. Hisp. Cabeça.] κεφαλή, dicitur totum illud, quod collo sustentatur: inde dictum, quod ab eo initium capiunt nerui, per quos totum in corpus distribuitur sensus & motus. in summo enim a natura collocatum est, quod in eo

- regimen totius animantis resideret. Alij $\delta\pi\theta\eta\varsigma$ καραλῆς, qd' est caput, uel $\delta\pi\theta\eta\varsigma$ καράς, eiusdem significationis. Ter. in Adelph. Colapnis tuber est totum caput. Partes capitis distinguuntur: nā eminentior pars Vertex appellatur. Tum corona capitis diuidit in Frontem anteriorem, & Occiput posteriorem partem: media uero sunt Tempora, quibus aures inhzrent. Aliquando Caput, dicitur origo, & principium, Cic. pro Flac. Caput est omnium Græcorum concitandorum Heraclides. Aliquando pro uita ponitur, ut, Capitis res est id est, de uita periculum est. Plau. in Tim. Cui si capitis res fiet, numquam credam plumbum. Aliquando pro summa prima in pecunia, a qua fenus, aut alius æstus sit, ueluti rei principium, quam & sortem, dicunt. Capita, item initia parga in libris, quæ capitula apud uulgares dicuntur. Gell. Quod in capite superiore a Critolao scriptū esse diximus. Caput facere, dicitur de suppurationibus, cū apostemata frangunt. Pl. de Furc. alis: Remedio sunt folia trita cū polenta, si non caput fecerit.
- CARA**, radix est herbæ eiusdem nominis, qua lacti admista Hirtius scribit Cæsaris exercitum diu inopiam leuasse.
- CARACALLA**, læ, indumenti genus ad talos usque demissum, ab Antonino Imperatore populo datum, unde & Caracallæ agnomen inuenit.
- CARBAS**, λῆ, a Vitruuio appellatur uetus ab occasu brumali flans: quem usitatore nomine Africū uocamus. Itali Garbinum uocāt.
- CARBASVS**, a, um, ex carbaso. Cic. 7. Ver. Tabernacula carbaseis intenta uelis collocabat. Carbasi uenti. Tibul. lib. 3.
- CARBASINEVS**, a, um, idem. Varro de uita P. R. lib. 4.
- CARBASINVS**, a, um, ut Carbasiua uela, apud Plin. lib. 19. c. 2. Q. Curtius: Carbasiis uestibus Indi, & Arabes corpora uelant.
- CARBASVS**, καρβασός, in singulari frequentius se. g. interdū et masc. in plurali uero neu. Propertius. Exhibuit uiuos carbasus alba focos. Apud Val. M. x. in m. g. inuenitur. ita. n. ait. l. i. Cum carbasum quem optimū habebat, foculo imposuisset, subito ignis emicuit. Est autem Carbasus genus lini micæ tenuitatis in Hispania primum repertum, ut scribit Plin. l. 9. c. 1. Ex carbaso fiebant uelana uinum, quæ & ipsa Carbasa dicuntur. Vir. 3. Aen. Et auræ uela uocant, tumidoq. inflatur carbasus Austro. Nonius docet Carbasi esse pallium, quo femine amictuantur opulentia causa, ut ferico, aut tenui lino. Virg. 8. Aen. Glauco uelabat amictu Carbasus.
- CARBATINAE**, calceamenti rustici genus. ex recentiore corio bubulo: unde Carbatinæ crepidæ, apud Catul. Arist. lib. 2. de anim. scribit camelos calciari carbatinis, ne scilicet in exercitu longiore itinere fatiscant.
- CARBO**, onis, [Carbone. Gal. Charbon. His. Carbon.] ἀρβας, proprie dicitur, cum extincta fuerit pruina. Pers. Illa prius creta, mox hæc carbone notasti. Aliquando dicitur Carbo, cum est ignitus. Pl. lib. 18. Cum Carbo uehementer perluet.
- CARBONARIVS**, [Carbonario. Gal. Charbonnier. His. Carbonero.] ἀρβασος, qui carbonem conficit. Pla. in Cas Carbonarius, a, um: ut Fornax carbonaria. Carbonariū negotiū exercere, Pl. de Viris illust.
- CARBVLO** Plin. lib. 3. c. 3. opidum Bæticæ prope Cordubam.
- CARBUNCVLVS**, dem. ἀρβυκιον, paruus carb. Pla. in Mos. Amburetur misero ei corculum, ut carbunculo. Ad Her. l. 4. Ipse a uicinis cum testa ambulans carbunculos corrogaret. Est item Carbunculus tumor præter naturam, siue ulceris genus celeriter crustam faciens cum uehementi partis inflammatione: ita dictus a carbonis igniti similitudine. Est item Carbunculus, gemma igniti carbonis similitudinem referens, ipsiſque etiam noctibus lucens, [Carbonchio. Gal. Petit charbon. His. Pequeno carbon.] Pl. l. 37. c. 7. Principatū habent carbunculi, a similitudine ignium appellati. Sumitur quoque Carbunculus, pro terra, ubi tessella lapideæ, & nigrae reperiuntur. Palladius: In Ianuario mense carbunculus: nisi stercoretur, macras uineas reddit. Hinc carbunculosus ager dicitur, in quo id genus carbunculi abundat. Col. l. 3. c. 11. Nam carbunculosum agrum, nisi stercore iuues, in acras uineas efficere dixerunt. Carbunculus præterea, in uitibus & arboribus dicitur; cum earum flores aduruntur, & ad carbonis siccitatem nigredinemq. rediguntur. Plin. lib. 17. c. 24. Hinc deducuntur Carbunculo, as, neu. absolutū, & Carbunculo, aris, deponens, carbonis similitudine aduro, seu inflammo. Plin. lib. 12. c. 7. Cæli intemperie carbunculatur, sicutq. semina casta, & inania. Idem lib. 18. c. 28.
- CARCASVM**, opidum Galliarum Narbonensis, hodie Carcassona. Plin.
- CARCER**, ceris, [Carcere, prigione. Gal. Prison. His. Carcel, lugar de prision.] ὄπλακτι, locus, in quo seruantur noxii: uel undecumque quis exire prohibetur, quasi Coarcer: a coercendo, ut docet Varro: quod uincti in eo custoditi prohibeantur exire. Ci. 7. Ver. Cur carcer ædificatur? Unde & in circo, unde immittebantur equi, Carceres, sunt appellati, quod coercerent equi, ne inde exeant, antequam magistratus signum miserit, Terminum autem ad campi finē ubi cursum sistunt, Metam dicimus. Hinc Metaphoricos Carceres. p. principio, Metam pro fine ponimus. Et licet quidam dicant in singulari tantum significare custodiam publicam, in plurali curren-
- tium equorum repagula, uel funes, qui equis ad metam currere uolentibus opponuntur: Citamen utrumque indifferenter posuit. Nam in Catone sic inquit: Nec uero uelim quasi decurso spatio, ad carceres a calce reuocari. Et lib. 4. ad Her. Quasi si quis ad Olympiacum cursum uenerit, & iteterit ut emittatur, impudentesq. illos dicat esse, qui currere cœperint, ipsi intra carcerē stent.
- CARCHARIVS**, a, um, quod ad carcerem pertinet. Pla. in Capt.
- CARCHEDON**, p. p. καρχηδών, a Græcis appellata est urbs Africae totius olim potentissima, infestissimaq. Romani imperij emula. Unde Carthaginenses ipsi ab ipsdem Carchedonij appellātur. Hinc etiam Pla. Comediam suam Pœnulum, Carchedoniā nominauit. Dicta Carchedon a Carchedone cōditore, de quo Appianus. Vulgarior fama est, conditā fuisse a Didone. Eustachius in Dionysiu.
- CARCHESIVM**, καρχησιον, poculi genus. Vir. 5. Aen. Hic duo rite merito libans carchesia Baccho. Est autem id uasis genus procerū, ac circa mediam partem compressum, anatum, medio criter anſis a summo ad infimum pertingentibus. Est præterea Carchesium in nauibus suprema pars mali, a qua ueli latera, quæ Cornua uocantur, utrimque diffunduntur: a cuius figura Asclepiades, referente Macrobio, uascula eiusdem nominis dicta arbitrat.
- * **CARCINA**, ciuitas est Scythiæ Europæ quam amnis Carcinates præterfluit.
- CARCINETHRON**, genus herbe, cuius succus naribus infusus supprimit sanguinem. Geniculatam Latini uocant. Pl. l. 27. c. 12.
- CARCINIAS**, καρχησιος, gēma marini cancri color e. Plin. l. 37. c. 11.
- CARCINODES**, n. g. morbus cancri naturam imitans. Plin. l. 20. c. 17. Narium carcinodes consumit illitum ex aqua.
- CARCINOMA**, atis, καρκινωμα, [Cancero. Gal. Chancre, maladie et parties superieures. His. Cancer à garatan.] p. p. cancer morbus. Plin. l. 20. c. 9. Cato de re ru. Si quid in mammis ulceris natum, & carcinoma, brassicam tritam apponito, sanum faciet. Vide Cancer.
- CARCINVS**, p. c. καρκινος, cancer animal, & signum caeleste. Vide Cancer. Lucan. 9. Carcinus ardens, Humidus Aegoceros.
- * Fuerunt etiam duo poetæ Tragici huius nominis.
- * **CARDAMINAE**, sisymbrij genus, quod officinæ nasturtium aquati cum uocant.
- CARDAMOMVM**, καρδάμων, frutex est amomo similis, odoratus, oblongo femine & anguloso. Pl. l. 12. c. 13.
- * **CARDAMYLA**, urbs Peloponnesi propinqua Pylō.
- CARDIACVS**, ci, [Chi ha passione di cuore.] pro illo, qui cardiaco morbo tentatur. Cic. 1. de Diu. Iu. Cardiaco numquam cyathum misurus amico.
- CARDINATVS**, a, um. Vitru. l. 10. c. 21. Coniuncta capitibus transfusario cardinato tigno.
- CARDO**, inis, [Ganghero. Gal. De gond d'un huisse on porte, le pivot d'une porte, le levon qui se met en une mortaise. His. El quicio sobre que se buelue la puerta.] γιγγυλιος, ferramentum, circa quod fores uertuntur. Virg. 6. Ae. Fortibus cardo stridebat athenis. Hinc apud Romanos fuit dea Cardea, siue Cardinea, quæ cardinibus præerat, quasi Cardina. Cardines etiam, dicuntur duæ cæli partes immobiles sibi mutuo oppositæ, quarum altera est ad septentrionem, altera ad austrum, Græci πόλος, uocant: unde et stella boreali polo proxima, quæ est in cauda minoris Visæ, Polaris stella uocatur, non quod sit polus ipse, sed quod sua circumuolutione circuli minimū efficiat, cuius polus est centrum. Linea autem illa recta, quæ astronomici ab uno cardine ad alterum imaginantur, proprie Axis appellatur. Sæpe tamen Cosmographi Cardinū nomine quattuor præcipuas cæli regiones intelligunt, Ortum, Occasum, Septentrionē, & Meridiē. Cardio et in agrorum limitatione appellatur limes, qui per agrum currit a Meridie ad Septentrionem: sicut Decumanus uocatur limes ille, qui secat agrū ab Exortu ad Occasum, ut inquit Pl. & Col. Ponitur interdū cardio pro opportunitate, Vir. 1. Aen. Haud tanto cessabit cardine rerum. Quod Seruius inde tractum existimat, quod in proverbio dicitur, Res in cardine est. Et circa id uerti cardinem dicimus, in quo summa rei est.
- CARDVELIS**, [Calderagio. Gal. Chardemeret, ou chardonnerette. His. r querito aue] κάρβις, auis parua, capite rubro, alis luteis, albo nigro quod dist. nctis: dicta, qd' carduorū femine pascat. Pl. lib. 10. c. 42.
- CARDVVS**, [Cardo. Gal. Chardon. His. El cardo generalmente dicho] κάρβυμος, herba uulgo nota, a qua Carduelis auis appellata. Vir. 1. Ge. Segnisque horreret in artus Cardius.
- CARE**, [Caro.] aduerbium a Carus, magno pretio, & pluris, quam pro rei ualore: ut Care æstimare, Care uenire. Cic. ad Bru. Valde care æstimas tot annos, quot ista ætas recipit. Var. Quæ pingues, ueneunt care.
- CARECTVM**, cti, βορρακτι, locus caribus plenus. Vir. 3. Ecl. Tu post carecta latebas. Col. l. 6. c. 12. Melius nemo ribus herbis, & fructis, & carectis, quam lapidosis locis durantur unguæ.
- * **CARENSES**, Hispaniæ Tarracensis populi.
- CARENTANI**, Italiæ populi in quarta regione. Plin.
- CAREO**, es, carui, & callus sum, & caritum, & callum, scdm Priscianum.

num. [*Manere, effere* *σεντα*, Gal. *Auoir faute de ce qu'on non droit bien auoir.* His. *C. creter.*] *σεντα*, est rem deideratam nō habere: & proprie de eo dicitur, teste Cic. quod aliquando habuimus, & quonunc indigenus. Ita enim ait Iul. r. Triste est nomen ipsum carēdi, quia subijctur hęc uis, Habuit quis, non habet, deliderat, requirit, indiget. Et mox: Carere igitur hoc significat, egere eo, qd' habere uelis. in eū. uelle in carento, nisi cum tamquam in febrī dicitur, alia quadam notione uerbi. Dicitur enim aliō modo etiā Carere, cum aliquid non habeas, & non habere te sentias, etiam si id facile patiare. Hactenus Cic. Ex quo patet Carere nō modo de ijs rebus dici, quę ad nostrum ulum, naturamque accommodatę sūt, sed etiam de alijs: ut, Carere febrī, Carere dolore, Carere molestia, & his similia. Construitur autem hoc uerbum aliquādo cum genitiuo. Ter. in Heau. Nam dum abs te absūm, omnes mihi labores fuere, quos cepi, Iues, pręterquam tui carentū quod erat. Aliquando cum accusatiuo. Pla. in Cur. Id, quod amo, careo. Sępius uero cum ablatiuo: ut, Carere domo, patria. Ci. pro Mil. Caruit foro postea Pompeius, id est, in forum non uenit. Idē Fā. lib. 6. Mihi nunciavit te plane febrī carere. Quod autem Plaut. in Curc. dixit: Caruit ne febrī te heri, uel nudius tertius, hypallage quędam est, & prępostera omnino locutio. Aliquando ponitur pro abesse, Cic. Att. lib. 9. Roma caremus.

CARES, *καρες*, numero plurali, populi Carie, qui sub Minoę Leleges dicebantur, & insulas habitabant. Postea Asię minoris partē meridionalem occupauerunt, quę Rhodum spectat, ab eoque Cares appellati sūt. Ea enim regio Caria dicebatur, a Cara eius orę rege. Despectissimam olim fuisse hanc nationem clarissime ostēdit Cic. in Or. pro L. Flacc. Hoc uestra uoce uulgatum est, si quid cū periculo experiri uelis, in Caria id potissimum esse faciundum.

* **CARETHA**, insula in mari Lycio. Plin.

CAREVM, siue Carium Plin. *κατος*, Dioscoridi, herbę genus est, gētis siue cognomento ita appellatum, semen habens eiusdē nominis. Athenęus Pasticinam maiorem interpretatur, uulgata pasticina multo pręstantiorem. Officinę Carui appellant. Vide Ruel. lib. 3. cap. 43.

CAREX, f. g. *δύναξ*, herba, & acuta, & durissima, similis spartho, uliginosis & palustribus locis plurima nascens. Vir. 4. Geor. Et carice pastus acuta Col. lib. 11. c. 2.

CARIA, *καρία*, regio minoris Asię inter Lyciam, & Ioniam. Strabo Cariam a Boreā Męandro flumine clausit, ab occidente Icario, & Myrtoo pelago, a meridie Rhodiensi, ab ortu Licis. Dicitur Caria a Cara rege, qui primus anguria auium dicitur inuenisse.

CARICA, *καρι*, [*Fichi carici.*] genus fici, a loco dictum. Plin. 13. c. 5. Syria peculiare habet arbores in ficorum genere, caricas.

CARICVS, a, um, ex Caria, ut Carica, charta. Sta. 4. Sil.

CARIES, *ριε*, [*Tarlo. Gal. Pourriture de bois & uermoliffure, moiffiffure. Hi. garcoma de maderā de otra cosa.*] & *ρως*, putrilago ex uetustate, Lucil. lib. 4. Nec auriculam obstat caries. Proprie autem Caries in lignis dicitur, cum a uermiculo eroduntur. Col. lib. 12. Materia sic cęsa indicatur carie non infestari.

CARIOSVS, a, um, [*Tarlato. rosa. Gal. Fort uermoulu, pourri & corrompu. His. Cosa garcomida de garcoma.*] carie plenum, Oui. 2. Amo. Cariosa senectus.

CARILLÆ, arum, Piceni opidum fuit, a Romanis 2. bello Punico deletum. Silius 1. 8. Et exhaustę mox Pœno Marte Carillę.

CARINA, *καρινα*, p. p. *καρινα*, pars nauis est, quā aluum, & aut uetrem uocant, hoc est ipsa nauis concuuitas. Est & infima trabs, cui inē dicitur nauis, quęque illi est pro fundamento. Oui. 14. Me. Medusę carina Subdita nauigijs. Poetę Carinam pro tota accipiunt nauis, Cic. de Or. In nauigio, latera, carinę, prora, puppis.

CARINÆ, arum, nomen uici Romani ad pedem clij Capitolini, in quo fuit domus Pompei. Varro Carinas dici putat ab eo, quod hinc oriretur caput sacrę uicę *καρινα*, Latine caput. Cic. in Parad. Manlius habuit ædiculas in carinis.

CARINARIUS, est in modum carinę formare. Plin. 11. 9. Saliūt pectines, & extra uolitant, seque & ipsi carinant, id est, ceu carinam quandam ex testa efficiunt.

CARINATVS, a, um, [*Concauo. Gal. Cavé & fait et fait on de fond de nauire. His. Hecho a guisa de fondo de nauis.*] cōcauus, & in carinę modū incuruatus. Plin. 11. c. 37. Pectus homini latum, reliqui carinatum.

CARITAS, [*Carestia. Gal. Charię grand pres. His. Caristia o careza de precio.*] a Careo, exuberans rei alicuius pretij, ex pęnuria pueniens, Cic. 5. Alter annus i uilitate, alter in sūma caritate fuit. Liu. 1. 1. Caritas erat annonę. Differunt autē Caritas & Inopia, q̄ Caritas fit rerū pęnuria, quę adhuc existant: Inopia earū, quę non existāt. Cic. pro domo: Qua ex re primū caritas nata est, deinde inopia.

CARMANIA, regio Indis contermina, quā duplicē esse Ptolemęus, tradit, cultam alteram, alteram desertam. Pomp. li. 3. Carmani si ne ueste, & fruge, sine pecore ac lędibus, piscium cutę se uelant, carne uescuntur, pręter capita toto corpore hirsuti.

CARMELYS, p. p. *καρμηλως*, duorum montium nomen, teste Hierony

mo, quorū alter est in Galilęa, alter Phœnicę, iuxta Ptolemaidem mari imminens. Posterioris meminit & Plin. 5. c. 19.

CARMEN, [*Verso. Gal. Chapson, uers, rithme, poesie. His. El cantar, cancion j uerso*] *επος*, quasi canimen a canendo, dici potest, quidquid est metricę scripsum. Vnde Vir. 3. Aen. uersum unum Carminē dixit, Et rem carmine signo: Aeneas hęc de Danais uictoribus arma. Et duos similiter, in Daphnidē: Tumulo super addite carmen: Daphnis ego in siluis, &c. Tota insuper Aeneis, heroicum carmen dicitur: item Belgicę uniuersę, carmen bucolicum. Quandoque Carminē dicitur incantatio, ut Carmina de cęlo possunt deducere lunam. Dicebantur etiam Carmina apud ueteres formulę quędam conceptis uerbis ad sollempnitatem aliquam compositę, unde Iuriscōsulsi illi uetustissimi dicuntur habuisse carmina quędam ex cogitata, a quibus non licebat recedere. Cic. pro Mur. Erant & Sallius sua carmina, quę Saliaria uocabant, Marti peculiariter dedicata. Habebant & Fetiales sūum quoddam carmen, ad res repetendas, & bellum indicendum destinatum. Habebant & Patres patrati sua carmina, quibus ad ferienda fœdera utebantur: quorū formulam depingit Liu. lib. 1. Erat aliud carminis genus in urbū obfidionibus sollempne, quo Dii tutelares, ne cum illis quoque bellum susceptum uideretur, solent euocari. Hoc Macrobius exponit. Erat & aliud carminis genus, quo hostium exercitus solent deuoueri, cuius formam idē Macr. tradit, Sat. 1. 3. c. 9.

CARMEN TA, & Carmētis, Euandri mater: ita cognominata a Carminibus, quib. dabat responsa, (erat enim fatidica mulier) cū proprie Nicolitracā uocaretur. Hinc Carmentalis porta, quę postea Scelerata dicta est, quod per eam sex & trecenti Fabij cum clientū quinque millib. egressi, aduersus Etruscos ad amnē Cremeram omnes interfecti sūt. Oui. 2. Fast. Carmentis portę dextro est uia proxima Iano, Ire per hanc noli quisquis es, omen habet.

CARMINATIO, Plin. 11. Hanc ab his gigni, lubiq. unguium carminatione. & Carminatores, qui lanas pectunt.

CARMINO, as, are, [*Pettinare, carminare. Gal. Carder ou peigner la laine. His. Carminar o cardar lana.*] est pectere, & lanas ab immunditijs repurgare. Plin. 19. c. 1. Iustum est, quinas denas carminari. Idē li. 9. c. 38. Lana mergitur carminata, donec omnem ebibant saniem.

CARNA, *καρνα*, siue Cardinea, dea, quę uitalibus humanis seu cardiacis præesse existimabatur. Oui. lib. 6. Fast. Prima dies tibi Carna datur: dea cardinis hęc est. Hęc striges nocturnas, puerorum, ut dicebant, cunas infestantes, a limine summo uebat.

CARNARIVM, [*Carnario. Gal. Saloir, boucherie. His. Lugar donde se guarda la carne.*] proprie locus, ubi caro salsa suspenditur, seu reponitur. Plin. Quippe & macello, aut carnario uiuendum est. Pla. in Capt. Deturbauit totū cum carne carnarium. Qñ que etiam dicitur locus, ubi carnes tantummodo uenduntur. Plau. Cenam e carnario emit, iam factus satur. Varro, Tabernam carnariam uocat. Interdum Carnarium accipitur pro ipsa carne, Pla. Qui mihi carnariū parauit. Carnarium item instrumentum dicitur cum pluribus uncis, quibus succidat, hoc est carnes salitę appenduntur.

CARNARIVS, [*Beccato. Gal. carnario, qui carne delectatur. Mart. lib. 11. Carnari sum, pinguiarius non sum, id est, carnosa muliere delector, non pingui.*]

CARNARIVS, a, um, ut Carnaria taberna, ubi carnes uenduntur.

CARNEADES, *καρνεαδης*, Cyrenęus nouę Academicę princeps fuit, qui aduersus Zenonē Stoicę sectę principē scripturus, cerebrum helleborō cādido purgauit, ne quid ex corruptis stomachi humorib. ad cerebrū redundaret, & constanti uigoremq. mentis labefactaret. Hic tanta eloquentia præditus fuisse perhibetur, ut cum Romā cū Diogene Stoico, & Critolao Peripatetico legatus uenisset, M. Catoni reddiderit eloquentiē suspectā, qui identidē senatum monuit, ut ab illorum eloquentia cauēret, quā quidquid uel lent, etiam ab inuitis possent extorquere. Gel. 1. 16. Quint. 1. 12. cap. 1. Fuit & alter Carneades Philosophus Atheniensis, Anaxagorę discipulus: cuius meminit Suidas. Cic. de Or. Diuina quadam celestitate ingenij, dicendiq. copia Carneades.

CARNI, *καρνοι*, populi Istris finitimi, ab ea parte, qua Alpes Iulię Aquileię incumbunt, a Pl. collocantur in decima regione Italię.

CARNIFEX, [*Boia, manigaldo. Gal. Boucher, boucher, meurtrier. His. Sayon o uerdugo de los hombres.*] qui carnes ex hominibus facit. Cic. 7. Ver. Carnifex prætoris, mors, terrorq. fociorum, Hinc Excarnifico, as, pro excrucio. Ter. in Heau.

CARNIFICINA, a, p. p. [*L'ogo della giustitia. Cal. Le lieu ou on fait mourir les malfaitteurs, gibbet, uerie. His. Lugar donde atormentan los hombres.*] *νοτα σήραρον*, locus publicus, in quo iussi magistratus hoies fontes a carnificib. occidunt. Sue. de Tib. Carnificinę eius ostenditur locus Capreis, vñ dānatos precipitari corā se in mare iubebat. Carnificina itē dī ipsa excarnificatio & cruciatus. Pla. in Cap. Vel carnificinā hanc facile possum perpeti. Cic. pro Sextio: Nō ea est medicina, sed carnificina, atque crudelitas. Caro Carnificinas dixit Plin. pro tormētis: Eos dolores atque carnificinas per dedecus atque ignominiam se facere a sum esse? Pla. in Cist. singulari

usus est. Credo ego amorem primum apud homines carnificinā commuentum. Cic. 1. Tus. per translationem usus est: Cum omnis purgatio miseria est, tum carnificina est ægritudo, quia instat carnificis cruciatu, laniam præcordia, lacerat animum.

CARNIFICIVM, actus carnificis. Carnificium cribrum, legitur apud Pla. in Molt. O carnificium cribrum.

CARNIFICOS, [Squartare. Gal. Tuer en bourreau, faire mourir. His. Despeda Zar, encarnu Zar.] corpus humanū i frustra disleco, more carnificis. Liu. 1. 24. Quod ubi tribuni militum Graccho nunciauerunt, neminem stantem iam uulnerari hostem, carnificari iacentes.

CARNIVORVS, [Deuoratore di carne. Gal. Qui desore et mange chair. gow lu de chair. His. Tragador de carne.] σαρξοφάγος, carnes uorans, unde dicimus aquilam carnivorā, quod carnis uescatur. Plin. lib. 10.

* **CARNODVNVM**, opidum Vindeliciz ad Danubium.

CARNOSVS, a, um, [Carnoso, grasso, pieno di carne. Gal. Charnu. His. Cosa de mucha carne, carnuda.] πολυσαρξής, carne leu musculis abundans: ut Carnosum palatum. Plin. lib. 11. c. 37.

CARNVTVM, opidum in confinio Germaniz & Pannoniz, inter Danubium & Hercinium saltum. Plin. lib. ult. unde Carnunti.

CARNVTES, siue Carnuti, Galliz Lugdunensis populi.

CARONIS, [Carne. Gal. Chair. His. Carne.] κρέας, proprium mortuorū animalium est, quod careat anima. inquit Dona. Cic. in Pis. Multa carne subrancia. Et non solum de animalibus, sed etiam de piscibus, pomisq. Caro dicitur. Plin. lib. 9. ca. 17. De nullis piscibus, & aliorum piscium carne. Idem lib. 16. ca. 38. Atque in toto corpore arborum cutis, sanguis, caro, nerui.

CARPASIVM, Cypri insulæ opidum, apud Plin. lib. 5. cap. 31. Steph. Carpsiam uocat. Carpsiam etiam nonnulli appellarunt insulam inter Cretam & Rhodum sitam, que notiore nomine Carpathus appellatur.

CARPATVS, κάρπαθος, p. c. insula cōtra Aegyptū, media inter Rhodum & Cretam, ducentorum stadiorum circuitum habens, a qua uicinum mare, ad Aegyptum uergens, Carpathium dictum.

CARPENTARIVS, [Legnaiuolo. Gal. Charpentier. His. Carpintero.] faber qui carpenta facit. Hier. Carpentarius artifex fecit scamnum. Carpentarius equus, qui carpentum ducit.

CARPENTVM, [Cocchio, carretta. Gal. Vn chariot branslant. His. Vn ciero genero de carro.] ἄρμα, uehiculi genus, ita dictum, quasi Carmētum, a Carmenta Euandri matre. Oul. lib. 1. Fast. Nam prius Ausonias matres carpenta uehebant.

CARPINEVS, a, um, ex carpino. Plin. lib. 16. c. 43.

CARPINVS, Cypria, p. c. arbor nota de acerum genere. Coll. 16. Carpinus, & onus. Palladius: Carpinus ultima arbor.

CARPIO, onis, [Carpione.] a Benaci lacus accolis appellatur piscis, uni huic lacu peculiarius, quem aureis arenulis uicitare tradunt. Caue autem accipias pro pisce, quem Carpam uulgo dicimus. nā longe diuersus est.

CARPO, pis. carpsiti, [Torre, carpire, pigliar con uolentia. Gal. Cueillir, prendre doucement tirer et oser sans violence. His. Tomar sacar sin uolencia, cojer.] δέσποινα, decerpo. Vir. ecl. 9. Carpēt tua poma nepotes. Item elagere. Ter. in Adelph. Vnumquodque, quod erit bellissimum, carpam. Item reprehendere. Mart. Carpere uel noli nostra, uel ede tua. Idem lædere, ut Carpit enim uires paulatim, uritq. uidendo Femina. Carpere uiam, est ambulare. Carpere uitales auras, est haurire spiritum. Carpere lanam, est pectere, & attenuare. Vir. l. 2. Ge. Nec nocturna quidem carpentes pensa puellę. Carpere linum, est euellere. Carpere cibum, est pasci. Carptor, oris, qui reprehendit. Gel. lib. 19. cap. 7.

CARPOBALSAMVM, καρποβάλσαμον, balsami fructus. Plin. lib. 12. c. 25.

CARPTIM, hinc atque illinc carpando. Sal. in Cat. Statu res gestas pop. R. carptim, ut quæque memoria digna uidebant, perscribere.

CARPTVS, huius carptus, & Carptura, ræ, decerpendi actus, & nonnumquam id quod decerptur, Plin. lib. 25. c. 10. Flos cuiusque generis trium digitorum carptu, dysenterias emendat. Varr. 2. de re rustic. capit. 16. Necnon etiam aliud discrimen sequantur in carptura.

CARRHA, ræ, κάρρα, ciuitas Arabiz ad rubrum mare, a qua Carrhezi dicti populi. Plin. lib. 6. c. 28. Carrheis latissimos & fertilissimos agros. Sed Carrhe, arum, κάρρα, Stephano, ciuitas Mesopotamiz trans Edessa, Crassi & Romani exercitus cruore nobilis.

CARRUCA, p. c. [Carrucola. Gal. Petit char ou chariot. Hi. Carreta para lleuar cargos.] δίαρονον, genus uehiculi, duas habens rotas. Mart. l. 5. Nec feriatius ibat ante carrucam. Plin. lib. 33. ca. 11. Carrucas ex argento celare inuenimus. Hinc Carrucarius, qui carrucam regit, Vlp. in. l. ite queritur. in prin. ff. loc. Si ciliaris, id est carrucarius, dum ceteros transire contendit, cillum euerit.

CARRUCARIVS, a, um, quod ad carrucam pertinet. Pomponius: Plo raseque mulas carrucarias tales esse, ut continuari non possint.

CARRVS, & Carrum, [Carro. Gal. Char ou chariot. His. Carro à carretta.] ἄρμα, currus quattuor rotarum, cuiusmodi erant, quib. exercituum impedimenta uehebantur, a sono, ut quidam putant, & rotarum

stridore dictus. Hirtius l. 6. Pompeius eo die per uiarū angustias carra complura, multosq. lanitas retraxit. Cef. Bel. Gal. l. 1. Alteri ad impedimenta, & carros suos se contulerunt.

CARSEOLI, opidum est in uia Valeria, non procul a Pelignis. a quo ipsi etiam incolæ Carseoli dicuntur. Ouid. 4. Fasto. Frigida Carseolis, nec oliuis apta ferēdis Terra, sed ad fegetes ingeniosus ager. Carseolanus, a, um. Ou. 4. Fast.

CARTEIA, καρτήρια Ptolemæo, opidum est Hispaniz Bæticę, in tractu Baithulorum, ad radicem Calpes promontorij. Tartiffos a Græcis dictum. Vnde Cartæius, a, um.

CARTHAËA, καρθαία, Steph. urbs i Cea insula. Hęc apud Plin. lib. 4. c. 12. corrupte (ut suspicor) Cartheia appellat: certe apud Stephanum per æi diphthongum scribitur. Hinc fit Carthizus, a, um. Ou. lib. 12. Met. Transit & antiquæ Cartheia mœnia Cez. Et Carthaus adie. Idem 10. Met. Sacer nymphis Carthęa tenentibus arua.

CARTHAGINENSIS, dictio sex syllabarum. nam auctore Prisc. inter n, & e, interponitur i. Ennius; Hostem qui feriet, mihi erit Carthaginienfis.

CARTHAGO, [Cartagine] καρθηδών, urbs Africę totius celeberrima, post Troianum bellum (ut docet Eusebius) a Didone condita, & tertio bello Punico a Scipione Aemiliano penitus euerfa. Est & alia Carthago i Hispania, quā Hasdrubal cōdidit, que Noua per petuo epitheto dicitur, ad differentiam Carthaginis Libyę. Hęc et a sparti copia, quod in eius agro copiosissime prouenit, Spartaria appellata est. Carthaginis aut nomē quidā a Cartha opido, haud procul a Tyro dici putant. Ci. uero li. 2. de Nat. Deo. scribit dictam a Carthagine Herculis filia, cum Byrsa prius diceretur.

CARTHEGON, buxi granum est. Plin. lib. 16. c. 30.

CARTILAGO, inis, [Cartilagine. Gal. Cartilage, tendron ou tendrillon, cōme celui de l'oreille ou du nez. His. Ternilla.] χόνδρος, pars similis corporis ex spermate genita, que tamen neque os est, neque caro, sed quoddam intermedium, qualis est tota auris, & extremę partes ossium motorium. Plin. lib. 9. c. 24.

CARTILAGINEVS, a, um, [Cartilaginoso.] quod ex cartilagine constat. Plin. lib. 11. c. 37.

CARTILAGINOSVS, a, um. Plin. lib. 12. c. 25.

CARUNCULA, [Carnicina.] σάρκινος, a Caro demi. Carnicula uero a Carnis nominatiuo antiquo. Ci. 2. de Diu. Caruncule uirulę.

CARVS, a, um, [Caro. Gal. Cherpretieux. His. Agradendo, caro en precio.] καρποφίλιος, idem quod gratus, iucundus, suauis. Virg. 4. ecl. Cara Deum soboles. Cic. post reditum ad Quirites: Mihi uero & ppter indulgentiam meam, & propter excellens eorum ingenium, uita sunt mea cariores. Et quia, quod omnib. graui est, magno pretio solet uendi, hinc factum, ut Carum etiam significet, quod magno constat. Cic. 2. de Diuin. Putarem annonam in macello carriorem fore.

CARYCA, genus edulij ex sanguine & uarijs cōdimentis. Cœl. Rho. lib. 17. cap. 23.

CARYTES, media producta, tithymali species. Plin. lib. 26. cap. 8.

CARYON, ij, n. g. quamuis Græcis generale sit ad omne nucis genus uocabulum, unde κάρυον πορτικόν, auellanam, & κάρυον βασιλικόν, iuglandem appellant: peculiariter tamen hoc sibi nomē iuglandis uindicarūt. Plin. lib. 15. c. 22. Caryb, a capitis grauedine propter odoris grauitatem conuenit dictum. Hinc Carynus, a, um, ut Carynum oleum. Idem l. 23. c. 4. E nuce uero iuglādę oleum, quod Carynum appellauimus, alopecijs utile est.

CARYOPVS, pi, genus cinnami, quod in Syria gignitur. Plin. libro 3. cap. 23.

CARYOTÆ, siue Caryotides, καρποτίδες, palmulę genus, a capitis grauedine, quam gignit. Plin. lib. 13. c. 4. Var l. 2. Non scitis palmulus caryotas Syriam parere, inuectas in Italiam, non posse.

CARYSTOS, siue Carystus, κάρυστος. Eubeę insulę opidum, in litore situm, ad radicem Ochæ montis. Plin. lib. 4. cap. 12. & Pomponius lib. 2. Str. lib. 10. & Plin. lib. 36. c. 6. Luca. lib. 5. Qua maris angustat fauces saxosa Carystos. Hinc Carystius, a, um. Plin. Epif. 101. Item Carysteus, a, una, p. p. Ouid. 3. Fast. Quaq. Carysteis frangitur undā uadis.

CASA, ę, [Casa. Gal. Logette, min sonnette, tente. His. Cosa pagiz, a cosa] καλύβη, domus rustica, quasi caua, ut nonnulli existimāt, quod primi agricolę in cauis motiui, i. in antris solebāt habitare. Alij a casu, id est ruina deductum malunt, quod rustica edificicia, cum ex le uiore materia constiantur, magis ruinae sint obnoxia. Ci. in Tus. Ptolemęo peragranti Aegyptū cibarius in casa panis datus est. Vir. 2. ecl. Atque humiles habitare casas. Deminutiū est Casula.

* **CASANDRA**, insula in Oceano meridionali contra Persidem.

* **CASANDRVS**, ut ait Plin. insula est deserta in Oceano Indiā uersus.

CASARIA, mulier, [Donna di governo.] que casam custodit. Fest.

CASCVS, a, ū, [Vecchio. Gal. Vieil, ancien. Hi. Cosa muy antigua.] κάστος, significat uetus: cuius uerbi origo Sabina est. Ennius: Quā primū calci populi genere Latini. Refert Var. Manlij nomine celebratam fuisse hanc sententiam: Cascum duxisse cascam, non mirabile est.

- le est. id est, uetulam nuphisse seni.
- CASEVS**, [Formaggio, Caseo. Gal. Fourmage. Hisp. Queso.] τυρός, a coeundo, uel (ut inquit Varro) lacte coactō dicitur. nam fit ex lacte coagulato, hædino in primis, uitulino uero coagulo. Vir. in Bac. Pinguis & ingrata premeretur caseus urbi. Ci. de Sen. Villa abudat agno, gallina, lacte, caseo, melle. Caseorum uaria genera, uide apud Plin. lib. 11. cap. 42.
- CASEALE**, [Cacatois] in g. locus alio exonerandę destinatus, quā sellam familiarem uocat Varro. Col. l. 2. c. 15. Quædam quotidie ut culina, & caseale debent emundari.
- CASEARIVS**, a, um, a caseo formatum: ut Taberna casearia. Vlp. l. feni. §. Arist. ff. si seruit. uend. Aristo.
- CASIA**, quâuis apud Græcos κασία, gemino α, scribatur, frutex ex Theophrasto salicis Ameriæ magnitudine, multis surculisq; brachiatus ramis, crassiore, quâ cinamomū, farniæto, soloq; cortice commendatus. Virg. 2. Geor. Nec casia liquidi corrūpitur uis oliui. Dios. lib. 1. tria facit præcipua casia genera: unum ex nigro purpurascens, & rosæ odorem referens, Zyger appellatum; alterū longius & angustius, & fitulis plenum, aromatatum & uini uisum odorem representans: quod Arabum lingua Lada, ab Alexandrinis autem mercatoribus Daphnitis dicitur. Tertium genus, superioribus paulo uilius, quod rubum mosylicum uocitarunt. Higinius auctor est, a Latinis Casia appellari, cocci Cnidij fruticē, quæ Græci Cneorum uocant, & Thymelæam: cuius folia & in coronamenta ueniunt. Vnde est illud apud Virg. 2. ecl. Tum casia, atque alijs intexens suauibus herbis. quamquam ibi casiam herbam quâdam, non fruticem uidetur designare.
- CASIA FISTULARIS**, κασία συγγώδης, a rectioribus medicis appellatur, quam ex doctioribus nonnulli Siliquam Aegyptiam maxime nominare. Est autem siliqua oblonga & teres, concretū intus atramentum continens, non una coalescens serie, sed ex interualis lignosis tenuibusq; membranis septum, ossaq; quadam habes immerisa, non dissimilia ijs, quæ nostra profert siliqua.
- CASIONE**, κασινη, herba genus est, apud Plin. l. 24. c. 17. Ita dictum, quod cum sui generis herbis tantum nascatur.
- CASILINI**, Italicæ populi, in agro Campano, quorum opidum Casilinum appellabatur. Plin. l. 3. c. 5.
- CASINVM**, p. p. Campaniæ opidum in Italia. Plin. lib. 3. c. 5.
- CASIVS**, mōs, κασιος ὄρος, trans Pelusium est, extremum Nili ostium in ea Arabiæ Petriæ parte, quæ ab hoc mōte Casiotis Ptol. appellatur: in quo & Iouis Casii templum erat, & magni Pōpeij tumulus ab Hadriano instauratus, ut in Hadriano testatur Capitolinus. Hic casius, a, um. Luca. lib. 10. Lucifer a Casia prospexit rupe. Est & in Syria Antiochena Casius mons supra Seleuciam, cognomine Pieriam. Pl. l. 5. c. 22. Ptol. præterea lib. 5. c. 18. Casium quemdam montem collocat in Mesopotamia.
- * **CASIOTIS**, apud Ptol. est regiuncula Arabiæ Petriæ.
- CASNAR**, senex dicitur Osorum lingua. Festus.
- CASITO**, as, Pau. Iurec. de ser. urb. præd. l. seruitutes. Si antea ex tegula castauerit stillicidium.
- * **CASOS**, insula iuxta mare Carpathium. Plin.
- CASPIAE PORTÆ**, κάσπια πύλαι, angustia sunt circa mare Caspium, quod alio nomine Hyrcanum dicitur, ad octo millia passuum, teste Solino, in longitudinem extensæ, latitudine tam exigua, ut uix plautro sint peruiæ. Non satis tamen conuenit inter auctores, ad quam maris partem coniungantur. Quidam Amazones, portis Caspijs egressas, ad Alexandrum uenisse in Hircaniam prodiderunt: sed illæ Caucasæ fuerunt, per quas transitus est ex Hibernia in Scythiam. Neronis quoque principis cōminatio ad Caspias portas (ut inquit Pl.) ad eum transitum respiciebat. Verum mōs Taurus tribus in locis interruptus, quasi portis quibusdam pertransitur in Armeniam, in Ciliciam, & Mediam. Sed illæ tantum Caspiæ portæ appellantur, quæ apud Medos existunt, sicut ex Ptolemæo, Pl. & Strabone licet intelligere. Per hæc transitus est ex Babylone, & Perside ad mare Caspium. Vnde etiam Caspiæ dictæ sunt. Iuga uero Caspia procul hinc absunt, & ad Armenios, ultterioresq; populos pertinent.
- CASPIVM**, mare, κασπία θάλασσα, immensæ magnitudinis lacus inter Caspios & Hircanos montes, a quibus nomen accepit.
- CASSANDRA**, κασάνδρα, Priami & Hecubæ filia, quæ cum ob formæ elegantiam ab Apolline amaretur, eidem corporis sui copiā promisit, si uates ab illo heret, quod Apollo se facturum iuramento firmavit. sed eum illa promissis non staret, iuratus deus fecit, ut eiusdem uaticinij nulla fides adhiberetur, cum ex Helena raptu futura incommoda prædiceret. postea desponsata fuit Choroëbo, ut ait Maro: (Homerus uero Orthryon eum nominat) qui in auxiliū Troianis ueniens in postrema nocte perijt. Hanc Ajax Oilei in Mîneruæ templo uitiauit, ut superius auditum est. Tandem, deuastrata Troia, Agamemnoni in sortem contigit: cui omnia fata, quæ a coniuge seruarentur, prædixit, sed nihil ei creditum est. ueniens igitur cum Agamemnone domum, cum eodem in conuiuio iussu
- Clytemnestræ occisa est. Virg. lib. 3. Aen. Tales casus Cassandra canebar.
- CASSIS**, cassis, ma, sc. ge. [Rete. Gal. Vne reχ à uerneur. Hisp. La red.] κίς, rete, præsertim uenatorum: quod cassum, id est, rarum fitum de & a raritate Rete dictum. Virg. 4. Geor. In foribus laxos suspen dit aranea casset.
- CASSIS**, huius cassidis, fem. gen. [Elmo, elmetto. Gal. Heaume, armet, schiere, salade, bassin. Hisp. Capacete.] κίς, galea, quod uacua sit ad caput recipiendum. Cæl. 7. Bel. Gal. Muliones cum cassidibus.
- CASSICVLVS**, [Rete, reticella, ἀκκων, demin. a Cassis, pro reti. Hieron. Nequaquam araneorum mihi opponas cassiculos. Dicitur & Cassiculum neut. gen. Festus. Cassiculum, reticulum, a cassibus per deminutionem dictum.
- CASSIDA**, æ, [Elmo, celata.] idem quod galea, κίς. Propert. Aurea cui postquam nudauit cassida frontem. Virg. 11. Aeneid. Aurea uati Cassida. Vbi Ser. Cassida, accusatiuus Græcus pro nominatiuo Latino Cassis.
- CASSINVM**, teste Var. lib. 6. de lin. Lat. opidum Samnitium fuit, quia Sabinis ortum traxerūt: dictum a uetusto nomine Cascus, quod Sabinorum lingua antiquum significabat: unde & forum uetus, Cassinum appellatum.
- CASSTOPE**, καστώπη, siue Cassiopa, Cephei regis Aethiōpū uxor, & Andromedes mater. quæ quod gloriaretur Nereidib. sese corporis pulchritudine præstare, illarum indignationē incurrit. nymphae. nactantia eius irritatæ, incredibilis magnitudinis cetū miserunt, filiamq; eius un. cā, nomine Andromedem, saxo alligauerunt, cetūq; deuorandā proposuerunt: quæ tamen, Persei uirtute liberata, eidē nupsit. Cassiope uero tandē generi meritis in cælū translata traditur. Est item Cassiope, opidum Epiri mediterraneum, a quo Cassiopæi populi dicti sunt. Plin. in Procem. lib. 4. Stephanus Cassiopam, appellat. Item opidi nomen in Corcora insula, apud eundem lib. 4. c. 12. quod Ptolemæo Cassiopolis dicitur.
- CASSITA**, p. p. [Lodola. Gal. Alouette. Hisp. Copada, cegujada.] κασσιτα, a quo Cassiopæi populi dicti sunt. Plin. in Procem. lib. 4. c. 12. quod Ptolemæo Cassiopolis dicitur.
- CASSVS**, a, um, [Casso, uacuo, uoto. Gal. De nullo ualeur, uain & frivole. Hisp. Vano, uaxjo.] καστος, quod est inane & uacuum, atque omni re carens: ut Cassia nux a Plauto, & Horatio dicta. Luca. Cassa fraude parat. Plaut. in Aul. Virginem habeo grandem, dote cassam, atque illocabilem. Vir. Lumine cassum. & Aethere cassos, dixit, priuata priuatos & uacuos. Vnde & Cassis, & per deminutionem Cassiculus.
- CASTALIVS**, κασταλία, in Phocide ad radices Parnasi mōtis, fons nõ procul a Delphis, unde & Apollini, & Musis sacre creditur: ita dictus a uirgine Castalia, quæ Apollinem fugitans præcipitata, & in fontem uersa est: unde Musæ ipse Castalides appellantur.
- CASTA**, mala sacrificij genus, quod uestales uirgines faciebant.
- CASTANEA**, [Castagna. Gal. Castaigne, ou castigner. Hisp. Castaña, o castaño arbol.] καστανα, a Castano Magnesiæ urbe dicta: tam fructū, quā ipsam arborem significat. Virg. 2. ecl. Castanæ molles. Plin. l. 17. c. 20. Castanea pedamentis omnibus præfertur.
- CASTANETVM**, [Castagneto.] locus castaneis consitus, Col. l. 4. c. 33.
- CASTANINVM**, oleum ex castaneis factum.
- CASTELLANVS**, a, um: ut, Castellanus triumphus, de castello capto actus. Cic. de Clar. Or. Malim mihi L. Crassi unam pro Curio dictionem, quam castellanos triumphos duos.
- CASTELLANI**, [Castellani. Gal. Qui demeurent au chasteau, ou qui en ont la charge. Hisp. Los que moran en los castillos, o que los guardan.] καστιται, qui castellum habitant. Liu. l. 34. Decem millia popularium cum castellanis agrestibus in armis habuit. Sall. in Iugurtha: Iter castellanorum angustum.
- CASTELLATIM**, quasi turmatim per castella. Liu. l. 7. Ut hostes, circa collem castellatim dissipatos, aggrederentur.
- CASTELLVM**, li, [Castello.] dem. a Castro, paruus uicus muris circumdatus. ὀπτεῖν, ἰτα, ὀπτεῖν, Ci. p. Cæc. Aebutius in castellū uenit. Cæsar. Opidis castellisq; desertis. Dicebant etiam Castella, quædam in aq; ductibus receptacula, ex quibus ad omnes uiarum amfractus aqua per uncias & digitos diuidebatur. Frontinus: Qui autem huiusmodi castellis præerant, Castellarij dicti sunt.
- CASTERIA**, locus, ubi, cum nauigatio conquiescit, remi & gubernacula reponuntur. Pla. Reposui remum licet ego in casteria.
- CASTIFICVS**, a, um, Sen. in Hippo. Expelle facinus mente castifica.
- CASTIGATIO**, onis, [Riprensione. Gal. Chastiment, reprehension. Hisp. Castigo y correction.] κάστασις, reprehensio. Cic. 1. Off. Castigatio omnino contumelia uacare debet.
- CASTIGATOR**, [Riprensore. Gal. Chastieur, correcteur. Hisp. Castigador y corregidor.] qui reprehendit. Plau. in Trin. Ibo ad meū castigatorem. Hor. in Arte. Cenfor, castigatorem minorum.
- CASTIGO**, as, [Riprendere. Gal. Chastier, corriger, reprendre. Hisp. Castigo, o corregir.] p. p. proprie uerbis reprehendo: quasi castū, id est, honestum ago. uaidē, Virg. 5. Aen. Hic grauis Entellum, dictis castigat Acc-

- gat Acestes. Quandoque Castigare est uindicare, punire. Idem li. 6. Castigatque dolos. Hinc Castigatus dicitur correctus, emendatus, Cicero Tusc. Non sedatus corporis, sed castigatus animi dolor.
- CASTITAS**, [Castitate, pudicitia, Gal. Chastete. Hi. Castidad.] *σωφροσύνη*, & pudicitia, paria putantur, cum sit pudicitia ab iniuria turpium libidinum libera: castitas & ab his continens est, & remota, præterea, & religiosa munditia, & puritas. Cic. 2. de leg. Sentiant mulieres in natura feminarum omnem castitatem pati.
- CASTIMONIA**, castitudo, [Castitas.] *ἀνότης*, castitas. Liu. l. 39. Decem dierum castimonia opus esse. Actius, Antiquam castitudine. Dicebant etiam ueteres pro eodem Castus, huius castus, per quartam declinationem. Varro. Religiones & castus id posunt.
- CASTOR**, [Castore] *κάστωρ*, animal ex genere amphibio, quod Latine fiber Ponticus appellatur: ex cuius testiculis medicamentum conficitur, quod Castorium, *κάστωρ*, medici appellant. Hic comprehensa hominis parte, non ante, quam fracta concreperint ossa, morsum resoluunt. Habet caudam piscium, cetera species lutra, pilus mollior pluma. Plin. lib. 32. c. 3.
- CASTOR**, & Pollux, *κάστωρ*, *και πολυδένδρις*, fratres gemini fuerunt, Iouis ex Leda filij, qui & Tyndaridæ passim a poetis appellantur, quemadmodum Helena soror ipsorum, Tyndaris. Hi, ubi primum adoleuerunt, mare piratis liberauerunt, & ob id dii maris habitij sunt, quos in tempestate nauæ solent implorare. Post hæc Colchos cum Argonautis profecti sunt: qua in expeditione Pollux Anycij Bebyriorum regem insidias sibi struente, interfecit. Deinde domum reuersi, Helenam sororem a Theseo raptam, receperunt, Aphidna urbe, Theseo absente, expugnata. Tandem cum Castor diem suum obiisset, ferunt Pollucem (qui eodem cum Helena uo natus, immortalis erat) fratris desiderio a Ioue petiisse, ut immortalitatem suam cum fratre posset partiri: qua re impetrata alteris eos & mortem oppetisse & reuixisse, cui fabulæ occasione dicitur Geminorum natura, quorum altero oriente, alter occidit, & reuersus. Hinc Aecastor aduerbium iurandi, quasi per adæ Castoris, quo solæ mulieres utebantur, quemadmodum uiri soli per Herculem iurabant. Aedepol uero erat iurandum tam uirij, quam mulieribus commune.
- CASTOREUS**, *κάστωρ*, ut Castoreus odor. Plin. lib. 12. c. 24. Castorea orum, auctore Plin. lib. 32. c. 3. Vocatur testes Castoris, Castoreum item appellatur, pharmaci genus, ex Castoris aualis testiculis (ut creditur) compositum. Idem lib. 26. c. 11.
- CASTRÀ**, plurali num. [Campo, alloggiamento, steccato. Gal. Le camp, le fort. Hisp. Real de la huerte.] *στρατόπεδον*, appellantur loca, in quibus milites tentoria fixerunt, uel ipsa tentoria, in quibus milites diuer santur. Ci. ad Att. Cum Cæsar ad opidum castra haberet. Vnde & de nauibus Vir. dixit, Nos castra mouemus, quoniam in illis milites essent. Cæsar 5. Bel. Gal. Imperat, ut castra naualia adoriatur. dicta a castris similitudine, quod fossa, ualloq. quasi muro circumdari solent.
- CASTRAMETOR**, p. p. [Accampare, attendere. Gal. Camper, assavoir le camp. Hisp. Asseptal real.] Liuus sepe.
- CASTRATA**, filiginis genus est apud Plin. lib. 18. cap. 9.
- CASTRATIO**, uirilium amputatio. Col. lib. 26. c. 26.
- CASTRATYRA**, *καστράτις*, idem Plin. l. 18. c. 9.
- CASTRENSIS**, & hoc castrense, *στρατικός*, quod ad castra pertinet. Vnde Castrenses uigiliae, quæ in castris disponuntur. Castrense peculium est, quod a parentibus uel cognatis in militia agenti donatum est: uel quod ipse filiusfamilias in militia acquisiuit, quod, nisi militaret, non acquisiturus fuisset. Et Castrensia bona dicuntur, quæ licet in militia filiosfamilias non acquiruntur, ita tamen sunt ipsius, ac si acquisita in militia fuissent, ut sunt ea, quæ ex officio acquiruntur.
- CASTRORUM**, *στρατήριον*, numero singulari locus est muris munitus, dictus a castra, quod sit conuenticio quedam casarum. Cic. d. Cato, lib. 15. epist. Opidum sex castellis, castrisq. maximis septis.
- CASTRUM NOVVM**, Italiae opidum est, non procul ab ostiis Tiberis, apud Pomp. li. 2. & Plin. l. 3. c. 5.
- CASTYLA**, *καστύλη*, palliolum, quo puellæ nudæ infra papillas præcingebantur. Varro. Castulam mulier sumpterat pro succula.
- CASTYLIONENSIS**, populi Hispaniæ in conuenticio Carthaginienis, apud Plin. l. 3. c. 3. Quorum opidum Castulon in Bætica est regio, ad Anam fluium. Vulgo Castona.
- CASTYS**, *κάστος*, *καστύς*, [Casto, immaculato. Gal. Chaste, qui n'est point corrompu.] *ἀγνός*, purus, continens, & a libidinis labe immunis. Plau. in Pœn. Bo sumus gnatae genere, ut deceat nos esse a culpa casta s. Virg.
2. Georg. Casta pudicitiam seruat domus. Item pro pio & religioso, Virgil. sexto Aeneid. Quique sacerdotes casti, dum uita maneret.
- CASVS**, *κάστος*, [Caso, fortuna, ruina, Gal. Cheute, ruine, cas fortune. Hisp. Caso y fortuna, o caída.] *κάστος*, ruina, a cadendo. Curtius: Inopinato rhede calu oppressus. Interdum idem, quod fortuna, uel inopinatus euentus. Cic. de Amic. Si in eiusmodi auenticias ignari casu aliquo inciderint. Modo calamitas, Vir. 2. Aen. Sed si tantus amor calus cognoscere nostros. Item Casus dicuntur uocabulorum formæ, quibus in aliam atque aliam cadunt effigiem.
- CATACLYSMVS**, [Diluuio. Gal. Diluge d'eau. Hisp. Diluuio, rebossadura.] *κατακλυσμός*, diluuium, & inundatio. Var. 3. de re rust. Thebe ante cataclysmum Ogygi condita dicuntur.
- CATADROMYS**, [Corso. Gal. Lice, espace à courir. Hisp. Carrera à lugar donde corren.] Sue. in Ner. Eques Romanus elephanto super sedes, per catadromum decurrit, id est per stadium in quo equites decurrere solebant. Est et, teste Vitruuio, machinæ genus hoc nomine, qua architecti utuntur ad subleuanda uel demittenda onera: quæ apud Iuriconsultos catadromus, *γυραβή*, uocatur, quasi dicas Decurforium gruus, a figura fortassis, quod coilum haberet extensum more gruus: quales machinas etiam hodie uideamus in maritimis emporijs, ad exoneranda nauigia accommodatas, quas etiam hodie Græcos uocamus. Fuit & alius catadromi usus, cuius meminit Iulius Pollux lib. 4. cap. 19. Cum ex sublimi theatri parte per machinam quis delapsus aliquem rapit, & secum sursum asportat, ut cum Aurora Memnonem rapiebat, aut Iuppiter Ganymedem, aut Diana Endymionem. De hoc machinæ genere uidentur intelligenda esse uerba Paulli Iuriconsulti lege præ. de Actione empt.
- CATALECTICVM**, metrum, dicitur, cui una tantum deest syllaba, ut apud Hor. Mea renidet in domo lacunar. est enim senarium Iambicum perfectum, una syllaba minus. Acatalecticum, quod legitimo sine clauditur, cuique ad perfectionem nihil deest. ut, Nec fonte labra prolui caballino. est enim Iambicum senarium perfectum.
- CATALOGVS**, p. c. [Catalogo, tavola. Cal. Vn rollo ou rollet. Hisp. Matricula do se escriuen muchos.] *κατάλογος*, sermo uel scriptura, quæ numerus, uel ordinem recenset, Plau. in Mil.
- CATAMIDIARE**, [Bessare, sprezzare. Cal. Infamer quelqu'un publiquement. Hisp. Poner a la uerguença.] Spartianus de constitutionib. Hadriani loquens: Decoretos bonorum suorum, catamidiari in amphitheatro iussit, id est, deridendos omnibus per theatrum præberit. Græco *καταμειδίζω*, deridere.
- CATAMITVS**, p. p. *καταμίτης*, puer, quo quis ad præposteram Veneræ ab utitur, quasi *καταμίτης*, id est, pro pretio. Cic. 2. Phil. Te catamitum nec inopinato cum ostendisses, præter spem mulier adspiceret. Aulon. Aut Iouis elysii tu catamirus eris.
- CATAPHRACTA**, *καταφράκτης*, lorica, siue thorax militaris. Vnde Vegetius scribit, exercitum Romanum pedestre cataphractis & galeis fuisse munitum. Et Liu. 37. Pedites loricatoros, cataphractos uocat.
- CATAPHRACTARIJ**, qui Cataphractis muniti sunt. Lampridius in Alexandro, Cataphractarios decem millia in bello interemimus.
- CATAPHRACTVS**, [Armato d'ogni parte. Cal. Gendarme armé de toutes pieces. Hisp. Hombre armado de todo.] *καταφράκτης*, undique munitus, a *καταφράξις*, munio, Vnde Cataphractæ naues, quas nos constratas, aut testas dicimus. Seru. in 11. Ae. Cataphracti equites, qui & ferro muniti sunt, & equos similiter munitos habent. Sal. Sequabantur equites cataphracti.
- CATAPYLTA**, *καταπέλτης*, machina bellica, qua tela, aut saxa excuti solent. Pla. in Curc. Ita te neruo torquebo, ut catapulta solent. Cæsar 2. Bel. ci. Centones iniecerunt, ne saxa ex catapulis lateritium dicerent. Catapultarium pilum, iaculum, quod catapultam emittitur. Plau. Curc. Ex te hodie faciam pilum catapultarium.
- CATARACTA**, siue Cataractes, siue est geminator, Catarrhacta, uel Catarrhactes, [Gorgo, catarracta.] locus est abruptus, & præceps in flumine, unde aqua ruit potius, quam fluit. Plin. li. 5. c. 9. de Nilo flumine: Vectus aquis propterantibus ad locum Aethiopiæ, qui Catadupi uocatur, nouissimo cataracte inter occurrentes scopulos, non fluere immensa fragore creditur, sed ruere. Dicitur autem sunt Cataractæ a *καταράτης*, siue *καταράσις*, cum impetu decido, dicitur item Cataractæ, portæ quedam ex fumib. aut catenis pedites, quæ attolli, & demitti possunt, cuiusmodi i urbiu portis uideamus ad hostium irruptionem propulsandam accommodatas: item in fluminibus quibusdam emittendæ uel retinendæ aquæ idoneas. Liuus: Pendulas & recedentes portas cataractas. Idem: Porta cataracta deiecta claua erat. Est item Catarrhactes. Pamphilis fluminis post Olbiam, ita dicitur, quod magno cum impetu defluat. Str. lib. 12. & Mel. li. 1. Sunt præterea Cataractæ, aues quedam sulcis similes, led dentatæ, oculosq. habentes, coloris ignei, cetero corpore candido, quæ nusquam terrarum apparent, nisi in insula Apulix adiacenti. Vide Plin. l. 10. c. 44.
- CATARRHVS**, [Catarro, scesa, discesa. Gal. Reume, catarrhe. Hisp. Romadizo.]

- Ζο.** κατάρρ' ορίσ' ὄσ', Latine fluxus, siue destillatio. Differt a Coryza, & Brancho. κόρυζα, enim dicitur, cum pituita nares tantū obfider, Graeco Latine dicta: Catarrhus uero, cum fauces, palatumque: at κράγχος, cum & guttur, & arteria corrumpitur, ob id & Artericum quandoque id uitium appellant. Omnia hæc tamē Hippocrates Coryzas uocat, nostri Destillationes, quia Græce κατασταγμοί, nominantur in commune. Dicitur Catarrhus a κατάρρ' ἔω, defluo.
- * **CATARI**, Pannoniæ populi sunt. Plin.
- * **CATASCOPIVM**, nauigij exploratorij genus. Cic. ad Att.
- CATASTA**, τὰ ἐξήρα, Luciano, locus erat, ubi stinales ferui exponebantur, a καβιστάω, expono. Tib. lib. 2. Eleg. 3. Regnum ipse tenet, quem sæpe coegit Barbara gypfatos ferre catasta pedes. Est & Catasta, machina lignea, longæ & magnæ compedis forma, qua ferui uincti tenebantur. Plin. l. 35. c. 18.
- CATAΣ**, [Zoppo.] a ueteribus dicitur, teste Festo, qui hodie claudus.
- CATELLVS**, & Catella, [Cagnolino, cagnoletto.] σκυλάκιον, dem. a Catulus, paruus canis uel canicula. Pla. in Stic. Tantillum loci, ubi catellus cubet. Ci. de Diu. Erat mortuus catellus eo nomine.
- CATENA**, [Catena. Cal. Chainé. His. Cadena hecha de es lauones.] σερπας, uinculum est ferreum, quo uel seruos, uel captiuos, uel animalia irretimus, ne effugiant: ita dicta, quod se capiēdo teneat. quia in ea anulus anulum capit. Cic. 7. Ver. Iste hominibus innocentibus iniici catenas imperat. Transmittitur & ad incorporea: Seneca ad Luci. Vna est catena, quæ nos alligatos tenet, amor uitæ. Ci. pro Sext. Hanc traxtram, immanemque belluam, constrictam legum facrarum catenis.
- CATENARIVS**, a, um. Sen. l. 3. de ira: Irasceris catenario cani. Canis catenarius, qui ad fores domus alligatur causa custodiae.
- CATENATVS**, a, um, [Catenato. Gal. Enchainé. His. Encadenado.] πεινήτης, Catenati labores, per translationem, id est, sese uicissim sequentes. Martial. libro 1. Catenatio pro coniunctione & aratione stricta trahium, uel aliarum rerum inter se. Vitru. libro 2. cap. 9.
- CATENULA**, [Catenella. Gal. Chainette. petite chaine. His. Cadenilla è pequeña cadena.] a catena. Catella, uel Catellum, aliud denominatum. Liu. lib. 39. Quintus suos equites catellis & fibulis donauit. Pla. Cur. Cum catello ut accubes ferreo. Hor. 2. Epist. Nota refert metricis acumina, sæpe catellam.
- CATERVA**, σφοδρ, proprie Gallorum legio, ut phalanx Macedonum auctore Veget. lib. secundo cap. 2. In caterua erant fena militum millia. Hor. 1. epist. Equitum turmæ, peditumque cateruæ. Plerumque tamen pro quauis multitudine sumitur, Cic. 1. Tuscul. Cateruæ contradicentium. Virgil. 2. Aen. Magna comitante caterua.
- CATERVARI**, [Vniti in frotta. Gal. Vnis en compagnie. Hi. Ajantados en compañía.] cateruatim conglobati. Sue. in Aug.
- CATERVATIM**, [In frotta.] λαδόν, per uarias cateruas. Liu. lib. 23. Cum alij cateruatim currerent. Col. lib. 3. c. 19. Vites separatæ, & distinctæ, an confusæ & mixtæ cateruatim.
- CATHEDRA**, δρξ, [Sedia. Gal. Vna chaire. un siege. Hi. Catedra d' silla.] καθῆδρα, sella sublimior recitatorum, aut declamatorum. Iuu. Cuius apud molles minima est iactura cathedras. Hor. 1. Serm. Saty. 10. Discipulorum inter inbeo plorare cathedras. Cathedrarios philosophos uocat Seneca, quibus satis est de uirtute in cathedris garrere.
- CATHEDRALICIVS**, a, ſi, Cathedraliculus seruus, qui in cathedra herum defert. Mart. Cū cathedralicis portet tibi rheda ministros.
- CATHOLICVS**, [Catholico. uniuersale. Gal. Vniuersel. His. Vniuersal.] uniuersalis, quasi circa omnia uersetur. inde etiam Catholicon medicamentum, quod omnibus humoribus simul uacuandis utile est. Item præcepta uniuersalia, uel perpetua, catholica uocant, ait Quint. lib. 2. c. 13.
- * **CATI**, fons dicebat, ex quo aqua Petronia in Tiberina fluebat. Fest.
- CATILLO**, as, re, [Leccare i piatti. Gal. Lecher les plats. His. Lamer los platos.] λιγγίω, catinos lingere. Pl. in Cal.
- CATILLATIO**, λιγγοί, graue opprobrium obijciebatur hominibus generosis, si qui prouincias amicas populi Ro. expoliassent, quæ eorum bona ligurrisse uiderentur. Festus.
- CATILLONES**, [Lecca i piatti. Gal. Lecheplats, gourmans, frians. His. Golo sos, los que lamen los platos.] λιγγοί, qui catillos lingunt, gulosi. Catillones etiam dicebantur lupi Tiberini, inter duos pontes capti, quod fercora circa ripas catillarent, id est deuorarent. Macrobi. lib. 3. Sat.
- CATILLVS**, [Macigno. Sorano. Gal. Le dessus d' une meule de moulin. His. Muela de encima para moler.] pars superior molæ, sicut Meta pars inferior. Paul. in l. cum de Ianionis. §. Idemq. consultus. ff. de fundo instructo.
- * **CATILLVS**, proprium uiri, qui Amphiarai filius fuit.
- CATINVS**, [Catino. conca. Gal. Vn plat d' esuelle. His. Placo d' esudilla.] πτελίον, quod & Catinum dicitur, pzn. p. uas inmensum escarium, quo pulsem catirulenti quid ponebāt: a capiēdo appellatum. Pers. Saty. 3. Positum est argenteo catino Durum olus. Catinus item dicebatur uas, in quo metalla purgabantur. Plin. lib. 33. cap. 44. Quæ et catino iactatur spurcicia, in omni metallo uocatur scoria. A catinus fit catillus: a Catinum catillum, uel catinulum. Col. lib. 12. c. 57. Hanc misuram cum in catillo composueris. Vide Bayf. de Valc.
- CATIZI**, [Pigmei.] teste Plin. lib. 4. c. 11. Pygmæi dicti sunt, qui circa Germaniam Thraciæ urbem incoluerunt, a gruibus, ut creditur, fugati.
- CATONVM** familia ex Tusculano municipio ortum traxit: ex qua primus Romam sese contulit M. Porcius Cato, & postea cæforius appellatus, persuasione atque amicitia Valerij Flacci adductus. Hic tribunus militum in Cilicia fuit: prætor Sardiniam subegit, ubi ab Ennio fuit Græcis litteris institutus, cū iam natu grandior esset. consul deinde cum eodem Flacco creatus, ceteriorē Hispaniam sortitus est, ubi reb. feliciter gestis, urbium omnium muros quæ intra Bætiam erant, uno die solo æquari iussit. Polybius. Huius Plinius summis laudibus extollit, æsolutum eum imperatorem, senatorem, & oratorem appellans. Scripsit librum de re rust. item alium de Originibus urbium Latii, & orationes quasdam. Huius duo fuerunt filii, quorum alter sub Paulo Aemilio magna cū laude in Macedonia militauit: alter, qui ex nomine matris Saloninus fuit cognominatus, patre adhuc supererit, iā prætor designatus, extinctus est, egregijs de iure ciuili uoluminibus relictis. Gel. l. 2. c. 14. Suere & alij Carones: quorum ille celeberrimus, qui se ipse Vticæ interfecit, de quo uide Plur.
- CATVLARIA**, porta Romæ dicta est, quia non longe ab ea ad placandum Caniculæ sidus, frugibus inimicum, rusæ canes immolabantur, ut fruges flauescerent ad maturitatem perducerentur. Festus.
- CATVLINVS**, a, um, [Di cagnolino.] σκυλακιδης, ex catulo: unde Plautus Catulinam carnem estauisse Romanos ostendit. Plin. l. 29. c. 4. In cenis deum etiamnum ponitur catulina.
- CATVLIRE**, σκυλακ, est coitum maris appetere: & proprie de canibus, quauis & ad alia transferatur. Varro. Tum dicuntur catulire, id est, naturæ instinctu in uenerem rapi. Plautus: Meam uxorem uidi catulirentem.
- CATVLITIO**, σκυληθμός, proprie de canibus, cum statis anni temporibus ad uenerem incitantur. Pl. lib. 15. c. 25. Ad terram transtulit. Catulitionem (inquit) uocant, gestiente natura femina accipere.
- CATVLLVS**, poeta Veronensis, natus Syllæ, Marij q. temporibus, in poematis cum lasciuus, tum mordax, quippe qui Cæsari, maximo tunc uiro, minime pepercit, iambis eum criminatus: recõciliatus nihilominus, ac eodem die ab eo cenæ adhibitus est. Trāquillus. Scripsit de passere suæ Lesbæ: & alia multa. mortuus est Romæ. Ouid. libro 2. de Tri. Sic sua lasciuia cantata est sæpe Catullo Femina.
- CATVVS**, p. c. [Cagnolo, picciol cane. Gal. Vn petit chien ou un petit de quelque autre beste. Hi. El cachorro.] σκηνίανος, minor canis: ab antiquo noie, catus, quod sagacem significat. Varro: Catulus a sagaci sensu & acuto. Cic. 2. de na. de. Omnia in perfectis & maturis meliora, ut in equo, quam in equulo: in cane, quā in catulo. Ponitur large pro fetu omnium animalium, præterquam auium, siue immanium siue mitium: unde de colubro. Vir. Catulos tectis, arque oua relinquit. Et de leonibus Plin. Abiicit unum ex catulis. Idem: Simiæ gestant catulos. Idem: Murium quoque catuli ostentum faciunt. Idem delphinum catulos nominat. Lacertarum quoque & ceterorum serpentium soboles Catuli dicuntur. Hinc Catellus. Interdum pro quodam uinculi genere, quod etiam Canis dicitur. Pl. Catulo ut accubes ferreo.
- CATVORVM**, familia, Romæ nobilissima fuit: ex qua Q. Lutatius Catulus, qui Pænos apud Aegades insulas nauali prælio superauit. Fuit & alter Catulus C. Marij i quarto cõsulatu collega, & in Cimbris profugandis adiutor, a quo postea reru potito mori iussus, haustus uis carbonibus se præfecauit.
- CATVRES**, Italiae populi, trans Padum. Plin.
- CATVS**, a, um, [Accorto sagace. Gal. Caut sin. rusé, acord. His. Astuto y rescatado.] ueteribus idem erat, quod Callidus: unde & Catuli dicti, teste Varrone. Hora in Sermonibus Post hæc ille catus.
- CAVEDIVM**, dij, [Corte, schiostro. Gal. Vne basse cow. His. Cerradura d' encerramiento, corte.] ut Pl. Iunior in epi. dictione mutilata: siue Caudium, ut Varro duabus integris dictionibus, locus est, sub sidio uacuus, cinctus undiq. porticibus, ad communem omnium usum. Huius tria sunt genera Tuscanicum, Corinthium, & Tetrastylon displuuiatum, & testudinatum. Pl. epist. 41. Atergo caudium, porticum, arcem, &c.
- * **CAVARES**, Narbonensis Galliæ populi.
- CAVCASVS**, καυκάσος, p. c. mons Indiæ editissimus ad septentrionem, uersus Scythas, Indiā a Scythia dirimens, asper & inhospitalis Virg. 4. Aen. Sed duris genuit te cautibus horrens Caucasus. Hic ferrus.

- tantæ altitudinis esse, ut ab eo alia maiora uisantur, & eorum ortus occasusque diligente perspiciantur: quo fit, ut Scythæ, eius montis accolæ, rei altronomicæ pertissimi sint habitæ. A Cauca so fit Caucasus, a, um, Virg. 6. Eclog. Caucasiasque refert uolucres.
- * CAUCHAB, campi sunt, quos etiâ Ephedra, & Anubasis appellatur. Plin. l. 26. c. 7. Vulgus Prelam appellat: qua mulierculæ utuntur ad purganda uasa culinaria.
- CAUDA, *Coda. Gal. Queue. Hisp. Cola.* s'p'at, quam ueteres et Codam dicebant. Cic. 3. de Ora. Culos natura nobis, ut equo & leoni fectas, caudam, aures, ad motus animorum declarandos dedit. Virg. 3. Georg. Extremæque agmina caudæ Soluuntur. Vnde Caudati, & Codati, dicuntur, qui caudas habent. Interdum ponitur Cauda, p uirili membro. Hora, in Ser. Caudamque salacem Demeteret ferro.
- CAUDECAB, cistellæ appellatæ sunt ex iunco, ad similitudinem caudæ equinæ factæ. Festus.
- CAUDEX, uel Codex, [*Cortecia, scorza. Gal. Letrone d'un arbre. Hisp. Trõ co de arbol.*] *καυδός*, dicitur in fruticibus & arboribus id, quod a radice supra terram simplex assurgit: siue in quod fruticis uel arboris a radice defertur alimentum: differtque in hoc a caule, ut caulis ad herbas, caudex uero ad frutices, & arboreæ pertinet. Virg. 2. Georg. Quin & caudicibus scētis (mirabile dictu) Truditur et sicco radix oleagina ligno. Est præterea Caudex plurium tabularum contextus, unde tabulæ Codices dicuntur, quasi caudices: & naues, quibus commeatu subuehuntur, Caudicariæ appellantur. Sic etiam Appius Claudius Caudex cognominatus est, quoniam primus Romanus persuasit nauem conscendere. Seneca de breuitate. Claudius is Caudex fuit ob hoc ipsum appellatus, quia plurium tabularum contextus, caudex apud antiquos uocatur. Ponitur & pro duro sedili, seu pro sede meretricia, quæ plerumque ex truncis fieri solent. Iuu. Horrida quale facit residens in codice pellex. Hominem præterea stultum, metaphorice, Caudicem appellamus. Ter. in Heau. Quæ sunt dicta in stultum, caudex, stipes, asinus, plumbeus. Apud ueteres Caudex & Codex pro eodem leguntur, sicut Plaustrum & Plostrum. Et certe utriusque eadem debet esse significatio, quamuis hodie Codicem frequentius pro libro, Caudicem pro trunco accipiamus.
- CAUDESUS, a, um, ex caudice. Pla. in Rud.
- CAUDICALIS, [*Cosa atta a fendere legna. Gal. Propre à fendre bois. Hisp. Seguron para ender leña o mader.*] ad caudices scindendos idoneus. Plau. in Pseu. Te cum securi caudicali præficio provinciam.
- CAUDICARIUS, a, um: ut, Caudicariæ naues, quæ commeatu per Tiberim subuehunt, quod ex lignis crassioribus cauatis fierent. Fitque a caudice, dum pro trunco, seu tabula ponitur: quæ & Caudicariæ dicuntur.
- CAUDIX, uel Caudium, opidum Samnitium: unde Caudinæ furcæ, & Caudinæ fauces, nobilitatæ, insigni ignominia, quam Romani exercitus, sub Sp. Postumio a Samnitibus acceperunt. Luc. l. 2. Ultra Caudinas sperauit uulnera furcas. Caudinæ fauces apud Sil. libro 8.
- CAUEA, [*Cana sotterra, gabbia. Gal. Caue. Hisp. Cuenca.*] *αἰτρον*, a cauo fit, significatque specum, uel antrum subterraneum: sed quoniam in huiusmodi locis esse consueuerunt ferarum cubilia, caueas pro ipsis ferarum receptaculis usurpamus. Suetonius: Bestiarum more quadrupes cauea coeruit. Et ab harum similitudine pro sepertis ex ligno, siue ex ebone, aliæ materia factis, in quibus auiculas teneamus. Plau. in Curc. Quia enim cauea si forent conclusi, itidem ut pulli gallinæ. Item Cauea, est area in medio theatri, in qua equitum subsellia constituta esse consueuerunt, quod uelis te et caueæ similitudinem haberent. Plau. in Amp. Vt conquistores singuli in subsellia eant per totam caueam spectatoribus. Quandoque ponitur pro populi consensu. Virg. 5. Aen. Hic totum caueæ confessum ingentis.
- CAUEO, es, ui, cautus, [*Schiffare, prouedere cautamente. Gal. Se contregarder, se behener, pouruoir, et donner de garde. Hisp. Huir, proueer à alguna cosa.*] *καυλιος*, cautionem adhibeo, prouideo, prospicio, ne aliquid præter spem accidat. Interdum absolute ponitur. Pla. Caue nemo id intelligat. Interdum cum datiuo. Ci. Fam. l. 7. Tu, qui ceteris cauere didicisti, in Britannia ab essedarijs ne decipiaris, caueto. Quo in loco Cauere uerbum est propriu Iuriscōsultis & patronis. Illi enim dicebantur Cauere suis clientibus, cū prospiciebant, ne quid illis damni inferretur. Cic. in Proæ. Top. ad Treb. Cū tu mihi, meisque, multa sæpe cauisses. Ter. in Eun. Ituc est sapere: ut hosce instruxit, ipse sibi cauit loco. Cū datiuo & accusatiuo. Cato de re rust. c. 5. Scabiem pecori & iumentis caueto. Id est, uide ne scabie inficiatur. Cum datiuo & ablatiuo mediante Ab. Pla. in Pseu. Cauendum est mihi abs te irato. Cum accusatiuo. Cic. Att. Bibulus Pompeium fecerat certiorē, ut caueret infidias. Sunt alia quoque in hoc genere loquendi forma: ut Caue facias, pro Caue ne facias. Caue faxis, pro Caue ne feceris: Caue re,
- sponderis, pro Caue ne respondeas. Quæ oia sine Vt, aut Ne, Latine dixeris, aut etiam cum illis. Terent. in Andri. Tum id caure, ne unquam infamiae ea res sibi esset. Cum Vt, Plau. in Bacch. Quid isti caueam? ut & c. Quin & in iure usus est huius uerbi, cum s. (ut tradit Alciarius) significat securum facere. Is autem securus est, cui uel pignore, uel fideiussione consultum est. Ad hanc significationem huiusmodi locutionum genera referuntur: ut, Cauere capite, pro Capitis periculo se obligare, & alium sibi eodem uinculo obstringere. Cauere testamento. Ci. de Fil. lib. 2. Idque testamento cauebitis. Idem in Bruto: Tibi ego, Brute, non solam, nisi prius a te cauero, amplius eo nomine neminem, cuius petitio sit, petiturum est, nisi a te spontente satis accepero. Sic, Cauere obfidibus de pecunia, est dare obfides, quoad pecunia dissoluatur. Cauere sibi obfidibus ab aliquo, pro acceptis obfidibus se securum facere. Et, Cauere alicui obfidibus, pro obfides dare. Inuenitur & Caueo, is, in eadem significatione. Hor. in Ser. Vade, uale, caue, ne titubet, mandataque frangas. Vbi, uel, syllabæ breuitas satis arguit tertiæ coniugationis imperatiuum esse, non secundæ, qui ne cessario produceretur. Hinc componitur Præcaueo, quod est diligenter caueo. Ter. Hoc tempus præcaueo mihi me mouet.
- CAVERNA, n, æ, [*Spelonca, cauerna. Gal. Caverne, creux. Hisp. Cuenca, concavidad.*] specus, uel antrum subterraneum. Virg. 2. Aen. Gemitumque dedere cauernæ.
- CAVERNOSUS, a, um, *αἰτρον*, pro loco cauernis pleno.
- CAVERNULA, l, æ, diminutiuum. Plin. lib. 17. c. 11.
- CAVIARIS, hostiæ, quæ & Cauæ, erant partem hostiæ caudatenus, quæ in sacrificio pro collegio Pontificum quotannis ponebantur. Festus.
- CAVILLA, l, æ, & Cauillus li, *καύμμα*, irrisio iocosa. Plau. in Tusc.
- CAVILLATIO, subdola (ut Caius iuriconsultus definit) ratio, quæ consicij nobis mendacij, inuicendi tamen causa proferimus. Vnde Boetius super Topi. scribit, Cauillationem partem quandam Logices esse. Sic Seneca & Cic. Cauillationes dixerunt, quæ Græce *σοφισματα*, nuncupantur. Vlp. l. natur. ff. de uerb. & rer. signifi. Cauillationis natura, quam Græci *σοφισματα*, appellauerunt, hæc est, ut ab euidenter ueris, per breuissimas mutationes disputatio perducatur. Est item Cauillatio arguta irrisio. Ci. 1. de Or. Facietiarum genera duo, alterum æqualiter in omni sermone fufum, alterum peracutum & breue, superior Cauillatio, altera Diccacitas nominata est. Suet. in Vesp. Diccacitate in deformibus lucris affectabat, ut inuidiam aliqua cauillatione dilueret.
- CAVILLATOR, *καυλιότρομος*, Cic. ad Att. lib. 1. Consul cauillator & c. Pla. Cauillator facetus.
- CAVILLOR, aris, [*Scherzare, beffare. Gal. Semequer, brocarder. Hisp. Meter, burlar, de escarner, usar de malicias.*] *καυλιος*, deponens, a Caluo is, teste Nonio, significat iocari, siue etiam irridere. Ci. 2. de Or. In Gorgia Socrates cauillatur. Est & Cauillari in dilectationibus fallacia & dolo uti.
- CAVILA, l, æ, [*Stalla. Gal. Estalde, taict, bergerie. Hisp. Hato à aprisco de gando.*] *καυλιος*, Latine stabulum, in quo oves reconduuntur. Festus a Caueo Caulam deriuat: quod antiqui ante usum tectorum, oves in antra ducebant. Sed uerius *αἰτρον*, nam etiam nunc sunt ex uiminibus septa. Virg. 9. Ac. Lupus insidiatus ouili, Cum fremit ad caulas. Aueteribus Caula pro quocumque receptaculo accipiebatur. Luc. lib. 6. Dispergunt animas per caulas corporis omnes. Ci. pro Sext. Culas, & pastoru stabula præclara cepisset.
- CAVLIA, l, æ, *καυλια*, succus ex caule lasperitij. Plin. 19. cap. 3.
- CAVLICVLVS, *καυλιον*, diminutiuum a Caulis. Plin.
- CAVLINVM, uinum, iuxta Capuam proueniens ab agro ita nominatum. Plin. l. 14. c. 6.
- CAVLIS, huius Caulis m. g. [*Il gambo dell'herbe. Gal. La tige d'une herbe, le gros. Hisp. Tallo de la yerua o planta.*] *καυλιον*, in herbis dicitur ipsum robur, siue stipes: id est ea herbæ pars, unde se producant folia aut ramusculi. Cic. de Na. De. Vites a caulibus, brassicisq. referuntur dicuntur. Plin. l. 18. c. 7. Fabæ caulem emittunt nullis distinctum internodijs. Similiter in arboribus & in uite Caulis dicitur, ad quem alimentum defertur, qui que supra terram exsurgit. Radix autem plantæ est. unde alimentu attrahitur a terra. Ramus quod a caudice exit, surculus, qui et ramis oritur. Varro. Ex farme to caules qui nati sunt, de his plurimum ualent. Virg. lib. 12. Puberibus caulem folijs. Ponitur & pro quibuscumque oleribus. Iuu. Saty. 1. Caules miseris, atque ignis emendus. Caulis item in uolucru pennis dicitur calamus extra cutem emipens, e quo plumea illa lanugo erumpit. Plin. l. 1. c. 39. Pennarum, caules omnium auu præcisi non cresunt, nisi autem renascuntur. In animalium quoque caudis Caulis dicitur illud, unde pili nascuntur. Idem lib. 11. Bouum caudis longissimus caulis, atque in ima parte hirtus. Quandoque (sicut docet Seruius) sumitur pro uirili membro, quandoque pro ferro, & pro quolibet hætili. A Caulis sunt Vnicaulis, & Multicaulis. Idem lib. 12. Quædam in his multicaulia sunt, ut carduus.
- CAVLONES, *καυλώνες*, brassicæ species. Plin. lib. 20. c. 9.

CAVLON, onis, *καυλών*, opidum est in prima Italicæ fronte apud Latinos Pl. l. 3. c. 10. Vir. 3. Aen. Caulonifq. arces & nauifragū Scyllaceum Quamquam ibi poeta non tam de opido, quam de promontorio loqui uidetur. Hanc urbem Str. lib. 6. Poinponius lib. 2. & Steph. de urbibus Cauloniam appellant.

CAVNIA, *καυνία*, siue Cauneg, fici genus minutum, quod e cauno maritima Cariz urbe aduehebatur. Cic. de Diu. Quidam in portu caricæ Cauno adiectas uendens, Cauneas clamitabat.

CAVO, *καυω*, [Cauare, uotare. Gal. Cauere, creuere. Hisp. Cauer.] *καυώω, καυάω*, euacuo, cauum facio: Liu. 1. Bell. Pun. Naues cauabant ex singulis arboribus. Ou. 1. de arte: Saxa cauantur aqua. Vir. 3. Ge. Cauatq. Tellurem, & solido grauiter sonat unguia cornu. Cauator oris, ut, Cauator arborum picus Martius. Plin. l. 10. c. 18.

CAURO, nis, g. em. [Hoste, hostiere. Gal. Tauernier, qui uent in detail. Hisp. Tauerniero ò uentero.] *καυρός, οὐνοπόλις*, esulentorum poculentorumq. uenditor. Vlp. in l. 3. c. 1. upones autem. ff. nau. caup. stab. Caupones autem & itabularios æque nos accipimus, qui cauponem uel stabulum exercent, in itinore esse eorum. Mar. lib. 1. Non potes, ut cuperes, uendere caupo merum. Cic. 1. de Diu. Alterum ad cauponem diuertisse, ad hospitem alterum.

CAUPONULA, dem. Cic. 2. Phil. Delituit in quadam cauponula.

CAUPONA, p. p. [Hosteria, taberna. Gal. Tauerne, ou botique ou on uent en dentail. Hisp. Tauernera ò uentera, tauerna ò uentra.] *καυπώνη*, uocatur tam mulier, quæ uinum & esculenta uendit, quam ipsa taberna uinaria. Cic. in Pis. Nonne tibi nox erat pro die? caupona pro opido?

CAUPONIVS, a, um, [Cosa che appartenga à l'hoste. Gal. De tauerne, des appartenances de tauerne. Hisp. De tauernera ò uentra.] *καυπώνης*, quod ad cauponem pertinet: ut, Ars cauponia. Iustm. li. 1. Iussitque cauponia, & ludicras artes, & lenocinia exercere. Martianus fun. in l. r. & instrua. leg. l. pictoris, & instrumeto cauponio instritorum.

CAUPONOR, cauponaris, p. p. [Vendere à l'hosteria.] *καυπώνω* Cauponariã exerceo, uel re aliqua lucri causa ad quæritu abutor. Ennius apud Cic. de off. l. 1. Nec cauponantes bellum, sed belligerantes.

* **CAURIVM**, Luitanicæ opidum, uulgo, Corrà.

* **CAVROS**, insula erat, q̄ postea Andros, tui Antandros dicta est, Pl.

CAVRVS, *ἀρρῆς*, uentus ubi occasu solstitiali flans, qui & Corus dicitur. Virg. 3. Ge. Spirantes frigora Cauri.

CAVSA, *καυσία*, regium capitis tegmen apud Mac. donec. Valerius Max. l. 5. Quemadmodum Antigonus caput Pyrrhi texit causa. Alibi etiam tenuiores causa ufos legimus. Pla. Perfa.

CAVSSA, [Causa, cagione. Gal. Cause, raison. Hisp. Causa ò el echaque ò la occasion.] *καυσία*, proprie dicitur id, ex quo uel propter quod, uel per quod, uel a quo aliquid fit. Cic. de Fato: Causa est, quæ id efficit, cuius est causa: ut uulnus, mortis: cruditas, morbi: ignis, ardoris. Et paullo post. Nulla igitur earum est causa, nulla earum rerum sua in efficit id, cuius dicitur causa. Differt aut Causa a Ratione: quod causa est impulsus ipse ad aliquid agendum: ratio uero ordo gerendoru ex causa ueniens. Est & illud frequens bonis auctoribus, Quid causæ est? id est, negare ne quicquam potest, uel causam aliquam asserere: & Causam haud dicam: id est, Per me licet, non recusabo. Quatuor autem causarum genera scripsit Arist. Materiale, ex qua aliquid fit: Formale, per quam aliquid tale fit: Efficientem, a qua aliquid fit: Finale cuius gratia aliquid fit. Hinc rerum omniu opinio Deum, causam causarum esse affirmat. Per translationem tamen causa dicitur omnis actio, quam in fenatu uel in foro habemus. Vnde tria esse causarum genera scribit Cic. Demonstratiuum, Deliberatiuum, & Iudiciale. Ex his tamen magis proprie causa dicitur, quæ iudicialis est: unde & causam pro lite ac controuersia ponimus: ut, Cicero diligenter egit causam Milonis. Ci. 2. de Or. Atque in ciuium causis, disceptationibusq. diuersantur. Hinc Causidici, dicitur patroni, qui in causis iudicialibus uersantur. Interdum Causa dicitur occasio. Ter. in Eun. Iam diu aliqua causam quærebat, quam obré aliquid in sine faceret. Interdum dicitur excusatio, ut, Honesta est causa mei discessus. Interdum ratio. Ou. 1. Fall. Tempora cum causis Latium digesta per annum. Interdum origo: unde & quidam Causam a casu dictam existimant, quod initia & origines rerum, quæ causæ sunt, casu eueniant. Nonnulla chaos detracta aspiratione, qd̄ confusa illa materia prima omniu causa fuerit. Alij a Græco *καυσία*, quod ardo rem, seu incendiu significat, quod causa sit, quæ nos accendit ad aliquid agendum. Alij a cauedo, quod ea sit, quæ cauet, ut aliquid agatur, aut non agatur. Causa item pro partibus accipitur. Luca. l. 1. Victrix causa deis placuit, sed uicta Catoni. Dem. a Causa est Causilla. Ci. 1. Or. Sed quia priuatas ille plerisque, & eas ipsas alij, & paruorum rerum causillas scripsit, uidetur esse ieiunior.

CAVSSARI MILITES, dicuntur a Li. lib. 7. qui propter honestam causam, puta ualitudinem, a militia soluantur, quasi ualitudinarij, siue fontici, aut qui omnino causam & missionem habebant ex morbo, senectute ue. Sic Causaria missio dicitur, per quam milites soluantur a sacramento militari. Vlp. Causaria, inquit, mis-

so est, quæ propter ualitudinem a laboribus militie soluit. Causarie, aduerb. Martian. in l. milites agrum. §. is etiam. ff. de re mil. Ideo & ad eum, qui causarie missus est, potest dici pertinere, cum huic quoque præmium præteretur.

CAVSSATIO, [Excusatione, scusa. Gal. Excuse. Hi. Aquella obra de traer causas, excusation.] *καυσία*, prætextus, excusatio, uel color: quandoque ponitur pro uitio interiore, & ægritudine, Pallad. lib. primo: Si a saluo capite in pulmonibus ac thorace, aut hilla est, aut rara causatio.

CAVSSATI VVS, a, um, [Quello che da cagione di far qualche cosa.] *καυσίος*, quod est causa ut aliquid fiat, ut, Nimia repletus est causatiua in firmitatis, quamuis etiam aliquando Causatiuum uocetur, quod antecedentem causam significat: sicut & Causale, ut Coniunctio nes causales, seu Causatiuæ.

CAVSSIDI CVS, p. c. [Auocato. Gal. Auocat, celui qui plaide. Hisp. Abogado de pleitos.] *δικαστικός* dicitur patronus, qui in causis iudicialibus uersatur. Ci. 1. de Or. Non enim causidicum nescio quem, neque proclamatorem, aut tabulam conquirimus.

CAVSSIFICOR, excusationem assero, *καυσίζωμαι*. Pla. in Aul. Non causificor, quin ego illam habeam potissimum.

CAVSSOR, aris, deponens, [Scusarsi. Gal. Dire & alleguer la raison ou excuse de quelque fait, s'excuser. Hisp. Traer causas à cadaques, contar razones.] *καυσίζωμαι*, rei gestæ causam assero, excusationem adduco. Suet. in Ner. Causatus nondum esse fatalem horâ. Gel. Negotium sibi esse causatur. Vir. Ecl. 9. Causando nostros in longum ducis amores.

CAVSTICVM, quod urit. Plin. lib. 2. c. 9.

CAVSTON, *καυστόν*, Vitile. Pl. Quartum caustum ad ellychnia.

CAVTE, [Cautamente. Gal. Cautement, finement, prudemment. Hisp. Cautelamente, astutamente.] *πεφύλαγμένως*, prudenter. Pla. in Curc. Cautè incedas. Cic. pro Cluen. A me omnia caute, pedetentimq. dicentur.

CAVTELA, *καυτέλα*, [Cautella] pro cautione. Paul. in l. si defunctus. §. qui ad communi. ff. de procur. Qui ad communi diuidendo iudicium datus est, ad agendum ide. n. & defendendum uidebitur datus, de plici cautela interponenda.

CAVTERIVM, *καυτήριον*, instrumentum, quo notæ imprimuntur, & morbi alioqui insanabiles iniri solent. Pl. lib. 2. r. cap. 2. Præterea Cauterium in pictorum instrumentis continetur. Martianus titulo de fundo instructo.

CAVTE, huius cautis, [Sassi asperi, & grandi.] *καυσία*, f. g. saxum asperum & abruptum. Vir. 6. Ac. Quam si dura silex, aut stet Marpesia cautes. Cæf. 3. Bell. Gal. Nihil saxa & cautes timentur.

CAVTIM, idem Ter. in Heau. Cautim & paullatim dabis.

CAVPIO, onis, [Cautione signata. Gal. Cautione, seurtè, prouoyance, assurance. Hisp. Caution ò cautela] prouidentia quædam, qua auertimus & uitamus, ne quid mali nobis accidat. Cic. 4. Tul. Vt bona natura appetimus, sic a malis natura declinamus, quæ declinatio cum ratione fiet, Cautio appellatur. Cautio est, locutio frequens est apud Comicos, pro cautione est opus, siue cauendum est. Ter. in And. Præterea autem ne resciscat mihi esse ab illa, cautio est. Cautiones etiam a Iuriconsultis uocantur fidei iussiones, aut aliz etiam stipulationes, quibus nobis cauemus, id est, securos nos reddimus. Vlp. l. ira autem. §. Iulianus. ff. de administratione tutelæ.

CAUTIONALIS, le. adiect. ut, Cautionales stipulationes Prætorie, apud Vlp. de Præst. stip. l. 36. Digestorum Prætoriarum stipulationu tres uidentur esse species. Iudiciales, Cautionales, Cômunes.

CAUTOR, [Quello che difende gli altri. Gal. Celui qui garde & enseigne qu'on ne soit trompé. Hi. El que defiende los otros.] qui cauet & uidet alijs, quales erant Iuriconsulti & patroni, qui consultoribus, aut clientibus suis cauere solent. Pla. in Ep. Cautor ipse captus est. Ci. pro Sex. Parum se foedus uiolaturum arbitratus, nisi ipsum cautorem alieni periculi suis proprijs periculis terruisset. &c.

CAVTVS, [Cauto, prudente, sicuro, scaltro, accorto.] *καυτός*, concuum, uacuum. Vir. 3. Aen. Dât signum specula Misenus ab alta Aere cauo.

CAVVS, [Lugo cauto, buco. Gal. Creux, trou, tanterè. Hisp. El hoyo agujero.] *καυώμα*, siue Cauum, locus cauitus, seu concuus. Var. Facere cauo oportet laxi ores, ubi pullos parere possint Col. scribit Cami esse locum, qui inter ædium parietes relinquebatur. Hor. 1. Epist. Macra cauum repetes arctum, quæ macra subisti. Plin. 10. cap. 18. Pullos in canis educant.

CAVATICVS, a, um, ut Cauticæ cochleæ. Pl. lib. 30. c. 6.

CAVSTER, *καύστρος*, Steph. fluuius Lydiæ, Sardis proximus, cygnis abundans. Dicitur *καύστρος*, amburi, quoniã propinquus sit Catace caumena: quæ pars est Ephesiz prætoridæ & deuiz, fertillis nulla, præter uitem, arbore, sed uino præstati sumo, quod Virg. & Pl.

& Pl. Catececaumenitem ex hac origine denominant. Hinc Caystranus campus, Str. lib. 13. Virg. 1. Ge. Dulcibus in stagnis rimantur prata Caystri.

CAYSTRI CAMPI, καὶ ὄψια μέγιστα, Steph. campi sunt fecundissimi sub Sardibus, Lydorū urbe. ita dicti a Caystro uicino fluuio. Virg. Caystri prata uocat, lib. 1. Ge. Vide Str. lib. 13.

C A N T E E

* CE, syllabica adiectio est.

CEA, siue Ceos, (utroque, n. modo appellari auctor est Pl. l. 4. c. 12.) insula est sub Eubœa bombycinarum uestium texturis olim nobilitata. In hac enim insula Pamphila Laroī filia prima adorta est bombycum telas retorquere, easq. rursus texere, ut testatur idem Pl. lib. 11. c. 22. Hinc Cex uestes dictæ sunt, quæ in hac insula ex bombyce tenuissimæ texebantur in usum seminarum. Propert. Et tenues Cea ueste mouere sinus. Ptol. hanc insulam Ciam appellat, ut hodie quoque uulgus nautarū. Vrbes olim habuit tres Carthæam, Iulidem, & Caressum.

* CEADVS, Ciconum rex fuit.

CEBES, etis, καὶ ἐπι, Thebanus philosophus, cuius hodie exstant dialogi, quibus duplicem humanæ uitæ speciem in tabula quadā ob oculos ponit. Vide Suidam, & Laertium.

CEBRENIA, καὶ ἐβρηνία, regiuncula est Troadis cum opido eiusdem nominis, non procul a Scepsi. Pl. l. 5. c. 30. Sunt & Cebrenij in Thracia, dicente Str. lib. 13. Et fluuius quidam Arius in Thracia, ppe quæ Cebrenij, Thracas habitat. Diēta est autem Cebrenia uel ab annæ Cebrine, (ut ex sententiâ Herodiani refert Steph.) uel, ut alij malunt, a Cebrione Priami notho: quamquam Straboni magis placet, Cebrionē potius a Cebrenia, uel (ut apud eū legitur) Cebrenia urbe nomen accepisse. Cebrenis, huius Cebrenidis, se. patron. Ou. 11. Met. Aspicit Hesperien patria Cebrenida ripa.

* CECINNA, fluuius Thraciæ.

CECROPS, primus Atheniensium rex, qui annis 50. regnauit. Hinc CECROPIVS, a um, καὶ ἐὶς πρῶτος, Vir. l. 4. Geor. Cecropias innatus opes amor urget habendi. Et Cecropia, opidum a Cecrope conditore, nunc est arx Athenis. Plin. l. 7. c. 56.

CECROPIDÆ, Athenienses dicti, a Cecrope rege. Ou. 7. Met.

* CEDAR, regio Arabiæ.

CEDO, Ci. in Ver. Cedo mihi ipsius Verris testimonium recita.

CEDRATVS, a um, cedrino oleo perunctus. Pl. l. 13. c. 13.

* CEDREAE, Cariæ opidum.

* CEDROPOLIS, opidum in Caria.

CEDRVS, [Cedro,] καὶ ἐδος, arbor est perpetuo uirens, iunipero nō ab similis, radicib. raris, p. summa terre dispersis, folio duro, acuto, mucrone capillato, & spinoso, ligno cōorto, nodoso, medulla rubente, odorata, baccis myrti flauis, odoratis & esculētis, nouo fructu per autumnum cum anniculo pendenti. Pl. lib. 13. c. 5. Ouid. 1. Trist. Nec titulus minio, nec cedro charta notetur.

* CELADON, amnis in Alpheum influens. Strabo.

CELADONE, opidum Locridis.

CELADYSA, exigua insula in mari Aegeo.

CELAENAE, a um, καὶ λαυαί, collis est Asiæ proprie dictæ, in quo urbs fuit eiusdem nominis, ex qua Antiochus Soter incolas trāstulit in eam, quam a nomine matris Apamiam appellauit. Str. l. 12. Pl. uerol. 5. c. 29. Celænas easdem facit cum Apamia. Celænas item a lias collocat Pl. l. 5. c. 32. in ea parte Asiæ, quæ Phrygiæ superiēta est, iuxta Andriam, Ancyram & Colossas.

CELATIM, [Ascōtamente, celatamente, Gal. Secretement, couuertement, en cachette. His. Escōdidamente.] clam. Sisenna, apud Gell. li. 12. c. 15. Quam maxime celatim poterat, in insidijs duo disponit.

CELEBRATIONIS, [Celebratione.] Ci. Att. De celebratione ludorum tibi assentior.

CELEBRESCO, [Diuenir famoso,] celebris fio, & δὲ οὐκ ἔμω. Attius: Et qualiscumque fama celebrescat tua. Ex Nonio.

CELEBRIS, & hoc celebre, uel ceber, bris, bre, [Famoso, celebrato. Gal. Renommé, hanté. His. Famoso, glorioso.] δὲ ἄσπυμος, p. c. distinguitur a frequenti, quod frequens dicatur creber, siue de loco, siue de re animata: ut frequens niles, frequens fenatus. i. creber, copiosus, multus: frequentes domus. i. crebræ, multæ. Aliquando dicitur, quod ab alijs frequentatur: ut, Frequens templum, in quod multi conueniunt. Celebris uero idem est quod clarus & qui in omnium ore uersatur. Cicero de Diui. Numquam illud oraculum tam celebre, aut tam clarum fuit. Saepè accipitur pro frequenti, ad Heren. lib. 2. Locus quæritur celebris ne sit, an desertus, id est, qui celebratur.

CELEBRITAS, [Frequentia. Gal. Assemblée de gens d'onneur, bon bruit, grande renommée, fréquentacion. His. Campaña de hombres.] frequentia, hominum cœtus. Cic. Att. Odi celebritatē, fugio homines. Interdum idem est, quod famæ claritas, Idem pro Archia: Hac tanta famæ celebritate cum esset absentibus notus.

CELEBROS, as, [Celebrare, frequentare. Gal. Frequenter, et hanter. His. Haer muchas uezes alguna cosa, & andar muchas uezes a un lugar.] por-

ταῖς, frequenter. Cic. 3. de Orat. Q. Mucij ianua maxima quotidie ciuium frequentia celebratur. Est item prædicare, & illustrare, Cicero pro Rab. Hæc mira laus est, quæ non poetarum carminibus, non annalium monumentis celebratur, sed prudentium iudicio expenditur. Hinc Celebrare laudibus, & Virtutum celebratis. Item Celebrariorem, & Celeberrimum, pro illustriore, & illustrissimo. Celebrare ludos, est cum celebritate quadam ludos facere. Cic. 6. Phil. Ludi Apollinares celebrati. Celebrare diem festum, est feriari. Idem in Catil. Celebratote illos dies cum coniugibus & liberis uestris.

CELEBRANTES, nomen ex participio. Ci. 2. Philip.

CELER, celeris, [Presto, uelox.] ταχύς, uelox. Ci. ad Octauium: O miseram, & in breui tam celeream reip. commutationem. Hor. lib. 1. ep. Oderunt hilarem tristes, tristemque iocosi, Sedatum celeres. Hinc Celerissimus, pro quo uetustissimi dicebant Celerissimus. Manil. in Iliade apud Prisc. Celerissimus aduolat Hector.

CELERITAS, atis, [Preste, celeritas, Gal. Legerete, suite, fondainet. His. Ligereza.] ταχύτης, uelocitas. Ci. 7. Verr.

CELERITUDO, [Velocitas, preste, celeritas.] Idem. Varr. 3. de re rust. Lucius Aelius putabat dictū Leporē a celeritudine, quod leuipes esset.

CELERIPES, pedis, [Veloce,] δὲ ἄσπυς, qui leuis est pedibus. Cicero ad Attic. lib. 9.

CELERITER, celerius, celerime, [Velocemente. Gal. Vistement, legerement, fondainement. His. Prestamente, ligeramente.] uelociter. Cels. 5. Bell. Gall. Imperata celeriter fecerunt. Cicero 2. de Finib. Celerimeque multa simul agitantem. Celeranter, celeriter, Attius apud Nonium.

CELERO, celeras, [Affettare. Gal. Hafter, auancer. His. Presto y ligeramē tetraer.] ταχύω, celeriter aliquid facio. Vir. 1. Aen. Tum celera re fugam, patriaque excedere suadet.

CELETES, καὶ ἐλῆτες, p. p. equi, qui ad cursum soli adhibentur, sine bigis uel quadrigis. Latine Defultorij: quod ex his facile desiliatur. Pl. lib. 34. c. 5. uidetur Celetas posuisse pro statuis equestribus.

CELETIZONTES, a Græcis dicuntur equum celere regentes. Pl. li. 35. c. 8. Celetizontes pueri.

CELEVSMA, [Grido unito di plu persone. Cal. Cry de plusieurs personnes, chant des mariners. His. Canto de mariners] clamor nautarum & aliorum, cum, uno aliquid iubente, omnes uniformiter respondent. Mart. lib. 3. Lentos figitis ad celusina remos.

CELEA, portus ex frugibus confectus, qui Hispanis præcipue in usu erat, sicut Ceruisia Germanis. Pl. l. 12. c. ult. Est itē Celia Apulię opidum, in tractu Peucetiorum. Str. li. 4. & Ptol. li. 3. c. 2.

CELLA, [Cella. Gal. Celier, gardemanger, depence, chambre,] dicta est, qd. in ea celeritur, quæ esse uolumus occulta. Cic. Att. l. 14. Cui quidem ego totam uillam, cellamq. tradidi. Capit autē Cella significationem, pro ratione adiectiuorum, quæ illi iunguntur: ut Cella uinaria, Cella olearia, Cella farinaria, Cella pomaria, Cella lignaria, Cella libraria, Cella casearia. Denique omnis locus, in quo quid reponitur, Cella dicitur, Cic. de Sen. Semper boni assiduiq. domini referta est Cella uinaria, olearia, mellaria, & pomaria. Ter. Adelph. Nam me in cellam aliquam cum illa concludam. Vir. item 3. Geo. Favorum caernas cellas uocauit, cum ait: Dispendunt nectare cellas. Item loca, in quibus lauamur, aut unguimur in balneis, cellæ dicuntur, unde caldariam cellam, frigidariā, & tepidariam dicimus. Cella item pars templi erat sacratior, in quam ingredi cuius fas non erat, unde apud Gell. legitur Scipionem in Capitolium saepe uenisse, iussisseq. cellam Iouis aperiri: ibique solum demoratum fuisse. Liu. lib. 3. In cella Iouis Optimi Max. habitaret exsul.

CELLARIA, [Cantina, canena del uino. Gal. Celier. His. Cilla para uino.] locus ubi cōditur uinum. Pla. in Mil. Eijciat cellaria. Et Cellaria, ταμια, quæ præest cellæ. Idem in Mil.

CELLARIUM, rij, [Ripostiglio, granajo,] ταμειον, uidetur ea figura dici, qua Granarium, Penarium, ut pro cella ac repositorio accipiantur. Hæc & Cellam promptuariam, seu Prompuarium appellat, in quo conduntur, & ex quo promuntur ad uictum necessaria. Pl. lib. 36. ca. 15. Idem & Penarium, & Penaria, seu Penuria cella a Peni nuncupatur. Ci. in Ver. M. Cato sapiens cellam penuariam reip. nostræ, nutricem plebis Romanæ, Siciliam nominauit. Demi nutium est Cellarium.

CELLARIVS, [Preposto alla mensa. Gal. Despensier, maistre d'hofel, qui a la charge du boire & du mangier. His. El cillero, botillero.] ταμιας, qui in cella propositus est penui promendo uel condendo. Col. Ut cibus & potus sine fraude a cellarijs præbeatur. Pla. in Cap. Præmo quoduis, te facio cellarium. Hunc etiam Promum & Conduum appellabant. Pla. in Pseud. Promus & conduus sum, procurator peni. Auso. Promusq. quam conduus, magis.

CELLARIS re, adiect. ut Columbi cellares, Col. l. 8. c. 8.

CELLIO, is, Antiquissimis in usu fuit pro percuto.

CELO, as, [Nascondere, Celare. Gal. Chacher, celer, tenir secret. His. Encubrir o esconder.] κατακρύπτωμαι, abscondo, clam habeo. Construitur modo

modo cum uno dumtaxat accusatio. Ci. r. de Na. De. Nec tu me celas. Modo cum duobus. Plau. in Bacch. Itæc flagitia me celauisti. Interdum loco unius accusatiui habet datiuum. Fer. in Phor. Si hoc celatur patri. Modo cum ablatiuo mediâte præpositione. Ci. Treb. Bassus noſtur de hoc me libro celauit. At cum passiue ponitur, res siue persona, quam quis aliquem celauit, ponitur in nomi natiuo. Teren. in Eun. Diu celari non potest. Celatus partic. Cic. pro Clu. Non est de illo ueneno celata mater.

CÉLOX, [Fregata,] κελός, nauigij exigui genus, quod uno remorum ordine agebatur: a celitate nomen habens. Plaut. in Alin. Quo hanc celocem conferam.

* **CÉLSENSIS**, populi Citerioris Hispaniæ.

CÉLSITAS, tatis, [ἄλτος] ἄλτος, altitudo. Cicero in Offic. Celsitas animi.

CORNELIUS Celsus uariæ eruditionis nomine a Quintiliano cõmendatus: qui & rhetoricam multo quam antea, diligentius explicauit, & de re militari diligentissime scripsit. nullumq. pæne diſciplinæ genus intactum reliquit: ex quibus ad noſtra tempora nihil peruenit, præter octo elegantissimos de re medica libros, qui omnium manibus teruntur.

CÉLVS, celsa, sum, [Alto, Eccellente. Gal. Hant, eslené. Hisp. Cofa alta.] ὑψιλόος, altus, excellens. Plin. l. 13. c. 24. Firmiores, celsioresq. infantes fore. Ci. 2. de Na. Deo. Quæ primùm eos humo excitatos, celsos, & erectos constituit. Festus deducit hoc nomen a Græco κέλυς, quod, qui equo uehantur, sublimes sint.

CÉLTÆ, κελταί, populi Galliæ Comatæ, inter Garumnam & Sequanâ fluuios, ita dicti a Celto Polyphemi filio, si Appiano credimus. Pomp. Mela. lib. 3. Populorum Comatæ Galliæ tria summa sunt: terminaturq. fluuijs ingentibus. nam a Pyrenæo ad Garumnam Aquitania, ab eo ad Sequanam Celtæ, inde ad Rhenu per tinent Belgæ. A Celtis etiam Celtiberi Hispaniæ populi originẽ traxisse creduntur, qui cum uenissent ad Iberum Hispaniæ fluuium, ibique confederant, assumpto ad nomẽ suum fluuij nomine, iuxta quem confederant, Celtiberi dicti sunt, & regio eorũ Celtiberia. Luc. lib. 3. Profugiq. a gente uetusta Gallorum Celtæ miscentes nomen Iberi. Inde Celtibericus, a, um.

CÉLTICA, opidum Hispaniæ Bæticæ, in conuentu Hispalensi. Plin. lib. 3. cap. 1.

CÉLTICA, κελτική, tertia pars Galliæ Comatæ, inter Sequanam & Garumnam fluuios sita. Plin. l. 4. c. 17.

CÉMVS, κημός, herba est apud Plin. l. 27. cap. 8. Cuius descriptionem se idcirco præmittere ait, quod solis in amatorijs usum habeat. Diosc. lib. 4. eandem esse ostendit cum ledtopadio. Cemus autem uidetur appellata ex floris, siue calycis figura: quoniam pyxidicula Athenis ita nominabatur, per quam suffragia in subiectum uasculum, quod Cadiscum uocabant, demitti consueuerant. Vide Ruel. lib. 3. c. 130.

CENCHRIS, huius cenchridis, κενχρίς, auis ex accipitrum genere, quam Aristo. lib. 6. de animal. solam ex adunco genere quaternam, & eo plura oua parere dicit. Plin. lib. 29. c. 6. Dicta Cenchris, quasi miliaria. Latini a tinnitũ uocis Tinnunculum appellant. Est item Cenchris serpens maculis plenus, Thebano marmori similis, Luca. lib. 9. Et semper recto lapsurus limite Cenchris. Pluribus ille notis. Plin. l. 20. c. 22. Serpyllum aduersus serpentes efficax, maxime cenchrin, & scolopendras.

CENCHRITES, κενχρίτης, gemmæ species. Plin. l. 37. c. 11.

CENCHRON, adamantis genus, quod sit milij magnitudine: κενχρον, enim inilium dicitur. Plin. l. 37. c. 4.

CENOMANI, κενουμανοί, populi Galliæ Cisalpinæ, teste Plin. l. 3. c. 19. quorum caput Brixia fuit. Sunt etiam Galliæ Celticæ populi, audegais finitimi, quorum etiam meminit Plin. lib. 4. cap. 18. Regio ipsa Cenomania.

CENOTAPHIUM, [Sepulcro, anello, deposito uano. Gal. Vne representacion de sepulcre. un sepulcre ou il n'y a rien dedans, mais seulement sert de montre. Hisp. Sepulcro uazio y vano.] κενόταφος, uacuum sepulcrum. κενός, enim uacuum, & τάφος, sepulcrum, a τὰ φέρον, sepelire. est enim ut capsa, quæ ponitur in templo in exsequijs mortuorum. Vir. 3. Ac. describit Cenotaphium sic: Sollène tum forte dapes, & tristia dona Libabat cineri Andromache: manesq. uocabat Hæctorum ad tumulum: uiridi quem cespere inanem, Et geminas, causam lacrymis, sacrauerat aras. Quo loco Seruius tumulum inanem Cenotaphium esse dicit. Cenotaphiorum autem usum adiuuenerunt uereres, qui credebant de sanctorum animas, si honore sepulcri carerent, itygiam paludem tranare non posse. unde a sacerdotibus inuentum est exequiarum genus, quod terrę iniectionem uocabant, ut etiam ijs, qui naufragio perisissent, aut quorum corpora haberi non possent, iusta persolueretur. tumulum itaque ex cespitibus, aut a ia materia congerebant, ubi absente defuncti cada uere, tâquã præſente, sollempni quodã ritu exsequiæ peragebant. Huiusmodi autem sepulcrum, in quod nullæ illarũ erãt reliquiæ, Cenotaphium, hoc est, inane sepulcrum uocabatur. Suet. Honora

rium tumulum appellat in Claud.

CÉNSEO, ses, sui, sum, p. c. [Estimare, pensare, giudicare. Gal. Penſer, estimer, opiner, estre d'avis. Hisp. Estimar, juzgar o pensar.] ἀξιόω, significat existimo, puto, arbitror. Ter. Eu. Censet posse me obſirmare, &c. Liu. lib. 6. Bel. Pun. Censet eo uenturum obuiam Pœnum consistuere, deliberare, sententiam dicere. Nam senator censet, cum sententiam dicit de eo, quod sibi uidetur; assentitur, cum alienam approbat. Cic. in Cat. Quid senatus censuerit, exponam. Idem pro Flacc. Cuius patrem armis pellendum a suis in omnibus censuissent. Item Censere, succensere, significat. Varr. Ne uobis censeam, si ad me referretis. Est item censeri, æſtimatis facultatibus in censum redigi. Boe. in Top. Quoniam faciendi liberi tres sunt partes: una quidem, ut censu liber fiat. Censebantur enim antiquitus soli ciues Romani. Censeri autem dicebantur, cum bonorum suorum censum, hoc est ualorem apud Censores profitebantur: quorum etiam nomen a censu deductum est. Cic. pro Fl. Voluisti magnum agri modum. censeri non potest. Legitur & Censui sum, uel sui, in actiua significatione, tamquam a deponente Censor. Idem ibidem: Censui es mancipia Amyntæ. Hinc Accensio, Percenteo, perfecte cenſeo, numero. Col. Rusticationis partes si uelimus percensere, uix numero comprehendemus.

CÉNSTO, onis, [Castigatione, correptione. Gal. Punition & reformatio. estimacion, saxe. Hisp. Castigamiento, y corregimiento.] τιμωρία, castigatio, unde Censionem facere dicebantur Censores, cum multam cuiuspiam irrogabant. Plaut. in Rud. Ne censionem semper facias.

CENSIO HASTARIA, uocabatur, cum militi multæ nomine ob delictum militare indicebatur, ut hastas daret.

CENSITOR, oris, uerbale ab antiquo uerbo Censio, is, quarræ delictum quod Censor. Vlp. in l. forma. §. illam æquitatem. ff. de censu. Illam æquitatem debet admittere censitor, ut officio eius congruat.

CENSOR, oris, [Censore, corregidor. Gal. Censeur, ou reformateur des mœurs et de la police. Hisp. El juez de los censos y costumbres, corregidor.] τιμωρὶς, qui censuram gerit. Censores magistri morum erant, a censendo, i. arbitrando dicti, quod illis luminum arbitrium erat aliorum morum. Vel a Censu, quod quinto quoque anno P. R. censum agerent. Varr. Censor ad cuius censionem, id est, arbitrium censetur populus. Cic. 3. de Leg. Censores, populi æuitates, soboles, familias, pecuniasque censent: urbis templas, uias, aquas, æratina, uectigalia tuentor. Fest. Censores dicti, quod quique tanti sua æstimaret, quantum illi censuissent: quod non absurdum uidetur: quia & rerum & morum censores erant. Unde Plutar. in Aemil. Censura senatores e senatu remouere potest, equitibus equos adimere, ex plebeijs æratios facere, notare infamia, censum agere, lustrum condere. Erant autem duo Censores, qui quinto quoque anno creabantur. Vide Liu. lib. 4. ubi docet Censores ab agendo populi censu nomen fuisse sortitos.

CENSORIÆ VESTIÆ, dicebantur, quibus Censores merito uti possent.

CENSORIVS, τιμωρὶς, ad hominem relatum, cum significat, qui aliquando censura fuerit functus. Ci. 2. de Or. Consularem se esse hominem & censorium. Et paullo post: Id committere, uide quã sit homini turpe censorio. Frequenter tamen ingitur rebus, ut Censorium dictum, quod est censoris, seu quod ad censorem pertinet, & Censoria uirgula. Quin. l. 1. c. 2. Censorium nõ est. Ci. pro Clu. Hominum delictum fortunæ iudicio committere, minime censorium est.

CENSUALIS, le, Vlp. l. forma. ff. de censu. Forma censuali cauetur, ut agri sic in censum referantur. Vincula censualia. Idem ea. l. §. si quis inq. Si quis inquilinum non fuerit professus, uinculis censualibus tenetur.

CENSVI AGRĪ, dicebantur, qui eni & uenire iure ciuili poterant. Fest.

CENSVRA, e, [Censura, riprensione. Gal. Reformation, censure, l'office d'un censeur. Hisp. La judicatura de aquel censor, correggimiento] τιμωρία, Censoris dignitas. Liu. libro 4. Alios magistratus annuos esse, quinquennalem censuram grauem esse. Accipitur interdum pro decreto, & lege, Plin. in Paneg. Nam uita principis, censura est, ea que perpetua.

CENSVS, us, [Censo, vendita. Gal. Taxe et estimation, reuenu, vente. Hisp. Censura, canama.] dicebatur æſtimatio rerum, & bonorum facta, secundum quam tributa pendebantur. Unde, Censum agere, est recensere hominum facultates. Liu. 1. Censum instituit, rem saluberrimã tanto futuro imperio. Censui item, annuus reditus, & quidquid fortunatarius quis habet. Iun. Protinus ad censum: de moribus ultima fiet Quæſitio. Cic. 2. de Leg. A quo iterum finem sumptus præſentent ex censibus. Unde, qui cætum millia æris, in professio detulissent, Censi dicebantur.

CENSVS, τιμωρὶς, significat eũ, de cuius bonis factus est census. Cic. pro Arch. Eum, qui sit census, ita se gessisse iam tum pro ciue.

CEN-

- CENTAVREA**, *æ*, siue Centaurion, *ῥιζ, κενταύριον*, Dios. herba est, quæ a Chirone Centauro nomen accepit, qui ea curatus dicitur, cum Hercules hospitis sui arma pertractanti, sagitta decidisset in pedem. Virg. 4. Geor. Centaurum appellauit, p. p. Cecropiumque thymum & graueolentia Centaurea. Vide Pl. l. 25. c. 6.
- CENTAVRI**, [*Centauri*], *κενταύροι*, Thessaliæ populi, fecus Pelion montem habitantes. qui primi equos domare, & ex ijs pugnare cœperunt. quo factum est, ut a uicinis populis primum conspecti, membra partim humana, partim equina habuisse crederentur. Est etiam Centaurus nauis nomen apud Virg. 5. Aen. Centauro in uehitur magna.
- CENTENVS**, *α, um*. Pl. l. 33. cap. 10. Non erat apud antiquos numerus ultra centum millia. itaque & hodie multiplicatur hæc, ut decies centena millia dicantur. Virg. 10. Aen. Centenaq. arbore fluctum Verberat. Hoc est, centum ingentibus remis. Ci. in Part. Centena festertia.
- CENTENARIVS**, & familia in arius, denotat non multiplicationem sui, sed numerum aliarum rerum, quæ non nominantur: ut Lapis centenarius, non quo centuplus sit, sed centum librarum. Centenarius numerus gregum. Var. 3. de re ru. c. 5.
- CENTENARIAE CENAE**, dicebantur, in quibus lege Licinia non plus centuribus, hoc est centum assibus impendebant. Festus.
- CENTESIMVS**, *α, um*, postremus, uel unus ex centenario. Plau. in Milite. Haud centesimam partem dixi. Interdum multiplicandi uim habet, & pro centuplo accipitur: ut cū dicimus, Centesimum fructum ager attulit: hoc est, centies tantum, quantum sementis acceperat. Centesima fruges, idem Pl. l. 5. c. 4.
- CENTESIMAS KALENDAS**, Iurisconf. uocant centesimum mēsem. unde Centesimis Kalendis aliquid dare, hoc est, intra annos octo, & menses quattuor: ut annotauit Alciatus in Parerg.
- CENTESIMARE** exercitum, pro centesimum militem supplicio afficere. Solebant enim Imperatores, cum grauius quippiam milites deliquissent, eam moderationem adhibere, ut neque uniuersum exercitum delerent, neque facilitate uenire alios ad similia inuitarent. Conuocatis itaque uniuersis, centesimum, aut, si uideretur, decimum quemque forte proditum securi percutiebant.
- CENTESIMA**, *ἡ κενταῖος*, genus usuræ, quæ centesimo mense explet sortem, utpote cum centum librarum fors singulis mensib. librā unam usuræ parit. Vide Budæum de Assē. Ci. Att. l. 1. A Cæcilio p. pinqui minore centesimis nummum mouere non possunt.
- CENTICEPS**, *itis*, [*Di cento capi*. Gal. Qui a cent testēs. Hi. Cosa que tiene cient cabezas.] qui centum habet capita. Hor. 2. Car.
- CENTIES**, Ci. in Pl. H. S. centies, & octogies Romæ reliquisti.
- CENTIFOLIA**, rosæ genus in Campania potissimum proueniens: a foliorum multitudine ita appellatum. Pl. l. 21. c. 4.
- CENTI GRANVM**, genus tritici: quod ferat centum grana. Plin. libro 18. cap. 10.
- CENTIMANVS**, [*Di cento mani*. Gal. Qui a cent mains. Hi. El que tiene cient manos.] *κα το γυ αο*, qui centum habet manus: qualē fuisse Briareum gygantem Virg. 6. Aen. refert.
- * **CENTINVM**, Umbriæ opidum. Ptol.
- CENTIPEDA**, *δενιακος*, uermis est pilosus multis pedibus arcuatim repens, ab aliquibus Multipeda, ab alijs Millepeda dictus. Plin. lib. 29. cap. 6.
- CENTIPELLO**, onis. Pl. l. 28. c. 9. De ceruis salutariter datur in uino uentres, qui centipellones uocantur.
- CENTIPES**, *ἡ κεντομυς*, piscis alio nomine Scolopēdra, a terrestris scolopendræ similitudine. Pl. l. 9. c. 4. 3.
- CENTO**, *nis, κενταύριον*, uelum laneum, lana aut tomento confertum, qualibus olim in bello uti solebant, ad machinas obtendas, ne tormentorum missilibus perfringerentur. Cæsar: Centonelque iniecerunt, ne aut tela tormentis missa tabulationem perfringerent, aut saxa ex catapultis lateritium discerent. Sifen. libro 3. Hist. Aceto madefactis centonibus integuntur. Quidam Centonem capiunt pro straguli genere, quod cubantibus inferni solet. Cato de re rust. c. 10. & 11. Culcitras octo, in stragulo octo centones pueris sex. Similiter & Macr. dum scropham sub centonibus iacere scribit, rusticum stragulum esse declarat. Fieri autem centones constat ex pannis diuersorum colorum, uel lanis in unum condensatis, atque confutis. Vnde ad earum similitudinem Centonem uocant carminis genus ex diuersis carminū fragmentis, hinc atque illinc accersitis, contextum, qualique confutum. Exstant adhuc Homero centones, & Virgilio centones, a Proba Falconia consuti.
- CENTRALIS**, adiect. Pl. l. 2. Terra centralis interueniat.
- CENTROSYS**, *α, um*: ut, Centrosa scobis, id est, limatura admodum dura, ueluti centrum, quod in marmore, uel iunipero inuenitur. Plin. lib. 37. cap. 7. Gemmæ factitiæ centrosa scobe deprehenduntur.
- CENTRYM**, *tris*, [*Il centro*. Gal. Centre, le point ou milieu d'une chose rend. Hi. Centro.] *κεντρον*, punctum sphaeræ, aut orbis medium. Apuleius in Cosmographia: Cardinem, inquit, mundi (sic enim dixerim centrum) habet tellus. Ci. 2. Tut. Persuadent enim Mathematici terram in medio mundo sitam ad uniuersi cæli complexum, quæ puncti instar, obtinere, quod Centrum illi uocant. Centra in marmore, sunt quidam ueluti dariores nodi ad clauis similitudinem, in iunica ferris, qui in intima etiam lignorum parte inueniuntur. Pl. l. 17. c. 39. Inuenitur & in quibusdā arboribus, sicut in marmore, centra. i. duritia clauo similis, in iunica ferris. Est item centron crystalli quoddam uitium, durum & fragile, quod & Salein appellant. Pl. l. 37. c. 2.
- CENTYVM**, *ἑκατόν*, nomen numerale & indeclinabile. Cic. pro Mil. Hi centum dies penes accusatorem cum fuissent. Accipitur aliquando Centum indefinite pro pluribus. Sic, Centum greges apud Hor. 2. Car. Ode 16. & Centum iuueni apud eundem. Lepo. Centum puer artium. 4. Car. Hinc Centenus, *α, um*: ut, Centena millia. Sic Ducentenus, Trecentenus, Quadringentenus, Quingentenus, Sexcentenus, Septingentenus, Octingentenus, Noningentenus, Centuplus, Ducentuplus, Trecentuplus, & reliqua. Centesimus, & deinceps. Centies quoque aduerb. Ducenties, Trecenties, Quadringenties, Quingenties, Sexcenties, Septingenties, Octingenties, Noningenties, Centenarius, Ducentenarius.
- CENTYMCAPITA**, herba est ex aculeatarum genere. Pl. l. 22. c. 28.
- CENTYMPONDYVM**, pro immanti pondere, etiam si centum pondus excedat. Plau. in A sin. Ad pedes quando alligatus es, æquum centū pondium. Cato. cap. 13. Centumpondium incertum unum, & pondera cæta.
- CENTYMYRI**, [*Cent'huomini*. Gal. Cent personnes ou plus qui anciennement à Rome juge oient des causes ciuiles. Hist. Collegio era en Roma de cient uarones.] qui res iudicabant. Nam cum essent Romæ triginta quinque tribus, quæ & Curæ sunt dictæ, terni ex singulis tribubus sunt electi ad iudicandum, & Centumuiui appellati, qui licet quinque supra centum fuerint, tamen, quo facilius nominarētur, Centumuiui dicti sunt. Festus. Ci. pro Cæc. Scæuolam dixisti causam apud Centumuiros non tenuisse.
- CENTYMVIRALIS**, le, quod ad centumuiros pertinet: ut Iudicium centumuirale. Ci. l. de Or.
- CENTYNCVIVS**, *ἑπταμύριον*, demin. a Cento, pro uili ac fordido stragulo. Sen. lib. 1. epif. Diurnum accipit, in centunculo dormit. Accipitur & pro uiliori operimenti genere quod chitellis subtexni solet. Liu. 7. Multis strata detrahi iubet, binis tantum centunculis relictis. Centunculus item teste Dioscoride, a Romanis uocatur herba, quam Græci Gnaphalium, & Chamezelum uocāt. Ratio nominis tracta uidetur a molli foliorum lanugine, quæ ad inferciendos centones tomenti inopia suppleri posset. Vide Dios. l. 3. c. 112. Plin. autem l. 24. c. 15. auctor est, Centunculum Italis appellatum fuisse tertium clematidis genus, rostratis folijs, ad similitudinem capitis pænuarum iacens in aruis.
- CENTYPLEXICIS**, [*A cento doppi*.] *κατοπλάσιον*, Pla. in Perf. Centuplex murus rebus seruandis paruus est.
- CENTYPLICATO**, [*Radoppiato cento uolte*.] aduerb. Plin. l. 6. c. 23. Quæ apud nos centuplicato ueneunt.
- CENTYPLVS**, *α, um*, idem quod Centuplex.
- CENTYRIA**, *rix*, [*Compagnia di cent'huomini*. Gal. Centaine, bande de cent hommes. Hi. Campaña de cient hombres armados.] *ἡ κεντορίας*, in re militari centum continet homines, qui sub uno Céturione sunt, quorum centenarius iustus est numerus. Cicero 2. de Diuin. Primum uide, ne in eum dixerint, qui rogator centuriæ fuisset. Centuriæ in agris dicebantur ducenta iugera. Centuria a centum iugeribus uocabatur, sed mox duplicata nomen retinuit, inquit Colum. lib. sexto. Sicut tribus dictæ, primum a partibus popululi tripartito diuisi, quæ tamen aunc multiplicatæ, pristinum nomen possident.
- CENTYRIATVS**, us, dignitas & officium centurionis. Ci. pro l. Man.
- CENTYRIATIM**, *κατὰ τάξαις*, per céturias, ut Tributim, per trib. Cicero pro Flac. Tributim, & centuriatim descriptis ordinibus.
- CENTYRIO**, [*Centurione, capitano di cento soldati*. Gal. Centenier, ayant sous soy & en sa charge cent hommes. Hist. Capitán de cient hombres armados.] *ἡ κεντορίαρχος*, dicitur, qui centum peditibus præest. Cicero pro Mar. Nihil sibi ex ista laude Centurio, nihil cohors nihil turma decerpit. Centurio autem primæ cohortis dicebatur Primpilus, teste Plin. Veteres cum uiderent commisso proelio, acies facile turbari, ut hoc incommodum euitarent, cohortes in centurias diuisere, & singulis centurijs singulos centuriones prætecerunt. Prima centuria Primpilum uocabatur, quod circa signa grauis armatura constituta erat. Centurio ipse primpili Centurio dicebatur, & Primpilus. Hic non modo aquilæ præerat, sed quattuor centurias, hoc est, quadringentos milites in prima acie gubernabat, & tamquam priuceps totius legionis merito conseqeabatur.
- CENTYRIO**, céturias, [*Ordinare soldati, a cento, a cento*. Gal. Mettre par centes-

- cente in e distribuuntur per bandes.* His. *Ordenar los lombres armados de ciento en ciento.* κατατάξις, in centurias ordino. Ci. ad Quir. post redit. Ego cum homines in tribunali Aurelio palam conscribi, centuria. i. q. uidiſſem. Ager centuriatus, qui in ducenta iugera definitus erat. Romulus enim cētēnas ciuibus ducenta iugera distribuit. Et milites centuriati, qui in ipsas centurias ordinabantur. Liu. l. 29. Scipio postquam in Sicilia transiit, uoluntarios milites ordinauit, centuriavitque. Centuriata comita, ut Alconius scribit, dicuntur, cum ab omni sexu, & ætate fertur suffragium, quod per cētēnas turmas diuisus erat populus R. Hinc Succenturio, a quo Succenturiati dicuntur milites, non primæ, sed secundæ centuriæ, ubi ad insidiandum maxime collocabantur. Vnde Succenturiatus dicitur, quasi in insidijs positus. Ter. in Phor. Ego in insidijs ero hic succenturiatus. Proprie autem Succenturiare significat, explendæ centuriæ gratia militum numerū supplerere, uel in locum occisorum, uel exautoratorum militū alios substituere. Gel. eleganter ad cibos trāstitulit, cum in locum ciborum, qui auferuntur, alij statim substituuntur.
- CENTVRIONVS**, ab antiquis dicebatur, teste Felto, qui postea Centurio appellatus est.
- CENTVRIPES**, siue Centuripæ, arum, κεντριπαι. Ptolemæo, opidum est Siciliæ sub Aetna monte. Hinc Centuripini populi, Pli. lib. 3. cap. 8.
- CENTVSSIS**, pecuniæ genus fuit apud Romanos, centū asses ualens. Persius: Et centum Græcos curto centusse licetur.
- CEPHEA**, Pli. herba est similis pertulacæ, nigriore radice.
- * **CEPHALAS**, promontorium maioris Syrtis. Str.
- * **CEPHALEDIVM**, opidum Siciliæ.
- * **CEPHALOTOMI**, populi Colchicæ regionis.
- CEPHALEA**, κεφαλεῖα, diuturnus, & inueteratus capitis dolor. Pli. l. 20. c. 13. & Celsus.
- CEPHALLENE**, [Cefalonia], κεφαλλῆνη, Cephallenia insula Ionij maris a Cephallo Amphycionis: uel a Cephallo Deionei filio dicta. Str. lib. 10. Hinc populi Cephallenes.
- CEPHALVS**, κέφαλος, piscis dictus a capitis magnitudine. Hinc Cephalus, cephalæa, um. Luc. lib. 1. Saty. Thynnica uenientibus priua Dabo, cephalæamque carnem. Gell. l. 10. c. 20.
- CEPHENES**, [Galauroni], recentis fucorum fetus. Pli. l. 11. c. 16. Cephēnes item fuerunt Asiæ populi, qui postea a Perse Iouis & Andromedæ filio Perse appellati sunt. Herodot. lib. 7.
- CEPHEVS**, κηφείδης, teste Ouidio, Aethiopū rex, Andromedæ pater, quam Perseus uxorem duxit. Hic postea cum uxore, & Andromede de filia, & genero Perseo, in cælum translatus dicitur. Oritur Cepheus in 15. parte Capricorni. Hoc sidere nati, erunt seueri, sicut Catones. Cepheius, a, um. Oui. 4. Meta. Cepheia conspiciat arua.
- CEPHYSVS**, p. p. κηφισός, fluuius, per Bœotiā fluens. Cephisī aquas fatidicas dicit Luc. lib. 3. ob Themidis oraculum uicinum, a quo Deucalioni, & Pyrrhae, ratio ostensa est, quia genus humanū posset reparari. Cephisides unde, & Cephisia ora, apud Ouidium. Pli. lib. 4. ca. 7.
- CEPHVS**, animal est apud Aethiopes, pedes posteriores humanis pedibus, & priores hominis manibus similes habens. Pli. l. 8. c. 19.
- CEPIONIDES**, gemmæ crystallini nitoris. Pli. l. 38. c. 10.
- CEPITES**, siue Cepocapites gemma candida est. Pli. l. 37. c. 10.
- CERA**, [Cera, Gal. Cire, Hisp. Cera.] κηρός, latis notæ significationis est, nempe illud, quod melle ex fauis expresso, remanet. Pli. l. 21. ca. 14. Cera fit expressis fauis, sed ante purificatis aqua, & triduo in tenebris siccatis, quarto die liquatis igni in nouo fictili. Cera est ueteres, ante inuentum papyri usum, pugillares suos obducere solebant: unde etiam pro epistolis & pugillaribus positum inuenitur. Iuu. Nonne liber medio ceras implere capaces Quadruiui? Hinc illæ loquendi formulæ, In prima cera, In secunda cera, In ima cera, & Extrema cera. Romani. n. sua testamenta in tabulis ceratis perſcribebant. Suet. in Cæs. Q. Pedium ex quadrante heredem instituit, reliquos in ima cera, hoc est in ultima parte testamenti. Inter ceras optima creditur Punica candidissima.
- CERVA**, læ, demin. Cic. ad Att. lib. 16.
- CERACHATES**, gemma ex achatæ generibus. Pli. l. 37. c. 20.
- CERAMICVS**, κεραμικός, Cariæ sinus est non lōge ab Halicarnasso, nobilissima urbe. Pompon. l. 1. & Pli. l. 5. c. 29. Ceramicus item duo fuerunt Athenis, de quib. Suidas scribit, his uerbis: Athenis Ceramicus, loci duo erāt, unus in ciuitate, alter extra ciuitatem in quo qui in bello cecidissent, publico sumptu sepeliebantur, funebriq. oratione ornabantur. qui uero in urbe erat, locus erat, & certa cōstitutaq. sedes meretricibus. Fuit præterea Ceramicus, Atticæ regionis locus præaltus, eodem Suida auctore, in quo lampadū certamina peragebantur: unde prouerbiū, Lāpadē tibi cursu trado.
- CERAMITES**, gemma est, teste colorēm habens, unde & nomē accipit: nam κεράμιος, testam sonat. Pli. l. 37. cap. 10.
- CERARIVM**, apud Cic. 5. Verr. uidetur accipi pro eo, quod ceræ nomine penditur.
- * **CERASTÆ**, insulæ sunt in latere Arabiæ, iuxta Syenē, quæ est in fine Aethiopiæ.
- CERASTES**, æ, genus serpentis, quod teste Pli. l. 8. c. 23. quadrigemina cornua præfert simillima arietum. unde & nomen habet.
- CERASTIS**, dicta Cyprus, quod procurrētibus promontorijs, uelut infelsis cornibus affurgat. Steph.
- CERASVS**, si, p. p. [Ciregio arbore, Gal. Cerisier. Hisp. Cerefo, arbol conocido.] κηράσος, arbor nota, a Cerasunte Ponti ciuitate sic dicta, quæ cum Lucullus deleuisset, inde illam Romam trāstitulit, & a ciuitate Cerasum appellauit. Sane arbor Cerasus dicitur, fructus uero Cerasum. Ouid. de nuce: Audiat hæc cerasus, stipes inanis erit. Dicitur & Cerasum pro arbore. Col. Cerasa, & Amygdalæ, quæ primæ florent, possunt inferi commode.
- CERASVS**, untis, κηρασός, urbs Ponti, a Lucullo expugnata: unde cerasa primum in Italiam translata sunt.
- CERATHVS**, fluuius Cretæ, Gnossum urbem præterlabens: a quo & Gnossum ipsa aliquando Cerathus uocata. teste Str. lib. 10. Hinc Cerathus, a, um. Vir. in Citi.
- CERATVM**, siue Cerotum, [Ceroto, Gal. Cerot. Hisp. Ceroto.] κηρωτόν, malagmaris genus, quod uulneribus solet superimponi. Dicitur uidei a cera, quæ fere oibus creatis adhiberi solet. Pli. l. 13. ca. 22.
- CERAUNIA**, siue Ceraunij, κεραυνία, mōtes sunt Epiri, in mare usq. extenti: ἀπὸ τῶν κεραυνῶν, a fulminibus, in quibus sæpe impetuntur. Ou. 2. de Pon. Eleg. 6. Cum poterā recto transire Ceraunia uelo. Pro iisdem etiam Acroceraunia, uel Acroceraunios montes dicimus. Hor. l. 1. Car. Ode 3. Infames scopulos Acroceraunia. Pli. in Proë. lib. 4. Tertius Europæ sinus Acroceraunius incipit montibus. Sunt & Ceraunij montes in Asia, in Caspium pelagus obuersi. Pomp. li. 1. Quin. & Taurus mons in uniuersum Ceraunius appellatus, teste Pli. l. 5. ca. 27.
- CERBERVS**, p. c. [Cerberus], κέρβερος, a Poetis fingitur esse canis triceps, inferorum cultos, quem ab Hercule catena ab inferis tractū esse ijdē fabulantur, Mythologici terram interpretantur, dictum que uolunt Cerberum, quasi κροκόρον, hoc est, carnem uorantem, quod terræ propriū est, quæ sibi credita corpora oia consumit. Alij serpentem fuisse uolunt in Tænaro Laconia promontorio, cuius ueneno mortales exstinguebantur. Et quoniā in Tænaro ad inferos dicitur esse aditus, Diris canem dixerunt, quæ cum Hercules trucidasset, nata est fabula. Canē tricipitem interemisse: quam quam hoc alij ad uirtutem eius, & animi magnitudinē malint referre, quia omnes cupiditates, & cuncta uitia terrena contēpsit ac domuit. Cerberus etiam dicitur esse canis Alexandri Epirotæ, leonibus congregiens.
- * **CERCASI**, Aegypti populi.
- * **CERCETÆ**, populi ad Pontum Euxinum.
- * **CERCETI**, montes Theſſaliæ.
- * **CERCINA**, insula maris Libyci, & urbs.
- CERTIVS**, qui & Circius dicitur, uentus est uolentissimus, Gallia Narbonensi peculiaris. Gel. l. 2. c. 22. & Pli. l. 2. ca. 47.
- CERCOPITHECVS**, p. p. [Gatto mammona, Gal. Vu marmot, siue espece de singe ayant queue. Hisp. Gato p. us.] κερκοπιθικός, ex κέρκος, cauda, & πιθικός, inua, quasi simia caudata, quam Maimonē uulgo dicimus. Pli. l. 8. Cercopitheci uigris capitibus, pilo asinino. Mart. lib. 13. Si nihil cauda foret, cercopithecus eram.
- CERCYRA**, κέρκυρα, insula est maris Ionij, quæ a Latinis litera una immutata Corcyra dicitur, uulgo Corfu.
- CERDONES**, [Artifici uili, che solamente attendono al guadagno, Gal. Cordonnier, suetier ou corroieur, artisan. Hisp. Oficial de alguna arte de ganancia.] κέρδωσι, artifices sordidi, & qui artes illiberales, quæ uisus gratia, exercent, quales sunt futores ueterum calceorum, qui a Suetonio Veteramentarij appellantur. Mart. l. 3. Vt uelles corio ludere cerdo tuo Cic. 1. de Nat. Deo. Carmen Pythagorei ferunt cuiusdam fuisse cerdonis. Dicti autem sunt Cerdones, a Græco κέρδος, quod lucrum significat: unde & Lucriones a Latinis appellantur.
- CEREALIS**, le, [Cio che s'appartiene a Cere], quod ad Cererem pertinet: unde Cereales ædiles, qui rei frumētariæ apud Romanos prærant. Cereales ludi, in honorem Cereris facti. Liu. li. 30. Cena Cerealis, Pla. Men. Cereales cenas dat, ita mensas exſtruit & c. Cereale papauer. Vir. 1. Geo. Nec non & lini segetem, & cereale papauer. Vbi Ser. Cereale papauer, uel quod est esui, sicuti frumētum: uel quod Ceres usa est ad obliuionem doloris.
- CREALIA**, ofum, [Sacrifici di Cerere,] θνητήρια, sacra Cereris a Triptolemo instituta: quæ tanta religione celebrabantur, ut feræ pollutæ crederentur, si quis eo tēpore cum uxore concubisset. Præterea in sacrificijs Cereris uinū nō adhibebatur. Vnde Plau. in Aul. iocandi anſam ſumpſit, Megadorum Cereri nuptias esse facturum, quod nihil uini ad nuptias esset allatum.
- CEREBELLV M**, πικρὸν κεράλις, Pli. l. 29. c. 5. Morſus a cane rabido, ne rabiosi fiant, cerebello gallinaceo occurrit. Medici Cerebelli nomine intelligunt posteriorem cerebri partem.

- CEREBRUM**, [*Cervello. Gal. Cerueau, ou cervelle. Hif. Meollo de la c. beca.*] *εγκεφαλος*, inquit Pli. est viscerum excellentissimum, proximumque cælo capitis, sine carne, sine cruore, sine sordibus. Hic habet sensus arcem, hic culmen altissimum, hic mentis est regimen. C. 1. Tusc. Alijs pars quedam cerebri uisa est auni principatum tenere: alijs nec cor ipsum placet, nec cerebri quandam partem esse animum: sed alij in corde, alij in cerebro dixerunt auni esse sedem & locum.
- CEREBROSUS**, [*Cervellino, iracundo. Gal. Ceruelex, fort colere, enertuox, obstiné & vigoreux. Hif. Loco, como fin meollo.*] *αὐθάδης*, qui uitio cerebri, præceps fertur in iram. Hor. lib. 1. Ser. Cerebi olus prohit unus. Dicitur & de brutis. Col. lib. 2. Cerebrosos boues.
- CERES**, [*Cerere. Δημήτηρ*, dea frugum putabatur, a creâdo dicta, Saturni & Opis filia, quæ peculiari epitheto Alma dicitur, quia nos alit: uel (ut Ci. lib. 4. de Nat. Deo. scribit) dicta est, quâquam geres, a gerendis frugibus, casu prima littera inmutata. Hæc quâdoque Luna dicitur, sicut liber pro Sole ponitur. Virg. li. 1. Georg. Vos o clarissima mundi Lumina, labentem cælo quæ ducitis annum, Liber & alma Ceres. Ponitur interdum Ceres pro ipso pane, sicut Liber pro uino. Terent. Eunuch. Sine Cerere & Baccho friget Venus.
- CEREVS**, a, um, [*Di cera. Gal. De cire, fait de cire, ou de couleur de cire. Hif. Cosa heca de cera ò de color de cera.*] *κίριος*, ex cera. Cic. 3. de Na. De. Si omnis cera cômutilis esset, nihil esset cereû, quod cômutilari non possit. Sumitur quandoque pro molli, facili, & flexibili. Hor. Cereus in uitium flecti, It. m. pro flauo, Virg. 2. Ecl. Addam cerea pruna. a ceræ uidelicet colore. Inde sic edulæ pingues ab Accio Ceræ uocantur, translucente nimirum per cutem flaua pinguedine. Quandoque pro uncto, Marti. Cerea si pendet lumbis & trita lacerta.
- CEREVS**, [*Cereo, torchio. Gal. Vn cierge, ou chandelle de cire, torche. Hif. Ciuo.*] *κίριος*, est funale, uel candela ex cera confecta. Mart. Hic tibi nocturnos præstabit cereus ignes. Ci. Offi. Omnibus uicis statua facta sunt, ad eas tus, & cerei.
- CERIA**, æ, potionis genus ex frugibus confectum. Plin. lib. 12. c. 15.
- CERINTHE**, es, uel Cerintha, æ, *κερίθην*, genus herbæ, mellis cû cera misti saporem habens. Virg. 4. Ge. Cerinthæ ignobile gramæ. Dicitur & Cerinthus, & a Dios. Ceranthe, ab Arist. Erithace. Vulgo eam uocare solent Carbinam, in Etruria præsertim & Liguria: quia flatu Africi nasci creditur, quem, ut inquit Vitruuius, Carbam nautæ, uel Carbinum cognominant.
- CERINVS**, a, um, [*Simile alla cera. Gal. Rassi, mbrant a cire, de couler de ciree. Hif. Cosa semejante à la cera.*] ceræ simile: ut, Cerinus color. Pl. Laudatoria cerina, atq. purpurea. Cerini smaragdi, apud eundem lib. 37. cap. 5. Plau. in Epist. Plumatile, aut cerinum, subintellige uestimentum.
- CERION**, ulceris genus, achoribus simile. Plin. lib. 20. capi. 2. Sanat ulcera conereta in modum faui, quem Cerion appellant. Idè lib. 23. cap. 7.
- CERTVS**, p. p. *κίριος*, gemma est cerei coloris. Plin. lib. 37. c. 10.
- CERTVS**, p. p. quasi Cereritus. nã in Cereris sacris furore corripiebantur. Hora. in Ser. Ceritus fuit, aut commotæ crimine mentis, id est insanus & furiosus. Plau. in Amph. Tu certe laruatus es, aut ceritus. Idem, lube hanc pro cerita circumferri.
- CERNETANI**, qui & Mariani dicti, Italiæ populi iuxta Casinum & Bouillas: ita dicti a Cerneto oppido, cuius mentio Pli. lib. 3. c. 5.
- CERNO**, is, creui, cretum, [*Vedere. Gal. Veoir, regarder. Hif. Mirar, ò uer con los ojos.*] *βλέπω*, uideo. Virg. 3. Aen. Cernimus aditanres nequid quam lumine toruo Aetnaeos fratres. Transfertur & ad sensus in teriores, ut idem sit, quod animaduertere, sine considerare. Cice. lib. 3. episto. Cerno iam animo, quando omnia uberiora futura sint. Quandoque iudicare, statuerè, deliberare, Cice. de Leg. Quodcunque Senatus creuerit, populusue iusserit, tot sancto. Lucil. Postquam præsidium caltris educere creuit. Quandoque diuidere, discernere, cribrare, quod & Incernere dicitur, unde & Incernicula cribros uocamus. Plin. lib. 18. capi. 11. Rursus quæ transit, artiore cernitur. Vnde & Crines dicti sunt, quod sint discreti. Quandoque dimicare, Plau. Pro patria Amphitryio dum cernit. Quandoque adire, unde Cernere hereditatem filij parentum dicti. Cice. ad Dolabellam: A te peto, ut me hanc quasi falsam hereditatem alienæ gloriæ sinas cernere. Cretio, onis, sollènitates, quæ adhibentur in adeundis hereditatibus. Ci. ad Att. lib. 1. Galeonis hereditatem creui. duco. n. creationem fuisse simplicem. Varr. 5. de Lingua Latina. Facito uideant te heredè: itaq. in cretione adhibere iubent testes. Theodosius Imp. pe. lib. 6. Cod. tit. de iure deli. Cretionum scrupulosam sollènitatem hac lege penitus amputare decreuimus.
- CERNVS**, a, um, [*Chimo, inchinato. Gal. Pen hont, encliné uis la terrè. Hif. El que mira la cabeza baxa.*] *δγκυφός*, pprie inclinatus, quasi qui terram cernat. Virg. lib. 10. Erectoque incumbit cernuus armo, Vbi Ser. Cernuus equus dicitur, qui cadit in faciem, quasi in
- eam partem, qua cernimus.
- CEROFERARIVM**, instrumentum, quo cereus fixus cõtinetur. unde illud in Decr. distin. 23. Acolythus accipiat ceroferariû cû cereo.
- CEROSAS**, [*Incerare. Gal. Cicer, encirer, enduire ou couvrir de cire. Hif. En cerar.*] *κίριος*, cera obduco. Col. lib. 12. ca. 40. Sexta oliuitate dolia cerati oportere, antiqui dixerunt. Hinc tabulæ ceratæ dicebantur, cera superinducta.
- CEROMAS**, *κίρισμα*, oleum, quo sese athletæ perungere solent, adhibito quodam terræ genere. Cœl. lib. 5. c. 26. uocat *πάτος*.
- CEROSVS**, a, um, [*Che ha della cera meschia.*] *κίριος*, quod ceram admixtam habet, unde Mel cerosum, nondum satis expurgatum. Pl.
- CEROMATICVS**, a, um, ceromate perunctum. Iuue. Saty. 3.
- CERETANI**, populi citerioris Hispaniæ, in montibus Pyreneis. Plin. lib. 3. cap. 3.
- CEROSTROIVM**, p. p. [*Tarsia, intarsamento.*] a *κέρας*, cornu, & *στρογός*, stratus: picturæ genus, cum ex cornibus rameta tinguntur uarijs coloribus, deinde uermiculatim ligno inferuntur. Plin. lib. 11. Nunc tineta, nunc sublita, nunc quæ cerostrata, a picturæ genere, dicuntur. Proprie tamen dicuntur Cerostrata, cornibus strata, ut Lithostrata, lapidibus strata.
- CERREVS**, a, um, ut Cerrea glans. Plin. lib. 16. c. 6.
- CERRINVS**, a, um, ut Cerrinus calix. Plin. lib. 30. c. 10.
- CERRVS**, [*Cerro.*] *αίγυλιος*, arboris glandiferæ species est, cuius glâ de suilla caro firmior redditur. Plin. lib. 16. c. 6.
- CERTAMEN**, [*Ῥαττάγλια, abbattimento, contraſto. Gal. Debat, combat, estriſ. Hif. Pelea, conu encion y posfia.*] a *γὰρ*, cõflictus, qui fit inter duos aut plures. Ouid. 10. Metam. Ea lex certaminis esto. Interdum res ipsa, de qua certatur, scilicet uter columbam fagitta feriat, ueter prior decurrat ad metas. Virg. 2. Geor. Velocis iaculi certamina ponit in ulmo. Græca certamina celebratissima hæc fuerunt, Olympia, Pythia, Isthmia, & Nemæa. Certamen significat etiam priuatam contentionem. Sal. Diu magnum inter mortales certamen fuit, ui ne corporis, an uirtute animi res militaris magis procederet. Certamen, prælium. Ci. 4. de Fin. Magnum, & difficile certamen. Plan. Ciceroni: Aut ipse a certamine belli tam necessarij me remouissem.
- CERTATIM**, [*A gara. Gal. A l'ennui l'un de l'autre, a qui mieux mieux. Hif. Contenciosa y posfidamente.*] cû certamine, & xmulacione. Virg. lib. 8. Tunc lecti iuuenes certatim aræque sacerdos viscera tota ferunt.
- CERTATIO**, onis, [*Contesa.*] *πρὸνίκη*, actus cõtentioque certatiû. Ci. 1. de Leg. Quod sine curriculo, & sine certatione corporû fiat.
- CERTATVS**, us, ui, [*Contesa.*] nomen, certamen. Stat. lib. 3. Sil. Riderque benigna Parthenope gentile sacrum, nudosque uirorum Certatus.
- CERTE**, [*Certamente. Gal. Certainement, afferement sans doute. Hif. Ciertament.*] *ὄν* ð *τα*, aduerbium affirmantis. Cic. de Fin. 3. Satis ne hoc conclusum uideatur? certe. Interdum idem quod certo, clare, & manifeste, Cice. Quin. Frat. Certe enim scio, te fecisse cum causa.
- CERTO**, [*Certamente.*] Ter. Eunuch. Hoc certo scio, Rhamnusium se esse aiebat.
- CERTISSO**, as, certus sio. Pacu. apud Noni. Vocant coecos, unde certissent.
- CERTVS**, as, [*Cõtendere, combattre. Gal. Debatte avec quelqu'un, combat tre. Hif. Contender y pelear.*] a *γῶνίζουαι*, aliquando rei bellicæ cõuenit, pro pugna, seu proelio. Tacit. lib. 21. Missus in eos eques cum expeditis cohortibus ambigue certauit. Aliquando est omni re cõtendõ: & tam in bonam partem, quam in malam accipitur. Cû ablatiuo. Ter. Bene dictis si certasset, audiisset bene. Cum ablatiuo & præpositione De. Liu. Aricini atque Ardeates de ambiguo agro cum sape bello certassent. Cum præpositione Cum. Sal. Iaculati, cursu cum æqualibus certare. Cû præpositione Inter. Cic. Reliquum est, ut officijs certemus inter nos. Et cum aduerbijs mecum, tecum, secum. Pl. Iun. Nam mihi satis est certare mecum.
- CERTVS**, a, um, [*Certo, chiaro. Gal. Certain & afferé. Hif. Certo no du doſo, claro.*] a *τερενός*, clarus & indubitatus, a Cerno pro uideo: quia ea, quæ cernimus, clara & indubitata sunt. Plau. Mer. Quid illuc fit negotij, lubet scire me ex hoc, ut sim certus metu. Interdum Certus, qui non errauit. Mart. O quam certa fuit librato dextera ferro? Hinc Certos, fere plurali numero dicimus pro, Quosdam, quasi a ceteris discretos. Cic. Is cû certis alijs ad Cæsare missus, paulo ante discesserat. Sal. Apud latera certos locauit. Et certum dicimus deliberatum, Virg. in Gallo, Certum est, in siluis inter spe læa ferarum Malle pati. Hinc certior, & certius comparatiua, pro exploratiore, & peritiore. Sen. in Hippol. loquens de Cupidine: Figit fagitta certior missa puer. Facere certiozem, est indicare, Cic. 6. Ver. Certiozem te faciant, Africanum Carthagine deleta, &c. Plaut. in Casi. Fac me certiozem, quid meus uir me uelit. Terent. in Phorm. Quantum potes, me certiozem face.

CERYARIUS, a, um, a ceruo deductus, unde *Lupus ceruarius*, dicta est fera lupi effigie habens, & pantheræ maculas nomine, ut opinor, a ceruina pernicitate imposito. Pl. l. 8. c. 22. Sunt in eo genere qui *Ceruarij* uocantur, qualem e Gallia in Pompeij magui arena spectatum diximus. *Ceruarium uenenum*, Pl. l. 27. c. 11.

CERVINUS, a, um, [Di ceruo,] ἐλάφειος, quod ad Ceruū pertinet: ut, Ceruinum cornu. Var. 3. de re rust. Ceruinus color, qualis est pelis, cerui, uel castaneæ. Pallad. l. 4. ca. 13.

CERVICALIS, & *Ceruical*, *Guanciale*. Gal. *Cheuet ou trauesam, coussin de lit, ou oreiller*. Hisp. *El almohada o cabeza para cabeza*. Id. quo dormentis caput, & ceruix innituntur. Iuu. Conducit comites, sellâ, ceruical, amicas.

CERVICULA, Cic. 5. Verr. Tamen ne putamus patronum tuum in hoc crimine ceruiculam iactaturum?

CERVISIA, [Ceruogia. Gal. Ceruioise. Hisp. Ceruiza.] potus ex aqua & frugibus confectus, & præcipue ex hordeo madefacto, & rursus clibanis siccato, addito lupi salictarij flore: quo potus genere etiam hodie pleraque Galliarum, & Germaniarum loca, Britanniaque uniuersa, uini inopia supplent. Pl. lib. 22. cap. 25.

CERVIX, [Coppa. Gal. Chaimo du col, le col. Hisp. Ceruiz del cuello.] ἐπίπαις, posterior colli pars, quæ ab occipito incipit, & tendit ad spinam. Antiqui (ut Quint. ait) Ceruices pluraliter dicebant, primusque Hortensius Ceruicem dixit. Cic. in Vat. Inflato collo tumidis ceruicibus intulisti. Cato: Si caput, aut ceruices dolent ea lotio caldo lauito.

CERYSSA, p. p. [Biacca. Gal. de ba cerasse, sard. Hisp. El aluayalde.] Ἰμύμδιν, plumbo in acuto aceto soluto comparatur. Vitruu. docet, quomodo fiat. Vide Gale. l. 9. Simpl. & Plin. l. 34. cap. ult.

CERYSSATVS, a, um, [Imbiancato,] ut Cerussatæ mulieres, quæ cado ris comparandi gratia cerussa utuntur. Martial. l. 2. Cerussata timet Sabella solem. Cerussata cutis, Cerussatæ buccæ, Martial. l. 7. Cic. in Pis.

CESENA, opidum Piceni non procul a Cliterna. Pl. l. 3. c. 15.

CESSATIO, onis, uerbale, [Indugio. Gal. Relache, orfueté, lacheré. Hisp. Tardanza.] μέλλησις, Cic. 1. de Nat. De. Epicurus uini cessatione melius exillimat.

CESSATOR, otis, [Indugiator, otioso.] μέλλησις, otiosus, qui cessat & nihil agit. Cic. Pæto lib. 9. Non quo cessator esse solerem.

CESSATVS, a, um, partic. sine uerbi origine, ut *Regnatus*, & familiaritè regnor, aut cessor nō dicimus. Hinc cessata arua, id est neglecta & non culta. Oui. 4. Largaque prouenit cessatis messis in aruis.

CESSIMIRE, [Ritarsi, tornar indietro,] ἀναχωρεῖν, significat regredi, recedere. Iustin. lib. 2. Ite cessim, inhibere remos. Et apud legum cōsultos tit. ad legem Aquiliam, Interim superius plaustrum cessim ire cepit. Fit autem a Cedo.

CESSIO, onis, est iuris nostri in alium transfusio. Ci. in Top. Abalie natio est eius rei, quæ incipit, aut traditio nexu, aut iure cessio.

CESSO, as, [Cessare, fermarsi. Gal. Cessare, estre tardis. Hisp. Cessar, tardarse, abstener,] παύομαι, abstinere, ab opere uacō. Virg. 7. Eclog. Et si quid cessare potes, requiesce sub umbra: id est (inquit Seru.) si potes breue otium tibi persuadere. Dicimus autem Cessare in re aliqua, & Cessare a re Cice. neque umquam in suo studio atque opere cessauit. Liu. Nec ex quo castris castra collocata sunt, cessatum a leuibus prolijs est. Item, Cessare, tardare, remorari, diutius immorari in re aliqua faciendâ, & eam negligentius agere. Virg. 6. Aen. Cessas in uota precesque: id est, tardus es in uota faciendâ. Teren. in Eunu. Paullulum si cessassem, Pythia, Domi non offendissem. Cic. de Nat. Deo. Coram multis deos nihil agere, & cessare patitur; & apud Teren. in Eunu. Cum uero prodesinere, uel finem facere ponitur, habet alium secum infinitiuum. Cice. ad Q. Fr. Site inimici uexare ceperint, ne cessaris me certiore facere, ut accurram. Ter. And. Cessas alloqui. Et in Phor. Absenti tibi contumelias numquam cessauit hodie dicere. Concessio. Plaut. in Pœn. Postquam aurora est, numquam concessauimus lauari, aut fricari.

CESTRICILLVS, auctore Festo, circulus est, quem mulieres imponunt capiti, quo commodius onera ferant.

CESTRVS, duabus tantum syllabis, κεστρός, piscis genus, qui & Cephalus, & Mugil uocatur. Vide Cœl. Rhod. lib. 27. ca. 4.

CETARIAE, arum, loca iuxta mare stagnante lacu, in quibus thynni & alij huiusmodi pisces capiuntur, & saliantur. Plin. lib. 37. ca. 5.

CETARIJ, κητοπάλαι, qui cetos, & marinos pisces maiores, capiunt aut uendunt. Col. l. 9. Salsamentorum omnium purgamenta, quæ cetariorum officinis euerruntur. Cic. in Off. Cetarij, Iauij, coqui.

CETRA, træ, scutum breue lorei, quo utuntur Afri, & Hispani. Virg. 7. Ae. Læuas cetra tegit. Liu. lib. 21. Hispani cetris superpositis incubantes, flumen transfatuerunt. Hinc Cetraei dicti, milites cetris muniti, quos peltistas uocant. Hirtius Bel. Ciu. l. 1. Erant cetrate ulterioris Hispaniarum cohortes circiter octoginta. Liu. l. 31. Nocte cetratos inter bina castra in insidijs abdidit.

CETVS, κίτος, nomen maioribus omnibus marinis piscibus commu-

ne, ijs præsertim, qui animal pariunt, non ouu: cuiusmodi sunt balænae, orcae, pitres, thynni, & similes. Vnde Cetarij appellant, teste Nonio, qui maiores in mari pisces capiunt. Pl. l. 32. c. 1. Cetos sexcentorum pedum longitudinis, & trecentorum sexaginta latitudinis in flumē Arabiarum trasse, tradit Iuba. Dicimus & Cete plurimum tantum numero, nulla casuum inflexione. Virg. 5. Aen. Immania cete. Cic. de Nat. Deo. P. operans subiungere cetis.

CEV, [Come. Gal. Comme, quasi, tout ainsi que. Hisp. Asficom.] σίον, tāquā, uel quasi, magisq. est poetarum, quam oratorum, sed quo multi, & præsertim Plin. utuntur. Virg. 2. Aen. Aduersi rupto ceu quodam turbine uenti confligunt. Pl. lib. 8. ca. 16. Incremento terga, ceu quodam incitamento flagellantur.

CEVERE, est clunes mouere, ut in re uenera, & proprie de maribus dicitur, crissare uero de mulieribus. Persius. An Romule ceues?

C A N T E H

* **CHAA**, Peloponnesi urbs, Lepræo proxima.

* **CHASA**, uicus Aegypti, apud Strab.

* **CHABARENI**, populi Scythici.

* **CHABRIA**, uicus Aegypti, qui est Arabiarum confinis.

* **CHADISIA**, fluuius, & opid. in Cappadocia.

CHERONEA, ἡ, χερώνεια, uicus Bœotiarum, Plutar. patria. Plin. l. 3. c. 7.

CHEROPHYLLON, herba pastinacæ erraticæ, siue dauci folio, radice candidante, subamara. Veteres Gingidion appellauerunt. nam chærephylli nomen recentius est, a comæ luxuria, & aspectus iucunditate impositum. Hodie a uulgo herbariorum Chærefolium appellatur, Græca, & Latina uoce in unam coalescentibus.

CHALCEDON, χάλκηδον, urbs Bithyniarum, iuxta Bosphorum Thracium, ex opposito Byzantijs. Hanc Megarenses condidere, Græci idcirco appellati, quod non potius oppositū litus elegerint. in quo postea conditū est Byzantiū, tanto feliciore modis omnibus sede.

CHALCIS, idis, serpentis genus e genere lacertarum, quasdam xreicoloris lineas in tergo habens. unde & nomen habet. Pl. l. 32. cap. 4. Est & Chalcis Homero, auis nocturna, ex genere accipitrum, bellum inter necium cum aquila gerens. Pl. l. 10. ca. 8. Cynindiu uocat. Est & Chalcis, piscis, Pl. l. 32. cap. 11.

CHALCIS, dis, [Negroponte,] χάλκισ, Eubœæ urbs præcipua, ab Aulide, Bœotiarum portu, exiguo Euripo diuisa, uetus Atheniensium colonia dicta (si Stephano credimus) a Chalcide filia Asopi: aut certe, quod ærariæ fabricæ ibi primū fuerint repertæ. Est & alia Chalcis, agri Corinthi opidum. Tertia Aetoliarum, Acheloo fluuiio irrigata. Quarta Syriarum, a Monico Arabe condita. Sunt & aliarum eiusdem nominis urbes, quæ enumerantur a Stephano. A Chalcis, Chalcidicus, a, um. Vir. 6. Ae. Chalced. caque leuis tandem super adsticit arce.

CHALDAEI, a Cicerone nominantur, non ut natio significetur, sed ut omnes ex sideribus futura prædicentes, siue Chaldaei sint, siue ex alio quouis populo, id ob eam causam, quod astrologia, astrologicaque diuinationem Chaldaei primi docuerint, & exempla sunt lib. de fato, in Tuscul. lib. 2. de Diuina, & apud Valerium, inde χάλδαϊζεν, pro, in arte diuinandi operam ponere.

CHALYBS, populi in ponto iuxta Thermooontem fluuium, qui & Alirones Homero dicti sunt, & postea Chaldaei, teste Strab. lib. 12. Hi ferrum nudi effodiunt, dicente Vir. Ar. Chalybs nudi ferunt. Ponitur tamen quandoque Chalybs, pro ipsa ferri materia, Vir. 8. Ae. Vulcanicusq. chalybs uasta fornace liquefit. Est & Chalybs fluuius in Hispania, in quo ferrum optime temperatur. iuxta quem & Chalybas populos collocat. Iustin. l. ult.

CHAMAECERASI, ex cerasorum genere humillimæ. Pl. l. 15. ca. 25.

CHAMAELAEA, χαμαιλαία, herba quæ similitudinem foliorum oleæ habet. Pl. l. 25. ca. 7. Multum infra hunc succum est, qui fit ex herba Chamælaea. Idem lib. 24. ca. 15.

CHAMELEON, onis, χαμαιλέων, herba ex genere aculeatarum: ita dicta a uarietate foliorum. Mutat enim cum terra colorem, hic niger, illic uiridis, aliubi cyaneus, aliubi croceus. Pl. l. 22. ca. 18.

CHAMELEON, tis, [Cameleonte,] χαμαιλέων, quasi paruus leo: animal est diuersa uarietate conspersum, ut pardus, & ad colores, quos uidet, conuersione facillima uariat. Nascitur in India, figura & magnitudine lacertæ, nisi quæ crura hæt recta & exceliora. Latera uentri iungunt, ut piscibus, & spina simili modo. Eminent rostrum simile sulco, cauda plonga in tenuitate desinens, & implicans se uiperinis orbibus: unguis aduci, morus tardior, ut testudini. asperum corpus, ut crocodilo, hæt oculos corporei coloris, nunquam eos operit. Solus animalium, nec cibo, nec potu alitur, nec alio, quâ aeris alimentum: latet hieme, ut lacerta. Vide plura apud Pl. l. 28. ca. 8.

CHAMAEMELON, [Chamemilla. Gal. Herbe qu'on appelle chamemille. Hisp. Mançanilla.] χαμαιμύλον, herba est uulgo nota, ab odore mali sic dicta, quæ alio nomine Anthemis appellatur. Medici recentiores Chamemillam barbaram uocant.

CHAMAEPYCE, χαμαιπύκη, herba est folia habens laticis folijs similia, lumborum & spinæ doloribus propria. Pl. l. 24. c. 15.

CHAMAEROPS, opis, herba myrtis circa caulem geminis folijs, capitulis Græculæ rosæ. Pl. l. 26. ca. 8. Ruellius eandem esse existit.

- mat, quam a Mithridate inuentore Mithridation appellant.
- CHAMÆSTICE**, herba est lentis folia habens. Plin. l. 24. ca. 15.
- CHAONIA**, pars montana Epiri: licet quandoque fumatur pro tota Epiro. Hinc Chaones, populi, a Troiani Heleni fratre Chaone. Vir. 3. Aen. Chaoniamq. omem Troiano a Chaone dixit. Ijdem postea & Molossi dicti a Molosso Pyrihi filio. Str. lib. 7.
- CHAONIDES**, *χαωνίδες*, canum genus ex chais, id est ex lupis ceruarijs conceptum, ut uidetur sentire Hermol. in Pl. Verisimilius tamen, a Chaonia regione dictos, uti Molossos a molossia. Chaonidum canum originem refert Pollux ad æneum canem a Vulcanò fabricatum.
- CHAOS**, [Confusione. *Chaos*. Gal. *Confusion uniuerselle de toutes choses, & gouffre de tenebres de profondeur inestimable*. Hisp. *Confusion mezetas, chads*.] *χάος*, Hesiodus in Theog. omnium rerum initium uocat, quod ante omnes deos, deatq. natum sit de quo & Orpheus initio Argonau. Alij appellant materiam cæli & terræ confusam atque informem, quæ primum ex nihilo facta est, de qua postmodum omnia sigillatim per species uarias, formasq. proprias prodiderunt. Est autem nomen Græcum. Apud Latinos tantum in usu est Chaos, & ablatiuus Chao: quamuis Priscianus per secundâ declinationem declinauerit Chaos, Chai. Vir. l. 4. Ge. Aq. Chao densos diuum narrabat amores. Dictum Chaos a *χάος*, fundo, quod fuerit diuum, idest confusio elementorum omnium.
- CHARACIAS**, Plin. l. 26. c. 8. Tithymali genus, ramos habens digitali crassitudine. Alia quoq. Characias est, (uulgo Charancia) quæ in hortis fenestrisque per cæcellos topiario opere digeritur. Sed de hac ueteres nihil. Hermol. Corol.
- CHARACTER**, [Carattere. *figura, forma*. Gal. *Charactere, marque; signe*. Hisp. *forme façon*. Hisp. *forma, señal*.] *χαρακτήρ*, Latini dicitur signum, insigne, forma. Col. l. 1. c. 2. Nec minus maiora quadrupedia caractere signari debent.
- CHARISTIÆ**, *χαρίστη*, neu. gen. & num. plu. festa uocabantur, quibus cognati conueniebant. Ouil. l. 2. Fast. Proxima cognati dixerit Charistia cari. Val. lib. 2. Conuiuium sollempne maiores instituerunt, idque Charistia appellauerit, cui præter cognatos & affines nemo interponebatur.
- CHARITES**, [Le gratie.] *χαρίτες*, Gratia tres finguntur: A glia, Thalia, & Euphrosine, Iouis, & Eurynomes, (ut in Theogonia tradit Hesiodus) aut Veneris & Liberi filia: quas ueteres nudas pinxerunt, quod gratias inter amicos minime deceat esse fucatas. Tres autem ea ratione dicuntur, quod una beneficium det, altera accipiat, tertia reddat. Pinguntur iuuenes, ne beneficij memoria senescaridentes, quod hilariter dâdum sit. & cum diæ nos adspiciat, una pingitur auersa: quo significari uolunt, quod pro accepto beneficio duplex a nobis gratia debeat reuerti.
- * **CHARMANDI**, urbs est trans Euphratē, iuxta portas Babylonias.
- CHARONTIS**, [Caronte.] a poetis dicitur, qui animas mortuorum per tria inferni, flumina, Acherontem, Stygem, & Cocytum, ad aliam ripam transtulerit. Vir. lib. 6. Aen.
- CHARONDA**, cognomento Thurius, patria Catanæus, Atheniensibus leges quasdam tulit, quibus cum capitis poenâ statuisset in eos, qui gladijs armati concioni interessent, imprudenter, ut rure ueniebat, gladio accinctus in concionem prodijt: mouit deinde ab eo, qui proxime assidebat, cum culpam dissimulare posset, gladio, quo accinctus erat, incumbens, uiolatæ legis a se poenas exegit. Val. li. 6. c. 5.
- CHARTA**, [Carta. Gal. *Carte, papier, liure, ou feuillet de liure*. Hisp. *La carta o hoja del libro*.] *χαρτίον*, cui ch' adspirato, papyrus, in qua scribimus: proprieque ea, quæ ueteres ex papyri arboris cortice, & glutino præparabant: cuius species, uariaque nomina, & præparandi rationem uide apud Plin. l. 13. ca. 11. 12. & 13. Quamquam etiâ latius chartæ nomen postea cœpit extendi, ut etiam de ijs dicat, quæ ex membranis, linteis, aut alia quacumque materia conficiuntur. Suet. in Nerone, Plumbeam chartâ supino pectore sustinuit. Plin. l. 13. ca. 11. Chartam Alexandri Magni uictoria repertâ, auctor est M. Varro, condita in Aegypto Alexandria: ante nõ fuisse chartarum usum, palmarum folijs primo scripturatum deinde quarundam arborum in libris, postea publica monumenta plumbeis uoluminibus, mox & priuata linteis confici cepta, aut ceris.
- CHARTARIUS**, a. um. Plin. l. 18. c. 10. Hoc officinæ chartariæ uocatur. Charta uirgo, quæ nondum transcripta est, dicitur a Mart. pare enim dicuntur chartæ, cum ex ijs exempla sumuntur. Itē Charta urbs Tyri dicta est, ex qua & Dido orta fertur, & ab eius nomine a sese conditam urbem Chartaginem appellasse.
- CHARYBDIS**, *χαρυβδης*, & Scylla, duo monstra sunt in freto Siculo, de quibus Vir. 5. Aen. Dextrum Scylla larus, læuum implacata Charybdis Obsidet. Est autem Charybdis locus, sicuti scribit Sallustius, iuxta Taurominitanum litus: existatq. fabula Charybdim mulierem fuisse rapacissimam quæ cum Herculis uaccas rapuisset, a Ioue fulminata est, & in hoc monitrum conuersa. Est igitur Charybdis mare periculosum nautis, quod contrarijs fluctuum cursibus collisionem facit, rapta quæque absorbet & rejicit. Oui. Et iomit epotas sæua Charybdis aquas. Seneca ad Lucil. Scyllâ laxum esse, & quidem terribile nauigantibus optime scio: Charybdis autem respondit fabulis, perferibi mihi desidero. Fac nos certiores, utri uo tantum uento agatur in uertices, an omnis tempestas mare illud contorqueat: & an uerum sit, quidquid illo freti turbine arreptum est, per multa millia trahi. Thucyd. l. 14. scribit esse fretum inter Rhegium mare, & Messaniam, a quo breui spatio Sicilia a continente distet, & Charybdim appellatum.
- CHAUS**, [Lupo ceruiero. Gal. *Loup ceruier*. Hisp. *Lobo cernal*.] lupi species, pardorum maculas habentis, quem alio nomine lupum ceruarium uocant. Plin. lib. 8. cap. 19.
- CHELÆ**, arum, [Branche di gambari, e di grancelle. Gal. *Les bras de parties de dant du scorpion*. Hisp. *braços de scorpion o de gangero*.] scorpionum & cancorum brachia, dicta a forficulis denticulatis, quos Græci *χελαι*, uocant. Virg. 1. Geor. Qua locus Erigonem inter, chelæque sequentes.
- CHELIDONIA**, siue Chelidonium herba, ab hirudinibus, quæ Græce *χελιδόνες*, dicuntur, appellata. Eo enim auium genere adueniente nascit, & discedente exstinguitur, Plin. l. 8. c. 27. & l. 25. ca. 8. Chelidonia item uocatur Fauonius uentus, a die sexto ante Feb. idus, usq. ad vij. Kal. Mart. quod ijs diebus hirundines primum cœpiunt incipiant. Plin. l. 2. ca. 47. Est etiam Chelidonia, gemmæ nomen. Plin. l. 37. ca. 10. Item genus apidis, ut Gal. auctor est. Chelidonia præterea interfectorum genera recensetur. Plin. lib. 15. cap. 18. & Colum. lib. 10.
- * **CHELONITIS**, insula in sinu Arabico.
- * **CHELONOPHAGI**, populi sunt in Carmaniz angulo, testudinum carne uescentes.
- CHELYS**, [Testugine. Gal. *Vne tortue*. Hisp. *Galapago*.] *χελύς*, proprie testudo animal: quamuis etiam pro instrumēto musico accipitur.
- CHERAMIDES**, genus lapilli pretiosi. Str. l. ult. Plin. lib. 37. c. 10.
- CHERNITES**, *χερνίτης*, lapidis genus est ebori simillimus, in quo de functorum cadauera condebantur. Plin. l. 26. ca. 17.
- CHERONESVS**, *χέρωνος*, terra est in insulæ modum mari cincta, uno tantum, eoq. angusto spatio continenti adiuncta.
- CHERSINA**, æ. genus est telluridinis terrestris. Plin. lib. 9. c. 10.
- * **CHIDNÆI**, populi iuxta Pontum.
- * **CHIDORVS**, fluius Macedonia.
- CHIMERA**, mons Lyciæ igniuomus, in cuius cacumine leones habitant: in medio aut, ubi pascuis abundat, capræ: in radicibus autem serpentes. Hinc factus locus fabule, Chimæræ monitrum esse, quod flammam euomat, caput & pectus leonis habens, uentrem autem capræ, & caudam draconis. Lucr. Prima leo, postremæ draco, media ipsa chimæra. Et quoniâ Bellerophontes montem hunc habitabilem reddidit, Chimæram fingitur occidisse. Hæc fere Ser. in illud Vir. 6. Aen. Flammisq. armata Chimæra. Plin. l. 2. c. 100.
- CHIOS**, *χίος*, insula in Aegeo noningentorū circiter stadiorū ambitu, Ioniz adiacens. Morem habet Pellenæum, & marmor Chium: item templum Apollinis, qui inde Chius appellatur, & promotorium Aruifium, a quo Aruifia uina. Habet aut. in hoc nomen, cum primitiuū est, p. c. Luca. l. 8. Quas Afine cautes, & quas Chios asperat undas. Hinc Chius, a. um, Tib. l. 3. Chio soluite uinea cado.
- CHIRAGRA**, [Gotta di mano. Gal. *Douler de goutte aux mains*. Hisp. *Gotta, dolencia de las manos*.] p. c. morbus articularis manum infestans. Mar. Sed nil patrono porrigit, hæc chiragra est.
- CHIRIDOTA**, tunica proluxa manus operiēs. unde Scipio Gallo obiecit, quod cum chiridota tunica accubuerit. Dicta chiridota, *χίριδωτὸν χεῖρας*, a manibus quas tegebat.
- * **CHIROGYLLVM**, insula est ante Lyciam.
- CHIROGRAPHVM**, [Scritto di mano. Gal. *Escrít signé on cheté de sa main, seing manuel*. Hisp. *Escriptura de propria mano*.] quod nostra manu scriplimus. Asc. scribit Chirographa dici, in quibus tantum quæ gesta sunt, scribi solent. Cic. 3. de Nat. Deo. Labienus chirographum sex primorum imitatus est.
- CHIROMANTIA**, [Chirromantia.] diuinatione ex linearum, quæ in manibus sunt, inspectione.
- CHIRONIUS**, Centaurus, Saturni & Phylliræ filius, dimidia sui parte equus, reliqua homo. Fabulantur enim poetæ Saturnum, cum Phylliram Oceani filiam adamaret, eiusq. frueretur concubitu, Opis uxor interuentu turbatâ, subito se in equum conuerfisse, Phyllirâ aut ex eo grauidâ effectâ fetum peperisse, cuius anterior pars hoient, posterior equi referret, eiq. Chironē noiaffe, quæ ubi primū adoleuit, i siluas sese cõtulit, ibiq. herbarum uires edocuit, in pstantissimū medicū euasit: a quo et Cetaurion herba nomē accepit, & Chironiū ulcus, quod maxime fit in pedibus, & cruribus, duas habens oras calentes, tumentesq. dolore modico, sic dicit, quod Chironis opem exigit. Hic postea a Peleo & Theride, accitus, propter pbitatē, peritiā, & iustitiā, quibus ceteris multū antecellebat, Achillis pædagogus constitutus est, quem & cithararum & herbarum usum docuit. Ab eodem & medicinā Aescula pius, &

Astrologiam Hercules dicuntur accepisse. Postremo cum Hercule hospicio suscepisset, armaque eius pertractaret, euenit, ut sagitta quædam hydræ Lernææ ueneno imbuta, illi in pedes decidit, quod malum cum nulla ope sanari posset, moti tamen non potuit, quod utroque parente immortalitate natus esset. tandem cum a superis impetrasset, ut immortalitatem sibi morte liceret commutare, in cælum translatus est: ubi & Sagittarij signum efficit.

CHIRONIA, uitis, herba simlacis folijs, clauiculis suis arbores uitis modo descendens. Plin. lib. 2. c. 1.

CHIRONOMVS, qui inter saltandum manibus gesticulatur: quamuis etiam ad reliqui corporis gestus transferatur. Iuu. Sat. 6. Chironomen Ledam molli saltante Batillo.

CHIRURGIA, [Chirurgia, Gal. Chirurgie. Hisp. A quella arte de curar con las manos, cirugía.] *χρηργία*, licet nomen generale sit ad omnem artem, quæ actionem habet manuum cum cognitione coniunctam, proprie tamen dicitur de ea parte medicinæ, quæ sectione, uel uestione, aut alia quavis ratione, quæ manu administrat, morbos curat. Cic. ad Att. Diæta curari incipio, chirurgiæ tradet. Eadem & Chirurgicè appellatur. Cels. in Proæ. lib. 1. In tres partes medicina diducta est, ut una uicium, altera medicamentis, tertia manu mederetur. primam diætetice, secundam pharmaceuticam, tertiam chirurgicam Græci nominauerunt.

CHIRURGVS, [Chirurgico. Gal. Chirurgien. Hisp. Cirurgiano que cura con mano.] *χρηργος*, medicus uulnerarius, a manu in operatione dictus. Maët. lib. 2. Chirurgus fuerat, nunc est uespillo Diabolus.

* **CHLÆNA**, uestimenti genus quod pallijs superimponitur.

CHLAMYDATVS, chlamyde indutus. Ci. pro Rab. Post. L. Sylla imperator chlamydatus. Pla. in Pseu. Quis hic homo chlamydatus est?

CHLAMYDVLA, dimini. *χλαμυδίου*, Plau. Sume chlamydulam.

CHLAMYDIS, [Sopravvesta militare. Gal. Mantean ou cape, habit de gen darne au temps passé. Hisp. Vestidura redonda como manto.] *χλαμυδς*, proprie uestis militaris, pallido breuior multo, ac strictior. Vir. 8. Aen. Ipse agmine Pallas in medio chlamyde & pectus confectus in armis. Pia. Puer cape chlamydem, & da pallium. Idem ad ornamentum militis ait opus esse chlamyde, machæra, & petaso. Similiter Iul. Pollux inter apparatus militares numerat chlamyda. Iur. eod. sulti uero inter uestimenta puerilia numerant chlamydes. A Numma Roma. rege chlamydem reperam, Suidas auctor est.

CHLORI, [Flora.] florum dea, a Romanis Flora dicta, quæ cum Zephyro nupsisset, a marito muneris loco impetrauit, ut florum omnium haberet potestatem. Oui. 4. Fast. Chloris erâ, quæ Flora uocor. Fuit & Chloris Amphionis & Niobes filia, Apollinis & Dianæ telis interfecta. uide Fabulam in Oui. 6. Metam.

CHLORITES, *χλωρίτης*, gemina herbacei coloris, quæ in Scyllæ aquis uentre inueniri creditur. Plin. lult. c. 10. Chlorus flumini Ciliciz. Plini.

CHOASPITES, gema uiridis, auri fulgore intermicat. Plin. 37. c. 10.

CHOASPIS, Medorum fluminis, ad fines Persidis in Tigridem deducens. Tib. 1. 4. Nec qua uel Nilus, uel regia lympha Choaspis, profluit.

* **CHOATRAE**, populi ad Mæotin.

CHÆRILVS, poeta Samius. Scripsit Atheniensium uictoriae contra Xerxen gesta Lyfandri Lacedæmoniorum ducis. Hor. auctor est, etiam Alexætri Magni gesta scripsisse, & pro singulis uersibus singulis Philippeis donatum. Sunt qui tradant, Alexandrum cum Chæriilo pepigisse, ut pro singulis bonis uersibus singulos acciperet Philippeios, pro singulis malis singulos colaphos: opere autem perfecto, uix septem fuisse inuictos, qui possent probari. Fuit & alter Chærilus poeta Tragic. Suid.

CHOLERA, cholera, [Colera, Gal. Cholera, Hisp. El humor colera.] *χολέρα*, morbi genus præcipitis, in quo & uomitus, & deiectio simul fiunt. Corn. Cels. 1. 4. c. 11.

* **CHOLAREVS**, uicus in agro Atheniensis.

* **CHOLOBETINAE**, Armeniæ pars sub Tigranis ditione.

CHOMATA, agger, siue tumulus. Budæ. in Pád. Chomata sunt aggeres terra aggesta facti. Vlp. de extror. crim. Lege secularij.

CHORAGIVM, *χοράγιον*, ædificium amplum post scenam, unde promebantur omnia ad ludos necessaria. Vitru. lib. 5. Fectus Choragiū interpretatur, ipsum scenicum instrumentum, quo scena instruitur, & apparatus, cuius præfectus dicitur Choragus. Plaut. in Trin. Ornamenta a chorago sumpsit. Transfertur item Choragium ad quemlibet alterius rei apparatus, Ad Her. lib. 4. Aut aliquod fragile falsæ choragium gloriæ comparetur. App. li. 5. de Asi. Iam feralium nuptiarum miserimæ uirgini choragium struitur. Dicitur choragium a *χορηγός*, subministrato.

CHORAEVS, *χορηγός*, supplicator instrumenti ludicri, & expésarum. Suet. in Aug. conduxit mensa choragum.

* **CHORASMIÆ**, es, urbs Parthorum, orientem uersus.

CHORAVLA, ars tibicinum. unde Strabo culpam Ptolemæum Aegypti regem, quod præter alia flagitia etiâ choraulam exercuerit.

CHORAVLES, uel etiâ Choraula, a choro & tibijs dicta, qui modulatur ad choros, uel qui in choro hitulas inflat. *χορὸς*, tripudiū, *ὠλός*,

flitula, seu tibia: uel Choraulæ dicti, quæ tibijs ad choreas canunt. Mar. 1. 1. Non sit cum citharædus aut choraulæ. Plin. lib. 37. c. 1.

CHORDA, *χορδή*, [Le corde de gli instrumenti musicali. Gal. Corde a instrument de musique. Hisp. Cuarda.] fūniculus in instrumento musico, qui Latine fides dicitur. Ci. 3. de Or. Voces, ut chordæ, sunt intemta, ad quemque tactum respondeant.

CHORDVS, *χορδύς*, quod ferotina fetura natum est. Var. lib. 2. de re rust. c. 1. Dicitur agni chordi, qui post tempus nascuntur: uocat. *χορδύς*, inde Chordi dicti. Plin. 8. c. 47. de omnibus loquens: Gerunt partum diebus 150. postea concepti inualidi: Chordos uocant antiqui post id tempus natos. Dicitur & de hominibus: unde plerique seruis nati Chordorū cognomen traxerunt. Trāsfertur & ad inanimata: unde Chordum fenum dicitur, quod autumno secatur. Col. 1. 7. c. 3. Aluntur autumnali feno, quod Chordum trocatur. Sic & Chorda frumenta dicuntur, quæ sero maturescunt.

CHOREA, *χορεία*, [Ballo. Gal. Dance. Hisp. Danza à baile.] *χορὸς*, saltus, pro ipsa saltatione usurpatur. Virg. 6. Ac. Pars pedibus plaudunt choreas, & carmina dicunt.

CHORIAMBVS, pes, ex prima & ultima productis, duabus medijs breuiusculis, filiolis. Dicitur Choriambus, quod ex choreo, id est trocheo, & iambo constat.

CHORIVS, siue Choreus, pes, qui alio nomine dicitur Trocheus, constans ex duabus syllabis, prima longa, & secunda breuior, Musæ.

CHOROBATES, regula longa circa pedes xx. quæ habet trāsfuersaria aquarum librationibus dicata, ut est uidere apud Vitru. 1. 7. cap. 7.

CHOROCITARISTAE, [Quelli che cantano et sonano in coro. Gal. Chantes ou menestriers qui chantent, ou sonnent aux dances. Hisp. Los tañedores de corro à danza.] qui in choro citharizant. Sue. in Domi.

CHOROGRAPHIA, *χορογραφία*, regionis alicuius particularis descriptio. Geographia uero est, totius terrarum orbis descriptio.

CHORVS, *χορὸς*, [Coro, multitude di quelli che cantano, o uero saltano. Gal. L'assemblee des danses. Hisp. Corro, compañia de personas que dançan à bañ lan.] *χορὸς*, proprie multitudo est cantantium, aut saltantium. Nam multorum uocibus, & concentu conitat, ut Seneca & Maer. tradunt. Et apud priscos seruis symphoniacis comparabatur. Vnde apud Lucret. 1. 3. de lega. Si chorus legetur, perinde est, ac quasi singuli homines legati sint. Et a *χορὸς*, (secundum Pla. 1. 2. de leg.) quæ est letitia, deducitur. Festus a corona deriuat: habetque primam corr. Vir. 6. Ae. Illa chorum simulans, ouantes orgia circumducebat Phrygiæ. Vbi Seruius, Chorum, hoc est, multitudinem in sacra collectam. Idem. 1. Geor. Omnis quam chorus & socij comitantur ouantes. Vbi rursus Serui. Chorus proprie est coeque sum cantus, a que saltatio. Transflumitur & ad res incorporeas, sicuturque pro consentienti rerum aliquarum multitudine. Cice. 3. Offi. Potest igitur quidquam utile esse, quod sit huic talium uirtutum choro contrarium? Hier. ad Dardanū scribit, Chorum esse musicum instrumentum ex simplici pelle, cum duabus cicutis æreis, quod per primam inspiratur, & per secundam sonus emittitur.

CHRIA, *χρηία*, est commemoratio alicuius dicti, uel facti, uel utriusque simul celebrè habens demonstratione: ut Isocrates dicebat, Virtutis radices amaras, fructus uero dulces. Est autem ex quatuor exercitationibus, quas Fabius Grammatico tractandas præcipit. Chriæ usus, & genera latius exsequitur Cæsar. Rhod. 1. 26. c. 27. Dicta Chria, quod maxime sit utilis. *χρηία*, enim usum significat. Vide Aphthonium in Progymnasticis.

CHROMATA, accipiuntur pro ornamentis & luminibus artium. Vnde Chromaticum melos ab antiquis dicebatur una ex tribus Musicæ partibus, quæ ob nimiam molliem infamiz nota non caruit.

CHRONICA, orum, [Chronica, Gal. Chroniques, annales. Hisp. Cronica à his storia de tiempos.] τὰ χρονικά, generis neutri, annales, siue historiæ, temporum memoriam cōseruantes, quibus scilicet res gestæ, seruato temporum ordine, digeruntur. Inuenitur & Chronicus, a uia. Gell. 1. 17. c. 21. Exercebamur ex libris, qui Chronici appellantur. Plin. lib. 37.

CHRONISSOAS, subsistit, & ex itinere identidem quiesco. Luc. li. 2. Et satiati agi ludunt, blandeqne chronissant.

CHRYSÆ, siue Chryse, es, opidum Troadis. Plin. li. 5. c. 30. Stralib. 23. Et Hom. Il. 1. Ouid. 3. Metam. Chrysenq. & Cillan Apollinis urbes. Stephanus item Chrysen quædam collocat circa Lemnū. Est item Chryse insula, de qua paullo post.

CHRYSALIS, *χρυσάλις*, erucæ genus ex rore nascens. Plin. lib. 11. cap. 32.

* **CHRYSÆORIS**, Cariz ciuitas, a Licij condita.

* **CHRYSÆ**, insula ante ostium Indi flus.

CHRYSÆDETON, uasis genus aureis crustis illigatum. Mar. 1. 6.

CHRYSÆUS, *χρυσῆος*, Apollinis sacerdos, pater Altinomes, quæ a nomine eius Chryseis cognominata fuit: quæ cum Græci, expugnantis Thebis Cilicij, urbe Eetionis, abduxissent, & Agamènoni in prædæ diuisione tradidissent, Chryseis, Apollinis insignib. exortatus, ad Græcorū castra accessit, siliamq. sibi petijt restitui: quod cum impetrare non potuisset, Apollinis auxilium implorauit, qui

tam grauem Græcis pestilentiam immisit, ut Agamemnon patri puellam restituere fuerit coactus. Cuius lococum Achilli Brysei de eripisset, indigne id ferens Achilles, in posterum a proelio omni abstinuit, donec, morte Patrocli nunciata, intermissa arma recepit. Homer. 1. Iliad. Est & Chryses amnis Siciliæ. Cicer. in Verr.

CHRYSIPPEA, æ, herba, a Chrysippe inuente dicta. Plin. lib. 26. cap. 9.

CHRYSIPPVS, χρυσίππος, Apollonij filius, patria Solésis, siue, ut alij malunt, Tarsensis, Stoicæ sectæ philosophus, auditor Zenonis & Cleathis: post quos etiam scholæ præfuit. Ingenij acumine plurimū ualuit, ut qui in multis etiam a præceptoribus dissenserit. In dialectica clarissimus fuit. Scripsit librorū uolumina supra quinque & septuaginta. De exitu eius uaria traduntur. Quidā uolūt a discipulis ad sacrificium uocatum, cum uinū dulce assatum hauisset, anhelitus difficultate laborare cœpisse, atq. ita quinto demū die fato concessisse, annos iā natum circiter tres & septuaginta. Alij ferūt nimio risu exspirasse, nam cum ficus rure allatos anū comedentem uideret, ancillæ iussisse aiunt, ut & uinum asino bibendum daret: eiusque dicti urbanitate tātopere sibi placuisse, ut nimio risu fuerit suffocatus. Mortuo Athenienses statuum posuerunt in Ceramico.

CHRYSITIS, Pl. 3. c. 36. Fit in isidē metallis & quæ uocatur spuma argenti, genera eius tria optima, quam Chrystita uocant. Est itē herbæ genus, alio nomine Chryfocome.

• **CHRYSOCBRAS**, promontorium Thraciæ, ad Bosphorum.

CHRYSOCOLLA, [Boraso. Gal. Colle d'or, soul dure d'or, borax. Hisp. Borax d'attincar.] χρυσόκολλα, humor qui in metallis per uenas de fluit, crassescens humore, rigoribus hibernis usque in duritiam pumicis. Vide Pl. 3. c. 5.

CHRYSOGONVM, χρυσόγονον, herba folio querno, flore coronarij uerbasci, radice rari, uehementer intus rubēte, foris nigra. Dio. 1. 4. c. 46. Nomen autem accepit ab aurei seminis colore.

CHRYSOLITHVS, lapis pretiosus, aureo nitore translucens. Ouid. 2. Metamorph. Peri iuga chrysolithi, positæque ex ordine gemmæ. Pl. lib. 37. cap. 9.

CHRYSOMELA, χρυσόμυλα, mala sunt ex genere cydoniorum. Vir. Aurea mala appellat. Pl. 5. c. 11.

• **CHRYSOPOLIS**, Bithyniæ opidum. Est & alterum in Cilicia. Stephan.

• **CHRYSORRHOAS**, fluuius Syriæ circa Damascum.

• **CHRYSORRHOAE**, populi ad Phasim flumen.

C A N T E I

• **CIA**, insula Eubœæ, non procul ab Attica.

CIBARIA, orum, [Nodrimiento, cibo. Gal. Nourriture, uiuande, pension, despençe, niures. Hisp. Mant enimiento, cenno.] iulimenta. Cic. ad Att. lib. 9. Respondi, me non instituisse ijs dare cibaria.

CIBARIVS, a, um, quod ad cibum pertinet. Macr. lib. 3. Sat. Lepid. le gem tulit cibarium. Cibarius panis, qui fit ex farina secundaria, ex qua flos ante excussus est. Celsus lib. 2. ca. 17. Firmius est triticum quam milium: id ipsum, quam hordeum, infirmisimum cibarius panis. Cic. lib. 1. Tusc. Cibarius in capsula panis datus. Cibarium nimum pro ignobili. Var. Potus meus uinum cibarium. Sic Cibarius homo, ab eodem dicitur pro fordido, & plebeio. Cibarium oleū. Col. 1. 12. c. 50.

CIBATVS, huius cibatus, [Cibo, uiuande. Gal. Nourriture, mègeaille. Hisp. Mant enimiento, cenno.] σιτιον, cibus. Pli. Trucos gratissimo in cibatu habent. Plaut. in Mil. Tibi muni uiam, Qua cibatus ad te & legiones tuas tuto possit peruenire.

CIBILLA, æ, teste Var. 1. 4. de Lin. La mensa erat escaria, a cibus dicta. Festus item Cillibam interpretatur mensæ rotundæ genus, apud quem Cillibam corrupte legi putauerim, pro Cibilla.

CIBO, as, [Nodrire, cibare. Gal. Nourrir, seruir de uiuande, bailler à manger. Hisp. criar, y mantener.] alo, nutritio. Col. 1. 9.

CIBORIVM, κισσόνιον. Dioscorides interpretatur uentriculos quosdā in faba Aegyptia, (quam & Colocasiā uocat Pl.) uesparū fanis similes, in quibus fabæ sunt bullarum modo emergentes. Idē & Cibotium appellari testatur, quasi scriuiolū: propterea quod feratur faba hæc indito in madentē glebam semine, sicque in aquā proiecto. Pl. 1. 20. c. 15. & Stral. 1. 17. usus est hac uoce. Horat. lib. 2. Carm. Ode 7. Obliuiofo læuia Massico Ciboria exple.

• **CIBORVS**, Asiæ ciuitas, eadem cum Apamia. Plin.

CIBVS, [Cibo. Gal. Viande. Hisp. Cenno, mant enimiento, maniar.] σιτιον, omne quo uescimur. Donatus cibum distinguit a uictu, quod cibus etiam delicatis præbeatur: uictus in paruis, aridisque alimonijs constitutus fit. Ter. in And. Lana ac tela uictum quæritans. Idem in Eu. Videm otium & cibus quid faciat alienus?

CIBYRA, æ, κισσόνιον, Ptol. opidum Asiæ proprie dicta, non procul a Meandra fluuiio. Cic. 6. Ver. Inde Cibyrates, uel Cibyrata. Cice. ibidem: Fratres illi Cibyratæ inambulabant Item Cibyraticus, a uis. Ibidem: Cibyratici illi canes.

CICADA, dæ, [Cicala. Gal. Cigale. Hisp. Cigarra d'chicharro.] τέττις, insecti genus canorum, unde & Cicadam quidam dictam uolunt, quasi cito cadentem, id est euanescentem. Virg. 4. Geor. Et cante querulæ rumpent arbusta cicadæ.

CICATRICARE, teste Festo, pro eo quod est cicatricem ducere.

CICATRICOVS, [Pieno di segni di ferite. Gal. Plein de cicatrices. Hisp. Lleno de senales de heridas.] αλώδης, cicatricibus plena. Col. de arb. c. Quin. 1. 4. c. 1.

CICATRIX, cis, [Il segno della ferita. Gal. Cicatrice, la marque qui demeure apres la plaie. Hisp. Señal que queda de la herida.] αλή, proprie est signum uulneris obducti, quasi circa cutem, uel quasi obcæatrix. Ter. in Eun. Neque cicatrices suas ostentat. Cic. 7. Phil. Luculentam plagam accepit, ut docet cicatrix.

CICCVM, dicebant antiqui membranam tenuē, quæ est in malo punico, uelut cellularum discrimen. Festus.

CICER, [Cece. Gal. Pois ciche. Hisp. Garbanço.] ἐπέλιθος, genus leguminis. Pl. 1. 18. c. 12. Ciceris natura est, gigni cum saluagine. Vide ibidem plura ciceris genera. Hora. 2. Ser. Sat. 6.

CICERA, æ, leguminis genus, a Colum. inter pabula annumeratum, a cicercula solo differens colore, est. n. obsoletior & nigro propior.

CICERCULA, æ, [Cicerchia. Gal. Cerres pois cerres. Hisp. Cicercha.] αλώδης, leguminis genus ciceri non dissimile, sed minutius, inæquales angulos habens. Pl. 1. 18. c. 12. Col. lib. 2. cap. 10.

CICERCULVM, neutro genere, genus sinopidis. Pl. 1. 35. c. 6.

CICERO, κικέρων, cuius uitā Tiro Tullius, eius liberuus, tribus uoluminib. scripsit, teste Pediano: præceptores se habuisse fatetur, in philosophia, Philonem Academicum, tunc Romæ commorantē: in iure ciuili, Scæuolam, in Dialectica, Diodorum Stoicum in dicendo, Apollonium Molonem, S. Roscium Amerinum patricidij reū, natus annos xxij. ut tradit Nepos; ut alij, xxvij. defendit. Metuens deinde Syllam, quem in ea causa offenderat, in Græciam abiit, Asiāq. simulata uoletudinis causa adiit. ubi se, in ipse ait, recoquendum præceptoribus dicendi dedit. Xenocle que Adramyttenum, Dyonyssium Magnesiū, & Menippum Carē audiuit, Rhodi uero Apollonium Molonem magistrum dicendi habuit: referuntque Posidonij tunc Athenis eum Græce declamantem audiuisse, ac protinus exclamasse, quod solam Græcis dicendi relictam gloriam uideret ad Latinos per eū transferri. Eius uitam omnem uide apud Plutarchum.

CICHOVIUM, pe. pr. [Cichoria, radicechio. Gal. De la cichorée. Hisp. Cichoria yerua conocida.] κικάριον, Dioscoridi, herba est, quam alio nomine Intubum erraticum uocat. Horatius dictionis huius pen. syllabam produxit, corripuit autem antepenultimam perinde ac si apud Græcos κικέρων scriberetur: Me, inquit, pascunt oliuæ, Me cichoria, leuesque maluæ.

CICLI, κκλι, frutex parua fici magnitudine, folia habens platano similia. Dio. 1. 4. c. 145. & Pl. 1. 15. c. 6. Vulgus herbariorum hodie Cataputium maiorem uocat. Hinc Cicinus, a, um, ut, Oleum cicinum, quod & Ricinum appellatur. Pl. 2. 3. c. 3.

• **CICIMBNI**, populi ex gente Iaxamatarum, a Medis oriundi. Pli.

CICINDELA, pen. c. [Luciola. Gal. Ver ou monche luisante de nuit, au temps que les blessont menres ou scies. Hisp. La lucierna.] πυρολαμπις, Arist. genus muscarum, quod noctu lucet ignium modo. Quidā Noctilucā, alij Nitedulam uocant. Ab hac lychnus pensilis, quem uulgo lampadem uocant, Cicindela appellatur, quæ nocte tota seruatut accensa.

CICONIA, [Cicogna.] αέλαργος, auis quæ serpētibus pullos nutrit, teste Pl. 10. ca. 13. Iune. Sat. 14. Serpente ciconia pullos Nutrit, quo etiam nomine ab Hispanis uocatur lignum rostratum, quo e puteis hauriri aqua solet: quod & Telonem agricolæ uocant. Item Ciconia mensuræ genus est, siue infrumēti, quo rustici uti solent in sulcis, & fossis ducendis, ne qua pars alijs aut profundior esset, aut latior. Col. 1. 4.

• **CICONES**, populi Traciæ iuxta Hebrum flumen.

CICVR, cicuris, penult. correp. [Animal di seluatico fatto domestico. Gal. Aprinoisé, priuè, qui ante avec les hommes. Hisp. Cosa domestica, duenda y mansa.] κικύρας, quod ex fera factum est masticum, quod enim a ferro discretum est, id cicur dicitur. Cic. 5. Tuf. Immanes alias, quasdam autem cicures. Cicur ingenium dicitur mite, ac māfuetum. Var. de Lin. Lat. lib. 6.

CICVTA, penult. produ. κκυτιον, herba uenenosa, teste Plin. lib. 25. cap. 13. caule uiridi & geniculato, altiori sæpe binis cubitis, in cacuminibusque ramosa, folijs coriandri tenuioribus, graui odore. Cicuta famam Athenienses auxerunt succo eius capitali iudicio damnatis necem inferentes. Iuuen. Sary. 7. Hunc inopem uidistis Athenæ, Nil præter gelidas auis conferre cicutas. Est item Cicur (ut Ser. docet) in cannis, calamisue, quod interceptum est inter duos nodos. Virg. 2. Eclog. Septem compacta cicurcutis Fistula.

CIEO, es, Cio, is, ambo ciui, citum faciunt: sed a Cieo, es fit Citū p. cor. 2

- gor. a Cio uero producitur. Ouid. l. i. Metam. Nec fruitur somno uigilantibus excita curis. Idem l. i. Trist. Accitus toties in genus omne ioci. [Mouere, turbare. Gal. Prouoquer, esmouir. His. Mouer, turbare yllamar.] Et Cio quidem significat turbare, commouere, Vir. 4. Aen. Tonitru cælum omne ciebo. Cicero: Cuius orbis semper eodem modo ciebat. Cio uero, uoco proprie. Proprie autem dixi, quoniam Cere aliquando mouere est: sicut & Cere uocare, adeo ut alterum pro altero quandoque sumi posse uideatur. Vir. 6. Aen. Mifenum Aeoliden, quo non præstantior alter Aere cere uiros. Col. l. 7. c. 5. Cio, is, poluit pro commoueo. ea res, inquit, cit alium. Liu. lib. 1. Principes utrimque pugnam ciebant. A Cio, pro moueo, fit Citus, id est uelox. & Percitus, in furorem, iracundiam uel motus.
- CILICIA**, *κίλικία*, regio est in minori Asia, Syriæ proxima, tota fere campestris, Tauro monti subiecta: a Cilice nomen sortita, ab Oriente Amano clauditur, a Septentrione Tauri iugis, ab Occidente Pamphylia. Huius metropolis est Tarfos, quam interfecit Cydnus amnis.
- CILICIVM**, *κίλικιον*, [Cilicio, uestimento tessuto di pelli di diversi animali. Gal. Vne baïre me estamine. Hi. Cilicio.] *κίλικιον*, a Cilicibus populis dictum est, apud quos (ut inquit Var. 2. de re r. cap. 11.) Cilicia primum confecta sunt. Cic. 3. Ver. Cum iste ciuitatibus frumentum, coria, cilicia, saccos imperaret. Fiunt autem ex uillis hircorum, atque caprarum: adhibenturque (ut Veget. inquit) ad excipiendum imperium sagittarum.
- CILIVM**, [Ciglio. Gal. La peau qui couvre les yeux des yeux et des oses en les élimant. His. La pestana o parpado del ojo] ceste Pl. lib. 9. c. 27. Antiqui uocauerunt extremum superioris genæ ambitum: unde & supercilia. Alij cilia intelligunt folliculos ipsos quibus oculus integitur. nam quas Græci uocant *βλεφαρίδας*, Theodorus cilia uerit. Laetantius quoque de Opific. oculos ciliorum tegminibus occulta ros scribit. Cili. m. (inquit Festus) folliculus, quo oculus regitur: unde & supercilium. Idem alibi. Supercilium dicitur, quod supercilium sit, id est integumentum oculi superius.
- CILIX**, *κίλιξ*, nomen proprium Phœnices filij, a quo dicta Cilicia. Cilix et gentile est, significans eum, qui a Cilicia ortus est. Luc. l. 3. Itq. Cilix iuxta, iam non pirata, carina. Crocus Cilix, pro Cilicio. Luer. l. 2. Et cum scena croco Cilici perfusa recens est.
- * **CILLA**, urbs prope Thebas Aetionæ. Str. in lib. 2. Georg.
- CILONES**, quorum capita oblonga, & compressa sunt: uel quibus frons eminentior. Cic. in Sal. Quidquid impudicorum, cilonum, fuit in urbe.
- * **CIMBRI** populi septentrionales, Saxonici maris pœninsulam incolentes.
- CIMMERII** populi a Scythia oriundi, dexterâ Ponti partem habitantes non procul a Bosphoro, qui a nomine ipsorum Cimmerius appellatus fuit: ubi & opidum fuit nomine Cimmerion. Hi aerem crassum habuisse feruntur, & densis exhalationibus nebulosum. quod & ipsam Homerus testatur. Ou. lib. 11. Hinc Cimmericæ te. ebræ pro uerbis celebrantur, pro densissima caligine. Laet. l. 4. O mentem Cimmericis, ut aiunt, umbra atriorê. Ephorus scribit Cimmericos in Italia quoque fuisse iuxta lacum Auernum, eosq. in subterraneis habitasse domicilijs: quorum morè patrium esse, ut nemo solè adspiciat: noctu uero egrediuntur. Eorundè meminît & Feit. Cimmerici, inquit, dicuntur homines, qui frigidis habitatas terras incolunt, quales fuerit inter Baias & Cumas. Cimmericus Bosphorus, inde nominatur, cuius longitudo est ducentorum & uiginti stadiorum. Ci. in Acad. 8. Cimmericis, quibus ad spectum solis siue Deus aliquis, siue natura ademerat.
- CIMEX**, [Cimice.] *κίμης*, uermiculus odore fœdus, ex ligno nascens, chartisq. & paleis. Mart. l. 11. Nec turus cimice lectus.
- CIMOLVS**, a. um. ut Cimolia creta. Pl. l. 6. c. 17. Diosc. l. 5. c. 94.
- CIMOLVS**, insula in mari Cretico, unde optima creta aduelitur. Ouid. 7. Met. Hinc humilem Myconen, Cretosaq. rura Cimoli.
- CIMON**, Atheniensis, Milciadis filius, mira erga ciues munificentia. Vide Plut. qui eum cum Lucullo comparat.
- CINÆDIAE**, lapilli, qui inueniuntur in cerebro cinædi piscis. Pl. l. 37. cap. 15.
- CINÆDICVS**, a. um, a Cinædus. Pl. in Stich.
- CINÆDVVS**, *κίναδος*, qui muliebria patitur, *παρα τὸ κινεῖν τὰ αἰδοῖα*. Catul. epigram. 22. Cinædus mollior cuniculi capillo. Alij Cinædos, quasi pudore uacuos appellat. *κινεῖος*, enim uacuos, *αἰδῶς*, pudor. Pl. in Aul. In fustibus sum mollior magis, quam ullus cinædus. Cinædus etiam piscis, de quo Pl. l. 23.
- CINARAE**, [Carcioffi. Gal. Artichaux. His. Cardos que se labran y comemos.] *σκόλιμοι*, cardui sunt maiores, quos uulgus Articolaos uocat, inter præcipuas mensarum delicias habiti. Col. lib. 10. Hispania ponatur cinara, quæ dulcis Iaccho Potanti ueniat nec Phœbo grata cauenti. Nominis originem referunt ad Cinaram puellam in herbam sui nominis mutatam. Alij a cinere deductum putant, quod cinere in primis hæc herba gaudeat iterorari.
- CINCIA**, locus Romæ, ubi Cinciorum monumentum fuit. Festus.
- CINCINNATI**, dicti, qui capillos intortos gestant. Ci. post reditum in Sen. Plau. Cap. Hoc cognomen fuit L. Quinctio, qui ab aratro ad dictataram uocatus, Aequos uictos sub iugum egit.
- CINCINNI**, [Cappelli crespi. Gal. Cheueux entortilles. & frizès ou regrillis passifillons. His. Guedaja de los cabellos] crines intorti, qui etiam Calamistrati dicuntur, Iuuen. Altior hic quare cincinnus? Mar. Anullos uocat: Vnus de toto peccauerat orbe comarum Anulus. Varro Coliculus uiteus intortus, ut cincinnus. Solèr aut cincinni oleo perungi. Ci. in Pis. Erant illi madentes cincinnorū simbria.
- CINCTICVLVS**, [Cintula. Gal. Petite ceinture. His. Pequeña cinta.] *δινάτιος*, idem a cinctus, amiculij genus, quod fere sub umbilico præcingitur, & ad dimidium crus porrigitur. Plau. in Bacch. Cincticulo præcingitur.
- CINCTVS**, *us*, [Cintura. Gal. Ceinture. His. Cinto, Ceñidura.] *δινάτιος*, a Cingo, sicut cingulum. Varro de lin. Lat. Cinctus, & Cingulum a Cingendo, alterum uiris, alterum mulieribus attributum. Quamuis & pro uestitu sumatur, Vir. 7. Aen. Ipse Quirinali trabea, cinctusq. Gabino Insignis. Porphyrio docet, Cinctum tunica genus esse infra pectus aptatæ, a quo Cinctus Cethegos Horatius nominauit. Cinctum Gabinum esse dicunt, togam sic in tergum reiectam, ut una eius lacina reuocata hominem cingat.
- CINCTVS**, a. um, [Cinto.] cinctu indutus: quod uestis genus antiquissimum Romanis in usu fuit. Vnde Hor. in Arte, cum antiquissimos illos deorare uellet, Cinctutos Cethegos dixit.
- * **CINEAS**, uir Thessalus, Pyrrhi Epirotarum regis amicus, cuius eloquentia, & memoria celebratur. Plin.
- CINEFACTVM**, [Redotto in cinere.] *τεροφδέν*, in cinere dissolutum a Cinefacio, i cinere reduco. Figuratio est (inquit Nonius) ut Tepe factū, & Labefactū. Luc. l. 3. Horrifico cinefactū te probe busto.
- * **CINESIAS** dithyramborum scriptor. Suid.
- * **CINGA**, Hispaniæ fluius, in Iberam influens.
- CINGO**, *is*, *xi*, *ctum*, [Cingere. Gal. Ceindre, entourer. His. Cennir.] *ζώνω*, notæ significationis est: & cum accusatio, ablatiuum habet. Ou. 5. Faç. Cinxitq. decentibus armis. Cic. 2. de Nat. Deo. Diligentius urbem religione quâ ipsis moribus, cingitur. Per translationem pro circumda. e. Liu. lib. 1. Muro lapideo urbem cingere parat. Aliquando accusatio seculo contentum est. Plin. Cum eum saltum uenatores cinxissent. Circumcingo, quasi circumago. Cinctus, participium. Cic. pro Flac. Prouincia mari cincta. Incinctus, idem quod cinctus. Liu. l. 10. Incinctum Gabino cinctu. Præcingo, idem quod cingo. Pl. in Bacch. Cinctulo præcingitur, in seila apud magistrū assideres. Interdum est præparare, unde Præcinctos strenuos, & expeditos dicimus. Procingo, cingo, apparo: a quo Procinctus, apparatus bellicus. Vnde dicimus, aliquid nos fecisse in procinctu, cum ad expeditionem aut ad iter essemus parati & accincti. Oui. Hæc in procinctu carmina facta puta. Et Procincta classis uocabatur, cum exercitus cinctus erat confestim pugnaturus. Recingo quod cinctum erat, discingo. Ou. l. 1. Met. Velatq. caput, tunicaq. recingunt. Succingo, subtrunc cingo, & ad cingulū alligō. Cic. l. 12. Phil. Galbam eodem pugione succinctum. Et Succingere, est cinctu uestes ita colligere, ut breuiores uideantur, fiatque homo ad agendum promptior.
- CINGULA**, *æ* [Cigna. Gal. Ceinture pour ceindre les bestes. His. Cingula de albrda.] *ζώνη*, qua cinguntur iumenta. Ou. de Rem.
- CINGVLVM**, [Centolo, cintura. Gal. Ceinture. His. Cintia de la muger.] *ζώνη*, proprie mulierum. Var. 4. de lin. Lat. Cinctus & cingulum a cingendo alteram uiris, alterum mulieribus attributum. Festus. Cingulo noua nupta præcingebatur, quod uir in lecto soluebat. Cic. in Soma. Scip. Cernis autem teriam eandem, quasi quibusdam redimitam, & circumdatam cingulis.
- * **CINGVLVM**, ciuitas inter Picentes, unde Muli Cingulani apud Pl.
- CINIFIONES**, qui calamistris in cinere calefactis capillos crispabant. Hor. Cinifiones parasti.
- CINIS**, eris, ab antiquo nominatio Ciner, hodie masc. gen. olim etiam fem. [Cenere. Gal. Cendre. His. Ceniça.] *τέφρα*, puluis, in quem materia uista resoluitur. Virg. 6. Aen. Postquam collapsi cineres, & flamma quieuit. Cic. in Ver. Cur hunc dolorem cinerei eius atque ossibus inuissisti? fem. gen. Caluus apud Nonium. Cum iam fulua cinis fueris.
- CINERACEVS**, a. um, cineris colorem referens. Pl. l. 33.
- CINEREVS**, a. um, e cinere: uel quod cinereum refert colorem.
- CINERARIVS**, cinerarij, pro ciniffæ. Catu. Tū cinerarius tōdet os.
- CINERICVS**, a. um, ut Panis cinericus, coctus sub cinere.
- CINNA**, ciuitas Thessaliæ, a Cinno gygæte, & Cœi fratre dicta. Est et Cinna ciuitas Hispaniæ in regno Castellæ: a qua Cinnēs populi, quos commemorat Pl. l. 3. c. 3. Fuit et Cinna Marianus & Syllanis temporibus. Romanorū oim crudelissimus, quattuor Cōsulatibus functus, qui, ob nimiam crudelitatem, lapidib. ab exercitu occisus est.

- CINNABARI**, *κιννάβαρος*, Plin. li. 33. ca. 6. sanienem putauit esse draconis elisi elephantorum morientium pondere permitto animalis uisuique sanguine. quod saluum uideat. Dioscor. des a minio diuersum esse ostendit, quod cinabari ex Li. 33. minium ex Hispania afferretur, quod tamen reuera esset, non indicauit. Quod autem hodie Cinabrium uocant, ex sulphure & argento uiuosi similibus conficitur.
- CINNAMOMVM**, *κιννάμωμον*, frutex in Aethiopia Troglodytis contermina, humilis & furculosus, duorum cabitorum altitudine. Cinnamomum etiam hodie in officinis nomen retinet, uulgus a quadam canaliū sigira Caneliam appellat. Plin. li. 12. cap. 19.
- CINNAMOMVM**, *κιννάμωμον*, frutex, siue arbuscula nascens apud Gebanitas, in finibus Troglodytarum, praesantissimum exulans odoramentum, quod & ipsam Cinnamomum dicitur. Plin. li. 12. cap. 19.
- CINNARIS**, herba ceruis remedium aduersus uenenata pabula. Plin. li. 8. cap. 27.
- CINNVS**, plurimarum rerum, praesertim liquidarum, commistio. Cide Ora. Cinnus utriusque particeps.
- CINXIA**, Iuno dicebatur, quod nuptijs praesert. Inito enim coniugio soluebat cingulum, quo noua nupta erat cincta. Festus.
- * **CINYARAS**, rex Cypri fuit, qui cum Myrrha filia concubuit.
- * **CROS**, Phrygiae emporium fuit.
- CIPPVS**, *κίππος*, columna, quae cum inscriptione ad conseruandam rei alicuius memoriam soleat erigi. Hor. 1. Ser. Sat. 8. Mille pedes in fronte, trecentos cippus in agium. Cippus item instrumentum erat ligneum, quo seruorum, & captiuorum pedes colligabantur.
- CIRCA**, [Intorno, Gal. Environ, pres. Hisp. Enderredor.] praepositio accusatiua feruens casum, idem significans, quod iuxta. Cice. de l. agr. Cum Rullus urbes circa Capuam occuparit. Ponitur & pro circiter, ut tempus denotet. Plin. li. 9. c. 18. Nec amplius, quam circa eum mensem uisuntur.
- CIRCE**, *Κίρκη*, Solis & Perses nymphæ filia, Aethæ Colchorum regis foror, ueneficiorum peritissima: quæ Sarmatarum rege, cui nupserat ueneno sublato, regnoque per scelus parto, cum crudelius imperaret, ab incolis pulsa, in Italiam profugit, & in Circae monte, qui efficacissimis herbis abundabat, sedem sibi delegit: ubi cum Glaucum marinum deum adamaret, Scyllam puellam, quam ille deperibat, infectis fontibus, in monitum marinum commutauit. Vlysseni item ui tempestatis ad se delatum hospitio suscepit, cui & Telegonum filium peperit. Postremo & Picum Latini regem, quod uxore suam nomine Canentem sibi praesert, in auem sui nominis commutauit.
- CIRCAEENSES**, populi. Liu. l. 6. Ci. l. 3. de Na. de. Circem coloni nri Circaenses colunt. Circaei uero quondam insula fuit, in mæso mari circumdata, (si Homero creditur) ubi Latium antiquum terminabatur. Stra. li. 5. Post Antium Circaem est, Itadorum ducentorum & nonaginta. Vir. li. 7. Aen. Hom. 10. Od.
- CIRCENSES** *Λυδία*, *Ἰπποδρούμια*, uel Circenses, sine adiectione, certaminis euryli genus erat in honorem Consiliorum dei institutum: ita dictum, quod in circo perageretur, non autem ab ensibus, (ut Seruius nugatur) in circuitu dispositis. Liu. lib. 1. Tum primum circo qui nunc maximus dicitur, designatus est locus, diuisa loca patribus, equitibusque urbis, ut spectacula sibi quisque faceret. Vir. 8. Aen. Magnis Circensibus actis. Circensium ludorum septem erant curricula sollempnia, Gel. lib. 3. cap. 10. ex Varrone.
- CIRCENSE TOMENTVM**, dicitur, quod fit ex summitatibus arundinum mollibus, lanæ similibus. Mart. lib. 14.
- CIRCINO**, as, p. c. [Ritondare, circuire, Gal. Circuit estendre en ron rond, tourner a l'entour faire un cercle, auer le compas. Hisp. Rodear, do compassar cou compas.] rotundum facio, uel circino circum facio. Plin. li. 16. cap. 38. Circinantur in pulpam. Significat etiam circuire: ut, Circinare auras, apud Oui. 2. Met.
- CIRCINVS**, ni, p. c. [sesto, compasso.] *δισβήτης*, instrumentum, quo circuli uertendo designantur. Plin. li. 2. ca. 15.
- CIRCITER**, [Intorno, circa.] *περίπερος*, Circa fit, idemque significat: & refertur modo ad tempus. Plaut. in Mostel. Redito huc circiter meridiem. Cæs. 1. Bel. Gal. Ita dies circiter 15. iter fecerunt. Modo ad numerum, Sal. in Cati. Ex omni copia circiter pars quarta erat militarium armis instructa. Modo ad locum. Pla. in Cistel. Loca hæc circiter excedit mihi. Circiter aduerbium. Cassius Hemina: Lapidem fuisse quadratum circiter in media arce iunctum.
- CIRCITES**, circuli ex ære facti, teste Festo. Est & genus oleæ. Col. lib. 5. cap. 7.
- CIRCIVS**, uentus nulli uolentia inferior, sic dictus, quod omnia turbet, ac circumuertat. Gell. Galli uentum ex sua terra flantem, quem sæuissimum patiuntur, Circium appellant, a turbine, opinor, eius ac uertigine. Lucanus: Solus sua litora turbat Circius. Cato Cercium. non Circium appellat. Est item Circius Tauri montis pars apud Plin. li. 5. ca. 27.
- CIRCVS**, anis, ex accipitrum genere, a ltero pede clauda, prosperrimi augurij in nuptiabilis negotijs, & re pecuaria. Plin. li. 10. ca. 8.
- CIRCVLATIM**, per circulos. Suet. in Cæs. Externarum gentium multitudo circulatim suo quæque more lamentata est.
- CIRCVLATOR**, [Canta in banco, Gal. BaSteleur, qui amasse le peuple à l'entour de soy, comme un uendeur de triade. Hisp. El que junta al pueblo para que uea lo que ha ze. chogarrero à charlatan.] *δύπρασ*, qui nominum cœtu circumdatus, fabulis eos, aut praetigijs oblectat. Cili. 5. Ep. Circulator auctionum notissimus. Appul. 1. de Afino: Circulatorum adspexi equestrem, spatham præcutâ mucrone infecto deuorasse. Paul. Iureconf. ff. de Extraord. crim. In circitores, qui serpentes circumferunt, & proponunt, si cui ob eorum metum damnum datum est, pro modo admissi actio dabitur. Dicitur Circulator a circulo idest hominum corona.
- CIRCVLATORIVS**, ria, a, um. Quinct. præcipit nobis parandam uim orandi, non circulatoriam uoluptatem spectandam, id est garrulam illam circulatorum festiuitatem non esse aucupandam. Idem libro 2. cap. 4. Extimporalis garrulitas, circulatoria iactationis est.
- CIRCVLATRIVS**, icis, quæ in fora hominumque circulis uersatur, spectatores aut saltatores, aut canendo, aut lasciuioribus fabulis remans. Mar. li. 10. Linguam circulatoricem dixit, pro petulanti.
- CIRCVLOR**, aris, [Circundare, Gal. Environner. Hisp. Cercar, ha zer cerco.] *περίελλω*, pro circundare. Col. li. 12. Is debet ante circulari fossula. Cic. de Claris oratoribus posuit pro in circulum caput circumferre. Videt oscitantem iudicem, colloquentem cum altero, nonnumquam etiam circulantem.
- CIRCVLVVS**, deminutium a Circus, [Cercio, Gal. Cercle, entour. Hisp. Circulo à rodeo à rodilla de cabeza.] *κύκλος*, figura est anularis. Cice. 2. de Na. De. Cumque duæ formæ præstantes sint, ex solidis globus, ex planis autem circulus, aut orbis. A mathematicis definitur esse figura plana, una tantum linea contenta, in cuius medio punctus est, a quo omnes lineæ, ad circumferentiam ductæ, sunt æquales. Hæc omnium planarum figurarum est perfectissima, unde Circularem scientiam dicimus, pro absoluta omnium scientiarum cognitione, quam Græci *εγκύκλιος παιδεία*, uocant Circus, per translationem pro cœtu hominum in orbem collectorum sumitur. Liu. lib. 44. In omnibus circulis sunt qui exercitus in Macedonia ducant.
- CIRCVM**, [Intorno, Gal. A l'entour, au tour. Hisp. En derredor.] *περί*, praepositio, & componi solet, & separari. Separata locum tantum significat, sicut & composita, ut, Circum theatrum. Quandoque loco aduerbij ponitur. Vir. 4. Aen. Anna uides toto properari litore circum? Compositum cum dictionibus ab a incipientibus, ut circum ago: cum circumcido: d. ut circumduco: e, ut circumeo: f, ut circumfluo: i, ut circumiaceo: a quo circumiectus: l, ut circumlino: m, ut circummunio: n, ut circumnascor: p, ut circumpono: q, ut circumquaque: s, ut circumscribo: t, ut circumtuli: u, ut circumuenio: uerum iuncta uocalibus integra scribi, sed non proferri debet, ut circumago, circumeo scribantur, sed proferantur circumago, circueo. Vnde Priscianus ait, Circumeo, & Circumago, & similia non patenter elisionem in pronunciatione, si transferret in sequentem syllabam: Si uero iungatur cum c d f q t, mutatur m in n. ut, circumcido, circumdo, circumfero, circumquaque, circumtuli. cum alijs remanet m integra: ut circumscribo, circumuolo.
- CIRCVMAGERO**, as, Plin. libr. 19. cap. 5. Fimo circumaggeratas radices.
- CIRCVMAGO**, gis, [Menare intorno, Gal. Mettre autour, tourner çà et là, faire tourner en rond. Hisp. Traer en cerco.] *περιάγω*, circumduco. Lib. 1. Prius quam equites circumagerentur. Interdum insequor, fugo, Curtius. Nec uulneratur, & fere semineum circumagere de stiterunt. Inde Circumactus, conuersio, siue motus in gyrum. Pl. In ponte duabus capellis obuijs ediuerso, circumactum angustiae non caperent.
- CIRCVMAMBULO**, as, in circuitu ambulare, *περιεμυ*. Pau. in l. possideri in prin. ff. de acqu. posse. Fundi glebas circumambulet.
- CIRCVMADSPICIO**, cis, *περισπείνομαι*. Plin. li. 8. ca. 33.
- CIRCVMCIDANEVS**, a, um, ut Vinum circumcidaneum, quod postremo exprimitur, uinaceis, ubi fluere desierint, circumquaque accisis. Cato ca. 23.
- CIRCVMCIDO**, dis, *περίκοπω*, circum, uel per circum incidere & amputare. Col. li. 3. Corticem circumcidito. Circumcidere uinum, pro uini usu interdiceret, Cels. lib. 4. c. 20. & lib. 6. c. 9. Cic. 5. de Fini. Quæ sit ars agrorum, quæ circumcidat, amputet. Cice. 1. de Finib. Sapiens amputata, circumcisaque inanitate, naturæ finibus contentus.
- CIRCVMCINGO**, gis, [Circundare, Gal. Ceindre tout à l'entour. Hisp. Ceñir en cerco.] *περιέγγυμι*, circumdo. Sil. lib. 10. Ceu fera quæ telis circumcingentibus ultro Assilit in ferrum.
- CIRCVMCIRCA**, [D'intorno, Gal. De çà à çà de là, de toutes parts, tout à l'entour, de tous costes. Hisp. Cerca à enderredor.] ab omni parte: ut Circumcirca prospicere. Plaut. in Aul. Occipite sculpturire ungulis

- gulis Circumcirca.
- CIRCVMCISIO**, onis, *Circumcisione*, Gal. *Circoucision*, *rougneure*, & *coupeure tout a pentour*. Hisp. *a quella cortadura en cerco*.] *περικοπή*. Lact. li. 4. ca. 17.
- CIRCVMCISITVS**, 2, um, Var. de re rust. lib. 1. ca. 54. Cum desit sub prælo fluere, circumcidunt extrema, & rursus premunt, expressum, circumcissitium appellant.
- CIRCVMCISVRA**, 2, incisio in orbem facta. Plin. lib. 16. ca. 40.
- CIRCVMCLVDO**, dis, clusi, clusum, [Serrari intorno, Gal. *Enclorre*, *enfermer de tous costes*, *entower*. Hisp. *Cerrar*, *encerar en cerco*.] *περικλείω*, undique claudo. Cic. in Catil. 5. Num insitari potes, te meis præfidijs, mea diligentia circumclusum, commouere te contra rep. non potuisse?
- CIRCVMCOLO**, lis, [Habitare intorno, Gal. *Demourer & habiter es enuiron*, de quelque lieu Hisp. *Morar cerca algún lugar*.] *περικολέω*, circumhabito. Liu. lib. 31. Omnes, qui circumcolunt Bœbem paludem.
- CIRCVMCVLCARE**, circumcirca conculcare, Col. lib. 5. cap. 6.
- CIRCVMCVRRO**, is, [Correre intorno,] *περιτρέχω*, Quint. lib. 2. cap. 22. Artem circumcurrentem uocauerunt, quod in omni materia doceret.
- CIRCVMCVRSO**, as, re, frequentatiuum a circumcurro. Ter. Heaut.
- CIRCVMDO**, [Circundare, Gal. *Enuironner*, *circuir*. Hisp. *Cercar y rodear*.] *περιβόλλω*, Circumdo, inter se differunt quonia dicimus, Hercules circumuit terram, non Circumdedit: & Anulus circumdat digitum, non circumit. Circuitus nomen utrumque complectitur. C. re. Catoni, Vallo & fossa circumdedi. Plaut. in Afin. Circumdato me brachijs. Cæf. 3. Bel. Cui. Octauius quinis castris opidum circumdedit. Hor. 1. Ser. Sat. 2. Circumdatis palla plurima. Armis circumdatus, id est armatus, Vir. 9. Aen.
- CIRCVMDOLO**, as, are, [Polire intorno, Gal. *Doler de tous costes*. Hisp. *Doler enderredor*.] est circumquaque dolare, seu polire. Plin. lib. 16. ca. 32. Sed maxime mirum, Antandri Platanus etiam circumdolis lateribus retilibilibus sponte facta.
- CIRCVMDVCO**, cis, p. p. [Menare intorno, Gal. *Mener a l'entour*. Hisp. *Traer enderredor*.] *περιάγω*, in orbem duco. Cic. 2. Philip. ut uexillum uideres, & aratrum circumduceres. Circumducere apud Iureconsultos metaphoricis pro abolere, delere, & abrogare accipitur, Paul. l. acta. ff. de re. iu. Vlp. 1. & post editum. ff. de iudi. Circumducere aliquem per dolos, est decipere, Pla. Pse. Per dolos eam circumducam. Circumducere argento, idem Plau. Te uelle amantem argento circumducere. Idem Bacch. Quadringentis Philippeis me circumduxerunt.
- CIRCVMDVCTIO**, [Inganno,] deceptio. Plau. in Cap. Nec argenti circumductio.
- CIRCVMEO**, is, it, [Andare intorno, *circundare*. Gal. *Aller a l'entour*, *enuironner*, *circuir*, *tournoyer*. Hisp. *Andar*, *cercar enderredor*.] *περιέμω*, ambio. Liu. 1. Romulus circumcumbat, docebatque patrum id superbia factum. Prædia circumcumbat, Ci. pro Cæc. Circuitus, Circumductus. Seneca in Med. Orbem circuitis cornibus alligat. i. circumductis, & totum globum cingentibus. Circuitus, us, ui, *περιόδος*. Cic. 2. de Nat. de. Circuitus solis, Celsus lib. 3. cap. 5. Quartanarum certus circuitus est.
- CIRCVMFITO**, uel Circuitio, Liu. 3. Circuitio, ac cura aediliū plebis erat. Teren. And. Aperte ipsam rem locutus, nihil circuitione usus es. Cic. 2. de Diui. Circuitione quadam deos tollens.
- CIRCVMQVITO**, as, are, [Cauallare intorno, Gal. *Cheuauchest tout a l'entour*. Hisp. *Canalar en cerco*.] *περιπέω*, equo circumquo. Liu. 10. Duas turmas fociorum circumquiteare moenia iubet.
- CIRCVMFERO**, p. c. [Portare intorno, Gal. *Porter de ça & de la*. Hisp. *Traer en derredor*.] *περιφέρω*, circumporto, circumduco. Sal. Fueres, qui dicerent, Catilinam sanguine unum permistum pateris circumtulisse. Per translationem ponitur pro lustrare, seu purgare. Vir. lib. 6. Idem ter focios pura circumtulit unda.
- CIRCVMFIRMARE**, [Firmare intorno, *fortificare*.] *περιπένην*, circumsepere. Colum. lib. 4. ca. 17. Vitis quasi quadrato circumfirmanda est agmine.
- CIRCVMFLECTO**, ctis, [Piegarre intorno, Gal. *Tourner & retourner faire*, *tourner en rond*, *flechir a costé*. Hisp. *Dobbejar a inclinar en derredor*.] *περιπλάω*, in gyrum flecto. Vir. 5. Aen. Constituit signū nautis pater, unde reuertit Scirent, & longos ubi circumflectere cursus. Circumflexus, participium, undique flexus. Inde accentus circumflexus, ex acuto & graui factus.
- CIRCVMFLEXVS**, us, ui, nomen, *περιπλάσις*. Plin. lib. 8. ca. 11.
- CIRCVMFLO**, as, arc, [Soffiare intorno, Gal. *Souffler de toutes parts*. Hisp. *Soplair enderredor*.] *περιπνέω*, undique afflare. Cic. 5. Ver. Hic ordo quasi editus in altum, ut ab omnibus uentis inuidia circumflari posse uideatur. Circumflantibus Austris, Strat. lib. 11. The.
- CIRCVMFLVO**, [Scorrere intorno, Gal. *Absonder*. Hisp. *Abonder y ser copioso*.] abundo. Cic. in Lael. Circumfluere omnibus bonis. Proprie tamen est circum aliquod fluere, decurrere. Plin. Id opidum circumfluit amnis.
- CIRCVMFLVVS**, 2, um, *περιπλοος*, quod circumfluit. Ouid. 15. Metam. Scinditur in geminas partes circumfluis amnis. Item insula circumflua, quam aqua circumfluit. Ouid. 15. Meta. Circumflua Tibridis alti Insula.
- CIRCVMFORANEA**, Hostiæ non tam quæ circum fora, quam quæ circum agros & urbes in ambaruali sacrificio circumferuntur.
- CIRCVMFORANEI**, [Ceretani, Gal. *Qui hant les marchés & lienz publices*. Hisp. *Los que andan per los mercados*.] qui circa fora crebro uerfari solent, qui fucis & nugis captant quæstum. Cic. pro Clu. Clodium pharmacopolam circumforaneum aggreditur. Aes circumforaneum, quod a feneratoribus in foro tractatur. Cic. Attic. lib. 1. Tusculanum & Pompeianum me ære, non Corinthio, sed hoc circumforaneo obruerunt. Hoc est, ære alieno, quod e foro fenori sumpsi.
- CIRCVMFODIO**, fodis, [Canare intorno, Gal. *Fouir a l'entour*. Hisp. *Canar a horadar en derredor*.] in gyrum fodio. Plin. lib. 17. ca. 18.
- CIRCVMFOSSVRA**, 2, Plin. ibidem.
- CIRCVMFORO**, as, *περιτρέω*, Plin. lib. 17. ca. 27. Stipite circumforato.
- CIRCVMFRICO**, as, [Fregare intorno, Gal. *Frotter tout entour*. Hisp. *Fregar enderredor*.] *περιτριβω*, Cato ca. 26.
- CIRCVMFLGEO**, ges, [Splendere intorno, Gal. *Reluir & resplendir tout autour*. Hisp. *Resplandecer en derredor*.] *περιφλάω*, Plin. lib. 2. cap. 37.
- CIRCVMFNDO**, dis, Cic. 2. de Nat. de. terra circumfusa hac animabili natura, cui nomen est aer.
- CIRCVMGLATVS**, [Gelato intorno, Gal. *Glacé & gelé tout entour*. Hisp. *Elado en cerco*.] participium. Plin. lib. 17. ca. 12.
- CIRCVMGEMO**, mis, Hor. Ep. 16. Circumgemit urfus ouile.
- CIRCVMGESTARE**, [Portare intorno, Gal. *Porter par tout*. Hisp. *Traer per todas partes*.] *περιφέρω*, Cic. ad Qfr. lib. 1.
- CIRCVMIACEO**, cui, [Giacere intorno, Gal. *Estre situé & assis a l'entour*. Hisp. *Asser en cerco*.] *περιτάσσω*, in circuitu iaceo. Liu. Quæ circumiacent Europæ, in uestra sunt potestate.
- CIRCVMIICTIO**, cis, ieci, iectum [Cettare intorno, Gal. *jetter tout entour*, *sejandre de toutes parts*. Hisp. *Echar en derredor*.] *περιβάλλω*. Liu. 33. Circumijcere hastas in ueniētē ex trāuersio hostem conati sunt. Circumijcere uallum, apud eundem, pro circumædificare. Et Circumijcere ambitu extrema cæli. Cic. de Vniuer. Extremitatem cæli rotundo anibitu circumiecit: id est circumamplexus est. Vnde Circumiectus, 2, um, ut, Circumiecta urbi loca. Liuus.
- CIRCVMILAMBO**, bis, [Leccare intorno, Gal. *Lecher tout entour*. Hisp. *Lamer a Lamber en derredor*.] *περιλείω*, Plin. lib. 11. ca. 37.
- CIRCVMILIGO**, as, [Ligare intorno,] *περιδέω*, Liu. lib. 21. Stuppa circumligabant. Cic. 2. de Diui. Potest esse falsum, ut circumligatus fuerit angui.
- CIRCVMILINIO**, linis, circum ungere, uel aliquid leuiter alicui re circuminducere. Plin. lib. 8. Nec pictura, in qua nihil circumlinitum est, eminet.
- CIRCVMILINO**, in præterito, circumlini, uel circumleui, circumcirca leuiter induco. Plin. Circumlino aluaria fimo bibulo, utilissimū. Vnde Circumlitio, onis. In picturis item Circumlitiones dicebatur, supremæ operis expositiones. Plin. lib. 35. ca. 11. dicebat Praxiteles interrogatus, quæ maxime opera probaret sua in marmoribus, Quibus Nicias manum admouisset, tantum circumlitioni eius tribuebat.
- CIRCVMILVO**, luis, lui, [Scorrere intorno, Gal. *Lauer & mouiller tout entour*. Hisp. *Correr lo liquido enderredor*.] *περιπέω*, circumfluo. Liu. lib. 25.
- CIRCVMILVVO**, onis. Ci. 1. de Ora. Alluuiorum, circumluuiorum.
- CIRCVMMITTO**, [Mandare intorno, Gal. *Enuoyer par tout*. Hisp. *Embiar enderredor*.] *περιπέμω*, Liu. 4.
- CIRCVMMLCERE**, *περιματᾶω*, molli attractu circumcirca ablandiri. Plin. lib. 28. cap. 3. Hexagon in doliū serpentium coniectus, experimenti causa, circummulcētibus slinguis miraculum præbuit.
- CIRCVMVNIO**, [Fortificare intorno, Gal. *Fortifier on munir de toutes parts*. Hisp. *Fortalecer enderredor*.] *περιποσίζω*, circumsepere. Col. lib. 3. Circummunio macerie aut fossa. Pla. Cap. Vinculis custodijsq. circummuniti sumus. Circumunio. Cæsar. Id ne fieri posset, oblidione, opidiq. circummunitione fiebat.
- CIRCVMNASCOR**, [Nascere intorno,] *περιπέω*, Plin. lib. 2. ca. 103.
- CIRCVMORVERE**, *περιπατᾶω*, Plin. lib. 19. c. 5.
- CIRCVMPADANVS**, 2, um qui habitat in circuitu Padi. Liu. lib. 21. Plin. lib. 14. ca. 20. Liguriæ circumpadanisq. multus utilitas.
- CIRCVMFANGO**, *περιφουδᾶω*, Plin. lib. 17. ca. 13.
- CIRCVMPAVIO**, uis, circumpauire. Plin. lib. 12. ca. 14.
- CIRCVMPEDES**, ij, qui & A pedibus dicuntur. Cice. 3. Verr. Seruos artifices pupilli, circumpedes autem homines litteratos, suos esse dicebat.
- CIRCVMPECTOR**, eris, [Abbracciare intorno,] Cic. de Vniuer.
- CIRCVMPELVVS**, us, nomen, *περιπλοή*. Plin. lib. 10. ca. 63.

CIRCUMPLICOS, as, pzn. cor. περιπλέκω, circumnecto. Cicero 3. de Diuinat.

CIRCUM PONO, nis, [Mettere intorno. Gal. Mettre en tour. Hisp. Poner enderredor.] περιτίθημι, Hor. 1. Serm. Sat. 4.

CIRCUMPOTATIO, quis, ἑγκυκλιωσσία, a circumpoto. Cicero 2. de Leg.

CIRCUMRADO, dis, [Radere intorno. Gal. Rocher tout entour. Hisp. Raer à arrebtar enderredor.] περιλάω, Pl. 1. 17. c. 20.

CIRCUMRETIO, nis, [Impedire, intrigare.] περιπλέκω, impedio, & implico. Lucr. lib. 5. Circumretit enim ius, atque iniuria quemque. Cic. 7. Verr. Implicatum seueritate iudicium, circumretitum frequentia populi Rom.

CIRCUMRQDO, dis, p. c. [Rodere intorno. Gal. Rouger tout entour. Hisp. Roer enderredor.] Plin. lib. 32. cap. 2. Accipitur pro meditari, & quo damnato ruminare. Cic. ad Att. lib. 4. Dudum circumrudo, quod deuorandum est. Item pro detraho, obtrecto. Hor. 1. epist. Dente Theonino cum circumroditur.

CIRCUMSAEPIO, pis, περισάειν, Ci. ad Aug. Cohortibus armatis circumsaepit senatus. Liu. 1. Armatis corpus circumsaepit.

CIRCUMSCALPO, περισκάλλω, Plin. lib. 20. c. 5.

CIRCUMSCARIFICO, as, περισκαρύνω, Plin. 1. 22. c. 23.

CIRCUMSCINDO, dis, περισκαίω, Liu. 2.

CIRCUMSCRIBO, bis, [Circoscribere, continere. Gal. Ecrire à l'enbour. Hisp. Terminar.] περιγράφω, comprehendo, intra finem quandam cōplector, definitio. Cic. 6. Phil. Virgulta tantem circumscriptis. In Parad. Exilium terribile est illi, quibus circumscriptus est habitandi locus. Pes translationem accipitur pro circumuenio & decipio. Idem 1. Acad. Captiosus & fallacibus interrogatiunculis circumscripti & decepti quidam.

CIRCUMSCRIPTA, aduer. Cic. 2. de Nat. Deor.

CIRCUMSCRIPTIO, onis. Cic. 1. Tus. Ferræ situm, formā, circūscriptionem. Verborum quadam circūscriptione comprehendere sententiam. Cic. de Cl. Or. Circūscriptio, pro deceptione, Cic. pro Cluen. Cum ab his omnes inuidiæ circūscriptionesq. adolescentum nascerentur.

CIRCUMSCRIPTOR, qui fraude priuat aliquem bonis. Ci. in Cat.

CIRCUMSECO, cas, [Tagliare intorno.] περισέκο, circumcido. Colu. lib. 7. cap. 5.

CIRCUMSEDEO, des, & Circumfideo, des, circumfedi, circūfessum, [Assediare, circondare. Gal. se feoir à l'entour, estre assis autour, assieger. Hisp. Poner cerco à algun lugar.] περιβάλλω, significat circumdare, obsidere. Cicero ad Attic. libro 9. Populi Romani exercitus Cn. Pompeium circumfedit. Circumfedit item, quia assident utrimque alicui. Cicero 4. in Catil. Nec tamen ego sum ille ferreus, qui non moueat horum omnium lacrymis, a quibus me circumfessum uidetis.

CIRCUMSERO, ris, περισέρω, Pl. 1. 21. c. 12.

CIRCUMSESSIO, Cic. 3. Ver.

CIRCUMSIDO, idis, circumfedeo, nisi quod motum quandā habeat coniunctum: ut circumfideo dicatur, qui se iam ad sedendum cōponunt, uel qui ipso actu opidum uel arcem castris uel exercitu circumdant. Liu. 9. Plitiam circumfidunt.

CIRCUMSIGNARE, Col. 1. de Arbor. c. 26.

CIRCUMSISTO, is, [Stare intorno, circondare. Gal. Enuironner quelque chose, et se trouer auprès de luy pour l'assillir, defendre ou autrement. Hisp. Estar enderredor, cercar y rodear.] περισίστημι, circumdo, circumsto. Liu. lib. 2. Centuriones Metium circumstunt. Cæsar: Si quis grauiori uulnere accepto deciderat, circumstebant. Virg. Furentem Armati circumstunt.

CIRCUMSONO, as, are, [Sonare d'ogn'intorno, περισώνω, undique sono. Cic. in Offi. Conducere arbitror, talibus aures tuas uocibus circumsonare.

CIRCUMSPECTATRIX, cis, uerbale. Pla. in Aul.

CIRCUMSPECTE, Quinct. 1. 9. c. 2.

CIRCUMSPECTIO, nis, Cic. 4. Acad.

CIRCUMSPECTO, as, Cic. de Nat. Bestiæ in pastu circumspectant.

CIRCUMSPECTVS, ctus. Cic. 12. Phil. Facilis est circumspectus.

CIRCUMSPICIENTIA, æ. Gel. lib. 14. cap. 2.

CIRCUMSPERGO, gis, [Sparger d'ogn'intorno.] περισπέρω, Colum. lib. 11. cap. 2.

CIRCUMSPICIO, cis, [Guardare d'ogn'intorno. Gal. Regarder à l'entour, prendregarde de tous costes. Hisp. Mirar enderredor.] περισκοπέω, ex Circum & Specio, uerbo antiquo, quod adspicio significat. Estque Circumspicio, huc atque illuc oculos uerto, & circumfero: omnia oculis confituo. Cic. pro Roscio: Circumspicit, æstuat. Ter. in And. Circumspicio, nusquam. Significat etiam animaduertere, & diligenter uidere siue considerare, Cicero quarto Acad. Cum omnia fecerit, diligentissimèque circumspexerit. Circumspicere se, pro gloriari, & seipsum admirari, sibi placere, Cic. Usque eo ne te diligis, & magnifice circumspicis? Circumspicctus, significat eum, qui in omnem partem circumspicit, id est

qui prudens est, Col. Illa sollempnia sunt omnibus circumspicctis, ut ergastuli mancipia cognoscant. Hinc Circumspicctus, as. Cl. 2. de Na. de. Quanto se opere custodiant bestiæ, ut in pastu circumspicctent, ut in cubilibus delitescant. Circumspicctus passiuè, qui circumspicctur: ut, Verba non circumspicctæ. i. non perpenfa, & cōsiderata. Ou. 5. Fast. Verba mouent iras non circumspicctæ deorū. Vires non circumspicctæ. Ou. 5. Met. Non circumspicctis exactum uiribus ensem Fregit.

CIRCUMSTANTIA, æ, [Circostanza. Gal. Circonstance. Hi. Aquel estar assi.] actus circumstandi. Gel. lib. 3. c. 7. Circumstantiæ in unaquaque controuersia quæri solent. Quin. 1. 5. c. 10.

CIRCUMSTATIO, onis. Gell. 1. 7. c. 4.

CIRCUMSTIPO, as, conitum agmine cingo. Claud. 2. Pan.

CIRCUMSTO, tas, stiti, [Stare intorno, circondare. Gal. Estre autour, enuironner. Hisp. Estar enderredor, cercar y rodear.] περισίστημι, Circumdare, Cic. in Catil. Fortissimi ciues, qui circumstant senatum.

CIRCUMSTREPO, pis, περιστροφω, in circuitu strepitum facio. Tacit.

CIRCUMSTRVO, nis, [Edificare intorno.] περισκάλλω. Plin. libro 11. cap. sexto.

CIRCUMSVDO, as, Plin. lib. 14. c. 1.

CIRCUMSVO, suis, περισφύω, Pl. 1. 34. c. 16.

CIRCUMTEGO, gis, [Coprire intorno.] περικαλύπτω. Pla. Mil.

CIRCUMTEXO, is, [Tessere intorno.] Vir. 1. Aen. Et circumtextum croceo uelamen acanthio. Circumtextum, ti, amictus genus, quod purpuram circum habeat. Festus.

CIRCUMTONDEO, des, περιτρέφω, Sue. in Aug. c. 45. In puerilem habitum circumtonsam matronam.

CIRCUMTONO, as, Hor. 2. Serm. Sat. 3. Hunc circumtonuit gaudens Bellona cruenti.

CIRCUMTREMO, mis, Luc. lib. 1. Circumtremeræ ætherea signis.

CIRCUMVADO, p. p. [Assalire d'ogn'intorno.] περιπολέω. Liu. lib. 32. Re pente anceps terror barbaros circumuasiit.

CIRCUMVAGVS, gi, ut, Oceanus circumuaguus. Hor. Epo. 16.

CIRCUMVALLARE, uallo munio. Cæf. 7. Bell. Gall. Opidum bi duo circumuallauit. Cicero Attic. libro 9. Circumuallatum esse Pompeium.

CIRCUMVECTIO, onis, Cic. Att. lib. 2.

CIRCUMVECTO, as, Virg. 3. Geor.

CIRCUMVeho, his, here, [Menare intorno.] περιλαύνω, circumporto. Liu. tertio. Dictator equo circumuectus. Circumuehi classe. Liu. 8.

CIRCUMVECTVS, us, Ci. de Nat. Deo.

CIRCUMVENIO, [Circundare, circonuenire. Gal. Enuironner, ou clore. Hisp. Cercar enderredor.] περιλάω, circumdo. Liu. lib. 1. Ut hostibus, circumueniri se a tergo ratis, terror ac fuga iniiceretur. Sall. Homi nem familiarem, & omnibus necessitudinibus circumuentum. Aliquando decipere, tractum a uenatoribus, qui feras laqueis, retibus, & canibus circumuenire solent. Cic. lib. 2. Offi. Suum quisque teneat, neque tenuiores propter humilitatem circumueniantur. Aliquando opprimere, Sall. in Catil. Se falsis criminibus circumuentum.

CIRCUMVERTERE, περισέρω. Pla. Persa: In cursu rotula circumuertitur. Circumuertere aliquem argento. Pla. Pseu. Qui me argēto circumuertant. Id est, dolis auferant a me argentum.

CIRCUMVERSARI, Lucret. libro 6. Quærentelique uiam, circumuersantur.

CIRCUMVESTIO, [Vestire d'intorno.] περιτιθένω. Cic. 3. de Or.

CIRCUMVINCIO, cis, [Legare.] Plau. Rud. Vos uirgis circumuinciam.

CIRCUMVISO, sis, freq. a Circumuideo. Plaut.

CIRCUMVOLO, las, περιπέτομαι. Horat. 2. Serm. Saty. 1. Mors atris circumuolat alis. Circumuolatus particip. passiuum. Plin. libro 10. cap. 32.

CIRCUMVOLITO, iterum atque iterum circumuolo. Vir. 1. 1. Geor. Aut arguta lacus circumuoluit hirundo. Col. per translationē pro Crebro uiso, usus est: Mercenarii saluatoris mendacissimum aucupium circumuoluitandis limina potentiorum.

CIRCUMVOLVO, [Volgere intorno.] περιλάω. Vir. Interea magnū sol circumuoluitur annum.

CIRCVO, is, [Circundare.] Cicero pro Cæcin. Cæcina cum circuiret fundum.

CIRCVS, ci, m. g. [Cerebio, circolo. Gal. Cercle, rondeau, entour, circuit. Hisp. Cerco, circolo, rodeo, ò rodilla de cabeza.] κύκλος, omnis in gyrum ambitus, a circumeundo, secundum Seruium. Et differt Circus a Globo, quod Circus est planities rotunda, ut circuitus: Globus soliditas undique rotunda, ut est sphaera, & staminum glomera. Circus etiam dicitur locus muris septus, in quo curulia certamina peragebantur. Vir. 1. 5. Mediaque in ualle theatri Circus erat. Cicero 3. Philip. Nefcis heri quartum in Circo diem ludorum Romanorum fuisse? Vnde Circenses ludi, quod in Circo fierent. Fuerunt tres Circi Romæ, Circus maximus inter palatium & Auentinum

- Circus Flaminius** qui & Apollinaris, & Circus Neron. in Vaticana. Candens Circus, γαλαξίας, id est, orbis lacteus. C. in Arato: Vidit magnum candentem serpere Circum, Lacus hic nimio fulgens candore notatur. In somnio Scip. Erat is splendidissimo candore inter flammam Circus elucens, quem uos orbem lacteum nuncupatis.
- CIRIS**, est avis, alio nomine Alauda. hanc poetæ fabulantur fuisse Scyllam Nisi regis filiam: quæ cum patrem fat. li. crine spoliatum Minoi prodidisset, mutata est in avem Cirim. Ovidius dedit a κείρω, tondeo, alludens ad fabulam, quæ Scylla purpureum Nisi patris crinem fertur tocondisse. sic enim ait libr. 7. Met. Plumis in avem mutata uocatur Ciris, & a tonso est hoc nomen adepta capillo.
- CIRNEA**, æ, uas uinariæ, nam κίρνω, misceo. Plau. in Amph.
- CIRREA**, urbs in Phocidæ ad Parnassi radicem.
- CIRRI**, capilli capitis attōti, a κείρω, tondeo. Cato de liberis educandis. Cirros ad Apollinæ ponere solent. Inde Persius Cirratos, uocat prieros, qui comam nutriunt, quam Veneri consecrent deosam. Ostreorum etiam capillamenta dicuntur Cirri, Mart. l. 7. Et ostreorum rapere liuidos cirros.
- CIRIS**, uermiculus in tritico præcipue & ordeo nascens, seminaq. illa cuspe sua exiguis foraminibus penetrans.
- CIS**, & **CITRA**. [Di quæ, Gal. De Zâ. Hisp. Aquende.] ἐν τῷ, ὅτι τὰ δὲ, ὅτι δὲ τὰ μὲν, differunt, quod cis magis proprijs nominibus fluminum uel montium præponi solet: reliquis magis Citra: ut Cis Rhenum, Cis Padum, Cis Alpes, ὅτι τὰ δὲ τῶν ἀλπεων. Citra forum, citra templum, hoc est, ab hac parte templi, aut fori. Harū duarum præpositionū significationi opponitur Ultra, quod signi- ficat Trans, uel ab aliâ parte: ultra Apenninū, ultra Padū. Hæ aut particele, citra, intra, ultra, ut docet Gel. apud ueteres singulis syllabis appellabantur, Cis & Vls. Dicebanturque cis Tiberim, & uis Tiberim: mox dici cœptum est, citra Tiberim & ultra Tiberim: & intra Kalendas, citra Kalendas. Cis etiam per compositionem nominibus montium, uel fluuiorum coniungitur: ut, Cisalpinus, Cispadanus. Et quamuis habeat uim localem, per translationem tamen, & in tempore, & in alijs rebus uti possumus: ut Cis definitum tempus uenisti: sicut, Ultra tempus a nobis datum uenisti. Cis naturæ leges: hoc est, minus, quam patiarur naturæ leges. Citra etiam quandoque pro sine, ponitur. Colu. In agricultura uoluntas facultasque citra scientiam læpe magnam dominis afferunt iacturam. Suet. in Cæs. Citra senatus, populiq. auctoritatē. Quinct. lib. 1. Neque citra Muscen Grammaticæ potest esse perfecta. Quandoque ponitur pro Ante, ut, Citra Kalendas, id est ante Kalendas. Suet. in August. Citra spectaculorum dies. Fit autem citra a cis, a citra Citer, Citerior, Citianus.
- CISALPINA**, Gallia, [Lombardia,] Cis alpes, fluuio Rubicone finitur. Cic. pro lege Man. Gallia Cisalpina præsidij confirmata.
- CISAPENNINA**, Italia, a Catone in Orig. dicitur, cis Apenninum montem: ut Transapennina, quæ trans Apenninum est.
- * **CISANTHI**, populi sunt inter Scythas.
- CISIUM**, δῖζοχος, genus uehiculi, duas habens rotas a quo Cisiarij, qui cisium regunt. Cic. Ciso celeriter ad urbem uectus. Cisiarius, cisij auriga. Iurecon. lib. 20. Digest. Si cisiarius, dum ceteros transire contendit, cisium euerit, & feruum quassauit, uel occidit, puto ex locato esse in eum actionem.
- CISPELLA**, as, are, apud uetustissimos inuenitur pro citeriorē partem pellere. Plau. in Amph. Inde optime cispellam uirum.
- CISPVS**, mons in urbe Roma, Exquilina in regione, de nomine Cispij dictus, ut inquit Fest. Var. lib. 1. de lin. Latina.
- CISSA**, Ptol. fluuius est Ponti, in ea parte, qua Cappadociæ coheret.
- CISSTES**, κισσῖνος, gemma ad similitudinem folij hederæ candidans. Plin. lib. 37. cap. 10. & 11.
- CISSVS**, κισσός, hederæ genus, quæ sola sine adminiculo subsistit, neque arboris, aut muri, alteriusue pedamenti eget sustentaculo.
- CISTA**, [Cesta, panier, canestro, Gal. Panier, corbeille, coffree ou bahut. Hisp. Cesta.] genus uasis uiminei apud Colu. lib. 12. ca. 52. Ouid. 2. Met. Texta de uimine cista. Fit etiam Cista ex asseribus, in qua conduntur & pecunia, & alia usui nostro necessaria. Cic. 5. Ver. Quater- nos H. S. in cistam transferam ex fisco.
- CISTELLA**, Ter. Eun. Cistellam domo effer cum monumentis.
- CISTELLATRIX**, cis. Pla. Tri. Cantarices, cistellatrices. Videtur significare ancillam, quæ canistrum fert hederæ.
- CISTELLULA**, Pla. Rud. Vbinam ea fuit cistellula? Ad Heren. lib. 1. Cistella pro uase est, quod suffragia populi in legibus ferendis coligebantur, cum ait, Saturninus legem ferre cœpit, collegæ intercedere. ille nihilominus cistellam deculit.
- * **CISTHENA**, urbs est Acolidis in Ithmo.
- CISTERNA**, [Cisterna, Gal. Cisterne, lien a recueillir l'eau de pluie pour la garder. Hisp. Cisterna o aljibe de agua.] δεξαμενη, locus in quo colligitur aqua pluuia per euripos & canaliculos sub stillicidio pos-
- tos, ad imbres suscipiendos. Vlp. l. j. ff. de fonte: Cisterna aquam uiuam non habet. Et quidem cisternæ imbribus concipiuntur, sed per glaream immixtam in spongas purificatis.
- CISTERNIVS**, a, um. Col. li. 13. ca. 43. Aqua fontana uel cisternina.
- CISTVLA**, Mart. lib. 1. Parca cistula non capax oliuæ.
- CISTVS**, κισθος, quem & Citaron uocant, siue Cissaron, est frutex, maior thymo, & folijs ocymi. Plin. lib. 24. ca. 10. Vulgus Rosaginæ, siue Rosam caninam appellat.
- CISTIFER**, a, um, qui fert cistam. Mart. Nupisti Gellia cistifero.
- CISTOPHORVS**, nummi species, sic dicta a Canephoris Palladis Atticæ uirginibus ministris, quarum imaginem habebat impressam. Cice. Attic. lib. 11. Ego in cistophoro in Asia habeo ad seueritia bis & uicies. Idem pro Domo sua: Ut si in Asia cistophorum flagitaret.
- * **CITARIJ**, populi Siciliæ.
- CITATVS**, a, um, part. [Citato, chiamato, ueloe. Gal. Esmer, haste, auance, leger, suite. Hisp. Llamado, ligeor.] ποσειδωνοειδης, Citatus nomen, acceleratus, citus, uelox. Apul. Citato, non testudineo gressu. Liu. lib. 28. Citato gradu in hostem ducebant. Idem: Citato uadere equo. Liu. lib. 27. Nero citatiore, quam inde uenerat, agmine, die sexta ad hostem peruenit. Ibidem lib. 22. Quam citatissimo poterant agmine sese abripuerunt.
- CITATIM**, aduer. [Velocemente. Gal. Hastiement, wittement. Hisp. Prestamente, presto.] τὰχύ, celeriter. Hirtius de Bel. Afr.
- CITERIA**, effigies quædam arguta & loquax ridiculi gratia, quæ in pompa uehi Romæ solebat. Cato in M. Cælium: Quid ego cum illo decertem, quem credo in pompa uecitatam iri ludis pro ceteria? Fest.
- CITERIOR**, & **CITIMUS**, [Ultimo, Gal. Qui est plus proche de nous. Hisp. Cosa de mas aquende.] a Citra, uel Citer uocabulo obsoleto. C. i. ad Art. li. 12. Hirtius ad me scripsit, Sextum fugisse in Hispaniam citeriorem. Aetas citerior. Valer. lib. 8.
- CITHARA**, æ, [Cetera, Gal. Vne harpe. Hisp. Harpa, instrumento.] κισθαρη, instrumentum musicum, alio nomine Lyra, quam Hiero. scribit effici in modum Δ litteræ, cum chordis uigintiquatuor. Plin. lib. 7. cap. 56. Citharam Amphion, ut alij, Orpheus, ut alij, Linus inuenit. Citharam Vir. pro ipsa musica & harmonia accepit, 12. Ac. Augurium, citharamq. dabat, celereq. sagittas. Quinct. lib. 2. c. 8. Vt cithara, ita oratio perfecta non est, nisi ab imo ad summum onanibus intenta neruis consentiat.
- CITHARISTA**, siue Citharistes, κισθαριστής, promontorium Gallie Narbonensis: testibus Prol. lib. 2. cap. 10. & Antouino. Est etiā Citharista, qui citharam tantum pulsat, non etiam accinit. Cice. 3. Verr. Etiam Aspendum citharistam sustulit.
- CITHARISTRIA**, [Quella che canta in su la cetera. Gal. Femme qui joue de la harpe. Hisp. La muger que tañe la harpa.] κισθαριστρια, quæ cithara canit. Ter. Pho. Nactus est puellulam Citharistriam. Ibidem eandem uocat fidicinam: Ille, qui illam amabat fidicinam.
- CITHARŒDICVS**, a, um, κισθαροδιδως, ut Citharædica ars. Plin. lib. 9. cap. 8. & Citharædicus habitus, Suet. in Nerua.
- CITHARŒDVS**, [Che canta su la cetera, citharista. Gal. Harpeur, joueur de harpe en partie Hisp. El que tañe la harpa.] κισθαροδιδως, qui cithara canit: & proprium (ut Moscopulus annotauit) qui & citharam pulsat, & ore accinit Cic. 5. Tusc.
- CITHÆRON**, κισθαρων, mons Beotia, teste Strabone, cuius radicē Afopus amnis aluit. Sernius falso credit alterum esse ex iugis Parnasi. Est enim Cithæron mons a Parnaso plus quam triginta passuum millibus distans. Hic mons Libero patri sacer erat, unde etiam ibi eius Orgia celebrabant. Oui. 3. Metam. Festus faciendâ ad sacra Cithæron.
- CITIMVS**, p. c. [Ultimo, Gal. Tresprochain de nous. Hisp. Cosa de muy mas a quende.] superlatiuum a Cis uel Citra, uel potius ab antiquo nomine Citer, idem est, quod proximus nobis. Vnde Citima uocatur, quæ in cælo infima sunt, & nobis proxima. C. in Somnio: Vltima cælo, citima terris luce lucebat aliena.
- CITO**, aduer. [Subito, tosto, presto. Gal. Tosto soudainement. Hisp. Presto & ligeramente. δὲ ἐως ταχέως, Cic. Varr. l. 4. Quid potissimum scribam? cito me ad te esse uenturum. Citius, comparatiuum. Vir. Ae. 1. Dicto citius tumida æquora placat. Citissime. Plin. lib. 16. ca. 40.
- CITRAS**, [Citare, Chiamare. Gal. Apeler, haster faire auancer Hisp. Llamar.] ποσειδωνοειδης, frequenter a Cito, uoco: & modo est iudicialis uerbum, pro In ius uocare, & diem alicui dicere: modo extra forum, pro fidem auctoritatemque alicuius obtestari. Cic. Ver. 4. Citat reum, non responderet. Idem de Nat. de. lib. 1. Cum tamquam senatum philosophorum citares.
- CITREA**, malus, [Cedro. Gal. Citronier, arbre qui porte les citrons. Hisp. Cidras, maderâ mas preciosa, que alerze.] arbor toto anno pomifera. Folia habet lauri, fructum aureo colore, & odore gratissimo, quem Vir. 2. Geor. miris laudibus celebrat, ibi, Media fert tristes succos, tardumque saporem Felicis mali.
- CITRVS**, arbor est duorū generū, quarum altera lauri folio perpetuo

tuuo uirés, altera siluestri eupressio similis est & caudice, & folio, & odoratu, in Mauritania præcipue nascens: unde in Italiâ ad prætiosissimarum mensarum materiâ aduehebatur, quæ & Cedrine appellatur a Plin. lib. 17. ca. 15. Hæc arbor ab Homero Trogete, a quibusdam etiam Thya appellatur. Citrum, neutri generis, citri arboris lignum. Varro 3. de re rust. ca. 2. Num ubi hic uides citrum aut aurum? Mart. lib. 10. Et citrum uetus, Indicosq. dentes. Hinc Citreus, a, um, ex citro. Cic. 6. Ver. Tu pulcherrimam mensam citream, a Q. Lutadio Diodoro abstulisti.

CITRINVS, color, [Giallo,] a citri similitudine, Plin. lib. 19. ca. 5.

CITTIUM, opidum Cypri: unde Cittiens Zeno. Laertius li. 7.

CITVS, [Veloce, Gal. Soudain, mitte. Hisp. Muy ligero.] ὀξύς, celer, uelox. Liui. li. 26. Eques citus ab Roma uenit. Hic Citior, citissimus. Plin. Nullam ego rem citiorem apud homines esse, quam famâ reor. Et Citus participium a Cieo, pro citatus, agitatus. Virg. lib. 8. Citæ Merium in diuersa quadrigæ Distulerant.

CITICVS, a, um, [Cittadinesco,] ciuilis. ut Ciuica corona, quam ciuis ciui, a quo seruatus fuisset in prælio, testem uitæ dare solebat. Cic. pro Planc. Vt coronam dent ciuicam, & se ab aliquo seruatus esse fateantur.

CIUILIS, & hoc ciuile, [Ciuile, Gal. Politique, appartenant aux citoyens. Hisp. Cosa de ciudad, Ciuil.] πολιτικός, quod est ciuium, seu quod ad ciues pertinet. Ciuilis homo, qui est peritus eorum, quæ ad ministrandam rem pertinent. Cic. 7. Phil. Cui pax, præsertim ciuilibus, in primis tibi optabilis. Hor. 1. Epif. Nunc agilis sis, & uersor ciuilibus undis. Studia ciuilia. Cic. pro Font. Inimicior Fimbriæ Scæuri, ex ciuilibus studijs, atque obtrectatione domestica, quam huic Galli Ciuilitor, & Ciuilius comparatiua. Quid. 4. Trist. El. 4. Ipse pater patriæ: quid enim ciuilius illo?

CIUILITAS, [Ciuilitas, Gal. Ciuilité, honnesteté, police. Hisp. Ciuilidad ó policia.] τὸ πολιτικόν, facilitas, modestia, magis ciui, quam imperatori conueniens, quam Augusto tribuit Sue. ca. 5. Julius Capitolinus laudat Antoninum Pium, quod Imperatorium fastigium ad summam ciuilitatem deduxerit.

CIUILITER, [Ciuiliter, Gal. Ciuillement. Hisp. Ciuilmente, politicamente.] πολιτικῶς. Cice. 1. Offic. Cum ciuilitate contendimus. Iuuen. Saty. 5. Poscimus ut cenes ciuilitate: Id est ut tibi sit panis idem, qui alijs conuiuijs.

CIUIS, huius ciuis, [Cittadino, Gal. Citoyen ou citoyenne. Hisp. Ciudadano.] πολιτικός, urbis colonus, a coeundo, ut Ciceroni probatur, quod uinculo quodâ societatis ciues in unum coeant cœtum, & sub idem legibus uiuant. Cic. in Cati. Serui mehercule mei si me isto pacto metuerent, ut te metuunt omnes ciues tui, domum meam relinquendam putarem. Ciuis & Peregrinus opponuntur. Cic. 6. Ver. Neque liberum, neque seruum; neque ciuem, neque peregrinum. Idem: Colebatur a ciuibus, ab omnibus aduenis uisebatur.

CIUITAS, [Città, Gal. Cité, bourgeoisie assemblee de mille, amas de citoyens. Hisp. Ciudad, compania de ciudadanos.] πόλις, collecta ciuium multitudo, ad eodem iure uiuendum. Cic. de Somn. Scip. Nihil est illi principia Deo acceptius, quam consilia, cœtusque hominum iure sociati, quæ ciuitates appellantur. Idem pro Sextio. Tum conuenticula hominum, quæ postea ciuitates nominatæ sunt. Ciuitas & urbs in hoc differunt, quod incolæ dicuntur ciuitas: urbs uero complexitior ædificia. Cic. 4. Academ. Non dubitauissent, quin & Roma urbs esset, & eam ciuitas incoleret. Idem pro P. Sylla: In qua ciuitate res tantas gesserim, memini: & in qua urbe, intelligo. Aliquando Ciuitas dicitur ius ciuium: unde, Ciuitate donare.

* **CIVIS**, Thraciæ fluius ex Pæoniâ & Rhodope monte profluens.

C A N T E L

CLADES, dis, [Calamità, succisione. Gal. De destructione de guerre per te en bataille, victoire perdue. Hisp. El estrago ó mortandad a hierro.] ἡ πᾶσι δὲ ἀσπός, cædes multorum, calamitas, siue detrimentum, πᾶσι τὸ κλάω, amputo, frango, aut certe, ἀπὸ τῶ κλάω, a flendo siue lugendo: quamquam non desunt, qui a cadendo cladem dictâ existimant, aut a calamis comminuendis, quasi calamidem. Plin. lib. 16. c. 32. Maestas populi Romani resurrexit, quæ ante uastata cladibus fuerat. Cic. de Cla. Orat. Cursum ingenij tui Brute premit hæc importuna clades ciuitatis. Virg. 12. Aen. & libita turbaret clade Latinos.

CLAM, [Clamante, di nascoso. Gal. En cachette, secrettement. Hisp. Oculta y escondidamente.] λαβρα, præpositio ablatiuo casui seruicens, idem significans, quod latenter. Plau. Amph. amare occępit Alcu menam clam uiro. Iungitur aliquando & Accusatiuo In Sal. Timens ne facinora eius clam uos essent. Quandoque loco aduerbij. Virg. 1. Aen. Clam ferro incautum superat.

CLAMATOR, ris, Cic. de Or. Clamatores odiosi, & molesti.

CLAMATORIVS, a, um, ut Clamatoria auis, quæ a Labeone Prohibitoria dicitur. Plin. lib. 20. cap. 14.

CLAMITO, as, are, frequentatiuum. Cic. 2. Tuscul.

CLAMO, as, are, [Chiamare, gridare. Gal. Crier, huyer, braire. Hisp. Lla-

mar dando uoces.] βοᾶν, est uociferari. Cice. ad Att. lib. 5. Clamare omnes, qui aderant, nihil impudentius. Teren. Ad. Clamant omnes, indignissime factum. Quandoque uocare. Virg. 4. Aen. Per medios ruit, ac morientem nomine clamat. Clamare, conqueri. Teren. Ad. Mihi quidem non placet: Et clamo sæpe. Liui. 3. Clamant, fraude fieri, quod foris teneantur exercitus. Cic. pro Clu. Cum & de suo, & de uxoris interitu clamaret.

CLAMOR, [Grido, Gal. Clameur, cribruyement. Hisp. Clamor ó voz grande.] κραυγή, uox intentâ, & maiore cum impetu prolata. Cic. 6. Ver. Ex clamore fama tota urbe percrebuit, expugnari deos patrios. Virg. 5. Aen. Resonat clamoribus æther.

CLAMOSVS, a, um, κραυγαστός, ad Heren.

CLAMCVLVM, deminutiuum a Clam, [Di nascoso, Gal. Secrettement, en cachette. Hisp. A escondidillas.] λαβραίως, Ter. in Eum. Ad te patris penum omne congereram clamculum. Accusatiuo inquit Ter. in Adel. Alij clamculum Patres quæ faciunt.

CLAMCVLARIVS, a, um, [Occulto,] κρυπτός, occultus, latens. Mart. libro 10.

CLAMDESTINO, [Secretamente, occultamente,] κρυπτός, occulte, latente. Plau. in Mil. Hoc negotij clamdestino ut agerem.

CLAMDESTINVS, a, um, penul. prod. [Occulto, secreto,] κρυφαίως, occultus, secretus. Cice. in Orat. Cur clamdestinis consilij nos oppugnant?

CLANEO, is, xi, uel gui, [Trombettare, Gal. Faire retentir, resonner comme fait une trompette. Hisp. Sonar la bozina ó trompeta.] κλάγγω, tuba cano, uel increpo. Val. Flac. Lucificum clâgente tuba. A quilis item clangorem tribuit auctor Philomelæ apud Ouidium: Dum clangunt aquilæ. Et Cic. 2. Tuscul.

CLANGOR, [Il suono delle trombe. Gal. Son de trompette. Hisp. Son ó sonido de trompeta.] κλάγγη, sonus tubarum est. Virg. 2. Aen. Exoritur clamorque uirum, clangorque tubarum. Licet etiam dicatur de sono anserum, & aliarum rerum clare strepentium. Cice. 2. Tuscul. Ionis satelles (intelligit aquilam) clangorem fundit uasum. Col. de anseribus lib. 8. cap. 13. Anser solentiorum custodiam præbet, quam canis. nam clangore prodit insidiantem.

CLANIVS, κλάνας, Steph. fluius Campaniæ iuxta Acerras urbem. Virg. 2. Ge. Vacuus Clanius non æquus Acerris. Plin. li. 3. ca. 5. Glaniam uocat, eundemq. esse testatur cum Lyrî, Minturnas inter se cante. Stephanus Glaniam appellat. Plinio tamen Glanis Tusciæ fluius est iuxta Aretium: de quo infra suo loco.

CLAREO, res, thi, [Essere chiaro, illustre, noto. Gal. Estre clair, auoir brin et renom. Hisp. Esclarecerse, hazerse esclarecido ó famoso.] ὁ δὲ δὸμῆς, clarus sum, uel manifestus. Ennius apud Cic. 3. Of. Ergo magis, magisque uiri nunc gloria claret. Idem de Sen. Cuius aduentu insula hodie claret Cypros. Claret lumen. Ennius Telamone, ut citat Nonus. Hoc lumen candidum claret mihi. Claret, id est apparere, Cice. in Arato: Primordia clarent. Claret, pro clarum est. Lucret. lib. 6. Quod in primo quoque carmine claret. Claret mihi, id est patet. Clau. in Pane. Ventura potestas Claruit Afcanio.

CLARESCO, scis, [Farsi chiaro, Gal. Devenir clair & manifeste. Hisp. Esclarecerse.] clarus uel clarior fito. Quint. lib. 6. c. 4. Neque tantum hoc ipsis monitoribus clarescit. Virg. 2. Aen. Clarescunt sonitus, armorumque ingruit horror. Hinc fit Inclareo, ualde clareo: a quo In claresco, ualde clarus fito.

CLARIFICO, as, [Far chiaro.] λαμπρύνω, illustro, Plin. lib. 20. ca. 13.

CLARIGATIO, belli denunciatio. exactio nummaria. Liui. lib. 8.

CLARIGO, as, penul. corr. res clare repeto, bellum indico, σημαίνω τὸν πόλεμον, a uocis claritate dictum, quasi clare ago, sicut litigium, item ago: leuigo, læue ago. Plin. lib. 22. Hac tempo & legati cum ad hostes, clarigatumque mitterentur, usi, id est res raptas clare repetitum.

CLARISONVS, a, um, ὁ ἐρίφωνος, Catu. Clarisonas imo fuisse e pectore uoces. Cice. in Arato: A clarisonis auris Aquilonis ad Austrum.

CLARITAS, [Chiarezza, splendore. Gal. Clarté, splendeur. Hisp. Clareza ó esclarecimiento de fama.] σιμνότης, luciditas. Plin. lib. 2. cap. 8. Claritatis tanta est uesper. Aliquando splendor. ut Claritatem, amplitudinemque aptior uitæ eorum, qui se ad remp. & ad res magnas gerendas commodauerunt. Idem ad Sulp. Quæ quamquam ex multis pro tua claritate audiam, tamen libentissime ex tuis litteris cognoscam. Interdum facilitas, perspicuitas, ut Claritas orationis.

CLARITYDO, dinis, [Facilità,] claritas, Festo, ac Nonio testibus. Sal. Cum tam multæ, uariæq. sint artes animi, quibus summa claritudo paratur. Claritudo uocis, ὀξύφωνία, Geil. lib. 7. cap. 5.

CLARIVM, oraculum, κλάριον μαρτήριον, in Ionia fuit iuxta Clarum opidum: a quo Clarius Apollo dictus Plin. lib. 2. c. 103.

CLARO, as, [Far chiaro, Gal. Montrer, manifester, declarer. Hisp. Esclarecer y aclarar, hazer claro.] δὲ δὲ δὲ, clarum facio. Aufonius: Pollet Aristides, ueteres qui clarat Athenas. Ci. 1. de Diui. ex antiquo poeta: Iuppiter

Iuppiter excelsa clarabat sceptrâ columna. Hor. Illum non labor Isthmii Clarabit pugilem. Lucr. l. 4. Multaq. nobis Clarandum est, plane si res exponere auemus.

CLAROS, κλάρος, Ioniæ ciuitas, Apollinis oraculo nobilis, iuxta Colophonem. Hanc Manto Tiresiæ filia condidit. Nearchus uero auctor est, inde urbi huic nomen factum, quod Apollini per sortem Claros obtigit nam sortem, κλήρον, Græci nominant. Hinc Apollonio Clarius dictus est, qui illic & sanum habuit, in quo respōsa, e-pota aqua, edebantur. Est & Clarus insula in mari Myrtoō, & ipsa Apollini sacra, de qua nonnulli intelligunt illud Oui. l. Met. Mithi Delphica tellus, Et Claros, & Tenedos, Pataraeq. regia feruit.

CLARVS, a, um, [Chiaro, iuxta Gal. Clair. Hif. Claro.] ἀθρῖος, quod est lucidum, non obscurum, Clara dies. Ci. in Som. Sci. Ostendebat Carthaginem de excelso, & pleno stellarum, illustri, & claro quodam loco. Vir. l. Ge. Et claro siluas cernes Aquilone moueri. Figurata pro insigni atque excellenti accipitur, Cic. l. de Fin. Claris, & fortibus uiris commemorabilis. Item, quoniam, quæ clara sunt, ab omnibus cernuntur, clarū pro aperto, & manifesto sumitur, Cic. 7. Ver. Res erat clara, neque solum argumentis, sed etiam certis testibus istius audacia tenebatur. Interdum pro audibili. Cic. pro Sylla. Ut omnes exaudiant, clarissima uoce dicam. Clare, Ter. in Andr. Vnde est dic. clare. Cic. ad Att. lib. 2. Aperteque loquantur, & clare gemant. Cælius Cic. libro 8. Eo clarius id periculum apparet.

CLASSIARI, ἐπιβάται, classis milites, Hirt. li. 3. Bel. ciuil. Aqua prohibere classiarios instituit. Suet. in Galba: Cum classiarios ad primum statum redire cogeret. Appuleius usurpauit pro tubicine. Et laudum eius classiarius, atque assiduus præco.

CLASSICVLA, Cic. Att. Cassius cum classicula sua uenerat.

CLASSICVS, a, um, κλαδικός, quod est classis. Proper. l. 2. Et canerem Siculæ classica bella fugæ. & classici, primæ tantam classis homines. Etiam Classici dicebantur præcones, qui tuba uel cornu iussu magistratum ex arce, uel circum muros populum ad comitium uocabant, dicta a Calando, siue a clangore, unde classica proprijs tubis. Vir. l. 7. Classica namque sonant. Vbi Seruius: Classicum dicimus, & ipsam tubam, & sonum. Classicum autem est flexilis tuba. Liu. lib. 5. Vocatis classico ad concilium militibus. Classicum dicimus, & sonum. Classicum item in eunda pugna signum appellatur, quod tuba dari solet: unde Classicum canere, signum dare, quo milites pugnam ineam. Contra, Canere receptum, est a pugna reuocare. Accipitur etiam latius Classici uocabulum pro quouis tubæ sono, qui prodeunte Imperatore, aut eius iussu in castris fieri solent. Cæ. 3. Bel. Ciui. Pompeius cum Scipione honorem partitur, classicumque apud cum cani, & alterum illi iubet prætorium tendi. Virg. 2. Geor. Nec dum etiam audierant inflati classica.

CLASSIS, [Armata,] nauium multitudo: quamuis abusue pro una tantum nauis ponatur, Vir. libro 6. Lyciæ doctorem classis Oronem. Significat & ciuium partes pro census ratione distributas. Nam Liu. de Ser. Tul. rebus gestis scribit, urbem in quinque classes diuisam, censumque ab eo institutum, rem saluberrimam tanto futuram imperio, quo pacis bellicque munia, non uirum, ut antea, sed pro habitu pecuniarum fierent. tum classes centuriasque ad hunc ordinem ex censu descripsit. Qui centum millia ætis, aut maiorem censum haberent, inter primarios numerabantur, & sub primæ classis titulo. Ex his octoginta fecit centurias, quadraginta senum, quadraginta iuuenū: seniores ad urbis custodiā: iuniores, ut foris bellū gererēt. Arma his, galea, clypeus, ocreæ, lorica, omnia ex ære hæret, ut tegumenta corporis essent. Præterea tela in hostem, hasta, & gladius. Aditæ sunt fabrorū duæ centuriæ, quæ sine armis stipendia facerent: datum munus, ut machinas in bello ferrent. Hinc Classici, huius primæ tantum classis homines dicebantur, qui (ut docet Gel. l. 7. c. 13.) centum & uiginti quinque millia æris, ampliusue, censi erant. Hinc etiam Classici testes, hoc est, assidui, & locupletes, qui (ut inquit Festus) signâdis testamentis adhibebantur, hoc est, primæ classis homines, quasi primæ auctoritatis, & idonei ueritatis censores. Et metaphorice classici auctores uocat Gel. l. 29. c. 8. quasi primæ notæ scriptores, Latineque elegantius testes idoneos, cuiusmodi sunt, Cic. Cæsar. Sal. Vir. Oui. Hora. T. Liu. Ex ijs uero, qui intra centum, ad septuaginta quinque millia erant, censi, uiginti seniorum, & totidem iuniorum centurias conscripsit, quibus pro seuto clypeus & reliqua omnia arma, præter ocreas, sunt imperata. Tertia classis septuaginta quinque ad quinquaginta millia Arma, ut in superiore, præter ocreas. In quarta classe a quinquaginta ad uiginti quinque millia, centuriæ uiginti seniorum, uiginti iuniorum. Arma mutata, nihil præter hastam, & uerutum datum. Quincta classis ceteras triginta habuit, fundas lapidesque missiles gerentes, & homines quinctæ classis, pro tenuibus & minime auctoritatis dicuntur, οἱ το θητικὸν τελέοντες. In his erant accensi, cornicines, tibicines in tres centurias digesti, qui non ultra ua-

decim millia censebantur. Creata est præterea una centuria, quæ fuit immunis militia. Infra classem autem esse dicebantur secundæ classis ceterarumque omnium classium, qui minore summa æris, quam classici illi, censebantur. Significat & Classis, equitum ordines. Virg. 3. Aen. Scio me Danais et classibus unum. Vnde & classis procincta, dicitur exercitus instructus. Apud antiquos Classes clypeatæ dicebantur, quos nunc exercitus uocamus. Classes quoque in scholis sunt ordines discipulorum, Quint. lib. 1. cap. 2. auctor est, a præceptoribus suis pueros olim in classes distributos, ordinemque discendi secundum uires ingenij datum.

CLATHROS, as, [Mettere la stanga. Gal. Barrer, fermer de barres ou treillit. Hif. Cerrar lugar con rejas a uerjas.] chlatris claudere. Col. l. 9. Satis est feris transuersis ita clathrare, ne spatiorum laxitas pecudi præbeat fugam. Hinc Fenestra clathrata, apud Plaut. in Mil.

CLATHRVS, & **CLATHRVM**, utroque modo, [Stanga. Gal. Barre, harreau, treillis, clare. Hif. La red o reja o uerja para cerrar lugar.] claudo. Sunt Clathra, ligna quibus transuersis aliquid minimum, sepiusue, ut fenestræ, quæ uulgo Ferratæ dicuntur. Hora. Obiectos caue ualuit si frangere clathros. Col. posuit pro lignis cancellatim compactis, quibus glebæ contunduntur: Hirpicem Varro appellat.

CLAVAS, [Μαζζα. Gal. Vne massue. Hif. La massif.] fistis teres ad clauisimilitudine capitatus. κλάων, κορώνη, Cic. de Sen. Sibi habeant alij hastas, sibi clauam.

CLAVATOR, inquit Festus, seruus, qui claua armatus dominum comitabatur. Plaut. Merc. Comes, clauator, armiger. Idem Rud.

CLAUDIA, familia, ab Appio Claudio Sabino cognome accepit, qui post exactos reges cum quinque milibus clientum Romam uenit, partemque urbis habitandam accepit. Ex hac familia fuit Appius Claudius Cæcus, qui uiam Appiam strauit, & aquam Appiam in urbem duxit, Pyrrhumque intra urbem non esse recipiendum, sua sententia obtinuit. Patricia gens fuit, & plebeia: patricia Pulchrorum, plebeia Marcellorum.

CLAUDIANSVS, poeta Aegyptius, ut ipse de se testatur. Floruit sub Theodosio, & Honorio Augustis. Scripsit de Raptu Proserpinæ l. 3. & alia.

CLAUDICATIO, κλωδῆσις, Cic. l. de Nat. De.

CLAUDICO, as, are, [Zoppicare, andar Zoppo. Gal. Clocher, boiter. Hif. Coaquear.] κλαίνω, altero tantum pede incedo. uel alterum pedem infirmum, & instabilem, aut curtum habeo ac uacillo. Cic. lib. 2. de Ora. Grauius claudicanti ex uulnere ob reump. accepto. Translate dicitur de eo, quod suis partibus rectum non est, Cic. l. de Fin. Qui uerentur ne si amicitiam propter nostram uoluptatem expectandam putemus, tota amicitia quasi claudicare uideatur. Liu. lib. 22. Si altera parte claudicet resp.

* **CLAUDIOPOLIS**, Cappadociæ urbs. Plin.

CLAUDIUS, κλαυδῆσις, claudicandi uicium, Plin. Clauditatem afferre.

CLAUDIUS, κλαυδῆσις, nomen Romani Imperatoris, & Caligulæ patrum. Hic Britanniam insulam in dedicationem accepit, & Orcadas Romano adiecit Imperio. Postremo ab Agrippina uxore, uenena to boleto sublatus est. Fuit & alius Claudius Romanorum item Imperator, qui Gothos, Illyricum uastantes, incredibili clade superauit.

CLAUDO, is, sum, [Chidere, ferrare. Gal. Clorre, ferrer. Hif. Cerrar.] κλείω, obfero, includo, Virg. l. 3. Geo. Aut intus clauos nunc ad præsepia seruant. Interdum pro circumdare. ita enim interpretatur Nonius illud Virgilij Ecl. 6. Dictæ Nymphæ nemorum iam claudite saltus. Interdum pro obsistere, arcere, ut apud eundem: lib. 10. Ecce maris magna claudite nos obijce pontus.

CLAUDVS, [Zoppo. Gal. Boiteux. Hif. Coxo.] κλωδῆσις, quasi pedibus clausus, id est impeditus. Pla. in Aul. Quasi claudus sutor domi sedet totos dies.

CLAUICVLA, κλαυδῆσιον, denum. a clauis, uel a claua uirga. Dicitur quoque Clauicula, capreolus, siue pampinus in uite. Cic. de Sen.

CLAUICER, κορωνισσός, qui clauam fert. Ouid. 7. Meta.

CLAVIS, [Chiave. Gal. Clef. Hif. La llau.] κλείς, est qua ostia, arcule, & id genus multa, & clauduntur, & aperiuntur: a clam, quod quæ celare uolumus, hac claudere soleamus. Ci. pro domo: Tu heluoni spurcissimo, omnes horreorum clauis lege tua tradidisti. Habet & Clauim in accusatiuo. Plaut. in Most. Clauim harunce ædiū iube afferri. Vnde Conclauia, loca, quæ sub una eademque clauis clausa sunt: & Conclauatus locus, una clauis clausus. Clauem Theodoros Samius primo monstrauit.

CLAUOLA, κλαυδῆσιον, surculus arboris uel fruticis, plantationi aptus: quæ & Taleam uocant Latini. Varro lib. 1. de re rust. c. 40.

CLAVSTRVM, [Chiostro, claustro. Gal. Closture. Hif. Cerradura d'encerra miento.] κλείθρον, claustrum, siue quo aliquid clauditur. Virg. 7. Ac. Portarum ingentia claustra. Cic. pro Flac. Omnes insulas, urbes maritimas claustris imperij nostri contineri. In plurali tam masculini, quam neutri generis est.

- CLAUSULA**, dicitur id, quod aliquid claudit, hoc est, finit. Plin. li. i. c. 45. Vngues, qui clausule nervorum summæ existimantur. Ité pro exitu. Ci. pro Cēlio: Cū clausula nō inuenitur, fugit aliquis e manibus Nonnumquam accipitur pro sententia, quæ epitolam uel carmen c. audit. Cic. Fam. 2. Vtar ea clausula, qua soleo.
- CLAVSUM**, subitantiuum, [Serrato. Gal. Enclous un clos, lieu fermé, ou toit. Hisp. Leg. ut cerrado.] κλειθρον, pro tecto, siue loco concluso. Col. l. 9. ca. 8. Infundendi grati apibus liquor es, quibus intra clausum aiantur. Virg. 4. Geo. in clauso liquunt.
- CLAVVS**, [Chiodo. Gal. Clous ou coing. Hisp. Clauo] κλαυς, dictus est, quod claudat, figat, atque contineat. a claudendo. nam ideo clauum figimus, ut claudat seu contineat aliquid, Cæsar. 3. Bel. Gal. Transita confixa clauis ferreis, crassitudine. Liu. ait Dictatorem creatum figendi tantum clauis caussa, ad pestilentiam sedandam. Clauus. item, nauis est gubernaculum, siue temo, quod eam dirigat, restatque teneat. Cice. in Cat. II. e autem clauum tenens, quietus sedet in puppi. Item Clauus genus tuberculi, rotunda specie, coloris albi: sit in plantis digitisque pedum maxime: sic appellatum, quia ita pungit, ut quasi clauis ferreus infixus uideatur. Alij Clauum intelligunt, quem Celsus Forunculum appellat, sola duritie a phymate differentem. Aegineta definit, esse tumorem cum abscessu, a crassis humoribus genitum, qui in carnosus præcipue locis consistit. Plin. Epist. 5. 1. Erat illi natus insanabilis clauus. Fiunt & callosa quædam in candido oculi tubercula, quæ clauis nominantur oculorum. Arbores quoque clauum huiusmodi patiuntur, qui & Fungus & Patella, dicitur, ut inquit Plin. lib. 17. cap. 24. Idem scribit, clauos innasci natibus, & purgari succo pyxanthi. Sunt & Clauis caligares, a caligis militaribus, quibus suffigebantur. Idem lib. 9. c. 8. In quibus pisces omnibus annis Vergiliarum exortu existunt, squamis cōspicui crebris atque præcutis, clauorum caligarium effigie. Præterea, Clauus est uestimenti genus, ueluti quibusdam clauis aureis distinctum, quod & a palmarum similitudine P. Imatum uocabatur, & a uerrucis clauo similibus Verrucata uelitis, quod si latior ipsa uelitis erat, Latius clauus dicebatur Hor. lib. 1. Ser. Et latum demisit pectore clauum. Vnde Latius clauus appellari senatores legimus. Suet. de Ner. Alati-clauo, cuius uxorem attrectauerat, cæsus. Ab Ouidio Clauus simpliciter dicitur pro senatoria dignitate: Curia restabat, clauis mensura coacta est. Sue. de Aug. Clauo nec lato, nec angusto. Hinc etiam Clauata dicuntur uestimenta clauis intexta, uel calcæamenta clauis confixa. Et clauati focci, quod soleas habeat clauis intertextas. Clauata uero uestimēta, quæ ex auro, aut ex cocco, aut alijs colorib. clauos & uerrucas habent. Lamp. in Ale. Pura mantilia, cocco clauata. Præclauium. pars uelitis, quæ ante clauum textitur. Afran. apud Non. Tertium diem præclauium unum texere.
- CLAZOMENAE**, p. c. κλαζομένης, urbs Ionix Asiaticæ, quam condidit Paralus. Hæc prius Gryna nominabatur. unde & Apollo Gryneus dictus est apud Virg. quod ibi esset eius oraculum.
- CLÉANTHES**, κλεάνθης, nomen philosophi, qui Zenonis Cittiensis scholâ successit exceptit. Hic Phani Asij filius egregius pugil, cū Athenas uenisset, Zenoni adherens generose philosophatus est, & in eiusdē permansit dogmatibus. Hic cū ualde pauper esset, mercenariam uitâ agebat. Noctū quidem in hortis aquâ hauriebat: per diē uero in studijs exercitabatur. unde Phreantus appellatus est, quasi puteos hauriens. Tradit illum, quæ a Zenone audierat, ossibus boum & testis fictilibus perscribere solitum, cū pecunia non suppeteret ad chartas emendas. Huius insignis diligentia, & acerrima censura abijt in prouerbium. nam cū aliquid summa cura, industriaque elaboratū uolunus significare, dicimus, illud ad Cleanthis lucernam esse euigilatum.
- * **CLÉARCHVS**, philosophus fuit, & ité alius, dux Lacedæmoniorū.
- CLÉMA**, κλημα, herba est tithymali generibus assignata Cyparissæ nō abfimilis, quæ Dioscoridi Pytiusa, Officinis Efula dicitur. Vide Diosc. lib. 3. cap. 148.
- CLEMENS**, tis, [Clemente. pio. Gal. Doux humain, misericordieux, paisible, clement. Hisp. Mite, manso y templado.] κλεμος, lenis, mitis, mansuetus. Cic. 2. de Fin. Et si satis clemens sum in disputando, tamen interdum soleo subirasci. Differt a Placido: quod Clemens sit circa re ste agentes, Placidus circa delinquentes: & clemens, est nullus lædere, placidi arridere omnibus: clemens animo, placidus uultu. Ter. in Ad. Clemens, placidus, nulli lædere os, arridere omnibus.
- CLEMENTER**, [Benignamente. Gal. Doucement, sans courroux, gracieusement. Hisp. Mansa y templadamente.] κλεμος, moderate. Cic. 6. Ver. Le uiter hominem, clementerque accepit, Clementer, & moderate ius dicere. Cæf. 3. Bel. Ciu.
- CLEMENTIA**, [Clementia. Gal. Clemence, douceur, quand la personne ne se corrouse pas aisement. Hi. A quella man sedumbre y templanza.] κλεμος, Ci. de Inu. Clementia est, per quam animi temere in odium alicuius inuectionis concitati, comitate retinentur. Ter. Ad. Facilitate nihil homini melius, neque clementia.
- CLEOMBROTVS**, Pausaniæ filius, Lacedæmoniorum dux. qui timēne uideretur cum Epaminonda hoste sentire, temere cum eo pugnavit. nam & ipse uulneratus occubuit, & exercitus deletus est. Fuit & alter Academicæ sectæ Philosophus, qui lecto Platonis libro de animæ immortalitate, seipsum ex sublimi saxo præcipitavit, ut citius ad beatorum cœtum perueniret.
- CLEONÆ**, mediocre opidum, distans ab Argis stadijs 120. a Corintho nonaginta, non procul a Nemæa silua. Ouid. 6. Meta. Humilisque Cleonæ. Vnde Cleonæus, 2. um, Luca. Cleonæi proiecit terga Leonis.
- CLEOPATRA**, Aegypti Regina, Auletæ filia, soror, & uxor Ptolemæi ultimi, mulier impudicissima, a Cæsare primum adamata: cui filium Cæsariōnē peperit: deinde ab Antonio iustæ uxoris loco habita, postea, uicto apud Actium Antonio, admotis corporis aspidibus sese interemit.
- CLEPTIS**, ptiptum, [Rubbare, furare. Gal. Desrober, ôster & destourner secretement & en cachete. Hisp. Hurtar.] furor, furto surripio: tractū a κλέπτω, unde Cleptū, furto substractum. Liu. Si quis clepsit, ne populo scelus esto, neue cui cleptum erit. Plau. Papæ clepe, harpaga. Cic. de Rep. Vt Spartæ rapere, ubi & pueri clepere discunt.
- CLEPSYDRA**, p. c. κλεψύδρα, uas uitreum graciliter fistulatum quod æqualibus demensionibus signatas horas ostendebat. Ad cuius est fundū erat foramen quod aquam guttatim emitteret, & ita horę per aquæ deminutionē, quot essent, uideri poterāt. Dicta est Clepsydra ab aquæ furto, quod aquam aut celet aut furetur. Cic. 3. de Ora. Ad clepsydrā latrare. Mar. lib. 6. Septem clepsydras magna tibi uoce petenti Arbitrer inuitus, Cæciliane, dedit. Consimilia sunt hoc tempore clepsydris uascula illa apud nos usitata: siua, quæ in medio instar duorum turbinum coarctantur, ex quibus puluisculus per foramen minutum sensim delabitur ex parte superiore in inferiorem, atque ita legitimum tempus horæ metitur. apud ueteres oratoribus acturis causas forenses præscribentur tempus dicendi datis clepsydris, quibus exhaustis, amplius dicere uetabantur. Plin. in Epist. Dixeram horis pene quinque: nam tribus clepsydris, quas spatiosissime acceperam, sunt additæ quattuor. Est item Clepsydra astronomicum organum, sidera dimetiens. Martianus: Clepsydris lunæ magnitudo cognoscitur. Est item nomen fontis, in arce Messeniōrum. Fuit & Athenis in arce fons, ita dictus, quod flare incipientibus Etesijs abundet, iisdemque desinentibus exarescat. uide Cæf. Rho. lib. 18. cap. 39.
- CLERVS**, riuermiculus, teste Arif. in alueorum pauimentis nascens, quo excrecente, uelut aranea obducitur alueus, & faui carie peruenit. Plin. lib. 11. ca. 16. Clerum interpretatur apum abortum, cum inde fetum apes non eduxerint, morbo impeditæ.
- CLIBANVS**, ni κλιβανος, instrumentū placentis potius, & id genus cibi, quam pani coquendo, dicatur, quod antiquius ex testa, seu opere figulino fieri solebat, postea etiam ex ferro, uel ære. Col. 1. 3. Plin. 19. Differt autem Clibanus a furno, quod hic maior sit, & immobilis: clibanus autem minor, ut, quocumque uisum fuerit, possit transferri.
- CLIBANVS**, ni, mōs, in extremis Italiæ finibus, nō procul a Lacinio promontorio. Plin. 3. ca. 10. Est item opidū Isauricæ. Plin. 5. c. 27.
- CLIBANARIVS**, qui bene ferro & armis munitus certamen init. Nazarius in Panegyrico ad Constant. Operimento ferri equi, atque homines obsepti: clibanarijs in exercitu nomē est. Dicti Clibanarij, quoniam more testudinis arcuatis armis (quæ clibanii forma est) utebantur. Ammianus Marcellinus Clibanarios eosdē esse tradit, cum ijs, qui Græco nomine appellantur Cataphraçti.
- CLIDIVM**, κλειδιον, thynni iugulus est. Plin. lib. 9. ca. 15.
- CLIENS**, [Cliente. Gal. Vassal de quelque seigneur, celui qui s'est mis en la protection & défense d'un autre. Hisp. Encomendado à algun auogado.] κλεάτης, qui sub tutela & patrocinio alterius est, & est correlatiuum patroni. nā Patronus defensor cause est dictus, quasi pateri: Clientes autem defensione indigens, id est, litigator, qui patronum colit, & sequitur, ut ab eo defendatur, moris enim fuit apud antiq. quos, ut prouinciales & socij P. R. in clientelam sese darent proceribus R. quos patronos sibi adoptabant, nō modo publice, sed etiam priuatim: ijq. ut clientes eorum dicerentur; inter se uero hospites. Ferebat autem id huiusmodi necessitudo, ut cliētes per petuo patronorum suorum patrocinio caput ac fortunas suas tenerent: uicissimq. ipsi patronos suos omni obseruantia, atque obsequio colerēt, & uenerarentur. Cic. in Diuin. in Verrē: Clarissimi uiri nostræ ciuitatis hoc sibi pulcherrimum ducebant, ab hostibus, clientibus uel suis, iniurias propulsare.
- CLIENTA**, tæ, Plaut. in Mil. Clientam meam. Idem in Rhod. Clientas reperi.
- CLIENTELA**, κλεάτηα, cliētū multitudo. Ci. ad Att. 1. 14. Scis quam diligā Siculos, & illā clientelā honestam indicē. Ité Clientela dicitur clientū officij erga patronos, unde, Cōmittere se in clientelā alicuius, est sese alterius clientē profiteri, & eius patrocinio dedere. Ter. in Eunu. Thais patrisē commendauit in clientelā.

CLIMA, atis, [*Clima. Gal. Climat. region. traxit de pais. Hisp. Clima.*] Græca dictio, quæ spatium significat duobus respondens parallelis, quo diei longitudo ad dimidiatam horam variatur. Vitruv. lib. 1. cap. 1.

CLIMACTERI CVS, a, um, Latine dici potest Scalaris, *κατὰ τῶν κλιμακτικῶν*, a scalarum gradibus. Vnde numerus climactericus dicitur, ad quæ per gradus, & ueluti scalas quasdam paulatim adscendimus: qualis est numerus, qui ex nouem nouenarijs refultat: nam unitas ter sumpta conficit ternarium: ternarius in se ductus, nonarius: nouenarius autem nouies sumptus conficit 81. qui est numerus Climactericus. Hinc autem numerum in humanæ uitæ annis maxime formidabilem esse, a ueteribus proditum est, quippe qui raro sine uitæ, aut fortunatum periculo solet transmitti. Hoc enim anno ætatis Plato philosophus, Diogenes Cynicus, Dionysius Heracleotes, Eratosthenes gometra diem suum obierunt. Alij annum ætatis 63. in primis periculofum iudicant, qui constat ex septies tribus ter multiplicatis, quem etiam Climacterica uocabant. Vnde Augustus Caium nepotem lætium natalem diem suum celebrare iubet, quod annum illum, omnibus senibus periculofissimum euaserat.

CLIMENOS, herba fabæ caulem ferens quadratum, folia plantaginis. Plin. lib. 25. cap. 7. Vulgus partim Cypriam, partim Saponalem appellat.

CLINAMEN, nis, n. ge. [*Inclinatione.*] inclinatio. Lucr. Id facit exiguum clinamen principiorum.

CLIGNO, ueteres pro cingo usurparunt: a Græco κλείειν. Fes.

CLINO, as, [*Chimare. Gal. Incliner. Hisp. Inclinar. d'abraxar.*] inclino: & licet non sit in usu, eius tamen composita usurpantur, Acclino, Declino, Inclino, & Reclino, p. p. Virg. l. 12. Desigunt telluri habitas, & seuta reclinant.

CLINOPODION, herba serpyllo similis, surculosa, palmi altitudine. Plin. lib. 14. cap. 15. Putatur esse, quam officinæ Pulegium mōtanum appellant.

CLITELLAE, atū, [*Bastii. Gal. Le bast qu'on met sur uo mulet, asne ou autre bestie pour porter faix. Hisp. Las albardas d'ensalmas.*] *αυξήσρα*, dicuntur, quibus sarcinæ colligatæ mulis, & id genus ueterinis, portantur, qui uulgo Basti uocantur. Hor. in Saty. Hinc multi clitellas tempore ponunt. Cice. ad Attic. lib. 5. Clitellæ boui sunt impostæ: hoc est, homini nequaquam idoneo delegata est prouincia. Hoc etiam nomine significatur locus Romæ, tēte Festo, propter similitudinem clitellarum, & in uia Flaminia loca quædam denexa subinde, & accliuia. Item quoddam tormenti genus, tēte eodem.

CLITELLARI VS, qui clitellis utitur. Vnde Clitellarij multi dicuntur, qui neque ephippiati sunt, neque desultorij: nec bigas, aut quadrigas, aut currus ducunt, sed clitellati ferunt onera. Pla. in Milt. Milione mulos clitellarios habent, ego habeo homines clitellarios.

CLITENIA, Pompili. 2. Italix opidum est, in tractu Apulix, ad Garganium montem, Vulgo Celano. Pto. Cliternum.

CLITORIVS, fons Arcadiæ, qui perpetuū uini odium inducit. Oui. libro 15. Meta. Clitorio quicumque sitim de fonte leuauit, Vina fugit.

CLITVS, κλειτός, Mantij filius, qui ab Aurora raptus numquam postea apparuit. Fuit præterea Clitus (*κλειτός*) inter præcipuos Alexandri Macedonis familiares, idemque clarissimus, tum quod filius esset nutricis ipsius, tum quod ab illo in dubio uitæ discrimine fuisset seruatus. Hinc tamen ipsum in conuiuio quodam liberius in Persicos mores inuectum, rex iam tenulentus spiculo transiecit. cuius facti eū postridie tanta cepit penitentia, discussa iam ebrietate, ut totum triduum cibo abstineret, decreueritque omnino inedia sibi, nec eum consciscere. Tandē, ægre admissa amicorum consolatione, qui Clitum iure occisum asserabant, sumptuosissimo eū funere sepeluit. uide Arrianum, Q. Curtium, & Plutarchum in uita Alexandri.

CLUIA, auspicia, quæ aliquid (inquit Festus) fieri prohibebant, nam & omnia difficilia & ardua nominabantur Cluiæ: unde & Cluii.

CLIUNA, auis, in augurijs dicebatur, quæ alio nomine uocabatur Prohibitoria: & a cliuijs auspicijs dicta, quæ, teste Festo, dicebantur aduersa, quibusque aliquid fieri prohibebatur. Plin. libro 9. cap. 15.

CLIUVS, ui, [*Collina. Gal. Vne petite montaigne qui n'apas grande pente, la pente est de descente d'une montaigne. Hisp. la cuesta arriba d'la cuesta d'abajo.*] *γυαλοσπον*, est locus molliter arduus, & pro colle ponitur. Virg. 9. Ecl. Qua se lubducere colles Incipiunt, mollique iugū demittere cliuo. Cliuus capitulinus. Ci. ad Att. l. 2. Quem ego in cliuo Capitolino, te significo, ac principe, collocaram.

CLIUVVS, li, deminutiuum a Cliuus. Col. lib. 6. cap. 36.

CLIVOSVS, a, um, adiect. *κλιωσῶδης*, frequentes habens cliuos: ut Cliuosa loca. Col. de Arboribus c. 4. Curandum est, ut locis aridis &

cliuosis altius uites deponantur. Vir. 2. Ge. Cliuosi glarearuris.

CLOACA, e, p. p. [*Androne. Gal. Vn esquout, par ou s'en mont les immondices de quelque lieu. Hisp. El albañar d' do acuden las primadas.*] *ἀπέδρωγος*, loca caua, siue ea publica sint, siue priuata, quo sordes confluunt, unde arcem facere ex cloaca, dixit Cic. in Ora. pro Planicio, pro rem humilem & nullius fere momenti supra modum extollere. Fistulæ quoque fossæ & uitæ illæ subterraneæ parietibus in modum aquæ ductus munix, per quas aquæ pluuiæ extra urbem, uel in fluuiū dilabentes, urbis sordes secū rapiunt, Cloacæ dicuntur. Dicta est Cloaca, ut putatur, a colluendo, quasi colluacæ. Festus ac loacando, hoc est, inquinando deriuat, cum tamē potius contra Cloacare uerbum a Cloaca deductum uideatur. Cic. pro Cæc. Qui de fossis, de cloacis interdicat. Pla. uero in Curc. sto machium immundæ uetulæ & aluum, Cloacam nominauit.

CLOACALE, flumē Carthago dixit, pro cloacarum omnium colluuiæ. Fes.

CLOACARE, [*Imbrattare.*] inquinare: unde Cloacæ dicta putat. Fes.

CLODII, forum, Italix opidum in octaua regione. Plin. l. 3. ca. 13.

CLODIORVM, familiam, a Clodio Aenæ socio dictam putauit Festus. Verius tamen est Clodius (qui & Claudijs dicuntur) a Sabinis ortum traxisse, non inique originem cepisse ab Appio illo Claufo, qui primus ex ea familia cum quinque clientum millib. se Romanam contulit.

CLODIVS, prænomine Publius, adolescens fuit nobilis ex antiquissima Claudiōrū familia, sed ciuis factiosus & notissimæ libidinis: ut qui & tres sorores per incestū polluerit, & in sacris Bonæ deæ muliebri ueste deprehensus sit Hic grauissimas cū Cicerone inimicitias exercuit: cui, ut maius negotiū faceere possent, tribunatū plebis petijt, quæ cū per leges obtinere nō posset, quod patricius esset, Fōteio cuidā ex plebe se adoptandū dedit: atq. ita tribunatū nactus, nō quieuit, donec Ciceronē p. uim ciuitate expelleret.

CLOELIA, nobilis uirgo Romana, quæ cū alijs uirginibus Porcenseæ Etruriorū regi obies data, deceptis cū Clodius una cū reliquis uirginibus incolumis ad suos per Tiberim renauit. quare Romani nouam in femina uirtutē nouo honoris genere ornandā ratū, statuum ei equestrem in summa sacra uia posuerunt. Liu. 1.

CLOSTRVM, [*Chiostro, clastro.*] claustrum. Caro de re rust. cap. 53.

CLOTHO, una Parcarū, q̄ humane uitæ flamma dispēsāt. Hesiodus in Theo. Themidos filias facit & Iouis, Clotho, Lachesis & Atropō.

CLUDO, is, [*Chindere, ferrare. Gal. Clorre, enclorre, enuironner, entourer. Hisp. cerrar.*] κλείω. claudo. Clz. 2. de Nat. Deo. Ipsum mare sic terram appetens litoribus cludit. Mar. l. 1. Sed mors uocis iter properant cludere blande. In ueteribus quoque numi smatibus legimus, Ianuni clusit.

CLUEO, es, ere, [*Essere stimato, nominato. Gal. Estre reputé, auoir le brait. Hisp. Ser estimado y nombrado.*] perhiberi, putari, nominari. Pla. in Trin. Ita sis, ut nomen cluet. Idem in Epid. Senati qui columen cluent, id est habentur, & putantur columen senatus. Idē in Pœn. Si quod agit, cluet uictori, id est uictoriæ tribuatur. Dicimus etiam Cluo, is, per tertiam inflexionem, quod sæpe pro splendē accipitur. Prudent. Qui patria uirtute cluis. Cic. Interdum propugnare. Plin. lib. 15. cap. 29.

CLYMAE, *κλυμα*, sunt folliculi hordei. Festus.

CLYNADVM, culter sanguinarius, quod ad clunes depōdeat. Festus.

* **CLYNIA**, opidum Hispaniæ, in finib. Celtiberorum.

CLYNICVLAE, dem. est Clunis. Gellius.

CLYNIS, nis, [*Natice. Gal. La fesse. Hisp. Las nalgas.*] sæpius in plurali Clunes clunium, *κλυνας*, nates tam maf. quam fe. ge. Iuu. Tremulo descendunt clune puellæ. Pla. Clunes infractos gero: Hor. Quod pulchra clunes, breue quod caput. Hinc simias Clunes appellatas uolunt, quod clunes tritas gerant.

CLYPEA, quæ & Clypea dicitur, ciuitas Afcicæ proprie dicta, in promontorio Mercurij sita, ita dicta a clypei figura: unde & Aspis dicitur, teste Solino: quod etiā annotauit Hermol. in Plin. & Vadianus in Melam. Sil. l. 3. In clypei speciem c. ruatis turribus Aspis. Luca. lib. 4. Et clypeam tenuit stationis litora notæ. Ptolemæus uero duas urbes propinquas collocat in Hermæo promontorio, quarum unam Clypeam, alteram Aspidem appellat. Clypea etiā exiguus pisciculus est apud Plin. lib. 9. cap. 15.

CLVSTINVS, dictus Ianus, quod pace tēpli eius portæ clauderentur. Virg. 1. Aeneid.

CLVSTINVM, far, adorei siue farris genus candidius, dictum a Cluio Etrurix urbe. Col. lib. 2. cap. 6.

* **CLVSTOLVM**, opidum Umbriæ.

CLVSIVM, opidum Tusciū mediterraneum, ubi Porfena Etruscorum rex sepultus creditur. Plin. lib. 36. cap. 13.

CLYMENE, κλυμένη, p. c. Oceani & Tethyos filia, Iapeti uxor, teste Hesiodo in Theogonia, de qua Virg. l. Georg. 4. Inter quas Clymene curam narrabat inanem. Fuit & altera Clymene, quæ cum forma ualeret, Soli placuit, qui, cōcubitu eius potitus, ex ea Phætonem, & sorores genuit. Ouid. lib. 1. Met.

CLYPEVS, & clypeum. [*Scudo. Gal. Bouclier, sarge, rondelle. Hisp. Escudo d' pallas.*]

paues.] *κλῆρις*, scutum maius, & tantum peditum, sicuti Scutum equi
tuni, Seruio auctore. Lii. l. 6. Clypeis ante Romani usi sunt: dein
d., postquam stipendiarj facti sunt, Scuta pro Clypeis fecere. di-
cti Clypei, *κλῆρις* τὸ κλῆριον, quod celēt totum corpus, uel a c epe
re, quod est furari ab icibus. Plin. lib. 35. ca. 3. *κλῆριον*, hoc
est, sculpendo cælandoq. deduxit, ut dicatur clypeus, quali *κλῆ-
ριον*, id est, sculpus, g in c m itata.

CLYPEATVS, clypeo munitus. Plau. in Curc. Sic apud Virg. 7. Aene.
Clypeata agmina.

CLYPEVM, quoque (ut Fest. scribit) antiqui ob rotunditatem etiam
corium bouis appellauerunt.

CLYSTER, eris, p. p. [*Clyster*, ouero *fermentale*. Gal. *Clyster*. Hi. *Crystel*.]
κλῆρις τὸ κλῆριον, ablucere. nam clystere alium ægrotantium lauere,
seu purgare solemus. Pli. Cucurbita insula clysteribus intestino-
rum omnium uitij medetur. Mæcer tamen huius nominis p. cor-
ripit: Apontis digitis, aut intus clystere fatis. Oricularius cly-
ster. Cell. lib. 7. c. 27. Idem humorosa mixtus in ipsum uulnus o-
riculario clystere agendus est.

CLYTEMNESTRA, uxor Agamemnonis, quæ ob amorem Aegisthi
adulteri uirum occidit. Vnde etiam ab Oreste filio in patris ultio-
nem fuit occisa. Euripides in Oreste, & Hom. in Od

C A N T E N & O

CNEORON, frutex coronarius. Hyginus Casiam interpretatur. Vide
Pli. l. 21. c. 9. Dio. Item thymelæani herbam Cneorum appellat.

CNAEVS, per c scribitur, sed profertur per g, prænon ē Romanis pe-
culiare: a næuo (ut uolunt) tractum. Festus a γῆ, γῆς, dedit.

CNIDOS, *κνίδος*, est urbs, in extremo cornu pennisulæ Garixæ adhæ-
rentis, in qua Venus colebatur: unde Cnidia dicta est. Potest etiã
scribi Gnidus per g. Est & herbæ nomen, de qua Pli. l. 21. ca. 16.

COA, uellis, *βουβήλιον* *ἰμάτιον*, siue subitætiue Coa, in plurali nu-
tilitissimū erat uestis genus ex bombyce, adeo tenue, ut corpus
pelluceret. Dicitur a Co insula, in qua & bombycem nasci solere, si
cut in Cea insula, auctor est Pli. l. 11. c. 23. Oui. de arte amandi: Siue
erit in Tyrijs, Tyrios laudabis amicus: Siue erit in Cois, Coa de
cere pta. Eadē & cæ uestes dñtur, a Cea insula. Pli. l. 11. ca. 22.

COACCEDO, dis, [*Accedarsi* in se. Gal. *Approcher aue les aut res*, *estre
mis auec*. Hi. *Allegarsi se do acercarsi iuntamēte*.] simul accedo. Pla. Cur.

COACERVATTO, onis, Cic. in Part

COACERVO, uas, [*Amassare*, *amutare*. Gal. *Entasser ensemble amoueler
moucean sur mouceau*, *accumuler*. Hi. *Amontonar o amuntar*.] *δησιωρεω*,
cōgrego, addo. Lii. 5. Armorum tumulos coaceruare. Cæf. 2. Bel.
Gal. Coaceruatis calaueribus. Cic. 2. pro lege Agr. Pecunia co-
guntur, & coaceruantur.

COACESCO, [*Inacete*, *diuenir acido*. Gal. *Senairrir diuenir aigre*. Hi. *Azedarfe*.]
σωσφύζω, ex Con & Acefco, significat, simul seu totū
acidum fieri. Cic. de Sen. Vt non omne uitium, sic non omnis æ-
tas naturæ uetustate coacescit.

COACTILIA, inuolucra, uestibus inuoluendis, circumferendisq. ido-
nea. Vlp. l. Argumento, de Auro, & argen. leg.

COACTIO, nis, Cic. de harusp. Nocturnus uigilij, & coactione homi-
num iustitium illud conceptum, ac mediatum est.

COACTOR, ris, Cic. pro Rab. Post. Vt nostri coactores facere solēt.

COACTVS, Æus, Cic. Att. Quoniam efflagitas, coactu tuo scribam.

COADDO, [*Aggungere* in se. Gal. *προσδιδάμι*, simul addo. Ca. c. 40.

COADVNO, [*Adunare*.] *ἐνώω*, in unum cogo. Plin. de uiris Illust. Coa-
dunatis pastoribus, ciuitatem condiderunt.

COAEDIFICOR, ut Coædificatus locus, cui opponitur uastus. Cic.
in Partit. Celebres, an deserti, coædificati, an uasti.

COAEQUALIS, le, [*Egualis*.] æqualis, *ἴσος*. Col. lib. 8. ca. 14.

COAEQVO, as, are, [*Agguagliare*. Gal. *Egaler*. Hi. *γυγαλι*, una cosa con
otra.] *ἴσμελιζω*, æquare. Sallust. Coæquare gratiam omnium, diffi-
cile est. Col. lib. 3. cap. 12. Cetera coæquant.

COAEVVS, [*D'una istessa età*. Gal. *D'un mesme aage*. Hi. *Cosa de una mes-
ma edad*.] *δὴμιλιζω*, eiuſdem æui. Cic. in Var.

COAGMENTA, [*Congiuntioni*. Gal. *Assemblemens*, *assemblees*. Hi. *A quellas
travaçoes*.] *συναçαι*, coniunctiones arcætæ, & comparsa cogen-
do, id est stringendo. Plaut. Most. Coagmenta in foribus.

COAGMENTATIO, Cic. l. de Nat. Deo.

COAGMENTO, as, [*Congiungere*. Gal. *Assembler*, & *joindre l'un avec l'autre*,
Coller ensemble. Hi. *Travar una con otro*.] *συνιçνμι*, *συναçαιζω*,
coniungo & compars conjunctiones cogo, ac stringo. Ci. in Ca-
til. Viuendi finis est optimus, cū integra mente, certisq. sensibus,
opus ipsa suum eadē, quæ coagmetauit, natura dissoluit. Et trans-
late, apud eundem de Orat. Verba uerbis quasi coagmentare ne-
gligat, id est ne nimum diligens sit in uerbis coniungendis. Plin.
passiuum protulit. Pluribus coagmentatur nucleis.

COAGVIO, as, cogo, [*Coagulare* unire. Gal. *Faire prendre avec pressure*.
Hi. *Cuaçar con çuaço*.] *πύσσω*. Gel. Semen in utero mulieris pri-
mi septem diebus coagulatur, Pli. l. 12. ca. 25. Summa probatio
est, ut lac coagulet. Coagulatio. Pli. lib. 18. ca. 10.

COAGVLYM, [*Cagliarino*, *coagolo*. Gal. *Pressure*. Hi. *Ελευçο*.] *πητήα*, a

cogendo, id est densando, siue stringendo, dicitur illud, quo ad
densandum lac utimur. Oui. 13. Met. Lac mihi semper adest ni-
ueum; pars inde bibenda Seruatur, partem liquefacta coagula du-
rant. Per metaphoram, quidquid connectit, ac coniungit, Coa-
gulum dicitur. Gel. Vinculum illud coagulum animi.

COALEO, les, [*Crescere*. Gal. *S'a joindre et coupler avec quelque chose*, se no
uure & croistre avec. Hi. *Crecer una cosa con otra*.] *συνιçνμι*, increſco.
Pli. l. 15. c. 1. Vt ni pinguiſſimo solo coalere nõ possit. Gel. lib. 12.
c. 1. Cuius in corpore concretus homo & coalitus fit. Tacit. Vetu-
tate imperij coalita audacia.

COALESÇO, is, uis, [*Crescere*, *augmentare*.] *συνιçνμι*, concreſco. Colu-
de Arboribus. Sic interposito triennio coalescet ficus oliuæ. Sal.
Incredibile memoratu est, quam facile coaluerint. Eius simplex
protulit Var. l. 1 de re rust. Serj, aut aleſcere, aut meti.

COANGVSTO, as, [*Stringere*.] *συνωçωçω*, Cic. 3. de Leg.

COANGVSTOR, aris, passiuum. Cell. lib. 7. ca. 27.

COARCTO, [*Stringere*, *comprimere*. Gal. *Estrecir*, *enserrer*. Hi. *joint amente
estrechar*.] *ἀνιçνμι*, *ἀναçω*, comprimo, introcohibeo. Cic. 1. de Or.
Quæ arctant, & perangula referit in oratione sua, dilaret nõ
bis, atque explicet. Hinc Coarctatio, compressio, Lii. lib. 27.
Coarctatio piurium in angulo.

COARGVO, is, [*Reprensere*, *manifestare*. Gal. *Reprensere*, *conuaincre*. Hi. *Redarguir*,
descobrir lo secreto.] *καççω*, reprehendo, redarguo, indi-
co. Ci. de Inu. Alijs constitutionibus factū coarguetur. Lii. 2. Ve
littere legati daretur, quæ deprehensæ rem coarguere possent.

COASSO, as, [*Litigare*. Gal. *Assembler ais*, *entabler*. Hi. *Entablar con ta-
blas*.] quod & Coaxo dicitur, pro contabulo: unde Coassatio con-
tab. latio ab assibus: quamuis reuera asseres tabulæ non sint, te-
ste Virruuio, sed crassior in modum paruæ trabis materia. Plin.
lib. 36. ca. 15. Necessarium binas coassationes subſterni.

COAXARE, propriam uocis ranarum, *καççεν*. Auctor Garmini de
Philomeia: Garrula limosis rana coaxat aquis.

COBIO, piçis quidam ex genere Chromborum. Pli. l. 32. cap. ult.

COBIOM, se prima tithymali species est apud Pli. lib. 26. c. 8.

* **COBORIS**, insula in sinu Arabico.

* **COBRYs**, urbs Thraciæ.

COCANVCVS, Siciliæ lac is.

COCCVS, [*Di grana*. Gal. *D'escarlate*. Hi. *Cosa de grana*.] quod cocci
colorem habet. Lampridius.

COCCINATVS, qui cocceinis uestibus sunt induti. Mart. lib. 5.

COCCINEVS, a, um, ut, Cocceini acini. Pli. lib. 21. cap. 31. Cocceinū
autem colorem non eundem esse cum purpureo, ostendit Vlp. l.
si cui lana. de leg. 3. Purpuræ appellatione omnis generis purpu-
ram contineri puto: sed coccum non continetur.

COCCINVM, subit. p. c. uestis cocceina, *κόκκινος*, *χίτων*, Mart. Cocci-
na famosæ donas & ianthina mæchæ.

COCCINVS, a, um, p. c. *κόκκινος*, cocco tintum, siue cocci colorem
referens. Hic Color exuberantiam quandam ac splendorem ru-
boris ostendit. Coccina uellis, cocco infecta.

COCCVM, ci, uel etiam Coccus, [*Grana*, *cocco*. Gal. *La graine de quoy on
fait l'escarlate*. Hi. *La grana para tenir*.] *κόκκος*, granum ex arbuscu-
la ilici simili, quod ad purpuram tingendam adhibetur. Pli. l. 21.
cap. 8. Aninaduerto tres esse colores principales, unū in cocco,
qui in roſis micat: gratius nihil traditur adſpectu. Frutex ex fullo
nius, cui adherent grana, quibus fit color lanarum præcipuus:
cuius copia summa in ea parte Hispaniæ, quæ Tudertana appel-
latur. Stra. lib. 10.

COCCYs, ycis, *κόκκυç*, auis est ex genere accipitrum, quāuis adūcis
unguibus careat, uerno tempore procedēs, & sub Caniculæ exor-
tum lese occultans. Latini Cuculum appellant. Vide Pli. lib. 10.
cap. 9. Est & Cocyus, piscis nomen apud Græcos, quem Latinorū
nonnulli Cuculum uertunt.

COCHLEA, *κόχλωç*, *ή κοχλις*, ex genere est limacum, & proprie is,
qui testam habet. nam limax, quamuis aliquando generis nomē
fit, proprie tamen de ijs dicitur, qui testa carent Cochleæ autem
nomen ijs proprium est, quæ domicilium suum circumferunt (si-
ue terrestris sint, siue aquatiles) bina præudentes cornua, quib-
us iter explorant, quod oculis sint destitutæ. Pla. in Pç. Vicisti
cochleam tarditudine. Plin. lib. 18. cap. 17. Limaces nascuntur in
uicia, & aliquando e terra cochleæ minutæ erodentes eam. Co-
chleæ etiam in torculari uocatur lignum erectum, strias habens
paullatim adſcendentes, quod dum uertitur, attollit trabē præli,
aut demittit. Est præterea Cochleæ haustoriū organum, quod uul-
go Pōpam uocant. cuius machinæ conficiendæ rōnem Vitr. l. 10.
c. 11. describit, sic inquires: Est autem etiam cochleæ ratio, quæ
magnā uim haurit aque, sed non tam alte tollit, quam rota. Co-
chleæ etiam est genus ostij. Varr. 2. de rer. Ostium habere humi-
le, & angustum, & potissimum eius generis, quod Cochleam ap-
pellant. Cochleæ etiam lapides sunt ex flumine, rotundi ad co-
chlearū similitudinē, q̄ & Cochleæ dicunt. Similiter Cochleæ,
siue Cochlis, idis, turris dicitur, siue scalæ rotundæ, ad cochleæ-

- tum similitudinem, quibus in editiorem partem ædium per circuitum conscendimus, quæ ad modum & torcularia instar cochlearum facta, Cochleæ noiantur. Cic. de Div. Vt si quis medicus ægroto imperet, ut sumat terrigenam, tardigradam, domi portam, sanguine cassam, potius quam hominum more cochleam diceret.
- COCHLEARE**, δ'οιδύζ, & Cochlear, instrumentum quo cochleæ & alia huiusmodi uescendo sumuntur. Mart. in dist.
- COCHLEARIVM**, rij, [Cochliaro.] mēsurā minima rerū liquidarum. quæ duodecies sumpta explet cyathum. Pl. l. 2. r. c. 27. Hydropicis datur in aqua, cochlearij mensura. Est & Cochlearium, cochleariū utiarum, in quo cochleæ propagationis ergo asseruantur, Var. 3. de re rust. cap. 14.
- COCLITES**, p. c. [Lofchi, c' hanno un'occhio solo. Gal. Borgnes, qui ne uoient que d'un œil. Hisp. Menguados d em' ojo.] Luscus dixerunt antiqui, id est, qui unum tantū haberent oculum, quasi Oclites. Pla. in Curc. Vnucle salue. ex cochlitum profapia te esse arbitror.
- COCTILIS**, & hoc le, [Cofa cotta. Gal. Cuit, fait par cuisson. Hisp. Cosa cozida.] ἐϋδός, res cocta, & non cruda, ut Fi Stile, quod factum a figulo. Plin. lib. 7. Coctilibus laterculis.
- COCTIBILIS**, le, [Facile da cuocere. Gal. Mise à cuire, facile à digerer. Hisp. Cosa que presto se cueze.] δ'έψυτος, quod facile coquitur, ut Coctilis caro. Plin. lib. 16. cap. 6.
- COCTILIA TABERNA**, apud Iul. Cap. in Pertinacæ, a quibusdam exponitur, in qua ligna uendebantur cocta, ne fumum emitterent. Solere autē ligna coqui, auctor est Vlp. l. Ligni appel. de uerb. sig.
- COCTITIO**, ἐϋδός, freq. quo Pla. sæpe utitur.
- COCTIVVS**, a. um, p. p. [Che facilmente si cuoce.] δ'έψυτος, quod facile coquitur, uel maturatur: ut, Coctiuum legamen, Coctiuæ castaneæ, id est nigrae, quæ magis in usu sunt. Pl. l. 1. r. cap. 23.
- COCTIVRA**, æ, ἐψυσις, Coctio, aut id quod coquitur. Col. lib. 12. cap. 18. Si quicquid pars picis Brutia in uniuersam cocturā adiciatur. Coctura dicitur etiam cæli tēperies, a perfecta fructuū coctione. Pl. l. 14. ca. 4. Ea cæli temperies fulsit, quam Cocturam uocant.
- COCTVS**, a. um, [Cotto. Gal. Cuit. Hisp. Cozido.] ἐψυτός, a coquendo quod crudum non est, sed aslum, elixum, aut frixum. Mart. lib. 3. Eise negas coctum leporem.
- COEVLVM**, uas æneum coctionibus aptum, ἄλλιον, Pla. Aeneis coculis excocta est mihi omnis materia. Alij Cocula accipiunt pro lignis minutis, quibus facile decoquantur obsonia. Fest.
- COEVLVS**, p. c. dem. parauis Cocus. μαγειρίσκος.
- COEVS**, siue coquus, a coquo, is, [Cucos, cuciniere. Gal. Cuisinier, queux. Hisp. Cuzinero.] μαγειρός, qui cibos coquit. Mart. Namque coquus domini debet habere gulam. Cic. in Pis. In ea cena coeus meus, præter ius feruens, nihil potuit imitari.
- COEYTIA**, κοκυτία, sacra erant: quæ fiebant in honorem Proserpinae, quam Pluto rapta: a Cocyto inferorum fluuiio nominata. Au. & Porphyrius in illud Hor. i. Epo. Inultus ut tu riseris Cocytia.
- COCYTUS**, κοκυτός, p. p. Latine dicitur luctus: Inferorum fluuius a Styge profluens, κοκυθ, enim est genere. Vir. 6. Aen. Cocyti stagna alta uides, Stygiamq. paludem. Ci. in Tusc. Cocyti fremitus.
- CODAM**, [Coda,] ueteres dicebant, pro caudam. Nonius.
- ***CODANOYIA**, Insula una ex Henodibus.
- CODEX**, qui & Caudex, [Tronco. Gal. Le tronc d'un arbre. Hisp. El tronco del arbol.] κορυμός, truncus, uel stipex arboris, cui cortex detrahitur. Col. l. 4. cap. 8. Nec tam celeriter radicula inueterato iam codice enascuntur. Codex robustus, pro supplicij genere apud Pla. in Pœ. Detrudam ad molas, inde ad putei, atque robustum codicem. Locus dicitur Festo Pompeio, quo precipitabantur malefactorū genus. Codex etiam dicitur liber, Cic. 3. Ver. L. Piso multos codices impleuit earum rerum, in quibus &c. Codex item in negotiatorum rationibus, dicitur præcipuus liber, data continēs & accepta. Cic. pro Q. Ros. Non habere se hoc nomē in codice accepti & expensi relatum constitit, sed in aduersarijs patere contendit. Litura codicis, Ci. 5. Ver. Legere codicem, Ci. in Vatin. Re ferre in codicem, Ci. pro Sylla. Scribere codicē, Cic. pro Ro. C6.
- CODIAMINON**, Pl. l. 11. cap. 11. herba bis quotannis florens, uere & autumnano.
- CODICARIAE**, naues erant naues grauiores & firmiores, e codicibus id est, crassioribus truncis confectæ. Varro: Antiqui plures tabulas coniunctas codices dicebant: a quo naues codicarias in Tiberi appellamus. Sal. Naues codicarias aderant.
- CODICILLI**, sunt litteræ, id est epistole, [Lettere, epistole. Gal. Liuret, memorie breuet, lettres. Hisp. El codicillo del testamento.] Ci. ad Q. Fr. l. 2. Epistolam hanc efflagitarunt codicilli tui. Idem Leptæ lib. 6. Quæ huius Balbo per codicillos, quid est in lege. Codicillaris, re: ut, Potestas codicillaris Lampridio, est potestas conficiendi codicillos, quæ beneficio principis & diplomate regio obtinetur.
- COEVS**, nomen proprium regis Atheniensis, qui pro patriæ salute certissimæ se morti obiecit. responsum enim acceperant, Peloponneses, ita demum se superaturos, si hostium regem non occidissent. sefellit ergo eos habitu pauperis, eosq. in suam necē per-
- iurgia prouocando, a nullo cognitus, fecit fidē oraculo. unde Vir. 5. Ecl. Si quos aut Phyllidis ignes, Aut Alconis habes laudes, aut iurgia Codri.
- COELE**, α, κοίλη, Atticæ regiuncula est, Militiade, & Thucydidis sepulcris nobilitata: cuius meminit Marcellin. in uita Thucydidis.
- COELASYRIA**, siue Syria coele, κοίλησυρία, ea Syriæ pars est, teste Str. l. 16. quæ ultra Seleucidem in Aegyptū & Arabiam recedit, proprieq. ea, quæ Libano & Antilibano includitur: ita dicta a cæuitate, quam Græci κοιλότης, nominant. Mela lib. 1.
- COELIACVS**, morbus, [Dolor colerico.] κοιλιακός, qui inferius stomachi officium infestat. hunc morbum Cels. lib. 4. capi. 12. describit.
- COEMETERIVM**, [Cimiterio. Gal. Cimetiere. Hisp. Cemeterio de muertos.] a κοίμας, sopio, idem est, quod dormitorium. unde locum sepulture destinatum uocant Coemeterium, quia ibi mortui dormire dicuntur, quasi mortuorum dormitorium.
- COEMO**, nis, [Comperare. Gal. Acheter ensemble. Hisp. Comprar junto.] emo. Ter. Coemisse, hinc quæ illuc ueheres, multa. Ci. 5. Verr. Ipso sibi frumentum coemisse.
- COEMPTIO**, quo iuris consulti fere utuntur, pro imaginario uēditio nis genere, quæ uxor ueniebat in ius mancipiumq. mariti, aut filius adoptiuus in ius mancipiumq. adoptantis. Ci. 1. de Ora. Neque illud est mirandum, qui, quibus uerbis coemptio fiat, nesciat eundem cum mulieris, quæ coemptionem fecerit, causam posse defendere.
- COENANÆ**, [Cena. Gal. Vn souper. Hisp. Lacena.] δ'είπνος, apud antiquos dicebatur (auctore Festo) quod nunc est prandium: uespertina autē dicebatur, quam nunc cœnam dicimus: a κοινός, quod est communis, quia multi in commune cœnare consueuerunt. Ci. 5. Tusc. Ne gaudi se iure illo nigro, quod cœnæ caput erat, delectatum. Quæ sit cœna recta, uide in dictione Recta. Mar. l. 6. Et tristi domicœnio laborat. Pla. In cœnem, dixit, sine cœna, siue incœnatum.
- COENICVLARIA**, æ, quæ sit qui sit ex cœnaculorum ablocatione. unde cœniculariam facere dicebantur, qui domus totas cōductas per singula cœnacula inquilinis locabant, ut inde questum facerent. Vlp. l. si uero. §. sed & si quis, ff. de his qui deie. uel effu.
- COENICVLARIVS**, homo qui cœnaculum conduxit. Idem. l. solutū §. plane. ff. de pig. rat. actio.
- COENACVLVM**, [Cenaculo. Gal. Le lieu on on soupe, chambre haute. Hisp. La sala para cenar.] a cœnando nomen assumptis, locus ad cœnandum idoneus. Varro: Sicut Penarium, ubi penus: ubi cubabāt, Cubiculum: ita ubi cœnabant, Cœnaculum. sed postquam in superiori parte cœnitate cœperunt, superior domus uniuersa Cœnaculū dicta est, ut scribit Festus. Hæc autem incolebant tenuiores & inquilini. ut Iuuen. Saty. 10. docuit: Lateranorum obsiderēdes Tota cohors, rarus uenit in cœnacula miles, id est, ad inquilinos & pauperes, qui in conducto habitant. Cic. de Leg. Agr. Romam in motibus positam, & cœnaculis sublatam atq. suspensam, &c. Soler tamē cœnatio, & cœnaculum, & diæta accipi pro loco, in quo cœnatur.
- COENATICVS**, a. um, quod ad cœnam pertinet. Var. Cœna cœnatica, & spes cœnatica, id est spes cœnandi. Plau. Cap. Est illic mihi spes cœnatica.
- COENATIO**, δ'είπνο τήριον, locus ad cœnandū aptus, in imo domus, & hortis potentiorum. unde Iuue. Argentem rapiet cœnatio solelem. Sue. in Ner. Præcipua cœnationum rotunda.
- COENATIUNCULA**, demin. Pl. in Epist. Fons oritur in monte, per saxa decurrit, excipitur cœnatiuncula manu facta.
- COENATORIA**, orum, pro ueste cœnatoria, cum qua discumbere in conuiujs solebant. Mart. l. 10. Cœnatoria mittat aduocato.
- COENATVRIO**, [Desiderar di cenare. Gal. Auoir faim de souper, apeter le souper. Hisp. Auer gana de cenar.] δ'είπνοσις, cupio cœnare. Mart. Vacera cœnaturit, non cacaturit.
- COENATVS**, [Quello che ha cenato.] qui cœnauit, ut Pransus, Potius, Lotus: qui prandit, potauit, lauit. Cic. pro Deiot. Quid igitur causæ excogitari potest, cur te lautum uoluerit occidere? Cœnatum noluerit. Cœnatum est, Liu. 2. Cum cœnatum forte apud Vitellios esset.
- COENIPETA**, p. c. δ'είπνολόγος, qui ambit alienas cœnas.
- COENITO**, as, freq. Cic. in epist. Ego si foris cœnitem.
- COENOS**, as, auis, & cœnatus sum, [Cenare.] δ'είπνω, cœnam sumo. Cic. ad Q. F. Eo die cœnauit apud Crassipedem.
- COENOBIVM**, [Conuento de frati done si uine à commune. Gal. Monastere, lieu on on uit es commun. Hisp. El monasterio.] κοινόβιον, locus ubi communis uita ducitur. κοινός, communis: βίος, uita.
- COENOCNYM**, urbs Germaniæ apud Ptol.
- COENOSVS**, a. um, β-βρωδύς, plenus cœno. Colum. lib. 7. c. 10. Cœnoso lacu.
- COENULA**, deminutiuum δ'είπνιδιον, Cic. 5. Tusc. Hesternæ cœnula non intellexistis me pecunia non egere?

COENVM, [Fango,] *βόσπος*, lutum. Ci. 4. Tul. Male olere omne coenam. Per metaphorā ponit pro nullius dignitatis homine. Cic. Sext. Habeo quem opponam labi illi atque coeno.

COEO, cois, coiu, coitum, ex con, & eo: & est tam actiuum, quā neutrum: [Coniunges, effere in se. Gal. Conuenir, s' assembler ensemble. Hisp. Ayuntarse.] significatque conuenio, coniungo, contraho, colloco, coniungo, Teren. Eunu. Heri aliquot adolescentuli coimus in Praeco. Vir. l. 1. r. Coeant in foedera dextræ. Laet. de ira: Denique si atomorum & coetio & conglobatio efficeret omnia. Cic cum accusatio uisus est pro inire 2. Phil. Vinam Cn. Pompei cum C. Caesare societatem aut numquam coiffes, aut numquam diremiffes: Gell. protulit passiuum. Coibatur societas inseparabilis. Sic ab Vlpiano, Societas coita, pro contracta & collecta accipitur. Coire etiam aliquando concumbere dicitur. Laet. lib. 3. Cynicus in propatulo coire coniugibus mos fuit. Hinc Coitus, pro concubitu. Gell. lib. 19. c. 2. Hippocrates de coitu Venereo ita existimabat. Est enim congregari, & ferri ad facinoris aliquid perpetrandum. Cic pro Cl. Qui eorum coit. coierit, conuenit, conuenierit. Inde Coitio, pro eiusmodi conuentu. Cic. pro Planc. Dubitatis, an coitio facta sit?

COEPIS, [Comincia] *ἐπισημόνισμα*, uerbum defectiuum, a Coepio pro incipio, quod apud antiquos in usu erat. Cato. Cepiam seditiosa uerba loqui. nunc tantum praeterito utimur cum deriuatis, ceperam, coepidem, coep: ro, cepisse, coeptum ire. Ter. Adel. Prius olfecissem, quam ille quidquam coeperit. Vir. 3. Geor. Cepit crudescere morbus.

COEPRO, as, [Cominciare.] incipio. Ter. in Eu. Quid ceptas Thraso?

COEPTVM, ti, [Principio, impres. Gal. Commencement, entreprise. Hisp. Comienzo.] pro principio. Ouid. 1. Metamor. Dij ceptis Adspira te meis.

COERCEO, es, [Ristringere, costringere. Gal. Restraindre, reprimer, ferrer. Hisp. Restrain, refrenar.] *κατέχειν*, ex con, & Arceo, significat restringere. Cic. in Læl. Quem serpentem multiplici lapsu, coercet ars agriculturalum. Item continere. Laet. lib. 3. Illud satis est ad coercendum furiosum hominis errorem. Item simul stringere, circumdare, Quid. libro 1. Metamorph. Vita coerebat positos sine lege capillos. Lucan. libro 4. Camposque coercet Cingra rapax id est, circumdat. Item compellere. libro 3. ad Heren. Alterum sequi, alterum uitare coercemur. Alij ita significationem huius uerbi distinguunt, ut aliquando uim in se contineat, & reprehensionem atque animaduersionem, & pro repellere, siue punire ponuntur: aliquando simpliciter sine ui, pro continere, comprehendere, proprie tamen de ijs, quæ aut distillant, aut praeter modum erumpunt.

COERCITIO, [Castigo. Gal. Resferment, empesement, arrest, restrainte. Hisp. Refrenamiento o represion.] *κατέχειν*, a coerceo, idem est quod cohibito, uel castigatio. Liu. l. 4. Damnum aliamve coercionem. Fit autem a supino coercionem unde coercitus, Qui. in Epi. Heroid. Clausa domo teneor, grauiusque coercita uinctis.

COERTIO, & fortasse saepius quam coercitio, quod dici potest aut per syncopem factum esse a uerbali coercitio, abiecta media syllaba, aut, quod uerisimilius uideatur, ab antiquo uerbo arcio: quod etiam apud Festum legitur, quod ratione analogiæ facere debet supinum artum, sicut farcio, fartum, farcio, fartum. Inde compositum Coertio mutatione primæ uocalis in secundam, sicut a farcio, refercio, & supinum Coertum, sicut a refercio resertum, itaq. inuenimus regulare uerbale Coertio: quamquam arcio, & coertio nunc non sunt in usu. poterimus itaque utriusque modo scribere coercitio, siue coertio.

COEPTVS, [Conuenio, congregatione. Gal. Assemblée de gens, amas. Hisp. Compañia, conuento.] *συνάγαια*, conuentus, congregatio, a coeundo in unum. Cic. de Senec. O praclarum diem, cum ad illud diuinum animorum concilium, coetumque proficiscar.

COEXERCITATVS, Quinct. lib. 2. cap. 17.

COGITO, as, [Pensare. Gal. Penser. Hisp. Pensar.] *ἐννοέω*, frequen. a Cogo, quod mens plura in unum cogit, unde, quæ sibi uidentur optima, elicere possit. nam cogo, & cogito sic se habent, ut ago & agito, facio & factio. Cogitare itaque est sensus interiores ad originem suam reuocare, siue mente agitare. Cic. 2. de Legib. Illo loco libentissime soleo uti, siue quid mecum ipse cogito, siue scribo, aut lego. Vnde cogitatio uelur coagitatio, id est, longa consilij explicandi agitatio. Hinc, cogitato, cogitate, & cogitatum, aduerbia, pro consulto, accurate, Cic. pro Archia: Quæ uero accurate, cogitateque scripsisset, ea sic uidi probari, ut ad ueterum scriptorum laudem peruenirent. Cogitabilis, le, Senec. Epist. 59. Cogitabile est, quod est generale. Cogitatum, ti, substantiuum, Cic. 1. de Leg. Agr. Vtrum cogitata sapientum, an optata furiosorum uidentur? A Cogito sunt Excoigito, perfecte cogito: licet pro inuenio sumatur: quod iccirco fit, quod cum quis perfecte cogitat, aliquid inuenit. Cic. 1. Tulcul. Illa uis, quæ inuestigat occulta, quæ inuentio atque excoigatio dici-

tur. Praecogito, prius cogito.

* **COGAMVS**, *Μαρονίε* fluuius ad radicem T. moli montis.

COGNATI, [Parenti. Gal. Procius & alies, parens. Hisp. Los parientes.] *συγγενῆς*, ab eo dicti putantur, quasi una, conuuniter uenati. Cic. post reditum. Pro reditu Pompilij nulli cognati & affines deprecati sunt. Plin. per translationem posuit pro simili. Eadem (inquit) causa est, ut plerq. altuum oculos hominum potissimum appetant, quod effigiem suam in ijs cernentes, uelut ad cognata sua desideria tendant, id est, siue naturæ quodam modo similia. Cognatorum autem significatio latius extenditur, quam Agnatorum. In cognatis enim agnati continentur, non autem contra cognati in agnatis. Consobrini cognati quidem dicuntur, cū agnati tamen non sint. Illi enim soli qui paterna linea nobis coniunguntur, agnati uocantur: cognati etiam illi, qui materno genere nobis sunt coniuncti.

COGNATIO, onis, [Parentela. Gal. Parenté alliance. Hisp. Parentesco.] *συγγενῆς*, modo naturæ est, & sanguinis. Cic. 4. Verr. Vt quisque te cognatione, affinitate, necessitudine aliqua attingebat. Modo aliarum rerum etiam Cognatio dicitur, id est coniunctio, & similitudo. Cic. pro Arch. Omnes artes, quæ ad humanitatem pertinent, cognatione quadam inter se continentur.

COGNITIO, [Cognitione, conuocamento. Gal. Connoissance. Hisp. Conocimiento.] iudicatio, *γνωσις*, Cic. 1. Ac. Cælestia uel procul esse a naturæ cognitione censeret. Idem 2. de Nat. Deo. Celso & erecto contigit, ut deorum cognitionem, cælum intuentes, capere possent.

COGNITOR, oris, [Conositore. Gal. Conuociseur, connoissant, qui conuoit. Hisp. Conocedor.] qui cognoscit. Cic. de harusp. resp. Cum in cognitorem flamma conijciebatur. Est & cognitior forense uerbum. Cic. pro Sext. Rosc. Quid interest eum qui per se litigat, & qui cognitorem dat? Quamuis proprie cognitior is dicitur, qui litem alterius coram eo, cui datus est, tractat: procurator autem absentis nomine actor est. A con.

COGNITVS, ti, [Conosco. Gal. Conno. Hisp. Conocido.] *γνωστός*, notus. Cic. 1. Off. Incognita pro cognitis ne habeamus, uitandum. Cognitor. magis notus. Oui. 4. Trist. Sed magis hæc, quo sunt cogitiora, grauant. Cognitissimus. Catu. Tibi hæc fuisse, & esse cognitissima Ait Phæselus.

COGNIBILIS, [Che si conosco,] *γνωστός*, qui cognoscitur. Gell.

COGNOMEN, [Cognome. Gal. Surnom, soubriquet. Hisp. El sobrenombre.] quod ab euentu imponitur alicui. Cic. 7. Verr. Cui Gemino cognomen est, Liu. 1. Manfit Siluius postea omnibus cognomen, qui Albæ regnarunt. Dicitur & Cognomentum. Cic. pro Milo. Cæsius cognomen Schola. Vnde cognomines, eiusdem nominis, sic a Plauto duæ sorores Bacchides nominatæ, uocantur cognomines. declinaturque hic & hæc Cognominis, huius cognominis. nam apud Plaut. legitur: Illa mei cognominis fuit. Idem Bacc. Germanæ duæ meretrices cognomines. Plin. libr. 6. cap. 2. Quo loco Henetos adijcit Nepos Cornelius, a quibus in Italia ortos cognomines eorum Venetos credi postulat.

COGNOMINO, as, cognomen impono. Plin. 2. 1. c. 3.

COGNOSCO, is, [Conoscere, intendere. Gal. Connoistre, entendre, auoir connoissance. Hisp. Conocer di nueuo.] *γνωσκω*, Vir. 4. Eclo. Incipe parue puer risu cognoscere matrem. Varr. Veror, ne me quoque reuertero, praeter caue, cognoscat nemo. Donatus: Cognoscere, est diligenter, attenteque considerare. Ter. in Hecy. Postquam ipse sese, & illam, & hanc quæ domi erat, cognouit satis. Cognoscere ex litteris, nuncijs, idem est, quod certiore fieri. Cic. Art. l. 2. De me Imperatore, scribis te ex Philotimi litteris cognouisse. Interdum intelligere. Cic. in Horten. Vnde facilius, quam ex annalium monumentis, aut bellicæ res, aut omnis reip. disciplina cognoscitur? Aliquando ad forum pertinet: ut cognoscere de hereditate, est iudicium de hereditate exercere. Cognoscere de actis alicuius, est de actis eius inquirere, Cognosce re causas, est in causis iudicis officio fungi. Cic. 2. l. Offi. Cum quibus causas cognouit.

COGO, is, coegi, coactum, [Constringere, sforzare. Gal. Faire uenir ensemble, assembler semer & amasser. Hisp. Ayuntar.] *συνάγω*, ex con, & ago, in unum colligo. Cic. 1. Tusc. Cælum hoc, in quo nubes, uentique coguntur. Ter. in Hea. Talenta ad quindecim coegi. Quandoque urgere. Idem l. 3. Off. Num te emere coegit? Quandoque mulgere, sic enim interpretatur Nonius illud Virg. 3. Eclo. Cogite oues pueri. Quandoque coagulare. Idem libro 4. Georg. Frigore inella Cogit hiems. Quandoque imprimere. Idem: Quadrifidam quercum cuneis tum forte coactis Scindebant. Quandoque in ordinem ponere, ut, omnes arbores in sulcum cogenda sunt.

COHÆRARIVS, rij. Cic. 3. de Leg. Si quid erit, quod extra magistratus, cohæratio usus sit, qui cohæret, populus creato.

COHÆREO, RES, [Accostarsi. Gal. Tenir avec ou contre quelque chose, herdre à icelle, s'entretenir. Hisp. Allegarse alguno con otro.] adhæreo. Cic. 2. Acad. Neque materiam ipsam cohæreere potuisse, si nulla in contineretur. Cohæreere dicitur res aliqua, quando negatio conuenit. Ter. in And. Ipsi tristes, de improbitate nuptiæ: non cohærent. Cohæresco, scis. Cic. de Nat. De. Interiecto inani, cohærescunt tamen inter se. Cohærentiæ, Cic. de Nat. Deo. Circuitus fiderum ad mundi cohærentiam pertinent.

COHERES, COHEREDIS, [Herede insieme. Gal. Choertier, heritier en partie. Hisp. El que heredero con otro.] συγκαληρονομος, simul heres institutus. Cice. Attic. lib. 3. Dolabellam uideo cum coheredibus esse in triente.

COHIBEO, ES, [Constringere, reprimere. Gal. Contenir, arrester, refraindre, reprimere. Hisp. Refrenar ó reprimir.] ἐπέχω, ex Cou, & Habeo, quasi in eum habeo, & retineo apud me, constringo. Pl. & impetum furentis, blanda oratione cohibuit. Plau. in. Mil. Cohibete intra limen etiam uos parumper, id est, continete.

COHIBITIO, cohibendi actus. Cic. 5. Verr.

COHONESTO, AS, ARE, [Far honore, honorare.] ἄποσιω, honestare, decorare. Oratio, antequam iret in exsilium. Quem sæpe uestra laude cohonestatis, eundem in dubijs uite periculis uestra uirtute conseruetis.

COHORREO, ES, [Spaventarsi. Gal. Auoir grand peur & frayer, trembler de peur. Hisp. Espeluzarse, ó temblar de miedo.] horrore afficior. Cic. in Somn. Scip. Equidem cohorrui.

COHORS, [Compagnia di fanti à piedi. Gal. Bande de gens de guerre on un tres gens. Hisp. La batallia de esquadra de hombres de pie.] αἰρετες, a cohortando dicta est, quod Tribunus eam, ut sequatur, hortari soleat, seu quod ipsa fe mutuo frequenter ad pugnam hortetur. Cæf. 3. Bell. Gall. Eductis quattuor cohortibus, quæ integræ a labore erant. Est autem proprie Cohors peditum, ut turma equitum, Cic. pro Marcello: Huius gloriæ, Cæsar, socium habes neminem: nihil tibi cohors, nihil turma decerpit. Cohors etiam pro congregatione quorumcumque hominum ponitur. Suet. in Galba: Receptus in cohortem amicorum, magnæ dignationis est habitus. Horat. 1. Epitola: Quid studiosa cohors operum fruit? Idem pro comitatu, & familia magistratus, qui ibat in prouinciam: unde cohors prætoria, quæ consuli aut prætori in prouincia præsto semper erat, quasi que latus eius cingebat. Cicer. in Verr. Quæ cohors, & qui comitatus fuerit, meministis. Hor. Laudat Brutum, laudatque cohortem. Erant autem duæ Prætoris cohortes una euo catorum, altera uoluntariorum, qui procosules in expeditionem comitabantur, ut usi rerum peritiores domum redirent. Est & cohors, locus cinctus parietibus, quo gallinas, anates, & id genus reliqua habere in uilla solemus. Oui. Abitulerat multas illa cohortis aues. Vnde etiam militares cohortes dictæ uidentur. Varr. 4. de Lin. La. Cohors, quod ut in uilla ex pluribus testis conuiguntur, ac quiddam sit unum, sic ex manipulis pluribus copulatur cohors. In uilla uero cohors dicitur, quod circa eum locum pecus coerceretur. Possunt etiam dici Cohortes ab hortorum cum ueneres Hortos, uicos dicerent, quod, qui arma ferre possent, ibi nascerentur, inde cohortem dixerunt, manum hominum ex eodem uico ad pugnam exeuntium, quod illi essent ex eodem hortu, id est, uico geniti. nam & Galli, ut est apud Cæsarem, hoc modo pugnant. Quisque enim pagus per se pugnam capiebat. Dicitur & Cors pro animum septo. Varro: In urbana quoque domo, cortem facere poterimus, in qua pascere ciconias, grues, pauones, dabitur. Mart. Raucæ cortis aues. Cortalis, le, ut Gallina cortalis, in corte nutrita. Col. in prætorius operis.

COHORTATIO, ONIS, [Effortatione. Gal. Exhortation, exhortement. Hisp. Indroziamiento con razones.] Cic. ad Brut.

COHORTOR, [Effortare. Gal. Emborter, ammonueter, remonstrier. Hisp. Induzir ó atraer por razones.] παρεγγυαίν, hortor. Cic. ad Ter. lib. 14. Eum per litteras cohortatus sum.

COHUM, LORUM, quo temo buris cum iugo colligatur: a cauo dictum, inquit Varro, siue (ut Festus) a cohibendo. Cohum etiã poetæ cælum dixerunt, a chao, ex quo putabant cælum formatum. Fest.

COINQUINO, AS, P. C. [Imbrattare. Gal. Souiller avec soy, diffamer, gaster ensemble. Hisp. Ensuñar.] κοινο, inquino. Hor. Merdis que coinquinat albis. Cic. de Nat. Deo. Matres coinquinare regias.

COIX, CIS, genus stirpis foliat ad textum utili. Strab.

COLAPHVS, & COLAPHUM, [Guanciata, mostaccione, πυρξone. Gal. Un soufflet, ou coup de la main ou du poing, sur la joue. Hisp. Bofetada.] κόλαφος, est alapa. Ter. in And. Colaphis tuber est totum caput.

COLCHICVS, M, ΚΟΛΧΙΚΩΝ, bulbosus est agrestis, exitu autumnii croceum edens florem, maxima eius copia in Colchide nascitur: unde & nomen accepit. Officinæ Hermodactylon appellant. Dio scot. lib. 4. cap. 72.

COLCHIS, IDIS, ΚΟΛΧΙΣ, regio Asia iuxta Pontum, regnum Aetæ regis, & Medæ patriæ, Corace monte a Septentrione, ab Ortu Iberia, a Mariæ Phaside, ab Occidete Euxino ponto clausa. Huc fe-

runt Iasonem cum Argonautis nauigasse, Medæque artibus adiutum, aureum uellus retulisse. Incolæ dicuntur Colchi, κόλχοι. Hinc Colchicus, a, um, Hor. 2. Carm. Ille & uenena Colchica, Et quidquid usquam concipitur nefas, Tractauit. Item Colchiacus, a, um. Prop. Colchis Colchiacis urat athena fociis.

COLIS, huius colis, unico ἰκωλος, est tener in uite, uel in herba ramusculus, quem in uite etiam Pampinum uocant. Var. de re rust. lib. 1. cap. 3. Inde fit Coliculus. Col. lib. 1. cap. 2.

COLEVS, TESTIS, siue testiculus per deminutionem, αἰνεος, a celo, is, quod colat mulieris pubem: unde illud in Priap. Stamus sub Ioue coleis apertis. Cic. Pæto l. 9. Testes, uerbum honestissimum in iudicio, alio loco non nimis; at honesti colei Lanuuii, Cliternini non honesti. Dicitur etiam Culeus apud Poetas quinta uocali pro quarta supposita, ratione Carminis. Martial. Cum depilatos Chreste culeos portas.

COLIPHNYM, [Focaccia schiciata sotto la cenere cotta] κολίφνον, panis genus, quo athletæ utebantur, ἀπο τῷ κόλῳ, καὶ ἰσῆ, a robore membrorum. Plaut. Coliphia mihi ne incocta detis. Iuu. Sat. 2. Comedit coliphia pauca. Martial. libr. 7. Cum coliphia sexdecim comedit.

COLLABESCO, SCIS, ruinam minitor. Pla. Stich.

COLLABFACTO, AS, ARE, labefactare. Ouid. 1. Fast. Et factum motu collabefactat opus.

COLLABEFIO, FIS, collabefieri. Cæf. 2. Bell. Ciu. Adeo grauiter incitate confixerunt, ut altera perfracto rostro tota collabefieret.

COLLABOR, BERIS, [Cadere. Gal. Être en danger de cheoir, tomber ensemble. Hisp. Caer contro.] πίλω, labi, uel simul cū alio labi. Pla. Truc. Collapsus est in corruptelam suam. Oui. 6. Meta. Fugiens collabatur. Collapsus dicitur is, cui præ dolore concidit animus. Vir. 8. Aen. Famuli collapsum in tecta ferebant.

COLLABEILLO, [Giungere labra à labra,] labra adiugo. Laberius apud Nonium. Collabella osculum, id est, iunctio labris osculare.

COLLACRYMATIO, CIC. 2. DE ORAT. Voce, uultu, collacrymatione.

COLLACRYMO, & COLLACRYMOR, [Lagrimare, piangere. Gal. Pleurer incontinent. Hisp. Llorar.] ὑποσανκλαίειν, dicitur. Cic. in Somn. Scip. Complexus me fenex collacrymauit.

COLLARE, COLLARIS, [Collare. Gal. Collier. Hisp. Collar.] περιτραχιλίον, uinculi genus, quo canum colla adstringitur, ex corio firmo cum clauis capitatis. Varr. 2. de re rust. Ne uulneretur a bestiis, imponuntur his collaria.

COLLARIA, RIÆ, f. g. pro ferro rotundo, quo constringuntur colla malefactorum. Pla. in Capt. Collus collaria caret.

COLLACTANEVS, [Fratello di latte. Gal. Nourri d'un mesme lait, frere de lait. Hisp. Colaço, hermano de leche.] ὁμογαλακτος, eiusdem mammis nutritus. Iuuen. Satyr. 6. Notæ collactea Mauræ. Martia. Amica & collactea.

COLLATA, ciuitas in prima regione Italiæ. Seru. enarrās illud Virg. 6. Aen. Collatinas imponent montibus arces.

COLLATINA, porta Romæ, a Collatia opido dicta prope Romam, ad quod per eam portam fiebat iter. Festus.

COLLATINA, dea, quæ collibus præsidebat.

COLLATINVS, A, UM. Virgil. 6. Collatinas imponent montibus arces.

COLLATIO, dicitur, quod in uinum confertur, [Comparatione, similitudine. Gal. Taille sur le peuple, ce que chacun baille en comun pour sa portion. Hisp. Contribucion ó pecho.] ἱρανος, εἰσφορά. Budæ. Collationem antiqui uocabant, quæ Indictio alias Latine dicitur. Pli. in Paen. Te collationes remisisse, donatuum reddidisse. Liu. 4. Patres con ferre ipsi primi: & quia nondum argentum signatum erat, æs, graue plaustris quidam ad ærarium conuehentes, speciosam etiam collationem faciebant. Est item Collatio, comparatio. Plau. in Mil. Vbi facta erit collatio nostrarum malitiarum. Collatio (inquit Cic. 2. de Inuen.) est oratio rem cum re conferens.

COLLATICVS, A, UM, εἰσενλευγμένος, quod collatum est. Appul. 1. 4. Collatica stirpe demensa. Collaticia instrumenta. Seneca in consolatione ad Martiam, uocar ea, quæ a pluribus commodantur. Quint. Declam. 6. Collaticiam uocat sepulturam, quæ a pluribus confertur.

COLLATIVS, A, UM, Collatiuum uentrem uocat Plautus, magnum & turgidum, quo edulia multa conferantur.

COLLATO, AS, ARE, [Ampliare, dilatate,] πλατύνω, ampliare. Cice. in Ora. Alia est collata & diffusa oratio.

COLLATOR, ORIS, a Confero. Pla. Curc. Symbolorum collatores.

COLLATVS, US, UI. Hirt. de Bel. Hispan. lib. 6. In collatu pari erant condicione.

COLLAUDATIO, ONIS, Cic. 2. de Inuen. Scriptoris collaudatione.

COLLAUDO, DAS, [Lodare,] ἐπαινώ, laudo, approbo. Cic. Lentulo.

COLLECTA, [Raccolla,] σύμβολον, quæ a pluribus colligitur. Symbolum alias dicitur. Cic. 3. de Orat. Collectam a conuiua exigis.

COLLECTANEVS, A, UM, συλλογιστικός, mistum, & ex diuerso usu conflatum: ut Aes collectaneum. Pli. 24. c. 9.

COLLECTIO, onis, συλλογή. Cic. pro Pomp. Vt eorum collectio dif-
fusa celeritate persequendi retardaret. Collectiones etiam
dicuntur tumores præter naturam ex humoribus collecti. Plin.
lib. 20. ca. 8.

COLLECTIVUS, a, um, Cic. Mario: Collectio exercitu.

COLLECTIVVS, a, um, quod colligit. Quint. 1. 7. ca. 2.

COLLEGAE, rum, [Compagni in officio. Gal. Compagnons en magistrat ou
office. Hisp. compañeros en officio ó en collegio.] συναχοντες, in digni-
tate & honore socij: dicti, teste Varr. quod simul lecti sint. unde
conules & prætores collegæ erant, teste Gel. 1. 3. ca. 14. quod
ijdem comitijs creabantur. Cic. 4. Verr. Qui se Verris collegam
esse dicebat.

COLLEGIVM, onis, κρηνη, collegarum societas. Tres numero colle-
gium facere existimavit Hor. Priscus. Cic. 6. Verr. Tu ex ampli-
fimo collegio decemviri. Collegium item cōgregatio, & socie-
tas quorumcumque hominum. [Congregatione, compaignia. Gal. Col-
lege, compaignée, assemblee, congregation. Hisp. Collegio.] Plin. in ep. Tu
domine dispice, an instituendum putes collegium fabricorum.

COLLEVO, as, [Mitigar fur lieue.] σμειπικρῖζω, mitigo. Plin. lib.
23. capitul. Prodest renibus, & interancis vesicæ: colleuat
enim ea.

COLLIBERTI, συναπλευροι, ab eodem domino, cuius serui fue-
runt, libertate donati. Pla. in Pen. Collibertus meus eris.

COLLIBET, in tertijs tatum personis, idem quod Libet. Sall. in Ci.
Ita a puericia uixit, ut nihil flagitiosum putares, quod alteri col-
libuisset. Hor. 1. Ser. Si Collibuisse, ab ovo vsque ad mala. Ci. ad
Cassium 1. 15. Simul ac mihi collibitum sit de te cogitare.

COLLICIAE, interprete Festo, tegulae sunt, per quas aqua in uas de-
fluere potest. Solent & in agris humidioribus colliciae cōstitui, per
quas aqua in fossas eliceretur. Plin. 1. 18. c. 19. In uisus est, & collicias
interponere, si ita locus poscat, ampliore sulco, quæ in fossas a-
quam deducant. Col. Collicias uocat, 1. 2. c. 8.

COLLICVLVS, [Collina picciola,] λόφος, paruus collis. Appul. libro
1. Flo.

COLLIDO, is, p. p. [Percuotere insieme. Gal. Fraper l'un contre l'autre, co-
quer, heurter. Hisp. Herir una cosa con otra.] συμβάλλω, simul percui-
tio, Cic. 3. de Nat. Deo. Humor ita molis, ut facile premi collidi-
que possit. Lact. de Ira: Si ictu uehementiore collidantur, ignis
excutitur. Collisus huius collisus, Plin. 9. ca. 35.

COLLIGATIO, συνδραση, Cic. 1. de Orat.

COLLIGATVM, substantiuum: ut, omne colligatum solui potest, Ci-
cero de Vniu.

COLLIGO, is, p. p. [Cogliere, ridurre ad uno. Gal. Cueillir & mettre en-
semble, ammasser. Hisp. Coger ó concluir.] συγκομιζομαι, in unum re-
digo. Virg. 5. Aen. Colligere arma iubet, ualidisque incumbere re-
mis. Quandoque aufero, Lucil. Ruis huc, & colligis omnia uirgo-
rim. Quandoque lego, decerpo. Virgil. in Ros. Colligo uirgo-
rosas. Cum uero dicimus, Colligo me, colligis te, tunc pro reu-
cere, & quasi dilapsum spiritum recipere ponitur. Cic. 2. de Ora.
Crassus colligendi sui causa se in Tusculanum contulit. Idem 4.
Tuscul. Quid est se ipsum colligere, nisi dissipatas animi partes
rursus in suum locum cogere? Quod si alium casum addamus, ut,
Colligit se in arma, idem est, quod parauit, munivitque. Colle-
git se in iram, excitauit. Vir. 12. Aeneid. Substitit Acneas & se col-
legit in arma.

COLLIGERE, rationem, [Far conto,] λογιζεσθαι, dicitur recte compu-
tare, ita ut, quæ colligenda sunt, colligantur; quæ detrahenda, de-
trahantur.

COLLIGO, as, simul ligo. Ter. in Eun. Colligauit eum miseris mo-
dis. Cic. pro Rab. perducl. Mictor, colliga manus. Colligare se cū
alijs, translate, Cic. ad Pæt. lib. 9. Ita se cum multis colligauit.
Cic. in Orat. Annorum 700. memoriam uno lib. colligauit, id est
complexus est.

COLLIMARE, [Trarre à mira. Gal. Viser à quelque chose, tirer au blanc,
toucher au blanc. Hisp. Tirar à mirada.] σκοπεῖν, oculorum pro-
prium est, cum eos in angulum retorquentes, oblique aliquid ad-
spicimus, penitusque in rem aliquam defigimus. quemadmodum
sagittarij solent cum aliquid sibi ad ictum designant. Pla. Colli-
matis oculis ad umbram meam. Cic. lib. 2. de Diu. uidef po-
suisse, pro signum oculis destinatum ferire. Quis est (inquit) qui
totum diem iaculans, non aliquando collimet? Et lib. 3. de Fin.

COLLINA, porta, Romæ in colle Quirinali sita: unde & nomen
accepit. Quid. Tempa frequentari Collinæ proxima portæ. Ea-
dem aunc Salaria uocatur: quod nomen quoque uix est, in quam
exit. Cornel. Tacitus: Tertiu agmen per Salariam Collinæ por-
tæ appropinquabat. per eam salem Sabini deferebant, ideo Salaria
uocitata.

COLLINVS, a, um, p. p. ut, Collina uinea, quæ in colle plantata est.
Col. 1. 12. c. 21. Collina aqua, Idem lib. 1. c. 5.

COLLIQVEFIO, σωτήκω, Cic. pro Clu. Colliquefactum in potion.

COLLIQVESCO, scis, [Diuenir liquido,] σωτήκομαι, liquefco.

COLLIS, [Colle, collina, monticello. Gal. Tertre, coustau ou coste, montaigne,
se, le penchant d'une montaigne. Hi. El cerro ó collado del monte, pequeño
monte.] ἄσος, minor mōs, a colēdo dictus. Var. Portæ quæ
superiora loca colere ceperunt, a colendo colles appellauerunt.
Cic. 5. Ver. Quos ego antea colles niditissimos, uiridissimosque
uidissem.

COLLOCATIO, uerb. δέσις, Cic. 3. de Orat. Continuatio uerborum
duas res collocationem primum, deinde formam desiderat.

COLLOCO, as, are, [Collocare, riponere. Gal. Colloquer, mettre & poser, af-
seoir. Hisp. Assentar.] τίθημι, pono. Cic. 7. Ver. Vbi ille caltra luxurijs
collocarat. Idem 1. Off. M. lius apud bonos, quam apud fortuna-
tos beneficium collocari puto.

COLLOCVPLETO, as, are, [Arrichire. Gal. Enrichir, faire plus copieuse &
plus riche. Hisp. Enriquecer a otro.] πλητίζω, locupletio. Ter. Heaut.
Collocpletati te Antiphila. ad Her. 1. 2. Exornatio est, qua u-
timur rei honestandæ & collocpletandæ causa.

COLLOCVITIO, uerbale. Cic. 1. Tuf.

COLLOQVIVM, [Ragionamento,] Cic. 2. Phil. Amicorum colloquia.

COLLOQVOR, eris, colloqui, [Ragionare. Gal. Parlemer ensemble,
deuiser, parler ensemble. Hisp. Aclar uno con otro, parlar.] συνομιλεῖν, si-
mul loqui. Cic. 2. de Orat. Hoc uno præstatum feris, quod col-
loquimur inter nos.

COLLVCEO, ces, cere, [Lucere, risplendere. Gal. Reluire. Hisp. Luzir ó re-
splandecer.] λάμπω, luceo. Virg. 5. Aen. Infelicis Eliæ Collocent
flammis. Cic. 2. de Nat. Deo. Sol immenso mundo longe lateque
collocet.

COLLVCEO, as, pen. prod. [Tagliare i rami di selua ombrosa. Gal. Ebran-
cher, & jarter, couper d'un arbre les branches qui'offusquent. Hisp. Podar
los arboles.] κλάδων, apud Catonē significat, profanæ siluæ ramos
dec. do, officientes lumini. Col. 1. 2. ca. 22. Neque arborem ferijs
collucare permittitur.

COLLVCTATIO, Col. 1. 6. cap. 2.

COLLVCTOR, aris, [Lottare,] συμπαλαίω, simul luctor. Plin. lib. 27.
cap. 2.

COLLVDO, dis, dere, [Scherzare, burlare. Gal. Se jouer ensemble. Hisp. ju-
gar uno con otro] συμπαίζω, simul ludere. Cic. 4. Ver. Nisi tecū collu-
disset. Virg. 1. Ge. Aut summa nantes in aqua colludere palmas.
Hinc Collusor, oris, qui una cū altero ludit. Cic. 2. Phil. Lenticu-
lam, de alea condemnatum, collusorem suū restituit. Colludere
apud iureconsultos dicuntur, inter se litigantes, cum auctor &
reus litem inter se simulant, alterque se patitur superari, ut ter-
tio cupiam præiudicium afferatur: uel cum alter ex procuratori-
bus causam domini prodit, & cum uincere possit, patitur tamen
se se condemnari. Vlp. 1. Et eleganter. ff. de Dolo malo.

COLLVVM, [Collo. Gal. Le col. Hisp. El cuello.] πρᾶξιλος, pars corporis
caput sustentans. Cic. 5. Ver. Hæc ciuitas mulieri præbeat in col-
lum, hæc in crines. Legitur & Collus apud Plau. in Capt. Collus
collaria caret. Collum obstrictum, uerbum iuris, nam in ius collo
constricto rei trahebantur. Plaut. in Curc. Collum obstringe: ab
duce itum in malam crucem.

COLLVVS, [Lauare. Gal. Lauer avec quelque chose. Hisp. Lavar, ó lavar jun-
tamente.] νίπω, lauo: ut Colluere dentes, & Colluere guttur apud
Persium. Item colluere amphoram, apud Catonem de re rust. ca.
88. Amphoram defricato, colluitoque. Plin. 12. c. 6.

COLLVVSIO, onis, colludendi actus. Cic. 5. Ver. Tuorū comitum col-
lusio cum decumanis socijs tuis.

COLLVSOR, oris, qui cum altero ludit. Cic. 2. Phil.

COLLVSORIE, aduerb. Vlp. si seruus plurium. ff. de leg. 1.

COLLVSTRO, as, are, [Guardare intorno. Gal. Eclairer ça & là. Hisp. Mi-
rar enderredor.] περισκοπῶ, circumspicio. Vir. 3. Aen. Omnia col-
lustrans, hanc primum in litore classem Cospexi uenientem. Ci-
cer. 5. Tuscul. Cum omnia collustrarem oculis animaduerti colu-
mellam.

COLLVVULO, p. c. [Sporcare. Gal. Souiller & gaster, diffamer & de sonner.
rer.] πλώω, sēdo, dedecoro. Pla. in Trin.

COLLVVIARIA, orum, ὀχετοί, dicta sunt in ductibus aquarum, per
quæ colluuis & immunditiæ eieciuntur. Vitru. lib. 8.

COLLVVIARIS, porcus dicitur, in colluuiis nutritus, cibo permi-
sto. Fest.

COLLVVIES, ei, [Lordura. Gal. Amas d'ordures et fanges. Hisp. Suçio, succhio
dad.] συγγλυς, lordes, immunditiæ, ex cōcursu alicuius rei. Plin. 1.
24. c. 19. Per translationem apud Cic. ad Att. 1. 9. Cum hoc in ea,
quæ perspicitur futura colluuiis regnare.

COLLVVIO, onis, [Lordura,] Cice. pro Sext. Ex omnium scelerū col-
luuione natus.

COLLVVVS, bi, pēn. cor. [Il cambio, perdita de gl'aggi. Gal. Change, tare
& debet de l'or ou argent soit pour le change ou auirement Hisp. Lo que
gana el cambiador con el cambio.] id detrimentum pecuniæ, quod
in ratiocinijs emptio auri, uulgo cambium dicitur, cum pecu-
nia ad exterarum nationes exportanda est, & apud nummularios
alijs speciebus cōmutanda. Vt si argentea moneta aurea uer-

terit, aut generâ quædâ pecuniæ repudiata in una prouincia, alio quo genere permutanda sint, rati, receptoque, & promulgato in ea prouincia id, quod ex summa apud nummularium deciditur, & ueluti deperit, collybus uerbo Græco appellat. Ci. 5. Verr. Ex omni pecunia deductiones fieri solebant: prospectatione, & collybo, pro nescio quo cerario. hæc futurorum improbilissimorum sunt uocabala. nam collybus esse qui potest, cum utamur omnibus uno genere nummorum? Collybium appellat pecuniæ permutacionem, & nummorum quasi interitum. Cic. ad Att. Vide nequa lacuna fit in auro. in collybo est detrimenti satis.

COLLYRIA, p. c. *κόλλυρα*, panis triangulus, & modicus. Plau. in Persa: Collyriæ facite ut madeant. Cæll. lib. 2. cap. 38.

COLLYRIUM, *κόλλυριον*, medicamentum oculorum: Hor. 1. Ser. Sat. 5. Hic oculis ego nigra meis collyria lippus. In linere. Hoc etiâ nomine uocatur quoddam terræ Samiæ genus, quod præcipuus eius usus fit in collyrijs. Vide Diosc. lib. 5.

COLO, as, p. p. [Colare. Gall. Couler, passer par un sieu ou estamine. Hisp. Colar como par coladero.] *κόλος*, Manilius: E colare uagos inductis retibus amnes. Est autem Colare, pauillatim liquor aliquem, stillatimque emittere, uel rem aliquam per colum purgare. Appul. 1 Flo. de gymnosophistis: Non illi norunt arium colere, uel aurum colare, uel equum domare. Unde & Cola, per quæ liquor emittitur. Vir. in Geor. Cola que prælorum famosis d.ripe rectis.

COLOIS, lui, tum, [Adorare, amare con honore, lauorare, habitare. Gall. Honorer, adoir en reuerence. Hisp. Adorar o hazer reuerencia.] *κόλος*, adoro, ueneror. Virg. lib. 9. Sancti custos Soractis Apollo, quem colimus. Colimus item pares amore, & officio, ut minores humanitate & beneficijs: hoc est, prosequimur amore, officio, & similibus. Plau. in Cist. Quia me colitis, & magni facitis. Ter. Adelp. Et nos coluit maxime. Item Colere, exercere, Liu. 1. 2. Rem militarem colant. Item habitare. Virg. 2. Eclo. Pallas, quas condidit, arces Ipsa colat. unde & Celicolas dicimus, quod cælum colant, Item diligere. Ter. Heau. Forma impulsu nostra, nos amatores colunt. Item ducere. Vir. lib. 3. Geor. Hanc olim uetere uitam coluere Sabini. Item arare. Collib. 1. Vbi sedulo colitur ager. Item ornare. Plaut. Qui tu te colis antequam exeat domum. Cic. Elegans & faceta, & culta oratio. Cultum, ti, substantiuum: ut, Pinguia culta, Claud. in laude Serenæ, Cultor, oris, uerbale. Liu. 4. Famem cultoribus agrorum timentes. Cicer. 2. de Nat. Deo. Quid iam de hominum genere dicam, qui quasi cultores terræ constituti, &c. Cultrix, femininum. Cic. 5. de Fin. Eorum alendorum quandam cultricem esse, quæ sit scientia. Cultio, onis, cultus. Cicer. 5. Verr. Quid est Sicilia, si ei agri cultionem sustuleris?

COLOCASIA, *κολοκασία*, faba Aegyptia, latissima habens folia. Colocasiuum neutro g. dixit Virg. in Pollione: Mistaque ridenti colocasia fundit acantho.

COLOCYNTHIS, colocynthidis, siluestris cucurbitæ genus, satiuæ minus. Pli. 1. 20. ca. 3. Vulgo Coloquintidam uocant.

COLON, p. p. *κόλον*, est crassius intestinum, tabulatum, ex quo excrementa cum accipiunt colore, quo egeruntur, plurimas cellulas atque cauernas habens, ad renem finitimum religatum. Gell. 1. 17. c. 11. alium uocat. Cæll. 1. 1. ca. 8. Laxius intestinum uertit. Est autem Colon, quintum in ordine intestinorum, medium inter Cæcum, & Rectum locum obtinens. Serenus dictionis priorem syllabum contra artem corripuit, cum ait: Cum colon, inuisum morbi generis intima carpit, Mandè galeritã uolucré. Colon etiam est membrum in oratione. Cic. de Clar. Or. In membra quadam, quæ *κόλον*, Græci uocant, dispertiebat orationem libentius.

COLICVS, ca, cum, ut colicus dolor, qui in colo generatur, & colici, qui hoc morbo laborant. Pli. lib. 20. ca. 4. Cæll. 1. 1. ca. 14.

* **COLONAE**, locus Troadis, non procul a Lampaco.

COLONIA AGRIPPINENSIS, Vbiorum ciuitas, cis Rhenû fluiuium, dicta ab Agrippina Neronis matre, quæ ut socijs quoque nationibus potentiam suam ostendat, in hoc opidum, ubi genita erat, coloniam ex ueteranis deduci imperauit. Tacit. lib. 12.

COLONIA, [Colonia. Gal. Metairie, cense, lieu on on à enuoyé gens pour habiter. Hisp. Puebla, o poblacion de algunos estrangeros.] *κόλονια*, gens ad habitandum aliquam terram missa, ab incolendo, id est, inhabitando terram dicta. Cæll. 8. Bel. Gal. In togaram Galliam mittit ad colonias ciuium. Romanorum tuendas. Cic. de lege Agr. Maiores nostri colonias sic idoneis in locis contra suspicionem periculi collocarunt, ut non opida Italix, sed propugnacula imperij esse uiderentur. Coloniarum alix Latinx, alix ciuium Romanorum dictæ. Bononia Latina colonia est, Mutina & Parma Rom. ciuium. Erat aliud genus coloniarum, quales olim Pompeius Strabo trans Padum transfuxerat. non enim nouis colonias eas constituit, sed ueteribus incolis manentibus ius dedit Latij. Erant præterea colonix, quibus ius Italix dabatur. Coloniarum autem huiusmodi ratio erat. Cum, in urbe Roma multos ex ueteribus nouisque incolis paupertate premi intellectum erat, a-

deo, ut censui soluendo non sufficerent, trium uiri a senatu creabantur, qui, locis primum consideratis, in quibus reip. expediret propugnaculum constitui, noua edicta proponebant, danda esse nomina ab illis, qui nouam coloniam deduci uellent: neque urbs pauperibus exonerabatur, & rei familiaris pondere grauari, ad nouas, quibus indigerent, diuitias gratis datas cum familia accedebant. accipiebant enim duo, quattuor, sex, aut septem agri iugera, & quandoque plura. Colonia etiam dicitur agricoltionis locus, & aratoris officium, a colenda terra. Pau. Seruus qui colonix adscriptus est, ad periculum coloni pertinebit. Pla. in Pseu. Det nomen ad molariam coloniam.

COLONICVS, a, um, *κολωνικός*, quod est coloni, seu quod ad colonum pertinet. Var. Atque etiam leges colonicas tollis. Colonicum pecus, dicitur hirsutum, cum molle dicatur tectum. Plin. lib. 8. c. 47. Cohortes colonice. Cæll. Cohortes duas, quæ Colonice appellabantur, tuendi opidi causa apud se retinent. Decuriones colonici, Sueton. in August.

COLONY, [Contadino, habitator e. Gal. Metayer, laboureur, fermier, celuy qui habite en court ain lieu ou il a esté enuoyé par son superieur hors son pais. Hisp. Poblador mueno de algun lugar, morador, o labrador de la tierra.] *κόλονος*, a colendo, siue ab agrorum cultura, duo significat. nam aliquando coloni dicuntur, qui a metropoli (sic enim ciuitas dicebatur, quæ coloniam emittebat) in alium locum habitandi causa deducebantur, ijque non proprijs, sed metropolitaram uiuebant legibus, Cic. 3. de Nat. Deo. Circum coloni nostri Circenses colunt. Virg. 1. Aen. Vrbs antiqua fuit, Tyrii tenuere coloni. Adscribere colonos nouos. Cic. 2. Phi. Assignare agros colonis, de lege Agr. Deducere colonos, 2. de leg. Agr. Quandoque coloni, agrorum cultores dicuntur. Cic. pro Cæcilia. Qui colonus habuit conductum de Cæsternia fundum. Virg. 1. Geo.

Vt quamuis auido parentem arua colono,

COLONA, æ, coloni uxor. Ouid. de Nuce.

COLONOS, ager fuit, non procul ab Athenis, in quem Oedibus Thebis exulans dicitur commigrasse: unde & Sophocles tragediæ, de Oedipi calamitatibus conscriptam, Oedipum Coloneum appella uit. Erat hic locus Neptano sacer, ubi etiam equestris eius statua fuit, item Thesei, Pirithoi, Adraisti, & Oedipodis. Hæc Pausanias in Atticis. Pollux uero 1. 7. auctor est, duo huius nominis loca in Attica fuisse, alterum *ἰπείον*, appellatum, in quem confugit Oedipus: alterum in foro iuxta Eurifacium, *ἀγροπόλον*, cognominatum.

COLONVS, a, um, *κολωνός*, cultura idoneum. Cic. 5. Phil. Vti consules cognoscerent, qui ager colonus esset.

COLOPHON, pen. c. *κολοφών*, urbs Ionix, nobilis oraculo Apollinis. Colophonij in equestribus certaminibus tantum excellere, ut uictoriam sibi certâ pollicerentur, quibus Colophonius accessisset equitatus. hinc factus locus pro uerbis, Colophonem addidit, cum summa operi manus imponebatur. Ex Colophone originem duxerunt Mimmerus tibiç, & pæta elegiacus, Xenophanes physicus, Polymnerus musicus: quibus non nulli adijciunt Homerum. Vir. in Cirri: Quæ Colophoniaco Scylle dicuntur Homero.

COLOPHONIA, æ, herba, notiore noie Scammonia, dicta a Colophone Ionix urbe, unde laudatissima aduehebatur. Diosc. 1. 4. c. 152.

COLOPS, magnus, Zeugitanæ prouinciæ urbs. hodie Geger, regia ciuitas.

COLOR, oris, [Colore. Gal. Couleur. Hisp. El color.] *κόλονια*, obiectum uisus, corpora omnia nobis conspicua reddens. Cic. 2. de Legib. Color albus præcipue decorus deo est. Duo sunt principales colores, albus, & niger: alij non dicuntur colores, nisi per participacionem. Colores item appellantur pigmenta, quibus pictores rerum imagines delineant: cuiusmodi sunt purpurisium, ceruleum, auri pigmentum, cerussa. Pl. 1. 36. c. 6. Sunt colores austeri, aut floridi, floridi sunt, quos dominus pingenti præstat, minium Armenium, cinnabaris. Colores etiam apud heretores dicuntur ornamenta orationis, quæ a Græcis *χρώματα*, dicuntur; & *ἡρόποι*. Cic. ad Att. 1. 5. Hunc omnibus a me pictum artis coloribus, subito deformatum, non sine magno dolore uidi. Accipitur item Color, pro uelamento, quo ueritas obscuratur, aut culpa excusatur. Iuuen. Saty. 6. Dic aliquem, fodes, dic Quintiliane colorem.

COLORO, ras, [Colorare, dar colore. Gal. Colorer, bailler & donner couleur. Hisp. Colorar de algun color.] colorem induco, *χρῆμα το τοῖδ*. Ci. 1. de Nat. Deo. Formare, fucare, colorare, animare non possent. Colorare, pro inducere prætextum. Val. lib. 8. cap. 2. Libidinosam liberalitatem debiti nomine colorando. Coloratæ uix, Colu. 1. 11. cap. 2. Cum coloratas & perlucidas uinas animaduertissent. Colorata oratio, coloribus oratorijs ornata, Cic. de Clar. Orat. Urbanitate quadam quasi colorata oratio. Coloratus pro fucato. Seneca epist. 16. Colorator. Pli. lib. 16. c. 12. Item Cæll. 1. 1.

COLOSSVS, ad colossi formam. Plin. 1. 33. ca. 7. Nero princeps iussit se colosseum pingi, cxx. pedum, in linteo.

COLOSSICVS, Pli. 1. 34. c. 8. Sigeum colossicum nudum.

COLOSSIVS, color, a Colosse Troadis urbe, ubi lana tangebatur, in

- ter candorem, & purpuram. Thylefius de coloribus.
- COLOSSVS**, [Statua grande. Gal. statue demesurement grande. His. Estatu grande.] καλοσσοϛ, statua immodicæ proceritatis, qualis Rhodi facta fuit a Charete Lyfippi discipulo ex ære, altitudinem lxx. cubitorum. unde inter septem orbis miracula numeratur.
- COLOSTRVM**, & coloftra, [Hor di latte. Gal. Caille ou caillebot, lait espais. comme le premier qui uent aux mamelles, lait trouble. His. Colostro de leche muenza.] Palladius: Coloftram uocant pastores illud exiguum lactis, in quo est spissior natura. Mar. l. 13.
- COLOSTRATIO**, morbus quo lactetes tentant, si biduo a partu, maternū lac gustauerint densato in casci specie lacte. Pl. l. 1. c. 41.
- * **COLIPE**, Ioniz ciuitas. Plin.
- * **COLYBAE**, populi Indici, apud Plin.
- COLYBER**, p. c. [Serpes serpente, biscaia. G. l. Couleure. His. Culebra.] ὄφις, serpens qui umbras nemorum incolit: Anguis & Hydrus, qui in aqua: Serpens, qui in terra serpit: Draco, templi sedes sæpe consue duntur. Plin. lib. 3. ca. 5. Coluber est in aqua uiuens. Ouid. 15. Metam. Niueis que frequens Sinueffa colubris. Colubram f. g. dici probat Nonius ex Lucilio lib. 20. Sat. Ut Marsus colubras Dirumpit cantu.
- * **COLVERARIA**, Insula in mari Ligustico, quæ a Græcis Ophiua uocatur. Plin.
- COLVM**, p. p. [Colatoio. Gal. Vn couloir. His. Coladero para colar cosa liquida.] ἰθμός, uas ex uiminibus contextum, ad uinū colandum aptum. Virg. 2. Geor. Cola que prælorum fumolis diripe tectis. Colum uinariū, uas ex lap. de spongioso factum ad colandas niues. Colum etiam genus morbi. Pl. l. 26. ca. 1.
- COLVMBAR**, genus uinculi. Pl. in Rud. In Columbari colus erit.
- COLVMBARIS**, re, [Di colombo.] κολυμβάριος, columbarius: ut Colūbare stercus. Col. l. 9. Partes hæ columbari carent stercore.
- COLVMBARIVM**, rij, [Colombia. Gal. Colombier, trie ou hongeotte ou chisque pigeon loge. His. Palomar, lugar donde crian las palomas.] κολυμβάριος, locus ubi habitant columbæ. Pallad. Columbarium potest accipere sublimis una turricula. Proprie tamen Columbarium loculentum in peristerotrophio, singulis columbarum paribus præparatum. Varr. l. 3. ca. 7. Singulis paribus columbaria fiunt rotunda.
- COLVMBARIVS**, rij, [Chi ha cura di colombi.] κολυμβάρης, qui colūbas curat. Varr. 3. de re rust. ca. 7.
- COLVMBATIM**, κολυμβάτιος, ad similitudinem columbæ. unde Columbatim oscula iungere, frequens apud Catullum.
- COLVMBINVS**, a. um, [Di colombo.] κολυμβίνος, quod est columborum. Pl. l. Columbinus funis in aqua decoctus, Columbinū ouū, Hor. 2. Ser. Sat. 4. Pulli columbini, Cic. in epist.
- COLVMBVS**, & Columba, [Colombo, colomba. Gal. Coulon, ou pigeon. His. Paloma.] κολυμβός, auis nota. Virg. 2. Aen. Præcipites atra ceu tempestate columbæ. Var. lib. 3. ca. 7. duo facit columbarum genera: unum agrestæ: alterum quod cibo domestico intra limina pascitur. Columbos esse in tutela Veneris ideo fictum putant, quia se tui semper indulgent. Distinguntur autē columbæ a palumbis, quod hi feri, & maiores sint, & in arboribus aut sepibus nidificant: columbæ minores, & mansuetiores, ut quæ cibo domestico intra limina pascantur. Pl. l. 10. c. 34. & 35. Cic. de Fin.
- COLVMELLA**, [Colonnella. Gal. Petite colonne. His. Paqueña columna.] de minima columna. Cic. 1. de Leg. Columnellam tribus digitis altam. Est & cognomen L. Moderati, qui de agricultura tam uersus, quā prosa elegantissime scripsit. appellatur præterea columella a medicis quædam ueluti pellicula, in fine palati dependens, ut in hiāte homine conspicitur: quæ si inflammetur, & teretem nacta fuerit figuram, columella; si uero rotundam, uua appellatur.
- COLVMELLARES**, dentes caninis proximi. Varr. l. 2. de re rust. ca. 7. Quarto anno incipiunt nasci, quos uocant columellares.
- COLVMEN**, κύλος, [Colmo. Gal. Support de apuy, sur auoy est soustenue de apuyée quelque chose. His. Cumbre de cosa alta.] a columus, id est, culmus, significat culmen, uel columnam. Varr. 3. de re rust. cap. 7. In turribus, ac columinibus uillæ. Translate dixit Teren. in Phorm. Bone custos salue, columen uero nostræ familiz. Vbi Donat. Columen familiz, sustentatio, decus: unde columnæ dictæ. Plaut. in Cass. Egreditur senati columen, præsidium populi, Cic. in Anton. Columen amicorum Antonij Cotyla.
- COLVMTIS**, me, & incolumis, me, [Sano saluo. Gal. Sain, entier. His. Enferfano yrechio.] σῶος, sanus, integer. Liu. 1. ad Her. Naui in portum incolumis delata.
- COLVMNIA**, regia ciuitas in agro Bruttio. Pompo. lib.
- COLVRNA**, [Colonna. Gal. Colonne, pilier, pilestre. His. Columna, pilar.] dicta, quod culmina sustineat, Cic. in Antoniū: Euerfio illius excerata columnæ. Inter Columnas & Pilas hanc differentiam esse uolunt, quod columnæ uno scapo constant, id est, lapide oblongo perpetuo, Pilæ autem structura constant, aut lapidea aut cemen ticia, aut latericia: non raro tamen etiam structiles columnas apud ueteres legimus. Columnarum tria sunt genera, teretes, qua
- drangulæ, striatæ. Antiqui, teste Quin Siliano, Columam dicebat, detracta n, littera. unde Columella dicit, pro Columnella. Cæc. 2. Bell. Ciu. Columellæ pedum in altitudinem quinque.
- COLVMNATVS**, columna sustentatus. Var. 3. de re rust. c. 4.
- COLVMNÆ** Herculis, [Colonne di Hercole,] quæ esse perhibentur in occidente: quia ex Oceano mare nostrū intrantibus duo montes occurrunt, quorum alterum in Africa Abylam uocant, alterū in Europa Calpen. Aliqui hos mōtes procul spectantibus, geminas columnas uideri dicunt. Alij dicunt columnas Herculis in Gaditana insula fuisse ex ære octo cubitorū, ad quas proficisci solebant qui nauigationem absoluissent, tāquam Herculi sacra facientes.
- COLVMNATIO**, σιλωνισ, columnarum exstructio. Appul. l. 3. Flor.
- COLVMTVS**, a ueteribus dicebatur, qui nunc Culmus.
- COLVMTVS**, a. um, ex materia coryli, teste Ser. in illud Virgil. In ueribus torrebimus exta columnis. Festus tamen a corno arbore duci ait.
- COLVRI**, duo sunt circuli in sphaera, sese mutuo ad angulos rectos sphaerales dispescentes circa polos mundi, Zodiacumque ita interfecantes, ut unus eorum per principia Arietis & Libræ ferat, alter per principia Caneri & Capricorni dicti ab imperfecta sui cō uersione. quippe Græci κόλρον, imperfectū uocant. numquam. n. integri apparent. nā pars in Antarticum uergens, nostris se non ingerit obrutib. Boe. de Arith. l. 2. Et Macr. in Somniū Scip. Colura quoque animalia sunt caudam nō habentia, uel mutilam caudam habentia, quæ in sacrificijs non offerebantur.
- COLVVS**, li, m. g. tormenti genus, quod fit ex corio. Fest.
- COLVVS**, li, [Rocca da filare, conocchia. Gal. Vne quenouille. His. Rucca para hilar.] ἰθακία, f. g. tam quartæ, quam secundæ declinationis, instrumentum quod pensa continet, a quo fuso fila ducuntur, habetque pens. c. Ouid. l. 4. Metam. Et colus, & fusus digitis cecidere remis sion. Cic. 2. de Orat. Quando ad me uenis cum tua colu, & lana?
- COLVTEA**, κολυτῆα, arbor siluestris apud Theophrastum 3. de Plantis, fructū ferens in filiqua, magnitudine lentis. Coluteum autē ne gen. Plau. in Persa uidetur appellasse quoddam mali genus.
- COLVCAE**, arum, specus in quibus aphronitrum inuenitur. Plin. lib. 31. cap. 10.
- COLVMBADES**, κολυμβάδες, uocabantur oliuæ quædā conditicia ἀπὸ τῆς κολυμβάδος, innatare: quod ob suam leuitatē falsilagini innabant. Pl. l. 2. 3. ca. 3. Colymbades fordida ulcera purgant.
- COMA**, α, [Chioia, χαχχiera. Gal. Perruque ou cheuelure. His. Cabelladura.] κομη, capillus, interprete Festo, aliqua cum cura compositus: ἀπὸ τῆς κομῆς. ab ornando: unde & Comere Latini deduxerunt. Cic. 3. Tusc. Scindens dolore in tonfam comam. Ouid. 2. Metani. Permulcetque comas. Coma metaphoricōs etiam de frutibus dicitur. Virg. 4. Georg. Ille comam mollis iam tum tondebat acanthi.
- COMANS**, tis, particip. sine uerbo: qui longiorem habet comā. Vir. 2. Aen. Comantem Androgei galeam. Equorum colla comantia, idem 12. Aeneid.
- COMAGENA**, p. p. κομαγηνή, pars Syriæ, supra Ciliciā, excurrens usque in Melopotamiam, a qua Euphrate fluuiio dirimitur. Hinc Comagenum medicamentū dictū est, quod fiebat ex adipe anserino, in uaso æreo cum cinnamomo multa niue obruto, addita etiam herba quæ Comagena appellabatur. Pl. l. 10. c. 22. & l. 29. c. 4.
- COMAGENVS**, a. um, Iuue. Sat. 6. Vel Comagenus haruspex.
- COMANA**, orum, ciuitas in conuallibus Antitauri mōtis, insigni Bel longæ fano celebris. Inde Comani dicitur sacri serui Bellouæ: quorum Strabo sua ætate supra sex millia fuisse tradit: qui omnes sacerdotis imperio parebant. Fuere & Comana Pontica, eidē deæ consecrata. Strab. l. 12.
- * **COMARI**, populi inter Scythas: ad mare Caspium.
- * **COMARVS**, portus ad Sinum Ambracium iuxta Nicopolim.
- COMATVS**, a. um, parti. sine uerbo, qui longiorē habet comā. Mart. libr. 1. Caluus cum fueris, eris comatus. Silua comata, Catul. epigram. 4.
- COMATA**, Gallia, uno nomine appellata omnis Gallia Trāsalpina a studio nutriendæ comæ. Pl. l. 4. ca. 7. Galliam Comatam in tres partes diuidit, amnibus distinctas. inter Scaldem & Sequanā Belgas ponit: inter Sequanam, & Garumnā, Galliam Celticam col locat, quam etiam Lugdunensem Galliā appellat: inde ad Pyrenæi montis excursum Aquitaniam uocat.
- COMBES**, es, κόμβη, Afopi filia, quæ prima æneam armaturā traditur inuenisse: unde & Chalcis est cognominata: a qua etiam Chalcidī urbi nomen factum putatur. de hac nonnulli intelligunt illud Ouid. 7. Metam. Effugit natorum uulnera Combe.
- COMBENONES**, in eadem benna, i. uehiculo, sedentes. Fest.
- COMBITO**, bis, [Beuere in compagna. Gal. Boire ensemble. His. Beuer iunctamente.] συμπινω, simul bibo. Ouid. ep. 11. Et cogor lacrymas cō bibere ipsa meas. Combibere artes, per translationem. Cic. 3. de Finib. Infici debet ijs artibus, quas, si dum est tener, combiberit, ad maiora ueniet paratior.

- COMBIBO**, combi bonis, m. g. eomptor. Cic. P. 2to li. 9.
- COMBRITVM**, herba est baccari similis, sed procerior. Plin. l. 21. ca. 6.
- COMBURO**, is, p. p. ex con, & uro, b interposita. [Abbruscicare, consummare. Gal. ruder tout faire ardre ensemble. Hisp. Quemar, o quemar junta mente.] & μεμνησθαι, simul cum alijs uro uel, ut suum simplex, uro. Cic. pro Cluen. Antequam luceret, combuisti. Translate, Plau. Mil. Mihi nimis calor Combui ebat gutturem.
- COME**, καλοσώγι, herba quam Barbam hircinam uocat: a comæ similitudine. Plin. l. 21. ca. 15. & lib. 17. ca. 13.
- COMEDIM**, pro Comedam scripserunt Veteres: quod & Nonius obseruauit. Pla. in Bacch. Quod in iustis comedim. Cic. ad Patum: Cura, ut ualeas: ne ego te iacente bona tua comedim.
- COMEDO**, is, p. co. & Comedo, comes, comest, in infiniti uo Comedere, uel Comesse, [Mangiare. Gal. Mangier. Hisp. Comer.] φάγω, idē significat quod Edo. Martialis. Scæuola tu comedis apud omnes, nullus apud te. Cic. Pollicetur prolaturum se, quæ comest. Supinum, comesum, & comestum. Sal. Comesa patrimonia, Comesa patina. Translate, pro consumere.
- COMEDO**, onis & Comedus, di, p. c. qui bona sua consumit, ut ait Festus. Varro apud Nonium. Quod comedonibus uenit usu.
- COMES**, itis, com. g. [Compagno. Gal. Compagnon de chemin, eluy qui tient ou fait compaignie, comme l'inférieur au supérieur. Hisp. Companero menor que sigue a otro mayor.] & κίλιθος, qui uel quæ sequendo aliquem se in uocē comitatur. Cic. de Amic. Neque se comitē illius furoris, sed ducem præbuit. Luca. li. 6. Scire senatus auct, miles te Magne sequatur, An comes. Aliquando tamen comitum appellatio paribus conuenit. Pla. in Epid. Argentum numeras, ne comites morer ad Heren. Qui cum ante lucem surrexisset, comitem suum inclamauit. Differt autem comes a socio, & sodali, quod comes dicatur, qui quouis modo alterius sequitur ductum: socius plerumque in negotijs serijque rebus, & fortunæ arbitrio subiectis; sodalis in leuioribus, ac læpe uoluptuosis, utpote qui eiusdem erant collegij, unaque epulabantur. unde Cice. Norbanum quaestorem suum appellat sodalem. Idem de Sen. Epulabar cum sodalibus. Comes uero pro dignitate, g. e. est. Ab Ammiano largitionū comes dictus est, qui præerat largitionibus imperatorij.
- COMESSABUNDVS**, a, um. Liu. 9. Agmine comessabundus incescit.
- COMESSATIONES**, δεσπια, κίμοι, conuiuia nocturna post cenam, & alia intempestiua: sicut Merēda cibus, qui ante cenam sumitur, & Ientaculum ante prandium. Comessari uerbum a Como deducunt, computationum nocturnarum deo. Suet. in Vici. Epulas dispartiebat in ientacula, prandia, cenas, comessationes.
- COMESSANTIS**, ἀπικίμος, Comessator. Curt. lib. 9. Si quid dictis saltem aduersus comessantes animi fuisset. Modo comessantium aliquid agere, Liu. 3.
- COMESSATORES**, qui comessationibus indulgent. Ci. pro Cælio.
- COMOSSE**, comessas. Ter. Phœdriam intromittamus comessatum.
- COMETES**, uel Cometa, [Cometa. Gal. Vne comete. Hisp. Cometa del Cielo.] κομήτης, g. m. stella crinita. Luc. lib. 1. Terris minitæntem regna cometen. Cic. 2. de Nat. Deo. Tum stellis, quas Græci cometas, nostri concinnatas uocant: quæ nuper bello Octauiano magnarum fuerunt calamitatum pronuntia. Vir. 1. Geo. Nec dixi toties arsere cometae.
- COMINI**, populi Italiae, in tractu Aequicolarum. Plin.
- COMINVS**, aduerbium, [Dapressio. Gal. De pres. Hisp. Cerca y quasi con las manos.] εσους εσθου, non est idem, quod prope, sed (ut ita dicam,) a propesicuit eminus, a longe: ut cominus te incessebant lapidibus, id est, e propinquo loco. Cic. 2. de Diu. Nunc cominus agamus. Significat etiam statim, Virg. lib. 1. Geor. Iacō qui semine cominus arua Insequitur.
- COMINTA**, genus oliuæ, apud Plin. lib. 15. ca. 3.
- COMIS**, [Benigno, piacevole, humano. Gal. Doux, gracieux, courtois, affable, humain. Hisp. Cortes, tratable, humano.] εμοσηγος, humanus, benignus, facilis. Cice. 2. de Fin. Quasi quis illum neget comem, & humanum fuisse. Idem pro Balbo: Comes benigni, faciles homines dicuntur.
- COMITAS**, morum suauitas. [Piacevole. Gal. εμιοεσοσύνη, Ci. de Amic. Amicitia debet esse ad omnem comitatē facilitatēq; procliuior.
- COMITATVS**, participi. Comitor, [Accompagnato. Gal. Accompaigné. Hisp. Acompañado.] παραπρόμυ, actiue & passiue accipitur. Actiue. Pl. Quicumque eum comitati fuerant. Passiue. Ci. 2. in Catil. Illud moleste fero, quod ex urbe parum comitatus exierit. Virg. 1. Aen. Ipse uno graditur comitatus Achate.
- COMITATVS**, comitator. Ci. 5. Tul. Pueru ut uno esset comitator.
- COMITATVS**, us, [Compagnia. Gal. Compaignie, accompagnement, train. Hisp. El acompañamiento.] & παραπρόμυ, comites aliquē officij uel honoris gratio subsequentes. Ci. ad Lepidus: si modo te tibi satis est ad comitatum nostrum recipiendum. Sal. in Catil. Proptoribus imperat, ut Allobrogum comitatus deprehendat.
- COMITER**, [Piacevolmente. Gal. Gratiensément, courtoisement, doucement, humanement. Hisp. Cortes y humanamente.] suauiter, mansuete, φ
- λοφρόνως, Comiter ac benigne appellare aliquem. Liu. 2. Ouid. 2. Fast. Comiter excipitur.
- COMITIALIS**, le, ἀρχαιεστιακός, quod ad comitium pertinet: ut Dies comitialis, qui comitijs gerendis aptus, quo cum populo agerebat, ut inquit Macr. & quo P. R. conuenire solebat ad suffragium ferendum. Ci. ad Q. Fr. Consecuti sunt dies comitiales, per quos senatus haberi non poterat.
- COMITIALIS**, morbus, [Mal caduco, epilepsia. Gal. Maladie qu'on appelle vulgairement le mal saint jean, epilepsie, mal cadue. Hisp. Gota coral, & morbo caduco.] ἀπληξία, qui cum totius corporis conuulsione principales cerebri operationes tollit toto cerebro, uel duobus eius uentriculis affectis. Dicitur Comitialis, quod comitia uitare dicebatur, interrumpēbatur enim Comiticia, quoties aliquis ex hoc morbo concidisset. Cato: Quod comitia prohibere solet, nec id quidem mihi uitium fuit. Serenus: Est subiti species morbi, cui nomen ab illo, Quod fieri nobis suffragia iusta recusat. Hic morbus alio nomine dicitur sacer, & morbus maior, propter grauitatem, quoniam homo subito concidit, & spumæ ore mouentur. Docet etiam Aristo. hunc morbum a priscis Herculeum fuisse nominatum, quia Hercules eo laborasse fertur, idque ex atra bile plerisque contingere tradit. Plato & Appul. diuum nuncupantur: quod animi partem rationalem, quæ longe sanctissima esse uideatur, obfideat. Comitialis homo, qui hunc morbum patitur. Plin. Fel testudinum naribus illitum comitiales erigit, attollitque. Plau. tamen Comitiales homines in Penulo appellat legitimos, qui in Comitio propter lites quasi habitare uidentur.
- COMITIALITER**, aduerbium, ἀπληξιακός, Plin. lib. 22. c. 21. Folia heliotropij contractionibus medentur, etiam si id comitaliter accidat: id est, etiam si contractiones fiant ex morbo comitali.
- COMITIARIVS**, ut, Comitarius itatio, quæ in modum comitorum celebrabatur. Liu. lib. 23. Comitaria duorum exercituum statione.
- COMITIA**, orum, plur. n. [Congregatione, consilio, ragunan. Gal. Assemblée ou congregation du peuple ou magistrats pour consulter & deliberer da quelque chose. Hisp. Los dias que son para elegir dignidad.] ἀρχαιεστια και τὰ ἀρχαιεστια, conuentus populi, qui fiebat, quando magistratus creabantur, a simul itando sic appellata. Ex comitijs autē alia erant consularia, alia prætorialia, alia quaestoria, alia tribunicia, alia ædilicia: quibus scilicet consules, prætores, quaestores, tribuni, ædiles creabant. illæ cortiones populi ad creando magistratus & ad leges ferendas dicebantur Comiticia; quorum alia Calata erant, alia Centuriata, alia Curiata. Calata comitia uocabantur, quæ pro collegio pontificum haberi solebant, aut regis sacrorum, aut flaminum inaugurandorum causa. Curiata (simile est apud Græcos, κατὰ οἴκους,) qui ex curijs erant, & ex censu & ætate per litorem curiarum procalari, id est conuocari solebant. Centuriata, cum Centuriatum, id est, per singulas Centurias calculus unus pro suffragio ferebatur. Et hæc per cornicinem ex regionibus & locis diuulgabantur. Dion. lib. 7. hist. scribit in comitijs curiatis omnem potestatem creandi magistratus fuisse penes populum, in Centuriatis penes diuites.
- COMITIATVS**, us, populi in Comitio congregatio. Cic. 3. de Legi. Lex de capite cuius rogari, nisi maximo comitiati, uetat.
- COMITIATI**, tribuni militares qui dicuntur, docet his uerbis Asc. Pedianus in 2. contra Verr. Tribunorum militarium duo genera: primum eorum, qui Rufuli dicuntur: hi in exercitu creati solent, Alij sunt Comitiatij, qui Romæ comitijs designantur.
- COMITIUM**, tij, locus Romæ iuxta forum & curiā, dicitur a coeundo, teste Varro, quod populus tum litium, tum curiatorū comitorium causa eo solebat coire. Cic. 4. Ver. Hoc ferendum cuiquā putas? huius signis & tabulis forum, Comitium ornari?
- COMITOR**, [Accompagnare. Gal. Acompagner, suivre, tenir, ou faire compagnie à quelqu'un. Hisp. Acompañar al maior.] συμπαράμαρτυρος, comitem me exhibeo: & proprie est minorum erga maiores. Plin. Quicumque eum comitati fuerant. Comitio, as, actiue. Oni. lib. 2. de Pont. Quem pia nobiscum proles comitauerunt. Comitatus tam eum significat, qui alterum honoris, aut officij causa deducit, quam eum, qui deducitur. Cic. de Inuen. In itinere quandam est comitatus. Idem in Cati. Molestē fero, quod parum exierit ab urbe comitatus.
- COMMATA**, matris, κόμμα, incisio, ἀκρίτω, incido, minutissimæ distinctionis genus est, quod Incisum a Latinis dicitur, a Cicerone etiā Casum, quod incidat cola & periodos. constat enim periodus omnibus ex commatibus & colis, tamquam partibus. ex his cola dicuntur partes maiores periodi, cum scilicet oratio pene est perfecta, ita tamen ut animus audientis nondum conquiescat. commata uero dicuntur minimæ periodi particulæ, in quas cola rursus, uelut in partes, dissecantur. Commata etiam dicuntur aquarum emissoria, primum in Aegypto ad hoc structa, ut pro arbitratu accollarum Nilus admittatur in campos aruales, aut intra quædam contineatur. Vlp. de extraordinar. crimin. lege, Saccularij.

- COMMACVLO**, las, [Macchiare. Gal. se maculer du tout soniller. Hisp. Enfiar.] *μακρῶς* maculo. Comaculare se ambitu metaphoricis. Cic. pro Cælio: Numquam, si se isto ambitu commaculasset, ambitus alterum accusaret. Commaculare manus sanguine alicuius. Vir. de Medea, Ecl. 8.
- COMMADEO**, des, [Esere humido. Gal. Estre trempe ou mouillé tout outre. Hisp. Mojar.] mado, Cato cap. 156. Coquito ulque dum commadabit.
- COMMANDUCARE**, [Mangiare, mastigare. Gal. Mascher fort, & tout ensemble. Hisp. Comer à maszar.] *μασάζειν*, dētibus molere, quod Cicero Mandere dicit. Plin. l. 29. ca. 8. Cum priores ob religionē eam minime commanducarent. Valer. Dentibus abscissam, & commā ducatam linguam in eū exspuit, unde Commanducatus cibus dicitur a Plin. lib. 20. cap. 3. multa iteratione molitus ac prope liquefactus, quem manum Quinct. uocat. Commanducatur deponens, apud Lucil. libr. 4. legitur pro comedit, uel deuorat: Assequitur (inquit) nec opinantem, in caput iussit, ipsum commanducatur.
- COMMANDUCATVS**, tus. Plin. libro 24. cap. 4. Ulcera commanducatu sanari.
- COMMANDVLO**, pulonis, miles eiusdem manipuli, apud Spart.
- COMMEATVS**, us, [Licenza, salucondato. Gal. Conge de sen aller, sans conduit. Hisp. Licencia para passar por algun lugar saluconducto de principe à capitau.] *ἐξουσία*, facultas abundi, ad Heren. Ille, qui ad diem commeatu non uenit, quod eum aquæ interclusissent. Liu. l. 23. Magna pars sine commeatibus dilabebatur. Aliquando accipitur pro cibarijs ad alimoniam. Cic. pro leg. Man. tam commeatu & priuato, & publico prohibemur. Cæf. l. 1. Bel. Ciu. Reliquas merces commeatuque ad obsequium urbis referuāt. Aliquando pro transitu multitudinis. Appul. lib. 6.
- COMMEDITOR**, aris, [Pensare, imaginare. Gal. Penser diligēment à quelque chose. Hisp. Pensar, imaginar.] *μελετάω*, meditor. ad Heren. l. 3. Locos egregie commeditari oportebit, Lucr. l. 6. Et fragiles sonitus chartarum commeditatur, id est, facit.
- COMMEMINI**, idem quod memini. Cic. i. Tusc.
- COMMEMORABILIS**, le, [Memorable. Gal. Digne la memoire, ou d'ētre raconté. Hisp. Digno de ser recordado.] dignus qui commemoretur. Cic. de Nat. Deo.
- COMMEMORATIO**, [Ricordanza.] *ἀπομνησῖς*, Ter. in And.
- COMMEMORO**, [Ridurre in memoria. Gal. Faire memoire & mention, raconter, ramener enuoir. Hisp. Recordar.] in memoriam reduco. Cicero in Catone: Quid quoque die dixerim, audierim, egerim, commemoro uesperis.
- COMMENDABILIS**, le, [Laudeuole,] dignum quod laudetur. Col. lib. 5. cap. 6.
- COMMENDATIO**, onis, [Raccomandazione, laude. Gal. Recommendation, louange. Hisp. Encomienda.] Cic. ad Le. t. l. i. Nostra commendatione gratissimus in prouincia fuit. Idem: Magna est hominum opinio de te, magna commendatio liberalitatis.
- COMMENDATICVS**, a, um, *συμβατικός*, in quo commendatur. Cic. Antonio: Statueram nullas ad te litteras mittere, nisi commendaticias.
- COMMENDATRIX**, quæ commendat. Cic. de Leg. Vitorum emendatricem legem esse oportet, commendatricemque uirtutum.
- COMMENDO**, as, [Laudare, raccomandare. Cal. Recommander, louer, bailer en garde. Hisp. Encomendar o alabar.] *ἐπινοῶ*, ex Con, & mando, idem quod laudo. quandoque accusatiuum tantum habet. Cic. post reditum: Cum eum, præter simulatam trilitiam, nulla res cōmēdaret. Quandoque post accusatiuum iungitur datiuus, & significat quasi carum quid committo. Cic. Q. Fr. Quam multos mecum egressis putas, ut se Statio commendarem? Teren. Eun. Ego me tuæ commendo & committo fidei.
- COMMENDATVS**, a, um, participium, commissus, fidei alicuius concreditus. Cic. pro Rosc. Amer. Cui fama mortui, fortunæ uiri commendatæ sunt. Planc. Cic. Meam dignitatem commendatam habeas.
- COMMENDATVS**, nomen ex participio. Cic. pro Bal. Quis est nostrum, cui non illa ciuitas sit huius studio, cura, diligentia, commendatior? Idem ad Bru. Cum tibi commendatissimi sint.
- COMMENTA CVLV M**, li, (inquit Fest.) uirga qua in sacris utebantur ad sacrificia euntes, ut a le obuios homines amouerent.
- COMMENTARI**, frequentat. a Commisissor, [Trattare, disputare, commentare, esporre. Gal. Penser & songer à quelque chose, inneter & contro uer. Hisp. Pensar disputar, stratar, glosar libros.] *διαλαμβάνειν*, cogitare, agitare, tractare. Cic. ad Att. lib. 4. Mecum in his locis commētor, ut ista improbeni, Idem in Læl. Cum in hortos D. Bruti commentandi causa uenissemus, id est, tractandi uel disputandi. Interdum significat comminisci, confingers fallaciam. Plau. in Casin. Ut cito commentatus est. Interdum scribendo aliquod componere. Plin. lib. 17. cap. 26. Ideo ipso anno, cum commētaremur hæc, notatum est, Commentatus, participio modo passiuæ. Cic. ad Tiro-
- nem libro 16. Isque diu commentata oratione uide ut probare possit te non peccasse. Modo actiuæ. Cic. Att. lib. 5. Cum in uilla Merelli commentatus esset.
- COMMENTARIENSIS**, qui commentarios custodiorum, id est, eorum, qui in custodia detinentur, conficit. Budæus.
- COMMENTARIO LV M**, *ἀπομνημάτων*, Cic. 4. de Fin.
- COMMENTARIVM**, Commentarius, & Commentarij, orū, plu. nu. [Commento, esposizione. Gal. Register, memoires, papier journal. Hisp. La minuta de la obra.] *ἀπομνημονόματα*, libri, in quibus non lateres, sed quam breuissime poterant, explicantur, simpliciterque describuntur. Cic. in Bruto: Non est oratio, sed quasi capita rerum, & orationis commentarium. Sic Cæsar's commentarij dicuntur, quos Plut. *ἐπιμειδίας*, appellat: in quibus ad exsequendam historiam alijs uidetur materiam subiecisse. Vnde Sen. l. 3. Decla. Nec hoc commentario contentus erat, in quo nude res ponuntur. Gellius: Probi grammatici commentarius satis curiose factus. Et iterum: Nonnulli, qui commentaria in Vir. composuerunt. Præterea Commentarius quandoque dicitur, qui commentarium composuit. Seruius super primo Geor. Superfluum mouent quæstionem commentarij.
- COMMENTATIO**, [Contemplatione. Gal. Pensément à muenter & contro uer quelque chose. Hisp. Pensamento para hallar alguna cosa.] *σκέψις*, meditatio, atque contemplatio. Cic. i. Tusc. Tota philosophorum uita commentatio mortis est.
- COMMENTICVS**, a, um, [Finto,] *πλασματικός*, fictum, & ad tēpus commentum. Cic. i. de Or. Illa commenticia Platonis ciuitas.
- COMMENTOR**, oris, [Inuentore. Gal. Controuer. Hisp. Fingidor.] qui aliquid excogitat, uel uerbo commentor dicitur Bacchus ab Ouid. lib. 3. Fast. inuentor.
- COMMENTOR**, aris, [Inuestigare,] inuestigo. Cic. de Clar. Or.
- COMMENTVM**, [Comento, fittione. Gal. Invention, cose controuuée. Hisp. Fittion d' glosa.] *σκηψις*, fictio, uel aliquid ingeniose excogitatum. Ter. in An. Ipsū commentum placet. Cic. de Cla. Ut sua commenta, & scripta meminisset. Deducitur a uerbo Commisissor, quod facit supinum commentum.
- COMMEO**, as, [Andare. Gal. Aller & faire un uoiage, passer d'un lieu en au tre uoiaiger. Hisp. Passar por algun lugar, ir, & uenir.] ex Con, & Meo, *φορῶν*, aliquo se conferre, ultro citroque ire. Pla. in Rud. Eum ad carnificem est æquius, quam ad Venerem, commearē. Inde Commearus dari dicitur, id est, tempus quo ire & redire cōmode possis. Lactan. lib. 3. Philosophus ad meretricem commearat. Ter. in Hec. Senex raro in urbem commeat.
- COMMERCOR**, aris, [Comprare. Gal. Marchander ou acheter ensemble. Hisp. Marcar à mercar juntamente.] *ἀγοράζω*, multas res simul mercari. Pla. Capt. Pater captiuus commercatur alios.
- COMMERCIV M**, *ἐμπορία*, libera commeari contrahendi, facultas. Plin. in Pane. Diuersas gentes ita commercio miscuit, ut, quod genitum esset usquam, id apud omnes gentes natū esse uideretur. Accipitur & pro consuetudine. Cicero de Sen. Nec habet ullum cum uirtute commercium.
- COMMERO**, res, uel Commereor, reris, [Peccare, errare. Gal. Meriter, deseruir, faillir. Hisp. Pecar, merefcer.] *ἀμαρτάνω*, grauiter pecco. Ter. in An. Quid commerui, aut peccaui pater? ubi Donat. Commerui, maioris culpæ est: peccaui, multo minoris, uel leuioris. Idem in Phor. Si te senserit timidum, arbitrabitur commeruisse culpā. i. (inquit Donatus) commississe. Idem in Hec. Quæ numquam erga me commerita est, quod nollem: & sæpe, quod uellem, meritam scio. Vbi Donatus: Aduerte, (inquit) proprietatem Commerendi, & Merendi, mereri bona dicimus, commereri mala. Cic. de Orat. Interrogabatur reus, quam quasi æstimationem commeruisse se maxime diceret. Interdum in bonam partem accipitur. Plautus in Most. Quid grauatis? quasi gratiam non commeream.
- COMMETIOR**, tiris, [Misure. Gal. Mesurer & congasser. Hisp. Medir.] *μετρέω*, metiri. Cic. i. de Inuen. Oportet conueniri cum tempore negotium.
- COMMENSVS**, us, ui, [Misure.] *Μεσση*, Gal. Mesure, mesurent. Hisp. Medida.] Vitru. l. 3. cap. 1. Reliqua quoque membra suos habent commensu proportionis.
- COMMENTO**, as, [Andare,] p. c. uetustissimi dixerunt pro aliquo me confero. Næuius: Cum ad lupanī nostram tam multi crebro commetant lupi.
- COMMIGRO**, as, [Andar ad habitar altroue. Gal. Aller loger, demouer ou habit en autre lieu. Hisp. Mudar casa en otro lugar.] *μετοικέω*, migro, habitationem alio transfero. Teren. in Andr. Mulier quædam commigravit huic uicinæ. Cic. ad Q. Frat. lib. 2. In tuam commigrabis.
- COMMILĒS**, tis, Cæf. Bel. Ciu. Commilites nonnulli.
- COMMILITONES**, [Compagni alla guerra. Gal. Compaignons d'arme & de guerre. Hisp. Companes los en la guerra.] *συσπαιτώται*, qui simul militant. Suet. in Cæf. Milites suos blandiore nomine commilito

al fanudo, imolent ar.] καταλάω, mollire. Gel. lib. 7. c. 3. Qui pro reis dicunt, iudices debent sententijs commulcere.

COMMUNICATIO, onis, Cic. pro Balbo. Communicatio ciuitatis.

COMMUNICATIO, as, [Communicare, conferre sibi parte. Gal. Communiquer, bailler part. s. se partager. Hisp. Comunicar o dar parte.] κοινότης, participare, impartiri. Cic. de Am. Secundas res splendidiores facit amicitia, & aduersas partiens, & communicansque leuiore. Cum accusatio & ablatiuo habente Cum. Cic. pro Balbo: Qui uelint cum periculis nostris sua communicare. Idem Fam. 16. Cum mecum inimicitias communicat. id est, quando ostendit te esse inimicum inimicorum meorum. Idem ad Atti. Nihil mihi scito nunc tam deesse, quam hominem, qui cum omnia communem, id est, cum quo omnia loquar. Cum accusatio, & inter, Cicero: Hæc breui inter nos communicabimus. Interdum habet De, Cicero Fam. 15. Ut quibus de rebus uellemus, inter nos communicare solet.

COMMUNIO, is, re, ni, [Fortificare intorno. Gal. Fortifier à l'entour, munir de assuer de tout espars. Hisp. Fortalecer o guardar.] κοινότης, circum munire. Pla. Rud. Opidum communibo. Cæsar: Castra communit. Communis participi. Cic. 3. Verr. Situs urbis communitus. Idem pro Cæcina. Quid refert habere fundum, etsi parum sit communium ius?

COMMUNES DIES, κοινὰ ἡμέρας, apud ueteres erant, qui alio nomine uocabantur interdicti: quod dijs, hominibusque essent communes. erant enim medijs inter festos, & profestos: & quibusdam horis fas erat ius dicere, quibusdam non. nam cum hostia cædebat, fari nefas erat: cæsa autem & portecta, fari licebat: rursus cum adolebatur hostia, non licebat.

COMMUNIS, ne, [Commune. Gal. Commun, qui est à un chacun. Hisp. Comun de muchos.] κοινός, quod multorum est: ab iisdem munij, siue muneribus, unde & Immunis deducitur. Interdum ponitur sine casu. Cice. Off. 1. Magnum est, iisdem uti sacris, sepulcra habere communia. Interdum cum datiuo. Pla. in Rud. Mare quidem commune certum est omnibus esse, Cum datiuo, & ablatiuo, prætere Cum Cic. Fam. 13. Cum Patrone Epicureo mihi omnia communia sunt. Sine datiuo. Ci. de Sen. Quod illud est crimen senectutis, cum illud uideatis cum adolescentia esse commune? Cum genitiuo. Teren. in Adel. Commune omnium uitium, quod nimirum ad rem attenti sunt senes. Ci. in Ver. Communis omnium inimicus. Cum inter. Ter. in Adel. Verus hoc est, Communia esse amicorum inter se omnia.

COMMUNE, nis, [Commune.] κοινόν, pro communi rep. inquit A. Sconius. Cic. 3. Verr. Quo modo iste commune Myliadum uexarit.

COMMUNITAS, [Congiuntione. Gal. Communauté, société, participation. Hisp. Comunidad.] κοινότης, Cic. 6. Phi. Quæ uobis potest cum hoc gladiatore legationis esse communitas? Conlocatio hominum atque communitas. 1. Offi. Communitas homini cum Deo. 1. de Nat. Deo.

COMMUNITER, [Communemente.] κοινῶς, Cic. de Sen.

COMMUNIO, onis, communitas. Cic. 3. de Leg. Communio iuris,

COMMURMURATIO, ras, [Mormorare Gal. Murmurer avec autres, ou avec soy mesme. Hisp. Murmurar.] in mururo. l. l. l. 10. ca. 23. Congregatæ inter se commurmurant. Silius l. 5. Clauso commurmuratore.

COMMURMUROR, raris, deponens. Cic. in Pis.

COMMUTABILIS, le, [Mutabile. Gal. Qui se mue et change facilement. Hisp. Cosa che se puede trocar con otra.] μεταβλήτης, quod facile mutatur. Cic. de ami.

COMMUTATIO, tionis, [Mutatione.] Cæsar 5. Bel. Gall. Crebras commutationes æstuum.

COMMUTATIO, us, ui, uerbale, [Mutatione. Gal. Changement, mutation. Hisp. Trueco de una cosa con otra.] μεταβλήσις, Lucret. l. 1.

COMMUTATIO, as, [Mutare, commutare. Gal. Changer, muir. Hisp. Trocar una cosa con otra.] ἀλλάξιμος, muto, permuto. Ci. 5. Verr. Ut ne uēdendis decumis tempus, aut locum commutarent. Commutare uerba, in sermone discrepare. Ter. in And. Numquam hodie tecum commutaturum patrem unum esse uerbum. Idem in And. Triam non commutabit uerba inter uos,

COMO, is, pi, tum, κομῶς, comam compono. Ter. Heaut. Dum comatur, annus est. Oui. 2. Am. Comere sed solas digna Cypailli deas. Tibul. lib. 1. Nec nitidum parca conspernit.

COMPTVS, a, um, Vir. 10. Aen. Comptos de more capillos.

COMOEDIA, [Comedia. Gal. Comedie. Hisp. Comedia, fabula fingida.] κωμῳδία, fabulæ genus, ciuilius priuatæque uitæ imaginem, uelut in speculo representans. In comœdia non nisi humiles aut saltem priuatæ personæ, in tragœdia principes, heroes, atque adeo dii ipsi introducuntur, quod si in comœdia deorum, aut principum personæ contingat admisceri, ex non proprie comœdiæ, sed tragico comœdiæ appellantur. Dicta est comœdia τῶν γῶν κῶμῶν, a uicijs

ut quidam uolunt: quod Atheniensibus nondum in urbem comædis, & adhuc per uicos dispersis, prima poematis huius rudimenta a iuuentute inuenta credantur: siue, ut alij uolunt, a Como, lasciuæ & comestationis deo, cui iuuentus indulgens, rudia, & inculta carmina profundebat: quibus, quos uidebatur, nominatim pettingebat. uerum cum eo genere licentiæ poetæ nimis petulantiter abuteretur, atque optimi cuiusque nomen inuaderent, lege cautum est, ne hoc poematis genere cuiquam in posterum uti liceret. Vertere ergo itylum (ut inquit Horatius) formidine sustis, & in ueteris comœdiæ locum noua successit, in qua facta argumenta tractare ceperunt, & humanæ uitæ similitudinem ueluti penicillo quodam exprimere. Cic. 1. Off. Duplex omnino est iocandi genus, alterum elegans, urbanum, ingeniosum, facetum, quo genere Plautus noster, & Atticorum antiqua comœdia refera est. Idem de Clar. Ora. Eius improbitatem ueteres Atticorum comœdiæ notauerunt.

COMOEDICE, [Mansuetamente, suavemente. Gal. Doucement, soneusement. Hisp. Amanera de comedia, suavemente.] κωμῳδικός, mansuete, suauiter. Pla. Adititisti & dulce, & comœdice. Fest.

COMOEDVS, di, [Cui recita le comedie. Gal. Jour de comedies, ou l'auteur qui les a faites. Hisp. El representador de comedias.] κωμῳδός, qui representat comœdias, siue comœdiatum actor. Facere Comœdum in pronuntiando. Quint. lib. 1. cap. 12. Fieri comœdum ex pessimo hiltione, Cice. pro Rosc. Com. Comicus, qui comœdias componit, ut Ter. Pla. & similes. Plin. lib. 13. c. 1. Menandri poetæ comici ætate.

COMICVS, a, um, [Comico. Gal. Poete comique, l'auteur d'une comedie. Hisp. El poeta escriptor de comedias.] ut Comicus uersus. Plin. lib. 14. cap. 14. Artificium comicum, Cic. pro Rosc. Com. Res comica; Hora. in Arte.

COMOSVS, a, um, [Ζαζζερτω.] Plin. lib. 16. c. 6. & lib. 29. c. 26.

COMPACTVM, [patto.] συμπῶν, quod inter aliquos conuenit, Plau. Cap. Rem de compacto geris, i. ex pacto: & Liui. 5.

COMPAGO, ginis, & Compages, compagis, p. p. [Congiuntione. Gal. jointure, assemblément, assemblage. Hisp. Juntamiento.] ἀλληλεγγύη, coniunctio, & compositio. Ouid. 1. Metam. Atque ita disparibus calmis compagine ceræ. Cice. de Sen. Dum fumus in his inclusi compagibus corporis. Pacuuius. Saluete gemini mei compages sanguinis. Virgil. 1. Aeneid. Compagibus a rectis claudentur belli portæ.

COMPARATIO, [Pari, uguale. Gal. Pareil, egal, semblable. Hisp. Cosa ygual a otra cosa.] ἰσός, Liuius. Comparem cladem ad Aegæas infulas prælio nauali acceptam, qua fracti Sicilia cessere. Inuenitur & Compar substantiuum pro socio, seu coniuge. Pla. in Cass. Meus socer, compar, commaritus. i. socius, uel æqualis. Plin. lib. 18. c. 23. Coniuga ferme uagantur, nec nisi compare uita est. Rhetores compositi esse dicunt, quod duabus aut pluribus sententijs breuibus, & inter se paribus exigitur. παράλληλος.

COMPARABILIS, le, [Comparable.] παράλληλος. Cic. de Inu. Comparabile est, quod in rebus diuersis similem aliquam orationem continet.

COMPARATIVVS, a, um, quod per comparisonem adhibetur. Cice. de Inuen. Oportebit illam ipsam comparatiuum indicationem exponere. Hinc etiam Grammatici comparatiuum gradum appellarunt, cuius proprium est superare positiuum in ea qualitate, quam obtinet, licet quandoque pro positiuo ponatur. Est autem Comparatio, ut docet Priscianus, ad unum uel ad plures, tamen sui generis. Comparatiua & superlatiua, quæ a præpositionibus ueniunt, præter suam constructionem ablatiui & genitiui, aliquando accusatio iunguntur. Sallu. Proxime Hispaniam Mauri sunt.

COMPARATE, alterius comparisonem. Cice. in Topic. Cum quaeritur quale quid sit, aut simpliciter quaeritur, aut comparate: simpliciter, expetenda ne sit gloria; comparate, præponeada ne sit diuities gloria.

COMPARATIO, [Comparatione. Gal. Apareil apreft. Hisp. Aparejo.] παράλληλον, apparatus, ut Comparatio noui belli, Cic. pro lege Manil. Item acquisitio, ut Comparatio uoluptatis. 2. de Fi. Item constitutio, Liuius: His sine sorte, sine comparisonem prouincia data est. Est etiam id, quod analogia Græce dicitur, Cic. de Vniu. Item rei unius cum alia ex aliqua similitudine collatio. Cic. 1. Offi. Primum de honesto, tum de utili, post de comparisonem eorum discernendum.

COMPAREO, res, [Comparere. Gal. Comparoifre, se trouuer. Hisp. Comparer, aparecer.] παρίστωμαι, Appareo. Cic. 7. Ver. Querite non uestigia, quibus exitus illorum ex illo loco compareant. Liuius: Nec auctor, nec causa terroris comparuit. Comparere pro Exstare. Liuius: Quorum exigua pars comparet.

COMPAREO, comparas, p. c. [Comparare, asimigliare. Gal. Comparer, a comparager, conferer ensemble. Hisp. Comparar una cosa a otra.] multiplicitas uisus est. Significat enim aliquando comparisonem facere

re: & tunc habet uel datiuum. Cice. de Ami. Hi nec comparantur Catoni. Vel ablatiuum cum præpositione Cum Idem de Sen. Que sunt uoluptates corporis cum auctoritatis præmijs comparandæ. Vel accusatiuum cum Inter. Idem Offi. 3. Hæc etiam inter se comparare, & in his dubitare turpissimum est. Vel cum Ad. Teren. in Eun. Nec comparandus hic quidem ad illam est. Vel accusatiuum solum. Cic. in Bruto: Ut comparent contraria. Sæpe pro constituo. Cic. de Nat. De. Ego me ita comparauit. Et, Natura ita comparatum est, i. constitutum. Ter. in Phorm. Quam inique comparatum est, ut ij, qui minus habent, semper aliquid addant diuitoribus. Item paro. Cicer. Verr. 2. Conuuiuium comparabat. Sic Comparare exercitum: & per translationem, Comparare risum dolum, insidias, malum alicui. Item coniungo. Plaut. in Afi. Compara labella labellis. Item compono. Sifen. l. 4. hist. Qui hoc malum publicum claudestinis consilijs comparauerint. Et comparare, emere, Cato de re rust. Prædium cum comparare cogitabis; sic in animo habero. Liu. l. 2. Ad frumentum comparandum missi Cumas. Accipitur pro acquirere. Cic. Off. 2. Prima adolescenti commendatio ad gloriam, si qua ex bellicis rebus comparari potest. Idem de Orat. Mihi hoc subsidium iam ab adolescentia comparauit.

COMPASCO, is, [Pascere con gli altri. Gal. Paistre ensemble, donner à manger ensemble. Hisp. Agacantar con otros.] ὁ ἀσπαστικός, simul pasco. Var. Colonus in agro lurculario ne capras compascat. Compascor, pastiuum Var. l. de re Rust. c. 1. Melle facta, spicilegium uenire oportet, aut, si sunt spicæ raræ, & operæ caræ, compalci.

COMPASCVS, ager, apud. Cic. in Top. relictus ad pascendum communiter uicinis. Val. l. 6. c. 7. Ius compasuum, pro compascendi.

COMPEDES, s. g. [Ceppi. Gal. Ceps ou autres liens, comme ceux de quoy on lie les pietaux esclaves & malfaitteurs.] τῶν δ' αὖ, a Compes, qui non est in usu, uinculi genus, quo captorum pedes constringuntur. Ter. Phor. Molendum in pistino, habendæ compedes. Cic. Att. lib. 8. Age iam has compedes, falcas (inquam) hos laureatos, referre ex Italia, quam moleitum est. Compeda, dæ, antiquæ. Var. Parm. Rete nexile, ac uiscum fuge, lineamq. compedam. Legitur & ablatiuus Cōpede. Hor. Niuiali compede uinctus. Genera compedum sunt Numellæ, Boiæ, Pedicæ, Neruus.

COMPEDIO, dis, tum, pedes ligo. Varr. Pedes corrigijs compedio.

COMPEDITVS, πεπεδημένος, compeditus ligatus. Pla. in Capt.

COMPELLATIO, Cic. ad Cornifici.

COMPELLO, is, compuli, compulsus, συναλύνειν, proprie significat (inquit Seruius) diuersa, uel diuersorum generum animalia eodera cogere. [Vnre, aduare. Gal. Serrer ensemble, mettre ensemble. Hisp. Mutar à echar en uno, como lo granado.] Virg. Ecl. 6. Compulerantque greges Corydon & Thyrsis in unum. De hominibus. Cic. de Inuen. Dispersos homines in agris, ratione quadam compulit in unum locum. Liu. 3. Compulsus in opida Aequis. Accipitur & pro cogō, adigo. Pli. lib. 36. ca. 5. Creditur aliquibus ad laqueum eos compulisse. Translate. Plaut. in Afi. Nostris amores dispulso compulit. Cc. Aca. 4. Cur orationem in tantas angustias compellimus?

COMPELLO, as, [Fauellare. Gal. Parler à quel'un, l'appeler. Hisp. Llamar para allar juntamente.] κοινολογέω, alio quor. Virg. l. 2. Vitro flens ipse uidebar, Compellare uirum. Cic. post red. in sen. Neque solum id dixit, sed, quos eis commodum fuit, compellauit. Aliquando accuso. Suet. in Cæs. Quod compellari ad se maiorem potestatem passus esset. Cic. ad Att. l. 2. Nigidium minari in concione se iudicem, qui non adfuerit, compellaturum.

COMPPELLVCEO, ces, cere, διασπίνωμαι, unde Compellucidus. Plau. Perfa. Nihil est e nigro compellucidum.

COMPENDIARIO, aduerbium, συντόμως, Sene. Epi. 120. Ad maximas diuitias te compendiario uoco.

COMPENDIARIVS, a, um, [Breues succinto. Gal. Court & abrégé. Hisp. Cosa da atajo.] συντόμος, breuis, & ueluti ad certam metam per cōpendium ducēs. Cic. l. 2. Off. Præclare Socrates hanc uiam ad gloriam quasi compendiariam dicebat esse, si quis ita ageret, ut, qualis haberi uellet, talis esset.

COMPENDIFACIO, cis, συντέμνω, orationis compendio utor. Pla. in Most. Orationis operam compendifacito. Nonnumquam lucrifacio. Plau. in Perfa. Hodie compendifeci duos panes in dies.

COMPENDIOSVS, a, um, [Molto utile.] λυσίτελής, ualde utilis. Col. libro 1.

COMPENDIUM, σύνωσις, est id, quod parcimonia quadā seruamus: sicut e contrario Dispendium, quod uel incuria, uel immoderatio ne profundimus, aut perdimus. Pl. Bubulas carnes magno lignorum compendio percoquunt. Compendium etiam lucrum. Tibul. Nec uagus ignotis repetens compendia terris, Presserat externa nauita merce ratem. Item lib. 4. ad Heren. Duæ res possunt homines ad turpe compendium commouere, inopia, atque auaritia. Compendium pro uia compendiaria & breui. Pli. lib. 5. cap. 5. Compendium uix quatruidi deprehensum est. Item Compen-

dium, quauis breuitas dicitur. Plaut. in Mil. Verba confer ad cōpendium.

COMPENSATIO [Ricompenza. Gal. Recompense. Hisp. Recompensacion.] ἀμοιβή, auctore Modestino. l. j. ff. de compens. debiti, & crediti inter se contributio. Cice. 5. Tusc. Hac usurum compensatione sapientem, ut uoluptatem fugiat. ad Heren. lib. 4. Fortitudo est contemptio periculi, cum ratione utilitatis & compensatione commodorum.

COMPENSO, as, [Ricompensare, remunerare. Gal. Recöpenfer, bailler l'un pour auoir l'autre. Hisp. Recompenser, balardoner.] ἀνταμοιβή, ex quo retribuō, quasi pari pondere rependo. Cic. pro Mur. Neque ulla re alia, quæ a nobis consequuntur, nisi opera sua compensari putant posse. Oui. Epist. 3. Tot tamen amissis te compensauimus unum. Val. Tarditatem supplicij grauitate compenfat.

COMPENDINATIO, cū reus in tertium diem rejiciebatur. Gell. l. 14. cap. 2. Accipitur tamen pro longa iudiciali dilatione. Cic. 3. Verr. Ut his ludorum diebus interpositis, nemo istum comperendinarum iudicaret.

COMPENDINATVS, us, ui, Ci. 3. Ver. Adimo comperendinatum. Vbi Asconius: Comperendinatum, pro comperendinatione posuit.

COMPENDINI, dies, σύνοια ημέραι, quibus uadimonium iuberi licet. Macrobius. Val. l. 2. c. 33.

COMPENDINO, as, p. c. [Prolungare di di in di. Gal. Differer jusques a deux ou trois jours, de layer. Hisp. Dilatar de tercero en tercero dia.] ἀναβάλλωμαι, de die in diem differo. Cic. l. 1. Ver. Tua ratio est ut secū dum binos ludos mihi respondere incipias: mea, ut ante primos ludos cōperendinem. Vnde Comperendinatio, quæ est (sicut docet Alconius) ab utriusque litigatoribus inuicem sibi denunciatio in perendinum diem. Comperendinari autem reus dicebatur, cum iudices, adhuc incerti, quid deberent pronuciare, causam in aliud tempus differerebant. Comperendinare enim, in diem perendinum differre.

COMPENRIO, [Trouare. Gal. S'auoir pour certain. Hisp. Auer pour cierto.] & Cōperior deponens differunt, auctore Diomede, quod Comperiri est ex opinione colligere. Sallust. in Jug. Comperior, Bocchum Punica fide, Romanos, & Numidam spe pacis detinuisse. Comperire uero, ab alio cognoscere. Teren. Andr. Quærebam: comperiebam nihil ad Pamphilum attinere. Ea tamen differentia non seruatur.

COMPERTO, absolute, cum compertum esset. Tac. lib. 3. Neq. dum comperto, quos illa uis percussisset. Iabolenus in l. Pantomimus. §. pro herede. ff. de acquir. her. Comperto matrem suam intestatam decessisse.

COMPERTVM est mihi, pro comperi. Compertus, deprehensus. Suet. in Tib. Ut uxorem, in stupro generi compertam, dimitteret. Compertus stupri. Liu. lib. 22. Duæ ueliales eo anno stupri compertæ.

COMPERNES, dicuntur homines genibus plus iusto coniunctis, ut Festo placet, uel qui longos habent pedes, ut Nonio. Lucil. lib. 17. Sat. Compernem, aut uaram fuisse Anphytrionis coniugem Alcmenam.

COMPESCO, is, [Raffrenare, conteneri. Gal. Recenir, refrener, retirer, referrer. Hisp. Refrenar.] συγκέλλω, cohæreo, contineo, quasi ab eodē (ut Festo placet) pascuo contineo. Pli. l. 20. c. 7. Libidinum imagines in somno compefeci. Pli. in Epist. Ad incendia compefceda. Iuue. Digno compefcede labellum.

COMPETENTER, [Mediocremente. Gal. Mediocrement. Hisp. Conuenientemente.] mediocriter. Vlp. sol. matr. l. si cum dotem.

COMPETENTIA, [Conuenientia.] ἀσάλογια, p. cōuenientia. Gel. l. 2.

COMPETITORIS, συμμετιόντες, qui in honoribus petendis concurrunt. Cic. ad Att. lib. 1.

COMPETITRIX, icis, Cicer. pro Mur. Habuimus scenam competi tricem. Aliquando Competere, teste Nonio, est parem esse, uel cōuenire. Vnde in æstimatione rerum dicimus, hæc illi competit. Sene. Nihil eim agis competebar. Col. l. b. 2. Si non competet, ut in uillam fennum portetur, certe in metas exitru conueniet.

COMPETO, is, [Competere. Gal. Demander ce que demande un'autre, & tendre ou pretendre ce qu'il pretende. Hisp. Competer.] συμμετινμι, simul peto. Pli. de Viris Ill. Vnam speciosam duobus competentibus, pater puellæ conditionem tulit. Item pro conitanter ualere, ut ait Nonius. Sallust. l. 1. hist. Si neque animo, neque lingua compereret.

COMPIATIO, [Furto. Gal. Pillement, pillage. Hisp. A quella obra le robar y saltar.] furtum. Cic. Cælio lib. 2. Tu me hoc tibi mandasse existimas, ut mihi Chrestii compilationem mitteres? Compilatus, qui furtum passus.

COMPILO, as, p. p. [Pigliar d'ogni parte. Gal. Voler & defrober, & quasi ne laisser un seul poil. Hisp. Robar saltando.] ἐνσπινδύωμαι, undique suttipio: Dicitur a πῖλῶ, complano, non a pilis uellendis, cuius prima corripitur. Vnde Compilare, & Expilare heredi atem, id est

- idest, fraudare, diripere. Cice. 1. de Natu. Deor. Omnia, quæ pos-
sunt, sana compilant. Hora. Ne me cõpilassee putes Crespinus,
sermia lippus.
- COMPINGO**, gis, pegi, pactum, [Cacciare, congiungere. Gal. Chasser,
paulcer, ferrer. Hisp. Empuzar.] a Con, & Pango, contrudo, com-
pello. Plau. in Amph. Quid faciam si tres uiri me in carcerem cõ-
pigerint? Cic. 1. de Or. Tamquam in aliquod pistrinum detru-
di, & compingi uidebam: Interdum compono. Virg. 2. Ecl. Septem
compacta cicutis Fittula. Cic. 3. de Fin. Quid tam compactum &
coagmentatum inueniri potest?
- COMPACTIO**, [Congiuntione. Gal. Assemblément, & liaison, ensemblé. Hisp.
Ajuntamiento.] coniunctio, ut, Compactio membrorum. Cice. 5.
de Fin.
- COMPACTILIS**, le, compactum. Plin. lib. 11. cap. 18. Optimæ apes
breuès, uariæ, in rotunditatem compactiles, Vitru. lib. 4. cap. 7. ap-
pellat trabes compactiles, sub scudibus compactas. Et lib. 10. c.
17. Compactiles postes.
- COMPITA**, ἀμφοδία, loca, quæ petuntur. i. ad euntur, per diuersas
uias: cuiusmodi sunt triuia & quadriua, in quæ plures coeunt
uiæ. Oui. In ternas compita facta uias. Vir. 2. Geo. Pagos, & com-
pita, circum. Antiquis in usu erat & Compitus, masc. gene. ut an-
notauit Nonius. Var. de Senicis originib. l. 3. Vbi compitus erat
aliquis. Cic. contra Rul. In compitis auctionari.
- COMPITALIA**, orum, ἀμφοδία, feni, quæ in compitis perageban-
tur, Ser. Tullio dijs Laribus instituta. Plin. l. 37. c. ult. Cato de re
rust. ca. 5. Rem diuinam, nisi Compitalibus, in compito ut faciat,
- COMPITALIS**, le, Suet. in Aug. Compitalia lares.
- COMPITALICIVS**, a, um: ut, Dies compitalicius, quo compitalia
celebrabantur. Compitaliciæ ambulationes. Cic. ad Att. libr. 7.
III. Non. Ian. Compitalicius dies est. Et lib. 2. Hoc ambulationi-
bus compitalicijs referuemus. Compitalicia, orum, substantiue.
Cic. in Pison. Cum in Kal. Ian. compitaliciorum dies incidissent,
Vide Gel. lib. 20. c. 24.
- COMPLACEO**, [Piacere sommate. Gal. Complaire, fort plaire. Hisp.
Coplazer.] ualde placeo. Ter. in And. Tibi complacita est. Præteri-
tum Complacui, uel Complacitus sum: ut in superiore exemplo:
& Plaut. in Rud. Hoc deo complacitum est.
- COMPLACO**, as, [Placare. Gal. Apaiser & adoucir. Hisp. Aplacar & amari-
sar.] ἐξαρῆσθαι, placio. Gel. lib. 7. c. 3.
- COMPLANO**, as, [Splanare. Gal. Aplamar, unir. Hisp. Allamar las cosas aspe-
ras.] χαμαλάω, planum reddo. Cato c. 151. Id bene manibus,
aut pedibus complanato. Cic. pro domo: Melij regnum appeten-
tis domus est complanata, idest, solo æquata.
- COMPLAVDO**, dis, dere, plausu certatim comprobare. Cic. de Amic.
- COMPLECTOR**, complexus, sum, [Abbracciare, comprehendere. Gal. Em-
brasser, comprendre. Hisp. Abraçar, prender.] ἀεπιέλωμαι, ample-
ctor, comprehendo. Ter. in And. Mediam mulierem complecti-
tur. Complector te amore, id est, amo te; quod & sine ablatiuo
dicitur. Cic. Curioni: De ipso T. Annio tantum tibi polliceor,
te maioris animi erga te, si complecti hominem uolueris, ha-
biturum esse neminem. Complector cogitatione, cogito: Com-
plector animo. Cicero in Catone: Cum complector animo,
quattuor reperio causas, cur senectus misera esse uideatur.
Complector etiam passiuè legitur. Scæuola in l. si sic stipulatus
sim. ff. de uer. obl. Ipsius uis & heredis, uel sæpius facta complecti-
tur. Complexus, partic. passiuum. Cicero pro Rosc. Am. Quo
uno maleficio scelera omnia complexa esse uideatur, id est, com-
prehenfa.
- COMPLEO**, ex Con, & Pleo, [Empire pienamente, compire, finire. Gal.
Combler, emplir. Hisp. Enchir & complir, acabar.] συμπληρω, penitus
impleo. Gell. Ventus nauem undis compleuerat. Sine ablatiuo.
Cic. Somn. Scip. Quis est, qui complet aures meas, tantus & tam
dulcis sonus? Per translationem pro finire. Idem in Catone: Leō-
tinus Gorgias centum & septem compleuit annos. Interdum pro
supplere, perficere. Sal. in Catil. Cohortes pro numero militum
complet.
- COMPLEMENTVM**, [Compimento. Gal. Accomplissement, achueuement. Hisp.
Hinchimiento.] πληρωμα, completio. Cic. in Or. Inculcata repe-
rias inania quædam uerba, quasi complementa numerorum.
- COMPLETVS**, a, um, [Formito, compito. Gal. Acheuè, absolù. Hisp. Acaba-
do.] τελειος, absolutus. Cic. in Ora. Aures perfectio, completoque
uerborum ambitu gaudent.
- COMPLEXVS**, us, [Abbracciamento. Gal. Embrasse. Hisp. Abraçado.]
συμπλοκή, Cic. pro Font. Non etiam de matris hunc complexu
auellet, atque abstrahet? Complexus, comprehensio. Cic. 5. de Fi.
Totius complexu gentis humanæ.
- COMPLEXIO**, [Abbracciamento.] συμπλοχίς, complexus. Cicero in
Orat. Nec acruatim multa frequentans, una complexione de-
uinciet. Complexiones, copulationes, & adhesiones. Cicero pri-
mo de Finib.
- COMPLICICO**, [Piegare insieme. Gal. Enueloper & plier l'un dans l'autre,
- Hisp. Plegar juntamente.] συμπλέκω, simul plico. Plau. in Rud. Dū
tibi hanc rudentem complico, Complicare epittolam, pro-
claudere. Cic. ad Attic. Cum complicarem hanc epittolam. Si-
gnificat etiam contrahere: ut cum dicimus, Complicare uela,
Eius contrarium est Euoluo, quod scilicet implicatum & inuolu-
tum erat, expedio. Cic. 3. Si quis uoluerit animi sui complicati no-
tionem euoluere.
- COMPLODO**, is, συγκρούω, concutio, collido: ut Complodere manus.
Complodere pedes, est manuum, uel pedum collisione strepitum
edere. Quint. l. 11. Complodere manus, scenicum est.
- COMPLORATIO**, [Lamento.] lamentatio. Liu. l. 26.
- COMPLORATVS**, tus, cui, [Pianto, lamento. Gal. Pleur, lamentation. Hisp.
Lloro.] ut Comploratu iusto prosequi mortuos. Liu. l. 25.
- COMPLORO**, ras, [Piangere insieme. Gal. Plover ensemble, faire lamen-
tation & deuil. Hisp. Llorar juntamente con otros.] defleo. Liu. 5. Com-
plorati omnes pariter uiui mortuique. Cic. pro domo: Inimicos,
nondum morte complorata, arbitria petentes funeris.
- COMPLURES**, Complura, & Compluria, [Molti. Gal. Plusieurs ensemble.
Hisp. Muchos.] συχρό, sine numero singulari, idem quod mul-
ti. Gellius positum esse gradus, non comparatiui, lib. 5. cap. 21. do-
cet, Cæsar 8. Bel. Gal. Quod ubi accidit, complures hostium, ma-
gno nostrorum impetu pulsus, uulneratur. Cic. 4. Ver. Scyphorum
paria complura. Teren. Phorm. Noua hic compluria. Vbi Dona-
tus: Secundum regulam locutus est Terentius. nam hoc complu-
re, & hæc compluria dicitur. Sic ueteres, quod nostri, dempta
syllaba, complura dicunt. Sic Cato, Originum 2. Fana hoc loco
compluria. Cic. in Orat. Cõfirmandi genera compluria. Credo,
quia ueteres hoc plure, non hoc plus, dicebant.
- COMPLVRES**, [Piu e più uolte. Gal. Plusieurs fois, par plusieurs fois. Hisp.
Muchas ues.] πλεονάξω, aduerb. læpe. Cato: Contumelias mihi
dixisti compluries. Pla. Perf. Sensi compluries.
- COMPLVSCVLI**, orum, dem. Ter. Hec. Dies complusculos.
- * **COMPLVTENSES**, Hispaniæ populi.
- COMPLVIVM**, uiui, a pluuia dicitur, locus in ædibus, quo de diuer-
sifectis aqua pluuialis desluit. Col. lib. 4. ca. 24.
- COMPLVIVVS**, a, um, ut, Compluiuus lacus, qui ex pluuia aqua col-
ligitur. Var. 1. de re rust. cap. 13. Interius compluiuum habeat
lacum.
- COMPLVVIATVS**, ad compluiij modum factum. Plin. l. 17. c. 1. Com-
pluuiata copiosior uino est, dicta a cauis ædium compluiijs. Var.
1. de re rusti. cap. 8. Iugationis species duæ, una directæ, altera
compluuiata.
- COMPONO**, is, [Componere, mettre ensemble. Gall. Composer, mettre en-
semble proprement, assembler, joindre. Hisp. Componer cosas
diuersas.] συντίθημι, simul pono, coniungo. Virg. 8. Aen. Compo-
nens manibusque manus, atque oribus ora. Item disponere, con-
stituire, Cic. pro Deiot. Locus erat quidam, in quo erant ea com-
posita, quibus te rex munerare constituerat. Idem 3. de Or. Col-
locationis est componere, & statuere uerba. Pro ædificare. Virg.
3. Aeneid. Quam tuta possis urbem componere terra. Item com-
parare. Sal. in Jug. Vbi Metelli dicta cum factis componit. Virg.
1. Ecl. Sic paruis componere magna solebam. Quandoque orna-
re. nam compositio apta ornatum affert. Idem 4. Geo. Dulcis
compositis spirauit crinibus aura. Quandoque colligere. Cic. in
Diui. in Verr. Ab isto libro, quem tibi nescio quis, ex alienis
orationibus compositum, dedit. Quandoque reficere, re-
creare. Virg. 4. Georg.
- Vix defessa senem passus componere membra.
Quandoque finire, claudere. Virg. 1. Ae. Ante diem clauso com-
ponet ueliper olympo. Quandoque fedare. Virg. Ecl. 3. Non no-
strum inter uos tantas componere lites.
- COMPOSITO** aliquid agere, [D'accordo. Gal. De fait, appens, tout à pro-
pos, de propos, deliberè. Hisp. Con deliberacion.] ἐκσυνήκεις, pro, ut in-
ter nos conuenit. Plinius: Nihil non composito fecimus: pactum
seruauimus. Quandoque simulare. Sal. Non sunt composita mea
uerba. Vnde Composito aliquid agere, hoc est, simulare, & data
opera. Teren. in Phorm. Composito factum, quo modo hanc amas
habere possit sine dote. Compositus, Compositior, Composi-
tissimus, nomen ex particip. Cicero 2. Verr. Perficiam, ut nemo
umquam post hominum memoriam paratior, uigilantior, com-
positior ad iudicium uenisse uideatur. Idem ad Att. lib. 6. Solent
tuz litterulæ compositissimæ & clarissimæ esse.
- COMPORIO**, as, [Portare in un luogo. Gall. Porter ensemble. Hisp. Traer
acuestas juntamente.] συμφορέω, in unum locum porto. Cic. in Pis.
Cum arma in templo Castoris comportarentur. Comportare
frumentum ex agris in loca tuta. Cic. Att. l. 5.
- COMPOS**, [Colui che ha ottenuto qualche cosa. Gall. Iouissant, & ayant
participant, ayant en sapuissance. Hisp. El que alcança alguna cosa.]
ἐγκρατής, qui affectus est aliquid. Val. lib. 1. Imperatores com-
potes uictoriarum: Compos animi, qui animum suum
habet in potestate. Teren. in Adel. Vix sum compos animi
ita: ar-

ita ardeo iracundia. Huic opponitur Impos: ut Impos animi, pro-
insano, ament e, qui animo sanus non est, Plau. in Cap. Eripite isti
gladium, qui sui est impos animi. Sic Compos Voti, & Impos
uoti. Cice. Nam ut uictores dicimus uoti compotes, quos quid-
quid uolunt faciunt, sic uictos e contrario uoti impotes, qui
non possunt facere quod uolunt. Legimus etiam Compos misera-
rium: in malam partem. Pla. in Epid. Manum mihi acc. pe. xru-
marum, & miseriarum compotem. Sunt autem Compos & Im-
pos gen. commu. ab antiqua & inusitata uoce Pos, potis: unde &
poſium, & possideo: pos autem idem est, quod potes, cuius geni-
tium potis nunc loco nominatiui utimur. Virg. 3. Aen. Nec potis
Tonios fluctus æquare sequendo. Teren. in Phor. Si tibi placere
potis est. Hoc est, si potes. Quod autem Persius dicit Qui po-
te? uis dicam? Pote pro potis accipitur metri causa. Iungitur
quandoque Compos cum ablatiuo. Sal. Neque animo, aut lin-
gua satis compos.

COMPOSITE, [Acconciamente. Gal. Auec bonne ordonnance, par ordre, pro-
prement. Hisp. Jdonea y auiadamente, con orden.] apte. Cic. de Or. Cō-
posite, ornate, copiose loqui.

COMPOSITIO, nis, [Composicione. Gal. Composition assemblement, propre-
ment fait, accord. Hisp. Composicion.] συνθεσις, compositio, structura.
Cicer. 1. de Off. Apta compositio membrorum. Interdum dispo-
sicio. Idem 1. Offic. Ordo est compositio rerum aptis atque ac-
commodatis locis. Nonnumquam conuentio, transactio. Idem 1.
Pni. Pacis, concordie, compositionis auctor esse non desitit. Di-
citur & Compositio unguentorum. Plin. 20. c. 24. Iuris compositio,
Cic. 2. de leg.

COMPOSTVS, per sincopen. Virgil. 1. Aen. Placida compostus pace
quiescit.

COMPOSITOR, oris, [Compositore. Gal. Qui compose & assemble quelque
chose. Hisp. Componedor o acabador.] Cic. in Orat. Non inuentor, aut
compositor hæc complexus est. Ouid. 2. Trist. Plus sibi permisit
compositore suo.

COMPOSITURA, æ, uel Compositura. [Composicione.] Cato de re ru.
c. 25. Gel. 1. 7. ca. 20. Solæcismus est impar compositura partium
orationis.

COMPOTO, tas, p. p. [Bevere con gli altri. Gal. Boire ensemble. Hisp. Beyer
uno con otro juntamente.] συμπω, simul poto. Compotatio,
conuiuium. Cicer. de Senec. Conuiuium Græci conipotationem
uocant.

COMPOTOR, oris, συμπότης, Cic. 2. Phi.

COMPOTRIX, cis, συμπώτρια, fem. Ter. And. Compotrix eius est.

COMPRAEDES, oue γυνοί, seiusdem rei sponsores. Festus.

COMPRANSOR, oris, qui simul prandet. Cic. 2. Phi.

COMPRECATIO, genus precatōnis, quæ sollempni quodam ritu fie-
bat apud Romanos, Gell. 1. 13. c. 2. 1. Li. 1. 39. Nulli unquam con-
cium Quirites, tam necessaria sollempnis deorū cōprecatio fuit.

COMPRECOR, ris, [Prepære. Gal. Prier affectuosamente ou solennement.
Hisp. Rogar.] δέομαι, idem quod simplex. Teren. in Adelph. Deos
comprecare, ut uxorem accerfas. Comprecarī cælestium fidem,
dixit Catullus, pro Deorum auxilium implorare.

COMPRENDO, lus, hendi, hensum. [Pigliare, comprendere, intendere.
Gal. Comprendre, empaigner, entendre. Hisp. Prendre.] λαμβάνω, manu
capio. Cic. de Nat. Deo. 1. Quid opus manibus, si nihil compre-
hendatur? Sic Comprehendere hostē, & Comprehendere aliquē
in fuga, apud Cæsarem, & Comprehendere arma, apud eundem,
pro capere. Translate, ponitur pro percipere, uel intelligere, Ci.
Fam. lib. 6. Quæ sapientissimis uiris tradita memoria & scien-
tia comprehendisti, is hoc tempore utare. Comprehendere ani-
mo, mente, ratione, sensibus, intelligentia, &c. Aliquando pro cō-
cludere, complecti, Cic. de Or. Ac ne plura, quæ sunt pene innu-
merabilia, confectè, comprehendam breui. Aliquando pro com-
plecti. Ci. Fam. 13. Vehementer mihi gratum feceris, si hunc ado-
lescentem humanitate tua comprehendaris.

COMPRENSTIO, κατάληψις, Cic. 3. de Fin. Cogitationes compre-
hensionisque rerum pro ipso comprehendi actu. Ci. 2. Phil. Com-
prehensio fontium mea, animaduersione senatus fuit.

COMPRENSTIVM, substant. κατάληψις, Cic. 4. Acad. Nihil haberet
comprehensū, percepti, cogniti, constituti. Comprehensibilis, le.
Cic. 1. Acad.

COMPRESSE, [Strettamente.] σωρόμω, arte. Cic. de Fin. Latius lo-
quuntur thetores, dialectici compressis.

COMPRESSIO, onis, [Strettezza. Gal. Serrement, estrainte. Hisp. Apre-
tamiento, obra de apremiar.] Cice. de Clar. Compressione rerum
breues.

COMPRESSIVNCVLA, læ, Pla. Dulces amantum compressiunculæ.

COMPRESSVS, sus, [Coito.] coitus. Pla. Cōpressu grauidam reliquit.

COMPRIMIS, [Somamente, piu che altri.] in primis. Cic. pro Quin.
Vir comprimis honestus.

COMPRIMO, is, [Stringere, premere. Gal. Estraindere, serrer, clovre. Hisp.
Apremiar, apremiar.] συμπιέζω, premo. Plau. Plc. Cōprimere den-

tes uideor posse. Item cohibeo. Ter. in Heau. Iſtas posthac com-
primito manus. Comprimere audaciam alicuius. Cic. ad Cato-
nem. Comprimere alium, id est sistere. Celsus 1. 6. c. 18. Comprime-
re, suppressere. Cic. Att. 1. 3. Scripsi equidem: sed ita compres-
seram, ut nunquam emanaturum putarem. Comprimere uirgi-
nem, pro uitiare. Li. 1.

COMPROBATIO, onis, δουλις, Cic. 5. de Fin.

COMPROBATOR, oris, Cicer. 1. de Inue. Inuentionis comproba-
tores.

COMPROBO, bas, [Affermare, approuare. Gal. Approuer du tout, trouver
bon, auouer. Hisp. Approuar.] Cels. 5. Bell. Gall. Comprobat homini
consilium fortuna. Cic. pro leg. Man.

COMPROMISSVM, potestas decidendi controuersiam, data arbi-
tro a litigatoribus promittentibus se eius iudicio multam per-
soluturos. Cic. ad. Cornif. 12. Probarunt mihi, sese, quo minus
id facerent, compromisso, & iureiurando impediti. Compromis-
sum facere. Cic. pro Rosc. Cō. Quæro abs te, quod ita de hac pe-
cunia compromissum feceris. Ex compromisso ad arbitrum ire,
Proculus in l. societate. ff. pro socio. Cōpromissarius iudex, Cal-
listratus in l. cum lege Iulia. ff. de recept. arb.

COMPROMITTO, [Compromettere, far cōpromesso. Gal. Cōpromettere, far
re un compromis, & se reporter à arbitres. Hisp. Comprometer.] δῆτυπε-
πω, est præeunte utriusque litigatoris promissione, litem arbi-
trario boni uiri submitto. Cic. ad. Q. Fr. lib. 2. Candidati compromi-
serunt, petere Catonis arbitratu, ut, qui contra fecisset, ab eo cō-
demnaretur.

COMPANSANS, Hirpinorum populi in Italia. Plin. 3. c. 11.

COMPTVS, us, pro ornatu, [Ornamento Gal. Ornement, alliffement,
Hisp. El atajo.] καλλόπισμα, Donatus in Eun. Ter. Magis aman-
da, quæ naturæ beneficio, non factis compribus, aut industria, est
pulchra. Et Lucret. lib. 1. Virginei comptus.

COMPVLSA, Bithyniæ opidum. Plin.

COMPVGNOS, pugnas, [Contendere. Gal. Combattre, s'embatre, ou estriner
ensemble. Hisp. Pelear uno con otro.] ἀμφοιβητώ, simul pugno, & per
metaphoram uerbis contendo. Gell. 14. c. 15.

COMPVLSO, as, τυπαρόπω, collido. Col. 1. 1.

COMPVNCTIO, Plin. 21. c. 19. Laterum compunctiones tollit.

COMPVNCTVS, [Segnato. Gal. Marqué de point s', noté & piqué au uisage
comme un esclave fugitif.] ἐστύμας vos, lignatus. Cic. 1. 2. Offi. Bar-
barum compunctum notis Threicijs.

COMPVNGO, xi, ctum, [Pungere.] idem quod pungere. Col. 1. 3. c. 14.
Cauendum, ne aculeis urticæ compungantur. Sensum compunge-
re dicuntur, quæ sensus ostendunt, ut splendor oculos, gustū ama-
ritudo. Luc. 1. 2.

COMPVTATIO, Plin. 17. c. 22. Operarum ista computatio est.

COMPVTO, as, p. e. cor. [Potare, bruscare, estimare, computare, numerare.
Gal. Pauere, couper. Hisp. Podar y cortar arboles.] κλάσσω, idem quod
putare, siue ramos superuacuos abscindere. Frequentius ad men-
tem refertur, pro exitimo, iudico. Plin. lib. 9. c. 15. Computet ali-
quis, quantum Curius in triumphum tulerit. Laet. lib. 3. Eam homi-
num sapientiam pro summa stultitia computat. Item conu-
mero, siue ratione subduco. Cic. in Laelio dixit, Ad calculū reuo-
care, Plin. in Epist. Si computes in annos exiguum tempus. Inter-
dum imputo. Pla. in Merc. Computat uxor, id est imputat.

COMPVTRESCO, fcis, [Putrefarsi. Gal. Se pourrir avec, deuenir pour-
ri.] Hisp. Podrirse.] putresco. Plin. libro 13. capit. 13.
Eos non computruisse. Columel lib. 5. cap. 10. Mutuo contractu
computrescent.

COMVM, κώμων, Ptolemæo, ciuitas Gallie cisalpinæ iuxta Larium
lacū, Colonia a L. Scipione deducta, deinde a Pompeio instaura-
ta, postremo a Cæsare aucta, quo tempore pro Como Nouum
comum cepit appellari, & incolæ Nouocomenfes. Plin. lib. 3.
cap. 17.

COMVS, deus apud ueteres comeſationum, nocturnarumq. saltatio-
num praeses. Philostratus Imagine tertia. Hinc Comeſari.

CONAMEN, conaminis, [σφοζοσφοζα.] πείρα, conatus, nisus. Ouid.
2. Metam.

CONAMENTVM, ti, [σφοζο.] Plin. 19. c. 2. Conuolutum ligneis cona-
mentis, id est, fulcimentis ligneis.

CONAROS, ab Alexandrinis appellatur frutex quidā aculeatus, qui
a Dioscoride Paliurus uocatur. Vide Ruell. 1. c. 107.

CONATVS, us, uis, [σφοζο, incitatione. Gal. Effort, essay entreprins. Hisp.
Esfuere, esperiencia.] αείρα, nisus. Cic. 2. de Nat. Deo. Dedit natu-
ra belluis appetitum, ut conatum haberent ad naturales pastus
capessendos. Idem de Clar. Orat. Conatum iracundie suæ more
sedauit.

CONCACO, as, uis, Seneca: Omnia concacauit.

CONCAEDES, plu. num. sepimēta ex arboribus. Tacit. 1. 1. Romanus
frontem, ac tergū ualle, latera cædibus munius. Cels. Rhod. 1. 5.

CONCALEO, les, [Scaldarsi. Gal. S'eschaufar de toutes parties. Hisp. Escal-
entarse.] caleo. Pla. Amph. Concaluit locus.

CONCA-

CONCALEFACTO, uel **Concalfacio**, eis, calidum reddo. Cic. de Orat.
CONCALEFACTORIVS, a, um. Plin. lib. 21. cap. 10. Vis ei concalfactoria.
CONCALEFACTVS, a, um, Cic. 1. Tuf.
CONCALEFIO, fis, Varr. 3. de re rust. cap. 9. Ut æquabiliter oua concalfiant.
CONCALESCO, fcis, Cic. 1. Tuf. Ardore animi concalfescunt.
CONCALLEO, les, [Far il callo. Gal. S'endurcir, recevoir cals & durillons max pies et aux mains ou autres lieux. Hi. Χαλερ callos, ò χαλερ se callo.] calleo, callis obducor. Cic. 3. de Natu. Deor. Callidos appello, quorum, ut manus opere, sic animus usu concalluit.
CONCAMERARE, [Fabricare in uolto. Gal. Voultre, edifier en uolte. Hisp. Χαλερ edificio de boneda.] na, μαρπύ, est ad forniciis formam & arcuato opere ædificare. Plin. 11. c. 24. Architectura, Concameratio, ædificium, arcuato opere fiunt. Idem l. 5. Concamerations etiam dicuntur pergularum hortensium tecta, ad arcuati operis similitudinem facta.
CONCASTIGO, gas, [Castigare,] σωπορίζω, castigo. Pla. Tri.
CONCAUO, uas, uare, καίλιν, Cauare. Concauare brachia in duos arcus. i. sinuare, ut formam imitentur duorum arcuum. Ou. 2. Meta. In geminis, ubi brachia concauat arcus Scorpius.
CONCAVVS, [Concauo. Gal. Creux, caue. Hisp. Profundo ò huecho.] καίλος, sinuosus. Cic. de Fato. Stupidum esse Socratem dixit, quod iugula concaua non haberet.
CONCEDO, dis, [Dar licençã. Gal. Ceder à quelque un, se partir & faire place à un autre, otroyer. Hisp. Dar ò otorgar.] παραχωρέω, permitto. Cic. Diu. in Verr. Concede quod facile est. Item recedere, Ter. in Hecy. Tempus est alio concedere. Aliquando credere, Ter. Phor. Numquam ne hodie concedes.
CONCELEBRO, tas, [Celebrare. Gal. Celebrer ensemble, fester. solenniçer, Hisp. Muchas ueçes haçer alguna cosa.] celebros, frequento. Concelebrare diem festum, est feriari. Concelebrare conuiuium, cum quadam celebritate exhibere. Cic. de pet. conf. Conuiuia amicis tuis concelebrantur.
CONCELO, as, are, [Celare, Nãscondere.] κρυπνύμεαι, celo. Geil. lib. 11. cap. 9.
CONCENTIO, onis, Cic. pro Sextio: Clarissima concentratione in ore impuri hominis imminens concionata est.
CONCENTYRIO, as, dictum a Pla. in Pseud. pro colligere. Nonius.
CONCENTVS, us, [Concento, consonanza. Cal. Acord de uoix, chant, melodieux et accordant. Hisp. Canto acordado y dulce.] συμφωνία, harmonia ex diuersis resulantis uocibus. Virg. lib. 1. Georg. Auium concentus in agris.
CONCEPTACVLVM, aut conceptabulum, ενοδοχίον, & ενδοχείον, quod aliquid continet, ut uena est conceptaculum sanguinis. Plin. lib. 11. cap. 37.
CONCEPTA VERBA, certa uerborum formula, quæ uti præscribitur concipitur, uel enunciat. Pla. in Asin. Vbi uerbis conceptis, aliquid sciens periuraris. Vide Concipere uerba.
CONCEPTIVÆ FERIAE, τεταγμένοι έορται, quæ quotannis a magistratibus, uel sacerdotibus in dies certos, uel incertos concipi consueuerunt. Erant autem apud ueteres quattuor publicarum feriarum genera: Satiuæ, quæ certis diebus quotannis obseruabatur: Conceptiuæ, quæ quotannis quidem fiebant, sed modo hoc, modo illo tempore, ut magistratui uidebatur, quales erant Latinæ, Sementinæ: Imperatiuæ uero, quæ quotannis fieri non consueuerant, sed ob ualitudinem Principis, aut insignem uictoriã, aut etiam imminens periculum a magistratu imperabantur. Nundinæ feriæ erant rusticorum causa, ut ad emenda necessaria non die urbem conuenirent. Vide Macr. l. 1. Sat. 1.
CONCEPTIO, onis, [Concentratione, generatione. Gal. Conception. Hisp. Concebimiento.] σύλληψις, conceptus. Plin. lib. 21. c. 22. Chrylippus conceptionibus eam putat conferre multum. Contra naturam conceptio. Cic. 2. de Diu. Formulari conceptio, Pau. in l. actio negotiorum. ff. de neg. gest.
CONCEPTVS, a, um, σμειλημύενος, apprehensus, destinatus, accinctus. Cic. de harusp. resp. Ex uirginis furtiuo stupro conceptus, Concepta æstu pestis, Col. libro 7. cap. 5. Conceptus, us, ui, pro ipso fetu. Plin. lib. 20. c. 22. Non edendum grauidis, nisi mortuo conceptu. Conceptus, conceptio. Cic. 1. de Di. Ex hominum pecudum ue conceptu, & fetu.
CONCERNO, is, Cerno. Q. Cic. de Petit. conf.
CONCERPO, is, [Squarciare. Gal. Dechirer, mettre en pieces, rompre en pieces. Hisp. Despedaçar.] διασπάω, discerpo. Liu. lib. 38. Librum rationis eius, cum Lucium afferre iussisset, inspectante senatu, suis ipsorum manibus concerpisse.
CONCERTATIO, onis, uerbale. Plin. l. 20. c. 8.
CONCERTATIVVS, a, um, Quin. l. 7. c. 3.
CONCERTO, tas, [Contendere.] διαφραβίζω, simul certo, contendo.
CONCERTATORIVS, a, um, Cicero de Clar. Ora. Concertato-

rium genus dicendi.
CONCESSATIO, [Quiete,] cessatio, quies. Coll. 11. c. 1.
CONCESSIO, onis, [Concessione.] συγχώνοις, Cic. ad Art. l. 3.
CONCESSO, as, Cesso. Pla. Pæn. Numquam concessauimus.
CONCESSVM, si, [Volontã.] Cic. pro Cælio: Abhorret a maiorum concessis.
CONCESSVS, us, [Volontã. Gal. Permission, conge, otroy. Hisp. Otorgamiento.] Cic. pro Cælio: Concessu omnium.
CONCHA, omne genus piscis firmiorem habens testam. Oui. Ostrea quæ in conchis tuta fuere suis. uide Plin. 9. cap. 33. & 35. Vasis quoque genus quoddam concauum, Concham uocamus. Plin. Lauatur in conchis, siccaturque. Item genus, uasis uinarij: quod in dolio hauritur uinum. Iuue. Cum bibitur concha. Aliquando pro tuba, Oui. lib. 1. Met. Conchaque sonanti Inspirare iubet. Conchæ Cytheriacæ dicebantur, quæ margaritas producebant, & ob id Cytheriacæ, quia Veneri gratæ. Mart. Læuio o conchis Galle Cytheriacis.
CONCHIS, huius conchis, κοχχίς, fabæ genus, siue edulium ex fabis. Iuue. Sat. 3. Mar. l. 13.
CONCHYLE, lis, p. uel Conchylum, λιγ, [Cocchilia. Gal. Coquille chouche, poisson dont on tire le cramesin. Hi. Choncha para tenir el carme si.] κοχχύλη, genus conchæ, idem cum murice, cuius sanie pretio sissimæ lanæ tingebantur, austerum in glauco colorem, & irascen- ti mari similem referentes. Est autem diuersum a purpura, teste Plin. lib. 9. cap. 35. Ponitur quandoque pro ipso colore, Plin. lib. 9. cap. 36. Concharum ad purpuras & conchyliã eadem est materia. Alio nomine Ostrum dicitur, quod ex marinarum concharum testis eximitur. Conchylum itaque Muricen, & ostrum, in eadem significatione accipimus. Virg. 4. Aen. Tyriusque ardebat murice læna. Conchylum nonnumquam generale nomen ad omnes conchas. Plin. lib. 9. cap. 36. Lingua purpuræ longitudine digitali, qua pascitur perforando reliqua conchyliã.
CONCHYLIVS, a, um, κοχχυλιωτός, uel Conchyliata uestis, murice tincta. Plin. l. 9. c. 39. In conchyliata uelte cetera eadem sine buc- tino. Cic. 2. Phi. Conchyliatus Cn. Pompeij peristromatis.
CONCHYTÆ, quæ conchyliã querit in mari. Pla. in Rud. Saluete fures maritimi, conchyte. Dicuntur & Conchyliarij.
CONCIDO, is, p. p. concidi, concisum, [Tagliare minutamente. Gal. Comper en preces, & morce aux haçher menu. Hi. Herir ò matar.] συγκόπτω, simul uel minutim cædo. Plin. Caro eius concisa. Item frangere. Plin. Nucleus dentibus concisus, super uulnus imponitur. Ab hoc concisa oratio, ueluti membratum cæsa est.
CONCISE, συντόμως, adu. Quinç. minute ac concise.
CONCISVRA, ræ, Senec. ep. 101.
CONCIDO, is, p. c. concidi, concisum, [Cadere, ruinare. Gal. Tomber, cheoir. Hisp. Caer] καταπίπτω, corruo. Cic. 3. Tuf. Si cui simul animus cum te concidit.
CONCIEO, es, ere, uel, Concio is ire, [Conuocare, commouere, concitare. Gal. Faire venir, appeler. Hisp. Llamar.] Nam modo significant conuocare. Liu. l. 5. Galli, quos spes prædæ conciuerat. Modo commouere. Ter. Hec. Verbum inter eas irã hanc conciuerit. Concitus, par- tia Concio. Lucan. lib. 5. Inde ruunt toto cõcita pericula mundo.
CONCITOR, oris, [Capo, cagione.] κωντής, uerbale: ut, Belli concito- res. Tacit. lib. 4.
CONCILIABILVM, [Luogo doue si fa concilio. Gal. Petite assemblee de gens, ou le lieu ou se tient le conseil. Hisp. El lugar do se juntan a conçejo.] σύλλογος, locus in quem concilium conuenit. Liu. Nundinas & conciliabula obire solent.
CONCILIATIO, conciliandi actus. Cic. 4. Acad. Honestum dicitur a conciliatione naturæ. Pro. conuentione. Pla. Exstat conciliatio.
CONCILIATRICE, læ, deni. Cic. pro Sex.
CONCILIATOR, oris, Conciliator suillæ carnis lanus, Var. l. 2. c. 5.
CONCILIATVRA, ræ, pro conciliatione. Sen. ep. 89.
CONCILIATVS, us, Lucr. lib. 2. Nec quidquam commutari sine conciliatu, id est congregatione feminum.
CONCILIATRIX, mulier, quæ uiros mulieribus, & uxores uiris conciliat, inquit Festus. Cic. 1. de Leg. Oratio conciliatrix humanæ societatis.
CONCILIO, as, [Pacificare. Gal. Acorder, moyenner d'accorder, appointer, unir, joindre par acointance & amicitie quelques uns. Hisp. Conciliar euenos amigos, Halagar ò enamorar, ò heçer amigo.] προσεγγόμαι, beneuolã facio. Liu. l. 1. Aeneas animos Aboriginum sibi conciliaret. Recon- ciliare uero quis dicitur cum post inimicitias rursus aliquem in gratiam reducit. Item contrahere, Ter. in Hea. Exeo, ut pacem conciliem. Sic dicimus, concilio mihi odium, inimicitias, quasi comparo, ac- quiro. Sic & reconcilio. Quin. Hinc conciliatus partici. Femina conciliata uiro. Carullus. Ter. Prodi male conciliate. id est, magno pretio empte, ut interpretatur Donatus.
CONCILIVM, concilij, [Concilio. Gal. Assemblee, compagnie, bande gent d'un accord. Hisp. Concilio ò conçejo.] a conciendo, conuocando, συνέ- δριον, senatus, uel cõetus conciliatorum. Virg. 10. Aen. Conciliumque uocat

- vocat diuum pater. Concilium etiam pro coagmentatione ponitur. Lucr. l. 1. Corpora concilio quæ constant principiorum. Est etiam Concilium flos laetiones herbæ. Pl. l. 22. c. 22.
- CONCINNATICVS**, a, um, eleganter instructus, Appul. l. 2.
- CONCINNE**, [Ornate, Gal. Proprement, mignonnement, joliment. Hisp. Lindi galana y conuenjentemente.] ornate, Cic. 2. de Ora. Concinne distributâ, sed non perite. Idem pro Quinctio: Rogabat blâde, & concinne.
- CONCINNITAS**, tis, [Ornamento, elegantia. Gal. Ajancement, parement, janlines, elegance. Hisp. Atanio, lunde & do gala.] κοσμητι; , elegantiâ, Cic. de Clar. orat.
- CONCINNITVDO**, conuenientia, δμουλογια, Cic. l. 2. de Inuen.
- CONCINNO**, as, [Adornare, accociare. Gal. Ajancer, acoustrer & dresser. parer & adoubrer propement. Hisp. Atauar, agetar, do adobr. r mezelan do cofas.] συντιθηται, apte compono. Pla. Auiceps quando concinna uit aream. Concinnare uelut, Concinnare uia, Concinnare lutu, apud eundem Plautum. Concinnare unum, Pl. l. 14. ca. 20. Concinnare pelles, pro perpolire, apud eundem. Concinnatores causarum. Vlpia. l. nec quidquam. ff. de offi. procon.
- CONCINNVS**, a, um, [Conciato, adorno.] κομ. δ. s. compositus, ornatus, ex Con. & Cinnus. Pla. in Persa. Sat. concinna facie.
- CONCINO**, nis, nui, centum. [Cantare in compagna. Gal. Chanter en partie, acorder avec autre ou autres. Hisp. Cantar con otro.] συμπονέω, simul cano. Cic. 4. Tulcu. Hæc cum flebilibus modis concinuntur. Per translationem pro conuenio, Idem 1. de Na. De. Stoici cum peripateticis re concinere uidentur, uerbis discrepare. Accipitur & pro prædicere. Idem pro Sextio. Hæc tum a me tamquam fata, concinebantur.
- CONCIO**, is, conciu, [Conuocare, comouere. Gal. Apeler à soy. Hisp. Clamar, conuocar.] conuoco, ut, Concire multitudinem, Liuius. Item commouere, ut, Concire iram. Ter. in Hecy.
- CONCIO**, onis, ἐκκλησία, a Concio, is, tria significat: suggestum, unde uerba sunt. Liui. l. 1. Summissis fascibus in concionem ascendit. Item multitudinem populis conuocatam. Tertio oratione ipsam, quæ ad populum habetur. Cicer. Dolabellæ. Legi concionem tuam.
- CONCIONABVNDVS**, concionatorem agens. Liui. 5.
- CONCIONALIS**, clamor. Cic. ad Q. F. l. 2.
- CONCIONARIVS**, tria, rium, concionatorius. Cicer. ad Q. F. l. 2. Concionatio illo populo a se alienato.
- CONCIONATOR**, ἀμνηστικός, Cic. in Catil.
- CONCIONATORIVS**, a, um, ἀμνηστικός, quod ad concionem pertinet. Gel.
- CONCIONOR**, p. p. [Far oratione. Gal. Haranguer, rapporter à l'assemblée, prescher, remonstrer au peuple. Hisp. Razonar eu consejo, do predicar.] ἀμνηστικός, orationem habeo. Afinius. Cic. li. 1. i. fam. Lepidius concionaretur.
- CONCIPILO**, as, apud Neuium pro corripio, & inuoluo: ut annotauit Festus. Quia uoce usus est & Pla. in Truc.
- CONCIPIO**, is, p. c. simul capio, apprehendo, [vigilare, apprehendere, inuenire. Gal. Prendre plusieurs choses ensemble. Hisp. Tomar muchas cosas juntamente.] συλλαμβανω, unde concipere mulieres dicuntur, ἀποκρεσκειν, κνήμιν, cum genitale semen apprehenditur ad ferum faciendum. Lact. l. 3. Quid, quod uxor potest esse communis, filius nõ potest, quoniam concipi non nisi ex uno necesse est. Inde Conceptus, & Conceptio. Transfertur ad inimum, Quinctil. Nec tantum concipere animo scelus potui. Hinc Conceptus mentis, dicuntur, quæ comprehendimus, & imaginamur. Interdum est de liberare. Virgil. 12. Aen. Aut tu bella cie, conceptumq. excute fœdus. Interdum congregare, Columell. lib. 1. Torrens imbribus conceptus.
- CONCIPERE VERBA**, frequens est apud ueteres, pro, certam quandam uerborum formulam alicui dictare, quâ ille totidem uerbis referat, unde Concipere uerba iuramenti, est præscribere, & dictare iuramento, quibus uerbis uelimus fieri iuramentum. Liui. l. 7. & super lectum itans, ferro intento, nisi in ea, quæ ipse concepit, uerba iuraret. Conceptis itaque uerbis iurare, est iuramentum præstare certa quadam uerborum formula ab eo, qui iuramentum defert, præscripta. Ad hunc etiam modum ueteres dixerunt, Concipere uadimonium, hoc est dictare formulam uadimonij. Cic. ad Q. F. Negat quemquam fuisse, qui uadimonium concipere posset.
- CONCIRATIO**, [Incitatione,] commotio: ut, Concitatio multitudinis. Cic. pro Clu.
- CONCITATOR**, oris, Cæf. 8. Bel. Gal. Concitator multitudinis.
- CONCITATRIX**, fem. ut, Concitatrix uis, apud Pl. 26. c. 10.
- CONCITO**, as, p. c. [Concitare, commouere, stimulare. Gal. Esmouuer fort, prouoquer inciter. Hisp. Mover do perturbar.] τραπομω, frequent. a Concico, commoueo, extimulo. Cic. 4. Acad. Quo spectat, nisi ut opifices concitentur? Sic Concitare discordiam, apud eundem. Et Concitare equum contra aliquem, Liuius 1. Hinc Concitatus, par-
- ticip. Cic. 2. de Fin. Admirabili quodam ad philosophiam studio concitatus, Cic. de Cla. ora. Concitatus nomen: ut concitator curfus, id est, celerior. Liui. lib. 34. Concitatissimi equi, Idem lib. 35.
- CONCIVM CVLA**, læ, dem. Cic. ad Att. l. 2.
- CONCLAMO**, as, are, [Cridare insieme. Gal. Crier ensemble, s'escrier. Hisp. Llamar dando nozes.] simul clamare. Cic. 6. Phil. Ame conseruaram remp. conclamatis. Conclamare pro clamare. Cæf. 1. Bell. Gall. Conclamauit, quid ad se uenirent? Conclamare uasa, militaris locutio, pro denunciare inter milites, ut uasa colligant: quod fiebat cum exercitus moturus erat castra. Cæf. li. 1. Bel. ciui.
- CONCLAMATIO**, onis, uerbale, clamor multorum. Sene.
- CONCLAMO**, freq. Pla. Merc.
- CONCLAMATVM EST**, [Egli è finito.] tractum & finitum est, ab ijs tractum qui morientibus assistunt. solent enim cadaverum faciem identidem frigida abluere, nomenq. eorum cl ara uoce inclamare, ne forte lyncope correptos pro mortuis funerarent. nã qui animi deliquium patiuntur, mortuis simillimi sunt: unde & nonnullos pro mortuis elatos, & rogo relatos accipimus. cum itaque, affusa subinde frigida, nomineque sepius inclamato, nihil proficeretur, post ultimam conclamationem comburebantur. Hinc Corpora conclamata, quibus extremum hoc conclamationis præstitum est officium. Luca. Corpora nondum conclamata iacent.
- CONCLAVATAE RES**, inquit Festus, quæ sunt sub eadem claue.
- CONCLAVE**, uis, n. g. [Luogo appartato. Gal. Vne chambre avec sa garde robe, ou estude, ser mées sous une cleu lien à se retirer ou enfermer quel que chose. Hisp. Camera encerrada o recamara.] μυχος, locus secretior in interioribus tectis, unam habens claui communcem domesticis, intra quem multa loca clausa sunt adhaerentia triclinio. Cice. 2. de Ora. Hoc interim spatium conclaue, ubi epulabatur Scopas, concidit. Quinct. eandem referens historiam, triclinium appellat. Conclauium, idem, Plaut. in Aul. Conclauium mihi peruium facitis.
- CONCLVDO**, is, [Concludere. Gal. Enfermer enclorre, enfermer. Hisp. cerrar.] συνκλειω, simul claudio. Ci. de Vniu. Animum in corpore conclusit deus. Item orationem terminare. Cic. 6. Ver. Ut aliquando orationem concludam, ac definiam.
- CONCLVSE**, adu. Cic. in Orat. Apte, & concluse aliquid dicere.
- CONCLVSIO**, [Conclufione. Gal. Conclufion, fin. Hisp. Conclufion, fin.] dicitur, quam Græci ἐπίλογον, nostri modo Perorationem, modo Cumulum uocant. nam Cumulus proprie acruus est, & in conclufione omnia, quasi in unum aceruum, colliguntur. Vocis moderatio & uerborum conclufio. Cic. 3. de Ora.
- CONCLVSV CVLA**, dem. apud Cic. 4. Acad.
- CONCOLOR**, oris, o. g. [D'un medesimo colore. Gal. de mesme couleur. Hisp. Cosa de luidor que es otra cosa.] ὁμοχρους, eiusdem coloris. Plin. lib. 28. c. 9. Vir. 8. Aen. Fetu concolor albo.
- CONCOQVO**, quis, p. c. [Cuocere, padire. Gal. Cuire, digerer, meuir. Hisp. Cozer, digerir la uisnda.] ἐπίω, Coquo. Varr. de re rust. l. 2. cap. 10. Ad focum ligna afferre & cibum concoquere. etiam frequentissime accipitur pro mutare cibum in qualitatem corpori nostro conuenientem. Mart. lib. 1. Bene concoquit Charinus, & tamen pallet. Interdum pro æquo animo ferre, Liui. libro 4. Quem senatorem concoquere ciuitas uix posset. Tracta translatio a concoctione, quæ fit in stomacho. Concoquere odium. Cicer. ad Q. Frat. libro 4. Eius ista odia non sorbeo solum, sed etiam concoquo.
- CONCOCTIO**, [Digestione. Gal. Digestion, cuisson, meurissement. Hisp. la digestion de la uisnda do maniar.] πέψις, una ex naturalis animæ facultatibus, qua cib. mutatur in qualitatem parti nutriendæ conuenientem. Concoctionis autem partes sunt tres, quarum prima in uentriculo, secunda in iecore, & uenis conficitur, tertia in ipsis partibus nutriendis.
- CONCORDIA**, æ, Venetiæ opidum, non procul ab Altino. Plin. lib. 3. c. 18. Est item Concordia cognominato Iulia, Hispaniæ Bæticæ opidum. Plin. l. 4. ca. 1. Concordia item dea apud Romanos. Liui. lib. 9. Cic. pro domo. Cella concordia. Cic. 2. Phil.
- CONCORDARE**, [Concordare, esser d'accordo. Gal. Acorder, estre d'un mesme coeur & courage. Hisp. Concordar una cosa con otra, ser de acuerdo.] concordem esse. Ouid. 10. Met. Et sensit uarios, quamuis diuersa sonarent, Concordare modos.
- CONCORDIA**, [Concordia, accordo. Gal. Concorde, acord. Hisp. la concordia.] ὁμόνοια, unanimitas, & cõsensus, discordiæ cõtrarius. Sal. Cõcordia paræ res crescunt, discordia maxima dilabuntur. Dicitur concordia a corde congruente. Discors concordia, dicitur reru, quæ cum inter se diuersæ sint, tamen commixtæ unum quoddam corpus conficiunt, dum una alterius uires temperat & coercet. Oui. Met. Discors concordia fetib. apta est. Discordem concordiam uocat Luca. li. 1. simulatam amicitiam: ut cum illum amplecti & colere uideamus, quem tamen tacito odio prosequimur.

CONCORDITAS, atis, [Concordia,] ἡμόνοια, pro cōcordia apud Pacu.
CONCORPORO, [Incorporare. Gal. Incorporer. Hisp. Encorporar.] in unum corpus redigo. Plin. l. 22. c. 24.
CONCORDS, [Concorde, d'accordo. Gal. D'un mesme cœur & courage, d'une mesme fantaisie & volonté. Hisp. Cosa concorde.] ὁμοῦνες, Ci. 1. Tul. Alijs cor ipsum animus uidetur: ex quo Excordes, Vecordes, Concordesq. dicuntur. Parca concordēs, Virg. 4. Ecl. Concordes itabili factorum numine Parca. Hinc Concordissime, Ci pro Rab.
CONCRATITIVS, a, um, quod ex confertis cratibus fit. Inde Paries concratitius, qui infertis cratib. construitur. Papini. in l. si fratres.
CONCREDO, is, [Credere, commettere alla fede. Gal. Ailler tout en garde, s'en fier du tout à un autre. Hisp. Confiar el emprestido.] ἰσχυροῦς, fidei alicuius trado. Ci. pro Quinctio, Cui tu rem tuam commendare, & concedere solebas. Ventis aliquid concedere, Catullus. Cic. pro Ros. Am. Cui fama mortui, fortunæ uiui commendatæ sunt, atque concedite.
CONCREDO, uis, dixere ueteres. Pla. in Aul. Si hoc concreduo.
CONCREMO, as, p. c. [Abbruscire. Gal. Brusler tout en un coup. Hisp. Quemar.] ἄσβεστος, cremo. Plin. l. 12. cap. 18. Periti corum asuerant, non ferre tantum Arabiam annuo fetu, quantum Nero princeps nouissimo pompæ lux die concremavit. Concremare igni, Liu. 6. Vrbs concremetur. Seneca Theb.
CONCREPO, [Ex strepito, risonare. Ga. Crier ou criquer, comme un huis, du quel les gens sont mesus ou rouilles. Hisp. Estallar rebentando, Haizer ruido lo que se quebra.] διαλαλέω, perfono. Et plus est, quam sono. Ter. Offium concrepuit. Cōcrepare digitis, Ci. 3. Off. Concrepare gladijs ad scuta. Liu. l. 28. Concrepare actiue positum. Ouid. 1. Fait. Temesæaque concrepat æra.
CONCRESCO, concreui, concretum, [Crescere in se. Gal. Croistre ensemble. Hisp. Crocer juntamente.] συμφομεν, simul crescere. Non raro tamen accipitur pro coagulari. Virg. 3. Geor. Concrecunt subita currenti in flumine cruitæ. Sic dicimus Lac, uel aerem crescere pro condensari, Concretus, particip. Cicer. 1. Tuscul. Crassus hic, & concretus aer. Aer concretus in nubem cogitur. Idem 2. de Natu. Deo. Cælum crassum atque concretum, & Aer purus & tenuis, uelut opposita posuit. Cicer. 1. de Nat. Deo.
CONCRETIO, onis, Cic. 1. de Nat. Deo.
CONCRETVM, u, [Congiuntione,] coniunctum. Cic. 1. de Nat. Deor. Quæ nil concreti habeat.
CONCRETVS, us, iiii, Plin. l. 12. c. 16. In concretu albicantis succi.
CONCRIMINOR, naris, [Incolpare. Gal. blasmer quelqu'un, & luy mettre a su quelque cas. Hisp. Culpar, acusar.] crinino. Plau. Mil.
CONCRUCIOR, aris, [Efferre cruciatio.] ἀβίαω, doleo. Luc. l. 3.
***CONCVBIENSES**, Vmbriæ populi. Plin.
CONCVBINATVS, us, iiii, Suet. in Nero. c. 18.
CONCVBINVS, & Concupin, [Concupino, & Concupina.] quod simul cubent. Quinct. lib. 1. ca. 3. Cic. 1. de Ora.
CONCVBITVS, us, [Coito.] συνουσια, coitus. Plin. l. 10. c. 63.
CONCVBIVM, noctis primus somnus: quod eo tempore fere omnes cubent: hoc est, illa pars noctis, quæ est inter primam faciem, & noctem intempellam. uide Nox. Nox concubia. Siten. l. 4. Hist. Legati concubia nocte opidum digressi. Cic. 1. de Diui. Concupia nocte uisum esse in somnis.
CONCVBO, as, p. c. siue quod uisitatius est, Concupbo, is, [Dormire in compagnia. Gal. Choucher avec, choucher ensemble, habiter avec une femme. Hisp. Acostarfe de dormir con otro.] συγκυβώω, simul dormio, simul quiesco: & per translationem coeo, Ouid. 3. de Arte: Cum uestris concubuisse uiris.
CONCVLCATIO, onis, Plin. libr. 8. Obturpata conculcatione prius aqua.
CONCVLCO, [Conculcare, premere, calcare. Gal. Pesteler, marcher sus, fouler aux pies. Hisp. Hollar de acocer o pisar.] καταπατέω, idem quod calco, calcibus premo. Cic. ad Att. lib. 8. Conculcari miseram Italiã uidebis. Proterere & Conculcare aliquem. Cic. pro Flac.
CONCVMBO, bis, [Giacerfi, ussar carnalmente.] Cic. de Inuen. Si peperit, cum uiro concubuit.
CONCVPIO, pis, [Desiderare. Gal. Conuoiter, desirer, souhaiter, appeter. Hisp. Codiciar.] ἰσχυροῦς, cupio. Cic. pro Quinct. Sicut tu semper summe concupisti. Concupisco, scis, eiusdem significationis. Idem 1. Acad. Nihil desiderabile concupiscant. Concupiscor, passiuum. Plin. l. 1. ca. 6. Id se facturas, quod concupisci possis. Cic. 4. Tusc. Ut adepta iam aliquid concupitum.
CONCVRO, as, [Hauer cura. Gal. Avoir soing & souci. Hisp. Curar.] idem quod Curo. Pla. Bacch.
CONCVRRO, ris, [Concurrere. Gal. Courir ensemble ou ueys un mesme lieu, choquer. Hisp. Correr juntamente.] ὁμοδρομῶ, simul curro. Cicer. 4. Ver. Tantus in curia clamor factus, ut omnes concurrerent. Concurrere dicuntur milites, cum irruunt in hostem. Virgil. 1. Aeneid. Audeatque uiris concurrere uirgo. Transfertur ad inanimata, Teren. Heaut. Concurrunt multæ opinionēs, quæ mi-

hi animi exaugēant. Concurrere, confluere, Cel. lib. 1. cap. 12.
 Si in stomachum quædam biliosa concurrunt. Concurritur, impersonale: ut, Concurritur undique ad commune incendium retingendum. Cic. 10. Philip. Concurritur, pro committitur prolium, Hor. 1. Ser. Sat. 1.
CONCVRSITIO, onis, Cic. pro leg. Agr.
CONCVRSATOR, oris, Liu. l. 32.
CONCVRSIO, onis, Cic. 1. de Fin.
CONCVRSVS, as, Cicer. pro Sext. Ros. Armati noctes diesque concurrabant. Huc illuc calu, & temere concurrant, idem 2. de Nat. Deo. Lucr. lib. 2.
CONCVRSVS, us, [Concorso. Gal. Aourement, et assement, recontre chose de l'un contre l'autre. Hisp. A quel enuentro.] συνδρομη, Cic. ad Brut. Concurfus ad me factus.
CONCVSSURA, pio Concussione utitur Tertullianus.
CONCVSSVS, us, iiii, commotio. Plin. l. 35. c. 16.
CONCVTIO, tis, [Commouere. Gal. Esbranler, seouer, hocher, faire trébler. Hisp. Mouer de faculer uno con otro.] crollare, διασείω, commoueo. Cic. in Ant. Leges Cæsaris, ut remp. concuteret, euerit.
CONDALIVM, δακτύλιος, anuli genus, teste Festo. Pla. in Tri. Dictu condalium, τὸ τῶν καρδύλων, a digitorum articulis, qui anulis exornantur.
CONDALVS, Mausoli regis Carie in Lycia præfectus.
CONDATE, Ptolemæo l. 2. c. 8. Rhedonum urbs est in Gallia.
CONDECENTIA, [Conueniētia.] ἀρετή, Cic. 3. de Ora.
CONDECENTER, [Conuenientemente.] ὀρθοκρίτως, Gell. l. 6. c. 12.
CONDECET, p. c. [Conuenire, star bene. Gal. Il partien bien, il sied bien, il conuient. Hisp. Honestamente conuenir.] ὀρθήτης, a Decet compositum. Pla. Pseud. Sed uide an ornatus hic me satis condecet.
CONDECORE, [Ornamente,] aduerb. Gell. l. 14. c. 4.
CONDECORO, p. c. [Ornare. Gal. Orner & parer, embellir. Hisp. Hermocor con alguna gracia.] κοσμεῖω, τιμῶω, orno, honesto. Ter. in Prol. Hecy. Vobis datur potestas condecorandi ludos scenicos.
CONDEMNOS, as, ex, Con, & damno, [Condamare. Gal. Condamner. Hisp. Condenar.] κατακρίνω, proprie iudicis est, cum multam reo, uel penam per sententiam irrogat. Et constituit cum ablatiuo, uel genitiuo, Cic. 3. de Orat. Capitis hominem innocentissimum condemnarunt. Idem pro Flacco: Scæuola alijs multis criminibus condemnatus. Extenditur etiam ad accusatorem, ut idem sit, quod reū peragere, uel efficere, ut quis dannetorem. Cic. 2. Ver. Illum condemnem necesse est. Item extra forum, ut, Condemnare aliquem negligentie, impudentie, hoc est negligentie, impudentie uitio eum affinem iudicare, Cic. 2. de Ora. Ceteros non dubitabo primum inertie condemnare, post etiam impudentie.
CONDENSEO, ses, set, [Vnire, apprends,] Lucr. lib. 1. Quia se condensat aer.
CONDENSO, as, are, [Inspesire. Gal. Espoir, rendre à faire espoir. Hisp. Espear.] συμπαγγύω, spissare. Col. l. 7.
CONDENSVS, a, um, Plin. l. 10. 37. Condensa arbore. Condensa acies, Condensa turba, Liu. l. 26. & Hirtius lib. 5. Condensæ columbæ. Vir. 2. Aen. Condensa arboribus uallis, Liu. l. 25.
CONDEPSEO, is, ere, [Mescolare. Gal. Pestrir & emollir, missionner. Hisp. Mezclar.] commiscere, a Græco δέω, Nonius, Cato. c. 76. Conspergito condepsit.
CONDICIO, is, p. p. [Determinare. Gal. Determiner, denoncer. Hisp. Denunciar de denunciar.] διομολογῶμαι, constituo. Iusti. l. 5. Indutias condixerant. Item paciscor, in eo. Liu. l. 2. Hoc anno indutiæ cum Latinis conditæ sunt. Dicimus etiam condicere cenam, pro prædicere, seu promittere. Suet. in Tib. Se. Claudio cenam ea lege condixit, ne quid ex consuetudine immutaret. Condicere rem aliquam, Iureconsultis usitatissimum est, pro repetere. Iul. si alie num. ff. de mortis causa don. Pla. Hic scit posse sibi condici, si conualuerit donator. Condicere rerum, aut litium, antiqui dixerunt, pro denunciare res, aut lites. Liu. l. 1. Quarum rerum, litium, causarum condixit Paterpatratu, id est, quas res, lites, causas paterpatratu denunciauit.
CONDICTIO, (ut docet Festus) in diem certum eius rei, de qua agitur, denunciatio est. Condicere perica lingua, est dicendo denunciare. Actio in personam Condictio appellatur. Vlp. in l. actionum genera. ff. de act. & obl. Actionum genera duo sunt.
CONDICTIVS, a, um: ut Actio condicticia, qua aliquid condicimus & repetimus, in iure civili Condictio uocatur. Vlp. in l. si duo. Item Iulianus. ff. de iureiur.
CONDICTVM, in commune dictum, i. promissio. Festus.
CONDIGNVM, [Degno,] pro digno usurpat. Pla. in Amph. Condignum donum, qualis est, qui donum dedit. Condigne. Pla. Cati.
CONDIGRAMMA, Germanicæ opidum. Plin.
CONDIMENTA, δοντύματα, gulæ irritamenta, quæ ad condenda obsonia sunt. l. 3. Offic. Condimenti fortasse non nihil, utilitatis certe nihil habebit. Facietie sermonum condimenta. 3. de Or.

CONDIMENTARIUS, qui condimenta conficit, aut vendit. Est & condimentarius, a, um, quod ad condimenta pertinet. Pl. l. 9. c. 8.

CONDIO, is, conditui, uel condij, tum, p. p. [Far saporito, condire. Gal. Af saisonner, adoucir, confire, domer saueur. Hisp. Adobar ò guisar maniaros.] τὰριχθῶς lapidum facio, cum epularum sapor salis, aut pinguedinis, seu aromatibus commendatur. Iuue. Et quadringentis nummis condire gulosum Fictile. Transla. Condire tristitiam hilaritate. Cic. ad Att. Hilaritatem illam, qua hanc tristitiam temporum condiebamus.

CONDITIO, onis, [Condimento,] secunda syllaba. partus conditiendi. Cic. l. de Natu De. compositiones uuguentorum, ciborum conditiones.

CONDITVS, us, [Condimento,] p. p. idem quod conditura. Colum. lib. 2. cap. 21.

CONDITVS, [Condito. Gal. Confit, assaisonne, adouci, assaouuré. Hisp. Adobar, hecho dulce.] p. p. nomen ex parti. ut, Condita oratio, per metaphoram, salibus quibusdam aspersa. Cic. 2. de Ora. nec enim umquam fuit oratio, lepore & festiuitate conditor.

CONDISCO, is, ere, [Imp. erare. Gal. Aprender. Hisp. Deprender.] συμμάδω idem quod disco. Cic. pro Pla.

CONDISCIPVLVS, is, [Compagnis ad imparare. Gal. Compagnon d'ecole, compagnon d'estude ou d'apprentissage. Hisp. El que es discipulo con otro.] συμμαθητής, qui cum alio dicit. Cic. l. Tusc. Cum Aristoxeno equali & condiscipulo suo. Condiscipulatus, us. Iul. l. 12. Condiscipula, le, apud Martia. l. 10.

CONDITANEVS, modo a condendo, siue reponendo, modo a condendo fit: & significat quod condit, uel conditi potest. Vnde apud Varro. Conditaneam oleam in agro crasso.

CONDITIO, [Conditione. Gal. Estât & condition. Hisp. El estado y condicion.] κἀτάστασις, a Condo, is, fit: & pro fortuna, siue sorte, aut qualitate fortunarum, temporum, & rerum poni solet. Cic. O mihi seram conditionem administrandi Consulatus. Conditiones pacis, hoc est pacta, leges. Cic. in Epist. Feruntur conditiones pacis ab illo, ut Pompeius eat in Hispaniam. Homo bonæ conditionis, qui in bona fortuna est. Aliquando electionem significat, sic apud Ter. in And. Chrysis accepit conditionem, id est, pactionem, promissionem amatorum consensit. Heau. Harum duarum conditionum nunc utram malis, uide. Conditionalis, le. Martianus in l. cum heres. ff. de acq. hæred.

CONDITICVS, a, um, [Cosa condita. Gal. Serre, chache, gardé. Hisp. Cosa guardada en lugar.] quod conditum est, & seruatum, Col. l. 9. Duo bus mensibus acceptant conditicia cibaria.

CONDITIVM, ui, [Sepulchro,] subit. pro sepulchro. Sen. epist. 61.

CONDITVS, a, um, [Cio che è atto à condirsi. Gal. De garde, bon à garder, ou qu'on serre pour garder. Hisp. Cosa buena a ser guardada y seruada.] quod apte condit, & seruari potest. Var. l. 1. de re rast. Conditiua mala, struthes, coronia, scantiana superposita paleæ, seruari recte putant. Col. l. 8. Conditiuis cibis sustinendæ sunt, me iunmatu ris herbis citaretur alius.

CONDITOR, pe, p. [Fattore. Gal. Auteur, fondateur, inuenteur. Hisp. Compondor de obra, autor.] δημιουργός, a Condo, qui aliquid facit, ut Conditor legum Plaut. in Epid. Conditor disciplinæ militaris. Plin. in epist. Conditor uero p. p. a Condo, is, qui fercula cõdit. Cic. post reditum Conditor instructorque conuiuij.

CONDITORIVM, a condendo, τὸνδίκην, locus in quo aliquid reponitur. Vnde & pro sepulchro ponitur. Petronius Arbiter: In conditorium etiam profecuta est defunctû. & Plin. epist. 96. Sue. accipit pro ipsa capsâ, in qua mortui reconduntur, cum zit, Alexandri magni conditorium aureum fuisse. Conditorium muralium tormentorum, apud Ammianum, pro reposito machinarum.

CONDITVRA, æ, [Condimento,] condimentum. Plin. epist. 96. Inuenite mille condituræ, quibus auuiditas excitaretur.

CONDO, dis, didi, [Ascendere, piporre. Gal. Chacher, serer, muffer. Hisp. Encerrar, esconder.] ἀνορίζνμι, repono, recondo. Virg. 2. Aen. nota conduntur in aluo. Plin. Ut sub una ficu turmæ condantur equitum. Quandoque constituo, ædifico, quasi simul do, ut Troiani Romam condiderunt. Et, Cic. multos libros condidit, id est, composuit. Vir. 2. Eclo. Pallas quas condidit arces Ipsa colat. Quandoque potior: sic enim interpretatur Non. illud Vir. lib. 7. Optato conduntur Tybridis alueo.

CONDOCEFACIO, [Instruire, ammaestrare, assuefare. Gal. Enseigner & faire apprendre, instruire. Hisp. Ensenar doctrina.] συμμαδῶ & ω, instruo, assuefacio. Cic. 5. Tusc. Nemo est qui animum condocefaciât, ut ea, quæ bona, malave audiantur, possit continere.

CONDOCFIO, is, Cic. de Nat. Bellæ domitæ, & condocefaciæ.

CONDOCFIO, ces, idem. Hirtius libro 3. Equo frænato, ut condocefuerat.

CONDOLEO, les, [Doleri. Gal. Se douloir, auoir douleur grande. Hisp. Dolerse.] doleo Cic. 3. de Orator. latus ei dicenti condoluiffe.

CONDOLESCO, is, Cic. 1. Acad.

CONDONO, as, [Donare. Gal. Donner noluntairement, donner à pur dons

His. Dar gratiosamente.] Dono. Cic. ad Phi. Ut eius filios, qui in tua potestate sunt mihi condones. Condones peccatum, ignoscere. Sal. Haud facile alterius libidini malefacta condonabam.

CONDONATIO, Cic. 2. Ver. bonorum addictio & condonatio.

CONDORMIO, mis, [Dormire insieme. Gal. Dormir avec, ou quand les autres. Hisp. Dormir uno con otro.] τὸ κοιναδῶ, simul dormio. Pla. Mostel. condormiuimus. Condormisco, is, ere, Plaut. Rud. Da mihi aliquid loci, ubi condormiscam.

CONDRILO, siue Condrilla, Plinio, κορυδῖλλον, Diosco. herba caule & flore agresti intubo. similis. Diosc. l. 2. c. 125.

CONDRI, siue Chondris, herba nonnullis Pseudo dictamus. Plin. lib. 25. cap. 8.

CONDVCTIBILE, [Vtile,] utile Plau. in Bacch. facimus conducibile.

CONDVCO, is, p. p. [Congregare, condurre. Gal. Amener, meuer en aporier avec soy. Hisp. Lleuar ò traher.] συνάγω, simul duco, congero. Cic. 2. de Inuent. Crotoniæ uirgines in unum locum conduxerunt. Interdum conuerto. Lucil. Et uirtute tua, & claris conducere charitis. Interdum pretio utendum accipio. Cic. pro. Cœlio: Domum conduxit in Palatio. Conducere etiam dicitur, qui pretium accipit pro re aliqua faciendâ: quod & Redimere dicitur. Cicero de Diuin. 2. Qui columnam illam conduxerat faciendam. Conducit, in tertia persona, uel conducere in infinito, significat utile esse, Colmel. lib. 1. Id minime conducit agricolæ. Plaut. in C. apti. Quod in rem recte conducatur tuam, id petam. Cicero Lent. Reip. rationibus conducere. A Conduco, fit partic. Conducus, a, um, Plaut. Epid. fidicinam, nummo conductâ, quæ sit. Cicero pro Sext. Erat contentio non eum uictore evertit, sed cum operis conductis.

CONDVCTIO, onis, μισθωσις. Cic. pro Cæc. habuit conductum de Cefennia fundum, cum idem ex eadem conductione fuerit in fundo. conductio, pro collectione, Cic. de Inuen.

CONDVCTITVS, a, um, [Che è solito à condursi. Gal. Qui se loue, mercenaire. Hisp. Cosa alquiladiça.] μισθωτός, quod conduci solet, siue eorum numero est, quæ conducuntur. Plaut. in Epid. fidicinam aliquam conductitiam. Conducititia domus, tamen dicitur, quæ conductâ est Sic cõductitia opera, mercenaria, quæ conductâ est. Varro mercenarij & conductitij operis liberorum.

CONDVCTOR, oris, μισθοδότης, qui pretio opus aliquod faciendum suscipit. Cic. ad Q. F. lib. 3. Mihi respondit, seipsum eius operis HS. XVI conductorem fuisse.

CONDVCTVM, subit. ut Habere aliquid conducti. Cic. pro Clu.

CONDVPLICATIO, onis, διπλασιασμός, Pla. Pœn. Quid hoc est cõduplicationis? Est & Conduplicatio, figura rhetorum. Ad Heren. lib. 4. Conduplicatio est minus uerbi uel plurium iteratio.

CONDVPLICO, as, are, [Radoppiare. Gal. Redoubler. Hisp. juntamente doblar.] διπλόω, duplico. Ter. in Phor. Idem hoc tibi conduplicauit. Diuitias conduplicare, Lucr. lib. 3. Cic. l. de Diui. Tenebræ conduplicantur.

CONDYRDON, herba est solstitialis, flore rubro. Plin. l. 26. c. 5.

CONDVS, qui condendis cibis præpositus: ut Promus, qui cibum promit.

CONDYLOMA, atis, p. p. κορυδῖλλον, tuberculum insanabile (ut Iulius Pollux inquit) quod nascitur circa coronam anij, siue podicis, sanguinem iugiter profundens. Cel. lib. 6. cap. 18.

CONDYLVS, p. c. [Nodo delle dita. Ga. Ce qui est bossu & eminent ès os, come les nœuds & les chevilles & les jointures des doigts, des pies, & autres parties. Hisp. junture ò nodo de los artijos.] κορυδῖλον, nodus articulorum in digitis emimens, stricta in pugnum palma. nam quatuor digiti, ut scribit Aristoteles, ternos habent condylos, pollex uero duos. Mart. l. 1. Complicatis in condylos digitus uulnerabat.

CONE, insula ad ostium Istri. Lucan. lib. 3.

CONFABVLATIO, as, are, [Novellare. Gal. Parler, raconter fable & forenetes. Hisp. Hablar.] συνομιλέω, colloquor. Pla. Mostel.

CONFARREATIO, genus erat sacrificij inter uirum & uxorem in signum firmissimæ coniunctionis: sicut Diffarreatio simile erat sacrificium quo coniuges per confarreationem coniuncti dissoluebantur. Boe. in Top. Cic. Plin. lib. 18. cap. 3. In sacris nihil religiosius confarreationis uinculo erat.

CONFATALIS, le, eodem fato obstructum. Cic. de Fato.

CONFERTIO, is, [Impire. Gal. Emplir, farcir, entasser. Hisp. Minchir, embunzir ò recalcar.] ἐμφορέω, ex con, & farcio, significat compleo. Plin. l. 12. ca. 15. Myrrham in folles confertiuunt. Confertus, partic. confertus. Cic. in Catil. Vno languidi, conferti cibo, a quo confertior. Liu. 9. confertiores steterant.

CONFERTIM, dense. Liu. non semel.

CONFERO, confers, [Portare in un luogo. Gal. Porter plusieurs choses en un lieu. Hisp. juntamente traer a lugar.] συμφορέω, in unum fero, congero. Cic. lib. 3. Offic. Omnes curas meas conferebam. Pro confero, id est coniungo, unde conferre pedem, est pedem pedi conferere, in loco non cedere. Conferre manum, est pugnare. Virgil. 9. Aeneid. Et conferre manum, & procedere longius audeat.

L Conferre

Confere gradum est, gradum coniungere, & requis passibus incedere. Idem 3. Georg. Iunge partes, & coge gradum conferre iuuenos. Conferre signa est, duorum exercituum signa in eundem locum ferre. Liu. lib. 1. Aliquoties Latinus exercitus conuincit Romanam signa contulerat. Conferre etiam cum accusatio idem quod Bo. Cic. in Epist. Dolabella Laodiceam te contulit. Quandoque pro in comparationem deduco. Et dicimus. Confero te illi, & cum illo. Oui. Confer Anycleis medicatum uellus athenis Maurice cum Tyrio. quandoque pro dispono. Pla. in Cist. Ita tuum conferto amorem semper, si lapis, Ne id quod ames, populus si sciat, tibi sit prodo. Pro transfero. Idem in Ampia. Ne posterius in me culpam conferas. Pro communico. Terent. in Heau. Conferunt consilia adolescentes. Pro coniungo. epist. ad Oct. Ut nouissima conferam prius. Conferre uerba in pauca, pro reducere. Plaut. Verba in pauca conferam. Pro transfero. Ter. in Eun. Metuēt, quem ipsa nunc capite fructum, ne quando iratus tur alio conferas. Pro uoluntatem afferre. Colum. 1. ad aliuos temperandos, calores, plurimum conferunt salientes riu. Conferre beneficium in aliquem, est aliquem beneficio afficere. Exempla passim occurrant apud Cic.

CONFERRA, quid sit, declarat Plin. lib. 27. cap. 9. his uerbis: Peculiaris est Alpibus fluminibus conferrata, appellata a conferrum incho, spongia aquarum dulcium uentis, quam muscus aut herba, uiliosa pensitatis.

CONFERRVO, es, simit ferreo, [Bollre. Gal. St. schaufer & boullir. Hisp. Heruie d' heruie iunctamente.] & per translationem pro quous modo incalesco. Hor. 1. Ser. Sat. 2. Mea cum conferru uita. Accipitur item pro coeo, consolidor. Celsus lib. 8. capit. 10. Si quando ossa conferruerint. Conferuisco, cis. Col. 1. 12. Nec postea tangitur, donec conferruescat.

CONFESSIO, [Confessione.] Liu. 1. Ea erat confessio, caput rerum Romanam esse.

CONFESTIM, [Incontanente, subito. Gal. Subit, incontinent. Hisp. Lugo, subitamento.] uapazepua, Itanium, uel ligio. Cael. 5. bel. Gal. Caelarum confestim legiones sublequi iussit.

CONFIBVLA, la, a Cato. c. 2. de re rust. muneratur inter instrumenta torculari necessaria.

CONFICIO, confeci, confectum, compositum ex Cony & Facio, [Finire, spedire, ornare, facere. Gal. Parfaire, es confommer, acheuar. Hisp. Acabar.] nepely, a facio, perficio, exequor. Cic. fam. 5. de Dionysio. si me amas, confice. Huc pertinet uarie loquendi forma. Conficere officium legationis. Cael. Bel. Cic. 3. Conficere nuptias. Ter. in And. Conficere negotium, Plaut. in Cist. Conficere pacem. Cic. pro Flac. Conficere iter, ad Att. Sic Conficere annos, uita cursum, curricula. Cic. 1. de Nat. Deo. Sol cursus annuos conficit. Conficere amales, pro componere. Conficere pecuniam, procurare. Cic. pro Syl. Duæ rationes conficienda pecunia, aut uersura, aut tributo. Conficere exercitum, Cic. pro leg. Manil. Conficere bibliothecam, Cic. Att. 1. Conficere bellum, Cic. fam. 7. Admittit quoque in hoc genere prepositionem. Cic. ad Att. 2. Gum Appella confice de genere. Conficere cibum, est mandare, & dentibus molerè. Cic. de nat. de. Conficere argentum, pro decoquere, seu male absumere. Ter. in Phor. Sic patrimonium conficere. Cic. pro Flac. Conficere hominem, interficere. Cael. in Pish. Plagis confectum ante oculos tuos cecidisse. Transfertur ad molestarum, dolorumque magnitudinem, & idem fere est, in modo excruciare. Cic. Att. 1. Me conficit sollicitudo. Cic. Offi. 3. Si Phalarim, crudelem tyrannum & immanem, uir bonus, ne ipse frigore conficiatur, uel situ spoliare possit. Interdum absolute. Idem, Conficior, uenisse tempus, &c.

CONFECTIO, [Il fare, fattura. Gal. Acheuement, accomplissement. Hisp. Acabamento.] Cic. pro Flac. Nec tributi confectio ulla recitatur. Belli confectio. Cic. 14. Phil. Annalium confectio. Idem 2. de Ora. Es carum confectio a lingua adiuuari uidetur, apud eundem. 3. de Nat. Deor.

CONFECTOR, oris, Cic. 2. de na. de. Hic noster ignis confector est, & consumptor omnium.

CONFECTVRA, ra, Plin. lib. 13. cap. 12. Proximum amphitheatricæ datum fuerat a confecturæ loco, Colum. lib. 9. cap. 14. Confectura mellis.

CONFICTIO, nis. Cic. pro Ros. Am. criminis confictionem suscepit.

CONFIDENTER, [Constantemente. Gal. Asserement, hardiment, audacieusement, par outrecuidance. Hisp. Atremida d' osadamento.] constant. Plaut. Quæ non deliquit, decet audacem esse confidenter. Quandoque temerarie. Artius, Qui in puellæ donum tam confidenter irripuit. Confidentiloquus, comparatiuum a Confidentiloquus, Pla. in Trin. Nihil est mendaciloquus, neque confidentiloquus. Confissus, participium. Virgil. 5. Aeneid. Quinimium celo & pelago confisere leno. Copia & facultate causat confissus, Cic. pro Ros. Con.

CONFIDO, is, penul. prod. [Confidant, sperare. Gal. Se fier, se tenir à s'en re, croire fermement, s'esperer. Hisp. Confiaz, esperar, atreuerse.] nihil addubito, pro certo duco. iungiturque uerbis tam præteritis, quam præteriti, & futuri temporis. Cic. Att. Confido rem, ut uolumus esse. Idem 6. Ver. Ego mei officij rationem confido omnibus probatam. Idem 4. Tul. Quem te & opto esse, & confido futurum. Confidere arcæ alicuius. Cic. Att. 1. Arcæ nostræ confidit, id est confide futurum, ut præcium tibi ex arca nostra persoluitur. Sibi confidere, est seipso niti, & aliunde non perdere. Cic. 3. de Leg. Via excellens & fortis confidere sibi debet, & sua uita, & arca, & exequenti. Hinc Confidens entis, quod fere in malam partem accipitur, pro audaci, imprudenti. Terent. in Phor. Homo confidens qui illum diu omnes perdat. Hinc confidentia, audacia cum improbitate coniuncta. Ter. Andr. O ingentem confidentiam! Aliquando pro constanti, & graui, Idem ibidem. Confidens, eatus; Vbi Donatus: Confidentem pro constanti non in mala significatione posuit. Sapius tamen in deteriorem partem accipitur. Cic. Tusc. 3. Qui fortis est, idem est fidens: quoniam confidens mala consuetudine loquendi in uitio ponitur.

CONFIGO, xi, xum, [Conficere. Gal. Ficher, percer, atcher. Hisp. Iuntamente. Ine. r. J. de la uita.] fere idem quod figo: ut Confingere tabulam acaleis. Colum. lib. 7. cap. Confingere sagittis, Cic. 4. Acad. Confingere tabulas inter sese, Cato cap. 21. Confingere curas omnes in laude reip. per metaphoram dixit Cic. 7. Phil. pro omnes cogitationes ad salutem reip. dirigere. Confixus. Cic. 12. Phil. Meminerant, eius senectutia confixum Antonium. Confingere cornicum oculos, pro uerbaliiter dicitur, pro ueterum scientiam nouo inuento obscurare: ut (interpretatur Budæ.) callidos homines & uersutos alicuius & calliditate superare. Cic. pro Mur. Inuentus est scriba quidam C. Flauus, qui cornicum oculos confixit.

CONFISVRO, as, are, [Conficere. Gal. Ficher, percer, atcher. Col. 1. r. c. 20.]

CONFINGO, gis, [Fringere. Gal. Bailer forme. Hisp. r. a quelque chose. Hisp. H. Zery fringir.] a r. a. fringo. Plin. lib. 10. cap. 33. Hirundines eadem materia nidus confingunt. Pro communiq: ut, confingere, dolum inter sese. Pla. Cap. Cic. 5. Ver. Concedens, non hoc crimem nos in te confingere: Confictus: ut Confictæ lacrimæ, Terent. in And.

CONFINE, [simile.] Per translationem, idem fere quod simile. Quin. lib. 6. cap. 4.

CONFINX, is, [Confuante. Gal. Tenant et aboutissant à un autre, limitrompbe, frontier. Hisp. Ve zino d' cercano eu terminos.] a r. a. p. eosdem habens fines: unde Confines agri quorum fines coniuncti sunt. Liu. 4. Excursionem in confinem agrum factæ. Confinitus, meus etiam dicitur, qui agrum, aut uillam habet meæ contiguam, uel uicinam. Mart. lib. 2.

CONFINEVM, nij, [Confine. Gal. Limite, frontiers, aboutissement de deux choses l'une à l'autre. Hisp. Ve zidad en terminos.] a r. a. p. u. finis agri, ubi cum altero coniungitur. Cael. Offi. conuenit in dando munusculum esse, in omniq. re contrahenda, uicinibus & confinitis: quum, & facilem. Translate pro quauis uicinitate. Laet. Ex quorum confinio natus exortens. Confinita, niu. plu. u. Sch. l. 1. de Irail in confinitibus hostis arcendus est.

CONFIO, is, [Esse facta.] a r. a. p. a. idem quod fio. Virg. 4. Aeneas CONFIRMATIO, onis, [Confirmatione. Gal. Confirmation, renfort, assentement. Hisp. Confirmacion.] orationis theoricæ pars, argumenta continentis, quibus causæ nostræ fidem quærimus. Cic. 1. de Inue.

CONFIRMITAS, tis, [Firmezza.] Plaut. Mili. Confidentiam, confirmitatem.

CONFIRMO, as, are [Assermare. Gal. Confermar, fortifier, rendre fort. Hisp. Confirmar lo feço.] a r. a. u. a. firmum facere. Cic. pro leg. Man. Mithridates suam manum iam confirmaram. Aliquando aliterare. Cic. de Ami. Nemo unquam erit, & (ut confirmare possum) nemo certe fuit. Unde Confirmator, pro Clu. Confirmator pecuniae desiderabatur.

CONFISCARE, est in his rebus reducere. Afc. Quia maior summa est pecuniae publicæ, quam priuata, factum est, ut Fiscus pro publica pecunia, & inde Confiscare dicitur. Sueton. in Aug. Confiscatam semper pecuniam, repositamque habuerat. Heredatæ confiscare, Suet. in Domitiano. Confiscare item non solum de bonis, sed etiam de hominibus dicitur. Suet. in Calig. Cum duos equites, & loquales, corripit, confiscariq. iussisset. Vide Fiscus.

CONFISIO, onis, [Confidentia. Gal. Confiance, assurance ferme. Hisp. Confianza de buena parte.] Cic. 4. Tusc. Fidenciam, id est, firmam auctorem confisio.

CONFITEOR, eris, sus, [Confessare. Gal. Confesser. Hisp. Confessare per suor.] a r. a. p. a. fateor. Laet. lib. 5. Qui se cultores Dei confiterentur. Ter. Heau. Ego ne confitear meum non esse filium, qui sit meus? Hinc confessus, a, um, modo acquirere ut, Res confessus. Ouid. 2. de Ponto: Non est confessi causa, uenda rei. Aliquando passiuus, Confessa res, clara, Cic. 5. Ver. Ex confesso. Quin. 1. 3. cap. 11. In confesso est Senec. de Benefi. lib. 3. cap. 11. In confessum uenire. Plin.

- Pl in. Epist. 302. Res in confessum uenit.
- CONFLAGES**, p. p. loca, in quæ diuersi conflant uenti. a Conflō. Fest.
- CONFLAGRARE**, [Ardere. abbruscicare. Gal. Brusler, estre tout en feu, ardre & estre enflambé. Hisp. Arder ò ser encendido.] συμπλέγεω, ardere, aut flammis consumi, Cic. in Cat. Inuidia incendio conflagrare. Pl. de uiris ill. Fulmine ictus cum regia conflagrauit. Conflagrare inuidia, eleganter, pro inuidiosum esse. Liu. lib. 40. Si innocens sum, ne inuidia conflagrem.
- CONFLARE**, simul flare, [Soffiare, gonfiare. Gal. Soufler for ou ensemble. Hisp. Soplar, respirar juntamente.] συμπνέειν, cum scilicet diuersi uēti simul spirant. Item standò congerere. Stat. 9. Theb. Conflataque uentis tempestas. Interdum est sufflare. Pl. l. 35. cap. 11. Philicus officinam pinxit pictoris, ignem conflāte puero. Interdum lique facere, & figurare, unde Conflare argenteam suppellestem, est liquefacere, & in massam redigere: & Conflata pecunia, signata. Interdum ex composito, & consensu multorum adorno. Cicer. Verr. 3. Vnde hoc totum ductum & conflatum mendacium est. Interdum contrahere, & ut plurimum de malis dicitur. Dicimus enim: Tu tibi hodie conflasti inuidiam, inimicitias, odium. Sal. Magnam illi inuidiam conflauerant. Item: Mihi conflaui æs alienum. Cui respondet, Dissoluo æs alienum, quod est, æs alienum restituo. Cicer. 11. Philip. Patri persuasi, ut æs alienum filij dissolueret. Interdum congregare, & Lact. lib. 2. Conflauit ex his omnibus populum. Interdum creare. Idem libro 7. Quidquid est in hoc opere mundi, conflauit, ac perfecit nihilo. Virg. lib. 1. Geor. Rigidum falces conflantur in ensem, id est fabricantur.
- CONFLATILE**, p. p. χωρδτόν, quod conflando factum est.
- CONFLATVRA**, τὴ, χωρδότης, conflandi ratio. Plin. l. 7. c. 56.
- CONFLICTATIO**, Gel. lib. 6. c. 3. Totius exercitus conflictatione.
- CONFLICTIO**, onis, [Conflitto, contesa, percossa.] contentio, collisio. Cic. 1. de Inuen. Conflita est prima conflictio causarum ex depulsiōne intentionis profecta. Idem de parti. Rerum inter se pugnantium conflictio. Quint. lib. 3. cap. 6. Sonus est duorum inter se corporum conflictio.
- CONFLICTO**, are, & Conflitor, aris, deponens, [Combattere. far gior nata. Gal. ieindreen combat. Hisp. Pelear y dar batalla.] διαμαχομαι, pugno, percutio, affligo. Teren. Phorm. Nec cum huilimodi unquam usus uenit, ut conflictares malo. Tacit. libro 5. Plura per scelera rémp. conflictauisset. Ad Herenn. libro 2. Homines magnis, & multis incommodis conflantur. Conflitatus, agitatus, uexatus. Plin. lib. 23. cap. 15. Agrippa consili status graui morbo pedum. Conflitatz sœuissima hieme uolucres, lib. 18. cap. 25.
- CONFLICTVS**, us, ui, [Percossa, conflitto.] σύγκρουσις, collisio. Cic. 2. de Diu. Si nubium confictu ardor expressus se emisit.
- CONFLIGO**, igit, [Far fatto d'arme. Gal. Combatre, debatre, fraper, & heurter l'un contre l'autre. Hisp. Pelear y romper batalla.] συμβάλλω, dimico, acie decerno. Cæf. 7. Bel. Gal. Fore uti pars cum ciuitatis parte confligat.
- CONFLYTVARI**, impersonale, Sen. Medea. Metu conflutuatur.
- CONFLVERE**, simul fluere, [Concorrero insieme. Gal. Couler ensemble, se joindre ou conler l'un avec l'autre. Hisp. Correr juntamente lo liquido y hu mido.] Pl. lib. 1. cap. 22. Translate pro conuenire, Cic. 2. Tus. Si ad hæc studia plures confluxerint.
- CONFLVENS**, [Congiungimento di due fiumi. Gal. Vn conflant ou deux riuieres s'assemblent. Hisp. El lugar do se juntan dos rios.] σύρροια, alueus, In quem duò flumina conueniunt. Liu. 1. Ad confluentes collocaat castra.
- CONFLVGES**, p. p. loca, in quæ riuu diuersi defluunt. Nonius.
- CONFLVVS**, & Confluum, [Flusso.] σύρρως, quo multi riuu simul fluunt.
- CONFODIO**, is, [Canare. Gal. Fanoir tout outre, percer en soufflant.] ὀπύσσω, idem quod fodio. Plin. lib. 17. cap. 10. Confodi iubent men se Aprili. Interdum idem quod traugio, unde Confossus participium, hoc est, transfixus. Virgil. 6. Aen. Tum super exanimem sese proiecit amicum Confossus &c.
- CONFODVS TI**, apud ueteres dicebantur foedere coniuncti. Fest.
- CONFORTASVS**, quæ cum omni fectu adhibebatur ad sacrificium, Festus.
- CONFORE**, [Hauer ad essere. Gal. Devoir estre, estre à uenir. Hisp. Venidero, que ha de ser.] ἐσθῆ, futurum esse uerbo defectiuo Forc. Teren. And. Qui mihi exorandus est: & spero confore.
- CONFORTIRE**, ueteres usurparunt pro fē dare. Pomp. Confortisti me.
- CONFORMATIO**, Cic. 1. Tus. Quæ conformatio, quæ magnitudo, qui locus. Est etiam color rhetoricus, de quo Prisc. in exercitamentis rhetorices Conformatus. Mundus a natura conformatus, Cic. lib. 3. de Nat. deo.
- CONFORMES**, conformis, [Conforme, simile, uguale. Gal. Conforme, semblable. Hisp. Cosa conforme ò semejanse.] συμμορπον, eiusdem formæ. Per translationem pro conuenienti, & Congruo, Vnde
- CONFORMO**, as, [Formare. Gal. Conformer, donner formé, façomer. Hisp. Formar y dar figura a la cosa.] proprie significat in formam redigere. Cic. 1. de Fi. Genuit & cōformauit nos natura ad maiora. Col. 1. 9. Oua in speciem uolucrum conformantur. Pro assimilare ponitur. Cic. 1. Len. Ipse me conformo ad eius uoluntatem. Idem pro Archia poeta. Animum & mentem meam ipsa cogitatione hominum excellentium conformabam.
- CONFORNICO**, as, are, [Far in uolto. Gal. Faire tout enuolte, uolter ensemble. Hisp. Hazer edificio de boued.] in fornicem formare. Vitr. lib. 4. cap. 5.
- CONFOUERE**, ues, ere, simul fouere. Cato. ca. 5. Oleas stercore confouetò.
- CONFRAOSVS**, [Duro, ruinoso. Gal. Aspre, desvompuz, raboteux, dur & mal aise. Hisp. Cosa aspera y dura.] præruptus, asper, durus. Liu. 8. Confrago la loca.
- CONFRAVS**, confragi, a Confringo. Lucan. l. 6. Et confraga densis Arboribus dumeta tegunt. Id est aspera & inaccessa.
- CONFREMO**, is, [Fremere.] σπυράνω, simul fremo. Cælum confrenuit, Silius l. 16. Omnes confremuere, Oui. 1. Met.
- CONFRI CO**, as, are, [Fregare insieme.] σπυράνω, simul fricare. Interdum Frico. Pla. Asin. Ni genua confricantur.
- CONFRINGO**, is, [Romper, spezzare. Gal. Rompre & briser heurtant l'un contre l'autre, heurter ensemble. Hisp. Quebrar.] διαρρηγνυμι, frango, Pla. Capt. Aulas, calicesq. omnes confregit, a Confringere consilia. Cicer. 3. Verr. Confringat iste consilia senatoria. Confringere nauem, pro naufragium facere. Ter. And. Confractus, participium: ut; Contracta nauis est illis, id est naufragium fecerunt. Pla. Rud.
- CONFUGIO**, is, ere, [Fuggire. Gal. Fuir uers quelqu'un, Hisp. Huir a lugar.] διαταπέγω, fugere. Cic. 4. Ver. Quo confugies: In agros confugere, Cic. Att. l. 3. Confugere in arcem, 2. Tul. Confugere ad aliquem auxiliij gratia, Vir. 1. Aen. Cic. 1. Tul. Cum in aram confugisset. Confugium, gij, Oui. 4. Trist. Commune confugium agris animantibus, Stat. 12. Theb.
- CONFVLCIO**, is, ite, ἐπέδω, sulcio. Lucr. lib. 2.
- CONFVLEO**, es, ere, [Risplendere. Gal. Reluir de tous costes. Hisp. Resplandecer.] διαλάμπω, splendo. Plau. Amphi. Totæ ædes consulgebant tuæ, quasi essent aureæ.
- CONFVNDO**, dis, [Confundere. Gal. Brouillar, mesler ensemble. Hisp. Confundir, perturbar.] συγχέω, perturbo & omnia in unum misceo. Pla. Multa iura confundit coquus. Venerem confundere cum multo uino. id est libidinem cum ebrietate confundere. Ouid. 2. Trist. Confusus, perturbatus. Liu. 6. Confusam ex recenti morfu animi cum pater uidisset. Migrat & in nomen: unde Confusio, pauor, apud Plin. l. 7. Confusus, a, um. Ouid. 6. Metam. Sed falque ne falque Confusura ruit.
- CONFVSE**, [Confusamente,] aduerb. Cic. 1. de Inuen.
- CONFVSIM**, aliud aduerb. Pl. l. 18. c. 16.
- CONFVSI O**, onis, [Confusione. Gal. Confusion, & trouble, desordre. Hisp. Confusion y mezcla.] σύγχυσις, perturbatio. Confusio oim rerum Cic. 2. de Fi. perturbatio uitæ & magna confusio. Idē 1. de Nat. de.
- CONFVATIO**, contrariorum locorum dissolutio.
- CONFVTO**, as, p. p. [Confutare, conuincere, ripronare. Gal. Confuter ou refuter, reietter. Hisp. Confutar, destruir como los argumentos de otro, uencer.] ἀσκανάζω, refello, redarguo: ab antiquo uerbo, Futo, si Festo credimus, quo antiquos ufos ait pro arguo. Ci. 2. de Di. Corta sic disputat, ut Stoicorū argumēta cōfuter. Interdū cōuincere: sic. n. explanat Nonius illud Ter. in Phor. Confutauit uerbis iratum patrem. Pro commouere, & pro committere, apud ueteres, Nonius
- CONGLATIO**, Plin. l. 31. ca. 5.
- CONGELO**, as, p. c. [Agghiacciare. Gal. Congeler, geler du tout, faire prendre ensemble & tenir. Hisp. Elar ò enfiar otra cosa.] κρυσαλλύμαι, conglaçio. Translate, accipitur pro in otio degere: quod Frigere dixit Ter. Cic. Cælio l. 2. Ep. Congelasse amicum nostrum lætabar otio. Cōgelor, passiuu. Col. l. 1. Oleum, sic congelatur, flaccescit.
- CONGEMINATIO**, uerbale, Pla. Pen. Quæ hæc congemination?
- CONGEMINO**, as, are, [Radoppiare. Gal. Redoubler, uenir double on geme au. Hisp. Doblar] duplico. Plaut. Amph. Omnes congeminauimus, Pro multiplicare. Vir. lib. 12. Aen. Ictus congeminant,
- CONGEMO**, is, ere, [Gemere insieme.] simul gemo. Ci. pro Mur. Cōgeniuit senatus frequens. Lucr. Quid mortē congemis? Virg. 2. Aen.
- CONGENER**, p. c. congeneris, ut Degener: δμογενής, eiusdem uel cōsimilis generis. Pl. lib. 15. c. 24.
- CONGENERO**, as, are, [Accompagnare,] adiungere. Attius apud Nonium.
- CONGENVLARE**, [Inginocchiarsi,] γυνάζω, genib. flecti. Cæcilius; Ipse regis ferit, pectus, aduersum congenulat.
- CONGERMINAS CO**, Quadrigarius apud Nonium. Facite exemplo eorum, ut uos cum illis congerminascere sciatur.
- CONGERMINO**, as, are, συμμορῶν, coalescere, consociari. Var. rerū hum. l. 3. Vnam remp. coniuncti & congerminati tenere.

CONGERRŌ,ōnis, *συνήμιλος*, eum quo familiariter & facete confabulamur. Pla. in Truc. Nequam ueniunt ad scorta congerrones.

CONGERIES, eis, [Massa, monte. Gal. Amas, moncean, tas. Hisp. Monton sopr. monton.] coadunatio, cumulus. Plin. l. 10. c. 43. Pulueris congeries. Luc. l. 8. Siluæ congeries, Ouid. 9. Met.

CONGERO, is, p. c. [Congregare, adunare. Gal. Porter plusieurs choses en un lieu, amasser, assembler. Hisp. Amontonar.] συσπράσσω, congreo. Tibul. Diuitias alius fuluo sibi congerat auro. Congestus, parti. Cic. 2. de Diu. Grana tritici in os pueri Midæ congeita.

CONGESTITIVS, a, um, *συγκομιστός*, quod congestum est. Cok. l. 2. c. 10. Non deterius congestitia humo proueniunt. Locus congestitiuus non solidus, ad iacienda fundamenta. Vitr. l. 3. c. 3.

CONGESTVS, us, iui, [Congregatione. Gal. Amasse, amoncelé, ent assemblé l'un sur l'autre. Hisp. Amontoiado.] Col. l. 9. Congestu culmorum & frondium supertegemus. Congestus arenæ, Lucr. l. 6. Copiatum congestus, Tacit. lib. 18.

CONGIARIVM, rij, [Dono imperiale. Gal. Liberalité faite au peuple. Hisp. Don magnifico, como de Emperador.] munus imperatorij (describit Sen. l. 4. de Benef.) quo donabatur populo, sicut donatio milites. Sic Plin. in Paneg. laudat Traianum, quod congiarium populo dedit, quo locupletatæ sunt tribus: Tiberius enim congiarium populo trecentos nummos uiritim dedit; Caligula populo bis dedit, tricenarius festertius; Nero quadragenos nummos populo diuitifit. Est & congiarium mensuræ genus, apud Paul. Iureconf. Quin. l. 6. Et Cælius epi. l. 8. Fa.

CONGIVS, gij, *χέξ, χών*, mensuræ liquidæ genus, capiens sex sextarios. Pl. l. 14. cap. 10. Libram & quadrante in congios duos multum macerant. Fidelia congialis, quæ congium cap. Plaut. Aul. Congiarius cadus, qui congium continet. Pl.

CONGLACIARE, [Agghiacciare. Gal. Se glacer & congeler. Hisp. Enfrisar, seclarise.] *κρυσταλλίζω*, est in glaciem conuerti. Ci. 2. de Nat. Deo. Neque conglaciaret frigioribus. Cælius Ci. l. 8. Curion tribianatus conglaciad, id est, profusus nihil agit Curio.

CONGLOBATIM, adue. per globos, *ἀπόσφαιρα*.

CONGLOBATIO, onis. Se. Nat. quæst. 1. Multa conglobatione igniū indigens. Conglobatus. parti. Pl. lib. 9. cap. 46.

CONGLOBO, as, pen. co. [Adunare, ammassare. Gal. Entasser & assembler en un rond, serrer tout entour. Hisp. Emboluer o amtononar.] *ἐπιλέω, κοαδუნω*. Liu. 8. Cum se in unum conglobassent.

CONGLOMERO, as, aie, [Inuolgere.] a glomus, eris, inuoluere. Ennius Thyeste: Omnia in me conglomeras mala. Palsiue, Lucr. l. 3. Si possit conglomerari.

CONGLUTINATIO, nis, [Congiuntione.] Cic. in Orat. Conglutinatio uerborum.

CONGLUTINO, as, [Congiungere. Gal. Couler, joindre ensemble, assembler. Hisp. Engrudar o trauar en uno.] *συνκλωάω*, coniungo, Ci. de Sen. Hominem eadem, quæ conglutinauit, natura dissoluit.

CONGRATULATIO, Cicer. ad Brutum. Omnium ordinum congratulatio.

CONGRATVLO, aris, [Rallegrarsi. Gal. Declarer qu'on est ioux de la bonne sort auenuë a quelqu'un. Hisp. Alegrase con el bien de otro.] *συνήμιμα*, ob felicitatem alicuius, uel honorem, lætitiã, uerbis, uel scriptis tellari, Cicer. pro Sext. Mihi homines præcipue congratulabantur.

CONGREDIOR, [Bidursi in comp. conis, andare insieme a contendere,] *συνδιαιρέω*, simul gradior coeo. Varro: In unam domum cōgressi simul discubere. Item ad pugnantiam, uel disputandum ire. Gel. Ter. cum hoste congressus. Vir. l. 2. Aen. Vix hostem alterni, si congre diamur, habemus. Cic. 2. de Nat. Deo. Cum Academicis & eodem rhetore congre di conatus sum.

CONGRESSVS, us, iui, Cic. de Amic. Vt congressus hominum fugiat. Congressus pro prælio. Sallu. Multi in eo congressu perierunt. Congressio. Cic. 2. Phil. Eum atq; congressione prohiberet.

CONGRÆCOR, aris, dep. & Congræco, as, neutrum, [Tandem, beuacchiare.] *κομίζω*, comotationibus indulgere. Plaut. Bacch. Quandoque in lustris comedam, & congræcam pater. Tractum est ex more Græcorum, qui comotationibus ac delicijs plus quo indulgebant.

CONGREGABILIS, le, quod facile congregari potest. Cicero 2. Offic.

CONGREGATIO, [Adunare.] uerbale. Cic. 4. de Fin.

CONGREGO, as, are, a grege deriuatum, [Adunare. Gal. Congreger, amasser en un troupeau. Hisp. Aduir ado al ganado.] *συνείρω*, contraho, co go. Cic. 14. Philip. Cines unum se in locum ad curiam congregabant. Congregatus, particip. Cic. pro domo: Multitudo congregata.

CONGREX, [Aggiunto al gregge.] *συναγέλασμος*, gregi copulatus. Apul. libro 7. Me congregem rector egregius permisit. Sic Segrex, a grege f. g. egatus, ob excellentiam, Sen. in Hippol. Segreges sparsi per agros.

CONGRVENTER, [Commensuolmente.] conuenienter. Cic. de Orat.

CONGRVENTIA, tiæ, [Similitudine.] similitudo. Suet. in Othone: Congruentia morum.

CONGRVVS, is, grui, [Conarsi, conuenire. Gal. S'acorder & conuenir. Hisp. Conuenir o concertarse.] *συνεπιπρω*, conuenio, confentio. tractum a gruibus, teste Festo: quæ non se segregant, siue cum uolant, siue cum pascunt. Cic. 4. Verr. Duos diés congruere uolunt cum solis lunæque ratione. Congruens, tis. Plin. in Paneg. Congruens tenor uitæ.

CONGRVS, siue Conger, *κόνγρος*, piscis est oblongus & lubticus, magis anguillæ non dissimilis, etiam hodie nomen retinens. Ter. Et congrum istum maximum in aqua finito ludere paullisper.

CONTADES, Græcus scriptor, cuius lib. de Apparatu uini citat Plin.

CONTRIBRICA, Lusitanie opidum.

CONTRACTARIVM, [Efficace, perfetto.] efficax, perfectum. Cic. de Fin. Nonius.

CONIECTIO, nis, [Getto, lanciata,] uerb. Cic. pro Cæc. Coniectione telorum.

CONIECTO, as, [Far congettura. Gal. Conietterer; dire son opinion sans en sauoir au ray, & quasi endeniner. Hisp. Conietturar, adeninar.] *τεκμαίρωμαι*, existimo. Ter. in Eun. Neque scio quid coniectem. Liu. 5. Euentu rem coniectantibus usum.

CONIECTOR, [Spiatore di sogni. Gal. Celuy qui predit par coniecture, deuin. Hisp. Deuinador, soltando los sueños.] interpres somniorum: a coniectura. Cic. 2. de Diu.

CONIECTVRA, [Coniectura, imaginatione. Gal. Coniecture. Hisp. Coniectura.] *σοφασμός*, ut ait Speusip. est rei latentis iudicium, quod quis per rationes, & signa, & tempora, & huiusmodi conijcit. Cicero Corni. Quantum copiarum haberes, coniectura consequi poteram. Quint. lib. 3. Coniectura dicta est a coniectu, id est, disiectione quadam rationis ad ueritatem. Coniecturo, ras, rare, idem quod conijcere. Senec. l. 9. de Nat. Quæst.

CONIECTVRA LIS, les, [Cosa chesi giudica per congettura,] *σοφαστήριον*, quod per coniecturam colligitur, unde Coniecturalent statum uocant rhetores, cum coniecturis quæritur an aliquid factum sit. Ad Her. lib. 1.

CONIECTVS, us, [Il gettare, getto. Gal. Lettè. Hisp. Echado.] *βολή*, iactus, coniectio. Plin. lib. 26. c. 4. Aethiopide herba amnes, ac itagna sicari coniectu. Sic Coniectus radiorum, apud eundem: & coniectus deolorum. Cic. pro Planc.

CONIFERA, arbor, quæ conos fert. Ouid. Conifere cyparissi.

CONIICIO, is, [Gettare, congiattare. Gal. letter ensemble, ruer, faire aler & entrer. Hisp. Echac con otros.] *επιπέω, καταλαίω*, iacio, iaculo; simul iacio. Liu. 2. In hostem tela conijciunt. Terent. Heaut. Hæc ubi aperuit ostium, continuo hic se coniecit intro, id est cum impetu introiuit. Conijcere se in pedes, uel in fugam, id est fugere. Ter. Phorm. Hinc me conijcerem protinus in pedes. Conijcere in uincula. Sall. Complures Q. Metellus in uincula coniecerat. Conijcere uestem in collum. Plin. in Epid. Palliolum tuum in collu conijcere. Conijcere aliquem in lætitiã, est lætitiã afficere. Terent. in Heaut. Obscuro ne me in lætitiã frustra conijcias. Per translationem significat interpretari, colligere. Terent. in Phor. Tu conijcito cetera. Et Plaut. in Curc. Hinc conijcio somnium. Cic. 2. de Diu. Num igitur aut haruspex, aut augur, aut uates quis melius coniecerit ex morbo euasurum egrotum, quam medicus?

CONIECTVS, particip. Cicero de Amic. Omnium oculos in te esse coniectos.

CONILIA, æ, sine Conile, es, olus, a Dioscoride Myrrhis dictum.

CONISCO, as, [Assaltar con le corna.] est cornu petere. Lucr. l. 2.

* **CONISIVM**, Theuthranie opidum non procul a Caico flu.

CONISTICAE, ates, a nonnullis Pulueratrices dictæ. Cæcl. l. 7. ca. 5.

* **CONISTORSIS**, urbs Hispaniæ.

CONIVGALIS, le, [Matrimoniale. Gal. Demanage, des appartenances de mariage. Hisp. Cosa perteneciente al casamiento.] *γαμήλιος*, quod ad coniugium pertinet. Dij coniugales dicuntur, qui coniugijs præsentur Iuno, Venus, Hymen. Seneca in Medea. Dij coniugales, tuque genialis tori Lucina custos. Legitur & coniugalis, in eadem significatione. Ouid. 5. Meta. Fædus coniugale, 11. Meta. Iura coniugalia, 6. Metam.

CONIVGATIO, [Congiuntione. Gal. Vnion, liaison. Hisp. Ayuntamiento.] *συνυγία*, Cicer. in Catil. Capitum coniugatio, & religatio: Boni amoris coniugator, [Congiungere,] de Hymenæo dixit Catul. in Epith.

CONIVGO, as, pen. cort. [Congiungere.] *συνζυγίζω*, coniungo. Cic. Offic. Ea iucundissima amicitia, quam similitudo morum coniugauit.

CONIVGVS, p. cor. [Congiunto,] *συνζυγος*, quod coniugatum est. Plin. lib. 8. cap. 23.

CONIVGVLS, a, um, ut, Coniugula myrtus, apud Cat. ca. 133. Plin. lib. 17. c. 19. Caro tria genera myrti prodidit, candidam, nigram, coniugulam.

CONIVIVIM, [Matrimonio. Gal. Mariage, conijunction & lien de mariage. Hisp. Casamiento de marido & muger.] συζυγία, matrimonium. Virg. 1. Aen. Coniugio iungam stabili. Coniugium pro coitu. Virg. 3. Geo. Sine ullis Coniugijs uento grauidæ.

CONIUNGO, is, xi, ctum, [Congiungere. Gal. Conjoindre, alier, unir. Hisp. Ayuntar.] συναίθεσι, simul iungo: ut, Coniungere boues ferijs, apud Cato. de re rult. c. 138. Virg. 2. Eclog. Pan primus calamos cera cō iungere plures Instituit. Coniunctus participium: ut, Homines benevolentia coniuncti. Cic. in Ver. Vitam uicij, flagitijque coniunctam. Coniunctus, nomen. Cic. de Amic. Inter se coniunctissimos, Curium, & Coruncanium. Coniunctio, uerbale. Plin. lib. 15. cap. 29. Coniunctio & huic arbori Venus præest. Coniunctio, pro mutua amicitia. Cic. ad Brutum: Coniunctio tua cum collega, concordiaque uestra. Societas coniunctiois humanæ. Cic. 5. de Fin. Coniuncte aduerb. Cic. 2. de Ora. Si coniuacte sit elatum. Plin. Epist. 94. Quem & ipse amo, sed coniuctus tu. Coniunctissime & amantissime cum aliquo uiuere. Cic. de Am. Coniunctim. Cæf. 6. Bel. Gal. Huius pecuniæ coniuctim ratio habetur.

CONIUNX, [Moglie, uero marito. Gal. Le mari ou la femme. Hisp. El marido, & la muger.] secundum Prisc. a Coniungo, is, siue coniux, secundum Phocam, a coniugo, as, uxor, seu maritus. Ouid. 3. Meta. Hoc certe factum coniux mea nesciet. Debita coniux, id est promissa. Ouid. epist. 7. Quondam sibi debita coniux. Deiectam coniuge esse, maritum amississe. Virg. 3. Aen.

CONIURATIO, [Congiuratio.] Ter. in Hecy. Que hæc coniuratio?

CONIURATIO, orum, [Congiuratio.] οἱ συζυγιστῆρες, qui inter se coniurauerunt. Cic. in Cat. Quanta manus est coniuratorum, tantam me inimicorum multitudinem suscepisse uideo. Interdum cum genitio, ut, Coniuratus Getarum, qui cum Getis conspirauit. Claud. 1. in Ruf.

CONIUROR, as, p. p. [Congiurare. Gal. Coniurer, cōspirer, jurer ensemble de faire une mesme chose. Hisp. Coniurar los que conspiran.] συναίθεσι, simul iurare, cum scilicet multi in alicuius perniciem iurant. Sal. Coniurauer pauci, in quibus Catilina fuerat. Liu. 1. 1. Trecenti coniuura uimus principes iuuentutis Romana. Hor. de arte poe. posuit pro consentire. Alterius sic altera poscit opem res, & coniuurat amice. Est etiam Coniurare, simpliciter iurare. Gel. Verbis conceptis coniuurasti.

CONLATRO, as, are, [Abbiare. Gal. Abayer ensemble. Hisp. Ladrar.] καταλατρεω, latratu infesto obloquor. Seneca de uita beata: Ex ijs, qui philosophiam conlatrant.

CONNATO, p. p. [Nuotare insieme.] συναίθεσι, simul nato. Connatat nobiscum, dixit Plau. per translationem, pro, riualis est.

CONNECTO, ctis, [Anodare insieme. Gal. Lier & attacher ensemble, acouper, conjoindre. Hisp. Trauar una cosa con otra.] συμπλέκω, simulnecto. Quin. 1. 5. c. ult. Quæ Græci inexplicabili ferie connectunt. Falces, scilicet deo connectere. Tacit. lib. 19. Connexus partic. Cic. 2. de Nat. Deo.

CONNEXIO, onis, [Congiungimento, conclusione,] connectendi actus, conclusio. Quin. 1. 5. c. 14.

CONNEXVM, xi, [Congiungimento, conclusione,] pro conclusione. Cic. 4. Academ.

CONNEXVS, us, ui, [Congiungimento. Gal. Lie ensemble, conioinct, alie. Hisp. Atado junctarienre, trauido con otro.] συμπελοκη. Lucr. 1. 3.

CONNITOR, eris, [sforzarli, batorire. Gal. S'efforzer à faire quelque chose. Hisp. Esforzar à esforzar se para hazer algo.] συντεινομαι, simul uel uehementer niti. Cic. 5. de Fin. Coniunctur ut sefe erigant. Coniuncti, pro parere. Virg. Eclog. 1. Silice in nuda connixa.

CONNIVENTIA, æ, dissimulario. Asconius.

CONNIVEO, iui, uel xi, ctum, [Serrar gli occhi. Gal. Cligner les yeux sourciller ou ciller. Hisp. Abaxar los parpados de los ojos.] σκαρδαμύγω, oculos genis intego, oculos claudo. Plin. lib. 11. Grauiores alitū infiore gena coniuuent. Transfertur ad alia: unde Gel. lib. 15. dixit, Coniuere caua uentris, pro claudi, & contrahi. Coniuere item, est clausis oculis aliquid dissimulare. Cic. 4. Philip. Quibusdam in rebus etiam coniuueo. Suet. in Cæs. Coniuuebat in ceteris, id est reliqua uicia oculis ueluti clausis præteribat. Persi. Sat. 6. Væ, nisi coniuues.

CONNUBIVM, [Legge del matrimonio. Gal. Coniunction per mariage, lieu de mariage, affinité par mariage. Hisp. La ley, & derecho del casamiento de marido & muger.] συγγαμία, ius legitimi matrimonij, a Nubo, cuius prima productur, cum in Connubio quandoque corripitur. Virg. 1. Aen. Connubio iungam stabili. Cic. 1. Offic. Sequuntur connubia, & affinitates. Connubialis, le, ut Carmen connubiale, Claud. 7. Paueg. Vincla connubialia, Stat. 5. Theb.

CONNUDO, as, are, [Spongiare.] γυμνω, nudo. Plin. 1. 28. c. 7.

CONON, νόων, Atheniensium dux fuit, qui proelio uictus a Lyfandro Lacedæmoniorum duce, sponte abiit in exilium ad Artaxersem Persarum regem, cuius auxilio patriam in libertatem rediit. Plutar. Fuit & alius Conon Samius astrologus, de quo

Proper. lib. 4. Eleg. 1. Hic septem libros de astrologia edidit.

CONOPHEVM, [Padiglione da letto. Gal. Courrine autour d'un lie, pouillon. Hisp. Pouillon contralos mosquitos.] tentorium, & Papilio ille lineus, uel laneus, seu bombycinus, qui toro circumdatur ad arcendum culices: quo maxime utuntur Alexandrini, quod ex Nilo culices confluant, quos κόνωπας, dicunt. inde κωνοπηεον, poetæ tamen Latini obijciunt uocalem subiunctiuam, & penultimam corripunt. Proper. Fædaq. Tarpeio conopea tendere saxo. Et Horat. lib. 2. pod. Et interigna turpe militaria Sol adspici conopeum. Posterior carmen est Iambicum dimetrum, cuius ultima sedes poscit Iambum.

* **CONOPION,** opidum ad Mæotin.

CONOR, aris, [sforzarli. Gal. Effayer tascher ou s'efforcer à faire quelque chose. Hisp. Esforzarse para hazer alguna cosa.] περιποιμα, dare operam, ut aliquid fiat. Terent. in And. Debeo conari manibus pedibus.

CONQUADRARE, [Quadrare,] in quadratam figuram redigere. Colum. lib. 8. cap. 3.

CONQUASSATIO, [sbattimento, ruina,] Cic. 4. Tusc.

CONQUASSO, [Conquassare. Gal. Esbranler, casser & briser froisser. Hisp. Sacudir, & quebrar y gastar.] συνασειν, concutere est. Caro. ca. 52. Si uero calix erit, conquassato. Corpus conquassatum. Lucr. 1. 3. Cōquassari terræ motibus. Cic. 1. de Diui. Conquassare nationes, pro ualtare. Cic. pro Sext. Etiam exterarum nationes illius anni furore conuassatas uidebamus.

CONQUEROR, eris, [Lamentarsi. Gal. Se complaindre. Hisp. Quejarse de otro.] μὲ μορομαι, Cic. Metello. 1. 5. epist.

CONQUESTIO, [Querela,] Cic. ad Q. F. 1. 1.

CONQUESTVS, us, ui, [Querela,] μῆσις, querella. Liu.

CONQUIESCIO, [Acquetarsi. Gal. Se reposer, prendre repos. Hisp. Holgar.] χαλῶ, quiesco. Cic. 5. de Fin. Conquiescere ne infantes quidem possunt. Conquiescere in re aliqua, eleganter, pro re aliqua delectari. Cic. Curioni: Aetas nostra iam ingrauescens in amore, at que in adolescentia tua conquiescat.

CONQUINISCO, is, [Chinare il capo. Gal. S'encliner & faire le petit. Hisp. Inclinar à abaxar la cabeza.] caput inclino. Plau. Conquiescā ad citulam.

CONQUIRO, is, [Cercare con diligencia. Gal. Chercher de toutes parts, chercher diligemment. Hisp. Buscar curiosamente y diligentement.] ζητεω, est diligenter querere. Cic. 5. Ver. Cum undique homines conquisisset.

CONQUISITE, [Dottamente, diligentemente,] aduer. pro docte, & diligenter. Gel. 3. c. 10.

CONQUISITIO militum, est militum delectus. cum consul, aut dux, quos ei uisum fuerit, ad militiam cōscribit etiam inuitos, quod in maioribus tantum reipublicæ periculis fieri consuevit. alioqui enim contenti erant ijs, qui ultro nomina dabant. Cic. de Prou. cons. Exercitus ille noiter, durissima cōquisitione coactus, omnis interiit. Homines autem illi, per quos milites conquirebantur, Conquistores dicti. Cic. Att.

CONQUISITVS, nomen: ut, Conquistissimæ epulæ. Cic. 5. Tusc.

CONREI, simul rei. dictio frequens apud iuriscōs.

CONREGIONE, ueteres pro, E regione, dixerunt. Fest.

* **CONSABVRENSES,** populi Hispaniæ citerioris.

CONSALVATIO, Cic. ad Att. 1. 2. Consalutatio forensis.

CONSALVARI, [salutare insieme. Gal. S'entreualuer, saluer les un les autres, ou plusieurs ensemble. Hisp. Saludar se uno à otro.] προσαγορῶν, est ultro, citroque salutationem dare. Cic. 1. 2. de Orat.

CONSANGVINEI, rum, [Parenti. Gal. Parens du costé du pere, d'un mesme sang, & parente. Hisp. Parientes de la mesma sangre.] συγγενεῖς, qui sanguine inter se connexi sunt. Cic. ad Att. 1. 2. Cōσπιδος, nostri consanguineus. Consanguineorum appellentur continentur etiam fratres ex eodem patre nati. 1. 3. Instit. de legit. agn. success. §. 1. Arma consanguinea, Claud. in bel. Gild. Turba consanguinea, Ouid. epist. 14. Sopor consanguineus leti, Virg. 6. Aen.

CONSANGVINITAS [Parentado. Gal. Consanguinite parente du costé du pere. Hisp. Parentesco de sangre.] ipsa sanguinis conijunctio. Liu. 7. Propinquus consanguinitate alicui. Virg. 2. Aen.

CONSANESCO, is, [Risarsese,] sanus fio. Cic. Sulp. 1. 2.

CONSANO, as, [Sanare,] sano. Colum. lib. 4. capit. 24. Plagæ consanentur.

CONSARCINO, [Cucire insieme. Gal. Recarger, aoustrer à lacarge, remplir & renforcer. Hisp. Cozer & zarzir juntamente.] συμπάσκειν, simul sarcire significat, & nullo defectu coniungere. Gel. 1. 13. c. 2. Verbum frequentinatum. Fit a Sarcino, quod apud ueteres iuriscōsultos frequentissime legitur pro sarcire.

CONSARRIO, is, ite, σκαρδαω, idem quod farrio. Colum. libro 11. capit. 3.

CONSAVCIO, as, actiuum, [Ferire. Gal. Blesser fort, nauer. Hisp. Herir & llagar.] κατατραυματιζω, a quo Consaucior, passiuum. Ad Her. 1. 4. Vulnere corpus conlaucari.

CONSCILIBRO, [Sporcare di sceleraggine, bruttare. Gal. Prophaner, conta miner, fouiler de meschancete. Hisp. Ensuñar algo pecando.] ut athen, est scelere conspurcare. Liu. lib. 40. Conscelerare aures paternas. Cō scelere oculos dicuntur, qui nefandum aliquod facinus, oculisq. uident. Ouid. l. 7. Metam. Cur non & speculo pereuntem, oculisq. uidendo Conscelero? Hinc Consceleratus, a, um, Conscelerata mens. Cic. in Cati. Consceleratus uultus, ibidem. Filij conscelera tissimi. Cic. pro Ros. Amer.

CONSCENDO, is, [Entrare in mare per nauigare. Gal. Monter, monter en un nauire, s'embarquer. Hisp. Subire en la nave para nauegar, subir junta mente.] ἄνθ' ἁλῶν, nauim ingredi, nauigandi causa. Virg. 1. Aen. Bis denis Phrygium conscendi nauibus sequor. Aliquando absolute. Cic. Att. l. 9. Idibus Martij Pompeium conscendisse. Scopulum conscendere. Virg. 1. Aen. Currum, Liu. l. 38. Equum, Liu. lib. 25. In equum, Oui. 6. Metam.

CONSCENSIO, [Ascensa. Gal. Montement, embarquement. Hisp. Subida, d' subida en la nave para nauegar.] Cic. 1. de Diu. Conscensionem in naues cum fuga.

CONSCIENTIA, [Conscienza. Gal. Conscience, remors, reconnoissance de son fait. Hisp. El saber del corazón.] σωείδ' ἡσῖς, sui sciētia, notitia eius rei, quæ animo nostro inest. In bonam partem accepit Cic. 5. Phil. In ipsa conscientia recte factorum magnus laborum fructus est. In deteriorem. 3. in Catil. Conscientia conuictus contuitur.

CONSCINDO, dis, dere, [Lacerare, spezzare, squarzare. Gal. Couper en pieces, decouper, déchirer, depecer, dechiqueter. Hisp. Cortar en muchas partes.] διασπύρνωμι, in multas partes scindere. Ter. Eun. Ipsam capillo conscidit. Curæ conscindunt hominem sollicitum. Lucr. lib. 5. Conscindere libilis, per trāslationem, pro exhibilare. Cic. ad Att. lib. 2. Conscindere aliquem pro accusare, Cic. ad Attic. lib. 8. Is me ab optimatibus ait conscindi.

CONSCIO, scio, scire, [Lacerare, spezzare, squarzare. Gal. Couper en pieces, decouper, déchirer, depecer, dechiqueter. Hisp. Cortar en muchas partes.] Hor. in Ep. Hic murus aheneus esto, Nil conscire sibi, id est nullius rei sibi conscium esse.

CONSCISCO, is, consciui, itum, [Consentire. Gal. Ordonner d'un commun consentement, decerner. Hisp. Consentir, establecer.] συμψηφίζω, communi consilio statuo, decerno, Liu. lib. 1. Censuit, conscisit, conscit, ut bellum cum priscis Latinis fieret. Valla lib. 5. cap. 89. scribit hoc uerbum ad mortem fere pertinere: ut, Consciscere sibi mortem, Cic. de Clar. Or. Themistocles sibi mortem conscituit. Translate ponitur pro contrahere. Col. lib. 8. Diligens pastor stabulum quotidie conuertit, nec patitur sterus humorem consciscere.

CONCISURA, ræ, [Rottura,] ipsa ruptio. Pl. lib. 34. cap. 8.

CONSCIVS, [Consapevole. Gal. Conspable de quelque cas, qui fait quelque cas. Hisp. Sabido con otro de alguna cosa.] σωφιδ' ὄν, qui rem scit. Cic. Rutilio: Cum mihi conscius essem, quanti te facerem. Nonius de uerb. differ. En. Scius (inquit) secum, conscius cum altero. quam tamen differentiam fatetur non obseruari. nam postquam Scius in usu esse desijt, Conscius utriusque locum occupauit. Sallu. Populares conscios sceleris sui. Cic. 3. Offic. Sibi autem nullius essent conscij culpæ.

CONSCRIBILLO, pro conscribo, ueteres dixerunt. Varr. apud Nonium.

CONSCRIBO, [Scriuere. Gal. Ecrire, enregister. Hisp. Escribir.] συγγράφω, simul scribo, aut simpliciter scribo. Cic. ad Att. lib. 12. De Antonio quoque Balbus ad me cum Oppio conscripsi. Idem: Legem consules conscripserunt. Conscribere milites, est cogere, & in certum numerum ac scriptum redigere. Conscripi, qui in senatu scriptis annotati erant, qui per uopiam senatorum ex equestri ordine in senatorum numerum recipiebantur. Liu. lib. 2. Traditum inde fertur, ut in senatum uocarentur, qui pares, qui que conscripti essent. conscriptos uidelicet in nouum consularium, appellabant lectos.

CONSCRIPTIO, onis, συγγραφή, compositio. Cic. pro Cluen.

CONSECO, as, are, [Tagliare. Gal. Decouper, chiqueter. Hisp. Cortar.] τέμνω, secō. Ouid. 3. Trist. Inde Tomos dictus locus hic, qua fertur in illo Membra soror fratris consecuisse. Consecare, in tenues membranas, Pl. l. 30. c. 4.

CONSECRANEVMS, [Che e consecrato. Gal. Consacré, dédié, ayant reçu le fait le sement solennel. Hisp. Cosa consagrada.] ἀρρομένον, consecratū. uocabulum in castris reperitur, ut contreraneum, cōmilitaneum, suffarraneum, Iulius Capit. in concione Maximini Cæs. Commilitones (inquit) sacratī, immo uero consecranei. Alio loco, Nullam ciuitatem æque militaneam, dixit. Tertullianus Consecraneos uocat, qui quasi uni sectæ mancipati sunt.

CONSECRATIO, onis, [Consecratione. Gal. Consecration, dediement. Hisp. Consagracion.] κειδήσις, dedicatio, Cic. pro domo: Consecrationes fiebant a pontificibus, aut a tribunis pl.

CONSECRAS, [Consecrare,] κειδίζω. Cic. 2. Tusc. Quasi addicti, & consecrati.

CONSECRARIUM, rij, ἀκλόροθ, est argumentum breuiter adstrictū,

in quo conclusio necessario sequitur antecedens. Cic. 4. de Fin. Nunc uenio ad illa tua breuia, quæ Consecraria esse dicebas. Bonum omne laudabile. laudabile autem omne honestum: omne igitur bonum honestum. Consecrarius, ad. c. Cic. 4. de Fin. Illud uero minime consecrarium, sed in primis hebes.

CONSECTATIO, C. cer. In Orato. In huius concinnitatis consecratione.

CONSECTATRIX, [sequit. atrice.] Cic. 3. Off. Libidines cōsectatrices uoluptatis.

CONSECTATIO, ἀταμί. Cic. 2. de Natur. Deor. Arborum consecratione.

CONSECTIO, nis. Cic. in partit. Consecutio uerborum.

CONSECTOR, aris, [Sequitare audaciter. Gal. Suiure ou porsuire en diligence. Hisp. seguir codiciosamente.] ἀκλόροθ, uide in sequor, uel frequenter sequor. Cæs. 6. Bel. Gal. Equites consecantur, atque occidunt. Cic. ad Att. l. 21. Fufum elamorbis, & fibilibus consecantur. Per metaphoram, pro aucupari. Cic. in Pis. Lenitatis est, inane aucupari rumorem, & omnes umbras etiam falsæ gloriæ cōsectari. Cic. 1. Off. Alexander beneuolentiam Macedonum largitione consecrabatur. Consecrari passiuè. Laberius apud Nonium: Vxorem tuam, a populo lapidibus consecrari uideo.

CONSEMINEVMS, a, um, dicitur de re, in qua uaria femina commissa sunt. Vt conseminæ uine, in quibus diuersa uitium femina acetuatim confusa sunt. Col. lib. 3. cap. 21. Sic Silua consemina, ex uarijs arborum generibus confuse confita. Idem lib. 12. ca. 46. Conseninalis. Col. lib. 12. c. 45. Conseninalium uinearum non est firmam vinum.

CONSENESCO, [Inuechi. rsi. Gal. Enueillir, deuenir uel. Hisp. Ennegescer.] Cic. de Sen. Conscuerunt uires, atque defecerunt.

CONSENSIO, [Consentimento,] ὁμόνοια, ut Speusippus ait, cogitatio num concordia. Cic. ad Cæs. Totius Italiæ mira consensio.

CONSENSVS, us, nomen, [Consentimento,] ὁμόνοια, concordia. Cic. 3. de Nat. De. Consensado y acordado.] ὁμόνοια, concordia. Cic. 3. de Nat. De.

CONSENTANEVMS, a, um, [Consentaneo, conueniente. Gal. Conuenable, acordant e sembl. ble.] συμφωνος, conueniens. Cic. 5. de Fin. Actioes uirtutū consentaneas.

CONSENTIA, ciuitas in agro Bruttio. Plin. lib. 3. cap. 5. Consentini incolæ.

CONSENTIA SACRA, quæ ex consensu multorum sunt statuta. Felt.

CONSENTIO, is, [Consentire, concedere. Gal. Consentir. Hisp. Consentire.] ὁμολογέω, idem sentio. Cic. 3. de Finib. Ratio nostra consentit, oratio pugnat. Consentiens. Cic. 2. de Diu. Animorum consentientium multitudine completum esse mundum. Consensus, particip. Confessus. Gell. lib. 15. cap. 26. Syllogismus est oratio, in qua consensus quibusdam, & confessis, aliud quid necessario conficitur.

CONSEPIO, pis, re, [Circundare di sepe. Gal. Enclorre e enfermer de ayes ou de murs. Hisp. Cercar de seto.] περιεπάηω, sepire. Cic. de Sen. Conseptum agrum, & diligenter conficunt. Conseptum pti, quod undique clausum est. Col. lib. 1. c. 4. Difficiliora conseptæ. Conseptū fori, dixit Quinct. l. 8. pro ipsis cancellis.

CONSEQUENTIA, æ, [Consequencia. Gal. Consequente, suite. Hisp. La consecucion a otra cosa.] ἀκολουθία, consecutio. Cic. 1. de Diu. Qui euentorum consequentiam notarunt. Est & consequentia necessitas conclusionis ex præcedentibus. Cic. ad Treb. in Top.

CONSEQUIE, sequel, æa consequendo, ut ab exsequendo exsequiz. Appul. lib. 10.

CONSEQUOR, p. c. [Sequitare di fatto. Gal. Suiure e aller pres. Hisp. Consequirse a otra cosa, alcanzar lo que huye.] ἀκλόροθ, itatim sequor. Virg. l. 5. Aen. Quem deinde Cloanthus Consequitur. Item obtinere, adipiscor. Cic. in Ver. A. & l. 1. Quod ego meo labore, & uigilia consecutus sum. Item exprimere, Idem Cæsari Iuniori: Extrema quanta & qualia sint, uerbis consequi non possum. Consequens, tis, participium. Cic. de Sen. Memoriam illius uiri excipiet omnes anni consequentes. Consequens nomen, argumenti conclusio. Cic. 4. de Finib. Cum consequens aliquod falsum sit, illud, cuius id consequens sit, non posse esse uerum.

CONSEQUENTER [Consequentemente. Gal. Consecuement. Hisp. Consequientemente.] ἀκλόροθ, Vlp. l. sed & si quid. §. ult. ff. de usufru. & quentiammodum quis uta. & fru.

CONSERO, pen. cor. serui, cum, [Mescolare, meschiare. Gal. Entremesler, entrelacer. Hisp. Tramar uno con otro.] συμπλέκω, coniungo, connecto. Virg. 3. Aen. Loricam confertam hamis, auroq. trilicem. Conserere manus est, manus coniungere, & dextras mutuo apprehendere. Vnde manu conserere dicebantur litigantes, cum in agrū, aut aliam rem, de qua controuersia erat, profecti, rem litigiosam, aut aliquam eius particulam manu apprehendebant, usq. suum in re præsentī uindicabant. postea tamen, propagatis Italiæ finibus, prætoribusque alijs negotijs distentis, placuit, ut litigantes sine prætorē in agrum proliscerentur, glebamque inde in

ius ad prætorem deferrent; & linea tamquam in toto agro iudicarent, ad uertarium que ex iure manu confertum (id enim forma illæ nomen erat) ad prætorem uerent. Pugnantes ita manum conferere dicuntur, cum uocem uocent gerunt, & quasi manum manu admouent. *Ci. ad Att. Illum ruere nunciant, non ut manu conferat, sed ut fugam intercludat. Pro eodem etiam dicimus, pugnam conferere. Virg. 2. Æ. Multaq. per cæcam congressi prælia noctem Conferimus. Conferus, connexus, contextus. Fab. lib. 5. Ordo rerum trib. momentis confertus est.*

CONSERO, p. c. feui, situm, [*Plantare, seminare, inestare. Gal. Planter, complanter ou semer. Hisp. Plantar sembrar ò enxerir una cosa enotra.*] *ou & a*, locum aliquem seminibus, seu plantis oppleo. agri enim conferi dicuntur, semina uel plantæ seri. *Virg. 1. Ecl. En queis confertus agros. Inde Confisio. Cic. in Cato. Nec constitutiones modo delectant, sed etiam initiones. Cõsitus, p. c. aut Caca mentis caligine confisus, Catul.*

CONSERTE, adu. *Cic. de Fato. Omnia conserte, contexteq. fiunt.*

CONSERTOR, oris, *Plin. lib. 33. c. 1.*

CONSESSVS, *συνέδριον*, non est confessio, sed homines in uno sedentes: sicut conuentus, non est conuentio, sed homines qui in unum locum conueniunt. *Cic. de Sen. Quibus cum a cuncto confessu plausus esset multiplex datus.*

CONSERATVS, a, um, [*Che ha i denti a guisa di sega. Gal. Chose, qui a dents, comme une sie. Hisp. Cosa que tiene dientes como la sierra.*] *σπυροειδής*, ferræ in modum denticulatum. *Plin. l. 11. c. 37.*

CONSERUA, uer, [*Conserua.*] *Ter. in Eun. Conseruam domi uidebit.*

CONSERUITIVM, tii, [*Seruitio.*] *Plaut. Capt. Perque conseruitium commune.*

CONSERUATIO, [*Conseruatione.*] *Cic. 1. Off. Attentos animos ad de cori conseruationem.*

CONSERVATOR, oris, [*Conseruatore. Gal. Conseruateur, gardien, garde. Hisp. Guardador.*] *σωτήρ*, *Cicer. pro Sext. & conseruatores ciuitatis.*

CONSERVATRIX, cis, [*Conseruatrice.*] *Cic. 4. de Fin. Natura uult esse conseruatrice sui.*

CONSERUO, as, are, [*Conseruare. Gal. Garder, conseruer, contregarder, enrrat enir. Hisp. Guardar en uno.*] *συνάτηω*, tue or, custodio, obiectuo. *Ci. ad Att. l. 6. Ordinem conseruabo tuum. Idem Att. l. 5. Ut nos eã necessitudinem, quæ est nobis cum publicanis, obtinere & conseruare patiamur. Idem Metello: Beneuolentiam certo iudicio susceptam, quoad uoles, conseruabo. Interdum idem, quod incolumẽ feruare, & a certissimo periculo eripere. Cic. in Cato. Non minus iucundi sunt dies illi, quibus conseruamur, quam quibus nascimur. Conseruatus, partic. Cic. Lent. l. 1. Illud nostrum consilium iure laudandum est, quod meos ciues, & a me conseruatos, seruis armatis obijci noluerim.*

CONSERUVS, uii, [*Conseruo.*] *συνδύλος*, qui cum alio eidem domino seruit. *Cic. ad Cassium. Conseruo seruimus.*

CONSIDEO, es, ante p. c. [*Sedere infirme. Gal. Etre assis avec oupres d'au tres. Hisp. Assentarse en uno.*] *συνεδρόω*, simul sedeo. *Cic. in Brut. In patulo confedimus. Aliquando significat manere. Cic. de Fin. Cuius in mente confedit iustitia. Aliquando rei humilitatem habet, & quasi denegatam altius euolandi facultatem. Cic. Confedit utriusque nomen in quæstura. Pro conquescere, ut confidere in otio. Pro sedari. *Liu. Ira cõsedit. Pro commorari, uel consistere. Cic. Philip. 13. Martiam legionem Albæ confedisse sciebat.**

CONSESSOR, oris, *συνέδρος*, una cum alio sedens. *Cic. ad Att. lib. 2. Præclarum spectaculum mihi propono, modo te confessore spectare liceat.*

CONSIDERATE, aduer. [*Consideratamete. Gz. Considerément, prudement, ou avec grand consideration. Hisp. Consideradamente.*] *Cicer. pro Quint. Prætores, ut considerate fieret, comparauerunt. Ibidem: Quid feci non consideratissime?*

CONSIDERATIO, nis, [*Consideratione. Gal. Consideration, auisement. Hisp. Consideration.*] *σύνεσις*. *Cic. 4. Acad. Consideratio, contemplatioque naturæ, animorum, ingeniorumque naturale quoddam quasi pabulum.*

CONSIDERO, as, are, [*Considerare. Gal. Considerer. Hisp. Considerar.*] *συνήμαιω*, dispicio, iudico, cogito: a siderum contemplatione, ut. Feste placet, dictum. *Cic. Terentiar. Reliquum est, quod ipse optime considerabitis. Ter. Heau. Cum mecum in animo uitam tuam considero. Consideratus, partic. Ci. de harusp. Resp. Nihil feci nõ diu consideratum, ac multo ante meditatam. Consideratus homo, qui agenda considerat. Cic. pro Cec. Illud considerati hominis esse putauit.*

CONSIDO, dis, confedi, confessum, [*Ferarsi in viaggio. Gal. S'asseoir, i' assisser. Hisp. Assentarse en camino.*] *συνκαθίζω*, simul affido: differt que a Confideo, quod illud quietem, Confido motu afferat. *Cic. ad Att. libr. 7. Antequam confedero. Accipitur interdum pro, sedes aliquo in loco figere. Virgil. 1. Aeneid. Vultis & his*

mecum pariter confidere regnis? Interdum desiderare, uel dehescere. *Liu. libr. 33. In Veliterno agro terra ingentibus cauernis confedit. Confiditur, impersonale. Cic. de Ora. In siluam uenitur, & ibi confiditur.*

CONSIGNATIO, sigilli impressio. Consignationes item dicuntur, quas uocamus documenta, uel chirographa. *Quin. l. 12. c. 8. Promittit litigator testem populum paratissimas consignationes.*

CONSIGNO, [*Sugellare. Gal. Marquer d'un seau, seeller, empraindre. Hisp. Señalar, sellar, consignar.*] *σημειώω*, est, signo notare, uel signum rei alicui clausulæ imprimere. Consignare epistolas, est, cum illis complicatis anulum nostrum imprimimus. *Pla. in Curc. Eamus intro, ut tabulas consignemus. Consignare pecuniam inter aliquos, est deponere. Sue. in Claud. Dote inter haruspices consignata. Laudatio alicuius consignata, Ci. pro Flac.*

CONSILIO, es, ere, [*Tacere.*] pro conticere posuit *Ennius, teste Feit.*

CONSILESCO, is, [*Taceve. Gal. Setaira. ne dire mot, ne faire aucun bruit. Hisp. Callar.*] *Gel. li. 12. ca. 1. Omnis strepitus consilescit.*

CONSILIARIVS, [*Consigliero.*] *βουλευτής*, qui ab aliquo in consilium adhibetur. *Cl. 3. de Leg. & Pla. in Epid.*

CONSILIATOR, [*Consigliero. Gal. Conseiller. Hisp. Consejero.*] dicitur, qui alicui dat consilium. *Plin. in ep. 3.*

CONSILIGO, inis, *δυναμω*, Diof. herba est, quæ uocatur ab herbarijs *Pata leonis. Pl. l. 25. c. 8. & Rucl. l. 2. c. 134.*

CONSILINVM, Apulix opidum. *Mela. 2.*

CONSILIO, as, [*Consigliare, deliberare. Gal. Consulter, conseiller ou demander conseil. Hisp. Dar ò demandar consejo.*] *βουλομαι*, delibero, consulo. *Tacit. lib. 18. Et redire Bononiam omnes simul consiliari.*

CONSILIO, is, lui, uel liui, consilium, simul salio. unde *Consulto, as,*

CONSILIOSVS, a *Catone dictum, teste Gel. l. 4. c. 9. pro sapiente.*

CONSILIVM, [*Consiglio. Gal. Conseil, auis. Hisp. Consejo ò consultacion.*] *βουλή, βουλευα*, dehitur a *Cic. l. 1. de Inuen. aliquid faciendi, non faciente ratio ex cogitata. Ci. Terentiz. Veltrum iam consilium est, non solum meum, quid sit nobis faciendum. Quandoque sumitur pro iudicibus constitutis. Cic. pro Rosc. Qui ex senatu in hoc consilium delecti eitis propter sanctitatem. Et infra: Dij prohibeant, iudices, ut hoc, quod maiores consilium publicum uocari uoluerunt, præsidium sectorum existimetur.*

CONSIMILIS, le, [*Simile. Gal. Du tout semblable, fort ressemblant. Hisp. Semjante.*] *ὁμοιος*, idem quod similis. *Plaut. Amph. An tu alterum te reperisse consimilem Sositam domi Teren. Eun. Consimilem luse rat ludum. Cic. 2. Philip. Cum res gessisset consimiles rebus ijs, quas ipse gesseram.*

CONSISTO, is, contitui, [*Ferarsi. Gal. S'arrester, demourer, sejourner, se reposer. Hisp. Estar junsamente.*] *δύναμαι*, proprie est, iter inceptum mora interrumpere. *Ter. Illico hic consistit. Vbi Donatus: Consistere est audacter, & conitanter stare. Sic consistere in anchoris, uel ad anchoram, apud Cæf. Sed transfertur. ut, Consistere in sententia. Ci. ad Q. Fr. 2. Tantus clamor a nostris, ut nequemente, neque lingua, neque ore consisteret. Cato de re rust. c. 125. Et si alius non consistit, id est non desinat fluere. Varr. Vt si pluerit, aqua non consistat. Dicimus item, Salutem nostram, aut spem in hoc aut illo consistere, id est ab illo pendere. Cic. pro Marcell. Salus reip. in mortalibus unius anima consistit. Consistimus quoque, cum recuperatis uiribus, firmiores incipimus esse, ut sine ulla corporis imbecillitate possimus ingredi. Cic. Fam. 7. Tanta me diuina arripuit, ut hodie primum uidear consistere. Vir. pro erigor posuit: Contitit in digitos.*

CONSOR, oris, *Oui. 4. Met. Et cum Lenæo genialis consor uuz.*

CONSTITVRA, re. *Ci. de rep. ex Nonio. Ex agri constitura.*

CONSOBRINA, æ, æ, *φιλία*, materteræ mæ filia. *Ci. pro Quint.*

CONSOBRINI, [*Cugini. Gal. Cousins, germains, enfans de deux sœurs. Hisp. primos hijos de hermanas.*] *ἀδελφοί*, ex duabus sororibus sunt editi, quasi consororini. Patruales autem, qui ex duobus fratribus. Sed sere uulgo omnes istos communi appellatione Consobrinus uocat, quemadmodum & eos, qui ex fratribus patruelibus, aut consobrinis propagantur, uel amitinis. *Ci. ad Caelium lib. 2. Curius consobrinus tuus.*

CONSOCE, ri, Consoceri dicuntur, quorum alter filium alterius filie maritum dedit. *Suet. in Claud.*

CONSOCIATIO, uerbale, *κοινωνία*, *Cic. 1. Offic.*

CONSOCIO, as, are, [*Accompagner. Gal. Associer, alier, & conjoindre ensemble. Hisp. Encomparar.*] *κοινωνέω*, societatem in eo, communico. *Plaut. Rud. Vel consociare mihi quidem tecum licet. Lii. lib. 8. Sed quod cum Gallis arma quondam consociaissent. Consociatus. Cic. in Parad. Accusatorum atque iudicum consociatos greges.*

CONSOLABILIS, le. *Cic. Sulp. Est omnino uix consolabilis dolor.*

CONSOLIDATIO, onis, uerbale, cuius propriam significationem dignosces ex §. Item finitur. *Instit. de usuf.*

CONSOLIDO, as, are, [*Saldare. Gal. Faire solide & massif, conjoindre.*]

indere te qui estout dissoluit, rennir. Hisp. Saldar, a sum. x. y. fortalecer.] συμπαρόω, redintegrare, & in unum congerere, quod prius ruptū aut diuisum fuerat, Vfus fructus consolidatus, id est confirmatus. Vt pl. idem Nerarius, ff. de usufructu. accresc.

CONSOLATIO, ONIS, [Consolatione. Gal. Consolation, recomfort. Hisp. Consolation.] παραμυθία, leuatio doloris, Cic. pro Mil.

CONSOLATOR, IS, [Consolatore. Gal. Consolateur, qui console. Hisp. Consolador.] παράκλητος, Cic. iu Tusc.

CONSOLATORIVS, A, IUM, [Cic. Att. Litteras accepi consolatorias.]

CONSOLOR, P. P. [Consolare. Cal. Consoler. Hisp. Consolar.] παραμυθίζω, solatium præsto, mærorem leuo, siue id refiat, siue uerbis. Cic. ep. 5. 1. Virtuti tuæ magis gratulari debeo, quam consolari doctore. Cic. Sulp. Dices, quid me ista res consolatur. Passiue. A. Sinius; Cum, ob ea quæ speraueram, dolebam, consolabar ob ea, quæ tui mihi. Reperitur & Cōsolor actiuum apud Var. in Oedipo Thyeste; Oedipus Athenas exsul uenire dicebatur, qui consolaret.

CONSONANTIA, TIÆ, [Concordanzā.] uocum concordantia, Græce συμφωνία.

CONSONO, P. C. [Consonare. Gal. Retentir, resonner. Hisp. Consonar.] συμφωνέω, simul sono. Varro de apibus: Consonat uehementer, perinde ut milites faciunt, cum castra moent. Virgil. 9. Aeneid. Tum plausu, fremituque uirum, studiisque fauentum Consonat omne nemus. Consonare sibi, pro cōstare. Senec. ep. 3. 1. Ut perfecta uirtus sit æqualitas ac tenor utæ, per omnia consonans sibi. Consonans, nomen adiectiuum ex participio. Cic. in Part. Atque etiã est hæc distinctio in uerbis: altera natura, tractatione altera. Natura, ut sint alia consonantiora, grauiora, & c. Consonantes litteræ a grammaticis dicuntur σύμφωνα, quod cum uocibus, non per se sonent.

CONSONVS, A, UM, [Confaceuole. Gal. Acordant de son, concordant, conuenable. Hisp. Cosa que suena bien con otra.] Silius lib. 17. Vox consona linguæ. Cic. ad Att. lib. 4. Credo Platonem uix putasse satis consonum fore, si & c.

CONSORIO, PIS, PIRE, [Addormentare. Gal. Faire endormir, endormir quelqu'un. Hisp. Adormecer.] κατακλιμάω, in somnum inducere. Cicer. 1. Tusc. A luna consopitus putatur.

CONSORTIS, TI, [Di una istessa sorte, & conditione. Gal. D'un mesme sort, compaignons & participant, en quelque chose. Hisp. Cōpañero de y qual suerte.] κοινωνός, uel deum fortis, id est conditionis. Sappho ad Phoenem: Ateus consors patriæque, lyraque Laudis habet. Cicer. 5. Ver. Cū ex agris tres fratres dōctores profugissent, quod ijs plus frumenti imperabatur. Consortis, participiū, ut Consortis consilij publici. Plin. epist. 16. 7. Generis consortes, consanguinei, & propinqui. Oui. ep. 3. Socius & consors laboris. Cic. de Cl. Ora. Thalamii consors. Ouid. 10. Met. Thalamii consorte carebat. Confortem Propertius posuit pro simili, cum inquit: Tu qui confortem properas euadere casum.

CONSORTIUM, TIJ, [Compagnia. Gal. Compagnie, association, communauté. Hisp. Tal compañía.] κοινωνία, societas. Papi. 1. si inter fratres. S. idem Papi. ff. pro socio. Dicitur & Consortio, nis. Ci. 3. Offi. Dissoluitur necesse est omnis humana consortio.

CONSPECTVS, PRO ADPECTU, [Aspetto. Gal. Veue, & regardè. Hisp. Mirado.] δᾶψις, Virgil. 1. Aeneid. Vix a conspectu Siculæ telluris in alium Vela dabant lati.

CONSPERGO GIS, [Spargere. Gal. Arroser, espandre ou espardre. Hisp. Esparzir & derramar.] καταπέσσω, adspingo. Plaut. Curc. Vbi uino has conspersi fores. Cic. 3. de Ora. Ut conspersa sit quasi uerborum, sententiarumq. floribus. Conspersum stellis caput. Cicer. 1. de Nat. Deo.

CONSPICIENDVS, A, UM, [Illustre, degno d'esser guardato. Gal. Digne d'estre ueu, & regardè. Hisp. Digno de ser mirado.] δεικνύω, dignus qui conspiciatur, illustris, insignis. Ad Heren. lib. 1. In gestu nec ueultas conspicienda, nec turpitudine sit. Tibul. lib. 1. El. 2. Infideat celeri conspiciendus equo.

CONSPICIO, IS, P. C. [Guardare, mirare. Gal. Regarder & considerer, auiser & prendre garde. Hisp. Ver y mirar.] εὐσπιδέω, uideo, cerno. Plaut. in Amph. Qui ipsus equidem nunc primum itanc tecum conspicio simul. Dicitur & de mente. Cic. pro Bal. Vt conspiciatis cum mentibus, quem oculis non potestis. Conspicere pro attendere. Cicer. pro Mur. Debes M. Cato conspicere, quibus uicij affectum esse necesse sit sum, cui uere illud obijci possit. Conspicere sibi, quæ sint in re eam, Pla. 1. Trin. Conspicior, eris, passiuum. Cicer. in Cati. Carere me adspectu ciuium, quam infestis oculis omnium conspici mallet. Conspectus, nomen ex participio. Liu. 1. 2. 2. Turba, quam dignitate, conspectior.

CONSPICILLVM, [Ochiale. Gal. Vne quette, un lieu dont on regarde, & espie, une sentinelle, ou des lunettes. Hisp. Lugar de donde podemos mirar, miradero, & los antojos con que miramos.] δεικνύω, dicitur, unde claculum conspicerere possit. Plaut. In conspicio asseruabam. Item quæ uulgo oclaria dicuntur. Idem: Necesse est conspicio uti. Sunt qui utrobique legant Conspicillum.

CONSPICOR, ARIS, [Vedere. Gal. Voir & apercevoir. Hisp. Mirar y acertar.] δῶω, præpositione con, & antiquo uerbo Specio, idem quod conspicerere. Ter. in Eun. Cur ergo te in his conspicio regionibus? Cæz. 2. Bel. Ciu. Hunc conspiciat naues, sublaris anchoris sequi cœperunt.

CONSPICVVS, A, UM, [Sagace, accorto. Gal. Sage, prudent, acort. Hisp. Sabio, prudente, y astuto.] a conspicio, ut Perpicuus a Perpicio. Modè significat sagacem, acutum. Quint. Cōspicuum, sagax, callidus. Modè clarum, Vnde Mart. Conspicuum amphitheatrum appellat, li. 1. Hic ubi conspiciui uenerabilis amphitheatri Erigitur moles. Cōspiciuus homo, qui in se omnium oculis conuertit. Liu. 1. Romanis conspiciuum eum nouitas, diuinitate que faciebant.

CONSPIRATIO, [Concordia. Cal. Conspiration, union & complot de plusieurs ensemble. Hisp. Conjuración, o tal compañía.] δύω, pro concordia, & consensu. Cic. 1. 2. Off. Magnas utilitates adipiscimur conspiratione hominum atque consensu. Et pro domo sua. Hanc nostram conspirationem in rep. bene gerenda ceteri homines fictis sermonibus diremerunt. Accipitur item in detriore parte pro coniuratione, & (ut Cicero loquitur) coire. Cic. pro Deiot. Conspiratio certorum hominum contra dignitatem tuam. Conspiratus, us, quo. Gel. uocatur. L. 1. c. 11. Conspirere quoque ponitur pro conuoluere, dictum a spiris, quæ sunt circuli, qui in seipos recurrunt: unde Conspirere serpentes dicimus, cum se in orbem conuoluunt. Pli. de uiris ill. Anguis se in Volumnij tabernaculo conspirauit. Conspirati, orum, qui coniuraturus. Suet. in Cæsar. Assidentem conspirati specie officij circumsteterunt. Conspiratæ res, uelut conflatæ in unum corpus. Senec. epistol. 85.

CONSPIRO, RAS, P. P. [Spirare insieme, congiurare. Gal. Conspirer, faire un complot, s'unir & alier ensemble pour faire quelque chose, soit bien ou mal. Hisp. conspirar y coniuar en uno.] συμπνέω, simul spiro, conflu. Colum. 1. 4. Cælestes admittat imbres, ac suis omnibus partibus ad educandam prolem nouam conspiret. Sumitur pro consensio, Cic. contra Rullum: Consentite nobiscum, conspirete cum bonis. Col. 1. 12.

CONSPISO, AS, ARE, condensio. Plin. libr. 25. cap. 6. Colum. lib. 2. capit. 18.

CONSPONSORES, qui de eadem re respondent. Cic. Att. 1. 5. Inuestiges ex consponsoforum tabulis. Idem ep. Fam. 98. Consponsores pro Pompeio.

CONSPVO, IS, ERE, καταπύω, sputo aliquem fædo, passiuum Consputor. Plaut. Ab omnibus derisus atque consputus.

CONSPVRCO, AS, ARE, [Sporcare, macchiare. Gal. Ordre, & gaster, souiller. Hisp. Ensuçiar.] μπιύω, commaculare. Col. 1. 8. cap. 3. Sapare tætro conspurcare omnia, Lucr. 1. 6.

CONSPVTO, AS, ARE, frequen. Plaut. Curc. Consputatur, uituperatur. Cic. ad Q. Fr. 1. 2. Clodiani nostros consputare ceperunt.

CONSTABILIO, IS, IRE, [Fermare. Gal. Affermir & afferir une chose, faire ferme. Hisp. Establecer.] καθίστημι, firmum facio. Plaut. Cap. Rem meam constabiliui. Ter. Ad. Tuam rem constabiliffes.

CONSTANTER, [Constantemente. Gal. Constantement fermement, perseveramment. Hisp. Constantemente.] βεβαίως, Cic. de Ami. Multa eius uel improuisa prudenter, uel acta constantiter ferebantur.

CONSTANTIA, [Constantia. Gal. Constance, perseverance, fermeté. Hisp. La costancia.] εὐσπιδία, Cic. ad Att. O constantiam promiffi, & idem miram.

*CONSTANTIA, Cypri urbs, alias Salamis dicta. est etiam Germaniæ opidum, ad Aconum lacum.

*CONSTANTIYA, Iulia, Hispaniæ Bæticæ opidum.

*CONSTANTINOPOLIS, [Constantinopoli.] urbs a Constantino aucta, in finibus Thraciæ. uide Byzantium.

*CONSTERNATIO, [Paura. Gal. Espouuement, estonnement, troublement. Hisp. Espanto.] συσπιδέω, concitatio quædam subita, ex aliquo metu: deduci uidetur, a Sternō, quod significat deijcere, illi enim, qui ictu aliquo humi sternuntur, maxime perturbantur.

CONSTERNIVM, locus prope thermas, ubi uestes deponebantur.

CONSTERNO, AS, AUS, ATUM, [Sbigottire, perdere l'animo.] συσπιδέω, perturbo, & proprie de animo dicitur, teste Val. 1. 5. Sal. Qua uictoria elati hostes, nostri territi, atque animis consternati discessere. Idem: Equi exterriti, aut faucij consternantur.

CONSTERNIO, IS, STRAUI, [Distendere. Gal. Abatre & espandre par desuis courrir d'abatage. Hisp. Desbratar solar como en ladrillar, & llanar.] καταπέσσω, sterno, uel sternendo operio. Virgil. 4. Aen. Alte consternunt terram concussio stipite frondes. Sic Consterner arcem silicibus & lapide, quod Galli dicunt Pauer. Colu. libro 1. Area optima est silice constrata. Constratus, a, um, a Consternor, eris, tectus. Cic. pro Sex. Forum corporibus ciuium Romano-rum constratum. Inde naues constratæ dicuntur, quæ ab aliquibus uocantur tectæ, quæ scilicet sua habebant catastromata, in quibus propugnatores consistebant. Cicer. 5. Verr. Erat sola illa

- nauis conftrata. Quæ autem carebant catastromatibus, Naues a-
pertæ dicebantur. Hirtius de bello Alex. Quattuor ad eas conlita-
tæ naues, & complures apertæ contenderunt.
- CONSTIPŌ, as,** [*Condensare, fpeſſire. Gal. Enſerrer enſemble, faire, eſpois
en amaſſant enſemble. Hiſp. Conſtribar y recalcar, eſpeſſar. je πιασθω*]
condensō, & in unum cogo. Cic. de Leg. Agr. 2. Sed ne conſtipari
equidem tantum hominum numerum poſſe in agrum Campa-
num intelligetis. Cæſ. 4. bel. Gal. Vt ſe ſub ipſo uallo conſtipa-
nerant.
- CONSTITVO, s,** [*Deliberare, cōſtituire. Gal. Mettre & poſer, aſſigner & a-
ſter, eſtablish & ordonner, conſtituir. Hiſp. Eſt ablacer, deliberar. Gal. Κο-
μας, ſtatuo, propono, decerno. Ter. Phor. Mihi dotem conſtitue-
runt dare. Virgil. 1. Aeneid. Qui teneant (nam inculta uidet)
homines ne, feræne, Quærere conſtituit. Item locum, ſiue
tempus determino. Teren. Eun. Dati anuli, locus, tempus
conſtitutum eſt. Ad conſtitutum uenire: ſubaudi, diem, uel tem-
pus. Cicero pro Cæc. Homines inerimes, qui ad conſtitutum
experiendi iuris gratia ueniſſent. Cicero. Mar. Si quid conſtitu-
tum cum podagra habes, in aliam differas diem. Quandoque con
uenire, & pactum facere. Teren. Hecy. Conſtitui cum quodam
hospite, me eſſe illum conuenturum. Cicero. 1. Officio. Si conſ-
titueris, te cuiſpiam aduocatum in rem præſentem eſſe uentu-
rum. Conſtituere pecuniam, eſt aſſignare. Aliquando gubernare
ue, moderari, regere. Cicero. Inſcitia, ſenium conſtituenda, &
regenda eſt prudentia. Interdum decernere. Nonnumquam pa-
rare. Cicero. Erat ignarus quantum ſibi, ac liberis ſuis iam tum mali
conſtituerent.*
- CONSTITVTIO, onis,** [*Conſtitutione, ordine, ſtatuto. Gal. Conſtitution,
eſtat, condition, ordonnance. Hiſp. Eſt ablacimiento. Διατάξις, ſtatutum,
decretum: a uerbo Conſtituo, quod inter cetera ſignificat decer-
no, ſancio, præſcribo. Interdum idem quod inſtitutio: ut Religio-
num conſtitutio, apud Cicero. 3. de Leg. Idem Brut. lib. 3. Illud necel-
ſe me ad te ſcribere, quid ſenſirem tota de conſtitutione huius
belli. Eſt item Conſtitutio, rhetoribus prima cauſarum cōſſectio,
quæ alio nomine ſtātus appellatur. ad Herem. lib. 1. Hæc ex ora-
tio in coniecturali conſtitutione cauſæ ferme ſemper neceſſaria
eſt. Cicero. 1. de Inuen. Conſtitutiones apud rhetores ſunt quattuor,
coniecturalis, definitiua, generalis, translatiua: qui ſtātus etiam
dicuntur.*
- CONSTITVTVS, s, um,** [*Ordinato, determinato. Gal. Eſt ablacido, aſſi-
gne, arreſte. Hiſp. Eſt ablacido. Διατάξις, decretus, propoſitus.
Conſtituta in menſem Ian. auſt. Cicero. de leg. Agr. Corpus bene
conſtitutum, bono prædium habitu.*
- CONSTITVTVS, tus,** multitudo eſt hominum ſimul conſtituentium.
Feſt.
- CONSTO, as,** cōſtiti, ſtitum, & ſtatum. Lucan. lib. 7. Conſtatuta fides
ſuperum. Marri. Conſtatuta fuit Megalenſis purpura cen-
tum. Eſt autem Cōſtare, conſtanter permanere, perſeuerare,
ratum habere. [*Perſeuerare. Gal. S. arreſter, ne bouer ſe tenir. Hiſp.
Ser el hombre conſtante. Cicero. Epist. 3. Qua in ſententia ſi con-
ſtare uoluiffent. Conſtare ſibi, eſt, in eadem opinione conſtan-
ter permanere. Idem 1. Tuſcul. Si tibi quidem conſtare uis. Con-
ſtare mente, uel animo, eſt animi uel mentis compotem eſſe. Ma-
gno, uel paruo aliquid conſtare dicimus, magno uel exiguo pre-
tio comparatum. Cicero. 6. Ver. ſi H-S-VIM. tibi conſtarent ea,
quæ tu facile poſſes uendere. H-S. CC. millibus? Idem Atti-
co: Id proprie dimidio minoris conſtabit. Cicero. 1. de Nat. Deor.
Homo, qui ex animo conſtat & corpore. Interdum ſimul ſtare. Si
fen. lib. 4. hiſto. Multitudinem procul hoſtium conſtare uiderunt.
Interdum ſupplicare. Iuuen. Saty. 6. Cui feret uxorem, cui con-
ſent omnia? id eſt cui nihil deſit. In tertia perſona ſumitur pro
manifeſtum eſt. Cicero. in Epist. Moleſte Pompeium id ferre conſta-
bat. Pro conuenit, ut, Hoc mihi tecum conſtat. Liu. 1. ad Heræa.
Quæ dicta ſunt, arbitror mihi tecum conſtare cum ceteris ſcripto-
ribus. Rationem conſtare, eſt, legitimam rationem aut oſtendi,
aut apparere oſtendi poſſe. Vlp. Plane ſi defendēdi gratia aliquid
fecerit, rationem ei conſtare oportet. A conſto, ſit Conſtans,
pro eo, qui firmus eſt, & tenax propoſiti. Cicero ad Lent. Magis
litteratorum hominum ſtadium, quam conſtantis ſenatus conſi-
lium uidetur.*
- CONSTRĒPO, is, ere,** [*Far ſtrepito. Gal. Faire bruit & noiſe. Hiſp. Ha-
zer eſtruido. πτυνεν, idem quod Streperere. Gel. 1. 4. cap. 1.*
- CONSTRINGO, is, ere,** [*Stringere. Gal. Eſtreindre, ſerrer, contraindre,
refreindre. Hiſp. Apretar. συσέλλω, ſignificat artare, ut, Conſtrin-
gere ſarcinam, Pla. in Tri. Cicero. 1. de Orat. Quæ rem diſſolutam ra-
tione quadam conſtringeret. Conſtringendum ſe tradere libidi-
nibus. Cicero. 1. de Fin. Victi ſpecie uoluptatis, tradunt ſe libidinibus
conſtringendos. apud Quinſtil. lib. 2. cap. 4. Apus uerbis conſtri-
cta oratio. Cicero. de Clar. Ora.*
- CONSTRUCTIO, nis, uerb.** Cicero. in Acad.
- CONSTRVERE,** [*Conſtruire, ordinare, ſubdiuare. Gal. Agencer, mettre en*
- ſemble, entacer, baſtir, conſtruire. Cicero. Cato. Vt ædificium idem deſtruit facillime qui con-
ſtruxit, ſic hominem eadem optime, quæ conglutinauit, natura
diſſoluit. Cicero. 2. Phil. Tanti acerui numerorum apud iſtum con-
ſtruntur, ut iam appendantur, non numerentur pecuniæ. Con-
ſtructus partici. Cicero. 2. de Nat. Deo. Dentibus in ore conſtructus
manditur, atque extenuatur & molitur cibis. Conſtructor do-
mus. Cicero. 1. de Inuen. Domus ea, quæ ratione regitur, omnibus cō-
ſtructor eſt rebus & apparatus, quam ea, quæ temere & nullo
conſilio adminiſtratur.*
- CONSTRVPRO, as, are,** [*Suergognare. Gal. Corrompre femme on fille, en abu-
ſer. Hiſp. Forzar como a donzella.] μωρδω, ſtrupro. Liu. libro 29.
Q. Cicero. de petit. conſ. Prope in parentum gremijs prætextatos
liberos conſtruprarit. & ad Attic. lib. 1. Afflicta reſp. eſt conſtrupa-
to iudicio.*
- CONSVADEO, es, ere,** [*Perſuadere.] πείθω, idem quod Suadeo. Plaut.
Merc.*
- CONSVASOR, oris,** [*Confortatore, effortatore. Gal. Amonneſteur, ſubor-
teur. Hiſp. Induzidor.] Cicero. pro Quinſt. Hæc agebas conſuaſo-
re Næuio.*
- CONSVDO, as, are,** [*Sudare. Gal. Suer de toutes parties. Hiſp. Sudar manan-
do ſudor.] ὑδρῶ, ludo. Plaut. Pſeu. Beatus ſi conſudaueris. Col. 1. 12.
ca. 7. Dum conſudant, reponuntur. Cato. 6. 9. Sinite biduum con-
ſudent. Conſudeſco, is, ere, idem, Colum. 1. 12. c. 48. Sicq. triginta
d. es pati conſudeſcere.*
- CONSVESCO, cis, eui,** & conſuetus ſum, [*Auezzarſi, eſſere conſueto. Gal.
ſ' Acconſtumer, auoir conſtume ou de conſtume. Hiſp. Acconſtumarſe.] εθι-
ς, ſoleo. Virg. 2. Geor. Adeo in teneris conſueſcere multū eſt.
Col. lib. 9. Nec magis homo, quam ſtagno conſueuerunt. Cicero. 2.
de Orat. Poſſe facere, id quod requirit, & conſueuit. Interdum
eſt familiaritate alicuius uitor. Vnde & conſuetudo pro uſu & fa-
miliaritate, Cicero pro Sext. Roſ. Erat mihi cum eo non modo
hoſpitium, uerum etiam conſuetudo. Dicitur item Conſueſco,
de re ueræca. Cicero 6. Verr. Mulieres, quibus iſte conſue-
uerat.*
- CONSVEFACIO, is,** [*Aſſuefare.] uſu doceo. Ter. in Adel. Nihil præ-
termitto, conſuefacio. Ibidem: Conſuefecit filium.*
- CONSVETIOREM, Plau.** pro conſuetudine dixit, teſte Feſto. Cōſue-
tus. Ter. An. Vt conſuetum facile amorem cerneret. Ou. 12. Mer.
Et ueſtes, & conſuetiſſima quæque uerba.
- CONSVETVDO, dinis,** [*Conſuetudine, uſo, manzæ, conuerſatione, practica.
Gal. Conſtume, acconſtumarzæ. Hiſp. La conſtumbre, conuerſacion y parti-
cipacion.] συννεθεια, Plaut. in Mil. Hoc adeo fieti credo conſuetudi-
ne. Cato ad Cicero. Contra conſuetudinem meam hæc ad te pluri-
bus ſcripſi. Et pro familiaritate. Ter. in And. Neque me conſuetu-
do, neque amor, neque pudor. Cicero. ad Curionem. Carui fructu iu-
cundiffimæ conſuetudinis.*
- CONSVL, is,** [*Conſole. Gal. Conſul, qui eſtoit le plus grand magiſtraz ordina-
ire qu'eſſent les Romains. Hiſp. El conſul.] πραιος, Plutar. ſummum
erat apud Romanos dignitatis ſtatutum, poſt exactos reges a lu-
nio Bruto primum introductum. Dicti conſules a Conſulendo,
ſiue quod republicæ conſulerent, ſiue quod a ciuibus conſulēba-
tur. De eorum officio uide Feſtellam de Rom. Magiſt. Cicero. in
Piſ. Animo conſulem eſſe oportet, conſilio, fide, uigilantia, toto
denique munere conſulatus.*
- CONSVLARI, s,** qui conſulatum geſſit. Cicero. Lentulo: Filium conſula-
rem amiſit: Conſularis ætas, in qua cōſulem eſſe licebat, quæ erat
annorum trium & quadraginta Cicero. 4. Phi. Alexander, tertio &
trigeſimo anno mortem obiit: quæ eſt ætas noſtris legibus decem
annis minor, quam conſularis. Conſulariter, Liu. 4.
- CONSVLATVS, us,** dignitas, ſiue tempus, quo conſul in officio eſt.
Cicero. pro Mur. Vt ei iam exploratus conſulatus uideretur.
- CONSVLŌ, is,** ſului, ſultum, cum accuſ. [*Dimandare conſiglio. Gal. De-
mander conſeil. Hiſp. Demandar conſejo.] πορρωατιδεως, conſilium
peto. Quinſt. Ego aures conſulens meas. Inuenitur etiam a-
pud uetuiſſimos in hac ſignificatione habere duos accuſati-
uos: Conſulam hanc rem amicos, quid faciendum cenſent. Con-
ſula autem cum genitiuo Acqui uel Boni, ſignificat in melio-
rem partem interpretari. Plin. libro 33. Quærebat argentum
auaritia, bona conſuluit interim inueniſſe minimum. Cum da-
tatio neutrum eſt, & ſignificat conſilium do, Medicus conſu-
luit mihi. Interdum proſpicio, & præſidium fero, ut, Conſule
honori tuo, Conſule rebus tuis, Conſule ſaluti tuæ, id eſt proxi-
de. Interdum etiam de rebus animatis. Cicero. Treb. Conſuli quidē
te a Cæſare ſcribis, ſed ego tibi ab illo conſuli mallem: hoc eſt,
mallem ut Cæſar prouideret tibi, quam te interrogaret. Aliquan-
do cum datatio iungimus accuſatiuum: ut Conſulo tibi commo-
dum tuum. Quandoque cum In, pro contra. Teren. Peſſime
in te, atque illum conſulit. Interdum eſt deliberare, ſed in plu-
ralitantum, & abſolute: ut, Conſulens ſenatores. Cæſ. 7. Bel.
Gal. Bis magno cum detrimento repulſi Galli, quid agant, conſu-
lunt.*

- lunt. Et grauius de se consulere, est aliquod perniciosum sibi consilium capere. Liu. Vt quidquam de se grauius consulere, conscientia impulerat. Consulor, eris, passiuum. Cic. 3. Ver. Qui de iure ciuili consuli solent. Senatus nihil consulitur, Cic. O. Stauio.
- CONSULTATIO**, uerbale, Teren. Nulla tibi Pamphile hic iam consultatio est. Cic. Offi. De eius consultatione querimus.
- CONSULTE**, aduer. [Prudenter.] prudenter. Plau. Rud.
- CONSULTO**, as, [Consultare, deliberare. Gal. Consulter, deliberer, faire consultation. Hisp. Deliberar, consultar.] *βουλομαι*, delibero. Cic. 2. Offi. In quib. deliberare homines & consultare de officio solent.
- CONSULTO**, [Consideratamente. Gal. Desait à pense, de propos delibere. Hisp. Adrede y asabiendas.] aduerbium, deliberate. Plaut. Pæn. Consulto hoc factum est. Cic. 1. de Leg. Vt ea, quæ gignuntur, consulto nobis, non fortuito nata uideantur.
- CONSULTOR**, oris, [Consultore, consigliere. Gal. Qui demande conseil. Hisp. El que demanda consejo.] qui alium consulit, id est, qui consilium ab alijs inquirat. Cicer. pro Mur. Vigilas tu de nocte, ut consultoribus tuis respondeas. Quandoque pro eo, qui alij consuluit. Sal. in Jug. Ab eo petijt, ut fautor, consultorque sibi adfit.
- CONSULTORIA**, Hostia, erat qua diuina uoluntas per exta disquirebatur. De hac Vir. Macat lectas de more bidentes. Vide Macr.
- CONSULTRIX**, fem. Cic. 2. de Na. De. Natura consultrix.
- CONSULTVS**, *σοχαστικός*, quando participium est, significat eum, a quo consilium petitur: ut, Medicus consultus dixit te febris laborare. Cic. pro Milo. Nihil de eius morte populus consultus. Quandoque nomen, & ponitur pro prudenti & sapienti. Ouid. lib. 1. de arte: Sit tibi credibilis sermo, consultaque uerba. Liu. 10. Callidus, sollertesque iuris, atque eloquentiæ consultos. Hinc dicimus consultus iuris, & iuris consultior, & consultissimus. Idem libro 1. Consultissimus iuris, ut illa nusquam ætate esse poterat. Et consultum, in neutro gen. idem quod statutum siue decretum. Hinc senatusconsultum, pro eo quod senatus decreuit. Horat. in Epist. Qui consulta parum, qui leges iuraque seruat. Dicimus etiam, Opus est consulto, id est opus est consulere: ut illud Sal. Priusquam incipias consulto, postquam consulueris, mature facto opus est.
- CONSUMMO**, as, [Finire, condurre a fine. Gal. Consummer, parfaire, acheuer, mettre a fin. Hisp. Acabar.] *καταλείπω*, perficio. Cic. 6. Phi. Bella a consulis gesta & consummata. Idem 1. Offi. Latissime uidentur patere ea, quæ de officijs tradita a philosophis, & consummata. Pl. epist. 2. 56. Quoquo modo consummare opera, ut inchoata sunt, Sacrum consummare, peragere sacrum. Sen. Hippol. Consummatus, a, um, perfectus. Martial. Consummatique Cononis. Col. Consummatæ sapientiæ. Consummatio, perfectio, Colum. libro 2.
- CONSUMPTIO**, nis, [Distruzione.] Cicer. de Vni. Consumptione & senio.
- CONSUMPTOR**, oris, [Distruccitore. Gal. Qui consume & met à fin. Hisp. Gastador.] Cic. 2. de Na. De. Ignis consumptor omnium.
- CONSUMO**, is, p. p. [Consumare, distruggere. Gal. Prendre tout, consumer, employer tout. Hisp. Gastar.] *καταλείπω*, in nihilum redigo. Ci. 1. de Leg. Cum ea uetustas consumperit. Sall. Rem familiarem consumpsi. Consumor, absumor. ut, Consumor siti. Cæsar 8. Bel. Gal. Consumi incendio, Liu. lib. 24. Consumi senio & mærore; Liu. 1. 40. Consumptus, absumptus: ut, Consumptus peste, Pl. 1. 1. c. 28. Morte consumptus, Tib. libr. 1. Consumpta oratio, & Sallust. in Jug. Consumpta & exhausta actio, Cic. de Ora.
- CONSUO**, is, simul suo, [Cuscire insieme, congiungere. Gal. Coudre l'un à l'autre. Hisp. Coser uno con otro.] *συνδέω*, compono. Plau. in Amph. Conlitis dolis.
- CONSVRGO**, is, ere, [Leuari insieme. Gal. Se leuer ensemble. Hisp. Leuantarse juntamente.] *συνάγειν*, simul surgere. Sallust. Coniurere omnes. Cic. ad Q. F. 1. 3. Coniurere fenatus. Coniuratur, imperfonale. Cic. 6. Ver. Honorifice coniuratur.
- CONSVRECTIO**, onis, Cic. de harusp. resp.
- CONSVS**, consiliorum deus putabatur: qui templum sub tecto circo habebat, ut ostenderetur tectum esse debere consilium. Consualia, ludi, qui fiebant in honorem Consi. Liu. lib. 1. Ludos ex industria parat Neptuno equestri sollempnes, Consualia uocant, Pl. de uiris illust. Quibus negatis, ludos consualia simulauit. Varr. 4. de Lingua Latina. Consualia dicta a Conso, quod tum feriæ publicæ ei Deo, & in circo ad aram eius ab sacerdotibus fiunt ludi illi, quibus uirgines Sabinæ raptæ.
- CONSVTRA**, ræ, [Cuscitura.] Suet. in Vit. cap. 2. Sectionibus & consuturis.
- CONTABEO**, es, uel Contabesco, is, [Marcirsi. Gal. Deuenir enchar tre se cher tout de bout, deuenir tout sec & hetique. Hisp. Prodrirse.] *καταλύω*, in tabem conuorto. Cic. 3. Tuscul. Luctu confecta contabuit. Plau. Merc. Cor meum guttarim contabescit.
- CONTABVLATIO**, Cæf. 2. Bel. Ciuil. Turris altitudo perducta ad contabulationem.
- CONTABVLO**, [Intaolare. Gal. Plancher d'ais. Hisp. Entablar pared d'ais.] *συνιδω*, est tabulis aliquid tegere. Suet. in Cal. Xerxes Helispontum contabulauerat. Pl. 1. 36. c. 25. Quernis axisbus contabulare. Contabulare murum turribus, Cæf. 7. Bel. Gal. Contabulare turres, Idem 5. Bel. Gal.
- CONTACTVS**, ctus, [Tatto.] Colum. lib. 1. 3. cap. 3. Contactu eius laqueusunt.
- CONTAGIVM**, & Contagio, & Contages, p. p. [Male attaccaticcio. Gal. Arouchement, chose contagieuse, mal qu'on prend ou baille à celuy qui a touche ou hante avec. Hisp. La dolentia que se pega.] morbus qui ex contactu contrahitur: ex con, & tago, is, quod est tango. Virg. Diræ per incautum serpent contagia uulgos. Lucr. lib. 4. Quæ contagia sua palloribus omnia pingunt. Contagiosus, a, um, ut, Contagiosus morbus, quo qui laborat, solo contactu alios inficit.
- CONTAMINOS**, as, p. co. [Contaminare, macchiare. Gal. Contaminer, gasser, souiller. Hisp. Ensuñar.] *μυίνω*, ex Con, & Tamino, & est fedo, maculo, Ter. in prol. And. Contaminari non decere fabulas. & Liu. 1. 4. Contaminari sanguinem suum patres rebantur. Hinc Contaminatus, a, um. Ibidem: An esse maior contumelia potest, quam partem ciuitatis, uelut contaminatam, indignam connubio haberi?
- CONTACHNOR**, aris, [Macchinare. Gal. Machiner et forger quelque tromperie & friesse. Hisp. Buscar cosa de enganos.] *μυχανομαι*, fallaciam compono. Plaut. Pseud.
- CONTEGO**, p. c. [Coprive. Gal. Couvrir. Hisp. Cubrir.] *σπειράω*, cooperio. Cic. pro Sex. Messoria se corbe contexit. Contactus, participium. Cæf. Contacta itramine.
- CONTEMERO**, as, are, [Macchiare, sporcare. Gal. Violer, corrompre, outrager, gasser & perdre audacieusement. Hisp. Corromper d'ensuñar.] *καταμυίνω*, contaminare, fedare, polluere. Mar. 1. 1. Ausus tam notas contemere manus.
- CONTEMNO**, is, pti, ptum, sperno, uilipendo [Sprezzare, dispregiare. Gal. Despriser, mespriser, n'estimer rien, ne faire conte. Hisp. Menospreciar.] *ελαττώω*. Plaut. in Asi. Imperium meum contempsi. Et est minus, quam despicio. Cic. de Sen. Contemni se putant, despici, illudi. Componitur ex Con & Temno.
- CONTEMPTIM**, Plau. in Pæn. Ne nos tam contemptim conteras.
- CONTEMPTIO**, [Disprezzare.] Fortunæ contemptio. Cic. in Parad.
- CONTEMPTOR**, aris, frequen. a contemno. Plaut. Mirari noli, neque contemptarier. Contemptus, partici. spretus. Cic. pro Sext. Nullo pramio proposito, præter hoc, quod iam contritum & contemptum putatur, iudicium bonorum. Contemptus, nomen. Pl. Pæn. Contemptiores magis erunt, atque uidi minus. Tenuissimus uictus, atque contemptissimæ cæcæ; Cic. 2. de Fin. Contemnendus. de Cla. Ora.
- CONTEMPTOR**, ris, [Disprezzatore. Gal. Despriseur. Hisp. Menospreciador.] deum contemptor Mezentius. Vir. 8. Aen.
- CONTEMPTRIX**, Plin. lib. 16. c. 8.
- CONTEMPLATIO**, [Contemplatione. Gal. Contemplation, pensement, cogitation attentive. Hisp. La contemplacion.] *θεωρία*, consideratio rerum occultiorum. Cicer. 4. de Fin. Idem 1. Academ. Aniniorum naturæ quoddam quasi pabulum, consideratio, contemplatioque naturæ.
- CONTEMPLATIVVS**, a, um, *θεωρητικός*, contemplationi debitum. Sen. epist. 95. Philosophia contemplatiua simul est & actiua.
- CONTEMPLATOR**, oris, [Contemplatore. Gal. Contempleur, regardeur, qui regarde & considere. Hisp. El que contempla, mirador.] ut, Contemplator cæli. Cic. 1. Tuscul.
- CONTEMPLATIVVS**, us, iij, [Contemplatione, Speculatione] Qui. 5. Tri. A. contemplatu summoueoque mali.
- CONTEMPLOR**, aris, [Considerare cose occulte. Gal. Contempler, regarder songneusement, considerer. Hisp. Contemplar d' mirar al Cielo.] *κατανοέω*, diligenter intueor, & res abditas considero: a temno, id est a loco, qui omni parte adspici potest, uel ex quo omnino pars potest uideri, quæ augures Templum nominabant. Ci. pro Deio. Animo contemplare, quod oculis non potes. Lact. lib. 6. Si solem contemplari uelint. Inuenitur & contemplatio. Plau. in Asi. Meū caput contempla. Ennius: Contempla, & templum Ceretis ad lænam adspice.
- CONTENDO**, [Andare, contendere. Gal. Aller, s'efforcer aller. Hisp. Andar.] *ελλομαι*, prohiacor, iter infituo, quasi contra tendo. Cæf. libro 1. Eodem itinere, quo hostes iterant, ad eos contendit. Item certare. Virgil. lib. 4. Quis talia demens Abnuat, aut tecum malit contendere bello? Item cum conatu, ac nixu aliquid agere. Cicer. 1. Tuscul. Onera contentis corporibus facilius feruntur, remissis opprimunt. Item festinare. Virgil. 1. Aeneid. Quæ litora proxima cursu Contendunt petere. Item adstringere, intorquere, ut libro 4. Georg. Contende tenacia uincla. Item comparare: a quo contentio, Lib. 1. ad Heren. Si nostram causam laudando extollemus, & aduersarium per contentionem deprimeamus. Item extorquere. Cicer. de Amic. Extremum præceptum in beneficijs

beneficij operaque danda, ne quid contra æquitatem contendat. Item iacere, dirigere, Vir. 5. Aen. Qui tamen aëras telum contendit in auras. Item intendere. Hinc contendere arcum uel citharam, cum chordas intendimus. Et contendere neruos ingenij, corporis, siue industriæ, pro uires omnes in re aliqua explicare, Cicero 2. Ver. Magnum onus, sed dignum, in quo omnes neruos ætatis industriæque meæ contenderem.

CONTENEBRARE, [Earsi sera. Gal. Deuenit nix, estre nix. Hisp. Haizer se tarde a anochecer.] σκοτειναι, uerbum neutrum, pro aduelperrare. Var. de Re ruit. Pascunt quoad contenebrauit.

CONTENTE, contentius, contentissime. Cic. 5. Tull. Socratem ferunt, cum usque ad uesperam contentius ambularet. Idem. 2. Tu. Genu Antonium uidi, cum contente ipse pro se diceret, terram tangere.

CONTENTIO, [Impeto. Gal. Efforesz, emploicte de se force, debat, different, contention, noife. Hisp. Contencion, porfia.] διατασις, pro impetu, Cic. pro Sex. Antiochus magna contentione superatus. Et 3. de Ora. Permulta magna animi contentione dicta.

CONTENTIOSE, [Litigiosamente] aduer. ut, Contentiose agere, per tinaciter.

CONTENTIOSVS, a, um, [Litigioso. Gal. Contentieux, noiff. Hisp. Cosa porfiose, de porfiada.] Plin. episto. 19. Oratio pugna & contentiosa.

CONTENTVS, a, um, [Contentuto, contento. Gal. Contenu, comprins, content. Hisp. Contento.] cum est partici. a contineor, significat illud, quod ab alio continetur. cum uero significat eum, qui satius est, neque quidquam præterea desiderat, nomen est. Ter. in Eun. Neque tu uno contenta eras. Contentus pro extensus. Cic. Tull. Tormenta telorum contenta, atque adducta uehementius.

CONTERMINVS, ni, [Vicino, confinante. Gal. Voisin, terretenant, prochain en limites. Hisp. Cosa uezina en terminos.] ὁμορος, finitima, quasi eundem terminum inhabitans. Colum. lib. 1. cap. 3. Plin. lib. 12. cap. 8. Contermina Indigens, Ariana. Stabula ripæ, contermina, Qui. 8. Meta.

CONTERO, is, ere, [Ridurre in poluere, consumare. Gal. Broyer, piler, menuiser, meudre, consumer, user, gaster. Hisp. Quebrar y gaster.] σπυγισσω, in puluerem redigere. Var. de re ruit. cap. 7. Scillæ modicum conterunt cum aqua. Conterere radicem in puluerem. Plin. lib. 26. ca. 11. Diem conterere, id est consumere, Plaut. Cal. Conterere ætatem in litibus, Cic. 1. de Leg. Contritus, Plin. lib. 20. ca. 13. Datur dyfentericis in uino contrita. Cic. 2. de Fin. Vetustate contritum pro uerbium.

CONTRITOR, oris, uerbale. Plau. Persa. Contritor compedunt.

CONTRRANEVS, [Di una medesima terra. Gal. D'une mesme terre ou d'une mesme pais. Hisp. Cosa de la mesma tierra.] ὁμοχόριος, ex eadem terra est unde Catullum contreraneum suum Plin. in Praef. prima uocat, qui non Veronæ, sed in Benaci insula natus erat. Verbum in castris natum, ut pleraque eodem fine desinentia.

CONTREREO, es, ere, [spaventare. Gal. Espouuenter. Hisp. Espantar.] ἐκπύρω, Liu. 1. Nouum pugna conteritrat genus. Conterret larratu canis aduenientem, Colum. 1. 7. ca. 12. Conterere uultu loquacitatem alicuius, Cic. 1. de Orat.

CONTESTANIA, regio citerioris Hispaniæ, in qua noua Carthago sita est. Plin. l. c. 3.

CONTESTATVS, us, Contestata uirtus. Cic. pro Fla. Cum ab hac perenni, contestataque uirtute maiorum non degenerauit Flaccus.

CONTESTOR, aris, [Chiamare in aiuto. Gal. Appeler quelqu'un a tesmoing, protester & dire deuant tesmoings, accuser aide. Hisp. Rogar ayuda.] λητσω, obtestor, imploro. Cic. 6. Vetr. Deos hominesque contestans. Contestari licem, inquit Festus, dicuntur aduersarij, quod ordinario iudicio utraque pars dicere solet, testes estote. Cic. ad Att. lib. 16. Licem contestabuntur cum iudicio parato. Vn de Contestatio.

CONTEXO, is, ere, [Tessere insieme, cōgiungere. Gal. Tisser ensemble, assembler, conjoindre. Hisp. Texer uno con otro.] σπυραινω, simul texere. Cic. de Nat. Deo. Villis omnium confectis atque contextis, homines uestiuntur. Contextere, coniungere. Pl. epist. 101. Vineæ porriguntur, unamque faciem longe lateque contextunt. Contextere amores. Catu. Contextere interrupta, Cic. 1. de Leg. Contextere carmen, pro Cælio. Contextere crimen, pro Deiotra. Contextus. Argentio & auro contexto. Tibull. 1. 1.

CONTEXTES, [Compostamente.] Cic. de Fato. Conferte, contexteque fiunt.

CONTEXTIM, Plin. lib. 10. c. 53. Nidificantes, pene contextim.

CONTEXTVS, us, [Tessimento.] συμπλοκή, Cic. de Finib. Pennarum contextu.

CONTEXTCEO, es, p. c. [Tacere insieme.] κατασιγῶν, simul taceo. Virg. 2. Aen. Conticuere omnes. Cic. in Catil. Repente conticuit.

CONTIDESCO, is, cum alijs tacitus fio, κατασιγῶν, Plin. libr. 11. cap. 10.

CONTICINIUM, noctis, πρώτη νύξ, Pol. primum tempus, quo omnia

quiescendi gratia conticescunt. Plaut. in Afin. Redito huc conticinio Macrobius tamē & Cenforinus Conticinium uocant, eam partem noctis, quæ media est inter gallicinium & diluculum; inde dictum uolunt, quod Galli tum conticescant.

CONTIGNATIO, σπιθαμα, solarium domus, siue stratum sit gypso lateribusue, siue non stratum. Plin. Sefquispedalis paries nō plus, quam unam contignationem, tolerat.

CONTIGNO, as, σπιθῶν, quasi tigna coniungo. uide Tignus.

CONTINENS, particip. [Che contiene, continente, terra ferma. Gal. Ioi gnant, s'entretenant, contiuel. Hisp. Lo que tiene alguna cosa.] ποσειδέχορ, ea potest significare, quæ continent. Continens etiam ille dicitur, qui se ab omni turpitudine continet. Ter. Eun. Hoc nemo fuit, nec magis continens. Continens uero se. ge. sumitur pro terra, quæ non est insula, quam uulgo terram firmam appellant, qualis est Italia. Continens neu. ge. a rhetoribus accipitur pro firmamento orationis. Cic. in Top. Quibus hoc, qua de re agitur, continetur, hæc Continentia uocatur, quasi firmamenta defensionis: quibus sublati defensio nulla fit. Pro continuo, seu propinquo: Vnde Vlpianus scribit, Continentes prouincias accipi debere, quæ Italiæ coniunctæ sunt.

CONTINENTER, [Continentemente, del continuo, Gal. Sobremet. Hisp. cōtinente, templadamente.] ἐνκρατῶς, parce & pudice. Plaut. Illum pater arte & continenter habet. Quandoque coniuncte. Idem: Trium dierum sicim continenter tulit. Cæsar: Belgæ cum Germanis bellum continenter gerunt.

CONTINENTIA, [Continenza, temperanza. Gal. continence, abstinence, sobrieté. Hisp. Templanza, a quella obra de se contener de delites.] ἐνυπάτης, Cic. 2. Offic. Valetudo sustentatur continentia in omni uictu, omni cultu.

CONTINEO, es, p. c. nutum, [Tenere, continere, fermare. Gal. Continer, tenir, serré & fermé, retenir. Hisp. Tener.] λαμβάνωμαι, idem quod tenere, Plaut. Rud. Animo malefit: contine quæso caput. Idem Casina. Contine pectus, face uentulum amabo pallio. Aliquando pro moderari, coercere: unde continens, pro abstinente & integro. Lactan. libro 3. Sobrium, castum, continentem uidebis. Item continuare, unde & continens, dicitur continuatum. Liu. Contines imperium usque ad nos habebitis. Suet. in Gal. Per hunc pontem ultro citroque commeauit duo continenti; id est continuo. Curtius: Omnia uelut continenti incendio ardere uisa. Cic. 1. Tuscul. Nihil te interpellabo: continentem orationem audire malo. Item lib. 2. Offic. Pro simul tenere. Nulla res tam uehementer temp. continet, quam fides.

CONTINGO, gis, tigi, tactum, [Toccare, toccare. Gal. Atoucher. Hisp. Tocar.] κατάπτωμαι, tango. Col. lib. 1. Fenebris a terra sic editis, ne manu contingi possint. Virgil. 2. Aeneid. Fumemque manu contingere gaudent. Pro accidere, dumtaxat in tertijs personis. Cic. 7. Tuscul. Quod philosophis quoque contingit. Impersonale cum infinitiuo, ut Contigit mihi esse felici, uel felicem. Quandoque absolute, ut apud Terentium. Hanc mihi expectiui, contigit. Contingens, partici. Cic. 2. de Diuin. Docet ratio mathematicorum, quanta humilitate luna foratur, terram pene contingens. Contingens, nomen: unde a dialecticis contingentia dicitur, quæ in utraque partem accidere possunt. Hinc Contactus partici. ut, Contactus religione dies. Liu. Si diem contactum religione timeant Romani.

CONTINVO, as, [Continuare, perseverare. Gal. Continuer, ne cesser point, faire tenir ensemble. Hisp. Continuar.] διατελέω, perseverare, perago. Appul. Scaphas ascendere, mari iter continuo. Sic Continuare sermonem. Et Continuare per potationem, Plin. lib. 14. c. 22. Vnde Continuatio. Cic. 1. de Nat. Deor. Est mirabilis quedam continuatio rerum. Continuitas, atis, continuatio. Plin. libro 8. c. 30.

CONTINVO, aduerbium, [Subito, incontinente. Gal. Incontinent, tout sur le champ, tantost. Hisp. Luego sin medio.] παρῶτινα, statim, confestim. Teren. in Eun. Continuo accurrat ad me. Cic. pro Ros. Ame. Non continuo, si me in gregem ficaridrum contuli, sum ficarius? Hoc est, si me in gregem ficarium contulerim, non ideo sequitur, me esse ficarium. Interrogatiue apud eundem 2. de Ora. Si illæ seditiones saluti huic ciuitati fuissent, num continuo si quis populi motus factus esset, id Norbano in nefario crimine esset ponendum? pro, Num ideo.

CONTINVS, a, um, [Continuo senza interuallo. Gal. Continuel, s'entretenant. Hisp. Cosa continua o continuada.] συνεχής, sine interuallo. Pla. in Mil. Triduum continuum. Plin. in Ep. Litus ornant nunc continua, nunc intermissa tecta uillarum.

CONTINVA, insula Hispaniæ adiacens, in freto Gaditano, alijs nominibus Gadira, & Tartessus appellata. Plin. lib. 4. c. 22.

CONTOR, aris, [Scandagliare. Gal. Interroguer et demander, & s'enquerir et s'informar. Hisp. Buscar, cercar.] ἐρεῖν, a conto naturam perticæ, qua maris profunditatem explorant, idem significans, quod inquiri.

- inquinio, & tamquam conto exploro. Cic. ad Att. l. 11. Cum ex co-
de me cunctaretur, eum sibi ita dixisse narrabat.
- CONTORQVVO**, es, ere, [*Lanciare, trarre. Gal. Tordre, torreur, faire bour-
ner. Hisp. Tirar lança o piedra.*] λυγίζω, in ambitum & gyrum torque-
re. Plin. l. 11. ca. 37. Erecta autem, tugarumque ambitu contorta.
Cicer. de Nat. Deor. Non est ætheris ea natura, ut ui sua itellas
complexa contorqueat. Ibidem. l. 3. Quas sententias collegit? quæ
uerba contortet? Contortulus, dem. a contortus. Cic. 2. Tusc.
Stoici contortulis quibusdam ac minutis conclusiunculis, effici
uolunt, non esse malum dolorem.
- CONTORTE**, [*Tortamente. Gal. Tortuement, obscurement. Hisp. Torciendo,
obscuremente.*] Cic. 1. de Inu. Nequid perturbate, nequid contorte
dicatur. Contorquendus. Cic. 2. de Orat. Iudex tum ad se uerita-
tem, tum ad remissionem animi contorquendus.
- CONTORTIO**, onis. Cic. de Fato.
- CONTORTVPLICARE**, contorte inuoluere, quasi contorte plicare.
Pla. in Perf. Ita sunt Persarum mores, longa nomina, Contortu-
plicata habemus. Hoc est, adeo dura, ut uix efferi possint.
- CONTORTVM**, [*Torto.*] & Contortæ res, perplexæ, & sibiipsis mini-
me coherentes. Cicer. libro 1. de Orat. Contortas res &
difficiles.
- CONTRA**, [*Contra. Gal. Contre. Hisp. Contra.*] ἀντί, cum genitiuo, ad-
uersum, locumque uel personam designat. Virg. Contra Neptu-
num, & Venerem, contraque Mineruam. Inuenitur etiam pro è
regione, siue ex opposito, & hoc tam cum casu, quam sine casu.
Virgil. 1. Aeneid. Italiam contra. Inuen. Stat contra, istarique iu-
bet. Pro uicissim. Terent. in Adel. Earum ille ut item contra me
habeat, facio sedulo.
- CONTRACTIO**, onis, Cic. 3. de Ora. Contractione breuius fieri.
- CONTRACTIVNCVLA**, læ. Cic. 3. Tuscul. Contractiuncula quæ-
dam animi.
- CONTRADICTIO**, [*Contradire. Gal. Contredire, Hisp. Contradecir.*] ἀντι-
λέγω, Cicer. 1. Tuscul. Ut cum is dixisset, quid sibi aidetur, tum
ego contradicere. Contradictum, cti, Quin. in Proæ. lib.
4. Dissoluere contradicta. Contradictio. Quin. tit. libro 2.
cap. 18.
- CONTRAHO**, is, contraxi, contractum, [*Rstringere, ramare. Gal. Atti-
rer ensemble, amasser, serrer presser. Hisp. Estrechir o encoger.*] συσάλλει,
colligo in unum congreo. Virgil. 3. Aeneid. Contrahimulque ui-
ros. Pompeius Lentulo & Marcel. epist. ad Attic. lib. 3. Quodcum
que militum contrahere poteritis, contrahatis. Contrahere au-
xilia, apud Liu. Contrahere pecuniam, Plin. Epist. 3. 11. Contrahe-
re amicitiam, Cicer. de Amic. Compositio, conflo: ut, Aes alienum
contraxi, Cic. Q. Fr. lib. 1. Constare inter omnes uideo, nullum æs
alienum nouum contrahi ciuitatibus. Quandoque committo,
Cicer. ad Q. Fr. Ea molestissime homines ferre debent, quæ ipso
rum culpa contracta sunt. Quandoque transigo. Idem libro 1.
Offic. Nulla uitæ pars neque si tecum agas quid, neque si cum
altero contrahas, uacare officio potest, id est si negotij aliquid
cum alio geras. Quandoque constringo: unde Contractio. Idem
1. Tuscul. Omnis animi contractio ex metamorosis. Quando-
que conquiri. Lib. 1. ad Heren. A nostra persona beneuo-
lentiam contrahemus. Contrahere frontem, est fronti rugas in-
ducere. Plaut. in Prol. in Amph. Qui contraxistis frontem, quia
tragediam dixi hanc? Contractus, particip. ut, Contractus exer-
citus. Liu. lib. 27. Contracta breuitas. Cic. 3. de Ora. Contractæ
res, Idem 1. Offic. Paupertas contracta, Horatius. Contractus
nomen, Cicer. in Parad. Opusculum lucubraturum contractioribus
noctibus. Colum. lib. 5. c. 5. Neque contractiora, quam quattuor.
Contracta, & adstricta eloquentia putanda est dialectica, Cic.
de Cla. Ora.
- CONTRALICEOR**, eris, [*Mettre all'incanto cõtra alcuno. Gal. Mettre cõ-
tre à l'incant contre quelqu'un. Hisp. Poner en almoneda contra alguno.*]
ex aduerso liceor. Cæsar. 7. bel. Gal. Quod illo licente contra liceri
audeat nemo.
- CONTRARIE**, aduerbium, ἐναντίως, Cic. 1. de Ora.
- CONTRARIVM**, [*Contrario.*] est, quod positum in genere diuerso, ab
eodem, cui contrarium esse dicitur, plurimum distat.
- CONTRARIVS**, [*Contrario. Gal. Contraire, repugnant, opposite. Hisp. Con-
trario.*] ἐναντίος, repugnans. Cic. de Vni. Qui cõtraria regione, aut
pone quos, aut ante labantur: & in 1. de Inuen.
- CONTRASTO**, as, [*Contrastare, resolvere. Gal. Contrarier, repugner.
Hisp. Contradecir.*] ἀντιτίσιμι, refulto. Næuius: Contrastat mihi.
- CONTRAUENIO**, is, [*Contraposis. Gal. S'opposer, contreenir. Hisp. Con-
traponerse.*] ἀπαρτίω, ex aduerso occurro. Cæsar. 1. bel. Gal. Hoc ani-
mo, ut, si qua ex parte contraueniretur, depugnarent. Cic. l. 1. Tus.
Ne in mentem mihi aliquid contraueniret.
- CONTRECTABILITER**, Lucr. lib. 4. Contrectabiliter caulas intra-
re palati.
- CONTRECTATIO**, onis, Cic. 1. de Nat. deo.
- CONTRACTO**, as, are, [*Maneggiare. Gal. Atoucher souent, & manier.*
- Hisp. Tratar y tocar entre las manos, o muchas uezes.*] καθ' ἄπομα, fre-
quenter tango. Col. lib. 12. c. 4. Ne contrectentur pocula. Oculis
contrectare. Iacit. lib. 3. Nudare corpus, & contrectandum uulgi
oculis permittere.
- CONTREMISCO**, is, ere, [*Temere, tremare. Gal. Trembler de peur. Hisp.
Temblar.*] Cicer. 1. de Orato. Tota mente, atque omnibus ar-
tibus contremiscam. Sene. epist. 66. Non contremiscamus
iniurias.
- CONTREMO**, is, ere, Tremare, [*τρέμω.*] Tremo. Cicer. 3. de Ora. Cæ-
lum tonitru contremuit. Idem pro Sext. Cuius numquam fides
contremuit.
- CONTRIBVO**, is, ere, [*Dar insieme, contribuire. Gal. Contribuar. Hisp. Con-
tribuir con otro.*] συμμορῶ, simul tribuere, & conferre. Cicero 14.
Philip. Pecuniam dare, contribuere, soluere. Ouid. 7. Met.
- CONTRIBVTA**, Iulia. Beturix opidum, in tractu Celtico. Plin. lib.
3. cap. 11.
- CONTRIBVTIO**, uerbale. Pap. in l. j. f. ad leg. Rhod. de iactu.
- CONTRISTO**, as, are, [*Attristare.*] tristitia officio. Cælius, Cic. lib. 8.
Contristauit hæc sententia Balbum.
- CONTROVERSA**, [*Litigio, contesa. Gal. Controverse, debat, different, pro-
ces. Hisp. Question o contienda con otros.*] ἀμφοιβήτημα, lis con-
tentio. Cicer. Aelio: Nullam arbitramur de ea hereditate con-
trouersiam eum habiturum. Sine controuersia, sine dubio. Idem
lib. 3. Offic. Panætius sine controuersia de officijs accuratissime
disputauit.
- CONTROVERSIOSVS**, [*Litigioso.*] ἀμφοιβητήσιμος, litigiosus.
Liu. 1.
- CONTROVERSOR**, aris, [*Contendere litigare. Gal. Auoir different ensem-
ble, discordar & auoir diuerses opinion. Hisp. Tener question.*] ἀμφοιβητῶ,
ex contra & uersor, significat contendo. Cicer. in Protagora: A
uobis o Protagora & Socrates postulo, ut inter uos non contro-
uescimini.
- CONTROVERSVS**, a, um, [*Litigioso, dubio. Gal. Controverse, litigieux, de
quoy on n'acorde point ensemble, different. Hisp. Contencioso, dudoso.*] ἀμ-
φισθενήσιμος, litigiosum, quod est in controuersia. Cic. de Diui. Su-
munt pro certo, quod dubium, controuer sumq. est. Gellius: Argu-
menta perspicua, & minime controuersa. Cic. de Leg. Res contro-
uersa, & pleni dissensionis.
- CONTRVCIDO**, as, p. p. Tagliare a pezzi. Gal. Meurtrir, tuer cruellemēt.
Hisp. Matar despedaçando.] σκοπτείνω, trucido. Cic. pro Sex. Debi-
litato corpore, & contrucidato.
- CONTRVDO**, is, p. p. [*Spingere per forza. Gal. Pousser de dane tout ensem-
ble. Hisp. Empuxar por fuerça.*] συωδά, simul rudo. Cic. 7. Ver. Eodē
ceteros piratas contrudi imperarat. Contrudi in naues, Cic. Sal.
Contrudi in dolia, Var. 1. de re rust.
- CONTRVNCARE**, [*Troncure.*] κολοβά, mutilum reddo. Pla. in Sticho.
Dum quod edant addas, meum ne contruncet cibum.
- CONTUBERNALES**, συσίτοι, qui iidem contubernijs utuntur. Cic.
ad Papirium, lib. 9. Habuisses non hospitem, sed contubernalem.
Col. lib. 1.
- CONTUBERNIVM**, [*Alloggiamento. Gal. Vne chambre de gens de guerre,
accompagnement, societe. Hisp. Tienda.*] ἀμφοροφία, uerbum caltren-
se. Vegetius l. 1. de Re Mili. Decurio, qui caput erat contubernij.
Cæsar. 3. bel. Ciuil. Depositis in contubernio armis. Pro conui-
ctu. Cic. 7. Ver. Contubernium muliebris malitiæ.
- CONTVEOR**, eris, pen. prod. [*Guardar fiso. Gal. Regarder fermement, jet-
ter toute sa uue surquelque chose. Hisp. Mirar.*] ἐμλεπέω, fixo obtutu
adspicio. Cicer. 4. de Nat. Deor. Si me roges, cur te diu contuear
oculis.
- CONTVTVS**, [*Sguardo.*] Cic. pro Sext.
- CONTVMACIA**, [*Contumacia. Gal. Fierie desobeissance au superieur, re-
belle, opiniastre fier. Hisp. A quella rebeldia y porfiado.*] ἀνδάδεια, Ci. pro
Ros. Est uitæ contumaciæ uix æq. uniuersa uox. Aliquando in bo-
num. Ci. 1. Tus. Adhibuit liberam contumaciam, a magnitudine
animi inductam, non a superbia.
- CONTVMACITER**, [*Disubidientemente.*] ἀνδάδως, inobedienter.
Liu. 2. Negligenter, contumaciter omnia agere. Contumaciter re-
pudia mortem patrium. Cic. 2. de Diui.
- CONTVMAX**, p. cor. [*Contumace, disubediente, destinato. Gal. Desobeissant
desprieur & contemnant son superieur, rebelle, opiniastre fier. Hisp. Rebel-
de y porfiado.*] ἀνδάδης, pertinax, propositi tenax. Et proprie infe-
riorum est in superiores. Cice. Art. Nefarium cognoui hominem,
præterea in me contumacem. Ad Heren. li. 4. In superiores con-
tumax, in æquos & pares fastidiosus. Dicitum uolunt Contuma-
cem a contemnendo, siue, ut alijs placet, a tumore, id est super-
bia. Contumax (inquit Donatus) dicitur contemptor potiorum.
Mart. lib. 2. Me ne dixeris esse contumacem. Quandoque in bo-
nam partem. Tacitus: Contumax etiam aduersus tormenta ser-
uorum fides.
- CONTVMELIA**, [*Ingiuria, uillania di parole. Gal. Inuire de paroles, paroles
inuirieuses. Hisp. Iniuria, uillania de palabras.*] ἰσχυρῶς, conuicium, uel in-
iuria

iuriâ tractum (ut Vlpianus & Seneca aiunt) a contéptu. Ter. in Eu. Hancine ego ui contumeliam in me accipiâ? Cic. 5. Ver. Solitus erat ab aratoribus non modo per iniuriam, sed etiam per contumeliam tantum exprimere frumenti, quantum Apronius imperasset.

CONTUMELIOSE, [Villanamente.] Cic. de Orat.

CONTUMELIOSVS, [Villano.] ὑβριστής, qui contumeliam infert. Cicer. Phil. 3.

CONTUMVLO, as, [Sepelire. Gal. Enfoir en terre, couvrir de terre, mettre en un tombeau. Hisp. Enterrar los muertos.] θάψω, tumulo tegete. Mart. lib. 8. Humo patria contumulati. Quid. 3.

CONTVNDOS, contudi, p. præteriti cor. contusum, [Pestare. Gal. Piler, broyer, rompre, fouir. Hisp. Herir o matar.] συντρίβω, simul tundo, comminuo. Hor. l. 1. Epist. Duram qui contundit hydram. Inde Contusum, contractum. Col. lib. 7.

CONTVOR, eris, [Guardare. Gal. Regarder pres & diligemment. Hisp. Mirar.] ἐμβλέπω, adspicio. Plaut. in Afin. Ipsum contuor.

CONTVOLI, oculi, sunt in angustum coacti, cōtinentibus palpebris: a contuendo, id est, simul adspiciendo dicti. Festus.

CONTVORBATIO, [Conturbatione.] Eun. apud Cic. 4. Tusc.

CONTVORBO, [Turbare, conturbare, mescolare. Gal. Troubler, & estonner. Hisp. Enturbar o pertubar.] συγχέω, est confundere res aliquas, & inter se commiscere. Vnde Catullus eleganter dixit, Conturbare balia, pro, Bastiorum numerum confundere. Transfertur ad animum, & significat turbationem asferre. Cicer. pro Clu. Vnum me maxime conturbat. Conturbare, absolute, uel Conturbare rationes, frequens est apud ueteres pro decoquere. Vlpian. quicūque, Dige. de Insti. A. & C. Cic. pro Planc. Vtrū me conturbare oportet, an ceteris, cum cuiusque dies uenerit, hoc nomen, quod urget, nunc cum petitur, dissoluere. Sic etiam accipiendum est illud apud Mart. 9. Epigr. l. 4. Conturbabit Atlas.

CONTVRSI, [Estralla, lanza, picca, lancia. Gal. Vne perche de marinier pour sonder le fond de l'eau, une lance. Hisp. El cuento, pertiga, uaral, o tiento.] κτύρος, Suidæ. hasta longior, duriorque ad percutiendum apta. Virg. 9. Aen. Duris detrudere contis. Vnde Contatos milites Vegetius appellat. Accipitur & pro pertica ferrum in capite habente, qua nauis utuntur ad loca nauibus opportuna exploranda. Virg. 6. Aen. Ipse ratem conto subigit.

CONVADORS, p. paris, idem quod Vadari, id est, uadimonio obstringere. Pla. in Curc. Qui me conuadator es.

CONVALEO, es, uel conualesco, [Gnarire, risanarsi. Gal. Recouurer sa santé, se guarir, se renforcer. Hisp. Conualcerse.] πείζω, est ualeitudinem, & robur recipere. Cic. ad Cornif. l. 12. Hirtius tardius conualescit. Mart. lib. 10. Heredem scripsit me Numa, conualuit.

CONVALLIS, [Valle. Gal. Vne plaine environée de montagnes de toutes partes. Hisp. Valle cerrado de monte de todas partes.] σλωαγνεια, planities ex omni parte comprehensa montibus, collibusq. Liu. 1. Romani Sabinique in media conualle duorum montium redintegrant prælium.

CONVASO, as, p. p. [Far fardello, rubbare. Gal. Faire son paguet, trosser ses hardes, les amasser comme quand quelqu'un s'en veut aller à la desrobée. Hisp. Enfardelar para huyr.] συνδάσσω, significat furto omnia colligo. Ter. in Phor. Aliquid conualassem. Nonius: Conuafare, dicitur furtim omnia colligere.

CONVECTO, as, frequens. Virg. 9. Aen. Conuectare iuuat prædas.

CONVECTOR, oris, qui in eadem nauigat nauis. Cic. Att. l. 11.

CONVEHO, is, ere, [Portare in sieme. Gal. Porter ou mener, ou amasser ensemble. Hisp. Juntamente llevar acuestas o encima.] συγκομιζω, cōportare. Plin. l. 12. Tus Sabotam camelis conuehitur. Cic. pro Mil. Lyntibus in eâ insulam, materiam, calcē, cæmenta, atria cōuexit.

CONVELLO, is, [suellere.] κατάρβηνυμι, uello, uel auello. Plin. ep. 139. Ac domus conuulsa sedibus suis ruitura supra uidetur. Id est, emota. Cōuellere, pro auferre, destruerē. Cic. pro Balbo. Cur ea, quæ mutare non possumus, conuellere malimus, quam tueri? Cōuellere pro confutare. Cic. 2. de Diui. Hæc si teneamus, quæ mihi quidem non uidentur posse conuelli. Conuulsi nerui, & Conuulsi tendones. id est contracti, & uelut complicati. Plin. lib. 10. c. 7. Cōuulsa, & luxata leniant.

CONVELO, as, are, [Velare.] σκεπαζω, uelo. Plin. lib. 17. c. 22.

CONVENAE, p. co. [Forestieri, che insieme si ragunano in un luogo. Gal. Qui sont uenuz avec autres en quelque lieu pour y habiter. Hisp. Estrangeros uenidos con otros.] συνναδεις, qui ex diuersis populis gentibusque in una mœnia conuenerunt, simulque coalescunt. Cic. 1. de Ora. An uero tibi Romulus ille, pastores & conuenas consilio & sapientia congregauit?

CONVENTENS, entis, [Conueniente. Gal. Conuenant, conuenable, sortable. Hisp. Conueniente.] προσήκων, congruens, consentaneus. Cic. 2. de Fin. Nihil scriptum ab eo conueniens, congruensque decretis eius reperies,

CONVENIENTER, [Conuenientemente. Gal. Conuenablement a point. Hisp. Conuenientemente.] apte, consentaneæ. Cic. 2. Offi. Conuenien-

ter naturæ uiuere. Hor. Viuere naturæ si conuenienter oportet. CONVENIENTIA, [Conuenientia, conueniente. Gal. Conuenance, accord. Hisp. Conuenencia.] ἐμολογία, congruentia, consensus. Cic. 2. de Na. De. Hanc tantam, tam uarijs curibus in omni æternitate conuenientiam temporum. Apud Antiquos pro conuentu. Plaut. Mil. Faceret conuenientias.

CONVENIRE, [Venire insieme, conuenire. Gal. Conuenir, s' assembler, uenir avec autres. Hisp. Venir uno con otro.] συνίεναι, simul uenire, congregari, coire. Sal. Postquam unum in locum omnes conuenere. Hinc conuentus. Quandoque concordare. Oui. Non bene conueniunt, nec in una sede morantur Maiestas & amor. Conuenire etiam pro in iudicium uocare, siue actionem aduersus aliquem instituire. Statuere, Appuleius: Conuenimus ad portum quam primum ire. Alloqui. Ter. And. Conueni quendam mei ordinis hominem. Cic. 2. Ver. Quin si ipse Verrem conueniat. Quandoque aptum, & decens esse. Cic. in Hor. Quid uereri, ne non conueniat nostris ætatis ista oratio. Cōsentire. Cic. l. 1. de Fin. Hoc mihi cum tuo fratre conuenit, id est sine controuersia est. Nonnumquam siue nominatiuo. Iuu. Sæuis inter se conuenit uris. Idem Ter. in Ad. Hæc fratri mecum non conueniunt, neque placent, id est dissentimus, & dissimiles sumus. Plaut. in Capt. Ita conuenit inter me, atque hunc. Et iterum: Dicitur patri, quo pacto mihi conuenit de huius lilio. Conuenire in manu, uel in manum uenire, uxores dicebantur, cum per cōemptionem in familiam & mancipium uiti & omniū bonorum consortium ueniebant. Vide Boerium in Top. Cic.

CONVENTA, conditio dicebatur, cum primo sermo de nuptijs, & earum condicione habebatur. Festus.

CONVENTICVLVM, [Admanza, maña. Gal. Petite assemblée. Hisp. Conuento de pocos.] plerumque in malam partem pro conuentu improborum. Nonnumquam in meliorem. Cic. pro Sext. Conuenticula hominum, quæ ciuitates nominantur.

CONVENTIO, [Conuentione, congregazione, patto, accordo. Gal. Conuene, conuention, acord & paction. Hisp. Conuención, pacto, acuerdo.] τό συμμονηέν, nomen generale ad omnia pertinens (ut scribit Vlp. l. 1. de pactis.) de quibus negotij contrahendi, transiendique causa consentiunt, qui inter se agunt.

CONVENTVM, neutri ge. [Patto, accordo.] συμβήκη, conuentionem significat. Cic. 2. de Ora. in foro tabulæ, testimonia, pacta, conuentia, cognoscenda. Vlp. l. iuris gentium. §. quinimmo. ff. de pactis. Silius l. 1. Conuentaque patrum Sidonij fregere duces.

CONVENTVS, us, [Conuento, ridotto. Gal. Assemblée de gens des uns avec les autres, acord. Hisp. Lugar onde muchos concurrer.] συνωστία, dicitur, cum homines simul uenerint, uel ad iudicium: unde Plin. l. 3. scribit in Bætica, fuisse iuridicos conuentus quattuor, Gaditanum, Cordubensem, Aslygitanum, Hispalensem: uel quacumque de causa.

CONVERBERO, as, [Battere.] μαρτύρω, uerbero. Plin. l. 13. c. 22.

CONVERTITOR, apud Appuleium in Apologia pro Magia, Conuertitorem pridianæ reliquæ: ac si supinum esset Conuertitum.

CONVERRO, ris, rere, simul uerro. Plaut. Stich. Capiam scopas, atque hoc conerram. Ibidem, Reuerram hoc, quod conuerri. Coll. 7. c. 6. Diligens pastor quotidie stabulum conuerri.

CONVERSATIO, pro conuersione, Senec. ep. 75. Sciatque illa, quibus lædi uidetur, ad conuersionem uniuersi pertinere.

CONVERSE, nitide. Cato l. 143. Villam conuerse, mundeque habeat.

CONVERSIO, nis, ut, Conuersio uelicæ i. inuersio. Pl. l. 8. c. 42. Vuluarum conuersio, apud eundem l. 20. c. 22. Cic. 3. de Ora. Neque semper utendum est perpetuitate, & quasi conuersione uerborum.

CONVERSO, as, are, [Volgere spesso.] περιάγω, freq. a Conuerto. Cic. de Vniu. Se ipse conuersans, cum materiam mutabile arripuisset.

CONVERSOR, [Conuersare.] consuetudine utor. Hinc Conuersatio. Plin. lib. 10. c. 33. Frequentior conuersatio suspecta. Tutior conuersatio. Quinct. l. 1. c. 2.

CONVERTO, [Volgere. Gal. Tourner ou faire tourner, muer. Hisp. Conuertir, boluer.] σπείρω, uerto. Ter. in Ad. Transacta re conuertam me domum. Pl. de uiris illustr. Veientes ad dolos conuersi. Cicer. de Ora. Quocūque te animo & cogitatione conuerteris. Liu. l. 22. In admirationem omnes conuerterunt. Cic. Appio, l. 4. Gratulabor tibi prius, deinde ad me conuertere, pro ex una lingua in aliam uertere. Cicer. de opt. genere Orat. Conuertit duorum eloquentissimorum nobilissimas orationes. Ibidem: Quod est eorum in orationibus & Græco conuersis fastidium: Conuersus participium. Cic. in Som. Scip. Huius anni nondum uigilantem partem esse conuersam.

CONVERTOR, teris, deponens, [Volgere.] σπείρω, pro Conuerto. Plaut. Amph. In fugam se nemo conuertitur.

CONVESTIO, is, ere, [Vestire, ornare. Gal. Vestir, orner. Hisp. Vestir y ornar.] ἐμαρτίζω, uestire, & exornare: ut, Conuestiuntur herbes praeta. Cic. in Tus. Idem ad Qu. frat. lib. 3. Omnia conuestiuit hedera. Idem pro domo, Eius domum euersam duobus lucis conuesti tam uidetur.

CONVE

CONVEKO, as, [Affligere,] uexo. Gel. l. 10. ca. 6. Quæ memale conueuauit.

CONVEXYM, [Piegato in arco in uolto. Gal. Courbé, comme semble estre le ciel. Hisp. Redondo par de fuera.] ex omni parte declinatum, qualis natura cæli, quod ex omni parte ad terram uersus declinatum est. Virg. 4. Aen. Tædet cæli conuexa tueri. Hinc Conuexitas, ipsa portectio aduersus nos. Plin. lib. 18. c. 25. Mundi conuexitatis terrarumque globi differentia. Idem lib. 31. cap. 3.

CONVICIATOR, [Villano,] λοιδοροσ, qui conuicium dicit, uel facit, Cic. pro Mur.

CONVICIOR, aris, [Dir villania,] contumeliam dico. Quint. l. 5.

CONVICIUM, [Ingiuria di parole. Gal. Ingiure, parole iniurieuse, moquerie, reproche. Hisp. Denufo con uoxes y iniurias.] λοιδορία, contumelia, inquit Labæo, quasi conuocium, mutata littera: cum enim in unū complures uoces conferunt, conuicium dicitur. Festus tamen a uicis, in quibus primo habitatum est, deriuat. Cic. pro Cælio: Conuicium, si petulantius iactatur, conuicium; sin facietius, Urbانيتas nominatur.

CONVICTOR, [Che uiue insieme. Gal. Qui boit & mange avec, commensal, portionniste. Hisp. El que juntamente con otros.] συμβιωτης, quotidianus conuiuia, & qui nobiscum uiuit familiariter. Horatius; Nunc quia sum tibi Mæcenas conuictor. Sue. in Tib. Nihil lenior in conuictores Græculos. Ouid. 4. de Pon. Ille ego conuictor, denfoque domesticus usu. Cic. Tironi: Vtor quotidianis conuictoribus hominibus doctis.

CONVICIUM, uis, ui, [Conuersatione, commercio. Gal. Nourriture ordinaire, uiure avec un autre, mefme table. Hisp. A quella biuenda en uno.] συμβιωσις, commercium: quod, qui una uersantur, sæpe etiam una epulentur. Col. l. 11. c. 1. Conuictum domesticum uitet. Conuictus humanus, & societas. Cic. 3. Offi. Luceius Cic. l. 5. Ut ad conuictum nostrum redeas.

CONVINCO, is, [Conuincere. Gal. Conuaincre & surmonter. Hisp. Vencer.] κατέω, Vinco: ut, Conuincere aduersarium testibus. Cic. Verr. Idem de Ami. Leuitatis plerosque conuincunt. Idem 2. in Cati. Conscientia conuictus reticuit.

CONVISO, is, Cic. in Arato: Et loca conuifit cauda tenus infera piscis.

CONVIVAE, [Conuuitati,] inuitati ad conuiuium. Ter. Hea. Conuiuas moror.

CONVIVALE, [Cof. che appartiene à conuiuio,] συμποσιακόν, quod ad conuiuium pertinet. Liu. Multaque conuiuialia ex auro, & argæto uasa. Conuiuialia oblectamenta. Liu. lib. 39. Fabulæ conuiuiales, Tac. lib. 5.

CONVIVARI, [Mangiare insieme. Gal. Faire banquets, faire grand chere, banqueter. Hisp. Comer juntamente.] simul cibum sumere. Ter. Hea.

CONVIVATOR, δαυτομών, qui parat conuiuium. Liu. 5. Bel. Mac.

CONVIVIVM, [Conuio. Gal. Banquet. Hisp. Combite.] συμπόσιον, a uiuo fit, de quo Cic. de Sene. Bene maiores nostri accubationem epularem amicorum, quæ uitæ coniunctionem haberet, conuiuium nominarunt.

CONVIVO, is, ere, [Mangiare in compagnia. Gal. Viure ensemble, boire & manger ensemble. Hisp. Viuir juntamente.] συνεσιδομα, simul commensari. Plaut. in Amph. Misisti ad nauim Sofiam, ut hodie tecum conuiuere.

CONVOCATIO, onis. Cic. post reditum in Sen.

CONVOCO, cas, care, [Conuocare. Gal. Conuocuer, appeler pour assembler plusieurs ensemble. Hisp. Llamar juntamente, ayuntar.] συκαλεῖν, simul uocare. Cic. 3. Offi. Piscatores ad se conuocauit.

CONVOLAS, are, [Volare insieme. Gal. Voler ensemble, venir hastiuement. Hisp. Volar juntamente en uno.] συμπετομα, simul uolare, per translationem concurrere. Cicero 3. Tuscul. Multi sunt, qui Itatim conuolent.

CONVOLVO, is, ere, [Volgere insieme,] συμπλέω, simul uoluo. Cicero 1.

CONVOLVULVS, p. c. 7. uermiculus minor eruca, erodens pubescentes uas: a conuoluendo, quia se inuoluit in pampino, a Plauto Inuoluuus, a Col. Inuoluula, a Suida κωλός, appellatur. Plin. l. 17. c. 20. Ne conuoluulus fiat in uinea. Conuoluulus, item herba per fruteta nascens, florem ferens nullo odore, dictus, quod se rei, cui adhæret, inuoluat. Plin. l. 21. c. 4. Vuulgus campanellam uocat.

CONVOTI, [Obligati a medesimo uoti,] iisdem uotis obligati. Felt.

CONVS, ni, [Pigna. Gal. Vne pomme de pin & tout tel fruit ayant semblable figure. Hisp. La pina del pino, & agalla de cipres.] κωνός, nuc pinea, & cognatarum arborum fructus, pineæ nucis similitudinem referens. Col. l. 7. Remedio sunt cupressini quindecim coni. Hinc Coniferæ, arbores dictæ, quæ conos ferunt, id est nucis pineis similes. Virg. 3. Aen. Coniferæ cyparissi. A nucis huius similitudine Geometræ conum nominarunt, figuram ex lato in acutum desinentem, quæ turbinj contraria est. Serenus: Donec in angustum conscendat littera conum. In galea item conus appellatur, summus apex in acuminatam desinens figuram, cui cristæ inferi con-

suauerunt. Virgil. 3. Aeneid. Et conum insignis galeæ, cristasque comantes.

CONVULNERO, as, [Ferire,] multis uulneribus afficere. Plin. lib. 11. cap. 37.

CONVULSIO, nis, [Spasmo. Gal. Spasme, conuulsion. H. f. Pafme.] πασμὸς, Pl. l. 20. c. 15. Vitæ est conuulsionibus, & inflammationibus.

CONYZA, herba, quæ alio nomine Cunilago, uulgo a necandis pulicibus, & cunicibus, Pollicaria, & Cunicaria. Plin. lib. 21. ca. 9. Ruel. lib. 3. cap. 63.

COOPERTO, is, ire, [Coprire. Gal. Couvrir. Hisp. Cobrir.] καλύπτω, tego. Cooperite lapidibus alique, lapidare. Cic. 3. Ver. Lapidibus cooperitus esset in foro. Cooperitus sceleribus, Cic. 3. Verr. Cooperitus miseris. Sal. in Jug. Extorrem patria, domo inopem, cooperitum miseris.

COOPERCVLVM, li, [Coperchio,] quo quid cooperitur. Plin. libro 14. cap. 21.

COOPTATIO, onis, Cic. 3. de leg. Sublata cooptatione censoria.

COOPTO, as, are, [Eleggere. Gal. Eslire quelqu'un & luy bailler place & quelque estat avec autres. Hisp. Elegir con otro à su collegio.] ἐπιλεγόμεναι, est eligere inter pares, aut tere pares. Cic. de lege agr. is a collegio cooptaretur.

COOPTOR, iris, iri, p. p. uel cooreris. p. c. [Nascere.] ἀίσημι, simul oriuntur, Coorta tempestas. Cæsar 1. Bel. Cui. Cic. 3. Ver.

COOS, siue Cos, siue Coa, κῶς, insula in mari Icario, Rhodo proxima. Est item urbs eiusdem nominis, insulæ huius caput. Eadem & Merope dicta est a Merope quodam terrigena, si Stephano credimus; quamquam hoc nomen & Strab. agnoscit, qui in principio l. 15. Indiam describens, Macedonas ait in India quinque millia & nouem urbes tenuisse, quarum nulla minor fuerit Co Merope. Ex hac insula orti sunt uiri illustres non pauci, & in primis Hippocrates medicorum clarissimus, Apelles pictor eximius, Simnius medicus, Philætes poeta, ac orator, Nicias Coorum tyrannus, Arioth Peripateticus. Hinc Coos, a, um, p. p. in Coopido siue insula natus. Qui si Venerem Coos nunquam pinxisset Apelles. In primitiuo prima corripitur. Pap. in Siluis. Hunc ipse Cooplaudent Philætas. Solent in hac insula fieri uestes tenuissimæ ex bombyce adfeminarum ornamentum, quæ Coa uocabantur. Qui de Arte: Siue erit in Cois, Coa decere puta.

* **COPEAE**, κῶπαι, urbs Bœotiae ad Cephissum amnem.

COPE, siue **COPIS**, [Copioso. Gal. Copieux, abondant. Hisp. Copioso y abundante.] ueteres, teste Nonio, pro Copiosus posuerunt. Plau. Pse. Ut gloriosum faciam, & copi pectore. Hinc Copona, uel Caupona, taberna uinaria, ob copiam rerum, quæ ibi uenduntur, & ipsa etiam Cauponis uxor.

* **COPHVS**, Indiae flu.

COPHINVS, p. c. [Coffino, corba. Gal. Vn coffin. Hi. Corbe, cesto texido de uimbres.] κῶφινος, Latine corbis, uas est rusticum e uimine contextum. Iuue. Cum dedit ille locum cophino.

COPIAS, [Copia, abundantia. Gal. Abondance ou affluence de quelque chose que ce soit. Hisp. Facultad & abundancia.] ἀποπία, ab antiquo Copes, siue Copis, quod copiosum significat. Paciu. Peribæa, ut citat Nonius: O prospere copem diem. Inde Copia, abundantia. Cic. in Parad. Diuitiarum est fructus in copia, copiam autem declarat, fatietas rerum. Copia pro Commeatu, seu annonæ. Tacit. lib. 15. Parthos inopes copiarum. Copia, pro facultate aliquid faciendi. Virg. l. 1. Aen. Postquam introgressi, & coram data copia fandi.

COPIOLE, Brut. Cic. Epist. 11. Recurri ad copiole meas.

COPIOLE, copiarum, exercitus multitudo, [Gente d'arme, esercito. Gal. Armée, bande de gens de guerre, puissances & forces. Hisp. Hueste de gentes armadas.] δυνάμεις, ut Copiæ Pompeij. Cic. 1. Tus. Copias maximas duxit ad Troiam. Aliquando etiam sing. num. Cic. ad Att. l. 8. Ut Brundisium ducerem hanc copiam. Contra etiam inuenimus, Copias in plurali pro abundantia, siue facultatibus, Cic. de Ami. Copijs, facultatibus, opibus.

COPIOR, aris, [Adunare genti. Gal. A passar gens. Hisp. Ayuntar gentes armadas.] castrense uerbum pro copia instrui, & augeri. Gel. libro 12. cap. 2. Romanis multis armis, & magno commeatu, prædaque ingenti copiantur. Quod uerbum ex eadem figura est, qua Lignatur, Pabulantur, & Aquaduntur.

COPIOSE, [Copiosamente,] Cic. de Sen. Quam copiose ab eo agricultura laudatur.

COPIOSVS, a, um, [Copioso. Gal. Copieux, abondant, ample, riche. Hisp. Abundante.] ἀποπος, Cic. 3. Ver. Erat in primis copiosus.

COPONIS, [Hoste, hostiera,] apud ueteres nonnumquam inuenitur pro Caupo, & Copona, pro Caupona. Festus.

COPTA, panis durissimi genus, quod e Rhodo aduehebatur: quantum conijcere licet ex Mart. lib. 14. Clara Rhodos coptam, quam tibi misit, edat.

COPTVS, Plin. lib. 37. cap. 3. opidum Thebaidis, commune Aegyptiorum & Arabum emporiū. Iuu. Sat. 15. Calidæ referemus moenia Copti.

- COPULA**, [Legema, lacticulo, coniunctione. Gal. Vulnus, vne acouple Hisp. Ayuntamiento, atadura.] diuina, uinculum, quo aliquid copulatur. Ouid. copula detrahatur canibus, id est uinculum colli. Plaut. in Epid. posuit Copulas pro loribus ad colligandum accommodatis, cum ait, Quęritant me, in manibus gestant copulas. Hinc grammatici coniunctiones Et, Que, cum similibus, copulas uocauerunt, quod earum nexu uerba uerbis, & orationes orationibus coniungantur. Dicitur & Copula cuiuslibet duplex. numerus: unde Copula matrimonij.
- COPVLATVS**, Gell. lib. 10. cap. 24. Die quinti, pro aduerbio copulata dicitur.
- COPVLATIO**, ONIS, [Coniunctio,] quid sit, conuexio, conuinctio, Cic. de Fin.
- COPVLVS**, AS, ARE, [Coniungere. Gal. Acoupler, hier ensemble, joindre. Hisp. Ayuntar, atar.] quid sit, colligare, uincire, coniungere. Cic. in Partit. Constructio uerborum tum Coniunctionibus copulatur, tum dissolutionibus relaxatur. Copulor, aris, deponens, idem significat. Plaut. in Epid. Caneis cum filia mea Hanc copulari. Copulatus, partic. Cic. 4. Tusc. Cogitatione quidem inter se differunt, re uero copulata sunt. Copulatus, nomen. Cic. Offi. Nihil amabilius, uel copulatus, quam morum similitudo bonorum.
- COPVLATIVVS**, A, UM, [Coniunctio,] quid sit, quod copulatur.
- COQUINA**, [Cocina, Gal. Cuisine. Hisp. Cocina.] uel uelut, p. locus in quo dapes coquuntur. Nonius: Culinam ueteres coquinam dixerunt.
- COQUINARI**, [Effortare l'arte del cuoco, cucinare.] uel uelut, est coquinariam artem exercere. Plaut. Aulul.
- COQUINARIA**, A, E, [Cocinaria,] uel uelut, ars coquendi, que ad uitam spectant.
- COQUINARIVS**, A, UM, [Cio che a cocina s'appartiene. Gal. De cuisine. Hisp. Cosa de Cocina.] uel uelut, quod ad coquinam pertinet: unde Vala coquinaria dicta a Plin. lib. 3. c. 11.
- COQUVS**, AS, P. C. [Cocinare,] uel uelut, frequentatiuum est a Coquo: quo Plautum usum esse pro coctitare, auctor est Festus.
- COQUVS**, IS, I, CTUM, [Coceres, cucinare. Gal. Cuire, cuisiner. Hisp. Cocer, cocinar.] uel uelut, est cibum esse aptum reddo. Inde carnes coctas dicuntur carnes elixę, siue asse, siue alio modo ad edendum paratę. Coquere cenam, prandium, cibum, Plaut. A. Sin. & Rud. Plin. lib. 3. c. 1. Huius proprietates, ut uentiletur in coquendo, donec desinat olere. Coquere bellum, & consilia per translationem, id est parare, & moliri clanculum, Liu. 8. ab urb. occulte Romanum coquebant bellum. Coquit me cura. Cic. de Sen. Fructus etiam coqui dicuntur, cum Solis calore ad maturitatem perducuntur. Virg. Georg. Mitis in apricis coquitur uindemia faxis.
- COCTIO**, NIS, A, E, [Cio che a coquendo s'appartiene.] uel uelut, actus: unde Coctionem facere, [Est digestio, digerere. Gal. Cuissin. Hisp. Cocer, cocinar.] pro concoquere, & coquere cibum in uentriculo. Plin. lib. 20. cap. 9.
- COR**, DIS, [Curo, Gal. Curo. Hisp. Curo.] uel uelut, pręcipuum inter uiscera, & uitę sedes, & arteriarum, ac coloris natium, quo animal regitur, quasi fons quidam & domicilium. Vide Gal. lib. 16. de usu partium, & lib. 7. de Aggr. administ. Cic. 3. de Diui. Nullum animal quod sanguinem habet, siue corde esse potest. Et quoniam ex uentibus nonnulli uentis sedem in corde collocauerunt, (quod tamē sequi se habet) factum est, ut Cor, pro animo, siue mente possum inuocari. Cic. 4. Tusc. Alijs cor ipsum animus uidentur, quo ex cordes, uel cordes & concordēs dicti. Hinc etiam dicimus, Cordi est id est, placeat animo meo. Cic. de Ami. Is mihi eo magis cordi est.
- * **CORA**, Latij opidum. Plin.
- CORACINVS**, P. P. [Cora,] uel uelut, coruinus. Est item Coracinus, piscis Nilo familiaris. Plin. lib. 32. cap. 5. Mart. lib. 13.
- CORALIVM**, [Corallo. Gal. Du corail. Hisp. El coral.] frutex sub aqua nascens, colore uiridi, baccas ferens candidas (teste Theophrasto in tractatu de geminis) qui ex aqua exemptus, confestim lapidescit, ruboremque contrahit, nascitur in mari rubro, sed laudatius Oceano. Septemtrionali iuxta Orchadas insulas: item in mari Siculo circa Heliam & Drepanum, Quid. lib. 4. Met. Nunc quoque corallij eadem natura remanuit. Claudianus geminauit l. litteram, ut syllabam breuitem extenderet. Vellitur corallia Clotho.
- * **CORALIVS**, Phygę fluuius, qui & Sangarius dicitur.
- * **CORALI**, sunt populi Pontici.
- CORAM**, [In presen-tia, dinanti. Gal. Deuant, en presen-tia. Hisp. En presen-tia.] ut Coram senat. orationem habui. Differt a Palam, quod Coram magis ad personam certas, Palam ad omnes refertur: Coram indiget aduectione, Palam non indiget. Et ab ante, quod ante oculos, longe intelligi potest. Coram proximitatem significat. Terent. in Banu. que mihi ante oculos coram amatore abduxi tuum.
- CORAMBES**, herba nota, quam brassicam uocamus.
- CORAX**, acis, rhetoris antiquissimi nomē, qui primus in Sicilia post Hieronis mortem, artem dicendi conscripsit. Cic. in Bruto. Est
- item Cordax, Sarmatię Asiaticę mons. Pro. lib. 9. ca. 9. Coraxium appellat lib. 9. cap. 27. Est item Actolix mons. Pro. lib. 3. ca. 15.
- * **CORAXI**, populi sunt Colchidis.
- * **CORAXIENSIS**, Tauri montis pars.
- CORBVS**, IS, [Corbe, corba. Gal. Coffin, corbeille, manne ou panier d'offer. Hisp. Cesto, cosa, zexida de umbres.] uas ex uiminibus. Cic. pro Sex. Messoria se corbo contexit. Dicta, quod spicas aliudve quid eo coruebant. olim enim spicas demellas in corbes conijciebant. Var. de Re. r. l. c. 5.
- CORBITA**, P. P. naues onerarię dicitur quod in earum malo summo corbes solebant suspendi. Cic. ad Att. lib. 16.
- CORBITO**, AS, ARE, in corbitam iuamittere. Plaut. in Cas. Corbitant, Vbi commesse possunt. Translate, pro uentrem implent, quasi nauigium onerant.
- CORBULA**, unde Cato de Re. r. u. cap. 11. scribit uillicum habere oportere corbula Amerinas quattuor.
- CORCUEVM**, [Cuore piccolo.] dem. a Cor. Plaut. Meū coreculum, meus molliculus caseus. Fuit etiam hoc P. Nafica cognomen. Cic. 1. Tusc. Nafica ille prudens, Coreculum appellatus. Coreculum enim, teste Festo, dicebant antiqui solertem & acutum. Plin. lib. 7. cap. 31. Caros, Coreculos apud Rom. cognominatos ait, qui sapientia presterant.
- CORCYRA**, [Corfu.] p. p. in Ionia, insula in Ionio mari, Ulyssis naufragio, & Alcinooi hortus clara, olim Phœacia a Phœaco dicta. Luce. lib. 9. Hinc late patet omne fretum, seu uela ferantur, in portus Corcyra tuos, seu Iona petatur Illyris, Plin. lib. 4. cap. 12. Insula ex aduerso Tesprotię Corcyra, a Buthroto. XI. M. pass. Homero dicta Scheria & Phœacia. Hęc Plin. Est & altera insula, cognomen to Melena, quam Pompo. L. inter Electridas numerat. Plin. lib. 3. cap. ult. Hinc Corcyreus, a, um, Cic. Att.
- CORDATE**, [Coraggio, samente, sauiamente. Gal. D'un bon cœur, sagement, prudemment. Hisp. Prudente y sabiamente.] a cordate, sapienter, prudenter. Plaut. Pœn. Docte, & cordate & cate.
- CORDATVS**, homo, [Homo prudente, coraggioso. Gal. Qui est d'un bon cœur, sage & prudent. Hisp. Varon que tiene coraçon sabio, prudente, y astuto.] a cordate, prudens. Cic. 1. Tusc. Egregie cordatus homo.
- CORDAX**, mensura metrica, alio nomine appellatur trochæus. Cic. 3. de Ora. Trochæus, eardax ab Aristotele appellatur.
- * **CORDILIO**, Itoicę sectę philosophus.
- CORDOLIVM**, [Cordoglio.] dolor cordis. Plaut. mihi cordolium est.
- CORDVBA**, A, P. C. [Corduba,] opidum Hispanię Bęticę, utriusque Senecę, & Lucani patria, ut testatur Mart. lib. 1. ad Licianum. Hinc Cordubensis Conuentus. Plin. lib. 3. c. 11.
- CORDVS**, A, UM, [Tardo, che nasce dopo il tempo debito. Gal. Tardif, ve on produit hors saison on eu arriere saison. Hisp. Cordero, que nasce tardio.] a cordare, quod serotinitate natiui est, ut Cordum serenum, autumnale, quod scilicet autumno secatur. Col. lib. 7. c. 3. Aluntur autumnali sereno, quod Cordum uocatur. Sic corda frumenta dicta sunt, que sero maturescunt. Et cordi agni, serotini, qui post tempus debitum nascuntur. Plin. lib. 8. cap. 47. Gerunt partus diebus. c. 1. (Cordos uocabant antiqui) post id tempus natos. Dicitur & de hominibus, ultra tempus legitimum in utero gestatis. Unde apud Suet. Cordi Cremerij nomen legitur. Quintianus Quintilian. lib. 1. pręcipit scrutandas esse a subtili pręceptore origines nominum, unde Agrippa, & Opiter, & Cordus, & Posthumus dicuntur. Var. de Re. r. l. c. 1. per adpirationem scribit Chordum, sicut & 2000. deriuat, quod significat inuolucrum, quo fetus in utero matris inuoluitur. Latini Secundas uocant.
- * **COBESA**, Gręcię insula.
- CORFINIVM**, opidum in Peligijs, quod belli ciuilibus tempore Domitius, cum pro Pōpeio occupasset, obsidione coactus Casari dedidit. Hanc Marsi postea Italiam appellauerunt. Strab. lib. 5. Plin. lib. 3. cap. 12.
- CORGO**, aduer. Apud ueteres, pro certe, quasi ex corde ago. Festus.
- CORIOBESIA**, herba qua Magi tradidere aquam congelari. Plin. lib. 24. cap. 17.
- CORTA**, infesta (ut Col. inquit lib. 6.) pestis bubulo pecori, cum scilicet pellis ita tergo adheret, ut apprehensa manib. deduci cohis non possit. Vide Col. lib. 6. cap. 12.
- CORTANERVVM**, uel uelut, Dioscoridi, herbę genus etiam hodie nomen retinens. Plin. lib. 20. cap. 20.
- CORTIVS**, [Cuoiaio. Gal. Corioyeur, habilleur de cuir. Hisp. Cortidor, que adba ceras.] uel uelut, qui coria cocinnat, præsertim crassiora. Plin. lib. 17. ca. 9. In cortiariorum officinis pilo madefacto. Cortarius præterea est frutex, siue herba filuestris, folijs myrti caulibus breuib. uenena, & tinea pellens. Plin. lib. 24. c. 12.
- CORICAE**, insulae duę ante Peloponnesum.
- CORIGIA**, E. [Corregie.] Cic. de Diu. Abruptio corrigię.
- CORINNA**, doctissimarum aliquot poetridum nomē, quarum prima Thebana, seu Tanagra, que lyricorum principē Pindarum quinque uicibus fertur. Secunda Thebica, ueterum monumentis celebrata.

CORINNIS, Iliensis poeta, qui primus Iliada conscripisse creditur, & Homero maioris operis argumentum suppeditasse. Suidas.

CORINTHIARIVS, amator Corinthiorum uasorum. Sue.

CORINTHIA VASA, κορινθια, σιδυ, ex ære Corinthio, quæ tanto olim in pretio habita sunt, ut sæpe argenti, nonnumquam etiam auri ætimationem excederent. Aeris autem Corinthij non naturalis erat, sed artificio quæsitâ nobilitas, auro, argento æri permixta. Hæc autem metallorum commixtio casu primum est adinuenta, confusus ex Corinthij incendio metallis. Plin. lib. 34. cap. 2.

CORINTHVS, κορινθος, urbs Achaicæ, fere in medio Isthmi Peloponnesiaci sita: ab ortu Saronicum, ab occasu Christiæum sinu habens, & qui Corinthiacus dicitur: duobus inlepta portubus, quorum Lechaum Ionio, Schænus Aegæo imminet mari: Vnde & Bimarem Corinthum poetæ peculiari epitheto appellarunt. Ouid. 4. Fast. Festus autem Corinthus primo a Sylypho latrone Aeoli filio condita fuisse, & Corcyra nominata, auctore Strabone; postea Ephyre deinde euerfa, & instaurata a Corintho Marathonis, seu Pelopis (ut Suidæ placet) fuisse, ut alij malunt, Orestis seu Iouis filio, Corinthus appellata. Habuit autem hæc urbs montem præruptum, iisdem mœnibus conclusum, in quo arx fuit nomine Acrocorinthus, & Pirene fons, Musis sacer. Hanc urbem Cic. pro lege Manilia Græciæ totius lumen appellat. Eo enim potentia propter situs opportunitatem excreuit, ut uix Romanæ urbi concederet, tantumque in fastum euasit, ut populi Romani legatos iniuriosius appellare (& si Straboni credimus) etiam sordibus perfundere non dubitaret. Quare commoti patres, cum etiam antea crescentem in dies urbis potentiam suspectam haberent, bellum illi inferendum censuerunt. Missis itaque in Græciam L. Mummius, Corinthum obsedit, eandemque captam incendit, soloque æquauit. Apollodorus auctor est fuisse & alias hoc nomine ciuitates: quarum una in Thessalia, altera in Epiro, tertia in Elide. A Corinthiis sunt Corinthus, & Coriuthiacus, & Corinthiensis.

CORIOLANA PYRA, quæ dicantur, uide Plin. lib. & cap. 15.

CORIOLANVS, Martij cuius Romani nobilissimi, cognomen fuit, ab eo in memoriam Coriolorum urbis a se expugnatae usurpatum. Hic plebis odio in exilium actus Volscis populi Romani hostibus se coniunxit, patri æque infestissimum bellum intulit: neque a quoquam aut precibus aut minis flecti potuit, nisi a Veturia matre & Voluntia uxore. Liui. lib. 2. & Plu. in eius uita.

CORIOLE, κοριολα, Steph. Latij opidum, a Cn. Martio expugnatum, unde & ipse Coriolanus dictus. Corioli incola. Plin. lib. 3. ca. 4.

CORION, herba oleratio frutice. In officinis Hyperici nomen retinet. Vulgus perforatam & D. Ioannis herbam appellat. Pl. l. 26. c. 8.

CORIS, κορις, Diosco. frutex folio erucæ, sed minore, & pinguiore. quidam Hypericum appellant. Plin. lib. 26. c. 8. Est & aliud hypericon, quod alij Corin appellant folio tamaricis, sed pinguioribus folijs, & rubentibus.

CORIVM, [Corno. pelle. Gal. Onir, ou pean. Hisp. Cuero à corteza.] Curo, animalium est, præsertim eorum, quæ crassiorum pellem habent, ac duriorum: quamuis quandoque de quacumque pelle dicatur, etiam rerum inanimatarum. Cæsa. 2. Bell. ciuil. Super lateres coria inducuntur, ne canalibus aqua immixta lateres diluere possent. Apud Plin. Corium terrestre non tam curis eius, facièsque summa, quam testorium, & statumen quoddam crassius, cui & aliud quoque subesse potest corium. nam in parietibus struendis, ordines ipsi laterum Coria a Vitruuio dicuntur, id est quæ uulgo turba opificum appellat Curtius. Dicitur & Corius max. gen. Plaut. in Pœn. In tergo meo tres facile corios contriuisi bubulos.

* CORNE, collis suburbanus agri Tusculani.

* CORNEATES, populi Pannonicæ.

CORNELIA, Sæpronij Gracchi uxor, & Tiberij & Caij Gracchorum mater, & maioris Africanij filia: quæ a Valerio laudatur, quod matronæ Campanæ ornameta sua pulcherrima ostentanti, nõ autum, non gemmas, non deniq. uestes opposuerit, sed liberos, qui maxima sunt matronarum ornameta. Fuit doctissima, & Latine puritatis diligentissima obseruatrix: quæ etiam epistolas tersissime scriptas reliquit: quarum meminit & Cic. in Bruto. Quintilianus ite Cornelie eloquentiam commendat sui uerbis: Magni interest quos quisque audiat quotidie, quibuscunq. loquatur a puero, quemadmodum patres, pedagogi, matres loquantur. Eloquentiæ Gracchorum mater Cornelia pro illo tempore plurimum contulit.

CORNELIORVM, familia, Romæ fuit in primis illustri: ex qua non minimi nominis fuit Cornelius ille Cossus, qui cum tribunus esset militum in exercitu, Voluminij Lartæ Veientum regem occidit, secundæque opima spolia Ioui Feretrio retulit. Cossus cognominatus a corporis rugositate. Cossos enim eos qui rugosi sunt, & aspera facie, a similitudine uermium, qui in ligno nutriuntur Festus dicit uocari.

CORNEOLVS, a. um. Cic. de Nat. Aures duos, & quasi corneolos habent introitus.

CORNEVS, a. um, [Di corno. Gal. De corne. Hisp. Cosa de materia de cuerno.]

no.] κορνέϊνος, quod ex corno est. Pla. Duram ac corneam uirgam. Cornea pyxis. Plin. l. 21. c. 20. Venabula cornea. Oui. ep. 4. Virgulara cornea. Virg. 3. Ae. Potest etiam esse a cornu deductum nomen unde hybericæ coronæ. corneæ dictæ quoniam negantetum flores terra, lamina e cornu tinctis fieri solebāt. unde Corneum rostrum. Cic. 2. de Na. de. Corneus color, qui corni similitudinem, refert. Plin.

CORNICEN, pe. co. κορνιδης, qui cornu canit. Iuue. Quadraginta de dit Gracchus sestertia dotem Cornicini. His olim etiam in prælijs utebantur. Liui. 2. Cornicines, tubicinique canere iubet.

CORNICOR, aris, p. p. deponens, [Gracchiare.] κορνικω, more cornicis garrilo. Persius Sat. 5. Nescio quid tecum graue cornicaris ineptæ.

CORNICULARIVS, nomen ordinis in militia, ut Commentariensis, & Accensus. Docet Asco. Corniculariū a corniculo sic inclinari, ut a cornu Cornicinem nam qui corniculo militabat, is & cornicularius dicebatur. Mat. rnu uidetur ostendere Corniculariū officium fuisse super sententijs daminatorum, lib. 2.

CORNICVLVM, dem. a cornu, κορνιδιον. Plin. l. 11. ca. 28. Alijs cornicula ante oculos prætentantur. Idem l. 9. c. 32. de cochleis, Corniculis prætentat iter. Hoc etiā nomine uocatum opidum iuxta Tarkinios, κορνικωλος, Steph. & Corniculum ornamentum genus, quod donabantur milites ab imperatoribus pro re bene gesta. Liui. 10.

CORNIGER, [Cornuto. Gal. Cornu, portant cornes. Hisp. Cosa que tiene à traes cuernos.] κορνιφορος, gerens cornua: ut, Cerui cornigeri. Oui. 7. Met. Caput cornigerum. Ouid. epi. 5. Fluius corniger. Virg. 8. Ae. Taurus Corniger. Cic. 2. de Nat. De. Bacchus etiam corniger dicitur, quia simulacro Liberi patris cornua adijciebatur, quod uini inuentor fuerit. homines. n. nimio uini potu truces redduntur.

CORNIPES, pe. cor. κορνιπους, animal corneos habens calceos, sicut equus & capra, & huiusmodi unguium aut pedum animalia. Ouid. l. 2. Fast. Cornipedum Fauno cæsa de more capella.

CORNIX, [Cornice, cornacchia. Gal. Vne corneille. Hisp. Corneja.] κορνιξ, avis iuuacissima, minor coruus, quæ ceterarum auium dux esse dicitur. Annota cornix, Hor. 3. Car. Improbata cornix, Virg. 1. Ge. Idem 9. Ecl. Ante sinistra caua monuisset ab ilice cornix. Cornices etiam accipi solent pro his, qui se sapientiores duces aliorum uideri uolunt: unde Cornicum oculos cõgère prouerbio dicimus, pro ueterum scientiam nouo inuenio obscurare. Cic. pro Mur. Inuentus est scriba quidam Cn. Flauius, qui cornicum oculos confixerit, & a prudentibus iuris sapientiam ipsorum compilarit. Deminutiuum cornicula. Hor. in ep. Ne, si repetitum uenerit olim Grex auium pennas, moueat cornicula risum Furtiuus nudata coloribus. Est etiam Cornix anulus ferreus quo ostium pulsatur, a figura, aut potius a garrulitate sic dicitur.

CORNVS, & hic Cornus, [Corno. Gal. Corne, cornet, nis. Cuerno.] κορνυς, secundum Priscam a curuore (ut scribit Varro) nominatur. Plin. l. 8. c. 11. Dentes nobiles cõfirmat ceruini cornus cinis. Hinc Vnicornis, Bicornis, Tricornis, Quadricornis. Per translationem Cornua, fluminum dicuntur flexus, & curuitates alueorum, quod multis in locis ad cornu similitudinem flectantur. Cic. At. l. 9. Ab utroque portu cornu moles iacimus. Itæ cornua antemnarum significant, utraq. partem antennæ. Virg. 3. Aen. Cornua uelantarum obuertiunt antemnarum. Similiter in prælio Cornua dicuntur aciei partes ab utroque latere prominentes. In exercitu enim est dextrum & sinistrum cornu, & quod inter utrumque est, dicitur Media acies. Ter. in Eun. i u Similio in sinistrum cornu, tu Syrisce in dextrum. Item Cornu genus tubæ obtortæ, a quo Cornicines dicitur.

CORNYCOPIAE, κορνυκοπιας, cornu fuisse existimatur, quod Hercules cum Acheloo in specie tauri mutato cõgressus ei detraxit. hoc Naiades acceptum, & oium fructuum primitijs refertum, copie consecratur. apud Oui. Achelous: Rigidū fera dextra cornu Dū tenet, infregit, truncaque a fronte reuellit: Naiades hoc pomis & odore flore repletū Sacrarūt, diuesq. meo bona Copia pomis est.

CORNYPETA, p. c. κορνυπιλος, animal quod cornibus petit, id est ferit.

CORNVS, [Corniolo. Gal. Corneille. Hisp. El cerezo siluestre.] κορνυς, fructum quatuor, quam secundæ declinationis, secundum Priscam. arbor ramos habens duritie & rigiditate cornibus similes, fructum circa solstitia ferens, primo candidum, postea sanguineum. Virg. 2. Geo. Et bona bello Cornus; id est apta hastilibus. Idem 9. uolat Italia cornus, id est telum ex corno factum. Cornum gen. uen. fructus. Idem 3. Aen. Bacchas, lapidosaq. corna.

CORNVTVS, a. um, [Cornuto. Gal. Cornu, ayant cornes. Hisp. Cosa que tiene cuernos.] κορνυτωδης, quod habet cornua. Var. 2. de re Ru. cap. 7. Aetas cognoscitur eorum & etiam cornutorum. Potest etiam dici Cornutum quod procedit ex cornu: Mar. Occubuit tandem cornuto ardore potitus. Cornuta quadrupedes a ueteribus dicebantur elephanti. nã quos in his dõtes multi dicunt, cornua sunt.

COROLLA, [Coronetta. Gal. Petite couronne, Petit capéau de fleurs. schapelet. Hisp. Pequena corona.] κορωνιον, demin. parua corona. Prop. Me iuuat Externis positum languere corollis.

COROLLARIVM, κορωνιδιον, auctore Var. l. 1. significat id quod additum est su-

est supra mensuram præter quam quod debitum est, tamquam au-
cturiam quoddam a corollis nomen deductum, quod hæc cum pla-
uerant actores in scena dari solite sunt: unde & Corollaria dicun-
tur ipsæ coronæ. Suet. in Aug. Itaque corollaria & premia alieni-
nis quoque muneribus ac ludis crebra & grandia de suo offere-
bat. Plin. lib. 21. Paullatim & Romæ subrepsit appellatio Corol-
lis, inter initia propter gracilitatem nominatis, mox & Corol-
larijs postquam e lamina ærea tenui inaurata aut inargentata da-
bantur. Cic. in frumentaria. Nolo hic colligere, qui nummu-
lis corrogatis de nepotum bonis ac de scenicorum corollarijs de-
cimatum emerunt. Hæc autem cum pretij parui forent, factum
est, ut Corollarium, pro re leuiori acciperetur, Plin. lib. 9. cap. 35.
At, illa corollarium id esse, sumpturamque ea in cena taxationem
confirmans.

CORON, κόρον, Diosc. herba est eadem cum syluestri ruta.

CORONA, [Corona, diadem, cercio d'huomini. Gal. Couronne, chepean de fleurs. Hisp. Corona que se da al rei. scimenco.] olim Strophium, ἄστροφι-
ον, uertere. postea per diminutionem Strophium est appel-
latum. deinde etiam Serta in plurali numero a ferendo. Et cum ui-
deatur corona a choro dici, caret tamē aspiratione. Cic. 6. Ver. Vi-
xiffe unguentis, compleisse coronis & floribus. Fuerant autē apud
Romanos diuersorum generum Coronarum in magno pretio habite:
scilicet, Triumphalis, quæ Imperatoribus post uictoriam ad urbē
redeuntibus ad triumphum mittebatur. Hæc antiquitus ex lauro
fiabat: postea etiam ex purissimo auro fieri coepit: quod etiam in-
de aurum coronariū uocatur. Cic. de lege Agr. Obsidionalis, quæ
liberati ab offensione dabatur, ei qui ipsos liberauerat, ex gramine
decepto inde, ubi obfessos ille seruasset, nam (ut ait Plin.) summū
apud antiquos signum uictoriæ erat, uictos porrigere herbam e-
terra. Ciuitas, quam cuius ciui, a quo seruatus est in prælio, testem
uitæ, salutisque pereceptæ dant: & hæc erat primo ilignea, postea
magis placuit ex quercu, quod ante inuentas fruges arboris eius
gladibus homines uictitarint. Muralis erat, qua donabatur ab Im-
peratore, qui primus murum subisset, inq. opidum hostium per
uim ascendisset. Hæc corona, ad incitandos ad oppugnationē mi-
litum animos, ex auro fiebat. Vallaris, quæ & Castrensis dicitur, si-
militer aurea, habens insigne ualli. Hac donabatur, qui primus ho-
stium castra pugna introisset. Naualis quoque. aurea, quibusdā qua-
si rostris nauium insignita, qua donari consueuerat, qui primus ma-
ritimo prælio, in nauem hostium ui transiisset. Oualis myrtea e-
rat qua utebantur Imperatores, qui ouantes introibant ciuitatē.
Ouantes autem Imperatores post uictoriam urbem introibant,
quoties bellum non rite indictum erat, neque cum iusto hoste ge-
stum, ut pote subactis feruis, aut piratis, aut humili alio quouis ho-
ste: ut etiam quoties facta repente ditione uictoria citra pulue-
rem (quod dici solet) obtigerat. His itaque mittebatur corona ex
mirto, quæ est arbor Veneri sacra, quod huiusmodi uictorias Ve-
nereas magis iudicarent, quam Martias. Corona etiam dicitur or-
namentum muliebre. Hor. lib. 3. Carm. Et scindit hærentem coro-
nam crinibus. Item ponitur pro conuentu hominum circumitan-
te. Di. pro Mit. Non coronam uester concessus cinctus est, ut solebat.
Item pro circulo circa lunam, ἀκρὸς, Item pro signo celesti supra
humerum Arctophilacis. Virg. l. 5. Geot. Gnosiaq. ardentis decedat
stella Coronæ. Ferunt Ariadnam coronam dono accepissā a
Theseo, inde nupsisse Libero patri: & post eius mortem coronam
a Libero in celo fuisse collocatam. Alij dicunt hanc coronā dedisse
Bacchum Ariadnæ, cum ad Minos in Cretam uenisset. Alij di-
cunt coronā fuisse Baccho datā a Venere, cū Ariadnā uxorē du-
ceret. Hæc Cancro, & Leone ex oriente occidit: ex oriente cū Scor-
pione Nonis Octobris: habet stellas nouem in orbem dispositas.

CORONAMENTVM, ti, [Coronamento. Gal. Fleurs & autres choses à faire
capeaux & bouquets. Hisp. Flores y otras cosas para hacer coronas.] coro-
narum materia, id est, flores, frondes, coloris, aut odoris gratia co-
ronarum consediōni congruentes. Plin. lib. 21. c. 11. In hortis feri &
coronamenta iussit Cato. Idem. l. eodem. c. 9.

CORONARIVS, rij, quæ coronas necit. fœmininum. Coronaria, mu-
lier coronas conhibens. Plin. lib. 21. cap. 2. Glycetæ coronariæ,
dilectæ illi.

CORONARIVM, opus in modum coronæ factum. Plin. lib. 15. c. 30. co-
ronarijs operis.

CORONÆ, es, p. siue corona, ἡ κορώνη, Peloponnesi opidum est, ad
suum Messeniacum, etiam hodie nomen seruans.

CORONÆVS, a, um, ut Sinus Coronæus, qui & Messeniacus, & Acti-
ta promontorio, ad Tænarum usque extensus. Plin. lib. 4. cap. 5. &
Strab. lib. 8.

CORONÆA, κορώνη, urbs est Bœotiz, non procul ab Helicone, in
colle sita: dicta (ut Stephano placet,) a Corono Thersandri filio.
Est & altera eiusdem nominis urbs in Phthiotide, non procul a Pa-
gasis. Strab. lib. 9. Plin. lib. 4. c. 7. Stephanus & alias eiusdem nominis
urbes commemorat.

CORONOPUS, genus rosæ, autumni tempore proueniens. Plin. lib. 21. c. 4.

CORONIS, coronidis, p. p. f. g. [Sommità, cima, altezza. Gal. Le Sommet
en fin bout de quelque chose. La fin. Hisp. El fin, altura, o cumbre de qualquier
cosa.] κορυφή, summitas, seu apex alicuius rei. Significat & extre-
mam nauis partem. i. incuruum quiddam supra puppim, in rostri
modum eminens. Denique Coronidem per translationem accipi-
mus pro quocunque fine, & ultima manu, rei alicui imposita, siue
etiam pro eo quod rei absolute ornatus magis, quam necessitatis
ergo accedit, Mar. lib. 10. Sed nimius uidetur, seraq. coronide lon-
gus Esse liber. Postremo Grammatici, quoties persona actoris eo-
dem metri genere finit, quo coeperat, Coronidem uocant, eamque
notant ueluti rostri figuram experimentibus lineis.

CORONAS, [Incoronare. Gal. Couronner. Hisp. Coronar.] στεφανῶν. Vir. 1.
Aen. & uina coronant. Coronatus, Cic. 2. de leg. Epulas inibant
propulsi coronati.

CORONVLA, deminutiuum, στεμματιν, parua corona.

CORONOPVS, κορωνόπους, oblonga herba, filis folijs per terram re-
pens. Plin. lib. 22. c. 19. & lib. 21. cap. 16.

COROPHYVM, pifcis de genere cancerum. Plin. lib. 32. cap. 11.

CORPILI, populi Thraciz, Hebrum accolentes. Plin. lib. 4. cap. 11.

CORPORALE, [Corporale, corporeo. Gal. Corporel, appartenant au corps.
Hisp. Cosa de cuerpo.] σωματικόν, quod est, uel habet corpus. Sen.
epi. 59. Dicimus quædam corporalia esse, quædam incorporalia.
Aliquæ pro eo quod est corporis: unde Corporalia bona, apud
Gel. lib. 18. ca. 1. & Corporalia uitia apud Sen. epist. 54. Corporalis
possessio pignoris, quam habemus de pignore corporeo. Papiu.
l. Debitor. ff. de pign. act.

CORPORATIO, [Corporatura. Gal. Corfage, cōposition & façōn de corps.
Hisp. Encorporamiento.] σωματώσις, habitus corporis. l. 7. Custodiē-
dum, ne in corporacione uiribus impar cum uiolentiore iungatur.

CORPORATVRA, [Quantità del corpo.] habitus & status ipsius corpo-
ris. Veg. l. 1. Scribit corporaturā boni tyronis implere sex pedum
longitudinem. Col. l. 7. Modica corporaturā, pecoris operarij de-
bet esse. Vitr. lib. 6. Roscidus aer efficit ampliores corporaturas.

CORPORATVS, a, um, [Corporeo.] σωματικός, corporeus, siue corpus
habens. Cic. de uniuers. Cernitur, & tangitur, & est undique
corporatus.

CORPOREVS, a, um, [Corporeo.] σωματικός, substantia corporis. Cic.
2. de Nat. Deo.

CORPORO, as, [Incorporare, uenir in un corpo & uccidere. Gal. Deuenir
corpore, prendre forme de corps. Hisp. Encorporar, como en collegio.] σωματο-
ποιῶ, cogo, coagmento, & in unum corpus redigo. Plin. lib. 7. c. 15.
Tempore ipso animatur, corporaturque. Apud antiquos Corpora-
re pro interficere, quasi corpus sine anima relinquere. Banius a-
pud Noni. Corpus contempletur, unde corporet uulnere. Accius:
Corporare abs te ergo ausus.

CORPULENTVS, [Grasso. Gal. Corps & fourni, charnu, corpulent. Hisp. co-
sa que tiene mucha pulpa.] μεγαλόσωμος, homo obesi corporis. Pla-
in Epi. Corpulentior uidere, quam agilior. Sic Corpulentū pecus
apud Col. lib. 6. c. 3. Hinc Corpulentia, carnositas. Plin. lib. 11. c. 53.

CORPVSPORIS, [Corpo. Gal. Corps, chair. Hisp. El cuerpo.] σῶμα, generali-
ter dicitur substantia omnis uisu tactuque perceptibilis. Cic. 2.
de Ora. Corpus intelligi sine loco non potest. Aliquando Corpus
accipitur pro massa totius animalis, ex partibus similaribus & or-
ganicis compacta, quæ una cum anima totum constituit animal.
Cic. pro Marcello: Vita corpore & spiritus continetur. Aliquando
pro sola carne, Cic. Gallo. Vires & corpus amisi. Mar. utramque
significationem uno uersu complexus est. Viuebant laceri mem-
bris stillantibus artus, Inq. omni nusquam corpore corpus erat.
Corpus pro uolumine. Cic. ad Luceium, lib. 5. A principio coniura-
tionis usque ad reditum nostrum, uideret mihi modicum quod-
dam corpus confici posse. Corpus pro parte populi, Liu. 1. Sui cor-
poris creare regem uolebant. Corpus ciuitatis. Liu. 26. Corpus
nullum ciuitatis, nec senatum, nec plebis consilium, nec magistrat-
us esse. Collegiorum corpus. Caius in l. 1. §. in collegia. ff. quod
censuræ uniuers. Corpusculum. Paruum corpus: unde atonios,
Corpuscula uocat Cic. 1. Acz. & 1. Tuf. Iuue. Sat. 10. Mors sola fa-
retur Quantula sint hominum corpuscula.

CORRADO, is, p. p. συνῶν, simul rado, & in unum contraho. Ter. in
Ad. Minas decem corradet alicunde,

CORREPOIS, [Rampegare. Gal. Se couler & tramer en quelque lieu, en a-
border secretement.] τρωα, ex Repo. Lucil. lib. 8. Exiguam uector pa-
uidus correpsit in alnum.

CORRIDEO, es, ere, [Ridere. Gal. rire ensemble. Hisp. Reir en uno.] συ-
γχαίω, simul rideo. Lucr. lib. 4. Omnia corrient.

CORRIGIA, giæ, [Correggia, cinta, cinsolo. Gal. Courroye, eschourchée. Hisp.
La correa.] ζώνη, cingulum, quo cingimur. Cic. 7. de Diui. Abruptio
corrige. Quidam hoc nomen a corrigendo deducunt, uoluntque
lori quoddam genus fuisse, quo serui corrigebantur.

CORRIGO, is, p. c. rexi, redū, [Correggere, emendare. Gal. R. adresser une
chose tortue, ou bossue, corriger, emendar. Hisp. Corregir.] ἰσθόω, ex cō,
& rego. Cic. ad. Q. Fr. lib. 1. Cursu corrigam tarditatem.

M CORRECTIO,

- CORRECTIO, ONIS**, [Correctio. Gal. Correction. emendament. v. adreffement. Hi. Castigo. d. emienda.] ἰσφιδωσις, emendatio. Cic. 4. de Fl. Hæc est correctio philosophiæ veteris, & emendatio. Correctio etiam figura est apud rhetores, quæ tollit id, quod dictum est, & magis idoneum reponit. Exemplum eius est in thet. ad Her. Postquam isti uicerunt, atque adeo uicti sunt. quo modo enim uictoriam appellem, quæ uictoribus plus calamitatis, quam boni dederit?
- CORRECTOR**, [Correctore. Gal. Correcteur. corrigeur. v. adreffeur. Hi. Corrector. d. castigador.] Cic. pro Balbo. Hor. epi. 1.
- CORREPTO**, is, Cic. Att. Occulte in aliquam onerariam correptedū.
- CORREPTOR, ORIS**, [Riprensore. Gal. Repreneur. Hisp. Reprehendedor.] Sen. 2. de ira: Non hostis, sed correptor peccantium.
- CORRIPIO**, is, p. c. [Riprendere, ammonire. Gal. Reprendere. Hi. Reprehender, castigar.] ἄντιμαω, reprehendo, arguo, obiurgo, Plin. in epi. Repeito me correptum ab eo, cur ambularem. Corripimus uero magis uerbis, quam uerbis. Proprie autem est aliquid celeriter rapere, Virgil. 1. Aeneid. Arcumque manu, celeresq. sagittas Corripuit. Corripitur somno, Corripitur febribus, id est inuaditur, & alia huiusmodi. Corripere item contrahere, unde correptas syllabas dicimus.
- CORRIVARE**, per riuos aquam eundem in locum ducere. Plin. lib. 6. cap. 14. Angustias impedit corriuatus salis e cauitibus liquor. Hoc est multis ueluti riuus eundem in locum fluens. Idem lib. 3. cap. 7. Albulæ ex finibus Aretinorum profluit, tenuis primo, nec nisi in piscinis corriuatus.
- CORRIVALES**, [Riuales.] ἀρετασαί, qui duo, aut plures eandem amicum habent, quod eundem riuum accedere uideantur. Quint. 14. Declam.
- CORRIVATIO, ONIS**, ὀρίσσις, aquæ eundem aliquem in locum deductio, siue confluxus. Plin. lib. 3. cap. 3.
- CORROBORO**, as, p. c. [Confermare, fortificare. Gal. Fortifier, renforcer. Hisp. Fortalecer y confirmar.] ἰσχυροω, roboratum & fortem reddo. Cic. 5. de Fin. ad quorum usum iam corroborati, natura ipsa præeunte, deducimur. Translate. Cic. in Cat. Qui spe Coniurationem nascentem non credendo corroborauerunt. Idem Cassio, 1. 1. Manabat illud malum, & corroborabatur quotidie.
- CORRODO**, is, ere, [Rodere, consummare rodendo. Gal. Ronger à l'entour. Hisp. Roer, d. royendo gastar.] ἰσχυροω, rodendo, consumo, uel idem quod simplex rodo. Cic. 2. de Diuin. Si mures corrol. rint aliquid, monitum putamus. Varr. 3. de re rust. c. 17. Infulas Lydiorum corrolas. Olla corrola, Iuue. Sat. 15.
- CORROGO**, as, ἰσχυροω, idem est, quod rogando corrodere, siue multis precibus contrahere. Liu. lib. 33. Vela cum antennis ex nauibus corrogari iussit, ut umbra cenatibus in litore feret. Cic. pro Quin. Ipse suos necessarios ab attrijs Licinij corrogat. Corrogata ad necessarios usus pecunia. Cæs. 3. Bel. Ciui.
- CORRUDA**, p. p. ἀσπαραγός, ἰσχυροω, siluestris asparagus. Cato. In arum dineto corrudâ serito. Col. 1. 10. Prodit & asparagi corrudâ simili ma filo. Plin. 1. 20. c. 10. Siluestre asparagū aliqui Corrudam uocāt.
- CORRUGO**, as, are, p. p. [Incrispere. Gal. Refronguer, froncer, rider. Hisp. Arrugar una cosa corruira.] ἰσχυροω, in rugas contrahere, ut, Corrugare frontem, apud Plau. Est præ indignatione frontem in rugas contrahere. Hor. 1. epi. 5. Ne fordida mappa Corruget nares.
- CORRUGI**, aquæ ex montium iugis ductæ ad lauandum aurium, ductæ a corruatione, auctor. Plin. lib. 3. cap. 4.
- CORRUMPO**, is, [Corrompere, guastare. Gal. Corrompre, gaster. Hisp. Corromper, gaster.] ἰσχυροω, contamino, uitio. Plin. 1. 3. c. 22. Quæ nec aqua, nec igni possit corrumpi. Terent. in Ad. pitees ex sententia actus sum: hi mihi ne corrumpantur, cautio est: Transfertur ad animum. Cic. 1. Offic. Corrupti mores sunt, deprauatiq. admiratione diuitiarum, Animus largitione corruptus, apud eundem ad Acti. lib. 8. Aliquando est inuitare, & illicitere muneribus, Cic. pro Planc. Doce, quo diuiter tribus corrupta sit. Et paullo ante. Quæ quisque tribum turpi largitione corrumpere. Hinc corruptus; 2. um, quod modo participium est: ut, Iudicium corruptum, id est pecunia a iure, & æquitate abduci. ut apud Cic. pro Cluen. Modo non men ex participio: unde Corruptior, & Corruptissimus. Plin. 1. 15. cap. 17. Demptis forcipe corruptionibus acinis. Idem lib. 1. 3. c. 3. Corruptissimo in genere.
- CORRUO**, is, p. c. [Cadere, rouinare. Gal. Cheoir ensemble, tomber. Hisp. Caer.] ἰσχυροω, concido, simul ruo. Cic. ad Q. F. lib. 2. Ille pene timore, ego risu corruui. Corruere, pro labi, & errare. Cic. de Sen. Ne in extremo actu corruisse uideantur.
- CORRUPTES**, [Corruptamente. Gal. Par corruption. Hisp. Por corruption.] aduer. Cic. 1. de Fin.
- CORRUPTELA**, [Corrozione.] corruptio Ter. in And. Corruptella nostrum liberum.
- CORRUPTOR**, [Corrotore. Gal. Corrompew, gaster. Hisp. El que corrumpe, gaster.] ἰσχυροω, qui corrumpit. Cic. in Cat. Iuue. Sat. 1.
- CORRUPTRIX**, foemininum, Cic. ad Q. F. 1. corruptrice prouincia.
- * **CORREAE**, infulæ Ioniz adiacentes.
- CORSICA**, p. c. ἰσχυροω, Ptolomæo, insula est maris Ligustici, longa passuum. 150. m. lata autem quinquaginta, sexaginta circiter ita dijs distans a Sardinia. Tota inaligne colitur, quod atpera sit, & multis in locis inaccessibilis. Corticam autem appellatam uolūt, a quadam bubulci ancilla, cui Corse nomen erat, ut refert Steph. Incolæ Corsi appellantur. Vide Str. lib. 5. & Plin. lib. 4. c. 6.
- CORSOIDES**, lapis caniciei hominis similis. Plin. lib. 37. cap. 10.
- CORTEX**, [Scorza, corteccia. Gal. Esorce. Hisp. Corteza como de arbol.] ἰσχυροω, tam mascul. quam foemin. gene. est ueluti corium cuiusque rei: ut in arboribus liber, & in ceteris rebus crusta quædam ad tegendum data. nam cor. um proprie animalium est. Ouid. lib. 1. Met. ra. Sentit adhuc trepidare nouo sub cortice pectus. Virg. 7. Aene. Raptus de subere cortex. Deminutiū, Corticula. Col. 1. 12. c. 47.
- CORTICVS**, 2. um, quod corticem habet. Col. lib. 12. cap. 23.
- CORTICOSVS**, 2. um, [Pieno di scorza,] corticibus plenum. Plin. lib. 12. cap. 14.
- CORTYNA**, p. p. [Cortina.] multa significat. Nā Cortinæ sunt uasa, in quibus pigmenta, coloresq. coquuntur, quibus lanæ intinguntur, & uela pinguntur immersa. Plin. 1. 32. c. 6. Fit etiam apud insectores & flore nigro, qui adhaerescit areis cortinis. Ser. in illud Virg. 6. Aene. Neq. te Phœbi cortina fefellit. Cortinam interpretatur tripodē Apollinis, unde oracula reddebantur. uel quod Apollinis tripodē corio Pythonis serpentis reclusus esset, uel quod certa illic responsa funderentur. quasi Certina, uel quod illic cor uatis teneretur. Illuc enim raptæ Phœbades uaticinabantur. Hæc alio nomine Delphicæ dicebantur, q. in eum potissimum usum fierent, ut Apollini Delphico dicarentur. Plin. lib. 34. c. 3. Ex are factitaueret & cortinas tripodum, nomine Delphicas, qm donis maxime Apollinis Delphici dicabantur. Cato cortinam plumbeam accipit pro uase, quo oleum fluit, cum in torculari a factoribus premitur. Item Cortinæ, dicuntur, & uela, ad locum aliquem contegendum. Vnde Hier. in Exod. Decem cortinas facito de bysso retorta. Hæc etiam Velaria a uelis dicta. nam uelum plagæ, & stragula inter se germana sunt. Item locus uelatus in theatro, ex quo egrediuntur histiones, & mini Cortina dicitur. Virg. Magni cortina theatri.
- CORTINALE**, a cortina, sumitur pro loco in quo sunt cortinæ, id est uasa quibus sapa decoquitur, Col. lib. 1. cap. 6.
- * **CORTON**, Theſſaliæ ciuitas.
- * **CORTONA**, Tusciæ opidum.
- CORTYNA**, siue **GORTINA**, γόρτυς, Steph. γόρτυς, Strab. insignis urbs Crete fuit, quam preterlabitur Lethæus amnis. Plin. 4. c. 12. & Pompo. Mela. lib. 2. Circa hanc urbem calami nascebantur, sagittis conficiendis in primis idonei. Vnde Cortynia tela, dixit Silius lib. 1. Item Eois quamuis certet Cortyna sagittis. Cortyna uelutis, pro uenatoriæ, apud Clau. lib. 2. de Rap. Profer.
- CORVANCVS**, primus Romæ Pontifex Max. de plebe, quem Cicer. pro domo pontificij iuris peritissimum fuisse testatur.
- CORVS** p. p. ἀερας, uentus flans ab Occasu solstitiali, Aquiloni oppositus: teste Plin. lib. 2. c. 47. Iuuen. Atque habites Coro temper tolendus, & Austro. Quandoque mutantur, q. in au, Caurum dicimus. Virg. 3. Ge. Semper hyems, semper spirantes frigora Cauri. Est item Corus, ἰσχυροω, mensura genus, quadraginta quinque modios continens, tum prior huius dictionis syllaba corripitur.
- CORVSCO**, [splendere a gusa, di baleno. Gal. Esclairer, resplendir. Hisp. Resplandecer.] ἰσχυροω, resplendo, splendo. & proprie celi est, cum in eo ignis ostenditur sine tonitru. Cic. 3. de Ora. Flamma inter nubes coruscat. Virg. 4. Geor. Elucens aliz, & fulgore coruscant. Interdum pro uibrare, habereq. accusatiuum. Virg. 10. Aen. Hastamq. coruscat. Interdum absolute pro uibrari. Iuen. Satyr. 3. Longa coruscat Sarraco ueniente abies.
- CORVVS**, 2. um, [splendente. Gal. Resplandissant. Hisp. Cosa que resplandecer.] ἰσχυροω, splendo, resplendo, splendo. & proprie celi est, cum in eo ignis ostenditur sine tonitru. Cic. 3. de Ora. Flamma inter nubes coruscat. Virg. 4. Geor. Elucens aliz, & fulgore coruscant. Interdum pro uibrare, habereq. accusatiuum. Virg. 10. Aen. Hastamq. coruscat. Interdum absolute pro uibrari. Iuen. Satyr. 3. Longa coruscat Sarraco ueniente abies.
- CORVVS**, [Coruo. Gal. corbeau. Hisp. Cuerno.] ἰσχυροω, nota auis, omnium nigerrima. Cic. 1. de Nat. Deo. Miluo est quoddam quasi naturale bellum cum coruis. Græcis κόραξ, dicitur: quo uerbo, aliquando & Latini utuntur. Cicer. Quare Coracem istum aestrum patiamur nos, quod Pullos excludat suos.
- CORYBANTES**, κορυβαντες, Cybeles sacerdotes, qui sacro correpti furore cymbala pulsabant, capitaque saltando iactantes, alios in similem rabiem agebant. Hinc (inquit Strab. lib. 10.) qui capita saltando iactant, & numinis aspiratione, furijisq. agitantur, Corybantes dicimus. Hi primum Idam Phrygiæ montem tenuisse dicuntur: postea in Cretam nauigasse, montemque quandam incoluisse, quem nomine relicta sedis, etiam idam appellarunt: ubi & Iouem infantem aluerunt, tympana iugiter pulsantes, ne Saturnus (qui cum Titano fratre conuenerat, ut sobolem omnem masculam interficeret) puerum uagientem audiret. Sunt qui Curetas & Corybantæ, & Caberos & Ideos dactylos eosdem esse putent. Diogenes

uolunt a κούρη, id est, caput saltando iactare: uel (ut Hermo. in Cast. sentit) a pupillis oculorum, & genis, quas Græci κούρας, uocant, quippe cum Iouis cultores essent, nō modo excubarent, sed etiam apertis oculis dormire cogerentur. Diodorus Corybantū scripsit Iasonis & Cybeles filium fuisse, ac simul cū Dardano sacra matris deum in Phrygiam detulisse, eosque, qui in sacrificia eius dex incubere uoluerunt, de suo nomine Corybātas appellasse.

CORYCAEI, [Curioli. spie. Gal. Espionis, gens curiensi. Hipp. Los effechadores d'espionas.] κούρακαιο, dicuntur exploratores. Cic. ad Atti. Omnes Corycaei subauleant uidentur, nam tota Coryci montis Asiatici, seu: (ut quidam) promōtorij in Crera præternauigatio latronibus plena fuit, qui dispersi per portus ad mercatores furtim accedebant, & subauleantibus, quid rerum ferrent, & quo nauigarent, ut postea descendentes adorirētur, ac deriperent, ex quo factū ut omnes curiosi secreta auscultantes, Corycaei dicerentur, & in pro uerbium cesserint. Hinc Corycaeus auscultauit, quod de eo dici solet, cuius consilia secreta patefacta sunt.

CORYCIUM, [Borgia, bisaccia da camalcara. Gal. Source, besace. Hipp. Zurrion d'alegra.] κούριον, demin. a κούρος, quod significat peram, qua equites utuntur ad circumferendum iaticum, uel aliud quiduis. Suidas.

CORYCIVS, pen. co. κούρος, nomen urbis, & montis excelsi in Cilicia, optimam crocum ferentis: a quo Corycius, a, um, ut Crocum corycium. Mar. lib. 11. Ultima Corycio quæ cadit aura croco. Specus Corycius non longe abest ab urbe Coryco; a quo Corycides nymphæ di&æ. Ouid. lib. 11. Met.

CORYDALVS, p. c. [Lodola. Gal. Alouette. Hipp. Κορυδαλος,] a uis habens in uertice capitis pennas aliquot erectas, quæ conigaleæ speciem præbent. Vnde & nomen accepit. nam κούρος, galea Latini Galeritam appellat, & Gallico uocabulo Alaudam.

CORYLVS, p. c. κούρος, Theophrasto, arbor ferens auellanas. Virg. l. 2. Geo. Plātis eduræ coryli nascuntur. Hinc Corulus, a, um, ut Colurna opera, ex corylo arbore facta.

CORYLETVM, locus frequentibus corylis consitus. Ouid. 2. Fast.

CORYMBI, [Bacche de hederæ. Gal. grains semblables à raisins, comme ceux d'un hieire & semblables. Hipp. Vnas de hiedra.] κούρυμβοι, uix hederarum, quibus coronabatur Bacchus. Tibul. Sed uarij flores, & frons redimita corymbis. Plin. l. 56. c. 34. Racemis in orbem circumactis, qui uocantur Corymbi. Est etiam Corymbus fructus chryso-come, siue chrysidis herbæ, & aliarum, quæ uuas ferunt, hederaceis similes. Plin. lib. 2. cap. 8.

CORYMBIA, æ, ferulæ caulis decoctus, mutiaque & melle conditus. Plin. lib. 9.

CORYMBION, herba, quam Diosc. λυγνιδασεφανωτικώ, appellat.

CORYMBIFER, qui fert corymbos, Ouid.

CORYMBITES, κούρυβιτος, tithymali species Plin. lib. 16. cap. 8.

CORYNETA, κούριπτης, Suidæ latro famosissimus, Vulcani filius, qui iuxta Epidaurum hospites claua, quæ coryna dicebatur, peremit: unde & hoc nominis libi sumptit. hunc Thefeus interfecit.

CORYPMAEVS, est cuiuscumque ordinis caput, & præcipuus, παρά-τηλώ κούρω, id est a uertice capitis. Cic. 1. de Nat. Deo. Zenonem Phylo nosstr Coryphæum appellare Epicureorum solebat.

* **CORIPHASIVM**, regio agri Laconici, circa Pylum.

CORYTI, p. p. [Carcafo, turcasso, faretra. Gal. Querquois à mettre des fleches. Hipp. Carcax o galdre de flechas.] κούρτοι, thecæ arcuum, siue sagittarum. Sta. lib. 9. Theb. Cælestibus implet Coryton telis. Virg. l. 10. Coritiq. leues humeris, & letifer arcus.

CORYTHVS, κούρωδος, p. c. opidum Tusciæ a Corytho rege appellatū. Virg. l. 9. extremas Corythi penetrauit ad urbes.

CORYZA, æ, [Catarrho. Gal. Reume, catarrho, descôte d'haumens. Hi. Roma di zgo.] corruptæ naturæ defluxio, nares obturans, & uocem obtundens: quam Latini grauedinem appellant. Celsus li. 6. c. 6. Grauedo nares claudit, uocem obtūdit, tussim siccam mouet sub eadem falsa est salua: sonant aures: ueræ mouentur in capite.

COS, cotis, f. g. [Cote. Gal. Queuē, une pierre à guiser coiffeaux ou tolles ches. Hipp. Piedra para aguzar herraamientas, aguzadera.] ακόων, lapis quo cultri acuntur. Liu. 1. nouacula coteim discissurum. Hinc Cotes, olearias, & aquaticas dicimus, quod illas ad ferrum acuendum oleo, has aqua madefacimus. Cic. in Tusc. tamquam e scrupulosis cotibus enauigauit oratio.

COS, æ, insulæ, & ciuitatis nomen, ut docuimus in dictione Coos.

COSMETAS, [Cameriere. Gal. Chambrier, ualet de chambre. Hipp. Camarevo que a feyta el señor, d' señora.] κοσμητης, p. p. seruus in familia, cui domine, & dominæ exornandi cura incumbit. Iuuen. Sat. 6. Ponunt Cosmetæ, tunicas, tarde uenisse liburnis dicitur.

COSMICVS, [Mondano], mundanus. Mar. l. 7. Cosmicus esse tibi Sempronius Tuca uidet: Cosmica Sen. proni tā mala, quam bona sunt.

COMMITTO, [Committere, imporre,] pro cōmitto, m, litteram in s, uerentes ueteres dixere, teste Festo.

COSMOGRAPHIA, [Cosmographia], mundi descriptio. Differt a Geographia, tamquam totum a parte: geographi enim solius terræ si-

tum describunt, cosmographi mundi totius tā elementarii, quam ætherii cognitionem inquirunt.

COSSA, κόσσα, Stephano opidum est in Vmbria, Italiæ regione. Plin. lib. 3. cap. 5. Hodie Orbitellum uocant.

COSSÆ, a Plu. uocantur uermiculi in ligno nascente. lib. 30. c. 13.

COSSÆ, σκώμβες, ἐκ τῶν, δευδραν, uermes in ligno editi, qui apud Phryges & in Ponto pro delicatissimis cibis lumuntur. Plin. l. 17. & lib. 11. cap. 33. A similitudine horum uermium homines rugosi corporis, ab antiquis Cossi dicti sunt. unde & Cossutorum familia apud Romanos.

COSTÆ, arum, [Coste. Gal. Costes. Hipp. Las costillas.] κούσσαι, sunt ossa il la spinæ coherentia, intestinaq. suo complexu coherentia. Vir. 3. Geor. Fricat arbore costas.

COSTVS, fœ. ge. siue Costum, neu. κόσος, Diosc. κούσπιον, Stra. frutex in Arabia, India, Syria, nascens, radicem ferens eximii odoris. Plin. lib. & cap. 12.

COSYRA, p. p. insulæ nomen in mari Lybico, cuius incolæ Cosyreici dicuntur. Ouid. 3. Fast. Fertilis est Melite, sterili uicina Cosyra.

COTARIA, æ, [Luogo onde si cauano le coti. Gal. Vne carriere dont on tire les queues à guiser. Hipp. Lugar donde se sacan las aguzaderas.] locus unde eruantur cotes. Alphaus. l. Cæsar. ff. de pub. Cæf. cum insulæ Crete cotarias locaret.

COTHON, onis, κούθων, insulæ exiguæ nomen quæ Byrsæ Carthaginiensium arci subiacebat. Strab. lib. 17. Seruus uero illud Virg. 1. Aen. Hic portus alii effodiunt, portus manufactos Cothonas uocari asserit. Est & Cothon, genus poculi fictilis, militum usui accommodatissimum, Suidas & Atheneus lib. 11.

COTHURNATVS, a, um, Mar. Grande cothurnati pone Maronis opus.

COTHURNVS, [Borzachino, cothurno. Ga. Vn certain brodequin ou chaussure ancienne. Hipp. Borzechino,] κοθουρος, calciamenti genus, subere subleuatium, quo tragœdiarum actores in scena utebantur, ut prociiores uiderentur. Erat autem calciamentum tam dextro, quàm sinistro pedi conueniens, & de furis solet religari. Vnde illud apud Vir. 1. Aene. Purpureoq. alte furas uincire cothurno. Iuuen. breuiorq. uidetur Virgine Pigmæa nullis adiuta cothurnis. Aliquando pro sublimiori dicendi genere. Vir. eclo. 7. Sola Sophocleo tua carmina digua cothurno.

COTINVS, p. c. oleastri genus, quo Olympionicæ coronabantur. Aristoteles Philostephanon appellat. Est & frutex in Apennino, ad liniamenta modo conchylij colore insignis. Plin. lib. 16. capit. 18.

COTIVLA, læ, [Paragone, tocca. Gal. Pierre de touche pierre à toucher & sponner l'or. Hipp. El toque de la plata d' del oro.] κόστος, deminutiua a tote. Plin. lib. 31. c. 9. Accipitur item pro lapide, quo fit aurum, el argenti experimentum; qui alio modo Index, uel Lapis Lydius uocatur. Plin. lib. 33. cap. 8.

COTIDIE, [Ogni giorno,] ὁσμήραι, quamuis a quoto & die cōponatur, per e, & non per q, scribendum esse quidam (ut Victori. de orthographia) exultant: quia tanta est affinitas inter e, & q, ut q, in e, mutari facile patiat, ut sequor secutus, loquor locutus.

COTONEA, æ, κύμυτον πείδιον, a Teneris dicta herba, quam Gallihalum apellant, similis cunilæ bubulæ, tota odorata. Plin. l. 26. c. 8.

COTONEVM, nei, [Pomo codogno. Gal. Pome de coing, un coing. Hipp. Membrillo.] mali genus, primum a Cydone Crete urbe aduectum: unde & Cydonion a Græcis appellatur. nam Cotoneorum nomen a Catone profectum putatur. Plin. lib. 15. cap. 11.

COTTABVS, bi, ænea Phiala, quam peracto conuiuio, mensæ imponere solebant uino plenam, deinde in minima pocula ab alto mirescentes, sonum edere. qui si illi maiorederetur, ab amafijs amari se augurabantur. Pla. in Trin. Cottabum uidetur appellasse, sonum flagrorum, qui inter uerberadum redditur. Caue sis, (inquit) ne cottabi bubuli crebri in te crepent.

COTANA, κόπανα, ficus exiguæ, uerum suauissimæ. Plin. lib. 14. cap. 5.

COTTIAE, ALPES, pars alpium, Lepontijs proxima, duodecim olim ciuitatibus insignis noie accepto a Cottio rege, Augusti Cæsaris amico, q. eū tractū fructus molibus tractus comodiorē reddidit.

COTVRNIX, [Starua, coturnice. Gal. Vne caille. Hipp. Codornis.] ἔπρυξ, a uis aduenæ, terrestris magis quā sublimis: nostri Qualeam dicūt. uide Plin. lib. 10. cap. 23.

COTYLEDVM, herbæ genus, quæ, teste Ruellio umbilicus Veneris a Romanis dicitur: quod nomen etiam hodie seruant officinæ.

COTYTO, uis, κούτω, dea impudentiæ habita est, cui Athenis a Baptistis nocturna sacra fiebant, quæ uocabantur Cotytia. Hanc Probus saltatricem fuisse existimat: unde etiam sacerdotes eius lasciuus saltationibus mores eius referebant. Iuuen. Sat. 2. Cecropiam soliti Bapte lassare Cotytto. uide Politiani Misc. c. 10.

COVINVS, [Carretta. Gal. Vn chariot de guerre armen & garni de grands trenchans & coiffeaux pour mettre en pieces ceux qui le renconire. Hipp. Vn genero de carro de guerra.] uehniculi falcati genus fuit, quo Britanni, & Galli in prælijs utebant. Mela. Inde Couinariis dicitur auriga, qui couinu regit, aut qui ex couino pugnat. Tacit. in uita Agr. Media campi couinarius, & eques strepitu ac discursu cōplebat.

COVA, κώος, denominatiuū est à Co insula, Hippocratis patria, Vnde Coum quinum, Coi populi, Cic. 6. Ver.
COXA, & **COXENDIX**, [Coscia. Gal. La hanse ou la coisse. Hisp. La Pierna à alg. à anc.] ἰχθύν, pro eodem accipiuntur. sunt enim Coxé dices, hūe COXÆ, ossa duo, sacro ossi utrimque adstricta, cauq. quædā habentia acetabula, quibus ossium femoris capitula inferuntur. Pli. lib. 25. Coxendicibus & articulis omnibus cum axungia utilissimā. Cato incan tamentum docet ad sanandas coxendices luxas, hoc est, loco suo motas. Suet. de Augusto : Coxendice & femore, & crure sinistro, non perinde ualebat. Pli. in Epist. Coxam fregit, quæ parum apte collocata, reluctantē ætate, male coijit.

C A N T E R

CRABRONES, [Calauroni. Gal. Freston ou froi. Lon. sion. Hisp. Tabanos à moscardas.] ἀνύλωοι, insecta uolucra, uespis similia. Pli. lib. 11. cap. 22. & 1. 20. c. 13. & lib. 29. c. 4. Spicula crabronum, Ouid. 1. 1. Met. Asper crabro, Virg. 4. Geo. Irritare crabrones, Pla. Amp.

CRAMBE, es, f. g. κράμβη, brassicæ species est apud Pli. 1. 20. c. 9. amarissimi saporis, tenuioribus folijs & simplicibus, non ingrato gultu, sed quæ recocta fastidium pariat & nauseam, unde prouerbium, Cræbe recocta mors est. Græcis tamen Crambe generale nomen est, ad ea omnia extēdit, quæ Latinis brassicæ appellatione continētur. Crambe dicta, quasi κράμβη παρὰ τὸ τὰς κορὰς, ἀμβρωέει, id est quod oculorū pupillas obtundat, hebetetq. Vnde & κράβια βη, ab Atticis appellatur. quamquam sunt, qui uocis huius etymō ad aliam eius herbæ naturam malint referre, ut Crambe dicta sit, quasi κρῖβ δ' αββῖ, seu potius ἀτῖβη, id est quasi crapulæ occurrat, seu resistat. Nam uino aduertatur, ut inimica uitibus, unde sumpta in cibis ebrietatem arceat, & crapulam iam contractam discutit.

- * CRAMBYSIA, insula est circa Seleuciam Isauriæ.
- * CRANAVS, Athenarum rex fuit.
- * CRANEVM, gymnasium erat apud Corinthum.
- * CRANEA, fuit exigua regio Ambraciorum.
- * CRANEVS, primus Macedonum rex.
- * CRANION, Cæphalenæ ciuitas.

CRANIVM, calua capitis, & poculi genus, caluæ figuram referens.
CRANTOR, κράτωρ, Solensis, Academicus philosophus fuit, Platonis auditor, & condiscipulus Xenocratis, & Palæmonis, qui nouis opinionibus Academicam Platonicam repleuerunt. hic scripsit librum de Consolatione, quem Cic. æmulatus est. Hora. lib. 1.

CRAPVLA, [Crapula. Gal. Inrognerie, & les inconueniens & les maladies qui en viennent. Hisp. Embriagues.] κρασιόλη, lucta capitis, & omnis noxa a uinositate proficiens. Ci. 1. Phil. Edorni crapula, & exhalat, Pli. 1. 23. c. 1. Nouitium resinatum nulli conducit, capitis dolore & uertigines facit: ab hoc dicta Crapula est. Vbi hoc uidetur in quere, Crapula dici σπο γὰ τὸ κέρων πάλαιον, id est, ab eo quod caput uertigine concutiat. Ari. in Ploblem. in eo distinguit Crapulam ab ebrietate, quod ebrietas una cum mente adimit & sensum doloris: crapula uero constante mente caput afflicet.

CRAPVLOH, aris, [Mangiare molto. Gal. S' eniuuer, manger ou boire trop. Hisp. Embriagarse.] deponens, καμάζειν, est cibo, & uino se ingurgitare.

CRAS, [Domane. Gal. Demain. Hisp. Mañana, otro dia.] ἀύριον, die proxime futuro. Horat. Quid sit futurum cras, fuge quæerere. Mar. Cras te uiderum, cras dicis Posthume semper: Nescio cras illud Posthume quando uenit. Nonnumquam ponitur indefinite pro quouis tempore futuro. Plaut. in Aul. Quæ cras ueniet, perendie ferat ut foras.

CRASSAMENTVM, [Crasse. Gal. Esposseur, ou grosseur. Hisp. Grossura.] κρῖνος, crassities. Gell. Stuculi duo erant teretes, oblonguli, pari crassamento, eiusdem longitudinis. Colum. Crassamentum uini fæculenti dixit, & lib. 12. c. 25. Crassamen, pro sedimento.

CRASSATOR, tis, [Ladro.] Cic. de Fato. Viator bene uestitis causa causatoris fuisse diceretur, cur ab eo spoliaretur.

CRASSE, adu. [Grossamente. Gal. Espossement, grassement, loursement. Hispan. Congrossura y spessura.] παχυλῶς, Col. lib. 12, cap. 43. uasa iubebat intrinsecus, & extrinsecus eralle picari.

CRASSESCERE, [Diuentar grasso, ingrossare. Gal. Deuenir gros & espous, s'espoussir, & engrosser. Hisp. Engrossarse.] παχύνει, est crassum fieri, uel pingue. Pli. lib. 1. Qui neque in nebulam densetur, nec crassetat.

CRASSITVDO, nis, [Groscezza.] σπασία, Cæsa. 2. Bel. Ciui. Crassitudo parietum quinque pedum. Cicer. de Diuina. Crassitudinem aeris.

CRASSIVENTVM, aceris arboris genus, a uenarum crassitudine. Pli. lib. 16. cap. 15.

CRASSVS, [Grasso, grosso.] παχυλός, spissus, densus, pinguis. Terent. in Hecy. Magnus, rubicundus, crispus, crassus. Cicer. 1. Tus. Crassus, & concretus aer. Plau. in Pflu. Scias eum posse gerere crassas com pedes. Crassa Minerua dicitur aliquid fieri, quod indoctus fit, non exquisita arte, Horat. 2. Serm. Rusticus, & normis, sapiens, crassa q. Minerua,

CRASSVS, prænomine Marcus, Romanorum omnium ditissimus, qui negabat, quempiam habendum esse diuitem nisi qui exercitum annuo reditu posset alere. Hic cum Pompeio & Cæsare triumphauit, & cupiditate auri, ut fertur, in Parthos expeditionē suscepit, a quibus ipse cum filio adolescente & uniuerso exercitu deletus est.

CRASTINO, adu. [Domane.] ἀύριον, idem quod cras. Gel.

CRASTINO, as, [Prolongare di di in di.] αἰσιέν, significat de die in diem traho, & differo. Hinc Procrastino, & Recrastino.

CRASTINVS, nannum, [Di domane.] a Cras fit, ut, dies crastinus proxime adueniens. Virg. 1. Geo. Numquam te crastina faller Hora.

CRATER, eris, p. p. [Coppa. Gal. Vne coupe ou tasse. Hisp. Coran copa à pile do cae el agua.] κρατήρ, uasis genus capacius, quo in libationibus, & solennioribus epulis uti solent. Virg. 9. Aene. Sed magnam metuēs se post cratera tegebat, Ab huius uasis similitudine, Crater in monte Aetna appellatus est, foramen illud, per quod ignis euomitur. Et crater in fontibus dicitur receptaculum, quod & Labrum dicitur, in quod fistulis aqua decurrit. Item signum cælestē, quod oritur 16. Kal. Martij, uespere. Item sinus in littore Campano Miseno Athæneum usque extensus, duobusq. pene coeuntibus promontorijs incuruatus. Strab. lib. 8.

CRATERA, æ, p. p. [Coppa, tazza.] crater. Horat. in Serm. Crateræ limus adhærit.

CRATERAS, ab antiquis dicta est, teste Nonio, quam nos Situlam uocamus. Cic. 2. de Nat. de. In medioq. sinu fulgens cratera relucet.

CRATERITES, gemma præduræ naturæ, inter chrysoliti & electri colorem. Pli. lib. 37. cap. 19.

CRATIS, [Graticcio.] ταρῖς, rara quædā lignorū uel uinum uel feramētorum connexio. Cæsa. 7. Bel. Gal. fossam cratribus contegūt.

CRATICVS, a, um, [Cosa fatta di graticcio. Gal. Fait en façon de claires. Hisp. Cosa texida como carzo.] ex cratribus, ut Craticij parietes, qui cratribus insertis fiebant. Vitru. li. 2. Craticij parietes uelim inuenti quidem essent.

CRATERVS, Macedo, ex Alexandri comitibus. qui res ab illo gestas conscripsit.

CRATES, κρῖτης, nomen philosophi Thebani, qui, ut philosophiæ uacare posset, proiecto in mare nō paruo auri pōdere, Abite (inquit) pessum malæ cupiditates: Ego uos mergā, ne ipse mergar a uobis. Suidas autem tradit, Craterem omnē pecuniā in substantiā redēgisse, & apud trapezitam deposuisse, ea lege, ut si filij philosophi essent, eam egenæ plebi diuideret, sin idiotæ, eis, quod acceperat, bona fide restitueret. ita. n. iudicabat uir sapientissimus, homini philosopho, sapientiæ sectatori, nihil deesse ad beate uiuendum.

* **CRATHIS**, fluiuis in Achaiā, & in magna Græcia iuxta Sybarim.

CRATICVLA, [Gratella, graticola. Gal. Vn gril. Hisp. Las parillas.] a cratis demin. In qua cibi torrentur. Mar. lib. 14. Parua tibi curua craticula sudet ofella.

CRATINVS, poeta comicus, qui primus in Dionysijs Athenis satyricam fabulam induxit. Hora. Eupolis, atq. Cratinus, Aristophanesq. poetæ. Hic supra modū gulæ ac omni uoluptatū generi editus fuit, præcipue ebrietati: ad quod alludit Hora. in epi. Prisco si credis Mecænas docte Cratino, Nulla placere diu, nec uiuere carmina possunt, Quæ scribuntur aquæ potioribus.

CRATIO, is, ire, [Arpegar. Gal. Herfer ou courir de clayes. Hisp. ygnalar la tierra con carzo.] ταρῖς, idē quodocco, Pli. 1. 18. c. 28. Utillissimum simul herbæ arare, deinde cratire.

CRATIPPVS, Mitylenæus philosophus, Ciceronis filij præceptor.

CRATIS, Africæ fluiuis. Pli. lib. 37. cap. 2.

* **CRATYLVS**, philosphus Atheniensis Platonis præceptor.

CREBER, bra, brus, [Speço. Gal. Bruj frequent, seuuent uenant. Hisp. Cosa spessa que muchas uerres se haçe.] συχρῖς, frequēs quali crescēt nimmero. Virg. 2. Geo. Nō tam creber, agens hiemem, ruit æquore turbo.

CREBRO, [Speße uolte. Gal. Souuent souuentes fois. Hisp. Espessamente, muchas uezes.] frequenter. Cic. Arti. lib. 2. Litteras omnibus de rebus crebro mittas.

CREBRESCO, is, brui, [Effer fatto celebre, diuolgar. Gal. Estre frequent. Hisp. Ser publicado à diuulgado por fama.] διαβρυλλῶμαι, celebrer fio, & diuulgor. A quo Percrebreisco. Pl. ep. 147. Tum crebrescere fragore. Optatæ auræ crebrescunt, Virgil. 3. Aen. Sermone crebrescere. Idem 12. Aen.

CREBRISVRVS, uallum crebris furis, id est, palis munitum. Festus.

CREBRITAS, tis, [Frequenza. Ga. Frequentacion, abundāte, multitude. Hisp. A quella espessura.] frequentia. Cic. de Cla. Ora. Crebritas literarū.

CREDIBILIS, [Credibile.] πιστόν, quod facile credi possit. Cic. 4. Ver.

CREDIBILITER, [Credibilitmente.] Cic. pro Deiot.

CREDITOR, oris, [Creditor. Gal. Creditewr, creancier. Hisp. Prestador.] κρῖσις, cui debet. Caius de uer. sig. Creditorū appellatione, non hūtm accipiunt, qui pecuniā crediderūt, sed oēs quibus ex qualibet causa debet. Hor. 2. Serm. Integer est mentis Damasippi creditor.

REDITVM, [Credito. Gal. Vne creance, ce qu' à baillō un creancier. ce qu' on luy doit. Hisp. Credito, prestido, ó deuda.] quod debetur: ut publicum creditum. Quint. lib. 8. cap. 10. Senec. de Benefic.

neſi.lib.2. Accipiam, tanquam creditum, non beneficium.
CREDO, is, credidi, creditum, [Credere, d.ve in preſtito, penſare. Gal. Croire, avoir ſoy. Hiſp. creer y conſtar de otro.] πιστευω, dictis, uel factis ſi dem habeo. Et ponitur uel abſolute. Cicero in Bruto: Audui equidem iſta de maioribus natu, ſed numquam ſum adductus, ut crederem. Vel cum accuſatio. Cicero. Att. 7. Omnia facilius credere poſſum, quam quod ſcribitis. Vel cum accuſatio, & dative. Idem Fam. 13. Hoc mihi uelim credas. Vel cum dative ſolo. Idem Fam. 5. Non ſatis credidi homini prudenti, Virgil. 2. eclog. Niſi num ne crede colori. Vel cum prepoſitione De. Cicero. Fam. 3. Bis ad te ſcripsi te leuiter accuſans, quod de me cito credidiſſes. Aliquando ſidei committere, Plautus in Vul. Mihi id aurum credidiſti. Laſt. lib. 4. Iudæis ſolis arcanum Dei creditum fuerat. Interdum mandare. Col. lib. 2. Ea, quæ terræ credidimus. Quandoque mutuū dare. Marti. Dimidium donare Lino, quam credere totum Qui mauult, mauult perdere dimidium. Cum accuſatio, mediante In, ſignificat immittere, iniicere. Virgil. lib. 2. Geor. Inque nouos ſoles audent ſe gramina tuto Credere. Interdum pro puto, Cicero. Fam. 9. Tu omnia, credo, uidiſti. Item Fam. 13. Quod ad te de decē legatis ſcripti, parum intellexiſti, credo.
CREDVAS, pro credas dicebant ueteres. Pla. Nec tu creduas. Creditur, imperſonale. Cicero. pro Sexto. Roſc. Non tempore creditur.
CREDULITAS, tis, [Credulità, Gal. Legereté de croire. Hiſp. Creencia de li gero.] ταχυπειθία, credendi facilitas. Cicero. in Epist. Famil.
CREDVLVS, a, um, [Facile al creder. Gal. Qui croit de leger. Hiſp. El que mucho de ligero cree.] απειθεής, qui facile credit. Cicero. de Amic. In fabulis ſtriſtiſſima perſona eſt credulorum ſenem.
CREME, νεέμν, urbs Ponti, a qua gentile Cremenſis.
CREMENTVM, [Acceſſimento.] αυζησις, a creſco, id eſt, augmentum.
CREMERA, flumens Tuſciæ. apud quem Fabij a Veientibus occiſi. Liu. lib. 2. Fai. Vt celeri paſſu Cremeram tenuere cacapem.
CREMIYM, [Carne fritta nella padella.] caro frixa in frixorio. Vtitur hac uoce Pſalmorum interpres. Offa mea ſicut cremium aruerūt.
CREMYXON, κρεμμυδων, Stephano opidum non procul a Corintho. Quid. lib. 7. Quo que ſuam ſecurus arat Cremyona colonis. Vbi alterum m, uerſus gratia, eſt eluſum.
CREMO, [Abruciare. Gal. Brucher faire ardre. Hiſp. Quemar.] comburo. Plin. l. 17. c. 1. Neronis incendia, quibus cremauit urbem. Hinc cō cremo. Liu. Domoſ concremarunt.
CREMONA, [Cremona,] urbs Galliæ Ciſalpinæ, non procul a Mārua. Strab. lib. 5.
CREMOR, oris, [Amido. Gal. Creme delait ou juſ eſpois de quelque grain trempé & preſſé comme orgo moude. Hiſp. La leche que ſe ſacha del grano mojado.] apud Catonē accipitur pro lacte expreſſo ex grano aqua macerato. Celluſus: Cremor pſiſanæ ſumendus eſt.
CRENAE, [Tagli, tagliature. Gal. Troux ou pertuis. Hi. Rayas à cortadura.] γλυφιδες, ſunt inciuſæ, a quibus Crenata herbarum folia uocantur. id eſt ſecta per ambitum. In ſagitta quoque partis extrema ſectio, in quam neruus inferitur, Crena dicitur. Sed & in ipſo arcu ſumma cornua crenas ſuas habent, in quibus collocatur, ſedetque neruus. Crenæ item dicuntur aſperitates quædam oſophagi, in rubi modum denticulatæ, Plin. lib. 11. cap. 37.
CREATIO, onis, [Creatiōne,] creandi actus. ut, Creatio magiſtratuū. Cic. 3. de leg.
CREATRIX, icis, [Creatrice, madre,] ut, Rerum creatrix natura. Lucret. lib. 2.
CREO, [Creare, Ga. Creer & donner eſtre à quelque choſe mettre en nature. Hiſp. crear haſiendo de nueuo à engendrar.] κριζειν, producere, gignere. Cicero. 5. de Fi. Omnium rerum, quas & creat natura, & tuetur. Creare fraudem alicui, cædes, lites. Magiſtratus creari. Cæſ. 7. Bel. Gal. Cum magiſtratus antiquitus creari cōſueſſent. Creator, effector, conditor. Cicero. pro Balbo, Creator huius urbis Romulus. Idem 2. de Diuin. Nobis hæc portenta deum dedit ipſe creator.
CREON, ontis, κρεων, nomen Corinthiorum regis, qui Creuſam filiam Iafoni deſponſauit, de quo Seneca in Medea. Alter fuit Thebanus, Oedipi regis Thebanorum ſocer, & pater Iocasta.
CREPAX, acis, a crepando, ut ab edendo Edax. Vnde crepacem malam, quodam in Carmine dixit Mæcenas, referente Sen. epist. 115.
CREPÆ, a principio capræ, ſunt appellatæ, quod cruribus crepent. Feſt.
CREPERVS, a, um, p. c. [Dubio. Gal. douteux. Hiſp. dudoso.] dubius: unde Creperum bellum, anceps, & dubium. Lucret. lib. 5. Sunt creperi certamina belli. Hinc crepuſculum dicitur, tempus medium inter diem & noctem.
CREPI, Luperci dicti ſunt: a crepitu pellicularum, quem faciunt uerberantes. Mos enim erat Romanis, nudos diſcurrere in Lupercalibus, & obuias quaſque ſæminas pellicibus ferire. Feſtus.
CREPICVLVM, li, ornamentum capitis, crepitu faciens. Feſt.
CREPIDA, æ. p. c. [Pianella. Gal. Pantauſes qui n'auoy ent anciennement qu'une ſemelle par deſſous & par deſſus des corroyes & comme petit patins.

Hiſp. Alcorque, à chizela.] κρηπίς, Tuſcum calciamentum, teſte Seruio, quod corrigijs ligabatur. Apud Latinos poetas corripit primam, quamuis apud Græcos ſcribatur per uocalem longam η, Perſius: Non hic, qui in crepidis Graiorum ludere geſtit. Cicero. pro Rab. Poſthum. Scipionis non ſolum clamyde, ſed etiam cum crepidis in Capitolium ſtatuum uidetis. Hor. in Ser. Sapiens crepidas ſibi numquam, Aut ſoleas fecit. Græca uox eſt Gellio, & Perſio auctorior.
CREPIDATVS, a, um, [Che ha le pianelle,] crepidis indutus. Cicero in Piſon.
CREPIDO, dinis, [Riuiera bagnata dell'acqua, la bocca del ποταμο.] κρημνωβη, p. p. ſignificat oram terræ, quam aqua alluit: ex hoc appellata, quod ibi aqua alluens crepat cum currit, aut undas appellit. Colum. lib. 9. Naris atrocitas obiectu crepidinis frangitur. Per translationem uero & putei extremam oram, quæ ad ipſum puteum reſpicit, quæ uulgo dicitur Os putei, & editoris cuiuſque loci extremitatem ſolemus Crepidinem appellare, ut apud Hier. In crepide uix. Seneca: Quis crederet iacentem ſuper crepidinem Marium, aut fuiſſe, aut futurum Conſulem? Pro abrupti ſaxi altitudine. Vir. lib. 10. Forte ratis celiſi coniuncta crepide ſaxi Expoſitis ſtabat ſcalis.
CREPIDVLA, æ, κρηπίδιον, Gell. lib. 13. cap. 12.
CREPITACILLVM, deminutiuum a Crepitaculo. Lucret. lib. 5.
CREPITACVLVM, [Cembalo. Gal. Inſtrument pour faire bruit comme une ſonnette, ou clochette, crececelle & ſemblables choſes. Hiſp. Caſtillejo, juego de ninos.] κρηπίδος, ſiſtrum, æreum inſtrumentum, quod manibus percuſſum reddit ſonum. in Iſidis ſacris ſolenne, teſte Val. lib. 4. c. 29. Col. lib. 9. cap. 12. Quin. lib. 6. cap. 4.
CREPITO, as, [Far ſtrepito,] κρηπίς, crepitem edo. Plin. l. 12. c. 17. Myrtera crepitan in igne.
CREPITVS, tus, [Strepito. Gal. Son uolent & ſoudain de que lque choſe que ce ſoit. Hiſp. ſonido à ruido de do lo que ſe quiebra.] κρηπίς, ſonitus qui ex concuſſione & impulſu reſultat. unde pendentis ſonum Crepitem uentris dicimus. Pla. in Curc. Ex uno quoque eorum eijcitur crepitem polentarium. Et Crepitem plagarum dixit Cicero. in Ver. 7. Crepitem dentium, Cic. 4. Tuſc. Crepitem armorum, Plin. l. 2. c. 57. Crepitem forium, Plautus in Curc. Crepitem frænorum, Var. lib. 2. c. 7. Crepitem gladiatorum, Hirtius lib. 6. Crepitem imbrium, Plin. lib. 12. cap. 1. Crepitem pedum, Cicero in Top.
CREPO, as, pui, pitum, [Far ſtrepito, ſuonare. Gal. Bruire, craquer craquer, peter faire bruit. Hiſp. hacer ruido lo que ſe quiebra.] κρηπίς, ſignificat ſonare. Quid. Et crepat ad medios laurus aduſta focus. Per translationem pro queri, accuſare. Horat. lib. 1. Carm. Quis poſt uina, grauem pauperiem crepat? Hinc Concrepo. id eſt perſono: unde Concrepare digitis, eſt digitis ſonum edere. Cicero. offi. 3. Si uir bonus digitis concrepauerit.
CREPUNDIA, orum, [Ornamenti de bambini. Gal. Toutes petites choſes de le quoyles enfans ſe jouēt, comme poupees, a neaux, chainettes, & telles choſes. Hiſp. Los diges à juguitos à pañales de los ninos.] dicuntur prima munuſcu. a quæ dantur pueris: ut ſunt faſciolæ, linteoli, bullæ, corallia: a crepando, id eſt, tinniendo dicta, quoniam infantes crepita culis maxime gaudent. Plautus in Rud. Sunt crepundia, Enſiculus aureolus, ſecuricula anceps, ſicula argenteola. Plin. lib. 11. Semetriſ locutus eſt Crepi filius in crepundijs. Cicero. de Clar. Orat. Totum aliquem non næuo aliquo, aut crepundijs, ſed corpori omni uelle cognoſcere.
CREPVSVLM, [Quando ſi ſe fera ouero giorno. Gal. Le temps quand le jour ſaut, entre chien & loup, jour ſaillant. Hiſp. Entre lubrican à entre dos luzes.] δειλη, lux dubia, ante ſolis ortum, & ante occaſum. a creperio. i. dubio: quia tunc multis dubium eſt, dies ſit iam, an nox. Hinc Crepuſci apud Sabinos nominati, qui eo tempore erant nati.
CRESCIS, ereui, cretū, [Creſcere, aumentare. Gal. Croiſtre, s'augmenter. Hiſp. Crecer.] αυξανω, augeor. luue. Creſcit amor nummi, quantum ipſa pecunia creſcit.
***CRESSA**, opidum Paphlagoniæ, & portus Cariz.
***CRESSA**, etiam mulier ex Creta. Virg.
***CRESSAEA**, regio Pallenæ uicina.
***CRESTON**, opidum Doribus finitimum. Herod. 2.
CRETA, æ, & Crete, res. [Creta, Candia.] κρητη, inſula in medio pōto, cētū urbiū fama clara, quæ (ut ſcribit Strab.) a Septentrione Ageeo alluitur ſimul & Cretico pelago, ab Auftro Libycoad Occidentē Aegilæ, & Cytheram ſpectat: ad Orientē Carpathō. Habet in longitudine ducenta ſeptuaginta millia paſſuū, in latitudine quinquaginta millia. Circuitus eius quingenta octoginta nouē millia paſſuū cōplectitur. Hinc Candia uocata. Inſignes in ea urbes ſunt Gortyna, Cydon, Gnoſſus Minois regia, & Strabonis coſmographi patria. Nullū in Creta aīal noxiū eſt, optimiq. uini fertiliſſima eſt, de qua Virg. 3. Aen. Creta Iouis magni medio iacer inſula ponto, Mons Idæus ubi, & gentis cūnabula noſtra, Centum urbes habitant magnas, uberrima regna. Primū dicta eſt Creta, ab habitantibus Curetibus, & per ſycopam Creta. Alij dicunt Cretam di-

Etiam, a Creta quodam Iouis filio, Curetū rege. Alij a Crete nympha Hesperidis filia Arrianus nō a Crete nominatio, sed a Cres, Cretis genitium facientem, nominatam dicit: sic enim uocatum ait eum, qui Iouem abscondit in monte Lycaeo. A quo etiam eius misilæ populi Cretes uocantur, & mulieres Cressæ, similiter Cressæ, & Cressius, κρησιος. Sunt autem hæc nomina quæ ex masculino femininum ad similia forma mittunt: scilicet Cres Cressæ, Libys Libysa, Phœnix Phœnissa, Thrax Threissa. Tibullus: Phœbo gratissima dona Cres tulit. A Crete uero fiunt Creticus, Cretensis & Cretæus. Est & Creta opidum Scythiæ.

CRETA, æ, terra tenax, [Creta, κρημνία γη, uel a Creta insula, in qua optima prouenit, uel a crescendo, quoniam proprietates eius est ut macerando crescat. Cimolix cretæ duo genera, candidum unum, alterum ad purpurissimum inclinans, utrumque uelutibus aptum. Cic. pro Flac. Hæc laudatio obsignata erat creta illa Asiatica, quæ est fere omnibus nota nobis. Tenax creta. Virg. 1. Geor.

CRETACEVS, a, um, adiectiuum, ut, Cretacea ligo, quæ creuit in loco cretoso. Plin. lib. 18. cap. 9.

CRETATVS, ta, tum, [Cretato, incretato. Gal. Blanci ou marqué de croye. Hisp. Cosa untada con greda.] creta in persum: unde cretati pedes, creta dealbati, quales solent esse seruorū pedes, qui trans mare ænæales aduehebantur.

CRETICVS, a, um, [Di Candia,] a Creta insula: ut, Creticum mare. Horat. 1. Carm.

CRETICVS, substantiuum, κρητιδος, genus pedis est, qui constat prima & tertia longis, & media breui: ut Sanitas. Alio nomine Amphimacrus. obrinet locum principem in oratione soluta.

CRETIO, onis, iuriconsultorum uerbum est: quod pro additione hæreditatis accipitur. Cic. ad Atti. Ex eo cognoui cretionem. Cretio (inquit) Alciatus lib. 3. Dispu. cap. 7. est certus dierum numerus in quo institutus hæres aut adit hæreditatem aut finito tempore excluditur. Cretio dicta a decernendo, quod eo tempore hæres debeat decernere.

CRETO, a, um, [Pien di Creta,] creta plenum: ut Ager cretosus.

CRETVLA, dem. Cic. 6. Ver.

CREUSA, κρησα, Creontis Corinthiorum regis filia fuit, quæ Iason, repudiata Medea, uxorem accepit: quam obrem Medea indignata carminibus suis ignem inextinguibile, scrinio inclusum per filios suos Creusæ muneris loco misit. filios uero præmonuit, ut statim oblato munere discederent. Creusa igitur uidendi cupiditate, nihilque mali suspicans, scrinio lano aperuit, & continuo euoluit ignis, Creusamque & totam Creontis regiam exussit. Ouid. li. 1. de Arte, Cui non destera est Ephirææ nata Creusæ.

* **CREVSI**, opidum in finibus Bæotiæ, Locrorum, & Aetolorum, quod κρησι, dicitur.

CRIBRO, as, [Criuellare. Gal. Cribler. Hisp. Accruar. Zrandar de cerner.] σθηδω, purgo. cribramus enim triticum, & huiusmodi, ut a puluere, & rebus immundis fecernatur. Plin. lib. 2. cap. 5. Cribrarius, riarium, quod ad cribra pertinet, Plin. l. 18. Item cribraria, quæ simili modo in tertio remansit cribro.

CRIBRVM, [Cribro, maglio.] λήθκιμος, ήθιδος, instrumentum ex pellibus suillis, ut plurimum, crebris pertusum foraminibus, ad frumēta purganda. Ouid. 12. Metan. Rari sub pondera cribri. Cribro aquam haurire, uel gerere, Proterbium in eos qui operam perdunt. Pla. Pseu. Non pluris, refert, quam si imbrem in cribrum geras. Sunt & Cribra, quæ e fetis equorum, farinæ a fursibus separandæ gratia, facta sunt, quæ Farinaria, Setacea, & subcernicula dicuntur. Sunt & Excussoria e lino, & Pollinaria a polline, quæ a nō nullis ab incernendo, Incernicula dicta sunt.

CRIMEN, [Delitto, mancamento, colpa. Gal. Crime, cas commis, blasme. Hisp. Crimen, grande peccado.] αλτία, proprie dicitur delictum. Eodē ego te condemnabo crimine. Item appellatur id, quod per contentionem alicui obijciunt. Cic. in Phi. Hæreditatem mihi negasti obtinisse, utinam hoc tuum uerum crimen esset. Et sic dicitur a Cerno, sicut a Discerno Discrimen Virg. 7. Aeneid. Sere crimina belli, id est contentiones, ex quibus bellum oritur. Aliquando ponitur pro falsa suspitione. Idem nono Aeneid. Formidine crimen acerbat.

CRIMINALE, [Criminale,] εγκληματικόν, quod est criminis, ut criminalis causa.

CRIMINATIO, ipsa contentiosa contumelia. Cic. pro lege. agr. Illa criminatio, qua in me absentem usus est.

CRIMINOR, [Incolpare, accusare. Gal. Blasfer & reprocher, accuser. Hisp. Acusar, culpar.] εστηκρημιου, accuso, contumeliose reprehedo. Cic. ad Att. Me comperisse omnia criminabatur. Et dicimus, Criminor te facti illi, uel apud illum. Terent. Hoc metui, ne me criminaretur tibi. Cic. 2. Offic. C. Marius. Q. Metellum apud populum Ro. criminatus est bellum illum ducere. Criminat, pro Criminatur, apud Enni. lib. 3. Sat. Falso criminat apud te.

CRIMINOSE, aduerbium Cic. pro Ros. Amer.

CRIMINOSVS, a, um, [Ingiurioso, che ha difetto. Gal. jmposeur de crimes.]

& cas reprochables, grand accusseur, et blasmeur, grand calomniateur.] qui crimē infert. Cic. pro Clu. Tribunus ple. criminofus, popularis homo, ac turbulētus. Criminofum, quod in se crimē habet. Coll. l. 1. Criminofum senatori fuit, supra quinquaginta iugera possedisse.

CRINALIS, le, adie. quod pertinet ad crines: ut, Vitra crinalis, Ouid. 9. Meta. Crinalem capiti uirtam natæq. libiq. D. trahit. Crinale, subst. neu. ge. Ouid. 5. Met. Ornabat aurata monilia collum, Et madidos myrrha curum crinale capillos.

CRINES, [Crini, capelli. Gal. Cheueux, perruque. Hisp. Cabellos.] κρηιες, capilli, κρηιες, id est, a discernendo dicti. Virg. 2. Aeneid. Et crines flauos. Crinis etiam piscum dicitur. Plin. lib. 9. c. 30. de Polypo pisce. Afflatu terribili canes agebat, nunc extremis crinibus flagellatos. Crinis etiam uidetur esse genus uinculi, ex crine equi næ caudæ confecti. Plin. lib. 17. cap. 2. 1.

CRINIGER, ra, rum, qui multos habet crines. Luca. l.

CRINIRE, [Mettere i capelli. Gal. Mettre cheueux. Hi. Encabellecer, d'criar Stat. 4. Theb. Frondenti crinitur cassis oliua.] κρηιες, effert crines emittere: quod uerbum legitur apud Stat. 4. Theb. Frondenti crinitur cassis oliua.

CRINISVS, κρηιισος, Siciliæ fluuius, Segeltæ urbi uicinus: de quo Seruius huiusmodi refert fabulā. Cum Laomedon Neptuno & Apollini mercedem pro ædificatione murorum Ilij recusaret. Neptunus iratus Troiæ cetum immisit, ut eam ualtaret. Consultus Apollo sinistra dedit responsa. puellas scilicet, beluæ esse obijciendas. Hippotes igitur nobilis Troianus timens, ne & Hegetta filia sua, ceto, ut Heliona exponeretur, nauim impouit, ut potius se non uidente mergeretur fluctibus, quam coram deoraretur. Sed illa casu in Sicilia delata, Criniso placuit, qui in canem, seu ursum mutatus, eam compressit. suscepitq. ex eo concubitu Acestem, Sicilia regem. Virg. lib. 5. Aen. Troia Criniso conceptum flumine mater, Quem genuit, & c.

CRINITVS, a, um, [Che ha capelli. Gal. Cheuelu. Hisp. Cosa de luengos cabellos.] κρηιυτης, quod crines habet. Vir. Aen. Crinitus Iopas. Crinita Stella, Cic. 2. de Nat. Deo. Tum stellis ijs, quas Græci cometas, nostri Crinitas uocant. Idem 6. Ver. Gorgonis pulcherrimum, crinitum anguib. Galea crinita triplici iuba, Virg. 1. Aen. Male crinita mulier, Ouid. 3. de Arte.

CRINON, Plin. lib. 2. l. c. 1. Liliū rubens appellat, quod alio nomine Cynorrhodon, Græci tamē fere omnes κρηιες, appellatione omnia lilij genera intelligunt. Theophrastus quattuor ponit liliorū genera, ex quibus quod Vere erumpit mox post uiolam albam, peculiari nomine, κρηιου, appellat.

CRISPATVS, a, um, ut, Buxus crispata cacumine. Cla. 2. de raptu Pro.

CRISPVS, vl, cans, adiectiuum: ut Crispifulus fulmen. Cic. in Topic. Cum in Aiæcis nauim crispifulcās igneum fulmen iniectū est. Crispum reddere. Plin. l. 28. c. 8. Fimi cinere crispari capillum. Crispari terra herbas, dicitur per translationem. Colum. lib. 10. Nunc apio uiridi crispetur florida tellus. Crispans, tis, particip. Virg. 1. Aeneid. Bina manu lato crispans hostilia ferro.

CRISPVS, a, um, [Crespo, torto, intorto. Gal. crespe, crespu, ondoyant, madré. Hisp. Crespa.] ut Crispus capillis, id est, intortus. Pla. in Truc. Compositos Crispus cincinnos tuos ungueratos. Crispum folium, Plin. lib. 12. c. 15. Folium oliuæ uerum crispus, & aculeatum. Crispifolium folium, apud Colum. lib. 11. cap. 3. Crispa abies. Cic. 3. Tul. Crispioris elegantiz materies. Plin. lib. 13. c. 9.

CRISPVS, Salustius, Latine historiz princeps, teste Martiale, cuius hoc de illo extat elogium. Crispus Romana primus in historia Thucydidi ex Græcis opponitur a Quintiliano elegantia dicendi, Attica breuitate, sententiarū crebritate. Taxatur autem a Pollutione ut nimis antiquarius, & ex Cat. originibus uerba mutuatus.

CRISPVLVS, deminuti. a Crispus. Mart. lib. 5. Crispulus iste quis est?

CRISSA, æ, κρησα, opidum maritimum Phocidis, a Crisso Phocis filio conditū, unde Crissæus sōus, qui & Corinthiacus appellatur.

CRISSARE, κρησαι, & Ceuere, nō nisi posito pudore exponi possunt. Est enim primum mulierum apte se motatium, dum in re Venerea sunt. Iuue. Frictum crispantis adorat. Alterum masculorum, dum pædicantur. Mar. Sed pædicaris, sed pulchre Næuole ceues. Ceuere est adulterium gestus significat. Persius: An Romule ceues?

CRISTA, [Cresta, pennacchio. Gal. Crespe, pennache. Hisp. La cresta des aues, el penacho d' cimera del yelmo.] κρησος, conus ille uertice galli, & aliarum quarundam auium. Plin. lib. 10. c. 29. Vpupa crista uisenda plieatili. Ad huius similitudinem etiam Cristam uocamus, conum galeæ. Vir. 9. Aen. tum galeam Messapi habilem, cristisque decoram Induit. Crista est herbe species cuius meminit Plin. lib. 27. c. 5.

CRISTATVS, a, um, qui cristas habet: ut, Cristatæ aues: estq. periphra sis gallorum gallinaceorum. Mar. lib. 14. Cristatæq. sonant undique lucis aues. Cristata galea. Linius.

CRISTVLA, æ, demi. Col. lib. 8. cap. 2. Rectis, rutilisque cristulis.

CRITICVS, a, um, [Giudiciale, che fa giudicio. Gal. Iudicel, qui iuge donne judgement. Hisp. judicial, el que ha xē juy xjo.] pen. cor. κρηιισος, idem quod

- quod iudicialis, uel iudicem agens: *ἄπο τῆ κρίσιν*, a iudicando: unde & poematum censors, & iudices alienorum operum, olim Critici dicti. Hor. 2. epi. Ennius & sapiens, & fortis, & alter Homerus, Vt Critici dicunt. Critici deus uocantur, qui a medicis iudicarij dicuntur, in quibus de morbis ratione ferri iudicium potest.
- CRITOLAVS**, Peripatetica sectæ philosophus, qui cum Carneade & Diogene Stoico Romam missus fuit legatus. Cic. li. 2. de Orat. De Critolai libra, idem Cic. Tusc. quæst. lib. 5. Quæro, quam uim habeat libra illa Critolai, qui cum in a teram lancem animi bona imponat, in alteram corporis, & externa, tantum propendere illam boni lancem putet, ut terram & maria deprimat.
- CROCALLIS**, gemma cerasum representans, teste Plin. lib. 37. cap. 10.
- CROCATVS**, aium, Plin. lib. 16. cap. 34. Semen nigrum, alij crocatum.
- CROCEVS**, aium, *κρόκος*, ut Veltis crocea. Vir. 1. Aene. Et circumtextum croceo uelamen acantho.
- CROCIS**, *κρόκισ*, gemmæ species, a croci similitudine. Plin. lib. 37. cap. 11.
- CROCINVM**, unguentum, quod exprimebatur ex aromatibus, & croco in oleo macerato: ut docet Diosco. lib. 1. Propert. l. 3. Et crocino naves murreus ungit onyx. Plin. l. 13. c. ite 13. & lib. 21. cap. 19.
- CROCINVS**, na, num, [*Che è di color di Zafferano.*] *κροκινός*, quod est lutei coloris. Plin. lib. 31. c. 16. Semen his optimum crocinum.
- CROCIS**, herba, cuius contactu phalanga emoriuntur. Plin. lib. 27. cap. 17.
- CROCITO**, ras, frequentatiuum. Pla. Voce crocitabat sua.
- CROCODILINVS**, na, num, quod ad crocodilum pertinet: ut, Crocodilinae ambiguitates. Quin. lib. 5. cap. 10.
- CROCODILON**, siue crocodilorum opidum, *κροκοδείλων πόλις*, opidum Phœnicæ ad Carmelum montem. Strabo. lib. 16. & Plin. lib. 5. cap. 19. Est & alterum opidum in Arsinoïta præfectura, ad Nilum fluiuium: ita dictum, quod in eo crocodili pro dijs colerentur. Hanc urbem postea Arsinoen appellarunt. Stra. lib. 17.
- CROCODILVS**, [*Cocodrilo.* Gal. Vn crocodile. Hisp. Cocodr. Ζ.] p. d. animal quadrupes, ex genere amphibiorum, tam in terra, quam in aqua uiuens, figuræ lacertæ non admodum dissimile, incredibili magnitudine, armatum unguibus, soli Aegypto & ijs regionibus, quæ Nilo aluuntur, cogitum, cute ita dura, ut in solo uentre, penetrati possit. Spectato homine, emittit lacrymas, mox adpropinquat, deorat. Vnde factus locus prouerbio, Crocodili lacryma, quod de ijs dici solet, qui sub specie pietatis alios fallunt. Cicer. 2. de Natu. Deor. Crocodili beitiæ sunt aquatiles, quæ in terra tamen gignuntur. Bit & mons Cilicæ. Plin. lib. 5. cap. 27.
- CROCODILEA**, *κροκοδείλινα*, fims crocodili terrestris, quo mulieres faciem illinebant ad coloris commendationem. Crocodilorum enim duo commemorantur genera: quorum alterum aquaticum est Nilo tantum familiare, & lacubus Nilo vicinis: alterum terrestre odoratis tantum uestens herbis, quem Scincum Dios. appellat. huius excrementa in primis odorata sunt, mulieriq. fucus expetita. Hor. in Epod. colorq. Stercore fucatus crocodili. Plin. 28. c. 8.
- CROCODILIVM**, herbæ species, chamæleontis figura, radice longa, gustu nasturtij, senue rotundo. Plin. lib. 27. cap. 8.
- CROCOTA**, uocatis muliebris crocei coloris. Cic. de Arusp. resp. Clodius a crocota, a mitra, a muliebris soleis, est factus repente popularis. Crocotula, demin. Pla. in Epid. Crocotularius, crocotarum uestium infector, Idem in Aul.
- CROCOTILVM**, ueteres ualde exile dicebant. Pla. Extortis talis cum crocotilis cruculicis. Faust.
- CROCVS**, [*Zafferano.* Ga. Saffran. Hisp. Acafran.] *κρόκος*, uel crocum, flos qui Safranum uulgo dicitur, a Crocu puero (ut poetæ fabulantur) dictus, qui cum Smilacem puellam terrime deperiret, amoris impatientia uersus est in florem sui nominis. Ouid. 4. Metam. Et Crocon in paruos uersum cum Smilace flores. Salu. Pastus nemo re, in quo crocum gignitur.
- CROESVS**, *κροίσο*, rex Lydorum, Alyatæ filius, omnium, quos hoim memoria celebrat, ditissimus. Hic cum se omnium mortalium felicissimum crederet, monitus est a Solone, neminem ante cineres beatum dicendum: quod, quoad uiuimus, periculum sit, ne instabilis huius mundi felicitas, dolore aliquo contaminetur. quam Solonis sententiam uerissimam esse, Cræsi calamitas postea declarauit. uictus. n. a Cyro, pyræq. impositus tandem salubre Solonis consilium agnouit, eiusque nomen sepius inclamauit. Vnde admiratus Cyrus, quisnam esset deorum, hominumue, quem ille in extremo periculo solum inuocaret, remq. totâ edoctus, humanæ uicissitudinis memor, Cræsum incendio liberauit, summoq. semper apud se in honore habuit. Plut. in uita Solonis, & Hero. lib. 4.
- CROTALIA**, *κροτάλια*, a Plin. l. 9. c. 35. dicuntur margaritæ, ita in ornamentis collocatæ, ut ex collisione sonum generent.
- CROTALVM**, [*Campanela.* macc. are. Gal. Vn instrument qu'on frappe avec la ma in semblable à la cymbale. Hisp. Chapas à sonaja à sarrena.] crepitaculum ex ligno, sere, aliæ materia: unde & Aegyptiorum sacerdotum sinistra, quibus in Iúdis sacris utebantur, a nonnullis Crocula appell-
- lantur *ἄπο τῆ κρίσιν*, a percutiendo. Quidam putat fuisse annulum æreum, qui ferreo bicalo q. tateretur. Alij circulum, tneû, multas habenté annexas laminulas, siue orbiculos mobiles, qui collisi sonu edebât. Vir. in Cropa: Crispû sub crocalo doctâ mouere latus.
- CROTON**, urbs maritima in ea parte Italiæ, quæ olim magna Græcia dicta est, tanta salubritate aeris, ut inde ortum sit prou. rbium, Crotone salubrius. A Diomede condita creditur. Iucolæ Crotoniatæ dicti, eo nomine celeberrimi, quod maximè in exercendis corporibus curam ponerent. Vnde Milo ille Crotoniæ, qui integrum uno die bouem fertur absumpsisse.
- CROTON**, onis, *κρότων*, frutex ad magnitudinem paræ ficus assurgens, folio platani, sed leuiore, ac nigriore, ramis ac caudice arundinum modo cõcauis, semine uuarum aspero: quod purgatum effigiem ricini animalis representat: unde & nomen accepit.
- * **CROTOPVS**, rex Argiuorum, pater Psamathes, quæ Linum ex Apolline peperit.
- CRUCIABILIS**, le, [*Doloroso.*] Apul. de Asi. aur. lib. 10.
- CRUCIABILITAS**, atis, Pla. Cilt.
- CAUCIABILITER**, Hircius. 5. Bel. Afri. crucialibiter interfecti.
- CRUCIAMENTVM**, [*Dolore.*] Cic. Phil. 6. cruciamenta morborum.
- CRUCIARIVS**, arium, cruce dignus: apud Apu. de Asino aureo li. 10.
- CRUCIATVS**, tus, [*Tormento.* afflitione. Gal. Tourment, affliction. Hisp. tormento.] *λαπυ*, tormentum, afflictio. Cic. ad Atti.
- CRUCIFIGO**, is, [*Crucifigere.*] *ἀβάσσω*, in crucem tollo. Suet. in Domi.
- CRUCIO**, as, [*Affligere.* Gal. Tourmenter, affliger. Hisp. A tormentar ó fatigar.] torqueo, affligo. *ἀβάσσω*, Ter. in Eun.
- CRUDARI**, argenti uena, quæ in summa fodina reperitur. Plin. lib. 34. cap. 6.
- CRUDELE**, [*Crudele.* aspro. Gal. Cruel & inhumain. Hisp. Cruel.] *ἀμύδς*, immitis, & asper. Cic. pro Deiot. Crudelis Castor, qui nepos auu in discrimen capitis induxerit. Quidam a Cruore dictum uolunt: quem crudeles effundunt, Ego malim a Cruditate deriuare, nam quemadmodum in pomis, quæ mita non sunt cruda dicuntur, ita & homines immites Cruæles dicuntur. Vir. 6. Aen. Vidi & crudeles dantem Salmonea pœnas.
- CRUDELI** GAS, tatis, [*Crudelia.* Gal. Cruauté. Hisp. Crueldad.] Cic. pro Ros. Ame. populus R. qui quondam in hostes lenissimus existimabatur, hoc tempore domestica crudelitate laborat.
- CRUDELITER**, [*Crudemente.* Gal. Cruellement. Hisp. Cruelmente.] adu. *ἀμύδς*, atrociter, inclementer. Cic. 1. Offi.
- CRUDESCERE**, [*Incrudis.* incrudelisci. Gel. Devenir cruel & aspre. Hisp. Encrudescerse, ha zerse crudo.] *ἀμύδς*, est crudum, uel crudias fieri, a Cruede, es. Virgil. 3. Geo. Cœpit crudescere morbus.
- CRUDITAS**, tatis, [*Cruditas.*] *ἀπέψια*, uentriculi uitium, cibum ægre concoquentis.
- CRUDVS**, [*Crudo non cotto.* Gal. Cru, encor uerd qui n'est encor cuit, digere ou meur. Hisp. Crudo, no cozido.] *ἀμύδς*, quod coctum nõ est, unde carnes crudæ dicuntur, quæ neque elixæ sunt, neque assæ. Fructus item crudos appellamus, qui iustam coctionem, idest maturitatẽ non sunt affecti. Cic. de Sene Poma quæ cruda sunt, ui auellunt. Item crudi cibi, qui nondum coacti sunt in uentriculo. Iuuen. Et crudum pauonem in balnea portas. Crudum item hominem dicimus, cuius uentriculus probo coctionis officio non fungitur. Cic. 2. de Finib. A foti, qui immensam uomant, crudique postridie se rursus ingurgitant. Cic. de Sen. Caret uiolentia, cruditate, insomnijs. Col. l. 7. Cruditatis signa sunt crebri ructus uentris sonitus, fistidia cibi. Crudum uulnus, recens, & adhuc cruentum. Plin. epi. 11. crudum adhuc uulnus medentium manus reformidat.
- CRUENTVS**, as, [*Insanguinare.* Ensanglantier, meurtrir a sang, faire sanglant. Hisp. Ensangrentar.] *αἱματώδς*, cruore infuso. Cicer. de Arusp. resp. Secures suas cruentari scelere noluit. Cruentati oculi. Plin. l. 28. cap. 7.
- CRUENTVS**, a, unni, [*Sanguinoso.* Gal. Ensanglantier, sanglant, cruel. Hisp. Sangriuto.] *αἱματώδς*, quod cum cruore est: ut Cruenta uictoria, Salin Cati. Cruentam, atque luctuosam uictoriam hostibus relinquas. Aliquando pro crudeli: ut, Cruenta uox, & Cruenta oratio. Cicer. in Ant. Antonius cruentus sanguine ciuium Romanorum.
- CRUMEMA**, p. pro. [*Borsa.* Gal. Bourse, ou gibeciere. Hisp. Bolsa para dinero.] *βελαντιών*, locus, a *κρεμύδς*, suspendo: quod plerumque suspensa gestetur. Horat. 1. epi. Non deficiente crumena.
- CRUOR**, oris, [*Sanguis.* Gal. Sang sortant d'une playe. Hisp. sangre suera de las uenas.] *αἷμα*, sanguis, qui ex aliquo uulnere spargitur. Virg. 8. Aeneid. Tepidusque cruor fumabat ad aras. Idem libro 4. usurpauit in num. plu. sicabat ueste cruores, quod Seruius tamquam noue dictum annotauit: cum neque Sanguines dicamus, neque Cruores. Cicer. pro Sext. Rosc. Cruorem inimici quam recentissimum.
- CRYPELARIJ**, qui sint, docet Tacit. lib. 3. his uerbis adduntur e seruitijs gladiaturæ destinati, quibus more Getico continuata

ferrī tegmen (Crupellarios uocant) inferendis iſtibus inhabiles, accipiendis impenetrabilis.

CRUCIREFIDAE, arum. Plautus in Trin. quibus crura crepuerunt ferro.

CRVS, curis, [Gamba. Gal. La lambe depuis le genouil juſques en bas. Hiſp. Pierna.] *σκέλος*, a currendo, quod crurum ministerio in curſu utamur: ſiue (ut alijs placet) *κρούω*, quod inter ingrediendum huc atque illuc feriant. Sunt autem Crura a genibus uſque ad imum pedem. Celfus; Crus ex duobus offibus conſtat ex tibia & iura.

CRVSCVLVM, *σπυγιδίον*. Mar. Peſtus cicadæ, cruculūmq; formicæ.

CRVSMATA, *αἰς*, [Cembalo. Gal. Vn ſiſtre ou cloche. Hiſp. Souza] o terramta. *κρούμα*, ſiſtrum, & uelut cymbalum quoddam, tinnibulis reſertum, quo geſtientes mulieres oblectabantur: *ἀπὸ τῆς κρούων*, a pulſando, quod ſonum emitteret, dum pulſaretur. Martia. lib. 6. Edere laſciuioſ ad Bætica cruſmata geſtus. Bætica autem cruſmata uocat, quod ijs mulieres Hiſpanæ uti ſolerent.

CRVSTA, *α*, [Croſta. Gal. Cronſte. Hiſp. Corteza dura no de comer.] *πλάστιγγρακον*, excrementum, quod uel ob putredinem, uel concretionem ſuper alicuius rei ſuperficie naſcitur. Vir. lib. 4. Georg. Concreſcunt ſubitæ currenti in flumine cruſtæ. Item Cruſta, qua quid integitur, ut Cruſta locuſtæ. Plin. lib. 19. cap. 30. In parietibus item, atque in pavimentis Cruſtæ dicuntur, tenuia marmoris, uirtu alteriusve materiæ ſegmenta, quibus illa integebantur. Plin. lib. 36. cap. 6. In ualis item aureis argenteiſve Cruſtæ dicebantur, quæ ex diuerſi generis materia illis illigabantur. Cic. 5. Verr. Vaſis cruſtæ, aut emblemata detrahebantur. Cruſtas item medici appellant, duros quosdam ueluti cortices, quibus uulnera ulceraue obducuntur.

CRVSTO, [Incroſtare. Gal. Crouſter, bailler ou donner cronſte ou ouuerture à quelque choſe. Hiſp. ſobreponer corieza.] *κροῖδ*, cruſtam inducere, & materia aliqua dura integere. Plin. lib. 15. cap. 17. Mala generoſiſſima eadem ratione cruſtam gypſo uel cera. Vnde Cruſtati parietes, cruſta marmoris inteſta. Secabantur enim marmor in laminas, & parieti apponebantur. Plin. lib. 36. c. 6. Item uafa argentea, quæ auro illigabantur, etiam Cruſtata dicebantur. Et Cruſtata animalia, cruſtis inteſta. Plin. lib. 11. cap. 37.

CRVSTARIVS, *κροῖατης*, qui in cruſta. Plin. lib. 33. cap. 12.

CRVSTOSVS, a, um, quod cruſtam habet. Plin. lib. 12. cap. 9.

CRVSTVLA, *α*, *πλάστιγγρα*, deminutiuum a Cruſta. Apul.

CRVSTVLATA, *α*, placentæ genus, quod & Cruſtulum. Spartianus.

CRVSTVLVM, Hor. lib. 1. epiſt. Pueris dant cruſtula blandi Doctores, elemēta uelut ut diſcere prima, Genus dulciorij putat Porphyrio.

CRVSTVLVM, a cruſtula puluis, eo quod ut corium exuritur, Cruſta dicta.

CRVSVM, *φρούρον*, fruſtum eorum, quæ comeduntur. Vir. 7. Aen. Patulis nec parcere quadris Fatalis cruſti.

CRVSTVMERIVM, *κροστμεροία*, Stephano opidum in Latio, Albanorū colonia. Plin. lib. 3. cap. 5. Vir. lib. 7. Aen.

CRVSTVMINA, pyra, [Pere giacciole,] ex parte rubentia, Glaciola nūc dicta: a Cruſtumino agro appellata. Plin. lib. 15. & 1. 2. c. 7. Col. lib. 5. cap. 10. & lib. 12. cap. 10. Vir. 1. Geo.

CRVSTVMIVM, opidum Tuſciæ, a quo & Cruſtumina tribus, & Cruſtumina pyra.

CRVSTVMIVM, apud Lucan. lib. 1. fluuius ex Appennino ortum trahens Ariminumque præterlabens. Plin. lib. 2. cap. 15.

CRVX, [Croceforca. Gal. Croix gibet, courment, affliction. Hiſp. La cruz.] *σάουδς*, furca, ſiue patibulum, in quo damnati figuntur: a *κρούω* ferunt. Cic. 7. Ver. 11. crucem eſſe ſublatum. Crux etiam quicquid nos cruciat. Ter. in Eun. Illis etucibus, quæ noſtram adoleſcentiã habent deſpicatam. Hanc ueteres Gabalum uocauere. Var. Innocentes in gabalum fuſſigimus.

C A N T E T

* **CREATA**, *κρύα*, urbs Lyciæ Steph.

CRYPTA, *κρυπτή*, cauerna, uel teſtudo ſubterranea, uel in monte excavaata: a *κρυπτός*, occulto. Iuue. Mediæ cryptam penetrare Suburræ.

* **CRUASSVS**, *κουαζαός*, urbs Carie.

CRYPTOPORTICVS, nomen compositum ex Græco Latinoque, & ſignificat ſubterraneam porticum, Plin. in epi.

CRYSTALLVS, *σφ. γε.* [Cryſtallo. Gal. Cryſtal. Hiſp. Cryſtalo.] *κρύσταλλος*, & Cryſtallum neutri, gemma candida, & pellucida, *παρά τὸ σέλας* *ἀπὸ τῆς κρούων*, ab eo quod gelu contrahatur. Plin. lib. 37. cap. 2. Cryſtallum non alibi reperitur, quam ubi maximæ hybernæ niues rigent: glaciemque eſſe certum eſt: unde & Græci nomē dederunt. Hæc ille. Inde Cryſtallinus, a, um.

CYBA, [Lettica.] Sabinis uocatur, quam militares Letticam unde uidetur deriuatum eſſe Cubiculum, feſtus.

CYBICVLARE, *ει*, *βιλαμικος*, quod ad cubiculum pertinet. ut cubicularis lectus, apud Cicer. in uicul. Cubicularis pro cubiculario, Suet. in Nerone.

CYBICVLARIVS, [Cameriere. Gal. Chamberlant, ualet de chambre. Hiſp. Camarero, guarda la camera.] qui in cubiculo miniſtrat. Cic. 5. Verr.

CYBICVLVM, [Camera. Gal. Chambre a coucher ou dormir. Hiſp. Camera donde dormimos.] locus uno uel pluribus cubilibus intratus, nocturnæque quieti deſtinatus. Cicer. 5. Verr. In cubiculum introductus.

CYBILE, *σ. p.* [Letto. Gal. Lit, lieu à ſe coucher ou dormir, nid, tanriere. Hiſp. Lecho, o cubiel proprio lugar de las fieras.] *χοῖτη*, lectus, quod in eo cubetur. Cic. 5. Tuſc. Terra cubile erat Anacharſi. Cubilia item dicuntur loca, in quibus feræ cubant. Cicer. 2. de Natur. Deor. Deliteſcunt cubilibus beſtiæ. Dicitur & de ſtrutura. Plin. lib. 35. Ea, inq; ut, maxima, moles fuit, nec ſedit in Cubili: Veitur hac uoce & Vitru. lib. 2. in eadem ſignificatione. Cubile ſalutatorium, dicitur in quo ſimulacra deorum imponi ſolent: quod & Lararium, alio nomine dicitur. Plin. lib. 15. cap. 11. Omnia iam & uirorum ſalutarijs cubilibus incluſa.

CYBITALIS, *εις*, uel Cubital, cubiti ornamentum Hor. in Ser.

CYBITALE, *πυγμαλῖς*, ut herba cubitalis apud Plin. Cauca cubitalis apud Liu. id eſt, uno cubitu alta.

CYBITO, *ας*, frequen. [Dormire nel letto.] *κοιτησ*, Cic. pro Cœl. Propter non ſtarnos metus puſio cum maiore ſore cubitauit.

CYBITVS, *τι*, & Cubitum, [Gomitto, braccio da miſurare. Gal. Orude, ou coudee qui contient pie & demi. Hiſp. Codo del brazo, o codo de medir.] *πυγμαλῖς*, *εὐκύνω*, curuatura a brachij, ubi lacerto iungitur. Plau. Stic. Cubiti depulſa de uia. Inſanti cubito. Vir. 4. Aene. Oſa ingentia cubiti, Ouid. 12. Meta. Cic. de Leg. Columellã tribus cubitis non altiorẽ. A medicis tamẽ Cubitus uocat os illud brachij cui innititur, & ab ima manu ad brachij curuaturam extenditur. Accipitur & pro meſura cubitum, Plin. lib. 7. cap. 16. Conſtat autem cubitum ex ſex palmis, id eſt, digitis uiginti quattuor, ut auctor eſt Viru. lib. 3. Eſt prætere cubitus regius, qui maior eſt cõi cubito tribu. digitis, ut reſert Hero. lib. 1. Eſt & Cubitus geometricus, qui tantum ualeat, quantum ſex noſtra cubita, ut Origenes & Auguſtinus tradiderunt.

CYBO, *ας*, bui, bitum, [Giaceret, ripofarſi.] quamuis Cubatio, non Cubitio, eſt aut cubare iacere, ut cubare in lecto. Pla. Cubare in faciẽ, eſt cubare ſupinum, apud Iuuen. Et abſolute apud. Cic. 5. Ve. Cum iſte cubaret. Sic ire cubitum, & Surgere cubitu. Cat. Dicitur de ægrotis. Hor. Cubat hic in Valle Quirini, id eſt ægrotat. Cicer. 4. Tuſcul. Narrabat eum grauitate, & copioſe, nihil eſſe bonum, niſi quod honeſtum, cubantem diſputaſſe. Col. lib. 7. Cubitorem bouem appellant, qui ſæpe decumbit ex pertinaci contumacia.

CYBUS, *κύβος*, eſt figura ex omni latere quadrata: quales ſunt teſſeræ, quibus in alueolo luditur. In numeris etiam Cubus dicitur cũ omne latus eiufdem numeri æqualiter in ſe ſoluitur: ut ſit, quando terrena dicuntur, atque idem ipſe numerus triplicatur.

CYCVBO, *ας*, *σ. c. viiζ*, proprium eſt uocis nocturæ. Vt in carmine de Philomela: Noctua lucifuga cucubat in tenebris.

CYCVLIO, eſt (ut Capitolinus docet) genus pilei uiatorum. Cato de re ru. cap. 2. uidetur oſtendere uetiſtæ genis fuiſſe, qua opere aduerſus tempeſtatum iniuriam tegebantur.

CYCVLVVS, [Cucco. Gal. Cocu ou coucou. Hiſp. Cu cillo me.] *κύκκουξ*, Hor. in Ser. Magna cõpellens uoce cuculũ. Mart. tñ penultimã corripuit: Quãuis per plures cuculus cantauerit annos. Eſt aut Cuculus auis noſtiſſima, quæ in aliarum auium nidis oua parit. Pla. certe in Aſi. Cuculum uocat adulterum, quod ſex alienis uxorib. liberos gignat: quos mariti pro ſuis educet. Pla. in Aſi. Ac eſt cubat cuculus.

CYCVLLAVS, *α*, um, qui cucullo indurus eſt. apud Col. lib. 1.

CYCVLIVS, [Veſte che ha il capuzino, ſcartoζζο. Ga. Coqueluchon ou une cape que les femmes portent pour ſe couvrir durant le pluye. Hiſp. Capilla de ueſtidura, o cogulla, el papabigo ò capirote.] genus ueſtis eſt. Iuuen. Sat. 6. Sumere nocturnos meretrix Auguſta cucullus. Colu. Quæ prohibetur pellibus manicatis centonibus conſectis, uel ſagis, aut cucullis. Iuue. Contentusq; illic Veneto, duroque cucullo. Cucullus etiam pro tegmento papyraceo, quo pigmentarij utuntur ſumitur. Martia. lib. 3.

CYCVMA, *α*, *σ. c.* [Bronzin, cuocome. Gal. Paellon. Hiſp. Vaso de cobre o m caldera o ſarten.] uas æneum, calefaciendæ aquæ idoneum. Petronius Arbiter in Saty. Frangitur ceruix cucumæ, ignemque ualeſcentem reſtinguit. Cucuma item tuguriolum exiguum, in quo pauperiores habitabant. Mar. lib. 10. Cucumam fecit, Oracilius. Budæus ſcribit Cucumam eſſe genus baculi ferrati. Iuriſcon. ad legem Iul. de ſicarijs.

CYCVMBELLA, demi. Alphonſus. I. ſi quando. ſ. ſi ſerui. uendi.

CYCVMER, ſiue Cucumis, pen. pro. cucumeris, ſiue cucumis in gentiuo, [Coccomero. Gal. Cocombre. Hiſp. Cohombro.] *σίκυς*, herba eſt armentis

- subiunctiuo. Cicer. pro Deiot. Cum in omnibus causis grauioribus initio dicendi commoueri soleam, tamen in hac multa ita me perturbant. Aliquando pro quoniam ut causam denotet: & similiter subiunctiuo iungitur: ut, Cum inueniam Latinos proprio sermone hæc parum attigisse, conatus sum pro uiribus, iungitur quandoque Cum, & Tum, quæ licet idem fere significat, diuerso tamen modo ordinantur. nam in cum est quiddam minus, in tum quiddam maius: & hoc duobus modis fit: ut aut generale præcedat, & sequatur speciale. aut ambo sint specialia. Primo modo sic. Quint. Quod cum omnibus confitendum est, tum nobis præcipue qui rationem dicendi a bono uiro non separamus, id est omnibus multum, mihi autem maxime. Altero modo. Idem: Quod opus Marcelle uictori tibi dicamus, quem cum amicissimum nobis, cum eximio literarum amore flagrantem, dignissimum hoc mutæ in nos caritatis pignore iudicamus, id est, multum propter amorem tuum in nos, plus tamen propter amorem literarum. Aliquando etiam Cum & Tum coniunctiuo iunguntur. Cicer. Curioni lib. 2. epist. qui cum suis uirtutibus, tum uero te filio superasset omnium fortunas. Quando autem fit sub duobus uerbis, fieri debet sub eodem modo & tempore. Cic. Att. lib. 1. cum meus me mæror conficit, tum uero hæc addita cura uix uitam mihi reliquam facit. Quæquam etiam interdum diuersorum modorum & temporum uerbis iuncta inueniuntur. Idem lib. 3. Quod cum semper antea intelligerem, tum uero proxime iudicaui. Idem in prin. lib. 1. de Na. Deo. Cum multæ res in philosophia nequaquam satis adhuc sint explicatæ, tum difficilis Brute quæstio est de natura deorum. Ponitur quandoque Tum sine Cum geminatum uel triplicatum in rebus paribus. Quint. Ti. Liuum, tum in narrando miræ iucunditatis, tum in concionibus eloquentem: ita dicuntur omnia, tum rebus, tum personis accommodata. Ponitur nonnunquam Tum pro aliquando, sic fere geminatum. Cic. Tum hoc, modo illud argue, id est, modo hoc, modo illud. Quandoque pro tunc. Virgil. Aeneid. Tum primum nostri Cacum uidere timentem. Quandoque est aduerbium ordinis, pro deinde. Idem 6. Aen. Tum Stygio regi nocturnas inchoat aras. Quandoque pro præterea. Ter. in pro. Eun. Tum si quis est, qui dictum in se inementem Existimet esse.
- CUM ALTER**, una particula, antiqui pro cum altero usurpabant, breuitatis gratia: ut annotauit Festus.
- CUM DICTO**, [Subito, detto], ἀμαλῶν, statim post uerba, & uix dum finito sermone. Apul.
- CUM IMPERIO** esse, cui nominatim mandabatur a populo imperiū.
- CUM MAXIME**, [Grandissimamente, oltre misura], uehementissime. Cic. pro Cluen.
- CUM PARTIM**, uide Partim.
- CUM POTESTATE** esse, dicebatur qui a populo alicui præciebatur negotio. Cic. lib. 2. de Inuen. Priuatus, an cum potestate.
- CUM PRIMIS**, [Piu che altri, sommanente], in primis. Cic. 3. Ter. Homo domi suæ cum primis locuples. Cōprime, olim dicebatur pro Cum primis. Q. Quadrigarius, cuius operam apud Gallos comprime fortem resp. sentit.
- CUM STOMACHO**, aliquid facere, [Sdegnosamente], cū indignatione.
- CUM AB**, arum, ciuitas Lucanix ad mare iuxta Puteolos. Seruius in illud Vir. lib. 3. Aen. Cum æam accesseris urbem. Buba (inquit) in sila est: ex cuius ciuitate Chalchide coloni profecti sunt ad nouas sedes querendas, & haud longe a Baijs inueniunt uacuum litus: ubi uisa muliere grauida (quod illi fœcunditatis augurium interpretabantur) ciuitatem considerunt, quam Cumas appellarunt, siue καὶ τῆς κοινῆς, a pregnantibus: siue ab undis, quas Greci κύματα appellant. Inde Cumani & Cumæi.
- CUMATILIS**, color, a fluctuum similitudine appellatus, qui & Cæruleus alio nomine dicitur, κύματα, fluctus. Pla. Cumatilem togam, aut plumatilem. Hunc colorē periphrasticis designat Ouid. lib. 3. Suxæ artis, cum aë, Hæc undas imitatur: habet quoque nomen ab undis.
- CUMERA**, p. c. [Bugnola. Gal. Vn uaisseau à garder le grain de froment, Hiss. Panero de palma ò esparto]. uas ingens uimineum, uel etiam fistile, quo frumenta conduuntur, ut inquit Acron. Festus uero auctor est, Cumeras, ex sparto palmarū uel folijs cōfici solere. Hor. lib. 1. Ser. Cur tua plus cumeris laudes granaria nostris?
- CUMERVM**, antiquis uasis genus erat, quod opertum in nuptijs ferebatur, in quo erat nobilitatis suppellex. Festus.
- CUMINVM**, siue Cuminum, [Comino. Gal. Herbe nommée du comin. Hiss. Cominos]. p. p. κύμινον, herba notissima, folio fœniculo non dissimilis, in uino epotum pallorem ferrugine generare, unde Hor. li. 1. epi. Biberent ex angue cuminū. Pers. Sa. 5. Pallentia grana cumini.
- CUMULATVS**, a, um, [Copioso, pieno] Cic. de Or. omni rerum genere cumulate oratio.
- CUMULATE**, [Abondeuolmente, copiosamente. Gal. Abondamment. Hiss. Abundamente] abundanter. Cic. 2. de Diu. bene cumulateq. perfectæ.
- CUMULATIM**, acuatim σωμδόν, Var. de re rust. lib. 3. ca. 15.
- CUMVLO**, as, are, [Accumulare, ammassare. Gal. Combler, amonceler, maffer en monceau. Hiss. Colmar ò amontanar.] σωμδόν, coacervate, & quasi ad cumulum addere. Virg. 11. Aen. Cumulatq. altaria donis, Tractum a mensuris, quibus non nihil solet addi. Cic. ad Att. lib. 14. Non possum non coniteri, cumulari me maxime gaudio.
- CUMVLVS**, pen. cor. [Cumulo, mucchio, massa. Gal. Monceau, comble amas. Hiss. Colmo ò monton.] σωμδός, maiorum rerum ueluti acertus quiddam. Liu. lib. 10. Consul is corpus obrutum super stratis Gallorum cumulis. Vir. Cumulum pro magna aquæ mole posuit. 1. Aene. Insequitur cumulo præruptus aquæ mons. Cumulus item est, qui ad ditur mensuræ plenæ, inquit Festus, & accipitur pro quauis accessione. Cicer. pro Sex. Roscio: ut ad illam opimam prædam damnatio Roscij, uelut cumulus accedat.
- CUNAE**, arum, & Cunabula, orum, [Cuna, culla. Gal. Le berceau, ou chonchette d'un enfant. Hiss. A quel lugar do nacen los niños, y la cuna.] κωτίδες, lectuli, in quibus infantes solent iacere. Cic. 1. Tulc. Si puer paruus occidit in cunis, ne querendum quidem. Dicuntur & Incunabula: nam In, præpositio hoc loco nihil significat. Sunt qui Cunabula, & Incunabula a cunis distinguunt, & ea proprie dici existimant, quæ ad cunas instruendas, & ornadas pertinet. Cunas uero exiguum illud fulcrum, ex ligno, aliæ materia, in quo infans lectulus sternitur. Pla. in Amph. Nec eum puerum, quilibet colligare quirit in cunabulis. Et in Tru. Fascijs opus est, puluimus cunis incunabulis. Per translationem, idem in Pseudolo. Sapit usque a cunabulis, id est usque ab ætate, quæ in cunabulis agitur. Liu. lib. 4. Ab incunabulis imbutum odio tribunorum. Virg. lib. 3. Cunabula pro initijs posuit. Mons Ideus ubi & gentis cunabula nostræ. in Sal. Quandoque Incunabula uocamus nutritionem puerilem, unde locum incunabulorum uocamus eum, in quo ab ipsa statim infantia educati sumus. Sue. in Vesp. Locum incunabulorum assidue frequentauit.
- CUNCTATIO**, onis, [Dimora. Gal. Targement, lacheté. Hiss. Tardança.] Cic. Att. Audio cunctationem non probari.
- CUNCTABUNDVS**, Liu. 6. Cunctabundus egressus castris esse.
- CUNCTANTER**, aduer. [Tardamente. Gal. Lachement, en delayant, tout bellement. Hiss. tardamente.] σωμδόν, cum mora. Liu. 1.
- CUNCTATOR**, σωμπαγτες, dilator, procrastinator. Cælius. Cic. Nocti, Seruius quam cunctator. Hoc cognomen ab æmulo Fabio Maximo inditum: qui cunctabunda quadam prudentia uires Annibalis fregit. Vnde illud Ennij. Vnus homo nobis cunctando restituit rem.
- CUNCTI**, [Tutti. Gal. Tous ensemble. Hiss. Todos juntamente.] σωμπαγτες, significat quidem omnes, sed qui sunt coniuncti. Omnes uero etiam si disiuncti. Virg. 1. Geor. Cuncta tibi Cererem pubes agrestis adoret. Cic. in epi. Cunctus populus cuncta gratia.
- CUNCTOR**, aris, [Indugiare, differere, di di in di. Ga. Tarder ou targer, differer & ne se haster point faire le long. Hiss. Tardar a otro.] νελλω, uerbum deponens, moror, procrastinor, de die in diem differo. Vir. 4. Aen. Reginam thalamo cunctantem ad limina primi Pœnorum expectant. Cæf. 1. Bel. Ciu. Si cunctetur, atque agar leuis. Cunctans, cunctantior, cunctantissimus. Liu. li. 30. Ut dubites, utrum ingenio cunctatior fuerit.
- CUNEARE**, [Puntellare. Gal. Coigner.] σωμδόν, est cuneis adactis firmare. Plin. lib. 16. c. 40. Si quid cuneandum sit in ligno, clauisque figendum. Cuneari item est in cunei formam coaptari. Plin. li. 3. scribit Hispaniam angustijs quibusdam cuneari.
- CUNEATIM**, per cuneos. Ammian. Imperator cuneatim stipatus. Cæf. 7. Bel. Gal. Hoites in foro cuneatim constiterunt.
- CUNEATVS**, a, um, [Puntellato. Gal. Fait en forme de coing plus estroit d'un bout que d'autre. Hiss. Cosa hecha à manera de cuna.] σωμδόν, in formam cunei factum, unde a Liuio forma scuti Cuneatior appellatur, cuius summum latius, imum strictius erat. Itē Cuneatus ager, apud Col. lib. 5. cap. 2. Vtputa cum est longus pedes centum, latus ex altera parte pedes uiginti, ex altera pedes non amplius decem, Ouid. 13. Metam. Prominet in pontum cuneatus cacuminae longo Collis.
- CUNEOLVS**, li, demin. a Cuneus, id est clauus ligneus, quo duo uel plura tigna connectuntur. Cicer. de Vniuers. Crebris quasi cuneolis iniectis.
- CUNEVS**, [Conio. Gal. Vn coing. Hiss. Cuno ò cuna para hender.] σωμδόν, instrumentum ferreum, aut ligneum, quo finduntur ligna: prima pars acutior, sequens latior, & amplior. Virgil. 1. Georg. Cuneis scindebant fissile lignum. est & Ciceronis uox in Tulc. per translationem sumitur pro peditum multitudine, in cunei formam redacta, teste Vegetio lib. 2. Hinc & Cunei dicti loca in theatro, in quibus uulgus spectatorum stabat inter sedentium subsellia. Iuue. Cuneis an habent spectacula totis. Virg. lib. 2. Geor. Vitr. lib. 7. Cunei spectaculorum in theatro ita diuidantur, ut anguli trigonorum, qui currunt circa curuaturam circinationis, dirigant ascensus. Inde theatrum a Virgil. Cuneatum dicitur, Excuneati, ab Apul. dicti, quib. sedendi locus non fuit in cuneis confertis.

CUNEVS, promontoriū Lusitanix, nomē habens a figura cunei, quo ligna finduntur, cuius extrema pars acuminata est paulatim in latitudinem procedens. Pomp. lib. 3. Lusitania trans Anam, in tria promontoria dispergitur. Anx proximum, qui a lata sede procurrens, paulatim se ac sua latera fastigiat. Cuneus ager dicitur: sequens, Sacrum uocant: Magnum, quod ulterius est. Hæc ille. Ptolemæus non leui errore hoc promontorium Sacrum esse existimat: ut docet Vadianus in locum Pomponij iam citatum.

CUNICVLVS, [Comiglio. Gal. Conuil. Hisp. El coneio.] *Ἰακίνας*, animal lepori simile, quod sub terra effossa latere solitum est. Mar. Gaudet in effossis habitare cuniculos antris. Varro. 3. de re ru. cap. 12. Cuniculi dicti, quod sub terra cuniculos ipsi facere soleant, ubi inuentum. Plin. Tenta: a per cuniculum figa. Vnde Cuniculis oppugnare, dolo & fraude aliquid contra aliquē moliri. Et agere cuniculos, quod uulgius minare dicit. Cæf. 8. Bel. Gal. Tectos cuniculos agunt ad caput fontis. Cuniculus insuper pro canali accipitur. Plin. lib. 9. cap. 38.

CUNICVLATIM, cuniculi modo, Plin. lib. 9. capitu. 33. Cuniculatim, pectinatim.

CUNICVLARIA, insulæ in mari Ligustico. Plin. lib. 3. cap. 6.

CUNICVLARIVS, rij, qui sub terris cuniculos fodit. Veget. lib. 2. c. 11.

CUNICVLOSVS, a, um, plenus cuniculis. Catullus.

CUNILA, *κύνωλα*, Dioscoridi, herba, quam uulgius a necandis pulicibus, Pulicariam appellat: Latini Cunilagem, uide Plin. 20. c. 16.

CUNILAGO, inis, tertium genus cunilæ, quam Græci Masculam appellant, odore se do, radice lignosa, folio aspero. Plin. lib. 20. c. 16.

CUNINA, dea, quæ cunis infantium præsidere purabatur.

CUNIRE, [Cacare.] sterco facere: a cunis infantium, sæpe stercore fœdatis. Festus.

CUNILINGI, dicebantur homines sordidissimi, a cunnis lingēdis.

CUNNVS, [Natura.] pars mulieris pudenda. uox Martialis familiaris.

CUNYZAMIS, medis, herba, alio nomine Cunilago. Plin. lib. 19. c. 8.

CUPA, siue Cuppa, [Botte. Gal. Vne cue ou cuvette, à cuuer la uendenge, ou tre coupe a b. ire. Hisp. Copa de cuba para guardar uino.] uas uinarium amplum, in quo uinū in apotheca conditum saturebatur. Vlpianus de Lega. 2. Cuius Cupis etiam utebantur ad naues, quæ reficiendæ erant, sustinendas. Lucanus. Namque ratem uacua sustinent undique cupæ.

CUPEDIA, orum, [Cibi delicetis.] a Romanis appellabantur lautiores cibi, siue a Cupedine Romano equite, cuius ædes solo æquatæ aream foro cupedinario extruendo præbuerint: siue quod delicatiores eiusmodi cibi rebus Cupidinis alimenta præbent. Plau. in Stic. Nihil moror cupedia. Cupedia, cupedia. Cic. 4. Tusc. Liguricio, temulentia, cupedia. Vbi cupedia uidetur posuisse pro uitioso cupediorū appetitu. Cupedula, æ, demin. Gel. 1. 6. c. 13. Nō cupedulas ciborum, sed argutias quæstionum. Est etiam Cupes qui lautiores cibos frequenter. Plau. in Trin. Mendax, cupes, auarus.

CUPEDINARIJ, [Viandari. Gal. Vn rofisseur, un uinander, celui qui uend uiandes friandes. Hisp. Vendedor de golosinas.] qui esculenta & pocula cœta uendūt. Ter. in Fun. Cupedinarij, Ceterij, lanij, coquij.

CUPEDINARIVM, forum, & Cupedinis forum, in quo delicatiores epulæ cœta uendebantur, quod ibi fuerit domus Cupedinis Romani equitis. Var. lib. 1.

CUPEDO, dinis, *Ἰνδουία*, idem quod Cupido. Luere. lib. 6. Et finem statuit cupedinis atque timoris.

CUPIDE, [Desiderosamente. Gal. Affectueux, avec, ou par grande affection. Hisp. Codiciosamente.] Cic. pro Ros. Cupide & libenter mentiar. Cupidissimus. Cic. ad Att. lib. 4. Cupidissimus mei. Cupidissimus pacis. A. G. ad Cic. lib. 10. epist.

CUPIDINEVS, a, um, [Di Cupido.] *Ἰπτινός*, Ouid. 1. de rem. am. sagittæ Cupidinez.

CUPIDITAS, is, [Cupidità, cupidigia. Gal. Conuoitise, appetit, desir. Hisp. codicia.] *Ἰνδουία*, auaritia appetitus. ut Cupiditas cibi, Cels. lib. 3. & Cic. 4. Aca. Cic. in Par. Numquam expletur cupiditas fitis. Temeraria dominatrix animi cupiditas. Cic. 1. Inuen.

CUPIDO, dinis, masc. uult. [Cupido, Amore, Dio.] *Ἰεὺς*, amoris Deus, quæ Hesiodus natum uult ex Chao & terra. Simonides & Cicero ex Marte & Venere: Arcefilaus ex Noctē & Aethere: Alcæus, ex Lite & Zephro: Sappho ex Venere & Cælo: Sen. ex Venere & Vulcan. Duplex autem est, Ouidio dicente, Alma faue dixi geminorum mater Amorum: Honestus uidelicet & turpis, illumque ex Venere & Ioue patre natum uolunt: hunc autem Erebi & Noctis filium esse, quod & ipsi referunt. Cic. lib. 3. de Natur. Deor. Fingitur a poetis armatus flammis, & telis aureo uidelicet & plumbeo, (ut patet ex Ouid. libro 1. Metamorph. De Daphne & Apolline) item cæcus, nudus, alatus, arcitenens, uolatilis. Eius quoque formæ descriptio extat multis uerbis apud Apul. de Afino aureo. Virg. de Vino & amore: Bellum sæpe petit fere exitiale Cupido. Cupido uero fœ. ge. pro cupiditate accipitur: quamuis cupiditas leuior sit, quam Cupido. Lucul. lib. 19. Cupiditas ex nomine, cupi-

do ex stulto numquam tollitur, quod cupiditas pars sit temperatior defluens a cupidine. Et autem animi affectio, a libidine, & cupiditate proficiens: qualis est auaritia, qua opes cupiuntur: qualis iracundia, qua ultionem appetimus, & similia. Virgil. 6. Aenei. Quæ lucis miseris tam dira cupiditas? Pla. Pœn. Cupido uersatur in corde. Mortis Cupido. Ouid. in Ibin. Inuenitur etiam nonnumquam in mascul. ge. Hor. 2. Car. Nec leues somnos timor, aut Cupido. Sordidus auert.

CUPIDVS, [Auido, ingordo, bramoso. Gal. Desireux, conuoiteux. Hisp. Codicioso.] *Ἰνδουίαν*, auarus, qui rei alicuius desiderio tenetur. Ter. in Hecy. Eius uidendi cupidus.

CUPIDENTER, [Desiderosamente.] Plautus in Pseud. Cum quid cupient dari Petimus nobis.

CUPIDIOS, cupiui, cupitum, [Desiderare. Gal. Desirer, conuoiter. Hisp. Codiciar.] *Ἰνδουίαν*, opto, desidero. Cic. de Or. Neque uero nobis cupientibus atque optantibus fructus oculi datus est. Cupere alicui, pro bene uelle, Cic. Q. Fra. lib. 1. Ego Fundanio non cupio? non amicus sum? Cupire in quarta coniugatione apud antiquos legitur. Lucr. lib. 1. Perfringere ut arcta naturæ primus portarum claustra cupiret. Cupiens, nomen, idem quod Cupidus. Plaut. in Mil. Huius cupiens corporis est. Cupientissimus, Sal. Marius cupientissima plebe consul factus. Cupitus p. p. partic. Ouid. 3. Fast. Mars uidet hanc uisam que cupit, portiturque cupita.

CUPITOR, oris, [Desideroso.] Tacit. lib. 12. Matrimonij cupitor.

CYPRÆ, Picens ciuitas est, non procul ab Asculo. Plin. lib. 3. cap. 13.

CYPRESSVS, fi, [Cipresso. Gal. Cyprès. Hisp. El ciprés.] *κνπάρισος*, arbor procerâ, caudice oblongo & recto, folio pini, sed carnosius, mollioreque. funebri signo ante defunctorum ædes eam posuere maiores. Legitur & cupressus, us. Ouid. 3. Tri. Funeris ara mihi ferali cincta cupressus.

CYPRESSINVS, a, um, p. c. [Di cipresso. Gal. De cyprès. Hisp. Cosa de ciprés.] *κνπάρισωτος*, ex cupresso. Plin. lib. 24. cap. 4. Cupressinum oleum.

CYPRESSVS, a, um, [Di cipresso.] *κνπάρισωτος*, ex cupressu confectum. Liu. 2.

CYPRESSVM, ti, p. p. [Luogo che ha molti cipressi. Gal. Lieu complâté de cyprès, Hisp. Lugar de muchos cipresses.] *κνπάρισωτος*, locus cupressis cœtus. Cic. 1. de Leg. In cupressetis Gnosiorum.

CYPRESSIFER, a, um, ferens cupressifos. Oul. epist. 9.

CYPRVM, *Ἰππιος, χαλκός*, genus quoddam æris, quod a Plinio Aes Cyprum uocatur. unde apud Palladium Cuprini clau dicuntur. Cupreus, a, um, ut Cupreum uas. Plin. lib. 23. cap. 3.

CYR, [Perche. Gal. Pourquoi. Hisp. Porque.] interrogandi aduer. Ter. in An. Cur me excrucio? cur me macero? Aliquæ reatiue accipitur. Cic. pro Rosc. Com. Non fuit causa, cur tantum labore caperes.

CYRA, [Cura, pensiero, tranaglio. Gal. Cure, soing, soulei, chagrin. Hisp. Cura de el cuidado.] *ἰσορροπία*, sollicitudo, quod cor edat, & excruciet. Ter. Phor. Cura & sumptu absumitur. Virg. 1. Aene. Quando hæc te cura remordet. Quandoque pro studio: ut, Salus tua est mihi cura, id est ad salutem tuam studium adhibeo. Pro opere, quod adhibita cura sit, Mart. Teque piger cura præmia ferre tua, id est præmia operis abs te facti. Pro amore. Virg. 4. Aene. At regina graui iandandum saucia cura. Pro munere quo curator fungitur, Vlp. l. hærens absens. §. si quis tutelam. ff. de iudi.

CURANTIA, Cic. ad Q. Fr. Quod me admones de non curantia.

CURATIO, [Cura. Gal. Cure ou garnison. Hisp. Curadoria, curyado.] *ἰατρική*, ut docet Donatus, medicorū est, Curamētis, Curatura diligentiæ. Cic. ad Tiro. Curationes eius nō probo. Pro imūctioe muneris. Cic. in Ora pro Rab. Posth. Rabirius curationē & quasi dispensationem regiam suscepit. Curatio, onis, pro cura. Cic. 1. de Nat. Deo. Ab omni curatione & administratione rerum uacēt.

CURATOR, [Curatore, tutore. Gal. Curateur, qui à lo charge de le soing de quelque chose. Hisp. Curador.] *ἰατρονομός*, generali nomine dicitur præpositus alicui negotio: ut, Reficiendis muris curator Demosthenes fuit. Cic. de opt. ge. or. Curatores urbis & annonæ ædiles. Idē 2. de Leg. Insti. de curatoribus. §. j. Masculi quidem puberes, & femina uiripotentes, usque ad uicesimum quintum annum completū curatores accipiunt. Festus scribit Curatorem esse, qui pupillis loco tutoris datur. quasi qui pupillarum bonorum curam gerat. Sic curator, qui rei frumentariæ & agris diuidendis præpositus est. Sue. in Calig. Curatorem munere, ac uenationum occidit. Si. l. de rep. ueltra, cuius huc curator missus es. paucis accipe.

CURATORIA, curatoris, pupillarum munus. Heren. l. 1. ff. de excusat. tutel. excusationem tutelæ, & curatoris. Ibidem. l. 2. Excusatur a tutela, & curatoria.

CURATVS, cum cura factus. Bene curata cute nitidus, Hor. 1. epist. Plin. libro 18. capitu. 6. Filiam ualidam, bene curatam, ac pestitam. Curate, pro accurate. Tacit. lib. 2. Eius negocij initium, finem curatus edisseram.

CYRCVLIO, circuli onis, ma. ge. [Tignola. Gal. Vne petite bête ou uermine qui rongé le froment, calandre, chate pelouse ou chersensou. Hisp. Gorgo.] *ἰσὺς*, animal paruū frumentum corrodens: quasi gurgulo,

lio, quod nihil in eo pene aliud quam guttur uideatur. Virgil. 1. Geor. Populataq. ingentem farris aceruum Curculio. Est etiam Curculio fistula colli exterior, per quam spiritus attrahitur atq. emititur. Dicitur etiam spiritalis fistula, quæ semper patet, ut spiritus liberum habeat exitum, qui ad pulmonem corq. deferunt. Trachianæ arteriæ medicæ appellantur. Plin. Arteriam asperam: cuius operculum est Epiglottis. Scribitur autem Curculio, per quod Gurculio per g, ut constat ex argumento Plautinæ Comœdiæ, quam Curculionem inscripsit, in qua præmæ uersum litteræ Curculionis nomen exprimitur.

CVRES, plu. nu. Sabinorum opidum, cui imperabat T. Tatius.

CVRETES, κρητες, populi Cretæ insulæ, qui & Corybantes, & Dactyli Idæi appellati sunt: ex Ida Phrygiæ monte (ut quidam uolunt) oriundi, a cuius etiam nomine, Cretæ montem, quem primum insedere, Idam appellarunt. Dicitur κρητες, teste Strab. lib. 10. ὅτι τῆς κρητῆς, a tonsura. anteriorem enim capitis partem detonsam gestabant, ne hostes eos cæsarie apprehenderent. Alij Curetas dictos putant, ὅτι τῆς κροτορίας, quod Iouem aluisse dicantur. Auctor est idem Strabo, loco iam citato, Curetas in Græciam quoq. traiecisse, tandemq. confedisse trans Acheloum fluiuium: ubi que cum iuncta seruarent capita, Acharnanas uocari cœpisse.

CVRIA, [Corte. Gal. La cour, le lieu deputé à consulter des affaires publiques. Hisp. Corte. Lugar donde esta el consilio.] ἑὸς τυροῦ, a cura dicta. Curia, inquit Fest. locus est, ubi publicas curas gerebant: item sedes ac templum publici consilij. Cic. de Sen. Nō curia uires meas desiderat. Est autem Curia duplex sacrorum scilicet & senatus. In curijs enim uel sacerdotes res diuinas, uel magistratus humanas curabant. Et non solum pro loco sed etiam pro hominibus sumitur. βελή. Lucan. Viso iure minas iactaret curia Gracchis. Curia etiam nominatur, populi partes, quales fuerunt eæ, in quas Romulus populum distribuit, numero triginta: quas, quoniam tūc reip. curam per earum partium sententiam expediebat, Curias appellauit. Curia in qua habebatur senatus, templum erat. Curia Calabria, a calando, id est a uocando, dicta est, quod calata, id est uocata in Capitolium plebe, iuxta hanc curiam pontifices pronuntiare solent, quot dies a calendis ad nonas supersessent. Curia Hostilia, quam primum ædificauit Hostilius rex Romanorum.

CVRIALES, qui sunt eiusdem curia, tribules, eiusdem tribus. Curiales flamines curiarum sacerdotes. Curiales mæxæ, in quibus immolabatur Iunoni, quæ Curis est appellata. Pla. in Aul. Neque quisquam curialium Venit, diuidere argentum oportuit. Cic. 2. Off. Ciuium enim Athenis etiam in suos curiales Latiadas hospitalē fuisse.

CVRIATVS, a, um, ut Curia lex, a curiatis comitijs dicta. Cic. ad Att. Qui se affuisse dicerent, cum lex curiata ferretur. Et Curia, comitia, cōuentus qui curiatim cogebant. Gel. l. 1. c. 27. Curia comitia erāt, quæ curiatim per hictorē calabantur, i. conuocantur.

CVRIOANIS, sacerdos curia, in curijs enim sacerdotes ita res diuinas curabant, ut senatus res humanas in curia Hostilia curare solebat: ut scribit Var. Curio maximus dicebatur, cuius auctoritate curia, omnesq. Curiones regebantur. Curiones quoque dicti præcones. Iul. Capitolinus. Ille per curionem dici iussit. Pla. uero in Aul. Agnum curionem appellat macilentum, tamquam ob curam mace ratam, confectumq. Item cognomen Scribonia gentis plebeiz. Cic. in Bruto, & Plin. lib. 7. cap. 41.

CVRIONIA, sacra, quæ a Curionibus in curijs fiebant. Fest.

CVRIONIVM, æs, quod dabatur Curioni ob sacerdotum curionatus. Fest.

CVRIOSE, [Diligenter. Gal. Curieusement songneusement. Hisp. Curiosa y diligentement.] ἰταμελῶς, Cic. ad Att. lib. 9. Cum de eo curiose quæstisset Dionysius.

CVRIOSITAS, [Tropica diligencia. Gal. Curiosité, soing. Hisp. Curiosidad y diligencia.] nimia diligencia. Cic. ad Att. lib. 2.

CVRIOSVS, [Curioso, diligente, desideroso. Gal. Curieux, signieux. Hisp. Curioso y diligente.] ἰταμελῶς, a multa cura dicitur, siue in bonum, siue in malum. in malum, quoties plus diligentiæ, quam oportet, adhibetur. in bonum, cum cura supra modum utimur ad res bene gerendas. Est igitur curiosus, qui multum, siue diligenter aliquid curat. Cic. Appio Pulch. Homo, non modo prudens, uerum etiam curiosus. In bonam quoque partem, Col. lib. 3. Vfus est aduerbio: Curiose, inquit, todito.

CVRIS, [Hasta.] lingua Sabinorum hasta dicitur: unde Romulus quirinus, qui eam ferebat, est dictus. Et Iuno Curitis, quæ & ipsa hastam ferre putabatur. Mac. lib. 1. Satur. cap. 9. & Ser. in 1. Aen.

CVRIVM, τῆς, ἑστῆς, urbs Cipri insulæ, a Curio Cinyræ filio. Est item eiusdem nominis opidum in Aetolia. Stephanus.

CVRIVS, nomen Romani ciuis, summæ frugalitatis, & fortitudinis. Hic cum rapas in foco torreret, & Samniti legati magnum auri pondus publice missum artulissent, inuitarentq. ut eo uti uellet; respondit, Curium malle imperare locupletibus, quam locupletē fieri. & qui acie uinci non potuit, eum pecunia corrumpi non posse. Hunc omnium primum de Sabinis triumphasse, auctor est Liu.

Idem Pyrrhum, Epirotarum regem, acie uictum, Italia expulit. **CVRO**, as, are, [Hauer cura, por cura, assuicarsi. Ga. Soigner, auoir cure & soing. Hisp. Tener cury dado.] ἄσπιδος, operam dare, in re aliqua elaborare, rei alicui studere, diligentiam curamque adhibere. in qua significatione ponitur interdum absolute. Ter. in And. Obferues filium, Quid agat. cos. Curabo. Et hoc aliquando cum Vt. Cicer. Fam. 16. Cura igitur nil aliud, nisi ut ualeas. Aliquando cum Ne. Idem fam. 2. Cures, ne quid mihi ad hoc negocij aut oneris accedat, aut temporis. Interdum cum accusatiuo. Cic. Atti. 8. Tu fasciculum uelim cures ad eum perferendum. Et fam. 7. Mandatum tuū curabo diligenter. Sic, Curare pecuniam, pecuniam ad dissolendum conficere. Idem: L. Cincio H. S. D. C. C. pro signis Megaricis curauit. Et curare se, uel curare corpus, pro reficere. Cicer. fam. 19. Cura igitur te, & confirma. Virgil. Corpora curamus. Pro mederi, curationem adhibere. Cicer. de Sen. Adolescentes grauius ægrotant, & tristius curantur. In passiuâ significatione sic usus est Cic. Tusc. 3. An cum corpora curari possint, antimum ulla medicina sit? Et cum ablatiuo, addita præpositione Ab. Idem pro Clu. Mulier exclamat, se ab eo nullo modo curari uelle, quo curate omnes suos perdidisset.

CVRRICVLO, [Correndo prestamente. Gal. En courrant hastiement. Hisp. de corrida, arrebatadamente.] ἄσπιδος, cursim, statim. Pla. in Epi. Curriculo occœpi sequi. Ter. in Heaut. Curriculo percurrere.

CVRRICVLVM, breuissimū uehiculi genus, quo ueteres ad cursum in ludis Circensibus utebantur. Pla. in Merca. Quin pedes uos in curriculum conijcitis? Est etiam curriculum cursus. Cic. 2. de Leg. Quod sine curriculo & sine certatione corporum fiat. Curricula uitæ. Cic. pro Rab. Exiguam nobis uitæ curriculum natura circum scripsit, immensum gloriæ. Item Curriculum significat tempus. Virgil. lib. 8. Inde ubi prima quies medio iam noctis abactæ Curriculo expulerat somnum, id est, medio tempore. Curriculum item locum, siue interualum, ubi curritur a ierceribus ad calcem. Hor. 1. Carm. Sunt quos curriculo puluerem olympicum collegisse iuuat.

CVRRO, ris, cucurri, cursum, [Correre. Gal. Courir. Hisp. Correr.] Cicer. Att. 10. Curio cucurrit Puteolos, ut ibi concionaretur. Sic Curere cursum. Curere spatium, dicimus. Interdum accipiuntur pro fluere. Virg. 3. Geor. Concresecunt subitæ currenti in flumine crustæ. Plin. l. 11. c. 51. Dolij etiam inanibus currit. Sic & Cicero, curere orationem, dixit. 2. de Finib. Currens. Vnde currentem incitare, dicimus, pro incitatum iā & in rem aliquam incumbentem, instantius hortari, uel impellere. Cicer. Att. Quod me hortaris, ut eos dies consumam in philosophia explicanda, currentem tu quidem. Curritur, impersonaliter. Tere. in prolo. Heaut. Si qua laboriosa est, ad me curritur.

CVRRVCA, ἄσπιδος, parua auis, quæ alienos pullos pro suis educat. Iuue. Sat. 6. Tu tibi nunc curruca places.

CVRRVS, us, uehiculi genus, [Carretta. Gal. Char. Hisp. Carro.] Virgil. 12. Aeneid. Quadriugo uehitur curru. Hoc nomine bigæ etiam & quadrigæ continentur. Pro triumpho. Cicer. ad Cat. lib. 5. Quem ego curtum, aut quam lauream cum tua laudatione conferrem?

CVRSIM, ἄσπιδος, currendo. Cic. 1. Phil. in Asiam irrupit cursim.

CVRSO, [Correr spesso. Gal. Courir souent, maintenant & maintenant la. Hisp. Correr a menudo.] ἄσπιδος, multum curro. Cic. 2. de Diu.

CVRSITO, siquæ curso. Ter. in Hecy. Curfitando totum hunc contriui diem.

CVRSOR, [Cursor. Gal. Coureur, coursier. Hisp. El trotero de correo de corredor.] ἄσπιδος, qui currit. Cicer. 2. Tusc. in stadio cursores exclamant. Cursor item tabellarius, a celeritate eundi. Mart.

CVRSORIVS, a, um, quod ad cursum pertinet: ut nauis cursoria. Sid.

CVRSVRA, siquæ, [Curso.] cursus. Var. Equi alij sunt idonei ad rem militarem, alij ad uecturam, alij ad admitturam, alij ad cursuram.

CVRSVS, us, & Cursum, [Corso. Gal. Cours, course. Hisp. Corrida.] ἄσπιδος, tam de nauigante, & equitante, quam pedibus irer faciente. Plin. l. 2. c. 19. Recto cursu per sinus impellunt. Cic. ad Cass. Omnis hominum cursus est ad uos.

CVRTIVS, fons insigni aquæ ductu memorabilis. Plin. lib. 16. cap. 15.

CVRTO, as, [Diminuire. Gal. Aconreir, apertisser, diminuer. Hisp. Mellar, menguar, o cortar.] diminuo. Hor. 1. Ser. Sat.

CVRTVS, a, um, [Corto, breue. Gal. Court, petit. Hisp. Cosa mellada, mengada, escassa de corta.] breuis, paruus, mutilus. Hor. Non mihi curto ire licet mulo. Sic Curtum calicem dicit Mart. pro fracto. & Persius, Curtam suppellectilem. pro exigua, & Cic. Curtam sententiam, id est, decurtatam. Celsus quoque lib. 7. capit. 9. Curta uocat partium corporis deformitates, particulæ, alicuius defectu prouenientes.

CVRVAMEN, [Piegatura. Gal. Courbement, corbeure. Hisp. Encornadura de corcoba.] ἄσπιδος, curuatio, siue curuitas. Ouid. lib. 1. Meta. Sectus in obliquum est lato curuamine limes. Gel. Sub alio atque alio cæli curuamine.

ditate sicæ sint, sed quod lôgo ordine eas circuire necesse sit propter promontoria. Vnde & Virg. 3. Aen. Sparfasq. per æquor (dixit) Cyclades. Sunt autem numero quinquaginta tres.

LYCAMINVS, [Pan porcino. Gal. Pan de porcine. Hisp. Pan de puerco.] κυκλάμινος, uel Cyclaninum, herba est, quam nostræ atatis rusticici Panem porcinum uocant, quod eius pabulum porcis in primis iucundum esse, subulci experiantur. Plin. lib. 2. cap. 9.

CYCLAS, dis, uelitis fœminea rotunda. Iuuen. Hæ sunt, quæ tenui suuant ex cyclade. Prop. Et cyclade longa Verrit humum.

CYCLOPES, pen. p. κύκλωπες, gigantes, seu populi antiquissimi in Sicilia, iuxta Aetnam, uno oculo in fronte, qui omnium primi æris fabricam inuenisse traduntur: hinc factus locus fabulæ, ut Vulcani ministri credantur, & Ioui summa fabricare. Virg. 1.8. Aene. Ferrum exercebant uasfo Cyclopes in antro. Dicti putantur ab eo, quod oculum unum orbicularem in fronte haberent: κύκλωπες enim circulus, & ὄψις, lumen. Cic. in Ver. Cyclops Aetnam solam, & eâ partem Siciliæ tenuisse dicitur.

CYDIPPE, κυδῖπις, puella quædam poma decepta ab Acôtio, ut superius traditum est. Oui. Littera Cydippè poma perlata fefellit.

CYDNA, κυδνα, olim dicta Macedoniæ ciuitas, quæ postea corrupto nomine Pydna appellata est. Stephanus.

CYDNABUS, κύδναβος, Ciliciæ fluuius, non spatio aquarum, sed liquore memorabilis: quippe leni tractu e fontibus labens, puro solo excipitur nec torrentes incurrunt. lib. 11. Iustinus. Tibullus 1. r. At te Cydne canam tacitis qui leniter undis, Czrulleus placidis per uada serpis aquis. Solinus scribit amnem a candore, Syrorum lingua nomen sortitum. Vit. lib. 8. c. 3. Cydni aquas podagra laborantibus apprimere salubres esse, cruribus in eis meris. Plin. lib. 3.

CYDON, κυδωνία, insigne Cretæ opidum: a quo Cydonius, a, um, Oui. 2. Met. Cydonio fundebat spicula cornu. Virg. ecl. 10. Ire libet, Partho torquere Cydonia cornu spicula. Malû Cydoniû quæ Cato primus omnium Cotoneû appellauit. Plin. 15. c. 11. His proxima amplitudine mala, quæ uocamus Cotonea, & Græci Cydonia, ex Creta insula aduecta. Seren. Aut quæ poma Cydæ Creteis misit ab oris. Inde Cydoniten appellat Palladius cibum ex Cydonijs de coctis, & melle confectum. Cotoneatû uulgo dicitur. Cydones item dicuntur urbis huius incolæ, sagittandi peritia insignes.

CYGNVS, a, um, media producta, κύκνηος, ut, Vox cygnea, quæ est cygni: Cygnea cantio. Prouerbiu conueniens in eos qui supremæ uitæ tempore facunde differunt. Cicer. 3. de Ora. Illa tamquam cygnea fuit diuini hominis uox, & oratio.

CYGNVS, uel potius Cynus, [Cigno. Gal. Cynne. Hisp. Cifne aue.] κύκνος, Latine olor, auis candida, anser maior, argutam uocem habens, præsertim imminente iam morte, Cic. 1. Tusc. Cygni non sine causa Apollini dicati sunt, scilicet quod ab eo diuinationem habere uideantur, qua prouidentes quid in morte boni sit, cum cantu & uoluptate moriantur. Mar. lib. 13. Dulcia defecta modulatur carmina lingua Cantator Cynus funeris ipse sui. Rauci cygni. Virg. 11. Aene. Dant sonitum rauci per stagna loquacia cygni. Fait autem Cynus (ut poetæ fabulantur) Ligurum dux, Phaetonis auator, qui post illius interitum diutino fletu in hanc alitem mutatus esse fertur.

CYLBANI MONTES, maioris Phrygiæ colles. Plin. lib. 5. cap. 29.

CYLINDRACEVS, a, um, factum ad similitudinem Cylin dri, id est, teres & oblongum. Plin. scribit siliquis pisi, quod genus leguminis est cylindræ esse. Anasimâder item dixit terram esse formæ cylindræ.

CYLINDRITES, κύλινδριτης, lapis est oblongus & teres, ex genere pyritarum, colorem æris referens, ita dictus, quod cylindri figuram habeat.

CYLINDRVS, [Pietra lunga, e tonda. Gal. Cylindro, qui est une pierre longue & ronde qu'on rouloit sur la terre pour l'aplanir, aisée à faire rouler. Hisp. Cosa rolliça en luengo.] κύλινδρος, columnula lap. dea rotatilis, qua rei rusticæ scriptores aream æquari iubent. Vir. 2. Geor. Areatum primum ingenti ast æquanda cylindro. Sed τὸ κύλινδρον, a uolueno. Neque uero solum de hoc rustico instrumento Cylindrus dicitur, uerum etiam de eo omni, quod figuram habet absolute teretè ita, ut facile uolui possit. Cic. de Fato. Et Cylindrum uolui, & uersari turbinem putat. In gemmarum quoque generibus cylindri dicuntur teretes, & columellæ formam imitantes, quos mulieres ex auribus solent suspendere. Iuue. Sat. 2. Donant arcana cylindros. Plin. lib. 37. cap. 5. de beryllis loquens. Ideo cylindros quidam ex his facere malunt, quam gemmas, quoniam est summa cõmendatio in longitudine. Ex quibus uerbis colligitur cylindros oblongos esse, gemmas uero quadratas angulosas, aut rotundas. Solinus similiter scribit, Indicos reges gemmas in longissimos cylindros fingere consueuisse.

***CYLARVS**, unus ex centauris. Fuit etiam equi Pollucis nomen. Virg. 3. Georg.

CYLLENE, mons Arcadiæ, in quo Maia a Ioue compressa, Mercurium peperit. Virg. lib. 8. Aen. Hinc Cyllenis, idos, patronym.

CYLLENIVS, [Mercurio.] Mercurius dicitur, quod in Cyllene Arcadiæ Monte fuerit genitus, quam opinionem ipse etiam Vir. sequitur 1.8. Aen. Luc. 1. r. Motuq. celer Cyllenius hæret. Cic. in Arat. Cedit clara fides Cyllenia.

CYLLONIS, uidetur uitium significare. In Sal. Quicquid impudicorû, cyllonum, paritidarum, fuit in urbe.

CYMA, [Cima. Gal. La cyme ou le tendron deschoux ou telles herbes. Hisp. Cima èl bretou redojo de la uerça.] κύμα, tenerior, delicatiorq. cum aliarum herbarum, tum præcipue brassicæ cauliculus, qui in prima germinatione in summa stirpe prouenit. Plin. 19. c. 8. & 1. 20. c. 9. Celsus: Mali est succi brassica, magis etiam cyma eius. Coloni. Maior pars eius brassica in Cymam prosilit. Pro eodem etiam dicimus Cyma, atis. Col. 1. 10. Frigoribus caules, & Veri cymata mitti.

CYMBALISTAE, κύμβαλισται, qui pulsant cymbala. Apu. de Deo Socratis: Strepitu cymbalitarum, & tympanistrariarum, & choraularum.

CYMBALVM, [Céballo. Ga. Cymbale, ou cymbales. Hi. Cápana.] κύμβαλον, instrumentum musicum, in sacris matris deû. Cic. in Pis. Neq. collegæ tui cymbala, ac crotala fugi. Vnde Cymbalifare, cymbala quætere. Cassius Hemina 1. 4. Mulier cantabat tibijs Phrygijs & altera cymbalifabat.

CYMBALAE, & demin. Plin. in epi. Cymbalæ ouerarijs adherescunt.

CYMINVM, p. p. [Comino. Gal. Du coumin. Hisp. Comino.] herbæ genus, cum semine eiusdem nominis, quod nos y, in u, uertentes, Cumminum dicimus.

CYMINVS, Herurizæ lacus ad sex millia passuum ab urbe Viterbio, Cymino. monti suppositus: ut Appianus ostendit. De huius lacus origine talia refert Seruius: Aliquando Hercule ad hos populos uenisse: & quum a singulis prouocaretur, ad uirium ostentationem, uictum ferreum, quo exercebatur, humi defixisse, quæ cum nemo illorum posset euellere, Hercule tandem eum sustulisse: tantumq. repente aquæ uim erupisse, ut Cyminum effecerit lacum. Hæc Seruius in illud Vir. explicans Aen. 7. Cymini cum monte lacum.

CYMOThOE, p. c. nympha marina, Nerei & Doridis filia dicta, quod per fluctus discurret. Vir. 1. Aen. Cymothoe, simul, & Triton adnixus. Est item Cymothoe, fons notissimus Achaicæ proprie dictæ, inter Patras & Pheras urbes. Plin. lib. 4. cap. 5.

CYNA, & arbor est in Arabia, folio palmæ simili, ex quo Arabes uestes sibi conficiunt. Plin. lib. 12. cap. 11.

***CYNACANTHA**, arbor, quæ acinos, ut uerba producit. uulgo, uua ipinea uocatur.

***CYNAETHA**, opidum Arcadiæ, iuxta Lepreon.

***CYNETICA**, libri de uenatione scripti.

CYNICI, philosophi quidam fuerunt, sectatores Anthisthenis, Crates, Diogenes, qui primi nouum hoc philosophiæ genus introduxerunt. ita dicti siue a Cynofarge gymnasio, in quo Anthisthenes profitebatur: siue a canina mordacitate, qua in hominum uitas nullo discrimine inuehebantur: aut (ut alij uolunt) ab eo quod canum more in propatulo coire non dubitaret. Laertius. Ex hac secta fuit Diogenes ille Cynicus. philosophiâ cynici naturalè & rationale tollebat, soliq. morali innitebantur. Repudiabant liberales artes maxime geometriam, & musicâ. Placebat eis, sine esse, secundum uirtutem uiuere. Nobilitatem & diuitias abieciabant. Col. lib. 1. Offic.

CYNIPHYVS, ut grex hircorum. Mart. Cyniphio poterit planta late resinu.

CYNOCEPHALEA, p. p. κυνοκεφάλεια, herba, quæ ab Aegyptijs Osirites appellatur, diuina prorsus, & ad oia uenena efficax. Plin. 1. 30. c. 2.

CYNOCEPHALI, p. c. homines, uel feræ in Aethiopia, canina habentes capita, cetera homini similes. Augu. lib. 19. ciui. Dei. Quid dicam de Cynocephalis, quorum canina capita, atque ipse latratus magis bestias, quam homines consistunt? Plin. lib. 7. Gens quam Cynocephalos uocamus, lacte uiuunt. Gel. lib. 1. cap. 5.

***CYNOSSEMA**, locus est Troadis, ad Hellepontum.

CYNOCEPHALION, κυνοκεφάλιον. Dioscoridi herba est quam Græci notiore nomine ψύλλιον, nos Pulicarem appellamus.

***CYNOPOLIS**, opidum ad occidentem Nili ripam.

CYNORRHODON, rubentis lilij flos, teste Plin. 1. 2. r. c. 5. dictus quod a cane rabido moris medeatur. Eadem & Rosa siluestris appellatur. Plin. lib. 25. cap. 2.

***CYNOSARGES**, gymnasiû in Attica, in quo Aristippus docebat.

CYNOSURA, & p. p. κύνοσυρα, sydus syptentrionale ex septem constans stellis, quod & Vrsam minorem appellamus. Alio nomine etiâ Phœnice appellat, teste Higino, eo quod a Phœnicibus inter nauigandum potissimum soleat obseruari, quemadmodum & Elice, hoc est, Vrsâ maior, a Græcis nautis. Oui. de Trist. Esse duas Actos, quarum Cynosura petatur Sinodijs, Elicen Grata carina nolet.

CYNTHIA, [Diana.] Diana a Cyntho monte in Delo insula, in quo

nata cum Phœbo est: unde & Apollo Cinthius appellatur.

CYNTHVS, κυνθός, Deli mons usque adeo editus, ut totam insulam dicatur umbrare. In hoc monte Apollo & Diana nati traduntur, quorum alter Cynthius, altera Cyathia ab eo appellati sunt. Virg. 1. Aen. Qualis in Eurotæ ripis, aut per iuga Cynthi Exercet Diana choros.

CYPARISSVS, nomen pueri, Telephi filij, quem Apollo amauit, postea in sui nominis arborem conuersi. dicitur & per synæresim Cypressus: deinde conuersione y in u, Cupressus. Dicta Cyparissus, ut Didymo placet, ἄνθ' τῆ κύνει, παρίσσει, æqualiter pariêdo: qđ æqualiter & ramos perdat, & fructus. Fructus eius a figura Coni appellantur. Vnde ipsa arbor perpetuo epitheto Conifera appellatur. Vir. Aeriz quercus, aut coniferæ cyparissi. Vide Cupressus.

CYPEROS, κύπερος, iunci genus angulosum. Plin. lib. 2. r. c. 18. Legitur & in neutro genere Cyperum apud Var. li. 3. de re r. u. c. 16.

CYPRIVS, κύπριος, herba folia habens ad iridis similitudinem mucronata, quæ a Latinis Gladiolus dicitur. Est & Indica herba quæ Cyperis uocatur, gingeris effigie. Plin. lib. 2. r. cap. 18.

CYPRINVS, κύπρινος, piscis ex genere chombrorum. Plin. l. 32. c. 11.

CYPRIVM, κύπριον, [Copro. Gal. Cypure. Hisp. Cobre.] quod uulgari usu nominatur Cuprum. unde Cuprini clau. Plin. Teritur cyprio ære in cyprio mortario. Cyprium absolute, pro ære cyprio, ex Cypro insula aduecto. Plin. lib. 36. cap. 26.

CYPRIVS, 2. um, unde tres paruæ insulæ huic propinquæ Cypriæ nominantur, & Venus Cypria, aut quod in Cypro genita fuerit, siue quod ei primum in Cypro templum sit constitutum. Cyprus etiã dicitur arbutus, quæ a Latinis Ligustrum uocatur, semine atro, non absimili sambucino acino. Plin. lib. 12. cap. 24.

CYPRVS, [Cipro.] κύπρος, insula in Paphlilio mari, in sinu maximo, & qui Ifficus dicitur, inter Ciliciam & Syriam, diues, & miræ fertilitatis. unde & Macaria, id est, beata olim uocata: maxime etiam luxu dedita, unde & Veneri sacra. Hor. lib. 1. Car. Sic te diua potens Cypri. Ea quondam nouem erat regnorum sedes. Vrbes illius præclaræ, Cythera, a quibus Venus dicta est Citherea, Paphos, Palæpaphos, & Salamina. Hæc inter Maiores nostri maris insulas locum sibi uendicant, a Septentrione Ciliciæ apposita, a meridie Aegyptum spectat, ab oriente Syriam, ab Occidente Pamphylia. Ambitus insulæ trium millium, quadringentorum ac uiginti stadiorum, teste Strab. lib. 14.

CYRELLI, κύρελλοι, aues ex hirundinum genere. Plin. lib. 10. c. 39.

CYRELVS, Corinthiorum tyrannus, pater Periandri. Herod. l. 5. & Plutar.

CYRENE, es, & Cyrenæ, arum, in sine Lybiæ opidum, inter Mareotidem, & Zeugitanam prouinciam situm, a Batto Thereo cõditum, & a Cirene, Penei amnis filia, quam Apollo adamatum in eam Libya partem transtulit, ita nominatum. Ab hac urbe totus ille Libya tractus, inter Africam proprie dictam, & Lybiam Marmaricam, siue Mareotidem intermedium, uouo nomine Cyrenaica regio dicitur. Adiectiua Cyrenæus, Cyrenæicus, Cyrenensis.

CYRENAICI PHILOSOPHI, ab Aristippo Cyrenæo, primo sectæ eius auctore, nomen traxerunt, qui summum bonum corporis uoluptate metiebantur. Cic. Tus. lib. 3. & Laetius in uita Aristippi.

CYRNEVS, 2. um, Vir. eclo. 9. a Cyro insula in mari Ligustico.

CYRNEA, 2. uasis uinarij genus, teste Non. Plaut. Amph. Impleuit cyrneam.

* **CYRRHVS**, Syriæ opidum, cuius incolæ Cyrtheistæ dicuntur.

* **CYRTHEA**, opidum ad mare rubrum.

CYRVS, nomen duorum fluiuiorum, quorum unus Armeniæ & Hiberiæ fines interluit, & per Albaniam labitur: alter iuxta Pasagardas per caenam Persidema: quo Cyro maiori, qui iuxta hunc amnem expositus fuit, nomen inditum. Stral. lib. 15.

CYRVS, κύρρος, Cambylis filius ex Mådane Astyagis regis filia, & Persarum Medorumq. rex. qui primus, deuictis Astyage, ultimo Medorum rege imperium transtulit in Persas, & subacta Asia totum Orientem in potestatem redegit. postremo cum bellum Scythis intulisset, eosq. clade magna affecisset, Tomyris eo tempore Scytharum regina compositis insidijs ducenta millia Persarum cum ipso rege trucidauit, ita ut neq. nuncius tantæ cladis superfuerit. Caput Cyri amputatum, in utrem humano sanguine plenum coniecit, cum hac exprobratione: Satiare sanguine, quem sitisti. Res eius geitas uide latius apud Xenoph. in Pædia, Herod. & Iusti. lib. 1.

CYTHE, es, siue Cyta, κύθητα, Steph. Opidum Colchidis Medæ patriæ teste Stephano, herbis ueneficis famosa. Hinc Cyteus, 2. um, unde uirgo Cytea appellatur Medea a Val. Flac. lib. 6. Itê Cyteis, idis. Proper. l. 2. Non hic uerba ualent, non hic nocturna Cyteis.

CYTHERA, orum, insula, quinque millia a Maleæ promontorio distans: in quam ferunt Venere primam uestam concha marina.

CYTHEREA, [Venere.] κύθηρα, dicta est. Vir. lib. 10. Est Paphos, Idaliumq. mihi, sunt alta Cythera. Idem, Parce metu Cythera. Degeperat tamen hoc deriuatiu a natura sui primitiui. Corripit enim secundam syllabam, quæ in primitiui producitur.

* **CYTHERIS**, nobilissima meretrix, Volumnij liberta.

* **CYTRNO**, insula ex Cycladibus.

* **CYTIS**, insula Arabiæ.

CYTORVS, mons Paphlagoniæ, in quo buxus plurima nascebatur: unde buxifer a Catullo dicitur. Virg. 2. Geor. Vndantem buxo: ipecta re Cytorum. Ab hoc, quæ buxæ sunt, Cytorica dicuntur. Ouid. 4. Meta. Sæpe cytorico deducit pectine crines. Fuit & Cytorus Sinopensium emporium, a Cytoro, Phryxi filio conditum. Stral. lib. 12.

CYZICVS, κύζικος, siue Cyzicum, insula in Propontide, duobus pontibus iuncta continenti, habens urbem eiusdem nominis: cui nomen indidit Cyzicus rex, quem Iason per imprudentiam interemit. Ouil. 1. Fast. Hinc Proponticis hærentem Cizicon oris, Cyzicon Aemoniæ nobile gentis opus. Incolæ Cyziceni.

DE LITTE R A D

DAE, Daarum, δᾶρα, Stephan. populi sunt Scythiæ, ex genere Nomadum, ut auctor est Seruius in illud Virgil. 8. Aeneid. Indomisq. Dæ. **DACTA**, per c, δακτῆ, regio Scithiæ Europæ, quam quidam Thraciæ partem, quidam conterminam dicunt. Hæc (ut Pto. scribit lib. 3. cap. 8.) ad Septentrionem Carpato monte a Sarmatia diuiditur, ad Occalum autem Tibisco fluiui, ab Iazygibus Metanastis: ad Meridiem & ad Ortum usque ad Danubium extenditur. Huius regionis populi Daci dicuntur, olim etiã Dauī teste Stral. lib. 7. Getis proximi ad Ortum. Vnde & in comœdijs serui introduci solent, Dauī & Getæ nominati. Hodie tota hæc regio Vallachiæ nomine cognita est.

DACTYLVS, 2. um, Cic. in Ora. ille dactylicus numerus.

DACTYLVS, δακτύλις, uitis genus, dictum a fragilitate digitali. Plin. libro 14. cap. 3. Has etiam Dactylos uocat Colum. lib. 3. cap. 2.

DACTYLVS, pes metricus, cum syllabam longam duæ breues subsequuntur, Herous Ciceroni dictus, lib. 3. de Or. quod eo scribantur facta heroum & principum. Ita Dactyli fructus palmæ. Apicius: Et croci drachmæ singulæ dactylorum ossibus torridis quinque. Dactylus præterea graminis genus, de quo Plin. lib. 24. cap. 19.

Dactylus icem piscis e genere concharum. Plin. lib. 9. cap. 6.

Dactylus Idæus, gemma. Plin. l. 37.

DACVS, 2. um, δάκος, e Dacia. Spartianus: ad bellum Dacum.

* **DADICAE**, populi Scythæ.

DAEDALA, δαίδαλα, τὰ, neu. gen. urbs Lyciæ, appellata a monte uicino, seu a Dædalo ibi sepulto.

DAEDALVS, p. c. δαίδαλος, Atheniensis faber egregius, Icarī pater, qui ferram, asciani, perpendiculum, terebram, glutinum, lithocolam inuenit, malumque & antennam nauī imposuit. Hic accusatus, quod Perdice fororis filium, interemisset, iudicij metu in Cretam fugit, ubi Labyrinthum fabricauit, cui Minotaurus includeretur, opus portentosissimum humani ingenij. Dicitur Dædalus (ut quidam existimant) ἄνθ' τῆ δαίδαλλον, uariare seu ornare. Alij hoc uerbum a Dædalo deriuatum putant, ob multiplex, uariumq. ingenium hominis. propter quod Græci δαίδαλον, uariū dicunt & ingeniosum. Lucretius quoque terram ob rerum artificiorumq. uarietatem, Dædala in nominat. Ennius simili modo Minervam, Virg. Circe. Plautus Logodædalos uocauit, qui dolum celant sermonis ornata.

DAEMON, [Demonio. Gal. Ange bon ou mauuais. Hisp. Angel bueno ò malo.] δαίμων, Deus siue sapiens, ἄνθ' τῆ δαίμων, Aug. l. 9. de Cic. Dei. Dæmones dicuntur, quoniã Græcū uocabulū est, ob scientiã nominatr. Nostræ religionis hoies appellant spiritus in celo a deo creatos, qui de coelo deiecti, partim in terrâ infimo partim in hoc aere dâ nati sunt. Demon etiam animus humanus in corpore situs uocat.

DAEMONION, Cic. de Diu. quod Dæmonion appellat.

DAEMONICVS, 2. um, Laet. lib. 4. Dæmonicus fraudibus irretiti.

DAEMONIVM, [Demonio.] δαμόνιον, idê quod Dæmon, numen, deus.

* **DAI**, Persarum populi, omnes pastores. Herod.

DALMATIA, δαλματία, qui ex Dalmatia est. Cic. Vatinio. lib. 5. epist. Dalmatis dij male faciant.

DALMATIA, 2. [Schiæmonia.] δαλματία, regio Illirici, contermina Liburniæ.

DALMATI CATVS, Dalmatarū uestibus indutus. Lamp. in Cõmodo.

DALMATICVS, 2. um, Cic. Vatinio. lib. 5. epist.

DAMA, δαμάξ, genus capræ siluestris, tam maf. quam fœm. gen. Ver. ia Pharmaceutria: Cū canibus timidi ueniēt ad pocula damæ, Mar. Imbelles damæ quid nisi præda sumus? Deminutiuum damula.

DAMASCVS, urbs nobilissima, caput Syriæ, unde Damascena pruna auctore Plin. l. 15. dicta: & regio ipsa Damascena, quæ tota illam Syriæ partem completitur, quæ adiacet Libano monti.

DAMASSONIVM, δαμασσίον, herba est plantaginis folia habes, an gustiora

gustiora tñ, & in terrâ reflexa. A Dioscoride Alisma appellatur. DAMIVM, teste Festo, sacrificij genus erat.

DAMNAS, [Condemnatio. Gal. Condamné. Hisp. Condenado.] δάνης, ὄφρον, pro damnatus apud Iureconsultos. Vtebantur autem hoc uerbo cum testator suo testamento damnabat hæredem ad præstandum alicui aliquid legatum. Quin. l. 7. Hæres meus uxori meæ damnas esto dare argenti.

DAMNATIO, onis, [Condemnazione.] κατάγνωσις, damnandi actus, reorum acerbissimæ damnationes. Cic. in Pis.

DAMNATORIVS. Cic. 5. Ver. Verres in Xenonem iudicium dabat illud suum damnatorium. Damnatoria tabella, Suet. in Augusto.

DAMNIFICIO, [Danneggiare. far danno. Gal. Qui fait dommage. Hisp. Hazer daño.] ζημιώω, damnium infero. Damnificus, qui infert damnium. Plaut. in Ciit. nequam bestiam, & damnificam. Damnigerulus, idem in Truc.

DAMNOSAS, [Condemnare. Ga. Condamner. Hisp. Condenar.] δάνησιν, κατάγνωσιν, condemno, quandoque ablatiuo quandoque genitiuo iungitur. l. 4. ad Her. Maiores nostri si quam unius peccati mulierem damnabant, simplici iudicio malefactorum multorum conuictam putabant. Cic. in Tus. Animos quasi capite damnatos morte mulctant. Quando uero non apponitur pretium, uel peccatum pœnæ peccati tantum iungitur, & significat culpo. Cicero 4. Tuscula. Rerum naturam potius quam errorem, damnare uolumus. Interdum accipitur pro exheredare: unde duobus filijs alterum heredem institutum damnatum legimus. Interdum pro obligare, & necessitate obliuere. Terent. in Phor. Tuus est damnatus gnatus, non tu. Hinc Damnatus: ut Damnatus capitis, uel capite. Interdum idem quod obligatus, uel astrictus. Vnde hæredes dicebantur Damnati ad præstandum legatum, id est astricti & obligati pro quo ueteres etiam dicebant damnas. Itē, Damnatus uoti, uel uoto dicitur, qui iam eius, cuius gratia uotum fecerat, factum est compos. Et damnare aliquem uoto dicebantur dii, cum alicui tribuebant, id cuius gratia uotum susceperat: contra Macrobij sententiam: qui arbitratur eum dici damnatum uotis, qui iam uota perfoluit. Hoc autem uerum nõ esse apertissime conuincitur uno Liuij testimonio lib. 7. Dictator (inquit) inter ipsam dimicationem ædem Iunoni Monetæ uouit: cuius damnatus uoti, cum uictor Romam reuertisset, Dictatura se abdicauit. Et paulo post. Anno postquam uota erat, ædes Monetæ dedicatur. Audisne Dictatorem protinus para uictoria fuisse damnatum uoti, cū ramen uotum adhuc non perfoluisset? quod subsequenti demum anno fuit perfolutum?

DAMNOSE, aduer. ut Damnose bibere. Hor. 2. Ser. Sat. 8.

DAMNOSVS, a, uni, [Dannoso. Gal. Dommageable. Hisp. Cosa dañosa, que haze daño, a menoscabo.] ζημιώδης, quæ dānum, uel detrimentum habet coniunctum. Col. l. 2. per partes nonnumquam damnosus est, in summa tamen compendiosus. Aliquando sumitur actiue, pro eo quod dānum infert. Plau. in Bacch. Quid tibi commercij cum dijs damnosissimis? Aliquando passiuè, idem in Epid. Damnoso sene pro eo qui dānum sub eat. Damnosus, profusus. Sueton. in Ner. Non in alia re damnosior, quam in ædificando.

DAMNUM, [Danno. Gal. Dommage. Hisp. Daño.] ἄρα, a demendo, cum diminutione res deterior fit. Cic. Damni nihil facis.

DAMON, δάμων, nomen philosophi Pythagorici, qui cum Pythia arctissimo amicitie uinculo constrictus fuit. De quo ita Cic. l. 4. Off. Daamon & Pythias Pythagorici, hoc animo inter se fuerunt, ut cū eorum alteri Dionysius diem necis destinauisset, & is qui morti addictus esset, paucos sibi dies commendandum suorum causa postulauisset, uas factus est alter sistendi eius, ut, si ille non reuertisset, moriendum esset ipsi, qui cum ad diem se recepisset, admiratus eorum fidem Tyrannus, petiuit, ut se ad amicitiam tertium ascriberent.

DAMOPHILA, δαμοφιλα, Lesbia Poetria fuit, Sapphus coetanea, cuius meminit Philostratus in uita Apollonij.

*DAN, uicus, a Paneade euntib. Tyrum.

DANAË, per tres syllabas, δανάη, nomen Acrisij filia, quæ a Ioue in aurei imbris effigiem conuerso compressa, Perseum peperit, qui auum suum occidit. Ouid. lib. 2. de Trit. Qui Danaen Danaesq. nurus, matremq. Lyæi.

DANAVS, Aegypti frater, Argiuorum rex, qui Schenelo rege expulso, Argos tenuit, ibiq. quinquaginta annos regnauit, genuit quin quaginta filias, quæ una nocte uiros suos, Aegypti filios, interfecerunt, præter unam Hypermetram, quæ Linum maritum serua uir, unde apud inferos supplicij loco illis præscriptum est, dolium pertusum aqua implere, & quo tantumdem effluat, quantum infundatur. Inde originem traxit proterbium, Doliū Danaidum: quod in auaros cõpetit, quorum auaritia nihil est satis; aut in prodigos, quorum profusione ne ipse quidem Pactolus satisfaciat: aut in homines futiles, qui arcana fidei suæ credita non queunt continere.

*DANIA, septentrionalis Oceani peninsula.

DANISTA, [Vsurario, creditore. Gal. Vsurier, qui preste à interest. Hi. Vsur

rio.] δανιστής, scenerator, creditor. Plaut. Morigerus est mihi dānita, qui de me argentum non petit.

DANTISCVM, nobile Poloniæ emporium est ad mare situm, ubi Vistula amnis in Oceanum influit. Germani sua lingua uocant Dantysch.

DANUBIVS, ἰσθός, maximus Europæ fluius, qui ortus in iugis Arnobæ montis Germaniæ, ex aduerso Raurici Galliæ oppidi, multis ultra Alpes milibus, ac per innumeras lapsus gentes Danubij nomine, in immenso aquarum auctu, ubi primum Illyricum alluit, iter appellatur, sexaginta annibus receptis medio ferme numero eorum, nauigabili, in pontum uastis sex fluminibus euoluitur. Hæc. Plin. lib. 4. c. 12. Ammianum uide lib. 22. Hunc secundum post Nilū facit Aufonius, & Ouid. lib. 4. de ponto, ubi de Scithiæ fluminibus.

DANVNT, quandoque a ueteribus dicebatur pro dant: & Duis pro dederis. Pla. Cui seruitutem Dij danunt lenoniam. Nonius.

DAPALIS, cœna, [Cena fontuosa.] λιπαρός, δαψιλής, quæ diuersis & amplis dapibus constat. Plin. lib. 10. cap. 10.

DAPATICÆ, [splendidamente.] aduerbium, λιπαρός, est laute, Festus.

DAPATICVS, a, um, [Amplio, magnifico.] amplum, magnificum. Fest.

DAPHNË, δάφνη, Penei fluij filia, quæ cum uim Apollinis non posset effugere, implorato paterno nomine, conuersa est in Laurum. Ouid. libro 1. Meta. 6. Est item Daphne, ingens lucus, & opacus. Strab. lib. 15.

DAPHNIA, gemma comitialibus morbis utilis existimata. Plin. l. 37. cap. 10.

DAPHNIS, teste Seruio, Mercurij filius, in Sicilia natus, iuuenis formosissimus, qui primus Bucolicū carmen inuenisse dicitur. Suidas.

DAPHNON, [Luogo, oue sono molti lauri. Gal. Un lieu planté de lauriers. Hisp. El laureal.] lauretum, locus multis confitus lauris. Mar. l. 10. Dispositi daphnosa suo Torquatus in agro.

DAPINO, as, p. p. significat dapes parare. Pla. in Cap.

DAPS, dapis, [Vinanda. Gal. Banquet. niandes somptueuses. apareil de viandes. Hisp. Manjar costoso, & otra cosa para comer.] Inquit Festus; apud antiquos dicebatur res diuina, a Græco δάψ, Liu. 1. Adhibitis ad ministrum dapemq. Potitij ac Pinaris. Quomodo uero dapes cõstruantur, uide Cato. de re ru. c. 132. Ceterum dapes non solum deorum, uel nostræ in sacrificijs deorum, sed etiã magnifici & opipari apparatus sunt. Mar. Dapibus instructa superbis. Vir. 4. Ae. Di ripiuntq. dapes. Præterea & cibos uitabiles & infandos, Dapes uocari, Nonius ex duobus Virgilij locis affirmant, quorum alter est

Aen. 3. de Cyclope: Nam simul expletis dapibus, uinoque sepultus: Alter in Buc. Quas illi Philomela dapes, quæ dona pararit.

DAPSI LË, [Abondeuolmente. Gal. Abondamment somptueusement. Hisp. Magnífica y costosamente.] δαψιλῶς, aduer. abundanter. Sue. in Velp.

DAPSI LIS, e, p. c. [Abondante, liberale. Gal. Grand & abondant, somptueux. Hisp. Magnífico y costoso y abundante.] δαψιλῆς, abundans, liberalis, largus. Pla. Most. Dapsiles sumptus facit. Col. lib. 4. At spionis dapilis, multo & amplitudine magis uuarū, quã numero ferti lis. Plau. in Aul. Dotes dapiles nihil moror. i. affluentes & largas.

DARADVS, Ptolemæo fluius Africae. Plinius Darat uocat. lib. 5. c. 1.

DARDANARI, [Riuendauoli.] δαρδανῶν, qui oia præmunt, uti carni ueniant, dicti a Dardano quodam mago, a quo etiam Dardaniæ artes magicæ. uide Columella: Dardaniæ ueniunt artes:

DARDANIUM, genus ornamenti, quod lacertis adhibebatur. Plin. l. 33. cap. 3.

DARDANVS, Electræ, Iouisq. filij nomen, qui cum Iasum fratrem interemisset, inde fugiens in Samothraciam primum, deinde in Asiam uenit, locaque tenuit Helleponto proxima, urbemque ibi Dardanium condidit, regionemque totam Dardaniam appellauit, quam postea Tros Eriethonij filius Troiam appellauit. Virg. 3. Aen. Dardanus Iliacæ primus pater urbis, & auctor.

DARËS, etis, δαρῆς, historicus Phrygius, qui primus bellum Troianum, cui ipse interfuerat, Græcè cõscriptit, quod postea est a Cornelio Nepote in Latinam linguam uersum.

*DARIO ITVM, opidum Galliæ Lugdunensis.

DARIVS, nomen regis Persarum, qui triginta sex annos regnauit. cui Xerxes filius successit in regnum. Darius etiam ultimus Persarum rex, quem Alexander exiguis copijs facile perfligauit.

*DAVERNVM, portus Britannia.

DASYRVS, huius Dasypodis, [Coniglio. Gal. Un conil. Hisp. Conejo.] δάσυρος, animal, quod nos leporem, aut (ut alijs placet) cuniculum uocamus. Plin. l. 10. cap. 63. Dasypodes omni mense pariunt, & super fœtat, sicut lepores. ex quo loco satis constat, Plin. dasypodem a lepore distinxisse, contra Budæum, qui putat Plin. ea in re deceptum, eo præcipue argumento nixus, quod Aristoteles plerique in locis dasypodem a lepore non uideatur distinguere. Si tamen diligentius scriptorem illum excussisset inuenisset locum manifestissimum, ubi ille duo hæc indubie fecernit. Locus is est libro 1. de Historia animali. ubi sic habet. Animantium alix mites, ut boues: alix peruicaces brutæ omnino, ut sues, & uestres: alix timidæ, ut cerui, lepores, cuniculi.

DATARIVS,

DATARIUS, a, um, gratuitum. Pla. Nulla est mihi salus dataria.
DATATIM, in uicem dando. Pla. Tum isti, qui pila ludunt serui securarum datatim in uia. Pomp. Adelpis: ut citat Nonius. In lecto datatim lusi tecum, id est, coeundo. Nam Datatim ludere, est mutuo coitu uti.
DATO, as, frequen. Pla. in Most. Fenore argentum datas.
DATOR, ris, [Datore. Gal. Donneur. Hisp. Donador.] Vir. I. Aen. Ad sit lætitiæ Bacchus dator.
DATVM, ti, [Il dare. Gal. Chose donnée ou baillée. Hisp. Don dadina.] Cic. de Amf. Ut par sit ratio acceptorum & datorum.
DATVS, [Il dare] Pla. in Trin. Aurum meo datu tibi ferre.
DAVLIA, uel Daulis, δαυλις, Ptolemæo opidum Phocidis, sub ditio- ne Terei regis Thracum, unde philomela ab Ou. Daulias dicitur, quod in Daulide urbe in aem sui nominis fuerit conuersa.
DAVCVS, herba similitudine fœniculi, candidioribus tamen folijs, & minoribus hirsutis que, caule pedali, recto. Plin. lib. 1. 5. cap. 9.
DAVILIA, opidum Phocidis.
DAVNVS, filius Pylumi, & Danaes, auus Turni, qui in Apulia regna- uit, a quo etiam regia illa Daunonia dicta est. Alter fuit Daunus prio- ris filius, qui ex Venilia forore Amata, Turni suscepit. Vir. I. 12. Dauni miserere senectæ. Est quoque fœuij nomen in Apulia, un- de Hor. lib. 3. Car. Ode. 33. Pauper æquæ Daunus.
DAVNI, Italiæ populi, a Dauino duce, Diomedis focero. Plin. I. 3. c. 11.
DAVNIA, Apulia, a Dauino Illyrico, uiro claro.
DAVIA, quæ & Laucia, munuscula, legatis data hospitij gratia. Feitus.
D A N T E B
DE, [De di. da.] παρα, præpositio est, quæ separata significat a uel ab uel ex. ut, Audiui de patre meo. Item propter. Ter. in Eun. Quan- tum me uias de fidemia hac? Item deorsum, sicut Sus sursum: un- de Susq. deq. fero, ueteres dicebāt: id est, sursum, an deorsum res feratur. parui facio. Composita uero aliquando detractionem no- tat, ut Decortico, Delibro. In aliquibus deorsum, ut Descendo, De fluo. Interdum non, ut Delumbo, non habens lumbos. Interdum actiua est, siue intensiua, ut Deamo, Deprauo. Interdum deminuti- ua, ut Decresco, Deferuesco. Interdum priuatiua siue negatiua, ut Deperatus, Demens, Deducet. Interdum deficientem uim simpli- cis indicat, ut Disco, Dedisco, Tego, Detego. Doceo, Dedoceo. Significat quandoque omnino, ut Demando. Quandoque aperte, seu palam, ut Demonstro.
DEA, deæ, [Dea.] Vir. I. Aene. Nec vox hominem sonet, o dea certe. Auxiliaris dea, Qui. 9. Met. Vltiæ deæ, Seu in Octauia. Cic. pro Rab. Dijs, deabus que immortalibus pacem, ac ueniam peto.
DEACINATVS, adiectiuum: ut Deacinata dolia, a quib. absterfi sunt acini. Cato de re rust. cap. 26.
DEALBO, [Biancheggiare. Gal. Blanchir par dessus. Hisp. Blanquear, em- blanqueer.] λευκίω, album reddo, ut Dealbare parietem. Curtius ad Cic. epi. lib. 7.
DEAMBYLO, [Passeggio. Gal. Se pomromenor. Hisp. Passar.] περιπατέω, de loco ad locum ambulo. Ter. in Adel. Deambulare huc libitum est. Deambulatio, Ter. Heau.
DEAMO, [Amar di cuore. Gal. Fort amer. Hisp. Amar de corazón.] ualde amo. Tere. in Hea. Deamo te Syre.
DEARMATVS EXERCITVS, [Esercito disarmato. Gal. Desarmé. Hisp. Hue- ste desarmada.] exarmatus, & spoliatus Liu. 4. Consul triumphans in urbem redit, prælati spolijs quibus dearmatum exercitum ho- stium sub iugum miserat.
DEARTVO, as, [Smembrare. Cal. Desmembrer. Hisp. Despedar en miem- bros.] διαρθρώ, quasi per artus incido. Plaut. in Capt. Deartuatus sum miser sceleris huius technis.
DEBACCHARI, [Furiare per ebrietas. Gal. Inuiriur autrui en maniere d'y urompne faire quelque insolence. Hisp. Vsar de furor por embriaguez.] πα- ποίνειν, proprie est per ebrietatē ualde furere: quamquam etiam de bacchari dicimus eum, qui præ furore mentis suæ non satis com- pos, nihil considerate agit. Terent. in Adel. Si satis debacchatus iam es leno.
DEBELLARE, [Vincere in guerra. Gal. Vainere par guerre, sermonter. Hisp. Vencerò tomar por guerra.] καταπολεμείν, bello uincere, & proprie debellamus homines: expugnamus castra, urbes, naues, & huius- modi. Plin. I. 6. Darii Alexander debellauit. Li. I. 3. Debellatū est cū Græcis, id est, finitum bellum. Vir. 6. Aen. Parcere subiectis, & de- bellare superbos. Debellato, uice aduerbij. Liu. 3. Scipionem, ue- lut iam Debellato, auertit fama redintegrandi belli.
DEBELLATOR, uerbale: ut, Cruentij gurgitis debellator, Stat. lib. 9. Thebad.
DEBEO, es, debui, debitum, [Deuere, essere debitore, tenuto obligato. Gal. Devoir être tenu & obligé. Hisp. Deuar, ser obliado.] οφείλω, pertinet ad omnia, quibus deuncti sumus. Cic. Planco: Perfice, ut ne minus respub. tibi, quam tu respub. debeas. Sepissime uero pro oportet. Cic. ad At. Debeunt Pompeium hortari, ut sit amicus.
DEBILIS, le, [Debole. Gal. Debole foible, saffé. Hisp. Flaco.] αδυνής, ex

de, & habilis, quasi parum habilis. Cic. in Catil. Infirmos, ac debi- les fore putabam. Imbecillis ac debilis senex, pro Sext.

DEBILITAS, atis, [Debolezza. Gal. Debitè, foiblese. Hisp. Flaqueza ò sen- bledad.] αδυναία, infirmitas. Cic. I. de Fin. Ob eamq. debilitatena animi multi parentes reliquerunt.

DEBILITATIO, [Debolezza.] Cic. in Pis. Quid debilitatio atque ab- iecto animi tui?

DEBILITO, as, are, [Indebolire. Gal. Asoibvir, debiliter, amoindrir les for- ces. Hisp. Enflaquecer.] εδωίω, debilem reddo. Cic. in Vatin. quæ leges sæpe tribunicios furores debilitant & represserunt. Debilitari passiuè. Cic. 2. de Finib. Turpe esse uiro debilitari, do- lore frangi.

DEBITO, [Debito.] Cic. pro Planco: Dissimilis est pecuniz debitio & gratia.

DEBITOR, is, [Debitore. Gal. Debitour. Hisp. Deudor.] χρεός, teste Modestino, dicitur is a quo inuito exigij pecunia potest. Cic. Att. I. 3. Titium- nius debitoribus suis renunciauit, ut eodem fœnore uterentur.

DEBITVM, iubit. [Debito. Gal. Debitre, ce qui est deu. Hisp. Deuda.] χρεός, æs alienum, quod debetur. Debitus, a, um, part. quod debetur. Cicero in Phi. O fortunata mors quæ naturæ debita, pro patria est potissimum reddita. Frequenter apud Ciceronem accipitur pro Meritis, siue iustus, in epist. ad Artic. Huic habita a me hono- res, nulli nisi debiti. Idem 9. Phil. Iustum ac debitum honorem alicui decernere.

DEBLATERO, as, are, [Parlare stoltamente. Gal. Babiller. Hisp. Hablar bouerías.] σωμύλλω, selt stultè loqui, inquit Feit. nam Σωμύλλος, stul- tos uocant Græci. Nonius uero deblaterari, obloqui, & confingere interpretatur, Plaut. in Aul. Deblaterasti iam uicinis omnibus. Gel. lib. 9. cap. 1. 5. Deblateras uersum multis millibus.

DECACHINARI, [Bessere.] σκοπεύω, deridere. Tertullianus.

DECACVMINO, as, [Tagliare la cima. Gal. Tondre par la coupe. ou descoupe- ler. Hisp. Cortar la cumbre.] ἀκρωτηριάζω, cacumen præcido. Col. I. 6. Adhuc tenera decacuminetur.

DECACVMINATIO, Plin. lib. 17. Similem & decacuminatio ratio- nem habet.

DECANTO, as, [Diuulgare, celebrare. Gal. Chanter ça, & là, chanter par- uers, donner los. Hisp. Diuulgar por fama y gloria.] δημιάζω, laudo, ce- lebroy, diuulgo. Interdum, iterum atque iterum repeto. Cic. Att. I. 5. Hæc decantata erat fabula. Idem 3. de Ora. qui alicui peruulga- ta præcepta decantet. Idem 3. de Fin. Quæ quidem res efficit, a se necesse sit iisdem de rebus semper quasi dictata, decantare.

DECAPVLO, as, p. [Votare, euacuare. Gal. Desemplir, & mettre d'un maiffen en autre. Hisp. Valzar.] depleo, euacuo: a capulis deductum, quæ sunt uasa ansata, quibus oleum depleri solet. Plin. I. 1. 5. c. 6. Sæ- pius die decapulandum.

DECALVESCO, scis, σκοπώλωμαι, caules amitto. Plin. lib. 19. cap. 7.

DECEATES, populi Liguriæ. Plin. lib. 3. cap. 5.

DECEDO, is, [Partirsi. Gal. Se departirsi, en aller. Hisp. Partirse de lugar.] αποχωρέω, abeo, discedo. Cel. Cic. Quod tibi decedenti pollicitu- sus sum. Proprie uero a mandato custodis loco recedo: ut Consu- les de provincia dicuntur decedere. Cic. ad Att. Non putet nos se- natus ante oportere decedere, quam nobis successum sit. Decede- re de summa, est de summa aliquid detrahi. Ter. Ad. De summa nō- nihil decedet. Item decedere, est, detrahi, siue minui, Lac. lib. 2. Id solidum existimandum, cui nihil decedere id perfectum, cui nihil possit accedere. Decedere uia, est per errorem, siue honoris gratia digredi, siue in Cæsarem: Cum luminib. extinctis, decessisset uia. Decedere de suo iure, est non summo iure agere, sed ali- quid sui iuris condonare. Cic. 2. Offic. Est liberale, paululum non- numquam de suo iure decedere. Rursus ponitur pro mori, Cic. ad Att. lib. 1. Pater nobis decessit. Decedere de statione uitæ, figu- rate, apud eundem in Catone. Vetat Pythagoras sine iussu imper- atoris de præsidio, & statione uitæ decedere.

***DECELIA**, agri Attici locus in tribu Hippothoontide. Thucyd.

DECEM, [Dieci. Gal. Dix. Hisp. diez.] indeclinabile, a δέκα. Ter. in He. Decem dierum uix mihi est familia.

DECEMBER, [Decembre. Cal. Decembre. Hisp. El mes de dezembre.] πα- σσηδών, nomen mensis, quod decimum locum teneret, antequam additi essent Ianuarius, & Februarius. Legitur & Decēbris, adie. Hora. 2. Ser. Age libertate Decembri Vtere.

DECEMIGTS, currus quem decem equi iuncti trahunt. Sue. in Ner.

DECEMPEDA, δέκα πους, pertica, qua mensuratur terra, a numero pe- dum dicta, Cic. I. 7. Phil.

DECEMPEDATOR, Idem 13. Phil. Agri publici decempedator.

DECEMPRIMI, dicuntur a Cicerone, qui δέκα πρώτοι, Græce, pro- Rofcio. Am. Decretum fit ut Decemprimi proficiscantur ad L. Syllam.

DECEMSCALMVS, actuariolum, quod decem scalmis agebatur, Cic. Att. lib. 6.

DECEMYRI, summus magistratus Romæ fuit, in consulum locum suffectus. Liu. 3. Anno trecentesimo altero, quam condita Roma

erat, iterum mutatur forma ciuitatis ab consulibus ad decemuiros.

DECIMUMVIRALIS, le, ut decemvirales leges, quæ sunt leges xij. tabularum, quibus perferendis decemviri consulari potestate creati sunt. Liu. l. 3. Prius quam urbem egredieretur, leges decemvirales, in æs in cistas publice poposcerunt. Decemvirale collegium, Cic. 6. Ver.

DECIMUMVIRATUS, tus, dignitas & officium Decemvirorum. Ci. de leg. Agr. Ut ij. decemviratum habeant, quos plebs designauerit.

DECENNIALE [Di dieci anni.] δεκάετης, decem annorum, ut, Bellum decenniale.

DECENNIS, ne, [Di dieci anni. Gal. Qui a dix ans on angè de dix ans. Hisp. Cosa de dix años.] δεκάετης, decem annorum. a quo Decennium: Decennis fœmina. Plin. lib. 8. c. 9. & c. 44.

DECENTER, [Conuenientemente, acconciamente. Gal. Proprement, & conuenablement. Hisp. Conuenientemente, propriamente.] καθήκοντος, pulchre, apte, conuenienter. Ci. pro Cec. Decentissime descripta a maioribus iura finium, possessionum, aquarum. Hinc, Decus, Decor, Decorus, Decorum, & Decoro.

DECENTIA, [Bellezza. Gal. Conuenance, bienséance. Hisp. Conueniencia, y hermosura.] αξιοσύμια, conuenientia, pulchritudo. Cice. 1. de Nat. Deo. Venustatem atque ordinem, & ut ita dicam, decentiam, oculi iudicant.

DECERMINA, teste Festo, quæ purgandi causa decerpuntur: cuiusmodi sunt frondes sacre, quibus in lustrationibus uti solent.

DECERNO, is, creui, cretum, [Deliberare, sententiarum ordinare, determinare. Gal. Conclure, déterminer. Hisp. Determinar y definir.] ἀποφύμιαι, constituo, siue de magnis rebus certa sententiâ profero: ut, lenatus decretum. Ci. lib. 1. Off. Expectanda magis decernendi ratio, quam decertandi fortitudo. Ter. in And. Quicquid peperisset, deceruerunt tollere, id est, deliberarunt. Interdum est, ex potestate constituere: unde decreta sydera. Scribit Firmi. Sydera decernere fecerunt, infelicitatesq. mortalibus. Per translationem pro dimicare, Vir. 11. Aen. Ipsumque iubet decernere fero.

DECERPO, is, pli, cum, [Carpere, toruia. Gal. Cuillir, arracher, & tirer. Hi. Δεσφραζο, à quitter une chose de otra.] ἀπολέγω, ex de, & carpo, de fræho siue a re aliqua carpo: ut decerpere uuas. Plin. in epi. Decerpere frætus arborum, Plin. l. 4. c. 12. Decerpere folia. Col. l. 5. c. 10. Hor. 1. Ser. Sat. 2. Ex re decerpere fructus. Cic. 5. Tuf. Humanus animus decerpit ex mente diuina.

DECERTATIO, [Pugna, contestas.] Cic. 11. Phil.

DECERTATORIVS, a, um, ut, Pugna decertatoria, Quin. lib. 6. c. 4.

DECERTO, as, fre. [Combattere, guerreggiare. Gal. Debattre, se combattre. Hisp. Mucho litigar à batallar.] ἀμιλλώμας, Cic. pro. Planc. Erat non iure, non legibus, decertandum. Decertatur imperfonale. Cice. 1. Offi. Cum de imperio decertatur. Decertatus, parti. Stat. l. 1. The. Alternat. regna prophans Decertata odij. Labores decertati, certando peracti, Claud. 1. Paneg.

DECESSIO, nis, [Partita.] Cic. Q. Fr. Spem maturæ decessionis.

DECESSOR, ris, qui iam magistratu defunctus decedit de prouincia, & successoris suo eam tradit. Vlp. in l. obseruare. ff. de off. proconf.

DECESSVS, us, [Partita.] Cæsar. 3. Bell. Gal.

DECEY, [Conueniendi. Gal. Il est conuenable, il conuient, il est bien seant.] ὁμότη, conuenit, aptum est, consentaneum est. Et modo personale est, in tertijs tamen duntaxat personis declinatum. Ouid. de Rem. Lude, decent animos mollia regna tuos. Modo imperfonale, habetq. fere accusatiuum. Cic. 5. Tuf. Oratorem irasci non decet, simulare non dedecet. Nonnumquam datiuum. Ter. Ad. Facite ita, ut uobis decet.

DECIES, [Dieci volte.] aduer. δεκάκις, Plaut. Stic. Decies in die mutalocum.

DECIDO, p. p. [Tagliare. Gal. Couper, retrancher. Hisp. Cortar.] ἀποκόπτω, abscindo, amputo. Pla. in Mer. Decide mihi collum, si falsum ad te loquar. Per translationem deliberare. Hor. Et post decisa negotia campo. Eleganter ponitur pro litem consensu mutuo dirimere: transigere, iurifconsulti uocant. Cic. 4. Ver. Res ad istum deferretur, & istius more deceditur.

DECIDO, is, p. c. [Cadere in gin. Gal. De cheoir, cheoir en bas, tomber. Hi. Caer haζia baxo,] κατὰ πῖθω, deorsum cado. Cicer. 2. Offic. Ficta omnia celeriter tamquam sticuli decidunt. Decidere equo, uel ex equo. Cæs. Bel. Gal. & Plin. lib. 28. cap. 8. Sic per metaphoram. Decidere spe, uel a spe, spem amittere. Terent. in Hea. Quanta spe decidi? Deciduis, a, um, Plin. lib. 11. capit. 37. Ceruis tantum cornua solida, & omnibus annis decidua. Decidium, pro occalu. Se. epif. 30. Bassus noster uidebatur mihi fortiter ferre decidium sui.

DECIMABRUM, siue decumæ. [Decime. Gal. Decimes, audisimes, la dixième partie. Hisp. Diezmos que se pagan de los frutos.] δεκάτη, decima pars quarumcumque rerum, quæ soluitur principibus & sacerdotibus, Plaut. Ut decimas solueret Herculi. Legitur & Decuma in singulari nu. Cice. 5. Verr. Affirmante se plus decuma non daturum. Idem de Nat. Deo. Neque Herculi quicquam decumam uouit unquam.

DECIMANVS, siue **DECUMANVS**, [Decimo.] δέκατος, idem fere, quod decimus, quia tamen ita usu uenire solet rerum natura, ut decima quæque sint maxima, factum est, ut decumanus accipiatur pro Magno. unde decumana porta castrorum, quæ in his maxima est, extrahitur in postica castrorum parte, ut ex Cæsare l. 3. Bel. Gal. intelligitur. Decumana oua, quæ cæteris maiora sunt: & Decumani fluctus, qui reliquos magnitudine superant. Nam & ouum decimum maius nascitur, & fluctus decimus fieri maximus dicitur, ut scribit Festus. Ouid. 11. Metam. Vastius insurgens decimæ ruit impetus unda. Decumanus accipenser, apud Cicer. 2. de Finib. ex Lucilio. Decumanus ager, ex quo Decimæ recipiuntur. Cicer. 5. Ver. Et Decumanus limes, in limitatione agrorum, a magnitudine & longitudine dictus putatur, qui agrum ab exortu æquinoctiali ad occasum æquinoctiale fecat. nam alter ex transuerso occurrit, cardo appellatur, a Septentrione in Meridie ductus. Plin. lib. 18. Decumani etiam (ut Alconius Pædianus docet) uocantur publicanorum principes, a quibus decumæ, siue decimæ exigebantur. Cic. 4. Ver.

DECIMO, as, are, [Decimare, torre la cima. Gal. Disme, partir en dix, ou de dix en prendre l'un. Hisp. Diezmar, tomar del diezmo.] δεκάτω, est decimam partem detrahere. unde decimari legiones dicuntur, quando decimus quisque supplicio afficitur ab imperatore. Liu. lib. 2. Sorte decimus quisque ad supplicium lecti.

DECIMUM, aduerb. Liu. 6. ab urb. Nos reficitis decimum tribunus.

DECIMVS, ultimus ex Denario, uel unus ex decem. Plau. in Amph.

DECIMODIA, uasis genus decem capiens modios. Colum. libro 12. cap. 18.

DECIPIO, is, p. c. [Ingannare. Gal. Decevoir, tromper. Hisp. Engañar,] ἐξαπατάω, defraudo, deludo, a capio. Ouid. epist. 11. Utimus est aliqua decipere arte labor. Cic. 1. Off. q. x. coactus quis metu, aut deceptus dolo promiserit.

DECIPVLA, æ, [Laccio. Gal. Lacs ou ausre instrument à prendre oiseau ou autres bestes. Hisp. orçuzelo à ceppo para tomar fieras.] πειλίς, instrumentum aliquod decipiendis, uel ambus, uel muribus idoneum, Pro quo & Decipulum neu. gen. dixit Apul. lib. 8.

DECIRCINO, as, [Circundare, attorniare,] contrarium suo simplici Circino, quod est, rotundum facio. Manil. l. 3. Quem teretis natura foli decircinat orbem.

DECIREMIS, sœ. ge. nauigij genus, habens decem remorum ordines. Plin. lib. 7. c. 56.

DECISIO, onis, [Determinatione. Gal. Decision, apointment, composition & acord. Hisp. Atajo de pleytos,] determinatio, uel diremptio litem mutuo consensu. Cic. pro Cecin. Quid nostra decisio de æquitate.

DECIVS, Decij tres pater, & filius, & nepos dicti, qui pro patria se deuouerunt, pater bello Galico, filius bello Hetrusco, nepos, eo, quod Pyrrhus gessit pro Tarentinis. Ci. 1. Tusc. Si mors timeretur, non cū Latinis decertans pater Decius, cum Hetruscis etiam filius, cum Pyrrho nepos, se hostium telis obiecissent.

DECLAMATIO, onis, μελέτη, domesticæ exercitatio, qua oratores serijs causis solent præluere paranda eloquentiæ causa. Pueris quoque in ludis ficta quædam themata solent præscribi, quibus ad eloquentiam sibi uiam sternerent. Cic. pro Mur. Non placet mihi declamatio potius, quam per saluatio. Idem pro Planc. peruulgata declamatio.

DECLAMATOR, oris, qui domesticis, scholasticis meditationibus se exercet, ut postea serijs in causis sit paratior. Cic. in Ora. Non declamatorem aliquem de ludo, sed perfectissimum oratorem quærimus.

DECLAMATORIE, aduer. μελετητικῶς, more declamatiui. Hieron. **DECLAMATORIVS**, a, um, ut Genus dicendi declamatorij, declamationibus magis, quam serijs orationibus accomodatum. Cic. Q. Frat. lib. 3. puer magis illo declamatorio genere delectari uideatur.

DECLAMITO, as, are, freq. Cic. filius ad Tironem: declamitare Græce apud Cassium institui.

DECLAMO, as, are, [Efficit as dicendo. Gal. Declamer, s'exercer à parler. Hisp. Exercitar se en la retonica,] μελετᾶν, ex ficto themate se exercere. Ouid. 2. de Arte: sed neque declamant medio sermone disertim. Contra aliquem uehementissime declamare. Cic. 6. Ver. Ille insanus, qui pro isto contra me uehementissime declamasset.

DECLARATIO, [Manifestatione. Gal. Declaration. Hisp. Declaracione,] Cic. pro Planc. lib. 10. Rursum declaratio animi tui.

DECLARO, [Declarare, mostrare apertamente. Gal. Declarer. Hisp. Declarar,] ἐμνοαίνεω, est aperte monstrare. plus enim est quam significare. Cicer. Luceio: hoc sæpius dicendum, tribique non significandum solum, sed etiam declarandum arbitror. Declarare consulem, ueteres dixerunt pro renuntiare, cum scilicet is, qui consultatu decedebat, collectis suffragijs pronuntiabat, quis futurus esset consul Cic. pro Mur. Ut eiusdem hominis uoce & declaratus consul esset, & defensus.

DECINATIO,

- DECLINATIO**, [Abbassamento. Gal. Desfournement, euitement, suite, desfour. Hisp. Declinacion.] Curt. lib. 7. Macedo lanceam omisit, quam Dioxippus cum exigua corporis declinatione uitasset.
- DECLINO**, as, p. p. [Declinare, abbassare. Gal. Se desfourner, euitar. Hisp. Renhr, d' euitar alguna cosa, doblagar.] δπλανω, significat deorium aliquid flectere, sed quoniam sæpius caput aut etiam totum corpus declinando, periculum deicitur, consuetudo inualuit, ut pro uitare, poneretur in gladiatoribus uidemus: qui ut petitiones aduersariorum facilius declinare possint, modo se huc, modo illic flectunt. Ponitur uel absolute. Cicer. pro Sex. Magna rerum permutatione impendente declinasse me paululum. Vel cum accusatiuo. Cicer. Offic. 1. Declinet ea, quæ ei nocitura uideantur. Vel cum ablatiui & præpositione. Idem Tusculan. 4. Quomodo, quæ bona natura appetimus, sic a malis natura declinamus. Aliquando cum præpositione A. Cicer. Attic. Non arbitratur eum a Capua declinaturum. Vel cum De. Idem de Finib. 5. Paululum ad dexteram de uia declinaui. Translate. Idem de Amic. Declinandum est de uia, modo ne summa turpitudine sequatur, id est, de summo iure decedendum est, & aliquid amicitia condonandum. Pla. in Aul. Declinaui paululum me extra uiam. Pro deduco. Liu. primo. Si quo inde agmen declinare uoluissim. Pro eximo. Ter. in Hec. Neque declinatam quicquam ab aliarum ingenio ullam reperias.
- DECLINIS**, ue, [Inclinato, piegato, chino. Gal. Qui penche & ua en abaisant. Hisp. Promo, inclinado o cosa que delezna o cae.] deorsum inclinat. Cæs. 2. Bel. Gal. Collis a summo æqualiter decliuit. Plin. epist. Mulier ætate decliuit, uida mater. Decliuitas, atis, inclinatio. Cæs. 7. Bell. Gal. Exiguum loci ad decliuitatis fastigium magnum habet momentum.
- DECOCTOR**, ois, qui patrimonio absumpto ad inopiam redactus est. Cic. in Car. exercitum collectum ex ruiticis mendiculis, & decoctoribus.
- DECOCTVM**, sti, sub. ius, in quo aliquid coctum est. Plin. l. 24. cap. 9. Ad dentium dolorem, auriumque decoctum eorum salutare.
- DECOCTVS**, us, [Cottura.] Plin. lib. 37. cap. 12. gemmæ mellis decoctum nitescunt.
- DECOCTURA**, re, [Cottura.] Plin. l. 23. c. 1. Decoctura cæliacos iuuat.
- DECOLLO**, as, are, [Por gin del collo, tagliare il collo. Gal. Ostrer de dessus le col, decoller, ôter la teste. Hisp. Degollar, descabeçar.] de collo deponere, ut interpretatur Non. citans illud Cæcilij. In tuo collo est: decolles caue. Significat etiam caput alicui auferre. Fenestella. libro 2. Cæsar a piratis captus, postea cepit eos, & decollauerit. Per metaphoram pro destituere, siue decipere. Plaut. in Capt. Illic mihi una spes cænatica. Si ea decollabit, redibo huc ad senem ad cœnam asperam. id est si fefellerit ea spes, quasi collum fregerit. Quin etiam, quod Varro lib. 1. de Re ru. cap. 2. Decollare dixit. Columel la eandem rem tractans, deesse scribit. lib. 1. cap. 3.
- DECOLORATIO**, Cic. 2. de Diuin. Decoloratio ex contagione.
- DECOLOR**, p. c. [Senza colore, scolorito. Gal. Qui a mauuaise, ou qui a perdu sa couleur. Hisp. sin color, descolorado.] κακόχρον, quod colore uitiatum est, uel male coloratum. Tibu. quæ feret a ceteri decolor Indus aqua. Nonnumquam pro turpi & inhonesto accipitur. Ouid. in Epi. Deianira ad Herculem, Fama Pelasgiadas subito peruenit ad urbes Decolor, & factis inficienda tuis. Aetas decolor. Virgil. 8. Aen. Deterior donec paullatim ac decolor ætas. Vbi Seruius: Decolor ætas, uitiosa: in omni enim uitioso corpore inest pessimus color.
- DECOLORO**, as, p. p. [Discolorare. Gal. Perdre sa couleur, prendre mauuaise couleur. Hisp. Quitar el color.] τὸ χροῦ με διαφθεῖω ἀμαυρῶ, colore pristino priuo, aut colorem uitio. Lib. 2. ad Her. Si timore aut liuore decoloratum est corpus mortui, significat eum ueneno necatum. Col. lib. 12. cap. 16. uuas in ahenum fetuens demitti, & exiguum pati dum decolorentur.
- DECOQUO**, is, p. c. [Consummare, scemare cuocendo. Gal. Decuire, faire cuire iusque a diminuer. Hisp. Consumir cozriendo.] ἀφελω, paullatim diminueret & coquendo absumere. Plin. lib. 31. c. 3. Neronis principis inuentum est decoquere aquam. ita decoquere mustum, uel aliud, ad tertias, & quartas, Columella, & Plin. sæpe. Vnde decocta aqua, & decoctum, Plin. lib. 22. Decoquere pro conuertere, accipere uidetur. Omnem, ait, succum alienum in uenenum decoquit. Interdum est, substantiam consumere, & creditores solutione defraudare, quod sæpe euenit ijs, qui gulæ omnia dedunt, aut qui scorta sectantur: translatione sumpta ab ijs rebus, quæ ad ignem diutius commorata ad nihilum redigi solent. Et fere intransitiue ponitur. Cicero secundo Phil. Tenes ne memoria, prætextatum te docuisse? Interdum etiam transitue dicimus Decoquere patrimonium. Ita uisus est Spartianus, cum scribit Adrianum senatoribus, qui non uitio suo decocerant patrimonium, pro modo senatoriæ professionis expleuisse. Colum. libro 12. Res ipsa iam domino decoxit, id est detrimentum dedit. Tale quid in se habet Defrigo, ut, Hic defrixit, id est bona con-
- sumpsit.
- DECOR**, oris, p. p. [Bellezza, beltà, ornamento. Ga. Beauté, grace, bonne conuenance, bien seance. Hisp. Bellezza y hermosura.] κάλας, mal. gen. pulchritudo quædam ex decencia rerum, personarumque. in locis, temporibus siue in agendo, siue in loquendo. Virg. lib. 5. Diuini signa decoris, ardentesque, notare oculos. Cicer. 1. Aca. Spoliavit uirtutem suo decore. Hinc Decorum ri, quod non tam ipsum honestum significat, quam quod hominibus, & communi opinioni honestum uidetur, & pulchrum, & probabile. Cicer. 1. Offic. Quæ autem pars subiecta est eius generi, eam sic definiunt, ut id decorum uelint esse, quod ita naturæ consentaneum sit, ut in eo moderatio & temperantia appareat cum specie quadam liberali. Ibidem: Hoc loco continetur id quod dici Latine Decorum potest, Græce enim ὀρέπρον, dicitur. Decore, aduer. pulchre, decenter, Cic. 1. Offic. Veretur, ne, si quo casu euenierit, ut corporis partes quadam aperiantur, aspiciantur non decore. Decor uero, decoris, pen. cor. est adiectiuum a decus, pro Decorus, a, um, Sal. Equis & armis decoribus multis.
- DECORE**, [Honestamente. Gal. Auec grace & beauté, honnestement. Hisp. Honrosamente, hermosamente.] ὀρέπρον, decenter. Cic. 5. Offic. Omnis adhibenda erit cura, meditatio, diligentia, ut ea si non decore, at quam minime indecore facere possimus.
- DECORO**, as, p. c. [Adornare. Gal. Honrer, decorer, reparer, bailler grace, embellir. Hisp. Honrar, ornar, hermosar.] τιμάω, orno, honesto. Hora. At bene nummatum decorat Suadela, Venusque. Cic. 1. Tus. Ex Ennii Epitaphio: Nemo me lacrymis decorat, nec funera fletu Faxit. Cicer. de Clar. Orat. Hæc omnia uitæ decorabat grauitas & integritas.
- DECORTICO**, as, [Scorticare, scuoiare. Gal. Escorcer, ôter l'escorce. Hisp. Descortezar d' quitar la corteza.] ἀπολέπω, corticem detraho, Plin. lib. 6. c. 39. Decorticiatio, Plin. lib. 17. cap. 24.
- DECORVS**, a, um, [Bello, adorno, ornato. Honesté, bien seant. Hisp. Bello, hermoso, y ornado.] εὐχίμων, pulcher, decens, honestus. Plin. lib. 12. capitu. 5. Sepes munita uallo arboris decora: specie subter intuenti. Cicer. 2. De Nat. Deo. auri uenas penitus abditas inuenimus, & ad usum aptas, & ornatum decoras. Virg. 1. Decoram Cæsariem nato generitrix.
- DECOTES**, dictæ togæ, attritæ, quasi cotibus detritæ. Festus.
- DECREPITI**, εὐχρηστοί, extremæ ætatis senes: a crepando dicti (ut quidam uolunt) id est clamando, & conquerendo: aut a decrescendo, quod incuruati, & contracti, minores fieri uideantur: aut certe ab adiectiuo creperus, quod anceps & dubium significat, quod uita eorum id ætatis in dubio sit constituta. Ter. in Eun. Cum meo decrepito hoc eunucho. Cic. pro Cæl. Tristis, ac decrepitis senex.
- DECRESCO**, [Sminuire, scemare. Ga. Decroistre, diminuer, apétisser.] μεινῶ, Cic. de Diu. Ostreis & conchylijs omnibus contingit, ut cum Luna crescant, pariterque decrescant.
- DECRETORIVS**, a, um, [Iudiciario. Ga. Iudiciel. Hisp. Cosa para iuzicio.] κρισίμος, ponitur pro iudiciario, in quo scilicet iudicium potest: ut Dies decretorius, qui & Criticus & Crisimus. Decretorium sidus uel tempus dicitur id, ex quo de prouentu aliquarum rerum futuro sumitur iudicium. Plin. l. 18. Res summa uitium agitur, decretorio uis fidere illo, quod Caniculum appellamus. Idem Aquila exoritur uel spero decretorio die, florentibus oleis. Aliquando dicitur, quod est decretum, firmatum. Quin. Quidam pugnam illam decretoriam imperitis, ac sæpe pullatæ turbæ relinquunt.
- DECRETVM**, ti, [Constitutione, deliberatione. Gal. Arrest, ordonnance de magistrat, opinion arrestée & conclue ou acordee entre sauais. Hisp. Statuto, ordenança, sentencia deliberada.] δέγμα, statutu, sententia. Cic. 4. Aca. Sapientia neque de seipsa dubitare debet, neque de suis decretis. Vnde decreta pontificum, constitutiones. Decreta senatus, a consultis sic distinguuntur ab aliquibus, ut decretum dicant partem eulam quandam esse senatus consulti, ut cû prouincia alicui decernitur: tamquam decreta sunt specialia, consulta generalia.
- DECRETVS**, a, um, parti a decernor. constitutus. Cicer. Pro. Conf. Prouinciam desponsam, non decretam, habere uidetur.
- DECUBO**, as, [Giace. Gal. Estre couche. Hisp. yacer.] iaceo, quasi deorsum cubo. Apul.
- DECVLCO**, as, [Calcere. Gal. Mettre en bas, & fouler dessus. Hisp. Hollar d' acoccar.] ἀτέω, Calco. Plin. lib. 17. cap. 10.
- DECVLTO**, as, ex de, & occulto, abiecto o & altero c, ualde occulto. Festus.
- DECVM&**, & **DECVMANVS**, uide Decima, arum, & Decimanus.
- DECUMBO**, is, [Giace. Gal. Estre couché, estre par terre. Hisp. yacer.] κατηκείμαι, decubo, iaceo, recubo. Cicer. 3. Verr. Cum Apronius in triclinio decubisset. Hiero. Quintum iam diem decumbens lectulo. Columel. libro 7. capitu. 9. Si quem mater decumbens oppresserit. Significat etiam ad mensam sedere. Plaut. in Merca. Ad cœnam uocat, uenio, decumbo. Terent. in Phorm. Prior bibas, prior decumbas. Aliquando mori, Cicero secundo

Tuf. Si satisfactum ijs sit, se uelle decumbere.

DECUPA, æ, quid sit a uitis etiam doctus dubitatur, legitur tamen apud Ciceronem in Pis. Panis & uinum a propola atque decupa. Quo loco legendum putat Budæus De cupa, Duabus dictionibus: ut sit sensus, Prisonem non uiuere frugaliter, sed uinum a propolis emere, atque id e cupa, id est non diffusum aut asseruatum, sed ut e cupa asfertur, id est pene musteum: non enim futuris annis prouidebat.

DECUPLEVS, a, um, quod rei alicuius quantitatem decies in se continet. Liu. lib. 39. Vt decuplo tanto pluris, quam quanti essent, æstimarentur.

DECURIES, antiqui pro decurionibus usurpant. Festus.

DECURIA, æ, [squadra. Gal. Vne bande de dix hommes. Hisp. La decuria, compañía de diez hombres.] δεκάς, manipulus decem militum, uel aliorum hominum: cui qui præest, Decurio nominatur. Colu. Classes etiam non maiores, quam denum hominum, faciendæ, quas Decurias appellauerunt antiqui. Decuria senatoria. Cic. 4. Verr. Hic alteram decuriam senatoriam iudex obtinebit? Decuria iudicum. Cic. 5. Phil.

DECURIARE, est milites conscriptos in decurias distinguere. Cicer. pro domo: Cum decuriatos ac descriptos haberes exercitus perditorum.

DECURIATIO, Cic. pro Pla. Decuriatio tribuum, descriptio populi.

DECURIATUS, us, ui, δία ταξίς, ipsa decuriatio. Liu. lib. 21. Vbi ad decuriatum & centuriatum conuenissent, sua uoluntate ipsi inter se decuriati equites, centuriati pedites coniuuabant.

DECURIO, onis, [Decurione, scapora. Gal. Diξενier en guerre, ou un des iuges des dixaines. Hisp. El que es abeça de capitan de diez.] λοχάρχης, dictus est auctore Vlp. quod initio cum deducerentur colonie consilij publici gratia, decima pars deductorum conscribi solita sit, unde Cic. in orationibus citat Decreta decurionum. Erant tamen alij urbani, alij municipales decuriones. Urbanus decurio tum præerat, quæ duob. & triginta equitibus cõstabat. Varro autē tradit in singulis turmis equitum decuriones esse ternos. atque cum turma in tres decurias diuidatur, singularum decuriarum præfecti, Decuriones dicti sunt, quod denis equitibus præstant. Est autem decurionis militaris officium, conto scienter uti, turmas sub sua cura positas erudire ad omnia, quæ equestris pugna deposcit. Ne que uero belli solum, sed domi quoque hac uoce utimur, pro eo qui præest cubicularijs. Suet. in Dom. Saturius decurio cubiculariorum. Decurio quoque palatij dictus est ab Ammiano, qui præpositus erat palatio, qui est ordo dignitatis. In municipij decurio idem creditur, qui est senator Romæ. Cic. pro Sex. Recita quæ lo Sexti, quid decreuerint Capuz decuriones. Pl. Iunior in epi. Est autem tibi centum millia numinum, satis indicat, quod apud nos decurio es. igitur ut te non decurione solum, uerum etiam equite Romano persuasum, offero tibi ad implendas equites Romani facultates trecenta millia numinum.

DECURIO, is, decurri, & interdum decucurri, decursum, [Correre in giù. Gal. Courir de haut en bas. Hisp. Correr ayuso de passar.] κατάβειω, deorsum curro. Vir. 2. Aen. Laocoön ardens summa decurrit ab arce. Item Decurrere, currendo accelerare, & festinare. Liu. Cum citatos decurrere hostes uidisset. Interdum confugere, Cicer. pro Qu. ad hæc extrema & inimicissima iure tam cupide decurrebas. Decurritur, impersonaliter, pro confugitur. Cæf. 1. Bel. Ciuil. Decurritur ad illud extremum atque ultimum S. C. Decurrere etiam milites dicuntur, cum præposito certamine exercent sese. Virg. 11. Ter circum accensos cincti fulgētibus armis Decurrere rogos. Interdum ad finem usque currere. Cic. de Se. Nec uero uelim, quasi decurso uite spatio, a carcere ad calces reuocari. Idē pro Quin. Prope acta iam ætate decursaque.

DECURSIONE, Cic. 5. de Fin. Tiberina decursio festo ille die regem Per sen captum abduceret eodem flumine inuectum.

DECURSUS, us, [Discorrimiento. Gal. Cours. course, courements. Hisp. Corrida de arriba abaxo.] decursio. Liu. 1. Ne subito ex collibus decursu Albanorum intercluderentur ab opido. Decursus pro simulacro præliorum. Gel. 7. Vt in decursibus iudicris fieri uidemus.

DECURTATUS, partia Decurto, [Accorcato, troncato. Gal. Acourfi, rongé par un bout. Hisp. Mocho de desmochado.] κορσός, mutilatus. Cic. in Oratore, Mutila sentit quædam & quasi decurtata.

DECUS, oris, p. c. & gen. neu. [Honore, laude, dignit. a. Gal. Honneur, honnêteté, Hisp. honnestidad, honra, decencia, hermoçura.] τιμή, honor, laus, ornamentum. Vir. lib. 5. Oblitus decorisq. sui, focumque salutis. Vnde Decora militiæ, coronæ, armillæ, & hastæ puræ, quibus milites donabantur. Contrarium dedecus, pro ignauia, siue infamij turpitudinis genere. Hinc Decoro, as, p. c. honesto. Horat. At bene nummatum decorat suadela, Venusque.

DECUSSA TIM, per decussiles. Colum. lib. ult.

DECUSSIS, ut ex ipsa itam compositione apparet, decem asses ualebat. Vitruuius pro numero denario, quem δέκα δα, uocant Græci, non semel usurpauit. Ita enim scribit libr. 1. capitu, 3. Plato qui

placuit denarium numerum ea re esse perfectum, quod ex singularibus rebus, quæ Monades apud Græcos dicuntur, perficitur decussis.

DECUSSO, as, are, est ad decussis figuram redigere. hoc est, res aliquas eo ordine collocare, ut inter se litteræ Græcæ χ, aut Latine X, speciem præbeant. ea. n. figura apud Latinos uocatur Decussis: quia, ut nos hodie, ita ueteres quoque hac figurâ numerum denarium significabant. Quod si litteram X, per medium reces, relinquatur V, quæ figura denarij dimidium. hoc est, quinarium numerum conmonstrat. Vnde etiam Latini eam figuram Quincuncem uocauerunt: & eas arbores quæ ita erant collocatæ, ut huius figuræ V, speciem referrent, dicebantur in Quincuncem digestæ. Sed de hoc plura suo loco. Decussis uero, ut diximus, constabat ex duob. quincuncibus ita collocatis, ut X, litteræ imaginem exprimerent. Inde Decussare, est aliquid ad eius figuræ imaginem redigere, Cic. de Vniu. Hanc coniunctionem duplicem in longitudinem distit, mediæque accommodans mediam quasi decussauit. Col. lib. 4. duas regulas eius latitudinis, quo pastinatur sulcum facturus est, in speciem Græcæ litteræ χ, decussabimus.

DECUSSVS, us, ui, [Crallamento. Gal. Abatement, abatage. Hisp. A quel sacudimiento.] decutiendi actus. Plin. lib. 12. cap. 37.

DECUTIO, is, p. c. ssi, ssum, ex De, & Quatio. [Crallare, gettare a terra. Gal. Abatre, faire cheoir, ruer ius. Hisp. sacudir, echar de arriba.] διασείμαι, quatiendo deijcio, demeto, decido. Liu. libr. 1. Summa capita papauerum dicitur baculo decussisse.

DEDECET, p. c. [Disconueni. Gal. Il mesfiet, il fiet mal, il est mal conuenable. Hisp. Desconueni, no esta bien.] ἀπεσις, ἐστ, indecorum est, non decet. Modo personale est. Cic. 1. Offi. Si quid dedecet in illis, uitemetus & ipsi. Quid. 6. Metam. Ad mouique preces, quarum me dedecet usus.

DEDECORO, ras, rare, [Dishonorare.] Terent. Heau. Et me, & te dedecoras.

DEDECORVS, a, um, [Dishonorato, infamato,] pen. cor. Tacit. lib. 3. Sex. Pompeius M. Lepidum, ut locordem, inopem, & maioribus suis dedecorum.

DEDECVS, [Infamia, dishonore. Gal. Desonneur, infamie. Hisp. Vituperio, deshonra.] αἰσχύνω, ignominia ex re turpiter gesta, probrum, turpitudine. Cic. 2. Tuf. Dolorem existimo maximum malorum omnium Metiam ne maius quam dedecus?

DEDICATIO, [Dedicatione, consecratione. Ca. Dediement, dedication, dedicação. Hisp. Consagracion.] Cic. pro domo: superstitiosa dedicatio.

DEDICO, as, p. co. [Consacrare. Gal. Dedicar. Hisp. Dar, aplicar, a consagrar a Dios.] ἐκθεύω, consecro, religiosum facio. Liu. Multa loca sacris faciendis dedicauit. Apud antiquos etiam legitur pro exponere, Cæf. lib. 1. Annal. ut citat Nonius, Legati, quo missi sunt, ueniunt, dedicant mandata.

DEDIGNOR, ris, [sprezzare, sdegnare. Ga. Desdaigner, auoir en desdaining. Hisp. Menospreciar, desdenar.] ἀπαξίω, indignum reputo, contemno. Virg. 4. Aene. Quos ego sum toties iam dedignata maritus. Quid. 1. de Ponto: Is me nec comitem, nec dedignatus amicum est. Deditio, uerbale. Pli. in Paneg. contumacia, & deditio ne parendi.

DEDISCO, is, dici, [Desimparare. Gal. Desaprendre & oublier se qu'on a prins. Hisp. Desaprender, olvidar lo prendido.] μεταμαθήσθω, quod didici, obliuiscor. Cic. 3. de Or. iuuentus nostra deditur pene discendo.

DEDITIO, dedendi actus. Cic. pro lege Manil.

DEDITICIVS, a, um, a deditus, ἐκδοτός, qui se in alterius imperium dedit. Cic. ad Brut. Id S. C. plerique interpretantur ad tuos dediticios pertinere.

DEDO, is, didi, ditū, [Darsi in tutto. Gal. Rendre ou mettre sous la puissance d'autrui. Hisp. Darse del todo.] ἐκδοτός, in perpetuum do, uel totum subdo. sine in manus, potestatem, & arbitrium do. Vnde Dedere se hostibus, dicitur, qui se in hostium potestatem tradit. Et traditio ipsa Deditio dicitur. Et qui ita se dedunt Dediticij uocantur. Liu. lib. primo. Sic ad supplicium Numitori Remus deditur. Cæf. libro 1. Heluetij legatos de deditio miserunt. Forma deditiois describitur apud Liuium in deditio Collatiæ. Ita enim rex interrogauit. Eltis ne uos legati oratoresque missi a populo Collatino, ut uos populumque Collatinum dederitis? Sumus. est ne populus Collatinus in sua potestate? Est. Deditis ne uos populumque Collatinum, urbē, agros, terminos, aquam, delubra, utensilia, diuina, humanaque omnia, in meam, populique Romani deditioem? Deditis. Et ego recipio. Aliquando dedere, est simpliciter dare, Terent. Andr. Verberibus te cæsum in pilstrinum Daue dedam. Dedere se angoribus, aut uoluptatibus, Cicero secundo Offi. Dedere se libidinibus, Idem 1. Tufcula. Dedere se languori & desidiæ. Idem primo Offi. Dedere aures suas poetis, idem pro Archia. Deditus parti, addictus: ut, Deditus amoti animus. Terent. in Hecy. Deditus amatorijs leuitatibus. Cicero primo de Finib. Deditus uoluptatibus. Deditus litteris a puercitia

- pueritia, ad Lentulum libr. 1. Dedita opera, tua opera, pro Rosc. Amer.
- DEDOCERO**, [Insegnare il falso. Gal. De seigner, faire apprendre le contraire de ce qu'on a appris. Hisp. Defensar lo enseñado.] *μεταδιδάσκω*, est lecus, atque quis doctus est, docere. Qu. lib. 2. Dedocendi opus plus quam docendi est. Propter quod Timotheum, clarum in arte tibiarum, ferunt duplices ab ijs, quos alius instituit solitum exigere mercedes, quam si rudes traderentur. Cic. 1. de Fin.
- DEDOLEO**, les, [Non doleris. Gal. Laisser à se douleur, passer sa douleur. Hisp. No dolerse.] *ἀπαλγέω*, non doleo, uel dolore me priuq. Ouid. lib. 3. Falt. potui dedoluisse semel.
- DEDOLAS**, [Polire. Gal. Doler et unir une piece de bois avec une douleur ou tel instrument, l'esbaucher. Hisp. Dolar.] *ἀποξέω*, dolabra uel eiusmodi ferramento, quæ scabra atque impolita sunt, leuigo. Col. l. 5. Partes eorum putres dedolandæ. A uerbo dolo: unde mediam habet breuem. Mart. lib. 11. Fraçtaque fabrilis dedolat olla manum syllaba prior in uerbo Dolo corripitur.
- DEDUCO**, cis, p. p. xi. ctuta, [Scoryere, tirare, condurre al basso. Gal. Conduire et mener de haut en bas, conuoier. Hisp. Sacar à traer abaxo, traer guando.] Proprie ex superiori loco in inferiorem ducere: & tunc modo habet ablatiuum sine præpositione. Virgil. in Phor. Carmina uel celo possunt deducere Lunam. Modo cum præpositione A, de, ex. Cæsar Bel. Gal. 3. Deducere rostris, conantem concionari. Cato de re ru. cap. 157. De capite, & de oculis omnia deducet & sanum faciet. Aliquando de loco ad locum, siue de re ad rem ducere. Cic. Att. 7. de ijs opidis præsidia deduceret. Sic Deducere ex præsidijs & alijs locis cohortes, Cæsar. de Bel. Gal. Deducere ex hortulis in Aca. Cic. 2. de N. De Hircius de Bel. Ale. l. 4. Deducere ex regno pro auferre regnum posuit. Deducere de fundo. Cic. pro Cecin. Deducere de uia, idem de fato. Atque hæc quidem magis proprie dici uidentur, quam quæ sequuntur. quæ translata potius sunt. Cic. Fam. 1. Quod insituit referre de religione, ab eo deduci non potest. id est abduci, reuocari. Q. Cic. de Pet. conf. Ut de illa animi prauitate deducas. Rem aliquam deducere in controuersiam, in iudicium, in ius, in fraudem, in discrimen, in periculum. Item cum Ad. Cic. pro Flacco: Qui ad hoc iudicium deducti non sunt. Interdum subtrahere. Terent. in Eun. Si qua est habitior paulo, pugilem esse aiunt, deducunt cibum. Vbi proprie (inquit Donatus) deducunt, pro subtrahunt, uel subducunt. Cic. Acad. libr. 1. Ut dies plerosque deduceret, id est proferret. Pomp. uocem deducas oportet, ut mulieris uideantur uerba. Pro tenui rem facias. Vnde Hor. Tenui deducta poemata filo. Metaphora sùpta a lana, quæ purgata in fila trahitur. Deducere riuos, cum ex maioribus fluminibus aquam per riuulos in prata deriuamus. Virgil. 1. Geor. Riuos deducere nulla Religio uetuit. Item, de summa aliquid demere. Cic. Off. lib. 1. Consuetudo exercitatioque capiendæ, ut boni ratiocinatores officiorum esse possumus: & addendo, deducendoque uidere, quæ reliqui summa fiat. Deducere etiã dicitur, qui aliquem officij gratia, uel honoris comitatur, Liur. Frequentes eum domum deduxerunt. Deducimus sponsam marito, uel ad maritum, uel amicam ad amantem. Cic. Ver. 4. Ad quæ iste deduxerat Tertium Isidori mimi filiam. Tibul. Ut iuueni primum uirgo est deducta marito.
- DEDUCTIO**, onis, [Sottrattione, condotto. Gal. Conduite. Hisp. Sacamento de lugar, trahimiento.] actus deducendi. unde aquarum deductiones dicimus, cum ex fonte aut flumine per riuos aqua deducitur. Cic. pro lege Agr. facta erit in istos agros deductio? Idem de diui. 1. Albanæ quæ uerba deductio. Pro detractioe minoris summæ a maiori. Cic. in Ver. Certis nominibus deductiones fieri solebant.
- DEDUCTOR**, oris. Q. Cic. ad. M. Fratrem. Huius rei tres sunt patres, uel salutatorum, altera ductorum, tertia affectatorum.
- DEERRO**, [Errare, uagare, trauari. Gal. Se formoyer, fallir, s'esgarer. Hisp. Dexar o perder el camino.] *εραμαστανω*, est de uia siue ratione declinare. Vir. 7. Ec. o. Vir gregis ipse caper deerrauerat. Ad Her. lib. 1. Si non deerrabimus ab eo, quod cœpimus exponere.
- DEFAMO**, as, [Vituperare, iustamare. Gal. Vituperer, diffamer. Hisp. Infamar.] *βλασφημέω*, fama priuo, sicut Diffamo. Gel. uocabula eorum defamata atque deformia.
- DEFÆCO**, [Purgare, leuar la feccia. Gal. oster la lie, faire rasseoir et esclær cir. Hisp. Sacar las heçes.] *ἀποπυρόω*, a face purgo. Plin. lib. 18. Vina defæcari, etiam diffundi, Higinus suadet. Hinc Vinum defæcatum, a face repurgatum. Col. lib. ult. Pla. in Aul. Nunc defæcato demum animo egredior domo, id est ab angore purgato.
- DEFATIGATIO**, [Fatica. Gal. L'assent, lasseté. Hisp. Cansancio.] Cic. de Sen. Corpora exercitatorum defatigatione ingrauescunt, animi autem se exercendo leuantur.
- DEFATIGO**, as, [Faticarsi, stancarsi. Gal. Lasser, fatiguer, trauailler. Hisp. cosa mucho a otra cosa.] *καταπονώ*, lassum reddo. Cic. pro Marcel. Noli in conseruandis bonis uiris defatigari. Defatigare aliquem assiduo labore, Cæsar. 7. Bel. Gall. Cic. 3. de leg. Ille non modo censes, sed etiam iudices omnes potest defatigare. Defatigatus,
- labore confectus. Terent. in Andr. Deceptus sum, non defatigatus.
- DEFECTIO**, [Deboleçça. Gal. Reuoltement, rebellion. Hisp. Rebeldia.] *καματτος*, a dectio, debilitas. lassitudo. Sue. in Calig. Ira patiens laborum erat, ut tamen nonnumquam, subita defectione, ingredi, stare uix posset. Defectio, etiam est rebellio militum ab imperatore, uel ciuitatis a domino. Liu. lib. 1. Ad defectionem uoluntarios traxere. Cic. 4. Tuscu. Intemperantia est a tota mente, ac recta ratione defectio. Idem in Catone: Defectionis Solis & Lunæ: id est obscuraciones.
- DEFECTIUVS**, a, um, [Manco. Gal. Defaillant, mutilé. Hisp. Cosa que suela, o puede saltar.] *ἐλλειψικός*, mœnium, & imperfectum. unde Defectiua uerba apud grammaticos.
- DEFECTOR**, oris, [Ribello. Gal. rebelle, celui qui s'est reuolto, apostat. Hisp. rebellador.] *σπασαττος*, qui de uno exercitu ad alium transit. Suet. in Ner. Reuocatis ad pœnitentiam defecto ribus.
- DEFECTVS**, a, um, partic. Deficior, habet significationem actiuam in uoce passiuæ. Martia. Dulcia defecta modulatur carmina lingua. Hinc defectior, & defectissimus. Colu. in Præfa. Defectissimū uiribus. Sic defectus robore animi, pro destitutus. Q. lib. 5. Aqua, ciboque defecti.
- DEFECTVS**, us, nomen, [Disagio. Gal. Defaut, defaillance. Hisp. Faltra o mengua.] *ἀλλειμμα*, penuria. Niu. lib. 4. Defectus aquarum circa torridos fontes. Defectus Solis aut Lunæ, est eorum corporum obscuratio: non quod reuera lumine destituantur, sed quod ita nobis appareat, corpore aliquo opaco eorum conspectum nobis auferente, terra uidelicet inter Solem & Lunam interueniente, aut Luna inter Solem & terram: quorum hoc Solis, illud Lunæ eclipsim generat. Virgil. 2. Georg. Defectus Solis uarios, Lunæque labores. Gel. lib. 2. De Lunæ motibus, Solisque defectibus. Defectus animi, nisi defectus animæ, (ut Celso moris est loqui) animi deliquium uocatur. Defecti uero sunt, quos Græci *παρετες*, quasi elanguescentes, siue extabescentes dicunt. Plin. Prodest prægnantibus, & defectis.
- DEFENSIO**, is, di, sum, [Defendere. Gal. Defendre. Hisp. Defender.] *ἀντιπονω*, ueror, auerto, prohibeo. Duobus autem modis ab aliquo defendi dicimur: a Patrono nostro, uel defensore: ut cum dicimus Sext. Rosc. fuisse defensum a Cic. Altero modo dicimur defendi ab aduersario, id est ab iniuria, uel contra iniuriam aduersarij. Cic. 1. Offic. Qui non defendit, nec obstitit iniuriam, tam est in uitio, quam qui, &c. Differt tamen defendere a propugnare: quia defensio est, quocumque modo fiat, propugnatio non nisi per contentionem. Dicimus autem, Defendo frigus tibi: & Defendo te a frigore. Vir. Eclog. 7. Solstitium pecori defendite. Et paulo ante: Cum teneras defendo a frigore myrtos. Interdum pro arceo, Gel. Q. Claudius defendebat hostes a pinis facilitate.
- DEFENSIO**, onis, [Difesa. Gal. defense. Hisp. Defension.] Cic. 3. Acad. Ut ea pars defensionis relinquatur. Idem pro Clu. Innocentiæ defensionis respicitur.
- DEFENSO**, as, are, freq. Salut. Alios ab hostibus defendebant.
- DEFENSOR**, [Defensore. Gal. defendeur, protecteur, defenseur. Hisp. Defendedor.] Cic. 3. Verr. Defensorem in mea persona, non accusatorem laudari uolo. Paterni iuris defensor, & quasi patrimonij propugnator sui. 1. de Orat. Cultos defensorque iuris & libertatis. pro Rab.
- DEFENSITIO**, tas, Cic. lib. 2. Offic. causas defenditare. Idem de Clar. Orat.
- DEFERO**, p. c. detuli, delatum, [Portare. Ga. Deporter, porter de l'un à l'autre. Hisp. Traer, llevar.] *εἶπω*, Pla. in Amph. Nauis huc nos dormientes detulit? Regit semper accusatium casum, & hoc aliquando cum datus. Pla. in Tri. Quid me oportet has deferre epitolas. Aliquando cum præpositione Ad. Idem in Afin. Ego uel non domo uxori meæ Surripiam in delictis palam quam habet, atque ad te deferam? Aliquando cum In. Plin. lib. 12. cap. 19. Defertur in portum Gebanitarum. Sic Defertur in errorem, defertur in præceps. Pronunciare, Cic. Fam. 15. Quæ ad me delata essent, scribenda ad uos putauit. Idem Fam. 5. Scito a me tribunos mil. & consubernales duntaxat meos delatos esse. Solebant autem prouincijs præfecti decedentes, cû rationes suas deponerent, etiam eorū nomina, qui se cum illis præclare gessissent, deferre, quo & ipsi aliquando pro meritis suis aliqui beneficiorum a senatu consequerentur. Cic. in Ver. Serui cuiusdam nomen defertur: is accusat, ficti testes in eum dantur. Vbi sciendum, deferre nomen alicuius, non proprie accusare, sed ante accusationem apud iudicem, uel magistratum aliquem de aliquo crimine denunciare. Deferre quoque causam dicitur cliens ad patronum, cû cum consulit. Cic. in Ver. Ad me hanc querimoniam Sicilia detulit. Pertinet etiam ad dignitatem. Liu. lib. 1. Omnes Numæ Pompilio regnum deferendū decernunt. Cic. Trebatio: Vniuersum studium & beneuolentiam ad te defero, id est tibi attribuo. Hinc Delatus, a, um, ut nauis in portum delata, deuecta: delatus lectica, deportatus.

- DELATOR**, [Accusator. Gal. Acusator, mouschar, delateur & denonciateur à justice. Hisp. Acusador, malsin.] oculus accusator. Martia. Et delator habet, quod dabat exilium.
- DELATIO**, ONIS, ἐν δέξ. Cic. pro Clu. Qui sibi delationem nominis ostentat. Cael. Cic. l. 8. inter postulationem, & nominis delationem uxor a Dolabella discessit.
- DEFERUEO**, [Cessare di bollire. Gal. Laisser a bouillir, cesser de bouillir, ne bouillir plus, se refroidir. Hisp. Dexar de heruir.] ἄρξω, feruere desino. Gel. Olla deferbuerat. Translate, mitefco, Cicero pro Caelio. Aetas deferbuerit.
- DEFERUEFACIO**, [Fay bollire forte. Gal. Faire bouillir. Hisp. Hazer heruir.] ἄρξω, ualde feruere facio. Plin. lib. 27. cap. 7. Radix aprifici, deferuefacti in uino, dentium dolores sedat.
- DEFERUESCO**, ἄρξω, feruorem amittere: & per translationem ardorem animi, inuita ratione excitatum, deponere, Cicero 4. Tusc. Si quam habent ulciscendi uim, differant in tempus, dum deferuescat ira. Per translationem. Colum. proprie pro refrigerari posuit, lib. 2. de fœno loquens: Prudentes agricolæ non ante componunt, quam per paucos dies temere congestum in se concoqui, & deferuescere patiantur.
- DEFESSVS**, a, um, [stanco.] Cic. pro Arch. Aures conuictio defessæ cō quiescunt.
- DEFETISCO**, [Stancarfi. Gal. Se laisser, estre lassé. Hisp. Ser fatigado, ò cansarse, ò desfallecer.] καμνω, deponens, ab antiquo uerbo Fatiscor per mutationē a, litteræ in e, significat labore deficio. Ter. Phor. Neque defetiscar umquam experier, Donec, quod pollicitus sū, effecero. De huius uerbi præterito inter grammaticos non conuenit. Priscianus enim uult eius præteritum esse Defessus sum, sicuti a fatiscor fessus sum. Diomedes Fessus, & Defessus nomina esse uult non participia, cuius sententia uidetur uerisimilior. neque enim fessus, aut defessus tempus ullum importat more participiorum. neque actionem aut passionem, sed idem omnino significat quod lassus, quod certe nomen esse nemo dubitat. Differunt autem hæc duo a participio fatigatus, sicut calidus, & calefactus: quorum hoc & tempus & passionem significat, illud solam qualitatē. Sic, Fatigatus dicitur ille, quem res aliqua fatigauit. Fessus autem & Defessus simpliciter qui labore deficit. Verba autem hæc Fatiscor, & Defetiscor in usu non sunt, sed eorum loco utimur uerbo neutro Fatiscor. Colu. lib. 2. Omni solo, quod prædictorum leguminum fegetibus fatiscat.
- DEFICIO**, deficiis, [mancare. Gal. Defaillir. Hisp. Desfallecer, ò faltar.] ἔπιλειπω, ex De, & Facio significat deesse, uel non sufficere, & iungitur fere datiuo. Cic. in Ver. 3. Vererit ne oratio deesset, ne uiresque deficerent. Ex more suo hic fecit Cicero ut per Desum, Deficio exposuerit. Deficere absolute positum pro deesse. Hircius: Neque tanti sum animi, ut sine spe castra oppugnanda censeam: neque tanti timoris, ut ipse denciam. Deficere animo, Idem. Martius & Rufus cohortatus suos ne animo deficiant, id est terreantur. Cum accusatiuo, pro delituere positum, Cicero 4. Ver. Iam me uires deficere cœperunt. Lactan. libro. 7. Non enim uerendum, ne te in tam bona causa deficiat oratio. Cæli. libro 2. Ipsos res fragmentaria deficere cœpit. Non recte autem dicas pro nominatiuo rei animatae, Vxor me deficit, sed a me deficit. Itē deficere cū accusatiuo significat nõ suggerere. Vir. 1. Geor. Cum iam glandes atque arbuta lacra Deficerent siluæ. Interdum absolute pro finire, definire: ut, Hic præ mœnore defecit. Martianus: Tum demum id agere consilium erat, cum uita defecit. Constituit quandoque cum ablatiuo, pro carere. Columel. libro tertio: uide ne uitis pristino alimento deficiat. Capitur & pro rebelare: defiscere, Sal. in lug. Quod opidum primum omnium ab rege defecerat. Cicero in Lælio. Difficile est amicitiam manere, si a uirtute defeceris. Liiui libro secundo. Eodem anno dux coloniarum, Pomeria & Cora ad Aruncos deficiunt. Inde Defectores, qui transiunt de uno exercitu ad alium.
- DEFIGO**, is, p. p. delixi, [Piantare ficcare. Ga. Ficher, atacher à cloux ou autre chose. Hisp. Hincar.] καταπινω, deorsum figo, immitto. Virgil. libro 2. Georgic. Altius & penitus terræ defigitur arbor. Defigere sicam in corpore, apud Cicero. Defigere gladium iugulo, apud Liiuium. Ex hac uerbi significatione, elegantes simul ac uariæ translationes existunt: ut cum aliquem dicimus, Pauore defixum esse, aut stupore, inæstitate. Cicero Academi. quarto: Aduersantur primum, quod parum defigunt animos. Idem pro domo: Sententiam dixi eam, quam populi sermo in animis uestris iam ante defixerat. Cicero. Philip. 11. In cuius possessione atque sortunas non impudentissimos oculos spe & mente defigeres. Plin. libro 8. capitu. 26. Oculorum aciem traditur defigere in terram. Cicero in Ver. Act. 2. Vt non modo in auribus uestris, sed in oculis omnium sua furta atque flagitia defixurus sim, hoc est, Vt non modo auditui & intellectui perspicua sint, sed etiam sub oculis poni uideantur.
- DEFINIO**, is, [Disfinire. Gal. Limiter & borner, determiner, assigner. Hisp.
- Determiner, disfinir.] ὁρίζω, decerno, & quasi finiendo certos rei de qua agitur, terminos præscribo. Cic. de Som. Scip. Sic habet orationibus qui patriam conseruauerint, audierint, auzerint, certum esse in cælo, ac definitum locum, ubi beatiæ uo sempiterno fruuntur. Idem de Anic. Altera sententia est, quæ definit amicitiam paribus officiis ac uoluntatibus. Sic Definire imperium, prædica, hortos, pro demencia inter te diuidere. Definitum est, pro decreui, constitui, Plaut. in Cist. Non remittam, definitum est. Definire præterea est uocabuli alicuius uim describere, Cicero lib. 1. de Inuen. Cū nominis controuerfia est, quia uis uocabuli definitur da uerbis est, constitutio definitiua nominatur.
- DEFINITE**, [Espressamente. Gal. Expr. seement, déterminément, distinctement. Hisp. Determinadamente, expresjamente, claramente.] expresse, manifeste. Cic. pro Bal. Lex Gellia & Cornelia definite potestatem Pompeio ciuitatem donandi dederat.
- DEFINITIO**, ONIS, quæ & Finitio dicitur, [Diffinitione. Gal. Definition, determination. Hisp. Definición, ò determinación.] ὁρισμός, est oratio explicans quid sit id, de quo disputatur, ut Homo est animal rationale & mortale. Qu. Finitio, est rei propositæ propria & dilucida, & breuiter comprehensa uerbis enunciatio. Cic. 1. Offic. Omnis, quæ a ratione suscipitur de aliqua re institutio, debet a definitione proficisci: intelligatur quid sit id, de quo disputatur.
- DEFINITIVVS**, a, um, ὁριστικός, ut Definitiuua constituitur. Cic. de Inue. Cum nominis controuerfia est, quia uis uocabuli definienda est, Constitutio definitiua nominatur.
- DEFINITVS**, a, um, [Consegnato.] assignatus. Cic. de Som. Certus in cælo, ac definitus locus.
- DEFIOCVLVS**, [σενχά un' occhio. Ga. Borgne, quin' a qu' un œil. Hisp. Tuerto de un' ojo.] ἑτερόφθαλμος, captus uno oculo. Mar. lib. 12. Hinc defio culus, & inde lippus.
- DEFIT**, [Manca. Gal. Il y a fant. Hisp. Faltase.] λείπει, deest, cum datiuo, Vir. eccl. 2. Lac mihi non æstare nouum, nec frigore defit. Vbi Priscia. Defio loco passiuo defio facit. Cicero in Tuscu. Mihi fortuna magis nunc defit, quam genus.
- DEFLOCCARE**, [Flaccare.] uetus & prorsus obsoletum uerbum est, quo antiquissimi usi sunt pro atterere. Nonius: nisi forte Defloccare quis malit legere, & a flocco eius quod sit trahere: ut, defloccare, proprie sit, floccos consumere: quod fit, cum uestes nimio usu atteruntur. Huic coniecturæ illud fidem potest astruere, quod apud Pla. in Epid. uocantur Refloccati senes, qui decrepiti sunt, & ita attriti, ut uestis, quæ floccos suo nimio usu amisit.
- DEFLAGRATIO**, ONIS, [Abbruscimento. Gal. Bruslement, embrasement. Hisp. A quel ardor.] ἑμψωσμός, combustio. Cice. 3. de Finib. negant se recularis, quo minus ipsis mortuis, terrarum omnium deflagratio consequatur.
- DEFLAGRO**, as, [Ardere, abbruscire forte. Gal. Ardre et brusler, estre ars et bruslé. Hisp. Mucho arder.] καταφλέγω, comburo, igne cōsumor, & semper ablatiuo postulat. Cic. 4. Acad. Fore aliquando ut omnis hic mundus ardore deflagret. Per translationem, languescere, Liiui libro 40. Spes animam subibat, deflagrare iras uestras posse.
- DEFLECTO**, is, [Torcere, piegare. Ga. Destourner, tourner arriere, flechir & plier. Hisp. Doblegar.] κατακλμπτω, torqueo, curuo. Columel. libro tertio: ramum oliuæ deflecte. Cicero. lib. 3. Offic. pro declino per translationem posuit, in quo uerbo lapsa consuetudo de uia deflexit.
- DEFLEO**, es, ere, [Piangere. Ga. Plaindre quelque chose en pleurant, regretter. Hisp. Mucho llorar.] καταδάκρυω, deploro. A finius Cic. lib. 10. Illud initium ciuiliis belli defleui.
- DEFLEXVS**, us, [Piegatwa.] nomen, curuatio. Col. Ne deflexu frangatur.
- DEFLORAS**, are, [Soffiare.] πνέω, idem quod flare. Plin. libro. 28. capitulo. 2.
- DEFLOCCATI**, senes, γέροντες παρὰ μιάσσαντες, qui florem uirium deposuere, quasi attriti metaphora tracta a uestibus, quæ multo usu floccos suos amittunt. Plau. in Epist. Defloccati senes queriant me.
- DEFLORESCERE**, [Sforire.] ἀπωθεῖν, flores amittere. Plin. lib. 17. Deflorescentem uitam, & oleam percuit imber. Ad Her. posuit, pro uigorem amitto, Formæ, (inquit) dignitas morbo deflorescit. Apud Colum. lib. 2. capitu. 12. Accipi uidetur pro flores acquirere, & eisdem amittere.
- DEFLORO**, [Sporcare, macchiare, sforare. Ga. Deflorer, ester la fleur, somiller. Hisp. Quitar la flor de lo florido, ensuziar.] μολίω, idem quod contaminare, uitare, quasi floribus & ornatu spoliare. Liiui. lib. 37. Gloriam eius uictoriæ defloratam ad Thermopylas esse.
- DELYO**, deorsum fluere, [Scorrere a l'ingiu.] καταβύβειν, proprie de fluminibus. Plin. lib. 6. capitu. 7. Defluit in Rhenum Moganus. Per translationem decurrere, delabi, Cicero in Lælio: Ad leues amicitias defluxit oratio: Sal. in Ing. Vbi per socordiam uires, tempus, ingenium defluxere, id est, quasi occidere, & perire.

re. Laſta. lib. 3. pro in nihilum redigere poſuit: Corpus relictum ab anima deſluit. Quandoque Deſluere, eſt ſecundo amne fluere. Vir. l. 3. Ge. Miſſus, ſecundo deſluit amni. Deſluere etiam dicitur, quod ætate morboſe ſoluitur. Vnde deſluere capillus dicitur, & capillus, qui deſluit, deſluus.

DEFLUVIUM, capillorum fluxus. Plin. lib. 11. c. 39. Deſluvia comarum facere dicitur. Idem lib. 22. c. 13.

DEFLUVIUS, us, κατὰ ῥῆος, idem quod deſluuium.

DEFODIO, is, p. c. [Sepelire. Gal. Enterrer. Hiſp. Enterrar alguna coſa ſo tierra.] κατορύψω, ſepelio, obruo Liu. Deſoſſi annis quindecim ſupra quingentos. loquitur de libris Numæ. Colum. lib. 8. pro fodiendo plantare, cum dixit, Scrobem defodiamus in limine ſtabuli. Item eſt, deorſum fodere. Idem lib. 2. Solum in altitudinem trium pedum defodiatur. Deſoſſus, us, ui. Plin. lib. 19. capitu. 8.

DEFORMO, as, [Far bruto, diformare. Gal. Deffigurer. Hiſp. Deſfigurar ó aſear.] διαμορφοῶ, quali de forma deijcio, ab integra forma ad corruptam traduco. Ad Here. lib. 1. Qui ſunt qui Italiam deformauerunt? Ci. de Aruſp. reſp. In qua Pompeium ornat, an potius deformat. Item eſt figurare, & declinare, & noua forma inſignire Vitru. lib. 6. Tagicæ ſcenæ deformatur columnis, ſignis, & regalibus rebus. Idem: Architectus graphidis peritus, ut deformare poſſit lineis imitationem quam uelit, ædificiorum. Hinc deformatio, ionis. Liu. 9. vt ſax. quiſque conditionis oblitus, ab illa deformatione tantæ maieltatis auerteret oculos.

DEFOMICATVM, lignum, dixerunt antiqui, quod a ſomitibus, quibus confoueri ſolet, erat luſcium. Feſtus.

DEFORE, compoſitum à Fore, idem ſignificans quod deſuturū eſſe. Ci. de Leg. agr. Arbitrantur non defore, qui illam reſtituerent.

DEFORMIS, hoc Deforme, [Diforme, rozor, bruto. Gal. Difforme, deffiguré, laid. Hiſp. Coſa fea ó deffigurada.] αἰσχροῦς, turpis fœdus. Ci. pro Cœl. Id nunquam tam acerbe feret M. Cœlius, ut eum pœniteat non deformen eſſe natum. Ci. Marcel. l. 4. Nec eam diligere minus debes, quod deformior eſt.

DEFORMITAS, atis, [Bruttioré, Gal. Defformité, laidem.] Hiſp. Fealdad ó defformidad.] ζυμοφία, turpitudō. C. l. de Leg. Deformitas animi & corporis prauitas. Idem in Off. Turpitudine, ſi in deformitate corporis aliquid habeat offenſionis, quanta illa fœditas turpificati animi debet uideri.

DEFORMITER, [Bruttamente] aduerbium, αἰσχροῦς, Quint. libr. 8. cap. 3.

DEFRAUDO, as, [Ingannare. Gal. Defrauder, chifer, priuer un' autre de ce qui luy appartient. Hiſp. Engañar] παραχρημασ, uel per ſyncopen de fraudare, eſt p fraudem circumuenire alique. Pla. in Aſin. D. Me de fraudato. Deſraudem te ego. Deſraudare genium, eſt, naturæ, quod appetit, negare. Ter. in Phor. Quod ille unciatim uix de de menſo ſuo, ſuum deſraudans genium, comparlit, miſer. Contra In dulgere genio, eſt uoluptati operam dare. Quæ loquendi formulæ inde traſæ ſunt, quod antiqui genium uocabant naturæ Deum, hoſpitalitatis præſidem. Vnde homo genialis, dicitur liberalis, & hoſpitalis, & ſplendido apparatui aſſuetus.

DEFRAENATUS, a, um, [ſfrenato.] ἀγχιλωος, effrenatus, quali ſine freno. Qui. l. Meta. Et deſfrænato uoluuntur in æquora curſu.

DEFRICO, as, p. c. [Fregare. Gal. Deffrotter, froter. Hiſp. Fregar.] καταſαρω, idem quod fricare. ad Heren. Vt in Balneas uenit, cœpit, poſtquam perſuſus eſt, deſficari.

DEFRIGESCERE, καταψύχειν, frigeſcere. Col. lib. 12. c. 20.

DEFRINGO, is, [Romperre, frangere. Gal. Rompre ou arracher de quelque coſe. Hiſp. Quebrantar.] διαρρηγνυμι, frango. Col. l. 6. Plerumque ſit ut aut crure aut cornibus bouum ramuli uitium deſfringantur. Vir. 2. Ge. Summas deſfringeret ex arbore plantas. Cic. pro Cecin. Qui prætereunte ramum deſfringent arboris.

DEFRUGO, as, p. p. [Tor uia tutti frutti. Gal. Tirer la graiſſe, & ſubſtance de quelque choſe, la deſgraiſſer. Hiſp. Deſfrutar, coger la fruta.] καρπιζομαι, omnem fructum exhaurio. & agricola agrum deſfrugare dicitur, cum nimia ſectura exinanit agros, uel per incitiam, aut negligentiam perdit, laceſſitve fruges: ut cum uel feſtinata ſemenſis eſt, uel ſerotina. Plin. lib. 18. Oraculum illud magnopere cuſtodendum, Segerem ne deſfruges. Col. Conſtat ſegerem nimia deſfrugatione exinaniri.

DEFRUTARE, [Far uin cotto. Gal. Faire de uin cuit. Hi. Haſer uin coſido.] ἐψω, multum decoquere, ut inde deſrutum fiat. Col. lib. 2. Deſrutum quoque facere & deſrutare uinum licet.

DEFRUTARIUS, a, um, ut, Vaſa deſrutaria apud Colum. lib. 12. cap. 19. Quæ ad deſrutum idonea ſunt. Sic cella deſrutaria, apud eundem lib. 1. cap. 6.

DEFRUTVM, [Vin cotto. Gal. Vin cuit juſques à la conſomption de la tierce partie. Hiſp. Vino coſido haſta la tercia parte.] ἐψυια, Hippocrates a deſrutendo (ut inquit Pallad.) uinum decoctum, Plinio auctore, uſque ad mediam partem. Sapa uero a ſapiditate, multum ad tertiam partem decoctum. At Col. aliter, Muſtum, inquit, quam dubi-

ſſimum decoquitur ad tertias, & decoctum Deſrutum uocatur. Sic Nonius: Sapa, quod nunc mellacium dicimus, muſtum ad tertiam partem decoctum: Deſrutum, ſi ex duabus partibus ad tertiam redigatur deſrutefaciendo.

DEFFUGERE, [Reſuſare,] reſulare, in totum fugere. Ci. pro Sylla: attende, quam ego deſugiam auctoritatem conſulatus mei.

DEFFUNCTORIE, πρὸ ἀποφωσίου, languide & remiſſe. Vlp. lib. 11. ad Senatusconſul. Tertul. Quæ deſunctorie petit.

DEFFUNDO, [Verſare. Gal. Eſpandre de dañs, mettre quelque liqueur dedans. Hiſp. Derramar coſa líquida.] καταχέω, effundo, & interdum fundo: Cato de Re ruſt. Aquam deſundito. Colu. Cum reſfrixerit, in uafa deſundas

DEGENER, [Traligno, baſtardo. Gal. Baſtard, folignant, declinant de ſa race. Hiſp. Lo que no reſponde à ſu caſta y genero.] δυνῆς, qui maiorum ſuorum uirtuti non reſpondet. Vir. 2. Ac. Degeneremq. Neoptoleum narrare memento. Quandoque pro ignobili & uili, Virgil. 4. Aeneid. Degeneres animos timor arguit. Eſt adiectiuum generis omnis, tertix declinationis. ſic in ablatiuo Degener, uel Degeneri. Luc. libr. 4. Si me degeneri ſtrauiſſent fata ſub hoſte.

DEGENEROSAS, [Degenerare, Tralignare. Gal. Forligner, ſ'abaſtardir, degenerer, ne ſuiuio point ſa race. Hiſp. No reſponder à ſu caſta y genero, deſalleſcer ne la nobleza de ſus antecelſores.] ἐξικαδῆς, a genere decidere. Cice. de Prouin. Conſ. Cuius utinam filij non degeneraſſent a grauitate paterna. Virg. lib. 2. Geor. Pomaque degenerant ſucos oblitæ priores, id eſt, deterioris ſunt ſaporis. Prop. Dij mihi ſunt teſtes non degeneraſſe propinquis. Dicimus autem degenerare tam a malo quàm a bono. Liu. l. 9. Ne degeneraueris a familia imperioſiſſima, & ſuperbiſſima.

DEGERO, is, ere, [Portare. Gal. Prendre d'un lieu & porter en l'autre, traſporter. Hiſp. Traer.] gero. Plaut. in Men. Mea ornamenta ad meretrices degerit, id eſt deſert. Quidam legunt apud meretrices, & Degerit pro abſumit exponunt. Idem: Illud tuæ degeris amica.

DEGLABRARE, [Pelare.] ἀπωλειν, depilare, & glabrum facere.

DEGLUBO, is, ere, deglubi, deglubitum, [ſcarnare, ſcorticare. Gal. Eſcorcer ou eſcoſſer, oſter la peau ou l'eſcorce. Hiſp. Quitar elcuero ó hollejo, deſcortezar.] ἀποδέω, ἐξορέω, corticem eximere, ſilquam aut folliculum excutere, & granum ſua nudare tunica. Var. l. de Re ruſt. cap. 48. Quod eo folliculo deglubitur granum. Item excoriare. Vnde prouerbiali ſententia dici ſolet, Boni pailoris eſt, tondere pecus, non deglubere.

DEGLUTINARE, [Diſſoluere, diſcollare, Gal. Deſcoller, deſgluer, d'eſfendre d'emble. Hiſp. Deſempegar, deſengrudar.] ἀνακαλλῶν, eſt diſſoluere quod glutinatum erat. Plin. lib. 25. c. 13. Palpebras deglutinat.

DEGO, is, [Conduere, menare. Gal. Mener à fin, conduire, continuer. Hiſp. Gujar.] ἀγο, ex de, & ago, abiecto a, præteritum facit Degi, ſine ſupino, idem eſt, quod ago, ducō, perago. Et ſere habet poſt ſe accuſatiuum tempus denotatē: ut Degere uitam, ætatem, annum, Ci. de Sen. Degere omne tempus ætatis ſine moleſtia. Ter. Hunc diem cupio perpetuum in læticia degere. Interdum abſolute, ſine aliquo accuſatiuo, pro uiuere, Laet. lib. 5. Eum uoluit ſub aliena ditione, atque imperio degere. Legitur & paſſiuum Degitur in ter tijs tantum perſonis. Cice. l. de Natu. Deor. Quæ uita deorum ſit: quæq. ab ijs degatur ætas. Degere pro detrudere. Pla. in Aul. Iſtum ſoror laborem degam, & diminuam. Idem in Epid. Degitur corium de tergo meo.

DEGRAVO, as, aere, [Aggrauare, premere. Gal. Apesantir, aſaiſſer, charger. Hiſp. Apesgar.] βριθεν, deprimere. Liu. 4. Etiam peritos nandi laſtitudo & uulnera degrauant. Labore operis degruari, Col. lib. 6. cap. 2.

DEGRVMARI, ἀθωῶν κατὰ θάβυλον, ad grumæ menſuram dirigere. Eſt autem Gruma, teſte Nonio, menſura quædam, qua flexa uix ad lineam diuiguntur. Lucilius: Viamque degrumari uis.

DEGLORO, as, [Inghiottire. Gal. Engloutir. Hiſp. Tragat, ó engoloſinar.] καταλαμῶ, abligurio, quali gulæ trado. Pla. Degulato patrimonio pauper factus.

DEGVSTO, [Cuſtare, aſſaggiare. Gal. Gouſter de quelque choſa, en taſter. Hiſp. Guſtar.] γουμας, idem quod guſtare, ſeu deliberare. Plin. lib. 18. cap. 2. Ne degultabant quidem nouas fruges, aut uina. Degultare pabulum, Var. 2. de re ruſt. cap. 5. Per translationem accipitur pro leuiter aliquid attingere. Cic. 5. Tuſc. Viſit igitur, quoniam hæc te uita delectat, ipſe eadem deguſtare? Huc etiam referendum illud Lucre. lib. 1. Ignes deguſtant tigna celeri flamma, id eſt leuiter attingunt. Deguſtare conuiuiam, dixit Ci. l. 4. ad Atticum, pro ſententiam eius expiſcari.

DEHAURIO, is, ire, haurio. Cat. c. 66. Amurcam dehaurito.

DEHINC, [Dipoi, nell' auenire. Gal. Deſormais, doreſnauant, par ci apres, ci apres, d'ici en auant. Hiſp. Dende ó deſpués.] τῶνδεθεν, ἀπὲ τῶνδε id eſt poſt hæc. Terent. in Andr. Dehinc ut quieſcant porro

moreo. Item significat deinde, ut sit aduerbium ordinis. Sal. ar-
 tum uidetur res gestas scribere: primum quod facta dicitis ex-
 æquādi sunt, dehinc, quia plerique delicta, quæ reprehenderis,
 maleuolentia putant esse dicta.

DEHISCERE. [Aprire sorte, spalancare Gal. Bxailir, s'esperuir, s'ouuir.
 Hisp. Henderse o abrir.] χαινεω, aperiri. Pl. li. 8. Acus unus piscium
 dehiscente propter multitudinem utero, parit.

DEHONESTAMENTVM. [Qualiflamento Gal. Enlaidissement, deshonneur.
 Hisp. El denuesto.] χαινω, quod honestatem alicui rei adimit. Vi-
 de uultus dehonestamentum dicitur cicatrix, uultum hominis
 dedecorans. Gel. lib. 2. Quo de honestamento corporis maxime
 lataz haur. pro contumelia, uisus est Tacit. libro 12. Auribus de-
 ciliis uisus iubet, ostentui clementiæ suæ, & in nos dehone-
 stamento.

DEHONESTO, AS. [Dishonore. Gal. Villener, hounir, enlaidir. Hisp. Deno-
 star o dish nraz a otro.] ετιυαζω, contrarium uerbi honesto.

DEHONESTVS, A, VM. non honestum. Gel. li. 19. ca. 10.

DEHORTOR, ARIS. [Sconfortare. Gal. Desenhorter, desconseiller, destourner.
 Hisp. D. Juader alguna cosa con razones.] μεταπειθω, dissuadeo. Cic.
 in Phil. p. tempus aut me ipsum, aut alium quempiam aut inuita-
 b. t. aut d. hortabitur.

DEIANIRA. θυια, filia fuit Oenei Actoliæ regis, Acheloo despō
 lata ex primo, deinde Herculi. itaque nuptiarum gratia ortum
 e. t. inter eos certamen: sed Acheloo uicto, Herculi cessit, poro
 cum Hercules t. aniturus esset Euenum Aetoliæ flumiū. qui tum
 tēpōis maxime excreuerat, Nessus cētaurus seipsum ulfro obtu-
 lic a t. transeunendam Deianiram: quam cū Nesso commississet, ip-
 se primus intrep. de tranauit flumiū. Nessus autem adhuc in alte-
 ra ripa stan. nouam nuptiam uiuare uoluit: quod uidens Hercu-
 les fugitis Hyd. æ sang. uine infectis Centaurum transfixit: qui se
 mortuum sentiens ut hostem ulcisceretur, Deianira uelē iuam
 prop. iō sanguine p. fusam dono dedit, asserens ei uim amatoriā
 inedi. & si hac maris indueretur, ipsum ab aliarum mulierum
 amore triuocatum. Mulier itaque nimis credula munus accepit,
 & cum audisset maritum suum in Eubœa amore Ioles Euryti filij
 detineri. Nessus uē uero proferendam Lychæ famulo tradidit.
 Hec des igitur nihil mali suspicans, cum sacrificaturus eam in-
 duxit, tantis cruciatibus affectus est, ut in furorem uersus, Lychæ
 e Cæneo monte in Eubœicum mare deiecerit. ipse autem,
 arcu & sagittis Philoctetæ commissis, se in ardentem pyram, in
 Oera monte cōstruam, coniecit. quod Deianira audiens, dolo-
 re percita, Herculis clama se interfecit. Oui. 9. Meta.

DEIDAMIA. θυια, filia fuit Licomedis, regis Scyri insule, quam
 Achilles, cum inter regis huius filias sub muliebtū habitu lateret,
 grandam fecit, & ex ea Pyrrhum genuit. Stat. in Achil.

DEIECTIO, NIS. Cice. pro Ceci. Quis illam uim, deiectionemque
 deiecit?

DEIECTVS, US. pro deiectione, καταβολή, Oui. 9. deiectu arborum.

DEIFRO. p. c. [Giurare santamente Gal. Jurer fort & ferme, faire gr. ind
 ferme. Hisp. Mucho y santamente jurar.] ποιοω, sancte iuro, iure-
 iurando affirmo. Gel. l. 1. Cum amicus eum rogaret, ut pro re caus
 saq. ei s. fallum deieraret. Ter. in Eunu. Illum, liquet mihi deiera-
 re, his mensibus sex prorsum non uidisse.

DEIICTO, IS. p. c. [Gettare a basso. Gal. Jetter en bas, jetter par terre, ruer
 jus. Hisp. Echir de arriba, derrochar o abaxar.] καταβαλλω, deorsum ia-
 cio Vir. 8. Aen. Toto genitor que plurima cælo Deijcit in terras,
 Liu. l. 1. Pro iaciendo desigo posuit. Alter elatam secum in caput
 deiecit. Per translationem pro aucto, Cice. in Phil. nec uero us-
 quam, nec a rep. oculos deijciebam. Item pro deturbare. Item
 2. Ver. Pollicitus est quantum uellent pecuniæ, si me q. dilitate de-
 icerissent. Idem pro Mur. Quint. Tubero prætura deiectus est. De-
 ijcere de gradu id est dignitate. Cic. Att. lib. 16. Ex quo mihi uide-
 tur σεαλλαζω, ille de iocis de gradu. Deijcere de gradu, pro, de
 constantia deducere. Cic. 1. Offic. Fortis & constantis est, non per-
 turbari in rebus asperis, nec tumultuantem de gradu deijci, ut di-
 citur Sic deijcere de possessione, de sententia, de dignitate.

DEINVS. [Dopo, poscia, dipoi. Gal. Apres, en apres, par apres. Hisp. Desde de
 pues.] εγρωθω, per apocopen dictum a deinde, ut exin, ab exin-
 de, proin a proinde, subin pro subinde, significat autem idem qd
 deinde, & est poetis familiaris, quam oratoribus. Tere. in And.
 Accipit conditionem, dein quælium occipit.

DEINDE. [Dipoi.] εγρωθω, ordinem siue tempus importat, & est idē
 quod postea. Componitur ex de, & inde. Ci. ad Quin. Fr. l. 3. Quas
 ad te deinde litteras mitemus. In carmine fere semper contra-
 ctionem patitur, sitq. distio dissyllaba. Vir. 3. eclo. Incipe Damœ-
 ta, tu deinde sequere Menalca.

DEINCEPS. [Ordin. tamente, dipoi. Gal. Consequemment, par ordre, eu en
 suite, en apres, d'ordre. Hisp. De a qui delante.] εφεξής, per ordinem,
 per uices, siue, quod uulgo dicere solemus, unus post alium. Liu.
 lib. 1. Duo deinceps reges, alius alia uia, ille bello, hic pace, ciuita-
 tem auxerunt. Cic. Thermo: Tres fratres, quos uideo deinceps tri

ib mos pl. per triennium fore, te nolo habere iratos. Col. 6. Quod
 quomodo faciendum sit, non pigebit deinceps ps præcipere. Inter-
 dam pro potthac, siue in pot. rum. Cicero Attic. lib. septimo,
 Velum deinceps meliora sint. Interd. im pro præterea. Liui. pri-
 mo. Aduocato concilio, originem nepotum, ut genti, ut edu-
 cati, ut cogniti essent, eodem deinceps tyranni, seque eius aucto-
 rem ostendit.

DEINVSUPER, penultima correpta. [Di sopra. Gal. De dessus. Hisp. De-
 dende arriba.] ενωθεν, desuper. Sal. libro primo. Hist. ut cita-
 tur a Nonio: Ad medium deinsuper astantium manibus in mu-
 rum attollitur.

DEINTEGRO. [Di nuovo. Gal. De nouveau. Hisp. De nuevo o de comienzo.]
 εγρωθω, denovo. Ter. in And. Quas faciet deintegro comē dias.
 De integro incidere in morbum, Cic. ad Cornif. l. 1. 2. Gratulati
 alicui deintegro. Idem Attic.

DEIOPEIA, p. c. una ex nymphis Iunonis, quam illam apud Virg. i.
 Aen. Aeolo uxorem pollicetur. Deiopeiam Connubio iungam
 stabili propitiamque dicabo.

DEIOTARVS, Galatiæ rex fuit, populo Romano amicissimus. qui tē-
 pore belli Pharfalici Pompeij partes secutus est, eoq. profligato
 ad Casaris uictoris clementiam confugit, a quo regis quidem no-
 men retinuit, parte tamen regni multatius est.

DEIPHOBES, εφροβος, nomen proprii in Sybillæ Cumanæ, Glauci
 filij, quæ Aeneam ad inferos duxit. Vir. 6. Aen.

DEIVGO, gas, p. c. [Disiungere. Gal. D. sacoupler, oster du joug. Hisp. De-
 sunir o apartar.] διuγω, διαζωω, Pacuuius Chrylæ, ut citat
 Nonius: Per noitam egregiam unanimitatem, quam memoria
 deuigat.

DEIVNGO, IS. [Disiungere. Gal. Desjoindre, descoupler. Hisp. Desunir o
 apartar.] διωγω, diuungo. Ci. de Vniuer.

DEIURVM, διορισμός, sanctum iusiurandum. Gel. l. 7. c. 8.

DEIURVS, AS, ARE. [Giurare.] διορωω, deiero, id est sancte iuro. Plaut.
 in Cal. per dos omnes. & deas deicuratit. Idem in Rud.

DEIURVS, antiqui dicebant pro non iurare. Pla. in Trin. Deserere
 illum, & deiuare in rebus aduersis pudet.

DELABOR, eris, delapsus sum, [Scorrere abbasso, cadere. Gal. Griller &
 tomber bas, cheoir. Hisp. Desli Zarse, o caer abaxo.] καταπιπω, & sig. uis-
 cat deorsum labi, decidere. Vir. in Nileno: Serta procul capiti tan-
 tum delapsa iacebant. Liu. Cælo repente delapsus. Et cum præ-
 positione Ci. Of. 1. De manibus audacissimorum ciuium delapsa
 arma ceciderunt. Translate, Ci. de Or. Insperanti mihi cecidit, ut
 in eum sermonem delaberer. Idem in Lælio: Iam a sapientum fa-
 milia uatibus, ad uulgares amicitias oratio nostra delabitur. Et
 de Ora. li. 2. In hoc utium scurtile delabitur. Fam. li. 6. Quotidie
 mihi delabi ad æquitatem uidetur: id est papulatum ad æquitatem
 propius accedere. Officio. lib. 2. Habenda est ratio rei familiaris:
 quam quidem delabi sinere, flagitiosum est, Id est, ad nihili-
 um redigi.

DELA CERO, AS. [Stracciare. Gal. Mettre en pieces, deshirer. Hisp. Despeda
 zar en partes diuersas.] διασπασω, in partes lacero, confcindo. Plaut.
 tus Capt. Qui me tuus scelestis fallacis delacerauisti.

DELA CRYMATIO, [Pianto. Gal. Pleurement. Hisp. Llora.] Πλ. 37. c. 11.
 Vis eius delacrymationibus mordendo proficit.

DELA CRYMARE, [Lagrymare. Gal. Pleurer, larmoyer.] λρωθω, est
 lacrymas, uel aquam more lacrymantis demittere. Colum.
 lib. 5. de uite ut interdum delacrymet.

DELA EVO, OS. ελανω, λαω. Colu. de Arb. cap. 6. Plagam acutissimo
 ferro delacuato.

DELA MBO, IS, CRE. [Leccare. Gal. Lecher. Hisp. Lamber, o lamer.] λμω.
 Stat. 2. Theb. delambit uellora lingua.

DELA MENTOR, IS, [Piangere.] καταδαφω, desleo. Ouid. 11.
 Metamorph.

DELANO, AS. p. c. διακολλω, discindo, & quasi lanam traho, unde Lan-
 nius, qui pecus discindit. Festus.

DELA PIDATA. [Salicata, lastricata.] λιπρωτα, lapide strata, cuius-
 modi est nia Appia, quam a porta Capena Brundisium usque qua-
 dratis faxis strauit Appius ille Cæcus. Ex Festo.

DELA SSO, AS. [Stancare. Gal. Lasser. Hisp. Fatigar o cansar a otro.] κατα-
 τωω, lasso. Hor. Ser. Sat. 1.

DEIATORES, [Accusatori occulti,] occulti accusatores

DELEBILE. [Che si puo cancellare.] ελεθρον, quod deleri potest. Mar-
 lib. 7. Cabibus hic nullis delebilis ænis Viuc.

DELECTAMENTVM, ti, [Diletto,] περιπαλή, oblectatio. Cicero
 de Senec. Possim persequi per multa delectamenta rerum rusti-
 carum.

DELECTATIO, [Dilettatione, diletto. Gal. Delectation, plaisir, soulas,
 deduit. Hisp. Delecte.] τελευτης, iucunditas, quam ex re aliqua
 percipimus: quam sic definit Cice. libr. 4. Tuscul. Delectatio, est
 uoluptas suauitate auditus, animum deliniens: & qualis hæc
 est aurium, tales sunt oculorum, & tactuum, odorantium,
 & saporum.

DELINERE, [Leccare.] Pla. in Curc. Delinges saltem. Vide Lingo.
DELINIMENTVM, [Dilecto.] oblectamentum, ὄλιγον, Liu. 4.
 Aptissimum tempus erat, delinimentum animis, Nolani agri di-
 uisionem obici.
DELINO, is ire. [Vngere, placare, mitigare. Gal. Effacer, souiller. Hisp. Qui
 tar ò raer, ensuχiar.] si partium compositionem spectes, idem erit
 quod perungo, frequentius tamen accipitur pro placo, & illece-
 bris quibusdam allicio. Plaut. Stich. Ut eum adueniente meis di-
 ctis delineam. Cicero pro Mil. Ut non modo uirtute flecteret, sed
 etiam tribus suis patrimonijs deliniret. Delinitus, particip. Cice.
 in epist. Virtuti nunciū remisiisti, delinitus illecebris uoluptatis.
DELINITIO, [Mitigatione. Gal. Amadonement, adouissement. Hisp. Ha-
 lago.] Cic. 2. Offic. Delinitio multitudine ad breue fit tempus.
DELINITOR, [Mitigatore. Gal. Adouisseur, amadoueur, atireur. Hisp. Na-
 lagador.] Cic. de Cla. Ora. Iudicis delinitor esse debet orator.
DELINO, is, p. c. [Cancellare. Gal. Efficer, souiller. Hisp. Qui ar ò traer, en-
 suχiar.] καταχίω, deleui, & deliui, delitum, pen. cor. fedare.
 Cic. Caluo. Litteræ delictæ mihi a te redditæ sunt. Prisc. lib. 9.
DELINQVO, is, deliqui, delictum, [Fallire, peccare. Gal. Faillir, laisser a
 faire son devoir, ne faire ce qu'on doit. Hisp. Fallar, peccar.] πλημμελέω,
 proprie non prætereunda prætermitto. Plaut. in Amph. Ex me
 quæris quid deliquerit? Quoniam uero prætermittere ea, quæ
 præteriri non debent, peccare est, delinquere pro peccare ponit.
 Cic. de Nat. Deor. Feret ne ciuitas ulla latorem istiusmodi legis
 ut condemnaretur filius, si pater deliquisset? Delinquo, passiuum.
 Cic. 1. Offic. Siquid delinquitur, magis in alijs cernimus, quam
 in nobismetipsis.
DELIQUEO, es, ere, delicti, [Diuenir liquido. Gal. Se fondre & venir en
 liqueur. Hisp. Derrtirse.] τήκομαι, in totū resoluī, & dissoluī. Oui.
 4. Meta. protinus imbutum celesti nectare corpus Delicuit. Col.
 lib. 12, cap. 4.
DELIQVIUM, defectus, [Disette, mancamento. Gal. Defaut, de faillance.
 Hisp. menoscabo o falta.] ἐκλειψις, Plaut. in Capt. Nullam causam
 dico, quin mihi & parentum, & libertatis apud te deliquium sit.
 Deliquium solis, cum Luna inter solem terramque interposita,
 lumen eius nullo eripit conspectu. Plin. lib. 2. cap. 12. Deliquium
 animi, cum animus linquitur, & quis animo deficit.
DELIQVVM, deliqui, [Meno, manco. Gal. Moindre, manque. Hisp. Menos.]
 ἐλαττω, idem quod minus, interprete Festo. Pla. in Cal. Tibi nil
 domi deliquum est.
DELIQVESCO, is. Col. 1. 12. c. 41. Ut omnia poma deliquecant cum
 multo. Per translationem. Ci. Tus. Nec sitienter quid expetens,
 ardeat desiderio, nec alacritate futuli deliqueat.
DELIRATIO, onis, [Paχχία senile. Gal. Resuerie, soifise, radotement. Hisp.
 Desuario.] παραρροσιών, senilis stulticia, alienatio mentis, ab ætate
 uel morbo proueniens: quæ significatio sumpta est ab ineptis ara-
 toribus, a lira, id est sulco aberrantibus. Plin. 1. 18. c. 20. Ci. de Se-
 nec. Ita senilis stulticia (quæ deliratio appellari solet) senium le-
 uium est, non omnium.
DELIRIUM, [Paχχία. Gal. Radotement, priuation d'entendement. Hisp.
 Desuario.] παραρροσιών, est alienatio mentis, ex intemperie cer-
 ebrũ uitante actiones principis facultatis: qualem & in senibus uide-
 mus & in ijs qui morbis ardentissimis infestantur.
DELIRO, as, p. p. [Partirsi dal dritto, errare, impaχχire. Gal. Fornoyer de
 uoye en laborant, n'aller point droit, resuer, radoter. Hisp. Desuarier.]
 παραρρονώω, a recto decedo. Translatio ab aratore. nam lira est
 recta fossa, quæ in agris ducitur, ut in eam aqua pluuia & terræ u-
 ligo desuat: & quia rectus est sulcus, delirare dicuntur, qui extra
 sulcum, id est, a recta uia declinant. Cic. 1. Tus. Adeo ne me deli-
 rare censes, ut ista esse credam? Hora. li. 1. Ep. ad Lollium: Quic-
 quid delirant reges, plectuntur Achiui. Compositum ex de, & li-
 ro, quasi deorsum liro. lirare uero est agros in sulcos dirigere. A-
 lii delirare a Græco ληρῆ, quod ineptie est, trahunt.
DELIRAMENTVM, [Scioccheχχία. Gal. Resuerie. Hisp. Desuarie.] deliratio.
 Plaut. in Amph. Hæc quidem deliramenta loquitur. Idem
 Men. audin'tu ut deliramenta loquitur?
DELIRITAS, [scioccheχχία, paχχία,] pro deliratione. Laberius: Quo-
 niam mens quæ deliratis uos suppilatores facit. Nominus.
DELIRVS, penul. quod. [Paχχίο, quello che si parte dalla ragione. Gal. Res-
 uer, qui radote, hors de son sens. Hisp. Desuariado.] παραληζ, qui in-
 nit, & qui a ratione discedit. ratio enim est uia recta, per quam
 omnes ducuntur. Cic. de Orat. Tum Annibal respondisse fertur
 multos se deliros senes uidisse, sed qui magis deliraret, quam
 Phormio, uidisse neminem. Idem 2. de Diu. An tu censes ullam
 anum tam deliram futuram fuisse, ut somnijs crederet?
DELITEO, tes, ex de, & lateo, [Occultarsi, nascondersi. Gal. se chacher,
 estre mussé. Hisp. Esconderse.] ἐλλοχῶ, occultari, latere. Virg. 2. Aen.
 Per noctem obscurus in ulua Delitui.
DELITESCO, [Nascondersi.] eiusdem significati. Var. 3. de Re ru. c. 12.
 Lepores delitescunt in uirgultis. Trãsfertur ad alia. Cic. pro Cæ-
 cijn. Caut in ista tam frigida, tam ieiuna calumnia delitescas. Delit

tes particip. Plin. lib. 35. c. 2. Non placent spatia montis in cubiculis
 delitentia.
DELIVS, δηλιος, qui ex Delo insula: unde Apollo Delius. Ferunt e-
 nim Latonam, ex Ioue grauidã, metu Pythonis serpentis, qui cã
 toto terrarum orbe Iunonis iussu persequatur, in Delum insu-
 lam fugisse, ibique Dianam & Apollinem eodem partu edidisse,
 etiam apud Cic.
 *DELII, lacus erant breuiores, non longe a Catana.
DELMINIVM, δηλμίνιον, Dalmatiæ oppidum Ptol. lib. 2. c. ult.
DELLOS, δηλος, insula maris Aegæi, Cycladum omnium clarissima,
 in qua Latona Apollinẽ & Dianam dicitur esse enixa. Ci. 3. Ver.
 Proditum est literis Latonam ex longo errore & fuga grauidã,
 temporibus exactis fugisse Delum, atque ibi Apollinem Dianam
 quæ peperisse. Ariostoteles Delum appellatam exittimat ὄπο τῆ
 δηλῶν, quod, cum antea mari operta esset, repente sese ostendit.
 Alijs nominibus Ortigia appellata est, & Asteria, Cynthia,
 Lagia, Chamydia, Cynethus, & Pyrpile, ab igne ibi reperto. Plin.
 lib. 4. cap. 12.
DELPHICVS, ca, cum, unde Delphica laurus.
DELPHINVS, siue delphis. [Delphino. Gal. Doulphin, en poisson. Hisp. El del
 fin del mare.] δηλφιν, δηλφίς, & delphinus, genus piscis, uel potius
 maris bellua. parit catulos decimo mense, interdum & bimos nu-
 trit uberibus, sicut balæna, & decem annis ad summam magnitu-
 dinem peruenit. uide Plin. lib. 9. ca. 8. Est etiam syderis nomen. Var.
 2. de re rusti. cap. 5. Maxime idoneum tempus ad concipiendum a
 delphini exortu, usque ad dies quadraginta.
DELPHINIUM, δηλφίνιον, herba florem habens purpureum uiolæ
 non dissimilem, sesquipedales ex una radice furculos emittens: fo-
 lia autem diuisa & prælonga, quæ delphinorum effigiem repræ-
 sentant: unde tractum est nomen. Dioscotides.
 *DELPHVSIA, fons apud Delos.
DELTA, insula in Nilo Aegypti fluuiio, non procul ab Alexandria,
 ita dicta, quod literæ Græcæ Δ imaginem referat. Hirtius libr.
 4. Bel. Ciui. Locus est illarum fere regionum nobilissimus, non
 longe ab Alexandria, qui nominatur Delta, quod nomen a simi-
 litudine literæ cepit. Est item Delta nomen urbis non procul a
 Syria. Steph.
 *DELTOTON, signum caeleste, supra Arietis caput. Cic. in Arato.
DELVERVM, [Tempio, chiesa. Gal. Temple, lieu consacré, aux lieux a la mo-
 de des payens. Hisp. templo.] τέμενος, τό, locus in quo Dei simula-
 crum dedicatum est. ita dictum, quod in eo dii ponantur. Varro,
 & Macro. Sat. 1. 3. c. 4. Vir. 2. Ae. At gemini lapsu delubra ad sum-
 ma dracones Effugiunt. Alij accipiunt pro loco ante aras: ubi
 aqua currit: a diluendo: religio enim sacrificij apud antiquos exi-
 gebat, ut ante sacrum sacrificulæ manus ablueret. Alij delubrum
 Dei simulacrum accipiunt, a delibrato ligno dictum. Ci. pro Arch.
 Delubra musarum colere.
DELVCTOR, aris, [Lottare. Gal. Lutter contre. Hisp. Luchar.] παλαίω, lu-
 ctor. Plau. Persa.
DELVDO, is, [Bessere. Gal. Abuser quelqu'un, le tromper. Je jouer de luy, mo-
 quero. Hisp. Burlar y escornecer.] ιριδεο. Plau. in Alfi. Furcifer etiam
 me delussit.
DELVMBOS, as, [Indebolire. Gal. Erreuer, affoiblir, rompre les reins. Hisp.
 Deslomar.] ἐξασθενίζω, debilito, quasi lumbos frango. Plin. 1. 28. ca. 4.
 Hoc sæpe, delumbata quadrupede, approbatur. Cic. in Ora. Nec
 minus numeros concidat, delumbetq. omnes.
DELVMBIS, be, quod lumbis caret, & ideo debile, [debile. Gal. Erre-
 né, qui a les reins rompus, effeminé. Hisp. Deslomado, dorrengado, Staco.]
 ἀδενής, in lumbis enim uires corporis sitæ sunt. Plin. 10. c. 33. Per-
 dix prægrauatus, aut delumbem sese simulas. Delumbis, mollis
 & effeminatus. Persius Sat. 1. Summa delumbe salua.
DELVO, deluis, delui, utum, [Lauare. Gal. Effacer en lanant, lauar & net-
 toyer. Hisp. Lanar.] ἀπολέμα, depurgo, diligenter lauo. Cato. La-
 serpitium aceto deluito. Item est madefaciendo aliquid delere.
 Var. Oborta inter legendum lacrimæ litteras deluebant.
DELVTROPENUL, correp. as, are, Stultare, lutare. Gal. Enduire de boue,
 embouer. Hisp. Cubrir de lodo.] καταπληρώω, est luto aliquid ob-
 ducere. Cato de Re rusti. cap. 128. Habitationem delutare cum
 uolueris.
DEMADEO, es, p. c. [Bagnare] βρεχόμεαι, madeo. Ouid. 5. Trist. Et te
 flente suos demaduisse sinus.
DEMADES, δημάδης, Atheniensis orator, Demosthenis amulus, eiq.
 aduersas

- aduersas in rep. partes fouens: nihil enim aliud Demosthenes quā patriæ libertatem spectabat: ille ex Macedonum gratia potentia quærebat & opes. Plutar. in uita Demosthenis.
- DE MAGIS, [Molto piu,] ualde magis, ex de, & magis. Lucil. lib. 16. Rex solos demagis itos ex nimbo Austellos. Item Demagis antiqui pro minus dicebant, ait Festus.
- DEMANDO, andas, [Committere, Gal. Baiser charge & commission, commettre & encharger. Hisp. Encomendar.] ἐπιτρέπω, committo. Liu. 8. Curam eorum nominatim legatis, tribunisque demandabant.
- DEMANO, as, ἀποτοχέω, mano. Catul. Lingua sed torpet: tenuis sub artus Flamma demanat, sonitu suo opte.
- DEMARATVS, Lacedæmoniorum dux, qui cum Athenienses, apud quos exulabat, ingens aduersus Lacedæmonios bellum parare animaduertisset, plus se patriæ quamuis ingratus, debere ratus, quā priuatae amicitie, omnium, quæ agebantur, ciues suos fecit certiores. Vixit tempore Philippi regis Macedonum: Alius fuit, ut scribit Liu. lib. 1. Corinthius negociator diues, qui ob seditiones domo profugus, tyrannidem Cypseli fugiens, in Hetruriam commigravit: Tarquinienibus, Hetruriae populus, exceptus, Tarquinium Priscum, regem populi Romani ex illustri Hetrusca uxore genuit.
- DEMEACVLVM, [Discesa, Ga. Descende. Hisp. Decendemiento, passamiento de arriba abaxo.] κατὰ πορείαν, descendo ad loca subterranea. Apul. lib. 6. Proserpina nuptiarum demeacula.
- DEMEARE, [Discendere, Gal. Descendre. Hisp. Decender, pasar de arriba abaxo.] κατὰ πορεύειν, est deorsum penetrare, descendere. Apul.
- DEMENTS, [Παράλογος, fuor di mente, Gal. Insensé, qui est hors du sens, Hisp. Loco, sin algun consejo.] παράφρων, Cic. in Offic. In tranquillo tempestate aduersam optare dementis.
- DEMENTSVS, a, ium, [Misorato, Gal. Mesuré. Hisp. Medido.] partici. a demetior, idem quod mensuratus, διαμετρητός, Cic. de Ora. Ut uerbis quasi demensa & paria respondeant. Demensum uero subit. mensura erat frumenti, quam seruis admetiebantur singulis mensibus domini ad totius mensis nictum. Ter. in Phorm. Quod ille unciatim uix de demenso suo, Suum defraudas genium comparit miser. Serui enim quaternos modios accipiebant frumenti in mensum, ait Donatus.
- DEMENTER, [Sciocamente,] insane. Cic. 3. in Cat. Tanta res tam dementer credita.
- DEMENTIA, [Παράλογια, Gal. Folie. Hisp. Locura sin consejo.] παραλογία, Cic. 3. Tusc. Animi effectio, lumine mentis, nominauerunt amentiam, eandemque dementiam.
- DEMENTIO, tis, [Impαράλογος, uicire di mente, Gal. Affolir, deuenir insensé. Hisp. Enloquecerse.] παραφρονα, de mente exeo, deliro, insanio. Laetant. libro 4. Instinctu dæmonis percitus, dementit.
- DEMENTO, as, desipio, insanio, [Impαράλογος, uicire di mente, Gal. Affolir, deuenir insensé. Hisp. Enloquecerse.] παραφρονα, de mente exeo, deliro, insanio. Laetant. libro 4. Instinctu dæmonis percitus, dementit.
- DEMEREOR, res, rui, ritum, quasi lucrur, [Guadagnare, meritare, obligare alcuno, Gal. Gagner, pratiquer, meriter. Hisp. Ganar sueldo, obligar a otro con beneficios.] ἀποδοτέω. Plau. Pseud. Quid mercedis Petasus hodie domino demeret. Gell. Thais Corinthia ob elegantiam uenustatemq. grandem pecuniam demerebat. Est etiam Demereor præcipue cum accusatio personæ iunctum, idem quod suo sibi merito aliquid deuenire. Ouid. in epist. Heroid. Crimine te potui demeruisse meo. Sue. de August. Auunculum in Hispanias, aduersus Cn. Pompeij liberos sublecutus, magnopere demeruit.
- DEMEREOR, [Far beneficio, giouare, Gal. Meriter, estre digno, aquerir. Hisp. Merecer, obligare a otro con beneficios.] ἀποδοτέω, de aliquo benemereor, concilio. Quint. Ut pleniori obsequio demerer amantissimos mei. Colu. lib. 1. Amœnitatem aliqua demerenda erit, quo patientius moretur cum uiro.
- DEMERGO, is, [Affondare, Gal. Plonger dans le eue, mettre à fond. Hisp. Gabullir de baxo dell' agua.] καταδύω, aqua obruo. Oui. epi. 5. Obscenam ponto demergite puppim. Demersus ære alieno. Liu. 2. totam plebem ære alieno demersam esse. Cic. pro Sylla: Patriam demersam extuli. Demersæ leges opibus. Idem. 2. Offic.
- DEMETIOR, iris, [Misure con ragione, Ga. Misure diligemment & par le men. Hisp. Medir rayando y con razón.] διαμετρώω, diligenter, quādam ratione metior. Cic. 3. de Ora. Laborat, ut uerba uerbis, quasi dimensa, & paria respondeant. Cic. de Natu. Deor. Atque ita demetita signa sunt, ut in tantis descriptionibus diuina solertia appareat.
- DEMETO, tis, [Mietere. Gal. Moissenner, cueillir bles les quand ils sont mewis. Hisp. Segar.] meto. Catul. Sole sub ardenti flauentia demetitur.
- *DEMETRIAS, Δημητριάς, Thessaliæ opidum, quod Pagosa dicebatur.
- DEMETRIVS, Antigoni Macedonum regis filius, & patris in regno successor, qui ob insignem in expugnandis urbibus uirtutem, πολιορκητής, id est, urbium expugnator dictus. Hic post Alexandrum præter alios Macedonas nomine ac uirtute clarus, transmissio Euphrate, Babyloniam occupauit: Athenas Cassandri Ptolemæique imperio liberauit: Cyprum, uicto Ptolemæo uenali proelio, recepit: postremo, cum bellum aduersus Antiochum suscepisset, acie uictus, uiuus in illius potestatem peruenit: & in Chersoneso liberæ cultodiæ permissus, morbo ex incontinentia correptus, periit. Hunc Plutar. in Parallelis cum Antonio triumuiro in contentio nem adducit. Fuit & alius Demetrius Phalereus, Theophrasti discipulus, qui ob eximias uirtutes Atheniensibus præfuit annis decem, trecentisque sexaginta statuis æreis honoratus est. Cic. in Bruto. Demetrius Phalereus eruditissimus quidem ille omnium horum, sed non tam armis institutus, quam palæstra. itaque delectabat magis Athenienses quam inflābat. Hic primus inflexit orationem, eam mollem teneramque reddidit: & suavis, sicuti fuit, uideri maluit, quam grauis.
- DEMI GRO, [Andar di luogo in luogo. Gal. S'en aller d'un lieu, changer de logu ou d'habitation. Hisp. Mudar casa de lugar en lugar.] μετόπισθο, est de uno loco in alium domicilium transferre. Cic. 1. Tusc. Vetat Deus iniussu hinc nos suo demigrare. Sic dicimus, Demigrare e uita pro mori, Cicero pro Rabirio: fortissimorum ciuium mentes, quæ mihi uidentur ex hominum uita ad deorum religionem, & sanctimoniam demigrasse.
- DEMINVO, is, ere, [Sminuire, scemare, Ga. Diminuer, amoindrir. Hisp. Dismenuzar o amenuar.] ἐλαττώω, idem quod diminuere. Plau. in Tru. Iam de hoc obsonio deminui quinque nummos.
- DEMIROR, p. p. [Marauigliarsi forte, Gal. S'esmerueller fort. Hisp. Mucho marauillarse.] θαυμάζω, ualde miror. Cic. ad Atti. lib. 14. Esti addis Lamiam: quod demiror equidem. Aliquando est nescire, quoniam (ut Donatus inquit) admirationem ignorantia facit. Terefit. Quam causam reperirent, demiror.
- DEMISSE, Cic. 5. Tusc. Non est ausus elate & ample loqui, cum humiliter demissequē sentiret. Cæsar. 2. Bell. Civil. Hæc quam potest demisse atque subiectissime exponit. Volare demissius, Ouid. 3. Trist.
- DEMITIGO, as, [Mitigare, Gal. Adoucir, apaisser, amollir. Hisp. Amansar o ablandar.] mitigo. Cic. ad Atti. lib. 1. Quotidie demitigamur.
- DEMITTO, [Mandar giù, Gal. Abaisser, mettre bas, aualler, abatre. Hisp. Embiar de arriba abaxo.] καθήμι, deorsum mitto. Vir. eclog. 4. Iam noua progenies celo demittitur alto. Inde demissitæ tunicæ, longæ & demissæ ad talos, & nulla zona succinctæ. Plau. in Pæn. Sane genus hoc mulierosum est, tunicis demissitissis. Item Demittere animum, est humiliare, Ita dicimus esse demisso animo, qui est deiectis spiritibus, Cic. in Epist. Timido animo, humili, demisso. Idem de Finibus: Si uiuunt, efferunt se: uicti debilitantur, animosque demittunt, Cæsar. primo Bel. Gal. Tristes capite demisso uitam intueri. Item demittere significat defodere, Virg. Ge. 2. Alteque iubebis in folido puerum demitti. Demittere mentes. Virgil. lib. 12. Aeneid. Demittunt mentes in scissa ueste Latinus. Id est, desperant, interprete Seruio, ut contra sperantes aliquid, erigunt mentes. Demissio, uerbale. Cic. 3. Tusc. Verisimile est, in quem cadit ægritudo, cadere in eundem infractionem quandā animi, & demissionem.
- DEMIVRGVS, Δημυργός, summus erat magistratus in quibusdam Græciæ ciuitatibus. Liu. lib. 32.
- DEMO, is, [Trattare, scemare, Gal. Oster de quelque chose, excepter. Hisp. Jaccar o quitar de otra cosa.] ex de, & emo abiecta, e, detraho, ἀφαίρειμα. Terent. in Eun. Aurum mulier sibi clam demit. Demptus. Plin. lib. 15. caput. 17. Demptis forcipe corruptioribus acinis. Ouid. 2. Metam. Paulatimque metu dempto.
- DEMIVM, δέμιον, gemma, a pinguedine dicta. Δημιον, enim pingue, nec fuit in usu antiquorum gemma ulla frequentior. Plin. libro 37. caput. 7.
- DEMOCRITVS, nomen philosophi Abderitæ, qui accepta a fratribus natu maioribus paternæ hereditatis portione, cognoscendārum rerum cupiditate accensus, bonam orbis partem peragravit. postea in patriam reuersus, cum summa inopia, in hortulo iuxta suæ urbis muros, se ad solas rerum naturas contemplandas contulit. Hic quocumque fortunæ casu, & mutabilium rerum auditu, in risum soluebatur, ut Heraclitus in stertum: unde Gelasius nominatus est, tandem teste Cic. lib. 5. Tusc. se occæcavit, ut naturæ secreta subtilius rimaretur. Agebat cenæsum & nonum annum, cum mortuus est. Dixit omnia ex atomis fieri, ac plures esse mundos & corruptibiles. In omni philosophiæ genere adeo profecit, ut Pentathlos dici posset, namque naturalia, moralia, mathematica, liberales disciplinas, artiumque omnium peritiam callebat. Constat patre locupletissimo natum fuisse, ut qui totis Xerxis copijs epulum dederit.
- DEMOLIOR, [disfare, struggere, Gal. Demolir, abatre. Hisp. Derr. brr, como edificio.] καταστέω, a mole: diruo, deicio. Plaut. in Amph. Hæc illico toto demoliar cardine. Cic. 3. Off. D. moliri ea, quorum altitudo officeret auspicijs.

DEMOLITIO, ut Demolitio statuarum, Cic. 4. & 6. Verr.
DEMONESVS, *ἠμιόνητος*, insula circa Calcedonem. Steph.
DEMONSTRATIO, [*Demonstratione*], rhetoribus, τὸ δεικτικόν, causæ genus, quod in laude, uel uituperio uersatur. Cic. 1. de Inue. De liberatio & demonstratio generata sunt causarum.
DEMONSTRATOR, oris, [*Demonstratore*], Col. lib. 3. cap. 10.
DEMONSTRATIVVS, a, um, [*Demonstratio*, Gal. *Demonstratif*, Hisp. *Cosa que demuestra algo*], δεικτικὸς, ut genus demonstratiuum causæ, in quo orator demonstrat, quod sit in alicuius personæ laudem, uel uituperium. Cice. 1. de Iuuen. Aristoteles tribus in generibus rerum uersari rhetoris officium putauit, demonstratiuum, deliberatiuum, iudiciale.
DEMONSTROR, as, [*Demonstrare, insegnare*, Gal. *Demonstrer, montrer a pertement, faire entendement*, Hisp. *Demonstrar*], δεικνυμι, indicō, ostendō, declaro. Plau. in Asi. Aedes demonstrari nostras. Ter. Heaut. Audistin' homo iste modo quam uillam demonstrari? Cicer. 4. Verr. Qui cum leges doceant, consuetudinemque omnium annorum demontrent. Interdum est argumentis notissimis ad rei alicuius cognitionem perduco. unde Demonstratio, argumentum firmissimum, per se rei dubiæ faciens fidem, Cic. 3. de Orator. Definit esse rationem, quæ ex rebus perceptis ad id, quod percipiebatur, adducit.
DEMOPHOON, ontis, uel Demophou per contractionem, Thesei ex Phædra filius, & rex Athenarum. Vide Phyllis.
DEMORIOR, [*Morire*, Gal. *Mourir, trespasser*, Hisp. *Morir del todo*], ἀποθνήσκω, profus morior. Col. lib. 5. Si caput demortuum est. Demoritur te, id est te deperit, ardet amori tui, Plau. Mil. Demortuus. Cic. Att. lib. 16. Nostris familiares demortui.
DEMOROR, [*Indugiare molto, aspettare*, Gal. *Faire targer, amuser, detenir*, Hisp. *Tardar*], multum moror. Laetant. lib. 4. Cum Moses 40. diebus demoraretur. Accipitur pro detineo, Cicer. 3. de Orat. Ne diutius uos demorer. Pro expectare. Virgil. 10. Aeneid. Mortalia demoror arma. Demoratus passiuè. Gell. lib. 10. cap. 8. Demoratos uideo.
DEMOSTHENES, orator Græcorum omnium oratorum princeps: hic natus patre, qui Cultellarius cognominatus est, quod domi haberet officinam & operarios cultellorum: relictus puer in hæreditate locupletis, tutorum fraude, & negligentia directus bonis, uix habitus unde præceptoribus necedem solueret. grauissimis concionibus Philippum infestatus est, utpote publicæ libertatis insidiatorem. post cuius mortem patria pulsus, tandem reuocatus est. sed iam mortuo Alexandro, & Antipatro rebus Græcis præposito, cum manifestum sibi necem imminuentem uideret, ueneno sumpto uitam finiuit. Plutarchus.
DEMOUEO, es, ere, [*Mouere di luogo*, Gal. *Chasser ou ôter d'un lieu, mouoir de place, remuer*, Hisp. *mouer de lugar*], ἀπολύω, de loco mouere. Cic. 4. de Fin. Tantam uim esse honestatis, ut nullis nec supplicijs, nec præmijs demoueri possit ex eo, quod rectum esse decreuerit.
DEMUGIO, is, ire, [*Mugire*, Gal. *Bugler ou mengler fort*, Hisp. *Mucho bramir los bueyes ó uacas*], καταμυκάουαι, mugitu implere. Ouid. 11. Metamor. Sanguine lituus, Vndaque prima rubet, demugitæque paludes.
DEMULCEO, ces, [*Toccare gẽtilmente*, Gal. *Adoucir, manier doucement, ta stner, flatter*, Hisp. *tocar blandemente*], κατὰ τὸ γαλλίον, leniter mulceo: ut cum catulos blandè & molliter atrectamus. Ter. in Hea. Non possum pati, quin tibi caput demulceam. Liu. 9. Ne dorsum demulceatis, cum ex equis descendetis.
DEMVM, τὸ τέλος, tandem, uel ad postremum. Tere. in Adolph. Ego nouus maritus anno demum quinto & sexagesimo fiam: Pro omnino, præsertim quando iungitur cum Isæa, id, uel cum Ita. in Sal. Ea demum magna uoluptas, æqualem uerbis uitam agere.
DEMVSATA, contumelia, [*Iniuria dissimulata*, Gal. *Iniure dissimulée*, Hisp. *Iniuria dissimulada*], dissimulata, Apul. libro tertio. Musitare enim proprie est dissimulandi caussa tacere. Terentius in Adolph. Accipienda & musitanda iniuria adolescentium est.
DEMVILO, as, are, [*MoZZare*, Gal. *Couper & rongner de quelque chose, a coucir*, Hisp. *Desmochar ó cortar miembro*], κολοῦω, mutilo. Colu. de Arboribus.
DEMUTO, as, are, [*Mutare*, Ga. *Changer ó muer d'un en autre*, Hi. *Mudar*], διαστέλλω, muto. Plau. 11. Demutant mores ingenium tuum. De mutatio, onis. Plin. lib. 28. cap. 8.
DENARIVS, ria, rium, idem quod decenarius, quod decē continet. Plin. lib. 36. ca. 6. de ratione aquæ ducendæ. Fistulas denum pedum longitudinis esse legitimum est: & si quinarie erunt, sexagena pondere: si denarie, centena uicena. Cic. de Offi. emere denario, quod sit mille denarium.
DENARIVS, d, narij. [*Denario*, Gal. *Dixain, de dix*, Hisp. *De diez*], apud Romanos nummus erat argenteus, quattuor ualens sestertius, ita dictus quod pro decem assib. in solutionem cedebat, quoad perpetuis bellis exhausto ærario, placuit denarium sedecim assibus

permutari quod contigit, cum Annibal perpetuos sedecim annos totam Italiam crudelissime uexabat. Pendebat autem argenti filiquas xiiiij. Siliquæ autem duodeuiginti consiciebant drachmas. tres itaque denarij pendebat drachmas quattuor: octo drachmæ efficiunt unciam: uncia, sex constat denarijs. Hæc ex Prisciano. Bud. autem in lib. de Assè ostendit drachmam Atticam & Romanum denarium eiusdem fuisse ponderis & pretij. Quod & ipsum noui obscure indicat Plin. lib. 2. 1. c. ult. Drachma (inquit) Attica denarij argenti habet pondus: eademque sex obolos pondere efficit. Denarij dimidium Quinarium appellabant: quinarij autem dimidium Sestertium, qui & Nummus uocabatur. Veteres etiam pro eodem denarium dixerunt in neu. gen. Plau. in Rud. Centum denaria Philipea.
DENARRO, [*Narrare per ordine*, Gal. *Raconter*, Hisp. *Contar fabula ó historia con orden*], καταλέγω, per ordinem narro. Gell. lib. 2.
DENASCOR, ris, pro mori, [*Morire*], θνήσκω, Cassius Hem. Quæ nata sunt, ea omnia denasci aiunt. Ex Nonio.
DENSO, as, p. p. [*Leuare il naso*, Gal. *Enasfer, ouster ou couper le nez du ui sage*, Hisp. *Cortar la nariz ó desnarigar*], ἀποθνήσκω, nasum aufero. Plau. in Capt. Os denabit tibi mordicus.
DENDRACHATES, gemma ex Achatæ generibus. Plin. lib. 37. cap. 13.
DENDRITIS, δένδριτις, gemma de qua Plin. lib. 37. cap. 13.
DENEGO, as, p. c. [*Denegare, negare*, Gal. *Denier, refuser, refuser*, Hisp. *Ne gar, recusar*], ἀπαρνέμαι, recuso. Ter. in And. Denegarit se commisiturum mihi generatam suam. Interdum non do, Cic. in Ver. Quæ iucunda uidentur esse naturæ denegarem.
DENI, denæ, dena, [*Dieci*, Gal. *Dix*, Hisp. *Cada diez*], pro decem. Plin. lib. 10. cap. 63. Viuitur Laconici amnis denis. Cæl. 5. Bel. Gal. Vxoribus habent deni inter sese communes.
DENTALES, ferix, quibus hominis mortui caussa familia purgabatur. Colum. lib. 2. cap. 22. & Cic. de Leg.
DENIGRO, as, [*Far nero*, Gal. *Noircir, faire noir*, Hisp. *Emnegrecer a otra cosa*], nigrum facio. Plin. Capillum denigrat suffitu.
DENIQUE, [*Finalmente*, Gal. *Finablement, à lapar fin*, Hisp. *Alcabo finalmente*], τέλος, cum plura sunt enumerata, subiungitur Denique. Cic. Cum ibi non multitudinem militum, non idoneos imperatores, non pecuniam sibi præsto uiderent, non denique ullam rem, quæ pertineat ad bellum administrandum. Pro omnino. Quid. Si qua metu dempto casta est, ea denique casta est.
DENOMINATIVA, παρώνυμα, dicuntur quæcumque ab aliquo solo casu, hoc est, solo fine sunt differentia, & secundum illud nomen habent appellationem: cuiusmodi sunt adiectiua a substantiis deducta: ut a studio studiosus, a robore robustus. Nomen enim denominationum, habet communicare cum nomine uniuoco in principio, sed differt, in fine. In denominatione autem tria requiruntur, scilicet denominans, denominatum, & denominatiuum. Denominans est forma accidentalis, quæ importatur per nomen abstractum: & dicitur Denominans, quasi de se aliud nominans, quia de se dat concreto ut prædicetur, & denominat subiectum. Denominatum autem est res ipsa, siue subiectum, cui accidens inhiæret. Sed denominatiuum est accidens, quod prædicatur denominatiue de suo subiecto, ut album uel nigrum.
DENOMINO, as, [*Dar nome*, Gal. *Denommer, bailler nom*, Hisp. *Nombrar, dar nombre*], ἀνομιάζω, nomen impono. Quintil. lib. 1. cap. 10. Propria sunt uerba cum id significant, in quod primo denomi nata sunt.
DENORMARE, [*Disformare, disuguagliare*, Gal. *Faire megal, mettre hors de ligne*, Hisp. *Desordenar, ó desconcertar*], ἀπορρῆν, est deturpare & inæqualem facere, ut interpretatur Acron illud Horat. lib. Serm. Osi angulus iste Proximus accedat, qui nunc denormat agellū.
DENOTO, as, p. c. [*Dinotare*, Gal. *Denoter ou noter, marquer, remarquer*, Hisp. *Notar ó señalar*], σημειῶμαι, noto. Liu. 4. Haud dubie Icilio de notante lenati. Cicer. pro lege Man. Vno die tota Asia ciues Romanos necandos denotauit.
DENS, dentis, ab edendo sicut Græci, δένδς, ab ἐδω, [*Dente*, Gal. *Dent*, Hisp. *El diente*]. nota significationis. Cic. 3. de Nat. Deo. Primus dentis euulsiōnem inuenit. Sed & omne, quo aliquid teneri uel dissectari potest, solet dens appellari, Vir. lib. 6. Tum dente tenaci Anchora fundabat naues. Dentes diuersa fortiuntur nomina. Qui primum apparent apertis labijs, primores uocantur, lati & acuti, quibus cibis inciditur. Ipsi enim non cibo tantum & alimentis nec cessarij, uocis etiam sermonisque regimen tenent, concentu quodam excipientes idum linguæ. Qui uero sequuntur, quasi rotunda specie acuti in modum serræ, Serrati dicuntur, ab antiquis Canini appellantur in quocumque animali, Plin. 11. Lupi dexter caninus in magnis habetur operibus. Sequuntur Maxillares, qui duplices sunt, cibumque conticiunt, ob id Molares dicti. Inueniunturque molares Difficili crescente cibo. Genuini, nouissimi nascuntur homini, ut ait Plin. Animalium alijs sunt dentes continui, ut homini & equo, alijs exertij, id est, extra os producti, ut a

pro & elephanto.
DENSATIO, onis, Plin. lib. 31. cap. 7. Prima densatio Babylone.
DENSE, adverb. Plin. 16. c. 37. Cæleq. densius in numero hæredes profuit. Ou. de Ponto. Nulla tamẽ sũbeunt mihi tẽpota densius iltis.
DENSEO, es, ere, [Vnũre, apprehendere. Gal. s'espõisũr. Hisp. Espessar.] πυκνῶς & coire, coagulari. Plin. lib. 20. c. 14. Ipsa coire, densereque lac non patitur. Legitur & in actiua significatione pro densare. Vir. 8. Ae. Agmina densentur campis. Hinc Condensco, & ipsum actiuum. Luc. lib. 1. Quia se condenscat aer.
DENSITAS, [Sretete ζζα. Gal. Espõisũment. Hi. Espessamente.] πυκνότης Plin. lib. 11. cap. 3. Arcente spiritum densitate.
DENSO, [Espõisũre, condensare. Gal. Espõisũr, ferrer ensemble. Hisp. Espessar õ hãzer spõsõ.] πυκνός, ego, spisso. Vir. 1. Geo. Et Iuppiter humidus Auitris Denlat.
DENSVS, a, um, [Spõsõ, densõ. Gal. Espõis, maĩsũ. Hisp. Espõsõ.] πυκνός, firmum, compactum. C. de uat. loca siluestribus sepibus densa. Plin. lib. 10. cap. 69.
DENTALIS, γυνή, lignum, cui uomere arandi causa inducitur: sed pro uomere poni solet. Virg. 2. Georg. Duplici aptantur dentalia dorso. Dicitur & Dens, (ut Var. scribit) quod eo quasi dente moleretur terra.
DENTATUS, [Dentato, dentoso. Gal. Dentũ, qui a des dens. Hisp. Cosa que tiene dientes.] δοντῶδης, qui magnos habet dentes. qui & Dento sus dicitur. Plaut. Pseud. Non ego te ad illum duco dentatum uirum. Item, quod dentes habet, siue magni, siue parui sint. Martia. lib. 1. Sic dentata sibi uidetur Aegle, Emptis ossibus Indicoque cornu. Dentata carta. Cicer. ad Q. Fr. lib. 2. Carta dentata res ageretur. Dentatus Curtij cognomen fuit, quod cum dentibus natus sit. Plin. lib. 7.
DENTEXICIS piscis, in cuius cerebro inuenitur gemma, quæ Synodontites uocatur. Plin. lib. 37. cap. 10. Aelianus lib. 11. cap. 40.
DENTICVLATVS, a, um, [Fario a denti. Gal. Qui a comme de dens, en façon de scis, crine õ coché comme une scis. Hisp. Cosa dentada de pequeños dientes.] δοντῶδης, quod serræ modo Dentatum est. Pl. Bina brachia denticulatis forcipibus. Denticulata falces, Colu. lib. 2. c. 21. Denticulatum olus. Plin. lib. 26. cap. 15.
DENTICVLVS, li, δοντῶν, paruus dens: a quo Denticulo, uerbum, denticulos rei alicui induco: unde Serra denticulata, & herbæ denticulata, quæ foliorum ambitum quibusdam quasi denticulis habent incilium.
DENTIFRANGIBVLVM, uox a Plauto conficta pro quauis re, qua dentes confingi possunt. Plaut. in Bacch. dentifrangibula hæc meis manibus geltiunt. Reperitur & in gene. mascu. apud eundem in Bacch.
DENTIFRICIUM, [Netta denti. Gal. Paudreõn autre chose propre a froter les dens. Hisp. Los poluos para fregar dientes.] δοντῶν κίμια, medicamentum quo dentes fricantur, ut fiant candidi. Plin. lib. 18. cap. 11.
DENTIOSIS, ire, [Fare i denti. Gal. Produire de dens, en iester de hors, comme les enfans, a qui ses dents uient. Hisp. Endentecer los niños.] δοντῶν, dentes emitto. Plin. lib. 30. c. 3. Omnis eorum pueros tarde dentientes adiunat cum melle. Plin. in Mil. Auribus peraudienda sunt, ne dentes dentiant. Id est, ne inuicem atterantur & concutiantur fame.
DENTISCALPIVM, [scalza denti. Gal. Vn cure dent. Hisp. Mndadientes para los limpiar.] δοντῶν λαγῆς, instrumentum, quo scalpantur dentes. Mart. lib. 7. Et denticulalia septem.
DENTITIO, dentium emissio. Plin. lib. 28. cap. 19.
DENUBO, is, [Maritari, Gal. se marier a quelq. un. Hisp. Casarse la muger.] γαμέω, coniungi matrimonio. Vacit. lib. 5. Drusi filia donupsit in domum Rubellij Blandij. Per translationem etiam uites Nube re dicitur, infirmioresque plantæ, cum arboribus firmiteribus associantur. Col. lib. 10. Semina depositis denubere plantis.
DENUDO, [Spogliare, nudare. Gal. Desnuer, mettre nud. Hisp. Desnudar.] γυμνός, nudum reddo. Cic. 7. Ver. Ne denudetur a pectore, ne cicatrices populus Romanus aspiciat.
DENUNCIATIO, onis, [Preditione. Ca. Denonciacion, auertissement, anoncement de quelque chose a auenir. Hi. Denunciacion.] πρῶξις, παρὰ γελῆς, Cicer. 2. de Diu. Quæ est ista a Dijs perfecta quasi denunciatio calamitatum?
DENUNCIATIO, [Minacie,] minæ. Cæf. 7. Bel. Ciu. Cum neque pollicitationibus, neque denunciatione periculi permouere possit.
DENUNTIO, as, [Dinonciar, far noto. Gal. Denoncer anoncer, auertir. Hisp. Denunciar.] ἐπαγγέλλω, futurum aliquid nuncio. Cic. de Sen. Quo modo Carthagini bellum inferatur, multo ante denuncio. Pro significare, Cic. 1. Tuscul. Si quid tale acciderit, ut a Deo denunciatum uideatur, ut exeamus et uita, læti pareamus. Denunciare alicui testimonium, est alicquem ad iudicium uocare ferendi testimonium gratia. Cic. pro Sex. Ros. Non putasti me familiarissimis tuis testimonium denunciaturum.
DENVO aduer. [Di nonno, in'altra fiata. Gal. De rechef, encores. Hisp. Defde comienço õ de nonno.] ἀετιπαρῆς, quasi de nouo, de integro. Lin. 1.

30 Hetruria rebellante denuo.
DEOCO, as, are, [Sarchiare,] ζαλοκοπῆν, ecco. Plin. lib. 18. cap. 15.
DEONERO, as, are, [Scribare. Gal. Descarger. Hisp. Descargar.] απορορῆ ζω, Onus adimo. Cic. 1. Ver. Cum ex illius inuidia deonerare aliquid, & in te traicere cœpit.
DEORO, ὀπλεω, pro peroto, nonnulli usurparunt. Festus.
DEORSVM, [In gũ, di sotto. Gal. Contrebas, en allant en bas. Hisp. Hãza abaxo.] κατω, Cic. de Nat. Deo. Cum pondere & grauitate directo deorsum feratur. Ter. in Eun. Ego te Parmeno quietum reddam, ne fursum deorsum curfites, Nam Athenarum portus in imo, urbs in editiore loco sita erat.
DEOSVLOR, [Basciare, Gal. Baiser. Hisp. Besar,] osculor. Mart. 1. 8. Hos deosculatur.
DEPACTISCOR, eris, siue Depactisfor, [Far pacto. Gal. Faire paction, accorder ensemble, conuenir ou conuenancer. Hisp. Hãzer pacto.] σωτιθεμα, Pacisfor. Cic. pro Sex. Ros. Ipse sibi tria prædia depactus est. Idem. 3. Verr. Nec ante dimissus, quam ad conditiones eius depactus est.
DEPALMARE, est palma percutere, [Dar guanciate. Gal. souffleter, bailer du plat de la main sur la ioue enpaumer. Hisp. Abofetear,] κολαρίζω. Gel.
DEPANGO, is, [Plantare, ficcare in terra. Ga. Ficher, at acher. Hisp. Plantar, hincar en tierras.] κατὰ πῆγγυμι, planto, infero, humi defigo. Colu. 1. 4. Inde depactus. Plin. lib. 16. cap. 16.
DEPARCIVS, a, um, ποδῶδης, nimis parcus. Suet. in Ner.
DEPASCO, is, [Pascere, consummare pascendo. Gal. Pasirre, manger l'herbe, õ ce qui y croist, brouter. Hisp. Pãser el granado, gastar pasciendo.] κατῆσθαι, pascendo absumo, Colum. lib. 7. capitu. 15. Si hædi rosceidas herbas depauerit. Cicer. de Orat. Luxuries thylo depascenda. Depascor, uerbum deponens. Plin. lib. 11. capitu. 19. Papius ce ras depascitur.
DEPASTIO, onis, Plin. lib. 17. cap. 28. Depastio animalium.
DEPASTVS, a, um, passiuæ, Plin. lib. 17. cap. 24. Depastam arborem relinquant. Actiue: ut, Apis depasta florem thymi & Clad. 2. de Rap. Pro.
DEPAUPERO, as, are, [Far pouero. Gal. Apouir, faire pour. Hisp. Empobrecer a otro,] πένιταποιός, facere pauperem. Varro: prius quam domum depauperasset sumptu suo.
DEPICISCOR, depectus, σωτιθεμα, pro Depactisfor.
DEPECTO, ctis, xui, uel xi, xum, [Fecinare diligentemente. Gal. peigner, abatre avec le peigne. Hisp. Peñar diligentemente,] κηνίζω, diligenter pecco. Ouid. lib. 3. Fast. Depexos crinibus Indos Vicit. Interdum peccendo aufero. Virgil. 2. Georg. Velleræque ut folijs depeccant tenuia Seres. Depeccere, uel depexum reddere, frequens apud comicos, pro demulcere uerberibus siue molle reddere.
DEPECVLOR, pe. pr. [Spogliare, robbare. Gal. Piller õ desrober. Hisp. hurtar como las renas del Rey, despoiar,] ex de, & peculor: Sunt qui dicant, depeculari proprie esse furari, quæ ad remp. siue principem, siue ad sacra pertinet. Auctor certe ad Herennium docet, aliud esse furtum, aliud peculatum. Cicer. in Diu. in Verrem: Quibus in prouincijs multas domos, plurimas urbes, omnia fana depeculatus. Idem. 6. Ver. Apollonium Drepanitanum omni argento spoliasti, ac depeculatus es. Transfertur ad incorporea. Ibidem. Qui laudem, honoremque familiæ ueltræ depeculatus est.
DEPELLO, is, depuli, depulsum, [Scacciare, rimouere. Gal. Pousser hors, de chasser, debouter, mettre hors par force. Hisp. Empntar de algũ lugar,] ἀπελαύνω, abigo, auerto. Cicer. 3. de Leg. Quos ne depellere quidem a sine ferro potuit resp. Idem in Catil. Nou facile tantam molem mali a ceruicibus nostris depulsiem. Depellere agnos a lacte, est a lacte remouere. Virgil. 7. Eclog. Depulsos a lacte domique clauderet agnos. Pro eodem, Depellere a matre. Var. 2. de re rust. Cum depulsi sunt a matribus agni, adhibenda diligentia, ne desiderio teneant. Item depellere, absolute. Vir. 1. Eclo. Quo sæpe solemus Pastores ouium teneros depellere fœtus. Depulsus. Cicer. 2. de Nat. Deo. Cum œpulum & quasi detrusum cibum accepit. Interdum pro ablactato. Vir. 3. Eclo. Dulce satis humor, depulsus artibus hædis. Depulsus, as, are, freq. Pla. Stic. Cubitis depulsa de uia. Depultus, parti. antiquũ, pro Depulsus: ut Pultare pro pulfare. ad Heren. Si præcepte in Neptunias depultus erit lacunas.
DEPELSTIO, onis, actus ipse depellendi. Cic. 4. Acad. Omnium deimedianum uisorum una depulsio est. Depulsor. Cicer. in Ant. Depulsor dominatus, quam particeps, esse maluit.
DEPENDEO, des, [Pedere, dispedere. Gal. Depẽdre õn pendro de quelque Ven. Hisp. Estar colgado de arriba, õ sũspeso.] αποκρίμαμαι, de re aliqua p. n. deo. Colum. lib. 4. Si per unum quemque pampinum maior numerus uarum dependeat. Aliquando est sustentari, cum salus nostra in manu alicuius est sita. Cic. Omnis illorum salus a nostra salute dependebat.
DEPENDO, dis, [Pesare, nouerare. Gal. Bailer a poix, payer. Hisp. Pesar pagar pena õ pensõn.] ἐκτιω, Pondero. Et quoniam Romani eo tempore, quo ære graui utebantur, non numerabant pecuniam, sed ponderabant

- ponderabant stateris**; factum, ut adhuc manserint hæ loquendi formulæ. Pendere uestigal. Pendere tributum, id est soluere. Eodem modo Dependere pretium. Dependere pœnam. Cicer. libro 1. epist. Dependendum tibi est, quod mihi pro illo spondidisti. Idem Attic. libr. 1. Mihi abiurare certius est, quam dependere. Dependere caput felicibus armis, dixit Lucanus lib. 8. Pro uictoriæ adipiscendæ causâ uitam profundere. Dependere pœnas, est soluere. Cic. in Catil. Latorem legis Sempronix iussu populi pœnas reip. dependisse.
- DEPERDIO**, is, [περδίο, ω, Caius scribit, Deperditum dici, quod in natura rerum esse desijt. De minutum, quod usu ruptum est. Cicer. 5. Tuscu. Qui timebit, nequid ex his deperdat, beatus esse non poterit. Cæsar 1. Bell. Gal. P. R. hanc esse consuetudinem, ut socios non modo sui nihil deperdere, sed gratia, dignitate, honore auctiores uelit esse. Cic. pro Cæc. Cum de iure ciuitatis nihil potuerit deperdere.
- DEPEREO**, ris, ex de, & pereō, [Morire, perire. Gal. Perir di tout. Hisp. Mucho se perdido y pererer,] παραπύλλυμι, pereō. Deperierunt naues. Cæsar 5. Bel. Gal. Scheda nequa depereat. Cicer. Att. lib. 1. Decor la crimis deperit. Ouid. epist. 12. Deperire pro mori. Cicer. in Top. Quandoque impatienter amare. Plaut. in Cas. Hic. Casinam deperit.
- DEPESTA**, uasâ uinaria erant, quæ Sacris Sabinis in deorum mensa collocari solent. Var. lib. 4. de lingua Latina.
- DEPEXO**, as, fr eq. Ter. in Hea. Adeo exornatum dabo, Adeo depexu, ut dum uiuat, meminerit semper mei.
- DEPECULATOR**, oris, [Robatore. Gal. Pilleur, desrobeur. Hisp. Hurtador como de las rentas del rey,] Cic. 2. Ver. Depeculatorem ærarij, uexato rem Asiz atque Pamphyliæ, prædonem iuris urbane.
- DEPILES**, p. c. [Senza peli. Gal. Qui sont sans poil. Hisp. La primos ó sin pelos,] ἀπύλλος, qui sunt sine pilis. Var. lib. 1. de Vita P. R. pueri glabri ac depiles.
- DEPILO**, las, p. c. [Pelare, strar uia i pelis,] ὑλοώ, pilos detraho. Mart. Cum depilatos Chreite coleos portes. Item rarefacio. Lucil. l. 29. Omnes depilati sumus, rarefacti, ut exponit Nonius.
- DEPINGO**, is, ere, [Depingere. Gal. Depeindre, peindre selon un patron. Hisp. Bien plantar,] καταργάω, est perfecte pingere, Cic. 3. de Ora. Pamphilum sinuam in insulis tantam rem depingere. Manus, ob scœnas depinxit tabellas, Prop. l. 3. Depingere uerbis rem aliquâ, Cic. 2. de Finib. Illius tabulæ, quam Cleanthes sane commode uerbis depingere solebat. Depingere facta alicuius. Ter. in Phor. Eorum facta imprudens depinxit lenex. Depingere cogitatione. Cic. 4. Aca. quæ cogitatione depingimus.
- DEPLANGO**, is, [Percuotere,] plango, uel uehementer plango. Oui. 4. Meta. Cadmeida palmis Deplangere domum.
- DEPLANO**, as, p. p. [Spianare. Gal. Aplani, egaler. Hisp. Llamar,] ἐξομαλώω, complano, plantum facio. Lact. l. 4. Montes deplanabo.
- DEPLANTO**, as, [suellere spiantare. Gal. Desplanter, prendre d'un lieu, & planter en l'autre. Hisp. Arrancar lo plantado,] ἀρῶν τὸ δῶν, quod plantatum erat, euello. Pl. Quæ cortice nituntur, uel leni arâ ocysime deplantantur.
- DEPLEO**, ples, [Votare. Gal. Desemplir, & suruider. Hi. Važjar lo llenos,] καταρῶω, exhaurio. Papinius: Da mihi, si ueteres digno depleuimus haustu, Da fontes mihi Phœbe nouos.
- DEPLORO**, ras, [Lamentari spiangendo. Gal. Deplorer, pleindre. Hisp. Llorar mucho y con lamentacion,] ἄρῶν ὄρουμαι, plorando lamentor. Cic. in Cato. Non libet deplorare uitam. Et lib. 2. Off. Admonebat me res, ut hanc intermissionem eloquentiæ deplorarem. Aliquando est plorando finem facere, unde deplorata cadauera quibus ultimus luctus persolutus erat. Liu. 4. Ante omnia deplorati erant equites. Remp. item dicimus deploratam, de qua nihil melioris spei superest. Aegroti deplorati, quibus nullo remedio potest succurri. Plin. lib. 28. cap. 8. Prodest deploratis in phtisi. Item lib. 26. cap. 6. Deplorata aurium uitia eo remedio sanantur.
- DEPLUMIS**, me, [Senza piume, senza penna, spennacchiato. Gal. Plumè, sans plume. Hisp. Sin plumas ó desplumado,] ἀπτερος, Implumis, sine pennis. Plin. lib. 30. cap. 24. Deplumes.
- DEPLUO**, is, re, [Pionere. Gal. Plouoir. Hisp. Llover,] καταρῶω, deorsum pluo, Tibul. l. 2. Hæ fore dixerunt belli mala signa cometen, Multus ut in terras deplueretque lapis.
- DEPOLIO**, is, ire, [Polire, finire. Gal. Polir, par faire un ouvrage. Hisp. Mucho polir,] auctore Festo, pro perficere, ἐξργάζομαι, quia in omni opere politio ultimum sibi uendicat locum. Inde depolium, perfectum pro simplici posuit Plin. lib. 36. cap. 25. Si cote depolitu est, nigri pauimenti usum obtinet.
- DEPONENTS**, uerbum, ideo dicitur, quia deponit aliquid de quantitate communis uerbi. s. passiuam significationem, & futurum participium in dus, quod est significationis passiuæ. nam cum participia quattuor habeat uerbum commune, ut criminans, criminaturus, criminatus, & criminandus, deponens tantum habet tria, uel minor, minans, minaturus, & minatus: non autem minandus.
- DEPONERE**, [Lasciare, por gim. Gal. Mettre bas. Hisp. Ap. star ó poner en terceria, quitar de lugar,] κατατιθέναι, est deorsum ponere, ut deponere sarcinam. Plaut. Cure. Caput deponit cum dormiscit, ei subduco anulum, de rebus incorporeis: ut, Deponere dolorem, deponere molestias. Cic. Att. Exultauit honestissime molestias posse deponi, si me ad philosophiam retulisset. Sic Deponere inuidiâ, curas, similitatem, ininuitias. Item Deponere memoriam uel ex memoria, uel memoria, pro obliuisci. Deponere ædificationem, est abijcere animum ædificandi. Cicer. Fam. 3. Si audierit te ædificationem deposuisse. Deponere prouinciam, Cicer. ad Attic. 2. Cum aliquis sponte sua ante legitimum tempus eam recusat, non autem, exacto prouinciali tempore, magistratu decedit. Propriare, Plaut. Ut me deponat uino, eam affectat uitam. Deponere etiam aliquid dicuntur certantes pignore, cum aliquid apud arbitrum deponunt, quod futurum sit iustoris, Virgil. in Buc. Pro fidei alicuius committere, Cicer. 3. Offic. Si gladium quis apud te sanamente deposuerit. Depositus, ad custodiendum traditus: ut, Depositam pecuniam recuperare, Cicer. pro leg. agr. Depositus pro desperato, Cicer. 3. in Ver. Mihi uideor maxime ægran, & prope depositam reip. partem suscepisse. Virgil. 12. Aeneid. depositi proferret fata parentis.
- DEPONTANI**, auctore Festo, dicuntur senes sexagenarij, qui de ponte deijciebantur, hoc est, suffragio quod per pontem ferebatur, priuabantur.
- DEPOPULATIO**, onis, [sacco, distruzione, Gal. Despeuplement, pillement, de gât, destruction. Hisp. A quella obra de robar el campo, destruyemento,] πύρρασι, uastatio, direptio. Cic. pro Fonteio: Prouincia a Thracû depopulatione defensa. Idem de Arusp. resp. Qui excisionem, inflammationem, euersionem, depopulationem, uastitatē meis omnibus rectis atque agris intulerunt.
- DEPOPULATOR**, otis, [Robatore. Gal. sacageur, destrueur, pilleur. Hisp. Correador que roba el campo,] ῥοβητής, uastator, direptor. Cic. pro domo sua: Depopulator fori, obfessor patriæ.
- DEPOPULOR**, aris, ari, [saccheggiare, guastare, predare. Gal. Despeupler, piller, degastir, destruire. Hisp. Robar el campo, destruyr,] καταουδέω, est destruere, siue depradari, uastare, & deripere. Plin. lib. 18. capitu. 20. Salassi cum subiectos Alpius popularentur agros. Cicer. 5. Verr. Qui cum agros maximos, ac feracissimos per seipsum: hoc est, per Apronium, Verrem alterum, depopularetur. Legitur etiam Depopulo actiue apud Hircium lib. 6. de Bello Hispaniensi: Agros (inquit) uestramque prouinciam uestro impulsu depopulauit.
- DEPORTATIO**, uide Deporto.
- DEPORTO**, as, are, [portare qualche cosa di luogo in luogo, confinare. Gal. Emporter, ou apporter d'un lieu en autre, transporter. Hisp. Desterrar alguno a lugar cierto,] ἀρῶν καὶ ζῶν, reportare de loco quæpiam, aliquid asferre. Cic. pro domo: Hoc simulacrum ad ornatum ædilitatis suæ deportauit. Idem pro Pompeio: Victorem exercitum deportauit. Deportare in insulam, est quenpiam insulæ alicuius sinibus circumscribere. Vnde deportati exules, certæ alicuius insulæ, aut alterius loci limitibus circumscripti, quos nisi aperto uitæ discrimine, egredi non liceat. Vlp. Hæc est differentia inter Deportatos & Relegatos, quod in insulam relegari ad tempus, & perpetuum quis potest. Deportatos autē eos accipere debemus, quibus principis insulas adnotauit, uel de quibus deportandis scripsit, Transfertur ad ea, quæ laudem, & uituperationem habent, Cicero Trebatio: Nihil ex ista prouincia potes, quod iucundius sit, deportare. Transfertur & ad uerba. Virgil. 2. Aeneid. Adytis hæc tristitia dicta deportat.
- DEPOSCO**, is, ere, depoposci, [Domandare. Gal. Demander, requirir. Hisp. Demander con instancia,] ἐξαιτέω, instanter petere, & quodam quasi iure exigere. Cicer. 6. Verr. Non quæ deleret Iouis opt. Max. templum, sed quæ præclaris magnificentiusque deposceret. Cæsar. 8. Bel. Gal. Concitatore belli Curruatum ad supplicium deposcit.
- DEPOSITARIUS**, qui depositum accipit. lib. sexto Digest. ti. Deposititi.
- DEPOSITVM**, ti, sub, [Il deposito, quello che si dà in saluo. Gal. Depos, ce qu'on baille en garde. Hisp. El deposito ó lo que s'apuesta,] κατακαταθήκη, quod alicui sub fide traditur. Cic. 3. Offic. Si, qui apud te pecuniâ depoluerit, bellum patriæ inferat, reddes ne depositum? Non redere depositum, maxima iniustitia est.
- DEPOSTULO**, as, [Domandare con instancia. Gal. Demander, requirir deprier. Hisp. Mucho rogar y demandar con ruegos,] uehementer postulo. Hir. 6. Bel. Hisp. Ciuitates auxilia sibi depostulabant.
- DEPRAEDOR**, popolor, [saccheggiare,]
- DEPROELIOR**, ris, [Combattere,] Prælior. Hor. 1. Car.
- DEPRAVATE**, [Falsamente,] Cic. 1. de Fin. Deprauate iudicant.
- DEPRAVATIO**, onis, [Falsatione,] Cic. partit. Deprauatio uerbi.
- DEPRAVO**, p. p. [Falsare, corrompere. Gal. Tortuer, corrompre & gaster. Hisp. Torcer lo derecho ó uerdad, corromper, destruyr,] λαβῶν δίκας ἰσθῶν, prauum

- prauum facio, corrupto. Ter. in Phor. Nihil tam bene dictum, quin male narrando possit deprauari. Cic. 1. de Fin. Quæ corrigere uult, deprauare mihi uideatur.
- DEPRECATIO**, onis, ἐξαιτίσις, postulatio ueniz. Cic. 2. de Inuen. De precatio est, in qua ignoscendi postulatio continetur.
- DEPRECATOR**, oris, [Intercessore. Gal. Deprier, excuseur, intercesseur, moyenur de remettre en grace. Hisp. Entrenenidor, excusador.] intercessor, depulsor. Cic. 1. epi. deprecator est pro illius periculo prebeo. Idem pro Flaco: Sperabam honoris potius L. Flacci me adiutorem futurum, quam miseriarum deprecatorum.
- DEPRECOR**, [Pregare molto. Gal. Fort prier, deprier. Hisp. Mucho rogar.] δέκουαι, ualde precor. Suet. in Cæs. Cum deprecantibus amicis aliquid quando denegasset. Cicer. in Lælio: Blossius Cumanus, cum ad me deprecatum uenisset. Et lib. 1. ad Her. Deprecatio, cum & peccasse & consulto fecisse reus cõfiteatur, & tamen postulat, ut sui miseretur. Quandoque precis negationem importat, ut in Dederet, & significat reculare, & precibus contendere ne quid fiat. Afinius Cicer. Nec periculum est ullum, quod pro libertate aut refugiam, aut deprecet. Virgil. 12. Aene. Equidem merui, nec deprecet, inquit. Quid lib. 1. de Ponto: Sæpe precor mortem, mortem quoque deprecor idem. Liu. de Bel. Maced. utramque significationem complexus est: Ego si quid scelerate in fratrem admisi, nullam deprecet pœnam: si innocens sum, ne inuidia conflagrem, deprecet. Horum prius pro reuoto sumitur, posterius pro uehementer precor. Suet. in August. Cum Lætorius, in deprecanda grauiore adulteri pœna, allegaret se esse professorem. ad Heren. lib. 4. Audes supplicium deprecari? Interdum depellere, uel a se remouere ut deprecari inuidiam, ignominiam. Quintil. libr. 3. scribit Deprecationem depulsionem esse. Item Cicer. in Cat. lib. 1. ut a me quamdam prope iustam querimoniam detester atque deprecet, percipite, quæ dicam. Et lib. 2. de rep. Claudij inuidiam Gracchi caritas deprecabatur, id est, propulsabat, & defendebat. Salu. in Jug. imperium inimici, & cruciatus corporis deprecet. Quandoque est precibus eximere. Cic. de lege agræ. Si quid deliquero, nullæ mihi sunt imagines, quæ me a uobis deprecantur. pro Sylla: Multorum hic uitam est a L. Sylla deprecatus.
- DEPREHENDO**, is, [Cogliere, sopra prendere. Gal. Surprendre, prendre sur le fait. Hisp. Tomar en barto ó malificio, ó pãdã, incautum quempiam capio: ut, Deprehensus sum in adulterio, in scelere. Cicer. 5. Verr. Quid in altero uitium reprehendit, in eo ipse deprehenditur. Deprehensus ab hostibus, a tempestate. Virg. 4. Geor. Deprehensus olim statio rutissima nautis. Vnde & deprehensa, genus animaduersionis in milites, qui certo in errore deprehensi fuissent, castigatiua maior, ignominia minor. Interdum est cognoscere, Cic. pro Cælio: Cum ego facinora oculis prius, quam opinione manibus, quam suspitione deprehendi. Lact. libro primo de Ioue loquens: Nonne a sua prima pueritia impius pene parricida deprehenditur?
- DEPREHENSIO**, onis, [Presã. Gal. surprisã, concisãrce dece qu'on ignoreoit. Hisp. Obra de tomar asã, comoscimento,] comprehensio. Cic. pro Clu. Subita ueneni deprehensio.
- DEPRIMO**, is, [Abassare, humiliare. Gal. Abaisser, mettre bas. Hisp. Abaxar y abatir, supprimir.] ταπεινός, conculco, in inferiorem partem demitto, Varro: Ab eo depressus, a quo erigi, extollique sperabam. Lact. lib. 6. Altera quæ ad inferos deprimat, id est deorsum mittat. Lib. 3. ad Her. Quam maxime sedata & depressa uoce principia dicemus, id est submissa. Depressus nomen ex participio, humilis, ut Depressior locus. Col. l. 1. c. 12. Cum ex depressio re loco fuerint orsa fundamenta. Idem lib. 2. cap. 9.
- DEPROMO**, [Nascere. Gal. Ttirer ou mettre hors. Hisp. Sacar lo guardado,] profero. Cic. 2. Offi. Altera ex arca, altera ex uirtute depromitur.
- DEPSO**, is, [Deprimare, mollificare. Gal. Restrir & amollir avec les mains. Hisp. Souar.] subigendo manibus aliquid molle & tenerum reddo. Cato de re rust. capitu. 76. Manibus bene depso, Depsiticus, a, nm, subigendo confectus. Cato. capitu. 74. Panem depsiticum sic facito.
- DEPUBER**, uel Depubis, qui ad pubertatis annos non potuit peruenire. Hinc Depuber porcus, quæ la sentem occidimus. Festus.
- DEPVDERE**, [Cettare la uergogna, diuenir sfacciato. Gal. Naur point de honte, estre eshonte, auoir perdu toute honte. Hisp. Echar la uerguenza,] ἀπερσπιάυ, pudorem abijcere. Qui. Depuduit profususq. pudor sua signa reliquit.
- DEPVDESCO**, is, quo usus est Hieronymus ad Eustochium.
- DEPVDICO**, as, p. p. [Violare. Gal. Honir, willenner. Hisp. Corromper ó poner tacha,] διαφθείρω, uiolo, pudicitiam aufero, uisus est Laberius in Mimis, teste Gel. lib. 16. cap. 7. in principio.
- DEPVNO**, as, are, [Contendere, combattere. Gal. Combatre, faire guerre. Hisp. Contender y pelear,] διαμάχομαι, decerto, dimico. Cic. de Sen. Depugnauit apud Thermopylas. Depugnatur impersonale. ad Att. lib. 16. Ante depugnabitur. Depugnatus, partic. Pla. Men. Meuo, ne ueniam, depugnato pralio.
- DEPURGO**, as, [Purgare. Gal. Furger du tent, nettoyer. Hisp. Purgar ó alimpiar,] ἐκαθαίρω, purgo. Cato de re ru. Terram depurgato ab herba. Depurgare crimina, pro excusare, & luere. Liu. lib. 39. Filium mittere Romam ad depurganda crimina, statuit.
- DEPVRO**, as, pen. pro. [Nettare,] extergo. unde depuratum dicimus, mundatum.
- DEPVTO**, as, p. p. [Potare. Gal. Couper, tailler. Hisp. Cortar y podar,] κατατέμνω, seco, ramis, sarmentifive superfluis arborem, uitem uel libero. Col. lib. 3. Vineam imbecillam in brumam amputato, quam partem non deputaueris, circa Kal. Feb. deputato. Item existimare, censere, quod uulgo dicitur Reputare, non ut multi putant, delegare. Terent. in Hæc. Meam herus operam deputat parui pretij. Plau. in Amph. Nec quicquam sit, quin me omnes esse dignum deputent. Deputare secum rationes. Terent. in Ad. Frustra egomet mecum has rationes deputo. Ci. de Diu. Vide ne quem tu esse hebetem deputes.
- DEPVVIO**, is, [Battere, percuotere. Gal. Batre, frapper. Hisp. Herir,] τυπώω, ex de & Pauio: hoc est; cædo. Luci. Palmis que misellam Depuit me, id est, uerberauit.
- DEQVOR**, [Lamentarsi, querelarsi. Gal. se plaindre. Hisp. Quejarse,] μέμφομαι, Queror. Val. Flac. lib. 5. Arg. Ante omnes secum deque sta labores.
- DERADO**, is, δαπέω, radendo aufero. Pli. Quod derafum est, teritur.
- DERBE**, es, δερβη, castellum est, & portus Iauriz.
- DERBICES**, populi Asia, auctore Pli. proximi Hyrcano mari, qui le uissimum quodque delictum capite puniunt. Str. lib. 2.
- DERCETO**, nomen fabulosa deæ, quæ apud Ioppen, auctore Plinio, iuxta Afcalonem colitur. Filiam habuit Semiramidem, quam a columbis educatam ferunt. Ob id sacras genti uas eas esse, ostendit Tibul. Alba Palæstino sancta columba Syro.
- DERELICTIO**, onis, [Abandonamento. Gal. Delaissement, abandon. Hisp. Dexo ó desamparo,] Cic. 3. Offi. communis utilitatis derelictio contra naturam est. Derelictus, ad Heren. lib. 4. Commodus est in derelicta, quam in celebri regione locos comparate. Pro derelicta habere. Cic. ad Att. Hæc opida illum pro derelicto habere.
- DERELICTVS**, us, ui, [Abandonamento,] Gel. lib. 14. cap. 12.
- DERELINQVO**, is, ere, [Abandonare. Gal. Abandoner, delaisser. Hisp. Dexar ó desamparar,] prorsus relinquere. Cic. pro Cæc. Derelinquo iam comunem cauillam.
- DEREPENTE**, [Subito. Gal. Incontinent, soudainement, tout sur le champ, tout a coup. Hisp. Subitamente y ades hora,] ἐξαίωυς, Cic. pro Ligar. Si cum hoc domi faceremus, tu repente irrupisses.
- DERIDEO**, des, p. p. [Beffare. Gal. Semocquer, mocquer. Hisp. Escarnecer, reiendo,] καταγελῶ, cum alterius contemptu rideo. Pla. in Aulul. Ne que ædipol ego te derideo.
- DERIPIO**, pis, [Rapire, pigliare prestamente. Gal. Prendre & raurir. Hisp. Arrebat ar alguna cosa de lugar,] καταράζω, abstraho, auello. Vir. l. 2. Geor. Cola que pralorum fumosis deripe testis, id est, prophanter testis esset. Plau. in Men. Quis est, qui capillo me huc de curru deripi? Diripere uero, significat diuersa rapere, ut in urbium expugnatione, Gellius: Cum opidum Cæpio consul diripuisset. Domus directæ, Virgil. Aeneid. Membra directæ manibus nefandis, Ouid. 3. Metamorph. Opes directæ, Claudianus. Direptio, Cicer. 2. Offi. Expilatio, direptioque fociorum. Diraptor. 3. Verr.
- DERISOR**, καταγελῶν, Plin. lib. 11. cap. 52. Supercilia, quibus iuxta tempora inflexa, derisores significant. Deridiculum, irrisio. Pla. in Pseu.
- DERIDICVLVS**, a, um, [Da rider sene. Gal. Digne d'estre mocqué. Hisp. Cosa de reyr y escarnecer,] derisione dignus, καταγελος, Varr. 1. de Rust. Sequetur ut duos uillosos, & duas uillas habere debeat, quod est deridiculum. Deridicula uanitas, apud Gel. libro ro. capitu. 11.
- DERIVATIO**, inflexio criminis ab eo, ad quem pertineat, ad eum, ad quem non pertinet. Cic. pro Mil. Dicam, non deriuandi criminis causa, sed ut factum est.
- DERIVO**, as, p. p. [Deriuare. Gal. Faire escouler l'eau par autre ruisseau ou cõduit, la destourner. Hisp. Deriuar, sacar rio ó arroyo de fuente,] παροχετέω, riuu more aquam deduco, alioque defleto. Col. l. 1. Humorẽ in cloacas, atque inde extra segetes deriuemus. Per translationẽ pro defleto. Ter. in Phor. ex crimine hoc Antiphonem eripiam, atq. omnem in me deriuem iram senis.
- DERODO**, is, derosi, derosum, [rodere,] Rodo. Pli. lib. 11. cap. 37.
- DEROGITO**, as, are, rogito. Plau. in Ali. Vnumquodque derogita.
- DEROGO**, as, p. c. [Lenar uia qualche parte, diminuir. Gal. Deroger, diminuir, abolir en partie. Hisp. Detraer ó sacar ó quitar, cassar y annullar la ley,] est alicui rei aliquid detraho, unde derogare legi, est aliquid de lege detrahare. Abrogare autem legem, est omnino tollere. Ad Heren. Dum duæ leges inter se discrepant, uidentum est primum, num quæ abrogatio aut derogatio sit. Cic. lib. 2. de Inu. Indignum est de lege aliquid derogari, uel legem abrogari. Dicimus autem

- DEROGO** legi, uel de lege, & Abrogo legi uel legem. Ad Heren. Cum ostenditur id factum esse, quod ea lex faciat, cui legi abrogatum, uel derogatum sit. Item Derogare legem. Cic. pro Fonteio: Quorum uirtuti fidem in testimonio inimicitarum suspicio derogauit.
- DERSALI**, populi sunt Græcorum in littoribus Thraciæ.
- DEROTONA**, x. p. p. δ' ἑρτων, Stephano Insubiæ opidum ad Padum fluium, quod a Ptolemæo Taurinis annumeratur, hodie Tortona.
- DERUMPO**, is, [Ruinare, rompere. Gal. Desrompre. Hisp. Quitar alguna cosa rumpiendo.] abrumpo. unde collis arduus & deruptus, id est abruptus, siue præruptus, Tacit. lib. 2. Idem. lib. 9. Per inuia, & rupes deruptas.
- DERUNCINO**, dissipare, a runciis, id est ferris maioribus, quibus fabri lignarij maiora ligna secant. Plaut. in Mil. lapide deruncinavit militem.
- DERUO**, is, [Ruinare abasso. Gal. Abatra, faire cheoir. Hisp. Caer abasso.] decido. Apu. Prolapsus deruissem. Cic. ad Att. lib. 16. pro aufero, de laudibus Dolabellæ deruam eumulum.
- DESACRO**, as, [Consecrare. Gal. Dedier, consacrer. Hisp. Consagrar.] ἀοῖς ποῖν, idem quod sacrare: ut, desacrare aliquid Triuiæ, apud Stat. 9. Theb.
- DESAEUIO**, is, [Incrudelire. Gal. Se temposter, debatte ou courrocer iniques d'eu pouuoir plus. Hisp. Mucho encruelcerse.] ualde sæuius. Col. lib. 6. c. 2. Vnum diem noctemque desæuiant. Item sæuire desæuo. Virgil. 4. Aen. Dum pelago desæuit hyems.
- DESCENDO**, is, [Descendere. Gal. Descendre. Hisp. Descender de lugar.] καταβαίνω, ex loco superiore in inferiorem me confero. Cicero 4. Tusc. Vt in inferiorem ambulacionem descendimus. Translate, descendo in prælium, descendo in campum, descendo in forum, & huiusmodi alia. Perius descendere in sese posuit, pro suam infirmitatem agnoscere: Vt nemo in sese tentat descendere nemo.
- DESCENSIO**, onis, [Discesa.] Cic. lib. 22.
- DESCENSUS**, us, [Discesa. Gal. Descento. Hisp. Descendimento.] κατάβασις, Virgil. 6. Aen. Facilis descensus Auerni.
- DESCISCO**, is, scitui, scitum, [manere di sede. Gal. se renouer, se departir, s'en aller. Hisp. rebelar.] ἀποστασιν, rebello. Liu. 2. Præcæte a Latinis ad Romanos descitui.
- DESCOBINATVS**, [Ferit, tagliato.] ἀπέχρημένως, saucius, abrasus: Var. in Melag. Satius est, saluis crucib. in circo expectare, quam his descobinatis in sylua, curare. Nonius.
- DESCRIBO**, is, ere, [Transcribere, describere, ricopiare, depingere. Gal. Descrire, transcrire, doubler, copier. Hisp. Tradadar escriptura, escribir una cosa otra vez.] ἀπογράφω, proprie significat de exemplari scribere. Cic. Corni. Dicam tuis, ut eum describant. Pro disponere. Idem in Lælio: Mei sunt ordines, mea descriptio. Item pro depingere. Pla. in Asi. Non potuit pictor rectius describere eius formam. Pro simplici scribo, Virgil. in Daphnide: In uiridi nuper quæ cortice fagi Carmina descripsi. Laet. l. 5. Quid est, cur illam uel in carminibus, uel in omni sermone describant? Descriptus, Parti. Cice. 2. in Cati. Ratio totius belli descripta.
- DESCRIPTIO**, onis, [Descriptione.] descriptio equitum, peditumque, Cic. 4. Tusc.
- DESCRIPTVS**, a, um, [Descritto. Gal. Transcrit, double, copie, descrit, mis par ordre. Hisp. Tradadado, traçado o debunado.] Cic. 3. de Fin. Natura nihil aptius, nihil descriptius.
- DESECO**, as, [Tagliare, segare. Gal. Decouper, couper, & separer d'avec, rombracher. Hisp. Cortar de alguna cosa.] ἀποτέμνω, abscindo, amputo. Cic. Att. Tu illud desecabis.
- DESECO**, as, [Disagrar. Gal. Desgrader. Hisp. Desgraduar.] quod sacrum erat, profanum facio. unde sacerdotes sceleris alicuius damnati, antequam supremo supplicio afficiantur, consueuerunt desecrari: quod uulgus uocat degradari.
- DESERO**, is, eui, desitum, [Liestare, plantare. Gal. semer, planter. Hisp. Enferir una cosa en otra, plantar.] fero siue planto. Var. l. 1. de Re ru. cap. 23. In recentibus pomarijs, desitis seminibus.
- DESERO**, is, p. e. rui, tum, [Abandonare. Gal. Delaisser, abandonner, quitter. Hisp. Desamparar.] ἀπολειπέω, derelinquo. Ter. in Hea. Mulier te iam deserit continuo. Deferere item signa milites dicuntur, Deserere patriam, Deferere imperatorem.
- DESERTO**, as, freq. a desero. Accius: Cum me solum desertassent.
- DESERTORES**, dicuntur, [Traditori.] proditores, qui eos, quos, maxime defensos oportebat, in discrimine relinquunt. Cæf. 6. Bel. Gal. In desertorum ac proditorum numero ducuntur.
- DESERTVM**, ti, [Dishabitato, solitario.] ἐρημος, locus solitarius ac inhabitatus, Virg. 1. Aene. Ipse ignotus, egens Libyæ deserta peragro.
- DESERTVS**, a, um, part. [Abandonato. Gal. Desert, delaisse, abandonné. Hisp. Deserto o desamparado.] ἀπολειμμένος, desitutus. Cic. pro Clu. Locus a uoce tribuni desertus. Idem in Part. Ora. Ager desertus a plebe. Migrat etiam in nomen. Idem in Piso. Vt nullius unquam reditus fuerit desertior. In desertissima solitudine 6. Ver,
- DESERUIO**, [seruire humilimente. Gal. Deseruir, seruir. Hisp. Seruir con diligencia y humildad.] ὑπεραδωσι, ἠμεταρτυσίς, est humiliter seruire. Cic. Tironi: Valetudini, dum mihi deseruis, seruiti non satis.
- DESSES**, desidis, [Ociosus. Gal. Qui se tient assis sans rien faire, paresseux. Hisp. Negligente y perezoso.] ὠδής, ociosus. Liu. l. 1. Desidem Romanum regem inter sacella & aras acturum esse regnum rati. Vnde Desidiosus, qui totus desidet, & nihil agit. Ouidius de Remo. Queritur Aegithus quare sit factus adulter: In promptu causa est, desidiosus erat. Inertissimum, & desidiosissimum otium. Cicero 2. de leg. agr.
- DESIDEO**, des, desedi, desiderere, [stare ocioso.] ociosum sedere. Ter. in Hecy. Frustra ubi totum desedi, diem. Cic. de Diui. Cum ad infinitam altitudinem terra desedisset.
- DESIDIOSUS**, aduer. [Ociosamente. Gal. Sans rien faire, en oisiveté. Hisp. Perezosamente.] παθημωσ, Agere ætatem desidioso. Lucret. l. 5.
- DESIDO**, dis, desedi: nam præteritum a sedeo mutuatur, teste Val. la lib. 5. [Descendere, sedere, stare al basso. Gal. s'asseoir, affaisser, s'aller en fond, fondre. Hisp. Descender para assentarse, caer abaxo.] ad sedendum descendo. Sæpe pro desisco. Cier. 1. de Diui. Tantos terræ motus in Ligurijs factos esse, ut multa opida corruerint, terræque defederint.
- DERIDERABILIS**, le, [Desiderabile.] ἐπιδομητός, expetendus. Cic. de Finib.
- DESIDERATIO**, [Desiderio.] uerbale, ἐπιθυμία, Cic. de Sen.
- DESIDERATIVA**, uerba terminantur in rio, ut esurio, parturio, & desiderium significant. Cic. Phi. Vtinam] aliquando dolor populi Romani pariat, quod tandiu parturit. Parturio itaque significat cupio parere: esurio, cupio edere: scaturio autem pro primitiua capitur scateo. non enim desideratiuum est significatio, sed uoce tantum.
- DESIDERIVM**, [Desio, desiderio. Gal. Desir, sou hait, regret. Hisp. Desseor.] ἐπιθυμία, Luuenal. Cur desiderio tabulæ Sertorius ardet. Cic. 4. Tusc. Desiderium est libido eius qui nondum adsit, uidentis.
- DESIDERO**, as, [Desiderare. Gal. Desirer, sou haiter. Hisp. Dessear.] ἐπιθυέω, a Sidus deducitur, ut placet Festo: idem est quod cupere, optare. Cic. de Sen. non caret is, qui non desiderat, Idem Atti. lib. 4. Sin erit bellum, partes in æne milites dicuntur, qui in prælio ceciderunt, quod in recensione, quæ a prælio fieri solet, non compareant. Curtius. In eo prælio quinquaginta millia desiderata sunt. Desiderare in aliquo integritatem, est huiusmodi uirtutem in aliquo requirere. Cicer. de Cla. Orat. In Catone perfectissimo Stoico, summam eloquentiam non desiderem. Desideratus, part. Cic. post red. ad Quir. omnia desiderata magis, quam assidue perspecta delectant.
- DESIDVA**, x. [Pigritia, poltroneria. Gal. Paresse, oisiveté. Hisp. Perezoso y negligencia.] παθημωσ, ignauia, inertia. Cic. de leg. ag. Qui propter deficiam in ocio uiuunt.
- DESIGNATORES**, dicebantur, qui constitutendæ funebri pompæ præerant, unicuique incedendi locum ordinemque præscriptibentes. Cice. ad Attie. libro. 4. Desertus a suis, uix iam Decimum designatorem retinet. Vlp. l. athletas. ff. de his qui not. infra. Designatores artem ludicram non facere. Cels. probat. Bud. in Annot.
- DESIGNO**, [Designare, dinotare. Gal. Faire notable & declarer, designer, bailler le proie. Hisp. señalar, notar, hazer nouedad en algo.] ὑποτίθεν, quasi per signa demonstrare. Cic. 1. in Cat. Notat & designat oculis ad cædem unumquemque nostrum. Aliquando deligo, ut designare consulem. Sal. Sperans si designatus foret, facile se ex uoluntate Antonio usurum. Interdum destinare, Colum. libro 3. Ipsum agrum, quem seminario designaueris planum & succosum. Aliquando rem aliquam insignem parare, & accipitur in utramque partem. Terent. in Ad. Modo quid designauit? Designatio. Cicero. 1. de Orat. orationem de infinitæ rei quaestione sine designatione pefonarum & temporum.
- DESTILO**, is, secunda co. [Discendere di salto. Gal. Saillir ou se jeter de haut en bas. Hisp. Salir de arriba abaxo.] καταπίπτω, desiliui, desultum, saltu descendo. Plin. de uiris illustr. Dum a templo Dianæ desiliit, talum intorsit. Desilire ab equo. Virgil. 11. Aeneid. Desilire de nauibus. Cæf. 2. Bel. Gal. Desilire de rheda. Cicero. pro Mil.
- DESINO**, is, p. e. ex de & sino, [Cessare, lasciar finire di. Gal. Cesser, s'arrester. Hisp. Dexar o cessar de alguna cosa.] παύομαι, finio, cello. Terent. in Phorm. Haud desinam, donec perfecero. Idem in pro. And. Desinant maledicere. Cic. Mario, Libenter me hercle artem desinerem. Est autem desinere artem, relinquere. Aliquando pro terminare. Plinius in Paen. Incipimus inde, desinimus ibi, a quo incipi, in quo desini sub alio principe non posset. Idem in Epist. Desinit ibi triclinium. Desinitur, impersonale, & desitum est. Ouid. primo de Arte: Tunc bene desinitur. Cicero. 2. de Finib. Desitum est contra eos disputari. Desitus, p. e. parti. Cic. ad Pætum. l.

lib. 9. Qui primus Papirius est uocati desitus.

DESIPIO, is, [Eſſere paſſivo, in paſſivo.] Gal. Deſaillir de ſens, radoter, perdre ſon bon entendement, eſtre hors du ſens. Hiſp. Enloquecer.] ἀπαυω desipui, deſipiui, & deſipij, ex de & ſapio, ſignificat inſipienter ago, ſiue deliro: & conſtituitur cum ablatiuo. Cicero Cœlio: In quo cum obiurgarer, quod nimio gaudio pene deſiperem. Plaut. in Epid. genitiuo iunxit. Deſipiebam mentis, cum illa ſcripta mitterem.

DESISTO, is, [Ceſſare, laſciare. Gal. Deſiſter, n' aller plus auant, s'arreſter, ceſſer. Hiſp. Dexarſe de alguna coſa.] ἀῖς αμα, ceſſo. Virgil. 1. Aeneid. Me ne incepto deſiſtere uictam? Plaut. in Men. Quid ille abs te iratus Deſiſtit? Deſiſtere etiam, ſubiſtere uel in loco aliquo morari, ſignificat. Pla. in Moit. Quid illic deſiſtiſti, obſecro, tandiu Deſiſtere inquit Vlp. eſt a negotio abſtinere, quod calumniandi animo inſtituerat.

DESITIATES, δεſιτῖαται. Liburnæ populi. Pl. lib. 3. cap. 22.

DESOLO, as, p. longa, [Diſtruggere. Gal. Laisser tout ſeuil, piller en ſorte qu'on ne laiſſe uenir que la place. Hiſp. Priuar del plazer, deſtruir, deſolar.] ἐρημωω, ſolum. & deſertum facio, a ſolus, a, um, Virgil. 1. 1. Aen. in-gentes & deſolauimus agros.

DESPECTIO, [Diſprezzare. Gal. Deſpriſement, regard par meſpris, contenance. Hiſp. Ei men ſprecio.] contemptus. Cic. in Horto. Conſolabitur eam humanarum opinionum alta quædam deſpectio.

DESPECTO, as, [Guardar in gin. Gal. regarder ſouuent du haut en bas. Hiſp. Mirar de arriba abaxo.] κατὰ ὑψῶς, ſape deorſum aſpicio. Vbi T. Aene. nunc terras ordine longo Aut capere, aut captas iam deſpectare uidentur.

DESPECTVS, a, um, [Sprezzato.] παροραδῖς. Contemptus. Cic. in Piſ. abiectus, contemptus, deſpectus ab omnibus.

DESPECTVS, us, [Il proſpetto d'un luogo inferiore, diſpregio. Gal. Veue de haut en bas. Hiſp. El mirar abaxo.] κατὰ ὑψῶς, ſignificat proſpectum ex ſuperiori loco in inferiorum. Cæſ. lib. 7. Bel. Gal. Erat ex opido deſpectus in campum. Pro contemptu, ad Her. ludibrio & deſpectui paternis inimicis erunt.

DESPERANTER, [Diſperatamente.] Cic. Att. Deſperanter tecum locutus eſt.

DESPERATIO, [Diſperatione. Gal. Deſeſpoir. Hiſp. Deſeſperacion.] ἐν γυνωσῖς, ut inquit Cic. lib. 4. Tuſc. Deſperatio eſt ægritudo ſine ulla rerum expectatione meliorum.

DESPERATVS, Cic. in Cati. Exercitus ex ſemibus deſperatis.

DESPERO, as, p. p. [Diſperare.] Gal. Deſeſperer, n' auoir plus d'eſpoir. Hiſp. Deſeſperar.] ἐν γυνωσῖς, ſperare deſino, omni ſpe deſtitutus ſum. Cic. 1. Offi. Conſiderandum eſt, ne temere deſperet propter ignauiam. Idem in Piſ. Diffidens, ac deſperans rebus tuis in lamentis, luſtuq. iacuiſti? Idem in Læli. Huius ſalus deſperanda eſt. Dicimus autem, Deſperare ſaluti, uel ſalutem, uel de ſalute. Deſperatus in morbo, de quo nulla ſalutis ſpes habetur.

DESPICATIO, [Diſprezzare.] uerbale, κατὰ ὑψῶς, contemptus. Cic. 1. de Fin.

DESPICATVS, us, ui, [Diſprezzare. Gal. Meſpris. Hiſp. Menoſprecio.] contemptus. Deſpicatui duci, eſt contemni. Cic. pro Flacco. Si quis de ſpicatui ducitur.

DESPICIENTIAS, [Diſprezzare.] deſpectio. Cicero libr. 1. Tuſc. Totam uim bene uiuendi in omni rerum humanarum contemptione, ac deſipientia ponamus. Cic. in Catone, Contemni ſe putant, deſpici, illudi.

DESPICIO, [Guardare a l'ingiu, diſprezzare. Gal. regarder en bas, ueoir d'en haut. Hiſp. Mirar de arriba abaxo.] κατὰ ὑψῶς, deorſum aſpicio. Col. libr. 1. Area ita conſtituenda eſt, ut deſpici poſſit. Translate pro contemno. Cic. lib. 2. Offi. Deſpiciunt autem eas, & contemunt, in quibus nihil uirtutis putant.

DESPICOR, aris, atus, [Diſprezzare. Gal. Deſpriſer fort, meſpriſer, contemner. Hiſp. Menoſpreciare.] contemno. Ter. in Eun. Quæ nos noſtræ que adoleſcentiam habet deſpicatam. Dona Deſpicaram, contemprâ. a Deſpicor. Deſpicatus pro contemnendo. Cic. pro Sex. Ceſſi tribuni pl. deſpicatiſſimi hominis furori.

DESPOLIO, as, are, eſt exuere, [Spogliare. Gal. Deſpoiller, piller. Hiſp. Deſpojar.] ἀποσπῶ, Cic. Attic. lib. 7. deſpoliatus eſt.

DESPONDEO, es, [Promettere, ſpoſare. Gal. Promettre & acorder de bail-ler, deſſiſſir. Hiſp. Prometter de deſpoſar.] ex de, & ſpondeo, ſpondeo aut ueteres pro dico uſurpabant. unde reſpondeo factum eſt, quod eſt poſteriore loco dico. poſtea uero ſpondeo, uſurpari ceptum eſt, pro promittere, ἐγγυῶν, unde qui puellam ſpondet, ſponſor: quæ ſpondetur, ſponſa: cui ſpondetur, ſponſus: ſtipulatio qua rogatur pecunia dotis a ſponſo, ſponſio, hoc eſt promiſſio appellatur: & dies qua puella promittitur, ſponſalis dies dicitur, & ſponſalia, mentio & promiſſio futurarum nuptiarum. Eſt autem deſpon-dere, promittere: quod ad nuptias proprie pertinet, & ad eum præcipue, cuius intereſt locare mulierem uiro, ſiue uirum mulieri. Sul-pitius in periocha Andriæ: Nam aliam pater ei deſponderat gnam Chremetis. Deſpondebitur. Ter. And. Ne expectetis dum e-

xeant huc, intus deſpondet: bitur. Deſponſus, participium: ut Thalamo alicuius deſponſa, Catu. Deſponſi & deſtinata laus. Cice. d. 2. Aruſp. reſp. Deſpondere animum ille dicitur qui melioris fortunæ ſpem abiicit. Liu. libr. 3. Nec ipſi ſolum deſponderant animos, ſed contemni cepti erant a finitimis. Apud Col. abſolute legitur pro mori, Nam de turdis ſic ait. Difficiliter in aliam regionem transferuntur, quia caueis clauſi, pluriſimi deſpondent. Deſpondere ſapientiam, idem lib. 12. Quam probabilis ratio eſt, in ſocordiam compelli quia deſponderis ſapientiam.

DESPONSO, as, uxorē dicitur, uxorem promitto. Deſponſatus: Sueton. in Cæſ. Coſſutia prætextato deſponſata fuerat.

DESPUMO, as, [Schiumare. Gal. Eſchumer, uſter l'eſcume. Hiſp. Eſpumar de quitar la eſpuma.] ἀπαιζω, ſpumam aufero. Virgil. libro primo Georg. Et folijs undam tepidi deſpumant aheni. Translate pro de-coquere, Perſ. Stertunus, indomitum quod deſpumare Falernum ſufficiat.

DESPVOIS, [Sputare in gin. Gal. Cracher en bas. Hiſp. Eſcupir abaxo.] κατὰ ὑψῶς, deorſum ſpuo, ſeu ſpuendo, ex cretionem demonitro. Perſ. ſuacros Deſpuat in mores. Deſpui paſſiuum. Pl. lib. 10. c. 23. comitialē propter morbum deſpui fuerim. Deſpuitur imperſonale. Liu. 5. Vbi nunc deſpui religio eſt.

DESPVAMO, [ſcagliare. Gal. Eſcailler. Hiſp. Eſcumar de quitar las eſclamas.] ἐκλασίζω, ſquamam exuo. Pla. in Anl. Deſquama piſces. Deſquamare etiam de alijs rebus dicitur. Pl. lib. 17. cap. 24. Subarator imprudens luxauit radices, corpusque deſquamauit. Idem lib. 23. cap. 7. Summo cortice deſquamato. Idem lib. 35. cap. 17.

DESTICO, as, p. c. apud auctorem Philomelæ legitur, pro ſonum eide-re, qualem reddunt forices. Et grillus grillat: deſticit inde forex.

DESTICO, inſula exigua, Thraciæ adiacens. Pl. lib. 4. cap. 12.

DESTINATIO, [Deliberatione. Gal. Propos delibere; dobut de la deliberation. Hiſp. La deliberacion.] pro deliberatione. Pl. 1. 7. c. 55. deſtinatio expirandi. Deſtinatus, pro deſinito. Quin. libr. 3. cap. 8. Certis deſtinatis que perſonis.

DESTINO, as, p. c. [Deſtinare, deliberare. Gal. Ordonner, deputer, deſtiner, aſſigner. Hiſp. Determinar, deputer, delibrar.] ἀποφῖζω, deliberare, conſtituere. Col. lib. 2. Solum quod ex colere deſtinamus, pingue ſit.

Cicer. 1. Tuſc. Præſto fuit ad horam morti deſtinatam. Sue. de Cæſ. de ampliando imperio maiora in dies deſtinabat. Pro alligare. Apul. lib. 4. de Ali. Arreptum me ſoro quam ualido, ad anſulam quandam deſtinato. Quandoque mittere. Iuuen. Deſtinat hæc mōſtrum cymbæ linque magiſter Pontifici ſummo. Aliquando emere. Pla. in Rud. Linis triginta ſibi puellam deſtinat. Deſtinare etiã aliquando inuenitur pro notare. Q. Curtius libro 9. Dioxippus coniectum oculorum, quibus, ut ſur, deſtinabatur, ferre non poſuit.

DESTITVOIS, [Abandonare, laſciare in periculo. Gal. Delaiſſer, abandonner. Hiſp. Deſolar de deſamparar en peligro.] ἀβημι, ex de, & ſtatio, ſignificat derelinquo, in periculo deſero. Virg. 1. eclo. Et freta deſtituent nudos in litore piſces. Cic. 4. Phi. Quid, eundem in decemuiratu non deſtituiſti? Interdum eſt priuare & conſtituitur cum ablatiuo. Colum. libr. 9. Nimiam ſiccitatem deſtituere plantas naturali alimento. Interdum diſſoluere. Næuius: Nauem iubet deſtitui anchoris. Interdum ſtatuerē. Cæcilius: Deſtituit omnes ſeruos ad menſam ante ſe, Plaut. in Rud. Duo deſtituit ſigna ſenex. Deſtitutio. Cic. pro Quintio.

DESTRINGO, gis, [ſpiccare, ſtrappare. Gal. Rader, faire cheoir, ou oſter en eſtreignant ou frottant, abatre. Hiſp. sacar, deſtrogar, arrancar.] κατὰ ὀφθαλμῶ, decerpo, colligo. unde deſtringere oleam dicimus, pro olijs manibus colligere, Et olea ſtrictius, ſiue diltrictius, quæ opponuntur caducis. Colu. libr. 12. Tum & olea deſtringenda eſt. Eſt item deſtringere, ſudores, aliasue ſordes curi adherentes abra-der. Mart. libro 14. Pergamus has miſit, curio deſtringere ferro. Per metaphoram apud Cicero pro Rab. Vbi amicum prudentem corruiere patitur, nec illius animi aciem deſtringit ſplendor ſui nominis.

DESTRUCTILE, ἀφαισῖν, quod deſtrui poteſt. Laſtant. libro de Ira Dei.

DESTRVO, is, xi, ctum, [Deſtruggere. Gal. Deſtruerre, abatre, demolir. Hiſp. Deſtruyr.] ἀποσπάζωμαι, quod ſtructuratum erat, corrumpto. Cicero de Sen. Vt nauem idem deſtruit facillime, qui conſtruxit. Quint. lib. 5. cap. 7. Singulos ut exornare, ita deſtrui contingit.

DESVBITO, [Subitamente. Gal. Soudainement. Hiſp. Subitamente.] aduer. idem quod ſubito. Pla. in Moit.

DESVBULO, as, a ſubula, eſt perſodere, ut interpretatur Nonius citans illud Var. ex Seſquiuulſſe. Alteram Carneadem deſubulaffe. Deſudafcitur imperſonale. Pla. Vbi damnis deſudafcitur.

DESVDO, as, [Sudar gradamente. Gal. Suer de tranail a faire quelque choſe. Hiſp. Mucho ſudar.] κατὰ ὑψῶς, ualde ſudo. per translationem ponitur pro labore. Cic. de Seno.

DESVFACTIO, is, ere, feci, factum, [Diſſuſare.] a conſuetudine abſtrahere. Dic. pro Clu. Multitudinem iam deſuefactam a concionibus

DETRUDO, is, p. p. [*Excitare in gū. Gal. Pouffer de hors, debouter. Hisp. Em-
pujar de lngar.*] καταρῶν, deorsum trudo, siue trudendo deicio. Li-
ui. lib. 2. Iam impetu conabantur detrudere uirum. Per translatio-
nem pro compello, Cicer. libr. 1. Offi. Si necessitas nos ad ea de-
truserit, quæ nostris ingenij non erunt.

DETRULLARE, est, de trulla in trullam trāsfundere: quo uerbo ius
est Apitius, quod ipsum & diffundere secundum Plu. uocatur.

DETRUNCO, as, [*Troncāre. Gal. Couper & oster dessus le trone, a destrou-
quer. Hisp. Descabezar.*] ἀποκόπτω, truncando deicio, amputo, quasi
a trunco abscindo. Liui. 31. Detruncata corpora, brachijs abscif-
fis. Distrunco autem, in diuersas partes trunco. Plau. in Truc. Iam
ego te hic agnum faciam, & medium distrucabo. Detruncatio ra-
morum. Plin. lib. 24. cap. 9.

DETRUMBO, es, [*Disenfiasis. Gal. Desenfier. Hisp. Deshincarfe.*] ἀποκῆμαι,
est tumorem amito. Vnde Papius. lib. 5. Theb. Cum uellet signi-
ficare, mare pacatius factum esse dixit mare detumuisse, Detumue-
re (inquit) animi maris.

DETRURO, as, [*Cūtare a bīssō con uiolenza. Gal. Ruer jus, abatre, faire che-
oir. Hisp. Derribar algo de arriba abaxo.*] καταρῶν, cum uiolentia
deicio. Virg. 5. Aeneid. Puppi d. turbat ab alta. Col. uero lib. 5.
ad pampinationem transtulit: Vinitor (inquit) superuacuos pampi-
nos deturbet. Cicer. ad Ca. Pomp. ad animum transtulit: Scito,
tuos ueteres hostes litteris tuis percussos, atque e spe deturbatos
iacere. Deturbare de mente, dixit Cicer. in Pis. pro. mente spolia-
re. Sua quemque fraus, suum facinus, sua audacia de sanitate &
mente deturbat.

DETURGO, es, tur. s. [*Disenfiasis, discrescere. Gal. Desenfier. Hisp. Deshin-
charfe.*] ἀποκῆμαι, turgere defino, tumorem pono, decreto. Plin.
Deturgente Nilo, mures inueniuntur.

DETURPO, [*Disformare, imbrattare. Gal. Enlaidir, uillener, faire laid, ga-
ster la beauté. Hisp. Afezar.*] μολύνω, turpem ac deformē reddo. Sue.
in Calig. Pulchros & comatos occipitio raso deturpabat. Cicer.
simplici usus est: Iouis aram sanguine turpari.

* **DEVA**, Ἰνδία, Britannia opium est in tractu orientali.

* **DEYANA**, Ἰνδία, opidum est Tazalorum, in tractu Britannia,
qui Septia dicitur. Ptol.

DEYASTO, as, are, [*Robare, saccheggiare. Gal. Despuepler, dogaster, mettre
en degat. Hisp. Destruir, desolar, geymar.*] καταπορθεῖν, depopulo, pro
fligo. Liui. lib. 22. Marrucinos, & Peignos deuastat. Agmina ferro
deuastata, Ouid. 13. Met.

DEYCALION, filius Promethei, cui Epimetheus patruus Pyrrham
filiam coniugio iunxit. Porro cum hic apud Thessalos regnaret,
ingens diluuium contigit, quapropter arrepta naui solus Deuca-
lio cum Pyrrha seruat, in Parnassum montem delatus est. cessan-
tibus uero aquis Themistos oraculum adiit, consultaturus de hu-
mani generis restitutione: quæ respondit, ut ossa magnæ matris,
post tergum iaceret. coniectis igitur post tergum lapidibus, quos
Deucalion iecerat, in mares: quos Pyrrha, in feminas uerteban-
tur. Iuuen. Sat. 1. Paulatimque anima caluerunt mollia saxa. Ouid.
lib. 1. Metam.

DEYCALIONEVS, a, um, ut Deucalionis imbres, qui pro maximis po-
nuntur a poetis. Luc. libro primo. Deucalionis fudisset aqutius
imbres.

DEYHO, [*Portare al basso. Gal. Charier & porter d'un en autre. Hisp. Lle-
uar abaxo.*] καταρῶν, deorsum ueho, defero, Plin. in Epist. Fruges
deuchit in urbem. Cic. Att. Celeriter Veliam deuectus sum.

DEYELLO, is, [*Suellerē. Gal. Cneillir, arracher. Hisp. Arrancar algo de lu-
gar.*] ἀποτίλλω, uello. Plin. lib. 21. cap. 11.

DEVELO, as, [*Scoprire, leuar il nullo. Gal. Descomrir, desuouiller. Hisp. Rewelar
y descubrir lo secreto.*] ἀποκαλύπτω, uelum aufero, detego. Ou. 6. Met.
Oraque deuelat misera pudibunda fororis.

DEVELTON, Δελτος, Ptol. opidum Thraciæ: Plin. lib. 4. cap. 11.

DEYENOR, tis, [*Riuerire.*] εὐβάζομαι, idem quod ueneror. Ouid.
Epist. 2.

DEYENIO, is, p. c. [*scendere diuino alto. Gal. Descēdre & venir, par venir.
Hisp. Venir de arriba abaxo.*] κατήγω, de loco editiore descendō. Vir-
gil. lib. 4. Aene. Speluncam Dido, dux & Troianus eandem Dene-
niunt. Aliquando pro uenio, Cicer. ad Atti. Nolebam nostrum fa-
miliarem sermonem in alienas manus deuenire, Lib. 4. ad Her. Vi-
detur esse arrogātia, illa relinquere, & ad sua denaire. Pla. in Agi.
Quid si forte in insidias deuenere.

DEYENUSTO, as, [*Imbrattare. Gal. Offer la beauté, souiller, gaster, uillener.
Hisp. Afezar lo hermoso.*] λυμάνωμαι, deturpo, Gel. lib. 12.

DEYERBERO, as, [*Percutere, battere. Gal. Batre à force, bien batre. Hisp.
Mucho agotar.*] ualde uerberor. Terent. in Phor. Quot me censes ho-
mines iam denerberasse usque ad necem?

DEYERRO, is, [*Spazzare, nettare. Gal. Bailler & nettoyer au net. Hi. Dar
rer.*] καταρῶν, uerro, uerrendo purgo. Col. 1. 8. Stabula frequen-
ter deuerrenda, & purganda.

DEYERSVS, Veteres dicebant, quasi deorsum uersus. Fest.

DEYASTIO, [*Spogliare. Gal. Demeffir, depouiller. Hisp. Desundar la uestidura.*

ra.] ueste exuo, Apul. li. 3. Omnibus facinjs se deuestit.

DIVEXITAS, atis, [*Il chino. Gz. Penchement, abaissement. Hisp. Acostamien-
to hazia baxo.*] decliuitas. Plin. in epist. Inde non loci deuexitate, sed
ipsa sui copia, & quasi pondere impellitur.

DIVEXO, as, κατασκλλω, ualde uexo. Lactan. libr. 4. Animos
deueixant.

DIVEXVS, a, um, [*Chino.*] κατακῆτης, decliuus, siue deflexus. Co-
lu. lib. 1.

DVINCTIO, is, [*Legare, obligare. Gal. Lien avec, serer ensemble, obliger.
Hisp. Atar, y apretar, obliger.*] καταρῶν, ligo, constringo. Plau. in Ca-
pt. Itas maiores carenas, quibus sunt deuincti, demitto. Per
translationem. Terent. in Heaut. Vbi semel animus se cupidi-
tate deuinxit mala. Aliquando pro obligo. Cicer. Lentulo, li-
bro 1. epist. Hic tibi præstanti tua in eum liberalitate deuinctus
est. Deuinctus, particip. deuinctus colla catenis, Silius libro
11. Deuinctus, nomen ex participio. Horat. 1. Serm. Saty. 5. Ani-
mæ, quales neque candidiores Terra tulit, neque quis me sit de-
uinctior alter.

DVINCO, is, [*Vincere. Gal. Vaincre de tout, surmonter. Hisp. Vencer.*] κα-
τακῶν, uinco, supero. Cice. de Sen. Qui Pœnos classe primus de-
uicerat. Deuictus animus, Ter. in And. Animus uirgialis miseri-
cordia deuictus.

DVIRGINO, as, [*Suerginare. Gal. Despucceler. Hisp. Desflorar & corromper
uirgen.*] διακοορῶ, uitio uirginem, Nonius.

DVITATIO, onis, [*Lo schifare. Gal. Euitement, eschagement. Hisp. A
quella huyda y apartamiento.*] Ci. At. 1. 16. Facilius deuitatio legio-
nū fore uideretur, quam piratarum.

DVITO, as, p. p. [*Schifare. Gal. Eniter, fuir d'aupres, escaper & se sauuer
de quelque chose. Hisp. Esquinar, huir el daño.*] ἐκπέγω, declino, Cic. 2.
Ver. Vt procellam temporis deuitaret.

DVIVS, a, um, [*Suato tolto dalla buona uia. Gal. Desuoyé, seruoyé, hors de
uoye. Hisp. Cola desuadaz y apartada de camino.*] a recta uia remotum,
unde Cice. Anagninos uocat deuios, quod essent extra uiam mili-
tarem collocati. Et Hora. scortum deuium, quasi a recta uia remo-
tum. Propert. Lætor quod sine me, deuia rura colis. Cice. in Læl.
Per translationem: Quid potest esse tam deuium, quam animus
eius, qui ad alterius non modo sensum, sed etiam uultum, atque
nutum conuertitur?

DVNX, mensura, uel ponderis species, cui duo decima deest uncia, id
est quæ undecim constat uncis: dictus enim deunx, quasi una un-
cia dempta de asse. Mart. lib. 6. Miseri sibi protinus deunces, sed
crebros iubet. Erat etiam Deūx mensura, qua ueteres agros suos
metiebantur. Col. li. 5. ca. 1. Ex deunce aliquem hæredem facere,
est alicui totam hæreditatem unica uncia detracta relinquere.
Cice. pro Cecin. Facit hæredem ex deunce & femuncia Ce-
cinnam, ex duabus sextulis M. Fulcinium, Acbutio sextulam a-
spergit.

DVOCO, as, p. c. [*Chiamare indietro, richiamare. Gal. Appeler pour venir
en bas. Hisp. Llamar de arriba abaxo.*] κατακαλώ, uocando deduco.
Liui. li. 4. Lætus tumulto suos deuocat. Cil. li. 5. Tusc. Socrates pri-
mus philosophiam deuocauit e cælo.

DVULO, as, pen. cor. [*Volare d'alto. Gal. Voler en bas, s'ensoler & partir
uistement. Hisp. Volar de arriba abaxo.*] κατίπτωμαι, ex loco superiori
in inferiorem uolo. Plaut. in Amph. Deuolant Angues iubati
deorsum in impluuium. Translate pro decurro. Liui. libro ter-
tio. Præcipites pauore in forum deuolant. Idem libro secundo
pro desilio: Deuolant tribunali, ut listori auxilio essent. Aliquan-
do discedere, Auctor ad Heren. Falsi amici sereno uitæ in tem-
pore præsto sunt: simulatque homini fortuna inuiderit, deuolant
omnes.

DVULO, uis, [*Riuolgersi. Gal. Faire rouller du haut en bas, faire denaller,
faire cheoir. Hisp. Derribar abaxo.*] κατακλύω, ex loco superiori uo-
luo. Colum. lib. 1. Aqua per saxa præceps deuoluitur. Liui. libr.
22. Saxa ingentia in agmen deuoluunt. Per translationem, Deuo-
luta est res, id est, translata. Idem libro quinto. Eo deuolui rem,
ut aut patricij, aut patriciorum affectu habendi tribus plebis
sint.

DVORO, as, p. c. [*Diuorare. Gal. Deuorer, aualler sans mæcher. Hisp. Tra-
gar mucho.*] καταδίω, uorando absumo. Cato de re ru. Bos li. egro-
tare cœperit, ouum gallinaceum crudum, & integrum deuoret.
Referret & ad alios sensus, Mart. Oculis deuorantibus draucos,
id est, auide aspicientibus. Plaut. Auscultate, & mea dicta deuora-
te. Pro concoquere. Cicero. 6. Phil. Paucorum dierum molestiam
deuorate.

DVORTIO, [*Maledictione. Gal. Dediement, obligation à mort, uen de met-
tre & employer la vie. Hisp. Ofrescimiento, hechizo.*] execratio. Suet. in
Calig. Pisoni non prius succensere in animum induxit, quam ue-
nificijs & deuotionibus impugnari se competit. Hæ deuotiones
erant, quales diræ apud præcos.

DVOTO, as, frequen. ex deuotio. Ci. quæ uis, quæ Decium deuo-
tauit, &c. immisit in armatas hostium copias?

DEVOTORIVS, a, um, adiect. ut Carmina deuotoria, apud Liu. & Macrobius, quibus homines urbesq. deuouentur.

DEVOTVS, [Destinato, duoto, Gal. Dedicé, adonné, voué, consacré. Hisp. ofrendido à deuoto.] προσευχόμενος, destinatus. Virg. 4. Aen. Pelti deuota futuræ. Accipitur & pro diro & execrando, Ouid. in epist. Medæ: Viute deuoto fræmina uirg. toro. Deuoti ite dicuntur, qui mutæ amicitie legibus ita se astrinxerunt, ut iisdem casibus obnoxij sint. Cæli. 3. Bel Gal. Cum sexcentis deuotis: quorum hæc est conditio, ut omnibus in uita commodis una cum ijs fruantur, quorum se amicitie dederunt.

DEVOTOVS, es, p. c. [Far uoto, uotare. Gal. Vouer solennellement, dedier. Hisp. Vouar, ofrecer.] κατόπισθα, solenniter uoueo. Vouere autem est aliquid sancte promittere. Cice. 3. Offic. Quid Agamemnon? cum deuouisset Dianæ, quod in suo regno pulcherrimum natum esset illo anno, immolauit Iphigeniam. Interdum idem est, quod præuio uoto morti sese dedere. Virgil. 11. Aeneid. Quorum se deuouet aris. Liu. libro 9. Me deuouere pro populo R. uel in medios me immittere hostes paratus sum. Item est diris imprecationibus malum alicui optare, Ouid. in Ibin. Illum ego deuoueo, quem mens intelligit, Ibin. Inter carmina magica duo erant apud maiores maximæ religionis: quorum altero diu tutelares urbium euocabantur ab hoste uictore, ne deos captiuos ducere uiderentur alitero deuouebant, id est morti dabant hostium exercitus, & singula interdum.

DEUROVS, ere, [Abbruscicare. Gal. Brusler. Hisp. Quemar.] χεῖρα, idē quod urere. Liu. lib. 39. Alter consul agris Ligurum deussit, depopulatusque est. Deurere morsu dicitur serpens, uel afflatu, cum inflamat. Mons deustus, Tacit. lib. 4. Pars Circi deusta, ibidem.

DEVS, [Dio. Gal. Dien. Hisp. Dio.] θεός, alij ἀπὸ τῆς δέως, id est, a timore: quod primos in orbem deos timorem credebant inuexisse in qua etiam scientia Papinius fuisse uidetur, cum ait: Primus in orbe deos fecit timor. Cic. de Arusp. resp. Quis est tam uecors, qui cum suspexit in cælum, deos non esse sentiat? Deus autem & si desiniri nequeat, tamen ita describi potest: Deus est mens uniuersi: uel Deus est animus per immensas mundi partes, omnemque uisitatæ commens, atque diffusus, ex quo omnia quæ nascuntur animalia uitam capiunt.

DEXTANS, dextantis, decem uncia, cum scilicet assi deest sextans: sicut Deunk, cum assi una deest uncia. Fest. Col. lib. 5. cap. 1. Pars dimidia & tertia uiginti quatuor millia, hoc est dextans, in quo sunt scrupula cxxi.

DEXTER, dextri, uel Dexterij, [Destro, atro. Gal. Dextre, adroit & habille. Hisp. Destro, à derecha.] δεξιός, Virgil. 4. Aeneid. Quo rantum mihi dexter abis? Dextrum cornu, & sinistru in acie tenere. Lini. 2. Ouid. 2. Meta. Signaque sex fobius dextris, totidemque sinistris. Dexterior, comparatiuus. Ouid. 2. Met. Nec te dexterior tortum declinet ad anguem. Interdum aptus, conueniens: quod dextera manus agilior & promptior sinistra. Stat. lib. 3. Syl. Signa frænata moderatæ alæ Castore dextro. Antiqui Dextimum & Sinistimum, dicebant. Varro de re. ling. Primo compito dextimum uiam munie Epicurus. Satu. in Jug. Sylla cum equitatu apud dextimos. Aliquando prosper, propitius, Quint. in Præm. libro quarto. Adit Domitianus dexter ac uolens. Ouid. 1. Fast. Dexter ades ducibus.

DEXTERA, uel Dextra manus, [Man destra Gal. La main dextre, ou la couste dextre. Hisp. La mano derecha.] δεξιά, Virg. 2. Si pergama dextra Defendi possent, etiani hac defensa fuissent. Dare dextram, auxilium præstare. Virgil. 6. Aeneid. Da dextram misero. Antiqui per dextram iurabant, tamquam fidei sedem & uirtutis ministræ. Dextram (inquit Seruius) Numa Pompilius Fidei consecrauit. Cic. 11. Phil. Dextræ, quæ fidei testes esse solebant perfidia & scelere uolata. Dextella, id est diminutiuum. Cic. Att. lib. 2.

DEXTERE, [Attentement, felicemente. Gal. Dextrement, avec bon heur Hisp. Bienauerunt adamente. y con destreza.] δεξιός, felicitate, apte. cum quadam dexteritate. Liu. Liberaliter, dextereq. obeunda officia. Hor. 1. Ser. Sat. 9. Nemo dexterior fortuna est usus.

DEXTERITAS, tis, [Destreza, Gal. Dextérité, habileté, bienfaisance. Hisp. Habilidad, atauio, destreza de la mano destra.] δεξιότης, aptitudo. Liu. lib. 37. Multa in eo & dexteritas, & humanitas uisa.

Dextratio, Solinus: Tarpeium Iouem terna dextratione lustrauit.

Dextrorsum, [Verso la destra.] uersus dextram partem, Cicero 1. de Diu.

Dextroersum, [Verso la destra. Gal. A costè dextre, du costè droit, a dextre. Hisp. Hacia la mano diestra.] Idem Plau. in Curc.

D A N T E I

DI, & Dis, præpositiones eiusdem significationis sunt: quæ ambæ in separabiles sunt, & in compositione solum reperiuntur.

DIÀ, infula est maris Aegæi, una Cycladum, Naxos etiam dicta & Sicilia minor, & Dionysias a uinu fertilitate. Plin. 4. c. 22. Oui. in Trill. Qua breuis æquoreis Dia fertur aquis. Est ite Dia Thesaliæ urbs ab Aeaco condita. Alia item Thraciæ, ad Achon mon-

tem. Tertia, Eubææ. Quarta, in insula iuxta Scylleum Peloponnesi promontorium, oppidum habens eiusdem nominis. Quinta, Lufitaniz, ad Oceanum. Sexta Italiæ iuxta Alpes. Septima, Scythiæ, circa phasim. Octaua, Cariz. Nona, Bithyniæ iuxta Pontum. Stephanus.

DIABATHRA, ε, διαβαθρα, genus solearum Græcarum; inquit Festus. Diabathrarius, qui soleas huiusmodi conficiebat. Plautus in Aul.

DIABOLVS, [Diuolo.] διάβολος, Latine Calumniator. διαβολή, calumnia.

DIACHETON, spina magnitudine arboris modicæ, flore rosæ, cuius radix unguentis expetitur. alio nomine Alpalathus. Plin. lib. 24. cap. 13.

DIACODION, medicamentum ex capitibus papaueris. Plin. lib. 20. cap. 18.

DIACONVS, [Ministro. Gal. Diacre. Hisp. Diacono.] διάκονος, est minister, a διακονέω, ministro: quo cognomine, Mercurius appellatus fuit, quem communem esse uoluerunt deorum tum superiorum, tum inferiorum ministrum.

* **DIACOPENE**, διακοπώνη, Cappadociæ regio, ad Halym fluiuium

* **DIACTOR**, διάκτορ, internuncius, Mercurij nomen apud poetas.

DIADEMA, p. p. [Diadema. Gal. Vn diademe qui estoit un cert aint torquemant ou garniture de chef de Roy ou royne, fait de pourpre par entrajfement. Hisp. Corona real.] διάδημα, gestamen captis regum insignæ: ἀπὸ τῆς διαδέω, hoc est a circunligando. Erat enim fascia quædam qua caput circunligabatur. Ci. 2. Phil. Diadema ostendis, gemitus toto foro. Plin. lib. 11. c. 16. Regibus apum in fronte macula, quodam diademate candicans.

DIADEMATVS, diademate ornatus, ut Diadematus Apollo. Plin. lib. 34. cap. 8.

DIÆTA, cœnaculum, in quo æstate cœnaretur ad umbram, hyeme ad solem, Plin. in Epist. Ex triclino in diætam transiens. Dicta Diæta ἀπὸ τῆς διατέω, a conuiuijs, quæ in ea peragebantur, quanquam Varro Latinam uocem existimat, ita dictam, quod in ea per diem ederetur. Sumitur item Diæta, pro uictus ratione, & præscripta uicendi formula. Cicer. Attic. libro decimo quarto. Diæta curari incipio.

DIÆTARIJ, διαητητικοί, uocantur ministri diætæ seruientes, quorum meminit Vlpianus de Fundo instruendo.

DIAGLAUCION, genus collirij, ex glaucio herba temperatum. Plin. 27. ca. 10.

DIALECTICE, διαλεκτικός, aduer. Ci. 1. Aca.

DIALECTICVS, a, um, [Dialectico.] quod pertinet ad Dialecticum: ut Dialecticæ captiones, Ci. 2. de Fi. disputationes dialecticæ, Quint. 11. 5. ca. 14.

DIALECTICVS, tici, substant. qui tractat dialecticam. Cice. in Ora.

DIALECTICA, [Dialectica.] διαλεκτική, ars differendi, cuius finis est uerum a falso discernere, ἀπὸ τῆς διαλέγεω, a disputando. Cicer. in Top. iudicandi uias diligenter perfecti sunt ea scientia, quam dialecticam appellant. Idem 4. Aca. Dialectica ueri & falsi quasi disceptatrix & iudex. Dialectica, orum, plu. nu. ge. neu. Ci. At. 11. 2. Hominem remotum à dialecticis, in arithmetis satis exercitatum.

DIALIS, le, [Di Giove] quod Iouis est, quem Δία, uocant Græci. unde Flamen Dialis, Iouis ministerio assignatus a Numa, ut docet Liu. 11. 1. Dialem consulem dixit Ci pro consule unius diei, ludens nimirum in uoce ambigua, non fecus ac si a die dialis duceretur.

* **DIALVGE** figura est, cum multa argumenta ad unum effectum deducuntur. Q.

DIALOGVS, gi, [Dialogo. Gal. Dialogue, dispute entre quelque uns. denis entre personnes, oraison par personnages. Hi. Libro, à tractado, onde se intraduzen algumas personas que disputam, o hablan uirtuamente.] διάλογος, disputatio, duorum uel plurius interrogatione mutuâ, responsionē continens ἀπὸ τῆς διαλέγεω, a disputate. Quin et definit esse sermonē ex interrogatione responsioneq. copositū, de ea re, quæ uel philosophiæ uel reipub. partes attingat, disceptans. Ci. de Clar. Ora. Cum disputatio est inter eos, ut est consuetudo dialogorum.

* **DIALVTENSES**, pelagæ ex genere purpurarum. Plin.

DIALOGISMVS, διαλογισμός, a Rufiniano refertur inter schemata διαλογίς, cum scilicet quis secum rem aliquam uoluitans, tamquā cum altero colloquens, interrogat & responderet. Exemplum in gne est illud in Eunucho Teren. Quid igitur faciam? non eam neque quidem Cum accersor ultra? an potius ita me comparem? Non perperit metetricum cōmūliās. Exclufit, reuocat, redeam? non si me obsecret.

DIAMETER, [Diametro. Gal. Vn diametre, une ligne passant tout a trauers une figure de bord en bord. Hisp. Linea para partir ygalmente una figura diametro.] p. c. διάμετρος, est recta linea, figuræ quæ longissime patet ex æquo secās, ueluti diameter orbis est, linea quæ sic a summo ad imū tēditur circuli, ut per cētrū eat, definitore Macrobio in Sōnio Scipionis. lib. 2. Sic in quadrângulo Diameter uocatur, li-

nea a superiori lateris dextri angulo ad inferiorem lateris sinistri perducta, hoc dissentit ab Euclidis definitione, Latini Dimetentem uocant, nam Græcis *διμετρησος πορὰ τὸ διαμετρεῖν*, id est, dimetiendo, dicitur, Col. li. 6. Est area rotunda, cuius diametros habet pedes septuaginta.

DIANA, [*Diana*,] *ἰαπέρις*, Iouis filia ex Latona, eodem cum Apolline partu edita. Eadem & luna dicitur, siue quod non est una, hoc est, sola, & siue fratre luceat: siue quod lunam a sole accipiat, quasi luce lucens aliena. Præterea & Noctiluca dicta est, sibi quoque nomine etiam templum in Palatio dedicatum habuit. Hanc parturientes Lunonæ Lucinæ nomine invocabant: lunonem quidem appellantes a iuuando: Lucinam uero, quod partum in lucem proficere putaretur. Virg. 4. eclo. Ca. ia faue Lucina, tuus iam regnat, Apollo. Alij Lucinam dictam putant, quod oculis & luci præter alij a luco, quem Romæ in Exquilij habebat. Eadem & Proserpina dicta est, & Dictynna. Apud inferos Hecate dicitur, uel quod centum annos errare faciat insepultos. Dicta est & Pergæa (*ἀργαία*), a Perga Pamphylie oppido, in quo templum habuit intigne. Plures tamé Dianæ fuisse Ci. li. ult. de Na. deo. scribit: sed illa nominatisima est, quæ eodem patre cum Apolline ex Ioue & Latona nata est. Hæc ubi uirginitatis amorem, fertur hominum consilia fugisse, & ut a se libidinis puritatem amoueret, uenando iuuas incoluisse, paucorum uirginum comitatu contecta. Arcem ferebat & pharetram, succincta semper incedens, & cothurno induta, Ob hanc causam siluarum & nemorum dea putabatur. Dicta est Fascelis, a fasce lignorum, ubi eius simulacrum abditum erat, quod occiso Thoante Taurice regionis rege, ab Epligema Agauenionis filia in Italiam delatum est. Laudatissimum templum habuit, apud Ephesios, aliud item in Taurica regione, ubi carne tantum humana litabatur. De hac Luc. li. 1. Et Tauroscythis non mitior ara Dianæ. Dianam autem dictam putant, quasi Iouianam, *ἰουπιῆς θεῶς*, fuit enim, (ut iam diximus) Iouis filia ex Latona.

* **DIAPASON**, musicæ mensuræ genus, ex diapente, & diatessaron.

DIAPENTE, *διὰ πέντε*, musicæ mensuræ genus, trib. constans tonis, & hemitonio minore. Vide Macrobius in Somnium Scipionis.

DIAPHRAGMA, *ἀδιάφορα γυα*, quamuis ex ui uocabili omne illud significet, quod in re aliqua medium est, unde & cartilaginem illam, quæ nares dirimit, Græci, *διὰ τὴν γυα*, appellant, peculiariter tamen medici hac uoce utuntur pro musculo quodam rotundo, qui spiritalia uiscera a naturalibus hoc est, cor, & pulmones a iecore & liene, uelut paries quidam interiectus, intersepit & dirimit.

DIARIUM, *τι*, [*Il uivere d'ogni giorno. Gal. Pitance d'un iour, ce que se despend en un iour. Hisp. La diara comida de un dia*] uictus quotidianus, i. quod in uictu dici cibum datur. Mar. li. 11. Pueriq. diaria poscunt, Accipitur & pro libello, in quo acta quotidiana perscribuntur. Iuuenalis Diurna, plurali tantum numero.

DIARIVS, *α*, *ἡμ*, [*Di un giorno*] *ἡμερησίου*, ut, Diaria febris, hoc est, febris unius diei.

DIABAPHA, [*Porpora tinta due fiate. Gal. Teinte deux fois, renforcée de teinture comme estoit la pourpre. Hisp. Cosa dos nezes teñida de color bermejo*] purpura Tyria bis tineta. Pli. li. 9. c. 39.

DICA, iudicium, [*Giudicio. Gal. Vne cause ou proces, une action. Hisp. Demanda en iuyzio*] Ter. in Phor. En unquam iniuriarum audisti mihi scriptam dicam. Ci. 4. Ver. Scribitur Heraclio dica.

DICACITAS, [*Molto. Gal. Propos. qui reconte, moquerie facit ense, ia serie, brocarderie. Hisp. Demasiada parleria*] *ειροδοσία*, sermo cum iusu, alios incessens, inquit Quin. li. 6. c. 4. Ci. in Or. Sales in dicendo mirum quantum ualent: quorum duo genera sunt, unum facetiarum, alterum dicacitatis.

DICATIONE, Cicero pro Balb. Dicatione potest fieri ciuitatis mutatio.

DICACVLVS, & **DICACULA**, diminuti. Plau. in Afin. Satis dicacula es.

* **DICAEA**, urbs Macedoniae in Thermaico sinu.

DICAEARCHIA, urbs olim celeberrima in ora Lucaniae, quæ nunc Puteoli. Sunt, qui Dicharchiam uocent hanc urbem per quatuor syllabas. Vnde possessiuum Dicharchæus apud Sidonijum Apollinarem legitur: Nanque Dicharchæus translatus puluis arenæ.

DICAEARCHVS, philosophus Siculus, ex Messana ciuitate, Aristotelis auditor, philosophus, orator, & geometra: scripsit de republica Spartiatarum. Suidas.

DICAX, [*Maldicente. Gal. Moquer. sie fleur, railleur. Hisp. De xidor y parlara de maldado*] *δυσλοκώμων*, qui malignis salibus male dicit: Cic. in Orato. Demosthenes non tam dicax fuit quam facetus.

DICHORÆVS, pedis genus, ex duob. constans trochæis: ut Audiamus.

DICO, *α*, prima cor. [*Dedicare, consecrare. Gal. Deder. donner à perpetuité. Hisp. Dedicar à consagrar*] *ἀπατίθεμι*, consecro, de dico. Ci. 1. Tul. Dicati Apollini cygni. Pro addicere, & se totum alicui tradere, Cicero Cœl. libro 2. Balbum quanti faciam: quanque me ei totum dicauerim, ex ipso scies. Idem 3. de Orat. Qui tum adolescen-

tes Crasso se dicant. Dicare se in aliquam ciuitatem, & Dicare se ciuitati, Cic. pro Balbo.

DICO, *is*, p. p. dixi, dictum, [*Dire, parlare. Gal. Dire, parler. Hisp. D. hablar, decir artificiosamente*] *ἀγορεύω*, loquor, eloquor. Cic. pro Quinctio, Quid hoc iniquius dici, aut commemorari potest? Ap. d. Oratores uero loqui est, qualiacunque uerba proferret: cere uero eleganter & facunde. Quin. lib. 10. Nam mihi ne dicere quidem uideretur nisi qui dispositæ, ornate, copiose dicit, Cicero in Orat. Aliud uidetur oratio esse, aliud disputatio: nec idem loqui esse quod dicere: disputandi ratio, & loquendi, dialecticorum: oratorum autem dicendi, & orandi. Dicere etiam uocare est. Virg. Ius 1. Aeneid. Est locus, Hesperium Graij cognom ne dicunt. Quandoque indicare. Virg. 3. eclo. Dic mihi Dam era, cum pecus an Melibæi? Quandoque denunciare. Teren. in Andr. Sed dico, ne temere facias. Quandoque promittere. Pomp. in Pistonibus: Nummos certos dico quinquaginta millia. Salust. lib. secundo Hist. Curio quibus potuit pecunias dictas cogit. Pro dicare. Vir 6. Aen. Iunoni inferre dictas facer. Pro significare. Teren. in Eunuch. At nesciebam id dicere illam, Pro cantare. Virg. 1. tertia eclog. Alternis dicentis, amant alterna Camœuæ. Pro pronuciare. Hinc dicere sententiam, cum tanquam consiliarij, quid nobis uideretur pronuciamus. Quin apud iudices quidem secundum legem dictorum sententiam de confessis præcipue ridiculum est. Dicere leges, nihil aliud est, quam ferre leges, feruntur enim leges apud suos, dicuntur aut. n. uictis. Liuius: Quandoque perinde ac uicto iam sibi leges dicerentur. Dicere diem est citare, uel in ius uocare, & diem præcipere, quod ad causam dicendam præsto sit. Liui. 3. Cum diem Appio Virginij dixisset. Interdum etiam extra iudicium. Dicere diem, est certum diem constituere. Teren. Andr. Hic nuptijs dictus est dies. Dicere causam, dicitur, reus cum accusatibus respondere cogitur. Liui. de Bell. Macedon. Scipio iussus dicere causam. Dicere dotem, est promittere in dotem. Teren. Hean. Quid dotis dicam te dixisse filio? Dicere cenam. Pla. Stic. Ius dicere, est magistratum. Cice. de Prouin. Conf. Emisti grandis pecunia, ut tibi de pecunijs creditis ius in liberis populis diceret liceret. Idem pro Flacc. Qui anno ante Romæ ius dixerat. Dicere magistrum equitum, pro creare. Liuius quinto. Is sibi magistrum equitum Poithunium Aebutium dicit. Dicere multam, antiqui tum dicebant, cum ad populum & in comitijs multa discipanda irrogabatur, quod ipsi, Certare, multa, dicebant. Liuius libro uigesimo quinto. De 10 trib. pl. ducentum millium æris nullam Poithunio dixerunt. Dicere multationem, siue multam pecoris. Pli. lib. 18. c. 3. Varro: Cum eiusmodi multa pecoris armentiq. a magistratibus dicta erat, abigebantur oues bouesq. Dicere repudium, Tacitus li. 3. Dicere sacramentum, dicebantur milites, cum adiurandum adigebantur, remp. se non deserturos. Liui. lib. 25. & li. 24. Hodie consules creetis, quibus sacramenta liberi nostri dicant. Hor. 2. Car. Ode 17. Non ego perfidum Dixi sacramentum. Dicere de scripto, Cic. pro Planc. Recitetur oratio quæ propter eius magnitudinem dicta de scripto est. Dicere sententiam, quis dicitur cum iudicium sum ea de re explicat. Cic. 6. Ver. Mos est Syracusis, ut si qua de re ad senatum referatur dicat sententiam qui uelit. Cælius Ciceroni: Consul'em designatū primū sententiā dicentem Dicere pro sententia, idem quod dicere sententiam. Liui. lib. 32. Nemo uestrum pro sententiā quicquā dicere uult, aut audet. Dicere ex tempore. Pli. epi. 27. Dicit semper ex tempore, sed tanquā diu scriperit. Quin. lib. 6. c. 3. Dicere testimonium, & testimonia, est testificari & probare. Ci. ad Q. F. l. 3. Cum testimonium secundum fidem & religionem grauissime dixisset. Idem pro Sylla: Qui in illum testimonia graui dixerunt. Dicere pro testimonio, quod nunc dicimus Deponere. Ci. 7. Ver. Dicit is pro testimonio de missione nautarum. Dicere ad uoluntatem alicuius est assentari, adulari. Cic. de Am. Diceret, pro diceret posset. Teren. Andr. Diceret quid feci, quod commert pater? Dicassis, pro dicas: Dice, pro dic, apud comicos frequentia. Pla. Curc. idem Rud.

* **DICROTVM**, bitemis, quæ duob. remorum ordinibus regitur. Iul. Pollux li. 1.

DICTAMNUM, siue Dictamus, *δίκταμνος*, Dioscor. herba in Creta præcipue nascens, acris, leuis, pulgilio similis. Prodūt in Creta capras sagittis percussas, huius herbæ palu eas excutere. Virg. 12. Aen.

DICTATOR, *δικτατορ*, apud Romanos erat cui piculossimo reip. tempore summa potestas permittabatur, quam dictaturam uocabant. ita dictus siue a dictando iure, siue quod a cōsule diceretur, cuius dicto audientes omnes essent. creabatur enim uiua uoce nō p suffragia, nec durabat ultra sex mōses. Et quæ summa potestas erat dictatoris in populo, is quoque Magister populi appellatus ē, ut scribit Var. Ci. 3. de Fin. Rectus magister populi (is enim dictator) quam Sylla. Erat autem extraordinarius magistratus, habens ius animaduertendi in cuiuscunque ciuis Romani caput, nec ab eo prouocandi ius erat: nec alio pacto creari solebat, quam cū uis ali-

- qua maior repente oborta iugentem urbi cladem minitari uide-
retur. Liu. li. 9. Fabius L. Papirium Dictatorem dixit. Dictatrix, i-
cis, quæ dicit agenda. Pla. Persa. Tu hic eris dictatrix nobis.
- DICTATORIVS**, a, um, quod dicitatoris. Liu. 6. Dictatorum fulmen
in se intentatum. Dictatorius gladius, Ci. pro Clu. li. 7.
- DICTATURA**, *δικτάτωρος ἀρχή*. Liu. Dictaturæ semper altius fasti-
gium fuit. Dictaturam gerere. Ci. 2. Off.
- DICTÆ**, Ptol. li. 3. Mons Cretæ a Dictæ nymphæ, quæ in eo coleba-
tur: unde Dictæus, Cretensis. Vir. 4. Geo.
- DICTERIA**, orum, [*Motti che pungono. Gal. Paroles de moquerie. Hisp. Do-
naire motejando.*] *δικτήρια*, dictæ salsa & acuta. Mar. Dictæria di-
cis in omnes.
- DICTIO**, [*Voce. Gal. Paroles, mot. Hisp. Vna palabra.*] *λέξις*, *ῥῶσις*, λέ-
ξος, pars minima orationis significatiua, ex qua instruitur oratio,
& in quam resoluitur. Aliquando ponitur pro enunciatione. Cic.
2. de Inuent. Aliud enim sententiæ dictio, aliud accusatio, aut recu-
satio conficere debet. Item pro facunda & oratoria oratione. Cic.
libr. 2. Tusc. Cum ante meridiem dictioni operam dedissemus. Idē
de Clar. Orat. Malm mihi L. Crassi unam pro Curio dictionem,
quam castellanos triumphos duos. Dictio pro oraculo. Liu. 8. Da-
ta dictio erat, caueret Acherusiam aquam.
- DICTIO**, as, [*Andar dicendo. Gal. Souent ou empluseurs lieux dire ou ra-
conter quelque chose. Hisp. De xir a menudo.*] a Dicto, secundum a Dico
frequentatiuum, passim, & frequenter. Dico. Cicer. 3. Ver. Vt hoc
iam palam dictitent. Idem ad Lentulum: Quem post reditum di-
ctitant fracto animo fuisse. Idem 3. Off. Dictabat se hortulos ali-
quos emere uelle.
- DICTO**, as, [*Dettare. Gal. Nommer & dicter en autre qui escrit. Hisp. De-
xir lo que otro escribe.*] *διδος*, *διδω*, frequent. a Dico: est autem Di-
ctare, aliquid tractim pronunciare, ut calamo excipi possit, unde
dictata dicuntur ueluti themata atque præscripta, quæ magister
ludi pueris præbere consuevit. Cicer. ad Att. 13. Non modo Tiro-
ni dictare, sed ne ipsa quidem auderem scribere. Hor. Vt puerum
sæuo credas dictata magistro. Nec in litteris tantum, & in alijs
quoque artibus dictata dicuntur. Iuuen. Peragit dictata magistrī
Omnia. Sue. in Cæl. Vt disciplinam singulorum susciperent, ipsi-
que dictata exercentib darent. Vbi per Dictata gladiatoria præ-
cepta significantur. Accipitur etiam Dictare, pro suggerere: ut
Ratio dicitur. Dictare pro edicere, seu polliceri. Quin. lib. 1. cap.
ult. Nonnumquam ad librarios suos ita respiciunt, ut sportulam
dictare uideantur.
- DICTVM**, [*Dicto. Gal. Vn mot, une parole, un dire. Hisp. El dicho.*] *ῥήμα*, &
nomen esse potest, & parti. *εἰρημύειν*, Terentius utrumque comple-
xus est, cum dixit: Nullum est iam dictū, quod non dictum sit prius,
nam prius est nomen, secundum participium. Dictum nomen ac-
cipitur pro quouis sermone. Ouid. 13. Metam. Neque abest fa-
cundis gratia dictis. Vernile dictum, scurile, & procax. Tacit. libr.
18. Vernile dictum omnem inuidiam in eum uertit. Dicto audiens,
obediens. Cicer. 6. Ver. respondit, dicto audientem fuisse prætori.
Dictis aliquem aggredi. Virgil. 4. Aeneid. Talibus aggreditur Ve-
nerem Saturnia dictis. Et quamuis dicta generaliter de quouis ser-
mone dicantur, apud ueteres tamen pro facetijs, & iocis poni so-
lent. Cic. lib. 2. ad Att. nostri, cum essent facete, & breuiter, & accu-
rate iocati, ea proprio nomine appellari Dicta uoluerunt. Ter.
Eun. Tuum obsecro ne hoc dictum eras? Vbi Donatus, Dictum, id
quod facietis hominibus adscribitur.
- DICTVRO**, is, dicere cupio. Macrob. Ne dicturientem retardem.
- DICTYNNÆ**, cognomen Dianæ Callimachus ait, Dictynnæ a
rebus piscatorijs, quæ *δῖκτυρον*, dicunt, denominatam, intra quæ
fugiens euaserit uolentiam Minois regis, eam libidinis causa in-
sequentis.
- DICTYNNÆVM**, Dictynnæ templum, in monte Cretæ. Stra. lib. 10.
- DIDO**, us, quæ & Elifa, filia Beli, Tyriorum regis, quæ primis nuptijs
Sichæo Hercules sacerdoti iuncta fuit, quem cum Pygmalion Eli-
sæ frater, thesauris eius inhians, ante arā obrunxisset, illa in som-
nis monita, cum ijs, quibus Pygmalionem inuisum esse sciebat, ef-
fossis clam thesauris, nauim conscendit, & in eam Africæ partem
quæ Zeugitana appellata est, delata; tantum sibi soli emit, quantum
Taurino corio possit circundare, quo in loco, cum corium in tenuis-
simas partes disseuisset, locumque satis amplum complexa
esset, urbem condidit, quam Carthaginem appellauit, arcemque
in medio urbis, quam a corio bubulo Byrsam uocauit. Deinde cū
Iarbas Getulicæ rex nuptias eius ambiret, recusantemque ui ar-
mice cogeret, sibi ipsi manus intulit, præferens honesta morte
occumbere, quam prioris lecti iura secundis nuptijs polluere. Vir.
lib. 1. & 4. Aen. Fabulatur Aeneam, capta Troia, profugum, uī tem-
pestatis Carthaginem fuisse delatū, Elisamque amore eius captā,
cum præter spem desereretur, mortem sibi conscuissē. Quæ tamē
res grauisimorum historicorum fide facile refellitur, qui Cartha-
ginem tradunt septuagesimo demum annō post Romani conditā
ab Elisā condici cœpisse, ab Aeneæ uero in Italiam aduentu usque
- ad urbem conditam numerantur anni amplius quam trecenti. Hæc
de re extat elegans apud Aufonium epigramma, quo illa se ab im-
pudiciæ nota uindicat.
- DIDO**, didis, dididi, diditum, [*Distribuire, diuidere. Gal. Bailler, distri-
buer, departir. Hisp. Partir en partes, repartir.*] *διδω*, *διδω*, distribuere
significat, & dirigere: dictumque uidetur Dido, quasi diuido, abla-
ta media syllaba. Hora. 2. Ser. Sat. 2. Abluti sensu exemplo dum
mania didit. Frequenter accipitur pro diuisio, siue dispergo. Vir-
gil. 7. Aeneid. Diditur hic subito Troiana per agmina rumor.
Idem 8. Aeneid. Tua terris didita fama. Est autem hoc uerbum Lu-
cretio in primis familiare.
- DIDYCO**, is, p. p. [*Dipartire, guidare in diuerse parti. Gal. Desioindre, sepa-
rer, & faire aller une part ça & l'autre la. Hisp. Partir en partes diuersas.*] *διδυκω*, in diuersas partes, & diuersa loca duco, distraho, diri-
mo. Cæf. 6. Bel. Gall. Diducendi erant milites. Col. lib. 6. de bobus
domandis: Diductis malis educito linguam. Idem lib. 6. Validam
uitam in ramos diducere censeo. Perlius. Vir. lib. 1. Geo. Collectū
humorem bibula diducit arena. Cic. de Ora. Ruus est diducta ora-
tio, non fontibus.
- DIDYME**, es, p. c. *διδυμῶν*, insula in mari Siculo. Mel. lib. 2.
- DIDYMEVS**, [*Apollo.*] *διδυμῶν*, Apollo dictus est, quod geminam
speciem sui numius præferat. Ex uno enim fonte lucis gemino si-
dere spatia diei & noctis illustrat: interdiu per seipsum lumen
præbens, noctu uero Lunam illuminans. Vnde & Romani (ut in-
quit Macro.) Solem Didymæi Apollinis appellatione uenerantur.
Dictum est & Didymæum templum Apollini dicatum apud Mile-
tum. Strab. li. 4.
- DIECVLA**, *ἡμέριδιον*, diminutiuum a die, Ter. in And. Non satis ha-
bes, quod dieculam addo? Id est aliquam temporis dilationem.
Ci. Att. Quid mali C. Iulius fecerit, cum dieculam duxerit.
- DIERECTI**, teite Nonio, a die uocati sunt crucifixi, quasi ad diem
erecti. Festus scribit directū p antiphrasin dici apud ueteres, uo-
lentes significare malū diem unde directæ, aduerbialiter dicimus.
Pla. Qui tu directam cum fucula, & cum porculis: directæ, (in-
quit) quasi in malam diem.
- DIES**, [*Il giorno. Gal. Jour. Hisp. El dia.*] *ἡμέρα*, tam masc. quam fœ. ge.
est in numero singu. plurali uero tantum masculinum. Illud tamē
interest, quod dies in fœ. ge. denotat tempus indeterminate: &
ideo diminutiuum est, Diecula, quod significat breue tempus &
moram. Dies uero cum tempus significat uigintiquatuor horarū
uel etiam spatium illud ab oriente Sole ad Solem occidentem, ge.
masc. est. nam illud tempus est determinatum. Sic diem hesternū,
& diem hodiernum, potius dicimus, quam hesternam, uel hodie-
nam. Contra pro tempore incerto dicimus Longa dies pro lon-
go tempore, non autē Longus dies. Iuue. Longa dies igitur quid
contulit id est, longum tēpus. Vir. 1. 1. A. E. Multa dies, uarijsq.
labor mutabilis æui Retulit in melius. Iureconsulti ut in bima, tri-
ma, quadrima die, usurant pro tēpore bienni, trienni, quadri-
nijsed confunditur quandoque hæc differētia. Vir. 2. Aen. Jamque
dies infanda aderat. Ci. ad Q. F. Antiquior dies in tuis fuisset ad-
scripta litteris, quam in Cæsaris. Pli. li. 1. c. 24. Eadem die germi-
nat. Dies qui ciuilibs dici solet, a media scilicet nocte in sequentē
(ut Macro. lib. 1. c. 3. tradit) ita diuiditur. Primum diei tempus di-
citur Medie noctis inclinatio: deinde Gallicinium, siue Galli can-
tus, quod tum galli cantent. inde conticinium cum & Galli conti-
cescunt, & homines quiescunt. deinde Diluculum, cum incipit di-
gnosci dies: inde Mane, cum dies est clarus: inde Meridies, diei me-
dium. inde iam supra uocatus occiduum tempus, quod & Serum
dici uocatur, & Nox suprema tempestas, hoc est, diei nouissimum
tempus: sicut est expressum in duodecim tabulis. Solis occasus su-
prema tempestas esto. deinde uespera, seu Vesper, a stella quam
Græci Hesperam, Plautus, Vesperuginem, Ennius Vesperum, Mar-
tialis Phosphorum, Vir. Hesperon appellant: inde crepusculum
uspertinum, a Crepero, quod dubium significat, tanquam lux du-
bia, quod incertum sit, id tempus noctis an diei existat. Ab hoc
tempore Prima fax noctis, quod tum primum faces, hoc est, lumi-
nā inferri incipiunt, deinde Nox concubia, a cubando: deinde In-
tempesta, quæ non habet idoneum tempus rebus agēdis. In hæc
partes distribuunt diem, qui constat ex uigintiquatuor horis, &
lucem tenebrasq. continet: eumq. Diem ciuilem uocabant, quod
in alijs, atque alijs ciuitatibus & regionibus alio atque alio mo-
do obseruaretur. Athenienses enim Diem ciuilem auspicabantur
a Sole occidente ad solē iterū occidentē: Babilonij ab ortu Solis
ad Solē secundo exorientem: Vmbri a meridie ad meridiem sub-
sequentem: Romanij autem a media nocte, ad mediam noctē: quo-
rum a nobis quoque consuetudo obseruatur: adeo, ut si quid ante
mediam noctem gestum sit, id præcedenti diei ascribatur, quod a
media nocte, subsequenti diei annumeretur. Interdum Diem di-
cimus, ut solam lucem intelligamus: Tenebras uero sub noctis no-
mine. Virgil. 6. Aeneid. Noctes atque dies patet atri ianuæ Ditis.
Est & Dies, naturalis, ab ortu ad occasum Solis. Dies totius anni

ex institutione Num e, aut festi erant, aut profesti, aut intercessi, de quibus uide Macro. i. Sat.

DIESCIT, [Si sa giorno. Gal. Il se fait iour. Hisp. ya viene el dia.] ἡμέρας, dies hinc hinc Noctelcit, nox fit.

DIESPITER, diespitrus, [Dieux.] Δις, diei pater, id est Iuppiter. Hora. lib. i. Car. Namque diespiter Igni corusco nubila diuidens. Macro. Ipsi quoque Romani Diespitem Iouem appellant.

DIFFAMO, pe. pr. [Dinulgare mala fama, infamare. Gal. Diffamer. Hisp. Diffamar.] Διαφύσσω, malam famam spargo. Tacitus: A Nerone probroso carmine diffamatus, contumelias ultum ibat. Adalteriū diffamatum. Ouid. 4. Metam.

DIFARREATIO, sacrificij genus inter uirum & uxorem, quo coniugium dissoluebant, per consecrationem contractum.

DIFERCIO, a Farcio, [Empire, distendre. Gal. Remplir de tous costes. Hisp. Embutir o recalar.] συμμιγνῶ, impleo. Hor. lib. i. Sat. 5. Inde forum Appi differunt nauis.

DIFFERENTIA, [Differenzia.] Διαφορα. Cic. 4. Act.

DIFFERITAS, [Differenzia.] pro differentia, quo antiqui utebantur. Lucre. lib. 4. Nonius.

DIFERO, [Differire, prolongare. Gal. Differer, delayer, prolonger. Hisp. Dilatar el tiempo.] διατελλομαι, spatium temporis extendo. Virg. lib. 6. Dilatit in laram commissa piacula mortem. Vnde dilatio temporis prorogatio. Plin. libro 18. capitu. 10. Nec ulla segetum minus dilationem patitur. Cicero tertio Phil. Quæ est igitur expectatio, aut quæ minima dilatio temporis? Dilator, oris, cunctator. Horat. in Arte. Dilator, sipe longus, iners. Dilator, parti. Cicero quarta Verr. Priuato illo iudicio transacto, aut Dilato. Pœna dilata in tempus mortis. Ouid. 3. Trist. Interdum est in diuersa loca ferre. Plaut. in Rud. Nos cum scapha tempestas detrouersum differt ab illis. Interdum, diffamare. Luci. Gaudes, cum me de ista foris sermonibus differs. Interdum scindere. Terentius in Adelph. Differor doloribus. Interdum in ordinem ponere. Virgil. libro quarto Georgic. Ille etiam scras in uersum distulit ulmos. Interdum distare. Cicero. Di. in Verr. At uide quid distat inter meam opinionem & tuam.

DIFIBVLO, [Disfibiare. Gal. Desboucler. Hisp. Quitar la heuilla o candado.] διατρίβω, aperire, discingere, fibulam relouere. Papin. Emicat, & torue chlamydem distibulat aura.

DIFFICILE, [Difficilmente. Gal. Difficilement, malaiseement, à grand peine, avec difficulté. Hisp. Difficilmente.] Πηλ. lib. 27. cap. 12. Semen durū, & quod difficile euellatur.

DIFFEVL, pro difficili apud Antiquos ex Varronis testimonio. Quod utrum sit magnum, an paruum, scilicet, an difficult.

DIFFICULTER, [Difficilmente.] Cic. de Inue. Quid difficulter fieri & quid facile fieri possit?

DIFFICILIS, e, [Difficile, malagevole. Gal. Difficile, malaisé. Hisp. Difficil de hacer.] δύσκολος, Ter. in Hea. Nihil tam difficile, quin quærendo inuestigari possit. Si de homine dicatur, idem erit, quod morosum. Cicero. de Sen. Morosus, nec difficiles fenes. Inde difficultas. Cicero pro Clu. Prospicio quantum in agendo difficultatis, & quantum laboris sit habitura: Eleganter pro inopia, ut difficultas rei nummarie, Cicero. 4. Ver. ostendit se in summa difficultate esse nummaria.

DIFFIDENTER, Cic. pro Clu.

DIFFIDENTIA, [Diffidentia, Gal. Deffiance. Hisp. Desconfianza.] Cicero. 4. Tuscul. Metus est diffidentia expectati & impendentis mali. Idem 1. de Inuent. Quod genus fidentie contrarium est diffidentia. Ouid. 2. de Remp. Fit quoque longus amor, quem diffidentia nutrit.

DIFFIDO, is, p. p. [Diffidit, non hauser fidantia. Gal. Se deffier. Hisp. Desconfiar.] ἀνατίξω, in re aliqua non satis præsidij mihi positum esse iudico. Cicero. 2. de Diu. Dubitans plerumque, & mihi ipse diffidens. Ibidem: Eudemus ita grauiter agrotus fuit, ut omnes medici diffiderent. Dicimus autem diffido tibi, & diffido de te. Ser. Sul. Ciceroni. Plura de hac re scribere pudet, ne uidear prudentie tue non diffidere. Ad Her. De nobis diffidimus. Diffusus, part. Cicero pro Mur. Farebor me quoque ab adolescentia, diffusum ingenio meo, quæsisse adiuuentia doctrinæ.

DIFFINDO, diffidi, p. præteriti correpta, diffusum, [Fendere, tagliare in piu pezzi.] Gal. Fendre & mettre en pieces. Hisp. Hender en diuersas partes.] διασπῶ, in partes findo. Virg. 9. Aene. Et media aduerso liquefacto tempora plumbo diffidit. Diffindere diem, teste Budæo, est Rem in crastinum remittere. Tria enim inquit idem erant apud antiquos pronuncianti genera: aut enim dies diffindebatur, hoc est, res in posterum diem reijciebatur: aut comprehendinabatur, id est, in tertium diem differebatur: aut index non liquere pronūciabat. Vipian. libro 2. si quis cautio. Et ideo etiam lex XII. tabul. si iudex, uel alteruter ex litigatoribus morbo fontico impediatur, iubet diem iudicij esse diffusum. Cicero. de Vniu. Hanc omnem conuentionem duplicem in longitudinem diffidit. & Gel. lib. 14. capitu. 2.

DIFFINO, is, ere, [Guañtare, rompere. Gal. Desfaire ee qui est fait, luy oster sa forme & figure. Hisp. Guñtar, destruyr, desfigurar.] διαφθερω, destruo quod fictum & formatum est. Hora. li. 5. Car. Neque diffinget, insectumque reddet. Vbi Acron: diffinget id est confundet, immutabit. Idem Car. diffingas retinsum in Ma. Tagetas, Arabasque ferrum. Vbi Acron. Diffingas, contusum reforme. nam sicut tangere, formare dicitur, sic & diffingere, est quassatum reformare. Idem 2. Ser. Nihil hinc diffingere possum, id est non possum negare rem sic non se habere.

DIFFINIO, diffinis, p. p. ex Dis, & Finio, [Disfinire, terminare. Gal. Definir, determinar. Hisp. Definir o determinar.] διακρίνω, dispertiendo distinctio. Vnde Diffinitio quæ & Definitio, & Finitio appellatur conitans ex genere & differentijs: ut, Homo est animal rationale, mortale. Quin. Finitio est rei propositæ propria & dilucida, & bre uiter comprehensa uerbis enunciatio. Dicta autem est diffinitio sumpta translatione ab his, qui fundos prædiæque diuidunt alia ab alijs. nam ut illi agrum ab agro diffiniunt, atque habitam de finibus controuersiam distinguunt, sic per diffinitionem res a rebus distinguuntur, & ueluti certis quibusdam finibus, circumscribuntur.

DIFFIBOR, [Negare. Gal. Ne uouloir pas confesser, denier. Hisp. Negar o no confesar.] ex dis, & fateor, nego. Ainius Cicer. Numquam diffitebor, multa me simulasse inuitum, & dissimulasse cum dolore.

DIFFLAS, [Gettare a terra soffando. Gal. Espandre ou abatre par souffler, faire aller enuent. Hisp. Derribar soplando.] est flatu proterno. Plaut. in Mil. Cuius tu legiones distlasti spiritu, quasi uentus folia.

DIFFLUO, [Scorrere in piu parti.] διαρρέω, est in diuersas partes fluo. Diffluere luxuria, est immodicæ luxuriæ indulgeo. Terent. in Heau. Ve eius animum, qui nunc luxuria, & lasciuia Diffluit, retundam.

DIFFRINGO, is, [Frangere in piu parti.] διαρρήνυμι, in uarias partes frango. Plaut. A sin. Crura hercle diffringentur.

DIFFUGIO, is, pen. c. [Fuggire in diuerse parti.] Gal. Fuir ça, & là, reculer, euit. Hisp. Huir en diuersas partes.] διαφύγω, in diuersas partes fugio. Virgil. lib. 3. Georgic. Quo tota exterrita siluis Diffugiunt armenta. Cicero quint. Verr. Diffugerunt permulti. Item pro refugere, renuere. Varr. 2. de Re rust. Nec tamen diffugio, quin dicam.

DIFFUGIVM, gij, Tacitus: Proximorum diffugia.

DIFFVNDO, diffudi, diffusum, [Versare, spargere in piu parti.] Gal. Espandre. Hisp. Derramar en diuersas partes.] διασπῶ, uarie fundo, hinc inde spargo. Colum. libro secundo. Dens aratri, si qua parte penetrat, non minute diffundit humum. Pro dilatate, Cicero libro primo de Orat. Diffusa ramis patulis platanus. Diffundere animū alicuius, est exhilarare aliquem. Ouid. 4. de Arte. Diffundetque animos omnibus ista dies. Diffusus, parti. Cicero. 2. de Orat. Pollicitus, se ius ciuile quod nunc diffusum, & dissipatum est, in certâ genera coarctaturum.

DIFFUSE, [Diffusamente. Gal. Esparsément, largement, & avec estendue d'un costé & d'autre. Hisp. Derramadamente.] aduer. Cicero. 1. de Inue. Enumeratio est, per quam res disperse & diffuse dictæ, unum in lo cum coguntur.

DIFFUUSIO, onis, [spargimento,] dilatio: ut, Diffusio animi: Seneca de uita beata.

DIGAMMA, Aeolicum, dicta est F. littera, quod duplicis. L. imaginem referre uideatur. Cicero. ad Atti. lib. 9. Fundum suum Formianum uocat Digamma, quod nomen eius ab F. littera initium sumeret. Delicium (inquit) Digamma uenderem.

DIGERIES, [Dispositione.] διατάξις, digestio, dispositio. Macrobius.

DIGERO, is, p. c. digessi, digestum, [Ordinare, disporre. Gal. Porter ça & là, ordonner & disposer, mettre par ordre. Hisp. Ordenar, disponer.] διατάξω, ordino, dispono. Virg. 3. Aene. Digerit in numerum. Quandoque dilucido, interpretor. Idem lib. 2. Ita digere omnia Calchas. Quandoque diuido, distinguo. Plin. libro 18. Quandoque concoquo.

DIGESTIO, [Digestione. Gal. Ordonnance, distribution, ordre. Hisp. Repartimiento, ordenar.] Cicero. ad Atti. lib. 4. Stomachus concaluit, ut digerat multa cruda facilius. Quatuor autem in quoque corpore sunt digestiones: prima in uentriculo, secunda ab hepate, tertia in uenis, quarta in singulis membris, dum, quod unicuique membro utile est, ipsi membro sit nutrimentum, inuicem autem per poros & meatus excernitur. Macro. lib. 7. cap. 4.

DIGITALE, [Di misura d'un dito. Gal. De la grosseur, & spaisseur, la largeur, & longueur d'un doigt. Hisp. Cosa que tiene quandidad d'un dedo.] ο ακτυλαίο, quod habet mensuram digiti. Plin. lib. 22. Anchuse radix in usu est digitali crassitudine. Digitalia, substantiuum, digitorum tegmenta dicuntur. Var. lib. 1. de re ru. Olea, quæ digitis nudis legitur, laudabilior, quam illa quæ cum digitalibus.

DIGITATVS, [Che ha deñ.] qui digitos habet, Plin. li. 1. cap. 47. Auium quædam digitatæ.

- DIGITVS.** [Dito. Gal. Doit. Hifp. Dedo.] δάκτυλος, Pla. in Persa: Si me uno digito attigeris, te ad terram affligam scelus.
- DIGITÓRVM.** nomina sunt hæc, Pollex, Index: Infamis, siue famosus, Medicus, id est, medicinalis, seu anularis quod in eo anuli primū gestari consueuerunt. Minimus, qui & Auricularis, Indicem, qui pollicis proximus est, alio nomine. Salutarem ueteres uocauerunt. Mart. lib. de Nup. Phil. Quidam redimitus pu. r ad os compresso digito salutari, silentium communebat. Medius digitus alia habet nomina. nam dictus est Verpus, a uerendo Podice. ob quam certam causam Impudicus, & Infamis uocatus est. & quando porrigebatur, signum derisionis & contumeliæ erat. Mart. Ostendas digitum, sed impudicum. Iuue. Mediumque ostenderet unguem. Persius. Frontem atque nuda labella infami digito, & lustralibus ante saluiss Expiat.
- DIGITVLVS.** δάκτυλος, Tere. in Eun. Qui mihi nunc uno Digitulo fores aperis fortunatus. Digitum tollere, fauere, suffragari: Ho. Vulgus utroque suum laudabat pollice ludum.
- DIGITELLVS.** siue Digitellum, ἀκίμων, herba est, quæ alio nomine Sedum, siue Semperruum maius appellatur, Plin. lib. 25. cap. 13.
- DIGITVS.** in aquæ ductibus certus quidam aquæ modulus, quo ex castello in uicos, aut regiones, aut etiam in nobiliorum ædes aqua diuidebatur. Frontinus.
- DIGLADIOR.** [Far alle coltellate. Gal. Debatre par armes, & comme tirer à cauteaux, noiser. Hifp. Acuchillar.] διαμάχομας, gladijs certo. Cic. Per translationem pro dissentire, & contendere posuit. Quid (inquit) Antipater digladiatur cum Carneade tot uoluminibus?
- DIGNATIO.** onis, [Αμπίξξ, honore. Gal. Dignito, bonne reputation. Hifp. Dignidad, reputacion.] ἀξίωσις, amplitudo propter honores gestos, aut magistratum, uel ob oris, morumque maiestatem, Cicer. Atti. libro quarto. Nec quicquam, nisi de dignatione, laborat. Sue. in Vesp. Africam integerrime, nec sine dignatione adminittrauit. Liui. 2. Appius, haud ita multo post in principum dignationem peruenit.
- DIGNE.** [Degnamente. Gal. Dignement, comme il appartient, honestement. Hifp. Dignamente.] honeste, uti decet. Plau. Cic. de Sen. Numquam satis laudati digne poterit philosophia.
- DIGNITAS.** [Dignità. Gal. Dignité, bonne reputation. Hifp. Dignidad, honra, reputation.] ἀξία, amplitudo quædam ob honores gestos, uita integritatem, uel rerum gestarum magnitudinem. Cicer. Thermo. Ut omnib. in reb. ei te conuodes, quoad fides, dignitas q. tua patitur. Interdum pro uirili pulchritudine. Idem. lib. 1. Offi. Pulchritudinis duo sunt genera, unum muliebre, quam uenustatem appella mus: alterum uirile, quam dignitatem dicimus. Est etiam dignitas in sermone, cum scilicet oratio est grauis. ad Heren.
- DIGNO.** as, [Giudicar degno, degnare. Gal. Iuger & reputer digne, daigner. Hifp. Tener por b. en, hazer o reputar por digno.] ἀξίω, dignum iudico. Pacuius. Quis deos infernos, quibus cælestes, dignet decorare honoribus? Huius passiuum est Dignor, quod est dignus habere. Virgi. 3. Aen. Coniugia Anchisæ Veneris dignate superbo. Cic. Oecon. Homo ex eo numero hominum, qui apud nos hoc nomine dignantur, id est digni habentur. In frequentiore tamen usu est, Dignor deponens pro dignum iudico. Virgil. 1. Aene. Haud equidem tali me dignor honore. Sue. in Augult. Vniuersum genus operas publico spectaculo præbentiu etiam cura sua dignatus est. Dignandus. Cicer. 1. Aca. quæ secundum naturam essent, ea quadam æstimatione dignanda docebat.
- DIGNOSCO.** [Conoscere. Gal. Conoiscere entre autres, discernere. Hifp. Conocer entre cosas diuersas.] διακρίνω, discerno. Laet. lib. 6. Inuicemque se dignoscunt. Sue. in Othone. Galerico capiti adaptato, ut nemo dignosceret. Col. lib. 2. cap. 2. Dignoscereterram lapore. Plin. c. 17. Dignosci uix potest a mastiche uera.
- DIGNVS.** a sum, [Degno. Gal. Digne. Hifp. Digno.] ἀξίος, cui aliquid merito debetur: ut dignus laude, dignus castigatione. Pla. in Rud. Neque digniorem cenfeo uidisse me quemquam, cui deos, atque homines cenfeam benefacere magis decere. Terent. in Hea. Ego te meum esse dici tantisper uolo, Dum quod te dignum est facias.
- DIGREDIOR.** eris, [Partirsi. Gal. Partir d'un lieu. Hifp. Partirse de lugar.] ἀπαλλάσσομαι, discedo. Vir. 3. Aene.
- DIGRESSIO.** [Partita. Gal. Digression, changement de propos, departement. Hifp. A quella partida.] ἀπαλλαγή, pro discessu. Ci. ad Q. F. l. 1. Tuna cōgressio, tum digressio nostra. Digressio a proposito. Cic. de Or.
- DIGRESSVS.** us, ui, [Partita.] digressio. Cic. 2. Tusc. Tenuissimum lumen facit proximus accessus ad Solem, digressus autem longissimum. Idem ad Q. Fr. lib. 1. Digressum nostrum non tulissem.
- DIGRESSVS.** parti Digressa dicitur, quæ diuortium cum marito fecit. Sue. in Cæf. digressam a marito post biduum itatum duxerat.
- DIAMBVS.** διάμβος, pes metricus ex duobus iambris constans.
- DI MANES.** ab antiquis crediti sunt esse animæ hominum, quæ e corpore emigrauerant: unde etiam uerusta sepulcorum monumēta Dijs manib. uidemus esse inscripta. Alij manes eosdem esse putant, quos in nita Genios appellamus: uoluntque homini duos affi
- gnatos esse Genios, qui ne mortuorum quidem corpora deserant, sed una cum ijs sepulcra inhabitent. Apuleius de Dæmonio Socratis: Manes animæ dicuntur melioris meriti, quæ in corpore nostro Genij, & a corpore separatæ Lemures uocabantur. Quod si domos infestarent, Laruæ dicebantur: contra, si boni fuerunt, Laræ familiares. Seruius a. bitratur Manes per antiphrasim quasi minime manus dictos: Sabinorum enim lingua Manum bonum dicebatur: unde & immanis. numerantur etenim manes inter uoxia numina, unde subinde inferijs erant placandi, nenocerent. Vide Manes.
- DIUOVS.** Gioue, Iupiter appellatus est, Vide Diespiter.
- DIUUDICATIO.** Cic. 1. de Leg. Ista quidem magna diuudicatio est.
- DIUUDICO.** [Giudicare distintamente. Gal. Discerner, distinguer, iuger distincement. Hifp. Juzgar muy bien, o entre partes diuersas.] διακρίνω, diligenter, aut diuim iudico. Cic. in Tusc. Vtrum igitur inter has sententias diuudicare malumus, an ad propositum redire. Ter. in Hea. Ego dicam quod mihi, uenit in mentem, tu diuudica: Ibidem Pergin istuc prius diuudicare, quam scis, quid ueri fiet? Pro decernere. Cic. 3. in Catil. Illæ diffensionese eiusmodi fuerunt, ut non reconciliatione concordia, sed internectione ciuim diuudicata fiat.
- DIUINGO.** is, [Separare, diuidere. Gal. Desjoindre, separer. Hifp. Desunir o apartar.] διακρίνω, separo, diuido. Cice. Att. lib. 7. Diungere me ab illo uolo.
- DILABIDVS.** adiectiuum, quod facile dilabit. Plin. lib. 8. cap. 55. Vestes leporino pilo propter breuitatem pili dilabidas.
- DILABOR.** p. p. [Partirsi ascosamente. Gal. s'eschouer' choir petit a petit. Hifp. debez uarse o luyr de entre manos, παρολιθαίνω, diffusio, seu clam discedo. Cicer. 1. Tusc. Cum de immortalitate animorum coepi cogitare, assensio illa omnis dilabitur. Proprie uero dilabi, est deorium dilabi, corruere. Laet. lib. 3. Domus ab habitatore de sorta dilabitur. Cicer. in Læ. Iam a sapientium familiaritatibus, ad uulgares amicitias oratio nostra dilabitur, id est decurrit. Aliquando pro deficere. Laet. lib. 7. Dilabentis mundi senectutem, id est deficientis. Dilapsus parti. ad Here. lib. 4. Hi simulat fortuna dilapsa, deuolant omnes.
- DILACERO.** as, [Lacerare. Gal. Deschirer, destruire & gaster. Hifp. Despedazar en partes diuersas, gaster.] διασπείρω, lacero. Laet. l. 4. In quibus dilaceratus est. Metaphorice significat perdere. Cic. pro Mil. Animum integrum ad dilacerandum reimpub. Dilacerantur opes. Oui. epi. Dilacerandus Catullus.
- DILANIOR.** [Stracciare. Gal. Mettre en piece, deschirer. Hifp. Despedazar en muchas partes.] διασπείρω, diuersas partes lano. Cic. pro Mi. Nocturnis canibus dilaniandum. Comas dilaniare, Oui. 3. Am.
- DILAPIDO.** as, [Consumare. Gal. Dissiper & follement despendre. Hifp. Destruyr como a pedreado,] disperdo. Cic. ad Augustum: Publicam dilapidabat pecuniam. Proprie tamen Dilapidare est, lapidibus purgare. Caro. de re ru. cap. 46. Locum bispalio delapidato, id est lapides auferro. Rectius tamen, Delapidato.
- DILAPVS.** rapide fluiuis, Cicer. 2. de Leg. Dilapsa aqua. 2. de Natu. deo.
- DILARGIOR.** iris, [Donare a diuersi. Gal. Faire largesse, donner largement. Hifp. dar en diuersas partes.] διαδίδωμι, uarie largior. Cicer. de lege Agr. Sylla omnia, quibus uoluit, est dilargitus.
- DILATO.** as, [Allargare. Gal. Eslargir, estendre y dilatar. Hifp. Dilatar, ensanchar y estender,] Cic. pro Fla. Non dilatabo orationem meam.
- DILAUO.** as, [Laudare. Gal. Lower foot ou en plusieurs manieres, priser. Hifp. Alabar.] εὔταυέω, ualde laudo. Ci. Att. li. 6. Audebo legere unquam eos libros, quos tu dilaudas, si tale quid fecero?
- DILEMMA.** atis, argumentum quod utriusque aduersarium capit. Cicer. complexionem uocat.
- DILIGENTER.** [Diligentemente. Gal. Diligemment, songneusement. Hifp. Diligente y curiosamente,] Terent. in Eun. Curato istam diligenter uirginem.
- DILIGENTIA.** [Diligenza. Gal. Diligence, soing. Hifp. Diligencia, sollicitude,] Plautus in Rud. Curate hæc magna diligentia. Diligentia ad corpus, & ad animum refertur: cura, ad animum: opera, ad corpus.
- DILIGENS.** [Diligente, asiduo. Ga. Diligent, songneux. Hifp. Diligente y curioso.] ἐπιμελής, gnaus, solers, minime legnis, a diligendo, quod ea quæ diligimus, studiose obeamus. Cic. 6. in Ver. Diodorus, homo frugi, ac diligens, qui sua seruare uellet. Idem de Anticitat: Scipio querebatur, quod in omnibus rebus homines diligentiores essent, ut capras, & oues quot quisque haberet, dicere posset, amicos quot haberet, dicere non posset.
- DILIGO.** is, dilexi, dilectum, [Amare. Gal. Aimer, porter faueur. Hifp. Amar.] φιλέω, amo, minoris tamen uis est. Cicero ad Brutum: Me aut amabis, aut, quo contentus sum, diliges. Quid. secundo de Ponto: Diligitur nemo, nisi cui fortuna secunda est. Quandoque diligere significat diuidere, Plaut. in Curcul. Clypeatus elephantum machæra diligit. Titin. apud Nonium: Pernam totam diligit.

- DILIGENTIA**, *δiligentia*, figura cum ambiguum dictum duas res significat.
- DILORICO**, as, p. p. [*squarciare. Gal. Deschirer, rompre. Hisp. Desmaller, hender.*] *διλκόριον*, discindo. Cicer. 2. de Orat. Non dubitavit rei diloricare tunicam, & iudicibus cicatrices aduersas ostendere. Egesippus libr. 3. quemcumque reperiebant, diloricabant, id est loricas dissoluebant, ut diffibulare, est discingere, & fibulam soluere.
- DILUCEO**, es, ere, diluxi, [*Risplendere. Gal. Luir, estre clair. Hisp. Luzir, ser claro.*] *διλύειν*, perfecte lucere. Gel. lib. 2. Eo die qui post eam noctem diluxerit. Hor. in epist. Omnem crede diem tibi diluxisse supremum. Translate pro patere, Liui. 3. Dilucere res magis patribus.
- DILUCESCIT**, [è d. *Gal. Le iour point, le iour armenca a aparoir. Hisp. Al noyce y asiene el alua.*] *διλύεσθαι*, dies fit. in Catil. Cum iam dilucesceret.
- DILUCIDE**, [*Chiaramente. Gal. Clairement, apertement. Hisp. Clara y manifestamente.*] clare, perspicue. Terent. in Phorm. Dilucida expediuit iudicib.
- DILUCIDO**, as, [*dichiarare.*] *ἐπιφωτισθαι*, declaro, clarum facio. Ad Her. lib. 3. In docendo rei dilucidandæ causa dolum appellauimus.
- DILUCIDVS**, clarus, [*Chiario.*] Cic. 3. de Fin. Dilucida oratio.
- DILUCVLASCIT**, [*Farsi di.*] *ὀρθὸς γινεσθαι*, diluculascere incipit.
- DILVCVLO**, aduerbiū, [*Al far del giorno. Gal. A l'aube du iour, au point du iour. Hisp. Al tempo de la madrugada.*] *λυκόφωσ*, summo mane. Cic. ad Att. lib. 16. Cum uenisset diluculo ad pontem Tirementum.
- DILVCVLO**, as, [*Farsi giorno, aggiornare. Gal. Se faire iour, ie iour poindre. Hisp. Madrugar ó amanescer.*] *ὀρθύω*, significat diluculum fieri. Gel. Die crastino, ubi primum diluculabit.
- DILVCVLM**, li, [*Alba, aurora. Gal. L'aube du iour, le point de iour. Hisp. El alua ó mañana, ó madrugada.*] ante solis ortum, aurora, quasi parua diei lux. Cic. pro Rosc. primo diluculo nunciis Ameriam uenit.
- DILVIA**, orum, [*Intermissione de giuochi. Gal. Intermision de ieu, delaje ment de ieu. Hisp. Cessation del iuego ó buylas.*] ludorum intermissio. Horat. lib. 1. epist. Displicet iste locus, clamo, & diludia posco. Vbi Acron. Diludia sunt tempora, quæ gladiatoribus conceduntur, ut intra quinque dies pugnent. Porphirio: Diludia, intermissio ludorum.
- DILVO**, is, lui, lutum, [*Lauare. Gal. Destemper, ramollir, dissoudre en liqueur. Hisp. lavar, desleir.*] ex di, & antiquo uerbo luo, lauo, & purgo. Cæf. 2. Bel. Cui. Ne canalibus aqua immissa lateres diluere possent. Item aquam, uel alium liquorem miscere. Virgil. quarto Geo. Cui tu lacte fauos, & miti dilue Baccho. Persius: Diluis helleborum, pro, medicamentis temperas. Translate. Cicer. 3. Tuscula. Quæ cogitatio omnes molestias extenuat, & diluit. Diluere crimina, id est refellere: ut oratores, quando refellunt obiectiones aduersarij. Cicer. 7. Ver. Quo facilius crimen inimicorum diluere possim. Pro explicare, Plau. in Rud. Abstine maledictis, & mihi quod rogauit, dilue.
- DILVTVM**, uocatur id liquidum, in quo aliquid certo tempore fuit maceratum. Plin. libr. 27. capitu. 7. Bibitur & madefacti absinthij dilutum. Diluti ratio est, ut quilibet fuerit modus aquæ, tegatur per triduum.
- DILVTVS**, a, um, [*Misto, temperato. Gal. Destrempe, meslé paroui. Hisp. Mezclado, templado.*] *κεκραμένος*, temperatum: unde unum aqua mistum dicitur dilutum. Mart. Diluti bibis unciam Falerni. A quo Dilutius, & Dilutissimum, unde Celsus præcipit hieme meracius esse bibendum, æstate dilutius. Dilutus color, ueluti aqua adhibita iniunctus intensus. Gel. Luteus color rufus est dilutior.
- DILVVIUM**, [*Diluuium. Gal. Delugey auine di eawe. Hisp. Diluuiio, au nida de aqua.*] *κατακλυσμός*, terræ inundatio ab immodicis imbribus, maris uel fluij uel incremento proficiscens. Plin. in epist. Hic asfiduæ tempestates, & crebra diluua. Diluuium metaphorice pro exersione Troiz dixit Virgil. Diluuium ex illo diuerso per æquora uecti. Dicitur & Diluuius, diluuii, fem. gen. Lucr. libro 6. Pars etiam glebarum ad diluuium reuocatur Imbribus. Diluuium, uias, are, aquis obruere. Lucr. lib. 7.
- DIMANO**, [*Deriuare in diuersa parti. Gal. S'espandre. Hisp. Manar en diuersas partes.*] *διαπέω*, diuersè mano. Cic. pro Cælio, Meus hic forensis labor, uitæque ratio dimanauit ad existimationem hominum commendationem meorum.
- DIMENSIO**, [*Misura. Gal. Mesurement. Hisp. Medidas.*] *διαμέτρσις*, Cic. 1. Tus. De dimensione quadrati.
- DIMETIENS**, tis, fem. gen. *διὰ μέτρος*, linea recta, figuram, qua longissime patet, ex æquo secans. Pl. lib. 2. cap. 23. Quantas dimetiens habet septimas.
- DIMETOR**, ris, mensus, sum, [*Misurare. Gal. Misurer, compasser. Hisp. Medir.*] *διαμετρέω*, metior. Cic. de Sen. Mori uidebamus in studio demetiendi penæ cæli atque terræ. C. Gallum. Idem in Ora. De syllabis prope denumerandis & dimetiendis loquimur. Dimensius,

parti. Cic. 2. de Sen. Ita sum omnia dimensus.

DIMETOR, pe. pr. aris, atus, sum, [*Misurare.*] metor. Cicer. 2. de Natu. Deor. Eorum cursus dimetari, temporum uarietates cognouimus.

DIMICATIO, [*Battaglia. Gal. Combat. Hisp. Pelea.*] Cæf. 7. Gal. Omnium superiorum dimicationum fructum in eo die, docet consistere. Cic. pro Sylla. Subeunda dimicatio.

DIMICO, as, p. c. [*Combattere. Gal. combattre. Hisp. Pelear.*] *ἀγωνίζομαι*, pugno. Cæf. 7. Bel. Gal. Ne contra suam uoluntatem dimicare cogeretur. Cicer. de Natu. Cum Posthumius cum Octauium dimicaret.

DIMIDIVS, a, uni, [*Partito per mezzo.*] *ἡμίτομος*, quasi per medium diuisus. Cice. de Natu. Maior, quam dimidia pars terræ. Gel. li. 3. c. 14. Dimidiatum est, non quod ipsum dimidiatum, sed quæ ex dimidiato pars altera est. Mart. Dimidium, donare Lino, quam credere totum.

DIMIDIATVS, a, um, [*Partito in due parti uguali. Ga. Parti en deux. Hisp. Demediado en dos partes.*] dicitur de rebus quæ continuæ sunt, & non separantur: quasi dimidiatus, & in partes duas pars diuisus. Cice. in Ver. Exemit ex anno unum dimidiatum q. mensum. Id. in 5. Tuscu. Epigramma ex eis posterioribus partibus uersiculorum, dimidiatis tere. ut autem qui ex mille denarijs, qui ei debebantur, quingentos recepit, dimidium se receptive dicit, non dimidiatum, ita si scyphus argenteus cum alio communis, in partes duas diuisus sit, dimidiatum dicemus, non dimidium scyphum. Gel. lib. 3. c. 14.

DIMIDIATIM, aduerbium, Per mezzo. Gal. Par le milieu, la moitié. Hisp. Per medio ó la mitad. Plaut. in Mil. Dimidiatum dum appetunt, id est dum sibi uolunt dari dimidiam partem.

DIMINVO, uis, [*Diminuire. Gal. Diminuer, amoindrir, apettisser. Hisp. desmenuçar ó menguar.*] minuo. Ci. de Cla. Orat. Interitu talis augur dignitatem nostri collegij diminuat dolebam.

DIMINVTIO, capitis, apud iuriconsultos est prioris status permutatio, cum. s. aut libertatem, aut ciuitatem amittimus, aut per adoptionem, alterius nos potestati submittimus. Est autem triplex capitis diminutio, maxima, media, & minima. uide libro. 1. de Cap. diminut. Cic. 1. Tuscu. Solem, Lunamq. accretione, & diminutione luminis.

DIMITTO, [*Mandare in diuersa parti, lasciare. Gal. Enuoyer, donner congé, & laisser en aller, delaisser. Hisp. Embax a diuersas partes.*] *διαπέμπω*, diuersa in loca mitto. Vir. 1. Aen. Per lictora certos dimittam. Aliquando abire, permittere, abeundi potestatem facere, Cicero lib. primo Offi. Cum Pompilio uideretur unam dimittere legionem. Sal. Ei pollicitus operam suam domum dimitti. Aliquando permittere. Cicero lib. primo de rep. Tum annui consules, tum dimissis populo fasces. Aliquando derelinquo. Ci. li. 12. epist. Non iis circo eorum usum dimiseram, quod ijs succenserem. Dimissus, omissus. Ci. in 4. Acad. In ista philosophia, quæ nunc prope dimissa reuocatur. Hinc Dimissio. Ci. in Parad.

DIMOUO, nes, [*Rimouere, mouere. Gal. Remouoir, rebouter. Hisp. Mouer.*] remoueo, & de proposito deduco *ἀποτρέπω*, Vir. 1. i. Ge. Agri cola incuruo terram dimouit aratro. Ci. pro Cec. Dimoueri, & de pelli de loco, nec esse est, eum, qui deiicitur. Idem in Parad. Voluptas, quo est maior, eo magis mentem sua sede, & statu dimouet. Pla. perfa. De hac sententia non dimouebor.

DINDYMENE, & Dindyme, Cybele: quod in Dindymo eius sacra fiunt. Mart. li. 8. Non per mytica sacra Dindymenes iurat Gellia.

DINDYMVS, *δινδυμῆς*, in singulari mascul. in plurali neutri iuga montis Idæ, matri deum dicata. Prop. Dindymus & sacra fabricata inuenta Cybellæ. Vir. li. 9. Aen. Item per alta Dindyma.

***DINOCRATES**, Messenius fuit lasciuia, luxuria, & uitæ incontinentia insignis.

DINUMERATIO, onis, exornatio quædam uerborum. Ci. de Orat.

DINUMERO, as, [*Numerare. Gal. Denommer, conter. Hisp. Contado por numeros.*] numero. Pla. Rud. Mille nummos dinumerauit. Ter. Adel. Iube nunc iam dinumeret illi uiginti minas.

DIOBOLARES, metretices dicuntur, quæ duobus obolis conducuntur, inquit Festus. Pla. in Pœn.

***DIOCLES**, Atheniensis comicus, & Carystius medicus.

DIOCETES, *διοκρητης*, qui procurationem suscepit. Cic. pro Rab.

DIODORVS, p. q. *διόδωρος* cognomento Chronus, dialecticus, ex Iasfo Afæ ciuitate, qui Platonis tempore Euclidem audiuit. Dicitur Chronus ab Apollonio Chrono eius præceptore, cuius ut famulus obscurauit, ita & cognomen usurpauit. Dialecticus etiam appellatus, quod (ut ait Laertius) primus innolutum differendi genus inuenit. Str. li. 14. Et Laertius. Diodorus comicus poeta, cuius comedias enumerat Athenæus. Diodorus Alexandrinus, filius Pollionis philosophi, eius, qui composuit Dictionarium Atticū Floruit Adriani temporibus. Suidas. Diodoros præterea duos è Lydia Tiberij tempore Strabo commemorat, ambos oratores. Præterea fuit & Diodorus Siculus nobilissimus historicus qui uariâ hiæstoriam

floriam libris quadraginta conscripsit, quam Bibliothecam nominavit. floruit Augusti temporibus.

***DIODECISI**, διοκιστης, gubernatio, seu iurisdictio, Cic. in epist.

DIODEGENES, nomen philosophi Cynici celeberrimi, Antisthenis discipuli, de quo scribitur, quod cum Antisthenes nullum discipulorum recipere, & perseverantem Diogenem removere non posset, non uisime clava minatus est, nisi abiret. cui ille subiecisse dicitur caput, acque dixisse, nullus tam durus baculus erit, qui me a tuo posset obsequio separare. Habitavit in portarum uetibus, & portibus ciuitatum: cumq. se contorqueret in dolio, uolubilem se habere domum iocabatur, & se cum temporibus immutantem, frigore enim os dolij uertebat in Meridie, æstate ad Septentrionem: & utcumque Sol se inclinauerat, Diogenis dolium uertebatur. Ferunt accedentem Alexandrum rogasse, ne sibi apricanti a Sole obstaret. Obijt serme nonagenarius.

***DIODOTVS**, fuit unus itinerum Alexandri regis mensor. Plin.

DIOMEDES, rex Actoliæ, Tydei & Deiphiles filius: qui cum reliquis Græcis ad Troiam profectus adeo strenue se gessit, ut post Achilæ & Aiace Telamonium fortissimus haberetur. Hom. in Iliad. In Apulia Arpos condidit. Hor. li. 1. Ser. Qui locus a forti Diomede conditus olim. Diomedes alter, rex Thraciæ, qui dum equos suos humana carne aleret in Iyrida opido, ab Hercule equis ipsis ad deuorandum obiectus est. Oui. in Ibin. & 9. Met.

DIO, Syracusanus nobilis, qui adeo Platonem amauit, ut se eidem totum traderet. Hic patriam asseruit in libertate, expulso Dionysio tyrano. Plutarchus, & alij. Dio Cassius, patria Nicæus historicus, scripsit Romanam historiam libris LXXX. præterea res gestas Traiani principis, uitam Ariani philosophi. Suidas.

***DIOMEDEI campi**, in Apulia sunt.

***DIONE**, Veneris ex Ioue mater. uade & Dionea dicitur. Vir. 3. sacra Dioneæ matri.

DIONYSIA, orum, festa Athenis in honorem Donyfij instituta.

DIONYSIVS, [Baccho,] Bacchus: & Dionysia, & Bacchanalia; Bacchi festa. Fuit & hoc nomine philosophus Heracleotes, Zenonis Stoici auditor. Fuerunt præterea hoc nomine duo Syraculanorum tyranni, pater, & filius, uterque Platonis auditor. Dionysius Halicarnassæus, Augusti temporibus Romanam scripsit historiam, ut Suidas testatur: scripsit etiam de characteribus antiquorum oratorum, præterea de compositione orationis, & elocutione.

DIONYSIVS, Areopagita, præsul Atheniensis, Pauli discipulus, solus Paulo concionante e philosophis, qui aderant, credidit. Hic cum esset in Aegypto, quo se disciplinæ causa contulerat, uideretq; eclipsim nulla ratione, cum Christus passus est, una cum Apolophane sophista præceptore suo dixit: Aut Deus naturæ patitur, aut mundi machina dissoluetur. Scripsit ad Timotheum Præsulem Ephesi, de diuinis Nominibus libr. XII. de Hierarchia celesti, de celestibus Ordinibus: præterea alia complura opuscula. Suidas.

DIONYSIOPOLIS, Thraciæ urbs. Plin. libro 4. capitu. 11. & Mela libro 2.

***DIOPYRA**, instrumentum geometricum, per quod longitudo, latitudo, altitudoque e longinquo prospicitur.

DIORYGES, fossæ manu factæ in Aegypto, ad Nili aquas in agros de riuandas. Mela, & Strabo.

***DIORICTVS**, locus est Acarnaniæ.

DIOSCORIDES, Anazarbens medicus, M. Antonij, & Cleopatrx familiaris.

DIOSCVRI, διοσκυροι, ή δι' σκυροι, a Græcis dicuntur Castor & Pollux. quasi Iouis filij. Antiquitas credit, hos salutare esse nauigantibus, si gemini apparent (apparent autem ignis specie, antennæ aut malo insidentes) contra tristes, si singuli apparent. διοσκυροι, apud Græcos (inquit Cic. lib. 3. de Na. De.) multis modis nominantur. Primi tres qui appellantur Anaces, Athenis ex rege Ioue antiquissimo & Proserpina nati, Triptopatreus, Eubuleus, Dionysius: Secundi Ioue tertio nati ex Leda, Castor & Pollux: tertij dicuntur a nonnullis Aleo & Melampus, Emolus, Atrei filij, qui Pelelope natus fuit.

DIOTAE, [Vasi da due manichi. Gal. Vase a deux anses. Hisp. Vaso de tinaias de dos oreias.] διοται, sunt uasa, seu dolia fictilia, duas ansas habentia, ad seruanda uina accommodata. Horat. Deprome quadrimum Sabina, O Thaliarche, merum diota. Dicitur diotæ a binis auribus, siue ansis, quæ Græci διοται appellant.

DIOTIPPVS, nobilis Athleta & alius poeta comicus fuit.

***DIPHILVS**, architectus tardissimus: unde prouerbium, Diphiliorardior.

***DIPHRIIS**, genma apud Plin.

***DIPHRIGES**, in metallis æris reperitur. cuius tres species facit Dioscorides.

***DIPHTERA**, pellis Amalthææ capræ, & pastorium uestimentum.

DIPHTHONGVS, [Diphthongo,] conglutinatio duarum uocalium in

eadem syllaba uim suam seruantium: dicta quod duarum in ea uocalium sonus audiatur.

DIPLOMATA, [Parente, bolle. Gal. Lettres patentes d'un Prince, bulles, lettres, closes, quelque chose male en double. Hisp. Lettras del principe como priuilegios de sellos papales,] litteræ principum signis obligatæ. quales sunt, quas literas patentes, aut bullas pontificias uocant. Cic. ad Balbum: Diploma non est datum. Sue. in Aug. In diplomatibus, libellisq. signandis. sphinge usus est.

DIPONDIA RVSA, uni. Plin. li. 34. c. 2.

DIPONDIVM, & Dipondius, siue dupondium, & Dupondius, a duobus ponderibus. nam (ut Varro docet) duos asses pendebat. Plin. 33. ca. 3. Libralis, unde etiam nunc libella dicitur, & dupondius ap pendebatur assis.

DIPSAS, adis, serpentis genus, uiperæ simile: a δειψω, sitio. morsu enim humorem omnem conuenus, sicut maximam inducit. Vide Luc. li. 9.

DISPON, ontis, fluuius est Ciliciæ ex Tauro profluens. Luca. li. 8.

DIRADIO, as, est ad radiorum figuram componere. Col. Validam uitam in ramos diducere censeo, atque diradiare.

DIRAE, [in maledictioni. Ga. Furies d'enfer, maledictions & execrations. Hisp. Las furias o ira de los dioses.] δειραι, execrationes, & imprecationes: quibus quisquis deuotus erat, credebatur maximo affici infortunio. Ci. de Diui. M. Crasso quid acciderit, uidemus, dirarum obnuciatione neglecta, Diræ inferorum furæ. Virgilius libro 12. Aen. Diræ, Quas & Tartaream Nox intempesta Megæram Vno, eodemq. tulit partu. Dicuntur autem in caelo Diræ: Furæ, in terris: Eumenides, in inferis.

DIRCAEVS, Thebanus. nam pars Bœotix, in qua fons Diræ, Dirca dicta est. Vir. Amphion Dircaeus, Thebanus.

DIRCE, Lyci Thebarum regis uxor, quam ille duxerat repudiata Antiopa. sed hæc uerita, ne Antiopam reuocaret, impetrauit a marito, ut posset illam in uinculis detinere. Antiopa uero tempore partus soluta, gemellos, quos ex Ioue conceperat, peperit Amphionem, & zethum, qui Lycum interfecerunt, Dircen uero caudæ indomiti equi alligarunt. quæ diu ita per terram raptata, tandem deorum commiseratione in sui nominis fontem conuersa est. Propert. libro 3. ab hoc fonte Thebani dicti Dircaei. Alia fuit Dirce Babylonia, quæ sua forma tumens cum Palladi conuicicaretur, inter lauandum in piscem conuersa est. Oui. li. 4. Met.

DIRCENNA, fons gelidissimus, in Hispania Tarraconensi. Martial. lib. 11.

DIRECTE, siue Directo, [directamente. Gal. Droitement, tout droit. Hisp. Derechamente sin torcer.] ε'π'η'δεias. Ci. in Parad. Alterum ad fidem directo spe & at. Ibidem: Ut Cum semel dictum sit directe & in ea in Pisouem. Et Plin. li. 7. c. 8.

DIREPTIO, ONIS, [Rapina. Gal. Rauffement, pillerie. Hisp. Arrebatamiento,] Ci. epist. Vrbs, relicta direptioni, atque incendijs.

DIREPTOR, [Ladro,] Cicero in And. Direptor & uexator urbis.

DIRIBITORES, distributores. Ci. post reditum, ad senatum: Quando illa dignitate tot diribitores, custodesq. uidistis.

DIRIBITORIVM, [Luogo doue si pagano gli esserciti. Gal. Le lieu ou on fait la montre des gens d'armes ou on les paye, ou bien le lieu ou se retiennent les seruiteurs d'une maison. Hisp. Lugar donde se ha'zia el alarde,] locus in quo recensabantur exercitus, & stipendia numerabantur, a diribendo, id est distribuendo. item locus, in quo ministri uersabantur & diribitores ministri. Apul. lib. 2. de Asin. Diribitores splendide amici, ferula scilicet ministrata.

DIRIGEO, gulus, gui, [diuenir rigido, pallido, impaurire. Gal. Deuenir gourd, et roide qu'on ne se peut remuer, soit de froidenr, crainte ou autre auanture. Hisp. pasmarse, erizarse, y quasi ha'zarse duro como quien se gela,] ῥιγνυμι, præ frigore, aut timore, aut alio casu uiribus destitutor. Virg. libro 8. Aeneid. Dirigit uisum in medio, calor ossa reliquit. Idæ 3. Aen. gelidus formidine sanguis Dirigit.

DIRIGO, gis, [Dirigere. Gal. Dresser, uiser, ordonner. Hisp. Emendar o enderezar,] ῥιγω, ex di, & tego, significat obliquum emendo, & rectum facio. Cic. 3. de Orat. Nec sunt hæc musicorum acerrima norma dirigenda. Planc. Cicero Ad Mutinam iter dirigerem. Virgilius 7. Aeneid. Direxere acies. Hinc Directus. Cato capitu. 18. Arbore ad stipitem directos pedes sedecim. Cic. pro Cec. Fundi extremam partem oleæ directo ordine definiunt.

DIRIMOVIS, remi, iremptum, [Partire, separare. Gal. Separer, diuiser, departir. Hisp. Apartar,] διαλυωμαι, ex dis, & EMOVS, in r, mutata, significat separare. Vir. 5. Aen. Et prælia uoce diremit. Sic dirimere litem, id est dissoluere: dirimere tempus, differre. Cic. de Diuino. Quid habet aruspex, cur pulmo incisus etiam in bonis extis dirimat tempus, uel proferat diem? Inde Diremptio, pro ductio temporis, uel magistratus in aliud tempus. Cicero pro Planc. Nihil iam est quod populo supplicetur, nihil quod dirimptum.

- reemptio expectetur. Aliquando pro destruere, Salu. Ea res con-
filium diremit. Diremptus, us, ui, separatio. Cicero primo Tu-
scul. Est interitus quasi discessus, ac diremptus earum partium,
quæ ante interitum iunctioe aliqua tenebantur. Dirimere, est
numerare, Lucan. l. bro 5. Et non admittit dirimit suffragia plèbis.
Varr. libro 3. de re rust. Vis, dum suffragia dirimuntur, uillæ pub-
licæ potius utamur contra, quam priuati candidati tabellæ. Et ad
Q. Fr. lib. 3. Diremptis tabellis.
- DIRIPIO**, pis, [Tor per forza, rapire. Gal. Rarrir, piller, arracher & empor-
ter. Hisp. Arrebatars.] ἀγρωξὶ φέρω, in diuersas partes rapio. Cicero
Att. lib. 3.
- DIRITAS**, [Crueldtà. Gal. Cruantè. Hisp. Crueldad, braueza, fentino.] cru-
delitas. Cic. in Vatin.
- DIRVS**, am, [Cruede, empio. Gal. Horrible, cruel e mme ennoyè de l'ire de
dieu. Hisp. cruel, de ira de Dios.] ἐπὶ πρᾶτος, crudelis, tæius, quasi deo-
rum ira inimissus. Virgil. 3. Geor. Diræ per incautum serpant con-
tagia uulgus. Cicero de Diuin. In diræ & uitiosa excurrimus. Hinc
Diræ, furæ, quasi deorum iræ. Aliquando pro magno, Virgil. 8. Iam
tunc religio pauidos terrebat agrestes Diræ loci.
- DIRVMP**, pis, [Romper a forza. Gal. Derompre, briser, casser, creuer.
Hisp. romper per fuerza, de en diuersas partes.] διαρρηγνυμι, uarie rum
pos, seu uiolenter scindio. Plau. in Curc. Nihil metuo, nisi medius di-
rumpar miser. Refertur quandoque ad animum, Cic. ad Att. lib. 7.
Dirumpor dolore.
- DIRVNTIO**, [Nettare. Gal. Purgar. Hisp. Purgar de alimpiar.] teste Felto,
id est quod purgo. uerbum agriculturæ antiquum, a tunca deduc-
tum instrumento, excidens idamētis idoneo.
- DIRVO**, is, [Ruinare. Gal. Mettre per terre, ruerius. Hisp. Derribar edificio,
destruyr.] καταβαλλω, seu ruo. Cicero ad Q. Fr. Verbes dirutas.
- DIS**, ditis, deus diuitiarum, qui a Luciano claudius fingitur in acces-
su, in recedendo alatus, quod diuitiæ longissimo tempore partæ
nisi caute dispenses, uelocissime elabuntur. Fingitur etiam cæ-
cus, quod nullo profus iudicio indignissimum quæmaxime
opibus oneret, digniores prætereat. Dis etiam creditur esse infe-
rorum Deus, quod diuitiæ ex intemis terræ uisceribus effodiantur.
Ponitur & pro diuite, Terentius in Adel. Dis quidem esses
Demea. Hinc ditissimus. Cicero de Diuin. Midam ditissimum fore
creditum est.
- DISCALCEO**, as, [Discalzare. Gal. Deschaffer. Hisp. Desfalar.] ἐξυπο-
δέω, est calceos exuere. Sue. in Nerone: Prodiit in publicum sine
cinctu, & discalceatus.
- DISCAPEDINO**, as, [Aprire. Gal. Ouvrir. Hisp. Esfpedir de abrir.] a capedi-
ne fit, aperio. Apuleius.
- DISCAVEO**, a Plauto in Men. usurpatum est, pro diligenter ca-
uere.
- DISCEDO**, dis, [Partirsi. Gal. Se partir s'en aller. Hisp. Partirse de lugar.]
ἀποχωρῶ, Plin. Faciesite hinc, atque a nobis discedite. Interdum
pro excipere ut, Cum discessi a parentibus, nemo est mihi te ca-
rior: id est, parentibus exceptis. Cicero Lentulo: Cum a uobis disces-
serim, nemo est, cuius officij me tam esse deuinctum confitear.
Interdum pro diuidi. Idem lib. 3. Offic. Cum terra discessisset, mag-
nis quibusdam imbribus. Discedere in sententiã, est alterius sen-
tentiam probare. Mos enim fuit antiquorum, cum in tanto sena-
torum numero, longum foret singulorum sententias audire, eos
tantum, qui cæteris dignitate antecellabant, sententiam rogare,
deinde duabus tribusue iam dictis sententijs, reliqui in illorum,
quorum iudicio subscribebant, sedilia transibant.
- DISCESSIO**, [Partita. Gal. Departement, separation. Hisp. La partida de
lugar.] Cicero. 2. Offic. Eorum neque accessione melior uita fit, ne-
que discessione peior. Interdum pro diuortio, Terentius in Andr. In
commoditas huc omnis redit, si conueniat discessio. In foro quoque
dicimus discessionem fieri in sententiã alicuius, cum senatores
e sua sede ad eum transeunt, cuius sententiã approbant. Cicero. 6.
Ver. Cum iam non solum discessio facta esset, sed etiam prescri-
ptum, atque in tabulas relatum.
- DISCESSVS**, us, ui, [Partita. Gal. Departement. Hisp. La partida de lugar.]
ἀποχωρῶ, Cicero. 5. de Fin. Discessu a suis, atque ipsa relinquenda
luce non moueatur. Discessum e uita, pro morte posuit. Idem lib.
1. de Diuin. O præclarum discessum e uita, discausus terræ, pro ter-
ræ hiatu. Item discessus cæli, pro subita cæli diruptione, qualem
nobis uidemur uidere, cum fulgura, aut conuulsiones apparent.
Cicero. 2. de Diuin. Nec cæli discessus, nec lapideus, aut sanguineus
imber, nec faces uisæ terrebut.
- DISCEPTATIO**, [Arbitrio. Gal. Debat en paroles, dispute, controuerse. Hisp.
A quella contienda disputando,] pro arbitrato. Vlp. l. cum ij. §. si cui ff.
de transact. Hæc habent disceptionem prætoris. Est etiam alius
huius uerbi elegans usus apud Cicero. Fam. 10. ad Plancum. In uno
pælio omnis fortuna reip. disceptat.
- DISCEPTATOR**, rei, [Iudice. Gal. Iuge ou arbitre. Hisp. Contendedor que
disputa, juez, arbitro, arbitrador,] sententiæ que moderator, arbiter.
Cicero in Partit. Aut auctorator est (inquit) qui audit, aut discepta-
- tor, id est rei, sententiæ que moderator. Cicero ad Sulpit. l. 3. Ut om-
nibus in rebus, quæ in aliquam controuersiam uocarentur, te ar-
bitro, & disceptatore uterentur.
- DISCEPTATRIX**, Cicero. 4. Acad. Dialecticam esse dicitis ueri & falsi
quasi disceptatricem & iudicem. Disceptatio, his. Cicero. 2. de Diuin.
Cum quibus omnis fere nobis disceptatio contentioque est.
- DISCEPTO**, tas, [Disputare, contendere. Gal. Debatre & disputer de quel
que different. Hisp. Contender disputando,] διακρίνωμαι, disputo, con-
tendo, Cicero. Fam. 4. Postquam armis disceptari cœptum est de iu-
re publico. Aliquando moderor, iudico, Cicero pro Mil. Ipsi est
præpositus quæstioni, qui hæc iuste, sapienterque disceptet.
- DISCERNICVLVM**, [Scriminalè. Gal. Vn poison dont usent les femmes de
faire les crestes de leurs cheueux. Hisp. El partidur de los cabellos,] κλά-
μης, Var. lib. 4. de Lin. Lat. Discerniculum est, quo discernitur ca-
pillus. Nonius: Discerniculum, acus quæ capillos mulierum ante
frontem diuidit: discernendo. Translucitur & ad quamuis disse-
rentiam. Gellius: Duas species hellebori, discerniculo coloris in-
signes, candidi & nigri.
- DISCERNIO**, is, discreui, discretum, [Diuidere, separare. Gal. Discerner,
separer, & connoître l'un de l'autre, diuiser. Hisp. Apartar.] διαλέγω, se-
paro, diuido. Cicero tertio Tuscul. Democritus alba & nigra
discernere non potuit. Quandoque distincte cognosco, Teren-
tius in Adelph. Neque satis discernere. Discernere litem. Vir-
gilius lib. 12. Aene.
- DISCERPO**, pis, pli, ptum, [Sbranare, squarzare. Gal. Mettre en pieces, de-
chirer. Hisp. Partir y despedazar en partes.] διαχωρίζω, ex Dis, & Cas-
po, in partes distraho. Cicero in Top. Cum res quasi in membra di-
scerptur. Discerptus, parti. Cicero. 3. de Ora. Quæ completi tota ne-
queunt, hæc facilius diuisa & quasi discerpta contrectant.
- DISCEVS**, [Cometa,] a Plin. libro 2. capitulo 25. Accipi uidetur pro
cometa.
- DISCINCTVS**, [Discinto. Gal. Desceint, desarmé. Hisp. Sin ceñidero, que no
es ceñido.] ἀέκτος, participium a discingo. Lilius: Distinctis gladijs
discinctos & intemperantes, contra accinctos, solertes strenuos,
quod a re ipsa deductum est. molles enim demissis, discinctisque
uestibus uti solent: strenui uero atque industrij: quo sint ad res e-
xequendas promptiores, succincti incedunt. Persius Sat. Non pu-
det ad morem distincti uiuere Nacæ? Nepos distinctus, id est om-
ni luxuria distuens, Hor. Epod. Ode. 1. Oui. 1. Am. Ipse ego segnis
eram distinctusque in ocia natus. Liu. lib. 35. Discinctus & inermis
eques. Seruius: Discincti inhabiles sunt militiæ: omnes enim qui
militant, cincti sunt. unde distincti, inefficaces & ignaui: præcincti
strenui uocantur.
- DISCINDO**, dis, discidi, p. c. a Dis, & scindo, [Fendere. Gal. Fendre, sepa-
rer en coupant. Hisp. Hender.] διακόλλω, Discidi uero, p. p. fit a disci-
do, quod est compositum a dis, & cædo. Terentius in Adel. Vide ut di-
scidit mihi labrum. Idem in Eunu. Vestem omnem misere discidit,
Discindere amicitias. Cicero de Amic. Tales igitur amicitia dissi-
dæ magis, quam discindendæ. Discissus, parti. Vir. 3. Ge. Discissos
nudis laniabant dentibus artus.
- DISCINGO**, is, xi, ctum, [Scingere. Gal. Desceindre, desarmer. Hisp. Desce-
ñir.] διαζώννυμι, quod cinctum est dissoluo. Cicero ad Q. Fr. Cæsar mi-
hi in sinu est neque discingor. Mar. lib. 9. Peltatam Scythico discin-
xit Amazona uodo. Translate pro confutare, uel retundere, Vn-
de Discingere dolos ratione, dixit Silius lib. 7.
- DISCIPLINABILIS**, le, Ad Herenn. lib. 3.
- DISCIPLINA**, [Disciplina. Gal. Discipline, enseignement, reglement, obser-
uance. Hisp. Doctrina de ensañcia,] μάθημα, accipitur & in malâ partè,
Plac. in Bacch. Eadēne erat hæc disciplina olim? Et in bonam. unde
Cicero. queritur se incidisse in perturbationem ueteris disciplinæ,
Sic apud Val. Max. caput est de militari disciplina. 1. de obseruatio-
ne bonorum morum inter milites. Pro instituto, Plau. in Afin. Ea-
dem nos disciplina utimur. Pro lecta philosophorum, Cicero. 5. Tusc.
Omnes fere philosophi omnium disciplinarum hoc animo esse po-
tuerunt. Doctus ex disciplina Stoicorum, de Clar. Ora. Disciplina
pro bene uiuendi exemplo, Plau. in Mottel.
- DISCIPLINOSVS**, qui tam bonas, quam malas artes facile discit, hinc
in reprehensione dictus disciplinosus gladiator a Catone.
- DISCIPVLVS**, [Discipulo. Gal. Disciple, apprenti, celui qui apprend. Hisp. Dis-
cipulo.] μαθητής, qui disciplinam ab alio percipit. Cicero. 2. Offic. Ora.
dulcis, ut Theophrasti discipulum possis agnoscere. Plin. lib. 10. c.
29. Audit discipula intentione magna.
- DISCIVDO**, dis, [Separare. Gal. Ouvrir, despartir, separer. Hisp. Erzar de
fuera,] διακείω, separo. Cicero. 3. Tusc. Perturbationes femotas a men-
te, & disclusas. Significat & separatum includere. Cicero. 1. Tusc. Iram
& cupiditatem locis disclusit. Var. 3. de Re rust. cap. 17. In piscibus
disparès disclusos habent pisces.
- DISCO**, didici, [Imparare. Gal. apprendre, misp. Deprendre, apprendre de nō-
mo.] μαρτάω, Cicero. 4. Aca. Ab eo dialecticam didicerat.
- DISCORO** vs, qui discum iaculatur. Quint. lib. 2.

- DISCOLOR**, [Di diuersi color. Gal. De diuersa couleur. different en couleur. Hisp. De diuersos colores.] ποικίλος, diuersorum colorum. Mar. lib. 14. Dicolor hic gemino calculus hoste perit. Pro dissimili, Horat. libro primo epist. Vt matrona meretrici dispar erat, atque Dicolor. Cic. in Var. Dicoloribus signis sententiæ iuratorum hominū notarentur.
- DISCONVENIO**, [Disconuenire. Gal. Estre different. Et ne conuenir ou s'assembler point. Hisp. Desconuenir.] Horat. 1. epist. Vita disconuenit otine toto.
- DISCOQUO**, is, ere, [Cuocere. Gal. Faire cuire. Hisp. Cozer.] ἀσθλῶ, ualde decoquo. Plin. lib. 2. ca. 2. 5. Noltri præcipiunt arictinum in aqua cum sale decoquere.
- DISCORDIA**, [Discordia. Gal. Discord, dissension. Hisp. Discordia.] dissidiū, quasi cordium dissensio. Cicero 4. Tuscul. Discordia est ira acerbior, intimo odio & corde concepta. Veteres pro discordia dixere Discorditas, & Discorditer, Discordabilis, le, quod discordat. Pla. in Cap. Dicitur inter nos fuisse ingenio haud discordabili.
- DISCORDIALIS**, [Litigioso. Gal. Qui fait ou engendre discord. Hisp. El que engendra discordia.] qui lites generat, & parit. Plin. lib. 37. cap. 10.
- DISCORDIOSVS**, qui discordias seminat. Sal. in Jug. Vulgus Numidarum seditiosum, atque discordiosum erat.
- DISCORDO**, as, are, [Effer in discordia. Gal. Discorder, mal' acorder. Hisp. Discorder.] ἀντινομιονῶ, dissidere, dissentire. Cic. 1. de Fi. In animis inclusæ, inter se dissident atque discordant.
- DISCORDS**, discordis, [Discorde. Gal. Discordant, mal' acordant. Hisp. Cosa discord.] ex Dis, & cor, qui corde, id est animo, dissidet. Secum ipsa discors, apud Liu. 2. Ouid. 3. Am. Quid tibi discordes addere in arma uiros? Antiqui dicebant Discordis, huius discordis. Pompe. Blāda, fallax, superba, discordis.
- DISCREPANTIA**, tiæ, [Discordantia.] Cic. Offi.
- DISCREPANTIA**, as, frequens. Luc. lib. 2. Positura discrepant res.
- DISCREPO**, pas, [Discordare. Gal. Desacorder, n'estre point d'accord. Hisp. Discorder.] διαφωνεω, non conuenit, quasi diuersi modo crepo. Cic. lib. 1. Offi. Vt in fidibus, aut in tibijs quamuis paulū discrepant, tamen id a sciente animaduerti solet. Pro dissidere, uel disferre, Cicero. Ruffo: A meis rationibus tuæ discrepant. Liu. lib. 38. posuit in personale. Inter scriptores rerum discrepat.
- DISCRETIO**, a discerno, [Separatione. Gal. Discreti on, distinction separation. Hisp. Apartamiento.] διακρισις, separatio. Lact. 1. 7. Quæ discretio mors uocatur. ad Her. 1. 4. Discretio nominatur quæ rerum consequentium continet perspicuum cum grauitate expositionem.
- DISCRETVS**, ta, tum, [Separato. Gal. Separe & diuisé. Hisp. Apartado.] διακρίνω, ut discreta semina, apud Col. id est separata. Plin. lib. 15. cap. 30. Discretæ luis nominib. siluæ.
- DISCRETE**, [Separatamento. Gal. Separément, distinctement. Hisp. Apartadamente.] leparatim. Cic. lib. 1. de Inuen. Discrete & electe in genus quodque caussæ. quid cuique conueniat, ex copia hac digere. Pro eodem legimus Discretim, Var. de re rust. libro primo cap. 3.
- DISCRIMEN**, [Differenzia separatione. periculo. Gal. Difference. Hisp. Diferencia.] διαφορά, separatio, discretia. Cic. Totum discrimen sum mi boni in ea rerum comparatione positum putat. Salu. Inter bonos & malos nullum est discrimen. Accipitur & pro interuallo, Cicero de Lege Agr. Duo maria per te ueni discrimine separata. Item pro diuisione capillorum, quæ sit discerniculo. Discrimen, certamen. Virgil. 5. Aeneid. Aequo discrimine Pitrix Centaurusque locum tendunt superate priorem. Discrimen, periculum. Idem libro primo. Per tot discrimina rerum Tendimus in Latium.
- DISCRIMINALE**, [Scriminale.] acus quæ etines diuidit.
- DISCRIMINATIM**, [Differentemente.] differenter. Var. libro 1. de re rust.
- DISCRIMINO**, nas, [Diuidere, diuideo. Gal. separer, distinguer, discerner. Hisp. Apartar.] διακρίνω, diuido. Lucr. lib. 2. Quædam ratio discriminat omnes. Cic. ad Att. Etruriam discriminat Cassia. Discriminatus, distinctus. Liu. 1. 21. Vigiliarum somnique nec die nec nocte discriminata tempora.
- DISCRUCIOR**, aris, [Affligersi. Gal. Tourmenter en plusieurs sortes. Hisp. Atornentare, fatigare.] ἀσθλῶ, tam ad animum, quam ad corpus refertur. Cic. 12. Phil. Vt Trebonium, & Brutum discruciatos necaret. Pla. in Aul. Discrucior animi, cum genitiuo. Idem in Cæs. cū ablatiuo: Discrucior amore.
- DISCVLVVS**, li, deminutiuum a disco. Cicero Attic. Cenam parauit disculo.
- DISCVMBO**, is, [sedere a mensa. Gal. Se coucher, s'aller dormir, ou s'asseoir pour manger a lamode ancienne. Hisp. Assentarse a la mesa.] κατὰ κλισίαν, est mensæ accumbo. Gellius: Apud, Cenam Fauorini, cum discubium fuerat. Cicero Attic. Discubimus omnes. Vnde discubitorius lectus apud Plin. Super quo discumbebant antiqui tenaturi.
- DISCVNEATVS**, quasi immisso cuneo apertus, ac patens, ut ligna & dactis cuneis. Plin. lib. 9. cap. 30. Conchæ se contrahunt, sed frustra, discuneatæ.
- DISCVPIO**, [Desiderar ardentemente.] ἄσθμῶ, ualde cupio. Cælius Cicero. libr. 8. fam. Te uideret, & omnia intima conferre discupio.
- DISCVRRO**, ris, [Correre in diuersa parti, discorrere. Gal. Courir ça & là. Hisp. Correr a diuersas partes.] διατρέγω, in diuersas partes curro. Liu. lib. primo. Iuuentus Romana ad rapiendas uirgines discurrit.
- DISCVRSIO**, Lactan. de Opifi. Totos dies in discursione consumunt.
- DISCVRSVS**, us, [Discorso.] Cæs. 8. Bell. Gall. Magno clamore discursuque passim se fugæ inaurant, Plin. libro 26. capitu. 3. Discursus stellarum.
- DISCVS**, [Piatto grande. Gal. Vn plat. Hisp. Muy gran plato.] δίσκος, uas latum, (ut Iulius Pollux inquit) ad portandas carnes aptum, forte lanx. Cic. de Orat. Quorum auditores discum audire malunt, quam philosophum. Est & Discus, rotunda quædam moles saxea uel plumbea, huc ferrea, cuius iactu iuuenes inter se certabant, uictorque euadēbat, qui aut altius in sublime, aut longius in tractu ultra designatum spatium proiecerit. Mar. lib. 14. Splendida cum uolentem Spartani pondera disci. Disci autem figura uidetur fuisse plana & rotunda.
- DISCVTIO**, tis, p. co. cussi, cussum, [Scuotere, dibatere. Gal. Esbrasser, pouffer, & faire en aller, dissondre, resoudre. Hisp. sacudir en diuersas partes.] διακίω, ex dis & quatio, proprie in diuersas partes quatio, & deicio. Liu. Tribus arctibus aliquantum muri discussit. Ouid. 2. Meta. Tempora discussit claro caua malleus ictu. Translat. modo pro remoueo, Cicero. 12. Phil. Discussa est illa caligo: uidemus omnia. Discutere, medicis est ulcus citra suppurationem disicere. Modo refello.
- DISCVSSORIA**, medicamenta, & uis discussoria. Plin. lib. 30. cap. 10. Cinis inanium cochlearum discussoriam uim habet. Cicero. 4. Aca. Vt occurrere possimus interrogationibus eorum, captionesque discutere.
- DISERTE**, [Facundamēte. Gal. Disertement, distinctement & elegamment en sorte qu'on est bien aisément entendu, clairement.] modo facunde. ut Cicero. libr. 1. de Orat. ut prudentibus diserte, stultis etiam uere dicere uidearis, Modo distincte, & expresse, Liu. libro 31. In fœdere Lucatij diserte adscriptum, ita ratum fore, si populus consensisset.
- DISERTVS**, a, um, [Bel parlatore. Gal. Disert, eloquent. Hisp. Eloquente, succundo, espedido en la lengua.] λόγιος, a dissero, qui prudenter disputat. unde M. Antonius apud Cicero. ait, a se disertos uisos esse multos, eloquentem uero neminem. Cic. ad Att. lib. 10. Celer tuus disertus est magis, quam sapiens. Hor. Fœcundi calices quem non fecere disertum?
- DISICTO**, as, Lucr. libro 2. Disiectare solet manum mare, transtra, carinas.
- DISIUNCTIO**, [Separatione.] separatio. Cicero: Molestissima disunctio nostra.
- DISIICIO**, cis, [Gettare in diuersa parti. Gal. Gettar par terre ça & là. faire escarter. Hisp. Derramar e chando, echar en diuersas partes.] διασπίνω, in diuersas partes iacio. Virgil. 1. Aeneid. Disiecitque rates. Hinc Disiectus, dispersus. Hor. 1. Car. Tecta que Penthei Disiecta non leui ruina.
- DISIUNGO**, [Disiungere, separare. Gal. Desjoindre, desjoindre, separer. Hisp. Desjuntir de apartar.] διαζύνω, separo. Cicero. Lent. Ab orationibus disiungo me referoque ad mansuetiores Musas. Disiunctus, partic. Cic. pro Rosc. Ame. Vita disincta a cupiditate, & cum officio coniuncta. Disiunctus, nomen ex partic. Cicero. 4. Acad. Nichil ab ea cogitatione, quam habemus de grauitate sapientis, errore, leuitate, temeritate disinctus.
- DISPALESCERE**, est palam omnibus innotescere. Pla. in Bac.
- DISPALO**, as, p. p. [Andare errando. Gal. Estre diuulgue & manifeste. Espandre ça & là, uaguer par les champs. Hisp. Derramar, derramar, derramarse uagando.] διαζύνω, separo, reste Nonio, a præpositione dis, & uerbo palare, quod est uagari. Dispalor. Sifenna libr. 2. Hist. ut citat Nonius: Tanto passu dispalantur. Et apud eundem: Dispalati, ab signis diressi omnes, ac dissipati. Gel. lib. 1. Ne sparsi dispalati que prouerent.
- DISPANDERE**, is, ere, [Spandere, distendere. Gal. Estendre, ouvrir & desployer. Hisp. Tender en partes.] διατείνω, extendere. Lucr. lib. 1. Denique fluctifrago suspensæ in litore uestes Vult scunt, eadem dispasæ in sole ferescunt. Pla. in Mil. dispessis per e, scribit, Eundem actum extra portam dispessis manibus.
- DISPARIS**, [Dispari, dissimile. Gal. Dissemblable, quin' est point pareil. Hisp. Desigual.] ἀσθλῶ, inæqualis, dissimilis. Cic. de Amic. Disparis enim mores, disparia studia sequuntur. Virg. 2. eclo. Est mihi disparibus septem compacta cicutis Fistula.

tionem uocant.
DISSECTVS, a, um, per anatomen exentectatum. Pli. & Celsus.
DISSECO, eas, pen. cor. dissectui, dissectum, [Tagliar in pezzi. Gal. couper en pieces, fendre, diuiser. Hisp. Cortar en partes diuersas.] in uarias partes diuido, & Plin. lib. 11. ca. 37. Lacædemonijs pectus dissectuere.
DISSEMINO, as, [Spargere. Gal. Semer ça & là, espartre. Hisp. Sembrar en partes diuersas.] Cicero in Cati. Latius opinione disseminatum est malum.
DISSENSIO, [Discordia. Gal. Diffension, discord, noise. Hisp. Desacuerdo en sentenciam,] διχομασια. Cicero pro Sylla: Ut hoc dissidio ac dissensione facta oppidum in sua poestitate posset, & Pompeia nos habere.
DISSENTANEVM, [Non corrispondente. Gal. Differant, non conuenable. Hisp. Cosa desacuerdo en sentenciam.] ἀνοικτων, dissentiens. Cicero in Part. Aut consentanea, aut dissentanea.
DISSENTIO, is, uel Dissentior, iris, [Non consentire] ἀπρηνυμονω, διαλαστων, diuersum ab alijs sentio. Cic. de Ami. Ab ijs, qui pecudū ritu ad uoluptatem omnia referunt, longe dissentimus.
DISSEPIMENTVM, ti, quo res illa dissepiitur, & diuiditur: unde membranulam illam in nuce intermediam, & dissepimentum uocari, ait Fest.
DISSEPIO, dissepsi, disseptum, [Cuastrare. Gal. Separer & diuiser. Hisp. derribar lo que es cercado con setos.] quod septum erat, dirimere, & dissicere. Sta. 10. Theb. Dissieptoque aggere rursum Vitur.
DISSERENO, as, [Serenari,] serenum fieri. Liu. libr. 39. Cum undique disserenasset.
DISSERO, ris, p. c. disseui, dissitū, [seminare. Gal. Disputer & traiter de quelque matiere. Hisp. Disputar, declarar,] κηταπειρω, idem quod simplex sero. Col. lib. 11. ca. 2. Panax, leni & subacta terra, rarissime differitur. Dissero uero differui, differtum, est disputare, Cicero de Ami. Lælij persona uisa est idonea, quæ de amicitia ea ipsa dissereret, quæ disputata ab eo meminisset Scæuola. Ibidem. Audite quæ inter me & Scipionem de amicitia disserabantur.
DISSERTO, as, freq. a differo. Gel. Cū de antiquitate quoꝝundā uerborū dissertaremus: id est dissertationib. contenderemus. 1 aci. lib. 12. Vbi hæc, atque talia dissertauere. Dissertatio. Pl. l. 10. c. 68. Dissertabundus, Gel. In corona affantiū dissertabundum inuenimus.
DISSIDEO, des, p. c. [discordare, esse differente. Gz. Disorder, estre en differens, tenir un' autre part. Hisp. Desacordar.] διαιδω, discordo, Cicero in Læli. Cum is capitali odio a Q. Pompeio dissideret. Transfertur ad inanimata, Plin. lib. 37. Adamas dissidet magnete lapide.
DISSIDVM, [Separatione, discordia. Gal. Diffension, separation. Hisp. Desacuerdo, apartamiento de una cosa con otras.] διασισ, discordia, Ter. in An. Valeant, qui inter nos dissidiū querunt. Ouid. l. 14. Me, Pro discessu, posuit: Non bene dissidium Phrygij lacura mariti.
DISSIDENTIA, [Discordantia.] διασισ, discordia. Pli. lib. 29. ca. 4.
DISSILIO, lis, p. c. [saltare. Ga. Saltir de lo & la, rejaillir. Hisp. Saltar,] διασινδω, ex dis, & salio, significat loca mouere. Apud Vertibulo ossa dissilierant. Proprie autem est in diuersas partes salire. Pli. lib. 36. Silicem Tufculanum dissilire igni. Aliquando pro frangi, Virg. 3. Geor. Aeraque dissiliunt uulgo.
DISSIMILARES PARTES, a medicis appellantur partes corporis cōpositæ, quæ e similibus constitutæ, possunt resolui.
DISSIMILIS, le. [Dissimile,] ἀόμοιος, Cic. 2. de Diui.
DISSIMILITER, Cic. 4. Tuf. Ceterique dissimiliter morbi nascuntur.
DISSIMILITUDO, [Dissimilitudine. Gal. Dissimilitude, diuersité, difference. Hisp. Desemejanza, diuersidad.] Cic. 5. Ver.
DISSIMVLABILIS, unde indissimulabilis apud Gel. lib. 10. ca. 22.
DISSIMVLATIO, [Dissimulatione. Gal. Dissimulation. Hisp. Dissimulacion,] Cic. 4. Aca. Libenter uti solitus est ea dissimulatione.
DISSIMVLATOR, [Dissimulatore,] Cicero 2. de Orat. Dissimulatores studiiorum.
DISSIMVLO, las, [Dissimulare. Gal. Dissimuler, ne faire pas semblant. Hisp. Dissimular le que es de se haçe.] astute celo, ne quid nosci possit, uel intelligi. Cicero pro Clu. Neque id obscure ferebat, nec dissimulare ullo modo poterat. Ouid. lib. 7. Fast. Iam satis est uirtus dissimulata diu.
DISSIMVLANTER, [Simulatamento,] Cicero de Ora. Id dissimulante facere prudentia est.
DISSIMVLANTIA, tiz, [Simulatione,] Dissimulatio. Cicero 2. de Ora. Scratem opinor in hac dissimulantiā longe omnibus præstitisse.
DISSIMVLATIM, [simulatamento,] Quint. lib. 10. c. 1. Præparat dissimulatum insidias.
DISSIPABILIS, le, [Separabile,] quod separari facile potest. Cicero 3. de Na. de. Aer natura cedens est maxime, & dissipabilis.
DISSIPATIO, onis, [Corruptione,] Cicero 1. de Nat. De. Interitus & dissipatio corporum.
DISSIPVS, pas, p. c. [Dispersare, dispergere. Gal. Espardre ça & là, mettre en pieces ça & là, dissipar, rompre & separer, despendre, gaster. Hisp. Dissipar, destruir,] διασπειρω, dispergo, diuulgo. Colum. libro 2, Quatuor

& uiginti uehes stercore in iugrum, disponemur dissipabimus. que. Cicero pro Lege Man. Medeam prædicant, & sifraga irarum sui membra in ijs locis, qua se parens persequeretur dissipauisse. Dissipare rumorem, Dissipare sermone, & Cicero pro Flacc. Sermo est tota Asia dissipatus. Cicero. Cæli libro 2. Multo oculis, capti reliqui Dissipati.
DISTANS, p. c. [Distante,] ἀεγιον, distans, remotus, quæsi procul situs. Apul. in Fior. Neque longula dista, neque proxima adita.
DISSOCIABILIS, le, quod sociari, & coniungi non potest. Tacit. in uita Agricola. Res olim dissociabiles miscuit, principatum, & libertatem.
DISSOCIATIO, Pli. lib. 22. cap. 21. Tanta dissociatio deprehenditur.
DISSOCIARE, are, [scompagnare. Gal. Desasseubler, separer, desioindre.] Hisp. Desacompañar.] διασχωμι, & a societate diiungere. Cicero de Amic. Morum dissimilitudo dissociat amicitias.
DISSOLVIBILIS, le, [Dissolubile,] διαλυτος, quod facile dissolui potest. Cicero 2. de Nat. Deo. Animal dissolubile. Coagmentatio dissolubilis. idem lib. 1.
DISSOLVO, [Sciore. Gal. Deslier, dissoudre, desioindre, desassembler, destracher. Hisp. Desatar,] διαλυω, quod ligatum erat soluo. Pla. Pæn. Vbi dissolutus tu sies, ego pendeam. Cicero de Sen. Opus ipsa suum eadē quæ coagmentauit, natura dissoluit. Dissoluere amicitias, Cicero de Amic. Dissoluere interrogationes, 4. Aca. Est etiam expedire, Ter. in Heau. Dissolui me ocyus, operam ut tibi darem. Dissoluere aliquem, non diu suspensum tenere, paucis, quod uolumus, dicere. Pla. Merc. Dissolue iam meminis enim diu pendeo. Item diuersis personis soluere. Cicero lib. 2. Offic. Numquam nec maius æs alienum fuit, nec facilius dissolutum.
DISSOLVTE, Cicero pro Cæciu. Ius suum dissolute relinquere.
DISSOLVTIO, διαλυσις, Cicero in Partit. Contritio uerborum tum coniuentionibus copuletur, tum dissolutionibus relaxetur.
DISSOLVTVS, a, um, [sciolto. Gal. Dissolu, desliè, desioint. Hisp. Suolto,] διαλυτος, quod ligatum non est. Pli. libro 28. capitu. 7. Capillo, cinctūque dissoluto. Dissoluti, qui moribus, legibusque soluti, luxum uitæ sequuntur. Cicero 6. Verr. Negligentes ac dissoluti si cupiamus esse.
DISSONVS, a, um, [discordante. Gal. Desacordant, different. Hisp. Cosa que desacuerdo en son,] διασωνος, dissimiliter sonans. Liu. 4. Dictator circumagenti se ad dissonos clamores hosti undique obiecerat uictorem peditem, equitemque. Vnde dissono, as, discordo. Col. l. 1. c. 1. An uniuersa, quæ maiores prodiderunt, huius temporis cultura respondeant, an aliqua dissonent.
DISSUASOR, qui dissuadet. Cicero ad Brut. Etesiarum diebus Auster me in Italiam, quasi dissuasor mei consilij, retulit. Sic. Luc. l. 4. gladiū uocat, Dissuasorem iusti, quod nos mortis metu a iusto deterreat
DISSUADEO, des, [scorsortare. Gal. Dissuader, deshonnetter, desconseiller. Hisp. Dissuadir,] μεταπειρω, Cicero de Off. Cum de captiuis dissuasurus esset. Ouid. 1. Meta. Pudor est, qui suadeat illinc. Hinc dissuadet amor. Dissuasio, Cicero pro Clu.
DISSUASOR, aris, [Basciare molto,] παραοικω, cum uoluptate quadā exosculor. Cicero Tiron. Tuos oculos dissuauabor.
DISSUULTO, tas, [Saltare in diuersa parti. Gal. Resaillir, ex ortir d'ou on est, reiaillir ça & là. Hisp. Saltar en diuersas partes,] διαθοικω, frequent. a dissilio in diuersas partes salio. Plin. lib. 37. Ferrum utrinque dissulcat.
DISSUO, [discussire,] διασπειρω, quod futum erat, dissoluo. unde dissuere amicitias per translationem dixit Cicero 1. Offic.
DISTABESCO, is, tabesco. Cato. de re rust. cap. 24. Sinito cum musto distabescant.
DISTANTIA, [Distancia,] διασμη, differentia, interuallum. Cicero de Ami. Tanta est inter eos, quanta maxima potest esse, morum studiorumque distantia.
DISTANDET, ualde tædet. Ter. in Phor. Me cum hoc distædet loqui.
DISTARE, [Esse differente. Cal. Estre loing, estre separè, different ou dissimblable,] διασπειρω, differre. Cicero secundo. Offic. Quibus rebus exulta hominum uita tantum distat a uictu, & cultu bestiarum. Proprie significat abesse. Hirc. quarto Bel. Alexan. Cum hi tam paruo spatio distarent ab ipsis. Plin. Quinque milia passuum distat ab urbe.
DISTENDO, dis, [Distendere. Gal. Estendre ça & là. Hisp. Estender en diuersas maneras,] διατεινω, in diuersas partes tendo. Col. lib. 5. Stablior est linea, quæ uelut anchoris quibusdam distenditur. Virgil. 4. Geo. Dulci distendunt nectare cellas.
DISTENTVS, [Pieno, occupato,] διατεταμενος, repletus. Plin. Distentus solitaria cena. Nonnumquam occupatus. Cicero ad Attic. Brevitate epistolæ scire poteris eum ualde esse distentum. Distentissimus, pro occupatissimo, apud eundem libr. 3. de Nat. Deo. & ad Attic. libr. 13.
DISTERMINO, [Separare,] διαχωω, separo, uel diuersas res termino. Luc. libr. 1. Et Gallica certus Limes ab Ausonijs disterminat arua colonis.

- DISTERO**, ris, p.c. [*Tritare sottilmente. Gal. Fort broyer et menuiser. Hisp. Hollar à trillar mucho.*] *κρταπιβω*, multum siue crebro tero. Ca to de Re rust. cap. 75. Casei pondo duo bene ditere in mortario.
- DISTICHON**, carmen duorum uersuum, *συχος*, enim uersus.
- DISTILLARIUS**, rij, concinnator, siue uenditor distillationum. Seneca.
- DISTILLATIO**, [*Catarrho.*] quam Græci catarrhum, coryzam, brachum uocant. Plin. lib. 20. capitu. 6. Phiticis distillationibus ex ipso cibis prodest.
- DISTINCTE**, [*Distintamente. Gal. Distintement. separèemen. Hisp. Apartadamente.*] Cic. 2. Tuf. Profitentur se neque distincte, neque distribute, neque eleganter scribere.
- DISTINCTVS**, us, ui, [*Distinctione.*] Tacit. libr. 5. Distinctu pennarum a ceteris auiibus diuersum.
- DISTILLO**, las, [*Distillare.*] *καταρρέω*, paulatim fluo. Virg. 3. Georg.
- DISTINCTIO**, [*Distinctione. Gal. Distinction, marque, différent, diuersité, separation. Hisp. Apartimiento, diferencia.*] Cic. 3. de Leg. ex distinctione iutorum, & iniutorum.
- DISTINEO**, es, [*Tener impedito.*] *αειωω*, diuersis rebus impeditum te neo. Cicero. Mario: Nos hic multitudine & celebritate iudiciorum & nouis legibus distinemur. Luc. libr. 5. Et mare, quod late terrarum distinet, *ασιδεσ* occupat. Item arcere. Virgil. libr. 11. Dum distinet hostem Agger murorum.
- DISTINGVO**, guis, [*Distinguere.*] *διωπιζω*, discerno. Cic. in Para. Caus. 1. hæc, non natura distinguit. Distinctus. Cic. 2. de Nat. De. Littora collucent, distincta rectis & urbibus.
- DISTITO**, as, frequa. Disto, *δυσνημι*, Col. lib. 7. Distitent inter se aliquanto spatio.
- DISTORQUEO**, es, [*Distorcere. Gal. Destordre, tordre d'autre costé. Hisp. Torcer al contrario, d'estorcer.*] *διασπρωω*, in diuersum torqueo. Ter. Eun. Ah, illud uide os ut sibi carnifex distorsit.
- DISTORTIO**, onis, [*storcimento.*] *δυσπορω*, Cic. 4. Tusc. & 5. de Fin. Si peccetur distortione, & deprauatione, aut motu deformi.
- DISTRACTIO**, [*separatione.*] *διασπασμος*, separatio. Cic. 3. Offi. Nul la nobis cum tyrannis societas est, sed potius summa distractio.
- DISTRAHO**, [*Tirare in diuersa parti. Gal. Detirer, tirer in diuersas parties. Hisp. Distraer, armarlo por partes.*] *αειωω*, diuersè traho, diuido. Ter. Phorm. Quod si eo meæ fortunæ redeunt, Phanium, abs te ut distrahar. Virgil. lib. 7. Turbatus distractus equis. Refertur plerum que ad animum. Cicero. 3. Of. Distrahitur in deliberando animus. Pro uendo, Vlp. de Trans. Si uni pluribus fundus ad alimenta fuerit relictus, ueliatq; eum distrahere, necesse est prætorem de eius distractione, & transactione arbitrari. Apul. libro primo. Cæsus recens erat, & sciti saporis, admodum commodus pretio distrahi. Pro compono, scdo, Cicero pro Cæ. Omnia iudicia aut distrahendarum controuersarum, aut puniendorum maleficiorum causa reperta sunt.
- DISTRIBVO**, is, [*Diuidere. Gal. Distribuer, departir, diuiser. Hisp. Distribuir, partir.*] *διωπιζω*, diuido, quasi diuersis tribuo. Ter. in Adelph. Dedit in sumptum dimidium miaræ: id distributum sane ex sententia.
- DISTRIBVIT**, [*Distintamente. Gal. Distinctement, avec partitions & diuisions, par parties. Hisp. Con repartimiento en partes, apartadamente.*] Cicero. 2. Tusc. Profitentur, se neque distincte, neque distribute, neque eleganter scribere. de Inuent. 2. Sin distributius tractare quis uolet.
- DISTRIBVTIO**, [*Distributione. Gal. Distribution, departissement, diuision. Hisp. Repartimiento, en partes.*] Ci. pro Clu. Distributionem inuidig & criminum.
- DISTRINGE**, [*Stretamente. Gal. Estreñtament. Hisp. Estrechamento.*] Plin. li. 9. e pist. ad Sabilianum: Districte minatus, nunquam me postea rogaturum.
- DISTRINGO**, [*Stringere stretamente. Gal. Estreñdre, serer estreñtemet. Hisp. Estregar, estreñir estrechamente.*] *διαστέλλω*, arctè stringo. Ci. li. 3. Of. Præus distringit, non dissoluit perurium. Quandoque radendo sordes detergo. unde distringere sese dicuntur, qui in balneis sudores, & sordes a corpore abradunt. Marti. lib. 14. Pergamus has misit, curuo distringere ferro. Plin. lib. 34. cap. 8. de Lysippo: Plurima signa fecit fecundissimæ artis, inter quæ distringentem se. Distringere gladium, est nudare & uagina eximere. Cicero libro tertio Offi. Gladium ditrixit, iurauitque se illum itatim interfectorum. Quandoque colligere, Columel. libro ult. Sereno celo manibus distringi olium oportet. Quandoque impeditum teneo, Quin. Quibus componendis, biennium, tot alioqui negocijs distinctus impendi.
- DISTRUNCO**, as, [*Troncure. Gal. Couper & ester ius ques au tronc, detronquer. Hisp. Destroncar partir per medio.*] *κολοβω*, mutilo, uel in partes disseco. Pla. Truc. Ego te hic medium distruncabo.
- DISTRVO**, is, *διασπιδάζω*, separatim struo. Sue. in Calig. Distructis, ac instructis, pro loci dignitate, compluribus cellis.
- DISTRVBATIO**, [*Disturbatione. Gal. Demolition, abatement. Hisp. A*
- quel desbarato en partes,] Cicero. 3. Offi. in Corinthi disturbance peccatum.
- DISTRVBO**, [*Disturbare, turbare. Gal. Destourber, demouir, ruiner, ruener ius, ruiner & abatre.*] *διαπριτω*, disijcio, euerto. Cic. pro domo. Ditraxi a complexu suorum. Idem pro Sex. Ros. Qui fidem lædit, diturbat humanæ uitæ societatem.
- DISSVLCVS**, [*Porco.*] a ueteribus porcus dicebatur, diuisus in cernice setas habens. Felt.
- DITESCO**, [*Arricchire. Gal. Deuenir riche, s'enrichir. Hisp. Enriquecerse.*] *πλετέω*, diues fio: augmentatium ab inulcato uerbo Ditico. Luc. lib. 4. Partu possunt ditescere dulci.
- DITHYRAMBVS**, *διθύραμβος*, uiri Thebani nomen, qui primus hymnos inuenisse creditur, qui in honorem Bacchi solent decantari, a cuius nomine ipsi etiam hymni Dithyrabi creduntur appellati. Horat. libr. 4. Carm. Seu per audaces noua dithyrambos Verba deuoluit.
- DITIO**, ditionis, [*Giuiriditione, imperio, signoria. Gal. Signeurie, autorité, maistrise, domaine, empire. Hisp. Iurisdicion, y señorio.*] *δυναστεία*, imperium, dominium. Cicero secundo de Leg. Ditione atque uimine deorum geruntur res. Hoc nomen quæ inuis a Dis, Ditis, deriuari uideatur, attamen contra naturam primitiui corripit primam.
- DITIOR**, oris. Cicero. de Ami. Ditiore mihi uideatur esse uere amicitia.
- DITRO**, as, [*Arricchire.*] *πλετιζω*, a dis, ditis, diuitem facio. Plin. lib. 21. Castra militem ditauere.
- DITROCHEVS**, *διτροχαιος*, pes constans ex duobus trochæis.
- DIV**, [*Lungamente, di giorno. Gal. Long temps, longuement. Hisp. Luengo tiempo.*] *μεδ' ημεραν*, aduerbium pro die. Plautus. Nec noctu, nec diu quietus. Interdum significat longo tempore. Cicero. de Sen. Quid est in hominis uita diu? Horat. in epist. Quo semel est imbuta recens seruabit odorem Testa diu. Habet autem diu frequenter post se particulam Cum. Plau. in Merc. Haud sane diu est, cum illi dentes exciderunt.
- DIVAGOR**, p.c. [*Andare uagabondo, uagare. Gal. Vagabonder, estre uagabon. Hisp. Vagar, andar mucho uagabundo.*] oberro, huc illuc uagor. Lactan. libr. 5. Animus in multa dispersus, huc atque illuc diuagatur.
- DIVARICO**, as, [*Diuidere. Gal. Estendre, escaquer. Hisp. Estender.*] p.c. *διατενω*, extendo, diuido. unde & tibus diuaticatas dicimus, in diuersas partes discretas. Ad ramos transitit Cato: Arbores, hoc modo putentur, rami diuarentur. Non. Diuaticari dictum est distendi, ab ijs, qui uitio naturæ ita sunt pedibus discretis, ut eos in diuersum habeant separatos. Simplex est Varico: quo usus est Quin. Varicare (inquit) supra modum in stando deforme est.
- DIVEILO**, diuellis, diuulsi, diuulsus, [*Sueller, tirare, togliere. Gal. Arracher & deuiudre, ester & raurir. Hisp. Arrancar apartando.*] *πιδω*, abstraho. Sal. Diuelli liberos a complexu parentum. Membra diuulsa, Ouid. 3. Trist. ele. 9. Vnde diuulsa remis, 8. Met.
- DIVENDO**, *διαπιπρασκω*, uarie uendo. Cic. de lege agr. Ut decem uiri, bona P. R. possint diuendere.
- DIVERBERO**, ras, [*Percuotere. Gal. Fraper à trauerser, donner de dans. Hisp. Hender hazotar.*] *διακόνω*, Vir. 5. Aen. stridente sagitta Hirtacidæ iuuenis uolucres diuerberat auras.
- DIVERBIA**, *διπρήματα*, partes comædiarum, ubi plures personæ uersantur. Liuius. Inde ad manum cantari histrionibus coepum, diuerbiaque tantum ipsorum uoci relicta. Seruius aliter, Diuerbium inquit, primus actus comædiæ. Græce *σποταδία*.
- DIVERSITO**, as, [*Piegarsi spesso.*] *τρέπομαι*, frequa diuerto. Gel. Nec ad uerborum uenustates diuertendum.
- DEVERSOR**, sarris, [*Albergare. Gal. Se retirer, & loger en quelque lieu, y hamter. Hisp. Aposentarse en meson.*] *καταγωμαι*, hospitio alicuius uitor, ad hospitium diuerto. Cic. 2. in Ver. Rubrium parum laute diuersari dicit. Idem 5. Tusc. Cum Athenis apud eum diuersarer. Idem 2. Ver. Domus, in qua iste diuersabatur. Accipitur & pro conuersor. Val. libro primo. Tabernam, in qua is diuersabatur petere conatus.
- DIVERSOR**, [*Albergatore. Gal. Celuy qui uz en une hostellerie pour loger, un'hoste qu'on loge. Hisp. El que se aposenta en posada, hospedarse.*] qui in caupona hospitatur. Cic. lib. 2. de Inue. Caupo cum quibusdam diuersoribus, &c.
- DIVERSORIOLVN**, [*Alberghetto.*] Cic. ad Cornif. Sinueflanum diuersoriorum.
- DIVERSORIUM**, [*Albergo, alloggiamento. Gal. Hostellerie, logis. Hisp. Posada de meson.*] *καταγωμαι*, a diuertendo, hospitium, caupona, locus, ad quem non habitandi, sed ad tempus commorandi causa diuertimus. Cic. in Cati. Commorandi natura diuersorium nobis, non habitandi dedit.
- DIVERSORIUS**, a, um, ut taberna diuersoria, [*Hosteria.*] id est caupona. Plau. Truc.
- DIVERSVS**, sa, sum, [*Separato. Gal. Diuers, different, tous autres, chang. Hisp. Cosa partida en partes diuersas, diuersa cosa.*] *νεχωρισμένος*, separatus.

- ratus. *Hir. 2. Bel. Afr. Numidas diuersos, dispersosque in omnes partes fugere.*
- DIUERSVS**, [*Auersario, inimico.*] Item aduersarius. *Sue. de Clar. Gram. Interrogatus a Varrone diuersæ partis aduocato. Interdum idem quod alius uel dissimilis. Cic. 4. Aca. Qui a te totus diuersus est.*
- DIUERSITAS**, atis, [*Diuersitas. Gal. Diuersité, différençe, variété. H. Sp. Diuersidad de las cosas.*] Dissimilitudo. *Pl. in ep. Imitare, quâ tum diuersitas ingeniorum pareretur.*
- DIUERSE**, [*In diuerse parti. Gal. En diuersis parties, en diuerses manieres. H. Sp. Diuersamente.*] *εξαρτισμένως*, in diuersas partes. *1. er. in And. Curæ meum animum diuerse trahunt.*
- DIUERSVM**, [*In diuerse parti.*] pro diuerse. *Pla. in Mil. Dispendite hominem diuersum.*
- DIUERTICVLVM**, [*Diuolgimento. Gal. Desfour de chemin. H. Sp. Apartamiento del camino.*] *εξαρτία*, est uia, per quâ de itinere nostro alio diuertimus. *Te. Eun. Vbi ad ipsum ueni diuerticulû, comiti. Seruius: Diuerticula sunt semitæ transuersæ, quæ sunt a latere uite militaris. Diuerticula etiâ domicilia in uia ad quæ diuertendum fit. Liu. 1. Cum gladij abditæ ex omnibus locis diuerticuli protraherentur. Fraudis & insidiarum diuerticulum. Ci. pro Rolo. Com.*
- DIUERTO**, is, & Diuertor, eris, [*Diuertire, torcere. Gal. Se destourner, tourner son chemin quelque part. H. Sp. Apartarse del camino.*] *εξαρτία*, ab itinere deflecto. *Ci. 6. Phil. Nunciatur se, Pompeij conueniendi causâ diuertisse Massiliam. per translationem pro digredi, Cicer. li. 12. ep. Redeamus ad illud unde diuertimus. Laët. lib. 9. Huc necessario diuertendum erat. Est item in diuersorium, uel hospitium se recipere. Ci. Cum alter ad cauponem diuertit, alter ad hospitem. Idem pro Mil. Clodium suspicari debuit ad uillam suam diuersurum. Idem. 1. Offi. Quicunque Laciades in uillâ suâ diuertisset. Pro Deior. Cum domum regis diuertisses. Diuertor, Ci. Attico. Itineris causa ut diuertat, est deuium.*
- DIVES**, diuitis, [*Ricco. Gal. riche, abondant, copieux. H. Sp. Cosa rica y abundante y copiosa.*] *πλοῦτος*, Ci. in Para. Quem intelligimus diuitem, aut hoc uerbum in quo homine ponimus opinor in eo, cui tanta possessio est, ut ad liberaliter uiuendum facile contentus sit. Et modo conuertitur cum genitiuo. *Virg. 1. Geo. Diues opum uariarum. Modo cum ablatiuo. Ci. li. 2. Off. P. Crassus tum cognominæ Diues, tum copijs. Est autem generis omnis: facit enim accusatiuum diuitem, & hoc diues. Oul. li. 1. de Arte: Addidit externo marmore diues opus. Hinc Diuitor comparatiuum. Ci. de Ora. Licentior & diuitor dithyrambus.*
- DIVEXO**, [*Affligere in uarij modi. Gal. Fort tormenter. H. Sp. Fatigar en diuersas maneras.*] *εξαρτία*, uarijs modis affligo. *Ci. in Phi. Omnia diuexare, atque diripere cupiens.*
- DIVIDIA**, æ, [*Noia. Gal. Ennuy, chagrin. H. Sp. Ennio.*] *τædium*, & molestia: sic enim exponit Nonius. *Pla. Bac. Illæc res magnæ diuidiæ est mihi. Festus diuidiam, discordiam interpretatur.*
- DIVIDICVLA**, teile Festo, dicuntur castella, ex quibus a riuo communio aquam quisque in suum fundum ducit.
- DIVIDIO**, dis, p. c. diuisi diuisum, [*Diuidere, separare. Gal. Diuiser, partager, distribuer, partir en pieces. H. Sp. Partir en partes.*] *διαπέψω*, separare. *Vir. in epig. quodam: Diuisum imperium cum Ioue Cæsar habet. Ponitur & pro prædicare. Pla. in Aul. Me non diuides. Diuidere sententiâ, forensis locutio, quâ Asconius Pædianus interpretatur his uerbis: Cum aliquis (inquit) in dicenda sententiâ duas, pluresue partes complectitur, si nõ omnes probâtur, postulatur ut diuidatur, id est, ut de singulis reb. seorsum referatur, ut pars altera, si ita opus fuerit, approbetur, altera repudietur. Ci. l. 1. epi. 2. Postulatû est, ut Bibuli sententia diuideretur.*
- DIVIDVÆ**, Idem in Caf. Quod tibi ægre est, idem mihi est diuidue.
- DIUINATIONIO**, [*Indominatione. Gal. Deuinement, prediction des choses a uenir. H. Sp. Adomnacion.*] *μαρτία, μαρτιάν*, prudentia futurorû. *Ci. 1. & 11. de Diu. Versari quandâ inter homines diuinatione, uim. f. cognoscentem, & uidentem, & explicantē signa, quæ alijs omnibus portendâtur. Dicitur etiam Diuinatio, iudicium, siue cognitio, quæ circa constitutionem accusatoris uel subscriptoris constitit: cum. f. ex duobus, pluribusue accusationem ambientib. diligendus est qui maxime sit idoneus. Ratio nominis hæc est, quia in alijs iudicijs iudex ea, quæ testib. tabulis, uel argumentis probata sunt, sequi debet. cum aut accusator est eligendus, ex leuibus quibusdam & exilibus iudicijs & coniecturis iudicare debet, & pene diuinare, qui ad accusandum maxime sit idoneus. Asconius.*
- DIUINATVS**, participium passiuum. *Oui. de Nuce: Ut diuinatas auferat augur opes.*
- DIUINATVS**, a, um, [*Separabile. Gal. Qui se peut diuiser ou partir. H. Sp. Cosa que se puede partir en parte.*] *εξαρτία*, quod separabile aut separatum est. *Ci. de Vniu. Ex ea materia, quæ indiuidua est, & ex ea quæ corporib. diuidua gignitur. Ter. in Adel. Totum diuiduum factum. Oui. 1. Fast. Insula, diuidia quam premit amnis aqua, id est, quâ ambit fluuius ab utraque parte.*
- DIUINIPOTENS**, *θεοκρατής*, qui in diuinis potestatem habet. *Apul.*
- DIVINE**, [*Diuinamente.*] *θεοειδής*, ad deorum similitudinem, deorum more. *Quint. l. 1. ca. 10. Quæ Tullius in Oratore diuine exequitur.*
- DIVINITVS**, [*Deo Diu. Diuinamente. Gal. De Dieu, uenant de Dieu, diuinement. H. Sp. Diuinamente.*] *θεοειδής*, a deo, siue a diuis. *Vir. 4. Ge. Haud equidem credo, quia ut diuinitus illis Ingenium. Interdum idem est, quod diuine, i. humanis uiribus excellentius. Ci. 2. de Ora. Ille locus inductus est a me diuinitus.*
- DIVINITAS**, atis, [*Diuinita. Gal. Diuinité. H. Sp. Diuinad.*] *θεοτης*, fors, uel potestas diuina. *Pl. l. 19. c. 12. Opus ingenis, occultumque diuinitatis. Ci. de Ora. Aristoteles menti tribuit omnem diuinitatem.*
- DIVINO**, nas, [*Indouin. re. Gal. Deuiner, predire les choses a uenir. H. Sp. Admirar.*] *μαρτία*, futura prælagio. *Dictum uidetur a diuinus, quia diuinum quiddâ esse uidetur futura prædicere, aut occulta in lucem profere. Ter. in Hecy. Plane hic diuinat. Ci. At. Non equidem hoc diuinari, sed aliquid tale putari fore.*
- DIVINVS**, a, um, [*Diuino. Gal. Deuin, qui predit, prediseur. H. Sp. El que a diuina.*] *θεοειδής*, quod ad deum pertinet. *Pla. in Cur. Rei diuinæ operâ dabo. Diuinæ rei operam dare, & Rem diuinam facere, est dijs sacrificare, Cicer. 6. Ver. Res illam diuinam apud eos deos in suo sacratio facere uidisti. Diuina uerba, pro piacularib. quibusdam uerbis, quibus prodigia solent procurari. Cat. de re ru. Si de cælo uilla tacta sit de ea re uerba diuina uti fiant, procreet. Cicer. 1. de Diu. Aristoteles eos, qui ualitudinis uitio furerent, & melancholici dicerentur, censebat habere aliquid in anima prælagiens atque diuinum. Diuinum interdum eximium, & humana forte maius. Virg. ecl. 3. Diuini opus Alcimedontis. Item qui diuinat, prædicat. Mart. Non sum diuinus, sed scio quid facias. Auis diuina imbrium, id est, diuinatrix & prænuncia, Hor. 3. Car.*
- DUIVSIO**, [*Diuisione separatione. Gal. Diuision, departement separation. H. Sp. Repartimiento.*] *διαπέψω*, partitio. *Ci. 1. de Na. Deo. Diuisionum regnorum, cæli, maris, & inferorum. Apud rhetores Diuifio est, (ut scribit auctor ad Herennium) per quam aperimus quid conueniat, quid in controuersia sit uel per quam exponimus, quibus de rebus dicturi sumus. Quint. l. 7. Diuifio rerum plurium in singulas: partitio, singularum rerum in partes discretus ordo. Cic. 3. de Natu. Deor. Quadripartita, inquit, fuit diuifio tua.*
- DUIVSOR**, ris, [*Partitore. Gal. Distributeur, diuiseur, partisseur. H. Sp. Partidor.*] *διαπέψω*, qui pecunias inter tribus uiritum candidatorû nomine diuidebat in creandis magistratibus. consueuerat. n. petito res magistratû apud Romanos, pecunia sibi studia conciliare suffragatorû, & per centurias tribusque diuidere nûmos. *Ci. pro Plâ. Doce, uel una tribus per quæ sequestrem, quo diuisore corrupta sit. est & Diuisor, qui preposita Venere pueros corrumpt. Ci. De to. Num honesti est uerbum diuisor? at inest obsecrum cui respõdet intercedo. Pla. in Aul. Me quidem nõ diuides.*
- DUIVSURA**, re, [*Diuisione. Gal. Coupeure, incision, separation. H. Sp. Corta dura, partimiento, apartamiento.*] *διατομή*, diuifio. *Pl. li. 12. c. 26. Ab hac ferula differt, folijs tantum & platani diuisura. Idem. libr. 14. c. 3. Folio paruo & rotundo, siue diuisuris: quas incisuras multis alijs locis appellant.*
- DUIVSUS**, us, ui, [*Diuisione.*] *διαπέψω*, diuifio, id est partitio. *Liu. lib. 33. Vestigalia publica prædæ, ac diuisui quibusdam magistratibus erant.*
- DUIUITIÆ**, arû, [*Ricchezza. Gal. Richesses. H. Sp. Riquezas.*] *πλοῦτος*, numero tantum multitudinis, opes, amplæ fortunæ. *Cicer. discretim uidetur facere inter diuitias & opes: Sunt ergo diuitiæ ad necessarium usum: opes ad magnificentiam. expetuntur autem diuitiæ, tum ad usus uitæ necessarios, tum ad perfructas uoluptates. 1. de Off.*
- DUIUITOSAS**, [*Arrichire. Gal. Faire riche, enrichir. H. Sp. hacer rico.*] p. c. *πλοῦτιζω*, diuitem facio. *Accius: Augures uerbis aures diuitiant alienas: suas, ut auro locupletent domos.*
- DUIVM**, [*Aere. cielo.*] substantiuum, formatum a genitiuo Græco *διδω*, a nominatiuo *διδω*, unde Sub diu aliquid fieri, dicimus, id est, sub Ioue, sub cælo, non sub tectis. *Hora. libr. 3. Carm. Nec te candi de Bassæu Sub dium rapiam. Idem: Vitamque sub diu, Et trepidis agit in rebus.*
- DUIORTIUM**, [*Diurzo, partimento.*] *διεπαρτία*, a diuertendo, siue (ut ueteres loquebantur) a diuertendo. idem est quod diuerticulum, id est, semita transuersa, qua a uia regia deflectimus. *Virgil. 9. Aen. Obijciunt equites sese ad diuortia nota. Frequenter accipitur pro distractione matrimonij, quam Ter. Discessionem uocantam diuerto apud iuriconsult. sæpe usurpatur pro discedere a coniugio. Fiebat autem diuortium hisce fere uerbis: Res tuas tibi habe, Res tuas tibi age. Cicer. in Phil. Antonius cum mimia fecit diuortium: Et paulo post. Ille uxorem suam sibi res habere iussit. Diuortium, etiam separatio dicitur. Cicer. ad Cæl. li. 2. Mons diuisus aquarum diuortijs. Pro Clu. Nouis inter pro pinquos susceptis inimicitijs sæpe fieri diuortia atque affinitatum dissidia uidemus.*
- DUIORNOS**, diu uiuo, a dieu Perennare ab anno. *Nonius.*

- quibus nec sectæ philosophorum, nec religionum vires constare possunt. unde Laertius ait, sectam eam non appellari, quæ dogmata non habet. Cic. 4. Tusc. Quomā id haberent Academici decretū (sentitis enim iam hoc me dogma dicere) nihil posse percipi. Idem 4. Acad. Sapientia quid futurum est, quæ neque dubitare debet de suis decretis, quæ philosophi dogmata uocant? Habent & ceteræ artes sua dogmata: ut in re medica alia Hippocratis, alia Aesclepiadis dogmata fuerunt: Pli. frequenter placita appellantur, ut, placita Magorum, placita Babyloniorum li. 2. Dicitur autē dogma *ἄπο τῶ δολίου*, opinari.
- DOGMATISTES**, qui alijs dogmata præscribit. Hieronymus.
- DOLABRA**, BRÆ, pen. cor. [L'ascia, piola. Gal. Doloire, hache. Hisp. Seguron ὀκζuela para dolar.] ὀκζην, instrumentum fabricorum, quo ligna dolant. Colum. lib. 3. Quæ falce amputari non possunt, acuta dolabra abradit.
- DOLABELLA**, deninuta dolabra. Colu. lib. 5. Circa crus dolabella dimouenda est terra, Hoc etiā cognomine usa est Cornelia gens Romanorum.
- DOLABELLIANA PYRA**, ab insitore Dolabella sic dicta. Plin. lib. & capitu. 15.
- DOLENTER**, [Con dolore. Gal. Dolentement, par douleur, en tristesse. Hisp. dolendose ὀ dolorosamente.] Plan. Cic. lib. 10. Quicquid tibi scribo, dolenter magis, quam inimice facio. Ouid. 4. Metam. Nil illo fertur uolucrum moderator equorum Post phaetonteos uidisse dolentius ignes.
- DOLEO**, es, dolui, dolitum, [Dolere. Gal. Se douloir, estre dolent, estre faché ὀ desplaisant. Hisp. Doler de dolerse.] ἄλγος, Terent. in Eunu. Doleat dictum imprudenti adolescenti. Hoc uerbum, si ad corpus referatur, neutrum acquisitum est: ut, Oculi dolent uiro tuo. Pla. in Amph. Mihi etiam misero nūc malæ dolent. Sin de rebus alienis, effectiuum est: ut Doleo tuam miseriam. Doleo tuam uicem, Doleo uicem Reipub. Salsut. Quasi colens eius casum.
- DOLIA**, ORUM, [Boste, doglio. Gal. Vaisseaux a serrer le uin, tonneaux. Hisp. Tinejas ὀ uasijas grandes, de barro.] πῖθοι, uasa maiora, uino seruando idonea. Tere. in Heaut. Releui omnia dolia. Cicer. de Clar. Orat. Num igitur qui hoc sentiat, si is potare uelit, de dolio sibi haurien dum putet?
- DOLIARI**, & hoc doliare, quod ad dolij magnitudinem accedit, unde Plau. in Pseu. Festiuiter appellat anum uentricosam, doliarem.
- DOLIARIUM**, RIJ, [Doglio.] apud iureconsult. poni uidetur pro ipsis dolijs, uel cella, in qua dolia uinaria sunt. Si (inquit) ex doliario patris ueni uenierit.
- DOLIARIUS**, qui dolia facit, & componit. Plin. lib. 3. cap. 6.
- DOLICHÈ**, insula XVII. M. passuum a Naxo distans, tantumdem ipsa in longitudinem patens, prius Icaros dicebatur: unde nonnulli nomen mari inditum putant potius, quam ab Icaro Dædali filio. Marcellus etiam & Ichthoesa aliquando uocata est. Pli. lib. 4. cap. 12.
- DOLIO**, LIS, LIUI, LITUM. Varro in Agathoe. Cælatu in manu dextera scyphus, cælo dolitus, artem ostentat Mentoris. Nonius.
- DOLIOLA**, [Botiticini. Gal. Petit myrs ou tonnelets. Hisp. Tinajelas.] πῖθοι, dem. a dolijs unde & locus in urbe sic uocatus, quod post Allicensem cladem Gallis urbem inuadentibus doliola, in quibus sacra pontifices considerant, eo in loco fuerint defossa a flamine Quirinati, ut Liu. lib. 5. scribit. qua de causa in eodem loco ne despuere quidem alicui licebat. Fest.
- DOLOPAS**, [Pulire. Gal. Doler, unir, esboucher. Hisp. Dolar, aplanar.] πλεξέω, dolabra, siue ascia læuigo. Prop. Prooperanti falce dolatus. Cicer. de Diui. Quis robur illud dolauit?
- DOLONES**, Δολωνες, ita dicti a fallendo, quod ingentes conti, ferro breuissimo cum speciem præferant ligni, intus ferrum acutum habent. Vir. 1. 7. Senosque gerunt in bella dolones. Vbi Seruius ait. Dolonem flagellum esse, intra cuius uirgam lateat pugio. Plutar. in Tiberio interpretatur sicani latronum. In instrumento autem nauali Dolones dicuntur uela minora, quæ celeritatis causa solent erigi. Liu. lib. 46. Dolonibus erectis altum petere contendit. Ibidem: Sublatis dolonibus effuse effugere contendit.
- *DOLONCI**, I, populi Thraciæ, apud Steph.
- DOLOPES**, populi Thessaliæ, in extremis finibus Phthiotidis. Strab. lib. 9. Virgil. lib. 2. Aene. Quis talia fando, Myrmidonum, Dolopum uel. Pli. lib. 4. cap. 2. Dolopas in Aetolia constituit. Dolopecius, a, um, Val. 2. Arg.
- DOLOR**, [Dolere, affanno. Ga. Douleur, facherie, ennuy. Hisp. Dolor.] ἄλγος, animi uel corporis cruciatus. Cicer. 2. Tusc. Dolor est motus asper in corpore, a sensibus alienus. Terent. in Andr. Eius labore, atque eius dolore, gnato ut medicarer tuo. Sic Sulpic. lib. 4. Est omnino uix consolabilis dolor.
- DLOSE**, [Astutamente, malignamente. Ga. Par tromperie, cauteusement. Hisp. Astuta, y engañosamente.] Cic. 3. Off. Quicquam agi dolose, aut malitiose pater.
- DOLOSVS**, a, um, [Maluagio. Gal. Trompeur, cauteux, plein de finesse. Hisp. Engañoso, astuto.] Fraudulentus. Cic. pro Rab. Dolosus concilijs,
- DOLVS**, doli, [Inganno, fraude. Gal. Dol, fraude, tromperie, cautelesse. Hisp. Astucia ὀ engaño.] δολος, Græca dictio, quæ apud Latinos accipitur pro fraude, quæ fit ad fallendum aliquem. Pla. in Capt. Doli non doli sunt, ni aiu colas. Ter. in And. Siquid consilij habet, ut consumat nunc, cum nihil obfint doli. Ci. pro domo. Ne qua calānia, ne qua fraus, ne quis dolus adhibeatur. Veteres tamen etiam in bonam partem accipiebant, pro solertia & calliditate, quæ aduersus hostes adhibebatur. unde dolum malum dixerunt discernentis causa: quod & bonus quidam dolus diceretur. Ter. in Eun. Erat suspicio, dolo malo hæc fieri omnia. Vlp. de Dolo malo, l. j. Dolum malum Seruius ita definit. machinationē quandam alterius decipiendi causa, cum aliquid simulatur, & aliud agitur. Ci. 3. Off. Cum ex Aquilio quæreretur, quid esset dolus malus, ita respondebat, cum aliud simulatum est, aliud actum.
- DOMABILIS**, LE, [Domabile. Gal. Dostable, aisé adonter. Hisp. Cosa que se puede domar.] Hor. 4. Car. Ode. 14. Te cantaber non aute domabilis Miratur. Oui. 9. Met. Nullaque domabile flamma.
- DOMESTICATIM**, per uarias domos. Sue. in Cræf.
- DOMESTICVS**, CA, CUM, [Di casa. Gal. Domestique, de la maison. Hisp. Cosa casera ὀ de casa.] οἰκετικὸς, quod ad domum pertinet, ut domesticus usus, & consuetudo, apud Ci. Aliquando mansuetus, ac mitis, Pli. Mite animal, atque domesticum. Domesticus qui in eadē domo nobiscum habitat.
- DOMICILIVM**, [Habitatione di lungo tempo. Gal. Domicile Le lien de la demeure ou habitation. Hisp. La casa, ὀ la morada della de lungo tiempo.] οἰκητήριον, habitatio longi temporis, unde mutare domicilium dicuntur, qui migrant, ut aliam urbem habitent, tanquam illius ciues futuri. Cic. 7. Ver. Diuinum domicilium nocturno latrociniō compilauit.
- DOMICENIVM**, οἰκοσυνία, cena quæ fit domi. Mar. li. 5.
- DOMINA**, NÆ, [Padrona, madonna. Gal. Dame, maistrresse. Hisp. Señora como de seruos.] δέσπονα, hera, domini uxor, quæ in familiam, aliamve rem imperium habet. Ci. in Parad. Cupiditas honoris, dicitur domina.
- DOMINIVM**, NIJ, [Dominio, signoria. Gal. Seigneurie, domination, maistrise. Hisp. Señorio.] imperium. Varr. 2. de re ru. ca. 6. In mercatio, emptionibus, traditionibus, dominium mutant.
- DOMINATIO**, [Signoria.] δεσποτεία, imperium. Ci. 5. Ver.
- DOMINATOR**, [Signoria.] Ci. 2. de Na. De.
- DOMINATRIX**, [Signoria.] Cice. 1. de Inuent. Temeraria dominatrix animi cupiditas.
- DOMINATVS**, [Principato.] principatus, τυραννίς, Ci. 4. de Fin.
- DOMINOR**, RIS, [Signoreggiare. Gal. Maistriser, dominer. Hisp. Enseñorear.] ius & imperium in rem aliquam habeo: & frequentissime habet datium. Vir. 1. Aen. Victis dominabitur Argis. Modo accusatum, cum In. Oui. li. 1. Met. Quod dominari in cetera posset. Modo ablatiuum cum In. Sulpicius Ci. Casus & natura in bonis dominatur. Dominor aliquando passiuè, Ci. 1. Offi. O domus antiqua, quam dispari domino dominaris.
- DOMINVS**, [Padrone, signore. Gal. Seigneur, maistre. Hisp. Señor como de seruos.] δεσπότης, qui domui præest, & in familiam imperium habet. Terent. in Eunu. Apparet seruum hunc esse domini pauperis. Item dominus uocatur, qui in regnum uel ciuitatem imperium habet, & cui populi subsunt. Vir. 1. Aen. Romanos rerum dominos. Dominus, maritus. Idem lib. 4. Connubia nostra repulit, ac dominum Aeneam in regna recepit. Domina, blanditijs apta uox. Oui dius: Hæc tibi sub domino est Pirrhe puella suo. Et iterum: Nam furor in dominam temeraria brachia mouit. Item ponitur pro conuiuij exhibitore. Cic. in Vati. Cum ipse epuli dominus albatuſ esset. Oui. Et domino soluere uota Ioui.
- DOMINICVS**, κυριακός, ut, dominicus dies, qui antea dies solis dicebatur, quod Christi domini nostri resurrectione sit insignis. Dominice habitationes apud Col. 1. 9. c. 1. Et, Rationes dominicas pecuarias conficere, apud Var. 2. de re rust. ca. 10.
- DOMIPORTA**, cochlea, quod domum suam perpetuo circumferat. Ci. 2. de Diui. Domiportam, sanguine cassam.
- DOMITOR**, ORIS, [Domatore. Gal. Donteur, qui donte. Hisp. El domador.] δαμασῆς, qui domat. Ouid. secundo Trist. Quid tibi de terro referam domitore Chimææ? Domator. Tibul. Conuersus terga domator.
- DOMITVRA**, RÆ, [Il domare.] domandi actus, δαμασις. Plin. libr. 8. cap. 45.
- DOMITVS**, US, UI, IDEM. Ci. de Nat. Deo. Domituſ nostro.
- DOMITRIX**, CIS, [Il domare, domatrice. Gal. Celle qui donte. Hisp. Domadora.] Vir. 3. Ge. Domitrixq. Epidaurus equorum.
- DOMITVS**, ARE, frequentatiuum a domo, as, Virgi. 1. Georg. Domitare boues.
- DOMNVS**, per syncope, apud uetustos poetas pro Dominus. Lucr. At cum membra domnus præfuit frigida seruis.
- DOMO**, domas, domui, domitum, & domau, domatum, [Domare. Gal. Deuter, surmonter, rendre subies. Hisp. Domar.] δαμάζω

δαμάζω, olim tertiæ coniugationis fuit, (si Priscianus credimus) ut & cætera omnia primæ coniugationis uerba, quæ præteritum faciunt per u, diuisas syllabas. Est autem Domare, manifestare. Virgil. 3. Georg. Talis Amyclei domitus Pollucis habens Cyllarus. Hinc domitos populos. Cic. de Prouin. conf. Atque hanc Macedoniam domitus iam gentibus finitimis, pacatam, & quietâ. Equorum domitum. Vir. 7. Aene.

DOMVITIO, ex domo & itio, quasi reuersio ad domum. Cic. lib. 1. de Diui. Rhodiorum classi domuitionem dari.

DOMVS, [*Casa. Gal. Maison. Hisp. Casa.*] οἶκος, δόμος, proprie ædificium ad habitandum factum, quod ex tecto & parietibus constat: improprie pro quocumque habitaculo, unde & templa, & auium nidi, domus dicuntur. Virgil. Ostia iamque domus patuere ingentia centum. Idem 8. Aene. Antiquasque domos auium. Aliquando familia. Idem libr. 5. Sergestusque domus tenet a quo Sergia nomen. Aliquando pro tota aliqua gente. Idem primo Aenei. Cum Domus Assaraci. Aliquando pro patria. Idem tertio Aeneid. Da propriam Thymbrae domum da mœnia fessis. Facit gentium domus, & domi, datiuum domui, accusatiuum domuna, uocatiuum domus, ablatiuum domo. differunt tamen duo hi gentiui, domi, & domus, quod domus, ut domus, ædificium ipsum, significat, quod ex tecto, & parietibus constat, apte itaque dicemus, Partem domus sum demolitus: non partem domi. Pro eodem etiam apud ueteres legitur domus. Varro: Perrexit in interiorem partem domus. sed cum dicimus domi, locum significamus in quo quis habitat: ut domi maneo. Ter. in Adel. Quid ais bone uir, est frater domi? Inuenitur tamen nonnunquam apud antiquos gentiuius domi, pro domus. Plaut. in Trin. Commemuit domi. In num. plur. facit nominatiuum domus, datiuum & ablatiuum domibus, accusatiuum domos, uel domus, gentiuium domorum, & nonnunquam domuum & domum. Plin. li. 8. cap. 57. Multi & hos incolas domum posuere mures. Legitur nonnunquam in ablatiuo singulari domu. Plaut. in Mil. Ait sese Athenas fugere cupere ex hac domu. Domi, & In domo, idem significant. Quint. In domo furum factum ab eo, qui domi non fuit. Dicimus etiam: Reuertor domum, & ad domum. Exeo domo uel a domo: Admittunt autem obliqui huius nominis aduerbialiter positi sex tantum adiectiua mea, tua, sua, nostra, uestra, & aliena. ut, Eram domi mæe, Tu eras domi tuæ. Cic. pro domo. Quid tibi necesse fuit, sacrificium, quod alienæ domi fieret, iouisere?

DONA, orum, [*Doni, presentis. Gal. Don. present. Hisp. Don' que se da como quiera.*] δῶρα, Quid. r. de Ar. Munera, crede mihi, placant hominesque deosque. Placatur donis Iuppiter ipse datus. Differt donum a præmio: ut præmium, sit quod datur ex præcedenti merito. donum quoduis munus quocumque modo datum. Donatus in illud Ter. in Eu. Quoduis donum & præmium a me optato id optatum feret: distinguit donum a munere, ut donum deorum sit, munus hominum. quæ tamen differentia nullo modo obseruatur. Aliquâ do Donum dicitur de rebus perniciosis. Vir. eclog. 6. Quas illi philela dapes, quæ dona paratit. Donum honorarium, id est, quod datur patrono: ab honore dictum, quod huiusmodi muneribus. cliētes patronos suos soleant honorare.

DONARIA, [*Doni che s'offeriscono a Dio, ἀνταμιματα, dona, quæ Deo offeruntur. Macrobius: Clypei, coronæ, & huiusmodi donaria. Nō nunquam pro locojns quo dona reponuntur. Virg. lib. 3. Geo. Ductos alta ad donaria currus. Gel. li. 2. ca. 10. Vbi reponi solerent signa uetera, & alia quædam religiose donarijs consecrata. Apul. Donarium deæ perquam opulentum.*

DONATICAE coronæ, quibus uictores in ludis donabantur. Fest.

DONATIVVM, munus quod a principe uel imperatore militibus donatur. Sue. in Domit. An duplum donatiuum militi donaret.

DONATIVVS, creditor, qui donationem facit. Paul. iure consul.

DONATVS, partic. *δῶντος*, munere affectus. Virgi. 5. Aen. Nemo ex hoc numero mihi non donatus abibit.

DONAX, calamus crassiore ligno, & tenui foramine, quem totum fungosa replet medulla, in aquaticis nascens, sagittis aptissimus. Plin. li. 16. c. 36.

DONEC, [*Finche. Gal. Iusques à ce que, tandis que. Hisp. Hastaque.*] ἕως, ἕως αὖ, quoad, uel quousque. Ter. in And. Nunquam destitit orare usque adeo, donec perpulit. Iungitur autem tam indicatiuo, quam subiunctiuo, & eius etiam temporali. De presenti exemplum est apud Plaut. in Cist. Non destitit Instare usque adeo donec adiurat se anus. De præterito supra positum est exemplum ex Terentio: Exempla futuri nusquam non occurrunt. Virg. 1. Aen. Donec regina sacerdos Marte grauis geminâ partu dabit Iliâ prolem. Sic cum omnibus subiunctiuo temporibus iungitur. Col. Donec ea quæ, quâ adieceris, decoquat. Car. de Re ruit. Donec pecunia satis fecerit, pecus & familia, pignori sunt. Ter. in Phor. Donec tibi, quod pollicitus sum, effecero. Pro quam diu. Oui. de Pon. lib. 3. Donec eris felix, multos numerabis amicos. Veteres pro donec dixerunt donicum. Cato de Re ru. Usque licebit uellas, donicum semen uideris ire.

DONATIO, [*Dono, donazione. Gal. Donation. Hisp. Donacion.*] δῶσις, Cui. Ora. Ut aurea aurea donaretur, eaque donatio fieret in theatro. Dicitur autem, dono tibi munus, & dono te munere. Donare ciuitate, est efficere ciuem, & iura ciuium dare. Ci. pro Arc. poeta: Qui ciuitate multos donauit.

DONYNAS, [*Donare. Gal. Donner. Hisp. Dar graciosoamente.*] Cice. in Pil. Mihi populus R. immortalitatem donauit.

DONYSIA, *Δῶνυσα*, insula in mari Aegæo, una Sporadum. Vir. 3. Aen. **DORCAS**, adis, [*Damr.*] dama, seu caprea. Plin. li. 28. c. 8. Dorcadis pelle collo suspensa. Mart. li. 13. donabis dorcada nato.

***DORCEVS**, canis Actæonis. Ouid. 3. Met.

DORICVS, ut lingua Dorica, quæ regionis eius populi utebatur. **DORIES** æte Achiui, postea Dories dicti a Dorico quodâ (ut Plato ait. 3. de leg.) qui eius regionis exules restituit aut (ut Seruius placet) a Doro Neptuni filio, aut a Doride Oceani & Tethyos filia.

DORI, & Dorientes siue Dories, populi Achaiæ, a Doride regione Græcæ, iuxta Maleacum sinum. Sunt & Dorij in Asia, Carib. uiciis, a superioribus oriundi. Herod. li. 1.

***DORTON**, oppidum Peloponnesi, iuxta quod Thamyris cum Mufis cætauit.

DORIS, Oceani & Tethyos filia, quæ Nereo fratri nupta immensam uim marinarum nymphatum peperit, quæ Nereides dicuntur. Nonnunquam pro mari. Vir. in Gallo: Doris amara suam non intermisceat undam.

***DORISCVS**, locus littoralis Thraciæ. Plin. Herod.

DORMIO, is, *κοιμάομαι*, [*Dormire. Gal. Dormir. Hisp. Dormir.*] Plaut. in Trin. Dormibo placide in tabernaculo. Ci. Att. Mane dormijt ad horas tres. Aliquando cum accusatiuo. & Plini. in episto. Nihil est, quod in dextram aurem, fiducia. mei, dormias: Dormire in utranque aurem, est animo securo, uacuoque esse. Ter. in He. Ademptū tibi iam faxo onnem metum, In aurem utranque otiose ut dormias. Dormire in utrumuis oculorum. idem. Plaut. in Pflu. De ista re in oculorum utrumuis conquiesco.

DORMISCO, is, [*Dormire.*] dormio. Plaut. Curc. Cum dormiscit, ei subduco anulum.

DORMITO, as, [*Hauer sonno. Gal. Sommeiller, auoir saïn de dormir. Hisp. Entre dormir y uelar.*] *υπάγω*, freq. est: quamuis diminutionem significari habeat. Hor. Quandoque bonus dormitat Hom. Plaut. in Amph. Te dormitare aiebas. Cic. Var. lib. 9. fam. Cenato mihi & iam dormitanti.

DORMITATOR qui solet dormire, & omnia negligentius agere. Plaut. in Trin. Homo est aut dormitator, aut lector Zonarius.

DORMITORIVS, a, um, [*Owe si dorme. Gal. de dormir, qui fert à dormir. Hisp. Cosa perteneciente à dormir.*] ut, Cubiculum dormitorium, ubi dormitur. Plin. Iunior in epi.

DORMITORIVM, idem quod dormitorium cubiculum. Plin. libro 30. cap. 6.

DORSVALIA, [*Coperte di canalli. Gal. Couuertes de cheval. Hisp. Las coberturas de los bues de cavallos.*] *δῆνύρια*, tegumenta, quibus equi aut boues teguntur. Iul. Cap.

DORSVM, si, [*Dorso, schiena. Gal. Dos, eschine. Hisp. El spine, do el lomo.*] tota posterior corporis pars, a collo usque ad os sacræ: & Dorsus m. g. Plaut. in Mil. totus prurit. Non solum autem dicitur de animatis, sed etiam de inanimatis. Virg. 1. Aen. Dorsum immaue mari summo. Idem 10. Aene. Dorso dum pendet iniquo. Antiqui Dorsum dicebant, quod nunc Dorsum dicimus. unde Dorsuaria iumenta a Var. dicta. l. 20. c. 10. quæ dorso uehunt.

DORTIVM, *δῶρτιον*, Ptol. c. 9. lib. 3. Mæsiæ superioris ciuitas.

DORVS, Neptuni filius, qui in Doride Græciæ regione regnauit, a quo ipsi etiam populi Dorij appellati putantur. Seruius in illud Virg. 2. Aene. Iuuat ire, & Dorica castra, Desertosque uidere locos. Est etiam urbs quædam Phænicæ, apud Iosephum: cuius ciues Doritz appellantur, teste Stephano.

***DORYLEVM**, oppidum Phrygiæ, prope fontem Hermi fluminis auferri. Plin.

***DORYCHVS**, Priami filius, nothus.

***DORYLAS**, nomen Nasamonis cuiusdam, a Perseo occisi.

***DORYLAVS**, Cretensis, rei militaris scientissimus. Str.

***DORYPHORVS**, Satelles dicitur, qui lanceam fert.

DOS, dotis, [*Dote. Gal. Dotaire, le mariage d'une fille. Hisp. Dote del casa miento.*] *δοσις*, proprie dicitur quod marito cum uxore datur. Ter. in And. Dos est Pamphile decem talenta. Duo autem dotium genera enumerantur a Iureconf. Profectitia scilicet, & Aduentitia. Profectitia dos est, quæ a parentibus profecta est bonis eorum: aduentitia uero, quæ aliunde aduenit, ut si quis patri terram pecuniam dederit, quam nubenti filix reddat. Sumitur pro omni, quod alicui datum est uel a natura, uel ab hominibus. unde Dotes animi dicuntur, prudentia, iustitia, fortitudo, & huiusmodi: Dotes corporis, pulchritudo, robur, incolumitas, & his similia. Ouid. 3. Trist. Nam tibi cum facilis mores natura pudicos, Et raras dotes, ingeniumque dedit.

DOTALIS, le, [*Dotale, Gal. Donairier, de donaire. Hisp. Cosa que se da en da te y casamiento.*] quod ad dotem pertinet. Pla. in Afm. Dotalem, seruum uxor tua adduxit. Idem in Mil. Hæc ædes dicas dotales tuas. Liu. lib. 26. Hæc tibi a me dotalia dona accedent.

DOTO, as, [*Dotare, Gal. Donner. Hisp. Dotar la muger de casamiento.*] dotē do. Suet. in Vesp. Vitellij hoitis sui filiam dotauit, & instruxit. unde dotatam mulierem dicimus, quæ dotem habet: indotatam, quæ dotis ad maritum nihil attulit. Pla. in Afm. Hæc sunt, atque aliæ multæ in magnis dotibus incommoditates intolerabiles. Nā quæ indotata est, ea in potestate est uiri: dotatæ multat & danno & malo uiros. Dotatum etiam latius intelligimus eū, qui bonis quibusdam animi, corporis, aut fortunæ præditus est. Quid. 1. 1. Meta. Quæ dotatissima forma Mil le proci placuit.

E A N T E R

DRACHMA, [*Dramma, Gal. Dragma, huiusmodi partie d'une once. Hisp. Drama peso o adarame.*] δραγμα, genus ponderis ex decem & octo si lquis. i. trib. scrupulis constans. Est & genus numismatis, denariū ualens Romanum. Terent. in And. Vix drachmis obsonatus est de cem. Cic. de Diu. Ab ijs drachmas ipsi petunt.

DRACO, onis, [*Draco, Gal. Serpens, huiusmodi partie d'une once. Hisp. Dracon, serpiente.*] δράκων, serpens annosus, qui multa ætate in insolitam magnitudinem excreuit: ita dictus, ὡς τὸ δὲ δράκων, quod hoc animal acutissimi uisus esse credatur. unde etiam a poetis the saurorum custodijs fingitur præesse. Dracones etiam dicuntur a Plin. lib. 17. cap. 23. a tortuositate similitudine palmites emeriti, pluribusque annis indurati.

DRACO, antiquissimus Atheniensium legislator, cuius leges Solon præter quam quæ de cæde erant constitutæ, abrogadas curauit ob seueritatem. nam una omnibus poena constituta erat, ut etiam qui, desidia damnati essent, aut qui olera surripuissent, capite plecterentur. Gel. cap. 18. lib. 12.

DRACONTIVM, herba hortensis folio hederæ magno, & cædidis notis insigni. Dios. Off. Serpentariam, & Colubrinam appellant. Et etiam hoc nomine genus erat apud Col. lib. 3. c. 2. quod uini generositate cum Amineis conferri possit.

DRACUNCULVS, paruus draco. Est & herbæ genus, quod Pharmaco. polæ Serpentariam appellant. Vide Dracontion. Est etiam piscis ex concharum genere. Plin. lib. 32. cap. 11.

DREPANVM, urbs Siciliæ trans Lylibæum promontorium, non procul ab Eryce monte. Vir. 3. Aen. Hinc Drepani me portus.

DROMAS, adis, cameli species, a uelocitate cursus. Liu. lib. 37.

DROMENES, δρομίδης, genus piscis. Plin. lib. 32. cap. ult.

DROPAX, acis, unguenti genus, ad euellendos e corpore pilos. Mar. lib. 3. P. filothro faciemque lauas, & dropace caluam. Idem lib. 10.

DRYENTIA, æ, fluius prouincie Narbonensis. Plin. lib. 3. ca. 4.

DRYSOMAGVS, Rhætorum opidum. Ptol. lib. 2. cap. 12.

DRYADES, δρυάδες, nymphæ siluarū præsidēs, a δρῦς, quod quamuis proprie quercum significet, accipitur tamen pro quauis arbore. Virg. 1. Geor. Ferre simul Faunique pedem, Dryadesq. puellæ.

DRYIDÆ, δρυΐδαι, Gallorum magi. nomen habere creduntur a dictione δρῦς, quæ olim quamuis arborem, hodie uero peculiariter quercum significat, quod maxime in lucis uersabantur. Plin. lib. 16. c. 4. Cæf. lib. 4. Com. Druidæ rebus diuinis intersunt, sacrificia publica ac priuata procurant, religiones interpretantur. ad hos magnus adolescentium numerus disciplinæ causa concurrit, magno que sunt apud eos in honore: nam fere de omnibus controuersijs publicis, priuatisque constitunt. Hanc religionem (inquit Suetonius) sub Augusto interdictam, Claudius Imperator quintus penitus aboleuit. Pro iisdem etiam dicimus Druides, Druidum. Cæsar, Bel. Gal. 1. 6. De his duobus generib. alterum est Druidum, alterū equitum. Et paulo post: Omnibus Druidibus præest unus.

D A N T E V

DVAS, pro des. Pla. in Aul.

DVBENVS, teste Felto, pro domino ueteres dixerunt.

DVBIE, [*Dubbiosamente, Gal. Douteusement, endoubie, incertainement. Hisp. Dudosamente.*] Cic. 1. de Diu. Potest accidere ut aliquod signū dubie datum, pro certo sit acceptum.

DVBIO, as, [*Dubitare.*] apud antiquos legitur pro dubito. Plaut. Dubiat quid agat.

DVBITABILIS, le, [*Dubioso.*] Oui. 1. 10. Mc. Nec erit dubitabile eorū.

DVBITANTER, Cæcil. Imperator clamat, ut milites a sinistro cornu remoueat, & Gallis non dubitantes immincant. Nonius.

DVBITATIM, Sisenna apud Nonium, Hostem non dubitatum cum scalis iter facere cernebat.

DVBITATIO, onis, [*Dubitatio, Gal. Doubte. Hisp. Duda.*] Στοπία, Cic. 2. de Orat.

DVBIS, Gallia fluius, Veluntionem Sequanorum opidum medium secans, Dolam que alluens. Cæsar. 1. Bel. Gal.

DVBITO, as, [*Dubitare, Gal. Doubter. Hisp. Dudar.*] Στοπορῶ, Cic. 4. Acad. Dubitant, hæsitant, reuocant se interdum. Pro uereri, cunctari, Pla. in Epi. Quid istuc dubitas dicere?

DVBITANS, Cice. pro domo: identidem se ipse reuocando dubitans,

hæsitans. Ouid. 2. Metam. Intrauit dubitans testis parentis. Dubitans amor, apud eundem ad Luuiam. Dubitatur, impersonale. Ci. 4. Verr.

DVBIVM, ij, [*Dubio.*] Ci. de na. homo sine dubio uersutus, & callidus.

DVBROSVS, a, um, [*Dubioso.*] dubius. Gel. 1. 3. c. 3. Dubiosæ non erant.

DVBIVS, [*Dubioso, Gal. Doubteux, incertain. Hisp. Cosa dudosa.*] qui duas uias habet, & utram eligat, nescit. Vir. 2. Ae. Nec dubijs ea signa dedit. Nonnūquam accipitur pro accipiti periculo, unde in dubiū uenire, pro indiscrimen adduci. Ter. in Ad. Tua fama & gnata uita in dubium ueniet. Sic salutem dubiam dixit in epi. ad Ligariū, quæ in periculo uersatur. Cena autem dubia dicitur, cum tanta apponitur ciborum copia, ut cogaris dubitare, quid potissimum sumas. Ter. in Phor. Cena dubia apponitur.

DVCATVS [*Capitaniato, Gal. Charge, conduite, gouvernement. Hisp. La guisa de acudillamento.*] ἡγεμονία, præfectura, quod uulgo capitanea tum appellat. Suet. in Nero. Rufinum, quia ferebatur ducatus & imperia ludere mergēdum mari demandauit. Scribit Lāprid. Helio. gabalum præposituras, & ducatus, & officia palatina uendidisse.

DVCENARIVS, [*Capitano di ducento soldati. Gal. Capitaine de deux cents hommes. Hisp. Capitan de doxientos hombres armados.*] δυκοστιαρχος, qui ducentos milites ducebat in acie secunda. apud Suet. legitur quartam iudicem decuriam ab Augusto additam esse, quæ ducentariorum diceretur. Ducentarij autem uidentur nominati, a censu ducentorum sesterriorum Ducenarius, a, um, ut ducentaria pondera, id est ducentarum librarum, apud Plin. lib. 7. cap. 30.

DVCO, is, duxi, ductum, [*Conduire, Gal. Mener, conduire, guider. Hisp. Guiar, llevar quando.*] ἄγωμαι, Sene. Fata uolentem ducunt, nolentem trahunt. Quandoque significat respicere, existimare, C. Treb. Ego si mei commodi rationem ducerem, te mecum esse maxime uellem, Virgilius libro decimo. Tanton me crimine dignum. Duxisti? Quandoque allicere, delectari. Cicero in Ver. A. & secundo. Si quis honore aut gloria ducitur. Quandoque uolueret, cogitare, Virg. libro sexto. Sic equidem ducebam animo, rebarque futurum. Nudare, ducere, Idem libro duodecimo. Auxilium ducto mucrone, petebat. Contrahere. Idem. 9. Eclo. Astrum quo segetes guiderent frugibus, & quo duceret apricis in collibus uua colorem. Ducere somnos, est dormire. Virg. quarto Aen. Nate dea, potes hoc sub casu ducere somnos? Ducere muros, frueret. Idem 1. Aen. Pars ducere muros, Molirique arcem. Quandoque contraho. Mart. Qui ducis uultus, & non legis ista libenter. In longum protrahere. Cicero ad Cæf. libro primo. Ne res duceretur, Demittere, descendere. Pla. in Aul. Ego me duco ab arbore. Gerere. Virg. libro nono. Hi bellum assidue ducunt cum gente Latina. Ad supplicium ducere, Curtius. Dicitur & de re obliæna. pro uiriliter sua turpiter contrectare. Pla. Si tendetis, ducite, ne disruppamini.

DVGARIVS, a, um, δαγρός, dictilis. Inde ductarius funis, teste Vitru. lib. 2. ca. 2. qui per orbiculum trochleæ trajicitur.

DVCTILIS, le, [*Che facilmente si guida doue si uoulo. Gal. Aisé à mener & conduire. Hisp. Cosa que ligeramente se sepuede boluer.*] ελατός, διαγαγός, quod facile ducitur attenuaturq. unde Aes ductile, quod malis attenuatur in laminas. Plin. lib. 34. c. 8. Ductilis scena dicebatur, quæ tractis tabulis atis, hac atque illac species picturæ interior uidebatur. Ductile flumen, Mar. lib. 12.

DVCTIM, [*A poco, a poco. Gal. Peu à peu. Hisp. Poco a poco.*] paulatim, & cum mora. Plau. in Curc. Immergere in me liquores tuos sine ductum. Colum. lib. 5. cap. 25. Maior pars operis in uineam ductum potius, quam cæsim facienda est. i. potius ductu falcis, quam ictu.

DVCTITO, as, πειράζω, sæpe circumduco. Ter. in Adel.

DVCTO, as, [*Mener in quæsta e'n quella parte. Gal. Mener, conduire souent. Hisp. Guiar a menudo de en diuersas partes.*] ἄγω, huc illuc duco. Sal. Exercitum, quem in Asia ductauerat. Ductare, etiam est rem ueneream exercere. unde Pla. ludens in uoce ambigua. Errabo potius, inquit quam quis me ducet: Ter. Pho. Vt phaleratis dictis, duças me, & ineam ductes gratis. Huc respicit Quin. cum ait, Ductare exercitum, non sine rubore dici.

DVCTOR, ris, [*Conductiere, Gal. Conducteur, meneur, capitaine. Hisp. Guaidor.*] ἡγεμών, στρατηγός, qui præest exercitui. Vir. 2. Ae. Fracti bello, satisque repulsi Ductores Danaum.

DVCTVS, us, nomen, [*Condotta, Gal. Conduit, conduire. Hisp. Guia, obra de guiar.*] ἄγωγή, ductio. Liu. 4. Ductu Fabij nihil dignum memoratu actum. Ductus aquarum, Ci. 2. Off. & 2. de leg.

DVDVM, [*Poco fa, per hora. Gal. Pieça, il ya ja asses long temps, au para uant.*] ἄγω, huc illuc duco. Sal. Exercitum, quem in Asia ductauerat. Ductare, etiam est rem ueneream exercere. unde Pla. ludens in uoce ambigua. Errabo potius, inquit quam quis me ducet: Ter. Pho. Vt phaleratis dictis, duças me, & ineam ductes gratis. Huc respicit Quin. cum ait, Ductare exercitum, non sine rubore dici.

DVCTVS, us, nomen, [*Condotta, Gal. Conduit, conduire. Hisp. Guia, obra de guiar.*] ἄγωγή, ductio. Liu. 4. Ductu Fabij nihil dignum memoratu actum. Ductus aquarum, Ci. 2. Off. & 2. de leg.

DVDVM, [*Poco fa, per hora. Gal. Pieça, il ya ja asses long temps, au para uant.*] ἄγω, huc illuc duco. Sal. Exercitum, quem in Asia ductauerat. Ductare, etiam est rem ueneream exercere. unde Pla. ludens in uoce ambigua. Errabo potius, inquit quam quis me ducet: Ter. Pho. Vt phaleratis dictis, duças me, & ineam ductes gratis. Huc respicit Quin. cum ait, Ductare exercitum, non sine rubore dici.

DVCTVS, us, nomen, [*Condotta, Gal. Conduit, conduire. Hisp. Guia, obra de guiar.*] ἄγωγή, ductio. Liu. 4. Ductu Fabij nihil dignum memoratu actum. Ductus aquarum, Ci. 2. Off. & 2. de leg.

DVDVM, [*Poco fa, per hora. Gal. Pieça, il ya ja asses long temps, au para uant.*] ἄγω, huc illuc duco. Sal. Exercitum, quem in Asia ductauerat. Ductare, etiam est rem ueneream exercere. unde Pla. ludens in uoce ambigua. Errabo potius, inquit quam quis me ducet: Ter. Pho. Vt phaleratis dictis, duças me, & ineam ductes gratis. Huc respicit Quin. cum ait, Ductare exercitum, non sine rubore dici.

DVCTVS, us, nomen, [*Condotta, Gal. Conduit, conduire. Hisp. Guia, obra de guiar.*] ἄγωγή, ductio. Liu. 4. Ductu Fabij nihil dignum memoratu actum. Ductus aquarum, Ci. 2. Off. & 2. de leg.

DVDVM, [*Poco fa, per hora. Gal. Pieça, il ya ja asses long temps, au para uant.*] ἄγω, huc illuc duco. Sal. Exercitum, quem in Asia ductauerat. Ductare, etiam est rem ueneream exercere. unde Pla. ludens in uoce ambigua. Errabo potius, inquit quam quis me ducet: Ter. Pho. Vt phaleratis dictis, duças me, & ineam ductes gratis. Huc respicit Quin. cum ait, Ductare exercitum, non sine rubore dici.

DVCTVS, us, nomen, [*Condotta, Gal. Conduit, conduire. Hisp. Guia, obra de guiar.*] ἄγωγή, ductio. Liu. 4. Ductu Fabij nihil dignum memoratu actum. Ductus aquarum, Ci. 2. Off. & 2. de leg.

DVELLOAS, [Combattere. Gal. Guerroyer, combattre. Hisp. Guerrear, pelear.] μάχη, bello, unde Duellator, qui duellum peragit. Pla. in Capt. Duellatores optimi. Duellicus, a, um, id est, bellicus. nam Duellum ueteres dixerunt, quod nos bellum. Pla. in Epid. Quem memorant apud reges armis, arte duellica, diuitias magnas sibi adeptum.

DVELLONAM, Bellonam antiqui appellabant. Var. lib. 4. de Lingua Latina.

DVELLYM, elli, [Guerra,] ab antiquis dicebatur, quod nos per duas syllabas bellum efferimus: cum a duabus partibus de uictoria contendentibus dimicatur, non tantum duorum, ut quidam existimauerunt, sed multorum, & ipsorum exercituum. alioqui non diceretur a Plauto, duellum inter Thebanos & Teleboas: & ab Horatio, Græcia barbarie lento collisa duello. Liu. lib. 37. Quod P. R. eo tempore duellum iussisset cum rege Antiocho esse. Cic. 2. de leg. Aes. atque ferrum duelli instrumenta.

DVICENSUS, (inquit Festus) cum altero, hoc est, cum filio census. **DVIDENS**, hostia ab antiquis appellata est, quam nos bidentem dicimus. Fest.

DVINI, antiqui dixere, pro dederint, &

DVIS, pro dederis. Pla. Libellum pro eo argento ne dvis. Ter. in An. Tibi Di dignum factis exitium diuit.

DVLACIDVS, a, um, uox est Q. Sereno admodum familiaris, pro eo quod mistum quandam saporem habet ex acido & dulci.

DVLCE, [Dolcemente. Gal. Doucement. Hisp. Dulcemente.] γλυκῆς, aduer. Pla. in Mil. Attitit & dulce & comædice. Cic. de Cla. Ora. Historia scripta dulcissime.

DVLCEDO, [Dolcezza. Gal. Douceur. Hisp. Dulzura.] γλυκύτης, Ou. 1. de Ponto: Nescio qua natale solum dulcedine cunctos Ducit.

DVLCEO, ces, dulcis, [Addolcire. Gal. Devenir doux, s'adoucir. Hisp. Endulcerse.] γλυκύνω, a quo dulcesco, is, dulcis fio. Cic. in Catone: Vna maturata dulcescit.

DVLICIARIVS, a, um, ut dulciarius panis, qui conficitur ex saccharo & nucib. pineis, uel amygdalis. Pistor dulciarius, qui panes, & melita concinnat edulia: de quo Mart. lib. 14. Mille tibi dulces operum manus ista figuras, extruit: huic uni parca laborat apis. Lampr. de Helio gabalo: Dulciarios habuit, qui de dulcibus exhiberent, quæ cumque coqui de diuersis edulij exhibuissent.

DVLICICVLVS, a, um, demin. e dulci, ut, dulciculus caseus. Pla. Dulcicula portio. Cic. 3. Tusc.

DVLICIFLVS, a, um, quod dulciter fluit. Dulciloquus, qui suauiter loquitur. Dulcisonus, suauiter sonans.

DVLICIS, [Dolce, suave. Gal. Doux. Hisp. Dulce.] γλυκῆρον, γλυκῆ, suauis, quod quidam a delicio deducunt, quod dulcia maxime alliciant. Cicer. 3. de Natu. Deo. Omne animal sentit calida & frigida, dulcia & amara.

DVLICITAS, tis, [Dolcezza,] Næuius. o suauis linguæ sonitus, o dulcitas.

DVLICITVD, nis, [Dolcezza,] Accius. Tanta huic inuasit in corda dulcitudine. Cicer. 3. de Orat. Gustatus dulcitudine præter cæteros sensus commouetur.

DVLICORIS, [Dolcezza,] Pli. contracta dulcorem amittit.

DVLCO, as, [Addolcire. Gal. Adoucir, faire doux. Hisp. Endulzar de hazer dulce a otra cosa.] γλυκύνω, dulce efficio. Sidon. Apollinatis ad Agricolum: Vitæ tamen dulcatæ ingenuitatem.

DVLICHIUM, δελχίον, insula est mari Ionio, non procul ab Ithacha, Vir. 3. Aen. Dulichiumque Sameque. Hinc Dulichius, a, um, Prop. Dulichias Pallas spatiatur ad aras.

DVM, [Mentreche, finche. Gal. Quand, sependant, que jusques à ce que, mais que, pourueu que.] aduerbium temporale, & modo pro quâdo ὅταν, ponitur. Pli. lib. 7. c. 3. Nullis euidentibus causis obiere, dum calceantur maturo, duo Cæsares. Modo pro donec. Terent. in Eu. Expectabo dum ueniat: id est donec ueniat. Modo pro postquam Mar. Audieris dum grande sophos. Quando autem in compositio ne ponitur post nec, uel non, uel haud, semper aduerb. temporis est, ut Nec dum, Nondum, Haud dum, ἔτι, pro non adhuc. Est etiâ coniunctio, & significat modo, uel dummodo. Salust. in Catil. Neque id quibus modis assequeretur, dum sibi regnum pararet, quicquam pensi habebat. Interdum est adiectio. Terent. Adest dum, paucis te uolo.

DVMETVM, tis, [Spineto spineta. Gal. Vne bruissoniere, un lieu couvert de buissons. Hisp. Espinal de bosque aspero.] πρᾶγμα, locus dumis, id est spinis oblitus. huiusmodi loca, auctore Festo, antiqui appellabant Dumeta, quasi dimiceta, quæ postea, sublatis per syncopem duabus litteris, dicta sunt dumeta. Cic. 5. Tusc. Septem undique & uestitum uepribus & dumetis. Idem. 4. Aca. Cum sit campus, in quo exultare possit oratio, cur eam in Stoicorum dumetta compellimus?

DVMVS, g. m. [Spino. Gal. Buisson ou spinaye. Hisp. Espinal, o breña o mata aspera.] ποικύλος, dicitur omnis spina. Ouid. 12. Metam. Solidoque reuellere dumo Anno sam pinum magno molimine tenat. A quo dumosus, a, um, uepribus plenus. Virg. 1. x. celo. Dumosa pen-

dere procul de rupe uidebo.

DUNTAXAT, [Solamente. Gal. seulement. Hisp. Solamente.] componitur ex Dum, & taxo, as, pro ælitimo, & significat solum. Cice. pro Deiot. Quod ipsum etsi non iniquum est in tuo duntaxat periculo. Interdum habet ante negationem, & post Sed etiam. Liu. lib. 46. Nec animum nobis duntaxat fidelem præstitit, sed omnibus interfuit bellis.

DVO, [Duo, diu. Gal. Deux. Hisp. Dos en numero.] δύο, & δύο, Attice, & Ambo, ut docet Priscianus genitiuos & accusatiuum secundum secundam declinationem proferunt, duorum, amborum, duos, ambos. Datiuus autem & ablatiuus tertiam inflexionem sequuntur. In genitiuo frequens est syncopa Duum, pro duorum. Inuenitur etiam accusatiuus masculinorum quandoque similis nominatiuo, proferuntque. in o, more Græco. Horatius: Duo si discordia uexet inertes. Vir. 11. Ae. Si duo prætere tales Idæa tulisset Terra uiros. A duo fiunt Duodecim. Cice. 2. de leg. Discebamus pueri duodecim.

DVODENVS, Cæs. 5. Bel. Gal. Vxores habent duodeni inter se communes. duodenarius, duodeuiginti, & huiusmodi ducenties, ducentenus, duodecies. Liu. li. 38. Tiberis duodecies, campum Martium inundauit. duodeuicies, duodeuigesimus, ducentesimus.

DVONVM, Veteres pro bono dixerunt, ut duellum pro bello. Festus.

DVPLARIS NVMERVS, διπλῆς, dicitur, in quo minor eius numeratur. Duplariæ siue duplariæ actiones, dicuntur a iuriscōsulcis, quæ in duplum dabantur sicut quadruplariæ, quæ in quadruplum. Duplariæ milites, in ueteri militia dicebantur, qui torque aureo ob uirtutem donati, duplam annonam, accipiebant amplius, quam ceteri: quemadmodum Simplari, qui annonam simplam accipiebant, præter eam, quæ in singula militum capita distribuebatur. Ita dicti, quod duplam & simplam annonam extra ordinem accipiebant. Vegetius li. 2. Torquati, inquit, duplariæ & torquati simplariæ erant, quibus torquis aureus solidus uirtutis præmium fuit, quem qui meruisset, præter laudem interdum duas cōsequeretur annonas. Duplariæ duas, Simplariæ unam.

DVPLEX, huius plerisque, [Doppio. Gal. Double, le double. Hisp. Doblado, o doble.] διπλῆς, cuius duæ sunt partes. Virg. 1. Aen. Duplicem geminis, atque coronam. Nonnumquam etiam pro duobus accipitur, ut apud Cicer. 1. Tuscu. Differuit duas esse uias, duplicesque curius animorum e corpore discedentium. Quandoque latum, Virg. 1. Geo. Duplici aptantur dentalia dorso. Idem 3. Georg. At duplex agitur per lumbos spina. Vbi Seruius: Aut reuera duplex, aut lata. Duplices tantum numero plurali g. m. tabellarum genus est, in quibus litteræ secretiores, & amatorie scribi solebāt: quæ quidem aliquando etiam triplices erant. Mar. Tunc triplices nostros, non uilia dona putabis, Cum se ucturam scriber amica tibi. Sic duplex, triplices, quadruplices, & quintuplices protinus dicuntur, in quibus ordines columnarum duplicati, triplicati, quadruplicati, & quintuplicati sunt. Vitruuius 5. In duplici palæstrarum porticu collocanda complura membra.

DVPLICARI, uel (ut alijs placet) Duplicarij [soldati che hãno doppie paghe,] imiles erant, qui duplum accipiebant stipendium. Liu. 2.

DVPLICITER, [In duobus modis. Gal. Doublement, en deux sortes. Hisp. Doblamente.] duobus modis. Cice. ad Pætum: Dupliciter delectatus sum tuis litteris.

DVPLICOP, plicis, [Radoppiare. Gal. Doubler, redoubler. Hisp. Doblar.] διπλῶς, duplicem facio, gemino. Ci. de Nat. Deo. Cum saepius duplicaret numerum dierum. Vnde & pro augere, Vir. in Buc. Et sol crescentes decedens duplicat umbras.

DVPLI CATO, Plin. li. 2. cap. 17. Saturni & Iouis stellæ duplicato digrediuntur.

DVPLVM, dupli, [Doppio. Gal. Le double. Hisp. El doppio.] substant. ut condemnari dupli. Cat. de re ruit. in Præf. Maiores nostri sic habuere, furem dupli condemnari, fœneratorem quadrupli, id est ut bis tantum redderet, quantum furatus est. Pœna dupli, Cice. li. 3. Off.

DVPLVS, dupla, duplum, [Doppio. Gal. Double, encor autant. Hisp. Doblado, dos ues tanto.] διπλάσιος, bis tantum. Plaut. in Pœn. Dupli pro furto mihi opus est. Idem in Cap. Qui locant credundos agnos, & duplam agniam danunt, id est qui sub nomine agninae carnis ouillam quoque uendunt, & ita duplam. i. duplicatam & duorum generum agniam præbent, mentientes agniam esse.

DVPLIONEM, ζυγίαν τῆς διπλάσιου, ueteres dixerunt multam dupli. Pl. li. 18. c. 3. Noxamve, duplicatione prætoris a bitratu decerni.

DVRABILIS, le, [Durabile. Gal. Qui est de durée. Hisp. Durable, cosa que puede durar.] Ouid. Quod caret alterna requie, durable non est.

DVRACINA PERSICA, [Persichi che non si spicciano da l'osso,] quorum corpus ligno adhæret, auelliq. nequit. Pl. li. 15. c. 12. Persicorum palma duracinis. Idem li. 15. ca. 28.

DVRACINAE VVAE, dicuntur quæ duram & firmam corticem habent, a duritie, uel a duris acinis. Pl. li. 14. ca. 1.

DYRAMEN, & duramentum, [Ramo della vite. Gal. Durée, ou ce qui est de durée; ita p. ou bras de vigie prochain de la seuche. Hisp. Endurecimiento, pence o boja de la vida.] brachium utris. Colum. libr. 5. cap. u. 2. 1. Duramentum etiam pro firmi- tate, Sene. de Tranquil. vitæ: Dices tenera esse iustitiam principia, tempore duramentum & robur accedere.

DYRATEVS, a, m, [Di legnos.] ligneus. Lucr. lib. 1. Nec cum durateus Troianus Pergama partu inflammasset equus nocturno Grainge narum. Adiectiuum est Græcum. Ille enim ἰσπράτα, uocant, quæ nos ligna. Durius, a, um, durateus, id est ligneus. Inde nox duria, apud Val. Flac. 2. Arg. pro ea nocte, qua durius equus a Troianis exceptus, & in urbem admissus.

DVRE, & Duriter, [Durament. Gal. Durement. Hisp. Duramento.] σκληρός, aduerbia inter se differunt, secundum Donatum, quod Duriter sit, sine sensu laboris; Dure, crudeliter: præterea Dure in alterum, duriter in nos aliquid facimus. Terent. in Andr. Primum hæc pudice uitam, parce, ac duriter agebat. Sed hæc differentia a scriptoribus nullo pacto obseruatur. Terent. in Adelp. Factum a uobis duriter. Verba sunt Aeschinis ad Mitionem patrem, quibus cum illo exposulatur, quod ipse, & simulatus ille hospes Milesius, nimis duriter consulissent, non de se ipsis, sed de uirgine illa, & eius amatore.

DVREO, es, durui, [Indurire, indurare. Gal. S'endurcir, deuenir dur. Hisp. En durecerfe.] σκληρύνωμαι, durus sum, a quo dureſco, durus ſio. Cice. 2 de Nat. deo. Aquilonibus dureſcit humor. Ouid. 2. Met. Oraque durebant, ſignumque exangue ſedebat.

DVRIA, ſiue Durias, ἰσπράτας, Straboni, fluius Edetanorum, in tractu Tarraconenſis Hiſpaniæ. Pl. lib. & c. 3. & M. la. lib. 2. Sal. Turiam uocat, de eo ſic ſcribens lib. 4. Hiſt. Inter Ixua mœnium dextrum flumen Turia, quod Valentia paruo intervallo præterfluit. Quam ſcripturæ rationem in Claudiano quoque obſeruauimus: qui ſic habet, Floribus, & roſeis formoſis Turia ripis. Phocas, alijque nõ nulli non obſcure grammatici, nomen hoc neutro genere efferendum cõcedunt, ut et Mulucha, pro Africæ flumio. Est & alter eiusdem nominis fluius in latere occidentali Hiſpaniæ, per Vetonas, & Vaccæos in Oceanũ influens, teſte Strabo. lib. 3. Ptol. lib. 2. c. 6. Doriam appellat. Pl. item lib. 3. cap. 16. Durias duos commemorat ex Appennino ortos, & in Padum influentes. item alium in finibus Germaniæ, Sueuos a Carnuntis ditimentem lib. 4. cap. 12.

DVRITAS, atis, [Durezza.] σκληρότης, duritia. Cic. in Ora.

DVRITIA, tiæ, & Durities, tiei, [Durezza, aſprezza. Gal. Dureté. Hisp. dureza, crueldad.] σκληρότης, firmitas. Pl. lib. 9. c. 36. Tanta duritia aculeo est. Accipitur & pro aſperitate, Cic. in Partit. Fortitudinẽ audacia imitatur, patientiam duritia inuianis.

DVRITIES, ei, [Durezza.] Ci. in Catone. Quanta in altero comitas, in altero durities.

DVRICORIA, [Che hanno cuoio duro. Gal. Qui ont le cuir dur. Hisp. Cofas que tienen el cuero duro.] σκληρο δερμα, quæ ſunt duri corij, unde ſic dicitur duricoriæ, quæ habent durum corticem. Pl. lib. 15. cap. 18.

DVRO, as, [Far duro, durare, ſopportare. Gal. Durcir, endurecir. Hisp. Enduroſier a alguna cofa.] σκληρύνω, durum facio, firmo, ſolido. Col. lib. 7. Annicula mula feris locis paſcitur, ut ungulas duret. Cæſ. 5. Bel. Gal. Hoc ſe labore durant adoleſcentes. Mar. lib. 13. Sorba ſumus molles nimium duranti uentres. Liu. lib. 21. Camenta non calce durata erant. Quint. lib. 1. Per translationem poſuit pro confirmare, Multa (inquit) lingua uitia, niſi prius eximuntur annis, in mendabili in poſterum prauitate durantur. Aliquando tolerare, Virgil. 1. Aene. Durate & uolmet robur ſeruate ſecundis. In qua ſignificatione quãdoque iungitur accuſatiuo, maxime apud poetas. Hor. 1. Carm. Vis durare carinæ Poſſunt imperioſius æquor. Vbi Durare æquor, dixit poeta, pro ferre. Item perſeuerare, permanere. Ter. Ad. Non hic durare quiſquam poteſt.

DVROCTORVM, Gallia Belgicæ urbs. Ptol. lib. 2. cap. 9.

DVRS, ra, eum, [Duro. Gal. Dur & aſpre. Hisp. Coſa dura, cruel de diſſicil.] σκληρος, ſolidus, firmus, Virg. 4. Aen. Sed duris te cautibus horrens Caucaſus. Per translationem capitur modo pro patiente, ac tolerante laborum. Idem 2. Georg. Scipidas durus bello. Et 6. Aene. Gens dura atque aſpera cultu. Modo pro ſauro, crudeli, aſpero, Idem 3. Georg. Magnum cui uerſat in oſſibus ignem Durus amor. Cicer. 7. Verr. Quis tam ſuit illo tempore durus, & ſeruus? Accipitur item pro noxio, Virgil. 4. Georg. Aut durum tineæ genus. Durus ad ſtudia, qui ſtudiorum delectatione non capitur. Cicer. pro Arc. C. Mario, qui durior ad hæc ſtudia uidebatur, incundus ſuit. Duriuſculus, dem. Pl. in Præſa. Ille, permutatis prioribus ſyl- labis, duriuſculum ſe fecit.

DVVMVIR, duumiri, eadem forma, qua triumphur, quod ſcilicet duo tantum in eo officio eſſent. De eorũ officio tradit Alciatus, Duumuiros primos in albo deſcribi ſolere, & faſcibus uti, Præerat etiã carceribus, & ueſtigalib. in ſuo municipio locandis. Liu. 1. Hac lege Duumiri creati. Cice. in Ora. Duumirorum iudicum, aut triu- mirorum dico numquam. Duumiri nauales, apud Liu. 9.

DVVMVIRALIS, le, quod ad duumiratus munus pertinet, ut, Dignitas Duumiralis. Quando uero de homine dicitur, eum ſignificat qui aliquando Duumiratum geſſit: ut conſularem uocamus qui cõſulatu perfunctus eſt, & triumphalem, qui triumphum peregr. Vp. l. i. ff. de albo ſcrib. Inter duumirales antiquiſſimus.

DVVMIRATVS, us, dignitas duumirorum. Pl. lib. 4. Epi. ad Semproniu. Plau. lege honores, ff. de decur. Is qui non ſit decurio, Duumiratu, uel alijs honoribus ciuilibus fungi non poteſt.

DVX, ducis, communis generis, [Duca, guida, Gal. Capitaine, conducteur, celui ou celle qui meine ou conduit. Hisp. Duque, capitán, guaiador.] ἀγώγος, qui, uel quæ ducit. Vir. 1. Ae. Portant auri Pygmalionis opes pela- go: dux ſœmnia facti. Ci. in Ver. Relicti a duce, præfectoq. claſſis.

D A N T E Y

DYNASTES, huius dynaſtæ, qui ciuitate plurimum pollet: a Græco δυνάστης, poſſe. Cic. ad Att. lib. 2.

DYRRHACHIVM, [Duraζχο.] δὐρράχιον, urbs eſt in parte Macedoniæ, quæ mari Adriatico incumbit, diſtans a Brundisio, cxxx. m. paſſ. traiectu. Dicitur uolunt Dyrrhachium a nomine eius, qui ur- bi portum adiecit: nam antea Epidamnus uocabatur, teſte Plin. lib. 3. cap. 23.

D E L I T E R A E

ET Ex, ἐξ, ἐξ, præpoſitiones ſunt, quæ & ſeparantur, & componuntur. Separatæ, modo tempora ſunt, ut Ex illo celebratus honos, hoc eſt, poſt illud tempus. Modo locales ut E cælo. Modo ponuntur pro a, uel ab, ut Audiui et patre meo. Modo ſignificant pro, uel ad per: ut, Ex dignitate, Ex uſu, Ex utilitate: hoc eſt, pro dignitate, uel ad dignitatem. E repu. pro rep. Modo ſecundum, ut, Ex Platonis ſententia, id eſt ſecundum Platonis ſententiam. Modo in, Cicer. E rebus laborabat, id eſt morbum patiebatur in rebus Compoſitæ quandoque priuationem indicant, ut Elin- guis. Exanguis: quandoque uehementiam uel perfectionem, ut Elntho Exoro. Quandoque extra, ut Educo, Excludo. Componitur autem E, cum b, ut Ebibo: d, ut Educo: g, ut Egre dior: i, ut Eijcio: l, ut Eludo: m, ut Emitto: n, ut Enitor: r, ut Erigo: u, ut Eueho. Ex uero componitur cum a, ut Exaudior: c, ut Excurro: e, ut Exeo: f, ut Efficio: o, ut Exoleo: p, ut Expello: q, ut Exquiro: s, ut Exsequor: t, ut Ex- tendo: u, ut Exuro. Verum quando poſt ex, ſequitur f, mutatur x, in- f, ut Effundo. Cum uero ſequitur x, abijcitur ſ, ut Exequor, & Exicco: in alijs iutegra manet.

E A N T E B A E T B

*EAX, æſera in Aethiopia, naſcens magnitudine equi fluuialis, can- da elephanti. Plin.

*EANTES, huius Cyzicenus, Pigmalionis ætate.

*EANVS, a ueterib. dictis, qui poſtea Ianus.

*EASO, promontorium Pyrenæi montis.

EATENVS, p. c. [Fin a tantoche. Gal. Jusques la, entant. Hisp. Haſta a quello a quel modo.] ἕως, ſignificat uſque eo, uel ad eum modum, cui reſpondent quatenus, uſque quo, quoad, ut qua, ne quid. Caius de Inſtitutoria actione: Eatenus dabitur, in eum actio, quatenus ex ea re locupletio factus eſt. Cic. 1. de Leg. Hoc ciuile, quod uocant: eatenus exercuerunt, quod populo præſtare uoluerunt. Idem de Opt. gen. or. Verba perſequi eatenus, ut ea non abhorreat a mo- re noſtro. Colu. lib. 12. cap. 9. Caules lacuæ ab imo depurgato, eatenus, qua tenera folia uidebuntur. Sue. in Tib. Eatenus interue- niebat, ne quid perperam fieret.

EBENVS, uel Ebenum, p. c. [Ebano. Gal. Ebano, un certain arbro qui croiſt es indes. Hisp. Ebenuz, arbol peregrino a noſotros.] ἕβενος, Suid. lignum intus nigrum foris buxi aſpectu, adeo ſolidum & ponderoſum, ut in aqua non ſuperfluitet. Virgil. libro ſecundo. Georgic. Sola India nigrum Fert ebenum. Vbi Seruius. Plin. libro duodeci- mo cap. 4.

EBIBO, is, p. c. ἐπιπίνω, bibendo euacuo. Plaut. Amph.

EBLANDIOR, diris, [Togliere per luſinghe. Gal. a uoir par belles paroles, im- perer par douceur. Hisp. mucho halagar a quitar por halagos.] eſt blandi- tijs aliquid extorquere. Liu. 1. 27. Neque omnia emebat, aut eblan- diebatur, unde eblandita ſuffragia. quæ precibus & blanditijs im- petrantur. apud Cicer. pro Planc.

EBORATVS, a, um, [Di auorio. Gal. Couuert ou enrichy d'ivoire. Hisp. Coſa cubierta de marfil.] quod extrinſecus ex ebore eſt, quod & Eburat- um dicitur. Pl. in Perſa. Lectos eburatos, auratos.

EBRIACVS, a, um, [Ebricaco.] μεθύω, μεθύσιος, antiquis teſte No- nio uſeratur pro Ebrio, 1. 1. Inebriato. Plaut. in Adul. Homo e- briacus ſomno ſanari ſolet. Ita enim legit Nonius. Alij tamen ibi Ebriatius legendum contendunt. ut ſit a uerbo Ebrio, cuius com- poſitum eſt Inebrio.

EBRIETAS, [Vbriachezza. Gal. Enyurement. Hisp. Embriaguez.] μεθύ- quam Cato dicebat nihil aliud eſſe, quam inſaniam uoluntariata, Pl. lib. 3. ca. 14. Ebrietatem arceat pecudum alius pulmo.

EBRIOLVS, ab ebrius, Pla. Cur. Tristes atque ebrioli incedunt.
EBRIVLOS, [Vbriacare. Gal. Eniurer. Hif. Embriagar a otro.] p.c. μεθύ-
 στω, ebrium facio. Laberius. Ebrulati mentem hilarem acci-
 piunt. Nonius.
EBRIOSITAS, propensio in ebrietate. Cic. 4. Tus. Inter ebrietatem &
 ebriositatem interest, aliudq. eise esse amatorem aliud amantem.
EBRIOSVS, [Che speffo è ebrico, ebro. Gal. Yvrouque, sabieft au uin. Hifp.
 Borracho, que a menuda, e embiaga.] οἶνος λῆξ, qui sape fit ebrius.
 Cicer. de Fato. Hunc scribunt ipsius familiares & ebriofum, & mu-
 hierofum fuisse.
EBRIVS, a um, [Ebrio, ebrico. Gal. Yvre, enyvré. Hifp. Embriago, borra-
 cho.] μεθύων, qui nimio potu alienatus est mente. Pla. Amph. Ho-
 mo hic ebrius est. Cic. Pæro li. 9. Habuit in tua potestate, ex quo
 uel ex sobrio, uel certe ex ebrio scire posses. Vnde, Non sobrius,
 pro ebrio sumitur. Mart. Et non sobri. uerba subnotati. Inter E-
 brius & Ebriosus hoc interest, quod Ebrius actum præsentem de-
 signat: Ebriosus habitum & procliuatam.
EBROSVS, εβρος, mons Palæstinorū, haud longe a Gaza Syriæ ciuitate,
 EBVDVS, infulæ sunt quæ nunciis, in oceano Bitânico angusto
 freto diuisæ. Plinio Hist. adides dicuntur, a Stephano, αἰβύδω.
EBULLIO, is, [Boullire, Gal. Bouillir & fortir de hors. Hifp. Budir Mucha à her-
 nir.] ὑπερζέω, inter bulliendum effundor. Per metaphoram pro ia-
 ctabunde aliquid ostendo. Cic. 3. de Fin. Dixerit Epicurus semper
 beatum esse sapientem, quod solet ebullire nonnumquam.
EBULVM, [Ebul. Gal. Hibbles. Hif. Ye zgo, hierna nota.] frutex est sambu-
 co folijs & baccis similimus, in tantam tamē altitudinem nō assur-
 gens, neque arborefcens. Virg. in Sileno. Sanguineis ebuli baccis.
 Col. & rutilas ebuli creat uuida baccas.
EBUR, eboris, [Aurore, Gal. Yuaire. Hif. Marfil, diente d'Elef. ante.] ελεφας,
 dens elephanti, quasi e barrosic enim Elephantum uocabant ue-
 teres, a barritu. Cic. 4. Aca. Non est e saxo scalptus aut ebore dola-
 tus. Ebur pro iactis, aut alijs rebus ex ebore dolatis. Hor. li. 2. Car.
 Ode. 18. Non ebur neque arcum Mea residet in domo lacunar.
 Antiquis in usu fuit nominatiuus Ebor: a quo remansit genitiuus
 Eboris, & adiectiuum Ebores.
EBURNEOLVS, demi, Cic. 3. de Ora. Cum eburneola fistula.
EBURNEVS, a um, [Aurore, Gal. d'Yuaire. Hif. Cosa de marfil.] ελεφά-
 τινος, ex ebore. Plin. li. 36. c. 5. Iouē fecit eburneum in Metelli æde.
 Aut quod instat eboris album est: ut Eburnea facies. Ouid. 3. Met.
 Imp. ibesque genas, & eburnea coila.
EBURNVS, a um, [Di Aurore.] eburneus. Tibul. plestro modulatus
 eburno.
EBVRONES, εβυρωνες, populi Galliæ Belgicæ, hodie Leodienses.

E A N T E C

***ECAMEDE**, Arfinoi filia, captiua & Tenedo, & Nestori data.
ECASTOR, [Per Dio.] aduer. iurandi. Donatus, Ecattor, per Castorem
 & pollucem. Plau. in Amph. Ecattor te experior quanti facias uxo-
 rem tuam. Ter. in And. Perecastor scitus puer natus est Pamphi-
 lo. Sunt qui per diphthongum malint scribere, ut Aecastor dictum
 sit, quasi per ædem Castoris. Hoc iuramento (ut ait Macro.) iuri
 non utebantur, nec mulieres per Herculem, Aætepol autem iura-
 mentum erat tam mulieribus, quam uiris commune.
ECBATANA, num. plur. p.c. εκεβατανά, metropolis est maioris Mediæ
 a Seleuco condita, teste. Plin. li. 6. c. 14. Stral. li. 11. Media in duas par-
 tes diuisa, quarum alteram maiorem uocat, cuius metropolis fuit
 Ecbatana ciuitas, & Medici imperij caput, nunc etiam Parthi re-
 gia utuntur. Fuit & in ora Syriæ eiusdem nominis opidum, in mō-
 te situm, postea Carmelum appellatum. Plin. lib. 5. c. 19.
ECCĒ, [Ecco. Gal. Voici, uoyla. soubdinement, tout soubdain. Hifp. Mira à ca-
 ra, heos à qui.] id ē aduerbium demonstrandi: quod apud Vir. aliquid
 repentinum, in speratumq. te significat: ut, Ecce autem gemini a Te-
 nedo tranquilla per alta. Scribit Aescen. etiam hoc proprium esse
 Ciceronis, ut in rebus improuisis hac particula uratur, ut in ora-
 tione pro Clu. Ecce tibi eiusmodi fortitio, ut in primis Balbo ef-
 fet indicandam. Nonnumquam etiam in rebus lætis hac particula
 utimur. Oui. 3. Amph. Ecce Corinna uenit. Habet aut modo nomi-
 nationem, modo accusatiuum. Cic. Att. li. 1. Ecce alæ equitum. Idem
 2. de Fi. Ecce miserum hominem, si dolor summum malum est.
ECCĒRE, in iurandum ac si dicatur, per Cererem, ut Aecastor, Aede-
 pol. Alij Ecce accipiunt pro ecce. Pla. in Amph. Ecce, iam tu
 autem facis, ut tuis nulla apud te sit fides.
ECCLESIA, [Adunanza. Gal. Assemblée. Hifp. Ayuntamiento.] ἐκκλησία,
 Latine cœtus, concilium, concio. Inde a Christianis Ecclesiā dicitur,
 & Christus caput Ecclesiæ.
ECCVM, eccam, eccos, eccas, aduerbia sunt demonstrandi. Eccum, ec-
 ce, hic subintellige uirum, de quo agebamus. Eccam, ecce hic, sub-
 intellige foeminam, de qua agebamus. Ellum, ecce illū scilicet uirum
 resoluendo per aduerbia, nō per nomina. Ex his itaque non
 obscurum est, quid discriminis sit inter Eccum & Ellum, quod scilicet
 Eccum demonstrat hominem, qui non procul abest a loco in
 quo sumus: ut Eccum Parmenonem, id est, Ecce hic Parmeno-

nem: contra, Ellum, eum qui longius abest.
ECDCVS, Latine uindex. Erat autem Eclici, teste Budæo, in munici-
 pijs, qui Romæ tribuni plebis, qui scilicet plebs causam ad ier-
 sus iniuriam optatum tuebantur. Ci. ad Theron in li. 13. epist.
 Fa. Dixerat mihi Euthydemus, se curaturum ut Eclici Milesij Ro-
 mam mitterentur.
ECHENEIS, ἐχέμη, genus pisciculi, quem Latini Remoram appel-
 lant. Plin. li. 9. Est paruus admodum piscis asuerus petris, Echeneis
 appellatus, hoc carinis adherente, naues tardius ire creduntur, in-
 de nomine impositū. Luc. li. 6. Non pappim retineus, Euro tenden-
 te rudentes, in medijs echeneis aquis.
ECHIDNA, ἐχιδνα, idem serpens esse creditur, qui a Latinis Vipera
 dicitur. A poetis accipitur pro quouis serpente, & præcipue pro
 hydra illa Lernæ, quæ ab Hercule interfecta est. Oui. li. 3. Falto.
 Sanguine Centauri Lernæ sanguis echidnæ Mictus.
ECHINOMETRA, ἐχινομήτρα, echinorum genus. Plin. li. 9. c. 31.
ECHINVS, p. p. [La coperta spinosa delle castagne. Gal. La premiere conuer-
 ture piquante de dans la quelle premierement croissent les castagnes. Hif.
 Erizo de la castaña.] ἐχινος, tegmen spinosum, quo seruantur casta-
 næ, unde castanæ echinatæ dicuntur. Plin. li. 15. c. 23. Castaneis ar-
 matū echinato cortice uallum est. Ab huius tegminis similitudine
 dictus est echinus piscis quidam, quem Plin. 9. c. 31. scribit esse ex
 cancorum genere, cui spinæ pro pedibus sunt, cui ingredi, est in
 orbem uolui. Capitur fere inter saxa, ubi se continet ac a flucti-
 bus iactetur, Mar. li. 13. Ite licet digitos, testudine pungat acata,
 Cortice deposito mollis echinus erit. Est & echinus apud Græcos
 terreste animal, cui est apud nostros nomen Hericio, siue Herina-
 cœo, aut etiam Herici: Præterea echinus genus uasis æneæ, in quo
 calyces lauantur, quam alij Ampullam dicunt esse uicream. Ho. li.
 1. Ser. Sat. 6. Pocula cum cyatho dum sustinet astat echinus.
ECHITES, ἐχίτης, gemma est colore uiridi subobscura. Plin. 37. c. 11.
ECHITE, εχίτης, herba est similis scammonio. Plin. li. 24. c. 15.
ECHO, [Echo. Gal. Echo. Le son ce recentissement de la voix, comine res-
 pond à celui de qui est celle uoix. Hif. La uoiz que retumba y resuen. in χυω
 soni uel uocis repercussio, a uerbo Græco ἠχῶ, quod est resono.
 Oui. li. 3. Meta. Planxerunt Dryades, plangentibus affonat Echo.
 Fit præcipue in conuallibus, & locis concaueratis, ubi scinditur re-
 sultans aer, & acceptæ uoces numerosiore repercussu multiplicā-
 tur, nomenq. echo eiusmodi uoci a Græcis datum est, ut Plin. scri-
 bit, quoniam non est uagandi liberissimus campus, sed obiectu re-
 flectitur, quæ causa etiam multas uoces, multis in locis recipro-
 cas facit. Icut in urbe Cyzico turres septem acceptas uoces multi-
 plicant. Et Olympiæ porticus fuit, quam Heptaphonon appel-
 labant, quoniam septies eadem uox ibi reddebat. In hanc sen-
 tentiam ait Luc. Sex etiā ac septem loca uidi reddere uoces, Vnā
 cum faceres. Eadem a Latinis dicitur imago. Val. Fl. li. 33. Arg. Rur-
 sus Hylam, & rursus Hylam per longa reclamat Auia, resonsant
 syluæ, & uaga certat imago. Horatius: Quem Deum, cuius recinat
 iocosa, Nomen imago? Vbi Porph. Imaginem interpretatur uocis
 reflexionem: itaque dictam uult, quasi imitaginem. Scribit Oui. li.
 3. Meta. Echo nympham fuisse, quæ cum a Narcisso, cuius amore
 deperibat, sperneretur, longo mœore contabuit, & corpore de-
 mum in saxum conuerso nihil, nisi uocem, retinuit.
ECLIPSES, figura qua in oratione aliquid reticemus, quod ad per-
 fectionem eius sit necessarium. Latine defectio, εἰς τὸ ἐλείπειν,
 deficere, Teren. in And. uerbum unum caue de nuptijs, deest di-
 cas, Eclipsis Lunæ defectus Lunæ. cum Sol per interpositionem
 terre ita Lunæ opponitur, ut illam illuminare non queat. Eclipti-
 cus, a um, defectiuus. Plin. li. 2. c. 16.
ECCLOGA, [Eclōgæ.] electio, explanatio, ab ἐκλέγω, eligo. Dicitur &
 fermocinatio seu colloquium. unde eclogæ Virgilij, & eclogari
 apud Cic. ad Att. lib. 16.
ECONTRARIO, [In contrario.] contra. Ci. 3. de Fin. Econtrario mode-
 rati habitus.
ECQUANDO, [Quando mai.] an aliquando. Cic. de leg. Agr. Quæro a
 populari tribuno pl. ecquando nisi per triginta tribus creati sint.
ECQUIS? [E chi?] ἢ τίς, nūquis: ex En. pro ecce, & Quis: ubi En. rōne, q,
 sequens, mutat in c, Ter. in En. Ecquando nos amas de fidicina. i. nō
 me amas ob fidicinā? Oui. li. 2. Fa. Ecquid in officio totus est socialis?
ECTYPA, ἐτυπα, opera e typis formata. Plin. li. 37. ca. 10.

E A N T E C

EDACITAS, [Diuoragine. Gal. Gourmandise, quand on mange beau coup et
 auident. Hif. La garganteza, obra da gastur.] ἐδδναζαγια, pro uora-
 citate. Ci. ad Q. Fr. Edacitatē pueri pertimesco. unde edax curus,
 qui multū unguinis absomit. edaces tritemes, q. magnis cōstet im-
 pendijs. tempus edax rerū quod oia spatij longitudine cōsumat.
EDAX, [In gordo, maniciatore. Gal. Grand mangeur, gourmand. Hifp. Mucha
 comeder, gastador.] ἐδδναζαγια, uorax. Ci. pro Fl. Edax hofes.
EDDANA, urbs ad Euphratem, a Phœnicibus habitata.
EDERA, Cic. Q. F. Topiarium omnia conuestiuit edera. alij ab hæ-
 rendo dictam uolunt. est enim arbor omnibus inimica facis, sepul-

- era, ac muros rumpens serpentium frigore gratissima. Pl. lib. 16. c. 3. Vir. Edera forma tor alba. Nigra autem uel alba eadem nō ex folijs, sed ex lineo cognoscitur.
- EDENTATVS**, [Sdentato. Gal. Edentē. Hisp. Desdentado.] dentibus priuatus. ut Edentatē, edentulum facere. Pia. in. Rud. Improbissimo homini malas edentauerunt.
- EDENTVLVS**, [senza denti, γωδ' ες, qui sine dentibus est. Pla. in. Cass.]
- EDESSA**, ciuitas Mesopotamiæ, siue (ut Plin. maule) Syriæ Cæsles, olim Rages dicta, teste Hie. traditionibus Hebraicis. In hac Abagarus Toparchus regnauit: cuius extat ad Christum epistola, & Christi ad eundem responsio: ut uidere est apud Eusebium huc. Eccl. li. 1. Hæc olim & Bāmyce dicta. S. rab.
- EDICO**, cis, p. p. edixi, edictum, [Domandare. Gal. Ord. uner, commander. Hisp. Propouer edicto, mandau como siñor o juez, παραγγιλλω, iubeo, decerno: & est proprie magistratum.
- EDICTA**, διαγραμματα, quæ sunt consulum, prætorum, & ædilium literæ. quib. aliquid imperatur. Cic. pro Quin. quod prætor non fieri, sed ex edicto suo fieri iubet. Est etiam Edictum priuati hominis, Terent. in Heau. Primum hoc te oro, ne quid credas, me aduersus edictum tuum Facere esse ausam. Item Edicere pro denuntiare, siue præmonere, Pla. in. Truc. Edico prius, ne duplices habeatis Linguas. Terent. in Hecyr. Edicam seruis, ne quoquam efferni sinant. Cicero secundo de Finib. Est tibi edicendum, quæ sis obleruaturus in iure dicendo. Vnde & Edicere diem ad conueniendum, & dicere conuentum, edicere militib. prædam, apud Liuium. Ponitur etiam simpliciter pro dicere, Plaut. Truc. Sanus si uidear, edicam.
- EDICTIO**, onis, [Commandamento, πρόσταγμα, edictum, mandatum, imperium. Pla. in. Capt.]
- EDICTO**, as, are, [Dire. Gal. Dire, publier. Hisp. Dezir, hablar.] διατάσσω, eloquor, enuntio. freq. ab edico, quod interdum pro simplici accipi supra ostendimus. Plaut. Epi. Amorum summam edictaui tibi. Idem Amph. Edictas facta tua.
- EDULIS**, le, p. p. pluraliter Edulia: uel Edulis, & Edulia, per quintam uocalem, [Cose mangiarine. Gal. Bon à manger, qu'on peut manger. Hisp. Cosa para comer, o que se suele comer.] ἐκλυδισμα, dicuntur omnia, quæ ad esum pertinent. Gel. lib. 17. c. 11. Quod ex salutis usu foret, ut edulia defenderet ab arteria, depelleretque in stomachum. Hor. lib. 2. Ser. Sat. 4. Vinea submittit capreas non semper edules.
- EDISCO**, is, [Amparare à mente. Gal. Apprendre par coeur. Hisp. De prender de coro y memoria.] παρατίθημι τὴν μνήμη, memoria cōplector. Cic. 2. Tus. Ita dulces, ut non legantur modo, sed etiam ediscantur. Ediscendus ad uerbum libellus, Cic. 4. Aca.
- EDISSE**RO, edisseris, p. c. [Dichiarare. Gal. Declarer & bailler à entendre. Hisp. Declarar lo escuro.] ἐπισημαίνω, ex plano, declaro. Pacu. Edissere fabulam hanc. Vir. lib. 2. Aen. Mihi que hæc edissere uera roganti. Pla. in. Capt. Hæc mihi edissere. Cic. de Clar. Ora. Quis docendo, edisserendo que subtilior?
- EDISSE**RTO, as, freq. Pla. in. Amph. Ordiae omne, ut quicquid actum est edisserant.
- EDITIO**, ἡ δόσις, ut editio librorum. Quin. in. Proæ. lib. 1.
- EDITIO**, [Publicatione. Gal. Publication d'un livre. Hisp. La publication de la escriptura.] traditio. Liu. 4. Antias & Tubero Manlium, & Sulpicium cos. in eum annum edunt. ceterum in tam discrepanti editio ne & Tubero & Macer libros luteos auctores profitentur.
- EDITITIVS**, iudex, quem altera pars elegerit. Cic. pro Planc.
- EDITVS**, a, um, [Acto. Gal. Qui apparouit fort, haut, steud. Hisp. Alto, en salzado.] ὑψιστός, altus, uerbo edo. ut edita loca dicuntur alta, & se se edentia, id est ostendit. Liu. lib. 28. Tumalo editissimo. Editi colles, Cæf. 7. Bel. C. Iui. Horatius metaphorice pro forti usurpauit. l. Serm. Sat. 3. Viribus editior cedebat.
- EDO**, es, est, edi, esum, uel estum, [Mangiare. Gal. Manger. Hisp. Comer.] uel edo, edis, correpta prima syllaba ab ἐδω, Vescor. Virgil. 4. Aeneid. Est mollis flamma medullas. Cicer. ad Att. lib. 13. Edit, & bibit. Insignitum duplicem Esse, ab edo, es, edere uero, ab edo, edis. Cicero. 2. de Ora. quem cum Catullus nuper audisset, fœnum alios aiebat esse oportere.
- EDOR**, ederis, estur, præteritum esus sum. Plj. lib. 20. c. 9. In Aegypto propter eius amaritudinem non estur.
- EDTVR**, imperfonale. Pla. Most. Dies noctesque estur, bibitur. Edendus, part. Cic. de Amic. Multos modios salis simul edendos esse, ut amicitie munus expletum sit. Quandoque significat consumo, Hor. lib. 1. Epi. Quæ ledunt oculos, festinas demere, si, quod, Est animi, differs curandi tempus in annum.
- EDO**, edis, p. p. edidi, editū, [Mandare suori, dar in luce. Gal. Mettre hors, produire. Hisp. Embiar de fuera, publicar la escriptura.] ἐκδησις, est cmittere, & quasi extra dare. unde edere librum est, librum publice legendum emitere, Cicero: Nec se tenuit quin contra doctorem suum librum ederet. Et quoniam, quæ generantur ex utero in lucem prodeunt. Edi etiam pro nasci, accipitur, Hor. li. 1. Carm. Mæcenas ataus edite regibus. Sæpe significat exhibere, ut, Edere
- munus gladiatorum. Plaut. Edit quisque quod potest. Edere, exhihere. Suetonius, Cæsar edidit munus gladiatorum. Edere animam, pro mori. Cicer. pro Sext. Si tum P. Sextus animam quam uix retinuit, edidisset. Sic edere uitam. Edere frondem, siue fructum dicitur arbor apud Col. Edere herbas campi dicuntur. Edere leges, est conscribere, & promulgare, Edere nomen, pro imponere, Liuius libro primo L. Tarquiniū Priscum edidere nomen. Est etiam Edere nomen, peiserre, uel efferre nomen suum, ut describatur Quin etiam, Edere nomina, hodie dicere possumus quod procuratores, apud acta cuius præsentare dicunt. Edere oraculum, est diuinare. Edere rationes, facere computum cum aliquo. Cicer. Attic. libro septimo. Non rationes expectabam, quas tibi edidit. Edere scelus, committere. Edere testes, proferre.
- EDITVS**, part. ut Editus Iouis fatu apud Cic. Off. 1.
- EDO**, edonis, [Mangiatore. Gal. Grand mangeur, gourmand, goulu. Hisp. Comilon à tragou.] idem quod edax, qui & manduco dicitur. Nonius: Edones, & phigones, ab edacitate. unum Latinum, & aliud Græcum. Varro, Edones Romam. ut turba intendat annonam, sed propter phagones ficedulam pinguem, aut turdum non uideo.
- EDOCEO**, ces, [Insegnare con diligenza. Gal. Enseigner parfaitement. Hisp. Enseñar mucho y con diligencia.] διδάσκω, diligenter doceo. Stat. 3. Heb. Non te colestia frustra Edocuit, lauroque sua dignatus Apollo est. Cice. in Tus. Edocuit tamen ratio.
- EDO**IO, as, p. c. [Polire parfaitement. Gal. Achener de doler, polir ce qui est dolo, ou bien esboucher un ouvrage. Hisp. Mucha y bien dolar.] καθαίρω, perfecte dolo, polio. Nonius: Edolare fabrorum est uerbum, cum materiarum complanatur asperitas, Translate Varro: Vnum ego libellum non edolem? Cic. Attic. li. 3. quod iusseras, edolauit.
- EDOMO**, as, [Domare.] δαμάζω, domo. Ci. pro Sylla. Improbi ac perditit ues, edomati, atque iuncti.
- EDON**, ἡ δών, teste Seruio, mons Thraciæ, aut certe Macedoniæ, quæ Thraciæ proxima est, qui a Plin. h. 4. ca. 11. appellatur Edonus. Vicini populi Edonij, ue. Edoni, pen. longa. Horat. lib. 2. Carm. Non ego Ianus Bacchabor Edonis.
- EDONIDES**, ἡ δώνιδες, mulieres bacchâtes, quæ furore diuino agitata mysteria Bacchi celebrabāt. Ou. Protinus in siluis matres Edonidas omnes. Quæ uidere nefas, tota radice ligauit.
- EDONIVS**, & Edonus, Thracius. Vir. 12. Aen. Ac uelut Edoni, Boreæ cum spiritus alto Insonat Aegæo. Sc Stat. dixit, Edonas hyemes pro frigore acerrimo, quale est in finibus Thraciæ.
- EDOR**, [Ferro.] ab antiquis appellatum far, quod postea Ador, teste Festo dictum ab edō, quod P. R. trecentis prope annis ex omni frumenti genere solo farre usus fuerit. Plin. li. 18. ca. 7.
- EDORMIO**, is, [Dormire molto. Gal. Se dormir tout a fait, en dormant para cheuer à digorer. Hisp. A caber de dormir.] dormire ad facietatem. Cic. 4. Acad. Cuni edormiuerunt, illa uisa, quam leuia fuerint, intel ligunt. Edormire uinum, siue crapulam, est dormiendo concoque re. Cic. 2. Phil.
- EDORMISCO**, scis, edormio. Ter. in Ad. Edormiscam hoc uilli.
- EDUCATIO**, [Nutritio. Gal. Nourriture. Hisp. A quella crianza de niños.] tam institutionem, quā nutritionem complectitur. Ci. 3. de Fin. Bestiarum in fœtū & educatione laborem cum cernimus, naturæ ipsius uocem uidemur audire.
- EDUCATOR**, oris, [Nutritore. Gal. Nourrisier. Hisp. El ayo que asist. cria los niños.] τροφός, nutritor. Cic. 2. de Nat. de. Omnium rerum parens (ut ita dicam) atque educator, & altor est mundus.
- EDUCATRIX**, f. g. τροφός, Cic. 1. de Legib.
- EDUCO**, cis, p. p. eduxi, educitū. [Menar fuori. Gal. Mener hors, tirer hors. Hisp. sacar a fuera quando.] ἐξάγω, extra duco. Liu. lib. 1. In aciem copias eduxit, Virgil. pro extraho posuit lib. 10. Eduxit corpore telum Aliquando erigere, Idem libro 6. Aramq. sepulcri Congerere arboribus, ca. loque educere certant. Aliquando nutrire, Ter. in Ad. Hunc maiorem adoptaui mihi, eduxi a paruulo meo. Educere, uerbum est forense apud Cice. 5. Ver. Aditum est ad Metellum: eductus est Apronius: eduxit C. Gallius.
- EDUCO**, as, are, p. c. [Allouare, nutrire. Gal. Nourrir, Eleuer. Hisp. Criar, mantener, guernar.] ἀνατρέφω, nutrire. Ter. Ad. Vna a pueris paruuli Sumus educati.
- EDULCO**, as, are, [Addolcire. Gal. Adolcir, faire doux. Hisp. Endulcir à hazer algo dulce.] γλυκύνω, dulce facere. Cn. Marius, apud Non. Edulcare conuenit uitam, Curasque acerbas sensibus gubernare.
- EDULIVM**, [Companatico. Gal. Manger, ou mangaille, tout ce qu'on mange. Hisp. Manjar à comida que se suele comer.] ἕδισμα, quicquid ad prandium cœnamque edendi gratia opponitur, præter panem.
- EDVRE**, [Duramente, obstinamente. Gal. Fort rudement, rigoreusement. Hisp. Muy durament.] dure. Ouid. 3. de Arte. Nec tamen edure, quod petit ille, nega.
- EDVRO**, as, are, [Indurire. Gal. Indurcir, rendre dur. Hisp. Endurecer à alguna cosa.] σκληρόω, ad laborem assuefacio. Colum. lib. 11. cap. 1. A pueritia rusticis operibus edurandus futurus uillicus. Edu rare

rare, neutrum, pro Perdurare, Sen. de Brev. vitæ: Quina aut dena
 sæcula durant.

EDURUM, [Molle, non duro. Gal. Mol. quoniam est point dur. Hisp. Muelle y no duro.] ἄπυρον κλρον, non durum, qui est extra durum. Virg. lib. 2. Georg. Plantis eduræ coryli nascuntur. Quamquam uetula quædam ex-
 plaria habent, Plantis & duræ, utramque lectionem Seruius agno-
 scit. Plin. libro 14. capitulo 3. In pergulis seruntur escariæ appellatæ
 eduræ. Interdum Edurum pro ualde duro. Virgil. 5. Georg. Edu-
 ramque pyrum. Seruius.

E A N T E E, & F

***EACTIONES**, ἄντιον, pater Andromaches, & socer Hectoris.

***EETIONAE**, ἐπιτιοναί, alterum e Piræi promontorii.

***EFFARCIO**, is, maxime impleo. Cæli. lib. 7. Grandib. in fronte saxis
 effarciantur.

EFFARI, [Parlare, proferre. Gal. Dire & parler, proferer. Hisp. Hablar & parlar
 & idamente.] ἐκφαίνω, proprie est loqui. Cic. pro domo. Neque uer-
 bum ullum solenne potuit effari. Vir. 2. Aen. Sic ore effata recepit
 Ad sese. Effari etiam Augures dicebantur, cum ultimas augurij sui
 preces proferebant, unde effata sunt, ultimæ preces augurij,
 quas post fines auspiciorum extra urbem effabantur, ut Var. & Ser-
 uius aiunt. Et ager post pomœria, ubi captabantur auguria, diceba-
 tur effatus. Cic. 2. de Legib. Interpretatur fatidicorum & uatum
 effata incognita Effari. i. implum Cic. ad Att. lib. 13.

EFFATVM, Cic. 4. Ac. Fundamentum dialecticæ, est quicquid enun-
 ciatur (id appellatur ἀξιωμα, quod est quasi effatum) aut uerum esse,
 aut falsum.

EFFASCINATIO, as, [Ammalire. Gal. Enforceller. Hisp. Aozar, encantar, & qui-
 tar el seso.] ἕκστατον τὸν. Fascinatio: Quædam in Africa homi-
 num familiæ sunt, uoce atque lingua effascinantes. Est itaque
 effascinare, noxio uisu, & fictis laudationibus exitum auferre. Pli-
 netur ex Cic. mulieres, quæ duplices habent pupillas, oculis fasci-
 num circumferre.

EFFAXILLO, as, exero, quod exerto brachio, axilla ostendatur. Fest.

EFFICIENTER, Cic. de fato: Non sic causa intelligi debet, ut quod
 cuique antecedit, idem causa sit; sed quod cuique efficienter an-
 tecedat.

EFFECTVS, us, [Effetto. & al. effct. Hisp. Effeto.] nomen. Plin. in Paneg.
 Vim effectumque censuræ tuum.

EFFECTOR, [Factore.] Cic. de Diui.

EFFECTRIX, [Factrice.] Cic. de Fin. Pecunia est effectrix multarum
 uoluptatum.

EFFERO, effers, [Portar fuori, alzarre. Gal. Porter hors, leuer, en leuer. Hisp.
 sacar a fuer, en salzar.] ἐκφέρω, extra fero. Terent. in Adel. Nūquid
 nam effert? occidi. Efferre pedem, egredi. Virgil. libro 2. Me ne
 efferre pedem genitor? Hinc efferrī cadaver dicitur dum sepelie-
 batur, quasi extra urbem ferri, siquidem apud ueteres solebat ex-
 tra urbem sepeliri, nisi qui gessissent magistratus: honestiores ta-
 men circa uias. Liu. Depugnabunt pro te ipsi ac ntorientur, ac se
 ultro effarent. Interdum est prouehere, extollere: Virgil. Ex-
 tulit hæc Decios. Nonnumquam pro in altum eleuare. Virgil.
 5. Aeneid. Ostendit dextra insurgens Entellus, & alte Extulit. In-
 terdum proferre, ut apud eundem: Ut belli signum Laurenti Tur-
 nus ab arce Extulit. Interdum eleuare, mittereque, quasi extra
 ferre, id est euacuare. Cic. lib. 2. de Orat. Illa, quæ aut conciliatio-
 nis causa leuiter, aut permotionis uehementer aguntur, contra-
 rijs commotionibus effere da sunt, ut odio, beneuolentia, miseri-
 cordia, inuidia tollantur. Aliquando pro manifestum facere. Ter.
 in Phor. Vides tum peccatum elatum esse foras.

ELATVS, particip. Liu. 7. Coruus et conspectu elatus.

EFFERO, as, p. c. [Incrudelle. Gal. Rendre feroce, & cruel, faire sauvage.
 Hisp. Embravec a otro.] ἐκφέρω, efferrum, id est crudelem, instar fe-
 ræ, facio. Cic. 1. de Natu. deo. Arbitror multas esse gentes imma-
 nitate efferratas.

EFFERVVS, a, um, [Crudele. Gal. Crudel, ferocné feroce & agreste. Hisp. Bra-
 uo y cruel.] ἑρπιδόν, ualde ferus. Virgil. 8. Aeneid. Sæuitque iuuen-
 tus Effera.

EFFERVESCO, [Bollire.] Col. 1. 2. c. 25. Ut in effervescendo uinum se
 bene purget. Translate pro uehementer commoueri. Cic. pro
 Plan. Illæ unde comitiorum, ut mare profundum, & immensum,
 sic effervescunt quodam quasi ætu. Nonnumquam pro erumpere.
 Cic. de pro. Conf. Torum Pontum armatum effervescentem in
 Asiam atque erumpentem, ægre repulsum. Legitur & Efferveo
 in tertia declinatione. Virgil. 4. Geo. Stridere apes utero, & ruptis
 effervere costis.

EFFICACITER, [Efficacemte. Gal. Auec effet. Hisp. Efficazmente.] Pli.
 lib. 28. c. 51. Capitis ulcera manantia, urina tauri efficaciter sanat.
 Idem lib. 18. c. 6. Efficacissime contingit.

EFFICAX, caxis. [Efficace. Gal. Efficace, qui a force et vertu à faire quelque
 chose. Hisp. Cosa effi. Efficacia, quæ tiene efficacia.] ἐνεργής, quod ad agendū
 aliquid uim habet Plin. 1. 24. c. 15. Efficacibus docuit exemplis. Ibi
 dem. Aduersus serpentes ex aceto pota efficax. Cælius ad Cic. No-

sti Marcellum, quam tardus, & parum efficax sit.

EFFICACIA, [Efficacia.] ἐνεργεια, id est uis ad aliquid efficiendum. Pl.
 lib. 1. cap. 5. efficaciaz, indultiazque ueraos.

EFFICACITAS, [Efficacia.] idem Cice. 4. Tul. Vernis & efficacitati si-
 miles. Q. Cic. de peti. consul. Qui tantum habet libidine artis, &
 efficacitatis, ut &c.

EFFICIENTIA, [Effetto.] idem quod effectus. Cicer. 2. de Natu. Deo.

EFFICIO, is, [Far con effetto, operare. Gal. Parfaire & paracheuer, faire, &
 complir, mettre en effet. Hisp. Acabar de hazer obrar.] ἑκτείνω, per-
 cio, faciendo atsequor, præsto. Ter. And. Quid est quod tibi mea ars
 efficere quod possit amplius? Pro eodem dicimus Effectum dare,
 uel reddere. Ter. in And. Hoc ego tibi effectum reddam.

EFFIGIES, giei, [Effigie, semblanza. Gal. Image, semblance, pourtrait fait
 sur le visphantome. Hisp. Imagen de semejanza.] ἑκτείνω, ἑκτείνω, signū
 ad alterius similitudinem, uerumve imaginem factum. Plin. lib. 10.
 c. 44. Unde origo fabulæ, Diomedis socios in earum effigies mu-
 tatos. Effigies humanitatis, & probitatis patris filius apud Cice.
 2. de Finib. Dicitur etiam Effigia. Pia. in Rud. Veneris effigia hæc
 quidem est.

EFFICIO, as, [Figurare. Gal. Figurer. Hisp. Hazer la imagen de alguno.]
 ἐκτείνω, ad effigiem formo. Augul. lib. 7. de Ciu. de materijs, licet
 a fabro effigiatis.

EFFINGO, is, [Figurare, ritrare. Gal. Tailler on pourtraire, ou autrement
 exprimer & représenter au visfaire à la semblance. Hisp. Debuocar, hazer
 la imagen de alguno.] ἑκτείνω, effigiem rei alicuius ad uisum expri-
 mo. Cic. 1. Tul. Quæ tam inmensa magnitudo, quæ illa multa pos-
 sit effingere? Quis. Mihi uideretur M. Tullius, cum se totum ad imi-
 tationem Grecorum contulisset effinxisse uim Demosthenis, com-
 piam Platonis, iucunditatem Isocratis.

EFFICTVS, Cic. pro Ros. hæc conficta arbitror a poetis, ut effictos no-
 titos mores in alijs personis uideremus.

EFFICTIO, [Figura.] ad Heren. lib. 4. Effictio est, cum exprimitur &
 effingitur uerbis corporis cuiuspiam forma, quoad satis sit ad in-
 telligendum.

EFFLAGITATIO, [Domanda.] Dic. ad Brut. Neminem magis decet,
 quam te, remp. amare, uel rebus getis, uel studio, atque efflagita-
 tione omnium.

EFFLAGITATVS, us, nomen, [Domanda con instanza, pro uehementi
 postulatione. Cic. 7. Ver. coacta, atque efflagitati meo.

EFFLAGITO, as, [Domandare con instanza. Gal. Requérir instamment, pres-
 se en demandant, demander a toute force. Hisp. Demander con importuni-
 dad.] ἑκτείνω, uehementer flagito. Vir. 12. Aen. Notumq. efflaga-
 tat ensem.

EFFLEO, es, ere, [Consumare piangendo. Gal. Pleurer jusqua à perdre les je-
 ux. Hisp. Llorar demasiado, perder ojos de mucho lloro.] flendo consu-
 mo. unde efflere oculos dixit Quin. 6. declam. pro nimio fletu se
 excæcare.

EFFLIGO, gis, p. p. efflxi, efflictum, [Affligere. Gal. Perdre & gaster,
 traitter mal, mezer & tormenter. Hisp. mucho affligir.] affligo. Pla. in A.
 sin. Quam tu propediem effliges scio.

EFFLICTIM, [Dolorosamente.] uehementer. Plau. in Amph. Efflictim
 amare.

EFFLO, as, [Cacciar con fato. Gal. Getter hors en soufflant, souffler hors. Hi-
 spa. Soplar a fuera, oxear con el soplo.] ἐκφυλάω, flatu abigo, expiro.
 Var. lib. 1. de re rust. Bestiolæ, si quæ prope nascuntur, aut inse-
 runtur, efflantur, aut aritudine cito pereunt. Inde efflare animam,
 pro mori. Sue. Prius quam efflaret animam, pro mortuo deseri
 iussit. Efflauit extremum halitum, id est mortuus est. Cic. secun-
 do Tuscu.

EFFLORESCO, [Fiorire.] ἑκτείνω, ualde floreo, & per translationem
 uigeo, excello. Cic. in Laelio. Efflorescit amicitia.

EFFLUO, [Sparger. Gal. Culer hors, & couler. Hisp. Correr lo liquido a fue-
 ra.] ἑκφέρω, extra fluo, effundor. Cat. de re rust. cap. 1. Vinum
 effluet, aqua manebit. Cicero secundo Tuscul. Num tu ingemisse
 Epaminundani putas, cum una cum sanguine uitam effluere sen-
 taret? Translate pro diuulgari. Tere. in Eunu. Vtrumque hoc fal-
 sum est, effluet, id est non tacebitur. Effluere etiam dicitur, quod e
 memoria excidit. Cic. 2. de Fin. Bona præterita non effluere sapiē-
 ti, mala meminisse non oportet.

EFFLUENTIA, æ, [Spargimento.] ἑκφυλάω, effluxus. Pli. lib. 16. cap. 10.

EFFLUVIVM, uuij, [Spargimento.] ἑκφυλάω, effluendi actus. Pli. 1. 7. c. 51.

EFFOCO, as, are, [Soffocare. Gal. Suffoquer. Hisp. Abogar.] ἀπύχω, suffoco,
 Sene. de Brev. uitæ.

EFFODIO, dis, p. p. [Far fosse, cauare. Gal. Tirar hors en fouissant, deterrer,
 fouir & creuser.] κατασκάω, fodiendo eruo. Pla. in Cal. Ex sterqui-
 lino effossa tua illæ præda est.

EFFŒMINATE, [sconuenoulemente.] Cic. Causæ ne quid indecore ef-
 fœminate faciat.

EFFŒMINO, as, p. c. [Effeminare. Ga. Effeminer, after le cœur & hardiesse
 d'un homme & le faire mol & pusillanime comme une femme. Hisp. Debils
 car & en flaquecer a otro.] ἑκφυλάω, in muliebrem molitiem con-

uerto. Sal. Corpus animutque uirilem effœminat.

- EFFŒMINATI**, [Lasciuu, delicati. Gal. Effemine. Hisp. Debelitado ò enflaquecido.] *ἰσθηλαίνοι, ἰσθηλαί*, molles & lasciu dicuntur. Cic. 3. Phil. Intolerabile est seruire imparo, impudico, effœminato.
- EFFŒRTVS**, a, um, [Quella costa che ha granda mandata fuori il suo parto. Gal. Qui est delinere de sa portee. Hisp. Cosa que ha parido il parto.] quod iam factum edidit. Col. li. 7. cap. 12. Primus effœrtæ parcus amouendus est. Item pro fœt. qui emissus est. Idem lib. 8. c. 5. Cum grex fuerit effœrtus, hoc modo deponatur. Effœrtæ quoque dicitur, quæ parere desijt, quasi frequenti partu lussata. Plin. lib. 10. cap. 53. Est tauræ gallinis fœcunditas, ut aliquæ sexagesima pariant oua, aliquæ quatuor die, aliquæ in tantum, ut effœrtæ moriantur. Quo in loco effœrtas dixit gallinas, fœtu destitutas, eneruatas. Effœrtæ uires, quæ uigore partu amisso elanguerunt. Virgil. 5. Aeneid. Frigent effœrtæ in corpore uires. Similiter effœrtam tellurem dicimus, ut idem libro 1. Geor. Effœrtos cinerem immundum iactare per agros. Vbi Seruius: Continua fertilitate lassatos: ut etiam frequenti partu effœrtæ dicitur mulier. Col. Præfat. 2. l. Quod existiment ubertate nimia prioris cui tangit am. & effœrtum iouum, ne quare pristina benignitate præbere mortalibus alimenta. Cic. in Cato. Libidinosæ & intemperans adulescentia effœrtum corpus tradit senectuti, id est debile & infirmum. Effœrtæ, aduerbium, Mar. lib. 2.
- EFFŒRO**, as, p. c. [Forare.] *τὴν γαῖαν, τὴν ἄστρον*, perforo. Col. c. 1. lib. 9.
- EFFRÆNATVS**, [Sfrenato. Gal. Effrené, qui n'ha no sein nerbride. Hisp. Desenfrenado.] qui frænnum detractat, nec regi potest. translate dicitur de re quæ omnem egreditur modum. Cic. de Aruf. ref. Cuius ego de effrænato & præcipiti furore quid dicam? Idem 3. de Fin. Libido effrænata appetentiam efficit.
- EFFRÆNATE**, [Dissoluate. Gal. Desmesurément, effrenément. Hisp. Desenfrenadamente.] dissolute. Cic. 4. Tusc. An propter infinitum odium tyranni effrænatus in Aruntem inuasit. Idem de Sen. Cuius uoluptatis auidæ libidines temere & effrænate ad potiundum incitantur.
- EFFRÆNATIO**, onis, [Sfrenate. Gal. Desmesurément, desbordement de raison. Hisp. Desenfrenamiento.] Cic. 5. Phil. Quæ effrænatio impotentis animi?
- EFFRÆNVS**, a, um, uel effrænus, & hoc effræne, [Che non ha freno.] *ἄφρανος*, carens fræno. Liu. 4. Frænus, ut detrahât equis imperat.
- EFFRICO**, as, [Scotere.] fricando executio. Sen. ep. 96. Rabigo animorum effricanda.
- EFFRINGO**, [Frangere. Gal. Rompre en pieces, briser. Hisp. Quebrantar.] *δὴρῖνον, ῖνον*, est uis quadam, & impetu frango. Ter. Ad. Fores effregit, atque alienas ædes irruit.
- EFFRACOR**, qui fracto ostio, aut fera in ædes uel arcam alienam irrumpit. Pau. in l. ij. de offi. præf. uigil. Cognoscit Præfectus uigilum de incendiarijs, effractoribus, furibus. & Vlp. l. j. de effract.
- EFFRACTARIVS**, rij, qui effringit. Sen. ep. 69.
- EFFRACTVS**, part. Cic. pro Mur. Eamque urbem sibi Mithridates Asiæ ianuam fore putasset, qua effracta, & reuulsa, tota pateret prouincia.
- EFFUGIO**, is, [Fuggire. Ga. Fruir, eschaper, euter. Hisp. Huir de algun lugar.] *δὴρδύομαι, δύομαι*, fugio. euado. Vir. 3. ecl. Numquam hodie effugies. Interdum celeriter transeo. Virgil. 3. Aen. Effugimus scopulos Ithacæ. Cic. pro Pont. rex ipse manibus effugit.
- EFFUGIUM**, gij, [Scampo. Gal. Fuite, ouuert ure par ou on peut fuir & eschaper. Hisp. La huida de algun lugar.] *ἄφυγιον, εὐασίον*, Liu. lib. 24. Si effugium patuisset, id est uia euadenda. Cic. de Nat. Quasdam animantes habere effugia pennarum.
- EFFVLGIO**, is, fulcio: unde effultus. parti. Virg. 7. Aene. Atque harum effultus tergo, stratisque iacebat Velleribus.
- EFFVLGEO**, es, [Risplendere. Gal. Getter uue leuer, resplandir. Hisp. Mucha resplandecer.] *ἄσπρος, ἄσπρος*, uehementer fulgeo. Virg. 8. Aene. Instructo Marte uideres Fernere Leucætem, auroque effulgere fluctus.
- EFFVNDO**, is, [Spargere, spandere fuori. Gal. Verser, espaudre eu abondance. Hisp. Derramar a suera.] *ἄσπρος, ἄσπρος*, ex ira spargo. Plaut. in Afin. Totamque effudit fideliam. Per translationem consumere. Cicero libr. 2. Offic. Multi patrimonia effuderunt, inconsulte largiendo. Sic effundere ærarium dixit Cic. 3. Tusc. pro euacuare. Nonnumquam pro erumpere, & magna cupiditate egredi. Cic. ad Brutum. Timore percussa ciuitas, tota ad se cum coniugibus liberis effundebat. Quandoque emittere, Virgil. 3. Georg. Ruuntque effusi carcere currus. Quandoque profligare, Sal. Effuso, ac profligato pediatu.
- EFFVSIO**, [Spargimento. Gal. Espandement, effusion. Hisp. Derramiento a suera.] Cic. 2. de Natu. deor. Aquæ etiam admixtum esse calorem, primum ipse liquor. tum aquæ declarat effusio. Interdum prodigalitas, Cic. pro Rosc. Ame. quos sumptus, quas effusiones fieri putatis.
- EFFVSE**, [Liberalmente.] Cic. pro Sex. Ra. Large, effulseque donare alicui.
- EFFVTO**, effutis, p. p. [Parlare imprudentemôte. Ga. Parler indiscretement

to à la uelée, ne pouuir tenir secret ce qu'on fait. Hisp. Hablar uanida des.] *ἄσπρος, ἄσπρος*, inepte & inconsulte loquor. Translatio sumpta a uase tu t, quod patu ore, fundo acuto, nihil in se continet. Terent. in Phor. Ne uos forte imprudentes foris effutiretis. Hor. in Art. Effutire leues indigna tragœdia uertus. Varro, Eux uerbum nihil significat, sed eductum naturaliter est. Nonius effutire exponit pro dicere cum mandacio, adducitque Cic. 5. Tusc. Vbi sic ait. Nec hoc sic agit, ut ex tempore quam effutire uideatur. Effutire part. Cic. 2. de Diuin. Quorum partim ficta aperte, partim effutita temere.

E A N T E G

- EGELASTA**, op dum citerioris Hispaniæ. Plin.
- EGELIDO**, [Disfracciare. Gal. Desgeler. Hisp. Entibiar la cosa fria.] quod gelatum est dissoluo. Sidorius.
- EGELIDVS**, a, um, [Tepido. Gal. Desgelé, quin est pas froid, ne au si chaud mais tiède. Hisp. Cosa tibia primero caliente.] quod de summo gelu aliquid remittit. Quid. Sed gelidum Borean, egelidumque Notum. Col. li. 10. Nunc per egelidum, uic est mollissimus annus. Seruius ualde gelidum interpretatur, explicans locum illum Virg. 8. Aen. Egelidum secretum flumine.
- EGENVS**, seu p. [Bisognoso. Gal. Poure, indigent. Hisp. Pobre ò menesteroso.] *ἄσπρος, ἄσπρος*, cui delunt uita necessaria. Liu. 9. Omnium egena corpora humi prostrauerunt. Vir. 8. Aene. Rcbusque ueni non asper egenis.
- EGEO**, es, egui, alicuius rei inopia laboro, [Hauer bisogno. Gal. Avoir faute & disette, avoir besoing, estre en indigence & pourete. Hisp. Auer menester.] *ἄσπρος, ἄσπρος*, & tam gentiuo, quam datiuo iungitur. Cic. 2. de Fin. Consumptis patrimonijs egent. Idem 2. de Diuin. Illud Romanis hominibus g'ouiosum, ut Græcis de philosophia litteris non egeant. Hinc egens, Cic. de Amic. Egentes abundant, & imbecilli ualent. Egentior, us. Cic. Attic. lib. 6. Nihil rege egentius. Egestas, Virg. & Cic.
- EGERIA**, nympa fuit, cui prægnantes sacrificabant.
- EGEROS**, segressi, egestu. Col. l. 2. Stercus ex columbarijs egeritur.
- EGERMINO**, is, [Bermogliare. Gal. Germer & bouter de hors, bourgeonner. Hisp. Brotar y echar renueno los arboles.] *ἄσπρος, ἄσπρος*, gergmino. Col. lib. 5. cap. 5. Malleolus cum egerminauerit, ad unam materiam reuocato. Idem lib. 4. cap. 17.
- EGESTA**, urbs in Sicilia, quam Aeneas condidit, & ab Acestis matre Egesta eam nominauit. Erat autem Egesta filia Hippotæ Troiani, quam pater ne maritiæ beluæ traderetur, impositam nauiculæ dijs & uentis commisit, quæ tandem in Siciliam delata a Crimiso amne compressa, Acestem edidit. hæc postea Segesta dicta, & Segestani, incolæ. Plin. lib. 3. cap. 8.
- EGESTIO**, nis. Pl. ep. 159. Publicarum opum egestione.
- EGESTVS**, us, Sen. 3. de Nat. Corpora ad egestum uenter exhaurit.
- EGNATIA**, urbs Apul. Ptol.
- EGRA**, opium P. rabix. Steph.
- EGREDIOR**, eris, extra gradior, exeo, [Vscir fuori. Gal. Sortir hors. Hisp. Salir fuera de lugar.] *ἄσπρος, ἄσπρος*, Terent. in And. Vnde egreditur? Ibidem. Egreditur ab ea, de domo eius. Dicimusque Egredior tēplo, & e templo.
- EGREGIE**, [Eccellentemente. Ga. Excellentement. Hisp. Señaladamente.] excellenter. usurpatur pro ualde. Ter. in And. Horum ille nihil egregie præter cetera studebat. placet.
- EGREGIVS**, a, um, [Egregio, scielto. Gal. Qui est separé du troupeau, excellent. Hisp. Noble y principal, señalado.] *ἄσπρος, ἄσπρος*, quasi ex toto grege electus, excellens. Terent. in An. Forma egregia, & ætare integra. Proprium comparatiuum non habet: quo rament ubi sunt ueteres, Luc. lib. 4. Nam nihil egregius, quam res scernere apertas. A dubijs. Iuuen. Etia Lucretium imitatus ab Egregie aduerbio formatur comparatiuum Egregius, pro magis egregie. Egregius, inquit, cenat, meliusque miserimus.
- EGRESSVS**, Cic. in Pis. Frequencia sua uestrum egressum ornando.
- EGVLA**, sulfur, lanis suffitu, mollitiem candoremque inducens. Plin. lib. 35. cap. 25.
- EGVRO**, as, exhaurio. Plaut. in Epid. Atque egurgitem domo prorlus.

E A N T E H

- EHEM**, [Oh, eh.] *ἄσπρος, ἄσπρος*, interiectio subito aliquidprehendentis. Ter. in Eun. Quis hic loquitur ehem, tu ne eras hic mi Phædris? Idem in Ad. Ehem oportune, te ipsum quærito.
- EHEU**, [Ab, ah.] *ἄσπρος, ἄσπρος*, interiectio dolentis. Virg. 2. Ecl. Eheu, quid uolui misero mihi.
- EHO**, [Ola, ei.] *ἄσπρος, ἄσπρος*, interiectio ad se uocantis. Interdum etiam excitata particula est, qua attentionem nobis paramus eius, cum quo loquimur. Terent. Eho. dic mihi, si omnes coniectum hunc in nuptias iuuenici uellent, quod, nisi hoc, consilium darent? Idem in Ean. Ehodum dic mihi, est ne, ut fertur, forma? Alias interiectio admirantis, ut apud eundem in And. Eho, an tute intellexisti hoc assimularier.
- EIS**, *ἄσπρος, ἄσπρος*, datiuus ab *ἴσος, ἴσος*, id, aliquando habet qualitatis uim Terent.

rent. in And. Eine ego ut aduerferid est tali, tam bono. in metro plerūq. monosyllaba dictio est, ut Cui, & Huic: licet quandoque etiam duarum syllabarum reperitur, ubi e, modo corripitur, modo producitur. Iuue. Ire uiam purgant, & eidem incumbere sectæ. Lucr. lib. 6. Scilicet & fluius qui usus maximus ei.

EIA, [Horfubur uia. Gal. La. çā, hay, sus auant, or çā, or li, or bien, hay auant, sus auant.] Eia, modo adhortantis ei. Mar. lib. 2. Eia age rumpe moras. Interdum corripientis. Tere. in Eun. Eia, haud sic decet. Varios præterea usus habet.

EIACVLOR, aris, deponens, & Eiaculo actiuum, [Lanciare. Gal. Darder et getter ou loing. Hisp. Tirar o lanzar.] εἰακάλω, longe iaculor. Oui. 4. Met. Foramine longas Eiaculatur aquas.

EIECTAMENTVM, ti, pro exercimento. Facit. de morib. Germaniz.

EIECTIO, Cic. Act. lib. 2. Mortem & eiectionem timemus.

EIECTITVS, a, um, & εἰκτόμιος, Plin. lib. 11. Vuluæ eiectitia uocatur.

EIECTO, as, are, freq. Pla. Mer. Ne hic te opprimeret imprudentem, atque eiectaret. Fauilla eiectata. Ouid. 2. Met.

EICRO, is, [Cacciare Gal. Ceter hors. Hisp. Hechar à fuera.] expello. Cicer. Ferentia libr. 14. Eijcere nos magnum fuit. Pro extendo. Virgil. 10. Aeneid. Eiecroque incumbit cernuus armo. Pro naufragio idem posuit 4. Aeneid. Eiectum littore egentem Excepi. Eijcere pro aborriri, ut intelligas accusatiuum partum. Vipian. l. si seruum. ff. ad legem Aquil. Si mulier pugno percussa eiecerit.

EIVLATIO, [Pianto. Gal. Brayement, plorement, en criant. Hispan. Obra de gritar lamentando.] εὐλοῦμαι, clarus, & sonorus planctus. Plau. Capt.

EIVLATVS, [Pianto. Gal. Brayement, plorement, en criant. Hispan. Obra de gritar lamentando.] Cicer. de Arusp. resp. Eiuulatus & gemitus Philoctetæ.

EIVLO, as, are, [Piangere forte.] uoce in altum sublata plorare. Cicer. 2. Tusculan. Herculem uiderat in Oeta magnitudine dolorum euulantem.

EIVRO, as, are, [Giur. Gal. Reuifer anec serment, refiser, refegner & quit ter solennelment. Hisp. Negar por juramento.] εἰρομύω, id est quod prælitto ante iuramento, se re aliqua liberare. Vnde, Eiuurare iudicem iniquum, est, interposito iuramento sibi iudicem suspectum esse nomine iniquitatis, eius iurisdictionem declinare. Cicer. 12. Phil. Sic me iniquum eiuurabant, de me querebantur. Eiuurare forū iniquum, est iurisdictionem fori alicuius detrectare, interposito prius iuramento, se in eo foro ius suum tueri non posse. Cicer. 5. Verr. Negotiatores putant esse turpe id forum sibi, in quo negotiantur, iniquum eiuurare. Cicer. in episto. ad Pætum: Quod mihi bonam copiam eiuures, nihil est. id est quod iures tibi non suppetere facultates ad faciendum impendium cœnæ: quam Cicer. per iocum ab eo petebat. Pro eodem legitur Eierare. Cicer. 2. de Orat. Eiero, inquit, iniquus est.

EIVSMODI, [Di cotal maniera. Gal. De telle maniere ou façon, de mesme sorte. Hisp. De esta manera.] τοῦτος, & Eiuismodi, nomina sunt indeclinabilia, ex duobus genitiuis composita, idem significantia quod Talis, Terent. in Andr. Qui cum ingenijs conficitur eiuismodi. Cic. pro Pomp. Genus belli est eiuismodi.

E A N T E L

lib. 2. Omnis uigor animi, corporisq. elanguescit. Liu. 1. Ut elanguescendum aliena ignauia esset. Cornus elanguescens, & iam caesura, Silius lib. 4.

ELAPE, genus serpentis. Plin. lib. 32. cap. 5.

ELAPIDO, lapidibus purgo. Plin. lib. 17. cap. 4. Elapidato luto.

ELARGIOR, girus, [Donare. Gal. Faire largesse, donner largement. Hisp. Dar largamente.] εὐαριστεύω, largior. Liu. Elargiendo de alieno, popularem fieri quærentes.

ELASSESCO, is, ere, [Stancarfi. Gal. Se lassor, deuenir las. Hisp. Cansarse.] καταπονεύω, lassum fieri. Plin. lib. 16. c. 15.

ELATE, es, Plin. lib. 12. cap. 11. Species ab etis, quem alij Palmam, alij Sphatem appellant. Diosc. uero, Galenus, Aegineta, & Hesy chius Elaten uocant tenerum palmæ germen, quorum sententia uidetur uerisimilior.

ELATE, [Grauement. Gal. Hautement, haultement, rayueilleusement. Hisp. Soberniamente, altiuamente.] aduerb. Ci. in Ora. ut Demosthenes certe possit summissè dicere, elate Lyfia fortasse non possit, id est grauitè, & ample.

ELATERIVM, εὐλακτήριον, medicamenti genus ex siluestri cucumere confectum, ad purgandum aluum accommodatum. Plin. lib. 20. cap. 1.

ELATIO, [Aliezzas.] Cic. de Fin. Læticia quasi gestientis animi elatio uoluptaria.

ELATRO, as, [Abbaire, ciangiare,] quasi quodā cum latratu eloquor. Hora. li. 1. epi. ad Lollium.

ELATVS, [Superbo. Gal. Superbe, esleue, haultain, enflé d'orgueil. Hisp. Sobernio.] καταφρονέω, superbus, arrogans: a uerbo efferō. Cicer. contra legem agræ. Quibus illi rebus elati, & inflati. Elatus arrogancia, superbia, insolentia, Cæsar. 3. Bel. Ciui.

ELAUO, pen. cor. [Lauare. Gal. Reinsfer, d'ner on nettoyer. Hisp. Lavar.] εὐλαύω, eluo, lauo. Colum. libro duodecimo, cap. 50. Cum fuerit oliua elota. Elauare se bonis, per translationem pro spoliare, Plau. in Afin.

ELDANA, εὐδανία, opidum Vaccæorum. Ptol. lib. 2. c. 6.

ELEA, λέα, Strab. lib. 6. Ciuitas est Lucanæ, a Phocensibus condita, Parmenidis, & Zenonis Pythagoricorum patria: qui ab ea Eleatæ dicuntur.

ELECTIO, nis, [Electione, eletto. Gal. Election, eslite, choix. Hisp. Obra de elegir.] ἐκλογή, selectio, & approbatio. Cice. in Orat. Iudicium, electioq. uerborum.

ELECTO, as, frequentatiuum ab elicio. Pla. in Afin. Electabo quod illud sit, id est, eliciam.

ELECTOR, oris, [Elettore.] qui eligit. auctor ad Heren.

ELECTRA, teste Hesiodo, nymphea Oceani & Tethyos filia, uxor Atlantis: cuius filia quædam etiam Electra dicta. quæ Iouis Dardanum peperit: dicente Virg. lib. 8. Dardanus Itacæ primus pater urbis & auctor, Electra, Graij perhibent Atlantide cretus. Et subdit: Electram maximus Atlas Edidit, æthereos humero qui sustinet orbis.

ELECTRVS, a, um, ut Electria tellus, id est, Samos. fortita nomen ab Electra Dardani matre, filia Atlantis. Val. Flac. Arg. 2.

ELECTRVM, ἤλεκτρον, gummi siue lacryma, succusue creditus est ex arborib. pinet generis profluës. A Latinis succinum dicitur. Multum laboratur apud ueteres ubinam electrum nasceretur: alijs dicentibus ad Padum fluuium esse populos arbores, ex quib. defluere: alijs credentibus in insulis quibusdam maris Adriatici gigni, quas idcirco Electridas uocauerunt. hodie uero notissimū est, electrum prouenire in insula maris Germanici non procul a littore Prutenico, quam Germani sua lingua Sudau appellat. ex cuius insulæ scopulis in mare delapsum, partim Oceani æstu ad situs eijcitur, partim rusticorum opera in ipso mari colligitur. Neque tamen uerum est, ex arboribus defluere, sed e saxis. Primo autem cum emanat, liquidum est, sed maris aerisque frigiditate in eam, quam uideimus, duritiā concreuit. Est itaque electrum nihil aliud quam bituminis genus. maris regionisque frigore ex liquida consistentiā in duritiā commutatum. Ab huius similitudine uerisimile est dictum esse quoddā metalli genus, quod ex parte quadam auri & argenti commistione conficitur, dicente Plin. libro trigesimo tertio, cap. quarto. Aurum in quo quinta argenti portio est, electrum uocatur.

ELECTVS, us, Qui. 2. ep. In necis electu parua futura mora est.

ELEMOSYNA, [Limosina. Gal. Aufmoue. Hisp. Limosna.] ἐλεησύνω, quod inopi datur ab ἐλεος, miseratio. Spartianus de Caracalla Nō lentus in elemosynam.

ELEGANS, p. c. [Elegante. Gal. De chois, d'eslire, beau, joly, orné. Hisp. Lindo galano, y gentil.] a uerbo Eligo, ut Cic. li. de optimo dic. gen. innuere uidetur, cum inquit: Nam si elegantem se uideri uolet, eliget quibus utatur. Est igitur Elegans, idem quod cultus, ornatus. Cl. de Fi. Mundos, elegantes, optimis cocis, pistioribus. Ter. in Eun. Cum ipsum me noris, quam elegans formaruū pectatorem. Vbi Donatus: Elegans spectator est, qui sit cunctantis & fastidiosi

studiosi iudicij, cui non quid placet facile. Cic. 5. Verr. Istos, qui se elegantes dici uolunt. Gell. lib. 11. cap. 2. Elegans homo non dicebatur cum laude, sed id fere uerbum ad ætatem M. Catonis, uitij non laudis fuit. Cato libro de Moribus: Auaritiam omnia uitia habere putabant, sumptuosus, cupidus, elegans qui habebatur, is laudabatur.

ELEGANTER, [Elegantemente. Gal. Elegamment, de bonne grace, ioliment, mignonement. Hisp. Linda, galana y gentilmente.] κομψός, Cic. 2. de Fl. Hoc ipsum elegatius poni, meliusque potuit. Idem ad Brutum: Tibijs exponet, qui & optime omnia nouit, & elegantissime expedire, & deferre ad te potest.

ELEGANTIA, [Eleganza, politezza, nettezza. Gal. Bonne grace, elegance, magnificence. Hisp. Lindeza, gala y gentileza.] εὐλογαλία, κομψότης, munditia, lautitia, ornatus. Cic. in Orat. Fucati medicamenta candoris & ruboris omnia repellentur: elegantia modo & munditia remanebit. 2. de Fin. Contemnit differendi elegantiam. Idem 3. de Fin. Agricultura abhorret ab omni politiore elegantia. Elegantia in oratione uirtus est. huius duæ sunt partes, Latinitas, & explanatio. Latinitas, quæ fermonem purum seruat ab omni uitio: explanatio, quæ reddit asperum dilucidum orationem.

ELEGIA, p. p. [Elegia, uersio miserabile. Gal. Vne elegie, uers elegiaques, uers pitoyables.] ἐλεγεία, ἐλεγείον, siue Elegia per quinque syllabas, Latine sonat, carmen miserabile, ab ἐλεῖω, misereor, quod hoc potissimum genere carminis miserabiles hominum ærumnæ, & amoris querimoniam soleant decantari. quamquam postea rebus etiam lætis seruire didicerit, ut testatur Horat. de Arte: Versibus (inquit) impariter iunctis querimonia primum, Post etiam inclusa est uoti sententia compos. Ad huius uocis etymologiam alludit Ouid. in epicedio Tibulli his uersibus. Flebilis indignos Elegia, solue capillos: Ah nimis ex uero nunc tibi nomen erit.

ELEGIA, elegiorum, pro carminibus elegis. Pla. Merc. Mæx impleatur carbonibus elegiorum, fores.

ELEGIDION, ἐλεγίδιον, Pers. Sat. 1. Si qua elegidia crudi Dictarunt.

ELEGVS, a, um, [Da piangere.] ut elegus uersus, flebilis. Horat. libr. 1. Car. Ode. 33.

ELEGVS, gis, [Elegia.] ἐλεος, ἐλεγεία, idem quod elegia, siue carmen elegiacum. Ouid. 2. Fast. Nunc primum uelisi eligi maioribus itis.

ELI, p. p. ἑλεῖος, populi in Peloponneso, eisdem incolentes, clarissimi propter ludos Olympicos, quorum præfecturam Elei habuerunt: unde Elei equi. Luca. lib. 1.

ELIADÆ, equæ dicuntur, quæ ex Olympico certamine palmam referunt. Seruius in illud Virgil. 1. Georgi. Eliadum palmas Epirus æquarum.

ELEI, dis, mulieres bacchantes, Σὺν τῷ ἐλείῳ, a uociferando. Ouid. 14. Ep. Nunc feror, ut Bacchi furij Eleides actæ,

ELEMENTARIVM, [Elementum. Gal. Element, commencement de toutes choses, Hisp. El principio material de que alguna cosa se compone.] στοιχεῖα, sunt principia omnium rerum ex quibus reliqua omnia componuntur, & in quæ resoluuntur, ignis, aer, aqua, & terra. Cic. 2. de Natu. Deor. Omne corpus, aut aqua, aut ignis, aut aer, aut terra, aut quæ ex ijs componuntur. Horum similitudine etiam notas litterarum elementa, uocamus: quod ex ijs primum syllabæ, deinde ex syllabis dictiones constituuntur. sicut enim illa coeuntia omne corpus efficiunt: sic hæc coniunctæ litteralem uocem quasi corpus aliquod componunt. Sic lex Moyfi, & omne uetus testamentum, elementum dicitur ab Apostolo: e quibus quasi ex elementis & religionis exordijs Deum discimus.

ELEMENTARIVS, a, um, Sen. lib. 5. Ridicula res elementarius senex. Iul. Capitol. Puer litteris elementarijs imbutus.

ELENCHVS, chi, [Argumento. Gal. Argument. Hisp. Argumento.] Latine argumentum, ab ἐλεγχόμενος, argumentor, plerumque tamen pro argumento sophistico. Sunt etiam Elenchi, margaritæ. Plin. libro 9. capit. 35. Iuuen. Sat. 6. Auribus extentis magnos commisit elenchos.

ELEO, es, [Macchiare. Gal. Maculer. Hisp. manchar à manzillar.] ἐπιμαίω, maculo. Lucil. lib. 6. uestimenta eleuit luto.

ELEPHAS, elephantis, & elephantus, ti, [Elefante. Gal. Elephant ou uoiere, qui est la dent d'un elephant. Hisp. Elefante.] animal omnium terre strum maximum, duos habet dentes, ex quibus sunt opera eburnea. Vires tauri, aut elephantis. Cic. 2. de Natur. Deo. Manus data elephantis, quia propter magnitudinem corporis difficiles aditus habebant ad pastum. Poetæ nonnumquam Elephantum pro ebore posuerunt, Virgil. lib. 3. Georg. in foribus pugnam ex auro, folidoque elephato. Elephantus biennio, utero grauefcunt, nec amplius quam semel gignunt, nec plures quam singulos. uiuunt annos trecentos. Hos primum uidit Italia, Pyrrhi regis bello in Lucanis, unde & boues Lucas nominant: quoniam Itali maximam quadru pedem, quam habent, uocant, uocant, uocant. Bouem.

ELEPHANTIA, siue Elephantiasis, [Lepra. Gal. Ladrerie, lepre, mesellerie. Hisp. Cierta especie de lepra.] ἐλεφαντίασις, morbus est, quem uulgos medicorum Lepram uocat, ita tamen ut alium esse intelligamus a

Lepra Græcorum, quæ scabiei species est, eadem manifestis crustis obduceas. Oritur Elephantiasis a sanguine atrabilis naturam habente, qui temporis processu in perfectam atram bilem conuertitur. Rationem huius referunt ad elephantiam naturam, cuius cutis ulcerosis quibusdam uallibus infestatur. Plin. lib. 26. auctor est elephantiasim in Italia ante Cn. Pompeij tempora non fuisse.

ELEPHANTIACVS, [Leprosus.] ἐλεφαντικὸν, ἐλεφαντιακὸς, qui morbo elephantias laborat.

ELEPHANTINI, libri, apud p̄ricos fuerunt, in quibus. S. C. scribebantur.

ELEPHANTINVS, a, um, pen. cor. Elephantinum emplastrum describit Cellus. libro 5. capitu. 19. sic dictum, quod sit percandidum, quasi eburneum.

ELEPHANTIS, tidis, poeta, qui libellos scripsit, in quibus uaria genera concubitus complexus est. Mar. libr. 12. Nec molles Elephantidis libelli. Est etiam Nili insula infra ultimam eius fluij cataractam, lib. 5. cap. 9. Strabo Elephantinam appellat.

ELEVO, as, pen. cor. [Leuare, alzare. Gal. Leuer en haut. Hisp. Alzar à soleniar de abajo arriba.] μετεωρίζω, ἐπαίρω, sursum leuo, in altum tollo. Plau. Cape dum lapidem hunc, atque eleua. Item rem aliquam minuo, extenuo, Liu. lib. 3. Si uana nostra auctoritas ad plebem est, uos eleuatis eam. Cicer. in Tuscul. Nihil est, quod tam eleuet ægritudinem.

ELEVS, untis, siue potius Eleus, ἐλεῦς, Ste. opidum in Thracia Chersoneso. Plin. lib. 4. cap. 11. Incolæ Eleuntij, siue Eleusij, ἐλευσῖοι.

ELEUSA, siue potius Eleusa, insula Cilicis adiacens. Plin. lib. 5. c. 31.

ELEVSIS, & Eleum, ciuitas in Attica prouincia, in qua regnauit Eleusius, qui cum Cererem filiam quærentem liberalissime hospitio suscepisset, illa pro munere ostendit ei omne genus agriculturæ. filium etiam diuis Triptoleum recens natum, per nocte igne fomit, per diem diuino lacte nutriuit: cum que grandiusculus factus esset, curru suo impositum per totum orbem misit ad usum frumentorum hominibus indicandum, ex quo Eleusini Cereri solennia sacra instituerunt. Scra. lib. 8.

ELEVSINVS, a, um, Virgil. 1. Geor. Tarda que Eleusinae matris uolentia plaustra.

ELICIES, p. c. [Fossi d'intorno à i campi. Gal. Petits fosses pour rayes autour ou dans un champ pour entourer l'eau de hors. Hisp. Sulcos grandes para desaguar la tierra.] ὄρωγοι, sulci aquarij, per quos aqua collecta ex agro educitur: ab elicendo dicti. Col. lib. 2. cap. 8.

ELICIO, is, p. c. cui, citum, [Elicere, cauare.] ἐξέρω, educo. Oui. Credibile est lacrymas elicuisse deo. Cic. 1. de Orat. Verbum ex eo numquam elicere potui de ratione dicendi.

ELICVS, Iuppiter in Auentino colebatur: ab elicendis fulminibus, Ouid. Fast. Nunc quoque te celebrant, Eliciumque uocant.

ELIDO, dis, p. p. elisi, elisum, [Fracassare. Gal. Rompre & casser, eschacher, presser & faire sortir. Hi. Quebrar à lisar.] ἐκδιέω, effringo, excludo, occido. Cic. 3. Tuscul. ægritudines, ipso trunco euerfo, omnes elidendæ sunt. Pla. in Rud. Iubeo oculos elidere. Virg. 8. Aen. Geminos que premens eliserit angues. Plin. lib. 11. cap. 37. Ceteris ofibus leonis est tanta duritia, ut ignis elidatur, uelut e silice. Suet. in Cæsare: Præ turba elisi, exanimatique sunt.

ELIGO, gis, p. c. [Eleggere, far elezione. Gal. Eslire, choisir.] Hisp. Elegir à escoger.] ἐλέγω, e quouis numero, ex omni copia. Cic. 4. Acad. Quam potissimum sententiam & disciplinam melius eliget. Idem 1. Verr. Quoties ille tibi potestatem optionemque facturus sit, ut eligas utrum uelis. Electus. Cic. 1. de Fimb. Electis uerbis dictatæ res. deligo uero significat ex magis idoneis aliquem legere ad aliquod agendum.

ELIMINO, as, pen. c. [Cacciare di casa, mandar fuori.] Gal. Faire sortir hors de la maison, gettar de l'entrée. Hisp. Destornar à echar de casa.] ἐξοδέω, ἐκβάλλω, extra limen eicio, excludo. Pompo. ad Nonium: Elimino extra ædes coniugem. Ennius Medea: Antiqui herilis fida cullos corporis quid sic extra ædeis eliminatur. Eliminare dicta, dixit Horat. libro episto. pro enunciari, quasi extra limen efferre.

ELIMO, as, [Limare. Gal. Limer, esbiviner, polir à la lime, ou mettre en lime. Hisp. Limar à obrar con lima.] ἐκλίω, proprie est lima conficere. Oui. 5. Met. Retiaque & laqueos, quæ lumina fallere possent, Elimat. Inde Elimare opus, pro ornate, & absolute conficere. Cic. ad Attic. libr. 16. Velim κελίω, aliquod elimes ad me. Interdum pro lima Abradere. Plin. lib. 34. cap. 18. Elimatam scobem in fistili crudo coquant in caminis.

ELINGVIS, gue, [Senza lingua. Gal. qui n'ha point de langue; & par consequent muet. Hisp. Deslenguado o sin lengua.] ἀγλωπῖος, sine lingua. Item qui loqui non potest, etiam si linguam habeat. Cic. pro Fla. Conficit & elinguem reddit.

ELINGVO, as, [Priuaré della lingua.] ἀπογλωπίζω, linguam extraho. Plaut. in Aul. Si ego te non elinguandam dederò usque à radicibus.

ELIQUAMEN, [Salamoia. Gal. La liqueur esprainte & degoutée de quelque chose. Hisp. Lamanteca de cosa derrerrida.] quod eliquatum ex re aliqua, ut carnis, aut piscibus, uulgius Salmuriam uocat. Colum. lib. 9. cap. 14.

ELIQUESCO, is, [Disarsi.] liquidum fieri. Var. de Re rust. de olea loquens, Alia ad cibum eligitur, alia ut eliquescat.

ELIQUO, as, p. c. [Far liquido, liquefare. Gal. Faire fondre & mettre en liqueur, passer & conler en liqueur. Hisp. Haizer puro à claro sin hez.] ἑλίκω, liquidum facio, ut cum aurum igni dissoluius. Est etiam liquide purgare. Sen. lib. 3. Nat. quæst.

ELIS, ἑλῖς, opidum in Occidentali tractu Peloponnesi, non procul ab Alpheo fluuio, iuxta quod certamen olympicum celebrari solet. Plin. lib. 5. Ptolem. quoque lib. 3. cap. 16. regionem omnem circumiacentem Elidem appellat. Hinc Eleus, a. um. Virgil. lib. 3. Ge. Hic uel ad Elei metas & maxima Campi Sudabit spatia. Item patro. fœm. Elias, adis, ut, equæ Eliades, quæ apud Elidem certamine curculi palmas merentur. Seruius in illud Vir. 1. Geo. Eliadum palmas Epirus equarum.

ELISA, [Didone.] ἑλισά, Beli Phœnicum regis filia, Dido cognominata, quod complura supra animi muliebris fortitudinem gesserit. nam & fratris insidias fugiens Carthaginem condidit: cumq. a suis ciuibus cogere tur Iarbe nubere, morte spontanea se a secundo nuptijs liberauit. Seruius.

ELIXO, as, [Lesse, cuocere a lessio. Gal. Cuire en eau, boullir. Hisp. Cozer en agua.] ἑλῖξ, aqua coquo.

ELIXVS, i, um, [Lesso. Gal. Cuit en eau, boullie. Hisp. Cozido en agua.] aqua coctum. Elixum (inquit Nonius) est quicquid aqua molitur, uel decoquitur. nam lixam, aquam ueteres dixerunt. unde & Lixæ dicitur, qui nilihibus aquam ad castra, uel ad tentoria solent ferre. Hora. 2. Ser. Sa. 2. At simul assis Miscueris elixa. Varro per translationem Calceos elixos scribit, quasi madefactos.

ELBORINE, herba exiguis folijs, alio nomine Epipactis. Plin. libro 7. capitu. 2.

ELLEBORVM, [Elleboro.] herba insignem purgandi uim habens, Latini Veracrum appellant. Eius duæ sunt species, album & nigrum.

ELLYCHNIVM, [stopino. Gal. Lameche d'une lampe ou chandelle, simignon. Hisp. Mecha del chandil.] ἑλλύχνη, funiculum ille papiraceus, seu spatens, cannabinusue, aut itupeus, in lychno, qui oleo affuso lumen præbet. Plin. lib. 2. 3. cap. 4. Et e medulla eius elegantium lucernarum ellychnia fiunt.

ELOCO, as, are, [Affittare. Gal. Faire changer de lieu & place, offer d'un lieu & transporter, louer.] εὐλοκώ, ut elocare fundum, est certo pretio eius usum alicui concedere. Cic. 5. Ver. Xenon fundum elocatum esse dicebat. Elocare boues, Col. lib. 1. c. 7. Elocare sese curandum Plin. lib. 26. capitu. 1. Elocare funus. Plin. lib. 2. 1. Elocare filiam est eam uiro tradere.

ELOCVIO, pars rhetoricæ, quæ a Cic. 1. Inue. definitur, idoneorum uerborum ac sententiarum ad inuentionem accommodatio.

ELOGIVM, [Testimonio, testimonianza. Gal. Testimoignage & rapport qu'on fait d'anciens inscriptions de monument. Hisp. Testimonio è testificacion que se da en honra à uisuperio de alguno.] ἑλογίον, testificatio de aliquo honoris uel uituperationis causa. Vituperationis, Quin. Non est iudices, quod putetis ideo nullum adiectum ad exhæredationem iuuenis, elogium, quia descelere constaret. Honoris, Cic. in Cato. In Calatinum illud elogium unicum complurimæ consentientis gentes, populi primarium fuisse uirum. Aliquando accipitur pro simplici testificatione sententiæ. Cic. in Cato. Solonis quidem sapientis elogium est.

ELOGVO, as, [Prolongare. Gal. Alonger, faire plus long. Hisp. Alongar.] protrahe. Plin. Quo tempore dies elongantur.

ELOPS, piscis apud antiquos nobilissimus, unus omnium squammis ad os uersis contra aquam nando meatu nonnullis Accipenser dicitur. Plin. lib. 9. cap. 17.

ELOQVENTIA, [Eloquenza. Gal. Eloquence, beau parler. Hisp. Eloquencia, elegante y facunda habla.] dicitio ex omni parte perfecta. Cic. in Part. Nihil aliud est eloquentia, quam copiose loquens, sapientia. Terent. in Eunuc. Dixine ego in hoc esse uobis Atticam eloquentiam?

ELOQVIVM, [Fauella. Gal. Elegance en parler. Hisp. habla facunda.] modo sermonem, modo facundiam, modo elogium significat. Plaut. Dulci ac blando eloquio amicam solatus. Apul. Platonis eloquio munitus. Ouid. 2. de Pon. Eloquij nitor ille domesticus.

ELOQVOR, [Parlare apertamente. Gal. Dire, parler clairement & donner à entendre, declarer son dire proprement. Hisp. Hablar espartidamente y biẽ.] εὐλοκώ, clare & aperte animi sensa explico. Quin. Eloquor cum omnia, quæ mente conceperim promo, atque ad audientes profero. Virg. Eloquar, an gleam. Aliquando eloqui, est dicere: quod proprium est oratoris. Cic. 1. de Orat. Oratoris est compositio, ornate, copiose eloqui. Hinc eloquentes, qui in dicendi ratione perfecti sunt: unde Antonius apud Ciceronem dicit se disertos uidisse plurimos, eloquentem neminem: quasi di-

cat, se plurimos eximios oratores uidisse, perfectum autem, in quo nihil desideraretur, neminem. Cic. de Ora. Mirari definamus, quæ causa sit eloquentium paucitatis: cum ex ijs rebus uniuersis eloquentia conitet, quibus in singulis elaborare permagnum est. Idem Orat. ad Brut. Is erit eloquens, qui poterit parua submisce, modica temperate, magna grauitate dicere.

ELUCEO, ces, [Rilucere, esser lucido, manifesto. Gal. Reluire, être aparent & manifeste. Hisp. Mucho luzar.] ἐκλύω, lucidum esse, & per translationem manifestum. Vir. 4. Geo. Elucet alia, & fulgore coruscant. Cic. 1. de Diu. Vt illa tertia pars rationis, & mentis eluceat. Elucet animi excellentia in despicendis opib. Cic. 1. Off.

ELUCESCERE, [Rilucere.] magis lucidum fieri. Hiero. Quod ut clarius elucescat.

ELUCIFICO, [Prinair di luce, ofcurare, Gal. Prinair de lumiere. Hisp. Prinair de la luz.] εὐφύω, luce priuo: quamuis Nonius interpretetur lucidare. Laberius apud Gell. lib. 10. cap. 17. Volo elucificare exitum ætatis meæ.

ELVCTOR, aris, [Vincere la lotta. Gal. Tafcher à uaincre en luitant, uaincre, eschaper & sortir à force. Hisp. Luchany uencer luchando.] luctando uinco, euado. Plin. 34. c. 10. In ore fornacium, quæ flammæ eluctantur, id est luctando exeunt. Liu. lib. 24. Tenentibusque, cum tot, ac tam ualidæ eluctandæ manus essent, sese eripuerunt. Vir. 2. Geor. Aqua eluctabitur omnis. Locorum difficultates eluctatus. Tacitus in uita Agricola. Nives eluctari, Idem li. 9. Luca. li. 2. Tyrrhenas uix eluctatus in undas.

ELUCVRO, as, & Elucubror deponens, [Vegghiare per operar qualche cosa. Gal. Faire quelque chose soigneusement & en uellant la nuit. Hisp. Velar trabajando à la candelá.] εὐκλυροῦσα, est lucubrationibus, id est uigiliis, conficio, Cic. Attic. lib. 7. Epistolam eram elucubratus.

ELUCVM, [Cianciatore.] p. p. ueteres uocabant languidum, uel allucinatorem aut nugarum amatorem. Varro de lingua Latina lib. 5.

ELVDO, is, p. p. [Bessere ingannare. Gal. Abuser quelqu'un & se moquer de luy. Hisp. Burlar y escarnecer.] διαπαίζω, manifeste derideo, decipio. Cic. 4. Aca. Illum eluditis. Ter. in Eun. Eludet, ubi deictum senserit. Cic. in Cati. Quandiu nos etiam furor iste tuus eludet.

ELVDO, es, [Lasciare il pianto. Gal. Cesser de pleurer, laisser le deuil. Hisp. Quittiar luto.] lugere desino. Liu. lib. 34. Quid aliud in luctu, quam purpuram, atque aurum deponunt? quid aliud cum eluxerunt; lumunt? Accipitur pro Lugeo. Cic. ad Papirium: Patriam eluxi iam grauius, quam mater unicum filium.

ELVINA, [Cereus.] dicta Ceres ab Eluio opido, ubi colebatur. Iuuen. Na. Sacy. 3.

ELVMBVS, & Elumbis, qui euulsum habet lumbum, uel qui præ lumbi debilitate sese erigere non potest. Accipitur pro molli.

ELVO, elui, elutum, [Lauare, purgare lauando. Gal. Lauer, reinfes, nettoyer. Hisp. Lavar, deslavar.] ἐκπύω, lauando purgo. Eluo, is. Cic. pro Sextio. Macula, quam nemo iam posset eluere. Ouid. 11. Met. Cor pusque simul, simul elue crimen. Elutus, ut Eluca, & ficcata urinaria uasa apud Colu. lib. 6. cap. 34. Hora. 2. Serm. Sat. 4. Irriguo nihil est elutius horto.

ELVSCARE, [Far losco. Gal. Faire borgne, creuer ou gaster un œil à quelqu'un. Hisp. Haizer menguado de un ojo.] πηκύνω, est luscum facere, id est alterum oculi lumine spoliare. Apud iureconsultos ad legem Aquiliam scribitur, Aquilia enim teneri, qui eluscauerit discipulum in disciplina.

ELVTIA, orum, teste Plin. libro 34. capitu. 16. Dicuntur metallæ auraria, in quibus aqua immissa elucis sordibus metallum ostendit.

ELVTRIO, as, [Tramutare di un in un'altro uaso. Gal. Verser d'un uaisseau en autre. Hisp. Trassegar.] μεταγύζω, de uase in uas transfero. Plin. 1. 14. cap. 17. Sufferu factus decies mox elutriatis.

ELVVIES, ei, uel, eluuius, onis, [Voragine, inghiottimento. Gal. Lauage, l'eau de quoy nettoye quelque ordure, esgout d'immondices. Hisp. Aluarar adonde cuden las priuadas.] εὐαθύρην, διαχάρματα, est uorago, uel terra aquarum impetu hausta. Curtius lib. 6. Torrentesque atque eluuiæ iter morabantur. Cic. in Offic. Eluuiosis, & pestilentibus. Ponitur etiam pro quauis calamitate. Cicero pro domo: Tu ad illam labem, atque eluuiem ciuitatis sine lumina ui peruenire potuisti?

ELVXATVS, [Dislocato. Gal. De smis de son lien, desloque, desfors. Hisp. Desencasado.] ἐξαρτός, Luxatus. Plin. lib. 20. cap. 9. Fistulas eluxatas & tumores reuocari.

ELYSIVM, locus ubi piorum animæ habitant, ἑλύσιος, solutione. Vir. 5. Ae. Sed Amœna piorum Concilia, Elysiūque colo. Sunt & Elysijs cæpi in Bœotia circa Thebas, ut inquit Lycophiton: de quibus sensisse uidetur Virgil. 1. 1. Geor. Cum ait. Quamuis Elysiis miretur Græcia campos.

E A N T E M

EMACIO, as, are, [Smagrare, dismagrare. Gal. Amaigrer, faire deuenir maigre. Hisp. Emagrecer à otra cosa.] ἑμαίω, maci um, siue aridum red-

- do. Col. lib. 2. e. 14. Saferna putat alij iuuari agros, alij emaciari. Hinc Emaciatas, ut emaciatæ uices, apud Col. lib. 2. cap. 10.
- EMACITAS**, [Desiderio di comparare.] τὸ ἀντικλον, inclinatio uoluntaria emendi. Colum. lib. 5. Quosdam emacitas in armentis exercet.
- EMACROR**, [Smagritus.] p. c. macrum fieri. Plin. lib. 18. cap. 10. Terram emacrarari existimantes.
- EMACVLO**, as, [Léuar le macchie. Gal. Oster une tache, nettoyer. Hisp. Quitar las maculas o manzillas.] est maculas auferre. Plin. lib. 2. 1. cap. 19.
- EMANCIPOR**, as, [Far libero, & franco. Emanciper, mettre hors de sa puissance. Hisp. Delibrar el padre al hijo del su poder.] p. c. e. eum, quem in potestate habeo, sui iuris efficio, quasi extra mancipium id est extra dominum meum pono. unde pater dicitur extra emancipare, filiuni, cum eum paterno iure liberat, & sui iuris efficit. quod quibus modis fieri soleat, uide Instit. de Adopt. & emancip. Plin. epi. 67. Hunc pater emancipauit, ut hæres matris existeret. Liberos proprie emancipari, seruos manumitti dicimus.
- EMANCIPATI**, inquit Feltus duobus modis intelliguntur, aut ij, qui ex patris iure exierunt: aut ij, qui aliorum sunt domini. quorum utrumque fit emancipatione. Emancipare se alicui, siue (ut ueteres loquebantur) emancipare, est se totum alicui tradere, & ueluti in mancipium illius transferre. Plaut. in Bacch. Nunc mulier tibi me emancipo: tuus sum, Cicero in Catone. Ita senectus nimis honesta est, si ius suum retinet, si nemini emancipata est.
- EMANCIPATVS**, ad omne facinus. Apu. lib. 10. Assumpto nequissimo & ad omne facinus emancipato seruolo. Emancipare agrum est emancipio. i. possessione sua emittere, & alteri possidendu tradere, ita tamen ut inde ad nos singulis annis redeat prouentus. Plin. lib. 7. Epi. Agrum ex meis actori publico emancipauit. Vbi Plin. emancipare non pro uendere posuit, sed pro alienare: cum enim uellet uetigal publice donare in alimenta puerorum fundum suum imaginaria uenditione reip. donauit, & subinde uetigalem recepit.
- EMANO**, uerbum militare. Proprie enim dicuntur emanare milites qui diutius sine legitimo Imperatoris commeatu absunt a castris, Modest. l. desertorem. Dig. de re militari: Is qui in exploratione emanet hostibus insistentibus, capite puniendus est.
- EMANO**, as, [Vscire, Stillare. Gal. Isrir hors, sortir. Hisp. Manar o proceder de algun lugar.] ἐκέρω, extra mano, effluo. Col. lib. 5. Sale cum adipe defricatur, dum sanie uis emanet. Plin. lib. 20. cap. 6. In angulo oculi humor emanans. Interdum actiue ponitur. Idem lib. 23. cap. 3. Utiles est sanem emanantibus, id est emittentibus. Emanare res aliqua dicitur, cum spargitur in uulgus. Liui. libr. 29. Periculum erat ne magis emanarent. Emanare in uel ad uulgus. Cicero pro Ros. Am. Nequaquam oratio mea exire atque in uulgus emanare poterit.
- EMANSOR**, proprie (ut inquit Modestinus. l. i. §. desertorum. ff. de re milita.) dicitur miles, qui ultra tempus commeatus, ab imperatore impetrati, abest a castris. Desertor autem, qui tempus longum uagatus reducit. Erroneus, qui frequenter sine causa uagatur.
- EMARCVM**, teste Colum. libr. 3. capitu. 2. Est genus uia a Gallis sic appellata.
- EMARGINOS**, penul. correp. [Scrofare. Gal. Oster la marge, le bord, la crouste, l'esquiere. Hisp. Quitar los margines o las orillas.] significat crustas & puluillos, & margines ulcerum adimo. Plin. libro 28. capitu. 9.
- EMACVLO**, as, [Castrare. Gal. Chastrier. Hisp. Castrar el animal macho.] castror. Seruius ait, apud quosdam populos sacerdotes solitos se quibusdam herbis emaculare, ut Venerem arcerent.
- EMATH**, nomen duarum Syriæ urbium, quarum maior Antiochia, minor appellatur Epiphania. unde etiã hodie proficiscuntibus in Mesopotamiam prima mansio Emata dicitur, corrupto uocabulo, sed pristini nominis uestigia retinente.
- EMATHIA**, ἡμαθία, Stephano, & Suidæ Macedonia ab Emathio rege. Plin. lib. 4. c. 10. Macedonia centum quinquaginta populorum, duobus inelyta regibus, quondamque terrarum imperio. Emathia ante dicta. Poetæ Emathiam aliquando usurpant pro Thessalia, suo quodam iure uicinorum locorum appellationes confundentes. Vir. 1. Geo. Non fuit indignum superi. his sanguine nostro Emathiam, & latos Hæmi pinguefcere capos. Luc. 1. 1. Bella per Emathios plus quam ciuilia campos, id est per campos Pharsalicos, qui in Thessalia sunt, teste Plin. lib. 4. cap. 8.
- EMATVESCO**, is, ere, [Maturarsi. Gal. Se meuir, estre meur. Hisp. Madurarfe.] maturum fieri. Plin. lib. 25. cap. 4. Nonnumquam ante candidum rufescit, si non ematuruit. Ouid. Trist. Ematuruit Cæsaris ira.
- EMAX**, gene. commu. ἀντικλον, qui uel quæ facile inclinatur ad emendum. Cicero in Parad. Non esse cupidum pecuniarum, non emacem, uetigal est.
- EMEMMA**, atis, [Guzetto, sapore.] ἐμβαμια, condimentum, quod ad condienda obsonia fit. Col. lib. 12. cap. 55.
- EMBLEMATA**, [Opra di musaico, opra instarsata. Gal. Enrichissemens, entrelassemens, attaches pour enrichir & embellir quelques choses. Hisp. Opra de esmalte o escultura.] ἐμβλήματα, dicuntur opera elegantiora, ex tessellis, segmentisque ita coagmentatis, ut rei alicuius imaginem tamquam penicillo depictam, representent: cuiusmodi sunt, quæ in parietibus camerisque Mufæata, siue Vermiculata, in pauimentis Tessellata, in lignis Segmentata dicuntur. Dicta Emblemata τὰ τῆ ἐμβαλλων, ab inferendo: quod ex tessellis, siue segmentis instituta consistant. Budæus in Annotationibus. Emblemata, inquit, uermiculatum opus significant, ex tessellis institutis aptatum. Inde illud Ciceronis in Bruto de Calidij oratione: Nullum nisi loco positum, & tãquam in uermiculato emblemate (ut ait Lucilius) instructum uerbum uideres. Et in Oratore de collocactione uerborum loquens, ex Lucilio: Quam lepide λέξις, compositæ ut tessellæ omnes Arte, pauimeto, atque emblemate uermiculato. Emblemata etiam in uasis argenteis, aureisque, & Corinthijs ornamenta erant apud antiquos ex ætulia, cum libitum erat: cuiusmodi ætas ista non nouit ut arbitror. Id autem ex Tullio intelligi facile potest in Ver. act. 5. in qua Verrè Sicilia prætorum refert Haluncinos uasa omnia, in unum aceruum conferre coegisse: quo facto Verrem ex omnibus uasculis emblemata, id est pretiosissimam partem, retulisse, ita ut Haluncini domum pura, nudaque uasa referret. Quoniam uero emblemata, insertum quid & insertum significat, Quin. l. 2. posuit emblemata pro ornato temporario & exempli.
- EMBOLIVM**, li, [Argumento, introito della comedia. Gal. Argument ou entre de comedie. Hisp. Argumento y entrada de comedia.] ἐμβολιον, ueteribus dicebatur argumentum & ingressus scenicus, τὸ τῆ ἐμβόλην, id est ingredi. Huiusmodi fuit illud argumentum de Palsiphae a tauro compressa, quod Domitiani temporibus in scena representatum fuit, ut testatur Marcialis his uersibus: Iunctam Palsiphaen Dicitæo credite tauro. Cic. ad Ar. Embolium nouum cogito. Idem pro Sex. Quis omnia sororis ebolia nouit? Ergo saltatores & psaltrias quos introduci solitos in scenam, Polybius Athenæusque testantur & alia ridiculorum genera, Embolia dici possunt.
- EMBRYO**, nis, uel Embryon brij, [Creatura.] ἐμβρυον, factus est in utero conceptus, antequam lineamenta suæ speciei accipiat, quod fere solet accidere circa quadragesimum secundum a conceptu diem.
- EMEDVLO**, as, Σπομυελώ, medullam eximo. Plin. de limonio. Alarum graueolentiam emendat radicis emedullatæ uncia. Per translationem pro declaro. Plaut. Narra rem, atque emedulla.
- EMENDATE**, [Correttamente. Gal. Correclement. Hisp. Corregidamente, emendadamente.] Cicero de opt. gen. Orat. Pure & emendate loquentes.
- EMENDATIO**, [Correttione. Gal. Correction, radoubement, amendement. Hisp. Correcion, castigamento.] Cicero 4. de Fin. Hæc est philosophia ueteris emendatio.
- EMENDATOR**, [Correttores. Gal. Correcleur, ou corrigeur, radoubeur. Hisp. Corregidor, emendador.] Cicero pro Bal. O præclarum interpretæ iuris, correctorem, atque emendatorem nostræ ciuitatis.
- EMENDATRIX**, [Correttrice.] Cicero 1. de Leg. Lex uitiorum emendatrix.
- EMENDICO**, cas, p. p. [Mendicare. Ga. Mendier. Hisp. Mendigar.] ἐπειζω, significat more mendicantium aliquid peto. Sueton. in Cæsare. In Hispania a socijs pecunias accipit, emendicatas in auxilium æris alieni. Inde Emendicata suffragia dicunt, quæ abiectis & humilibus precibus extorquentur. l. singuli. C. de accusat. Singuli uniuersique iudices cognoscant, in pluribus criminibus non oportere emendicari suffragijs decretorum, aut relationibus a publicis personis destinandis credere. Honos emendicatus l. 1. C. ubi quis de curiali uel uel coh.
- EMENDO**, as, [Correggere. Gal. Amender, corriger, guarir, & requirir una faute. Hisp. Emendar, corregir.] corrigo, quasi a mendo purgo. Cicero Att. l. 3. Me rogat, ut annales suos emendem. Hinc mores emendati dicuntur a Cicero de Ami.
- EMENTIOR**, [Dirbugie. Gal. mentir apertement, controuer, feindre. Hisp. Mentir.] mendacium aliquod effingo. Cicero in parti. Alij ementiti sunt in eos, quos oderant. Accipitur nõ in eleganter pro simulare. Cicero pro domo: Qui ne ementiendo quidem potuerit auctorem adumbrare meliorem. Ouid. 5. Metam. At Nileus, qui se genitum septemtempli Nilo ementitus erat. Sic dicimus Ementiti uocem uel manum alicuius, pro assimilare & effingere. Ementiti auctoritatem alicuius ordinis. Cicero pro domo sua: Satis ne tibi uideatur a fenatu iudicatum, me non ementitum esse auctoritatem eius ordinis. Ementiens, partic. Cicero 1. de Diui. Videmus hæc signa numquam fere ementientia. Ementitus, part. Cicero 3. Tul. ut quantum sit ementita opinio, appareat.
- EMEREO**, res, emerui, emereor: & tam in bonam, quam in malam partem accipitur. Plautus in Aul. Quid ego emerui mali, Quam obrem ita faceres? Propertius lib. 4. Emerui gerosos uestis honores.
- EMEREO**, teris, emeritus, [Meritare. Gal. Deseruir, meriter. Hisp. Merer.]

- EMERITUS**, *emereor*. Lac. lib. 4. Oportet spiritum iustitiae operibus emereri, ut fiat aeternus. unde Emeriti milites nominantur, qui militiae perfuncti, ab eaque absoluti uocationem iam habent. Luc. lib. 1. Quae sedes erit emeritis? Emerita arma. Ouid. 4. Trit. Miles ut emeritis non est satis utilis armis. Emeritum stipendium, palliue, quod peractum est, cum iam milites missionem, ut ueterani, impetrauerunt. Emeritis boues Virgilius per translationem appellat, pro defessis, & opere ac labore solutis. Emeriti senes uocatur a Valerio libro quinto, qui solent habere alios, qui pro se laborarent. Emeritae apes. Plin. libro 11. capitu. 11. Emeriti anni, iam exaeti. Marcial. libro 7. Emeritae sunt annuae operae, pro absolutae. Cicer. Attic.
- EMERGO**, *is*, [*sorgere*. Gal. S'aparoir, & monstrer, s'ordre & se monstrer, sortir hors. Hisp. Salir de baxo del agua.] ad ad uerbum, emergere dicitur, qui subter aquammersus rursus in lucem redit. Cic. 2. de Nat. Deo. Ad uolantem ad eas aues, quae se in mari mergerent: quae cum emerissent piscemque cepissent, usque eo premere eorum capita mordicus &c. Traslata dicitur Emergere ex calamitate, aut morbo, pro expedire se a morbo aut calamitate. Liu. 25. Emeritura uirtus ex omni saeuicia fortunae. Cicer. pro Chu. Multorum improbitate depressa ueritas emergit. Emergi, impersonale. Ter. Adel. Tot res repente circumuallant.
- EMERITATORUM**, pro commodis militum ueteranorum. Modest. in l. desertorum. Digest. de re militari.
- EMETIOR**, *tis*, emensus sum. [*Misurare*. Gal. Mesurer. Hisp. Medir.] *δία μετρίως*, idem quod metiri. Hinc Emetiri iter, per translationem, pro conficere iter: & Emetiri labores, quod alio modo dicitur exaltare labores. Liu. lib. 25. Aliquantum emensus est iter. Cic. de Cla. Ora. Ego autem uoluntate tibi profecto emetiari, sed rem ipsam nondum posse uideor. Emenus, passiuue. Liu. lib. 21. Postquam multo maiorem partem itineris emensam cernant. Virg. 1. Geor. Emenso cum iam decederet Olympo.
- EMERITA**, Augusta Hispaniae opidum ad Lusitaniam spectans. Plin. lib. 9. cap. 41.
- EMETO**, *tis*, meto, Horat. in epistol. Emetit Orcus grandia cum paruis.
- EMICO**, *as*, [*Risplendere*. Gal. Apparoir, se monstrer, resplendir, reluire. Hisp. Resplandecer, saltar fuera de algun lugar.] *δία πῶ*, effulgeo, resplendo. Pla. Ex oculis quasi radij emicant solis. Emicare, extra salire. Virgil. 6. Aeneid. Iuuenum manus emicat ardens. Lictus in Hesperium. Plin. lib. 11. cap. 37. Cæcinæ Volaterrano dracones emicuisse de extis traditur. Emicare in iugum, pro attollere sese, & erigere. Columel. libro 4. capitu. 20. Emicare pro excellere. Plin. libro 35. capitu. undecimo. Post eum emicuit longe ante omnes Euphranor lithmius. præ omnibus emicat Nilus. Virgil. 5. Aeneid.
- EMIGRO**, *as*, p.c. [*Andar ad habitat altroue*. Gal. se partir d'un lieu, changer de lieu, aller autre part. Hisp. Mudar casa de lugar a lugar.] *μετοικέω*, idem quod migro. Cic. 4. Ver. Ex illa domo sic emigrat, ut &c. Emigrare e uita, eit mori. Cic. 2. de Legi.
- EMINATIO**, *ἀπέλησις*, Pla. Cap. Quae illuc eminatio est?
- EMINENTIA**, [*Eccellenza*,] *ἐξοχή*, excellentia. Cic. de Nat. 1.
- EMINEO**, *nes*, p.c. nui, [*Sopra stare*. Gal. salir de hors & sortir sur passer les autres, se monstrer & apparoir. Hisp. Estar en cima de otras cosas, aparecer.] *προκύπνω*, excello: ab e & maneo. Plin. lib. 26. cap. 31. Esculus, quantum corpore eminet, tantum radice descendit. Cæf. Bel. Ciu. lib. 2. ita ut capita tignorum extrema parietum structura tegeterentur, ne quid emineret, ubi ignis hostium adheresceret. Interdum adiunctam habet præpositionem e, uel ex. Cic. Tus. 1. Globus terræ emimens e mari. Nonnumquam extra. Plin. lib. 17. cap. 21. Duo oculi extra terram emineant. Interdum Per. Liu. Eminent ferrum per costas. Per translationem pro conspicuum esse. Cicero tertio Ver. Toto ex ore crudelitas eminebat. Sic eminare aliquis dicitur, qui ceteris antecellit. Cicero in Orat. Demosthenes unus eminet inter omnes in omni genere dicendi. Eminens. Cæf. Bell. Ciu. 2. Trabes, eminentiores, quam extremi parietum. Cicer. Tuscul. 3. Eminens effigies uirtutis.
- EMINOR**, *naris*, [*Minacciare*,] *ἀπειλέω*, idem quod minari. Plaut. Cap.
- EMINIVS**, [*Non troppo alto*,] *ἀπασώμενος*, parum emimens. Var. libro 2. cap. 5.
- EMINVS**, p.c. [*Da lungi*. Gal. De loing. Hisp. De lexos, δ' à lexos.] *πόρροθεν*, significat a longinquo loco, & differt a longe: quod non recte dixeris. Eminus habito, ut Longe habito: sed, Eminus iaculor, importat enim minus tacitum quandam motum de loco. Cæf. libro 1. Bel. Ciu. Vtrinque eminus fundis, sagittis, reliquisq. telis pugnabatur.
- EMISSARIUM**, [*Condotta d'acqua*. Gal. Vn conduit par ou l'eau s'escoule, canal. Hisp. La sangradera para uaxiar agua.] locus, per quem aqua e lacu, aut stagno emittitur. Cic. ad Tiron. Nullo aprico horto, nullo emissario,
- EMISSARIVS**, *rij*, [*Spia*. Gal. Vn qu'on enuoye &c. & la qu'and on on uent, messager, une espie ou escoute. Hisp. Atal yador, δ' mirador, uaron para embiar de laute.] *ποσάγωγος*, qui ante exercitum emittitur, uel ad explorandum, uel ad prælium iaculandum, uel qui dominum circumlat, & præto est, ut emitti possit. Cice. Mario: Persuaserat non nullis inuidis meis, in me emissarium semper fario. Item furtorum conciliator (ut Asconius docet) qui scilicet emittitur, ut exploret res furto opportunas. Cicer. 3. Ver. Turpio quidam, illius excursor, & emissarius. Emissarius item uocatur equus qui ad generandam sobolem emittitur. Sed uidetur ratio uelle, ut dicatur Admissarius, quod ad sobolem procreandam foeminae adiungatur, unde admittura, quando mares brutorum ad foeminas admittuntur. Plin. lib. 17. capitu. 23. Emissarium appellat palmitem, qui emissus ex deputatione inferitur imis scamus, ut per singulos annos ad superiora scandat.
- EMISSIVS**, *aum*, [*Spione*. Gal. Espie, qu'on gette pour espier. Hisp. Atala yador, saledi & a fuera.] qui ad explorandum emittitur. Et oculi emissi, extra educti, & foras porrecti. Pla. in Aul. Circumspectatrix cum oculis emissitijs. Et Cice. de Leg.
- EMISSIO**, *onis*, Cic. 2. Tusc. tormenta telorum eo grauiores emissiones habent, quo sunt contenta atque adducta uehementius.
- EMITTO**, *tis*, emi, emissum, [*Mandar fuori*. Gal. Mettre hors, laisser aller, lacher, enuoyer. Hisp. Alanzar, embiar, δ' echar fuera.] *ἐκπέμπω*, foras mitto. Cic. 3. Cat. Ut abs te non emissus ex urbe, sed in urbem immisus uideatur. Emittere aquam ex piscina, uel lacu. Cicero. Attic. lib. 4. Lacus Velinus a Curio emissus. Varij præterea sunt uerbi huius usus, qui subiectis patebunt exemplis. Plin. in Merc. Emittere oculos, circumfert se. ad Her. 4. Quod si nunc hæc urbs inuictissima uocem enuntiat, non hoc pacto loquatur? Idem de Diuin. libro secundo. Si nubium conflictu ardor expressus se emiserit, id esse fulmen. Sic emittere arcu sagittas, aut tela. Plin. lib. 9. cap. 8. de Delphinis: arcu emissi ad respirandum emicant. Idem. lib. 10. c. 33. de hirundinibus: Pullos adultiores circumagi docent, & foris faturitatem emittere, id est uentrem purgare. Admittit quoque & præpositiones. Cic. pro Plan. Emissus aliquis e carcere. Et libr. 2. ad At. Emitat ad me Publius, qui obsequent. Cæf. Bel. Ciu. 1. Emitunt noctu per uallum. Liu. 24. Primos equites clamore sublato in hostem emisit. Emittere manu aliquem pro libertate donare. Pla. in Cap. Non erit tam auarus, quin te gratis emittat manu. Terent. Ad. Haud dubium est, quin emitti æquum fiet, id est liberum fieri. Aliquando pro edere. Cicer. Fam. lib. 7. Si quando aliquid dignum nostro nomine emisimus.
- EMODULOR**, *μελωδέω*, idem quod modulator. Qui. lib. 1. Amorum.
- EMO**, *emis*, emi, emptum, [*Comperare*. Gal. Acheter. Hisp. Comprar.] *ἐνέμαι*, aliquid mihi comparo. conuitur cum ablatiuo, uel genitiuo horum nominum, tanti, quanti, pluris, minoris, & huiusmodi. Cicero. lib. 3. Offic. Emit tanti, quanti Pythius uoluit. Gell. Libros plurimos ære pauco emi. Emptum parti. Hora. 1. epi. Nocet emptadolore uoluptas.
- EMOLIOR**, *iris*, iri, [*Cacciare*. Gal. mettre hors avec effort. Hisp. Empear a fuera.] *ἐκβάλλω*, eicio, expello. Cæf. lib. 4. c. 6. de pleuritie. Sicca tussis, quæ nihil emolitur. Col. lib. 8. cap. 5.
- EMOLLIO**, *lis*, [*Far molle, mollificare*. Gal. Attendrir, mollifier, effeminer, rendre mol & delicat. Hisp. Amolentar a otra cosa.] *μυλωσω*, mollio, molle facio. Liu. 37. Humor arcus, fundas, & iaculorum amenta emollierat. Vnde emollire aluum, est laxare. Plin. lib. 20. capitu. 9. Alui leniter emollit lampfana. Cum ad hominem transfertur, significat effeminatum reddo. Liu. 27. Mecuens, ne suum exercitum nimia urbis amœnitas emolliret. Idem. 31. Emollitus amœnitate Asiæ hostis.
- EMOLLIDVS**, *3um*, ab Emollio, [*Molle*. Gal. Mol, effeminé. Hisp. Amolentado, δ' muelle.] *μαλακός*, mollis. Liu. 24. Labor & ætus emollida, & fluida corpora Gallorum reddidit.
- EMOLVMENTVM**, *ti*, [*Vtilità*. Gal. Vtilité, profit, gain. Hisp. Ganacia δ' prouecho.] *ἀρέλημα*, utilitas. Cicero. in Epi. Si id tibi esse emolumentum sciam.
- EMORIOR**, [*Morire*. Gal. Mourir. Hisp. Morir.] *σποδύνω*, Pla. in Men. Tarenti emortuus est. Legitur & infinitiuus Emoriri. Ter. in Eun. Ritu omnes, qui aderant, emoriri.
- EMORTVVS**, dies, quo quis mortuus est. Pla. in Pscu.
- EMOYEO**, *es*, [*Mouere*. Gal. Mouoir, remouoir, remuer, ôter d'un lieu. Hisp. Mover de lugar.] *ἀπάγω*, est e loco mouere. Virg. 1. Aen.
- EMPANDA**, Paganorum dea fuit, quod parentibus pagis præfesset. Fest.
- EMPEDOCLES**, philosophus Agrigentinus, quem nescias utrum inter poetas, an inter philosophos annumeres, quippe qui rerum naturam elegantissimo eamine explicuit.
- EMPHASIS**, *ἐμφασίς*, figura cum tacita uerbis subest significantia. eius duo sunt genera: unum quo plus significatur, quam dicitur: ut Cantando tu illum. quasi dicat indoctus peritissimum: Alterum quo etiam illud significatur, quod non dicitur. Vir. 1. 1. Geor. Cum iam

iani glandes atque arbuta sacra Deficerent filu x. id est non solum alia silua, sed etiam sacra.

EMPIRICE, medicina; pars, quæ sola experientia curat. Plin. libro 29 capitu. 1.

EMPIRICVS, qui sola experientia medetur. Cic. in Aca.

EMPLASTRATIO, onis, ἐπιπλαστῆσις, in arborib. dicitur, cum cortex eximitur inoculationis gratia, ut aptari queat cortex par ex altera arbore. Colu. l. 6. de Arboribus cap. 26. Est autem emplastratio uerbale, a uerbo Emplastro, cuius patium usurpauit Col. lib. 1. r. cap. 2. Possunt, inquit, olea emplastrari. l. 5. c. 11.

EMPLASTRVM, sibi, [Emplastro. Gal. Emplastro. Hisp. Emplastro.] medicamentum ex uarijs rebus constans, a uerbo ἐπιπλαστῆσις, subiugo, & uersando mollior. Plin. lib. 21. c. 4. Imponuntur emplastra uulneribus malagmata super integram cutem iniiciuntur: Pastilli illinuntur. Cell. lib. 5. cap. 17.

EMPORIUM, [Mercato. Gal. Le marché, le lieu ou on tient une farre. Hisp. Lugar de feria, ó trato de mercaderia.] ἐμποριον, locus ubi res uenales exponuntur. Plin. in Amph. Cic. Att. lib. 5. Cum per emporium puteolanorum item facerem. τὸ ἐμπόριον, a negociando.

EMPTICIVS, [Chesi compra. Gal. Qu'on achete, qui est achete ou pour acheter. Hisp. Cosa comprada.] qui emptus est, huc emi solet. Varr. lib. 3. de re rust. Aprum glans empticia facit pinguem gratuita exilum.

EMPTITIO, tas, penul. correp. frequenter emo. Plin. lib. 33. capitu. 1. Col. lib. 8. cap. 10.

EMPTIO [Compra. Gal. Achet, acheter mens. Hisp. Obra de comprar.] Cice. Art. lib. 12. Emptione ab haista.

EMPTVRO, is, cupio emere, Var. in proœmio. lib. 2.

EMPUSA, genus larum, & terriculamenti, dicatum Hecatæ, uno pede incedens. unde & nomen. Eufathius. Cæl. Rhod. lib. 6. cap. 38. lect. ant.

EMPYRIVM, cœlum, appellatur a theologis (nam philosophi cœli huius nusquam meminerunt) decimum cœlum, primum mobile ambitu suo complectens, Dei & beatorum sedes: ita dictum quasi ignitum, quod puritate sua reliquis cœlis, ut ignis cæteris elementis antecellat.

EMVNCTIO, onis. Quin. lib. 1. c. 3.

EMVNCTO, gis, emunxi, emunctum, [nettarsi il naso, soffiarli il naso, moccicare, Gal. Moucher son nez. Hisp. Alimpiar las nariz es.] ἔμυνξις, nares purgo: quod fit, cum mucus ex eis detrahitur: mucus uero est cerebri excrementum ex naribus profluens. Emungere lucernam, uel candelam, est extremam ellychnij partem, quæ iam exulta luminis efficit, digitus aut instrumentum alio auferre. Per translationem, Emungere pro, fraude auferre. Terent. in Phor. Emunxi argento fenestras. Cubito se emungere, scomma est proverbiale, quod in eos diei consuevit, qui artein aliquam immundam exercent: illi enim cum manus semper habeant inquinatas, cubito digitorum loco utuntur. Emunctus partic exhauius, & pecunia denudatus. Plau. in Bac. Me miserum me autem esse emunctum. Emunctæ uaris homo dicitur is, qui acri est iudicio. Hor. 1. Ser. Sa. 4. ad Her. Quiesce tu cuius parter cubito se emungere solebat.

EMVNIO, is, iui, itum, [Fortificare. Gal. Fortifier, remparer. Hisp. Fortalecer.] ἐμνασθῆσις, munio: ut, Emunitus in modum arcis. Liu. 22. 1. acit. in uita Agri. Manus, filius, ac paludibus emunientis. conerunt. Emunire uites ab iniuria pecoris. Columel. libro 5. cap. 6.

EMVSCO, as, muscum adimo. Col. lib. 1. c. 2. Olea emuscantur.

EMVRO, tis, tui, titum, p. p. [Mutare. Gal. Gronder. Hisp. Hablar como en dientes.] ἐμυρο, minimum uocem emitto, uel strepitum. Plau. in Mer. Etiam emutis?

E A N T E N

EN, [Ecco. Gal. Voici, voilà. Hisp. Cata à mira.] ἐν, ἐν, ecce, & tam nominatio quam accusatio iungitur: ut, En Priamus: En agros, & quam bello Troiane petisti Hesperiam metire iacens. Oratores per nominatiuum frequentius. Cicero pro Deiot. En crimen, en caussa.

ENARRO, as, [Narrare pienamente. Gal. raconter, reciter, esbligner, declarer. Hisp. Declarar, exponer.] ἐναρρο, uas, perfecte narro. Cic. pro Marcello. Nulla dicendi tanta uis aut copia, quæ non dicam exornare, sed enarrare res tuas gestas possit. Terent. in Adelph. Omnem rem seni enarrauimus ordine. Enarratio. Quint. libro primo capitu. 9. Enarrabilis, le, quod enarrari potest. Quin. lib. 6. capitu. 4.

ENASCOR, eris, [Nascere. Gal. Naître, sortir d'un autre surcroistre. Hisp. Nascer.] ἐνασκα, nascor siue ex alio nascor. Var. 1. de Re tu. c. 4. 1. Idē lib. 2. cap. 9. Cic. Att. Ex multis curis est una enata.

ENATO, as, are, [Nuotare. Gal. Passer en nageant, nager jusques on on pretend se baper en nageant. Hisp. Salir del agua nadando.] ἐνατο, natā de euado. Hirt. l. 4. Ad opidum enatauerunt.

ENAVIGO, a, are, [Nauigare. Gal. Passer en bateau ou nauire, aller par eau & paruenir jusque ou on veut aller. Hisp. Nauegar hasta el cabo.]

nauigando euadere. Plin. lib. 6. cap. 17. Cic. 4. Tus. Tamquam e scopulis coubus enauigauit oratio.

ENAVO, idem quod nauai: eunde opera enauata. Tacit. lib. 9.

ENCLADVS, ἐγκλάδος, Gigantum maximus, Titanis & terræ filius, quem Iuppiter fulmine istum Aetnæ monti supposuit. Virgil. lib. 3. Aene.

ENCOMIVM, mij, [Lauda. Gal. Louange, témoignage à honneur. Hisp. Alabaca ó loor.] laus alicuius. Solent autem encomia cani, uel dici uictoribus, & in ijs repeti solet, quicquid illi in uita laude dignum gessere.

ENDEPLOORO, ras, penul. prod. antiqui dixerunt, teste Festo, pro inploro.

ENDOPROINCTV, ueteres, dixerunt, teste Festo, pro in prociñtu.

ENDROMIS, idis, ἐνδρομῆσις, uictis genus hirsutum. Martia. lib. 4. Iuuen. Sat. 6.

ENECO, as, cui, ctum, [Morire, uccidere. Gal. Tuer, faire mourir. Hisp. Matar.] ἐνεκα, perimo. Horat. libro primo. Bos est enectus arando. Cicer. 3. de Diuin. Auis fame enecta. Pro molestum esse, apud comicos.

ENERGIA, p. [Efficacia.] Latine efficacia. Hiero.

ENERVIS, ue, [Debile.] Quin. lib. 9. cap. 4. & Plin. in Paneg.

NERVO, uas, [Indebolire, snervare. Gal. Oster la force, debiliter. Hisp. Quitar los nervos y snervar.] debilior, quasi neruis & robore spolio. Cicer. de Sene. Non plane me eneruauit senectus. Eneruatus participi, ut, Eneruati, & exangues homines. Cic. pro Sext. Languidus & eneruatus philosophus, primo de Orat. Eneruata & muliebris sententia. 2. Tus.

ENERVVS, a, tum, [Debile. Gal. Mol & effeminé, n'ayant aucun virileté. Hisp. Flaco, sin nervos.] debilis, quasi sine nervo. unde Enerua saltatio apud Apu. quasi effemina.

ENMYDRIS, coluber in aqua uiuens, unde de nomen accepit. Plin. 30. cap. 3. Herod. in Melpomene pro lura accepisse uidetur.

ENIM, [Percioche.] γένος, caussalis coniunctio est, secundum fere locum in oratione obtinetur: ut, Cole pudicitiam: hec enim hominem uindicat a scelere.

ENIPEVS, fluuius Thessaliae, iuxta quem Cæsar uicit Pompeium. Luca. l. 7. Sanguine Romano quam turbidus ibit Enipeus. Est & alter fluuius in Elide, in Alpheo illabens. Str. lib. 8.

ENITEO, es, [Resplendere.] ἐνιτάω, ual. de niteo.

ENITESCO, cis, [Resplendere. Gal. Estre poli & orné, estre clair & beau. Hisp. Resplender.] nitidior, & clarior fito. Ad Her. lib. 1.

ENITOR, eris, sus, uel enixus, [Partorire, sforzarsi. Gal. S'efforcer de par faire, avec peine & difficulté acherer quelque chose. Hisp. Parir la mujer, estribar.] ἐνιτο, pario. Plau. in Am. Geminus Alcmæna enitur. Interdum est conari, laborare. Sal. in Jug. Ab adolescentia ita senixum, ut ab optimo quoque probaretur.

ENIXE, [Studiofamente, efficaçemente. Gal. En s'efforçant, de tout son pouuoir. Hisp. Instante, con istancia y fuerça.] ἐνιξ, studiose, & cum magno conatu. Plin. in Trinum. Cic. pro Sex. Pro eodem legitur & Enixim. Idem: Enixim contra fortunas atque honores huius ordinis omnia fecisse.

ENNA, ciuitas Siciliae edito in loco & undique præcipiti sita, a Syracusanis (Stephano teste) condita, umbilicus Siciliae dicta, quod in medio insulae constituta sit. Olim templum Cereris habuit uetustissimum, unde Ennæa Ceres. Strabo, & Cic. 7. in Ver. Vulgus hodie Annam appellat, ubi qui regis locum tenet, ob loci commoditatem, totius insulae solet conuertum habere.

ENNA, m. γένος, antiqui dixerunt pro etiam ne, teste Festo.

ENNIVS, [Ennio.] ἐννιος, poeta antiquissimus apud Romanos, Quæ Valerio & C. Manilio Conf. natus. Hic Tarentinus (si Eusebio credimus) fuit. At Pompo. Mela scribit, Rudias Apuliae, seu Calabriae opidum, Ennio ciue esse nobile. Cui astipularur Silius, cum ait, Merserunt Caiabui, Rudias genuere uerulæ, quin ipse Cic. pro Archia, Rudium hominem uocat. Eusebius dicit Ennium a Catone quaestore Romam translatum. Scipionis etiam Africani familiaris erat, unde & in sepulcro Scipionum putatur esse constitutus. Sequutus est M. Fuluium Nobiliorem ad bellum Aetolicum, cuius filium erudit. ab hoc & Cato iam senex dicitur Græcas litteras didicisse. Scripsit plurima, inter quæ annales, bellum punicum secundum hexametris, quæ omnia penitus interciderunt, exceptis uersibus aliquot, quos Macrobius ostendit ab eo sumpsisse Virgilium, & paucis immutatis in opus suum translulisse. Sententiarum grauitate in primis excellit, sed cui uerborum cultus minime responderet. unde interrogatus aliquando Virgil. quid agerem, aurum se ex Ennij stercore colligere respondit. Perijt articulatim morbo, quem ex immodico uini usu contraxerat. Horat. Ennius ipse pater numquam, nisi potus, ad arma profuluit dicenda.

ENO, as, are, [Nuotare. Gal. Nager de hors se sauer en nageant. Hisp. Salir de la gna nadando.] natioe euado. Liu. l. 33. Naues multæ ita baulstæ mari, ut nemo ad terram enauerit. Virgil. 6. Aeneid. Golidas

lidis enavit ad arctos. Cicer. de Finib. Qui enat e concha, pinocteres dicitur.

ENODIS, de, [*Σανζα nodo. Gal. Sans nœuds. Hisp. Sin nûdos ò desañudado.*] p. p. ἀμάκτος, sine nodo. Vir. 2. Geo. Enodes trunci. Per metaphoram, quod sine difficultate est. Plin. in Epi.

ENODATE, [*Chiaramente. Gal. Clairement, apertement, sans nœud. Hisp. Claramente, sinuudo.*] δῖλος, clare, perspicue. Ci. 3. de Fi. Hæc nota explicanda sunt, sed si enodatus, uos ignoscetis.

ENODATIO, [*Dichiaratione.*] δῖλωσις, explicatio, expositio. Cicer. in Topic.

ENODO, das, [*Snodare. Gal. Ofter les nœufs, esclaireir, declarer.*] ἐξαιματέω, nodis purgare. Col. lib. 5. c. 5. Vini summæ uirgæ falce debent enodari. Per metaphoram accipitur pro explicare. ad Heren. lib. Contrariæ legis enodabimus uoluntatem. Hinc enodatus particip. Cicer. 2. de Inuen. Per spicue conscripsit, atque enodata diligenter exposuit.

ENORMIS, me, [*Enorme, smisurato. Gal. Desmesuré, desbordé, sans mesure, disreiglement. Hisp. Sin medida.*] ἀμετρον, dicitur magnum, sine mensura, nimium, quod normam & mensuram excedat. Plin. epi. Dijudicandum est, immodicum sit, an grandæ altum, an enorme. Plin. lib. 17. cap. 12. Eadem enormes cerasis, lauris.

ENOMITER, [*Smoderatamente.*] Plin. lib. 37. cap. 9.

ENOTESCO, is, [*Ensi noto.*] γνοπιζομαι, notus fio. Plin. in Epi.

ENS, τὸ ὄν, & Enia, τὰ ὄντα, [*Cio che è, quelle cose che sono.*] a uerbo sum deducta, uoces sunt solis pene philosophis usurpatæ. Quin. li. 8. c. 3. Multa ex Græco formata noua, ac plurima a Ser. Flauio, quorû dura quædam admodum uidentur. ut Ens, & Essentia.

ENSIS, [*Spada.*] ξίφος, gladius, mucro, spatha. Vir.

ENSICULVS, ξιπίδιον, Plaut. in Ruden. In eo ensiculo litterarum quid est.

ENSIFER, ri, [*Spadacino. Gal. Qui porte espee. El que trae cochillo ò espada.*] Qui. 2. de art. Ensisfer Orion aspiciendus erit.

ENTELECHIA, ἐντελέχεια, perfectio, uis ex se mouens. Aristoteles ipsam animam ita appellauit l. 2. de Anima. Cic. 1. Tus. Continuatâ & perennem motionem interpretatur.

ENTHYMEMA, atis, [*Enthimema.*] p. p. syllogismus rhetoricus, una propositione minor logico, unde nomen sumpserit, quod aliquid in animo relinquit ἀπο τῆ ἐν τῷ θυμῷ ληθέν, ut ait Philoponus. fit autem, ut inquit Aristoteles, ex uerisimilibus.

ENUBO, is, p. p. [*Maritare suori dell'ordine & grado suo. Gal. Espouser un homme prendre pour mari. Hisp. Casarse suera estado.*] est extra suum ordinem nubere. Liu. lib. 10. Virginiam, plebeio nuptam, quod e patribus enuphisset, sacris arcuerunt. Enuptio. Idem lib. 39. Ut Hypsipalis gens enuptio esset.

ENUCLEATE, [*Apertamente. Gal. Clairement, apertement. Hisp. Claramente.*] exquisite, clare. Cicer. 4. Tuicula. Eucleate disputant.

ENUCLEO, as, [*Aprire. Gal. Escerner, mettre hors le noyau, decouuoir & mettre en uidence. Hisp. Abyrir, ò sacar & meollo, ò pepita de la fruta.*] aperio, & nucleum e calyce extraho. Per translationem Eucleare significat declarare, & explanare. Cic. in Par.

ENUCLEATUS, particip. Cicer. pro Planc. Eblandita, non enucleata suffragia.

ENUDO, as, are, [*Dichiarare. Gal. Desnuer, enposer. Hisp. Denudar lo uellido, ò declarar.*] per translationem exponere. Cic. 1. de Leg. Rerum plurimarum obscuras intelligentias enudauit.

ENUMERATIO, κατάλογος, argumētī genus frequens apud oratores, cum pluribus rebus expositis, & ceteris infirmatis, una reliqua necessario confirmatur, hoc pacto: Necessè est aut inimicitiarū causa ab hoc eē occisum, aut inetus, aut spei, aut alicuius amici gratia; aut, si horum nihil est, ab hoc non esse occisum. Est etiam Enumeratio pars epilogi, cum argumenta aut omnia, aut præcipua per totam orationem, sparsa in fine repetuntur ad Herennium.

ENUMERO, as, are, [*Numerare. Gal. Denommer, nombrer & conter. Hi. Conter por numeros.*] Proper. lib. 2. Ele. Enumerat miles uulnera.

ENUNCIATIO, onis, ἀξιωμα, enunciatio, pronunciatum, oratio ueri aut falsi significatiua. Ci. de Fato: Omnis enunciatio, aut uera, aut falsa est. Ibidem. Explicanda ratio enunciationum.

ENUNCIO, as, [*Proferre, esprimere. & a. Diuulguer, reueler, dire, prononcer, proferer. Hi. Pronunciar, ò declarar.*] ἀπολογεο, eloquor, effero, expri mo. Ci. 2. de Fin. Ad beate uiuendum breuiter enūciatæ sententiæ. Ponitur & pro simplici nuiciatæ, uel significare. Cic. epi. ad Art. 1. 1. Costimus mihi uisus talis est, qualem esse eum tuæ littere enūciarant. Pro diuulgare, & quod arcanum erat reterege, ut Enunciare aduersarijs amicorum consilia. Cice. pro Ros. Ame. Enunciare mytheria dicendi, idem 1. de Or.

ENUNCIATUS, Quin. l. 2. c. 5. Sermo secundum naturam enunciatus

ENUNCIATIVVS, a, um, Senec. epist. 118. Motus animorum enuncia tui corporum.

ENUNCIATRIX, cis, Quin. l. 2. c. 14. Ars iudicatrix, & enunclatrix.

ENUNCIATVM, ti, ἀξιωμα, ratio perfecta, ueri, aut falsi significatiua,

quæ & Effatum, & pronūciatum dicitur. Ci. de Fato: Nec si omnē enunciationem aut uerum est, aut falsum, sequitur illico, causas esse immutabiles.

ENYO, ἐνυον, Bellona, dea bellorum præses: quâquam etiam figurate pro iplo bello, siue proelio accipitur. Mar. in 1. Nec te decipiat rati bus naualis Enyo. hoc est, prælium nauale.

E A N T E O

EO, is, iui, uel ij, itum, [*Andare. Gal. Aller. Hisp. Ir, andar.*] πορεύομαι, nota significationis est. Ire, redire, contraria. Mart. lib. 6. Et, Capitolinas itque reditque. Interdum significat uenire. Ter. in Ad. Quæso ut una mecum ad matrem uirginis eas. Ire pedibus Pla. Stic. Pedibus ire non queo. Ire autem in sententiam pedibus, est alterius sententiæ non uerbo, sed corpore accedere. Li. libro septimo. Qui hoc sentitis in dexteram partem pedibus transite. deinde frequentes in dexteram pedibus transferunt. Hæc ratio inuenta est, quod nonnunquam longum esset audire singulos. Aliquado ne pedibus quidem, præ multitudine ad sententiam ire poterant, ideoque manu sententiam significabant: quod Quindtilianus intelligit, ubi ait: Manibus pedibusque imus in sententiam necessitatis. Hinc contrarium est, ire in alia omnia. hoc est, ab auctore sententiæ alicuius dissentire. Cicero in epit. fami. libro primo epist. secunda. De tribus legatis, frequentes ierunt in alia omnia. Nauibus intruētis ire, Vir. 2. Aen. Cic. Att. li. 10. Nauigio esse iturum trans mare, credere non possum. Ire rectis sensibus, Cicero 13. Phil. Si me rectis sensibus euntem dij immortales adiuuerint. Ire inficias, negare. Terent. in Adel. Si inficias ibit, testis mecum est annulus quem amiserat. Ire in aciem, pro militare. Quin. l. 9. ca. 2. Ire in articulum dicitur seges, cum nodos, ueluti articulos quosdam acquirit. Plin. libro decimo octauo, cap. 17. It dies, pro præterit, & elabitur. Pla. Rud. it res, pro succedit, Ci. li. 14. Itur impersonale, Ter. in And. Hoc uerbum, præter naturam aliorum uerborum quartæ coniugationis, facit futurum in Bo: ut, Eo Ibo.

EO, [*Tauio.*] τὸ ὄντα, pro tanto, ut Eo magis, Quo magis. Sa. in Proç. Belli Cat. Statui res getas populi Romani perscribere: eo magis, quod mihi a partib. reip. animus liber erat. Quæque ponitur pro ideo Ter. Eu. Eo ne es ferox, quia habes imperium in beluas. Aliquando Usque illuc. Li. l. 2. Ipsa uestigia quærentem dominum eoductura erant. Aliquando usque ad id ut apud eundem in proœmio operis. Quæ ab exiguis profecta inijs, eo creuit, ut iam magnitudine laboret sua. Sic dicimus, eo magnitudinis, pro, ad eam magnitudinem: Eo sapientiæ, ad eam sapientiam.

EOVS, oam, [*Oriente.*] Orientalis: habetq. primam syllabam indifferenter. deriuatur enim ab ἠώς, quod est Aurora. & scribitur quandoque per e. Productionis exempla nusquam nõ occurrunt. Reliquū est, ut aliquot exemplis doceamus posse breuiari. Vir. 2. Ae. Consiunt Zephrusq. Norusq. & lætus Eois Euris equis. Qui. 2. Amor. Gallus & Hesperijs, & Gallus notus Eois.

EOVSQUE, [*In tanto.*] ὅτι τὸ σὲ τον, in tantum. Val. lib. 2. Natam uitem eousque creuisse, donec cunctas dimensionis suæ partes inumbraret.

E A N T E P

EPAMINONDAS, ἐπαμινώνας, nobilis fuit Thebanus, Polymni filius, singulari modestia, prudentia, & grauitate præditus, rei militaris peritus, manu strenuus, animo maximo: adeo autem amans ueritatis, ut ne ioco quidem mentiretur: ad hæc multipliciti artium cognitione eximius, nam & fidibus nouit, & ad earum sonum accine re. qua in re præceptorem habuit Dionysium, tibiariam aut artem ab Olympodoro hausit, quemadmodum saltationem a Calliphro ne. In Philoſophia uero Lyſia Pythagoræo operâ dedit. Hic cum apud Leuctra Lacedæmonios plaga pestifera adeo affecisset, ut ex eo tempore Lacedæmoniorū opes corruerint, & principatū Græciæ amissam ultra reparare nequiuissent, dicere solebat, orbem se, non tamē sine liberis mori, & ex se natam relinquere pugna Leuctricâ. Hic post clarissima facinora edita, extremo tempore apud Mantineam cum acie instructa, & ducis optimi, & militis fortissimi officio fungitur, sparo agresti telo, percussus icu mortifero, relatusq. in castra semianimis, requisitum a circumstantibus, saluus ne esset clypeus: cum saluum esse flentes sui respondissent, aliarum, ueluti focum laborum gloriæq. osculatus est. Iterum quæsiuit, essent ne fusi hostes: cum id quoq. ut cupiebat, audiisset, ueluti cum denique spiculum inſiit: atque ita multo sanguine profuso, in læticia & uictoria mortuus est. cuius morte Thebanorum nires hebetatæ sunt, ut non tam illum amisſe, quam cum illo interiſſe omnes uiderentur. nam ante Epaminondam Thebani alieno imperio paruerunt, & post interitum eiusdem in seruitutem pristinum reuoluti sunt: ut manifestum sit gloriam Thebanam cum illo natam, & cum illo extinctam fuisse. Vide Xenophontem li. ult. Res. Græcarum, & Iustinum.

EPHEBIVM, ἐφηβείον, dictum palestræ membrū, in quo ephebi exercetur: de quo Vir. l. 5. sic inquit: In duplici porticu collocent hæc membra, ephebiū in medio: hoc autē est exedra amplissima. &c.

EPHEBUS, p. p. [*Gionanetto di prima barba. Gal. Jeune jouvenceau, a qui comence a venir la barbe. Hisp. Joven, moço desbarbado y luzio.*] ἐφῆβος, dicitur qui iam ad annos pubertatis pervenit: ex ἐφη & ἦβη, pubertas. Iuv. Armenius Zelotes, cunctis narratur ephēbis. Ter. in And. Postquā excessit ex ephēbis. Ci. pro Flacco. Quem tu ephēbū cognovisti.

EPHEMERIS, p. c. [*Giornale. Gal. Registre & papier journal. Hisp. Historia que procede de dia en dia.*] ἐφημερίς, quo res gestæ per singulos dies scribuntur. Latine acta diurna, & Diarium dicitur, ab ἐφη & ἡμέρα, dies. Propertius pro libro foeneratoris posuit. Me miserū, his ali- quis rōnem scribit avari, Et ponit duras inter ephemeridas. Cice. pro Quin. Quinctius ad ephemeridē revertitur, inveniē dies profectiōnis. Calendariū a Seneca dicitur, a Cicerone Aduersaria, orū.

EPHEMERON, ἐφημερον, duarum herbarum nomē Dioscoridi, quarū alteri folia tribuit lilij, sed tenuiora, caulem parem, florē candidū, amarum, semper molle, radicem unam digitali crassitudine, odore non iniucundo. Dicitur autē Ephemerou putatur, quod florem habeat fugacissimum, qui unico die marcescat. Alterū Ephemerī genus ab eodē Colchicum appellatur, a quibusdā et bulbus agreitis, sub autumnū exitum florem fundens croceo similē, folia habēs pin- guiora, quā bulbus, caulē semipedalē, semen rufum, radicem ex ni- gra rufescentē, quæ desquamata intus albicet, succumque lacteum fundat. Vulgus Caninecam appellat, quod gustatum canes enecet.

EPHESVS, urbs Ionix, celeberrimo Dianæ tēplo clara, ab Amazoni- bus condita. hoc templum ducentis uiginti annis a tota Asia factū fuit, in solo palustri, ne terræ motus sentiret. in eo centum uiginti septem columnæ fuerunt, singule a singulis regibus factæ, sexagin- ta pedum altitudine: inter quas triginta sex cælatæ miro artificio.

EPHIPPIA, orum, [*Selle di canalli. Gal. Selles ou autre couuertures des che- ueaux comme houffes & autres choses. Hisp. Sillas o cubiertas de canallas.*] ἐπιππια, ἄπο τῶ ἐπι καὶ ἵππος, proprie tegmina, seu stragula, quib. equi sternuntur, uel fellæ equis ad infidendum impostæ. Ci. de Fi- ni. Ne hoc ephippijs, & anatophoris. Hor. in epist. Optat ephippia bos piger, optat arare caballus. Hinc equites ephippiati, qui ephip- pia habent in equis. Cæli. lib. 4.

EPHORVS, historicus Cumæus, Isocratis auditor. Ephori item apud Lacedæmonios magistratus eiusmodi, quales apud Romanos tribu- ple. qui a Theopompo fite appositi regib. sunt, ut apud Roma- nos consulibus tribuni. ut enim a consulibus ad tribunos prouoca- re quisque poterat, sic Lacedæmonij a regibus ad Ephoros. Olim pro ministris regum fuerunt, paulatim deinde eo peruenerunt, ut sensim a rege magistratum proprium constituerint, nomine Epho- riam. ita dicti ἄπο τῶ ἐφορῶν, intueri, quod ad ciuitatis salutem oculo- sus intentos haberent.

EPHYRA, yræ, urbs Pelopōnesi, in ipso sita Isthmo, alio nomine Co- rinthus. Ephyra nomē accepisse uolunt ab Ephira, nympa, Ocea- ni & Tethyos filia. Vir. 4. Geo. Luca. l. 6. Hinc Ephyraus, rex, seu, Corinthius. Propertius: Non ita complebant Ephyraæ Laidos, ædes. Luc. l. 6. Infedit castris, Ephyraeq. moenia seruat. Vir. 2. Geo. Ephyraus per quinque syllabas extulit, Illusas auro uestes, Ephy- raique ora. Fuit & alia eiusdem nominis urbs in Epiro, alia rursus in finibus Thesaliæ: item alix apud Steph.

EPICARMVS, philosophus Syraculanus, Pythagoræ auditor, comœ- diae auctor. Hor. lib. 2. Epist. Plautus ad exemplar Siculi properare, Epicharmi. Scripsit de natura rerum, & medicina. Cice. lib. 1. Tusc.

EPICEDIVM, ἐπικύδιον, carmen, quod in laudem defuncti, corpore nondum humato, cani solet: aliter Nænia dictum.

EPICROCVM, genus uestimenti, croceo colore infectum. Festus.

EPICRETVS, p. p. ἐπικρητος, nomen philosophi Stoici, qui ex Hie- rapoli Phrygiæ urbe originem ducens, Romæ epaphrodito cuidā Neroni familiari seruiuit, atque ad Marci usque Antonini tempo- ra peruenit. Domitiano autem imperante eius domitiani offensus Roma Hierapoli migravit, ratus uerū esse, quod est apud Tragi- cum, patriā esse cuiusque ubi quis recte ageret. Tanta uero apud oēs homines eius uitæ admiratio extitit, ut Lucian. Syrus Epicreti lucernam si stilem tribus drachmarum millibus, ob eius auctorita- tem, tradat. Scripsit Enchiridion, opus utile.

EPICVRVS, eius sectæ auctor, quæ ab eo Epicurea dicta. Summū bo- num in uoluptate ponebat, non tamen in uoluptate corporis, ut Aristippus, sed animi, id est, in absentia omnium dolorum. Deorū prouidentiam è reb. humanis tollebat. Traditur fuisse cōtinentissi- mæ uitæ: uomen tamen illud uoluptatis, in qua summum bonum ponebat, effecit, ut homines uoluptarij Epicurei dicantur.

EPICVS, aum, ab ἐπος, carmē, & proprie Hexametrum: unde Epicus poeta, carminis heroici scriptor. Ci. de Op. ge. or. Licet dicere En- nium summum epicum poetam. Epicum poema. Cic. ibidem. Vide Cæli. Rhod. lib. 17. cap. 20.

EPIDAMNVS, [*Duraχχο.*] ὀπίδῳ in ea parte Macedoniæ, quæ Adria- tico mari incumbit. Dicitur ab Epidano rege barbarorū, sed Roma- ni eo coloniam deducētes (inquit Pl. li. 4. c. 27.) Dyrrhachium di- cere maluerunt, propter inauspicatum nomen Epidamni, tamquā a damno dicitur Epidamnum. Appianus sic habet, Epidamnus rex

urbem condidit, quæ ab ipso nomē assumpsit. huius ex filia nepos Dyrrhachus portum ubi adiecit, quod Dyrrhachum appellatur.

EPIDAVRVS, ἐπίδαυρος, siue Epidaurū, ciuitas in Peloponneso Aescu- lapij tēplo celeberrima. Pl. Hoc est nomine dicta urbs Dalmatiæ, ad Illyricū mare sita: de qua Luc. l. 2. Illyris Ionias uergēs Epidau- rus in undas, Pausaniæ & Straboni Lymira cognominata, quod sit portus asadiruta a Gothijs, è cuius ruinis Ragusia iuxta ædificata.

EPIGRAMMA, tis, [*Epigramma.*] ἐπίγραμμα, incriptio ἄπο τῶ ἐπιγρά- φειν. Ci. pro Arc. Quod epigramma in eum fecisset, tātūm alterius uerbis. longiusculis. Idē ad Att. li. 1. Epist. 1. Epigrammatis tuis.

EPILOGVS, p. c. [*Cōchisione.*] ἐπίλογος, postrema pars orōnis, quā La- tinē conclusionē, siue Perorationē dicere possumus. Ci. 4. Tuf. Nū- et Rhetorū epilogū desideramus? Rhetores tripartitū epilogū fa- ciunt, cōstantem enumeratione, amplificatione, & cōmiseratione.

EPIMENIDES, p. c. ἐπιμενίδης, poeta Epicureus, fuit patria Cretēsis, teste Apuleio l. 2. Florido, qui a patre Agiasarco in agrum ad cu- stodiēdum pecus missus, in quodā antro obdormiuit annos lxxv. unde emanauit proerubium, Epimenidis somnum dormire.

EPINICIA, orum, [*Giochi. & feste per le vittorie. Gal. Vers. louanges feste ou celebratie, qu'on dit, chante ou fait pour la victorie gagnée, comme les fe- ux de joye. Hisp. Cantos o juegos publicos hechos por alguna victoria como huegos de alegria.*] Græci uocant celebritates pro parta uictoria: ab ἐπι & νικῶ, Sue. uero accipit pro carminib. i laudem uictoris com- positum, cum in Nerone scribit: Sequenti die lectum inter letos cā- taturum epinicia.

EPINYCTIDES, pustulæ minutæ. Iulius Pollux: Epinyctis, pustula sub- liuida, modicę tumescens, & plena sanguinis in tibijs, & pedib. Ac- cipitur etiam pro oculorum morbo. Pl. li. 20. c. 6.

EPIPHANIA, [*Apparitione.*] ἐπιφανία, apparitio, seu manifestatio, ἄπο- τῶ ἐπιφανῶσαι, ab apparendo. Inde Epiphania, orum, a Christianis dicitur festa quædam, quæ nos Apparitiōē domini uocare possumus.

EPIPHORA, p. c. ἐπιφορᾶ, morbus oculorum, quem uulgo lachrymā uocant, cum descensus humoris cuiusdam mordacis oculos angit: ἄπο τῶ ἐπιφορῶν, ab inferendo. Pl. l. 20. c. 2. Caro peponum epiphori- ris oculorū imponitur. Dicitur & de alijs membris. Pl. l. 20. ca. 13. Testium epiphoris peculiaris est. Cic. in epist. Balbus ad me scri- psit tanta se epiphora oppressum, ut loqui non possit.

EPITHEDIUM, uehiculi genus, nō dissimile bennæ: compositū nomē ex ἐπι & rheda. Iuue. Sat. 8. Tritoque trahunt epithedia collo.

EPITOTICA, mala, ἢ περιωτικὰ μῆλα, dicitur, quæ in Epiro Græciæ regione nascuntur: nostris dicitur Orbiculata a figura orbis.

EPITOTICVS, aum, ἢ περιωτικός. Ci. Att. l. 12. Nisi te Epitotica litte- ræ impediēt. Epitotici boues, ex Epiro. Var. 2. de Re ru. c. 5. Epitoti- ci non solum meliores totius Græciæ, sed etiam Italiæ.

EPYRVS, p. p. ἢ πειρος, regio Græciæ, in qua olim Pyrrhus regnauit: hunc primū Molossia dicta est, & a Chæo Heleni fratre Chaonia, nunc uero Albania uocatur. Stra. l. 8. Oui. l. 8. Misit apros, quanto maiores herbida tauros Non habet Epirus. Terminatur Epirus a Septentrione Macedonia, ab Oriente Achaia, ab Occidēte Ionio mari. Hinc epirota, qui ex Epiro. Liu. 5. li. 42.

EPISCOPVS, [*Vescovo. Gal. Euesque prelat, qui a la Superintendance en quel que lieu. Hisp. Obispo, perlado de yglesia.*] magistratus nomen apud ue- teres: cuius officium erat, panis & ceterarum rerum, quæ ad cibū pertinet, curam habere: uel colligi potest ex uerbis Arcadij. ff. de Munē. & Hono. Latine, speculator, ab ἐπισκορῶμαι, speculator, con- sidero. unde ad antistites translatum est, quod illorum precipue munus sit gregis sibi commissi uitam explorare.

EPISTOLA, læ, [*Lettera. Ga. Epistre misiuues, lettres. Hi. Carta mesa jera.*] ἄπο τῶ ἐπιστέλλειν, mittere, quia ad absentes mittitur. Ci. Q. Fr. lib. 1. Est epistolæ proprium, ut is, ad quem scribitur de iis rebus, quas ignorat, certior fiat.

EPISTYLIVM, [*Capitello. Gal. Le chapiteau d'une colone ou pilier. Hisp. Chapiel sobre la columna.*] ἐπιστύλιον, capitellum quod super colum- nam ponitur. Corpus enim columnæ Scapum uocant, fundamen- tū Basim: illud uero, quod columnæ superponitur, Epistylum ap- pellat. Uide multa de Epistylis apud Vitruuium.

EPITAPHIVM, sphi, [*Epitafio. Gal. Epitafie, l'escriture qu'on met sur me- tombe. Hisp. Epitafio de la escritura.*] ἐπιτάφιον, inscriptio, quā sepul- chris incidi uidemus in laudē defunctorū, quale est illud apud Vir. in Daphnide, Daphnis ego in filijs, hinc usq. ad sidera notus. For- mosi pecoris custos, formosior ipse. Dicitur Epitaphium, quod hu- mato iam corpore, ἐπι τῶ τάφῳ, id est in sepulcro solet inscribi.

EPITHETON, [*Epitheto.*] p. c. ἐπιθετον, a Quintiliano dicitur apposi- tum, ab alijs adiectiuum, παρα το ἐπιτιθετον, τῶ ὑπαρκτικῶ, ab eo quod substantiuo apponatur. Epitheta tribus de causis nominibus adduntur, Discretionis: ut, Phrygiæ molimur montibus Idæ. est enim & Ida Cretæ mons. Proprietatis: ut, Terribili implexum se- taq. & dentibus atris. Ornatus: ut, Alma uenus. Differt autem Epi- theton ab Antonomasia, quod illud nunquam solum ponitur, sed nomini proprio alicuius adicitur: Antonomasia autem per se pro- priū nominis uice ponitur.

EPITOCIVM, quod supra togam ferebatur. *Quin. lib. 1. cap. 5.*
EPITOME, mes, & Epitoma max. [*Abbreviamento.*] *pen. corr. Ἐπιτομή,*
 breuiarium, abbreviatio, uel compendium: a uerbo Græco ἔπι-
 τέμνω, abbrevio. *Cicer. ad Attic. lib. 13. Epitomen Bruti Cælla-*
norum mittas.
EPITRITVS, p. c. Ἐπιτρίτος, pes ex quatuor syllabis constans, quarum
 una semper ab alijs tribus discrepat. Est autem in quadruplici dif-
 ferentia. Primus constat ex iambo & spondeo, id est ex prima bre-
 ui & tribus longis: ut Sacerdotes. Secundus ex trochæo & spódeo
 id est ex secunda breui, alijs longis: ut conditores. Tertius ex spon-
 deo & iambo id est tertia breui, alijs longis: ut Hereditas. Quartus
 ex spódeo & trochæo. i. ex quarta breui, ceteris longis: ut Cælesti-
 nus. Epitritus etiam proportio dicitur, continens aliqué numerú,
 & eius partem tertiam: ut quatuor epitriti proportionem habent
 ad tria, Duodecim ad nouem, quadraginta ad triginta.
EPITYRVM, genus edulij, Sicilia frequentius, quam Italia, teste *Var.*
lib. 6. de lingua Latina. Plau. in Mil. Si unum epityrum edam. Qui-
dam existimant cibi caseati genus esse: quod Græci, τυρός, caseū
appellant. quib. aperte ref. agatur Columellæ auctoritas, qui Epi-
tyrum in oliuis condituræ genus esse docet. Idem sentit & Cato,
qui de Re ru. c. 119. eius confectionem præcibit his uerbis. Epity-
rum album, nigrum, uariumque sic factis: Ex oleis albis, nigrisque
nucleos eijcto, sic condito: Concidito ipsas. addito oleum, acetū,
coriandrum, cyminum, œniculam, rutam, mentam. In orculam
condito: oleum supra et ita utitor. Sunt qui hoc condituræ genus
Pityrum uocare malint: itaque tã apud Catonem, quam Columel-
lam legendum censeant, uocis originem repentes a Pityri oliuæ
genere, condituræ huiusmodi aptissimo. Verum hi parum diligen-
ter Catonis uerba uidentur expendisse, qui non ex certo quopiã
oliuæ genere, cui Pityris nomen fuerit, siue Pityrum fieri docuit,
sed ex quouis oliuâ, tã albâ, quam nigrâ, aut uariâ. Columella quo-
que ex pauisa uel orchite ante maturitatem decerpta conficiendū
præcipit, nulla pityris facta mentione. Potius itaque ijs acceden-
dum putauerim, qui genus hoc condituræ ἐπι τῷ πτύρῳ, a fuisse
dictum existimant.
EPODVS, epodi, p. p. Ἐπὸδος, genus carminis, in quo singulis uersib.
 singulæ clausulæ subiiciuntur, & ueluti accinuntur, idque fere alio
 genere carminis, & pierumquæ breuioris: cuiusmodi sunt pleraque
 apud *Hor.* Iambico dimetro post heroicum, aut trimetrum Iambi
 cum statim succedente. *Quin. lib. 10. c. 1. Iambus non sane a Roma-*
nis celebratus est, ut proprium opus a quibusdam interpositus, cu-
ius acerbitas in Catulo, Bibaculo, Horatio: quaquam illi epodos
interuenire non reperitur.
EPÓS, carmen est, ut ait *Diomedes*, hexametron, diuinarum rerum
 & heroicarum, humanarumque comprehensio. *Mart. Scribebamus*
epos, cœpissis scribere, cessi. Hor. 1. Ser. Sat. 10. Forte epos a-
cer, Vt nemo, Varius ducit.
EPOTO, as, potando exhaustio. *Cic. pro Clu. Epoto poculo mortuum.*
EPULAE, arum, [*Vivande. Gal. Viandes. Hisp. Manjar ò comida.*] Ἐπιτά,
 quasi ædipulæ, cibi in quotidianum hominum usum comparati.
Cicer. 3. Phil. Vino, & epulis retentus est: si epulæ potius, quam po-
pinæ nominandæ sunt. Epulæ, etiam bestiarum cibis. Vir. 5. Aene.
Epulæque draconi quæ dabat. Epulum uero significat solèniore
cibos: & proprie publicum conuiuium in propatulo ciuibus ex-
hibitum, siue in dedicatione templi, siue in triumpho, siue in fune-
nerè, siue ludorū causâ. Cic. pro Mur. Cum epulum Q. Maxi.
Africani patris sui nomine populo R. daret. Sed confunduntur
quandoque. nam epulum pro ptiuato conuiuiio inuenitur, & Epu-
læ p̄b conuiuiio publico. Cic. pro Plan. Sepulcrum L. Catilinæ
hominum audacissimorum conuentu epulisque celebratum est.
Idem de Cla. Or. Carmina in epulis cantata a singulis conuiuiis de
clarorum uirorum laudibus. Epulam quoque in singulari numero
ueteres dixere, teste Festo.
EPULARIS, re, Ἐπιτάριος, quod ad epulas pertinet: ut, Epulare sacrifi-
 cium *Cic. 3. de Or. Cum essent ipsi a Numa, ut etiam illud ludorū*
 epulare sacrificium facere, instituti. Epulares etiam uocabantur,
 qui in sacris epulabantur. *Var. Dum epulares nocte epularentur.*
EPULATIO, [*Comitio. Gal. Banquetementis. Hisp. A quella obra de comer, ò ha-*
zer combite.] *Col. lib. 12. c. 3. Quæ ad epulationem pertinent.*
EPULARI, [*Far dnnitro. Gal. Banquetier, manger en banqueter. Hisp. Comer*
en combite.] Ἐπιτάριος, est conuiuari. *Liui. li. 2. 5. Vulgo apertis ianuis*
in propatulo epulati sunt. Cic. 2. de Fin. Cum in uoluptate sint, qui
epulentur. Idem de Sen. Epulabar cum sodalibus. Epulatus. Cic. 2.
Tuf. Epulatos cum matre adolèscens, somno se dedisse.
EPULONES, Ἐπιτάριονες, de his. *Liui. lib. 33. Româ inquit, eo annò pri-*
mum triumuiui epulones facti: hi epulas Iouis ceteris que dijs iusti-
tuendi potestatem habebant. Cic. de Arusp. Resp. Vosque Pontifi-
ces ad equos epulon s Iouis opt. Maxi. si quid est prætermisissum,
aut comississum asserunt. Augul. de Ciu. asseruit epulones perpetu-
os fuisse, qui ad aream Iouis mensam statuz apposita perpetui
grant conuiuaz, ut mimorum potius & parasitorum contubernia,

quam Dei sacra celebrarentur. Dicunt et Epulones qui lescamque
 epulis interfunt, quos etiam ueteres Epulonos dix. runt per secula
 dam inflexionem. Inde Coepulonas, iisdem epulis uescens. *Plau.*
Perfa. O mi Iuppiter terre tris & coepulonus.

E A N T E Q

EQVA, æ, [*Canalla. Gal. Jument. Hisp. Yegua.*] in datiuo & ablatiuo plura
 libus Equabus, ἵα πος ἡ, *Ou. 2. Met. Nobiliumque greges cultos ter*
uabat equarum.
EQVARIA, [*Razza di canallo. Gal. Vn haras, un troupeau de cheuaux, ou ju-*
mens. Hisp. El hato de canallos ò yeguas.] subit. equorum grex. *Var. in*
Procæ. 2. de Re ru.
EQVES, [*Caualliero. soldato a cavallo. Gal. Cheuaucheur, qui est à cheual, che-*
ualier, homme d'armes. Hisp. Varon ò muger a cavallo, cauallero.] ἵπτιος,
Virg. lib. 8. Præmili equites ex urbe Latina. Sumitur quandoque
pro ipso equo. Idem 3. Georg. Impositi dorso atque equitem do-
cuere sub armis insultare solo, & gressus glomerare superbos. E-
quites etiam dicebantur a Romanis qui equeitrem dignitatem
erant adepti, aut ex equestri ordine prognati, quorum ordo, quâ
uis dignitate senatoria aliquanto erat inferior, proximam tamen
obtinebat dignitatem. neque solum dignitate, uerum etiam censu
distinguebantur equites a senatoribus. census enim senator-
ius duplo maior erat. nam ante Augusti tempora census sena-
torius erat octingentorum millium, id est Coronator m. xx.
m. census autem equeitris quadringentorum millium, id est Co-
ronatorum x. m.
EQVESTER, huius Equestris, & hic & hæc Equestris, & hoc Equestre,
 [*Da cavallo. Gal. De cheual ou cheualier, des appartances d'hommes d'ar-*
 mes ou de gens à cheual. Hisp. Cosa de caualleria. ἵπτιος, quod perti-
 net ad equitem: ut, Equestre copia. *Cic. 2. de Fin. Equeitris disci-*
 plina. Idem 6. Ver. Equestris ordo. Idem ad Brutum. Equeitrem
 uero ordinem, medium fuisse constat inter patricos & plebeos:
 hi olim sub Romulo regibusque Celeres dicebantur, teste *Plin.*
lib. 33. cap. 2. à Celere (ut quidam putant) Remi interfectore.
 deinde a stectendis equis, Flexumines uocitati: postea *Trossuli,*
 a *Trossulo* opido *Tusciz*, quod id sine ullo peditum adiumento
 equites cepissent.
EQVESTRIA, orum, ἵπτιος, quatuordecim ordines graduum in Or-
 chestra, in quibus sedebant equites. *Sen. li. 7. de Ben Equeitria om-*
 nia equitum Romanorum sunt. Sic popularia dicebatur, ubi plebs
 ipsa in theatro sedebat. *Suet. in Dom. Et quia pars intra popularia*
deciderat, quinquagenas resseras in singulos cuneos equeitris æ
senatorij ordinis pronunciauit.
EQVETRIS, colonia Galliz Belgicæ opidum. *Plin. lib. 4. c. 17.*
EQVIDEM, [*In uero, certamente. Gal. Quant à moy, certes, certainement.*
Hisp. Cierto, ciertamente, en uerdad.] ἴσως ἢ ἴσως, affirmatiua coniun-
 ctio est, idè significans, quod certe. *Cic. de Ami. Equidè ex omnib.*
rebus, quas mihi aut fortuna, aut natura tribuit nihil habeo quod
cum amicitia Scipionis possit comparari. Sunt qui existimēt cum
positum ab Ego & Quidem: sed cum inueniatur coniunctum cum
uerbis cuiusvis personæ in utroque numero, constat, ubique non
posse exponi per Ego. Persius. Sat. 5. Nō equidem hoc dubites am-
borum fœdere certo Consentire dies. Cum uerbo tertie personæ
idè posuit Sat. 1. Per me equidè sint omnia protinus alba. Satis
itaque erit dicere, Equidem nihil aliud significare, quam Quidem.
EQVIFERVS, ri, equus ferus. *Plin. lib. 8. cap. 15. & lib. 28. cap. 6.*
EQVILE, [*Stalla di canalli. Gal. Estable à cheueux, escayerie. Hisp. Cauallero-*
ria ò establo de cauillos.] ἵπτιος, ἵπτιος, stabulū equorum,
 unde *Var. lib. 2. cap. 7. Suadet, frænos in equili suspendere.*
EQVIMENTVM, [*Vettura. Gal. Le salaire d'un estalon qui a sailli une ju-*
men. Hisp. jornal de garanon cauillo.] merces, quæ datur pro admittu-
 ra equi, *Varro.*
EQVIVNS, na, snum, [*Di caualli.*] *Hor. de ar. Humano capiti ceruicem*
picior equinâ iugere si uelit. Ci. Iul. gladius seta equina appesus.
EQVIO, is, de equis dicitur, cum cotum aperunt. *Col. lib. 7. Equienti*
mulæ cruda brassica datur. Plin. lib. 87. cap. 63.
EQVIRIA, ludt circules, a Romulo in honorem Martis instituti. hi in
 campo Martio celebrabantur. *3. Cal. Mar. Ouid. 2. Fast.*
EQVISO, onis, [*Cozzone da caualli. Gal. Douteur, & pigneur de cheuaux,*
escuyer. Hisp. Cauallero ò de cauillos.] qui equorū curam gerit, eos-
 que instituit. *Varro. equus traditur magistro, ut equiso doceat tol-*
 lutum incedere. *Veteres autè (ut Non. annotauit) non modo equo-*
 rā magistratum, sed aliarū rerum gubernatorē equisonē uocabāt.
 Vt equifones nautici dicebantur, qui nauim exercebant.
EQVITABILIS, le, [*Onesi puo caualcare.*] ut, *Locus equitabilis, in*
 quo equi facile inambulare possant. *Liui. Equitabilis, & uasta*
 planities.
EQVITATVS, us, [*Caualleria. Gal. Cheualerie, gendarmerie, gens à cheual,*
Hisp. Caualleria ò gente de cauillo.] modo equitū turmam significat.
Tacit. lib. 19. Nutantem exercitum equitatus incurfat. Modò
actum ipse equitandi. Plin. lib. 3. Fœminæ equitatu atteri & adu-
ri solent. Cic. Atti. Sed iam quid opus equitatu?

EQUITIUM, tij, [*Manra da caualli. Gal. Vno troupe de cheuaux, un'haras. Hisp. El hato de caualllos o yeguas.*] ἰπποπόσειον, equorum armentum. Vlp. l. plenum. §. equitij, & de usufru. legato. Tacit. de Germa. Mos est ciuitanibus ultra equitium conferre principibus.

EQUITATIO, [Il caualcare. Gal. Cheuauchement. Hisp. Obra de caualgar.] Plini. libro 28. capit. 4. Equitatio stomacho & coxis utilissima.

EQUITARI, passiu. Pli. lib. 8. cap. 18. Etiam Equitantur in proelijs.

EQUITO, as, [*Caualcare. Gal. Cheuaucher, aller a cheual. Hisp. Caualgar.*] ἰππεύω, equo iter facio. Hor. 2. Ser. Sa. 3. Equitare in arundine longa. Macro. Sat. lib. 6. cap. 9. auctor est, ueteres etiam equitare de ipso equo dixisse, & equitem pro equo nonnumquam acceptum inueniri. Lucil. Nempe hunc currere equum nos, atque equitare uidemus. Quamquam alij distinctionem post dictionem Equum faciunt: ut, Nos, sit accusatiuus, ad hunc modum. Nempe hunc currere equum, nos atque equitare uidemus, ut sit sensus. Videmus equum currere, & nos equitare.

EQUVA, læ, [*Cauallina.*] parua equa. Varro. Nemo est tam negligens quin summa diligentia eligat asinum, qui saliat equulam.

EQUULEVS, lei, [*Poledro, rozlin.* Gal. Cheualet, poulain. Hisp. Pequeno cauallo.] ἰπποπόσειον, pullus equinus. Cicer. in Hor. Domitores equorum cibum saepe subtrahunt, ut fame debilitetur equulorum nimis effrenata uis. Est & tormenti genus, quo ad exprimendam e noxijs, conscijs ueritatem Romani utebantur: dictum (ut quibusdam placet) ab equi forma: tamen si alij ardentem laminam malet interpretari. Cicer. pro Deiotaro: Facti enim in equuleo quaestio, iuris in iudicio. Idem 7. Phil. Ponite ante oculos uincula, uerbera, equuleum. Sed in hac significatione alij malunt scribere Eculus per c.

EQUYLVS, [*Cauallino.*] demi. ab equus. Cicer. lib. 2. de Natu. Omnia in maturis meliora: ut in equo, quam equulo: in cane, quam catulo. Var. 2. de Re rust. cap. 7. scribit equulum post annum & sex menses domari posse.

EQUVS, [*Cauallo. Gal. Cheual. Hisp. Cauallo.*] ἵππος, Cic. de Ami. Nemo est, qui non equo, quo consequitur, libentius utatur, quam intra tractato, & nouo. Equorum alij Gradarij, qui molli gradu, sine succussu ra incedunt: contra succussores selesorem frequenter inquietant. Alij dicuntur Veredi in cursu uelocissimi, quibus maiores usi sunt in uenatione. Equus Troianus, prouerbiali schemate de oculis Iarebris, conspirationibusque ad perniciem alicuius tendentibus. Cic. pro Mur. intus, intus inquam, est equus Troianus, a quo nunquam me consule dormientes opprimemini. Equis & quadrigis, id est omni conatu. Cic. ad Q. Fr. li. 2. Cursu corrigam tarditatem, cum equis, tum uero quadrigis poeticis. Velis equisque. Cicer. 2. Offic. Cum his uelis equisque (ut dicitur) si honestatem tuam sententia est, decertandum est.

E · A · N · T · E · R

ERADICO, as, [*Eradicare, estirpare. Gal. Arracher, oster. Hisp. Quitar d arrancar hasta la raxa.*] ἔραδιον, una cum radice euello. Translate pro funditus perdo. Ter. in An. Dij te eradicent.

ERADO, is, ere, [*Radere, leuar nia.* Gal. Racler, oster en reclant. Hisp. Raer o borrar.] ἔραδιον, idem quod expungere. Colum. lib. 3. Surculos eradito tam alte, quam cuneum immisisti, unde eradere aliquem ex albo Senatorum est, eum ex Senatorum numero expungere. Tacit. lib. 4. Merulam, senatorio albo erasit. Erasmus, partic. Plin. in Paneg. Datum est ijs, qui post edictum tuum in locum erasum subditi fuerant.

ERASISTRATVS, medicus eximius, ex Aristotelis familia natus.

ERASTOTHENES, Cyrenæus, Aristonis Chij & Callimachi poetæ discipulus. Plato minor ob doctrinam uocitatus. Suid.

ERCISCERE, [*Diuidere, partire. Gal. Diuiser, partir. Hisp. Partir.*] prisca lingua significat diuidere. Apud. Cic. 1. de Or. Eriscere in secunda coniug. legitur. Inde iudicium familiae eriscudæ, id est rei familiaris diuidendæ.

EREBVS, ἐρεβος, fluius inferorum. Virg. 6. Aen. Magnos Erebi tranauium amnes. Quandoque pro obscuriori inferni parte: ut, Imas Erebi descendit ad umbras. Varro ex Erebo. natam Noctem ait. Unde & illud Erebo creata fuscis crinibus Nox te inuoco. Hæc Festus. Alij malunt Noctem Erebi uxorem fuisse, ex quibus est Cice, de Nat. Deo. Frequentissime autem Erebus pro ipsa inferorum se de accipit. unde Proserpina ab Ou. 1. Me. Regina Erebi uocatur.

ERECTHEVS, Atheniensium rex, cuius filia mortem pro patria contempserunt. Cic. pro Sextio, & Demosthenes.

ERENATA αὐτόζημία, ὁππαραίη, ex occasione rei præsentis.

EREMIGO, as, are, enauigare, emetiri. Plj. lib. 1. cap. 67.

EREMVS, p. p. gen. soem. [*Luogo solitario. Gal. Desert, lieu solitaire. Hisp. Yermo, desierto.*] ἐρημός, solitudo.

EREPUBLICA, ex utilitate reip. Sue. in Cæs.

EREPVS, is, ere, [*Salir in luogo alto, & difficile.* Gal. Sortir en grimpan & grimpassant, grimper hors, gr auir hors. Hisp. Gatear sobre algun lugar.] ἔρηπος, ex loco abdito in lucem repo. Pla. in Aul. Foras lumbrice,

qui sub terras erepsisti. Interdum, ad loca alta, & prærupta euado. Sæc. Tib. Territus, quod is a tergo insulæ erepsisset ad le.

ERETRIA, æ, opidum Eubœæ insulæ. Plin. libr. 35. capit. 6. & Home. 2. Illud.

ERGA, [Verso. Gz. Enuer. Hisp. Cerca, en amor y uoluntad.] ἔργον, sicut eandem uim habere uideatur cum Contra: beneuolentiæ tamen plena est. Cic. ad Lentulum epi. Ego omni officio, ac potius pietate erga te, cæteris satisfacio omnibus.

ERGASTERIA, orum, uicus insignis inter Pergamum & cyzicum, metallorum fodinis nobilis.

ERGASTVLVM, li, seruus, qui ergastulo inclusus, uel ex uinculis, aut compedibus opus facit. Plin. Coli ruta ergastulis pessimum est. In epi. Cic. Quacumque iuit, ergastula soluit.

ERGASTVLARIVS, tij, qui præest ergastulis. Col. lib. 1. cap. 8.

ERGAVICA, opidum Hispaniæ Tarraconensis, teste Ptolemæo.

ERGO, [*Adunque. Gal. Doneques, done. Hisp. Asi que, pues, luego.*] aliquando particula inceptiua est, conueniens maxime indignationi, ut in carmine illo Augusti Cæsaris, quo Virgi. poema uetat aboleri. Ergo ne supremis potuit uox improba uerbis Tam dirum mandare nephas? Aliquando hortatiua. Vir. 2. Aen. Ergo age care pater. Aliquando uim nominis habet, accipiturque pro ablatiuo causa, in qua significatione posteriorem producit: quam alias habet in indifferentem. Vir. lib. 6. Illius ergo.

ERICTHONIUS, Athenienium rex, e femine Vulcani in terram proiecto editus. unde & nomen habet, ἔριχθονος, καὶ γῆρας, id est ex certamine, atque humo. Nam cum Vulcanus dijs arma fecisset, eique Iuppiter optionem dedisset premij, quod uellet, potestandi, iurassetque per infernam paludem se nihil negaturum, tunc ille Mineræ nuptias postulauit: quas cum Iuppiter iuramento astrictus ei negare non posset, Mineræ tamen monuit repugnare, pudicitiamque defendere. tum in illa colluctatione Vulcanum in terram profudisse aunt semen, atque inde editum esse puerum draconum pedibus, nomine Erichthonium: qui cum adoleuisset, ut pedum deformitatem tegeret primus curru usum adinuenit. Hanc fabulam refert Ser. in illud Vir. lib. 3. Geor. Primus Erichthonius currus, & quatuor ausus Iungere equos. Ab eo populus Atheniensis Erichthonius dictus est.

ERIDANVS, [Po.] ἔριδανός, Italiæ fluius in Vesulo monte nascens, & per agrum Gallicum in mare Adriaticum influens. Hodie notiore nomine Padus appellatur. Eridanum autem dictum uolunt ab Eridano. Apollinis & Climenis filio, qui a luce illius incedij, quo bonam terrarum partem exussit, Phaethon cognominatus est. Virgilius regem fluiorum appellat. Est item Eridanus, caeleste signum Arieti proximum. Cic. ex Arato.

ERIGONE, Icaris filia, teste Hygino, quæ ex dolore paternæ necis, quæ rusticis remulenti occiderant, se ipsam suspendit, Deorumque misericordia in caelum translata, Virginis nomen obtinuit. Vir. 2. Geo. Qua locus Erigonem inter Chelasque sequentes Panditur.

ERIGONEIVS, Oul. lib. 5. Fa. Noctæ sequente diem Canis. Erigoneius exit. Id est, oritur Canis, sydus caeleste.

ERIGO, is, erexi, erectus, [Drixare, alzar. Gal. Esleuer, hauser, dresser. Hisp. Alzar.] ἔριξιν, ab e, & tego, significat atrollere. Ci. pro Ros. Amer. Homo se erexit. Per translationem pro consolari. Idem pro lege Man. Afflictus erexit, perditus recreauit. Erectus, sigo uos erectos ad libertatem recuperandam adhortabor. Idem ad Brutum: Erectior senatus erat, nostris cohortationibus excitatus.

ERIPHYLE, uel Eriphyla, uxor Amphiarai, quæ, accepto a Polynice aureo monili, maritum latentem, ne ad bellum Thebanum, ubi se moriturum sciebat, proficisci cogeretur, Polynici prodidit. Vir. lib. 6. Mœstamque Eriphylen. Cic. 6. Ver. Eriphylam accepimus in fabulis ea fuisse cupiditate, ut, cum uidisset monile ex auro & gemis pulchritudine eius incensa, salutem uiri prodedit.

ERYPHYLA, Insula ex Aeolijs.

ERIPIS, pis, p. c. [*Rapire, torre per forza. Gal. Raur, oster par force. Hisp. Arrebar.*] ἔριπρον, ἔριπρον, uolito: & ut ait Pomponius Iulius consuluit, per raptum e manibus aufero. Ter. in Heaut. Crucior holum tantum mihi ereptum de faucibus. Virg. 1. 2. Aen. Accelera & fratrem, si quis modus eripe morti. Cic. de Diui. Eripere aliquem a morte.

ERTHALIS, herba semper uirens, alio nomine Sedum. Plin. libro 25. cap. 13.

ERO, puella, e Sesto Thraciæ urbe, cuius mutuo amore correptus Leander Abydenus adolescens, noctu eius causa Hellepontu solebat trajcere. uerum cum aliquando tæpestatibus agitato se commisisset, uiribus destitutus, submersus est. Cuius cadauer cum fluctu impulsu Sestum esset delatum, Ero doloris impatiencia, ex editissima sese specula in mare præcipitauit. Ouid. & Musæus.

ERODIVS, ἐροδιός, Homero, auis est, quæ in coitu sanguinem exodat. Suidas Ciconiam putat esse, putatque Erodion dictam quasi Eledion, quod in paludibus uerteretur. Augustinus fulicam esse credit. Theodoros Ardeolam.

ERODIS, ere, [Roder. Gal. Rougor autour. Hisp. Roer.] idem quod rodere. Plin. lib. 11. cap. 29. & lib. 12. cap. 6.

EROGO, as, [Spendere. Gal. Eslargir, distribuer, donner à celui qui demande. Hisp. Distribuir y dar al que ruega.] expendo. Cice. 7. Verr. Multas pecunias isti erogatas in operum locationes falsas. Inuenitur & Exrogare, quod est (ut Festus inquit) ex lege uetere per nouam legem eximere.

ERRABUNDVS, *πλανώμενος*, ualde errans. Vir. 6. Eclo. Si qua forte ferant oculis sese obuia nostris Errabunda bouis uestigia.

ERRATICVS, qui errat. Cic. de Sen. Vitem serpentem multiplici lapsu, & erratico. Plin. lib. 19. cap. 8. Est & erraticum intubum. Sic, Erratica brassica, apud Col.

ERRATIO, [Errare. Gal. Errouement, esgarerement. Hisp. Obra de errar.] Cicero de Vniuersi. Deus motum cæli ab omni erratione liberauit.

ERRATVM, ti, [Errare.] *σφάλμα, πλάσμα*, Cice. Tironi. Tantum mihi dolore cruciatumque attulerunt errata meæ ætatis, ut, &c.

ERRO, as, [Errare. Gal. Aller & la. s'égarer, se fornoyer. Hisp. Errar.] *σφάλμα*, est putare uerum esse, quod falsum est: uel falsum esse, quod uerum est. Cice. 12. Phil. Cuiusuis est hominis errare. Idem 5. Verr. Errauit, an potius insaniiuit, Atrionius. Ter. Eunu. Tota erras uia. Proprie autem Error, est deflexio a uia, cum scilicet uia ignari extra institutum iter deflectimus. Et Errare est huc illuc, quo nos fortunâ feret, diuagari. Virgil. 1. Aeneid. Monstrate mearum Vidiffis siquam hic errantem forte fororum. Sed quoniam pacudes errando, id est uagando pascuntur. Errare ponitur pro pascere. Virgil. 3. Ictog. Millæ meæ Siculis errant in montib. aguz. Inter Errorem & Errationem hoc interesse Donatus existimat, quod Error animi sit. Erratio pedum. Ter. in Adel. Minor est erratio est, minus est spatij per quod erratur.

ERRONES, [Vagabonds, vaghi, erranti. Gal. Vagabons, errans. Hisp. Vagabundos, erradiços.] *πλανηται*, qui incertis sedibus uagantur. Sappho apud Ouid. in Epist. Nec uos erronem telluri, admittere nostrum. Vlp. Errones appellantur serui, qui non quidem fugiunt, sed frequenter sine causa uagantur.

ERROR, ris, [Errare. Gal. Erreur, esgarerement, formoyement, faute par ignorance. Hisp. Error, errada.] *πλάνη*, approbatio ueri pro falso, & certi pro incerto, uel e conuerso. Horat. in arte. Quo uirtus, quo ferat error.

ERUBESCO, fcis, rubore suffundor. O. li. 2. Amo. El. 8. Totis erubuisse genis. Cice. 1. de Leg. Erubescunt pudici etiam loqui de pudicitia.

ERYCA, *ερύκνη*, genus uermis, qui in olerum folia repit, abrodique, unde ab erodendo Eruca appellata. Colum. li. 12. Est etiâ herba Venerem excitans. Ouid. de Reme. Nec minus erucas iubeo uitare falaces.

ERYCTO, as, [Ruttare, rutteggare. Gal. Rutter, getter & mettre hors. Hi. Echar regoldando.] *ερυκτώ*, est frequentatiuum uerbi Erugo, is. Erugere enim (ut Festus docet) semel factû significat. Eructare sapius. Est aurem Eructare, ruetando aliquid eijcere. Horum omnium primum est uetus uerbum Rugio, is, ruxi, ructum. unde fit Ructus, us, quod crudi stomachi sonitum significat, quem edere solent, qui plus æquo onerant uentriculum. Item Ructo, ctas, sonitum eiusmodi edo. Iuue. Si bene ructauit, si recte minxit amicus. Pro eodem nonnumquam inuenimus, Ructor deponens. Hora. Hic dum sublimes uersus ructatur. Ructio. Col. lib. 7. Eructare autem proprie significat, ruetando aliquid emittere. Vir. 3. Aen. de Polyphemo. Saniem eructans. Per translationem accipitur pro quouis modo eijcere. Vir. 6. Aen. de Acheronte. Coccyo eructat Arenam.

ERUDERO, as, [Purgare, nettare. Gal. Nettoyer de toutes pierres, plâtres & autres matieres de vieux edifices. Hisp. Limpiar la uassura de polvo de spe dregar.] *ερυδερω*, ruderibus expurgo. Sunt autem rudera purgamenta, puta cæmentum, lapides contracti, arena, calx. Var. 2. de Re ru. 2. Solum oportet esse eruderatum.

ERUDIO, is, [Ammæstrare. Gal. Enseigner, endoctriner, instruire. Hisp. Enseñar doctrina.] *ερυδισ*, ex rudi doctum facio. Cicer. 1. Tusc. philosophia ad modestiam, magnitudinemque animi nô erudit. Hinc eruditio. Cicer. 1. Academ. Sine eruditione Græca intelligi non possunt. Eruditulus, li, demin. Catul. in Mamurram & Cæf. Vno in lectulo, erudituli ambo. Eruditus, Cicer. Q. Fra. lib. 1. Diurna seruitute ad nimiam assentationem eruditi. Plin. lib. 11. cap. 24. Tercium araneorum genus erudita operatione conspiciunt. Disciplina iuris ciuilis eruditissimus. Cic. 1. de Ora. Quinct. lib. 1. cap. 5. Hoc eruditius quæritur.

ERYGATIO, Plin. lib. 28. cap. 12.

ERYGO, as, are, [Distendere, distrepare. Gal. Oster & faire en aller les plis & rides. Hisp. Desarrugar, quitar arrugas.] *ερυγι*, est cutem extendere, & rugas tollere. Plin. lib. 2. 1. cap. 19. Erugant corpora.

ERYLIA, æ, genus leguminis, folio, quam faba longiore. Colom. libro 1.

ERYMPOS, is, [Vscire suori con empito. Gal. Sallir & sortir avec violence & impetuositè, faire une saillie. Hi. Sallir con impeto.] *ερυμψω*, cum impetu

egredior. Cæf. 1. Bel. Ciu. Quo paratior essent ad insequendum, siue noctu, siue interdiu erumperent. Inuenitur interdum actiue positum cum accusatiuo. Ter. in Eunu. Iam ne erumpere hoc licet mihi gaudium?

ERYNCO, as, [Purgar l' herbe. Gal. Sarcler arracher les herbes inutiles qui croissent en quelque champ parmi les bonnes. Hisp. Roçar à arracar las yerbas.] *ερυκομαι*, herbas noxias, & spinas, fructaque extirpo. anti qui enim, ceite Felto, runcam dicebant, quæ deinde runcina cepit uocari, instrumentum ferratum, quo radices, spinæque in agris solent excindi. Hinc Runcare, & Eruncare.

ERVO, is, [Cauare, trarre. Gal. Irer hors, arracher parmi, demolir. Hisp. Sacar fuera lo escondido.] *ερυω*, extraho. Plin. li. 11. ca. 37. eruit oculus. Laet. li. 2. Ipse sibi oculos eruat. Interdum est deltruere. Virg. Aen. Troianas ut opes, & lamentabile regnum Eruerint Danaï. Est etiam persecutâdo inuenire, & ueluti ex latebris in lucem proferre. Ci. pro Mur. Ex annualium uetustate erucenda est memoria nobilitatis tuæ.

ERYPTIO, [Correria. Gal. Saillie ou sortie avec impetuositè. Hisp. A quella obra de salir con impeto.] cum milites ex urbe uel castris impetû in hostes faciunt. Cæf. 1. Bel. Ciu. Ab eruptionibus caueant.

ERYVM, genus leguminis, siliqua cylindracea, fructu lignoso. Col. Erui latatur loco macro, nec humido: quia plerumque corrumpitur. Virg. 1. Ecl. Eheu quam pingui macer est mihi taurus in eruo. Dicitur Eruum ab eruendo, carpitur enim, & manu euellitur.

ERYCINAS, [Veneris.] *ερυκιν*, Veneris cognomen est, ab Eryce Si ciliæ monte, in quo religiosissime colebatur.

ERYMANTHVS, a, um. Val. 1. Argo. Erymanthi sudantem ponderemouit Amphitryoniaden. Erymanthus, a, um. ut Aper Erymanthus. Cice. 6. Verr. Aiebant in labores Herculis nô minus huc ha mansissimum Verrem, quâ illum aprum Erymanthi referri oportere. Erymâtis, idos, patronymicum fæ. quod aliquando legitur pro ipsa Arcadia. Ouid. 2. Metam. Nexilibusque plagis situas. Erymanthidos ambit. Erymanthis urfa, dicta est Calisto Lycaonis uxor, quæ uersa est in ursam, Ouid. lib. 2. Metam. Custos Erymanthidos urfæ, Arctophylax. Idem 2. Trist. el. 3. Tingitur oceano cufos Erymanthidos urfæ.

ERYMANTHVS, mons Arcadiæ, in quo aprum agrorû uastatorê Hercules domuit. Vir. li. 8. Ae. Fixerit arripedem ceruam licet, aut Erymanthi Placarit nemora. Est & fluuius in Alpheum desfluens. Plin. lib. 4. ca. 6.

ERYSIPELAS, atis, [Erisipila.] neu. ge. a Celso dicitur esse ulceris genus, cû super inflammatione rubor ulcus ambit, isque cum dolore.

ERYTHACE, *ερυθρακη*, herba, quam alij sandaracham, alij cerinthum nominant. Hic est, apum, dum operantur, cibus, saporis amaris, sed plenus humoris. Var. 3. de Re ru. ca. 16. Erythacem uocant, quæ fauos extremos inter se conglutinant.

ERYTRÆVM, mare, *ερυθρα θηλασσα*, pars Oceani, Arabiam a Meridie alluens, ad Occidentem Arabico, ad Ortum Persico sinu terminata. Ratio nominis uarie traditur a scriptoribus. Proxime tamè ad ueritatem uidetur accessisse, qui ab Erythra rege Persei & Andromedes filio dictum putat: cui etiam opinioni subscribit Arrianus Geistorum Alexandri li. 8. Reliquas opiniones lector poterit uidere apud Scra. li. 16.

***ERYTHRODANVM**, herba est rubram habens radicem, qua tinguntur lanæ. Plin. lib. 24. ca. 11.

ERYTHROS, frutex, alio nomine Rhus appellatus. Plin. li. 24. c. 11.

ERYX, mons in Sicilia, ab Eryce ibi sepulto, & nomen ciuitatis in quo templum Veneti construxit Eryx eius filius. Ouid. 2. de Arte. Colle sub umbrolo, quam tenet altus Eryx.

E A N T E S

ESCA, [Esca, cibo. Gal. Viande, mangeaille, amorse, pass. Hisp. Manjar de yasca, geno del huego.] Jab edendo, cibus omnium animalium. Ouid. 2. Am. el. 6. Nux erat esca tibi. Accipitur pro eo, quod datur auibus piscibusve decipiendi gratia. Ci. de Sen. Plato escam nialorum uoluptatem appellat: quod ea uidelicet homines capiantur, ut hamo pisces.

ESCARIVS, a, um. [Da esca. Gal. Appartenant à viandes. Hi. Cosa de comer.] *εσκαριος*, quod ad escam pertinet. Plin. li. 36. cap. 36. Ad escaria uasa totum rubens vitrum, nô translucens. Escaria mensa, teste Festo, dicitur quadrata, in qua homines epulantur. Vincla escaria. Plaut. Mæn. Isthæc nimis lenta uincla sunt escaria.

ESCVLENTVS, a, um, *εσκυλεντος*, quod esui aptum est. Cice. 2. de Nat. Deor.

ESCVLVVS, arbor ex genere glandiferarum, eadem cû illa, quâ Theophrastus, *παιτύλλα*, id est, latifolia appellat. Dicta Esculus, teste Sernio, quod primi mortales, non dum inuētis frugibus, glâde eius pro esca uterentur. Idem tamen auctor est principij huius uocis diphthongo scribi consueuisse. cui consuetudini hodie doctiores non obtemperât, plus originis rationi, quam Seruij auctoritati, tribuentes. De hac arbore, uide Plin. lib. 12. cap. 1. & lib. 16. ca. 4. & li. 17. ca. 20.

ESTRO, ας, κατὰ τὴν φύσιν, frequen. a supino Esum formatum. Gel. lib. 4. cap. 11. Pythagoram philosophum non effcauiffe ex animalibus. **ESSE DARI**, qui effeda regunt, aut qui ex effedis pugnant. Ci. 1 reb. ***ESSE DONES**, populi sunt Afiæ utranque Scythiam incolentes. Pl. lib. 4. cap. 12. **ESSE DVMI**, di. p. c. uehiculum Gallorum Britannorumque apud Belgas primo reperiunt. Virg. 3. Geor. Belgica uel molli melius ferret effeda collo, Legitur etiam effeda genere foemino. Senec. episto. 57. **ESTO**, ἔστω, futuri temporis imperatiui. Interdum concedentis aduerbium est. Vir. 4. Aen. Esto, ægram nulli quondam flexere mari. **ESTRIX**, estricis, gen. foem. ab Edo, es, Plau. Cal. **ESVRIALES**, feræ, dicuntur a Pla. in Capt. quibus ab ededo feriuntur. **ESVRIES**, ei, Esuritiis, onis, & Esurigo, inis, [Fame. Gal. Fain, famine. Hisp. Hambre.] τρυφή, idem quod fames, edendi auiditas. Varro. Esurigo findebat coltas. Catul. 20. Epigr. Aureli pater Esuritionum. **ESVRIOS**, is, ire, pe. cor. Esuriui, itum, [Hauer fame. Gal. Auoir faim, desirer à manger. Hisp. Hauer gana de comer.] τεινάω, τεινίω, fameo, cibum appeto. Est autem absolutum: quanquam & cum accusatiuo inueniatur. Plau. in Curc. Nisi pecuniam mature parsit, mature esurit. Ter. in Heaut. Est spes, nos esurituros satis. **ESVRIOR**, uerbale, Mart. 1. 3. Romam petebat esuritor Thurius. **ESVRIOS**, onis, [Chi ha fame. Gal. Afamé, qui a gmad faim. Hisp. Hambriento a ganoso de comer.] qui esurit. Plau. Persa. O Saturio, oppot tunc aduenisti. S. Médacium dicis, nam esurio uenio, non saturio. **ESVS**, us, ui, [Il mangiare. Gal. Mangerie, mangement. Hisp. El comer.] auctus edendi. Pl. lib. 20. ca. 7.

E A N T E T

ET, coniunctio copulatiua: ut, Cice. eloquens fuit, & philosophus. Dupliciter interdum, ac completiua est in diuersis rebus. Vir. 1. Ac. Multum ille, & terris iactatus, & alto. Modo accipitur: pro etiam. idem 2. Aen. Quorum Iphitus æuo iam grauior Pelias & uulnere tardus Vlyssi. Modo interrogatiua. Vir. 1. Eclo. Et que tanta, fuit Romam tibi causa uidentis? Modo indignatiua. Idem 1. Aen. Et quisquam numen Lunonis adoret Prætere? Ponitur interdum pro hoc est, Plaut. Annos natus iam sexaginta, & senex. Plerique sententiarum initijs competit. Quint. Et finitæ quidem sunt partes duæ, quas hæc professio pollicetur. Interdum ponitur pro aduerbio ordinandi, ut, Corpusq. lauant frigeatis, & unguunt, id est, deinde unguunt.

***ETACHADOS**, Insula est iuxta sinum Persicum. Pl. lib. 6. c. 28.

ETENIM, [Percioche. Gal. Pource, car. Hisp. Porque, ciertamente.] ἔτι, ἔτι, idem ualeat quod enim, quia: & fere primum in oratione locum uendicat. Cice. 4. Ver. Etenim quoniam numerum iniuriarum uobis non possum exponere, genera ipsa cognoscite. Idem 2. de Diu. Etenim ex diuisione hoc secundum est. Inuenitur & secundo locout, Vos etenim iuuenes animos geritis muliebres. Ci. de Offic. ex uetere poeta. Accipitur aliquando pro quippe. Ci. pro Flac. Ne que in toto Aemonensium testimonio commouebor: etenim quibus ego istam laudationem remittam, id est quippe quibus. & c. Nonnunquam diuisa compositione per duas dictiones effertur. Ci. de Clar. Ora. Et dicere enim bene nemo potest.

ETEOCLES, π. c. ἑτεοκλῆς, Oedipi filius: ex nefando Iocasta matris concubiti editus, cui cum fratre Polynice ita cõuenerat, ut alternis annis regnarent. Exacto deinde primo anno, cum Eteocles, qui, quod maior natu esset, primo anno regnarat, reuertenti fratri renuerat regno cedere, Polynices adiutus a Tydeo & Adrafto sacro fratri bellum intulit, in quo ambo mutuis uulneribus ceciderunt.

ETESIAE, ἑτησιαί, uenti, quos Str. li. 3. Subsolanos uocat, id est Euros. Hi quotannis in uigore æstatis perflant xl. diebus post caniculæ exortu. Dicti Etesia, id est annui. ἔτος, enim annus, ἑτησιος, annus, quod ex omnibus uentis ij maxime itati sunt, & singulis annis eodem tempore redeant. Plin. lib. 37. capi. 5. & Gell. lib. 2. cap. 18.

ETHICE, es, uel Ethica, æ, [Ethica,] pars philosophiæ ad mores pertinet. Ci. de Fato: Quia pertinet ad mores, quos ἠθικῶν, Græci uocant, nos eam partem philosophiæ de moribus appellare solemus: sed decet augmentem linguam Latinam, nominare Moralem.

ETHOLOGVS, qui gestu ipso corporis, & sono uocis ita exprimit mores hominum, ut gestibus loqui uideatur. Cice. 2. de Orato. Mimorum est, & ethologorum, si nimia est, imitatio, sicut obscenitas.

ETHYSA, olim insula in mari Myrtoo, deinde continenti. Plin. lib. 6. cap. 80.

ETIAM, [Anchora, etiandio. Gal. Aussi, demantage, encor. Hisp. Tambien.] Plau. Tu ne etiam id rescisti? Aliquando significat Adhuc. Terent. in And. Nihil suspicans etiam mali. Aliquando præterea, Idem in And. Etiam puerum conueni, Cremis. Etiam, responsio affirmatiua, Plinius ad Tacit. Studes? inquam. Respondit, etiam. Aliquando & affirmandi uim habet nulla præuente interrogati-

ne. Cicero pro Rosc. Sinon, quomodo tabulas conficis? Si etiam, quamobrem hoc nomen triennio amplius in aduerarijs retinebas. Accipitur & pro Quin potius, Plinius in Paneg. Nullius ab eo auctoritas immunita, aucta etiam. Etiam atque etiam, pro ualde, Cicero de Finibus quinto. Ille locus est Piso tibi etiam atque etiam confirmandus. Etiamdum, pro adhuc, Terent. Hoc ego mali non pridem inueni, neque Etiamdum icit pater. Etiam ne. Plaut. in Ann. Age excrea. D. Etiam ne. L. Age. quæso hercle usque ex penitis faucibus. Cicero Attic. decimo. Etiam ne Balbus in senatum uenire cogit? Etiamnum idem adhuc, uel ad hoc usque tempus. Plaut. I ruc. Mihi etiam nunquid sit negotij, falsus incertusque sum. Pro eodem legitur Etiamnuc. Idem in Amph. Etiamnuc nauisco. Ponitur & pro statim, illico, uel exemplo, Idem in Aul. Abcede hinc etiam nunc. Etiamnum, pro usque tunc, usque ad id tempus. Terent. Hecy. Narrat ut uirgo ab se integra etiam tum fiet. Cice. de Orat. Omnes etiam tum retinebant illum Periclis succum.

ETRURIA, uide Hetruria.

ETRI, [Benche, anchor che. Gal. Combien que j'çquit qu, toutes fois que. Hisp. Aunque.] ἔτρι τοι, Ci. pro Mito. Etri uere or iudices. Interdum etiam cum substantiuo inuenitur. Cicero de Am. Etri illis plane orbarus essem. Nonnunquam interrogatiue profertur. Cic. Attic. Etri que fuit illa temeritas? Interdum inuenitur iunctum cum Quamuis. Ci. ad Att. lib. 16. Etri, quamuis non fueris suator profectiois meæ, approbator certe fuisti.

ETYMOLOGIA, Cicero 1. Acade. Verborum Explicatio probatur, id est qua de causa, quæque essent ita nominata, quam Etymologiam appellant.

ΕΤΥΜΟΝ, in, idem quod Etymologia, Var. 1. de re rust.

E A N T E V

EVACUARE, [Votare. Gal. Vuider hors, euacuer. Hisp. Vaçiar, euacuar.] εὐακῶ, unde euacuare alium. Pl. lib. 20. c. 6.

EVADO, dis, si, iun, [Campare, fuggere, diuentare. Gal. Passer outre, paruenir, uenir au dessus, eschaper. Hisp. Escapar de peligro, salir hecha alguna cosa.] διαδύομαι, effugio, ex eo. Virgilius, Aene noio. Noitras ne euadere demens sperasti te posse manus? Cicero pro Cælio: Si euasisti, ut subito ex balneis mulieris amici, Liciniumque comprehendisti, id est si ex balneis erupissent. Reliquos equites consecrati, paucos, qui ex fuga euaserant, reliquerunt. Sic euadere e manibus hostium, apud Liuium, & Euadere ex iudicio aliquo apud Cicer. Sal. in Jug. At ni Marius signa inferre, atque euadere opide properauisset, profecto cunctis idem mutauissent. Cicero Tulcul. primo. Accedit, ut eo facilius animus euadat ex hoc aere. Idem de Sen. Mihi quidem nunquam persuaderi potuit, tum animum esse insipientem, cum ex insipienti corpore euasisset. Ponitur etiam pro ad finem perducere. Terentius in Andr. Quam timeo, quorsum euadas, id est ad quem finem perueniat oratio tua. Item pro fieri. Cicero in Verr. Tu eiusmodi euasisti, in suis ac diuisionis disciplinæ educatus. Euadere in muros, uel in cacumen montis, est ascendere. Virgil. libro secundo. Euado ad summi fastigia culminis, Euadere arua, apud Liuium. Euadere ante oculos, pro apparere. Virgil. secundo Aeneid. Ut tandem ante oculos euasit, & ora parentis. Euadere ad coniecturam, consequi Coniectura. Plau. Numquam hodie quini ad coniecturam euadere. Euadere in malum, Terentius in Adelph. Nimia illa licentia. Profecto euadet in aliquod magnum malum.

EVAGARTO, uerbale. Plin. lib. 2. cap. 17.

EVAGOR, aris, [Vagare. Gal. sortir de son lieu, ordre ou place, uager & la. sortir de propos. Hisp. Andar fuera uagando.] ναπελαίω, latius uagor, ex patior. Liui. 22. Frõnibus aduersis concurrendum erat, quippe nullo circa ad euagandum relicto spatio. Per metaphoram est extra propositum dicere. Cicer. in Offic. Nam qui appetitus longius euagantur.

EVALEO, es, p. c. [Ingagliardirsi. Gal. Pounoir. Hisp. Mucho poder.] ualidior fio, unde Eualesco, robur, & uires acquirō. Plin. lib. 15. Quæ postquam eualuit.

EVAN, unum est ex Bacchi cognominibus. Ouid. lib. 4. Met.

EVANTES, dictæ Bacchæ, quæ liberi patris Orgia celebrantes. Euanis nomen identidem acclamabant. Virg. Aen.

EVANDER, Carmentis filius, qui cum patrem imprudens occidisset, relicta Arcadia, in Latium sese contulit, atque pulsus Aboriginibus in Palatino monte confedit, ubi opidum Pallanteum fundauit, a nomine Pallantis (ut Virgilio placet) proauis sui. Vir. 8. Aen. Arcades his oris, genus a Pallante profectum, Qui regem Euandrum comites, qui signa sequuti Delegere locum, & posuere in montibus urbem, Pallantis proauis de nomine Pallanteum. Legitur & nominatiuus Euandrus. Idem 8. Aen.

EVANEOS, es, & euanesco, scis, secūda syllaba pro. [suauire, spirare. Gal. Deuenir à neant, se perdre, s'euauoir. Hisp. Desuane, serse, desuaparecer.] εὐανέω

- ἀφανίζουμαι*, e conspectu ab eo. Plin. lib. 9. cap. 51. Eodem tempore euaneſcunt. Cice. de Clar. Orato. Isque & orationes reliquit, quæ iam euauerunt. Idem ad Atti. lib. 3. Extenuari & euaneſcere ſpem noſtram uidi.
- EVANIDVS**, a, um, inanis, [*Fragile, uano, caduco. Gal. Qui n'ha point de uertu, qui ſoudain s'eſuanoiſt. Hiſp. Deſuaneſcido.*] caducus. Colu. de Arb. c. 17. Nam quæ in proceritatem extenduntur, euanidæ ſunt, parum fructus ferunt. Plin. libr. 37. c. 5. Quædam ex ijs ſeneſcunt, paulatim uiriditate euanida. Ouid. 5. Metamor. Pectoraque in tenues abeunt euanida riuos.
- EVANGELIA**, orum, ſacrificia & ſupplicationes, pro iucundo nuncio decerni ſolita, uel etiam merces allati iucundi nuncij. Cicero Atti. l. 2. O ſuaues duas epiſtolas, quibus euangelia deberi ſateor. Idem ad eundem: Ita ne nunciat Brutus, illum ad bonos uiros euangelia?
- EVANGELIUM**, [*Buona noua. Gal. Euangile, bonne nouvelle. Hiſp. Euangelio, d'buon menſage.*] bonum nuncium: ab & bonum, & ἀγγέλλω, nuncio: unde non immerito a Chriſtianiſ Euangelium appellatū eſt, ſalutiſerum illud nuncium, a Chriſto, ueraciſſimo patris nuncio, nobis allatum, quod omnibus ad dominum redeuntibus æternæ felicitatis hæreditate promiſit.
- EVANNO**, aſ, a, [*Suentolare. Gal. Vaner & getter hors en uannant. Hiſp. car endar à auer. r. r.*] uanni motu euentulo. Var. 1. de Re ru. Quod e miſſimum eſt in eo, euānetur foras, Per translationem pro amouere, ut annotauit Nonius, cicans illud Pomponij ex Panuceatis. Euannetur: & mea ocyus operā ut fiat, fecero.
- EVAPORATIO**, [*Vaporatio. Gal. Evaporation. Hiſp. Obra de abahar.*] ἐξατμισις, uaporis expiratione. Sen. lib. 1. Nat. quæſt.
- EVASTO**, aſ, are, [*Dare il guasto. Gal. Deſtruire, gaſter. Hiſp. Deſolar d' mcho deſtruyr.*] δαῖστρομεος, idem quod uastare. Liu. 10.
- EVAX**, a, o, interieccio exultantis. Plaut. in Men. Euax, iurgio uxorem tandem abegi.
- EVBOIA**, d' Boie, nomen inſulæ in mari Aegæo, tam anguſto euripo a Bœotia diuiſa, ut ponte illi coniūgatur. Hodie uocant [Negro pōte.] Hinc Euboicum mare: quod duplex eſſe dicitur: alterum in Aegæo mari, alterum in Campaño, ſeu Tuſco: quod in Aegæo, Eubœæ adiacet, a qua denominatum. quod in Tuſco, Cumarum, Baiarū quæ alluit orant, ab Euboicis aduenis & Cumarum conditoribus nuncupatum.
- EVBOICVS**, a, um, ut, Carmen Euboicum. Ouid. 4. Faſt.
- ***EVCARPIA**, urbs Phirigiz, in qua racemi teracitate ac magnitudine ſpectabiles ſunt. Stra. libr. 12.
- EVCLIDES**, philoſophus Megarenſis, Socratis auditor, ſcripſit dialogos plurimos, quorum nomina recentent Suidas, & Laertius. Fuit & alter Platoniciſ philoſophus. & geometra inſignis, tẽpore primi Ptolemæi, poſterior aliquanto ijs, qui Platonis temporib. uixērūt, antiquior uero Eratoſthene, & Archimede. hic multa de geometria, & muſica ſcripſit, quæ extant.
- EVDOXVS**, peritiſſimus aſtologus fuit, & geometra, patria Gnidus, qui primus apud Græcos annum ad Lunæ curſum ordinauit. Luc. lib. 10. Nec meus Eudoxi conceder ſaſtibus annus. Scripſit leges, & de geometria atque aſtologia libros edidit. Cic. l. de Di. 2. Eudoxus Platonis auditor, in aſtologia facile princeps.
- EVECTIO**, teſte Budæo, diploma, ſine chartula, ſigno principis obſignata, qua poteſtas permiſſitur aliquid euehendi. unde. C. de Curſu publ. cauetur, ut euectiones ab omnibus poſtulentur.
- EVECTVS**, tus, euectio, quæ fit uel nauibus, uel curribus. Plin. l. 18. c. 5. Cato ſpectari iubet, ut operariorum copia prope, ut nauigiorum euectus.
- EVENO**, is, ἐξένη, extra ueho. Ci. de Cl. Or. ut ſemel e Pireæo eloquẽtia euecta eſt. Per translationem extollo. Vir. 6. Aene. Pauci, quos æquus amauit Iuppiter, gal ardens euexit ad æthera uirtus.
- EVELLATVM**, [*Suentolato. Gal. Eſuent. Hiſp. Auentado.*] ueteres dixere pro euentilato Feſtus.
- EVELLO**, lis, euelli, & euulſi, euulſum, [*Stirpare. Gal. Arracher. Hiſp. Arrachar algo de lugar.*] ἐπιλλω, extraho, extripio: ut, Euellere ſibi capillum præ luctu. Cicero. 3. Tuſcu. Idem ad Att. 5. Excifa eſt arbor, non euulſa. ſic Euellere ſe e complexu, apud eundem. Translate. Euellere opinionem ex animis hominum. Euulſio. Cicero. de Nat. Deo. Euulſionem dentis Aefculap. inuenit.
- EVENIO**, euenis, p. cor. eueni, euentum, [*Venire, accadere, auenire. Gal. Auenir. Hiſp. Aconteſcer.*] uenire, accidere. Pla. Caſ. ſine modo rus eueniat. remittam ad te uirum. Nonnumquam etiam ſignificat euadere, ſed eſt, per quancumque difficultatem ad aliquid peruenire. exitum habere. Plaut. in Moſt. Hæc blanda dicta quo eueniant, ma-deo metu. Sæpius tamen ponitur pro contingere, accidere, & tam in malam, quam in bonam partem accipi ſolet. Cicero Offi. tertio. Quod in poematibus, & in picturis uſu euenit. Idem, Fam. 2. Ex quo uereor, ne idem eueniat in meas litteras. Quandoque eſt obuenire, & forte alicui obtingere. Salut. in Jug. Metello Numidia euenit. Euenit, imperſonaliter pro ita cecidit. Terent. in And.
- Quid tu Athenas inſolens. C. Euenit.
- EVENTILO**, aſ, [*Criuellare, ſuentolare. Gal. Eſuent. Hiſp. Derramar al miento.*] λιμναιο, uentilatione purgo. Col. lib. 1. Frumenta euentilata mundiora ſunt.
- EVENTVM**, tiſ, [*Auenimento. Gal. Euenement, la fin & iſſue de quelque choſe. Hiſp. Aconteſcimiento, d' la ſalida de lo que aconteſce.*] nei. gen. Luc. l. 1. Euentum dici poterit, quodcumque erit a & um. Ci. in Partit. Cuiusque facti, & euenti cauſa ponetur.
- EVERTVS**, [*Accidente, caſo, auenimento. Gal. Euenement. Hiſp. Aconteſcimiento.*] συμβατα, gene. malcu. & quarti ordinis, quod caſu aut fortuna nobis euenit, tam bonum, quam malam. Cic. lib. 1. de Or. Ut enim quis optime dicit, ita maximè uarios euentus orationis pertimeſcit. Virg. lib. 6. Aeneid. Cæcosque uolunt Euentus animo ſecum. Oui. Careat ſucceſſibus opto, Quiſquis ab euentu facta notanda putet.
- EVENVVS**, p. p. *Δύων*, fluius Aetoliæ, in Callidromo mōte naſcens, & iuxta Calydonem in mire Ionium influens: ita dictus ab Eueno Martiſ filio, qui ſe in hunc fluium præcipitauit. Ouid. lib. 9. Meta.
- EVENVVS**, *Δύων*, philoſophus, qui ignè optimum ciborum condimentum eſſe dicere ſolebat, ut refert Plutarchus.
- EVERBERO**, [*Battere. Gal. Battre. Hiſp. Herir d' agotar*] uerbero. Oui. 14. Mer. Cineres pulſis euerberat alis.
- EVERGÈTES**, cognomen Ptolemæi, Aegyptiorum regis, qui Philadelpho ſucceſſit, a maximis eius in ciuitates meritis impoſitum. *δὲ γέτης*, enim beneficis. Euergetæ item populi Scythiæ, quod benefici fuerint in Argonautas, tempeſtate ad eorum littora delatos. Stroph.
- EVERGO**, is, [*Mandar fuori. Gal. Enuoyer de hors. Hiſp. Embiar à fuera.*] ἐπιχύω, emitto. Liu. Mentis ſpem faciebant, eo magis, quod nullos uergerent riuos.
- EVERICVLVM**, li, [*Rede da peſcare. Ga. File, uerneil, ſeine. Hiſp. La red b' tr radera de peſadores.*] *ῥαχλυν*, rete piſcatorium à Græcis dictum: & à uertenda aqua ſic appellatum. Var. 3. de re ruit. c. 17. Cum neque euericulo in litus edacere poſſent piſces. Cic. 6. Verr. Expilatorè Sicilia Verrem, Euericulum appellat. Idem lib. 3. de Nat. Deor. Doli mali actionem Euericulum appellat omniau maliciarum, quod ſcilicet ea euertantur omnes fraudes & uita hominum ciuili.
- EVERRO**, is, ri, ſum, [*Spazzare. Gal. Balier & uettayer. Hiſp. Barrer.*] ſcopis expurgo. Col. 11. 7. Stabula frequenter euerrenda & purganda. Transla. pro expilare. Cicero tertio Verr. Quam domum, quam urbem, quod fanum denique non euerſum a que exterſum reliquit?
- EVERSIONES**, [*Deſtruttione, ruina. Gal. Renueſement, deſtruction. Hiſp. Obra de traſformar alguna coſa.*] *ἀντιστας*, Plin. lib. 22. c. 16. Præcipitia, uehiculorum euerſiones. Cic. de Sen. Rerum publicarum euerſiones.
- EVERSOR**, oris, [*Deſtruggitore. Gal. Renueſeur, deſtruteur. Hiſp. Traſformador, deſtruidor.*] Cic. pro domo Euerſor huius imperij. Vir. 1. 1. Aen. Priami regnorum euerſor Achilles.
- EVERTOTIS**, ti, ſum, [*Ruinare, deſtruggere. Gal. Renueſer ce qui eſt de ſus deſſous, abolir, deſtruire. Hiſp. Reboluer d' traſformar, ſubuertir, deſtruir.*] ἀνασάτω, excindo, diruo. Cic. l. 1. Offi. De euertendis diripiendis-que urbibus ualde illud conſiderandum eſt. Virg. 3. Aene. Priami-que euertere gentem.
- EVESTIGIO**, aduer. [*Incontinent, ſubito. Gal. Tout incontinent apres, tout ſoudain ſubit. Hiſp. Luego ſin algun medio.*] *ἀντινα*, conſeſtim, ſtatim. Ser. Sulpicius Cicero. libr. 4. Fa. Eueſtigio eo ſum proſectus prima luce.
- EVGANETI**, *δ' γανέοι*, populi fuerunt ad intimum maris Adriatici ſinū, Alpes uerſus, qui demde a Troians & Henetis, qui Antenore duce in eam Italiæ partem uenerunt, ſedibus ſuis pulſi Alpes Graias tenuerunt. Liu. lib. 1. Dicti Euganei *ἄν' τῶν δ' γενέας*, a generis nobilitate, teſte Plin. lib. 3. cap. 20. Hinc Euganeus, a, um. Iuu. Euganea quantumuis mollior agna.
- EVGE**, interieccio aſſentientis, & gratulantis. Pla. in Epid. Euge, corpi lentior mde re atque agilio. Idem in Mer. Euge mi Demipho, ſalue.
- EVGENIA** e. p. uux quædam a generoſitate ſic dicta. nam *δ' γυνεία*, nobilitas. Col. lib. 3. cap. 2.
- EVGVVM**, *ὀμυλ*, pellicula quædam in pudèdo muliebri, quam primo coitu rumpi nonnulli ex antiquis putauerunt. Nonius: Eugiū, pars media inter naturalia muliebria. Neuius: Sine eugio puellam inuenit. Liberius. An concupicis eugum ſcindere?
- EVHYVS**, Bacchi cognomen, a Ioue illi inditum eo in bello, quod gigantes cum dijs geſſerunt. fabulantur enim poëtæ, Liberum patrem in ſe leonem conuerſiſſe, eumque e gigantibus occidiſſe. & ob rem tam ſtrenue geſtam, Evhyon, id eſt bonum filium a Ioue ſalutarum Stat. lib. 2. Inde ſeminimum Euhyas, quod bacchi ſacerdotem ſignificat. Hor. 3. l. Car.
- EVIDENTER**, [*Maniſtamente. Gal. Euidemment, clerement. Hiſp. Clara y maniſtamente.*] perſpicue. Liu. 7. Cum tam euidenter pernituerit.

- EVIDENS**, [*Evidente, manifesto, Gal. Evident, clar, manifeste. Hisp. Visible, claro y manifesto.*] quod aperte videtur. Cic. de Vniu.
- EVIGILAS**, [*Destarsi, svegliarsi. Gal. Veiller, ne dormir plus. Hisp. Velar des pues del sueño.*] & γεινωμας, expergiscor. Plin. epilt. 5. Vigilaeram; nuncius a Spurina. Stat. 5. Syl. Excidit, & medijs miser euigilavit in undis. Nonnumquam elucubro, & per uigilias aliquid conficio, Cic. Att. libr. 9. At quam expedita tua consilia, quam euigilata tuas cogitationibus.
- EVINCIO**, is, ire, [*Cingere.*] coronatio. Virgil. 8. Aeneid. Euincti temporaria ramis.
- EVINCOS**, [*Vincere. Gal. Convaincre, surmonter, vaincre. Hisp. Vencer.*] ἐννικω, unco, vincendo extorqueo. Liu. 2. Eumcunt iustando, ut lit toræ sibi ad Tarquinius darentur. Hor. 2. Ser. Sa. 3. Sic pueilius ijs ratio esse euinct amare. Inde Euictus, uictus, conuictus. Cic. 2. Ver. tam multis testibus euictus, ora iudicum aspicere auderet. Vir. 4. Aene. Tu lacrymis euicta meis.
- EVIRATUS**, [*Castrato.*] ἐξ ἀνδρισμῶν, castratus. Translate pro effeminato. Plaut. Adolefens euiratus ac mollis.
- EVIRO**, as, [*Castrare. Gal. Castrer, effeminer, ôter la virilité. Hisp. Castrar, enflaquecer à otro.*] castrato, uiriliter in exco: translate, effeminatum reddo. Var. Marcip. Euiravit omnes Veneri uaga pueros. Nonius.
- EVIRATIO**, [*Castratione.*] iurilium excoctio: unde Euirationem pilorum dixit Plin. lib. 29. cap. 1. pro depilatione.
- EVISCERO**, as, [*Suentrare. Gal. Esbrouiller, ôter les entrailles & le dedans. Hisp. Desollar à desembuchar.*] iuisceribus spolio. Vir. 1. A. E. P. edibus que euiscerat uncis.
- EVITABILIS**, le, [*Euitabile.*] ut non euitabile telum. Ouid. 6. Metam.
- EVITO**, as, [*Schifare. Gal. Evir, euter. Hisp. Esquinar.*] ἀναβῶμαι, Vito. Cic. de Ami. Quas tū euitare, tum eleuare, tum ferre sapientis est. Est & Euito, pro uitam eripio. Cicero tertio Tuscul. e uertuto poeta: Vidi Priamo uitam euitari. Euitatio malorum, Quintil.
- ***EVMERES**, balsami genus leui cortice, ita dictum quod cæteris sit procerius. Plin. lib. 12. cap. 25.
- EVMENTIDES**, [*Furis infernalis.*] furia infernalis. κατ' ἀντίφρασιν, dixit, quod minime beneuolæ sint. Διμενης, enim beneuolus. Has tres fuerunt fuisse, Acherontis & Noctis filias, uno partu editas. Et apud inferos uocantur Canes: unde Lucan. Iam uos ego nomine uero Elciam, Stygiasque canes in luce superna destituiam. Apud mortales Furia, ab effectu. Cic. 2. de legibus. Agitant & infectantur impios Furæ non ardentibus pedibus, ut est in fabulis, sed angore conscientia, & fraudis cruciatu. Apud superos dicuntur Diræ. Virgil. libr. 12. Aeneid. At procul ut Diræ stridorem agnouit, & Alas.
- ***EVMETRIS**, gemma est apud Bactros nascens. silici similis, quæ capiti supposita, nocturna uisa ad oraculi similitudinem reddit. Plin. lib. 37. cap. 10.
- EVMOPLIDAE**, Ἐμοπίδαι, sacerdotes, seu magistratus Athenis, in memoriam & honorem Eumolpi regis. Diodorus. Cicero.
- EVMOPLVS**, Atheniensis, quem Suidas Musæi poetæ filium fuisse scribit, & Pythiorum uictorem. Alij Orphei uatis filium, qui poeta fuit Homero antiquior. Ab hoc Eumolpidas, factorum quorundam præsidis, dictos uolunt. Aeschynes contra Ctesiphontem.
- EVNUCHO**, as, [*Castrare. Gal. Castrer. Hisp. Castrar.*] ἀνδρισμῶν, castrato. Var. in lege Næua apud Nonium: Qui se eunuchat, aut alibi liberum producit.
- EVNUCHVS**, [*Castrato. Gal. Eunuche, châtre de son jeune age. Hisp. Capado à castrado.*] castratus: ab ἀνδρῶν, cubile, & ἐργῶν, custodia, quia id hominum genus adhibeatur seruandis cubilibus regum. Cic. in Ora. Eunuchi e Syria Aegyptoque. Iuu. Sat. 12. Qui se Eunuchum ipse facit.
- EVOCATI**, qui repentina aliqua necessitate in bellum tumultuarie uocantur. Sue. in Galb. Delegit equestris ordinis iuuenes, qui Euocati appellarentur. Cic. ad Appium: Antonium præfectum euocatorum misi ad te.
- EVOCO**, as, [*Chiamar fuora. Gal. Hucher pour venir de hors, appeler. Hisp. Atraer y llamar à fuera.*] ἐκκαλέω, extra uoco. Ter. in Eu. Numquam euocari hinc uis foras? Cic. Att. 2. Sic te ijs litteris euocabam, ut nihil acrius fieri posset. Sic qui in prouincijs erant, sæpe ad dicendam causam Romam euocabantur. Cic. in Ver. Pericles Romam euocatus est, quod auctor iniuriæ illius fuisse argueretur. Euocare ite, est ad subitam tumultuariamque militiam uocare. Cæf. Bel. Ciui. 1. Magnus numerus equitum, quos ex municipijs Domitius euocauerat. Euocare deos, ueteres dicebant, pro precibus elicere numina illa, iniquorum esse tutela urbs obfessa putabatur, ut ea relinquit in eorum, qui obfidebant, urbem transiret. uide Macr. Sat. li. 3. cap. 9. Hinc euocator, & Euocatio: Cic. in Catone, Euocator feruorum: ad Her. Euocationes hominum.
- EVØE**, interiectio bacchantis, quam in liberi patris Orgijs idētidem
- inculcabant Bacchæ. Ouid. 6. Met. Exululant, Euoque sonant.
- EVOLATICVS**, tica, ticum: ut, Euolatici homines. Pla. in Mil.
- EVOLITO**, as, are, frequen. Extra uolo. Col. lib. 8. cap. 8.
- EVOLAS**, are, [*Volar fuori. Gal. S'enuoler, uoler hors. Hisp. Volar de un lugar à otro.*] ἀφίπτεμας, eytra uola. Cic. 1. de Leg. Glandifera illa quercus ex qua olim euolauit Nuncia fulua Iouis miranda uisa figura. Translate est eripere se. Cic. 3. Ver. Ille cupere aliqua euolare, si posset. Euolare pœnam. Cic. de Prouin. conf. Quam pœnam huius euolauit, at aliam multo grauiorem subierunt.
- EVOLAS**, are, [*Rubare, rapire. Gal. Desrober, uoler. Hisp. Robar, arrebatar.*] ἀρπάζω, furari, rapere, quasi in uolam recipere. Plaut. Cist. Cistellam hic mihi euolauit.
- EVOLVO**, is, ere, [*Rinolgere. Gal. Desrouller, desplier. Hisp. Sacar uoluiendo.*] de loco uoluere. Lucr. lib. 3. Nudis euoluunt saxa lacertis. Euoluere librum. Cic. 1. Tuscul. Euoluere, meditari, Virgil. quarto Georg. Gelidis hæc euoluiffe sub antris. Euolutus. Liu. 26. Interuentu hominum euolutam repente, atque ex oculis elapsam.
- EVOLVIO**, Cic. 1. de Finib. Quid poetarum euolutio uoluptatis affert?
- EVOMAS**, ere, [*Vomitare. Gal. Vomir & gettar abors, se desgorger, rendre s'gorge. Hisp. Comitando rendir.*] ἐξυμέω, uomendo eijcio. Cic. 2. de Nat. Deo.
- ***EVONYMOS**, insula est una ex uulcanijs.
- ***EVPAΛIA**, nomen urbis in Locride.
- ***EVPAIORIVM**, siue Eupatoria, herba est ab officinis Agrimonia appellata. Plin. lib. 25. cap. 6.
- ***EVPHEMIA**, uxor fuit Iustini Imperatoris. Suidas. Græcis item Euphemia faultam acclamationem significat.
- ***EVPHRANOR**, nomen Statuarij laudatissimi Isthmij, qui de Symmetria & coloribus aliquot uolumina edidit.
- EVPHRATESIS**, fluuius Mesopotamiæ, quem Strabo scribit ex Niphate monte Armeniæ, magnum, profundum, & celerem nasci: influere autem in mare rubrum, prius tamen Babyloniam per medium diuidere, & Tigri coniuictum Mesopotamiam facere. Sal. quoque affert, tam Tigris, quam Euphratis in Armenia fontes demonstrari. Cui etiam astipulatur Plin. lib. 6. cap. 24. ubi Euphratem in Charanotide, Armeniæ maioris præfectura, nasci tradit. Dicitur putatur Euphrates, ἐπι τῷ ἀφαινεῖν, a lætificando quod circumiacentem agrum restagnationibus adeo lætum fœcundum que reddat, ut frequente anno sponte restibilis fiat feget. Plin. li. 18. cap. 15. & 16.
- ***EVPIIUS**, lacus Cisalpinæ Galliæ.
- EVPOIUS**, prisicæ comedie scriptor, in reprehendis hominum uitij liberissimus. scripsit Comædias septemdecim, ex quibus nouæ uictoriam meruerunt. perijt in prælio nauali, inter Lacedæmonios, & Athenienses commisso. cuius mors quantum ciuitati luctu attulerit, illud unum documento esse potest quod publico edicto cautum est, ne poætæ in posterum militare liceret.
- EVRIPIDES**, insignis poeta tragicus, natus eo die, quo numerosus ille Xerxis exercitus ab Atheniënsibus fusus est. Floruit tempore Archelai Macedonum regis, a quo etiam summo in honore est habitus. Scripsit fabulas lxxv. ex quibus quinque tantum uictoriam meruerunt. Callitate uitæ tâta fuit, ut uulgo μισογυνής, mulierum ofor fuerit cognominatus. Perijt noctu ab Archelai canibus, ut fertur, discerptus. Ossa eius regis iussu Pellâ sunt trāsata, repulsis Atheniensium precibus, qui sæpe per legatos tentauerant, ut ciuis sui reliquias sibi in patriam referre liceret. Cic.
- EVRIPIVS**, fretum, id est mare angustum inter Aulidem Bœotia portum & Eubœam insulam, quod unius diei & noctis spatio septies recurrit eo impetu, ut nauigia, repugnantibus uentis, plena secum rapiat. Mela. Sunt item euripi, canales, seu ductus aquarum aliunde deductarum in sublime salientium, qui si maiusculi sunt, Nili dicuntur. Cic. lib. 1. de Leg. Ductus aquarum, quos isti Nilos, Euriposque uocant, quis non irriserit? Euripi quoque sunt fossæ in ludis circumdatæ pro septis, quorum loca temporaria prius clostra fuerunt. Plinius.
- ***EVROMYS**, opidum est Cariz.
- EVRONOTOS**, uentus inter Eurum & Notum flans. Plin. libro secundo cap. 27.
- EVROPA**, tertia pars orbis, ab Asia Danaide fluuio, ab Africa Mediterræno mari discretis: dicta ab Europa, Agenoris Phœnicum regis filia, quam Iuppiter (ut poætæ fabulantur) in bouem transformatus, raptam abduxit in Cretam. Habet quatuor sinus magnos, primus est a Gaditano freto ad Lacinium usque promontorium Italiæ in Locris, Secundus a Lacinio ad ipsa Epiri Acrôceraunia. Tertius inde ad Hellepontum. Quartus ab Helleponto ad Mæotides ostia.
- EVROTAS**, fluuius Laconia, Spartam præterlabens, teste Liu. 35. Virgil. in Sileno: Quæ Phœbo quondam meditante beatus Auidij Eurotas.

EVRYDICE, uxor Orphei, cuius amore captus Aristæus, cum uim ei inferre pararet, illa per auia fugiens, incidit in colubrum in herba delitescentem, cuius morfu interijt. Orpheus autem accepta cithara, inferos adiit, ubi Plutoneum Proserpinamque tam suauis carmine demulsi, ut ei uxorem ab inferis reduendam permitterent, ea tamen conditione, ne prius eam, quam ad superos redijisset, intueretur. Quam legem, cum ille amoris impatientia non seruasset, Eurydice denno ad inferos est retracta. Virg. lib. 4. Geor. Restitit, Euridicemq. suam in luce sub ipsa Immemor, heu, uictus que animi respexit.

EVRYSTHEVS, d. Ἐϋστῆς, Suidæ, Scheneli Mycenarum regis filius, qui Junonis insinectum imperabat Herculi, ut uaria monstra superaret, quod posset petire, unde durus Eurystheus uocatur a Vir. lib. 1. Ge. quod nallis Herculis laboribus potuerit mitigari.

EYTERPE, una ex musis, quæ tibias inuenit, a concentus suauitate nomen trahens. est enim ἄ, bene τέρπειν, delectare.

EYVLGO, gas, are. [Dimulgare, publicare.] ἐξυλοῦσθαι, in uulgo edo. Liu. libr. 9. Ciuille ius, repositum in penetralibus Pontificum, euulgauit.

EYXINVS PONTVS, mare illud quod incipiens a Bosphoro Thracio uergit in orientem & septentrionem, prius Pontus Axenus dictus, id est inhospitalis propter inhumanitatem eorum, qui eius maris littora incolabant. Illi enim hospites immolare solebant. Str. li. 7. Oai. de Pon. Frigida me cohobent Euxini littora ponti: Dictus ab antiquis Axenus ille fuit.

E A N T E X

EX, præpositio, interdum enim significat locum, ut, Ex cælo, [Dal. Gal. De par deuis, selon. Hisp. De.] apud Catullum: Spectatum ex cælo Mars pater ipse uenit. Interdum tempus, ut idem sit, quod post. Cicero primo Phil. Ex eo die, quo in ædem Telluris conuocati fumus. Ex illo, id est post illud tempus. Virg. 1. 2. Aeneid. Ex illo fluere, & retro sublapfa referri Spes Danaum. Nonnumquam per sonam: ut, Audiui hoc ex patre meo. Aliquando causam. Sen. de Benef. Si quis patriæ meæ pecuniam erediderit, non dicam me illius debitorem nec ex hoc æs alienum profitebor: id est non propterea profitebor æs alienum. Nonnumquam etiam accipitur pro Cum. Pla. in Mer. Resinam ex melle Acgyptiam uorato. Ex æquo, idem est, quod æqualiter. Tacit. libro 18. Discrimen ac periculum ex æquo partiemur. Liu. libro 42. In animum inducerent, ut ex æquo fœdus fieret. Ex animo, hoc est, non simulate. Terent. in Eunuc. Vtinam istuc uerbum ex animo, & uere diceres. Ex animi sententia, pro uoto. Ex ante diem Nonarum, hoc est, ante diem Nonarum finitum. Cicero Attic. libro tertio. De Quinto fratre nunciij tristes uenerant ex ante diem Nonarum Iuniarum usque ad prid. Kal. Sept. Ex composito, ut conuenerat, uel dedita opera. Liu. libro primo. Tum ex composito orta uis, ex consuetudine. Plin. episto. libro secundo. Hunc oro ex consuetudine tua legas, & re-legas. Ex continenti, & tim. Iustinus libro primo. Ex continenti, ne dato in penitentiam spatio res per quemquam enarretur, & c. Ex dignitate, pro dignitate, ut dignitas postulat. Cicero. Licinio episto. libro quinto. Ut spero, itaque ex nostra dignitate. Ex facili, facile. Plin. libro 22. capitu. 15. Hippocrates forbitionis gratia laudauit, quoniam lubrica ex facili hauriretur. Ex fide, fideliter. Suet. in Galba: Nummulario, non ex fide uersanti pecunias, manus amputauit. Ex industria, id est dedita opera. Liu. libro primo. Ex industria factus ad imitationem stultitiæ. Ex insperato, præter spem. Liu. libro 28. Ex insperato repente nissitis nobis huc P. Scipionem. Ex integro, uel De integro, quod barbari dicunt De nouo. Plin. in episto. Sciebam darum a fenatu ius ex integro agendi. Ex professo, id est serio, non dissimulare, & quasi ex professione, Quin. libro 12. capitu. primo. Ex professo philosophiam ostentantibus parum d. cori sunt plerique orationis ornatus. Ex præscripto, secundum id, quod nobis præscriptum est. Columel. libro primo, capit. 1. Neque enim semper eundem, uelut ex præscripto, habitum gerunt. Ex quo, id est postquam. Liu. libro primo. Duo de quad. gesimo ferme anno, ex quo regnare cœperat. Ex tempore aliquid agere, absque ulla præmeditatione. Plin. in epist. Dicit semper ex tempore, sed tamquam diu feripserit.

EXACERBESCO, cis, [Inacerbire, farsi aspro. Gal. Deuenit aspre, s' enaigrir. Hisp. Exasperarse, hacerse aspero.] ualde acerbus fio. Apu. in Apolog. Quis est tam mitis, quin exacerbescat?

EXACESCO, is, ere, [Inacitire. Gal. Deuenit aigre, enaigrir. Hi. Αξεδασε.] ὀξύμομα, acidum fieri. Col. li. 12. ca. 17.

EXACTIO, onis, ἐκπαῖς acerba & imperiosa petitio, cuiusmodi est uectigalium & tributorum collectio. Cic. 2. de Legi. Eq. pecunia non minor esset facta superiore exactio. Exactio operis dicitur, cum certum penium in singulos dies exigitur. Colum. libro. 1. capi. 8.

EXACTOR, oris, qui aliquid exigit: Cæs. 3. Bel. Ciu. Erat plena licitorum, & imperiorum prouincia, confecta præfectis, & exactoribus. Nonnumquam expulso. Liu. 9. ab Vrbe. Regum exactores Iunij, Valerique.

EXACTVS, a, um, [Passato, trascorso. Gal. Passé, par fait, achève. Hisp. Perseño o pasado.] ἀπεληλυθες, præteritus, elapsus. Virgil. libro 3. Geor. At tribus exactis, ubi quarta accesserit æstas. Exacti menses, in grauidis dicuntur, qui partui sunt uicini. Virgil. 3. Geor. Exactis grauide cum mensibus errant. Nonnumquam expulso: ut, Exactis regibus apud Cicero. de Or. Exactus uero nomen, ualet absolutus, & ad unguem factus. Plin. ep. It. 176. Quod ille obsequium Seruiano, exactissimo uiro, præstitit, Mart. lib. 4. Nil exactius, eruditiusque.

EXACTVS, us, exactio. Quin. Inuenit mercis exactum.

EXACVO [Aguçzare. Gal. Aguiser, faire aigu & pointu. Hisp. Aguçar.] ὀξύω, Acuo, acutum facio. Cicero. Attic. Velim cohortere, & exactus Colatium. Virgil. 3. Geor. Dentescq. Sabellicus exactus sus. Ad hominem translatus, idem fere est, quod incitare. Claudio de Bello Getico: At iuuenem stimulis immanibus xmula uirtus Exacti. Exactuere animum, est acutiorem, & perspicaciorem reddere. Pli. Nauturium Venereum inhibet, animum exactit. Exactus. Plin. libro 18. capit. 18. Latior, sed exactior in mucronem fastigiata. Exactio. Plin. lib. 17. capit. 14. Calami exactio medullam ne nudet.

EXADVERSVM, [Dirimpetto. Gal. A Popposte, au contraire. Hisp. Enfrente de otro lugar.] ex opposito, & regione. Ter. in Phor. Exaduersum ei loco, Tomstrina erat. Pro eodem etiam legimus Exaduerso. Pla. in Mer. non ne exaduerso uides?

EXÆDIFICO, as, are, [Fabricare compintamente. Gal. Edifier & bastir, acheuar de bastir. Hisp. Edificar hasta el cabo.] ἐξαιδομέω, ædificium absolueri. Cæs. 1. Bel. Ciu. Quod Opidium Labienus sua pecunia exædificauerat. Cicero. 1. de Orat. Non grauari exædificare id opus, quod instituit. Aliquando domo eiecio. Pla. in Tri. Exædificasset me ex his ædibus. Exædificare inchoatam ignauiam, per translationem est. perficere, & ad summum pe. ducere. Pla. ibidem: Quid interest, dare te argentum amanti adolescentulo, animi importi, qui exædificaret suam inchoatam ignauiam. Hinc exædificatio. Cic. de Or.

EXÆQVO, as, [Fare uguale, uguagliare. Gal. Egaler, faire tout un, aplanir. Hisp. y qualar una cosa a otra.] æqualem facio. Cæs. 1. Bell. Ci. Pópeius neminem dignitate secum exæquari uolebat. Exæquatus, tum. Lucr. Exæquataq. sunt creperi certamina Belli.

EXÆVIO, [Lasciar la crudeltà. Gal. Passer sa fureur, s'apaïsser, cesser d'estre rigoureux & cruel. Hi. Dexar de ser cruel.] Desæuio, sæuire desino. Li. Stetit ibi dum reliquum tempestatis exæuieret.

EXAGGERATIO, nis, [Accrescimento, amplificazione. Gal. Amoncement, croissement. Hisp. A quella obra de amontonar, o agruar y multiplicar.] coaceruatio: ponitur pro excellentia, translatione sumpta a terra, quæ in aggerem erecta, sustollitur in fastigium. Cic. li. 2. Tusc. Hoc tibi propono, amplitudinem & quasi quandam exaggerationem, quam altissimam animi, qui maxime eminet in contemendis doloribus, unam esse omnium rem pulcherrimam. Oratoribus Exaggeratio dicitur, quando pluribus uerbis una eademque res uehementer effertur. Apud Catonem luculenta illa exaggeratio est. Succidas humanas facis, decem funera facis, decem capita libera interficis, decem hominibus uitam eripis, indicta causa, in iudicatis, indemnatis.

EXAGGERO, as, [Accrescere, amplificare. Gal. Mettre en un tas, entasser, augmenter. Hisp. Amontonar una cosa à otra, multiplicar.] συσώρωσθαι, in unum ueluti aggerem congero. Plin. li. 19. c. 8 Exaggerando aliam ac cumules. Est præterea amplificare, & uerbis extollere. Ci. 5. Tusc. Xenocratem exaggerantem uirtutem & extenuantem cetera. Exaggeratus uirtutibus animus. Ci. in Parad.

EXAGITATOR, tas, [Turbare. Gal. Tourmenter, travailler, persecuter. Hisp. Comouer y conturbar y molestar.] ὀδύνηστέω, uexo. Plaut. in Mer. Mala bilis cruciat me atque exagitat. Nonnumquam ad iram prouoco. Salu. in Cat. Tanta uis hominis magis lenienda, quam exagitanda uidebatur. Ponitur & pro excutere. Cicero. pro Clu. Exagitantur omnes eius fraudis, atque fallaciæ. Exagitator rhetorum. Pla. Cic. Or.

EXACERBESCO, cis, [Inacerbire, farsi aspro. Gal. Deuenit aspre, s' enaigrir. Hisp. Exasperarse, hacerse aspero.] ualde acerbus fio. Apu. in Apolog. Quis est tam mitis, quin exacerbescat?

EXACESCO, is, ere, [Inacitire. Gal. Deuenit aigre, enaigrir. Hi. Αξεδασε.] ὀξύμομα, acidum fieri. Col. li. 12. ca. 17.

EXACTIO, onis, ἐκπαῖς acerba & imperiosa petitio, cuiusmodi est uectigalium & tributorum collectio. Cic. 2. de Legi. Eq. pecunia non minor esset facta superiore exactio. Exactio operis dicitur, cum certum penium in singulos dies exigitur. Colum. libro. 1. capi. 8.

EXACTOR, oris, qui aliquid exigit: Cæs. 3. Bel. Ciu. Erat plena licitorum, & imperiorum prouincia, confecta præfectis, & exactoribus. Nonnumquam expulso. Liu. 9. ab Vrbe. Regum exactores Iunij, Valerique.

EXACTVS, a, um, [Passato, trascorso. Gal. Passé, par fait, achève. Hisp. Perseño o pasado.] ἀπεληλυθες, præteritus, elapsus. Virgil. libro 3. Geor. At tribus exactis, ubi quarta accesserit æstas. Exacti menses, in grauidis dicuntur, qui partui sunt uicini. Virgil. 3. Geor. Exactis grauide cum mensibus errant. Nonnumquam expulso: ut, Exactis regibus apud Cicero. de Or. Exactus uero nomen, ualet absolutus, & ad unguem factus. Plin. ep. It. 176. Quod ille obsequium Seruiano, exactissimo uiro, præstitit, Mart. lib. 4. Nil exactius, eruditiusque.

EXACTVS, us, exactio. Quin. Inuenit mercis exactum.

EXACVO [Aguçzare. Gal. Aguiser, faire aigu & pointu. Hisp. Aguçar.] ὀξύω, Acuo, acutum facio. Cicero. Attic. Velim cohortere, & exactus Colatium. Virgil. 3. Geor. Dentescq. Sabellicus exactus sus. Ad hominem translatus, idem fere est, quod incitare. Claudio de Bello Getico: At iuuenem stimulis immanibus xmula uirtus Exacti. Exactuere animum, est acutiorem, & perspicaciorem reddere. Pli. Nauturium Venereum inhibet, animum exactit. Exactus. Plin. libro 18. capit. 18. Latior, sed exactior in mucronem fastigiata. Exactio. Plin. lib. 17. capit. 14. Calami exactio medullam ne nudet.

EXADVERSVM, [Dirimpetto. Gal. A Popposte, au contraire. Hisp. Enfrente de otro lugar.] ex opposito, & regione. Ter. in Phor. Exaduersum ei loco, Tomstrina erat. Pro eodem etiam legimus Exaduerso. Pla. in Mer. non ne exaduerso uides?

EXÆDIFICO, as, are, [Fabricare compintamente. Gal. Edifier & bastir, acheuar de bastir. Hisp. Edificar hasta el cabo.] ἐξαιδομέω, ædificium absolueri. Cæs. 1. Bel. Ciu. Quod Opidium Labienus sua pecunia exædificauerat. Cicero. 1. de Orat. Non grauari exædificare id opus, quod instituit. Aliquando domo eiecio. Pla. in Tri. Exædificasset me ex his ædibus. Exædificare inchoatam ignauiam, per translationem est. perficere, & ad summum pe. ducere. Pla. ibidem: Quid interest, dare te argentum amanti adolescentulo, animi importi, qui exædificaret suam inchoatam ignauiam. Hinc exædificatio. Cic. de Or.

EXÆQVO, as, [Fare uguale, uguagliare. Gal. Egaler, faire tout un, aplanir. Hisp. y qualar una cosa a otra.] æqualem facio. Cæs. 1. Bell. Ci. Pópeius neminem dignitate secum exæquari uolebat. Exæquatus, tum. Lucr. Exæquataq. sunt creperi certamina Belli.

EXÆVIO, [Lasciar la crudeltà. Gal. Passer sa fureur, s'apaïsser, cesser d'estre rigoureux & cruel. Hi. Dexar de ser cruel.] Desæuio, sæuire desino. Li. Stetit ibi dum reliquum tempestatis exæuieret.

EXAGGERATIO, nis, [Accrescimento, amplificazione. Gal. Amoncement, croissement. Hisp. A quella obra de amontonar, o agruar y multiplicar.] coaceruatio: ponitur pro excellentia, translatione sumpta a terra, quæ in aggerem erecta, sustollitur in fastigium. Cic. li. 2. Tusc. Hoc tibi propono, amplitudinem & quasi quandam exaggerationem, quam altissimam animi, qui maxime eminet in contemendis doloribus, unam esse omnium rem pulcherrimam. Oratoribus Exaggeratio dicitur, quando pluribus uerbis una eademque res uehementer effertur. Apud Catonem luculenta illa exaggeratio est. Succidas humanas facis, decem funera facis, decem capita libera interficis, decem hominibus uitam eripis, indicta causa, in iudicatis, indemnatis.

EXAGGERO, as, [Accrescere, amplificare. Gal. Mettre en un tas, entasser, augmenter. Hisp. Amontonar una cosa à otra, multiplicar.] συσώρωσθαι, in unum ueluti aggerem congero. Plin. li. 19. c. 8 Exaggerando aliam ac cumules. Est præterea amplificare, & uerbis extollere. Ci. 5. Tusc. Xenocratem exaggerantem uirtutem & extenuantem cetera. Exaggeratus uirtutibus animus. Ci. in Parad.

EXAGITATOR, tas, [Turbare. Gal. Tourmenter, travailler, persecuter. Hisp. Comouer y conturbar y molestar.] ὀδύνηστέω, uexo. Plaut. in Mer. Mala bilis cruciat me atque exagitat. Nonnumquam ad iram prouoco. Salu. in Cat. Tanta uis hominis magis lenienda, quam exagitanda uidebatur. Ponitur & pro excutere. Cicero. pro Clu. Exagitantur omnes eius fraudis, atque fallaciæ. Exagitator rhetorum. Pla. Cic. Or.

EXACERBESCO, cis, [Inacerbire, farsi aspro. Gal. Deuenit aspre, s' enaigrir. Hisp. Exasperarse, hacerse aspero.] ualde acerbus fio. Apu. in Apolog. Quis est tam mitis, quin exacerbescat?

EXACESCO, is, ere, [Inacitire. Gal. Deuenit aigre, enaigrir. Hi. Αξεδασε.] ὀξύμομα, acidum fieri. Col. li. 12. ca. 17.

EXACTIO, onis, ἐκπαῖς acerba & imperiosa petitio, cuiusmodi est uectigalium & tributorum collectio. Cic. 2. de Legi. Eq. pecunia non minor esset facta superiore exactio. Exactio operis dicitur, cum certum penium in singulos dies exigitur. Colum. libro. 1. capi. 8.

EXACTOR, oris, qui aliquid exigit: Cæs. 3. Bel. Ciu. Erat plena licitorum, & imperiorum prouincia, confecta præfectis, & exactoribus. Nonnumquam expulso. Liu. 9. ab Vrbe. Regum exactores Iunij, Valerique.

EXACTVS, a, um, [Passato, trascorso. Gal. Passé, par fait, achève. Hisp. Perseño o pasado.] ἀπεληλυθες, præteritus, elapsus. Virgil. libro 3. Geor. At tribus exactis, ubi quarta accesserit æstas. Exacti menses, in grauidis dicuntur, qui partui sunt uicini. Virgil. 3. Geor. Exactis grauide cum mensibus errant. Nonnumquam expulso: ut, Exactis regibus apud Cicero. de Or. Exactus uero nomen, ualet absolutus, & ad unguem factus. Plin. ep. It. 176. Quod ille obsequium Seruiano, exactissimo uiro, præstitit, Mart. lib. 4. Nil exactius, eruditiusque.

EXACTVS, us, exactio. Quin. Inuenit mercis exactum.

EXACVO [Aguçzare. Gal. Aguiser, faire aigu & pointu. Hisp. Aguçar.] ὀξύω, Acuo, acutum facio. Cicero. Attic. Velim cohortere, & exactus Colatium. Virgil. 3. Geor. Dentescq. Sabellicus exactus sus. Ad hominem translatus, idem fere est, quod incitare. Claudio de Bello Getico: At iuuenem stimulis immanibus xmula uirtus Exacti. Exactuere animum, est acutiorem, & perspicaciorem reddere. Pli. Nauturium Venereum inhibet, animum exactit. Exactus. Plin. libro 18. capit. 18. Latior, sed exactior in mucronem fastigiata. Exactio. Plin. lib. 17. capit. 14. Calami exactio medullam ne nudet.

EXADVERSVM, [Dirimpetto. Gal. A Popposte, au contraire. Hisp. Enfrente de otro lugar.] ex opposito, & regione. Ter. in Phor. Exaduersum ei loco, Tomstrina erat. Pro eodem etiam legimus Exaduerso. Pla. in Mer. non ne exaduerso uides?

EXALBESCO, is, ere, [*Diuentur bianco*,] pallescere & colorem pristinum album commutare. Exalbulcere mecu. Ci. 3. de Or.
EXALBIDVS, a, um, [*Bianchigno*,] Albidus, nisi, Ex, aliquid minuat de significatione. Plin. libr. 24. cap. 19. Folia urticæ in medio exalbidæ.
EXALBVRNO, as, are, est albumum detrahere. Est autem Albumum ea arborum pars, quæ proxima est cortici, Plin. li. 16. ca. 40.
EXALIBVS, as, [*Essaltare, ἔλατρε, μεταρίζω*,] in altum eleua. Colum. libr. 3. ca. 13.
EXALVMINATVS, ta, tum, ad colorem aluminis accedens. Plin. libr. 9. cap. 35.
EXAMEN, inis, [*Schiera d'api, sciamo, Ga. Vn getton de monches à meel. Hisp. Encambre de las abejas.*] ἐμαὶός, ἁπλοῦς, noua apum soboles, quam parentes ex suis aluearib. ad nouas sedes querèdis exire cogunt. Ci. re. de Sen. Res rusticæ lætæ sunt hortus, pomarijs, apum examini-bus. Examina piscium. Plin. libr. 31. ca. 1. Examina infantum. Plin. in Pane. Examina seruorum. Ci. de Arusp. resp. Rursus examen, stilus est in lance siue statera, qui, quo pondus se uergit, eat.
EXAMINO, [*Essaminare, considerare, ἐξέταζω*,] perpendo, ueluti trutinâ quadam expendo. Plin. in Epi. Examina singula uicida, & expendi. Ci. 2. de Or. Quæ non aurificis statera, sed quadam popu-ri trutinâ examinatur. Examinare dicitur apes, id est uernare. Colum. li. 11. ca. 14.
EXAMVRARI, oleum, [*Leuar la seccia de l'oglio, ἀπαμυρῶνδι*,] dicitur, quando sublata amurca detracatum sit. Apul. h. 4.
EXANGVIS, que, [*Senza sangue. Gal. Sans sang, qui n'a point de sang. Hisp. Cosa sin sangre, o muerta.*] ἐξαιμω, sine sanguine. Cice. 7. Ver. Exan-gnum corpora mortuorum. Accipitur etiam pro pallido, quod pallentes uideantur sanguine carere. Oui. 3. Trit. Aspicias exanguichartâ pallere colore. Ho. epi. 1. Cuminum dixit, exangue, quod semen illius epotum pallidos reddat bibentes.
EXANIMALIS, [*Senza anima, ἀψυχος*,] quod est sine anima. Plaut. in Bacch. Neq. Bellona mihi nunquam, neq. Mars creduat, ni illum exanimalem faxo. Idem in Ruden. Posuit pro eo, quod animam eripit. Ita (inquit) multæ in pectore sunt curæ exanimales.
EXANIMATIO, subsequitur metum, & est comes pauoris. [*Paura*,] ut ait Cic. 4. Tus. Idem. 1. Offi. Ne in exanimacionibus incidamus.
EXANIMO, as, [*Spauentare, sbigottire, impauire. Gal. Oster le cœur, troubler grandement. Hisp. Desmayar à otro.*] σπυέλλω, quando ab animo sit, significat perterreo. Teren. in And. Oratio hæc me miseram exanimauit metu. Qñ uero ab animo est, significat anima priuo, neco. Curtius: Multos exanimauit rigor insolitus uicis. Cic. Att. Aductus Philotimus exanimauit omnes.
EXANIMVS, ma, num, & exanimis, me, & Exanimatus, ata, atû, [*Sbigottito spauentato. Gal. Sans ame sans uie, mort ademy, mort. Hisp. Desmayado, medio muerto.*] ἀψυχος, idem significat: licet Seruus uoluerit hæc inter se differre. Nam ut Exanimus, siue Exanimis, modo idem est quod mortuus ut apud Liu. li. 8. Ut uno ictu exanimem equo præcipitaret. Vir. 1. Aen. Exanimumq. auro corpus uendebat Achilles. Modo exterritus. Idem li. 4. Audijt exanimis, trepidoque exterrita cursu, Per medios ruit. Sic Exanimatus, non solû pro exterrito, siue perturbato, (ut apud Ter. in An. ibi tum exanimatus Pamphilus Bene diffimulatum amoris & celatum indicat) sed etiam pro mortuo accipitur, ut apud Liu. li. 22. Cui mors filij falso nunciata erat ad primum cõspectum redeuntis filij gaudio nimio exanimatam.
EXANOTIAS, [*Votare spremere. Ga. Faire sortir le sang. Hisp. Sacar la sangre.*] saniam, uel alium inutilem liquorem exprimo. Colum. libr. 11. tit. Ut omnem amaritudinem eius & pallorem exaniet.
EXANTLO, las, [*Cauar fuori. Gal. Espuifer, surmonter en endurant. Hisp. Sacar à fuera, padecer hasta el cabo.*] uerbum Græcum est significans exhaurio. Plin. in Stic. Vinum populo pauillulo sæpe exantlauit. Inde accipitur pro perpeti. Ci. li. 1. Tus. Cum exantlauisset omnes labores. Luc. li. 30. Quantas æruminas, quantos labores exantlaris. Aliquando perficere. Pacu. in Peribœa, ut Nonius citat: Non potest hic sine tua opera exantlari clauus.
EXAPTVS, [*Att.*], antiqui dixerunt pro Aptus. Luc. li. 4. Brachia nec porro ualidis exapta lacertis esse.
EXARDEO, es, [*Ardere molto, ἐκράζωμαι*,] ualde inflâmatum esse. Trâsfertur ad multas res. Exardere in iras, apud Mar. Veluti exardescere. Ci. 5. Tus. Contra quorum disciplinam ingeniu eius exarferat. Idem 4. Ver. Exarfit iracundia. Idem pro Rab. Post. Ad innocen-tium periculum tempus illud exarferat.
EXARDESCO, is, ere, [*Ardere. Gal. Ardre, estre inflamme. Hisp. Mucho arder.*] Cice. 2. de Ora. Nulla materies tam facilis ad exardescendum. Transfertur ad animum. Cice. 3. Verr. Vt hæc audiuit, exarfit ad id, quod ipse nunquam uiderat. Idem de Ami. Ex quo eorum exardescit amor.
EXAREFIO, [*Seccarsi. Gal. Deuenir sec, tarir. Hisp. Secarse.*] ὑμπαίνομαι, exaresco, nisi quod exaresio, passionem quandam uidetur importare, ut Exarescere dicatur quod sponte sua aridum fit: Exaresieri,

quod ui aliqua externa redditur aridum. Sed hæc differentiæ a doctis ridentur magis, quam obseruantur. Plin. 26. Articulis morborum impositis, aut equam exaresiat.
EXARENO, as, [*Purgare.*] purgo, & ueluti arenas aufero. Plin. libro 33. cap. 3.
EXARESCO, [*Seccarsi.*] Col. l. 4. Sole siccaris, atq. exarescere. Ci. Pæto. Si qua fuit in me facultas orationis, nisi me ad hæc exercitationes retulisset, exarisset.
EXARMO, as, [*Disarmare. Gal. Desarmer. Hisp. Desarmar lo armado.*] ἀρμίζω, armis ipso. Suet. in Domi. Minetua somniauit excedere, negantem ultra se eum tuçi posse, quod examata esset à Ioue. Exarmare teras, dentes, unguis eis adimere. Lamprid. in Helio. Hæc leones examatos in delicijs. Exarmare accusatio-nem, Plin. libro tertio epist. metaphoricè dixit, pro debilitare, & infirmare.
EXAROPC, [*Cauar fuori arando. Gal. Labourer, en labour, recueillir. Hisp. Arar, segar a fuera arando.*] arando eruo. Cice. de Diu. 2. est ne quisquam ita delirians, qui credat exaratum esse, deum dicam, an hominẽ? Loquitur de Iage, quæ antiquitas fabulata est, in agro Tarquinienti aratro altius impacto repente et sulco emerisse. Est etiã exaro, exaratione percipio. Cice. 5. Ver. Ijs plus frumenti imperabatur, quam quantum exarant. Trans. significat scribo, qui enim stylo scribunt in codicillis, ij quasi sulcos more aratoru ducere uidentur. Inest autem in hoc uerbo tacita quædam festinationis, & breuitatis significatio, cum scilicet paucis & obiter aliquid scribimus. Ci. Cornif. Hæc, cum essem in senatu, exarauit.
EXASIO, as, are, [*Piolare. Gal. Esbaucher, faire le gros de quelque besogne. Hisp. dolar y labrar deseguron à zuela.*] dedolare. Translatio a fabris lignarijs sumpta, qui ligna prius ascia dolant, deinde poliunt. Plin. in Afri. Tam hoc opus est exasciatum. id est, dolatum, nõ dum tamen expolitum.
EXASPERO, as, [*Insaprire, intrudire. Gal. Faire aspre & rude, irriter & co-urrocer. Hi. Ex. sperar à ensinar à otro.*] ὀξύω, exacuo, ualde asperû facio. Sil. Sax. oque exasperat ensem. Iaci. Saxo exasperatur ferru. Exasperare fauces, est asperas reddere. Plin. libr. 13. c. 4. Per metaphoram pro irritare. Col. l. 9. ca. 15. Non conuenit ætate medio exasperatas apes laceffiri. Liu. 28. Ad quorum primum aduentum exasperati animo, mox leniti sunt.
EXATIO, as, [*Satiare.*] satio. Liu. l. 38. Populum R. Ne morte quidem Scipionis exatiari.
EXATVRO, as, [*Satiare. Gal. Resasier, assuuir, saouler, contenter. Hisp. Hartar y enhartiar.*] saturo. Oui. 5. Met. Sed quæ uisceribus ueniebat bellu-ponti Exaturanda meis. Translate apud Cice. 7. Verr. Cum eius cruciatu atque supplicio pascere oculos, animumque exaturare uellent.
EXAVCTORO, as, p. p. [*Disobligare. Gal. Casser gens de guerre, quitter le serment à celui qui a iure. Hisp. Soltar el iuramento al que iuro.*] ἀφινμι, ab auctoramento, id est obligatione militari, & iuramento libero.
EXAVTORATI, ἀφειμένοι, milites dicuntur, qui missionẽ habuerunt. Liu. l. 25. Volonum exercitus, qui uiuo Graccho summa fide stipẽda fecerat, uelut exauctoratus morte ducis, ab signis discessit. Lãpri. Scribit Alexandrum tumulantes legiones exauctorauille, id est militaribus insignibus priuasse.
EXAUDIO, dis, [*Essaudire. Gal. Ouir entierement, exaulcer, otroyer. Hisp. Bien eyr, consentir à lo que se dizte.*] ἐξάω, modo est, quod petimus impetrare. Virg. 1. Aene. Nulli exaudita deorum uota preces-que meæ. Modo perfecte audire. Liu. li. 1. Equitem clara increpãt uoce, ut hostes exaudirent. Cic. in Cat. Quæ exaudio, dissimulare non possum.
EXAUGEO, es, [*Accrescere. Gal. Acroître, augmenter. Hisp. Mucho acrecentar.*] ualde augeo. Ter. Hea. Cõcurrunt multæ opinionis, quæ mihi animum exaugent.
EXAVGRO, as, [*Scomunicare. Gal. Desacerer, desgrader. Hi. Desconsagrar, desgradar.*] eit et sacra profanum facio. Cõtrarium eius est Inauguro, per augurium sacrum facio. Liu. 1. Ut libera a ceteris religioni-bus area esset, exaugurare fana, sacellaque statuit.
EXAUSPICO, exauspicas. Plin. Cap. Exauspicaui ex Vinculis.
EXBALLISTO, [*Ballestrare.*] ballista proferno. Plin. in Pfe. Hunc exballitabo lapide.
EXCAECO, as, [*Acciecare. Gal. Aueugler, creuer ou oster les yeux. Hisp. Cegar à otra persona.*] τυφλόω, luminibus orbo. Cic. 1. Aca.
EXCALCEO, ceas, [*Discalzare. Gu. Desbausser. Hisp. Descalzar.*] calceos detraho. Sue. in Vit. pro maximo munere a Messalina petijt, ut sibi pedes præberet excalceandos.
EXCALEFACIO, aut Excalfacio, [*Riscaldare.*] Plin. libr. 21. cap. 20.
EXCALEFACTORIUS, θερμαντικός, Excalefactoria uis apud Plinium.
EXCALPO, pis, [*Scolpire. Ga. Entailler, engrauer. Hisp. Esculpir, dolar con sin-zel.*] scilicet pro excauo. Cato. cap. 18.
EXCANDEFACIO, [*Infocare. Gal. Eschauffer sans une chose que ou la face de-uenir*

- uenir blanche.* Hisp. Enflamar.] candens & ignitum reddo. Excã defacere frumentum, uel annonã est caritate eius augere. Var. 3. de ru. c. 2. Collegiorum cenã excã defaciebant annonam. Excã defacere annonam dixit pro eo, quod paulo post dixit, Incendere annonam.
- EXCANDESCENTIA,** [Inflammatione, per ira. Gal. Enflambement, courroux aspre & aigre. Hisp. Encendimiento por ira.] Σύμωσις, ab Apul. de Dogmaticis Platonis, appellatur ea animæ pars, quæ irritabilis est habens domicilium in corde, quam alio nomine irascentiã nominat. Cic. 4. Tusc. Excã descensia sit ira modo nascens, & modo desistens: odium ira inueterata: inimicitia, ira uiciscendi tempus obseruauit.
- EXCANDESCO,** is, excãndui. [Accenderesi. Gal. S'enflamber, se courroucer & s'prement. Hisp. Encenderse.] ab Excãndo, significat incendor. Cato de ru. c. 95. Si in tecto coquas, excãndescet. Translate accipitur pro irãsci, quod ira uel ut igne quodam, animus soleat incendi: Cœlius Cic. lib. 8. Epi. Id poitquam reiecit, excãnduit.
- EXCANTO,** as, [Incantare, ammalitare. Gal. Enchanter. Hisp. Encantar.] In-canto. Plin. lib. 28. c. 2. Qui fruges excãntasset. Aliquando pro Incãtatione e loco aliquo euocare. Proper. lib. 3. eleg. 3. Sciat excãntare puellas. Hora. Epo. 5. Quæ sidera, excãntata uoce Theifala, Iur namque celo deripit.
- EXCARNIFICO,** [Stracciare, tagliare in pezzi. Gal. Faire mourir en bourses, hacher piece à piece, bœiller plusieurs tourmens. Hisp. A tormentar haciendo sangre y carniz. ar.] dilanio, carnem disleco. Ci. 3. de Nat. Auaxarchum a Cyprio tyranno excãrnificatum accepimus. Translate pro excruciare ponitur, Ter. in Hec. Huiusmodi mihi res semper comminiscere, ubi me excãrnifices.
- EXCAVO,** as, [Cauare. Gal. Cauer, creuser. Hisp. Cauar como pietra à maderã.] cauo. Cic. 6. Ver. Vas uinariũ, trulla excãnata, cum manubrio aureo.
- EXCEDO,** dis, [Partiri. Gal. Se partir, ceder & partir, s'en aller, se deloger. Hisp. Partir de algun lugar.] ἀπερχομαι, discedo. Cæf. 4. Bel. Gal. Cum omnibus suis domo excesserant. Ibidem: Aurigæ & proelio excedunt. Excedere e uita, est mori. Cic. de Clar. Orato. Ad eos, qui e uita excesserunt, reuertamur. Excidere absolute. Cicero post reditum in senatu. Cum is excessisset, qui cædi & flammæ reitterat.
- EXCELLENTER,** [Valorosamente.] Cic. 1. Offi. Quæ fortiter, excellenterque gesta.
- EXCELLENTIA,** [Eccellenza, ualore. Gau. Excellence. Hisp. Sobrepujanza, excellencia.] præstantia. Cicero prim. Offi. Nobis personam imposuit natura magna cum excellentia, præstantiaque animantium reliquorum.
- EXCELSÆ,** [Magnanimamente.] Cic. in Ora. Omnia excelsius, magnificentiuseque dicit & sentiet.
- EXCELSITAS,** [Magnanimitas.] altitudo. Cic. 3. Offi. Excelsitas animi, & magnitudo.
- EXCELSVS,** [Alto.] idem, quod altus. Cic. 2. Tusc. Te natura excelsum quemdam uidelicet, & altum, & humana despicientem genuit.
- EXCELLO,** is, uel Excello, les, lui, sum, [Soprauar, fare, superare. Gal. Exceller outrepasser sur monter. Hisp. Sobrepujar.] υπερέρχο, supero. Constituitur tam cum datiuo, quam cum accusatiuo. Cic. pro Pom. Ut is, qui dignitate principibus excellit, facilitate infimis par esse uideatur. La. lib. 7. Qui omnes licet eloquentia excelluerit.
- EXCEPTIO,** nis, [Exceptione, differenzã. Gal. Exception, clause qui restreint une generalité. Hisp. Exception de la regla.] απαρχαζον, exemptio. Cic. de Ami. Sit inter eos omnium rerum sine ulla exceptione communitas. Exceptio item dicitur, quæ a reo opponitur aduersus petitionem actoris. Cic. 2. de Inuen. Prætorijs exceptionibus multæ excluduntur actiones. Vlp. l. j. ff. de Excepti. exceptio dicta est, quasi quædam exclusio, quæ interponitur actioni cuiuslibet rei, ad excludendum id, quod in intentionem, condemnationemque deductum est.
- EXCEPTIVVS,** a, um, qui excipitur. Plin. lib. 18. capit. 10. uocat filiginem excepticiam, quæ ab alia filigine excipitur, quod siue arista crescit.
- EXCEPTO,** as, [Pigliare, tirare. Gal. Prendre souuent, recueillir, tirer à soy. Hisp. Saezar suera de numero, traer ha xiafi.] ἐξαιρέω, excipio. Cic. in Parado. Barbatulos mullulos exceptantem de piscina, & pertrestantem. Virgil. lib. 3. Georg. Exceptantque leues auras, id est frequenter ad se trahunt & capiunt. Cæsa. 7. Bell. Gall. Singulos exceptans, in murum extulit.
- EXCERPO,** pis, pfi, ptum, [Cauar fuori cernendo. Gal. Extraire, cueillir par effite. Hisp. Coger rompiendo.] ἀλλέγω, secernendo extraho. Terent. Phor. Tu id, quod boni est, excerpis: dicitur, quod mali. Est etiam excimere. Horat. 1. Ser. Sat. 4. Ego me illorum dederim quibus esse poetas, Excerpam numero. Cic. in Offi. Ex malis oportet excerpere, si quid inest boni.
- EXCERNO,** nis, excreuitum, [Purgare. Gal. separer, purgar & ôster le mauvais. Hisp. Apartar lo limpio, purgar.] ἐκκρίνω, purgo. Colli. 2. In area
- frumenta sic aggerenda, ut omni flatu possint excerni. Ita dicimus Excernere, pro onus uentris deijcere. Cels. lib. 4. In inferiores partes ea, quæ excreturi sumus, emittit. Hinc excrementum, purgamentum & sterco. Plin. lib. 10. cupit. 43. Scribit coruum, quod excrementis calcementa scedasset, a mancipe proxime sutrinæ fuisse exanimatum.
- EXCRETVM,** purgamentum, quod excerniculo a frumento separatur. Col. lib. 8. cap. 4.
- EXCESSVS,** us, ui, [Vscita. Gal. Delogement, departement. Hisp. Partida de lugar.] ab excedo. Cicero primo Tusc. neque excelli uitæ sic deleri hominem. Ponitur aliquando etiam absolute pro morte. Idem de Legi. post Excessum suum Romulus Proculo dixit se esse deum.
- EXCETRA,** trã, dicta est hydra Lernæa, quod uno cæso capite tria excretaebant. Pla. in Perf. Nam cum leone, cum excetra, deluctari maueim, Quam cum amore. Quid. Pars quora Lernæe serpens eris unus Echidnæ? Scribit Diodorus, Herculem debellasse hydrã non solum ferro, sed etiam flammis, adhibito Iolo, qui incensam ceruicem ardente face eueitigio iaueret. Constat (secundum historicos) Hydram in Lerna Argiuorum regione paludem extitisse, aquas euomentem, quæ uastabant uicinas ciuitates, in qua uno meatu clauso, multi ei impuebant, quod Hercules uidentis loca ipsa exulsiit, & sic aquæ meatus clausit. nam hydra, ἑστὶ τῆς ἑσπερος, ab aqua nomen accepit. Plato asserit in Euthydemo, Hydram fuisse calidissimum soporitam, cui propter sapiëntiam pro uno sermonis capite amputato, multa repullulabant.
- EXCHALCIO,** exchalcias, [Togliere i denari.] uerbum non illepide a dictione Græca Calchos formatum a quibusdam: significat autem æte spoliare, & auferre nummos. unde Porphyrio in Hora. lib. 1. Ser. Sat. 8. inquit Voranus Q. Caruli libertus omni loco, omni tempore furacissimus fuisse dicitur, de quo etiam illud traditur, cum deprehensus a nummulario esset, de cuius mensa nummos subtractos in calceos sibi infarcierat: quidam iocans, Belle, inquit, te nummularius ille exchalciauit. cum aspiratione scilicet secundæ syllabæ: simul ut chalcion, id est æs ablatum ex calcamento obijceret. Vide etiam Cæf. Rhod. lib. 19. cap. 9.
- EXCIDIVM,** dii, [Rovina. Gal. Destruction, ruine. Hisp. Cayda de destruycion.] ἀδυστοις, ab excido deduci manifestum est, pro euerfione. Liu. 27. Magnum excidio eius urbis terrorem ceteris iniecturum.
- EXCIDO,** dis, pe. co. [Cadere. Gal. Cheoir de quelque lieu. Hisp. Caer.] ἐκπίθω, ab Ex & cado, a, in i, mutata, præteritum Excidi, lupinum Excalum facit: significatque ex loco uel re aliqua cado. Virgil. libro 2. Georg. Incautis paltoribus excidit ignis. Per translationem, Excidere animo, est obliuisci. Idem 1. Aene. Nec dum etiam caussæ irarum sæuique dolores Exciderant animo. Interdum dissentire. Luc. lib. 27. Ego ab Archiloco excido. Excidere nobis aliquid uerbum dicitur, cum imprudentes proferimus. Cic. pro Sylla: Verbum ecquod unquam ex huius ore excidit, unde quisquis posset offendit Cic. ad Bru. Ita multa peccata, ut uictoria excideret e manibus. Excidere uxore, est ambitæ uxoris spem amittere. Ter. And. Herus uxore excidit.
- EXCIDO,** dis, excidi, pen. Ion. excisum, a Cædo, [Fendere. Gal. Couper & ôster de quelque chose. Hisp. Cortar, tajar, romper, destruyr.] excindo, uel eruo. Cicero libro secundo Offi. Ne lapides ex terra exciderentur. Item penitus destruo. Idem in Catone. De Carthagine nõ ante desinam, quam excisam cognouerõ. Excisio tectorum. Cic. pro domo.
- EXCINDO,** dis, [rominare. Gal. Couper & gaster, destruyre & ruiner. Hisp. Destruir, cortar.] diruo. Cic. pro Planc. Urbem declinaui, quæ se uel potius excindi, quam e suo cõplexu te eriperet, facile pateretur.
- EXCINO,** cis, exciui, excitum, p. p. uel excieo, es, exciui, excitum, pen. co. [Chiamare. Gal. Esmonuoir, faire leuer & sortir, bucher. Hisp. Llamar, mouer, o despertar a otro.] ἐκκαλέω, euoco. Pla. in Epi. Quid est pater, quod me exciuisi ante ædes? Aliquando expergefaceret. Liu. libro primo. Hercules ad primam somno excitus. Idem libro quarto. Dictatorem ex somno exciuit. Sic Excire cubilibus. Liu. quinto. Excire animas sepulcris. Virgil. 4. Aeneid. Aliquando commouere, uel elicere. Pla. in Cist. Et mihi exciuisi lacrymas. Ita Excire tumultum; Excire aliquem ad cupiditatem discendi. Liu. 1.
- EXCIPITRO,** pis, p. c. [Excettare. Gal. Reconoir, extraire, recueillir. Hisp. Sacar de regla, recobir con honra õ buena uoluntad.] ἐκκαλέω, excipio, siue ad me traho. Pla. Rud. Sum ne ego scelestus, qui illuc hodie excepti uulidum? Aliquando eximo numero. Cicero primo Tusc. Si solum eos diceret, miseros, quibus moriendum esset, nemi neq. eorum, qui uiuerent exciperes. Aliquando idem est quod recipio. Virgil. libro tertio. Heu quis te casus deiectam coniuge tanto Excipit? Aliquando inquirere. Cicero libro de Oratore quædam dari ex hac uita ad pertuhen los animos hominum, & ad excipiendas eorum uoluntates, Aliquando parare. Virgil. libro

- Excipere**, que rubentes Excipiam forti. Aliquando per dolum capere, interciperere. Cicer. Attic. libro 8. Admoniti sumus, ut cauere nulos, ne exciperemur a Cæsare. Cæs. 6. Bel. Gal. Multos ex fuga dispersos excipiunt. Vir. 1. Aen. Excipit incautum. Aliquando colligere. Mar. Ventris onus misero (nec te pudet) excipis auro. Aliquando abscondere. Plau. in Aul. Neque furem excipies. Excipere brachijs. Colum. lib. 9. cap. 15. Excipere clamoribus, pro applaudere. Plin. episto. 28. Gremio alicuius excipi, Claudi. Paneg. 6. Excipere osculo. Plin. in Paneg. Excipere, pro audire. Pla. Am. Quid memoret, hinc excipiam. Excipere auribus. Plin. episto. 48. Subire & excipere tela. Cicer. de Prouin. conf. Excipere cicattices aduerso corpore. 7. Ver. Excipere gladio. Q. Cur. lib. 9. Excipere item dicuntur, qui alio dictante aliquid describunt. Suet. de Tit. Comperi, notis excipere uelocissime solitum. Excipere se in genua, pro erigere. Sen. epi. 67.
- Excipulus**, λιξ κδοχέου, instrumentum, quo aliquid excipitur, hoc est, interciperitur, ut est septum ex uiminibus aliæ materia contentum, ad capiendos pisces. Plin. lib. 9. c. 22. Idem l. 25. c. 7. Videtur accipere pro genere uasis. subditur excipulus uentriculo hædino: humor lactis uidetur effluere.
- Excipulus**, α, um, quod excipitur: ut præcipuum quod ante capitur. Fest.
- Exciso**, fas, [Impiagare. Gal. Couper, déchirer & decouper. Hisp. Despedaçar. herir.] αποκοπέω, lanio, uulnere. Nonius: Excisatum, laniatum, uulneratum. Plau. in Cist. Capillo scisso, atque excisatis auribus.
- Excisorius**, α, um, [Da tagliare.] ab Excido, ut Excisarius scalper, quo cariosa exciditur caro. Apud Cell. lib. 8. cap. 3.
- Excitatio**, [Chiaramente,] aduer. uehementer, lucide. Pli. lib. 37. c. 7. mares excitatius fulgent: fæminæ crassius nitent.
- Excitatus**, [Suegliato. Gal. Esmeu, mecaté. Hisp. mouido.] nomen ex participio. Pli. lib. 20. cap. 17. Optimum quam excitatissimi odoris, id est, odoris uehementissimi. excitatus humo. Cic. 2. de Natu. Deor. Humo excitatos, cellos, & erectos constituit, ut deorum cognitionem, cælum inuenientes, capere possent. Excitare aliquem de spectaculis, est aliquem ludos spectantem loco suo depellere, quod decoctoribus accidere solet, qui quod equestrum census habere desijissent, a 14. gradibus arcebantur. Quint. libro tertio cap. 6. Si excitatus fuerit de spectaculis, & iniuriarum ager, depulso actoris erit.
- Excitatio**, tas, p. c. frequen. ab Excitatio. [Incitare, stimulare. Gal. Esmonuoir, excitier inciter. Hisp. Mouer, despertar.] aliquando est commouere. Excitare aliquem ad uirtutem. Cæs. 7. Bel. Gal. Excitare ad arma ciuitatem. Cicer. 1. de Diui. Terent. in Hea. Vides quantum mali ex ea re excitet? Aliquando expergefacerere. Liu. 25. Scipiones me ambo excitant sæpe somno. Mortuos ab inferis excitare, Cicer. in Orato. in Top. Excitare ædificium pro erigere. Sene. epi. 53. Duo ædificia excitata, ambo excelsa, ac magnifica. Excirari, passiuè. Cicer. 5. de Finib. Excitantur spe gloriæ. Miles truci excitatur claffico. Hor. Epod. 1.
- Exclamatio**, [Gridi. Gal. Cri, seferi. Hisp. Grito, obra de llamar asii.] ad Her. lib. 3. Acutas uocis exclamations uitare debemus: iustus enim fit & uulnerantur arteriæ. Est & exclamatio, schema rhetoricum. Her. lib. 4. Exclamatio est, quæ conficit significationem doloris, aut indignationis alicuius per hominis, aut urbis, aut loci, aut rei cuiuspiam compellatione, hoc modo: Te hinc alloquor Africane, cuius mortui quoque nomen decori est ciuitati.
- Excludo**, dis, p. p. exclusi, sum. [Excludere, ferrar suori. Gal. Enfermer de hors, mettre hors. Hisp. Echar a suera.] ἐκκλειω, extra clauda, eijcio. Per translationem pro liberare. Accius apud Nonium. Qua uirtute hic se feruitute exclusit? Item pro incubando pullum emittere. Columel. libro nono. Auim oportebit mores prænosci, quia aliæ melius excludant, aliæ editos pullos commodijs educant. Interdum pro cælare, & in rudi materia alicuius rei figuram inducere, unde dicuntur & in arte argentaria excludores id est ex quadam confusione massæ ad suam formam expressores. Excludi tempore, aut temporis spatijs, est impediri, ne quid possit agi ob temporis angustiam. Cicer. in Verr. Angustijs temporis excluduntur omnes. Excludere, etiam, quod petitur, reijcere. Cicer. de Arusp. resp. Quod Metellus excluderat acerrimeque una uoce ac mente resisterat. Exclusus. Cicer. 2. Phi. Exclusis tuis uocibus, ad prædas tuos milites misit. Exclusissimus. Plau. Men. Nunc ego sum exclusissimus.
- Excogitatio**, as, [Imaginasi. Gal. Excogiter & pour penser, inuenter en songeant. Hisp. Hallar algo pensando.] cogitando inuenio. Cic. 6. Ver. No uum supplicij genus excogitauit. Cicer. Attic. libro 9. Cogita, mi Attice, uel potius excogita. Excogitatus. Sue. in Cali. Templum, sacerdotis, & excogitatissimas hostias instituit. id est exquisitas. Excogitatio. Cicer. 2. de Orat. Quæ ab oratore pariuntur, excogitationem non habent difficilem. Excogitator. Quin. Decla. 10. Excogitator hic mortis alterius aduocat.
- Excolis**, lis, excolui, excultum, [Orare, spolire. Gal. Exorner, cultiuer, reparer, orner. Hisp. Componer, dolar, ornar.] ἑκκολλω, orno, polio. Cic. in Par. Nihil tam horridum, tam incultum, quod non splendescat oratione, & tamquam excolatur. Excultus. Cic. 2. de Legi. Ex Agre sibi, immanique uita exculti ad humanitatem sumus.
- Exconsul**, & exquestor in Cod. Iustiniani leguntur pro consulari, & questorio, qui scilicet aliquando consulatus, aut quaesturae honore functus sit.
- Excoquo**, is, ere, ualde coquo, [Cuocere molto. Gal. Cuire por faittém. Hisp. Mucho cozer.] Virg. 1. Geor. Siue illis omne per ignem Excoquitur uitium: atque exudat inutilis humor. Plant. Per. V. Sque dæ domi ero, dum excozero lenoni malum. Id est, excogitauero, & ad tempus præparauero.
- Excors**, dis, [Paζχοσfiocco. Gal. Qui n'ha ne sens n'entendement, une beste. Hisp. Descorazado loco, sin seso, a jeno de corazon.] ἑκκορα, stultus, amens, quasi sine corde. non desuerunt enim qui cor in homine mentis domicilia esse putauerint. Cice. de Na. quæ anus tam excors, quæ extimescat?
- Excreo**, [Screarsi,] ἐκκρωω, quadam ui expuo. Pla. in Am. Hac regulatum diminuat caput, ut cum dentibus linguam excrees. Excreta bilis, le, quod excreari potest. Plin. lib. 20. cap. 14.
- Excrementum**, quod egeritur e cibo, potuque. Tacit. lib. 20. Precebatur principem, ut genas, & oculorum orbis dignaretur respingere oris excremento.
- Excresco**, is, [Crescere in alto. Gal. Croistre par dessus, par croistre. Hisp. Crescer mucho.] ἐκκρωω, in altum crescere. Luc. lib. 4. Colle tumet modico, lenique excreuit in altum Pingue solum tumulo.
- Excetrum**, [Espurgato, cresciuto.] ἐκκροτο, egestum, expurgatum, ab Excernere. Col. lib. 8. Furfures & farina excetrum. Vnde Excetrum tritici, dicuntur uulgo grana, quæ ex incerniculo pro immundis seponuntur. Col. lib. 8. Excetrum tritici minuta commode dantur galinis. Excetrum, α, um, abfque uerbi origine: nam, excrecor, Latine non est. habet autem a cæuam significationem, aut certe neutrali. idem enim penes est quod adultus. Virgil. lib. 3. Geor. Excetrum prohibent a matribus hædos.
- Excrucibilis**, le, dignus qui excrucietur. Pla. Cist.
- Excrucio**, [Affligere. Gal. Port tormenter, uexer & affliger griefnement. Hisp. Affligir, atormentar.] Ter. Hea. Sollicitudinem istam, quæ te excruciat, omittas. Excruciare animi. Terent. Phor. Me Antipho excruciat animi.
- Excubia**, æ, arum, [Vigilie, uegghie, guardia. Gal. Le guet de nuit. Hisp. Aquellas eschuchas, uelas de noche.] εγρηγία, uigilia: licet Vigiliae tantum nocturnæ dicantur. Excubia, & diurna, & nocturnæ. Plin. lib. 10. c. 23. Excubias habent nocturnis temporibus. de gribus loquens. Cice. Marce. Non modo excubias & custodias, sed etiam laterum nostrorum oppositum pollicemur.
- Excubitus**, us, ui, [Vigilia, Vegghie, guardia,] pro excubijs. Hirtius de Bel. Hisp.
- Excubitator**, [Suegliatore. Gal. Qui fait le guet, sentinelle. Hisp. Esuchador o uelador.] εγρηγοροτο, qui excubat. Cæl. 7. Bel. Gal. Hæc noctu excubitibus ac firmis præsidijs tenebantur.
- Excubio**, as, p. c. excubui, bitum, [Vegghiare, far guardia. Gal. Faire le guet, estre au guet. Hisp. Velar, esuchar de noche e nel campo.] εγρηγοροτο, uigilo, quasi foris cubo, ut milites extra castra, uel extra tentorium ad Imperatoris custodiam noctu armati consistunt. Sal. in Iu. Castra manire, excubitum in porta cohortes ex legionibus mittere. Cic. de Diuin. Ab Anaximandro physico moniti Lacedæmonij sunt, ut urbem & tecta linqerent, armatique in agro excubarent, quod terræ motus instaret. Excubare animo, pro uigilare, Cicer. 4. Tuscu. Qui semper animo sic excubat, ut ei nihil improui sum accidere possit. Excubatio. Val. Max. lib. 4. de Ami. Pro salute amicorum perpetuam excubationem.
- Excudo**, is, pen. p. excudi, excusum, [Percuotendo trax suori. Gal. Faire enforgerant ou frappant, forger. Hisp. Heriendo sacar a suera, hallar trabajando.] ἐκκωυατο, cudendo elicito. Virg. lib. 1. Aeneid. At primum silicis sciuitillam excudit Achates. Accipitur etiam pro cudendo conficio. Virgil. 6. Aeneid. Excudent alij spirantia mollius æra. Hinc Excudere opus, pro componere. Cice. Attic. lib. 15. De Gloria excudam aliquid. Virgil. 1. Geor. Vt uarias usus meditando excuderet artes. Vbi Serui. Excuderet, id est studiose inueniret. Pro ui, uel precibus aliquid extorquere. Col. lib. 11. cap. 1. Excudit mihi cultus hortorum prosa ut oratione describerem. Id est, uehementi flagitatione impetrauit. Excudere etiam dicuntur gallinæ oua, quando ex illis pulli nascuntur: quod & Excludere dicimus. Colu. lib. 9. Negatur anser aliena excudere oua, nisi subiecta sua quoque habuerit. Var. de re rust. lib. 3. de gallinis loquens. Diebus fere 20. excidunt.
- Exculto**, as, are, [Calpestrare. Gal. Getter dupié, chasser avec le pié soulet aux piés. Hisp. Acoccear o hollar.] calcado exprimo. Pla. in Cap. Pugnus exculto. Accufures. Et pro explodo, siue pedum plausu eijcio. In de Excultus, quod pro obsoleto usurpauit. Gel. lib. 21. cap. 7.

EXCULPO, is, uel (ut alij legunt) **Exculto**, [*Sculpire, scalpellare. Gal. En-tailier & graver, trer sur une chose dure. Hisp. Esculpir o dolar.*] δειχλὺ φω, perfecte scalpo, uel scalpendo conficio. Cic. Att. lib. 13. Neicio quid e querco exculperunt. **Quin.** lib. 2. c. 19. Si Praxiteles signum aliquod ex molari lapide conatus esset exculperere. Exculperere alicui oculum, est oculum eruere. Terent. in Phorm. Vel oculum exculpe. Nonnumquam accipitur pro extorquere. Terent. in Eua. Possim ne hodie ex te exculperere uerum?

EXCURVATVS, a, um, ab inuitato uerbo **Excuro**, [*Esquisito, scielto. Gal. Diligemment aconstre, suit sougneusement. Hisp. Aparejado con diligencia.*] exquisitus, quali cum cura paratus. Vnde uictus excuratus. **Plau.** in Pseu. Ita excurato uictu, ita magnis delicijs. **Excuratus** homo. Idem in Caf.

EXCURIO, as, curia eijsio. **Varro:** Apollonium excuriauit. **Nonius.**

EXCURRO, is, **excurri**, uel interdum etiam apud antiquos **excucurri**, [*Scorrere, tra scorrere. Gal. Faire une saillie, saillir & courir hors. Hisp. Correr a suera.*] ἐκτρέχω, extra curro. **Plau.** in **Mosie.** Dabo ei talenta, qui primus excurrerit. **Liu.** Cum plures igni, quam ferro, armati excurrissent. Translate **Excurre** dicitur, quicquid ordinem aut modum id est mensuram, numerumque egreditur. Vnde summa aliqua dicitur **excurre**, quando ad maiorem summam accedit paruula quadam summa minoris, uel moietate: ut si dicamus, **Centum aureos**, & quindecim solidos, uel **Dena talenta**, & aliquot drachmas. **Pla.** l. **Publia Mæuia.** ff. **Deposit.** uel contra: **Debetis mihi decem**, quod apud **Titium** deposuistis. Item **κρητοροειον**, decem item ex ratione patris uestri decem, & quod excurrit. Summa autem qua nihil excurret **Quadrans** uocatur: & uerbum **Quadrare** contrarium est uerbo **excurre**. Quo uerbo semel atque iterum utitur **Cicero** in tertio **Verr.** Sic etiam **excurre** dicitur **litus** uel **peninsula**, cum aliqua sui parte in mare protenditur. **Liu.** 26. Ab intimo sinu **peninsula** excurret. **Excurre** etiam dicuntur milites, quando non iusto prælio, sed latrocinantium more, agrum hostium populantur. **Liu.** 1. In fines Romanos excurrerunt populabundi magis, quam iusti more belli. unde etiam eiusmodi subita irruptiones **Excursiones** dicuntur. **Cicero** pro **Leg. Man.** cum una **excursio** equitatus totius anni uetigal auferre possit. **Excursor**, qui excurret. **Cicer.** 4. **Ver.** **Turpio** quidam, istius **excursor**, & **emissarius**. **Excursus**, part. **Terent.** Ad. **Propeiam** **excursio** spatio. **Excursus**, us, ui, **excursio**, uel **digressio.** **Plin.** **epist.** 101. **Aratus** minutissima etiam **fidera** colligit: modum tamen seruat. non enim **excursus** hic **ies**, sed **opus** ipsum est. **Virgil.** 4. **Geor.** **Excursus**que breues tentant.

EXCUSABILE, [*scusabile. Gal. Escuser, alleguer pour excuse. Hi. Escusar trayando causas.*] **excusatio** dignum. **Quid.** 1. de **Pon.** **Ergo.**

EXCUSO, as, [*scusare.*] ἀπολογίζομαι, obiectum crimen uerbo, & a me repello. **Cicer.** **Bru.** **Collegæ** mandasti, ut te mihi per litteras excusaret. Quandoque idem est quod **afferre** in **excusatione** id quod peccandi causam præbuit. **Quin.** Si interpellatus temptatibus serius uenisses, excusares mare. **Liu.** de **Torquato:** **Oculorum** ualitudinem excusauit. **Excusatio**, **Cicer.** de **Ami.** **Nulla** **excusatio** peccati, si amici causa peccaueris. **Excusate**, adu. **Quin.** **Fieri** id uidetur **excusate**, id est **intra culpam**, ait **Budæ.** **Plin.** **epi.** 198. **Exortatus** excusatus facies.

EXCUSOR, qui aliquid excudit. **Quin.** pro **uasculario** uidetur posuisse, qui ex metallo aliquo uascularia excudit. **lib.** 2. c. 21. **Excusores** uocare possumus, qui omne genus librorum suis typis excudunt.

EXCYSSE, adu. **Sen.** de **Benef.** lib. 2. c. 17. Si cum tyrone & indocto nō tam rigide, nec tam excusse, sed languidius occurremus.

EXCYSORIVS, a, um, quod ad excutiendum pertinet: ut, **Excussorium** **cribrum**, quod excutit, & transmittit farinam ignobiliorem, ex qua fit panis secundarius. **Plin.** lib. 18. cap. 11. **Cribrorum** **genera** **Galli** ex **seis** equorum inuenere: **Hispani** e **lino** **excussoria** & **pollinaria**.

EXCUTIO, tis, p. c. **excussus**, sum, [*Scuotere. Gal. Secouer & faire cheoir. Hi. sacudir.*] ἐσκέω, ab **Ex**, & **Quatio**, proprie est **quatiendo** deijcere. Iungitur hoc uerbum **ferre** **accusatio** modo rei inanimatæ, modo personæ. De **accusatio** rei inanimatæ hæc erunt exempla. **Cicer.** de **Natu. Deo.** 2. Non intelligo cur non idem putet, si innume rabiles unius & uiginti formæ litterarum aliquo conijciatur, posse ex his in terram excussis, **annales Enni**, ut **deinceps** **legi** **pos-** **sint**, **effici**, **Plin.** lib. 16. cap. 40. ad excutiendum ignem non semper lapidis occasio est. Pro eodem **Virgil.** 1. **Aeneid.** dixit **Excute** **ignem**. **Excute** **oculos**, apud **Pla.** pro **eruere**. Et **Excute** **elauum** **lapide** apud eundem, pro **expellere**. Idem in **Aul.** Quia mihi **mifero** **cerebrum** **excutiunt** **tua dicta**. Idem dixit. **Naum** **malleo** **excussam**, id est, **percussam**. **Terentius** in **Heauton**. **Lacrymas** **excussit** **miser**, id est **fecit** **ut** **subito** **exciderent**. **Cicero** pro **Syl.** **Noli** **aculeos** **orationis** **mæ** **qui** **reconditi** **sunt**, **excussos** **arbitrari**. id est **eiectos**. **Excute** **metum** **pro** **deponere**, **Excute** **ingum**, pro **nolleparere**, cum **accusatio** **per-** **sonæ** **etiam** **non** **inuandas** **habet** **translationes**, **Plinius**. **Ex-**

cusso **Circensibus** **auriga**, id est **de** **curru** **deiecto**. **Virgil.** **septimo** **Aene.** **Quinctiam** **patria** **excussos** **infecta** **per** **undas** **Auisa** **sequi**. **Vbi** **Excussos**, dixit **pro** **expulsos**. **Cicero** de **Arusp.** **Non** **ignouit**, **mihi** **crede**, **non**: **nisi** **forte** **ignotum** **putas**, **quod** **re** **iudices** **dimiserunt** **excussum** & **exhaustum**, id est **spoliatum** **pecunijs**, **quibus** **eos** **corrupti**. **Pau.** **Iurec.** **Non** **prius** **pupillus** **ad** **magistratus** **reuarti** **potest**, **quam** **omnes** **tutores** **excussi** **fuere**, id est **quam** **actione** **tutelæ** **expertus** **sit**, **an** **ab** **eis** **suum** **ius** **seruare** **possit**. Aliquando **met** **in** **hoc** **uerbo** **diligens** **quædam** **inquisitio**, **Quint.** **libro** **septimo** **capit.** **secundo.** **Excusserunt** **illi** **patrem**, & **aurum** **in** **sinu** **eius** **inuenere**. **Cicer.** pro **Rosc.** **Nihil** **est** **Glaucia**, **quod** **metuas**: **non** **excuto** **te**, **non** **inquo** **qua** **possem** **diligentia**. **Vl-** **pi.** lib. mandauero. ff. **mand.** **Si** **tibi** **mandauero**, **ut** **uires** **excute-** **res** **hereditatis** **id** **est** **diligentius** **æstimares**, **exactius** **expenderes**. **Cicero** **secundo** **Officio**, **Explica** **atque** **excute** **intelligentiam** **tuam**. Idem **duodecimo** **Phil.** **Iuuentutem** **omnem** **ex** **tota** **Italia** **excussimus**. 1. **elegimus**, **ut** **docet** **Nonius**. **Excute** **debitorem** **fre-** **quens** **est** **apud** **Iurisconsultos**: **pro** **auctionem** **honorum** **eius** **fa-** **cere**, & **experiri**, **an** **sit** **soluendo**. unde **iure** **nouissimo** **sancitum** **est**, **ne** **fideiussori** **molesti** **simus**, **nisi** **prius** **excussio** **debitore**. **Excus-** **sus** **partic.** **ut**, **Excussus** **pectore** **nostro**, **is** **dicitur**, **cuius** **obliti** **sum-** **us**, **Virg.** 5. **Aen.** **Excussa** **que** **pectore** **Iuno** **est**.

EXDECIMATVS, electus, interprete **Festo**: a uerbo **Decimo**.

EXDORSO, as, ἀπονοτίζω, dorsum confringo. **Pla.** in **Aul.** **Tu** **Machæ-** **rio**, **congrum**, **murænam** **exdorsua**, **quantum** **potes**.

EXECO, cas, p. c. [*Tagliar via. Gal. Couper fendre, enuifer, rouner. Hi. Cor-tar.*] ἀποτέμνω, ab **ex**, & **feco**, significat **excido**. **Col.** li. 3. **Arborem** **quam** **inferere** **uoles**, **diligenter** **excute** **ea** **parte**, **quæ** **maxime** **nitida**, & **sine** **cicatrice** **est**. Sic **Excicare** **linguâ**, **excidere**. **Ci.** **pro** **Clu.** **Stratonem** **Iudices** **in** **crucem** **actum** **exacta** **scitote** **lingua**. **Excicare** **testes**, est **uirilia** **amputare**. unde **Execiti**, **quibus** **detracti** **sunt** **coeli**. **Ci.** 2. de **na. deo**. **Vetus** **hæc** **opinio** **Græciam** **oppleuit**, **exactum** **Cælum** **a** **filio** **Saturno**. **Execitio**. idem **pro** **Clu.** **Cum** **illa** **execitio** **fundi** **in** **armario** **animaduertetur**.

EXECRATIO, κατάρτα, aliquâdo sumitur pro **sacramenti** **genere**, **quo** **quis** **diras** **capiti** **suo** **imprecatur**, **peierauerit**, [*Sacramento. Gal. Ma-udiffon, execration, serment & jurement execrable. Hisp. A quella maledi-cion.*] **Sal.** in **Catil.** **Fuere**, **qui** **Catilinam** **dicerent**, **cum** **ad** **iuriam** **dum** **popularis** **sceleris** **sui** **addideret**, **humani** **corporis** **sanguinẽ** **uino** **permixtum**, **in** **pateris** **circumtulisse**: **inde** **eum** **post** **excrationem** **oẽs** **deguſtauiſſent**, **aperuisse** **conſilium** **ſuum**. **Execrabilis** & **Execrandus**, idem significant, **quod** **detestandus**, **Cicero** **secundo** **Phil.** **Non** **te** **execrandum** **P. R.** **non** **detestandum**, **non** **omnes** **tibi**, **deos**, **omnes** **homines** **tibi** **inimicos** **esse** & **ſuturos** **ſciebas?** **Liu.** 2. **Odij** **execrabilis** **indicium** **est**. **Execratus**, **Epod.** 16. **Phocæo** **rum** **Execrata** **ciuitas**.

EXECRO, aris, **deponens**, [*Maledire. Gal. Maudire, execrer auoit en hor-reur. Hisp. Abominar y maldezar.*] κατάρταμαι, **detestor**, & **alicui** **di-** **rum** **exitium** **imprecor**. **Virg.** 3. **Aene.** **Terram** **altricem** **ſæui** **exe-** **cratur** **Vlyſſis**.

EXEDO, **exedis**, uel **exes**, [*Mangiare. Gal. Manger tout, ronger, consumer. Hisp. Gastar comiendo.*] κατέδω, **erodo**, **conſumo**, **Luc.** lib. 3. **Sed** **Ty-** **tius** **nobis** **hic** **est**, **in** **amore** **iacentem** **Quem** **uolucres** **lacerant**, **at** **que** **ex** **est** **anxius** **angor**. **Exesus**, **Cic.** 5. **Tuſc.** **Epigramma** **exesis** **põ** **ſterioribus** **partibus** **uerſiculorum**. **Exesor**, **oris**, **Luc.** lib. 4. **Aeltus** **ab** **undis** **Aequoris** **exesor** **murorũ** **littora** **circum**. Aliquâdo **pro-** **peredere** & **totum** **abſumere**. **Ter.** in **Pho.** **Tu** **tibi** **hoc** **intriti**: **tibi** **omne** **est** **exedendum**.

EXEDRA, ἐξέδρα, apud **ueteres** **locus** **erat** **in** **porticibus** **patens**, & **ſo-** **li** **peruius**. **Vitru.** **libro** **quinto**. **Conſtituantur** **in** **tribus** **portici-** **bus** **exedræ** **ſpatioſe**, **habentes** **ſedes**, **in** **quibus** **philoſophi**, **retho-** **res** **que** & **qui** **itudijs** **deſtantur**, **ſedentes** **diſputare** **poſſint**: **Budæ** **in** **Ann.** **in** **Pan.** **ſtendit** **Exedras** **hodie** **non** **inepte** **dici** **poſſe** **loca** **illa** **in** **monachorum** **peritilyjs**, **quæ** **illi** **barbare** **capitula** **uo-** **cant**. **Dicta** **est** **autem** **Exedra** **a** **ſedium** **frequentia**, & **ſedendi** **com-** **moditate**: **quod** **huiusmodi** **loca** **circumquaque** **ſuas** **habebat** **ſe-** **des**. **Cicer.** **libro** **tertio** **de** **Or.** **Cum** **in** **eam** **exedram** **ueniſſem**, **in** **qua** **Craſſus** **poſito** **lectulo** **requieuiſſet**. **Exedrium**, **gen. neu.** **Ci.** **Gallo.** **fam.** li. 7.

EXEMPLVM, [*Eſſempio. Gal. Exemple, monſtre et eſchantillon. Hisp. Exem-plo que ſe toma de otra coſa.*] **est** **uirtus**, **uel** **uirtutum**, **uel** **aliquid** **quidam**, **quod** **in** **alio** **nobis** **imitandum**, **uel** **uitandum** **proponitur**. **Ille** **au-** **tem** **in** **quo** **sunt** **huiusmodi** **uirtutes**, **uel** **uitia**, **dicitur** **Exemplar**. **Cice.** 7. **Ver.** **Vetus** **est**, **quod** **dicam**, & **propter** **ſeueritatem** **exem-** **plici** **nemin**: **fortaſſe** **ueſtrum** **inauditum**. Idem **pro** **Cæcin.** **Falcula**, **exemplat** **antiquæ** **religionis**. **Nonnumquam** **tamen** **confundun-** **tur**. **Quid.** **ad** **Liuiam**, **de** **Druſo**: **Occidit** **extemplum** **iuenis** **uene-** **rabile** **morum**. **Terent.** **in** **Adelphi.** **Exemplum** **omnibus** **curarem** **ut** **effes**: **Cic.** **pro** **Muræ.** **pro** **eodem** **dixit** **Exemplum** & **Exemplar**. **nâ** **cum** **dixit**: **Domesticũ** **te** **exemplum** **habere** **dixi** **ad** **imitandum**, **ſubdit**, **Ad** **imitandum** **uero** **tã** **mihi** **propoſitum** **est** **exemplar** **illud**, **quam**

quam tibi. Festus ita distinguit Exemplar ab Exemplo, ut Exemplum sit illud, quod nobis proponimus, ut sequamur aut uitemus. Exemplar, ex quo simile faciamus. Plin. lib. 35. Sunt, qui Venerem illo prætam exemplari putant. Sed sæpe confunduntur, ut Exemplum sit, ex quo simile faciamus. Quint. lib. 10. sic Musici uocem dicentium, ruitici probatam experimento culturam in exemplum inueniunt. Ponitur aliquando Exemplum pro excriptione, Cicero Appio: Ex litteris, quarum ad me exemplum misisti. Ouid. de Trist. Pluribus exemplis scripta fuisse reor. Rursus dicitur illud, quod adhibetur rei aut probandæ, aut ornandæ causa. unde pars probationis uocatur ab exemplis: & in elocutione Exemplum in ter ornamenta numeratur, pro quo Exemplar dici non potest. Quint. lib. 10. cap. 2. Ijs quæ in exemplum assumimus, subest natura & uera uis. Similiter exemplum dicimus specimen al. cuius rei, quam uenalem habemus. Auctor ad Heren. lib. 1. Si quis purpuram uendens dicat, Sume a me, sed huius exemplum aliunde rogabo, tibi quod ostendam. Exempli causa & exempli gratia. Cic. in Offi. Exempli causa ponatur aliquid quod pateat latius: Plin. libro 2. cap. 17. Multa promi possunt secreta naturæ: Exempli gratia, In Martis sydere, &c. Exemplar, pro eo quod exscribitur, Afinus. Cic. lib. 10. Ex litteris, quas Panætæ, nisi cognosces omnia: nam tibi earum exemplar misi. Exemplare, huius exemplaris pro Exemplar. Lucr. lib. 2.

EXEO, exis, [Vscire. Gal. Sortir hors assir. Hisp. Salir a fuera.] ἐξέρχομαι, extra eo, segredior. Ter. in Adel. Fieri potis est, ut ne qua exeat. Et constituitur tam cum accusatiuo, quam cum ablatiui: ut, Exeo domum, & Exeo domo. Per translationem est liberari. Cicero: Ut tandem ex tot ærumnis atque miserijs exeamus. Item uitare, Virgil. 5. Aeneid. Corpore tela modo, atque oculis uigilantibus exit. Item erumpere, ut apud eundem libro secundo. Non sic aggeribus ruptis cum spumeus amuis Exijt. Lactantius: Potuerunt libri aboleri, & tamen res in memoria exire, id est fieri memorabiles. Plin. libro septimo. Exit hic animi tenor aliquando in rigorem quandam. Exire in tertium diem, Plin. iunior dixit pro differri. Exire de potestate, mentis impotem fieri, Cicero libro quarto Tuscul. Iratos proprie, dicimus exisse de potestate, id est de consilio, de ratione, de mente Exire in altitudinem, dicitur arbor. Plin. lib. 23. cap. quarto. Religant comas, ut in altitudinem exeant. Virg. secundo Georg. Exijt ad cælum ramis felicibus arbor. Exijt dies pro præterijt, Liu. libro quinto. Exeunt libri. pro editi sunt. Cicero ad Attic. lib. 13. Exire e uita, pro mori. Cic. 1. de Finib. Exire in eadem litteras, id est terminari. Quin. lib. 1. cap. 5. Sors exit. Cicero. Attic. lib. 1. Cum de consularibus mea prima fors exisset. Exire de patricijs, est ex patricio plebeium fieri. Cice. pro domo. Exiens, exeuntis, partic. Cice. 1. de Diuin. Quinto anno exeunte. Exitus, aliud partic. apud antiquos: unde apud Festum, ad exitam ætatem, ad ultimam ætatem. Exitus, us, ui, euentus, finis. Cice. Sulp. lib. 4. Pærsipic qui cursus rerum, qui exitus futurus sit. Idem Tusc. 1. Initium nobis rerum omnium ortus noster afferat, exitum mors. Idem pro leg. Man. Huius orationis, difficilis est exitum, quam principium inuenire. Felix exitus. Cic. Cæl. lib. 2. Hæc ætatis habuit hunc exitum satis felicem. Incertus exitus, & anceps fortuna belli, pro Marcello. Hor. 4. Car. Fortuna lultro prospera tertio Belli secundos reddidit exitus.

EXEMPTILIS, le, quod eximi potest. Col. lib. 8. cap. 11.

EXEMPTIO, Col. lib. 3. cap. 18.

EXEMPTOR, oris, Plin. lib. 36. cap. 15. Exemptores affirmant, comple ris sponte illa montium ulcera. Exemptores uocat qui eximunt lapides sub terra.

EXENTERO, fas, [Suentrare. Gal. Oster le dedans, come les entrailles d'une beste, euentrer. Hisp. Sacar las tripas.] ἐξεντέρω, interiora auferre. translatè dixit Pla. in epi. Acutum cultrum habeo, qui leni exente rem marsupium. Exenteror, pro crucior. Pla. Epid.

EXEQUIAE, arum, [Essequie. p. mpe funerali. Gal. Funerailles. Hisp. Exequias, honra de los muertos.] ἐξεντα, funebre officium, quod scilicet in funere exequimur, dicitur, quod homines pompani post sequuntur. Cic. 2. de Leg. Sepultura, ac iustus exequiarum caruerunt. Ter. in Phor. Exequias Chremetæ. Exequias celebrare, apud Liu. 2. Cohonestare exequias, Cic. pro Quin. Ducere exequias, Plin. lib. 8. cap. 42. Prosequi exequias funeris. Cic. pro Clu.

EXEQUIALIS, ut carmen exequiale. Oui. 14. Met.

EXEQUOR, exequias facio, Varro. Semiatrati exequiantur.

EXEQUOR, pen. co. [Essequire, fornire, mandare ad effecutione. Gal. Executer, mettre en execution, paracheuer. Hisp. Acabar, poner en execution.] ἐξεντα, perficio. Plau. in Truc. Nullam rem oportet aggredi do lose, nisi atute, accurateq. exequare. Apul. In propatulo iussa domini exequabar. Accipitur nonnunquam pro persequi: unde exequor iniurias, ulciscor. Plin. 3. ep. Hospitum iniurias accusatiuibus uarios executos. Sic exequi uerbis exprimere. Cicero. C. Matio: Habeo multo occultoria, quæ uix uerbis exequi possum. Exequens, Gell. lib. 10. cap. 12.

EXECUTIO, [Effecutione. Gal. Execution, poursuite & acheuement de quel que entrepris. Hi. A quella obra de executar, execution.] Tac. li. 3. Executionem eius negotij iubens suscepit.

EXECUTOR, [Essequiore. Gal. Executeur, paracheuer. Hisp. El executor.] Sucto. in Vesp. ostensarum munime memor, Executorue.

EXERCIO, ces, cui, citum, [Esferitare. Gal. Exercer, tourmenter, travailler, Hisp. Exercitar a fatigar.] καταρτιζω, ab ex & arceo, quasi extra arceo, premo, fatigo. Terent. in Ad. ego te exercebo hodie, ut dignus es. Quandoque est in opus cogere Virgil. tertio Georgi. Exercete uiri tauros. Quandoque tractare Colum. libro quarto, Qui urbanas & delicatas artes exercuerit. Quandoque habere. Sali in Procæ. lug. Discordias, similitates cum hostibus exercebas. Quandoque lucrari, Terent. in Heaut. Qui opere rustico Faciundo facile sumptum exerceat suum. Quandoque pro terram colere Virgil. libro primo Georg. exercetque frequens tellurem. Quandoque insequi, Virgilius libro quarto Aenei. Tumi uos o Tirij, sitipem & genus omne futurum Exercete odijs. A supino Exeritum sit Executor, qui alterum in re aliqua exercet. Plau. in Tri. Hic quisquis est, Curculio est Executor Est etiam Executor, teste Vlp. l. j. ff. de exer. Actio. ad quem reditus & obventiones nauis perueniunt.

EXERCITIUM, [Esfercitio. Gal. Exercite, travail. Hisp. A quella obra de exercitar.] γυμνασια, usus exercendi. Gell. li. 17. ca. 2.

EXERCITIO, tas, [Esfercitare. Gal. Exerciter, acoustumer. Hisp. Exercitar.] γυμνασια, freq. ab exerceo. Ci. pro Clu. Homo ingeniosus, & in dicendo exercitatus. Ter. Hecy. Prior amor me ad hanc rem exercitatum reddidit. Liu. 5. Non promptus ingenio tantum, sed usu etiam exercitatus. Exercitator, Exercitissimus. Ci. 2. Offi. Paratior, & tanquam exercitator. ores ad bene d. ma. t s promerendū. Idem pro leg. Man. Carthaginenses in maritimis rebus exercitissimos, exercitator, Plin. lib. 35. cap. 11. Exercitatrix. Quin. lib. 2. cap. 19. Exercitatio, lib. 1. ad Her. Exercitatio est aliudius usus, conluetudoque dicendi. Cic. 2. de nat. de. Motu & exercitatione recalcant corpora. Quin. l. 1. c. 2. Memoria præcipue firmatur atque alitur exercitatione.

EXERCITVS, 3, um, [Esfercitato. Gal. Exerce, usité, & duit, ruse, travail. Hisp. Exercitudo.] παρ, ab exerceo. ut Homo exercitus, multis negocijs & experientia doctus. Plin. epi. Vidisti ne unquam quemquam tam laboriosum, tam exercitum, quam Varenus meum? Aliquan do pro, in laboribus perferendis assuetus, Virgil. lib. 3. Ae. Nate Iliacis exercite fatis.

EXERCITVS, tus, [Esfercito. Gal. Vn ost de gens de guerre, exercite. Hisp. La hueste, exercito.] στρατος, militum copia, ab exerceo. quia (ut inquit Var.) exerceo fit melior. Vege. li. 2. Numerus militum exercitatur, unde & re ipsa atque opere exercitus nomen accepit. Virg. 9. Aen. iamq. omnis campis exercitus ibat apertis.

EXEROSIS, ui, tum, [Tirer hors. Gal. Tirer hors, mettre hors. Hisp. Sacar a fuera.] extraho. Statius. Fulgentemq. ensem.

EXERTI, dentis, extra os producti. Plin. li. 11. ca. 37.

EXERTIO, tas, freq. ab exero, καταρτιζω, Virg. 3. Aen. At Scyllam tæcis cohibet spē. unca latebris Ora exertantem.

EXFODIO, [Cauare. Gal. Tirer hors en fouissant, daterrer. Hisp. Cauar para sacar algo.] quod solum erat, extraho. Plan. Aul. Exfodio auiam auri plenam.

EXGRVMO, as, are, dicuntur cochleæ grumos eruentes, & ex grumis exilientes, grumus enim terræ collectio. Var. 3. de Re ru. c. 14. Ipsæ exgrumantes ad propalam uitam diu producunt.

EXGURGITARE, extra gurgitè eijcere. Vnde per metaphoram. Pla. in epid. dixit exgurgitare pecuniam domo.

EXHÆREDO, as, are, [Disheredare. Gal. Desheriter, priuer d'heritage & successio. Hisp. Desheredar.] ἀκληρω, hereditate spoliare. Ci. pro Clu. Cum filium exheredaret. Mar. li. 3. exheredauit te Philomus se pater. Ad Her. li. 4. A necessarijs exheredatus. Quin. li. 7. c. 2. Ex heredationem meruisti.

EXHÆRES, dis, [Disheredato. Gal. Desenté, priuè de successio. Hi. Desheredado.] commu. gen. priuatus hæreditate. Cic. 1. de Or. Quæritum est, possit ne paternorum bonorum exheres esse filius, quem pater testamento neque heredem neque exheredem scripserat nominatum.

EXHERESIMVS, dies exemptilis: dicitur, quod ex mense eximi solebat, ut annus cum Solis ac Lunæ ratione congrueret. Cicero 4. Verr.

EXHALATIO, [Spirito. Gal. Vapeur, & exhalation. Hisp. A quella obra de echar baho, baho.] expiratio, ἀποπνοια, Plin. lib. 31. cap. 3. Certior multo nebulosa exhalatio est. Vnde exhalationes terræ sūt te nues spiritus, qui per æstū maximum terra diffusa exhalantur. Cicero. 1. Tusc.

EXHALO, as, [Gal. Halener, getter hors un uent, esprit, fumee ou uapeur. Hi. Hechar de si napon d baho.] ἐξαρτιζω, expiro, & ueluti per halitum ærem emitto. Laet. li. 7. Quos moribus interfecit, spiritum diuicijs exhalant.

exhalant. Vir. lib. 7. Sæuamque exhalat opaca Mephitin. Plin. lib. 17. c. 4. Quæremes exhalat nebulas. Cic. 5. Ver. Qui nondum conuuij crapulam exhalarent. Exhalare animā, est mori, Ouid. 1. 1. Metam. Pro eodem, Exhalare uiram. Vir. 2. Aen.

EXHAUSTIO, is, ire, h, ium, [Vacuare, trax fuora. Gal. Espuifer uider. Hisp. S. car à naç. ir.] ἐξωστῆσι, humorem euacuo. diciturque exhauriri tam ipse humor, quam id quo humor continetur: æque enim dicitur uisitate, & exhaurire uinum, & exhaurire dolium. Cic. Phil. Tantum uini exhauseras, ut tibi necesse esset in P. R. conspectu uome- re postridie. Exhaurire poculum. Cic. pro Clu. Is, exhausto illo poculo, est mortuus. Idem pro Sext. Crassus eadem sibi manu uitam exhauscit, qua mortem læpe obrulire hostib. Ad Atri. 2. Tantus fuit amor, ut exhauriri nulla posset iniuria, id est deleri. Ad Q. Fra. 1. Exhaustus est sermo hominum, id est, de ea re iam loqui est desitum. Et ad At. 1. Multa sunt, quæ me angunt: quæ mihi uideor, aures nactus tuas, unius ambulationis sermone exhaurire posse, id est deponere. Ad eundem 5. Reliquum est, ut, antequam proficiscare, mandata nostra exhaurias, id est exequaris. Virgil. 4. Aen. Quæ bel- la exhausta canebar: id est finita.

EXHAUSTIVUS, h, i, sublt. Vir. 2. Geo. Est etiam ille labor curandis uicib. alter, Cui nunquam exhausti facti est. Exhausti (inquit Ser.) exhaustio: quod quia asperum uisum est, se ad figuram transtulit, & ait, Exhausti: ut, Seruantissimus æqui pro æquitatis.

EXHEBENS, ni, ἐξέβενος, gemma speciosa, candida. Plin. libro 37. capit. 10.

EXHERBARE, [Stirpare l'herbe. Gal. Arracher & ôster les herbes de quelque lieu. Hisp. Arrancar à quitar las yeruas.] ἐξωστῆσι, est herbas extirpare. Colu. 5.

EXHIBERE, es, [Dare in publico. Gal. Exhiber, bailler, représenter, monstrer. Hisp. D. r. tiner publicamente.] profero, & in publicum deduco, & uident, tangendique hominis facultatem præbeo. Paulus. Exhibere, est facere in publicum potestatem, ut ei, qui agit, experiundi sit copia. Cic. 7. Ver. Is omnino seruus, in familia non erat, eum statim exhiberi iubet. Exhibere reum, locutio est Iuriconsultis familiaris, pro sistere, & (ut uocant) personaliter præsentare. Utuntur etiam Iuriconsulti hoc uerbo in alia significatione, pro uitæ necessaria suppeditare. Paul. in l. Nefennius. ff. de nego. gest. Exhibere negotium est molestia afficere, Cicero libro tertio Offici. Cum audisset adolescens negotium exhiberi patri. Sic exhibere molestiam.

EXHIBITIO, Gel. Pecuniam datam chirographi exhibitionibus.

EXHILARAS, [Allegrare. Gal. Esjour, recreer. Hisp. Alegrar à otra persona.] ἀσπῆσι, lætum & hylarem facio. Plin. lib. 16. cap. 25. Neque illex, picea, larix, ullo flore exhilarantur, Exhilaratus, partic. Cice. Pæto. lib. 1.

EXHORREO, es, [Tremare di paura, sp auentarsi. Gal. Auoir grand frayeur & frison, creindre fort, se heri sonner. Hisp. Temer algun mal.] ἐπιθῆσι, quo Exhorresco, pro expauesco, præ timore horreo. Planc. Cice. Non possum non exhorrescere, si quid intra curam subest uulneris. Nonnumquam actine, cum accusatio. Vir. 7. Aen. Vultus neue exhorrescat amicos.

EXHORTOR, aris, [Effortare. Gal. Exhorter, enhorter. Hisp. Induzir con razones.] ἀπορῆσι, uehementer hortor. Ouid. 13. Meta. Trepidus ciues exhortor in hostem. Exhortatus, Virg. 12. Aene. Sic exhortata reliquit Incertam.

EXIBILO, as, [Sibilare. Gal. Chasser & regetter en siffiant contre quel qu'un. Hisp. Siluar, escarnerer rejeudo.] ἐνοσπῆσι, cum sono uocis, tumultuariaque sibilatione expello. Cice. in Parad. Histrio si uersus pronunciatu est una syllaba breuior, aut longior, exhibilatur atque exploditur, 27. 1.

EXIGO, is, exegi, exactum, [Escludere, serrar fuori, riscuotere. Gal. Chasser hors, dechasser. Hisp. Espar, de fuerir.] ἐξωθῆσι, excludo, eicio, expello, quasi extra ago: Plau. in Aul. omnes exegit foras. Est præterea, rem aliquam iure mihi debitam peto. Cic. Cassio. Longiores expectabo, uel potius exigam. Hinc Exigere pecuniam dicitur, quæ nobis debetur: & Exactores qui pecunias publicas exigunt. Interdum est postulare, Laet. lib. 4. Sapientia spectat ad filios: quæ exigit amorem. Interdum agere, seu traducere. Terent. in Hecy. Exopto, ut reliquam exigat uitam. Interdum inquirere, Virgil. 1. Aeneid. Quære constituit, sociisque exacta referre. Sue, in Cæf. Britanniam petijisse spe inargaritarum, quarum amplexitudinem conferentem interdum sua manu exegisse pondus. Interdum facere, Virgil. 2. Aeneid. Quos improba uentris Exegit cæcos rabies. Interdum desuare, confuere, Idem lib. 4. Deceuitque mori tempus secum ipsa, modumque Exigit. Interdum complere. Plau. in Amph. Menses iam tibi exactos esse uides. Aliquando extorquere. Cicero pro Font. Titurium quaternos denarios in singulas uini amphoras portorij nomine exegisse. Exigere pœnam, est fumere pœnam, Ouid. Metam. Exigit iudicij memorem Cycherea pœnam.

EXIGUE, [Poco,] parce, & tenuiter. Cicero. 3. de Orato. Cum exigue

dixisses.

EXIGUUS, a, um, [Picciolo. Gal. Petit. Hisp. Pequeno.] ὀλίγος, paruus. Cice. pro Deiot. Copias exiguas uix tueri potest. Vir. 4. Geor. Pulueris exigui iactu compressa quiescent. Exiguus animi. Claud. in Eutrop. Abundans Corporis, exiguusque animi. Exiguum, sublt. Ouid. 5. Trist. Exiguum pleno de mare demat aquæ. Exiguum aliquādo pro Exiguo. Plin. epist. 50. Fortasse in omni re, in hac certe perquam exiguum sapio.

EXIGUITAS, atis, [Piccolezza, difetto. Gal. Petiteesse, un petit, un peu. Hisp. Pequenezza, escasseza.] ὀλιγότης, ut Exiguitas copiarum recessum non dimicationem, mihi prælagiebat. Exiguitas lactis, Var. Exiguitas tibi. Col. Exiguitas temporis, Liu. Exiguitas corporis, Cæf. Exiguitas scripta epistola, Cicer. Att. lib. 11.

EXILIVM, li, [Eslilio, bando. Gal. Exil, bannissement. Hisp. El destierro fuera de su tierra.] ἐξυγῆ, patriæ priuatio, & natalis soli mutatio, legibus principisve imperio indicta. Cic. 5. Tus. Exilium, si rerum naturam, non ignominiam nominis quærimus, quantum demum a perpetua peregrinatione differt? Et in orat. pro Cæc. Triplex augmentum numeratur exilij genus. nam aut certorum locorum interdictio est: aut lata fuga, ut omnium præter certum locum: aut relegatio in insulā. Erat autem Exilium pœna capitalis: & Exilio multatus, capite damnatus dicebatur. exulis enim caput de ciuitate eximi dicitur. quoties uero ciuitas retinetur, relegatio proprie non exilium dicitur.

EXILIO, is, p. c. [Saltar fuori. Gal. Sauter hors, sortir, tressaillir. Hisp. Saltar à desuerra.] ἐξωθῆσι, ab Ex, & Salio, saltando egredior, uel erūpo. Luca. lib. 5. Sic fata, relictis Exiliis stratis. Accipitur pro uehementer gaudere, Cice. Tironi: Tuis litteris perlectis, exilii gaudio. Terent. in Phorm. Illico cognouit, ad te exilii id est ueluti saliendo & gestiendo cucurri.

EXILIS, le, p. p. [Sottile. Ga. Menn, grosle. Hi. Feble, sotil, y delgado.] λεπός, tenuis, ut, Exilis uox. Plin. lib. 11. c. 51. Bubus tantum fæminis uox grauior, omni alio genere exilior, quam marib. Var. 3. de re ru. ca. 2. Aprum glans emptitia facit pinguem, exilium grauita. Cicer. de Diu. Lecur nitidum, atque plenum: horridum, & exile.

EXILITAS, atis, [Sottigliezza. Gal. Mennesse, grosle, tenuité. Hisp. Sotileza y delgadeza.] tenuitas: ut, Foliorum exilitas. Plin. libro 21. capit. 6.

EXILITER, [Sottilmente. Gal. Petitement, deliement. Hisp. Delgadamente.] tenuiter. Cic. 1. de Ora. Ieiune & exiliter disputare.

EXIMIE, [Sommamente. Gal. Par excellence, excellentment. Hisp. Notable y señaladamente.] excellenter. Plin. lib. 22. cap. 22. Picris tollit eximie uerrucas. Eximie ornatum templum, Liuius. Eximie dilige. Cice.

EXIMVS, a, um, [Eccellente, eccettuato da gli altri. Ga. Excellent, singular, prime choisi. Hi. Notable, reputado, grande, escogido.] ἐξαιρετός, excellēs, egregius: ab eo quod in sacrificijs optimum ex toto grege pecus eximebatur, ut dijs offerretur. Eximij porci dicebantur maiores, qui ad sacrificium electi erant, signati macula, aut nota: ut Egrege ues, e grege electæ. & quia id, quod a ceteris eligitur & eximitur, non uulgare esse solet, factum est, ut Eximium ponatur pro insigni, Virgil. 4. Geor. Quatuor eximios præstanti corpore tauros. Sumitur & in malam partem. Cic. in Ver. Tam eximiam iniuriam, tam acerbam.

EXIMO, is, [Cauar fuori, eccettuare. Gal. Oster, deliurer, retirer. Hisp. sacar fuera de numero.] ἐξαιρώ, ab Ex & Emo: excipio, aufero. Cat. ca. 112. Vbi triduum præterierit, eximito de dolio. Plaut. Numquam omnes balneæ mihi hanc lassitudinem eximent. Eximere reumi, est quouis modo auferre. Pomponius Iurifcon. Eripere, est de manibus auferre per raptum: eximere uero, quoquo modo auferre. ut puta si quis non rapere, sed moram faceret, quo minus in iudicium ueniret, ut actionis dies exiret, uel res tempore amitteretur, uidetur eximisse, quamuis corpus nõ exemerit. Eximere diem, est extrahere. Cic. ad Q. Fr. Clodius diem dicendo eximere cepit. Sic Eximere horam. Cic. 5. Phil. Horam eximere nullam, in tali ciue liberando, sine scelere non possumus. Aliquando cum datione, Eximere noxæ, pro absoluto habere uel pœnā remittere. Liu. 8. Non noxæ eximitur Fabius. Eximere notæ, remittere infamiam. Gel. lib. 4. cap. 20. Notæ iam destinatæ exemptus est a Cenforibus. Eximere honoribus, id est priuare, Plin. in epist. Quid miserius, quam exactum & exemptum honoribus senatorijs, laboribus & molestia non carere? Eximere numero, reicere, & tanquam iudicium ab aliorum numero excludere. Quint. lib. 1. Eximere metu, est metu liberare. Plau. in Rud. Exemptus. Hor. 2. epist. 2. Quid te exempta inuat spinis et pluribus una?

EXIN, [Dapoi. Gal. En apres. Hisp. Desde, à después.] ἐντείνειν, siue Exinde, significant deinde. Liu. li. 1. Exin, duabus admotis quadrigis, in curru earum dissentum illigat Metium. Cic. de Diui. Exinde, Cicer. de Diui.

EXINANIO, is, [Vacuare, notare. Gal. Vuider & no rien laisser. Hisp. Vaciar à amenguar.] κενώω, ab Ex, & Inanio: euacuo, attenuo. Plin. libro 10. cap.

10. cap. 60. Oua sale exinaniri creduntur. Cicer. 7. Verr. Nox illa tota exinanienda naui consumitur. Exinanitio. Plin. libro 13. capit. 22.

EXINSPEKATO, [Fuor disperanza, all'improviso. Gal. Hors de esperance. Hisp. Fuera de esperanza.] παρ' ἐλπίδα, aduer. præter spem. Liu. libro 1.

EXISTIMATIO, [Buona fama. Gal. Reputation, renommée. Hisp. Buena fama, la estima que en alguno es tenida.] εὖ εἶσα, bona fama. ut Homo magna existimationis, id est de quo omnes bene existimant. Paulus Iurecon. Existimatio est dignitatis illæque status, legibus ac moribus comprobatus. Accipitur etiam nōnumquam actiue pro opinione hominum, quam de nobis conceperunt, Cicer. pro Cælio: Est ista quidem nostra existimatio, sed iudicium certe parentis.

EXISTIMATOR, Cic. in Or. Memnerimus, nos ita auctores, ut existimatores uideamur loqui, non magistri.

EXISTIMO, as, [Pensare. Gal. Estimer & penser, faire jugement de quelque chose. Hisp. juzgar & pensar estimando.] καταλαμβάνω, ὀψομαι, puto, & quasi æstimatione statuo. Quin. Ex præteritis existimari solent præsentia.

EXISTO, is, [Effere, apparere. Gal. Estre evident & se montrer, apparoir, sourdre, estre en uene. Hisp. Estar, ser, aparecer.] ἀνακλύω, appareo, emineo, prodeco, exurgo. Vall. l. 5. Exiitit, atque Extat, quorum uerborum unum atque idem præteritum est, simile quidam significant: quod est, eminet, & superest: sed primum cum motu, alterum sine motu: ut illud, sit, prodit, uel exurgit: hoc uero superstat. Cice. 2. de Natu. Deo. Quicquid oritur, causam habeat a natura necesse est: ut etiam si præter consuetudinem existerit, præter naturam tamen non possit existere. Cicer. de Diui. Summersus equus uora ginibus non exiitit. Et lib. 2. Offic. Tantæ discordiæ securæ sunt, ut & tyranni existerent, & optimates exterminaretur, id est emergerent.

EXITIABILIS, le, [Ruinoso, Mortifero.] ὀλεθριος, exitialis. Ouid. lib. 6. Met. exitiabile ferrum.

EXITIALIS, le, [Mortifero. Gal. Mortes, perniciosus, qui tue & fait mourir. Hisp. Cosa así desastrada.] θανάσιμος, mortiferus, perniciosus. Virgil. lib. 6. Aeneid. Sed me fata mea, & scelus exitiale Lænaræ, His merferé malis.

EXITIVM, tij, [Ruina. Gal. Malencontre, piteuse, & mauuaise fin & issue de quelque chose. Hisp. Desastre, aduersidad, tormento & muerte.] ἄλθρος, perniciosus, clades ab exeundo: ut Festus inquit. Antiqui enim (inquit) exitium pro exitu ponebant: nunc exitium, pessimum exitum dicimus. Terent. in Phorm. Quod ego nunc subito huic exitio remedium inueniam miser? Cicer. 1. in Catil. Qui de huius urbis, atque adeo orbis terrarum exitio cogitent. Exitiolus, a, um, Cice. de Arusp. resp.

EXITVS, us, [Fine. Gal. Issue, sortie, la fin. Hisp. El fin & salida de lo incierto.] Cic. Ora. Numquam ad exitum perueniri potest.

EXIVRO, as, [Assirmare con xuramento: Gal. Inter avec serment. Hisp. mucho jurar y con sacramento.] δυνυμι, pro iuramento affero, & affirmo. Plaut. Amph. Quando exiurasti; te mihi dixisse per iocum.

EXLEX, [Senza legge. Gal. Qui n'a point de loy, qui vit sans loy, desreiglé. Hi. Cosa que esia suera de ley.] ἀνομος, expers legis, sine lege. Lucil. Sat. 2. Vagus exulet, erret Exlex. Varr. An ue exlex solus uiuis. Cicer. pro Clu. Non exlegem Syllam putarent. Horat. in Arte: & potus, & exlex.

EXLOQVOR, ἔρομαι, pro Eloquor. Pla. in Mil. Exlocuta es.

EXOBSECRAS, are, [Pregare molto. Gal. Fort prier & requirir, supplier affectueusement. Hisp. Rogar muy mucho.] ἱκετικῶς, pro ualde obsecro usurpant. Pla. in Afin. Supplicabo, exobsecrabo.

EXOCVILASSO, exoculassis; exoculassere, idem quod exoculare. Pla. Rud. Si non ei caput exoculassitis.

EXOCVLO, as, are, [Cauar gli occhi. Ga. Oster les yeux. Hisp. Quebrar & cegar à otro los ojos.] effodere oculum. Exoculatus, priuatus oculis. Apul. Cæcam & profus Exoculata esse fortunam.

EXODIVM, dij, ἐξόδιον, carmen erat ridiculum, quod in exitu chori cantabatur a iuuentute in fine fabularum Attellanarum. Tractum est uocabulum ἀπὸ τῆς ἐξόδου, ab exitu, quod in fine fabulæ ab exitu iuuenum choro iactabatur: unde etiam ueteres Exodium pro exitu, & sine uniuersiusque rei acceperunt, Varr. Cum in uinculis publicis esset, & iam bibisset κωνίων, in exodium uitæ. Iuuen. Saty. sexta. Urbicus exodio risum mouet Attellanæ Gestibus Autonoes.

EXOLETVS, a, um, [Grande giustamente.] Puber, iustæ staturæ altitudinem iam adeptus. Plau. Trin. Exoletam uirginem. Exoleti item, dicuntur scorta mascula, quæ iam prouectioris sunt ætatis, quam ut amari sint idonea, Cicer. pro Mil. Clodius semper secum scorta, exoletos, lupas ducebat. Aliquando Exolescere, est inueterascere, in usu esse desinere, In Sal. Aeras tua iam ad ea patienda, quæ alteri collibuisse, exoleuerat. Agretius: Adolescere augmētī, est, inolescere coagmenti, Exolescere uanescētis. Plin. l. 3. 8. Char

chedonij nescio an in totum exoleuerint. Col. lib. 2. Multa sunt, quæ negligentia exolecant, & sicut terra. Unde Exoletus, uetus, & ab usu remotus, Quin. lib. 8. Exoletos scrutatus auctore, Liu. Exoletus iam uetustate odio.

EXOLVO, is, [Sciogliere, stegare. Gal. Deliuere, delier. Hisp. Desfatar & pagar.] ἀναλύω, quod ligatum erat soluo. Aliquando cum accusatio iolo. Plau. in Amph. Ego istam exoluam? Aliquando et ablatiuum. Cic. lib. 3. Epit. Si me occupationibus relaxaro: nam ut ijs me plane exoluam, non postulo. Terent. in Hecy. Illas errore & te multisuspicio exoluas. Accipitur pro satisfacio, Cicer. in Verr. Ille tantum decumanis, quantum iste imperauit exoluit. Exoluere aliquem religione, est illum omni profus religione liberare. Liu. lib. 9. Exoluamus religione populum R.

EXOMIDES, ἐξομίδες, uetes subridæ, & breues, teste Gel. li. 7. Sine manicis, & citra humerum desinentes.

EXONERO, as, are, [Scaricare. Gal. Descharger. Hisp. Descargar.] ἔπιφορῆσαι, onere leuo. Terent. Hecy. Cæso, qui hunc humerum exoneré pallio. Translate accipitur pro molestia quamquam aliquem libero, ibidem: Nos exoneratis metu. Exonerare uentrem, Marc. libro 10.

EXOPTAS, are, [Desiderare molto, bramare. Gal. Souhaitter, desirer. Hisp. Mucho desear, & elegir.] ἐχομαι, expeto, ualde desidero Cic. 1. Offic. Quæ maiori parti pulcherrima uidentur, ea maxime exoptant. Exoptatus. Virg. 2. Aen. Nec dulces natos, exoptatumque parentem. Aic. 1. Atr. l. 5. Nihil exoptatus aduentu meo. Exoptatissima gratulatio, ad Att. lib. 4.

EXORABILIS, le, [Impetrabile. Gal. De qui aisément s'impetre ce qu'on demande. Hisp. El del qual se alcanza facilmente lo que pedimos.] qui exorari potest, & a quo facile obtinemus quod petimus. Cic. ad 5. fr. lib. Iracundiæ li exorabiles, summa leuitas.

EXORATOR, [Che impetra], qui orando impetrat. Ter. in Ptol. Hecy. EXORATORVS, partic. Cic. pro Clu.

EXORBEO, es, bui, bitum, uel exortum, [Sorbire. Gal. Humer, & aualler sans goust, comme un breuuage. Hisp. Sorber.] ἐχοομαι, sorbendo, exhauro. Inue. Sat. 6. Lacrimasque labelis Exorbet. Idem Saty. 10. per metaphoram in scæda significatione usus est, cum ait: Quod longa uiros exorbeat uo Maura die. Exorbere ciuilem sanguinem, pro auidè haurire, & copiose effundere, Cic. 2. Phi.

EXORBO, as, [Accecare. Gal. Rendre & faire orfelin. Hisp. Cegar & priuar orro de los ojos.] ἐχορβανω, priuo orbe oculorum, cæcum reddo. Exorbere animam, Pla. in Bacchi pro occidere.

EXORBITO, tas, [Stiarfi, desuare. Gal. Se desuoyer du droit chemin. Hisp. Declinar & errar y salir suera del camino.] ab eo, quod rectum est, aberro, quasi ex orbita recedo. Augu. l. 9. de Cic. Quod exorbitet ab itinere sapientia.

EXORCISMVS, mi, [Scongiuro.] ἐχορκισμός, adiuratio: cum homini, demouit magico carmine, uel efficacibus sacræ scripturæ uerbis necessitas imponitur proloquendi ea, de quibus rogatur. Quo genere adorationis qui uentur, Exorcitæ græco uocabulo appellantur: ἀπὸ τῆς ἐχορκίζεν, adiuuare.

EXORDINE, [Ordinatamente, per ordine.] sine intermissione. Virg. li. 4. Geo. Septem illum totos perhibent exordine mentes Fleuisse.

EXORDIOR, iris, exorsus, [Cominciare, dar principio. Gal. Commencer. Hi. Ordinar y començar.] ἐχορομαι, incipio, operis aliquid inchoo. Pla. in Afin. Confilia exordiar. Est etiam hoc uerbum rhetoribus frequens, pro orationem auspicari, uel proœmio uti, Cicer. de Orato. Qui non in exordiendi oratione perturbantur, uideantur impudentes. Cice. 2. de Orato. Iubent exordiri ita, ut eum qui audiatur, beneuolum nobis faciamus. Proprie autem exordiri, textores dicuntur, cum telæ futuræ stamen instruant, quo sit ut apud Ciceronem duo hæc, Exordiri & Pertere, in eadem oratione saepe coniuncta uideamus: ut in 3. Phil. Pertere Antonem, quod exorsus es. Exorsus. Cice. pro Cælio: Quid clamore exorsa uerbis paruum rem magnam facis?

EXORDIVM, dij, [Essordio, principio. Gal. Commencement, prologue, entrée. Hisp. Comienço.] ἀρχή, initium, principium. Cic. 2. de Inuen. Huius exordium mali explicemus. Est etiam Exordium apud rhetores: prima pars orationis, qua auditoris attentio captatur, beneuolentia, & docilitas. ad Her. lib. 1. Exordium est principium orationis, per quod animus auditoris uel iudicis constituitur, uel apparatus ad audiendum. Pro eodem etiam legitur Exorsum in neu. gen. Virgil. 2. Georg. Non hic te carmine ficto, Atque per ambagos, & longa exorsa tenebo. Item exorsus, us, maf. gen. Cicer. pro leg. Man. Is est exorsus orationis meæ.

EXORIOR, exoriris, pe. p. per quartam conuagationem; uel exoreris, per tertiam, [Nascere, uscir fuori. Gal. Se leuer & sourdre, naistre. Hisp. Nascer saliendo a suera.] ἀναφύωμαι, nascor, emergo, exurgo. Virgil. 1. Aeneid. Exoritur clamorque uirum, clangorque tubarum. Idem 4. Aeneid. Exoriare aliquis nostris ex ossibus ultor. Aliquando pro recreari, Cice. ad Att. lib. 7. Nunc paulum exorior, & maxime quidem ijs litteris, quæ Roma afferuntur. Exoriri item dicitur,

aur, quod repente, & præter opinionem fit. Cic. contra Rullum. Repentinus Sylla nobis exoritur. Teren. in Hecy. Hæc sunt a mea uoxe exorta omnia, id est prouenerunt. Sidera quoque dies & aurore exoriri dicuntur, cum in nostro hæmisphærio incipiunt apparere, Ci. de Diu. Post solstitium Canicula exoritur. Catullus, Aurora exoriente uagi sub lumina solis. Exortus participium. Cicero 2. de Nat. Deo. ex poeta quodam. Fonteatum uero proles exorta repente est.

EXORNATIO, [Ornamento. Gal. Ornament, parment. Hisp. Atando, obra de componer y afeitar] ῥοσμησις, ornamentum, uel ipse exornandi actus. rhetores duplicem cōstituunt exornationem, rerum, & uerborum. ad Her. lib. 1. Verborum exornatio est, quæ sermonis insignita continetur per politionem: sententiarum exornatio, est quæ non in uerbis, sed in ipsis rebus quamdam habet dignitatem.

EXORNATOR, [Ornatore,] Cic. de Ora.

EXORNOS, [Apparecchiare, adornare. Gal. Parer, orner & acoustier honestement, embellir. Hisp. Componer y afeitar.] διακομίζω, diligenter orno, magnifice apparo. Cice. Fabio lib. 7. Episto. Signa amo, quæ exornent mihi in palæstra locum. Teren. in Eunu. Varia ueste exornatus fuit.

EXORO, as, [Impetrare pregando. Gal. Obtenir sa requeste, impetier. Hisp. Impetrar ó alcanzar lo que pedimos.] orando impetro. Teren. in Phor. Nequeo te exorare, ut maneat triduum hoc. Cicero octauo Phil. Ut sis popularis, exorare non possumus. Aliquando pro uehementer orare, Plaut. in Mil. Exoro & quæso, ut eius mihi sit copia.

EXORS, is, ἄπολλος, extra sortem. Virg. 5. Aene. Te uoluit rex magnus olympi Talibus auspiciis exortem ducere honorem. Liu. 23. Vnum esse exortem Punicæ amicitia. Sic Exors culpa, apud eundem lib. 22.

EXORTVS, us, ut Exortus solis. Ad Her. lib. 3.

EXORTIVS, a, um, [Orientale,] ἀνατολικός, orientalis. Plin. lib. 18. c. 34. A parte exortiuua solstitialem habebit exortum, id est orientem uersus. Idem lib. 7. cap. 43. Exortiuam dixit mensuram, quæ ortus nostri spatium complectitur.

EXOS, exossis, [Senza ossa.] ἀσώσος, sine ossa. Luc. libro 3. Exos & exanguis.

EXOSSO, as, [Cauar l'ossa. Gal. Rompre ou ôster les los. Hisp. Cosa sin huesos.] ἐξοσίζω, ossa detraho. Teren. Ad. Vbi ego uenero, exosfabitur, de pisce. Interdum ossa comminuere, uel confringere, Plaut. in Amphit. Exossatum esse oportet quem probe percusseris.

EXOSVS, a, um, [Chodia. Gal. Qui hait, hainense, ou qui est hay. Hisp. Cosa que ab-reje, ó cosa aborrescida.] actiue dicitur de eo, qui odio habet. Virg. 5. Aen. Ippiter omnipotens, si nondum exosus ad unum Troianos. Aliquando passiuè, ut apud Gell. lib. 2. c. 18. Epicteti duo uersus feruntur, ex quibus latenter intelligas, non omnes modo dijs exosos esse.

EXOTICVS, a, um, [Forestiero. Gal. Qui est, uient ou est aportiè d' estrange país, est uigent. Hisp. Peregrino ó estrangero.] ἐξωτικός, peregrinus, aduentus. Plin. in Moit. Non omnes possunt olere unguenta exotica. i. aliunde apportata. Idem in Men. Mare superam omne, Græciâq; exotica fumus circumuecti.

EXPALLEO, es, & expalleco, [Diuenir pallido, impallidirsi. Gal. Deuenir ou estre palle, pallir. Hisp. Amarillecerse.] ἐξπαλλέω, pallidus fio. Plin. Epist. 5. Expalluit notabiliter, quamuis palleat semper. Ouid. 6. Met. Horruit infelix, totoque expalluit ore.

EXPALLO pallium auferre. Plin. in Caf. Expalliatu sum miser.

EXPALPO, as, ἄποπασσω, quasi palpationibus elicio. Plau. in Aul. Nunc seruos argentum a patre expalpabit.

EXPANDITOR, Plin. in Paneg. Aluenem expanditorem dixit, qui se extra aluenem suum expandit, & effundit.

EXPANDO, dis, di, sum, [spandere, spiegare, distendere. Gal. Espandre, estendre, d. sployer. Hisp. Abrir ó tender házia fuera.] ἐξάπλω, extendo, explico. Colum. lib. 12. capit. 13. Herba sub umbram expanduntur. Pro explicare, Lucr. libro primo, Et rerum naturam expandere dicitis.

EXPANGO, is, constituo. Plin. lib. 2. c. 26. ausus, itellas, ac sidera ad normam expangere.

EXPAPILLO, as, [Spogliare. Descouirir le mamelle. Hisp. Despechiagar, ó echar fuera las tetas.] usque ad papillam denudo: unde brachium expapillatum, id est exertum, inquit Festus. Plau. Mil. Laxo expapillato brachio.

EXPATIOR, aris, [Passeggiare, vagare. Gal. Se pommener. Hisp. Passarse ó espaciarse.] latius egredior, quasi spatium transeo. Ouid. 15. Met. Expatiemur equis.

EXPATRO, as, [Fornire] patro, perficio. Catul. in Cæsarem.

EXPAUEO, ues, p. c. expaui, p. p. siue Expauescio, is, [Impaurirsi. Gal. Estre esprouante, auoir peur. Hisp. Temer con pavor.] ὀφειλάμαι, terretr. Liu. 6. Cum expauisset minor Fabia.

EXPATO, as, [Andar in luogo ampio.] pe. co. in locum patentem me do,

ut interpretatur Festus, uel in spatium me confere. Paquius: Expatant se omnes.

EXPECTATIO, [Desiderio. Gal. Atente, desir. Hisp. Aquella obra de esperar assi, esperar, ó desseo.] ἡσθη, desiderium. Cic. ad Att. lib. 2. Quantam tu mihi mones expectationem de sermone Bibuli. Vincere expectationem omnium, est, opinionem & existimationem superare. Cic. 7. in Verrem. Expectatus, Cic. Tiro. lib. 16. Charus omnibus expectatusque uenies. Idem Planco. lib. 10. Expectatissima litteræ. Expectatus etiam pro odio, ut, Expectati parentes, inquit Donatus, dicuntur odio digni, quorum mors in dies singulos expectanda sit. Terentius in Ad. Vbi te expectatum eiecisset foras.

EXPECTO, as, [Aspettare. Gal. Atandre, desirer. Hisp. Esperar lo que ha de uenir.] ὀφειλέω, ab Ex & specto: solemus enim expectantes, sepius expicere, an ueniant. Cic. de Amic. Amicorum causa honesta faciamus: ne expectemus quidem, dum rogemur. Teren. in Phor. Senem quoad expectatis uestrum? Pro desiderare, Cic. 14. Phi. Ea res, quam audivissime ciuitas expectat. Pro sperare, Virg. lib. 1. Ge. Sed illos Expectata seges uacuis elusit aristis. Expectare, metuerre. Cic. de Ami. De Gracchi tribunatu quid expectem, non libet augurari.

EXPECTORO, ras, [Mandar fuori del petto. Gal. Getter & mettre hors de l'estomach, descharger son cœur. Hisp. Echar fuera del pecho.] ἄποσπίζω, extra pectus eicio. Cic. lib. 3. de Ora. Pavor mihi sapientiam omnem expectorat.

EXPECVLATI, serui a Plauto dicuntur, qui peculio sunt exhausti.

EXPEDIO, dis, p. c. [Spedire, finire, sciogliere. Ga. Despetrer, delibrer, despatcher. Hi. Desfembra zar, de sempachar, expedir] ἀλείω, extrico, libero, & quasi pedum ligamenta dissoluo. Sifen. lib. 3. Hist. Inermes armat, impeditos expedit. Pro explicio. Teren. in And. Viden tuis consilijs Miserum impeditum esse? D. At iam expdiam. Pro extra fero, profero, Viril. 1. Aeneid. Cereremque canistris Expediunt. Expeditur uirgas, id est proferre. Cic. 7. Ver. Virgasque expediti iubet. Pro extollo. Idem 12. Aen. Expediuntque manus. Itæ, utile esse, sed tatum in tertia persona singularis uel plu. num. Ter. in Heau. Expedit bonas esse uobis. Est etiam euctum habere. Plin. in Amph. Nequiter pene expediti.

EXPEDITE, [Facilmente,] facile. Cic. de Inu. Ut expeditius ratio tradatur, ea, quæ proposuimus, breui nominabuntur. Colum. libr. 2. cap. 10.

EXPEDITIO, [Speditione. Gal. Vnede speche, un uoyage de guerre. Hi. El exeo cito a la bueste, ó la ida ó la guerra.] σπατιά, cū exeunt milites ad bellum. Curtius: Omnem expeditionem ac militarem apparatus adduxit. Et suscipere expeditionem.

EXPEDITVS, a, um, [Spedito, pronto, facile. Gal. Prest & aparelle. Hisp. Aparejado, expedido.] ἐξωμος, promptus, paratus, accinctus. Cic. pro Mil. Fici obuiam Clodius, expeditus in equo. Expedita cena, breuis, & succincta. Plin. in Epist. Expeditum iter, Cic. ad Att. lib. 16. Omnibus copijs te implicet ne ad me iter expeditum tibi sit. Idem de Amic. Reditus in caelum optimo cuique expeditissimus est. Expeditior labor, facilius, Col. lib. 2. cad. 24. Expediti milices, leuioris armaturæ, & sine impedimentis, Sal. Jug. Numidas equites expedito educit, Expedita legio, Expeditus exercitus. Liu. 24. Cum legione expedita profectus. Cic. ad Cato. lib. 14. Epist. Expedito exercitu ita noctu iter feci.

EXPELLO, lis, expulsi, [Cacciar fuori, scacciare. Gal. Getter ou bouter hors par force. Hisp. Empuxar afuera.] ἐκβάλλω, eicio. Hor. 2. Epist. 2. Expulsi helleboro morbum. Expulsio, onis, Cic. Para. Expulsiones uicinorum, latrocinia in agris.

EXPENDO, dis, di, sum, [Misurare a peso, pesare. Gal. Poyser, payer, examiner. Hi. Pesar, medir al peso.] σθημαίμαι, pondero. Plau. in Af. Quot pondus te censet esse nudum? Ego, qui te expendi, scio. Quandoque examino, confidero, Cicero libr. 1. Offic. Expendere oportebit, quid quisque habeat sui. Quandoque luere, exoluere, Virgil. 2. Aen. Scelus expendisse merentem Laocoonta ferunt. undecimo Aene. Scelerum pœnas expendimus omnes. Aliquando erogo, consumo: unde expensa uocamus, id est, in usum aliquem erogata. Expensus, ponderatus: ut, Aurum expensum, Cic. pro Flac.

EXPENSA, a, & Expensum, si, [Spesa. Gal. Despense, employte. Hisp. El gasto ó expensa.] ἀπανή, sumptus, id est quod in usum aliquem erogatur. Plau. in Tru. Usuraria accipiat illico expensa. Expensum ferre, est scribere se pecuniam dedisse, ut ait Aconius. Cic. 3. Ver. Elapsurum te omni suspitione arbitrare, si quibus pecuniam credebas, ijs expensum non ferres. Neque solum de pecunia, sed etiam de alijs rebus dicitur. Cælius Cic. Mentio facta est de legione ea, quam expensam tulit Cæsari Pompeius.

EXPERRECTVS, Experrecta nobilitas, Cice. pro Sext. Ros. Col. li. 9. cap. 7. Ut apes sint experrectiores. Expergor, passivum. Lucr. lib. 5. Expergitur, partic. Idem lib. 3.

EXPEREFACIO, [Deffare, surgliare. Gal. Esueiller. Hisp. Desportar.]

ἀνεγείρω, excitō ē somno. Ci 6. Ver. si forte expergefacerē te posset. ad Her. lib. 4. Italiam tumultus hic expergefecit metu subito. Plau. in Cur. Magnum flagitium expergefasis.

EXPERGISCOR, p. suam significationem habet, [Suegliare, destare. Gal. Esueilleir, exciter. Hisp. Despertar à otro.] ἀνεγείρω, pro excitari. Cicero: Expergilicimini aliquando, atque exurgite. Ab expergis cor fit Experrectus, secundum Diomedem: Expergitus autem ab Expergor: & Expergefactus ab Expergesio. Festus ita distinguit, ut experrectus sit, qui per se euigilare cœpit: Expergitus, ab alio excitatus. Legitur & Expergiscol, neutrum absolutum. Pomponius Agamemnone supposito: ut citat Nonius: Cum tam clare tenuerit, ut si quis dormitaret, expergisceret.

EXPERGO, gis, rexi, rectum, [Suegliare, destare.] ἑπιπύζω, quasi exporigo, a somno excitō. Accius in Antig. Vigiles expergete pectora tarda sopore, exurgite. Hinc experrectus, ut quibuldam placet: quanquam rectus Diomedes qui ab Expergis cor deduci maluit: cuius etiam significationem retinet. Experrectus enim dicitur, teste Festo, qui sponte euigilauit. Ci. 1. de Div. ex perrectus hora secunda.

EXPERGO, gis, si, sum, [Bagnare, sprunzare. Gal. Faire sordre, faire leuer, esueilleir, exciter. Hisp. Nojar ó rociar.] ἑπιπύζω, a Spargo, est mactatio. Vir. 3. Aen. Sanieque experfa natarent Limina.

EXPERIENTIA, [Sperienza. Gal. Experience, essay, espreuue, preuue. Hisp. La experiencia.] ἐμπειρία, cognitio per usum reperta, & proprie singularium: Ars uero uniuersalium, ut ait Arist. 1. Met. Man. l. 1. Per uarios usus artem experientia fecit, Exemplo monitante uiam. Planc. Cic. Fortuna me quæ ad hanc experientiam excitauit.

EXPERIMENTVM, ti, [Proua, esperienza,] experientia. Quin. & lib. 3. capi. 8.

EXPERIOR, riris, expertus, [Prouare, far esperienza. Gal. Experimenter, esproouer, essayer. Hisp. Experimentar.] ἐπιπείραν ποιῶμαι, a πειρώμαι, probō, tento, periculum facio: a peritia deriuatum. Cice. Attic. lib. 7. Omnia experiar, & ut spero, assequar. Ab Experior fit Experiens, nomen ex participio. Hor. 1. in Epist. Et decus & pretium recte petit experiens uir. Item Expertus, quod fere actiue accipitur. Sene. in Thyeste: Loquor expertus. Aliquando passiuè. Plin. li. 16. c. 16. Experta prodimus, id est usu cognita. Est etiam Experiri, actionem intendere in iudicio. Vlp. l. Prætor ait. ff. iii. bon. rap. In eum in anno, quo primum experiendi potestas fuit, in duplum actionem dabo.

EXPERTIS, tis, [Senza parte, non partecipe. Gal. Qui n'ha point, qui n'est sans. Hisp. Cosa que no toca alguna parte.] ἀμοιρος, qui rei alicuius nullam habet partem. Cic. 2. de Ora. Antonium omnino omnis eruditionis expertem atque ignarum fuisse. Pla. in Amp. Dues operis, & laboris experts. Ci. 6. Ver. Vacui, expertes, soluti, ac liberi ab omni sumptuum molestia. Sic experts doloris, qui non sentit dolorem: experts lucis, qui non habet lucem. Iungitur etiam ablat. Pla. Persa: Ea res me domo expertem facit. Id est, me abesse domo facit. Sal. in Cat. Patria, fama, atque fortunis expertes sumus.

EXPESS, [Senza speranza. Gal. Qui a perdu tout esperance sans espoir, despesse. Hisp. Cosa sin esperanza.] ἑπιπείρα, sine spe. Hor. in Arte: Fractis enatæ expes Naumb's.

EXPETO, ris, [Desiderare. Gal. Demander & desirer fort, conuoiter & requerir. Hisp. Desseu codiciar.] ἐπιπύζω, auide cupio. Cic. 2. Off. Expetuntur duritiæ ad usus uitæ necessarios. Expetere pœnas ab aliquo, Cic. pro leg. Man. Dii immortales pœnas a populo R. ob aliquod delictum expetuerint. Expetere preces a deo, pro, precari deum, Pla. in Ruden. Qui sunt, qui a patrona preces mea expetentes sunt? Supplicium expetere. Liu. 26. Tanta auuiditas supplicij expetendi. Aliquando euenire, Pla. in Amphi. In seruitute expent multa iniqua.

EXPETISCO, is, [Desiderare molto. Gal. Conuoiter, desirer fort. Hisp. Muchz dessear.] uehementer desidero. Plau. Milo. Expetiscit pulchritudinem.

EXPETESSEO, is, ere, [Desiderare, domandare. Gal. Demander, requerir, desirer. Hisp. Dessear, demandar.] ἐπιπύζω, peto, desidero. Plau. in Trin. Nec sitis cogitatum, utram potius harum mihi arte expetessam. Idem in As. Ultro amas, ultro expetessis.

EXPIABILIS, le, ἀκαθάρτος, purgabilis, & facilis expiatur: ut, Expiabilis religio, apud Cic. 4. Tus. Bellum expiabile. 13. Phil.

EXPIATIO, [Penitentia. Gal. Purgation. Hisp. Aquella obra de alimpiar assi, purgacion.] ἀγνισμός, Cicero. 1. de Leg. Scelerum nulla expiatio.

EXPILATIO, [Ruberia, sacco. Gal. Pillement, pillerie. Hisp. Aquella obra de robar o saltear, robamiento.] Cice. 2. Offic. Expilatio, direptioque fororum.

EXPILATOR, oris, [Ladro. Gal. Pillart, pillieur. Hisp. Robadors ó salteador.] fur, ptegador, direptor. Cic ad Q. Fr. lib. 1. Cum domus hospitem, non expilatorem recepisse uideatur.

EXPILO, las, p. p. [Rubare. Gal. Piller tout, Desrober furtiuement. Hisp. Robar ó saltear.] ἀπυλωτός, diripio: a Græco πιλῶ, id est complano,

quod qui è domo suppellectilem detrahunt, æquare ac complanare omnia uid. antur. Cic. in Part. Socios spoliis, ærarium expilas. Oui. lib. 3. Metzmor. Expilatque genus oculos. Expilatus. Cic. 3. de Or. Sumenda sunt nobis ab us ipsis, a quibus expilati sumus.

EXPINGO, is, [Nipingere. Gal. Dependre. Hisp. Pintar.] ἐκπύγω, pingo, Cic. 5. Tus. Ita expictus, ut, quæ ipse non uiderit, nos ut uideremus effecerit. Plin. lib. 3. cap. 7. Pericula expingimus, ne quis miretur & rogos pingi.

EXPIO, as, are, [Purgare, mondare, nettare. Gal. Purgar, reparer. Hisp. Purgar ó alimpiar por sacrificio.] ἀγνισμός, purgare, & mundum ac purum facere. Liu. lib. 1. ut cædes manifesta aliquo piaculo lucretur, impetratum patri, ut filium expiaret pecunia publica.

EXPIARE scelera, [Punire,] punire. Cic. in Pis. Tna scelera dii immortales in nostris milites expiauerunt: id est propter te afflixerunt nostris. Sal. de rep. const. ad Cæsarem: Neque barbaro ritu cæde cædem, & sanguine sanguinem expiandum. Expiatus. Cic. 1. Phil. Expiato foro, dissipato concursu impiorum.

EXPIRATIO, [Lo spirare. Gal. Expiration, essalation. Hisp. Echamiento dell' esprit.] ἐκπύωσις, Cic. 2. de Nat. Deor. Expirationibus alitur.

EXPIRO, as, are, [Mandar fuori il fiato, morire. Gal. Rendre l'esprit, gouter l'aleine ou uent dehors. Hisp. Soplar, espirar ó embiar afuera el spiritus.] ἐκπύωσις, spiritum emitto, efflo. Lucil. li. 3. Expirans animam pulmōibus æger agebat. Expirauit id est mortuus est. Liu. 2. Translate, Plin. in Pan. Expirante iam libertate id est declinante libertate. Expirans. Luc. lib. 2. Sanguinis expirans caldum de pectore flumen.

EXPISCOR, caris, [Pescare, inuestigare, guadagnare. Gal. S'enquerir songneusement. Hisp. Pescar, buscar.] ἐξασπύζωμαι, indago, diligenter inquirō: ductum a piscatoribus, qui piscium latebras diligenter perferuntur. Teren. in Phorini. Perinde expiscare, quasi non notis. Quandoque lucrificio, elicio. Plant. Nescio quid ab eo expiscatur.

EXPISSO, as, [Espedire. Gal. Faire, ou rendre espois. Hisp. Espeffar, hazer espeffo.] συμπίπυζωμαι, spissum ficere. Plin. libro. 20. capi. 7. & 25. capi. 13.

EXPLANATE, [Chiaramente, apertamente. Gal. Clairement, manifestamente. Hisp. Clara y manifestamente.] ἀπερτε, τρωώς, Cic. in Ora. Explanatius, ubertius.

EXPLANATIO, [Dichiaratione. Gal. Declaration, exposition. Hisp. Declaracion, manifiesto.] Cic. 1. de Div. Somnis, oraculis, explanationes ad hitæ sunt interpretum. Explanatio item figura est rhetoricum. ad Herul. lib. 4.

EXPLANATOR, oris, [Interprete, dichiaratore. Gal. Expofiteur, qui declare & donne a entendre.] qui interpretatur & exponit. Cic. 2. de Div.

EXPLANO, as, p. p. [Spianare, dichiarare, manifestare. Gal. Apianir & unir, declarir, donner a entendre. Hisp. Declarar, ó allanar lo aspero ó escuro.] καθάρσις, planum facio: ut, Explanatus in denos pedes cortex, Plin. lib. 16. cap. 9. Declarare, Ter. in Phor. Quem amicum tuū ait fuisse istum? Explana mihi. Sal. in Cat. De cuius moribus hominis pauca explananda sunt. Cic. 1. Aca. Argumentis utebantur ad concludendam id, quod explanari uolebant. Explanatus. Cic. 1. de fin. In lingua explanatam uocuni impressionem ponebant.

EXPLANTO, as, [Spiantare.] ἀρπύζω, plantas euello. Col. l. b. 4. c. 14.

EXPLENDESCO, is, re, [Risplendere.] ἐκπύωμαι, luceo. Sue. in 11. Vell. in puero statim corporis animique dotes explenduerunt.

EXPLEBILIS, le, [Satiabile,] quod expleri potest. Cic. 4. Tus.

EXPLEMENTVM, ti, [Empimento,] ἐκπύρωμα. Sen. epist. 111. Explementum uentris.

EXPLENT, pro explent, scripserunt ueteres. Fest.

EXPLETIO, onis, [Empimento.] ἐμπλήρωσις, Cic. 4. de Fin.

EXPLEO, ples, [satiare, empire, compire. Gal. Remplir, combler, assouir, conuenter. Hisp. Hinchir, h'rtar.] ἐμπλήρωω, impleo, ex fatio. Ci. 2. de Or. Neque inferciens uerba quasi rimas expleat. Virg. lib. 4. Ge. Impiobus ingluuiem ranisque loquacibus explet. Sal. Neque prius iugulandi finis fuit. q. iam Sylla omnes suos diuitiis expleuit. In tei dem perficio, Vir. 5. Aen. Explebo numerum. Interdum exone ro, nam ex quandoque priuatiua est. Ennius, Nauribus explebat sese. Explete animum curis pro Exonerare, Ter. in Hecy. Exple animum, teque hoc criminis expedi. Explere animum, satis facere animo. Ter. in An. Dum tempus ad eam rem trahit, suui animum ut expleret suum. Expletus. Cic. 1. de Fin. Expletam, & perfectam formam honestati. Plus est, quam latifacere: ut sæpe satisfiat multis, licet non expletur.

EXPLICABILIS, le, ut, Explicabilis mensura. Plin. lib. 4. cap. 13.

EXPLICATE, [Chiaramente, apertamente,] clare, & aperte, δ'εως, τρωώς, Cic. 3. de Or.

EXPLICATIO, [Il distendere. Gal. Desployment. Hisp. Aquella desplegado.] explicandi actus: ut, Rudentis explicatio, Cic. 1. de Div. Explicatio, declaratio. Cic. 2. de Fin. Multum ad ea, quæ querimus, explicatio tua ista profecerit. Explicatus, us, idem. Ci. 1. de Na. Deo. 3. Alterno crurum explicatu. Idem: Natura deorum difficilis admodum explicatus haberet.

EXPLICATOR, [*Interprete, dichiaratore. Gal. Qui declare & donne à entendre. Hisp. Declarador, el que declara lo oscuro.*] qui aliquid explicat. Cic. in Ora. Laudatus est, ut rerum explicator, prudens, seuerus, grauis.

EXPLICATRIX, Cic. i. Acad.

EXPLICITVS, comparatiuum ab Explicitus, Cæf. i. Bel. Ciu.

EXPLICITVS, [*Dichiarato.*] Cic. Atti. lib. 9. Eius rei a te iusta defensio est explicita, id est, explanata. Explicitus liber, pro absoluto Mar. lib. 14.

EXPLICOS, as, explicui, & explicauit, explicitum & explicatum, [*Disvolgere, spiegare, distendere. Gal. Desployer estendre, mettre en large. Hisp. Desplegar.*] ἐκπλάω, extendo, euoluo, & proprie de ijs rebus dicitur, quæ plicis inuolutæ sunt: ut, Explicare uestes. Cic. Explicare uelum, Plau. Explicare plagas, Marti. Dicitur & de alijs rebus. Vir. 2. Ge. Sed trudit gemmas, & frondes explicat omnes. Mart. de pauone. Miraris quoties gemantes explicat alas. Oui. Atq. explicat enssem. Explicare aciem, ordines, agmen, dicuntur Imperatores, cum milites suos in patentem locum exponunt ad concentrationem in eundam. Liu. 4. Planitiem ad explicandas utrinque acies satis amplam. Explicare litteras, siue epistolam, pro aperire, apud Cic. ad Q. Fr. Explicare & diffundere umbram, id est reddere, Mar. Claudia diffusas ubi porticus explicat umbras. Explicare negocium ali quod, siue mandatum, pro expedire, exequi. Explicare fe laqueis, & periculis, pro liberare. Explicare annonam, id est ampliari. & faciliorem reddere. Cæf. lib. 2. Bell. Gal. Legiones explicandæ rei frumentariæ causa relictas, id est ut per eas faciliore haberent re frumentariam. Transfertur ad res difficiles, & pro explanare ponitur, Cic. Attic. 13. Quod me hortaris, ut eos dies consumam in philosophia explicanda. Ad eundem lib. 10. Meas cogitationes explicauit tibi superioribus litteris.

EXPLODO, dis, [*Cacciare. Gal. Chasser & mettre hors en claquant des mains. Hisp. Patear en disfauor, echar con estruendo.*] cum sono eiicio. Cic. 2. de Diui. Hoc genus diuinationis uita iam communis exploitit.

EXPLORETE, [*Certamente.*] certo, Cice. ad Q. Frat. Ad te explorete scribo.

EXPLORATVS, nomen ex participio, significat certum, [*Certo, manifesto. Gal. Certain & assure. Hisp. Cosa cierta y no dudada ni dudosa.*] ut explorata falus. Cic. ad App. Vt exploratum spem salutis ostenderem. Exploratum est mihi, uel Exploratum habeo, id est certo scio, Cic. de Sen. quis est tam stultus, cui sit exploratum, se ad uesperam usque esse uicturum? Idem Att. Quid exploratius, quam illius animus in rem. Idem post reditum: Cum mihi esset exploratissimum, P. Lentulum consulem futurum. Idem Att. Cæsarem hoc idem probaturum, exploratum habeo.

EXPORATO, ablatiuus participii absolute positus. Tacit. lib. 18. Explorato, profectos Amicos, in somnem egit, id est postquam exploratum est illi.

EXPLORO, ras, [*Gridare, certare con diligenza. Gal. Crier. Hisp. Gritar.*] ἀποθρομαι, antiqui utebantur pro exclamo, siue eiulo. Varr. Gemit, explorat, turbam omnem concitat. Festus: Exploro antiqui pro exclamare usi sunt, sed postea, profpicere, & certum cognoscere, coepit significare, & sagaciter inquirere, Vir. i. Aen. Vt primum lux alma data est, exire, locosque Explorare nonos, quas uento accesserit oras, Quærerere constituit. Interdum obseruare. Idem 9. Aen. Trepidat Troes formidine portas explorant. Pro siccare, i. Aen. Explorat robor fumus. Explorator, qui explorat, Plin. lib. 16. cap. 9.

EXPOLIO, as, [*Spogliare. Gal. despoiller, desgarnir, ôter. Hisp. Despojar.*] λαιουραγωγέω. Ci. pro Deio. Filium suum expoliare maluit, quam tibi pecuniam non subministrare. Expoliare honorem & dignitatem Cæsaris. lib. 8. com. Bel. Gal.

EXPOLIO, lis, lire, [*Polire, adornare. Gal. Polir & acoustrer pour le dernier. Hisp. Mucho polir.*] κατακοσμείν, exornare, absoluere, extremam uanum imponere, Plau. Mil. Meum opus ita dabo expolitum, ut improbare non queas. Cic. de Inuen. lib. 2. Nihil omni ex parte perfectum natura expoliuit. Expolitus. Dens expolitior, Cat. Libellus pumice expolitus, Idem.

EXPOLITIO, [*Polirezza, nettozza.*] Ci. ad Q. Fr. Urbanam expolitio neni urget Philotimus.

EXPONO, nis, nere, p. p. ab Ex, & Pono, [*metter fuori, dichiarare. Gal. Exposer, mettre en un lieu & laisser la. Hisp. Poner de fuera.*] ἐκτιθέναι, emittere, & quasi extra ponere: ut, Exponere uasa, Cic. Exponere in sole scænum, ut siccebat, Colum. Exponere in terram copias, Liu. Exponere ex nauibus milites, Cæf. Et. Virg. 11. Socios de puppibus altis Pontibus exponunt. Plau. in Tru. Illos urbanos amatos Hoc ictu exponam. Aliquando abiciere, & sorti acfortunæ committere. unde infantes abiecti & commissi fortunæ Expositi dicuntur. Terent. in Heauton. Cum exponendam do illi, de digito anulum detraho, & eum dico, ut una cum puella exponeret Liu. 1. In proxima alluie, pueros exponunt. Cicero 3. Verr. Cum tibi exposita esset omnis Pamphylia ad prædan-

dum. Aliquando explicare, interpretari, Cicero primo Philip. Exponam uobis consilium profectiois, & reuersionis meæ. Interdum pro expendo, Solinus: Cum magnam pecuniam exposuisset.

EXPOPVIOR, aris, [*Dipredare, saccheggiare. Gal. Despeupler, piller. Hisp. Robar y destruir el campo*] δεινδοτομῶ, Populor. Hinc Expopulatio, [*Saccho, ruberia, ruba.*] Col. lib. 3. cap. 2.

EXPORRIGO, is, uel per fyncopen Exporgo, [*Porgere. Gal. Estendre, es longer, ou clargir. Hisp. Estender lo encogido*] παραστεινω, extendo qua si porro ago. Hirc. 5. Bel. Afri. Acieni propius inluitit exporrigere munitiones. Exporrigere frontem, est lætari, ut contrahere frontem, est ringi. Ter. in Adel. Da te hodie mihi, exporrige frontem.

EXPORTATIO, [*Portatura. Gal. Transport, emportement. Hisp. A quella obra de lleuar fuera, lleuamiento.*] Cice. 2. Offic. Earum rerum exportatio nulla esset. Exportatio, pro exilio, Sen. de Tranquil. uitæ.

EXPORTO, as, [*Portare fuera. Gal. Porter de hors, emporter, transporter. Hisp. Lleuar a fuera.*] ἐκπορῶν, extra porto. Cice. 6. Verr. Per istos, quæ uolebat, occulte exportanda curabat. Exportare ex oppido, Cic. 6. Ver.

EXPOSÇO, is, [*Domandare. Gal. Demander instamment, requerir. Hisp. Demander a pedir mucho.*] ἐξαιτέω, enixe aliquid peto. Vir. 3. Aen. Preibusque iubent exposcere pacem. Vir. 2. Aen. Iliacosque iterum demes audire labores Expolcit, p. expetit, cupiens rogat. Ci. pro Mil. Misericordiam imploro, & exposco.

EXPOSITIO, onis, [*Dichiaratione. Gal. Declaration, exposition. Hisp. Declaracion de lo oscuro.*] ἐξηγησις, explicatio, ad Her. lib. 1. Narratio defensoris breuem & simplicem expositionem habere debet.

EXPOSTULATIO, [*Querela. Gal. Requête, plaint enuers aucun du tort & iniure qu'on nous a fait. Hisp. A quella obra de quexarse de alguno, quexa miento.*] μέμψις, querela aduersus illum, qui peccauerit. Ci. ad Q. Fr. lib. 2. expostulationes cum absente Pompeio.

EXPOSTULO, las, [*Domandare con istanza, lamentarsi. Gal. Faire requête à aucun, le requerir & priuer, demander instamment. Hisp. Demander con instancia.*] ἐξαιτέω, uehementer peto. Cic. pro Q. Ros. Vix medius fidius tu Fanni hoc a Ballione expostulare auderes. Sæpius accipi tu conqueror cum eo, qui fecit iniuriam. Terent. in Ad. Vltro iniuriam si quam fecere ipsi, expostulant. Habet autem fere post se ablatiuum personæ, mediante præpositione cum, aut has particulas, Mecum, Tecum, Secum, Nobiscum, Vobiscum. Cic. li. 1. epi. Locus alienus uidetur tecum expostulandi. Nonnunquam præter hunc ablatiuum personæ, habet & ablatiuum rei, de qua quis expostulat, mediante præpositione De. Cic. Metel. Lenis & a te existimari debeo, qui nihil tecum de iis rebus expostulem. Loco cuius ablatiuum nonnunquam legitur acutius, dependens a præpositione Ob, uel Propter subaudita. Ter. in And. Adeamne, & cum eo iniuriam hanc expostulem? id est, propter hanc iniuriam.

EXPOTVS, ueteres dixerunt pro Epotus. Pla. in Trin.

EXPRESSE, [*Manifestamente. Gal. Expressément, euidentment. Hisp. Expresse y claramente.*] manifeste. Plin. in epi.

EXPRESSIO, [*Colatura. Gal. Esprainte. Hisp. Obra de exprimir.*] Celsus dixit, pro quo Barbari medici Colaturam usurpant.

EXPRESSVS, a, um, [*Manifesto. Gal. Tiré & fait au nis, exprime sur un patron naissance. Hisp. Representado.*] Cic. pro Cæf. Habuit ille per multa maximorum non expressa signa, sed adumbrata uirtutum. Idem Lentulo: Hæc profecto uide quanto expressiora, quantoque illustriora futura sint.

EXPRIMO, mis, [*Esprimere. Gal. Esprimer, espreindre. Hisp. Esprimir.*] ἐκπιέω, premendo extraho: ut, Exprimere oleum, Exprimere liquorem. Plin. lib. 14. Expresso uino infunditur aqua uinaceis. Aliquando declaro, Plin. in epi. Illum parum expressisti. Aliquando, assimilare, effingere, Plin. in epi. Esse nobis curæ solet, ut facies nostra ab optimo artifice exprimitur. Item, uii & necessitate impetrare, quod & Extorquere dicimus, Cic. pro Quin. Extorquendum est inuito: eripiendum atque exprimendum est: Exprimere formulas, pro conficere, Cic. pro Ros. Com. Expressæ sunt enim ex uniuscuiusque damno, incómodo, calamitate, iniuria publice a prætoribus formulæ.

EXPROBRO, bras, [*Rimproverare. Gal. Reprocher, torner à honte & reproche. Hisp. Zahirir à dar en denuesto, improperar.*] ἐνεδίχο, commemoras obiciio. exprobratio. Ter. in An. Ithæ commemoratio, quasi exprobratio est immemoris beneficii. Sumitur tamen pro qualem cunque culpam obicere, Quid. lib. 12. Met. Trepidoque fugam exprobravit amico. Aliquando est obicere culpam non uerbis, sed re, & aliquo facto. Cic. de In. Num tibi casus bellicos exprobrare aut obicere uideor?

EXPROMISSOR, Pom. de uerb. obl. Satis acceptio est stipulatio, quæ ita obligat promissorem, ut expramissores quoque ab eo petantur. Expromissores sunt ii, qui pro eo promittunt, quia ipse efficaci ter obligatus non est: ut qui pro seruo promittit ceterum aureos domino, si eum manumiserit: nec. n. cum seruo contrahitur obligatio.

EX PROMITTO, is, [*Promettere per altri. Gal. Promettre & s'obliger pour un'autre, respondre pour luy, le pleger. Hisp. Prometer por otro.*] pro alio promit o, V. p. de l'ire dot. Deitor mulieris, iussu eius, pecuniam uiro suo expromisit. Idem de Donat.

EX PROMOMIS, is, [*Trax fuori, prononciare. Gal. Tirer hors, produire, mettre hors. Hisp. Sacar afuera.*] extra promere, efferre. Plau. Mil. Neque heminas octo exprompsi in urceum. Var. 2. de re rust. cap. 2. Exprompsit nummos. Interdum est eloqui, Cic. 4. Acad. Expromam illa inuidiosa. Liu. 29. Expromerent, quid sentirent. Expromitur, passiuè. Cic. 2. in Catil. Quorum omnis industria uitæ expromitur. Expromptus, in medium prolatus, inquit Donatus, Terent. in And. Opus est tua mihi ad hanc rem exprompta memoria.

EXPUGNABILIS, le, [*Expugnabile. Gal. Qu'on peut vaincre. Hisp. Cosa que se puede vencer.*] Stat. 4. Heb. Et nullo ruis expugnabilis altro.

EXPUGNATIO, omis, [*Expugnatio. Cic. pro lege Man.*]

EXPUGNATOR, is, [*Expugnator. Cic. 3. Ver.*]

EXPUGNO, as, [*Vincere in battaglia. Gal. Gagner en bonne guerre, vaincre par force, forcer. Hisp. Tomar combatiendo.*] καταπολεμῶ, pugnando capere.

EXRVLISIM, is, [*Cacciando.*] antiqui dixerunt pro expellendo, ut a cædē do sit Cælim. Varro apud Nonium: Videbis pueros pila expulsum ludere.

EXRVLISO, fas, freq. ab Expello, pulsando excutio, Expulsor. Cic. pro Quinc. Bonorum possessore, expulsor, ereptor. Expultrix. Cic. 5. Tuf. O philosophia uirtutis indagatrix, expultrix uirtutum.

EXPVMO, as, are, [*Schiuimare.*] εξαπιζομαι, in modum spumæ emanare.

EXPVNGO, gis, [*Cancelare. Gal. Effacer & oster, casser, annuller, abolir uue escripture. Hisp. Ceffar la escriptura à la cuenta.*] εξαλείρω, quod scriptum est, deleo, r. lau. in Citel. Volo persoluerent expungatur nomen, ne quid debeam. Vnde etiam milites expungi dicebantur a pulchra, cum nomina eorum ex albo eraduntur. Pla. in Cur. Miles pulchre centuriatus est expuncto in manipulo. Expungi dicuntur iudices, cum amouentur a iudicando, ueluti erasi ex albo iudicium. Perſius Saty. 2. per translationem posuit pro expellere, & loco mouere, Pupillum uē utinam, quem proximus heres Impello, expungam. Expungere rationes, est ultimam manum calculo imponere. Hermog. de Diuers. temp. præſcri. Tractum a more supputantium qui semel atque iterum dispuncto calculo, ubi minores omnes summas in unam contraxerint, reliqua omnia solent expungere.

EXPVO, is, [*Sputare. Gal. Gracher, ietter hors. Hisp. Escopir.*] εκπύω, saliuam, aliudue quid ex ore eicio.

EXPVRO, as, [*Purgare.*] εκκαθαίρω, pfecte purgo. expurgare se a criminis alicuius suspicione, est se innocentem præbare. Plau. in Mil.

EXPVTO, tas, p. c. [*Tagliare, potare. Gal. Tailler ce qui est superflu, couper, power. Hisp. Podar.*] ab Ex, & Puto, significat ramos ex arboribus, uel farmenta ex utribus refecare. Col. li. 11. Palos exputatos acutere. Per translationem pro excogitare, Plancus Cic. lib. 10. Fam. Quæ mens eum, aut quorum consilia, a tanta gloria auocarint, exputate non possum.

EXVTRESCO, is, [*Putrefarsi. Gal. Se pourrir & gaster. Hisp. Podrirse.*] καταπτύομαι, apud Plau. in Curc. pro penitus putrefio.

EXQVILIAE, arum, tantum plurale, mons Romæ, dictus ab excubijs regis Tulli Hostilij, qui hinc collem urbi adiecit. (ut auctor est Liu. lib. 1.) & in eum ut frequentius habitaretur, domicilium suum trāſtulit. Oui. lib. 1. Fast. Adde quod excubias, ubi rex Romanus agebat, Qui nunc exquilias, nomina collis habet. Sunt qui ab Excolēdo, Exquilias dictas uolunt, quod ea pars urbis, cum antea neglecta iacisset, a Tullo rege fuerit excolta. Exquilinus, na, num, ut exquilina porta, Mons Exquilinus. Var. Exquilinus mons septiceps.

EXQVIRO, is, [*Cercare diligentemente. Gal. S'enquerir diligemment. Hisp. Buscar con diligencia.*] εξασκίζω, diligenter inquirō, eligo. Cicer. 4. Acad. Neque studium exquirendi defatigati relinquimus. Ter. in An. Ea me exquirere, iniqui paris est. Exquisite, Cic. de Cla. Ora. Exquisitius, idest Tuf. Exquisitum, Varro apud Noniū. Exquisitus, a, um, Cic. 1. de Ora. in Pis. 1. Offi.

EXSCRIBO, is, απογράφω, describo, exemplum fumo. Cic. 3. Ver. Exscribere tabulas, 4. Ver. Col. lib. 12. cap. 3.

EXSICCŌ, as, [*Seccare.*] Q. Cic. Tironi, lib. 16. Fam. Furtim exsiccata.

EXSIGNARE, [*Signare. Gal. Marquer & signer, ou chacher, contremarquer. Hisp. Señalar.*] εκσημαίνω, signare. Liu. 1. Ei sacra omnia exscripta exsignataque attribuit.

EXORDESCO, is, [Imbrattarsi.] ἀντελιζομαι, sordidus fio, Gel. lib. 9. c. 2.

EXTA, orum, [*L'interiora. Gal. Les antrailles. Hisp. El assadura.*] ἔσδα, uiscera in corpore animantis, ex quibus aruspices futura prænoscebāt. Extā (inquit Festus) dicta, quod ea dijs profecentur, quæ maxime extant, eminentque. Plin. lib. 11. cap. 3. Extā hominū ab inferiore uiscerum parte separantur membranīs. Vir. 2. Geo. Pinguique in uerubus torrebimus extā colurnis. Cic. de Iuuen. Puerorum extis

deus manes mactare.

EXTABESCO, scis, [*Marcirsi, infettarsi. Gal. Deuenir sec & etique, deuenir en Langueur & à neant. Hisp. Deſteirse.*] ἐκπίνομαι, tabe conficior, & ueluti emarcesco. Cic. 2. Guf. Corpus macie extabuit. Idē 2. de Na. De. posuit pro euanescere, Opiniones fictas, atque uanas diurniturnitate extabiffet.

EXTEMPLO, is, [*Subito, incontinento. Gal. Soudain, incontinent. Hisp. Adeshora, luego.*] ἄπινα, statim. Varr. lib. 4. de Lin. Lat. Extemplo idest continuo, quod omne templum debeat esse continuo seprum, nec plus quam unum introitum habere. Liu. lib. 3. Secundæ belli res extemplo urbanus motus excitauerunt.

EXTEMPORANEVM, ἀμελέτητον, pro subitatio accipimus.

EXTEMPORE, is, [*All'improviso. Gal. Tout sur le champ, incontinent. Hisp. Subito, y de improviso.*] eximproviso. Aliquando Extempore, pro temporis conditione. Cice. lib. 3. Offi. Extempore officium quaeritur.

EXTEMPORALIS, le, [*Cosa fatta all'improviso. Gal. Soudain, subit, fait à l'improviste, & sur le champ. Hisp. Cosa subita y arrebatada.*] ἄπινα, subitaneum: ut, Extemporalis oratio, impræmeditata, Quin. lib. 4. cap. 1. Extemporalis actio, idem lib. 10. cap. 7. Extemporalis rhetor, qui ex tpe dicit. Mar. li. 5. Extemporalis garrulitas. Quin.

EXTEMPORALITAS, as, ἰσχυρά, facultas ex tempore aliquid dicendi, faciendi. Sue. in Tito: uel in orando, uel in fugendis poematibus promptus, facillique ad extemporalitatem uisue.

EXTENDO, dis, di, lum, uel tum. [*Estendere, porgere. Gal. Estendre. Hisp. Estender.*] ἐκτείνω, αποτείνω, porrigo, explicio. Col. lib. 5. Ad summū palum recta uitis extenda. Liu. 7. Extendere omnes imperij iures, consules delectu habendo iussit. Virg. 6. Aen. Et dubitamus adhuc uirtutem extendere factis? Extensus. Cic. 4. Aca. Cum extensis digitis aduersam manum ostenderat. Extensus. Cic. 2. de Or. Extentio brachio paululum etiam de gestu addidit.

EXTENTO, tas, are, frequen. Plau. in Bacch.

EXTENVATIO, is, [*Breuitas.*] Cic. 3. de Orat. Diffincte concisa breuitas, & extequatio.

EXTENVO, as, [*Affottigliare, estenuare. Gal. Atenurir, menuiser, faire menu & delié. Hisp. Adelgazar lo grueso.*] λεπύω, ualde tenue facio, comminuo, Cic. 2. de Na. De. Dentibus extenuatur & molitur cibus. Extenuare mala ferendo, est fortitudine leuiora reddere. Oui. 3. Tri. Extenua forti mala corde ferēdo! Extenuare rem aliquam uerbis, est minorem facere, quam reuera sit. Cic. 2. de Offi. Neque uerbis augeat munus suum, sed extenuat. Ad Heren. lib. 2. Defensor causam fuisse negabit, aut eam uehementer extenuabit. Extenuatus. Cic. 2. de Na. Deo. Aer fulus & extenuatus sublimē fertur.

EXTEREbro, ras, [*Triuellare, pertugiare. Gal. Percevoir tout ontre, pertuiser. Hisp. Barrerar à horadar.*] εκτερηράω, terebrando extraho. Cice. 1. Diuin. Ex eo auro, quod exterebratum esset, buculam curasse faciendam. Translate, aliquid extorqueo. Plau. in Persa. Nunquam exterebrabis, ut sis prior, Quam ego siem. Nonnunquam perscrutari, Varro: Omnes, perquirat, atque exterebrat artes.

EXTERGO, gis, si, sum, [*Nettare, sorbire, polire. Gal. Torcher & faire net. Hisp. Alimpiar, enxugar.*] ἐμύγγυμι, est terendo purgare. Cato de re rust. Extergeo, per secundam inflexionem. Plaut. Rud. Quanto magis extergeo, rutilum sit. Cato de re rust. capitulo 16. Die tertio extegeto spongia. Inde Exterfus, expolitus, Plin. lib. 34. c. 9. Aera extersa rubiginem celerius trahūt, quam neglecta.

EXTERMINATOR, is, [*Distruire. Gal. Exterminateur, destruisseur. gnaſeur. Hisp. Exterminador, guastador.*] euerſor. Cicero pro domo sua.

EXTERMINO, nas, [*Esterninare, cacciare fuori. Gal. Exterminer, bamer & casser hors des fins & limites, perdre, gaster. Hisp. Exterminar, enagenar, desterrar, sacar de sus terminos.*] ἐξοπιζω, extra terminos eicio, Cic. lib. 3. Offi. Hoc omne genus pestiferum ex hominum communitate exterminandum. Exterminare urbe atque agro. Cicer. 1. de Na. Deo. Exterminare morbum, abigere, depellere. Plin. lib. 31. c. 10. Pro euertere, Cic. post redit. ad Quir.

EXTERNO, nas, [*Opprimere. Gal. Mettre hors du bon sens, deſcourager, troubler. Hisp. Espantar, haſer loco.*] ab Ex, & sterno, mente exturbo, dementem facio. Catul. in Argon. Externatus. Catul. Externata malo. Equi externati id est, preceriti, Oui. in Ibin, Quid. 11. Met. Externata fuga frustra tentabat.

EXTERNVS, na, num, [*Forestiere. Gal. Eſtranger. Hisp. Eſtraño à estrangeiro.*] ἔσωτερικός, ab Extra, quicquid ab Exteriori parte est: cui oppositur Internus. Liu. lib. 1. Timor patres incelsit, ne ciuitatem sine imperio uis aliqua externa adoriretur. Cic. 2. Offi. Homines exter no non egere, ornamento est reip.

EXTERO, tis, is, ἐκτίρω, terendo excutio, ex tritura percipio. Col. lib. 2. Cum amplior melsis prouenerit, quicquid extereret, capisterio expurgandum. Varro libro primo, de re rust. Agitato peritico, quoad unguis ē spica exteruntur grana. Exterere aciem ferri, pro acuire. Exterere litteram, expungere, & delere, Var. 2. de re rust. cap. 1.

EXTERVS, ra, rum, siue Exter, ab Extra, [Forficere, d'altro paese.] ἐξω-
τερικός, alibi natum, uel quod aliunde aduenit. Cice. in Cat. Exter-
rus hostis, atque longinquus. Vir. lib. 4. Extera querere regna. Ex-
ter honos. Statius.

EXTERIOR, ἐξώτερος, Cic. de Vniu. Cum alterum esset exteriorem
amplexus orbem. Plau. Men. Exterior sis. Comes exterior, id est in
feriore indignioreque loco incedens. Hor. 2. Ser.

EXTERRENEVS, ante tempus natus, uel potius eiectus, dictus quod
eum mater exterrita eiecerit. Festus.

EXTERREO, res, cui, ritum, [Spauentare. Gal. Espouuenter. Hisp. Espant-
tar.] καταφοβέω, terreo, Cic. 2. Off. Præter modum plerique ex-
terrentur. Exterteri merui. Liu. 4.

EXTERRITVS, [Spauentato. Gal. Espouuanté, Hisp. Espantado] pauefa-
ctus. Vir. Plau. uimque exterrita pennis Dat tecto ingentem.

EXTEXO, is, [Ruinare, distruggere. Gal. Desfistre, deffaire à rompre ce qui est
fait. Hisp. Destexer, deshaçer lo testido.] ἀνωγειν, retexo, deltruo,
quod textum est. Plau. in Bacch. per translationem poluit, pro auct
tere quempiam ab eo quod cogitauit. Extexam (inquit) ego eum,
si Dij uolunt.

EXTILLO, as, [Stillare. Gal. Degouuter, deffiller. Hisp. Destilar] ἐνσαδά-
ζω, est guttatim effluere. Col. lib. 12. cap. 48. amurcam extillare.
Extillare lacrymis, est totum in lacrymas dissolui. Ter. in phor.

EXTIMESCO, [Temere. Gal. Auoir grand peur, craindre fort. Hisp. Mucho te-
mer.] ἀποδοξέω, ualde timeo. Et modo absolute accipitur. Ter.
in Hec. Extimui illico. Plau. in Cist. Extimuit tum illa. Modo acti-
ue. Cic. in Cat. Quod adolentes indocti contemunt, id docti
frenes extimescent. Cræf. 3. Bell. Gall. Quarum rerum omnium no-
stris nauibus casus erat extimescendum.

EXTIMVS, mi, [Pin in fiori.] ἐξώτερος, superlatiuum ab Exterior. Plin.
lib. 2. cap. 78. Iisdem imperia, quæ nunquam extimis gentibus fue-
rint. Extimum promontorium, idem lib. 6. cap. 28.

EXTIMVLO, [Stimulare. Gal. Esquillonier, esmouoir, inciter. Hisp. Herir
con aguión.] παραξύνω, incito. Col. lib. 6. cap. 27. Armentum, si pro-
hibeas libidines, extimulatur furijs. Tigris fame extimulata, Oui.
6. Metam. Extimulare dictis, Oui. 6. Fast. Extimulatur acerrimus,
Tacit. lib. 3.

EXTINGVO, is, [Estinguere, ammorzare, spegnere. Gal. Estreindre. Hisp. A
pagar conio fuego.] απεσβίω, ab Ex, & Tinguo, proprie dicitur de
ijs, quæ incensa sunt. Plaut. in Asi. Neque illa ulli homini mutet,
nicket, annuat, Post id, si lucerna extincta sit, nequid, &c. Idem
in Persa: Da illi cantharum, extingue ignem, si cor uritur, Cap-
put ne ardescat. Per translationem uero accipitur pro opprimo,
fit tamen, ut minore in se uim habeat, quam opprimo. Cicero
in Læl. Primum danda opera est, ne qua amicorum dissidia fiant:
sin tale aliquid euenerit, ut extinctæ potius amicitia, quam op-
pressæ uideantur. Aliquando pro occidere, deltrueri. Laet. li-
bro tertio: Cælestes animas una cum corporibus extingunt, Te-
ren. in Ad. Seni animam primum extringuerem ipsi, qui illud pro-
duxit scelus, id est auferrem. Virgil. quarto Aen. Implestemque
foros flammis, natumque patremque Cui genere extinxem.
Extingui, mori, Cicero, de Senec. Extingui homini suo tempore
optabile est. Aliquando est perfecte distinguere. Cic. in Ora.
Quam si subtraxeris, qui extingues artificem ab inciscio.

EXTINCTVS, Cicero pro Balb. Cum Scipiones extincti occidif-
sent.

EXTINCTOR, oris, [Distruttore. Gal. Estaigneur, destruisseur. Hisp. Apaga-
dor, destruidor.] Belli domestici extinctor, Cic. de Arusp. resp. Ex-
tinctor incendij, in Piso. Extinctor patriæ, pro Sylla.

EXTINCTIO, [Distructione. Gal. Steincte, estinction. Hisp. Apagamiento.]
Cic. 1. Tus. Si supremus ille dies non extinctionem, sed commuta-
tionem afferet loci, quid optabilius?

EXTIRPO, [Stirpar, suellere. Gal. Arracher les racines, defraciner. Hi. Arran-
car de raíz.] ἀρρῆζω, proprie est una cum stirpe euellere. Colum.
libro 2. cap. 2. Et extirpandis radicibus. Martia. lib. 6. Extirpare
pilos corporis per translationem accipitur pro funditus extin-
guo, Cicero de Amicis. Quamobrem si cadit in sapientem animi
dolor, (qui profecto cadit, nisi ex eius animo humanitatem ex-
tirpatam arbitremur) quæ causa est, ut amicitiam funditus tolla-
mus è uita? Extirpare perturbationes. Cic. 4. Tus. Extirpare & fun-
ditus tollere uitia, Idem de Fato.

EXTIRPATIO, onis, [Distructione. Gal. Defracinement, arrachement jus-
ques es racines. Hisp. Arrancamiento, haça à la raíz.] eradicatio. Col.
lib. 2. cap. 2.

EXTISPICES, haruspices, qui extis inspectis futura prædicunt. Cic. 2.
de Diui. Extispicium ipsa extorum inspectio. Accius in Medea: Ex-
tispicium ex prodigijs congruens ars te arguit.

EXTO, tas, extiti, supinum Extitum, & nonnunquam, Extatum, unde
participium Extaturus, uel Extiturus, [Stare, soustare, esser eminente.
Gal. Aparastre hors, se monstrier, estre encors. Hisp. Estar, èstar en cim-
ta de otra cosa.] ἐξέχω, emineo, superlium. Vir. 3. Geo. Summis uix
cornibus extant. Extare etiam opus aliquod dicitur, quod non de

perijt, Cic. ad Metellum: Illud S. C. Dum extabit, officium meum
in te ot scurum esse non poterit. Extaturus Plin. lib. 17. cap. 22. Ex-
taturus, & Col. lib. 5. cap. 5. Capita sine ulla extantia bubus obno-
xia non sunt.

EXTOLLO, is, uli, elatum, [Alzire, accrescere. Gal. Esleuer, huffer, esTol-
ler. Hisp. Ensalzar] ἐξάλω, in altum eleuo, educo, effero. Plau. in Am-
phi. Angues extollunt capita. I translate pro amplificare, Salut.
Iug. Eorum uirtus tanta habetur, quantum ea uerbis potuere ex-
tollere pra clara ingenia. Apud antiquos etiam pro differre. Cæ-
cilius Plotio, ut citat Nonius. Hodie extollit nuptias.

EXTORQUEO, ques, torfi, tum, [Rapire, torre per forza, tormentare per sa-
pere il uero. Gal. Oster par force, tirer & auoir par force. Hisp. Sacar ator-
mentando.] ἐξέρταζω, est tormentis uel alia quauis ui aliquid expri-
mo. unde extorquere ueritatem, est adhibitis tormentis ueram
confessionem exprimeri. Donatus. Torquemus homines, extor-
quemus ueritatem. Cic. in Catone. Nec mihi hunc errorem, dum
uiuo, extorquere uolo.

EXTORRIS, ris, [Cacciato della patria, fuori uscito. Gal. Banni, hors du pais.
Hisp. Desterrado, fuera de su tierra.] ἀπολις, extra patriam eiectus.
Cic. 4. Ver. Extorris profugerunt.

EXTRA, [Vuori. Gal. Hors. Hisp. De fuera.] ἐξω, Cicer. secundo, de
Fini. Et in corpore, & extra esse quædam bona. Idem de Vniuers.
Partes ita collocatæ, ut nulla pars excederet extra. Extra, pro
præter, Teren. in Phor. Neque cognatus, extra unam aniculam,
quisquam aderat. Extra iocum, Cicero Treb. Extra quam, pro
nisi, in exceptionibus concipiendis ponebant. Cicero, de Inu. Pos-
tulari, qui cum agitur, a Fratere exceptionem, extra quam in
reum capitis præiudicium fiat. Vbi, si, particula deesse uidetur, Ex-
tra quam sicut Vlpia. in l. j. §. Labeo scribit. ff. de flum. Sed ita ex-
cipiendum ait, extra quam si quid in factum sit, uti de lege fieri li-
cuit. Liu. 36. Campanos, Attellanos, Calatinos, extra quam qui
eorum aut ipsi, aut parentes eorum apud hostes essent, liberos et
se iusserunt.

EXTRANEVS, [Straniere, forestiere, Gal. Estranger. Hisp. Cosa estraña y de
fuera.] ἀλλοτρίος, alienus, quasi extraneus, unde Extraneus heres,
apud Suetonio in Claud. Bona extranea id est externa, quæ & bona
fortunæ dicuntur. ad Her. lib. 4.

EXTRAORDINARIVS, riarium, [Straordinario. Gal. Extraordinaire, hor
lasaçon acoustumee. Hisp. Cosa fuera de orden.] præter ordinem. Bru-
tus Cic. Tum & facultatem laudabo tuam, cum exploratum habe-
re coepero, Cæsarem honoribus, quos acceperit, extraordinarijs
fore contentum.

EXTRARIVS, a, um, [Forestiere.] ἀλλοτρίος, qui ex ea, in qua agimus, ci-
uitate oriundus non est, aut qui ex nostra familia non est. Pompo.
Minabatur, si extrario nupsisset. Canis extrarius, pro non domesti-
co. Sue. in Vespa. Extraria lux, Lucr. lib. 4. Extrarium, quicquid est
extra rem, de qua agitur. ad Heren. sine ulla assumptione extraria
defensionis.

EXTREMITAS, tatis, [Estremità. Gal. La fin, le bout, le bord. Hisp. El fin y
cabo de alguna cosa.] extremum, ut Extremitas circuli. Plin. lib. 2. cap.
17. Cæli extremitas, Cic. de Vni. Cic. 2. de Fin. Infinitasque regio-
nes, quarum nulla ora, nulla extremitas.

EXTREMO, [Ultimamente. Gal. Au dernier, à la par fin. Hisp. Ultima y final
mente.] aduerb. Cicero Attic. libro duodecimo: Quod scribis ex-
tremo.

EXTREMVS, [Ultimo, estremo. Gal. Tout le dernier. Hisp. Cosa ultima à ca-
bera.] ἐξωτερος, ultimus, postremus. Vir. 10. Ecl. Extremum hunc A-
rethusa mihi concede laborem. Cic. pro Clu. In extrema parte
questionis. Nonnunquam pro nequissimo, quasi a consortio huma-
nitatis remoto, Vir. 4. Aen. Extrēmā (ut perhibent) Cæo Encelado
que sororem Progeniuit. Seneca: In hoc summa bonitas, in illo ex-
trema malitia, id est maxime. & medici affirmant, deteriores cete-
ris esse, qui ultimi nascuntur.

EXTRACTORIVS, [vacuatorio.] Plin. lib. 24. cap. 11. Extractoriam uim
habet, id est uacuatoriam.

EXTRAHO, is, ere, xi, etum, [Trar fuori. Gal. Tirer hors. Hisp. Sacar afue-
ra.] ἐξέλκω, extrahere. Cic. de Nat. Epicurus ex animis hominum
radicitus extraxit religionem. Cic. pro Clu. Extrahitur domo Op-
pianicus a Manilio. Extrahere diem, est, diem consumere, Cæf. li-
bro primo, Bel. Ciui. Catone dicendi mora dies extrahente. Ex-
trahere aliquid, pro inducere. Liu. lib. 22. Vulgus extrahere ad
consulatum nitebantur. Extrahere se ex aliquo negotio, Teren. in
Phor. Cic. Q. Fr. lib. 2. Per obrectatores Lentuli res calumnia ex-
tracta est.

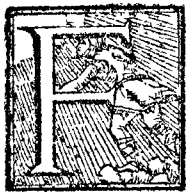
EXTRICABILE, a quo quis se facile potest extricare.

EXTRICO, cas, p. p. [Districare. Gal. Dessempesler, desmesler, de sueloper.
Hisp. Desemboluer de senhetrar.] ἐκλέπω, a tricus, sunt autem Tricæ
capilli, uel alia quæuis res tenues, quæ gallinarum pedibus non-
nunquam adhærent, earumque gressum impediunt. Est igitur Ex-
tricare, explicare, Pla. in Epid. Aliqua ope exoluam, extricabor
aliqua. Vatinus, Cic. in Ep. De Dionysio tuo ad huc nihil extrico.

- EXTRICARE** locum aliquem, pro purgare, Col. lib. 4. Siluestris ager, et si fructus aut arboribus obsessus est, facile extricatur.
- EXTRINGO**, gis, extrinxi, extrictum [Stringere. Gal. Estreindre. Hisp. Apretar.] Cic. 4. Acad.
- EXTRINSECVS**, [Disuori. Gal. Au dernier, à la parsi. Hisp. Desuera ò haça fuera.] ab exteriori parte. Cic. 1. de Ora. Adhibita est ars extrinsecus. Var. lib. 1. de re ru. cap. 4. 1. Nō denudens medullam, ne extrinsecus imbres noceant. Cic. 5. A. Insuper extrinsecus in animos nostros imagines nobis dormientibus.
- EXTRO**, as [Vscire. Gal. Sortir. Hisp. salir a fuera.] antiqui dicebant pro exeo; ut nos, pro ingredi, intrare. Afranius: Simul limen intrabo, illi extant illico.
- EXTRORSVM**, eis τὰ ἔξω, uersus exteriorē partē.
- EXTRVCTIO**, onis, [Fabrica.] Cic. 14. Phi.
- EXTRVDO**, dis, [Cacciar fuori. Gal. Pousser hors, chasser. Hisp. Echar fuera for cejando.] ὁ ἐξωδῆω, extra trudo, per uim expello. Ter. in Hec. Pamphilum extrudit. Pro alienare, Hor. 2. Ep. Laudat uenales, qui uult extrudere merces.
- EXTRVDO**, is, [Edificare, Fabricare. Gal. Bastir, esleuer un monceau de quelque chose, faire un mont joye.] κατασκευάζω, ædifico, construo. Cæf. 3. bel. Gal. Omnem eam materiam, quæ erat cæsa, pro uallo extruebat. Extruere ædificium in alieno. Cic. pro Mi. Extruere mensas epulis, & poculis. 3. Tuf. Extruere thermas de marmore. Mart. lib. 9. Exti uctus, Cic. in Pif.
- EXVBERATIO**, tuberculorum eruptio. Plin. lib. 31. cap. 9.
- EXTVBERO**, as, [Gonfiare, enfiare. Ga. S'enfler, & esleuer en façon de uesie. Hisp. Hincharse.] ἔμπυσις, intumescere, excrecere, & quasi in tuberis formam effigior. Plin. lib. 2. 1. cap. 13. Radice foliosa, ex qua media ueluti extuberat. Idem lib. 37. Cauæ aut extuberantes uidentur uiliores æqualibus. Nonnunquam actiue; pro tuberibus inæquale reddere. Sen. lib. 6. Nat. quæst. Valles extuberat.
- EXTVMESCO**, [Gonfiarsi.] in tumorem redigi. Plin. lib. 37. cap. 5.
- EXTVMIDVS**, di, dum, [Gonfio. Gal. Enfler. Hisp. Hinchado.] Var. 2. de re ru. c. 51. mediam paulo extumidam.
- EXTVNDO**, is, tundi, tufam, uis, [Sforzare. Gal. Faire sortir quelque chose a force coupe, obtenir par force ou par am. Hisp. Empuxar.] uel blanditijs aliquid extorquere. Suet. Nec, ut appeteret, compelli, nisi a matre potuit: ea demum extudit magis conuicio, quam precibus. Extundere, studiose facere. Vir. 8. Ae. Lapsa ancilla celo extuderat. Idem 1. Geo. Ut uarios usus meditando extunderet artes. Ita enim legit Nonius.
- EXTVRO**, bas, [Scacciare, disturbare. Gal. Ofter uolentement de sa place. Hisp. Derrecar, ò hechar confonduendo.] ταραδῆμαι, è loco deijcio, extra turbo, expello. Cic. pro Clu. Lectum illum geniale, sibi ornari, & sterni, expulsa atque exturbata filia, iubet. Pla. in Cur. Itam exturbes ex animo ægritudinem. Col. lib. 8. cap. 17. Piscis sedibus suis non exturbatur. Exturbare calculos, eijcere, & expellere. Plin. lib. 20. cap. 10. de asparago loquens: Radix calculos exturbat. Exturbatur. Catul. Illa procul radicibus exturbata.
- EXTVSSIO**, is, ἐκσῆσθαι, tussiendo aliquid eijcere. Plin. lib. 25. cap. 15.
- EXVBERO**, as, [Abondare. Gal. Abonder, estre abondant & fertile. Hisp. Mucho rebossar ò abuniar.] ἄβυσις, abundo, ab adiectiuo Vber, quod fecundum significat. Vir. 2. Geo. Pomisque exuberat arbor. Col. in Præfat. lib. 1. Idem 1. cap. 4. posuit actiue, Fauorum ceras exuberant, pro uberes reddunt.
- EXVCCVS**, a, um, [Senza succo. Gal. Sec, sans humeur. Hisp. Seco, sin zumo.] ἀχυμον, sine succo. Sen. in epist. Scis illum infirmi semper & excucic corporis fuisse. Quin. lib. 12. cap. 10. Aridi, & excucic.
- EXVDO**, das, [Mandar fuori con sudore sudare. Gal. Degoutter de sueur, rendre sueur. Hisp. Sndar, echar alguna cosa sudando.] ἀποδῆω, ueluti per sudorem emitto. Plin. lib. 24. cap. 9. Vnum arbor ipsa exudat. Vir. li. 1. Ge. Exudat in uiculis humor, dixit neutraliter, pro sudâdo effluit. Col. lib. 22. c. 48. Oliua quicquid habuit amuræ exudat.
- EXVERBARE**, purgatio quedam domus, ex qua mortuus ad sepulturâ ferendus est, certo genere leoparū adhibito. extra uerrendo. Fest.
- EXVERTO**, is, ere, ti, sum, [Preoccupare.] preuenire, preoccupare. Pla. Pæ.
- EXVGO**, is, xi, ctum, & Exugeo, ges, [Succhiare. Gal. Effuuer, sucer tout l'humour. Hisp. Chupar ò mamar.] ἐκδιελαι, sugendo elicio. Pla. in Epi. Eorum exugebo sanguinem. Idem in Rud. Exugebo quicquid humoris tibi est. Tertius declinationis. Idem in Pæn. ego illi sanguinem exugam. Col. lib. 4. cap. 24. Ab uno latere exugitur.
- EXVL**, is, [Bandito, esule. Gal. Banni, enuoie en exil. Hisp. Desterrado y fuera de su tierra.] ἐξυγῆσι, si Nonio credimus, dicitur quasi extra solum eiectus. Cic. pro Domo: Hunc tu exulē appellare ausus es, cum tatis sceleribus esses & factis notatus? Et iterum: Quid enim exul? Ipsum per se nomen calamitatis, non turpitudinis. A pud Iureco. Exules ij proprie sunt, quibus aqua & igni interdictum est: cetera non exilia, sed Relegationes sunt. Vide Exilium.
- EXVL CERATIO**, [Piaga.] ἐλκυσίς, Plin. lib. 20. cap. 3.
- EXVL CERATORVS**, a, um, [Cheimpiaga.] exulcerandi uim habens. Plin. lib. 23. cap. 7.
- EXVL CERATRIX**, cis, [Cheimpiaga.] Plin. lib. 27. c. 12. Vis ei stiptica, & exulceratrix.
- EXVL CERO**, as, [Impiagare. Gal. Exulcerer, bleffer & entamer la peau. Hisp. Llegar, ò enconar la llaga tratandola.] ἔλκω, ulcus induco. Plin. lib. 20. c. 6. Lepras exulcerat. Var. 1. 2. de re ru. c. 9. de Canibus loquens: aures, & digitos musculæ, ricini, & pulices solent exulcerare. Per translationem pro exacerbare, Cic. 2. de Ora. Quæ sanare nequeunt exulcerant. Idem pro Deiot. Exulcerato animo.
- EXVLO**, las, [Esser in esilio. Gal. Estre banni, estre en exil. Hisp. Estar desterrado ò fuera de su tierra.] ἐξυγῆσι, patria priuatus sum, & duobus modis dicitur, scilicet de loco, in quo exul est, & de quo eiectus est. Ter. in Eu. Domo exulo. Pla. in Most. Exulēt a patria sua. Exulans. Cic. 2. de Diu. Cū Annibali apud eū exulanti depugnare placeret.
- EXVL TANTER**, [Allegramente.] Plin. Epist. 62.
- EXVL TANTIA**, tiæ, idem quod exultatio. Gel. lib. 12. c. 5.
- EXVL TITM**, exultando. Hor. 3. Carm. Ludit exultim.
- EXVLTOTAS**, tare, [Allegarsi grandemente, gioire. Gal. Sauter, & tressaillir de joye, s'exalter & glorifier. Hisp. Saltar de alegria ò plazer, alegrarse.] ἀγαλλομα, ab Ex, & Salto, a, in u, uoluta, significat supra modum exilire, atque efferri, & quasi gestibus saltibusque læritiam, aut etiam alium affectum animi ostendere. Cic. lib. de Rep. Est quiddam turbulentum in hominibus singulis, quod exultat uoluptate aut molestia frangitur. Idem in Carone. Annibalem iuueniliter exultantem patientia sua mollebat. Vir. lib. 5. Exultantia que haurit Corda pavor. Cic. lib. 4. de Repub. Quæ omni crudelitate sic exultat, ut uix hominū acerbis uulneribus fatietur. Quo loco (ut Nonius interpretatur) accipitur pro seuire: quamuis alij malint ibi pro gaudere, & delectari accipi. Proprie uero est extra saltare, Virgil. lib. 3. Exultantque uada, atque æstu miscentur arenæ. Plin. lib. 8. cap. 53. Quo libuerit, exultant.
- EXVLVLATVS**, part. sub uoce passiuæ actiue significans. Oui. 4. Trist. Dum stupet Ideis exulata iugis.
- EXVLVLO**, Vrlare,] ualde ululo. Ouid. 1. Met. Nactusque silentia ruris Exululat.
- EXVSM**, extra sum. sic enim licet in quibusdam sacris clamitare solebat: Hottis uictus, mulier uirgo exesto. Hoc est, non introito.
- EXVNDO**, [Soprabondare. Gal. Se desbourder, s'escouler par desbus. Hisp. Manar ò rebossar lo liquido.] extra aluēum effluo. Plin. lib. 2. c. 103. Fons exundat. Column. lib. 8. cap. 16. Riuis, per quos exundat piscina, præfigantur ænei cancelli. Transfertur ad alia. Tacitus in Dial. de Or. Exundat, atque exuberat admirabilis illa eloquentia. Exundatio. Plin. lib. 19. cap. 15.
- EXVNGO**, is, unguo, [Vngere.] Plau. in Rud. An exungare ficcus.
- EXVNGVLO**, as, ἔξουλιζ, unguis auferre, Pla. in Truc.
- EXVO**, is, exui, exutum, [Spogliare. Gal. Desuestir, despoiller. Hisp. Desfundar el uestido, despoiar.] ἔσθαι ὄν, indumenta detraho. Laet. lib. 1. Exuūtur uestibus flagrantē populo. Exuere se fortunis paternis, spoliare. Liui. lib. 1. de agro paterno, auitoque exuisse. Sæpe pro soluto, Vig. 2. Aen. Sustulit exutas unclis ad sidera palmas. Quandoque pro denudo. Idem 5. Ae. Magna ossa, lacertosque Exuit. Translate pro depono, Cic. pro Ligario. Nonne humanitatem omnem exuiffes?
- EXVPERABILIS**, le, [Superabile,] qui potest exuperari. Stat. 1. Theb. Nec exuperabile diris ingenium mortale queror. Virg. 3. Ge. Non exuperabile saxum.
- EXVPERANTIA**, [Eccellenza,] præstatiua. Ci. Tuf. Exuperatiua uirtutis.
- EXVPERATIO**, [Eccellenza, superioritas,] Ad Heren. lib. 4. Fit per exuperationem.
- EXVPERO**, as, lupero, excello. Ci. 4. Tuf. Quis te exuperauit unquam impudentia?
- EXVRDO**, das, [Assordire. Gal. Assurdir, faire sourd. Hisp. Enfordar a otro] ἐκκρόσις, lurdum reddo, passiuum posuit Val. Max. lib. 1. Græcis actionibus aures curiæ exurdantur, id est obtunduntur. Plin. lib. 32. c. 10. Panniculæ flos, si aures intrauerit, exurdatur. Exurdare patium, dixit Hor. pro stupefacere, Ser. lib. 2. Sat. 8.
- EXVRGO**, gis, [Leuar su. Gal. Se leuer, s'ordire. Hisp. Leuantarse.] surgo. Cicero pro Cluen. Paulisper exurgere. Per translationem pro erigere se, & recreate ex diutino malo, Cicero pro Lege Agr. Ne quando recreata exurgere, atque erigere se possent, funditus sustulerunt.
- EXVRO**, is, p. p. exusi, exustum [Abbruscire. Gal. Brusler. Hisp. Mucho quemar.] κατακαίω, igne prorsus consumo. Cic. in Pif. Bæotij exulti. Ex animo exuri. Idem 3. de Nat. De. Mihi ex animo exuri non potest, esse deos. Igni exuritur scelus. Vir. 6. Aen. Exustus. Plin. lib. 2. c. 68. Media terrarum, exusta flammis, & cremata.
- EXVSCITO**, as, [Suegliarsi. Gal. Faire dresser, faire lauer, esueiller. Hisp. Despertar.] ἀγρυπῆσι, suscito. Ci. pro Mur. Te gallorum, illum bucentarū cantus exuscitat. Exuscitate se. Brutus ad Ci. Tu exuscita, ut eā ciuitatē, in qua maxima gessisti, liberā, atque honestā fore putes.
- EXVSTIO**, [Abbruscimento. Gal. Bruslement. Hisp. Aquella obra de mucho quemar, quemadura.] Ci. in So. Sci. Eluiones, exustionesque terrarū.

EXUVIÆ, rum, [spoglie, ueste. Gal. Despoilles de l'ennemi, la peau & despoille a une beste. Hisp. Los despojos, como de enemigos y de bestias.] Éva-
pa, spolia hosti detracta: dicta ab exuendo, ut Induuiæ, ab induen-
do. Vir. 2. Aen. Exuuias indutus Achillis. Et non solum hominum
regmina, aut uestes, dicuntur, sed etiam ceterorum animalium. Vir.
lib. 2. Geo. De serpente. Cum positus nouus exuuijs, nitidusq; iuue-
ta Voluitur. Plau. in Most. Mane castigabat eos exuuijs bubulis.
Cic. pro Pomp. Locum ex uuijs nauticis ornatum.

DE LITTERA F.

LITTERA a Prisciano inter mutas numeratur, ab alijs inter semiuocales, eo quod a uocali incipiat, & in seipsam terminetur. Hæc alio nomine dicta est digamma Aeolicum, quod duplex gamma imagine referat. Eundem sonum habet, quem apud Græcos φ. unde etiam dictiones aliquæ Græcæ, in Latinorum usum receptæ, quæ apud illos per φ, scribuntur, apud Latinos scribuntur per F: ut, Fama, Fanum, & similia. Veritissimi hac littera loco aspirationis uti solebant. Dicebant enim Fordeū Trafo, Veso, pro Hordeum, Traho, Veho. Fuerunt præterea apud antiquissimos qui loco, F, uterentur B, Bruges dicentes pro eo, quod posteri Fruges dicere maluerunt. Hanc Claudius Cæsar in uerulam u consonantis uicem uoluit præstare, quod etiam hodie in plerisque uetustis monumentis conspicitur: nunquam tamen efficiere potuit ut omnium consensu reciperetur.

F A N T E A

FABA, æ, [Fava. Gal. Vne fene. Hisp. La hana.] κύριος, genus leguminis. Ter. in Eun. Isthæc in me cudetur faba. Plin. lib. 16. capit. 30. Faba porcina, herba, quam uulgo uocabulo deprauato uocat Iusquamum. Vide Hyoscyamum.

FABACTIA, ciæ, κναμίτης, genus cibi ex fabis. Plin. lib. 18. cap. 12.

FABACINVS, a, um, ex fabis: ut, Fabacinum acus. Cato de re rustic. cap. 54.

FABALIA, lium, [Stoppie di faua. Gal. Vn fauat de fenes. Hisp. Las cañas de hauas.] Itipulæ fabarum, hoc est, culmi illi ex quibus filiquæ fabaceæ dependent. Plin. lib. 18. cap. 12.

FABALIS, & hoc le, [Di faua,] ut Stipula fabalis. Ouid. 4. Fast. Scipulamque fabalem Sæpe tuli plena februa testa manu. Ac paulo post declarat, quid sit Stipula fabalis: sic inquires: Duræ culmen inane fabæ.

FABARIS, fluuius in Sabinis. Virg. lib. 7. Qui Tyberim, Fabarimque bibunt. Alio nomine uocant Farfarum auctore Seruio. Pla. dissipabo te tanquam folia Farfari. Ouid. Et amœnæ Farfarus umbræ.

FABARIVS, a, um, quod ad fabam pertinet: ut Fabariæ Calendæ, id est Cal. Iuniar, quia hoc mense adultæ fabæ diuinis rebus adhibebantur, teste Macrobio in Satur. Pilum fabarium, apud Catonem cap. 12.

FABELLA, [Nouelletta,] dimi, est a fabula. Cic. pro Cælio.

FABER, [Fabro. Gal. Tout ouvrier besognant en dure matiere, comme en bois fer, pierre, & semblables choses. Hisp. Official de qualquier arte.] ut faber ferrarius, qui aliquid ex ferro conficit: faber tignarius, qui tigna ad ædificia concinnat: faber aurarius, qui ex auro aliquid excudit: & sic de ceteris. Plau. in Most. Nequior factus est Vsus ædium, atque haud fabri culpa.

FABER, ra, rum, [Del fabro,] fabrilis. Ouid. 8. Met. De dalus ingenio fabræ celeberrimus artis. Apu. lib. 2. Flor. Faberrimo signaculo.

FABIANVS, a, um, a Fabio. unde arcus Fabianus, qui constructus est iuxta regiam in uia sacra.

FABIORVM familia, Romæ nobilissima, nomen sortita ab eo tempore quo Romani pene omnes agriculturam exercebāt, quod prius qui hoc nomen adeptus est, in faba serenda excelleret: ut & Cicero, Pisones, Lentuli dicti a lente, cicere, & pisif bene serendis. Horum tanta Romæ potentia fuit: ut bellum aduersus Veientes, soli cum clientibus & seruis in sese receperint: cumque ex leuibus aliquot prælijs se plus uictoriam reportassent, tandem ad Allium fluuium infidijs circumuenti, ad unum omnes cæsi sunt. Ouid. lib. 2. Fast. Vna dies Fabios ad bellum miserat omnes: Ad bellū missos abstulit una dies. Et tãta clade unus tantum superfuif; qui nondum armis per cætatem idoneus, in urbe relictus erat: ex cuius sanguine per longam nepotū feriem natus Fabius ille Maximus, qui dictator aduersus Hånibalem creatus, cunctabunda quadam prudentia rem Romanam, aliorum imperatorum temeritate labefactam, primus restituit. Fuit & alius Fabius, Allobrox cognominatus, a rege Allobrogum ad Isaram flumen interempto.

FABIVS PICTOR, antiquitatis bene peritus. Cic. in Bruto.

FABRATERIA, oppidum Campaniæ. Iuuen. Saty. 3. Sil. lib. 8. Cic. ad Pætum lib. 9. fam.

FABRE, [Artificiofamente. Gal. Artificieusement, ingenieusement, de main de maistre. Hisp. Artificiofamente.] artificiose. Plau. in Pæn. Exorna-

tus fabre ad fallacias. Vltatius est compositum eius Affabre.

FABREFACTIO, is, [Edificare, fabricare. Gal. Faire artificieusement, besongner en maistre & ingenieusement. Hisp. Edificar, obrar por artificio, componer.] καλλεργω, ædificio, artificiose compono. Plau. in Cap. Nec fallaciam a lutiorem ullus fecit poeta, atque ut hæc est Fabrefacta a nobis. Plin. de Viris illust. Classem magis ualidam, quam decorem, fabrefecit.

FABRICA, cæ, [Bottega del legnainolo, fabrica. Gal. Bastiment, ouurage, une forge. Hisp. Botica o tienda de carpintero, fabrica.] εργασιον, proptie fabri lignarij officina: quamuis & de alijs officinis dicatur, nam & fabricam ferream dixit Plin. lib. 7. cap. 56. Ponitur etiam pro arte, & fabricatione alicuius rei. Vnde & ædificium Fabricam dicimus, & machinationem. Plau. in Pæn. Hoc consilium capio, & hanc fabri cam apparo, ut filias dicas tuas.

FABRICATIO, [Fabrica, compositione.] Cic. 2. de nat. Deo. Si erit tota hominis fabricatio perfecta. Transferretur ad animum. Curtius: Multa fabricatus ingenio.

FABRICATOR, oris, [Facitore.] Ci. in Ver. ille Fabricator tãti operis.

FABRICO, cas, & fabricor, aris, deponens, [Fabricare.] τεκταίνομαι, fabrilis arte aliquid conficio. Ouid. lib. 13. Met. Craterem Aenææ quæ iã fabricauerat Ascon. Fabricatus. Ci. 1. de Vniue. Et globosus est fabricatus. Fabricator, oris. Quin. 1. 2. c. 16. Deus ille princeps, parens rerū, fabricatorq; mundi. Fabricor deponens. Cic. de Ora.

FABRILIS, le, pe, pro. [Da fabro. Gal. Apartenent a un fargeur. Hisp. Cosa perteneciente a tal obra.] χειροποιητός, quod est fabricus, Opus fabrilis. Hora. 2. lib. epist. Liu. 7. Bel. Pun. Fabrilis erratum, Cic. ad Attic. lib. 9. Fabrilis glutinum. Plin. lib. 28. cap. 11. Fabrilis manus. Mar. lib. 11.

FABVLA, æ, [Fauola, nouella. Gal. Fable, conte, devis, farce, comedie, tragedie, Hisp. Ficion, o nouela fingida.] μύθος, rumor populi, & res passim diuulgata, est si uera sit, a fando dicta. Iuu. It noua, nec tristis per cunctas fabula cænas. Ter. Hec. Nos fabulæ sumus, senex atque anus. Dicitur etiam fabula, narratio ad delectationem & utilitatem inuenta rerum nec uerarum, nec uerisimilium: ut, quodd Daphne uersa sit in laurum, & Tantalus apud inferos fugientia capret flumina. Hor. in Ser. Sat. 1. Mutato nomine de te Fabula narratur. Cic. 3. de Nat. Deo. Quid uos illa delectat explicatio fabularum? Apologus autem differt a Fabula, ut species a genere. Dicuntur et Apologi fabulæ quæ sub tectorio ridiculæ alicuius narrationis, & inter bruta animantia colloquij, continent reconditi aliquid, quod ad uitæ & mores pertinet: quales sunt fabulæ illæ, quæ Aesopi nomine circumferuntur. Comædiæ itaque & Tragædiæ fabulæ sunt, nõ apologi. Huiusmodi autem fabulæ diuersa sortiuntur nomina pro habitu & qualitate personarum, quæ in eis introducuntur. Aliæ. n. Togatæ dicebantur, quarum personæ togis & Romanorum cultu erant ornatae. aliæ Palliatæ, cum personæ Græco more pallijs indutæ in scenam prodibant. erat enim Pallium Græcis peculiare, ut Romanis Toga. Togatarum genera sunt quatuor: Prætextatæ dicuntur in quibus reges Romanij, uel duces inducuntur personarū dignitate & sublimitate tragediis similes. Prætextatæ autem dicuntur, quia fere regum uel magistratum utentium in huiusmodi fabulis personæ introducebantur. Secundum genus Tabernariæ dicuntur, humilitate personarum, & argumentorum similitudine comædijs pares: in quibus non magistratus, sed humiles, & priuatae personæ induci solent: quales fere sunt mercatores, aut inuito res, qui in tabernis merces suas uendere consueuerunt. Erant præterea fabulæ Attellanæ, & iocis, & salibus quam proxime ad satyram accedentes: ab Attellis Campaniæ oppido, in quo plurimæ actitate sunt, nomen sortitæ. Planipedis, a planis actorum pedibus dictæ, qui ob humilitatem argumenti & utilitatem personarum neque cothurnis utebantur, neque soccis.

FABVLAE, Pla. in Sticho: Nucibus, fabulis, ficulis.

FAEVLVM, li, [Faua,] apud Gel. lib. 5. cap. 11. Opinie uetus falsa conualuit, Pythagoram abstulisse fabulo, quem κύριον, Græci appellant. Cic. de Diui. Pythagoricis interdictum putatur, ne faba uescerentur.

FABVLINVS, Deus, qui prius primo fari incipientibus præesse putabatur: cui etiam Romani sacrificabant, cum primum liberi eorum fari incipiebant. Nonius.

FABVLARIS, res, [Fauoloso,] fabulosus, μυθώδης, ut, Historia fabularis, in qua multa falsa, & minime uera scribuntur. Sue. in Tib. Cura uit hystorix fabularis notitiam.

FABVLATOR, oris, [Nouellatore,] facetus colloquitor. Sue. in Aug.

FABVLATOR, laris, [Ragionare, fauolare, fauoleggiar. Gal. Conter des faules, deuiser, caqueter, babiller. Hisp. De Xir o contar nouellas.] μυθολογέω, δμιλέω, a fando deriuatur: & significat loqui. Pla. in Cap. Quid fabulor? Idem in Cist. Hæc nostram rem fabulatur, Id est, de re nostra loquitur. Fabulari, pro inepte garrere. Liu. lib. 25. Quid de imperatore Paulo fenatus decreuit potius, quam quid Sergius Galba fabuletur, audi. Confabulor. Ter. Si quando ad eum accesserat confabulatum. Fabulo in actiua uoce, pro eodem. Pla. in Mil.

- FABULOSIOR**, Plin. lib. 33. cap. 1. Vnde fabulose aduerbium [*Fabulofamente*.] falso, uel per fabulas. Plin. lib. 30. cap. 11. Fabulosissime, lib. 5. cap. 1.
- FABULOSITAS**, *tis*, [*Ciancie*.] hoc est, fabulantium uanitas. Plin. li. 36. cap. 13.
- FABULOSVS**, *sa*, sum, [*Fabuloso. Gal. Fabuleux. Hisp. Fingido.*] *μυθόδης*, dicitur, quod commentitium est: uel quod fabulis & figmentis celebratur: uel, de quo multa finguntur. Hora. lib. 1. Carm. uel quæ lo ca fabulosus Lambit Hydapes.
- FACESSO**, *sis*, *facessi*, supinum in usu non est. Legitur tamen parti. Facessitus, tanquam lupinum esset facessitum. Cic. in Ver. Cum audisset tibi negocium facessitum. Significat autem proprie ad faciendum eo: ut, Viso, ad uidendum eo. Virg. Continuo matris præcepta facessit. Interdum est discedere. Nec mirum: altera enim significatio alteram gignit: nam qui ad faciendum quicquam it, discedit, ut id faciat. Teren. in Phor. Hæc hinc facessat. Donatus: Facessat, pro hinc se faciat, id est, abeat. Cic. in Hort. Facessant igitur, qui docere nihil possunt, quo melius, sapiētiusque uiuamus. Negocium facessere, est cuiuspiam molestum esse. Cic. Ap. Pulchro. Cum esset nobis allatum de temeritate eorum, qui tibi negocium facessero. Passiuum protulit idem pro Clu. Si cui forte hæc lege negocium facessit.
- FACETE**, [*Piaceuolente*.] pro eleganter, urbane, *κομψός*. Cicer. 6. in Verrem: & pro Ros. Ame.
- FACETIÆ** *atum*, [*Facetie, burle, piaceuolezza. Gal. Plaisanteries, joyeuse tezza de paroles, railleries. Hisp. Los donaires de palabras.*] *διπρατελίας*, sunt quasi delicie quædam sermonis, & dicta urbana sine scurrilitate: tanquam etiam in factis intelligi possunt. Plau. in Mil. Quæ uis potis es facere, ut fluat facetijs. Catullus. Est enim Leporum Discertus pater, & Facetium. Cic. 1. Offic. Sale uero & facetijs Cæsar Caruli patris frater uicit omnes. Idem 2. de Or. Duo genera facetiarum: alterum æqualiter in omni sermone fufum: alterum peracutum, & breue.
- FACETOSVS**, *a*, um, [*Piaceuole. solazzeuole.*] *facetus*. Cic. 2. de Finibus. In quantam hominum facetiosam urbanitatem incurtatis, non dico.
- FACETVS**, *ti*, [*Piaceuole. solazzeuole. Gal. Facetieux, plaisanteur, railleur, va creatif en paroles. Hisp. Cosa salada a donosa.*] *δ' ἡράωνος, κομψός*, qui salibus & sermonis urbanitate, citra scurrilitatem tamen, abundat. Cic. ad Q. fr. Neque parum facetus scuria Sext. Næuius. Idem 2. de Leg. Facetissimus poeta ueteris comædiæ Aristophanes. Quidam a faciendo deriunt, ut is sit qui gestibus aut uerbis ita alium imitatur, ut se illum faciat. Alij a fando deducunt. Veteres etiam Facetum dixerunt, quicquid uenustum esset, & elegans.
- FACIES**, [*Facia. Gal. La face, le uisage. Hisp. La cara èfrunte.*] *ἄψωπον*, & Vultus differunt: quod Vultus uoluntatis indicium sit, quod pro motu animi in facie ostenditur: unde Seruius: Vultus est uoluntatis indicium, qui pro uoluntatis uarietate mutatur. Virg. 3. Aen. Spem uultu simulat, premit altum corde dolorem. Inde et cæli & terræ Vultum appellamus, quia mutari contingit. Facies uero pars anterior capitis humani, constans ex fronte, oculis, naso, malis, ore, & mento, Salu. in Catil. Profus in facie, uultuque uecordia inerat. Sumitur tamen Facies, pro totius corporis forma. Teren. in Eunu. O faciem pulchram. Ut enim ab aspectu Spe cies, a fingendo Figura, ita a Faciendo, uel a factura corporis, dicitur Facies. Plau. in Poen. Sed earum nutrix qua sit facie, mihi expedi. Neque solum de hominibus dicitur, sed etiam de rebus inanimatis: ut Egrege litterarum facies: ut Facies dicatur cuiusque rei superficies: Ut cum dicimus Faciem terræ, Faciem maris. Sal. lib. 2. Hist. Sardinia in Aphrico mari facie uestigij humani. Accipitur tamen nonnunquam Vultus pro facie, præsertim apud poetas: qui pro eodem dicunt, Fœdato uultu & Fœdata facie, Cicer. de Ora. Quæ nobis non possumus fingere, facies, uultus, sonus. Quandoque etiam facies, pro specie dicitur. Virgil. 6. Aen. Quæ scelerum facies, hæc uirgo, effare. Antiqui declinabant, hæc Facies, huius Facies, Vel Facij, pro Faciei, ut testimonijs aliquot docet Gel. lib. 9. cap. 14. Vertere se in omnes facies. Vir. lib. 12. Aen.
- FACILE**, [*Facilmente, ageuolente. Gal. facilement, aisément. Hisp. Ligera mente, facilmente.*] *δ' ἰσος*, aduerbium, nullo negotio. Cl. li. 1. epist. Ceteris iniurijs facile resistimus. Est etiam confirmantis aduerbium, significans, haud dubie, certo, nullis aduersantibus. iungitur eleganter cum nomine Princeps. Cic. 3. lib. epist. Tu qui esses ordinis tui facile princeps. Admittit & superlatiuum, ut, facile doctissimus, Facile primus. Item adiectiua diuersitatem importantia: ut Facile dissimilis. Aliquando & uerba cum præpositione Præ composita: ut Facile præstat æqualibus. Nonnunquam pro libenter. Cic. 4. Tuscul. Sed te aberrare proposito, facile patiebar, id est, nõ inuitus.
- FACILIS**, *le*, [*Facile. Gal. facile, aisè à faire. Hisp. Cosa que ligeramente se puede hacer, facil, tratable.*] Ter. in Hea. Hæc dū incipias, grauias

sunt, dumque ignores: ubi cognoris, facilia. Idem bonam atque iustam rem oppido imperas, & factu facilem. Aliquando facilis, dicitur exorabilis, & ad ignoscendum paratus: ut faciles uenerare Naxas. Ter. in Hea. Mihi si unquam filius erit, nã ille facili me utetur patre. Et facili, pro facile. Col. lib. 6. cap. 1.

FACILITAS, *atis*, [*Facilitas, ageuolezza. Gal. facilitè, aisance. Hisp. Facilidad, à quella ligereza de hazer algo.*] *ἡσέων*. Cice. 4. Tuscu. in bonis rebus, quod alij ad alia bona sunt aptiores, Facilitas nominetur: in malis procliuitas, ut significet lapsionem. Facilitas carminis, uel orationis, est perspicuitas quædam & claritas, qua mentem scribentis facile assequimur. Accipitur etiam facilitas pro lenitate illa, qua facile patimur nos exorari, Terentius in Heay. ut facilitas mea illorum corrumpat animos, Id est, indulgentia.

FACINOROSVS, *a*, um, [*Scelerato.*] flagitiosus. Cice. in Catil. lib. 1. de Leg.

FACINVS, *oris*, uocabulum medium, quo tam in bonam, quam in malam partem uti possumus: est enim facinus insigne aliquod factum siue bonum, siue malum. In bonam partem accipitur apud Salu. pro uirili & strenuo facto. Præclari facinoris, aut bonæ artis famam quærunt. Scipius in malam. Cic. lib. 3. Offic. ab hoc nulla fraus, nullum facinus aberit.

FACIO, *cis*, feci, factum. [*Far. Gal. Faire. Hisp. Hazer.*] Interdum pro scribere, id est componere. Donatus in Terentium: facit, qui materiam componit, ut Menander. Pro æstimare. Plaut. in Curc. Aesculapij ita sentio sententiam, ut me nihil faciat, nec me Saluum uelit. Sic dicimus Magni facio, Parui facio, Tanti facio, quod est, magno pretio æstimo, nullius æstimo, tanti æstimo. Plaut. in Curc. Respicio uos nihili meam gratiam facere. Idem in Rud. Minacis ego istas flocci non facio tuas, Cice. Cæcinæ: Pompeium faciebam plurimi: Iungitur & cum genitiuis Lucri, & Sumpti, ut Lucrifacio idem sit quod facio lucrum: & Sumpti facere, idem quod facere sumptum. Plaut. in Perf. Fecisti lucri: Idem in Cas. Transfertur ad innumeros propemodum usus. nam & facere uerba dicimus id est loqui, facere iter, ire, facere terrorem terrere: facere aliquem certioerem, significare alicui rem aliquam: facere urinam, meiere: facere sordes, fordescere: facere pediculos, emittere: facere copiam, potestatem præbere: Facere lucrum, lucrari. Facere etiam, pati est: ut, feci iacturam, damnum, naufragium. Item facere pro sacrificare. Virg. tertio Eclog. Cum faciam uitula, pro frugibus, ipse uenito. Cicer. pro Mur. Nolite a sacris patrijs lunonis hospitiæ, cui omnes consules facere necesse est, consulem potissimum auellere. Plaut. Plenam faciam tibi fideliam, id est implebo. Item conuenire. Mart. Non facit ad seuos ceruix nisi prima leones. Item rem obsecram facere. Pla. Manult ancillæ facere, quam libertæ. Pertinet & ad pecuniam, quæ fieri dicitur, cum cogitur, seu colligitur, Salu. Iug. Quæ pecunia ad Hispaniense bellum Metello facta erat. Faciam te ut plurimum amem, id est plurimum amabo. Faciam ut tibi profim, id est tibi prodero. Facto opus est, fieri opus est, quod etiam dicimus, Opus est factu. Factum itur mihi contumelia. Cato pro se contra Cassium: Euenit ita Quiritis, ut in hac contumelia, quæ mihi propter huiusmodi petulantiam factum itur, rei quoque public. medius fidius miserear. Pla. in Aul. Quem tu senecta ætate ludos facias id est deri deas. Facere are, apud Lucr. lib. 6. pro Arcifacere: Facere ægre alicui, hoc est, facere alicui rem molestam. Teren. in Eun. Voluit facere contra huic ægre. Facere animum alicui est, incitare, & animum alicui augere. Liu. uigesimo quinto. Missum a Metaponto præsidium, Romanis fecit animum. Liu. lib. 1. Eam alitem ea regione cæli, & eius diei nunciam uenisse, circa summum culmen omnis aspicium fecisse. Facere copiam & potestatem alicui. Pla. Cap. Gratiam habeo tibi, cum copiam istam mihi, & potestatem facis. Facere cum aliquo, est partes illius fouere, aut sequi. Gel. lib. 15. cap. 2. Ex eis nationibus, quæ cum Sertorio faciebant. Cic. pro Quint. Cum ueritas cum hoc faciat. Fac esse, & permittentis & concedentis est locutio: ac si dicas esse, uel pone ita esse. Cicer. in Ver. Fac ita esse: tamen hoc ferendum nullo modo est. Facere fidem, est facere ut quis credat. Facere gradum, est ambulare. Cicer. 2. de Ora. Quotiescunque gradum facis, toties tibi tuarum uirtutum uenit in mentem. Gradum ad aliquid facere, est per quosdam ueluti gradus ab una re paulatim ad aliam transitum facere. Quint. lib. 3. capitul. 6. Ad ea, quæ sunt potentiora, gradum ex his fecisse contenti. Facere gradum, pro promouere. Liu. 6. Jam eo gradum fecisse plebeios. unde si porro anitantur, peruenire ad summa & patribus æquari possent. Facere gratiam iurifurandi, soluere uinculo iurifurandi. Pla. Rud. Iurifurandi uolo Gratiam facias. Facere gratiam, pro, onus, quod subire quis teneatur, ei remittere. Suet. in Otho. Reddendi equi gratiam fecit eis, qui maiores annorum quinque & triginta retinere eum nolent. Facere gratiam delicti, pro ignoscere. Salust.

Sallust. in Jugurth. Boccho delicti gratiam facit. Facere gratum, pro gratificari. Teren. Eunuch. Omni te turba euolues, & illi gratum feceris. Facere iniuriam. Pla. Mer. Filio suo innocenti fecit tantam iniuriam. Facere initium, incipere. Cicero ad Attic. libro nono, Si qua ratione initium fecit eadem cetera ager. Facere largitionem, seu largitiones, est largiri. Cicero tertio Tuscul. Cum largitiones maximas fecisset. Ne longum faciam, id est ut breuiter dicam, apud Hor. primo Serm. Sati. Facere maximi. Ter. Phor. Merito te semper maximi feci Chreme. Catullus: Ludere hanc finit, ut lubet, nec pili facit uni. Pluris facere. Cicero Attic. libro octauo. Facio pluris omnium hominum neminem. Facere manum, pro colligere milites. Cicero. in Ver. Illi nocte facta manu, armataque ueniunt. Facere niisum, immittere. Cicero tertio Offi. iurauit, se illum statim interfecit, nisi iusiurandum dedisset, se patrem missum esse facturum. Facere modum alicuius rei, est temperare, seu modum non egredi. Cicero primo de Leg. Ipsi magnopere auctorem fuisse, ut aliquando controuersiarum aliquem facerent modum. Facere modos, est inter actus fabularum intercinere. Cicero de Orato. Neque id actores prius uiderunt quam illi, qui fecerunt modos. Facere mutuum cum aliquo. Pla. Cur. Ba me deperit. Ego autem cum illa nolo facere mutuum. Id est, nolo eam deperire, ut me de perit. Naufragium. Cicero ad Tironem: Qui cupide profecti sunt, multi naufragia fecerunt. Facere nomen, est nominare. Liu. octauo. Scelerato campo, credo ab incesto id ei loco nomen factum. Facere nomen alicuius amplum, est conciliare famam. Liu. 28. Vbi per aliquot annos maximis rebus gerendis amplissimum nomen apud exteras gentes populo Romano familiarique uestrae fecerant. Facere nomina, idem quod debitorem se constituere. Cicero tertio Offi. Emit nomina, idem facit: negocium conficit. Cicero Gallo libro septimo. Nomina se facturum, qua ego uellem die. Id est pecuniam crediturum, in eam diem soluendum, quam ego postularem. Facere nomen cum uineis, id est facere supputationem redditus uinearum. Colum. lib. 3. cap. 3. Quod quasi nomen sit, ut fenerator cum debitore, ita rusticus cum uineis suis fecerit: Facere ocium, id est, dare. Virg. 1. Eclog. O Meliboe, deus nobis haec ocia fecit. Facere oua, pro parere. Varr. 3. de re rust. capitulo nono, Facere par. Plaut. Trin. Feceris par tuis ceteris factis. Facere periculum, est tentare, & experiri. Ter. in Andr. Qui scis ergo istuc, nisi periculum feceris? Facere potestatem, permittere, concedere. Cicero in Cati. Si quid de his rebus dicere uellet, feci potestatem. Facere potestatem, siue copiam sui, est aditum ad se praebere, & permittere, ut secum agatur. Facere omnibus sui conueniendi potestatem. Cicero 8. Philip. Facere progressum in studijs. Cicero quarto Tuscul. Facere prouentum maiorem, est uberiores fructus dare. Colum. lib. 2. capitulum 15. Ea res maiorem facit prouentum. Facere quæstum, lucrari. Quæstum facit meretrix suo corpore. Liu. 6. Bel. Pun. Quid me faciam, nescio. Teren. in And. Quid ijs fiet, si huc uenerit? Cicero Attic. lib. 6. Quid tu huic homini facias? Cicero pro Cæcili. Quid de P. Clodio hat, rescribit. Cicero ad Attic. lib. 2. Facere rem, est parare opes. Teren. in Adel. Nunquam rem facies. Facere rem diuinam, sacrificare. Pla. in Amph. Ego rem diuinam intus faciam. Facere rem, est acculare. Tacit. libro primo. Ariminum, apud Varum qui tum exercitui praesidebat, rem feci. Facere sacrificium, & sacra. Cicero de Cl. Ora. Qui cum sacrificium publicum faceret. Liu. 1. Qui sacra publica populo R. faceret. Facere sanguinem, pro effundere. Liu. 35. Nondum bello ita commisso, ut frictos gladios aut sanguinem usquam factum audissent. Facere stipendia sub aliquo, militare. Plin. de uiris illust. Sub Oreste in Sardinia stipendia fecit. Facere stipendarios, est cogere ad soluendum tributum. Cas. 1. Bel. Gal. Heduos, stipendarios sibi factos. Facere stomachum alicui est commouere aliquem, & bilem excitare. Cicero Lentulo libro primo Epist. Non illi quidem ut mihi stomachum facerent. Facere sumptum, quod alias facere expensas, uel expendere dicitur. Plaut. Cap. Quin ita faciam, ut te cupias facere sumptum, etsi ego uerem. Facere uadimonium pro promittere. Plaut. Epid. Licet ut uadimonium mihi hic uero facit. Facere uel a. id est uelificare. Virgil. 5. Aeneid. Vela facit tamen, & plenis subit ostia uelis. Facere pedem, Virgil. quinto. Vna omnes fecere pedem. Facere uestigium, ambulare, & progredi. Cicero pro Rab. Posth. Hic uos aliud nihil orat, nisi ut rectis oculis hanc urbem sibi intueri, atque in hoc foro uestigium facere liceat. Facere uitium, est corrumpere, uel uitari, & aliqua parte labefactari: & proprie de ædificijs dicitur. Cicero in Top. Si ædes ex æse corruerunt, uitium ue fecerunt. Facere uitium, pro uitare. Vitruuius: Si uenti frigidi sunt, iisdem faciunt uitia pauimentis. Facere uolupte animo suo. Pla. Añ. Hæc senex si quid clam uxore suo animo fecit uolupte. Facere uota, est supplicare. Plin. lib. 17. cap. 2. Pro arboribus uota facit.

FACTIO, factionis [Factione, congiura, setta. Gal. Vno bande & ligue, une faction, une secte. Hisp. Vando en la ciudad.] *αὐτοῖς*, ab initio (ut auctor est Festus) honestum uocabulum fuit uero Factiones histriorum, & quadrigariorum dicebantur: nunc uero (inquit) nomine Factionis seditio, & arma dicuntur. Nam est diuisio ciuium in diuersa studia, cum aliqui se principes & primarios in ciuitate efficere conantur, inter quos est emulatio: utroque, quam maximam corradere potuit, ciuium trahente multitudine, quos Clientes uocant. Nonius. Factio dicitur malorum consensus, & conspiratio. Sal. de Bel. lug. Inter bonos amicitia, inter malos factio. Hinc Factiosi, qui procliuus sunt ad factionem, id est discordiam & seditionem. Sal. in Cat. Cn. Piso, adolefcens nobilis, summæ auiditiæ, egens, factiosus. Factiosus, diues & potens. Idem in Aul. Venit hoc mihi in mentem te esse hominem diuitem Factiosum. Quatuor apud antiquos fuerunt aurigantium factiones, Veneta, Præfina, Alba, Rosea, a coloribus nomenata. Cassiodorus quatuor colores harum factionum, cum partibus anni quaternis assimilat. Præfina, uirenti ueri dicitur erat: Roseus, flammæ ætati: Venetus, nubilæ hyemi: Albus pruinoso autumno. Suet. scribit his addidisse Domitianum duas, alteram Aurati, alteram Purpurei panni. Hæc certamine curuli & pernicitate cursus inter se decertabant. Factio interdum idem est quod confectio: unde factionem testamenti dicimus pro iure, seu potestate conficiendi testamenti, Cicero in Top. Quas is instituit: cui testamenti factio nulla esset. hoc est, qui conficiendi testamenti non habebat potestatem.

FACTITIUS, a, um, [Fittitio. Gal. Fittit, qui est fait de main non de nature. Hisp. Cosa hecha d'hecho.] *τεχνικός*, quod arte aliqua effectum est, hoc est, quod naturale non est: ut, Vinum factitium, Color factitius, Sal factitius. Plin. lib. 13. cap. 17. Ego in utraque gente bina laudauit genera terrenum & factitium. Factitia uerba dicuntur, quæ & ficticia appellantur, quæ ad sonum alicuius similitudinem afficta sunt: ut, Crocice, Hinnire, Classis, Tintinnabulum, & similia.

FACTITO, as, sæpe facio, Cicero lib. 2. Offi. Hæc apud maiores nostros factitata. Hor. in arte. Nec satis apparet cur uersus factitet.

FACTOR, oris, [Factore. Gal. Faiseur, manœuvre. Hisp. Hazador.] qui uinum, uel oleum, uel quid simile facit. Cato de re ru. cap. 13. Seruus una cum factoribus ubi cubet.

FACTVM, cti, [Facto.] Virgil. lib. 1. Aenei. Fortia facta patrum. Factum mutare, pro sententiam mutare. Teren. in Andr. Haud mitto factum.

FACTVRA, ræ, [Factura. Gal. Facture, façon, ouvrage. Hisp. Hechura.] *ποίησις*, compositio rei, quam facimus. Plin. lib. 34. c. 14. Alibi uena bonitatem hanc præstat, alicubi factura.

FACTVS, us, [Facto.] *ποίησις*, idem est quod confectio. Unde factus olei dicitur, quantum una uice conficitur. Cato de re rust. c. 67. Factioribus det in singulos factus olei sextarios, hoc est in singulas olei confectioes, uel quoties oleum conficitur. Var. de re rust. li. 1. cap. 24. Hostium uocant, quod ex uno factu olei reficitur. Factum dicunt, quod uno tempore conficitur. Factus uillæ pro structura, opere, & exadificatione. Idem lib. 3. de re rust. cap. 1. Quo exornatior uilla esse posset fructu, quam factum.

FACTVLA, [Facella. Gal. Petit flambeau, petite torche. Hisp. Laxaja.] *δασύλον*, *λαμπάδων*, dimin. parua fax, ræda ex arboribus pinei generis, sæpius dissecta, ut facilius ardeat, quanquam & ex cera & ex pisce fieri possit. Prop. libr. 2. Eleg. 20. Quorum alij faculas, alij retinere sagittas.

FACTVLARII, *δασύλοιοι*, dicuntur qui faculas gestant.

FACTVLITAS, tis, [Potentia, forza, arbitrio, potestà. Gal. Faculté, pouuoir, et puissance, asstance. Hisp. La hazienda d'p. sibi. lid. ad.] *πρωτον*, proprie facti lites agendi: Ter. in And. Dij dae facultarem obsecro, Huic pariundi. Præterea facultas, est uis quædam, quæ facit, ut id facilius fieri possit, quod de unaquaque arte percipitur, est enim genus omnium artium, quo in omnium artium, definitione uti possumus: ut cum dicimus, Dialectica, est facultas disserendi: rhetorica est facultas dicendi, & sic de alijs. Facultates quoque in plurali tantum numero dicuntur opes, quoniam cum diues quis existit, facile quod uult, agit. Cicero ad Attic. lib. 11. Si quas habuimus facultates, eas tum Pompeio, cum uidebamur sapienter facere, deculimus. Facultatem à Facilitate sic distinguunt Plin. epist. 115. Nimia assiduitate facilitas magis, quam facultas, nec fiducia, sed temeritas paratur.

FACTVNDVS, di, [Facundo, eloquent e. Gal. Facund, eloquent, qui parle bien. Hisp. Elegante.] *ἑλλόγιμος*, disertus dicitur à facundo, qui ea quæ mente conceperit, ad audiētes facile atque ornate proferat. Oui de Art. Non formosus erat, sed erat facundus Vlyses.

FACTVNDI, [Eloquentemente. Gal. Facundement, de bonne grace. Hisp. Elegante.] disertus. Liu. 28. Tamta inerat Scipioni, ad omnia naturalis ingenij dexteritas, ut hostem etiam infestissimum facundè alloquendo sibi conciliaret.

FACTVNDIA, [Eloquentia. Gal. Grace de bien parler, eloquence, facundia. Hisp.]

- Hisp.** *Elegantia in las palabras.* Λογιότης, facultas differendi. Plin. lib. 7. cap. 30.
- FACUNDIOSVS**, Sempro. Afel. referente Gellio lib. 4. cap. 9.
- FÆCÆTVM**, Vinum, [Il vino che si trabe della seccia. Gal. Du uinos, min de seffence. Hisp. Vino no purgado.] γρυγόςης, οίυος, fæcibus exprefsum. Cato de re Rust. cap. 153. Vinum fæcatum sic facito. Fæcinas olearias Campanicas duas illi rei habeto : eas fæcis impleto, sub plerunque subdito, exprimito & que. Plin. li. 14. cap. 10. Tertium est fæcis uini pressum, quod Fæcatum Cato appellat.
- FÆCINIAE**, Vux dicte que plus, quam ceteræ, fæcis afferunt: Alio nomine a colore Rubellæ, & a loco Nomentanæ. Colum. lib. 3. cap. 2.
- FÆCVLENTVS**, ta, tum, [Pien di seccia,] fæcis plenum: ut, Fæculenta aqua. Plin. lib. 31. cap. 3.
- FÆCVTINVS**, p. p. γρυγόςης, idem quod fæcatus. Gel. lib. 13. cap. 19.
- FÆEX**, cis, [Feccia. Ga. Lie. fendrille. bewerbe ou limon. Hisp. La heχ.] γρυγόςης, diphth. (ut Apu. docet) ut differat in datiuo, a præterito uerbi facio, & est excrementum cuiusque rei, cuius diminutiuum est, Fæcula. Hor. 1. Car. Ode. 35. Diffugunt cadis cum fæce siccatis amici. Fæces unguenti, est materia crassior, ex qua exprefsum est unguentum. Fæcem ciuitatis, homines uiles, & abiectos aliquando uocamus: non quod homines sint sordes, sed quod uitam agant sordidam, & abiectam. Cice. pro Flacco. Opifices, & tabernarios, atque illam omnem fæcem ciuitatum, quid est negocij concitare? Sordes & fæx urbis. Cic. Att. lib. 1. Fæx Romuli, pro plebe Romuli, turbulenta, Cic. Att. lib. 2. epi. 1.
- FÆVS**, gi, [Fagyo. Gal. Fan ou fousfeau. Hisp. La haya.] γρυγόςης, arbor glandifera, ita dicta, ἀπὸ τῆς ὀάγην, a comedendo: quod ante inuentas fruges (ut fabulantur po. tæ) homines eius arboris glandibus sole rent uiscitare. Inde Fagineus, Faginus, & Fageus, quæ eiusdem sunt significationis, quod scilicet ex fago arbore. Ouid. 3. Fast. Bis sua faginea tempora fronde tegit. Sic faginus axis apud Virgil. 3. Ge. Post ualido nitens sub pondere saginus axis. Et pocula fagina apud eundem 3. Ecl. Glans fagea apud Plin. lib. 16. cap. 5.
- FAGYTAI**, Romæ capillum Iouis, in quo erat fagus arbor, Ioui sacra. Plin. lib. 16. cap. 10.
- FALACRIVM**, φαλακρίον, Pto. 7. Promontorium Siciliæ.
- FALAE**, turres lignæ, ob altitudinem dictæ, quibus in oppidorum oppugnationibus, & in spectaculis utebantur. a Falando. Tusci enim Falandum cælum uocabant.
- FALARICA**, cæ, φαλακρική, teli genus erat missile, oblongo hastili, quo utebantur pugnantes ex falis, hoc est, turribus ligneis, quæ ad depellendos a menibus propugnatores extruebantur. Vir. 9. Aenei. Sed magnum stridens contorta falarica uenit. Liu. lib. 1. Bel. Pun. Falarica erat Saguntinis missile telum, hastili oblongo & cætera fereti, præterquam ad extremum, unde ferrum extabat. Vide Phalarica, quamquam etymi ratio postulat, ut Falarica potius per F, scribatur, quod Græca dictio non sit.
- FALCARI**, qui falcibus utuntur. Cic. 1. contra Cat. Dico te prima nocte uenisse inter falcarios. quem locum Priscianus exponens, inter falcarios, inquit, id est in eum locum, ubi sunt falcarii.
- FALCATVS**, a, um, [Simile à falce. Gal. Courbe comme une faux ou faucille. Hisp. Cosa encornada en manera de hoz.] quod formam falcis habet. Plin. lib. 10. ca. 21. Sola uolucrum in cælum aspicit crebro, in sublimem caudam falcatam erigens. Amygdalæ falcatæ, apud Pli. l. 17. c. 10. Rustus Falcatum, dicitur falcibus instructum: unde Falcati curus, quos Macro. Currus cum falcibus appellat, cum ait: inducebatur etiam currus cum falcibus & elephantos cum turribus. Stat. lib. 10. The. Falcato lustrante menia curru.
- FALCVLA**, δρεπανίον, δρεπανίς, parua falx. Colum. lib. 12. cap. 18. Falcule, & unguis ferrei quam plurimi parandi. Dicuntur etiam Falcule, pardorum & pantherarum extremitates unguium in falcis formam incuruatæ: a quibus Falcones dictos putat Fest. Plin. lib. 8. cap. 15. Mirum pardos, pantherasque, leones, & similia, condito in corporis uaginis unguium mucrone, ne refringatur hebeturque, ingredi, aueris que falcibus currere, ne nisi appetendo, protendere.
- FALCIDIA**, Lex αλλκίδιος νέμος, quæ amputat legata, quando ut minimum quarta pars bonorum non superest heredibus.
- FALCIFER**, [Saturno.] falcem ferens. unde Saturnus Falcifer a poetis appellatur, quod primus in Italia agriculturæ usum credatur indicasse. Macro. lib. 1. Satur. Mar. lib. 5. Falciferi defendere templa tonantis.
- FALCO**, onis, [Falcone. Gal. Vn faucon Hisp. Falcon.] auis ex accipitrum genere, dicta (ut Festus inuit) quod unguis more falcis habeat in trorsum flexos. Felicissimum omen ueteres putabant, si Falco a sinistro uolasset, unde a Græcis ἱεράζ, quasi sacra auis uocatur. Campani Capyn olim uocabant, a qua nonnulli uolunt Capuæ nomē esse impositum: quod ex uolatu falconis de ea ædificanda sumptū fuerit augurium. Uocat autem Falcones omnes forminx, mares ueteres, quos uulgus uocat Moscardinos.
- FALERE**, neu. gen. Varr. de re rust. cap. 5. Subter columnarum stylobatē est lapis a falere, pedem & dodrantem altus. ipsum falere ad duos pedes altum a stagno Verbum nobis hodie incognitum.
- FALERII**, orum, oppidum fuit Faliscorum in Tuscia. Ptol. li. 3. cap. 11.
- FALERNVS**, ager, teste Plin. lib. 14. cap. 5. Campaniæ traetus est, qui a pōte Campano incipiebat læua petentibus urbanam coloniam Syllaniam. Vitiferos habet colles, generosissimo uino nobiles, quod a regionis nomine etiam Falernum est appellatum. huic inter generosa Italix uina secunda nobilitas tribuebatur. prima. n. laus dabatur Pucino. Pro uino frequentissime ne. ge. est. Tibullus tamē in mas. gen. usurpauit. Fumosos ueteres, proferre Falernos, FALISCI, populi Hetrufci, quorum oppidum Falerij. Oui. Adde senem Tatium Iunonicolasque Faliscos: Faliscos uerum nomen Lucanicis, inuentus primo in Falicis. Papi. li. 4. Siluarum. Nō Lucanica, non graues Falisci. Mart. li. 1. Et Lucanica uentre cū Falisco.
- FALLACIAE**, arum, [Ingann. Gal. Fallaces, tromperies. Hisp. Engaños] εσφαλ. technæ, doli mali: uerba ad fallendum composita. Cic. 2. de Diui. Tota res inuenta fallacijs, aut ad quæsum, aut ad superstitionem, aut ad errorem. Ter. And. Fallacia alia aliam trudit. Colum. li. 11. cap. 2. Res habet aliquam fallaciam,
- FALLACITER**, [Con inganno. Gal. Faussement, par deception & tromperie. Hisp. Engañosamente.] δολίως. Cic. 1. de Diui. Fallaciter portenta interpretari. Idem. 3. Offi. Ratio postulat, ne quid insidiosè, ne quid simulate, ne quid fallaciter. Vindicare se alicui fallacissime, Cic. de Arusp. resp.
- FALLAM**, pro fallacia dixere ueteres, ut annotauit Nonius, Nonij antiqui poetæ locum citans, ex Decumis. Hanc feci fallam.
- FALLAX**, cis, [Fallace, ingannatore. Gal. Trompeur, decemeur, faux. Hisp. Engañoso.] qui consueuit fallere. Plin. lib. 22. cap. 23. In his naturam esse apparet, in illis coniecturam sæpius fallacem. Mart. lib. primo Sic audis fallax indulget piscibus hamus. Cicer. de Amici. Si spem afferunt, ut tanquam in herbis non fallacibus fructus appareat.
- FALLACIOSVS**, a, um, [Ingannatore. Gal. Plein de fallaces. Hisp. Llano de engaños.] δπαρτυλός, fallacijs plenum. Gel.
- FALLOS**, is, fefelleri, fallum, [Ingannare. Gal. Decemuir, abuser & tromper. Hisp. Engañar.] παρρηκτέω, decipio: a fando, (ut inquit Varr.) cum contra, quam diximus, facimus. nam si quis re decipit, improprie fallere dicitur. Cic. pro Ros. Ame. Perditissimi est hominis, simul & amicitiam dissoluere, & fallere eum qui læsus non esset, nisi credidisset. Ponitur & pro lateo. Liu. Speculator Carthaginensis, qui per biennium fefellerat, Romæ deprehensus. Fallit me, id est ignoro. Cicer. de Ora. Neque hoc te Crasse fallit, Ibidem: Quem nostrum fefellerit, Ita uos esse dicturos. Fallere spem. Cic. in Catil. Si uis improborum spem meam fefellerit. Falsus sum, decipior. Plau. Aul. Quamquam Haud falsa sum nos odiosas haberi. Ter. And. Falsus es. Id est erras.
- FALSARIVS**, [Falsario. Gal. Fausfaire. Hisp. El que en la escriptura haçe falsedad.] μεταγράφων, qui scripta publica falsificat, Sueton. in Nero.
- FALSE**, [Falsamente.] Plautus in Capt. Falsè faciam, ut uerus hodie reperire Tyndarus.
- FALSIDICVS**, ci, & Falsiloquus, ἄδολόγος, qui falsa loqui consueuit: Plau. in Capt. Me meamque rem, tuis falsidicis fallacijs dilacerauisti. Idem, quarum rerum te falsiloquum esse nolo.
- FALSI FICVS**, [Falsario.] ἄδσοιός, falsifico, qui facit fallacias. Plau. Mil.
- FALSIMONIVM**, nij, [Frode, fallacia.] ἐξέπατης, fraus, fallacia. Plaut. Bacch. Quos cum censeas tibi amicos, reperiuntur, falsi falsimonij.
- FALSIPARENS**, tis, id est cuius pater is esse creditur, qui minime est. Caullus ad Manlium, epig. 63. Falsiparens de Hercule dicit, quæ & Ioue & Alcumena natum, plurimi credebant Amphitrionis esse filium, qui uerus erat Alcumenæ maritus.
- FALSI TAS**, [Falsi. Gal. Fausseté. Hisp. Falsedad.] ἄδδος, Ci. pro Cluent. Parum firmamenti, & parum uitium falsitas habet.
- FALSOS**, fas, [Falsificare,] falsum facio. Mod. l. penultim. ff. ad l. Corn. de fal.
- FALSO**, [Falsamente. Gal. Faussement, à tort. Hisp. Falsamente, engañosamente.] non uere. Salust. in proem. Iug. Falso queritur de natura sua genus humanum. Pla. in Bacch. Neque tu me habebis falso suspectum.
- FALSVM** habere [Ingannare,] fallere. Sal. in Iug. Neque ea res me falsum habuit.
- FALSVS**, a, um, ἄδδης, quod fallit, quod uerum non est. Terent. in Eunuch. Quæ uera audiui, Taceo. Sin falsum, aut fictum, continuo palam est. Falsum testantem, suppositiuum est, uel corruptum. Terent. in And. Falsus es, id est, deciperis, ut interpretatur Donatus. Cic. de Diuina. Complexus falsæ beneuolentiæ in amore simulato.
- FALX**, cis, [Falce. Gal. Vne faux, ou faucille. Hisp. Hoz.] δρεπανον, δρεπανίς, scissa.

- & confunderetur. Hinc Triticeum far, pro tritico ueteres dixerunt, & Hordeaceum far pro hordeo, & Far adorem, pro certo frumenti genere, quod alio nom ne ador appellabatur. Col. lib. 8. c. 7. Farre hordeaceo cum aqua incocto, uel adoreo farre uino respice. Et paulo post: Vua labrusca cum farre triticeo minuto cocta. Proprie autem farris nomine certum quoddam frumenti genus intelligimus, quod primum ab edendo Edor, deinde litteræ primæ immutatione Ador appellatum, quod paulo ante etiâ Far adorem dici indicauimus. Plin. lib. 18. c. 8. Vulgatissima frumcti genera, far, quod adorem ueteres appellauerunt, siligo, & triticum. Et rursum: Ex omni genere durissimum far, & contra hiemes firmissimum: primum antiquo Latio cibus: Et iterum lib. eodem, c. 7. Populus R. farre tantum è frumento coccis annis usum, Verrius tradit. Farris quattuor genera, Clusinum, Verniculum duplex, & Tri melle, quod & Alcatrum uocatur. Col. lib. 2. c. 6.
- FARCIMEN**, farciminis, [*Salsiccia, lucanica. Gal. Sauicisse, anduille ou bou-din. Hisp. Longaniza, salciccia, do relleno.*] ἀλλὰς, intestinum uarie ac minutum concisa carne refertum. Varr. lib. 6. de Ling. Lat.
- FARCIO**, is, f. rsi, fartum, [*Ingrossare, impire. Gal. Farcir, emplier. Hispan. Embutir y recalcar.*] ἀρδω, sagino, pinguefacio, saturo, quasi farre impleo. Col. lib. 8. c. 7. Communis est cura farcientium. Significat & quouis modo. Plin. in ep. Architectus affirmat parietes imposita onera sustinere non posse, quia sint cemento medij fartij, nec testa ceo opere præcincti. Farcire alicui centones. Pla. Ep. Alium quæras, cui centones farcias, id est, quem tu gloriosis mendacijs, & confarcinatis fabulamentis expleas. Fartus, seu Fartus. Cic. 7. Ver. Puluinus Meliteni rosa fartus.
- FARFARVS**, siue Farfar, Syriæ fluuius, qui ex radicibus Libani montis emittitur: & per Antiochiam fluens, Syriaco miscetur mari: Farfarus etiam fluuius, per Sabinos fluens, de quo Ouid. Et amœnæ Farfarus andr. Alio nomine Fabaris. Virg. lib. 7. Qui Tybrim Fabarimque bibant. Farfarum uocat Plau. in Pœn. Arborem populum.
- FARFENVM**, uirgulti genus est, inquit Festus.
- FARFVGIVM**, gij, χαλαρόν, herba Nymphææ non ab similibus, circa fluuios nascens, populi folio. Alio nomine Farranum, Plin. lib. 24. cap. 15.
- FARINA**, nœ, [*Farina. Gal. Farine. Hisp. Harina.*] ἀλφίτων, frumentum mola comminutum, & in puluerem redactum quod nomen a farre deductum tradit Plin. lib. 18. c. 9. Scribitur tam n unico r, quam uis Far in obliquis r, geminet. corripit enim primam syllabam. Mart. Pafetur & dulci facilis gallina farina. Ouid. de Med. faciei: Nam quæ pulueræ fuerint concussa farinæ.
- FARINAEVS**, a, um, [*Di farina. Gal. De farine. Hi. Cosa de materia de farina.*] ἀλφειώδης, quod factum est ex farina.
- FARINARIVM**, [*Luogo da tener farina.*] ἀλφειών, locus ubi farina seruat.
- FARINARIVS**, a, um, [*Da farina.*] quod ad farinam pertinet. Plin. lib. 18. Farinario cribro.
- FARIS**, [*Parlare. Gal. Parler. Hisp. Hablar.*] φάσιν, uel fare, fatur, factus. a Fero deductum est, quod inter alia significat loqui. Quamquam Fari, teste Varrone minus sit, quam loqui. pueri enim cum primū uocem edere incipiunt, quæ intelligi potest, Fari dicuntur. Plin. lib. 11. cap. 51. Qui celerius fari cœpere, tã dius ingredi incipiunt. Loqui autem nemo dicitur, nisi qui seruato quodam uerborum ordine perfecte quæ sentit asferre potest. unde pueri, qui nondum fari, didicerunt, infantem dicuntur. Hæc tamen Varronis differentia non obseruatur. Virg. lib. 6. Sic fatur lacrymans, clausi immitit habenas. Legitur & in significatione passiuæ. Sue. Proetorum fasti dies sunt quibus ius fatur, id est dicitur: ut, Nefasti, quibus non dicitur. Huius uerbi prima persona deberet esse For, ut inquit Pri sci, quæ tamen non est in usu. A fai fit Fandus, a, um, de quo suo loco. Fando, gerundium. Cic. pro Quinct. Pollulatio, mitto æqua, uerum ante hoc tempus ne fando quidem audita. Fans, partic. Prop. li. 3. El. 7. Subtrahit hæc fantem torta uertigine fluctus. Fatus, partic. Virg. 2. Aen. Sic fatus deinde comantem Andiogei galeam, clypeiq. in sine decorum Indeitur.
- FARRAGO**, farraginis, [*Commissione di diuerse cose, mescolanza. Gal. Meslange, dragee pour les bestes. Hisp. Herren de centeno y otras cosas.*] χύλος, a re quod ex multis fatis ut hoc deo, uicia, leguminibus fit, pabuli causa. Varr. Far ferro cæsum, Farrago dictum, aut quod primum in Farracea segete feri cœptum sit. Diuersarum quoque rerum commissio Farrago dici potest. Iuue. Sat. 19. Quidquid agunt homines, uotum, timor, ira, uoluptas. Gaudia, discursus, nostri est farrago libelli. Persius autem Sat. 5. Farraginem pro farre, uel frumento posuit, cum inquit: In tenui farragine mendax.
- FERRATIO**, genus sacrificij erat, quo sacerdotum nuptiæ confirmabatur. nam (ut auctor est Boetius in Topica Ciceronis) tria erant genera uxorum: unum cum uxor tantum in lecti partem ueniebat, quam matronam uocabant: Alterum cum in manum, mancipium que uiri conueniebat, omniumque eius fortunarum fiebat particeps,
- & marito suo intestato, ut hæres succedebat, & maritus uicissim illi: cuiusmodi uxores matres familias uocabantur. Tertium, cum adhibito libo farreo, certa sacrificij solemnitate nuptiæ contraherentur. Sed huiusmodi solemnitate in contrahendis nuptijs soli sacerdotes utebantur.
- FARREVS**, a, um, [*Di farro.*] quidquid ex farre confectum. Colum. lib. 7. cap. 11.
- FARREVM**, rei, *farro*, genus libi ex farre factum. Plin. lib. 18. cap. 3. Farreum quoque ueteres uocabant horreum, a farre: ut, Granarium a grano.
- FARTILIS**, & hoc le, [*Ingrassato.*] idem quod fartus. Plin. lib. 10. c. 22.
- FARTIM**, [*A pieno.*] plene, idem quod aceruatim, cumulatim. Apul.
- FARTORES**, [*Salsiccia, che fanno salciccie. Gall. Pasticiers, faiseurs de saucisses. Hisp. Los que hazen salcicias.*] δειλατοσάλας, qui farcimina faciunt, ex insecta carne, adipe, & huiusmodi: aut certe qui aues maras ab accipibus emptas, lucri gratia faciunt, id est, saginant. Ter. in Eun. Lanij, coqui, fartores, accupes. Cic. in Offic. Cetarij, lanij, coqui, fartores. Hoc etiam uocabulo auctore Festo appellati sunt nomenclatores, quod obuiorum nomina candidatis in aurem infarcirent.
- FARTVM**, ti, genus libi, a fariendo dictum: quod multis & uarijs rebus farietur. Perf. Sat. 2. Extis, & opimo uincere farto Concedit. Veteres enim (ut Cato de re rusticorum) struem farris, tritici, hordei, fabæ, seminis rapacij, ture ac uino addita, ante mensæ parabant in porcæ præcidanæ immolationem, Ianoque & Ioui, ac Iunoni sacrificabant: quæ diuinarum rerum cogeris Fartum appellabatur. Est item Fartum, quo quid fariatur, uel fartum est. Col. lib. 3. Semper proderit, simul ac folia agere cœperit ficus, rubricam, amurca diluere, & cum stercore humano ad radicem infundere: ea res efficit uberiorem fructum, & fartum fici speciosius, & pleniუს. Fartum uestis pro ipso corpore posuit Pla. in Moit.
- FARTURA**, ræ, dicitur actus, modusue fariendi alitia. Col. lib. 9.
- FAS**, [*Ciò che è giusto, lecito, & honesto. Gal. Ce qui est loisible, licite & permis. Hisp. Lo que es lícito por religion.*] εἶσα, nomen est defectiuum, tres tantum casus habens, eosque in singulari numero, nominatiuum, uidelicet, accusatiuum, & uocatiuum. Est autem Fas idem quod pium, religiosum & fari dignum, & ad Deos refertur, ut Iustum ad homines Virg. 1. Ge. Fas & iura sinunt, id est diuina, & humana iura permittunt. Pla. in Afin. Neque pol te accuso, neque id me facere fas existimo. Cic. pro Mil. Clodium nihil delectat, quod aut per naturam fas sit, aut per leges liceat.
- FASCEATIM**, Quinti lib. 1. cap. 4. Adijciebant, & asseuerationem ut heu: & attractio nem, ut fasceatim: qui mihi non approbantur.
- FASCEIJS**, idis, dicta Diana, a fasce lignorum, in quo absconditum eius simulacrum Orestes & Iphigenia ex Taurica regione Aritiæ attulerunt.
- FASCEOLA**, x, Cic. de Art. Muliebres soleæ, purpureæque, fasceolæ.
- FASCIA**, x, [*Fascia Gal. Vne bande ou autre piece de lin, ge comme pour emmailoter.*] ἄνδραπος, genus linteo, quo pueri uel aliud quid ligari solet. Ci. 2. d. D. u. Defert ad coniectio er: quidam somniasse se ouum pendere ex fascia leui sui cubicularis. Et proprie, pro tegumento crurum pedumque. Fasciæ poni consueuerunt, ideoque. Crurules, Pedulesque, dicuntur. Vlp. Fasciæ crurules pedulesque uestis loco sunt, quia partem corporis uestiunt. Scribit Plin. lib. 8. mures portedisse exitium Carboni imperatori, arrosis fascijs, quibus in calceatantebatur. Col. lib. 7. Recte genibus applicantur, ac fascijs circumdantur. Fascia pectoralis, qua mulieres mammæ tegunt. Mart. li. 14. Item Fasciæ dicuntur sectiones quædam orbis, quæ ab Astrologis zonæ, siue Plagæ appellantur, Martianus: Orbis terre in quinque zonas, siue melius fascias discernitur. Aliquando ponitur probe, in modum fasciæ cælum percurrente. Iuu. Sat. 24. Nil color hic cæli, nil fascia nigra minatur.
- FASCIOSUS**, as, are, [*Fasciare. Gal. Bander, emmailoter, lier de bande, enuolop per. Hisp. Faxar o emboluer al cuerpo la faza.*] ἀσπυρεν, est fascia ligare. Spartianus de Antonino Pio: Sed cum esset longus & senex incuruatusque, tiliacis tabulis in pectore positis fasciabat, ut rectius incederet. Martial. libro 12. Nec fasciato naufragus loquax trunco.
- FASCICVLVS**, li, [*Fascio piccolo. Ga. Vn petit faisceau ou serdean, paquet. Hispan. Pequeño hace, emboltorio.*] δέσμη, paruis fascijs, ut, Fasciculus litterarum. Cic. ad Q. Fr. lib. 2. Idem ad Tironem. Fasciculus alter ad me iam sine tuis litteris perlatus est. Accipitur & pro olfactorio. Cic. lib. 3. Tusc. Fasciculum ad nares admouebis.
- FASCINATIO**, [*Malia. Gal. En forcelement, forceclerie. Hisp. Aquella obra de aojar con malo ojo, aojadura.*] Plin. lib. 28. c. 2. Cur & fascinationibus adoratione peculiari occurrimus? Idem lib. 19. cap. 4. Fit autem a βασιάνω, in uideo, indignor, irascor.
- FASCINOSUS**, nas, [*Amaliare. Gal. En forcecler, enchanter. Hisp. Aojar con malo ojo.*] est malefico aspectu, uel pestifera laudatione alicui noceo. Virg. 3. Eclog. Nescio quis teneros oculus mihi fascinat agnos. Lingua mala fascinare aliquid. Catull. ad Lesbiam. Fascinans, tis. Plin.

Plin. lib. 12. cap. 4.

FASCINUM, [Μαγία, incantatio, sortilegio, Gal. 8. orceleris, enchante-
ment, enchantement. Hi. Ojo, encantatione, 10. jadurx.] Βασκανία, γοητρία,
quoddam incantationis genus, quo homines ita ligantur, ut li-
beri non sint, nec mentis compotes, sepeque ad extremam inaciē
deveniāt. Hor. pro uirili membro posuit in Epo. Ode. 8. Illiterati
num minus uerui regent, Minus uel languere fascino pedali. Quae
significatione legitur in Priapea. Praedicabere fascino pedali. Quae
loca explicans Coel. Rhod. Antiq. lec. lib. 4. c. 7. Lectum est, inquit,
apud Varronem, in Italiae campis Liberti patris sacra solita cele-
brari tanta turpitudinis licentia, ut in eius honorem uirilia cole-
rentur pudenda, palam exultante nequitia, nam liberi patris me-
brū per dies festos magna celebritate plostellis per agros prius,
mox & in urbem uectabatur. Lauij, integer mensis Libero dica-
batur, quibus diebus unusquisque spurcissimis abutebatur uerbis,
donec per forum id trāfueretur membrum, cui inspectantibus,
quibus, matresfamilias honestissimā coronam necesse erat im-
ponere, Sic deus is propitiabatur, ad feminum prouentus: sic abi-
agnis fascino aueruncabatur. Vnde opinor turpi membro im-
positum nomen, ut Fascinum ab effectu diceretur. Hæc Coelius.

FASCIO, [Πικρία, fasciā, Σκορπιον, parua fascia. Hor. 2. lib. Ser. Sat. 3. insignia morbi, Fasciolas, cubital, focalia.

FASCIS, huius fascis, mal. g. [Fascio, Gal. Vn faisezeu de quelque chose que
soit, un paquet, fardieu ou bottie. Hisp. Haca, emboltorio, o carga como de
leña.] Σκορπιον, lignorum aliarum uel rerum colligatarum congeries,
Coel. 8. Bel. Gal. Fasces stramentorum ac uirgultorum. Sic fasces
calamorum, apud Mar. lib. 14. Per translationem quandoque po-
nuntur pro onere, nam fasces lignorum, seu aliarum rerum, graues
sunt portantibus, Virg. in Bucol. Ego hoc te fasce leuabo. Erant
praeterea Fasces apud Romanos magistratum insignia, quae il-
lis a Licitoribus praeferebantur, consulibus quidem duodeni, pro-
consulibus autem & praetoribus tantum seni, dictatoribus uiginti
quatuor, quot scilicet utriusque consuli, quorum ipse potestatem
unus omnem obrineret. Cic. de Inuen. quaestores cum fascibus mi-
hi praesto fuerunt. Fiebant autem ex betula arbore in eum usum
ex Gallia in Italiam translata. Figura Fascium erat huiusmodi,
Detrahitis ex Betula arbore uirgis, ita includebatur securis, ut
acies ferri in summitate emereret, reliqua pars circumducto lo-
co tegeatur. Quod eo consilio a maioribus fuit excogitatum (ut
docet Plutarchus in Problematibus) ut ostenderent magistra-
tum iram in sumendo supplicio non debere esse praecipitem, eos
que fasces habere, sed tamen ligatos, quique sine iusta causa non
deberent dissolui. Praeterea si subito in aliquem magistratum ex-
canduisset, ut ea mora, dum uirga aut securis expeditur, furor il-
le aliqua in parte subsideret. Duo autem uidebantur esse facinoro-
rum genera: quorum alterum speratur posse emendari, alterū
plane eū deploratum, qui igitur corrigi poterant, uirgis castigab-
antur, malitia uero deplorata securi amputabatur. Quoniam ue-
ro Fasces erant magistratum insignia, factum est, ut pro ipsis etiā
magistratibus ponantur, Virg. lib. 2. Ge. Non illum populi fasces,
non purpura regum Flexit. Hinc Summittere fasces, est auctorita-
tem, iurisque imperij, reuerentiae alieuius submittere. Sic Publico
la, teste Luito lib. 2. Cum populo R. a curus, eius maiestati fasces
submitit, id est lictores, ceteraque magistratus insignia a se rece-
dere iussit, ut ueluti priuatus populi iudicium subiret. Ad hunc eū
modum intelligendum est illud Plin. lib. 7. cap. 30. Cn. Pompeius
confecto Mithridatico bello, intraturus Possidonij sapientiae pro-
fessione clari domum, fores percuti de more a licitore uetuit, & fa-
sces licitoris ianuae submitit is, cui se oriens, occidensque submitte-
rat, id est lictores suos ad ianuam subsistere iussit, ut ueluti priua-
tus familiariter cum Possidonio colloqueretur. Fasces autem sub-
mittebat minor magistratus cū occurreret maiori, quod uidetur
significare Cicero in Bruto.

FASELVS, p. p. siue Phaselus, φασελος, Straboni & Appiano nauigij
genus fuit militam habens formam ex oneraria, & longa triremi,
quod tam uelis quam remis agi poterat. Nonius Faselum inter-
pretatur nauigium Campanum. Sunt tamen qui in Pamphilia pri-
mum inuentum esse, & a Phaselide oppido nomen accepisse existi-
ment. Vir. 4. Ge. Et circum dicitis uehitur sua rura phaselis. Sal. lib.
3. hist. Et forte in nauigando cohors una grandi phaselo uecta, a ce-
teris deerrauit. Vide latius infra in dictione Phaselus.

FASTI DIES, ενδικοι, δικαιομεραι, dicti sunt, quibus sine piaculo
praetoribus licebat tria uerba dari, scilicet do, dico, addico, &
Nefasti, quibus non licebat dari. Cice. in Verr. Eximere dies de fa-
stis. Ouid. lib. 1. Fast. Ille nefastus erit, per quem tria uerba silen-
tur: Fastus erit, per quem lege licebat agi. Fasti etiam liberi erant
in quibus totius anni res populi Ro. scriptae continebantur, & causae
festiuitatum explicabantur, quales sunt libri illi quos Ouid. ad
imitationem Callimachi de causis festorum conscripsit, quorum
argumentum ipse explicat lib. 1. Fast. his uersibus. Sacra recogno-
scas annalibus eruta priscis, Et quo sit merito quaeque notata dies.

Inuenies illis & festa domestica uobis: Saep̄ tibi pat̄er est: saep̄ le-
gendus auis. Pro eodem etiam legimus, Fastus, huius Fastus, per
quartam decli. Lucan. lib. 10. Nec meus Eudoxi iunctur fastibus
annis. Et ut auctor est Priscianus, eadem forma dicitur Fastus, uel
Fasti, qua Senatus, uel Senati, Ornatus, uel Ornati, Apparatus, uel
ti. Ante tempora Appij Cæci Romani fastos non habebant, pau-
cique sciebāt, posset legi agi, neque, donec Cn. Flauius Appij scri-
ba, compitatis patroni scrinijs, fastos populo publice legendos
proposuit: quod adeo gratum, populo R. extitit, ut illum primum
tribunum plebis, deinde etiam Aedilem cur. designariat. Fastus ue-
ro pro superbia; semper est quartæ: & est proprie indigna sui ip-
sius per superbiam existimatio, cum contemptu aliorum. Plin. lib.
11. c. 37. Hæc maxime indicant fastus. Idem lib. 9. cap. 35. Superbo
simul ac procaci fastu.

FASTOSVS, a, um, qui magno fastu alterum contemnit. Mar. lib. 10.

FASTIDIO, dis. p. p. diui, ditum, a fastu fit, [Hauer in fastidio, fastidire.
Gal. Reietter, avec desdeing, ne tenir conte, mespriser, desdaigner. Hisp. En-
bastiar, haçer hastio] nam proprie fastidire est, cum fastu quodam
contemnere, cum accusatio. Vir. 2. Ecl. Inuenies alium, si te hic fa-
stidit Alexis. Dicitur etiam de stomacho, cum cibum aliquem re-
spuit, conuertiturque sapissime cum accusatio, interdum etiam
cum genitio. Hor. in Serm. Num. esuriens fastidis omnia, praeter
paunem, Rhombumque? Pla. in Aul. fastidit mei. Luc. lib. 7. Dif-
ficles sumus, fastidimus honorum.

FASTIDIOSE, [Fastidiosamente. Gal. Arrangement, par desdaing, desdai-
gneusement. Hisp. Hastiosamente, y con hastio.] Cic. 1. de Ora. Quam
diligenter, quam saepe fastidiose iudicamus. Idem 2. de Ora. Nolo
dicere de tam suauis homine fastidiosus.

FASTIDIOSVS, qui omnia fastidit, ἀσχολος, Cic. de Cla. Ora. Anto-
nius facilis in causis recipiendis erat, fastidiosior Crassus.

FASTIDITVS, [Infastidito,] ἀσχολος, fastidio habitus. Lucan. Pars ma-
gna Senatus Fastidita iacet. Plin. in Praef. Res ardua uetustis noui-
tatem date, obsoletis nitorem, fastiditis gratiam. Verba fastidita
repellere, Oui. 4. de Pont.

FASTIDIUM, dii, [Fastidio, tedio, sprezza, μέτο. Gal. Desprisement, mespris,
contemnement, degoustement. Hisp. Hastio à aborrecimiento de alguna co-
sa.] κατὰ φρόνησιν, contemptus, atque etiam tædium. Cic. 12. Phil.
Si essent astogantes, non possem ferre fastidium. Quin. lib. 9. cap.
3. Quotidiani sermonis fastidium leuat. Fastidium meū, quo ego
alios fastidio: fastidium mei, quo ab alijs fastidior. Quin. Ceu mu-
lier omnibus exposita mortalibus, uanitatem fastidio mei despe-
ctueque captiuit. Plin. lib. 7. ca. 6. Fastidium in cibis, redundatio sto-
machi, iudicia sunt hominis inchoati.

FASTIGIO, as, [Aguçzare, tirare in punta Gal. Faire in pointe, aguifer par
le haut. Hisp. Enhescar à encumbrar à empinar.] ὄξύω, acuminio, &
quasi in fastigium erigo. Plin. lib. 18. cap. 7. Frumenta hieme in her-
ba sunt, uerno tempore fastigiantur in stipulam, quæ sunt hiberni
temporis. Sic dicimus Fastigiatum in metam: quod summa sui par-
te acutius quam ima, metam habet similitudinem: & Fastigiatum
in mucronem, quod summa sui parte cuspidata mucronem refert.
Iiu. 37. Ipse collis est in modum metam in acutum cacumen a fun-
do satis lato fastigiatas. Pro eodem etiam legimus Fastigo, as. Sil-
li. 5. Mediamque per aluum Sensim fastigans. Apud Cæsarem, Col-
lis leuiter fastigatus.

FASTIGATIO, Plin. libr. 17. capitu. 14. Vt fastigatio leui descendat
cunco.

FASTIGIVM, gij, [Sommità, acutezza. Gal. Le coupet ou sommet, le comble
ou cime. Hisp. Cumbre à altura de alguna cosa.] κροσσον, altitudo &
summitas operis, quæ a latitudine surgere incipiens, paulatim
tollitur in acumen. Hinc illam formam in quaeunque re, Fasti-
gium, κροσσον, dixere. Virg. lib. 1. Aen. Et fastigia suscipit urbis, Quam
doque est, quod uulgo Starum uocat. Vnde apud Lium, Ci-
ues eiusdem fastigij, id est eiudem status, sortis, conditionis, aut
dignitatis. Curtius, Humanum fastigium exceditis: humanæ con-
ditionis modum. Hinc Attollere fastigium, id est augere nomen
exultationemque. Quandoque accipitur pro profunditate, siue
altitudine, Virg. lib. 2. Geog. Forsitan & scrobibus quæ sint fa-
stigia, quæras. Per translationem pro cuiuslibet rei sine & extre-
ma manu, quæ operi imponitur. Cic. libro tertio Offic. Operi
inchoato, prope tamen absoluto, & tandem fastigium imponi-
mus, Tracta est metaphora a ratione ædificiorum, quibus acumi-
natum illud tectum, quod proprie Fastigium uocatur, ultimo lo-
co imponitur.

FATALIS, le: [Fatale. Gal. Fatal, seè, qui doit venir par necessitè ou ordonnance
da Dieu. Hisp. Cosa hadada à que no puede nofer.] τε αραιμέρον, quic-
quid nobis ex fato debetur. Cic. 3. de Diui. Si possunt prouideri,
quia certa sunt & fatalia, diuinatio nulla. Fatale remedium. Val.
lib. 1. Fatalis remedii opem impetraturam se creditit. Accipitur
nonnunquam Fatalis pro eo, quod fatum, id est mortem affert. in
de Fatalem ensem dicimus, & fatale cicutæ poculum.

FATALITER, aduerb. Cic. 2. de Diu. Omnia quæ fiunt, quæque futura
sunt

sunt ex omni æternitate definita dicis esse fataliter.

FATEOR, teris, factus, [Confessare. Gal. Confesser, acorder, confentire an dire de quelqu'un. Hisp. Confessar por su voluntad.] ἀπομολογῆμαι, confiteor. Mar. lib. 5. Ingenium, studiumq. tibi, moresequ. genusq. Sane equitis, fateor, cetera plebis habes. Seruius inquit, fateri esse coactorum, & culpabilium. Virg. 4. Aen. Anna (fatebor) enim miseri post fata Sichæi. Donatus item, Fateri, non testis est, sed rei. Ter. in Eun. Non potest sine malo fateri, iudeo. Cic. 3. Tul. Vt uictum se quandoque esse fateatur.

FATICANVS, ni, [Indomino. Gal. Qui chante & dit les destines & fortunes qui aduendront. Hisp. El que canta los hados.] pen. cor. qui fata canit, id est futura prædicit. Oui. 9. Met. Hæc ubi faticano uenturi præscia dixit Ore Themis.

FATICINVS, ni, [Indomino.] idem Ouid. 15. Met.

FATIDICVS, ci, [ματίς,] qui nobis fata, id est decreta deorum exponit, unde Fatidici libri, qui continent fata populorum, quales erant Romæ Sibyllini libri, qui & ab historicis fatales appellantur. Fatidici uates, & Fatidica Manto nominatur, quoniam erat fatiloqua, id est futurorum uaticinatrix. Virg. 3. Aen. Vatis fatidicæ, cecinit quæ prima futuros Aeneades magnos.

FATIFER, a, um, [Mortifero. Gal. Qui apporte la destinée. Hisp. Cosa que acarnea la muerte.] μόρσιμος, mortiferum, quasi fatum, id est mortem afferens. Virg. 8. Aen. Fatiferum enses.

FATILOQVVS, fatidicus. Liu. 3. Venerabilior diuinitate credita Carmentæ matris, quam fatiloquam miratæ hæc gentes fuerant.

FATIGO, gas, [Faticare. Gal. Laisser travailler, matter. Hisp. Aceffar, cansar, fatigar a otro.] καταποκῶ, laito, siue ad lassitudinem perducio: quasi fatim ago, est autem Fatim, ualde. Virg. lib. 5. Veloces iaculo ceruios, cursuque fatigat. Aliquando percutio, Virg. 9. Aen. Versaque iuuenem Terga fatigamus hasta. Aliquando perturbo, commoueo: ut, Quæ mare nunc, terræque metu cælumque fatigat. Aliquando excito. Idem: Socioque fatigat: Præcipites uigilate uiri. Aliquando cohibeo, Cic. lib. 3. Off. Qui non uerbis sunt, sed uinculis & carcere fatigandi.

FATIM, [Copiosamente. Gal. Abundamment, copieusement. Hisp. Abundante mente, copiosamente.] ἀφθονός, abunde, copiose, a quo Affatim, eiusdem significationis: & Fatisco, & Fatigo.

FATISCO, is, ere, [Aprire. Gal. Bailler, s'ouvrir. Hisp. Henderse de abrirse mucho.] χολίος, est abundanter aperiri, quasi fatim hiscere, Virg. 1. Aen. Accipiunt inimicum imbrem, rimisque fatiscunt. Vbi Seruius: Fatiscunt, abundanter aperiuntur: Fatim enim, abundanter ueteres dixerunt: unde & affatim, hiscere autem aperiri. Fatiscor a fateor deduci, notauit Gell. lib. 17. cap. 2. ex Q. Claudij An. lib. 2. Fatiscere etiam accipitur pro desicere. Colum. lib. 2. capitulo 14. Omni solo, quod prædictorum leguminum segetibus fatiscit, una præfens medicina est, ut stercore adiuues. Virg. 1. Geo. Ne puluere uicta fatiscat.

FATOR, storis, multum loquor. est enim freq. a uerbo Fari. Fest.

FATVA, Deæ cuiusdam nomen erat, cui a Romanis matronis in opero sacra fiebant nocturno tempore: Viri autem tanta cura ab eius sacris arcebantur, ut uel in ædem eius inspexisse, capitale haberetur. Rationem afferit Macrobius. lib. 1. Sat. cap. 12. Fatuam, dum inter homines ageret, Fauni uxorem fuisse tanta pudicitia, ut perpe tuo gynæcio, id est, mulierum conclauis inclusa, nullum umquam uirum, præter maritum aspexerit. Varro eandem esse existimat, quæ & Telluris, & Terræ nomine a Romanis colebatur. Fatuæ autem nomen a fando deductum uolunt: quod infantes partu editi, non prius uocem edunt, quam terram attigerint. Eadem & Bona Dea uocata est: quod omnium nobis ad uictum honorum causa est: & Fauna, quod omni usui animantium fauet. & Ops, quod ipse ope uita constat.

FATVITAS, atis, [Sciocchezza. Gal. sottise, meseté, sottie. Hisp. Locura, de sabimiento.] βήδεια, stultitia, stoliditas. Cic. ad Att. lib. 11. Ego huius miserima fatuitate confictor. Idem 2. de Inuen. Inertiam, negligentiam, fatuitatem nominari oportere.

FATVM, ti, [Fato. Ga. Destinée, ordonnance diuine à la quelle on ne peut contreenir. Hi. Hado que es la voluntad de Dios.] εἰμαρμένη, a participio Fatu teste Prisciano, deducitur, quod Fatum nihil aliud sit, quam dictum & iustum diuinum. Cic. lib. 1. de Diuin. Fieri igitur omnia a fato, ratio cogit fateri. Fatum autem id appello, quod Græci εἰμαρμένη, id est ordinem, feriemque causarum, cum causæ causa nexa, rem ex se gignat. ea est omni æternitate fluens ueritas sempiterna. Chrypsippus, referent Gellio, definit Fatum esse, sempiternam quandam, & indeclinabilem rerum seriem. Seneca in Quæst. Nat. Quid intelligis fatum? Existimo, necessitas rerum omnium actionumque quas nulla uis rumpat. Apud Poetas Fatum quandoque capitur pro natura, ut docet Gell. lib. 23. cap. 1. Exponens huc locum Ciceronis ex prima Phil. Multa autem impendere uidentur præter naturam etiam, præterque fatum. Virg. 4. Aen. Nam quia nec fato, merita nec morte peribat. Quandoque pro oraculo, quod dij fatuæ. Virg. lib. 5. Aen. Oblitus fatorum, Italasne ca-

pefferet oras. Quandoque pro morte. Plin. in Pan. In principe, qui electo successore fato concessit.

FATVVS, [Senza sapore, sciocco, balordo. Gal. Fade, sot en paroles & fait, miez. Hisp. Loco, fofo, de sin sal.] ἀϊώντος, idem quod insipidus, & proprie de cibus dicitur, qui cum non sapiunt, fatui dicuntur. Mart. in Distichis: Vt sapient fatuæ fabrorum prandia betæ. O quam sæpe petet una piperq. coquus. Quoties autem ad homines transfertur, idem est quod insipiens, uel insulsus. Ter. in Eun. Fatuus est, insulsus, tardus. Vbi Donatus, Fatuus, inepta loquens: a fando fatuus dicitur. Inde Fauni fatui, & Nymphæ fatuæ dictæ sunt. Et iterum, Fatui sunt, qui uerbis & dictis stulti sunt. Insulsi uero corde & animo Fatuus a fando, inquit Varro, qui fatur, quod puer primo fatur, id est qui inepta loquitur. Cic. 2. de Or. Hoc præceptum est magis monitoris non fatui, quam eruditi magistri.

FATVOR, aris, [Impazzire. Gal. Faire le sot, folastre. Hisp. Euloquecerse.] ἔθλεα, idem quod ineptire. Sen. de Morte Claudij: Audi me, & de sine fatuari. Nonnumquam idem est quod diuino furore corripi. Iustinus lib. 43. Faumo fuit uxor nomine Fatua, quæ assiduo diuino spiritu impleta uelut per furorem futura præmonebat, unde adhuc qui inspirari solent, Fatuari dicuntur.

FATVVLVS, qui & Faunus dictus est, Pici Latinorum regis filius fuit, cuius uxor Patua, uel Fauna dicta fuit. Vide Seruium in illud Virg. 7. Aen. Hunc Fauno & nympha genitum Laurente.

FAVENTIA, [Faenza.] urbs Italiae, hodie Faenza, incolæ Faentini. Plin. lib. 3. cap. 15.

FAVE, oes, faui, fautum, [Fauoreggiare, fauorire. Gal. Favoriser, supporter, porter faueur. Hisp. Fauorescer.] συμπράττω, alicui bene cupio. Ter. in Eun. Illi fauce uirgini. Fauere etiam tacere est. Ter. in And. Fauete, adeste æquo animo. Fauere faucibus, antiqui dixerunt pro silere. Cic. de Diuin. Qui silentio noctis fauent faucibus. Loquitur de gallis. Pro eodem, fauere linguis, Ouid. 15. Met. Animis linguisq. fauete. Virg. 5. Ae. Ore fauete omnes. Vbi Seruius: Fauet ore quis per tacurnitatem. Fauetur, impersonaliter. Cic. 2. de Orat. Hominum studijs, ceteris commodandi, fauetur. Ventis fauentibus navigare, Ouid. 15. Met.

FAVIT, antea Fouij, a familiaræ auctoræ dicti, qui ex ea natus est, cum qua Hercules in fouea concubuit. alij putant ita uocatum, quod primus ostenderit, quemadmodum ursi, & lupi foueis caperentur. utcumque sit, constat a fouea dictos fuisse. unde Fouij non Fauii primum dicti.

FAVILLA, æ, [Fauilla. Gal. Cendre chaude, brazier esteint. Hisp. La morcella de centella muerta.] αἰθάλη, proprie scintilla igne destituta, quam quam etiam indifferenter pro quouis cinere accipitur. Plin. libro 36. cap. 25. Idem lib. 18. cap. 35. Contactus ignis a se fauillam discutit. Scintilla: αἰθήρη, uero proprie est, quæ e silice, cum is caditur, exillire solet. Virg. lib. 1. Aeneid. Silicis scintillam excudit Achates.

FAVISSAE, θεσσαυποι, cellæ quædam in area Capitolina, ubi reponi solebant signa, & thesauri, & alia quædam religiose donarijs consecrata. Gell. lib. 2. c. 10. Dictæ Fauissæ, quod in eis stata signataque pecunia conderetur. unde & a prisca Latinis Flauissas dictas fuisse comperitur, quas Græci Thesauros appellant.

FAVITOREM, antiqui dicebant pro fauore: quod & Nonius annotauit, citans locum Lucilij ex lib. 29. Fauitorem me tibi putes.

FAVNI, agrorum & siluarum dij, qui post prolixum tempus moriuntur, quod e terra geniti sint. Ouid. 1. Met. Sunt Fauni, Satyrique, & monticolæ Siluani. Ex quo loco apparet, alios esse Faunos, alios Satyros, & rursus alios Syluanos.

FAVNVS, φαῦνος, filius Pici & Pater Latini, antiquissimus Aboriginum Rex, deus post mortem habitus, qui regnauit in Latio. is genuisse fertur Faunos, Satyros, Panes, & Syluanos, rusticorum numina.

FAVONIANA, pyra rubra, a Fauonio instore dicta. Plin. lib. & c. 15.

FAVONIVS, [zephirus.] ζέφυρος, uentus ab Occasu æquinoctiali spirans, contra Subsolanum, teste Plin. lib. 2. c. 47. a fouendo dictus, quod cuncta foueat. est enim genialis spiritus mundi. Cic. in Acad. Mare fauonio nascente purpureum uidetur.

FAVOR, oris, [Fauore.] a Fauo, est uoluntas, studium, uel uox alicui bene cupientis. Ouid. in Ibin. Sit quosque (quod uerum est) solido defecta fauore Fortunæ facies inuidiosa tuæ. Plin. lib. 14. c. 4. Maior fauore hominum fama. Cicero pro Rosc. Com. Quam expectationem, quod studium, quem fauorem secum in scenam attulit Panurgus?

FAVORABILIS, [Fauorito, grato. Gal. Favorable, fruoise, fauori. Hispan. Favorable à digno de fauor.] graciosus, ac fauoris plenus apud omnes. Quint. lib. 11. cap. 1. Aliter pro alio dicendum est. ut qui que honestus, inuidiosus, fauorabilis erit. Dicitur etiam Fauorabilis actiue, pro eo, qui fauet. Liu. 22. Auram fauorabilis populi ex dicta toria inuidia petit.

FAVORABILITER, [Con fecta. Gal. Favorablement. Hisp. fauorablemente] plausibiliter. Quint. lib. 4. Perisq. moris est in aliquem plausibilem

abilem locum quam maxime possint favorabiliter excurrere.

FAVORINVS, philosophus, de quo frequens mentio apud Gel. oriundus Arelate, celebri Gallie Narbonensis oppido. Inde in Gracia profectus, sub Dione Philosophie operam dedit. Hic tria precipue in se solebat admirari: quod, Gallus cum esset, Greciffare; cumque eunuchus esset, in adulterij tamen suspitionem aliquibus ueniret: & cum Imperatorem inimicum haberet, adhuc tamen uiueret. erat enim Adriano Cæsari insensissimus. Hæc ex Philostrato.

FAUSTIANVM VINVM, quod in medijs collibus Falerni agri gignebatur. Nam quod in summis iugis, Gauranum uocabant: quod in medijs collibus, Faustianum: quod in ima radice, Falernum. Plin. lib. 14. cap. 6.

FAUSTVLVS, pastor, Remi & Romuli nutritor. Liu. lib. 1.

FAVSTE, [Felicemente. Gal. Heuresement. Hisp. Dichosa y bien auenturada mente.] Felicit. Cic. pro Mur. Sum precatus ut ea res faulste, felicitet, prospere eueniret.

FAVSTITAS, tatis, [Felicità. Gal. Bonne auenture, bonne fortune, bon heurs. Hisp. Aquella dicha o bien auenturada.] pro felicitate d'τυχια, apud Hor. 1. Car. Ode. 5.

FAVSTVS, a, um. [Prospero, felice. Gal. Heureux. Hisp. Dichoso o de buena auentura.] a fauere, δ'τυχης, prosperum ac felicem significat, cui fortuna fauet. Terent. in Andr. O faustum & felicem hunc diem.

FAVTO, qui alteri bene cupit. Cic. pro Plan. Multi fautores laudistuz. Fautrix. Cic. pro Plan. nostra illa fautrix suorum regio.

FAVVS, apum cellulæ: a fouendo, quod in his sobolem foueant. Vir. 4. Geo. Prima fauis ponunt fundamina. Plau. Meus fauulus.

FAVX, cis, uel potius in plu. nu. Fauces. nam singularis numerus raro est in usu. δ'αυωξ, superior pars gulæ mænto propinqua, sed interior ubi os angustatur. Plin. lib. 11. Summum gulæ fauces uocantur, postremum stomachus. Cice. 1. Tuscul. Has imagines loqui uolunt: quod fieri nec sine lingua, nec sine palato, nec sine faucium, laterumve & pulmonum ui & figura potest. Fauces per translationem dicuntur stricti ingressus uallium, seu alterius loci: ut, Fauces Orci. Vir. 6. Aen. Vestibulum ante ipsum, primisque in faucibus Orci.

FAX, [Face, facella. Gal. Vn flambeau, une forche ou un fallot. Hisp. La barcha de cera o tea encendida.] δ'αξ, fustis incilus, & cera, uel oleo inunctus ac compositus ad lumen faciendum: sitque precipue ex arundinibus aridis, & picei generis arboribus, cuiusmodi sunt tæda, & Larix. Varro de Vita pop. R. lib. 2. Cum a noua nupta ignis in face afferretur, de foco eius sumptus, fax ex pinu ablata esset, ut eâ puer ingenuus afferret. Per translationem accipitur pro incitatore, & auctore alicuius facinoris. Plin. in Epist. Theophanes, fax accusationis & origo. Cic. pro Domo: Nonne senatui prouidendum fuit, ne in hanc tantam materiam seditionis ista funesta fax seditionis adhæresceret? Addere faces alicui, est eum incitare, incendere, inflammare ad aliquid agendum. Tacit. lib. 17. Flagrantibus iam multum animis ueluti faces addiderat. Mziuis. Primam faciem, noctis principium uocitabant, quod tum primum uti face incipiamus. Gell. Cum iam prima fax noctis, & densiores esse tenebræ cepissent, discelsimus. Facem in nuptijs præferre solebant, siue ad obseruandam antiquam consuetudinem, quod non nisi noctu duci nouas nuptas a sponsis mos erat: siue in honorem Cereris, quæ facem in querenda Proserpina gestauerat: siue ut noua nupta igne & aquam, quæ duo sunt in uita maxime necessaria, cum uiro communicare uideretur. etenim aqua quoque aspergi solebat, ut casta puraque ad sponsum diceretur.

FAXO, pro faciam. Vir. lib. 12. Ego fœdera faxo. Firma manu. Verbum est defectiuum, quod tantum habet futurum indicatiui, nec id omnino integrum, ad hunc modum Faxo, is, it, & in numero plurali Faxunt: & in futuro optatiui, & presentis subiunctiui, Faxim, is, it, faximus, itis, faxint. Ter. in He. utinam Dij faxint. Ennius apud Cl. de Sen. Nemo me lacrymis decoret, nec funera faxit.

F A N T E

FEBRICITO, tas, [Hauer la febre,] πυρεστω, febre laboro. Col. lib. 7. **FEBRICVLA**, æ, [Febre piccola,] πυρεστω, parua febris. Planc. Cicer. lib. 10. fam. Ex labore in febriculam incidit assiduam, & satis molestam.

FEBRICVLOSVS, cum multa febris. Gel. Morbus febriculosus.

FEBRILIS, le, [Di febre,] ad febrem pertiueus. Apul. Ardore æstiuans febrili.

FEBRIO, is, iui, itum, [Hauer febre. Gal. Estre en feure, auoir la feure. Hisp. Tener febre.] πυρεστω, febrem patior. Cels. lib. 6. cap. 11. Potiones, si febrat puer, aquæ.

FEBRIS, febris, [Febre. Gal. Fieure. Hisp. Fiebre, Calentura.] πυρεστω, a feritate morbi, uel (ut Seruius docet) a feruore: est interperies calida totius corporis. Cice. ad Trionem: Is mihi nunciavit te plame febris carere. Febres periodicæ, quæ stasitæporib. periodo accedunt, & recedunt, ut quotidianæ, tertianæ, quartanæ. Plin. lib. 20. cap. 3. Adalligata febribus, quas Græci Periodicas uocant,

Sunt & alia febrium genera, quæ ex libro Galeni, de Febribus per tenda relinquimus.

FEBRVA, orum, καθάρματα, dicebantur, quæ purgamenti causa in quibuscunque sacrificijs adhibebantur. Plin. Priscis temporibus opinio obtinuit, Februa esse omnia, quibus malefactorum conscientia purgarentur. Oui. 2. Falto. Februa romani dixere piamina patres.

FEBRVAREVS, [Febrario,] mensis dictus, quod tum, id est extremo anni mense, populos februa retur id est purgaretur. per duodecim. m. dies continuos Februarij celebrabantur Februa: hisque diebus pro impetranda motuorum manibus quiete, omnis populus piaculis, sacrificiis que circa sepulchra accelsis facibus, cæreisque intectus erat. Et Iuno februa, siue februalis dicebat, quod ei hoc mense sacra fiebant.

FEBRVO, as, lustror, purgo, [Purgare. Gal. Puyger par sacrifices. Hisp. Purgar, alimpiar.] καθάρω, a feruere; hoc enim adolendo, & flammis feruentibus fieri solebat. uel a Sabinorum lingua, qui Februi purgamentum dicunt. Varro de uita populi R. in eorum enim sacris liba cum sint facta, incerni solent farris seminae, ac dicere, se ea februa, id est, pura facere.

FEBRVVS, δ'δ'ες, dictus est Pluto, Inferorum Deus, quod ei mense Februario sacrificaretur. Macro. lib. 1. Sat.

FECIALES, [Avaldi,] δηλιαδεις, Plau. dicti a faciendo, ut auctor est Festus quod belli pacisque faciendæ penes eos ius erat. neque enim licebat bellum alicui inferre, nisi hi & iusta causa susceptum declarauissent, & prius indixissent. Varro: itaque bella tarde, & nulla temeritate suspiciebant: quod bellum nullum, nisi pium, putabant geri oportere. Et priusquam indiceretur bellum ijs, a quibus iniurias factas sciebant, Feciales legatos res repetitum mittebant quatuor, quos Oratores uocabant. Cice. 7. in Verr. Habemus hominem in Fecialium manibus educatum: unum præter ceteros in publicis religionibus fœderum sanctum ac diligentem. Fecialis, & hoc ale. Cic. 1. Offi. Belli æquitas sanctissime feciali populi R. iure præscripta est.

FEL, fellis, [Felle. Gal. Fiel. Hisp. Hiel.] χολη, humor fluus in corpore, in infima hepatis parte, in uesicula quadam contentus, quam Cistulam fellis appellant. Humor autem ipse a medicis Flaua bilis appellatur. Cic. de Diu. Gallinaeum fel. Aliquando Fel, quod sit amarissimus humor, pro animi amaritudine ponitur. Plaut. in Truc. In melle sunt linguæ felis ueltrae, atque orationes, Corda in felle sunt sita. Fel terra-genus herbae (quæ & Centaurion, teste Plin. lib. 5. cap. 6.) propter amaritudinem summam appellatur.

FELLEVS, a, um, [Disfelle,] Plini. libr. 26. capi. 12. Sudores felleos mouent.

FEL, huius felis, mas. ge. [Gatto. Gal. Vn chat. Hisp. Gato.] δ'α γρος, animal quadrupes, quod nobiscum in domibus tenemus ad murum uenatum. Plin. lib. 10. cap. 73. Feles quo silentio, quam leuibus ue stigijs, quam multo speculatu musculos exiliunt. Varr. lib. 3. Parictes testosio leuigant, ne felis aliæ bestia introire ad nocendum possit. Sunt & felis feræ, domesticis aliquando maiores, pelle nigris maculis uariata, ex quibus domesticum nostrum animal uideatur propagatum.

FELICITAS, aris, [Felicità. Gal. Bon heur, prosperité. Hisp. Bienauenturada y felicidad.] δ'δ'αυνοια, prosperitas. Cic. pro Fon. Præcipue ex eo genere homines, quorum industria, uirtus, felicitas cognita in militari sit, diligenter uobis retinendos existimetis. Felicitas terre, fœcunditas, fertilitas, apud Plin. in Epist. frat. & dea apud Romanos, hoc nomine, cui ad impetrandum prosperos rerum institutarum successus sacra fiebant. August. 4. Ciuit. Quid felicitas? dea est, ædem accepit, aram meruit, sacra ei congrua instituta sunt.

FELICITER, [Felicemente. Gal. Heuresement. Hisp. Bienauenturada y felicemente.] δ'δ'αυνοιας, prospere, beate, fortunate. Cicer. 3. de Fini. Necesario sequitur, omnes sapientes semper feliciter, absolute, fortunate uiuere. Vir. 1. Geo. Hic segetes, illic ueniunt felicitus uia.

FELICITVS, as, [Felicitare. Gal. Rendre heureux, faire heureux. Hisp. Hazer bienauenturado.] δ'δ'αυνοιας, felicem facio. Contrarium est in felicitate, infelicem reddo. Plaut. Pœn. Dij illum infelicitent omnes.

FELIX, [Felice, fortunato. Gal. Heureux. Hisp. Bienauenturado.] δ'δ'αυνοιας, prosper, beatus, fortunatus. Virg. 3. Aenei. Viuit felices, quibus est fortuna peracta iam sua. Interdum significat, qui scilicet alios felices reddit. Idem. 1. Aen. Sis felix, nostrumque leues quæcunq. laborem. Vbi Seruius: Felix, propitia. Felix enim dicitur, & qui habet felicitatem, & qui facit esse felicem. Vnde & deos felices, uel infelices dicimus ex rebus, quas præstant. Idem in Daphnide: Sis bonus o felix que tuis. Aliquando idem quod utilis, siue commodus, Mart. Illa manus quondam studiorum fida meorum, Es felix domino, notaque Cæsaribus. Aliquando fœcundus, ferax, fertilis, Virgilius, secundo Georgi. Exiit ad cælum ramis felid-

FELICIBUS arbor. *Martial. lib. 13.* Hos Amiternus ager felicibus educat hortis.

FELICICO, as, [*Tettare, poppare. Gal. Tetter. Hisp. Mamar leche.*] *Ἐλλάξω*, lac exugo. *Solinus in Collect. Mater pullo præbet ubera fellicanda.* Forte legendum *Velliscanda.*

FELLO, las, [*Succiare, poppare.*] *Ἐλλάξω*, lac exugo. unde etiam ad obsecram eorum libidinem transfertur qui uirilia intra os recipiunt, & illa perinde ac papillas exugunt.

FELSINA, [*Bologna.*] urbs Italiae, postea Bononia appellata. *Plin. lib. 15. cap. 3.*

FEMEN, inis, *μυρὸς*, Femur. Proprie tamen Femina, teste *Valla lib. 4.* sunt interiores partes, Femora exteriores: femina posteriores, femora anteriores, *Plin. lib. 11.* sic de apibus scribit: Prioribus pedibus femina onerat, propter id natura scabra. Et *lib. 28.* Femina arteri equitatu, notum est. Femina enim interiora equitando atteruntur, non exteriora. *Luc. lib. 4.* Ideo fastigia posse Surarum ac feminum pedibus fundata plicari. Hinc *Apuleius* finxit uocabulum, *Interfemineum*, pro pudendis mulieribus, ueluti positis inter femina. *Col. lib. 7.* Vitale sub femina manum subiciere, ne ad huiusmodi tactum postmodum pavescant. Existimat *Seruius* semen in nominatio non reperiri: *Priscianus* docet esse in raro usu. Femina etiam inferiores partes significant: Inam a flexu dicta uidentur, ubi igitur iunctura cum flexu pedis est, Femina dicuntur. *Plaut. in As.* Afinos uetulos, quibus obrutæ ad femina erant unguæ. *Col. lib. 6.* Femina secari & interdum iniuri solent. *Cic. de Nat. Redundans* pedibus, feminibus, curribus.

FEMORALIA, [*Brache. Gal. Des braves, hauts de chausse. Hisp. Las bragas, Zaragoza, muslos de calzas.*] *ἠεζώματα*, pro uerendorum tegminibus. *Suet. de Aug.* Hieme thorace lanceo, & femoralibus, & tibia libus muniebatur.

FEMUR, oris, *μυρὸς*, quod & Femor dicitur, secundum *Phocæ* a ferendo, quod his præcipue partibus sustineatur animal atque feratur. Vide *Femen. Liu. 24.* *Scipionis* femur tragula, confixum. *Ci. de Cl. Or.* Frons non percussa, non femur.

FENESTRA, stræ, [*Fenestra. Gall. Fenestre. Hisp. La finestra à uentana.*] *ὕψις, ἢ τὸ ἀνεῖν*, lucere. Est enim ad lucem reddendam. *Ouid.* Qua lumen thalamis parua fenestra dabat. Interdum ponitur pro aditu, & occasione, *Terentius* in *Heaut.* Hui, quantam fenestram ad nequitiam patefeceris. *Cicero* in *Tusc.* Ex partes quasi fenestæ sunt animi.

FENESTRATUS, ta, tum, [*Aperto.*] apertum, *Plaut.* Nulla fenestratior domus.

FENESTRO, as, [*Aprire fenestre. Gal. Faire fenestre, & ouvrir quelque chose. Hisp. Abrir alguna cosa, haçer fenestras.*] fenestras aperio. *Plinius lib. 11. cap. 37.*

FENESTELLA, [*Fenestrella.*] *ὕψις τοῦ*, & Fenestricula, deminu. a fenestra. *Colum. lib. 1. cap. 1.* Granaria modicis fenestellis Aquilonibus inspirentur. Est etiam Fenestella nomen proprium historici sæpius a *Plinio* citati, qui nouissimo tempore *Ti. Cæsaris* claruit. Fenestella item alius, cuius de magistratibus Romanorum liber extat.

FERABILES, p. p. dicitur agrestis. *Sisenna* apud *Nonium.* partim fera bite. partim lauro ac pinu abundant.

FEROCITAS, tatis, [*Ferocità. Gal. Fierte, orgueil. Hisp. Braxeza con desatino.*] *ἀσπίς*, *Col. lib. 3. c. 2.*

FERAE, arum, [*Fiere. Gal. Bestes sauvages. Hisp. Las bestias bravas y fieras.*] *ἄσπερος*, a ferendo, quod cum imperu, & sine ratione ferantur: aut quod naturaliter utantur libertate, & pro desiderio ferantur. Proprie autem *Feræ* dicuntur, quæ ferocitatem habentur leones, par di, lupi: quæ ubi mansuetæ sunt, cicures appellantur. *Ouid. in ep. Ariad.* Mitius inueni, quam te genus omne ferarum. Interdum *feræ* significatio latius extenditur, ut omnia fere bruta terreftria complectatur. *Cic. 1. Off. Expertes* rationis & orationis.

FERALIA, orum, *νεκῶν*, feræ Romanorum, diis manibus sacratæ, a ferendis ad tumulum epulis. *Ouid. 2. Fast.* Hanc, quia iusta ferunt, dixere *Feralia* lucem, *Vltima* placandis Manibus illa fuit. *Cicero Att. lib. 7.*

FERALIS, le, [*Mortale, crudele. Gal. Mortel, pestifere, perniciox. Hisp. Mortal, cruel.*] *ἄσπερος*, funestum, dirum, exitiale, a Feralibus ducibus, quibus epulæ in mortuorum sepulchra inferebantur. *Virgilius 4. Aeneid.* Ferali carmine bubo *Visa* queri. Generaliter dicitur de omni re ad mortuos pertinente; unde *Ferales* uitæ, funeri accommodatæ. *Feralia* amacula, uestimenta, quibus cadauera defunctorum uestita sepulchro conduntur. *Feralia* foedera, *Tedæ* feralis, & *Arma* feralia, mortifera. *Feralis* cultus, pro funebri & lugubri. *Feralis* arbor. *Plin. lib. 26. c. 10.* *Picea*, feralis arbor, & funebri indicio ad fores posita. *Ferales* præcones, quos ante ambulationes atratos Latine appellare possumus, ex quorum grege sunt funerum indictores. *Budæus.*

FERAX, cis, [*Fertile. Gall. Qui porte & raporte beaucoup, fertile, de grand report. Hisp. Cosa fertil.*] *ἀσπίς*, fertilis, fructuosus. *Plin. in Epid. Nul-*

lum agrum opinor in agro Attico æque feracem. *Cic. de Inuent. Agri* sunt feraces.

FERCULUM, [*Vivande. Gal. Vn mets de viande, qu'on porte & met en sue le table. Hisp. Manjar à cosa que se lleva en plato.*] *παράτιθέμενον*, teste *Nonio* est missus cibi, ita dictus, quod ad mensam inferatur. *Hor. 2. Ser. Sat. 6.* Multaq. de magna superesset fercula cena. Aliquando pro gestamine, quo pompa deferri solet. *Suet. in Cæsare: Pontico triumpho*, inter pompæ fercula trium uerborum prætulit titulum, *VENI, VIDI, VICI*, id est, inter pompæ triumphalis gestamina, quo nomine continentur simulacra oppidorum, spolia hostiū, coronæ, machinæ, & id genus alia. *Acron* docet, *Fercula*, esse *Pulpita*, in quibus deorum simulacra reponerentur: quia in pompa *Circensium* huiusmodi simulacra deorum ferebant. *Cic. lib. 1. Off. Ca* uendum est, ne tarditibus utamur in ingressu mollioribus, ac similes pomarum ferculis esse uideamur.

FERRIS, [*Quasi. Gal. Presque, il ne s'en fait gueres. Hisp. Quasi, à poco mas à menos.*] *παρὰ μικρὸς, ἄσπερος*, idem quod *pene*: ut, *Fere* hominem occidisti: id est, parum abfuit, quin hominem occideris. *Fere* pro plerumque, *Ter. Phor. Pauper*, cui opera uita erat, ruri fere se continebat. *Quinct. lib. 2. cap. 5.* *Fere* minus ualent præcepta, quam experientia. Interdum ita construitur, ut intelligatur quædam ueritas. *Quinct.* Hæ fere sunt emendate loquendi scribendique partes, id est fere omnes. *Cic. de Am. Memini* in eum sermonem incidere, qui tum fere erat in ore.

FERENTARI, orum, *ἀκροβολιστῶν*, leuis armaturæ milites: a ferendo auxilio: ex cursu leues, armis grauibus non impediti, sed ense & telis tantum instructi. Hæc *Nonius.* Varro autem *Ferentarios* uocat milites, qui fundis, lapidibusq. pugnabant: quæ tela feruntur, non tenentur. *Sal. in Catil.* Postquam eo uentum est, unde a ferentariis prælium committi posset. *Hi & Velati* uocabatur, ut inquit *Festus*: quod uestiti inermes sequerentur exercitum.

FERENTINUM, pe. pro *φερεντία*, *Ptolemæo* oppidum est Tuscorum, iuxta *Fefulas*, incolæ *Ferentini*. *Plin. lib. 3. cap. 5.* & *Mela lib. 2.* *Ferentinatæ* autem *Latii* populi sunt, apud eundem *Plin.* loco iam citato. *Strab. lib. 4.*

FEREO, la, *λα*, uitis cuiusdam genus est apud *Col. lib. 3. c. 2.*

FERETRIUS, [*Gioue.*] dictus *Iuppiter*, non a pace ferenda (ut quibusdam uisum) sed a ferendis spoliis. nam *Romulus*, deuictis *Ceninensibus*, hostium spolia ferculo ad id factum in *Capitolium* detulit, ibique ex quercu suspensa, *Ioui* consecrauit, eo demq. in loco *Ioui Feretrio* templum condidit, auctorque fuit posteris, ut eo capta ex hostibus spolia deferrent. Bina postea inter tot annos, tot bella, opima parta sunt spolia. *Liu. lib. 1.*

FERETRUM, tri, p. c. [*Bara, cataletto. Gall. Vn sarcueil ou bien à porter les morts, lichiere. Hisp. Las andas para llevar muertos*] lectus, uel aliud, quo mortuus effertur solet, alio nomine *Capulus*, a *capiedo*. *Plin. 1. 7. c. 52.* Varro quoque auctor est, xx uiris agros diuidentibus. *Capue*, quendam, qui esseretur feretro, domum remeasse pedibus. *Feretra* itæ dicebantur, quibus fercula spoliæ in pompis gestabantur. *Liu. 1.* Spolia ducis suspensa, fabricatæ ad id apte feretro.

FERIARUM, [*Ferie, giorni quieti, di festini. Gall. Feries, festes, jours de festes. Hisp. Las fiestas, dias de guardar.*] *ἑορταί, τελεταί*, dies cessationum ab opere: dicti, uel a feriendis uictimis, uel ab epulis ferendis: in his enim epulæ fiebant ex pecorum, frugumque prouentibus. *Cic. 2. de Leg.* Feriis iurgia amouent. *Festus*: *Ferias* antiqui festa uocabant, & aliæ erant sine die festo, ut *nundinæ*: aliæ cum festo, ut *Saturnalia*: quibus adiungebantur epulationes ex prouentu factus pecorum, frugumque. *Feriarum* apud antiquos multa erant genera, quæ pollui dicebantur, si in iis aliquod opus fieret. Erant enim inter ferias, aliæ publicæ, aliæ familiis quibusdam propriæ. *Feriarum* publicarum quatuor erant genera, ut docet *Macrobius lib. 1. Sat. cap. 16.* *Statiarum*, uniuerso populo communes, quæ certis & constitutis diebus fiebant, in quibus præcipue seruabantur *Argonalia*, *Carmentalia*, *Lupercalia*. *Conceptiarum*, quæ quotannis a magistratibus uel sacerdotibus concipiebantur in certos, siue incertos dies, ut sunt *Latina*, *Sementina*, *Paganalia*, *Compitalia*. *Cic. 1. de Nat. Deo.* Cum feriis Latinis ad eum ipsius rogatu accersituque uenissent. *Imperatiarum*, quas consules, uel prætores pro arbitrio indicebant, extra ordinem, pro salute reip. aut principis, aut ob rem feliciter gestam. *Nundinæ*, paganorum erant ac rulliorum, quibus ad negotia & merces conueniebant. Erant præterea propriæ familiarum feriarum, quas quæque familia ex usu domesticæ celebritatis obseruabat, ut *Claudiarum*, *Aemiliarum*. Item singulorum, ut natalium dierum quæ *Natalitiæ* dicuntur, & fulgurum, & funerum expiationes. A feriis festi dies dicti *Feriatii*, id est, in quibus feræ celebrabantur. Vide *Ferio*, as.

FERINA, absolute aliquando usurpatum, & subintelligitur caro. *Vir. 1. Aen.* *Pinguisq. ferinx.*

FERINVS, a, um, [*Di fiera. Gal. De beste sauvage, côme beste sauvage. Hisp. Cosa perteneciente a fiera.*] quod ferarum est, *Cic. 1. de In.* Fuit quoddam tempus, cum homines sibi uictu ferino uitam propagabant.

FERRIO, is, ite, [Ferire. Gal. Ferir, si ther. H. sp. Ferir.] *καὶ ὁ, sine præterito aut supino, percussio. Vir. 9. Bel. O. c. irare capro, cornu ferit ille, caueto. Ferire item est laucire, firmare, unde Ferre fœdus dicitur. Vir. 10. Aen. Tarchô Iungit opes, fœdusque ferit. Ci. pro domo: Cautiones fiebant pecuniarum, fœdera fiebantur provincia rum. Origo inde tracta est, quod antiqui fœdas & pacem cum hostibus ineuntes porcam laxo silice feriebant: ut constat ex l. 1. Liuianz historiz. Ferire item pulsare est, Pla. in Amph. Feriam forres, aperite Ferire iugulum est, iugulare. Ferre manere, est multa remunere, seu munus emungere. Teren. Phor. Feritur alio munere. Spectris feruntur oculi. Cic. Calsio. li. 15. Epi. Ferire aures, pro excitare, Quin. lib. 9. cap. 3.*

FERRIO, as, Ferror, aris, deponens, [Fer ferie, fer uacanz. Gal. Cesser, se reposer, fester, ne faire rien. Hisp. Guardar sin obra. La fiesta.] *καὶ ὁ, ἡ, uaco ab opere, uel studio, inde Feriatus, a, um, quietus ociosus, nihil agens. Trebonius, Cic. Ne putes feriatum illum a studijs futurum. Cicero 1. de Nat. Deo. Deum sic feriatum uolumus cessatione torpere. Feriati dies, in quibus feriz aguntur. Plin. in epi. Siquis mensis complures dies feriatos habet. Plin. l. 8. cap. 6. Malum patrem familias, qui quis interdum faceret, quod noctu posset, nisi in tempestate cœli: Peiorem, qui profectis diuibus ageret, quod feriatos deberet.*

FERRITAS, tatis, [Ferere, crudelitas. Gal. Ferouche & sauage manien, brutinete & cruauté sans ruse. Hisp. Fiere, a, bran, a, um, quietus id. & uacanz, nature quædam asperitas contraria mansuetudini. Cels. Bel. Gal. Cultu & feritate non multum a Germanis differabant. Cic. pro Sex. Rosc. Bosque ex feritate illa ad inuitiam, mansuetudinẽque transiuerunt.]

FERME, [Quasi. Gal. Presque, uen sen sans à uen pres. Hisp. Quasi d' poco mas d' menos.] *καὶ ὁ, fere. Teren. in And. Iam ferme inueniens me uocat. Id est, cum parum abesset, quin moreretur. Ponitur quandoque pro facile. Idem in Andr. Fidelem haud ferme mulieri inuenias uirum. Vbi Donatus: Ferme pro facile posuit. Plaut. Pœn. Facio quod manifeste deprehensi mœchi haud ferme solent.*

FERMENTESCERE, *εὐμῶδες*, est crescere, & rarefcere ad duto fermento: & proprie de pane dicitur. Quamuis ad terram transferatur: quæ tunc fermentescere dicitur, cum diuisitas illa glebarum rare fit, & resolutur Plin. lib. 28. c. 8. Cum teratur inter digitos, ferme tescens. idem li. 17. cap. 2. Tellus illo modo fermentescit.

FERMENTO, tas, [Fermentare. Gal. Mettre de leuain, faire leuer ou enfler le pain, assaisonner de leuain. Hisp. Leudar.] *καὶ ὁ, fermento melleo, seu crefcere facio. Plin. cum heret panis herdeaceus cicerculeæ farina admixtione, fermentabatur. Transferatur etiam hoc uerbũ ad terræ culturam, quæ tunc fermentari dicitur, cum rarefit, & ipsæ illæ glebæ resoluuntur, & augetur, & ueluti inflantur ut farina illa subacta, & in massam redacta, inuemescit addito fermento. Var. lib. 1. de re rust. cap. 28. prætare columbinis hercus, quod calidissimum sit, & fermentare possit terram. Col. lib. 2. c. 15. Terram fermentat hercus columbinum. Idem li. 4. c. 1. Vocat terram ferme to mat. mescentem, pro fermentatam.*

FERMENTUM, ti, [Fermento, leuaino. Gal. Leuain. Hisp. La leuadura.] *καὶ ὁ, farina quæ sibi gatur prius quam addatur sal, ad pulvis modum decocta, & relicta donec acescat. dictum, quod fouendo crefcit. Plin. l. 18. c. 7. Spuma ita concreta pro fermento utatur. Iacere in fermento, per translationem de fem na dixit Pla. in Men. pro. in data est & irata. Idem in Cal. Nunc in fermento tora est, ita turget nihil. Ferme itum, tr. inslatum ad terram, illud significat, quod glebas resolut, eundamque terram acerram reddit. Col. l. 4. c. 1. Re parinata humus, uelut fermento quodam intumescit.*

FERRIFERS, tui, latum, *περὶ, [Portare. Gal. Porter, Hisp. Lleuar ou traer.]* Virg. lib. 5. Vix illam tam illi Phœnus, Sygaris quæ ferebant. Aliquando tolero. Teren. in Hea. Quom feret, si parentem non feret suum? Aliquando duco, Liu. libro primo, Pergit ad proximam foeluncam: si forte eo uestigia ferrent Virg. lib. 6. Hic uia tartare quæ fert Achæron s ad undas. Sæpe etiam pro dicere, ut cum dicimus, Sic fuerunt homines, idque tam actiue, quam passiue, & tam personaliter quam impersonaliter. Liu. lib. 1. Fastidio fuisse non frunt. Cic. de Amic. Quod Tarquinius dixisse fertur. Virg. 1. Aen. Quam luo fertur terris magis omnibus unam Posthabita colui se Samo. Anquando exhibeo. Idem tertio Aen. Siera Dioneæ matris, diuisque scerebam. Aliquando concupisco, Lucan. libro primo, Fert animus causas tantarum exponere rerum. Pro extollo. Sil. Consulares omnes sententiam eius laudat, uirtutem animi ad cœlum ferunt. Pro gigno, produco, Virg. 1. Aen. Si duo præterea tales Idea tulisset terra uiros. Pro habeo, Idem: Ferre sui dederat monumentum & pignus Amoris. Aliquãdo affero. Idem. Legati responsa ferunt. Aliquãdo confesso. Idem: Quibus acer Bryx in procha suetus Ferre manu. Aliquãdo disturbo. Idem li. 1. Aen. Quippe ferant rapidi secum uerrantque per auras. Aliquando ostendo, Idem lib. 11. Captiuo huc ut se ferret in auro

Venatrix. Aliquando consulo, ut Pompeius tulit ad populum. Sic Ferre ad senatum, est tenatum aliqua de re consultare. Aliquando autero, Virg. in Daph. uide: Postquam te facta tu erunt. Aliquando refero, seu recipio. Teren. in Ad. Pro labore ab his ferro odit. Aliquando affequor, Idem in E. in. Q. iuduis a me præuam optato, id optatum feres. Quod si cum hoc uerbo, Præ me, Præ te, uel Præ se, addatur, significat dicto, uel facto, uel gestu aliquid ostendo: ut, Præ te fers tram, Cic. Qui accipit iniuriam meminit, & præ se fert, id est se mentem persequendæ iniuriz habere ostendit. In eundem sensum accipi solent Præ me duco, Præ me gero. Ferre auras, est affuescere aeris uarietati, quæ abest. Virg. lib. 2. Geor. Cum semel hæserunt aruis, aurasque tulerunt. Ferre tribum, ferre centuriam, prærogatiuum, dicitur is, qui tribum uel centuriam habuit sibi suffragantem. Cicero. pro Planc. Vna centuria prærogatiua tantum habet auctoritatis, ut ne mo unquam prior eam tulerit, quin renunciatus sit. Idem 4. Phil. Antum, unam tribum sine Carione ferre potuisses. Ferre suffragium, est suffragari, Cic. Attic. Ut uideris populus suffragium de cæde P. Clodij ferat. Ferre sententiam, est pronuntiare, Cic. pro Clu. Vos autem iudices de hominum fortunis sententiam fertis. Ferre fortunam, pro uiti. Ferre expensam, est id, quod alicui dederis, in rationes referre. Cui opponitur Referre acceptum, quod est, id quod acceperis ab aliquo, in rationes referre inter accepta. Vide Adrianum Cardinalem, qui diligentissime hæc explicuit.

FEROCIO, cis, cui uel ferocij, ferocitum, [Ferre ferocē.] *καὶ ὁ, ἡ, ferocis, uel ferociam exerceo. Ouid. Nullis affucta iuuentus Mox intractati more ferocit equi. Et Gel. lib. 1.*

FEROCITAS, *εὐστροφία*, [Ferocitas.] *εὐστροφία, Ferocitas. Cic. lib. 6. de rep. Qui comprimit effrenatam illam ferocitiam. Idem de Arusp. resp. Impetum gladiatoris, ferocitiamque compressi.*

FEROCITAS, tatis, [Ferocitas, superbia.] *λεῦκία, & (ut inquit Speusippus) excessus audaciz, haud metuens, quæ metuenda sunt. Cic. 1. de Offi. Equos ferocitate exultantes domitoribus tradere solent. Idem de Sen. Infirmitas puerorum, ferocitas iuuenum.*

FEROCITER, [superbamente.] *superbe. Pla. Amp. Superbi nimis ferociter legatos nostros increpant. Liu. 3. Caput Legati ferociter ostentantes. Idem 23. Ferocius, Cic. ad Q. Fr.*

FEROEVLVS, diminutiuum. Hirtius de Bel. Afr. Quod tu miles tam feroculus es?

FERONIA, *εὐστροφία*, nemorum Dea, a ferendis arboribus. Virg. 7. Aen. Et uiridi gaudens Feronia ludo. Item uros, sub monte Soracte, in qua eiusdem nominis dea erat.

FEROX, cis, [Ferre. Gal. Fier, courageux, orgueilleux, farouche. Hisp. Brany uerte con desatino.] *καὶ ὁ, ἡ, elatus, seuus, animosus ad certandum cum altero, & uim alteri inferendum, atque nocendum. Hor. Latium ferox. Sal. Ille animo feroci negat se fufum toti es Nuniidam pertimescere Vir. 4. Aen. Scat sonipes, & frenata ferox spumantia mandit. Pla. in Mil. Animo eram ferocior.*

FERRAMENTVM, instrumentum, ex ferro. unde Ferramenta fabrilia dicitur. Cic. 1. de Orat. Que molitio, quæ ferramenta, qui uestes? Col. l. 3. Cæcina fieri acutissimoferramento amputare prodest.

FERRARIA, *α, subit.* [Minera di ferro. Gal. Vne mine de fer, une sorg. Hisp. Herria, lugar do se haçe o labra el hierro.] *αὐστροφία, locus in quo ferrum foditur: ut Auraria, Argentaria, Aeraria, in quib. aurum, argentum, & æs effoditur. Cels. 7. Bel. Gal. Apud eos magnæ sunt ferrarie. Liu. 34. Vestigia magna instituit ex ferrarijs, argentarijsque. Est et nomen uros celeberrime in Italia circumpadana. Item promontorium in Hispania, nõ procul a Carthagine noua, ita nominatum, quod fodinas habeat ferri feracissimas. Mela. lib. 2.*

FERRARIVS, a, um, [De ferro.] *αὐστροφία, quod ad ferrum pertinet, ut Faber ferrarius, Fodina ferraria, Officina ferraria. Metalla ferraria. Plin. li. 34. c. 24. Ferraria aqua, qua utuntur fabri ferrarij ad extinguendum candens ferrum. Plin. lib. 28. c. 16.*

FERREVS, a, um, [Di ferro. Gal. De fer. Hisp. Cosa de materia de hierro.] *αὐστροφία, ex ferri materia. Plinius libro 10 cap. 42. Ferreo uerberatur radio. Ferream Fabricam inuenere Cyclopes. Plin. lib. 7. capitulo 56. Virgilius tertio Aen. Confixum ferrea texit Telorum seges. Idem 12. l. Ferreus ingruit imber. Translate pro duto, & inexorabili, Cicero ad Treb. Ferreus essem, si te non amarem. Idem Attic. decimotertio, O te ferream, qui illius periculis non moueris.*

FERRATVS, a, um, [Ferrato. Gal. Ferré. Hisp. Cosa herrada por de suera.] *αὐστροφία, id cui ferrum inducitur, unde Ferrata spicula. Vir. lib. 3. Geor. Ferratos sustinet orbes.*

FERRVGINEVS, a, um, [Di color di ferrigno ferrigno. Gal. Resemblant le fer entrouillé, soit en couleur ou autrement, per ferrigno.] *αὐστροφία, Coste de aquel color morado, negro] quod colorem habet ferri longa rubigine exilis qui est ex rufo & nigro commixtus. Sunt qui uelut Ferrugineum colorem eum esse, quem alio non uocamus Cæruleo, adducti opinor, auctoritate Plauti in Mil. qui eundem colorem Thalassius*

cum uocat & ferrugineum. sed certe Pla. non iccirco uocat colorem ferrugineum Thalsiscum, quod maris colorem referat, sed quem nauæ etiam ad colore soleant uti in mari. habet enim ibi Palæstrio, Pleusid. m, qui meretricem abducturus erat, ferruginea ueste exornatam uenire, ut facilius persuaderet militi se esse nauclerum. Non abimilis error est eorum, qui ferrugineum arbitrantur esse colorem Hyacynthi: quod Virg. 4. Geor. Hyacynthos uocat Ferrugineos. Constat enim uel Ouidij testimonio, florem Hyacynthi purpurei coloris esse, ut pote, qui Hyacynthi pueri sanguinem, ex quo enatus fertur, dicatur referre. certum est itaq; Vir. Hyacynthum non dixisse ferrugineum, quod ferrugineum colorem imitetur, sed eadem ratione, quæ. 6. Aen. cymbam Charonem dicit esse ferrugineam, quod scilicet funesta putabatur & lætuosa. solent enim lugetes uetibus ferruginei coloris ut. quod is color fuscus sit, & subobscurus. sic & Vir. Hyacynthum florem uocat ferrugineum, id est lugubrem & fœnestum, alludens nimirum ad fabulam illam, qua fertur hunc florem ex sanguine Hyacynthi pueri ad Apolline factu d. scilicet occisi, primum fuisse enatum. Verisimile autem est hunc colorem eum esse, quem supra diximus, qui scilicet ferruginis, a quo nomen habet, colorem imitatur: huncque eum esse, quem ueteres appellauerunt Baticum, seu Hispanum. quod etiam non obscure ostendit Vir. lib. 9. Aen. cum uocat Ferruginem Iberam, id est Hispanicam, quod coloris genere etiam hodie nauæ Hispani, atque adeo omnes tenuiores utuntur. Constat autem, hunc colorem fuisse uilissimum uel eo argumento, quod Plau. in loco iam citato ferrugineas uestes piscatoribus tribuit. nam cum iussisse: Pleusidem aduenire exornatum causa, & palatio ferrugineo, ut probe nauclerum ementiretur, subdit: Atque apud hunc senem omnia hæc sunt. nam is piscatoris habet. Huc accedit, quod Plin. l. 29. c. 6. scribit lacertas uirides ferrugineis. maculis esse distinctas. Lacertæ autem maculas eius esse coloris, quem iam indicauimus, nemo dubitat, qui uel semel lacertam uiderit. Non tamen inficias uerim, pro ea quæ est apud Latinos in distinguendis coloribus, uel ipso Plinio teste, uocabulorum inopia, colores aliqua ex parte ad hunc accedentes etiam Ferruginis nomine fuisse appellatos. unde Claud. lib. 2. de Raptu Proserpine, uiolas etiam ferrugineas uocat. quare plurimum ab ijs dissentio, qui hunc eundem faciunt cum colore cæruleo, quem alio nomine Venetum appellant. quorum errorem manasse arbitror ex loco Vegetij lib. 5. cap. 37. quod ibi Vegetius nauis uideatur tribuere colorem cæruleum, siue Venetum, quibus, ut supra ostendimus, Plau. assignat uestes ferrugineas. arbitrati sunt itaque eundem esse colorem, quem Plaut. Ferrugineum, & Vegetius Cæruleum, siue Venetum uocat. Sed hoc argumentum quam falsis innitatur fundamentis, facile diiudicabit, qui citatum Vegetij locum non oscitater excusserit. naque enim ibi cæruleum colorem nauis omnibus attribuit, sed ijs tantum, qui in bello nauali scaphis quibusdam exploratorij hostium consilia inuestigant. quibus etiam uelum nauis, atque ipsos adeo rudentes cæruleo colore tinctos esse habet, ut aquæ marinæ similitudine hostium oculos facilius fallant.

FERRUGO, [Ruggine del ferro. Gal. Rouillure de fer. Hisp. Orin, color morado, escuro ò de hierro.] ῥῆς, ῥῆς, rubigo ferri proprie dicitur, ut ærugo æris. Plin. lib. 23. cap. 8. Illi tunc inde ferrugo incipietes lichenas sanat. Translate Ferrugo color rufus dicitur nigrioris rubedinis, similitudine coloris ferri, rubigine exesi. unde Vir. lib. 9. Ferrugine clarus lib. ra.

FERRUM, ti, [Ferro. Gal. Fer, ferrement, ferraille. Hisp. Hierro.] σίδηρος, Cice. de Natu. Deor. Ex terræ cauernis ferrum elicimus. Ferrum aliquando pro glad. Cicero primo Tuscu. In feruorum ferrum & manus incidisset. In ferrum, atque in uincla coniecti. Cicero 7. Verr.

FERRUMEN, inis, pen. pro. [Saldatura. Gal. Souldure, liaison de metaulx ensemble. Hisp. Soldadura.] ῥάλλα, quoddam quasi gluten, iunctura, seu ligatura, qua metalla, siue etiam aliæ res consolidari solent. Plin. lib. 36. cap. 23. Calcem uocat ferrumen cæmentorum. id est lapidum, quod illa consolidentur & glutinentur cæmenta. Ferrumen auri, uocatur Chrysololla.

FERRUMINATIO, Paul. l. in rem actio. §. item quæcumque. ff. de rei uen. Ferruminatio per eandem materiam facit confusionem: plubatura non idem.

FERRUMINO, as, [Saldare, congiungere. Gal. solder & joindre ou coller ensemble. Hisp. Saldar l.2 mesma materia, como hierro.] ῥωά, ῥω, iungo, cōsolido. proprie de metallis dicitur, quamuis & ad alia transferatur. Pomponius iureconsultus: Si tuum scyphum alieno plumbo plumbaueris, argento ferruminaueris. Plin. pro glutinare posuit l. 36. Vitrum fulsuri mcoctum ferruminatur in lapides, id est glutinatur in formam lapidis.

FERTILIS, le. [Fertile, abondante, fructuoso. Gal. fertile, abondant, de grād raport. Hisp. Fertile, abundante, fructuoso.] ῥῆς, ῥῆς, serax. Colu. l. 4. Ex ijs partibus tunc sumuntur, quæ sunt fertiles. Fertiles agros

colere, Cic. 1. de Diuin. Virg. 2. Geor. Hic fertilis uuæ, Hic laticis, Plin. lib. 14. in Proæ. Tanto priscorum cura fertior, aut industria felicior. Ouid. 4. de Pon. Ferule pectus habes. Qui. 1. de arte: Fertior seges est alienis semper in agris.

FERTILITAS, [Fertilità. Gal. Fertilitate, abondance. Hisp. Fertilidad.] ῥῆς, ῥῆς, Feracitas. Cic. 2. de Diu. Quæ sit uel sterilitas agrorum uel fertilitas futura. Cæsar. 2. Bel. Gal.

FERUEO, es, ferui, uel ferui, [Bollire. Gal. Boullir. Hisp. Hervir, bullir.] proprie est, ex igne supposito calere. unde aqua proprie feruere dicitur, cum uel ignis commouetur & agitur. Transfertur ad ea quæ quouis modo calefiunt, siue aliquo æstu agitantur. sic Vinum feruere dicimus, quod ex musto transit in uinum. Plin. lib. 14. cap. 9. Mare feruere dicitur, cum æstu & fluctibus, agitatur, Ouid. 1. Met. Pontus uertigine feruet. Feruere opus dicimus, dum studio & diligentia elaboratur. Hominem quoque, ira, odio feruere dicimus, dum ira, aut odio incensus est. Cice. pro Quincti. Vsq; eo feruet, ferturque auaritia, ut & C. Hora. 1. epist. 1. Pectus auaritia, miseraque cupidine feruet. Ouid. 2. Metam. Animus tumida feruebat ab ira. Marti. Foras litibus omnia feruent. Feruet, quod bullit, aut calidum est. Plin. lib. 7. cap. 2. Feruentis aquæ contactum fugere. Migrat interdum in nomen, Ho. 1. Ser. Sat. 10. Quale fuit Casti rapido feruentis anni Ingenuum. Col. li. 2. c. 50. Aqua feruentissima, Cicero. 1. Offi. Fortis animus & magnus in homine non sapiente feruentior plerumque est.

FERUESCO, is, [Bollire] ut, Terræ feruescunt sole, Lucr. lib. 6.

FERUENTER, [Caldamente. Gal. Feuement, ardemment. Hisp. Hervientemente,] Cæli Cic. de damnatione feruenter loqui est ceptum.

FERUO, uis, ui, [Bollire,] Ferueo. Vir. 3. Geo.

FERUEFACIO, cis, [Far bollire. Gal. Faire boullir. Hisp. Hazer hervir ò bullir.] ῥῆς, ῥῆς, bullire facio. Cato de re rustica. Oleum feruefacito Feruefacio, pro calefacio. Plaut. Pseude. Ipsæ se patinæ feruefaciunt illico. Feruefacta iacula, Cæsar. 4. Bel. Gal.

FERUIDVS, a, um, [Bogliente. Gal. Fort ardent & bruslant, bouillant. Hisp. Cosa heruiente ò que hierue.] Feruens & maxime calidus. Plin. lib. 13. cap. 4. Nulla est frugifera nisi in feruida terrarum parte. Cic. 2. de Natu. Reliqua quarta pars mundi natura feruida est: id est ardens maxime. Ponitur & translate pro uehementi, feroci Liu. 27. Cum toto eo bello damnosa præpropera, ac feruida ingenia imperatorum fuissent, Et Cic. de Clar. Ora. App. Claudij uolubilis, sed paulo feruidior erat oratio.

FERULA, læ, [Bacchetta. Gal. Baguete, uerge. Hisp. Cayado, cañabeja ò palmetoria.] ῥῆς, ῥῆς, baculus, siue uirga, qua puerorum manus feruuntur, unde & nomen habet: quanquam sint, qui a ferendo malint deducere, quod propter leuitatem senes ferula pro Scipione solent uti. Iuu. Saty. 1. Et nos ergo manum ferulæ subduximus. Martia. lib. 10. Ferulæque tristes sceptræ pædagogum Cessent. Colu. Nec manibus mites ferulas. Idem: Ferulæque minaces Plantantur.

FERYLACEVS, a, um, ῥῆς, ῥῆς, Plin. lib. 7.

FERVOR, oris, [Bollore. Gal. Ardeur, ferueur, grand chaleur. Hisp. Hervor, obra de hervir.] ῥῆς, ῥῆς, calor uehemens, qualis est solis ætus. Plin. l. 1. c. 31. Indi surantur æstiuo feruore aurum. Hor. 1. Carm. Ode. 16. Me quoque pectoris Tentant in dulci iuuenta feruor, Cic. de Nat. mundi feruor ille purior.

FERVS, a, um, [Fiero, seluatico. Gal. Sauvage, farouche, cruel. Hisp. Fiero, bravo y cruel.] ῥῆς, ῥῆς, agrestis, & indomitus, cui opponitur Cicur: & per translationem atrox. feruus, qui ferinum animum habet. Virg. 2. Aen. Ferus omnia Iuppiter Argos Transkultit. Cicero ad Attic. lib. 12. O fera tempora, cum dubiter Curtius consulatum petere. Hinc Feritas naturæ quædam asperitas. Præferus, ualde ferus. Var. libro secundo, de re rustica. Boues Præferi multi in Dardania.

FESCENNINVS, uersus, carminis genus obscenitate & opprobrio plenum: ita dictum, ex Fescennia urbe primum allatum. Macro. lib. 2. Sat. cum Fescenninos in eum Augustus scripserit. Festus.

FESCENNIA, Hetrurij ciuitas. Plin. lib. 3. cap. 15.

FESCENNINVS, a, um, Vir. 7. Aen. Hi Fescenninus acies.

FESSVS, a, um, [Stanco, lasso. Gal. Lasse, trauaillé qu'on en pent plus. Hisp. Cansado.] ῥῆς, ῥῆς, fatigatus, & tam ad animum quam ad corpus refertur. Virg. 1. Aen. Cerealiaque arma Expediunt fessi rerum. Vbi Seru. Fessi rerum, id est penuria fatigati. Idem 2. Eclo. Thestylis & rapido fessis messoribus æstu. Plin. lib. 7. ca. 52. Puerum æstu & itinere fessum.

FESTINANTER, [Velocemente. Gal. Hastiuement, en diligence, soudainement. Hisp. Apressuradamente] celeriter. Cic. 5. de Fin. Nimum festinanter dictum. Festinantius, Plin. lib. 17. c. 11.

FESTINATIO, [Fretta. Gal. Hastie, hastiuete. Hisp. Prieffa ò quexura.] ῥῆς, ῥῆς, properatio. Cic. pro Mil. Quid afferbat festinationem?

FESTINATO, aduerbium, [Subitamente. Gal. Hastiuement. Hisp. Apressuradamente.] ῥῆς, ῥῆς. Plin. libro 18. capitulo. 10. Nisi festinatato

nato peragatur. *Quinti. lib. 4. cap. 1. Nihil festinato fecisse uideatur Milo.*

FESTINOS, as, [*Affrettare. Gal. Se hister s' ancer, diligenter. Hisp. Apressu raso, aquitar. se.] arsdw, propero. Virg. 2. Aencid. Festinate uiri. Interdum trepidare, & turbari. Salut. Festinantibus in summa inopia patribus. Teren. in Adelph. Quid festinas Geta? animum recipe.*

FESTINOR, aris, passiuum. Tacit. de moribus Germ. Nec uirgines festinantur. Id est, cito ad coniugium abripiuntur. Festinatus, parti. Plin. in Pane. Festinatis honoribus amplificat.

FESTINVS, [*Veloce. Gal. Hastif. fondain. Hisp. Presto y pressuroso.] celer. Ouid. 11. Met. Cursum festinus anhelat. Aduolat.*

FESTINE, [*Subitamente.] Cic. ad Q. fr. lib. 2. At te actam fabellam uideo festine.*

FESTIUITAS, [*Piaceuole. Ζα. Gal. Plaisance, joyeuete, joliete. Hisp. Aquella buena crianca y donayre] ἀσέως, lepor, & urbanitas sermonis. li. 1. ad Her. illud genus narrationis, debet habere festiuitatē.*

FESTIVS, a, um, [*Piaceuole, sicuto. Gal. Plaisant. s. yex. joli, recreatif. Hi. cosa bien criada y donosa.] ἀσέως, lepidus urbanus, factus: ut, dictum festiuum. Cic. lib. 1. Off. Dulcem, & factum, festiuumque sermonis, Ter. in Adel. O mi pater festiuissime.*

FESTRA, ostium minusculum in sacrario, ab fenestra per detractio- nem mediæ syllabæ. Festus.

FESTVCA, æ, s, [*Ramuscello, festuco. Gal. Vn festu, un getton & frion d' arbre. Hisp. La paja o pabillo] αζέως, minima quæque res, & leuissima. Col. lib. 8. c. 15. Per quos festucæ, surculique in auariis passim spar- gi sunt. Plin. li. 9. c. 19. Fœmnam coitum fugere, donec quas festucæ aliquam imponat ardeat. Festuca uirga prætoria, qua quis fiebat liber. Plau. in Mil. Ingenua, an festuca facta? serua, an libera est? Per- sius Sat. 5. Non festuca licitor quam iactet ineptus.*

FESTVCARIVS, Gell. lib. 20. cap. 9. Conferens uim illam ciuilem, & festucariam, quæ uerbo diceretur, non quæ manu fieret, cum uel bellica.

FESTVS, ita, stum, [*Festa, di festino, di festo. Gal. Feste, celebre, solemnel. Hisp. Cosa de fiesta que es de guardar.] εὐφράσιμος, εὐφροσύνη, solenniter læ- tum, & feriatum. unde Festi dies, in quibus uel sacrificia dijs offerebant, uel epulationes celebrabantur, uel ludi in honorem deorum agebantur, uel feræ obseruabantur. Vir. 1. Geor. Festis quædam exercere diebus Fas & iura sinunt. Idem: Festosque dies de nomine Phœbi. Cic. pro Clu. Quandoque Festus, ad festum diem pertinentur, Festæ frondes, quæ festis adhibentur.*

FESTVLAE, arum, olim Hetruriz insignis urbs, hodie modicus uicus non procul a Florentia. conditam uolunt ab Atlante Maurita- niæ rege.

F. A. N. T. E. I.

FIBER, ἀδύσωπ, animal in Ponto, sic dictum a fibris, id est ab extre- mis oris annuum, quas colit, & ubi maxime solet uideri, effossis enim in ripa cuniculis, caudam intra aquas tenet, reliquo corpore in sicco habitat. Albertus Magnus dicit, habere pedes aserinus posteriores, quibus facilius natet, anteriores caninos. Vide Callor. Est & Fiber, genus uespæ quadrupes incitatissimum, teste Felto. Plaut. Sic me subis quotidie, quasi fiber salicem. Fibrinus, a, um, Plin. lib. 17. cap. 28.

FIBREA, arum, ἰβερύλοβος, omnium extremitates rerum. unde & iecoris & cordis, & cuiuscunque uisceris extrema partes Fibræ dicuntur. Vir. li. 6. Nec fibris requies datur ulla renatis. Et Celsus pul- monis fibras nominat, cum lib. 4. c. 1. inquit: Pulmo in duas fibras ungulæ modo diuiditur. Quin, & minuta radicum in arboribus her- bisque capillamenta, hoc nomine appellantur. unde Plin. lib. 17. c. 10. de arborum sectionibus ait, solum eligi oportere quæ maxime rimosum ne sol exurat fibras. Vir. 1. Geor. & amaris iutuba fibris. Cic. de Div. Persius Sat. 1. Nec enim mihi cornea fibra est: id est nõ sunt mihi ita dura præcordia, ut laudis amore non capiar. Bu. Idè Sat. 5. Quod latet, arcana non enarrabile fibra.

FIBRATVS, a, um, ut Fibrata radix cæparum modo. Plin. lib. 25. ca. 5.

FIBVLA, s, [*Fibbia. Gal. Vne boucle ou agr. se. Hisp. La heuilla de la cinta o uesfidura.] πόρνη, proprie ornamentum cinguli ad uestem subli- gandam. Virg. 1. Aen. Aurea purpureum subnectit fibula uestem. Quandoque pro circulo æneo, quo adolescentulorum uirilia so- lent coerceri, conferuntur uocis gratia, quæ ex Veneris usu debilior reddi solet, & asperior. Solent etiam huiusmodi fibula comæ- dorum, histrionumque pudendis adhiberi, quod illi potissimum hominum generi uocalitas sit necessaria. Mar. lib. 7. Menophili pe- nem tam grandis fibula uescit, Vt sit comædis omnibus una satis. Aurea fibula donabant antiquitus milites. Liu. 39. Quinctius suos equites catellis, & fibulis donauit. Fibulæ item in ædificijs dicuntur ferramenta, quibus tigni coniunguntur. Cæf. 4. Bel. Gal.*

FIBVLOS, as, are, [*Afibitare. Gal. Boucler, agr. se. Hisp. Poner heuilla, ajuntar.] ἐμφορπίζω, sulcico, coniungere. Col. lib. 1. Omnes parietum iun- cturæ testaceis puluinis fibulantur. In fibulo, super glandem penis fibulam, id est circulum æneum induco, quod fiebat duab. de caus-*

sis, uel uocis seruandæ gratia, uel ualetudinis. Vide Cæl. 1. 7. c. 25.

FICARIA, ita, locus ficis arboribus confusus. Pallad. lib. 4.

FICARIVS, a, um, συκινός, quod ex ficu est. Plin. libr. 11. c. 35. Ficarios culices caprificus generat. Cato c. 48. Ficaria imponito.

FICATVM, [*Fegato.]* secur suillum, maxime a sue fico pasta.

FICEDVLA, [*Beccafico. Gal. Bequefigue. Hisp. Aue comedora de bigos.] συκιδίς, auis est, quæ ficuum esu pinguefcit. Mart. li. 13. Cum me ficus alat, cum pascat dulcibus uis, cur potius nomē non dedit uua mihi? Lucr. Sat. 14. Mergere ficedulas didicit nebulone parante. Vbi dictionis huius antepenultima corripitur, quæ in uersu Martialis iam citato producitur. Plin. lib. 10. c. 29. Alia ratio ficedulis. nam formam simul coloremque mutant. Hoc nomen non nisi autumno habita in delicijs. unde Gel. lib. 19. c. 8. scribit, tantam fuisse ueterū in cenis instruendis luxuriam ut negarent auem ullam, præter ficedulam totam, comesse oportere.*

FICETVM, ita, [*Ficaret. Gal. Figueraye, lieu complante de figuiers. Hisp. Fiqueral, arboleda da higuera.] συκάν, locus ubi ficus conlitæ sunt. Var ro: In locis frigidis ficeta fieri nõ possunt. Mar. iocū captās ex am biguo Ficetum posuit pro obscœnis partibus ficosis, id est multis ulceribus, quæ ficos uocant, oblitis. lib. 12. Vt pueros emeret Labienus, uendidit hortum: Nil nisi ficetum nunc Labienus habet.*

FICITAS, ficorum fructuum abundantia. unde ficitor. Nauius.

FICITOR, p. c. συκολόγος, ficorum amator, seu ficorum collector. Ne uis apud Nonium, Ficitores omnes cupiunt ficitatem.

FICITE, [*Ficitamente. Gal. Fieintement, par fiction & feintise. Hisp. fingiendo.]* Cice. Appio Pul. lib. 3. Cauere, ne cui suspicionem fite reconciliatæ gratiæ darem. Ficite, & simulate loqui. Cice. Q. Fr. libr. 1.

FICTILIS, le, [*Di terra. Gal. Fait de terre à potier. Hisp. Cosa heca de barro.] πλαστόν, a figulo factum: ut Fictilia dolia. Plin. lib. 35. capit. 12. Vrina fictilis, Cice. in Parad. Pocula fictilia, Tibul. lib. 1. eleg. 1. Fictilia uasa, Cic. Att. lib. 6. Difficilis, Propert. lib. 4. Eleg. 1. Fictile, lis, subst. Iuue. Sat. 11. Et quadringentis hummis condire gulo- sum Fictile. Idem Sat. 3. Fictilibus cenare pudet. Aufonius. Fictili- bus cenasse ferunt Agathoclea regem. Plin. lib. 35. Fictilia pluris constant, quam murrhina.*

FICTOR, πλαστής, qui ex creta atque argilla opera facit. Cicero. 2. de Nat. Deo. Deos ea facie nouimus, qua pictores, fictoresque uolue- runt. Fictrix, icis. Cic. de Nat. Diuina prouidentia fictrix & mode-atrix materiæ.

FICTVS, participium, a Fingor, [*Formato, finto, simulato. Gal. feint, con- trefait, controue. Hisp. fingido, simulado.] πλαστός, formatus. Cic. in Piso. Ex argilla fictus homulus. Aliquando ex parti. sit nomen, & tunc significat falsus, simulatus. Ter. in Eun. quæ uera audiui, ta- ceo. sin falsum, aut fictum, palam est. Cic. de Ami. In Amicitia nihil fictum, nihil simulatum.*

FICVLNEVS, a, um, siue Ficulnus, ex ficu arbore. Plin. lib. 25. cap. 28. Sunt & ficulnei caules. Hor. 1. Ser. Sa. 8. Olim truncus eram ficul- nus inuitale lignum. Eadem autem forma Ficulnus, & Ficulneus di- cimus, qua Saligneus, & Saligneus, Iligneus, & Iligneus. Cato: Fibu- læ unde fiant aridæ, iligneæ, ulimeæ, nucæ, ficulneæ. Ficulnea ar- bor, Col. lib. 5. cap. 11. Ficulnea ligna, Plin. lib. 16.

FICVS, [*Fico. Gal. Figue. Hisp. Figo fruta.]* tria omnino significat, fru- ctum scilicet notissimum, quem Græci συκον, uocant: deinde arbo- rem ipsam, quæ hunc fructum profert, quam illi συκιδ, appellat: tertio huleris quoddam genus in locis pilosis nascens, a similitu- dine fici fructus ita appellatum. pro hac itaque significationum uarietate diuersa habet genera, & declinationes. nam cum pro fru- ctu accipitur, tam secundæ declinationis est, quam quartæ: & est generis fœminini, Var. lib. 1. de Re rust. Fici semen naturale intus in ea fico, quam edimus. Et paulo post: Resticulas per ficos: quas edimus, maturas perferunt. Plin. lib. 15. cap. 18. E reliquo genere pomorum ficus amplissima est. De quarta declinatione etiam fre- quentia occurrit exempla. Mar. Ficus non habet unus ager. Diminutiuum est Ficululus, συκίον Plaut. in Stic. Nucibus, fabulis, ficulis.

FICVS, [*Fico.] συκίον, pro arbore generis fœm. est, est secundæ uel quar- tæ declinationis. Plin. lib. 16. Fici, quarum radices longissime sunt. Inuen. Sterilis mala robora fici. Ci. de Ora. secundum quarram de- clinationem inflexit: Cum quereretur, quod diceret, uxorem suâ suspendisse se de ficu.*

FICVS, pro morbo, [*Mal de fico, porrofico.] συκίον, mal. g. & secundæ de- clinat. Mar. lib. 1. Dicemus ficos. Ceciliane tuos. Nascitur hoc uitium fere in capite, tum in capillo, tum in barba, & locis obscœnis quæ pilis integuntur. Cels. lib. 5. cap. 3. Est etiam ulcus, quod a fici similitudine συκωσις, a Græcis nominat. Caro excrefcit: & id quidem generale est: sub eo uero species sunt. nam alterum ulcus du- rum & rotundum; alterum humidum, & inæquale.*

FIDEICOMMISSARIVS, habet passiuam significationem, nam is di- citur, qui fideicommissionem accepit. Vlpia. 1. Fideicommissa. de Lega. 3.

FIDEICOMMISSVM, species dispositionis ultimæ uoluntatis, cum testator alicuius fidei alicui committit, quod alteri sit traditurus: quod iccirco Fideicommissum dictum est, quod ex fide eius, cui committebatur, pendebat. Postea fideicommissa, ut omnis fraudis humane occasio amputaretur, ab Augusto ad necessitatem iuris sunt retracta.

FIDEICOMMISSVS, a. um, ut Libertas fideicommissa, id est fideicommissio relicta. Vlp. l. Titius. ff. de actio. empt.

FIDEIUBIO, bes, [*Promettere per altri Gal. Pleigev ou respondre. Hisp. fiar por alguno.*] pro alio promitto. Vlp. l. si dubites. §. filiusfam. ff. de fideiuss. Filiusfamilias pro patre poterit fideiubere.

FIDEIUVSIO, ἐγγυσις, ἐγγύωνσις, sponso pro alio facta. Iab. l. Sed et si. ff. de fideiuss. Servus fideiussionis nomine obligari non potest.

FIDEIVSSOR [*Mallenadore. Gal. Pleigev ou respondant. Hisp. fiador por alguna persona.*] μισογγυνησις, sponso, qui pro alio aliquid promittit. Donatus: Fideiussor est auctor credendi, alium aliquid daturus, futurumve sua fide, suoque periculo promittens. Vlp. in tractatu de fideiussor. Vbi illud obiter animadvertendum est, pro eodem dici. Fideiubeo, & diuisis distinctionibus. Fide mea esse iubeo, Paulus. Iubi autem. ff. de uerb. obl. Si filiusfamilias ita stipulatus fuerit, quantum Titio credidero, fide tua esse iubes.

FIDELIA, ἀγαθότης, genus uasis Sami, teste Nonio, ad usus plurimos accomodati, Persius: Disce, nec inuideas, quod multa fidelia potest. In locuplete penu. De eadem fidelia duos dealbare parietes, est eadem opera duos uelle demereri. Curius Cic. lib. 7. fam. Tractum ab ijs, qui parietibus albarium inducturi, colores habent in fictilibus preparatos.

FIDELIS, lea, a fide, [*Fedele. Gal. Fidele,oyal,feal,seur,seable. Hisp. Gofa fidel.*] πιστός, qui seruat fidem. Cic. Sulpitio lib. 4. Si quem tuorum fidelium uoles, ad m: mittas. Idem Q. fratri Græcorum familiaritates parum fidelis. Terent. in Hecy. Quam fideli animo, & benigno in illam fut. Transfertur ad inanimata. Plin. lib. 26. cap. 36. de harundinum comis. Glutino tenacior, rimis que explendis fidelior pice.

FIDELITAS, [*Fidelità. Gal. Fidelité,loyauté,seauté,assurance. Hisp. fidelidad.*] obseruatio fidei. Cic. ad Q. Fr. lib. 1.

FIDELITER, [*Fideliemente. Gal. Fidelement,sealement,loyalement,ou loyalelement. Hisp. fidelmente.*] πιστῶς. Horat. 1. epist. Nec reuertent parulæ commissa fideliter aures. Fidele, aliud aduer. Plau. Capt. Fac fidele sis fideli.

FIDENARIA, ἀσπίδων, ἀσπίδων Stephano; & Fidenarum, ἀσπίδων, Straboni, urbs Latinorum mediterranea. Virg. lib. 6. Urbemque Fidenam. Iuue. Sat. 5. Viuat Fidenas, & agello cede paterni. Hinc Fidenates, ἀσπίδων, ἀσπίδων Stephano dicti, Fidenarum incolæ. Plin. lib. 3. cap. 5.

FIDENTIA, τίς, [*Fidanza. Gal. Fiance,confiance. Hs. Fianza,confianza.*] βλάβος, firma animi confusio, & fortitudinis pars, per quam animus multum in se fiducia cum certa spe collocauit. Ponitur autem in laude, ut & Fidens, unde deducitur Confidens autem & Confidentia plerumque in malam partem interpretamur. Cic. 3. Tulc. Qui fortis est, idem est fidens: quoniam Confidens mala loquendi consuetudine in uicio potitur: dictum a confidendo, quod laudis est: qui autem est fidens, is profecto non extimescit. Idem 4. Tulc. fidentia, id est firma animi confusio, scientia quedam est, & opinio grauis, non temere assentiens: metus quoque est diffidentia expectati & impendentis mali.

FIDENTIA, æ, oppidum Italiae, incolæ Fidentini. Plin. lib. 5. capitulo 15. Est & Hispaniae Bæticæ urbs, alio nomine Iulia. Idem lib. 3. cap. 1.

FIDENTER, [*Arditamente. Gal. Assurancement, hardiment, Hisp. Confianza, confianza. Hisp. Zanoa, Zanoa,*] intrepide, cum fiducia. Cic. 1. de Orato. Fidenter confirmare. Fidentius alicui scribere, ad Attic. lib. 6.

FIDES, fidei, [*Fede. Gal. Foy,loyauté,seante. Hisp. La fe.*] πίστις. Cic. 1. Offic. Fundamentum Iustitiæ est, fides, id est, dictorum, conuentorūque constantia & ueritas, ex quo credamus, quia fiat, quod dictum est appellatam fidem. Ter. Heaut. O Iuppiter, ubinam fides? Constantis fidei. Tacit. lib. 19. Neque fidei constantis, neque strenuus in perfidia. Fidei plenus. Cic. de sen. Fides tabularum, id est auctoritas. Cic. pro Arch. Bonæ fidei possessor qui ignorauit rem, quæ emit, alienam esse: aut purauit eum, qui uendidit, ius uendendi habere. Budæus, bona fide id est serio. Pla. Aul. Dare fidem, sancte promittere. Cic. 2. de Finibus ob fidem, quam dederat hosti, ex patria Carthaginem reuertisse. Accipere fidem, & dare. Virg. 8. Aenei. Accipe, daque fidem. Dare fidem publicam, est publico nomine securitatem, uel impunitatem promittere. Cic. 3. Catil. Fidem ei publicam dedi, hortatus sum, ut ea, quæ sciret, sine metu indicaret. Accipere fidem publicam, est, quod barbari dicunt, impetrare saluum conductum. Sic interponere fidem publicam, saluum conductum dare. Salu. Jug. L. Calsius Iugurtham, imposita fide pu-

blica, Romam dicitur, Venire fide publica, Venire sub saluo conductu. Salu. Ibi dem. Affecta fides. Tacit. lib. 19. Et credebatur affectam eius fidem primum. Id est, fidem lafam: sicuti Luu. dicit, Res affectas lib. 6. Affectam fidem uocat lib. 17. Habe e fid m alicui, est credere. Ter. And. Pro modum habeo iam tibi fidem. Implorare fidem alicuius id est auxilium. Ter. Ad. Ille fidei nunc uestram implorat Demea. Ciere t dem, idem. Iuu. Sat. 5. Nos hominum, diuumque fidem clamore citemus. Lruius Saganus fideque nostram implorantibus. Interponere fid m. Ci. de Cla. Ora. Lusitanis a Galba contra interpositam fidem interfecit. Fidem si verare, est preltare quod quis pollicitus est. Cic. pro Flac. Fufijs satisfacti ablentibus, & fidem suam liberat. Mutare fidem est pactum rescindere, & uiolare promissum. Sal. in Iugu. Prof. cio cuncti, aut magna pars Carthensium fidem mutauissent. Fallere fidem est, quod quis sua fide promittit, non seruare. Cicero primo Offic. Ad Iupplicium redire maluit, quam fidem hosti datam fallere. Pl. æstare fidem. Cic. Attic. lib. 9. Meum officium, fidem, pietatem ijs præsto. Ouid. 3. Fausto. Bacche fidem præstita. Item Bonæ fidei homo uocatur, cui res tuto creditur. Sueto. in Aug. Populo promissum congiarium reposcenti, bonæ se fidei esse respondit. Cic. Len. lib. 1. epist. Fidem pro promissione, & quasi sponso posuit: Pompeij fides, quam de me Cæsari dederat. Facio fidem est rem per argumenta, tabulas, aut testes probare. Cicero secundo, de Leg. agr. Fac fidem, te nihil nisi populi utilitatem querere. Interdum fides pro fiducia. Ter. And. Tritis seueritas inest in uultu, uerbis fides. Est item Fides uocabulum negociatoribus proprium, pro constantia illa promissorum, qua debitores suo loco & tempore præstant, quod promiserunt. Cic. pro Pompeio. Scimus, Romæ solutione impedita, fidem concidisse. Idem Attic. lib. 11. Huius pecuniam permutatione fidem nostram facile tuebere. Caf. 3. Bel. Gal. Cum fides tota Italia esset augustior, neque crederet pecuniam foluerentur.

FIDES, fidium, λύρα, lyra siue cythara aliudve instrumentum musicum in chordis habens harmoniam. Cic. de leg. Neros iustit in Timothei fidibus incidi. Idem de Ora. Omnes uoces, ut nerui fidibus, ita sonant, ut a motu animi sunt pulsæ. Legitur & in singulari numero. Fides, fidis, quod non temere alibi reperias, quam apud poetas. Cic. in Arat. Cedit clara fides Cyllema. Pers. Saty. 6. Atque marem strepitum fidis intendit Latinæ. Ouid. in epist. Ocyrones: Me fide conspicuus Troie munitor amat.

FIDICEN, ἀσπίδων, qui cythara, lyra uel canit. Cic. Pæto: Socratem fidibus docuit nobilissimus fidicen. Hora. 4. Carm. Romanæ fidicen lyra.

* **FIDICINA**, quæ fidibus canit. Ter. Eun.

FIDICINVS, a. um, quod ad fidicinem pertinet. Pla. in Rud.

FIDICULA, æ, [*Ceiberina, ceibereta. Gal. Vue petite harpe ou petite corde. Hisp. Trato de cuerda.*] λύριον, dim. a fide, seu fidibus, cum lyra, siue cythara significatur. Gell. lib. 1. Achæos Homeræ pugnam didici ait, non fidicularum concentu conspiratam. Cicero. lib. 3. de Nat. Si piatani fiducula ferrent numerose sonantes. Est & Fiducula inter alia constituta, quæ fides a Columella, ab Higinio Lyra nominatur. Plin. lib. 28. Fiducula occasu suo autumnum inchoat. Prætere Fiducula, numero tantum plurali, sumitur pro instrumēto torquendi, ex duobus, ut putatur, obliquatis lignis compacto, ab extorquenda ueritate ac fide, uel a neruis fanibus, quibus homines torquendi ligantur. Sue. in Tib.

FIDIVS, Iouis filius creditus est, quem ut fidei præfidem colebant. Pla. Per. Deum Fidium credis iurato mihi. Vnde Medius fidius.

FIDIVS, ius, [*Confidant, fidarsi. Gal. Se fier & croire à quelqu'un. Hisp. Confianza de alguno.*] διαπίστεω, fidem habeo, credo: & tam cum ablatiuo, quam cum datiuo constructur. Iuue. Fidimus eloquio Ciceronis. Virg. 9. Aen. Et fidere nocti. Plin. in epist. Solimus, qui ingenio parū fidimus, latietatis periculum fugere.

FIDUCIA, æ, [*Fiducia, fede, fidanza. Gal. Fiance, & assurance. Hisp. Fianza, & confianza.*] διαπίστεω, idem pene quod fidentia, certa quedam opinio & spes de se, uel de alio concepta. sumiturque tam in meliorem partem, quam in deteriorem. Cic. 2. Verr. Habeo hominē præpotentem, cuius fiducia prouinciam spolio. Idem de Amic. In uita nulla stabilis beneuolentia possit esse Fiducia. Virg. 1. Aene. Tanta ne uos generis tenuit fiducia uestri? Idem 9. Aenei. Cernis quæ Rutulos habeat fiducia rerum. Accipitur etiam Fiducia apud ueteres pro fundo, uel alia quauis re, ea lege uendita, ut aliquando redeat ad uenditorem, Boetius in 4. Commen. Top. Fiduciam (inquit) accepisse dicitur cum res aliqua ea lege mancipatur, ut mancipanti aliquando remancipet. Veluti si quis tempus dubium timens amico potentiori fundum mancipet, reddituro, cum tps illud dubium præterierit. Cic. pro Flacc. Pecuniam adolescentulo grandi senore, fiducia in accepta, occupasti, hanc fiduciam tibi commissam tenes hodie, atque possides. Inde Fiduciarum mancipationem ueteres uocauerunt, quam hodie dicimus uenditionem: cum regressu, siue sub redimendi potestate contractam, & re ipsam fidu-

- stariam, quæ alteri ea lege traditur, ut postea reddatur ei, qui emāciparit. Li. 32. Optimum ratus eam Nabidi Lacedæmonū tyrāno, uelut fiduciariā dare, ut uictori, sui restitueret: si quid aduersi accidisset, ut ipse haberet. Fiduciarius hæres uocatur ab Iaboleno in I. Seius ad Trebel. quem alias uocamus Fidei commissarium, quæ hereditas uelut fiduciariam uideatur accepisse, quam mox alteri sit traditurus. Cæf. Bel. Ciu. lib. 2. operam Legati uocat fiduciariam, quia Legatus potestatem suam ab imperatore, accipit, quæ redeunt ad exercitum imperatori debet cedere.
- FIDVS**, a, um, [Fidèle. Gal. Seur, loyal, feal. Hisp. Fiel, de quon se puede fiar] cui fidendum est. Ci. de Ami. Tarquinius dixisse fertur, cum, cum exul esset, se intellexisse, quos fidos amicos habuisset, & quos infidos. Idem 2. de Finibus: iustitiae fida custodia.
- FIDE**, [Fidèlement Gal. Fidelement. Hisp. fielment.] πῖσῶς, fideliter. Cic. Cæf. lib. 1. Ne me ista terrent, quæ mihi a te ad timorem fidissime proponuntur.
- FIGULINVM**, κρημνιστον, opus ipsum figuli. Plin. lib. 34. cap. 10.
- FIGULINVS**, a, um, κρημνιστος, Figlina creta, qua figuli utuntur. Plin. lib. 10. cap. 21. & Var. 3. de re rust. cap. 9.
- FIGMENTVM**, quod fictum est, Cic. 2. de Ora. sine figmentis fucoque puerili.
- FIGO**, is, xi, xum, [Ficcare. Gal. Ficher, atzcher. Hisp. Hincar.] πηγυμι, immitto, planto, affigo. Virgil. 4. Georg. Ipse feraces Figat humi plantas. Cice. Att. li. 1. Scripsisti ad me, quoddam caput legis Clodium in curia posse fixisse. Figere per translationem pro firmare. Cice. Attic. libr. 8. Scito labare meum consilium illud, quod iam satis fixum uidebatur. Interdum pro percutere, ferire, Iuuen. Sat. 2. Cum tener uxorem ducat spado, Mæuia Tuscum Figat aprum. Figere arma dicebantur gladiatores iam emeriti, cum arma sua ad templi parietem, aut columnam suspendebant. Horat. primo epist. Veianus, armis Hercules ad postem fixis, latet abditus agro. Figere spem suam in aliquo, est omnem spem suam in eo repositam habere. Figere beneficium clauo trabali, prouerbialis locutio est, pro operam dare, ut perpetua beneficij extet memoria, Cic. 7. Verr. Ut hoc beneficium, queniadmodum dicitur, trabali clauo figeret.
- FIGULINA**, ne, seu, Figlina, officina figuli. Plin. li. 7. c. 56. Figlinas primus inuenit Choræbus Atheniensis.
- FIGULARIS**, re, quod ad figulum pertinet. Plant. Epist. Versutiores, quam rota figularis. Creta figularis, qua utuntur figuli, Colum. lib. 6. cap. 16.
- FIGVLVS**, κρημνιστης, qui ex creta, atque argilla opera facit. Plin. libr. 35. cap. 12.
- FIGURA**, æ, [Figura, a phetio Gal. Figure, trait, seizon. Hisp. La figura è imagen de alguna cosa] εἰκων, forma, species, a fingendo dicta, εἰκων, τύπος. Cice. lib. 1. Offic. Principio corporis nostri magnam naturam ipsa uideret habuisse rationem, quæ formam nostram reliquamque figuram, in qua esset species honesta, eam posuit in promptu. Idem 5. de Fini. Figura est forma & statura corporis nostri ad naturam apta. Teren. in Eunu. Noua figura oris, color uetus, corpus solidum & sicci plenum, Ouid. 2. Metam. Adimam tibi nanque figuram. Qua tibi, quaque places nostro importuna marito. Figura (inquit Alconius) est circa gestam, sicumque membrorum staturus, circa ornatum & habitum uelutis. Figuræ etiam apud grammaticos, & rhetores uocantur flosculi quidam orationis a consueto loquendi usi recedentes. Quintil. libr. 9. c. 1. Figura est conformatio quædam orationis, remota a communi, & primum se offerente ratione.
- FIGURATIO**, Plin. li. 11. ca. 37. Ut in unoquoque poscit figuratio. Pro imaginatione. [Imaginatione. Gal. Figurement, seizon. Hisp. Aqueña obra de figurar o hazer imagen.] Quint. Declam. 6. Si quisquam figuratio quadam in hæc malorum conditione iudicem ponat. id est, imagineetur.
- FIGVRO**, ras, [Figurare, formare. Gal. Figurer, former, seizonner. Hisp. Figurar, hazer figura è imagen.] εἰκων, τι, μο, forma, & figuram induco. Cice. de Vniu. Mnadum deus ea forma figurauit, qua omnes reliquæ formæ concluduntur. Li. 6. lib. 6. Hominem figurauit, ex limo terræ. Figuratus, Cic. 2. de Nat. Deo. Quid de bubus loquar? quorum ipsa terga declinant non esse se ad onus accipiendum figurata. Oratio figurata, figurarum coloribus, ueluti flosculis quibusdam exornata.
- FILIA**, liæ, [Filia,] θυγατήρ, proles foeminea. Virg. Aeneid. Sola domum, & tantas seruabat filia sedes. Cic. pro Cluent. Despondit ei filiam suam.
- FILICTVM**, sti, locus filice herba oblitus. Col. lib. 2. cap. 2.
- FILITFAMILIAS**, [Filiolus di fam. gli i] liberi patrisfamilias potestati subditi. Cic. pro Cæf. Filiumfamilias, patre parco & tenaci. Filii familiarum. Tacit. lib. 1.
- FILIVS**, lii, [Filiolus. Gal. fils. Hisp. Hijo legitimo è natural.] υἱός, πατήρ, ab amore: quod omnium constantissimus amor sit parentum in filios. Cicero. 2. de Finibus. Effigie probitatis paternæ filius. Ex
- improbo patre probum filium nasci, Cic. pro Q. Ros. Appellatione filiorum (ut Iureconsulti sentiunt) etiam filij continentur, sed non e contrario. Fratris filius pro nepote. Teren. in Phorm. Phædrum, mei fratris uideo filium mihi ire obuiam. Cæf. 5. Bel. Gal. quod ei & filius, & fratris filius ab Cæsare remissi essent. Dicitur & de brutis. Colum. lib. 6. cap. 37. Nepotibus, quam filiis, utilior. Terræ filij, dicuntur obscuro, ignotoque genere nati: siue quod terra sit omnium communis parens, siue quod iuxta poetarum fabulas gigantum genus ignobilissimum e terra procreatum dicatur. Unde apud luuenalem fraterculus gigantum pro homine ignobili legitur. Cicer. Attic. libro primo, Hanc terræ filio nescio cui, committere epistolam tantis de rebus non audebam. Fortunæ filius, cui omnia prospero fortunæ euentu succedunt. Hor. 2. Ser. Sat. 6.
- FILIOVLVS**, li, [Figliolino.] τρυχιον. Iuuen. Saty. 4. Quod tibi filiolus, uel filia nascitur ex me. Cicer. Attic. lib. 1. Filiole me auctum scito.
- FILIOLA**, læ, [Figlioletta.] Συγάριον, Cic. 1. de Diu.
- FILIX**, icis, [Felce. Gal. Feuchere, ou songere. Hisp. Helecho.] ἡλίπς, herba est sine caule, sine flore, sine semine. Virg. 2. Geor. Et filicem curuis inuisam pascit atratis.
- FILVM**, li, [Filo. Gal. Fil ou filet, trait, ligne. Hisp. El hilo que se bila.] ὄνμα, quod ex lino lanave trahendo ducitur. Ouid. 4. Metam. E quibus una leui deducens pollice filum. Deducit aranea filum pede, Idem. 1. Amor. Hor. 2. Carm. Ode. 3. Dum res, & ætas, & fororum Filatrum patiuntur atra. Idem, Parcarum. Aliquando ponitur pro linea fabrorum. Varro Sumptoque atramento sutorio filum duxit. Aliquando pro lineamentis faciei, & uenustate formæ. Gel. lib. 14. cap. 4. Forma ac filo uirginali dixit imaginem iustitiae fieri solitam. Idem libr. primo, capitul. 9. tradit. Pythagoram explorare solitum discipulos ex totius corporis filo, atque habitu. Transferretur & ad phrasim orationis. Hor. 2. epi. 1. Tenui deducta poemata filo. Tracta est metaphora à textoribus, qui telam tenuissimo filo textentes probatissimam conficiunt. Cic. de Ami. aliud quoddam expectimus filum orationis tuæ.
- FIMBRIA**, [Fibbie. Gal. Frange, bord. Hisp. La bordadura de la uestidura.] κρημνιστων, θύρα, uelutium ora dicebatur, quæ incisas habebat ferræ dentibus non absmiles. Plin. lib. 7. cap. 50. Signa letalia fimbriarum curam, stragulae uelutis plicaturas: Nonius cuiuslibet rei extremitatem hoc nomine significari tradit. unde & cincinnorum fimbrias dixit Cice. in Pisonem. Erant (inquit) illi compti capilli, & madentes cincinnorum fimbriæ. Inde Fimbriatus per ambitum incisis Sueton. in Cæf. Vlum ferunt lato clauo ad manus fimbriata utricæ folia scribit esse Plin. ex quo colligimus, qualis fuerit positura & flexura fimbriarum.
- FIMETVM**, ti, Cessio, letamaio. Gal. Fumier. Hisp. Mulador de aquel esteercol.] κρημνιστων, sterquilinum, quo simus congeritur. Plin. lib. 24. cap. 2. Fimeta sub dio concauo loco, & qui humorem colligat, intacta stramento, ne in sole arefcat, fieri iubet Virg.
- FIMVS**, un, [Lettame. Gal. Fieus, fiente. Hisp. Lahienda, estihercol de animal.] κρημνιστων, letamem dicitur, & excrementa animalium, quibus agri stercoreantur. Plin. lib. 29. cap. 9. Varro priacipatum dat turdorum simo ex auarijs. Vir. 1. Geo. Ne saturare simo pinguui pudeat sola. Legitur & simum neuge. Plin. lib. 29. c. 6. Columbarum simus cum aceto ad epiphoras laudatur. Et paulo post. Turturis simum albugines extenuat. Apuleius & fræminino genere utitur, cum ait: Liquida simo stricium egesta.
- FINALIS**, is, [Finale.] τελος, quod ad finem pertinet: ut Finalis causa, cuius gratia opus aliquod fit.
- FINDO**, dis, di, filium, [spezzare, fendere. Gal. Fendre. Hisp. Hender.] χιζω, scindo, & diuido. Ouid. 1. Trist. Eleg. 7. Terra feret stellas, cælum findetur aratro. Findere freta clauis, Prop. lib. 3. Rura finduntur uomere, Claud. 1. iu. Eutrop. Virg. 6. Aeneid. Hic locus est, partes ubi se uia findit in ambas. Fissus, participiū: ut, Lignum fissum, Virg. 9. Aeneid. Paries fissus tenui rima. Oui. 4. Metam. Fissus, us, ui, pro fissura. Cicero tertio, de Nat. Deo. Quis inuenit fissum iecoris?
- FINGO**, is, xi, æum, [Fingere, formare. Gal. Feindre, faire è forme. Hisp. Hazer cosa de baro componer] πλάττω, cõpono, formo. unde & figuli dicuntur: & uas fictile, quod formatur ex argilla, aut creta. Salu. in Catil. Quæ natura uentri prona, atque obedientia finxit. Lacta. li. 1. Homines eorum simulacra finxerunt. Generale uocabulum est ad omnia, quæ ingenio manuque artificiose formantur, ut apud Cæf. lib. 1. Offic. Apum examina, non fingendorum uasorum causa congregantur, sed cum cõgregabilia natura sint, fingunt fauos. Vir. 8. Aen. Et corpora fingere lingua, id est lambendo formare. Aliquando simulare: quoniam ea, quæ simulamus, ita formamus, ut uera esse uideantur. Cic. de Finib. Talibus exemplis non fictæ solum fabulæ, sed etiam historię refertæ.
- FIRMO**, is, iui, itum, [Compire, finire. Gal. Finir, arrester, faire fin è conclusion. Hisp. Finescer y acabar.] τελεω, perficio, absoluo.

Plin. de uiris illu. Cum inter Romanos & Albanos bellum fuisset exortum, placuit rem paucorum certamine finire. Animam finivit. **Quid. 7. Metam.** Dolores finire. **Virg. 12. Aenei.** Gladio finire dolorem, **Out. 1. de Pont.** Aliquando est terminum ponere, metari. Sic dicimus finire alicui prouinciam certo tempore, pro prae scribere alicui tempus administrandae prouinciae, quo elapso, de prouincia debeat decedere. **Cic. Att. li. 8.** Marcello consuli, finem ti prouincias Gallias Cal. Martij. restit. Sic etiam finire regiones animo dicebantur augures, cum fines templi animo designabant. **Liuus primo.** Signum, contra quod longissime conspectum oculi ferebant, a quo finit. Finire agros, est cuiuslibet agri sui fines praescribere. unde & Finitores dicuntur terrae mentores, aut etiam alij arbitri, qui lite de agrorum finibus exorta suos cuique limites praescribunt. **Plau. in Pœn.** Regiones, limites, confinia determinabo ei rei factus finitor sum ego. **Cicer. pro lege agr.** Finitorem mittant: ratum sit. Finitor rerum maximus, **Stat. 8. Theb.** Finitorem item uocant Latini, circulum, partem caeli, conspicua nobis a non conspicua firmamentum. Accipitur etiam Finire pro definire, **Quintil. libro secundo.** Rhetorice finitur uarie. Sic Finitur uarie. Sic Finis, & definitio pro eodem accipiuntur. **Quintil. lib. 2. c. 16.** Hic frequentissimus finis, Rhetoricem esse uim per suadendi. Finire absolute, pro uita decedere. **Tacit. lib. 5.** Tiberius finit, octauo, & septuagesimo aetatis anno. Finitus, part. pro eo quod cessauit, & finem fecit. **Plin. lib. 18. cap. 27.** Dabitur & aliud finiti frigoris indicium.

FINIS, is, [*finis, termine. Gal. Fin, extreme, bout & acheuement. Hisp. El fin à termino à cabo de obra.*] **τέλος,** gene. tam mascu. quam foemi. **Virg. 1. Aene.** Quem das finem rex magne laborum? Idem lib. 3. Hæc finis Præmatorum. Est autem, finis, terminus, siue extremitas in unaquaque re. Est Finis intentionis, id est intentio operarij. Hæc artifices finem uocant id, quo omnia referuntur, & cuius gratia cetera fiunt: ut, Finis medici, est curare: Finis oratoris, est apte ad persuadendum dicere. Fines, finum sæpius in plura. num. pro terminis, & limitibus. **Terent. in Heaut.** Simus & Crito ambigunt de finibus. **Plin. Iunior. in epist.** Est in Nico medensium finibus amplissimus lacus. **Cæs. Bel. Gal. Quorum per fines ierant.** Cicer. pro Mur. Regere fines. Nonnunquam etiam in singulari nomen uenitur in hac significatione. **Liu. 34. in Ligurum extremo fine in agmen incidunt Romanum.** Idem 40. Ad extremum finem prouinciae Galliz. **Tacit. libro 16.** Apud finem Ligurum id temporis erat.

FINITE, aduerb. **Cic. 2. de Fin.** Auarus erit, sed finite:

FINITIMVS, ma, mum, [*Vicino. Gal. Voisin, prochain. Hisp. Cosa cercana à camarana.*] **πρόσπος,** uicinus, seu propinquus, fines nostros attingens. **Liu. lib. 1.** Iam res Romana adeo erat ualida, ut cuiuslibet finitimarum ciuitatum bello par esset. Mari finitimus est aer, **Cic. de Natu. Deo** Falsa ueris finitima sunt. Idem 4. Acad. Inferre bellum finitimis. Idem pro lege Man.

FINITIO, onis, [*Definitione. Gal. Definition, determination. Hisp. Definicion.*] **ὁρισμός, ὄρος,** idem quod definitio. **Quintil. lib. 5. cap. 13.**

FIO, fis, factus, [*Effere fatto, diuenire. Gal. Estre fait, deuenir. Hisp. in ser hecho.*] **γίνωσκω,** significationem passiuam habet, quamuis uocem habeat uerbi neutri, unde etiam inter neutra passiuia a grammatice numeratur. ueteres Facior dicebant uoce passiuia. unde apud Catonem legitur. Græco ritu faciebantur Saturnalia. Hinc mansit præteritum Factus sum, In præsentis optatiui & præterito imperfecto subiunctiui contra morem aliorum uerborum quartæ coniugationis assumit e litteram inter i, & r, ut Fierem dicimus pro Fierem, & Fieri pro Firi: in reliquis temporibus a præsentis formati sequitur inflexionem uerborum quartæ coniugationis. **Hor. 1. Epist. 1.** Nunc agilis fio Idem 4. Carm. Ode. 13. Fias anus, & tamen uis formosa uideri. **Terent. in Eu.** Verum ne fiant Hi uiginti dies. **Cicer. pro domo:** Quid te aut fieri, aut fingi dementis potest? Componitur Fio pene cum omnibus dictionibus, cum quibus componitur Facio. exceptis præpositionibus, cum quibus raro componitur ut Calefacio, Calefio, Tepefacio, & Tepefio. Ponitur quandoque pro æstimari. **Cic. in Lælio:** Ille finis teterrimus, ut, quanti quisque se ipse faciat, tanti fiat ab amicis. In tertia persona quandoque pro cuenit, contingit. Idem lib. 1. Off. Fit interdum. ut nonnulli, omnia imitatione maiorum, suum quoddam institutum consequantur. Fiet tibi acceptum, pro referetur, **Plin. in Epi. 120.** Fient in illum exempla. **Terent. Eun.** Fieri obuiam, **Cic. Att. li. 16.** Fiat, particula est promittentis, ac concedentis, aut annuentis aliquid, **Plin. Pseud. Meis** date locum fallacijs. Si Fiat, geratur mos tibi. Fieri potest, pro possibile est. **Cic. de Ami.** Neque fieri possit, ut non statim alienatio facienda sit.

FIRMAMENTVM, [*Firmezza. Gal. Fermeté, apuy, force. Hisp. Firmeza.*] **ἄρπυς.** **Cic. de Ami.** Constantiæ, quam in amicitia quarimus, firmamentum est fides. **Gell. lib. 13. cap. 21.** Nervos uocat firmamenta membrorum, quod in illis consistat totius corporis robur.

Rhetores etiam firmamentum appellant quod a **Quintil. 2.** no uocatur Continens causa, & Græcis **συνέχων,** id est cardinem illum, circa quem totius causæ decisio uersatur. No'tri hodie Iurisconsulti uocant Punctum occisionum litis. ad **Her. li. 1.** Nec ratio, quare fecerit, nec firmamentum queritur.

FIRMAMENTVM, nis, [*Firmezza.*] **συνέχων,** firmamentum. **Quid. 10. Metaph.**

FIRMO, as, [*stabilire. Gal. Affermir, fortifier, afferuer, confermer. Hisp. Firmar. Fundar à stablecer.*] **κατατύω,** stabilio. **Liu.** Firmabat cum Africa cis præsidij. **Tac. lib. 4.** Asylum ut firmaretur patentibus. **Firmatus.** **Virg. 4. Ecl.** Vbi iam firmata uirum te fecerit ætas.

FIRMA TOR, [*Confermatore.*] **Tac. lib. 2.** Drusus pacis firmator.

FIRMVM, **Pomponio,** **φιρμιον,** **Ptolem.** Piceni castellum. **Plin. lib. 3. cap. 13.**

FIRMVS, mi, [*Fermo, stabile. Gal. Ferme, estable, assurdé. Hisp. Cosa firme y fuerte.*] **βέβαιος,** constans: a ferendo, quod constanter omnia ferat. **Terent. in Hecy.** Ex quo firmiorem posthac inter nos amicitiam fore scires? Firmus cibus, ualidus, & ut **Varro de re rust. lib. 2. cap. 12.** loquitur, alibilis. Firma potio, multi nutrimenti. **Celsus lib. 2. cap. 18.** Firmior ex frumento potio est, quo firmius sunt ipsum frumentum. Firma ualetudo, integra, ualida. Et qui robusti est corporis, Firmus dicitur. **Cic. Tironi.** Ne te tam longæ navigationi, nisi bene firmum, committas. Item firmus, immittis. **Plancus Cil. 10. fam.** Antonius ab equitatu firmus esse dicebatur. Firmum uinum, potens, & durabile. **Vir. 2. Geor.**

FIRME, [*Fermamente. Gal. Fermeent, afferuement. Hisp. Firme, y fuerte mente.*] **βέβαιος,** **Plau. Persa.** firme ut quisque rem accurat fidam. Si ei procedit, **Cic. Att. lib. 11.**

FIRMITAS, uini, quam uulgus durabilitatem uocat. **Plin. lib. 14. c. 2.** principatus datur Ammoneis propter firmitatem. Alioqui Firmitas idem est, quod constantia. **Cic. Dolabellæ.** Firmitatem & constantiam eandem cognosces, quam reliquisti. Firmitas, soliditas. **Cic. 2. Phil.** Gladiatoria totius corporis firmitas. **Plautus in Mostel.** specta postes, Quanta firmitate facti, & quanta crassitudine.

FIRMITER, [*Fermamente.*] **Plau. Pseu.** Eum promississe, firmiter dixit mihi. **Varr. 3. de re rust. cap. 9.** Cubilia Gallinarum afflicta firmiter.

FIRMITUDO, [*Firmezza. Gal. Fermeté, constance. Hisp. Firmeza.*] firmiter. **Cic. ad Att. lib. 10.** Magni æstimo tibi firmitudinem animi nostri probari. Vocis firmitudo, ad **Heren. lib. 3.**

FISCELLA, læ, [*Cestello. Gal. Petit panice d'osier. Hisp. El cachapo.*] **ελάπος,** diminut. a Falcina, uas uimineum, aut ex iuncis, quo lac coagulatur, dum calens exprimitur, uel in quo caser feruntur. **Tib. libro 2.** Tancæ fiscella leui detexta est uimine iunci. Item Fiscella dicitur qua boum ora capitulantur. **Plin. lib. 18. cap. 19.** Fiscellis capitulantur boues oportet, ne gerymmum tenera decerpant. **Cato de re rust. cap. 54.** Boues ficellas habere oportet, ne herbas se sentent cum arabant.

FISCELLVS, li, idem. **Col. lib. 11. cap. 38.**

FISCINA, nx, penul. corre. etsi deminu. esse uidetur a fiscus, eiusdem tamen est significationis cum primitiuo. uide Fiscus. **Var. de re rust. lib. 1. cap. 22.** ex uiminibus materiaque rustica sunt corbes, fiscina, rastelli. Fiebant etiam fiscellæ ex sparto quod iunci genus est. **Colum. lib. 11. cap. 2.** Si sparti foecunda regio est, fiscinæ, sportæ ex uimine fieri debent. Denique Fiscinæ nomine comprehenditur omne uasis genus, ex uimine, aut iunco, aut simili materia contextum. unde etiam **Cic. in oratione pro Flacco** posuit pro calathis illis iuncis, in quibus ficus inclusæ in alias regiones deferuntur. Homini (inquit) Phrygi fiscinam ficorum obiectisti.

FISCVS, ci, masc. gen. [*Fisco. Gal. Le reuenu, ou le domaine d'un prince ou d'une republique, le fise. Hisp. La hacienda publica à pertenescente al Rey.*] **Afcon.** Fisci, fiscinæ, fiscellæ, sparte sunt utensilia ad maioris summe pecunias capiendas. unde, quia maior summa est pecunia publicæ, quam priuatæ, factum est, ut Fiscus pro pecunia publica diceretur. Hæc Afcon. Alij tamen malunt Fiscum principis dici: Aeriarium uero publicum. **Plin. ad Traia.** At fortasse non eadem seueritate fiscum, qua ærarium cohibes: immo tâto maiore, quâto plus tibi hære de tuo, quam de publico credis. **Cic. 2. Verr. Et negotio** fisci Siciliensibus minabantur. **Tacit. li. 1.** Cum fisci inter signa, interque aquilas ueherentur. Inde Conoscicare dicimus, pro, in ærarium redigere. **Sue. in Augu.** Fiscus item pro qualo oleario, qui ceruicis, uticularis supponitur, ne faeces in lacum cum oleo defluant, uel etiam in quo oliuæ ponuntur, cum prelo supponitur, ut amittat, id est olei se, aliquantisper exanietur, id est exudet, & per uimina perfluat. **Colum. 12. c. 47.** nouo fisco inclusa, prelo supponitur. Eodem lib. cap. 40. Intrita oliuæ nouo fisco includitur, & prelo subijcitur. Item cap. 50.

FISSILIS, le, 2. 150v, quod fundi potest. **Col. lib. 9. cap. 2.** Fissilis fissipes. **Vir. 1. Geor.** Fissile lignum. **Plau. in Aul.**

- FISSIO**, Cic. 2. de Na. De. Cum terræ subigerentur fissione glebarû.
FISSURA, [Fessura. Gal. Fente. Hisp. Hendedura.] rima, diuisio, quæ fit findendo. Colum. lib. 5. cap. 10. Plin. lib. 10. cap. 63. Hinc Bisidus, & Trifidus, in duas, uel tres partes diuisum: unde orbis a poetis dicitur Trifidus, quod in tres partes sectus sit.
FISTULA, cæ, machina, quæ pauiores utuntur, utrinque ansata, quæ pili magna uel in terram adiguntur. Vitruv. 7. Si congesticius locus fuerit, fistulationibus solidetur. Vitruv. & hac uoce Plin. 36. Fistula alia est magnæ molis, quæ trabalis materies in terram pangitur, aut in alueum fluminis, quæ funibus tollitur, & pondere suo temisfa illiditur. Cæf. 3. de Bel. Gal. Hæc cum machinationibus immiffa in flumen defixerat, fistucis que adegerat.
FISTULATUM, fistuca ex æquatum, unde & Fistucario apud Vitruv. loco iam citato, pro ex æquatione areæ. & Plin. lib. 17. c. 11.
FISTULA, [Fistula. Gal. Tnyxan, fustule. Hisp. Flauta de cañe para tener.] tubus, proprie dicitur, per quam aqua educitur fustula fundendo, siue ferendo: ut tuba tumore, & canales, & canna, quod ad earum similitudinem facti sunt, sunt qui putent deduci *buçano*, inflo, uel inspiro. Cic. pro Rab. Marius fistulas, quibus aqua suppediabatut Iouis Opt. Maxi templo, prædici imperarat. Ita apud Var. lib. 3. de re rust. cap. 5. Ab huius similitudine dictum instrumentum musicum, quo flatu canitur, cuius Pân dicitur inuentor fuisse. Plin. lib. 7. cap. 56. Virg. 2. Eclo. Est mihi disparibus septem compacta cicutis fistula. Fistula item a Medicis appellatur, ulcera manantia angusta, sinuosa, ex abscessibus fere male curatis ortum trahentia. Plin. lib. 20. cap. 6. Est etiam fistula in homine, per quam spiratur, seu cibus deiecitur, nam duas esse fistulas scribit La. de Opificio hominis, spirituales, & cibales: illa spiritum meare, hæc cibum potumque descendere. spiritalem Cor. Asperam arteriam nominat. Plin. lib. 9. cap. 7. Balenæ, delphines fistulis spirant, quæ ad pulmonem pertinent.
FISTULATOR, [Trombetta. Gal. Flesleur, jouur de flustes. Hisp. Aquelquenta ñe flantas como de canas.] τυμβατης, tibicen. Gel. & Cic. de Ora.
FISTULOSUS, in modum spongix caucrnulas habeo. Plin. libro 18. cap. 11.
FISTULOSUS, a, um, *πυλωδης*, spongix modo, foraminibus plenum. unde Cæcus fistulosus, Col. lib. 7. cap. 8. Fistulosa terra, Plin. lib. 17. c. 5. Fistulosus cancer, morbus, Cato, cap. 157.
FISTULAM, a fingendo, pro fibula Veteres usurparunt. Festus.

F A N T E L

- FLABELLUM**, li, [Ventolo, paramosche. Gal. Esuentoir de quoy on s'esuente par temps de chaleur. Hisp. El moschadero.] *νεβηλιδιον*, diuisa Flabro, instrumentum, quo fit uentilatio per ætatem ad refrigerandum. Oui. de Arte: Proficet, & tenui uentos mouisse flabello, Flabellum seditionis, translate, Cic. pro Plac. Cuius lingua quasi flabello seditionis, illa est egentium concio uentilata. Flabellifer adiect. Plau. Trin.
FLABELLIS, le. Cic. 1. Tus. Nihil flabile, pro aërio.
FLABRA, orum, *πυροσφηνες*, a Flo, a, flatus, uel flamina uentorum. Proper. Neque hic Boreæ flabra, neque arma timer. Vir. 2. Geor. Non hiemes illam, non flabra, nec imbres Conuellunt.
FLACCIDO, [Diueneri flacco. Gal. Se fleustrir, se finer, deuenir flestri, & sane. Hisp. Marchitarse, en flaquecerse.] *χλωδον*, languens, a quo Flaccido, *χλωδον*, languidus flo. Col. lib. 3. Paucis horis, dum flaccescat, in sole habeto. Cic. de Cla. Or. Flaccescebat oratio. Conflaccesco, usus est Gel. li. 1. pro detumescit. Fluctus, simul ac uentus se posuit, sternuntur, & conflaccesco.
FLACCIDUS, a, um, [Languido flacco. Gal. Flestrifano. Hisp. Marchito, flecho.] *χλωδον*, languidus. Plin. lib. 15. cap. 39. folio maximo, flaccido, albicante. Vnde Flaccidi, siue Flacci dicuntur, quorum aures pedule sunt. Col. lib. 8. Caper flaccidis auribus habetur optimus. Hinc cognomen Valerix familiæ Romanæ, quod primus in ea gæte aures haberet deorsum pendentes. Cic. de Nat. Deo. Deos flaccos, frontones, capitones.
FLAGELLA, orum, [Tralci, capi di uiti. Gal. Les neriges ou bouts menus & desliez des branches d'arbres. Hisp. Ramos altos de la uia.] *ελας*, in uitibus dicuntur teniores palmites, ex anniculis farmentis enati: prius Flabella (ur quibusdam placet) a uentorum flatu & agitatione dicta Virg. 2. Geo. Neque flagella Summa pete. Frequentissime autem accipitur pro loro, siue alio quouis uerberere, quibus seruos nudatos caedere solebant. Marcel. l. in seruorum. ff. de Poenis. Ex quibus caniffis liber fistibus ceditur, ex ijs seruus flagellis cædi, & domino reddi iubetur. Cic. pro Rab. Porcia lex uirgas a ciuium Ro. corpore amouit: hic misericors flagella reculit. Flagella etiam sunt, quibus hodie aurigæ utuntur, quæ excussa clarum reddant sonum. Virgil. 5. Aeneid. Insonuitque flagello.
FLAGELLO, as, [Flagellare, battere sferzare. Gal. Iouetter flageller, battre. Hisp. Azotar o herir o hostigar.] *οσιζ*, flagello cædo. Mart. libr. 1. Lumina sideribus certent, mollesque flagellent Colla comæ. Item *mitrepate* a que personare. Flagellare annonam, est annonam du-

- riorem facere, ut Herimol. scribit. Plin. lib. 3. c. 13. Præualens maniceps annonam flagellet.
FLAGITATOR, qui alidue petit. Plau. in Most. accipitur & pro creditore petente pecuniam sibi debitam. Idem Calsi. Nequis formidet flagitatoreni suum.
FLAGRANTER, [Ardentement. Gal. Ardemment, destrément. Hisp. Encendidamente.] Tacit. lib. 1. Sp. cie recusanti flagrantissime cupuerat.
FLAGRANTIA, [Ardore. Gal. Ardeur, bruslement. Hisp. Ardor o encendimiento.] Gel. li. 17. cap. 10. Flagrantia oculorum, pro impudentia, ardore quodam, Cic. pro Cæf.
FLAGITIOSE, [Sceleratamente.] inique, scelerate. Cic. 2. Verr. iudicia male & flagitiose tueri. Impune, ac flagitiose uiuere, idem 3. de Finibus.
FLAGITIOSISSIME, inferuire aliorum amori, idem in Cat.
FLAGITIOSUS, a, um, [Maluagio.] *υβρις*, sceleratus. Cic. de Ami. Flagitiosa uita, 2. de Fin. Flagitiose libidines. 4. Ver.
FLAGITIVUM, tij, [Sceleraggine, ribaldaria. Gal. Meschant, plein de toutes peillardisies & autres meschancetez. Hisp. Vicioso, luxurioso, uimioso.] *υβρις*, *μωρηνισιας*, crimes grauius: a flagitando dictum, siue a flagris: quod uel flagitatione, id est expostulatione, uel flagris dignum sit. Ci. in Catil. Supra, adulteria, & omne tale flagitium illecebris excitari uoluptatis. Flagitium aliquando periculum, & damnum esse uult Nonius. Lucil. lib. 29. Rectius multo, & sine flagitio. Pla. in Epist. Flagitio cum maiore post reddes.
FLAGITIOSUS, [Dimandare con istanza. Gal. Demander quelque chose affectueusement. Hisp. Demandar con impetunidad.] *οσιζ*, *ιπταωσ*, instatet peto, exigo, & quasi iure quodam modo depono: habetque in se maiorem uim, quam postulo: & quandoque accusatiuo tantum iugatur. Cic. pro Quinctio. Hoc causa postulat non tamen flagitat. Quandoque habet accusatiuum cum ablatiuo mediante præpositione. Cæf. Com. 1. Ab Heduis: scumentum flagitat. Quandoque constructum cum duobus accusatiuis: ut apud Sue. in Vitel. Fæneratorum & publicanorum, qui unquam se aut Romæ debitum, aut in uia portorium flagitauerunt, quibus illi pepercit. Flagitare, pro accusare, Tacit. lib. 17. Vt peculatoreni flagitauerunt. Compositum est, Conflagito Plin. lib. 34.
FLAGRATOR, dicebantur, qui mercede flagris cædi se permittebant. Festus.
FLAGRONES, dicti sunt serui, quod flagris subiecti sunt. Nonius.
FLAGROSUS, [Ardere. Gal. Ardre, brusler, estre embrase. Hisp. Arder o serencendo.] *πυροσφα*, ardeo: a flamma, uel a flatu, quo aliter incendium, quando flatu excitatur ignis. Virg. 1. Aen. Flagrantisq; Deuultus Ouid. 6. Fal. Flagrant sancti sceleratis, ignibus ignes. Transfertur quandoque ad desiderium amoris, odij, iræ, uirtutis, aut uitij. Lact. lib. 1. Quid Apollo, nonne ob amoreni, quo flagrabat, corpissime gregem pauit alienuam? Et li. 7. Qui auaritia opum inexcipibili quadam siti flagrant. Liu. libro 2. Cuius inextinguo flagrabat odio. Flagrans pinus, Virgil. lib. 9. Aene. Flagrans cupiditas, Cic. 5. Tus. Eximio litterarum amore flagrans, Quinct. in Proc. lib. 2.
FLAGRVM, gij, *μαδιδες*, quo cædi consueuerunt serui. Iuu. Sa. 5.
FLAMEN, nis, neut. ge. [sossiofiato.] *πυρ*, flatus dicitur, a flo, flas, Virg. 10. Aeneid. Cæf. flamina penna. Masculino autem genere Flamen sacerdotem significat. Sumebant Flamines cognominæ ab eo deo, cui sacra faciebantur: Flamen Dialis *πυρ*, a Ioue quasi Iouialis: Martialis a Marte, Quirinalis, a Quirino, hoc est a Romulo. Ratio autem nominis tracta est a filo, quo caput cinctum habebant: ut docet Seruius ijs uerbis. Flamines in capite habebant pileum, quod cum per ætus ferre non possent, filo tantum capita religere ceperunt, nam nudis penitus capitibus incedere nefas erat: unde a filo, quo utebantur, Flamines, dicti, quasi flaminæ. Plin. lib. 18. cap. 11. Varro flaminem faba iron uesci tradit. Ci. 2. de Leg. Diuis. alijs sacerdotes, omnibus pontifices, singulis flamines sunt.
FLAMINIA, flaminis domus. Gel. lib. 18. cap. 15.
FLAMINIA, Via, quæ per portam Flaminiam, ad Tiberim sitam, Arminum usque ducit. dicta a Flaminio consule, qui eam strauit. Cic. 12. Phil. Tres uix, a supero mari Flaminia, ab infero Aurelia, nuda Calsia. Ouid. 1. de Pon. eleg. 9. Flaminia Claudia iuncta uix.
FLAMINICA, flaminis uxor. Gel. lib. 10. c. 15. Hoc etiam nomine appellabantur uirgines Flaminicæ, Dialis præministræ. Fest.
FLAMINIUM, nij, flaminis dignitas, siue sacerdotium. Liu. 26. Claudius, flamen Dialis, quod exta perperam dederat, Flaminio abiit. Gel. lib. 10. c. 13. Vxorem si amissit, flaminio dedit. Abire, & dederat flaminio, eo modo dictum, quo abire magistratu.
FLAMINIUS, licetor, qui flaminum Dialis sacrorum causa præsto erat. Fest. Est etiam nomen familiæ Romanæ.
FLAMINIORVM nobilis fuit Romæ familia: ex qua T. Flaminius, qui ad Thrasimenum lacum ab Annibale cõ uinceris pene copijs deletus est. Hic uia Flaminiam strauit a Roma Arminum usque.

FLAMINIUS, Camillus, puer patrimus, & matrimus, Flamini Diali in sacrificiis præministras. Antiqui enim ministras Camillos dicebant. Festus.

FLAMMA, mæ, [Flamma. Gal. Flambe. Hisp. Flama del buego.] φλόξ, φλέγω, ardeo. Vir. 8. Ecl. Corripuit tremulis altaria flammis. Interdum pro periculo. Cice. 1. Tusc. quæ flamma est, per quam non concurrerint?

FLAMMEARIUS, rii, infector flammei coloris. Plau. in Aul.

FLAMMEOLVS, flammæ colore, dilutiore tamen. Coll. lib. 10.

FLAMMESCIERE, [Inflammaris.] φροφιδός, est accendi, & flamma corripit.

FLAMMEVM, mei, κρόκισ, πένπλες, Her. genus ueli lutei, seu crocei, quod a nouis nuptis geitabatur, dictum quod eo assidue utebatur Flaminnica, id est flammis uxor, & quia Flamini non erat permittum cum uxore diuortium facere, Institutum est, ut etiã nouæ nuptæ hoc amicali genere uterentur boni ominis causa, in signum indissolubilis coniugii. Lucanus de Martia. iterum nubente Catoni: Lutea demissos uelaurum flammæa uultus. Plin. lib. 21. c. 8. Lutei uideo honorem antiquissimum in nuptialibus flammæis fœminis concessum. Dimin. est Flammeolum. Iuue. Sat. 10.

FLAMMEVS, a, um, [Disflamma flammegiate. Gal. De flambe ou couleur de flambe f amboyant. Hisp. Cofi tod i de ll. m. a.] φλογός, ignitus, accensus, flammæ calorem referens. Cic. 1. de Diui. ex Accio poeta: Orbem flammæum Radiatum solis. Colum. lib. 6. uelut halitu flammæo fructus uratur. Cice. de Natu. Deo. Sunt stellæ natura flammæ. Interdum Flammeum, quod flammæ colorem refert: hoc est ardens & lucidum: unde Flammearii dicti, qui flammæum colorem tingebant, Violarii, qui uiolæum.

FLAMMIFER, a, um, flammam afferens, inflammans. Cic. 4. Acad. Pestem abige, a me Flam. niferam hanc uim quæ me ex cruciat.

FLAMMIGER, a, um: ut, Sol flammiger. Val. 5. Ar. Flammigerare, flammam emittere, Gel. lib. 17. cap. 10.

FLAMMIGENA, næ, φλογεβνίς, flamma genitus.

FLAMMIVOMVS, a, um, πορικέλιος quod flammam uomit.

FLAMMO, mas, [Inflammaré. Gal. letter flambe, flamber, flamboyer. Hisp. hencender en llama.] φλαγγίς, incendo, inflammo, & per metaphorã incito. Tac. lib. 18. Exercitus flammauerat arrogantia uenientium a Vitellio militum. Idem lib. 30. Flammaree insuper allatæ a Vespasiano litteræ. Hinc Flammatus, a, um, incensus, incitatus. Virg. 1. Aen. Talia flammato secum dea corde uolutans. Flammatus Iuppiter, id est flammam dextram manu tenens pro sceptro: ita enim apud antiquos pingebatur. Cic. 1. de Diu. ætherio flammatus Iuppiter igni. Interdum pro exardere. unde flammantia lumina, è quibus quidam quasi flammæ color emicat: quod iratis accidere solet. Vir. 3. Geo. Flammantia lumina torquens.

FLAMMVLA, læ, φλόγιον. dim. est a flamma. Col. lib. 9. cap. 14. Papiliohes circa flammulam uolitant. Cic. in Acad.

FLANDRIA, driæ, [Flandria.] regio est in sinibus Belgarum, ad littora Oceani septentrionalis posita: in qua sunt urbes insignes Gandauum, & Brugæ.

FLATVS, tus, [Vento flato.] τρῶν, spiritus, uentus, flamen. Cice. in Arato: Aram, quam flata permulcet spiritus Austri. Et paulo post. Validis erumpit flatibus ignes. Idem 1. Offic. Prospero flatu iudicio rui utimur.

FLATOR, oris, tibicen ab inflatu tibiærum. Festus.

FLAUEO, es, ui, [Biondeggiate, esser di color d'oro. Gal. Iauuir, deuenir Iauue, Hisp. Ser ruuido à roxo.] εἰρωδί, Flavus sum, id est eius coloris, cuius est aurum. Col. lib. 2. Flaventibus satis, mæsis faciendâ. Vir. 3. Geo. Torquens flauentes Ister arenas. Idem 10. Aeneid. Flauentem prima lanugine malas Dum sequeris Clitium, Id est habentem malas flauentes.

FLAVESCERE, [Biondeggiate.] est flauum fieri. Vir. 4. eclo. Flauescet campus arista. Plin. lib. 9. cap. 35. Herbulæ ante mæstem flauescunt.

FLAVIA Familia, a flauedine capillorum dicta, quæ tres continuos Roma. populo imperatores dedit, Vespasianus, Titus, Domitianus.

FLAVIA Colonia, Palestinæ urbs, primum ab Herode conducta, & in gratiam Ti. Cæsaris Cæsariæ appellata, postea deducta eo a Flavio Vespasiano colonia, Flauia appellata. Plin. lib. 5. cap. 13.

FLAVINIVM, locus Italiæ in Sabinis sub Soracte monte. Seruius in illud Vir. 7. Aen. Hi Soractis habent arces, Flauiniaque arua.

FLAVVS, a, um, [Biondo, di color d'oro, giallo. Gal. Iauuer. Hisp. Ruuido à roxo] εἰρωδός, color ex uiridi, & rufo, & albo concretus: hoc est, fuluo clarior, qualis est color auri. & mellis, & aristarum cum iam maturauerunt. Flaua mella. Mat. lib. 1. Flauaque de rubro promere mella cado. Flauus crinis. Vir. 4. Aen. Nondum illi flauus Proserpina uertice crinem Abstulerat. Flauus capilli. Ouid. 2. Fast. Niueusque color flauique capilli. Vir. 1. 1. Ge. Flaua Ceres alto nequicquam spectat Olympo. Vbi Seruius Flaua Ceres dicitur propter aristarum maturitatem. Sic Flauam aquam, Flauas frondes olearum dicimus.

FLEBILIS, flebile. [Degno d'esser pianto, Gal. Pleino de pleur, qu'on doit pleurer, ou qui incite à pleurer. Hi. Cosa digna de ser lloradæ.] πολύδακρυ

quod dignum est, ut desleatur, Cic. pro Planco, o flebiles nigilias, Hor. lib. 1. Car. Multis illi quidem, flebilis occidit, Nulli flebilior, quam tibi, Virgili.

FLEBILITER, [Con pianto.] aduerb. cum fletu. Cic. 2. Tus.

FLECTO, ctis, flexi, flexum, [Piegaré, torcere. Gal. flectir, ployer, tordre, courber. Hisp. Doblegar à inclinar.] κάμπω, torquere, & curuare. Plin. lib. 12. cap. 45. Elephantaus poplites intus flectit, hominis modo.

Flectere iter ad locum aliquem, est cursum eo dirigere, uel iter in situere. Liu. 8. ab Urb. Ad Priuernum eos. flexit iter. Et per translationem Flectere animum. Ter. in Hecy. Istuc est sapere, ubicumque opus sit, animum flectere. Flectere aliquem precibus, est aliquem exorare. Cic. lib. 4. Aca. Si te oratio Luculli flexit. flectere uocem de Græco Gel. lib. 4. cap. 3. Flexus, particip. Ouid. 4. Meta. Flexumque genus submitit.

FLEMINA, dicuntur a Festo, cum ex labore uix sanguis effluit circa talum. Plau. in Epid. Præ lassitudine inuaserunt in genua flemina.

FLEO, fles, fleui, fletum, [Lagrimare, piangere. Gal. Pleurer ou plumer. Hi. Llorar echando lagrimas.] δάκρυω, lacrymas emitto. Ouid. 2. de Rem. am. Ut flerent, oculos, erudiere suos. Flet impersonale. Teren. in Andr. In ignem posita est, fletur. Flens, partic. Ouid. 1. Tri. Vxor amans flentem. Fleturus, idem 4. Trif. Fletus, aliud partici. quem multis lacrymis prosequimur, Vir. 6. Ae. Hic multum fleti ad superos. Id est quorum mortem magna lamentatio sequitur.

FLETVS, [Pianto. Gal. Pleur, pleurement. Hi. Lloro, obra de llorar con lagrimas.] subst. δάκρυον, Cice. ad Teren. libr. 14. Quod ego maximo cum fletu legi. Compositum est Defleo, flendo deploro. Cice. libro 1. Tus. Non liberi desleti, non fortunæ omnes a uictoribus, possiderentur.

FLEXAMINA, oratio dicitur, quæ animum flectere possit. Cice. 2. de Orato.

FLEXIBVLA, Satyræ nomen apud Varronem, aliquoties a Nonio citatur, quæ uox ex Latino Flectere, & Græco βεβλή, coaluisse uidentur: ut sit Flexibula, quasi consilium flectens.

FLEXILIS, le, p. c. [Pieghenole] πηγώδης, quod facile flecti potest. Plin. lib. 11. c. 37. Cornu flexile. Ouid. 5. Meta.

FLEXIBILIS, Pieghenole. Gal. Facile à flectir, ployable. Hisp. Lo que se pue de doblegar. κομπύλος, quod facile in quamuis partem curuari potest. Ouid. 3. Amo. Nobis flexibiles curuantur Apollinis arcus. Flexibilis ætas, pro molli, quæ facile flecti potest in quamcumque partem. Cice. ad Brutum. Videtur in eo esse indoles: sed flexibilis ætas.

FLEXIO, uerbale, [Pieghenole] flectendi actus, ut uirilis laterum flexio. Cic. in Ora. Idem in Pis. Quæ diuerticula, flexioneque, quæ sunt? Hinc circûflecto, circûdo, circûplico, Vir. 3. Ae. lôgos, & Circûflectere cursus. Deflecto, Inflecto, Reflecto, Offlecto, suis locis.

FLEXVOSÆ, aduerb. Plin. lib. 18. c. 35. Si flexuose uoliter flamma.

FLEXVOSVS, sa, sum, [Intorchiato. Gal. Tortu qui ua entornoyant. Hisp. Doblegable, doblegado, piegado] quæ uarios, uel multos habet flexus: ut, Flexuosa uitis, Cato de re rust. c. 33. Cic. de Nat. Auditus flexuosum iter habet. Plin. lib. 11. c. 37.

FLEXILOQVVS, qui ambigua & obscura loquitur. Cic. 2. de Diui.

FLEXVMINES, equites Romani erant a flectendis equis dicti. Plin. lib. 33. cap. 2. Equitum nomen sepe uariatum est, Celeresque sub regibus appellati sunt, deinde flexumines, postea Trussuli.

FLEXVS, us, [Piega.] λυγισμα, curuatio. Quin. lib. 8. c. 2. Propter flexus capillorum. idem lib. 9. cap. 2. Qui cursu parum ualent, flexu elusit. Flexus ætatis, cum ætas incipit inclinari. Cic. in proœm. de Or. Si inflexus forensum rerum labor ætatis flexu constitisset.

FLEXVRA, [Piega. Gal. Flechissement. Hisp. Plegadura.] εσφορῆ, flexus. Col. lib. 5. cap. 5.

FLECTVS, ictus. Virg. 9. Aen. Dant sonitum galeæ flectu. Quo in loco Seruius putat dictum esse, Flectu pro afflictu per aphæresim. Hinc affligo, Confligo, Infligo, & Profligo, quæ habent penultimum prod. Est autem affligere, proprie proclittere. Cæsar: Neque, si quo afflictæ casu fuerint, erigere sese possunt. Per translationem pro perturbare. Sen. Ut animum uariis curis afflictum oratione lenire. Hinc Afflicto, afflictas, frequentatiuum; de quo & alijs cõpositis, locis suis.

FLEGO, gis, xi, tum, [Percotere. Gal. Frapper, donner coups. Hisp. Herir.] percutio. Liu. Andron. in Aegytho: Ipse se in terram faucius fligit cadens. Nonius.

FLO, flas, flauis, flatum, [Spirare, soffiare. Gal. Souffler. Hisp. Soplar, respirar.] πνεύω, spiro. Cice. Attic. lib. 7. Flauit ab Epiro leuissimus Auster. Flare simul & forbere, prouerbiali metaphora dicitur pro eo quod est, duabus rebus diuersissimis, naturaque disunctis eodem tempore operam dare. Plaut. Most. Simul flare, forbereque haud factu facile est. Hinc Flatus, tus, Flator, oris. Flamen, inis, Flabellum, li, & adiect. Flabilis, le, quæ uide supra suis locis. Aliquando Flare, signare est, quod æs sine argento flando, hoc est, flatu, calefaciendo, signetur. Hinc flatus æs, & Flata pecunia dicitur. Eius cõposita sunt, Afflo, quod est aliquid spiro. Ci. in Caroe.

Cum admiraretur Lyfander suavitatem odorum, qui afflarentur e floribus. Per translationem: Lact. lib. 7. Vnde odor ille sapientie tam iucundus afflaretur, nullo modo fenserit Vir. lib. 1. Ae. Lutosculus afflaret honores, id est afflato dederat. Difflo, flatu dispergo, disturbo. Pla. in Milite: cuius tu legiones distlauisti spiritu. Lucil. lib. 26. Pars distlatur uento, pars autem obrigescit frigore, De flo, deorsum uel ualde flo. Varro: Vas fitile, eo quod est leuissimum ad summum de flatu, ut traiciant in alia uasa. Inflo, turgefacio, quales sunt utres uento distenti. Inflare calamos, uel tibias est calamis, uel tibijs canere, quia huiusmodi instrumenta sonum non edunt, nisi flatu expressum. Vir. 6. Eclog. Tu calamos inflare Ieues ego dicere uersus. Per metaphoram inflari accipitur pro superbiere & arrogantia turgescere. Cic. 3. Tusc. Sic igitur inflatus & timens animus in uitio est: sapientis autem animus semper uacat uitio, nunquam turgescit. Inflatio, Perflo, flando percurrere, flatu implere, uel commouere, Virg. 1. Aen. & terras turbine persflant. Reslo, contra spiro. Cic. 1. Tusc. Reslantibus uentis reijciemur. Sufflo. Nonius: Sufflacum dicitur turbidum, & quali uento quoddam latius factum. Hinc insufflo, & Exsufflo, suis locis.

FLOECES uini, [reccia di uino. Gal. Lie de uin. Hisp. Hezes del uino.] *ξέμυυ* *αε*, fex uini ex uinaceis expressa, Gel. lib. 11. cap. 7. Flores prisca uoce significare uini fecem & uinaceis expressam sicuti feces ex oleis. Cæcil. Neque flocem, neque floces uolo mihi, uinum uolo. Gel. Apludam edit, & floces bibit. Vox est obsoleta.

FLOCCIFACIO, [sprezzare.] Cic. Attic. Totam reipub. Flocci non facere.

FLOCCVLVS, dimi. Plin. lib. 16. cap. 7. Nascuntur in robore pilulæ iustus habentes flocculos molles, lucernarum laminibus aptos, nã & sine oleo flagrabant.

FLOCCVS, flocci, [Fiacco. Gal. Vn lopin ou floquet de laine qui uole en l'air ou s'attache quelque part. Hisp. Fiuco como de pã, ò cosa semejante.] *χλοῦς*, lanarum particula diuisa a uellensibus inutiliter euolans. Varro Diligentiores tegeticulis subiectis oues tãdere solent, ne qui flocci intereant. In uellibus item Flocci dicuntur lanæ particula eminentiores, quæ filum tegunt. Vnde Celsus signa mortiferi morbi esse scribit, siquis in febre & acuto morbo manibus in uelle floccos legit, (quod Græci *πυρρὴ* *λεῖψ*, appellant) simbriarue duct. Plin. lib. 10. Hirundines nidum mollibus plumis floccis quæ consterunt. Et quia floccus res est nullius pretij, factum est ut dicamus Floccifacio, & Floccipendo, pro contemno. Ter. in Eunuc. Inuidere omnes mihi, mordere clanculum, ego non floccipende re. Idem autem significant Floccifacere aliquem, & Non facere flocci, diuisa compositione. Cic. ad Att. li. 4. Totam deniq. Remp. flocci non facere. Idem ad eundem lib. 3. aueo scire, nec tamen floccifacio.

FLORA, *ρα*, [Flora] dea quædam a Romanis in honore habita, quam floribus præesse uolebant: Hanc meretricem fuisse aiunt, quæ cû magnas opes corporis quaestu quaesuisset, populum R. scripsit hæ redem, certamque pecuniam reliquit, cuius ex annuo fenore suus natalis dies celebraretur editione ludorum, quos appellant Floralia, siue ludos Florales. quod cum flagitiosum uideretur, deam finxerunt esse, quæ floribus præsit, eamq. oportere placari, ut fruges cum arboribus, aut uitibus bene prospereque florescerent. Celebrabantur illi ludi omni cû lasciuia, conuenientes memorie meretricis: præter uerborum licentiam nudabantur, flagitante populo meretrices, quæ mimarum functæ officio, in conspectu multitudinis ad satietatem usque impudicis moribus detinebantur. Hæc a Græcis *χλωρίς*, dicitur, Ouid. 4. Fast. Chloris etiam, quæ Floralia uocor. etiam apud Cic.

FLORALIA, *orum*, [Floralia] dies Festi, ludique in honorem Floræ instituti, quæ florum dea habita fuit. Quint. lib. 1. cap. 9. Ouid. 3. Fast. Floralia etiam dicuntur loca, in quibus sunt flores. Var. lib. 1. de re rust. cap. 23.

FLORALICVS, *orum*, quod ad Floralia pertinet. Mart. lib. 8. Et floralicias lasset arena feras.

FLORENTIA, *æ*, [Fiorenza] urbs insignis Hetruriæ, olim Fluentia, quod ita sit ad fluentem Arni fluminis, & populi ipsi, Fluentini quorum meminit Cato in Originibus.

FLORE, res, rui, [Florire. Gal. Fleurir, estre en fleur. Hisp. Florescer.] *αὐβή*, est floridum esse, seu flores producere. Cic. 1. Tusc. Florere omnia, fortes scetere. Plin. lib. 19. capitulo 6. Florent cum fraxino serpillum, abrononum. Per translationem, est uigere, siue excellere, Cic. in Lol. Magna Græcia, quæ nunc quidem deleta est, tum florebat institutis & præceptis. Lactan. libro 6. Inuiti diuitijs, & honoribus florent. Cic. 11. Phil. Nihil semper floret: atas succedit ætati. Ouid. Nos quoque florumus, sed flos fuit ille caducus. Floruntissima fortuna. Cic. ad Atr. lib. 10. Idem 1. de legi. Quia nihil a dijs immortalibus uberius, nihil florentius, nihil prætabilius hominum uitæ datum est. De flore, Effloreo, Resfloreo, suo loco.

FLORASCOSIS, *ere*, [fioreggiare.] *αὐθόδου*, est floridum fieri. Colu.

lib. 5. Venti ad florescendum & ad bonitatem conferunt. Varr. libro primo, de re rust. Pratum aqua defendi debet ante, quam florescere incipiat. Per metaphoram pro augeri. Cic. pro Mart. hæc tua iustitia, & lenitas animi florescet quotidie magis. Cicero pro Cæl. Nolite indices huic, nunc primum floridescem, firmata iã stirpe uirtutis, tanquam turbine aliquo, aut subita tempestate peruertere.

FLOREVS, *rea*, reum, [Disfore.] *αὐθόδου*, quod est ex floribus: ut, florea corona. Pla. in men. Mart. Et cingant florea ferta caput.

FLORIANVS, imperator, qui Tacito successit, dolens Probum, militiæ peritum, a magna exercitus parte esse electum, sibi ipsi uenas incidit, effusoque sanguine consumptus est. Auctor Aurelius.

FLORIDVS, *em*, deminutiuum: ut, Ore floridulo nitens, Catullus in Epithalamio Lulie.

FLORIDVS, *a*, um, [Di fiori florito. Gal. Florissant, plein de fleurs. Hisp. Cosa florida, ò floreida.] *αὐθόδου*, quod floribus abundat, siue quod ex floribus est. Tibul. li. 1. eleg. 2. Cum possi florida ferta darem. Floridus homo. Cic. de Cla. Or. At est floridior, ut ita dicam, quam Hyperides. Floridus color. Plin. lib. 35. cap. 5.

FLORIFERIVM, *αὐθόροπια*, dies erat festus apud Romanos, ita dictus, quod eo die spicæ ad sacrificium ferebantur. Festus.

FLORIFER, & Florifer, [Che produce fiori. Gal. portant fleurs, Hisp. Cosa que trae flores.] *αὐθόροπος*, ferens flores: ut Saltus floriferi, apud Lucr. lib. 3.

FLORILEQVS, *a*, um, [Che raguma fiori. Gal. Cueillant fleurs. Hisp. El que coge flores.] *αὐθόροπος*, qui flores legit: ut, Apes florilegæ. Ouid. 15. Met. Florilegæ nascuntur apes.

FLORILENTVS, [Pieno di fiori.] *αὐθόροπος*, floribus plenus.

FLOS, *ris*, m. g. [Flora.] *αὐθός*, a Græco nomine *αὐθός*, ut quidam putât, quia emicat, scintillarque, ut flamma. Plin. li. 12. c. 10. Flos a bonis suauitate inenarrabili. Ouid. 9. Met. Naiades hoc pomis, & odore flore repletum. Scitauerunt. Virg. 4. Eclo. Ipsa tibi blandos fundent euanabula flores. Per translationem accipitur pro ornamento, Cicero 2. Phi. Flos iuuentutis. Flos ætatis, integra ætas, qualis est in ijs, qui iam iustum incrementum sunt adepti, Cic. 4. Phil. Gracia non uirtute, sed ætatis flore collecta Flos iuuentæ, apud Virg. 5. Aen. Et primo flore iuuentæ. Nonnunquam etiam pro uirginitate. Catul. in Epithalamio: cum castum amiserit, pbluto corpore, florem. Flos uini, dicitur exigua quædam spuma, quæ uino, in dolijs supernatare solet, cum in uitibus florent futuri racemi. Plin. lib. 14. cap. 21. Flos uini candidus probatur, rubetis triste signum est. Aliquando Flos uini accipitur pro uini odore. Plæar. in Curt. Flos ueteris uini naribus meis obiectus est.

FLOSCVLVS, Cic. 2. Off. Ficta celeriter tanquam flosculi decidunt.

FLOS AERIS, *αὐθός*, est portio æris tenuissima, quæ ab ære ex puitur, cum frigida affusa extinguitur, solet autem inueniri in fundo uasorum instar granorum milij, colore æris rubri. Vide Gal. lib. 9. de Facul. simpl. medic.

FLOS SALIS, *αὐθός*, portio salis leuissima & candidissima, fau uillæ ritu efflorescens. Vide Plin. lib. 31. cap. 7. & Diosco. lib. 5. capi. 83.

FLUCTIFRAGVS, *a*, um, [Che rompe l'onde.] fluctus ipsos frangens. Lucretius: Fluctifrago suspensæ in litore uestes.

FLUCTIVAGVS, *αὐθόροπος*, quod fluctibus uagatur: unde nauæ fluctiuagi, & unda fluctiuaga appellatur a Papiuo.

FLUCTVATIO, ut fluctuatio stomachi. Plin. lib. 20. cap. 8. Valide cõta fluctuationes stomachi sistit. Fluctuatio animorum. Liu. 9. ab Urb.

FLUCTVORVS, [Ondeggiare. Gal. faire uagues & ondas, flotter sur l'eau. Hisp. Ondear ò hazer ondas en la mar.] *αὐθόροπος*, proprie fluctibus agitari. Plau. in Rud. Atque ut nunc ualide fluctuat mare, nulla ro bis spes est. Cic. 7. in Ver. Quadrirēmenque in salo fluctuantem reliquerat. Per metaphoram etiam transfertur pro iactari, dubitare, & diuersis cogitationum quasi fluctibus, & ueluti marino quodam æstu agitari. Virgil. 8. Aen. Magno curarum fluctuat estu. Liu. 3. Bel. Mac. Ephesi regem est consecutus fluctuantem adhuc animo, incertumque de Romano bello. Pro eodem etiam legitur Fluctuor deponens. Ibidem: Fluctuantur incerti animi. Curtius: Fluctuari animo tex, & modo suum, modo Parnienonis cõsiliū expendere. Hinc fit participium Fluctuatus. Plin. lib. 2. cap. 12. De los diu fluctuata, ut proditur, sola motum terræ non sensit. Accipitur etiam nonnunquam Fluctuare pro fluitare & supernatare. Plin. lib. 36. cap. 17. Lapidem e Scyro insula integrum fluctuare tradunt, eundem comminutum mergi.

FLUCTVATIM, [Di lungo, drittamente. Gal. En maniere de flot, orgueilleusement. Hisp. En guisa de ondas, managloriosamente.] ad eubium, iactantem, solute Afran. Volo fluctuatim ire ad illum. Nonius.

FLUCTVOSVS, [Procelloso, tempestoso. Gal. Plein d'ondes & de uagues. Hisp. Llano de on las, ondoso.] *αὐθόροπος*, undosus, procellosus, inquietus: ut, Mare fluctuosum, Gemmæ fluctuosæ, quæ maculas habent fluctuum quandam similitudinem referentes. Plin. lib. 37. capitu. 5. ij sunt

- sunt fluctuosæ, & rerum imagines complexi, ut uerbi gratia, papauerum, aut auium, pinnarumque, uel catulorum, & similia. Loquitur de smaragdis.
- FLUCTVS**, flus, ui, a Fluo, [Onda. Gall. Le flot. Hist. La onde de la mer de la agua.] $\kappa\upsilon\mu\alpha$, moles aquæ, ui uenti concitata, Vnda. Ci. 6. Ver. Qui fluctu totus operiretur. Fluctus, pro impetu. Cic. ad Att. lib. 7. Fluctum totius barbariæ una ferre urbs non poterat. Fluctus fortunæ. Plin. lib. 5. c. 17.
- FLUENTISONVS**, a, um: ut, Litus fluentisonum, apud Catullum in Argon.
- FLUENTVM**, ti, [Eumicello, torrente. Gall. Cours d'eau, petite riuere ou ruisselan d'eau. Hist. El rio de el corriente del agua.] $\rho\epsilon\sigma\pi\upsilon\sigma$, paruum flumen, siue decursus aquæ. Virg. 4. Aen. Xantiq. fluentia Deserit.
- FLUIDVS**, da, dum, p. c. $\rho\acute{o}\delta\iota\kappa\omicron\varsigma$ modo diffluens. Plin. lib. 9. c. 30. Vnum hoc animal, fluida carne non habet callum. Nonnumquam pro Languidus. Liu. lib. 4. Bel. Mac. Vocat corpora Galloium emollida & fluida.
- FLUITO**, tas, p. c. [Scorrere di continuo. Gall. Flotter, u. ger sur l'eau. Hist. Correr continuamente lo liquido.] $\epsilon\pi\pi\acute{\rho}\epsilon\omega$, sæpe, siue continuo fluo. Cic. pro Sext. Reipublica nauis, ereptis senarui gubernaculis, fluitans in alto tempestatis seditionum. Liu. lib. 1. Cum fluitantem alicum, in quo expositi erant pueri, tenuis in sicco aqua delituisse. Nonnumquam pro supernatare. Pl. Omnes pisces, cum sint extincti, fluitant. Pro nutare, quod Terentius uocat Labascere. Tacit. lib. 8. Vnde creditur Cæcinæ fides fluitasse, Hor. Ser. 2. Sat. 3. Ex ea fluitanti forte.
- FLUMEN**, is, [Fiume. Gall. Vn fleume, une riuere. Hist. El rio.] $\pi\omicron\tau\alpha\mu\omicron\delta\varsigma$, fluius, hoc est, aqua continue decurrens: & maior est quam riuus: Torrens contra, qui æstate siccat, Virg. 4. Georg. An mater fontum thalamo sub fluminis alti Senfit. Sed quando gentiuo iungitur, capitur, ro fluxu. Plin. Ne flumini eius riuus esset impedimento.
- FLUMENTANA**, porta Romæ, quam Tyberis, urbem intrans, in sinistra ripæ parte relinquit, ita dicta, quod pars Tyberis per eam partem ubi nunc hæc porta sita est, fluxisse creditur. Festus. Cicero de Invent.
- FLUMINEVS**, a, um, $\pi\omicron\tau\alpha\mu\omicron\delta\iota\kappa\omicron\varsigma$, ex flumine. Ouid. 4. Fast. Ne sua fluminea corpora mergat aqua. Idem 2. Met. Fluminea uolutes.
- FLUO**, fluis, fluxi, fluctum, [Correre, scorrere. Gall. Couler, fluir. Hist. Correr li cosa liquida.] $\rho\epsilon\omega$, proprie decurro. Virg. 2. Geo. Atque auroræ plurima fluxit. Quoniam uero ea quæ fluunt, latius diffundi uidentur, Fluere quandoque capitur pro latius exferere. Idem 2. Georg. Ramos compefce fluentes. Rursus, quia, quæ decurrunt, quodam modo minui uidentur, Fluere pro deficere sumitur. Idem lib. 2. Aen. Ex illo fluere, ac retro sublapsa referri Spes Danaum. Hinc fluxa dicimus, quæ instabilia, ac momentanea sunt, & cito peritura. Item procedere, nasci. Lactantius libro 2. Ab hac gente proximi quique populi multitudine incescente fluxerunt. Hinc Affluo, Confluo, Defluo. de quibus supra Circumfluo, diffluo, uarie fluo. Lat. li. 7. Corpus, post secessum animæ, statim diffluit in terram, tabesceatque. Per translationem luxurior, corrumpor. Terent. in Heaut. Vt illius animus, qui nunc luxuria, & lasciuia diffluit, recundant, & redigam. In fluo, intro fluo. Cæsar: A lacu Lemano, qui in flumen Rhodanum influit. Cic. in Læl. Per translationem dixit: Quibus blanditijs C. Papyrius influebat in aures, id est sensim irrepcebat. Intefluo, in medio fluo. Perfluo, & transfluo, & per medium fluo, non continue. Ter. in Eun. Plenus rimarum sum, hæc atque illac perfluo. Præfluo, antefluo, uel præter fluo. Plin. lib. 4. cap. 5. Præterfluente Alpheo amne. Præterfluo, fluendo prætereo, uel antefluo. Liu. lib. 1. Infima ualle præterfluit Tybris. Quinçtil. per translationem lib. 11. Frustra docemur, si quicquid audimus, præterfluat. Refluo, retro siue rursus fluo. Vnde Fluxus, & Refluxus, pro accessu. & recessu aquæ in Oceani æuariis, Superfluo, superabundo. Colum. lib. 4. Per medullam transmittit, quidquid aquarum cælestium superfluit. Subterfluo, inferius fluo.
- FLVONIA**, niæ, Iuno, quam mulieres colebant, quod sanguinis fluorem in conceptu retinere putabatur. Boca in Genealogia Deo.
- FLVSTRVM**, stris, [Bouçtia. Gall. Bouçce, calme. Hist. Bouçça, calma.] status & tranquillitas maris cum fluctibus non agitur. hanc Græci $\mu\epsilon\lambda\lambda\alpha\alpha$ uocant. Auctor Festus.
- FLVTA**, æarum, [Anguille.] $\pi\lambda\acute{\omega}\tau\omicron\iota$, anguilla, siue muræne dicebantur in freto Siculo, quod Sole torrefactæ, cum se curuare, ac mergere non possint, aquis superfluant. Macrob. lib. 3. cap. 15. Colum. lib. 8. cap. 17.
- FLUUIALIS**, le, [Fluui-le, d. fiume. Gal. De fleume, de riuere. Hist. Cosa de rio.] $\pi\omicron\tau\alpha\mu\omicron\delta\iota\kappa\omicron\varsigma$, ex fluuio est, ut Aqua fluuiialis, & Fluuialis lupus, qui in fluuio uiuit. Col. lib. 8. c. 16. Virg. 4. Aen. Dic corpus propere fluuiab spargere lymphæ. Idem 2. Geo.
- FLUUIALIS**, l., [Disfume.] $\rho\epsilon\omega$, cor. $\pi\omicron\tau\alpha\mu\omicron\delta\iota\kappa\omicron\varsigma$, fluuiialis. Plin. lib. 36. c. 23. Fluuiatilis, idem quod fluuiatilis. Col. lib. 8. c. 15. Cl. de Nat.
- FLUUIATVS**, a, um, in flumine maceratus. Plin. lib. 16. cap. 39.
- FLUUIVS**, [Fiume. Gall. Vn fleume, une riuere. Hist. El rio.] $\pi\omicron\tau\alpha\mu\omicron\delta\iota\kappa\omicron\varsigma$, quod fluat semper. Virg. 3. Geo. Fluuiosq. mare rapaces.
- FLUUIO**, onis, [Fluio. Gall. Flux, coulement. Hispan. Corrimiento de lo liquido, fluo.] $\rho\epsilon\omega$, actus fluendi. Cicero de Diu. Plin. lib. 20. cap. 54.
- FLUXVS**, x, a, xum, [Che scorre, che passa tosto. Gal. Qui a coulé, qui est de pe tite durée & passe legerement. Hist. Lo liquido que corre.] $\rho\acute{o}\delta\iota\kappa\omicron\varsigma$, quod fluit. Plinius libro nono, capitulo 38. Cum foeticauere, fluxos habent succos. Per translationem accipitur pro eo, quod est imitabile, momentaneum, & cito perituum, tracta est metaphora ab aqua fluuiiali, quæ numquam in eodem loco consistit, sed cito præterfluit. Virg. lib. 10. Aen. Mos ne tibi fluxas Phrygiæ res uertere fundo conamur? Sall. in Cati. Diuitiarum & fortunæ gloria, fluxa & fragilis habetur. Aliquando pro luxu, ac uimine adstricto. Vnde uestimenta fluxa. Lucanus: Illic & laxas uestes, & fluxa uirorum Velamenta uides. Sic Suetonius in Cæs. capitulo 45. Fluxiore cinctura cingeretur. Et Virgilius 1. Aene. Vestium sinus fluentes dixit. Apulius lib. 2. accepit passiuè, Fontanos, inueniens, latices, de corporibus humanis fluxos. Et fluxi, dicuntur remissi, soluti, libidinosi, molles, effeminati. Sueton. in Tiberio: Drusus animi fluxioris, remissiorisque uitæ erat. Mart. Cinædo eurtior fluxo.
- FLUXE**, [Abundeuolmente. Gall. En abondance, abondamment, largement. Hist. Abundantemente.] affluenter, abundanter. Varr. lib. 1. de re rustica. cap. 11.

F A N T E O

FOCALE, lis, p. p. $\pi\omicron\tau\alpha\mu\omicron\delta\iota\kappa\omicron\varsigma$, fascia quædam collum ambiens, fauces a frigore defendens, & pronuntiationi conducens. Dicitur Focale a Faucibus, au, in o mutata, quod etiam contingit in uerbis Suffoco, & Præfoco. Sen lib. 3. Nat. Quærit. Videbis quosdam graciles, & pallidos, focalique circumdatos. Quint. lib. 11. Focalia, & ligamina aurium, sola excusare potest uoletudo. Et Hor. Ser. Sa. 3. Insignia morbi Fasciolas, cubital, focalia.

FOCANEVS, palmus, qui ex fauce uitis, hoc est, ex bifurco medius erumpit. Col. lib. 4. c. 24.

FOCARIÆ, [Concubina. Gall. Concubine ordinaire, à pot & à feu. Hist. Manceba abarragmada] a ueteribus dicebatur concubina, quam domi habebant ad curam rei domesticæ. Liu. C. de donat. inter uir. & uxorem.

FOCILLATIONES, a fouendo dicuntur, hoc est, a calcificando. Fest.

FOCILLO, las, [Riscaldare, restorare. Gal. Eschauser, resaire, recreer, conforter. Hist. Reireare, calent. ar.] $\alpha\iota\lambda\alpha\mu\epsilon\lambda\alpha\omega$, significat calcificare, re creare. Plin. ep. 16. lib. 3. Suet. in Aug. cap. 16. Antonij societatem, temper dubiam, & incertam, uariisque reconciliationibus male focillatam abruptit. Pro eodem etiam quandoq. legitur Focillor demponens: quod & Nonius annotauit, citans Varro. testimonium ex libris de uita P. R. non in commune spectant, sed suum quisque diuersi commodum focillatur, id est fouet.

FOCVI, alorum, [Nodrimenti. Gal. Nouurissement. Hist. Mantenimiento] $\sigma\tau\omicron\phi\alpha\iota$, dicuntur nutrimenta. Pla. in Persa: Nam iam inter uentris famant focula. Ex Nonio.

FOCVLVS, li, [Focarello. Gall. Petit foyer, resth. nt. Hist. Pequeno hogar.] dem. a Focus, $\rho\acute{o}\delta\iota\kappa\omicron\varsigma$, Val. lib. 1. Cum carbasum foculo imposuisset. Cic. pro Domino.

FOCVNATES, Plin. populi sunt in alpiibus, lib. 3. c. 20.

FOCVS, ci, [Foclaro. Gal. Le foyer ou on garde le feu. Hist. El hogar donde se haze fuego.] $\epsilon\acute{\rho}\acute{\alpha}\iota\alpha$, a fouendo id, in quo ignis fertur. Oul. 6. Fast. At focus a flammis, & quod fouet omnia, dicitur. Pomper & pro priuatis domibus, sicut Ara pro t. n. plo. Pla. in Amph. Urbem, agrum, aras, focos, seque dederunt. Cic. de Sen.

FODICO, cas, re, p. c. [Stimul. re pugnere, cauare. Gal. Piequer, percer. Hist. Puzor, peilgar d'escarnar.] $\nu\upsilon\theta\eta\mu$, mulare, pungere, peruellere, siue fodere. Ho. Emamus, Qui fodicit latus. Per translationem accipitur pro augere, siue dolore afficere. Cic. 3. usc. Non est enim in nostra potestate, fodicantibus ins rebus, quas malas esse opinamur, diuulatio, uel oblitio. Fodicare animum Pla. Bacc. Ithæc lepida aculeata sunt, Animum fodicant, bona diuulsiunt facta, & famam laucia it.

FODINA, næ, p. p. [Minera. Gall. Vne mine, une corriere ou on tire quelque metal en autre chose. Hist. Lugar donde halgo se f. ca. y se caua.] $\mu\acute{\epsilon}\tau\alpha\lambda\lambda\alpha\omega$, locus ubi quid estoditur: ut, Auri fodina, ubi foditur aurum: Argenti fodina, ubi estoditur argentum. Plin. lib. 3. c. 15. Odor ex argenti fodinis inimicus omnibus animalibus, sed maxime canibus.

FODIO, dies, fodi fossum, [Cauare, fiff. re. Gal. Enuir & creuser la terre, percer. Hist. Cauar d'horadar.] $\epsilon\upsilon\theta\eta\mu$, pala, alioque ferramento terram, alud re quid estuo. Liu. 8. Bell. Pun. argentum incolæ fodiunt. Sic fodere Metallum Plinius lib. 2. cap. 63. Fodere ense iugulum, hoc est, percutere, siue ferire. Manual. lib. 1. Fodere stimulis, est pungere,

fungero, Cic. 2. Phil. Fodere calcariibus. Virg. lib. 6. Seu spumantis equi foderet calcariibus armos. Dicitur etiam Fodire per quartam perborum coniugationem. Col. libro undecimo, capitulo 2. Runcari, & adhuc fodiri possunt. Fouea de quo infra. Affodio, uide suo loco. Confodio, quod est cruo, siue in totum fodio. Pla. in Aul. confodere hortum. Interdum tranſuerbero, occido, Sal. in Catil. pugnando confoditur. Circumfodio, terram circumquaque eruo. Colum. libro tertio, Arborem ſæpius circumfodito. Defodio, uide suo loco. Effodio, extra fodio uel fodiendo eijcio, Pla. in Aul. Oculos effodiam tibi. Infodio, fodiendo sepe. Virg. libro 2. Ceor. Ante supinatas Aquiloni ostendere glebas, Quam lætum infodias uitis genus, id est obruas. Perfodio, perforo. Plau. in Afm. Vbi parietes perfoderis. Colum. lib. 1. Tu grauibent raris cunctantia perfode terga. Gel. libro secundo. Quadrigenti omnes perfossi gladijs. Præfodio, ante fodio. Plin. lib. 7. Refodio, rurſus fodio. Plin. Suffodio, subtercauo. Colum. lib. 2. Neque suem uelimus impafci, quoniam rostro suffodiat. Transfodio, ab uno latere ad aliud fodio. Ouid. Gemino transfodit uulnere pectus. Et hæc omnia habent fo syllabam cor. in omnibus temporibus a præſenti manantibus, quæ a præterito fiunt, eandem produunt.

FOECIALIS, Cicero Offic. Belli æquitas fœciali populi Rom. iure præſcripta.

FOECUNDÆ, [Abondenolmente. fertilement, plantureusement, abondamment. Hiſp. fertil y copioſamente.] aduerbium. Plin. lib. 16. cap. 36. Récifa fœcundius refurgit.

FOECUNDO, das, [Far abondante, fertile. Gal. Faire fertile. Hi. Hæzer fertil y copioſo.] & fœcundus, ſubſtantiuum facio. Vir. lib. 5. Geor. Et uiridem Aegyptum nigra fœcundat arena.

FOECUNDVS, da, dum, [ſecundo, fertile, abondante. Gal. ſecund, fertile. Hiſp. Coſa fertil y copioſa.] & fœpor, ferax, fertilis, fructuoſus. Cice. de Natura Deorum nihil genuit natura fœcunditas. Ouid. lib. 4. Faſti. Forda ferens bos eſt, fœcundaque dicta ferendo. Colum. li. 8. cap. 14. Id neque æque fœcundum eſt, nec tam pretioſum. Plau. in Cisti. Amor & melle & felle eſt fœcundiſſimus. Interdum ſumitur pro abundanti & pleno. Horat. Fœcundi calices quem non fecere diſertum? Huius contrarium eſt Infœcundus, non ferax. Virg. lib. Geor. 2. Sponte ſua, quæ ſe tollunt in luminis auras, Infœcunda quidem. Infœcunditas, pro ſterilitate: ſicut Fœcunditas, pro abundantia. Colum. in Proœmio operis: ciuitatis noſtræ principes audio culpantes, modo agrorum infœcunditatem modo cæli noxiam frugibus intemperiem. Plin. lib. 20. c. 6. Fœcunditatem etiam fœminarum hoc cibo augeri. Cic. 1. de Nat. Deo. Aquarum inductionibus terris fœcunditatem damus. Fœcunditas animi, Pl. in Præfat. lib. 3.

FOEDO, as, are, [Bruttare, imbrattare. Gal. Vilenner, homin' en laidir; maculer, ſouiller, deſhonorer. Hiſp. Enſuſjar, à ſear lo hermoſo.] uerbum, poluere, inquinare. Virg. 2. Aen. Quæ cauſa indigna ferenos Fœdauit uultus? Per translationem accipitur pro dehoneſtare. Cato apud Plin. lib. 29. capitulo primo, Spurcius nos, quam alios Opicos, appellatione fœdant, hoc eſt, dehoneſtant. Accipitur & pro frangere, corrumpere. Virg. 2. Aene. Impulerat ferro argoſcas fœdare latebras. Liu. 3. ab Urb. Fœdati agri, terror iniectus urbi eſt.

FOEDÆ, [Bruttamente, crudelmente. Gal. Vilainement, ordement, laidement. Hiſp. Fea y deſhoneſtamente, ò crudelmente.] & fœpor, turpiter, crudeliter. Liuius libro tertio, ab Urbe. Noua fama de Virginia, adeo fœdæ ad libidinem petita, accendit. Fœdæ diuexari. Cicero primo Tuſcula. Fœdæ interemptus. Liu. 5. Bel. Pun. Admiſſum fœdæ, dictumque ſuperbe. Lucr. lib. quinto, Fœdiſſime cauſam agere. Cic. Att. lib. 9.

FOEDERATI, [Confederati, uniti. Gal. Confedere, & allie. Hiſp. Confederados ò aliados.] & fœpor, dicitur populi, qui fœdere icto cum alijs populis in ſocietatem coiuerunt. Nanque inter ciuitates prouinciæ, aliz ciuium Romanorum, aliz Latinorum, aliz Fœderatorum, aliz Stipendiariæ dicebantur, Suet. in Calig. Libera ac fœderata oppida ſine licitoribus adibat. Cice. 1. de Ora. Siquis apud nos ſeruiffet ex populo fœderato. Idem 5. Verr. Fœderatæ ciuitates duæ.

FOEDIFRAGVS, p. c. [Che rompe patti. Gal. Laid, ord, infet, nilain. Hiſp. Coſa fea ò aſeada.] & fœpor, dicitur uir, qui fœdera fregit. Cic. 1. Offic. Pœni fœdifragi, crudelis Annibal.

FOEDITAS, atis, [Bruttezza. Gal. Laideté ou laidéur, uilenie, ordure. Hiſp. ſuſjedad, aſeamiento.] & fœpor, turpitudine. Ci. 3. de Fin. Niſi eos per ſe fœditate ſua turpitudine ipſa deterreat. Liu. 1. ab Urb. Auertere omnes a tanta fœditate ſpectaculis oculis.

FOEDO, as, [Bruttare. Gal. Vilenner, homin' en laidir, maculer, ſouiller, deſhonorer. Hiſp. Enſuſjar, à ſear lo hermoſo.] Cic. de Aruf. Qui togatum domeſtici belli extinctorem nefario ſcelere fœdauit. Virg. in 2. & patrios fœdalti fanguine uultus.

FOEDVS, da, dum, [Deforme, brutto. Gal. Laid, ord, infet, nilain. Hiſp. Coſa

fea ò aſeada.] & fœpor, quod eſt deformis. Cic. ad Att. l. 1. y. Parum ne fœda perſona eſt ſeneſcutis? Ponitur quandoque pro execrando. Virg. lib. 7. Auerſusque refugit Fœda miniſteria. Quandoque pro crudeli. Terentius in Eunuch. O facinus fœdum. Donatus: fœdum, crudele. ea enim, quæ crudelia ſunt & nefaria ipſa crudelitate fœda & maculoſa dici poſſunt. Sic dicimus fœdum exemplum crudelitatis, & turpitudinis plenum. Liuius ſeptimo Bell. Pun. Aiebant, multo fœdioris exempli, eum ipſum creati, qui comitia haberet.

FOEDVS, tris, [Fregua, patto, conuentione. Gal. Alliance, confederation, apoſtèment & traite de paix. Hiſp. Confederacion ò aliança.] & fœpor, a ferio, ut quibuſdam placet, eum æ diphthongum, ut e, longa ſit, quoniam Ferio e breue habeat. proprie enim fœdus pacem ſignificat, quæ feritur inter dimicantes. Quidam huius nominis etymologiam manafſe putant a Fœcialibus, hoc eſt ſacerdotibus per quos fiebant fœdera. Alij a fide, quia in fœdere interponatur fides: Alij a fœdæ cædendo. nam ad fœdera faciendâ utrinque Fœciales adhibebantur, qui firmato fœdere porcam cedebant ſilice: eiſmodi exitium imprecantes capiti illius, qui prior fœdus uiolaſſet: de qua re uide Liui. lib. 1. ab Urb. ubi rituum & formulam antiquiſſimi fœderis inter populi Rom. Regem, & Albanorum Dictatorem iciti, latiffime exequitur. tria autè (ut idem Liui. oftendit lib. 4. Bel. Mace.) erant fœderum genera, quibus populi & reges mutuas amicitias inibat. Vnũ cum bello uictis dicebatur leges. ubi enim omnia ei, qui armis plus poſſet, dedita eſſent, quæ ex ijs habere uictos, quibus multari eos uellet, uictoris arbitriũ erat. Alterum, cum pares bello & quo fœdere in pacem atque amicitiam ueniebant, redditus per conuentionem ijs rebus, quarum bello turbata erat poſſeſſio. Tertium, cum qui hoſtes nunquam fuiſſent, ad amicitiam ſociali fœdere iungendam coibant. Accipitur etiam Fœdus pro neceſſitudinis alicuius uinculo: unde Fœdera amicitiz, dicimus pro neceſſitudine illa, quæ eſt inter amicos. Ouid. 3. Trist. Eleg. 6. Fœdera leſti, pro coniugali uinculo. Luca. 1. 2. Da fœdera priſci Illibata tori. Fœdus coniugale, Ouid. 1. 1. Metam. Accipitur etiam pro lege, ut apud Virg. 1. Aeneid. Regem que dedit, qui fœdere certo, Et premere, & laxas ſciet dare iuſſus habenas. Facere fœdus cum aliquo. Cice. de Sene. Cum ſententia. Senatus inclinaret ad fœdus faciendum cum Pyrrho. Feriæ fœdera. Cic. pro Cæli. Ideo ne ego pacem Phyrri diremi, ut tu amorum turpiſſimorum quotidie fœdera ferites? Firmare fœdera. Virg. 12. Aene.

FOEMINA, æ, [Femina. Gal. femelle, femme. Hiſp. Hembra en todo genero de animales.] & fœpor, latioris ſignificationis eſt, quam mulier. nam nõ ſolum de hominum genere, uerum etiam de brutis & plantis dicitur. Pla. in Perſa: Atticam ciuitatem maiorem fecit atque auxit ciuiſ fœmina. Plin. lib. 9. cap. 50. Fœmina piſcis coitus tempore marem ſequitur. Idem lib. 22. cap. 18. de chamæleonte herba. Ex nigriſ aliquid marem dixere, qui ſolis purpureus eſſet: & fœminam cui uiolaceus. Hinc Fœmineus, a, um, & Fœmininus, a, um. Virg. 12. Aen. Fœmineo prædæ & ſpoliorum ardebat amore. Vbi Seru. Fœmineo, impatienti, irrationabili. Idem: Fœmineum cæli clamorem ad ſidera tollant. Plin. lib. 2. c. 101. Fœmineum lunæ, ac molle ſidus, Quin. lib. 1. cap. 4. Aut que fœminina poſitione mares, aut neutrali fœminas ſignificant. Dim. Femella: & Fœminula. A fœmina etiam fit Effœmino, de quo ſuo loco.

FOENARIVS, a, um, [Cio che a ſieno ſ'appartiene. Gal. Faux à faucher la foim. Hiſp. Las guadañas.] quod ad fœnum pertinet: ut, Falces fœnariæ, quibus fœnum ſecamus.

FOENEBRIS, bre. pen. indifferenti, & fœpor, quod ad fœnus pertinet: ut, Lex fœnebris, qua fœneratorum auaritia coercetur. Liui. 5. Bell. Maced. Fœnebris res, idem 7. ab Urb. Malum Fœnebre, Tacit. lib. 5.

FOENERATICVS, a, um, & fœpor, quod datum eſt fœnori, uel quod ad fœnus pertinet: ut Fœneraticia pecunia, ex uſuris collecta.

FOENERATIO, aduerb. [Con uſura. Gal. Avec uſure, au double. Hiſp. Con logro.] id eſt, cum fœnore. Fœnerato reddere, & fœneratio, ſub graui uſura, uelut a fœneratore, quam multo cum fœnore reſtituas.

FOENERALIA, orum, tempus quo fœnus ceſſabat, reddebaturque pecunia. Liu. 5. Bel. Mac.

FOENERATIO, onis [Vſura. Gal. Vſure. Hiſp. Logro, ò obra de dar ò tomar a uſura.] & fœpor, fœnerandi actus: Cic. pro Fla.

FOENERATOR, oris, [Vſurario. Gal. Vſurier. Hiſp. Logrero ò uſurero.] & fœpor, qui dat ori fœnus. Cic. 1. Off.

FOENERO, as, p. c. [Dare & preſtare ad uſura. Gal. Bailler à uſure. Hiſp. Dar à logro ò uſura ò renueuo.] & fœneror, aris, deponens, eiſdem ſunt ſignificationis, & fœpor, hoc eſt, ad uſuram do: & modo datiuo iunguntur, modo accuſatiuo. Plin. lib. 2. c. 6. Fœnerat ſol lumen ſuum ceteris ſideribus. Cic. neque enim beneficium fœneratumurid eſt fœnori damus, Marti. Hęc ſapit, hæc oēs fœnerat una deos.

deos. Fœneror, cum ablativo, significat, ad usuram accipio; ut est l. Digest. 3. l. Beneficium fœneratum dicitur, quod cum fœnore red dicitur. Ter. in Phor. Fœneratum istuc beneficium tibi pulchre dices. Et paulo post hoc ipsum exponens. Vbi Donatus, Fœneratum, hoc est, cum fœnore redditum, & multiplicatum. Interdum est cum fœnore reddere. Ter. Adel. Metusisti, si nunc de iure tuo concessisses paullulum, ne non tibi istud fœnerarer.

Fœniculum, [Finocchio. Gal. Fenouil. Hisp. Hinojo.] *υάρα* *ἔρπον*, herba nota, a fœnore ut quidam exiitiant, quod semen hoc terræ mandatum magno fœnore reddat fructum. Plin. lib. 20. c. 23.

Fœnicularium, [Fœnicularium. Cic. ad Att. lib. 12. Vtrum ipse in fœnicularium, an in campum Martium cogitet. Quem locum exponit Paulus Manutius in suo commentario. quod perperam exposuerat vetus interpretes.]

Fœnile, [Fœnile. Gal. Fenil, feniere, ou on garde le foin. Hisp. A. El almo ar, lugar donde se guarda el heno.] *χορτιών*, locus est, in quo asseruatur fœnum. Virg. 3. Geo. Nec tota claudas fœnilia bruma.

Fœniscia, [Fœniscia. Varro de re rustica. libro 1, cap. 49.]

Fœniscium, [La ricalta del fieno. Gal. Feuchement de preç ou la saison de les faucher. Hisp. Segazon del heno con guadana.] *χορτοτομιας* fœni sectio. Col. lib. 2. c. 18. Minora pecora post fœniscia permittemus admitti.

Fœniscia, [Segatore da fieno, feniolo. Gal. Faucheur de preç. Hisp. El que siega à corta el heno] *χορτοκόπος*, qui fœnum fecat. Plin. lib. 18. c. 29. Pro eodem etiam dicitur Fœniscia, c. p. c. Perf. Sat. 6. Fœniscia crasso uitantur unguine pulres.

Fœniscium, [Fœniscium. Gal. Vne herbe nommée Senegré. Hisp. Las heluas.] *τῆλεις*, genus herbæ est (ut inquit Plin. lib. 24. cap. ult.) quam alij Telin uocant, alij Carphos: alij Buceras, alij Aegoceras, quoniam siliquas habet corniculis similes. Siliquam uocat Col. lib. 11. c. 2.

Fœniscium, [Fœniscium. Gal. Du foin, herbe seche & mangeaille pour les bestes.] *ἄρπος*, herba in pabulum selecta: ita dicta a fœnore, quod sine cura fœnus crebeat, uel a fœtu, quod herbæ eadem manentes quotannis noua pariant. Hor. 1. Ser. Sa. 4. Fœniscium in cornu, longe fuge. Cic. de Or. Crassum cum Catulus nuper audiisset, fœniscium alios aiebat esse oportere.

Fœniscium, [Vfura. Gal. Vfure. Hisp. El logro, ò renueno, ò ufuua.] *τόκος*, (ut ostendit Gell. ex lib. 3. Varronis de Ling. Lat.) idem est quod usura, ita dictum a fœtu. Nihil aliud est Fœniscium, quam fœtus, hoc est, partus pecuniæ. Quidam tamen a fundo, quod cum o, non cum u, apud antiquos scribebatur, quod prouentus proprie esset ex naturali terræ fructu: postea uero ad usuram est translatum, quasi pecunia per se fructum producat, sicut terra. Plau. in Afin. Nam si mutuo, non potero, certum est, sumam fœnore. Ci. pro Cæli. parcat iuuentus pudicitia suæ; ne effundat patrimonium; ne fœnore trucidetur. Prop. lib. 1. El. 7. Sæpe uenit magno fœnore tardus amor. Quid. 1. Fait. Hordeaq. ingenti fœnore reddat ager.

Fœniscium, [Fœniscium. Plautus: Adderes fœniscium.]

Fœtiosus, [Fœtiosus. Gall. Puir, sentir mauvais. Hisp. Heder.] *δυσωδέω*, male oleo. Plau. in Afin. An fœtet anima uxori tuæ? Mart. lib. 5. Fœtere multo Myrtale solet uino.

Fœtidus, [Fœtidus. Gal. Puant. Hisp. Cosa hedionda.] *δυσώδης*, male olens. Cic. in Pis. Col. lib. 12. c. 18.

Fœtiditas, [Fœtiditas. Sen. ep. 111.]

Fœtor, [Fœtor. Gal. Puanteur. Hi. Hedor, ò mal odor.] *δυσωδία*, mahus odor. Cic. in Pis. Col. lib. 12. c. 18.

Fœtificus, [Fœtificus. Gal. Faire ses petis, faoner. Hisp. Empreñar à parir.] *χορτοκόπος*, pario. Plin. lib. 9. c. 38.

Fœtificus, [Fœtificus. Plin. lib. 9. c. 51.]

Fœtor, [Fœtor. Col. lib. 8.]

Fœtura, [Fœtura. Gall. La portée ou porture des bestes ou plantes. Hisp. Parición ò tiempo de parir.] *τόκος*, pecoris prouentus: a fœtando dictus. Vir. ecl. 7. Si fœtura gregem suppleuerit, aureus esto. Varr. lib. 2. de re rust. c. 1. accipit pro ipsa fœtatione. siue pro toto illo tempore ab admissione usque ad partum. Transfertur & ad inanimata. Plin. in Præf. totius oper. Opus natum apud me, proxima fœtura, narrare constitui.

Fœtus, [Fœtus. Gall. Le fruit ou portée des bestes ou plantes. Hisp. El fruto ò lo que la hembra pare.] *ζώνη*, a fouendo, quoniam & dum in utero est, & postquam eductus fœtus est, a matre fouetur, id est calescit. Est autem fœtus generale nomen ad omnia pene, quæ nascuntur. Sunt enim fœtus omnium quadrupedum, siue feræ, sint, siue cicines: præterea etiam auium & piscium, atque adeo ipsorum et hominum, Plin. Legimus mulierem Aegyptiam binos fœtus quater enixam. Idem lib. 8. cap. 18. Totus tigridis fœtus, ab insidiatore rapitur. Cic. 3. de Fin. Bestiarum in fœtu & educatione labore cernimus. Neque animalium tantum fœtus dicuntur, uerum etiam inanimatorum. nam & arborum fœtus passim legimus, & fœnum

terræ fœtum uocamus. Cicero 2. de Or. Edit fœtus meliores, & grandiores ager. Virgil. lib. 1. Georg. Arborei fœtus alibi, id est fructus, ut poma. Idem 2. Georg. Fœtu nemus omne grauescit. Vbi Seruius: Fœtu, id est utilitate: nam omnis utilitas fœtus est. Fœtus animi, per translationem. Cic. 5. Tuscul. Ex quo triplex ille animi fœtus existit.

Fœtus, [Fœtus. Gal. Qui à le ventre plein de petis, gros. Hisp. Cosa hembra preñada.] *ἔγκυος*, proprie de minore pecore dicitur: ut, Ouis fœta, id est grauida, & in utero ferens. Virg. 1. ecl. Non insueta graues tentabunt pabula fœtas. Dicitur & partu liberata, hoc est, quæ peperit. Virg. 9. Aeneid. Fecerat & uiridi fœtam Mauortis in antro. Enixam autem fuisse, læc. quod pueris præbeatur, ostendit. Transfertur & ad alia: ut, Loca fœta fuerintibus Aultris, apud Virg. 1. Aen. i. plena. Cic. de Nat. De. Terra fœta frugibus. Composita sunt, Confœtus. Fœtus: Confœtus sus dicebatur, qui cum omni fœtu adhibebatur ad sacrificium. Defœtus, & Effœtus, de quibus alibi.

Fœtus, [Fœtus. Plin. libro 19. cap. 7. Fœtus femina.]

Fœtus, [Fœtus. Plin. libro 19. cap. 7. Fœtus femina.]

Fœtus, [Fœtus. Plin. libro 24. c. 15.]

Fœtus, [Fœtus. Plin. libro 24. c. 15.]

Fœtus, [Fœtus. Plin. libro 24. c. 15.]

Fœtus, [Fœtus. Plin. libro 24. c. 15.]

Fœtus, [Fœtus. Plin. libro 24. c. 15.]

Fœtus, [Fœtus. Plin. libro 24. c. 15.]

Fœtus, [Fœtus. Plin. libro 24. c. 15.]

Fœtus, [Fœtus. Plin. libro 24. c. 15.]

Fœtus, [Fœtus. Plin. libro 24. c. 15.]

Fœtus, [Fœtus. Plin. libro 24. c. 15.]

Fœtus, [Fœtus. Plin. libro 24. c. 15.]

Fœtus, [Fœtus. Plin. libro 24. c. 15.]

nos effici sine foliis, & incudibus non putatis.

FOMENTVM, u, [*Fomentatione. Gal. Ce qui est propre à passer douleur, adoucirissement, & rebaisement. Hisp. Emplastro para mitigar dolor, emplastro para calentar, & a fomento*], id est calefaciendum uel nutriendum, unde fomenta dicuntur, applicationes rerum calidarum, & humidarum ad partes corporis læsas medendi gratia. Plin. Iunior: Cuius grauissimo uulnere magno aliquo fomento medendum fuit. Fomentum per translationem. Cic. 2. Tul. Hæc sunt folia, hæc fomenta summorum dolorum.

FOMES, fomicis. [*F. Gal. Allumette, ce qui fait allumer ou entretient le feu. Hisp. Y esca, o astillas para encender fuego.*] a fouendo, hoc est, nutriendo igne dicitur. Est enim assula ex arbore excussa dū cæditur. Ponitur & pro omni materia sicca, quæ facile igni inflammatur. Vir. 1. Aen. Rapuique in fomite flammam. Per translationem Fomes dicitur, quicquid excitat nos ad aliquid agendum, Gel. libro 15. cap. 2. Fomitum esse quendam diceas, & incitabulum ingenij, uertutis uene.

FONS, fontis, [*Fonte fontana. Gal. Vue fontaine. Hisp. Fuente.*] *φωὸν, ζωνήν*, a fundendo, quod fundat aquam, tantum masculini generis. Cæli. 8. Bell. Gall. Sub oppidi murum fons prorumpit. Fons per translationem accipitur pro origine, Cic. 3. Tul. Non rem ipsam causam, atque fontem esse mororis. Idem ad Brutum: Nec in fenatu sceleratissimorum consiliorum fons aperire dubitauit. Fontem pro aqua fontana posuit, Virg. 12. Aen. pro parte totum usurpans. Alij fontemque ignemque ferebant.

FONS, solis, *ἡλιος, ἡλιος*, in desertis Lybiæ est, ultra Cyrenaicam regionem iuxta Iouis Ammonis oraculum, cuius aqua mane & ueluti tepida est, meridiano autem tempore gelidissima, sub mediam uero noctem feruidissima, unde & Fontem Solis appellant, quod a Sole regi uideatur, & pro ratione diuersorum cardium, quos, ille perlabitur calore tempore, teporemque frigore permutat. Apud Ammonios (inquit Herod. lib. 4.) aqua fontana est, quæ sub maritimam quidem reperitur sub horam, quæ forum frequentissimum est, frigidat: sub meridiem multo frigidior est, eaque hora hortos irrigant. Declinante iam die remittit frigus, donec Sol occidit: tunc repescit, magis ac anagis calefcit usque ad mediam noctem, quo tempore feruens ex eluat: præterea ita nocte media, ad auroram usque refrigerat. Cognominatur autem Fons Solis. Hæc ille. Meminit huius fontis & Ouid. lib. 15. Met. quamuis Ammonis nō Solis fontem appellet. Medio (inquit), corniger Ammon. Vnda die gelida est, ortuque obituque calefcit. Silius quoque lib. 3. Ammonis oraculum describens, Strab. (inquit) sano uicina nouum & memorable nymphæ, quæ nascente die, quæ deficiente tepescit: Quæque riget, in diem cum Sol accendit Olympum. Plin. li. 2. c. 10. duos huius naturæ fontes commemorat, quorum alterum a uicino oraculo Ammonis fontem appellat: alterum apud Troglodytas collebat, Aethiopiæ populos, eumque Solis fontem nominat.

FONTANA, lia, Varroni, Fontinalia Festo, feri erant fontibus dicere, quibus & coronæ in fontes conijci, & putei coronari solent.

FONTANUS, e, [*De fontibus. Hisp. Fuente.*] *φωὸν, ζωνήν*, idem quod fontanus, quod scilicet ex fonte est. Plin. in Sticho: Vide, Vtram tibi lubet etiam nunc capere, Capæ prouinciam. S. Quid illuc est prouinciæ? T. utrum fontali. An libero imperij te inhibere inanis. Vbi interpret: Id est, num uelis imperium habere an præesse aquæ, an uino præbendo. Fontalem, quam dixit e fonte scaturientem.

FONTANVS, a, um, [*De fontana, di fonte. Gal. De fontaine. Hisp. Cosa de fuente.*] *φωὸν, ζωνήν*, quod ex fonte est. Plin. Fontanæ aquæ cyathos duos.

FONTEIA, uirgo Vestalis, Fonteij soror, cuius meminit Cic. in Ora. pro Fonteio.

FONTICVLVS, li, [*Fonticellus. Hisp. Fonticello.*] diminutiuum paruus fons: quo Fonticellus. Plin. Vbicunque moueris, humum, fonticuli scitent.

FONTINALIS, porta dicta est Romæ, alio nomine Capenæ, ob propinquitatem scaturientium fontium. Iuu. Sat. 2. Substitit ad ueteres arcus, madidumque Capenam. Liu. Aedil. s. alteram porticum ad portam fontinalem perduxere.

FORAGO, p. p. silum est, auctore Festo, quo textrices opus diurnum distinguuntur forando dictum.

FORAMEN, is, pen. pro. a forando, [*Forame, buco. Gal. un trou ou pertuis. Hisp. Horado o agujero.*] *φωὸν, ζωνήν*, quicquid perforatum est. Cic. 1. Tul. Foramina illa, quæ patent ad animum a corpore, calidissimo artificij natura fabricata est. Foramen ad excrementa corporis, apud Plin. lib. 11. cap. 12.

FORAMINOSVS, a, um, [*Bugiatoforato. Hisp. Bugiatoforato.*] quod foraminibus abundat.

FORAS, [*Fuora, fuori. Gal. Hors, de hors. Hisp. Afuera, de fuera.*] *ἔξω*, & foris, *ἔξωθεν*, aduerbia loci sunt a foris hoc est, spectaculis deriuata (ut Seruio uidetur) uerba quod uerisimilius est, a foro: quod domū exeuntes fere ad interiore partem uisibus, in qua forum est, soleamus accedere: in qua et noia est Fectus, differunt autem inter se hæc duo aduerbia, ut Foras motū importeret ad locū. Pla. in Cal. Foras

tacitus exeo cum ornatu quæ uidet. Cic. pro Cæli. Domus in qua nihil geratur quod foras proferendum sit. Foris motū in loco, & de loco significat. Ter. in Eun. Quæ dum foris sum, nihil uideatur mundius, Nec magis cōpositum quæ equam. P. aut. in Alin. Ille opere foris faciundo lassus, damum noctu aduenit. Cic. in Part. Illa uero indigent, & nec eo dicitur sine arte, quod ita sunt, sed quod ea non parit Oratores ars, sed foris ad se delata, tamen arte tractat.

FORATUS, tus, tui, [*Foro, bugia. Gal. Trou ou pertuis. Hisp. Horado.*] *φωὸν, ζωνήν*, idem fere quod foramen, uel potius ipsa perforatio. Laet. lib. de Opifi. Oculorum orbis concavis foraminibus conclusit: a quo foratu frontem nominatam Varro existimauit.

FORBEA, genus cibi a ueteribus dicebatur, quo calido uesci solebāt, Græci *φωλω* uocant. Festus.

FORCIPES, p. c. [*Tanaglia. Gal. Tenailles, pincettes. Hisp. Las tenazas o instrumento para asir.*] *τρυπάρα*, quasi Foruicapes dictæ sunt, quod ijs forata, id est calida capiuntur. Virgil. lib. 8. Illi inter sese magna uibrantia brachia tollunt, In numerum, uersantque tenaci forcipe massam. Et est tam masculini, quam fœ. secundum Prisc. Ouid. 12. Met. Terribilem stridore sonum dedit, ut dare ferrum Igne rubens plerunque solet, quod forcipe curua Cum faber eduxit, lacubus demittit. Colu. lib. 16. c. 26. Ligneis regulis, ueluti forcipibus, apprehendere rektum neruus. Plin. lib. 7. cap. 56. inuentorem forcipis fuisse tradit Cinyram Cyprium, Agrippæ filium.

FORDA, dæ, [*Vaccha pregna. Fal. Vno uache qui est pleine, qui porte un veau en son ventre. Hisp. Vaca preñada.*] *βός ἐγκύων, ὁ ὄρνυος*, bos prægnans, a ferendo. Oui. 4. Fast. Forda ferens bos est fœcundaque dicta ferendo. Col. lib. 6. cap. 24. Post unum coitum forda non admittit taurum.

FORE, *ἔσθω*, habet significationem participij futuri, una cum infinito esse: idem est Fore, quod futurum esse. ideo iungitur cum nomine, uel interdum cum participio, quod in nomen transmigrauit: ut, Spero te amicum fore: non amatatum fore. Cic. Treba. scribit ad me Cæsar, se tibi nondum familiarem esse satis propter occupationes suas, sed cito fore. Cæsar. Nonnulli Cæsari nunciabant, non fore dicto audientes milites. Composita sunt Abfore, Aafore, Confore, Defore, & Profore: quæ sapis sola ponitur, hoc est sine nomine aut participio a tergo. Abfore quid significet quemque in oratione ulum habeat, explicimus supra. Adfore, id est, quod ad futurum esse. Oui. 4. Met. Esse quoque in facis reminiscitur, adfore tempus. Adforem, adesse. Vir. 1. Aen. Acque utinam rex ipse Noto compulsus eodem Adforem Aeneas. Confore, conuenturum esse. Ter. in And. Restat Chremes, qui mihi exorandus est: & spero confore, id est conuenturos esse. Defore, defuturum esse. Cic. contra Rul. arbitrantur non defore, qui illum restituerent. Profore, profuturum esse. Hor. in epist. fugiam quæ profore credam.

FOREM, [*Saris, ἡγοίον, ἡγοίον*], Fores, Foret, & in tertia persona pluralis numeri forent, & in futuro infinitiui Fore, pro. futurum esse. Fore autem idem omnino significat, quod essem. Sal. in Jug. uellem, ut hæc, quæ scribo, uana forent.

FORENSIA, [*Vesti che s'usano nelle piazze.*] *στρατιώδεις*, uestes, quibus in foro utebantur. Sue. de Aug. Forensia autem & calceos nunquam non intra cubiculum habuit. Alio nomine dicuntur Togæ forenses, uel Vestimenta forensia. Col. lib. 12. cap. 45. A reuicæ fagineæ, in quibus uestimenta forensia conduntur.

FORENSIS & hoc Forensis, [*Ciò che al foro giudiciale s'appartiene. Gal. Seruane aux plaids & proces, ou des appartenances. Hisp. Cosa perteneciente al confistorio, o derecho.*] *στρατιώδεις*, adiectiuum est, a foro deriuatum, quo significatur omne illud, quod ad forum iudiciale pertinet. unde Forensis causæ, quæ in foro iudiciali agitantur, & quod Cic. 3. de Nat. Deo. Forensis homo, qui in foro uersari, & causas agere conuenit. Forensis Rhetorica, quæ foro, iudicijque est accomodata. Cic. 2. de Finib. Sed hæc rhetorica philosophorum, nō nostræ illa forensi.

FORIS, [*Porta, Gal. Huys, porte. Hisp. Las puertas con que cerramos la casa.*] *ἔξωθεν*, proprie (inquit Seruus) quæ foris aperiantur. unde Plutarchus memorat, primum Valerio Poplicolæ fratri, cum de Sabini's triumphasset, domum publice positam, cuius fores extra aperientur: eum antea ceterarum ædium intro impellerent. Cic. pro Cæli. Fores effregit, restituerunt. Valux autem dicuntur, quæ intus reuoluuntur. quoniam usus hodie obtinuit ut omnia ostia Fores appellentur. Hoc nomen etiam singulariter hæc Foris, huius Foris, declinatur. Oui. 1. de Amo. Difficilem noto cardine pande forem. Cic. pro Corn. Aperuit forem scalarum. Teren. Quidnam foris crepuit? Vbi Donatus: Foris singularis numeri nominatiui casus, Plaut. in Amph. increpuit foris. Hora. lib. 1. Serm. Saty. 2. Exclusus fore, cum Longareus foret intus. Fomiculæ, arum, de quo infra.

FORICES, penul. correp. [*Forbice. Gal. Ciseaux, forces. Hisp. Las tijeras.*] *ἄκιδες*, quibus telam seu fila incidimus: Seruus. Forices sunt, quibus incidimus, Forcipes, quibus aliquid forum teneamus, quasi Foruicapes: nam Forum est calidum. Colu. lib. 12.

cap. 43. vicia sua vix grana forficibus amputant. Deminutium est
FORFICVLAE, arum, *ῥαβδία*, Plin. lib. 25. c. 5. de Helleboro: Incisum
 forficulis cribrant. Ab huius instrumenti similitudine, etiam For-
 ficule dicuntur, extremitates brachiorum, & ueluti manus cancro-
 rum, & corporum, & quarundam locustarum. Plin. lib. 32. c. 11. Hæ
 ab eodem Plin. lib. 9. c. 31. Forpices uocantur.

FORI, orum, *κατασπίματα*, *ζυγά*, enim pl. sunt tabulata nauium, uel
 locus in naui apertior, qui iter nauem perambulantibus præbet:
 ita dicti (ut Seruio placet & Festo) quod per eos ferantur in-
 cessus. Virgil. 4. Aeneid. Faces in castra tulissim, implestem que
 foros flammis. Item fori dicuntur, Circensia spectacula, id est,
 loca erecta, ut ex ijs spectetur. Lilius libro 1. Diuisa loca patri-
 bus, equitibusque, ubi sibi spectacula quisque in Circo faceret,
 Fori appellati.

FORVLI, deminutium, de quo suo loco. Fori etiam in hortis sunt an-
 gultores quidam sulci, & oblongi, iter præbentes circum porcas
 (ita enim uocant terram editiorem inter duos sulcos) quemad-
 modum fori in nauibus facultatem præbent nauis ultro citroq.
 discurrendi. Col. lib. 10. Angustosq. fores aduerso limite ducens.
 Legitur etiam Forus in singulari numero pro uia illa in nauib. Eu-
 nius multa foro ponens, ageaque longa repletur. Gel. lib. 17. c. 10.
 Stans in summo puppis foro.

FORIA, orum, [Sterco liquido. Gall. *Foïre*, excrementis de uentre humidis. Hi.
Estiercol liquido, y ralo.] stercora liquidiora, quod facile ferantur fo-
 ras. Inde Conforire, stercore liquo do fœdare. Nonius.

FORICA, æ, p. c. [Condotto, chianiga. Gal. *vn retrait public.* Hisp. *La prima-
 da d' albanar publico.* *αὐτοδρόν*, locus, quo alui stercora deijcimus.
 Iuue. Sat. 3. conducunt foricas. Et proprie de publicis dicitur, La-
 crina de priuatis.

FORICVLAE, arum, [Porticelle.] *ῥυπία*, deminut. a foribus. Var. lib. 1.
 de re rustica: Et ideo oporothecas qui faciunt, ad Aquilonem
 ut fenestras habeant, atque ut uenturi, curant: neque tam-
 men sine foriculis, ne cum humorem amiserint, pertinaci uento
 uicta fiant.

FORICVLS, *ῥυπῶς*, deus putabatur, forium præses: sicut Cardinea
 dea, quæ Cardinibus præerat: & Limentinus Deus, qui limini.

FORINSECVS, p. cor. [Disuori. Gall. *Par de hors.* Hisp. *De parte de suera.*
ἔξωδύ, ab exteriori parte. Plin. lib. 13. cap. 22. Lignum corticis lo-
 co habent, hoc est forinsecus. Col. lib. 8. cap. 3. Forninsecus scandu-
 læ iniungantur.

FORIORIS, rui, [Cacar liquido.] *ῥυπῶς*, uentrem deonero, excre-
 meata liquida eicio. compositum est, Conforio. Pomp. in Macco:
 Conforti me Diomedes. Ex Nonio.

FORIOLVS, li, cum accentu in antepen. qui uentrem solum habet,
 & foria facile emittit. Laberius: Foriolus, esse uideris, in coleos
 cacas. Nonius.

FORIS, [Disuori.] Cic. in Ver. Non queram foris.

FORMA, niæ, [Forma, belle ἄλλος, fœcia, apparençia. Gal. *Forme, pour trait,
 patron, beauté.* Hi. *La forma de la cosa, la hermosura.* *ἡ ἴσχυρὸς ἰσχύ-
 ρος*, figura, siue facies uniuscuiusque rei. Cic. 1. de Nat. Deor. Om-
 nium animantium formam uincit hominum figura. Idem 2. de Di-
 uin. In nubibus nunquam animadu. risti leonis formam. Cic. 1. de
 Na. De. Rotunda forma ullam negat esse pulchriorem Plato. Quin-
 til. lib. 1. cap. 10. Quidquid formæ quadrati detraxeris, amplitudi-
 ni quoque peribit. Idem lib. 1. cap. 1. Neque enim mihi placet, ut
 litterarum nomina, & contextum prius quam formulæ paruuli
 discant. Est autem hoc uocabulum, medium, quod modo cum laud-
 e, modo cum utuperio dicitur, pro ratione adiuncti. Ter. Andr.
 erat forma præter ceteras honesta, & liberali, &c. Puer egregia
 forma, Cic. 4. Tul. Sic infelicem, uictiosam, uel illaudatam formam
 dicimus, pro deformitate. Interdum tamen Forma absolute poni-
 tur pro pulchritudine. Virg. 9. Aeneid. Formæ sibi conscia coniux,
 Stata forma quid sit, docet Gall. lib. 5. c. 11. Inter pulcherrimam
 fœminam & aformissimam media quædam forma est; qualis ab
 Ennio in Menalippa, perquam eleganti uocabulo, Stata dicitur:
 quam Favorinus appellat Vxoriam. Ennius autem in ista, quam
 dixi, tragedia, eas fere fœminas ait in columi pudicitia esse, quæ
 flata forma forent. Transfertur etiam ad incorpora, pro effigie
 quadam. Cice. lib. 1. Offic. Formam quidem ipsam, Marce fi-
 li, & tanquam faciem honesti uides. Forma item apud Col. dicitur
 instrumentum, in quo exprimitur caseus lib. 7. c. 8. Liqueor (in-
 quit) in fœcellas, aut in calathos, uel formam transferendus est.
 Forma pro specie frequenter accipitur apud Rhetores. Quinçil.
 libro 7. capit. 5. Abdicationum formæ sunt duæ. Forma pro regu-
 la. Virg. 6. Aeneid. Quam pœnam, aut quæ forma uiros, fortuna-
 ue meruit. Vbi Seruius: Forma regula. Singulis enim sceleribus
 statuta sunt supplicia ex more Romano. Accipe formam, id est. mo-
 dum. Virgil. 1. Georg. Curui formam accipit ulmus atrati. Hinc
 Deformis, Informis, Vniformis, Multiformis, Semiformis, Colum.
 lib. 9. Remedia creduntur esse aduersus tonitrua, quibus nitian-
 tur oua, pullique semiformis interimuntur, antequam toti parti-

bus suis confumentur.

FORMVLA, læ, deminutium, uide infra.

FORMALIS, le, [Formale.] Suet. in Domit. Epistolam formalem acci-
 pit pro ea, quæ certa forma, qua dictabatur, excipiebatur a scribis.
 Plin. lib. 34. c. 9. Formalis temperatura æris teneri.

FORMATVRA, æ, [Forma.] *μόρφωσις*, conformatio, siue forma uniu-
 cuiusque rei. Lucretius lib. 4. Formaturaque labrorum, pro par-
 te figurat.

FORMIÆ, arum, *φορμια*, urbs Campaniæ, maritima, iuxta Ca-
 ietam, Læstrigonum quondam sedes, a Lacomibus (ut Strabo
 auctor est) condita: a quibus primum Hormiæ dictæ sunt, siue
 a frequentia, bonitateque *τῶν ὄρων*, id est stationum, ut Festo
 placet: siue *ἀπὸ τῆς ὀρμῆς*, id est, ab impetu Læstrigonum (ut
 Seruio placet) qui anthropophagi fuisse perhibentur. Quidquid
 id est, primum Hormiæ dictæ putantur, & deinde adspiratione
 in F commutata, Formiæ. Verisimile est, illud esse oppidum,
 quod quinto a Caieta lapide situm uulgo Nolam uocant, Cice.
 sæpe, & alij.

FORMICA, cæ, [Formica. Gal. *fourmi ou formis.* Hi. *Hormiga.* *μύρμηξ*,
 a ferendis micis dicitur. Mica uero proprie est pulvisculus ille, qui
 in arena quasi argentum fulget: a quo & panis, & omnium re-
 rum minima partes, Micæ dicuntur, quasi minutim cadentes. Vel
 simpliciter a ferendo, quod nullum animal frequentius pondera
 conuehat, neque, si mensuram corporis respicias, maiora. Cicero
 tertio de Natura Deorum: Num existimas formicam antepone-
 dam huic pulcherrimæ urbi, quod in urbe sensus fit nullus, in for-
 mica non modo sensus, sed etiam tactus, ratio, memoria? Formi-
 cula, *μυρμηκίων*.

FORMICAE, Indicæ, animalia Aegyptij lupi magnitudine, & felium
 colore, sed cornuta, aurum ex terræ cauernis eruunt, in regione
 Septentrionalium Indorum, qui Dardæ uocantur, erutumque sum-
 ma cura afferunt. Accolæ æstiuos feruores maxime obseruant,
 illisq. præ æstu in cuniculis latitantibus, aurum surripiunt. Sæpe
 tamen odore admonitæ formicæ e cauernis prouolant, eosq. lace-
 rant. Plin. lib. 11. c. 3. r. & Mar. Sat. 1.

FORMICATIO, onis, [Mal della formica. Gall. *Certaines nerues, espanties
 au corps qui formillent & demangent formilliere.* Hispan. *Aquella obra de
 hormigar el cuerpo.* *μυρμηκίασις*, extuberatio quædam pauca &
 callosa, in summa cute latissimis radicibus inhærens, superne an-
 gustior, quæ inter scalpendum mordentis formicæ sensum præ-
 bent: unde ex Græcis nonnulli hoc mali genus *μυρμηκία* appella-
 runt. Plin. lib. 8. c. 7.

FORMICANS PVLVS, *στυμὸς μυρμηκίων*, debilis, & frequens, om-
 niumq. maxime letalis: ita dictus, quod ueluti formicas per arte-
 riam discurrentes tactui repræsentet. Plin. lib. 7. c. 5. r.

FORMICINVS, a, um, pen. prod. [Simile à formica. Gal. *De formis ou for-
 mi.* Hisp. *Cof: perteneient à la hormiga.* *μυρμηκίνης*, Pla. in Mc. Mo-
 uet formicinum gradum, hoc est, incedit more formicæ.

FORMICOSVS, a, um, [Pieno di formiche. Gal. *Plein de formis, formillant.*
 Hisp. *leno de hormigas.* *μυρμηκῶδης*, plenum formicis. Plin. lib. 10.
 c. 74. Formicosam arborum forices cauant.

FORMIDABILIS, le, [Formidabile spauenteuole. Gal. *Qu'on droit craindre,
 qui est à craindre & redoubter.* Hispan. *Cosa que se puede à deue temer.*
φοι-τόν, formidandum. Ouid. 2. Met.

Nullæ in fronte minæ, nec formidabile lumen.
FORMIDŌ, dinis, secunda syllaba producta, [Paura.] *φόβος*, metus, pa-
 uor. Ci. 4. Tul. Formidinem metum permanentem definiunt. Hor.
 Oderunt peccare mali formidine pœnæ.

FORMIDŌ, das, p. p. [Hauer gran paura, temer forte. Gal. *Craindre, redoub-
 ter.* Hisp. *Temer demasadamente.* *ῥωσῆλασμος*, uehementer timeo.
 Plaut. in Cap. Nimisque hercle illum male formidabunt. Idem in
 Citel. Intus pauco & formido foris. Formidans, partic. Plau. Amphic.
 Metuens pueris, mihi formidans. Formidatus, partic. Hor. 3.
 Caum. Ode 6. Hic classe formidatus, ille Missilibus melior sagit-
 tis. Hinc Reformido, ualde formido. Colum. lib. 1. Si uexationem
 non reformidet.

FORMIDŌLOSE, [Paur: samente.] aduerb. *φοιδῶς*, quod formidinem
 infert. Cic. pro Sext.

FORMIDŌLOSVS, a, um, [Che è temuto, tremendo. Gal. *Vn homme effrayé
 de peur craintif.* Hisp. *Temoroso ó medroso.*] modo actiue sumi, pro eo
 qui timet *φοιδῶς*, Ter. Eun. Non formidolosus es mi homo? C.
 Egon formidolosus? Modo passiuè pro eo qui formidatur, *φοι-
 δῶς*, Sal. Regibus aliena uirtus formidolosa est. Cic. 4. Tulc. In ijs
 rebus formidolose uidentur.

FORMATOR, qui format: ut, Formator animi. Col. in Præfat. 1. Ani-
 mi sibi quisque formatorem, præceptoremque accersat. Formatus
 part. Ouid. 3. Met. Vultuque immotus eodem Hæret, ut e pario
 formatum marmore signum.

FORMŌ, as, [Form. res, fare, fabricare. Gal. *Former, façonner.* Hisp. *Formar ó
 dar figura a la cosa.* *ῥηματιζῶ*, *τυπῶ*, *μορῶ*, formam rei alicui
 induco. Cic. 4. Acad. Parmenides ignem, qui moueat terram, quæ

ab eo formetur. Vir. 1. A. E. Tempore quo primum Phrygia formabat in Ida Aeneas classem. Suet. in Domi. Edicta alieno formabat ingenio. Id est in ijs componendis aliena opera utebatur. Hor. 3. Car. Mentis asperioribus Formandæ studius. Formare iuventutē, est a rudiori ingenio ad meliorem quandam formam traducere. Plin. in Paneg.

FORMOSVS, a, um, [Bello. Gal. Beau. Hisp. Hermoso de formæ.] ὁμορφος, pulcher, speciosus. Cic. 1. de Nat. Deo. Quotus quisque formosus est? Vir. 2. Ecl. Formosum pastor Corydon ardebat Alexin. Cic. 6. Ver. Mulierum nobilium & formosarum gratia.

FORMOSITAS, tatis, [Bellezza. Gal. Beauté. Hisp. Hermosura.] Cicer. primo Officio.

FORMULA, æ, deminutivum est a forma: quod aliquando pulchritudinem significat, cum quadam tamen diminutione, huc blandimēto, Plin. in Persa. Tempori hanc vigilare oportet formulam atque etatulam: Pro lege, & constitutione. Cicero. libro tertio Offic. Aquilius protulerat de dolo malo formulas. Etiam formulæ dicuntur, quæ nos instrumenta, uocamus: ut, testamentorum formulæ, apud Cic. 2. de Orato. Formula dicendi, pro ratione loquēdi. Cic. de Opt. gen. or. ad quam eos dicendi formulam reuocent. Formulam intendere, est dicam impingere, uel dicere actionem. Suet. in Vitel. Cum libertino cuidam, acerbis debitum reposcenti, iniuriarum formulam, quasi calce ab eo percussis, intendisset. Cadere formula, uel excidere formula, est aliquid de conceptis formulæ uerbis immutare. Erant enim iuris formulæ certis quibusdam uerbis conceptæ, a quibus si quis uel minimam recessisset eadebat causa, hoc est, amittebat causam. Quint. lib. 3. Cum in omnibus fere causis, in quibus cecidisse quis formula dicitur, hæc sint quæstiones. Sunt qui pro eodem accipiant Cadere formulæ, & Cadere causam, quibus non facile assentior: etiam si unum sequi solet ex altero, nam qui Formula cadebat, idem etiam cadebat causa, quod & ipsum non obscure ostendit Quint. lib. 7. cum ait: Est enim certa seruitus ad certa se uerba attingendi: idque faciendū in l. Cic. de Or. uerit M. Antonius: cum, si uno uerbo sit erratum, tota causa cecidisse uideamur.

FORMULARIUS, rij, dicebatur causidicus, qui ex formula iuris agere consueuit. Quint. in 12.

FORNACALIA, orum, feræ farris torrendi gratia institutæ. Ouid. libro secundo Fast. Curio legitimus tunc Fornacalia uerbis Maximus incidit.

FORNACARIUS, rij, [Fornacio. Gal. Fourner, bonlenger. Hisp. Hornero.] cui accendendæ fornacis, coquendi que panis cura incumbit. Vlpian. l. si seruus. ff. ad legem Aquilianam.

FORNACEVS, a, um, factum in modum fornacis. Plin. lib. 35. c. 14. Parietes, quos appellant fornaceos.

FORNACULA, dimina fornax. Iuue. Sat. 10. Magna est fornacula.

FORNAX, fornacis, [Fornace. Gal. Fournais. Hisp. Horno ò hornaza.] ἄσπιλος, quæ rei alicuius coquendæ, aut calefaciendæ gratia igni succenditur: cuiusmodi sunt quibus calx, aut lateres coquuntur. Cic. 2. de Nat. Deo. apparent in ardentibus fornacibus uoluitates. Plin. lib. 9. cap. 8.

FORNICARIUS, rij, opifex, aut propola, qui tabernas a fisco conducit sub fornicibus, ut ibi merces suas uenales habeat. In Pandectis, l. cum quidam de Usuris, Fiscus ex suis contractibus usuras non dat, sed ipse accipit, ut solet a fornicarijs. Budæ. in Annota.

FORNICATIO, nis, [Edificio in uolto. Phœuere a fare con concubine. Gal. Vouement, nouure. Hisp. Edificio ò bodega.] κοίτη: fornicis structura. Sen. Societas nostra lapidum fornicationi similis est, qui casura, nisi inuicem obtarent, hoc ipso sustineretur. Item, pro scortatione, præcipue apud sacræ scripturæ interpretes: a uerbo Fornicari, quod est cum scortis rem habere, sub fornicibus prostare solitis.

FORNICO, cas, pen. prod. [Fabricare in uolto. Gal. Vouer, faire en maniere d'arche. Hisp. Haçer arco ò bodega.] κοίτη, fornacis extruo, uel fornacis figuram rei alicui induco. Plin. li. 11. cap. 10. Idem lib. 16. cap. 42. Populus contra omnia inferiora panditur: palma e contrario fornicatur, hoc est, sursum incuruatur, cum fornacis cornua deorsum soleant inclinari. Inde Fornicatus participium, quod ad fornacis modum ædificatum est, quod & Concameratum opus, & Arcuatum uocamus. Cic. in Topic. parietem uel solidum, uel fornicatum.

FORNICOR, aris, [Pustaneggiare. Gal. Paileder. Hi. Fornicar d'andar en puterias.] πορνείω, cum meretricibus rem habeo: a fornicibus, in quibus meretrices prostare consueuerant.

FORNIX, cis, penul. genitui cor. & gene. mascul. [Volto, arco. Gal. Vouer, arco ou arche, la ploye ou arc d'une noure. Hisp. Arco ò bodega.] κοίτη, arcus in ædificijs, & quodcumque opus concameratum: a Furno, atro: nam loca in arcum edificata subobscura sunt. Ci. in Top. Non debet prestare, quod fornix uitrum fecerit. Virg. 6. Aene. Maenia conspicio, atque aduerso fornice portas. Idem 10. Aeneid.

Aut amnis ripis, aut lati Fornice saxi. Plin. li. 33. cap. 4. Quoniam uero meretrices in huiusmodi locis, id est sub fornicibus habitare consueuerunt, ponitur Fornix pro lupanari, seu meretricia cella, Seneca lib. 1. Controuer. Redoles adhuc fuliginem fornicis. Et in Priapeia. Nigri fornicis oblitus fauilla. Erant etiam Fornices arcus, in memoria rerum a triumphalibus uiris gestarum extructi, quasi monumenta uictoriarum. Cice. 2. de Ora. cap. ut ad fornicem Fabij demitteret. Huiusmodi fornices etiam hodie Romæ extant, quos arcus triumphales uulgo uocant: quorum antiquissimus est D. Vespasiani nomine erectus in triumpho Iudaico. Alij autem duo maxime insignes, alter Septimio Seuero, alter Constantino erectus est.

FORABILIS, le, quod forari potest. Ouid. 12. Met. nulloque forabilis icu. Hinc Perforo penu. cor. ab uno latere ad alterum foro. Idem lib. 5. ferramentum, quo priores uitæ perforabant. Liui. Vna per forata nauis.

FORORAS, [Forare, pertugiare. Gal. Percer, forer, troiser. Hisp. Hoyadar.] ὄρεω, penetro. Col. lib. 5. c. 9. Amygdala si parum ferax erit, forata arbore lapidem adigito. Pla. Most. Ita forabunt patibularum per uias. Col. lib. 8. c. 3. Foratis parietibus.

FORS, o fors, a forte, scem. gen. [Fortuna, caso. Gal. Fortune, cas, auenture. Hisp. Fortuna, auentura.] casus est extemporalis: Fortuna autem, ipsa dea: ut annotauit Nonius, citans locum Accij ex Andromeda: Multi, quibus natura praua magis, quam fors, aut Fortuna abfuit, Cic. ad Att. lib. 14. Fors in aliquibus rebus plus, quam ratio, potest. Interdum tamen pro ipsa Fortuna ponitur. Cic. ad Att. 4. Sed de illa ambulatione Fors uiderit. Ter. in Hec. Fors suat pol, id est, Donato expositore, fortuna saueat.

FORSAN, [Forse. Gal. Peraventure. Hisp. Por auentura.] ἴσως, dubitandi aduerb. est. Virgil. 1. Aeneid. Fortan & hæc oim meminisse iuuabit.

FORSITAN, [Forse.] ἴσως, eiusdem significationis cum Forsan, & fortasse. Cic. de Ora. Maior ars aliqua forsitan requirenda.

FORTASSIS, siue Fortasse, [Forse.] ἴσως, dubitandi aduerbiū. Cic. Cæli. li. 2. epist. Fortassis uaticinor. Ter. Eun.

FORTE, aduer. [Ferauentura,] fortuito, τυχόν, hoc est, casu, & ueluti per sortem. Virg. in Buc. Forte sub arguta confederat ilice Daphnis. Cicero 2. de Orato. Ne forte hoc magnum ac memorabile uideatur.

FORTESCO, scis, [Fortificarsi. Gal. Deuenir fort, s'enforcir. Hisp. Fortaleverse.] παταίμαι, fortis fio. Næuius: fortescunt uires. Gel. li. 19. c. 7. refert inter antiqua & obsoleta.

FORTICVLVS, li, dimina a fortis. Cic. 2. Tul.

FORTIFICVS, cas, [Fortificare. Gal. Fortifier. Hisp. Fortalecer.] ἰσχυρίζω, fortem facio. Pla. Fortifica animum.

FORTIS, te, [Forte, gagliardo. Gal. Fort, robuste, gaillard. Hisp. Fuerte.] ἀσπίος, tam de corpore, quam de animo dicitur. Cic. 2. l. us Fortes fortuna adiuuat. Idem de Senect. Senectus animosior est, quam adolescentia, & fortior. Idem pro Sex. Ros. Vir contra audaciam fortissimus. Idem de Or. Inflexio laterum fortis & uirilil. Pla. in Asin. qui me uir est fortior ad sufferendas plagas? Vir. 1. Aen. fortē que Cloanthum. Quandoque celer. Vir. 11. Aen. femina torti Fidis equo? Quandoque formosus, Pla. in Mil. Ecquid fortis uisa est? Quandoque diues, Idem in Trinummo: sororem spopodisse suam in tam fortem familiam?

FORTITVDO, dinis, [Fortezza. Gal. Force, bon courage, mailantise. Hisp. Fortaleza uirtud. del anima.] ἀσπίεια, est ut inquit. Cic. 2. de Inuent. considerata perieulorum susceptio, & laborum perpessio. uel (ut idem Tuscul. 4. definit) scientia rerum perferendarum, uel affectio animi in perferendo, summx legi parēs sine timore. Macrobi. Fortitudinis est, animum supra periculum metum agere, nihil que nisi turpia, timefe, tolerare fortiter uel aduersa, uel prospera. Fortitudo præstat magnanimitatem, fiduciam, securitatem, constantiam, tolerantiam, firmitatem. Cic. 1. 3. Phil. i. Est fortium uirorum, uirtute præstare tantum, ut possit fortunæ culpam non extimescere. sed ab hoc ordine non fortitudo solum, uerum etiam sapientia postulat. Idem 1. Offi. domesticæ fortitudines nō inferiores militaribus.

FORTITER, [Fortemente. Gal. Fort, mailamment, puissamment, courageusement. Hisp. Fuerte, y esforzadamente.] ἀσπίεις, animose, infractio animo. Cic. de Sen. Quem ego meum casum fortiter ferre uisus sum. Idem 4. Phi. Nec solum id animose, & fortiter, sed considerare et sapienterque fecerunt. Pla. Merc. In amore coniecit fortius. Pl. lib. 16. c. 40. Fortissime ulmus seruat rigorem.

FORTVITO, A caso, per sorte. Gal. D'auenture, par fortune. Hisp. A caso ò por auentura.] τυχόν, κατὰ τύχην, casu, temere, forte fortuna. Cicero. de Lege Agr. Paucas tribus non certa conditione iuris, sed fortuito, fortisque beneficio ad usurpandam libertatem uocare. Idem 5. de Finib.

FORTVITV. [A caso.] Cic. 6. Phil. Quod uerbum tibi non excidit (ut scæpe fit) fortuitus: sed scriptum, meditatam, cogitatum attulisti.

ORTIVITVS, tā, tum, p. indiff. [Cio che accade per sorte. Gall. *fortuit. ca- suel. avenu d'auenture. Hisp. Cosa que viene a caso y fortuna.*] τυχερος quod casu accidit. Cic. i. Tusc. Democritum, efficientem animum concursu quodam fortuito, o mittamus. Quint. lib. 10. c. 7. Nec tu multuatij, nec fortuiti sermonis co-textum mirabor.

FORTVNA, æ, [Fortuna. Gal. *fortune. auenture. Hisp. Fortuna.*] τυχη, est accidentium rerum subitus, ac inopinatus euentus. Cæli 7. Bel. Gal. Misericordiam communem Galix fortunam. Cic. 2. de Div. Quid est enim aliud fors, quid fortuna, quid euentus, quid casus, nisi cum sic aliquid accidit, sic euenit, ut uel non cadere atque euenire, uel aliter cadere atque euenire potuerit? Est autem fortunæ uocabulū medium: sed cum fortunam solam dicimus, intelligimus felicitatem. Fortunata dea credita est antiquis, quæ apud Prænestinos & Antiatas præcipue colebatur. Iuuen. Saty. 10. Nullum nomen abest, si sit prudentia: sed te Nos facimus Fortuna deam, cæloque locamus. Ier. Phor. O fortuna o fors fortuna, quantis commoditatibus, Quam subito, hero meo Antiphoni ope ueltra hunc oneratis dicam. Vbi Don. Aliud fortuna, aliud fors fortuna. Fortuna, dicta est incerta res: Fors fortuna, euentus fortunæ bonus. Nam Fors fortuna Dea habebatur, trans Tyberim ædem habens, cuius festum colebant, qui sua arte aliqua uuebant. Cic. de Amic. Non enim solum ipsi fortuna cæca est, sed eos etiam plerumque efficit cæcos, quos complexa est. Accipitur etiam, Fortuna in utroque numero pro diuicijs. Cic. in Div. in Verr. Cur, de quibus in provincia non optime es meritus, eos nunc plane fortunis omnibus conatis euertere? Idem de Amic. Sæpe enim quibusdam aut animus abiectior est, aut spes amplificandæ fortunæ fractior. Horat. i. ep. 5. Quo mihi fortuna, si non conceditur uti? Fortunæ, arum, pluraliter pro felicitate. Ter. in And. Omnes omnia bona dicere, & laudare fortunæ meas, qui gnatum haberem tui ingenio præditum. Et pro reum itaru, Cic. pro Sylla. Hic uos orat Iudices paruis, ut se aliquando, si non integra fortuna, at afflicta, patri suo gratulari sinatis.

FORTVNATAE, in f. l. e, *μακροθυμία σοί*, a fructuum ubertate aeris que temperie dictæ sint. de quibus Stral. 3 sic scribit: Fortunatæ insulæ contra extremam Mauritaniam ad Occidentem sunt. Sunt autem sex numero ut ex Iubæ sententia tradit Plin. l. 6. c. 32. quarum prima Oambria appellari ait, secundam Iunoniam, tertiam eodem nomine, quartam Capritaniam, quintam Niuaniam, perpetua uue nebulosam, sextam Canariam, plenam canibus ingentibus. Fortunatæ insule (inquit Mela lib. 3.) abundant iua sponte, genitis, & subinde alijs super alijs innascentibus, nihil soli citos alunt beatius quam in ulla uerbes exulcæ: una singulari duorum fontium ingenio maxime insignis alterum qui gustare, ritu soluuntur in mortem ita affectus remedium est ex altero bibere. Solinus magna ex parte fabulosa esse scribit. quæ de fortunatis insulis traduntur: unamque tantum esse, quæ non nihil habeat fertilitatis, nimio tamen calore infesta. hodie omnes uno nomine Cannariæ uocantur, a fertilitate cannarum, in quibus nascitur saccharum.

FORTVNATE, [Felicitate. Gal. *Heuresciment. Hisp. Bienaentura adamente.*] aduerbium, *εὖ, ὤς*, feliciter, prospere. Cicero 3. de Finib. Necessario sequitur, omnes sapientes semper feliciter, absolute, fortunatae.

FORTVNATIM, [Auenturosamente.] *εὖ, ὤς*, aduer fortunatae. Pla. Si dederit Iuppiter, ut fortunatum curia succedant.

FORTVNATVS, tā, tum, [Felice, auenturolo. Gal. *Heureux, prospere. Hisp. Dichoso y bienaenturado.*] *εὖ, ὤς*, felix. Ter. in Ad. Fortunatus qui isthoc animo si es. Virg. in Daphide. Fortunate puer, tu nunc eris alter ab illo. Aliquando idem est quod propitius, Afranius: Deos cæo omnes, ut fortunati sint, precor. Cic. de Nat. Scopas, fortunatus homo, & nobilis.

FORTVNOSAS, [Feliciter, prosperare. Gall. *Conduire à bonne fin, donner bonne issue, bien fortuner ou prosperer. Hisp. Haçer bienaenturado.*] *εὖ, ὤς*, securus. Cic. Curioni: sibi patrimonium diu fortunent. Idem M. Marcello: Eum honorem deos tibi fortunare uolo.

FORVL Iorum, oppidum Sabinorum, saxoso in loco situm: unde Str. l. 5. Pot. iam uocari ad rebellandum, quam ad habitandum aptiorē. Virg. lib. 7. Forulos, & flumen Himæliæ.

FORVM, iis, [Foro, *πιάρα, π.λορα* Gal. *Halles, lieu public ou ou vend, & achete.* Hisp. *Mercado, lugar donde compran y uenden.*] *εἰσορά*, proprie dicitur locus, quo res uænales afferuntur: a ferendo nomē habens. Vnde Forum suarium, Romæ dictum fuit, in quo sues uendebantur: Boarium, in quo boues, Piscarium, in quo pisces, *ἰσθοραίων*, Olistorium, *αρχαιορολίων*, in quo olera. Cupedmis forum, in quo cupedix, hoc est, lautiores cibi uendebantur. Quæ omnia, teste Varr. lib. 4. de ling. Latin. postea in unum locum sunt contracta, quem Macellum appellauerunt. Est præterea Forum, quod Græco uocabulo uocamus Emporium, hoc est oppidum, uel alius quiuis locus, quo uindiq. mercatores conueniunt scilicet ad emendum, aut uendendum. Sall. in Jug. Erat haud longe ab eo itinere, oppidum Vacca, forum rerum uænalium. Hinc plerisq. etiam oppidis

nomen a foro mansisse uidemus: ut, Forum Liniū, Forum Iulij, Forum Aurelij, Forum Sempronij, quod a Latio, Iulio, Aurelio, uel Sempronio, in his locis inuente sunt in ndmæ, ad quas totius provincie mercatores merces suas afferbant. Ci. in Cat. Scio præmissos, qui te ad Forum Aurelium prætolarentur armati. Forra, uasa quibus antiqui utebantur in rotularibus. Col. lib. 12. c. 18. Tum lacus uinarij, & torcularij, & fora, omniaque uasa. Dicitur etiam forum locus, in quo iudicia exercebantur, *ἰσθαστρον*. Cic. ad Att. Quod me in forum uocas, eo uocas, unde etiam bonis meis rebus fugiebam. Fora tria iudicaria antiquitus Romæ fuisse manifestum est, Forum Latium, siue Romanum antiquissimum: Forum Cæsaris Dictatoris, in quo loricatam tibi fieri statuiam passus est: Forum Augustij, quod cum æde Martis ultioris extruxit. Fore uti, est præsentem rerum statum boni consuleri, & utcumque sese obtulerit fortuna, ita animum applicare. Teren. in Phor. Scisti uti foro. Dicitur uulgare pro uerbium admonet esse dictamque metaphoram a mercatoribus, qui non ante locum commercij præscribunt, quanti uendant, quæ aduehunt: sed secundum annonam fori, quam deprehenderint, consilium de non uendendis, aut uendendis mercibus sumunt. Seneca: Utamur foro, & quod fors feret, æquo seramus animo. Agere forum, Cic. Appio lib. 3. Qui te forum Tarsi agere, statuere, iudicare dicerent. Forum a sublellijs & iudicij distinguit. Cic. de Or. ne semper forum, sublellia, uoltra, curiamque mediteris. Id est, causas ciuiles, publica iudicia, conciones, & sententias in senatu dicendas.

FORVM Claudij, oppidum Alpinum, Centronum metropolis, apud Ptolem. lib. 3. c. 1. sunt qui Tarentesiam uocent.

FORVM Clodij, oppidum Etruriæ, cuius incolæ Foroclodij nominantur a Plin. lib. 3. c. 5. Fuit præterea eiusdem nominis oppidum in octaua regione Italiæ. Idem lib. 3. c. 15.

FORVM Bibalorum, Hispaniæ Tarracensis oppidum, non procul a Vaccæis, de quo Ptolem. libro 2. cap. 6. Sunt qui Fomillam appellent.

FORVM Cornelij, oppidum in uia Aemilia, quod & Forum Syllæ appellatur, utroque nomine deducto a Cornelio Syllæ dictatore, qui ibi primus forum instituit. Forocornelienis agrj meminit Plin. lib. 3. c. 16. Hodie Imolam uocant, quasi Aemiliam a nomine uix, in qua sita est.

FORVM Iulij, siue Forum Iulium, oppidum est Narbonensis provincie, Octauianorum colonia, teste Plin. lib. 3. cap. 4. hodie seruatis non obscuris prisca nominis uestigijs Freuilum uulgo appellatur. Fuit & Carnorum, siue Lapidum oppidum eiusdem nominis, teste Ptolemæo lib. 3. cap. 1. quo tota regio hodie corrupto nomine Freuilum appellatur.

FORVM Segusianorum, Gallix Lugdunensis oppidum est apud Ptolemæum lib. 2. c. 9. idem cum eo (ut putatur) quod hodie Burgum Bressiæ appellant.

FORVM Liuij, oppidum Aemiliæ, in octaua regione Italiæ, Cornelij Galli Poetæ natalibus nobilitatum. Plin. lib. 3. c. 15.

FORVM Gurgurorum, a Ptolemæo libro secundo, capitulo secundo, appellatur urbs quædam Hispaniæ, in tractu Tarracensis, quæ a nonnullis eadem esse creditur, quam Hispani sua lingua uocant, *Medina de Rioseco*.

FOSSA, iæ, [Fossa. Gall. *Fosse, ou f. s. Hisp. Caua d' hoyo.*] *ἀσπυρ, ὄβηρος*, locus est, unde effossa est terra. Cic. 5. Tusc. Transicum fossæ ponticulo ligneo coniungente. Vlp. scribit, Fossam esse receptaculum aquæ manufactum, ad castra, seu urbes, oppidave munienda. Cicero ad Att. lib. 4. Populi R. exercitus Cn. Pompeium fossa & uallo septum tenet.

FOSSAE Marianæ, apud Ptolemæum libro 2. cap. nono. Gallix Narbonensis oppidum est, ad alterum ex Rhodani ostijs situm: ita dictum a propinqua fossa, quam Marius ex Rhodano duxit in uicinum lacum.

FOSSATVM, iis, [Fossa, fossato.] idem quod fossa. Plin. lib. 17. c. 21. fossatum purgari.

FOSSE, Papiarianæ, Tuscorum ciuitas, hodie Fossonouum. Prol.

FOSILLIS, le, pen. cor. [Cio che si puo cauare. Gall. *Qu'on fouit & tire, ou qu'on peut fouir & tirer de terre.* Hisp. *Cosa cauada.*] *δρυκίς*, fossile foditur. Plin. lib. 36. cap. 18. Theophrastus auctor est, ebur fossile candido, & nigro colore inueniri. Idem lib. 33. c. 6. Salem fossilem adijciunt. id est, qui foditur. Varr. 2. de re rust. Melior Fossilis sal quam marinus.

FOSSTO, [Cauamento.] *δρυκίς*, ipsa fodiendi actio. Colum. lib. 5. Deinde malleolo inter ordines posito, crebris fossionibus patinatum resolueret. Cic. de Sen. Quid agrj fossiones, reparationesque proferam?

FOSSTI VS, a, un, *δρυκίς*, idem quod fossilis. Plin. lib. 26. c. 13. Arenæ tria genera, fossilia, fluuiatilis, aut marina.

FOSQ, [Zappatore. Gall. *hou fleur, fossageur, pionnier.* Hisp. *Canador.*] *δρυκίς*, qui fodit. Robustus fossior, Virg. lib. 2. Geo. Rigidus toller. Mart. lib. 7.

Fossula, p.c. [Fossilla. ὄρυματιν dimin. a fossa, Cato de Re ru. ca. 161. fossulas facito, qua radices asparagi demittas.

Fossura, ræ. [Canaura Gal. Fossure, fouissement. Hisp. Cauazon, canadura.] fossio. Colum. lib. quinto. Planam fossuram maxime probamus.

Fotus, ræ, tum, partici. a foueo. ποπιριαμέγος, Ci. 2. de Nat. pulli aluntur ab ijs, ut a matribus, a quibus exclusi, fotique sunt.

Fotus, huius fotus, ipse fouendi actus. ποπιριασις, Pl. li. 2. 3. c. 1. Decoctura eorum, celiacos iuuat potione & fotu.

Fovea, æ, lege Fodio, is.

Foveæ, [Fosse, cauerne. Gal. Fosse, ou fosse. Hisp. Hoyo ó cana.] ἑθωλοι, a fodiendo, scrobes, siue speluncæ, Plau. in pœn. decipimus fouea lenonem Lycum. Plin. lib. 10. cap. 8. anates in foueas delapsæ folæ euadunt.

Foueo, ues, ui, tum, [Tener caldo, couare. Gal. Eschauffer, & entretenir en chaleur, couuer, estimer. Hisp. Calentar.] ὀγομαι, proprie est calidum tenere, aut calcifacere. Plau. in Cap. iuben, an non iubes, epulas fouere foculis feruentibus? Pl. lib. 8. ca. 36. Fœtus rigentes apprimēdo pectori fouent, non alio in cubitu, quam oua uolucres. Aliquan do nutriti, Plau. in Mer. Alios enecat, extinguit, alios sub lacte fouet, & erigit. Vir. lib. 3. Geo. Progeniem, nidusque fouent. Cic. de natu. Ex ouis pulli orti matres relinquunt, a quibus exclusi, fotique sunt. Est etiam Fouere medicorum uocabulum, pro, partem le sam humidis calidis ue fomentis foris applicatis tepescere, humectare, & dolorem lenire. Idem lib. 12. Fouit ea uulnus lymphæ longæ uis Iapix. Interdum constituo. Idem lib. 4. Geor. Sæpe etiam effosis (si uera est fama) latebris sub terra fouere larem. Sic enim legit Nonius: quanquam in uulgatis exemplarib. a quibusdam legitur Fodere. Interdum tueri, ut apud eundem lib. nono. Castra fouere. Interdum amplecti. Idem 3. Eclo. ipse Næram Dum fouet. Hinc Confoueo, Circumfoueo, Refoueo, fo, syllaba correpta, suis locis.

F A N T E R

Fraceo, fraces, ere, [Guastarsi. Gal. Se moisir, se rancir, se fester. Hi. Cor romperse, podrirse.] σήπειν, a quo Fracesco, corrumpor, & quasi uetustate putreficio. Col. lib. 12. Oleum, si congelatur fracescat. Var. li. 1. de re ru. ca. 5. ut ibi mediocriter fracescat.

Fracidus, a, um, a fraceo, [Che comincia à guastarsi, per la maturità, marcio. Gal. Eleftri, moist, ranci.] εα σπόσ, iam putrescens. Cato de Re ru. ca. 64. ut fracidia fiat oliua.

Fraces, olei, [Polpa d'oliua, fece d'oglio. Gal. Le marc des oliues apres quelles sont pres forez, ou la lie qui en sort. Hisp. Las horras del azeite.] dicuntur carnes & fœces oliuarum, quæ in oleo subfidunt. Pl. lib. 15. cap. 6. Oleum deterius in amurca & fracibus. Colu. lib. 6. ca. 12. Quidam fraces uino, & adipe commiscunt.

Fræno, nas, [Frenare. Gal. Brider. Hisp. Enfrenar.] ἄλνω, equo frænum iniicio. Cæf. 8. Bel. Gal. Equites frænatis equis in stationibus disponit. Liu. 1. Bel. Pun. Instruitus, frænatusque equus. Per translationem accipitur pro cohibere, continere, Cice. quinto. Ver. cum eius animum ad persequendum non negligentia tardaret, sed conscientia sceleris auaritiæque lux frenaret. Et pro Mil. Clodij furores nullis legibus frænare poteramus. Vir. primo Aen. Lu stantes uentos, uinclis, & carcere frænato. Hinc Defræno, & Effreno, frænnum, detraho. siue absque fræno rectore ue ducō. Hinc defrænatus, & Effrænatus, partici. a, siue nomina ex partici. a: quæ de iis dicuntur, ut ueluti fræno excusso regi non possunt. Quid. 1. lib. Metam. Et defrænato uoluntur in æquora cursu. Cic. 4. Tul. effrænata appetentiam. Refræno, cohibeo, & quasi fræno retineo, La. ct. li. 6. Virtus est, iram cohibere, libidinem refrænare. Suffræno, arcto, constringo, unde suffrænatio, structuræ genus cum uelut fræno, lapide arctantur & colligantur. Pl. li. 36. cap. 11.

Frænum, ni, [Freno, morfo. Gal. Frein, bride, mors. Hisp. El freno de cavallo à mala.] ἄλνω, cum æ, diphthongo in plurali numero tam mascul. quam ne. ge. instrumentum, quod equis coercetur: a Frangendo; quod equorum ora frangat. Seneca: Hippolytus arctis continet frænus equos. Oui. 1. de Arte. Tempora lenta pati fræna docentur equi. Translate Ci. ad Att. usus est. Alter frænus eget. Fræna Pele thronii inuenere, qui & strata equorum primum monstrauerunt, teste Plin. lib. 7. cap. 56. Hinc Effrænus, na, num, & Effrænus, & hoc Effræne, idem quod indomitus, quasi sine fræno. Virgil. lib. tertio. Ge. Gens effræna. uirum Rhiphæo tunditur Euro. Vbi Seruius: Gens effræna. id est saua, rectorem recusans. Infrænus, eiusdem significationis. Virg. quarto Aene. Numidæ infræni cingunt. Quo in loco Numidæ uocantur Infræni, quod illorum equi nullis frænus coercantur, Frenum mordere, oblectari, translatio ab equis, qui cum Frænum excutere non possunt, perpetuo tamen mordent & arrodunt. D. Brutus ad Ci. Si frænnum momorderis: peream, si te omnes conantem loqui ferre poterunt. Accipere frænnum, per translationem, est dederē se aliquid, Virgil. 1. 2. Aen. Ni, frænnum accipere, & uicti parere fatentur.

FRAGA, orum, [Fraga. Gal. Freses. Hisp. MieΖγα do, mayuetz.] κόμαροι, Apuleio, mora in herbis humi repentibus nata. Vir. 3. ecl. & humi nascencia fraga.

FRAGILIS, le, p. c. [Frale. Gal. Fragile, fresle, cassant, aisé à rompre ou casser. Hisp. Cosa que se puede quebrar.] ἄσχυρον, quod facile frangi potest. Plin. lib. 12. cap. 8. Saccharum mel dentibus fragile. Idem lib. 12. ca. 7. grandius, fragiliusque. Per translationem accipitur pro fluxo, seu caduco, Cic. de Ami. Res humanæ fragiles, caducæque sunt.

FRAGILITAS, tatis, [Fragilità. Gal. Fragilite, facilité de se casser ou rompre. Hisp. Aquella facilidad de quebrarse.] facilitas frangendi. Pl. lib. 34. cap. 14. Tenuiora ferramenta oleo restringui mos est, ne aqua in fragilitatem durentur. Translate pro imbecillitate accipitur, Cic. 5. Tuscu. humani generis imbecillitatem, fragilitatemque extimescere.

FRAGESCO, cis, ab antiquo uerbo Frageo, es, γολάω, frangor, langue sco. Accius Aegasto, ut citat Nonius: Neque fera hominum pectora fragescunt, donec uim persenserit imperij. Idem Euryface: Nūquam erit tam immanis.

FRAGMEN, inis, [PeZZo. Gal. Escat, une piece d'une chose rompue. Hisp. El pedazo.] κλάσμα, pars rei fractæ. Virgil. 1. 1. Aen. fulua respident fragmina arena.

FRAGMENTVM, ti, [PeZZo.] Cic. de Nat. Fragmentum lapidis.

FRAGOR, oris, [Strepiro, che fa alcuna cosa, che si frange. C. l. Vn son esclatant. Hisp. Ruido de las cosas que se quebran.] κτύπος, sonitus, qui ex aliqua re inter frangendum redditur. Vir. li. 1. Geo. Et horridus altis montibus audiri fragor. Seruius. Horridus fragor, sonitus, qualis fieri solet ex aridis, cum franguntur, arboribus. Ad Her. Fragor ciuitatis auditus est.

FRAGOSE, aduer. Pl. lib. 16. ca. 10. respuuntur, & fragosius fidunt.

FRAGOSVS, fa, sum, a frago, [Aspero, duro. Gal. Qui rend un son esclatant, aspre & rude. Hisp. Cosa que haze aquel estuendo y ruido aspero.] παχυς, χαλκός, asper. unde Confragosus. Col. li. 2. Locus lapidibus confragosus. Fragosa oratio, cui contraria est lenis. Quin. li. 9. c. 4.

FRAGRANTIA, di, o, dia.

FRAGRO, as, are, [Rendere odore, olire. Ga. Rendre grand odeur, fleurir fort, sentir bon. Hisp. Oler echando de si olor.] redoleo, oleo, odoremitto frangendo, quia res fractæ uehementius olent. Virg. 1. Aen. Redolentque thymofragrantia mella. Mart. lib. 1. Ne grauis hesternofragres Fescennia uino.

FRAMEA, æ, p. c. Germanicum uocabulum, quo hastam significabant. Tac. de Ger. Iuuen. Sat. 13. Et martis frameam.

FRANCONES, Germanicæ populi, quos nonnulli Francos orientales uocant, a septentrione Chartis & Cheruscis, a meridie Noritis finitimi, ad occasum Rhenum fluiuium: ad ortum Herciniæ siluæ partem, qua Boemiam attingit, habentes. hi bonam Galliarum partem occupant, ubi hodie Lutetia Parisiorum sita est: & ab illis Francia dicta putatur.

FRANGO, gis, fregi, fractum, [SpeZZare, rompere, frangere. Gal. Rompre, froisser, briser. Hisp. Quebrar, quebrantar.] κταρῆρα, κτάρα, cum po. Cic. 7. Ver. frange ceruicem. Vbi illud obiter notandum est, Frangere ceruicem, tam de eo dici, qui alteri per uim ceruicem rumpit, quam de eo, qui patitur. Sic dicimus etiam: Fregit nauim, fregit brachium, quasi ipse fregerit, & non potius passus sit. Teren. in And. Is fregit nauem apud Andrum. Ci. de Or. 2. excusauit Vespa. quod eum brachium fregisse diceret. Plin. in epistola. Fregit coxam. Transfertur & ad incorporea, ut, Frangere animum, pro deicere. Pla. in Cistell. meum frangit. amantem animum. Cicer. tertio Offi. Quare audita, fractum animum Annibalis scribit. Frangere audaciam hostis. Liu. 4. Bell. Pun. Frangere consilia perditorum. Cice. ad Lentulum: Nec mihi aliter potuissē uideor hominum perditorum de me consilia frangere. Frangi, debilitari, succumbere. Ci. de Fin. Turpe uiro, dolore frangi, succumbere. Frangi dolore, Cic. primo Tuscu. Frangi metu. idem primo Offi. Frangi pudore, Idem 2. Tuscu. Minis frangi, Stat. 9. Thebaid. Hinc Fractus, participium seu nomen ex participio. Cice. ad Attic. lib. 2. Deformatus corpore, fractus animo. Calamitate fractus, & affricus, Cic. pro Syll. Afringo, Confringo, Defringo, Diffringo, Effringo, Infringo, Offringo, Perfringo, Refringo, & Suffringo, uide suis locis.

FRACTIOR, Cicero de Amicit. spes amplificandæ fortunæ fractior.

FRATER, tris, [Fratello, frate. Gal. Frere. Hi. Hermano.] ἀδελφός, iisdē parentib. genitus: quasi fere alter, ut post Nigidium docet Gel. li. 13. c. 10. nisi malimus a Græco deducere. Illi. n. εὐζωφός, coniunctos appellant, & ἀρχίαν, contubernium. Pl. epi. 164. Cum affectum tuum erga fratris filiam cogito. Frater germanus. Cic. 3. Verr. C. Fannius, frater germanus Q. Titinnij. Fratres gemini, duo eodem partu editi: quos minus recte geminos fratres conuero ordine, appelles, ut docet Quin. li. 9. ca. 4. Ci. pro Clu. C. & L. Fabricij, fratres gemini. Fratres patruales, sororesque patruales, dicuntur.

- qui quæve duobus ex fratribus progenerantur, ut docet Iusti. lib. 3. Initi. Sue. in Cæf.
- FRATERCVLVS**, li, [*Frattellino, frat icello.*] ἀδελφίδιον, parvus frater. Iu. Sat. 4. fraterculus esse gigantum, id est, homo obscurus, tanquã terra subito fuerit enatus, quemadmodum de gigantibus poetæ fabulantur. Ci. 5. Ver. mihi, fraterculo tuo, credas.
- FRATERNE**, [*Fraternamente, fratellenolmente. Gal. Fraternellement. Hisp. Con amor de hermanos, con her maud. id.*] φιλὰδελφίας, amore fraterno. Ci. ad Q. Fr. li. 2. facis fraterne, quod me hortaris.
- FRATERNITAS**, atis, [*Fraternita. Gal. Fraternité. Hisp. Aquella hermandad de hermanos.*] ἀδελφότης, fraterni amoris coniunctio. Quint. De clam. 16.
- FRATERNVS**, na, num, [*Fraterno.*] ἀδελφικός. Fraterna inuitatio. Ci. Fraterna mors, Vir. Fraternel acies, apud Statium. Fratertum parricidium, Ci. pro Clu.
- FRATRICIDA**, dæ, δ' ἀδελφόνους, qui fratrem occidit. Ci. pro. Domo. parricida, fratericida, fororicida.
- FRATILLI**, προσοί, nulli sordidi in tapetis, quod per terram ferantur. Auctor Festus.
- FRATRO**, as, are, de puerorum mammis dicitur, quod uelut fratres pares orientur, quod etiam in frumento spica facere uidetur. pro eodem ueteres dixerunt, Fraterculare. Fest. Sororiare manum dicitur pucellam, cum primum tumescunt. ut Fraterculare puero rum. Pla. Tunc mammulæ primum fororiabant. illud uolui dicere, fraterculabant.
- FRATRIA**, æ, [*M. glie disfratelle. Gal. Femme du frere. Hisp. La conñada, muger de hermano.*] ἀδελφή, uxor fratris, ut Festus docet. contra Noni us Fratrias d. ci. nult fratrum inter se uxores.
- FRAVDATIO**, ois, [*Inganno, frode.*] Cice. 3. Offi. Inter bonos bene agier oportet, & sine fraudatione. Idem in Catil. hinc fides, illinc fraudatio.
- FRAVDATOR**, oris, [*Ingannatore Gal. Trompeur, chiffrer. Hisp. Engañador.*] Cice. pro Flac. Fraudatorum & inficiatorum impudentiam. Fraudator, & interceptor prædæ. Li. 4. ab Vrbe.
- FRAVDO**, das, [*Fraudare, ingannare. Gal. Frauder, primer de quelque chose, chiffrer, frustrer, tromper. Hisp. Engañar.*] πλεονεκτήω, id est decipio, & rem alicuius per fraudem interuerto. Habet autem ut plurimum post se accusatiuum personæ cum ablatiuo rei. Virg. 4. Aen. Quem regno Italix fraudo. Li. 2. ab urbe. Fraudans se ipse uictu suo. Ali quando solo accusatiuo contentum est, omissa re, qua quis fraudatus dicitur. Ci. pro Ros. Com. Aequæ nefarium est, pupillum fraudare, & fociu fallere. Interdum etiam inuenitur cum accusatiuo rei. Cæf. 3. Bel. ciui. Fraudare stipendium militum. Fraudare genium, est non satis facere appetitui & uoluptati. nam genius apud ueteres habebatur naturæ & uoluptatis deus: unde geniales homines dicti, dapules, & ad excipiendos conuiuias liberales. Plau. in Aul. Egomet me fraudauit, animumque meum, geniumque meum. Ci. in Verr. Ne grano quidem uno potest arator fraudare decumanum. Contrarium est, Curare genium, id est laute uiuere. Fraudare desiderium alicuius, est, non facere quod cupit.
- FRAVDENTER**, [*Asutamente. Gal. Cauteleusement, par tromperie. Hi. Engañosamente.*] δολίως, dolose, Colum. lib. 1. cap. 8. Plin. libro 30. cap. 10.
- FRAVDENTVS**, a, um, [*Pieno d'inganni, astuto. Gal. Grand trompeur, cauteleux, plein de tromperie. Hisp. Engañoso, lleno de engaños.*] δολερός, dolosus, fallax. Ci. 2. Offi. improbos, maledicos, fraudulentos.
- FRAVS**, fraudis, [*Fraude, inganno. Gal. Fraude, tromperie, deception. Hisp. El engaño o menzua o fuita.*] κατασκάσμα, deception, impostura. Cic. 1. Off. Vi. 2. aut fraude sit iniuria. fraus quali uulpeculæ, uis leonis uidetur. Pla. in Mil. ut ne legi fraudem faciam palariæ. Quandoq; pro periculo. Virg. lib. 5. Quis Deus in fraudem, quæ dura potentia nostra Egit. pro crimine, unde capitalem fraudem admittere, teste Vlpiano de ædil. edict. est tale aliquid admittere, propter quod capite peniendus sit, qui deliquit. Li. 3. Bel. Pun. Qui capitalem fraudem ausi. Inde fraudi esse, pro Crimini dari, culpæ ascribi, aut uitio uerti. Cic. 5. Phil. Censeo, ut ijs, qui in exercitu Antonij sunt, ne sit ea res fraudi, si ante Cal. Feb. ab eo discesserint. Li. li. 1. ab Vrb. Quod sine fraude mea, populique Quiritium fiat, facio. hoc est quæ res sine meo crimine fiat.
- FRAVSVS**, antiquum participium actiue significationis, quo significatur is, qui fraudem commisit, ut Festus, & Nonius annotarunt. Pla. in Añ. Metuo, ne quam fraudem fraus sit.
- FRAXINVS**, a, um, [*Di fraxino. Gal. De fresne. Hisp. Cosa de fresno.*] ex fraxino, ut frondes fraxinæ. Col. lib. 1. ca. 2. Fraxinus, a, um, per tres syllabas, ut, uirga fraxina, Oui. epi. 1. 1.
- FRAXINVS**, ni, p. c. [*Fraxino. Gal. Fresne, Hisp. Fresno.*] μελία, genus arboris notissimæ, cuius umbra, teste Pl. li. 16. ca. 1. 3. usque adeo in uisa est serpentibus, ut citius in ignem confugiant, quam ad fraxini umbram.
- FRAXO**, fraxas, uigilias circumeo, quod eo labore homo frangatur. Festus.
- FREGELLÆ**, arum, φρεγγελλæ. Steph. olim ciuitas fuit clarissima inter Formias Sinuedum sita non procul a Liri amne, quem nunc Garilianum uocamus. ciuitas etiam hodie non obscura extant uestigia. hæc cum a Romanis defecisset, diruta fuit. Stra. Sil. li. 8. Obsellæ campo lqualete Fregellæ. Fregellani populi, Pl. li. 3. ca. 5. Fregellanus, adiect. ut Fregellana uitis. Col. li. 3. ca. 2.
- FREMITVS**, tus, [*Strepto, romore. Gal. Grand bruit, fremissement, bruement. Hisp. Bramido, y ruido.*] ῥοιός, sonus fluctuum, & in populo indignante murmur, & strepitus. Virg. 2. Geo. Fremitus affurgens Benace marino. Ci. ad Att. Qui fremitus hominum?
- FREMEBVNDVS**, di, ualde fremens. Oui. 12. Met. Curru fremebundus ab alto. Ci. de Nat. Tanta moles labitur Fremebunda.
- FREMO**, mis, mui, mitumi, [*Fremere, far strepto. Gal. Fremir, bruir, faire bruit. Hisp. Bramar, hazer rayo de hasta prorumpir en bozes.*] βρέω, solitum edo, qualis sit a fluctibus maris. sæpe accipitur pro, murmure, & uoce indignationem ostendo. Vir. primo Aene. de uentis. Circum claustra fremunt. Cice. ad Atti. Fremit sibi ereptum consultatum. In festo, pen. co. ualde fremo. Laet. lib. 2. Si belli terror infremuit.
- FRENDEO**, des, dui, in supino Fressum auctore Festo, [*Frangere, fremere co denti. Gal. Rompre, briser. Hisp. Frefar.*] θλάω, significat frango, unde Faba fressa dicitur, quæ mola leuiter fracta est. Colum. libro 2. cap. 11. Cicera bubus fressa dantur in Hispania Bætica. Varr. 2. de Re ru. ca. 4. dicuntur nefrendes ab eo, quod nondum fabam fredere possint, i. frangere. Cic. Tus. Nemæus leo fendens. est etiam Frenderes, præ iracundia simul concussis dentibus uocem emittere. Plau. in Cap. Frédebat dentibus. Hinc Infrendeo, ualde frideo. Vir. li. 3. Ae. Dentibus infrendens Legitur & Frendo, fendis, tertius coniugationis. Pla. in Tru. dentibus Frendit, sicut fremur. Frendens, parti. ut, fendens leo, ira dentes concutiens.
- FRENTANI**, populi Italix, non procul a Daunijs, & Picentinis, diuersi ab ijs, quos alibi Ferentinos, & ab ijs, quos Ferentinas diximus appellari. horum regionem Pl. li. 3. ca. 1. 1. Frentanam uocat, a Frentone uicino fluuii.
- FREQVENS**, tis, omn. gen. [*Frequente, spesso. Gal. Frequent, assiau, continue, fort hant é. Hi. Lo que muchas ueces se haze, spesso, frequentado.*] συχνός, densus, creber, a multis frequentatus. Valla. lib. 4. cap. 96. Frequentem locum dicimus quem frequentare multi solent, ut, Vrbs frequens, Oppidum frequens, Platea frequens, ubi multi homines, aut habitant, aut diuersantur. Quando autem de persona, aut de re animata loquimur, duobus modis dicitur: uel de sola sic, Sit miles frequens spectator præliorū, i. creber, & assiduus: uel de turba sic, Frequens populus, Frequens senatus, id est copiosus, & multus: & id quidem cum nomine collectiuo in singulari, cum ceteris uero in plurali, ut frequentes ciues, frequentes senatores: hoc est, multi. ueruntamen cum dico, sis frequens, innuo actionem: cum frequens locus, passionem: ille frequenter, ilte frequentatur. Hæc ille. Cic. ad Lentul. Causam frequentati senatu obtinemus. Plin. in epi. frequenter auditorio inter se iocabantur. Ci. de sen. caret frequentibus poculis: id est, non uersatur inter pocula.
- FREQUENTAMENTVM**, ti, genus modulationis Musicæ. Gel. libro 1. cap. 11.
- FREQUENTARIVS**, ria, tium, ueteres dixerunt pro frequente.
- FREQUENTATIO**, onis, [*Frequenz. Gal. Frequentement, hantement. Hi. Obra de haze muchas ueces, continuation.*] Ci. de Part. Frequentatio argumentorum, coaceruatio uniuersa. Auctor ad Herem. lib. 1. Frequentatio est, cum res, in tota causa dispersæ, coguntur in unū locum.
- FREQUENTER** [*Spesso. Gal. Souuent. Hisp. Frequentadamente*] συχνός, πολλάνις, sæpe, dense. Ad Her. li. 4. Ut frequenter & assidue confectamur artis rationem studio, & exercitatione. Ci. in Or. Translationem fortasse crebrior, Et Frequentissime.
- FREQUENTIA**, tiæ, [*Frequenz. Gal. concorso, multitudine. Gal. Frequence, hantement continuel, grand assemblee. Hisp. Muchedumbre, quando se ayunta y concurre.*] πλῆθος, qualiscunque hominum multitudo. Cice. de Amici. ut aliquis nos deus ex hac hominum frequentia tolleret.
- FREQUENTO**, tas, [*Frequentare, continoware. Gal. frequentar, hantier. Hi. Continuar alguna cosa, y la haze muchas ueces.*] πορεύω, frequenter adeo. Sal. in Cat. Iuuentutem, quæ domum Catilinæ frequentabat. Frequentari domus dicitur, quæ a multis aditur. Ci. 1. Offi. & Li. 7. ab Vrb. frequentare, pro frequenter repetere apud Gel. lib. 1. 3. ca. 2. Quæ a poetis uel oratorib. ornadæ rei gratia, pluribus nominib. frequentatur. Nonnunquam idem est, quod frequens reddere. Ci. in Cat. 4. quos casu hic dies ad ararium frequentauit, id est frequentes reddidit. Idem in Off. Vrbes sine cætu hominum non potuissent nec ædificari, nec frequentari. Hinc frequentatus, particip. Cice. de Cla. Ora. Alterum genus est non tam sententia frequentatum.
- FRESSA**, Faba, uide Frendeo.

FRETUM, ti, [Mare Gal. Vn desiroit de mer, un petit bras de mer. Hisp. Estrecho del mar, entre dos tierras.] *ῥωπυμός*, a feruendo dictum, ut Varro inquit, a similitudine feruentis aquæ, quod in fretum sæpe concurret ætus, atque feruescat. proprie enim significat loca maris angustiora, quæ quod aqua minus liberum habeat fluxum, uehementius solent concitari angustia illæ, quibus Atlanticum mare irrupit terras, Latini Fretum appellant. Sic angustum illud mare, quod Siciliam ab Italia dirimit, Fretum appellatur. Cic. 7. Ver. ne fredo ante sua testæ, & domos nauigarent. Ibidem: Te iubere in ea parte figere, quæ ad fretum spectaret. Loquitur de C. Verre, qui in Sicilia insula iussit cruces figi in ea insulæ parte, quæ fretum spectabat. Apud ueteres legitur & Fretus, genere masculino. Ennius: Omnem peruolat cæli fretum. Lucr. li. 6. Nam fretus ipse anni permiscet frigus ad æstum. Ci. in Ver. 7. Act. per angusto fredo diuisa feruitutis ac libertatis iura. Sic enim Gellius legit. Hinc transfredo, tas, p. c. fretum traicio, trans fretum nauigo. Plin. in Pane. Remisque transfretare obstantia freta.

FRETUS, a, um, iude Frutor.
FRIABILIS, le, [Che facilmente si puo frangere. Gal. Aisé à esmier. facile à mettre en poudre. Hisp. Cosa que se puede desmenuzar.] *ῥαβασος*, quod facile friatur, & minutim teri potest. Plin. lib. 28. Optima est, quæ candidissima, & friabilis.

FRICATA, & Fricatus, [Fregazione. Gal. Frottement. Hisp. Fregadura.] sic etiam duo manserunt participia præteriti temporis Fricus, & Fricatus. Iuue. Si prurit frictus Angulus. Macer: Vt ricæ folijs reuocatur uulua fricata. Sed hoc in simplicium frequens in compositis. Cili. li. 12. epist. ad Atti. Quæ res forsitan sit refricatura uulnus meum. Plin. li. 8. Pantheras per carnes affricatus aconitu uenatur barbari.

FRICATUS, tns, [Fregamento.] Plin. li. 23. c. 7. Emendat dentium uitia crebro fricatu. Affrico, ad aliquid frico, *ῥοσφιβω*. Col. lib. 8. Pecudes arbori affricant parietibusve detergunt. Confrico, simul frico. Plin. in Asin. Non ferens, nisi genua confricentur. Defrico, fricando purgo. lib. 4. ad Her. Cæpit defricari. Infrico, intus frico. Col. li. 6. Fuligo ex alieno ulcere infricata. Perfrico. Idem ibidem: Nares perfricato. Plin. in Prolo. Perfricui faciem, nec tamen profeci. Mos est eorum, qui cum pudore aliquid agunt, ut faciem perfricent, natura ipsa ad id impellente, quasi ad abigendum sanguinem, qui ex præcordijs ad faciei superficiem confluit. hinc ortum puerbium, ut quoties dicere uolumus, non pudorem deposuisse, dicamus: Perfricui faciem. Refrico, fricando aperio: ut, Refricare uulnus, uel cicatricem. Cice. in Rul. Ne refricare iam obductam resp. cicatricem uiderer. Per translationem, Refricare dolorem, Refricare desiderium, pro, renouare, siue reuocare. Ci. lib. 2. epist. Verebar, ne refricare meis litteris desiderium ac dolorem tuum. Habent autem omnia hæc penu. cor.

FRICO, cas, [Fregare. Ga. froter. Hisp. Fregar de tratar una cosa con otra.] *ῥίχρω*, *ῥάκω*, notæ significationis. Vir. li. 3. Geo. Fricat arbore collas. Præteritum Fricui, supinum Fricum.

FRICTIO, nis, [Fregazione.] idem. Cels. lib. 1. In itinere frequens frictio. Fricatio, idem Colum. lib. 6. cap. 12. sanguis fricatione assidua discutitur.

FRICTVS, us, fricandi actus. Iute. Frictum crissantis adorat.
FRIGEDO, diuis, [Freddo.] *ῥύχος*, antiqui dicebant pro frigore. Varro; Aquiloniam seruat frigidinem. Ex Nonio.

FRIGEFACIO, [Raffreddare. Gal. Refroidir. Hisp. Enfriar otra cosa, refriar.] *ῥύχω*, a quo Frigeo, notæ significationis: & Frigefacto, as, frequentatiuum. Plau. in Pœn. hoc frigefactas, cum rogas.

FRIGEO, ges, frixi, teste Prisciano, [Raffreddarsi. Gal. Auair froid. Hisp. Enfriarse.] *ῥατῶ*, *ῥύχομαι*, frigidus sum. Vir. lib. 6. Corpusq; lauant frigentis, & unguunt. Fit aut Frigeo, ut quibusdam placet, *ῥοσφιβω*, horreo. unde *ῥοπιον* horror, seu frigus dicitur. Siue (ut aliqui malunt) *παρὰ τὸ ῥίχος*. Sic enim Græci frigus & rigorem uocant. Frigere etiam dicuntur, qui segnes sunt. Ter. in Eun. Frigent, Id est, languidi sunt, quales ij, quibus res parum succedunt ex sententia. Ci. 4. Ver. Cum omnia iudicia frigerent. Tere. in Eun. Sine Cere & Baccho friget Venus, hoc est languida est. Ci. ad Att. lib. 1. Cum Romæ a iudicij forum frixerit. Hinc Refrigeo, amitto. Col. 1. Si bos in opere faciundo refrixerit.

FRIGERO, ras, [Raffreddarsi.] frigefacio, *ῥατῶ*, *ῥύχω*, Composita eius magis sunt in usu. Refrigo, quod est, rem aliquam calidam frigidam facio. Perfrigo, uehementer frigefacio. Plin. Omnium ea uim uis eadem perfrigerare est, i. astringere.

FRIGESCO, scis, [Diuenir freddo. Gal. Deuenir froid, se refroidir. Hisp. Enfriarse.] *ῥοσφιβω*, frigidus fio. Caro de re rust. cap. 65. Vbi erit tam crassum, quam uiscum, finito frigescat. Cælius ad Ci. Si Parthi nihil uos calefaciunt, nos hic frigore frigescimus. Vbi metaphorice accipitur pro ociosum esse. Laet. li. 7. Ut paulatim frigescentibus membris anima effletur.

FRIGIDARIUM, rij, [Riffrescatoio.] *ῥατῶν*, *ῥύχων*, ahenu in balneis

quo frigida aqua continebatur, sicut Caldarium, quo calida, & tepidarium, quo tepida. Frigidaria cella, locus erat in balneis, in quo frigida lauabantur. Plin. li. 5. epist.

FRIGIDVLVS, [Freddarello] *ῥοσφιβω*, dim. a frigidus, subfrigidus, Caul. Argon. Frigidulos udo singultus ore cientem.

FRIGIDVS, frigida, frigidum, [Freddo, che ha freddo. Gal. Froid. Hisp. Cofa fria ó fr. sca.] *ῥύχος*, quod habet frigus. Ouid. Frigidus glacie pectus amantis erat. Quandoque dicitur segnis, languidas. Virg. 11. Aen. Largus opum, & lingua melior: sed frigida bello Dextera. Sic frigidus homo, qui omnia renisse agit. Cic. 3. in Verr. Alij frigidiores. Ideo loci dicuntur frigidi, qui parum habent uehementiæ ad excitandum risum. Frigidus, perniciosus, inquit Seruius in huic Virgiliti locum: Frigidus, o pueri fugite hinc lateat anguis in herba. Frigida per se positum, accipitur pro aqua, quæ calida non est, aut tepida. Plau. in Most. Iam pridem frigida non laui magis libenter. Plin. in epi. Per solem plerunque frigida laua batur. Vnde, Frigidam suffuadere, prouerbio dicimus pro, rem aliquam inflammare. Tractum est prouerbiu a fabris ferrariis, qui igni suo frigidam aspergunt, quo uehementius ardeat. Frigide aduer. Quin. lib. 6. cap. 1. Frigidus, malignus, Vir. 1. Geo. Frigida Saturni sese quo stella receperet.

FRIGILLA, læ, *ῥιζα*, auis sic dicta, quod frigore canet. Mar. lib. 9. Nunc sturnes, inopes, frigidarumque querelas audit.

FRIGO, frigi, frixi, frictum, [Frigere. Gal. Frirre, fricasser. Hisp. Freir.] *ῥοσφιβω*, torreo. Festus: Frigere, & frictum a Græco. Inde Frictorium, & Frixorium, in quo quid frigitur. Plin. in Bac. frictum illum reddam. Idem in pœn. triticum, & frictas nucas. Plin. lib. 18. ca. 7. Postera die frigunt. Celsus: magis alit, assa quam frixa.

FRIGORIFICVS, a, um, *ῥυχοποιος*, frigus inducens. Cel. lib. 17. ca. 8. Acetum maxime frigoricum.

FRIGVS, ris, p. c. [Freddo. Gal. Froid, froidure. Hisp. Frio ó frescura.] *ῥύκος*, pro horrore, qui est contrarius calori. Vir. li. 1. Geo. Frigusque caloremque. Aliquando pro metu: ab eo, quod præcedit, ad id quod sequitur. Vir. 1. Aen. Ex templo Aenæ soluuntur frigore membra. Seruius: Frigore, id est, timore. Reciproca translatione, & timor pro frigore, & Frigus pro timore, ponitur, ut in Ter. Vxorem tuã pauitate aiunt, hoc est, non timere, sed laborare frigoribus. Rursum, Frigus dicitur ipsa aeris natura. Virg. lib. 2. Geo. At sceleratum exquirere frigus Difficile est. Frigus, id etiam appellatur, cum pro risu, & gratia nel fauore sperato, res in diuersum exit. Ci. ad Q. Fr. li. 2. tantum fuit frigus, ut populi conuicio nos coactus sit dimittere, Quin. li. 6. rigor, & deformitas asserunt frigus. Vbi absurdam rei speciem significat, quam incommodus euentus consequitur.

FRIGVTIO, tis, tui, est minutim subhilitate: a frigilla auicula deductum. Plin. in Cat. Quid frigitis?

FRIO, as, fregolare, *ῥεποροπέω*, tero. Plin. li. 13. c. 4. In Aethiopia friatur. Var. 1. de Re re. c. 9. cum fodiatur facile frietur. Affrio, Infrio, *ῥητρίβω*, terendo digitis leuiter inspergo, paululum contero.

FRISTVS, populi sunt ad Oceanum Septentrionalem siti, Batauis & Sincambri finitimi, etiam hodie nomen retinentes.

FRIUS, dicitur illud in summa spica iam matura, quod est minus, quam granum. Varro. li. 1. de Re rust. ca. 48.

FRIULLVS, is, *ῥύχος*, tabula lusoria, inquit Porphyrius. solent. n. tesserae conijci in fritillum, tanquam uasculum, quo agitatae deinde mittuntur in alueolum. Iuue. Sat. 14. Paruoque eadem mouet arma Fritillo. Dicitur Fritillus (ut quidam putant) a crepitu ipsorum tesserarum, uel quod super eo tesserae ferantur. Mar. li. 4. Incertis sonat hinc & hinc fritillis.

FRIUOLVS, friuola, friuolum, p. c. [Di nium momento, da niente. Gal. Friuole, de petite valeur & estime. Hi. Cosa uana y de poco precio.] *ῥυχολόγος*, a Frio, as, inane, nullius momenti, quasi friabile. Plin. lib. 7. ca. 7. putet æstimatæ, quam sit friuola animalium superbulsimi origo. Friuolam originem pro infirma dixit, & ueluti friabili. ad Her. Friuolus, & illiberalis est sermo.

FRIUOLA, orum, auctore Festo, sunt uasa fictilia quassa. in Pandectis in l. Solutum. de pigno. actio. Non enim credibile est, hoc conuenisse, ut ad uniuersam pensionem insulæ friuola mea teneantur. Vbi friuola pro suppellectil. tenui, & uili accipiuntur. Iuue. Saty. 5. Et ne reteam Romanorum omnia regum Friuola. Quib. uerbis paupertatem regum Romanorum significauit. Idem in tertia: friuola transfert. a Græcis *ῥοσφιβω*, dicuntur. unde & gritopolæ huiusmodi suppellectilia uenditantes: quos Latine uocamus Friuolarios. Bud. in Annot.

FRIUULVM, li, leuis offensiuacula inter uirum & uxorem, quam sequitur secessio. Vlp. l. cum hic de donat. inter uirum & uxorem. Si diuortium non interceperit, sed friuiculum interuenierit; donatio ualebit. Quo tamē in loco malim legere Frigisculum: ut frigusculum sit, quando ex coniugali amore dissidio enato, uehementis ille ardor refrigescit.

FRIXORIUM, rij, [Padella.] *ῥοσφιβω*, sartago, in qua quid frigit: quæ & Frictorium appellatur, a supino Frictum, uide Frigo.

- FRONDARIUS**, a, um [Disfonde. Gal. Servant & de appartenance feuille & des arbræ. Hisp. Cosa perteneciente a las hojas.] φύλλινος, quod ex frondibus est. Frondarius hinc nax, Pl. li. 18. ca. 31.
- FRONDATIO**, φύλλοτομία, frondium & ramorum resectio. Colum. lib. 5 cap. 6.
- FRONDATOR**, oris, [Potatore. Gal. Esmondeur, & qui coupe le bout des branches des arbres. Hisp. El que deshoja las hojas del arbol.] φυλλοτόμος, qui arborum ramos superuacuos amputat: & qui manibus folia uitium, uellit, quo arbor solis uiam maturiorem reddat. uide Seru. Virgil. eclog. 1. Hinc alta sub rupe canet fondator ad auras.
- FRONDO**, des, dui, [Effer fronzuto.] φυλλοφύω, frondos habeo. Vir. 3. ecl. Non frondent hlyæ: sic frondens uitis, Col. li. 3. ca. 1.
- FRONDESCO**, scis, scere, φυλλῶσθαι, est frondes emittere. Columel. libro 5.
- FRONDEVS**, a, um, [Di foglie.] φύλλινος, ex frondibus: ut Frondea corona, Pl. li. 16. cap. 4.
- FRONDIFER**, ra, rum, [Fronzuto. Gal. Pourtant feuilles Hisp. Cosa que trabe hojas.] φυλλοφόρος, frondes ferens, Lucr. li. 1. Fondiferasque domos auum. Nemo fondiferum. idem lib. 2.
- FRONDO**, das, [Fronzare, sfogliare. Gal. Couper & ôter les feuilles. Hisp. Deshojar las hojas del arbol.] φυλλοφύω, frondes amputo, a quo frondator, Frondatio: & Detrondo, frondes deijcio.
- FRONDOSVS**, sa, sum, [Fronzuto.] πολύφυλλος, quod frondib. abundat: ut Frondosus ramus. Liu. 10. ab Urb. & frondosi montes, Var. 2. de re ru. ca. 5. Vir. 4. Geo. Corporaque ipsa boum frondoso de se re luco. Idem 3. Geo. Frondosa reductur ætas.
- FRONS**, tis, [Fronte. Gal. Le front. Hisp. frente.] μέτωπον, a ferendo (ut quibusdam placet) quod indicia animi præ se ferat. A dextra & sinistra temporibus, a superiori capillorum radice, ab inferiori uero parte supercilij terminata corrugatur in tristitia, & in ætitiā dilatatur. Hinc factum est, ut Frons accipitur pro uultu, & pro animi nostri affectu, quem ex fronte perspicimus. Cice. ad Attic. lib. 4. Pompeius, Scauro stude: sed utrum fronte, an mente, dubitatur. Frontem explicare, uel exporrigere dicitur cum hilaris: contrahere, cum ringitur: hoc est, ubi quid molestum est. Frons enim (inquit Plini. libro undecimo.) homini tristitiæ, hilaritatis, clementiæ, seueritatis index est Teren. in Adel. Exporrige frontem, hoc est, uiue hilariter. Hor. lib. 3. Carm. Sollici tam explicuere frontem, Plaut. in Cal. Porrectiore fronte mecum loquaris oportet. Sic etiam dicitur, Frontem exporrectam, uel explicatam, pro hilari uultu: contra, obductam, corrugatam, contractam, caperatam, pro mesto uultu. Plautus. Caperata frons seueritudine. Nubila frons, serena frons, explicita frons. Frontem perfricare, pro deponere pudorem. Plini. Perfricui frontem, & nihil profeci. Caluus apud Quin. libr. 9. cap. 2. Perfrica frontem, & dice digniore, qui prætor fieres, quam Catonem. Perfrus: Exclamet Melicerta perisse Frontem de rebus. Dicitur Frons etiam de rebus inanimatis pro principio cuiusque rei. Virg. Fronte sub aduersa scopulis pendentibus antrum. Et licet frequentissime generis fœminini proferatur, a Cæcilio tamen masculino genere ponitur: Hi sunt, inquit, inimici pessimi, fronte hilari, tristi corde. De quo Gel. lib. 16. cap. 9. Hinc Bifrons. Cic. Att. Ex fronte (ut aiunt) meum erga te amorem perspicere potuisses.
- FRONS**, dis, [Fronda, foglia. Gal. Feuilles d'arbre, rameaux. Hisp. La hoja del arbol.] φύλλος, generis fœminini, a Fero, quod frondes arborum huc atque illuc a uento ferantur. Proprie autem Frondes arborum dicitur, teste Valla: folia uero tam arborum quam herbarum, & florum. Var. 1. de re rust. Quod Cato ait circa suadum ulmos & populos. unde frons ouibus, bubus sit.
- FRONTALE**, lis, [Frontale. Gal. Fronteau, frontiere de bride. Hisp. El frontal, ornamento na frente.] κροτάλιόδεσμος, est ornamentum frontis præcipue in equis, & elephantis. Liu. 7. Bell. Maced. Ingentes ipsi erant, addebant speciem frontalia, & criatæ, & tergo imposta turre.
- FRONTATVS**, a, um, [Che ha la fronte. Gal. Qui a front. Hisp. Lo que tiene frente.] quod frontem habet, uel, quod in fronte rei alicuius est positum. unde Frontati lapides, a Vitruuio dicuntur, quos Græci δία τριον appellat, qui per latitudinem totam porrecti, utranque parietis frontem conficiat. Pl. li. 35. ca. 12.
- FRONTO**, onis, [Che ha gran front. Gal. Qui a grand front. Hisp. Hombre de grand front.] μέτωπιος, latam habens frontem. Ci. 1. de Nat. De silos, flaccos, frontones, capitones.
- FRONTO**, philosophiæ simul dicendi præceptor M. Antonij principis, adeo ab illo dilectus, ut ille statuat ei a senatu statui peteret. Auctor Capitolinus. Frontonis alterius sub Nerone meminere Tacitus, Iuue. Mar. Clarum militiæ Fronto togæque decus.
- FRUCTIFER**, ra, rum, [Fructifero. Gal. Qui porte fruit. Hisp. Cosa fructuosa.] καρποφόρος, quod fert fructum, sæcundum, & fertile. Pl. li. 12. ca. 3. Dicentur inter fructiferas.
- FRUCTIFICVS**, a, um, [Fructifero.] fructuosus, καρπιμος.
- FRUCTVARIVS**, ria, rium, quod fert fructum φρούριος. Col. lib. 1. Pars fructuaria diuiditur in cellam oleariam, torculariam, & cellam uinariam. Palladius: noualios, & fructuarios, serues Var. de Rust. ca. 4. Parere. tot oportet porcos, quot mammas habeat: si minus: fructuariam idoneam non esse. Cælius Ci. epif. Agros, quos fructuarios habent ciuitates, uult immunes esse.
- FRUCTVOSTISSIMA**, [Vile.] ars medicina, hoc est, haud parum fructus atque utilitaris afferens. Pl. li. 29. c. 1. Ci. 2. Off. Et paulum de suo iure decedere, interdum est fructuosum.
- FRUCTVOSVS**, a, um, [Fructuoso, utile. Gal. Fructueux, qui rend beaucoup de fruit. Hisp. Cosa que trabe fructo.] πολύκαρπος, sæcundus, utilis, quasi fructus afferens. Ci. 2. Tul. Ager, quamuis fertilis, sine cultura fructuosus esse non potest. Idem 1. de Fmi. uiuendi arcem, tam operosam, & perinde fructuosam relinqueret.
- FRUCTVS**, tus, [Fructo. Gal. Fruit. Hisp. Fructo ò fructa.] καρπός, & apud antiquos Fructi, & Fructus. Teren. in Adelph. Hoc fructi pro laboro re illis fero. Varr. Quæro, utrum fructus, an delectationis causa uendatis. Dicuntur autem fructus a fruendo, teste Varrone, quia illis fruimur. Et proprie dicitur omne illud, quod in fundo nascitur. Per translationem accipitur pro utilitate. unde Fructum capere ex aliquo, hoc est, utilitatem, commodum. Ci. de Ami. Amicos eos potissimum diligunt, ex quibus sperant se maximum fructum esse capturos.
- FRUGALIOR**, [Parco.] temperator. Ter. in. Heaut. Ut frugalior sim.
- FRUGALISSIMVS**, diligētissimus. Col. li. 1. Magistris pecorib. oportet præponere frugalissimos. Ci. 4. Ver. homo frugalissimus atq. integerimus, re, hominem plenum stupri, flagitij, scelceris, domum suam intrauit.
- FRUGALITAS**, [Parcità. Gal. Sobriété, contentement de peu.] Hisp. Aquella utilidad, modestia y templanza.] auctore, Ci. 3. Tul. ea uirtus dicitur potest quam Græci σωφροσύνη, Latini tum temperantiam, tum moderationē appellare consueuerunt. Seneca: Luxuriosa frugalitas pœna est. Ci. pro Deiot. frugalitatem, id est modestiam, & temperantiam, uirtutem esse maximam iudico. Idem 3. Tuscu. quam Græci uocant, σωφροσύνη ego uero soleo tum temperantiam, tum moderationem appellare. nonnunquam modestiam: sed haud scio an recte frugalitas appellari possit. Et paulo post, Frugalitas (ut opinor) a fruge, qua nihil melius e terra oritur.
- FRUGALITER**, [Modestamente. Gal. Sobrement, en bon mesnager. Hi. Vtil y modestamente.] sobrie, & modeste. σωφρόβειος. Plaut. in. Epid. eam rem sobrie, & frugaliter accurauit. Ci. pro Domo sua: omnia signa frugaliter domum suam deportauit.
- FRUGES**, gis, [Tutti frutti della terra, che conuertiamo in nostro nodrimento. Gal. Toute sorte de fruit propre à se nourrir, soit de grains ou autrement. Hisp. El fruto de la tierra.] καρπός, uel hæc Frux, gis, secundum Priscian. dicitur generaliter omne illud, quod ex fructibus terre in alimoniam uertimus: neque solum quod ex frumentis & leguminibus, uerum etiam quod ex uino uel ex siluis cædiis, cretæ todimis, iapidicinis capitur. & estus, Seruius, & Donatus, frugis uocabulum, a frumine, eminente sub mento gutturis, seu gurgulionis parte, qua cibus in aluum demittitur, a ferendo cibo appellatum dicitur. Sibrant. gitor, qui dicerentur legumina a frugibus. Nam Ci. ait, Olei & frugum minutarum: cum de leguminibus diceret: ut ostenderet, etiam legumina Fruges uocari. Liu. 1. 5. ab urb. Eam gentem traditur fama dulcedine frugum, maxime uini noua tum uoluptate captam. Virg. 3. eclog. Cum faciâ uirtula pro frugibus, ipse uenito. Recipere se ad frugem bonam, Ci. pro Cæli. Corrige æ aliquem ad frugem: hoc est, ita emendare, ut frugi homo euadat. Plaut. Trin. Quin eum restituis? quin ad frugem corrigis? Redi æ ad frugem bonam. Lamprid. in H. liog. Milites se passuros dixērunt, si ad frugem bonam rediret. Nominatiuo singulari Frux, uetus est Anson. in Monosyllabis.
- FRUGI**, [Buono, utile, necessario, moderato, modesto. Gal. Bon mesnager, qui se gouverne bien, qui ne despand que par raison, espargnant sans excess, homme de bien. Hisp. Bueno y de prouecho, templado, moderato, uirtuoso.] frugis, nomen a fruge denominatū, omnis generis & inclinabile est, id est significans quod utilis, & necessarius. Quin. taxat eos, a quibus dicitur Frugalitas & non Frugi, tanquam Frugalitas sit dictio parū probacū tñ frugalior & frugi illius a Terentio & Ci. reliquissimis linguæ Latinæ uocibus, usurpētur. Donatus in illud Eun. Frugi es, Frugi, inquit, i. utilis & necessarius, a frugib. quæ quibus fruamur, dictæ sunt. Vnde antiqui seruū laudare uolētes, Frugi dicebant, tanquā subrium, utilē, & necessariū. Pla. in Amph. seruum frugifese militare. Pro eodem apud ueteres legimus, Bonæ frugi seruus, pro frugis. Vlp. l. Neratius ad l. Aqu. ii. frugi bonæ seruos intra annum, mutatis moribus, occisus sit. Ci. Att. li. 4. Permo deltus ac bonæ frugi homo. Pla. in Tri. Is probus est, quæ non pœnitet, quæ probus sit, & frugi bonæ. Apud Gel. tamē Frugis bonæ legitur. Huius uocis significationem latius exprimit Cice. libr. 3. Tuscu. Sed quia (inquit) nec qui propter metum præsidium relinquit, (quod est ignauia) nec qui propter auaritiā clam depositū non

non reddit, quod est iniustitiæ, nec qui propter temeritatē male rem gessit (quod est stultitiæ) Frugi appellari solet; eas tres uirtutes, fortitudinem, iustitiam, & prudentiam, frugalitas complexa est. Ergo, frugi hominem, bonū, & uirtute præditum intelligimus. Accipitur etiam pro eo, qui in uictu, uelitu, similibusque temperans est, ut contra, luxuriosus, nequam. Hora. Parcius hic uiuit, frugi dicatur:

FRUGIFER, ratum, [*Che produce frutti, fruttifero. Gal. Portant fruit, fertile, profitable. Hisp. Cosa que trae fruto.*] καρποφόρος, fructus ferens: ut Arbores frugiferæ, quæcunque fructum ferunt, quæ & Fructiferæ dicuntur. Oui. 5. Met. Frugiferas melleæ alimentaq; mita reddat. Per translationem pro eo, quod utilitatem affert, Ci. 3. Off. Tota philosophia frugifera, & fructuosa.

FRUGIFERENS, rentis, [*fruttifero.*] pro frugifero. Lucr. li. 1. Quæ mare nauigerum, quæ terras frugiferentes Concelebras.

FRUGILEGVS, a, um, σιτολόγος, fornicarum epitheton, a granorum colligendorum consuetudine. Oui. 7. Met. Hic nos fragilegas aspeximus.

FRUGIPERDA, salix. Plin. li. 16. ca. 26. Ocyssime salix amittit semen: ob id dicta ab Homero frugiperda.

FRVSCOR, eris, [*Godere Gal. Jouir paisiblement, auoir à commandement. Hisp. Alcanzar lo desseo, gozar del fruto.*] καρπύμας, a fruor deductur, eiusdemq; significationis est. Metellus ad Domitios: Summa gloria fruiscor. Plau. in Rud. accusatiuo iunxit. Hinc tu, nisi malum fruisci nihil potest, Gel. li. 17. cap. 2.

FRVMEN, inis, ἀζύρις, summa pars gulæ interior, per quam cibum lingua demittit in uentrem. Ser. in 1. Aene. Frumen emittens sub mento, gutturis pars: Latyngem Græci uocant. Latini, & Cels. Fauces.

FRVMENTACEVS, a, um, [*di frumento.*] σιτικός, quod ex frumēto est, Hierony. panibus frumentaceis minor turba pascitur.

FRVMENTARIVS, a, um, [*Cio che à frumento si conuene. Gal. Marchant de ble. Hisp. Mercader de aquellos panes.*] σιτηρός, quod ad frumentum pertinet. Ci. 5. Ver. Neminem ueltrum præterit, iudices, omnem utilitatem prouinciz Sicilia consistere in re frumentaria, Plin. lib. 18. cap. 6. Siluestris pyrus, malusque, frumentarij soli notæ. Sic lib. 27. c. 5. Frumentarius mercator, qui frumenta comparat, ut inde lucrum faciat. Plin. in Pseud. Quæ amica ex frumentarijs. Cic. 3. Offi. Frumentarius ille Rhodius.

FRVMENTATIO, [*Racolta di frumento, distribuzione di frumento. Gal. Rongement de ble. Hi. Obra de ir a buscar aquellos panes, cogimiento de trigo.*] σιτολογία, uerbum est castræ, quo significatur egressio militum ad frumentum in castra congerendum, Cæsar. 7. Bel. Gal. Omnes nostras frumentationes obseruabat. Liu. 1. Bel. Gal. Parum tusa frumentatio erat. Frumentatio etiam dicebatur distributio frumenti σιτομετρία. Suet. In Augusto: Impetum se cepisse scribit, frumentationes publicas in perpetuum abolendi.

FRVMENTATOR, σιτολόγος, qui frumentatū proficiscitur, Liu. 1. bel. Mac. Cum frumentatoribus est circumuentus.

FRVMENTOR, aris. [*Rocogiere frumento. Gal. Aller au fourage de ble, faire provision de ble. Hisp. Ir a buscar aquella los panes, cogimiento de trigo.*] σιτολόγος, frumentum colligo. Cice. ad Atti. lib. 8. Vt frumentatum eas. Liu. 1. bel. Mace. Cum in propinquo agro frumētarentur Romani.

FRVMENTVM, ti, [*Frumento. Gal. Toute sort de grain, soible, fourment, seigle, orge, auoine, mil ouantre. Hisp. Los panes, trigo, cenada &c.*] σιτος, a fruendo, id est uescendo. Hora. 1. Epi. 15. Maior utrum populum frumenti copia pascit. Cice. Atti. Frumenti genera (ut scribit Plin. lib. 18. cap. 7.) hæc uulgatissima sunt, quod Adorem dixerunt, eligo, ttriticum, hordeum. Frumenta dici putat Serui, quæcunque emittunt aristas. Var. de Re ru. ca. 48. In segetibus frumentū, quod culmus ex tulit. In ficis item frumenta dicuntur grana illa exigua, quibus sunt refertæ. Plin. lib. 19. c. 19.

FRVNISCOR, ris, [*Fruire, godere.*] pro fruor, Cato posuit auctore Fello, & Frunitum dixit prudētē, hoc est, eum, quo perfrui liceret: sicut e contrario infrunitum, Hermolaus insipientem, ac stolidum, qui nulli usui esset. quamuis alij Fronitum per o, legendum putent. nam Græci φρονίος prudentem dicunt, ἀφρονία, uero dementem. Lucr. li. 18. Aque fruniscor ego, acti. Cælius lib. 2. Domus suas quosque ire iubet, & sua omnia frunisci. Nonius in Par. Eo quod magnopere quæsierunt, id frunisci non quærent. Gel. citans hoc exemplum, Frunisci legit.

FRVOR, fruoris, fructum in supino, secundum Priscianum, sicut fruor, fructum, [*Godere fruire, usare. Gal. Jouir, auoir à commandement. Hisp. Alcanzar lo desseo, gozar del fruto.*] Cice. in Hor. Et amoenitate summa fructus est. Nonnunquam etiam Fruitum. Vlp. l. Pomponius. ff. de usufr. ea. rer. quæ usu conf. Licet proprietarius mihi pæsonem soluerit, tamen usum fructum amittit, quia non meo nomine sed suo fructus est emptor. unde participium Fruiturus. Cic. lib. 7. Tusc. Zeno dicere solebat, eum esse beatum, qui præsentibus uoluptatibus fruere, consideretque se fructurum. Est autem

frui, fructum capere. Ter. in Adel. huic demus, qui fruatur, Id est, unde fructum capiat, & alatur. Don. Vir. 7. Aeu. Fruiturque deorū Colloquio. Vbi Ser. Fruitur, pascitur: quod de rebus tantum bonis dicimus. Perfruor, omnino fruor.

FRVSIÑO, nonis, p. c. ciuitas Campaniæ, & Frusnates populi ad Falernum, quorum meminit Plin. li. 3. ca. 5. Iuu. Sat. 3. Aut Fabratæ domus, aut Frusino paratur. Sil. li. 12. Bellator Frusino. Sed hic, populum significat. Ptolemæus Frusinum inter Laci oppida enumerat lib. 3. cap. 1.

FRVSTATIM, [*A pezzò, à pezzò, a brano, à brano. Gal. Par pièces & morceaux, par lopins. Hisp. Pedazò à pedazò, a pedazò.*] μερικώς, κατὰ μέρος, per frusta. Plin. li. 20. ca. 19. Frustatum in patinis.

FRVSTILLATIVS, eis λέπια, κατὰ μέρος, per frustilla. Plau. in Cur.

FRVSTRA, [*In vano. Gal. En vain. pour neant. Hisp. En vano.*] τινάλλως, μάτρω, in cassum, nequicquam. Cice. de Sene. Ita uixi, ut non frustra me natum existinarem. Frustra esse dicitur, quod ex sententia non euenit. Salust. Cuius neque consilium ullum, neque inceptum frustra erat. Idem. Ea res frustra erat. Plin. in Amph. Seruius & hera frustra sunt duo. hoc est, uterque fallitur. Frustra habere aliquem, pro decipere. Plin. in Amph. Dominum frustra habet.

FRVSTRATIO, onis, [*Inganno. Gal. Abus, abusement, frustration. Hisp. Engaño, obra de enganar.*] euentus præter opinionem. Planc. ad Cic. lib. 10.

FRVSTRO, as, [*Ingannare, defraudare.*] ἄδωμαι, decipio, fallo. Gell. Non frustrabo uos milites, inuenitur frustror, uerbum cōmune secundum Priscianum. Plau. in Amph. Nescio quis hanc frustratur mulierem. Passiuo usus est Plin. de Vir. illust. primum a Fabio Frustratus, deinde a Flacco repulsi. Sic etiam Fenestella: Frustratus, a spe detectus, in castra se recepit. Frustrari item est frustra facere, Col. lib. 1. cap. 1. imprudenter facta opera frustrantur expensas, Idem in Præfa. lib. 1. ne imbribus, uentisque imminuentibus, opera inchoet, laboremque frustretur.

FRVSTRVM, sti, [*Pezzò, particella. Gal. Vne piece, morceau, lopin. Hisp. El pedazò, parte de lo entero.*] τριτάτος, particula: a frangendo. Virg. 1. Aen. Pars in frusta secant. Ci. de Dini. Necessè est cadere fructum ex pulli ore, cum pascitur.

FRVSTVLEVM, li, τριτάτος, dimin. apud Plautum, a Frustrum, a quo Frustrum.

FRVSTVLENTVS, ratum, [*Pieno di pezzò.*] plenus fructis. Plin. in Cur. Frustrulenta est aqua.

FRVTEOSVS, θαμνώδης, locus fruticibus abundans. Plin. lib. 19. capi. 1.

FRVTEVM, ti, seu Fruticetum, θάμνον, locus fruticibus abundans. Plin. lib. 18. Fruteta igni optime tolluntur. Colum. lib. 6. cap. 22. melius memorib. herbis, & frutetis, quam lapidosis locis duratur unguis. Hor. 3. Carm. Ode. 12. Latitantem fruticeto excipere aprum.

FRVTEX, ticus, θάμνος, teste Valla li. 3. dicitur, qui ad iustam magnitudinem arboris non assurgit, & statura similis est multis herbis, sed non demoritur, neque arefcit, ut herba. Plin. li. 16. c. 36. Dicitur Frutex ut quibusdam uidetur, a fruticando, hoc est, pullulando, quod succisus semper suppullulet, quanquam uerisimilius est Frutico uerbum a frutice deriuari. Aliquando ponitur pro stirpe. Suet. in Vesp. singulos repente ramos a frutice dedit.

FRVTRICATIO, in arboribus dicitur, cum multos ramos fruticantes producant. Plin. lib. 17. cap. 1. Est & Fruticor, aris, deponens. Cicero ad Attic. Excisa est arbor, non euulsa: itaque quam fruticetur, uides.

FRVTRICESCERE, θαμνώδης, est frutices emittere. Plin. li. 17. ca. 27.

FRVTRICO, cas, pen. corre. [*Germogliare.*] θαμνίζω, frutices emitto. Plin. lib. 17.

FRVTRICOSVS, a, um, θαμνώδης, quod longe lateq; fruticat. Plin. lib. 22. ca. 4. Idem li. 20. ca. 13. Rami fruticosiores.

FRVTRINAL, dictum est templum Veneris Frutetæ. Festus

FRVX, nominatiuus antiquus, a quo obliqui Frugis, frugi, frugum, &c. Aufoni. in Monosyllabis.

F A N T E V

FRVAT, [*Sia.*] dixerunt antiqui pro sic, ab antiquo uerbo Fuo, pro Sū: unde adhuc remansit præteritum Fui. Vir. 10. Aeu. Tros Rutulus uel fuit, nullo discrimine habebō. Plau. in Amph. Ne quis tam audax fuit homo, qui obuiam obstitit mihi.

FRVATINVS, p. c. lacus in quarta regione Italiae, prope Albenfes Marforum populos. Vir. 7. Aen. Vitrea te ficinus unda.

FRVCO, cas, [*Colorare, imbellettare. Gal. Farder, rendre de couleur, couvrir la couleur naïue d'une autre. Hi. Afeitaz para enganar.*] θανός, pinguo, fucum rei alicui induco, unde Fucæ mulieres dicuntur, quæ medicamentis quibusdam colorantur, & uicia corporis inducis coloribus tegunt. Virg. lib. 2. Geor. Affinitio fucatur lana uenenō. Cice. 1. de Natur. Formare, fucare, colorare, animare non possent. Cice. de cla. Ora. In qua naturalis inest, non fucatus nitor. Per translationem

stationem accipitur pro fūto & simulato. Ci. in Latio: Secerni blandus amicus a uero, & inuenisci tam potest, quam omnia fucata a sinceris.

FUCOSUS, [Fūto. Gal. Farde, seint, desguise. Hi. Cosa llena de asyetes, engrosos, colorado.] hoc est, non sincerus, quasi fūco tectus. Crce. pro Rabi. Polit. Merces fallaces, & fucosæ. Fucosæ amicitia, specie sple. didæ Cicero ad Atti. lib. primo: Illæ ambitiosæ, fucosæque amicitia sunt in quodam splendore forensi, fructum domesticum non habent.

FUCUS, ci, xxi. lvi., genus est insecti apis similitudine, sed maiori corpore, quod non mellificat, neque operam aliquam præbet in faciundo opere, nisi quod ad fouendos fœtus concalfaciendo adiutat: & consumit alimenta, quæ apes congregauerunt: unde etiam non in uentile transfertur ad ignauissimos aliquot homines; qui cum nihil egrégium per se præstare possint, alienis tamen laboribus insidiatur, falcemque in alienâ mellis inueniunt, cuius ipsi sementem non fecerunt. Fucorum naturam eleganter exprimit Plin. lib. 11. cap. 1. & 11. Fuci (inquit) sunt sine aculeo, imperfectæ apes, nouissimæque, a f. his & iam emeritis inchoatæ, serotinus factus, & quasi seruitia uerarum apum. Dicitur Fucus, ut nonnulli putant, quasi fur, quod furtim mella deuoret. quanquam uersimilium est Fucum dictum, quod apibus fucum faciat, & prætextu calefaciendi aluei illorum mellificia absumat. Sunt etiam qui a uerbo Græco φύω, deduci putent, quod apum mellificia absumat. Fucus marinus, herba est, quæ & Alga marina dicitur. Plin. lib. 26. ca. 10. Præcipue uero liberat eo malo quod nos θαλασσιον, id est fucus marinus lactuæ similis: qui conchilijs subternitur, Tria autem eius sunt genera latum, & alterum longius, quadantenus rubens. Tertium crispis folijs, quo in Creta uestes tinguntur, omnia eiusdem usus. Accipitur etiam Fucus pro medicamine, quo mulieres faciem tingunt, ut candorem, aut ruborem inducant, aut ut utia corporis occultet. Plaut. in Cap. Vetulæ, edentulæ, quæ uitia corporis fūco occultant. Tibullus: Quid fūco splendente comas ornare, quid unguis Artificis docta subsecuisse manu? Per translationem sumitur pro fraude, astutia, siue insidijs, in quibus ueritas occultatur. Unde facere fucum, idem est quod decipere. Q. C. de pet. consul. iam illud teneto diligenter, si eum, qui tibi promiserit, fucum, ut dicitur, facere uel senseris, ut te id audire, aut scire dissimules. Ter. in Eun. fucum factum mulieri. Sine fūco, idem est quod simpliciter, & sine fraude. Cic. lib. primo de Ora. Sententiæ ueræ sine pigmentis fūcoque pueri.

FUGA, gæ, [Fuga Gal. Fuite, exil, bannissement. Hisp. La huida de corrida ligera.] ad uerbum, ipse fugiendi actus. Vir. 3. Aene. Longum fuge gæne linque labore. Aliquando celeritas. Virg. 11. Aen. Dimitte fugam Quo in loco Seruius fugam pro celeritate interpretatur. Idem fugam pro cursu posuit. Volucrumque fuga peruertitur Hebrum. Et Quintil. Navigationem dixit Fugam, & naues fugientes, quæ uelocem faciunt cursum. Aliquando Fuga dicitur impetus: auctor est Nonius, citans illud Virgil. Simul a riu fuga, simul æquora uertit. A Fuga, siue a fugiendo, sunt Perfuga, Transfuga, Lucifuga, Noctifuga, Solifuga, Lucrifuga: quæ omnia exponuntur per participium: Fugiens: ut, Perfugiens, Transfugiens, Lucem fugiens, & sic de ceteris.

FUGALIA, festa fuerunt Romæ, in memoriam exactorum regum, libertatæque reipublicæ instituta. Censorinus de Die natali festum hoc regifugium uocat. quod eo die Tarquinius ab exercitu ad Porsenam Etruscorum regem fugisset. Celebrabantur autem Fugalia mense Febuario post exacta Terminalia. August. lib. 2. de Cui.

FUGAX, acis, [Fugace Gal. Fuyant, qui s'enfuit uolontiers. Hisp. Lo que mucho huye de corrie.] ad uerbum, qui facile fugit. Huiusmodi enim uerbalia in ax. habitū important actus per uerbum significati, ut edax, & bibax. Ci. in Salutium. Ego Fugax Crispe Salutis? Sal. in Ci. pedes Fugaces. Vir. 10. Aen. Si forte fugacem conspexit capream. In uenitur aliquando pro fugiens. Vir. lib. 11. Conuersisq; fugax auferitur habitis. Apud eundem lib. 10. etiam legitur pro ueloci. Palmumque fugacem. Quo in locu Seru. interpretatur Fugacem pro celeri & ueloci. Accipitur etiam pro eo, quod cito præterit. Sic Hor. lib. 1. Carm. uocat annos fugaces, quod cito elebantur. Sic etiâ Plin. lib. 15. cap. 12. mala Perfica uocat Fugacia, quod decerpta facillime corruptantur.

FUGIO, gis, fugi, fugitum, [Fuggire, Gal. Fuir. Hisp. Huir.] φύω, cum cursu & celeritate discedo. cui opponitur Fugare, quod est in fugam aliquem conuertere, & fugientem insequi. Et modo absolute ponitur. Plaut. in Amph. Cum pugnabat illi maxime, ego fugiebam maxime. Virg. 2. Aen. Fugimus spumantibus undis. Modo transitiuæ cum accusatiuo, pro fugiendo uirare. Virgil. 1. Eclog. Nos patriam fugimus. Cice. pro Lege Agr. Nec quorum oculos offendeat, eorum ipsorum conspectum fugere ausus est. Aliquando pro nescire: sed hoc duntaxat in tertijs personis. Cic. lib. primo Tuscul. Nisi quæ me forte fugiunt. Aliquando procedere. Plin. lib. 35. Fictitia scarificationis candicantiam fugiunt. Hinc or-

tum, ut uiua, quæ ahnis cedunt, hoc est, etatem ferre non possunt, fugere dicantur, & Vina fugientia, quæ diutius seruari non possunt. Fugientes etiam litteræ dicuntur exollescentes, quæ uetustati cedunt. quod fit etiam cum membrana præpingues litteras non retinent. Bud. Fugiens laboris, Cæsar. lib. 1. Bel. Cui. Hinc Aufugio, alio fugio, ex ab, & fugio, b, in u, mutata, ut fieret uox autu lenior. Confugio, simul fugio: Defugio, Diffugio, de quib. alibi. Effugio, extra fugio, discedo, de uito. Effugium, & effugia, gæ, si, ci. Lana, & Lanitium. Perfugio, quod est auxiliij gratia ad aliquem fugio. Unde Perfugium. Perfuga. qui ad hostes transit & perfugit. Refugio, αναφύω, retrofugio. Gell. In ultimam regionem refugisset. Accipitur etiam Refugere pro confugere. unde Refugium. Per translationem ponitur pro reculare, & odio habere. Col. lib. quarto: Multi refugiunt & reformidant talem positionem ruris. Profugio, longe fugio, a quo Profugus. Subrefugio, secreto fugio, uel cuito. Ci. pro Cælio. Qui uolunt pœnam aliquam subrefugere, solum uerunt. Suffugio, latenter fugio. Suet. uero pro retro fugio in Tiberio posuit, dicens: Adulationes adeo aduersa tunc est, ut consularem, satisfaciendam sibi, ac per genua orare conantem, ita suffugerit, ut caderet supinus. Transugio, transeundo fugio ab uno ad alium locum. Unde Transfuga, qui ad hostes fugit. Liu. lib. 1. Sextus filius eius, transfugit ex composito Gabius. Salust. in Ci. Leuissime transfuga. habent autem hæc omnia fu, syllabam in prænti correptam.

FUGITIVARI, apud antiquos fugitiuorum seruorum reprehenses erant, qui eam operam profitebantur, ut fugitiuos inuestigatos redderent. In Pandectis in l. si apud te. Non enim ambo pecuniam, ego & fugitiuarius deposuimus. Varr. hoc uerbo metaphoricis quodam modo usus est, cum inquit. lib. 3. cap. 14. Ne fugitiuarius sit parandus, id est ne, si locus fugæ pateat cochleis, cogaris postea, tanquam fugitiuos seruos, sic cochleas fugitiuas persequi. Budæus in Annotationibus.

FUGITIUS, a, uia, [Fuggitino. Gal. Fugitif, qui se passe ligerement. Hisp. Cosa que tiene castumbre de huire.] εφεπτεται, qui aufugit, unde Fugitiuus seruus dicitur, qui a domino ea mente recedit, ne ad eum redeat; qui uero se confert, unde eum dominus recuperare non possit aut abducere. qui autem incendium, ruinam, hostem, aut præceptorum, cui in disciplinam traditus erat, quæ immoderate eouertebatur, aufugit, non fugitiuus dicens est. Plaut. in Menæ. Qui fugitiuus seruus induunt compedes. Idem in Capt. Haud non deecat fugitiuos imitari. Fugitiuum argentum. Ter. in Heaut. Fugitiuus lapis. Ci. in Tul. Uiebat cum fugitiuis. Plin. lib. 26. c. 15. Fugitiua gaudia, hoc est, fugacia, quæ cito euanescent. Mar. lib. 7. Uie uelut raptu, fugitiuaque gaudia carpe.

FUGITO, as, p. c. [Schizare, fuggire in diuerse parti. Gal. Fuir souuent, refuser. Hisp. Huir en diuersas partes, esquinar.] εφεπτεται, de uito uel de re cto, uel etiam huc illuc fugio. Plaut. in Afin. Herum nosmet fugitare censes. Ter. in Eun. Fugitando fugi, ne quis me cognosceret. Hinc fit participium, Fugitans, studiose fugiens: quo usus est Ter. in Phor. pro nomine uerbali. Herus meus (inquit ibi Geta) liberalis est, & fugitans litium. Ci. pro Sex. Rosc. Qui quæstionem fugitant. Fugitor uerbale, pro eo qui fugit. Plaut. in Trin. Credo acere fugitorem fore.

FUGO, as, [Fugare, mettere in fuga, cacciare. Gal. Chasser, mettre en fuite. Hisp. Abuyentar de hazer huyr.] πέωωω, expello, & in fugam conuerto. Plaut. in Amph. Memorat, legionem hostium ut fugauerit. Plin. lib. 1. ca. 53. Vultures unguento fugantur, Ci. pro Cec. Qui armis pulsus, fugatusque est.

FULCIO, is, huius, [Sostentare, fortificare. Gal. Apuyer, estayer, soutenir. Hisp. Sustentar, sostener, fortificar.] εφίζω, munio, sustento. Iuuen. Saty. 2. Nos urbem colimus tenui cibicine fultam. Mart. Fulcitur tecta sagina mensa mihi. Ci. pro red. in sen. Horum consulum ruinas ueltra uirtute fulcitis. Hinc Suffulcio. Varro: Ut maioribus periculis suffultæ uitæ, auras non pertimescant.

FULCIMENTVM, ti, [Sostegno, sostenimento. Gal. Apuy, estayer, sustentement. Hisp. Sustentamiento.] εφίμας, quod aliquid fulcit & sustinet. Plaut. in Trin.

FULCRVM, cri, [Littiera. Gal. Soutnement, le bois d'un lit, le chalit. Hisp. El pie de la cama.] εφίς, quo lectus sustinetur, a fulciendo dictum. Virg. 6. Aen. Fulgent genialibus altris Aurea fulcra toris. Gell. lib. 20. cap. 15. Suet. a Claud. qui more ueteri ad fulcra lectorum sedentes uescerentur.

FULGEO, ges, gis, sum, [Risplendere. Gal. Reluire, resplendir. Hisp. Resplandecer.] φαιζέ, deducitur, quod apud Græcos flammam significat: unde pro lucere, & splendorem emittere sumitur. Lucan. lib. 10. Fulget gemma toris. Cice. in Catil. Fulgent purpurea. Accipitur & pro Fulgurare. Cicer. secundo de Natur. Deo. Hinc augures nostri, cum dicunt, Ioue fulgente, tonante: dicunt etiam, Cælo fulgente, tonante. Fulgere, pro ferire prisca dicebant, auctore Felto Pompeio: unde Fulgur dictum est. Hinc Asfulgeo, alluceo. Liu. Et nauium speciem de cælo aduulisse. Consul

- geo, siml totus fulgeo. Pla. in Amp. Ardere censui ædes, ita tum confulgebant. Effulgeo, splendorem emitto. Præfulgeo, uide loco suo Refulgeo, splendorem reddo. Pers. in Præfat. sui poematis: Si dolosi spes refulserit nummi.
- FULGETRA**, træ, sic. ge. Pl. li. 27. ca. 2.
- FULGETRUM**, tri, [Lampo, baleno, fulgore. Gal. L'esclair que fait le tonner. Hisp. Resplendor de relampago.] εσπρηη, a fulgendo, idem quod fulgur, hoc est, illa uibratio luminis, quæ ante cernitur, quam tonitruum audiatur, cum simul certum sit. Pl. li. 2. ca. 43.
- FULGIDVS**, a, um, penul. corre. [Oliaro, splendido.] σιλπνός, clarus, splendidus.
- FULGINATES**, Italiae populi, in Umbria. Pl. li. 3. ca. 14.
- FULGOS**, is, sum, tertiæ coniugationis. [Risplendere. Gal. Resplendir, reluis. Hisp. Resplandescire.] σιλκω, fulgeo. Vir. lib. 6. Paribus quas fulgere cernis in armis. Effulgo etiam dicebant pro Effulgeo. Idem si, 9. Auroque effulgere fluctus.
- FULGOR**, oris, p. p. [Splendore. Gal. Resplendisseur, lueur, clarte. Hisp. Resplendor] σιλκω, splendore. Vir. 5. Aen. Squammam incendebat fulgor. Accipitur etiam pro fulgure. Ci. 2. de diui. Tum & fulgores, & tonitrua existere.
- FULGVR**, uris, pen. cor. [Lampo, baleno, Gal. Esclair. Hisp. El relampago.] εσπρηη, idem quod fulgetrum. Differt autem a Fulmine, teste Seneca. lib. 2. Nat. quæst. quod Fulmen dicatur, cum ignis emittitur, Fulgur autem, cum ignis tantum ostenditur. unde domum fulminæ accensam dicimus, non fulgore. est enim fulgor nihil aliud, quam splendor ipsius fulminis, fulmen autem, ipsum telum. utrumque tamen ignem esse constat. illud tamen interest, quod fulgur tantum uirium non habet, ut ad terram possit deferri. Plin. lib. 2. cap. 49. Cice. de Diuin. Quid de fulgurum uir dubitare possumus?
- FULGVRATIO**, [splendore.] Sen. 2. Nat. quæst. Fulguratio ostendit ignem, Fulminatio emittit.
- FULGVRATOR**, fulgurum inspector est, teste Nonio. Ci. de Diu. aruspices, & fulguratores & interpretes ostentorum.
- FULGVRIO**, is, p. c. [Cettar fulgore. Gal. Faire esclaire, fraper d'esclairs. Hisp. Relampaguear.] εσπρηη, fulgur iacio, Næuius apud Nonium: Sane fonitu claro fulguriuit Iuppiter.
- FULGVRITVS**, locus, [Folgorato, tocco dal folgore.] κερωνοθεϊς, idest, fulmine ictus, qui itatim fieri religiosus putabatur, quod eum Deus sibi dicasse uideretur. Festus.
- FULGVRITAS**, tatis, afflatio fulminis. Lucilius apud Nonium: Fulguratatem arborum. Antiquum est, & obsoletum.
- FULGVRIO**, as, p. c. [Folgorare, balenare,] εσπρηη, fulgur emitto. Plin. li. 18. ca. 35. Cum ex quatuor partibus cœli fulgurabit. Ci. de Diu. Ioue fulgurante comitia populi habere nefas.
- FULGVRITASSVN** T, pro fulgure percutiuntur, Plau. Trin.
- FULGVRALIS**, læ, Ci. 1. de Diu. Fulgurales libri, hoc est, qui de fulgurum inspectionibus tractant.
- FULICA**, cæ, d. c. [Folice. Gal. Un oiseau de reniere qu'on appelle soulque. Hisp. La cerceta aue not. a.] κικη, nonnullis, alijs πικω, auis est aquatica, magnitudinem columbæ non multum excedens. a furuo, idest nigro, aut certe a fuliginis colore dicta. gaudet præcipue mari, stagnisq; araploribus. In ficem se recipiens, clarioreque uoce clangens, nauas imminentes tempestatis admonet. Vir. li. 1. Geo. In sicco ludunt fulicæ. Pl. li. 19. cap. 35. Fulicæ matutino clangere tempestatis signa sunt. Legitur & Fulex in eadem significatione, ut Rauca fulex, apud Cic. 2. de Diu.
- FVLIGO**, inis, p. p. [Fulgine. Gal. Suye. Hisp. Hollin del hogar.] εσπρηη, nigrum illud excrementum, quod ex fumo caminis aut furnis adhæret, a furuo, idest nigro colore nomen habens. Pl. li. 35. c. 6. Adulteratur balnearum fuligine. Ci. 2. Phil. Hinc fuliginosus.
- FVLLO**, nis, [Purgatore. Gal. Foulon. Hisp. El que lava a doba los panos, la uandero de drapos.] γυφωδης, qui purganda uestimenta accipit, ita dictus a fouendis aqua calida uestibus. Pla. in Aul.
- FVLLONICA**, cæ, subitantiue acceptum modo significat officinâ fullonis, γυφωδων, Vip. l. apud Trebatium. ff. de aqua plu. arcen. Apud Trebatium relatum est, cum in fundo aqua oriretur, eum qui fullonicas circa fontem insituisse, & ex his aquam in fundum uicini immittere cœpisset. Modo etiam ipsam fullonis artem. Pla. Afin. Si non didicisti fullonicam, non mirandum est. Pl. li. 7. ca. 56. Fullonicam artem Nicias Megarensis inuenit. Legitur & Fullonica uetro genere, & plu. num. pro fullonum officinis, & nominatiuo siagu. Fullonum Vip. l. Si cuius. ff. de usufr.
- FVLLONIVS**, a, um, quod ad fullonem attinet. Pla. in Pseu.
- FVLMEN**, inis, [Fulmine. Gal. Foudre. Hisp. Rayo que caye del cielo.] κερωνοθεϊς, ignis e nubibus erumpens. de quo uide Fulgur. Liui. 1. ab urb. fulmine ictus. Aliquando pro ui, & imperu. Cic. ad Papir. In sanire tibi uideris, quod imitere uerborum meorum fulmina? Idem 2. Tuscu. Fulmina fortunæ contemnamus. Fulmineus, a, um. Ouid. 2. de Ponto, Et qui fulmineo sæpe sine igne tonat. Fulmineum est apri, fulminis modo obuia quæ quæ proterrens. Quidius
- secundo Fast.
- FVLMINATVS**, a, um, fulmine ictus, κερωνοθεϊς, Pl. li. 2. c. 54.
- FVLMINO**, as, are, [Fulminare. Gal. Fulminer, frowdoyer. Hisp. Herir con rayo del cielo.] κερωνοθεϊς, est fulmen iacere. Seneca. Minore igne ad fulgurandum, quam ad fulminandum opus est. Plin. lib. 2. cap. 7.
- * **FVLSINATES**, populi sunt Insulani iuxta oram Illirici. Plin. lib. 3. cap. 12.
- FVLTURA**, ræ, [Sostegno.] εσπρηη, sustentatio. Pl. li. 36. ca. 15.
- FVLVVS**, ui, συρρος, color dicitur, qui ex rufo & uiridi uidetur esse mistus in alijs plus uiridis, in alijs plus rufi habens. nam & aquilam fuluam, dicunt poetæ, & fuluum aurum, & arenam fuluam, & leonem fuluum, quæ tamen res colore non nihil differunt, quin etiam iaspidem fuluam uocant, quam tamen constat esse uiridis coloris. Virgil. quartæ, Stellatus iaspide fulua Ensis erat. Vbi Seruius iaspide fulua, pro uiridi: ut, Fuluaque caput necentur oliua. Cice. de Leg. Nuncia fulua Iouis miranda uis figura.
- * **FVLVIANA**, herba quædam urinæ ciendæ utilis. Plin. lib. 26. cap. 38.
- * **FVLVIVS** Flaccus censor, tectum marmoreum Iunonis Lucinæ spoliavit. Liui. lib. 42.
- FVMARIVM**, rij, κερωνοθεϊς, locus ubi uina fumo contiebantur. Mart. lib. 10. Improbæ Mafsilæ quicquid fumaris cogunt. Vina fumo præcocem trahunt maturitatem, & celerius uetustescunt ut docet Col. u. lib. 1. cap. 6.
- FVMESVS**, a, um, ut Vinum funeum, fumo conditum. Mar. li. 13.
- FVMIFICO**, as, [Fumicare, suffumicare.] θυμιατω, idem quod fumigo, uel suffio. Plau. in Mil. Vt Arabico fumicem odore.
- FVMIFICVS**, ca, cum, quod fumum emittit. Qui. 7. Met. Fumificis que locum mugitibus impleuer.
- FVMICATIO**, θυμιατω, pro suffitu.
- FVMIGO**, as, p. c. [Profumare, suffumicare. Gal. Enfumer, perfumer. Hisp. Echar de si humo, sahumar.] θυμιατω, suffio. Var. 3. de Re rust. cap. 16. Mellarius inspicere debet, fumigans leniter.
- FVMO**, mas, [Far fumo, fumare. Gal. Fumer, rendre ou faire fumée. Hisp. Hazer humo, humear.] τυρομα, fumum emitto. Virg. 1. eclo. Et iam fumina procul uillarum culmina fumant. Cic. 7. Ver. Cum fumantes nostras nanes reliquissent. Fumare aper dicitur, uel urfus, cum e naribus densum spiritum emittit instar fumi. Martial. lib. 12. Fumantem uiui nasum ne læseris urfi. Hinc Infumo. pe. pr. quod est ad fumum sicco.
- FVMOSVS**, a, um, [Fumoso. Gal. Fumeux, enfumé. Hisp. Cosa mucho humea.] quod fumum emittit. κερωνοθεϊς, Carò de Re rust. cap. 130. Neque fumosa erunt, & bene ardebunt. Interdum etiam Fumofum dicitur, quod fumo tinctum est. Virg. 2. Georg. Coloque perlotum fumonis deripe tectis. & Fumofæ imagines, a Cicerone in Pis. pro stemmatibus maiorum, quæ domi afferuabantur, iam ob uetustatem fumo demigrata. Ad hoc etiam alludit Iuuenalis, cum ait, Fumofus equitum cum Dictatore magistros. Quamquam in quibusdam exemplaribus corrupte legebatur Famosus. Infumibulum per quod fumus erumpit.
- FVMVS**, mi, [Fumo. Gal. Fumée. Hisp. El humo.] κερωνοθεϊς, uapor niger ex igni exhalans, a colore furuo, hoc est, nigro dictus. Virg. 2. Aene. Mistique undantem puluere fumum. Translatio pro splendidis & magnificis pollicitationibus, quæ suo tamen carent effectu. Inde, Vendere fumos, dixit Martialis, pro simulatam apud principem gratiam pretio uendere. Huiusmodi homines Fumi uenditores dicuntur: qualis insignis deprehensus fuit Alexandri Seueri tempore, Thurinus quidam, qui cum nihil apud principem aut gratia, aut auctoritate ualeret, simulata tamen principis amicitia, non modica clientes pecunia emungebat. Sed tandem deprehensus furo, ut crimini responderet supplicium, alligatus palo iussu principis uiridum lignorum fumo est necatus, pronunciente præcone, Fumo perijt, qui fumos uendit. Ci. in Pis. Paulisper stetit in illo ganearum tuarum nidore, atque fumo.
- FVMIDVS**, a, um, [Affumicato. Gal. Fumeux, qui rend fumée. Hisp. Hazer humo.] κερωνοθεϊς, fumum referens. Pl. li. 37. ca. 7.
- FVNIFFER**, a, um, [Fumoso. Gal. Rendant ou faisant fumée. Hisp. Humoso.] κερωνοθεϊς, fumum afferens, fumosus. Virg. 9. Aene. Fumiferos infert Mezentius ignes. Fumifera nox pro caligine e fumi densitate nascente. Idem li. 8. de Caco: Glomeratque sub antro Fumiferam noctem.
- FVNALIA**, lium, [Torchi. Gal. Thoreches, Hisp. Hachas à antorchas de cera.] δαλοι, dicuntur faces ex contortis funibus cera aut pice circumdati. Ci. de Sen. Delectabatur cereo funali, & tibia. Idem Val. Max. li. 3. ca. 6. Funales uero equi sunt, qui fune, hoc est, teste iuncti, currum triumphalem præcedunt. σιφωδης, Sue. in Tib. Currum Augusti comitatus est finitimore funale equo.
- FVNAMBVLVS**, κερωνοθεϊς, qui graditur per funes. Ter. in Prol. Hecyr.

FVNCTIO, nis, lege Fungor, ris,
FVNDA, dæ, [Fromba. Gal. Vne fonde Hisp. La hondas para tirar piedras.]
σφενδών, instrumentum e funiculo factum, quo funduntur, hoc est,
 iactantur lapides. Vir. lib. 1. Georg. Stuppea torquentem balearis
 uerbera fundit. Vocat autem poeta fundam balearem, quod dux
 illæ insulæ Balearis pericos in primis mittebant funditores. Te-
 ren. in Eunu. Fundam tibi nimis uellem dari. Est etiam retis pisca-
 torij genus, quod in orbem spargitur, *ἀμφιβλάντων*, quod & Reti-
 culum dici solet. Vir. 1. Georg. Funda iam uerberat animum. Acci-
 pitur quandoque pro sacculo in modum retis facti, in quo pecu-
 niæ & alia geruntur. Macro. Demissa in fundam pauperem nianu,
 paucos denarios protulit. Quod sacculi genus etiam Reticulum
 uocatur. Hora. Reticulum panes uenales inter onusto, Forte ue-
 has humero. Aliquado pro circulo ex auro, siue alio metallo, quo
 genimæ ita neantur, ut aurum non nisi margines amplectatur.
 Plinius: Funda includuntur perspicuæ.

FVNDA MENTUM, & Fundamentum, ti, [Fondamento. Gal. Fondement. Hisp.
 Cimiento à Zan ia de edificio.] *σφενδωνίστρα*, sup quod quid funda-
 tur. Vir. 4. Geor. Et lentum de cortica gluten. Prima fauis ponunt
 fundamina. Idem. 1. Aen. Fundamenta locant alij. Tacere fundami-
 na reip. est dare reip. principium. Ci. Cornif. epi. lib. 12. fundamen-
 ta iecti.

FVNDI, orum, *σφενδοί*, oppidum est Campaniæ inter Taracinam &
 Caietan, quod intercedit: hodie ædificiorum ruinæ ac uettigia
 cernuntur, quo Fundanus lacus, & Fundanus ager. Plin. lib. 3.
 cap. 5. Generosa uina Fundana. Cice. Attic. Fundis accipi tuas lit-
 teras cœnans.

FVNDI BVLARI, [Frombolatori,] *σφενδωνίται*, idem quod fundi-
 tores.

FVNDI TO, as, p. c. [Spargere spisso,] *σπενδολόγέω*, crebro fundo. Pla. in
 Amph. Dum cruciatu tuo iithæc uerba funditas. Idem in Pæ. Tancu-
 la tanta uerba fundicat. Funditare rem, pro consumere, ac profu-
 dere. Pla. in Merc.

FVNDI TORES, Frombolatori. Gal. Qui use de fonde pour combattre. Hisp.
 Hondero.] *σφενδοίται*, qui funda dimicant. Sal. Cum funditorum
 & sagittariorum delecta manu. Caf. 3. Bel. Gal. Funditores Baiea
 res subsidio mittit. Sic Liu. 1. Bel. Pun.

FVNDI TVS, p. c. [Dal fondo, in tutto. Gal. insques au fond, totalement, duto-
 ut. Hisp. Desde cimiento à hondon.] *ἐκβαθραίνω, ἀρδύω*, aduerbium a
 fundo, ut cælitus a cælo. Cic. 6. Ver. Qui monumenta Scipionis
 funditus sustulit, ac deleuit, Hoc est, ab ipsis fundamentis. Cic. 1. or
 quato lib. 6. Necessè est rem, aut armis positis, recreari aliquando,
 aut funditus interire.

FVNDO, fundas, [Fondare, fare il fondamento. Gal. Fonder, ietter les fonde-
 mens, Hisp. Echar fundamento ó fonder.] *καταβάλλομαι*, fundamentū
 iacio Cice pro Corn. Illud maxime nostrum fundauit imperium.
 Virgil. 8. Aenei. Saxo Colitur fundata uetusto Urbis Agyllinæ sed-
 es. Transfertur & ad incorporalia, pro firmo, siue itabilio.
 Quin. Fundatam paternis auitisque opibus domum exhaurit.
 Hinc Effundo, effundas, a fundo euerto, Cœlius. Respublica,
 amisso & effundato pulcherrimo statu, non paruam fecerat iactu-
 ram. Suffundo pro fundamento subiicio. Varro: Latericijs lapidi-
 bus fundatis.

FVNDO, dis, fudi, fufum [Liquescere, spargere, fondere. Gal. Fondre, espandre,
 verser une liqueur. Hisp. Perramar cosa líquida.] *χέω*, liquefacto. un-
 de metallâ dicuntur fusa, cum liquefacta sunt ui caloris. Itē fun-
 dere aliquem dicuntur artifices, cum effigiem alicuius arte fuso-
 ria exprimunt. Pli. lib. 34. ca. 8. Theodorus ex ære fudit. Fusilis,
 Fusor, & Fusorius, suo loco. Quoniam uero quæ fusa ac liquida
 sunt, spargi solent, fundere pro spargere ponitur. Claudia. Et pes-
 sima fudit Vrna cadis. Lactan. lib. 6. Fundendus ad ultimum cruor.
 Aliquando pro prosternere. Virg. primo Aen. Corpora fundat
 humi. Aliquando pro dissipare. Liu. lib. primo. Exercitum fun-
 dit, fufum persequitur. Aliquando pro abundanter præbere.
 Virg. quarto Eclog. Ipsa tibi blandos fundent cunabula flores.
 Aliquando pro large loqui. Idem lib. tertio. Talia fundebat la-
 chrymans. Aliquando pro demittere, ut apud eundem. Cris-
 tis- que a uertice flammam fundit. Hinc Affundo, ad aliquid fundo,
 Plin. Affuso uino auster. Confundo, perturbo, opprimo siue
 omnia in unum misceo, coniungo, Liu. lib. 1. ab urb. Duo popu-
 li in unum confusi sunt. Vir. lib. 3. Ore Arcthusa tuo Siculis con-
 funditur undis. Pli. Et si misceantur, facile confundunt colorem.
 Circumfundo, circuncirca spargo. Apul. Eo liquore stabulum om-
 ne circumfundit. Virg. 2. Aene. Troiana iuuentus Circumfusa ruit.
 Defundo, deorsum fundo. lib. 2. ad Heren. Cœpit, postquan defu-
 sus est, defricari. Diffundo, & Effundo, de quibus supra. Infundo,
 in rem aliquam quippiam fundo. Col. 1. 2. Merumque faucibus, si
 æstauerint boues, infundetur. Hinc infundibulum, de quo suo lo-
 co. Quandoque Infundere, est supra fundere. Virg. 1. Geor. Certa-
 tim largos humeris infundere rores. Infusum, idem est Plin.
 quod clyster. Perfundo, ualde, siue per omnes partes fundo,

spargo. Oui. Perfundicque genas lacrymis. Profundo, Refundo,
 rependo. Sem id erat non tam accipere beneficium, quam refunde-
 re. Interdum reitituo, quod sparsum erat. Idem: Quicquid de-
 erit, ex meo refundam. Interdum reicio: ut, Omnem culpam
 in te refundam. Interdum idem est, quod euomo. Pl. Quod he-
 sterna crapula ingurgitauerat, palam refundit. Suffundo, est supra
 fundo, aut fundendo inijcio. Col. lib. 7. Vtrunque in os suffun-
 ditur. Interdum forinsecus spargo, cum Infundo potius de inte-
 riori parte dicitur. Virg. primo Geor. At si uirginem suffuderit
 ore ruborem, Ventus erit. Hinc Suffusio, morbus est oculorum,
 quem uulgo Cataractam uocant, ortum trahens ex uitioso humo-
 re inter duas tunicas collecto, uisumque d. prauante. Cel. lib. 7.
 cap. item 7 Suffusionis plures species sunt, quædam sanabiles,
 quædam curationem non admittunt. Interdum confundo, siue
 rubore perfundo. Cic. pro impergo poluit, ad Lentulum scribens:
 Noui animum cum mihi amicissimum, tum nulla in ceteros ma-
 lenolentia suffusum. Superfundo, Lactant. lib. 6. Extinguitur pro-
 tinus, tanquam igni aquam superfuderis. Transfundo, de ali-
 quo uase in aliud fundo spargo immittove. Cato de Re ru. ubi
 dies xxx. præterierint, transfundito. Cice. Dolab. Libentius om-
 nes meas laudes ad te transfuderim, quam aliquam partem exha-
 serim ex tuis.

FVN DVM, di, [Fondo, profundo. Gal. Le fond de quelque chose que ce soit. Hi.
 El hondon de qualquier cosa.] *πυθμύω*, ima pars cuiusque rei, quæ ali-
 quid liquoris in se continet, uel ad continentem facta est, ut dolij,
 nauis, aluei, fluminis, lacus, maris. Virg. 2. Aen. Imo Nereus ciet æ-
 quera fundo. Largitio fundum non habet. Cic. 2. Offi. Sen. epi. 1.
 Sera in fundo parsimonia. Hinc Fundamentum, de quo supra, &
 Profundum, quod proprie imum significat. unde profundum ma-
 re, quod procul habet fundum.

FVN DVS, di, [Fondo, possessione, podere. Gal. Fond de terre, heritage, camp ou
 piece de terre. Hisp. La heredad ó possession de tierra.] *γαιοπώσις*, est
 quæuis possessio rustica, ita dicta, quod fundat quotannis malta,
 uel quod sit rei familiaris fundamentum. Plaut. in Capt. quasi
 fundum uendam, meis me ædificam legibus. Fundi appellatio, &
 (ut docet Florentinus Iuliusconsultus) omne ædificium & omnis
 ager continetur: sed in usu, urbana ædificia, Aedes rustica, Villa
 dicuntur. Locus uero siue ædificia in urbe, Area: rure autem,
 Ager appellatur. Idemque ager cum ædificio, fundus dicitur.
 Accipitur etiam Fundus per translationem pro cuiusvis negocij
 fundamento. Plautius in Trinummio: Conueniendus est uis, quæ
 cum eius Filio egi, ei rei fundus pater sit, Hoc, est, auctor, &
 approbator. Sic, populum fundum fieri, teste Festo, est popu-
 lum eius rei, quam alienat fieri auctorem. Cic. pro Balbo: Quid
 dici potuit imperitius, quam fœderatos populos fieri fundos oport-
 ere?

FVN ER A, arum, apud ueteres dicebantur mulieres, ad quas funus
 pertinet, ut sunt mater, & soror defuncti. nam Præfixæ ut Plandus
 sunt principes, ita doloris sunt expertes. Vir. 9. Aen. Nec tua fune-
 ra mater Produxi. Quem in locum Seruius, Funeræ, inquit, dictæ
 sunt, quasi Funeræ, ad quas pertinet funus.

FVN E BR IS, funebre, p. co. [Funebre, funebre, funerale. Gal. Funebre, de fu-
 nerailles, de deuil. Hisp. Cosa perteneciente al mortuorio.] *ταφνίος*, quod
 ad funus pertinet: ut, Funebris pompa, Funebre carmen. Quia,
 quid sibi uelit ille funebrium longus ordo pomparum. Funebres
 tibix, quibus in funere canebatur. Funebris oratio, Cic. 2. de Ora.
 Funebre uestimentum, Idem 2. de Leg. Funebria iusta. Liui. 1. ab
 urb. Interdum accipitur pro exitiali seu pernicioso, quodque mul-
 ta avertit funera. Sic funebre bellum Homero, legitur apud Hora-
 tium in Serm.

FVN ER A R I VS, a, um, *ταφνίος*, quod ad funerationem perti-
 net, ut, Funeraria actio. Vlpian. l. At si quis. ff. de reli. & sump-
 fun. Qui mandatum alterius funerauit, non habet actionem fune-
 rariam.

FVN ER E VS, a, um, [Funebre] *ταφνίος*, Funebris: ut Funerea fax. Vir.
 4. Aen. & fonde coronat Funerea.

FVN E RO, ras, pen. cor. [Sepelire, far il funerale. Gal. Enseuelir, enterrer.
 Hisp. Enterrar cuerpo muerto, hazer mortuorio.] *κνδύω*, iusta mortuo
 persolio, pompam funebrem duco. Plin. lib. 33. cap. 10. Qui fune-
 rari se iussit sestertijs undecim millibus. Sueton. in Domi. Cada-
 uer eius Phyllix nutrix in suburbano suo funerauit. Hor. 3. Car.
 8. Funeratum dixit pro occiso, id quod sequitur ponens pro eo
 quod præcedit.

FVN E ST O, stas, [Funebare. Gal. Polluer, contaminer. Hisp. Ensuçiar con la
 muerte de alguno.] *μυαίνω*, cæde polluo, funere inquinno. Cice. pro
 Font. eorum aras ac templa humanis hostijs funestant. Idem pro
 Rab. Funestari concionem carnificis contagione. Domus funesta-
 ta, aliquo funere affecta. Pla. patrisiam domum funestauit.

FVN E ST VS, funesta, funestum, [Funebre. Gal. Pollu pour auoir touché
 un mort, malheureux. Hisp. Mortifero, mortal.] perniciosus, exiti-
 alis, Cice. Attic. Maiores nostri funestorem esse uoluerunt
 dicunt

- diem Alienis pignæ, quam urbis captae. Idem in Cati. Hoc tibi perniciosum esse confido, & funestum futurum. Item quod funebribus adhibebatur, Funesta tibia, qua ad funera canebant. Funesta arbor, dicitur a poetis Cupressus, cuius ramus poni ante domum funeream solitus sit, ne pontifex per ignorantiam ingrediens pollueretur.
- FUNETÀ**, arcus sunt in uitibus, cum breuiores palmites sarmento iunguntur inter se funium modo. Pl. li. 17. ca. 22.
- FUNGOR**, eris, functus, [Fare, exercitare officio, usare. Gal. Faire ou exercer quelque charge ou estât. Hisp. Usar de algun officio.] τειλέω, significat officium aliquid exercere, manus obire, & constructur cum ablatiua: ut *Fungor Prætura*, Ci. 7. de Fin. In sensibus hæc est sua cuiusque uirtus, ut ne quis impediatur, quo minus suo quisque sensus munere fungatur. Aliquando cum accusatiua. Ter. in Adel. Neq. boni, neque liberalis functus officium est uiri.
- FUNCTIO**, onis, [Fatura, fatione, operâ. Gal. L'execution de quelque charge ou office. Hisp. La obra de usar de algun officio.] Juerbale. Cic. 2. Tull. Labor est functio quædam uel animi uel corporis, grauioris operis, uel muneris. Hinc Defungor, id est, expedio, finem facio, perago, cesso, & liberor ab aliquo officio, uel munere. Virgilius sexto Aeneid. O tandem magis pelagi defuncte periculis, id est, qui euasisti pericula. Linius: Defuncta morbis corpora salubriora esse cœpere, id est, quæ euaserunt morbos. Terentius in Adel. Utinam hoc sit modo defunctum, id est, utinam hoc malum ultimum sit, in quo finem faciat peccandi Aeschinus. Functos uita dicimus, mortuos. Perfungor, perfecte fungor, ad finem usque exequor. Ci. Lent. Cum & honoribus amplissimus, & laboribus maximis functus essemus.
- FUNGOSITAS**, atis, [Leggere ζζα,] hoc est, raritas & leuitas, qualis in spongijs apparet. Pl. tota fungositas derasa.
- FUNGOSA**, a, um, [Leggiere.] Gal. Legar & ayant petis trous comme un champignon. Hisp. Ligero como hongo.] rarum & leue, ad similitudinem fungi. μυκητάδες, Pl. fungosa medulla.
- FUNGVS**, gi, [Fungo. Gal. Champignon ou potiron. Hisp. El hongo.] μυκητή, a funere (ut quidam docent) descendit, quod uescitibus periculo fissimus sit, uel ipso Plinio teste, qui eos annumerat inter ea quæ temere manduntur. tanta est fungis cum uenenis cognatio, ut, si uel caligaris clauus, aut ferri rubigo, aut panni marcor aduerit, aut si serpens primo patelcentem adhalauerit, omnis itatim succo decoquatur in uenenum. Fungi nomen generale est. Plin. lib. 22. cap. 25. Fungorum lentior natura, & numerosa genera, sed origo non nisi ex pituita arborû. Tutissimi, qui rubent callo, minus diluto rubore, quam boleti, mox candidi. Fungorum diuersa sunt genera. nam sunt boleti, pratenfes albi, qui in pratis nascuntur; Spongioli, a similitudine spongiæ; Digitelli, a digitis: a porrigine, Porriginosi. Fungus arborum morbus, Pl. li. 17. c. 24. Fungus, pro homine stupido, & insulso. Plau. in Bacc. A deon me fuisse fungum, ut qui illi crederem?
- FUNGINVS**, a, um, [Fonghino, di fongo. Gal. De champignon, ressemblant a champignon. Hisp. Cosa de hongo o semejante a hongo.] quod est ex fungo. Plau. in Tri. Hic quidem Fungino genere est, capite se totum tegit.
- FUNICVLVS**, li, [Cordicella, funicella. Gal. Chordelette petit chable. Hi. Pequena cuerda.] καλώριον, diminutiuum a fune. Ci. 2. de Iuuen. Funiculo, qui a puppi religatus erat, scapham annexam traheret. Poniunt quoque pro mensura quædam Persica sexaginta continente itadia, ut placet Herodoto: quanquam Pl. ex Eratosthenis sententia quadraginta tantum stadorum esse tradit.
- FVNIREPVVS**, pi, [Che camina su per le corde.] χοινοβάτης, Apuleius. Funi repus periclitatur.
- FVNIS**, [Corda, fune. Gal. Chable ou chorde. Hisp. La cuerda.] καλώς, rellis, ex cannabe, aut alia materia contorta: hodie tantum masculini generis est, olim etiam fœmi. Vir. 5. Aen. traiecitam in fune colymbam. Quo tentant ferrum, malo suspendet ab alto. Luc. apud Gel. li. 13. ca. 10. Hand, ut opinor enim mortalia secla superne Aurea de celo demissis funis in arua. Col. lib. 6. c. 62. Canabisque funibus cornua iuuenorum ligato.
- FVNVS**, neris, [Funerale, pompa funebre. Gal. Funerailles, conuoy d'obseques. Hisp. Mortuario, o exequias del muerto.] κούρεια, pompa, quæ fit in exequijs mortuorum, a funalibus, quod incensi funes mortuus præferbantur: quoniam noctu efferebantur caduera. uel potius a φῦνος, Ionice, pro ἐβνος, quod cædem, uel cladem significat. Ci. de Ami. Quidam ciuitati charus fuerit, mœrore funeris indicatum est. Interdum pro caduere, Terentius in And. Effertur funus. Interdum pro morte. Virgilius 4. Aen. Nec moritura tenet crudeli funere Dido. Quâdoq; pro sepulchro. Vir. 3. Aen. Ergo instauramus Polydoro funus.
- FVO**, suis, futum. [Effere.] antiquissimi dixerunt pro sum. Pl. in Amph. Ne quis tam audax suat homo, qui obuiam obstitit mihi, hinc mansit præteritum Fui. Vide Fuat.
- FVR**, [Ladro, rubatore. Gal. Larron. Hisp. Ladron que hurta de escondidas]
- generis communis, notæ significationis est, a ferendo (ut quidam putant) hoc est, ab auferendo dictus. Vel (ut docet. Var. l. 14. rerum diuina) a furo, nigro, quod furta clâsiant, & plerumque nocte. Aut certe, quod Gellio magis placet, a Græco nomine *εὐρυ*. Ita enim antiqui illi uocabant, quem nunc κλέπτης dicunt. Plau. in Aulu. Tamest fur mihi es, molcitus non ero furi. Idem in Rud. Iu res mihi estis, hoc est, furammi res meas. Ci. pro Mil. Nocturnum furem quoquo modo, diurnum autem si se telo defendit, interfici impune uoluerunt. Fur item a Varrone dicitur, qui fucus in apibus nominatur li. 3. de Re rust. cap. 16. Interdum fur capitur pro seruo. Virg. 3. Ecl. Quid domini facient, audent cum talia fures? Composita sunt Bisur, & Trisur. Pla. non fur, sed trisur, hoc est, summus fur. Aurisur, qui furatur aurum.
- FVRVNCVLVS**, de quo supra, &
- FVRCVLVVS**, secundum Priscianum.
- FVRACITAS**, tatis, procliuitas ad furandum. Pl. li. 10. ca. 29.
- FVRACITER**, [Daladro. Gal. Auec a affection ou intention de desrober. Hi. Con gana de hurta.] aduer. Ci. in Vari. Cum omnium domos furacissime scrutarere.
- FVRAX**, cis, [Furace, dato al robare] ὄζι κλοπος, qui procliuus est ad furandum. Ci. de Or. Ridiculum est illud Neronianum in furace seruo: solum esse, cui domi nihil sit obsignatum. Idem in Pis. Nam furacissimis nauibus.
- FVRCA**, cæ, [Forcella, forcina. Gal. Fourche. Hisp. Horca de dos garjos o puntas.] ἄσπιδον, a fero, instrumentum, quo stramenta seuiunt. Hor. in epi. Naturam expellas furca licet, usque recurret. Dicitur etiam Furca, nomine id quo quid sustentatur in modum furcæ factum. Pl. li. 9. ca. 8. Tunc piscatores circumdant retia, furcisque subleuant. Vnde Bisurcus, Bisurcatus & Bisurcatim.
- FVRCVLA**, Liu. 8. Bel. Maced. Ad mane suspensio furculis ab hostibus muro perueniunt. Est & furca, supplicij genus, quo afficiebatur serui. Ci. de Diu. seruus per circum furcam ferens ductus est.
- FVRCIFERT**, ἄσπιδον, Plutarcho dicebantur serui, qui ob leue delictum cogebantur a dominis ignominia magis, quam si publici causa circa uicinos furcam in collo ferre subligatis ad eam manibus, & prædicare peccatum suum, simulque monere peccatores, ne quid simile admitterent. Vnde Plutar. in Vita Coriolani: Fercifer huic nomen est, quod maxima poena apud antiquos. seruus peccanti erat, ut is plautri lignum, cui remo affigitur, inspectante uicinia ferens circumageret. quod ubi factum erat, infidus a domesticis, & uicinis existimatus, Fercifer appellabatur. nam Latini lignum illud Furcam appellant. Cic. in Vatin. Id tu ibi furcifer nomen? Hinc Trisurcifer, summus furcifer dicitur: sicut Triuenefica, summa uenefica.
- FVRCILLA**, læ, [Forcina,] diminutiuum a diminutiuo Furcula, instrumentum, quo frumenta cillantur, hoc est, mouentur. (nam cillere mouere est) & quo scenum, stramenta, & id genus reliqua iumentis ministrantur. Hoc rustici in sceno colligendo utuntur. Var. li. 1. de re Ru. Herba subsecari debet, & quoad perare car, furcillis uersari.
- FVRENTER**, [Furiosamente. Gal. Ala sazou d'un insensé & enragé, furieu fement. Hisp. Locamente, furiosamente.] μακίνοσ, more furiosi. Ci. At. li. 6. Pueri, aiunt enim furenter irasci.
- FVRFRV**, fursuris, pen. genitiui cor. [Semola, crusca, remolo] πικτυρ, purgamentum farinae. Plau. in Capt. Qui alunt fursue furs. Vnde Furfureus, a, um, siue Furfuraceus, quod ex fursure constat. Pannus fursuraceus, siue fursureus. Fursures item Latini appellant uittium æpris, quod & Græci πικτυρα, siue πικτυρίασιν uocant, cum scilicet quædam quasi fursuraceæ squammulæ absque ulceratione ac cute resoluuntur, præsertim in capillo (sine barba, nonnunquam etiam in supercilijs. Celsus & Serenus porriginem nominant. Pl. lib. 20. cap. 9.
- FVRFRVROSVS**, sâ, sum, πικτυράδης, quod fursures habet admittos, aut quædam fursurum similitudinem refert. Pl. li. 12. ca. 25.
- FVRITABVRVM**, [Furie. Gal. Furies. Hisp. Las furias del infierno.] ἐφύρις, Cornuto, ἀμεινίδης, deæ furoris Noctis, Acherontis que hlicæ, quæ tres esse putabantur, Alceto, Tiphone, & Megera. Vir. 12. Aen. Dicuntur geminæ pestes cognomine Diræ. Quam locum exponens Seruius, Diræ, inquit, in cælo, Furæ in terris, Eumenides aut ped inferos. unde & tres esse dicuntur. Vocantur etiam canes, ut est apud Virg. 6. Aen. Visæ que canes ululare per umbram Aduertant dea. Hæc tenus Seruius. Furæ ab Atheniensibus. κερὲ δονιερ σμόν, Eumenides dicebantur, quasi placabiles & benignæ: apud quos & sanum habebant sollenibus sacrificijs celebratum, quo madinodum & luam in Latio, qui Furin dicebantur. Nomen autem earum præcipuè circa scelerum speculationem, ultionemq; & in animorum male sibi consciorum exagitatione uersari putabatur, ut est uidere apud Euripidem in Oreste. Ci. 3. de Nat. Deo. Sin hæc dea est, cur non Eumenides? quæ si deæ sunt, quarum & Athenis sanum est, & apud nos (ut ego interpretor) lucus Furinæ Furæ deæ sunt, speculatrici & iudicis scelerum. Vir. 4. Aen. Heu furis

augeri, & ornari.
***FVSIDIVS**, foeneratoris nomen apud Hor.
FVSILIS, le, p. c. *χυσις*, quod fundi potest, unde Fusilia uasa, & Fusilia signa, ex metallo aliquo fusa. Oui. 11. Met. Fusile per rictus aurum fluitare uideres. Gol. Lib. 6. ca. 33. Fusili sale.
FVSIM, [Copiafamente,] *χυσιμ*, sparsim, fufe autem, significat copiose.
FVSIO, onis. [Fusione. Gal. *Fusion*, *espannement*. Hisp. *Obra de derramar*, *hundimiento*.] *χυσι*, Ci. 1. de Nat. Ipsumque mundum Deum dicit esse, & eius antai fusionem esse uniuersum.
FVSIVS, pro Furins antiqui dixerunt, Felus.
***FVSIVS**, oratoris nomen, cuius meminit. Cic.
FVSORES, [Coloro che fanno lauori di getto. Gal. *Fon deurs*. Hisp. *Hundido*, *tes para echar en molde*.] *χυσι*, a fundendo.
FVSORIVS, a, um, *χυσι*, quod ad fusionem pertinet, seu quod fundi potest: ut, opus fusorium, uas, in quo metalla liquefiunt, ars fusoria, ars fundendi, confundende metalla.
FVSTERNA, a, pars abietis superior, durior, & nodosior: nam inferior minusque nodosa Sapius dicitur. Pl. li. 16. ca. 39.
FVSTIGO, as, are. [Bastone. Gal. *Vn baston*. Hisp. *Pala*, *uara como para hostigar*.] *βασκων*, baculus, stipes. Cice. pro Cec. Si faxis, aut fustibus aliquem de fundo præcipitem egeris? Pl. lib. 14. cap. 13.
FVSTVARIUM, rij, *ευλοκοπια*, pœna, quæ fuste infligitur, Ci. 3. Phil. Furarium meruerunt legiones, quæ consulem reliquerunt.
FVSURA, rz, [Liquefactione. Ga. *Fonte*. Hisp. *Aquella obra de hundir*, *hundimiento*.] *χυσι*, fusio, siue liquefactio. Pl. li. 3. c. 6.
FVSUS, a, um, [Sparsio, liquefactio. Gal. *Fondu*, *espandu*. Hisp. *Derramado*, *hundido lo liquido*.] *χυσις*, conflatus, liquefactus. Aliquando dispersus. Cice. de Orat. Genus facetiarum æqualiter tota in oratione fufum.
FVSVM, si; [Fuso,] *απεικτος*, instrumentum, quod mulieres nendo digitis noluunt: a fundendo dictum, quod, dum trahitur, uoluedo quasi liquefieri uidentur. Ou. 4. Metam. Versato ducentem stammina fuso.
FVSTATIM, pro fufim. Plau. in True.
FVTELE, [Vano. Gal. *En uain*, *mutilement*. Hisp. *Loca y uanamente*.] *χυσις*, aduerb. pro futiliter. Ennius in Phœnicæ, ut citat Noni. ut quod factum est futile, nos feramus fortiter.
FVUTILIS, le, p. c. *χυσιος*, a fundendo (ut Festo uidetur) aut certe, quod Vallæ placet, ab antiquo uerbo Futio, a quo & Eutire, proprie dicitur, quod liquorem sibi commissum nõ satis fideliter continet, sed protinus effundit, *χυσιος* unde Futile uasis genus dicebatur auctore Donato, quod latissimi oris, ex altera parte ardeum, quod statim positum effundebatur. Utebantur in sacrificijs deæ Vestæ: quia aqua ad sacra hausta in terra non ponitur, quod si fiat, piaculum est, unde excogitatum uas est, quod stare non posset, sed positum statim effunderetur. A quo Futilis dicti sunt, qui continere tacenda nõ possunt, sed ea effundunt. Teren. in And. Tam iners, tam nulli consilij sum: seruoñ furtiuas meas me commississe futili? Accipitur etiam futilis pro uano, leui, & inutili. Cic. primo de Nat. Deo. Futilis conuenitrixque sententia, Sik. lib. 3. cap. 2. Cauffani futilem uocat, quæ leuis est, & nullius momenti.
FVUTILITAS, atis, [Pαχχια. Gal. *Legeretè uanite en parler*. Hisp. *Locura*, *uanidad en palabras*.] leuitas, inutilitas. Cice. 2. de Nat. Hæc plena sunt futilitatis.
FVTVNS, erat deus, in cuius sinu pudendo nubentes præfidebant, ut illarum pudicitiam prior deus delibasse uideretur.
FVTRIO, futis, [Mandar fuori. Gal. *Espondre de hors*. Hisp. *Echar de fuera*.] *εχχέω*, effundo: a quo componitur effutio, de quo paulo antè.
FVTRIS, uas aquarium, quo aqua in triclinium infundebatur. Siphonius.
FVTR, as, redarguo: a quo Confuto, & Refuto, *δλέγω*, Cato futauit usus est, pro sæpius fuit.
FVTRIO, futuis, futui, fututum, [Vjar carnalmente con donna.] *εχχέω*, obscœnum uerbum, quod a Futio deduci uidetur: cum nihil aliud sit futuere, quam semen effundere. Valla lib. 1.

DE LITTERA G

LITTERA muta est, quæ in uerbotum præteritis mutatur in cut, Legor lectus, Agor actus. Aliquando in fut, Spargo sparsi, Mergo merfi, Aliquando in x: ut Rego rexi, Pingo pinxi. In Græcis quibusdam dictionibus, nos g, pro K, substituiimus: nam quod illi, *κυβος*, nos cygnus, qd illi *κὸβιος*, nos gobius uel gobio scribimus.
G A N T E A

*GABA, per simplex b, *γαβα*, Galizæ oppidum. Gabba, Syriæ urbs:

GABAE, *γαβαλιν*, promontorium in ora Syriæ, in quo sita est Loadicea. Plin.
***GABALES**, Aquitaniz populi. Plin.
GABALVS, p. p. *γαβαλις*, apud ueteres crux, siue patibulum dicebatur. Var. Nos barbari, quod innocentes in gabalum suffigimus homines: uos non barbari, quod noxios absoluitis? Nonius.
GABATAE, arum, p. c. *γαβαται*, uasa concaua, edulis pulmētarijsque aptissima. Mart. lib. 7. Transcurrunt gabatæ, uolantque lances. Et alibi, Sic implet gabatas, paropsidesque.
GABI, orum, *γαβιον*, Volcorum urbs fuit lxx. millibus passuum ab urbe distans, a Galactio & Bio fratibus Siculis condita, sicut scribit Solinus: fraude Sexti Tarquinij superbi filij in Romanorum ditionem redacta, ut tradit Liu. lib. 1. ab urb.
GABINI, *γαβιται*, dicti sunt homines Gabijs habitantes. Gabiorum meminit & Vir. lib. 6. Aen. Hi tibi Nomentum, & Gabios, urbemq; Fidenam: Hi Collatinas imponent montibus arces.
GABINENSIS, adiectiuum. Pl. li. 2. c. 49. In Gabinensi agro.
GABINVS, a, um, ut, Gabina Iuno, Virg. 6. Aen. Urbs Gabina, Ouid. 2. Fast. Robore freta Gabino, Claud. 3. Pane.
GABINVS CINCTVS, toga erat, ut docet Seruius, sic in tergum reiefta, ut una eius licinia reuocata hominem cingeret, quo uestimenti genere utebatur consul bella indicturus. Virg. 7. Aen. Ipse Quirinali trabea cinctusque Gabino Insignis. Eodem etiam Decios in duto fuisse legimus, cum se pro repub. deuouerunt.
***GADARA**, *γαδαρα*, ciuitas Syriæ non longe ab Acalone. Plin.
GADES, dium, *γαδερα*, *γαδερα*, duæ insulæ sunt, teste Plin. lib. 4. cap. 22. ultra sinè bætice prouinciæ & in extremo nostri orbis uersus Occidentem, ubi Europa ab Africa dirimitur. Harum maior Eritia dicta est a Tyrijs ab Erithæo mari oriundis, qui in hac insula urbem condiderunt. Distat a Calpe teste Strabone septingentorum quinquaginta stad. interuallo, parua quidem insula, sed uirorum dignitate excellens. In qua equestris ordinis Gaditanos, quingentos in uno censu numeratos aliquando fuisse compertum est. Insula hac ubi continenti est proxima interluitur fretum c c c, non amplius, pedum. Huic adiacet altera insula minor, & ipsa Gadis appellata, unius tantum stadij Euripo interlabente ab altera dirempta, in qua tanta est populi lætitia, ut pœdum ibi pascentium lac ferum non efficiat, neque ex eo caseus fieri possit, nisi multa admixta aqua. Quin illud etiam traditur pascentes in hac insula pecudes, nisi si subinde sangumem exhaustas, intra triginta dies pinguedine suffocari. Quæ res poetis occasionem uidetur ministrasse eorum quæ de Geryonis armentis fabulari sunt. Auctor est Strab. lib. 3. Plin. tamen uult Geryonem in maiori insula habitasse. Cice. pro Cor. Gades Herculis itinerum, ac laborum terminus. Declinatur autem hoc nomen in utroque numero. Dicimus enim Gadis in numero singulari pro alterutra harum insularum, uel in plurali numero Gades. Plin. lib. 4. cap. 22. Gadis longa est xii. m. lata. 111. m. passuum.
***GADIRA**, Punicum uocabulum, quo illi septem significant: unde Insulæ Gades. Plin.
GADITANVS, a, um, p. c. *γαδερνός*, ut mare Gaditanum, & Gaditanæ puellæ, quæ lasciuiz nomine olim in pretio fuerunt. Gaditani oriundi sunt a Tyrijs, unde Lucan. Tyrijsque a Gadibus hospes.
GAETVLLIA, Aphricæ interioris regio, cuius incolæ Getuli appellantur. Virg. 4. Aen. aut captam ducat Getulus Iarbas.
GALATIA, *γαλατια*, regio minoris Asiæ ab Oriente Cappadociam & Halym flumem, ab occidente Bithyniam & Asiam, a meridie Pamphylia, a Septentrione Pontum Euxinum habens.
GALATAE, populi. Luca. libr. 7. Viuant Galatæque, Syriæque. Hæc & Gallogræcia dicitur, populique ipsi Gallogræci. nam cum a rege Bithynio Galli simul & Græci in auxilium uocati uenissent, partem regni tenuerunt, & ab utriusque populis Gallogræci sunt dicti.
GALBA, bæ, uermiculus miræ exilitatis, qui nascitur in esculis: a quo qui primus Sulpiciorum cognomen Galbæ tulit, ab exilitate ita uocatus est: quem alij e contrario, quod præpinguis fuerit, ita nominatum scribunt. talem enim Galli uocant Galbam. Alij quod oppidum Hispaniæ frustra diu oppugnatum, illatis demum galbano facibus, succenderit. Non nulli, quod in diuturna ualitudine galbeo, hoc est remedij lana inuolutis asidue ueretur.
GALBANVS, nomen simile participio formauit Martialis, quod est Galbano indutum: accipiturque pro homine molli & effœminatio: Licet (inquit) occupato galbanatus in lecto.
GALBANEVS, a, um, [Di Galbano.] adiecti. a Galbanus. Virgil. 4. Georgi. Galbanoque agitare graues nidore chelydros. Idem 4. Georgi.
GALBANVM, ni, [Galbano.] p. c. succus est siue lacryma ferulæ in Syria nascentis, quam Metopium uocant, teste Diosco. li. 3. Græci *γαβαλις*, dicunt per ch, nostri mutata aspirata in suam mediam Galbanum uocant. Lucan. li. 9. Hic ebulum stridet, peregrinaq; Galbana

hana sudant. Plin. lib. 12. c. 25. Dat & Galbanum Syria. Est etiam hoc nomine genus uestimentum delicatorum a colore albo, ac sub-lucido, quod nullos habet pilos. Iuue. Sat. 2. Carulea indutus scutulata & Galbana rasi.

GALBEVM, ornamentum muliebris genus. Festus.

GALBINVS, a, um, [Lascius. Gal. Mol. delicat. Lascus. Hisp. Enflaquecido. Lu-kuriuso.] p. p. mollis & lasciuus. Mart. Galbinos habet mores. Tunica quoque galbina a colore dicta est. Flau. Vopiscus in Aur. Inter hæc fuit tetricus chlamyde coccea, tunica galbina. Quam in hoc Vopisci loco malim legere Tunica galbina.

GALBULA, auicula, quæ uis maturefcentibus, calanis & retibus capi-tur. Martial. lib. 23. Galbula decipitur calamis & retibus ales. Tur-get adhuc uiridi cum rudis qua mero. Quidam eandem esse existi-mant cum ea, quam Græci *καπερον*, appellant. Plinius tamen libro 33. cap. 11. auctor est, quem Græci *καπερον*, uocant, a Latino Gal-gulum appellari.

GALBVLIA, *σκαριδία τῆς κνυπαρίας*, pilulæ cupressi arboris, in quib, semen reconditur. Varr. lib. 1. de re rust.

GALBES, *γαλῆς*, Græcis appellatur animal illud notum, quod La-tini Mustelam nominant, ut multis argumentis docet Sipontinu-s, recentiorum omnium Græcorum errorem redarguens, qui selem *γαλῆν* nominant. nam quæ de gale tradit Aristoteles, ead- dem omnia mustelæ assignat Plin. neque ad felis naturam possunt accommodari.

GALEA, lea, [Celata, yelmo. Gal. Heaume, armet, une salade, bonnet de fer. Hisp. El capacete, yelmo, armadura de cabeza.] x'pus, instrumentum est ferreum ad capitis munitionem inuentum. Cic. in Verr. Galeas æneas. Plin. lib. 7. cap. 56. Galeam gladium, hastam Lacedæ-monij inuenere.

GALBATVS, [Con la celata.] galea indutus: ut, Galeata Minerua. Ci-cero 1. de Nat. De.

GALENA, dicitur plumbi & argenti uena communis, quæ & *μολύβη δαμν*, uocatur. Plin. lib. 34. c. 18. docet idem eodem lib. c. 16.

GALENVS, p. p. *γαλλῆν*, nomen Medici excellentissimi, ex Perga-mo Asiæ urbe. floruit temporibus Traiani adusque Antonini Pij tempora, Plurima reliquit de re medica uolumina.

GALEO, as, are, [Parisi la celata. Gal. S' armer d'un armet, se couir d'un heaume, Hisp. Armar con yelmo ó capacete.] galeam induere. Hor. 5. Bel. Afr. Milites in campo iubet galeari, & ad pugnam parari.

GALÉOLA, læ, *κορύμβιον*, cum accentu in antepenultima, uas sinuo-sum a galeæ similitudine dictum, auctore Nonio. Varro de uita populi Romani: Vbi erat uinum in mensa positum, aut galeola, aut sinu?

GALÉOTÆ, *γαλεῶται*, erant uates quidam in Sicilia & Attica a Ga-leote Apollinis filio, qui frater Telmessi eius fuisse traditur, qui Telmessum urbem in Caria condidit, oraculo ex Dodona acce-pto. Vnde Aelianus scribit Dionysium tyrannum Galeotas solitu consilere in Sicilia. Meminit horum Cic. lib. de Diu.

GALÉOTES, *γαλεῶτης*, species est stellionis, Plinij temporib. Ita-liæ incognitum. hic & Colotes & Ascalabotes appellatur. Cic. de Diuin. Plin. lib. 29. c. 4.

GALÉRYTA, penul. prod. [Lodola. Gal. Aleuette, Hisp. Caguada.] *κορυδαλός*, auis quæ nunc Alauda dicitur. Varro Galericum appel-lat, quia plumam elatam in capite habet galeæ similitudine. Plin. lib. 10. c. 49.

GALÉRICVLS, *καυῆ, πιδίδιον, πιλίσκος*, Suet. in Othone, c. 12. Gale-riculo capiti propter raritatem adaptato.

GALÉRVS, penultima producta, [Cappello. Gall. Vn petit chapeau. Hisp. El bonete ó sombrero.] *καυῆ*, pilæus rotundus, a galeæ similitudine dictus, ut inquit Varro. Iuuen. Satyra 6. Flauo crimen abscon-dent e galero.

GALÉSVS, si, fluuius iuxta Tarentum. Vir. lib. 4. Geo. Qua niger hu-meclat flauentia culta Galefus. Hor. 2. Car. Ode 6.

GALÉOS, *γαλέος*, piscis est a Rhodiis olim maximo in pretio habi-tus, qui a nostris etiam Mustela dicitur. Plin. lib. 32. c. 2.

GALGVLS, *λιχπερός*, est, quæ si spectetur a quopiam morbo regio laborante, sanatur æger, & auis emoritur. Plin. lib. 40. c. 11.

GALLA, fructus quercuum, *κακίς*, Plin. lib. 20. c. 20. Cervicis dolores cum galla & lini pari mensura sedat. Virg. 4. Geo. Proderit & ton-sum gallæ admiscere saporem. Gallam bibere ac rugas conduce-re uentri, ait Lucilius.

* **GALLAICI**, siue Gallæci, Hispaniæ populi, Gallis finitimi. Mart. quæ Gallaiico linuntur auro.

GALLIA, *γαλλία*, Stephano, *καταγαλατία*, Ptolemæo, Europæ pars: a candore populi dicta. Gola enim lac Latine dicitur. nam mou-tes & rigor cæli ab ea parte Solis ardorem excludunt, ut eorum corpora non colorantur. Est autem triplex, Togata, Comata, & Braccata Gallia. Togata dicitur Cisalpina, quæ scilicet iuxta Al-pes est, & Rubiconem fluuium, antiquum Italicæ limitem: ita dicta quod populi illi, Romanorum more, toga uterentur. Braccata au-tem Gallia dicta est Gallia Narbonensis, Romanorum provincia,

a braccis uillose uestis genere appellata, quibus peculiariter eius provinciæ homines utebantur. Comata cognominatur ois trans-alpina Gallia, a comæ nutriendæ studio. Hæc rursus in tres par-tes diuiditur, Belgicam, Celticam, & Aquitanicam, quæ Aremoni-ca ante dicta est. Nam a Scalde ad Sequaniam Belgica: ab eo ad Gauumnam, Celticam, eademque Lugdunensis: inde ad Pyrenæi-montis excursim, Aquitania. Cic. in Ant. Gallia comata.

GALLÆCIA, regio est citerioris Hispaniæ. Plin. lib. 4. c. 20.

GALLICVS, ca, cum, quod est ex Gallia: ut, Gallica terebra apud Co-lum. lib. de arbor. c. 8. trans Alpes nascens, præcipui candoris. A-ger Gallicus, & Picens, Cic. de Cl. Or. Plin. lib. 16. c. 15.

GALLICANVS, a, um, idem quod Gallicus. Cic. pro Quinct.

GALLICÆ, arum, genus calceamenti, quo utuntur Galli pluuiofo tempore, uulgus (sicut Bayhus) uocat Galozas. Cic. 2. Phil. Nam quod quærebās, quomodo reddiscam: primum luce, non tenebris: deinde cum calceis & toga, nullis nec gallicis, nec lacerna. Quo tamen in loco omnia pene exemplaria habent, Caligis, sed corre-pte, ut satis constat ex Gell. lib. 13. c. 20.

GALLICINIYM, [Quella parte della notte quando cantano i Galli. Gal. Le temps de la nuit que les coqs chantent. Hisp. La media noche.] *αλακρυρ-φονία*, pars noctis, qua galli cantant, quæ est quarta caltrensium uig-ilia. Apul. lib. 2. de Asino aureo: Noctis gallicinæ uenit.

GALLINARIA, [Gallina. Gall. Gueline ou poule. Hisp. Gallina ó polla.] *δρυνίς, αλεκτορίς*, auis nota. Terent. in Phor. Anguis per impluuium decidit de tegulis; Gallina cecinit. Tria autem gallinarum gene-ra enumerantur a Varrone de re rust. lib. 3. cep. 9. Villaticæ, Russicæ, siue agrestes, & Africanæ. Villaticæ dicuntur uulgatissimæ il-læ, quæ in uillis & nonnumquam etiam in urbe ali uidemus. Rus-ticæ, siue Agrestes, medii cuiusdã generis sunt inter uilaticas & Africanicas: quæ Varronis tempore raræ erant in urbe, & in or-natibus publicis poni solebāt cum pisticis, & merulis albis, aliis que rebus inusitatis. Ideo autem dictæ sunt agrestes, quod non in uillis, sed fere in siluis oua facerent. Hæc primū allatæ sunt & Gal-linaria insula maris Lygustici: ubi hoc gallinarum genus agreste est, & ferum. paulatim deinde cicures factæ, omnem Italianam im-pleuerunt, & ex Italia Galliam & Germaniam translatae sunt: a quibus ea de causa Longobardicæ gallinæ uocantur. Tertium gallinarum genus est, quod primum ex Africa in Italiam sint translatae, Africanas uocauerunt. Hæc (ut locum citato ait Var-ro grandes sunt, uariæ, gibberæ, & a Græcis Meleagrides appel-lantur. uulgus hodie uocat gallinas Indicas.

GALLINACEVS, a, um, [Di Gallina. Gal. De poule ou guelina. Hisp. Cosa de gallo ó gallina.] *δρυνίσιος*, quod ex gallinis est, ut Pullus gallina-ceus. Varr. 2. de re rust. c. 9. Gallinaceum fel, Cic. de Diu. Gallina-cea oua. Varro lib. 3. c. 9.

GALLINACEVS, cei, subst. [Gallo. Gal. Coq. Hisp. gallo.] *αλεκτρούς*, ipse gallus. Fescennius Niger, ob unius gallinacei direptionem, decem conuiniptulares securi percuti iussit. Plin. lib. 37. cap. 10. & lib. 8. cap. 7.

GALLINARIA, riæ, *γαλλινάρια*, insula est in mari Tusco secundum Italiam, contra mōtes Lygusticos, a gallinarum agrestium copia, ut inquit Varro lib. 3. de re rust. appellata. Est & silua Gallinaria. *γαλλινάρια ὕλη*, Cumis uicina, de qua Cic. in epist. ad Pætum. De hac Strabo ita scribit: Hoc in sinu sic ut uolis uirgultis frequens, & arboribus silua est, aquarum indiga.

GALLINARIVM, rij, [Pollaio. Gal. Vn gueliniere, le lieu ou les poules se jurent, un poullier. Hisp. El gallinero donde duermen las gallinas.] *δρυνίσιος*, locus in quo aluntur gallinæ. Colum. lib. 9. Gallinaria constitui debent parte uillæ, quæ hybernium spectat Orientem. Græci auctore Polluce *ποταμῆν*, uulgus a pullis gallinaceis, Pallarium appellat.

GALLINARIVS, rij, & Gallinaria, riæ, [Gallinaio. Gall. Nourisseur de poules, poullaillier. Hisp. Gallinero ó gallinera que curan las gallinas.] *δρυνόκομος*, qui & quæ gallinas curat. Plin. lib. 10. c. 55.

GALLVLASCO, cis. Nonius poeta in Exodio, ut citat Nonius. Puerum Mulieri præstare nemo scit, quanto melior sit, cuius uox gallulae scit, cuius ramus roborascit.

GALLO, as, *βακχάδος*, bacchor, gallos. Cybeles sacerdotes, imitot. Varro Eudemonibus, ut citat Nonius. Et deam gallantes uario retinebant studio. Nonius.

GALLOGRÆCIA, idē sunt, qui Galatæ, eorum regio est Galatia, quæ Gallorum aliquot populos infestit, Plin. lib. 5. cap. 32. testatur, & Ptol. lib. 5. tabula Asiæ prima. Strab. quoque lib. 4. Tæto sages e Narbonensi, Tælistobogios, & Trocinios, & Celticis Gallie pro-fectos, Phrygiam Cappadociæ: & Paphlagoniæ uicinam, occupat. se scribit. Meminit & Liu. lib. 38.

GALLOGRÆCIA, *γαλατία*, regio Asiæ minoris Cappadociæ, Bithy-niæ, & Pamphyliæ finitima, quæ alio nomine Galatia dicitur, cuius incolæ Galatæ dicuntur, & Gallogræci.

GALLVS, a, um, sicut Gallicus, & Gallicanus, quod originē habet ex Gallia. Sall. di. 4. hist. Dux Gallæ mulieres. Catul. de Bercynthia: te ad

te ad altā Gallæ Cybelus nemora simul.

GALLVS, ἡ γαλλός, Cybeles sacerdos, a Gallo Phrygiæ fluuio, cuius aquam qui gustassent, reddebantur insani. Ouid. 4. Fast. Amnis ite insana nomine Gallus aqua. Gallus gallinaceus ἀλλοπεύων, nota auis, nocturnus uigil, quem excitandis a somno in opera mortalibus, genuisse prouidentia diuina uidetur. Ci. 2. de Diui. Democritus quidem optimis uerbis causam explicat, cur ante lucem galli cantant: depulso enim de pectore, & in omne corpus diuiso, & modicatio cibo cantus edere, & quiete satiatos. Et paulo ante. Quia galli uicti filere solent, canere uictores. Galli item Europæ populi sunt: de quibus in distione Gallia. Gallus item fortunam corporis significat, sic inquit Quint. id est, castratum: nam tales erant Galli sacerdotes Cybeles. Fuit item hoc cognomē Cornelij præstantissimi poetæ, cuius etiam hodie aliquot extant fragmenta. Hic primus Aegypti præfectus fuit, Augusto Cæsari familiarissimus: cuius tamen iussu, cum in proditiōnis suspicionem uenisset, fuit interfectus.

GAMMARVS, γαμάρ, aquaticum animal, simile cancro, uel (ut quidam putant) ipse cancer, cui bina brachia denticulatis forcipibus ad caput porriguntur. Martial. li. 2. Concolor in nostro gammare lance rubes. Iuuen. Sat. 5. Sed tibi dimidio constrictus gammarus. Ouid. Panitur. Veneti adhuc hodie nomen retinent. Pl. lib. 9. cap. 13. Leonem appellat quod nomen Massilienses etiam habent.

***GAMPHASANTES**, populi Libycæ Aethiopiæ, sine ullis uestibus uiuentes, qui a prælijs abstinent. Pl.

***GANDRI**, populi interioris Afriæ. Plin.

GANEÆ, γανει, & ganeuni, [Bordello. Ga. Bordeau, ou tauerne bordeliere. Hisp. Burdel.] χαμαίωτι πεινός, περιεὶν, ὁ πᾶναιος, lupanar meretricum, guloforum diuersorium, in terra, non, ut cœnacula superius. Est enim locus abditus, & uelut subterraneus, uinolentis & libidini aptus. Ci. in Pis. Paulisper stetit in illo ganearum tuarum nidore. Ter. in Ad. Credo abductum in ganeum. Plin. tamen accepisse uidetur pro ipsa ingluuie, cibarijsque: ait enim de porco li. 8. Neque alio ex animalibus numerosior materia ganeæ.

GANEONES, [Bordellieri. Cal. Bordelliers, hanteurs de tauernes bordelières. Hisp. Los que andan al burdel.] γανωτες, dicti a ganeis, teste Nonio, quemadmodum Popinones a popinis, qui ganeas frequentant. Varro in Mod. Et hoc inter est inter Epicurum, & ganeones nostros, quibus modus est uitæ culina. Ci. in Cati. Quis ganeo? quis adulter? Ter. in Heau. Helluo, ganeo, damnosus.

GANGES, γανγες, & Gangetis, [Gange.] γανγής, Indis fluuius maximus, qui uniuersam secat Indiam, secum arenas trahens, alio nomine Phison a Græcis dictus, quem sacræ litteræ inter eos annumerant, qui de paradiso profluunt. Fontes eius alij incertis esse tradunt, uicinæque omnia rigare. alij in Scythicis nasci, ipsamque Indiam secare dixerunt, fluereque in eum triginta amnes. Minima Gangis latitudo per octo millia passuum, maxima per uiginti patet. altitudo, ubi uaduosissimus est, mensuram centum pedum implet. Dicitur Ganges a Gange Aethiopum rege, ut ait Suidas. Ouid. lib. 4. Met. Decolor extremo qua cingitur India Gange.

GANGETICVS, γανγητικός, a Gange fluuio deductum. Col. li. 8. ca. 8. Gangericas & Aegyptias aues.

GANGLION, γανγλιον, tumor in capite, uel collo. Cels. li. 7.

GANGRÆNA, γανγρανα, [Gangrena. Gal. Chair morte par ulcere & inflammation. Hisp. Carne muerta de llaga.] γανγραινα, cato emortua ex ulcere, uel inflammatione: cui nisi opportuno remedio occurratur, ad uicina proserpit: ἀπὸ τὸ γρανίον, τὸ ἐδίον, hoc est, a comedendo, seu depascendo. Lucil. lib. 1. Sat. Serpere uti gangræna malo. Varr. Si ob eam rem gangræna non sit ad brachium uentura. Vide Cels. li. 5.

GANNIO, γαννίον, uel gannii, itum, [Far uoce di uolpe. Gal. Glappir ou japper à la façon d'un renard ou d'un chien gronder, grommeler. Hisp. Ganir el can à raposa.] γαννίον, proprie uulpium est, teste Donato: dicitur tamen & de canibus, cum claro ululatu, dolorem quandam, gaudiumve testari uidentur.

GANNITIO, & Gannitus, γαννίσις, Lucretius: Longe alio pacto gannitu uocis adulant. Inde ad homines translatum. Persius Saty. 5. Secretam gannit in aurem. Hinc Oggannio, in aurem leete loquor. Apul. lib. 2. In aurem mulieris oggannijt. Aliquando multum dico, inculco. Plaut. in Aſina. Cui nunquam unam rem melicet semel præcipere, fieri, quin centies eandem imperem, atque oganniam.

GANYMEDES, γανυμήδης, Trois filius, formosissimus puer, quem cum Iuppiter deperiret, iussit in cælum ab aquila portari, & sibi a caliculis esse, repudiato ministerio Hebes, quæ ante illius raptum miscendo nectari præerat. Hanc fabulam tangit Virgil. 1. Aen. cum inter causas odii Iunonis in Troianos, recenset rapti Ganymedis honores. Higinius in Altronom. Poet. tradit Ganymedem inter sidera translatum cōficere signum illud, quod Aquarium uocamus.

GARAMANTES, γαρομαῖτες, populi interioris Lybiæ Psyllis finitimi, a Garamante Apollinis filio cognominati, qui ibi Garamantam opidum ex suo nomine condidit.

GARAMANTICVS adiectiuum: ut, Garamantica tigna, apud Sil. lib. 1.

GARGANVS, γαργανός, mons in Apulia, cuius incolæ proprie Appuli dicuntur, hodie uulgo uocant Montem S. Angeli. Luc. lib. 4. Appulus Adriacas exit Garganus in undas.

GARGARDIO, γαργαριό, γαργαριό, antiquus idem erat quod gario. Var. in epit. ad Fulium, ut citat Nonius.

GARGARVS, γαργαρί, & in plu. num. Gargara, γαργαρά, cacumen est montis Idæ, teste Macrobio. in ea parte, ubi ad Myfos declinat tanta frugum ubertate affluens, ut quoties infinitum rei alicuius numerum uelimus denotare, a Gargarorum frugibus sumamus, similitudinem. Vnde & Ouid. li. 1. de Arte amandi, cum uellet Romanorum puellarum numerum inmensum ostendere, dixit tantam esse Romæ puellarum copiam, quantam in gargaris segetum.

GARGARIZATIO, & Gargarizatus uerbalia. Plin. lib. 21. cap. 19. & li. 30. cap. 4.

GARGARIZO, γαργαρίζω, [Gargarizare. Gal. Gargarezer, gargallier. Hisp. haxer gargarismo.] γαργαρίζω, est liquorem ore hautum sæpe ad gurgulionem, id est guttur, reuocare. Plin. li. 20. cap. 17. Cels. lib. 4. cap. 2.

GARYOPHYLLVM, garyophylli, seu potius Garyophyllo, [Garofolo. Gal. Clon de girofle. Hisp. El clauo de girofle oloroso.] γαρύφυλλον, frutex est, teste Ruellio, in Oriente nascens sambuci forma, semine grano piperis grandiori, fragiliorique ex atro rufescente, in clauum modum capitato, exercis in aduerfum quatuor denticulis sese stellatim decussantibus, prominulo apice, quadrati alueoli sinu medio umbellatim prodeunte.

GARRIO, γαργαρί, uel garrij, [Ciarlare, ragionare inettamente, garrirre. Gal. Jargonner, jaser, caqueter, babiller. Hisp. Parlar uanamente, gorgear las aues.] γαργαρίζω, inepte loquor. Ci. li. 1. de Or. philosophi garrirre cæperunt. Proprie tamen Garrirre est auium.

GARRVLVS, γαργαρί, [Cianciatore, ciarlone. Gal. Babilleur, caqueteur, iasseur. Hisp. El que uanamente parla, demasiado parlador.] γαργαρί, inepte loquax. Teren. in Ad. Ne quid de fratre garrulæ illi dicerem. Sed hæc significatio est metaphorica. proprie enim aues garrulæ dicuntur. Vir. 1. Geo. Garrula cum tignis nidum suspendit hirundo. garrulus cantus. Pl. li. 10. ca. 29. Garrula sitra. Mart. li. 14.

GARRVLITAS, γαργαρί, [Cianciame, Gal. de goisement d'oiseaux, caquet, jaserie, babil. Hisp. Demasiada parleria.] γαργαρί, actus ipse garrandi. Mart. lib. 5. Auctoris pereunt garrulitate sui. Pl. li. 26. ca. 2. Quint. lib. 2. c. 4. Ouid. 5. Metam.

GARVM, γαργαρί, liquamen est ex intestinis piscium sale maceratis, ita dictum, quod primum ex garo pisce confici solet. Plin. lib. 31. c. 8. Liquoris genus, quod garum uocauere, intestinis piscium, ceterisque quæ abijcienda essent, sale maceratis. Mar. lib. 13. Nobile nunc sicuti luxuriosa garum.

GARVS, γαργαρί, piscis est ex genere locustarum, ex cuius intestinis, primum garum confici cœpit. Pl. li. 31. ca. 7. & li. 32. ca. 1.

GARVMNA, γαργαρί, nobilis Gallie fluuius est, Celtas ab Aquitanis diuidens. Vide Melam.

GAUDEO, γαυδομαι, gaudis, [Allegrarsi, dilettarsi. Gal. S' estouir, estre joyeux & bien aise. Hisp. Gozarse, alegrarse.] γαυδομαι, est secum, & apud se lætari, neque respicit alium: contra Gratulor, est alterius causa lætari. Cice. Cælio: Mihi gaudeo, tibi gratulor. Teren. in Hex. Gaudere adeo coccepit, quasi qui cupiunt nuptias. Differunt autem gaudeo, & lætor. nam gaudere dicimur, cum re aliqua exhilaratur animus, nullum tamen eius foris apparet indicium. contra lætari quis dicitur, cum ita mouetur animus, ut in uultu & gestibus lætitiæ signa prodantur. Cice. 4. Tuscu. Ut confidere decet, timere non decet: sic gaudere decet, lætari non decet. Quandoque cum ablatiuo construitur, & tunc accipitur pro delectari. Virg. in Buco. Numerus Deus impare gaudet. Cice. de Sen. Quam gaudebat bello Punico suo Næuius. Interdum etiam habet post se accusatiuum Gaudium: nam quemadmodum dicimus uiuere uitam, somnare somnia: sic, gaudere gaudium. Cælius Cice. In theatrum Curionis Hortensius introijt, puto, ut suum gaudium gauderemus. lib. 1. Vot gaudeo. Gaudere in sinu, prouerbialis locutio, quam & poetæ usurpant, significat, secum lætari, Cice. lib. 3. Tuscu. in sinu gaudeant, gloriose loqui desinant. Tibul. Qui sapit, in tacito gaudeat ille sinu. Proper. lib. 2. In tacito cohibe gaudia, clausa sinu. Congaudeo, simul gaudeo. Adgaudeo, gratulor. Lat. li. 4. Ego, cui adgaudebat: hoc est quasi applaudebat.

GAUDIOLVM, γαυδομαίον, & compositum Gaudiolus, qui cum gaudio loquitur, ut apud Plau. Dictum Gaudium, quasi Gaudium. Græci enim γαυδομαίον, lætum, gloriosum dicunt.

GAUDIUM, γαυδομαίον, [Allegrezza, gaudio. Gal. joye, resjouissance. Hisp. Gozo, alegría.] γαυδομαίον, est affectio animi, alicuius præsentis boni opinionem

nione concepta & proprie cum exhilaratur animus aliqua re, neque tamen ita ad exteriora diffunditur ultra modum, ut facile appareat. Ci. 4. Tul. Cum ratione animus mouetur placide, atq; constanter tum illud gaudium dicitur: cum inaniter, & effuse exultat, tum illa lætitia gestiens uel nimia dici potest.

GAUUA, auis est aquatica in pennis nidificans. Pl. li. 10. ca. 32.

***GAULEON**, γαυλεων, insula est Libyæ obiacens in qua serpens neq; nascitur, neq; inuictus uiuit: puluisque eius angues & scorpiones perimit, teste Solino.

GAULVS, γαυλος, nauis genus. Fest. Est item insula Sicilię adiacens ab ea parte, qua Africam spectat. Pl. li. 3. ca. 8.

GAURANVS, α, um, ut gaurani montes, apud Plin. lib. 3. cap. 5. Gauranum uinum, quod in summis agri Falerni iugis nascebatur. Nam quod in medijs, Faustianum, quod in imis Falernum dicebatur. Pl. lib. 14. ca. 6.

GAUROS, γαυρος, mons Campaniæ, Massicis, & Surrentinis propinquus, in quo nascitur uinum præcipuæ bonitatis. Cic. contra Rullam. Statius li. 3. Sil. Bacchi uineta madentia Gauri.

GAUSAPE, penul. cort. γαυσάπων, nomen indeclinabile, uestis militaris, seu straguli genus, quod olim ex stramento confici solet, quâquam potest etiam ex lana fieri cœpit maioribus uillis: quo etiam in urbe utebantur, hyberno potissimum tempore, aduersus frigoris tempestatumque iniurias. Plin. lib. 8. cap. 48. Apud antiquissimos inuenitur Gausapes, is, Gausapa, gausapæ, & Gausapum, gausapia. Oui. lib. 2. de Arte amandi: Gausapa si sumpsit, gausapa sumpta proba. Pers. Sat. quarta posuit Gausape pro barba hirsuta & prolixa.

GAUSAPINA, penula, uillosæ uestis genus; quo hyberno tempore, & frigido utebantur. hanc describit Mar. in Distichis. Pro eodem dicitur & gausapina. Idem: Mense uel Augusto sumere gausapinas.

GAZA, ζα, [Masseritia, ricchezza. Gal. Grande cheuance, finance ou richesse. Hisp. Grandes riquezas.] γαζα, dictio Persica significans opes, superlectilem, & omne quod possidemus. Pomp. Mela, Gazam Persæ ærarium uocant. Curt. lib. 3. pecuniam regiam (gazam Persæ uocant) cum pretiosissimis rerum efferri iubet. Vir. 5. Ae. Et gaza lætus agresti. Cic. 2. Offi. Omni Macedonum gaza potitus est Paulus. Est etiam Gaza nomen ciuitatis in Perside, ita dicitur, quod Cambyfes eo, uelut in minutissimis totius regni arcem, omnes opes pecuniamque congefserat.

GAZETICVS, ca, um, quod est ex Gaza urbe Persica, circa quam nobilissima uina nascebantur, teste Mela. Sidonius in Faustum: Vina mihi non sunt Gazetica, Chia. Falerna.

G A N T E E

***GEA**, γέα, Arabiæ Petrææ oppidum. Steph.

***GEBANITAE**, populi sunt in aris rubri accolæ. Steph.

***GEBALA**, γεβαλα, tertia Palæstinae portio, a qua deducitur Gebalenus. Steph.

GEBENNA, mons est in Gallia, Aruernos ab Heluijs diuidens ab ea parte, qua Cadurci & Ruteni Aruernos spectant. Gell. 7. bel. Gal. Luc. li. 9. in plurali numero usus est, pro oppido in Gebenna monte sito: Pendentes rupe Gebennas.

GEHENNA, gehēnā, γέεννα, quid significet, explicat Hier. hisce uerbis: Erat (inquit) idolum Bahal iuxta Hierusalem ad radicem montis Mora, in quibus Siloa fluit. Hæc uallis & parua campi planities irrigua erat, & nemorosa, plenaque delicijs, & lucus in ea idolo consecratus. In tantam autem populus Israel uenerat dementiā, ut deserto templo uicinia ibi hostias immolaret, & rigorem religionis deliciæ uincerent, filiosque suos incenderent demonibus, uel initiarent. Et appellabatur locus ipse Gehennon, id est, uallis filiorum Ennon. Duplicē autem esse gehennam, nimij ignis & frigoris, in Iob plenissime legitur.

***GELA**, γέλα, fluuij nomen est in Sicilia, & urbis, a pruina, quam multam gignit.

GELABILIS, gelabile, [Che si puo congelare.] πήγνυθαι, δυνάμενον, quod gelu durari potest, a quo Ingelabilis. Gell. li. 17. ca. 8.

GELASCO, is, ere, [Agghiacciarsi. Gal. Se geler ou glacier. Hisp. Elarse.] κουςαλλεστος. Gell. li. 17. ca. 8. Vina rarenter congelascunt. Pl. li. 14. cap. 21. Vini natura non gelascit.

GELASINI, [Denti d'auanti. Gal. Dens deuant qui aparoissent quand on vit. Hisp. Dentes de lante.] γαλασνοι, dentes anteriores quos ridendo ostendimus, ἀπό τῆς γελῶ, hoc est, a ridendo. Gelasini item lineæ sunt, quæ in ridentis facie apparent. Mart. lib. 7. Nec grata est facies, cui gelasinus abest. Itē mimi, qui gesticulatione faceta populum oblectant: unde Gelasinus ille Plautinus.

GELICIDIUM, dij, [Cielo. Gal. gelée. Hisp. La cayda del yelo ò elada.] κρημός, κρύμνος, ipsum gelu. Col. li. 2. ca. 8.

GELIDVS, da, dum, pic. [Gelido, freddo, gelato. Gal. Fort froid gelé, glacé. Hisp. Cose fria ò elada.] κρυπός, frigidus, Vir. li. 3. Acne. Gelidusque coit, formidine sanguis. Gelidus æther. Virg. 8. Aen. Gelidus amnis, gelida rupes, gelidum flumen apud eundem. Gelidæ naturę fidus, Pl. li. 2. c. 86. Gelida absolute: subaudi aqua. Hora. 2. Carm.

Sat. 7. Perfundit gelida. Gelide, aduerb. Horat. de Arte: Res omnibus timide, gelideque ministrat. Hinc Egelidus, quod non est calidum, neque frigidum (nam e, quandoque priuationem denotat) quamuis Seruius pro ualde frigido exposuerit. Suet. de Augusto: Perfundebarut egelida aqua, uel sole multo tepefacta. Ouid. Sed gelidum Boream, egelidumque Norum. Vbi gelido egelidum opposuit Prægelidus, ualde gelidus, uide suo loco. Ci. in Catil. Si quantum gelidam biberint.

GELATIO, uerbale, Pl. li. 7. Hinc Congelo, pe. co. Colum. li. 1. Regelo, suo loco.

GELIATVS, cafeus. Idem libro 7. cap. 8. Et neutro genere, Plin. lib. 17. cap. 6.

GELØ, gelas. [Agghiacciare. Gal. Geler, glacier. Hisp. Elar.] κρυσαλλεμα, πήγνυμαι, interdum actiuum est, idem significans quod frigore astringo, passiuum Gelor legitur apud Iuuen. al Sat. 6. Paudoque gelantur Peëore. Sic Gelatum lac. Col. li. 10. cap. 38.

GELVS, [Gelo, ghiaccio. Gal. gelee, glace. Hisp. Yelo ò elada.] κρύμος, κρυμνός, aquæ concretio ex frigore. Aliquando pro frigore, unde gelidum frigidum dicimus. Antiqui etiam Gelus, geli dixerunt, teste Nonio, & similiter Gelum geli. Luer. libr. 6. Demittit quæ sæpe gelum.

GEMEBVNDVS, [Gemendo. Gal. Gemissant, & souffirant a sprement. Hisp. cosa que mucho geme.] γονόεις, abunde gemens. Oui. 14. Metam. Ille quidem totam gemebundus obambulat Aetnam.

GEMELLARIS, aris, ieu. gen. uasis genus, cui fortassis ex eo inditū nomen, quod geminas mensuras contineat. Col. lib. 12. ca. 59.

GEMELLIPARA, p. c. διδυμοτόκος, Latonæ epitheton, quæ Apollinem, & Dianam uno partu edidit. Ou. 5. Fast. Curua Gemelliparæ spicula ferre deæ.

GEMELLVS, a, um, [Gemello. Gal. Gemeau, double. Hisp. El melliço con otro, doblados.] dimin. a Geminus. Vir. Ecl. 1. Modo namque gemellos. Gemellæ uites, a Col. li. 3. ca. 1. dictæ sunt, ab uitis semper geminis. Pl. li. 14. ca. 2.

GEMINATIO, uerbale. Cic. 3. de Orat. Geminatio uerborum habet interdum uim interdum leporem: Congemino. Pla. in Amp. Omnes congeminauimus. Ingemino, repeto, duplico. Virg. lib. 1. Geo. Aut quater ingeminant.

GEMINATVS, sol. Cice. de Nat. Geminata ars. Plin. lib. 29. cap. 1. Geminata uictoria. Liu. 1. ab urb. Geminatus honor, idem lib. 9. Bell. Maced.

GEMINO, nas, [Duplicare. Gal. Doubler. Hisp. Doblar ò repetir algu na cosa.] penul. corre. duplico. Teren. in Adelph. Geminabit, nisi caues.

GEMINVS, na, num, [Doppio. Gal. Gemeau, double. Hisp. El melliço con otro, entre si muy semejantes.] διδυμος, proprie idem est quod duo. Vir. li. 6. Sunt geminæ Sonni portæ. Vnde gemini dicuntur duo uno partu editi. Vir. lib. 8. Aen. Geminus huic uibera circum Lude pendentes pueros. Si autem tres fuerint, Trigemini dicuntur, si quatuor, Quatergemini. Colum. lib. 4. Albanas equitæ familię trigeminorum matres. Quandoque pro simili, ponitur. Pacuuius: Pari fortitudo, gemina confidentia. Cic. pro Roscio: Pat avaritia, similis improbitas, eadem impudentia, gemina audacia. Idem pro Ros. Com. Simillima, & maxime gemina, societas hereditatis est. Est etiam celeste signum, quod Astrologi uocant Geminos, Castorem & Pollucem intelligentes, qui a matre Leda uno partu creduntur editi, de quibus Seneca: In magna tempestate apparent quasi stellæ cælo insidentes, adiuuarique se tunc periclitantes existimant Pollucis & Castoris nomine. A Columella dicitur Geminum altrum quod xiiij. Calendas Iunij Sol ingreditur. Geminus etiam Iani epithetum est, quod gemina facie pingi soleat: cuius rationem hanc affert Macrobius, quod Ianus omnium sui sæculi fuerit presidentissimus: neque solum ea uiderit, quæ ante se erant, hoc est, preterita, uerum etiam ea quæ post se erant, hoc est, futura prospexerit.

GEMMA, gemmæ, [L'occhio della uite, gemma. Gal. Le bourgeon ou bouton de la uigne. Hisp. Yema del sarmiento, que es capullito do sale la flor de la uita ò del fructo.] ὀφθαλμός, oculus uitis, quem primo emittit. Virg. Turgent in palmite gemmæ. Cice. de Amicitia: Existit tanquam ad articulos farmentorum ea, quæ gemma dicitur. Ab huius similitudine, Gemma uocatur omnis lapis pretiosus, siue pellucidus sit, siue non, λιθός, τιμίος. Vir. 5. Ae. Et tereti subnectit fibula gemma.

GEMMO, mas, [Germogliare. Ga. Produire ou auoir pierres precieuses bourgeons ou boutons, bourgeonner, boutonner. Hisp. Hincharse la yemas e nel arbol.] est gemmas in uitibus, ac arboribus emittere. Cic. tertio de Orato. gemmare uites, rustici dicunt. Sic Colum. li. quarto cap. 24.

GEMMASCO, is, ere, [Pullulare, gemmare. Gal. Bourgeonner, boutonner. Hisp. Hincharse las yemas e nel arbol.] ὀφθαλμίζειν, est gemmas emittere. Plin. lib. 17. cap. 15. Vt gemmascere incipit, ligetur calamus. Col. lib. 5. cap. 10. Nuceam Græcam seripio circa Cal. Ian. quæ prima

prima gemmascit. Accipitur idem Gemmascere, pro gemmæ duritiem & formam acquirere. Plin. lib. 37. c. 10.

GEMMANS, ut Gemmantes alæ pauonis, lucentes in modum gemmarum. Mart. lib. 13. Gemmantes explicat alæ. Herbe gemmantes rore, coopertæ rore, tamquam lucidis gemmis. Lucr. lib. 2.

GEMMATVS, a, um, [Ornato di gemme. Gal. Ornè ou enrichi de pierres. Hisp. Cosa ornada de piedras preciosas.] gemmis intructus, & ornatus. Plin. lib. 37. c. 2. Monilia gemmata. Ouid. 10. Met. Gemmati magna specie anuli. Liu. 1. ab vrbe.

GEMMEVS, a, um, [Di gemma. Gal. De pierres precieuses. Hisp. Cosa de piedras preciosas.] quod ex gemma est. Cic. 6. in Verr. Mittit trullam gemmeam rogatum. Radix gemmæ rotunditatis, id est, rotuanda in modum gemmæ. Plin. lib. 18. c. 7.

GEMMIFER, a, um, ut Gemmiferi amnes. Plin. lib. 37. c. 13. Gemmiferi amnes sunt Acceffius, & Ganges. Corona gemmifera. Val. Fla. Arg. 5. Mare gemmiferum, Prop. lib. 3. El. 4.

GEMMVL, deminut. a gemma, quo etiam flores significantur, quibus tamquam gemmis, ueruo tempore cuncta pinguntur. Apul. libro 10. Quod uer in ipso ortu gemmulis floridis cuncta depingeret.

GEMISCO, is, ere, [Gemere.] gemo: ut, Fecale gemiscunt. Claud. 3. derapt. Proserp.

GEMMOSVS, fa, sum, [Ornato di gemme.] multis gemmis exornatum. Apul. lib. 5. Gemmosis monilibus onustas.

GEMO, is, ius, itum, [Gemere. Gal. Gemir. Hisp. Gemir como doliente] εἶνω, est præ animi angustia in sonum prorumpo. inde Gemitus. *συναγμός*, Mart. lib. 9. Qui seruum te gemis esse diu. Per metaphoram etiam de iumentis, & rebus inanimatis dicitur, cum nimio pondere pressa sonum edunt. Virgil. 6. Aen. Gemit sub pondere cymba, Plin. in ep. Cum litridum funes, curuatur arbor, gubernacula gemunt. Legitur etiam Gemor passium, pro deploror. Cicero ad Att. lib. 1. Hic status una uoce omnium gemitur. Quandoque pro flere, aut canere, de ijs solum aibus, quæ flebilem cantum habent, ut turtur, & columba. Virg. 1. Ecl.

Nec gemere acria cessabit turtur ab ulmo.

GEMITVS, us, [Gemitio, sospiro. Gal. Gemissement. sospir. Hisp. Gemido.] *συναγμός*, suspirium. Cic. sexto in Verr. tantus est gemitus factus. Gemitus delphini est similis humano. Plin. lib. 20. c. 26. Legitur & Gemitus in Genitio. Pla. in Jul.

GEMONIA, e, icæ, dicebantur, ad quas corpora damnatorum impaeto unco trahebantur. Cor. Tacitus. Corpus Sabini in gemonias trahunt. Plin. lib. 8. c. 40. & Suet. in Tib.

GEMVSA, tuberculum sub pedum digitis nascens: ita dictum, quod gemere faciat eum, qui id gerit, iugit Festus. Plin. lib. 26. c. 2.

GENA, næ, [Gnancia, gota. Gall. La joue, la peau qui couvre l'œil quand on ne cligne, la paupiere. Hisp. Maxilla de el carrillo.] *γενεαρόν* ὁ ὀμια τριφυλόν, est membrana tam superior, quam inferior, quæ tegit oculum. Cic. in Pis. Pilosæ genæ, dentes putridi. Ter. Hodie non com pressis genæ genæ. Plin. Aquatilia non habent genas. Ex his Plinij, locis luce clarius ostenditur genas esse duo illa oculorum opercula, quibus coeuntibus, pupilla obtegitur, quas uulgus imperitum uocat Palpebras, cum Palpebræ, eodem Plin. teste, sint pili illi in cilijs, hoc est, in extremo ambitu genarum, quas etiam defluere tradit ijs, qui plus fatis Venerij, indulgent. Genæ etiam dicuntur partes illæ ab oculis ad mentum, quæ barba uestiuntur: quæ & malæ dicuntur, dictæ genæ, quod in his pili gignantur. Virg. 8. Aeneid. Tum mihi prima genas uestibat flore iuuentus. Vide Plinium II. c. 37.

GENEALOGIA, giæ, [Genealogia. Gal. Genealogie, denombrement des ancestres. Hisp. Description de linea del linage de generation: que tambien in Castellano se dice genealogia o linea.] sermo de origine generationis. Cic. 2. de Nat. Qui a genealogijs antiquis sic nominantur.

GENER, ti, [Genero. Gal. Gendre, le mari de ma fille. Hisp. Terno, marido de hija de nieto.] *γενεός*, filix meæ uir, quasi generis propagator: adhibetur enim ad genus augendum. Cic. At. Se ad generi pedes abiecit. Pers. Sat. 2. Hunc optent generum rex, & regina.

GENERALIS, le, [Generale. Gal. General, uniuersel. Hisp. Cosa general.] *γενικός*, καθολικός, uniuersalis, ad omnes pertinens. Quint. lib. 9. c. 1. Cic. de Inuent. Cum de genere negotij controuersia est, constitutio generalis uocatur.

GENERALITER, [Generalmente. Gal. Generallement, uniuersellement. Hisp. Generalmente.] *γενικώς*, simul omnia sub genere amplectendo. Cic. 1. de Inu. Ipsum generaliter definire, difficile est. Plin. in ep. Memini te quædam notasse generaliter.

GENERATIM, κατὰ γένος, per singula genera, seu per singulas species. Virg. lib. 2. Georg. Quare agite o proprios generatim discite cultus Agricola. Generatim distributi in ciuitates. Cæsar 7. Belli Gallici. Aliquando generatim dicitur non per singula genera, sed generaliter, confusè, Cicero libro secundo de Orator. Infinitum mihi uidetur id dicere, in quo aliquid generatim quæreretur, hoc modo: Expectanda ne esset eloquentia, expe-

tendi ne honores.

GENERABILIS, le, [Generabile. Gal. Qui s'engendre facilement. Hisp. Co si que facilmente s'engendre.] quod facile generatur. Plin. lib. 2. c. 15. Hic est ille generabilis rerum naturæ spiritus. Hinc Congenero, *συγγενάω*, pro ad ungo, affocio. Etmus: Quem mihi congenerat affinitas. Degenero, de quo in dictione Degener. Ing-nero, quod modo significat genero, modo gignendo infero, Lactantius li. 6. Deus cum hominem primum fugeret, mirabili proidentia ingenerauit ei prius itas animi commotiones, ut posset capere uirtutem. Cic. lib. 1. Offi. Natura homini ingenerat præcipuum quendam amorem in eos, qui procreati sunt. Progenero, generationem propago. Colum. Humidae res, & siccæ, quas terra progenerat, facile uiciantur. Hinc Progenes, pro generæ, & familia. Regenero, rursus genero. Lactan. lib. 4. Ex eorum semine regeneratum iussit.

GENERASCO, is, ere, [Nascere.] *γεννομαί*, nascor. Luc. lib. 3. Cur omnia membris, ex incunte æuo generascunt, ingenio que.

GENERATIO, onis, [Generazione. Gal. Generation. Hisp. Generation, obra de engendrar.] *γένεσις*, Plin. lib. 10. c. 52.

GENERATOR, oris, [Generatore. padre. Gal. Engendreur. Hisp. Engendrador] *γεννητῆρ*, generator, procreator. Cic. de Vniu.

GENERO, gnis, [Generare. Gal. Engendrer. Hisp. Engendrar.] *γεννάω*, gigno, factum procreo, & proprie de maribus dicitur. Virg. 8. Aen. Ad Mariam (auditis si quidquam credimus) Atlas. Idem Atlas, generat. Cice. in Partit. Quemadmodum quisque generatus, quem admodum educatus Inuicentur tamen etiam de feminis. Plin. li. 8. cap. 44. Quæ non primo initio generare cœperit, Et de herbis. Gell. lib. 5. cap. 6. Per translationem pro iuuenire. Quint. lib. 10. capitulo 2.

GENEROSE, [Generosamente Gal. Noblement, uertueusement, uaillemét. Hisp. Noblemente, uirtuosamente.] *γενναίος*, ut Perire generosus. Hor. 1. Car. Ode 38.

GENEROSITAS, atis, [Nobiltà. Gall. Noblesse, uailance, bontè & uertù naturelle. Hisp. Aquella hida guia de linage.] nobilitas. Col. lib. 3. Quæ pretio parata disponitur, certam generositatis fidem non habet. Interdum idem, quod magnanimitas. Generositas tauris est in aspectu, Plin. lib. 8. c. 45.

GENEROSVS, fa, sum, [Generoso, nobile. Gal. Geneueux, noble de noble rare, uailant. Hisp. De buen linage, noble.] *γενναίος*, diγενής, nobilis, & præclaro genere, ortum. Pap. 5. Syllu. Titulis generosus uocitis. Suetonius in Tib. Condemnatam generosissimam feminam Lepidam, in gratiam Quirini consularis, prædiuitis, & orbi. Per translationem accipitur pro magnanimo, Cic. lib. 3. Off. De imperio certatum cum regno generoso, atque potenti. I ransfertur & ad inanimata, ut cum dicimus arbores generosas, & uitem generosam, & ipsum etiam uinum generosum. Hor. lib. 1. ep. Ad mare, cū ueni, generosum & lene requiro. Virg. lib. 1. Ge. Continuo pecoris generosi pullus in aruis. Col. lib. 3. Vlmus, quam Atiniam uocant rustici, generosissima est.

GENESIS, pen. c. huius geneleos, [Generatione.] *γένεσις*, Latine generatio, & accipitur & pro sidere natalitio, quod conuersione cæli oritur eo momento, quo quis nascitur. Iuuen. Sat. 14. Nota mathematicis genesis tua. Idem Sat. 6. Inspecta genesis collyria poscit. Suet. in Vesp. Monentibus amicis cauendum esse Metum, quod uulgo crederetur genem habere imperatoriam, insuper consulē fecit, id est, quod opinio esset, a mathematicis prædictum esse, fore ut imperaret.

GENETHLACI, orum, [Coloro che pronosticano delle natiuitati. Gall. Dresseurs de natiuités, astrologues qui considerent les dispositions des astres et natiuités & les costellations. Hisp. Los astrologos de los nascimientos.] *γενεθλιακοί*, qui ex die & hora natiuitatis, quos horoscopus uocant, fortunam hominis, & successum pronunciant. Gellius libro 13. cap. primo.

GENEVA, oppidum est Allobrogum ad Lemanium lacum, proximū Heluetijs, quod etiam hodie nomen retinet. Cæf. Bell. Gal. lib. 1. ex quo deprehendi potest error eorum, qui hoc oppidum Geben nam appellant: cum Gebenna, eodem Cæfare teste, sit mons ille, qui Aruernos ab Heluiis diuidit; de quo uide suo loco. Glarcanus in Adnot. in eum Cæsar's locum, sic inquit: Quatuor hæ nomina Geneva, Geneua, Genabum, & Gebenna, multum obscuritatis lectori ingerunt, ac non attentum saxe fefellerunt: quæ ipsa longe diuersa sunt. Geneua enim Ligurum caput in Italia ad mare est nostrum: Geneva uero Allobrogum, ad ostia Lemani lacus, ubi Rhodanus exit: Genabum, Carnutum oppidum ad Ligerim amnem, hodie (ut quidam putant) Aurelia: denique Gebenna mons est, qui Heluios ab Aruernis separat: ut lib. 7. Cæsar.

GENIALIS, & hoc geniale, quod ad genium naturæ & uoluptatis Deum pertinet: ut, Genialis dies, lætus, & uoluptarius. Iuuen. Genialis agatur ista dies. Genialis totus, siue lætus, *θάλαμος, γαμικός*, qui in nuptijs sternitur in honorem Genii. Virg. 6. Aen. Lucent genialibus altis Aurea fulera toris. Cic. pro Cluen. Læctum illum genia-

genialem. Vir. 1. Ge. Inuitat genialis hiems. Genialis homo, hoc est, hospitalis & dapifilis.

GENIALITER, [Splendidamente,] Jopipare & laute. Ovi. 11. Met. H. 9. spiritus aduentu festum genialiter egit.

GENICVLATIM, γενικυλάτω, per genicula. Plin. li. 21. cap. 11.

GENICVLATVS, γενικυλάτος, πολύδ όνάτω, quod frequentibus geniculis constat, ut heliotropium, quæ ob id Genicularis herba uocatur. Cice. de Sen. culmo erecta geniculato, uaginis iam quasi pubescens includitur.

GENICVLVM, li, γένυον, dimin. 2 genu. Geniculæ dicuntur stipulæ, uel caulis herbacei internodia, & ueluti articuli ac nodi quidam. Plin. lib. 16. ca. 39. Arundini in geniculo.

GENISTA, geniitæ, [Ginestra. Gal. Du geneft. Hisp. Hiniesta.] ωσπρίον, arbuscula quædam humilis est, fronde minuta, flore luteo, apibus que gratissimo, semine lenticulis haud abfimili, quod Phaseolorum modo siliquis innafcitur, ita dicta, quod ad modum genu flexilis sit ad nexus. Vide Ruel. li. 1. c. 84. & lib. 3. cap. 142. Plin. li. 21. ca. 9. Florem esse dixerim genistas. Mar. Non pyra, quæ lenta pendente religata geniita. V. r. 2. Geor. Moile filer, lentæque geniitæ. Humiles geniitæ, ibidem.

GENITALIS, & hoc genitale, [Genitale, natio. Gal. Ou on est engêdre, ser uunt à engendrer. Hisp. Cosa para generation] γενετική, idem est, quod natalis. unde genitale solum, dicimus patriam in qua nati sumus, quod & natale solum appellatur. Et Genitalem diem quo scilicet in lucem editi sumus. Genitalia semina, quibus aliquid procreatur & gignitur. Virg. lib. secundum Georg. Vere tument terræ, & genitalia semina poscunt. Col. li. 7. ca. 9. Fœminis uulæ cica tricibus clauduntur, ne sint genitales, i. ne possint generare. Genitalia membra, siue genitales partes, dicuntur pudenda, tam in uiro, quam in fœmina. Col. li. 7. Genitalia subltantue, tam de membro uirili, quam cet. rorum animalium. Plin. li. 10. cap. 63. Genitaliter. Lucr. lib. 4. Ut semina possint Seminibus commisceri genitalem apta.

GENITOR, toris, [Genitor, padre. Gal. Engendreur, pere. Hisp. Engendrador, padre.] γονέτης, pater dicitur, qui scilicet genuit. Cice. de Vni. Quo nihil ab optimo, & prestantissimo genitore melius procreatum, Genitores omnium uiciorum Græci, Plin. lib. 15. ca. 4. Genitor dubius, id est pater incertus. Ouid. 5. Metamor. Occidit Altræus, Matre Palæstina, dubio genitore creatos. Genitor deorum, id est, Iupiter. Idem 2. Trit. Iure igitur genitorque deum, rectorque uocatur. Similiter genitrix, mater dicitur, quæ scilicet genuit. Virg. 1. Aene.

GENETIUVVS, a, um, [Che ha forza di generare. Gal. Quia force d'engendrer. Hisp. Cosa ordenada para engendrar.] γενετικός, quod uim habet generandi, unde genitiuus humor, & genitiuus casus, γενίμν. Interdum idem est, quod a natura ingentis, & cum nascente congenitus. ut Genitiuæ notæ, quæ sunt maculæ a natura ingentis. Sue. de Aug. Corpore traditur maculoso, dispersis per pectus, atque aliuu genitiuis notis. Interdum pro gentilicio. Ovi. 3. de Pon. Ad dictiq; probent, genitiua agnomina Cottæ.

GENITRIX ftugum, [Cere,] Ceres, id est, inuentrix. Ovi. 5. Met.

GENITVRA, iæ, [Generatione. Gal. Engendrement ou conception. Hisp. Generation, obra de engendrar.] γενεσις, quandoque generationem significat. Plin. libro 18. capit. 24. inter diligentissimos conuenit, in alicum quadrupedum que genitura, esse quosdam ad conceptum impetus terræ. Accipitur etiam pro semine humano, quod Græce Sperma uocamus. Plin. lib. 22. cap. 22. & contra profluiuâ genituræ uiris. Genituram horoscopum uocant Suet. in Augusto: Genitura sua uix & cunctanter edita, exiliu: Diogenes. Tantam autem mox fiduciam faci Augustus habuit, ut thema suum uulgauerit, nummumque argenteum, nota sideris Capricorni, quo natus est, perculserit. Iul. Firmicus lib. 3. Secundum hanc genituram, & secundum testimonium, quæ huic genituræ perhibentur, etiam hominum uolunt fata disponi.

GENIUVS, [Generatio, nato. Gal. Engendre. Hisp. Engendrado, hijo.] γεννηθείς, a gigno, gignis, idem quod natus. Plin. lib. 11. cap. 37. Septimo mense genitis sæpè numero foramina aurium, & narium defuerit. Genitus ad perdenda una. Genitus ad superbiam: multa que id genus alia passim occurrunt apud eundem Plin.

GENIUVS, nij, [Genio,] γένιον, ueterum sententia dicitur uniuersuque animarum rationalis. Fuere etiam qui dicerent Genios deos, aquam, terram, ignem, & aerem, quæ rerum semina sunt, elementaque appellata. Duodecim quoque signa, Lunamque & Solem inter hos deos putabant, & a gerendo, quod multa gerere possent, Gerulos, deinde Genios uocitarunt. Censorinus scribit Genios dictos, quia, ut gignantur, eurent: siue quod una gignantur nobiscum, uel etiam qua nos genitos fuscipiant, ac tueantur, ποσάτην ή άποσάτωντες, Certe a gignendo Genius appellatur. Ter. in And. Quod ego per hanc texteram oro & genium tuum. Eundem esse Genium & Larem multi uetetes memoriæ prodiderunt. Euclides Socraticus, duplicem omnibus nobis genium dicit appo-

fitum, hoc est, duo lares. Hi etiam Penates dici solent. Ab aliquibus Genius dicit hospitalitatis, uoluptatis, & naturæ Deus. Hinc Indulgete genio, est operam dare uoluptati, & quo quemque natura trahit, subsequi. Perf. Sat. 5. Indulgete genio, carpatum dulcia. Defraudare genium, negare naturæ quod appetit. Ter. in Phor. Belligerare cum genijs suis, idem quod defraudare genium. Plau. in Tru. A nomine genius fit genialis, de quo supra. Interdum etiam Genius accipitur pro gratia, aut uenustate alicuius rei. Mar. Visturus genium debet habere, liber.

GENO, is, ere, genui, genitum, [Generare,] antiquis in usu erat pro genere. Prisc. lib. 10. Gigno. genui pro quo Geno uetustissimi protulisse inueniuntur. Var. in And. ab. Hæc loca aliquid genuit. Idem r. de Re rust. ca. 40. Quædam ad genendum. Infinitiuum passiuum. Lucret. protulit lib. 3. Corpus, durare, genique.

GENS, gentis, [Gente. Gal. Vne gent, nation. Hisp. Toda la gente d'una nacion.] γένος, a genus deducitur, u littera detracta, idem fere quod natio: quamquam gentis appellatio generalior esse uideatur. multasque sub se comprehendere rationes. Gens enim Itala Latinos habet Hetruscos, Campanos, Umbros, Picentes, & huiusmodi. Cice. 2. de Nat. De. Deum non curare singulos homines nec ciuitates nec nationes, nec gentes, Et 1. Osi. Propior est eiusdem gentis, nationis, linguæ conuinctio. Virg. primo Aen. Gens inimica mihi Tyrihenum nauigat æquor. Interdum pro familia, ut gens Aelia, gens Valeria, pro Aeliorum & Valeriorum familia. Inde gentiles dicti, ex eadem gente, id est familia oriundi. Sine gente, id est, ignobilis. Hor. s. cundo Ser. Sat. pinto Qui quamuis peritius, erit sine gente, cruentes Sanguine fraterno. Gens per translationem de apibus dicitur. Colu. lib. nono cap. 9. Intestino bello totæ gentes consumuntur. Et de piscibus. Virgil. 4. Ge org. Circum gens humida ponti. Vbi cunq; terrarum & gentium. Cice. 7. in Verrem. Idem in Cati. ubi nam gentium sumus? Nusquam gentium, id est, nusquam omnino, Teren. Aedel. Fratrem nusquam inuenio gentium.

GENTIUVS, pen. cor. gen. gentilitius: unde genticius mos, gentis consuetudo. Corn. Tacit. li. 3.

GENTILES, [Della medesima famiglia. Gal. De mesme race ou maison. Hisp. De la mesma familia y nombre.] γενήτας, qui ex eadem familia sunt, & eiusdem nominis sunt: Vnde Cincius: Gentiles mihi sunt, qui meo nomine appellantur. Cic. 1. Tusc. Meo regnante gentili. Hoc est. Seruio Tullio, qui eiusdem nominis erat. Idem in Topicis: Gentiles sunt, qui inter se eodem sunt nomine ab ingenuis oriundi, quorum maiorem nemo seruitutem seruiuit. & qui capite diminti non sunt. Ad Her. lib. 1. Si pater familias intestatus moritur, familia, pecuniaque eius agnatorum gentiliuque esto.

GENTILITAS, familia hominum ingenuorum qui sunt eiusdem nominis. seruorum autem aut libertinorum nulla est gentilitas. Interdum Gentiles dicuntur, qui sunt eiusdem nominis, etiam si familia non sint oriundi. unde & serui dicebantur gentiles dominorū, quoniam dominorum nomine uocabantur. Plin. li. 33. cap. 1. Singuli Marcipores, Luciporesque dominorum gentiles omnem uictum in promiscuo habebant. Item Gentile dicitur, quod est gentis alicuius peculiare, & proprium, ut Iuuen. Gentilia tympana dixit, id est, gentis propria. Suetonius de Tiberio: Capillo pone occipitium submissiore. ut ceruicem etiam obtegeret, quod gentile in eo uidebatur. Rursus scriptores rerum sacrarum Gentiles uocant idolorum cultores, qui aliter quam Christiani de Deo sentiant, quos nonnulli uoce Græca malunt Ethnicos appellare. Qui loquendi ritus a Iudæis manauit, qui nationes omnes præter suâ, Gentes, seu Gentiles uocitabant.

GENTILITAS, gentilitatis. γενέθλιον, [Moltitudine di gente, di di famiglia, di nazione, gentilità. Gal. Parente ou race, affinitè, communication de mesme nom. Hisp. Gentilidad, comunidad de la gente.] γέντων, άδφώων, οίκιότων, gentiliu conuinctio, & necessitudo, Cili. 1. de Ora. In ea causa fuit oratoribus de toto stirpis & gentilitatis iure dicendum. Interdum accipitur pro ipsis gentilibus, hoc est, pro multitudine ipsa uel familiarē, uel nationis alicuius. Plin. de uiris Illust. Gentilitas eius Manlij cognomen eiurauit, ne quis postea Capitolinus uocaretur. Plin. in Panegyrico, Sparfas gentilitates colligere.

GENTILICIVM, sacerdotium, quod ad ius familiarē pertinet, & nunc uulgo Ius patronatū dicitur. Gentilicium hoc illi, i. hoc illi agente sua proprium est. Plin. in Epist. Passenius scribis elegos gentilicium hoc illi: est enim municeps Proertij. Plin. lib. 19. cap. 1. In Serranorum familia gentilicium est, fœminas linea ueste non uti. Interdum, non quod familiarē alicui, sed populo aut nationi cuiuspiam est peculiare: ut Gentilicium nomen. Gell. lib. 14. cap. 1. Vulgus, quos gentilitio nomine Chaldæos dicere oportet, Mathematicos nominant.

GENTILICIVS, a, um, ex gente, aut familia: ut gentilicia nomina dicuntur. quæ originem gentis uel familiarē declarant, ut Porcius, Cornelius. Gentilicia sacra, quæ genti, hoc est familiarē alicui sunt pecu-

peculiaria. Cic. de Arusp.
GENVA, [*Ginocchio. Gal. Genuil. Hiss. Rodilla*] uen. gen. & indeclinabile in numero singulari, & in plurali Genua, sunt curuaturæ illæ, quibus crura & femora committuntur. Dicta genua, quod hæc, dum infans est in utero matris genis opposita sunt, siue a generando, quod in genibus est uitalitas. Plin. lib. 11. cap. 45. Hominis genibus religio quædam inest, obseruatione gentium, hæc supplices attingunt, ad hæc manus tendunt, hæc ut aras adorant, fortassis quia inest uitalitas. Nanq. in ipsa genu utriusque commissura, dextra leuau. a priori parte gemina quædam buccarum inanitas inest, qua perfossa ceu iugulo, spiritus fugit. Hæc Plin. Virg. 1. Aen. Genua labant, uastos quatit æger anhelitus artus. Genua submittere, pro flectere. Plin. lib. 8. cap. 1. Regem adorant, genua submitunt. A Genu fit nomen adiectiuum Genuculus, a, um, de quo supra. Veteres declinauerunt, Genus, masculino genere. Lucil. lib. 4. Sat. apud Nonium. Legitur etiam genus neut. ge. in eadem significatione. Ci. in Ar. Atque inter flexum genus, & caput alitis hæsit. genualia, indumenta genium. Oui. 10. Met. picto genualia limbo.
GENVA, γέννα, Ligurum caput in Italia ad mare nostrum. Hinc incipit Apenninus mons, distatq. a Sabatis stadiis ducentis sexaginta. Genua uero est extremum Allobrogū oppidum, proximum Heluetiorum finibus: de quo suo loco diximus. Inter Varū & Genuā habitāt Ligures. Dicta Genua a genu, quia hēt tanquam genu recurru a latere maris. Vel a Genuo Saturni filio, qui fert eam condidisse. Tel (ut quidam aiunt) a Genuino Phæcigontis socio.
GENVINI, γέννητες, κωνιτινές, γέννα, dentes posteriores, qui in extrema gingiua in homine gignuntur nouissimi. Gignuntur enim teste Plin. lib. 11. cap. 57. circiter uigesimalium annuum, multis etiam circiter octogesimalium. Dicti Genuini, quod a genis dependeant. Cice. 2. de Nat. deo. Aduerſi diuidunt escas, intimi conficiunt, qui Genuini dicuntur. Quoniam autem hi dentes in postrema mandibulæ parte ueluti occultati sunt, neque ita facile patent aspectui, ut primores, aut canini, factum est, ut Rodere dente genuino, & Frangere genuinum, accipiantur pro, clam alicui detrudere. Perſius Sat. 1. Genuinum fregit in illis.
GENVINVS, a, um, [*Natio domestico. Gal. Naif, propre & naturel. Hiss. Nat. tural.*] γέννητος, natiuus ac peculiaris. Apul. Genuino sermone nomen Augusti Cæsaris inuocare tentauit. Gell. li. 2. c. 3.
GENVS, [*Genere, generatione. Gal. Genere, race, lignée. Hiss. Genere à lineage.*] a Græco γένος, proprie principium est uniuersusque generationis, uel ab eo qui genuit, uel a loco in quo quis genitus est: ut, Orestes a Tantalo dicitur genus: & Plato genere Atheniensis est. Patria enim generationis uniuersusque principium est: quemadmodum & parentes. Plin. de Viris Illust. Pyrrhus rex Epirotarum, materno genere ab Achille, paterno ab Hercule oriundus. Tere. in Ad. hæc te admittere indigna genere nostro? Præterea etiam Genus uocamus multitudinem aliquorum, ad unum aliquid & ad se inuicem quodam modo se habentium, ut Romanorum genus dicimus, quod ad Romulum refertur, & cognationem in se habet per quam a ceteris distinguitur. In hac etiam significatione accipimus Genus, cum Genus humanum, uel Genus hominum dicimus: quandoquidem omnes homines ad unum principium referuntur. ad primum, s. parentem, aut certe ad omnium rerum conditorem Deum, & inter se habent quandam cognationem, qua a reliquis animantibus distinguuntur. Rurſus appellatur Genus, cui supponitur species, & quod prædicatur de pluribus differentibus specie, quæ significatio tracta uidetur a prima significatione. est enim genus hoc modo acceptum principium omnium, quæ sub ipſo sunt, specierum, ut puta, animal genus est, quod de homine, elephanto, equo, auibus aliisque specie differentibus prædicatur. homo uero est species, quoniam de Socrate, Platone, Aristotele, aliisque non specie, sed numero differentibus dicitur, quicquid est, per quod alicuius rei qualitas indicatur, εἶδος, unde genus mortis, genus uitæ, genus pœnæ, genus marmoris, genus coloris, & huiusmodi. Tere. in Eun. Est genus hominum, qui esse primos se omnium rerum uolunt. Vir. 1. A. Quod genus hoc hominum? Nonnunquā sumitur pro accidente partium orationis, ut cum dicimus, animal est generis neutri.
GEOGRAPHIA, [*Descrittione della terra. Gal. Description de la terre, geographie. Hiss. Geographia, traço de debuxo de la tierra.*] γεωγραφία, dicitur terræ descriptio, γῆ, enim siue, γῆ, siue etiam γῆ terram, & γράφω, scribo significat. Cic. ad Att. lib. 2. De geographia dabo operam, ut tibi fatisciam.
GEOMANTIA, p. p. γεωμαντία, diuination ex terra.
GEOMANTES, γεωμαντες, qui ex terra diuinat.
GEOMETRES, & Geometria, p. c. [*Misuratore della terra*] γεωμέτρης, terræ mensor. Ci. 4. Acad. Quomodo geometres ea cernere pōt, quæ internosci a falsis non possunt?
GEOMETRIA, 2, [*Geometria. Gal. Geometrie, l'art de mesurer la terre. Hiss. Geometria, la arte de medir la tierra.*] γεωμετρία, terræ mensuratio uel ars ipsa terram dimetiendi, quanquam, etiam latius ad aliarum

dimensionem extenditur. Est autem Mathematicæ pars, ut astrologia, musica, & arithmetica circa formas præcipue, seu figuras uersans, Cic. 3. de Fin. ea uerba quibus utimur pro Latinis, ut philosophia, rhetorica, dialectica, geometria.
GEOMETRICA, rum, γεωμετρικά, τὰς, sunt ipsa de Geometria præcepta. Cic. 1. Tusc. Quali Geometria didicisset.
GEOMETRICE, es, [*Geometria*] γεωμετρικός, ars terram aliudve quid dimetiendi: quæ & Geometria dicitur. Pl. li. 35. ca. 10.
GEOMETRICVS, a, um, quod ad geometriam spectat. Ci. 1. Tusc.
GEORGICA, orum, libri tractantes ea, quæ ad agrorum cultum pertinent.
GEORGICVS, a, um, γεωργικός, quod ad agriculturam spectat: ut Carmen georgicum. Col. li. 7. ca. 5.
GERMANE, [*Da fratello*] in modum germani fratris. Ci. ad Q. Fr. lib. 2. nihil dissimulans, germane, fraterneque rescribam.
GERMANIA, niæ, [*Germania*] γερμανία, regio quæ a Gallis Rhætiis, ac Pannoniis, Rheno & Danubio fluminibus, a Sarmatis, Dacisque metu mutuo, ac montibus, separatur: cætera ambit Oceanus, latus sinus, & insularum immensa spatia complectens. Rhenus, Rhæticarum alpium inaccessio, & præcipiti uertice ortus modico flexu in occidentem uersus, septentrionali Oceano miscetur. Danubius molli & clementer edito montis Arnobæ iugo effusus, plures populos adit, tandemque in Ponticum mare sex meatibus erumpit, septimum os paludibus hauritur. Germani ipsi indigenæ existimantur: quoniam non est uerisimile aliquos Asia, aut Africa, aut Italia relicta Germaniam petiisse, informem terris, asperam celo, aspectuque neque eniquam, cuius patria non sit, magnopere expectendam Hi antea Teutones appellabantur a Teutono Deo eorum, quem terra ortum existimabant: siue a Teutono opido, cuius adhuc tenues superſunt reliquæ, etiam hodie nomen seruantes. Germaniæ uocabulum ut auctor est Strabon. 7. a Romanis primum inuentum est, quoniam cum primum Rhenum deuis Gallicis, transgressi fuissent, uidentes eos & feritate animorum, & proceritate corporum, & colore flauo, forma præterea, & moribus, & inuēdi ritu Gallis simillimos, Germanos eos, hoc est fratres Gallorum esse existimauerunt. Sunt qui Germanos inde dictos putent, quod peculiari eius regionis ritu. se mutuo sua lingua Germanos, hoc est, fratres consulerent. Eruditi tamen inter Germanos huius uocis etymologiam ex sua lingua petūt. Illi. n. Gar, siue Ger totū dicunt, & Mā uirū, quasi plane uirū. Quib. ut facilius accedā, facit Alemanni uocabulū, qd apud inferiores Germanos idē sonat, quod Germanus apud superiores. Illi. n. pro eo quod est totum, dicit Al, quod in superiori Germania, Gar, uel Ger dici ostendimus.
GERMANICVS, sicut ab Hispano Gispanicus, ab Italo Italicus. Vnde Germanici dicti sunt Imperatores aliquot a deuis Germanis. Rurſus ab hoc fit Germanicanus, quo est usus Sæ. in Vespasiano, Exercitu Germanicano, qui Vitellium Imperatorem fecisset. Quo in loco Germanicani dicuntur, non qui ex Germania erant oriundi, sed qui in Germania militabant.
GERMANITAS, tatis, [*Fratellanza. Gal. Parente entre freres germains, fraternité. Hiss. Hermandad.*] ἀδελότης, uinculum necessitudinis, quia le solet esse inter fratres. Ci. pro Ligario. Moueāt te horum lacrymæ, moueāt pietas, moueāt germanitas. Liu. 7. Bel. Mac. ab ea germanitate fraternam sibi cum iis caritatem esse.
GERMANVS, a, um, [*Fratello. Gal. Frere germain, engendre de mesme germe. Hi Hermano di padre & y de madre, engendrado de mesmo renueno.*] iisdem parentibus natus: quod nomen a Germine deductum putat Fest. Germanus (inquit) est, quod ex arborum furculis nascitur: unde Germani quasi eadem stirpe nati. Hiuc Germani fratres ἀδελφοί, ἀδελφοί, dicuntur, qui patre eodē, eademq. matre editi sunt, quem admodum Vterini dicuntur, qui ex eodem utero prodierunt, qui scilicet matre eadem, diuersis autem patrib. sunt procreati. Ter. in And. Si te in germani fratris dilexi loco, Aliquando sine fratre ponitur. Ter. in Ad. O mi Aeschine, o mi germane. Ibidem: Nunc tu mihi es germanus pariter corpore, & animo. Ci. 2. de Fin. frater cognitione patruelis, amore germanus, Accipitur item pro uero, & sincero, Vero sincero, quod Græci γνήσιον, dicunt, ut, Germana iustitia, Cice. 3. Offi. Germanæ iustitiæ solidam & expressam effigiem nullam tenemus. Germana patria. Ci. 2. de Leg. Hæc est mea & huius fratris mei germana patria. Germanum nomen. Pla. Cap. Germanæ gerræ, Plau. idem Pœn. Germanissimus Stoicus, plane Stoicus. Ci. 4. Acu. Vir. li. 4. Aen. Inueni germana uiam, gratate forori. Ci. 1. de Diu.
GERMEN, minis, [*Germe, germoglio. Gal. Cerve & semence des arbrus, bou ton, forgeon, seion. Hiss. Renueno de la planta.*] βλαστός, quod ex arborū oculis nascitur, furculus. s. prægnans a generando, quod fit generationis principium. Vir. 3. Geo. Aliena ex arbore germen.
GERMINASCO, scis, [*Germogliare. Gal. Germer, bourgeonner. Hiss. Beotas y echar renuenos los arboles.*] βλασταίω, germen emitto, a quo Congerminasco, per trāslationem coalesco. Quadrigarius, Tacite, exēpla eorum ut cum aliis congerminasce seratur?

GERMINATIO, *ἔρδασσις*, pullulatio. Plin. lib. 16. cap. 25. Colum. li. 4. cap. 24.

GERMINATVS, *ἔρδαστος*, idem Plin. lib. 15. cap. 8. Oleam si capra depauerit primo germinatu, sterilesceat auctor est M. Varr. Hinc Congerminio, coalescere facio, confocio, coniungo. Var. lib. 3. Rerum humana. Vnam temp. coniuncti, ac congerminati tenuere. Egermino, gemogliare germen foras emitto. Col. li. 5. Progermino, in germina exercio, idem ibidem.

GERMINO, *ἔρδασσις*, germen emitto. Pl. li. 13. c. 4.

GERO, geris gelli, gettum, [*Portare, hinc uere, fare, &c. Gal. Porter. Hiss. Traer. ἔρδασσις*], proprie significat porto. Virg. 7. Aeneid. Bella manu, letamque gero. Interd. meit habere, Idem libro secundo Et nos aliquid nouenue decusque Gessimus. Interdum facere, Idem libro nono Nec tecum tanta gelsi. Interdum administro, ut gerere magistratus, apud Cic. Cum acculatio reciproco significat uiuere, aut hoc, aut illo modo se nare: ut, Moderate se gerere, Cic. de Amic. Quia se gerunt. eorum probetur, fides. Salutem in Jug. Iormam alterius gerere, Plau. in Proi. Amphii Honores gerere. Plin. in epi. Ingenium callidum gerere, Pla. in Afin. Gerere inimicitias, Lu. de como Bel. Mace. Iras gerere, Plau. in Pœn. & Cestor, g. Itois, qui gerit. Plau. Pleu. Hinc Aggero, Congero, Digerro, ocis suis, egero, offero. Col. lib. 2. Auum sterces, quod ex conuoluaris egeritur. Quandoque pro euomo, uel uentrem exoro, ro ponitur. Ingero uine alibi. Oggero, intendo, seu ad iicio: ut, Oggere oculum alicui, est oculum alicui rei adicere. Pla. in Truc. Vnus eorum atque oculum amicæ oggerit. Progero, foras gero. Col. lib. 1. Quequid ouilibus stabulisque conuersum progesserunt. Regero, scriptis mando, quod legendo, aut audiendo didicerim. Qu. lib. 3. cap. 8. sunt uelut res regestæ in hus commentarios, quos puer deduxerat schola. Vnde Regesta dicuntur, quæ edita in tabulas, aut etiam in libros redacta. Aliquando Regero, idem est, quod refero reuicio. Plin. lib. 1. cap. 9. Quoniam haustum omnium lucis illo regerat, unde accepit. Sic Regere crapulam, ait Apuleius, pro euomere. Inde Regestis partic. Ve, Terra regesta, eodem relata, unde fuerat egesta. Ouid. 11. Metam. Iudicium, que suæ uocis tellure regesta Obtruit. Inuenitur etiam R. gestum substantiue pro terra ex sulco egesta. Colum. lib. 4. cap. 1. Suggero subministro, suppedito. Teren. in Adel. Cur tu sumptum suggeris? Ci. 2. de Orat. Singulis generibus argumentorum copiam suggerunt Interdum, in memoriam redigo. Cic. 2. de Fi. Si memoria defecerit, tuum erit ut suggeras. Hinc Suggestus, *ἐπιμαχία*, locus editor ex quo habetur concio. Sunt & alia composita, ut, Belliger, Armiger, Moiger, & multa huiusmodi.

GERRÆ, arum, [*Ciancie. Gal. Βοιηδες choses de neant. Hiss. Desuarias de uanas palabras. ἔρδασσις*], crates uiniceæ a Græcis primum appellabantur: quæ uox postea uulgo pro nugamentis, rebusque frivolis usurpata est, auctore Festo, hac quidem occasione, Athenienses, cum Syracusas obsiderent, & crebro gerras poscerent, irridentes Siculi, Gerras clamitare ceperunt. Hinc in proverbium confisit. Plau. in Afin. Videlicet Solon est, Leges ut conscribat, quibus se populus teneat gerræ. Idem in Pœn. Tux blanditiæ mihi sunt, quod dici solet, Gerræ germanæ. Aufonius ad Sym. Friuola gerris Siculis uaniora.

GERVLVS, *ἔρδαστος*, *ἔρδαστος*, cor. [*Facchino, portatore. Gal. Porteur, portaf aix gagne denier. Hiss. El ganapan que lleva cargos. ἔρδαστος*], qui fert aliquid onus: baulum autem dicimus, qui mercedis gratia onera ferre consuevit. Suet. in Calig. Ex gerulorum diurnis quælibus pars octaua ex gebatur. Hinc Nugigerulus, nugarum apportator. Pla. in Bacchid.

GERUNDIUM, siue uerbum sit (ut quibusdam uidetur) siue partic. siue (ut alii malunt) nomen participiale. caret numeris & personis, & sub una uoce actiuam & passiuam, significationem gerit. Vnde a gerenda duplici significatione, quidam gerundia dicta esse existimant. Gerundia ante se nullam habent casum: post se, casum habent uerbi actiuam in passiuam significationem nullam habet post se casum. Habet autem gerundium quatuor omnino casus, nominatiuum, genitiuum, accusatiuum, & ablatiuum. De nominatiuo exemplum est apud Vir. 11. Ae. Pacem Troiano a rege petendum. Genitiuus iungit nommibus substantiuus in utraque significatione. Vir. 1. Ecl. Et que tanta fuit Romam tibi causa uidendi? In passiuam significatione gerundium nullum habet post se casum, ut non dicimus, Vrbs est in periculo capiendi ab hostibus. inueniuntur aliquando gerundia genitiui casus passiuæ accepta, sed absque casu, ut apud Iustinum lib. 17. Athenas erudiendi gratia missus. Datui casus, gerundia nulla sunt, nisi fortassis Soluendo, & Inficiendo, quæ aliqui uolunt esse nomina adiectiua indeclinabilia, alii gerundia datui casus. Cic. in Ora. Cum est inficiendo reus, duo prima sunt. Soluendo exigit datui casum, licet non semper adponatur. Quin. Pauperi soluendo non sumus. Ci. Lentulo. Cum soluendo ciuitatis non essent. Interdum etiam habet adiu. casum genitiuum. Quin. Quibus artis suæ soluendo non sit humanitas. Accusatiuus gerundii iungitur

uerbis significantibus motum ad locum, & hoc cum præpositione Ad, aut etiam alius uerbis cum præpositione Inter, & aliquando etiam cum præpositione Ante. Vir. 11. Buc. Inter eundem Occurra re capro (cornu ferit il) cauetio. Idem in Ge. Ante domandum At tollat animos, Ablatus tribus modis accipitur. Primo sine regi mine, ut, Legendo, disco: & uertendo occidi. Et ponitur actiue & passiuæ. Actiue, Vir. 3. Ecl. Cantando tu illum? Passiue. Idem Frigidus in pratis cantando rumpitur anguis. Idem in eitar uitum creicitq. tegendo; dum cantatur, & dū tegitur. Secundo cum præpositione de, ex, a, ab, uel cum, uel in. Ci. ex quo ardescit sine amor, siue amicitia: utrunque enim dictum ab amando. Idem: In deteudendo maior labor est, quam in accusando. Quin. Cum præcipere de apte loquendo ceperimus. Tertio cum uerbis significantibus motum de loco, ut, Veno ab arando, redeo a spectando. Licet magis usurpemus ab aratione, & a spectaculo.

GERUNDIA, nomina adiectiua, quæ sunt a gerundis: ut a legendi, legendum, legendum, sit legendus, legenda, legendum.

GERVSIA, [*Senatio. ἑρδασσις*], in Græcis urbibus uocabatur conuentus senum, cum & nos senatum & senaculum, ab ætatis uocabulo dicitur. Plin. lib. 35. Sic extruxere domum regiam Attali Tralibus, atem Sardinis Cræsi, quam geruliam facere. Vitruuius: Cræsi domum Sardinis collegio geruliam dedicarunt. Varro. Senaculum uocatum ubi senatus, aut ubi seniores constituerent, dictum geruliam. Hoc nomine dicebatur summus Lacedæmoniorum senatus, in quem nemo nisi graui ætate uenerandus, probisque moribus spectatus, admittēbatur.

GERYON, *ἑρδασσις*, nomen regis Hispani: quem Hercules interfecit, eiusque boues abtulit. Hunc tricorporem fuisse fabulantur, ob triplex regnum. Praefuit enim tribus insulis, quæ adiacent Hispaniæ, Balearicæ maiori, & minori, & Ebusæ. Fingitur enim bicipitē habuisse canem, quia & terrestris & nauali certamine plurimum potuit. Declinatur etiam Geryones, næ, & Geryonæus, secundum Priscianum. Virg. 8. Aen. Tergemini nere Geryonæ. Sic enim habent emendatiores exemplaria. Lucr. li. 5. Quodue tripefctora tergemini uis Geryonæ. Quo in loco Geryonæ antiquis est genitiuus primæ declinationis, per diuisionem diphthogæ factus: quales crebri occurrunt apud Lucretium.

GERYONACEVS, *ἑρδασσις*, *ἑρδασσις*, Plaut. in Aulu. quingentes coquos, cum semis maibus, geneie Geryonaceo.

GESTAMEN, *ἑρδασσις*, [*Portamento. Gal. Ce qu'on porte saix, portee. Hiss. Cosa que se trae de lleua. ἑρδασσις*], quidquid geritur, ut uestes, arma, ceptum. Virg. lib. 3. Magni gestamen Abantis. Id est, quod geri solebat a magno Abante Pl. li. 37. cap. 8. hoc gestamen diuites in ceruice gratissimum no uunt.

GESTATORIUM, *ἑρδασσις*, [*Letitica. Gal. Letitica. Hiss. Andas o litera para traer. ἑρδασσις*], letitica, tella, omne id, in quo gestatur. Sue. de Claud. Solitior etiam in gestatorio ludere.

GESTATIO, *ἑρδασσις*, [*Portare. Gal. Portement. Hiss. Luamianto, trainien to. ἑρδασσις*], uectio, portatio. Cels. lib. 2. ca. 14. Gestatio longis, & iam inclinatis morbis aptissima est. Gestatio item locus erat, in quo gestabantur homines ualitudinis, uel uoluptatis gratia. Pl. in epi. Gestatio in modum circi, quæ buxum multiformem circumit.

GESTATORIUS, *ἑρδασσις*, *ἑρδασσις*, ut, Sella gestatoria, in qua aliquis geritur. Suet. in Ner.

GESTATVS, *ἑρδασσις*, gestatio. Pl. li. 15. ca. 25. adeo teneris, ut gestatū non tolerant, id est, gestari non possunt.

GESTICULARIA, *ἑρδασσις*, [*Che giuoca di mani ouero di persona, Gal. Iouense de morisque. Hiss. Hæzedora de à quello gestos. ἑρδασσις*], idem quod nimia, uel gesticularitas, quæ scilicet corporis gesticatione populum oblectat. Gell. li. 1. ca. 5.

GESTICULATIO, *ἑρδασσις*, *ἑρδασσις*, gesticulandi actus.

GESTICULATOR, *ἑρδασσις*, *ἑρδασσις*, qui corporis gestu populum oblectat. Col. in Præf. li. 1.

GESTICULATORIUS, [*Atteggiare, giocolare. Gal. Faire contenance, faire mines, jouer morisque. Hiss. Hæzedora gestos. ἑρδασσις*], gestio facio, unde Gesticulari carmina dixit Sue. in Nero. pro, ad numeros carminis saltare.

GESTIO, *ἑρδασσις*, gestini, & gestii, [*Rallegrarsi far festa. Gal. Saulter de joye &c. se resoir faire feste. Hiss. Alegrearse, hæzer gestos codiciando o alcanzando alguna cosa. ἑρδασσις*], proprie est lætitiæ animi aut alium affectum gestibus corporis exprimo. Ci. lib. 1. de Fin. Quorum alter lætitiæ gestit, alter dolore cruciatur. Interdum etiam Gestire, est uehementer cupere, & gestibus cupiditatem præ se ferre, Ter. in Phor. Ipse gestio dari Mihi in conspectum. Virg. Sat. in Amph. Gestit pugni: hoc est, cupiunt uerberare. Perf. Pl. 1. In crepida Graiorum ludere gestit. Gestiens parti. Cic. 5. Tusc. Elatus inani lætitiæ, & exultans, & temere gestiens. Hinc prægestio, ualde gestio, ut exponit Priscianus. Hor. li. 2. Car. Ci. Cæl. Prægestit animi uidere laetos iuuenes.

GESTIO, *ἑρδασσις*, [*Amministratio. ἑρδασσις*], curatio, & administratio. Ci. 1. de Inu. In negotii gestione considerantur.

GESTITO,tas, frequentatiuum a gesto,as, Plau. in Cist. Mea hęc, he-
 rilis gestitauit. Idem in Amph. Volucrum uocem gestito.
GESTO,itas, [Portare,] assidue gero. Plau. in Suc. me illa aluo menses
 gestauit decem. Ci. in Ant. Caput gestari iuisit in pilo. Ter. in Au.
 quem ego puerum tantillum in manibus gestauit meis.
GESTATVS, partic. Mar. li. i. Gestatus buugis Regulus esset equis.
GESTVSVS, sa, sum, *ἄσκησις*, magna gestuum concinnitate pol-
 lens. Gell. li. i. ca. 5. Gestuosas Hortensij manus, & argutas.
GESTVS, ita, illum, *περὶ τὸ γυμνῆτος*, partic. a Gesto. Cic. pro Mur. Gestus
 est mos & uoluntati, & dignitati tuae.
GESTVS, itus, [Gesto, impresis,] *ἄσκησις*, est actio quadā, & quasi pro-
 nunciatio corporis: gestio uero, est administratio & actio quam-
 uis parum in usu sit, inquit Vall. lib. 4. Cice. 2. de Natu. Deor. In
 corporum etiam motione atque gestu. 4. Aca. Et hoc Zeno gestu
 conficiebat.
GETAE, *ἡ ἄσκησις*, populi in Scythia Europæa: Appianus Dacos appel-
 lat. Strabo uero li. 7. Getas a Dacis ita distinguit, ut Getæ sint, qui
 ad Pontum in orientem uergunt. Daci, qui in oppositū uersus Ger-
 maniam, & ad Istri fontes, quos olim Dauos uocatos nonnulli uo-
 lunt, ex quo apud Athenienses Dauorum & Getarum ferulia no-
 mina in usu maxime sunt. Aelius Spart. scribit Getas dictos fuisse,
 qui postea Gothi appellati sunt. De his Oui. de Ponto: Nulla Ge-
 tis toto gēs est truculentior orbe. Huius nominis nominatiuus sin-
 gularis est Getæ, uel Gētes. Getarum deserta, Vir. 3. Ge. Pharetra-
 ti Getæ, Oui. 4. Trist. Eleg. 9. Geticus, a, um, *ἡ ἄσκησις*, ut Huius Ge-
 tica. Oui. 3. de Pont. Qui Getica lor ge non ita ditat hūmo Litus
 Geticum. Idem 3. Trist. Eleg. 12. Nam procul a Getico litore ui-
 nis abest. Plectrum Geticum, Str. 2. Syl.

G A N T E I

GIBBER, ra, rum, [Gobbo. Gal. Vne biffe en quelque partie du corps. Hiss.
 La corcoba à comba.] *ἰσθός, κλός, αὐτός*, gibbo deformatus: & pro-
 priis, cui spina extrorsum flexa tumorem in dorso creauit, nauis
 quibus illa introrsum flectitur, tumorem efficiens in pectore,
 Reggiberi dicuntur. Plin. libro 10. cap. 26. gallinarum genus gib-
 berum. Varr. 2. de Re rusti. cap. 9. Gallinæ Africanæ sunt uariæ,
 gibberæ.
GIBBOSVS, a, um, [Gobbo,] giber, gibbo deformatus.
GIBBVS, a, um, [Cauo. Gal. Boffu. Hiss. Corcoudo.] conuexus. Gell. libr.
 8. capit. i. caluaria ex interiore parte concaua, extrinsecus gibba,
 utrinque læuis.
GIBBVS, bi, [Gobbo.] *ἰσθός*, tumor dorsii, aut etiam pectoris, ex spinæ
 flexu enatus. Mart. Ridetur Atlas cum compare gibbo. Nonnun-
 quam accipitur pro quouis alio corporis tumore. Iuu. Sat. 6. Me-
 disque in naribus ingens Gibbus.
GIGANTOMACHIA, x, gigantum pugna, qualem poetæ in campis
 Phlegæis inter deos & gigantes gestam fabulantur, cum illi lo-
 uem de cæli possessione deicere conarentur.
GIGANTEVS, a, um, *ἰγαντεύς*, Oui. 2. Trist. Cumque gigantei memo-
 rantur prælia belli. Furæ giganteæ. Claudia. 4. Panc.
GIGAS, gigantis, [Gigante. Gal. Gēnt. Hiss. Gigante à hño de la tierra.]
γίγας, dictio composita creditur a uerbo Græco *γίνομαι*, quod
 est nascor, & a *γῆ*, Dorice, *γῆ*, quod terram significat: quasi
 ex terra genitus. creditur enim uetustas gigantes homines fuisse
 excelsissimæ staturæ, draconum pedibus ab irata tellure pro-
 creatos in deorum perniciem, ut scilicet superis bellum inferret,
 Iouemque de cæli possessione denerent, quo conuincto quod
 significare uoluerunt poetæ, explicat Macr. libr. 1. Sat. capit. 20. his
 uerbis: Gigantes quid aliud fuisse credendum est, quam homi-
 num quandam impiam gentem, deos negantem, & ideo exilli-
 matam Deos pellere de cælesti sede uoluisse? Cic. 2. de Natu. De.
 Nec uero, ut fabulæ ferunt, dii bellis, præliisque caruerunt: cum
 Titanis, cum gigantibus propria beila gessissent. Hęc & dicun-
 tur, & creduntur stultissime. Ouid. Affectate ferunt regnum cæle-
 ste Gigantes. Iuu. Sat. 4. Vnde fit, ut malim fraterculus esse Gi-
 gantum, Id est, obscuro & ignoto genere natus, ut gigantes, qui
 nullo parente et terra procreati creduntur.
GIGERIA, orum, teste Nomo, intestina sunt gallinarum, & quæ cum
 his coquantur. Lucil. li. 8. Gigeria sunt sine alio.
GIGNO, gnis, genui, genitum, [Generare.] *γενῆσαι*, genero. Cice. 1. de
 Fin. Adm uora quadam nos natura genuit, & conseruauit.
GENITVS, [Generato.] Oui. 2. Me. Scilicet ut nostrum genitum te san-
 guine credas. Hinc Ingigno, ingenero, gignendo infero. Cice. 5. de
 Fin. maior aliqua uis, atque diuiniore hanc um ingenuit, Coll. libr.
 4. Naturali, & ingenta sterilitate laborantibus. Antiqui pro eo-
 dem dixerunt Geno, de quo supra: unde adhuc manserunt Genii
 præteritum, & supinum Genitum. Lucr. lib. 3. Totum posse extra
 corpus, durare, genique.
GILEVS, [Giurgolino. Gal. Fauus, de couleur de miel.] *γῆλαστρον*, entre blanc
 et roux. Hiss. Color *μαγὰ δ' ἰσθῆσις* color medius inter album, & ru-
 sum, qui a Græcis teste Gell. li. 3. ca. ult. appellatur *κίρρος*, hic a nō
 nullis uocatur melinus, quasi melinus, quod mel cuiusmodi co-

lorum habeat. Virg. 3. Glauco; color deterrimus a bis, & giluo.
 Vbi Seruus aliud et candidum esse, id est, quod in mœna luce
 persulsum, aliud album, quod palloni conitit esse uerum, & glauis
 autem melius est color. Alij autem legunt Albis & Giluo: ut nō
 album, & Giluum, sed albo giluum uti oportet. quod si tingat colo-
 res uti oportet sunt, quæ aut magis intus uterque i alioq. luno?
GINGIUA, x, [Gingiva. Gal. Gencine. Hiss. La encha.] pars oris, cui den-
 tes inhaerent. Iuuen. Saty. 10. Frangendus misero gingiua pans
 inermi.
GINGRITO, gris, grii, gritum, [Far la noce dell'oca. Gal. Fare la noix de
 l'oye. Hiss. HaZER la noz del puto è ganso.] *γῆλαγγριον*, anserum uocis
 proprium, unde genus quoddam tibiurum exiguarum, Gingrinæ
 dicuntur: & tibiex ipse gingritor. Auctor Festus.
GRIV, *μελασθιον*, genus seminis quod uulgo Nigellam Romanam ap-
 pellat. Rol. li. 7. Plin. li. 20. c. 17. Cith ex Græcis alij melanthion,
 alij melaspermion uocant. Ruellius credit esse semen illud, quod
 rustici in Gallia uocant Poiu etum, quasi minutum piper, quod
 tenuiores hoc semine cibos condire soleant uice piperis.
 G L A B E L L V S, Glabra etiam, siue Glabella, *μεσῶστρον*, uocatur inter
 stitium, supercilia supra nasum determinans: quia siue pilis esse cō-
 sueuit. Capella lib. 1. Nup. Philologiae.
GLABER, ra, rum, [Pelato. Senza peli. Gal. Pelè, qui n'a point de poil. Hiss.
 Cosa lampina y sin pelos.] *πλακείος, φαλακρός*, quod est leue & si-
 ne pilis. Plau. in Aul. Iustitum gallum, glabriorem reddes in hi,
 quam Volsus Iudius, quem locum explicans Nonius de Doctoiu
 Lidagme, Legitur (inquit) quod ludis præfulis pueri essent glabri
 ac depiles propter ætatem, quos antiqui Ludius appellabāt. Var.
 de re rust. cap. 2. Si quem glabrum facere uelis. Sic Glabræ fues ap-
 pud Col. in Præf. lib. 1.
GLABREO, es, [Esfer pelato. Gal. se pelar, perdre son poil, est re sans poil.
 Hiss. Ser sin pelos.] *πλακείωμαι*, glaber sum & depilis, quanquam
 etiam ad terram transfertur, quæ glabrere dicitur, ubi satis
 stirpibusque nuda est, unde loca glabrentia, apud Col. lib. 2.
 cap. 9.
GLABRESCO, is, *μαδάω, γλῆλαι*, glaber, hoc est, sine pilis, aut ca-
 pillis fio: quod euenit nonnunquam morbo aliquo. Transfertur
 & ad alia: ut, Glabrescere dicitur area, cum, herbis attritis, uel
 euillis, complanatur. Col. lib. 2. cap. 20. glabrescit, & fit idonea se-
 minibus area, idem, fit munda.
GLABRETA, rum, *πλακείωμαι*, loca satis, stirpibusque nuda: quæ & cal-
 ueta a nonnullis appellantur: in quibus scilicet propter noxium
 aliquem humorem nihil gignitur. Col. li. 2. ca. 9.
GLABROS, as, are, [Pelare.] *πλακείω*, pilos auferre. Col. li. 14. ca. 53.
GLABRIONES, [Coloro che non hanno peli su per la persona. Gal. Pelex,
 qui sunt sans poil. Hiss. Varr. nos lampinos y sin pelos.] *μαδῶντες*, dicti
 sunt qui corpus glabrum, & pilis nudum habent: unde Glabrio-
 nes Acili Romæ.
GLACIALIS, le, [Di ghiaccio. Gal. gelé, glacié. Hiss. Cosa que se yela ó pue
 de clar.] *εὐσαλακός*, a glacie ducitur: & est quod in glaciem
 attingi solet. Iuue. Sat. 2. Vitra Sauromatas fugere hunc libet, &
 glaciale Oceanum. Fretum glaciale, Clau. Paueg. Frigus glacia-
 le. Ouid. 9. Mer.
GLACIO, as, [Agghiacciare, ghiacciare. Gal. Glacer. Hiss. Elar à orra cosa.]
οὐμπήνηται, uel uerbum est actiuum idem significans, quod in Ula-
 ciem conuorto. Hor. Carm. li. 3. Ode 10. Ut glaciem niues puro nu-
 mine Iuppiter. Inde passiuum Glacior, in glaciem conuertor. Plin-
 ius li. 24. ca. 13. Flore eius aquam glaciati Pythagoras tradit. I-
 dem lib. 14. ca. 21. Glaciata moles prodigij modo. Caseus glacia-
 tus, id est, coagulatus, & concretus. Col. li. 7. ca. 82.
GLACIES, cie, [Ghiaccio. Gal. Glace, gl. Hiss. Yelo ó la elada.] *γοῖσαλα-
 λος*, aqua cōcreta gelu, quasi glaciens. Plin. 8. c. 38. Aure ad glaciem
 apposita. Vir. xi. cl. Ah tibi ne tenras glacies secet aspera plātas.
GLADIATORIS, [Schermidore, colliellatore. Gal. Ioueurs d'espée, escrimeurs.
 Hiss. Espremidores de espada.] *μυρμαχός*, serui erant, quos lamina
 armorū arte docebāt, ut postea populi delectandi causa in arena
 deputari ēt. Ci. 3. Phil. Quod gladiatores nobiles faciunt, ut hone-
 ste decubant. Idē ad Cassiū, Cædē gladiator quærit. Gladiatores
 erāt Retarii Mirmillones, Thracæ, Galli Sannites, Crupellarii,
 Pronocatores, Secutores. De gladiatorū or gine ac cā Iulius Cap-
 rinolus habet hoc pacto, Multi dicūt, apud ueteres hęc deuotio
 nē cōtra hostes factā, ut cum sanguine litato, specie pugnarū for-
 tunam fatiant. Alij hoc litteris tradunt, ituros ad bellū Roma-
 nos debuisse pugnas uidere, & uulnera, & ferrum, & nudos inter
 se cocentes, ne in bello armati hostes timerent, aut uulnera & san-
 guinem perhorrescerent. hinc mos tractus uidetur, ut Imperato-
 res ad bellum proficiscentes, munus darent gladiatorium.
GLADIATORIVS, ria, rium [Cio che a schermitori si appartiene. Gal. Ser
 uant au jeu d'espée ou aux escrimeurs. Hiss. Cosa perteneciente a espre-
 midor.] *μυρμαχικός*, quod ad gladiatores pertinet: ut, Specta-
 cula gladiatoria, Ludus gladiatorius, Munus gladiatorium.

- Cice. in Catil. Nemo est in ludo gladiatorio paulo ad facinus audacior, qui se non intimum Catilinae esse fateatur. Ter. in Phor. Hi gladiatorio animo ad me affectat uiam. Quo in loco Animum gladiatorium uocat Terentius, et animum tam pertinacem, qui nel magno suo periculo rem aliquam perficere non dubitet, ceterus aut omnino superare aut labori succumbere. gladiatoribus enim, ubi sciret in arenam descenderit, ea necessitas imponitur, ut aduersarium uictum occidat, aut idem ab illo expectent. Cice. 4. Tusc. An uero uir fortis, nisi stomachari ceperit, non potest fortis esse? Gladiatorium id quidem. Salustius, decreuere, ut gladiatoria famulii inter municipia dimitterentur.
- GLADIATVRA**, *tæ*, [*Scrimaglia. Gal. Ieu d'espee, escrimerie. l'art d'escrimer. Hisp. Aquella arte de escrimir.*] *κρημαχία*, congressus gladiatorum. Cornel. Tacit. Lib. 3. Adduntur et ieruitis gladiaturæ deitinati.
- GLADIOLVS**, *lis*, [*Coltellino.*] *Ξιολιδιον*, paruus gladius. Quo etiam nomine a Romanis dicta est herba quædam, quam & Græci *Ξιολιον*, appellant. propterea quod folium habeat gladii figuram referens. Ipsi per similibus est, uili quod folio minore sit, & angustiore, & gladii modo in teronato, neruofumq. in caulem exeunte, in quo purpurei flores, in ordinem digesti. Plin. li. 21. ca. 11.
- GLADIVS**, *dii*, [*Spada, coltello, pugnale. Gal. Vn glaiue, un costeau, une espee. Hisp. Cuchillo o espada.*] *Ξίφος, μάχαιρα*, ensis: a clade dicti uidentur, et in g. mutata (ut scribit Varro) quod ad cladem fer inuenitur. Cæsar. 7. Bel. Gal. Gladii districtis portas occupauerunt. Ter. in Ad. Suo sibi hunc gladio iugulo. Suo gladio iugulari dicitur, qui suo prope inuento, dolore capitur, metaphora ab iis, qui in pugna suis ipsorum telis aliquoties confodiuntur. Gladio plumbeo iugulare, est leui argumentum nulloque negotio conuincere quempiam. C. ad Atti. Cum illum plumbeo gladio iugulatum tamen iri diceret. Antiquissimi etiam Gladium dixerunt in neutro genere. ut probat Varro hac Laetii auctoritate, Hærebat gladium mucrone in pectore totum. Est Gladius, *Ξίγλις*, genus piscis marini, rostro mucronato, quo naues perfodit, & demergit Atlantico Oceano. Plin. lib. 32. cap. 2. & 11.
- GLANDARIVS**, *3, um*, denominatiuum a glande: ut, Glandaria filia, quæ feruatur, glandis ferendæ causa. Cato de re rust. cap. 1. Var. 1. de Re rust. cap. 7.
- GLANDIFERA**, *rum*, [*Che produce ghiande. Gal. Qui porte gland. Hisp. Cosa que trae o cria bellotas.*] *Βελανδοφόρος*, quod glandes producit. C. 1. de Legib. glandifera illa quercus.
- GLANDIVM**, *dii, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100*, pars apri glandulosa, quæ est circa ceruicem. uel ipsa ceruix: in hac enim glandulæ positæ sunt. Plau. in Capt. Prænuuciauit tribus tergoribus glandia. Plin. lib. 8. ca. 5. interdicitæ cœnis abdomina, glandia, testiculi. Idem li. 6. ca. 38.
- GLANDVLA**, *3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100*, dimin. a glans, significat carnem glandulosam in sue, cuius sapor ab antiquis commendabatur. Mart. Partitur apri glandulas palæstritis.
- GLANDVLAE**, *rum*, Plin. lib. 11. cap. 37. in suisibus glandulas appellari testatur, quæ in homine uocantur tonsillæ, hoc est partes illas faucium, quæ utrinque iuxta gargareonem sitæ, a Græcis *παριδονια*, appellantur. Quidam etiam Glandulas appellant, tumores ex pituita nascentes, quos Græci *χρησδα*, Latini strumas appellant: quæ nihil aliud sunt, quam adenes indurati, præcipue in collo, alis uel in uulnibus.
- GLANDVLOSVS**, *3, um*, *αδενώδης*, plenum glandibus. Colum. lib. 7. cap. 9.
- GLANIS**, *κλήνης*, Hetruriae fluiuis, in Tyberim influens. Plin. lib. 3. cap. 5. Item piscis genus. Idem li. 32. cap. 10. Verrucas tollit glanis iecur tritum.
- GLANS**, *dis*, [*Ghianda. Gal. Du gland. Hisp. Bellota de ciertos arboles.*] *Βελαντος*, fructus quercus, roboris, esculi, cerri, illicis, fagi, suberi, & fiqui sint similes, Cicer. de Arat. Virgil. 4. Georg. Nec de concussa tantum pluit ilice glandis. Sed quia ex his homines quondam uiuebant, glandis appellatione (ut Vlpianus sentit) omnes fructus continentur. Glans etiam dicitur plumbum, quod est in modum glandis formatum, quod antiqui loro alligatum in hostem torquebant, & ad se retrahebant. Sal. in Jug. Pars eminus glande aut lapidibus pugnare. Item Glans pars sumina colis dicitur, quæ præputio regitur: Coles ipse penis, a quo colei pendit.
- GLAREA**, *tæ*, pen. cor. [*Ghiarra. Gal. Crauiet, grauois. Hisp. c. ascaso, arena con gujas.*] terra lapidosa, qualis in fluuiorum ripis, uel maris litto ribus esse solet. C. Qu. Fr. eo loco puluis non glareæ est inuecta, Cliuif glareæ ruris.
- GLAREOLA**, cum accentu in antepenul. Plau. Glareolam manu effundens.
- GLAREOSVS**, *3, um*, [*Ghiaroso.*] quod abundat Glarea. Liu. 1. Bel. Pu Saxa glareosa uoluens.
- GLASTVM**, *stis*, [*Guado, herba.*] *ισάγλις*, herba similis plantagini, qua Brittanni se inficiunt, ut auctor est Cæsar. li. 5. Bel. Gal quo horridio ri sint aspectu in pugna: efficit enim cæruleum colorem. Plin. lib. 22.
- c. 1. Simile Plantagini glastu in Gallia uocatur: quo Britannorum coniuges nurusque toto corpore oblitæ, quibusdam in sacris nudæ incedunt Aethiopum colores imitantes. Glasto infectores cæruleum colorem pannis inducunt.
- GLAUCIOLVS**, dicitur equus, qui felinæ oculis est.
- GLAUCITO**, *tas*, apud auctorem philomelæ, uerbum est proprium catulis. Glauicatur (inquit) & catulus, ac lepores uagunt.
- GLAUCOMATA**, *3, um*, [*γλαυκωμάς*, uitium humoris eius, qui crystallinus appellatur, in colorem glaucum mutantis oculus. Serenus: Si uero horrendum ducent glaucomata plumbum, Spiritus alterius prodest, qui grana cymini Pallentis mandens uisus exhalat in ipsos. Plin. 39. ca. 6. Glaucomata dicunt magi, cerebro catuli se pretem diem emendari. Legitur & Glaucoma, 3, um, gen. Pla. in milite. Glaucomam ob oculos obiciemus.
- GLAUCVS**, *3, um*, [*Colore mesio tra'l bianco e'l verde. Gal. Verd un peu meslé, de blanc, de couleur d'asur d'eau. Hisp. Color entre verde y blanco.*] *γλαυκός*, color dicitur, qui admittit habet uiridi alborem, qualis in noctuarum, quas Græci *γλαυκός*, appellant, oculis apparet. Gel. lib. 2. cap. 26. Sed ne uiridis quidem color pluribus, quam a nobis, uocabulis dicitur: Neque non potuit. Virgil. colorem equi significare uiridem, uolens cæruleum magis dicere equum quam Glaucom, sed maluit uerbo uti notiore *Ξίγλις*, quam uisitato Latino. Sic etiam alibi uocat fons salicis glaucas & oliuas glaucas. Item in hominibus, & equis Glauci oculi, pro uiridibus dicuntur, quales sunt felis, leonis, & nocturæ. Plin. li. 8. ca. 21. Oculis glaucis, colore sanguineo. Hic color a Latinis uocat cæsus, quasi cælius, ut ex Nigidio probat Gel. nam a ueteribus illis lingua Latina a floribus Mineræ Cælia uocatur, quæ ab Homero *γλαυκώπις*, dicta est. Præterea maris color etiam glaucus dicitur, quem & cæruleum passim appellatum inuenimus.
- GLAUCINVS**, *3, um*, p. c. quod glaucum habet colorem: unde Glaucinæ uestes, quæ & Glauina absolute dicuntur. Mart. lib. 9. Pallia donauit glaucina Cosme tibi.
- GLEBA**, *dæ*, [*Zolla. Gal. Vue heste ou motte de terre. Hisp. El terron de tierra.*] *ἔσλος*, fructum terræ ita dictum, quod sit qualis globus. Cic. contra Rul. Non admittitur cuiquam gleba de Syllanis auris. Virg. 1. Geo. Multum adeo, rastro glebas, qui frangit inertes.
- GLEBOSVS**, *3, um*, [*Che abonda di Zolle.*] quod glebæ in morem est conuolutum, uel quod glebis abundat. Plin. lib. 36. cap. 15.
- GLEBVLA**, *3, um*, [*Βαλιον.*] Col. li. 1.
- GLESSVM**, *ἡλεκτρον*, idem quod succinum, uel electrum quo glessaria insula abundat. Plin. lib. 37. cap. 3. Certum est gigni in insulis septentrionalis Oceani, & a Germanis appellari glessum: itaque & a nostris unam insularum uel id Glessariam appellatam, Germanico Cæsare ibi glassibus rem gerente: Austraniam a Barbaris dictam. Nascitur autem defluente medulla pinei generis arboribus: ut gummi in ceratis, resina pineis.
- GLEYCINVM**, *γλαυκωνον*, olei factitii genus, mustum & aromata admixta habens. Rationem conficiendi uide apud Colum. lib. 12. cap. 51. Dicitum Gleycinum a multo, quod a Græcis, *γλαυκός*, appellatur lib. 15. ca. 7.
- GLIRARIVM**, *ἐλεειών*, ubi nutriuntur glires. Var. 3. de Re ru. c. 15.
- GLIS** gliris, masc. gen. [*Ghiro. Gal. Vn loir ou lorret, ut rat uenl. Hisp. Liron animal noto.*] *ἔλειος*, animal muri simile, maiori tamen corpore, nutritur in arboribus, & bonam anni partem somno consumere dicitur. Vide. Pl. lib. 8. cap. 57. Mart. Somniculosos ille porrigit glires. Idem lib. 13.
- GLISCO**, *cis*, [*Crescere, aumentar. Gal. Croître. Hisp. Crescer.*] *αυξάνω*, *δητείνω*, *μα*, cresco, augeor, inualesco. Cice. in Horr. Iuuenilem libi dñem copia uoluptatum gliscit, ut ignis oleo. Liu. lib. 6. ab urb. Gliscente in dies seditione. Gel. lib. 2. cap. 7. Eadem ipsa, quæ crescentē luna gliscunt, deficiente contra luna deficiunt. Gliscere etiam terra dicitur, cum pinguescit. Colum. li. 2. stercoreare terram conuenit: nam eo quasi pabulo gliscit. Item ardeo, uehementer erpio Papi. libro tertio Et confanguineo gliscis regnare superbo Exule. Hinc Perglisco. Colum. lib. octauo Quæ prima luna saginæ cœpit, uigesima pergliscit. hoc est, crescenti uel pinguescendi finem accipit.
- GLOBOSVS**, *3, um*, [*Rotondo.*] *σφαιρικός*, pro rotundo, spissatoque. Cicer. de uiuier. Et Globosus est, fabricatus, quod *σφαιροειδής*, Græci uocant.
- GLOBVLVS**, diminutiuum, *σφαιριδιον*, paruus globus. Plin. li. 33. cap. 5. Accipitur pro genere edulii in globi modum conuoluti. Cato de re rust. cap. 79. Globus sic facito.
- GLOBVS**, *3, um*, [*Globo, sfera. Gal. Vn globe, cose ronde. comme*

an globe. *Hisp. Pelota à goma ò ouilla de hilado,] γροβα, est corpus solidum, unde quaque rotundum. Virg. 6. Aen. Lucentemque globum lunæ. Cic. de Nat. Deo. Cumque duæ formæ præstantissimæ sint, ex solidis globus (sic enim spheram interpretari placet) ex planis circulis. Globum definiunt geometriæ, esse corpus solidum unica superficie contentum, in medio habens centrum, a quo omnes linee ad superficiem ductæ sunt æquales. Ponitur quandoque pro multitudine hominum, in unum collecta, & quasi conglobata. Sal. alij globis eruptionem tentauerunt.*

GLOCIDO, as, p. c. [*Obiocciare. Gal. Glosfer ou cluper comme une poule qui couve. Hisp. Cloquear la gallina clueca.*] proprium est uocis gallinarum, cum quis incubituræ sunt, quod fit crebris singultibus, interiecta uoce acuta. Fest.

GLOCIO, cis, idem quod glocido. Col. li. 8. ca. 5.

GLOMERAMEN, inis, [Viluppo.] Lucr. li. 2. Dissimiles igitur formæ glomeramen in unum conueniunt.

GLOMERO, ras, p. p. [*Inniluppere, auiluppere. Gal. Amasser en plotton, a manceler en rond, assembler rondement. Hisp. Emboluer en redondo ò de manar.*] *προσπερικλαδω*, implico, & in globi speciem formo, siue filum in globi figuram conuoluo. Ouid. 9. Metam. Lunam glomerabat in orbis. Per translationem sumitur pro congregare Virgil. nono Aeneid. Et fœdam glomerant tempestatem umbribus aris Collectæ ex alto nubes. Glomerata clades, Cic. primo Tuscu. Virg. quarto Geor. Magnum mistæ glomerantur in orbem. Hinc Agglomeratio, applico, adiungo. Vir. 2. Ac. Et lateri agglomerant nostro.

GLOMVS, glomi, & glomus, glomeris, [Gomitolo, gomiscello. Gal. Vn ploz ton de fil. Hisp. Omitlo ò pelota ò monton.] ἀγαθίς, filum, uel aliquid simile in globi figuram conuolutum. Plin. libro 36. cap. 13.

GLORIA, riz, [gloria. Gal. gloria. Hisp. gloire est los qu'on acquiert par bien faire.] κλέος, δόξα, est frequens de aliquo fama cum laude. Quint. consentiens laus bonorum Gloria appellatur. Cic. lib. 1. Offi. Vix inuenitur, qui non quasi mercedem rerum gestarum desideret gloriam. Inter gloriam, & claritatem hoc interest, ut inquit Seneca li. 3. epist. quod gloria multorum iudicij consistat, claritas bonorum.

GLORIABVNDVS, καυχματίας, qui abunde gloriatur. Gell. lib. 9. cap. 5.

GLORIANDVS, a glorior, gloria, & prædicatione dignus. Cic. quinto Tuscula. Beata uirgo, glorianda, prædicanda, & præferenda est.

GLORIATIO, καύχσις, gloriosa prædicationis. Ci. 3. de Fin. Virtus est digna gloriatione.

GLORIOLA, z, δολιχίον, dimi. a gloria. Cicero. Luceio: Vt nosmetipsi uiui gloriola nostra perfruemur.

GLORIOR, aris, [Gloriaris. Gal. Se glorifier est vanter. Hisp. gloriar se por algun hecho.] μαγαλαχίω, gloria, prædicatione se efferre, aut aliquid iactanter de se pronuntiare, & construitur modo cum præpositione. Cic. 3. de Fini. Quis aut de misera uita possit gloriari, aut non de beata? Modo cum præpositione In. Cic. in Offi. Nobis quoque licet in hoc quodam modo gloriari. Modo sine præpositione. Cic. 5. Verr. Vt tu in multis epistolis tuis ad amicos gloriaris. Cæs. octauo Bell. Gal. Quod insolenter aduersarii sui gloriarentur. Nonnunquam a tergo accusatum habere inuenitur. Cic. de Sen. Equidem posse uellem idem gloriari, quod Cyrus. Sal. in Cic. Quasi uero togatus, & non armatus, ea, quæ gloriaris, confeceris.

GLORIOSE, [Gloriosamente. Gal. Glorieusement, avec gloire. Hisp. gloriosamente.] cum gloria & laude. Cic. ad Cælium. Satis gloriose triumpharem. Accipitur & in malam partem. Cic. 2. de Fin. Quid attinet gloriose loqui, nisi constanter loquere?

GLORIOSVS, a, um, [Glorioso. Gal. Glorieux, digne de gran louange, plein de gloire. Hisp. Famoso, glorioso.] ἕδος, gloria plenus, hoc est præclarus, excellens, & cui omnes plurimum laudis, & gloriæ tribuunt: ut gloriosus homo, gloriosus triumphus. Plau. in Epid. Magnus miles Rhodius, raptor hostium gloriosus. Cic. 2. de Diuin. Magnificum illud Romanis quæ hominibus gloriosum. Idem primo de Finib. Illustria & gloriosa facta. Contrarium est Inglorius, qui nulla laude, aut gloria dignus est, & ueluti ignobilis. Virgil. libro quarto Georg. Latamque trahens inglorius aluum. Interdum tamen affectionem significat, & in malum: ut gloriosus dicatur, qui se inaniter iactat, uel alterius inani laudatione effertur, & laudari quærit. unde Miles gloriosus inscribitur Plauri comædia. Idem in Trucul. Vos nequam, & gloriose malæq; Plin. in Epi. Miserat epistolas ad aniculum quandam iactantes, & gloriofas.

GLOS, [Cognata. Gal. La sœur de mon mari, ma belle sœur ou la femme de mon frere. Hisp. La cuñada muger del hermano.] γυλος, mariti soror, atque item fratris uxor. Nonius.

GLOSSA, z, [Lingua. Gal. Langue. Hisp. Lengua.] γλωσσα, per duplex s

lingua dicitur. unde glossæ a quibusdam pro interpretationibus ponuntur, quod uice linguæ, hoc est, uice doctoris, fungantur. Quint. lib. 1. cap. primo Protinus enim potest interpretationem linguæ secretioris (quæ Græci glossas uocant) dum aliud agit, ediscere. Quem locum Quintiliani sic uulgo interpretantur, ut Glossæ dicantur interpretationes linguæ secretioris. Quod certe neque uerum est, neque Fabii menti conueniens: ut latius docebimus in dictione Glossema. Hinc illud suffecerit dicere, glossas & glossemata esse uoces obscuriores, & minus usitatas, quæ interpretatione indigent.

GLOSSEMATA, γλωσμήματα, dicuntur uoces occultiores, abstrusiores, & minus usitatas, quæ scilicet interpretatione egent: quales sunt uoces aliquot in tragædiis, heroicis uersibus, simili genere grauioris poematis. Quint. lib. 1. cap. 14. Circa glossemata etiam id est uoces minus usitatas, non ultima eius professionis diligentia est. His uerbis Fabius innuit, glossemata uoces esse quæ expositione indigent, non, ut uulgo accipitur, ipsas expositiones. Sic Var. lib. 6. de lingua Latina exponens uersum Ennii, Cælitum Camilla expectata aduenis &c. Camillam, inquit, quæ glossemata interpretati sunt, dixerunt adminitram. hoc est, qui uoces præscas & minus usitatas sunt interpretati. Eiusdem etiam significationis, est glossa: quod facile deprehendit, qui locum Quintiliani, quem supra in dictione glossa, ex libri primi cap. 1. citauimus, diligentius cum hoc loco, quem iam ex ca. 14. eiusdem libri adduximus, uelut conferre. Ibi enim linguam secretiorem appellat, quas hic uoces minus usitatas.

GLYBO, is, [Scorticare, scorzare. Gal. Escorcer, ester l'escorce, peler, ester la peau. Hisp. Deshollojar.] ερυπω, pellem uel corticem detraho. Vnde & pecus glybi dicitur, cum pellis detrahatur: & arbores, cum cortice denudantur. Cato de re rust. capit. 37. Salicium suo tempore cædit, glybito, arctæque alligato. Catullus. Glybit magnum Remi nepotes. Glybi pecus dicitur (ut Festus ait) cuius pellis detrahatur. Glybere ramos, distingere, ualde stringere, inquit Nonius. Varro de re rust. Durities enim ea, non solum stringit baccani, sed etiam ramos glybit, ac relinquit ad gelicidium relictos.

GLYMA, mæ, ελυγον, folliculus grani frumentarii: a glybendo, quod eo folliculo deglybatur granum, hoc est decorticetur. Varr. li. 1. de re rust. ca. 48. de frumento loquens: Granum dictum est, quod est intimum, solidum: Gluma, qui est folliculus eius: Arista, quæ ut acus tenuis, longa eminet e gluma. Proinde ut grani theca sit, gluma: & apex, arista.

GLYVEN, inis, & Glutinum, ni, [Colla, incollamento. Gal. Colle, glu. Hisp. Engrado ò cola.] id uocant Latini, quod Græci κόλλα. Plin. li. 11. ca. 39. Idem li. 26. ca. 8.

GLYTILO, lis, tiui, titum, [Inghiottire. Gal. Engloutir, aualer gloutement. Hisp. Tragat.] ματαπινα, de uero. Iun. Sat. 4. Quales tunc epulas ipsi glutisse putamus Induperatorem.

GLYTIOSVS, se, sum, [Tenace. Gal. Gluans. Hisp. Cosa pegajosa ò con engrado.] tenax κόλλα δ' ἴσθι, Plin. li. 35. ca. 16. Col. in Præfat. lib. 1. Glutinosa terra maxime exuberat.

GLYTIAMENTVM, tis, [Incollamento.] κ' ἄλλοσις, compactio. Plin. li. 13. cap. 12.

GLYTIATOR, oris, [Incollatore.] κολλήτης. Cic. ad Att. lib. 4. quibus Tyrannio utatur glutinatoribus.

GLYTIINO, nas, penultim. correp. [Congingere, incollare. Gal. Coller, gluer, conjoindre. Hisp. Engradar ò pegar con cola.] κόλλας, coniungo, ferrumino. Plin. lib. 35. cap. 15. Hinc Agglutino, Conglutino, Plin. lib. 23. folia arida uulnus conglutinant. Deglutino, & Reglutino, a glutine libero. Idem libro 25. palpebras de glutinat.

GLYTVS, a, um, apud antiquos inuenitur pro bene subactio. Cato. ca. 45. Locus bene glurus fiet. Plin. li. 17. cap. 18.

G A N T E N

GNARE, [Dottamente. Cal. Doctement, apertement. Hisp. Sabia y claramente.] ἄπυός, perite, & quandoque aperte. Apuleius: Qui gnare id nostris oculis contemplati sumus.

GNARITER, pro gnare, antiqui dixerunt: a quo Prognariter, audacter, intrepide [Arditamente.] Plaut. Age, iudicæ prognariter.

GNARVS, ri, & Narus, [Dotto, perito, esperto. Cal. Seuant est expert bien entendant. Hisp. Sabio y experimentado.] ἄπυός, sciens, peritus. Cic. in Orato. Pericles, gnarus quibus orationis modis animi moueantur. Accipitur aliquando passiuè, pro cognito. Tacit. lib. primo. Trudebanturque in paludem gnaram uincibus, iniquam nefciis. Plin. libro nono capi. 35. Veteres narus dixerunt sine g, eaiam in composito Ignarus, prius uerterebant in g, Cic. in Orato. Noti erant, & Naui, & Nari, quibus cum in præponi oporteret, dulcius uisum est, ignoti, ignaui, & ignari dicere, quam ut ueritas postulabat. Gnaritas, aris, scientia. Salu. Fiducia gnaritatis loquorum, occulta fuga parsi. Contra-

Contraria sunt, Ignarus, & Ignaritas.

GNATVS, ti, [Figliuolo. Gal. Fils, enfant. Hisp. El hijo.] filius, cui eadem ratione præponitur G, qua & Gnaro. Cic. pro Plan. Quamquam ad præcepta ætas, non est gnati. Idem 1. de Diui. O gnata, &c. Dulces gnati, Luc. lib. 4.

GNAVVS, us, & Nauus, celer, strenuus, [Presto, diligente. Gall. Diligent, habile. Hisp. Prompto, vigilante, presto.] ἀπειρίτος, a nauum celeritate, ut quibusdam placet. Grammatici Prothesim figuram appellant, quando apponitur littera principio dictionis: ut, Gnatus, pro Natus: Gnotus pro Notus. Plaut. Most. Gnauos esse ad hanc rem mecum uos omnes uolo. Horatius 1. ep. 6. Gnauos mane forum, & uespertinus, pete tectum. Gnauter, aduerbium, diligenter. Liu. 10. ab vrb. libi aliquandiu nec cessatum ab armis, nec grauius pugnatum.

GNVS, corporis insignis & prænomen: a generando dictum, ut ex Græco γινώσκω, apparet. Festus.

GNIDVS, vs, dia, diuini, ut, Gnidia Venus. Cic. de Diu.

GNIDVS, γινώσκων, vrbs insignis in extremo cornu peninsulæ Carix adherentis Ita, Veneris templo & simulacro a Praxitele, sculptor in primis nobilis. Hor. Carm. Ode 30. O Venus Regina Gnidi Paphique. E Gnido uiri memorabiles iuerunt, Eudoxus mathematicus, Platonis totalis, Agatarchides Peripateticus, historix conditor, Theopompus Iulio Cæsari familiaris, Artemidorus eius filius: & his antiquior Ctesias, qui res Syriacas, Persicasque conscripsit.

GNOMA, inquit Festus, genus est machinulæ, qua regiones agrorum dignoscuntur. Gnomæ item dicuntur memorabiles sententiæ, omnium iudicio & assensu comprobata. Vide Quint. lib. 8. c. 5.

GNOMON, onis, [Il segno che dimostra l'horæ.] γινώσκων, est stylus in medio horologii solaris, umbra sua horas indicans, quem Plin. umbilicum Solis uocat. Ita enim ait lib. 2. c. 73.

GNOSIS, idis, patronymicum fœmininum. Oui. ep. 2. 1. Et Gnosside Bacchus amauit.

GNOSSOS, vs, vrbs Cretæ, Minois regia, alio nomine Cerathus, ut scribit Strabo, a flumio eius nominis.

GNOSIVS, a, um, quod est ex Gnosio urbe: ut, Gnosius ciuis, Gnosia littora, Gnosia regna. Cic. de Leg. Ouid. in Ep. Parid. Non habuit tempus, quo Gnosia regna uideret, Aptius. Pro eodem etiã dicitur Gnosiacus, a, um: ut, Corona Gnosiacæ apud Statium lib. 1. Syl.

GNOSVS, a, um, Lucan. lib. 3. Creta uetus populis, Gnosiasque agitare pharetras Docta.

G A N T E O

GOBIVS, gobij, [ἰσο.] κωβίος, piscis exiguus, qui & Gobio dicitur, Iuu. Sat. 1. Cum sit tibi gobio tantum in loculis. Mart. lib. 1. 3. Principium canæ fueris esse solet.

* **GORDIANI**, tres fuerunt Imperatores Romani, pater, filius, & nepos.

* **GORDIVS**, Phrygiæ rex fuit.

GORGIAS, γοργιάς, Leontinus rhetor, Empedoclis discipulus, & Iso cratis præceptor, ut scribit Quint. lib. 3. c. 2. cui tanta fuit artis fiducia, ut de omni re, quæcumq; in disceptationem quæstionemq; uocaretur, se copiosissime dicturum esse profiteretur. Meminit eius Cic. in Bruto, & libris de Oratore. Hic arte sua tantum pecuniæ corrasit, ut auream statuam primus omnium poneret in templo Apollinis Delphici.

GORGONES, p. c. γοργόνες, Phorci filix, Medusa, Stenyo, & Euryale, quæ Dorcadæ insulas, in Oceano Aethiopico sitas habitasse dicuntur, contra Hesperidum hortos. Nomen habent a truculentia, quæ Græci γοργόπιτα, appellant. Scribit Diodorus fœminas fuisse in Africa bellicosas, aduersus quas Perseus bellum gesserit, & earum reginam Medusam debellauerit, ac interfecerit. Vide Medusa, & Pegasus. Cic. in Verr. Gorgonis os pulcherrimè cinctum anguib.

GORGONEVS, ea, eum, γοργόνειος, nomen possessiuum. Oui. 4. Met.

GORTYNIS, idis, γορτυνίς, patronymicum fœmininum. Luc. lib. 6. Diæta procul ecce manu Gortynis arundo Tenditur in Sezuum.

GORTYNIVS, ia, ium, γορτυνίος, ut Gortynia spicula, apud Statium 5. Theb.

GOTHIA, regio Europæ, contermina Danix, & Noruegiæ; ex qua Gothi immanes populi, qui olim Italiam armis subegerunt, Romæ que ipsam totius literaturæ fomitem, solo æquarunt, suamq; in totum orbem inuexerunt barbariem. Hæc dictio potius uidetur unico t, scribenda, cum a Latinis poetis prima syllaba fere semper corripitur. Aufon. Hinc possem uictos, inde referre Gothos. Et sæpius apud Claudianum. Non multum tamen peccauerit, qui consonantem geminabit: quod & Græcis aliquot codicibus factitatum animaduertimus.

G A N T E R

GRABATVS, ti, pen. pr. [Letticello. Gal. Un petit lit sur lequel on se repose sur le jour. Hisp. Lecho pobre.] κρεβάτος, Suidæ lectus exiguus, in quo meridiari solent: dicitur quasi Carabatus, quod in eo capite

recumbamus: κρεβάτ, enim caput, βατόν, peruium Graeci dicunt. Alij κρεβάτων, παρά το κρεβάτων, βασεις, hoc est, a suspendendis pedibus, dictum malunt. Vnde & pro lectis pauperum & mendicantium Grabati accipi solent. C. 1. 1. de Diu. Diuersa facit lectos, & grabatos, cum ait: Venit enim iam in contentione, utrum sit probabilis, Deosne immortales, circumcurrere omnium mortaliu, non modo lectos, uerumetiam grabatos, & cum stertentes aliquos uiderint, obijcere ijs uisa quædam tortuosa, & obscura. Apud Latinos primam corripit: sed apud Græcos eandem producit, & duplici ββ scribitur. Virg. in Mor. Membra leuat sensum uili demissa grabato.

GRACILIS, le, adiectiuum, p. c. [Sottile, magro, scarmo, tenue. Gal. Grefle, maigre, mince, menu, delié. Hi. Magro, sutil, delgado.] ἰσχυρός, λεπτός, tenuis, macilentus. Ter. in Eun. Haud similis uirgo est uirginum nostrarum, quas matres student Demissis humeris esse, uincto pectore, ut graciles fient. Turpilius: Nosti quam sit gracili corpore. Gracilis lapis, Gracile marmor, Gracili nucleo glans, Graciles uinde mix apud Plinium leguntur. Gracilis liber. Mart. lib. 8. Si quid forte petam timido graciliq; libello. Gracilis ponitur pro molli. Hor. lib. 1. Carm. Quis multa gracilis te puer in rosa.

GRACILENS, gracilentis, [Sottile, magro.] om. g. antiquis idem erat quod gracilis. Næuius in Protefilao: Demam gracilentis coloré, dum ex hoc gracilens fit. Nonius.

GRACILENTVS, a, um, idem quod gracilis. Ennius lib. 7. Deducunt habiles gladios filo gracilento. Nonius.

GRACILITAS, tatis, [Magrezza, tenuità. Gal. Grefletè, maigrè, maigre. Hisp. Magreida, sottilezza, delgadeza.] ἰσχυρῆς, corporis habitus tenuior. Cic. 2. de Clar. Or. Non tam habitus corporis optimos, quam gracilitates confectentur.

GRACILITVDINIS, inis, [Magrezza.] gracilitas. Attius in Amph. Statuæ gracilitudo, & propemodum ductus facit, ne dubitem. Noni.

GRACILESCO, is, ere, [Smagrirsi. Gal. Deuenir grefle & menu, amaigrir. Hisp. Emagrescer.] ἰσχυρῆς, gracilis & tenuis fio. Plin. lib. 17. c. 22. Cum festinatione parienti gracilescat.

GRACVS, siue, quod uicatus est, Graculus, κολοιές, nomen auis, cornici similis, nisi quod minor est, a uocem quam facit, uel a gerendo dicta, quod iacta segetum semina gerat: uel, quia ex oliuetis cubitū se recipiens, duas pedib. baccas, tertiam ore ferat. Seu etiã, quod gregatim uolitet: siue a gracilitate corporis. Est huic furandi natura, ex quo nonnulli monedulam eam appellauerit, a furandis monetis. Exprimt sermonē humanum, & cauea emisum reuertitur. Harum auium tria sunt genera: Maiusculæ similiores sunt cornibus, nisi quod nigriores: minimæ, & inter eas mediæ, quibus rostra, & pedes rubent. Pli. lib. 10. c. 29 Quo in loco ex eo, quod Pli. Graculus monedula dicit per appositionem nulla intercedente coniunctione, apparet monedulam esse speciem graculi. Sumitur etiam Graculus pro piscis genere, qui & Monedula dicitur a Plinio, Græce κολοιές.

GRADARI, [Cavalli che hanno buon andare. Gal. Che uaua qui uont un bon pas. Hisp. Cavallos ambladores.] ἰπποπόεις, equi, qui sine succussatione mollior incedunt. Luc. lib. 14. Ipse equus non formosus, gradarius optimus.

GRADATIM, [Passo passo, a passo a passo. Gall. Par degré, degré endegré petit a petit, pas a pas. Hisp. De passo en passo.] κλιμακῶδως, aduerbium, significat per gradus. Plin. lib. 33. c. 4. Fossæ sternuntur gradatim. Gradatim pro sensim, paulatim, ordinate, & lente. Cic. De labelæ: Ita pedetentim & gradatim tum accessus a te ad causam facti, tum recessus. Idem 1. Tusc.

GRADATIO, κλιμαξ, apud rhetores dicitur, cum ex prima sententia oritur secunda, & ex secunda tertia, atque ita deinceps. Cicero tertio de Orat. Est gradatio quædam, & conuersio, & uerborum concinna transgressio. Auctor ad Herennium lib. 4. Gradatio est, in qua non ante ad consequens uerbum descenditur, quam ad superius confensum est, hoc modo: Nam quæ reliqua spes libertatis manet, si illis & quodlibet, licet, & quod licet possunt, & quod possunt, audent, & quod audent, faciunt, & quod faciunt, uobis molestum non est?

GRADATVS, a, um, [A gradi.] κλιμακίεις, in modum graduum factus. Plin. lib. 13. cap. 4.

GRADIOR, ris, gressus, [Andare, passeggiare. Gal. Marcher. Hisp. Passo a passo.] βαίνω, significat uado, incedo, ambulo, eo, progredior. Virg. 1. Aen. Ipse uno graditur comitatus Achate. Cic. 2. de Nat. Deo. Iam uero alia animalia gradiendo, alia serpendo ad pastum accedunt. Idem 1. Tusc. Fidenti animo gradietur ad mortem. Hinc Aggredior, Antegredior, Congredior, Digredior, Egredior, de quibus alibi. Ingredior, introgredior. Proper. lib. 2. Tuus ingreditur noua templa sacerdos. Aliquando capitur pro simplici gradior, incedo, Virg. 1. lib. 1. Ge. Continuo pecoris generosi pullus in aruis Altius ingreditur. Interdum est prodire, & se ostendere, Pla. Nihil me pudet scelestæ in cõpsectu ingredi: Interdum est quasi incipere, Laet. 1. 6. Durū iter ingreuius est. Introgredior, εἰσβαίνω, Virg.

Virg. lib. 1. Aen. postquam introgressi, & coram data copia fundi. Progredior, ultra procedo Cic. in Lælio: Id primum uideamus, si placet, quatenus amor in amicitia progredi debeat. Hinc Progredius, & progressio. pro processu. Idem lib. primo Tuscu. Qui errantium stellarum motus. progressiones, institutionesque nota uit. Aliquando est ante ire. Plau. Extremum intra carcerem ipsum progreditur Parthenopæum. Prætergredior, ultra transeo. Ci. Appio. Pul. Currës Lepta uenit, mihi que nesciauit, te iam castra prætergressum esse. Regredior, retrogradior, reuertor. Lact. li. 6. cum uentum fuerit ad extremum, unde iam regredi non licet. Supergredior, superambulo, supero, Subtergredior, Transgredior, ultra gradior, uide suo loco. Transgressio, apud rhetores dicitur, cû ab ea sententia, quam præposuimus, conuertimus sermonē ad aliquam personam, aut rem, aut fortunam, & tanquam præsentem appellamus.

GRADIVVS, [Marte.] pe. pr. *gradus*, Martis cognomen, a gradiendo (ut Festus ait,) quia gradatim, & per ordines in bellum itur. Siue a uibratione haitæ, quod Græci uocant *νοσδ δειν*. Sunt tamē qui a gramine dictum putent, quia gramine sit ortus. Vnde & graminea corona in re militari maximè est honorationis. Hæc ille. Alij Gradium non Latinum, nec Græcum, sed Thracium uocabulum esse, & significare bellicosum, ac fortem dicunt. Virg. 3. Aen. Graduumque patrem, Geticis qui præsidet aruis. Gradinus, Mars dicitur, cum leuiter, inquit Seruius, cum tranquillius, Quirinus. Denique in Vrbe duo eius templa sunt: unum Quirini intra urbem, quasi custodis & tranquillii, alterum in Appia uia, extra urbem prope portam, quasi bellatoris uel Gradini. Hæc Seruius.

GRADIVICOLA, *la*, qui colit Martem. Silius. lib. 4. Et Gradui colam cello de colle Tudertem.

GRADVS, huius gradus, masc. gen. [scaglione, grado. Cal. Degre, pas, marche. Hisp. Escalon, grado.] *gradus*, a gradiendo, id est, eundo. Sunt autem gradus ex quibus scalæ consistunt, ex quibus ad ædificiorum altiora conscenditur. Virg. primo Aeneid. Aera cui gradibus surgebant limina. Gradus etiam idem interdum est quod gressus, *βήμας*, hoc est, gradientium pedum uicissitudo, ut apud eundem, Gradibusque sonare Compositis: Addere gradum, pro accelerare. Liu. 3. Dec. li. 7. Alacresque milites alius alium ut adderet gradum, memor ad defendendum ire patriam, hortabantur. Gradum facere, dicitur, ut si in arborem, rectum uel scandere uelim ex saxo, aut scanno, aliquæ alia re, gradum facio. Valla li. 5. ca. 26. Gradum facere, non est transitum facere, sed aliquam rem gradum & quasi scalam ad alia facere. Oui. quarto Met. Notitia, primosque gradus uicinia fecit. Gradum iacere ad aliquam rem metaphorice, quod barbari, facere ingressum dicunt. Cicero contra Rullum. Hunc quasi gradum quendam atque aditum ad cetera iactum intelligeris. Gradum inferre. Liu. Tandem gradum Romani acrius intulerunt, cessisque Lusitanus. Gradu mouere, est retro agere, propellere retrorsum. Liu. primum gradu mouerunt hostem; dein de populerunt. Deici de gradu, est amittere constantiam & animi magnitudinem. Cicero primo Offic. Fortis animi est, non perturbari in rebus asperis, nec tumultuantem de gradu deici; ut dicitur. Sic etiam gradu dimoueri, est ab exultatione pristina deici, & deturbari. Cicero secundo Tuscu. non sentiunt uiri fortes in acie uulnera: uel si sentiunt, se mori malunt, quam tantum modo de dignitatis gradu dimoueri. Venite gradibus. Cicero primo de Natu. Dedit, a beatis ad uirtutes, a uirtute ad rationem uideo te uenisse gradibus. Interdum etiam Gradus accipitur pro exultatione, & loco honoris. Cicero secundo Phil. Est que res mihi necessaria pro hoc gradu, in quo me S. P. Q. R. collocauit. Gradus quoque cognationis dicti sunt, ad similitudinem scalarum locorum uel de diuini, quos ita ingredimur, ut a proximo in proximum, id est, in illum, qui quasi ex illo nascitur, ueniamus. Quapropter graduum huiusmodi alios superioris ordinis esse Caius scribit, ut sunt pater & mater, qui sunt in primo gradu, in secundo auus, & auia, in tertio proauus, & proauia: Alios inferioris, ut liberi, alios ex tranverso siue latere, ut fratres, & sorores, libertique eorum. A Gradus sunt Tardigradus, da, dum, pe. cor. *βραδύπους*, qui tarde graditur. Vnde testudinem tardigradam, dicitur. Spissigradus, pro frequentigraduum motu incedente. Plant. Spissigradissimos, tardiores, quam corbitæ sint in tranquillo mari.

GRÆCANTICVS, canica, canicum. Plin. li. 34. ca. 9.

GRÆCARI, [Imitare Græci.] p. p. *græcar*, *νοσδ δειν*, est conuiujs, & libidinis operam dare: quod Græci liberior se haberēt in conuiujs. Nam quandoque uerba trahuntur a motibus nationum. Hor. 2. li. Scdm. Sat. 3. Affectum græcari.

GRÆCIA, [Græcia.] *ἑλλάς*, Europæ regio est, olim omni disciplinarum genere excelsissima, hodie non sine ignominia nominis Christiani Turcarum imperio subiecta. Hæc a Ptolemæo Achaia nominatur. Præcipuum sumit ad meridiem ab Ithmi Corinthiaci angustijs, indeque ad Septentrionem in Thessaliam usque, & partē Aegæi maris extenditur. Ad occasum Acheloo fluiui ab Epiro diri-

mitur: Ab ortu rursus habet mare Aegæum, qua parte Sunit eo abluunt. Scinditur in multas regiones, quarum præcipue sunt Attica, Beotia, Phocis, & Locri. Dicta est Græcia, a Græco primo eius prouinciæ rege, teste Plin. 4. c. 7. Ci. pro Flac. Hæc cuncta Græcia, quæ fama, quæ gloria, quæ doctrina, quæ plurimis artibus, quæ etiam imperio, & bellica laude floruit, paruum quendam locum Europæ tenet, semperque tenuit: Italix maritimam oram bello superatâ cinxit urbibus. Idem 1. de lege Agr. In angustijs & faucibus Græciæ posita erat Corinthus. Magna Græcia dicta est extrema Italiæ ora, a Locris Italiæ fronte initium sumens in tres recedens: maris Aufonij sinus, patens in longitudinem 1. xxxi. pass. m. ut ex sententia Varronis tradit Plin. li. 3. ca. 10. Hanc Græci subactam maximis potentissimisque urbibus frequentarunt: in quibus numerantur Croton, Arpi, Thurium, Tarentum, aliæque complures. Cicero 2. de Or. Referta quondam Italia Pythagoræ orû fuit, tum cû erat in hac gente magna illa Græcia, &c. Idem 4. Tus. Cû floreret in Italia Græcia potentissimis & maximis urbibus. ea quæ magna est dicta, &c.

GRÆCOSTASIS, p. c. *γραικός σταισις*, quasi Græcorum statio, locus de quo Var. de lingua Lat. li. 5. sic habet: Ante curiâ Hostiliâ rostra, cuius uidet uocabulum ex hostibus, capta fixa sunt rostra, Dextra e Comitio locus substructus, ubi nationum subsisterēt legati, qui ad senatum essent missis Græcostasis appellatus. Cicero ad Quin. Fr. 1. 2. eius opere a Græcostasi, & gradibus, clamorem satis magnū sustulerunt.

GRÆCVIA MALA, a patria sic dicta Plin. li. 15. ca. 14.

GRÆCVS, [Græco.] *ἑλλεύς*, qui est ex Græcia. Cicerone pro Flacco, Trias Græcorum genera, Athenienses, quæ gens Ionum habetur, Aeoles alteri, Diores tertij. Idem Quin. Fr. lib. 1. familiaritates Græcorum neque tam fideles sunt: & inuident non nostris solum, uerum etiâ suis. Idem de Aruf. respon. Arcibus Græci, Galli robore, Hispani numero, Pæni calliditate ualent.

GRÆCE, [Græcamente.] *ἑλληνιστῆς*. Ci. de Ora. Cum ea, quæ legerem Græce Latine redderem.

GRÆCIENSIS, se. Gell. lib. 19. ca. 10. Cubantem in symposio Græciens. Sic apud Plin. Græciense melinum, li. 35. ca. 5.

GRÆCVLVS, diminutiuum, *ἑλληνιστῆς*, Luue. Sat. 2. Græculus esuriens in cælum, iusseris, ibit. Assentator Græculus, Cicero pro Milo. Idem 2. de Ora.

GRÆCVS, ca, cum, [Græco.] adiectiuum, *ἑλληνικός*, ut Litteræ Græcæ. Cicerone de Claris Orat. Gallus, qui maxime omnium nobilium Græcis litteris studuit. Exemplaria Græca, Hor. in Arte. Græco more bibere. Ci. 3. in Verr.

GRÆVCENAE, arum, [Græco.] p. c. *ἑλλυες*, Græci dicti sunt, Virg. 3. Aen. Graiueuque domus. Ci. de Nat.

GRÆVVS, [Græco.] *ἑλληνικός, γραικός*, idem quod Græcus. Virg. lib. 4. Aeneid.

GRÆVVS, ia, ium, [Græco.] *ἑλληνικός*, Græcus, a, um. Idem 2. Aen. Graiias regnare per urbes. Ci. de Nat.

GRALLÆ, rum, [Zinche. Gal. Escasses. Hisp. Zancos.] fustes furculas habentes sunt, quibus nituntur, qui super iis ambulat.

GRALLATORIVS, ria, rium, [Grallator.] ut grallatorius gradus, id est, magnus quales soleat esse grallatorum, cui opponitur Testudineus gradus, hoc est, lentus, quali incedunt testudines. Plau. in Amphit.

GRALLATORES, qui grallis gradiuntur, ac passus ingentes faciunt, *καλοεδορα*, Plau. in Pæni. At si ad prandium in ædem uos dixissem ducere, Vincereis ceruum cursu, & grallatorem gradu. Grallatores (inquit Festus) appellabantur Pantomimi, qui uti in saltatione imitantur Aegipanas, adiectis perticis furculas habentibus, atque in his superstantes ob similitudinem erorum eius generis gradiantur, utique propter difficultatem consistendi.

GRAMEN, inis, [Graminea.] *ἀγρανθής*, herba uulgatissima, sic dicta a gradiendo, hoc est, progrediendo, siue serpendo, quod geniculatis interuodijs mirifice serpat, crebroque nouas spargat radices. Hæc herba (ut auctor est Plin. 24. c. 19.) iumentis est gratissima, siue uiridis sit, siue in foeno siccata. Virg. in Buc. Nulla neque amnè Libauit quædum: nec graminis attingit herbam. Gramen florem. Mar. lib. 9. Sic in gramine floreo recliuis.

GRAMINÆ, siue **GRAMIÆ**, *λίμα, γλάμα*, sunt oculorum pituitæ, unde Gramosus, a, um, siue Gramiosus, id est lippus. Cæcilius apud Nonium: Gramosis oculis ipsa atratis dentibus.

GRAMINEVS, a, um, [Graminosus, di Gramigna.] quod ex gramine est factum: ut, Graminea corona. Gel. lib. 5. capit. 6. Obsidionalis corona est, quam iij, qui liberati sunt obsidione, dant ei duci, qui liberati: ea corona graminea est, obseruatiue solitum, ut fieret & gramine quod in eo loco generatum esset, intra quam clauderent, qui obsidebantur. Sic Plin. li. 22. c. 3. Et Liu. 7. ab Urb. Cespes gramineus, Ouid. 2. Amo. Eleg. 5. Campus gramineus. Ouid. 3. Fast.

GRAMINOSVS, a, um, [Pieno di gramigna.] *γροτάνης*, plenus gramine. Col. in Præfat. 1. graminosus, spurcus. Sic. lib. 7. c. 9.

GRAMMATICA, cæ, uel **Grammaticæ**, ces, [*Grammatica*,] γραμματικὴ, est rectæ loquelæ, rectæque scripturæ scientia, quæ usu, ratione, auctoritateq. constat. Latini in num. plu. Litteras uocant. Cic. 3. de Finib. Quamquam ea uerba, quibus ex instituto ueterum uti mur pro Latinis, ut ipsa philosophia, ut rhetorica, dialectica, grammatica, geometria, musica, quamquam Latine ea dici poterant, tamen quoniam usu præcepta sunt, nostra ducamus. Quintil. lib. 2. c. 14. Grammaticæ litteratura est, non litteratrix. & c. 1. Et grammaticæ, quam in Latinum transferentes litteraturam uocauerunt, fines suos.

GRAMMATICORUM, studium litterarum, quod profitentur ij, qui grammatici uocantur. Cic. 1. de Or.

GRAMMATICÆ, [*Grammaticalmentē*,] γραμματικῶς, ut Grammaticæ loqui, est ubi cura sermonis uitium non admittitur: Latine loqui, ubi elocutione elucescit oratio. Quintil. libro 1. cap. sexto: Mihi non inueniute dici uidetur, aliud esse Latine, aliud Grammaticæ loqui.

GRAMMATICVS, ca, cum, [*Grammatico*,] γραμματικός, quod ad grammaticam pertinet: ut, figuræ grammaticæ, grammaticus stylus, grammatica oratio, ars grammatica. Ad Her. lib. 4. Hæc qua ratio ne uitare possimus, in arte grammatica dilucide discemus. Grammaticus substantiuum, qui grammaticam docet: Latine dici potest litteratus. Suet. de Clar. Gram. Appellatio grammaticorum Græca cōsuetudine inualuit, sed initio literati uocabantur. Corn. quoque Nepos in eo libello, quo distinguit litteratos ab eruditis, litteratos quidem uulgo appellari ait, eos, qui aliquid diligenter, & acute scribere possunt, aut dicere: ceterū proprie sic appellandos poetarū interpretes, qui a Græcis grammatici nominantur. Hactenus Suet. Cic. 2. Tusc. Vt si Grammaticum se professus quispiam, barbare loquatur, Hor. in Arte: Grammatici certant, & adhuc sub iudice lis est. Grammatici a ueteribus etiam critici dicti sunt, quod sibi de omni genere scriptorum diiudicandi sumebant potestatem. Eosdem litteratores uocitatos, Messala Cornuius auctor est. Sunt tamen qui grammaticū a grammaticista distinguunt, ut litteratum a litteratore, tanquam grammaticus absolute, & perfectè doctus sit, sicut litteratus: grammaticista, sicut litterator, tenuiter eruditus: in malam enim partem accipitur. Quorum opinionem Orbilius etiam exemplis confirmat. Nam apud maiores (ait) cum familia alicuius uenalis produceretur, non temere quem litteratum in titulo, sed litteratorem inscribi solitum esse, quasi non perfectum in litteris, sed imbutum.

GRANARIVM, granarij, [*Granaio*, Gall. *Gravier*, un lieu où serrent les grains. Hisp. *Lugar para guardar los granos*] σιτοπλακῆριον, locus in horreis seruandis seminum granis paratus, uel in quo grana frugum reponuntur, Varr. 1. de re rust. cap. 57. triticum condi oportet in granaria sublimia. Pro granariis quidam habent sub terris speluncas, quas uocant Syros, alii puteos. Persius Sat. 5. iam nunc granaria laxes. Hor. 1. Serm. Sat. 1. Cur tua plus laudes cumeris granaria nostris?

GRANATVM, ti, [*Pomo granato*, Gal. *Grené*, qui a force grains. Hisp. *Granado de muchos granos*] accipitur pro malo Punico. Plin. lib. 20. c. 41. Vomitus sistit cum succo granati.

GRANATVS, ta, tum, [*Granato*, che ha molti grani,] quod abundat granis. Colum. lib. 12. cap. 41. Mala dulcia granata, quæ Punica uocantur.

GRANDA EVITAS, atis, [*Vecchiezza*,] πολυετία, Attius: Nec uos, nec ille impune irrideret meam grandævitatē.

GRANDA EVVS, ua, uum, [*Di molta età*, Gal. *Qui est fort aagé*. Hisp. *Cosa de grande edad*] πολυετής, prouectioris ætatis, quasi grandis eui, id est, senex. Virg. 1. Aen. Grandævus Alethes.

GRANDESCO, cis, [*Crescere, diueinr grande*, Gal. *Deuenir grand, croistre*. Hisp. *Haçer se grande*] αυζανω, creisco, grandis fio. Cic. 1. de Diuin. Lentilcus triplici solita grandescere sætu. Hinc Ingrandesco, ual de grandis fio. Col. quæ lens ut ingrandescat antequam seritur, fimo arido permisceri debet.

GRANDIGRO, grandigras, [*Caminare a gran passo*,] antiquum uerbū est, quo Plaut. in Tru. vsus, pro grandī gradu eo. Abire hinc ni pro pere grandigras.

GRANDILOQVVS, penult. corr. [*Che ragiona di cose grandi*, Gal. *Qui dit choses grandes*. Hisp. *El que siempre habla grandezas*] μεγαλοβήμων, qui grandī & sublimi dicendi genere utitur. Cic. in Or. Grandiloqui, ut ita dicam, fuerunt, cum ampla, & sententiarum grauitate, & maiestate uerborum.

GRANDINOSVS, ia, sum, [*Tempestoso, che abonda di tempesta*,] χαλαζώδης, quod abundat grandine. Col. lib. 3. c. 1.

GRANDIO, dis, diui, ditum, [*Aggrandire*,] διπτείνω, grandem facio. Pla. in Aul. Itum tibi ego grandibo gradum.

GRANDIS, grande, [*Grande*, Gal. *Grand*. Hisp. *Cosa grande en quantidad e dignidad*] πολυετής, proprie ætatis magnitudinem denotat. Cic. pro Cluen. Reliquit grandem, & nubilem filiam. Quod si, natu, addatur, prouectiorem ætatem significat. Cic. pro Rosc. Com.

ordine senatores, grandes natu, natura sanctos. Etiam ad inanimata refertur: ut, Grande æs alienum. Plin. lib. 7. c. 38. Grandi Gnidiorum ære alieno permutare eam conati: Grande pondus argenti, Cic. pro Cæc. Grande gaudium. Pla. in Sticho.

GRANDITAS, tis, [*Grandezza*, Gal. *Grandeur*. Hisp. *Grandeza como quier*] πολυετία, proprie ætatis magnitudo. Sisenna lib. 4. Hist. Neque ætatis granditatem, neque ordinis honestatem, aut dignitatem sibi esse excusationi. Accipitur etiam pro quauis alia sublimitate, Cic. de Clar. Orat. Idque apparet ex genere, & granditate uerborum.

GRANDIVSCVLVS, ia, lum, [*Grandetto, grandicello*,] demin. a Grandis. Ter. in And. Grandiuscula profecta est illinc.

GRANDO, dinis, [*Tempesta, grandine*, Gal. *Grefse*. Hisp. *El graniço*] χαλαζα, pluuia in aere congelata: quod granis similis sit. Cic. de Or. Grando mista imbri largifluo. Virg. 1. Geo. Crepitans salit horrida grando.

GRANIFER, ra, rum, ferens granum: ut, Agmen graniferum, dictæ formicæ ab Oui. 7. Met. Graniferumque agmen.

GRANOSVS, ia, sum, [*Granofo*,] quod intus habet grana. Plin. lib. 21. capite 31.

GRANVM, grani, [*Grano, granello*, Gall. *Grain*. Hispan. *Grano de simiente qualquiera*] κόκκος, proprie semen frugum dicitur, ut tritici, hordei, & huiusmodi. Varr. 1. de re rust. c. 48. Granum dictum, quod est intimum solidum. Et paulo post: Granum a gerendo: id enim feritur, ut spica gerat frumentum. Cic. 1. de Diu. Midæ illi Phrygio, cum puer esset, dormienti formicæ in os tritici grana congesterunt. Hinc Granarium, de quo supra. Granum etiam generaliter dicitur pro omni eo, quod minutum est, & similitudinem aliquam habet cum grano frumenti. Vnde & mali Punici acinos, grana, ipsumque malum granatum dicimus: Fructum quoque arboris cuiusdam ilici similis, quem Dioscorides κοκκιν βαφελω, appellat, a quibusdam Granum dicitur. quod quia copiosissime nascitur in Bætica prouincia, factum est, ut ea regio ab eo Granata dicitur.

GRAPHARIVM, rij, [*Pennaiuolo*, Gall. *Vn calmar ou estuy de peindre ou escriuain*. Hisp. *La casa de aquello punzones*] γραφονήριον, theca, in qua styli reponuntur, quibus & scribere simul & pingere solebat, antequam penicilli, & colores inuenirentur. Mart. lib. 14.

Hæc tibi erunt armata suo grapharia ferro.

GRAPHICÆ, ces, γραφικῆ, ars pingendi, quæ & pictura a Latinis dicitur. Plin. 35. c. 10. Pueri ingenui ante omnia graphicen, hoc est, picturam, in buxo docebantur.

GRAPHICÆ, [*Politamente*, Gal. *En bonne peinture, naïvement, fort bien*. Hisp. *Linda, galana y gentilmente*] eleganter, polite. Plaut. in Persa: Graphice facetus fiam. Idem in Trin. Exornetur graphice.

GRAPHICVS homo, [*Homme perfetto*, Gal. *Fait comme qui l'aurait peint, bien & naïvement fait*. Hisp. *Bien y perfectamente hecho y compuesto*, lin do] γραφικός, dicitur ad unguem factus, absolutusque, & quasi pictoris manu expolitus. Pla. in Epid. Næ tu habes seruuum graphicum, & quantiuis pretij si seruat fidem.

GRAPHIS, dis, [*Disegno, abozzamento*, Gal. *Proiet de peinture, de grossement, delineament*. Hisp. *El debuxo*] γραφίς, est declinatio futuræ picturæ, quæ & ἰχνογραφία, a Græcis dicitur. Frequens est huius dictionis usus apud Vitruuium libro 1. ubi graphidem accipit pro primo illo linearum ductu, & umbrarum delineatione in instrumentis sciotheticis, quam & Sciographiam identidem appellat. Dicta Graphis a stylo, quem Græci γραφίον, & γραφίδα, quoque nominant. Plin. lib. 36. Graphidis uestigia extant in tabulis, ac membranis.

GRAPHIVM, phij, [*Stilo*, Gal. *Pinceau ou autre instrument de quoy on peint ou escrit sur tablettes*. Hisp. *El punçon para de buxar*] γραφίον, stylus ferreus, quo ueteres in cereis pugillaribus solebant scribere. Quid. lib. 1. Amo. Eleg. 11.

Quid digitis opus est graphium lassare tenendo?

GRASSATOR, oris, [*Malandrino, ladrone, assasino da strada*, Gal. *Brigant, destrousseur de gens, getteur de chemins*. Hisp. *Salteador de caminos y robador*] λωποδύτης, proprie dicitur, qui urbis uicos oblidens, obuios aut uestibus, aut pecunia spoliat, quales sunt qui prima face in maioribus urbibus, ministris uestes detrahunt, aut cenas, quas domus ferunt, ui eripiunt, metu uerberum aut mortis intentato. Iuuenalis: Interdum & ferro subitus grassator agit rem. Callistratus 1. capitalium. ff. de pæn. Grassatores, qui prædæ causa id faciunt, proximi latronibus habentur. Suet. in Augusto: Igitur grassatores dispositis per opportuna loca stationibus, inhibuit. Ci. de Fat. Viator a grassatore spoliaretur.

GRASSOR, assaris, [*Assasimare*, Gal. *Assailir, courir sur brigander, destrousser*. Hisp. *Saltear*] si originem spectes, nihil aliud est, quam cum impetu & uehementia incedere. creditur enim frequentatiuum esse a uerbo Grador, frequentissime tamen accipitur pro, uias oblidere, obuiosq. uestibus, aut pecunia, aut alia quauis res spoliare. Festus:

Pestus: Grassari proprie dicuntur latrones vias obidentes. Gradi si quidem ambulare est, unde tractum Grassari, ab impetu gradiendi. Sed cum quis grassatur, id est, cum impetu sine frequenti gradu vadit in aliquem, & bono & malo animo grassari potest. & ideo & in bonam & in malam partem accipi potest: ut apud Sal. in Jug. Imperator viam mortalium animus ad gloriam iuratus via grassatur, Liu. lib. 1. ab urb. Se iure grassari, non in hoc est, iure procedere. Nævius: Nunc sæpe hac eadem grassatus via. Sæpius tamē in deteriorem partem accipitur pro, ut aliquem adoriri. Plau. in Rud. certum est mori, quam hunc pati leonem in me grassari. Cæsar: Grassari in hostes, utat. Liu. li. 2. Trecenti coniuravimus principes iuvenit Romæ, ut in te hac via grassaremur. Grassatur pestis, hoc est cum ingenti clade hominum inualefcit. Oggrassor, contra cum impetu gradior. Plau. in Pœn.

GRASSATIO, a Grassor [Assassinamento. Gal. Course sur un homme, destructionement, briganderie, volerie. Hisp. Aquella obra de saltar.] λωποδύτης, actus ipse grassandi. Pli. lib. 3. ca. 22. Nero nocturnis grassationibus conerberatam faciem illi nens sibi cum thure ceraque.

GRASSATVRA, a, [Assassinamento.] grassatio. Suet. in Tib. Tuendæ pacis a grassaturis, & latrocinij curam habuit.

GRATE, [Gratamente.] Ci. pro Planc. Me & grate, & piæ facere.

GRATES, [Gratie,] χάρις, numero tantum plurali, & in hac tantum terminatione pro gratia, quæ referri debet pro accepto beneficio. Vir. li. 3. Açu. Grates persolvere dignas, Non opis est nostræ. Cic. in Som. Scip. Grates (inquit) tibi ago summe Sol.

GRATIA, gratiæ, [Gratia. Gal. Grace, plaisir, bienfait. Hisp. La gracia ó gratiasidad.] χάρισμα, interdum idem est quod beneficium inde dictum, quod gratis nobis datur. Cice. lib. primo epist. Cum præsertim considerem, nullam esse gratiam, quam u. l. non capere animus meus possit. Ter. in And. Ego Charine neutiquam officium esse liberi puto, Cum is nihil promereat, postulare id gratiæ opponi sibi, hoc est postulare, ut sibi habeatur gratia. Frequenter item Gratia accipitur pro memoria accepti beneficii. Hiuc dicimus agere gratias pro verbis ostendere, nobis aliquid fuisse gratum. Habere autem gratias pertinet ad animum, cum memorem accepti beneficii mentem animumque habeo, & inuicem gratificandi voluntatem. Referre uero gratiam, est factum acceptum beneficium remeriti: ut si a me subleuatus aliquo beneficio, alio me uicissim subleues, gratiam mihi referes. Accipitur & in malam partem pro iniuriæ iniuriæ compensare, & par pari reddere. Cice. in Sal. Non sperasti, mutuam me tibi gratiam relaturum. Referre igitur gratiam, tam in meliorem quam in deteriorem partem sumitur: cum sit, acceptum beneficium, uel iniuriam, re ipsa compensare. Rediusque huic uerbo accusatiuum singularem Gratiam iungimus, quam pluralem Gratiæ. Et contra uicissim dicimus teste Valla, Habere gratias, quam gratiam. Nunquam autem, uel rarissime, Agere gratiam, sed semper fere, Agere gratias. Liu. quinto Bel. Maced. Satiatus tandem complexu filij, Renūciat, inquit, gratias regi me agere: referre gratiam aliam nunc non posse, quam ut suadeam, non ante in aciem descendat, quam in castra me rediisse audierit. Cice. pro Plan. Cui pro me senatus gratias agendas putauit, ego a me gratiam referendam non putem. Interdum afferuntur hæc locutiones per uerba passiuæ, ut, Habetur tibi gratia, & Refertur gratia. Teren. Eun. Et habetur, & refertur a me Thais tibi, ita ut merita es gratia, Vbi Don. Qui habet apud se gratiam, nondum retulit: retulit qui destitit habere. multum ergo hic dixit, Et habetur gratia, & refertur. Quem sensum transiulit Sal. in bellum Jug. Arma, pecuniam sume, utere, & quoad uixeris, nunquam reddidit tibi gratiam putaris, semper apud me integra erit. Cum illo magna est mihi gratia. Cic. ad Lentul. Hoc est, mutuo nos amamus plurimum. Cum bona, & cum mala gratia. Teren. in Phorm. Hæc potius cum bona componantur gratia, quam cum mala. Est gratia, pro ago gratias. Plau. in Men. Gratia est. Esse in gratia, pro gratiosum esse, & gratia aliquid ualere. Cice. ad Atti. lib. 2. Erit nebulo iste cum his dynastis in gratia. Facere gratiam, hoc est ex iure strictiori aliquid imminuere uel remittere aliquid, quod sibi debeatur. Vnde facere gratiam iusiurandi, est iusiurandum remittere. Plau. in Rud. Iusiurandi uolo gratiam facias. Liu. lib. tertio Omnium tibi quæ impie nefarieque per biennium alia super alia, es ausus, gratiam tibi faciō. Accipitur interdum pro fauore, Sal. in Jug. Ita bonum publicum priuata gratia deuicium. Hinc inire gratiam ab aliquo, est fauorem eius emereri. Teren. in Eunuch. Adibo, atque eo gratiam hanc, quam uideo uelle, inibo. Vbi Dona. Gratiam inire, est dare beneficium, ac per hoc, inire gratiam id est amicitiam. Recipimus in gratiam cum, qui uult nobis reconciliari, cum aliquando fuerit inimicus. Cic. pro Rab. Quem enim ex tantis inimicitij receptum in gratiam summo studio defenderim, hunc afflictum uiolare non debeo. Redire in gratiam, est reconciliari. Cic. ad Atti. lib. 1. Cum Luceio in gratiam redi, Gratia pro causa, ratione, siue occasione, idque in ablatiuo duntaxat. Teren. in And. Hic nunc me credit aliquam

sibi fallaciam portare, & ea me hic restitisse gratia. Vbi Donat. Gratiam ueteres pro causa ponebant. Sal. rem omnem aperit, cuius gratia mittebatur. Poetæ tres gratias finxerunt, Iouis, & Auctonocæ, siue potius Liberi patris & Veneris filias, quæ χάριτες, a Græcis appellantur: quarum unam Aglaiam nominant ab hilaritate, seu lætitia: quod hilariter præstandum sit beneficium: secundam Thaliām, a uiriditate: quod beneficij memoria semper uiuere debeat, & nunquam marcescere: tertiam Euphrosinē, ab oblatione, eo quod non minus in dando beneficio, quam in accipiēdo nos delectari conueniat. Harum una auersa pingitur: duæ ad nos conuersæ: quo illud significatur, duplicem pro accepto beneficio gratiam rependi oportere. Nudæ sunt: beneficia enim sine fuco esse oportet. Connexæ, quod beneficium semper beneficium pariat, quodque perpetuum esse debeat beneuolentiæ fœdus. Hilaritales, n. esse debemus in dandis accipiendis que beneficijs. Iuue nos: beneficii enim accepti gratia senescere non debet, sed perpetuo florere. Virgines sunt, & in Acidalio Orchomeni fonte lauantur, uel quod plura beneficia esse nullamque retributionis spem habere, uel quod nihil turpe rogare oporteat.

GRATIFICATIO, onis, χάρισμα, Ci. de Nat. De. Vos autem quid mali datis, cum imbecillitate, gratificationem, & beneuolentiā ponitis? impudens gratificatio. Idem 3. de leg. Agr.

GRATIFICOR, aris, [Par cosa grata, gratificare. Gal. Faire bien, plaisir ou service, faire au gré, ou chose agreable. Hisp. Gratificar al menor en gracia.] χαρίζομαι, χάρις, obsequium gratiam facio. Cice. Len. Quod Pompeio se gratificari putant. Differunt tamen Gratificari, & gratum facere: quod Gratificari in se contineat quiddam maius: est enim beneficium esse. unde Ci. lib. 1. de Nat. Deo. ait. Deum hominibus gratificari, non gratum facere: quasi Gratificari sit beneficium conferre, Gratum facere, obsequi & inseruire. Ci. Si hunc iuueris, gratissimum mihi feceris.

GRATIOSVS, oſa, oſum, [Grato. Gal. Agreeable, fauori, qui est en grace & credit, cortisjan, gratieux. Hisp. Gracioso, que recibe aquellas gracias.] χαρίσιος, χαρίσιος, qui gratia apud omnes plurimum ualeat. Cic. Lent. Vehementer confidit se his nostris litteris apud te gratiosum fore: id est, ualde gratum. Ci. pro Mur. Nil tibi consulatum petenti a me defuit, quod esset aut ab amico, aut a gratioso, aut a consule postulandum.

GRATIOSAMENTE, [Gratiosamente. Gal. Gratiusement, par faueur. Hisp. Gracioso mente, por fauor.] χαρίστως, cum gratia. Vlp. l. tutor qui repertorium §. competet. ff. de amic. tut. Si neque sordide, neque gratiose, sed non bonam conditionem elegerint?

GRATE, [Gratamente. Gal. Agreeablement, avec reconnaissance du plaisir ou du bien fait. Hisp. Agraciedicamente.] ἀγροπρόνος, grato animo. Cice. pro Plan. confiteare aliquando, quod faciam, me & grate & piæ facere.

GRATIS, [Senza premio, senza pagamento. Gal. Pour neant, sans espoir de recompence. Hi. Debalde, de gracia, ó sin merito ó precio.] δωρεάν, ἄπο κτά, gratuito, sine premio, aut pretio. Ci. in Verr. Gratis prætor factus est. Suet. de Clar. gram. Sunt qui tradant, tanta uim honestate præditum, ut temporibus Syllanis proscriptionum liberos gratis, & sine mercede ulla in disciplinam receperit. Gratis, & Pretio, contraria. Cice. pro Rosc. Com. Questus est Satorius, communem factum esse gratis cum Roscio. Aliquando significat sponte, unde deducitur Ingratus, ἀκρίτος, inuite, non ultro. quia ultronea grata sunt. ingrata, quæ ab inuitis & reculantibus fiunt. Teren. in Eun. Opus faciam, ut defatiget usque, ingratum ut dormiam. Ci. pro Quinctio: Exprimendum inuite atque ingratum quod non debet.

GRATOR, aris, [Ringratiare, allegrarsi. Gal. S'esouir, du bien auenu. Hisp. Alegrarse con otro por su bien.] ταιδίουαι, idem quod Gratulor, hoc est, ob felicitatem uel comoda alterius, læticiam meam testor. Virgil. 4. Aeneid. Inueni germana uiam, grate forori. Dicitur quis sibi gratari, cum ob prosperum rei alicuius successum, secum lætatur. Ouid. octauo Metam. Totoque libens mihi pectore grator. Gratari superis, est diis gratias agere, & ob felicem rei alicuius successum sacrificare, Ouid. secundo Fast. Gratare Iliacis, thuraque pone focus. Hinc Gratabundus, a, um, idem quod Gratulabundus. Tac. lib. 17. Et proximi militum gratabundi respondent.

GRATVITO, [Senza premio] αὐτῷ, gratis. Ci. 2. Off. Causas gratuito defendere,

GRATVITVS, tā, tum, p. c. [Senza premio] αὐτῷ, quod datur gratis, id est sine premio, aut pretio: Ci. 1. de leg. Quid liberalitas? gratuita non est, an mercenaria?

GRATVLTATIO, onis, [Allegrarsi, congratulatione. Gal. La joye qu'on me ne da bien & prosperite aux autres ou enous. Hisp. Aquella obra de alegrarse con otro.] ταιδίουαι, modo significat testationem gaudij ob felicem alicuius successum. Cic. Atti Mihi facta statim est gratulatio. Modo idem est quod gratiarum actio. quæ a senatu nomine alicuius Imperatoris, qui rem in bello feliciter gesserat, ad omnium

dtorum templa solet decerni. Ci. in Cat. mihi uni conseruatæ rei pu. gratulationem decreuistis.

GRATULOR, tris, ri, [Rallegrarsi, congratularsi. Gal. Dire & monstrier qu'on s'esionit du bien & prosperite auenue. Hisp. Alegrarse con otro por su bien, y gexarse de algun bien.] συμυδουαι, τὸ ὑγαπᾶν, est testari uerbis, se, gaudere de fortuna & felicitate alterius, seu sua, tanquam alterius. Triplicem fere habet constructionem. Interdum enim absolute ponitur sine aliquo casu a tergo. Ouid. 3. de Art. Am. Ego nunc me denique natum Gratulor. Interdum solo datiuo contentum est. Trebonius Ciceroni lib. 12. Tibi, quod uere facere possunt, libenter quoque gratulor. Nonnunquam etiam accusatiuum habet cum datiuo. Ci. 2. Ver. Appellat hominem, & ei uoce maxima uictoriam gratulatur. Inuenitur etiam aliquando cum solo accusatiuo, ita tamen, ut datiuus subaudiatur. Ter. in Eunu. Aduertum gratulantur. Conuertitur aliquando accusatiuus in ablatiuum cum præpositione. Ci. Lentulo: Quod mihi de nostro statu gratularis, minime miramur. Interdum etiã sine præpositione. Caelius Cic. Gratulor tibi affinitate uiri medijsfidius optimi. Accipitur præterea Gratulari pro, superis pro re bene gesta gratias agere, & quemadmodum triumphantes solebant, qui equis albis, curruque aurato in Capitolium uecti: Ioui pro felici rerum successu taurum immolabant. Ennius in Hecuba Iuppiter tibi summe, tandem male re gesta gratulor. Lilius: Triumphantes in Capitolium ascendebant, Ioui Opt. Max. gratulor.

GRATVLABVNDVS, gratulans. Gel. lib. 3. ca. 15.

GRATVS, ti, [Grato. Gal. Agreeable, qui n'espoint ingrât, mais reconnoit le plaisir q'on luy a fait. Hisp. Agradedido a aplazible.] δὲ γυωτῶν, qui gratiam pro beneficio refert, uel saltem memor est accepti beneficij. Ci. 1. d. Leg. Gratus est, qui in referenda gratia non commodum, sed eum ipsum, cui refert gratiam, cernit. Idem: Tu quam gratus ergi me fueris, pfe existimare potes. Cic. Plan. Re ipsa atque animo gratissimus. Gratus interdum idem, est, quod iucundus. Liu. 2. ab Vrb. Gratae in uulgus leges fuere: Teren. And. Et id gratum fuisse aduersum te, habeo gratiam. Gratum facere obsequi & inseruire. Ci. li. 13. Ep Si hunc iuueris, gratissimum mihi feceris. In gratus, ἀγρωτῶν, ὁ ἐχθρὸς.

GRAVATE, aduerb. [Gravofamente.] ἀκρωτῶν, ἀκρωτῶν, inuite, non libentur. Plin. in Bact. Quam grauare pater dedit. Ci. pro Palbo; Benigne non grauare.

GRAVATIM, [Gravofamente. Gal. A reget. Hisp. Gravamente] ἀκρωτῶν, idem quod grauare. Liu. ab Vrbe. Haud grauacim socia arma Rutulis iunxit.

GRAVCASYM, Caucasum montem nominat et Scythæ, quod illorum lingua significat niue candidum. Plin. li. 6. ca. 17.

GRAVEDINOSVS, a, uni, κροτῶν, κροτῶν, non solum qui grauedine infestatur, sed etiã qui ad eum morbum est procliuior. Ci. 4. Tusc. Dicimus quosdam grauedinosos, quosdam torminosos, non quia iam sint, sed quia sæpe sunt. Plin. li. 18. ca. 15. appellat eruum grauedinofum, quod bobus in pabulo grauedinem facit.

GRAVEDO, inis, κροτῶν, capitis morbus, cum humor crassior ex cerebro in nares decumbit, easque claudit, uocem obtundens, & tulsim siccam mouens. Cels. lib. 4. ca. 2. Aliud a destillatione malû, quamuis non multum distans, grauedo est. Hæc nares claudit, uocem obtundit, tulsim siccam mouet, sub eadem falsa est salina, τῶν αὐτῶν, uocat Hippocrates: nunc uideo apud Græcos in grauedo hoc nomen seruari: destillationes κατὰ τὰς ὕδρας, appellari. Plin. in An. Quasi grauedo profuât. Cic. At. li. 6. Grauedini omni ratione, subuenit. Plin. li. 23. Grauedinem capiti faciunt.

GRAVEOLENS, graueolentis [Puχολente] δὲ τῶν, quod male olet. Virg. 4. Aen. ad fauces graueolentis Auerni.

GRAVEOLENTIA, æ, [Puχολη] δὲ τῶν, grauis odor. Plin. lib. 20. cap. 9.

GRAUESCO, scis, [Aggruarsi, fassi graue. Gal. Deuenir pesant, se rengreger, s'apesantir. Hisp. Hazerse pesado.] ἐρρωμῶν, ἑρρωμῶν, grauiæ fio, oneror. Virg. lib. 3. Geor. Nec nuncus interca fœtu nemus omne grauescit. Id est, oneratur. Plin. lib. 11. cap. 41. Cameli lac habent, donec iterum grauescant. Hoc est grauidæ fiant, & prægnantes. Valerudo, grauescit, id est, grauior fit. Tacit. lib. primo: Grauesere ualctudo Augusti. Idem li. 14. Malis publicis in dies grauescentibus. Aggrauesco, & ingrauesco, suo loco.

GRAVIDVS, da, dum, [Carico, grauido Gal. Plein & pesant, Hisp. Cosa pesada.] ἐμπετος, onustus, grauis. Plaut. in Truc Neu qui manus attulerit steriles intra nos. Grauidas foras exportet. Sed hoc translaticium est, proprie enim mulier dicitur grauida. Ci. pro Clu. Cum mulier esset grauida, & iam appropinquare partus uideretur. Alius grauida, Oui 2. Am. ele. 14.

GRAVIDITAS, atis, [Grauidezza. Gal. Grossesse, engroissement de femelle, partee.] ἠνῆς, prægnatio: conceptio. Ci. 1. de Na. Ipse sol, mundum omn. in sua luce compleat, ab eo que luna illuminata grauiditates, & partus afferat.

GRAVIDO, grauidas, [Ingruidare. G. i. Ingroffir une femelle. Hisp. Empreñar.] ἐμπετος, ἠνῆς, proprie est mulierem grauidam reddere quã uis etiam ad alia transferatur, Ci. de Nat. Terra grauidata seminibus omnia parit. Cæcilius in Tyche: Hic te inhoneste grauidauit probro. ionerauit.

GRAVIS, & hoc Graue, [Graue, ponderoso. Gal. Pesant, fâcheux, graue. Hisp. Cosa graue, molesta y pesada.] βαρύ, significat ponderosum, quod scilicet suapte natura deorium fertur: cui opponitur leue, cuius natura est lursum ferri. Virgil. primo Georg. Vomis & inflexi primum graue robur aratri. Per translationem dicitur morbus grauis, senectus grauis, id est molesta, quoniam qui molestiam ex senectute, morbo, cæterisque huiusmodi sentiunt, quasi onere intolerabili premuntur, quod cupide uellent deponere. Cic. in Cato. quod nunquam senectutem tibi grauem esse senserim. Grauis item accipitur pro constanti & seuro, quadamque auctoritate & reuerentia pleno, quod Græci dicunt σεμνόν, quæ significatio inde ducta est, quod, quemadmodum grauias & maiora onera non facile loco mouentur, ita homines seueri & constantes nec minis, nec precibus ab æquitate auelluntur. Cic. de Orat. Vir auctoritate grauis. Idem in Hortensio: Quid aut Herodoto dulcius, aut Thucidide grauius? Grauitas σεμνότης, pro firmitate ac constantia animi, ac in uultu, moribus, uerbis, rebusque agendis, quadam seueritate. Sed de hoc latius infra suo loco. Varijs alijs modis dicitur Graue, sed ad hos reduci possunt. Nam ponitur pro pernicioso, acerbo, nocente. Cic. lib. tertio Offic. Grauem aduersarium imperij sustulissent. Pro forti & robusto. Virg. lib. quinto. Prima pares ineunt grauibus certamina remis. Pro grandæuo. Idem quinto Aen. Hic grauis Entellum dictis castigat Acestes. Pro utili, solido, firmo, constante. Cic. primo Offic. Ut iam sint alia grauiora, atque meliora. Pro tristi. Virgil. lib. 8. Grauior ne nuncius aures Vulnereret. Aes graue, a Romanis dicebatur æs rude, & quod non erat signatum: idcirco, quod non numero, sed pondere in solutionem cederet. Liu. li. 4. ab Vrb. Aes graue plaustris quidam ad ærarium conuenientes, speciosam collationem faciebant. Pro eodem etiam æs rude dicitur a Plin. 33. c. 3. Seruius, inquit, rex primus signauit æs. antea rudi usos Romæ, Re meus tradit. Pro necessario Lucil. lib. 2. 9. Habeasque animo, mihi admodum causam grauem fore, quæ me ab ullo commodo abducat tuo. Pro pleno. Virgil. primo Aen. Tum pietate grauem ac meritis si forte uirum quem Confexere, silent. Pro fœuendo, & fructifero Idem: Quid labor aut beneficia iuuant? quid nomere terras, Inuertisse graues? Pro multo, Var. apud Nonium: Vbi graues pascantur & alantur pauonum greges. Sal. li. 3. Cœpit per omnem prouinciam graue pretium fructibus esse. Pro amaro Var. Quinquatribus, ut citat Nonius, Abinthium ut bibam graue & castoreum. Nonnunquam etiam pro grauido. Vir. 1. Aen. Sacerdos Marte grauis.

GRAVISCARE, Prolemæo, castellum est in Thuscia, quod hodie Montem altum uocant: ita dictum ab aeris grauitate. Vir. 2. Aen. Intempestæque Grauiscæ.

GRAUITAS, atis, [Grauezza, peso. Gal. Pesanteur, grauité. Hisp. Graueza, pesadumbre y molestia.] βαρύς, βαρύντης, idem quod pondus, siue ponderositas. Cice. primo de Nat. De. Tanta contentio grauitatis, & ponderum. Accipitur & pro constantia quam Græci σεμνότητα, uocant. Cic. Att. li. 10. Tu cum Sexto Seruali grauitatem eandem, quam mihi præcipis. Grauitas morbi, id est magnitudo, apud Cice. 2. de Nat. Deo. Grauitas cæli, id est intemperies aeris. Idem Att. lib. 11.

GRAUITER, [Grauemente, molestamente, seueramente. Gal. Griefuement, grauement. Hisp. Graue y pesadamente.] ἐρρωμῶν, δὲ τῶν, idem quod moleste. Salin Cice. Grauitet & iniquo animo paterer maledicta tua M. Tulli. Accipitur item pro honorifice, & cum quadam auctoritate. Cice. de Orat. Thucydides res gestas narrat, grauitet sane, & probe. Interdum pro ualde, Cæcilius Plotio, ut citat Nonius: Placere occupit grauitet, postquam est mortua. Ci. in Catil. Sime meis ciuibus suspectum tam grauitet atque infensum uiderem. Sic Grauitet ægrotare id est periculose, apud eundem primo Offic.

GRAVO, as, [Grauare, caricare. Gal. Greuer, charger. Hisp. Agrauar, hazer pesado a otro.] ἐρρωμῶν, βαρύνω, proprie idem quod onero, siue graue reddo. Cice. 2. de Diuin. Jam uero semper miridis, scilicet quo grauata Lentiscus triplici solita grandescere fœtu. Liu. 5. Belli Puni. Grauatibus omnibus uino somnoque. Caput grauatum: hoc est, grauedine laborans. Colum. lib. sexto cap. 9. Signa febricitantis manantes lacrymæ, grauatum caput, oculi compressi. Interdum Grauare accipitur pro, molestia afficere. Virg. secundo Aen. Nunc laboris grauabit. Nonnunquam etiam pro grauius & molestius aliquid reddere Ouid. 5. Trist. Eleg. 11. At tunc fortunam cuius uocor exul, abhorre, Nomine mendaci parce grauare meam. Hinc Aggrauo, grauius efficio. Col. lib. primo: Ratio rustici aggrauatur exiguo profectu operis. Degrauo, deorsum grauo, Idem. li. 1. deg. 2.

- degrauatū pondere suo præceps attrahet. Vir. li. 3. Aen. Degrauat Aetna caput. Ingrauo, & Prægrauo, ual de grauo. libr. 8. Bel. Macc. Cum prægrauaret multitudo, credere sententiam cepit. Et lib. 7. One rata & prægrauata telis corpora.
- GRAVOR**, ris, [*Aggravarsi, hauer a male. Gal. Estre graue faire, a regret & ennuy. Hisp. Ser graue, ha zerse pesado.*] ἄρρωστος, ἄρρωστος, deponēs, offendor, & grauitur fero. Plau. in Triu. Non grauabor, faciam ita ut uis. Cicer. de Anic. Ego non grauaer, si mihi ipse considerem. Liu. 1. ab Vebe: Minus tamen plebs grauabatur, se templa deum ædificare manibus suis. Grauari cum accus. Quint. lib. 1. ca. 2. Quæ si quis grauabitur, non rationi defuerit, sed oneri. Lucre. Romanos odere omnes, dominos que grauantur. hoc est, grauitur ferunt dominos. Grauatus, participium, Plau. in Rud. Haud grauatam Patronam exequuntur. Id est, quæ facit, quod ab ea petitur, non inuita. Est etiam Grauor uerbum passiuū a uerbo grauo, post se exigens ablatiuum: ut, Lentiscus triplici foetu grauata, apud Cic. 2. de Diuin.
- REGALIS**, le, [*Di uno istesso grege, compagno. Gal. Qui est du troupeau. Hisp. Cosa rebanada, de un mesmo grey.*] ἀγροαίος, ex eodem grege. Var. li. 2. de Re rust. Equi boni figura signa sunt, si cum gregalibus in pabulo contendit in currendo. Dicitur quoque de hominibus: idque fere in deteriore partem. Ci. pro Domo: Quod uos Catilina gregales dicere solebatis.
- REGARI** vs, a, um, [*Di grege. Gal. Du troupeau, de la troupe. Hisp. Cosa mandada.*] ἀγροαίος, ex grege: ut, gregarius bos, qui adhuc in grege pascitur, nondum iugo domitus: gregarius miles nō electus, sed tumultuarie collectus. Ci. pro Planc. At id gregarii milites faciūt inuicti. Col. in Præf. lib. 6.
- REGATIM**, [*Aschiera. Gal. Par troupeaux & bandes.*] ἀγροαίος, per diuersos greges. Varro lib. 4. de Ling. 1a Lat. Graculi gregatim uolitant. Pl. lib. 8. ca. 5. Elephanti gregatim semper ingrediuntur. Trās fertur & ad homines. Ci. 7. Ver. Cives Romanos gregatim coniectos in latomias.
- REGO**, gas, [*Congregare, aggregare, raccogliere.*] ἀγροαίος, a Grex deductum, colligo, congreco. Composita magis in usu sunt: ut, Abgreco, a grege abduco. Aggreco, adiungo. Lact. lib. 4. Homerus sum mum illum Iouem de monibus aggregauit. Congreco, coniungo, & quasi in eundem gregem compello. Idem in eodem: Alium libi populum fideliorum ex alienigenis congregaret. Segreco, separo, diuido. Festus: Segregare, est ex pluribus gregibus partes seduce re. Disgreco, dispergo.
- GREMIUM**, [*Grembo, seno. Gal. Lo giron. Hisp. El regazo.*] est inter complexum femorum, seminum uel: in quo complexu mulieres concipere solent. Differt autem a sinu, quoniam sinus est intra pectoris brachiorumque complexum: unde sinus uestium: quales erant tunice Romanorum: & modo quorundam religiosorum supra cincturam laxitas illa uestis, quæ cingulum operit. Littora quoque curua, & quasi brachiis mare amplectentia, sinus uocamus. Et per translationem gremium terræ appellamus cum semen suscipit, conceptumque retinet, quasi uiuentem foetum postea paritura. Quare cum lactantur infantes, ad sinum admouentur: pueri uero iam facti a sedentibus matribus, unque cum illis blandiuntur ad gremium accipi solent: ut Cic. in Bruto: Filius in gremio matris educatus. Virgil. 1. Aene. de cupidine sub imagine pueri Ascanij. Gremio fouer incia Dido. Quin etiam matres nutrices uel cū super genua collocant infantem, aut extremis uestibus repositum, & ad uterum usque sublatum gestant, in gremio magis, quam in sinu gestare dicuntur: ut idem de eodem: Et forum gremio Dea tollit in altos Idalix lucos.
- GRESSVS**, sa, sum, [*Andare.*] βεβήσις, parti. a Gradior. Vir. 6. Ae. Et pariter gressi per opaca uiarum.
- GRESSVS**, sus, [*L'andare. Gal. Marchure, marche, pas, allure. Hisp. El passo de la obra de andar.*] βήσις, incessus, ambulatio. Cic. 1. Offi. cauendum est, ne tarditatibus utamur ingressu mollioribus. Virg. 3. Geor. Insultare solo, & gressus glomerare superbos.
- GREG**, gregis, [*Gregge, greggia. Gal. Troupeau de bestes. Hisp. Grey de manada, rebano como de ouejas o cabras.*] ἀγροαίος, differt ab Armento, teste Valla, lib. 2. cap. 24. quod Grex minorum animalium sit congregatio, ut ouium, porcorum, caprarum: Armentum maiorū, ut camelorum, bouum, equorum. Virg. 3. Geor. Hæc satis armentis: superat pars altera curæ, Lanigeros agitare greges, hirtasq; capellas. Inuenitur tamen quandoque Grex de maioribus dicitur: ut de bouibus, equabus, & similibus: sed tunc fere habet adiunctum nomen adiectiuum, aut genitiuum determinantem, aut potius detorquentem eius significationem ad rem aliquam, pro qua, si solum posset esset, non ita apte acciperetur. Vir. eclo. 6. Aut aliquam in magno sequitur grege. Vbi adiectiuum Magno, efficit, ut Grex accipiatur pro armento. Sic Horat. cum uellet significare bouum armenta, dixit, Greges mugientium. Item Cicer. tertio Phil. cedit greges armentorum. Idem 2. Verr. Greges equarum abigendos curasse. Ex his itaque exemplis omnino dicendum uidetur, gregis appel-
- latio nem generaliore esse quam armenti. hoc enim de maioribus duntaxat animalibus dicitur, illud autem quoties solum ponitur, fere de minoribus, cum adiuncto autem, etiam de maioribus. Neque solum pro quadrupedum congregatione, uerum etiam pro auium, atque ad 20 ipsorum hominum multitudinem accipitur. Horat. 1. episto. 3. Ne, si forte suas repetitum uenerit olim Grex auium plumas, moueat cornicula risam Furtiuis nudata coloribus. Terent. in Eunuc. Vnum etiam hoc uos oro, ut me in gregem uestrum recipiatis: Sed hæc significationes improprie sunt, & translatiue.
- GRYPHVS**, phi, [*Reze,*] γριφος, rete, sagna, item ænigma, hoc est, sermo ita implicitus, ut facile dissolui non queat. Gel. li. 1. cap. 2.
- ***GRONITVS**, populi sunt Hispanix Tarraconensis, ad Durium amnem, quorum meminit Pomponius lib. 3.
- GROSSVS**, exiguus ficus. Col. de Arb. cap. 21.
- GROSSVS**, grossi, masc. uel fœm. gene. [*Richi che non si maturano mai. Gal. une figue qui n'est encore, meures. Hisp. Higo aun no maduro.*] ὀλυνθός, ficus immaturus. Pl. li. 13. ca. 7. Grossus non maturefecit. Cels. li. 5. Grossi in aqua cocti. Pl. li. 15. cap. 18. Deprehensos in his hieme grossos. Idem li. 13. cap. 7.
- GRUES**, [*eru. Gal. Vne gru. Hisp. La grulla.*] γέρας, aues, minime foliua gæ, quæ non se segregant, siue cum uolant, siue cum pascuntur: a loro uocis ita dicta. Excubias nocte diuidunt, capite subter alam condito dormiunt, alternis pedibus insistentes. uolantibus autem ordine quodam, yliterata faciunt: quod Palamedem primum deprehendisse ferunt. unde & Palamedis aues appellantur a Martiale. Vir. li. 1. Georg. Strymonia dant signa grues. Mira de gruibus apud Pl. li. 10. cap. 23.
- GRUMA**, mæ, ἄδιδυμ, mensura quædam, quæ flexæ uiz ad lineam dirigitur, ut est agrorum & similitum. unde apud Ennium li. 17. referente Nonio, legitur grumam dirigere. Hinc deponens Degrumor, aris, pro dirigere ad exigentiam grumæ. Lucil. Viam que degrumaris. Dicuntur præterea Grumæ, Teste Nonio, quadriuia, in quibus quatuor directæ conueniunt uiz.
- GRUMVS**, mi, [*Mucchio, monticello. Gal. Grumeau, petit monceau ou amas. Hisp. El cerro, mota de monton de tierra. γρόμβος, terræ collectio minor tunulo, quem etiam ciuulum uocamus. Col. lib. 2. c. 18. Grumos dissipabimus. Grumus salis. Pl. lib. 3. c. 4. Torretur cum salis grumo. Diminutiuum est grumulus. Pl. li. 19. cap. 6.*
- GRUNDIBVS**, γυλλίζων, ueteres dicebant, quod nos grunnire dicimus. Claud. lib. annualium 15. ut citat Nonius: Grundibat grauitur pecus suillum. Hinc Grundules lares dictos accepimus, quos Romulus constituisse dicitur in honorem scrophæ, quæ triginta pepererat porcos. Cassius Heniina: Sus parit porcos triginta, cuius rei sanum fecerunt laribus grundulibus.
- GRUNNITVS**, tus, [*Grunnito. Gal. Gronnement, grondement. Hisp. A quel grunnido.*] γυλλίζων, ὄσμοσ, Ci. 5. Tul. Nec grunnitum audit, cum macatur sus.
- GRUO**, gruis, grui, [*Far uoce di gru. Gal. Gruir, chanter comme la grue. Hisp. Cantar la grulla.*] γυλλίζων, de gruibus dicitur, ut Grunnio de suisibus. Hinc Congruo, pro conuenio. Ter. in Heau: Concede hinc domum, ne nos inter nos congruere sentiant. Hinc & Congruus, grua, gruum, & uerbum Ingruo, suis locis.
- GRVS**, is, [*Grū.*] Cice. de Nat. Grues in tergo præuolantium capita reponunt.
- GRYLLVS**, li, [*Grillo Gal. Vn gryllon on crimon. Hisp. El grillo.*] γρύλλος, genus est locustæ, simile cicadæ, longiori tamen corpore, ubique gentium pernicies agris, retro ambulat, terram terebrat, & noctu stridet: unde & nomen accepit. Pl. li. 29. ca. 6. Auribus prodest gryllus cum sua terra effossus, & illitus. Magnam auctoritatem huic animalis perhibet Nigidius, maiorem Magi, quoniam retro ambulat, terramque terebrat, stridat noctibus.
- GRYNEVS**, a, um, [*Di Apollo.*] γρυνεός, cognomen Apollinis, inditum a Gryneo nemore iuxta Clazomenem Asiae ciuitatē, in quo Apollo colebatur. Virg. 6. Eclo. His tibi Grynei nemoris dicitur origo. Vbi Ser. Gryneum nemus est in finibus Aeolidis, Apollini consecratum. Dicitur etiam a Gryneo uicino oppidulo, Str. lib. 13.
- GRYPHVS**, [*Gal. Griffons. Hisp. Griphos.*] γρηίτες, qui & Gryphi, animalia pennata, & quadrupedia: omni ex parte leones: alis tantum & facie aquilis similia, equis uehementer infesta. Vir. Eclo. 8. Iungantur iam gryphes equis. Plin. libro 10. cap. 49. Pegasos equino capite uolucres, & gryphas auritos aduncitate rostri, fabulosos reor: illos in Scythia, hos in Aethiopia. Singularis nominatiuus est Gryps, griphis, uel Gryphus, gryphi. prioris iam dedimus aliquot exempla. posterioris testimonium est apud Plin. libr. 7. cap. 2. Arimaspi assidue bellum gerunt cum gryphis, ferarum uolucris genere.

GRYPHVS, [Colui che ha il naso aquilino. Gal. Qui a le nez aquilin ou crochu. Hisp. El que tien la nariz corua o aguileña.] γρυπός, hinc aspiratio ne dicitur qui nasum habet aduncum. fortassis a gryphorum similitudine quos Græci, γρυπας, uocant. feruntur enim gryphes rotum habere incuruatum in morem aquilæ.

G A N T E V

GVBERNACVLVM, li. [Temone. Gal. Le gouvernail d'un nauire. Hisp. Gouernalle de nauo.] κυβερνήτης, ou clauus nauis, quo illa gubernatur, & regitur. Cice. secundo de Inuent. Hic ille naufragus ad gubernacula accersit. Per translationem accipitur pro administratione. Cicer, pro Domo: Cum senatum a gubernaculis deiecisses, populum e nauis exturbasses. Reipub. gubernacula tractare, apud eundem pro Sextio. Gubernacula uitæ: apud Plin. lib. 11. cap. 37. Legitur & Gubernaculum; per syncope. Vir. 6. Aen. Nanque gubernaculum multa ui forte reuulsum.

GVBERNATIO, opis. [Gouerno. administratione. Gal. Gouvernement. Hisp. Gouernamiento, aquella obra de gouernar o regir.] κυβερνήσις, proprie de nauis directione dicitur, quamuis per translationem pro quauis administratione capiat. Cice. 4. de Fin. Et si in ipsa gubernatione nauis est eueria. Idem 3. in Catil. Vix uideretur humani consilii tantarum rerum gubernatio esse potuisse.

GVBERNATOR, oris. [Temonero. gouernatore. Gal. Gouverneur. Hisp. Gouernador o regidor.] κυβερνήτης, rector nauis, qui clauum moderat. Cicer. de Sen. Gubernator clauum tenens sedet in puppi. Idem 7. Phil. Summi gubernatores in magnis tempestatibus a uectoribus aduocari solent. Gubernator equorum. Quin. li. 8. cap. 6. Translatio est, cum in rebus, animalibusue aliud pro alio ponitur: ut de agitatore: Gubernator magna contorfit equum ui. Custos & Gubernator reip. Idem 7. Ver.

GVBERNATRIX, [Gouernatrice. Gal. Gouverneresse ou gouernante. Hisp. La gouernadora o regidora.] Cic. de Orat. Eloquencia gubernatrix ciuitatum.

GVBERNO, [Reggere. gouernare, ammaestrare. Gal. Gouverner. Hisp. Gouernar o regir.] κυβερνώω, proprie nauim rego. Cice. 1. Offi. Vt si nauitæ certent, quis eorum potissimum gubernaret. Per translationem pro moderat, admittit. Ci. Curioni: Teque hortor, ut omnia gubernes, ac moderere prudentia tua. Idem Att. lib. 6. Sed hæc Deus aliquis gubernat.

GVLA, læ. [Gola. Gal. Gueule, conduit par le quel on auale ce qu'on doit manger. Hisp. La berrera con que tragamos.] οισοράγιος, est fistula colli interior, constat ex carne & neruo, per quam cibus & potus in uentriculum defluit: Græci οισοράγιον, appellant. Plin. lib. 11. cap. 37. Inuenitur nonnunquam Gula pro anteriore parte colli, quam iugulum uocamus. Sal. in Catil. Laqueo gulam fregere. Cicer. 6. in Verr. Quem obtorta gula in uincula abripi iussit. Sed in hac significatione uix inuenies in medicorum aut physiorum scriptis. Illi enim Gulam, ut iam diximus, accipiunt pro fistula illa, qua cibus & potus in stomachum demittitur. unde etiam per translationem accipitur pro ueracitate: Iuu. Quanta est gula quæ sibi totos Ponit apros.

GVLLIOCAE, nucum iuglandum summa & uiridantia putamina, Felus.

GVLOSE, Col. in Præf. lib. 1. Contemptissimorum uitiorum officinas gulosus condiendi cibos. De gulo, las, suo loco.

GVLOSVS, a, um. [Golofo. Gal. Goumant. glout. goulu. Hisp. Cosa golosa o glotona.] γαστριμαργός, qui est deditus gulæ uitio. Mar. li. 8.

GVMMATA, arbores dicuntur, quæ gummi producant. Palladius, In cerasis hoc seruandum est, & in omnibus gummatis.

GVMMI, [Gomma. Gal. Gomme. Hisp. La goma.] κόμμι, indeclinabile, & Gummis gene. fœm. est gutta uiscosa ex arboribus quibusdam per corticem diffusus. Plin. libro 13. cap. 11. Gummi optimum esse ex Aegypcia spina conuenit. Cice. de Fin. Compellans gummam ex ordine nostras. Col. lib. 12. ca. 50. Noua dolia liquida gummi perluere.

GVMMINVS, gummina, num. [Di gomma.] κόμμινον, ex gummi confectum: ut, Gummimum oleum. neruis in primis utile, teste Plin. lib. 15. cap. 6.

GVMMITIO, κόμμιωσις, illinitio quædam ex glutinoso illo arborum succo, quæ dolijs fieri solebat. Plin. li. 16. Multi, cum semel noua dolia uel serias crassa gummi liuerunt, una in perpetuum gummitione contenti sunt.

GVMMOSVS, a, um. [Gommoso.] quod multum gummi habet. Plin. lib. 12. cap. 9.

GVRDVS, di. [Balordo. Gal. sot. gourd. Hisp. Loco d' bono.] pro stolido, uox est Hispanica. Quinct. li. 1. ca. 5.

GVRGES, gitis. [Gorgo. Gal. Un gouffier d'eau, profondeur d'eau. Hisp. Lugar profundo e nel agua e nel lago.] δὴν ἀπυρσις, proprie locus est in flumine profundus, in quo aqua uertitur: quamuis generaliter de omni quarum congerit dicatur, & de ipso etiam mari. Mart. lib. primo: Raptus flumino uenit de gurgite piscis. Plin. lib. octauo, c. 5. Ne crescat gurgitis altitudo. Virg. 1. Aen. Apparent rari nau

tes in gurgite nauis. Ponitur etiam translate pro homine insatiabili aut alia quauis re inexplebili. Ci. in Piso. Ille gurgites, atque he luo. Idem in Arusp. Resp. Quæ unquam Charybdis tantos exhaurire gurgites posset?

GVRGVLIO, onis, siue potius Curculio γαργαλιών, a rei anatomice peritis uocatur caruncula quædam in fine palati ad fauces dependens inter tonsillas, quam alio nomine columellam appellamus. Varro. lib. 2. de re rust. c. 3. uidetur posuisse pro colli parte anteriore, quam & Guttur appellat. Collo, inquit, breui, gurgulione longiore. Rursus Gurgulio, uermis quidam, qui in horrets nascens frumentum absument, γαργαλις, sic dictus, quod totus sit guttur. Virg. li. 1. Geor. Populatque ingentem farris aceruum Gurgulio. Rectius scripseris Curculio per secundam consonantem. sic enim uerbes scripserit constat ex argumento Plautinæ comædiæ eiusdem nominis, in quo primæ uersuum litteræ Curculionis nomen expriment.

GVRGVSTIVM, stii, οὐκίδιον, & demi. Gurgustiolum, genus habitacionis angustum, a curculione uerme sic dictum. Seruius docet gurgustium esse obscuram & latentem tabernam. Cice. 1. in Pis. E gurgustio te prodire.

GVSTATORIVM, rii, crater, in quod aqua è fonte profluit. Plin. in epi. lib. 5. Gustatorium grauiorque cenatio margini imponitur.

GVSTATVS, us. [Gusto.] idem significans quod gustus, γεύσις, hoc est, sensus ille, quo rerum sapores discernimus. Ci. 2. de Na. Gustatus, qui sentire eorum, quibus uescimur, genera debet, habitat in ea parte oris, qua elculentis & poculentis iter natura patefecit. Hinc Degusto, delibo, labris admoueo. Sal. in Catil. Cum post execrationem omnes degustassent. Prægusto, antegusto.

GVSTO, as. [Gustare. Gal. Guster. Hisp. Gustar pronando el sabor.] libo, labris primoribus attingo. Cice. ad Gallum: Fugi in Tusculanum, cum quidem biduum ita ieiunus fuerim, ut ne aquam quidem gustarem. Per translationem accipitur pro leuiter attingere, Ci. pro M. Cælio Multos uidi, qui primoribus labris gustassent genus hoc uitæ.

GVSTVS, us. [Gusto. Gal. Le goust. Hisp. Sentido de gustar.] γεύσις, unus ex quinque sensibus exterioribus, quo saporem diuersitatem discernimus. Plin. lib. 10. cap. 71. Veræ laudis gustum non habere, metaphoricè, Cice. 3. Phil. libidinosi, auari, facinorosi, ueræ laudis gustum non habent.

GVTTA, tæ. [Goccia. goccia. Gal. Une goutte. Hisp. La gota de lo liquido que corre.] γαστριμαργός, minima pars aquæ, uel alterius materię liquidæ, quæ & stilla uocatur. Cice. de Nat. Guttæ imbrium quasi cruenta. Plin. in Ca. Dui me infelicitent, si in os meum Vini guttam inidi. Plin. lib. 31. cap. 2. Distillant guttæ in lapides durefcunt. Deminutum Guttula. Pla. in Apid. Ah guttula pectus mihi ardens asperisisti.

GVTTATIM, [A goccia a goccia. Gal. Goutte à goutte. Hisp. Corriendo gota a gota.] κατά γαστριμαργός, per singulas guttas. Pla. Cor meum guttatim contabescit.

GVTTATVS, ta, tum. [Pomellato. Gal. Tafiheté mons cheté. Hi. Gotado mandado.] quod colorem habet maculis quibusdam in modum guttatim distinctum. Mar. li. 5.

GVTTANS, tis, σαλλάζων, formâ participij habet, quasi a gutto, tas, pro guttatim stillare. Plin. lib. 20. ca. 8.

GVTTVR, turis, [Gola, canna della gola. Gal. Le gossier. Hisp. El papo d' gar guero.] γαστριμαργός, pars colli anterior. Plin. lib. 11. cap. 37. Guttur homini tantum, & liuis intumescit. Accipitur pro uia ea, qua spiritus a pulmone ad os transmittitur, quæ in homine aspera arteria appellatur. Cice. 2. de Diuina. Haud modicos tremulo fundens a gutture cantus. Virg. in Georg. Et ouantes gutture torui. Olim erat mafcu. gene. unde Inferiorem gutturem, dixit Plaut. in Aul. pro ano.

GVTVRNIVM, turnii, γαστριμαργός, uas, ex quo aqua guttatim in manus datur ab eo, quod propter angustias guttatim fluat. Fes.

GVTVROSI, [Gocciuti. Gal. Qui out gros gusfier, goiteux. Hisp. Cosas papudas o que tienen garguero.] dicuntur, quorum guttur tanquam spongia quædam intumescit, quod uitij genus Græci βρογχικήλω, appellant, cum scilicet inter cutem & asperam arteriam, aut etiam in alia colli parte tumor nascitur. cui uitio peculiariter obnoxii accolæ alpium sunt, qui aquam bibunt ex inue resolutam. Vlpian. de ædilit. edicto: Si quis natura guttorosus sit.

GVTVS, ti, γαστριμαργός, poculi genus angusto collo, quo in sacrificiis utebantur. Plin. li. 6. Curius iurauit, se ex præda nihil attigisse, præter guttum fagineum, quo sacrificaret. Erat etiam Guttus, ualis genus, in quo oleum asseruabatur. Gellius. Guttum Samium ore tenus impudens inanem, tanquam inesset oleum, assert. Vtebatur etiam gutto in balneis, ad conferuanda unguenta. Dicitur Guttus teste Var. a gutta, quod propter colli angustiam humor inde guttatim efflueret. Deminutium est Guttulus. Pla. Vt guttulam hauriret ex guttulo.

*GVARYS

G A N T E Y

*GYRVS,ri,fœm.gen.γύρως,Insula est maris Aegæi. Virg.3.Aen.
 *GYAS,viri Troiani nomen.Virg.5.Aen.
 *GYGÆVS Lacus,Lydæ Lacus est,stadis 40.a Sardibus distans.
 *GYGEMORVS, Thraciæ mons est,apud Plin.
 *GYGES,γύγης,nomen viri proprium,qui cæli & terræ filius fingitur, gygas maximus & centimanus,frater Briarei.sunt tamen qui Briareum,Gygen,& Aegeona eosdem putent. Ouid.4. Trist. Centimanumque Gygen,seu bouemque uirum. Alius fuit Gyges quidam Lydus,cui cum Gandaules rex uxorem suam nudam ostendisset,illa aduersus maritum indignata,Gygem ad eadem eius impulit,se sequere cum regno Lydæ illi tradidit. Historiam hanc uide latius apud Herodotum lib.1. de hoc Gyge sic scribit Cic. lib.3. de Offic.Hinc ille Gyges inducitur a Platone, qui, cū terra discessisset magnis quibusdam imbris,in illum hiatus descendit, æneumque equum (ut ferunt fabulæ) animaduertit,cuius in lateribus foræ essent: quibus apertis hominis mortui corpus uidit magnitudine inuisitata,anulumque aureum in digito: quem ut detraxit,atque ipse induit, tum in concilium patiorum se reiecit ibi cum palam eius anuli ad palmam conuerterat, a nullo uidebatur, ipse autem omnia uidebat: idem rursus uidebatur, cum in locum anulum inuerterat. itaque hac opportunitate anuli usus, reginæ stuprum inculit, eaque adiutrice regem dominum interemit, sustulit que quos obitare arbitrabatur, nec in his facinoribus eum quifquam uidere potuit: Sic repente anuli beneficio rex exortus est Lydæ. Hæc Cic.
 *GYMNAS,adis,g.fem.[Esercitiu.Gal.Exercice.Hisp.Exercitio.] γυμνάσιον, exercitium. Stat.4. Syl. Therapna resolutus gymnade Pollux, Idem 1. Achil.
 *GYMNASTIAE, Insulæ sunt, quæ Baleares .i. Maiotica, & Minorica dicuntur. Plin.
 *GYMNETES, populi Aethiopum, Nigritis, & Pharis vicini. Plin.
 *GYMNASTIARCHVS, uel Gymnastiarcha, γυμνασιάρχης, præfes gymnasij, id est, in qua Athletæ nudi exercebantur. Cic.6. Verr. Demetrius Gymnastiarchus. Accipitur & pro ludi litterarii præfeto.
 *GYMNASIVM, nalis, [Luogo da esercitarsi. Gall. Lieu d'exercice. Hisp. Lugar donde s'exercitan.] γυμνάσιον, locus est, in quo sit aliquid exercitij, ἀπὸ τῆς γυμνάζειν, ab exercendo: unde apud ueteres loca illa, in quibus palæstricæ nudi exercebantur, peculiari nomine gymnasia sunt. Plau. in Amph. Omnes plateas perreptaui, gymnasia, myropolia. Verum postea Gymnasium pro ludo litterario, & omni loco, in quo fiat aliquid genus exercitationis, sumi cœpit, cum philosophi gymnasia tenuerint, & in illis disputauerint. Cic. de Or. Clamabant credo omnia gymnasia, atque omnes philosophorum scolæ, sua hæc esse omnia propria. Plin. in ep. Gymnasij indulgent Græculi. Vnde apud Rhetores: Pro gymnasiata dicuntur, id est, exercitationes quædam in dicendo, antequam aduersas actiones descendant.
 *GYMNASTICA, sticæ, γυμναστική, ars seu doctrina, qua pueri exercentur, disciplina exercitationis. unde Arist. præcipit li.8. Politic. Adolescentes gymnasticæ & pædottoricæ uacare debere, ut ita fiant exercitatores, firmioresque. Plato lib.7. de L. Gymnasticæ nomine exercitationes omnes bellicas contineri docet, eamque diuidit in saltationem, & luctationem.
 *GYMNASTICVS, a, um, γυμναστικός, quod pertinet ad exercitium. Plau. in Rud. Pro exercitio gymnasticæ & palæstricæ.
 *GYMNICI LVDI, [Lotta.] ἀγῶνες γυμνικοί, dicti sunt, in quibus se nudi atque uncti exercebant palæstricæ; a Lycaone in Arcadia primum inuenti. Plin. lib.7. c. 56. Gymnicos ludos etiam Romæ editos fuisse a Nerone, testatur Suetonius in uita eius.
 *GYMNICVS, a, um. Cic. de Inuen. Gymnicum certamen.
 *GYMNOSOPHISTAE, γυμνοσοφισταί, philosophi Indorum sic dicti, quod nudi in siluis agent, uoluptatum omnium expertes, quibus mortalium uita corrumpitur. Plin. lib.7. cap. 2. Philosophos eorum quos Gymnosophistas uocant, ab exortu ad occasum peritære, conuolutes solem immobilibus oculis, feruentibus arenis toto die alternis insistere. Ferunt Alexandrum Magnum, cum in Indiæ expeditione ad gymnosophistas penetrasset, grauissime ab illis fuisse increpitum, quod mortalis cum esset, mortali tamen sorte non contentus, totum Orientem latrocinijs infestaret. De his Cic. Tusc. 5.
 *GYNÆCEVM, celi, pen. produc. γυναικείον, locus secretior in ædibus, ubi solæ mulieres habitant. Græci enim mulieres γυναικας, uocant. Plautus in Molt. Ad eam rem facere uult nouum gynecæum. Cicero 2. Philipp. Syngrapha facta est in Gynæceo. Pro eodem etiam dicitur Gyneconitis, γυναικονίτις, Aemilius Paulus: Mater familias in Græcia neque in conuiuio adhibetur, nisi propinquo- rum, nec sedet, nisi in interiore parte ædium, quæ Gynæconitis, appellatur.
 *GYNDES, fluius maximus Assyriorum, secundum Euphratem.
 *GYPSATVS, a, um. [Ingeffato imbiancato. Gal. Plâtre. Hisp. Cosa enyesada

cubierta de yesso.] γυψάτος, gypso illitus. Tib. lib. 3. eleg. Barbara gyplatos ferre catasta pedes. Col. uala noua, sine pice, operculata & gypfata. Ouid. 1. Am. eleg. 8. Despicie gyplati crumen inane pedis. Cic. in ep. ad Treb. Quibus Medea manibus gyplatissimis per suauit, ne sibi uitio uerterent, quod abellet a patria. Pro, manibus medicamentis ueneficij, infectis.
 *GYPSEVS, Aethiopiæ insula, apud Mart. lib. 3.
 *GYPSVM, phi, [Gesso. Gal. du plâtre. Hisp. Yesso.] γύψος, materia est calci similis ex lapidibus exultis ut plurimum confecta, quia tectoria parietibus inducuntur, & signa arte plastica conficiuntur. Plin. libro 36. cap. 24. Cognata calci res gypsum est. Iuuenal. Satyr. 2. Quamquam plena omnia gypso Ghyppii inuenias: Plura eius genera sunt, nam e lapide coquitur, ut in Syriæ, & Thurijs, e terra foditur, ut in Cypro, & Perrhæbis: e summa tellure & Tymphaicum est.
 *GYRO, as, [Girare. Gal. Tourner en rond, entortiller rondement. Hi. Ha. Zerbuelta, enderredor.] γύρω, in gyrum uertor. Vnde Regyro, p. p. quod est in gyrum reflecti. Varr. Quam non solum a lateribus per fenestras, sed etiam subtus a solo uentus regyrare possit.
 *GYRTON, nis, siue Gyrtone, næ, γυρτόν, Ptolemæo, γυρτόν, Stephano Perrhæbiæ opidum, ut Stephano placet, ita dictum a Gyrtone Phlegiæ fratre. Ptolemæus Gyrtone in Stymphalia Macedonia regione, Plin. in Magnesia collocat.
 *GYRVS, ri, [Giro, circuito. Gal. Vn tour, ou tornoymement, & entortillement, rondeur. Hisp. Buelta enderredor.] γύρος, circumuolutio in orbem ambitus, circuitus, circulus. Virg. 5. Aeneid. Septem ingens gyros, se prena uolumina traxit. Ducere seu compellere in gyrum, est angustis quibusdam limitibus coartare: & non finire latius euagari, quæ translatio tracta est ab equis, qui cum freno discunt parere, non in liberum ducuntur campum, sed in spatium aliquid angustius, ubi sapius sit flectendum, quod & ipsum gyros appellatur. Ci. 3. de Or. Ex ingenti quodam oratore, immensoq. campo in exiguum sane gyrum compellitis. Idem 1. Off. Homines secundis rebus effrenatos, sibi præfidentes tamquam in gyrum rationis & doctrinæ duci oportet.
 *GYTEVM, opidum Achaiz ad Maleum promontorium: quod Hercules, & Apollo condiderunt. huius meminit Liu. & Plin.

DE LITTE R A H

FINALIS in syllaba esse non potest, præterquã in Ah, & Vah, interiectionibus, quæ uel per apocopen dictæ sunt, cum completæ sint Aha, & Vaha; uel, quia abscondita uoce solent profertur interiectionis. Iungitur autem uocalibus omnibus, & quatuor consonantibus, scilicet, c, ut Chreues: p, ut Philippus: r, ut Pyrrhus: t, ut Thraso, & hoc ut ualentius sonet dictio. Ante Ciceronis tempora, ut ipse in Orat. testatur, solis uocalibus addebatur aspiratio, non autem consonantibus, quemadmodum hodie: quorum etiam prononciationem ipse aliquandiu se fuisse fecutum fatetur. Quia ego ipse (inquit) cum scirem ita maiores locutos esse, ut nusquam nisi in uocali aspiratione uterentur: loquebar sic, ut Pulcros, & Cetegos, Triumpos & Cartaginem dicerem: aliquando, idque sero, conuicio arium cum mihi extorta ueritas esset, usum loquendi populo concessi, scientiam mihi reuertuui. Gell. etiam lib. 2. cap. 3. auctor est, in plerisque Latinis dictionibus præter etymologiam rationem, addi aspirationem, quod crederent sonum firmiterem reddi & uegetiorem: idq. exemplo Atticorum, qui citra morem ceterarum Græciæ ciuitatum multas dictiones aspirant. Aspiratio autem (ut idem Gellius auctor est) non solet litteris interferri, quemadmodum nos hodie facere consueuimus, sed more Græcorum supra litteras annotari: quod & ipsum se uidisse affirmat, in quodam uetustissimo codice, quem Virgilij autographon fuisse putat.

H A N T E A

HA, interiectio est corripientis, siue admonentis, ne quid fiat, neque quis in re cœpta progrediatur. Plaut. in Molt. Ha caue, ne illi obiectes nunc in ægritudine Te has emisse.
 HA, HA, HE, interiectio ridentis est. Terent. in Eun. Ha, ha, he. THH. quid ridet?
 HABENA, næ, p. pr. [Briglia. Gal. La rene d'une bride. Hisp. La rienda para templar el freno] ἵνιον, ἀγῶνός, ἴπυ τὰ γῶνός, retinaculum & lorum illud quo equi reguntur, & cohibentur. Virg. lib. 9. Aen. Ipse ter adducta circum caput egit habena. Sumitur etiam Habena pro profertate, & facultate. Idem 12. Aen. Iratum que omnes effundit habenas. Vbi Seruius: Habenas, potestatem, facultatem, Cic. 1. de Or. Senatum seruire populo, cui populus ipse moderandi & regendi sui potestatem, quasdam habenas tradidisset. Rerum habena traduntur Hasdrubali. Silius lib. 1.
 HABENTIA, æ, [L'haure.] ἔσθια, ab antiquis usurpatum est, pro uitijs

diuitias ab habeo, sicut a sapio, sapientia. Claudius seprimo An-
nal. ut citat Nonius, Verebar etiam, ne animos eorum inflare ha-
berent.

HABENULA, [x, diminutiuum. Celsus libro seprimo cap. uigesimo. Ab
ora ueneris, dimenda habenula paulo latior est, quo maior
piaga fit.

HABEO, habes, hui, bitum, [Hauer. Gal. Auoir, tenir. Hissp. Auer o tener.]
ē x, n potestate teneo, possideo. Vi g secundo Acnei. Hottis ha-
bet muros. Per translationem ponitur pro tenere, Sal. in Iuga. Sa-
le periculum resp. haud occultum habuit. Pro facere: Idem in Ca-
til. Comitibus habuis, conules declarantur M. Tullius, & C. An-
tonius. Pro Idem: Neque cuiquam mortalium mutua suæ parua
uidentur: multi eas grauius æquo habuere. Pro deuinere, Idem:
Quæ res eos magno diuinoque bello inter se habuit. Pro cre-
dere, existimare, Ter. in And. Semper eius dicta atque habita est so-
ror, hoc est, existimata & reputata. Pro habitare, Sal. in Catil. Fal-
sa existimans, ea quæ de inferis memorantur, diuerso timore ma-
lo a bonis loca tætra, occulta, fæda atque formidolosa habere.
Pro intelligere, Teren. in Heau. Habet omnem rem. Habere fru-
stra, decipere, & deludere, Plau. in Amph. Is aduenientes seruum,
ac domum frustra habet. Nihil p. ubi habere, hoc est, nihil pende-
re, nō iocare, Habere honorem, exhibere. Ter. in Eunu. Hic tibi
pro eo monere honos est habitus ab eo. Accipitur & pro tracta-
re, Teren. in Heau. Nunquam scis habui illam, ac si ex me nata
esset. Bene habere, idem est, quod bene ualere, & incolumen esse:
sicut Male habere, infirmum, & agrorum esse. Bene habet: uel
Male habet: uel etiam sic, Res bene: uel male, habet: hoc est felici-
ter, uel infelicitate cedit. Liu. libro seprimo ab Vrbe. Bene habet,
ræta sunt fundamenta. Bene habeo, bene ualeo, uel incolumis sum.
Cic. in epist. Tullia nomina ualeat, Teren. in Ambr. bene habuit. Idē
Habet, per se positum significat percussus est, ut Donatus inquit,
& proprie de gl. d. atoribus dicitur, quod prius alij sanguinem uide-
ant, q. am illi sententia se percussos esse. Teren. in And. Certe cap-
tus est, habet. Sat habeo, id est sufficit. Cas. 3. Bel. Ci. Nostris ue-
ro quibus habebant sine detrimento discedere. Quandoque
habere est, tenere, detinere, ut est illud Sal. in Catil. in custodijs
haberentur. Quin loque præbere, exhibere, ut apud eundem in
Ciceronem: Ita largitionibus corruptus est, ut sese ac fortunas
suas uenales habeat. Habere gratiam, uel gratias, in animo est,
cum memorem accepti beneficii mentem, animumque habemus,
& inuicem gratificandi uoluntatem. Cic. Nec enim mihi gra-
tiam modo habuisti, uerum etiam conuulsi sume retulisti. Idem:
Maximas tibi Panfas gratias & habemus, & agere debemus. Ha-
bere iter, est proficisci. Habere uerba, est loqui, Habere fidem
uerbis, est credere. Teren. in Andr. Nam propemodum ha-
beo tibi iam fidem. Habere rationem salutis, honoris, rei fami-
liaris, est habere respectum. Sed si cum ablatiuo construatur me-
diante Cum, ut Habere rationem cum re aliqua, Idem est, quod
habere negotium & conuercium. Cic. in Catil. Rem habet cum
terra, quæ nunquam recusat imperium. Et ad Attic. Cum om-
nibus Musis rationem habere cogito. Habere rem cum mulie-
re, est coire. Habere rem cum aduetario, est litigare. Habeo
conuenire, habeo polliceri, habeo audire, pro conueniendum
est mihi, pollicendum, audiendum. Cic. Lent. Tantum habeo
polliceri, Idem in Catone. Neque eos solum conuenire habeo,
quos mihi, sed etiam quos auili & legi. Idem in Ora. Audire ha-
beo, quid hic sentiat. Vide Val. in libro quinto Susque deque
habere, uel Susque deque ferre (ut oq. te enim modo dicimus) est
æquo animo ferre, & non magni pendere, & pene idem cum eo,
quod Græci dicunt, ἰσχυροῦς, Pla. in Amph. Ea quæ sunt facta,
infecta esse acclamatur. Quæ neque sunt facta, neque ego
in me admitti, arguit. Atque id me susque deque esse habituram
putat. Huius uerbi composita sunt, Adhibeo, Cohibeo, Exhi-
beo, Inhibeo, Præbeo, Prohibeo, Perhibeo, Poss habeo, & Redhi-
beo, de quibus suis locis. Agre habere, idem quod ægre ferre.
Liu. seprimo ab urb. Ita ægre habuit, filium, id pro parente au-
sum, Sicuti pleraque mortalium habentur: hoc est ut solent acci-
dere rebus hominum. Sal. in Catil. Habere delectum, id deligere.
Cic. 3 de Fin. Cum enim uirtutes hoc proptium sit earum rerum,
quæ secundum naturam sint, habere delectum. Delectum militum
habere est, cogere milites, & ex illis aptiores deligere. Cas. 1. Bel.
Ciu. Tota Italia delectus habetur, arma imperantur, &c. Habere
in delicijs, uehementer amare. Cic. 1. de Diuin. Simia, quam rex
Molossorum in delicijs habebat, & sortes ipsas, & certa quæ erant
ad sortem parata, disturbant. Habere derelictum uineam id est
relinquere in cultum. Gell. libr. quarto cap. 12. Si quis arborem
suam uineam que habuerit derelictam. Habere pro derelicto oppi-
dum aut regionem, est curam eius nullam gerere. Cic. Ad Attic.
libro octauo. Id ego in eam partem accepi. hæc oppida, atque
oram maritimam illum pro derelicto habere. Habere despica-
tum pro spernere, & contemptum habere, Teren. in Eunu. quæ nos

nostram me adolescentiam Habent despiciam. Habere despica-
tum, pro despiciam. Plaut. Men. Quando tu me bene merentem
tibi habes despiciam. Habeo dictum, pro dixi. Plau. Persa: Sa-
tis iam habeo dictum. Habeo dicere id est habeo, quod dicam.
C. de Natu. Deo Hæc fere dicere habui de N. tu. Deo. Idem de
Parti. Quod habes igitur de causa dicere. Habere dignitatem
alicui hoc est alicuius dignitatem plurimum facere. Plin. in Pane.
Ita se habet. Cic. de Sen. Quod quibus, in ita se haberet, ut ani-
mi immortales essent, haud optimi cuiusque animus maxime ad
immortalem gloriam intererit. Habere pensi, Sal. in Catil.
Prorsus neque dicere, neque facere, quicquam pensi habebat.
Periculum habere, esse in periculo, Colum. libro 12. cap. 21. Po-
tius habere pro præferre. Cas. primo Bel. Ciu. Semper te respu-
commoda priuatis necessitudinibus habuisse potiora. Habeo in
Promptu, hoc est, prompta est mihi de hac re memoria, Cicer.
quarto Aca. oportet igitur & ea quæ pro peripicuitate respon-
deri possunt, in promptu habere. Sic habeto, id est ita tibi per-
suadeto, uel pro comperito teneto. Cic. ad Tiro. Sic habeto,
mi Tiro, neminem esse, qui me amet, quin idem te amet. Ha-
bere statua, id est in statuis agere. Liu. secundo Bel. Mac. Ibi statui-
us rex per aliquot dies habitus, fluctuatus animo est. Habere su-
spectum. Liu. quarto de Bel. Pan. Quia & ipsum ut ambigua fidei
uirum suspectum iam pridem habebat. Habere sibi res suas, ru-
bebat uxor, quæ a uiro repudiabatur. Cicer. sexto Phil. Il-
lam suas sibi res habere iulsi. Sic habendum est, hoc est, ita
intelligendum. Cic. de Amic. Sic habendum est, nullam in ami-
cicia pestem esse maiorem, quam adulationem, blandicias, adlen-
tationem.

HABESSIT, pro habeat, antique dictum. Ci. 2. de Leg. Separatim ne-
mo habessit deos neue nouos, sed ne aduenas, nisi publice ascitos,
priuati colunt.

HABILIS, le, [Habile, atto, accotio, conueniente, destro. Gal. Habile, seant,
propre & bien conuenant. Hissp. Cosa habil para tener o tratar.] & ομο-
σος, ἁπλοῦς, quod est aptum & optime quadrat. Virg. 6. Ae. Nan-
que humeris de more habilem suspenderat arcem Venatrix. Ci-
ce. 1. de Orat. Si mihi calceos Sycionis attulisses, non uenerer, quæ-
uis essent habiles, & apti ad pedem, quia non essent uiriles. Huius
contrarium est, Inhabilis, ineptus, indecens, quasi parum habilis,
hoc est, minus aptus.

HABILITAS, [De Pre. 2. Gal. Habilitate, proprietate, seance & conuenance.
Hissp. Habilidad, conueniencia.] εὐαρωγία, conuenientia, aptitudo.
Cic. de Leg. 1. Omitto opportunitates, habilitatesque reliqui cor-
poris.

HABIBILIS, [Habibile,] οἰκήσιμος, quod habitari potest. Cicer.
1. Tuscul.

HABITATIO, [Habitatione. Gal. Habitation, demourance, maison à demou-
rer. Hissp. Morada] οἰκισμα, οἰκισις, pro loco, quem habitamus. Cicer.
Memmo. Pro te ate, ut ei de habitatione accōmodes. Col. 1. 2. Val-
lico iuxta inuam fiat habitatio.

HABITATOR, [Habitor. Gal. Habitant. Hissp. Morador.] οἰκιστῶν, pro
m. la. Luc. b. primo: Rarus & antiquis habitator in urbibus errat
Hesperia. Cohabito, Inhabito. Cic. de. Natu. Incolæ, atque habi-
tatores.

HABITOR, [Pis. gr. sso.] id est, obefior. Plaut. in Epid. Corpulentior
hercle atque habitior, id est pinguior. Teren. in Eunu. Si qua habi-
tator paulo.

HABITISSIMVS, pinguius. Gel. lib. 4.

HABITO, as, p. c. [Habitare, dimorare. Gal. Habiter, demourer. Hissp. Mo-
rar.] ἔξ, trequentatium est ab Habeo: unde etiam quandoque
cum accusatiuo constructur, quem admodam primitiuum. Virgil.
2. Eclog. Atque humilis habitare casas. Teren. in Andr. In hac ha-
bitasse platea dictum est Chrysidē. Huius passiuum in tertia per-
sona protulit Virgil. lib. tertio: Effuge, cuncta malis habitantur me-
nia Graus. Inter habitare autem & Comorari hoc interest, quod
hoc sit ad comperis, illud uero perpetuum, quanquam hæc differen-
tia sepe confunditur. Habitare etiam antiqui acceperunt pro stre-
quenter uel passim habere. Var. lib. 16. Rerum diuin. ut citat Non-
nius: Hoc modo antiquos secundis rebus comas habitasse. Tecum
habita, pro uerbij speciem habet, pro eo quod est, domi tuæ, habi-
ta, & tuo te pede utire. Persius Saty. 4. Tecum habita, ut no-
ris, quam sit tibi curta supellex. Hoc est, domi tuæ uiuio, ut in-
telligas, quam tenuis sit tua fortuna. Tractum uidetur ab aulicis,
quibus, cum alienis opibus, ut suis intumescant, domi nihil est
miserius.

HABITUDO, dinis, [Habitudine, complexionē, Gal. Habitude, estatet et dispo-
sition. Hissp. Disposicion de cuerpo, habilidad, ἕξις, ipse corporis habitus,
quem Barbari uocant complexionem, li 4. ad Herennium: Corpo-
ris bonam habitudinem tumor imitatur sepe.

HABITVS, us, [Habito, qualitas, forma. Gal. conenance, port, estat et dispo-
sitione. Hissp. Habito, qualidad.] ἕξις, qualitas, & forma est cor-
poris, & cuiuscunque rei. Cic. de in. en. Iustitia est habitus animi.
Pla.

Pla. Qualis habitus oris. Virg. lib. 1. Gæ. Cultusq. habitusq. locorum. Accipitur etiam pro cultu corporis, uestiumq. ornatu. Vnde habitus ienicus, habitus militaris, habitus religiosus dicitur. Plau. Quis habitus iste tam proluxus? Plin. Qui ad nos lugubri habitu uenerat. Habitus, ἔθνος, est promptitudo frequentatis actibus collecta: & a philosophis definitur, quod sit alienius rei, siue in animo, siue in corpore natura concepta, sed usu corroborata & plena perfectio.

HABITVS, TA, RUM, [Habitus. Gall. En, qu'on a en. Hisp. Tenido.] participium a passivo Habeor, quod uarias habet significationes, quæ admodum a uerbum, a quo descendit. Plin. lib. 16. c. 24. Ut mirum sit, nullum honorem habitum ei. Interdum, affectus. Ter. in Heaut. Ut patrem tuum uidi esse habitum. Aliquando idem quod existimatus. Cæf. 7. Bel. Gal. Hic summo in Aruernis natus loco, & magna habitus auctoritate. Interdum de pingui est, & bona totius corporis habitudine dicitur. Sed hac significatione nomen potius est, quam participium.

HAC, [Per di. quæ. Gal. Par. ci. parici. Hisp. Aqui donde yo estoy.] aduer. motus per locum. Ter. in Eun. Ite hac uos omnes.

HÆTENSVS, P. C. [Fin qui fino a qui. Gal. jusques ici, jusques a present, jusques a maintenant. Hisp. Hasta a qui, tiempo o lugar.] ex hoc aduerbio, & tenus compositum, μέτρον ἕως οὗ, ἕως τῶν ταύτων, idem significat quod hucusque. Cic. de Amic. Hactenus mihi uideor de amicitia quod sentirem, potissime dixisse.

HADRIA, [Hadria.] ἄδρια. Suidæ & Stephano secundus Europæ finis, inter Lacinum Italiæ, & Acroceranium Ipiri promontorium irrumpens dextra Macedoniæ partem, Dalmatiam, Illyricum, & Iriam: sinistra Apuliam, Fretætauos, Picens, & Venetos alluens. Luc. lib. 5. Sonat Ionio uagus Hadria ponto. Fuit item Hadria oppidum in finibus Piceni, Romæ in urui colonia, VII. M. pass. a mari distante a qua uicius ager Hadrianus dicitur est.

H A N T B A E

*HÆBVDÆ, P. P. ἄβυδα, Iusulæ sunt quinque inter Caledoniam, quæ Scotia dicitur, & Thulen.

HÆDILIA, [Le stable de capretti. Gal. Estable à cheureaux. Hisp. Chibital donde se acogen los cabritos.] ἕδριος καίαι, sunt hædorum stabula, quæ ratione etiam dicuntur Caprilia, Ouilia, Porcilia, Equilia, & his similia, quod in his ea animalia continentur. Hor. 2. Car. Ode 17. Nec Martiales hædilia lupos. Vbi Acron, Hædilia septa hædorum per continens, id quod continetur, σπυρικὸν ὄχις.

HÆDILLVS, &

HÆDINVS, A, VM, [Di capretto. Gal. De cheureau. Hisp. Cosa de cabrito.] ἕδριος, nomen possessiuum, ut Caro hædina, quæ est ex hædo.

HÆDINÆ pelliculæ. Cic. pro Mur. At ille homo eruditissimus, ac Stoicus strauit pelliculis hædinis lectulos Punicanos.

HÆDVLVS,

HÆDICVLVS, ἕδριον. Pla. in Afin. Dic igitur me tuum passerulum Gallinam, coturnicem, agnellum, hædillum. Iuu. Sat. 11. E Tiburtino ueniet pinguis ager Hædulus.

HÆDVVS, DI, [Capretto. Gal. Un cheureau. Hisp. Cabrito, hijo de cabra à cabron.] ἕδριος, siue, ut alij scribunt Hædus, est fœtus capræ. Qui per æ, diphthongum scribitur, uolunt dictum esse Hædum ἕδος τῶν αἰδίων, hoc est, a tetticulis. Alij uero qui per œ, scribunt, a lingua Sabina eius originem petunt. Illi enim Hædum dicebant, quod Romani dicebant fœdum. Cic. de Sen. Villa abundat porco, hædo, & agno. Virg. 1. Eclog.

Sic canibus catulos similes, sic matribus hædos.

HÆMATITES, P. P. αἱματίτης, lapis est durissimus, rubore adeo saturato, ut niger uideatur, coti tamen attritus rubedinem manifestam ostendit sanguinis coloris simillimam. Quattuor fere enumerantur hæmatitæ differentiæ, duritie tantum distinctæ, & colore magis minusve nigricante. Optimus tamen est, teste Diosc. qui friabilis est, & in quædam quasi fila potest secari. Nomen habet ἕδος τῶν αἱμάτων, hoc est a sanguine, uel quod totus concreto sanguini similis sit, uel quod coti madefactæ attritus, facultatem habeat sistendi sanguinis. Vide Gall. lib. 9. Simp. medi. Diosc. Mater. med. li. 5. & Plin. lib. 37. c. 16.

*HÆMODES, mons Lyciæ. Meli. lib. 1.

*HÆMON, Thebanus iuuenis, Creontis filius. Strat. Theb.

HÆMVS, αἱμός, (Suidæ) mons est Thessaliam a Thracia diuidens, sic dicitur ab Hæmo & Boreæ & Orithyæ filio. In hoc monte Martis domicilium constituerunt Poetæ. In eius montis radicibus sunt amœna illa loca, quæ Græcis Tempe dicuntur. Lucan. Tunc liquitur Hæmus Thracius.

HÆREDITARIVS, A, VM, [Hereditario. Gal. Venant par succession, d'heritage. Hisp. Pertiniente a la herencia.] κληρονομικός, κατὰ κληρονομίαν κατ' ἴδω, quod ad hæreditatem pertinet. Cic. 6. Ver. Simul cum cereris Chelidonium hæreditarijs ornamentis ponetur. Hinc Bona hæreditaria, & Successio hæreditaria. Morbos etiam hæreditarios uocamus, qui parentum uitio nobis obtingunt.

HÆREDITAS, ATIS, [Heredità successione. Ga. Heritage, héritic successione]

aux bien du trepassé. Hisp. Heredad ó la herencia.] κληρονομία, successio est in uniuersum ius, quod defunctus habebat tempore mortis. Et apud antiquos diuidebatur in duodecim uncias, quæ assis nomine continentur. Ci. 1. Off. Optima autem hæreditas a patribus traditur, liberis omnique patrimonio præstantior gloria uirtutis, rerumque gestarum.

HÆREDIVM, redij, χερσίον πατρικόν, paruum prædium, quod nobis ex hæreditate prouenit. Varr. lib. 1. de re rust. cap. 10. Plin. lib. 19 cap. 4.

HÆREO, ES, SI, SUM, [Essere strettamente congiunto ó unito. Gal. Tenir contre, herdre, estre joint.] ἄπομασ, συμφορμασ, arte rei insidioso, & coniunctus sum. Virg. 2. Ac. Hærent parietibus scælæ. Et quoniam qui in aliqua re dubitant, non mouentur: ideoq. hæreere, ac suspensum esse uidentur: factum est, ut Hæreere aliquando ponatur pro dubitare, & ancipitem esse, Terentius in Eunuc. Hæreo quid faciam. Cicero in Ant. Hærebat nebulosus, quo se uerteret, non habebat. Quandoque simpliciter esse uel insidere, Terentius in Hecy. In te hæret omnis culpa. Virg. lib. 4. hærent infixi pectore uultus. Huius uerbi composita sunt Adhæreo, affixus, uel coniunctus sum. Liu. lib. 2. cum in scuto tela hæssent. Cohæreo, simul hæreo, coniungor, & conuenio. Laet. lib. 2. Ea enim quæ est Solis calore, flagrantior, proxima est, & cohæret Orienti. Hinc Cohæresco. Boetius in Top. Cic. ut adiunctis sibi cohærescunt. Inhæreo, a quo Inhæresco: de quibus alibi.

HÆRES, DIS, GENER. COMMUNIS, [Herede successore. Gal. Heritier, successeur. Hisp. heredero.] κληρονομία, qui defuncto succedit in ius uniuersum quod habebat, ab Hæreo, quod qui hæres est, hæret; hoc est, proximus est illi, cuius est hæres. Quidam tamen hoc nomen ab Herus deriuant, quod dominus fiat bonorum, quæ ad eum proueniunt. Hæres enim apud ueteres, auctore Festo, dominus dicebatur. Hor. 2. Serm. Sat. 3. Ut hæres iam circum loculos uel clauis, ætus, ouanque Curreret. Ouid 6. Met. Et auiti nominis hæres Fantalus. Cic. pro Quinct. Hæredem teitamento reliqui hunc P. Quinctium. Secundus hæres dicitur, qui hæredi instituto substituitur, ut inquit Boetius in Commen. in Topic. Ciceronis, ea lege, ut si prior hæreditatem non adeat, deoluatur ad secundum. Cic. 5. de Inuen. Qui patris pupilli hæres secundi sunt. Hæredes arboris pro sarculis, & ramis. Plin. lib. 16. c. 37. Cæsarq. densius in numero hærede profuit. Hinc Cohæres, qui simul hæres institutus est, cum altero, Exhæres, qui extra hæreditatem est, id est, qui hæreditate primatus est, ἄκλιρονός μοσ.

HÆRESIS, IS, P. C. [Heresia, secta. Gall. Opinion confirmée soit en bien ou en mal, secte heresie. Hisp. Opinion confirmada en buena ó en mala parte, secta heresia.] ἕρσις, hæca dicitur est, qua optio, uel electio, & secta significatur: ab ἕρσις, quod significat eligo, uolo, expeto. Vnde sumitur pro opinione tenaci & confirmata de aliquo dogmate, & sententia, in qua persistamus electa, Cicero in Parad. Caro in ea est hæresi, quæ nullum sequitur florem orationis. Hinc componuntur Diæresis, διαίρεσις, diuisio: Aphæresis, ἀφαίρεσις, ablatio: Synæresis, συναίρεσις, coniunctio. Hæresiarca hæreticorum princeps. Hæreticus proprie dicitur, qui est alienius opinionum, uel sectæ. Vnde a Theologis hæretici dicuntur, qui sectam aliquam diuersam a recepta religione aut instituant aut sectantur.

HÆSITANTIA, TIZ, [Balhutimento. Gall. doute, arrest, qu'on ne peut passer. Hisp. Obra de dudar.] ἕσσησις, titubatio, balbuties, & difficultas explicandi, quod sentias Cicero in Philipp. 3. Qui propter hæsitantiam linguæ, stuporemque cordis, cognomen ex contumelia traxerit.

HÆSITATIO, ONIS, [Dubitatione, dubbio. Gall. Arrest, ó doute, doutance. Hisp. Duda.] ἕσσησις, pro dubitatione, cunctatione & perplexitate. Cicero Appio Pulchro. Noli ignoscere hæsitationi meæ. Accipitur & pro titubatione, linguæ hæsitantia. Idem secundo de Orat. Qui timor? quæ dubitatio? quanta hæsitatio, traustulque uerborum?

HÆSITO, HÆSITAS, PEN. CORR. [Accostarsi, dubitare. Gall. S'acoster, s'atacher, arrester. Hisp. Mucho allegarse.] frequent. ab Hæreo, ἐπιχομασ, idem idem & multum hæreo, & progredi non possum, Terent. in Phor. In eodem luto hæsitat. Vbi Hæsitare in eodem luto prouerbialiter dictum est, pro eo, quod est, ita impliciter esse alicui negotio, ut te commode explicare non possis, sed semper dissimile aut, deterius incidat. Tractum a uiatoribus, qui simul atque in luto inciderunt, cum alterum pedem conantur educere, altero erus immerguntur. Apertissime autem competit in eos, qui uersuram faciunt. Nam illi mutant quidem creditorem, ære tamen alieno se non liberant. Accipitur etiam Hæsitare pro dubitare, & sese explicare non posse. Cic. 2. de Finib. Apertendum est igitur, quid sit uoluptas; quam si explicauisset, non tam hæsitaret. Idem 3. de Or. Carbo hæsitans in maiorum institutis, rudis in iure ciuili. Hæsitare lingua, est titubare. Idem lingua hæsitans, & uoce absonus. Hæsitantia uerba, apud eundem, pro Domo sua.

HAESITATOR, rīs, [*Dubitatore, dimotatore. Gal. Qui à coute & est suspense, arresté. Hisp. El que mucho duda.*] ἀελλήτης, cunctator, & dubitator. Plin. in epi. Sum ipse in edendo hæsitator, tu tamen meam quoque cunctationem, tarditatemque uicisti.

HAGNVS, ni, [*Aguello. Gal. Agneau. Hisp. Cordero, ò borrego dentro de ano*] ἀγνός, fœtus ouis, ἀπὸ τῆς ἀγνότητος, hoc est, a puritate dictus, ut fœtus p. acet, eo quod sit hostia pura & immolationi apta. Aliibi tamen idem Festus sibi non satis constans a Græco ἀγνός, deducit, quod illis idem significat quod nobis Agnus. Varro. libr. 4. de Ling. La. originem huius dictionis ex Latino sermone repetit, agnum dictum asserens, quod ouillo pecori sit agnatus. Quicquid, id est consuetudo obtinuit; ut potius sine aspiratione scribatur. Quin ipse etiam Festus, cum a puritate deductum uelit, in eorum tamen ordinem reuulit, quæ ab a, littera initium sumunt. Hinc fit diminutiuum Hagnellus, siue Agnellus, ἀγνόν, Plau. in A sin. Dic igitur me tuum passerculum, gallinam, conturnicem, hagnellum, hædillum.

HALCYON, halcyonis, [*Alcione,] ἀλκυών, auis est maritima, hyberno tempore, in mari oua pariens, pullosque suos educans: quo tempore summa est in mari tranquillitas, quam Alcedonia Pla. appellant. Fabulantur poetæ, Alcyonem Acoli filiam, & Ceycis uxorem in hanc auem mutatam fuisse: Acolumque hoc filæ suæ posteritati tribuere, ut quadiu illa pulis procreandis uacet, tandiu summa in mari sit tranquillitas. Seru. Ceycem Luciferi filium fuisse tradit & Halcyones maritimum: a qua cum prohibitus, isset ad consulendum Apollinem de statu regni, naufragio periit. Cuius corporis cum ad uxorem delatum fuisset, illa se præcipitauit in pelagus. Postea miseratione Tethyos & Luciferi conuersi sunt ambo in aues marinas, quæ halcyones uocantur. Sane sciendum est, quod cum de muliere dicimus, hæc Halcyone facit. cum de auib. hic & hæc Halcyoni, ui & hæ Halcyones. Ite autem aues nidos faciunt in mari media hieme: quib. diebus tanta est tranquillitas, ut nihil penitus in mari possit moueri. Inde etiam dies ipsi, Halcyonia nominantur. Hæc Seruius. Distæ autem sunt Halcyones παρὰ τὸ ἐν θαλάσσειν, hoc est, ab eo quod in mari oua pariant. Quo fit, ut prima uocalis, si originem spectemus, aspiranda uideatur. Eustathius tamen contra etymii rationem tenui spiritu notandum præcipit, adiecto etiã generali canone, quo negat uocabulũ ullum esse aspirandum, quod initium sumat ab αλ, subsequente x*

HALECVLA, Col. li. 3. ca. 17. Itaque præberi conuenit tabentes haleculas, & salibus excam calcide. Est item Halec, siue Halex, liquaminis genus, quod ex piscium intestinis confici solet. Mar. lib. 11. Qui portat gaudens ancilla paropsi de rubra Halecem, sed quã procinus illa uoret, Plin. li. 31. ca. 8. Halec imperfecta, nec dum colata. Legitur & in neu. gen. Hor. 2. Ser. Sat. 4. Ego facem primus & Halec Inueni. Plau. in Aul. Qui mihi olera cruda ponunt, halec ponunt. Vbi tamen ratio carminis clamat legendum esse Halecẽ, alioqui uersui deerit syllaba.

HALÆSA, ἡλαῖσα, Siciliæ oppidum, inter Agathyrsum & Cephalonium situm, triginta pass. M. distans ab utroque, teste Str. li. 6. Hinc deducitur adiectiuum.

***HALÆSVS**, Agamemnonis filius ex Briseide. a quo Falisci nomen acceperunt. Oui 4. Fast.

- ***HALIA**, nympha marina. Nerei & Doridis filia.
- ***HALIACMON**, flu. Macedoniæ.
- ***HALIARTVS**, uicus Bœotia.
- ***HALICARNA**, oppidum Aetoliæ.
- ***HALICARNASSVS**, urbs Caria.

***HALIEVTICA**, dicuntur libri, in quib. agitur de piscibus.

HALISINI, urbis huius incolæ. quorum meminit Plin. li. 3. c. 8.

HALITO, as, pe. co. [*Spirare, rīficare. Gal. Souent haleuer, haletter. Hisp. Soplar, echar a menudo de baba.*] ἑκ τῆς αἰσ, expiro, halitum identidem emitto. Ennius. Sublime iter quadrupedantes, flammam halitantes.

HALITVS, halitus, p. e. [*Halito spirito, uento, stato. Gal. Haleine. Hisp. Huelgo ò acezo ò aliento.*] ἀήπιον, spiritum significat: & est nomen uerbale ab Halo, sicut spiritus a Spiro. Plin. li. 9. cap. 7. In aquas qui dem penetrare hunc uitaleem halitum quis miretur? Efflare extremum halitum. Cicer. 2. Tus. Halitus solis, id est uapor & calor Calore, Colum. Disiectum deinde protinus finum inarari & obrui conuenit, ne solis halitu uires amittat. Halitus terræ Vapore, pro uapore, qui per terræ rimulas sursum ascendit. Plin. li. 11. cap. 12. Obuius terræ halitu infestus.

***HALIZONES**, pen. pro. populi Aficæ, maritimi, Mysis, Carib. Lydis que finitimi.

HALLYCINATIO, onis, [*Errone, stupore.*] uerbale, idem significans quod error, quod stupor. Nonius ex aliquo ueterum: Vt assiduo quoscitantem uidit, atque illius quidem delicatissimas mentis & corporis hallucinationes.

HALLYCINOR, aris, [*Fallare, ingannarsi. Gal. S'abuser & se tromper, errer. Hisp. Ver conio in y y uinielias.*] παραπέρω, διαλλάω, significat ab-

errare, falli, uel etiam obstupefieri, ut Noni. docet. Proprie tamen ad oculos refertur. ut idem sit, quod in conspiciendo falli, & errare, dum alterum pro altero aspiciamus. ἀπὸ τῆς ἀλλε, quod significat aliud uel ἀπὸ τῆς ἀλλέω, quod est languere uel obtupecere, ut auctor est Cloacius Verrius apud Gel. lib. 15. c. 12. Cic. ad Att. 16. Ego tamen suspicor hunc, ut solet, hallucinari. Aspiratur (ut inquit Gel. li. 2. ca. 3.) ut sonus sit firmior & uegetior.

HALO, las. [*Spirare, mandari suori odore. Gal. Halener, friter & rendre odour. Hisp. Lichar de si baba.*] ἀπὸ τῆς ἀλλε, spiros, uel odorem emitto. Vir. 4. Geor. Inuitent croceis halantes floribus horti. Huius composita sunt Adhalo, Exhalo, de quibus supra, Vnde exhalatio, densiorum spirituum euaporatio, quæ a Cice. Halitus terræ appellatur. Inhalo, Laetan. Ira Dei: Si ceræ inhalueris.

- ***HALONE**, insula Propontidis.
- ***HALONESVS**, insula maris Aegri.
- ***HALOPHANTA**, hominum genus, nequam Nonius.
- HALTER**, halteres, p. genitiui pro. ἀπὸ τῆς ἀλλε, hoc est, a saliendo, dictus est. Sunt autem Halteres, ἀλτήρες, pilæ plumbæ, massulæve, quibus utraque manu se librabant, qui saltu certabant, ut certius assilirent. Mar. in Apoph. Quid pereunt stulto fortes haltere Jacerit? Exercet melius uinea fossa uiros.
- ***HALYATTES**, Lydia, Cræsi pater.
- ***GALYS**, fluiuius, Cræto fatalis.

HAMA, x, instrumentum ad incendium compescendum. Plin. in epi. Et alioqui nullus usquam in publico sipo, nulla hama.

HAMATVS, a, um, [*Hamato, pieno di hamo. Gal. Fait en maniere d'hamesson, garni d'hamessons. Hisp. Cosa con azuelos.*] ἀμυρισπῶτος, hamo instructum & munitum significat. Cice. 4. Acad. Hamatis, uncinatisque corpusculis. Hamata munera, quæ ita dantur, ut alia subinde dona ad se alliciant. Plin. in Epif. Hos ego uiscatis, humatisque muneribus non sua promere puta sed aliena corripere. Sagittæ hamatæ. Ouid. 3. Trist. Ele. 10. Pars cadit hamatis misere confixa sagittis. Vngues hamati. Ouid. 12. Metam. Hamatisque uiri laniauera uingibus ora.

HAMO, as, [*Pegare, torcere à guisa di hamo. Gal. Plier faire crochu en sazon d'hamesson. Hisp. Plegar, o ornar.*] ἀμυρισπῶτος, curuio: a quo Hamatus, curuatus, de quo supra. Hinc Adhamo, as, pen. pro. quod est obliquo. Cil. li. 2. Acad. Qui enim seruis honores Adhamauerunt, uix admittuntur ad eos.

HAMVLS, li, dimin. Hamulum Celsus uocat uncinum, quo chirurgi pterygion ex oculo eximunt. Celsus li. 5.

HAMVS, mi. [*Hamo. Gal. Vne cheine, un' hain, un' hamesson, croc on crochet. Hisp. Anzuelo, para pescar ò cosa seme jante.*] ἀμυρισπῶτος, catenam significat. Cicer. de Senectute, escam malorum uoluptatem appellat, quod ea uidelicet hoies capiant, ut Hamo pisces. Vir. li. 3. Ae. Loriam confertam hamis, auroque trilecem. hoc est, hamis aureis. Accipitur etiam Hamus, pro unco, ex quo piscatores escam suspendunt ad capiendos pisces. Ouid. de Arte aman. Casus ubique ualeat semper tibi pendat hamus. Præterea ad huius unci similitudine Hamus accipitur pro instrumento ferreo, quo diuitum arcæ nominatim obsepuntur. Iuuen. Saty. 14. Dispositis prædues hamis uigilare cohortem. Quo in loco hamus priorem corripit, quam poetæ omnes produciunt: aut certe dicendum erit, siliteram in dictione Prædies cum præcedente uocali absumi in qua sententia est Mancinellus. Hamus etiam aliud instrumentum ferreum significat, quo linu pectitur. Pl. lib. 19. cap. 1. Et ipsa tamen pectitur ferreis hamis, donec omnis membrana decorticetur. Hinc hamatilis. Pla. in Rud.

***HANNO**, punicum nomen. eius nominis tres illustres extitere.

HARINGA, apud Pulos significabat hostiam, quæ inde dicta erat, quod eius adhrætia inspicerentur. Auctor Festus. A Donato autẽ Haruga uocatur hostia ab hara, cui includitur.

HARIOIATIO, μαντιεία, actus ipse hariolandi. Ci. de Diu.

HARIOIOR, aris, ari, [*Profetare, indouinare. Gal. Deniner. Hisp. V deninar.*] μαντιεία, diuino. Cice. de Diu. Nec eos, qui quæstus causa hariolantur, agnosco. Idem Att. li. 8. ἠροδοῦσι, igitur nolite Attice, non ariolans ut illa, cui nemo credit, sed coniectura perpicciens.

HARIOIOLS, li, cum accentu in anrepe. [*Profeta, indouino. Gal. deuin, deuinem, Hisp. Adeuino.*] μαντις, futuram diuinator, dictus hariolus, quasi fariolus a faris, uel a fando, sicut Hanula, quasi fanula: hoc est, parua fana, aspiratione, ut plerumque fieri solet, pro f, littera postea. Ter. in Phor. Interdixit hariolus. Pla. in Cis. Hariola es, Ci. 1. de Diu. Sibyllinorum uersuum decem interpretes desertos ex ciuitate esse uoluerunt: ex quo genere sæpe hariolorum etiã, & uatum surburde prædictiones.

- ***HARMATOPOIITAE**, populi Auz. in sinu Elaitico.
- ***HARMASTIS**, Ibericæ oppidum ad Neorim amnem. Plin.
- HARMODIVS**, Aristogiton ciues Atgenienses fuerunt, quibus cum remp. tyrannide liberasset, hoc honoris a ciuib. suis tributum est, ut nemo unquam ipsorum nomine uocaretur.

HARMONIA, p. c. [*Harmonia, concordantia, concento.* Gal. *harmonie, accord, de sons differens.* Hisp. *Consonancia en la musica.*] ἀρμονία, Latine compositio, concordia, conuenientia, concentus, ὁμοτῆ ἀρμόζεν, quod est congruere. Musici harmoniam uocant inuentionem, concentumque neruorum in integros modos sine ulla offensione consonantium. Cice. Tuscul. Harmoniam autem ex interuallis sonorum nosse possumus, quorum uaria compositio etiam harmonias efficit plures. Quint. lib. 1. ca. 10. Nec illa modo contenti dissimilium concordia, quam uocant harmoniam: sonum quoque his moribus dederunt. Hæc etiam alio nomine dicitur Symphonia: Est etiam Harmonia mulieris proprium: quo nomine Gelonis filia, Themistii uxor, appellata est ab ἀρμόζω, coopto. Est præterea Harmonia, Martis & Veneris filia, Cadmi uxor, cui Vulcanus pulchrum, sed exitiale monile dedit, eo quod ex coniugis adulterio fuisset prognata Reliqua uide supra in dictione Cadmus, & apud Oui. li. 4. Met.

HARMONICVS, a, um, [*Armonico.*] ἀρμονικός, quod ad harmoniam atinet. Plin. libro 2. cap. 109. Harmonica ratio, quæ cogit rerum naturam sibi ipsam congruere, addit huic mensuræ stadia septem millia.

HARPAGO, pen. pr. in genitiuo Harpagonis, [*Vincio con che si legano le navi insieme nella guerra.* Gal. *Croc. hanet.* Hisp. *El cloque de la naue.*] ἀρπάγων, instrumentum est ferreum in sine aduncum, quo in nauibus præliis naues apprehenduntur, & tanquam in continenti coguntur dimicare, ita dictum a uerbo Græco, ἀρπάζω, quod est rapio. Est & aliud instrumentum hoc nomine, quo ea quæ in puteum uel fluuium deciderint, extrahuntur. Cuius inuentor traditur, fuisse Anacharsis Philosophus, teste Plin. lib. 7. ca. 56. Est etiam Harpago instrumentum ferreum, quod a nonnullis Canis uocatur, quo uasa uinaria constringuntur, ut commodius inducantur circi. Liu. li. 10. bel. Pun. usus est accusatiuo Græco Harpagonas. Asseres (inquit) ferreo unco præfixi (Harpagonas uocant milites) ex Punicis nauibus iniici in Romanas cœpti.

HARPAGO, as, p. p. [*Rapire.*] ἀρπάζω, rapio. Plau. in Aul.

***HARPALICE**, pen. cor. mulier, Harpali Thracum regis, filia. Virgil. 1. Aenei.

***HARPAVS**, prædonis nomen apud Cice.

***HARPASA**, orum, oppidum Asiæ, oppositum flu. Harpaso. Plin.

HARPASTVM, [*Palla del calcio.* Gal. *Vne balle, une grosse pelotte à jouer.*

Hisp. *In spramento era para arreatar.*] ἀρπαστόν, genus est pilæ, grandioris quam pila paganica, minoris tamen quam follis, ita dictum ab ἀρπάζω, uerbo Græco, quod est rapio, eo quod plures proietum harpastum conentur arripere, & extra ludi limites eicere. Nam hoc pilæ genus non repercuritur, sed cum multi ludentes in duas partes diuisi sunt, quisque annittitur pilam arripere, & ad suos, qui post se sunt uiciniores limitibus, transmittere, eiusque partis uictoria est, quæ pilam extra limites eiecerit. Laboriosum ludi genus est grandioribusque tantum conueniens. Cum enim multi simul pilam arripere conantur, in terram se inuicem prosterunt, puluereque & sudore infecti flauescunt. Mar. li. 14. Seu lentum cerama teris, tepidumque trigona, siue harpasta manu puluerulentia rapis.

HARPAX gis, uel gos, ἀρπαξ, a Syris uocatum est electrum, eo quod festucas & paleas ad se rapiat. Pl. li. 37. ca. 2.

HARPE, es, ensis in summitate falcatus, quo Mercurius usus fertur in occidendo Argo, & Perseus in amputando Medusæ capite. Oui. 5. Met. Vertit in hunc Arpen madefactam cæde Medusæ.

HARPOCRATES, p. c. ἀρποκράτης, simulacrum i sacris Isis & Serapidis erat, quod digito labiis impresso, admouere uidebatur, ut silentium fieret. Hic dicebatur silentii Deus. Reuera autem Græcus philosophus fuit Harpocrates, cuius eruditio ac præcepta in id maxime tendebat, ut silentium præcipere, & omnib. reb. anteponeret, Catul. in Gellium: Hoc ne ipsi accideret, patrum perdet puit ipsam uox rem, & patrum reddidit Harpocratem. Vbi reddere Harpocratem pronerbialialiter dictum est, pro silentium imponere.

HARPYAE, [*Harpie.*] ἁρπυγῆαι, monstra fuerunt, qualia describit Virg. li. 3. Aen. Virginei uolucrum uultus, fœdissima uentris Proluuiis, unæque manus, & pallida semper Ora fame. Dictæ ab ἀρπάζω, unde a Suda uocantur, ἀρπακτινοὶ δαίμονες, hoc est rapaces demones. Dicitur autem fuisse Ponti & Terræ filiz, ut ait Seruius: unde in insulis habitant, partem terrarum, partem maris tenentes: dictæ ὁμοτῆ ἀρπάζω, i. rapiendo. Volatiles, uultu uirgineo, manibus uniceis. Alii Neptuni filias faciunt, qui fere prodigiorum omnium patrem est, nec immerito. Nam secundum Milesium Thalesin, omnia ex humore procreantur: unde est, Oceanumque patrem rerum. Hinc fit ut quotiescunque desunt parentes, redeatur in generalitatem. Sic & peregrinos, Neptuni filios dicimus, quorum ignoramus parentes. Alii autem dicunt Harpyas, filias Thaumantis & Electræ fuisse. Has Virg. tres esse dicit, Aello, Ocypeten, Celæno, quarum postremam Homerus Dodargen uocat, & ex ea Zephyrum uentum, Achillis equos, Balian uelidicet & Xanthum genuis-

se, dicit. Hesiodus tantum duas nominat, Aello uelidicet & Ocypete. De Harpyis quoque supra non nulla dicta sunt in dictione Calais: nonnulla et infra dicentur in dictionibus Phineus & Zethes. Vir. l. 3. Ae. Accipiunt Strophades, Graio sunt nominæ dictæ Insulae Ionio in magno, quas dira Celæno, Harpyæque colunt: aliæ, &c.

HARVSPEX, icis, [*Indomino, profeta.* Gal. *Deuini.* Hisp. *Aduino.*] ἱερασκοῦς, qui harugis. i. hostiis inspectis futura prædicit, μαρτυρ. Ter. in Phor. Haruspex uetuit ante brumam aliquid noui Negocii incipere. Hunc locum exponens Donatus, Haruspex, inquit, ab Hara ga deriuatur, quæ est hostia, ab Hara, in qua concluditur & eruat. Melius itaque cum aspiratione scribitur.

HARVSPICA, æ, [*Indoinatrice.* Gal. *De uinereffe.* Hisp. *Adeninadora.*] diuinatrix. Pla. in Mil. Da qui faciat, qui condiat: da quod dem Quinquatrib. Percantatrici, collectrici hariolæ, atque haruspice.

HARVSPICINA, æ, p. p. [*L'arte d'indoinare.* Gal. *L'art & science pour deuiner par la consideration des entrailles des bestes.* Hisp. *El arte de à quella deuinacion.*] ἱεροσκοπική, est ars diuinandi ex cæsis hostiarum extis. Cic. de Diu. Ut ordiar ab haruspicina, quam ego reip. causa communisque religionis colendam censco. Vnde Haruspicinam facere, est exercere huiusmodi artem. Cic. ad Lepam. Quare bono animo sint & mei, & tui familiares: neque enim erant ferendum, cum qui hodie haruspicinam facerent, in senatu Romæ legerent, &c.

HARVSPICIVM, ci, ἀρπυγισκοπία, idem quod haruspicina, id est ars diuinandi ex inspectione extorum. Catullus tamen pro ipsa arte uideur posuisse, cum ait: Nascatur magus ex Gelli, matrisque nefando, Coniugio, & discat Persicum haruspicium.

HARVSPICINVS, a, um, pe. pr. Vnde libri haruspicini dicuntur, qui de haruspicina, hoc est, haruspicium arte præcepta tradunt, Cicer. de Diu. Quod Hetruscorum declarât, & haruspicini, & fulgurales, & rituales libri nostri etiam augurales.

***HASBYTAE**, ἠσβύται, Africæ interioris populi, post Nasamones, Macis finitimi. Plin.

HASTA, oppidum in extremis Italiæ finib. Plin.

HASTA, hæ, [*Hasta, lancia.* Gal. *Lance, pique javeline.* Hisp. *Lença.*] λόγχη, ὄρου, est instrumentum illud ex ligno terete cuspide præferrata, qua milites in bello utuntur. Cice. de Fin. 2. Euelli iussit eam, qua transfixus erat, hastam. Hastam abiicere, est causæ diffidere, & contentionem relinquere. Cic. pro Mur. Vides ne tu illud tristem, demissum, & iacet, diffidit, abiicit hastas. Hastæ subicere bona alicuius, est a publica auctione, eique, qui plurimum obtulerit, adicere. Solet enim hasta figi in omnibus auctionibus: unde factum est, ut Hasta nonnunquam pro ipsa auctione ponatur Cic. Phil. octauo. Itaque hastam semper uideri cupiunt, qui nostris bonis imminent, Sub hasta subite, est uendi Plau. in Molt. Vel isti, qui trium nummorum causa subeunt sub hasta. Ab hasta fit diminutiuum Hastula, quod paruum hastam significat.

HASTARIVM, rii, [*Vendita all'incanto.* Gal. *Vente à l'encant.* Hisp. *Almo neda.*] ἡσβύταρια, uenditio auctionaria. unde Tertul. in Apolog. In hastario uectigales sumus.

HASTATI, æ, ἡσβύται, dicti sunt, qui primi in acie cum hastis cõstitui solebant: Hastatus uero primus dicebatur, qui duas centurias. i. ductos milites ducebat in acie secunda, quæ nunc Ducenarij uocantur, ut Vegetius denotat. Varro de Lin. Lat. libr. 4. Hastati milites dicebantur, qui primi hastis pugnabant. Vide in dictione Antepilanus. Ci. de Diu. Euelli primi hastati signum non potuerit.

HASTILE, lis, p. p. [*Fatto à guisa d'hasta.*] dicitur quod ad hastæ formam factum est, hoc est, lignum teres, oblongum, cuiusmodi est hasta. Ci. pro Ra. Cum denique Q. Scæuola confectus senectute, præpeditus morbo, mancus, & membris omnib. captus ac debilis, hastili innixus, &c. Vir. 5. Aen. Præfixa hastilia ferro.

HAV, interiectio est mentis conturbatæ. Ter. in Eun. Hau obsecra mea Pythias, quod istuc nam monstri fuit? Interdum etiam inuenitur geminata. Ter. Adel. Hau hau mi homo, sanus ne es?

HAVD, [*Non.* Gal. *Non, non pas.* Hisp. *Nò.*] aduerb. negandi, significat non. Terent. in And. Haud mutò factum. Cic. pro Clu. Haud Hæres est Cluentius.

HAVDQAQVAM, [*In niun modo.*] ἄρῆ, hoc est, nullo pacto, uel nullo modo. Liu. 10. bel. Pun. Afrubalæ propediæ affore cui manu haud quaquam contemnenda. Ci. de Or. Haudquaquam eloquens.

HAVRIO, ris, haui, haustum, [*Tirar fuori attingere.* Gal. *Puifer & tirer.* Hisp. *Sacar à suera lo liquido.*] ἀπόουμα, ἀπ' αὐτῶν, significat proprie extrahere humorem, & educo ex profundo aliquo loco. Cic. primo de Di. Qui cum uidisset haustam aquam de iugi puteo, terræ motus, dixit instare. Idem de Clar. Orato. Si is potare uelit, de dolio sibi haurendum putet. Idem de Diui. Aqua e puteo hausta. Haurire auribus, est audire Virgil. libro quarto Vocemque his auribus haui. Haurire oculis est aspiceret. pro quo poetæ etiam interdum dicunt Haurire omisso ablatiuo. Oculis. Virg. decimo Aen. Sulpiciens haustit cælum, mentemque recepit. Accipitur etiam pro confodere, seu uulnerare Virgil. decimo Aen. Per tunicam squallentem auro latus haustit apertum. Item tenere Virg. libro 4. Geor.

Ge. Et medium sol igneus orbem Hauferat. Item defatigare. Idē Exultantiaque haurit Corda pavor pulsans. Item Exequi, implere Lucil. libro 30. ut citat Nonius: quando haurire animis Musarum, & fortia gessit. Item luere. Virgil. quarto Aene. Spero equidem medius, h quid pia numina possunt, Supplicia Hausurum scopolis. Quo in loco Virgiliū obseruato, Hausurum dici absque, pro Hausurum. Item consumo Liu. libro quinto Tam longi temporis opus incendium hausit. Haurire calamitatem, Haurire dolorem, Haurire gaudium, unde Bud. in annot. & in epitt. Huius compositum est exhaustio. Legitur etiam nonnunquam præteritum Hauriri, & supinum Hauriturum. Varro ad Cic. Cum idem quoque haurierit. Apul. li. 2. de Asino: Lagna facilis hauriri.

HAVSTO, stas, frequen. ab Haurio a quo fit compositum exhaustio. Festus: Exhaustant, efferunt.

HAEVTVS, stus, [Sorbimetro, sorbitione. Gal. Puifementi, un trait à boire. Nisp. Potaje, do beuraje, o cosa que se beba sacamiento a suera de lo liquido] αὐτλησις, sorbitio, & eductio liquoris ex aliquo loco. Col. libro 1. Si deerit defluens unda, putealis quaratur in uicino aqua, quæ non sit haultus profundi. i. quæ non e profundo puteo hauriatur, & extrahatur. Cic. pro Cæc. Aquæ ductus, haultus. Ouid. 6. Metæ. Haultus aquæ mihi nectar erit.

HAVSTRVS, stas, stium, [Consumato, deuorato. Gal. Puise, tire, englouti. Nisp. Cosa benida, gasta y tragada.] αὐτλημένος, partic. accipitur pro ab sumptus, deuoratus. Cic. de Fimb. Omnia dixit haulta esse ex fontæ Naturæ. Liu. lib. 1. Nec ferro tantum periire, sed in paludes quidam coniecti, profundo limo cum ipsi equis haulti sunt. Idem 3. Bel. Mac. Multæ naues eiecitæ, multæ haultæ mari, ut nemo in terram enauerit.

HAVSTRVM, stis, stium, teste Budæo, est Machine genus rotam habens, qua calcata aquam e puteis, uel fluminibus haurimus: quod & Tympanum uocatur. Lucr. lib. 6. Ut fluuius uersare rotas, atque haurit uidemus. Nonius tamen mauult Haurita esse ipsos cados, hoc est, siculas in huiusmodi machinis, quibus aqua hauritur.

H A N T E E

HAEVTONTIMORVMENOS, εὐτωντιμωράμενος, nomen est comediar Terentianæ, quod nos Scipium excruciantem interpretari possumus. τιμωράμενος, enim idest est quo sæuio, punio, crucio, & εὐτων, seipsum. Inducitur enim senex Menedemus seipsum excrucians, quod filium Cliniam duricia sua in militiam proficisci compulerit.

HEBDOMAS, adis, [Settimana. Gal. Vue semaine, une septaine. Nisp. La semana.] εβδομας, & Hebdomada, dæ, dicitur numerus septenarius, sicut Ogdoas numerus octonarius, & Enneas nouenarius, Decas, denarius. Cic. Tironi. lib. 16. epist. Symphoniam Lisonis uelim uitasses, ne in quartam hebdomadam incideres. Vbi per quartam hebdomadam intelligit diem uigesimum octauum; qui numerus constat ex quatuor septenariis. Septimi autem quique dies in febribus Crisimi sunt, & periculosi. Neque uero solum de diebus dicitur, sed etiam de annis, & quibuscunque rebus, quæ septenario numero comprehenduntur. Gal. Tum tibi addite quoque iam duodecim annorum hebdomadam ingressum esse, & ad eum diem septuagintaquinque librorū hedonadas scriptuisse.

HEBE, ἠβη, filia fuit Iunonis absque patre, ut Latinorum poetæ asserunt. Apollo enim cum Iunoni noueræ conuiuium in patris sui domo parasset, inter alia lactucas agrestes ei apposuit, quas cum Iuno auide comedisset, illico usque tunc sterilis prægnans effecta est, peperitque Heben, quam postea Iuppiter ob formæ elegantiam ad officium pincernatus assumpsit, deamque iuuentutis effecit. Tandem cum ipse una cum ceteris Diis apud Aethiopes comesta turus iussit, contigit, quod administrans eius Hebe pocula, perque lubricum minus caute incidens, caderet, reuolutisque uestibus oblicena ruperis monstraret: quam obrem ab officio est amota, eiusque loco Ganymedes subrogatus. Postremo Herculi in Deos relato, uxor data. Auctor Seruius. Homerus autem ex Ioue eam conceptam esse tradit, neque omnino ab officio remotam, sed ceterorum Deorum pincernam fuisse, Ganymedem uero solius Iouis. Ouid. li. 9. Metæ. Hoc illi dederat Iunonia muneri Hebe &c. Hæc Dea iuuentutis putabatur. ἠβη, enim (ut ait Suidas) florem ætatis & primam pubem significat.

HEBENVS, ni, gen. scem. & hoc Hebeum, ni, pe. co. [Hebeno.] ἠβανος, D'oscor. arbor est in India, atque Aethiopia nascens, cuius lignum tam solidum est, & ponderosum, ut in aqua subsidat: color eius foris est uiridis non absimilis, intus omnino niger. Sunt, qui sine aspiratione scribant: quo pacto etiam scribitur apud Græcos. Vide supra Ebenus.

HEBEO, bes, [essere otioso, pigro.] ἠβλωόμενος, hebes sum. Liu. libro 3. bel. p. n. Num ferrum hebet? An dexteræ torpent? Verba sunt Antibalbi suos increpantis. Vir. 5. Aen. Sed enim gelidus tardante senecta Sanguis hebet, friguntque effertæ in corpore uires.

HEBETIS, hebetis, [Crosolano, pigro, senza ingegno. Gal. Qui a la pointe qu

le trechant reboche, se foule, rebatu, mouce, lourd, grossier, hebeté. Nisp. voto contrario d'agudo, perezofo, rudo de ingenio.] ἠβλωτός, obtulus, piger, tardus, & acumine carens. Cic. lib. 2. Acad. Quid? Lunæ quæ lineamenta sunt potestne dicere, cuius & nascentis, alias hebetiora, alias acutiora uideantur cornua? Hic Cicero hebeti opposuit acutum. Ouid. 3. de arte aman. Ponite iam gladios hebetes, pugnetur acutis. Vnde per translationem Ingenium hebes dicitur, sicut etiam obtulus, & Homo hebes, hoc est tardus. Cic. Phil. 10. Scilicet hæc Panfa aut non uidet, (hebeti enim ingenio est) aut negligit? Idest ingenio, non acuto, sed tardo. Idem 2. de Diui. Videt ne Epicurum, quem hebetem & rudem dicere solent Stoici, quemadmodum &c.

HEBESCO, cis, [Di uenir pim occiso, balordo. Ga. Se reboucher, deuenir stupide. Nisp. Embotarse, emperezar se.] ἠβλωόμενος, hebetior fio. Cice. 1. Tulc. Sic mentis acies seipam intuens, nonnunquam hebescit, i. obtusior, desidiosior, & renisior fit. Sal. Postquam diuitiæ honoris esse cœpere, & eas gloria, imperium, potentia sequebatur, hebescere uirtus cœpit.

HEBETO, as, p. c. [Obscurare.] ἠβλωώω, obtundo, obscuro. Plin. in Pan. Ci. Att. Locus, ubi stomachus Hebetabat olim. Eodem ergo tempore nec animos modo, sed corpora ipsa languescere, gladios eniporia hebetari, retundique gaudebant.

HEBETATIO, uerbale, ἠβλωσις, idem quod hebetudo. Plin. li. 8. c. 6. Medetur & lumborum dolori, oculorum hebetationi, mente captis & melancholicis.

HEBETUDO, ἠβλωσις, rei alicuius carentis acumine, uel mentis, in geniti, uisus, similitumque obtusitas.

HEBRAEI, [Hebrei.] ἑβραῖοι, dicti sunt Iudæi, ab Heber, qui fuit ab nepos Sem filii Noe, prius Heberæi, cognominati, ac deinde una detracta littera Hebræi, sicut docet Aug. libro 10. Ciui. Et quia in eius familia remansit lingua, quæ prius humano generi creditur fuisse communis, cum gentes linguarum diuersitate sunt diuisæ, deinceps Hebræa est nuncupata.

HEBRAICVS, a, um, ut Lingua Hebraica.

HEBRVS, ἑβρος, fluuius in Thracia, nascitur iuxta Adrianopolim, in monte Rhodope labiturque in Aegæum mare e regione Samothraciæ Insulæ. Celebratur propter aurum, quod ex arena eius colligitur. Poetæ fabulantur in hunc Orphei caput, cum Cicones eum confecissent, proiectum esse, unde & Oeagrius, dicitur ab Oeagro Orphei patre. Vir. lib. 3. Geo.

Tum quoque marmorea caput ceruice reuulsum,

Gurgite cum medio portans Oeagrius Hebrus,

Volueret, &c. Ouid. li. 11. Met.

Membra iacent diuersa locis, caput Hebræumque

Excipit, & mirum, &c. Mar. li. 6. Hebrum; inquit) Odrisizæ niues complent, qui inter diuersos Barbaros fluens, etiam Ciconas perluit. Hebrus hodie Mariza dicitur.

***HECALANVS** paupercula, a Callimacho iusto uolumine decantata Ouid. de amor. Cur nemo est Hecalen, nulla est quæ nouerit Irum? Nempe quod alter egens, alt era pauper erat.

HECATE, p. c. ἠκατης, Iouis & Latonæ filia, & foror Apollinis, quæ & Diana dicitur. Huic triplex nomen attribuitur: unde etiam a Virgilio Tergemina uocatur. Nam in cælo creditur esse Luna, in terris Diana, & apud inferos Proserpina. Dicta Hecate, teste Seruio, quod centum uictimis placeret, aut quod centum annos errare faciat infepultos. Verisimilius tamen uidetur Hecates nomen factū esse a male ἠκατος, quo nomine Græci uocant Apollinem: sicut a Cynthia Cyntia, a Delio Delia, a Phæbo Phæbe. Dicitur autem Sol est Hecatos, ab ἠκός, longe, quod eminus radios suos ad nos mittat, & quodammodo iaculetur. Hæc & τρικέφαλος, quia (ut inquit Orpheus in argon.) tria habuit capita, dextrum equinum, sinistrum caninum, medium suis agrestis. Ouid. 9. Met. Tuque triceps Hecate. Alia fuit Hecate herbarum ueneficiorumque peritissimæ, quæ in Taurica Cherroneso regnauit, teste Dionysio Milesio. Filia fuit Persæ, filij Solis, & fratris hecæ: a quo & Perseus, siue Perseia cognominatur. Ouid. 7. Metam. Ibat ad antiquas Hecates Perseidis aras. Valerius Flaccus li. 6. Hanc residens altis Hecate Perseia lucis Flebat. Ci. de Nat. hecate quæ matre Asteria est forore Latonæ.

***HECATÆVS,** historicus Milesius. Suid.

HECATOMBE ἠκατομβη, sacrificii genus, in quo ritus hic seruabatur, ut ceptenæ sui generis mactarentur uictimæ: ut centum sues, centum hedi, Iul. Capitolinus: Tantum sane lætitia in Balbino, qui plus timebat, ut hecatombem faceret, quod tale sacrificium est: Centum aræ, uno loco construuntur ex cespite: ad eas cœtum sues, uel centum oues mactantur. Iam si Imperatoris sacrificium fit centum leones centum aquilæ & cetera huiusmodi animalia feriantur, quod quidem Græci quondam fecisse dicuntur, cum per silentia laborarent. Dicta hecatombe a numero uictimarum: uel a numero sacrificantium, quia centum Peloponnesi urbes id faciebant. Iuu. Sat. 12. Existunt qui promittant hecatombem.

*HECA-

HECATOMPOLIS, fuit Crete insula epitheton, a num. centum civi-
tatum.

HECTOR, Ἡκτωρ, Priami regis filius Troianorum omnium fortissi-
mus, ab Achille interfectus: dictus (ut scribit Plato) ab ἤχος, de-
fendo, quod urbem contra hostium impetum tenuerit, patriamq;
servavit: eo nanque sospite Troia nunquam potuit expugnari.
Vixorem habuit Andromachem, ex qua Atyanactē suscepit, quem
Vlysses capta Troia e fastigio turris præcipitavit. Solus Græcos,
quemadmodum Achilles solus Troianos, fugabat: ex quibus Pro-
tesilaum & Patroclum, aliosq; permultos interfecit. Tandem ab
Achille interemptus est: a quo etiam bigis alligatus, circum Pa-
trocli sepulchrum Troiæque muros tractus est. Tandem eius cor-
pus per duodecim dies insepultum ab Achille servatum Priamus
auro redemit, idque veteri more honorificentissime cremavit. Vj
de Hom. li. 23. liad.

HECTOREVS, a, um, p. c. adiectivum est possessivum: ut Gens Hecto-
rea, quæ ab Hectore originem duxit: & Nomen Hectoreum. Ovi,
Heroid. Epist. Nomen in Hectoreo pallida semper eram.

HECUBA, Ἡκὺβη, Priami Troianorum regis uxor fuit, filia Dyma-
tis, teste Homero, aut (ut Ver. Euripidem secutus sentit) Cissei
filia, capta Troia: ut Poetæ fabulantur in canem versa. Quam fa-
bulam inde ortam putat Servius, quod cum a Græcis captiva ab-
duceretur, & filii sui Polydori corpus in mare abiectum agnouit,
set, quoniam aliter iniuriam ulcisci non posset, Græcos iramibus
laccesserit conuicij.

HEDERA, Ἡδέρη, p. c. [Hedera, hellebra. Gal. Hierre ou lierre. Hisp. La Yedra.]
μοσός, herba est perpetuo virens, quæ cum per se stare non pos-
sit, arboribus & muris adhæret. Huius tria præcipua sunt genera.
Quædam enim a baccharum albedine, candida dicitur. Altera ni-
gra, quod bacca ferat subnigra, aut certe croceas: quæ & Diony-
sias appellatur. Tertia Elix dicitur, fructum nullam gignens, sed
albas habens viticulas, & folia parva, angulosa, & reliquis generi-
bus multo concinniora. Vir. 7. Eelo. Candidior cygnis, hedera for-
mosior alba. Vbi Seru. Alga hedera, quia sunt & nigra hedera:
ut, Aut hedera pandunt uestigia nigra. Dicitur Hedera ab Heren-
do, quod hæreat semper, & sequatur quicquid proximum est: quæ-
uis per diphthongum non scribatur: corripit enim primam sylla-
bam. Vir. in Pharmaceutria. Atque hanc sine tempora circum In-
ter uictrices hederam tibi serpere lauros. Quidam ab Edo dedu-
cunt, quod parietem edat, atque consumat. Festus: Hedera dicta,
quod hæreat, uel quod edita petat, uel quia id, cui adhæserit, e-
dat, quæ in tutela Liberi patris putabatur esse, quia ut ille semper
est iuuenis, ita hæc semper uiuet.

HEDERACEVS, a, um, [Di hederæ.] μοσός, quod ex hedera est ut
Corona hederacea, materia hederaca. Cæc. 111. Col. lib. 8. c. 10.

HEDEVA, galliæ populi, Sequanis finitimi.

HEI, [Oime. Gal. Aa helas. Hisp. Aa.] ἦϊ, interiectio dolentis, siue ingem-
scentis, datiuo iungitur pronomini. Ut apud Vir. 2. Aen. Hei mihi,
qualis erat. Aspiratur natura, quod is animi affectus aspiratione
melius declaretur.

HELENA, næ, siue Helene, nes, pen. co. Ἥλένη, filia fuit Iouis ex Leda,
Castoris & Pollucis soror, uel ut alii, Tyndari regis Laconix, &
Leda. Hæc ob formæ elegantiam, qua ceteris præstabat, a multis
amata est, & primum a Theseo adhuc uirguncula rapta, sed po-
stea, absente Theseo, a Castore, & Polluce repentibus citra ini-
uriam restituta: mox aduicta Menelao Lacedæmonum regi nup-
sit. Paris autem Priami filius, nemini forma cedens, illius pul-
chritudine illectus, Spartam nauigauit, ibique Helenam ipsam,
absente Menelao, a quo prius benigne fuerat exceptus, rapuit. A-
lii tamen dicunt, cum postulata Hestione negaretur, Paridem illam
regionem bello uastasse, & expugnata Sparta, Helenam captiuam
abduxisse. Hac itaque iniuria uniuersū Græcorum principes com-
moti, primum omnes in Aulide coniurarunt de reperenda Hele-
na, & euertendo Ilio. Quo in bello occiso Paride, Deiphobo eni-
dem fratri nupsit: eumque Græci armis discedentes ad conditionē
conuersi, discessum ex composito simulassent, illa ex arte, accen-
sa face, ad occupandam urbem Græcos reuocauit, capta urbe, Me-
nelaum in cubiculum, ubi Deiphobus dormiebat, uocauit, quo
interfecto, cum uiro in gratiam rediit. hoc igitur modo Menelao
restituta, eam eodem nauem ascendens tempestatibus in Aegyp-
tum delata est, inde rursus nauigans cū marito incolumis in La-
cedæmoniam peruenit. Vir. lib. 7. Ledeamque Helenam Troianas
uexit ad urbes.

HELIADÆ, Ἡλιάδες, fuerunt filix Solis & Climenæ, sorores Phæ-
toctis, quarum nomina sunt Phæctusa, Lampectusa, & Lamperia.
Hæc iuxta Padum mortem Phætoctis fulmine deieci flentes, in
arbores, quas alnos uocant, uersæ sunt, electrum lacrimantes. Vo-
cantur autem Heliadæ a patre Sole, qui Græcis Ἡλιός, dicitur.
Ouid. lib. 2. Metam. Nec minus Heliadæ lugent, &c. Eadem &
Phætoctidæ appellatur a fratre Phætocte. Vir. Eclo. 6. Iuma
Phætoctidæ musco circumdat amara Corticis, atque solo præ-

ceras erigit alnos.

HELICON, Ἡλικων, mons Bæotix iuxta Thebas, atque (ut Strabo
li. 9. scribit) Phocidi uicinus, & non procul a Parnasso, eique æqui-
lus & altitudine & circuiu, qui & ipse Apollini sacer est & musis.
Vnde Heliconides Ἡλικονίδες, & per epenthesin Heliconiades Mu-
sæ sunt appellatæ. Dicitur Helicon ab Helicone, qui ibi cum Cithæ-
rone fratre singulari certamine pugnaſſe fertur.

HELIOCAMINVS, ni, pe. p. Ἡλιόκαμινος, uaporarium quoddam solare
in aprico loco situm, ad calorem solis excipiendū, Vlp. l. si arbor
f. de Seruit. urb. præd. Si arbor, inquit, in heliocamino, uel sola-
rio solem adimat, dicendum erit, quia umbram fecit in loco, cui
sol fuit necessarius, contra seruitutē impositam fieri. Heliocamin-
us, inquit Budeus in prioribus Annot. in Pandect. ad uerbum
Solaris fornax dici potest. Est autem solare uaporarium, in apricu-
situm ad calorem solis excipiendum, quo antiqui utebantur. Plin.
in epi. lib. 2. de Dieta quadam loquens: In hac heliocaminus qui-
dam, alia xythum, alia mare, utraque solem, cubiculum autem ual-
uis, cryptoporticum fenestra prospicit.

HELIOGABALVS, Ἡλιόγαβλος. Antonini Caracallæ filius, furtim su-
ſceptus ex Soæmide Phænissa, filia Melæ, quæ soror erat Iulia, uxor
Seueri. Melæ. m. filia duæ erant, Soæmis, & Mamaea, quarā
utranq; Antoninus creditur potuisse, atque ex illa quidē Bassia-
num, qui postea dicitur est Heliogabalus, ex hac uero Alexianum
suscepisse, qui deinde dicitur est Alexander. uide Herod. lib. 5.

HELLEBORVS, siue Helleborum, Ἡλλέβορος. Dios. herba est insignē
purgandi uim habens, quam Latini Veratrum appellant, eius duo
sunt genera. Album, quod uomitione causas morborum extrahit, &
Nigrum, per alium quicquid noxium est, deticiens, alio nomine
Melampodium dictum a Melampode quodam (siue is medicus, si-
ue pastor fuerit) qui eo Præti filias in furorem actas, traditur per
sanasse. Præcipuus huius usus est in educendis noxiis humoribus,
principis animæ facultatis sedem infestantibus, unde Melancholi-
cis & furiosis dari solet & conituali morbo laborantibus. Hinc
factum est, ut quos cerebro minus sano esse uelimus significare.
Helleborus opus esse dicamus, ut Helleborum edere iubeamus.
Pl. li. 25. ca. 13. Efficacius helleborum ad uomitiones & ad bilem
nigram extrahendam. Pla. in Pfen. Helleborum hisce hominibus
opus est. Masculino genere usus est Vir. 3. Geo. Helleborosq; gra-
ues, nigrumque uitumem. Colli. 10. Sed negat helleboros, & no-
xia galbana succo. Præcipit Apuleius nominis huius primam uo-
calem esse aspirandam, etymoa spectans. Volunt enim Hellebo-
rum dictum, παρά τὸ τὴ βοῶν εἶδός, Apud Dioscoridem tamen co-
terosque Græcos tenui spiritu constanter scribitur.

HELLEBOROSVS, Ἡλλεβορίων, dicitur, qui plus hellebori sumpſit, quā
par fuit. Pla. in Rud. Helleborosus sum. T. At ego ceritus. Hellebo-
rum enim, si plus æquo sumatur, non mediocre periculum creat,
sin minus sumatur, magnam ægritudinem leuare non potest. Vn-
de stomachator Pertius in imperitis medicos, qui cum modum
missionis ignorarent, non dubitabant tamen rem tam ancipitem
& periculosa ætæ pleæam, non sine graui sumentium discrimine
aggredi. Diluis (inquit) helleborum.

HELLESPORTVS, fretum angustum, inter Aegeum mare & Propon-
tidem, septem stadiorum spatio Asiam ab Europa diuidens. dictū
ab Helle Athamantis filia ibi submersa. Ci. de Fin.

HELIVARI, [Diuorare, consumare. Gal. Gourmander, deuorer gloutement,
Hisp. Tragar, gastar.] λαφύραρον, ἀσώτῳ εἶδος, prodigere: per luxum
consumere, uorare. Ci. pro Domo sua: Cur ille gurgis heluatus te-
cum simul reip. sanguinem, ad cælum tamê extruxit uil lam in Tu-
sculano uisceribus ærarii? Idem pro Sext. Quid? tu meo periculo
gurgis, ac uorago patrimonii helluabere.

HELLVATIO, nis, λαφύριος, prodigalitas, uoracitas. Cice. post red. in
Scæ.

HELVELLÆ, arum, Ἡλλεβαρία, sunt Holera minuta (ut inquit Feſt.
quoniam Helus, & Helusa ueteres dicebant, pro Nolis & Holo-
ra. Ci. ad Gallum: Fungos, heluellas.

HELVETII, Ἡλβητίων, Ptolemæo fortissimi Gallorum populi, inter
Rhenum, & Rhodanū fluuios, Iuram montem & Alpes siti: in qua
tuor olim pagos diuisi, quorum eo tempore, quo aduersus Cæſa-
rē bellū gerebat, caput erat Aueticū: ut est uidere apud Cæſ. bel.
Gal. Com. 1. Ptol. li. 2. c. 9. inter Heluetiorum ciuitates annuerat
& Canodurum, & Forum Tiberii. Hodie in tredecim distincti sunt
siue ciuitates, siue pagos, quorū nomina sunt Tigurum, Berna, Lu-
cerna, Viria, Suicia, Syluania, Tugium, Glarena, Basilea, Fiburgum
Salodrum, Abbatiscella, & Scaphusia. Statū habet popularē, æqua-
uiuentis libertate, a quibusdam appellantur Suicæri, a Suicia pa-
go, qui primus omnium Austriz Ducum iugum excussit.

HELVI, populi inter Celtas, monte Gebenna ab Aruernis diuisi.
Cæſ. com.

HELVO, orbis, [Mangione, diuoratore, ingordo. Gal. Gour-
mand qui deuore tout. Hisp. Comilon, tragador.] λαφύριος, ἀσώ-
τος, homo immoderate uoracitatis, prodigus, gula uentrique
X 2 deditus

deditus. Heluo. (inquit Festus) qui immoderate bona sua consumit: ab e uendo. Aspiratur autem, ut auiditas magis, exprobretur, sic enim sit uox incitator. Ter. in Hea. C. Si scire uis, ego dicam, Gerro, si aus, heluo, iners, ganeo, damnosus. Cic. per translationem Heluonem librorum dixit, pro nimis auido lectorum librorum, qui legendo fatiari nequit. Heluo patrie per translationem, pro eo qui turpissimo scelerum genere patriam perdit & infamat, uel patriam bona prodigit ac deuorat. Cic. pro Sext. Gurges, atque heluo, idem in Piso. Heluo impurus. Idem 1. de lege Agra. Heluo immanis, parcitissimus, nequissimus. apud eundem pro Domo sua, & post reditum in senatu.

HELVOLVS, 3, um, p e quod accedit ad heluum colorem, sed tamen diluatiorem, ut plus ex albo participet, quam ex rufo. Vnde Heluolæ unæ dicuntur, quæ eius sunt coloris. Colu. lib. 3. cap. 2. Sunt & heluolæ, quas nonnulli Varias uocant, neque purpureæ, neque nigrae, ab heluo (ni fallor) colore uocitate.

HELVVS, color, medius est inter rufum & album Varr. lib. 2. de re ru. cap. 5. de corio bouum loquens: Corium, inquit, attractu non asperum ac durum colore potissimum nigro, deinde rubro, tertio heluo, quarto albo.

* **HELYNE**, herba, quæ alio nomine Perdicium dicitur.

* **HELVVS** & Panopes, Acestæ regis Siciliæ comites.

HEM, [Ob, ab] de ÷, interiectio corripientis seipsum, uel indignantis, uel admirantis. Seru. Sulp. Ci. ep. lib. 4. Hemnos homunculi indignamur, si quis nostrum interit, aut occisus est, quorum, &c. Apul. Hem hominis audaciam Quandoque demonstrantis est. Ter. in Andria: Hem puer hercle puer est:

HEMERO DROMI, ἡμεροδρόμοι, dicuntur cursores, qui die uno ingessum cursu emetiuntur. Liu. libro 1. bel. Mace. Nisi speculator (hemerodromos uocant Græci) ingens die uno cursu emetiens spatium, contemplantur regum agmen, & specula quadam prægressus nocte media Athenas peruenisset. Inter huiusmodi hemerodromos clarissimus fuit Philonides Alexandri Magni cursor.

HEMINA, p. co. ποτήριον, genus est mensuræ, dimidium continens sextantia Græco ἡμινο, quod dimidium significat Gel. lib. 3. ca. 13.

HEMINARIVS, 3, um, ἡμιναριος, quod heminae mensuram habet. Per translationem accipitur pro exiguo. Quin. li. 6. cap. 4. Fabius maximus incensam Augurii congiariorum, quæ amicis dabantur, exiguitatem, heminaria esse dixit, id est, tenua & exigua.

HEMISPHERIVM [Meza sphaera] ἡμισφαίριον, dimidia sphaera, hoc est, cæli dimidium. Var. li. 3. de re rust. cap. 5. intrinsecus sub tholo stella Lucifer interdii, & noctu Hesperus, ita circumeunt, ad infimum hemisphaerium ac mouentur, ut indicent, quot sint horæ.

* **HEMITRITIVS**, Semitritiana febris. Mar. l. 12. Cui gravis, & feruens Hemitritius erat.

HEMVS, seu potius hæmus, ἄϊμος, mons in Thracia, excelsitate conspicuus, ex cuius uertice uulgata olim opinio fuit Ponticū simul & Adriaticū mare & Istrum annē, & alpes conspici posse: nam excelsitate sua sex milia pal. continet. D. cōs Hæmus, a uoie regis Hæmici cuius torore alter quoque mōs Thraciæ Rhodope noiatur: in quos trāsfiguratos esse Rhodopen & Hæmū fabulæ canūt. Cu. li. 6. Me. Threiciā Rhodopen hēt angulus unus, Hæmum, Nunc gelidos mōtes, mortalia corpora quōdā. Alii dictū uolunt Hæmū ab Hæmo Boreæ & Orithyæ filio. Vide Hæmus. Est & Hæmus nō mē Græculi historis, cuius uocant Inue. Sat. 6. Dicis hæc mollius Hæmo Quāquam & Carphophoro, facies tua cōputat annos.

HENDECASYLLABVS, [Verso d'undeci sillabe.] ἑνδεκάσλλαβος, uetus undecim syllabarum, qui Phalæcius dicitur ab inuatore: quæ illi ille Catullianus, Passer deliciae mex puellæ.

* **HENDIADIS**, figura, quæ unum in duo diuiditur. Vir. 1. molem quæ & montes insuper altos. i. moles altorum montium.

HENETI, ἑνετοί, Paphlagoniæ populi fuerunt, qui Antenore duce cum in intimum maris Adriatici sinum uenissent, permisti Troianis, omnes uno nomine Veneti appellati sunt. Liu. li. 1. ab urb. Ca. sibus deinde uariis Antenorem cum multitudine Henetum, qui seditione è Paphlagonia pulsus, & sedes, & ducem, rege Philemōne ad Troiam amisso, querebant, uenisse in intimum maris Adriatici sinum Euganeis que, qui inter mare, alpes que incolebāt, pulsus, Henetos, Troianos que eas tepuisse terras, & is quem primum egressi sunt locum. Troia uocatur, pagoque inde Troiano nomen est: gens uniuersa Veneti appellati.

HEPAR, aris, p. genitiui c. [Fegato. Gal. Le foye. Hiss. El bigado.] ἥπαρ, primum est sanguinis generandi, instrumentorum, uenarumque omnium principium, quod Latine Iecur appellatur. Est item Hepar, piscis nomen ex genere locustarum, cuius meminit Plin. lib. 32. cap. 11.

HEPATARIVS, 3, um. [Cio che à fegato s'appartiene.] ἥπατικός, ad hepar pertinens: ut, morbus hepatarius. Pla. in Curc.

HEPATICVS, [Fegatosi. Gal. Hepatis que. Hiss. Higadosos.] ἥπατικός, qui ex hepate laborant: & proprie ii, quibus imbecillum est iecur. Plin. li. 26. cap. 6.

HEPTERES, ἑπτερες, nauis est septem habens remorum ordines. Liu. 4. Dec. lib. 7.

HERA, ræ, priore c. [Padrona, donna] Ἡρα, scemininum ab Heru, idem est quod domua. Ou. epist. 9. Aequaque formosæ pensa reuendendis heræ. Ennius apud Ci. lib. Offi. Vos ne ueht, an me regnare hera, quidve ferat fors, Virtute experiamur. Quo in loco nonnulli male accipiunt Heram pro Iunone. Nam in ea significatione (ut supra ostendimus) priorem producit, cum hic corripitur. Neque alio quæ apte hic locus de Iunone intelligi potest, cui nihil cū bello est commercii, sed de Fortuna potius, quæ in bello suo arbitrio uictoriam, cui sibi uisum est parti, creditur tribuere.

HERACLEA, p. p. Ἡρακλεια, multæ fuerunt hoc nomine urbes: inter quas maxime insignis fuit ea, quæ Pontica cognominata fuit, ad Pontū Euxinum sita iuxta Maryandios: a qua Dionysius philosophus Zenonis discipulus Heracleotes a Cicerone in Tusculanis appellatus est. Heraclea item Magnæ Græciæ ciuitas fuit, in finibus Italiæ, inter Sirin, & Aerin atones, non procul a Crotone; aliquando Siris appellata, teste Plin. li. 3. cap. 11. Fuit præterea aliud eiusdem nominis oppidum, ultra Caspios montes, non procul ab Oxo amne, qui Margianam Sogdianamque irrigat, ab Alexandro Magno primum conditum. quod deinde euersum Antiochus restituit, & Achaida appellauit: ut refert idem Plin. lib. 6. cap. 16. Est & Heraclea in Caria apud eundem lib. 5. ca. 27. Item alia in Sicilia medio fere spatio sita inter Lilybeum, & Pachynū promontoria: cuius meminit Pomp. lib. 2. in descriptione Siciliae. Est & Heraclea Cretæ apud Plin. lib. 4. cap. 12. Item alia in Narbonensi Gallia, ad ostium Rhodani, apud eundem libro 3. cap. 4. Fuerunt & aliquot alia eiusdem nominis oppida, quæ commemorantur a Stepho.

HERACLEOTES, siue Heracleota, Ἡρακλειώτης, gentile ab Heraclea urbe deductum unde Dionysius philosophus Heracleotes dicitur a Cice. 2. Tuscu. Hinc Heracleoticus, 2, um, Ἡρακλειωτικός, denominatum: ut Heracleotici cancri, apud Plin. libro 9. ca. 31. Heracleoticum origanum, apud eundem lib. 25. cap. 4. Heracleoticum osium Nili, quod alio nomine Naucraticon appellatur apud eundem li. 5. cap. 10. Heracleotica nux, quæ & Auellana uide in dictione Iuglans.

HERACLIDES, p. p. Ἡρακλίδης, insignis Philosophus fuit ex Heraclea Ponti ciuitate Platonis, & Aristotelis auditor, uir insigni ingenio, sed habitu adeo molli: ut pro Pōico Pompeius diceretur. Auctor Laertius. Reliquit ingenii sui monumenta non pauca, quæ non extant. Huius meminit & Cic. 5. Tus. Fuit præterea hoc nomine Lycius quidam Sophista non ignobilis, qui cum aliquandiu Smyrnae docuisset, sub tempora Seueri se Romam contulit: coram quo ex tempore dicitur, perturbatus nobilitate auditorum, sermone excidit. Solus sophistarū ad hanc artem industria & labore natura minime iuuante contendit. Hæc ex Philostrato. Heracles alius fuit e Mopso, ciuitate Criciæ, grammaticus nobilis ut scribit Stephanus. Alius præterea pictor nobilis Macedo, qui initio naues pingit: captoque Perseo a paulo Aemilio Athenas commigrante, eodem tempore, quo & Metrodorus Philosophus & pictor. Plin. lib. 35. ca. 11. Fuerunt & alii multi Heraclidæ, ingenio & doctrina insignes.

HERACLITVS, p. e. p. Ἡρακλῆτος, nomen proprium Philosophi Ephesii, qui, ut tradit Suidas, nullum inuenitur habuisse præceptorem: naturæ & diligentia sola profecit. Quidam tamē audisse Zenocratem, & Hippalum Pythagoricum uolunt. Floruit temporebus ultimis Darii. Scripsit poetice multa: quæ ab Aristotele sæpe pro testimoniis citantur. De hoc sic scribit Cic. lib. 5. Tus. quæ est. Est (inquit) apud Heraclitum physicum de principe Ephesorum Hermodoro, Vniuersos ait Ephesos esse morte multatos, quod cum ciuitate expellerent hermodorum, ita locuti sunt. Nemo de nobis unus excellat: si quis extiterit, alio in loco, & apud alios sit. Hæc ille. nunc aiunt, cum hydropticus esset, spiritus medicis oblitum bubalo seuo soli succandam se præbuit, dormientemque cautus dilaceratum esse. Suidas. hic quories domo egrediebatur, sebat, sicut Democritus ridebat, quod alteri omnia quæ agimus, miseræ, alteri ineptiæ uiderentur. horum meminit Ci. lib. 4. Aca. Cognominatus est σκοτεινός, quasi tenebrioseus. De industria enim adeo obscurabat stylum, ut eius uolumina Philosophi sudant: uix intelligat. nu ius dictionis penultima syllaba perpetram corripitur, cum scribatur per æ diphthongum Lucr. li. 1. heraclitus enim quorum dux agmina primus. Fuerunt alii quatuor heracliti, primus poeta Lyricus: secundus Halicarnassæus, summæ elegiæ: tertius Lesbicus, qui Macedonum scripsit historiam: quartus, uir ridiculus.

HERBA, r, [herba. Gal. Herbe. Hiss. Yerua] ἕρβα, ab aliquib. scribitur p diphthongū, quæ credant ab hæredo deductū, eo quod terræ hæreat. Sed hæc Etymologia, ut nimis friuola, ridetur a Tortellio, neque cuiquam eruditorum placet. Significatio eius nota est. Cic. de Orat. Leridus in herba recumbebat. Virg. 9. Eclo. Quis caecet

et nymphas quibus humum florentibus herbis Sparguret? Herbam porrigere, sicut Dare herbam, tritum est proverbium pro eo quod est, se visum fieri, & adversarium suum victorem agnoscere. Tractum (ut indicat Festus) ab eo, quod olim pastores cursu certantes, cum seperati essent, herbam ex eodem loco statim decerpunt, adversario porrigebant, victoriam agnitæ symbolum. Nonius: Herbam veteres palmam, uel uictoriam dici uoluerunt. Vir. li. 7. Geog. Atque immemor herbe uictor equus. Accus Meleagro: Gaudet, currunt, celebrant, herbam conferunt, donant, tenent pro se quisque. Hæc ille.

HERBACEVS, a, um, [Di herba.] quod est ex herba: ut Corona herbacea: aut quod in herbam excrescit, & assurgit. Plin. libr. 12. cap. 13.

HERBARIVS, a, um, [Cio ch' all' herbe s'appartiene. Gal. Apartenant aux herbes. Hisp. Cosa perreneciente a las yerbas.] quod ad herbas attinet. Inde Herbaria ars dicitur, qua herbarum uires dignoscimus: pro qua etiam Herbariam substantiæ dixit Plin. li. 7. ca. 56.

HERBARIVS, sub. [Herbolario, herbainolo. Gal. Un herbier, expert aux simples, a les cueillir. Hisp. El herbolario.] βοτανολόγος, qui herbas, earumque uires cognoscit, & ex his medicamenta efficit. Plin. lib. 20. ca. 17.

HERBILIS, & hoc herbile, quod herba factum est: ut Anseres herbiles, quos Feiuis maiores esse asserit, quam qui frugibus alti sunt.

HERBESCO, is, ere, [Produire herbe, uerdeggiare, convertirsi in herba. Gal. Devenir en herbe, se convertir en verdure. Hisp. Heruiseer.] βοτανίζω, est herba producere, uel in herbam conuerti. C. de Sen. pro eod. etiam apud Plinium legitur Herbacere li. 19. ca. 8.

HERBEVS, a, um, [Verde, di color d'herba.] idem quod uiridis, uel herbeæ colorem habens. Plin. in Cure.

HERBYLA, æ, [Herbeta,] diminutiuum. Ci. 2. de Nat. Deo.

HERBOSVS, a, um, [Herboso.] βοτανώδης, herbis abundans. Ouid. 14. Met. Soluitur herboso reitigatus ab aggere funis.

HERBIDVS, a, um, [herboso. C. d. herba, abundanti en herbes. Hisp. Herbos.] βοτανώδης, idem quod herbosus, hoc est, plenus herbis Herbidus color, est qui herbam refert, hoc est uiridis. Plin. li. 2. cap. 14. Herbi de segetes, Col. lib. 1. ca. 6. Liu. 1. ab Urb. & 9.

HERBITA, ἡ, ἔγνη, Ptolem. Siciliæ urbs est: a qua Herbitenses populi liquorum meminit Plin. lib. 3. cap. 8. hodie sanctum Nicolaum uocant.

HERCEVS, p. p. Ἡρακλῆος, dictus est Iuppiter, quem etiam Penetralem uocabant. quod intra conspectum domus cuiusque colebatur. Græce enim Ἡρακλῆος, septem, ciuitrumque nominatur. Qui in Ibin: Cui nil Hercei profuit ara Iouis.

HERCLE. Ci. Epist. Ea hercle sine dubio erit ignominia.

HERCVLANVS, na, num, Ἡρακλῆος, nomen possessiuum ab Hercule ductum. Gel. lib. 1. ca. 1. Comprehensa, inquit, mensura, Herculanus pedis, secundum debitam membrorum omnium inter se competitiam modifcatus est. Herculanæ formicæ. Plin. libro 30. capit. 4. Herculanæ urticæ genus odorem fundens. Plin. libro 21. capit. 15.

HERCVLES, Ἡρακλῆς, Iouis & Alcmenæ filius, qui ob fortitudinem & gloriam creditus fuit inter Deos esse relatus. Cic. lib. 3. de Nat. deo. sex hoc nomine fuisse appellatos commemorat: quorum primus fuit, qui certauit cum Apolline de tripode. Alter, Nilotus Aegyptius, quem aiunt Phrygiæ litteras conscripsisse, Tertius, ex Idæis Dactylis cui inferias asserunt. Quartus, Iouis filius, ex Asteria Latonæ sorore, qui Tyri colitur, filiamque habuit Carthaginem. Quintus, in India, qui & Belus dicitur. Sextus Thebanus, ex Alcmenæ & Ioue tertio genitus, qui aliorum gesta assignant. Herodotus scribit, Herculem unum ex duodecim diis Aegyptiorum, Græcosque ab Aegyptijs hoc nomen mutatos indidisse filio Amphitryonis. Varro. xlii. Hercules nominat. Veruntamen omnes, qui robore præfiterunt, hoc nomine ab Hercule Alcmenæ filio appellatos fuisse affirmat. Macr. lib. 1. Satur. cap. 20. asserit Herculem esse Solem. Et reuera, inquit, Herculem Solem esse uel ex nomine claret. Ἡρακλῆς, enim quid aliud est, nisi Ἡρας, id est aeris κλέος? Quæ porro alia aeris gloria, nisi Solis illuminatio est, cuius recessu, profunditate spiritus occullitur tenebrarum? Duodecim autem illi labores, quos Hercules creditur confecisse, nihil aliud significant, quam xii. signa zodiaci, quæ Sol singulis annis conficit. Sed de hoc uide plura apud Macr. Herculem autem Alcmenes filium maxime nobilitauit implacabile Iunonis odium, quæ quæ ex pellice natus esset, perdere illum cupiens, nouis semper monstris ogrecit: quæ res expectationem eius maxime fessit. Ille enim semper uictoriam referens, immortalis sibi decus peperit, adeo ut illa prius iubendo, quam hic laborando defatigaretur. Quo factum est, ut licet multi fuerint Hercules, qui uariis temporibus floruerunt, omnes heorica uirtute rerumque gestarum magnitudine insignes, tamen huic uni reliquorum omnium labores tribuantur: quorum quando nusquam non mentio occurrit, uisum est celeberrimos aliquot subicere. Primo itaque

cum adhuc in cunabulis iaceret, geminos argues a Iunone immisissos elicit. 11. Telpij filias numero quinquaginta adhuc puer, sed corporis robore præstant, una nocte compressit, suscepitque quinquaginta filios, quos Dhespiadas uocauerunt, 111. Iam adultus Hydram colabris & capitibus pullulantem, face & ferro in Lernæ palude oppressit. 111. Ceruam aripedem, aureaque habentia cornu in Menalo monte cursu comprehendit, atque interfecit. v. In Nemea silua iuxta Cleonas iniustæ magnitudinis leonem iugulauit, & detractam pellem pro insigni gestauit. vi. Diomedem Thraciæ regem, qui equos suos hospitem carnib. & sanguine pascebat, deuicit, uictumque ipsius equis in pabulum dedit. vii. In Erymantho Arcadiæ monte terribilem apum, & omnia circa illum locum deuantantem, cepit, eumque uiuum ad Eurytheum attulit. vii. Stymphalides aues sagittis, ut quidam uolunt, interfecit: ut alij, sonitu a henci crepitaculi usque ad insulam Aretia fugauit. ix. Taurum (cui Neptuno furorem immiserat, eo quod Minos Neptuno sacrificaturus optasset uictimam maiestati illius dignam cui, cum pulcherrimus taurus ab eodem Deo fuisset oblatu, ipsum Minos seruare uoluisset) insulam Cretam fere totam deuantantem domuit, eumque uinctum ad Eurytheum attulit: qui postea eum Atticæ regioni immisit, cui plurimum damni intulit: sed a Theseo interfectus fuit apud Marathonem, ut canit Ouid. li. 7. Met. x. Acheloum superauit, ut supra dictum est. xi. Bufiridem Aegypti regem gossites suos mastrantem occidit. xii. Antæum gigantem in Libia lucta uinctum suffocauit. xiii. Calpen & Abylan montes antea coniunctos diuisit. xiiii. Aurea mala in Hesperidum hortis interempto prius dracone perugili, qui ea custodiebat, sustulit. xv. Cælum iam fesso & succumbente ponderi Atlante, lumen, is tulit. xvi. Geryonem Hispaniæ regem tricornoré bello superauit, eiusque armenta abduxit. xvii. Cacum latronem, Vulcani filium, semihominem, & flammionem oppressit. xviii. Lacinium latronem, extremam Italiæ oram infestantem, sustulit, ibique Iunoni templum constituit, quod Iunonis Lacinie appellauit. xix. Albionem & Bergionem iter ipsius impediens, haud longè ab ostio Rhodani a Ioue patre lapidum imbre adiutus, deuicit. xx. Pyrechmum Euboiæ regem, Bæotiis bellum inferentem, profligauit, eumque pullis equiuis alligatum in diuersas partes disersit. xxi. Centauros domuit. xxii. Augiæ stabulum repurgauit. uide supra. xxiii. Hefionem Loamedontis filium monstrum marino expositum liberauit, occiso prius ceto: sed cum Laomedon equos præstantissimos in præmium illi pollicitos, denegaret, Hercules indignatus, Troiam euerit, & occiso rege Hefionem Thelamonem, qui primus murum conscenderat, in parte concessit. xxi. Diripuit insulam Con, regemque Eurypyli cum uxore & liberis trucidauit. Vide supra in dictione Cos. xxv. Amazonas debellauit, earumque reginam Hippolyten cepit, cui baltheum abstulit. Eurytheo regi tradidit, captam uero Amazonem Theseo bellorum socio dedit. xxvi. Ad inferos descendit, & Cerberum iter prohibentem, triplici catena uinctum ad superos traxit. Sunt qui dicant Hercules et adiuuissse Theseum in rapienda Proserpina, alij solum Theseum eam eduxisse ad superos. Diteque uulnerasse. xxvii. Alcestin Admeti regis coniugem ab inferis ad uirum reduxit. xxviii. Ab inferis reuersus Lycum Thebarum regem, eo quod Megaræ coniugi uim uoluisset inferre, interemit. xxix. Aquilam, quæ Promethei in Caucaaso religati perpetuo renascens secur exedebat, sagittis traiecit. xxx. Cignum Martis filium equestri certamine uicit. xxxi. Occidit Theodamantem, quæ eum cibum denegasset, illiusque filium Hylam sibi charissimum, secum adduxit. xxxii. Cecropas uicit dum Omphalæ Lydorum reginæ seruiret. xxxiii. Pylum diripuit, eiusque regem & Neleum, cum tota dono, præter Nestorem trucidauit insuper Iunonem Neleum opem ferentem telo trifurco uulnerauit. xxxiiii. Euryti Oechaliæ regem occidit, ipsamque Oechaliam urbem deleuit, & Iolem Euryti filium sibi in uxorem denegatam, quam tamē patens antea et de sponderat) uic obtinuit, eamque secum in Eubœam adduxit. Quod cum Deianira coniux rescisisset, maritum suum Ioles amore detinuit, per Lycham seruum uestem illi misit Nesti Centauro sanguine infectam, futurum rata ut ea ratione languentem ui amorē excitaret, eumque ab aliis auulsum ad se ipsum reuocaret, quemadmodum Centaurus ipsi persuaserat. Cum itaque Hercules uestem sacrificaturus induisset, in tantam rabiem uersus est, ut constructa pyra seipsum combussit. Post mortem uero in Deorum numerum relatus est. Habentur & aliarum res ab eo gestarum apud Diod. Siculum, quas liquis uolet, inde petat.

HERCVLE, & Hercle, Hercules, mehercules, & mehercule, [Certamente,] ἢ τὸν Ἡρακλῆα, aduerbia sunt iurandi, ab Hercule deducta: quasi dicas per Herculem. Ter. in Eu. Hercle hoc factum est. Cælius Ci. Et hercule confecta omnia fœde & inhoneste sunt. Idem de Cla. Or. Et Hercules hæc quidem extant. Idem de Orat. Libentius dixerim Mehercule, quam Mehercules.

HERCVLEVS, a, um, [Di Hercule.] p. c. quæquam Græce Ἡρακλείας, dicitur cum ei, diphthongo in pe Est autem proprie nomen possessiuum

uum significans id quod ad Herculem pertinet: ut Claua Herculeae. Labor Herculeus. Hor. lib. 1. Carm. Perrupit Acheronta Herculeus labor, hoc est, labor Herculis, Nonnunquam Herculeū laborē prouerbiali hyperbole pro imminso, & pene insuperabili labore accepimus. Hercules nodus, prouerbiū item speciē habet, p nodo indissolubili. Hercules morbus dicitur, quem Comitalem alio nomine uocamus, quod Hercules morbum hunc aliquando passus creditur.

HERCVLEE, [Valorofimēte, gagliardimēte,] ἥρακλέος, pro fortiter dixit C. li. 8. ad Att. Nunc tert etiam Herculee.

HERCVLIS, portus, [Porto hercole,] ἥρακλέος λιμὴν, oppidum est in ora Ligulica cum portu, apud Ptol. lib. 4. cap. 1. & apud Plin. lib. 3. c. 5. Est & Hercules portus in litore Brutio, non procul a Metauo fluuiō: cuius meminit, Plin. lib. 3. cap. 5.

HERCVNIA, filua, ἑρκυνία, Straboni, est omnium Germaniæ siluarū longe maxima, quam Cæsar libro 6. Comm. describit his uerbis: Huius hercyniæ siluæ, quæ supra demonstrata est, latitudo nouē dierum iter expedito patet. Non enim aliter finiri potest: neque mensuras itinerum nouerunt. Poritur ab Helueticorum & Nemetū & Rauracorū finib. rectæque fluminis Danubii regionæ pertinet ad fines Dacorum, & Anartium. Hinc se hestit sinistrorsus diuersis a fluminæ regionibus, multarumque gentium fines propter magnitudinem attingit. Neq̄ quiquā cit huius Germaniæ qui se aut audisse, aut adesse ad initium eius siluæ dicat, cum dierū iter 40. processerit, aut quo ex loco oriatur acceperit. Plura de Hercynia silua uide eodem loco apud Cæs.

HERI, [Hers, hier. Gal. Hier. Hisp. Ager.] χερς ἑρτες, id est, hesternodie. Cice ad Atti. Lepidus ad me heri uesperī litteras misit Autio. Dicitur etiam Here, propter cognationem litterarum i, & e, ut Vespere, & Vesperī. Teren. Eunu. In honestum hominem, quem mercatus est here? ab Heri sit Hesternus, a, um, sicut a Cras Crastinus: ut Dies hesternus, Nox heiterna. Qui. epi. 18. Est mare (confiteor) nondum tractabile nanti: Noctē sed hesterna lenior aura fuit. Accipitur nonnunquam pro pridianus. Ter. in Eu. Quo pacto ex iure hesterno pacem atrum uorent.

HERIFUGA, gæ, [Che fugga il padrone,] fugiens herum: ut Famuli herifugæ. Catullus. Ego quam miser relinquens, dominos ut herifugæ famuli solent.

HERILIS, le, p. p. [Del padrone,] δεσποτικός, possessiuum est ab herō deductum: ut Herilis filius, Herilia imperia. Ter. in And. Herum sefellin nuptias conici herilem filium.

HERILLVS, Chalcedonius Philolophus, Zenonis auditor.

HERMAE, ἑρμαί, statuar erant, siue signa, & præcipue trunci, quorum capita permolari poterat, cuiusmodi Athenis plurimi erant. Mercurium in referentia: quo & nomen acceperunt. Nā Mercurius Græce dicitur ἑρμῆς. C. ad Att. li. 1. Hermæ illi cui Pentelici cum capitib. æneis, de quibus ad me scripsisti, nunc admodum me delectant. Probus Aemilius in Alcibiadem Plutarchi: Id cum appareret, priusquam classis exiret, accidit una nocte oēs Hermæ, qui in oppido erant, Athenis deicerentur. præter unum, qui ante ianuā erat. Suidas dicit Hermæ statuas diædas, quod plurimū Mercurii statuar delinearentur. Vnde uidetur profectū esse uulgatum illud prouerbiū: Non ex quouis ligno fit Mercurius. Solent autem Hermæ præcipue circum sepulcra erigi, ad propagandā de factorum memoriam: Solent præterea Romani Mercurii, ac Mineræ statuas coniungere in gymnasijs, dicereque, quas Hermathenas C. nominat lib. 1. Ad Att. Epist. 2. Quod ad me (inquit) de Hermathena scribis, per mihi gratum est ornatum academiæ proprium meæ, quod & Hermes commune omnium & Mineræ sigulare est insigne eius gymnasii.

***HERMAEA**, Africae promontorium. Ptol.

HERMAPHRODITVS, [Hermaphrodito,] p. p. ἑρμαφρόδιτος, Mercurii & Veneris filius, ut ex ipsa statui uocis compositione apparet. Nam Mercurius, ἑρμῆς, Venus, ἀφροδίτη, a Græcis dicitur. Hic cū uaga bundus in Cariam ad limpidiſſimum fontem, quē Salmacis Mympha incolebat, peruenisset, illa subito eius a more correpta (erat enim adolescens formosissimus) cum neque blanditijs, neque precibus ad concubitum flecti posset, simulato recessu, post uepres lauit. Is autem Nympham abiisse ratus, fontem nultis intrauit: quod uidens Salmacis, subito occurrit, & abiectis uestibus arctissime eum complexa est. Sed cum ne tunc quidem obstinatum exorare posset, a dijs petiit, ut ex duobus corporibus in unum redigerentur. Cuius precib. exauditis. ambo in unum corpus coaluerunt, in quo sexus uterque remanebat integer. Quod cum uidisset Hermaphroditus, a superis petiisse dicitur, ut ea fonti natura manerent, ut qui uir eum intraret, ἀνδρόγαυος, idest utrunque sexum habens, exiret. Hinc omes Androgyni uocantur Hermaphroditi.

HERMES, Trifgemitus, ἑρμῆς ὁ τριπύγιστος, philosophus in Aegypto post Moſen claruit, eo tempore, quo Philosophiæ studia in Aegypto cœperunt efflorescere: cum antea tantum circa astronomiam, & Mathematicas disciplinas uersarentur, quæ ad exer-

endum ingenium magis, quam ad illustrandum animum ualent Scripsit lingua patriæ dialogum, in Latinum sermonem postea conuersum, ubi Asclepius introducit. Deum omnino unum opinatur omnium conditorem, terroremque fatetur parentum suorum, qui superstitiones idolorum inuenerūt. De hoc plura apud Suidam & Augustinum de Ciuit. Dei. Hermes alter itē philosophus Aegyptius, auditor Syriani fopsiitæ. condiscipulus Procli sub Adriano principe, uir non minore uultitia, quam doctrina præditus. Moriens iurauit & immortalē se esse, & incorruptibilem animum habere. Hæc Suid. Ci. Att. hermas de quibus ad me scripsisti uehementer expecto.

HERNIA, [Hernia. Cal. Hargne, rompire greuure. Hisp. La potra.] κήλη morbus est scroti intumescens & proprie, cū erupto peritonæo, corpus in aliquod scrotum deciderit. Eius multæ sunt species: Enterocele, ἐντεροκήλη, enim dicitur cum intestina dilabuntur in scrotum, hoc est in sacculum illum qui ambit testiculos, quem Græci uocant ὄρχιον, Epiplocele, ἐπιπλοκήλη, cum omentum: Epiploente rocele, ἐπιπλοεντεροκήλη, cum intestina simul cum omento eodem fuerint delapsæ: Hydrocele, ὑδροκήλη, cum in alterum testibus humor confluit. Has species nostri uocant Hernias (ut inquit Celsus) a duricie pellis, quæ fit post intestinorum descensum. Hernium enim durum & asperum dicitur. Tractum a Sabinorum lingua, qui Herniam saxum uocant. Mar. Derisor Fabianus herniarum, Omnes quem modo coli timebant Dicientes tumidas in hydrocelas. Ramices uero uocant, cum integro peritonæo scrotum aliqua ex causa intumescit, quorum etiam aliquot faciunt species. Porocelam enim, ποροκήλη, uocant, cum ex abscessu aliquo circa scrotum materia subdurnit: Sarcocelam, σαρκωκήλη, cum in ipso scroto concretit caro. Cirrocelam, κηροκήλη, cum tumescens uenæ scrotum replent: Bubonocelam, cum illa scroto peritonæo aliquod superiorum corporum non in scrotum, sed in inguem tantum descenderit. Hæc tamen differentia inter ramices, & hernias, ne ab ipsis quidem medicis semper obseruatur. de Bronchocele ante diximus. Neque enim illa inter species herniarum est connumeranda, ut pote quæ non pudendas partes, sed colum infestat. Est enim Bronchocele tumor magnus & rotundus, inter cutem & asperam arteriam, cui modo caro hebes, modo humor aliquis includitur: interdum etiam minutis ossibus pili immitti. Sunt etiam qui Herniam interpretentur testium thecam, in illo uersū Mar. In gens iratis apparuit hernia sacris.

HEROICVS, a, um, [Heroico. Gal. Heroique, appartenant aux gens de uertus tres excellence. Hi. Cosa pertenescent e a señor que tiene excelente uirtud.] ἥρωικος, ut Heroica ætas in qua heroes floruerunt. Et Heroicus uersus, quod eo genere carminis heroum gesta describantur. Cic. de Leg. li. 2. Ne plus quatuor heroicis uerbis, quos longos appellat Ennius. Herois, idis, ἥρωϊς, apud Martialem, uide in dictione Heroides.

HEROIDES, [Donne illustri. Gal. Femmes par excellence nobles & uertueuses. Hisp. Señoras que tienen excelente uirtud.] ἥρωϊδες, ἥρωϊδαι, ueteribus dictæ sunt femine illustriores, quales sunt heroum uxores & filia. Papin. lib. 3. Syl. Qua ueteres Latias, Graiasque heroidas æquas. Marti. Mutatas formas heroidas, insuper iisdem Addidit.

HEROINA, æ, ἥρωϊνα, dicta fuit ab antiquis quælibet fœmina illustris, ut sunt heroum filia, & uxores. Proper. li. 1. Eleg. Illa sit Inachijs & blandior heroinis.

***HERON**, ἥρων, Atheniensis orator. Suid.

***HEROPHILA**, Sybilla Eretria, quæ Tarquinio regi libros tres attulit, quorum duos combusit, tertium regi dedit, accepto eodem pretio, quod pro tribus petierat.

HEROS, [Barone & signore, heroe, homo illustre. paladino. Gal. de mi diem, homme noble & uertueux par excellence. Hisp. Señor que tiene excelente uirtud.] ἥρωος, in genitiuo herois, pen. prod. Dicitur sunt qui in ueteribus Heroes uiri nobiles, & illustres, qui mortales cum essent rerū tamē a se gestarum magnitudine quam proxime ad Deos immortales accesserūt, eaq̄. apud uulgus opinionem emeruerunt, ut post mortē in Deorū numerū credantur relati, quales fuerūt semidei illi, de quib. fabulat antiquitas, quos altero parente Deo, altero mortali pgnatos credebant: quanquā esse uerisimilium hoc cōmentū a mulierib. excogitatum ad prætexendā adulteriorū turpitudinem. Lucian. in 3. Dialog. mor. definit Heroes hunc in modum: ἥρωος ἐστὶ κατὰ τὸ ἄνθρωπος κατὰ τὸ θεός, καὶ συναμφοτέρον ἐστὶ, hoc est. Heros est, qui neque honio est, neque Deus, & simul utriūque est. Quod ad huius uocis originē attinet, uariæ sunt opinionones. Sunt .n. qui Heroem dictum putent, καὶ τὸ ἑρμῆς ἀρετῆς, hoc est, ab amore uirtutis, prima uocali tenui mutata in aspiratam. August. lib. 10. de ciuitate Dei, putat heroes dictos, καὶ τῆς ἥρας, hoc est, a Iunone, primumque nescio quem eius filium Heroem appellatū. Hoc uidelicet myiticum significante fabula, quod aet Iunoni deputetur, ubi uolunt cum dæmonibus Heroas habitare. Quo nomine appellant alicuius meriti animas defunctorum. Idem lib. 7. auctor

auktor est inter lunæ gyrum & aimborum ac uentorum, cacumi-
na acris alle animas : sed eas animo, non oculis uideri, & uocari
Heros, & Lares, & Genios. Martianus Capella in nuptijs Philo-
logiæ, dicit Heroas ab Hera, quæ tercia dicitur, uuncupatus. Hora-
tius in arte poetica. Intererit multum, Daunus ne loquatur, an he-
ros. Ci. ad Att. lib. 1. Heros ille noster Cato. & li. 14. Illi non hero-
es, sed Dii futuri quidem in gloria sempiterna sunt. Vir. 6. Aen. Tū
maximus heros Maternas agnoscat aues.

HEROVS, a, um, [*He roico.*] ἥρως, idē quod Heroicus : unde Heroipe
des dicuntur, quibus in carmine heroico utimur. Cice. 3. de Orat.
Quare primum ad heroum nos dactyli, & anapæsti, & spondei
pedem inuitant. Heroi carminis opus. Proper lib. 3. Eleg. 7.

HERVS, tri, [*Padrone. fignore. Gal. Maistre. sire, seigneur. Hisp. El Señor.*]
ἥρως, dominus. Vir. 3. Aencid. Nec uictoris heri tetigit capti-
ua cubile. Herus interdum herilem filium significat, ἥρως σίωος,
Ci. pro Cor. Idem heros. ix. Gaditænos. Ter. in And. Quæ si non
astu prouidentur, me aut herum pessundabunt. Verba sunt Dauī de
Pamphilo herili filio.

HERIODVS, p. c. ἥριος, poeta uetus, ex Ascre uico Bœotia. unda
& Ascræus dictus est, Homeri (ut creditur) coætaneus. Hic
primus de agricultura uersibus scripsit, quem Virg. imitatus est.
De morte eius scribit Plutarchus in conuito septem Sapientum
apud Nemeum Locricum occisum fuisse, a Locrensis quibusdā
adolescentibus. cum quorū sorore clam rem habebat hospes quidā
Milesius, quo Hesiodus familiarissime utebatur. Suspiciari itaque
fratres puellæ Hesiodum ab initio rei totius conscī fuisse, dispo-
sitis insidiis eum trucidarunt, & in mare abiecerunt. Corpus au-
tem a delphinis protinus acceptum, ad Rhium Molycriū est ad-
uectum. Ci. Off. Quæ acceperis, si modo possis, habet Hesiod.

HERPERIAE, ἥρπειαι, duæ sunt, una quæ Hispania dicitur, altera I-
talia, quæ sic discernuntur: aut enim Hesperiam solam dicimus,
& significat Italiam, Virgil. primo Aeneid. Est locus, Hesperiam
Graij cognomine dicunt. Aut addimus adiectiuum Extremam,
uel Ultimam, & significat Hispaniam, quæ in occidentis est sine.
Horat. lib. primo Carm. Qui nunc Hesperia uictor ab ultima. Et
hæc ab Hespero occidentali stella dicta est: Italia uero ab Hes-
pero Atlantis fratre, qui a germano pulsus, Italiam tenuit,
& ei nomen uel suum, uel suæ pristinae regionis imposuit. Ma-
crob. tamen uoluit Hesperiam dictam esse Italiam, quod occa-
sui subiecta sit.

HERPERIDES, p. c. ἥρπιδες, appellatae sunt Hesperī fratris Atlantis
filia, Aegle, Aréthusa, & Hesperethusa, quas poetæ fabulan-
tur habuisse hortos, nemore aurifero pretiosos, ubi erat draco cu-
stos peruigil, mala aurea uigilanter obseruans, quem interfecit
Hercules, pomaque aurea retulit ad uitricum Eurysthem. Pli. &
Solin. interpretantur fuisse æstuarium maris, meat flexuoso in-
star draconis, quod hortos Hesperidum amplectabatur, ubi præ-
ter oleastrum, aliud nihil ex narrato illo aurifero nemore exte-
reprodiderunt. Varro per mala aurea, oues significari dicit, quas
Hercules ex Africa in Græciam exportauerit. Nam μύλων, apud
Græcos significat ouem & pomum. Hinc Melotte, μιλῶται, di-
ctæ uestes ex pellibus ouium confectæ. Aliter tradit Diod. lib.
5. Bibliothecæ, quem uidere potes. Cic. de Natu. Parcæ, hesperi-
des, omnia.

HERPERVS, p. c. ἥρπερος, Atlantis frater, unde Hesperia. Scribit Diod.
hunc Hesperum confendisse cacumen montis Atlantis ad cursus
astrorum obseruandos, & nunquam deinde comparuisse: cui uul-
gus honores diuinos exhibuit, astrumque lucidissimum eius no-
mine appellauit. Vig. Ecl. 7. Ite domum saturæ uenit Hesperus, ite
capellæ. Hæc etiam Serotina Stella, & Vesper dicitur, & Ves-
perugo, & Lucifer, & Venus. de quibus suo loco. Nuius me-
minit Cice. libro 2. de Natu. Deor. Infima est, inquit, quiaque er-
rantium, terræque proxima stella Veneris, quæ φωσφόρος, Latine
Lucifer dicitur, cum antegraditur Solem: cum subsequitur autem,
Hesperus.

HESTERNVS, a, um, [*Dahieri.*] ἡστέρως, quod heri fuit: ut, Dies he-
sternus. Nox hesterna. Ci. de Nat. uelut a te ipso hesterno die di-
ctum est. Oui. in Epi. Hercos ad Leandrum: Est mare (conuictor) nō
dum tractabile nanti: Noctē sed hesterna lenior aura fuit. Inter-
dum idem est quod Pridianus. Ter. in Eun. Quo pacto ex iure he-
sterno panem atrum uorent.

HETRVRIA, [*Toscana*] ἡτρωρία, Strphano regio est Italiae ad primā
usque Tiberis ripam protensa, Macra fluuiio a Liguria discreta, cu-
ius hodie præcipua metropolis est Florentia. Dicta est autem He-
truria quasi ἡτρωρία, ἡτρω τῆς ἑτέρας, καὶ ὄρες, eo quod extendebatur
ad alteram ripā Tiberis, qui est terminus inter Latium & Hetrur-
riā. Ci. de Ar. Haruspices ex Hetruria accinēdos puto, in antiquis
tamen monumentis Etruria, sine aspiratione scriptum est.

HEV, [*Oime. hai Gal. Helus. Hisp. Hay.*] ἡ, interiectio est dolentis, &
interdum exprobrantis. Iungitur nominatiuo, accusatiuo, & uo-
catiuo: de quibus ubique occurrunt exempla. Inuenitur etiā apud

Plau. sæpiuscule cum datiuo, nisi exemplaria sint uitiosa. Ita enim
legitur in Mil. Heu mihi nequeo, quoniam fleam. Item in Mercu. Heu-
miseræ mihi. Ibidem: Heu misero mihi: Si ille abierit, mea om-
nes dicant esse ignauia. Sunt tamen, his omnibus in locis le-
gant Hei. Pro eodem etiam dicimus Heu: de quo suo loco dixi-
mus. Interdum etiam geminamus Heu. sed tunc fere ponitur sine
casu. Plau. in Pscu. Heu heu, quam ego malis modis perdidī, quod
tibi deruli. Cice. Tusc. Heu me in felicem.

HEVS, [*Oho. o.*] ἤ, aduerbium uocantis. Vir. 1. Aen. At prior, heus, in-
quit, iuuenes monstrate mearum, Vidistis siquam hic errantem
forte fororum. Aliquando duplicatur, Heus, heus. Nonnun-
quam interiectio dolentis est: ut, Hous, etiam mentas contumi-
mus, inquit Iulus. Aspiraturque magis usu, quam ratione origi-
nis, cum & Festus ab ἤ, Græco trahere uideatur, quæ uox doloris
est, unde & ægritudine deductam esse tradit Ci. Epist. Heus tu
quid agis.

HEXAMETRVM, pen. cor. [*Di sei misire. Di sei piedi.*] ἑξαμετρος, quod
est sex mensurarum siue pedum: unde uersus hexametri dicuntur,
qui sex constant pedibus. Cice. de Orat. o. lib. 3. Solitus est uersus
hexametros, aliosque uariis modis, atque numeris fundere ex
tempore.

H A N T E I

***HIARBAS**, Getulorum rex, sunt qui sine Aspiratione hoc nomen
scribant.

HIASCO, is, ere, [*Aprirsi. Gal. Bailler. s'entreouuir. Hisp. Abrir la boca, è
henderse alguna cosa, abrirse.*] χῆσσω, hiare, & aperiri, Cato de Re
rust. ca. 17. Vbi primum incipiunt hiascere, tum legi oportet. Hoc
est, quando primum incipiunt corticem inter apertum ostendere.
De nucibus loquitur.

***HIBERIS**, herba, quæ Lepidium siluestre dicitur.

HIATO, tas, freq [*Aprirsi assai. Gal. s'entreouuir souuent. Hisp. Abrirfe
muchas uezes.*] χῆσμα, o, est a uerbo Hio, hias, significat fæpe, uel
multum apertior. Plau. Si qua forte concio est, ubi cum hiatate nō
dum in mentem uenit, &c. Laberius passiuo usus est: Giaturus fo-
res, inquit, pro eo, quod est hiatat, id est patet.

HIATVS, tus, [*Hiato, apertura. Gal. Ouverture, bailllement, ou entrebaillie
ment, fendisse erensse. Hisp. Hendedura, abertura como de boca.*]
χῆσμα, proprie est apertio oris, Cic. de Nat. Deo. Quædam ani-
malia cibum oris hiatu, & dentibus ipsis capellunt. Per translatio-
nem accipitur pro terræ chasmate, aliarumque rerum apertione.
Oui. in epi. Bris. Denotet ante precor subito telluris hiatu.

HIC, iste, ille [*Questo, cotejo, quello. Gal. Cestuyci. Hisp. aqueste, esse, a-
quel.*] differunt in hunc modū, ut hic, cū suis deuiatis & cōpositis
dicatur de persona, aut re loquentis, aut certe de re, aut persona
illi proxima. Ite magis spectet personam audientis, quam nos uo-
camus secundam personam, hoc est, personam uel rem, ei cui lo-
quimur proximam. Ille uero ad tertiam personam refertur, quæ
remota est, tam a loquente, quā ab audiente. Ci. Curioni: Putares
ne unquā accidere posse, ut mihi uerba deessent, neq. totum ista ue-
stra oratoria, sed et hæc leuia nostratia? Eadē quoque rō est eorū
aduerbtorum, quæ Locatia nominata, ab idēdem pronominib. for-
mantur: ut hic denotet locū primum, in quo est is, qui loquitur,
aut scribit: istic secundum locum ubi est, cui loquimur, aut scribi-
mus. Illic tertium & remotum quandam locum, in quo neque ego
sum, qui loquor aut scribo, neque tu, sed tertius quidam locus re-
motus ab utroque nostrū. Quare sic apte loquemur. Hic noui ha-
bemus nihil, quod si quid illic nobis acciderit, scire cupio. Itē sic:
Regis Hispanum oratores, qui dieb. superiorib. hac iter habue-
runt, ad quod tempus istic peruenerint, facio te certiorē. Ci. Va-
lerio: tibi malis esse, ubi aliquo numero sis, quam istic, ubi solus sa-
pere uideare. Ille uero, ἑκεῖνος, cum aduerbijs ab eo formatis (quæ
admodum iam diximus) significat rem seu locum ab utroque re-
motum. Plau. Quis est, quem uideamus uenientem pannosum ac
squalidum? Ille ne est noster Syrus? Pli. Hæc omnia ad nos ex il-
la prouincia comportantur, Illinc succi, illinc extremo orbe quæ-
sitæ luxuriæ, opes. Duobus autem modis construuntur, demonstra-
tiue & relatiue. Ter. in Eun. Viden? tu illum Ithais? Sene. Et qui
hoc facit, sane prudens appellandus est. Et tunc, hic, eandē signi-
ficationem habet, quam Is, a quo in nominatiuo pluralis nu-
meri & mascul. generis, scriptura distinguitur. Hi enim, &
Hæ, cum aspiratione & una uocali ab eo quod est Hic & Hæc de-
scendunt. hi uero, & hæ, cum duabus uocalibus sine aspiratione
sunt ab Is, ea, id. Sciendum quoque e, & quod hic, cum pronomen
est, indifferenter producit, aut corrigitur. Vir 4. Aen. Solus hic
inflexit sensus, animumque labantem. Item 2. Aenci. Hæc finis
Priami fatorum Hic exitus illū Sorte tulit. Quando uero aduerb.
est, producit: ut Posthabita coluisse Samo, hic illius arma. Hic in-
terdum accipitur pro talis, ut apud Virg. 9. Aen. Hunc ego te En-
ryale aspicio. Hic aduerbiū non inuenisse accipitur pro tunc. Vir-
gil. li. 1. Aca. Hic regina grauem gemis, atque poposci. Imple
uitque mero pateram. Præterea quemadmodū Hic pronomen ac-
cipitur,

cipitur aliquando pro talis, ita hic aduerbium pro in tali loco. Pla. Hic ne esse oportuit, qui frugi essent? hoc est, in tali loco, & tam foudo. Accipitur quandoque iste pro Hic. Ci. cum isto tempore fient cum gladijs armati. Hic & is, alio modo usurpari solēt ab auctoribus, ut, Alexander paruis copiis fretus superauit Dariū cum inno to exercitu, & id uel hoc in adolescentia.

HICCIE, & Hiccine, ἠχθῆσι, illud eiusdem significationis cum hic. hoc semper interrogatiue ponitur, quasi hic ne? Dicitur & Hicce, Hæce, & Hocce, ἠχθῆσι, Vnde apud Tere. Hicce, plurali numero dicitur pro eo, quod est, hirtum ait, Hicce arbitrantur, nunc hoc munere suam esse Thaidem. Ci. pro Mil. Hiccine uir.

HIERATICA, ἱερατικῆ, chartæ quoddam genus subtilis, religiosi tatum uoluminibus dicitur, quod ab adulatione Cæsaris Augusti nomen accepit. Pli. l. 1. 3. cap. 11.

HIERODOLI, lorum. p. p. [Ministri de sacrificiis.] ἱεροδολοί, sacrorum ministrum. Iulius Firmicus lib. 8. Mateleos scribit futuros ædituos, aut hierodulos, qui habuerint horoscopus in uigesimali parte Gemorum.

HIEROGLYPHYCÆ LITERÆ, ἱερογλυφικαὶ γραμματῆς, dicte sunt apud Aegyptios notæ quorundam animalium, aut aliarum rerum significatiuæ, quæ illi Hieroglyphica uocabant, incisæ, quibus uel interarum utebantur, cum titretæ adhuc non essent in uentæ. Quod etiam apertissime testatur Cornel. Tacit. Primi (inquit) Aegyptii per figuras animalium sensus mentis effingebant.

HIERONYMVS, ἱερονομός, proprium nomen ecclesiastici disertissimi que uiri cuius opera in pretio habentur. Latine sacrū nomen interpretari possumus, quasi ἱερονομία, paruo in y commutato.

HIEROSOLYMA, ἱερὸσολύμα, ἱεροσόλυμα, ἱεροσόλυμα, & Hierosolymæ ἱεροσόλυμα, numero plurali. urbs Iudææ, totius Orientis clarissima, quæ & Hierusalem uocabatur, ἱεροσόλυμα, Cic. pro Flacco: cum aurum ex Italia Hierosolymam exportari solet. Suet. in Nerone: Sponderunt ei regnum Hierosolymorum. Hierosolima (ut scribit Hegesippus) quæ primo Solyma dicebatur, postea quam Rex Canaanus, cognomento Iustus, qui fuit conditor Selymorum, templum ei addidisset, Græci ἱερον, templum uocant. Eusebius lib. 9. Euing præp. Hierosolyma appellari ait, quasi hieron Solomonis, hoc est, eadem Solomonis, a templo quod Solomon Hierosolymis magnificentissimum construxit.

HIEROSOLYMARIVS, dictus est Cn. Pompeius ab Hierosolymis expugnatus. Cl. l. 2. ad Atti.

HILAR, ἡλάρ, intestinum tenue, ab hira, siue ab hilum (inquit Varro l. 4. de Lingua Latina) quod est minimum. unde quandoque hilæ, pro intestinis factis, aut luanicis, accipi solent. Plaut. atque hilas, & sumatas, & lumen. Ab hilla, siue ab Hira, ut Felto placet, sit diminutium Hila. Hor. 2. Serm. Sa 4. Perna magis, an magis hilis flagitat immorsus refici. Quandoque pro eo intestino, quod in anum resoluitur, quod medici uocant rectum. Laberius: Quomodo uideo adolescenti cælis hilas.

HILARE, & hilariter aduerbia, [Allegremente, giocondamente, lietamente. Gal. joyeusement, gayement. Hisp. Alegremente.] χαρρόν, læte, seu cum hilaritate. Cicer. de Finibus lib. 3. Dicimus aliquam hilare uiuere, igitur si semet tristior effectus est, hilara uira amissa est? Idem 3. de Orat. Quis unquam res, præter hunc, tragicas pene comice, tristes remisse, seueras hilare, foenses scenica prope uenustate tractauit?

HILARESCO, [Farsi allegro, allegarsi. Gal. S'esioir, estre aice. Hisp. Alegarse.] ἡλάρωμαι, hilaris fio. Var. in uotum amicorum domus fumar, hilaresco.

HILARIA, orum, ἡλάρια, tantum pluraliter, & gene. uen. ut Saturnalia, antiqui diem æquinoctii uerni colentes appellarunt, ut inquit Macrobius, nempe octauum Calendas Aprilis, quo sit æquinoctium uernum: quo primum tempore sol diem longiorem nocte protendit. De His meminit Flavius Vopiscus in Aureliano.

HILARIS, hilare, pe. cor. [Allegro, iocundo, lieto. Gal. joyeux, gay, gaillard. Hisp. Alegre.] ἡλάρος, χαρρός, iucundus, lætusque. Hor. 1. epist. 19. Oderunt hilarem tristes, tristemque iocosi. Pro eodem etiam dicitur Hilarus, ri. Ci. de Fin. 5.

HILARITAS, [Allegrezza, letitia. gal. joyeuseté, gayeté, resjouissance. Hisp. Alegria.] pro festiuitate & iucunditate, ἡλάρτης. Cice. Dolabellæ Hilaritas illa nostra, & stauitas, quæ te præter ceteros delectabat, erepta mihi omnis est. Idem 2. de Finib. Non hilaritate, nec lasciuia, nec risu, aut ioco comite iucuitatis, sed sæpe etiam tristes firmitate & constantia sunt beati.

***HILARIVS**, Phrygius quidam uates. Fuit alter quoque senator Antiochensis, de quo multa Suid.

HILARVLVS, li, dimin. Ci. ad Att. li. 16. Atticæ, quoniam hilarula est, meis uerbis, suauum des.

HILARVS, ri, [Allegro, lieto.] Teren. in Ad. Hilarum ac lubentem fac te in nati nuptiis. Cic. de Fin. li. 5. Hilara uira.

HILARITVS, hilariter. Pla. in Mil. honorato hilaritus me.

HILARVS, ras, [Allegre. Gal. Resjouir, delecter. Hisp. Alegre a otro.] χαρρόν, ἡλάρωμαι, lætitiā, iucunditatemque do. Cice. libr. secundo de Finib. Omnem iucundum motum quo sensus hilararetur, Græci, ἡδονή, Latine uoluntatem uocant. Palladius: Quæ mansiones hyemi parantur, ita sunt constitutæ, ut possit eas hyberni solis cursus hilarare.

HILVM, li, [In negro della fauna. Gal. Le noir de la faune. Hisp. El nero de la hana.] paruum illud nigrum, quod in summitate fabæ adhæret: unde & pro re exigua sumitur, quæ parui, uel nullius pretii est, quod Græci dicunt γού. Ci. lib. 2. Tusc. Cum illud quod Sisyphus uersat saxum, sudans nitendo, nec proficere hilum id est, quicquam, tantillum, minimum que. Ab hoc nomine sit Nihilum, quasi ne hilum quidem, & per apocopen Nihil. & per syncopen Nil. Lucr. Ex nihilo nihil, in nihilum nil posse reuerti. Var. lib. ul. de Anal. Itaque ut eum, quem putamus esse non hili dicimus Nihili, sic in quo putamus esse ne quicquam, dicimus Nequam.

HIMERA, ἡμέρα, flumini Siciliæ, qui in duas partes diuiditur, & in altera dulcem saporem, in altera salum retinet. Est etiam urbis nomen eiusdem insulæ. Cic. in Ver. Sil. lib. 4. Quia mergitur Himera ponto. Vide Pli. l. 3. ca. 8.

HINC, Ci. de Fin. uia quæ est hinc Indiam.

HINNO, nis, niui, nitum, pen. prod. [Annitire. Gal. Hennir, hinnir. Hisp. Relincar el caballo.] χορηγεῖς, proprium est uocis equorum. Quint. lib. primo. cap. 5. Ne balare quidem, aut hinnire forriter dicemus.

HINNITVS, tus, [Lo annitire. Gal. Hennissement, ou hinnissement. Hisp. Quel relincho del caballo.] χορηγεῖς, Cic. 1. de Diu. Exaudiuit hinnitum, respexitque. & equum a lacrem aspexit.

HINNVS, hinni dicitur animal, quod ex equo & asina nascitur. Var. li. 2. de Re rust. ca. 8. Muli & hinni bigeneri. ex equa enim & asino fit mulus, contra ex equo & asina hinnus.

HINNVLS, is, p. ca. 2. ceruorum, caprearum, capreolorum, damarum, & simulum foetra. Accipit etiam pro paruo hinno, hoc est pro foetu ex quo & asina nato. Pli. lib. 7. c. 44. Equo & asina genitos mares hinnulos antiqui uocabant.

HIO, hias, [Sbadigliare, spirare con la bocca aperta. Gal. Bailler, s'entreouurer. Hisp. Abrir la boca, o henderse alguna cosa, abrirse.] χάλυς, proprie ore aperto spiritum emitto. Cic. Ora. Poetæ, qui ut uersus faceret, sæpe hiabant, ut Næuius. Plin. lib. 8. cap. 25. Inuitat ad hiandum sui pabuli gratia. Accipitur etiam hiare pro spôte, uel aliqua ut externa aperiri. siue scinditur. lingua hirt ariditate, & tellus ætita. Salust. lib. 4. hiauit humus multa, uasta, & profunda. Hiare flores dicuntur, cum aperiantur. Propert. lib. 4. Nec flos ullus hiet pratis. Hiare orationem dixit Quint. lib. 8. cap. 6. quæ male coniuncta concinnataque est. Per translationem, significat mirari, dubitare, stupere. Virgil. libro sexto. Incertua clamor frustratur hiantes.

HISCO, scis, inchoatiuum irregulare. nam secundum regulam debebat facere Hiasco.

HIPPA, ce, ἵππα, caseus ex lacte equino coagulatus. Plinius li. 28. c. 9.

HIPPA, co, cas, p. p. significat animam celeriter duco (inquit Festus) ab equi halitu, qui est supra modum acutus.

HIPPA, go, ginis, genus nauigii conuehendis equis aptum, quod a Iulio Polluce ἵππαγογός, dicitur: & a Liuiō hippagoga lib. 4. Bel. Maced.

HIPP, ias, ἡπίας, philosophus Eleus fuit teste Cice. lib. 3. de Or. qui audiente pene tota Græcia gloriatus est, nihil esse ulla in arte rerum oianum, quod ipse nesciret: nec solum has artes, quibus liberales doctrinæ atque ingenuæ continerentur, geometriam, musicam, litterarum cognitionem, & poetarum, atque illas, quæ de naturis rerum, quæ de hominum moribus, quæ de rebus pub. dicerentur, sed & anulum quem haberet, pallium quo amictus, soccos, quibus indutus esset, se sua manu confecisse.

***HIPPION** Argos, oppidum a Diomede conditum. postea Argyrippa, & Arpi appellatum. Steph. & Pli.

***HIPPO**, oppidum Locrorum in Brutiis: quod postea Romani Vibonem appellarunt.

***HIPPOBOTON**, pratium sub Caspijs portis amplissimum.

***HIPPOCENTAURI**, monstrosium hominum genus in Thessalia: anteriore parte hominum, posteriore equorum effigiem referens.

HIPPOCOMI, ἡπὸ κομοίς, Mangones, ab equis curandis, colorem fucos, robur inani sagina (ut ait Quint.) mentientes.

HIPPOCRATES, ἡπὸ κρατῆς, nomen medici excellentissimi, patria Coi cui tanta fuit artis peritia, ut uulgo crederetur Aesculapio prognatus. Eius libri tanquam diuino emanerint ore, ubique celebrantur. Excessit e uita annos natus. ciij. suscepit filios Thesalium & Draconem. hæc ex Suid.

HIPPOCRENE, ἡπὸ κρηνης, fons in Bœotia non procul ab Heli-cone monte, quem poetæ fabulatur factū esse ungula Pegasi, equi alati:

alat: cui fabulæ occasione uidetur ministrasse Cadmus, qui cū in Bœotia locum urbi condendæ quæreret, huc illuc obequitans, hunc fontem primus creditur inuenisse. & quoniam Cadmus litterarum inuentor creditur, factum est, ut hic fons Musis sacer habeatur. Pertius ad uerbum reddens uocem Græcam Fontem caballinum appellat. nam ἵππος, nobis equum sonat, & κρήνη, fontem.

HIPPODAMIA, p. c. ἵπποδμία, & Hippodamia, x. p. p. ἵπποδμία, filia Oenomai regis Elidis & Pitæum, qui cum ex oraculo se a genero interemptum iri didicisset, & illa a multis prociis ob formæ præstantiam experetur, curule certamen prociis instituit cum ipsa, (habebat. n. equos uelocissimos, qui ex uentorum flatu creati erant) ea lege, ut, qui uinceret, filiam haberet, uictus subiret mortem. Tredecim igitur uictis & occisis, Pelops Tantalii filius, uisa puella, eius amore protinus exarlit: cuius nuptias ut assequeretur, Myrtilum, eius aurigam, pollicitis corrupit, sic ut ille axes infirmos & fragiles subiunxerit, uel (ut alij uolunt, obicem axi non obiecerit, & sic fracto uel dissoluto curru, Oenomaus excidit, moriensq. Myrtili caput deuouit, obtestans Pelopem, ut uicem suam ueliceretur, quod & factum est. Cum enim pactum sibi perfidiam præmium a Pelope posceret, ab eodem in mare deiectus est, atq. hoc modo Pelops puella, & regno potitus est. de hac Oui. Venit ut in Phrygiis Hippodamia linus, Virg. 3. Geo.

Hippodameq. humeroq. Pelops insignis eburno.

IPPODROMVS, p. c. [Luogo doue corrono i cavalli. Gall. Vne lice & lieu pour faire courir cheuaux, & leur bailler carriere. Hisp. La corredera de cauallos.] ἵπποδρόμος, equorum curriculum, hoc est ampla plantities, in qua de pernicitate cerratat circa pugna simulacrum. nam stadium, in quo equites imaginario proelio eoncurrere solent, catadromus, κατὰ δρόμος, dicebatur. Mart. l. 12. Pulueremq. fugax Hippodromon ungula pulsar. Pla. in Cist. Quo pacto eam ab Hippodromo uiderim herilem filiam nostram sustollere.

HIPPOLYTE, Amazonum regina, quam Hercules prælio uicta Theseo dedit uxorem. Fuit etiam hoc nomine Acasti Magnesiæ regis uxor, quæ Peleum, quod libidini eius non paruisset, apud uirum accusauit, tamquam ei uim inferre uoluisset.

HIPPOLYTUS, pen. c. ἵππολυτος, Thesei, & Hippolytæ Amazonis filius fuit; qui cum colibem ducens uitam sese uenatu exerceret, & constanti animo sperneret mulieres, a Phædra nouerca, absente patre, amatus est: cuius turpi desiderio cū obtemperare noluisse, illa apud uirum, illum detulit, quod sibi uim inferre uoluisset, quæ obrem cum uideret Hippolytus patræ, dolo nouercæ persuasum, de nece sua cogitare, consensu curru fugam arripuit. sed dū phocæ, quæ tum forte in litus exierant, equorum & rotarum strepitu perterritæ magno impetu se in mari præcipitarent, exterriti equi, frustra oblectante Hippolyto, currum per scopulos, & saxa traxerunt, iuuenemq. intellencem loris implicitum in partes diserserunt. hunc postea Aesculapius reuocauit ab inferis, & pristina incolumitati restituit. Hippolytus uero, relicta terra Attica, in Italia uenit ne patris iram rursus experiretur, & se Urbium appellari iussit, quod bis uir fuisse. Oppidum non procul a Roma ædificauit, quod a nomine acceptæ coniugis, Arition appellauit. Sed hanc fabulam esse constat, ut inquit Plato in Cratylo.

HIPPOMANES, p. c. gen. neut. secundum Priscianum, ἵππομανής, ab equæ furore nomen habet, quasi ἵππευ, μάνα, quid autem significet, non satis conuenit inter scriptores. Seruius scribit esse uirum, ex equarum inguinibus defluens, & quo tempore feruntur in amoris furorem, quod in humana uiscera descendens, furorem facit. Virg. lib. 3. Ge. Hinc demum hippomanes uero quod nomine dicunt Pastores, lentum distillat ab inguine uirus: sic Col. lib. 7. Curandum est, ut tam feminis, quam admistrarijs desiderantibus, coeundi fiat potestas. quoniam id præcipue armentum, si prohibeas, libidinis extimulatur furij. unde etiam ueneno inditum est nomen ἵππομανής, quod equinæ cupidini similem mortalibus amorem accendat. Plin. uero lib. 28. c. 11. & lib. 8. c. 42. asserit esse carunculan in fronte pulli equini caricæ magnitudine, colore nigro: quam statim edito partu mater e fronte dentibus conuellit, quod si quis prius abstulerit, pullum mater ad ubera non admittit. Virg. 4. Aen. Quæritur & nascentis equi de fronte reuulsus, Et matris præreptus amor. Hac caruncula mulieres medicamenta componentes uertere homines feruntur in furorem.

HIPPONA, ἵππωνία, dea erat, quam stabularij maxime colebant, cuiusq. effigies in stabulis locabatur. Apul. li. 2. Met. In ipso medullio Hipponæ deæ simulacrum residens ædiculæ, accurate corollis roseis ornatum. Iuuen. Sat. 8.

Hipponam, & facies olida ad præsepia pictas.

HIPPONAX, ἵππωνάξ, Iamborum poetæ, tanta deformitate, & foeditate uultus, ut eius effigies a pictoribus quibusdam publice propostita fuerit deridenda. quam obrem indignatum Hipponax tam amare in illos est inuectus, ut aliquos ex ijs credatur compulisse ad suspendium. Hic creditur inuenisse Scæzonem carminis Iam-

bici genus, quod ab eius nomine Hipponactium uocamus, siue Hipponactium. Ci. in Or. Hipponactos effugere uix possumus: magna enim parte ex iambis uoltra constat oratio. Vide Pl. 36. cap. 5. Hipponactium preconium, pio infami nota posuit Cice. epist. lib. 7.

HIPPOPERÆ, p. p. [Bolge, ualigie, bisaccie. Gal. Bouges ou bougettes de cuir, ou une male qu'on porte à cheual. Hisp. Esclawinis talegas.] ἵπποπέραι, dicuntur sacculi, quibus equites necessaria itineri secū circumferunt. Sen. in epist. ad Lucil. M. Cato censorius canterio uehebatur, hippoperis quidem impositis, ut secum utilia portaret. Hæ a Felto uocantur Bulgæ, Galli Malas uocant.

* **HIPPOPHÆS**, frutex in marinis locis nascens.

* **HIPPOPHÆSTON**, spinæ fulloniæ genus, in marinis locis, fabulosisque proueniens.

* **HIPPOPODES**, populi in oceano Scythico.

* **HIPPOPOTAMVS**, equus fluuiialis, in Nilo præcipue nascens.

HIRCOSVS, salsum. [Che sente di becco. Gal. Qui sent le bouquin. Hisp. Cosa que hiede a cabron.] τριχομύχραλος, uναβρώδης, qui hircum olet: hoc est, cuius alæ scædum spirant odorem. Pers. Sat. 3. Hic aliqui de gente hircosa centurionum. Idem Sat. 5. Dixeris hæc inter hircos centuriones.

HIRCVITALLIRE, τραγίλειν, proprie de pueris dicitur, siue adolescentulis, qui iam pubescentes, uocem emittere incipiunt grauem & subraucam. quo tempore pueros ipsos Hircuitallos appellant, siue quod tum primum se Veneri imitantes, hircum incipiunt olere, siue quod uocem edant grauiorem, hircinæq. non dissimilem.

HIRCVVS, per q. [Cantone dell'occhio. Gal. Le coin de l'œil. Hisp. Lagrimal hel ojo.] κωνδός, est angulus oculi. Virg. 3. Ec. Transierat tui tibus hircus. Tractum est ab oculis hircorum, qui ob libidinis ardorem, retortis in angulum oculis, capras obliqua spiciunt. Vide Seruium in locum Vir. iam citatum.

HIRCVS, cis, per, c. [Becco, capro, caprone. Gal. Vrboue. Hisp. Cabron.] τριχός, dicitur caprarum admistrarius, hoc est, caper, qui iam coire & foetare cœperit. Hor. Epo. 16. Ametque salia leuis hircus æquora. Plautus ad hominem transtulit immundum & libidinosum. Plaut. in Afin. Flagitium maximum feci miser Propter operam illius improbi hirci edentuli. Mulgere hircos dicitur prouerbialiter, de re absurda. Virg. 3. Eclog. Atque idem iungat uulpes & mulgeat hircos. Hircus item dicitur alarum graueolentia, ad hirci animalis foetorem accedens. Horat. Epod. 2. Grauis hirsutus cubat hircus in alis. Catullus etiam Caprum appellat. Valle sub alarum trux habitare caper.

HIRCINVS, a, um, τριχικός, ab hircio formatum. Apul. Homo hircina libidine furens. Pl. lib. 11. ca. 17. In pellibus hircinis.

HIRNEA, æ, uasii genus, quo Pla. in Amph. Circæam appellat. Cato de Re rust. ca. 81. Indito in hircæam scitilem.

HIRPIÆ familiæ, in Faliscorum agro fuerunt, quæ in sacrificio annuo, quod fiebat in monte Soracte, ambulantes super ambustam struem lignorum non adurbantur. Plin. lib. 7. cap. 2. Hi a Solino uocantur Hirpi.

HIRSVTVS, a, um, pe. prod. [Pelofo. Gal. Veu, conuert de poil, rude & pi quant. Hisp. Vellofo y aspero.] τριχόδης, λέσιος, pilosus, setosus, horridus. Cice. de Natu. Animantes quædam hirsutæ spinis. Mart. lib. 10. Hirsutus ego cruribus genisque, Os blasum tibi, debilisque lingua est. Vir. 7. Eclo. Stant & iuniperi, & castaneæ hirsutæ. Quo in loco Virg. uocat castaneas hirsutas, quæ adhuc suis echinis includuntur Pl. lib. 20. ca. 9. eius comparatum protulit candidior fatiua, & hirsutior. Oui. 2. Trist. Nihil est hirsutus illis. ubi pro inamæno accipitur.

HIRTVS, a, um, [Pelofo] λαιος, hirsutus. Vir. li. 3. Geo. Hirtasque capellas. Pl. lib. 11. ca. 37. Hirtus setis masculus marinus. Ouid. 10. Metam. Canities rigidis stetit hirta capillis. Col. lib. 10. Talis huius sepibus hirtis Claudatur. Hirta corpora, Pl. li. 7. ca. 2. Hirtæ oues, Varr. de Re rust. lib. 2. ca. 2.

HIRUDO, pen. pro. huius hirudinis, [Sanguisuga, sanguettola. Gal. Sangsue. Hisp. Sanguisuela.] βδέλλα, sanguisuga, ab hærendo carni dicta βδέλλα. Horat. de Arte Poet. Non missura cutem nisi plena cruoris hirudo. Hirudo ærarij, per translationem, hoc est, exhaustrix. Cice. ad Attic. lib. 1. hirudo ærarij, misera & icuinaplebecula.

HIRVNDININVS, a, um, quod est hirundinis. ut Hirundinus nidus apud Plaut. in Rud. Hirundininus sanguis. Plin. libro 30. cap. 14.

HIRVNDINIS, [La, rondine. Gal. Vne heronde ou herondale. Hisp. Solondrina] γελιδών, auis notissima in tectis nidificans, sub initium uicris ad nos translucens. Vir. 4. Geo. Ante, Garrula quam tignis nidum suspendebat hirundo.

HIRSCO, cis, ere, [Aprire, la bocca aprirsi. Gal. Baailer. Hisp. Boquear.] διαίρωζ τὸ στόμα, Demoltheni, proprie est labra diducere, & loquendi gratia os aperire: unde etiam accipitur pro eo quod est, trepide,

trepide, hæsitanter, & imperfecte præca eloqui: quod Græci dicunt, *ῥῶτον*, Cice. 5. Philip. Respondere ne ad hæc, aut omnino hincere audebis? Virg. 3. Aen. Raris turbatus uocibus hisco. Dicitur tamé etiam de aliis quibusvis rebus. Vnde terra etiam hincere, *χαίνειν*, dicitur, cum præ nimio æstu aperitur & rimas agit. Ovi. 6. Epil. Hincere nêpe tibi terra roganda foret. Pla. in Pfe. I. acc. *ῥῶτον*, hæsitant. hoc est, patefiunt, & apertiunt. Inter hiare & hincere hoc interesse puto, quod Hiare, est patientem esse. Hincere uero, patefcere, id est, pate fieri. Quandoque Hincere accipitur pro hæsitare, & dubitare, Næuius: Hincit, dubius est, quid agat. De hisco, & Fati sco, suis locis.

HISPALIS, Bæticæ prouinciæ urbs clarissima, Romanorû colonia: Plin. lib. 3. ca. 1. Hodie Siuilia dicitur.

HISPANIA, [*Spagna*], *ἰσπανία*, *ἰσπρία*, regio Europæ, quæ a montibus Pyrenæ is incipiens, p columnas Herculis circumuens, usque in Borealem Oceanum protenditur. Decem millibus stadiis (ut Apianus scribit) eius latitudo commensuratur. Longitudo prorsus eadem esse uidetur. Terra, frumenti, uini, olei, auri, gemmarû, metallorumque ferax. Ex qua etiam bellicosissimi uiri, ac uelocissimi equi procreantur. Refert Varro, in Hispaniis equas credi ex uento concipere, quod equos habeat hæc regio cursu tam uelocis, ut merito ex uentis concipi ferantur. Cicer. Attic. Et duæ Hispaniæ. Diuiditur autem omnis Hispania, teste Plin. lib. 3. cap. 1. 2. & 3. in Citeriorem, & Ulteriorem. Ulterior rursus secatur in duas partes, in Bæticam, quæ hodie Granata dicitur, & Lusitaniâ, quam uocant Portugalliam, quæ Anafluuio a Bætica distinguitur. Ulterioris Hispaniæ conuentus erant quatuor. Gaditanus, Cordubensis, Altigitanus, & Hispalensis. Citerior autem Hispania, quæ & Tarracoenfis dicebatur, in septem diuidebatur conuentus, quos uide apud Plinium. Hodie diuiditur in quinque regna: Castellam, quæ cum Legione permixta, unû efficit regnum, Gallæciam, Cathaloniam, Arragoniam, & Nauarram. Omnis autem Hispania ab Ibero flauio primum dicta fuit Iberia: postea ab Hespero Atlantis fratre, siue (ut alii malunt) ab Hespero stella lucidissima, quæ uespertino tempore in Occidente apparet solem subsequens, uocata est Hesperia: ultimo uero ab Hispali urbe, ad fretum Atlanticum sita, quam hodie Sibiliam uocant, dicta fuit Hispalia: unaque deinde litera immutata, Hispania. Vnde

HISPANIENSIS, & Hispanus sunt: sicut a Sicilia Siculus & Siciliensis, a Corintho, Corinthius, Corinthiësis. Sed qui in Hispania natus est, Hispanus, *ἰσπανός*, dicitur: Hispaniensis, *ἰσπανικός*, qui alibi ortus in Hispania uersatur: hoc est, qui licet in Hispania sit, non tamen in ea natus est. Vnde Hispanienses uocamus negotiatores, qui in Hispania negotiantur. Sic Hispaniensem exercitum uocabant Romani, qui in Hispania militabat. Cic. de Na. Aestus maritimi Hispanienses, uel Britanni: Plin. lib. 13. Cæsar Hispaniensium triumpho Chium, & Falernum dedit: cum in Hispania bellum aduersus Romanos, non Hispanos gesserit.

HISPIDVS, da, dum, pe. co. [*Peloso, aspro*, Gal. *Velu de gros poil, spiquant*. Hisp. *Cosa aspera con sedas*]. *λασπίος, δασύς*, hirsutus, asper, setosus, horridus. Virgi. Cui laterum tenuis hispida nanti Frons hominem præfert. Plin. lib. 16. Continentur hispido calice, Hispidus aspectus, apud eundem, lib. 22. ca. 6.

HISPIDOSVS, a, um, [*Peloso*], *λασπίος, τρυγός*, idem quod hispidus. Catul. Non dico pueris, sed hispidosis.

HISTER, *ἱσπριτῆς*, Hetruscorum lingua dicebatur Ludio. Auctor Liu. lib. 7. ab urbe. Vide Histrio.

HISTORIA, storix, [*Historia*, Gal. *Histoire*, Hisp. *historia*]. *ἱστορία*, Latine narratio, & rerum gestarum expositio. proprie tamen est earum rerum, quibus gerendis interfuit is, qui eas narrat, unde nomé habet, *ἱσθῆναι*, quod spectare, uel cognoscere significat. Plau. in Menech. Quin nos hinc domum redimus, nisi si historiam scripturi sumus? Cic. 4. Acad. Sane doctum hominem, ut indicat ipsius historia scripta Græce. Accipitur etiam latius nonien historix, ut non solum de narratione rei gestæ dicatur, uerum etiam de quauis interpretatione seu expositione. Vnde Plin. opus suum ad D. Vespasianum, de Naturali historia inscripsit. Historiam Cice ro aliis uocabulis uocat, memoriam publicam, memoriam rerû, commemorationem antiquitatis, monumenta rerum ueterum, monumenta temporum, locorum, hominum, rerum gestarum, omnium secretorum memoriam.

HISTORIALIS, historiale, quod ad historiam spectat. Plin. libro 16. cap. 33.

HISTORICVS, [*Historico*, Gal. *Historien*, Hisp. *Historiador*]. *ἱστορικὸς*, historiarum scriptor. Cicer. pro Mur. Tua nobilitas hominibus literatis, & historicis est norior populo, & suffragatoribus obscurior. Historicus, a, um, *ἱσπρικός*, quod historix proprium est: ut Fides historica. Ouid. 3. Amor. Obligat historica, nec sua uerba fide. Historicum scribendi genus. Cicer. de Clar. Orat.

HISTRICVS, ca, cum, pen. cor. *ἱσπριτικός*, quod ad histrum, hoc est

ad histrionem pertinet. Plaut. in Pœn. Imperator histricus. Hinc formauit diminutiuum Hiero. contra Ruf. Histriculæ, & iundæ méttis hominem.

HISTRIO, nis, & Histriones, [*Histrioni, che recitano le comedie*, Gal. *Isoueurs de farces, joueurs de quelque personnage*. Hisp. *Representadore de personas, que representan las comédias*]. *ἱσπριτικός, ἡμιότι*, artifices ludiones, qui personati in scenis fabulas agunt. ab Histria regione, ex qua primum uenisse, indeque nomen sortitos esse, asserit Fes. cui tamen refragantur Luius, Valeriusque scribentes nomen histrionis fuisse inditum, quia Hister Tusco uerbo ludio uocabatur. Cice. 4. Tuscu. Aguntur ista ab oratore quidem melius, quam ab ullo histrione. Idem de Orat. Roscius, & Aesopus, histriones clari.

HISTRIONALIS, le, [*Ciò che ad istrione si conuene*]. *ἱσπριτικός*, ad histrionem pertinens: ut, Studium histrionale. Ci. de Ora. Ut lasciuia uerborum histrionalis modo sexprimant.

HISTRIONIA, niæ, uel Histrionica, *ἱσπριτική*, ars histrionum. Pla. in Amph. Iouem facere histrioniam.

HISTRIONICVS, ca, cum, *ἱσπριτικός*, quod est histrionis, seu quod ad histrionem pertinet.

HIULCO, as, [*Aprire, fendere*]. *χιζω, διαχιζω*, aperio, fido, hiulculi facio. Catul. Aestus hiulcat agros.

HIULCE, aduerb. Ci. de Or. Ex quo sic locutum esse eius patrem iudico, non uaste, non hiulce, sed presse, & æqualiter.

HIULCVS, a, um, [*Fesso aperto*, Gal. *Entre outre, entrebaillé*. Hisp. *Cosa que se hiende ò abre*]. *γασμαίνω*, fissus, fatuscens. Vir. 2. Geo. Hoc ubi hiulca siri findit Cænis ætifer arua. Per translationem etiam orationem dicimus hiulcani, quæ male cohæret. Ci. de Ora. Nec asper uerborum concursus sit, ne ue hiulcus. Diomedes Hiulcos uersus appellat exiles, & quasi in media parte hiantes.

H A N T E O

* **HOARVS**, *ἠρός*, Schythiæ fluius.

HOC, [*Questo*, Gal. *Cestuy ci*, Hisp. *Aqueste*]. *τὸ το*, pronomen demonstratiuum neutri generis, cuius masculinum est Hic. Virgil. 4. Aenid. Hoc illud Germania fuit? Migrat interdum in aduēbium, idemque significat quod Hic. Virg. octauo Aenid. Hoc tunc ignipotens Cælo descendit ab alto. Sic enim legit Priscianus. Ci. ce. Epi. Hoc scribo parcius.

HODIE, [*Hoggi, hoggi*, Gal. *Aujourd'uy, hoy, enhuy*, Hisp. *Hoy*]. *σήμερον, και τήμερον ἀπ' ἡρας*, hoc die. Cice. 3. Verr. Nonæ sunt hodie Sextiles: hora nona conuenire cepimus. Accipitur item pro nunc, siue hoc tempore, siue hac ætate. Terent. in Eunuch. O populares, æquis me uiuit hodie fortunator? Cice. pro Domo sua: Hodieque Volaterrani fruuntur nobiscum simul hæc ciuitate. Hinc

HODIERNVS, a, um, [*Di hoggi*, Gal. *Du jourd'uy*, Hisp. *Cisa de oy eneñadía*] ut, hodiernus dies, *ἡ σήμερον ἡμέρα*, Ci. in Cat.

HOLCAVSTVM, uictima, quæ detractis extremis, integra aræ imponebatur: *παρὰ τὸ ἄλοσ καίεσθαι*, quod totum cremaretur.

HOLOPHANTA, qui ob conluenda mendacia uili conducitur merce de. Plau. Curcul. Holophantam, an sycophantam hunc dicam, nescio.

HOLOSERICA VESTIS, uel substantiue Holoserica, orum, [*Vesta tutta di seta*] *ἑλοσερικά*, genus uestis, quæ tota ex serico constabat, nulla alia materie admixta. qua primus, teste Lâpridio, usus est Helogabalus. Tacitus autem Imperator holosericæ uestis usum uiris omnib. interdixit. Quam rarus autem fuerit apud ueteres holoserici usus, quantaque eius caritas, docet Vopiscus in Aureliano his uerbis: Vestem holosericam neq. ipse in uentilario suo habuit, neque alteri utendam permisit. Et cum ab eo uxor sua peteret, ut unico pallio blatteo serico uteretur, ille respondit, Absit ut auro fila pensentur. libra enim auri tunc libra serici fuit. Haecenus ille. Sericæ autem uestes a Seribus Indiæ populis sunt appellatæ. apud quos uermiculus exiguus, qui *σῆρ*, appellatur. conficit molliorem illam lanam, quam Sericum appellamus. quod uermiculi genus, antea orbi nostro ignotum, a monachis quibusdam e Secunda. Indorum urbe, ad Iustinianum Imperatorem allatum, hodie per omnem Europam sparsum est. De uermiculi huius natura, uide plura apud Bayhium.

* **HOLCVS**, herba quæ aristas educit e corpore. Pli.

* **HOLOSTRON**, herba, quæ molle gramen dicitur. Pli.

* **HOMERIDAE**, familia illustis apud Chios. Hellenicus.

HOMEROMASTIX, *ὁμομομάστιξ*, cognomen Zoili cuiusdam qui eo solum nomine innotuit, quod præstantissimum poematum omnium Homerum, libris aduersus eum editis, ausus fuerit inscitæ arguere. quos libros cû Ptolemæo Aegypti regi obrulisset, rex tû quidem dissimulata indignatione, quæ ex hominis impudentia conceperat, post aliquot dies pecuniæ aliquid perenti, quo inopiam subleuaret, Mirum (inquit) te inopia premi, qui multo Homero es doctior, cum ille, qui ante annos mille fato functus est, etiam hodie tot hominum millia pascat. Tandem parricidii accusatus,

fuffa regis in cruce sublatus est. Dicitur Homeromastix quasi Homeri flagellum : μάστιξ, enim Græcis flagellum . Vnde & Comici herberones Mastigias identidem appellant . Extenditur & latius Homeromastigos appellatio, ut omnibus plane detractoribus ac commodetur, qui insatiabili reprehendendi libidine optima quæ que lacerant. Plin. in proæ. operis : Vt obiter caueam istos Homeromastigas . Sic Virgiliomastix, Virgilij reprehensor : & Cicero mastix, quo nomine Licinius eum librum inscripsit, quem in Ciceronem edidit teste Gellio lib. 77. c. 1.

HOMERVS, ti, pen. prod. Ομήρος, nomen Poetæ Græci Excellentissimi, qui fuit ante Romam conditam annis circiter centum sexaginta, vt Cornelius Nepos in libris Chronicorum tradit . Hic fuit cæcus, & ob id Homeri nomen fortitus est, cum prius Melesigenes diceretur, quod ad Meletem fluium natus esset . Cum autem naniq; & Iones captos oculis διήρη, appellant, quod humeris, id est, itineris ducibus, egeant . Hinc Cæcilius Mænonius nuncupatur, a Martiano lib. 1. de Nup. Philologiæ . Petrarca in Bucol. Cæcumque senem, sed multa uidentem . De patria eius nihil certi traditur : fecit enim nominis eius claritas, ut, quem uiuum, rebusque omnibus egentem, nemo agnouerit, nunc multa Græciæ urbes certatim sibi uendicent, adeo, ut quibus potissimum credere debeamus, non facile fuerit discernere . Quod etiam testatur Cic. pro Archia : Homerum (inquit) Colophonij ciuem dicunt esse suum, Chii suum uendicant, Salaminij reperiunt : Smyrnæi uero suum esse confirmant : multi præterea pugnant inter se. Exstat ea de re distinctio Græcum apud Gell. lib. 3. c. 11.

Ἐπὶ ἀ πολλοῖς διερίζεται ὅτι ῥ. ζων Ομήρου.

Σμύρνα, ῥὰ δὸς, κοροφῶν, ἀσλαμίν, χίως, ἀρρος, ἀβλυῖαι.

Reliquam eius uitam breuitatis causa hic prætermittimus : quam qui latus nosse cupit, Herodotum adeat, & Plutarchum .

HOMICIDA, dæ, p. p. [Homicida, micidiale. Gal. homicide, tueur de gens, meurtrier. Hisp. Homiçiauo, que malo hombre.] ἀνδροκτόνος, qui hominem necat . Cic. 2. Phil. Fateor eos plus quam farios, plus quam homicidas, plus quam parricidas esse . Interdum cum laude dicitur, pro uiro forti, qui multos in bello occiderit . unde Horatius Homicidam Hæctorem dixit.

HOMICIDIVM, dij, [homicidio, Gal. homicide, meurtre. Hisp. homicidio ὁ μὲρτε de hombre.] ἀνδροκτονία, μακροφονία, hominis necatio. Quint. lib. 5. c. 9. & Val. Max. lib. 1. c. 5. & Plin. lib. 18. c. 3.

HOMILIA, ὁμιλία, Græcis colloquium, & cœtum significat : unde etiam concionem, siue orationem, quæ in cœtu habetur, scriptores Ecclesiastici Homiliam uocant.

HOMILIATVS, deduxit Hieronymus ad Heraclium .

HOMO, inis, [ἄνθρωπος. Gal. homme ou femme. Hisp. El varon ὁ λατμeger.] ἀνθρώπος, ab humo ductus (ut Varroni placet) Cic. de Leg. Animal hoc prouidum, sagax, multiplex, acutum, memor, plenum rationis, & consilij, quem uocamus hominem, præclara quadam conditione generatum esse a supremo deo. Idem 3. Off. Homo rationis est particeps, per quam consequentia cernit, principia & causas rerum uidet. Idem 2. de Nat. Deo. Homo ortus est ad mundum contemplandum & mirandum . Et paulo post : Deus homines humo excitatos, celso, & erectos constituit, ut Deorum cognitione cælum intuentes capere possent. Ouid. 4. Met.

Pronaq; cum spectent animalia cetera terram,

Os homini sublime dedit, cælumque tueri iussit, & erectos ad sidera tollere uultus .

Homo autem utrunq; sexum complectitur, tam uitam, quam feminam. Plin. in Cis. Metus utrobique agit, illos hominis miserè misereri. Sulp. ad Ci. ep. Fam. quæ si hoc tpe non suum diem obijisset, paucis post annis tamen erat ei moriendum, quoniam homo natus fuerat.

HOMŒOMERIA, ὁμοιομερία, similitudo partium. Lucr. lib. 1. Hinc & Anaxagoræ scitentur homœomeriam. Seruius super illud Virg. 4. Aeneid. Exoriare aliquis nostris ex ossibus ultor . Secundum, inquit, Anaxagoram, qui dicit homœomeriam, id est, omnium membrorum similitudinem esse in rebus creandis: id est, ex ossibus, ex sanguine, ex medullis, nam omnia pro parte sui transeunt in procreationem . Homœomeria item appellatur, cum partes eandem rationem, atque idem nomen cum toto obtinent . sic terram uel aquam ὁμοιομερή, esse dicimus, quod quamuis exiguum terræ aquæ uel partem, terram aut aquam appellemus . Sic etiam a Medicis in corpore animalis partes illæ minimæ ὁμοιομερές appellantur, quas nos similes nominamus : quales sunt caro, os, cartilago, & eiusmodi.

HOMONYMON, pen. correp. eiusdem nominis, proprie enim Homonyma dicuntur res diuersæ eodem appellatæ nomine : ut Taurus Asæ mons, & bos maifculus, eodem nomine, cum sint res diuersissimæ. Homonyma iraque dici possunt, quæ a grammaticis uocantur Aequiuoca.

HONESTAS, atis, [honestà. Gal. honneste. Hisp. La honestidad.] τὸ καλόν, dignitas, decus, laus uirtute comparata . Cicero in Offic. In officio colendo sita est honestas omnis, & in negligendo turpitudi-

Idem pro Mur. Nolite eum ante partis honestatibus, atque omni dignitate priuare.

HONESTE, aduerb. [Honestamente, honoreuolmente. Gal. honestement, uertueusement, honorablement . Hisp. honestamente, honrosamente, sin reprehension.] καλῶς, cum honore & dignitate. Ter. in Eu. Honestè quomodo hinc abeam, nescio . Cic. de Am. Quamuis honestè id facerent, ius tamen amicitiae deserere augerentur.

HONESTISSIMVS, ἄπκαρέστατος, honore plenissimus. Cic. Lent. Is dies nobis honestissimus fuit in senatu.

HONESTO, itas, [Ear honore, honorare. Gal. honorer, faire honneur. Hisp. honrar, hazer honor a otro.] ἀπκαρῶς, τιμάω, decoro, honore afficio. Pla. Cap. Ne me secus honoro honestes, quem ego te, cum seruebas mihi. Cic. 1. Off. Nec domo dominus, sed domino domus honestanda est. Sal. in Cat. Indignos homines honore honestatos uidebam. Cohonesto, cum aliis honesto. Cic. Brut. Quos cohonestatis, si resp. municipium uel tuo studio, & diligentia bene administrata erit. Dehonesto, contrarium suo simplici .

HONESTVM, sti, [Cid che è honesto, virtù, honesta.] τὸ καλόν, uirtutem, probitatemq; significat, quo cauetur, ne quid indecore, libidinosè, turpiter fiat, cogitur uel . Quint. lib. 2. c. 4. Iustum, pium, religiosum, cæteraq; his similia honesto complectimur.

HONESTVS, a, um, [honoreuole, degno, honesto. Gal. honneste, louable & de uertu, de bonne reputation. Hisp. Cosa honesta, hermosa, honrada y que pareçe bien.] honore, & dignitate plenus. Sallu. in Iugurth. Quibus omnia honesta, atque inhonesta uendere mos erat. Item pulcher, Terentius in Eunuch. Ita me dii amant, honestus est . Sic etiam Inhonestus, modo turpis, id est, honoris expertus. Cic. pro Domo. Attilium hominem turpissimum, atque inhonestissimum iudicares. Modo deformis, Ter. Eun. Illumne, obsecro, inhonestum senem, & mulierem?

HONOR, oris, & Honos, [Honore, ornamento. Gall. Honneur, dignité. Hisp. honra, hermosura.] τιμή, reuerentia, quam alicui exhibemus in uirtutis testimonium. Cic. pro Cælio : Nemini unquam præfenti Pu-teolani maiores honores habuerunt . Accipitur & pro magistratu. Idem de Clar. Orat. Honos est præmium uirtutis, iudicio studioque ciuium delatum ad aliquem . Aliquando pro forma, Virg. lib. 1. Et lætos oculis afflarat honores. Aliquando pro obseruantia. Idem lib. 8. Semper pro amore meo, semper celebrabere donis. Inuenitur & pro ipsis sacrificiis, uel odoribus, quos ueteres Diis suis accendebant. Virg. 1. Aen. Aut supplex aris imponat honores? Aliquando pro præmio, ut apud eundem: Ipsis præcipue ductoribus, addit honores. Mortis honos, id est, sepultura: ut, Cernit ibi mæstos, & mortis honore carentes. Al: quando pro amore. Idem 1. Aeneid. Si quis Amata Jangit honos animum. Honorem præfari dicimur, cum rem aliquam turpem dicturi, pauca uerba præmittimus, quibus turpitudinis ueniam a præsentibus precamur. Cic. Pato: Si dicimus, ille patrem strangulauit, honorem non præfamur : sin de Aurelia aliquid, honos præfandus est . Pro eodem etiam dicimus, Habere honorem auribus. Curtius lib. 4. Ad ultimum opus (honos auribus sit habitus) ima corporis uelamenta proiciunt.

HONORABILIS, le, [Degno d'honore. Ga. Honorable, digne d'estre honoré. Hisp. Digno de ser honrado.] ἐντιμος, honore dignus. Liu. 4. ab urbe: Verendum magis, quam honorabilem faciant.

HONORARIVM, rij, γερύσιον, domus erat, teste Budæo, quod consulis olim in prouinciis aduenientibus honoris loco dabatur . qualia hodie principibus suas primum urbes ingressi portiggi, uel uiti bene ominandi gratia, solent . Honorarium ob id dictum, quod honoris causa dabatur, non tamquam debitum exigebatur . Cicero in Pis. Qui modus tibi fuit frumenti æstimandi, qui honorarij? siquidem potest ui, & metu exitum honorarium nominari . Est etiam Honorarium apud Iurifconsultos munus, quod patronis dabatur a clientibus . olim enim patroni non exigebant officij sui mercedem, clientes tamen, ut accepti beneficij immemores uiderentur patronis suis munus aliquod offerere, quod honorarium uocabant, eo quod magis ad honorandum patronum, quam ad mercedis satisfactionem soleat offerri.

HONORARIVS, a, um, γερύσιος, quod ad honorem pertinet: ut Ius honorarium, id est, Prætorium, ab honore Prætorum . Honorarius arbiter dicitur, quem honoris causa utraque pars summum facit suæ causæ & controuersia iudicem. Cic. 5. Tus. Equorum controuersiam solebat tamquam honorarius arbiter iudicare Carneades . Ludi honorarij, quos antiqui Liberalia dicebant, ut inquit Fes. dicti honorarij, ab honore uidelicet eorum, qui munera ea populo edebant . Hinc

HONORARIVS TVMVLVVS, [Per honore,] κιστοάριον, qui honori causa erigitur. Suet. in Claud. Cæf.

HONORATE, [Honoratamente. Ga. Honorablement. Hisp. Honrosamente] cum honore, & dignitate. Cic. 11. Phil. Quam honorate, quam grauitè sæpe in senatu prædicauerunt? Tacit. lib. 10. Filium eius hono-

honorate custodierunt.

HONORIFICE, [Honoratiente,] honorate. Ci. 6. Verr. In curiam ue nimus: honorifice sane confurgitur. Idem ad Caelium: nunquam, nisi honorificentissime, Pompeium appellat.

HONORIFICOS, as, [Honorare. Gal. honorer, faire honneur. Hist. Honorar, azer honra. a oro.] honore afficio. Laetant. l. 7. Ut honorificent regem magnum.

HONORIFICVS, ca, cum, [Cid che fa honore. Gal. Qui fait honneur, honorable. Hist. Cosa que honra.] ritibus, quod honorem conferit. Ci. Caelio, Honorificus in me contulit. Honorifica mentio alicuius, apud eund. m. ad Q. Fr.

HONOROS, ras: pen. prod. [Honorare. Gal. Honorer. Hist. Honorar.] d'ho év r'ad'is, honore afficio. Cice. de Diuin. Amphiarum sic honorauit summa Græciæ, Deus uti dicitur. Honorare alias a Cicero ne dicitur, honorem habere alicui, Honestare, Honorem debitum alicui præstare, Honore augere, Honore amplissimo ornare unde honoratus, qui in honore habetur Cic. lib. 1. Oñ. Dicendum est, quatenus hominis honorati & principis domum placeat esse. Idem de Senec. Manent in claris, & honoratis uiris. In honoro, contrarium suo simpliciter.

HONORVS, ra, rum, [Honorevole. Gal. Honorable, fruisant honneur. Hist. honorable, que h'az e honra. r. τιμος, decorus, honorificus. Tacit. lib. 3. quæ in Drulum, patrem Germanici, honora & magnifica Augustus fecisset. Honora oratio, apud eundem lib. 3. Unde inhonorus, sine honore. Pl. li. 5. cap. 10.

HOPLOMACHVS, is, qui scuto reliquisque armis instructus, in arenâ descendit. nam ὁπλον, apud Græcos modo scutum, modo omnia generaliter arma denotat, quæ pugnantibus usui sunt. Mart. lib. 8. Hoplomachus nunc es fueras ophthalmicus ante.

HORA, ræ, [Hora. Gal. heure. Hi. Hora.] ὥρα, apud ueteres accipitur pro cuiusvis temporis parte: unde quatuor illæ anni partes, Ver, Aestas, Autumnus, & Hyems anni horæ dictæ sunt. Hodie tamen magis accipimus pro æqualibus illis spatiis, in quæ dies diuiditur. Dictæ autem sunt Horæ (ut Macro. putat) a Sole. Aegyptij enim Solem uocabant Horum. Unde etiam Horæ ab Horo. Quid. Solis minitæ anguntur. Siue (ut alij malunt) ὥρα τῆς ὥρας, quod terminum significat, siue ab ὥριζον, quod est terminare, definire, uel diuidere. Sunt enim horæ, nihil aliud, quam spatia quædam æqualia, in quæ dies diuiduntur. Alij malūt horas dictas, ὥρα τῆς ὥρας, quo uerbo urina significatur. ferunt enim Hermetem Trismegistum horas primum obseruasse ex urina sacri cuiusdam animalis, quod Scapi erat dicatum. nam cum auimaduerteteret ab eo anima li diei & noctis unius spatio, æqualibus interpositis interuallis, urinam duodecies emitti, placuit in totidem horas diem cuiuslibet diuidere. qui tamen postea duplicato numero in horas xxxiiii. est distinctus. Teren. in Eun. Diu hac dicit, abiit hora. Cice. sexto. Ver. Hora amplius iam in demolendo signo permulti homines moliebantur. Hora etiam quandoque pro die accipitur. Cic. tertio. Ver. ut cum horis nostris nos essemus usi, tu quadragesimo post die responderes. Vbi Asconius, Horas suas uocat uiginti dies, qui accusatori dabatur ad aquesandum legitimi, totidem que defensori. Virg. 1. Georg. Nunquam te crastina fallat Hora. Omnium horarum hominem, ueteres appellabant eum, qui terijs, pariter ac iocis esset accommodatus, & qui cum assidue libeat conuiuere, arque ita appellatum Alinium Pollionem, auctor est Fabius lib. 8. cap. 14. Circa finem Hora præterea. Deæ cuiusdam nomen erat apud Romanos, ita dictæ, ὥρα τῆς ὥρας, hoc est, a uenustate & pulchritudine, cui præesse putabatur. Hanc Romani putabant esse Hersiliam Romuli uxorem, quæ post Romuli apothecum in cælum translata, pro Hersilia uocata est Hora. Ennius: Teq. Quirine pater ueneror, Horamque Quirini. Apud Ouid. tamen in sine lib. 14. Meta. legitur Ora priore correpta. Priscum (inquit) pariter cum corpore nomen Mutat, Oramque uocat, quæ nunc Dea iuncta Quirino est.

HORAEVM, dicitur in æstiuum, cæterique omnes fructus, qui æstate colliguntur, ὥρα τῆς ὥρας, hoc est, a pulchritudine, quod fructus eo anni tempore collecti pulchritudine & bonitate ceteris præstant. Dicuntur & hoc nomine quædam salsamenta ex piscibus confecta. Athenæus: Salsamentum horæum est, aut thymneum, in horæo macra pinguibus, in thymneo macris pinguis præferimus.

HORARIVM, rii, substantiuum, ὥραλογος, est instrumentum, quod uis, quo diei horas deprehendimus. Cenforius ea. de dieb. Nalica cenfor ex aqua fecit horarium.

HORARIVS, a, um, [Di uia hora.] quod est unius horæ: unde Secretum horarium, dicitur secretum unius horæ, Sue. in Domi. Inter initia principatus quotidie secretum sibi horarium sumere solbat.

HORATIVS, ὥρα τῆς ὥρας, poeta Venusinus, Lyricorum & Satyrum scriptor, qui anno Imperij Augusti Cæsaris, xxxiiii. ætatis uero suæ xxxiiii. moriens, Augustum reliquit hæredem, maxima pompa apud Mæcenatem in Exquilis sepultus. Ouid. Detinuit nostras nu-

merosis Horatius aures.

HORCVM, & Fortum, [Hono,] pro bono Veteres usurparunt. Fes. HORDA, dæ, uacca prægnans, ὥρα τῆς ὥρας, ἡ γλαυός, nam quæ iterilis est, Taura appellatur. Varr. 2. de Re rust. cap. 5. Quæ iterilis est iacca, Taura appellatur: quæ prægnans, Horda. Quid. mutata aspiratione in digamma Acolicum pro eodem dixit Fordam, putatque a ferendo deriuari. Forda ferens bos est, sæcundaque dicta ferendo.

HORDEACIVS, cia, cium, [Di orzo. Gal. D'orge. Hist. Cosa de cenada.] ὁριζονος, ex materia hordei: ut, Panis hordeacius. Plin. lib. 18 cap. 11.

HORDEARIVS, ria, rium, quod hordeo uiuit. Plin. lib. 18. cap. 7. Gladiatores cognomine hordearii uocabantur. Unde æs hordearium ueteres dicebant, quod pro hordeo equiti dabatur. Fes. Hordearia pruna. Plin. lib. 15. cap. 13. Hordearia appellata a comitatu frugis eius.

HORDEVM, dei, [Orzo. Gal. Orge. Hist. Cenada.] ὁριζον, ab horrore, quoniam licet calamus altior frumento, quam hordeo sit: aristam tamen mordacior est hordeo. Vel dicitur ab oriendi celeritate, quod ante omnia frumenta sit aridum, aut certe ab antiquo adiectiuo Hordus, quod apud uetustissimos significabat grauidum: pro quo posteriores inurata aspiratione in digamma Acolicum dixerunt Fordus Plin. lib. 18. cap. 7. Hordeum frugum omnium molissimum est feri non ualet, nisi in soluta, & sicca terra ac nisi læta.

HORDOCTA, orum, dicta sunt ab antiquis, sacra, in quibus hostiæ hordeæ, id est prægnantes, immolabantur, κριτοροσος. Fes.

HORIZON, huius horizonis, pen. pr. [Horizonte. Gal. L'horizon. Hist. Terminador del cielo.] ὁριζον, finitor uel terminator Latine dicitur, ὥρα τῆς ὥρας, quod est terminare. Est autem circulus, uel cæli terminus quodam circulo designatus: qui super terram uidetur, quem sibi uniuersumque circumscribit aspectus. Centum & octoginta stadia non excedit acies contra uidentis. Vbiunque terrarum steteris, uideris tibi quondam cæli conclusionem uidere quam Horizontem uocauerunt. Cice. 2. de Diuin. Cum illi orbis, qui cælum quasi medium diuidunt, & aspectum nostrum definiunt, qui a Græcis ὁριζονες, nominantur, a nobis finientes rectissime uocari possunt uarietatem maximam habeant, alique in aliis locis sint, necesse est ortus, occasusque siderum non fieri eodem tempore apud omnes.

*HORNVM, herba est folio marrubij. uulgo dicitur Salvia transmarina.

HORNVS, na, num, [D'uno anno.] ἡ ἡνιός, a pronomine Hic, & Annus idem est, quod huius anni, uel quod ad ætatem unius anni non exarsit. Unde Hornam frugem dicimus, quæ hoc anno prouenit. Acron uero hornum, quod est unius anni dixit: ut res horna: id est annua, uel noua. Propert. lib. 4. Illa dies agnis cædem denūciat hornis, id est, anniculis. At Porphyrio Hornum, huius anni exposuit. Unde super illud Horati Epodo: Et horna dulcis, una promeus dolio: Horna, inquit, una dicitur huius anni. Nonius uero, illius anni interpretatus est: & adducit Lucil. lib. 18. ita scribentem: Vtrum anno, aut horno te abutuleris. Hornum meisem, prouerbiali figura dixit Plaut pro maximo emolumento. quasi dicas, tanti lucræ, quantum eo anno sit prouenturum in agris. Vide Adagiorum librum.

HORNOTINVS, a, um, [Di uio anno. Gal. de c'est an. Hist. Cesta de questo año.] ἡ ἡνιός, sic licet a diu Diutius, huius, uel unius anni. Cice. 1. Verr. Hæ litteræ hoc, quantum est ex Sicilia frumenti hornotini, exarauerunt. Cato de Re rust. cap. 17. Hornotinae nuces uirides. Col. lib. 2. Plantas hornotinas.

*HORODES, Parthorum rex.

HOROLOGIVM, gii, [Horologio, horivolo. Gal. horlog. Hist. Relox.] ὥραλογος, quali horarum ratio, instrumentum quo horæ designantur, quod olim solarium dicebatur. quoniam in Sole tantum horarum ratio conspiceretur. Apud antiquos enim erat concha hemicyclia, lineis debita proportione distincta, cui prælongus ex ære, aut ligno baculus Soli oppositus supereminabat, & eius umbra in lineis incidens horas ostendebat. Quanquam & alia habuerunt Prisci horologia, quæ aquæ aut etiam arenulæ fluxu horas indicabant. quas ab aqua sensim defluente Clepsydras uocabant. Vide Pl. lib. 7. ca. 60. Cic. Tusc. Horologium mitam, & libros. si erit sudam.

HOROSCOPIVS, pi, pe cor. a perspectandis horis, significat eam cæli partem, quæ hora qualibet ab inferiori hemisphærio surgit ab Oriente. Astrologi nostri sæculi Ascendens appellant. Aug. lib. 5. de Ciu. Si tam celeriter alia post alterum nascitur, ut eadem pars horoscopi maneat, pariter cuncta quæ uero, que in nullis possunt geminis inueniri Horoscopus item id temporis momentum significat, quo quisque nascitur, quasi horæ inspectionem, & notationem. Pers. Sat. 6. Geminis horoscopo Varro Producis genios. Est etiam Horoscopus interdam ad cælum: ut, Instrumenta horoscopa,

foepa, & Vasa horoscopa dicuntur, in quibus horæ dignoscuntur. Pl. li. 2. cap. 72.

HORREARIUS, [Chi ha cura del grano. Gal. Gardien de blé. Hisp. Guarda dor, el que guarda el pan.] *ταμίας*, dicitur cultos uel exercitor horrei.

HORRENDVS, a, um, [Horrendo.] *επιπτος*, timendus, abhominandus. Vir. 3. Aen. Monstrum horrendum, informe, ingés. Tibul. Ele. 10. lib. 1. Quis fuit horrendus primus qui protulit enses? Cic. Tul. Nil habet mors, quod sit horrendum. Significat etiam uenerandum. Vir. 6. Horrendæque procul secreta Sibyllæ.

HORREO, res, rui, [Hauer paura, freddo. Gal. Frissonner, se herissonner, & leuer son poil, se ve hyper, trempler de peur. Hisp. Espeluzarse con frio, temer, tener à uer en horror.] *επιπτος*, horrorem habeo, proprie cum illi seræve in animante eriguntur. Verum quoniam hoc aliquando ex frigore fit, factum est, ut Horrere aliquando accipiatur pro frigere, Iuuen. Sat. prim. Et horrenti tunicam non reddere seruo. Et quia frigus a timore proficitur, fit, ut Horreo accipiatur pro timeo Virgil. libro tertio Geo. Nec uanos horret strepitus. Li. 2. ab urbe: Consules nihil aliud, quam suas uires, sua arma, horrebant. Cic. Att. Horre mammas. Horre etiam significat. Colum. libro primo cap. 4. frigiditas hyemis intolerantiter horrent. Item asperum esse quoniam corpora quæ horrent, aspera redduntur. Virg. 11. Aen. Tum late ferreus halitus Horret ager. Similiter est stupere, mirari Virgil. libro tertio Horrendum, ac didu uideo mirabile monstrum. Constructur hoc uerbum modo absolute. Teren. in Eunu. Totus horreo. Modo cum datiuo, Plin. in Pancg. fragilitatis humanæ uices horret. Modo cum ablatiuo, mediante præpositione: ut apud Laët. lib. 6. de mortis generibus: horret animus recordari. Modo cum accusatiuo. Virg. lib. 3. Geor. Aut impacatos a tergo horrebis Iberos. Ab horreo, Cohorreo, Exhorreo, Inhorreo, & Perhorreo suis locis. Ci. Att. Horrere uinas alicuius.

HORRESCO, eis, [Farsi horrida. Gal. Auoir frayeur, trembler de peur, craindre. Hisp. Tener à hauer horror.] *επιπτος*, horridus fit: ut cum quis intrinsecus algorem seu tremorem in se citari & crescere sentit, pauore, stupore, aut febris inualecente. Cic. de Finib. Qui sibi iniecto terrore mortis horrestunt Virgil. libro sexto Horrestit uisu subito, caussasque requirit. Plau. in Asi. Horrestet fax oleæna, leges cum audit, id est expauescet. Item contremiscere. Virgil. libro tertio Georg. Campique natantes Lenibus horrestunt flabris. Aliquando habet post se accusatiuum. Idem lib. 3. Aeneid. Nec tu mensarum morsus horreste futuros, id est expauescet. Abhorresco, Exhorresco, Inhorresco, & Perhorresco, suis locis.

HORREVM, ei, [Granaio. Gal. Grenier. Hisp. Alholi. d'algos, d'grano. d'grano.] *στροβιλοδόν, στροβυλακίον*, ab horrore, quasi horridum, propter asperitatem aristarum. prisci enim fruges in suis spicis cum aristis in granariis condebant. Varro ab hordeo tractum exiitum, quemadmodum a farre Farreum. Nam quemadmodum Farreum, dicitur locus, in quo reponitur far, ita Hortenum locus hordeo asseruando accommodatus. Virg. 1. Georg. Immensa ruperunt horrea messes. Non solum autem horreum accipitur pro loco destinato ad custodiam frugum sed etiam rerum aliarum pretiosarum, & sepositarum ad quotidianam usum: ut apud Apuleium in Metam. Iute consulti Horrea frequenter usurpant pro repositoriis mercium, & rerum pretiosarum. Ci. in Verr. Neque in segetibus, neque in areis, neque in horreis.

HORRIBILIS, le, [Horribile. Gal. Horrible, espouventable. Hisp. Espantable à terrible.] *επιπτος, φοβερός*, formidabilis. Cice. quod dictu horribile uidetur. Virgil. 4. Georg. Ignemque, horribilemque feram.

HORRIDE, [Rozamente, aspramente. Gal. asprement, rudement, hideusement. Hisp. No labrada, impolidamente, asperamente.] asper & inculte. Cice. in Ora. putant, qui horride, inculteque dicat, eum solum At tice dicere.

HORRIDITAS, atis, [Horrore, spauento. Gal. horreur. Hisp. Miedo à espeluz por frio.] horror, *επιπτος, Νεϋι*. Omnia mihi horriditati erant maxima.

HORRIDVLVS, la, lum, dimia. idem quod subhorridus, id est parum bene cultus. Perius. Scis comitem horridulum trita donare Iacerna. Cic. ad Att. lib. 2. Illa tua horridula mihi, atque incompta uisa sunt. Sic. in Ora. Horridule orationes.

HORRIDVS, da, dum, [Horrido aspro, peloso. Gal. Effrayant, hideux, espouventable, aspre, rude. Hisp. Espantable, à espeluzado.] *δασύς, λείος*, hispidus, asper. Virg. 4. Aen. Glacie riget horrida barba. Interdum pro inculto, & inornato. Teren. in Phor. Capillus passus, nudus pes ipsa horrida. Per translationem oratio dicitur horrida, quæ dura est, aspera, & ieiuna. Et horridus timendus. Virg. quinto Aen. Horridus in iaculis. Horrido contrarium est Nitens, uel Nitidum. Ci. 3. de Ora. Ita de horridis rebz nitida, de ieiunis plena est oratio tua.

HORRIFER, ra, rum, [Horribile. Gal. Qui donne frayeur. Hisp. cosa que trae he miedo.] horrorem incutiens. Cic. Orat. Horrificum portentum. Ouid. 1. Metamor. Septemque triones Horrifer inuasit Boreas.

HORRIFICO, [Spauentare. Gal. Effraier, espouner, espouventer. Hisp. Espantatar.] *επιπτος*, horrorem incutio. Virg. 4. Aen. Terribili monitu horrificant.

HORRIFICVS, ca, cum, [Spauenteuole. Gal. Qui fait frayer, effrayant, espouuant. Hisp. Cosa que haze espanto y miedo.] *επιπτος*, quod horrore facit, ut Horrificum bellum apud Ci. pro Domo. Vir. 3. Aen. At subitæ horrifico lapsu de montibus adsunt Harpygæ.

HORRIPILVS, as, pe. c. horridiore, asperioreque. pilo fructificare. Apu. lib. 2. Aurez immo dicis horripilant actibus.

HORRISONVS, na, num, [Che ha suono horrido, terribile. Gal. Qui rend son effrayant. Hisp. Cosa que haze el son espantable.] *επιπτος*, quod horridum sonum habet: ut, Horrisonus fremitus. Vir. 9. Aen. Cice. 2. Tusc. Horrisonum fretum.

HORROR, foris, [Tremore, horrore, freddo, battimento di cuor. Gal. Frisson, effrayement. Hisp. Miedo, à espeluz por frio.] *επιπτος*, tremor, proprie cum totum corpus uel frigore, uel pauore intremiscit, & iucullatur. Cel. lib. 3. tertio cap. 3. Frigus uoco, ubi extrema partes membrorum inalgescunt: horrorem, ubi totum corpus intremiscit. Ci. Diu immortales, qui me horror perfudit? Virgil. 3. Aeneid. Mihi frigidus horror Membra quatit. Idem 4. Aeneid. Arrectæque horrore comæ referunt & ad toruitatum aspectus. Apu. Quem cum aspexisset, horrore hominis deterritus, statim retrocessit. Quandoque ad uenerationem pro metu illo, qui ex religione incurritur. Virg. 1. Ae. Horrentique atrum nemus immet umbra. Lucanus: Arboribus suis horror inest.

HORSVM, s, d, p, uerfus hunc locum: Ter. Hecy. horsum pergunt.

HORTATIO, onis, [Effortatione, conforto. Gal. Amonestement, enhortement. Hisp. induximiento.] *προτροπή*, hortandi actus. Cic. 5. de Finib. mihi grata est hortatio tua.

HORTATOR, ris, [Confortatore. Gal. Qui enhorste, amonestic, & iccite. Hisp. juduzidor, amonestador.] *προτροπής*, qui hortatur, & suadet, ut aliquid fiat. Cic. pro Sext. Roscio isto hortatore ad Syllam legati non adierunt.

HORTATIVS, a, um, *προτροπικός* adhortationi accommodatus. Quin. Hæc ad hortatiuum genus maxime pertinent.

HORTATVS, us, [Effortatione.] *προτροπή*, adhortatio. Cic. pro Archia: hæc uxor huius hortatu, præceptisque confirmata, nonnullis aliquando saluti fuit. Pl. li. 13. ca. 1.

HORTAMEN, inis, & Hortamentum, ti, [Effortatione.] idem *προτροπή*. Liu. 10. ab urb. Decii cæuentus, ingens hortamen ad omnia prope audenda. Idem lib. Pugnatum in conspectu parentum, consurguntque ac liberorum: quæ magna etiam absentibus hortamentum animi.

HORTENSIS, & hoc Hortese, *κηρηδός*, quod in horto nascitur. Pl. lib. 19. ca. 10. Morbos hortensia quoque sentiunt.

HORTENSIVS, a, um, *κηρηδός*, hortensis. Pl. lib. 10. c. 8. Beta hortensiorum leuissima est. Idem lib. 22. cap. 24.

HORTENSIVS, cui Quinto fuit prænomē, Romanus orator, qui in foro Romano caesarū rex ob eloquentiā dictus est: licet eius scripta infra famā fuerint. De quo Ci. in Bruto sic refert: Primum memoria tanta, quantam in uiro cognouisse me arbitror, ut quæ secū commentaria esset, ea sine scripto uerbis eisdem redderet, quibus cogitasset.

HORTOR, aris, [Confortare, effortare. Gal. enhorter, inciter à quelque chose. Hisp. juduzir, à amonestar, incitar.] *προτροπέουμαι*, est uerbis quempiam ad aliquid faciendum impellere, uel consilium dare ad rem aliquam aggradiendam. Et differt a Moneo, quia monemus auctoritate & consilio: hortamur rationibus, & precibus, etiam plerumque blandiendo. Cic. ad Pro. Hortari milites ad laudem, Teren. in Hecy. Te sedulo & monco, & hortor, ne cuiusquam misereat. Ci. ad Lentulum: Pompeium & hortari, & orare, ut magnam infamiam fugiat, non desistimus. Hortari passiuè. Tac. libro. 6. Sententiam expromere, qua hortaretur Claudius Octauiam despondere Domitio.

HORTVLVS, li, [Horticeppo, giardinetto. Gal. Vn petit jardin, jardinet. Hisp. Pequeno huerto à jardin.] *κηρηδος*, dimiuit. est ab Hortus: Plin. lib. 35. cap. 5. Erat Protogenes in subarbano hortulo suo. Cic. 1. de Natu. Deor. Democriti fontibus Epicurus hortulos suos irrigauit.

HORTVS, horti, [Horto, giardino. Gal. Vn jardin, un courtil. Hisp. huerto para ortali, jardín.] *κηρηδος*, est locus in agro, siue etiam in urbe, in quo arbores, & olea oriuntur. Horat. 2. Serm. Saty. 4. Irriguo nihil est elutius horto. Cice. 13. Philip. in hortos paternos immigrauit. Apud ueteres accipiebatur pro uilla quod in illis uiri ad bella orientur. Plin. libro 19. cap. 4. In 12. tabulis legum nostrarum nusquam nominatur Villa: semper in significatione est Hortus in horti uero Heredium. Est Hortus apud antiquos omnis uil-

la dicebatur, quod ibi, quia arma capere possem, orirentur. con-
stat itaque, si etymologiae rationem spectemus, scribendum esse
Ortus sine aspiratione: fecit tamen receptus a doctoribus usus, ut
aspiretur, ad differentiationem fortassis participij Ortus, uel nominis
quarta inflexionis. utcumque tamen quis scribat, non multum
peccauerit. Valla lib. 3. cap. 9. ponit differentiationem inter Hortum in
singulari numero, & Hortos, in plurali, ut Hortus dicatur, ubi o-
lera nascuntur, hoc est, herbae sativae, quibus ueslemur: Horti ue-
ro, qui arboribus confiti sunt, & uoluptatis causa comparati. unde
in superiori dicendum putat Vnum hortum, Duos aut tres hor-
tos: in posteriore uero per numeros distributiuos loqui praecipit,
ut scilicet Vnos, binos, ternos, quaternos dicamus. haec tamen
differentia etsi frequentius uera est, non semper tamen obserua-
tur. Testimonia uide apud Vallam loco iam citato. Horti pen-
tules, qui supra aedificia facti, uel supra columnas erecti pendunt.
Plin. lib. 36. c. 14.

HORVLA, p. c. demin. hora parua, ὀρίπων.

HORVS, Iphis filius, quem cum illa amisset, uerita ne illi obueniret,
quod Osiri patri acciderat, multum fleuit: sed eo inuento, mœrorem
in læticiam conuertit. Horus praeterea ab Aegyptijs uocatur
Sol. unde & Horas dictas putat Macrobius.

HOSPESTITIS, gen. communis, [Albergatore, forestiere. Gall. Hôte, hospite-
lier, celui qui loge on est logé, étranger. Hisp. Alcajed, que recibe ó es re-
cebido.] καταλύτης, ἕξνος, dicitur qui, quæ uel alterum hospitio
excipit, uel ab eo excipitur. proprie autem dicuntur Hospites amici
diuersarum patriarum, qui se mutuo recipiunt: cum alter in alte-
rius patria peregrinus est. Ouid. lib. 1. Metam. Non hospes ab hos-
piti teneus. Cic. pro Deiotaro. Per dextram istam, quam hospes
hospiti porrexit. Hospes item pro peregrino accipitur. Ci. Aca.
1. Nam nos in nostra urbe peregrinantes, errantes, tamquam hos-
pites, tui libri quasi domum deduxerunt. Sunt qui putent hoc no-
men esse omnis generis, quod in num. plurali interdum legamus
neutrum genus Hospita, ut apud Virg. 3. Aeneid. Quo tutior hos-
pita lustras Aequora. Sed uerisimilius est, hoc esse ad adiectiuum
Hospitus, a, um, cuius etiam femininum saepius inuenitur in singu-
lari numero: ut, Auis hospita, apud Statium 1. Achil. & Nouis hos-
pita apud Ouid. 1. Fast. & Terra hospita apud Virg. 3. Aen. Inhos-
pitis, a, um, suo loco.

HOSPITIA, τὰ, [Forestiera. Gall. Hôteffe. Hisp. La huésped a si.] ἕξνοδ-
ων, ἕξνν, quæ aliquem hospitio excipit, aut ab alio excipitur. Cic.
4. Verr. Eum multo magis figura & lineamenta hospitiæ delecta-
bant. Accipitur & pro peregrina, Ter. in And. Huiusce propter
consuetudinem hospitiæ.

HOSPITALIS, & hoc Hospitalis, ἕξνικὸς, adiectiuum, quod est hospiti-
tis, huc quod ad hospitem pertinet. Liu. 1. 1. Cum in hospite cubi-
culum deductus esset. & l. 2. Multos Romæ hospitium, urbisque
charitas tenuit. Accipitur item Hospitalis pro liberali & facili
ad suscipiendum hospites hospitio, qui & Genialis dicitur. Cic. 3.
Ver. Hospitalissimus, amicissimusque nostrorum hominum exiti-
matus. Hospitalis Deus, dicitur est Iuppiter, quod in eius tutela hos-
pites esse credebantur. Inhospitalis ἄξενος, auarus, cuius domus
hospitibus non patet. Item Localis inhospitalis, ad quem hospiti-
bus non patet accessus.

HOSPITALITAS, αἰς, φιλοξενία, facilitas in excipiendis hospiti-
bus. Cic. 2. Off. Recte a Theophrasto laudata hospitalitas.

HOSPITALITER, benigne, liberaliter. Liu. 1. ab urbe: Inuitati hospi-
taliter per domos. Idem lib. 6. uocari uos hospitaliter magis, quæ
hostiliter iusserat.

HOSPITIUM, τὸν, [Hospitalis, alloggiamento, hospitio, albergo. Gall. Logis
pour les étrangers, hôteellerie. Hisp. Alberg, hospederia por amista.] ἕξ-
νοῦς, ἕξνικόν, domus quæ gratis liberaliterque uenienti hospiti pa-
tet. Liu. 1. 2. Benigne excepti, diuiciis in hospitia curatis uulne-
rib. Sciendum antiqui instituti fuisse, ut hospitij necessitudo non
modo inter priuatos, sed etiam inter populos contraheretur: quod
genus amicitiae Græci φιλοξενία, Latini hospitium publicum uoca-
uerunt, nam quod hospitium inter priuatos contraheretur, Græci
εἰδησιξενία, Latine priuatum hospitium dicebatur: cuius erat no-
ta, pignusque tessera hospitalis, ut ille apud Plaut. ait in Poenulo:
Deum hospitalem & tesseram Mecum fero. Liu. lib. 7. Bel. Maced.
publicum ciuitati nostræ hospitium est. Cic. Fuit mihi cum illo-
uerus hospitium. Idem 4. Verr. Dixit Lentulus, sed de his Dionis
incommodis pro hospitio, quod sibi cum eo esset, iam ante cog-
nosce. Hinc: & aedes quæ publice parantur ad egenos recipien-
dos, hospitia non inepte possunt appellari: quæ nonnulli uocabu-
lo non satis Latino uocant Hospitalia.

HOSPITORIS, τὸν, [Alloggiare, essere alloggiato, albergare, essere albergato.
Cal. Recevoir étrangers en son logis. Hisp. Hospedar á otro dando la posada.] amice in hospitiū recipio ἕξνοδοχέω, uel hospitio utor, κατά-
νομα. Seneca de uita beata. Veniant, hospitentur. Et per transla-
tionem Hospitari, pro in alieno solo crescere. Plin. lib. 17. c. 20. de
causæ loquens: Translata nescit hospitari, paucaque nouitatem

HOSPITVS, a, um, ἕξνικὸς, ab hospite deductum. Virg. 3. Aen. Quo-
tior hospita lustras Aequora. Sic auis hospita, id est, peregrina, apud
Statium 1. Achil. Nouis hospita, apud Ouid. 1. Fast. Terra hos-
pita, apud Virg. 3. Aen. Inhospitus, suo loco.

HOSTIA, αἶς, [Hostia, mittima. Gall. Sacrifice, oblation. Hisp. El sacrificio ó co-
sa que se sacrifica.] θυσία, ἱερόειον, ab hostibus dicta est. Proprie enim
erat animal, quod immolabatur ab Imperatore ad bellum profici-
scente pro impetranda contra hostes uictoria: aut quod iam pro-
fligatis hostibus mactari solet ab eo, qui potius erat uictoria. Ci.
de Inuent. Præbere Hostias ad sacrificium. Ouid. 1. Fast. Hostibus
a domitis hostia nomen habet. Festus putat Hostiam proprie di-
ctam fuisse sacrificium, quod Laribus immolabatur: eo quod hos-
tes ab illis arceri putabant: unde & ipsi Lares Hostioli dicti sunt.
Alii Hostias ab antiquo uerbo Hostio dictas putat, quod apud an-
tiquos inter alia significabat ferio uel terundo, ut probat Nonius
hac auctoritate Pacuuij in Teucro: Nisi coercuero proteruitatē,
atque hostiero ferociam. Pro eodem etiam dicitur Victimā, quæ
creditor uictis hostibus. Ouid. 1. Fast. Victimā, quæ cecidit dextra
uictrice, uocatur. Gell. hoc putat discriminis esse inter hostiam &
uictimam, quod hostia a quous facerote mactari posset: uictima
tantum ab eo, qui hostes uicisset.

HOSTICVS, ca, cum, p. corr. [Inimico.] πολεμιος, ἐχθρὸς. Horat. lib. 1.
Serm. Sat. 9. Hunc neque dira uenena, nec hosticus auferet ensis.
Fuit etiam poeta hoc nomine.

HOSTILIS, le, p. pr. [Cid che è d'inimico. Gall. D'ennemi ou d'ennemis. Hi.
Cosa de enemigo.] πολεμικόν, quod est hostis. Virgil. 11. Aeneid. In-
dutosque iubet truncos hostilib. armis, Ipsos ferre duces. Hostilis
in rem. animus. Cic. ad Brut. Idem pro Cluent. Hostile odium
& crudelitas. Facere hostilia, uel pati hostilia, est facere, uel pati,
quæ ab hostibus possent expectari. Tacit. lib. 15. pro Armenijs
hostilia faceret. Hostilia referre, Liu. 1. Bell. Pun. Legati retule-
runt omnia hostilia.

HOSTILITER, [Nimicheuolmente, da nimico. Gall. En ennemi. Hisp. Enem-
igablemente.] ad modum hostium, πολεμικῶς. Cic. 5. Phil. Quia
Hannibal fecit hostiliter, quod hic non fecerit.

HOSTIMENTVM, τὸν, [Ricompenza. Gall. Vniement & egalité, la pareille, re-
compense de tant pour tant. Hisp. Ygnald, ad como la rasadura.] ἀμοιβή,
retributio ab antiquo uerbo Hostire, quod inter cætera significat
æquare, uel compensare. Pla. in Afin. Hostimentum est opera pro-
pecunia. Festus: Hostimentum est beneficij pensatio.

HOSTIO, ἴτις, [Ricompensare. Gall. Egal. unir, rendre la pareille. Hisp. Y-
gnalar, rasar la medida, remunerar.] ἀμοιβή, æquam compensationē
retribuō. Plaut. in Afin. Promitto, hostire contra, ut merueris, id
est æqua reddere. Quandoque comprimo, coerceo, Pacuuius in
Teucro, ut citat Nonius: Nisi hostiero ferociam. Quandoque of-
fendo. Idem, Et otopægnion lib. 2. ut citat Nonius: Id mihi mole-
lestum est, quod hostit uoluntatem tuam. Rehostio, uicem refe-
ro, ut inquit Festus. Vtrumque obsoletum.

HOSTIS, [Nimico. Gall. Ennemi mortel. Hisp. El enemigo publico.] πολε-
μιος, communis gen. ab hostio, ἴτις, quod significat comprimere.
Dicuntur autem Hostes, cum quibus publice bellum habemus.
Inimici cum quibus priuata odia exercemus. apud antiquos tamē
hostis dicebatur peregrinus, quem nunc uocamus hospitem, ab
hostiando, hoc est, ab æquando: quod suis legibus uiuens, nobis
quodam modo æquari uideretur. Cic. 1. Offic. Qui proprio nomi-
ne perduellis esset, hostis uocabatur, leuitate uerbi triticium rei
mitigante, hostis enim apud maiores nostros is dicebatur, quæ
nunc peregrinum dicimus.

HOSTORVM, τὸν, lignum æquarorium, baculus quo modius & cete-
ræ mensuræ æquantur. Alio nomine Radius dicitur.

HOSTVS, teste Varrone lib. 1. de re rust. cap. 24. dicitur tamen olei,
quantum ex uno factu conficitur. Factum autem uocant, quod vno
tempore conficiunt. uide Catonem c. 6.

H A N T E V

HUBER, beris, [Abondante, fruttifero, grasso, diuitioso. Gall. Plantureux, a-
bondant, fertile, ample.] ἄσπορος, ἄσπορος, secundum Appuleium, cum
h, ὄω, pluo. Alij magis ab humeo sicut Tuber, a Tumeo, m, in b,
conuerso. Loca enim arida infœcunda sunt, contra quæ humecia
sunt, feracia. Non defunt tamen hodie, qui sine aspiratione scribe-
re malunt. Est autem Huber, siue Vber idem quod fecundus, &
fertilis: & in hac significatione est adiectiuum omnis generis
quæ in plurali numero neutrum genus non inueniatur. Ca-
to l. 2. Orig. Ita res huber fuit. Cic. ad Q. Fr. Multis locis aquam
profluentem, & eam huberem uidi. Idem 2. de Nat. Deo. huberri-
mi, lætissimique fructus uitium. Idem de Clar. Orat. Nemo ple-
nior, & huberius ad dicendum fuit. Neutro genere usus est Seneca:
Et omnia, inquiens, quod huberi cingitur solo. Huius contra-
rium est Inhuber. Gell. Inhuberes, mactæque huber uero substan-
tium, ἄθαρ, idem fere est quod mamma, Virg. 3. Eclog. Binos alit
hubere fœtus. Proprie hubera uidentur dici interiora mamma-
rum, mamma uero, huberum. m. nentia. Virg. lib. 3. Geor. P. restit
manabunt

- manabūt hubera manimis. Inuenitur & habet substantiuum, pro hubertate, ut Huber agri, quo pacto & Græci ἡραρ ἰσῖσιν, dicūt. Virgil. 1. Aeneid. Terra antiqua, potens armis, atque hubere glebæ. Pallad. lib. 1. cap. 33. Pratis recentia stercorea sufficient ad huber herbarum.
- HUBERIVS,** & Huberrime, [*Pis abundanter, Gal. adiectiuo Huber deducta, idem significantia, quod copiose, & copiosus. Cic. ad App. li. 3. tuæ litteræ planius loquebantur, & huberius, quam uulgi sermo. Idē 2. de Diuin. locus philosophiæ proprius, a Platone, Aristotele, Theophrasto, tractatus huberrime.*]
- HUBEROSAS,** [*Far abundante, far dimitio, secundare. Gal. Rendre plantureux & fertile, engraisser. Hisp. hazer ferti, y copioso.*] καρπίζω, δῖορος, πῶσις, huber, & fecundum facio. Pallad. libr. quarto Hoc uelut coitu steriles arbores huberantur. Huberare, pro huberem esse, dixit Colum. lib. 5. cap. 9. olea non continuo biennio huberat, id est fecunda est.
- HUBERTAS,** atis, & ἄβωια, abundantia, copia. Plin. lib. 7. ca. 2. hubertas soli. Ci. 2. de Nat. Deo. mammarum hubertate saturantur.
- HUBERTIM,** [*Abundanter. Gal. Plantureusement fertilement, copieusement, abondamment. Hisp. Copiosa y fertilmente.*] πορῖμος, copiose.
- HUBERTVS,** ta, tum. [*Abundante, copioso. Gal. Abundant, plantureux. Hisp. Copioso, fertil.*] & ἄπορος, abundans. Gel. lib. 17. cap. 14. genera dicendi iam antiquitus tradita ab Homero sunt, tria in tribus, magnificum in Vlyse, & hubertum, subtile in Menelæo, & cohibitum, modestum moderatumque in Nestore.
- HUC,** [*Qua. Gal. Ci. en ce lieu. Hisp. Aca, donde yo esto.*] ἄρω, aduerbium ad locum. Ter. in Eun. Dum illo hospite Abii huc. Huc, & illuc, in certum iter ostendunt. Cic. Att. ne cursem huc & illuc deterrimania. Hucusque, utque ad hunc locum. Plin. libro 6. cap. 29. Hucusque Nestoris exercitum duxit.
- HUC INE,** interrogatiuum, ab Huc, & Me, interposita syllaba, ci. Ci. 7. Verr. Hucine tandem omnia reciderunt?
- HUI,** [*Hui, ob.*] interiectio est admirantis, inquit Don. Ter. in Heau. Hui tam grauis hos quæso? Ci. ad Attic. Hui, quæsi me litteras dedisse, Romam cum ad te nullas darem? hui, Hem, & ceteris eiusmodi, utimur aduersus eos, quibus irascimur, interprete Donato. Ter. in Eun. Dico eam esse liberam. THER. hem. CH. Ciuem Att. TRA. hui. Idem in Andria. Hui, tam cito?
- HVIC,** [*Cosui.*] τῷ τῷ, τῷ τῷ, datiuus pronominis, hic, hæc, hoc: qui in carmine fere unica syllaba effertur: ut apud Virg. huic coniunx Sichelæus erat. Quandoque etiam per duas, sed rarius. Stat. lib. primo Theb. Lætus huic domino uideas dare iura nepotes.
- HUIVSMODI,** & huiuscemodi, [*Di quæstæ quisa, dō quæstæ maniera, Gal. De ceste sorte, tel. Hisp. De sta manera.*] τῷ τῷ, nomina adiectiua omnis generis indeclinabilia, composita ex genitiuis huius, uel huiusce, & modia Modus, idem significat, quod talis. Teren. in heaut. huiusmodi, obsecro, aliquid reperi. Ibidem: huiusmodi mihi res semper comminiscere. Cic. 3. de Leg. in æro casum huiusmodi.
- HUMANE,** [*Benignamente, humanamente. Gal. humainement, cortoisement. Hisp. Humanas y beniguamente.*] ἀδρῶπῶτος, benigne, mansuete, leniter. Ter. in Adel. Vix humane patitur. Cic. Att. li. 5. Quod Puteolos prosequitur, humane quod quæritur, iniuste. humane ferre morbum. Cic. 2. Tusc.
- HUMANITAS,** atis, [*Humanita. Gal. Humanite, corroyse. Hisp. Humanidad.*] ἀδρῶπῶτης. Cice. pro Rosc. Amer. Magna est uis humanitatis communio sanguinis, Natura ipsa. Et quoniam eruditio & bonarum artium disciplinæ soli homini sunt propriæ, factum est, ut humanitas accipiatur pro eruditione, & bonarum litterarum scientia, ut apertissime ostendit Gel. libro 13. cap. 16. adducens locum hunc. Var. ex libro 1. Rerum humanarum: Praxiteles propter artificium egregium nemini est paulum humaniori ignotus. Cice. in Ver. Tu sine ulla arte, sine humanitate, sine ingenio, sine litteris solus iudicas? Idem de Orat. Homo non hebes, neque communū litterarum, & politoris humanitatis expert. Præterea, quia homo inter omnia animalia maxime mitis est, iccirco humanus pro facili & miti, ponitur, & humanitas pro facilitate, mansuetudine, beneuolentiaque quam Græci φιλανθρωπία, uocant, quasi amorem in homines. Cice. libro primo Offi Non modo id uirtutis non est, sed est potius immanitatis, omnem humanitatem repellentis.
- HUMANITER,** [*Humanamente. Gal. Humanement, avec humanite. Hisp. Humane y beniguamente.*] φιλανθρωπῶς, cum humanitate. Cic. ad Marium lib. 7. episto. Docebo, quid sit humaniter uiuere. Idē ad Attic. lib. 1. humaniter fereamus, id est, æquo animo, & ut hominem decet.
- HUMANITVS,** [*Da homo.*] more humano. Plin. libro 10. cap. 63. Cice. 1. Philip. Si quid mihi humanitus accidisset, id est, si fortasse moteretur.
- HUMANVS,** ma, num. [*Humano, benigno. Gal. Humain, d'homme, d'homme.*]
- urtois. Hisp. Cosa humana y benigna.] ἀδρῶπῶτης, denominatiuum est ab homine deductum, sicut a feti a Ferinus. Cice. 4. Ver. Quod est aliud in illa provincia genus humanum? Pl. lib. 1. cap. 49. Sunt humano calculo remedia præcipua, i. calculo, in homine generato. Ci. pro Rosc. Amer. Portentum atque monstrum certissimum est, esse aliquem humana specie & figura, qui tantum immanitate bestias uicerit. Accipitur etiam pro eo, quod ab hominis natura non abhorret. Teren. in Ad. Perfract nox, amor, uinum, adulescentia: Humanum est. Vbi Donatus. Hoc dicere solemus, ubi peccatū quidem non negamus, sed tolerabile esse dicimus. Significat etiam Humanum benignum, comem, commodum, quem Græci φιλανθρωπία, dicunt. Ter. in An. Hæc ego putabam esse omnia humani, mansuetique animi officia.**
- HUMECTOSAS,** [*Bagnare, far humido. Gal. Ramoiter, mouiller. Hisp. mojar, humedecer.*] διεμα, ἄρεχο, humidum facio. Vir. li. 4. Geo. Qua niger humectat flauentia culta Galefus.
- HUMECTVS,** a, um, [*Humido. Gal. Morille, ramoité, relent, humide. Hisp. Cosa humida.*] humidus: ut, Humectus locus. Varro. 1. de re Rustic. cap. 24.
- HUMEO,** mes, mui, [*Bagnarsi. Gal. Estre ou deuenir moite ou humide.*] γοτέω, Nicandro, ὑγρός, εἰμυ, madidus, sum. Ouid. 10. Met. lachrymisque cadentibus humet.
- HUMEROSVS,** a, um, [*Chi ha larghe le spalle.*] quod latos humeros habet, ἄρωμος, Humerosus locus. Col. lib. 3. cap. 10. locis, quos humerosos rustici uocant.
- HUMERALE,** lis, humerorum tegumentum, ut Tibiale, tegumentum tibiæ. Paulus. Si tibiale uel humerale miles alienauit, castigari uerberibus debet.
- HUMERVS,** ri, [*Homero spalla. Gal. L'espaule. Hisp. El embro.*] ἄμος, est pars illa corporis, a qua dependet brachia: quæ etiam alio nomine uocatur Armus auctore Festo, quod ab ea parte arma dependeant. Virgil. lib. 2. Aeneid. Latos humeros, subiectaque colla. Humeri etiam de bobus dicuntur. Cic. 2. de Natu. Deo. Dicuntur etiam humeri in auius partes illæ, a quibus dependet alæ. Col. lib. 8. cap. 2. de gallinacis, iubæ per colla, ceruicesque in humeros diffusæ.
- HUMESCO,** scis, [*Dinenir humido.*] ὑγραίνωμαι, ὑγρός, γίνωμαι, humectus fio. Vir. li. 2. Geo. Humescunt spumia, fluctuque sequentum.
- HUMIDVS,** ut Linum humidulum apud Ouid. 3. de Arte amandi: Fallet & humiduli quæ fiet acumine lini.
- HUMIDVS,** a, um, [*Humido. Gal. Humide. Hisp. Cosa humida d' mojada.*] ὑγρός, ὑγρός, quod humorem habet. Vir. 2. Aene. Et iam uox humida cælo præcipitat. Cic. in Verr. Igrem ex lignis uiridibus, atque humidis fieri iussit.
- HUMIFER,** a, um, [*Humido.*] ὑγροζῶμενος, humorem afferens. Cic. 1. de Diui. Naribus humiferum duxere ex aere succum.
- HUMIGATVS,** [*Bagnato.*] βεβρηγμένος, humore persusus. Apul. libr. 1. Flor. cæpes libamine humigatus.
- HUMILIS,** le, [*Humile, basso. Gal. Humble, humilité. & rabaissé, bas. Hisp. Cosa baxa d' abatida d' humilde.*] ὑλαλαμόν, ταπεινόν, quod a terra nõ alte tollitur. Vir. 2. Ecl. Atque humiles habitare cafas. Idem 4. Ecl. Non omnes arbuta iuuant, humiles quæ myricæ. Accipitur & pro contempto, abiecto, demisso, quod & Græci ταπεινός, dicunt Cic. quinto de Fin. Qui altiore animo sunt, nihil abiectum, nihil humile cogitant Idem de Ami. Nihil altum, nihil magnificum suspicere possunt, qui suas omnes cogitationes abiecerunt in rem tam humilem, tamque contemptam. Item ad Att. lib. 7. Neque id faciam humili animo.
- HUMILITAS,** atis, [*Bassezza, humilita. Gal. Basseur, bas estat, petitesse. Hisp. Baxa d' humilidad.*] ταπεινότης, contrarium altitudini. Ci. 5. Tuf. Sidera inter se altitudine, humilitate distantia. Humilitas, ignobilitas, paupertas. Cicer. libro primo Off. Quorum prima ætas propter humilitatem & obscuritatem in hominum ignorantia uersatur. Idem 13. Phil. Is autem humilitatem despiciere audeat cuiusquam, qui ex eadem sustulerit liberos. Humilitas, ut opponitur superbix, ταπεινοφροσύνη, definitur a Speusippo, facilitas animæ, omnis expert iracundiæ. Verum in hac significatione uisus modestiæ uocabulo utimur.
- HUMILITER,** [*Humilmente, bassamente. Gal. Petitement, bassement. Hisp. Baxa y humilmente.*] ταπεινός, hoc est, demisse: contrarium habet Alte. Plin. in episto. Aut attollunt altissime, aut humillime deprimuntur. Liu. quarto Bell. Punic. Multitudo aut seruit humiliter, aut super dominatur. Cic. 5. Tusc. Humiliter, & Demille sentire.
- HUMO,** mas, [*Sepelire, coprire di terra. Gal. Enterrer. Hisp. Enterrar los cuerpos.*] ἄρω, humo contego, sepelio. Cice. li. 1. Tusc. Magorum est mos non humare corpora suorum, nisi a feti sint ante lanata. Ibidem: Corporibus, humo tectis: ex quo dictum est Humari. Plin. li. 7. ca. 54. Sepultus inrelligitur quoquo modo conditus: humatus uero, humo contectus. Gel. li. 7.
- HUMATIO,** [*Sepultura. Gal. Enterrement, enseluissement. Hisp. Enterramiento.*]

miento.] Cic. 1. Tusc. Aliquid etiam de humatione & sepultura dicendum existimo. Exhumo, e terra extraho. Inhumo, terræ inijcio. Plin. lib. 17. Inhumare taleas. Ab Humatus fit Inhumatus, in sepultus.

HUMOR, oris. [*Humore, liquore. Gal. Humeur. Hisp. humor.*] *νοτῖς, ὑγρότης*, aqua, liquor: ab Humus fit, quia aquæ terris inclusæ Inat. Cicero de Diuinat. Humor allapsum extrinsecus potest sudorem imitari. Idem 2. de Nat. Deo. de astris loquens: Et terrenis, marinisque humoribus longo interuallo extenuatis alantur. Virg. 1. Georgic. Hic sterilem exiguus ne deserat humor arenam. Humor pro portione unni aquosa, Virgilius 1. Georgic. Aut dulcis misti Vulcano decoquit humorem. Sic alibi Humida uina uocauit tenuia, quæque plurimum aquosæ substantiæ habent admittum.

HVMVS, mī, scēm. gen. [*Terra. Gal. La terre. Hisp. Tierra.*] *γῆ, γῆ, terra.* Virg. 2. Georg. At quæ pinguis humus, dulcique uligine læta. Humi, genitiuus uice aduerbii ponitur, & hoc tam cum uerbis motus, quam cum uerbis quietis. Plin. lib. 1. cap. 13. Humi uice pedum serpunt. Cic. de Senec. Humus subacta, atque pura. Col. lib. 9. cap. 14. Insistentes humi. Ouid. 5. Met. Sternit humi iuuenem. Virg. 1. Aen. Corpora fundat humi.

HVNNI, ὑννοί, populi sunt, qui quondam in Scythia Europæa super Meotum paludem incolere: deinde mutatis sedib. ingenti multitudinem in Pannoniam irrupere. Hæc gens temporibus Valentini principis duce Attila totam p. ne Europam peruagata, Galiam, Italiamque sædissimis cladibus affecit: donec Leonis pontificis precibus uicta, rursus se recepit in Pannoniam. Quare credibile est, Hunnos eos esse, qui etiam hodie Pannoniam incolunt, paucis immutatis litteris Hungari uocati. De his Hieronymus ad Oceanum: Ab ultima Maotide, inter glaciale Tanaim, & Massagetarum immanes populos, erupisse Hunnorum examina.

H A N T E Y

HYACINTHIA, orum, substantiuum (ut ait Hieronymus contra Iouin.) dicebantur quædam sacra nocturna, a Laedæmonis reperia in honorem Hyacinthi pueri, ab Apolline disci iactu interfecti. Ouid. lib. 10. Met. Annua prælata redeunt Hyacinthia pompa.

HYACINTHVS, (ὑάκινθος, Suidæ,) est genus uiolæ uernæ, colore purpuræ, quam a Romanis Vacinium appellari auctor est Dioscorides. Galli, teste Ruellio, seruato Latini nominis uestigio uocant Vacietam, herbam autem Capam agrestem. Hoc uiolæ genus uenis quibusdam nigris est distinctum, ita discurrentibus lineis, ut duarum Græcarum litterarum α, & ι, figuram referant: quæ res poetis duplicis fabulæ occasionem præbuit. nam & Hyacinthum puerum dilectum ab Apolline, quem imprudens disci iactu interfecit in hunc florem mutatum tradunt, interiectionemque dolentis α, quæ ex duabus illis litteris conficitur, uel testimoniū doloris quem Apollo ex eius morte conceperat, habere inscriptam. Præterea etiam Aiaceem in eundem florem, conuersum a iunt, dum impatientia prælati sibi Vlyssis seipsum interemit: duas que primas eius nominis litteras in hoc flore mansisse impressas. Ouid. utramque fabulam complexus est lib. 13. Met. his uersibus:

Rubefactaque sanguine tellus
Purpureum uiridi genuit de cespite florem.
Qui prius Oebalio fuerat de uulnere natus.
Littera communis mediis puer oq. uiroque
Inscripta est foliis, hæc nominis illa querelæ.

Est etiam Hyacinthus gemmæ nomen, colorem habens amethysto gemmæ non ab similem, sed tamen diluicorem. Plin. lib. 37. c. 9.

HYACINTHINVS, a, um, p. c. *ὑάκινθινος*, habens colorem hyacinthi. Pers. Sat. 1. Hic aliquis, cui circum humeros hyacinthina læua est. Flos hyacinthinus, Catullus in Epitalamio Iulix.

HYADES, ὑάδες, stellæ septem in capite Tauri, quæ quories nascuntur, uel occidunt, pluuias creant, *ὑπὸ τῆ ὕειν*, pluere. Cic. de Nat. Has Græci stellæ hyadas uocitare consuerunt, a pluendo. Ouid. lib. 5. Fast. Ora micant Tauri septem radiantia flammis, Nauita quas Hyadas grauius ab imbre uocat. Fabulantur poetæ Hyades Bacchi nutrices fuisse, quæ & Dodonides Nymphæ uocatae sunt, a Dodona ciuitate Epiri, quæ cum Iunonis iram uererentur, fugerentque Lycurgi regis sæuitiam, a Ioue in cælum esse translatas. Alij tradunt Atlantem ex Aethra uxore Hyantem filium suscepisse, septenque puellas, quorum hæc sunt nomina, Ambrosia, Eudora, Pasithoe, Coronis, Plexauris, Pytho, & Tyche, quæ cum fratrem a Leone deuoratum implacabili lucu prosequerentur, dolorisque magnitudine extabescerent, Iouis miseratione in septem stellæ sunt conuersæ, & ut perpetuum maneret tantæ pietatis testimonium, a fratris nomine Hyades sunt appellatae. Hæ a Latinis uocantur Suculæ, ignorantia Græcæ linguæ; ut Tiro Ciceronis liberus putauit. nam cum scirent prisca illi linguæ Latine auctores ὑάδες, a Græcis dici, quas nos uocamus fues, putauerunt etiam ὑάδες, Latine posse uerti Suculæ: tamquam Hy-

des *ὑπὸ τῶν ὑών*, hoc est, a suis, ac non potius *ὑπὸ τῆ ὕειν*, hoc est, a pluendo dicerentur. Sed de hoc Tironis iudicio, uide Gell. lib. 13. cap. 9.

* **HYAEA**, vrbs Locrorum Thucid. 3.

HYAENA, ὑάινα, animal ferum, & crudele, quod sermonem humanum assimilat, pastorumq. nomina addiscit, ut eos foras euocatos dilaniet. Plin. lib. 8. cap. 30. Hyænis utramque esse naturam, & alternis annis mares, alternis feminas fieri. Parere sine mare uulgas credit: Arist. negat. Et paullo post: Multa præterea mira traduntur: sed maxime, sermonem humanum inter pastorum stabula assimilare, nomenque alicuius addiscere, quem euocatum foras laceret. Hyænae meminit Ouid. lib. 15. Metam. Eo quæ modo femina tergo Passa marem, nunc esse marem miramur hyænam.

HYALISVS, si, Cic. Or. Qui ait Hyalisi, non potuerunt, aut Coæ Veneris pulchritudinem imitari.

HYALVS, p. c. [*Vetro.*] ὑάλλος, uitrum. Vnde color hyali, dicitur color nitidis, qualis est color utri. Vir. 1. 4. Ge. Milesia uellera nymphæ Carpebant hyali saturo fucata colore.

* **HYAMEN**, Messeniaci agri oppidum.

* **HYAMION**, Troadis oppidum.

* **HYAMPOLIS**, est oppidum Phocidis.

* **HYANTES**, dicti sunt Græciæ populi, postea Bæoti appellati.

* **HYAS**, Atlantis filius ex Aethra uxore. Fuit etiam Bæotiz rex, a quo Bæoti Hyantes uocati. Str. lib. 7.

* **HYBANDA**, fuit olim Ioniz insula.

HYBERNA, orum, numero plur. [*Luoghi doue inuernano i soldati. Gal. Le lieu ou on se retire l'hyuer. ou on yuerne.* Hispan. Lugar para inuernar.] *χειμαδία*, dicuntur loca, quibus milites hieme stationem habent: sicut Aestiuæ, in quibus æstiuo tempore commorantur. Cæs. Legionibus in hyberna deductis. Cic. ad Catonem: Exercitum in hyberna dimisi.

HYBERNACULA, hybernaculorum, castra hyberna. Liu. 1. 5. Hyberna cula ædificari cœpta, Tac. Cohortes hybernaculis locatae.

HYBERNIA, ἡβερνία, insula inter Septentrionem & Occidentem Solem, dimidio minor, quam Britannia, cui propinqua est. Ab hyberno tempore, (ut quidam putant) sic appellata, propter hyemis magnitudinem. Hinc

HYBERNICVS, ca, cum, ut mare Hybernicum. Claudianus hanc insulam uocauit Hybernen. Ita enim ait in 7. Paneg. Scotorum cumulos fleuit glacialis Hyberne.

HYBERNONAS, [*Inuernare. Gal. Hyuerner, passer l'hyuer en quelque lieu. Hisp. inuernar. o tener el inuierno.*] *δία χειμᾶτος*, hyemo, hiemem ago, stationem hyberno tempore habeo. Liu. lib. 7. Quia procul ab domo hybernassent. Cic. pro lege Man. Quem admodum milites hybernent, quotidie sermones ac litteræ perferuntur.

HYBERNVS, a, um, [*Inuernare, d'iuerno. Gal. D'hyuer. Hisp. Cosa de inuierno.*] *χειμαρῖνος*, quod est hyemis: ut, Hyberna glacies, quod nomen ab hyeme deduci aspiratio indicio est. Plin. lib. 8. cap. 47. Multi Hybernos agnos præferunt uernis. Soles hyberni. Virg. 2. Geor. Quid tantum Oceano properent se tingere soles Hyberni. Cic. de Sen. Hybernus ignis.

HYBLÆVS, a, um, ut apes Hyblæ, quæ in Hybla monte pascuntur. Virg. 1. Ecl. hyblæis apibus florem depasta salidi.

HYBRIS, idos, uel Hybrida, æ, proprie dicitur suis imparib. prognata parentibus, hoc est, ex altero fero, & altero domestico: quæ tamen appellatio etiam aliis animalibus conuenit, teste Porphyrio ne, atque adeo ipsis hominibus, imparibus editis parentibus. Plin. lib. 8. cap. 53. Appellatio uidetur tracta a Græco nomine *ὑβρις*, quod inter cætera significat adulterium. uidetur enim esse quædam quasi adulterii species, cum aliquod animal cum alterius generis animali habet consuetudinem. Suetonius in Augusto: Themastinum quandam uocat Hybridam, quod matris esset ex patre Parthico, & matre Romana.

HYBRIS, auis ex accipitrum genere, quæ interdum mias apparet, quia non clare uidet, sed nocte uenatur more aquilæ. pugnat enim cum aquila acriter.

HYDASPES, fluuius Indix, qui per Parthos & Medos fluens in Indiam extenditur, Indo flumini miscetur. Alii non in Indum, sed in mare labi tradunt, de quo Luc. lib. 6. Qua rapidus Ganges, & qua Nyseus Hydaspes. Dictus ab Hydaspæ, antiquissimo Medorum rege.

HYDRA, dræ, [*Hydra.*] ὑδρίς, serpens in aquis uiuens. uide Hydrus.

HYDRAVIOS, mascul. gen. ὑδραυλός, musicum organum, aquæ decursu sonum reddens. Plin. lib. 9. cap. 8. Delphinus musica arte mulcet, præcipue hydraulico sono. Hinc Hydraulicus, ca, cum. Idem lib. 7. c. 37.

HYDRIA, [*Orna d'acqua. Gal. Cruche à porter eau. Hisp. Tinaja d'uafo para tener agua.*] ὑδρία, urna, seu uas aquarium. Cic. 4. Ver. Dicebo hydrias argenteas, multa mancipia pretiosa Verri data esse. ibidem: Cum in hydriam fortes conicerentur.

HYDROCYLE, ὑδροκύλη, bernia aquosa, cum scilicet aqua in seroto celli-

colligitur. Mar. li. 12. Dicentem tumidas in hydrocelas.

HYDROCHOVS, *ὑδροχόος*, lignum cœleste, quod Latine Aquarium dicimus, *παρά το ἕρπυ τὸ ὑδωρ*, ab aqua fundenda dictus.

HYDROMANTIA, diuination, quæ fit per aquam. Augu. lib. 7. de Ciu. scribit, Numam Pompiliū hydromantiam fecisse, ut uideret ludificationes dæmonum, quod genus diuinationis Varro a Perthes dixit illatum.

HYDROMELI, [*Aqua mellata.*] aquæ mellæ genus, ex imbre purissimo, & melle temperatum, & iam uetustate uini saporem referens, nam quod recens est, & ad præsentem usum cōfectum, Mellicaton potius nominatur. Pl. li. 3. ca. 6. Vide Marcellum in Diosco. li. 5. cap. 9.

HYDROPICVS, [*Hidropico.*] qui hydrope laborat. Hora. i. Epi. 3.

HYDROPS, pis, [*hidropisia. Gal. Hydropsis. Hisp. Hidropesia, enfermedad de humor agudo.*] gen. mas. Latine dicitur Aqua intercus, quod sub cute aqua nascatur, qua corpus turgescit. Hora. 2. li. Carna. Crescit indulgens sibi durus hydrops: Nec sitim pellit, nili causa morbi Fugerit uenis. Huius tria sunt genera: Tympanites, a tympano intramento musico, cum corpus spiritu magis, quam aqua distenditur, pulsatumq. tympani sonū reddit. Ascites, *ἀπὸ τῆ ἀσπί*, hoc est, ab utre, cum alimenta in aquam cōuertitur, quæ inter intestina & tunica, quam Peritonæon uocant, uelut in utrem colligitur. Tertium genus, pene incurabile, uocant Leuco phlegmatian, uel Hypofarca, cum solidæ corporis partes in aquam resoluuntur, adeo ut corpus pallidum reddatur. Celsus li. 3. ca. 2. 1.

***HYDRONTVM**, oppidū extremum agri Salentin. Plin. apud Steph. & Strab. dicitur Hydrus. Hidruntis.

HYDRVS, & Hydra, [*hidra*] ὑδρῶς, ἢ ὑδρῶς, genus anguim in aqua degentium. Sed hydrus mas, hydra femina. Pl. li. 29. e. 4. Pulcherimum anguim genus est, quod in aqua uiuit: Hydra uocatur, nullis serpentium inferiores ueneno. Aelianus l. 9. auctor est in Coryra hydras procreari quæ grauem odorem exalantes, insectatores reprimunt. Hydram finxerunt poetæ esse multorum capitum in Lerna palude, quorum aliquot excisis, totidem continuo renascebantur, quæ tandem ab Hercule & sagittis & igne interfecta est. Re uera Hydra sophistria fuit acutissima, quæ ita quæstiones solebat proponere, ut uno solutō dubio multa subnascerentur.

HYDRVSA, nomen duarum insularum in mari Aegæo.

***HYELA**, oppidum Lucanæ, iuxta Palinarum promōtorium a Phocæsis conditum.

HYEMALIS, le, hybernus, [*Inuernale. Col. D'huyet. Hisp. Cosa del inuerno.*] χειμερινός, ut Hymalis dies. Col. li. 1. ca. 1. Hyemalis uis. Cic. 5. Tusc. In ea tanea gente, primū hi, qui sapientes habentur, nudi ætate agunt, Caucaſi niues hyemalemque um præferunt sine dolore. Hyemalis nauigatio, & minime portuosa, apud Cic. 12. Epist. famil.

HYEMO, hyemas, hyemare, [*Inuernare. Ga. Hyuerner, passer son. Hisp. In uernar à tener inuerno.*] παρὰ χειμῶν, hyemem perago, stationem hybernā aliquo in loco habeo, quod & Hyberno dicitur Cæf. 1. Bel. Gal. legiones tres, quæ circum Aquileiam hyemabant ex hybernis educit. Ci. pro. Fon. Cn. Pomp. hyemauit in Gallia. Hor. 1. Epi. 17. Medijs hyemet mercator i undis. Hyematio, onis, Vt ne plus tertia pars eximat mellis, reliquum hyemationi relinquatur. Hyemare item in tertijs duntaxat personis, interdum uerbum est ex ijs, quæ grammaticis Exceptæ actionis appellent, quorum actio soli Deo, uel Naturæ cōuenit: cuiusmodi sunt Pluuit, Ningit, & similia: quæ interdum sola ponuntur sine nominatiuo, qui facile in ijs intelligitur: interdum eundem habent expressum. Sic aliquando dicimus Hyemat absolute, id est hyems uiget, uel frigus uehemens, est. Col. lib. 11. capit. hyemat cum frigore & gellicidijs. Interdum expresso nominatiuo, Deus, Natura, Ventus, Sydus, uel Dies hyemat. Pl. li. 18. ca. 26. Delphini uesperini occasu continui dies hyemant. Col. li. 1. ca. 2. Auſter, aut Africus hyemat.

HYEMS, [*Verno, uernata. Gal. Hiern. Hisp. El inuerno.*] χειμῶν, pars anni frigidissima, media inter autumnum, & uer. Vir. 1. Geo. Hyemes optate serenas Agricola, *ἄπὸ τῆ ὑδω*, pluo, quod id tempus anni pluuiosum sit. Varro ab hyando deriuat, quod anima, quæ a nobis efflatur, tum appareat. Spiritus enim noster hyeme quasi in nebulam concretus cernitur. Interdum pro tempestate, procella, uentorum impetu.

***HYETVS**, uicus Bœotiz. Hygassus, Cariz ciuitas.

HYLAS, ἤλας, filius fuit Theodamantis, quem Hercules rapuit, secū que cum reliquis Argonautis Colchos nauigans duxit, uerum cū inter remigādum Hercules remum suum fregisset, una cum Hylam nauis egressus est, ut alium in Myziæ filius quæreret. in ualescente autem ætu, cum siti premeretur, Hylam cum urna mittit ad Ascanium fluium, ut inde sibi aquam affereret, uerum cum ripa altior esset, quam ut stans haurire posset, procumbens in pectus Hylas, uerum e manibus amittit: quam cum subito recipere conaretur,

powdere eius demersus est. Quæ res poetis occasionem præbuit fabulandi, Hylam a Nymphis fuisse raptum. Hercules autem cum Hylas nusquam compareret, casum eius tam ægre tulit, ut relictis Argonautis. Mysiam totam oberrans, Hylam quæreret. Inue. Sar. 1. Et multum quæsitus Hylas, utramque secutus.

HYLVS, ἤλλος, Sudre filius fuit Hercules ex Melitia Aegæi fluminis filia: quo Hyllinenses populos, & Hillicum portum denominatum tradunt. Hylus simplicil, alius fuit filius Hercules ex Deianira, qui Iolem, patre mortuo uxorem duxit, ut ait Ouid. lib. 9. Metam. Hic postea cum ceteris fratribus, qui ex Hercule superstitēs fuerunt, ab Euryſtheo pulsus Athenas confugit, ibique Misericordiz, uel Clementiz templum condidit, quod & accepti ab Atheniensibus beneficij testimonium, & miseris in posterum asylum esset & perſugium. Seneca in Hercu. Oethæo. Si uero pietas Hyle quærenda est tibi, iam perime matrem.

HYLVS, filius Hercules ex Deianira.

HYMENEVS, ἠμῆν, a ueterib. accipiebatur pro uirginitatis pellicula, quam primo coitu rumpi putauerunt: quanquam inter rei anatomice peritos satis constat, in uirginum dissectionibus pelliculam eiusmodi nullam inueniri. Accipitur item pro Deo nuptiarū præside, qui & Hymeneus, & coniunctis dictionib. Hymen Hymeneus dicitur, Catullus in Epithalamio: Hymen, o Hymeneæ Hymen o Hymeneæ.

HYMENAËVS, p. p. [*Dio delle nozze. ἠμῆναος.*] Deus nuptiarum putatus est, *ἄπὸ τῆ ἠμῆνος*, hoc est a membrana, quæ claustrum uirginis ratis esse, & primo coitu rumpi putabatur. Hic Veneris & Liberi filius dictus est, uel (ut quidam aiunt) ex Vrania progenitus, qui primus certas nuptias instituerit. Alii putant Hymenæura uirum Atticum fuisse, qui raptas a latronibus uirgines, parentibus intactas restituit, ideoq. in nuptiis eius nomen inuocari, tanquam defensoris uirginitatis: ideoque hanc uocem nuptialē factam apud Græcos, quemadmodum Romani in nuptiis uirginalibus Thalassij nomen inuocant. Alii dicunt Hymenæum fuisse quendam iuuenem, qui de nuptiarum ruina oppressus interit. Vnde postea institutum, ut expiationis gratia nominaretur in nuptiis. Sunt etiā, qui putent hymnum ipsum in uirginalibus nuptiis cantari solitū, uocari Hymeneum. Ter. in Adelph. hoc mihi in mora est Tibicina, & Hymeneū qui cantent. Vbi Donatus, Sic accipe, inquit, Hymenæum in nuptiis, quemadmodum *ἠμῆνον*, in funere, uel in sacris hymnū. Accipitur etiam pro ipsius nuptiis. Air. 2. Aen. Pergama cum peteret, in concessosq. Hymenæos.

HYMETTAS, ἠμῆτιος, Steph. ex Hymetto mōte. Pl. lib. 36. c. 3. L. Crassus orator primus peregrini marmoris colūnas habuit Hymettias. Vbi colūnas Hymettias uocat ex Hymetto mōte excisas.

HYMETTVS, ἠμῆτιός, Steph. & Suidæ per duplex tt, mons Attiz clarissimus, semper florens, cuius mel Pl. scribit esse pretiosissimum, Mart. li. 1. 3. Hoc tibi Theſei populatrix misit Hymetti.

HYMNVS, [*Laudē. Gal. Cantique, ode, chanson uers a la louange de quelq' un. Hisp. Lory alabança que se canta a Dios.*] ἠμνος, Latine laus, canonicum. Mar. li. 12. Inuitus puerum fatetur hymnus.

***HYOSCIAMVS**, herba, quæ Apollinariis dicitur.

***HYOSIRIS**, herba intubo similis, sed minor.

HYPPAGVM, p. p. nonnulli uoluerunt esse nauticum instrumentū adductū, ut opinor, trunca Plinii lectione, quæ ex li. 7. c. 56. adducit ad hunc modū: Velū Icarus: malum & antennā Dædalus: Hypagum Sallaminii, aut Pericles Atheniensis. Ex quo loco sic citato ex ijs quæ præcellerant de antenis & uelis, cōiecturā fecerunt Hypagū etiam esse instrumentū nauticū. Sed isti profecto, si paulo ulterius progressi essent, uiderent proculdubio Hypagū, siue potius Hypagum (ut nos legendū docebimus) nauis genus esse, non instrumentū nauticum. Subdit. n. Pl. Tectas longas Thasi. Illud. n. uult Plin. nauim illam, qua ad transuehēdos equos utimur, a Sallaminii, aut certe a Pericle fuisse inuentā, quæ admodum nauim tectā a Thasiis. Hoc aut nauigij genus *ἠππηγός*, a græcis uacat, quod nos in a longum mutato Hyppahum uocamus. Polyb. lib. 1. ἐπι δὲ τῶ τοῖς, ἐπρεσσαν τὰς ἠππηγὰς ὄμμα τὰ δόντες ἐξ αὐτῶν τὰς τῶ τριπυ κόλυβάσι, hoc est, Post hæc disposuerunt hyppagos, dantes ex ijs lora, & funes tractorios nauibus, quæ in tertia classe erant.

***HYPARA**, Triphile oppidum. Strab.

***HYPARCHVS**, præfectus provinciz, uel exercitus, ut erant legati uel præsides a Senatu constituti.

***HYPARA**, Atheniensium ciuitas. Steph.

***HYPAROS**, flu. Phæniciz.

***HYPEROR**, Troianus uir, a Diomede occisus. Hom.

***HYPERENVS**, athleta, qui primus diaulo uicit. Paula.

HYPERBASIS, ὑπερβασις, siue Hypbatō, p. c. ὑπερβατον, Latine transgressio uerbi, interprete Quint. li. 8. c. 6. quam frequenter rō cōparationis & decoris poscit. Fit enim frequentissime altera & durā, dissoluta & hians oratio, si ad necessitatem ordinis sui uerba redigantur. Longius ergo uerbum proprie hyperbaton est. Insigne huius exemplum est illud apud Vir. 12. Aen.

Interea reges, ingenti mole Latinus

Quadrifido uehiat curru, cui tempora circum

Anrati bis sex radii fulgentia cingunt

Solis auti specimen. bigis ite Turnus in albis,

Bina manu lato crispans hastilia ferro.

Hinc pater Aeneas, Romanae stirpis origo,

Sidereo flagrans clypeo, & caelestibus armis:

Et iuxta Aelianus, magnae spes altera Romae,

Procedunt castris. Quod in exempl'o post octauum demum uer- sum nominatio redditor uerbum. Vide Macrobi. Satur. lib. & cap. 6. Dictum Hyperbaton, ὑπερβαλεῖν, quod est tran- scendere.

HYPERBOLE, les, p.c. ὑπερβολή, dici potest eminentia, uel (ut ait Cicer.) Superlatio a Quintilian Superlectio interpretatur, a quibusdam uero Excessus: ab ὑπερβαλλω, quod est extendo, ex- cedo: est enim Hyperbole figura, cum sententia aliqua fidem exce- dit augendae rei gratia, ut Niue candidior, & Fulminis ocyor alis. Item, Vix offibus haerent. Virg. 12. Aen. Qui candore niues ante- rent, cursibus auras. Ci. in Top. In hoc genere oratoribus, & philosophis concessum est, ut muta etiam loquantur, ut mortui ab inferis excitentur, ut aliquid, quod ficti nullo modo possit, augen- dae rei gratia dicatur, aut minuendae: quae hyperbole dicitur. Vi- de Quint. lib. 8. cap. 6.

HYPERBOREI, montes & populi septentrionales, ita dicti, quod su- pra Boree flatum siti esse crederetur. Ci de Na. Apollinem ex Hy- perboreis ferunt aduenisse. Festus docet Hyperboreos esse, supra Aquilonis flatum habitantes: quoniam humanae uitae modum exce- dant, uiuendo ultra centesimum annum, quasi ὑπερβαλιοντες, ὄρον, humani saeculi. Ferunt magnam his de caelo clementiam concess- sam esse, auras spirare salubres, nihil noxii flatu habere, domos esse nemora, uictum arbores ministrare, discordiam nescire, aegri- tudine non inquietari, ad innocentiam omnibus aequale uotium esse, mortem accersere, & uoluntario interitu obeundi tar ditate castigare. Sed haec fabulosa sunt. Diodorus oppositam Celtis Oceani accolis esse insulam scribit, haud multo Sicilia minorem, ualde fertilem, & biferam, hoc est, bis quotannis fructus feren- tem: habitariq. ab ijs, qui Hyperborei appellantur, eo quod uen- to Boreae sunt expositi. Hyperborei inquit Pom. Mela, super A- quilonem Riphaeosque montes sub ipso syderum cardine iacent, ubi sol non quotidie uisnobilis, sed primum ueruo aequinoctio exor- tus, autumnali demum occidit: & ideo sex mensibus dies, & toti- dem aliis nox usque continua est. Terra angusta, aprica, per se fer- tilis, cultores iustissimi, & diutius quam ulli mortalium, & beati- us, uiuunt, &c. Haecenus Mela. Plura de his uide apud Plinium lib. 4. cap. 12.

HYPERCATALECT CVM, Metrum, ὑπερκαταληκτόν, cui una sylla- ba, uel duae superant. Virg. 1. Aeneid. Alloquitur Venus, o qui res hominumq. deorumque. Et Horatius: Siluae laborantes geluq. ae. Illud dactylum hypercata lecticum est: hoc uero Iambicum Hy- percatalecticum.

HYPERION, [Sole.] pe. pr. Hyperionis in geniti. p.c. ὑπερῖον, quod est eo, a poetis accipitur pro Sole: quamuis aliqui Solis patrem esse uelint. Ouid. lib. 1. Falto. Placat equo Persis radiis Hyperiona cinctum: Diodorus scribit, Hyperiona Saturni fratrem fuisse, Caeli filium, qui Solis & Lunae aliorumq. astrorum motus, horasque primum summa cura obseruationeque a se percepta, ce- teris noscenda tradidit, ideoq. horum parentem nominatum esse ueluti ipsorum naturae contemplatorem. Cice. in Prognos. Vt cum luna means Hyperionis officit urbi.

HYPERMETR, & Hypermetrus, dicitur uersus abundans una sylla- ba, quae plerumque a prima syllaba subsequenter uersus incipiente a uocali, absumitur. Vir. li. 1. Geo. Aut dulcis mihi Vulcanio de- coquit humorem, Et foliis undam.

HYPHEN, ὑφην, subunio interpretatur, ex ὑφ sub & ἔν unum. quod fit, cum duae dictiones proferuntur sub uno accentu. Notatur au- tem linea ab ultima primae dictionis litera ad primam sequentis subducta. Vir. 1. Aen. Neq. enim ignari sumus ante malorum. Vbi Ser. Antemalorum, ὑφην est. Ter. And. Et heri semper lenitas Ve- rebar quorsum euaderet. Vbi Donatus: Semper lenitas, ὑφην.

HYPOCAUSTVM, sti, ὑποκαυστον, locus ad sudadum, παρὰ τὸ ὑποκαύ- ειν, hoc est, a succedendo. solent enim hypocausta sub pavimento habere fornaces, quibus accensis ipsa calefebant. Latine dicitur, Vaporarium, ab excitandis uaporibus Pap. l. r. Syl. Tenuem uoluit hypocausta uaporem. Plin. ad Gallum: Applicuit est cubiculo hypocaustum perexiguum, quod angusta fenestra suppositum calo- rem, ut ratio exegit, aut effundit, aut retinet. Vitruuius appel- lat Hypocaustum, cum scribit facienda esse athena supra hypocau- sim tria, caldarium, tepidarium, frigidarium.

HYPOCRISIS, [Simulatione, hypocrisis. Gal. Hypocrisis, simulation. Hiss. simulatione, hypocrisis.] ὑποκρίσις, est simulatio alienae personae. cui quis se alium uideri cupit, quam est; ὑπο τὸ ὑποκρίσιν, quod iuxta

caetera significat simulari: unde etiam in comediis aut tragicodiis actio ipsa uocatur hypocrisis, eo quod actores, alias simulant per- sonas. A Rhetoricis item Hypocrisis appellatur, quae Latini pron-unciacionem, seu actione uocant, in gestu, motuq. praecipue con- sistentem, cui Demosthenes primas, secundas, & tertias tribuit.

HYPOCRITA, [Simulatore, Hippocrito. Gal. Hipocrite, dissimulatur. Hiss. Simulador, ὁ ψυγιδος, hypocrita.] ὑποκριτής, simulatio alienae perso- nae, unde histrones, & mimi planipedes & si qui alii sint fabularu- actores, qui personam aliquam assumunt, proprie uocantur Hy- pocrita. Transfertur & ad eas personas, quae aliud in pectore ge- runt, aliud in ore, cumque se probos, piosque uideri cupiant, lon- gissime tamen absunt ab ea persona, quam simulant.

HYPODIASTOLE, ὑποδιαστολή, quam nos subdistingtionem uocare possumus, est dextera pars circuli, ad imam literam in sine dictio- nis applicata, qua nota Graeci male cohaerentia discernunt.

HYPODIDASCALVS, [Repetitore, secundo maestro. Gal. Vn second maie- stre, sous maitre. Hiss. Repetidor, segundo maestro.] ὑποδιδάσκαλος, di- citur is, quem uulgus in ludo literario submonitorem uocat, uel coadiutorem, ita dictus παρὰ τὸ ὑφ ἐτέρω, ἰδύσκειν, hoc est, ab eo quod sub alio doceat. Cice. ad Papyrium, Sella tibi erit in ludo, tanquam hypodidascalo.

HYPOMNEMA, atis, [Interpretatione, & commentatione. Gal. Commen- taire, exposition. Hiss. Glosa ὁ exposition] ὑπομνημα, & Hypomnematum sumitur pro interpretatione & commentariis. Ci. Ti. ro. Mul- tum mihi eripuit operae in excubendis hypomnematis.

HYPOTECA, penul. prod. [Pegno. Gal. gaige. Hiss. La prenda que se da.] ὑποθήκη, Latine pignus, teste Martiano, qui dicit. Inter pi- gnus & hypothecam tantum nominis sonus differt: cui assenti- tur Valla. Cicero ad Thermum, Cures uelim, ut de hypothecis decedat.

HYPOTHESIS, penul. corre. [Soggetto, conditione, & suppositione.] ὑπο- θεσις, suppositio, scopus, initium. unde accipitur pro argumen- to, praecipua libri totius capita paucis praetringente. A Rhetoribus item Hypothesis dicitur quaestio finita, circa quam totius disputationis cardo uersatur. Quae uero infinitae sunt, & genera- liter proponuntur, Theses potius appellantur. si itaque in de- liberationem ueniat, Num omnino ducenda sit uxor, Thesis e- rit: sin hoc in contentionem adducatur, Num Catoni Martia ducenda sit, Hypothesis censetur. Cice. in Topic. Quod Graeci Hypothesin uocant, nos causam ex definito quaestionum ge- nere. Idem At. Hypothesin hanc habet, clarissimum uirum in- terfectum.

HYRSIPYLE, ὑρσίπυλη, Lemni regina fuit, Thoantis filia, quae cum reliquae mulieres eius insulae omnes uiros ex communi sententia occidissent, sola patrem serauit, ob quam pietatem & Lemno eie- cta capta fuit a piratis, & Lycurgo Thraciae regi uendita: a quo li- beraliter habitata fuit, & nutriendo filio eius praeposita, nam pau- lo ante fugam gemellos pepererat, quos conceperat ex Iasone, quem in Colchos nauigantem hospitio simul & lecto exceperat, poitea cum Argiuis ad Thebanam expeditionem proficiscen- tibus, Langiam fontem ostensura, Archemorum aluminum humi deposuisset, ea absente adrepens serpens puerum interemit: quo nomine cum a Lycurgo ad supplicium quaereretur, ab Adrasto, ceterisque Argiuis seruata est. Vide Statium in Theb. & Ouid. in Epith. Heroid.

HYRCANIA, regio Asiatica, magna ex parte plana, & praclarissi- mis urbibus adornata, quarum celeberrimae sunt Talebrota, Sa- maria, Carra, & Tape: adeo autem fertilis & opulenta, ut ui- tis uini metretam ferat, & fiscus sexaginta modios fidorum: fru- mentum ex semine nascatur, quod cadit ex culmo, in arboribus melificiter, perfinat mel ex oleis. Dicta Hyrcania, ab Hyrcana filua, quae Scythiae subiacet. Habet ab Oriente mare Caspium, a Meridie Armeniam, a Septentrione Albaniam, ab Occasu Iberiam.

HYRCANVS, a, um, Virg. 4. Aeneid. Hyrcanaeque admorunt ubera tigres.

HYSSOPVS, [Hissopo. Gal. H. Jssope. Hiss. ὑσσοπος, ἡσσοπιλλος.] pe. pr. ὑσσο- πος, foemi. gene. & Hyssopum neutri cum y, & gemino ss, secun- dum Apul. herba norisissima pulmoni ualde utilis. Col. li. 6. ca. 10. Veterem tussim sanat duae librae hyssopi macerati sextarii aquae tribus. Plin. lib. 25. cap. 11. Hyssopum in oleo contritus phthiria si resistit, & pruriginis in capite. Apud Maerum legitur Hyssopum unico s, duabus prioribus syllabis contra artem correptis, est (inquit) hyssopum siccam, calidumque, & tertius illi Est in utrius- que gradus.

HYSTRICVS, Hystricus, penul. corre. ὑστρίξ, Suidae, animal est spinis contextum, ex herinaceorum genere. Plin. lib. 8. cap. 35. Hy- strices generat India & Africa, spina contextas herinaceorum genere.

DE LITERA I

LITERA uocalis, quæ etiam consonans fieri consuevit, & modo pro simpliciter consonante, modo pro dupliciter accipitur. Pro dupliciter consonante, quando in eadem dictione ponitur in medio duarum uocalium ita, ut posteriori coherat in eadem syllaba: ut Maius, Pompeius, Pegasus. Simplex autem consonans esse intelligitur, quoties in principio ponitur dictione ista, ut cū

sequente uocali coherat in eadem syllaba: aut quoties subsequitur immediate aliquam consonantem: ut Ianus, Coniuero. Notandum tamen i litteram pro consonante aspirari non posse, cū nulla consonans ante se aspirationem accipere ualeat. Unde Hierosolyma sex syllabarum est, Hiuleus trium.

I A N T E A

*I^AIA, Atlantidis filia, Maia soror. Hom. i. 4. odyss. Sunt etiam *ia*, uiolæ, unde uerba ianthina apud Lucr.

IACCVS, [Bacchi] nomen Bacchi, ab *ia* clamor, uocifero. nã qui Baccho sacris cabant, ululatus & clamoribus omnia implere solebant. Vir. Ecl. 7. Populus Alcide grati ãima, uitis Iaccho. Ponitur quando que pro uino, Vir. 6. Ecl. Inflatum hesternum uenas, ut semper, Iaccho.

IACEO ces, iacui, iacere, [i. iacere, *Har gin. Gal. Estre couche on estendu, ge. Hisp. Ya zer, d. estar. ecl. do, d. acostado*] *κείμασε βήμας*, cubare, decubere, & prostratum esse. Vir. in Buc. Silenum pueri somno uidere iacentem. Idem 7. Ecl. Strata iacent passim sua quæ ius arbore poma. Dicimus que iaceo in strato, iaceo humi. Liu. li. 2. de Bel. Pun. Humi iacentem inter custodias, stationesque militum circumspexerunt. Quandoque accipitur pro situm esse, Sal. in medio campus iacet, & quis undique scatenens. Quandoque etiam accipitur pro mortuum esse, aut sepultum, eo quod mortuum cadauera nihil aliud possunt, quam iacere. Lucil. libro octauo. Ille iacet, læta paci quem prætulit orbis. Aliquando deiectum esse, ac contemptum. Cicero. 2. de Fin. Maximas uirtutes iacere necesse est, uoluptate dominante. Iaceus animus, i. non alacer, siue spe deiectus. Ci. de Ami. est amici, niti, & efficeret, ut amici iacentem animum exciter. Composita sunt, Adiaceo, iuxta iaceo, Interiaceo in medio iaceo. Liu. Descendunt in planitiem, quæ inter Capuam Tiphathamque interiacet. Subiaceo, subtus iaceo. Lat. lib. 3. Quoniam utriusque subiacet fortitudo. Obiaceo, de quo alibi. Habent autem hæc omnia pen. cor. in trisyllabis.

IACIO, cis, ieci, iacere, iactum, [Tirare, tirare, lanciare. Ga. letter, lancer, tirer. Hisp. Echar, tirar, lanzar, arrojar.] *διδω, βάλω*, significat emitto, ac ui impello. Cicero sexto Ver. In quem scyphum de manu iacere conatus est. Iacere fundamenta, est ponere uel collocare lapides, quibus ædificium superstruatur. Suetonio in Caio: In area Capitolina nouæ domus fundamenta iecit. Per translationem autem accipitur pro inchoare, & rei aluius exordium statuere. Cicero primo Phil. In quo templo quantum in me fuit, ieci fundamenta pacis. Gradum iacere atque aditum ad cetera, idem quod ueluti uiam parare, qua ad reliqua progrediamur. Cicero primo de leg. Agra. Hunc quasi gradum quandam atque aditum ad cetera iactum intelligatis. Iacere, pro enuciare, siue spargere in uulgus Tacit. libro primo. Quædam de habitu, cultuque & institutis eius eiecerat. Iacere apud aliquem quidpiam. Tacit. lib. quarto. Neque raro, neque apud paucos talia iaciebat. Iacere in aliquem aliquid metaphorice, pro eo quod est dictum aliquod in quempiam torquere. Liu. 4. Bel. Mac. Rem defendam, nõ nos, in quos iecit magis hoc consilium uerbo tenus, quam ut re infirmaret. Iacere contumeliam in aliquem. Cic. pro Syl. Hinc Abiicio, Adiicio, Circuicio, unde Circumiecta impedimenta dicimus. Deicio, Defiicio, Eicio, Iniicio, Interiicio, Obiicio, Proiicio, Reicio, subiicio, Traiicio, quæ omnia uide suis locis.

IACANTER, [Consuperbia, ambitiosamente. Ga. Auec manterie & jaclante. Hisp. Vanagloriosamente & pomposamente.] *ἀλαζόνως*, insolenter, & cum iactantia a participio Iactans. Tacit. li. 2. Perisse Germanicum, nulli iactantius merent: quam maxime lætantur. Id est maiori cum ostentatione.

IACANTIA, [Superbia, iactantia, uanto. Gal. Vanterie. Hisp. Soberuia, alabazas, uana.] *μεγαλοψία*, quæ & Iactatio dicitur. definitur a Ci. 4. Tusc. uoluptas gætiens, & se efferens in solentius.

IACTO, est idem quod inaniter loqui, [Parare in uano.] Virg. hæc in condita solus Montibus & filius studio iactabat. Vir. 4. Aliquando frequenter emittere, siue eiaculari, Idem libro tecundo. Georg. Et, si non alium late iactaret odorem, Lauus erat. Et alibi: ipsi lætita uoces ad sidera iactant, id est crebro emittunt. Aliquando frequenter ducere: ut apud eundem: Haud unquam manibus iactata fatiscit, id est, ductata.

IACTATVS, us, ui, [Cetto, crollo. Gal. Agitation. Hisp. Acossamiento.] agita-

tio, succussio: ut, Iactatus maris, *σάλος*, Pli. li. 14. ca. 18. mari nauigato, cuius iactatus his, quæ durauerint tantum ueruitatis adicere sentitur, quantum habuerint. Oui. 6. Met. Excussit pennas, quantum iactatus omnis, Afflata est tellus,

IACTATIO, is, uerbale, [Crollo, uanagloria, uanto. Gal. Secouement. Hisp. Sacudimiento] *σάλος, σεσημαίς*, agitatio succussatio. Liu. 10. Bel. Pu. Simul sperans leniorem in nauigatione quam in uia iactationem uulneris fore. Cic. pro Mur. Quo tandem animo me esse oportet, prope iam ex magna iactatione terram uidentem. Idem 4. Tusc. Iactatio est uoluptas, gætiens & se efferens, insolentius. Insolentiam, & Iactationem hominum ferre, Ci. ad At. li. 10. Iactatio uerborum, Idem ad Brutum.

IACTATOR, oris, [Vantatore, uanaglorioso. Gal. Vanteur, glorieux. Hisp. Alabancioso de si.] *μεγαλαυχος*, gloriosus, insolenter se uenditans. Quint. lib. 11. ca. 1. de Ci. Is quidem rerum a se gettarum maior, quam eloquentiæ, fuit in orationibus utique iactator. Clau. 3. Panneg. Immodicus proprii iactator honoris.

IACITIO, tas, *σπουδὴ, νεανιδόμα*, frequentatiuum a Iacto, Liu. 7. Iuuentus, inter se ridicula intertexta uerbis iactare cepit.

IACTO, tas, [Lanciare, uantarsi. Gal. letter souent. Hisp. Lanzar amendo.] *ἀναρριπέω*, frequenter, & multum iacio. Seneca: Dum lapillos iactaret in puteum. Vir. libro primo Geo. Deucalion uacuum lapides iactant in orbem. Aliquando idem est quod læpe, multumque animo reuoluere, Idem undecimo. Aene. Atque illum tales iactantem pectore curas. Aliquando fatigare, uexare, concutere, Idem primo Aeneid. Iactatos æquore toto, Troas reliquias Danaum, atque immitis Achillis. Vbi Seru. Iactamur in mari, fatigamur in terris. Per translationem tamen etiam iactare accipitur pro quouis modo uexare, siue exagitare, Cicero in uer. Act. Iactatur domi suæ uir primarius, & homo honestissimus. Aliquando pro sese efferre, siue ambitiosius gloriari Cicero pro Rosc. Am. Hæc tu Eruci tor & tanta si nactus es in reo, quam diu diceres, quo modo te iactares? Quin. lib. 4. cap. 13. Aduersarius fiduciam partis suæ iactat.

IACTVS, us, ui, [Tiro, il tratto. Gal. lettement. Hisp. El lance.] *βολή*, actus ipse iaciendi. Virg. 4. Geo. Iactu se dedit in æquo. Iactus pilarum. Oui. 2. Trist. Iactus fulminum. Cic. 3. Cat. Iactus absolute. *βόλος*, pro iactu retis. Valer. lib. 4. cap. 1. A piscatoribus in Milefia regione uerticulum trahentibus, quidam iactum emerat. Iactus item accipitur pro mercium in mare proiectione, quæ in magnis tempestatibus fieri solet nauis exoneranda gratia. Unde extat titulus libro. 14. Pandectarum ad legem Rhodiam de Iactu: quo canetur, si leuanda nauis gratia iactus mercium factus sit, omnium contributione esse faciendum, quod pro omnibus damnis factum est. Iactus participii.

IACTURA, iacturæ, [Danno, perdita. Gal. Perte, dom mage. Hisp. Daño per dida.] *ἐκβολή*, proprie dicitur damnum illud, quod ex iactu consequitur, hoc est, ex proiectione mercium in mare, quæ fieri solet in magnis tempestatibus ad exonerandam nauem. Salust. ad Cæsarem: Si quid aduersi coortum est, de illis potissimum iactura sit, quæ minimi pretii sunt. Per metaphoram tamen accipitur pro quouis dano: ut apud Cic. 2. de Fi. Facere iacturam rei familiaris. Oui. 9. Met. Hunc tamen ablati domuit iactura decoris.

IACVLABILIS, le, [Chesi puo lanciare. Gal. Qu'on peut darder ou jeter. Hisp. Cosa que se puede tirar.] quod Iaculari, hoc est, longe proici potest, ut, telum iaculabile. Ouid. 7. Metam. Sed non formosius iusto Viderunt oculi telum iaculabile nostri. Pondus iaculabile Stat. Theb. li. 6.

IACVLATOR, ris, uerbale, [Tiratore, lanciatore. Gal. Dardew. jetteur] de tret, *arbalès tier, archer.* Hisp. Tirador & lanzador de tiro] *ἀκοντιστής*, qui iaculum emittit. Hor. 3. Car. Ode 4. Enceladus iaculator audax.

IACVLATRIX, cis, *ἀκοντιστρια*, mulier iaculationem exercens: ut, Diana iaculatrix. Oui. 5. Met. Iaculatricemque Dianam.

IACVLOR, aris, p. c. [Tirare, lanciare. Gal. Darder, jeter un ou plusieurs dards. Hisp. Tirar & lanzar tiro.] *ἀκοντιζω*, deponens iaculum emittit, telum conicio. Oui. 2. Me. Qui fera terribili iaculatur fulmina dextra. Aliquando simpliciter accipitur pro proicio, Ci. Omi. Iaculans totam diem. Col. li. 2. Faba, quæ longius emittetur, pura eo perueniet, quo uentilator eam iaculabitur. Legit & Iaculo actiuum. Clau. Latis iaculabat in aruis. Hinc fit Eiaculo, quo usus est A. Gellius, Arionem (iaquit) cum fidibus & indumentis, cum quibus se in salum eiaculauerat, exitisse.

IACVLVM, li, p. c. [Dardo. Gal. Dard. Hisp. Tiro, que se tira.] *ἀκόντιον*, proprie telum, siue hastile, quod manu eiaculari potest. Vir. 9. Aenei. Et Iaculum contorquens mittit in auras. Ci. de finibus, si Anibal murum iaculo traiecit.

IACVLVS, li, *σαρπηλας*, serpentis genus, arbores subiens, e quibus maxima se. iaculatur, penetratque quodcumque animal obuium. Lucan. 9. Et natrix uiolatur aquæ, iaculique uolucres. Aelianus li 9. ca. 49.

*IADER, neu. ge. flu. Illyrici in mare Adriaticum influens.

IADERA, ciuitas Illyrici, quæ nunc zara dicitur. Prol. Plin.

IAEYROS, Ἰαλιός, oppidum Rhodi insula, cuius meminit Pl. lib. 5. c. 31. Et POMP. II. 2. in Rhodo, inquit, tres, quondam urbes erant, Lindos, Camiros, Ialysos, Ialysos autem hæc ipsa est, quæ Telchinas olim, aut, maleficum genus hominum, & prætigis infame.

IAM, [Gla. hominis, hora. Gal. Desia, mainenant, a ceste heure. Hisp. Ya.] ἴαμ, aduerb. temporis, quod pene est idem quod nunc, illico. Teren. in Adel. Conueniam iam ipsum, idem in Eun. Aut iam reuertere, aut mox noctu te adigent horum insomnia. Interdum hortantis est, & ueluti moram increpantis. Ter. in Eun. Iam ne imus? Nonnunquam pro modo. Vir. li. 3. Ge. Iamque hos cursu, iam præterit illos, hoc est, modo hos, modo illos. Interdum pro præterea, & quasi nodus est quidam coniungens sententias: ut apud eundem: Iam maris inueniunt polenti, & genus omne natantum, iam uarias pelagi uolucres. Hoc idem efficit coniunctum eum uero. Cic. iam uero urbibus constitutis, &c.

IAM, Antea. Ci. At. Iam antea petiui abste.

IAMBICVM, carmen, cuius multa genera latissime exequitur Mycillus. sit ex iambis spondæis dactylis anapestis tribrachis. raro tamen anapesto locus est in secunda & quarta sede.

IAMBLYCHVS, Pythagoricus philosophus, e Chalcide Syriæ, Porphyrii discipulus, qui tempore Cōstantini magni floruit: sub breui tempore tantum profecit, ut secundas post præceptoris Romæ obtineret, nec ab eo quidquam differre uideretur doctrina: nisi quod ille melior facilitate candoreq. orationis, hic paulo durior habebatur: ac, ut de Xenocrate Plato dicebat, uenere dicendi carebat. moribus adeo probatus, ut eius uitæ abstinentia, modestiaque ea tempestate nulli non cognita fuerit.

IAMBVS, ἴαμβος, pes metricus, conitans ex priore breui, & posteriore longa. Hora. in Arte: Syllaba longa breui subiecta uocatur Iābus. Dicitur Iambus, ut quidam uolunt, ab inuente. Festus ἴαμ τὸ ἴαμ ἐξ ἴαμ, deducit, quod est conuiciari, seu inuehi: cum tamen uerilimilius sit ἴαμ ἐξ ἴαμ, uerbum, ab iambi pedis natura esse deductū.

IAMDIV, [Gla. molto tempo, gran tempo fa. Gal. long temps y a. Hisp. Ya ha mucho tiempo.] ἴαμδι, multo iam tempore. Ci. de Sen. Chartagini male iam diu cogitant.

IAMDUDVM, [Gra. buona parte di tempo. Ga. Des piez, il ya ja assez long temps. Hisp. ya ha poco tiempo.] ἴαμδι, ex iam, & Dudum compositum, & frequentius de paruo tempore dicitur, ut Iam dudum te, expecto, Ci. in Epist. Vides me sudare iam dudum. Aliquando de longiori. Pl. lib. 19. Iam dudum ex eadem Hispania uenit in Italiam. Ponitur & pro continuo, & quam primum. Vir. 2. Aen. Iam dudum fumite pœnas.

IAMESAIS, Ἰαμεσαίς, æstuarium est maris Britanici, in quod illabitur Huius, ille, quem Tamelin Cæsar uocat. Pl. lib. 1. ca. 3.

IAMIAM, [Hor. hora. Gal. Maitenant, a ceste heure. Hisp. Agora, luego.] ἴαμια, ἴαμια ἴσος ἐσθίει, repente, sine mora: ut, Iamiā adierit. Ponitur & cum præsentis, licet in futurum resoluatur. Vir. 2. Aen. Iā iamque manu tenet & premit hacta: quasi mox tenebit, & nunc uideat tenere. Plerumq. per indignationem accipitur. Idem: Iā iam nec maxima Iuno Nec Saturnius hæc oculis pater aspicit æquis. Et per miserationem. Salust. in Iugur. Iamiā animo meo charissimæ frater, lætandum magis, quam dolendum puto casum tuum. Et per hortationem. Quint. Iamiā commilito, quicumque casus manet, etiam si Imperator damnatus est habens solatium.

IAM: Iamque. Ci. de Fin. Iamiāque possim emergere.

***IAMNO**, onis, oppidum insulæ Balearicæ minoris.

IAMOLIM, [Per lo passato, d'affai tempo. Gal. Par le passé, il y a assez long temps. Hisp. Ya ha lungo tiempo.] ἴαμολι, multo iam tempore. Ci. Iamolim a principio illud statueram. Sumitur pro aliquando. Vir. 2. Ge. Et iam olim feras posuit cum uinea frondes. Olimiam, pro iam pridem ἐκ πολλῶν ἡμερῶν. Quin. Olimiam Imperator interfulgentes uirtutes liuor locum querit, id est a longo tempore.

IAMPRIDEM, [Gla. tempo, già molto. Gal. Il ya ja long temps. Hi. Ya ha tiempo.] ἴαμπρι, aliquando iam tempore. Seneca: Iam pridem te expectantes ibi sederamus. Dicitur & de longiori tempore, ut idem sit quod iamolim. Plin. Quod maiores nostros iam pridem fecisse manifestum est. Accipitur item pro statim, siue continuo, Lucan. lib. 1. Tollite iam pridem, uictricia tollite signa. Ci. Acad. Iam pridem institui.

IAMTVM, [Allora. Gal. Demaintenant, a ceste heure. Hisp. Dende entonces.] ἴαμτ, significat ex eo tempore. Vir. 8. Ae. Iamtum religio pauidos terrebat agrestes.

IAMVERO. Ci. pro Pom. Iam uero uirtus Cn. Pompeij.

IANA, prius dicta fuit, quæ postea præposita littera d, Diana appellata est, teste Nigidio.

***IANASVM**, oppidum Celticæ in Hispania Citeriore.

IANVS, ab antiquis dicebatur, qui nunc Ianitor, teste Festo.

IANICVLVS, oppidum fuit in Ianiculo monte trans Tiberim, ita dictum a Iano conditore, ut quidam putauerunt: uel quod tanquam Ianua esset Romanis in Hetruriam proficiscentibus. Vir. 8. Ae. Hæc

Ianus pater, hanc Saturnus condidit urbem Ianiculum hæc, illi fuerat Saturnia nomen.

IANITOR, nis, p.c. [Portiere, & portinaio. Gal. Portier, huisfier. Hisp. El portero.] ἴανιτορ, cui Ianuæ custodia est commissa. Ci. 5. Ver. Hunc uestri Ianitores, hunc cubicularij dicitur. Ianitor carceris, apud eundem legitur. 7. Ver. Ianitor inferorum, Cerberus. Vir. 6. Aen. Licet ingens Ianitor antio Aeternum latrans exangues terreat umbras.

IANITRIX, icis, foem. gen. [Portonaia. Gal. Portiere, huisfiere. Hisp. Portera.] ἴανιτριξ, mulier, cui Ianuæ custodia est commissa, Plau. in Curc. Anus hic recubare solet custos Ianitrix. Pl. lib. 25. cap. 30. Laurus triumphis proprie dicitur. Ianitrix Cæsarum i. quæ solet plantari ante domus Cæsarum.

IANTHINVS, a, um. [Violato.] p.c. ἴανθινος, idem est quod uiolaceus, nam Græci ἴα, uiolans, & ανθιν, flores uocant. Ianthinum itaq. dicitur, quod floris uiolæ colorem refert. Vnde uestis ianthina, & Ianthina, orum, substantiue dicunt uestes uiolacei coloris. Mart. Cocina famosæ donas & ianthina mœchæ. Pl. lib. 21. cap. 6. Ex his uiolis, quæ sponte apricis ac macris locis proueniunt, purpureæ, latiore folio, statim ab radice carnosa exeunt: foliaq. Græco nomine a ceteris discernuntur, appellatæ, ἴα: ab his ianthina uestis.

IANVA, Ianuæ, [Porta. Gal. Porte, huis. Hisp. Puerta.] ἴαννα, primus ingressus ad interiora domus a Iano dicta, quod huic Deo consecratum erat omni principium. Et proprie domus est Ianua: Ostium uero partium, ut cubiculorum: licet confundantur: nam & Ianua, a quo Ianitor pro ostio ponitur: & Ostium, a quo ostiarius, pro Ianua. Cice. de Ora. Ut illud Naficæ, qui cum ad poetam Ennium uenisset: eique ab ostio querenti Ennium. Et paulo post: Cum ad Naficam uenisset Ennius & eum a Ianua quæreret, exclamat Nafica. Valla lib. 4. ca. 7. Porta murorum est, munitionum atque castrorum: Ianua parietis, atque domorum. Ci. 2. Ver. Seruis suis imperat Rubius, ut Ianuam clauderet, & ipsi ad fores assisterent. Oui. 2. Amor. Clauia tuo maius Ianua fulmen habet.

IANVAL, libi genus, quod Iano tantummodo libabatur. Fest.

IANALIS, le, adiectiuum a Iano: ut, Ianalis uirga. Oui. 2. Fal. Virgaq. Ianalis de spina sumitur alba. Ianalis porta, quæ & belli porta uocabatur Romæ, a Iano dicta: ubi & positum fuit eius signum. Hanc Numa instituit, ut esset claustra semper, nisi cum bellum foret.

IANVARIVS, rij, [Genatio] ἴανναριος γαμνιανος, primus mensium, a Iano appellatus, quem Numa Pompilius primus anni esse uoluit, tanquam bicipitis Dei mensum, respicientem, & propicientem transacti anni finem, futuriq. principia.

IANVS, ἴανος, ab hiatu dictus est, detracta aspiratione: quem quidam Solem putant: deo quoque geminum, quasi utriusq. Ianuæ celestis potentæ, qui exoriens aperiat, occidens claudat. Alij Ianum mundi, i. cælum intelligunt, quasi Eanum ab eundo, ut inquit Ci. li. 2. de Nat. Deo. eo quod mundus semper eat, dum in orbem uoluit, & ex se initium faciens in se refertur. Hinc & bifrons pinguius: duas enim facies habere dixerunt: alteram suo loco, alteram a tergo, eo quod annus ex se initium faciens, nisi occurrat: uel quod præterita scierit, & futura præuiderit: seu quod superiorum & inferiorum Ianitor extiterit. Huius templum erat Romæ ad insinuum Argiletum, a Numa Pompilio positum, quod tempore belli patet, tempore pacis claudebatur: unde Paculeius & Clusius, cognominabatur, ut auctor est serui. Constat autem templum hoc tertius se clausum, Primum regnante Numa: iterum post bellum Punicum secundum. tertio post bella Aethiaca, quæ confecit Augustus, quo tempore pax quidem fuit, quantum ad externas pertinet gentes, sed bella flagrauerunt ciuilia. Huius autem claudendi uel aperienti templi ratio uaria est. Alij dicunt. Romulo contra Sabinos pugnatæ, cum iam prope uinceretur, calidam aquam ex eodē loco erupisse, quæ fugauit exercitum Sabinorum. Hinc ergo tractum morē ut pugnatuui aperirent templum, quod in eo loco fuerat constitutum, quasi ad spem pristini auxiliij. Alij dicunt. Tatium & Romulum factū fœdere hoc templum ædificasse. Vnde & Ianus ipse duas facies habet, ut ostendat duorum regum coitionem: uel quod ad bellum ituri debeant de pace cogitare. Et alia melior ratio, quod ad prælium ituri, optent reuerfionē. hæc Seru. Hunc alij quadrifrontem fecerunt, ob quatuor orbis cardines, & Ianū quadrigemum uocitarunt, & Iuanonij quasi Calendarum principem. Calendarum sunt Junoni dicatæ, Ianus etiā erat locus Romæ, ubi fœneratores conuenerunt & regione Basilicæ: quoniā in eo Iani simulacra collocata uisebatur. Oui. qui puteal Ianumque timet, celerisq. Calendarum. Hor. in ep. Hæc Ianus fuminis ab imo Prædicat. Sue. in Dom. Ianos, inquit, arcusque cum quadrigis & insignib. triumphorum per regiones urbis extruxit. Ianus antiquissimus Italiae rex, quæ geminam faciem prætulisse ferunt: quod ad regis prudentiā solertiq. referendū est: qui & præterita nosceret, atque prospiceret futura: unde etiā bifrons dicitur. Hic Saturnum a filio fugatum & creta, clasfque in Italiā aduectum, suscepit hospitio: & quoniā ab eodē Ianis agriculturā edoctus est, regni partem illi cōcessit, amboque

una regnarunt concordēs, uicinaque oppida communi opera cōdiderunt. Romani hunc omnibus Ianuis praeſſe crediderunt, unde & clauigerum ipſum uocauerunt. Eum autem primum in Italia dijs templa feciſſe ritusque ſacrorum inſtituiſſe, ac ideo eum in ſacrificijs præſationem meruiſſe perpetuam, auctor eſt Macroca. 7. 8. 9. li. 1.

IAPETVS, p. c. *ιαπετός*, Cæli & terræ filius (ut inquit Heſiodus) uir quidem potens apud Theſſalos, ſed proterui ingenij, magisq. ſiliorum, quam ſua uirtute clarus. Ferunt hunc Aſiam Nymphā uxorem duxiſſe, & ex ea Heſperum, Atlantem, Epimetheū, & Prometheus ſuſcepiſſe. Valer. Flac. li. 1. Iapeti poſt bella trucidis, Phlægræque labores. Hunc quidam Promethei patrem fuiſſe aſſerunt. Qui. 1. Met. Quam ſatus Iapero militum fluuialibus undis, Finxit in effugiem moderantum euincta Deorum.

IAPYGEIA, *ιαπυγία*, regio eſt in ſinib. Italiæ, in Cherroneſi formā coacta, cuius Iſthmus a Tarento Brundifium uſque extenditur. Alio noīe Meſſapia dicitur. Auctor Str. li. 6. Seru. in illud Vir. Ille urbem Argyrippam patriæ cognomine gentis Viſtor Gargani condebat Iapygis aruis. Iapygia (inquit) pars eſt Apuliæ, in qua mōs eſt Garganus, qui uſq. ad mare Adriaticū extenditur. Quod ſi uerū eſt, longe maiores ſunt Iapygiæ fines, quā quos modo ex ſinia Strabonis deſcripſimus. Nam Garganus mons multis paſſuū milibus extra iam dictam peninſulam ſitus eſt. Dicta eſt autem Iapygia, ab Iapyge Dædali filio, ut tradit Solinus in Polyhiſtore.

IAPYX, *ιαπυξ*, uentus eſt ab occaſu ſolſtitiali ſpirans, qui alio nomine Caurus dicitur, teſte Gel. li. 2. Noſt. Att. Dicitur Iapyx a Græcis, quod ab Iapigia aſpirare uideatur, & commodiſſimus eſt ex Italia in Græciam nauigantibus. Hor. li. 1. Car. Ode 3. Ventorumque regat pater, Obſtrictis alijs, præter Iapyga.

IARBAS, *ιαρβας*, ætolorum rex, qui. Cum Didus ambiret nuptias, ab eâ repulſus, naſcenti adhuc Carthagini bellum intulit. quod cum Præni propulſare non poſſent, reginam ſuam eo adegerunt, ut nuptijs ſuis pacē redimeret. quod cum illa alia ratione effugere non poſſet, ſimulat ſe ante Sichæi (id defuncti mariti nomen erat) manes placare uelle. Eam itaq. ad rem impetrato ſpatio, pyram ingēte extruxit, cui ſuper incumbens, ſuis ſibi manib. necem cōſciuit.

IARCHAS, philoſophorum Indorum princeps, qui in aureo ſolio ſedens ſapientiam ſuos edocebat. Philoſtr.

* **IASIS**, dicta eſt Atlantia, a patre Iaſio Propter.

* **IASIVS**, Abantis Argiuorum regis filius.

* **IASION**, Iouis & Eleſtre filius Diodor. li. 6.

IASION, *ιαριον*, filius fuit Aefonis ex Polymela, ſeu, ut alij uolunt, Alcimedē, quem pater moriens Pelia fratri in tutelam commendauiſſe, tradito etiam regno, ea tamen lege, ut illud adulto Iaſioni reſtitueret. Porro Alcimedē ſuſpectum habens Peliam, Iaſionem Chironi alendum dedit. Itaq. Iaſion adultus ad repetendum paternum regnum uenit: ſed Pelias commētus fraudem, Iaſionem, Colchos, ad auferendum aureū uellus nauigare iuſſit. Quæ res licet primo fieri non poſſe uideretur, tamen præparata Argo nauis, cū reliquis heroib. Colchos profectus eſt. Inter nauigandum autem peruenit ad Lemnum inſulā appulſit, ubi ab Hypſiphyle & hoſpitio & thalamo ſuſceptus eſt. Deinde ad Phineum regē, a quo muneris locoſoſ edocūſus eſt, quo modo per Cyaneas petras inter ſe concurrentes, ad Colchos uſq. tuto nauigare poſſet. Quo cum perueniſſet, Medea, Cholchorum regis filia, forma eius capta, a certiffimo eum eripuit exitio: oſtenſa ratione, & qua æripedes tauros perdomare, & draconē peruigilem ſopire, poſſet. Eius itaq. conſilia ſecutus Iaſion, aureum uellus ſuſtulit, & inde clam cum locijs & Medea ſugam arripens, ad Iſtri oſtium peruenit, aduerſoque flumine ſubiens, cum eum tandem in locum perueniſſet, ubi Danubius Liburniæ montibus proximus eſt, nauim, qua uectus erat, ſuis ſociorumque humeris, ſuperatis montibus, in mare Adriaticum deportauit, tandemq. ſopſes in patriam reuectus, duos ex Medea filios ſuſcepit. ſed cum poſtea Creuſæ, Corinthiorum filia, amore flagrans, eam uxorem duxiſſet, Medea ægre ferens diuortium, Creuſam cum regia exuſſit. Sunt qui tradant, Medea poſtea recōciliatum Iaſionem Aceten ſocerum, a Perſa fratre pulſum, in regnum reſtituiſſe multaque alia præclara geſſiſſe, adeo ut diuinos in Aſia honores fuerit præmeritus. Deſcribitur latius tota hæc fabula ab Apollonio Rhodio, & Val. Flac. Corripit autē hoc nomē pe. gen. ſyllabam. Ouid. 7. Met. Multaque perpeſſi claro ſub Iaſione, tandem, &c. Et alibi. Quem niſi crudelem non tangat Iaſonis ætas? Hinc fit patronymicum Iaſonides: ut Iaſonidæ iuuenes, apud Statium. li. 10. The.

* **IAXAMATAE**, populi circa Meotim. Steph.

* **IAXARTES**, fluuius Scythiæ.

* **IAYGES**, Meranaitæ populi Europæ. Ptol.

I A N T H A B

IBERVS, p. p. *Ιβερ*, fluuius Hiſpaniæ, qui apud Cantabros oriens pet xl. paſſuum millia fluit, & in mare Balearicum exit. Dicitur (ut Euthaſchius ait) a rege eiufdem nominis. Luca. lib. 4. Qui præſtat ter-

ris, aufert ſibi nomen Iberus.

IBERIA, *Ιβηρία*, primum appellata fuit Hiſpaniæ regio, utrique Ibero fluuiio proxima, quam poſtea Celtæ Gallorum populi, relictis ſedibus ſuis habitauere. Unde compoſito ex utraque gente nomen Celtiberi appellati ſunt, & regio eorū Celtiberia. Poſtea tamen uniuerſa Hiſpania, Iberia dicta eſt, & Hiſpani ipſi Iberi ſiue Iberes. Virgil. tertio Georg. Aut impacatos a tergo horrebis Iberos. Luc. Occurrat Iberidus alter. Eſt & alia regio hoc nomine iuxta Pontum inter Colchida, & Armeniam uenenorum ferax, quæ Caucaſijs montibus circumdatur: cuius ſimiliter populi Iberi, & Iberes dicti ſunt, a quibus (ut Var. ſcribit) uenerunt, qui in Hiſpania habitauerunt: & ab illis Hiſpania, Iberia, & fluuius Hiſpaniæ, Iberus dictus eſt.

IBERICA, herba, ſpartum dicebatur antiquis Quint. lib. 8. c. 2. Qui in actione Ibericas herbas, ſe ſolo nequiquam intelligente, dicebat, niſi irridens hanc unitatem Caſſius Seuerus, ſpartum eum dicere uelle indicat.

IBERIS, idis, herba eadem cum Lepidio ſilueſtri. Pl. li. 2. ca. 8.

IBERVVS, rum Vir. li. 9. Piſtus acu chlamyden, & ferrugine clarus Ibera. Dionyſius contra tradit Iberes populos a Pyrenæis montibus profectos in Aſia ſedes poſuiſſe. unde ea pars Aſiæ Iberia nūcupatur. Iberiam regionem mulier captiua ſub Conſtantino, Helenæ filio, conuertit ad Chriſtianam fidem: in ea pudicam traducens uitam, & in oratione iugiter perſiſtens.

IBI, [*Ιβι*, in quel luogo, Gal. La, en ce lieu. I. Hiſp. Ayò alli algo eſta,] *ιβη*, aduerbium loci, ſignificat in eo loco: quo proprie utimur in demonſtrando: Ibidem uero relatiuum eſt, idem ſignificans quod in eodem loco. Cicer. pro Domo ſua: Ibi poſtis eſt, ubi templi aditus eſt. Idem in epiſt. Nemo eſt, quin ubiuis, quam ibi. ubi eſt, eſſe malit. Accipitur aliquando pro aduerbio temporis, idem que ualeat, quod nunc, Terentius in Eunu. Ibi illa cum illo ſermone occipit. Compoſita Inibi, & Alibi, ſeu Aliubi, & Ibidem, uide ſuis locis.

IBIDEM, pen. prod. [*In queſto iſteſſo luogo, Gal. En ce meſme lieu, la meſme. Hiſp. E nel meſmo lugar.*] *ιβι*, in eodem loco. Vir. 1. A. E. Ter. ſtuſtus ibidem Torquet agens circum. Cic. pro Quint. Quod ibi recte cuſtodire poterunt, id ibidem cuſtodiant.

IBICES, [*Καμοζζες*] capræ ſilueſtres ſunt, pernecitatis mirandæ. Pl. lib. 8. cap. 5.

IBIS, *Ιβις*, auis ſoli Aegypto peculiaris, quæ ſerpentibus ueſcitur. Hæc (ut Hierony. ſcribit) duplex eſt: altera nigra tota eſt, altera ciconiæ non abſimilis, diuerſa tamen a ciconia. De hac Cice. lib. 2. de. Nat. Deo. Ibes maximam uim ſerpentium conſiciunt cū ſint aures excelſæ, rigidis cruribus, corneo proceroque roſtro. auertunt peſtem ab Aegypto, cum uolucres angues ex uacillate Lybiæ, uento Africo inuectas interficiunt, atque conſumunt. Hæc ille. Traditur autem Ibis clyſteris uſum prima commōſtraſſe, quod cōſuetudinem habeat ſe repurgandi, roſtri aduncitate eam perluens partem, qua ciborum onera redduntur. Pl. lib. 8. ca. 27.

I A N T H A B

* **ICADIVS**, prædo inſignis. Ci. de Fato.

* **ICADISTAE**, dicti ſunt Epicureæ ſectæ philoſophi.

ICARVS, *ιαριος*, pater fuit Penelopes. Oui. Epi. 1. Me pater Icarium uiduo diſcedere lecto Cogit. Hinc fit, *ιαριος* patronomicum ſceminum, quod poëtæ accipiunt pro Penelope Icarifilia. Quid in Ibin. Et uelut Icaridis famulæ periere, proci que. Item Icarionis, itidis. Idem 3. de Ponto: Morte nihil opus eſt, nihil Icarionide tela.

ICARVS, p. c. *ιαριος*, Oebali Laconū regis filius fuit, pater Erigones, qui cum acceptū a Libero patre uinum rutiſcis diſtribuiſſet, illiq. ex nimio potu ebrii facti eſſent, arbitantes ſibi toxicū eſſe datū, Icarū interfecerunt: quod ubi Erigone cognouit, doloris impatiētia, laqueo uitam ſiniuit, quæ deorum miſerationem in celum tranſlata ſignum efficit Virginis. Tibul. li. 4. ad Meſſallā: Cunctis Baccho iucundior hoſpes Icarus, ut puro teſtantur ſidera cælo. Item Proper. li. 2. Icare Cæcropijs, merito iugulate colonis.

ICARVS, *ιαριος*, Dædali filius fuit, qui una cum patre & Creta fugiens, fretus alarum fiducia, cū ultra patriſ iuſſa altius euoſlaſſet, ſolisq. ardore cera, qua pennæ continebātur liquefacta eſſet, ita ut ab illis deſlueret, decidit in mare, quod eſt inter Samum, & Myconem, quod ab eius nomine Icarium dictum eſt, ut fabulantur poëtæ. Ouid. 3. Triſt. Icarus Icarijs nomina fecit aquis. Verius tamē eſt, Icarium mare nomen accepſiſſe ab Icaria inſula, medio fere inter Samum & myconem ſpatio ſita.

* **ICHANA**, oppidum Sicilia mediteraneum. Plin.

* **ICHNAE**, oppidum in ora Macedoniæ. Pl.

ICHNEUMON, *ιχνημων*, animal eſt magnitudine felis, ſpecie muris: uulgo nunc murem Indicum uocant. Naſcitur in Aegypto, & cū aſpide pugnat. Ichneumona Aegyptij adorant: quoniā oua crocodillorum conterat, & luto cōuolutus, cum oſ aperiant, ita in uentres eorū inſilire ſolet, ut ex eis inteltinis eos interimat. Pl. li. 8.

ca. 24. Ci. de Nat. Possum de Ichneumonum utilitate dicere.
 * ICHNUSA, insula Sardinia dicitur. Pan.
 * ICHTHYOSA, insula in mari Icario, una Cycladum.
 * ICHTHYS, est Elidis promontorium. Thucy.
 ICO, CIS, CI, CTUM, [Reuolueret, ferre. Gal. Frapper ferir, saucher. Hisp. Ha-
 fir] τὰ πῶ, τὸ πῶ, ferio, percutio. Plin. 2. cap. 55. Lauri fruticem
 non igitur Icere colaphum, et impingere alio, colaphum. Pla. Co-
 larum. igitur Icere foedus. Ci. in Piso. Tu foedus, quod meo sanguine
 in pacatione prouinciarum Iceras, frangere uoluiti. Legitur &
 passiuum Icor. Plin. li. 16. ca. 30. fulmine laurus sola non igitur. Li-
 u. lib. 1. In turba ictus Remus cecidit.
 ICON, ONIS, [Imaginem, effigie. Gal. Image statue semblance. Hisp. Imagen.]
 εἰκὼν, effigies, imago, & statua ex membris ipsi a pictoribus, seu
 statuarijs expressa. Plin. lib. 24. Imagine ex memoris ipsorum sim-
 ilitudine expressa quas Iconas uocant. Est & Icon, ceitq. Cic. ad
 Heren. figura, cum scilicet formæ ad formam cum quædam simili-
 tudine fit collatio, aut laudis aut uituperationis causa. Exemplum
 est potest illud apud Virg. 4. Omnia Mercurio similis, uocemq.
 coloremque, et flauos crines, & membra decora iuuentæ.
 ICONICVS, A, UM, [Dipinto, sculpiro. Gal. Tirer au uis, point ou pourtrait sur
 le uif. Hisp. Debxado de lo natural sacando.] εἰκονικός, & quod est ita pi-
 ctum, siue sculpatum, ut uiam rei alicuius effigiem, membrorum,
 que omnium similitudinem referat. Suc. in Cali. Simulacrum ita-
 bat in templo aureum, iconicum. Plin. lib. 35. ca. 8. Adeo iam ars
 perfecta erat, ut in eo prælio iconicos duces pinxisse tradatur.
 * ICONIVM, oppidum Lycæoniæ.
 * ICOS, insula maris Aegæi.
 * ICOSIVM, Mauritaniz Cæsariensis oppidum.
 * ICTEROS, morbus arquatus dicitur: uel regius.
 * ICTIS, idis, mustelæ Siluestris genus apud Aristot.
 ICTVS, US, [Colpo, percossa. Gal. Coup, frappe. Hisp. Colpe ò herida.]
 τῦν ἵ, idem quod percussio: a uerbo Ico. Cic. 3. Off. Ictu fulmi-
 nis desflagant. Legitur & Icti genitiuus, a nominatio secundæ
 declinationis. Cla. Quadrigarius apud Gel. Ne Gallus impetum
 Icti haberet. Ictus, a, um, parti. Idem quod percussus. Oui. 1. Trist. Nô.
 aliter stupui, quam qui Iouis ignibus ictus uiuit.

I A N T E D

ID, [Cid questo. Gal. Cela. Hisp. Ello.] ἴδω, neutrum genus pronomi-
 nis Isuarium in oratione usum habens. Eleganter adiunctum ha-
 bet genitiuum: ut, id ætatis, Id temporis, id est ætate, eo tempo-
 re. Ci. in epit. Id ætatis iam sumus, ut omnia fortiter ferre debea-
 mus. Id quod res est, idem est, ac si diceremus, quod uerum est.
 Teren. in Ad. Vtrum cogito id, quod res est, τὸ ὄν. Id ipsum, idem
 est, quod hoc. Ci. Lent. Multi rogabantur, atque id ipsum consuli-
 bus iuitis. Ab Id fit Ideo, ob eam causam: & idcirco, propter hoc;
 quæ uide suis locis.

IDA, DÆ, IDÆ, mons altissimus, qui ad Troadem spectat, habetq. mul-
 tos pedes: Latus eius Septentrionale, ex angustijs Abydi usque ad
 Aesapû, & Cýzicenu agrum, ad Propótidem pinet: Occidentale
 ad Hellepontum respicit: Australe promontorium facit, quod Le-
 ctum appellatur. Orientalia Idæ ad Mylos declinant: Abundatq.
 mons aquis, & multa flumina ex eo descendunt: in cuius summitate
 locus fuit Garganus appellatus quæ & Gargara in plurali nu-
 mero appellatur tã pro monte ipso, quam pro oppido in dorso
 montis. Oui. li. 4. Fast. Dindymon & Cybelem & amœnam fontib-
 us Idam. Ida etiam appellata fuit Dardaniæ Scytharû regis filia.

IDÆI, DACTILI, δακτυλοί, ἰδαίος, idem qui Corybantes, quos Iouem
 aluisse ferunt, & ne uagitu proderet, nouo Ius genere exco-
 gitato clypeolis æneis inter se cõkursantes, æris tinnitu & nume-
 rosi pedis cõpõsitione, qui Dactylus inde dictus est, Saturnum ce-
 lauisse. Dicti Idæi, ab Ida Phrygiæ monte, quem primum incolue-
 runt. Sunt & gêmæ quædã in Creta ferri coloris, humani polli-
 cis unaginẽ referentes, quos Dactylos Idæos nominant. Vide Pl.
 lib. 37. cap. 10.

IDÆVS, A, UM, ἰδαίος, nomen ab Ida deductum. Proper. Cedit iã di-
 uæ, quas pastor uiderat olim Idæis tunicam ponere uerticib. Est
 & Ida Cretæ mōs, ita dictus a Corybātibus, siue Dactylis Idæis,
 qui cum in Cretam uenissent, montem, in quo confederunt, da-
 trij montis nomine appellarunt. Vir. 12. Aen. Dictamnium geni-
 trix Cretea carpit ab Ida. Ci. de Sen. Pastor Idæus.

IDALIVM, ἰδαλίον, Cypri oppidum, quod ab euentu nomẽ accepit.
 nam cum oraculum Chalcenori datum esset, ut illic urbem cõde-
 ret, ubi primum orientem solem conspiceretur, unus e comitibus
 qui forte astabat, ad eum conuersus εἰδὼν, ἰδαλίον, inquit, id est, uidi
 solem, arreptoq. Chalcenor omine, ciuitatem statuit, & ab ea
 uoce Idalium nominauit. Auctor Steph.

IDALIVS, A, UM, ἰδαλίος, adiec. ab Idalio Cypri oppido: unde Venus
 Idalia, & Idalium nemus est appellatum. Vir. li. 10. Est Amathus,
 est celsa mihi Paphos, atq. Cythera, Idaliæq. domus, &c.

IDCIRCOC, uel Idcirco, [Percio, per la qual cosa Gal. Pource, pourtant. Hisp.
 Porende.] ἰδὼν ὅτι τὸ τῶ, coniunctio, idem quod ideo significans.

Cice. 7. Ver. Reperietis idcirco hæc in uno homine constituta, ut
 ceteris formidines, &c.

IDEA, æ, p, p. [Idea, specie] ἰδέα, τὸ ἴδω, est prima rerum species,
 & inchoata intelligentia. Ci. in Orat. Has rerum formas appellat
 Ideas Plato, easq. gigni in gæ, atq. semper esse ac rone & intelli-
 gentia contineri: cetera nasci, occidere, fluere, labi, nec diutius esse
 uno, & eodem statu. Ideas (atq. ut Aug. li. 70. Questionum.) Latine
 possumus uel formas, uel species dicere, ut uerbam e uerbo
 transferre uideamur. Ideas primus Plato appellasse perhibetur.
 Sunt aut Idæ exemplaria æterna eorum, quæ naturaliter sũt, im-
 mortales, immutabiles, inuolabiles. Et, ut res æperior fiat, opus
 est, præter omnes homines, intelligere quendam hominem: & præ-
 ter oēs equos, equum: & præter animalia, animal ingenitum. Et quæ
 admodum ex uno sigillo complures sunt impressiones, sic ex uno
 hoie sexcenta millia hominũ. Et hæc est Platonis idea, a quo Ari-
 sto. dissentiens, nullas putat esse ideas. Euseb. 1. Præb. Ideam sic de-
 finit: Idea est perpetua substantia, causa, & principium, ut singula
 ria talia sint, qualis est ipsa: & quemadmodũ sensibilem exempla-
 ria ad hæc corpora præcedunt, sic quæ oia in seipsa continet pul-
 cherrima atq. perfectissima, huius mundi, exẽplar est, ad quã a crea-
 tore Deo ab uniuersa substantia mundus simillime formatus est.

IDEM, [Lo stesso medesimo. Gal. Le mesme. Hisp. Ello mesmo.] ὁ αὐτὸς,
 componitur ex Is, & Demum. In masc. ge. nominatiui singu. pro-
 ducit priorem, quam in neu. ge. corripit, tam in nominat. quam ac-
 cusat. Vir. 4. Aen. Idem ambas ferro dolor, atq. eadem hora tulisset.
 Iu. Si fecisset idem caderet, sub iudice morum. Accusatiuus
 masc. & fem. gen. mutat m, in n, ante d, euphonia causa: ut Eud-
 dem, Eandem. Ceteri uero casus ex integro & corrupto compo-
 siti inueniuntur, ut Eadem Eiusdem, Eidem, Eodem: idem, eadem,
 eisdem, uel isdem, eosdem. Itaq. per duo ij, uel per e, & i, regula
 exigit scribi tam nominatiuum pluralem masculinum, quam da-
 tiuum & ablatiuũ plurales. Solent tamen poetæ per lyneresim
 duo ij, in unum contrahere. Vnde ijdẽ, & iisdem in carmine sunt
 dissyllaba. Ponitur interdum pro etiam. Ci. Et huic coniuncta bene-
 ficia, quam eandem, uel benignitatem, uel liberalitatem appellare
 licet, id est quam etiam. Quint. & M. Cato nullam adulteram nõ
 eandem esse maleficam dixit. Ab Idem fit Irdem, quasi Item Idẽ,
 quod est similiter, eodem modo. uide suo loco.

IDENTIDEM, pen. cor. [Squente, spesse fiare. Gal. Sonentes fois. Hisp. Mu-
 chas vezes.] αὐτὸς καὶ αὐτὸς, componitur ex Idem geminato: sed
 prius m, in n, mutatur, & t, interponitur euphonia causa, signifi-
 catq. & frequenter, & (ut inquit Val. li. 2.) cum quodam intervallo.
 Li. 1. r. Vnum, longe ante alias insignem specie, a globum Tha-
 lassii cuiusdam raptam ferunt, multisque fuscitantibus eunam
 eam ferrent, identidem, nequis uiolaret, Thalassio ferri clamita-
 tum. Sueto. in Cæs. cum M. Cato identidem denunciaret, delatu-
 rum se nomen eius, id est frequenter. Ci. de Fin. Non enim idem-
 tidem dicis.

IDEO, [Percioche, per la qual cosa Gal. Pource, purant. Hisp. Porende.]
 ἰδὼν ὅτι, ἰδέ τῶ, coniunctio rationali, significans idcirco. Ci-
 cero in Verr. Ideo Claudius, reculit, ut ite auferret. Idem pri-
 mo de Inuenti. Hæc ideo diligentius inducitur præscriptio, ut
 possit, &c.

IDEO, quod [Percioche.] Ci. in Ver. Ideo, quod &c.
 IDEST, [Cid è.] Cic. contra Rul. Maxima multitudo, i. tota Italia.
 IDICVS, A, UM, possessiuum ab Ida monte. Plin. lib. 16. Idicarum ce-
 drorum. Veteres tamen Idicas pro montanis omnibus sumunt, ut
 inquit Nicander.

IDIOTES, siue Idiota, p. p. [Ignorante, idiota. Gal. Idiot, lourd. ant. sot igno-
 rant, priuée personne. Hisp. Necro, rustico, indocto, loco.] ἰδιώτης, pro-
 prie priuatus, nulloq. munere publico fungens, unde ἰδιώτης,
 dicunt Græci pro priuata uitam agere. apud Latinos tamen
 sere accipitur pro illiterato, & imperito. Lucil. Illiteratum
 me, atque idioram diceret? Cicero 7. Verr. Quæ non modo istum,
 uerum etiam quemus nostrum, quos iste idiotas appellat, dele-
 ctare possent.

IDOLVM, li, p, p. [Idolo simulacro. Gal. Idole, image. Hisp. Idolo.] ἰδὼλον,
 simulacrum, imago. Cic. 1. de Fi. Imagines, quæ idola nominant.
 Nonnunquam accipitur pro spectro, siue phantasmate, Plin. in ep.
 Mox apparebat idolon, senex, macie & squalore confectus. pro-
 missa barba.

IDOMENEVS, p quatuor syllabas, ἰδομενεὺς, Deucalionis filius, Cre-
 tæ rex, qui contra Troianos strenue dimicauit. Troia aut
 euerfa cum in patriam nauigaret, subito oborta tẽpestate sol
 ne uotum concepit, si se Neptunus, incolumem in patriã reduc-
 ret, se illi immolaturum quod primum sibi occurreret. cõgigit au-
 tem, ut filius eius ei primus occurreret. quẽ cũ immolare uellet,
 a suis pulsus, fugit in Calabriam: ubi iuxta Salentinum promon-
 torium oppidum condidit. Hæc Seruius in illud Vir. 4. Aen. Et Sa-
 lentinos obsedit milite campos Lycius Idomeneus.

IDONEA, ORU. Tac. l. 4. apud idonea puniarũ, id est, idoneos loco
 IDONEI,

IDONEE, [Conuenientemente. Gal. Conuenablement, comme il appartient. Hisp. Dignay decentement.] apte Ci. i. d. Inuen. Exordium est ora-
NO, auditoris animum idonee comparans ad reliquam dictionē.
IDONEVS, a, um, [Atto, conueniente. Gal. Idone, propre & conuenant Hisp. Cosa decente y idonea.] ἰδὸν τῆς ἰδέως, conueniens, aptus, & alicui rei na-
 tus. Fer. in And. Adeon' uideatur nobis esse idonei, in quibus sic
 illudatis Idoneus auctor sufficiens. Ci. ad At. Non mihi facis ido-
 nei sunt auctores 1), qui a te probantur.

IDVLIS, ouis, quæ omnibus idibus Ioui immolabatur. Festus.
IDVARE, [Diuidere.] lingua Hetruscorum diuidere est. inde uidiā di-
 ctam putat Gellius quasi vā iduam: hoc est ualde diuiliam.

IDVMAE, i, d, ἰδυμαῖος, populi inter Iudæam & Arabiā siti, ad Occasum,
 Casio monti proximi. Orti sunt a Nabathæis, teste Stra. lib. 6 qui
 orta domi seditione, relictis sedibus suis extrema Iudæa occupa-
 ruat. Horum regio Idumæa dicitur, ab Idume oppido, cuius menū
 nit Lucan. li. 3. Gazaque, & arbutio palmarum diues Idume.

IDVMAEVS, mæa, um, ἰδυμαῖος, Vir. 3. Geo. Primus Idumæas re-
 feram tibi Mantua palmas.

IDVS, d, ium, dubius ἰδῶς, pluralis tantum numeri, & sc̄. g. in Martio,
 Maio, Iunio, & Octobri dies est decimus quintus, in reliquis deci-
 mustertius. Dicitur Idus, ut quidam putat, ab antiquo uerbo Idua
 re, quod est diuidere, propterea quod circa medium mensis exis-
 tentes, in duas partes propemodum æquales, mensē diuidere
 uideantur. Varro uocis huius etymō e lingua Sabīnorum, aut He-
 truscorum ductum putat: quæ de re uide ipsum li. 4. de lingua Lat.
 Ab Idibus autem deuinationium sumunt septem dies Nonas im-
 mediate subsequentes: non quod ipsæ sint Idus, sed quod eas ante
 cedat. Vnde Octauo, septimo, sexto, quinto, quarto, tertio, & pri-
 die Idus dici mus: hoc est, Octauo uel septimo die ante Idus. Ab
 Idibus idules dicitur sunt oues, quæ singulis Idibus Ioui immola-
 bantur. Ci. Epist. Hæc Idibus mane scripsi.

I A N T E E

IECUR, iecoris, & iecinoris [Fegato. Gal. Le foye. Hisp. El higado.] qui ge-
 nitius (ut inquit Prisc.) uideatur esse a nominatio iecinus, qui
 non est in usu. Est autem Iecur, uiscus incrassato sanguini simile,
 sedes concupiscentiæ, uenarum omnium principium, & primum
 sanguinis generandi instrumentum, uentriculum locis quibusdam,
 quasi digitis circumquaq. cōplectēs, A Grecis dicitur ἰκταρ, Mar-
 li. 12. Alpice quam tumeat magno iecur anserē maius. Ci. de Nat.
 Cerebrum, cor, pulmones, iecur.

IECVSCLVM, li, [Fegatello.] ἰκταρ, deminutiuum, paruū iecur,
 Pli. li. 12. ca. 37. Murium iecusculis fibræ ad numerum lung in mē-
 se congruere dicuntur.

IEIVNE, [Pigrante. G. a. Sans boire ne manger, maigrement, petitement.
 Hisp. Magrante, sin beuer y comer.] aduerbium: ut, Ieiune de re
 aliqua disputare, agere, dicere, hoc est exiliter, frigide, & langui-
 de admodum. Cice. in Orat. Nec satura ieiune, nec grandia mi-
 nute dicere.

IEIUNITAS, atis. [Digiuino, abstinenza del cibo.] ἰησεία, proprie est ab-
 stinentia a cibo, quamquam per translationem pro exilitate, & a-
 riditate accipitur: cuius contraria est Vbertas, & Copia. Cic. 2. Tu-
 scu. Reperiebantur nonnulli, qui cum obruerent copia senten-
 tiarum, atque uerborum, ieiunitatem, & famem se malle, quam u-
 bertatem & copiam dicerent. Sic de Clar. Ora.

IEIUNIUM, iij, [il digiuino. Gal. ieiunio, abstinenca de manger. Hisp. El a-
 yuno.] ἰησεία, abstinentia a cibo, uel dies quibus a cibo abstine-
 mus. Liu. 6. Bel. Maced. Libros sibyllinos cum adijissent, renuntia
 uerunt, ieiunium instituentium Cereri. Ieiunio laborare, a Col. li.
 3. ca. 12. Oui. 1. Metam. Longa domant illos inopi ieiunia uictu.
 Idem 17. Met. Carne sedant ieiunia.

IEIUNO, [Digiuinare, p. p. ἰησεία, a cibis abstineo.]
IEIUNVM, intestinum, ἰησεία, medium inter ephyfin, & Ileon sitū ob-
 tinet: unde nomen habens, quod perpetuo inane reperitur. nulla
 enim cunctatione expellit, quicquid acceperit, affluentis in se bi-
 lis acrimonia lacessitum. hoc antiqui Hiram, & per diminutionē
 Hilam dixerunt (ut inquit Festus) & Hilum neutro genere.

IEIUNVS, a, um, [Digiuino, che non ha anchora mangiato. Gal. ieiun, qui est
 a ieiun. Hisp. Cosa ayuna, que no a comido.] ἰειῦτος, qui cibum nōdum
 gustauit. Plau. in Pseu. In cœnam qui ieiunus uenerit, aut sitiens.
 Idem Capt. Neque ieiuniosorem neque magis affrictum fame
 uidi. Ieiunius animus, per translationem, pro languido & imbecil-
 lo, apud Ci. 4. Phil. quoniam qui ieiuni sunt, minimum habent ui-
 rium. Ieiuna auditas, hoc est maxima, & qualis ieiunis esse solet.
 Pli. li. 10. ca. 3. Ea ieiunæ semper auditatis, & querulæ murmura-
 tionis, Ieiuna ratio, cui opponitur copiosa & plena. Ieiuna glareæ,
 apud Vir. pro sicca & sterili terra. Ieiuna salua, apud Col. quæ ab
 homine ieiuno expuitur.

IENTACVLM, li, [Collatione. Gal. Le desjeuner. Hisp. Almorzo de mañā-
 na.] ἰεντασιδος, cibus qui ante prandium sumitur. Mar. in Dist. Sur-
 gite, iam uendit pueris ientacula pistor.

IENTO, ientas, [Fay collatione. Gal. Desjeuner. Hisp. Almorzo de mañā-
 na.]

INTE, [ἰεντασιδος] aliquid ante prandium gusto. Varro. in Mar.
 ut citat Noni. quod pulli ientent, Afranius: ientare nulla inuitat,
IESVS, [Gesfu.] ἰησῦς, Hebræorum lingua sonat seruatozem.

I A N T E G

IEI RVV, [Adunque, dunque. Gal. Donc, donques. Hisp. Asiique.] ἰειρ, τῶν
 γαβῶν, collectiua uel rationalis coniunctio est, ex præced. nubus
 conclusionem inferens, adhibeturque (ut inquit Vaila) breuiori-
 bus conclusionibus. Cic. pro Lig. Habes igitur Tubero, quod est
 acculatori maxime optandum, euententem reum. Pontic inter-
 dum pro inde, siue postea. Fer. in Euan. Quid igitur faciam? Plau.
 Amph. Sin aliter sient animati, neque dent quæ petant. De se igitur
 summa ui, eorum oppidum expugnare.

IGNARVS, a, um, [rozo, ignorante, negligente. Gal. Ignorant, ignare. Hisp.
 Cosa no sabidora de algo.] ἰγνῶσις, compositum ab In, & Gnarus, idē
 significans quod nelcius. Cic. Ignarus sum quid agatur. Fer. Eu.
 Imprudens harum rerum, ignarusque omnium. Vir. 3. Aene. Aut
 quis te ignarum nostri deus appulit oris: Vbi ignarum dixit pro
 imprudente. Idem 1. Ae. O socij neque enim ignari sumus ante
 malorum. Vbi ignari posuit pro immemores. Accipitur etiam in-
 terdum passiuè, pro ignoto, uel ignorato, ut annotauit Gel. Noct.
 Atti. libro nono capit. 12. Virgilius 10. Aeneid. Ignarum Laurens
 habet ora Minanta. Ouid. Met. li 7. Proles ignara parenti, id est,
 parenti incognita.

IGNAUIA, æ, [Pauca, pigritia, apocagine. Gal. Conardise, lacheté, paresse.
 Hisp. Negligencia à perçza.] ἰγνῶμια, ab Ignarus fit: & est contra-
 ria fortitudini, cum quod ratio aggredi fortiter suadet, id nos for-
 mido aggredi dissuadet, & ab audendo retinet. Salu. in Catil. Sci-
 tis milites, focordia atq. ignauiam Lentuli quantā sibi nobis cladē
 attulerit. Ci. in Læ. Odit bonitas malitiam, tēperātia libidinem,
 ignauiam fortitudo. Idem ignauiā pusilli & abiecti animi uirtū
 esse ostendit, ad Cœliū scribens, quod nunquam bello ciuili inter-
 fuisset, illi tribuebatur ignauiæ. Quid autē sit fortitudo, docet au-
 thor ad Her. li. 4. Ita non est fortitudo (inquit) sed temeritas: pro-
 pterea quod fortitudo contemptio est laboris, & periculi cum ra-
 tione utilitatis, & compensatione commodorū. Temeritas est cū
 inconsiderata dolorum perpeffione gladiatoria periculorum sus-
 ceptio. Ignauo itē opponitur strenuus, Sal. in Cat. Compertum
 ego habeo milites, uerba uirtutem non addere, neque ex ignauo
 strenuum, nec fortem ex timido exercitum oratione Imperatoris
 fieri. Ex his colligi potest Gnauus eē qui indutrius est, & strenuus,
 siue fortis, Cuius contrarium est Ignauus.

IGNAUE, siue Ignauiter, aduerb. [Pigrante, lentamente. Gal. Coruade-
 ment, laschement, paresseusement. Hisp. Perezoosamente.] ἰγνῶμῶς, lēte,
 & segniter. Ci. 2. Tu. Hoc in dolore maxime est prouidendum, ne
 quid abiecti, ne quid timide, ne quid ignaue faciamus. Hircius ad
 Ci. Quæris, an ego cum omnes caleant, ignauiter aliquid faciam.

IGNAUIT, teste Nonio, antiqui dixerūt pro ignauum fecit. Afranius
 Aeneidis decimo, ut citatur a Nonio: Sæpe ignauit fortem in spe
 expectatio. Verbum est obsoletum.

IGNAUVS, [Vile, a poco. Gal. Conard, lasche, paresseux, faitneant. Hisp.
 cosa negligente à perçza.] qui non est indutrius, id est qui negli-
 git, aut formidat rem aliquam egregiam aggredi, aut in re bene
 cœpta perseuerare. apud Vir. 4. Ge. Ignauum fucus pecus a præ-
 sepibus arcent. hoc est, inutile, & nullius artis. Ci. 1. Tusc. ignauus
 miles, ac timidus, simul ac uiderit hostem, obiecto scuto fugit. Li-
 ui. 4. ab Vrb. fusos esse ab ignauissimo, & fugacissimo hoste. Dis-
 fert hoc tamen, quantum intelligo inter Gnauum & Indutrium.
 quod Gnauus proprie fit is, qui ad subeūda pericula ac labores to-
 lerandos, sapiēs & fortis est: Indutrius, qui ingenio cum multum
 ualeat, ut artifex bonus, aliquid stituere & negociari, non ociari stu-
 det. Ci. pro Pōp. homines gnaui & indutrij: Cōponitur ignauus
 ex In, & Gnauus, siue ex In, & Nauus, u, in g, mutata. Vide Gnauus.

IGNESCO, scis, scere, [Diuem di fuoco. Ga. S' embrafer, s' allumer. Hisp. En-
 cenderse.] ἰγνῶμας, ab antiquo igneo, ignes. idem est quod ignitū
 fieri, & in ignem conuerti. Pli. li. 34. cap. 8. Prætenui pyropi bra-
 ctæa ignescit. Ci. 2. de Nat. Deo. Ex quo euenturum nostri putant
 id, ut ad extremum omnis mundus ignesceret. Per translationem
 accipitur pro uehementer irasci. Vir. 9. Aen. Rutulo muros, & ca-
 strā tuenti Ignescunt iræ. Col. li. 10. Ante amor ignescit menti, se-
 quitque medullis.

IGNIA, quædam uasorum scitilium uitia, quæ coquendo contrahun-
 tur. Festus.

IGNIARIVM, rij, [Facile, battifuoco. Gal. Fusil, soit de bois ou autrement.
 Hisp. Instrumento para hacer fuego.] ἰγνῶριος, est quo ignis elicitur, cō-
 statque e silice, & ferro, quæ collisa ignem emittunt: unde scintilla
 læ decussæ, & hinc fomite limtoque aduito exceptæ flammam exci-
 tant. Olim & ex lignis fiebat, mutuo attritu ignem cōcipientib.
 Pli. li. 16. c. 40. Calidæ morus, laurus, hederæ & cœs, e quib. igna-
 ria sunt. exploratorum hoc usus in castris, pastorumque reperit,
 quoniam ad excutiendum ignem non semper lapsi his occasio est.
 Teritur ergo lignum ligno, ignemque concipit attritu.

IGNEVS, a, um, [*Di fuoco. Gal. De feu. Hisp. Cosa toda de materia de huego.*] πυρίος, quod est ex igne, siue quod ignis naturam habet. Ci. 2. de Nat. Deo. Omne, quod est calidum, & igneum, creetur, & agitur motu suo. Igneus color, qui ignem imitatur. Plin. li. 8. cap. 38. Igneus feruor. Idem li. 9. cap. 60.

IGNICVLVS, culi, πυρίδου, proprie diminutiu. est ab ignis. Iuue. Sat. 3. Igniculum brumæ, si tempora poscas. Per metaphoram accipitur pro stimulo quodam, quo incitatur ad capeffendam uictuam. Cicer. tertio Tul. paruolus nobis dedit igniculos, quos celeriter malis moribus opinionibusque deprauari sic reftinguimus, ut nusquam naturæ lumē appareat. Ingenij igniculi. Quin. in proæ. li. 6. Desiderij igniculus, Cic. ad Treb. lib. 15. epist. Virilis igniculus. Idem ad Att. li. 15.

IGNITVS, a, um, [*Affocato, infocato. Gal. Ardeat & embrasè. Hisp. Cosa encendida de huego.*] πυρίος, nomen adiectiuum pro candente, ut Ferrum ignitum. Accipitur item pro eo quod quandam ignis similitudinem refert, quodque calidè, igneæque est nature, Sic Apuleius ignitam esse Martis itellā dixit. Ignitum unum, hoc est generosius. Gel. li. 17. ca. 8.

IGNIFER, ra, rum, [*Che porta fuoco. Gal. Qui porte feu. Hisp. Cosa que trae o tiene huego.*] πυροφόρος, ferens ignem: ut Lampades igniteræ. Lucr. lib. 2. Oui. 2. Met. Non tamen ignifero quisquam consistere in axe Me ualeat excepto.

IGNIFLVS, a, um, ut, Cauernæ igniflæ, apud Claud. lib. 6. Paneg. **IGNIPOTENS**, tis, [*Volcano.*] πυροβής, dictus Vulcanus, quod ignis potestatem habeat. Virg. 8. Aen. Pallentem morte futura Fecerat ignipotens.

IGNIS, is, [*Fuoco. Gal. Feu. Hisp. Huego.*] πῦρ, a gignendo, id est nascendo dicitur, quod in eo nihil nascatur. Cic. Offi. Pati ac ignem accipere. Virg. 4. Geor. Aestuat ut clausis rapidus fornacibus ignis. Per metaphoram accipitur pro amore, Virgil. quarto Aen. Vulcanus alit uenis, & cæco carpitur igni. Interdum pro eo, uel ea, quæ amamus, quod amantes amore ueluti flagrant. Virg. 3. Eclo. Meus ignis Amyntas.

IGNIS, sacer, quis dicitur, explicat Cels. li. 5. his uerbis: Sacer ignis malis ulceribus annumerari debet. Eius duæ species sunt. Alterum est subrubicundum, aut mistum rubore atque pallore, exasperatumque per pustulas continuas, quarum nulla altera maior est: in his semper sæpe pus, & sæpe rubor cum calore est. Fit maxime in pectore, aut lateribus, aut eminentibus partibus: præcipueque in plantis. Alterum est in summæ cutis exulceratione, sed sine altitudine, latum, subliuidum. Serui. in illud Vir. 3. Geo. Contractos artus sacer ignis edebat Sacer, inquit, ignis est, quem Græci ἱερὰν νόσον, appellant. Quod tamen manifestè falsum est, nam ἱερὰν νόσον, ut inter medicos omnes conuenit, idem est morbus cum epilepsia, siue morbo comitiali, quem & Latini morbum sacrum appellant. Rectius itaque sentit Manardus, ignem sacrum a Latinis appellari, quod Erysipelas dicunt Græci. Plin. lib. 26. cap. 11. Ignis sacer asserit esse multa genera, inter quæ periculosissimum est, quod Græce Zoster uocatur hominem medium ambiens, & si cinxerit, enecans.

IGNIPES, ignipedis, [*Che ha piedi di fuoco. Gal. Qui porte le feu aux pies. Hisp. Cosa que tiene los pies de huego.*] πυρόπους, igneos pedes habens, quod epitheton Solis equis tribuit Oui. 2. Meta. Ignipedum uires expertus equorum. Mart. lib. 1. Ignipedes possent sine Colchide uincere tauros. Sic enim legunt nonnulli. Quo tamen in loco legendum est, Aeripedes tauros, loquitur enim poeta de tauris illis Aetæ Colchorum regis, quos poetæ fabulantur habuisse pedes æneos. Quod & ipsum indicat Oui. in epi. Medææ ad Iasonem his uerbis: Aere pedes solidi, præteritque naribus æra.

IGNISPICIUM, [*L'arte dello indouinare dal fuoco. Gal. Deuinement par le feu. Hisp. Diuination en huego.*] πυροσκοπία, πυρομάντια, ea forma dicebatur ab antiquis, qua Haruspicium. Erat autem diuinationis genus, quod ab ignis inspectione sumebatur. Plin. li. 7. ca. 56. Aruspicium Delphus, ignispicia Amphiaræus, auspicia auium Tirefius Thebanus inuenit.

IGNITABVLVM, ignis receptaculum, πυρῆος. Festus.

IGNIUMVS, pe. c. [*Che uomita fuoco. Gal. Qui uomit feu. Hisp. Cosa que echa de si huego.*] πυροκόμος, ignem uomens. Lactan. in Car. ini. de resurrectione Domini: Altius igniuomum Solem cæli orbita ducit.

IGNOBILIS, bile, [*Ignobile, uile. Gal. Incognus, de bas estat & condition. Hisp. Cosa obscura y no conocida.*] δυσγενής, ἀσιμος, dicitur ignotus, incognitus, uilis, & abiectus: cuius contrarium est Nobis. Vir. lib. 7. Solus ubi in filius Italis ignobilis æuam Exigeret. Ci. 1. Tufcu. Philosophum non ignobilem. Vir. 1. Ignobile uulgus.

IGNOBILITAS, tatis, [*Ignobilità, humilità. Gal. Petiteffe de nom, basse condition. Hisp. Aquel escurecimiento.*] δυσγένεια, humilitas, obscuritas, conditio, atque fortuna hominum infimorum. Cic. pro Ros. Am. Quos nemo propter ignobilitatem nominat, sexcenti sunt. Idem 5. Tul. Num ignobilitas, aut humilitas, aut etiam popularis offe-

sio sapientem beatam esse prohibebit? Ignobilitas generis. Cice. pro Mur. Viris fortibus ne ignobilitas generis obijceretur, Oui. 6. Met. Res obscura quidem est ignobilitate uirorum.

IGNOMINEVS, [*Che non hanno laude, seu ζα nome.*] ἀγνωμοί, δυσκλήεις, qui laude & gloria carent, in gloria, illaudati. a quo

IGNOMINIA, æ, [*Infamia, uituperio, uergogna, biasimo. Gal. Honte, diffame, deshonneur. Hisp. Infamia o mal nombre, uerguenza.*] ἀτιμία, δυσσημία, nominis nota, interprete Nonio. infamia, dedecus, contumelia, macula, probum. Componitur ex in, & nomē, n, littera commutata in g, dicitur ignominia, quasi boni nominis priuatio. Cic. lib. 4. de rep. cum omnis ea iudicatio uerfatur tātuin modo in nomine, animaduersio illa Ignominia dicta est Idē Thermo: si adolefcens nobilis ignominia affectus esset.

IGNOMINIOSVS, as, [*Far uergogna, far uituperio. G. d. Diffamer, deshonnorer, faire honte. Hisp. hazer uerguenza o uituperio.*] ἀτιμικός, ignominia afficio, uerbum est parum usitatum: legitur tamen participium Ignominatus, pro ignominia affectus. Gell. libr. 9. capit. ult. Quibus modis ignominatus tractatusque sit a C. Cæsare La berius poeta.

IGNOMINIOSE, aduerb. [*Vergognosamente, con infamia. Gal. Auec infamie, honteusement. Hisp. Con uerguenza y infamia.*] ἀτιμώς, cum ignominia, & dedecore.

IGNOMINIOSVS, a, um, [*Vituperato, uergognato. Gal. Plein d'infamie & deshonneur, infame. Hisp. Infame, y de mal nombre.*] ἀτιμώς, notatus infamia. Quinct. lib. 7. cap. 2. Exul eras, & ignominiosus. Accipitur & pro eo, quod affert ignominiam. Liu. 3. ab urb. Hos ignominiosa fuga domum se recipientes Romanus consul consequutus.

IGNORABILIS, le, [*Incognito.*] ἀγνωστος, quod non cognoscitur, uel quod facile ignorari potest. Plau. in Plen. Quis hic est, qui oculis obuiā ignorabilis obijcitur? Gel. li. 9. ca. 12. Alterum illud ignobilis obscurusque est. Ci. 2. de Inuen. Quod leuius, facilius, ignorable, non fortuitum.

IGNORANTIA, æ, & Ignoratio, onis, [*Ignoranza.*] uide Ignoro, as.

IGNORO, as, pen. prod. [*Non sapere. Ignorer, ne cognoître & ne sauoir pas. Hisp. No saber o no conocer.*] ἀγνοώ, nescio. Ci. pro Mil. At uero tu solus ignoras, tu hospes in hac urbe uersaris, tuæ peregrinatur aures. Ignoro, passiuè. Oui. 1. Trist. Eleg. 4. Ignoraretur forsitan illa fides. Ab Ignoro, fit Ignoratio, & ignorantia ἀγνοια, sed ignoratio ad actum, & rem pertinet, quæ penitus nescitur, nec sciri potest, nisi prodatur. Cic. lib. 3. Offic. Quotus quisque reperitur, qui, impunitate, & ignoratione omnium proposita, abstinere possit iniuria? Idem de Amic. Qui aliquandiu propter ignorantiam stirpis & generis, in famulatu fuerint. Idem pro Aul. Clu. Quod erat odium, Dii immortales, quæ superbia, quanta ignorantio sui. Ignorantia uero, ingenij uitium est, cum quis ignorat, quid facere debeat, aut dicere. Quinct. li. 7. ca. 2. Ignorantia præter di non potest. Cic. pro Flac. Vbi adolefcentes nihil possent discere, nisi ignorantiam litterarum. Quod autem interfit inter Imprudentiam & Ignorantiam, docet Donatus his uerbis, Imprudens, per se Ignarus, per alios.

IGNOSCO, icis, uis, tum. [*Perdonare, saper bene. Gal. Pardonner. Hisp. Perdonar.*] ἔγνωσκω, ualde nosco, & disco. Auger enim hic In præpositio, uerbi significationem. Var. A destè, & a me, quæ feram, ignoscite. Verum hoc rarum est, & peremodum obsoletum. nam frequentius Ignoscere, est ueniam dare, excusatum habere, & ut Ci. ad Ar. scelereis poenam prætermittere. Vbi In præpositio priuatiua est, quasi non agnosco errorem. Plau. in Aul. Te oratum aduenio, ut animo æquo ignoscas mihi. Ter. in Ad. Ignotum est, tacitum est. Lact. li. 5. posuit pro ignoro, & non intelligo, ἀγνοώ, Tum (inquit) quid legerit, ignouerunt, Gel. lib. 1. Contra patriā (inquit Ci.) arma pro amico uentura non sunt, hoc profecto nemo ignouit, id est, nesciuit. Ab ignosco fit participium Ignoturus. Ci. in Catone: Ignoturum alteri, quod patrem, alteri, quod tutorem secutus esset. Cato. lib. 5. Orig. Quod eorum nemo mihi ignoturus est. Quidam tamen contra regulam a præfenti tempore protulerunt futurum, Ignosciturum. Piffo Fru. lib. 2. Anna. Quod cunque deliquisset ignosciturum affirmabat.

IGNOSCENS, ignoscentior, nomen ex participio, [*Colui che facilmente perdona, perdonatore, Gal. Qui perdona, enclin a pardonner. Hisp. El que ligeramente perdona.*] συγγνωμονικός, qui facile condonat, & ignoscit. Teren. in Heau. Quanto tuus est animis natu grauior, ignoscentior. Ut meæ (tulticie inficitia tua sit aliquid Præsidij.

IGNOSCENTIA, æ, [*Perdono. Gal. Pardonement, pardon. Hisp. Perdono o abra de perdonar.*] συγγνώμη, condonatio peccati. Gel. lib. 7. ca. 3. Ignoscentias utiles esse rebus humanis docet.

IGNOSCIBILIS, le, [*Veniale. Gal. Pardonable, meritant pardon. Hisp. Cosa que se deue o puede perdonar.*] συγγνωστός, uenia dignus. Gel. li. 13. ca. 20.

IGNOTVS, a, um, nomen adiectiuum, non participium, ut quidam putauerunt, [*Incognite, non conosciuto. Gal. Incognu. Hisp. Cosa non conocida.*]

idea.] *ἄγνωστος*, Incognitus, id est, qui ignoratur. Virg. lib. 3. Aeneid. Ignoti noua forma uiri. Locis ignotis errant. Ouid. 2. Met. Verba obscuriora, & ignotiora. Quin. lib. 7. cap. 4. Pars ignotissima turba. Claud. 1. in Europ. Interdum actiue ponitur pro eo, qui ignorat, *ἄγνωστος*. Cicero ad Luceium : Simulacra corporis ignotis nota faciebant.

I A N T E L

I L E, ilis, neu. gen. *ἑλκυσίς*, intestinum est omnium arctissimum immediate, uentriculo adhaerens, in homine, & oue Lactes dicitur, in cæteris animantibus, Ile appellatum. Plin. lib. 11. c. 37.

I L E O S, *ἑλκός*, uel Ileus, morbus gracilioris intestini, quando scilicet, obstructis tenuibus intestinis, exitus extremis negatur, unde eos, qui hunc morbum patiuntur, Ilercus per os uidemus eijcere. Plin. lib. 30. c. 7. Grauiusimum uitium Ileos appellatur.

I L E R D A, *ἑλκιδά*, oppidum citerioris Hispaniæ, in conuentu Tarraconensi, non procul a Sycori fluuio. Ptol. lib. 2. cap. 6. Cæf. 1. de Bell. Ciu.

I L E R G E T E S, Hispaniæ populi, in tractu Tarraconensi, non procul ab Ibero amne. Plin. lib. 3. c. 3.

I L E X, icis, [*Elice*,] gen. fœ. *ἑλίξ*, arbor est glandifera, magnitudine roboris, folio aculeato, læui cortice, cuius duo sunt genera : quæ, uide caput Plin. lib. 16. c. 6. Virg. lib. 6. Aen. Talis erat species frondentis opaca Ilce. Proceræ illex, Horat. Epo. 15. Ramosa illex, Ouid. 8. Met. Arguta illex. Virg. Ecl. 7.

I L I A, æ, *Ἰλιά*, quæ & Rhea, Numitoris Albanorum regis filia, quam Amulius, pulso iam Numitore fratre, & interfecto eiusdem filio, Lauso, uirginem Vestalem fecit, ne qua superesset de prole Numitoris. Verum tamē Ilia dum aquam pro Sacris quæreret, obdormiuit, & in somnis illi uisum est, se a Marte comprimi, & sic geminos concepit : quos cum peperisset, Amulius, re cognita, paruulos expoii iussit, matremque Iliam uiuam apud Tiberim fluuium infodit : unde poetæ eam Tiberi nupsisse fingunt, qui ob id quoque uxorius amnis, Hor. lib. 1. Carm. dicitur. Quid uero pueris accidere, uide in dictione Amulius. Virg. lib. 1. Aen.

Donec regina sacerdos.

Marte grauis geminam partu dabit Ilia prolem.

I L I A, ilium, [*Istianci*. Gal. Les flancs. Hisp. Y jares à interior de la Yjada] *ἰλιαίων, κενεών*, partes sunt imi uentris inter coxis, & pubem positæ, teste Celfo lib. 4. c. 1. Perf. Sat. 4. Ilia subter Cæcum uulnus habet. Plin. lib. 11. cap. 37. Ilia appellat arterias quasdam, quæ inter uentricum, & aluum sitæ, tendunt ad pubem. Sunt qui hoc nomen etiam secundæ declinationis esse asserant, adducentes testimoniū ex lib. 4. Corn. Celsi, ubi sic legunt : Deinde super rectum intestinum progressa alij fœminæ latera sua inuectit. Quo tamen in loco pleraque exemplaria Ilibus habent, non Ilis. Et profectio cum nominatiuus singularis, Ile, passim legatur, nemini dubium esse debet, quin in numero plurali etiam sit tertie declinationis.

I L I A C V S, a, um, p. c. *Ἰλιακός*, possessiuum deductum ab Illo agri Troiani urbe. Virg. 1. Aen. Ter circum Illicos raptauerat Hecctora muros. Ilis, a, um, idem. Virg. 9. Aeneid. Quam miseram tenuit non Ilia tellus. Iliacus morbus a Pla. uocatur, qui infestat Ilia : sed hoc ut pleraque alia apud Pla. crediderim esse fictitium, ut ambiguitate uocis risum captaret.

I L I A S, adis, *Ἰλιάς*, Homeri opus clarissimum omnium, quotquot unquam extiterunt poetarum scriptis citra controuersiam prælatū. Dicitur Ilias ab eo, quod bellum continet apud Ilium inter Græcos & Troianos ob raptum Helenæ gestum. Ouid. 2. Trist. Ilias ipsa quid est, nisi turpis adultera, de qua Inter amatorem pugna, uirumque fuit : quoniam uero hoc in opere nullum mali genus non recensetur, factum est, ut Ilias malorum, *Ἰλιάς κακῶν*, pro ingenti calamitate accipiatur. Cic. ad Att. lib. 8. Tanta impendet malorum Ilias. Præterea, quia hoc opus in primis prolixum est, ut nongintiquatuor continens uolumina, factum est, ut, cum opus aliquod impendio prolixius indicare uolumus, dicamus id Iliade esse prolixius.

I L I C E T, per syncopam dictum, [*Di subito*. Gall. S'est fait soudain. Hisp. Luego.] quasi ire licet. Donatus : Sic iudices de concilio dimittentur, suprema dicta cum Præco pronuncasset, Illicet : quod significat, ire licet. Terentius in Phor. Hoc nihil est illicet, ubi Donatus : Illicet, rei finem significat. licet pro statim, confectum, Virg. 2. Aen. Illicet ignis edax summa ad fastigia tecti Voluitur. Illicet aduerbium affirmantis. Plaut. in Ep. Illicet, ut uadimonium mihi hic ultro facit.

I L I C E V S, a, um, [*Di elice*,] *ἑλίξ*, quod est materiatum ex Ilce. Stat. lib. 6. Theb. Ornique, ilicæque trabes.

I L I C E T V M, ti, *ἑλίξ*, locus ilicibus confitus. Mar. lib. 12. Surgentem locus excipit superba Vicinistrue cultus iliceti.

I L I C O N E V S, siue Iligneus, gna, gnium, [*Di elice*,] *ἑλίξ*, idem quod iliceus. Ter. in Ad. Lectulus iligneis pedibus faciendos. Colum. lib. 2. 1. cap. 2. Iligneam frondem bubus recte præbebitus. Sic Iligneæ corona, apud Plin. lib. 16. cap. 4. Iligneæ glans. Plin. lib. 16. cap. 5. Hor. 2. Ser. Sat. 2.

I L I O N E V S, *Ἰλιών*, nomen proprium uiri Troiani, Phorbantis filij, qui qualis in bello fuerit, nunquam legitur : eloquentia uero excelluisse, deleto. Illo cum Aenea fugisset, & apud eundem legati uicisse sanctum, auctor est Virg. 1. Aeneid. Postquam introgressi, & coram data copia fandi, Maximus Ilioneus placido sic pectore cœpit, ubi Seru. Non mirum, inquit, si eloquens a Virgilio introducatur, Ilioneus, cum pater eius Phorbis, Homero teste, semper Mercurio, Deo eloquentiæ, fauente pagauerit.

I L I T H Y I A, dea parturientibus propitia, quæ & Iuno Lucina appellatur. Ouid. 9. Met. Præpositam timidis parientibus Ilithyiam.

I L I V M, *Ἰλιον*, urbs fuit Phrygiæ minoris, siue Troadis, m. d. pass. a mari distant, a Dardano Iouis filio condita, ab Illo uero rege ampliata & Ilium nominata, cum antea Troia a regione illa, in qua sita fuit, diceretur. Regia fuit Priami : postea uero ob Helenam a Paride raptam decenniali bello obsessa, ac demum expugnata est. Cic. de Diu. Achiiui ita profecti sunt ab Illo, ut &c. Virg. lib. 2. Ceciditque superbum Ilium, & omnis humo fumat Neptuna Troia. dicitur etiam Ilios. Ouid. lib. 2. Met. Postquam alta cremata est Ilios. Hor. Non semel Ilios Vexata. Ilium proprie ciuitas est : nã regio Troia est : quamuis interdum pro ciuitate Troiana ponat Virg. ut lib. 3. Et campos, ubi Troia fuit.

I L L A B O R, penult. prod. allaberis, illapsus, [*Cadere scurrere, struccolare*. Gal. Couler dedans, s'aualler, descendre doucement. Hisp. Deslizarse à lugar, delezar dentro] *ἑλατίζω, ἐλάττω*, incido, inflo. Cic. de Sene. Voluptas ad sensus affluit, & illabitur. Plin. lib. 5. c. 29. loquens de Meandro fluuio : lenis illabitur mari. Virg. 2. Aen. Sensit medios Illapsus in hostes.

I L L A B O R A T V S, ta, tum, *ἀέργαστος*, quod sine labore & diligentia confectum est. Quin. de Cic. lib. 10. c. 3.

I L L A C, [*Per quel luogo*. Gall. Par la. Hisp. Allí, donde alguno esta.] aduerb. per locum. Terent. Eunuc. Plenus rimarum sum : hac atque illac perfluo.

I L L A C R Y M A B I L I S, [*Che non si moue a pietà, crudele*. Gal. Qu'on ne peut émuouoir à l'armoir ou auoir pitié. Hisp. El que tiene compassion] *ἑλάκρυς*, qui tam durus est : ut ad lacrymas, aut ad misericordiam commoueri non possit. Hoc Epitheton Hor. tribuit Plutoni, lib. 2. Carn.

I L L A C R Y M O, as, p. c. [*Piagnere, lagrimare*. Gal. Larmoier, pleurer. Hisp. Llorar con lagrimas.] *ἑλάκρυμα*, idem fere quod lacrymo. Cic. de Nat. Quid dicam de Socrate ? cuius morti Illacrymari soleo. Platonem legens. Liu. lib. 27. Illacrymante dicitur. Illacrymare morti, uel errori alicuius, est propter errorem uel mortem eius lacrymas emittere. Idem 10. Bell. Mac. Qui morti innocens, qui meo infelici errori unus illachrymanti. dicitur & de rebus insensibilibus, pro exudare, seu humorem emittere, Virg. 2. Geo.

Illacrymat moestum templis ebur, æraq. sudant.

I L L A E S V S, [*Non offeso*. Gal. Qui n'ha aucune biesure, sain & entier. Hisp. No lisiado o offendido] *ἑλάκυστος*, nomen adiectiuum compositum ex In, negatio & participio Lesus. Mart. lib. 1. Illæsum timidus unguibus hæsit onus. Cupressus illela bruma, Stat. 6. Theb.

I L L A E T A B I L I S, [*Tristo, malinconioso*. Gal. Triste, mal plaisant. Hisp. Cosa triste, no alegre] *ἑλάκυστος*, iniucundus, tristis. Virg. 3. Ae. Hinc Drepanime portus & illætabilis ora accepit.

I L L A P S V S, huius illapsus, *ἐλάττω*, Col. lib. 2. c. 2. Ne præcludatur humoris illapsu atque exitu.

I L L A Q V E O, as, [*Allacciare*. Gal. Enlacer, prendre ou laqs. Hisp. Enlazar.] *ἐλατίζω*, laqueo constringo. Cic. de harusp. resp. Illaqueatus omnium legum periculis.

I L L A T E B R O, as, p. c. [*Ascondere dentro*. Gal. Cacher & celer en lieu secret. Hisp. Esconder dentro.] *ἐνυπαποκρύπτω*, in latebris abscondo. Gellius ex 5. Annal. Q. Claudij Illatebrant sese.

I L L A U D A B I L I S, le, [*Indegno di laude*.] *ἀνεγκωμίαςτος*, qui non est dignus ut laudetur : ut, Carmen illaudabile. Stat. 5. Syl.

I L L A U D A T V S, ta, tum, [*Non laudato, non degno di laude*. Gal. Qui n'est point loué, indigne d'estre loué. Hi. No alabado, no digno de ser alabado.] *ἀνεγκωμίαςτος, ἀναξίλογος*, idem quod Illaudabilis, teste Gellio, & innominabilis, qui neque mentione, aut memoria ulla dignus est, neque unquam nominandus. Sicut quondam a communi consilio Atæ decretum fuit, uti nomen eius, qui templum Dianæ Ephesiæ incenderat, nemo ullo tempore nominaret. Est enim nomen hoc idoneum ad exprimentum sceleratissimi hominis detestationem. Virg. lib. 3. Geo. Quis aut Eurystea durum, Aut illaudati nescit Bugridis aras ? Est autem Illaudatus nomen non participium : neque enim uerbum habet a quo descendat, neque ullum importat tempus. Nam dicitur Illaudatus, non qui laudatus non sit, sed qui laudari non meruit, ut est lib. 7. Aen. Diues inaccessos ubi Solis filia lucos, pro inaccessibiles, non ad quos nullus accessit, sed ad quos nullus accedere debet. Sic fontem inexhaustum dicimus non tam eum, qui nunquam exhaustus sit, quam qui exhaustus non potest.

I L L E, Illa, Illud, illius in genitiuo, p. e. indifferente. [*Quello, olui*. Gall. Celuy

Ceiv. laxcaſtuli. Hiſp. Aquel.] ἐκεῖνος, pronomen eſt demonſtrati-
vum, tertiam designans perſonam, iam a loquente, quam ab au-
diente remota, de quo factis multa dicta ſunt in dictione Hic. In-
terdum emphaticam habet, vehementiamque addit orationi, quam
Græci exprimit per ὄ articulatum, Ter. in And. Hic, ſile eſt Vir. in
p. incipio i. Aen. Ille ego, qui quondam gracili modulatus auena
Carmen. Cic. pro Flac. Hinc illi legato.

ILLECEBRÆ, arum, p. c. [Carezza. Gal. Alliechement, toutes choſes qui at-
trayent, & alliehent. Hiſp. Los halagos.] θέληγρη, ἐπερωγαι, blandi-
tiz & pellaciæ, ab illiciendo dicitæ, quod animi ad ſe alliciant,
quemadmodum uoluptates, diuitiæ, quæ nulli non ablandiuntur.
Vtuntur autem hoc nomine tam in bonam partem, quam in
malam. Cic. lib. 6. de Rep. Suis te oportet illecebris ipſa uirtus
trahat ad uerum decus. Idem pro Cælio: Erant apud illum illece-
bre libidinum multæ. Legitur etiam in ſingulari numero Illece-
bra. Idem pro Mil. Quis ignorat maximam illecebram eſſe pec-
candi immunitatis ſpem.

ILLECEBROSE, Pl. in Bacc. Illecebroſius fieri nihil poteſt.

ILLEPIDE, [Senza piaceuolezza. Gal. Mauſadement, ſans grace. Hiſp.
Deſgraciadamente.] ἀγριπτιος, iniucunde & iuſtate. Plin. in præf.
operis: Nec Plancius illepide, cum diceretur Alinius orationes in
eum parare. Horat. i. Epit. Non quia craſſe Compoſitum illepi-
deve putetur.

ILLEPIDVS, a, um, [Spiaceno. Gal. Mauſade qui n'a aucune grace en ſoy.
Hiſp. Coſa deſgraciada.] ἀγριπτιος, ἀναπόδητος, in quo nihil leporis
eſt, nec elegantiz. Cic. 3. de Nat. De. Parentem habere auarum,
illepido, in liberos difficilem. Scortillum non illepido, nec in
uenuſtum, Catullus.

ILLEX, illegis, [Senza legge. Gal. Sans loy. Hiſp. Hombre ò muger ſin ley.]
αἰμος, qui ſine lege uiuit. Plaut. Perf. In iure illex, labes populi.
Quo in loco Illex Valla idem ſignificare arbitratur, quod Exlex.
Illex, icis, communis generis, interdum ſubſtantiuæ accipitur pro
illecebris, & incitamento: ut, Illex animi Venus. Interdum adie-
ctiuæ ſumitur, ut idem ſit quod illiciendi uim habens: ut, Oculi il-
lices apud Apul.

ILLI, cum i circumflexo, [Iui, in quel luogo. Gal. La, en ce lieu, la. Hiſp. Ali,
dónde alguno eſta.] ἐκεῖ, pro ibi, uel illic. Terentius in Adel. Ego
illi maximam partem feram. Vbi Donat: Errant, qui putant, il-
li eſſe pronomen, cum ſit aduerbium loci: ut Virgilius lib. 2. Aen-
neid. Illi mea trititia fata Degeneremque Neoptolemium narrare
memento.

ILLIBATVS, ta, tum, [Incorrotto, puro, non guato. Gal. Qui n'eſt point en
tame, ne corrompu, entier. Hiſp. Coſa no tocada ni corrupta] ἀλαωτος,
purus, intactus. Eſt autem nomen, non part. cum Illibo non lega-
tur. Liu. lib. 3. Illibatum robur hominis. Col. lib. 12. c. 1.

ILLIBERALIS, le, [Non liberale, non cortefe, auaro. Gal. Qui n'eſt point
liberal, ni lain, chiche. Hiſp. No liberal, no cortes.] ἀνάλθετος, parcus,
non munificus. Ci. Memmio lib. 13. Non in te me illiberalem, ſed
me in ſe negligentem putabit. Interdum illiberale dicitur, quod
contra ſit, ac liberum hominem decet. Illiberale facinus: libero
homine indignum. Ter. Ad. Ex illa familia Tam illiberale facinus
eſſe ortum? locus illiberalis, Cic. i. Off.

ILLIBERALITAS, tatis, [Auaritia. Gal. Vilenie, chicheté. Hiſp. Aquella
crianza no liberal] ἀνελθρηπία, parſimonia, auaritia, ſordes, cui op-
ponitur liberalitas. Cic. 2. Offic. Habenda eſt ratio rei familiaris,
ſed ita, ut illiberalitatis auaritiæq. abſit ſuſpicio.

ILLIBERALITER, [Non da gentiliuomo. Gal. Vilainement, chichement.
Hiſp. No liberalmente] ἀνελθρηπιας, ἀγεννως, non liberaliter, iniuſte,
aliter, ac hominem liberum decet. Illiberaliter apud ueteres dice-
batur factum (inquit Donatus) ſi quis exceſſiſſet omne genus ma-
leficij. Ter. in Ad. Factum a uobis duriter, Inmiſericorditerque,
atque etiam, ſi eſt pater Dicendum magis aperte, illiberaliter.
Idem in Phor. Quam his aſpernatur nunc tam illiberaliter. Cic.
Att. Nihil ab eo neque indiligenter, neque Illiberaliter.

ILLIBERIS, ἰλλίβερης, oppidum in ſinibus Galliz Narbonenſis, iux-
ta Pyrenæos montes, teſte Strab. lib. 4. Plin. in deſcriptione Gal-
liz Narbonenſis Illiberim ſua ætate exiguum oppidulum fuiſſe,
indicat, & ut ipſius uerbis utar, magnæ quondam urbis tenuæ ue-
ſtigium. Ptol. lib. 2. c. 6. Illiberim alteram collocat in Bætica Hi-
ſpaniz regione, quam nonnulli eandem eſſe exiſtunt cum ea,
quam hodie Granatam appellant.

ILLICIO, cis, [Adeſoare. Gal. Aſtirer, alicher. Hiſp. Atraher con halagos.]
ἐπαγωγὴ, θέλω, attraho, & quaſi inſeco, ex In, & antiquo uerbo La-
cio. Teren. in And. Homines adoleſcentulos, imperitos rerum, in
fraudem illicis?

ILLICITVS, a, um, [Illicito. Gall. Illicite, non loiffible a faire ou dire. Hiſp. Co-
ſa illicita ò que no conuene.] ἀθέμιτος, quod non licet. Cic. pro Clu.
Multitudinum illicitum eſt contradicere.

ILLECTVS, attra ctus, inuitatus. Cic. lib. 4. Tuſ. Libido, ad id, quod ui-
detur bonum illecta & inflammata uidetur.

ILLECTVS, cus, ui, [Carezza. Gal. Alliechement, atraissement. Hi. Halagos]

ἐπαγωγή, blanditiz, & illectamentum. Pl. utus Bacch. Magis il-
lectum tuum, quam lectum metuo. Eſt item illectus, compoſi-
tum a participio Lectus, ἀπιλεκτος, idem ſignificans, quod nou-
lectum. Ouid. lib. 1. de Arte am. Si non accipiat ſcriptum, illectum
que remittat.

ILLICIVM, cij, ab Illiciendo, pro incitamento, [Incitamento, ſtimolo,]
θέληγρη, ἐπερωγαι. Varro lib. 3. Si tranſitura ſunt apes ea, a pri-
ſtro perſuicandum, quod illicium hoc illis. Cic. ad Att.

ILLICO, [Quini, ſubito, incontinent. Gal. Soudain ſur le champ. Hiſp. Lue-
go.] αὐτοῦτι, aduerbium loci, idem ſignificans, quod ibidem, quaſi
in eodem loco. Ennius: Et quia, quo irent, ueſciebant, illico man-
ſerunt. Ter. in Adel. Oriſe nunc iam illico, conſiſte. Donatus: Il-
lico, modo locum, modo tempus ſignificat. Plerumq. ponitur pro
ſtatim, ſiue continuo. Cic. pro Mur. Simulatque increpuit ſuſpicio
tumultus, illico artes noſtræ conticeſcunt.

ILLIGO, as, are, [Legare, auiluppere. Gall. Alacher, lier avec. Hiſp. Atar.]
ἐδεσμιμα, innecto, intexo: ut cum emblemata poculis, uel au-
rum argento illigare dicimus. Per translationem ſumitur pro
implicare, ſiue inuoluere, Cicero de Orat. Orator Illigat ſententiam
uerbis. Liu. lib. 2. Bel. Maced. Poſtea quam nos illigari nolle
Romano bello uidit. Idem: Familiari amicitia plerique illigati
Phippo erant.

ILLIDO, dis, pen. p. [Romper, frangere. Gal. Heurter contre, froiſſer. Hiſp.
Quebrar una coſa en otra.] ὀροσδάλλω, duro alicui corpori affligo,
atque ita confringo. Valer. Max. lib. 1. vi ſubitæ tempeſtatis tota
cum claſſe uicinis Dæx litoribus illiſus eſt. Hoc eſt impetig, ad ui-
cina litora, & naues fregit. Ci. de haruf. reſp. Iam iſta ſerpens, com-
preſſa atque illiſa, morietur. Virg. 5. Aen. Effractoque illiſit in oſſa
cerebro. Dentes illidere labellis. Lucret. li. 4. Illidere dentem alicui
rei, pro imprimere. Hor. 2. Serm. Sat. 1. Et fragili quærens illidere
dentem, Offendit ſolido. Illidere manus. Ci. 3. Tuſ. Aequora illiſa
ſcopulis. Virg. 3. Geo.

ILLIMIS, me, [Puro, ſenza ſango. Gal. Sans bourbier. Hiſp. Coſa clara ſin
limo ò cieno.] ἀπιλος, καθαρός, purus, quaſi ſine limo. Ouid. 3. Met.
Fons erat illimis, nitidis argenteus undis.

ILLINC, [Dili, di quel luogo. Gal. De la, de coſte la. Hiſp. Ali, donde algu-
no eſta.] ἐκεῖθεν, aduerbium loci, idem ſignificans, quod ibidem, quaſi
in eodem loco. Ter. Ad. Illinc ut tranſfertur
virgo. Cic. 2. Phil. Oninem ſe amorem abiectiſſe illinc, atq. in hanc
tranſſuſiſſe. Hinc illinc, prouerbiale. Terent. Ad. Dum cognatus
hinc Illinc ueniret.

ILLINIO, is, ire, [Vngere. Gal. Oindre, enduire par deſſus quelque choſe hu-
mide. Hiſp. Vnjar.] ἐπιχρίω, inungo. Colum. lib. 6. c. 14. cum ceruix
aqua frigida defricanda, & ſpuma argentea illinienda eſt. Plin. li. 7.
c. 11. Coruicis nidum illinere.

ILLINIŌNIS, penultima corr. illeui, illitum, tertiz coniugationis,
ἐπιχρίω, inungo, liquidi quippiam rei alicui induco. Cic. de Orat.
color uenulſtatis fuce illitus. Horat. i. Ser. Sat. 4. Et quodcumque
ſemel chartis illeuerit. Inde ſit illitus, ta, tum, pen. cor. Vir Illita
tela dolis.

ILLIQVEFACIO, cis, [Liquefare in qualche coſa. Gall. Fonde dans quel-
que choſe. Hiſp. Derretir en algo] ἐννηωω, in re aliqua liquefacio. Cic.
4. Tuſc. Quæ ſunt ad perfundendum animum tamquam illiquefa-
ctæ uoluptates.

ILLITERATVS, ta, tum, [Non litterato. Gal. Non lettré, ſans lettres. Hiſp.
No letrado.] ἀπαιδωτος, litterarum expers. Cicero 2. de Orat.
Quem cognouimus uirum bonum & non illiteratum, ſed ni-
hil ad Perſum. Plinius in Epiſto. 147. Et libertus mihi non Illi-
teratus.

ILLITVS, us, ui, [Linimento,] illinendi actus. Plin. lib. 24. c. 6.

ILLO, ἐκέει, aduerbium ad locum, Ter. And. Cum illo aduenio.

ILLOCABILIS, & hoc le, [Che non ſi puo allogare. Gal. Qu'on ne peut po-
uer. Hiſp. Lo que no ſe puede poner.] δυπέδοτος, quod locum non
poteſt: ut, Virgo illocabilis, quæ ob deformitatem, aut inopiam
uirum inuenire non poteſt. Plaut. in Aulul. Virginem habeo gran-
deni, dote caſſam, atque illocabilem.

ILLOTVS, a, um, penul. correſp. [Che non e lanaro, ſporco, immondo, brut-
to. Gal. Qui n'eſt point lauè, ord ſale. Hi. No lauado, ſu zio.] ἀλωτος, quod
lotum non eſt, hoc eſt, quod ſordidum eſt, & immundum. Vnde
dicimus, Illotis manibus, uel pedibus rem aliquam aggredi, hoc
eſt, irreuerenter, confidenter, & imperite rem aliquam attemptare:
uelut ſi grammatista aliquis triuialibus illis diſciplinis uix ad
ſummam cutem tinctus, enarrationem Virgilij poematis audeat
aggredi. Traſtum eſt adagiū a ſacrorum ceremonijs: in qui-
bus omnia pura conuenit eſſe, & probe lota. Illoti echini, Horat.
2. Serm. Sat. 2.

ILLUCEO, es, ſecunda ſyllaba produc. [Lucere. Gal. Luire deſſus, reluire.
Hiſp. Luçir.] ἐμφαινωμαι, in re aliqua luceo. Plaut. Capt. Tuo quæ
capiti illicet.

ILLVC, [A quel luogo. Gall. La, en ce lieu la. Hiſp. Ali, donde alguno eſta.]
ἐκεῖθεν, aduerbium ſignificatiuum motus ad locum: ut, Hac atque
illuc intueri, apud Cic. de Or.

ILLUCESCO, eis, [*Fayllacido*.] lucidus fio, quo in tertijs personis utimur. ut Illucelit dies sic. Liu. lib. 32. Bel. Pun. Vbi illuxit, recepere clausit. Cic. de Nat. Cum Sol illuxisset.

ILLUD, dis, pen. cor. [*Beffare, dar la berta. Gal. Se jouer de quelque chose se truffer, se moquer. Hisp. Escarnecer*.] εμπαζω, derideo, ludibrio habeo. Dicimus autem, Illudo tibi, & Illudo te, & illudo in te, id est insulto. Cicero de Oratore. Illudere in aliquem. Virg. 2. Aeneid. Certantque illudere capto. Terentius in And. Adeon' uideatur uobis esse idonei, in quibus sic illud teis? Idem in Phor. Satin' superbe illuditis me? Vbi Donatus: Et dantium, & accusantium casum regit Illud. Virg. 9. Aen. Verbis uirtutem illude superbis. Significat interdum per lusum noceo. Virg. 3. Georg. Ne uaria illudant peltes. Illusus, participium. Tac. lib. 14. Saepè asperis faciejs illulus. Velles illusæ auro: id est, in quibus artifex ludens, auro aliquas depinxerat, inquit Serui. in illud Virg. 2. Geor. Illusæque auro uestes.

ILLUMINATE, [*Apertamente. Gal. Clairement, avec grand lumieres. Hisp. Claramente.*] εὐφανώς, clare, aperte. Cic. 3. de Or. Qui explicat, abundanter, illuminat, & rebus, & uerbis dicitur.

ILLUMINO, as, are, [*Illuminare, alluminare. Gall. Esclaver, donner clarté & lumiere. Hisp. Alumbrar dando lumbres.*] λαμπρυνω, clarum & lucidum reddo. Cic. 2. de Nat. De. Vt Sol mundum omnem sua luce compleat, ab eoque luna illuminata, grauiditates & partus affert. Cic. 3. de Or. Quæ sententijs orationem, uerborumque conformationibus illuminat.

ILLUMINVS, ni, num, [*Senza lume. Gal. Obscur, sans lumiera. Hisp. Cosa escura, sin lumbr alguna.*] ἀνοχως, sine lumine. Appul. lib. 6. Et illuminatum Proserpinæ nuptiatum. Et lib. 3. Seruato noctis illuminatione tempore i. obscuro.

ILLVNS NOX, [*Notte senza lume della Luna. Gall. Noire nuit, en la quelle la Lune ne luit point. Hisp. Noche, sin Luna.*] σκοτομύμη νύξ, dicta est a Plin. ep. 206. pro obscura: quasi sine Luna. Appul. lib. 9. Meta. per primam & secundam declinationem inflexit. Illunæ, inquiens, caliginis: a nominatio Illunus, a, um.

***ILLVRO**, opidum ciuium Rom. in Tarraconensi Hispaniæ parte, quæ Pyrenæis montibus est proxima.

***ILLVACO**, opidum Hispaniæ Beticæ.

ILLVSIO, onis, [*Beffeggiamento. Gal. Derision, moquerie. Hisp. Escarnescamiento.*] εὐπαζω, irrifio. Cic. 3. de Or. Illusio a præceptis Cæsaribus non abhorrens, &c.

ILLVSTRAMENTVM, ti, [*Chiarezza.*] Quinct. lib. 11. c. ult. Hæc sunt uel illustramenta pronuntiationis.

ILLVSTRATIO, onis, [*Chiarezza. Gal. Esclaircissement, ornement, reparament. Hisp. Esclarecimiento, ornamento.*] Quinct. lib. 6. c. 2. εὐπαζω, a Cic. illustratio dicitur.

ILLVSTRIS, stre, [*Illustre, chiaro, nobile. Gal. Fort clair. Hisp. Esclarecido.*] ἀσπρος, clarus, lucidus. Colum. 1. Balnearia sunt illustria. Plin. lib. 9. cap. 16. Noctibus illustribus, æque quam die cernunt. Plaut. Rud. Illustris fecit, fenestraq; indidit. Per translationem accipitur pro nobili, celebri. Cic. de Amic. Genus hoc fermouum positum in hominum ueterum auctoritate, & eorum illustrium, plus uidetur habere grauitatis. Idem in Verr. Tam illustre ac nobile domicilium. Illustre, notumque omnibus factum, apud eundem. 7. Ver. Facta illustria, & gloria. Idem 1. de Finib. Fama illustris. Virg. 7. Aen. Illustris & lata uia. Cic. 5. Ver.

ILLVSTRO, as, [*Illustrare. Gal. Illustrer, donner clarté & lumiere ou lueur. Hisp. Esclarecer.*] λαμπρυνω, rem aliquam lucidam, & splendidam facio, uel lucem & splendorem affero. Col. lib. 1. Ergastulum, plurimum, & iis angustis, illustratum fenestris. Per translationem accipitur pro nobilitate, & celebrem reddere, Cicero Lentulo libro primo Epist. Illustrabit tuam amplitudinem hominum iniuria, Nonnumquam pro declarare, aperire, Cicero in Cat. Omnia illustrata, & patefacta uidistis. Idem de Orat. Patefacere & illustrare obscura. Illustrare Philosophiam Latinis litteris, idem lib. 1. Acad. 1. & 1. Tusc.

ILLVSVS, us, uis, [*Beffeggiamento.*] illusio, ipse actus illudendi. Plin. lib. 37. cap. 8.

ILLVIBILIS, le, [*Che non si puo lauare.*] δυσέκλυτος, quod elui non potest. Plau. in Men. Odore illuibili.

ILLVIBES, uicis, [*Sporchezza, brinitura. Gall. Ordure, saleté. Hisp. Suçiedad.*] ἀλυσία, squalor, immunditia, sordes. Teren. in Hea. Immunda illuic.

ILLYRICVS, a, um, Virg. 1. Aen. Illyricos penetrare sinus.

ILLYRI, idis, [*Schiawonia.*] Ἰλλυρις, siue Illyrium, rus, uel Illyricum, ei, regio Europæ satis ampla, secundum dextrum maris Adriatici latus extensa, a ceteris partibus, Itria, Mylia superioris, & Macedoniæ parte, quæ Adriatico mari incumbit, terminata. Dicta ab Illyrio Polyphemi, (ut Appianus scribit) siue (ut Eustathio placet) Cadmi filio. Hodie Sclauoniam uocant. Cic. Att. Pompeius proficiscitur per Illyricum.

***ILVA**, Iulula Tusciæ adiacens. Virg. 10.

ILVS, li, Ἴλος, filius fuit Trois regis Trojanorum, & pater Laomedontis, quem matura ætate moriens, regni herede reliquit. Ab huius nomine celeberrimum illud Myria minoris, siue Troadis caput, Ilii nomen accepit, siue quod ab Ilo primum fuerit conditum, cū Dardanus anrea Dardaniam condidisset: ut placet Hom. lib. 23. Iliad. siue quod a Dardano primum conditū imitauerit Ilii quod non obscure inuuit. Virg. 1. 8. Dardanus Iliacæ primus pater urbis: & auctor Str. lib. 13. primum omnium Ilium ausum fuisse in campis habitare, proindeque in medius campis fuisse sepulcrum: cuius sepulcri meminit & Hom. 11. Iliad.

I A N T E M

IMAGINARI, ἰμειρόροιοι, dicti sunt qui ferebant signa militaria, in quibus Imperatorum imagines erant.

IMAGINARIVS, a, um, [*φανταστικός, παραρητικός*, quod uerum non est, sed quod animo ita concipimus, ac si uerum esset. cuiusmodi apprehensionem dicimus Imaginationem. Suet. in Clau. S. pendia instituit, & imaginariæ militiæ genus, quod uocatur super numerum, quo absentes, & titulo tenus fungerentur. Imaginarius fascibus cedere. Liu. 3. ab vrbe: Emptio imaginaria, Vlpian. l. is qui suis. ff. de manumiss.

IMAGINATVS, a, um, [*Ritratto. Gal. imagine, fait à la semblance ou image de quelqu'un. Hisp. Imaginado ó fingido, hecho à la imagen de alguno.*] ἀπεικασμένος, ad alicuius imaginem factum, Lact. lib. 5. Terram digitis suis imaginatam metuunt.

IMAGINATIO, [*Concetto, imaginazione. Gall. imagination. Hisp. Obra de imaginar, imaginamiento.*] φαντασία, pro huiusmodi conceptu: ut, Imaginationes libidinum, apud Plin. lib. 20. c. 7.

IMAGINO, nas, [*Rapresentare. Gall. Rapresenter ou rendre la semblance d'aucun, faire images. Hisp. Hazer imagines*] εἰκονίζω, imagines repræfento. Gellius libro 15. Speculum in loco certo positum nihil imaginat.

IMAGINOR, aris, [*Imaginarsi. Gal. imaginer, comprendre eu sapessee. Hisp. Imaginar ó fingir visiones.*] φανταζομαι, significat rei alicuius, quæ facta sit, uel fieri possit, uel etiam quæ fieri non possit, similitudinem mente concipio, Plin. lib. 20. c. 13. Ideo pro profluuio genitalli datur, & Venerem crebro pro somnia imagiantibus. Plin. in ep. Imaginatus uenisse Neronem.

IMAGINOSVS, la, sum, εἰκόνος, εἰκονόδης, in quo sunt plures imagines, unde speculum imaginofum, a Catullo dicitur.

IMAGONIS, [*Imaginare, figura, simulacro, semblanza. Gal. Image, representacion, semblance. Hisp. Imagen, ó semejanza.*] εἰκόνος, simuliacrum, species, exemplar, & alicuius rei representatio. Cic. de Aïn. Nemo unquam animo aut ipse maiora suspiciet, qui sibi non illius memoria autque imaginem præponendam putat. Virg. 2. Aen. Vmbra Creusæ Visa mihi ante oculos & nota maior imago. Cic. in Orat. Demosthenis imaginem ex ære uidi. Olim nobiliores maiorum suorum imagines ad uiuum expressas, in atrijs suspendere solebant, illarum multitudine nobilitatem mentientes, quo factum est, ut imagines pro nobilitate accipiantur. Cice. de Leg. Agr. Si quid deliquero, nullæ sunt imagines, quæ me a uobis deprecantur. Plinius in epist. lib. 9. Quibus uideor pronum ad honores iter, & non subitas imagines relicturus. Subitas imagines appellat nobilitatem parum antiquam, sed repente fortunæ beneficio quæ sita, imago pro uagina, quod ueluti sit imago eius rei, quam claudit, Virg. lib. 8. Curuam seruans sub imagine falcem. Rhetores imaginem, εἰκόνος, uocant, quandam orationis figuram, cum res gesta non simpliciter indicatur, sed ut gesta sit, ostenditur, ut est illud: ipse inflammatus scelere in forum uenit, ardebant oculi: toto ex ore crudelitas emicabat.

IMAGVNCVLA, εἰκονίον, demin. parua imago.

IMAVM, p. p. μαῖος, Caucafi montis pars, India a Scythia dirimens. Scythiamque ipsam in duas ficans partes, quarum altera Scythia intra Imaum, altera Scythia extra Imaum appellatur. Vide Plin. lib. 6. c. 17. & Ptol. Asiæ. Tabul. 9.

IMBECILLIS, & hoc becille & Imbecillus, a, um, [*Debole, languido. Gall. Imbecille, foible, debile, lasche. Hisp. Debil y flaco.*] ἀδυνός, debilis, languidus, infirmus: quasi bacillo deditutus: quæ significatio tracta uidetur a tenerioribus plantis, quæ citra bacilli adminiculum uix possunt subsistere. Plin. in Paneg. Quis est tam imbecilli ingenio? Cicero de Amie. Vt si parentibus nati sint humilibus, si propinquos habeant imbecilliores. Hor. 2. Sermon. Imbecillis, iners. Cic. de Am. Imbecilla humana natura est ad contempnendam potentiam.

IMBECILLITAS, atis, [*Debolezza. Gal. Imbecillité, foiblesse, debilité, lascheté. Hisp. Flaquesa ó impotencia.*] ἀδυναμία, ἀδυναμία, debilitas, infirmitas, & tam ad animum, quam ad corpus refertur. Cic. de Am. Illud considerandum uideri solet, num propter imbecillitatem atque inopiam desideranda sit amicitia. Imbecillitas materiæ murem. Cæf. 2. Bel. Ciu. Imbecillitas consilij. Cic. 1. Off. Imbecillitas ætatis. Cic. ad Brutum.

IMBECILLITER, [*Debolmente. Gall. Debilement, foiblement, laschement.* Hisp.]

- Hif Flacamente.*] ἀδυνάτους, debiliter, & remisse, ac languide. Cic. 5. Acad. Iis, quæ uidentur, imbecillius assentiuntur. Idem 5. Tusc. Qui imbecillius horrent dolorem.
- IMBELLIA**, λιὰ, ἀδυναμία, inertia, & belli impericia. Macr. lib. 3. Sat. Tunc Pœnus eludens ignaiam, imbelliamque, militum.
- IMBELLIS**, & hoc imbelles, [Inetto alla guerra, timido. Gal. Couard, la-sche en bataille, debile. Hifp. Flaco para poder pelear, indispuesto para batallar.] ἄπλημος, timidus, ignauus, quasi bello parum aptus. Cic. Offic. Numquam periculi fuga committendum est, ut timidi, imbellesque uideamur. Ouid. in epist. Tres sumus imbelles. Imbel-lis, inermisque feminarum turba. Liui. 8. Bell. Punic. & 8. Bel. Ma-ce. Imbelle telum, Virg. 2. Aen. Sine ictu. Imbelles damæ, pro timi-da, Mart. lib. 13.
- IMBER**, bris, [Pioggia, pioggia. Gal. Pluye. Hifp. El agua lluvia.] ὁ ἄμβρος, gen. masc. in ablatiuo Imbre uel imbri. Virg. 4. Aen. Ventis pulsatur & imbri. Lucretius : Ex igni, terraque animæ nascuntur & imbre. Est autem imber (ut Apul. lib. de Mundo inquit) agmen aquarum largius ex conctetis effusum nubibus. Nimbus uero repentina, & uehementior pluuia: quæ quanto est improuisior, tanto est præcipitator, & breuiore adtrahitur casu. Virg. 1. Georg. Maximus agriculis pelagoque parabitur imber. Per translationem pro quo uis humore aqueo accipitur. Virg. lib. 1. Aeneid. pro aqua marina accepit, cum ait: Accipiunt inimicum imbrem. Imber pro lacry-marum effusione. Ouid. 3. Amor. Eleg. 5. Spargebat tepido flebilis imbre sinus. Laetis, lapidum, sanguinis, & terræ imber. Cicero lib. 1. de Diuinat. Ferreus imber. Virg. 12. Aeneid. Tempestas telorum, & ferreus ingruit imber. Videtur a Græco ὄμβρος, deriuari, quod imbre sonat. sine adspiratione autem scribi debere ex compositis apparet, quæ sunt September, October, Nouember, & December.
- IMBERBIS**, & hoc be, [Senza barba, barbato. Gal. Qui n'a point de barbe. Hi. Lo que no tiene barba.] ἀγένης, ἀπώγων, quod non est barbatum. Hor. ep. 1. 2. ep. 1. Vel quia turpe putant parere minoribus, & quod Imberbes didicere, fenes perdenda fateri. Cic. 1. de Nat. De. Apol linem semper imberbem.
- IMBIBO**, is, pen. c. [Beuere, apprehendere. Gal. Boire, emboire. Hifp. Embouer en si.] ἐπιπνῶ, idem fere quod bibo, uel humorem attraho, & in me recipio. Plin. lib. 10. cap. 14. Imbibitur ad serpentium ictus decoctum. Idem lib. 24. cap. 15. per infundibulum imbibitur in uete-re tussi. Imbibere item per metaphoram apprehendere significat. Cic. 2. Ver. An iste unquam de se bonam spem habuisset, nisi de uo-bis malam opinionem animo imbibisset? Liui. 2. ab urbe: Tantum certamen, animis imbiberat.
- IMBRIX**, cis, penult. corr. [Embrice, cappa. Gall. Tuiller, creuse & de mēronde. Hifp. La teja de canal de tejado.] σάλυξ, canalis est, uel tegula curua, & obtorta, per quam imber defluit. Plau. in Mil. Meas con-fregitis imbrices, & tegulas. Sifenn. lib. 3. hist. Dissipatis imbricum fragminibus. Ex quibus locis constat, Imbrices genus esse tegula-rum incuruum ex opere figulino, quo etiam hodie in plerisque lo-cis utimur ad arcendum imbrem. unde imbricata tecta appella-mus, quæ ex imbricibus sunt confecta. Vide infra.
- IMBRICATVS**, a, um, [Che ha figura d'embrice. Gall. A de mi rond come tuaille des gouttes. Hi. Cosa canalada con canales.] σάλυξ ὀδύς, imbricis modo incuruatus, imbricum figuram referens, Plin. lib. 1. c. 1. Imbricatis flexibilibus uertebris. Vitruuius lib. 2. Inserta cæmenta, alia super alia sedentia, inter se imbricata firmiorem præstât stru-cturam. Quo in loco uocat Imbricata cæmenta, imbricum in mo-rem inter se composita.
- IMBRICATIM**, imbricis modo. Plin. lib. 9. c. 34.
- IMBRICVS**, ca, cum, [Pionoso. Gal. Pluuioux. Hifp. Lluiuoso] ὁ ἄμβροσός, imbres ferens. Plau. in Merc. Hic Faunius Iereus est; hic Autter Imbricus.
- IMBRIFER**, ra, rum, [Che apporta pioggia. Gal. Qui apporte ou amène la pluye.] ὁ ἄμβροσός, pluuias afferens: ut Autter imbrifer. Cælum imbriferum. Col. lib. 5. c. 5. Vbi uliginosa regio est, aut cæli sunt imbriferi. Virg. 1. Geo. Vel cum ruet imbriferum uer.
- IMBUBITARE**, est puerili stercore inquinare. Imbubinare autem est mensruo mulierum sanguine polluere. Lucilius apud Nonium: Hæc te imbubinat, at hic contra te imbulbitat. Deductum a Græ-co ἐμβύτιον, quo sterco significatur.
- IMBUO**, is, bui, butum, [Tingere, empire, immergere. Gal. Abreuer de quel-que liqueur. Hifp. Embouer d'empapar d'henchir.] ἐμβύτιον, liquore, uel odore aliquo inficio, & ut ita dicam, imbiber e facio. haberque fe-re præter accusatiuum, etiam ablatiuum eius rei, qua quid imbuitur. Col. lib. 10. Quibus liquoribus mundam lanam imbuiere oportebit. Hor. lib. 1. epist. Quo semel est imbuta recens, seruabit odo-rem Testa diu. Cic. Phil. 14. Imbuti sanguine gladij. Per transla-tionem sumitur pro inflictuere, erudire: unde Imbutum literis. Im-butum bonis moribus, dicimus. Imbutum uitijs, inquinatum. Salu-stius: Auaricia quasi malis uenenis imbuta, corpus, animumque uirilem effeminat. Cic. lib. 1. Offic. Parentum præceptis imbuti.
- Gellius: Farinam fermento imbutam, id est, conpitam. Aliquando prætermittitur ablatiuus. Cato de re rust. Dolia olearia noua tre imbutio. Vir. 1. Ecl. Illius aram sæpe tener nostris ab oculibus im-buet agnus. i. inficit suo sanguine.
- IMITABILIS**, le, [Che si puo imitare. Gall. Qu'aisement on imite à la contrefaire. Hifp. Cosa que se puede remedar.] quod quis potest imita-ri. Ci. in Or. Orationis subtilitas imitabilis uidetur esse exitiman-tis: sed nihil est experienti minus.
- IMITAMEN**, inis, neut. gene. [Imitatione. Gall. Imitation. Hifp. Aquella obra de remedar, remedamento.] μιμησις, imitatio. Ouid. 4. Fast. Pri-scique imitamina facti.
- IMITAMENTVM**, tis, [Imitatione.] μιμησις, idem quod imitatio. Gellius lib. 4. c. 5. Oppluit omnia, non simulacris, nec imitamentis, sed luctu atque lamentis. Tacit. libro 13. Peractis tristitia imita-mentis.
- IMITATIO**, onis, [Imitatione.] μιμησις. Cic. 14. Phil. Virtutem imita-tione dignam.
- IMITATOR**, toris, [Imitatore. Gall. Imitateur, contrefaisseur. Hifp. Remedador.] μιμησις. Cicero de Leg. Per multi imitatores prin-cipum existunt. Martialis libro 1.
Si quis erit recti cultos, imitatur honesti.
- IMITATRIX**, cis, [Imitatrice. Gall. Celle qui inuite, ensuit & contrefait. Hi. Remedadora.] Cic. 1. de Leg. Imitatrix boni uoluptas.
- IMITOR**, aris, [Imitare. Gal. Imiter, contrefaire, ressembler. Hifp. Remedar, asemejar, conformarse, contrahacer.] μιμησις, aliorum exempla sequor: sed ad mores tantum, dicta, factaque pertinet: sequor & ad corpus, & ad res spectat. Plin. in Epist. Illos habui in manibus, ut non æmularer, sed imitarer, & sequerer. Cicero de Clar. Ora-tor. Quem Cotta cum uerbis, tum sono ipso subrustico imita-batur. Imitari chirographum alterius, est, adulterare. Cicero de Natura Deorum: Chirographum sex priorum imitatus est. Imitari, pro simulare, Tac. lib. 1. Quamquam mæstitiam imita-rentur. Imitatus, part. passiuæ sumptum. Cic. de Vniu. Imitata & efficta simulacra.
- IMMADEO**, es, ere, [Effer humido. Gall. Estre mouillé. Hifp. Mojarfe.] ὑπαίσις, madidum esse. Plin. lib. 17. c. 5. Cum a siccitate continua immaduerit imbre, Ouid. 3. Trist. Credibile est lacrymis imma-duisse genas. Terra immaduit, Idem 6. Met.
- IMMANE**, Immaniter. Sall. Immane quantum animi exarsere.
- IMMANIS**, & hoc immane, pen. prod. [Cruelle, fiero. Gal. Desmesure, cruel. Hifp. Cruel, grande inhumano.] ἀγριος, ἀπλώνς, significat crude-le, ac minime bonum, nocens, ac ferum. Virg. 4. Georg. Imma-nem ante pedes hydram. Idem 1. Aeneid. Pygmalion scelere ante alios immanior omnes. Cicero ad Q. Frat. lib. 1. Quod si te fors Afris, aut Hispanis, aut Gallis præfecisset, immanibus, ac barbaris nationibus. Immania saxa, a Virgilio dicuntur pro asperis & hor-rendis. 1. Aeneid. Tenet ille immania saxa. Immaue aliquando ponitur pro ingenti, immenso, Virgilius libro 6. Aeneid. Posuitque immania templa. Aliquando pro fædo: sic enim interpretatur Nonius illud Attij in Andro: Immane te habet templum obual-latum ossibus.
- IMMANITAS**, tis, [Crueltd. Gal. Cruauté. Hifp. Crueldad.] ἀπλῶτης, læuitia. Cic. lib. 1. Off. Quo detestabilior illorum immanitas, qui lace-rauerunt omni scelere patriam. Immanitas pretij, id est, magnitu-do. Plin. lib. 35. c. 11.
- IMMANSUETVS**, a, um, [Aspro. Gal. Intraitable, farouche. Hifp. Cosa brava d'no mansa.] ἀτρίθῆσος, asper, indomitus. Cic. 1. de Leg. Nulla gens est neque tam inmansueta, neque tam fera, quæ non deum habendum sciat. Ouid. Ep. 17.
- IMMARCESCO**, is, [Maturirsi. Gal. Se flestrir, & saner, se pouir. Hifp. Mar-chitarfe.] διατρίθειν, corrumpo, putrefico. Hor. 2. Ser. Sat. 7. Im-marcescent epulæ sine fine petitæ.
- IMMATVRITAS**, atis, [Immaturità. Gal. Trop grand auancement deuant le temps & saison, indene meurete. Hifp. No madura, & madura, & no en su tiempo.] ἀσπία, Cicero pro Quinct. Quid hæc immaturitas tanta significat.
- IMMATVRS**, a, um, [Non maturo, acerbo. Gal. Qui n'est point meure, mert. Hifp. No madura en su tiempo.] ἀσπός, non maturus, proprie de fructibus, & frugibus dicitur, cum ante tempus colliguntur. Plin. lib. 12. cap. 13. Apparet, aliud esse, aut colligi immaturum. Transferretur & ad alia: ut, Consilium immaturum: id est, præci-pitatum, Liuius 2. Bell. Pun. Se, consilia ante tempus immatura non præcepturum. Immaturus amor, id est, intemptiuus, Liuius libro 1. ab urbe: Vbi hinc cum inmaturo amore ad spon-sum. Immatura mors, qua quis, ante confectam ætatem senio, eri-pitur, ac moritur. Cic. 2. Phil. Negauit posse mortem immaturam esse consulari.
- IMMEDICABILIS**, le, [Incurabile.] ἀνεπίθετος, ἀδραπιδωτος, quod medi-caminibus non potest sanari. Ouid. 2. Met. Solet immedicabile cancer Serpere. Telum immedicabile, Virg. 12. Aen.
- IMMEMOR**, tis, [Scordenole. Gall. Non memoratif, qui a ou oblié. Hifp. Cusa

- Cosa eluidat** [Xa, que eluidat.] omni. gen. ἀμνησθησιν, qui meminuit Cic. Att. Non sum immemor mandati. Virg. 9. Aen. Meriti tanti non immemor unquam. Immemor beneficii, passiuè. Ter. in And. lithæ comminatio, quasi exprobratio est immemoris beneficii. Vbi Donatus: Immemoris beneficii, cuius n. mo meminerit.
- IMMEMORABILIS**, le, [Che non si puo dire. Gall. Indigne de qui on face m. m. m. Hisp. Cosa que no se deue o puede recordar.] ἀμνηστος, quod commemorari non debet, aut potest. Plaut. Capt. Spurcidi in sunt uersus immemorabiles. Spatium immemorabile, id est, maximum. Lucr. lib. 4.
- IMMEMORATUS**, ta, tum, ἀμνημόνυτος, non commemoratus. Hor. 1. Ep. Iuuat immemorata ferentem Ingenijs.
- IMMENSITAS**, atis, [Immensità. Gall. Grandeur, longueur, ou largeur des mesures. Hisp. Infinitad, sin medida.] ἀμέτρητα, ἀπειρία, infinitas. Cic. 1. de Nat. De. In hac immensitate latitudinum.
- IMMENSVS**, a, um, [Smisurato, grande. Gall. Desmesuré, grand outre mesure. Hisp. Cosa sin medida.] ἀμέτρητος, nomen a participio, Menius, ualde magnum, & quod menurari præ magnitudine non potest. Cic. 1. de Diu. Obseruata sunt hæc tempore immenso. Virg. 3. Aen. Clamorem immensum tollit, quo pontus, & omnes Intremuere undæ.
- IMMO**, as, arc, [Nnotare.] innato. Plin. lib. 7. c. 25. Delphini immean-tes Nilo.
- IMMENSUS**, [Innocente. Gall. N'ayant point meritè ny deseruì. Hisp. Cosa que no lo merece.] ἀκακίτης, innocens, qui nihil commeruit. Suet. in Tito: Multum questus, eripi sibi uitam immerenti. Plin. Ep. 9. Honestissimum credidi non premere immerentem. Hor. 2. Carm. Ode 13. In domini caput immerentis.
- IMMERENTER**, [Immeriteuolmente.] ἀδίκως, præter meritum. Valer. lib. 6. c. 2. Immerenter damnata.
- IMMERSO**, is, ere, sifum, [Immergere. Gall. Plonger, mettre auant de dans. Hisp. Gabullir o anegar.] ἐμβάλλω, intingo: ut, Immergere patientem aceto. Interdum submergo, Virg. 3. Aeneid. Vaito que immergite ponto. Liu. 3. Bell. Pun. Ex insolentia in eas se immererant. Cic. pro Cluen. Is se blanditiis in illius consuetudinem penitus immerfit.
- IMMERITISSIMVS**, & aduerbium Immerito, ἀδίκως, præter meritum. Ter. Phor. Te nos accusare audio immerito, & me omnium immeritissimum. Cic. de Or. Si immerito.
- IMMERITVS**, a, um, [Che non ha meritato.] ἀδίκως, qui nihil meruit. Virg. 3. Aen. Postquam res Asiæ, Priamique euertere gentem Immeritam uisum superis.
- IMMERSABILIS**, le, [Che non puo esser sommerso. Gall. Qu'on ne sauroit sommerger ou noyer. Hisp. Cosa que no puede anegarse.] ἀβάτητος, quod mergi non potest, translate pro forti, firmo, qui nullis aduersarum rerum fluctibus mergi potest. Hor. Ep. de Vlysse: Aspera multa Pertulit, aduersis rerum immerabilis undis.
- IMMIGRO**, as, are, [Andare ad habitare. Gall. Aller loger ou habiter. Hisp. Mudar casa a otro lugar.] in domum aliquam habitandi gratia conferre. Cic. 1. 3. Phil. In domum immigrauit.
- IMMINEO**, nes, [Sovrastare. Gall. Pencher dessus, estre pres de tomber dessus. Hisp. Sobra estar o sobre parescer.] ἐνισταμαι, imito, impendo. Cic. 1. Tus. Mors propter incertos casus quotidie imminet. Liu. 2. ab vrbe: Cum haud cuiquam in dubio esset, bellum ab Tarquinis imminere. Imminere exitio alterius, est infidiari inferendum alteri exitium. Ouid. lib. 1. Metam. Imminet exitio vir coniugis, illa mariti.
- IMMINEO**, is, ere, [Scemare. Gall. Apetisser, diminuer, amoindrir. Hisp. Amenguar o disminuir.] ἐλαττω, deminuerè. Ouid. in ep. Saphus. Postquam se dolor imminuit. Cic. Att. 1. 1. Dolor accessit bonis uiris, uirtus non est imminuta.
- IMMINVTIO**, [Diminutione. Gall. Diminution, apetissement, amoindrissement. Hisp. Obra de amenguar, amenguamiento.] ἐλάττωσις, Cic. Pulchro, lib. 6. Siue Imminutio dignitatis.
- IMMISCEO**, is, ere, [Mescolare. Gall. Mesler parmi. Hisp. Mezclar en uno.] ἐμίγνυμι, admisceo. Liu. 3. ab vrbe: Immitti turbæ militum togati. Idem 5. ab vrbe. Falsci Fidenati bello se immiscuerant. Virg. 11. Aen. Mediis se immiscuit armis. Ouid. 7. Met. Summis immiscuit ima.
- IMMISERABILIS**, le, [Di cui niuno ha misericordia. Gall. Indigne de misericorde, de qui on ne doit auoir pitié, ne compassion. Hisp. A que no se ha de misericordia.] qui nullius misericordia subleuatur. Hor. 3. Car. Si non periret immiserabilis.
- IMMISERICORDITER**, [Senza misericordia. Gall. Immisericordieusement sans pitié na misericorde. Hisp. Sin misericordia.] Ter. in Adolph. Factum immisericorditer.
- IMMISERICORS**, dis, [Non misericordioso.] ἀελεδύμων, immitis, sine misericordia. Cic. 2. de Inuen. Ipsum immisericordem fuisse.
- IMMISSO**, Cic. de Sen. Sarcenorum immisio.
- IMMISSVM**, si, ἐμβέβλητον, differt a Proiecto (ut Iabolenus de uerborum significacione inquit) ut Proiectum dicatur, quod ita pro-
- uehitur & extenditur ex aliquo edificio, ut nusquam quiescat, qualia sunt Mœniana & Suggrundia. Immissum uero, quod ex nostro edificio protentum, in alieno recumbit: ut sunt tigna, & trabes, quæ ex nostro pariete in parietem uicini immittimus.
- IMMITIS**, pen. corr. [Crudele, senza misericordia. Gall. Sans douceur, rebelle, rude, cruel. Hisp. Cosa cruel y sin misericordia.] ἀπλάγος, ἀσπέρ, crudelis. Cic. At. Pompeio immitior eram, quam ipsi Cæsari. Virg. 1. Aen. Troas reliquas Danaum, atque immitis Achilli. pro acerbo, & immaturo: ut, Immitia poma, apud Plin. lib. 15. Immitte pelagus, inquietum, Appul.
- IMMITTO**, tis, [Mettere dentro. Gall. Mettre dedans. Hisp. Meter adentro.] ἐμβάλλω, iniero, intromitto. Virg. 9. Aen. Rumpere claustra manu, socioque immittere portis. Cic. Tusc. Immittere se in hoites. Immissa barba, pro prominente & proluxa. Virg. 3. Aen. Respicio, dira illuies, immissaque barba. Accipitur etiam immittere pro eo, quod uulgo dicimus subornare. Gall. in Cat. Alij Tarquinium a Cimissum aiebant.
- IMMO**, [Anxi. Gall. Mais pour mieux dire, mais qui plus est, mais plus tost. Hisp. Antes no.] Cic. pro Cluent. Non quod res alia esset, immo eadem.
- IMMOBILIS**, le, [Immobile. Gall. Immeuble, qui ne se peut mouoir. Hisp. Lo que no se puede mouer.] ἀκίνητος, quod moueri non potest. Virg. 7. Aen. Soloque immobilis hæret. Ouid. 13. Met. Scopulis immobilior. Cic. de Som. Terra immobilis manens.
- IMMODERATE**, [Smoderatamente. Gall. Immoderement, desfreiglement, desmesurement. Hisp. Destempladamente.] immodice, extra modum. Cicero 2. Tulculan. An temperantia finet te immoderate facere quidquam.
- IMMODERATIO**, [Intemperanza. Gall. Desfreiglement, desarroy, desmesurement. Hisp. Destemplanza.] ἀμετρία, Cic. pro Syl. Immoderatione uerborum.
- IMMODERATVS**, a, um, [Smoderato. Gall. Desfreigle, desmesuré. Hisp. Destemplado, desmesurado.] ἀμετρητος, intemperans, uel nimius in re aliqua. Cic. ad Att. 1. 13. Alexandrum superbum, crudelem, immoderatum fuisse. Idem pro Sext. Ros. Ventis uehementioribus, aut immoderatis tempestatibus aut nimio calore.
- IMMODESTE**, ἀμετρητος, immoderate. Pla. Am. immodeste.
- IMMODESTIA**, æ, [Intemperanza. Gall. Desfreiglement, desordre. Hisp. Destemplanza.] ἀμετρία, intemperantia, immoderatio. Plaut. Merc. amori accedunt incogitantia, immodestia, petulantia.
- IMMODESTVS**, a, um, [Immodesto. Gall. Desfreigle, desmesuré, desbordé. Hisp. No templado.] ἀμετρητος, immoderatus, non temperatus. Ter. Heaut. in conuiuio quam immodestus fuisti. Cic. 1. Offic. Genus uocandi immodestum.
- IMMODICE**, [Smoderatamente] ἀμετρητος, nimis immoderate. Col. lib. 2. c. 16. Frequenter id potius, quam immodice facere. Immodice ferre aliquem casum, pro immoderate. Cic. 4. Tusc. 5.
- IMMODICVS**, a, um, [Fuor di misura, smisurato. Gall. Qui ne garde point mesure, desconcertado.] ἀμετρητος, nimius. Col. lib. 1. c. 3. Sua lege Licinius damnatus est, quod agri modum, immodica possidendi libidine transscendisset. Quid. 3. de Pont. El. 1. Immodica tempora frigus habent.
- IMMODVLATVS**, a, um, non modulatus: ut, Poemata immodulata. Hor. in Arte poet. Non quibus uidet immodulata poemata.
- IMMOLATOR**, oris, [Chi sacrifica.] qui immolat, & sacrificat. Cic. 1. de Diuin.
- IMMOLITVS**, pen. product. ædificatus. lib. 34. Quæ loca publica inzificata, immolitate priuati habebant, intra dies triginta demoliti sunt.
- IMMOLIO**, las, pen. corr. [Sacrificare. Gall. Imoler, sacrifier. Hisp. Sacrificar.] θύω, sacrifico, quod uerbum tractum est a consuetudine sacrificantium, qui uictimis iam macandis molam fassam solent inspergere. Feitus: immolare est mola, id est, farre molto, & fassæ hostiam fassam sacrificare. Cicero 2. de Diu. Cum pluribus dijs immolatur. Hor. Epod. 5. Libidinosus immolabatur caper. Cic. pro Fon. Consuetudo hominum immolatorum apud Gallos. Accipitur aliquando pro occido, Virg. 12. Aen. Pallas te hoc uulnere, Pallas immolat.
- IMMORIOR**, eris, in re aliqua morior. Quid. 3. de Ponto: Fortiter Euxinis immoriemur aquis Sic immori hactæ, apud Val. Flacc. lib. 6. Argon. Immori studio alicui. hyperbolica locutio, pro tam pertinaciter ei incumbere, ut sola morte quis uideatur posse diuelli. Hor. ep. 7. Immoritur studijs.
- IMMOROR**, immoraris, penult. corrept. immorari, [Dimorare. Gall. Sejourner, retarder. Hisp. Tardar.] ἐμμένω, moram trahere. Quintil. libro 5. cap. 16. Ignes, aquas, & (ne terrenis immorer) Solem, Lunamque.
- IMMORTALIS**, le, [Immortale, eterno. Gall. Immortel, qui ne meurt jamais. Hisp. Immortal, que no puede morir.] ἀθάνατος, qui perpetuo uiuit nunquam moriturus. Ter. in Eun. Dij immortales, homo, homini quid præta? Immortalis memoria, Cic. pro Balb. Immortalia opera,

- opera, nullo tempore intermōtura. Liu. 1. ab vrb. His immortalibus edicis operibus. Immortale, pro immortaliter: ut, Fios immortalē uirens, apud Val. Flac. 7. Arg.
- IMMORTALITAS**, tatis, [Immortalitā. Gal. Immortalitē. Hisp. Immortalidad, aquella condicion de no morir.] ἀθάνατος, sempiterna uita. Cic. de Am. Nisi immortalitatem optare uellet, quid non est adeptus, quod homini fas esset optare?
- IMMORTALITER**, [Eternamente. Gal. Immortelement. Jamais. Hisp. Immortalmente, perpetuamente.] perpetuo. Cic. ad Q. Fr. Quod scribis te a Cæsare quotidie plus diligi, immortaliter gaudeo.
- IMMOTVS**, a, um, [Immobile. Gall. Ferme. Stable, qui n'est point remue. Hisp. Cosa firme y no mouible.] a moueo, ἀκιντος, quod non mouetur. Virg. 3. Gt. Sæpe sub immotis præsepibus. Idem 4. Aen. Mens immota manet.
- IMMVLGEO**, es, [Molgere. Gal. Traire ou tirer la laitē à una mamelle. Hisp. Ordenar leche.] ἐμαργω, lac ex uberibus in rem aliquam exprimo. Virg. 11. Aen. Lenctis immulgens hubera labris.
- IMMVEIO**, gis, iui, & Immugit, tum, [Muggire. Gal. Murler, bugler.] Hisp. an Bramar el buey à uaca.] μυκώμεναι, idem quod mugio. Virgil. 3. Aeneid. Immugijt Aerna cauernis. Idem 11. Aen. Immugit regia luçiu.
- IMMVNDVS**, a, um, [Immondo, lordo. Gall. Ord. & sale. Hisp. Cosa coçia.] δυσκἀδαρτος, impurus. Ter. Immunda illuue. Virg. 3. Aen. Contuque omnia fœdant immundo. Idem 5. Aen. Immundoque fimo sacroque cruore.
- IMMVNITAS**, ne, pen. pro. [Esente. Gal. Exemption de faire aucune charge. Hisp. Cosa exempta à priuilegiada.] ἀτελής, qui liber ab onere publico, qui nullo fungitur officio, qui uel ætate, uel alio priuilegio, præstare munia non tenetur. Cic. 5. Ver. Immunes ciuitates ac liberæ immunes agros, liberoque arare. Cic. 4. Verr. Immunis, pro otioso, Cic. de Am. Non est inhumana uirtus, neque immunis, neque superba. Virg. lib. 4. Geo. Immunisque sedens aliena ad pabula fucus. Immunis, arum genitiuo. Ou. 3. Met. Nullum passa iugum, curuique immunis aratri. Virg. 12. Ae. Aspiciet Urbem Immunem tanti belli. Legitur aliquando & cum ablatiuo. Liu. 1. ab vrb. Vna centuria facta est immunis militia.
- IMMVNITAS**, atis, [Esentione. Gal. Exemption de faire aucune chose, franchise. Hisp. Aquella exemption, libertad, priuilegio] ἀτέλεια, exemptionio, & uacatio munerum & onerum. Cic. Philipp. 2. Ne qua post Idus Martias immunitatis tabula figeretur. Idem ad Cassium lib. 12. Tabulæ figuntur, immunitates dantur. Plin. in Pan. Eandem immunitatem in paternis bonis filio tribuit.
- IMMVNITVS**, ta, tum, [Non fornito, non fortificato. Gall. Qui n'est point fortifié ne garni. Hisp. Cosa no fortelecida.] ἀτειχιστος, non munitus. Est autem nomen, non participium, cum immiuo, non dicatur. Cic. pro Cæcin. Si uia sit immunita, iubet, qua uelit agere iumentum. Liu. lib. 2. Bell. Pun. Edicto proposito, ut quibus opida, castellaque immunita essent, in loca tuta commigrarent. Vrbis immunita. Ouid. 10. Met.
- IMMVNIFICVS**, ca, cum, [Non liberale, auaro. Gall. Qui n'est point liberal, eschars. Hisp. Cosa no franca ni liberal.] ἀνελδτεος, auarus, sordidus, tenax, illiberalis. Pla. in Trin. Cui immunitisco scis, quod canari solet. Quod habes ne habeas.
- IMMVSVLVVS**, ales, ex genere aquilarum (inquit Fest.) sed minorum uirium quam aquila: quæ uolucris raro, & non fere præterquã uere apparet: quia æltum, algoremq̃ necuit. appellatur autem ita, quod subito, & inexpectata se immittat. Hæc Festus. Plin. lib. 10. cap. 7. Sanguinem autem atque Immusum Augures Romani magnæ quæstioni habent.
- IMMVVTATIO**, nis, [Mutatione.] Cic. Or.
- IMMVVTABILITAS**, atis, ἀμεταβολία. Cic. de Fato.
- IMMVVTESCO**, is, ere, immutui, [Star cheto, ammutire. Gall. Venenir muet, ne dire mot. Hisp. Emmudecse.] κοφάμαι, mutum fieri, tacere. Quintil. libro 10. cap. 3. Saty. 5. Theb. Ruptis immutuit ore querellis.
- IMMVTO**, as, are, [Mutare, uariare. Gall. Muer, changer. Hisp. Mudar, diuersificar.] μεταβάλλω, idem quod simplex mutō. Cic. Orat. Ennius pro Afris Immutat Africam. Terent. Eunuch. Adeo ne homines immutariet Ex amore, ut non cognoscas eundem esse? Interdum permuto. Pla. Epidico: Hic sunt quadraginta minæ, si quid erit dubium, immurabo.
- IMMVVTABILIS**, le, [Immutabile. Gal. Immuabile. Hisp. Cosa que no se puede mudar.] ἀμετάβητος, quod nullo modo mouetur ac flectitur. Cic. 2. de Nar. De. Stellæ spatij immutabilibus ab ortu ad occasum commeant. Idem de Fato: Causas immutabiles, quæ prohibeant quidquam secus cadere, atque casurum sit.
- IMPACATVS**, a, um, [Crudele. Gal. Noisif, que releux, qui n'est point appaisé. Hisp. Cosa no apazguada] non pacatus. Virg. 3. Geo. Aut impacatos a tergo horribis Iberos. Odia impacata. Clau. 2. in Eutrop.
- IMPAGES**, p. p. ἐμπνημέτα, dicuntur, quæ a fabris in tabulis figuntur, quo firmius cohæreant, a pangendo, id est, figendo. uade
- & portæ uersus pangere dicuntur, & agricolæ pangere plantas, Feltus.
- IMPANCRVS**, as, teste Nonio, antiqui dicebant pro inuado, quod uerbum est a Græco tractum, quali πᾶν κρέας, hoc est, omnem carnem contumo. Varro: In regiam arcam impancrantur.
- IMPAR**, imparis, [Dispare, desigual. Gal. Inegal, non par. Hisp. Desigual.] ἀίσιον, non par inæquale: ut, Imparia arma, id est inæqualia. Virg. 4. Geo. Aut asper crabro imparibus se immiscuit armis. Cic. Stellarum numerus par an impar sit, nescitur. Ouid. 4. de Pont. Eleg. Fortuna en impar animo, id est, non respondet auiat magnitudini. Impar numerus, qui non potest diuidi in duas partes æquales: pude & ἄριστον, uocant Græci. Virg. Eclog. 8. Numerus deus impare gaudet. Par impar, ἀριστον ἢ κεία ἄσων, iulus puerilis genus est, quo manu nuces, pecuniam, aliudve quid occultantes exquirunt coniecturam colluforis. Hor. 2. Serm. Sat. 3. Ludere par impar, equitare in arundine longa.
- IMPARITER**, [Non ugalmente. Gal. Inegalement. Hisp. Desigualmente.] inæqualiter. Hor. in Arte: Versibus impariter iunctis.
- IMPATATVS**, a, um, [Non in ordine. Gal. Qui n'est pas prest. Hisp. No aparejado, y no apercebido.] ἀσπιδος, non paratus. Terent. Phorm. Vt ne imparatus sim, cum adueniet Phorm. Cicero pro Milon. Quamquam paratus in imparatos Clodius, tamen mulier incidet in uiros.
- IMPARENS**, tis, [Disobediens.] non parens, inobediens. Festus.
- IMPARTIO**, is, [Far partecipe. Gal. Departir, donner. Hisp. Partir à dar parte] Cui in Ver. Cogitationes mihi nullam partem neque nocturnæ, neque diurnæ quietis impartunt.
- IMPASCO**, scis, impaui, impastum, [Pascere. Gall. plaire de dans ou en quelque lieu. Hisp. Apacentar en algun lugar.] in loco aliquo pasco. Col. lib. 6. c. 5. In ea loca perducendi sunt, quibus nullum impascitur pecus.
- IMPASTVS**, ab in, pruiatio, & participio Pastus, idem quod non patius, ieiunus. Virg. 9. Aen. Impastus ceu plana leo per ouilia turbans. Turba impaita luporum, Sil. lib. 7.
- IMPATIBILIS**, ile, [Intolerabile. Gal. Intolerable, impatient, importable.] Η. Lo que no se puede padecer.] δύσοισος, intolerabilis, qui ferri non potest. Cic. 2. de Fin. Quem uos impatientem facitis. Impatibilis cruciatus. Impatibilis dolor, Plin. lib. 25. c. 5. Idem 120. c. 18. Cum impatientis ualeudo odium uitæ fecisset.
- IMPATIENS**, impatientior, impatientissimus, [Che non puo patire, impatient. Gall. Impatient, qui ne peut endurer ne souffrir. Hisp. Cosa que no puede sufrir ni padecer algo.] nullius laboris, aut doloris patiens. Plin. lib. 8. c. 1. de Elephantis: Impatientes frigoris. Ouid. 1. de Rem. Am. Impatiens animus, nec adhuc tractabilis arte. Pisum impatientissimum frigorum. Plin. lib. 8. c. 12. Ouid. 3. Trist. Eleg. 2. Molis & patiens ante laboris eram.
- IMPATIENTIA**, tiæ, [Noia. Gal. Impatience. Hisp. Aquel no sufrimiento.] ἀτηνία, Plin. lib. 11. c. 23. Frigorum impatientia.
- IMPATIENTER**, [Noisamente.] ἀμεντῶς, ægre, & moleste. Plinius epist. 7.
- IMPAUIDE**, [Arditamento.] ἀδραῖς, intrepide, audacter. Plin. libro 39. Poculo impauide exhausto.
- IMPAUIDVS**, da, dum, [Che non teme, senza paura. Gall. Qui ne craint rien, qui est sans peur. Hisp. Cosa sin pavor y miedo.] ἀδραῖς, qui nihil timet. Virgil. 12. Acneid. Fixumque latronis Impauidus frangit telum.
- IMPECCABILIS**, [Che non pecca.] ἀνὰ μάρτυρος, expers peccati. Gell. lib. 17. cap. 19.
- IMPEDIMENTVM**, ti, [Impedimento. Gal. Empeschement. Hisp. Empacho] ἐμπόδια, μολύβια, quo quis impeditur, ut non perficiat, quod cupit. Cic. 1. de Or. Demosthenes impedimenta naturæ, diligentia, industriaque superauit. In exercitu impedimenta, dicuntur instrumenta, uel sarcinæ, uel etiam alia quæuis res, quæ ad usum exercitus circumferuntur. Curtius: Magno consilio iacturam sarcinarum impedimentorumque contempsit. Cæsar 1. Bell. Gallici: Ad impedimenta & carros suos se contulerunt. Impedimento homine etiam iumenta, contineri docet Frontinus in Strateg. cum ait, in Hispania a Petreio in magna aquarum, & pabuli inopia impedimenta fuisse interfecta.
- IMPEDIO**, is, ere, [Impedire.] πειννέμεπονδίζων, est implicare, inuoluere, ac proprie pedibus dicitur: quamquam ad alia etiam transfertur. Terent. in And. Tot me impediunt curæ. Ibidem: Viden' me tuis consiliis Miserum impeditum esse? Cic. 4. Verr. Sin illud dices, te Heracli uoluntate ab lege recessisse, ipse te impediens. Impedire aliquando accipitur pro conspurcare, sordidare, polluere, Plaut. in Amphit. Qui domi uxorem meam impudicitia impediuit. Impedire, obitare ne quid fiat, impedimento. Cic. ad Att. lib. 8. Vt ne mecum coniungeres prius, quam Cæsar tuum iter impediaret. Hinc
- IMPEDITIO**, nis, [Impedimento.] ἀλύσις, πρόδιον, prohibitio. Cic.

de Diain. Urget animus in sonantibus, liber ab omni impeditione curarum.

IMPEDITVS, particip. [*Impedito.*] ἐμπεδοισμένος. Cic. pro Sext. Impeditus domesticis malis.

IMPEDITVS, tior, tiffimus, nomen: ut, Impeditiffimæ filuz. Cæsar 8. Bel. Gal. Impeditior pugna, Liu. 4. Bel. Pun.

IMPEDO, as, p. c. [*Fortificare con pedagro.* Gal. garnir d'apui, enchasser. Hisp. rodirigar udes.] ἐμπεδῶν, χαρᾶν ὄντων, impedamibus sustineo. Col. lib. 4. c. 16. Vineæ nehemetioribus statuminibus impedanda est, pro pedamentis fulta est.

IMPELLO, lis, [*Spingere, incitare.* Gal. Pousser de roideur. Hisp. Empuicar, in duxir con raçones.] ἐπαύω, induco, incito. Sallust. Aliter haud facile eos ad tantum negotium impelli posse. Cic. pro Syl. Qui barbaros ad bellum impelleret. Teren. in And. Dum in dubio est animus, paulo momento huc illuc impellitur. Virg. 4. Aeneid. Date tela, impellite remos Aliquando est contorquere. Vir. lib. 1. Aen. Conuersa cuspide montem Impulit in latus. Aliquando est labefactare. Plin. lib. 13. c. 11. Immenso & Achaicæ uictoriae momento ad impellendos mores. Hinc Impulsus participium pro labefactato, & pene petrafluor, translatione sumpta ab arboribus, aut columna, quæ conuelluntur, & passillim mutant. Aliquando significat, loco pellere, Liuus: Impulsa frons prima, & ti epidatio subfidis illata. Iun. Sat. 10. Impulsa præceps immane ruina. Impellere ianuam digito. Cic. 4. Tusc.

IMPULSOR, quod fere in mala re usurpatur, ut Adiuor in bona. Ter. in Eun. Me impulfore hæc non fecit.

IMPULSVS, us, nomen, [*Institutione, effortatione.* Gall. Poussé, incité, essem. Hisp. Empuicador.] παροξυσμός, incitatio, instigatio. Cic. 2. de Nat. De. Is ardor non alieno impulsu, sed sua sponte mouetur. Impulsu tuo, suo, nostro, hoc est, ductu, & fualu, atque hortationibus. Cic. pro Ros. Am. Ipsos certo scio non negare, ad hæc bona Chryso gonum accessisse impulsu suo.

IMPULSIO, onis, [*Institutione.*] impulsus. Cic. 2. de Inu. Impulsio est, quæ sine cogitatione per quamdam affectionem animi facere aliquid hortatur: ut amor, iracundia, ægrotio. Inductio, & impulsio ad hilaritatem, atque eundem 3. de Or.

IMPULSOR, onis, [*Infigatore.* Gal. Pousser, qui induit instigateur. Hisp. Meneador ò empucador.] qui impellit ad aliquid faciendum. Ter. in Eun. Me impulfore hæc non fecit.

IMPENDEO, des, di, sum, [*Esse sopra, soprastrere.* Gal. Pendre dessus, pencher dessus. Hisp. Estar colgado en cima, estar cerca.] ἐπιπτόω, uerbum est neutrum, idem significans quod supra aliquid pendeo: ut cum gladium, uel saxum alicuius capiti dicimus impendere. Cic. 1. de Finibus: Accedit etiam mors, quæ quasi saxum Tantalos, semper impendet. Accipitur per metaphoram Impendere pro Instare, uel imminere. Cic. de harusp. resp. Multo ante prospexi, quanta impenderet procella reip. Idem Planco: Agitur præclare, si nosmet ipsos regere possimus, ut ea quæ partim iam ad sunt, partim impendent, moderate feramus. Inuenitur aliquando hoc uerbum habere post se accusatiuum. Teren. in Phor. Imparatum subito tanta te impendent mala.

IMPENDIO, [*Smoderatamente, molto, con spesa.* Gal. Mont fort, grandemét, desmeurément. Hisp. En grande manera, muy mucho, demasfadamente.] ἐκτόπος, aduerbium uttendendi, idem significans, quod supra modum, impense, uel plus satis, folique comparatiuo iungitur. Gell. lib. 11. cap. 18. Quoniam uidebantur impendio acerbiores. Impendio magis, pro multo magis. Cicero ad Att. libro 10. At ille impendio magis odit Senatam. Sic etiam dicimus, Impendio minus, pro multo minus. Plautus in Aul. Minus minusque impendio curare.

IMPENDIOSVS, a, um, [*Che fa molta spesa.*] δαπανηρός, qui plus æquo impendit, & plus consumit quam par est. Plau. Bacch.

IMPENDIVM, di, j, [*Spesa.* Gal. Const. despenfe, perte. Hisp. Gasto ò despenfa.] δαπάνη, ἀνάλωμα, dicitur impensa, ab impendendo re. Cic. pro Quin. Qui ab adolescentulo quæstum sibi instituisse sine impendio. Impendium etiam teste Varrone dicitur pecunia, quæ in fenore forti accedit, hoc est, iura ipsa, quod fenus cum forte coniunctum unum fiat quasi compendium. Cic. ad Att. 16. Cogito fenus & impendium reculare.

IMPENDO, dis, di, sum, adiectiuum, [*Spender.* Gal. Despendre, employer. Hisp. Despende ò gastar.] δαπανῶ, in rem aliquam expendo, & infumo. Plinius in epist. In aqueductu, Nicomedienfes impenderunt H. S. xxx. ccc. cxix. Vnde Impensa, & Impendium. Per translationem, Impendere operam, Impendere laborem, dicimus, pro eo quod est operam, uel laborem, in re aliqua colloare. Plin. iunior ad Cæcilium Marcum: Cum audis, quid studiis laboris impenderis. Dicimus autem, Impendo operam huic rei, & in hanc rem. Colum. in præf. 1. 1. Ut rolaris impenderet curam. Cic. in Verr. Impendere pecuniam in res uanas.

IMPENETRABILIS, le, [*Non penetrabile.* Gall. Qu'on ne peut penetrer. Hisp. Cosa que no se iraspasa] quod penetrari non potest. Liuus 2.

Bell. Pau. Cum auerfi impenetrabiles essent. Mens impenetrabilis, iræ, Silus lib. 17. Arnis impenetrabilis. Stat. 3. Ineb. Pudicitia impenetrabilis, Facit. lib. 4.

IMPENNATAS agnas, inquit Festus, in Saliari carmine ueteres prospicit usurpant, quæ non habent aristas. agnas enim nouas uoluerunt intelligi.

IMPENSA, æ, [*Spesa.*] δαπάνη, expensa, sumptus. Ci. Att. Possessores nullam impensam fecerant. Accipitur & pro beneficio. Mart. 1. 1. Epig. Impensis uitam principis annumeres.

IMPENSIVS, pro uehementius, siue multo magis, σφοδρότερον. Col. Delectant impensius ea, quæ propriis generibus distinguuntur, quam quæ passim uelut abiecta sunt. Plin. lib. 6. ep. Quo impentus rogo, ut timori meo consulas.

IMPENSE, [*Molto.*] σφόδρα, ualde, uel nimis. Ter. in Adel. Magis impense cupitis. Cic. Att. Impense rogare aliquem.

IMPENSIBILIS, le, [*Che non si può bene considerare.*] ἀσάδμυτος, ἀετέτατος, idem quod inconsiderabilis, quod satis expendi nõ potest. Gell. lib. 11. cap. 5.

IMPENSVS, nomen ex participio, [*Insolente, immodesto.*] ἀδαζων, insolens, immodestus. Pla. in Cap. Cuius cibo iste factus est impediõr. Pla. in Bacch. Ingrato homine nihil impentus est.

IMPERCEPTVS, quod satis perceptum non est. Gell. lib. 14. c. 1.

IMPERCVSSVS, adiectiuum, [*Senza strepito.* Gall. Qui n'est bleffé sans bruit. Hisp. Sin estruendo ò sonido.] ut, Pedes impercussos mouere, hoc est, sine strepitu. Ouid. 3. Am. El. 1.

IMPERTVTVS, a, um, [*Che non si può distruggere.* Gall. Qui n'est point perdu, gaste ne destruit. Hisp. Lo que no se puede destruir.] quod perdi non potest. Virg. 10. Aen. Et uos o Graiis imperdita corpora Teucris. Vbi Seru. Imperdita corpora Graiis, quos Graeci perdere nequiverunt. Pectora imperdita. Stat. 3. Theb.

IMPERFECTVS, a, um, [*Imperfecto.*] ἀτελής, nondum absolutus. Virg. 8. Aen. Pars imperfecta manebat.

IMPERFOSSVS, a, um, ἀτρυπντες, non perfossus. Ouid. 12. Metamor. Manet imperfossus ab omni Inque cruentatus Ceneus Elateius istu.

IMPERATOR, oris, [*Imperatore, capitán general.* Gal. Commandant, empereur, chef de guerre. Hisp. Emperador, capitán general.] πολεμάρχος ad quem rei militaris iurma referuntur: ab imperando dictus, quod exercitui, quæ factu opus sunt, imperat. Id autem nominis nemo consequatur, nisi re bene gesta, atque aliquot millibus externorum hostium cæsis. Plin. 7. c. 26. Toties Imperator antequam miles. Cic. Phil. 4. Faciam, ut Imperatores instructa acie solent, quam quam paratissimos milites ad præliandum uideant, ut eos tamen adhortentur. Idem 2. Tusc. In primis laudabat illud, quod diceret eisdem labores non esse æque graues Imperatori & militi. Graeci ἀποκράτορα, uocant.

IMPERATRIX, cis, [*Imperatrice.* Gal. femme qui est chef de guerre. Hisp. La hembra que manda ò senorea.] Ci. pro Cæl. Pregeffit animus iua uidere fortes uiros ab Imperatrice in insidiis, atque in præsidio Balnearum locatos.

IMPERATORIVS, a, um [*Imperiale, imperatorio.*] quod ad Imperatorē pertinet: ut, Imperatoria donatio. Cic. 5. Verr. Imperatorium ius. Idem 3. Verr. Quæ signa atque ornamenta ex urbe hostium belli lege atque Imperatorio iure sustulit.

IMPERIOSE, [*Seramente.*] seuerè, imperiosè domini more.

IMPERIOSISSIMA, & superbissima familia. Liu. 9. Ab Imperiosus sic Imperiosior. Hor. lib. 1. Car. Ode 18. Imperiosius æquor.

IMPERIOSVS, [*Imperioso, superbo.* Gal. Qui est sup arrogant à commander. Hisp. El que manda como señor, ò que muy mucho manda.] qui nimius est in imperando, aut qui nimis acerbè imperat. Cicero in Orat. Cognoscat rerum gestarum, & memoria ueteris ordinem, maxime scilicet nostræ urbis, sed & imperiosorum populorum, & regum illustrium. Liu. lib. 7. Eodem tenore hæc imperiosa dictatura geretur. Sic etiam Cic. lib. 2. de Fimb. Manlium illum Torquatum, qui filium, quod iniustu suo cum hoste pugnasset, securi percussit, uocat Imperiosum, hoc est, nimis senerum & crudelem in imperando. Imperiosus sibi, qui sibi ipse imperat, qui uita suæ modum habet. Hor. 2. Seru. Sat. 7. Quisnam igitur liber, sapiens, sibi que imperiosus?

IMPERTITA, æ, [*Ignoranza.*] ἀπεισιμωσών, inciticia. Plinius lib. 7. capite 2.

IMPERTIVS, a, um, [*Ignorante, poco pratico.* Gall. Qui n'est point expert, ignorant. Hisp. No experimentado, ni sabio, mesjico.] ἀδανίμων, ἀπίστος τῶν πραγμάτων, non expertus, inquit Donatus: incius, ignarus, rudis, indoctus. Ter. in Ad. Homine imperito numquam quidquam iniustus. Imperitus & Callidas contraria sunt, ut Rudis & Altitus, Ci. pro Ros. Com. Callidum imperitus non fraudat. Imperita multitudo, Imperitum uulgus. Cic. 1. Off. Qui ex errore imperitæ multitudinis pendet, hic in magnis uiris non est habendus. Plin. lib. 34. c. 34. Quod imperitum uulgus appellat ferrum uiuum. Imperitus rerum. Ter. in And.

IMPERITE,

IMPERITE, [Sciocamente, Gall. Sottement & lourde ment ignoramment. Hisp. No experimentadamente.] ἀπειρος, indocte, Cic. de Clar. Or. Dicebat Scipio non imperite. Idem pro Balbo: Quid potuit dici imperitus?

IMPERITUS, **tas**, p. cor. [Comandare, imperare, Gall. Enjoindre, commander d'autorité. Hisp. Mandar con señoria, enseñerear.] frequentativum est ab Impero, quod modo significat iubeo. Lili. 1. ab vrb. Qui Care opulento tum oppido imperitans. Hor. 2. Sermon. Sat. 7. Nempe tu, mihi qui imperitas, alijs seruis miser.

IMPERIVM, **rijs**, [Comandamento imperio. Gall. Puissance sur autrui, commandement. Hisp. El señorio ó mandado de gran señor.] ἑπιταγμή, significat iussum vel præceptum. Cic. in ep. Eise cum Imperio. Virg. 4. Aen. Imperio læti parent. Aliquando dicitur dominium aut regnum, ut apud eundem 1. Aen. Imperium Oceano, famam qui terminet astris. Aliquando est potestas vel iurisdictio. Vlp. de iurisd. omn. iud. l. imperium: Merum est imperium, habere gladij potestatem ad animaduertendum in facinorosos homines: mitium est, cui etiam iurisdictio inest, quod in danda bonorum possessione consistit: ut, iurisdictio iudicij dandi licentia.

IMPEROR, **ras**, p. cor. [Imperare, comandare.] κελεύω, iubeo, præcipio. Cic. 3. de Leg. Qui bene imperat, paruerit aliquando necesse est. & qui modeste parerit, uidetur, qui aliquando imperet, dignus esse. Imperare tributum, dicitur princeps, quando subditos imperio cogit ad conferendum tributum. Imperare pecuniam, arma, naves, obsides. Cic. ad Att. lib. 4. Obsidibus acceptis, nulla præda, imperata tamen pecunia. Cæsar. lib. 1. Bell. Ciu. Tota Italia delectus habentur, arma imperantur. Cic. 7. Verr. Superiorum Prætorum consuetudo cum hæc fuisset ut in ciuitate certus numerus nautarum, militumq. imperaretur. Imperare, pro uelle, Ter. in And. Animo otioso esse impero. Vbi Donatus: Impero, pro uolo. Imperor, aris, passiuè Hor. 1. ep. 5. Hæc ego procurare, & idoneus imperor, & non inuitus.

IMPERATVM, [Comandamento.] unde facere Imperata, pro, parere mandatis, apud Cæsar. Bel. Gal. Lilius: Qui cum imperata consulis fecissent.

IMPERMISSVS, **a**, **um**, [Illicito.] ἀθέμιτος, illicitus: ut, Gaudia impermissa, id est, illiciti concubitus, apud Hor. 3. Carm. Ode 6.

IMPERSONALE verbum, ἀσώματος, dicitur quod non habet certas aut distinctas personas, aut numeros, sed sub eadem uoce omnibus personis utriusque numeri attribuitur. Eius duæ sunt species, quædam enim sunt impersonalia actiue uocis, quædam passiuæ.

IMPERTERRITVS, **a**, **um**, [Che non ha paura.] ἀεικλήκος, ἀδρής, qui nulla re terretur. Vir. 10. Aen. Manet imperterritus ille. Imperterritus equum impellebat. Silius lib. 7.

IMPERTIO, **is**, [Partire, impartire, partager.] Gall. Departir, donner. Hisp. Partir ó dar parte.] μετέμειδι, participem facio, tribuo. Cicero de Or. Te exorabo profecto, ut mihi tuæ suauitatis aliquid impartias. Idem in Catil. Collegæ meo laus impartitur. Habet autem hoc uerbum post se uel datiuum personæ, cum accusatiue rei, cuius quis particeps sit ut in exemplis iam adductis. Vel accusatiuum personæ cum ablatiue rei. Terent. Eunuc. Plurima salute Parmenonem suum impartit Gnato. Legitur & impertior deprensus. Cic. pro leg. Man. Lucullo tantum impertior laudis, quantum uirò forti debetur. Idem pro Archia: Multis gratuito ciuitatem in Græcia impertiebantur.

IMPERVIUS, **a**, **uni**, [Profondo. Gall. Par on on ne peut passer. Hisp. No pasadero, que no se puede passar.] ἀβάτος, ut, Annis imperuius, non uadofus. Ouid. 9. Metamor. Vorticibusque frequens erat, atque Imperuius annis.

IMPESCO, **is**, in lætam segetem pascendi gratia immittere. Fest.

IMPETIGO, **inis**, tertia syllaba pr. [Volatica. Gall. Galle ou gratelle, ou sen nolage. Hisp. El empeine.] ἀλαρός, quibusdam alijs λεγέλι, febratio cutis, serpens cum pruritu: quam alii scabiem siccam, asperam, & prominentem intelligunt, alii morbum similem scabiei squamosum, corpulq. dehonestantem. Ab impetu nomen deductum. Serenus: Si uero uitium est, quod dicit ab Impete nomen, Hoc matutina poteris cohibere salua. & apud Col. lib. 5. scribitur, quod impetigines, & scabies aceto & alumine defricantur in equis. Pli. lib. 23. c. 7. Hyberna caprificus in aceto cocta & trita impetigines tollit. Impetiginis species sunt quattuor, quas uide apud Cels. l. 5. Olim etiam, pro eodem dicebatur Impetrix, teste Fest. Item Petigo; quod uicina petat feselate summa cure diffundens. Lucret. lib. 30. ut citat Nonius: Illuuius, scabies oculos, huic, denique petigo confcendere.

IMPETOTIS, [Assaltare. Gall. Couvir sus. Hisp. Arremeter acometiendo.] ἐπιβάλλω, inuado, adior. Var. 3. de re rust. c. 16. Impetentes a se eiciunt fucos. Apul. Lurgis me impetens.

IMPETRABILIS, **le**, passiuè, [Che facilmente si puo impetrare. Gall. Quod aisément se peut impetier. Hisp. Cosa que se puede alcanzar.] καταδυσώπητος, quod facile potest impetrari. Liu. 6. Bel. Maced. Premissis a Philippo, qui spem impetrabilis uenies ostendebant. Aliquæ

do actiue accipitur pro eo qui facile impetrat, Plaut. Most. Non potest uenire orator magis ad me impetrabilis.

IMPETRASSO, pro impetro ueteres dixerunt. Plaut. in Aul.

IMPETRATIO, **on**, **s**, [Impetratione. Gall. impetration. Hisp. Alcanzamiento.] Cic. ad Att. l. 11.

IMPETRITVS, **a**, **um**, [Impetrato.] ἑσκαίος, quod est stabilis, quasi in petra fixus. Pla. in Aul. Impetratum, inauguratum est.

IMPETRO, **as**, **pe**, **cor**. [Obtinere, impetrare. Gall. Impetier, obtenir. Hisp. Alcanzar algo por ruegos.] καταδυσώπηω, obtineo, & quasi id quod cupio, facio, ex In. & Patro: unde & per petro, pro perticio. Ci. Impetrare salutem alicui. Ter. in Hecy. Videndum, ne minus propter iram hanc impetrem, quod possim.

IMPETVSVS, [Empiro, assalto, violencia. Gall. Impetuosity, uehemençe, effort, assant, choc. Hisp. Arrebatamiento, acometiemento, impeto.] ἐπιτορρῶμιν, Cæsar, uis, uel uolenta inuasio. Pli. de uiris illust. Cum primo impetu Ianiculum cepisset. Lucret. lib. 1. Ruuntque Impetibus crebris. Cic. pro Rosc. Am. Vos debetis in eos impetum facere, qui merentur. Legimus etiam pro eodem ablatiuum Impete ab anti quo nominatiuo Impes, qui nunc non est in usu. Strab. li. 7. Theb. Aurigamque impete uasto Corripiunt. Plaut. in Amph. Quis tam uasto impete has Fores toto conuulsi cardine?

IMPETVOSVS, **a**, **um**, [Impetuosus. Gall. Impetueux. Hisp. Cosa muy arrebatada.] βιάος, qui magno fertur impetu. Pli. lib. 35. c. 10.

IMPEXVS, **a**, **um**, [Non pettinato. Gall. Qui n'est point pigné, n'acostre nisp. Cosa no petuada ó no rafa.] ἀκτόνιστος, non pexus: ut, Barbæ impexæ. Virg. 3. Ge. Stiriæque impexis induruit horrida barbæ. Antiquitas trinitis & impexa, id est inculta, apud Tacitum in Dialogo de Oratore. Comæ impexæ, Ouid. 5. Fast.

IMPIATVS, [Empio.] sceleratus, inquit Festus. Significat etiam maculatus, & pollutum. Apul. Cruore humano aspersum, atque impiatum. Thalami impiati facinore. Senec. Hippol.

IMPICO, **as**, **are**, [Impegolare. Gall. Empoisser, enduire on oindre de poix. Hisp. Enpegar con pez.] πιπέω, pice illinere. Col. lib. 12. c. 29. Amphoram oblinito & impicato diligenter.

IMPIE, [Empiamente, crudelmente. Gall. Irreuerement, contre l'honneur de dieu, cruellement. Hisp. No religiosamente, cruelmente.] ἀσώτως, θεομισῶς, scelerate, nefarie: & proprie quando quis de Deo, patria, aut de parentibus male meretur, aut de iis, qui parentum loco sunt. Cic. 5. Tusc. Vituperare quisquam, uitæ parentem, & hoc parricidii se inquinare, audeat, & tam impie ingratus esse, ut eam accuset, quam uereri deberet.

IMPIETAS, **atis**, [Crudelitas, impietas. Gall. Impiété, cruauté. Hisp. La heregia, crudelidad.] ἀσώπεια, sceleratus, inhumanusq. affectus aduersus Deum, patriam, parentes, eosue qui parentum loco sunt. Cic. 1. de Fin. Si impietas molita quippiam est.

IMPIGER, **p**, **cor**. [Diligente, sollecito. Gall. Qui n'est point paresseux. Hisp. No perezoso, diligente.] ἀσπυος, non piger, sed strenuus, & diligens. Tibul. Impiger Aeneas, uolitantis frater amoris. Ci. Quis est tam impiger in scribendo, quam ego? Hor. 1. Epist. Impiger extremos currit mercator ad Indos. Cic. pro Font. Virum ad labores belli impigrum.

IMPIGRE, aduerb. [Diligentement, uelocement. Gall. Sans paresse diligement. Hisp. No perezosamente, ligeramente.] ἀσπυος, diligenter. Liu. 2. ab vrb. Impigre secuci sunt. Pla. in Rud. Impigre exurrexi. Liu. 4. Bel. Pun. Omnia impigre facta.

IMPIGRITAS, **atis**, [Sollicitudine. Gall. Diligence a faire quelque chose. Hisp. Aquella no pereza, presteza.] ἀσπυια, diligentia. Cic. lib. 3. de Rep. ut citat Nonius: Fortitudinis, impigritatis, patientiæ.

IMPINGO, **gis**, inpegi, impactum, [Sbattere, percuotere, spingere. Gall. Ruer ó jeter contre, heurter contre. Hisp. Empuxar, tropezar, en cosa le fina.] ἐπίταρα, ex In. & Pango, significat impello, & illido. Cic. lib. 3. Tusc. Huic calix multum impingens dixit, quasi illidendus, & nobenti ingerendus. denotat enim uim aliquam. Virg. lib. 5. Aen. Exanimata sequens impingeret agmina muris. Pla. in Cap. pro impo no usurpauit. Iubete huic crassas compedes impingier. Impingere dicam, idem est, quod actionem intendere. Ter. in Pho. Dicam tibi impingam grandem.

IMPINGVO, **guas**, [Ingrassare. Gall. Engraisser. Hisp. Engordar ó engrasfar.] λιπαίνω, pinguem facio, sagino. Vnde impinguatus, pinguis factus.

IMPIO, **as**, [Contaminare, uiolare. Gall. Souiller de mesfait. Hisp. Ensuñar lo consagrado.] μιαινώω, contamino, scelere polluo: ex In. & Pio, cui opponitur Expio. Pla. in Rud. Si erga parentem, Aut deos me impiaui. impius fui.

IMPIVS, **a**, **um**, [Empio, scelerato, crudele. Gall. Meschant sans religion de pieté. Hisp. Malo, sinigno y sin piedad.] ἀσώτος, sceleratus, nefarius, & precipue, qui de Deo, patriæ, aut parentibus male meretur. Terent. in Eunuc. Vbi illum scelerosum, atque impium inueniam? Idem in Pis. Me fugerat, deorum immortalium has esse in impios & sceleratos pœnas constitutas. Gens impia, Virg. 2. Georg. Domus impia, Ouid. 8. Met.

IMPLACABILIS, & Implacabile, [*Implacabile, che non si puo placare.* Gal. *Qu'on ne peut apaiser, difficile a paiser.* Hisp. *Cosa que no se puede a placar.*] ἀκαταπραΰντος, qui placari non potest. Ci. ad Q. Fr. Si implacabiles iracundiæ sunt, lunima est acerbitas. Ci. in Pii. Si asper naretur amicitiam meam, seseque mihi implacabilem præberet. Oui. 3. de Pont. El. 3. Non implacabilis ira.

IMPLACABILITER. [*Implacabilmente.* Gal. *Destinèment, implacablement.* Hisp. *Confirmadamente en mal.*] ἀκαταπραΰντως. Vac. li. i. Cui implacabilibus irascebatur.

IMPLACATUS, a, um, [*Non placato.*] non placatus: ut Gula implacata. Oui. 8. Met. implacataque uigebat Flammæ gulæ.

IMPLACIDUS, a, um, [*Inquieto.* Gal. *Mal plaisant, & mal gracieux.* Hisp. *Cosa non assogegada ni planiziente.*] ἀσπράγης, ἀπαισός, inquietus, non placidus, ut, Diuum implacidissimus Mars. Stat. 9. The. Hor. 4. Carm. Cœnaunos, implacidum genus.

IMPLANO, as, p. c. [*Ingnare.* Gal. *Tromper, decevoir.* Hisp. *Eugañar.*] ἀπαλαύνω, decipio. Cyprianus: Si quis putat se aliquid esse, cum non sit, seipsum implanat. Hinc implanator pro impostore.

IMPLEO, ples, [*Empire.* Gal. *Empir, remplir.* Hisp. *Hinchir.*] ἐμπλήθω, plenum facio. conlruitur cum ablatiuo, uel genitiuo. Virgil. i. Acueid. Impleuitque mero pateram. Interdum etiam inuenitur habere ablatiuum cum præpositione. Cice. 4. Academ. De quibus rebus uolunqua impleta sunt a Chrysiippo. Implere suum officium, est quod barbari dicunt, Facere suum debitum. Plin. in episto. Vereor ne non implerem officij mei partes uidear. Impleri etiam dicuntur fœmînæ brutorum animantium, cum adhibito ad miltario factum concipiunt. Plin. lib. 14. cap. 63. Canes implentur uno coitu. Col. li. 7. Quinquennis parum habetur idoneus fœmînis implendis.

IMPLEXVS, [*Inmolto, intricato.* Gal. *Entrelacé l'un dedans l'autre.*] ἐμπεπλεγμένος, inuolutus, innexus. Pl. li. 3. c. 1. est apud Homerum, uirorum crinibus aurum implexum. Virg. 4. Geo. Cœruleos implexæ crinibus angues, Eumenides.

IMPLICATIO, onis, [*Inuoglio.*] ἐπιπλοή, inuolutio, connexio. Cice. 2. de Natu. Deor. Implicationem neruorum corpore toto pertinentem.

IMPLICITE, aduerb. [*Intracatamente.*] ἀσαφῶς, perplexe, latenter, inuolute, cuius antitheton est, expedite. Cice. 2. de Inuent. Non, ut negocialis, implicite, & abscondite, sed patentius, & expeditius.

IMPLICOCAS, p. c. [*Ingroppare, aniluppare.* Gal. *Entrelacer, enueloper, entortiller, intriquer & mesler, empestrer.* Hisp. *Emboluer, ligar, entragando.*] ἐμολέκω, idem est quod inuolueri uel innectere. Virg. 2. Aen. Implicuitque comam leua. Ouid. 1. Metam. Dixit, & implicuit materno brachia collo. Petr. translationem accipitur pro sermonibus obruere, & circumuenire. Liu. 7. Bel. Punt. Eum incertis implicantes responsis. Præteritum eius est Implicui & interdum implicauit, Supinum Implicutum non implicatum. Cice. 1. Offi. Quæ inter se colligata & implicata sunt. Idem in Pis. Auaritia criminibus infinitis implicata est. Implicari morbo, detineri. Liu. 3. ab ur. Quies necessaria morbo implicatum exercitum tenuit. Ci. 1. Acad. Nullis occupationibus implicatus Deus. Implicare caput, hoc est, ornare. Plau. Pœn. Implicaturus, part. Oui. 5. Fast. Sertaque cœlestes implicitura comas.

IMPLICITO, as, are, frequentatiuum. Pl. li. 9. ep. ad Caninium: Varios orbis implicitar. hoc est, inuoluit.

IMPLORATIO, onis, [*Inuocazione.*] ἀπακαλῶ, inuocatio, auxiliij petio in rebus afflictis. Cic. de Ora. Omnium deorum & hominum imploratio.

IMPLORO, as, [*Dimandare aiuto, inuocare.* Gal. *Demander aide en plerant.* Hisp. *Rogar como horando mucho, ò con instancia demander ayuda.*] ἀπακαλῶ, inuoco proprie dicitur, cum quis in malis positus cum miseratione auxiliium petit. Ter. in Adel. Fidem nostram implorat. Ci. 7. in Ver. Vos etiam atque etiam imploro, & appello sanctissimæ Deæ.

IMPLUMIS, & hoc implume, pen. produ. [*Senza piume.* Gal. *Qui est sans plumes.* Hisp. *Sin plumas, desplumado.*] ἀπτερος, quod plumis caret. Pl. li. 8. cap. 55.

IMPLUO, is, implui, uel impluui, implutum, impluere, [*Piouere sopra qualche cosa, strapouere.* Gal. *Plouoir de dans.* Hisp. *Llover sobre algo.*] ἐμβρέχω, super aliquid pluere. Plau. Most. Cum impluit ceteris, ne impluat mihi.

IMPLUVIA, æ, [*Pluuiale.*] χλαίνα, uestis erat, qua sacerdotes per imbrem utebantur. Pluuiale nunc uulgo appellatur. Var. Salium fereno tēpore impluuiam amictum fuisse crimiabantur. Hæc Sipontinus. Alij tamen a colore hoc uestis genus dictum putant. Nam Impluuiatus color a Nonio dictus est, quoniam non fuscum siue pulchrum uocamus, quasi fumato stillicidio implutus.

IMPLUVIATVS, color, [*Fosco.*] ομίος, is est, quem nos fuscum aut pulchrum dicimus; inde dictus teste Nonio, quasi fumato implutus. Vi-

de Thylefium in libello de coloribus.

IMPLUUIVM, uij, (inquit Var.) est locus sub cælo in medio domus relictus: unde lumē deorsum caperent: ita dictus, quod eo implueret. Festus: Impluuium quo aqua impluit collecta de tecto. Ter. in Phor. Anguis per impluuium decidit de regulis. Ci. in Ver. Hæc duo signa quæ nunc ad impluuium tuum itant.

IMPOLITE, [*Roçamente.* Gal. *Sans politure, lordement, grossement.* Hisp. *No polida ò acicaladamente.*] ἀκόμψος, ineleganter. Cice. 2. de Oratio. Cum sæpissime tibi Senatus breuiter impoliteque decenti sit assensus.

IMPOLITIA, æ, [*Rossezza.* Gal. *Negligente & paresse d'acouster.* & *orner quelque chose.* Hisp. *La ni elegancia, galanias.*] ἀκομψία, inelegantia. Gell. li. 4. ca. 12. Si eques Romanus equum habere parum nitidum uisus erat, impolitæ notabatur. Impolitias facere dicebantur censors, inquit Festus, cum equitias abnegabant, ob equum male curatum.

IMPOLITVS, a, um, [*Roçoso, goffo.* Gal. *Qui n'est point poli, goffe, lourd.* Hisp. *Cosano polida ò acicalada.*] ἀπτεριξέτος, rudis, nondum perpolitus. Ci. de prouin. conf. Impolitæ uero res, & acerbæ si erunt relictæ, quinquam sunt abscessæ, tamen efferent sese aliquando. Idem de Clar. Orat. Forma admodum impolita, atque rudis.

IMPOLLVTVS, a, um, [*Non macchiato non uiolato.*] ἀμικνυτος, non pollutus, ut Fides impolluta. Silius li. 13.

IMPOMENTA, quasi imponimenta, quæ post cenam mensis imponebant. Festus.

IMPONO, is, pen. pro. [*Imporre, sopraporre.* Gal. *Mettre de sus ou dedans.* Hisp. *Poner en cima de otra cosa.*] ἐπιτίθειναι, ἑπιτιθῆναι, suppono. Virgilius primo Aeneid. & montes inluper altos. Impoluit. Imponere finem uel clausulam rei alicui, est idem quod finire, uel absolute, Virgilius septimo Aeneid. Finemque imponere curis. Interdum iniungo, ut Impono tibi hoc onus. Terentius in Andr. Quid uis oneris impone, impera. Cum datiuo uero significat decipere, Quinct. in Declam. Spes tibi perpetuæ laudis impoluit. Cicero ad Quin. Frat. libro secundo. Cui egregie impoluit Milonoster. Imponere extremam manum significat perficere. Donat. Imponitur extrema manus rebus, cum perficitur id quod coeperit. Virgilius septimo: Aen. Extremam Saturnia bello imponit regina manum.

IMPORCITOR, oris, qui porcas facit. Est autē porca, ut inquit Var. lib. 2. de Re rust. terra eminens inter duos sulcos. Contra Festus, sulcos rariores, qui aquæ ducendæ gratia fieri solent, porcas uocari tradit: crebriores autem limos appellari.

IMPORCO, cas, aui, aucto, porcas in agro facio, Col. li. 1. ca. 10. Imporcatum solum uocabimus.

IMPORCO, as, [*Porare dentro.* Gal. *Porter de dans, apporter.* Hisp. *Traer a dentro de algus lugar.*] ἐπιφέρω, infero. Cæf. 8. Bel. Gal. Angustis itineribus frumentum importare in oppidum instituit. Ci. 2. Of. Per eosdem, si quid importetur nobis incommodi, propulsemus. Cæf. 5. Bel. Gal. Aere utuntur importato.

IMPORVTNE, aduerb. [*Fuor di tempo, fuor di proposito.* Gal. *Hors temps & saison.* Hisp. *Importunemente, inconueniètemente.*] ἀκαίρος, intempetiue, præter loci, temporis, aut personarum rationem, ut, importune insistere, apud Ci. 1. Acad.

IMPORVTNITAS, tatis, [*Importunità, noia.* Gal. *Importunè, oultrage.* Hisp. *Importunidad.*] ἀκαίρια, intempetiuitas, quæ neque loci, ut ait Donatus, neque temporis obseruat commoditatem. Teren. in And. Importunitatem spectate aniculæ. Accipitur tamen non raro pro immanitate, Cicero pro Cluen. Importunitatem matris a filij capite depellite. Idem in Pison. Animal ex omnium scelerum importunitate concretum.

IMPORVTNVS, a, um, p. p, [*Importuno, fastidioso, noioso.* Gal. *Importun, emuyeux.* Hisp. *No conueniente al tiempo, ni al negocio, ni al lugar, importuno.*] ἀκαίρος, qui aliquid facit præter rationem loci, seu temporis, aut personarum. Ter. in Heaut. Ille fuit senex importunus semper. Nonnunquam idem est quod immanis. Virg. undecimo Aen. Bellum importunum ciues cum gente deorum, Inuitisque uiris gerimus. Vbi Seruius, Importunum, inquit, bellum, inde uocat, quod portu, id est quiete careat. Cic. in Anto. Non possum æquo animo ludere tam importunos, tam sceleratos hostes. Pauperies importuna, id est, grauis, & molesta. Hor. li. Carm.

IMPORVTOSVS, a, um, [*Senza porto,*] ἀλιμετος, qd est sine portu. Sal. in lug. Mare seuum & importuosum.

IMPOS, impotis, p. c. [*Che manca di qualche cosa, che non ottiene qualche cosa.* Gal. *Qui ne peut se contenir.* Hisp. *Impotente.*] ἀκρατος, ἀκυρῆς, qui rem aliquam in præte sua non habet, cuiue quod cupit ex uoto non succedit. Sic impotē rationis, ἀκοστή λογισμῶ, dicimus eum, qui rationem non habet cupiditatibus dominantem. Item, Impotem animi, cui mens sana non est, cuique animi instrumentum uitiatum. Plau. Cap. Eripite huic gladium, quæ sui est impositi animi. Impositi uoti, cui aliquid ex uoto non succedit. Antitheton est Compos: de quo suo loco.

IMPOSSIBILIS, le, [*Impossibile. Gal. Impossibile. Hisp. Cosa que no puede ser.*] ἀδύνατος, quod fieri non potest: non possibile. *Quin. lib. 5. cap. de Argum.*

IMPOSTORES, [*Ingannatori. Gal. Trompeurs, abuseurs, affronteurs. Hisp. Engañadores los que juegan de passa passá.*] φέυκατες, dicuntur deceptores, uerfuti qui alijs imponunt, hoc est, decipiunt. *Vlp. l. j. §. medioc. ff. de uar. & extrior. cog.*

IMPOSTURA, ræ, [*Fraude, inganno. Gal. Tromperie abus. Hisp. Engaño.*] ἐξαπάτη, fraus, deceptio. unde *Imposturam* facere, est decipere, circumuenire. *Vlpian. de crimine stelliona. libro tertio.*

IMPOTENS, tis, pen. corr. [*Impotente, debole, che non puo raffrenar i suoi affetti, Superbo. Gal. Impatiente, impotent, debile. Hisp. No poderoso.*] ἀκράτης, qui affectuum suorum potens non est, sed ab appetitibus suis uincitur. *Cic. 5. Philipp. Aduolabat ad urbem a Brundisio homo impotentissimus. Idem Lepid. Sin ista pax perditorum hominum in possessionem impotentissimi dominatus restitutura est, id est, superbissimi. Sic etiam impotentem decem-pirorum dominatum dixit Luu. pro libidiuoso & rationis frænis minime coercito. Accipitur etiam pro inope, tenui, debili, Cicero pro Mur. Ad salutem innocentium, ad opem impotentium.*

IMPOTENTIA, æ, [*Debole. Gal. impotentia. Gal. Petite & debile puissance. Hisp. Flaqueza, no potencia.*] ἀδυναμία, plerumque imbecillitatem significat, siue infirmitatem ut inquit *Donatus. Ter. in Adel. Propter suam impotentiam se semper credunt negligi. Quoties autem ad animum transferretur, significat uitium illud, cum quis iracundia uel alijs animi sui affectibus imperare non potest. Ci. 4. Tusc. Inflammant appetitione nimia, quam tum cupiditatem, tum libidinem dicimus, impotentiam quandam animi a temperatia & moderatione plurimum dissidentem. Ci. 5. Tusc. Qui nihil metuant, nihil agant, nihil concupiscant, nulla impotentia efferantur. Ad eundem etiam modum Tyrânus impotentissimus, dicitur a *Quin. Etilliano: & Decemuiro*, quorum principatus erat superbus, uolentus, & immoderatus, a *Liuiio* impotentes domini nuncupantur: & a *Seneca* Impotentia fortunæ ascribitur; cuius successu elatiores, insolentioresque reddi homines consueverunt.*

IMPRÆSENTIARVM, [*Al presente,] ἐν τῷ παραχρημα*, unica dictio est, idem significans, quod tempore præsentis, neque solum dicitur de eo, quod nunc præsens est, sed sæpius de eo quod præsens fuit, aut præsens erit. *Ca. ca. 144. de lege oleæ legendæ. Extra quam si quem socii impræsentiarum dixerit. Vlp. de tab. exhib. Cur noceat ei, qui responderit, quod impræsentiarum ei uidebatur? Idem tempus ei dandum est, si non potest impræsentiarum exhibere.*

IMPRANSVS, a, um, [*Che non ha ancora desinato,] ἀπείριστος*, qui nondum pransus est. *Hora. 2. Ser. Sat. 2. Verum hic impransi mecum disquirite. Pla. in Amph. Illo die impransus fui.*

IMPRECATIO, onis, [*Maledictione,] uerbale, ἀπα*, id est, execratio, deuotio, diræ.

IMPRECOR, aris, [*Maledire. Gal. Prier que male auiene a quelqu'un, maldire.*] ἀπαομαι, mali quippiam precor. *Vir. 4. Ae. Littora littoribus contraria, fluctibus undas imprecor.*

IMPRESSIONE, [*Violentia, affalto uolento. Gal. Emprainte & marque, impression, assaut & effort ou choc. Hisp. Impresion, arreatamiento.*] ἄφοσβολη, id est, uolentus impetus, qualem facere solent acies instructæ, cum altera in alteram irrumpere conatur. *Cic. pro Flac. Non impressio, non occasio, non uis, non tempus ad iniuriam faciendam, Flacci animum impulerunt. Hircius in Commen. Cæsaris equitum turnas iubet in hostium equitatum facere impressionem. Per translationem item impressiones dicuntur imagines, quas imaginatiua animæ facultate apprehendimus, Cicero quarto *Ac. Cum uisa in animos imprimuntur, inter ipsas impressiones nihil interesse.**

IMPRIMO, mis, p. c. [*Imprimere, stampare, calcare. Gal. Empraindre, imprimer, marquer. Hisp. Imprimir como el sello ò libros.*] ἐντυπωσῶ, ἐμπίπτω, rei cuiuspiam molli figuram aliquam induco. *Ci. li. 1. Tuf. An imprimi, quali ceram, putamus animum?*

IMPROBABILIS, le, [*Che non si puo pronare] ἀπρόκλιμαστος*, quod probari non potest. *Ci. 4. Acad.*

IMPROBATIO, nis, [*Vituperio,] ad Heren. 1.*

IMPROBE, [*Maluagiamente. Gal. Mefchamment, impudement. Hisp. Mal ò desuergonçadamente.*] ποιησῶς, non probe, prauè, peruerse. *Cic. 5. Verr. Est aliquid quod improbius fieri potest? Idem 2. Offi. Quib. improbe datum est.*

IMPROBITAS, atis, [*Maluagità. Gal. Mefchanceté. Hisp. La maldad ò desuerguença.*] μοχθηρία, malignitas. *Ci. 4. Verr. Ea sumam, quæ maxime improbitate excellere uidebuntur.*

IMPROBO, as, are, [*Vituperare, rifutare. Gal. Reprouer, despriser, blasmer. Hisp. Reprouar.*] ἐγκαλέω, damno, reijcio, uitupero. *Pla. in Merc. Qui bono sunt genere nati, præditi ingenio malo, Suapte culpa ex genere capiunt genus, ingenium improbant. Cæf. 2. Bell. Ciuij. Cu*

rio utrunque improbens consilium, quantum alteri se tentare dedit animi, tantam alteri superesse dicebat. *Hor. Epod. 5. Per improbatum hæc Iouem.*

IMPROBVLVS, dimin. ab improbus. *Iuue. Sat. 5.*

IMPROBUS, a, um, p. c. [*Tristo, maligno. Gal. Mefchant, repproué, effronté. Hisp. Malo y desuergonçado, irreuerente.*] νόητος, κακὸς ἐχθρὸς, non probus, malignus, & nequam. *Plau. in Pleu. Perditi, negagentes, ingenio improbo. Teren. in And. Si quis magistrum cepit ad eam rem improbum. Interdum scelus, Virgilius decimo *Aen. Laut improbitater Ora cruor. Interdum turpis, ut Nonius exponit. Lucil. Omnes formosi, fortes, ubi ergo improbus est? Plautus Improbiorem non uidi facie u mulieris. Interdum magnus, & in defessus, Virgilius primo *Georg. Labor omnia uincit Improbus. Vbi Seruius: Improbus, uel magnus uel nulli probabilis. Quandoque infatigabilis, damnosus, Virgilius primo *Geo. Improbata merx inuita. Plau. in nyl. Quæ improba est, pro mercis uitio dominum pretio pauperat. Improbum os, inuerecundum, improbitatem præ se ferens. Sue. de Cla. Gram. Salustium historicum, quod eum oris impr obli animo inuerecundo scripsisset, acerbißima satyra lacerauit.****

IMPROBRO, as, pen. corr. [*Biasmare. Gal. Dire honte & uilennie, dire opprobre. Hisp. Inuiariar.*] ἀπρόκλιμαζω, probro afficere. *Plau. Truc. Rus tu improbras.*

IMPROCERVS, ra, rum, penultim. product. [*Basso. Gal. Bas, qui n'est haut ne grand de stature. Hisp. Cosa no grande en su genero.*] ἀμυκνός, humilis, non procerus, *Gell. li. 4. cap. 19. Corpora eorum Improcera fieri.*

IMPROFESSVS, participium absque uerbo. *Martian. in l. interdum §. i. idem etiã. ff. p. publ. Si quis improfessus seruus fuerit, & aliquid grauius admisisse dicatur, ut cognoscat procurator.*

IMPROMISCVVS, ἀμυκτος, non promiscuus, impermitus. *Gell. lib. duodecimo cap. 4. Sauietas tam impromiscua, tanque ab omni fudo remota.*

IMPROMPTVS, a, um, [*Non pronto,] βραδύς*, tardus, contrarius prompto. *Liuius septimo ab Urb. Infacundior, & lingua impromptus.*

IMPROPERO, ras, penult. corre. [*Rimprouerare, dir uillania. Gal. Reprouer, dire uilenie. Hisp. Inuiariar.*] ἐνειδίζω, crimen, aut aliquid aliud obiticio. *Plau. in Rud. Etiam uim improperas flagitij? Aliquando pro intro propero. Plinius libro 35. capitu. 13. Labyrinthum, quo siquis improperaret sine glomere lini, exitum inuenire nequeat.*

IMPROPERATVS, nomen, [*Non affretato. Gal. Qui n'est point haste, n'a uancé faire tout beau. Hisp. No apresurado*] non sciuinatus. *Vir. 9. *Ac. Dubius uestigia Turnus Improperata refert.**

IMPROPRIE, [*Non propriamente. Gal. Impropremente. Hisp. No propriamente.*] *Gel. lib. 17. c. 1. Ut scribere aui sunt, Ciceronem parum integre, atque improprie locutum. Plili. 8. c. 10. Odorantur haud improprie appellata manu. De elephantis.*

IMPROPRIVS, a, um, [*Improprio. Gal. Impropre. Hisp. No proprio.*] ἀκυπος, non proprius. *Quinct. li. 8. ca. 2. Apud nos unproprium, apud Græcos, ἀκυρον.*

IMPROSPERE, [*Infelicamente. Gal. Malheureusement. Hisp. No prosperamente, de jdicadamente.*] δυστυχώς, infelicitè, non prospere. *Col. li. 1. ca. 1. Vbi quid cesserit improspere.*

IMPROTECTVS; [*Sença difesa,] ἀνυπεράσπιστος*, indefensus, protectore destitutus. *Plini. libr. 13. cap. 26. Imparatis, Improtectisque nobis.*

IMPROUIDE, [*Incautamente, non accortamente. Gal. Sans auoir preuen ou pourueu. Hisp. No prouidamente.*] ἀπρονοήτως, incaute. *Liu. 7. Bel. Pun. Neque tam improuide illet.*

IMPROUIDVS, a, um, [*Incauto, non accorto. Gal. Qui ne preuoid point ce qui doit auenir. Hisp. No proueido.*] ἀπρονοήτος, qui non præuidet, quod futurum est. *Ci. de Lep. Necessitas fatalis improuidas hominum mentes occupauit. Improuida tela, passiuè, quæ non præuidetur. Plin. in Epi. Tela cæca & prouida feruntur.*

IMPROUISE, [*All'improuisa. Ga. Adespourue, à piè leuè sans çznoir pense, à l'improuiste. Hisp. Subitamente y de improuiso.*] ἀπρονοήτως, ex improuiso, de improuiso, de repente, subito, repente. *Pla. in Truc. Improuise se partibus expoliet.*

IMPROUISVS, a, um, p. p. [*Improuiso, non prouisto. Gal. De quoy on ne se guettoit pas, improuiste. Hisp. Cosa no mirada de antes.*] ἀπρονοήτος, quod non est præuisum, inopinatum, subitum, repentinum. *Ci. ad. Atti. lib. 15. Cum hominem temperantem tantus, improuisus, morbus oppræsserit Hor. 2. Car. Ode. 13. Sed improuisa leti Vis rapuit, ra pietque gentes. Improuisior. 1 acitus li. 2. quo improuisior, grauiorque pestis.*

IMPROUISO, [*All'improuiso,] ἀπρονοήτως*. *Ci. 2. Philip. Cur. tam improuiso?*

IMPRVDENS, tis, [*Imprudente. Ga. Imprudent, mal auisè. Hisp. No prudente ni sabio.*] ἀγνώστος, ignarus, non prudens, insciens. *Ci. pro Ros. Ame. Hæc*

Hæc omnia imprudente L. Sylla facta esse certo scio. Ter. in Hec. Plus hodie boni Feci imprudens, quam, sciens ante hunc diem unquam. Construitur interdum cum genituo. Col. in proem. lib. 1. Imprudentes negocij suis id est, ignari. Ter. in Eunu. Imprudens harum rerum.

IMPRUDENTER, [sença consideratione. Gal. Imprudemment, par mesgarde. Hisp. Aquella no prudencia.] δι άνομοι, inscie, & per imprudentiam. Ter. in And. Hæc loror ad flammam accessit imprudentius. Ci. 1. de Inu. Qui imprudenter læserunt.

IMPRUDENTIA, æ, [Inadvertença. Gal. Imprudence, inadvertance, mesgarde. Hisp. Aquella no prudencia.] άγνοια, inscitia, error, inscientia. Ci. 2. de Inuen. Imprudentia est eum scisse aliquid is, qui arguitur, negat. Ter. in Eun. Peccatur imprudentia est.

IMPUBES, is, uel Impubis, & hoc impube, uel Impuber, eris, [Gionineto, sença barba. Gal. Qui n'a point encor de poil ou de barbe, jouueance. Hisp. Mancebo sin barba.] ανηρος, qui ad annos pubertatis nondum peruenit, hoc est, qui nondum lanuginem circa genitalia mēbra emisit, quam Latini pubem uocant. Ci. in Cat. Cum filius eius impuberem necandum esse dixit. Oni. 2. Fast. Nam puer impubes, & adhuc non utilis armis Liu. 2. ab Vrbe. Productis omnibus, ele gisse impuberes dicitur. Inde Impubescens dicitur, qui nondum lanuginem emittit. Plin.

IMPUDENTIS, tis, pen. cor. [Profoutnofo, sença uergogna. Gal. Impudent, es honte, effronte. Hisp. Desuergonçado, sin uerguença.] άδαιχρωτος, qui nullo pudore ducitur, quem nihil pudet, inuerecundus, perfrictæ frontis. Cice. 4. Academ. Vtrum igitur non impudentes, qui labi uolumus: an illi arrogantes, qui sibi peruaferunt scire solos omnia?

IMPUDENTER, [Sfacciatemente. Gal. Impudemment, sans honte & uergogne. Hisp. Desuergonçadamente] άπειδω, idem quod petulenter, inuerecunde. Ci. de Am. plerique peruerse, ne dicam impudenter, amici cum habere talem uolunt, quales ipsi esse non possunt.

IMPUDENTIA, æ, [sfacciatezza. Gal. Impudence, eshontement, effrontement, hardisse, effronte. Hisp. Desuerguença.] άπειχρωτις, inuerecundia. Ci. 5. Verr. Quid ad hanc impudentiam addi potest?

IMPUDICITVS, [Violato.] adiectiuum, stupratus, inquit Fest.

IMPUDICITIA, æ, [Impudicitia. Gal. Impudicite, paillardise. Hisp. Aquella no castidad ò limpieza.] κατα αυγυσιων, άσελεγη. Cice. epist. ad Octau.

IMPUDICVS, æ, um, pen. pro. [Impudico, non casto. Gal. Impudique, paillard. Hisp. Lxcurioso ò no casto ni limpio.] άσελης, άσεληος, non pudicus, impudicus, qui pudicitiam suam prostratam habet, cum de mare dicitur, cum denotat, qui muliebria patitur, κατα πύλον, ή υαδος. Epist. ad Octa. A uidet Marius, impudico domino parere nos. Quandoque pro eo, qui nullo pudore ducitur. Plaut. in Rud. O facinus impudicum, Quam liberam esse oportet, seruire postulare.

IMPUGNATIO, onis, [Oppugnatione. Gal. Contrarieté, opposition contre, resistance. Hisp. A quella obra de combatir.] προσβολή, oppugnatio, Ci. Atti. li. 4. Domum ad eam impugnationem sumperat.

IMPUGNOS, are, [Oppugnare, impugnare. Gal. Impugner, combattre à l'encontre, resister. Hisp. Pelear ò combatir con otro.] προσβάλλω, significat oppugnare. Ci. Att. Sceleratos ciues ab impugnata patria deterrere. Plaut. in Mil. Impugnando capere, certa res est. Per translationem ponitur pro aduersari. Hor. 2. Epi. 1. Nostra sed impugnat. Impugnatus, partic. uictus. Pli. libro quinto capitu. 24. Impugnatus taurus.

IMPULSOR, Impulsor, & Impulsus, Vide supra in uerbo impello.

IMPUNE, aduerbium, [Sença punitione, sença pena. Gal. Sans estre puni, sans danger. Hisp. Sin pena y sin castigo.] άζημιος, sine pœna, absque multa, impunitè. Qui. 2. Met. Haud impune feres. Aliquando idē est, quod sine noxa, Ci. pro Clu. Licet impune confiteri. Vir. lib. 2. Geo. Et sæpe alterius ramos impune uidemus Vertere in alterius. Vbi impune, uidetur posuisse pro, sine detrimento matris. Aliquando accipitur pro frustra, Iuue. Sat. 1. Impune ergo mihi recitauerit ille togatas?

IMPUNISIME, Plaut. in Pœn.

IMPUNITAS, atis, [Perdono. Gal. Impunitè. Hisp. Aquella no punition ni castigo.] άτιμωρησις, uenia peccati, licentia, libertas, cum scilicet qui peccauit, nulla multatur pœna. Salust. in Catil. Si quis indicasset, præmium decreuere, seruo libertatem, libero impunitate. Cice. 2. de Finib. Quæ libido se projiciet, proposita sin-punitate?

IMPUNITVS, æ, um, liber, [Non punito, assolto. Gal. Impuni. Hisp. No punido ni castigado.] άτιμωρητος, inultus, non punitus, pœnis solutus: ut Impunita iniuria. Cic. 7. Vet. Possemus hanc iniuriam inultam in-punitamque dimittere.

IMPUNITVS, magis impune, ac cum minore periculo. Ci. 5. Ver.

IMPVNO, onis, [Audace, sfacciato.] a uetevibus impudens dicebatur. Lucil. libro 2. ut citat Nonius. Homo impuratus, & impu-no, & rapax.

IMPVRATVS, æ, um, [Lordo.] impurus. Ter. in Phor.

IMPVRE, [Lordamente, impudicamente. Gal. Meschamment & nilaine-ment. Hisp. Suçia y no limpiamente.] άκαταπρας, άκαταπρας, turpiter, impudice. Ci. 3. de Fin. Impure ac flagitose uiuere.

IMPVRITAS, tis, [Lordura. Gal. Meschamment. Hisp. Suçia.] άκαθαρσία, turpitude, impudicitia. Ci. 2. Phi. Cum omnes impuritates pudica in domo susciperes.

IMPVRVS, æ, um, p. p. [Immondo, sporco, scelerato. Gal. Ord & sale, nilain, meschant. Hisp. No puro, no limpio, suçio.] άναγνος, immundus, turpis, impudicus: quanquā etiam frequenter pro scelerato & improbo accipi solet. Ter. in Adel. O hominem impurum. Ci. lib. 4. de rep. ita sensit, ut loquitur, est homo impurus. Idem: In illa tætra atque impura legatione.

IMPVRTVS, æ, um, άτμητος, non putatum, seu amputatum, nomen est, non participium: cum Imputo non legatur. Pli. li. 4. Ex imputata uite libari uina dijs, nefas statuit.

IMPVTVS, as, p. c. [Imputare. Gal. Imposer, mettre sus, reprocher. Hisp. çaberir.] προστιθημι, est commodi uel incommodi alicuius causam in aliquem reijcere, & asserere eum fuisse eius rei causam & originem. Et tam in bonam partem accipitur, quam in malam: Quin. lib. 5. cap. 10. An ei cædes imputanda sit. Plin. lib. 18. c. 1. Culpam nostram illi imputamus. Interdum suppetare, & subducere rationem. Vlp. Si matrem aluit pupilli tutor, putat Labeo imputare eū posse. Colum. li. 1. ca. 7. Longe plus seminis imputant iacti. Interdum imperare, imponere tributum, Pli. in Epi. Eidem ciuitati imputata sunt terna millia.

IMPVTESCO, is, [Marcisus.] σήπρωμαι, putresco. Col. li. 6. cap. 17.

IMVS, æ, um, [Basso, infimo, ultimo. Gal. Le plus bas, le plus profond. Hisp. Baxo, ultimo, ò cabero.] κατώτατος, infimus, extremus. Vir. 6. Aen. Fundo uoluuntur in imo. Ci. in Somnio Scipionis. Ima sede semper hæret terra. Aliquando pro intimo. Vir. 6. Aen. Fuditque preces rex pectore ab imo.

I A N T E N

IN, [In nel. Gal. En. Hisp. En, enel.] ένεις, præpositio est, quæ & separari, & componi solet. Separata tam accusatiuo, quam ablatiue deseruit. Cum accusatiuo cōstrueta uarias habet significationes pro ratione adiuncti. Quandoque enim in bonam partem accipitur, idemque significat, quod erga. Virgilius 1. Aene. Accipit in Teucros animus, mentemque benignam: Quandoque in malam pro aduersus, uel contra: ut In patricidam dico, & in tyrannum pugno. Pli. Cum mihi sermo in adulerum esset. Vir. 1. Aen. Quid meus Aeneas in te committere tantum? Quandoque ad. Idem 1. Aen. Impulit latus. Quandoque post, Liuus: Bellum in trigessimum diem indixerant, id est, post triginta dies, uel triginta diebus exactis. Iungitur etiam aliquando accusatiuo pro ablatiue: ut Vereor te in os laudare, pro in ore. Teren. in Adelph. In quæ exempla fieri? id est in quo. Interdum idem quod usque ad. Martia. lib. primo. In lucem semper Acerra bibit, hoc est, usque ad lucem. Nonnunquam idem fere est quod pro, Terentius in And. Olera & pisciculos minutos ferre in cenam seni, hoc est, pro cena uel gratia cenæ. Ci. 5. Ver. Ne amplius in iugera singula quæ terna medimna exigeret. hoc est, pro singulis iugeribus: Cū uerbis aut motus constructū idē est, quod intro: ut, Recipit se in forum: Redijt in urbem. Cum aut iungitur in ablatiue, tunc habet eandem uim, quam apud Græcos εν: ut In urbe, in tēpore. Aliquā dō significat inter. Virgilius primo Aeneid. Penthesilea fureus medijs in mullibus ardet. Composita quoque uarijs capitur modis. Nani mō ponitur pro intra, uel intro: ut ingredior, Induco. Modo pro contra: ut Inclamo: Inulto. Mō intentua est: ut increpuit: Insonuit. Sic infractum aliqui inuenitur pro, ualde fractum. Vir. 12. Ae. Turnus ut infractos aduerso Marte Latinos. Idē alibi: Nosco crines, incanaq. mēta, hoc est, ualde cana. Modo negatiua, seu priuatiua: ut, Ignarus, Inuitus. Modo supra: ut Immineo, Impendeo: Modo sine, ut iniussu meo. Modo solēnitatē quandā importat, Indico, cis, quod significat ritu solēni quicquā iubeo. Modo motū ad locū: ut Infero, Importo. Hēt nonnunquā qualitatem ad deterius pendentem: ut, Quam semel informes uidisse Cyclopas. Non enim Informis, nullius formæ, sed malæ formæ significat. Cōponitur, In, cum omnibus litteris tam uocalibus, quam consonantibus. Sed quando iungitur uocalibus, uel c, d, f, g, h, n, q, s, t, semper remanet in: luauris, Inco, Iniicio, Inops, Inuoco, Incedo, Induco, Infero, Ingero, Inhibeo, Innuo, Inquiro, Inlumbo, Intueor. Quando uero cum b, m, & p, mutatur n in m: ut, Imbibo, Immuor, Impono. Cum l, & r, mutatur n, in l, uel in r, ut Illudo, Irruo.

IN DIEM addicere, έμπαυθεομας ποροταξ, est rem uenalem ita uendere, ut nisi alius ad certum diem maius pretium obtulerit, illius sit, qui primo obtulit.

IN DIES, singulos, [Ogni di. Gal. De jour en jour, sous le jour. Hisp. De dia en dia, cada dia.] καθ' ένας λω, ήμεραν, per quoslibet dies. Ci. Metellio: Eius mei consilij maiorem in dies singulos fructum capio.

IN DIES, uiuere [Vivere άγιωρνατα.] est præsentis tantum dici habere

rationem, neque sollicitum esse de victu subsequenti diei: sicut uixisse traditur Diogenes Cynicus, qui ob id ἡμεροβιος, hoc est in diebus uiuens est appellatus.

IN DIES, [Ogni die,] id est per singulos dies: & fere constructur cum comparatio, aut alia quauis dictione incrementum importante. Liu. lib. 7. ab urbe. Crescente in dies multitudine. Cic. 1. Phi. Cum serperet in urbe infinitum malum, idque manaret in dies latius. Interdum etiam sine aliquo incremento. Hirtius: Ut omnes in dies, horasque parati essent.

IN HORAM, [D' hora in hora. Gal. D' heure en heure Hisp. De hora en hora.] ὅτι ὥραν, plerunque cum uerbo uiuo coniungitur, sicut & in diem. Dicimus enim uiuere in horam, sicut, uiuere in diem. quæ duo fere sunt eiusdem significationis, hoc est, non habere rationem subsequenti diei, aut horæ: sed ita uiuere, ac si proxima hora nobis esset moriendum. Cic. Neque qui in horâ uiuunt, non modo de fortunis & bonis ciuû, sed ne de utilitate quidem sua cogitauerunt. In horas uero, εἰς ὥρας, fere coniungitur cum uerbo incrementum significat: sicut In dies, pro eo quod est de hora in horam, magis ac magis. Vir. 10. Ecl. Gallo, Cuius amor tantum mihi crescit in horas, Quâtum uere nouo uiridis se subijcit alnus. Aliquando etiam sine dictione incrementi, pro eo quod est singularis horis. Hor. 2. Ser. Sat. 7. Clauum ut mutaret in horas, hoc est, sæpissimè, quasi singularis horis.

IN MANU, uel in manibus, [In potestate, in arbitrio, in mano. Gal. Au pouuoir, en la main, a la uolonté. Hisp. En poder, en mano, en aluedrio.] χειρῶν, esse dicitur, quod est in potestate, uel in promptu, & in facili: ut Victoria in manibus est, id est, prope modum iam tenetur. Ter. in Hecy. Tibi in manu est, ne fiat. In manibus, pro inter manus. Ci. in cato. Septimus mihi liber Originum est in manibus, id est, septimo libro nondum summa imposita est manus.

IN MANUM, dare, χειρῶν, est (ut Donatus interpretatur) clam & sine arbitris dare. Teren. in Phormio. dic, quod uelis tibi dari in manum.

IN MEDIUM, εἰς τὸ μέσον, id est, in usum communem. Ci. lib. 1. Debeamus communes utilitates in medium afferre.

IN MENTEM uenit, [Venire, tornare in mente. Gal. reuenir en memoire Hisp. venire a l' intendimento o memoria.] ἐπερχεται εἰς νῦν, id est quod recordor siue memini. Ci. 3. de Fin. Venit mihi Platonis in mentem. Idem. li. 3. Epi. Solet mihi in mentem uenire illius temporis. Vir. 4. Aen. Non uenit in mentem, quorum confederit aruis.

IN NUMERUM, ludere, [Ballare a tempo.] ἔπιθυσος, παίξεν, est inquit Ser. ludere & saltare ad modum rhythmici, & cantilenæ. Vir. 6. Ecl. In numerum Faunosq. ferasq. uideres Ludere.

IN ORDINEM, redactus, siue coactus, ἐγκύκλιος, ἔγκριτος, ἐν τεταγμένως, idem est quod ceteris hominibus inferioris ordinis adæquatus. Vnde illi proprie dicuntur in ordinem redigi, qui cum aliquando fuerint functi summis honoribus, eo tandem rediguntur, ut inter alios nihil eminent. Liu. lib. 2. 2. ab urbe. Tribuni plebis in ordinem redacti, id est, contemptui habiti, nec pluris æstimationi, quam aliquis e populo. Sue. in Clau. In ordinem se coactum scriberet.

IN POSTERUM, [Per l' auenire. Gal. A la uenir, par ci apres. Hi. Despres.] το λοιπόν, εἰς τὸ ἔπειτα, posthac. Pli. Epi. li. 6. In posterum nisi adhibebis modum. Quin. lib. 1. Multa linguæ uicia inemendabili in posterum prauitate durantur.

IN REM, præsentem, non tempus, sed locum significat, quasi in locum rei controuersæ, unde iudex in rem præsentem uenire dicitur, cû accedit ad locum, de quo est controuersia. Ci. li. 1. Off. Vt si cûti tueris te cuiquam in rem præsentem esse uenturum. Idem præ Cecy. Placuit Cecinæ constituere, quo die in rem præsentem ueniret. Sic, In re præsentis disceptare, hoc est, eo ipso in loco, de quo est controuersia. Liu. 1. 3. Scribit missuros se in Africam, qui inter populû Carthaginiensem & regè Masinissam, in re præsentis disceptarēt.

IN SPEM, uenio, [Entrare in speranza. Gal. Entrer en espoir. Hisp. Comenzar a esperar.] εἰς ἐλπίδα ἤκω, sperare incipio. Cic. 2. de Orato. In spem ueneram, posse me aliquid discere.

IN TEMPORE, [Opportunamente, a tempo. Gal. Opportunément, A temps, Hisp. A tiempo.] ἐν καιρῷ, opportune. Salu. Mithridatis in tempore bellaturi. Ter. in And. Venit in tempore,

IN ABRUPTIS, a, um, ἀδιάρρηκτος, qui abrumpi non potest. Saty. 5. Syl. Iunxit inabrupta concordia longa catena.

INACCESSVS, a, um, [Doue non si puo andare. Gal. Qui n' est point hanté, ou qui on ne peut aborder, ou aller. Hisp. Donde ninguno llega o donde no se puede llegar.] ἀβητος, ἀεπίβητος, ad quod non acceditur, uel accedi non potest. Pli. li. 12. ca. 14. Saba regio a dextra maris scopulis inaccessa. Vir. 7. Aen. Diues inaccessos ubi Solis filia lucos, Assiduò resonat cantu. Vbi Seruius, Inaccessos lucos, interpretatur, inaccessendos, hoc est, ad quos nemo debeat accedere. non autem inaccessibiles, cum Ulysses eo accesserit. Sic Illaudatum Busiridè uocat Virgilius, non quod nunquã fuerit laudatus: constat enim ab Iſocrate fuisse laudatum: sed quod laudari non debeat.

***INACHIA**, Peninsula est totius Europæ clarissima, quam Peloponnesum uocamus. Et puellæ nomen apud Hora. Epod. 11.

***INACHIVM**, Peloponnesi oppidum. alio nomine Argos Dipſium. **INACHVS**, p. c. Ἰναχός, fluuius est in latere Peloponnesi, per agrû Argiuum in sinum Argolicum illabens. Hinc Poetæ fabulantur Ius patrem fuisse, quâ Iuppiter cum uitiaſset, aduentum Iunonis præsentis in uaccam mutauit. Ouid. li. 1. Meta. Inachus unus abest, imoque recõditus antro Flectibus auge aquas, natamque miserri mus Io Luget. Fuit & Inachus primus Argiuorû rex, qui Inacho fluuii nomen dedit: quo Argiui ipsi Inachidæ appellati sunt. Huus filia creditur fuisse Io, quâ cum Iuppiter uitiaſset, & in Cretâ ad uexisset, Iuno pellicis impatiens grauissimis odijs eam exagitant. quæ res poetis occasionem fabulandi dedit, Io Inachi fluuii filiam fuisse, Iunonis metu a Ioue in uaccam mutata: quam cum illa a coniuge dono accepisset œstro immisso tantopere fuisse exagitata, ut furore correpta nusquam consistere posset, donec in Aegyptum transueta, in Isidem Deam mutata edet.

INACHIS, Ἰναχίς, parony. fœm. est, ab Inacho deductum: quod a poetis accipitur pro Io, Inachi filia, quam Iuppiter metu uxoris in uaccam dicitur transformasse. Oui. li. 1. Met. Inq. nitentem Inachidos uultus mutauerat ille iuuenam.

INADVLABILIS, le, [Non soggetto alle adulationi. Gal. Qui on ne gaigne point par flateries. Hisp. No sujeto a lisonajias.] ἀλοκλιδτος, non obnoxius adulationi. Gel. li. 14. ca. 4.

INÆDIFICO, as, are, [Fabricare, edificare. Gal. Edifier dedans. Hisp. Edificar en lugares.] κατὰ σκευάζειν, locum aliquem ædificijs implere. Cic. de Arusp. respon. Sacella suffossa, incensa, inædificata. id est, profanis ædificijs occupata. Sic inædificare plateas dixit Cæsar l. 1. Bel. Ciuil. pro plateas ædificijs obstruere. Aliquando accipitur pro iungere, uel adaptare in ædificio. Pli. li. 10. ca. 3. Inædificatur nido lapis acrites.

INÆQUALIS, le, [Disuguale. Gal. Inequal, mal uni. Hisp. Desigual.] inæqualis: ut inæquali uarietate distinguere, Ci. in Part.

INÆQUALITAS, atis, [Disuguglianza. Gal. Inegalitè. Hisp. Desigualdad.] ἀνισολία, disparitas. Col. 3. ca. 12. Opus est inter has inæqualitates magno temperamento.

INÆQUALITER, Col. de Arb. cap. 7.

INÆQUALIS, le, [Disuguale.] ἀνόμαλος, non æqualis, dispar. Mart. li. 1. Pinguis inæqualis onerat cui uillica mensas. Inæqualis percussus uenarum. Pli. li. 7. ca. 51.

INÆQVO, as, [Spianare. Gal. Aplani, faire uni & egualer. Hisp. Allanar] ἰσόω, complano, planum, & æquum facio. Cæsar 1. Bel. Ciuil. Hæc leuibis cratibus terraque inæquat.

INÆSTIMABILIS, le, [Inestimabile. Gal. Inestimable. Hisp. Lo que no se puede estimar.] ἀτιμήτος, quod æstimari non potest. Liu. 5. Bel. Maced. Quod e grege se Imperatorum, uelut inæstimabilem, se creuisset. Inæstimabile gaudium, Ci. de Fin.

INÆSTVO, as, are, [Bollire. Gal. Boullir, estre fort chaud & esmen. Hisp. hervir.] καυσθῆναι, idem quod cõstare. Hor. Epod. 12. Bilis inæstuat præcordijs.

INÆFFECTATVS, a, um, non affectatus. Quin. li. 11. securitas inæfectatè orationis tenues causa decet.

INALBESCO, is, ere, [Diuenir bianco. Gal. Deuenir blanc, se blanchir. Hisp. Emblanquecerse.] λευκαίνωμαι, album fieri. Celf. lib. 2. Venæ sub lingua inalbescunt. Idem lib. 3. Torum corpus cum albore inalbescit.

INALGESCO, is, [Diuenir freddo. Gal. Deuenir froid. Hisp. Enfriarse.] ψύχωμαι, algesco. Celf. li. 3. ca. 3. Frigus uoco, ubi extremæ partes membrorum inalgescunt.

***INALPINI**, dicuntur qui alpes incolunt. Pli. Brut. ad Cic.

INAMABILIS, le, ἀνέσρατος, qui non potest amari, in quo nihil est quod ametur. Pli. Epi. 187. Id genus operis inamabile. Oui. 5. Tri. leg. 7. Locus est inamabilis.

INAMARESCO, is, ere, [Diuenir amaro. Gal. Deuenir amer. Hi. Amargar] πικραίνωμαι, amarum fieri. Hor. 1. Ser. Sat. 2. Namque inamarescunt epulæ sine fine petitæ.

INAMBITIONVS, a, um, [Senza ambizione. Gal. Qui n' est point ambitieux. Hisp. No codicioso de honra.] nullo modo ambiciosus. Ouid. 11. Met. Secretos montes, & inambitiosa colebat Rura.

INAMBVLVS, as, are, [Passaggiare. Gal. se pourmener, tourner çà & là. Hisp. Andar en lugar, passear.] περιπατῶ, significat spatari. Cic. 1. de Ora. Inambulans, atque ascensus ingrediens arduos. Idem ad Att. Ante lucem inambulabam domi.

INAMOENVS, a, um, [Spiacenoie, crudele. Gal. Mal plaisant. Hisp. Cosa no delectable.] ἀνδύος, iniucundus. Ouid. 10. Met. Persephonem adiit, inamenaq. regna tenentem. Feritas inamœna. Sta. 2. Sil.

INANESCO, scis, [Vanire. Gal. Se uvider, s' enacuer. Hisp. Vanizarse.] κενῶμαι, Iuanis fio: ab Inaneo.

INANIA, inanitas, [Vacuo. Gal. Vuidange, uanité, uanité. Hisp. Vanidad o equedad.] uacuitas. Pli. in Aul. Inanijs oppletæ sunt.

INANILOQVVS, qui inania loquitur, κενολόγος. Plau. Pſeu.

- INANIMATUS**, a, um, [Senza anima.] Cic. To. Animata inanimatis anteponentur.
- INANIMVS**, a, um, [Senza anima. Gal. Sans ame, qui n'a point d'ame.] Hi. Cosa sin anima.] ἀψυχος, anima carens. Cic. lib. 2. Off. Inanima, ut aurum, argentum. Idem 1. Tusc. Inanimum est omne, quod pulsū agitatur ex.erno.
- INANIO**, nis, niui, nitum, [Vuotare.] κενόω, uacuo. Plin. lib. 20. c. 3.
- INANIS**, ne, p. pr. [Vuoto. Gal. Vuide, ou il n'y a rien. Hisp. Vano, huaco, y naziō.] κενός, uacuus. Cic. 7. Ver. Inanem te esse nauiem in Italiam deducitūrum. Pōnitur quandoque pro acre, Lucr. lib. 2. Longum pro inane resoluit. Quandoque pro otioso, Hor. in Serm. Inanes Hoc iuuat. Sic & uacuus pro otioso dicitur a Virg. in Sileno, Quæ uacuas renuissent carmina mentes.
- INANITAS**, atis, [Vacuitas, uanitas. Gal. Vuidange. Hisp. Vanidad.] κενότης, pro uacuitate. Cice. de Fato. Cum duo indiuidua per inanitatem ferantur. Item pro uanitate. Virg.
- Instabiles animos ludo prohibebis inani.
- INANITER**, aduerb. [Vanamente. Gal. En vain, sans cause, pour neant, uainement & follement. Hisp. Vana y naziamente.] κενώς, uane. Ci. 4. Tuf. Cum Inaniter & effuse animus exultat. Inaniter pro frustra, Ouid. 2. Met. Et medicas exercet inaniter artes.
- INANITVS**, [Voto.] p. p. euacuatus. Plin. lib. 2. 5. c. 5. Cortice inanito medulla cadit.
- INAPPARATVS**, [Negligenza. Gal. Fante d'aprest, quand il n'y a nul aprest ou apareil. Hisp. Quando no es aparejado.] incuria, negligentia, & apparationi contraria. ad Her. lib. 2. Inopia, stultitia, imprudentia, inapparatio.
- INAPERVS**, a, um, non patens, non expositum: ut, Senectus inaperta fraudi, Silus lib. 7.
- INARDESCO**, cis, [Essere acceso. Gal. Ardre, estre embrasé. Hisp. Consumir se alguna cosa del fuego.] ἐκπνέω, flammam concipio, igne accendor. Inardeo uero, in re aliqua ardeo. Hor. Epod. 3. Hameris Herculis inarfit.
- INARESCO**, scis, [Seccarsi. Gal. Deuenir sec, se secher. Hisp. Secharse.] ξημαίνωμαι, aridus fio. Col. lib. 1.
- INARGENTATVS**, a, um, [Inargentato.] argento coopertus, obuolutus. Plin. lib. 21. c. 2. Lamina ærea, inaurata, aut inargentata.
- INARGVTE**, [Non argutamente. Gal. Sans subtilité. Hisp. Sin jufilezas.] non acute. Gell. lib. 2. 1. c. 13. Non inargute, nec incallide oppellatū fti hoc Tullianum.
- INARIME**, ἀριμοί, Home. πηθηκώσαι, Steph. insula est in sinu Puteolano, non procul a Neapoli, ut ait Plin. lib. 3. cap. 6. in qua mons fuit, qui tertæ motum pallus alteram infulam, quæ Prochyta ab effusione dicta est. Sub hanc quoque insulam Typhoea gygantem a Ioue detrusum, Virg. his uersibus declarat: I um sonitu Prochyta alta tremit, durumque cubile Inarime Iouis imperijs, impolita Tiphæo. Eadem & Aenaria a statione nauium Aenææ, & a coxendicis forma Ichia dicitur, ab Homero in catalogo insula hæc ἀριμοί, appellatur. Primus Virg. cum illud Hom. ἐν ἀριμοίς, transferret, ex ἐν, Ionum præpositione, & ἀριμοίς, unam dictionē conflauit, numero, & declinatione mutatis. Inarime uero ab Arimnis, siue populis, siue belluis ita prisca Etruscorum lingua simias dicitantem, quas Græci πηθηκώσαι, uocant, unde nomen insulis Pithecusis, ut Strab. placet, ex historia fabulosa, quam Harpocration, Xenagoras & Suid. ita referunt, Fratres (aiunt) duo fuerunt, Candalus, & Atlas, omnium scelerum, quibus humana uita damnata est, auctores, & inuentores, quibus morum peruersitas, Cecropi nomen dedit. impositores enim ac planos, quales hi præcipui fuerunt, ita Græci uocant, ab animalibus, quæ κέρκω, id est, caudæ motu blandiuntur. Ijs summum studium fuit appulsos, & aduenas dolis quibuscumque circumuenire. quod cum in ipsum etiam Iouem tentassent, ab eo ex hominibus in simias mutati sunt, quas Græci πηθηκώσαι, uocant. unde insulis, quas tenebant, Pithecusæ uocabulū datum. Hinc Ouid. Xenagoram secutus 14. Met. cecinit, Inarimen, Prochytemq. legit, iterilique locatas Colla Pithecusas, habitantum nomine dictas. Quamquam Pli. li. 3. ait Inarime dicta, Græcis Pithecusa, non a simiarum multitudinē, ut aliqui existimauere, sed a figulinis doliariorum.
- INARO**, p. c. [Arare. Gal. Labourer, arer, cultiver. Hisp. Arar y labrar la tierra.] ἀρόω, arare. Plin. lib. 18. c. 14. Inarari solum opus est. Interdum idem est, quod arando obruere: ut cum lupinum, fabalia, aut quid simile itercorandi agri gratia aratro obruimus. Varro lib. 1. de re rust. c. 24. Lupinum pro stercore inarare solent. Inarare arbores, apud Col. lib. 2. c. 2.
- INARATVS**, a, um, [Non arato.] ἀνήρωτος, non aratus, Virg. 2. Geo. Nec nulla interea est inarata gratia terræ.
- INARTIFICIALITER**, [Non artificis samente. Gal. Sans artificie. Hisp. Sin arte.] ἀτεχώς, Quin. lib. 2. c. 17.
- INASSATVS**, [Arrostito.] ἀπρόσ, ἀπτελέως, affatus. Pli. lib. 28. c. 3. Glaucomata iccinoris recentis inassati. Idem lib. 30. c. 8.
- INASPECTVS**, a, um, [Non uisus.] νό uisus, non conspectus, Sta. 1. The.
- INASSVETVS**, a, um, [Inusitato, non consueto. Gal. Inconsumé, non acustumé Hisp. No costumbrado, de susfado.] ἀνηθς, inuictus, inuitatus. Ouid. 4. Fast. Lumen inassueti uix patiuntur equi. Idem in Ibin. Cogit in assuetas fumere tela manus.
- INATTENVA TVS**, a, um, non attenuatus, aut imminutus. Ouidius 8. Metamorphi.
- INAVDAX**, acis, [Timido.] δειδός, timidus. Hor. 3. Car. Ode 20.
- INAVDIO**, dis, ἐπακέω, tem antea occultam audio. Plaut. in Aulul. Credo illum inaudisse, mihi esse thæsurum domi. Ci. Paulē: Quorum erupit illa uox, de qua ego ex te primum inaudieram. Et ad Pætum, ep. lib. 9.
- INAVDITVS**, a, um, [Inaudito, nouo. Gal. Non ouy. Hisp. Cosa non oyda.] ἀκίκνητος, non auditus, nouus. Liu. li. 5. Bel. Mac. Nomina gentium inauditarum. Tacit. lib. 17. Inauditi, atque indefensi, tamquam nocentes, perierant. Cic. 1. de Or. Nihil dicam reconditum, nihil inaudicum uobis.
- INAVDITVNCVLA**, [ἐκπροματτω], iucunda narratiuncula, auditu non indigna. Gell. lib. 5. c. 2. 1.
- INAVGVATO**, hoc est, præcedente augurio, & addicentibus auibus. Liu. lib. 1. ab vrb. Id inaugurato Romulus fecerat.
- INAVGVRO**, as, pen. prod. est, præcedente augurio dedicare, uel consecrare. apud ueteres enim nefas erat, quempiam in dignitatem aliquam, aut sacerdotium assumi, aut etiam ædem alicui Deorum consecrare, nisi augurato, hoc est addicentibus auibus. Cic. 2. Phil. Cur non inauguraret? sume diem: uide qui te inaugeat. Liu. 4. ab vrb. Fama exierat, locum inaugurari. Huic contrarium est Exaugurare.
- INAVRATVS**, a, um, [Inurato.] χρυσοβαφής, auro intectus, Cic. in Pis. Ouid. 2. Fast. Coruus inauratum pedibus cratera recuruis Tollit.
- INAVRIS**, [Ornamento dell'orecchie, pendenti. Gz. Bague ou aneau pendu au tendron de l'oreille. Hisp. Los cercillos de las orejas.] ἐνώ τιον, ἐλλοβιον, ornamentum ab aure pendens. Plaut. in Epit. Non meministi me inaurum ad te afferre.
- INAVRITVS**, a, um, [Che non ha orecchie.] ἀωπυς, carens auribus, Gell. lib. 7. c. 6 Inodora, inauritæ.
- INAVRO**, as, [Dorare, indorare. Gall. Dorer, enrihir d'or. Hisp. Dorar por desuera.] χρυσόω, auro tego, uel aurum induco. Per metaphoram accipitur pro diuitem facio, Cic. ad Treb. l. 7. Fam. Puto te male a Cæsare consuli, quam inaurari. Hor. 1. ep. 12. Ut te confestim liquidus fortunæ riuus inauret.
- INAVSPICATO**, [Seuza auspici, con importuni auspici. Gal. A la malheur. Hisp. Malauenturadamente.] ἀπιστος, non captatis, uel perperâ captatis ausp. Cic. 1. de Diuin. Quod inauspicato pomerium transgressus esset. Et quia ueteribus ita persuasum erat nihil felicitate succedere, nisi aues addixissent, factum est, ut inauspicato accipiat pro infelicitate. Vnde Crito ille Terentianus dicit se inauspicato Athenas uenisse.
- INAVSVS**, a, um, quod quis non audeat. Sen. Thyeste: Inausa audeat. Virg. 8. Aen. Ne quid inausum, Aut intentatum sceleris uel, dolive fuisset.
- INCAEDVVS**, a, um, [Che non si taglia.] ἀτυμτος, ex in & cædus: ut Incaëdua silua. Luc. l. 3. Multos incaëdua silua per annos. Sic incaëdui montes dicuntur siluosi, quos Intonfos Vir. appellat. Seruius: Intonsi montes, siluosi, Incaëdui. & Ouid. 2. Fast.
- INCALESCO**, scis, lui, [Scaldarsi, divenir caldo. Gall. S'eschauffer. Hisp. Calentarse.] διαθερμαίνωμαι, ualde calidus fio. Plin. l. bro 14. cap. 2. 1. Incalescentibus, operculisque sudantibus. Col. lib. 2. cap. 4. Anni tempore iam incalescente. Liu. lib. 9. Bel. Maced. Cum iam uino incaluisse.
- INCALEFACIO**, cis, [scaldare.] θερμαίνω, calidum facere. Ouid. 4. Fas. Cuius Titan incalfacit udos. Idem 15. Met. Coniectos incalfacit hostia cultros.
- INCALO**, incalas, [Chiamare.] p. c. κλέει, idē quod uocare, teste Fest.
- INCALLIDE**, [Duramente.] ἀπλός, simpliciter, non altute. Idem li. 3. Off. Non incallide terguerantur.
- INCALLIDVS**, a, um, [semplce, non astuto.] ἀβολος, ἀπλός, nō astutus. Cic. 1. de Inuen. Arbitror fuisse non incallidos homines.
- INCANDESCO**, scis, incandui, [Diuenir affocato. Gal. S'eschauffer fort, uerementement. Hisp. Encenderse.] ἀφρόεις, γινωμαι, candens & ignitus fio. Ouid. 7. Met. Volat hoc, atque incandescit cundo. Per metaphoram accipitur pro uehementer irasci, & iracundiā quodammodo accendi.
- INCANESCO**, [Farsi candido. Gal. Deuenir blanc ou chenu. Hisp. Encanescer.] uerbum πολίω, canus fio. Catull. in Argon. Spumis incanuit unda.
- INCANTAMENTVM**, ti, [Incantamento.] ἐπωδή, γοντεία, Plin. lib. 28. c. 2. 1. Valeant ne aliquid uerba, & incantamenta carminum.
- INCANTO**, ras, [Incantare. Gal. Enchanter. Hisp. Enchanter con pal. ras.] ἐπαδά, uerbis folis, uel etiam rebus quibusdam adiunctis, aliquid supra naturam molior. Pl. lib. 28. c. 2. Malum carmen incant. flet. Vnde Incantatio.

INCANVS, a, um, [*Canuto. Gall. Cher. à bl.-ne de vieilleffe. Hifp. Cofa my cana y bianca.*] πολις, idem quod canus, aut ualde canus, Seruio te ite Pla in Ruden. Crispum, incanum uideris. Virg. l. 3. Georg. Barbas, incanaque menta. & 6. Aen. Nofco crines, incanaque menta. Incana herba, subalbida lanugine cauitiem referens. Colum. lib. 8. cap. 2.

INCASSVM, aduerb. [*Inuano. Gall. En uain. Hifp. En uano.*] φορδην, μάλ-τω, frustra, inaniter: tractum a cassibus, ut ait Seruius. Sall. Quæ profesto incassum agerentur. Virg. 7. Aen. Turne tot incassum fu-los patiere labores? Incassum tela iactare. Liu. 10. ab vrbe: Ignis incassum furit. Virg. 3. Geo.

INCASTIGATVS, a, um, [*Impunito.*] ἀνεπαρόρθητος, non castigatus. Hor. l. 1. ep. 10. Nec me demittes incastigatum.

INCAUO, as, p. c. [*Cauare, incauare.*] κοιλωω, idem quod cauo, excauo, effodio. Col. lib. 4. c. 25.

INCAUTE, [*Sconsiderate. Gall. Par mesgarde. Hifp. No prudentemente, sin cuidado.*] ἀποροπώς, improvide, imprudenter. Cic. ad Att. lib. 7. Sulte, omnia, & incaute agi iudico. Liuius 39. Dum incauti-rius sibi meturos.

INCAUTVS, a, um, [*Incauto, non aueduto. Gall. Imprudent & negligent. Hifp. No cauto ni astuto.*] ἀδοκητος, qui sibi cauere nequit. Cic. 2. Phil. Trebonius oppressus est ab hoite incautus. Virg. 3. Ge. Dira per incautum serpat contagia uulgus.

INCEDO, dis, cessi, cessum, p. c. [*Caminare pomposamente. Gall. Se marcher, aller. Hifp. Andar con pompa.*] εἰσέρχομαι, ingredior; sed proprie cum pompa, & quodam fastu. Cic. epist. Incessi omnibus lattijs. Virg. l. 1. Ae. Alt ego, quæ diuum incedo regina, Iouisq. Et foror, & coniux. Aliquando simpliciter ire, Liu. lib. 25. Segniter agmen incedere.

INCESSVS, sus, [*Lo andare. Gall. Allure avec grauite, marchement. Hifp. Andadura con pompa.*] ἐκδησιμα, ἐκδησις, Valla: Incedere, est ambulare: inde incessus siue tardus, siue festinus, proprie tamen sublimior quidam, & fastum præferens. Cic. 2. de Fi. Si uultum, si incessum fingeres, quo grauior uidereris, non esses tui similis. Virg. 1. Aen. Et uera incessu patuit Dea. Accipitur tamen quandoque pro quouis gressu, siue hominum, siue aliorum animalium. Plin. lib. 10. c. 38. Incessus omnibus animalibus certus.

INCELEBRIS, bre, p. c. [*Non celebrato.*] ἀδοκίμαστος, ἀσημος, non celebre: ut, Vallis incelebris. Silius lib. 8.

INCENDO, is, [*Inflammaré, abbruscire. Gall. Faire brusler, mettre le feu, allumer. Hifp. Encender.*] ἐμπυρίζω, ἐμπύρωσις, ἐμπύρωσις, inflammo, Pla. in Meu. Incendite odores. Cic. 7. Verr. Inflammaré nauem, incendique iussit. Hinc per translationem, incendere aliquem ira, uel amore: hoc est, ad amandum, uel irascendum inducere. Pla. in Af. Semper me ira incendit.

INCENDIARIA, auis, infausta, alio nomine Spinturnix, cuius conspectus tam inauspicatus habebatur, ut eam solam ob causam, urbē sapius lustratam uoluisse, memorix proditum sit. Quidam incendiarium auem esse uoluit, quæcumque apparuerit ex aris uel altaribus carbonem auferens. Plin. lib. 10. c. 13.

INCENDIARIVS, rij, πηρολητης, qui ædificijs ignem iniicit. Quin. & Declamatione 9. Morabar inter sacrilegos, incendiarios. Vtuntur etiam hac uoce Suet. in Vitellio, & Tac. lib. 15.

INCENDIUM, dij, [*Incendio. Gall. Embrassement de feu. Hifp. El fuego quando algo se incende.*] ἐνπύρωσις, ἐμπύρωσις, inflammatio. Plin. lib. 12. c. 19. delubrum incendio consumptum. Per metaphoram accipitur pro uehementia amoris, Pla. in Af. Ex amore tantum est homini incendium. Cic. Par. Incendium facere.

INCENSIO, onis, ἐμπύρωσις, πύρωσις, inflammatio. Cic. pro Sylla: Incensione urbem, interneccione ciues liberauit.

INCENSVS, a, um, ἀτιμωτος, qui non est census, hoc est, qui censum suum non est professus: quod criminis grauissimi loco habebatur apud Romanos, adeo, ut, qui censum non esset professus, libertate spoliaretur. Cic. pro Cæcinnæ: Cum populus incensum uendit, hoc indicat, cum ij, qui in seruitute iusta fuerunt, censu liberentur, eum, qui cum liber esset, censeri noluerit, ipsum sibi libertatem abiudicasse.

INCENTIO, onis, ἐπώδη, cantio, seu cantilena. Gellius lib. 4. cap. 13. docet plurimis hominum morbis medicinam fuisse intentiones tiliarum. Incentio, Incantamentum, quod uocis modulatione fiebat. Gell. lib. 16. c. 11.

INCENTIVS, a, um, ἐπαλητικος, ut Tibia incentiua, apud Varro- nem, quæ a dextra canitur, Succentiua, quæ a sinistra succinit. Verba Varronis sunt hæc lib. 1. de re rustic. capit. 2. dextra tibia alia, quam sinistra, ut tamen sit quodam modo coniuncta. quod est altera eiusdem carminis modorum incentiua, altera succentiua. Accipitur pro incitatio, quod milites intentione tubarum ad bellum solent incitari. Plin. in Pan. Sparta: tibi: incentium aliquid feruntur habuisse.

INCEPTO, ptas, ἀρχή, ἀρχή, frequentatiuum ab Incipio. Teren. Hea. Vah: uideo quod inceptet facinus.

INCERNICVLVM, li, [*Criuello. Gal. Vu crible, sas ou bintear. Hifp. Cudrigo para coner harina.*] τηλιος, instrumentum, quo frumenta perigantur, ante quam molantur. Plin. lib. 8. c. 44. Decretum tacere, quo caueretur, ne frumentarij negotiatores ab incerniculis eum arcerent. Cato de re rust. c. 3.

INCERNO, is, [*Criuellare. Gal. Cribler, sasser, bluter ou tamiser. Hifp. Cerner como harina.*] διαλέγω, ἀποκρίβαίνω, a Cerno, significat cribro. Cato de re rust. c. 48. Terram cribro incernito. Vitru. Incernatur maior.

INCERO, as, p. p. [*Incerare.*] κηρώω, aliquid cera tegere. Iuu. Sat. 10.

INCERTO, ptas, [*Far dubio.*] ἀδηλωος, ἀμυχανια, καθιστημι, incertū reddo. Pla. in Ep. Longa dies meum incertat animum.

INCERTVS, a, um, [*Dubio, incerto. Gal. Incertain, douteux. Hifp. Dudofo no cierto.*] ἀδηλωος, ἀπορος, Pla. in Pfeu. Certa amittimus, cum incerta petimus. Teren. in Hea. Animo fere perturbato, atque incerto præ ægritudine. Incertum uulgus, non sibi constans. Ci. pro Mur. Nihil incertius uulgo.

INCESSO, is, ssi, uel iui, [*Molestare, prouocare. Gall. Venir sus, assaillir, molester, uexer. Hifp. Enojar, defasjar al enemigo.*] προκαλλέμμαι, a supino uerbi incedo formatum, idem fere significans, quod lacefso, uel conuicijs infector. Quin. lib. 7. c. 3. Satius est omni se ante actæ uitæ abstinere cōuicio, quam aut leuibus, aut friuolis, reum incesfere. Dicimus etiam, incesfit me cupiditas, uel incesfit mihi cupiditas, uel incesfit in me cupiditas, pro Inuasit, uel cepit me cupiditas. Sunt tamen, qui in hac significatione uelint esse præteritum a uerbo incedo: quibus non facile assentior, quod in præfenti, aut futuro alijse temporibus, in quibus incedo distingui potest ab Incesso diuerfitate scripture, non utamur Incedo in hac significatione, non enim dicimus, Incedit me cupiditas, uel Incedet, uerū mihi itaque uidetur præteritum Incesfit in hac significatione esse ab Incesso. Liu. lib. 1. Timor patres incesfit, ne ciuitatem sine imperio uis aliqua externa adoriretur. Et iterum: Cupido incesfit animos iuuenum. Valer. Max. datiuo iunxit: Nec mihi cuncta complectendi cupido incesfit. Ter. in Adel. Coniunxit cum accusatiuo mediante Iu. Noua, inquit, nunc religio in te hæc incesfit. Aliquando sine datiuo uel accusatiuo expresso, & significat ingruo, ἐπιβάλλω. Col. lib. 2. c. 21. Si procellæ uentorum, aut turbines incesferint. Idem cum datiuo posuit. Si sterilitas annorum incesfit hominibus. Interdum ingredior. Idem lib. 3. Cum autumnus incesferit.

INCESTE, aduerb. fæde, turpiter. Cic. pro Cælio.

INCESTIFICVS, a, um, Senec. Thyelte: Incestificus, execrabilis.

INCESTO, as, [*Macchiare, uiolare. Gall. Polluer, corrompre. Hifp. Enfuzjar, uiolar.*] μιαινω, polluo. Sue. in Tib. Inuicem incesferent le coram illo. Tacitus lib. 5. Marius defertur incesfante huiam, Virg. 6. Æne. Incesfat funere classem.

INCESTVS, itus, & Incestum, ssi, dicitur flagitium, quod committitur cum ea, cum qua alioqui non erat futurum legitimum matrimonium, ut cum matre, sorore, sororis uirginibus, aut similibus: ita dictum (ut Nonius putat) quasi non castum. Ali Incestum deducunt a cello, Veneris cingulo. quo amor maritalis in legitimis nuptijs conciliari putabatur: ut, Incestus dicatur concubitus illegitimus, cui cingulum illud, iustarum nuptiarum insigne, non adhibetur. Papin. l. si adulterium. ff. ad legem Iuliam de adul. Incestum autem, quod per illicitam matrimonij conjunctionem admittitur, excusari solet, uel sexu, uel ætate, uel etiam puniendi correctione, quæ bona fide interuenit. Cic. 4. Tus. Adulteria, incesta. Seru. in illud 6. Aen. Incesfat funere classem, Incestum interpretatur quæcumque pollutionem.

INCESTVS, ita, itum, [*Macchiato, uiolato. Gall. Pollu, souillè. Hifp. Enfuzjado.*] μιαινω, idem est, quod pollutus; Cic. de Ar. Clodius ex incesto stupro emissus. Prop. lib. 3. Eleg. Scilicet incesti meretricis regina Canopi.

INCHOATIVA uerba, ἀρχητικὰ ρήματα, a Prisciano appellatur, quæ a uerbis secundæ potissimum coniugationis, aut a nominibus quibusdam adiectiuis deducta, in Ico, syllabam desinant: cuiusmodi sunt Calefco, & Frigefco, a Caleo, & Frigeo. item Mitelco, Dulcesco, Sterilefco, a nominib. adiectiuis Mitis, Dulcis, & Sterilis deducta. Huius generis aut uerba Priscianus inchoatiua appellauit, quod putauerit per ea significari inchoationē actionum, quæ per uerba primitiua denotantur. Quem non immerito reprehendit Valla lib. 1. Elegantiarum, docens ea Augmentatiua potius appellanda, cum incrementum potius importent, quam inchoationem. Eius rei exempla quæ hic citra modum, nullo iudicio, minoreq. ordine, & plane, quod a Græcis dici solet; παραμέλω, congesta erant, studiofio lectori ex Valla petenda relinquimus.

INCHOO, [*Cominciare, dar principio. Gall. Commencer. Hifp. Començar.*] ἀρχομαι, a nomine Chaos, ut auctor est Feilus, eo quod Hesiodus omnium rerum initium dixerit esse Chaos. Est autem inchoare, idem quod incipere. Cic. Orat. Inchoare, & Informare. Quator perfectum. Vir. 3. Ge. Te sine nil altum mens inchoat.

- perficere *τελεῖν*. Virg. lib. 6. Tunc Stygio regi nocturnas inchoat aras, Vbi Ser. Inchoat, perficit: & est Verbu sacrorum. Idem Ser. in illud 3. Geo. Te sine nil altum mens inchoat: auctor est, antiquos olim scripsisse Inchoo, aspiratione interposita inter duas uocales, quod putarent nullum uerbum esse latinum, quod ante o finale haberet alterum o: quod tamē hodie uidemus in uerbo Boo, & composito Reboo. In secunda autem syllaba uerbi Inchoo uolam scribebant a spirationem, quod tres tantum putarent esse uoces Latinas, quæ post e, litteram aspirationem reciperent, Sepulchrum, Orchus, & Pulcher, ex quibus, inquit Seruius, pulcher tantum hodie recipit aspirationem.
- INCIDO**, dis, incidi, incisum, p.p. [*Tagliare, intagliare. Gal. Entailler, couper, inciser, trancher, engraver. Hisp. Cortar, entallar, esculpir.*] *διδάτε μνος, κτετακωπῆς*, ex In, & cado, quod e i ferio, seu seco. Vir. 3. Eclo. Atque mala uites incidere falce nouellas. Accipitur & pro in sculpo. Plin. in Paneg. Non trabibus, aut itatuis nomen tuum, sed monumentis eternæ laudis inciditur.
- INCISVS**, sa, sum, *ἐγχειλαμύρον*, per incisionem inscriptum, uel insculptum, in qua significatione, habet post se datiuum: ut apud Suet. de Cla. Grammaticis, Fatis marmoreo parieti incisus publicaret. Intē. dum accusatiuum cum præpositione. In. Liu. 3. ab Vrbe Leges in ædificatis in publico proposuerunt. Nonnunquam etiam ablatiuum cum eadem præpositione: quod est contra Valiam. Ci. in Ora. de Signis: in ære incisum tradiderunt. Incisum aliquando significat amissum, *σπαρακωμῆγον*. Liu. li. 3. Spe incisa, Aprius mortem sibi consiuit.
- INCIDO**, dis, incidi, pen. cor. [*Accedere, incorrere. Gal. Tomber d'auenture dessus, cheoir dessus ou pres. Hisp. Caer en algo à conteser.*] *ἐπιπίπτω*, ex In, & Cado, lupinum facit Incasum, licet parum usitatum. Omnia enim a Cado composita proferunt supinum cum a, sicut Cado: que uero a Cedo pro ferio mutāt e, in i, ut Incisum, Recisum. Vnde, ab Incido, Incasum, Incasurus. Pl. li. 1. Hæc ideo facta, quod incasura erant illa. Est autem incidere, proprie idem, quod in aliquid, seu supra aliquid cadere. Liu. lib. 2. Saguntii ruinæ uestris capitibus incident. Sumitur tamen frequenter pro, casu incurere. *δεδίτηθεν*, aut de improviso labi, præsertim quando construuntur cum accusatiuo mediante In: ut Incidi in latrones, Incidi in errorem. Ci. Curioni: Quod in id reipublica tempus non incidetis, sed ueneris. Incidere ergo, casu uenire est: Venire uero, certo iudicio, & sententia, & consilio. Quod ipse Ci. in eo quod sequitur declarat: Iudicio enim tuo, non casu, in ipsum discrimen rerū contulisti Tribunatum tuum. Iungitur quandoque cum datiuo ut, mihi incidit suspicio. Quandoque absolute ponitur: ut Incidit sæpe multæ causæ. Obiurgationes incident necessariæ: & Incidit de uxoribus mentio. Item, incidit quæstio. Aliud ex alio incidit. In quibus tamen intelligitur datiuus, similiterque exponuntur, ac si datiuum haberent; ut Incidit mentio, hoc est, casu nobis euenit, ut de ea re faceremus mentionem.
- INCITENS**, propinqua partui, quod fetus eius sit incitatus. Fest.
- INCILE**, huius incilis *διδωπε*, teste Vlp. l. j. ff. de Riuis, est locus depressus ad latus fluminis: ex eo dictus, quod inciditur. scinditur enim lapis uel terra unde primum aqua ex flumine agi possit. quæ admodum in pistrinis frumentarijs uidentur. Quod autem ad incile oppositur aquæ deriuandæ, compellendæ uel ex flumine caussa (quod uulgo Clausa dicitur) siue id ligneum sit, siue lapideum, siue ex qualibet alia materia, ad continendam transmittendamque aquam excogitatum, latinè (Vlp. recte) Septum dicitur. Item Incile, dicitur locus per quem primum deducitur ex quocunque riuo aqua, irrigandi caussa.
- INCILLO**, las, [*Riprendere. Gal. Reprendre. Hisp. Reprender.*] p.p. *ἐγχαλάω*, increpo, improbo. Plau. Nequis nostra incilet facta. Lucr. li. 3. Iure increpit, incilet que.
- INCINGO**, is, [*Cignere. Gal. Ceindre, enuironner. Hisp. Ceñir.*] *ἐπιζώνυμι*, cingo, circumligo. Liu. 8. ab urbe Incinctus cinctu Gabino. Vir. 7. Aen. Pampineas que gerunt incincti pellibus hastas.
- INCINO**, nis, pen. cor. [*Cantar per ragione. Gal. Chanter, soit par noix on par instrumens.*] *Hisp. Cantar para incitar y con razón.*] *ἐπίδωω*, cum quadam modulatione cano. Proper. Seu uarios incinit ore modos. Hinc fit frequentatiuum Incanto, ras, & incentio, de quibus supra.
- INCIPIO**, pis, pe. co. ex In, & Capiō, [*Cominciare, incominciare. Gal. Commencer. Hi. Comenzar.*] *ἀρχομαι, ἀπὸ ἀρχομαι*, significat inchoo. Teren. in Adelph. Hac spe illi hoc inceperunt. Coniungitur cum uerbo infinito. ut incipio timere Deum, tu incipis esse probus, Ille incipit doceri a præceptore, Illum incipit tædere laboris. Potest tamen esse sine infinito. Plaut. in Capt. Hic annus incipit uice simus. Aliquando cum ablatiuo, cum præpositione A. Plin. lib. 14. Vñ potius incipiemus, quam a uitibus? Hinc inceperunt, ti, institutum, principium. Cicer. in Catil. si non modo factum, sed inceperunt illum, conatumque contra patriam deprehendo. Inceptor, oris, qui incipit, Ter. in Eunū. O mearum uoluptatum omnium
- inuentor, inceptor, perfector. Inceptio, onis, principium. Ter. in And. Inceptio est amentium, non amantium.
- INCISE**, [*Minutamente, in piu parti. Gal. Par coupures, par morceaux, par pieces. Hisp. Acortaduras, o cortando.*] *κατὰ κόμματα*, incisum. Cice. in Ora. Quo pacto deceat incise, membratim uel dici.
- INCISIM**, minutatim, [*Minutamente,*] *κατὰ κόμματα*. Cic. in Ora. Hęc duo binis pedibus incisim.
- INCISIO**, onis, [*Taglio, intaglio. Gal. Incision, coupure. Hi. Cortadura, entadadura.*] *δισκοπη*, actus ipse incidendi. Col. li. 3. Infra incitionem & alligaturam, falce acuta leuiter uitem uulnerato ex utraque parte. Incisio alias in oratione pars membri est, quod Græci *κόμμα*, uocant. Ci. in Or.
- INCISVM**, li, κόμμα, Oratores uocant sensum, non expleto numero conclusum, quod plerisque pars membri esse uidetur: ut Domus tibi deerat? At habebas: pecunia superabas? at egebas. Fiunt autem & singulis uerbis incisa. Cice. in Orat. Quæ nescio, cur cum Græci *κόμματα*, & *κῶλα*, nominat, nos non recte Incisa & membra dicamus.
- INCISVRA**, ræ, [*Taglio.*] *δισκομη*, ipsa incisio. Pl. li. 11. ca. 39. Pili recisi non ut herba, ab ipsa incilura augentur, sed ab radice exeunt. Incisura etiam dicuntur in manibus, quæ uulgo lineæ uocantur. Pl. li. 11. ca. 52. In manu duas incisuras longas, habentes.
- INCISVS**, us, [*Taglio,*] p.p. incisio. Plin. li. 19. c. 12. Fructum quædam proximo anno ab incisu largiuntur.
- INCITAE**, æ, [*Pouertæ.*] pen. pro. Paupertas. Plau. in Trin. Ad incitas redactus.
- INCITAVLVVM**, li, Incitamen, inis, & Incitamentum, ti, idem significant, *ἐπιπληροῦς*, Gell. li. 15. cap. 15. Fomitē esse quendam dicens, & incitabulum ingenij.
- INCITAMENTVM**, ti, [*Stimolo. Gal. Roideur, uiffesse, instigation. Hisp. Incitamiento.*] Cic. pro Arch. Maximum & periculorum incitamentum, & laborum.
- INCITATE**, [*Incitamento,*] Ci. ad Att. li. 2. Quas Numestio literas dedi, sic te his, euocabam, ut nihil incitatus fieri posses.
- INCITATIO**, onis, [*instigatione,*] inligatio, commotio. Ci. 2. de Or. Languentis populi incitatio, & effrenati moderatio.
- INCITEGA**, p.p. machinula, in qua amphora uini constituebatur, unde subinde uina conuiuis subministrarent. Festus.
- INCITO**, tas, p.co. ab. In, & Cito, quod est frequentatiuum, a uerbo Citeo, [*Incitare, promouere. Gal. Inciter, promouvoir. Hisp. Incitar, mover.*] *προκαλεῖται*, Vnde, & pro irritare, & prouocare sumitur. Cæf. 3. Bel. Gal. Sed multa tamen Cæsarium ad bellum incitabant. Treh. ad Ci. lib. 12. Epit. Ne putes in Asia feriatum illum ab his studijs, in qua cohortatione incitatur, futurū. Incitatus, participium: ut, Incitatus ira, aut aliqua perturbatione. Cicero libro primo Offi. Iracundia incitatus populus. Incitatum, pro uehementi: nomen ex participio. Cicero in Brut. Nihil grande, nihil incitatum, nihil ornatum. Item in Somn. Scip. Totius mundi incitissima conuersioe sonitus.
- INCLAMO**, as, [*Riprendere gridando, sgridare. Ga. Hucher, appeler a haute voix. Hisp. Reprehender con grito, dar grandes uozes.*] *ἐγχαλεῖν*, est clamore obiurgare. Ci. 1. de Or. Nemo inclamauit patronorum. Pl. in Afrin. Holpitē inclamauit. Aliquando accipitur pro intro uocare. li. 2. Fatt. Fit sonus, inclamat comites.
- INCLAREO**, es, uel inclaresco, is, inclarus, [*Duenir chiaro, noto, manifeste. Ga. Duenir clair, uenir en bruit. Hi. Aclararse, haçerse claro y manifeste.*] *ἐπιλαύνομαι*, clarum fieri, manifestum, & notum. Pl. lib. 35. cap. 11. Inclaruit maxime discipulo Nicea.
- INCLEMENS**, tis, [*Crudele, aspro. Gal. Sans clemence, rigoureux, impitoyable. Hi. No misericordioso, aspero.*] *ἀπλῆς*, durus & asper, contrarium clementi. Liu. 8. ab Vrbe Inclementem Dictatorem.
- INCLEMENTER**, *[Asperamente, rulemente.] ἀπεικῆς*, dure, aspere, Plau. in Amphi. Iterum hic in me inclementer dicit. Liu. libro tertio. Ignosce patrio dolori, si quid inclementius in te sum inuectus.
- INCLEMENTIA**, æ, [*Asprezza, crudeltà.*] *ἀπλῆς*, duritas. Vir. 2. A. e. Verum inclementia diuum Has euertit opes.
- INCLINO**, as, p.p. [*Chinarsi, inchinare. Gal. Encliner, se baisser, tourner uers. Hisp. Inclinar a otro, acostarse o abaxarse.*] *κατασείω*, inflecto. Iuuen. Saty. 9. Atque ipsos etiam inclinare maritos. Liu. 10. Bell. Maced. placet regem impelli ad consilia belli, ad que iam sua sponte animum inclinasset. Idem. 1. ab Vrbe Romana inclinatur acies. i. retrocedit.
- INCLINATIO**, onis, [*Inclinazione.*] *ἄγκλισις*, inflexio. Pl. li. 18. ca. 43. de lignorū sectione loquens: Altera inclinatione egerunt scobæ. Inclinationes rerum & temporum dicuntur, quando reip. ad mutationem spectare uidetur. Ci. in Phi. Minimis monumentis maximæ inclinationes temporum fiunt.
- INCLINAMENTVM**, ti, [*Termine.*] *ἐπιχλισις*, pro deriuatione, uel terminatione. Gell. lib. 4. cap. 9. Hoc inclinamentum huiuscemodi uerborum.

INCLINATUS, us, [Declinatione,] ἔγκλισις, declinatio. Gell. libr. 3. capit. 12.

INCLUDO, dis, p. p. [Rincludere, serrare dentro. Gal. Enfermer, enclorre. Hisp. Encerrar, meter à poner dentro.] κατακλειω, intus claudio. Virg. 2. Aen. Includos utero Danaos. Cice. de Sene. Dum sumus inclusi in his compagibus corporis. Idē de Vniuer. Sed quia nodum omne anima in mundo includerat. Includo, onis, Cic. in Vat. Bibulū, cuius inclusione contentus non eras, interficere uolueras.

INCLUSVS, a, um, [Chiuso,] Cic. in Catil. Intus inclusum periculum est.

INCLYTUS, a, um, p. c. cum y, [Inclito, glorioso, illustre. Gal. De grand renom, qui a grand bruit illustre. Hi. Glorioso, preclaro, famoso.] ἰδαμπος, idem est quod gloriosus, excellens atque insignis, quique ueluti fulgore quodam famē resplicet. Componitur enim ex ἐν, & κλυτος, quod clarum significat, & gloriosum. Cic. Ora. Inclytus dicimus breui prima littera. Vir. 2. Aen. Inclyta bello Mænia Dardanidum. Liu. 6. bel. Pun. Inclytum diuitijs templum.

INCOACTVS, a, um, [Nouforzato, uoluntario,] ἐκείσις, pro uoluntario, Valerius. lib. 4. cap. 7. Incoactam uoluntatem amicitijs contrahendis.

INCOCTILIA, [Vasi di metallo stagnati. Gal. Vaisseau estaimé. Hisp. vasos estañados.] a ueteribus dicta fuerunt uasa ænea, quibus plumbum incōctum erat ne quid ex ære ingratū saporis eis accederet. Plin. lib. 34. cap. 17.

INCOCTVS, a, um, ἐνεψιμέσος, particip. passiuum est a uerbo incoquo. idem ualens, quod in aliquo coctus. Plini. lib. 18. cap. 11. Cruor incoctus herbis. Horat. Epod. 3. Incoctum generosum pectus honesto. Perf. Saty. 2. Vellera incocta Tyrios rubores. Virgil. 3. Georg.

INCENOS, as, [Cenare,] apud Sue. in Tiberio legitur pro ceno.

INCENATVS, [Senza cena,] ἀδειπνος, non cenatus. Cato de Re ru. Cubet incenatus. Plau. in Pseu. It incenatus cubitum.

INCENIS, ne, [Senza cena,] ἀδειπνος, sine cena, qui non cenauit. Plau. in Cal. Incenem extrudere cupiunt ex ædibus.

INCOGITABILIS, le, [Sconsiderato,] ἀλόγιστος, incogitans, qui non solet cogitare. Plau. in Mil. Excordem, cæcum, incogitabilem. Lactan. li. 1. Cæci, incogitabiles, excordes. Dicitur etiam passiuē de re, quæ non cogitatur.

INCOGITANS, tis, [Inconsiderato. Gal. Inconsiderè. Hisp. El que no piensa] ἀλογος, inconsideratus non satis perpendens, ea quæ aggreditur. Ter. in Phor. Quod nisi fuisset incogitans. Et iterum: A deo te esse incogitantem, atque impudentem?

INCOGITANTIA, a, [Inuertenza,] Plau. in Merc.

INCOGITATVS, a, um, [Inconsiderato,] incogitans. Plau. in Bacchid. Ira cundo animo, indomito, incogitato, Sine modo, & modestia sum. Hic actiue accipitur: apud Senecam uero epist. 58. passiuē.

INCOGNITVS, a, um, [Incognito. Gal. Incognu. Hi. No conocido.] ἀγνωστος, non cognitus. Cic. contra Rul. Incognitam rem cognoscere. Virg. 1. Aen. Sed res animos incognita turbat.

INCOHIBESCO, is, pro, non cohibere. nam in negat. Lucr. bis li. 3.

INCOIBILIS, le, quod coire, & coniungi non potest. Gel. libro quinto cap. tertio.

INCOLA, le, [Habitatore. Gal. Habitant, habitateur. Hisp. El morador en lugar.] ἔνοικος, μετοικησ, ab incolendo deducitur, sicut ab accolendo Accola. Est autem Incola, qui in aliena urbe, uel rep. habitat, quasi ciuis aut municeps. Cic. li. 1. Offic. Peregrini & incolæ officium est, nihil præter negotium suum. Pomp. Iurecon. scribit, Incolam esse qui in aliqua regione domicilium conduxit, quæ Græci πῶροικον, appellant. Nec tantum qui in oppido morantur, incolæ sunt, sed etiam qui in alticuius oppidi finibus ita agrum habent, ut intra eum, se quasi in aliquam sedem recipiant. Inquilinus autem, qui in alienas ædes, alienaque prædia ex conducto habitat, siue in Vrbe, siue ruri. Cic. in Phil. Te inquilino, non domino, personabant omnia uocibus ebriorum. Unde inquilinus probri uel odii causā quis appellatur, quasi domum propriam non habeat. Salu. in Ci. M. Tullius inquilinus ciuis urbis Romæ. Qui autem inquilinis cenacula locant, a Iureconsultis dicuntur facere cenaculum. Ponitur tamen quandoque Inquilinus, pro cohabitatore. Mart. Vicinus Nouio uel inquilinus Sit, si quis Nouium uide re non uult.

INCOLO, lis, [Habitaré. Gal. Habiter. Hisp. Morar en lugar, habitar.] κατοκέω, inhabito. Cic. 1. Tul. Quem locum incolunt. Idem 1. de Diui. Loca, quæ a quibusque incoluntur.

INCOLVMIS, me, p. c. [Sano, & saluo. Gal. Sain & sauué. Hisp. Entero y sano y rezo.] ἀσπις, ἀσπις, υἱός, idem est, quod sanus & saluus. Cic. 4. de Fi. Ut se & saluum in suo genere, incolumenque uellent. Idem pro Ros. Quibus incolumibus, & domi dignitas, & foris auctoritas retineretur. Aedes incolumes, pro integris, & non ruinosis apud Vlp. I. qui bona fide § cum iter. ff. de dam. infe. Hor. 1. Ser. Sat. 4. Vitam, samainque tueri Incolumen possim, &c.

INCOLYMITAS, atis, [Santità, salute. Gal. Santé & entiere, sauetè. Hisp. San-

idad y entereza.] ὑγιειν, est, ut Cic. inquit, saluti tua atque integra conuersatio. Idem Trebatio. Si quis erit inuiculus aditus de tuis fortunis, id est, de tua incolumitate, agendi.

INCOMES, penul. corre. huius incomitis, [Senza compagnia,] sine comite. Fest.

INCOMITATVS, a, um, [Scompagnato,] ἀπαρπημῆος, non comitatus, comitibus destitutus. Cic. 1. de Ora. Cuius artem cum innotatam esse atque innotatam uideres, uerborum eam dote locupletasti.

INCOMITIO, as, are, inquit Festus, est tale commissum facio, propter quod necesse sit in comitium, hoc est, in conuentum uenire. Plau. in Curc. Adolescens ne me incomities.

INCOMMODATIO, [Incommodata,] incommoditas. Cic. Att. li. 1.

INCOMMODE, [Scommodamente, disconciamente. Gal. Incommodement, mal à propos, mal à point. Hisp. No prouechosamente d'anoj mente.] ἀνιπαρδός, intempeliue, cum incommodo. Tere. in Hecy. Quia tam incommode illis fors obtulerat aduentum meum. Cic. de Ami. Cum illo actum optime est, mecum autem incommodius. Incommodissime nauigare. Cic. ad Att. li. 5.

INCOMMODITAS, atis, [Incommodata, danno,] βλάβη, damnum, molestia. Tere. in And. Incommoditas huc omnis redit, Si eueniat discessio. Liu. 10. ab urb. Romæ incommoitate temporis tristis nunciatus fuit.

INCOMMODO, das, [Incommodare, nuocere. Gal. Incommoder, faire ou porter dommage, nuire. Hisp. Dañar à no aprouechar.] βλάβω, noceo, seu damnum infero. Cic. pro Quint. Cum ipsi nihil alteri scientes incommodarint. Ter. in And. Magis mihi ut incommodet, quam ut obsequatur gnato.

INCOMMODVM, dis, [Danno, incommodata,] βλάβη, damnum, detrimentum. Plaut. in Amph. Ita diis placitum, ut incommodi plus maliq. adit. Cic. 1. de Fin. Non ob ea solum incommoda, quæ eueniunt improbis: Incommoda ferre, pro incommo dare. Cic. ad Quint. Fr. Te quæ inimicis incommo data laturum.

INCOMMODVS, a, um, [Incomodo, molesto, dannofo. Gal. Incomode, mal propre, ennuyeux, sacheux, dommageable, nuisant. Hisp. No prouechoso, dannofo.] βλάβηρος, quod damnum affert uel molestum est. Ter. n Hecy. Ain tu tibi hoc incommo dum euenisse iter? Cic. 5. Verr. Quæ aratori non modo incommo da non est, sed etiam grata. Incommo da uxor, & importuna, Plau. in Afin.

INCOMMUNE, [Comunemente,] εἰς κοινὸν κοινῆ, æqualiter omnibus. Ter. in And. Id te oro, in commune ut consulas.

INCOMPARABILIS, le, [Incomparable,] cui nihil potest comparari. Plin. lib. 7. cap. 25. Illa fuit uera & incomparabilis inuicti animi sublimitas. Quin. li. 1. cap. 3. In comparabilem magistrum domi habeat.

INCOMPERTVS, a, um, [Nō trouato, incognito,] ἀγνωστος, incognitus. Plin. lib. 34. ca. 14. Origo atque natura eius incompta est mihi. Liu. 8. Bel. Pun. Incomptum est.

INCOMPOSITVS, a, um, [Non ornato, non elegante, rozó. Gal. Qui est sans ordre, mal aiuacé, mis endesfarroy. Hisp. No bien compuesto.] ἀκελευστος, incomptus, inornatus, inelegans, contrarium composito: ut, Incomposita oratio. Liu. 4. ab urbe. Tempanii oratio incomposita fuisse dicitur. Moribus incompositis. Quin. lib. 4. cap. 5. Motus incompositos dare, Virgilius secundo Georg. Incompositæ, ineleganter. Liu. quinto bell. Punic. Negligenter & incompositæ ueniunt.

INCOMPREHENSIBILIS, le, [Incomprendibile. Gal. Incomprendible, qu'on ne peut comprendre ou tenir. Hisp. Lo que no se puede comprender.] ἀκατάλητος, quod comprehendere non potest. Plin. in Episto. Ia disputando incomprehensibilis. Incomprehensibilis arene paruitas. Columel. lib. 10. in Proœmio.

INCOMPREHENSVS, [Non compreso,] ἀσάλλητος, non comprehensus. Lact. lib. 3. Non oportere incomprehensæ atque imperfectæ rei perfectum uocem imponi. Cic. Aca. Quæ nos incomprehensæ, & non percepta dicimus.

INCOMPTVS, [Non ornato, non accancio, rozó,] ἀκομῆτος, inornatus. Cic. ad Att. lib. 2. Tua illa horridula mihi, atque incompta uisa sunt. Capilli incompti. Caput incomptum, apud Horatium.

INCONCESSVS, a, um, [Non concesso, illecito] ἀθέμιτος, non concessus, illicitus, negatus, prohibitus. Quin. li. 1. c. 2. Homini inconcessum. Vir. 1. Aen. Inconcessosq. hymenæos.

INCONCILIATE, [Inconsideratamente,] aduerb. ἀπεικέτως, perperam, inconsulte. Plau. in Moit. Ne inconciliate quid nos porro potuler.

INCONCILIO, as, are, [Disturbare. Gal. Mettre en discord, troubler. Hisp. Desbaratar.] ταραχῶ, turbo, dispergo. Plautus in Bacch. Inconciliare copias omnes meas. Accipitur etiam pro irritate & inimicum facere, Plautus in Trin. Inconciliastin' eum, qui mandatus est tibi?

INCONCINNITER, [Rozamente,] ἀκαρμῆσος, inornate, incompte, impolite. Gel. li. 10. ca. 17.

INCONCINNVS, a, um, [Mal composito, disconcio, rozo. Gal. Mal ajancé & façonné, qui n'a point de gr. ice. Hisp. Defatauido.] ἀμειστος, inelegans, inornatus, incompotus. Cic. de Or. Qui non in aliquo genere aut inconcinuus, aut multus est, ineptus dicitur. Hor. 1. Epit. 19. Asperitas agrestis, & inconcinna, grauisque.

INCONCVSSVS, [Che non si commoue. Gal. Non ébranlé. Hisp. No sacudido, ni movido.] ἀδίστατος, qui non concutitur. Laet. lib. de Ira Dei: Nihil pedes inconcussa stabilitate figantur. Stat. 4. Syl. Inconcussique penates.

INCONDITE, aduerbium, [Disordinatamēte. Gal. Sans ordre, sans mesure, mal proprement. Hisp. No apuestamente.] ἀνάρμοστος, incompotus, inordinate. Cic. 3. Off. Dicam, ut potero, incondite fortasse.

INCONDITVS, a, um, p. c. ex In, & Conditus, quod a Condo fit, [Disordinato, mal composito.] πλῆμμελής, idem est quod inordinatus, incompotus. Liu. lib. 4. In eum milites carmina incondita, & quantes eum Romulo canere. Eius simplex protulit Plau. in Amph. In cunis conditus est. Interdum pro inconfcripto. Sall. in Jug. Rure cuncti ad portas, incondita tenere. Quo in loco Inconditum accipitur pro inconfcripto: ut indicat Seruius in illud Virg. 2. Ecl. Vbi hæc incondita solus Montibus & filius studio iactabat inani. Corpora incondita, id est, insepulta apud Lucanum lib. 6. Ci. de Clar. Inconditum genus dicendi.

INCONDITVS, [Inspido.] p. p. ἀόρτυτος, a uerbo condito, non conditus, infipidus.

INCONFESSVS, non confessus. Oui. 2. Met. Inconfessa quid effecit.

INCONGELABILE, [Che n. si può congelare.] ἀμυρσίλλισον, quod non potest congelari. Gel. Marc. omne incongelabile.

INCONGRVENS, tis, [Disconueniente. Gall. Qui ne conuient & n'acorde point, incongnu. Hisp. No conueniente.] ἀνάρμοστος, quod non congruit rei de qua agitur. Plinius in Epit. Sententiam dissolutam, atque etiam incongruentem, uocant. Gell. lib. 2. cap. 5. Sibi, & nobis incongruas.

INCONNIVENS, pen. p. omn. gen. [Che non moue le palpebre de l'occhi. Gal. Qui ne cligne point les yeux. Hi. Que no cierra de güñas el ojo.] ἀσκαρδάμυκτος, quod palpebras non motat: a uerbo Connueo. Gell. l. 2. c. 1. Stare solitus Socrates dicitur a summo lucis ortu ad Solem alterum orientem inconniuens.

INCONSCIVS, a, um, [Non consapeuole.] ἀσυνείδωτος, non conscius. Liu. libro duodecimo.

INCONSEQUENTIA, a, ἀσυνάλογον, uitium orationis, cum aut res, aut uerba prætermittuntur, quæ ad superiora subsequi deberent. Quint. lib. 8. c. 6. Que est Inconsequentia rerum foedissima.

INCONSIDERATVS, a, um, qui non considerat, [Chi non considera, tra scurato. Gal. Inconsideré, mal auisé. Hisp. El que no mira bien, que es sin consejo.] ἀσκέπτος, Cic. pro Quint. O cupiditatem inconsideratam. Inconsiderata fama popularis, Cic. 3. Tul.

INCONSIDERANS, tis, [Inconsiderato.] ἀσκέπτος, inconsultus, & inconsideratus. Cicero 2. de Diu. Ita leues atque inconsiderantes sumus.

INCONSIDERANTIA, a, [Inuertenza. Gall. Faute d'auis, inconsiderance. Hisp. Razón sin consejo, sin consideracion.] ἀλογισία, inconsultatio ratio. Cic. ad Quint. Frat. Cuius in hoc uno inconsiderantiam sustinebo.

INCONSIDERATE, [Inconsideratamēte.] ἀσκέπτος, incōsulte, temere, ut apud Ci. in Off. Temere, fortuito, inconsiderate facere aliquid. Gell. l. 17. c. 1. Vt scribere ausi sint, M. Ciceronem improprie, atque inconsiderate locutum.

INCONSOLABILIS, le, [Che non riceue consolazione. Gall. Qu'on ne peut consoler ne reconforter. Hisp. Que no recibe consolacion.] ἀπαρηγόρητος, cuius dolori consolatio mederi nulla potest. Oui. 5. Met. Inconsolabile uulnus. Mente gerit tacita.

INCONSTANS, tis, [Instabile, inconstante.] ἀβέβαιος, leuiter, nullaque constantia. Cic. 4. Tul. Inconstanter dicta.

INCONSTANTIA, a, [Inconstanza, instabilitat.] ἀβέβαιος, leuitas, legeret. Hisp. Aquella no constancia, variedad.] ἀσασία, leuitas. Cicero Attic. lib. 10. Nemo doctus mutationem consilij inconstantiam dixit esse.

INCONSVETVS, a, um, [Non consueto, inuistato.] ἀνήθης, non assuetus. Silius lib. 11. Stuper inconsultus optima Sidonius mensæ miles.

INCONSULTE, [Paζζαmente, senza consiglio. Gall. Par mesgarde, à la volée, sans y penser & sans endolibérer. Hisp. Sin consejo.] ἐπιήδελος, stulte, temere, ab re, nulloque consilio. Sall. ut. Inconsulte ac ueluti per demantem cuncta simul agebant. Inconsulte ac temere aliquid dicere, apud Cic. lib. 1. de Nat. Deor. Inconsulto. Ad Herenn. lib. 1.

INCONSULTVM, [Senza mio consiglio.] ἐπέμυγε συμβουλδοντος,

dixerunt ueteres pro me inconsulto, Pla. in Trin. Me absente atque insciente, inconsulto meo ædes uenales inscribit.

INCONSULTVS, nomen, [Senza consiglio, imprudente. Gall. Qui ne prend point de conseil, despourueu de conseil, mal conseillé, imprudent. Hisp. El que è sin consejo.] ἀβελος, imprudens, temerarius, quasi nullius consilij, qui nullo sano consilio, ea quæ aggrediatur, expendit. Cic. pro Deiot. Homo inconsultus, & temerarius hæc non uidebat. Quint. Declamat. 19. O inconsultam & muliebrem amentiam. Quandoque participium est, & accipitur pro eo, a quo consilium non est petatum. Varr. lib. 1. de re rust. Inscio atque inconsulto domino, serui sæpe ex agro discedunt. Interdum accipitur pro eo, cui deest consilium. Virg. 3. Aen. Inconsulti abeunt.

INCONSVMPTVS, a, um, [Non consummato.] ἀδπαύητος, non consumptus, Oui. 7. Met. Pars inconsumpta reperta est.

INCONTAMINATVS, [Puro, sincero, non contaminato. Gall. Non contaminé, sans maculé ou taché, entier. Hispan. Cosa no ensuζiada. Limpia.] ἀμιατος, impollutus, purus, sincerus. Varr. 3. de re rustica, cap. 9. Facie incontaminata. Liuius 4. Ne quid sinceri, ne quid contaminati sint.

INCONTENTVS, adiectiuum a uerbo Tendo, is, [Non tirato. Gall. Qui n'est point tendu roide, lasche. Hisp. No tendido.] ἀέκτατος, contento contrarium, hoc est, quod non est tensum, sed laxum. Ci. 4. de Fin. Vt in fidibus, si nulla earum ita contenta numeris sit, ut concentum seruare possit.

INCONTINENS, tis, omnis generis, [Incontinente. Gall. Incontinent, intemperé. Hisp. Incontinente, de passion, desemplado.] ἀκρατής, intemperans, qui se a libidine, gula, uel non continet. Plaut. in Afin. Mauditum, incontinentem, oforem uxoris suæ. Interdum accipitur pro eo, qui sibi commissum fideliter non continet, Plin. lib. 8. cap. 43. de asinis loquens: Incontinens uterus urinam genitalem reddit.

INCONTINENTER, [Intemperatamēte, incontinentemēte. Gall. Intemperement, incontinentement, en desbauché. Hi. No continentemente, disempladamente.] ἀκρατώς, ἀνάρμοστος, intemperanter, sine continetia. Cic. 3. Off. Nihil iniuste, nihil libidinosè, nihil incontinenter faciendum.

INCONTINENTIA, a, [Incontinenza, immoderanza.] Gall. Incontinence, intemperance. Hisp. Aquella obra de no se contener, desemplança.] ἀκρασία, intemperantia, immoderatus uoluptatum usus. Cicero pro Cælio: Multa de incontinentia, intemperantiaque differunt. Accipitur aliquando pro imbecillitate aliquid sibi commissum retinendi. Vnde incontinentiam urinae dicimus, pro imbecillitate musculi retentiu, urinam male retinentis. Plinius libro octa uo, capit. 28.

INCONVENIENS, omnis ge. [Inconueniente, che non sta bene.] ἀνέκτος, indecens. Quint. lib. 1. c. 9. Sequentium ac priorum inter se inconueniens positio. Cassius ad Cic. lib. 12. Hæc nouissima nostra facta, non subita, nec inconuenientia.

INCONVENIENTIA, ἀνόμοια, etiam dicuntur, quæ ob diuersitatem inter se non conueniunt. Sen. de uita beata.

INCOQVO, quis, incoxi, ctum, [Cuocere dentro a qualche cosa.] ἐνέτω, in re aliqua coquo. Virg. 4. Ge. Radices incoque Baccho.

INCORDIO, as, arc, [Mettere nel core,] in cor immittere. Antiquum est uerbum, quo Pla. usus est in Cistell.

INCORPORALIS, le, [Incorporato.] ἀσώματος, quod non habet corpus. Quint. lib. 5. cap. 10. Ius incorporale apprehendi manu non potest. Seneca Epist. 91. A corporibus se ad incorporalia transtulit.

INCORPORATVS, a, um, [Senza corpo. Gall. Ce qui est sans corps. Hisp. Sin cuerpo.] ἀσώματος, corpore carens. Cic. 3. de Finib. Omnis uita incorporearum rerum æstimatio. Gell. lib. 5. cap. 15. Corpus ne sit hoc, an incorporeum.

INCORREPTVS, a, um, [Incorretto, scorretto. Gall. Incorret. Hisp. Cosa no corregida.] ἀεπαρρόρθωτος, non correctus: ut, Opus incorretum. Ouid. 3. Trist. Elegan. 14. Nunc incorretum populi peruenit ad ora.

INCORRVPTE, [Puramente.] pure, sincere. Cicero pro Marcell. Qui multis post seculis de te iudicabunt, & quidem incorruptius, quam nos.

INCORRVPTVS, a, um, [Puro, integro. Gall. Sain & entier, qui n'est point corrompu. Hisp. No corrompido, entero.] ἀσπίτος, quod corruptum non est, aut corrumpi non potest. Plin. lib. 13. c. 9. Incorruptum etiam in aquis durat. Cicero de Clar. Or. Cæsar consuetudinem uitiosam & corruptam pura & incorrupta consuetudine emendat. Animus incorruptus. Cic. 1. Tulc. Pro integro, qui que muneribus a fide officio ue abduci non potest. Incorruptior custos canis. Columel. lib. 7. c. 12. Hor. 1. Seru. Sat. 6. Ipse mihi custos incorruptissimus omnes Circum doctores aderat.

INCOXO, as, in coxam sedeo. Pacuius: Incoxanti mihi pes obduperat. Pompo. in Panuceatis, ut citat Nonius: Neque cacandi causa unquam incoxauit, nate.

INCREATVS,

- INCREATVS**, [Non creato.] ἀκτιστος, non creatus. Lactan. lib. 1. Deus increatus.
- INCREBRESCO**, is, ere, [Accrescere, dinolgar. Gall. Devenir ou estre frequent, croistre & s'augmenter de plus en plus. Hisp. Espejarse, dinolgar.] ἰσχυρὰ ἀλλὰ μάλιστα, diuulgor, inualesto. Liu. 7. ab vrb. Gallici belli fama increbescbat. Idem 4. Bel. Pun. Cum increbretceret rumor, bellum in Sicilia esse. Præteritum eius est Increbui, ut analogia uiderur exigere: non Increbui, ut quidam hodie scribunt. Cic. 14. Phil. Cum hac consuetudine quæ increbuit. Increbuit Aulter, hoc est, uehementer factus est. Ventus increbescit. Ci. ad Treb. Ep. lib. 7. & Cæf. lib. 2. Bel. Ciu.
- INCREDIBILIS**, le, [Incredibile. Gal. Incroyable, incredible. Hisp. Cosa de no ser creida.] παράδοξος, non credibilis. Cic. ad Sulp. lib. 13. Incredibile est, quas mihi gratias omnes agant. Ibidem: Incredibile hoc mihi obtigit.
- INCREDIBILITER**, [Incredibilmente.] Cic. de Sen.
- INCREDVLVS**, a, um, [Incredulo.] ἀπειθής, cui quid facile persuaderi non potest. Hor. in Arte: Incredulus odi.
- INCREMENTVM**, ti, [Aumento, accrescimento. Gal. Accroissement. Hisp. Acrecimiento.] ἀύξησης, augmentum, a uerbo increasco. Quin. lib. 8. cap. 4. Quattuor generibus uideo constare amplificationem, in cremento, comparatione, ratiocinatione, congerie. Incrementum est potissimum, cum magna etiam uidentur, quæ inferiora sunt. Cic. 2. de Finib. Negat summo bono afferre incrementum diem. Incremento ingenti res auctæ. Liu. 1. ab vrb. Quinctil. lib. 3. capit. 2. Huic studium & incrementum dederit utilitas. Incrementa, semina, unde aliquid crescit. Ouid. 3. Metam. Populi incrementa futuri.
- INCREPITO**, as, pen. cor. [Riprendere, dir villania.] ἰσχυρὰ ἀλλὰ μάλιστα, frequētatiuum ab Increpo, idem quod arguere, conuiciari. Virg. lib. 10. Aen. Hostis amare, quid increpitas? Cæf. 2. Bell. Gal. Increpitare, atque incusare reliquos Belgas. Aliquando est excusationem afferre. Virg. lib. 4. Georg. Aestatem increpitans feram, id est, caussatus ætatem fuisse tardior.
- INCREPO**, as, crepui, crepitum, pen. cor. [Far strepito, riprendere. Gal. Faire bruit, crier contre. Hi. Haizer estrubendo.] ἰσχυρὰ ἀλλὰ μάλιστα, significat sonum, & crepitum emitto. Virg. 9. Aen. At tuba terribilem sonum procul ære canoro, Increpuit. Dicimus increpo, Tuba increpuit sonum: Tuba, siue sonus increpuit: & Ego increpi tuba, Plau. in Amph. Si minusculo digito increperunt fores. Liu. 1. ab vrb. Vt primo statim concursu increpuere arma, micantesque fulsere gladij. Per translationem ponitur pro reprehendo, idque cum crepuit, & uerborum, pedumve strepitu: hoc est, contra aliquem crepando & strependo insurgo. Plau. in Amph. Superbi nimis ferociter legatos nostros increpāt. Præteritum eius est iucepui. Plin. in ep. Siluius legatos grauiter increpuit. Item pro Intonare, Turpilius: Age tu hymenæum increpa. Increpare, pro accusare, Cic. Hortensio: Dialecticam aut illudit, aut increpat. Ouid. l. 3. Met. Incepor a cunctis.
- INCRESCO**, scis, [Accrescere, prender aumento. Gall. S'augmenter, croistre de plus en plus. Hisp. Mucho crecer, tomar crecimiento.] ἰσχυρὰ ἀλλὰ μάλιστα, augeor, inualeco. Luc. lib. 2. Mestumq; genis increlere barbam. Ouid. 9. Met. Vt dolor increuit.
- INCRENTVS**, tatum, [Senza sangue, non sanguinolento. Gall. Qui n'est point sanglant. Hisp. Cosa no ensangreintada, no sangrienta.] ἀναιμακτος ἀναικωτος, sine cruore: ut, Increnta uictoria, in qua nullus cruor effusus est, aut pauci sunt occisi. Liu. 1. 7. & 27. Idem 8. Haudquaquam incrento milite suo. Increntatus, a, um, non maculatus cruore. Tac. lib. 20.
- INCRUSTO**, as, are, [Incrostare, far crosta. Gal. Encrouster, crepir. Hisp. Cubrir de crostas, encrostar.] κοιλία, crustam inducere, siue crustam applicare. Varr. 3. de re rust. cap. 14. Has saginare solent ita, ut olam cum foraminibus in crustam sapa & farre. Hor. 1. Serm. Sat. 3. At nos uirtutes ipsas inuertimus, atque Syncerum cupimus uas incrustare. Id est, uirtutem quasi uitium interpretamur. Incrustatio, onis, κοιλίαις, crustæ ad parietem, aut pauimentum, aut uas ali quod applicato.
- INCVBATIO**, nis, [Couatione] Plin. libro 10. cap. 54. Rara incubatio ouis noxia.
- INCVBATOR**, ris, [Chi coua.]
- INCVBATORVS**, tus, Plin. lib. 10. c. 54.
- INCVBATIO**, nis, Plin. lib. 10. c. 64.
- INCVBITVS**, tus, ἐπικουρός, Plin. lib. 10. c. 54.
- INCVBO**, bas, p. c. incubui, incubitum, [Appoggiarsi, star sopra, couare. Gal. Estre couche ou appuyé sur quelque chose. Hisp. Acostarfe sobre alguna cosa, applicarse a alguna cosa.] ἰσχυρὰ ἀλλὰ μάλιστα, proprie idem est quod incubere, inniti, quasi iure quopiam cubare. Habet autem plerumque datiuum. Quin. lib. 10. Velut thesauris clausis incubabit. Virg. 1. Aen. Ponto nox incubat atra. Incubare ouis dicuntur aues, ἐπικουρῶν, cum excludendi foetus gratia oua fouent. Lact. lib. de Opifi. Ciborum expertes incubant ouis. Dicimus quoque Incubare oua, in eadem significacione. Var. lib. 3. de re ru. Negant plus uiginti quinque oua incubare. Quo in loco Incubare uerbum est actiuum: cuius etiam passim aliquoties ab eis est Plin. ut lib. 10. cap. 54. Oua incubari intra decem dies edita, utilissimum. Idem lib. 29. c. 3. Triduo incubata tol. untur. Pro eodem legitur & Incubare absolute, ita tamē, ut subaudiemus datiuum, Ouis, uel accusatiuum Oua. Col. lib. 8. c. 5 Galinæ incubare copiuunt ab Idib. Ianuariis. Et paulo post: Inhibetur cupiditas incubandi pinnula per nares transiecta. Incubare Ioui, est in Capitolio dormire, ad accipienda a Ioue responsa. Plautus in Curcul. Te incubare factus fuerat Ioui, qui tibi auxilio in iureiurando fuit. Seru. in illud Virg. 7. Aen. Pellib. incubuit stratis. Incubare, inquit, proprie dicuntur ii, qui dormiunt ad accipienda responsa. Accipitur al. quando pro inhabitare, Apul. lib. 7. Met. Tabernulam quandam uitæ maris fluctibus incubabat sic. Macrobius Dionythum appellat Siculæ aulæ incubatorem. Incubare pecuniæ, pro inhære & uehementer cupere. Cicero pro Cluen. Qui pecuniæ, quam considerat, spe iam atque animo incubaret. Interdum significat curam habere, translatione sumpta ab auiibus, quæ incubatu fouent oua. Apul. lib. 4. Met. Aureos folles incubabat.
- INCVBITO**, as, frequentat. Colum. lib. 8. cap. 14. Cellas, in quibus incubitant.
- INCVBVS**, ἐπιλάτης, morbus est noctu quiescentes infestans, cum scilicet externa quædam uis quiescentes uidentur inuadere, & ueluti suo pondere pressos grauare. nascitur hoc morbi genus copia uaporum, ex uoracitate, & cruditate in caput redundantium: Antiquitas credit esse dæmones hominum insultores.
- INCVICO**, as, are, [Insaccare, inualligare. Gall. Entrejeter parmi a force, inculquer. Hi. Recalcar una cosa sobre otra.] ἰσχυρὰ ἀλλὰ μάλιστα, infercio, & quali calcando immitto. Plin. lib. 29. c. 2. Canis rabiosi moribus inculcata. Cic. 1. Off. Græca uerba inculcantes. Idem de Fato: Quid attinet inculcare fatum?
- INCVLPATVS**, a, um, [Inculpato, senza colpa. Gal. Inculpable, qui est sans blame ou reproche. Hisp. Cosa que no tiene culpa.] ἀνελεητος, qui culpa caret. Gel. 1. 2. c. 6. Inculpatus instar est absolute uirtutis. Oui. Met. Sed uita, fidesq; Inculpata fuit.
- INCVLTE**, a, uerbum, [Rozamente, inornatamente. Gall. Sans ornement ou elegance, grossièrement, lourdement. Hisp. No labrada, ni polidamente.] ἰσχυρὰ ἀλλὰ μάλιστα, asperere, horride, inornate. Cicero de Clar. Orat. Dicere non inculte solebat. Idem pro Quinct. Vixit semper inculte, atque horride.
- INCVLTVS**, a, um, [Roz, inculto. Gal. Qui n'est point labouré. Hisp. Cosa no labrada.] ἀγεωργητος, non cultus: proprie dicitur de agris, quorum cultus deseritur. Liu. 2. ab vrb. Caritas annonæ ex incultis agris. Cicero de Nat. Deo. Terræ regio inhabitabilis & inculta. Per translationem accipitur pro inornate, & neglecto, horrido, & illaborato. Cicero de Clar. Or. Vir ut uita, sic oratione durus, incultus, horridus. Et paulo post: Corta inculta uia, & horrida ad eadem laudem peruenerat.
- INCVMBAS**, æ, est pars pilæ in fornicibus, cui onus ædificij incumbit. Vide Annot. Budæi in Pandec.
- INCVMBO**, bis, ere, [Appoggiarsi, attaccarsi, dare opera a qualche cosa. Gal. Estre couché ou appuyé sur quelque chose. Hisp. Acostarfe sobre alguna cosa, applicarse a alguna cosa.] ἰσχυρὰ ἀλλὰ μάλιστα, innitor, hæreo, super aliquid iaceo. Virg. 8. Eclo. Incumbens tereti Damon sic cepit oliuæ. Plinius lib. primo: Vndique terræ in cumbit. Aliquando accipitur, pro obnixæ rei alicui operam dare, in qua significatione accusatiuum iungitur mediante Ad, uel In, ut a Cicero. fere semper usurpatum ad Attic. libro secundo: Incumbamus ad illa præclara studia. Idem Cornificio: Te hortor ut omni cura in républicambas. Aliquando post accusatiuum adhibetur, adiectiuum, ut effectus rei, quæ designatur, demonstratur: ut idem pro Sylla: Neminem esse ex illo honoris gradu, qui non omni studio incubuerit ad rempub. conseruandam. Si uero non ponitur, tunc subintelligitur: ut, Incumbere ad bellum. Quandoque significat subire, ingruere, Lactan. lib. 2. Si morborum pestifera uis incubuit. Virg. 1. Aeneid. Incubueret mari, Quinct. lib. 5. c. 9. Cum magna uis uenti in mare incubuit.
- INCVNABVLA**, orum, uide Cuius. Cic. ad Att. lib. 2.
- INCVRIA**, æ, [Negligenza, poca cura. Gal. Negligence, nonchalance. Hisp. El desuido o negligencia.] ἀμελεια, negligentia. Ci. Ar. Vituperanda est rei tam necessariæ tanta incuria. Incuria, fame uel morbo consumi, apud eundem de prouincijs conf.
- INCVRIOSVS**, a, um, [Negligente. Gal. Negligent, nonchalant. Hisp. Descuidado y negligente.] ἀμελής, negligens, curæ expers. Apul. Incuriosum agnum, dixit pro pingui, quod qui omni profus cura sicut liberi, pulcherrime pinguescant.
- INCVRRO**, ris, [Correre contra qualch'uno, incorrere. Gal. Encourir, courir de dans ou contre. Hisp. Encontrar con otro, incurrir.] ἐμπίλλω, contra aliquem curro, uel incido in rem aliquam. Liu. lib. 1. Equites utrinque a cornibus positos, cum iam pelleretur media pedicium acies iacur-

incurrisse a lateribus ferunt. Aliquando est irruere. S. illust. Catilina inter confertissimos hostes incurrit. Incurrere crimen, Laet. Loquacitatis crimen incurram. Aliquando incurisiones facere, agrumque hostilem populari. Brucus Cicero. Vaster ea loca, quæ incurret.

INCVRSTIO, [Impeto. Gal. Course sur quelques uns. Hispan. Corrida de soldados.] impetus. Columella: Hosticis incurtionibus uastatus fruges.

INCVRVSUS, sus. Cic. pro Cæc. Tela & incurfus refugit.

INCVRSO, as, are, [Abatterse. Gal. Courir sus, faire course. Hispan. Correr contra algo.] frequentatium ab Incurro, ἐπιτρέχω, est currendo petere, & offendere. Plin. in Asin. Vbi uiuos homines mortui incurant. Ouid. 2. Met. Sub æthere fixis Incurant stellis; Tac. lib. 19. Nutantem aciem uictor equitatus incurfat. Incurfans, antis, part. Plin. lib. 11. cap. 37. Natura oculos composuit lubricos propter incurfantia, & mobiles.

INCVRVESCO, incuruescis, [Dimerit torq. κυρτέμαι, incuruus fio. Cic. 1. 1. Tull. Ramos baccarum ubertate incuruescere.

INCVRVO, as, [Tortere. Gal. Courber, faire courbè. Hi. Encornar otra cosa.] κυρβέω, incuruum facio. Plin. lib. 16. c. 42. Olea incuruatur. Ci. 2. de Fin. Incuruatum bacillum. Virg. 5. Aen. Incuruant uitibus arcus. Membra incuruata. Oui. 6. Met.

INCVRVVS, [Torto molto. Gal. Courbè. Hispan. Encornado hazia baxo.] κυρτός, ualde curuus. Teren. in Eun. Incuruus, tremulus. Incurua carina, Ouid. 15. Met. Cic. de Diu. Incuruum & leuiter a summo inflexum bacillum.

INCVS, udis, p. p. fem. gen. [Incude. Gal. Vn enclume. Hispan. La yunque.] ἀγυρον, in instrumentum ferreum est, super quod fabri ferrum cudunt. Cic. 1. de Nat. De. Figuræ, quas uos effici posse sine follibus & incudibus non putatis: Reddere uersus incudibus, sumitur pro emendare, Hor. in Arte:

Et male tornatos incudi reddere uersus.

INCVSATIO, onis, ab Incuso, [Riprensione, & querela.] ἀτισις, reprehensio, querela. Cic. 7. de Or. Habent uiciorum & peccatorum a-crem quandam incusationem, aut querelam.

INCUSO, as, [Accusare. Gal. Accuser. Hispan. Quejar de alguno accusandolo.] ἀτισις, mores, factum uel alicuius reprehendo, idque cum querela, quod officii limites sit prætergressus. Cæf. 1. Comm. Vehementer eos inculauit.

INCVSUS, a, um, pen. pro. a uerbo Incudo; Incusus lapis, apud Virg. 1. Geor. Lapidemque reuertens Incusum. Quem locum exponens Seruius, incusum (inquit) lapidem, id est, manualem molam, cudendo asperatam.

INCVSODITVS, a, um, [Non guardato.] ἀποούλακτος, non custoditus. Ouid. lib. 2. Met. Incusoditæ, Pythos memorantur in agros Processisse boues.

INCVTIO, tis, p. c. cussi, cussum. [Percotere. Gal. Letter contre, vner & frap per impetueusement. Hispan. Sacudir contra otra cosa.] ex in, & Quatio, q, in c, & a, in u, mutatis, ἐκτοπῶ, ἐπτείνω, ictum infero, impingo, infligo: ut, Incutere scipionem eburneum in caput alerius, apud Liui. 5. ab vrb. Incutere colaphum, Iuuen. Sat. 9. Nos colaphum incutimus lambenti crustula seruo. Per translationem sumitur pro immittere, Virg. 1. Aen. Incute uim uentis. Cic. de Vniu. Error em incutiunt rationis expertibus. Incutere metum, terrorem hostibus, apud Liuium.

INDAGANTER, [Diligentemente. Gal. Ensuivant la trace. Hispan. Rastreando.] adter. Col. lib. 5. c. 1. Boni uenatoris est, indaganter quam plurimas feras capere.

INDAGATIO, [Inuestigatione. Gal. Cerchement, enqueste, inquisition. Hispan. Buscamiento.] ἀναπύσσις, inquisitio, perferutatio. Cic. 1. Off. Indagatio, & inuentio ueri.

INDAGATOR, ris, [Inuestigatore. Gal. Cercheur, enquesteur. Hispan. El que busca assi.] θυράτης, uenator, inquisitor. Col. lib. 9. c. 8. Indagatorem conuenient matutina tempora uestigandi eligere. Indagator aquarum. Idem lib. 2. c. 2.

INDAGATRIX, cis, [Inuestigatrice.] Cic. 5. Tusc. Philosophia uirtutis indagatrix.

INDAGO, as, pen. pr. [Inuestigare, cercare. Gal. Cercher à la trace, cerchier diligemment, s'enquerir. Hispan. Buscar por el rastro à lasadas.] θρωμάς, ὠρεσιόχης, proprie uenatorum uerbum est, idem significans, quod feras inuestigare. Cic. 2. de Fin. Canis natus ad indagandum. Per translationem accipitur pro quouis modo inquirere, uel persequari. Cic. de Opt. gen. dicen. Inutilitas uias indagemus, tætas relinquamus.

INDAGOS, inis, [Inquisitione. Gal. Toilles on panneaux, tente de filets tout au tour. Hispan. La red para tomar bestias.] εἰρηχοί, ἀκνοσάσιον, series plagarum, quibus saltus, stabulaque ferarum cinguntur a uenatoribus. Virg. lib. 4. Aen. Saltusque indagine cingunt. Luc. in 6. Vastaque feras indagine claudit. Hic (inquit Budæus) Lucanus per metaphoram indaginem uocauit fossam, & currium mentiarum ferie. Per translationem accipitur pro captiombus, quas quis non fa-

cile queat effugere. Tacit. libro 13. de Sen. Romæ testamenta & orbos uelut eius indagine capi, id est, captorem esse orborum, ita ut nullus captiones eius euadat. Item generaliter sumitur pro quouis indagine, seu inquisitione, Plin. lib. 7. c. 49. In qua sententia fuit Aristotelem uideo, & ea multis persuasisse doctrinæ indagibus.

INDE, [Indi, di quel luogo. Gal. De là de ce lieu là. Hispan. Dende ò desde allí adelante.] ἐκείθεν, aduerbium est importans motum de loco, idem significans, quod ex eo loco. Cicero de Nat. Iam inde ab ortu. Liui. lib. 1. ab vrb. Primo in Macedoniam uenisse, inde in Siciliam, quærentem sedes, delatum. Aliquando dicitur non de loco, sed de rebus. Idem in præfat. Inde tibi, curæque reipub. quod imitare, capias. Aliquando pro deinde, ut apud eundem: Crimini dabant, in Numitoris agros ab his impetum fieri: inde eos collecta iuuenum manu, hostilem in modum prædas agere. Hinc sunt Deinde, Exinde, Perinde, & Proinde, quæ habent accentum in antepenult.

INDEBITVS, a, um, non debitus, [Non donato.] ut Fletus indebitus. Seneca Her. Oetæo. Indebitos natu quidem Compefce fletus mater Alcida inclyti. Oui. ep. 15. Non indebita posco.

INDECENS, tis, omn. gen. [Sconuenevole. Gall. Messant. Hispan. Cosa fea y sin gracia.] ἀνεκός, non decens, turpis, præter decorum. Martia. lib. 5. Oculoque ludos spectat indecens uno. Senec. de Benef. lib. 1. cap. 9.

INDECENTER, [Sconuenoulemente. Gall. Mal conuenamment. Hispan. Fea y desgraciadamente.] ἀπεικίτως, Plaut. Mercat. Clamant, indecenter obstrepunt. Martial. lib. 12. Quam sit lusca Philænis indecenter.

INDECET, [Effer sconueniente, star male. Gall. Il mesied, & n'est passeant ne conuenable. Hispan. Es cosa fea y sin gracia.] ἀπεισις, ὄσι, uerbum est in tertiis dumtaxat personis usitatum, idem significans quod dedecet. Plinius Iunior in epist. Confusa quædam & quasi turbata indecent.

INDECLINABILIS, le, [Che non si puo schiffare. Gall. Qu'on ne peut eui-ter, qui ne varie point, qui n'est point mutable. Hispan. Cosa que no se puede apartar, ò esguinar.] ἀδιάδρασος, quod declinari uel uitari non potest. Gell. lib. 6. cap. 2. Fatum est sempiterna quædam & indeclinabilis series rerum. Indeclinatus, Ouid. 4. de Ponto: Qui prætas in declinat amico.

INDECOR, pen. c. huius indecoris, etiam pen. cor. [Dishonore, biafimo.] Gal. Messant, laid, dehoneft. Hispan. Dishonrado.] ἀχρημων, ἀεικίσις, idem est quod indecorus. Seruius putat compositum esse a nomine Decorus, & penultimam obliquorum naturaliter produci, quamuis a Vir. aliquot in locis corripatur, ut lib. 7. Non erimus regno indecores. Idem l. 12. Nec genus indecores. Vbi Seruius ait: Aut sylvole est, aut certe dicimus nominatum non inueniri, ut in multis nominibus fit. Nonius ostendit apud antiquos fuisse in usu nominatum Indecoris, & hoc Indecore, citans illud Attij ex Athamante: Cuius sit uita indecoris, mortem fugere turpem haud conuenit. Hodie tamen nominatiuus non est in usu, siue ille fuerit Indecor, siue Indecoris. Vt cumque est, pen. obliquorum semper corripitur. Quare magis uideri debet compositum a decus, quam a Decorus, sicut a Corpus fiunt Bieorpor, & Tricorpor. aut certe Bieorporis, & Tricorporis, licet enim nominatiui non sint in usu, frequenter tamen utimur eorum obliquis.

INDECORE, [Dishonoratamente. Gal. Dishonestement, vilainement. Hispan. Fea y dishonestamente.] ἀπεικίτως, indecenter, turpiter. Cic. primo Offic.

INDECORVS, ra, rum, [Sconueniente, brutto, dishonesto. Gal. Dishoneste, vilain, laid, messeant. Hispan. Turpe, indecente.] ἀπεισις, turpe, contrarium decoris, Indecora lascinia ludere. Plin. lib. 18. c. 34. Cic. 1. Off. Iusta omnia decora sunt, inuisita indecora. Indecorus questus. Liui. lib. 2. l. Indecorus uisus, Plin. lib. 13. c. 12.

INDEFENSVS, [Non difeso, seu disseso. Gall. Qui n'est point defendu. Hispan. No defendido] ἀναπολογητος, non defensio: defensore, patrone destitutus. Liui. lib. 4. Hic præbituri uos relis hostium estis in defensi, inulti? id est, sine defensione. Plin. lib. 18. cap. 7. Indefensa membrana continentur.

INDEFESSVS, a, um, [Non stanco. Gal. Qui ne se laisse point. Hispan. No cansado.] ἀναμειτος, non fatigabilis. Ouid. 9. Metam. Ego sum indefessus agendo.

INDEFINITVM, [Infito.] nullis rationibus circumscriptum, ἀπεύροστον, unde Grammatici, indefinite signum esse positum affirmant, quando nec reatiue, nec interrogatiue positum est. Significat & obscurum, Gell. lib. 16. cap. 4. Indefinitus, inexplicabilis, que sermo.

INDEFEBILIS, le, [Sempiterno, perpetuo. Gall. Qu'on ne sauroit effacer ou abolir. Hispan. C' esto uo no se puede r. er ò qui r.] ἀδιελεπτος, quod deleri non potest. Ouid. lib. 15. Metamor. Nomenque eiu indelebile nostrum.

INDEFLETVS, a, um, [Non piuto. Gal. Qui n'a point estre pleuré. Hispan. No llorado.]

llorado.] ἀλωσος, non defletus, cuius mortem nemo lacryinis est profectus. Ovi. 7. Met. Indefletaq uagantur Natorum, matrum Inque animæ.

DEFLEXVS, a, um. [Non piegato. Gal. Qui n'a point esté ployé. Hisp. Cosa que no se torce o plega.] non inclinatus. Plin. in Pauc. Aetatis inflexa mituritas.

INDELIBATVS, a, um. [Non tocco, integro, puro.] illibatus, intactus. Ovi. 1. Trist. Eleg. 4. Indelibatas cuncta sequuntur opes.

INDEMNATVS, a, um. [Non dannato.] ἀντιστος, non damnatus. Cic. de lege Agra. Bona indemnatorum ciuium.

INDEMNIS, ne. [Senza danno. Gal. Exempt de dommage. Hisp. Sin danno] ἀδης, ἀζημιος, nullo affectus damna.

INDEMNITAS, atis, uitatio damni. Papinian. in l. fideiussor. ff. de nego. gest. exitumans indemnitati lux consuli posse.

INDEPLORATVS, ta, tum. [Non pianto.] ἀλωσος, indefletus. Ovi. 3. Trist. Eleg. 3. Indeploreati barbara terra teget.

INDEPRECABILIS, a, um. [ἀπεραιτητος, quod nullis precibus potest auer ti. Gel. Pœna indeprecabilis subcundi esset.

INDEPTO, as. Var. Nec partem aliquam indeptauit hereditatis.

INDESERTVS, a, um. [Che mai si abbandona.] quod nunquam deseritur. Ovi. 1. Amor. Eleg. 9. In desertis meo pectore regna gere.

INDESES, [Non pigro.] ἀνοκτος, impiger, qui deses non est. Gel. lib. 7. cap. 22. Existimandum est, non omnino inculpatum, neque in defidem uisum esse.

INDESINENTER, [Continuamente. Gal. Tousiours, sans cesse. Hisp. Siempre y de continuo.] ἀδωσως, sine intermissione, semper. Var. 2. de Rerult. ca. 9. Indesinenter æger est.

INDETONSVS, sa, sum. [Non tosato.] ἀκρητος, non tonsus. Ovi. 4. Met. Indetonsusq. Thyoneus.

INDEX, cis. [Demonstratione, indicio. Gal. Monstreur ou monstre. Hisp. Descubridor del secreto.] ἰνδευσις, generis communis, pro eo uel ea, qui uel quæ aliquid indicat, & refert. Alconius scribit esse qui facinoris, cuius ipse est concilius, latebras indicat, impunitate propolita. Salust. in Catil. Conclamabant indicem falsum esse. Marti. lib. 1. Indice non opus est notris, aut iudice libris. Cice. 7. Ver. Cuius rei, neque index neque uestigium aliquid, neque suspicio cuiquam e. et ulla. Plin. lib. 8. cap. 15. Leonum animi index cauda, ut eorum aures. Cicero in Orato. Imago animi uultus est, indices oculi. Est præterea Index in libris, quem alio nomine uocamus elenchum: barbari uocant repertorium. Cicero ad Attic. libr. quarto. Membranulam, ex qua indices fiant, quos Græci συλλάβεις, appellant. Index item dicitur digitus pollicis proximus. ἰνδευσις, quod in indicanda re quapiam eo uti solemus. Lapis quoque, quo auri bonitatem exploramus, a Latinis index appellatur. Ouid. Metamor. Silicem, qui nunc quoque dicitur index.

INDIA, [India.] Ἰνδία, regio Orientalis, Afiæ terminus, quæ tam uasta perhibetur, ut eam tradant esse tertiam partem omnium terrarum. Pomp. scribit tantum spatium litoris eam occupare, quantum per sexaginta dies, nocte sq. uelificanibus cursus est. Tradunt in ea fuisse quinque milia oppidorum, quorum nullum Co. oppidum minus fuerit. Nomen habet ab Indo flumine, in quem ab Occidē tali plaga definit, qui solus, præter Nilum, crocodilos creat. Septentrione Tauri iugis, ab ortu Eoo p. l. a Meridie suo, hoc est indico clauditur. Gemmis abundat, capricanes & elephantos procreat. Arbores habet semper frondentes, tellus bis fruges in anno ad maturitatem perducit. Piper, calamus aromaticus, & cinnama ad nos mittit. Indi prope gentium soli nunquam emigraue re finibus suis. Illic binæ ætates, leues auræ, temperies coeli, ubertas soli, aquarum abundantia: quæ omnia faciunt, ut maiora, in India, quam in ceteris regionibus nascantur animalia. Ci. de Fin. Via, quæ est hinc in Indiam. Ab India fit Indus.

INDICATIO, onis. [Estima del precio di qualche cosa. Gal. Pris, prisee. Hisp. Obra de estimar o apreciar.] ἰνδευσις, æstimatio alicuius rei, siue appetiatio, quam uocant. Plin. li. 22. ca. 24. Mellis causas atque differentias, & indicationem diximus. Plau. in Persa: Tua merx est, tua indicatio.

INDICATIVVS, a, um, ὀριστικός, dicitur id, quo aliquid indicatur. unde indicatiuus modus, quo præsentem actum indicamus.

INDICATVRA, ræ, [Estima.] æstimatio, ἰνδευσις, Plin. in Præf.

INDICATVS, a, um, particip. ἰνδευσις, Plin. li. 18. Emi lienem uiculi, quanti indicatus sit, iubent.

INDICIVM, dicij, [Manifestatione, segno. Gal. Indice, einsegne, monstre, signe. Hisp. Demonstration, descubrimiento de las cosas.] ἰνδευσις, proprie est delatio, detectiove criminis, facta a quopiam, qui eius cōsciis fuerit. Salust. in Catil. Senatus decreuit, indicium falsum uideri. Accipitur item pro signo, argumento, uestigio, siue nota alicuius rei. Idem post reditum. Hoc in dicitum animi sui fore non putauit. Idem pro Cluen. Indicia & uestigia ueneni.

INDICINA, næ, [Indicio.] indicium: qua uoce usus est Apuleius.

INDICO, cas, are, p. c. [Manifestare, palesare. Gal. monstrier, baillet à ca-

gnostre. Hisp. Dem. strax y desubrir lo secreto.] ἐκφάρα, manifesto, paliam facio. Plaut. in Abnar. Emonit me malum, quam hæc eius uxori non indicem. Aliquando demonitro, indicio humani, Lactan. libro septimo: Ipla uirtutis perpetuas indicat humanum animum, si uirtutem e perit, permanere. Aliquando defero, accuso, Vnde Vlp. in l. indicade. ff. de uerbo. signific. Indicasse, inquit reū, est detulisse, arguere, accusare, conuictare. Sed hæc figurationes in dicitur recidunt. Aliquando negationis uerbum est, & rebus uenialibus accommodatum, quod in meritis ditrahendis usurpat, quando nite canis est merx, pretium statuit rei: quam uenundat. Est etiam indicare, uenditoris, licet Licet emptoris, Plaut. Persi. Indica, fac pretium D. tua merx, est, tua indicatio. Idem in Mil. Venio ad macellum, rogito, pisces indicant caros. Cic. lib. 3. Offic. Scæuola Publij alius, cum postulasset, ut sibi fundus indicaretur.

INDICO, cis, xi, etum, pe. pr. multa significat. nam aliquando significat denunciare, [D. nunciare. Gal. Denouer. Hisp. Denunciar.] παραγγελλειν, Quamuis inter se differant, quod maiorem uim habeat indicare, quam denunciare. Nam denunciare proprie est significare, & simpliciter sumi potest, ut uentus denunciatur pluuiam: & Denuncio me tibi propediem futurum, Cicero pro Plauc. Denunciasti homo adolescens quid de republica sentires. Indicare uero, est solēnter, & quadam cum auctoritate significare: quod Cicero libro primo Offic. aperte docuit, qui utrunque uerbum coniunxit Ex quo, inquit, intelligi potest nullum bellum esse iustum, nisi quod aut rebus repetitis geratur, aut denunciatum ante sit, & indictum. In his uerbis duo genera belli gerendi fuisse significat, primum rebus repetitis, quæ si negabatur reddi, & bellum cum illis gestum fuisset, iustum habebatur: alterum honestius iustiusque erat eo cum repetitis rebus, nisi reddita fuissent, bellum gerendum esse maturo decernebatur consilio: tum ad unes hostium, denunciatis belli suspicendi causis bellum dicebatur. Sed quo pacto indicetur Liu. lib. 2. declarat his uerbis: Quodcumque pars maior, eorum qui aderant, in eandem sententiam ibant, bellum erat consensu fieri solitum, ut fœcialis haitam feratam, aut sanguineam præstitam ad fines eorum ferret, & non minus tribus pueribus præsentibus diceret: quod populi Priscorum Latinorum, hominesq. prisca Latini aduersus popu. R. Quiritium fecerunt, deliquerunt: quod pop. Ro. Quiritium bellum cum Priscis Latinis iusti esse, senatus uis pop. R. Quiritium censuit, cōsensit, cōsciuit, ut bellum cum prisca Latinis fieret: ob eam rem ego, populusq. Romanus, populo Priscorum Latinorum hominibusque prisca Latinis bellum indico, facioque. Id ubi dixisset, haitam in fines eorum emittebat. Voluptatibus bellum indicare per translationem dicitur pro, cum uoluptate pugnare, libi dicitur, & gula frænum injicere. Ci. de Sen. Ne bellum uideat indixisse voluptati. Sic etiam dicitur Indicare conciliū, Indicare tributum, hoc est solēnter & publica auctoritate significare, συλλαβεσθαι, Liu. lib. 1. ab urbe Iplum, qui concilium indixerat, nō ad esse. Idem li. 4. Vnde eam pecuniam cōfici posse, nisi tributo populo indicto. Ci. in Verr. Act. 5. Legem sibi indicit innocentia. Indicare spectaculum, est denunciare, & significare futurum spectaculum: Liu. lib. 1. Indici finitimis spectaculum iubet. Indicare funus, est euocare homines per præconem ad funus. Sue. in Cæs. funere iudicto rogus extructus est: Inducere iustitiam, est imperare cessationem dicendi iuris: quod non aliter quam in maximo reipub. luctu, aut periculo fieri consueuit. Liu. 10. His nuncijs senatus conterritus iustitiam indici iubet.

INDICTIO, onis, [Specie di tributo. Gal. Taille, impost. Hisp. Pecho o pecho, tributo.] est tributi, uel exactionis genus, quod a principibus populo indicitur, hoc est imperatur. Pædianus in 4. Ver. Omne genus pensionationis in hoc capite positi m est, canonis, oblationis, indictionis. De hoc titulo est de Iurisdictionibus lib. 10. Codicis Iustiniani. Vide Annot. Budæi in Pand.

INDICTIUVS, ua, um, συλλαβιστος, quod indictum est: ut, Funus indicti uerum, ad quod per præconem populus solet euocari. Et indicti ueræ meræ, quas consules uel prætores indicunt.

INDICTVS, etas, dictum, [Manifesto, con solemnità. Gal. Commande, signifie, seré publiquement. Hisp. Denunciado con solemnidad.] παραγγελλειν, dicitur quod est solēnter promulgatum: ut, Indictum bellum dicitur, quod publica auctoritate, & solēni ritu est denunciatum. Indictum funus, denunciatur exequia. Indictæ dapes. Ovi. 4. Fast. Indictas concelebrant que dapies. Est præterea Indictio, a, etum, nomen compositum a participio Dicitur, & Præpositione In, quod idem significat, quod non dictus, Terentius in Phor. Quod dictum indictum est. Liuuius libro quinto: Ea se, ut indicta sunt, reuocare non posse. Sic, indicta causa, ἀκριτος, non dicta, non defensa. Cic. pro Q. Rabirio, indicta causa, ciuem Romanum capitis condemnari coegit.

INDIDEM, pe. c. [Da quello istesso luogo. Gal. De ce lieu la mesme. Hisp. Del mesmo lugar] ἀντὶ τοῦ, ab inde, & Idem, ex eodem loco. Ci. pro Rosc.

Rof. Amer. Indidem ne Ameria, an hoſce ex urbe ſicarios ?

INDIFFERENS, eis, gen. om. [*Indifferente. Gall. Indifferent. Hiſp. No diffe-
rente.*] ἀδιαφορος, quod ſua natura, neque bonum eſt, neque mal-
lum. Cic. 3. de Finib. Quod illi ἀδιαφορος, dicunt, id mihi ita occur-
rit, ut Indifferens dicerem. Indifferens homo, qui non diſcernit,
nec eſt difficilis aut moroſus in re aliqua, Suet. in Iul. Cæſ. Circa
uictum Oppius indifferenter ſuile docet. Indifferens dolor apud
Stoicos. Gell. lib. 12. c. 15.

INDIFFERENTER, [*Indifferente. ſenſu differenzæ. Gal. Indifferem-
ment. Hiſp. No differentemente, ſin diferencia.*] ἀκριτως, ἐδίαφως,
Indifferenter ferre, eſt æquo animo ferre, non magni pendere,
ſulque deque ferre, Suet. in Dom. Occiſum eum populus indiffe-
reter, miles grauiffime tulit.

INDIFFERENTIA, tię, [*Indifferenzæ, ſomiglianzæ. Gal. Indifference, ſimi-
litude, conuenance. Hiſp. No diferencia, ſemejance.*] ἀδιαφορία, ſimili-
tudo, affinitas. Gell. lib. 13. cap. 3. Hoc ſcripli de utriuſque uocabuli
indifferentia. Idem cap. 21. Quanta apud ueteres indiffe-
rentia ſit.

INDIGENA, pen. cor. & commun. gen. [*Colui che habit a in quello iſteſſo
luogo doue gli è nato.*] αὐτόθων, qui in eo loco, quę incolit, natus eſt:
quaſi inde genitus. Omnes habitatores aut indigenę ſunt, aut ad-
uenę, aut conuenę. Aduenę, de uno loco uenientes: Conuenę de
diuerſis. Indigenę, qui in ea ipſa regione, in qua habitant, ſunt ge-
niti. Cic. de Nat. Tertius Hercules eſt ex Idęis indigenis. Liu. lib.
21. Nec maiores eorum indigenas, ſed aduenas Italię cultores.
Aliquando adiectiui uim habet, iungiturque ſubſtantiuus cuiuſus
generis. Oui. 6. Met. Indigenę dei. Plin. lib. 14. c. 6. Dixiſſe ho-
ſpiti de indigena uino.

INDIGEM, liberum dixit. Cic. de Or. Pro ſine liberis.

INDIGENTIA, tię, [*Biſogno. Gal. Diſette, ſouffrete, beſoing, faute. Hiſp.
Meneſter, pobre.*] ἐνδεα, inopia, egetas, penuria. Cic. de Ami.

INDIGEO, diges, gere, [*Hauer biſogno. Gal. Avoir ſante & diſette, avoir
biſoing, eſtre indigent. Hiſp. Hauer meneſter algo.*] ἀπρόω, ex In, & E-
geo, compositum d, euphonizę gratia interiecto: ſignificat idem
quod ſimplex egeo: iungiturque nunc genit. nunc ablat. Teren. in
Andr. Quasi tu huius indigeas patris. Cicero de Orat. libro 1.
Illa non tam artis indigent quam laboris. Caſſius Cice. in cohor-
tatione te puto non indigere. Huius imperſonali Plin. lib. 10. u-
ſus eſt: Cum præſidio earum indigetur. Ab Indigeo ſit partici-
pium, Indigens, Cic. de Am. Quid ille erat indigens mei? Benigne
facere indigentibus. Idem 2. Off. Ferre opem indigentibus. Idem
2. de Finib.

INDIGESTE, [*Diſordinateamente, mal compoſtamente, rozamente. Ga. Con-
fuſement. Hiſp. Sin orden.*] ἀτάκτος, inordinate, incompoſite. Gell.
lib. 20. c. 11. Breuiter, indigeſta, incondite.

INDIGESTVS, a, um, [*Mal compoſto, rozo. Gal. Confus, non par ordre. Hi.
Coſa no bien repartida.*] ἀτάκτος, ſine ordine. Plin. lib. 30. c. 15. Oui.
lib. 1. Met. Rudis, indigeſtaq. moles.

INDIGETES, p. c. [*Santi. Gal. Hommes deiſtes, ſelon la ſuperſtition des An-
cies ſaints. Hiſp. Los ſantos canonizados.*] οἱ ἁγιοθεωδιγτες, Dij ex homi-
nibus facti. quo nomine dictus eſt Aeneas, cum pugnans cum Me-
zentio, nuſquam apparuiſſet. Alij indigetes dicunt eſſe deos tute-
lares, quorum nomina uulgari non licet. Liu. 8. ab yr. Lares
dii Nouenſiles, dii indigetes. Virg. 1. Georg. Dii patrii indigetes,
& Romule, Veſtaque mater. Vbi Seruius: Patrii dii ſunt, qui
præſunt ſingulis ciuitatibus, ut Minerua Athenis, Iuno Car-
thagini. Ind. getes dii ex hominibus facti, quaſi in dijs agen-
tes. Abuſus tamen omnes dii generaliter poſſunt dici, Indi-
getes, tamquam nullius rei egentes. Vide Macrobius lib. 1. de
Som. Scip.

INDIGITAMENTA, libri Pontificales, qui & nomina deorum, & ra-
tiones ipſorum nominum continent. Feſtus: Indigitamenta, incan-
tamenta uel indicia interpretatur.

INDIGITO, tas, p. c. [*Chiamare, nominare. Gal. Appeler, monſtrer au doit.
Hiſp. Llamar a monſtrar con el dedo.*] δνομάζω, antiquum uerbum eſt,
idem quod uoco, nomino, ita dictum ab indicando, quaſi indicio,
uel a digitis, quod, quempiam nominantes, quaſi digito oſtenda-
mus. Macrobi. Veſtales ita Apollinem indigitant, Apollo medice.
Idem: Ita ab incolis indigitantur.

INDIGNABUNDVS, [*sdegnato.*] indignans. Liu. 8. Muliebriter indi-
gnabunda.

INDIGNATIO, onis, [*sdegnō, ira.*] a Iuu. Sat. 1. facit indignatio uerſus,
Plin. lib. 9. c. 30. Conuertit in ſe cuſtodum indignationem.

INDIGNOR, ris, [*sdegnari, irari. Gal. Se courroucer & marrir, ſe meſcon-
tenter. Hiſp. Enſanarſe.*] ἐγανακτώ, grauiter feroc, ſtomachor, mi-
hi indignum uidetur. Cicero 1. de Inuent. Duodecimus locus eſt,
per quem indignatur. Ouid. 9. Met. quoque Indigere magis, nym-
phis latura coronas. Seru. Sulpicius Cic. lib. 4. Hem nos homuncu-
li indignamur, ſi quis noſtrum interijt. Indignans, participium.
Freta indignantia, Ouid. 11. Met. Corda indignantia longam pa-
ſſu. Stat. 3. Theb. Indignans, nomen, qui facile indignatur. Col.

lib. 8. c. 27. Genus ſeruitutis indignatiſſimum. Indignatus, a, um,
partic. Virg. 3. Ge. Atque indignatum maguis ſtridoribus æquor.
Procellę indignatę, Stat. 3. Syl.

INDIGNITAS, atis, [*Indegnità.*] uide Dignitas.

INDIGNVS, a, um, [*Indegno. Gal. Indigne. Hiſp. Coſa indegna y no mereſce
dora.*] ἀάξιος, non dignus. Terentius in Eunuc. Si ego digna con-
tulum hac Sum maxime: at tu indignus, qui faceres tamen. Li-
uius 4. Per indigniſſimos ex plebe candidatos, omnium etiam di-
gnorum tædium fecerant. Interdum pro miſerabili, fœdo, crude-
li. Idem: Indignis cum ſim acceptus modis. Virgilius ſexto
Aeneid. Atque illi Miſenum in litore ſicco, Vt uenere, uident,
indigna morte peremptum. Interdum pro magno; unde Ennius:
Indignas turres dixit.

INDIGNE, [*Indegnamente. Gal. Indignement. Hiſp. Indignamente y no me
reſciendo.*] ἀάξιος, inhoneste, præter dignitatem. Ter. in Adel. Cui
miſerę indigne per uim uitum obtulerat. Idem: Clamant omnes
indigniſſime factum eſſe.

INDIGNVM, aliquando interiectionis uim habet, & per parentheſim
interponitur. Oui. 5. Met. Niſi poſt altaria Phineus iſſet, & (indi-
gnum) ſclerato profuit ara.

INDIGENS, a, um, pen. cor. [*Biſognoſo. Gal. Indigent, ſouffreteux. Hiſp. Me-
neſteroſo.*] ἐνδεις, ἀπορος, hoc eſt, egenus, uel qui indiget. Plin. lib. 8.
c. 40. Stipendiorum indiga. Virg. lib. 2. Geo. Haud opis indiga no-
ſtrę. Cic. de Inuent.

INDILIGENS, tis, omn. gen. [*Negligente. Gal. Negligent, mal ſoigneux,
nonchalant. Hi. Pereſoſo y no diligente.*] ἀλιγως, ἀμελής, negligens.
Ter. in Adel. Vereor, ne indiligens nimium ſies. Plin. lib. 13. c. 12.
Cum fuerit indiligentior.

INDILIGENTER, [*Negligente. Gall. Negligement. Hiſp. Negligen-
te y deſcuyadamente.*] ἀλιγως, negligenter. Ter. in Phor. Mei pa-
tris bene parta indiligenter tuetur. Cic. ad Att. lib. 16. Nihil ab
eo, neque indiligenter, neque illiberaliter factum.

INDILIGENTIA, æ, [*Negligenzæ. Gal. Nonchalance, negligence. Hiſp. De
ſcuydo.*] ἀλιγορία, negligentia. Cic. ad Q. Fr.

INDIPISCO, is, [*Conſequire, acquiſtare. Gal. Obtenir, gaigner, acquerir.
Hiſp. Alcançar, conſeguir.*] ἀπειροίμαι, aſſequor, adipiſcor. Plaut. in
Aul. Neque partem tibi ab eo, cui ſit, indipiſces. Pro eodem dici-
mus Indipiſcor, eris, in præterito Indeprius. Liu. 1. 26. Quam quis
indeptus nauem erat. Gell. lib. 12. pro incipere uidetur poſuiſſe.
Achæos Homerus pugnam indipiſci ait non tibi armu conſentia,
uerum conſenſu tacito nitibundos.

INDIRECTVS, a, um, [*Inornato, rozo.*] ἀτακτος, ἀδιάκτος, incompoſi-
tus, & inornatus. Quint. lib. 5. c. 13. Indirecta actio.

INDISCRIMINATIM, [*Indifferentemente. Gal. Indifferemment. Hiſp. In-
diferentemente.*] ἀκριτως, ἀδιαφορος, indifferenter, & ſine discrimi-
ne. Varro 4. de ling. Lat.

INDISCRETVS, a, um, ex in, & discretus participio uerbi diſcerno
compositum, [*Che non ſi puo diſcernere. Gall. Qui n'eſt point diuiſe ne
ſeparé. Hiſp. No apartado.*] ἀκρτος, quod diſcerni non poteſt. Plin.
lib. 35. c. 10. Similitudinis indifcretę.

INDISERTE, [*ſenſu eloquenſu.*] ſine aliqua eloquentia. Cicero
ad Quint. Frat. lib. 2. Orationem meam collaudauit non indiser-
te Antiftius.

INDISERTVS, a, um, [*ſenſu eloquenſu. Gall. Qui n'a pas de langage en
main. Hiſp. No elegante ni eſparzido.*] ἀοπαδης, non diſertus. Ci. 2. de
Nat. De. Neque indifertum Academicum pertinuiffem. Idem 4.
de Fin. Interpretet indiferti.

INDISSOLUBILIS, indifſolubile, [*Che non ſi puo ſlegare.*] ἀλυκτος,
quod diſſolui non poteſt. Cicero de Vniuerſ. Eſſe indifſolubiles
non poteſtis.

INDISSOLVTVS, ta, tum, [*Legato.*] colligatus, non ſolutus. Cicero de
Vniu. Hęc ſunt indifſoluta me inuito.

INDISTINCTVS, a, um, [*Confuſo, non diſtincto. Gal. Non diuiſe, ne ſeparé,
confus. Hiſp. No diſtincto, ni apartado.*] ἀτάκτος, inordinate, confu-
ſus. Quint. lib. 8. c. 2. Neque inordinata, indifſincta. Indifſincte, in-
ordinate, confuſe. Gell. lib. 20. c. vlt.

INDISTRICTVS, a, um, [*Non offeſo.*] non diſtrictus. Ouid. 2. Metam.
Indiftrictus abibo, id eſt, illæſus.

INDIVIDVVS, dua, duum, [*Indiuiduo, che non ſi puo ſeparare. Gal. Q'n'on
ne peut diuider ou partir en piéces. Hiſp. Coſa que no ſe puede partir.*] ἀτομον,
quod non poteſt diuidi, uel quod non ſeparatur. Cic. 1. de
Finib. Atomos, id eſt, corpora indiuidua. Indiuiduum a dialecticis
dicitur terminus ſingularis, qui de uno ſolo prædicatur, ut Socra-
tes de ſeipſo.

INDIVIDVVS, a, um, [*Indiuiſo.*] ἀόριſτο, non diuiſum. Indiuiſę ungu-
lę, quę ſiſſæ non ſunt. Var. 2. de re rull. c. 7.

INDO, dis, didi, ditum, [*Imporre. Gal. Mettre dedans, impoſer. Hiſp. Met-
ter a dentro.*] ἐντιθῆμι, impoſio. Plautus in Cap. Pægnium uo ci-
tatus eſt, poſt uos nomen indiditſis Tyndaro. Quantam indidi.
Interdum imprimo, Plaut. in Aſin. In noſtras ſcapulas cicatrices
indiderunt.

INDO-

INDOCILIS, le, [*Che non si puo insegnare. Gal. Indocile, a qui on ne peut non apprendre. A. P. El que no puede ser enseñado.*] ἰδιδάκτος, qui doceri non potest. Seruius: Indocile est, quod pœnitus non potest discere. Plin. lib. 30. c. 45. Hirundines sunt indociles. Cic. 1. de Nat. Deo. Nimis indociles quidam tardique sunt.

INDOCTE, [*Roχamente. Gal. Indoclemente. Hisp. No enseñadamente.*] ἀμαθῶς, imperite. Cic. 2. de Nat. De. Non indocte solum: uerum etiam impie faciat, si Deos esse negat.

INDOCTVS, a, um, [*Ignorante. Gal. Indocite, ignorant. Hisp. Indocito, no enseñado.*] ἀμαθῆς, ἀπείδωτος, rudis, qui doctus non est. Cic. 1. de Fin. Non admodum indoctus. Pla. in Trin. Indocitus quam docte facis. Cic. in Brut. Indociti, inurbani, rustici.

INDOLENTIA, tiæ, [*Privatione del dolore. Gal. Absence de douleur. Hisp. Lo no tener dolor.*] cum nihil dolet, ἀναλγησία. Cic. 2. Off. Rem expetendam, uel uoluptate, uel indolentia metuntur.

INDOLEO, les, & Indolesco, scis, [*Doleri molto. Gal. Se douloir grandement. Hisp. Mucho dolerse.*] ἀλγέω, ualde doleo. Plin. lib. 2. c. 5. Tanta intentione oculorum opus est, ut indolescant. Cicero 2. Phil. Quis, qui non indoluerit. Ouid. 2. Trist. Multos indoluisse malis. Indoleo genitiuo iunctum. Ouid. 11. Met. Successorumque Mineræ indoluit.

INDOLES, lis, [*Natura, ingegno. Gal. Le naturel. Hisp. La señal de uertud en los niños.*] ab Inolefco, sit per interpositionem, d. & in pueris quidem, atque adolescentibus est significatio quædam futuræ probitatis. Cic. de Sen. Adolescentibus bona indole præditis sapientes senes delectantur. In uiris uero signum est præsentis uirtutis. Idem 3. Off. Homines, in quibus est uirtutis indoles commouentur. Vnde & pro præstantia quadam uirtutis, atque animi ponitur. Liu. lib. 1. Tanta, inquit, in ea uirtutis, indoles. Lucan. libro 5. Indole si dignam Latia, si sanguine præco Robur inest animis. Aliquando etiam in malum dicitur, ut apud Liu. lib. 21. Cum hac indole uirtutem ac uitiorum sub Hasdrubale meruit. Transferatur quoque ad mura, atque inanimata. Idem: In frugibus, pecudibusq. femina ad seruandam indolem ualent.

INDOMABILIS, [*Che non si puo domare,*] ἀδάμαστος, qui domari non potest. Pla. in Casi. Si esses equus, esses indomabilis.

INDOMITVS, a, um, [*Indomito. Gal. Qui n'est point domté. Hisp. Cosa no domada.*] ἀδάμαστος, qui domari non potest, & mitescere. Plaut. in Trin. Vt adolescentis thesaurum indicem indomito, pleno æmoris ac lasciuia. Indomiti boues, apud Varr. 2. de re rust. cap. 5. Indomitus iuuenens. Colum. lib. 6. cap. 2. Indomitæ animi cupiditates. Cic. 3. Ver. Indomita ingenia. Liu. lib. 21. Aliquando pro magno, Virg. 3. Aen. Nate quis indomitas tantus dolor excitat iras? Seruius.

INDORMIO, is, ire, [*Dormire sopra qualche cosa, sopra sedere, sopra stare, Gal. Dormir en ou sur quelque chose. Hisp. Dormir sobre algo.*] ἐπιπορεύωμαι, est, in re aliqua dormire. Horat. 5. Serm. Saty. 1. Congestis un dicque faccis indormis. Per metaphoram accipitur pro cessare. Cicero ad Quintum Fratrem lib. 2. In isto homine colendo indormiui diu. Indormire causæ, est segnius tractare negotium. Cic. 2. Phil. An faces ad mouendæ sunt, quæ te excitent tantæ causæ indormientem?

INDOTATVS, a, tum, [*Indotato, senza dote. Gall. Sans dotaire, non doué. Hisp. Cosa no dotada.*] ἀποποιος, non dotatus, uel dote carens. Ter. in Adel. Indotata est. Indotata ars, Cic. 1. de Or.

INDUBITO, as, [*Dubitare, diffidat.*] ἀπίστος, diffido. Stat. 3. Syl.

INDUBITATVS, a, um, [*Certo, & sicuro.*] de quo dubitari non potest. Quint. lib. 9. cap. 4. Quæ indubitata sunt. Indubitata spes, idem lib. 31. cap. 3.

INDUBITABILIS, le, [*Certo.*] idem Quint. lib. 4. c. 5.

INDUBITANTER, [*Certamente.*] ἀναμφιβόλος, certo. Plin. lib. 18. capit. 11.

INDVTIÆ, arum, [*Tregna. Gal. Treue. Hisp. Lastreguas.*] ἀνερχῆς, dicitur quadam quasi pax, uel potius cessatio a bello in certum tempus inter hostes pacta: ita dicitur, quod in certum diem a pugnando otium præbeant. Cic. lib. 1. Off. Cum triginta dierum essent cum hoste pactæ induciæ, noctu populabantur agros, quod dierum essent pactæ, non noctium induciæ. Gellius putat inducias dictas ex tribus dictionibus, Inde, uti, iam, quod elapso tempore induciarum, deinceps omnia belli iure agantur. Has Lycaon primus inuenit, fœdera Theus.

INDUCO, cis, pen. prod. [*Introduire, persuadere, induire. Gall. Mestre dedans, introduire. Hisp. Meter adentro.*] ἐνάγω, ἐισάγω, proprie introduco. Plaut. Induc eam in domum. Quandoque est persuadere, illicere, inclinare. Lucil. Huius ego animum si induco, ut ab amore meretricis desistat. Ter. in And. Vide, quo me inducas. Quandoque abolere, uellere, Suet. in Cæs. In integrum restituit, inducto priori decreto. Et alibi multa, inquit, & delata, & inducta, & super scripta inerant. Verbum id intris est. Origo ea, quod quæ in pugillaribus ceratis scripta erant, ducto per ceram stylo, interlini solent, & obliterari. Accipitur & pro introducere. Cic. 3. Offic.

Gyges inducitur a Platone. Tracta hæc significatio a fabularum actionibus. ibi enim personæ induci propriè dicuntur, cum ad agendum proicemum ingrediuntur. Inducere animum, est sibi persuadere. Ter. in Adel. Sic animum induxi meum.

INDUCTIO, onis, [*Inductione. Gal. Induction, conduite dedans. Hisp. Obra de meter dentro o inducir.*] idem quod ductus, iue ductio: ut, Inductio aquarum. Cic. 2. de Nat. De. & quarum inductionibus, terris fecunditatem dantur. Præterea genus argumenti, επαγωγῆς, quo fit a particularibus ad uniuersalia progressus. Inductio (inquit Budæus) argumentatio est, quæ ex concessis sensim laqueos textit ad irretiendum eum, qui semel te interrogandum præbuit.

INDUGREDI, [*Entrare.*] antiqui dicebant metri causâ, pro ingredi, sicut Induperator, pro Imperator: Indupeditus, pro impeditus, Lucret. lib. 1. Viamque Indugredi sceleris.

INDULCO, cas, [*Adolcire.*] γλυκύω, dulcem facio.

INDULCORO, ras, [*Addolcire.*] p. p. indulco, ὀδύω.

INDULGENTER, [*Facileuolente. Gal. Par trop d'abandon, en trop permettant. Hisp. Regaladamente.*] obsequenter, blande, ad nutum, & pro arbitrio alicuius. Cic. ad Att. l. 9. Admonens, cum illum uidero, ne minus indulgenter, & ut cum grauitate potius loquar.

INDULGENTIA, æ, [*Compiacimento. Gal. Abandon, traitement delicat, Hisp. Regalo.*] obsequium, patientia, quædam lenitas præsertim in filios. Cic. Att. l. 10. Filium patris indulgentia deprauari. Aliquando pro molli permissione, Quint. lib. 1. cap. 3. Mollis illa educatio, quam indulgentiam uocamus, neruos omnes, & mentis, & corporis frangit. Aliquando pro pulchritudine, Stat. Egregeque tanta indulgentia formæ.

INDULGEO, ges, dulsi, tum, [*Compiacere, far cosa grata. Gal. Donner ban don, permettre & laisser faire ce qu'il ueut. Hisp. Regalar, dar & conceder misericordiosamente.*] καταχαρίζομαι, obsequor, in seruiuo, facile cōcedo, & plus æquo permitto. Cic. in Læl. Peccatis indulgens, præcipitem amicum ferri sinit. Idem Tironi: Indulge ualerudini tuæ. Tercius in Heauron. Ninium illi indulges. Item accipitur pro operam dare, & cupiditatibus obsequi, Virg. 4. Geo. Quod nec concubitu indulgent. Idem: Indulge ordinibus. Aliquando cum æculatiuo. Teren. in Eunuch. Eijciunda est hæc animi mollities: nimis me indulgeo. Indulgeo, passiuum. Gell. lib. 10. c. 1. Animus eorum laxari, indulgerique potuisset. Ab Indulgeo fit Indulgens nomen ex participio: quod aliquando significat eum, qui alteri indulget. Plin. lib. 17. cap. 10. Nutricem indulgentiorem esse, quam matrem sæpe conuenit. Interdum accipitur pro pulchro, cui propter insignem formam aliquid indulgetur, Quint. Declam. 18. Si filio obtigerit indulgentior facies, uultus erectior, refugiat mater amplexus.

INDULGITAS, tis, [*Compiacimento.*] indulgentia, συγγνώμη. Sifenna hist. lib. 3. ut Nonius Bassus assidua indulgitate uictus.

INDUMENTVM, ti, [*Vestimento. Gall. Vestiment, habillement. Hisp. Vestidura, vestido.*] ἐνδυμα, uestimentum: ab Induo. Gell. lib. 16. cap. 19.

INDUCVLA, te, uestis interioris genus est, ab induendo dictum. Pla. in Epid. Quid erat induta? an regillam induculam?

INDVTVS, huius indutus. Gerere uestem indutui, Tac. lib. 16.

INDVO, is, i, tum, [*Vestire. Gal. Vestir. Hisp. Vestir, vestido.*] ἐνδύω, ex in, & duo, duis, a Græco δύω, ingredior. Construitur autem uariis modis, nam quandoque habet duos accusatiuos in uoce actiua, in passiuâ autem unum: & hoc apud poetas, & historicos, non apud oratores, quos imitandos in primis cenfeo. Vir. lib. 2. Clypei que insigne decorum induit. Curtius: Thoracem indutus procedit ad milites. Aliquando cum uno tantum accusatiuo construitur. Curtius: Loricam quam raro induebat, amicis orantibus sumpsit. In hac constructione sumitur pro assumo. Cic. 3. Off. Deponit personam amici, qui induit iudicis. Interdum etiam habet accusatiuum cum datiuo. Cic. lib. 2. de Finib. Ex eius spoliis sibi & torquem & cognomen induit. Suet. in Aug. Si mane sibi calceos perperam, ac similitur pro dextro indueretur. Aliquando ultra uerbis actiuis peculiarem, habet alium accusatiuum cum præpositione in, & tunc pro conuerto, siue transformo sumitur. Virg. lib. 1. Ge. Cum se nux plurima filius induet in florem. Cic. 2. de Diu. Cum se in nubem induerint. Et pro initio, seu immitto. Cic. in Horten. In id ipsum se induit, quod timebat. Gel. Aesopos res salubriter animaduersas, & in animos hominum cum audiendi quadam illecebra induit. Denique cum pro uestio capitur, construitur cum ablatiuo sine præpositione. Curtius: Veste Arabica induitur. Liu. 4. ad Herenn. Palla inaurata indutus. Quandoque pro ilino sumitur. Plau. Most. Satis boni sunt, si sunt induti pice. Colum. ad uites transtulit pro onero, cum dixit: Ita se induunt uuis, ut nequeant capere naturitatem. Sumitur & pro implico, Cic. 3. Verr. Sua confessione induitur, ac iuguletur. Cæs. lib. 7. Quo qui intrauerant, se ipsi acutissimis uallis induebant. Et iterum: Aut se stimulis inopinantes induebant.

INDVPEREDIRE, [*Impedire.*] apud antiquos, pro impedire. Lucret. lib. 4. Quanto

Quanto minus indupediri Pauca queunt.

INDUPERATORIS, [peratores,] pro imperatore poetæ usurparunt. Cic. de Div. vter esset induperator, ex Ennio. Iuu. Sat. 4. Quales tunc epulas ipsum glutisse putamus Induperatorem?

INDURO, as, are, [Indurare, far duro. Gal. Endurcir. Hisp. Endurescer otra cosa.] κληρωω, durum facio. Quid. 6. Met. Induroque niues, & terras grandine pulso.

INDUREO, es, iue Induresco, is, [Dmenir duro,] σκληρωομαι, durus fio. Col. lib. 2. c. 21. Antequam grana indurescant. Quin. lib. 1. c. 4. Frangas citius, quam corrigas, quæ in prauum induruerunt.

INDVS, iudus, fluius Orientis, secundum Gangem longe maximus Indiam, ab Occasu alluens: a quo tota regio nomen accepit, Hunc in se xix. annes aiunt recipere: de quo Arrian. de geitis. Alexandri lib. 5.

INDVSIA, i, [Chisa camiscia,] qui conficiunt indusia. Plaut. in Aut.

INDVSIA TVS, [Chiseste camiscia,] qui huiusmodi ueste est indutus. Plaut. in Epid. Indusiatam, patagiata, crocutulam. Varro Intulium appellat per t, non per d, cum ait: Quod intus, a quo Intusium.

INDVSIVM, iij, [Camiscia. Gall. Vne chemise. Hisp. La camisã.] χρωσισμιος, genus uelitis, quasi intusium, quod intus, & mox supra subuculam iumentatur.

INDVSTRIA, æ, [Arte, ingegno. Gal. Industrie, diligence, dextérité. Hisp. Industria, diligencia, dextidad.] επιοποιια, studium. Auctor ad Her. in Præfat. operis: Vt industria nostra tuæ morem geramus uoluntati. Cic. 5. Ver. In quo meam industriam ac diligentiam spectari uolo. De industria aliquid facere, hoc est, dedita opera. Cic. 1. Offic. Inuitiæ, quæ nocendi causa de industria inferuntur. Ex industria, idem Quinct. lib. 9. Maltugam, quod Sardum est, illudens Cicero ex industria dixit.

INDVSTRIE, [Diligentemente,] studiose. Col. lib. 9. c. 2. Higinus secretis dispersa monumentis, industrie collegit.

INDVSTRIOR, comparatiuus. Plaut. Most. Quo neque industrior de iuuentute erat. Inndustrium (ait Festus) antiqui dicebant Industriũ, quasi, quidquid ageret, intro strueret, & studeret domi.

INDVSTRIVS, a, um, [Industrioso. Gal. Industrieux, habile, laborieux. Hisp. Industriosy diligente, diestro y de buen naucaudo.] επιοπιος, qui multæ industriæ est. Cic. 5. Verr. Homo nauus, & industrius.

INDVMENTA, arum, ab induendo, [Vestimenti,] ενδύματα, dicuntur indumenta, quibus quis induitur: ut, Exuuiæ ab exuendo, quibus uictores spoliant uictos. Plin. lib. 13. c. 4.

INEBRÆ aues, quæ in aurgurijs aliquid fieri prohibent: & prorsus omnia inebria appellantur, quæ morantur agentem. Fest.

INEBRIO, as, are, [Inebriare. Gall. Enyurer. Hisp. Embriagar, o emborrachar.] μεθύσκω, ebrium reddo. Iuuen. Sat. 10. Miseram uinosus inebriat autem.

INEDIA, æ, [Digiuo. Gal. Faute de boire & manger. Hisp. Hambre] ἀστια, abstinentia a cibo. Cicero 5. de Fin. Vigilij & inedia necatus. Plin. lib. 11. c. 54.

INEFFABILIS, le, [Ineffabile, che non si puo esprimere,] ἀειδύμητος, quod effari non possit. Plinius libro 28. cap. 2. Externa uerba, ac que ineffabilia. Idem in Præfat. lib. 5. Populorum eius nomina sunt ineffabilia.

INEFFICAX, cis, [Debole,] omn. gen. ἀέργητος, quod uim aliquid efficiendi non habet. Plin. lib. 27. c. 12. Inefficacius, quam superiora. Idem lib. 34. c. 11. Cypria longe inefficacior.

INEFFIGIATVS, ta, tum, [Senza forma, che non ha alcuna effigie. Gall. Qui n'ha nulle forme ou semblance. Hispan. Cosa no contrahesha, sin forma] ἀμορφον, quod non est factum ad aliquam effigiem. Gell. libro 27. c. 10. Vt illa bestia factum ederet ineffigiatum.

INELABORATVS, a, um, [Senza politezza,] ἀέργητος, artificio non factis excultum. Quinct. libro 4. cap. primo: Simpliciter atque inelaborate similis.

INELEGANS, tis, [Rozlo, senza eleganza. Gall. Qui n'est point gay. Hisp. Cosa no galana] ἀκομος, sine elegantia. Cic. de Clar. Or. Orationis non inelegans conatus.

INELEGANTER, [Rozamente,] Cic. 2. de Fin. Diuisit inelegerant.

INELVCTABILIS, le, [Inuincibile, che non si puo domare. Gall. Inuincible, insuperable. Hisp. Cosa contra qui en no se puede resistir] ἀεινπάλαιος, quod uinci non potest, hoc est domari, & lucta euinci. Vir. 8. Aen. Fortuna omnipotens, & ineluctabile fatum.

INEMENDABILIS, le, [Incorrigibile,] ἀδιορθωτος, quod emendari non potest: ut, Prauitas inemendabilis, Quin. lib. 1. c. 1.

INEMPTVS, a, um, [Non comprato,] ἀπίατος, non emptum. Virgil. 4. Geo. Dapibus mensas ornabat inemptis.

INENARRABILIS, le, [Che non si puo narrare, ne raccontare,] ἀνεκδιήγητος, quod enarrari non potest, Plin. lib. 8. c. 7. Misericordiam uulgi inenarrabili habitu quærentes. Inenarrabilis subtilitas. Plin. 1. 2. 1. c. 1. & lib. 10. c. 2. Mart. lib. 2. Inenarrabile munus.

INENARRATVS, ta, tum, Gell. lib. 12. c. 6.

INENODABILIS, le, [Che non si puo snodare, sciogliere. Gall. Qu'on ne peut desnoier ne u' snodare. Hisp. Cosa que no se puede desenbarrar]

ἀδιεξήτητος, inextricabilis, quod enodari & dissolui non potest. Cic. de Fato: Nec est causa cur suscipias res duas inenodabiles.

INEO, is, ire, [Entrare, incominciare, prendere. Gal. Entrer dedans. Hisp. Entrar dentro de lugar] εἰσερχομαι, ingredi. Pla. in Casi. Si tu iubes, inibitur tecum, id est, ingrediar tecum. Cic. pro Balbo: Ne quis castra Imperatoris iniret. Plaut. Inijit te umquam febris? id est, numquam ne te corripuit febris? inire bellum, incipere, & aggredi. Sallust. in Catil. Vos moneo, ut, proelium cum inibitis, memineritis uos libertatem, & patriam in dextris uestris portare. Inire certamen, Cic. 4. de Fin. Inire beneficium, id est incipere. Ter. in And. Beneficium uerbis mitum dudum, nunc re comprobet. Inire consilium, pro capere. Cic. ad Brut. Consilia inire cepti Brutina plane. Inire causam & rationem alicuius rei, hoc est, rationem uel causam cogitando inuenire. Liu. lib. 34. Non nullarum cupiditatum ne causam quidem, aut rationem inire possum. Inire Consulatum, est auspicari. Cæsar: Qua ex die Consulatum inijit Lenculus. Inire cubile alicuius, pro cum uxore eius concumbere. Cic. de haruf. resp. Quod in eas cubile, non sentis. Inire gratiam ab alicquo, est beneuolentiam alicuius demereri. Cic. ad Att. libro 7. Dum bonis omnibus summam ineat gratiam. Inire nexum, pro uinciri, & deuinciri, illigari, & detineri. Liu. 7. Inire rationem, pro uiam ac modum aliquid agendi querere, Terentius in Hea. Ratio de integro in eunda est mihi. Inire pro coire, Plinius lib. 7. c. 40. Si inecantur opportuno tempore. Initus, us, nomen, coitum significat. Plinius libro 8. cap. 42. Nec tamen quindecim initus eiusdem animi ualet tolerare. Sic libro decimo, cap. 63. Varr. 2. de re rust. cap. 7.

INEPTE, [Sciocamente. Gal. Sotteement, mal proprement. Hisp. Defataviada y inhabilmente] ἀπειροκαλος, minus apte, & imprudenter. Plautus in Most. Inepte stultus es, Cic. 1. Tusc. Facit inepte, quisquis Mineruam docet.

INEPTIA, [Sciocchezza. Gal. Meffiance sottise, banerie, refuerie. Hisp. Inhabilidad, necedad] ἀπειροκαλία, Ter. in Phor. Vt mittam illius ineptias. Cic. Tul. Ineptiæ pene aniles.

INEPTIO, is, iui, itum, [Far innettie, far cose sciocche. Gal. Dire ou faire ce se mal a propos, refuer, bauer. Hisp. Hazer o dezir necedades] facio, aut dico, quod neque loco, neque tempori, neque rebus, & neque personis conuenit. Ter. in Phor. Ineptus in Ab.

INEPTVS, a, um, [Sciocco. Gal. Mal adroit & mal propre, inepte, meffiant, sot, fat. Hisp. Cosa no ataniada ni habil] ἀψυχολόγος, ex In, negatiua particula & aptus componitur. quid autem significet, docet Cic. lib. 2. de Or. Qui tempus quid postulet, non uidet, aut plura loquitur, aut se oitentat, aut eorum, quibuscum est, uel dignitatis, uel commodi rationem non habet, aut denique in aliquo genere aut inconcinuus, aut multus est, is ineptus dicitur.

INERMIS, me, [Senza arme, disarmato. Gal. Desarmé, sans armes, qui n'a point d'armes. Hisp. Cosa de farmada] ἀοπλος, non armatus. Cic. pro Cæc. Arma qui non habuerint, eos inermes fuisse iudices. Et per translationem Inermis dicitur, qui nihil habet, quo causam suam defendat. Cic. 1. de Fin. In altera philosophiæ parte, quæ λογική, dicitur, inermis ac nudus est.

INERMVS, ma, mum, [Disarmato,] idem Vir. 12. Aenei. Et uulgu inermum. Sall. in Jug. Neque quemquam decere ab inermis pedibus, auxilium petere.

INERMO, as, are, [Disarmare,] armis spoliare. Fest.

INERRANS, ἀπλανής, non errans: unde inerrantes stellæ, quæ & fixæ appellantur. Cic. 2. de Nat. De. Ex itellæ, quæ inerrantes uocantur. Idem: Habent suam sphaeram itellæ inerrantes ab ætherea coniunctione secretam.

INERRO, as, εἰ, μαλωομαι, in loco quopiam oberro. Pli. lib. 1. ep. Dianam montibus inerrare. Ignis inerrat adibus, Stat. 1. Syl.

INERTS, tis, [Senza arte, stupido, pigro, poltrone. Gal. Qui n'a nul art ne sauoir, paresseux, lasche, faineant. Hisp. Sin arte] ab antiquis accipiebatur pro eo, qui artem nullam nosset, quem Græci ἀτεργον, appellantur. Cic. lib. 3. de Fin. Lustremus animo has artes, quibus qui carebāt, inertes nominabantur. Postea tamen consuetudo obtinuit, ut pro ignauo potius, & deside accipiatur. Ter. in And. Tam inertes, tam nulli consilij sum. Cic. 4. Verr. Inertior, ignauior, magis uir inter mulieres nequam, impura inter uiros uulgiercula. Virg. lib. 4. Ge. Seu stabit inertes, seu profluet humor. Donatus in Adel. Intelligamus aliter dici non inertem Socratem, aliter non inertem seruū. Iuers membris, Plin. lib. 18. c. 21. Iners in Venerem. i. segnus ad coitum. Col. lib. 6. c. 27. Aetas iners, senectus, Tibul. lib. 1. El. 1. Corda inertia, Virg. 9. Aen. Corpora inertia, idem 2. Aen.

INERTIA, æ, [Pigrizia, poltroneria. Gal. Pareffa, negligence, lascheté. Hisp. Haronia y flexura] ἀπραγμοσύνη, propria artis ignorantionem significat: accipitur tamen pro ignauia, desidia. Cicero in Partit. Animi quemadmodum affecti sunt, uirtutibus, uicitijs, artibus, inertijs. Idem lib. 1. ad Q. Fr. Duo illa relinquamus, idque largiamur inertiæ postea.

INERTICVLIA, a, μεθύσις, uitis genus est, uinum ferens nauis innoxium

- xiu. unde & nomen habet, quod scilicet iners habeatur in tentandis neruis. Colum. lib. 3. c. 2. Inerticula nigra potest in secunda quasi tribu esse: quod & boni uini est, & innoxia.
- INERUDITVS**, a, um, [Ignorante.] ἀμαθής, non eruditus. Cicero 1. de Finibus: Epicurus ineruditus. Suet. de Clar. Gramm. ineruditissimum furem.
- INESCO**, cas, [Ingannare, adescare. Gall. Amorcer, aparcer, allicher. Hisp. Cemar engañando para tomar] δέσσειν, quasi esca decipio. translatio sumpta a piscibus & auibus, quæ proprie inescari dicuntur, cum escam captantes capiuntur. Terentius in Adel. Nescis inescare homines. Liu. 22. Hannibal credere, uelut inescatam temeritatem consulis.
- INEUITABILIS**, & hoc le, [Ineuitabile.] ἀναπόδρασος, quod uitari non potest. Ouidius ad Liuiam: Sed rigidum ius est, & ineuitabile mortis.
- INEXATVRABILIS**, le, [Insatiabile. Gall. Insatiable. Hisp. Cosa que no se puede hartar.] ἀπληρωτος, insatiabilis. Virg. 5. Aen. Iunonis grauis ira & inexaturabile pectus.
- INEXCOGITATVS**, [Improuiso.] quod excogitatum non est, Plin. 1. 36. c. 15. Nouum & inexcogitatum remedium.
- INEXCVLTVS**, a, um, [Roxo. Gall. Qui n'est point bien acoustre, & orné, sans ornement esquis. Hisp. No afeitado, no compuesto.] ἀκμυλος, inops, inornatus. Gell. lib. 14. c. 22. M. Cato uillas suas inexcultas, & rudes fuisse dicit.
- INEXCVSABILIS**, le, [Senza scusa.] ἀποφάσις, quod excusari non potest. Ouid. 7. Met. Gratia diis, felix, & inexcusabile pectus.
- INEXERCITATVS**, a, um, [Non exercitato. Gall. Qui n'est point exercité, duit & usité. Hisp. No exercitado ni usado.] ἀγυμνασος, exercitatio contrarium. Cic. de Sen. Inexercitati hiltiones.
- INEXHAUSTVS**, a, um, [Che non si puo uotare. Gal. Qu'on ne peut aspirer. Hisp. Cosa que no se puede uaxjar] ἀνεξάντητος, quod exhauriri non potest. Cic. 3. de Leg. Erat in eo inexhausta audivitas legendi. Inexhausta metalla, quæ exhauriri non possunt, præ abundantia. Virg. lib. 7. Aen. Infula, inexhaustis Chalybum generosa metallis.
- INEXORABILIS**, le, [Che non si puo placare. Gall. Inexorable. Hisp. Cosa que no puede mitigarse, ni placarse.] δυσμελής, implacabilis, qui exorari non potest. Virg. 2. Aen. Inexorable fatum.
- INEXPECTATVS**, a, um, ἀπροσδοκητος, contrarium expectato. Ouid. 12. Met. Nec inexpectatus in armis Hostis adest.
- INEXPERRECTVS**, a, um, [Non suegiato.] non experrectus. Ouid. 12. Met. Sopitus uenis, & inexperrectus Aphydna.
- INEXPERTVS**, a, um, [Non prouato. Gal. Qui n'est point expérimenté. Hisp. No experimentado] ἀπειρατος, intentatus, Virg. 4. Aen. Nequid inexpectum frustra moritura relinquat.
- INEXPIABILIS**, le, [Che non si puo purgare. Gall. Qu'on ne peut purger. Hisp. Lo que no se puede alimpiar.] ἀκαθάρατος, quod expiari non potest. Cic. 1. Tusc. Cæremonii sepulchrorum, quas maximis ingenijs præditi, nec tanta cura coluissent, nec inuiolatas tam inexpiable religionem sanxissent. Inexpiable odium Romanorum in Hannibalem. Liu. lib. 39.
- INEXPLANATVS**, a, um, [Impedito.] ut aperte proferre non possit. Plin. lib. 11. c. 37. Metellum Pontificem linguæ adeo inexplanæ fuisse accepimus, ut multis mensibus tortus credatur, cum meditatur in dedicanda æde Opiferæ dicere.
- INEXPLEBILIS**, le, [Che non si puo empire, insatiabile. Gall. Qu'on ne peut assouir ne contenter. Hi. Cosa que no se puede hartar] ἀπληρωτος, quod expleri non potest. Cic. 5. Tusc. Omnia rapide appetentem, cum inexplibili cupiditate. Pro eodem etiam legimus Inexpletus: ut, Cædes inexpleræ, apud Stat. 8. Theb. hoc est, nondum completæ. Lacrymans inexpletum. Virg. 8. Aen. id est, Inexplibiter, nomen pro aduerbio, ut inquit Seruius.
- INEXPLICABILIS**, le, [Intrigato. Gall. Qu'on ne peut espliquer ne bailler a entendre. Hisp. Cosa que no se puede declarar.] ἀλυτος, ἀδιεξιπτος, quod explicari non potest. Plinius lib. 21. cap. 2. De generibus singulis dicere, immensum & inexplicabile est. Inexplicabiles fraudes, Cicero 1. Tusc. Plin. lib. 5. cap. 5. ad Garamantas iter explicabile. Inexplicabiles uix continuis imbris, unde sese quis facile extricare non queat. Liu. lib. 40. Laquei inexplicabiles. Quin. lib. 5. cap. 10.
- INEXPLICITVS**, a, um, [Intrigato, inuolupto.] δυσμήνυτος, intricatū, inuolutum, quod facile explicari non potest. Mart. 1. 9.
- INEXPLORATVS**, a, um, [Oscuro, non inuestigato. Gal. Qu'on n'a point encher cherché. Hisp. Cosa no buscada ni allada y obscura] ἀκατασκοπήτως, explorato contrarium. Liu. lib. 26. Inexplorata stagni uada. Accipitur interdum pro incerto, & incomperto. Plin. lib. 35. c. 6. Inexplorata adhuc inuentionis mihi.
- INEXPLORATE**, siue Inexplorato, ἀκατασκοπήτως, siue exploratione & inquisitione. Liu. lib. 6. Inexplorato pabulatum cohortes misere. Gell. lib. 5. c. 19. Non temere, nec inexplorate.
- INEXPUGNABILIS**, le, [Inespugnabile. Gal. Qu'on ne sauroit efforcer ne prendre par force. Hisp. Cosa que no se puede tomar] ἀνάλωτος, quod expugnari non potest. Liu. 2. Alto, & munito loco artem inexpugnabilem fore. Cic. 5. Tusc. Tutum, inexpugnabilem, septum, atque munitum.
- INEXPVTABILE**, [Innumerabile.] quod numerari non potest. Colum. lib. 9. cap. 4.
- INEXTINCTVS**, a, um, quod non extinguitur. unde Ouid. lib. 6. Fatt. Ignem Vestæ uocat inextinctum, quod semper luppeditatis fontem a sacris uirginibus, numquam penitus extinguitur.
- INEXTIRPABILIS**, le, [Che non si puo stirpare.] quod extirpari non potest. Plin. lib. 15. c. 20. Radices inextirpabiles.
- INEXTRICABILIS** [Che non si puo stricare. Gal. De quoy on ne se peut desstrer. Hisp. Cosa que no se puede deshantrar o desatar] ἀσπυτος, ἀλυτος, quod extricari non potest, seu unde quis extricare se non potest. Virg. 6. Aen. Inextricabilis error. Plin. lib. 36. c. 13. Labyrinthum inextricabilem. Inextricabilia uitia. Idem lib. 20. c. 21. Cic. Acad. Hæc Inextricabilia esse dicitis.
- INEXUPERABILIS**, le, [Insuperabile, che non si puo uincere.] ἀνείλετος, quod superari non potest: ut, Inexuperabilis uis fati. Liu. 8. idem 5. Alpes inexuperabiles.
- INFABRE**, penult. correp. [Senza artificio, rozamente. Gal. Lourdemet. Hisp. No artificio-samente.] ἀκόμψα, inartificiose, inornate, impolite: sicut Affabre, pulchre, & ornate. Liu. lib. 39. Hor. 2. Ser. Sat. 3. Quid scalptum infabre.
- INFABRICATVS**, a, um, [Roxo.] ἀκατασκευασος, ἀνέργασος, non fabricatus, impolitus. Virgilius 4. Aeneid. & robora filius Infabricata.
- INFACETIAE**, arum, [Rustichezza.] inurbanitates, & rusticitates. unde Catullus annales Volulus dicit esse plenos infacetiarum.
- INFACETVS**, a, um, [Non faceto, rustico. Gal. Mal plaisant. Hisp. Rustico y disortos.] inurbanus, rusticus, nihil salis habens, aut leporis. Plaut. in Truc. Infacetus Lemno aduenit? Non infacetus homo. Cic. 3. Off. Non infaceto lepore. Plin. lib. 37. c. 1. Infacetum mendacium. Cic. pro Cælo.
- INFACVNDIA**, dicendi inficitia. Gell. lib. 11. c. 16.
- INFACVNDVS**, nulla dicendi facultate præditus. Liu. 4.
- INFAMIA**, æ, [Infamia, dishonore. Gall. Mauuais bruit et renom, infamie diffame. Hisp. Infamia, o mala fama.] ἀτιμία, δυσσημία, probum, nota turpitudinis. Teren. in And. Ne quum infamiam ea res sibi esset. Cic. 5. Ver. Nihil ad tuas aures de tua infamia peruenisse.
- INFAMIS**, me, pen. prod. [Infame, uisuperato. Gall. Infame, diffame, desferié. Hisp. Infame, o mal infamado.] ἀτιμος, qui ob uitium aliquod, aut turpitudinem male audit, aut cui fama est parum secunda, aut integra. Cic. 6. Ver. Multas familias in perpetuum infames tuis itupris, flagitiis que fecisti. Ter. in Heaut. Ea causa magis Patiar flagitiis tuis me infamem fieri? Infamis dictus est ab antiquis, digito propter ignauiam: quoniam indignere uideatur aliorum defensione. Persius Sat. 2. Infami digito lustralibus ante salinis Expiat. Iuuen. Mediumque ostenderet unguem. Nam ueteres, cum aliquem medio digito indicabant, latenter eius significabant infamiam: cuius rationem propter nimiam obscenitatem hic consulto prætermittimus. Si quis tamen nosse cupiat, uideat pro uerbum. Digitem medium ostendere.
- INFAMO**, as, are, pen. prod. [Snergognare, infamare. Gall. Infamer, diffamer, faire infame. Hisp. Infamar en mala parte] ἀτιμάζω, infamia afficio, ignominiam uel notam inuro. Cicero Dolabeilæ: Ut tua moderatio aliorum infamet iniuriam. Quint. lib. 10. cap. 1. Senecam infamauit. Interdum pro diuulgare, Liuus lib. 40. Infamanda rei causa ianuam obseruari iubet. Infamare agrum, deualtare, Col. lib. 1. cap. 7. Ut ager sæpius infametur. Infamatus, partic. Ouid. 14. Metamorph.
- INFANDVS**, a, um, [Smisurato. Gall. Chose de quoy on ne dent jamais parler. Hisp. Cosa que no se deve hablar] ἀβήτος, ingens, immensus, inenarrabilis, nefarius, a fando, quod oratione exprimi non possit, aut debeat. Vir. 12. Aen. Infandum Regina iubet renouare dolor. Mart. 1. 9. Infandas pœnas. Cic. de Or. Si crudelis, si infanda. Virg. 4. Aen. Infandum si fallere possit amorem. Ponitur pro interfectione. Idem 1. Geo. Infandum, si sunt amnes, terret que dehiscunt. Idem lib. 1. Aen. Nauibus (infandum) amissis.
- INFANS**, tis, [Fanciullo, bambino. Gall. Qui n'est encor petit, enfant. Hisp. Nino ant que sepa ni puede hablar] substantium, dicitur puer, qui nondum fari cepit. Cicero 3. Verr. Infanti pupillæ fortunæ patrias ademit. Ouidius 15. Metam. Sine uirtibus infans. Accipitur aliquando pro brutorum animalium, atque ipsarum etiam auium fetu, Plinius: Quadrupes infantes suos cognoscunt. Idem lib. 10. cap. 61. Geminos uolitat amplexa infantes. Adiectiuum uero capitur pro paruo. Idem lib. 22. cap. 22. Infantis boleti. Interdum non facundus. Cicero in Bruto: Scipionem, accepimus, non infantem fuisse. Per translationem pro stulto, & quasi loqui nesciente, Cicero ad Q. Frat. Nihil accusatore Lentulo infantius. Lib. Rhet. 2. ad Herenn. Dum expedite loqui uolunt, infantissimi reperiuntur.

INFANTIA, *tiæ*, [*Infantia, et a del fanciullo fino a sette anni. Gal. Enfanca. Hisp. E dal niño que no habla*] $\epsilon\upsilon\tau\iota\omega\tau\eta\varsigma$, $\alpha\tau\alpha\varsigma$ hominis usque ad annum septimum, quod ad id tere tempus satis commode dari non potuimus. *Quæc. li. 1. cap. 2.* Quantum in infantia præsumptum est temporis adolescentiæ acquiritur. Dicitur etiam infantia, cū quis rem aliquam nouit, quam tamen explicare non potest. *Ci. li. 3. de Ora.* Neque infantiam eius, qui rem norit, sed eam explicare dicendo non queat: neque insiti. in eius, cui res non iuppedit, uerba non debent, esse laudand. m.

INFANTARIA, [*Donna di parto. Gal. Celle qui porte en fans, enfantiere. Hisp. Parida muger que parto.*] pro puerpera. *Martial. lib. 4.* infantaria nou est.

INFARCIO, *cis*, impleo, [*Empire, infarcire. Gal. Fourrer dedans, remplir, entasser. Hisp. Hinchir y recalcar.*] $\epsilon\mu\pi\alpha\rho\alpha\tau\eta\omega$ *Ph. li. 35. c. 14.* Foruacum modo circumdatur, utrinque duabus tabulis infarcitur uerius, quam infarcitur. *Col. lib. 12. c. 53.* Largum saltem infarcito, infarcire uerba, inculcare, & sine ordine inierere. *Cic. in Ora.* infarciens uerba, quasi rimas e. pleat.

INFATIGABILIS, [*Che non si stanca.*] $\alpha\delta\alpha\mu\omega\tau\omicron\varsigma$, qui non defatigatur: ut, Infatigabilis cursus *Ph. lib. 18. ca. 19.*

INFATUO, *as, are*, [*Far impaxire. Gal. Faire deuenir fol, rendre stupide & sot. Hisp. Enloqu, efer, hazer buuo y loco.*] $\epsilon\kappa\mu\omega\rho\alpha\iota\omega$, fatuum facio. fit enim a Fatuus, & præpositio In, quæ eius significationem auget. *Ci. pro Flac.* Neminem adeo infatuere potuit, ut ei numerum illum crederet. *Idem 3. Ph.* Ut hominem stultum magis etiã infatuere mercede publica. Infatuatæ mulieres dictæ, quæ Fauorum ludibrijs attinguntur. Et similiter Infatuati uiri, quos nunc uulgus spiritu corruptos nominat.

INFAVSTVS, *ita, itum*, [*Sfortunato, infelice. Gal. Malencontreux, infortune, malheureux. Hisp. Cof. desfachada.*] $\delta\upsilon\upsilon\chi\eta\varsigma$, infelix, infortunatus. *Ouid. lib. 4. Metam.* Bella infaulta gerunt.

INFECTORES, [*Tintori. Gal. Teinturiers. Hisp. Tintores à tintoveros.*] $\epsilon\alpha\pi\epsilon\iota\varsigma$, qui lanam colore aliquo inficiunt, id est, tingunt. *Cice. Cælio.* Curtius dibaphum cogitat: sed eum infector moratur. *Plin. lib. 20. cap. 7.* Quo infectores lanarum utuntur. Infector succus, quo lanæ, uel quidpiam aliud tingitur, & inficitur. *Plin. lib. 11. capit. 23.*

INFECTVS, *a, um*, [*Tinto, macchiato. Gal. Teint ou imbu de quelque liqueur. Hisp. Tenido, inficionado, corrompido.*] ab Inficito, idem est, quod tinctus, maculatus, uenenatus, $\epsilon\epsilon\beta\alpha\mu\epsilon\upsilon\omicron\varsigma$. *Plin. lib. 11. cap. 37.* Mulieribus etiam palpebræ infectæ quodam modo, tanta est decoris affectatio, ut tingantur oculi quoque. *Suet. in Caligula.* Inuenta & arca ingens uariorum uenenorum plena: quibus mox a Claudio demeris, infecta maria traduntur, non sine piscium exitio. *Seneca:* Diu in istis uitijs iacimus: elui difficile est: non inquinari sumus, sed infecti. Est præterea Infectus nomea adiectiuum, compositum ex In, negatiua particula, & participio Factus, idem significans quod non factus: ut, Infectum argentum, Infecta pace, Infecto negotio. *Plaut. in Capt.* Quod male feci, crucior modo, si infectum fieri posset. idem in *Amph.* Facta, infecta esse acclamatur. *Teren. in Eunuch.* Infecta pace, ultro ad eum uenies. *Liui. lib. 34.* Argentum infecti, &c. id est non signati, nec cælati.

INFECTVS, *tus*, [*Tintura. Gal. Teinture. Hisp. Tintura.*] $\beta\alpha\phi\eta$, accipitur pro tinctura, *Pli. lib. 8. cap. 48.*

INFELICITAS, *atis*, [*Infelicitæ. Gal. Malheur, mauvaise fortune. Hisp. Desdicha y desuentura.*] $\delta\upsilon\upsilon\chi\eta\varsigma$, aduersa fortuna. *Terent. Ade.* Quid hoc infelicitatis? *Cice. libr. 1. de Finib.* infelicitatem in dolore ponitis.

INFELIX, *cis*, [*Infelice, misero, sfortunato. Gal. Malheureux. Hisp. Desdichado y sin ventura.*] $\delta\upsilon\upsilon\chi\eta\varsigma$, infortunatus, miser. *Teren. in Eunu.* At ego infelix, neque ridiculus esse, neque plagas pati possum. *Infelix, & ærumnosus. Ci. 7. Ver.* Infelix, non fecundus, inquit *Seruius* in *illud Vir. 5. Eclog.* Infelix lolium, & steriles dominantur auenæ. *Ci. pro Rab.* Capur obnubito, arbori infelici suspensito. *Virg. 2. Geor.* Frugibus infelix.

INFELICITER, [*Infelicemente, disgratiamente. Gal. Malheureusement. Hisp. Desdichadamente.*] $\delta\upsilon\upsilon\chi\eta\varsigma$, misere, calamitose. *Ter. in Eunu.* *Liui. lib. 1.*

INFELICITO, *as, are*, [*Fare infelice.*] $\delta\upsilon\upsilon\chi\eta\tau\omicron\iota\omega$, infelicem & miserum facere. *Plau. in Cal.* Dij me infelicitent.

INFENSO, *as, are*, [*Essere pin che nimico. Gal. Fescher ou se fasher, offenser ou estre offense. Hisp. Hauer mas que enemigo.*] pro infensum esse. *Tac. ci. li. 13.* Ut, quasi infensantibus Deis, exitio tradi crederetur. *Idem lib. 5.* Infensare pabula. *Idem lib. 13.* Infensare Armeniam.

INFENSVS, *a, um*, [*Pin che nemico.*] $\epsilon\chi\theta\omicron\upsilon\varsigma$, iratus, male alicui cupiēs. *Ter. in And Me* infensum seruat, ne quam faciam in nuptijs fallaciam. *Suet. in Vitel.* Nullis infensor, quam uernaculis. *Ci. 1. Ver.* Qui illi inimici, infensique sunt.

INFERS, [*Di sotto*] apud antiquos legitur pro infra, sicut Super, *Cato de Re ruit. ca. 149.* Vbi super, inferque uicinus permittet. *Sunt ta-*

men qui hoc in loco Super & Infer malint esse antiqua adiectiua, ut, Super uicinus dicitur, qui a superiori parte fundum contingit Infer, qui ab Inferiore.

INFERCIO, *cis*, *Ci. Ora.* Ne inferciens uerba quasi rimas expleat.

INFERRUM, [*Demonij infernalis.*] *Ci. de Nat.* Hercules apud inferos.

INFERRIÆ, *arum*, $\chi\omicron\alpha\iota\iota\epsilon\upsilon\alpha\chi\iota\sigma\mu\alpha\tau\alpha$, sacrificia quæ inferis soluntur unde Inferias facere, est manes sacrificia placare. *Virg. 10. Aen.* Vuentes rapit inferias. *Ci. de Nat. Deo. li. 3.* Tertius est ex Idæis dactylis, cui inferias afferunt. *Vir. 9. Aen.* Absenti ferat inferias. *Oui. 5. Fait.* Inferias tacitis manibus illa dabunt.

INFERRIO, & hoc inferius, [*Inferiore. Gal. Plus bas, enferieur. Hisp. Mas baxo, inferior.*] comparatiua ab inferus. *Cic. 1. Ver.* Tu cum omnibus rebus inferior sis. *Taci. li. 3.* Inferius maiestate sua rati, si palam lamentarentur.

INFERRIVS, comparatiuum aduerbiale. *Oui. 2. Met.* Inferiusque suis fraternos currere Luna Admiratur equos.

INFERNALIS, & *le*, [*Infernale, del inferno.*] $\kappa\alpha\tau\alpha\chi\epsilon\iota\upsilon\omicron\varsigma$, ab Infernus fit, cum est substantiuum, unde Infernales Furæ.

INFERNAS, *atis*, sicut supernas, omnis gen. *Ph. lib. 16. ca. 39.*

INFERNVS, [*Inferno.*] $\epsilon\delta\delta\eta\varsigma$, pro inferorum loco, in singulari genere. male in plurali neutri generis esse, auctores sunt grammatici, cuius tamen rei nullum ex classicis testimonium proferunt, nisi fortassis ex sacræ scripturæ interpretibus, quos ea in re non imitabimur. Est enim reuera infernus, *a, um*, nomen adiect. significans id quod est infra nos, sicut superus, quod supra nos est. *Plin. lib. 2. ca. 47.* Infernus fluctus ex imo maris spirat. *Infernæ* umbræ. *Mar. lib. 1.* Inferna stagna. *Liui. 8.* Inferni dij, *Idem lib. 31.* ab infernus fit, *Inferne*, aduerbium $\kappa\alpha\tau\omega\theta\epsilon\nu$.

INEREO, *pen. co.* iners intuli, illatum, [*Portar dentro. Gal. Porter ou mettre dedans ou dessus. Hisp. Meter de traher haz ja dentro.*] $\epsilon\iota\omicron\omega\epsilon$. *ω. im-troporto.* *Lact. lib. 2.* Aurea uasa templis inferantur. Interdum pro iniicere, ut, *Inferre* manus. *Ci. in Parad.* Et æque peccare se, si pruiatis, nisi magistratibus manus inferantur. *Inferre* se, pro, cum impediturruere. *Liui. lib. 2.* Adeo concitato impetu se intulerant *Hetrusci*, ut funderent ipso incurfu *Aricinos*. *Inferre* damnum, eladere detrimentum. *Cæf. 2. bel. Ciui.* magnisque ultro illatis detrimentis, eos qui irruptionem fecerant, in oppidum reijciabant. Interdum subiicere, seu opponere *Lactant.* *lib. 1.* Quod elarum set exemplo, quod inferemus. Interdum introducere. *Liui. lib. 1.* Lacus erat, quem medium ex opaco specu fons perenni rigabat aqua, quo quia se persepæ *Numa* sine arbitris, uelut ad congestum *Deæ*, inferebat, *Camænis* eum locum sacrauit. Interdum pro ingerere. *Cice. lib. 3. Offi.* Turpe est, & ualde uitiosum in re seuera, conuiuio dignum, aut delicatum aliquem inferre sermonem. Interdum pro concludere. *Seneca:* Cum his argumentis quod proposuerat, intulisset. Interdum pro contrahere. *Cæf. lib. 1.* Romani conuersa signa bipertito intulerunt. *Inferre* arma, est bellum gerere, *Episto. ad Octa.* Quibus cogitas arma inferre? *Inferre* crimen, est obicere. *Idem in Læli.* Ne in criminibus aut inferendis delictetur amicis, aut credat oblati. *Stuprum inferre.* *Cic. in Parad.* Quamcunque in domum stuprum intulerint, eandem esse labem libidinis.

INERVS, *a, um*, Inferior, infimus, [*Cio che è di sotto, infero.*] $\omicron\kappa\alpha\tau\omega\tau\omicron\varsigma$, $\kappa\alpha\tau\omega\tau\omicron\tau\omega\tau\omicron\varsigma$, quod est infra, quemadmodum Superus, *a, um*, quod est supra. *Cice. 1. Tusc.* Tanquam ab oculis caliginem dispulit, ut omnia supera, infera, prima, media, ultima uideremus. Ab Inferus dicti sunt Inferi, quod infra nos circa terræ centrum credantur habitare. *Ci. pro Cluen.* Nisi forte ineptiis, ac fabulis ducimur, ut existimemus illum apud inferos impiorum supplicia perferre. *Inferum* mare, *Tyrrenum*; sicut *Superum*, *Adriaticū*, quod ex urbe *Roma* uersus *Adriaticū* euntes, sepe semper ascendunt, contra ad mare *Tuscum* uenientes descendunt. Aut certe, quod *Adriaticum* mare *Italiam* ab Oriente alluit, *Tyrrenum* ab Occidente, & *Meridie*.

INERUEO, *es, siue*, *Inferuefco, is*, [*Bollire.*] idem quod ferueo. *Hora. 2. Ser. Sat. 4.* Hoc ubi consulum scētis inferuuit herbis.

INERUEFACTIO, *cis*. *Col. lib. 9. c. 12.*

INFESTA, *signa*, [*Insegne, bandiere contro al nimico.*] $\pi\omicron\lambda\epsilon\mu\mu\alpha\tau\alpha$ $\sigma\eta\mu\iota\alpha$, dicuntur quæ aduersum tendunt. *Cæf. 6. Bel. Gal.*

INFESTE, [*Noisamente.*] *noxie.* *Liui. lib. 26.*

INFESTVS, [*Spiceuole, non faceto.*] $\epsilon\chi\tau\omicron\upsilon\pi\epsilon\lambda\omicron\varsigma$, $\sigma\kappa\alpha\mu\omicron\varsigma$, infacetus, iniucundus. *Gel.* Homo sub agresti ingenio, & infestiuo.

INFESTO, *stas*, [*Molestare.*] $\epsilon\upsilon\upsilon\chi\lambda\omicron\omega$, diuexo, molestiam infero. *Plin. lib. 7. c. 2.* Quos a gruibus infestari *Homerus* prodidit. *Infestare*, pro uitare. *Pli. lib. 15.* Arborem musco rubro infestari. *Infestantur* uinea *Aultris*, & *Euris*, *Col. lib. 2. c. 12.* Infestat infantes editos plenumium. *Pli. lib. 7. ca. 6.* Vnde *Infestatio*, $\epsilon\upsilon\upsilon\chi\lambda\omicron\omega\iota\varsigma$.

INFESTVS, *a, um*, [*Inimico, pin che inimico. Gal. Fort cōtraire, & inuisible. Hisp. Enemigo, dañoso.*] $\alpha\tau\alpha\rho\omicron\varsigma$, $\chi\epsilon\tau\lambda\omicron\omega\varsigma$, qui alicui bellum inferit: & est plus quam inimicus. *Cice. 5. Verr.* Quis hunc audet dicere

aratoribus infestum, & inimicum fuisse? Accipitur etiam passivè pro eo, qui infestatur. Cic. pro Rosc. Amer. Filij uita infesta sæpe ferro, & insidiis appetita. Nigidius: Infestum a festinando dici putat. qui enim instat alicui, eumque properans urget, & opprimit eum itudet atque festinat: & contra de cuius periculo, & exitio festinatur: horum uterque Infestus dicitur, ab inicitantia fraudis, quam uel facturus alicui uel passurus est. Infestum mare habere, ut annorauit Nonius, significat latrocinando mare infestare. Cic. lib. 3. de Rep. Cum quaereretur ex eo, quo scelere impulsus, mare haberet infestum uno myoparone: eodem, inquit, quo tu orbem terrarum. Senectus infesta, hoc est, molesta, & grauis. Liu. 1. Indies infestior Tullii senectus, infestius cepit regnum esse. A Signa infesta, quæ aduersum tendunt. Cæf. 6. Bel. Gal. Vbi quos fugere credebant, infestis lignis ad se ire uiderunt. Liu. 2. Infestis hactis prouolant duo Fabii.

INFICIAS, tantum accusatiui casus est, & pluralis num. & solum, cū eo, is, iungitur, & sine præpositione, ut Hic inficias iturus est, hoc est negauit. Ter. in Adel. Si inficias ibit.

INFICIALIS, le, [Negatio.] ut Inficialis status: quo itur inficias, & negantur obiecta. Cice. in Topi. Inficialis, ut coniecturalis, appellatur.

INFICIATIO, onis, [Negatione. Gal. Deniement, denegation. Hisp. Negacion.] ἐξάντησις, negatione. Cic. 2. de Ora. nostræ causæ plerumque inficiatione defenduntur. Vide Inficior.

INFICIATOR, toris, [Negatore. Gal. Nieur, denieur. Hisp. El que niega, negador.] ἐξαρπος ἀντ, qui negat se uel debere quod actor petit, uel commississe, quod accusator obiicit. Ci. li. 1. de Ora. Si ille inficiator probasset iudici. Inde status coniecturalis dicitur inficialis, quo negauimus, quod uel petitur, uel obicitur. Cic. in Cat. Hos non tam milites acres quam inficiatores lentos esse arbitror. Mart. lib. 2. Ia ius, d fallax, atque inficiator, eamus.

INFICIO, is, ere, p. c. ex In, & Facio, [Tingere. Gal. Teindre. Hisp. El tendor.] ἐλάττω, tingo, imbuo. Plau. in Truc. Infecisti pallulam. Cæf. Bel. Gal. omnes se Britanni gladio inficiunt. Per translationem sumitur pro uitio, seu maculo, Cic. lib. 5. Tul. Ocio, languore, desidia animos infecimus. Liu. Hoc luxu, & peregrinissimis infecti moribus. Item uenenare, Virg. lib. 2. Georg. Pocula in quando sæuæ infecere nouerca. Pl. lib. 1. r. Nimo fumo inficiuntur apes. Hoc uerbum Diomedes a Fuco componi existimat: dicit. n. Facio, Conficio: Fuco, Inficio, sed aspera nimis uidetur compositio, licet a significatione non abhorreat.

INFICIOR, aris, deponens, [Negare. Gal. Nier. Hisp. Negar.] ἀνεύμαι, nego dicto, non facto. unde Inficiationes, debita rei negationes. Pla. in Cist. Omnia inficiatur, quæ dudum confessa est. Ci. in Car. Cum id posset inficiari, repente confessus est.

INFIDELIS, le, [Infidèle senza fede. Gal. Loyal qui ne tient point la foy, infidèle. Hisp. Infidel, que no tiene fe.] ἀπίστος, qui promissis non stat, nec fidem promissam exoluit, quin potius uiolat. Cæf. 7. Bel. Gal. qui erant per se infideles, aperte bellum parare cœperunt. Ci. ad Catonem lib. 15. Ut ex alienissimis sociis amicissimos, ex infidelissimis firmissimos redderem.

INFIDELITAS, alis, [Infideltà. Gal. Infidelite, desloyaute. Hisp. Infideldad.] fides uiolata, perfidia. Cæsar 8. Bell. Gall. Infidelitatem eius sine ulla perfidia iudicauit comprimere posse. Cice. pro Mil. Quantæ infidelitatis in amicis. Idem 5. Tulcu. Amicitiarum infidelitatem eximebat.

INFIDELITER, [Infidelmente. Gal. Infidelmente, desloyaument. Hisp. No fielmente.] ἀπίστος. Cic. ad Brut. Infideliter suadere.

INFIDVS, a, um, p. p. [Infido, di cui non s'idea fidare. Gal. Desloyail. Hisp. Cosa de qui on ne se deuefiar.] ἀπίστος, non fidus, cui non est fidendum. Cic. de Ami. Cum exul esset, fe intellexisse, quos fidos amicos haberet, quos infidos. Liu. 7. Latinorum infidum iam diu foedus. Virg. 2. Georg. Infidos agitans discordia fratres. Hor. 1. Carm. Ode 35. Vulgus infidum.

INFIGO, gis, p. p. [Ficcare dentro. Gal. Ficher dedans. Hisp. Hinchar a dentro.] ἐπέειδω, intus figo. Cice. 4. Tulc. Gladum hosti in pectus infixit. Infixa in tergis hostium pila. Liu. lib. 27. Infixa animis religio. Idem 29. Telum infixum educere. Oui. 13. Met. Hærent infixi pectore uultus. Virg. 4. Aen.

INFIMATES, [Humini di bassa conditione,] οἱ ὑπερδ' οὐρες, qui ex infima plebe sunt, ut Summates, qui maximæ sunt & summæ nobilitatis. Pla. in Stic. Summates, atque Infimates.

INFIMO, as, p. c. [Abbassare. Gal. Abbaïsser. Hisp. Abaxar.] de primo, infimum facio: est enim cōtrarium uerbo Sublimo. Apul. de Dæmonio Socratis: Ingenia illa ad beatitudinem sublima sunt, hæc ad miseriam infimata.

INFIMVS, a, um, [Infimo. Gal. Tout le plus bas. Hisp. Cosa muy baxa.] superlatiuum. Plaut. Curcul. In loco infimo boni homines atque dites ambulant. Infimi homines, id est, contempti, nullo in honore habiti, uel abiectæ conditionis. Terent. in Eunuc. Quem ego esse puto infra omnes infimos homines. Cice. pro Flac. Si

quem infimo loco natum, nullo splendore uitæ, nulla commendatione famæ, deconderem. Idem 1. de Fin. In quo nihil æque nec summum, nec inimum, nec medium, nec ultimum, nec extremum sit.

INFINDO, is, ere, [Fendere.] ἐγκόπω, findendo incido. Vir. Eclo. 4. Telluri infidere sulcos.

INFINITAS, tis, [Eternità.] ἀπειρία, perpetuitas. Cic. 1. Offi. Ut ab illa discedatur infinitate.

INFINITATE, [Eternamente. Gal. Infuiement sans fin, sans cesse. Hisp. Infinitamente.] perpetuo, indefinenter. Ci. in Parad. Suppellectilem & uellem infinite concupiscenti.

INFINITIO, onis. Ci. 1. de Fin. Infinito, quam ἀπείραν, uocant.

INFINITO, ablatiuus loco aduerbii. Pl. li. 1. s. c. 8. Quicquid in Creatâ nascitur, infinito præstare ceteris eiusdem generis alibi genitus.

INFINITVS, a, um. [Infinito senza fine. Gal. Infini, sans fin desmesure. Hisp. Infinito, no determinado.] ἀπειρος, finito contrarium. Cic. pro Rosc. Com. Qui tantas, & tam infinitas pecunias repudiauit. Infinitæ altitudinis spelunca. Cic. 6. Ter. Infinitum imperium, quod minime ferendum uidetur. Cic. 4. Verr. M. Antonii infinitum illud imperium festierant.

INFINITIVVS, modus. ἀπαρέμωτον, sine alterius uerbi adminiculo poni solet: ut. apud Virg. 1. Aen. Me ne incepto desistere uideam? quod in loco subintelligitur, Oportet uel decet. Ponitur etiam frequentissime infinitiuus pro præterito imperfecto indicatiui. Ter. in Eun. Inuidere omnes mihi, pro inuidebant. Ideo autem dicitur infinitiuus, quia alii modi definiunt personas & numeros: hic autem sine numeris, & personis est, & habet solum præfinitum tempus, præteritum, præteritum, & futurum: ut, Amare, præsens: Amasse, præteritum: Amatum ire, futurum.

INFIRME, [Debolente. Gal. Debiliter, foiblement. Hisp. Flaqua y no firmamente.] Ci. Epi. Intelligebam, socios infirme animatos esse.

INFIRMATIO, [Confutatione,] confutatio. Ci. lib. 1. de Inuen. Iudicatio est, quæ ex infirmatione & confirmatione rationis nascitur controuerfia. Infirmitatis rerum iudicatarum. Ci. de Lege Agr.

INFIRMISIMVS, homo. Ci. in Pilonem. Caput infirmum. Hora. 1. Epi. 17. Leuissimæ, ac infirmissimæ causæ. Cic. pro Clu.

INFIRMITAS, [Infirmità, debolezza. Gal. Debolite foiblese. Hisp. Flaqueza, no firme.] ἀδένεια, debilitas illa, quæ uel ex morbo contigit. Cic. de Sen. Ut infirmitas est puerorum: sic senectutis maturitas naturale quiddam habet. Idem pro Syll. Infirmitatem corporis animi uirtute superauit.

INFIRMO, as, are, [Indebolire. Gal. Debiliter, foiblir. Hisp. Enflaquecer à otra cosa.] καταλύω, debilitare, infirmum reddere, & etiam refellere: ut, Infirmare argumenta. Cice. de Diuina. Nec ea dico, quæ si dicam, infirmare non possis. Infirmare fidem tellis ad iudicem, Cice. pro Rosc. Com. est infirmum reddere tellum, aut latem hæde indignum. Idem 7. de Na. Deo. Quæ uos Academicis infirmatis & tollitis.

INFIRMVS, [Inferno, debole. Gal. Foible, débile. Hisp. Cosa flaca y no firme.] ἀδένεια, non firmus, imbecillis, & debilis. Cice. 1. Acad. Sum admodum infirmus. Inops & infirma classis. Cic. 7. Verr. Actate affecta, & uiribus infirmis homo, Idem 6. Verr. Infirmi saporis uinum, debile, & quod linguam non ferit, aut pungit. Col. lib. de Arb. ca. 3. Humidis & prætis locis infirmi saporis uinum, ac perenne faciunt.

INFIRMOR, comparatiuum. 1. Ser. Sat. 9.

INFIT, [Comincia, dice,] uerbum defectiuum, auctore Festo, idem est quod incipit. Pla. in Aulul. Infit postulare. Sæpius accipitur pro Inquit. Liu. 1. Infit annum se tertium & nonagesimum agere.

INFLAMMO, as, [Inflammare. Gal. Alumer, enflamber, embraser. Hisp. Encender en llama.] φλογω, incendo. Cic. 5. Ver. Quam cum inuestigare Ceres uellet, dicitur inflammasse tedas ijs ignibus, qui ex Aetnæ uertice erumpunt. Idem 7. Ver. Classem, in litris expulsam, & eiectam, inflammari, incendiique iussit. Per translationem pro augere, Cice. 2. Ver. Cum sint parati, qui concionibus, & legibus hanc inuidiam Senatus inflammare conentur. Inflammari passiuè, pro uehementer appetere, & desiderare aliquid. Ci. de Amicitia: Honorum cupiditate quidam inflammantur.

INFLATIO, nis, [Infiamento.] Ci. de Diui.

INFLATVS, aius, [Superbo. Gal. Enfle, fier enorgueille. Hi. Irchado, sopervio, altio.] superb. elatus. Ci. 3. Tu. Inflatus & tumens aius in uitio et.

INFLATVS, us, [Fiato, inspiracione. Gal. Soufflement. Hisp. hincharon.] ἐμπνέω, is, ipte inflandi actus. Cic. 4. Acad. inflatu tibicinis. Inflatus diuinus, pro afflatu, & inspiratione. Cic. 1. de Diu. Intinctu, inflatuque diuino futura renunciat.

INFLECTO, is, ere, [Piegare, torcere. Gal. Plier, tordre tourner. Hi. Doblezar.] κάμνω, idem, quod flecto. Cæf. 1. Bel. Gal. Cum ferris se mille xisset. Ci. 7. Ver. Vbi primum ex alto sinus ad urbem ab litore in Ætæitur. Vestigium cursus sui inflectere, a cursu suo declinare. Ci. 2. de Nat. Deo. Oculos aliquor sum inflectere & Cic. ad Quir. post Re di. Voces inflectere cantu. Tib. 1. 2. Eleg. 7. Inflectus, patitur in

at Aratrum inflexum. Vir. 1. Geo. iuratum, & iuncter a summo inflexum bacillum, Cic. 1. de Divi. Ceruix inflexa, Vir. lib. 3. Aen. Genu inflexum. Proper. li. 3. Eleg. 9. inflexus, us, nomen: ipse inflectendi actus. Pli. lib. 11. ca. 25.

INFLEXIBILIS, le, [Che non si puo piegare. Gal. Qu'on ne peut plier, flechir ou tourner. Hisp. Cosa que no se puede dobligar.] ἀναμπίσις, quod inflecti non potest. Pli. lib. 28. ca. 12. Pli. Epit. 317. Inflexibilem obstinationem debere puniri.

INFLEXIO, onis, [Piegamto] κάμψις, inflectendi actus. Ci. de Vni. Lateram inflexio. idem 3. de Ora.

INFLEXIO, gis, pen. pro. [Percotere, dare colpi. Gal. brapper ou jeter contre. Hisp. Apretar, golpear, do heroir.] ἐντρένω, i. Cum infero, incutio, ex Ib. & Fligo, uerbo antiquo, quod est sternere. Plin. lib. 8. cap. 36. colaphis inflectis exanimantur. Cice. in Piso. Quæ discillus meus reipublicæ uulnera infligit. Idem Vati. Si hanc reip. mortiferam plagam infligisses.

INFLO, flas, are, [Soffiare, gonfiare. Gal. Enfler, souffler dedans. Hisp. Hinchar do soplar.] ἐμπνύω, uatō, turgescit, a folle, qui flatu turgescit, tractum. unde tibicen buccinam uel calamos inflare dicitur, pro tibia canere, uel calamis. Varro 3. de Re rust. ca. 13. Cum cantare esset iussus, buccinā inflauit. Inflare ambas buccas, iratorum proprium. Hor. 1. Serm. Sat. 1. Quia Iuppiter ambas Iratus buccas inflat. Inflare, turgescere, timere, & efferrī, uel insuperbire. Ci. 1. de Leg. Antipater paulo inflauit uehementius.

INFLO, vis, xi, xum, [Scorre, inondare dentro. Gal. Couler dedans, entrer dedans. Hisp. Influir, do correr lo liquido.] εἰσπέω, illabor, introfluo. Col. lib. 1. Me quis humor influere possit. Cice. 4. Tusc. Hypanis fluuius ab Europæ parte in Pontum influit. Influire in aures hominum, id est, sensum irrepere. Ci. in Læl. Quibus blanditijs Papius influebat in aures.

INFODIO, di, sum, [Cauare, incanare. Gal. Eufouuir, entorrer. Hisp. Cauar, soterrar.] ἐνοπίω, humi defodio, terra obruo. Virg. 2. Aen. Geo. Quam lætium infodias uitis genus. Nonnunquam fodio. Col. li. 4. Campletris locus alte duos pedes infodiendus est.

INFORMATIO, nis, [Il primo schizzo. Gal. Imagination, le premier trait. Hisp. El dibujo, obra de dar forma.] ἀποτύπωσις, proprie dicitur prima illa & rudis forma, quæ ab artifice operi alicui inducitur. per translationem accipitur pro rudi quadam & imperfecta ratione a natura primum animo impressa. Cice. 1. de Nat. Deo. Quod genus hominum, quod non habeat anticipationem quandam Deorum, quam appellat πρόληψιν Epicurus, hoc est, antceptam animo rei quandam informationem.

INFORMIS, ime, [Sformato, senza forma, rozza. Gal. Qui n'a point de figure ou forme. Hisp. Disforme do sin forma.] ἀμορφος, sine forma. Plin. lib. 7. ca. 15. Caro informis, inanima. Informe cadauer, ad Heren. Cum res muta, aut Informis sit eloquens, & formata: Virg. 8. Aen. Hymes informes. Hora. 2. Car. Ode 10.

INFORMO, as, are, [Far la prima bozza, fare il primo schizzo. Gal. Façonner, former, bailler forme. Hisp. Informar, dar forma.] ἀποτυπών est primam illam & rudem operi alicui formam inducere. Vir. lib. 8. His formatum manibus, iam parte polita, Fulmen erat. Per translationem accipitur pro, in mores componere. ὑποποιεῖν, seu certam formam morum imprimere animo. Ci. pro Archia: Quibus artibus ætas puerilis ad humanitatem informari solet. Animus bene a natura informatus, Cic. 2. in Pis.

INFORO, as, pen. co. a foro compositum, [Far fauola del fuoco, forar. Gal. Mener ou diuulguer, en plein marque. Hisp. Diuulgar.] ἐνδοποιεῖν, δίαδρα, Herodiano, in foro traducere, fori fabulam facere: ut Incomitari, per comitium diuulgare. Plau. in Cur. Licet ne inforare, si incomitari non licet? C. Non inforabis me quidem. Aliquando intus Foro. Pli. lib. 17. c. 14. Timebant prisca truncum findere: mox inforare auri.

INFORTUNATVS, a, um, [Infelice, misero, sfortunato. Gal. Malheureux. Hisp. Meluenturado.] δυστυχής, infelix, miser, calamitosus, ærumnosus. Ter. in Eun. O infortunatum senem. Ci. Att. lib. 2. Nihil me infortunatus.

INFORTVNIVM, nij, [Infelicità, disgrazia, miseria. Gal. Malheur, males contre, inconuenient. Hisp. Desventura.] δυστυχία, infelicitas, calamitas, ærumna. Ter. in Adel. Si attigisses, ferres infortunium. Infortunium habere, calamitosum esse. Liu. 1. Ni pareat patri, habiturum infortunium esse.

INFORTVNITAS, atis, [Infelicità.] Idem Gel. lib. 6. ca. 1.

INFRA, [Di sotto. Gal. Dessus. Hisp. Debarco.] ὑπο, ab In, nasci uidetur, cuius significatio nota est. Et sine casu quidem aduerbium est, adiuuncto uero casu, præpositio: ut apud Ter. in Eu. Ego te esse infra omnes infimos puto homines. Hic Inferus, Inferior, Infimus, Infernus. Docet Valla, Infra, ad dignitatem, & locū referri: ut infra dignitatē meā est, & infra tectum: Intra ad numerū, & spatiū, ut, Intra triginta dies, & Intra muros: non autē Infra. Sunt autē Infra, & supra, inter se relatiua, sicut Intra, & Extra, Super, & Subter.

INFRACTIO, onis, [Rottura. Gal. Kompeyren, brisement. Hisp. Quebrant-

amiento.] κατὰ σις, ab Infringo, idem quod fractio: ut, Infractio ossis. Infractio animi, id est demissio, & torpor animi rebus aduersis fracti. Ci. 3. Tusc. Verisimile est, in quæ cadit ægritudo, in eandem cadere timorem, & infractionem quandam animi.

INFRACTVS, a, um, [Rotto, spezzato. Gal. Derompu, & brisè. Hisp. Quebrantado.] κατὰ σις, idem quod fractus: nisi si qua maior uis ex natura præpositionis accedat. Ci. 1. Aca. tu autem te negas infracto remo comoueri. Idem pro domo sua: Infractus furor tuus inanes faciebat impetus. Sic Infractus animus dicitur, qui demissus est, & deiectus, & rerum aduersarum fluctibus perfundatus. Ci. 1. Ac. Non modo non infracto animo erat, uerum etiam confirmato, & renouato. Res infracta, id est, perditæ, afflicta, & despectata, Ci. Att. li. 9. Tum poterimus deliberare, non, si iam integra res, sed minus infracta. Oratio infracta, id est, humilis, & demissa, qualis solet esse eorum, quibus parum propitia est fortuna. Liu. lib. 38. Oratio fuit summissa & infracta, extenuantis opes suas. Legitur aliquando Infractus, in contraria significatione, pro non fracto. Pli. lib. 8. c. 50. Longis auriculis, infractisq. armis. Ad eundem etiam modum interpretatur Seruius illud Virg. 12. Aen. Tur nus ut infractos aduerso Marte Latinos Defecisse uidet.

INFRAENATVS, a, um, [Sfrenato. Gal. Qui n'est point bride. Hisp. Desfrenado.] ἀχάλλυος, nomen adiectiuum est idem significans, quod non frænatus. Liu. lib. 36.

INFRAENO, as, are, [Frenare, mettere il freno. Gal. Brider. Hisp. Enfrenar con freno.] χαλκίω, proprie equis fræna imponere. Liu. li. 37. Non equos sternere, non infrænare, aut ascendere facile poterant. Per translationem detinere, Plin. lib. 9. cap. 31. Anchoris nauigia infrænant.

INFRAENVS, a, um, & Infrænis, ne, [Senza freno, sfrenato. Gal. Desbride, sans bride. Hisp. Desfrenado, sin freno.] ἀχάλλυος, sine fræno, nō frænatus. Virg. lib. 10. Illum infrænis equi lapsu tellure iacentem. Idem 4. Aen. Hinc Numidæ infræni cingunt. Vbi Numidas infrænos uocat, quod equis uterent infrænatis, quos sola regebant uirga. Infrænus cursus. Col. li. 10.

INFRAGILIS, le, [Fermo, saldo, non fragile.] ἀβήκτος, firmus, & ualidus. Oui. 1. Trist. Si uox infragilis, pectus mihi firmius esset. Animum infragilem tenere, Idem ad Liuianum.

INFREMO, is, ere, [Fremere. Gal. Fremir, bruiue. Hisp. Bramar.] βρομέω, idem quod simplex fremo, hoc est, murmure indignationē ostendo. Vir. 10. Aen. de Apro: Infruenitq. ferox. Accipitur Aliquando pro personare, & sonitu horrorem incutere. Sil. li. 3. Nec bellum raptis tam dirum mille carinis Acrius infremuit.

INFRENDEO, es, ere, infrendui, [Fremare.] ἀποπιεν τὰς ὀδύρας, βούχην, proprie significat dentes irascendo quater, & inuicem collidere. Vir. 3. Aen. Dentibus infrendens gemitu.

INFRENDES, pueri sine dentibus, qui frendere non possunt.

INFREQUENS, tis, omnis ge. [Poco frequentato, solitario. Gal. Qui n'est point frequente ou haute. Hisp. Cosa no spesso ni poblada.] μαρός, parū frequentatus, ut, Infrequens forum, quo pauci conueniunt. Infrequens senatus, paucorum senatorum conuentus. Liu. 3. Infrequens senatus indicio erat socijs, afflictam ciuitatem pestilentia esse Infrequens in loco aliquo quis esse dicitur, qui raro eum frequentat. Ci. Q. Fr. Sum Romæ infrequens.

INFREQUENTIA, tiæ, [Solitudine, deserto. Gal. Petite assemblee, rarité. Hisp. Aquella no espressa ni poblacion.] μαρότης, paucitas. Cl. Q. Fr. Summa infrequentia, a Consulibus retentus est. Liu. 2. Ne agi quicquam per infrequentiam poterat senatus.

INFRICTO, as, are, [Fregare. Gal. Frotter. Hisp. Fregare.] ἀντίβω. est fricare, & fricando contundere. Col. lib. 12. ca. 30.

INFRIGO, is, xi, ctum, [Frigere insieme. Gal. Frirer aué. Hisp. Froir juntamente.] simul frigo, in patella, aut alio quouis instrumento. Plin. lib. 20. cap. 13. Dederunt & cum bitumine infRICTAM potioni propter anhelitum.

INFRINGO, gis, [Romper. Gal. Enfraindre, rompre, briser. Hisp. Mucho quebrar.] κατὰ σις, ualde frango. Pli. lib. 22. ca. 6. Ne inhdens ales infringat. Ci. pro Mil. Infringere gloriam alicuius. Cæf. 3. Bell. Ciui. Ut primas excurfus, nisq. militum infringeretur. Interdum est illidere, & infligere. Ter. in Adel. Plus quingentos colaphos infrigit mihi. Hinc fit Infractus, Idem, quod fractus, uel ualde fractus. Vide supra.

INFRO, is, ὄμισιβω, rem frictam & comminutam rei alicui intero. Cato de Re rust. ca. 79. Papauer infricato. Col. lib. 8. ca. 5. Paulum triti falis uulneribus infriatur.

INFRACTVSQVS, a, um, [Non utile. Gal. Infructeux. Hisp. Cosa no fructuosa.] ἀπραπος, quod non fert fructum. Colum. lib. 11. cap. 1. Infructuosa cultura. Infructuose preces, uanæ, frustra factæ, & ex quibus nihil ei, qui rogat, fructus, aut utilitatis prouenit. Plin. epist. 176. Obuersantur oculis casti labores, & infructuosæ preces.

INFRVNITVS, apud Senecam lib. 3. de Beneficijs, legitur pro stolido, & insipientie. Vide Frunifcor.

INVECO, as, are, pe. p. [*Imbellitate. Gal. Farder desguiser. Hisp. Afeytar con afeyte.*] *οικω*, flico tingo, & per translationem tergo, diffimulo, Cic. 3. de Ora. An. ni iudicio infucata vitia noscuntur. Plaut. in Mil. Meruo, nequid infucaveris. Si hic non uidebit mulierem, aperitur dolus. Vbi infucare aliquid dixit pro fallaciam aliquam tam latenter struere, in quibusdam quasi coloribus ita diffimulare, ut deprehendi uis possit.

INFVLIA, p. c. *καυσα*, fascia est in modum diadematis (ut inquit Seruius in Aenei.) a qua dependent uitæ ab utraque parte. Festus: Infulas, sacerdotum filamentum uocabant. Alii scribunt infulas filamenta alba esse, quibus templa ornabantur: & moris fuisse, ut nubentes priusquam mariti domum ingrederentur, infulis postes ornarent. Ci. 3. de Ora. Pamphilum, uicium quem suam infulis tantam rem, depingere. Idem 6. Verr. Sacerdotes Cereris cum infulis, ac uel benis. Virg. 3. Geo.

INFVM, bvlvm, [*Camino. Gal. Cheminee. Hisp. Cheminea*] *καπνός*, *χημ*, spiraculum, per quod fumus exit.

INFUMO, as, pe. c. [*Seccare al fumo. Gal. Enfumer, feicher a la fumee.*] *καπνίζω*, ad fumum flico: unde Carnes infumatur, fumo siccatur Plaut. Hillas infumatas, Plin. lib. 27. cap. 9. Infumata pilis oculorum medetur.

INFUNDO, is, ere, [*Infondere, gettare dentro. Gal. Verser de dans. Hisp. Derramar a dentro.*] *ἐπιμιμι, ἐγχέω*, intro fundere. Cice. 11. Phil. Sororis filio infundit uenenum. Infusio, onis, infundendi actus Plin. lib. 20. cap. 21.

INFUNDIBVLVM, li, [*Imbottatoia, pira, Gal. Un entonnoir, une tremuye de moulin.*] *χώνη, ὄνη*, instrumentum quo in uasa liquores infundimus. Cato: In cella olearia hæc opus sunt, dolia olearia, & opercula, labellum unum, infundibula duo. Plin. lib. 24. cap. 15. Is nidor per infundibilum imbibitur in uetere tuffi. Rustici nostrates Lurani uocitant: antiquiores autem os utris, Lurani dicebāt. unde Lurcones, capaci gulæ homines nomen acceperunt, qui a Græcis appellantur *λαίμαργοι*, & *γαστρίμαργοι*.

INFUSCO, as, are, [*Offuscare. Gal. Brûnir, noircir. Hisp. Embazar, en emgrefcer a otro.*] *σπυμελανίζω*, fuscum reddere. Plin. lib. 9. c. 29. Infusca aqua absconduntur. id est, obscurata, & turbida facta, uel turbata. Infuscare uellera. Col. lib. 7. ca. 3. Infuscari barbarie, translate pro inquinari, Cic. de Cla. Ora. Necessarios aliqua barbaries domestica infuscauerat.

INFUSCUS, [*Fosco.*] *φάσ*, idem quod fuscus. Col. lib. 9. cap. 10.

INFVSUS, us, [*Infusione.*] Infusio, Plin. lib. 24. cap. 6. Sonitus aurium emendat infusu.

***INGAENONES**, latissimi Germaniæ campi, in Sicambros, Teutonios, & Cauchos diuisi.

INGAUNI, Liguriæ populi fuerunt, qui Albiganum oppidum in ora Ligustica condiderunt.

INGEMINO, as, are, [*Raddoppiare, Gal. Doubler, redoubler. Hisp. Repetir a doblar.*] *διπλασιάζω*, idem quod geminare, aut frequenter gemino. Virg. 1. Georg. Ter gutture uoces, aut quater ingeminant. Qui. 6. Fal. Hostiles ingeminant opes. Ingeminare, neutrum. Virg. 1. Geo. Ingeminant Austri. Vbi Seruius ingeminant, pro ingeminantur, positum esse ait.

INGEMISCO, cis, [*Gemere.*] eiusdem significationis. Ci. in Epist. Pueri Spartiæ non ingemiscunt uerberum dolore laniati. Ingemiscere malo alicui, est mali alicuius gratia ingemiscere. Idem 2. Tuf. Quem uidit nemō illi ingemiscentem malo.

INGEMO, mis, ui, itum, secunda syllaba cor. [*Gemere.*] *σέγω*, uehementer gemo, & grauius fero. Cic. 5. Philip. Vna illa in re ciuitas seruitutis obliata ingemuit. Habet aliquando post se accusatum. Virg. in Daphnide: Daphni tuam Pænos etiam ingemuisse leones interitum.

INGENERO, as, [*Ingenerare.*] *ἐγγενέω, ἐμποιῶ*, ingigno, gignendo infero. Cic. 1. Offi. Natura ingenerat præcipuum quendam amorem in eos, qui procreati sunt.

INGENICVLARI, [*Inginocchiarfi.*] *γονυπετείν*, est genu flectere.

INGENICVLVS, signum in cælo, quod Græco uocabulo *ἐγγώνασιν*, nominant. Firmicus lib. 6. Ingeniculus, qui & Engonasis, in extremis partibus oritur. Hoc sidere nati, erunt mendaces, fugaces, callidi. Hic est Hercules (ut Higinus docet) qui dextro genu mixus, sinistro pede capitis Draconis dextrâ partem opprimere conatur.

INGENIOSE, aduerbium, [*Accortamente. Gal. Ingenieusement, subtillement. Hisp. Sotil, y ingeniosamente.*] *διφωῶς*, subtiliter, & cum ingenio. Ci. 1. de Inu. Ingeniose, & diligenter electas res collocaffe.

INGENIOSVS, a, um, [*Ingenioso, accorto. Gal. Ingenieux, qui a ben esprit. Hisp. Ingenioso, y agudo de ingenio.*] *δρυνς, δαίδαλος*, qui naturaleni uim ad aliquid agendum accommodatam habet. Ci. pro Cluen. Homo in primis ingeniosus, & in dicendo exercitatus. Idem pro Q. Roscio Com. Quo quisque ingeniosior, & solertior, hoc docet iracundius, & laboriosius.

INGENIUM, nii, [*Natura ingegno. Gal. La nature qu'un chafem a, engin, esprit & entendement. Hisp. Naturaleza, a ingenio natural.*] *φύσις*, &

gignando, proprie natura dicitur cuique ingenitâ. Ter. in And. Qui cum ingenijs conflictatur eius in modum, id est, cum hominibus eius natura. Est etiam ingenium, uis quædam naturalis nobis insita, ad inueniendum, quod ratione indicari possit *δευια*. Ci. li. 5. de Fi. ingenij est docilitas, memoria: quæ fere omnia appellantur uno ingenij nomine: easque uirtutes qui habent, Ingeniosi uocantur. unde præclara ingenia; & obtusa ingenia dicimus, id est, acuta & rudia.

INGENS, is, [*Grande, smisurato. Gal. Mout grand, fort grand. Hisp. Cosa muy grande en su genero.*] *ὑπερβουνς*, magnus & immensus. plus enim est ingens, quam magnus. Teren. in Eunu. Magnas agere gratias Thais mihi? C. Ingentes. Virg. 1. Georg. Populatque ingentem farris aceruum Curculio. Ingens animus, fortis, & magnus, & constans. Plin. in Paneg. Ingentis animi specimen haberetur. Hor. lib. 2. Serna. Ingens uirtus atque animus. Virg. 3. Geor. Ingentes tollent animos.

INGENUATVS, [*Costumato.*] *ἐλαδδερῖος*, ingenuis moribus, dotatus. Plaut. in Mil. Qui lepide ingenuatus esset, uitam longinquam daretur.

INGENVE, [*Puramente. Gal. Franchement, noblement, simplement. Hisp. Liore, y hidalgamente.*] aduerbium, *ἀπλῶς*, libere, & simpliciter. Ingenuè loqui dicimus, cum quis ita loquitur, ut liberum hominē deceat, hoc est, ut nihil timide dicat, aut feruoliter. Sic ingenuè fateri, est libere, & audacter, simpliciterque fateri. Ci. ad Metel. quod me abs te cupisse laudari, aperte atque ingenuè cōfiteri. Ingenuè educari, hoc est, liberaliter, & quemadmodum hominem liberū decet. Idem 3. de Fi. Honesta in familia institutus, & educatus ingenuè.

INGENUITAS, [*Puritas, simplicitas. Gal. Ingenuite, honestete, nobleffe. Hisp. hidalguia, honestidad, libertad.*] *ἐλαδδερῖότης*, liberalitas, honestas, Ci. 3. Ver. Velticus, quæ illi mos, & uis ingenuitatis dabit. Præ se ferre probitatē quandā, & ingenuitatē, idem 1. Aca. Idem 3. Vetr. Detrahes ornamenta nō solum fortunæ, sed etiam ingenuitatis.

INGENUUS, a, um, [*Libero gentile. Gal. Noble & honeste, franc, debonnaire. Hisp. Libre, hidalgo.*] *ἐλαδδερῖος, γνήσιος*, qui in libertate natus est: tunc autem est Libertinus. Est enim Libertinus, *ἀπαιδδερῖος*, qui ex iusta seruitute manumissus est: aut certe qui liber qui dem natus est, sed ex parentibus liberis. Vnde interrogare hoc modo solemus. Ingenuus ne, an libertinus est? id est, liber natus, an seruitute liberatus, siue ex libertinorum genere ortus? Ter. in Phor. Ingenuam, liberalem nactus es. Cic. 3. Ver. Hominem ingenuum, domi nobilem. Ingenua facies, quæ & liberalis dicitur, hoc est, elegans. Plaut. in Poen. Facies ingenua est. Artes, siue disciplinæ ingenuæ id est, liberales, & ingenius, hoc est, liberis dignæ. Cic. 2. de Fi. a Græcis omnes ingenuas disciplinas habemus.

INGERO, is, p. c. [*Portar dentro, por dentro. Gal. Porter, mettre, ou jeter dedans ou contre. Hisp. Meter a dentro.*] *ἐμφορέω*, infero, importo. Plaut. in Pseud. Tu, qui utram habes, aquam ingerere. Ingerere cibum, uel potionem ægroto, pro porrigere, Cellus. Coniucia ingerere alicui. Hor. 1. Scr. Sat. 5. Ligna ingererem foco. Tibull. 2. Eleg. 1. Mala multa in aliquem ingerere. Plaut. Bacchi. Osculum ingerere. Suet. de Clar. gram. Semen solo ingerere, pro seminare, Col. lib. 2. ca. 10. Ingerere dicta in aliquem, pro maledicere, & coniciari. Plaut. in Asi. Cum dicta in me ingerebas, odium, non uxor eram. Ingestum, pro eo quod uiolenter oblatum est. Tacit. lib. 1. Nomen patris patriæ Tiberius a populo sapius ingestum repudiavit. Ci. Att. Sed ingero præterita.

INGESTABILIS, le, [*Che non si puo portare.*] *ἀφόρητος*, quod gestari non potest, Plin. lib. 7. ca. 6. Ingestabile onus.

INGIGNO, is, ingenui ingenitū, [*Ingenerare.*] *ἐγγενέω*, inter gignendum infero, ingenero. li. 2. de Fi. Natura cupiditatem ingenuit homini ueri inueniendi. Natali & ingenita sterilitate laborantibus. Col. lib. 3. ca. 7. Ingenita nobilitas, Qui. ad Pisonem.

INGITAS, [*Pouert.*] quasi indignitas, paupertas. Plaut. in Pen. Ad ingitatem lenonem rediget. Alii legunt, Incitas. Vide supra.

INGLOMERO, as, are, [*Accumulare. Gal. Emmonceler, enuelupper. Hisp. Emboluer.*] *προσσηκλώθω*, accumulare, coaceruare, & ueluti i globi formâ innouere. Sta. 1. The. Sed plurimis Auster inglomerat onctē.

INGLORIVS, ria, riū, [*Senza gloria, ignobile. Gal. Qui n'a point de bruit sans honneur. Hisp. Cosa sin honora y alabanza.*] *ἀδόξος*, qui nullam gloriam sua uirtute consecutus est. Virg. 9. Aen. Ense leuis nudo parmaque, inglorius alba. Ci. 1. de Leg. Miseri, qui sunt inglorii.

INGLUVIUS, uiei, [*Inglordia. Gal. Gourmandise, glotonnie. Hi. La garrana teza de tragonta.*] *λιγυῖα*, infatigabilis uocacitas. Ter. in Eu. Harū uidere ingluuiem, sordes, inopiā. Accipitur et pro sinu gutturis, in quæ aues cibos recens deuoratos demittunt. Col. li. 8. c. 13. de galinis loquens. Nisi uacua est ingluuiem, cruditate significat. Apuleius pro curculione posuit, cum ait: Restis ad ingluuiem attracta.

INGRANDESCO, scis diui, [*Diuenir grande, aggrandirsi, farsi grande. Gal. Diuenir grand, s'aggrandir, accroistre. Hi. Engrandescerse.*] *μεγαλύνωμαι*, augetur, grandior fio. Col. li. 1. c. 3. Licet porrum, si iam ingrādūit, transferre. Idem lib. 2. c. 10. Ut celeriter prodeat & ingrādūit.

INGRATE, aduerbium, *ἀχαρισῶς*. Plin. lib. 27. cap. 2. Ingrate deorum munera intelligit. Idem lib. 8. 1. ca. 3. Non ingratis nominando M. Varro.

- Varronem.** Id est, libenter. **Ci. Cassio:** Ingrate nostra felicitate abutuntur.
- INGRATIS,** *de xiv.* prater gratiam, prater uoluntatem. **Pla. in Amp.** Ingratis excitauit. **Ci. pro Quin.** Extorquendum est inuito atque ingratis, quod non debet. Vide **Gratis.**
- INGRATIS,** ablatiuus aduerbialiter positus, pro Ingratis: ut Ingratis, id est, prater gratiam tuam uel meritum. **Pla. Mer. Tuis ingratis.** idem in **Caliu.** Vobis inuitis, atque amborum ingratis.
- INGRATVS,** a, um. [*Ingrato, non grato, non recordante de beneficiis.* **Gal. In grat. mefcognouissent le bien que on luy a fait, non agreable.** **Hisp. Desgrate desido.**] **Andris, inuicundus,** non gratus, non acceptus. **Pl. lib. 15. cap. 25.** Non ingrata amaritudinis. **Iocini non ingrati,** **Oui. 3. fat.** Onus ingratum. **Caullus.** Ingrata oratio, cui opponitur iucunda. **Quinct. li. 8. cap. 3.** Ingrati saporis caseus, **Col. li. 7. cap. 8.** Ingratis item dicitur, qui non meminit accepti beneficii, nec gratiam ullam reddit. **Ter. in And.** Adeone me ingratum, aut inhumanum, aut ferum? **Ci. ad Atr.** Nihil cognoui ingratus: in quo uitio nihil mali non inest. Ingratus animus. **Sen. Epi. 1.** Inter uitia nullum frequentius, quam ingrati animi. Ingratus inuitus, & coactus, inquit **Donatus.** **Ter. in Eun.** Ingratus, ut dormiam.
- INGRAUESCO,** is, [*Duenir piu grane, piu molesto.* **Gal. Duenir pesant, s'apessantir se renyreger.** **Hisp. Hazer se pesido.**] **Oniscapm auoumas,** grauior & molestior fit. **Cic. de Sen.** Corpora defatigatione, & exercitatione ingrauescunt. Idem ad **Brutum:** Ingrauescit in dies malum. Ingrauescentem morbum prouidete, **Cic. 2. de Du.** Ingrauescens aetas, id est, senectus. **Ci. de Ami. ep. 12. fam. & Vir. lib. 10.** Iphitus & Pelias, quorum Iphitus aetate iam grauior.
- INGRAUO,** uas, p. c. [*Aggrauare.*] **Demopocion,** exaggeto, & grauius facio. **Vir. 1. Aen.** Ingrauiat haec saeuus **Diances.**
- INGREDIOR,** eris, [*Entrare.* **Gal. Entrer.** **Hisp. Entrar.**] **εισερχομαι, εισελθω,** introeo. **Prop. li. 2.** Nouus ingreditur tua templa sacerdos. Accipitur aliquando pro simplici gradior, **Virg. 1. Ge.** Pecoris generis generosi pullus in aruis altius ingreditur. **Pro Incipio,** **Ci. de Ora. D.** Quod nunc facere ingredimur.
- INGRESSO,** onis, [*Entrata.* **Gal. Entrer.** **Hisp. Entrada.**] **εισοδος,** actus ipse ingrediendi. **Ci. 5. Phil.** Ab ingressione fori popului propulsi uideres. Idem de **Or. 1.** Video hanc primam ingressionem meam e media philosophia repetitam.
- INGRESSVS,** us, [*L'andare.* **Gal. Marchare, allure.** **Hisp. Ojra de andar, andadura.**] **βαδισμος,** incessus, ambulatio. **Cic. 1. de Nat. Deo.** Ingressus, cursus, accubatio, inclinatio, fessio. Idem 1. de **Ora.** Orationis uelutigia, ingressumque non uidi. Ingressus, iugitum, **Quint. 4. lib. 9. cap. 4.** Si pars posterior in clausula deprehendatur, cursus prior in ingressu.
- INGRVO,** is, [*Affaire.* **Gal. Affaire avec impetuosite.** **Hisp. Ayremeter con impetu.**] **επιβουλια,** est confertim, & cum clamore impetum facio, more gruum, qui non nisi magno agmine & uehementi clangore uolitant. **Plau. in Amph.** Nostris contra ingruunt. **Col. lib. 2.** Ingruente hyeme frumenta iacimus. Dicitur de bello, uel pluuiam, de tempestate; & huiusmodi.
- INGUINA;** [*Inguinagle.* **Gal. L'uinne, le bas du ventre, on sont les parties honteuses.** **Hisp. La inglo.**] **πε. c. βεβωγες,** a rei anatomicae peritis proprie dicuntur partes illae corporis concauae, ubi utrinque uicini, tumoribus quibusdam contra naturam obnoxiae. Passim tamen a scriptoribus inguina, **πε. αιδωια,** accipiuntur pro ipsis pudendis, tam foeminarum quam uirorum. **Martial.** Mittis que mouetur Inguinibus. Obscaenum inguem. **Hor. 1. Ser. Sat. 8.** Candida inguina. **Vir. 6. Eclog.**
- INGURGITO,** as, p. c. [*Trangugiare.* **Gal. Remplir par dessus, fourrer et mettre de dans jusques a crener.** **Hisp. Tragar.**] **γασπις,** cum uehementia inglutio, gulam impleo, cibo aut potu intemperanter me obruo. **Plau. in Cure.** Vide, ut ingurgit impura in fermerum. **Ci. in Anton.** Cum se eibus ingurgitasset. Inurgitare ingenium potulis. **Gel. lib. 14. cap. 2.** Inurgitare se in flagitia, **Ci. in Pis.** Inurgitare se in philosophiam, **Gel. lib. 5. Laet. lib. 4.** Sicut sus, quae se ingurgitat coeno.
- INGUSTABILIS,** le, [*Ingestabile, che non si puo gustare.* **Gal. De quoy on ne fauroit ou on n'oseroit gouster.** **Hisp. Cosa que no se puede gustar.**] **αγυδωος,** quod gustari non potest: ut, **Ingustabilis fons,** **Pl. lib. 2. cap. 106.** Idem **lib. 10. c. 26.** **Baccas acerbas & ingustabiles.**
- INGUSTATVS,** a, um, [*Non gustato,*] nomen adiectiuum, ab In, particula negatiua, & participio **Gustatus;** idem significans quod non gustatus. **Horat. 1. Ser. Saty. 8.** Ingustata mihi porrexerit illa rhombi.
- INHABILIS,** le, [*Inhabile, non atto.* **Gal. Qui n'est point propre a quelque chose.** **Hisp. No habil, no atunido.**] **απειτην δεος,** non aptus. **Col. lib. 2. ca. 1.** Progenerandis foetibus inhabilem. **Inhabilis magnitudo,** **Li. lib. 33.** **Inhabile telum,** Idem **lib. 24.**
- INHABITABILIS,** le, [*Non habitabile.*] **ενοικητος,** quod habitari non potest. **Ci. de Na. De. Terrae** regiones inhabitabiles. **Sic Pl. li. 6. c. 17.**
- INHABITO,** as, [*Habitare.*] **ενομεω,** in loco aliquo habito. **Li. 24. Pro-**
- cul aberant uici,** qui inhabitantur. **Pl. in Epist.** Inde **Iuh. ibi cano;** **bus tristes.** **Inhabitar animus in oculis.** **Pl. lib. 1. ca. 37.**
- INHABEREO,** es, [*Accostarsi, appoggiarsi.* **Gal. Tenir a ou outre, y heredere.** **Hisp. Allegarse.**] **προσκαλωμαι,** ad rem aliquam haereo. **Col. li. 3. Ca.** **cupina oliuae,** sicut matri inhaerent, utraque parte abradito: **Luh.** haerebat oculis memoria imaginis: hoc est super pra oculis erat, apud **Pl. in epi.** Inhaerere uicibus, **Col. lib. 9. cap. 8.** Inhaerere uoluptatibus, **Cic. 1. de Fin.**
- INHABERESCO,** cis, [*Allegarsi.*] **προσκαλωμαι,** adhaereo. **Cic. lib. 3. de Nat. Deo.** **Prouium,** ut si qua minima bestia conaretur irrumperere, in foribus aurium: tanquam in uisco, inhaeresceret. **Inhaerescunt** penitus in mentibus. **Ci. 3. Tusc.**
- INHALO,** as, p. p. [*Fiat are spirare.*] **εμπνεω,** halito in Spiro. **Ci. in Pis.** Cum isto ore fetido & terribili nobis popinam inhalassies.
- INHIBEO,** es, secunda silaba cor. [*Vietare.* **Gal. Retenir, engarder, empescher, inhiber, defendre.** **Hisp. Vedar de defender.**] **απειρω,** ex. in, & **Habeo,** compositum: est rem coeptam, ne ulterius progrediatur, impedire, ut docet **Valla li. 5. Vir. 12. Aen.** **Parcite iam Kuruli,** & uos te la inhibere **Latini.** Mentem inhibere a turpi probro, **Caullus.** **Fletus alciui inhibere,** **Cic. in Ant.** Inhibere supplicium alciui, adhibere: **Oui. 5. 1. rist.** Inhibere alium, id est, sistere: eui contrarium est soluere, **Pl. lib. 19. ca. 18.** Inhibere imperium, est, alciui qui in magistratu est, interdixere, ne utatur potestate. **Li. lib. 3. 1.** **Imperia inhibita** ultro citroque **Inhibere remos,** est, in re aliqua coepa sublitere, & ulterius non progredi. **Quin. in Praef. lib. 12.** **Tullius ipse,** quamuis tanta, tamque instructa nauis, hoc mare ingressus contrahit uela, inhibetque remos.
- INHIBITIO,** onis. **Ci. lib. 13.** At **Inhibitio Remigum.**
- INHIO,** as, are, [*Star con la bocca aperta, desiderare piu che altri.* **Gal. Bailler.** **επι ουuir la bouche pour prendre quel que chose, desirer la bouche ouverte.** **Hisp. Codiciar con la boca abierta.**] **δενειν,** lupinum proprium est, qui aperto ore, linguaque extra cibum appetere dicuntur. **Frequenter** tamen per translationem accipitur pro rem aliquam uehementer appetere. **Construitur** autem modo cum datiuo, modo cum accusatiuo. **Apul. li. 1. 1.** **His** inhians propius accessi. **Cor. Tacit.** **Pariter** hortis inhians. **Ci. in Cat.** **Romulus** lactens uberibus lupinis inhians. **Plau. in Stic.** **Tuam** haereditatem inhiat, quasi esturiens lupus. **Stat. Theb.** **Falernos** inhiantem obitus.
- INHONESTE,** [*Dishonoramente.* **Gal. Dishonestement, malinement.** **Hisp. Dishonesto de feamente.**] **αισχος,** turpiter. **Ter. in And.** **Inhoneste** optauit parare hic diuitias potius, quam in patria honeste pauper uiuere. **Ci. ad Att. li. 2.** **Faonius** accusauit **Nasicam** inhoneste.
- INHONESTISSIMA** cupiditas. Idem pro domo sua: **Profecto** illum hominem turpissimum atque inhonestissimum iudicares. **Salu. in Cic.** **Quae** honeste nominari non possunt, inhonestissima.
- INHONESTO,** as, are, [*Dishonorare.* **Gal. Dishonorer, uilainer, diffamer.** **Hisp. Dishonestar de a fear algo.**] **ατιμαζω,** dedecorare. **Oui. 4. 1. rist. Eleg. 7.** **Ne** cadat, & multas palmas inhoneftet adeptas.
- INHONESTVS,** a, um, [*Dishonesto, brutto.* **Gal. Dishoneste, uilain, ord et sale.** **Hisp. Cosa fea, y dishonesta.**] **αισχος,** turpis, foedus, **Ter.** **Inhonestum** hominem. **Ci. ad Q. Fr. lib. 1.**
- INHONORATVS,** a, um, [*Dishonorato.*] **ατιμητος,** honorato contrarium. **Ci. 3. Tusc.** **Multi** in honorati proferuntur. **Sue. in Claud.** **Inhonoratior** triumphus, **li. 33.**
- INHONORVS,** [*Sen' honore, ignobile.* **Gal. De qui il n'est point de bruit.** **Hisp. No noble y sin honra.**] **ακλεος,** qui ignobilis est, & sine honore. **Pl. li. 5. ca. 30.** **Inhonorae** ciuitatis. **Facies** inhonora, **Sil. lib. 10.** **Sacerdos** inhonorus, **Star. 3. Theb.**
- INHORREO,** es, [*Essere aspro, horrido,*] **οπιθο,** horridus sum. **Li. 1. 8.** **Haud** secus, quam uallo septa, inhorret acies.
- INHORRESCO,** horridus fit. **Pl. li. 10. c. 4. 1.** **Inhorrescunt** edito ouo. **Vir. lib. 1. Geo.** **Spicea** iam campis cum messis inhorruit.
- INHOSPITVS,** a, um, [*αξενος,* quod hospitio aptum non est, aut commodum. **Oui. 1. Met.** **Inhospita** tecta tyranni id est, in quibus non est tutum hospitari. **Vir. 4. Aen.** **Et** inhospita **Syrtis.** **Vbi** **Seruius;** **Inhospita** barbara, aspera. **Hor.** **Inhospita** telqua, hoc est, asperissima loca, accessu difficilia.
- INHOSPITALIS,** le, qui nullos recipit hospites. **Pl. li. 9. in Praef.** **Pontus** **Buxinus** ab inhospitali feritate **αξενος,** appellatus.
- INHOSPITALITAS,** atis, **αξενια,** **Ci. 4. Tusc.**
- INHUMANE,** [*Crudemente, inhumanamente.* **Gal. Inhumanement, cruellement.** **Hisp. No humanamente, crudemente.**] **αυθροωτος,** duriter, & contra legem humanitatis. **Ter. in Heau.** **Nimis** grauius cruciare adulescentulum, nimisque inhumane. **Ci. 3. Offi.** **Inhumane** feceris, contraque naturae legem.
- INHUMANITER,** [*Crudemente,*] aliud aduerb. eiusdem significationis. **Ci. ad Q. Frat.** **Illum** tam inhumaniter fecisse.
- INHUMANITAS,** atis, [*Discortesia, inhumanita.* **Gal. Inhumanite, cruante.** **Hisp. Inhumanidad, crueldad.**] **αειμαθροωτια,** **Cic. 2. Philip.** **Sit** hoc inhumanitatis tuae. **Idem 1. de Orat.** **Non** superbia, atque inhumanitate.

INHUMANUS, a, um, [Inhumano, crudelis. Gal. Inhum. in. cruel. Hisp. Age-
no debum. auidad. in humano. cruel.] ἀνθρώπων, crudelis, humanitatis
expers. Cic. 4. Ver. Inhumanus homo. Idem pro Quinctio: Inhu-
mans præco. Ter. in Phor. Homo inhumantissimus. Inhumana
vox. Cic. 3. de Finib. Inhumanus, non humanus, sed diuinus. Apul.
lib. 5. Inhumanæ mentis lautitij.

INHUMATUS, um, [In sepulco, non sepelito. Gal. No enterre ne ensevelit.
Hisp. Cosa no enterrada.] ἀταφός, insepultus. Cic. 4. Tuscu-
l. Digenes iussit se proci inhumatum. Idem de Diu. Is cum esset
proiectus inhumatus.

INHUMUS, as, p. c. [Sotterrare. Gal. Enterrer, ensevelir. Hisp. Enterrar.] ἐν-
δαίμων, humo integro, terra obruo Pl. lib. 19. Non inhumare rat-
leas, utilius compertum.

INIBI, pen. cor. [In quello istesso luogo. Gal. En ce lieu la mesmes. Hisp. E
nel mesmo lugar.] αὐτοῖς, ex In, & ibi, quali intus ibi, uel in eo ipso
loco Apul. Multa mihi dicta sunt, quæ commemorare non est op-
pus. Plau. Vos inibi adeste. Aliquando significat prope, Cæcilij
Procio: ut citat Noni. Liber ne es? non sum: uerum inibi est. Et
Pacuius apud eundem Nonium. Aliquando significat inter istos.
Plaut. in Capt. Inibi emit olim amicum filium. Alias ponitur pro
Sic Pacuius Istone, apud eundem, Profecto, aut inibi est, aut iam
potuerunt frugum.

INIECTIO, cis, pen. cor. [Gittare dentro. Gal. Jetter dedans, mettre dedans
ou dessus. Hisp. Echar en algo ò a dentro.] ἐπιπίπτω, proprie introiatio,
uicinitas. Ter. in And. Quæ sese in igne iniicere uoluit, prohibuit.
Iniicere manus, est manibus apprehendere, & tanquam rem suâ
sibi uendicare. unde manus iniectio, dicitur uendicatio rei nobis
debitæ, nulla iudicum auctoritate expectata. Ci. Epist. Iniicere cu-
piditatem alicui. Quin. Patri in filium, patrono in libertum ma-
nus iniectio fit. Paul. l. penulti. ff. de seruis exp. Si Titius seruum
uendit ea lege, ut si Romæ moratus esset, manus iniicere lice-
ret &c. Virg. 10. Aen. Iniecere Parcæ. hoc est, tanquam rem suam
sibi uendicauerunt, & abstulerunt. Aliquando est cum impetu iacere,
seu impetum facere. Qui iniicere angipedum captiuum brachia
collo. Aliquando simpliciter iacere. Plau. in Epid. Tragulam
iniicere adornat. Aliquando innectere uel ligare, Idem in Capt.
Iniicite huic manicas mastigæ, id est, innectite. Liui. lib. 1. Inie-
ctæ Turno catenas. Hinc Super iniicio. Virg. 4. Geor. Et ratas su-
perine frondes.

INIMICE, [Da nimico,] ἐχθρότης, hostiliter, auerso animo. Cice. 2.
Phil. Tecum agam non inimice.

INIMICITER, [Da nimico, crudelmente,] eiusdem significationis. Ac-
cius Didascalorum lib. 1. ut citat Nonius. Pacare hostem fero-
cem: inimiciter accendulum.

INIMICITIA, æ, [Inimicitia. Gal. Inimicitia. Hisp. F. enemistad.] ἐχθρα, sin-
gulari numero dixit Cic. lib. 3. Tuscu. Inimicitia, ira ulciscendi tem-
pus obseruans. Cæf. lib. de Anal. plurali semper numero dicen-
das putat Inimicitias. Ter. in Pho. Nunquam tam graues inimici-
tias caperem in nostram familiam.

INIMICO, cas, [Inimicare. Gal. Estre ennemi, hair. Hisp. Enemistar, ò ha-
zer enemigo.] cum accusatiuo, ἐχθραίνω, inimicum facio. Ho-
rat. lib. 4. Carm. Ode ult. Ira prociudit enseis, & miseris inimi-
cat urbes.

INIMICOR, aris, [Inimicaxi. Gal. Estre ennemi, hair. Hisp. Ser enemigo.]
ἀπεχθραίνω, deponens, inimicitias exerceo. Q. Cic. de Petiti-
one consul. Alienant sese, & inimicantur.

INIMICVS, ci, [Inimico, nemico. Gal. Ennemi, chuse ò ennemi. Hisp. Enemi-
go cosa de enemigo.] ἐχθρὸς, qui alium odio prosequitur, ulciscendi-
que tempus expectat: ab In, priuatiua particula, & Amicus. Est au-
tem Inimicus proprie priuatus: Hostis publicus. Suet. in Tib. Scri-
bit hoc familiariter, necdum plane inimicus, aut hostis. Plaut. in
Persa. Inimici famam non ita, ut nata est, ferunt. Cic. 4. de Fini.
Si quis sibi ipsi inimicus est.

INIMICVS, a, um, [Inimico.] Ci. 4. Ver. Videte, quam non inimico ani-
mo sim acturus. Transfertur & ad res inanimatas, accipiturq. pro
noxio, Pl. lib. 11. c. 5. 3. Inimicæ oculis uomitiones.

INIMITABILIS, & hoc bile, ἀμίμητος, quod nemo facile queat imi-
tari. Quin. l. 1. c. 17. Opera nobis inimitabilia.

INIQUE, aduerb. [Iniqualmente. Gal. Iniquement, a tort & sans cause.
Hisp. Injustamente.] ἀνώνμως, iniuste. Ci. ad Brut. Inique facis.

INIQUITAS, atis, [Iniqualta, ingiustitia. Gal. Iniquite, mauuaise, iniustice.
Hisp. Iniusticia ò maldad.] ἀνομία, iniustitia, malignitas, inu-
ria. Pl. lib. 12. c. 16. Id acciderit ne ob iniquitatem præpotentiū.
Iniquitas loci, inæqualitas. Liui. 7. Si ab eo consilio iniquitate loci
deterrentur. Iniquitas temporis, difficultas. Liui. lib. 35. Serui-
erunt, temporum iniquitate pressi.

INIQUVS, a, um, ab In, & æquus: æ in i, productam conuersam, [Ini-
quo. Gal. Inequal, mal uni. Hisp. Cosa no yqual.] ἀόμιλος, idem est pro-
prie, quod inaqualis, & hoc est, non planus. Vnde iniquus locus,
id est, inæqualis. Liui. 2. Loco iniquo subeundum erat ad hostes.
Per translationem uero dicitur de hominibus improbis, qui sunt

æquitatis expertes. Ter. in And. Estant mo est quæro iniqui-
tris est. Idem in H. aut. Quam iniqui sunt patres in omnes adole-
scentes iudices? Cic. 2. Tuscu. Ferunt iniquo animo. Aliquando ca-
piunt pro magno, seu immenso, Vir. t. Geo. iniquo pondere ratari.
Aliquando pro angusto, Idem 4. Geo. Spatiis exclusus iniquus.

INITIA, dicebantur Cereis sacra, quæ & πυρσία, Græco nomine
appellantur. Varro lib. 3. de Re rust. Initia Cereris, potius inuo-
lantur. Alio nomine Initiationes nuncupantur, quæ (ut ait Ter-
tull.) semper arcent profanos, & arbitris carent. Cice. Epist. In-
itia ut appellantur.

INITIATIO, as [Ordinare melle cose sacre. Gal. Initier, baller commencement
en la religion. Hisp. Consagrar, ò dar orden sagra.] ἱερωσία, sacris incho-
atio. Ci. 1. de Nat. Deo. Vbi initiantur gentes orarum ultimæ. Pl. lib. 30.
ca. 2. Magicis cœnis em initiauerat. Vnde Initiatum, sacris inchoa-
tus, uerum uerbo. Cic. 2. de Leg. ait mytheria appellat. Initia, quæ
ex agrestri uita ex culti ad humanitatem sumus, tanquam ea sunt
initia principia. Proprie tamen Initia dicebantur Cereis sacra, quæ
neminem interesse fas erat, nisi initiatum. Varro de re rust. li. g.
cap. 1. Initia uocantur, quæ Cereri sunt sacra. Liui. 31. Acarna res
duo per initiorum dies non initiati, templum Cereris, imprudens
tês religionis cum cætera turba ingressi sunt. Pueri quoque Edu-
liz, Posinæ, & Cubæ, edendi potandi, & cubandi Deabus, initia-
bantur, teste Varrone lib. 4. de Lingua Latina, cum a lacte & cur-
nis ad solidiores cibos, & lectulos transibant. Alias Initia est in-
choare, & auspicari, Firmicus: Ver initiatur, cum primam Arietis
partem Sol fuerit ingressus.

INITIUM, tii, [Principio. Gal. Commencement, sentree. Hisp. Cominço nota-
bley principal.] ἀρχή, conceptum. Valla: Principium rei maioris, In-
itium uocatur: ut Initium orationis. Quin. l. 1. Quod principium
Latine, uel exordium dicitur, maiore quadam ratione Græci ui-
dentur proæmium nominasse, quod a nostris, initium modo signi-
ficatur: illi satis clare partem hæc esse ante ingressum rei, de qua
dicendum sit, ostendunt. Ter. in Hec. Hic adeo his rebus annulus
initium fuit inueniuidis.

INTROS, as, frequentatiuum ab Ineo ἐμβασίδω, Diomed. ab Ineo, is
Intro dicimus. Pacuius: Loca arida intas.

INTVCVNDE, [Spiacemolmente. Gal. Mal plaisir, de mauuaise grace.
Hisp. No trayendo deleyte.] aduerb. Ci. ad Att. li. 1. Quæ res nisi aspe-
rius a nobis atque nostris, & inuicidius actæ uidebantur.

INTVCVNDITAS, atis, [Spiacemolente. Gal. Mauuaise grace. Hisp. La di-
spofition de no deleytar.] Ci. 2. de Nat. Deo. Ne quid habeat inuicun-
ditatis oratio.

INTVCVNDVS, a, um, [Noisio, spiacemole, molesto. Gal. Mal-plaisant, triste.
Hisp. Cosa que no deleyta, triste.] ἀνδρῆς, inuisus, tristis, molestus. Ci.
ec. 1. de Fini Minime nobis inuicundus labor.

INIVDICATVS, a, um, ἀδικητος, non iudicatus. Gel. li. 13. c. 23. Decem
hominibus uitam eripis, indicta causa, iniudicatis, indemnatis.
Quin. lib. 10. c. 1. Idem iniudicatum relinquo.

INIVGAE, hostiæ, ἀδικηται θυσια, uocabantur, quæ nunquam domi-
tæ, aut iugo subditæ fuerant. Festus & Macrobr.

INIVNGO, is, [Imporre, commettere. Gal. Imposer, commander. Hisp. Impin-
gir ò imponer.] προσάγω, impono, demando, præcipio. ut Iniungo
tibi hoc onus, uel munus. Liui. 3. Comitiorum illi habendorum,
munus consensu iniungunt. Idem li. 16. Seu æquum, seu iniquum
onus iniungendum esse: Sic Cæsar. 5. Bel. Gal. & 2. Bel. Cui. Pro-
prie tamen Iniungere, est intus, uel supra iungere. Col. li. 1. Singu-
lis brachiis licebit bina iniungere flagella. Iniungere detrimen-
tum reip. est inferre. Brut. ad Ci. 1. 1. Epi. Ne quid detrimenti reip.
iniungant, summa a nobis dabitur opera. Iniungere iniuriam,
Liui. 3. Iniungere seruitutem, in seruitutem redigere, Idem 5. In-
iungere tormentum, Pl. in Pane.

INIVRATVS, a, um, [Chè non ha giurato. Gal. Qui n'a point juré. Hisp. No
iuramentado, que no iuro.] ἀδίκωτος, qui non iurauit. Pl. in Amph.
Nam iniuratus scio plus crederet mihi. Ci. in Cecin. Cum id iurati
dicunt, quod ego iniuratus in simulo.

INIVRIA, æ, [Ingiuria. Gal. Injure. Hi. Injuria ò iniusticia.] ἀδικία, uer-
bis ex dicta est, quod non iure fiat: omne. n. quod non iure fit, (in-
quit Vlp. li. 1. ff. de iniuriis, & fam. libel.) Injuria dicitur, siue uer-
bis, siue re: Re, cum manus inferuntur: uerbis, cum sit conuiciam.
Specialiter uero, eodem Vlpiano teste, Injuria dicitur Contume-
lia, cõtemnendo. Interdum etiam, eodem teste iniuriæ, appellatio-
ne damnū, culpa datum significatur: interdum etiã Iniquitas, cum
quæ iniure uel iniuste sententiam dixerit. Ter. in Heau. Matres
omnes filii in peccato aditantes, auxilio in paterna iniuria solent
esse. Nonnunquam injuria, aduerbialiter sumitur pro immerito,
Pl. in Mil. Amant te omnes mulieres, neque iniuria, Qui sis tam
pulcher. Ci. in Cat. Ego tibi iniuria suspectus sum.

INIVRIOSVS, [Ingiuriosamente. Gal. A tort & in iureusement, contre tort,
droit & raison. Hisp. Iniurioso ò in just. mète.] Ci. pro I. Man. Maiotes
uestri, mercatoribus iniuriosius tractatis bella gesserunt. Col. lib.
3. ca. 8. Iniuriose tractentur.

INIURIOSVS, [*Ingiurioſo. Gal. Injuriens. Hiſp. El que haze iniuria.*] ἰβρι-
τις, cum de perſona dicitur, eum ſignificat, qui iniuriam infer-
Ci. i. Off. In eo peccant, quod ſint iniurioſi in proximis. Quando
uero de rebus dicitur, id ſignificat, quod iniuriæ plenum eſt, ut, In
iurioſus iſtus Pli. li. 17. ca. 24. Aut eum circumſoſor iniurioſo ictu
uerberauit. Iniurioſa uita, quæ alteri damnum inferit & iniuriam.
Ci. i. de Finib. Non ipſa turpitudine deterret ab iniurioſa facino-
roſa uita.

INIURIVS, a, um, [*Iniquo. Gal. Qui ſait tort & deſplaiſir, iniuſte. Hiſp. In-
juſto, que haze iniuſticia.*] ἰδιος, quod eſt iniquum. Ter. in Hecy. In
iurium autem, ulciſci aduerſarios. Vbi Donatus. Iniurium, iniquum
indignantis modo ſignificatio eſt, & uim aduerſij habet.
Iniurius, qui audeſt aliquid contra ordinem iuris. Ter. in Hea. Mul-
tis modis iniurius Clitiphoe eſt. Cic. Offi. Negat, quia ſit iniurius.

INIUSSVS, a, um, [*Non commaudato.*] ἀπαργυλλος, non iuſſus. Virg.
6. Eclo. Non iniuſſa cano. Idem 1. Ge. Iniuſſa uiſcunt Gramina.

INIUSSVS, ſus, ſubitan. in ablatiuo uſurpatur: ut, iniuſſu meo, id eſt me
non præcipiente. Ter. in Phor. uxorem duxit Antipho iniuſſu
meo. Ci. ad Att. li. 4. Ne iniuſſu populi iudicarent.

INIUSTE, [*Ingiurioſamente. Gal. Injuſtément. Hi. Injuſtamente.*] ἰδιος,
iniuſte, iniurioſe. Pla. Pfeu. Non ſoles reſpicere te, cum dicas in-
iuste alteri. Ci. pro Flacco. Facis iniuſte.

INIUSTITIA, æ, [*Iniquità. Gal. Injuſtice. Hiſp. Injuſticia, iniuria.*] ἰδιος,
iniquitas. Ter. Heau. Eum eieci hinc miſerum iniuſtitia mea. Cic.
Offi. Iniuſtitia genera duo.

INIUSTVS, a, um, [*Ingiuſto.*] ἰδιος, non iuſtus. Cic. 2. de Ora. Iracun-
diam non iniuſtam, ſed meritam.

INNASCOR, eris, [*Nāſcere. Gal. Naître dedans ou avec. Hiſp. Naſcer den-
tro.*] ἐμβρυος, nāſcendo inferor. Cice. lib. 2. Offi. In hac elatio-
ne & magnitudine animi nimia cupiditas principatus innāſcitur.
Ter. in And. Hocciue credibile eſt, Tanta uecordia innata cui-
quam ut fieri?

INNATO, as, are, [*Notare. Gal. Nager en ou deſſus. Hiſp. Nadar en algun lu-
gar.*] ἐπινομα, intus nato. Vir. 2. Geo. Torrentem undam leuis
innat alius. Ci. de Nat. Iunatarum piſciculi in concham.

INNAUGABILIS, le, [*Innauigabile.*] ἀπλοος, ubi quis nauigare non
poſteſt. Liu. 5. Vix clauſæ, Tiberis innauigabilis.

INNECTO, is, ere, [*Legare, agroppare. Gal. Lier & joindre enſemble. Hiſp.
Atar y trauar en uno.*] ἐμπελεω, colligere, circumligare. Vir. 8. Ae.
Tum lactea colla Auro innectatur. Col. li. 14. ca. 1. Mancipia cont-
pedibus diligenter innexa.

INNITOR, p. p. inniteris, inuiſus uel innixus, [*Appoggiarsi, attaccarsi.
Gal. S'appuyer deſſus, ou tenir ferme. Hiſp. Apegarse ſeſtribar en algo.*] ἐπι-
στυβω, inhæreo, incumbo. Conſtituit autem cum datiuo, uel
ablatiuo. Datiuo, Cice. Acad. Intendit Apollo Arcum lunæ In-
nixus. Quinct. lib. 6. cap. 2. Omnia cura tutelæque unius innixa.
Liu. li. 28. Steterunt ſcutis innixi. Virg. 4. Aen. Cubitoque innixa.
Abſlatiuo. Liu. 4. Haſta innixus ſe in pedes excipit. Admittit & ac-
cuſatiuum, mediante præpoſitione In Pli. lib. 7. cap. 53. in Panſam
fratrem innixus, obiit.

INNOUAS, [*Notare. Gal. nager. Hiſp. Nadar per dentro.*] ἐπινομα, per
duplex nn, ex In, & No, quaſi intus no. Cice. 2. de Natura Deo-
rum. Partim ſubmerſorum, partim ſuiſtantium, & innantium bel-
nuarum. Liu. li. 2. 1. Dum innare aquæ, & capere oera poſſent. Vir-
gil. 3. Geor. Fluuios innare rapaces. Hor. 3. Carm. Ode 17. Et in-
nantem Maricæ littoribus tenuiſſe Lyrim. Hinc ſit Innato, fre-
quentatiuum.

INNOCENS, is, [*Innocente. giuſto. Gal. Innocent qui ne nuit a perſonne. Hi.
El que no empece ni haze mal, innocent coſa.*] ἀκακος, innoxius, crimi-
ne perus. Cice. 5. Tuſc. Innocens dicitur, non qui leuiter nocet,
ſed qui nihil nocet. Cice. pro Roſc. Innocens ſi accuſatus fuerit,
abſolui poſteſt.

INNOCENTER, [*Innocentement. Gal. Innocemment, innocentement. Hiſp.
No hazeiſendo mal, innocentemente.*] ἀκακος, innoxie, ſine noxa, Ci. in
Sal. Antequam eos uita innocentiffime acta commendauit. Plin.
lib. 18. ca. 3. 1. Innocentiaſi decreſcente luna, quam creſcente, ſunt.

INNOCENTIA, [*Innocentia. Gal. Innocence. Hiſp. Aquella innocentia de
no hazeiſer mal.*] ἀκακία, integritas, ſeu, ut Cice. 3. Tuſc. ait, Affe-
ctio animi talis, quæ noceat nemini. Salu. De innocentia ſua cer-
tior factus.

INNOCVS, a, um, [*Che non nuoce adalcuno. Gal. Qui ne nuit point, qui ne
ſait tort a perſonne. Hiſp. El que no haze mal a ſi ni a alguno.*] ἀκακος,
actiue accipitur pro eo qui non nocet Pli. li. 8. Eoſdem peſtiferos
ferunt in Grecia, innoxios eſſe in Sicilia. paſſiue uero pro eo cui
non nocetur, Virg. 10. Aeneid. Et federe carinæ Omnes innoxia,
id eſt, ſine detrimento. Vbi Seruius offendit, illud intereſſe inter
Innocuum, & Innoxium, ut Innocuus dicatur, cui nocere nemo
poſſit. Innoxius, qui non nouit nocere. Quam tamen differentiã
irridet Valla lib. 6. putatq̄ in loco Virgilij iam citato naues non
idcirco dictas eſſe innocuas, quod eis noceri non poſſet, ſed ma-
gis, quod uemini nocuiſſent, quamquam quod ſequitur de incom-

modo puppis Tarchontis, facit, ut innoxias intelligamus, quæ ſi-
ne detrimento appuliſſent.

INNOTESCO, is, [*Farsi noto. Gal. Venir en bruit, & eſtre cognu. Hiſp. Ser
conſcido, hazeiſe conſocer.*] γνωσθη, notus ſio. Laet. lib. 1. Quib.
forte ſcripta eius innotuerunt. Pli. li. 35. ca. 11. Cteſiochus Apel-
lis diſcipulus perulanti pictura innotuit.

INNOUO, as, [*Innuare.*] Ci. in Piſ.

INNOCVS, a, um, [*Innocente, che non nuoce. Gal. Qui ne nuit a perſonne in
culpable. Hiſp. El que no haze mal a alguno, innocent.*] ἀκακος, inno-
cens, culpa carens, qui nemini nocet. Salu. Innoxij, florentes, ſine
meta ætatem agere: Serpens innoxius. Virg. 5. Aen. Verba non
innoxia, Idem 2. Geo. Innoxius, paſſiue, cui noceri nõ poſteſt Col.
li. 2. c. 10. Sic condita, erit a curculionibus innoxia. Idem li. 5. c. 9.
Innoxios ab iniuria pecorum.

INNUBILVS, a, um, [*Chiaro, ſereno, non nubiſo. Gal. Sans nuées, ſerair.
Hiſp. Claro, ſin nubes.*] ἀδριος, clarum, ſerenum, nubiſo contrarium.
Lucret. lib. 3. Semperque innubilus æther.

INNUBIS, & hoc Innube, p. p. [*Senza nubi.*] ἀνεπιδεικτος, ſine nubibus:
ut, Dies innubis, quo nullæ apparent nubes. Sene. in Hercule, Et
fulſit ſole, qualis innubis dies.

INNUBO, is, ere, [*Andar a marito. Gal. Prendre mari. Hiſp. Caſarſe la mu-
ger y andar a caſa del uaron.*] ἐγγυμειν, proprie eſt tranſire ad do-
mum mariti: accipitur tamen ſimpliciter pro tranſire, Lucil. li. 6.
Sat. Inuadere atque innubere cenſent. Feſtus. Vnde Innubere in
illuſtram familiam dicuntur mulieres, quæ nobili uiro nubunt.
Huic opponitur Enubere, quod eam reſpicit familiam, e qua mu-
lier nuptui traditur. Enubere eſt patribus, dicitur mulier patricij
ordinis, quæ uiro plebeio nubit.

INNUBVS, p. c. [*Che mai non ſi e maritato. Gal. Nomarié. Hiſp. No caſado.*]
ἐγγυος, qui uxorem non duxit. Innuba, quæ nunquam nupſit. Sic
laurus dicitur innuba apud Oui. li. 10. Metam. propter Daphneum
uirginem, quam fabulantur in laurum fuiſſe conuerſam. Oui. 14.
Met. Contempto munere Phæbi, Innuba permaneo.

INNUMERABILIS, le, [*Innumerabile. Gal. Innumerabile, qu'on ne peut
nombrer. Hiſp. Coſa que no ſe puede contar.*] ἀνυριθμητος, quod nu-
merari non poſteſt. Ci. 5. Ver. Innumerabilem pecuniam. Lucil. li. 2.

INNUMERABILITAS, atis, ἀπειρία, infirmitas. Ci. 2. de Nat. Deo.

INNUMERABILITER, Lucret. li. 5.

INNUMERVS, um, [*Innumerabile.*] innumerabilis. Pli. li. 2. c. 3. Innume-
ræ rerum effigies. Luca. Innumeræ concurrunt undique gentes.

INNUMEROSVS, a, um, [*Innumerabile.*] idẽ cũ ſuperiorib. Pl. li. 10. c. 65.
INNUPTVS, a, um, [*Non maritato. Gal. No marié, ut ſupra. Hiſp. No caſa-
do.*] ἀγγυος, non nuptus. Vir. 2. Aen. Innuptæque puellæ Sacra ca-
nunt. Ci. 3. de Or. Qua tempeſtate Paris Helenam inuuptis iun-
xit nuptijs, id eſt præter ius faſque contractis.

INNUTRIO, is, ire, [*Nodrire.*] ἐπιτροφω, in loco aliquo nutrio. Plin. in
Epiſt. Homines innutritos mari.

INNUO, is, [*Accennare. Gal. Faire ſigne de la teſte. Hiſp. Hazer ſeñas con
la cabeça, como de los ojos.*] ὀφθαλμο, ſigno aliquo capitis uoluntatem
oſtendo, ſiue affirmem, ſiue negem. Ci. pro Mur. Non ſe purgauit,
ſed indicauit, atque inuit.

INO, inā, nomen Cadmi, & Hermiones filiz, uxorisque Athamantis
Thebarum regis, & Liberi patris nutricis. Eadẽ Ci. teſte eſt, quæ
Leucothea, λευκοθία, id eſt, alba dea, a nobis uero Matuta, & Au-
roræ dicitur. Vnde Oui. in Faſt. Leucothee Graijs Matuta uocabat
re noſtris. Fabulã Inus Oui. li. 3. Met. reſert, quemadmodũ Ino cũ
Melicerta filio pp timorem de ſcopulo ſe præcipite miſit in ma-
re, amboq̄ facti ſunt dij marini. Illa Leucothea: Melicertes, Pale-
mon (qui & Portunus) uocati ſunt. De quib. Cypria Melicertes &
Leucothea præcipitantur in maria, & ſunt poſtea maris numina.

INOBLITVS, a, um, perpetuo memor. Oui. 4. de Pon. eleg. 15. Sem-
per inoblita repetam tua munera mente.

INOBRVTVS, a, um, [*Non rotto.*] non obrutus. Oui. 7. Met. Deucalio-
neas eſſugit inobrutus undas.

INOBSCVRO, ras, are, [*Oſcurare.*] ἀμαρτω, obſcurum reddere. Cice.
Phil. Nulla eius legationis poſteritatem inobſcurabit obliuio.

INOBSQVENS, tis, [*Diſubidente.*] ὀμν. ge. ἀπειθής, inobediens. Sen.
in Hippol. Inobſequentes protinus frænis equi Rapuere curram.

INOBSERVABILIS, le, quod obſeruari non poſteſt, Pli. li. 2. c. 17. Cuius
eſt maxime inobſeruabilis curſus. Catul. Argon. Te & iuſtra
recur inobſeruabilis error.

INOBSERVATVS, a, um, [*Non guardato, non cuſtodito.*] ἀπροφύλακτος,
non obſeruatus. Mart. li. 8. Luſerat hoc caſus, niſi inobſeruata ma-
neret. Oui. 4. Met. Vt puer, & uacuus, & inobſeruatus in herbis.
In obſeruata uarietas, Pli. lib. 28. ca. 5.

INOCCIDVVS, a, um, non occiduus: ut, Viſus inoccidui, [*Sempre uigile
tante.*] id eſt, oculi ſemper uigilantes. Sta. 6. Theb. Spectat inoccidui
ſtellatum uifibus Argum.

INOCO, as, [*Coprire.*] βολακωτέω cooſperio, quod ſit cum ſemen in
agro ſematum eſt, & glebas ſarculis, aut creatib. diſſoluimus, ut
ſemen humo contegatur. Col. li. a. cap. 8. Semen, ſiccò ſolo inge-

- stum, & ia n inocatum.** Componitur ex In, & Occo, as.
- INOCVLATIO,** nis, [Empiastratione.] emplastratio, ἐνοφθαλμισμός. Plin. lib. 17. ca. 14.
- INOCVLATOR,** ris, Plin. li. 18. cap. 33.
- INOCVLO,** as, p. co. ἐνοφθαλμίζω, oculus unius arboris alteri adhibeo, seu oculus in arbore aperio. Col. li. 11. cap. 3. Arborea in oculum inoculantur.
- INODORO,** as, are, [Far odorifero.] odore indicere. Col. lib. 11. cap. 3. Mandentium halitus inodorare.
- INODORVS,** ra, rum, [senza odore. Gal. sans odeur. Hisp. Cosa que no ha de si olor.] ἀσμός, quod est sine odore, Perf. Sat. 6. Quia inodora dabit. Gell. lib. 7. cap. 6. animalia inodora, inauritave. Alii legunt Inora.
- INOFFENSVS,** a, um, [Non offeso.] ἀβλαβής, quod non offenditur. ut, Inoffensa tempora a valetudine, hoc est, nullo morbo lesa, & offensa. Gell. li. 2. c. 1. Valetudine inoffensa uixit.
- INOFFICIOSVS,** a, um, [Discortese. Gal. Qui fait contre le deuoir, incivil. Hisp. Descortes, descuidado en la amistad.] ἀκαθής, qui facit contra officium, uel qui officium non præstat. Ci. ad Att. li. 1. 3. fuisse in hos inofficiosi. Inofficiosum testamentum dicitur (ut ait Pau. l. rison.) quod non ex officio pietatis paterna confectum est, filius sine legitima causa exheredatus. Ci. 3. Ver. Testamentum non in officioso, non inhumatum.
- INOLESCO,** cis, leui, lui, etum, & itum, [Crescere, aggrandirsi. Gal. Croistre, & s'augmenter. Hisp. Crescer.] βλαύωμαι, superincretio. Virgil. 2. Georgic. Vdque docent molefcere libro. Inoleuit, actiue. Gell. lib. 12. cap. 5. Natura induit nobis, inoleuitque, id est, inseruit.
- INOMINATVS,** a, um, [Infelice, sfortunato.] δυσσώμνιστος, male omniatus, infelix. Hora. Epod. 17. inominata cubilia.
- INOPACAS,** are, [Olfcurare,] ἀπράκτος, opacum reddere. Col. lib. 8. c. 15. Inopacum animum receptacula.
- INOPIA,** æ, [Povertà, bisogno. Gal. Poverté, disette.] ἄνοια, egestas, indigentia. Cice. de Ami. Amicitiam ex inopia, atque indigentia nasci uolunt.
- INOPINANS,** [Che non considera quello, che puo accadere. Gal. Qui ne se doute de rien, inconsideré. Hisp. No proueydo, que non pienzo lo que puede acontecer.] ἀπρονοήτος, improvidus, cuique aliquid accidit præter opinionem. Cæli. 6. Bel. Gal. Multos in agris inopinantes deprehendit.
- INOPINANTER,** [Subitamente, all'improvisa. Gal. Sans y penser. Hisp. No pensando.] ἀπρονοήτως, subito, & præter expectationem. Sueton. in Tib. capi. 60. Piscatori, qui sibi, secretum agenti, grandem mullum inopinanter obtulerat, perficari eodem pisce faciem iussit. Inopinatus, a, um, quod præter opinionem euenit, Cicer. 5. Tusculan. Hæc habemus in promptu, nihil oportere inopinatum uideri. Repentina, & inopinata grauiora. Idem 3. Tuscul.
- INOPINATE,** & Inopinatus, [All'improviso. Gal. Sans y penser. Hisp. No pensando.] ἀπρονοήτως, præter spem. Liu. 4. Bel. Mace. Ne inopinatus acciderit. Idem lib. 16. Cum inopinato in castra Romana Numida irrupissent.
- INOPINVS,** a, um, [Non pensato, improviso.] p. p. Inopinatus: ut, Inopinatus quies. Virg. 5. Aen. Gaudia inopina, Stat. 1. Syl. Doior inopinus, Stat. 1. Theb.
- INOPIOSVS,** a, um, [senza aiuto,] ἄπορος, sine ope, Plau. Res multas tibi mandavi, dubias, egenas, inopiosas consilij.
- INOPS,** inopis, [Povero, senza aiuto. Gal. Poure, discretieux, souffretieux. Hisp. Probre me, quando de riqueza.] ἀπορος, pauper. Cic. 2. offi. Cum premeretur inops multitudine ab ijs, qui maiores opes habebant. Aliquando, sine ope, sine auxilio. unde Inopem aiumi, Inopem prudentiæ dicimus, sine ope animi, sine ope prudentiæ. iungitur enim cum genitiuis omnium rerum. Inops auxiliij, Liu. 3. Inops consilij, Idem li. 26. Inops dicendi sapientia. Ci. 1. de Diu. Inops remediij, Plin. li. 16. c. 1. Aliquando inops dicitur insepultus, ἀβία σ. Vir. lib. 6. Hæc omnis, quam ceruis, inops, inhumataque turba. Ex iure enim pontificio terra iniiciebatur & circa caduera, & circa absinthium corpora quibusdam solennibus sacris additis. inops igitur dicitur insepultus, quasi sine terra, quæ Ops dicitur.
- INOPORTVNVS,** a, um, Cice. de Orat. Sedes huic non inopportuna sermoni.
- INORA,** [senza bocca,] ἄσολα, animalia sine ore: quales sunt Astomi Indiæ populi, halitus uiuentis, & odore. Plin. lib. 7. ca. 2.
- INORATVS,** a, um, non oratus. Cic. pro Ros. Am. Ameriam reiorata reuertunt. i. re non exposita.
- INORDINATISSIMI** pili. Plin. lib. 22. ca. 2. 2.
- INORDINATVS,** a, um, [Disordinato. Gal. Desbordonne, hors & sans ordre. Hisp. Desordenado.] ἀτακτος, non ordinatus. Ci. de Vniuers. Idque ex inordinato in ordinem adduxit. Inordinati, & incompediti milites. Liu. li. 22.
- INORNATE,** [Rozamente,] ἀκόμψως, ad Heren. libr. 4. Non inornate dicere.
- INORNATVS,** a, um, [Disornato, roz. Gal. Mal. acoustre en ajance. Hisp. No aseitado ni compuesto.] ἀδειαρό τμητος, ornato contrarium. Cic. in Orat. Inornatus, & inornatus. Inornata uerba, Horat. de arte. Inornati capilli, Oul. 5. Metam.
- INPOSTERVM,** [Per l'auenire. Gal. A l'auenir, par oy apres. Hisp. De à qui adelante.] τὸ λοιπὸν εἰς τὸ ὄπισ, uid: i' oitremo.
- INPRÆSENTIA,** [Hors, al' presente.] Cice. Att. Spero in præsentia cem nos habere.
- INPRIMIS,** p. p. [In prima, pin che altro, sopra ogni altro. Gal. Premierement, en premier lieu. Hisp. Primeramente.] εἰ τὰ πρῶτα, duæ partes sunt, positæ loco aduerbii ordinis, quæ idem ualent quod ante omnia. Sal. Quæ res in primis mihi uideatur causa facinoris maturandi, Ci. in Ver. Homo in primis domi suæ nobilis.
- INQVAM,** [Dico] uerbum est defectiuum, idem significans, quod dico, dicebam, uel dixi. Teren. in And. Iam, inquam, hic adero. Pla. in Capt. Quis agit hoc? quis profitetur? inquam. Cic. de Fini. Id ergo, inquam.
- INQVANTVM,** [In quanto,] aduerb. Id est, tanquam quantum. Plin. in Epist. A me, in quantum potuerit, requirentur.
- INQUIES,** tis, gen. omni. [Inquieto. Gal. Faim de repos. Hisp. Aquella no hogança.] ἀκαμάτος, pro Inquietus, ratum, quod est sine quiete. Salu. li. 1. Humanum genus inquietus, atq. indomitum. Plin. in Præf. Nat. hist. Potuisse se desinere, ne animus inquietus pasceretur opere. Apul. li. 1. Inquieti pro cecitate præditus asinus. Inquietus uero subitantiuorum formæ. idem est quod inquietudo, sollicitudo, Plin. li. 14. c. 22. Inquietus nocturna.
- INQUIETOSVS,** [Inquietare, turbare. Gal. Trauailer & molester, tormenker. Hisp. molestar o persurbar.] ἐκταράω, turbo, quietem agere uo permitto. Col. li. 9. Ne ab alijs aibus inquietentur.
- INQUIETVDIO,** inis, [Inquietudine, perturbatione. Gal. Inquietude, saute de repos, trauail, molestie. Hisp. Aquella no hogança] ταράχην, priuatio quietis. Sen. de Beneficiis li. 2. ca. 8.
- INQUILINVS,** ni, [Che habita su quello d'altri. Gal. Locatifou louager. Hisp. El que mora en casa d'habitacion alquilada.] p. p. ex In & Colo, & ἴκλις, qui in alieno priuato habitat: proprie tamen in conducto, siue in urbe, siue ruri, ut inquit Valla lib. 4. Sue. in Claud. Iussit, inquilinos priuatarum ædium pensionem annuam repræsentare filio. Cice. 2. Philii. Te inquilino personabant omnia uocibus æbriorum. Inquilini etiam interdum dicuntur, qui in eisdem habitant ædibus. Mart. lib. 1. Vicinus Nonio uel inquilinus sit. Vide incolo, is.
- INQUINO,** as, [Imbrattare, macchiare. Gal. Souiller, honnir, salir. Hisp. Ensuñar o manchar.] νόσος, maculo, detur po. Hora. li. 1. Ser. Merdis caput inquirer albis Coruorum. Cic. 1. Tusc. Domesticiis uitis acque flagitijs sese inquinassent. Fit a Cunio, is, (ut inquit Festus) Cuius uero est iterus facere. Inquinatus, a, um, sordidatus, contaminatus, pollutus. Cic. de Arusp. resp. Fædior, atque inquinatio. Idem pro Flac. Nihil illo inquinatius. Sordidissima & inquinatissima ratio. Ci. 2. Offi.
- INQUINAMENTVM,** [Lordura. Gal. Souillure, ordure, salete. Hisp. Suçiedad.] ῥύπανσις, sordes, immunditia. Gell. li. 2. ca. 6.
- INQUINATE,** [Lordamente. Gal. Ordement, salement, uilainement. Hisp. Suçientemente.] sordide, turpiter, Ci. de Clar. Ora. Ne que tamen est admodum inquitate locutus. Compositum est, Coinquinatio. Col. lib. 8. Totam progeniem coinquinat.
- INQVITO,** is, [Dire,] ἐπι, defectiuum est, significans idem quod dico, Cice. lib. 2. de Orat. Aucupari uerba oportebit, inquit. Iuu. Sat. 3. Quando artibus, inquit, honestis, Nullus in urbe locus. Ci. in Ver. Vbi sunt Pamphile (inquit) scyphi? Idem 2. de Orat. Tu uero, inquit, molestus non eris. Teren. in Heau. Ecccum, me, inque. ad Heren. li. 4. Quid tibi nis, aliquis inquit. Plau. in Aul. Ita Dii faxint, inquit.
- INQUIRO,** is, p. p. [Cercare, inuestigare. Gal. Chercher, enquerir, enquester, s'informar. Hisp. Buscar.] ἐρετάζω, ἐμυρέω, inuestigo, quasi inus uero. Ci. 1. Offi. Peregrini aut atque incolæ officium est, nihil de alieno inquirere. Inquirere pro eo quod uulgo dicunt, facere informationem, Cic. 6. Ver. Dum in istum inquirō. Inquirere in patrimonium, & uasa, hoc est patrimonij & uasorum ualorem sci scitari. Sen. Epist. lib. 1. Sed nomina facturi diligenter in patrimonium & uasa debitoris inquirimus. Sic illud Ouidij: Filius ante diem patrios inquit in annos.
- INQUINATIO,** onis, [Inuestigatione. Gal. Cherchement, enqueste, information. Hisp. Busca y information, inquisition.] inuestigatio. Cic. 1. Offi. Hominis est propria, ueri inquititudo atque inuestigatio. Inuestigatio, pro informatione, quam uocant. Cic. 4. Ver. Eequem existimatis inquam contra inquisitionem accusatoris, tantis opibus esse defensionem?
- INQVISTOR,** oris, [Inquisitore, inuestigatore. Gal. Chercheur, enquesteur, inquisiteur. Hisp. Buscador, inquisidor.] qui inuestigat. Plin. lib. 18. ca. 40. Scrutatur uestigia, comitantem ad feram inquisitorem locum

loca retrahens. Inquisitor, qui inquirat, & (ut uulgo loquuntur) in format se de aliqua re. Plin. ep. 9. Norbanum inquisitorem reum postulauit. Cic. lile Achaicus inquisitor.

INSALUBRIS, br̄, p. p. [Non sano.] *νοσώδης*, salubri contrarium. Plin. lib. 18. c. 5. Insalubrem agrum.

INSALUTATUS, a, um, & *ἀπονηγόρητος*, non salutatus. unde insalutato hospite discedere dicuntur, qui clanculum se subducunt.

INSANIA, x̄, [Paῤῥῖα. Gal. Maladie quand on est hors du sens. folie. phrenesie. Hisp. Locura.] Cic. in Pisi. Incidere in insaniam.

INSANABILIS, [Che non si puo sanare.] *ἀίατος*, quod sanari non potest. Cic. pro Sext. Plaga insanabilis.

INSANIO, is, iui, tum. [Impaῤῥῖρε. Gal. kstre insensé ou hors du sens. Hisp. Enloquescer.] a Sanus compositum, pro eo quod est furere, uel insanum esse, *μαίνομαι*, Ter. in Adelph. Insanire occipiunt ex iniuria. Quandoque est carmen componere, Virgilius tertio Eclog. Insanire libet.

INSANITAS, tis, [Paῤῥῖα.] *μανία*, insaniam. Cic. 3. Tusc.

INSANE, [Sommeuente.] *ὄτληανῆς*; uehementer; quod insani omnia uehementer faciunt, inquit Varro, neque rei alicuius seruant modum.

INSANVS, p. p. [Paῤῥῖο. Gal. Insensé, hors du sens. phrenetique. Hisp. Loco.] *παράφρων*, qui non est sani consilij, & qui non habet mentem integram. Ter. in Eun. Hic homines et stultis insanos facit. unde Insania, x̄, stulticia, dementia. Cicero Orat. In alienos insanus insanisti. Teren. in Adelph. Adiges me ad insaniam. Item Insanus, magnus dicitur. Virg. 9. Eclog. Insani feriant sine litora fluctus. Insanum studium equorum, amorum, &c. id est, immodicum. Sunt qui existiment Insaniam aliquando accipi pro ualde sano, ut In, particula intendendi uim habeat, sicut in dictione Inclytus, & Infractus: citantque illud Persij ex Sat. 3. Et insano multum laudanda magistro. Quo tamen in loco accipi congrue potest, pro nimis concitato ad curam discipuli, a quo subueretur reportare notam indiligentia. Nam ueteres præter notam significationem peruicaces & intrastabiles appellabant Insanos. Contentiosi quoque, qui numquam succumbebant, aliosque improbabant, Insani uocati sunt.

INSATIABILIS, le, [Insatiabile, che non si puo satiare. Gall. Insatiable, qu'on ne peut sionler, ne rassasier. Hisp. Cosa que no se puede hartar.] *ἀπληρωτος*, quod satiari non potest. Insatiabilis cupiditas, Cicero. 1. Tus. & de Finib. Insatiabilis uo' nptas, Idem 3. de Finib. Insatiabilis animus, Liu. lib. 3. Insatiabiliter, ad uerbium. Plin. in ep.

INSATIIVS, a, um, [Che non si semina.] *ἀύροφνῆς*, quod non feritur, quod sponte prouenit. Plinius lib. 19. cap. 12. Insatiuum Rumex uocatur.

INSATURABILIS, le, [Insatiabile, che non si puo satiare.] *ἀπλήρωτος*, quod saturari non potest. Cicero pro Sext. Manebat insaturabile abdomen.

INSATURABILITER, [Insatiabilmente. Gal. sans se saouler & rassasier. Hisp. No se pudiendo hartar.] Cic. 2. de Nat. De. Aetas annis præteritis insaturabiliter expletur.

INSCENDO, is, [Ascendere. Gal. Monter sur quelque chose. Hisp. Subir a riba.] *ἀναβαίνω*, idem est quod adscendo. Pla. in Amph. Quadrigas sit nunc inscendans Iouis. Gellius usus est huius passiuo Inscendor. ait enim lib. 5. c. 2. de Bucephalo Alexandri equo: Haud umquam se a se ab alio inscendi, nisi a rege, passus est.

INSCIENS, tis, [Ignorante. Gal. Qui n'en fait rien, ignorant du fait. Hisp. Cosa que no se sabe.] *ἀγνώστος*, ignarus, inquit Donatus. Plaut. in Trin. Me absente, atque inscienter, ædes uenales hæc inscribit literis. Ter. in Hea. Si peccaui, insciens feci.

INSCIENTER, [Ignorantement. Gall. Ignoramment. Hisp. No sabiamente.] *δὲ ἀγνοῦν*, per imprudentiam, siue ignorantiam. Ci. in Top. Si partiri uelis tutelas, inscienter facias.

INSCIENTIA, x̄, [Ignoranza. Gal. Ignorance, faute de sauoir. Hisp. Necesidad de no sabiduria.] *ἀγνοῦσία*, ignorantia. Cic. 1. Acad. Inter scientiã, & inscientiam comprehensionem illam, quam dixi, collocabat.

INSCITE, [Soῤῥαmente] incompte, impolite, ineleganter. Plaut. in Trin. Si quid scis me fecisse inscite, aut improbe. Cic. de Fin. Inscite facere aliquid.

INSCITIA, [Ignoranza.] *ἀπειρία*, ab Inscitus, a, um, ignorantia. Ter. in Hea. Tantam inesse animo inscitiam? Cic. de prouin. Inscitia negotij gerendi.

INSCITVS, a, um, [Inelegant, mal composé. Gall. sot, lourd, do peu d'esprit. Hisp. No polido, mal compuesto.] *ἀμύστος*, inelegans, & male compositus. Cic. de Diuin. Quid inscitius est? Pla. in Men. Mulier hæc inscita est, & stulta.

INSCIVS, [Che non sa, imprudente. Gall. Qui n'en fait rien, ignorant du fait. Hisp. Nocio de no sabidor.] *ἀπείριος*, nescius. Cic. 4. Acad. Qui distingues artificem ab inscio? Inscia ac temeraria turba. Liu. lib. 24.

INSCRIBO, bis, [Sopra scriuere. Gal. Ecrire ou engraver en ou sur quelque chose, intituler. Hisp. Intitular, poniendo titulo, sobre scriuir.] *ἐπιγράφω*

est rei alicuius titulum, uel auctoris nomen addere. Ci. lib. 1. Tus. Philosophum ijs libris, quos scribunt de contemnenda gloria, sua nomina inscribant. Interdum dilacerare, Pla. in Asi. Corpus tuum uirgis ulmet: inscribam, id est, ita dilacerabo, ut notæ inscriptæ appareant.

INSCRIPTIO, uerbale, [Titolo. Gal. Escribeu, inscription, titre. Hisp. Sobrescritura, titulo.] *ἐπιγραφή, ἐπιγραφήματα*, modo titulus, modo nota. Plin. lib. 29. c. 1. Hinc illa infelicis monumenti inscriptio, turba se medicorum perijisse. Cic. in Top. Inscriptio libri.

INSCRIPTVS, a, um, [Non scritto.] *ἀγγραφος*, quandoque pro non scripto sumitur, ut apud Varr. libro 2. Greges ouium ad publicanum profitentur, ne, si inscriptum pecus pauerit, lege censoria committat multam. Quint. lib. 3. cap. 8. Alia esse scripta, & alia inscripta.

INSCRIPTVM, [Breue bollettino Gal. Vu bulletin, un billet. Hisp. Letera del principe.] breue quoddam in chartula scriptum, cuiusmodi solent dare præfecti urbium ijs, qui merces exportant. Luci Facit idem, quod illi, qui inscriptam et portu exportans clanculum, ne portorium dent. Inscriptam pro inscriptone. Gell. lib. 20. cap. ult. Quædam alia inscripta nimis lepida.

INSCULPTVS, pl̄, p̄, tum, [Scolpire. Gal. Entailler, engraver. Hisp. Esculpir.] *ἐγγλύφω*, a Scalpo, teste Diomedes, non a Scalpo, quod Latini non eunt, mutatur autem prima uocalis in ultimam, ut in compositis uerbi Calco, Inculco, Conculco, & Proculco. Vnde gemmam insculptam contendit dicendum, non sculptam. Est autem Insculpere, incidere aliquid in æs, in argento, in marmore, in gemma, & simili materia. Plinius in Epito. Incisa, & insculpta publicis, æternisque monumentis. Per metaphoram dicitur aliquid insculptum esse in animo, quod ita memoriæ animoque nostro impressum est, & infixum, ut facile excidere non possit. Cicero de Natura Deo. Omnibus natum est, & animo quasi insculptum, esse deos.

INSECO, as, are, [Tagliare. Gall. Couper, tailler. Hisp. Cortar.] *ἐντέμνω*, idem quod secare, siue intus secare. Liu. lib. 36. Insecta cute, ubi latior, quam altior plaga est. Colum. lib. 4. cap. 15. Insecatur superior pars curuaturæ usque ad medullam. Ad Herenn. Insecare aliquid dentibus.

INSECABILIS, le, [Che non si puo tagliare. Gall. Qu'on ne sauroit couper ne diuiser. Hisp. Cosa que se puede cortar.] *ἀτμητος*, quod se cari, ac diuidi non potest, quales sunt atomi. Quint. lib. 2. cap. 17. Quatuor elementa, aut corpora insecabilia esse tradunt.

INSECTA, *ἐντομα*, Aristot. animalcula sunt, partim terrestria, ut scolopendræ, stelliones: partim uolucra, ut apes, uespæ: partim cum utroque participantia, ut formicæ: partim & penis & pedibus carentia, ut tineæ, quæ in homine nascuntur: dicta insecta ab incisuris, quæ nunc ceruicum loco, nunc pectorum sunt atque alui. Hæc Albertus Magnus appellat annullata. Vide Plin. lib. 11. c. 1.

INSECTOR, aris, irequentatium, [Perseguirare. Gal. Pour suivre diligement, & instamment. Hisp. Perseguir mucho y con diligencia.] *διώκων*, sæpe & multum persequi, Ci. pro Font. Insector ultro, atque inuito accusatori, Legitur etiam in actiua uoce Insecto, sed apud uentis simos dumtaxat. Pla. in Cap. Nos insectabit lapidibus. Insectari terram austris, Virg. 1. Geo.

INSEDATVS, a, um, [Non acquetato, turbato.] non sedatus, turbulentus, commotus. Cic. in Partit. Graue, insedatum, turbulentum.

INSEDABILITER, Luc. lib. 16. Insedabiliter sitis arida corpora merfans. Deductum ab Insedabilis.

INSEMINO, as, are, [Seminare.] *ἐμβάλλω*, inserere. Gell. lib. 19. c. 5. Aquam niualet uisceribus inseminare.

INSENECO, scis, scere, [Diminuir uecchio in qualche negotio. Gal. Enuiuillir, deuenir uieil. Hisp. Enuegescerse.] *ἐγρησκαω*, diutissime innotari, quasi in eo ætatem consumere, & senem fieri. Quint. li. 10. c. 3. Singulis actionum partibus in senescere. Tac. lib. 3. Cum perique ijsdem negotijs in senescerent.

INSENSIBILIS, le, [Insensibile. Gall. Insensible. Hisp. Cosa que no se puede sentir.] *ἀαισθητος*, quod sub sensum cadere non potest. Gell. lib. 17. cap. 10.

INSENSIBILIS, le, idem Luc. lib. 2. Ex insensibilibus.

INSEPVLTVS, a, um, [Non sepolto. Gal. Qui n'est point enseveli, no enterre. Hisp. No enterrado.] *ἀταπτος*, non sepultus. Cic. 4. Cætil. Cerno animo, miseris atque insepultis aceruos ciuium. Hor. Ep. 5. Poit in sepulta membra different lupi.

INSEQUOR, p. c. [Seguitare, seguir dietro, perseguirare. Gal. Suivre en suite, pour suivre. Hisp. Seguir, perseguir.] *ἀκολουθῶ*, sequor, uel subsequor. Virg. 1. Aen. Insequitur clamor uocis, stridorque rudentum. Cic. de Clar. Orat. Hunc Themistocles est insecutus. Item persequi, & insecari. Virg. 1. Aen. Nunc eadem fortuna uiros tot casibus actos insequitur. Insequi clamore ac minis. Ci. pro Clu. Ab insequor sit participium Insequens. Ep. ad Octauium. Qui e non insequens hora antecedente calamitosior pop. illuxit? Insequens officium, de quo mox dictum aut deliberaturi sumus. Plan. ad Cæ-

natum lib. 10. Ep. Ciceronis. Huic prius excusandum me esse arbitror, quam de infrequenti officio quidquam ulli nollitendim. Insequenter, aduerbium pro inconstanter, ἀνακλήθω, Gell. lib. 10. c. 20. Obscure & insequenter particula illa posita.

INSECTATIO, nis, Liu. 2. Inde illam absentes, insectationem esse natam, quod morando spem delituerit.

INSECTO, is, p. c. inferui, inferum, [Inserire, por dentro, mescolare. Gall. Enter, mettre dedans. Hi. Meter dentro, enxerir.] ἑπιβαλλω, significat, immitto, impono, immisceo. Ter. in Heau. V. idm. go te modo manum in sinum huic meretrici inserere: Plin. lib. 10. c. 57. Penna per transuersas inserta nares. Quando facit inferui, inferum, significat idem quod infermo. Col. lib. 5. Arboribus rumpotimus, si tremunt non inferuit, in utraque partem uiginti pedum spatia interueniunt, hoc est, si inter arbores frumentum non seminetur. De arbore dicitur, quando scilicet scisso tronco, surculus secundæ arboris inseritur in iteiti, siue cum oculus unius arboris alteri adhibetur, quod quidam inoculationem uocant: uel quando arbor se ritur, aut plantatur. Virg. 1. Ecl. Inserere nunc Melibœe pyros. Col. lib. de arb. c. 8. Vitem, quam insiturus es, refecato. Per translationem. Lact. lib. 5. Odium & inuidiam & dolorem hominibus inscui. Diomed. Inferor, insertus & intus facit. Et t adunt quidam insitus arborum esse, insertus, hominis uel alicuius rei. Seruius: Insitas abores dicimus: insertas uero causas aut fabulas. Insitus, p. corre. p. participium, innatus, ingenuus. Cic. 6. Verr. Siculis tam perusalum est, ut animis eorum insitum, atque innatum esse uideatur. Insitus urbi ciuis, Sall. in Cic. Insitus genti mos per latrocinia militiam exercere.

INSEKPO, is, ere, [Spargere.] εἰσέρπω, idem quod serperere, & obrepere. Stat. 1. Theb. iam somnus auaris Inserpit curis.

INSEKIO, tas, [Accommodare.] παρεπιθημι, frequentatiuum a supino Inferum formatum. Virg. 2. Aen. Clypeoq. sinistram Insektabam aptans. Dextras infertare catenis, Stat. 1. 2. Theb.

INSEKUIO, is, [Seruire. Gall. Seruir, faire seruire. Hi. Seruir, ha. Xer seruitio.] δουλεύω, obsequor alicui, & seruiantis officium præsto. Cic. 1. Off. Et potissimum inseruit. Antiqui etiam accusatio iungebant. Plaut. in Most. Non meretricum est, unum inseruere amantem. Inseruere suis commodis, est utilitati suæ consulere. Cic. 2. de Fin. Quos suis commodis inseruitorum arbitramur.

INSEKIBILO, as, arc, [Sibilare.] εἰσφυσάω, sibilatio, uel spiro. Oui. 15. Met. Insektilat Euris. Insektilat ignis, Silius lib. 12.

INSEKICATVS, a, um, [Non seccato.] non siccatus. Stat. 3. Theb. Vulnereque ista ferens putri insiccata cruore.

INSEKIDEO, es, p. c. [Sedere sopra qualche cosa. Gall. Estre assis dessus. Hisp. Assentarse sobre algo] ἐπικαθήμενος, in re aliqua siue super rem sedeo. Liu. 7. Equo insidentem se in specum emisisse. Aliquando pro inhæreo, Cic. lib. 4. Tusc. Cum autem hic feruor animique concitatio inueterauerit & tamquam in uenis medullisque insederit. Aliquando locum aliquem occupo ad intercipiendum prætereuntes, ut Insidere arcem militibus. Liu. lib. 26. Quingentis militibus arcem insedit. Insidere itinera, Liu. lib. 25. Qua fugam inclinaturam credebat, omnia itinera insidere iubet. Vnde Insidia, & Insidiosus, aris, de quibus mox dicemus. Aliquando obsidere, & modo cum accusatio constituitur. Liu. lib. 22. Mago locum monstrabit, quæ insidietis. Modo datus, Virg. lib. 12. Siluis insedit iniquis. Liu. 1. 9. Insektis omnibus uis, per quas commeatu subuehi poterat, fame domiti Samnitibus. Insidieri passiuè. Liu. lib. 25. Vix omnes hostium præsidis insidierunt.

INSEKIDIAE, arum, [Insidie, aguati. Gall. Espies, embuches. Hisp. Las assechanças.] ἐνεδρα, dolosa expectatio ad aliquem aggrediendum, ab insidendis locis, quæ ad insidias deligimus. Cæc. 2. Bell. Gal. Insidias ueritus. Cic. pro Plan. Multæ insidiaz sunt bonis.

INSEKIDIATOR, ris, Cic. pro Mil. Insidiator in foro collocatus.

INSEKIDIOR, aris, [Insidiare, far aguati. Gall. Espieur, guetteur. Hisp. Assechador.] ἐνεδρα, insidias tendo. Ouid. 13. Met. Hostibus insidiior. Insidiator, oris, qui tendit insidias.

INSEKIDIOS, [Occultamente, astutamente. Gall. Par traison. Hisp. Con assechanças.] cum insidiis, κατ' ἐπιβαλλής, Cic. lib. 3. Off. Insidiosus, simulate, fallaciter.

INSEKIDIOSVS, [Pien d'inganni. Gall. Plein de tromperie. Hisp. Lleno de assechanças.] ἐπιβουλοσ, ἐπιβουλοσ, qui læpe insidiator, plenus insidijs, fallax. Cic. 4. Verr. Quis acerbior, quis insidiosior? Insidiosus latro. Mart. lib. 14. Plin. lib. 29. c. 1. In qua conditione insidiosissima auctoritatem pessimis boni faciunt.

INSEKIDIOS, is, p. p. insedi, insesum, [Sedere.] ἐπιζάω, significat ad sedendum descendendo, uel clam & sensum delabor. Virg. 5. Aen. Vbi apes ætate serena Floribus insidunt. Quint. lib. 10. c. 7. Dum illa uerba fabricentur, & memoriz insidunt. Stat. passiuum protulit. 1. Theb. Fessis insiditur astris.

INSEKIGNIA, gnium, [Inseigne, arme. Gall. Enseignes, marques, armoires, armes. Hisp. Las insignias de las honras, las armas.] παρασηματια, dicitur ea, quæ in uertibus, uexillis, & huiusmodi insignita sunt: aut

ipsæ uestes, uexilla, & alia, quæ sunt, aut feruntur ita ab alijs discretæ, ut nosci possint, cuius sint, & ad quos pertineant. ut uelut militares, & insignia militaria, regalia, consulariæ, quibus acies ab acie, equi ab equite, ex & consul a uiro priuato cognosci debet. Virg. lib. 2. Danaumq. insignia nobis Aptemus clypeos. Sall. Cum sacris, atque alijs imperij insignibus ad Manlium tendit. Mot enim fuit antiquorum, ut benemeritis insignia tribuerent magistratuum, & uisus Tacitus decreta fuisse Narciso quæstoria insignia a Claudio Cæs. Ab eodem insignia Prætoris Crispino decreta fuerunt. Et non solum signa & ornamento ob uirtutem quaerita, sed etiam insignia laudis, & insignia gloriae dicimus: ut Cic. App. Insignia uirtutis multi sine uirtute assecuti sunt. Dicimus etiam in numero singulari. Insignis, Ouid. 1. de Arte: Est procul uitæ tenues, insignis pudoris. Sic etiam dicimus Insignis regni, pro diademate, quo reges utuntur. Cic. 3. Phil. Si Cæsar ab ipso regni insigne accipere uoluisset.

INSEKIGNIO, is, ius, itum, [Ricamare, ornare. Gall. Marquer, noter. Hisp. Señalar, ornar.] ἐπισημαίνω, signis noto, seu distinguo: ut apud Claud. 1. 1. Sedesq. paternas Insignibat acu, Cic. lib. 4. ad Her. Quo magis insignita sit forma. Virg. 7. Ae. Clypeum sublati cornibus lo Auro Insignibat. Insignire annum claudibus. Tacitus, pro insignem facere.

INSEKIGNIS, & hoc insigne, [Nobile, manifesto, chiaro, segnalato. Gall. Notable, segnalé, bien marque. Hisp. Claro, señalado.] ἐπίσημος, eximius, nobilis: & proprie is, in quo aliqua sunt signa, quibus ab alijs, discernitur. Virg. lib. 3. Geor. Maculis insignis & albo, hoc est, qui maculis ab alijs distinguitur. Liu. Flamini insigni ueste adornauit. Insigne itaque generaliter dicitur, quidquid signo aliquo, uel nota inter alia eminent. Vnde qui nobilitate, aut uirtute aliqua, aut etiam uitio inter alios eminent, Insignes dicuntur. Virg. 2. Aene. Insignem pietate uirum. Sic etiam insignes latrones dicimus, uel maiore audacia grassantur, & suis facinoribus omnibus inuoluerunt. Item insignia etiam facinora dicimus, quæ uulgaria nō sunt, sed rara: nihilque habent mediocre, sed aut insigniter bona, aut mala. Insignis homo omnibus notis turpitudinis. Cic. pro Rab. Terent. in Eun. Causam quærebat, quam obrem aliquid insigne faceret. Donat. Insigne aliquid, & magni, & nobile facinus. Sic etiam Insignia scelera, a Tacito dicuntur, Omne enim quod excellit, siue illud sit uitium, seu uirtus, Insigne dicitur. Vnde etiam quando simpliciter pro magno sumitur. Lucil. Cocus non curat caudam insignem esse, modo pinguis fiet.

INSEKIGNITAS, [Nobilitas] ἐπισημία, pro claritate, & nobilitate, &

INSEKIGNITER, [Somnamente.] παρασημαίως, ἐπίσημαίως, ualde. Cicero in Part. Hospitibus præcipue atque insigniter diligendis. Cicero pro Quinctio. Neque quifquam inuentus est tam insigniter improbus.

INSEKIGNITVS, p. p. parti. aut nomen ex participio, [Ornato. Gall. Marqué, orné, segnalé. Hisp. Ornado, señalado.] ἐπίσημος, insignis. Cic. 1. de Diu. In quibus tamquam insignitæ notæ ueritatis appareant. Tacitus lib. 4. Insignitius flagitium.

INSEKILE, insilis, pen. c. est suspensiculum, uel perpendiculum, quod telam demissam examinat: ita dictum, ut credit interpret Lucretii, quod appansa pectine tela resulter & subsidiat. Lucr. 1. 5. Nec ratione alia possunt tam leuia gigni Insilia, ac fusi. Alij uolunt Insilia esse duo instrumenta lignea, pedibus textorum supposita, quibus alternis resurgentibus, & depressis, telæ aperiuntur, & contrahuntur.

INSEKILIO, is, p. c. insilui, insiliui, insilij, insultum, [Assaltare, saltare in qualche cosa. Gall. Saillir ou sauter dessus, ou dedans, se ruer dessus. Hisp. Saltar en otra cosa] ἐνέλλομαι, saltu ingredior, uel super aliquid salio. Sta. lib. 9. Theb. Insiluerat uadis. Lucan. lib. 3. Insiluit solo noturus condere puppi. Insilire in equum, Liu. 6. Plau. in Rud. E nauis in scapham insiluimus. Plin. lib. 8. c. 16. Insilit saltu.

INSEKIMVL, [Inseme] ἀμύα, ex In & simul, significat una. Stat. 1. Syl.

INSEKIMVLATIO, [Accusa. Gall. Blâme, accusation. Hisp. Aquella, falsa acusacion.] ἀθλία, quæ (ut inquit Donatus) est falsi uel ueri criminis inculatio. Cicero pro Fonteio: Iniquam prorum iactulationem.

INSEKIMVLO, as, [Accusare, incolpare. Gall. Accuser, blâmer, mettre sui. Hisp. Acusar, culpar.] accuso, ποροβόλλομαι, Cic. Treb. Sic tu me insimulas: lungitur quoque genitio. Ter. in Phor. Si herum insimulabis auaritz. Accipitur & pro suo simplici simulo, Cic. 1. 1. Off. Furere insimulauit.

INSEKINATIO, onis, Cic. 1. de Inuent. Insinatio est oratio quadam diffinitione, & circutione obscure subiens auditoris animum. Quint. lib. 4.

INSEKINATVS, [Riuolto, torto. Gall. Tors, double. Hisp. Doblado, tuerto.] σμυκαλιένος, inflexus, complicatus. Appul. lib. 9. Siccinæ uacuis & otiosus insinuatibus manibus ambulabis mihi? Tali enim habitu otiosorum complicantur. Liuus pro eodem dixit, Comprensiss manibus: cuius hæc sunt uerba ex lib. 7. Quid aliud causæ esse

fac esse credamus, cur veteratus, compressis, quod aiunt, manibus, sed eas ?

INSINUO, as, [Dimostrare. Gall. Mettre ou jeter au feu, fourrer dedans, de moustrer. Hisp. Ensenar a meter enel seno, demonstrar.] *ἰνδύωμος*, in notitiam alicuius adduco. Suet. de Clar. Gram. Augusto insinuat, est, hoc est, in potitiam Augusti peruenit. Cic. de Amic. Callidus ille ne se insinuet, studiose cauendum est. Pla. in Mil. Insinuat sese ad illam amicam heri mei. Dicitur autem Insinuo, quasi in sinum, uel pectus immirto, apud Virg. lib. 2. Aeneid. legitur Insinuat pro passiuo Insinuat. Notus per pectora cunctis Insinuat pauor. vbi Ser. Insinuat, inquit, pro Insinuat.

INSIPIDVS, a, um, [Insipido. Gal. Qui ne sent rien, stupide. Hisp. Cosa deessa brida sin sal.] *ἰνδύωμος*, quod inuicundum habet sapore, aut quod saporis omnis expertus, *ἰνδύωμος*. Per translationem accipitur pro stulto, & insipienti, Gell. lib. 5. c. 1.

INSIPIENS, tis, [PaZZo sciocco. Gal. Fol. qui n'est point sage. Hisp. No sabido, necio.] *ἰνδύωμος*, non sapiens, qui non cogitat quae agenda sunt. Cicero 2. de Finib. Turpe est sapientem ex insipientium sermone pendere.

INSIPIENTER, [Sciocamente. Gal. Folement. Hi. Neciamente] *ἰνδύωμος*, imprudenter. Plau. in Truc. Illic insipienter factum, sapienter feras. Cic. de Sen. Insipienter separare aliquid.

INSIPIENTIA, e, [Sciocchezza. Gal. Folie. Hi. La necedad o ignoranza.] *ἰνδύωμος*, imprudentia. Plau. in Amph.

INSIPO, as, are, uerbum obsoletum, quod Festus interpretatur minicere. Cato de re rustica, capitulo 85. Omnia in ollam nouam insipato.

INSISTO, stis, [Fermarsi. Hisp. Firmo. Gall. Se tenir ferme sur quelque chose, s'y arrester. Hisp. Estar firme, firmarse en lugar.] *ἰνδύωμος*, significat in re aliqua consisto. Cael. 2. Bell. Gal. Hostes etiam in extrema spe salutis uirtutem praestiterunt, ut, cum praiani eorum cecidissent, proximi iacentibus insisterent, hoc est, super mortua cadauera starent & pugnarent. Insistere uelutigia, pro firmare. Virg. libro 11. Utque pedum primis infans uelutigia plantis Insisterat. Item insistere, pro operari dare. Item sollicitare, urgere, Plu. Frequentiusque ut id ageret, insisterat. Auctor ad Her. significatio cum datiuo coniunxit. Nanc identidem nosmetipsi uobis insitemus, id est, uim faciemus. Item pro resistere, immorari, & quasi sistere gradum, cuius contrarium Progredi. Cicero in Orat. Saepe accidit, ut aut citius insitendum sit, aut longius procedendum. Insistere haerere, hoc est, inniti. Plin. de uiris illust. Haerere insitens. Insistere uelutigiis alienis, est, sequi aliena uelutigia, Plin. lib. 6. e. 17.

INSITIO, nis, [Inestamento. Gal. Enter, mettre dedans. Hisp. Meter dentro, enxerir.] *ἰνδύωμος*, inferendi actus. Ouid. de remed. am. 1. Venerit insitio. Cic. de Sen.

INSITICIVM, [Inestato Gal. Enté, insere. Hisp. Enxerido.] *ἰνδύωμος*, dicitur illud, quod insitum est, ut furculus insiticius. per metaphoram accipitur pro omni eo, quod naturale non est, sed aliunde ascitum. Plin. in Epist. Cum hoc insiticio, & inducto tam praecleara opera perfeceris.

INSITIVM, *ἰνδύωμος*, ab infectione dictum: pulmenti genus, & infectis, & minutatim tritis carnibus confectum. Apitius.

INSITIVVS, a, um, idem quod insiticius, quod scilicet naturale non est, sed aliunde ascitum. Gell. Insitiuo, de generiq. alimento.

INSITOR, ris, [Che inferisce. Gall. Enteur. Hisp. Enxeridor.] qui inserit. Plin. lib. 18. c. 33.

INSITVM, ti, *ἰνδύωμος*, furculus ex una recisus arbore, & in aliam implantatus. Col. de arb. c. 6.

INSITVS, tus, [Inestamento.] insitio. Plin. lib. 16. c. 3.

INSOCIABILIS, le, [Che non si puo accompagnare. Gall. Qui n'est point accompagnable. Hisp. Cosa que no puede ser acompañada.] quod coniungi non potest. Plin. lib. 16. c. 43. Indomita, & insociabilis gens, Liu. lib. 37. Regnum insociabile, Tac. lib. 13. Liu. lib. 27. Omni generi humano insociabiles erant.

INSOLABILITER, [Senza conforto.] *ἰνδύωμος*, sine consolatione. Hor. 1. ep. 14. Rapto de fratre dolentis insolabiliter.

INSOLENS, p. c. [Insolente, arrogante, fastidioso, non solito. Gal. Insulté, qui n'est point en usage. Hisp. No acostumbrado.] *ἰνδύωμος*, insuetus & insolitus. Hor. 3. Carm. Ode 29. Fortuna saevo laeta negotio. & Ludum insolentem ludere pertinax. Sal. Insolens uera audiendi. Gell. 1. 1. Tanquam scopolium, fugias inauditum, atque insolens uerbum, id est, non usitatum. Per translationem ponitur pro superbo, qui praeter legem ait humanam, atque naturalem, Cicero pro Marcello: Victoria sua natura insolens & superba est. Idem de Seru. Nec erat ei uerendum, ne uera de se praedicans nimis uideretur insolens, aut loquax.

INOLENTER, [Superbamente, arrogantemente, insolentemente. c. a. Fiere ment, arrogamente. Hisp. Arrogante y soberbiamente.] *ἰνδύωμος*, roganter, & superbe. Cic. 4. i. u. Insolenter se effere. Liu. 2. A. a. superbe, insolenterque hostis eludebat. Aliquando ponitur pro uero,

Cic. 1. de Inuen. Insolentes, & raro.

INSOLENTIA, e, [Insolencia, superbia, arrogancia. Gall. Faute d'accoutumance, inaccoutumance. Hisp. Aquella no costumbre.] *ἰνδύωμος*, res non solita. Cic. 1. de Inuent. Ob insolentiam reclamantes. Liu. libro 37. Offendunt aures insolentia sermonis. Insolentia, pro arrogantia, superbia, Cicero 5. Ver. Nihil de insolentia, nihil de singulari nequitia. Insolentia, pro nouitate, Cic. pro Deiot. Mouer loci insolentia.

INSOLIDVM, siue insolido, integre. Sen. de Ben. lib. 2. Praesentia nondum tota in solidum sunt. Debere in solidum pecuniam, sabolenus, l. ij. ff. de duob. reis. Obligari in solidum, Vlp. l. his uerbis, eodem est. Spondere in solidum, Iulian. l. reos. eod. tit.

INSOLITVS, a, um, [Insolito. Gal. Inacostumé, non acostumé. Hisp. Desacostrumbrado, no acostumbrado.] *ἰνδύωμος*, non suetus. Virg. 1. Ge. Insolitis stremerunt montibus Alpes. Cael. 3. Bel. Ciu.

INSOLVS, las, p. p. [Seccar al Sole. Gal. Mettre au soleil. Hisp. Cosa asolada.] *ἰνδύωμος*, ad Solem sicco. Col. lib. 12. c. 39. Quas per tuiduum insolaueris. Vnde Insolatus, in Sole, seu ad Solem siccatus, aut calefactus. Col. 1. Vix commodius insolat percipiuntur. Insolare quoque puellae crines dicuntur, dum passos capillos ad Solem expandunt siccandi gratia. Plin. lib. 2. r. e. 14. de ceta loquens: Candidissima post insolationem.

INSOLVIBILIS, le, [Insoluble.] *ἰνδύωμος*, quod solui non potest. Quin. lib. 5. cap. 9.

INSOLVTVM accipere, est aliquid accipere in satisfactioem, aut certe deductionem rei debita. Sen. lib. 2. de Beneficijs, c. 26. Inde est, ut omnia meruisse se exiitimet, & in solutum accipiat. Sic etiam dicitur in solutum cedere, id est, cedere in solutionem. Exemplum usquam non occurrunt apud Iuriscosultos.

INSOLVM, [Insolito.] ueteres pro Insolitum dixerunt. Afran. Orbita tem senectuti tuae malum inueni: quod insolum non uenit caeco.

INSOMNIA, niæ, [Vigilia.] *ἰνδύωμος*, uigilia. Caelius Plotio, apud Nonium. Consequitur comes insomnia. Donatus in illud Terent. in Eun. Noctu te adigent horsum insomnia. Legitur, inquit & adiget, ut sit insomnia numeri singularis.

INSOMNIOSVS, [Che si sogna molte cose.] *ἰνδύωμος*, qui multum somniat. Cato de re rust. c. 157.

INSOMNIS, somne, [Senza sonno, uigilante. Gall. Sans dormir, sans sommeil. Hisp. Sin sueño, o desueldado] *ἰνδύωμος*, per uigil. unde Infomnes noctes, Virg. 9. Aen. Oculi infomnes. Stat. 3. Theb.

INSOMNIVM, nij, neu. gen. [Sogno. Gal. Sogno ou uision qu'on voit en dormant. Hisp. Vision en sueños.] *ἰνδύωμος*, quod in somnis uidemus. Tibull. Dij meliora ferant, nec sint insomnia uera. Cic. de Sen. Caret uinolentia, cruditate, insomnia.

INSONS, tis, [Innocente. Gal. Innocent. Hisp. Innocente] *ἰνδύωμος*, innocens, extra culpam. Liu. 4. Regni crimine insons. Plau. in Afin. Infontes miseras cruciabam.

INSONO, as, are, [Suonare.] *ἰνδύωμος*, sono. Luca. lib. 2. Insonuere tuba. Qui. 1. 1. Met. Calamis agrestibus insonat ille.

INSONVS, a, um, p. c. [Senza suono, che non ha suono.] *ἰνδύωμος*, sine sono. Apul. Insono uelutigio me perducit.

INSOPITVS, a, um, p. p. [Vigilante. Gal. Qui ne dort point. Hisp. Cosa que no puede adormeserse.] *ἰνδύωμος*, insomnia, per uigil. ut, Insopitus draeco. Ouid. 7. Met. Insopitumque draconem.

INSORTITVS, a, um, ut Infortita spicula. Pla. Catin.

INSPECTO, [Guardare con diligentia. Gal. Regarder souuent. Hisp. Mirar a menudo.] *ἰνδύωμος*, continue, siue attente intueor. Gell. lib. 1. Inspectante populo, animam efflauit. Cic. ad Brut. Utinam inspectare possis timorem de illo meum. Inspectare etiam dicuntur satellites, quos principes praesidij, custodiae q. corporis sui causa circum se habent. Suet. in Cael.

INSPERABILIS, le, [Insperabile.] quod uix sperari potuisset. Gellius lib. 4. cap. 18.

INSPERANS, tis, omn. gen. [Che non spera, senza speranza. Gal. N'esperant point. Hisp. El que no espera.] *ἰνδύωμος*, qui non sperat. Cic. 1. de Oratore: Insperanti mihi cecidit, ut in istum sermonem delaberemini. Insperatus, a, um, non speratum: ut, Gandium insperatum, Terentius in Heaut. Insperatum, nec opinatum malum. Cic. 3. Tusc.

INSPERATO, [Euor di speranza. Gal. Sans qu'on l'esperat. Hisp. No esperando.] *ἰνδύωμος*, praeter spem, Plin. lib. 2. c. 2.

INSPERGO, is, ere, [Spargere.] *ἰνδύωμος*, sparsim infundo. Cic. 2. de Diuio. Simulat molam & unum insperferes. Colum. lib. 11. cap. 2. Pars oleis inspergenda. Neui insperiti egrégio corpore, Horat. 1. Serm. Sat. 6.

INSPICIO, is, [Guardare. Gall. regarder dedans, considerer.] *ἰνδύωμος*, aspicio, intueor. Terentius in Ad. lph. Inspicere tanquam in speculum uitas hominum iubeo. Cicero de Lael. Ne quis inspicat tabellam.

INSPECTIO, onis, [Consideratione diligente di qualche cosa. Gall. M. uer. y uer.] *ἰνδύωμος*, diligens rei alicuius annua uertio.

suor, profer, ordonner. *Hisp.* Constituir, proponer.] *ὑποειρημαίαι*, pro-
pono, conlittuo, decerno, certum mihi est. Cicero quarto Verr.
Tu, qui institueras in eo; animaduverte. Aliquando incipio, Cic.
pro Cluent. Ut facere instituitis, benigne, attenteque audiat.
Aliquando doceo, inltituo, Senec. Sunt non modo litteris, sed &
bonis moribus inltituenti adolefcentes. Cicero pro Quintio;
Quem tu a puero inltituiſſes. Dicitur & de malis artibus. Iuuen.
Inltituitque rudes melior Locuſta propinquas, id eſt, docet eas
ueneficia. Aliquando ordino, & proprie de ludis, de orationibus,
de moribus hominum dicitur. Teren Optime uitam inltituit. Sal
luſt. Ita ſe ab adoleſcentia uitam inltituiſſe, ut omnia bona in ſpe
haberet. Inltitutus, a, um, particip. conſtitutus, ordinatus. Cicero
Attic. lib. 2. Magiſtratus hic multos annos poſt decemuiros inlti-
tutus eſt. Inltitutus, eruditus. Cicero 3. de Fin. Eos melius a natu-
ra inltitutos fuiſſe, quam inltitui potuiſſent a philoſophia. Inlti-
tutus, inceptus. Cicero pro Domo: Inltitutas ceremonias perfe-
qui non potuit.

INSTITVTIO, ONIS, [*Inltituitio, inltituitio. Gal. Inltituitio, inltituitio.* *Hisp.* Obra de enſenar.] *ἐπιτομή*, inltituitio, doctrina. Cic. 1. Off.
Magis ad inltituitio nem uitæ communis ſpectare uidentur. Inltitui-
tiones item dicuntur libri, præcepta, ad artem aliquam uiam ſter-
nentia, quas *ἐπιτομῶνας*, appellant Græci. Vnde etiam Quin. opus
ſuum, quo futurum Oratorem inltituit, Inltituitio nes oratorias
inſcripſit.

INSTITVTVM, TI, [*Vſanza, propoſito, ordine. Gal. Vne conſtume & maniere*
de faire, meurs, façon de uivre. Hiſp. Buena coſtumbre.] *ἔθος*, bonus mos,
conſilio & ratione ſumptus & domeſtica diſciplina, quæ litteris
non mandatur, ſed obſeruat communi opinione bonorum uiro-
rum per quandam conſuetudinem. unde de Inltituis antiquis, titu-
lus eſt apud Valerium Max. lib. 2. id eſt, de moribus antiquorū,
uſu & conſuetudine receptis. Clar. Or. Iuris publici leges, & inlti-
tuta cognouerat. Aliquando idem eſt quod propoſitum, Ci. Top.
Ad huius libri inltitutum nihil pertinet.

INSTO, AS, [*Inltare. Gal. Preſſer de pres, ſoliciter, & haſter. Hiſp. Appreſſu-
rar de aguecar.*] *ἐπιſτάμιαι*, idem eſt quod urgeo, & fere datiuo iun-
gitur. Cicero pro Quintio: Tibi inltat Hortenſius, ut eas in con-
ſilium. Interdum ſacumbo, Virg. 1. Aeneid. Inltans operi, regnis
que futuris. Inltare etiam dicuntur hoſtes, cum undique urgent.
Liu. lib. 1. Ut non ſilenter modo Sabinas legiones ferociter in-
ſtantes cedentibus, ſed ſubito in fugam auerterent. Quandoque
uero accuſatum habet. Plautus in Curc. Si magis me inltabunt
ad Præto rem, ſufferam. Interdum etiam accipitur Inltio pro inſi-
ſto, hoc eſt, ingredior. Idem in Afri. Re etiam inltans uiam, id eſt,
inſiſtis, uel ingredius eſt rectam uiam. Inuenitur etiam ſine aliquo
prædictorum caſum, licet poſſit intelligi. Salluſtius in Catil. Ve-
terani acriter inltare, pro inltabant. Terentius in And. Ille inltat
factum: id eſt, contendit. Aliquando idem eſt, quod propinquum
eſt, Salluſt. in Catil. Optimum factu ratus, noctem, quæ inltabat,
ante capere.

INSTITO, AS, ARE, [*Contraſtare,*] sæpe contraſtare, repugnare. Cæſ. l.
1. Bell. Gal. Id Heluetii ruriſ inltitare cœperunt.

INSTRAGVLVM, *ἵστρομεν*, ſtragulum. Cato de re ruſt. c. 10.

INSTRATVM, ſubitancium, [*Coperta da caualli. Gal. Couverture. Hiſp.*
Cubierta,] *ἐπιτομή*, ab inltrenendo, equorum operimentum. Vlp. l.
inltrato. ff. de uerb. ſign. Inlttrato omne ueſtimentum continere,
quod iniicitur, Labienus ait.

INSTRENVVS, A, VM, [*Non bellicoſo, non generoſo,*] *ἀνανδρος, ἀβήμιος*,
contrarius ſtrenuo, ad res gerendas minime promptus. Pla. in Mo-
ſtel. Nequam homo, indiligens, inltrenuus. Inltrenuus animus, in-
generoſus, ignobilis. Ter. in Heaut. Animi eſt pudentis ſignum, &
non inltrenui.

INSTREPO, IS, ERE, [*Far ſtrepito. Gal. vaire bruire. Hiſp. Hazer eſtremendo*]
ἐμβουβείν, in re aliqua ſtrepitum edo, ut, cum apes floribus inltre-
pere dicimus. Aliquando accipitur pro ſimplici ſtrepo, cum qua-
dam tamen intentione ſoni, ex ui præpoſitionis accedente: ut
ſit, grauem ſtrepitum, & ſonum emittere. Virgil. 3. Georg. Vali-
do nitens ſub pondere faginus axis Inltrepat terroris.

INSTRINGO, IS, ERE, Catul. de Leſbia: Quin te animo offirmas, teque
inltringiſque, redigiſque.

INSTRVTIO, ONIS, [*Ordinatione, ordinanſa. Gal. Ordennanſe, equippage.*
Hiſp. Obra de ſormescer, y poner a punto.] *κατασκευή*, conſtructio.
Traian. in Epilt. Plin. inltituitio non balnei oneratura uires Pru-
ſenſium. Inltituitio exercitus, Inltituitio militum, apud Cicero. 2.
de Nat. Deo.

INSTRVCTOR, OTIS, [*Colm che ordina,*] *κατασκευαστής*, qui inltituit.
Cic. poſt Red. in Sen. Conditores, inltitutoresq; conuiuii.

INSTRVCTVS, TUS, [*Apparecchio.*] *κατασκευαστός*, apparatus. Cic. 3. de
Or. Oratio eodem inltituito ornatuq; comitata.

INSTRVMENTVM, TI, [*Inltituitio. Gal. Inltituitio. Hiſp. Inltituitio.*]
ἔργαλειον, ab inltituo ſit: quo nomine ſignificatur omne illud, quo

quis ad operandum utitur. Sic dicimus arma, inltituita belli
eſſe, Cicero in Academia. Totius belli inltituitis, & apparatus.
Item id, quo quis inltituitur, hoc eſt, docetur, *διδάχνη*, unde dici-
mus inltituitum uetus, & inltituitum nouum, pro lege ue-
teri, & lege noua ex. his enim homo inltituitur, quid agere aut
uitare debeat. Aliquando ſumitur pro apparatus, pro fundo, ta-
berna, & id genus alia, quæ inltituitur, Cicero pro Domo: In
fundum Conſulis, non modo in inltituitio aulæ, ſed etiam
arbores transferebantur. Idem in Verr. Hæc omnia in inlti-
uita ſupellecili. C. Verris nominabantur. Suetonius in Au-
guſto: Alexandria capta, nihil ſibi præter calicem ex inltituitio
regio retinuit. Sic apud Iureconſultos titulus eſt de Fundo in
ſtructo, & inltituitio legato. Aliquando inltituitio nomine in-
telligitur monumentum ſcripturarum, ad res geſtas pertinen-
tium, quale ferme eſt Repertorium, quod uulgo, Inuentarium
appellatur. Suetonius in Veſp. Inltituitio imperii pulcherri-
mum conſecit.

INSTRVTO, IS, XI, CTVM, [*Apparecchiare, ordinare. Gall. Acoſturer, equipper,*
ordonner, inltituitio. Hiſp. Formescer, ordenar, poner a punto.] *σχεδονοία*,
ordino, apparo, compoſo: & dicitur de acie, de claſſe, de cauſa,
ac etiam de mente alicuius. C. pro Muræ. Tu ad actionem inlti-
tuitis, ille aciem inltituit. Laet. lib. 1. Græcorum lenitas inltituita di-
cendi facultate, & copia, incredibile eſt, quantas mendaciorum
nebulas excitauerit. Colum. lib. 5. Nauigia inltituit arma men-
tis, id eſt, armant. Inltituitio epulum, eſt apparatus. Gell. lib. 1. Ce-
nan, ita ut lex ſanxiſſet, pomis, oleribus inltituitam. Inltituitio di-
ſcipulos, docere, litteris, & diſciplinis imbueri: quamuis Valla ne-
get, ſe in eo ſignificatu reperiffe. Quin. lib. 2. cap. 5. Orationem
lectione ſuſcepſos a ſe diſcipulos inltituitio. Idem lib. 1. in proe.
Eorum ſcientia, quibus ſolis quidam nomen artis dederat ſtudiu-
ſos inltituit.

INSTVPEO, ES, [*ſtupire,*] *ἀναδύτης, ἕως*, ſtupet, ut ualde ſtupidus &
ſenſus expert ſum. Plin. lib. 28. c. 4. Membro inltituitio.

INSVASVM, ſi, neut. gen. appellabant antiqui colorem (inquit Feſtus)
ſimilem luteo, qui fiebat ex fumoſo ſtillicidio. Plau. in Truc. Tibi
inſualo feciſti propudioſa pallulam. Vide ſuaſum.

INSVAVIS, IS, [*Non ſoave, ſproſero. Gal. Non doux, ne ſoues, amer. Hiſp. No*
ſuauie al ſentido aſpero.] *ἀβής*, iniucundus. Cic. de Am. Inſuauem il-
lam admirationem ei fore.

INSVBIDE, [*Senſa conſideratione. Gall. Temerairement, ſans y auoir pen-
ſe, inconfidément. Hiſp. Subita y ofadante.*] aduerbium eſt, quo u-
ritur Gell. lib. 1. cap. 2. Intempeſtue atque inſubide diſſerebat,
id eſt, priuſquam ſubiret, aut in mentem ueniret, quod dice-
ret. Macro. Sat. Ipſam uidendi naturam non inſubide introſpexit
Epicurus. Inſubidus, Gell. lib. 19. c. 9. Tamquam ualſos quofdam,
& inſubidos.

INSVBRES, *Ἰνυβροί*, populi Ciſalpinæ Galliz, cuius ciuitates ſunt,
Mediolanum, Ticinum, Lauda, Nouaria, Verceilæ, & Comum. Ci.
pro Balbo: Fœdera Germanorum, Inſubrium, Heluetiorum. Stra-
bo l. 5. Inſubres hæc ætate ſunt, qui Mediolanum metropolim ha-
buere. ea quidem pridem uicus erat (omnes enim uicatum habita-
bant) hæc uero tempeſtate eximie dignitatis trans Padum ciuitas
eſt: Regio dicta Inſubria.

INSVCCO, CAS, [*Bagnare, imbrattare, intingere. Gall. Mouiller tremper.*
Hiſp. Empapar en ſumo, mojar.] *ἐγγυλιζέω*, ſucco imbuo, humecto,
irrigo. Colum. libro 7. cap. 5. Inuoluta lanis, oleo atque uino in-
ſuccatis.

INSVFEACTIO, IS, ESSE, [*Aſſueſcere*] *ἐθίζεω*, unde inſuefactus, aſſuefactus,
Cæſ. 3. Bel. Gal. Equos inſuefactos incitarent.

INSVESCO, IS, & CONSVESCO, [*Aſſueſcere, aueſcere. Gall. S'acoſtumer.*
Hiſp. Acoſtumarſe.] *ἠθίζω*, aſſueſco, Terentius in Ad. Qui men-
tiri, aut fallere inſueuit. Facitns: Duas pellices, quarum corpori
inſueuerat, id eſt, cum quibus conſuetudinem habuerat. Inſueſcere
frui parta uictoria. Liu. lib. 2. 5. Inſueſci, paſſiue. Colum. lib. 11.
cap. 3. Sic inſueſci debent, ut in id ſpatium, quod ſalcis interiacer,
inclinentur.

INSVETVS, A, VM, [*Non uſato, inſolito, diſuſato. Gal. Inacoſtume. Hiſp. No*
acoſtumarado.] *ἀβήμιος*, inſolitus, uel cui non aſſueuimus: ut apud Vir-
6. Aen. Inſuetum per iter gelidas enauit ad Arctos. Inſuetus alicui
rei, dicitur is, qui rei alicui non aſſueuit. Liu. l. 28. Barbarum, inſue-
tumq; moribus Romanis. Inſuetus contumeliæ. Idem ad Art. l. 2.
Inſuetus laboris. Cæſ. 7. Bel. Gal.

INSVLIA, IÆ, penultima correpta, [*Iſola. Gal. Vne iſle. Hiſp. Le iſta tierra*
eyrada de mar, ò de rio] *ἠήσος*, dicitur terra, quæ undique aquis clau-
ditur, proprie autè in mari. unde quidam a ſalo appellatas inſulas
uolunt; quod in ſalo, id eſt, mari ſita ſunt. Hinc peninſula, quæ qua-
ſi inſula eſt, & undique fere aquis clauſa, anguſtoq; tantum terræ
ſpatio, quod dicitur Iſthmos, continenti annectitur. Mediæmnia
autem *μεισοποτάμιος* uocatur, quam annis circuit. Inſulas tamen
nullo diſcrimine uocamus etiã eas, quæ flumine uel lacu ambiuntur.
Cic. 3. de Leg. Inſula in Fibreno flumine. Idem pro Mil. Inſula
in lacu

- in lacu Precio, Infulæ etiam dicuntur domus in urbe ab alijs separatae, & uicos undique habentes, quod, ut infulæ sunt in mari loca undique ambata, undique discreta a continenti, ita domus nullis conuexa ædificijs coherentibus Infulæ nominantur. unde Spartianus scribit cccxxxv. infulas olim Romæ incendio absumptas fuisse. Vipian. l. stipulationes non diuiduntur. ff. de uerbi oblig. Plane si infulam fulciri quis stipulatus sit, non est expectandum, ut infula ruat. Cic. pro M. Cælio: Intelligo Clodij infulam esse uenalem.
- INSULARIS, & hoc re,** [Cid che appartiene ad isola. Gal. Des appartenances d'isle. Hisp. Cosa perteneciente a isla.] ἀνωτικός, quod est infulæ, & ad infulâ pertinet: ut, Morbus infularis, ex infulis inuectus. Pli. Infularis pœna, qua quis in infulam deportatur. Ammianus Marcell. Infulari pœna multat.
- INSULARIUS, qui infulas, hoc est, ædes potentiorum, ab alijs ædificijs discretas custodiæ causa inhabitat. hoc uerbo usus est Pomp. in l. si ita. ff. de usu & habit.**
- INSULSÆ, [Scioccamente, imprudentemente. Gall. Sottement. Hisp. Desgraciadamente.] ἀπειροκάλως, imprudenter, inepte. Cic. ad Cæs. iun. lib. 2. ep. 1. ita locutus infulsæ est, ut mirum senatus concilium exceperit.**
- INSULSITAS, atis, [Ροξελλεα.] ἀπειροκαλία, ineptia. Cic. ad Att. l. 1. 3. In uilla, cuius infulsitatem bene noram.**
- INSULSUS, a, um, [Non salato, sciocco. Gal. Sans sel, sans saueur. Hisp. Cosa sin sal, no salada.] ἀλάμυρος, proprie dicitur quod falsum non est, sæpius tamen per translationem accipitur pro fatuo, inepto, siue insipiente, Plau. in Rud. Te ex infulso falsum feci. Terent. in Eun. Fatuus est, infulsus, tardus. Cic. l. de Or. Sic infulsi extiterunt, ut nihil aliud eorum, nisi ipsa infulsitas, rideatur. Infulsus mos, idem lib. 4. ad Att.**
- INSULTATIO, onis, [Befeggiamento. Gal. Outrage, moquerie. Hisp. Aquella obra de mal hazer, es carnescimiento.] amara irrisio, & insolens in calamitate alicuius contumelia. Quintil. lib. 8. c. 5. Extrema qua si insultatio.**
- INSULTO, tas, [Assalire, beffare. Gall. Sauteler, s'esleuer contre quelque un. Hisp. Saltar para mal hazer.] ἄσπιδος, frequentatiuum ab Insilio, cuius supinum est Infulsum. Inde Insulto proprie est: multum & cum impetu super rem aliquam salire. Et aliquando habet post se accusatiuum. Terent. in Eun. Itas calcibus sæpe insultabis frustra. Sæpius tamen datiuum. Virgil. 3. Georg. Insultare solo. Per translationem pro irrideo, & contumeliosus in aliquem aliquid uel dico, uel facio. Sallust. Multos ab adolescentia bonos insultauit. Cic. pro Flac. Non insultabo uehementius, neque in istum nugatorem inuehar. Idem pro Mil. Clodius tot annos in hanc rem pub. insultauit.**
- INSULTURA, re, ἄσπιδος, insultandi actus. Pla. Itam insulturam & defulturam nihil hic moror.**
- INSUM, [Esere, tronarsi. Gall. Estre en ou dedans. Hisp. Ser en algo.] ἔνευμι, in re aliqua sum. Terent. in Eun. In amore hæc omnia insunt uicia. Cic. ep. In qua uita nihil insit miseria.**
- INSUMMA, [In somma. Gal. En some. Hisp. Reduχiendo en summa.] κεφαλαίως, & summam eandem fere habent significationem. Quintil. In summa, non recedo: Perinde ac si diceremus, Ut summam comprehendam.**
- INSUMO, mis, per simplex m, pen. pr. [Consumere, spendere.] ἀναίσκω, significat impendo, consumo, Gell. lib. 2. cap. 24. Lex Faunia in singulos dies, centenos æris insumi concessit. Cic. ad Att. lib. 5. Nutulus terentius insumitur in quemquam. Insumere curam. Pli. lib. 9. cap. 46. Omnis cura ad speculandum hoc malum insumitur. Insumere operam. Cic. 5. Verr. Tantum præsens lucrum, nulla opera insumpta, contempsit.**
- INSUO, is, [Cuscire, chiudere in qualche cosa. Gal. Coudre en ou dedans. Hisp. Coser en algo.] ὑπαίλω, in re aliqua suo, includo. Virg. 5. Aeneid. Terga bouum plumbo insuto, ferroque rigebant. Ouid. 3. de Arte Am. Insuto uestibus auro. Valer. Max. lib. 1. Tarquinius, M. Tulium duumuirum, culeo insutum, in mare abijci iussit. Per translationem accipitur pro implicare, immiscere, coniungere. Liu. l. 40. Priuatamque publicæ rei impensam insuerat. Cic. pro Sext. Rosc. Insui in culeum.**
- INSUPER, p. c. [Oltre a cid. Gal. Davantage, par dessus, oultre. Hisp. Allende desto.] προσετι, ad hoc, præterea, ne te fugiat, latius insuper Epicurus. Pla. Ter. Lucr. alij.**
- INSUPERABILIS, le, [Insuperabile, inuincibile. Gall. Insuperable, inuincible. Hisp. Lo que no puede ser uencido.] ἀδάμασος, quod superari, & domari non potest: ut, Morbus insuperabilis, id est, incurabilis, Plinius in Epistola: Si esset insuperabilis, sponte exit e uita. Interdum idem est, quod imperuius, inaccessus: proprieque de montibus dicitur, qui facile transgredi non possunt. Linius libro uigessimo primo: Alpium insuperabili transitu. Insuperabilis bello, qui bello superari non potest. Virgil. lib. 4. Aeneid. Genus insuperabile bello.**
- INSURGO, is, ere, [Leuarsi. Gal. Se leuer à l'encontre. Hisp. Leuantarse.] ἀνίστημι, sursum me erigo. Virgilius undecimo Aeneid. Altius insurgens. Insurgere remis, uehementer admitti solent enim remiges, cum toris uiribus remis incumbunt, & sedilibus suis insurgere. Virgil. quinto Aeneid. Nunc nunc insurgite remis. Insurgere altius in oratione uerba dicuntur, cum subsequentera pondere superant priora. Quintil. lib. 8. cap. 4. Verbis altius atque altius insurgentibus.**
- INSURVRO, as, [Mormorare. Gall. Dire tout bas, & en l'oreille, murmurer entre ses deus. Hisp. Zumbir à murmurar en algo.] ἐμψυβρίζω, leui susurro alicui in aurem dico. 5. Tusc. Demosthenes illo susurro delectari se dicebat mulierculæ, in susurrantibus alteri, Hic est ille Demosthenes.**
- INSUSCEPTVS, a, um, [Non pigliato] non susceptus. Ouid. ad Liniam: Vota insuscepta reliquit.**
- INSINCERVS, ra, rum, [Non sincero, corrotto.] ἀάργος, non sincerus, parum integer, corruptus. Gellius libro 5. cap. tertio: In sincerus philosophus, sed acerrimus sophistarum. Cruor insincerus. Virg. 4. Georg.**
- INTABESCO, is, ere, [Marcirsi. Gall. Deuenir en estre etique, affeicher ou flestrir. Hisp. Corromperse.] μαραινόμεαι, est tabe consumi. Coll. lib. 4. cap. 3. Sic intabescit, ut nullis deinceps impensis recreari possit. Horat. Epod. 5. Cibo interminato intabescit pupula. Ouid. 1. 5. Met. Miffa solet medio glans intabescere cælæ. Cic. de Nat. Diurno morbo Intabescere.**
- INTACTVS, ta, tum, [Non tocco, incorrotto, puro. Gall. Qui on n'a point touché, sain & entier. Hisp. No tocado, no corrompido.] ἀμικτός, integer, immaculatus, impollutus. Liu. lib. 5. Integer, intactique fugerunt. Intacti religione animi uir, quem nulla religio tangit. Linius l. 5. Intactus a sibilis, numquam exhibitatus, aut explosus, Cælius Ciceroni, ep. lib. 8. Virgo Intacta manet, Catullus in carmine nuptiali. Carmen intactuum Græcis, Hor. lib. 1. Ser. Sat. 10. Grex tactus, Virg. 6. Aen.**
- INTACTILE, [Che non si puo toccare, che fugge il tatto.] ἀψαύσον, tactum refugiens, siue quod tangi non potest. Lucret. lib. 1. Sin intactile erit.**
- INTALIARE, [Intagliare,] ἐνκόπην, antiqui dicebant, pro scindendo formare, teste Varrone, quemadmodum Taliare, pro scindere.**
- INTAMINATVS, [Puro. Gall. Non contaminé, ne souillé, entier. Hisp. No corrompido.] ἀμικλῶτος, incontaminatus. Hor. 3. Car. Virtus repulsa necia fordida Intaminatis fulget honoribus.**
- INTANTVM, & in quantum, [In tanto, in quanto,] idem ualent, quod eatenus, & Quatenus. Sen. de Benef. lib. 1. Danti in tantum producenda notitia est muneris sui, in quantum delectatura est cui datur. Virg. 6. Aeneid. Nec proer Iliaca quisquam de gente Latinos In tantum spe tollet aues.**
- INTEGELLVS, a, um, deminutiuum ab integro. Cic. in Epist. ad Dolabellam.**
- INTEGER, a, um, penultima correpta, [Intero, integro. Gall. Entier. Hispan. Entero.] ἀκμῆος, si de ætate dicitur, intelligitur ea, quæ in flore consistit, scilicet iuuentute, in qua robur uiuidum, & sanguis adhuc integer est, qui ætate in senium uergente minuitur. Terentius in And. egregia forma, atque ætate integra. Integra res, quæ est perfecta, de qua nihil est imminutum: ut, Integrum corpus, cui nihil deest. Integer uir, qui est innocens, candidus, nulloque uitio corruptus. Cicero pro Plane. Cum illo nemo esset neque integrior, neque sanctior. Integer homo, & castissimus, Cicero primo de Orat. Integer æui, dicitur, cui adhuc ætas integra superest. unde Ennius deos integros æui uocat, quod, cum immortales sint, nihil de eorum æuo imminuat. Cic. pro Rab. Si mihi esset integrum, susciperem hoc crimine. In integro res esse dicitur, hoc est, in potestate, ita ut adhuc possit uel fieri, uel omitti. Idem libro 3. de Orat. Quoniam hæc neque in integro esse possunt. Integer, pro firmo, recenti, & laboribus non fracto, Cæsar. Cum crebro integri defessis succederent. Item pro sobrio, ex crapula nihil sentit detrimenti. Cicero de Natura Deorum: Multo plura euenirent, si ad quietem integri iremus. Integrum se seruare, pro neutri parti se addicere. Cicero ad Att. libro septimo: Quod me amicissime admones, ut me integrum, quod possim, seruem. gratum est. In integrum restituere, est in pristinum statum reducere. Terentius in Phorm. Restitui integrum æquum est. Cicero septimo Verr. Ut damnati in integrum restituantur, uincti soluantur. Hinc aduerbium, Ab integro, denuo, rursus, Virg. 4. Ecl. Magnus ab integro seclorum nascitur ordo. De integro, Ter. in Heaut. Ratio de integro ineunda est mihi. De integro incidere in mortuum, Cic. ad Cornif. ep. lib. 1. 2.**
- INTEGRASCO, scis, [Essere reintegrato. Gall. Rotourner en son entier. Hispan. Enterarse.] ἀνακατάζωμαι, in statu, ab integro redeo, Terentius: Hoc malum integrasceat. Vbi Donatus: Integrasceat, id est, integratur.**

INTEGRE, [Integramente, puramente, santamente. Gall. Entierement. Hisp. Enteramente.] adverb. pure, sincere, caste, ut, integre uiuere, apud Cicer. 4. de Finib. In corrupte atque integre iudicare. Idem 1. de Finib. Caste, integreque uersari in periculis amicorum. Idem pro lege Manil.

INTEGRITAS, atis, [Integrità, sanità, purità. Gal. Integritè. Hisp. Entereza.] & ἀνομιλία, incorruptio, innocentia. Cic. 3. Verr. Mulierum eximia pulchritudine, sed eam summa integritate, pudicitiaque existimari. Integritas corporis id est, integra ualētudo, Cic. 5. de Fin. Quod cumulat ex integritate corporis, & ex mentis ratione perfecta.

INTEGRO, as, pen. corr. [Reintegrare, rinouare. Gall. Faire ou rendre entier, restaurer. Hisp. Enterar otra cosa.] ἀνακαθάρσις, rursus inchoo, in fauro, siue in nouo, Virg. 4. Georg. Ramoque scdens, miserabile carmen Integrat. Cic. 1. de Inu. Sic animus defessus audiendo, aut admiratione integratur, aut risu renouatur. Stat. 8. Theb. Bellum ingerebat Eno.

INTEGO, is, p. c. integer, [Coprare. Gall. Couurir. Hisp. Cubrir.] καλύπτω, idem quod simplex, tegere. Cæl. 2. Bell. Ciu. Integebantur porticus lignis coniuictis inter se.

INTEGUMENTVM, ii, [Coprimento, coperta. Gal. La couerture. Hisp. Cobertura.] σκέπη, quo quid integitur. Ci. in Pis. Vereor, ne quis sit, qui illius insignem nequitiam, frontis inuolutam integumentis, nondum cernat.

INTELLECTVS, ctus, [Intellecto. Gal. Entendement. Hisp. Entendimiento, potencia del anima] ἡσυχία, nobilissima animæ rationalis pars, quæ & Mens, & intelligentia dicitur, qua præditus homo unus, ceteris antecellit animantibus. cuiusque opera res incorporeas, & ab omni materia seiuigatas notiones atque formas, solus apprehendit. Improprie tamen passim apud scriptores intellectus uocabulum etiam de brutis animantibus dicitur, in eadem scilicet significatione, qua nos, & sensus, & perceptionis, & cognitionis uocabulis utimur. Plin. lib. 20. c. 25. Columbis inest, quidam gloriæ intellectus. Intellectus pro significatione, Quint. lib. 5. c. 10. Verba quaedam diuisos intellectus habent. Idem lib. 1. c. 11. Quidam litteris instituendos, qui minores septem annis essent, non putauerunt, quod illa primum ætas, & intellectum disciplinarum capere, & laborem pati non possit. Sic intellectus saporum, id est, perceptio, & sensus. Plin. lib. 11. c. 37. Intellectus saporum est ceteris in prima lingua, homini & in palato.

INTELLECTIO, nis, Cic. ad Her. Intellectio est cum res tota parua de parte cognoscitur, aut de tota pars.

INTELLIGENS, tis, [Intendente, sanio, dotto. Gal. Entendu, cognoissant. Hisp. Entendido, docto.] σοφός, sagax, sapiens, doctus, prudens nomen ex participio. Cic. de Finib. Doctus, & intelligens uir. Ter. in Eun. Dii immortales, homini homo quid præstat? stulto intelligens Quid interest?

INTELLIGENTER, [Con intelligenzā. Gal. Entendiblement. Hisp. Entendiendo.] aduerb. Cic. in Part. Sumuntur autem trium rerum gratia: ut amice, ut intelligenter, ut attente audiamur. Plin. in Ep. Quam studiose, quam intelligenter lectitabat.

INTELLIGENTIA, tiæ, [Intelligenzā. Gal. Intelligence, cognoissance. Hisp. Obra dello entendimiento.] νόησις, facultas animæ nobilissima, qua res etiam incorporeas, & ab omni materia abstractas contemplantur. Cic. 7. de Nar. De. Mens simplex fugere intelligentiæ nostræ uim ac notionem uidetur. Idem 2. de Diu. Pars animi, quæ rationis atque intelligentiæ sit participes. Intelligentiæ item dicitur particularis notiones, quas mente apprehendimus. Idem 1. de Leg. Natura homini rerum plurimarum obscuras, & necessarias intelligentias enudauit, tamquam fundamenta scientiæ.

INTELLIGIBILIS, [Che si puo intendere.] νοητός, quod mente percipi potest.

INTELLIGO, is, p. c. xi, ctum, [Intendere. Gal. Entendre. Hisp. Entender.] συνίμι, intellectu apprehendo, seu mente percipio. Cic. ad Tiro. Tu itte, si quid librarij mea manu non intelligit, monitabis. Ter. in An. Quantum intellexi modo senis sententiam de nuptijs. Idem 3. de Nat. De. Sed ea magis ex aliorum contentione, quam ipsa per sese cognosci atque intelligi potest. Intelligitur, imperfonale. Cic. 1. de Fin. Ex quo intelligitur nec intemperantiam propter se fugiendam esse. Huius compositum est, Subintelligo, quod est mediocriter intelligo.

INTEMERATVS, a, um, [Inuiolato, incorrotto. Gall. Intemperé, immodéré] desfrégé, desmesuré. Hisp. Desemplado.] ἀμειλιτος, inuiolatus, incorruptus. Cic. de Am. Intemerata quædam beneuolentia. Vir. 2. Ael. Si qua est, quæ restat adhuc mortalibus usquam Intemerata fides. Intemerata sacra dicuntur, quæ rite perfecta sunt, & ut sacrificij ratio exigebat. Vir. 1. 3. Aen. & munera libo Intemerata focis. Vbi Seruius. Intemerata, rite perfecta, ut si leniter est fundendum uinum, aut mola iniicienda sic sunt at ratio exigit sacrificij. aliter si fiant temerata ac turbata sunt sacra.

INTEMERANDVS, uen uiolandus, aut contaminandus: referturque,

ad res sacras. Val. Flacc. 5. Argon. An Martia templa Intemeranda minus.

INTEMERANS, tis, [Intemperante, smoderato. Gall. Intemperant, immodéré. Hisp. Destemplado.] ἀκρατος, immoderatus, incontiens, uoluptatibus, & uentri præter modum indulgens. Ci. de Sen. Libidino sa etenim, & intemperans adolescentia effœtum corpus tradit se neqtu. Idem 1. Acad. Intemperantis enim arbitror esse, scribere quod occultari uelit.

INTEMPERANTER, aduerb. [Poco temperatamente. Gall. Intemperamment, desmesurément. Hisp. Destempladamente.] ἀμέτρος, immoderate, immodice. Cic. 1. Phil. Numis iracunde hoc quidem, & ualde in temperanter. Idem 5. Phil. Ne honoribus noctris elatus, intemperantius suis opibus utatur.

INTEMPERANTIA, æ, [Intemperanza, incontinenza. Gall. Intemperance, incontenance. Hisp. Destemplanza.] ἀκολασία, ἀκρασία, incontientia, immoderatio. Cic. 4. Tusc. Omnium autem perturbationum fontem esse dicunt intemperantiam, quæ est a tota mente, etiam a recta ratione defectio, sic auersa a præscriptiōne rationis, ut nullo modo appetitiones animi, nec regi, nec contineri queant. Plin. lib. 11. c. 33. Intemperantiam risus consistare huius magnitudine quidam putant.

INTEMPERATE, [Smoderatamente. Gal. Intemperément, sans attempance. Hisp. Destempladamente] aduerb. ἀκολάτως, incontienter. Cic. de Vniu. Qui autem immoderate & intemperate uixerit, eum secundus ortus in figuram muliebrem transferet.

INTEMPERIE, æ, arum, ἐπιθυμία, ἀμειλίδεια, erant quædam Deæ habentes uim nocendi, & per intemperantiam scruendi: quas Cato de re rust. c. 141. factio sacrificio iubet propulsari. Pla. Laræ hunc atque intemperie agitant senem.

INTEMPERIES, ei, [Mala dispositione, distemperanza. Gall. Indisposition, intemperance. Hisp. Destemplanza.] διακράσια, rerum mixtarum inconueniens temperatura. Sic intemperiem cæli dicimus cum aer immoderate aut calidus est, aut frigidus, aut humidus, & siccus. Cic. Att. Ne qui uideo non stulte illius amici intemperiem tulisse, rursus stulte illius iniuriam faciam illustrem. Col. lib. 1. in præf. Sæpenuero ciuitatis nostræ principes audio culpantes, modo agrorum infecunditatem, modo cæli per multa iam tempora noxiam frugibus intemperiem. Liu. lib. 8. ab vrb. Fœdus insequens annus, seu intemperie cæli, seu humana fraude fuit.

INTEMPERATVS, a, um, [Incontiente, intemperato. Gall. Intemperé, immodéré, desfrégé, desmesuré. Hisp. Destemplado.] ἀμέτρος, incontiens, immodicus. Cic. in Pis. Quid ego illorum dierum epulas, quid lætitiæ & gratulantiam tuam, quid cum tuis sordidissimis gregibus intemperatissimas perpotationes prædicem, &c.

INTEMPESTA NOX, [Quando ogn'uno dorme.] ἀνομιλία. Varr. l. 4. de ling. Lat. Inter uesperuginem & iubar dicta nox intempesta ut in Bruto Cassij, quod dicebat, Lucretia, Nocte intempesta nostram deuenit domum: Intempestam Aelius dicebat, cum tempus agēdi est, nullum: quod alij concubitum appellarunt, quod scire omnes tunc cubarent: alij ab eo quod sileretur, Silentium noctis, quod idem tempus Plautus Contincinium. Videbimus (inquit) factum uolo, redito contincinio. Hæc Varro. Vir. 1. Geo. Aut intempesta si let nox, & 3. Aen. Lunam in nimbo nox intempesta tenebat. Vbi Seru. Intempesta, media, hoc est, nimium obscura. Intempesta dicta est nox media, in actuosa, carens actibus, per quos tempus dignoscimus. Vnde est, intempestitia uenisti, id est, ἀκρίτως. Hæc Seruius. Cic. 7. Ver. Repente non est intempesta seruum fit armatorum concursus, atque imperus. Macr. lib. 1. Sat. & Censorinus de die Natali c. de diebus, Intempestatam noctem docent esse eam partem noctis, quæ est inter noctem concubiam & mediam noctem: putantque dictam Intempestatam, quasi intempestitiam, quod ea pars noctis intempestitia sit rebus agendis. Vide Macr. & Censorinum locis iam citatis: ubi omnes diei & noctis partes ex ordine explicant. Intempestatæ Grauiscæ, Vir. 1. 0. Aen. Et Pyrgi ueteres, intempestatæq. Grauiscæ. Vbi Seruius: Grauiscarum oppidum alij intempestitum dicunt, quasi uentis ac tempestatibus carens; quod nulla potest ratione contingere. Intempestatas ergo Grauiscæ, accipiamus pestilentes, & secundum Plin. in Naturali hist. & Cat. in Originibus: ut, Intempestatas intelligas sine temperie, id est, æqualitate, aut temperatura. Nam (ut ait Cato) ideo Grauiscæ dictæ sunt, quod grauem aerem sustinent.

INTEMPESTATIS, atis, [Mala dispositione. Gall. Hors heure, temps ou saison. Hisp. Indisposition.] διακράσια, intemperies: ut, Intempestatas cæli, hoc est, insuetia, Plinius libro 18. cap. 6. Malum patrem familias, quilibet interdum faceret, quod noctu posset, nisi intempestate cæli.

INTEMPESTIVE, [Non a tempo. Gall. Hors heure, temps, & saison. Hisp. Fuora di tempo, hora.] aduerbium, ἀκρίως, impertune. Cicer. lib. 1. Offic. Ne si irascamur aut intempestitie accedentibus, aut imprudenter rogantibus in morositatem inutilem & odiosam incidamus.

INTEM-

INTEMPESTIVVS, a, um, [Fuor di tempo, importuno. Gall. Hors temps, & saison, incommode. Hisp. Cosa fuera de su tiempo.] ἀχρηστος, quod ut præter opportunitatem temporis: habetque antinaturali impetu uisus, & Opportunus. Cic. de Am. Numquam in tempestitia, numquam molesta est amicitia. Id. in ad Att. lib. 4. Si nihil habebis tam scribas aliquid numquam enim mihi tua aut in tempestitia epistola, ut loquax uisa est. Intempestitius, pro ominoso, & mali portenti. Plin. lib. 18. c. 35. de inditijs tempestitium: Anteres continuo clangore in tempestitiis, pecora exultantia, & in decora laetitia luduntia, eandem significationem habent.

INTENDO, [Tirare, dirizzare, caricare. Gall. Tendre, estendre. Hisp. Tender, estender, o entesar.] ἐντένω, uehem. inter tendo, extendo, ut intendere arcum. Cicero 7. Verr. Tabernacula quemadmodum consueuerat temporibus ælii, quod antea iam demonstrauit, carba seis intenta uelis collocari iussit in litore. Idem in Catone: Intentum animum tamquam arcum, habebat, nec languens succumbat senectuti. Intendo, aliquando idem est quod animaduertit, diligenterque intueor, Virgilius quinto Aeneid. Intenti expectant signum. Intendere animum rei alicui, est animum adicere, & applicare. Sallust. in Jug. In regnum Adherbalis animum intendit. Intendere animum re aliqua, per translationem dicimus, pro eo quod est, rei alicui ardua totis ingenij uiribus incumbere, cui opponitur, Relaxare animum, quod est tenfam animi curam re quapiam amœniore remittere. Cic. in Hort. Quæro, non quibus intendam rebus animum, sed quibus relaxem. Interdum Intendere idem est, quod innectere, illigare. Virg. 2. Aen. Et stuppea uincula collo intendunt.

INTENTATVS, a, um, nomen, [Non tentato. Gal. Qu'on n'a point expérimenté de ne essayé. Hisp. No experimentado.] ἀπειρατος, non expertus, non tentatus. Cic. in Læl. Nemo est, qui non, quo cum consueuit, libentius utatur, quam intentato & nouo. Virgil. 10. Aeneid. Hæc intentata manebat sors rerum. Mar. lib. 2. Nil intentatum. Silius, nil inquit inausum.

INTENTE, aduerbium, [Intentamente, diligentemente. Gall. Ententiuement, diligemment. Hisp. Diligentemente y con cuidado.] ἀμελῶς, accurate, diligenter. Audire aliquem intente, & modeste. ad Heren. Alia meliora sunt, quæ multo Intentius petimus in uita. Quint. lib. 2. c. 1. Liu. 7. Bell. Pun. Hostium intente monuit, ut in eo ipsem non moturos quidquam Etruscos poneret.

INTENTIO, line Intentio, [Intentione. Gall. Estendement. Hisp. Estendimiento.] ἐκτασις, extensio, cui opponuntur Laxatio, & remissio. Col. lib. 6. Cruditatis signa sunt crebri ructus, ac uentris sonitus, fastidia cibi, nerutorum intentio, hebetes oculi, Intentio corporis. Cicero 1. Tusc. Intentio uocis, quæ & uociferatio dici potest. Plin. lib. 28. cap. 16. Intentio & remissio contracta. Cic. 2. Tusc. Ut opera contentis corporibus facilius feruntur, remissio opprimunt: simulhæc animus intentione sua depellit pressum omnem ponderum: remissione autem sic urgetur, ut se nequeat extollere. Est præterea intentio, finis, quo animus, ad quod intenditur, dirigitur, σκοπος. Plinius in Epist. Tu ergo intentionem scribentis accommodes. Intentio etiam accipitur pro studio. Quint. lib. 2. cap. 2. Idipsum in consilio est habendum, non semper tam esse acrem iudicis inentionem, ut obscuritatem apud se ipse discutiatur. Plin. in ep. Ut tantum curæ intentionisq. suscipere & possint, & uelint. Intentio apud oratores est oratio crimen, debitorum uel alicui obiciens. Cicero primo de Inuent. At si qua intentionis depulsiō non est, ea nec constitutio, nec pars constitutionis est, Intentio augmentum, incrementum. Gell. lib. 16. cap. 5. Ve, particula, sicuti quædam aliarum intentionem significat, tum intentionem.

INTENTO, as, are, [Minacciare. Gal. Menacer. Hisp. Amenazar, o atentar] διατρέγουμαι, comminor. Virg. 1. Aen.

Præsentemq. uiris intentant omnia mortem.

Liu. 8. Bel. Maced. Vno in loco ferro igniq. gesta res est, a duobus irritō incepto, cum intentassent magis, quam inissent certamen Aetoli abfesserunt. Id est, cum non tam certamen inissent, quam specie certaminis hosti terrorem incurere conati essent. Intentare manus alicui, pro iniicere. Hirt. 6. Bel. Hisp. Eum, qui legatos iugulasset, lapidare: & ei manus intentare cœperunt. Intentare arma Latinis. Liu. 6. ab vrb. Intentare sicam. Cicero pro Mil. Intentatus, part. Liu. 9. ab vrb. Cladii etiam plerisque intentati, & uulnerati quidam, necatiq. Est & intentatus nomen, idem significans quod in expertus, de quo egimus paullo ante.

INTENTVS, siue Intensus, particip. ab Intendo, [Intento. Gall. Tendre, estendo. Hisp. Tendido.] ἐντεταμένος, extensus, porrectus. Cicero de Orat. Voces & chordæ sunt intentæ. Plin. lib. 8. cap. 8. Intentos ingentes arcus defigunt humi. Intentus, attentus, Liius tertio ab vrbe: Operi certe (id quod constat) agresti intentus, &c. Quint. lib. 10. cap. 1. Vix singula quisquam intentissima cura consequi possit.

INTENTVS, tus, tui, [Intento, intentione. Gall. Estendement, effortement,

Hisp. Estendimiento, es fuerzo.] uerbale est a uerbo Intendo, quod significat rei alicuius in alteram extensionem: ut, Intentus gladii in iugulum. Intentus palmarum, id est, manuum extensio cum quadam cōminatione: cuiusmodi fieri uidemus in seditione & discordia, aut reclamatione alicuius turbæ; cuius non solum uoces, uerum etiam manus, intensæ conspiciuntur in eum quem explodere & eicere cupiunt, Cic. pro Sex. Voce quidem & palmarum intensus, & maledictorum clamorem omnem præfuderunt.

INTEPEO, es, ere, & Intepesco, scis, [Dimeur tepido. Gall. S'atiedit, deuenir tiède. Hisp. Entibiarse.] χλιαίνουμαι, incallescere, & tepidum fieri. Prop. lib. 4. El. 1. Et lacus ætius intepet Vmber aquis. Ouid 5. Fast. Et uariæ radius intepere comæ.

INTER, [Transfr. Gal. Entre, au milieu. Hisp. Entre.] μεταξύ, extra compositionem medium quiddam importat: & tam de loco, quam de tempore, & persona dicitur. Cic. Att. lib. 3. Inter me, & Brundisium Cæsar est. Idem de Amic. Quæ sæpe inter me, & Scipionem de amicitia differebantur. Inter cenam, hoc est, in cena, uel dum cenatur. Cic. 2. Phil. Si inter cenam, in tuis illis immanibus populis, hoc tibi accidisset. Inter falcarios, dixit Cic. in Catil. pro eo quod est, in eum locum, ubi sunt falcarii. Dico (inquit) te priore nocte uenisse inter falcarios (non agam obscure) in M. Leccæ domum. Inter se diligere, est se mutuo diligere. Cic. 1. de Nat. Deo. Dii inter se diligunt. Idem Q. Frat. Pueri ualent, & nos, & inter se amant. In compositione sæpe idem ualeat, quod in medio, ut inter pono, Interfero. Modo priuationem, seu deductionem importat: ut, Interfero, Interimo. Modo idem ualeat, quod Ex, uel in uniuersum: ut, Interbibo pro ebibo. Modo significat maxime: ut, Interdico, Interminor. Componitur autem fere cum omnibus litteris, & integra manet, a, ut Interaresco: b, ut Interbibo: c, ut Intercedo: d, ut Interdico: e, ut Intereo: f, ut Interfero: i ut Interiacio: l, ut Interlinio (notetur intelligo, ubi r, mutatur in l), m, ut Interminor: n, ut Interneco: p, ut Interpello: r, ut Interregnum: s, ut Interferum: t, ut Interturbo: u, ut Interuenio. Ab Inter sunt Inter ea, & Interim.

INTERALBICO, as, are, est colore album per interualla ostendere, inter alios colores emicantem, quod in quibusdam uariis coloris geminis accidere solet, & in uelibus quibusdam, quarum subtegminis color distat a colore staminis. Plin. lib. 37. c. 10. Leucochrysos fit chrysolito interalbicante.

INTERAMNA, in téραμνα, urbs Vmbriæ, ita dicta quod inter duos amnes sit constituta, Narian scilicet, & Tiberim. Cicero Attic. & pro Dom.

INTERANEA, orum, [Interiori. Gal. Entrailles. Hisp. Los intestinos y asseadura.] τὰ ἐντέρα, dicuntur intestina, a præpositione Intra, eo quod intra corpus sint condita. Plinius: Medellæ sunt innumeræ ad interanea.

INTERAMNIS, Cic. pro Mil. C. Cassius Interamnis.

INTERARESCERE, [Secarsi in tutto. Gall. Deuenir sec ou tari se secher. Hisp. Secarse de todo punto.] διαξηραίνωμαι, est penitus arefcere, hoc est, omnino aridum fieri: sicut Interbibere, funditus ebibere. Cl. 5. Tusc. Nihil enim interarescere, nihil extingui, nihil cadere debet eorum, in quibus uita beata consistit.

INTERBIBO, is, p. c. [Bere tutto. Gal. Boire tout. Hisp. Beuer todo.] ἐπιπινω, totum bibo. Plautus in Aulul. præterea tibicanam, Quæ mihi interbibere sola, si uino scateat, Corinthiensem fontem Pirenem potest. significat enim hæc uerba penitus quid fieri, inquit Donatus.

INTERBITO, as, are, [Interuenire. Gall. Entervenir, suruenir. Hisp. Entremenir.] ἐπιβήσομαι, interuenire. Plautus in Mostel. Hic ego tibi præsidebo, ne ulla interbitet quæstio. Verbum est antiquum, compositum ex Inter, & Ito, interposita littera b: causa solidioris soni.

INTERCALARIS, & hoc re, [Interposto. Gall. Inserè. Hisp. Enxerido, entre puesto.] παρεμβέλλημένος, interiectitius, interposititius. Ut intercalaris mensis, dictus est, cui inferebatur dies, qui deerat ad cōplendum annum diuersis quidem rationibus diuerso tempore. Is autem mensis erat Februarius, quoniam erat ultimus anni. Non tamen intercalabatur in fine mensis, sed post uigesimum & tertium diē Terminalibus iam peractis: deinde reliquos Februarii dies, qui erant quinque post intercalationem, subiungebant, uetere religionis suæ more: ut Februarium omnino Martius sequeretur. Vi de de hoc plura in dictione Bifextus. Intercalares Kalendæ, dicuntur Kalendæ mensis intercalaris, id est, Februarii. Alii intelligunt Kalendas Martias, non quod eo mense intercalantur dies, sed quod essent proximæ diebus intercalatis: id est, quod statim sequerentur intercalationem, quinque tantum diebus interpositis, aut certe eo, quod in omnibus mensibus dies, qui Idus subsequuntur, denominationem sumunt a mense subsequente. Cic. ad Liga. Fam. 6. Ego tamen cum ad tertium Kalendas intercalares rogatu fratrum tuorum uenissem mane ad Cæsarem. Intercalares dies, παρακτάς ἐμέρους, ἑρῆσι Embolismos, siue Hyperbolicos nominat Inter-

Intercalaris uersus, qui frequenter inter aliquos uersus interponitur, ut est apud Virg.

Incipe Menalios mecum in mea tibia uersus.

INTERCALARIUM, rii, substantiue, pro tempore quod intercalatur, ut annus cum cursu Solis conueniat. Cic. 4. Ve. Iunc Cephalēdanti deuenit intercalarium quadragintaquinque dies longū, ut reliqui menses in suam rationem reuertentur.

INTERCALARIUS, a sum, [Interposito.] ἰμβολιαῖος, idem quod Intercalaris. Liu. lib. 7. Bel. Mac. Triumphauit mense intercalario pridie Kalendas Martias. Cic. in Verr.

INTERCALO, las, are, [Intraparre, intramessere. Gall. Mettre ou inserer dedans ou parmi. Hisp. Entreponeer.] ἰντραπαρῶν, interlerere, seu in terponere. Cato de re rust. c. 150. Si intercalatum erit Kalendis Maiis, annos xxx. ne amplius promittat. Plin. lib. 18. cap. 25. Ita ut XII annis continuis non intercalaretur. Intercalare differre. Liu. 9. ab vrb. Sed si me audiat, prius quam dedantur. hic in comitio uirgis cætos, hinc iam ut intercalat æ pæuz usuram habeat. Budæ. Cic. Att. Te rogo ut pugnes, ne intercaletur.

INTERCAPEDO, p. p. geniti. Intercapedinis, [Intervallo. Gal. Espace de temps ou de lieu entre deux. Hisp. Espacio entre dos tiempos, o lugares.] διαστήμα, διαχώρημα, interstitium temporis, uel loci, inter duo spatia intercepit. Cic. Tir. Fam. 16. Itaque iam me non pōnēbit intercapedinem scribendi fecisse. Idem 1. de Fin. Alii audaces, proterui, idem intemperantes, & iguauī permanentes, quas ob causas in eorum uita nulla est intercapedo molestitæ.

INTERCEDO, is, pen. pro. si, sum, [Intercedere, intramettere. Gal. Estre entre deux, venir entre deux. Hisp. Interceder, entreponer.] διασῶν, proprie idem est, quod medium esse, & inter duo spatia siue temporis, siue loci interponi. Cæsar lib. 1. Non se hominem uereri, sed angustias itineris, & magnitudinem siluarum, quæ inter eos & Arriouistum intercederet. Cic. 1. 2. de Or. Vix annus intercesserat. Intercedere etiam illud est, quod barbare dicimus, Opponere se, hoc est, rem aliquam impedire, & prohibere, ne statuatur, aduerbium. Plutarchus: ἀντιπῆσις, ἰμπεδῶν ἰσχυρῶν, ἐν ἰσχυρῶν, ut, Tribuni intercederunt, hoc est, opposuerunt se, & rem impediuerunt, contraxerunt. Cæsar lib. 3. Quod ad Arrianos spectat, nihil intercedit, quo minus Samiti populo pacis, bellique arbitrium sit. Ter. in And. Si nulla ægritudo huic gaudium intercesserit, id est, interuenit uel impediuerit. Dicimus etiam intercedit, & mihi tecum necessitudo, id est, amicitia. Intercedit tibi cum illo affinitas, hoc est, media est, quæ me tibi, & te illi conciliat. Cic. Appio Pulc. Famil. 6. Veteres mihi necessitudines cum his omnibus intercedunt, quibus ego agere de te non desisti. G. Illius pro inhibere ac coercere posuit. Ne sibi (inquit) intercedamus, quo minus suapte potestate uti liceat. Similiter Sætonius in Cæfare: Ceterum Cæcilio Metello tribuno plebis turbulentissimas leges aduersus collegarum intercessionem ferenti auctorem, propugnatoremque pertinacissime præstitit. Intercedere item aliquando accipitur pro spondere, seu fidei uerbo. Cic. Att. lib. 1. Accessit ad te, promittit, intercessit, dedit. Idem Philip. 2. Tantum pro te intercessisse dicebant. Quidam etiam hoc uerbum usurparunt pro eo, quod est conciliandi gratia interuenire, & pacificatorem deprecatorum ue agere. Apuleius: Dum pro inope & calamitoso intercederem.

INTERCEPTIO, onis, [Impedimento. Gal. Surprière. Hisp. Entrefacamiento.] Cic. pro Clu. Per quem porro datum? unde sumptum? quæ de inde interceptio poculi?

INTERCEPTOR, oris. Liu. 4. ab vr. Prædæ ne interceptorē frauditoremque etiam malum minari militibus? Interceptor litis alienæ. Liu. 3. ab vrbe.

INTERCESSIO, ionis, [Oppositione, impedimento. Gal. Opposition, empêchement. Hisp. Contraposition, empujo.] διαπορεία, impeditio, & prohibitio, nequid fiat, quam uulgi uocabulo Oppositione uocamus. Erat autem Intercessio proprie Tribunalium, quibus ius fuit intercedendi, hoc est, vetandi prohibendique. Nam (ut Gell. docet) Tribuni plebis antiquitus creati uidentur, non iuri dicendo, sed intercessionibus faciendis, ut iniuria, quæ coram fieret, arceretur, & ut uim fieri prohiberent. Cic. in Aut. Quas tu mihi intercessionem inquis. Cæf. 1. Bel. Ci. Refertur statim de intercessione Tribunalium. Intercessioni cedere, uel prouocationi, hoc est, non procedere ultra, & admittere oppositionem.

INTERCESSOR, oris, [Che's oppone. Gal. Qui oppose & empesche. Hisp. Aquel tal en su auenidor, empachador.] quem uulgiu Oppositorem uocat. Cic. 3. de Leg. Parere iubet lex intercessori. Ibidem: Intercessor rei male salutaris ciui est.

INTERCIDO, is, pen. pro. cidi, cismus, ex Inter & Cædo, æ, diphthongo, in i, pi, oductam mutata, [Tagliare per mezzo. Gall. Couper par le milieu. Hisp. Entrecortado.] διακόμω, per medium seco. Cæsar lib. 1. Ut si possent, castellum cui præerat Titurius Quintus legatus, expugnarent, pontemque intercederent. Vnde intercessæ pactiones, dicuntur abruptæ, & non integræ. Cic. in Parad. Qui tuas merce-

dum pactiones in patrociniis intercessas, &c. Intercisi dies dicebantur, Deorum, hominumque communes ita dicti, quod ueluti diuisi essent, partemque sibi Diis, partem homines uendicerent. Macr. lib. 1. Sat. Intercitorum dierum quibusdam oris fas est, quibusdā fas non est ius dicere. nam cum hostia cæditur, fari nefas est: intercessa & porrecta fari licet. Quibus uerbis significatur medio illo intervallo, quod erat inter uictimas cæsas, & exta porrecta, dū sacerdos cærenonias quasdā peragit, fas esse Prætori ius dicere, & fari uerba illa, Do Dico, & Adico. Et ita dies intercessi, ex parte festi, & ex parte profesti sunt. Cic. ad Att. Ne quid inter cæsa & porrecta (ut aiunt) oneris mihi addatur, aut temporis. Quo in loco nonnulli male legunt Inter cæsa unica dictione quemadmodū etiam in loco Macrobiū iam citato: cum tamen inter cæsa Latinū non sit. Nam ab Intercido dicitur intercisum. Ibi itaque legendum utroque loco Inter cæsa, diuisis dictionibus: ut, Inter cæsa & porrecta, intelligamus tempus illud intermedium, quod est inter uictimas cæsas, & exta porrecta, hoc est, illud tempus quo exta porritur, quo medio tempore sacerdotes solent cærenonias quasdam peragere, ut auctor est Varr. lib. 2. de ling. Lat. Cicero autem loco iam adducto prouerbialiter dixit, Inter cæsa & porrecta, pro eo quod est, inter hæliationem & cunstationem rei aliquid coeptæ aut perficiundæ, aut omittendæ.

INTERCIDO, is, pen. cor. cidi, casum, [Cadere, morire. Gall. Cheoir, mourir. Hisp. Caer, morir.] διαπίπω, pereo, intereo, & temporis spatio euatico. Liviū lib. 2. Credo, quia nulla gesta res insignem fecerit. Consulatum memoriam intercidisse. Plin. lib. 35. Siue extant, siue intercidere. Cic. pro Deior. Pereant amici dum una inimici tercidant. Plin. lib. 9. cap. 5. Ea excludunt quinquagesimo die, quibus multa propter numerum intercidunt. Intercidere, pro cadere. Liu. 6. Bell. Pun. Ita in arcto stipatæ erant naues, ut uix ullum telum in mare uanum intercideret.

INTERCINCTVS, [Distincto.] partic. ab Intercingo, maculis quibusdam circumquaque distinctus. Plin. lib. 27. cap. 10. Candore intercincto uariis coloribus.

INTERCINO, nis, [Cantare in mezzo.] π. c. παρὰ δὲ, cantum immisceo. Hor. in Epist. per translationem dixit. Ne quid medius intercinat actus, Quod non proposito conducatur, hoc est, nihil scribat, quod non ad propositum faciat.

INTERCIPIO, is, p. c. [Tor di mezzo, pigliare, riceuere. Gall. Prendre ependant. Hisp. Entrefacar, tomar.] ὑποτίμομαι, incautum per insidias capio; interueto, efficioque nequid eo perueniat, quo destinatum est. Cic. pro Cluen. Id cum daretur in mulso, Balbutium quædam eius familiarem interceptisse, bibisse, statimque esse mortuum. Idem ad Q. Fr. Ego ad te ne hæc quidem scribo ne cuiusquam animam meæ litteræ interceptæ offendant. Intercipere pugnam. Pl. de uiris illustr. Intercipere uictoriam. Idem in Paneg. Interceptus mortalitate, præuentus, præpeditus. Idem in Epist. Intercipi morbo. Col. lib. 7. cap. 3. Quandoque tamen significare potest, torum cupio: sicut exponit Donatus illud Ter. in Eun. Quod nos capere oportet, hæc intercipit.

INTERCISIO, onis, [Rodimento.] uerbale: ut, Intercisiones stomachi apud Plin. lib. 20. cap. 24. quas Diosc. lib. 3. c. 20. διαγμῶν σομάχου, morsus, & erosiones stomachi uocat.

INTERCISE, aduerbium, [Partitamento. Gall. Par morceaux & parcelles. Hisp. Acortaduras o cortando.] σωματώδης, sectum, & per incisiones. Cic. in Part. Inuertatur ordo, & idem quasi sursum uersus retroquidatur: deinde idem intercise, atque permiste.

INTERCISI dies, erant Deorum, hominumque communes, de quibus uide paulo ante, in dictione Intercido.

INTERCLUDO, is, p. p. ab Inter, & Cludo: u, euphonizæ causa interiecta, [Serrar il passo. Gall. Encloure, couper ou fermer le passage. Hisp. Cerrar en medio] ἀπολαμβαίνω, iter impedire, quasi iter elaudere. Cicero ad Ter. Epist. 14. Etiam illud metuo, ne iam intercludamini, ut cum uelit exire, non liceat. Aliquando etiam pro impedito, Virg. 2. Ae. Saepe illos aspera ponti intercluit hiems. Commeatum inimicis intercludere, est impedire. & itinera obsidere, ne iniuicis commeatus possit deferri. Cæf. 1. Bel. Gal. Eo consilio, uti frumento, commeatuque qui ex Sequanis, & Heduis importaretur, Cæsarē intercluderent. Fugā intercludere, iter occupare per quod inimici fugā arripere possent. Cæf. 7. Bel. Gal. & Liu. lib. 5. Bel. Pun. Hostes intercludere ab oppido, & ponte, & commeatu omni, Cæsar lib. 1. Bel. Ciui. Dolere intercludi, id est, impediri. Cic. ad Att. 1. 8.

INTERCLUSIO, onis, [Impedimento. Gall. Esouppement, coupement. Hisp. Encerramiento.] impedimentum, occupatio. Cic. 3. de Or. Clausulas enim, & interpuncta uerborum animæ interclusio, atque angustizæ spiritus attulerunt.

INTERCOLUMNIVM, [Spatio fra l'una & l'altra colonna. Gall. L'espace qui est entre deux colonnes. Hi. El espacio entre columnas] μεσοκτύπος, dicitur spatium illud in ædificiis, quod est medium inter colūnas. Vide Columna. Ad Her. Ut ædes intercolumnium,

INTERCONCILIARE, [Cōσigliarsi, farsi benemolo.] ἀμειλιζέσθαι, benouolum

lum reddo. *Quin. l. 12. cap. 10.* Sive aliud intercouciliandi uidetur proxtare officium.

INTERCULCO, as, are, ex Calco compositum, in medio, uel inter aliqua calco. *Col. l. 12. c. 43.* Et deorsum uersus spectantes ollæ compositæ, ita distantes, ut interculturari possant uinacea.

INTERCURRO, is, ere, intercursum, intercursum. [*Troscorrere, intranire. Gal. Comir entre suruenir. Hisp. Entreenir, entrecorer*] uerit d'ois, interuenire, & intercedere, ait Bud. *Cic. 8. Phil. Pugnatur acrimæ: qui intercurrerent misimus tres principes ciuitatis: hos comtemptit. Idem 2. Tul. Ergo his laboriosis exercitationibus & dolor intercurrit. Intercurro, as, are, frequen. Pit. lib. 29. ca. 4.* Vnum simile formicæ, sed multo maius, fuso capite, reliqua parte corporis nigra, albis intercurtantibus respersum guttis.

INTERCURSUS, us, ui, interuentus, intercessio. *Liu. 2. ab Vrbe. Consululum intercursum rixa sedata est.*

INTERCUS, utis, p. gen. c. [*Tra carne & pelle. Gal. Que se entre cuir & chair, interieur. Hisp. Entre cuero y carne,*] adiectiuum est, idem significans quod intestinus, a, um, quasi inter carnem & cutem, uel quasi intra cutem. *Vnde Aqua intercus, Ci. Offi. Si quis medicamentum cuiusdam dederit ad aquam intercutem, &c. Sic Vitium intercus appellant Gel. li. 13. ca. 8. quod foris non apparet, quasi inter cutem consistens. Cum (inquit) uita facundissime accusaret, intercutibus uitæ ipsi madentes.*

INTERCUTANENS, nea, um, [*Tra la carne,*] τὸ τῶν δέρματι, quod intra cutem est.

INTERDATVS, cibus apud *Lucret. li. 4.* hoc est, per corporis partes diuisus. Propterea capitur cibus, ut suffulciat artus, Et rectet uires interdatus.

INTERDICO, is, p. p. [*Prohibere, uietare, interdire. Gal. Desendre quelque chose à aucun. Hisp. Poner entredico, ueder.*] παραγγέλλω, ueto, prohibeo. Interdicitur autem locus, homo, res. Et construitur cum datiuo, & ablatiuo. *Ci. in Catone, Male rem gerentibus, patrijs bonis interdici solet. Interdum etiam res qua quis prohibetur, in accusatiuo ponitur. Sue. de Nerone: Et cum interdixisset usum amethy stini ac Tirij coloris, præclisit uinctos negotiatores. Seneca lib. 3. de Ira, Si iubet Cæsar, itatim illi domum meâ interdica. Quod est contra Sipontinum, qui negat posse construi cum accusatiuo. in passiuis autê locutionibus accusatiuus huiusmodi in nominatiu uo conuertitur. Ci. pro domo sua: ut M. Tullio aqua & ignis interdicator, αὐτὸς καὶ ἡ δατος ἐκόςσω. Significat quandoq. obltare, & tunc dantaxat cum datiuo construitur. Ci. in Verr. Nemo nostrum possit ædes suas, nemo fundum, nemo bona patria obtinere: sic cum hæc a quoriam uestrum petita sunt, pater improbus, cui nemo interdicare possit, det quem uelit, iudicem.*

INTERDICTVM, et, substantiuum. [*Vietato interdeto, diuieto. Gal. Defense. Hisp. Entredico.*] παραγγελλια, ἀπὸ ἰσχυρα, idem quod uetatio, siue prohibitio. *Vnde interdicta Prætorum, dicuntur formæ, & conceptiones uerborum, quibus Prætor aut iubeat, aliquid fieri, aut prohibebat, quod tunc maxime faciebat cum de possessione inter aliquos contendebar. Cice. contra Rullum. Ergo hac lege prætorum interdicta tollentur. Idem ad Atti. Cæsar interdicta respuentur. Interdictus, a, um, participium, idem quod uetitus, seu prohibitus. *Horat. primo Episto. sexto. Cui posterior patria fuit interdicta uoluptas. Suetonius in Caligula capitul. 25. Breuique missam facit, interdicto cuiusquam in perpetuum coitu**

INTERDICTIO, onis, [*Di uieto. Gal. Defense, prohibition. Hisp. Entredicho, uendamiento.*] uerbale ab interdico, ἀπὸ ἰσχυρα, idem quod prohibitio. *Cice. pro domo sua: Id autem ut effet faciendum non adê priore ciuitatis, sed recti, & aquæ, & ignis interdictione faciebant.*

INTERDIU, [*Di giorno. Gal. Jour, sur jour. Hisp. Entrediz.*] μεθ' ἡμέραν, aduerb. temporis, significat per diem: cui contrarium est noctu. *Cato de Re rust. Canes interdium clausos oportet, ut noctu aciores & uigilantiores sint. Olim etiam dicebatur Interdium. Pla. in Mostel. Sed quid hoc? oclusa ianua est interdium.*

INTERDUCVS, us, διαστολή, interpunctio, & distinctio, quæ inter sententias a librarijs duci solet. *Ci. in Or. Ne infinite feratur, ut flumen oratio, quæ non aut spiru pronunciantis, aut interductu librarij, sed numero coacta debet insistere.*

INTERDVM, aduerbium. [*Qualche uolta. Gal. Aucunes fois, quelques fois. Hisp. Alas nezes.*] ἐνίοτε, idem quod aliquando, uel nonnunquam ex inter, & Dum, quod antiqui interdualim dicebant. *Virgilius libro 2. Georgic. Interdum aut hæderæ pandunt uestigia nigre. Terenti. in Eunuch. Cibum nonnunquam capiet cum ea, interdum propter dormiet. Cicer. de Finib. Interdum uel potius nimium sæpe.*

INTEREA, [*Tra tanto, fra questo mezzzo. Gal. Ce pendant, ce temps pendant. Hisp. Entretanto.*] μεταξὺ, ἐν τὸσὺτω, aduerbium temporis est compositum ex integris duobus Inter, & ea, quod cû sit neutrum plurale, debuit corripit: sed quia factum est aduerbium, producit a,

sicut præterea, antea, & similia. Potest tamen & ablatiuus singularis intelligi, qui in cõpõsitione solet huiusmodi inueniri: ut Quapropter, Quocirca Significat autem interim, tantisper, hoc interim spatio. *Ter. in Hec. Quid interea, ibat ne ad Bacchidem? Vbi Donatus: Interea, inter eos dies, Idem in Andria: Credo imperabo, ut aliquot saltem nuptijs protrahat dies: Interea fiet aliquid, spero interdum significat tamen, Vir. 1. Ge. Nec nulla interea est inarata gratia terræ. Cic. Epi. Tu interea cassabis.*

INTEREA loci, [*Fra questo tempo. Gal. Durant ce temps Hisp. Entretanto tiempo.*] ἐν τὸσὺτω, idem est quod Interea temporis: Sæpe enim locus accipitur pro tempore, ut apud *Ter. in And. Et multa alia, quæ non est nunc narrandi locus. Teren. in Heaut. Dum ego propter te errans patria careo demens, tu interea loci Collo cupletati te Antiphila.*

INTEREMPTIO, onis, [*Vccisione. G. Puerie, occision, meurtre. Hisp. Matarauz.*] Ci. pro Pomp. Iter in Hispaniam Gallorum interemptio ne patefactum est.

INTEREO, is, interij. [*Morire. Gal. Mourir du tout. Hisp. Perefcer del todo.*] διαφθείρομαι, pereo, occido morior, intercido. *Cic. 3. de Natu. Deo. Non intelligo, quomodo calore extincto corpora intereant, non intereant aut humore, aut spiritu amisso. Ita interit mora. Quid, primo de Arte. Morite interite. Idem in Ibin. Interire radicitus, est penitus, & sine ulla spe renascendi interire: metaphora ducta a plantis, quæ cum radicibus euulsi, nunquam repullulant. *Laetan. lib. 9. Sed & genus omne impiorum radicitus interibit. Habet autem interire maiorem uim, quam perire. Teren. in Hecy. Perij. interij: cur mihi id non dixit? Interitus, pro morte. Cicero primo Tusc. Est enim Interitus, quasi discensus, & secretio, ac diremptio earum partium, quæ ante inter. cum iunctione aliqua tenebantur. Interitus legum, hoc est, abolitio. Cicero in Catil. Aruspices legum interitum, & urbis occasum appropinquare dixerunt. Interitus uero participium, reperitur in passiuâ significatione apud *Quint. Claudium, Pugna acriter commissa, & multis utrimque interitis.***

INTEREQVITO, as, [*Camalcare tra mezzzo.*] διαπρώσω, in medio equito. *Cæf. libr. 6. Bell. Gal. Ordines interequitant. Liu. 5. Bell. Maced. obstabant duces haltilibus cadentes, terga trepidantium, & redire in ordines cogentes, sed interequitantes alarij non patiebantur.*

INTEREST, componitur ex In, & Re, & Est, ut sit quasi In re est, [*Appartenere, essere differenzia. Gal. Appartenir, estre difference. Hisp. Pertenecer ser diferencia.*] διαφέρει, Vnde Mea intereit, in re mea est, in mea utilitate. Ideoque construitur cum his ablatiuis, Mea, tua, Sua, Nostra, & Veltra, & Cuius, siue sit personale, siue impersonale, cum in alijs nominibus genitiuo iugatur: ut, Socratis intereit, idem in re Socratis est, Pro eodem interdum inuenitur, In re est, diuisis dictionibus. *Liu. Quid enim in re est aliud, si plebeiam Patricius duxerit? Quid iuris tandem mutat? Plautus. Si tuâ est quipiam in rem, id est si tua intereit. Ponitur quandoque sine aliquo casu. *Pli. li. 9. Seri etiam radices illitas simo intereit. Sic dicimus, intereit unde quis gaudeat: id est, multum facit, uel magna differenciam est. *Valer. Max. Nihil intereit, an humani sublimis putrescam. Ci. genitiuo iunxit, cû ait, Permagni intereit, quo tempore hæc epistola tibi reddita sit. Similiter *Liuus. Si nihil intereit regis, peto, ut, dum dico, uinculis liberer. nam hæc nomina, Magni, Parui, Tanti, Quanti, & aduerbia Facile, Multum, Plus, Plurimû, Parum, Paulum, Paululum, Pauxillum, Nihil, Nunquid, Aliquid, Magis, Minus, Maxime, Minime, iungunt cum his uerbis. Interest, componitur ex Inter, & Est, significatque interdum præsentem esse & sic construitur cum datiuo. Cicero Lentulo: Quæ gerantur, accipies ex Pollione, qui omnibus negocijs non interuit solium, sed etiam præfuit. Interdum in medio esse, interiacere, *Liu. secundo de Bel. Pu. Id morari uictoriam rati, quod intereret amnis. Col. Arborea, quæ intereunt, ablaquebunt. Interdum differenciam importat, διαφέρει, & construitur cum duobus accusatiuis mediante Inter. *Cic. 1. Off. Inter hominem & beluum hoc maxime intereit. Dicimus quoque Sapiens intereit a stulto, & Interreit stulto: *Ter. in Eu. Homini hõ quid præstat? Stulto intelligens quid inter est. Idem alio modo protulit in Adel. Hoc pater, hoc dominus intereit. id est, hoc intereit inter patrem & dominum.*******

INTERFACIO, interfeci, interfactum. [*Fara in mezzzo.*] μεταξὺ ποιεω, interim, seu per interualla facio. *Liu. 5. Bel. Pun. Reliqui tamen modicû præsidium, ut simul interfaciendo muro adiuuarent, &c.*

INTERFARIS, interfatur, interfari, [*Interrompere, inframeterfi a parlare. Gal. Parler parmi lepro pos d'auruy, interrompere la parole de quel qu'un. Hisp. Esforuar al que habla, interrromper.*] διακόπτω, interpellare, loquentê interrumpere. *Vir. 1. Ae. Nec plura querentê Passa Venus, medio sic interfata dolore est. Liu. 3. ab urb. Prius quam aut ille postulatum perageret, aut Virginio respondendi daretur locus, Appius interfatur Interfatio, uebale. *Quin. lib. 4. Interim expedit narrationes breuiter interfactione distinguere.**

INTERFECTOR, ris, [*Homicidiale. Gal. Τευν, meurtrier. Hisp. Matador*] Cic. pro Mil. lib. Graeci interfectores.

INTERFEMINIVM, τὰ γυναικεία, Appul. appellat genitalia mulieria, eo quod inter femina sint collocata. Vide in dictione Femē.

INTERFICIO, cis, pen. c. [*Vccidere, ἀμαρττε. Gal. Tuer. Hisp. Matar.*] κατεργάζομαι, significat occidere. Cæsar. 7. Bell. Gall. Equitem Romanum, qui rei frumentariæ iussu Cæsaris præerat, interficiunt. Interficere uita, hoc est, uita priuare. Plautus in Truc. Salus, qui me interfecisti pene & uita, & lumine. Interficere pessimis exemplis. Pla. Moit. Pro Iuppiter: nam quod malum uersatur meæ domi: ut Dii Deæque omnes me pessimis exemplis interficiant. Interfectus omni supplicio. Cic. pro lege Man. Vos legatum populi Romani omni supplicio interfectum inultum relinquetis? Interfectus usus ædium, Plautinus sermo in Mercat. Vltus, fructus, uictus, cultus iam mihi haec uince ædium interemptus est, interfectus est, alienatus est, occidit. Interfici etiam inanimata dicuntur. Virg. 4. Geor. Fer stabulis mimicum ignem, atque interfice menses, id est, perde & crema. Interfectior, floris, ποικίλος, Brutus Cic. Hic ipse puer, quem Cæsaris nomen incitare uidetur in Cæsaris interfectores. Cic. post red. Si hostes atque interfectores reipub. reuixissent.

INTERFIO, is, interfieri, [*Consumarsi, morire. Gal. Mourir, perir du tout. Hisp. Morir, pereñcer.*] ἀναπέμειξ, pro consumi, & interire apud antiquos. Lucr. lib. 3. Vt aut putrefcat corpore posto: Aut flammis interfiat, malis ueterarum.

INTERFLUO, interfluis, [*Scorrere per mezo. Gall. Passer, & couler entre. Hisp. Correr entre medias.*] διαρρέω, per medium fluo. Lilius 7. Belli Punici: Et Aetoli nauibus per fretum, quod Naupactum, & Patras interfluit (Rhion incolæ uocant) exercitu transecto, depulati erant.

INTERFLUVS, a, um, [*Che scorre di mezo. Gal. Qui conle entre deux. Hisp. Lo que corre entre medias.*] μεσάρρεος, quod interfluit, Plin. lib. 6. c. 26. Interfluo Euphrate, id est, interfluit.

INTERFRINGO, gis, ere, [*Romper, frangere. Gall. Entrerompre. Hisp. Romper, quebrar.*] διαρρίπτω, idem quod infringere. Cato c. 44. Qui locus recte & terax erit, quæ arida erunt, & si quod uentus inter frerit, ea omnia eximito. Sic Plin. lib. 17. c. 18.

INTERFVRO, furis, furere, [*Furiare di mezo.*] in medio duorum insanio. Stat. 1. Achil. Cumque arma parantur Dorica, & alternum Mauros interfurit orbem.

INTERFVNDQ, [*Spargere di mezo.*] διαχέω, per medium fundo. Plin. lib. 2. Idem Oceanus interfluis intrat per tot maria, quibus Africam, Europam, Asiam dispergit. Virg. 4. Geo. Et nouies Stix inter fusa coerces.

INTERGERINI, parietes appellantur, qui intergerunt, hoc est, ferunt & sustinent onera, quos & creta iubet Vitruuius constituere. Dicti intergerini, quod inter uouos parietes, aut fundamenta pro sultura intergeruntur. Vitru. Et catenis colligatæ in eo loco, qui finitus erit, conitruantur & intergerini e creta, heronibusque ex uulua factis calcetur. Fest. Intergerini parietes dicuntur, qui inter confines conitruuntur, & quali intergeruntur. Budæus putat eosdem parietes intergerinos dici, qui a Papiniano Concraticii uocantur, qui communiter a duobus uicinis ædificantur, ad gerendum onus duorum ædificiorum, quæ illis incumbunt. Barbari uocant Medianum Parietem. Plin. lib. 35. c. 14. Romæ non sunt talia ædificia, quia sesquipedalis paries, non plus quam unam contignationem tolerat, cautumque est, ne communis crassior fiat, nec intergerinorum ratio patitur.

INTER HAEC, [*Fra questo mezo.*] μεταξή, duæ dictiones loco aduerbi positi, eiusdem significationis cum Interea.

INTERIACEO, es, p. c. παρὰ γινεμαι, uide in simplici iaceo.

INTERIBI, [*Fra questo mezo. Gal. Ce temps pendant, tandis. Hisp. Alli en tretanto.*] ἐν τῷ μετὰ, aduerb. idem significans quod Interea. Plautus in Afin. Age tu interibi da suauium. Gellius libro 2. cap. septimo: Consul interibi dum ea pugna fit, se in locos subducit tutos atque editos.

INTERICTIO, [*Interpositione. Gal. Entreiet, interposition. Hisp. Entreposición.*] παρέθεσις, interpositio, & insertio. Quint. lib. 4. cap. 2. Ne sententia quidem uelut fatigatum intentione stomachum iudicis reficere dissuasem, maxime quidem breui interiectioni. Idem lib. 8. cap. 1. Etiam interiectione qua & oratores & historici frequenter utuntur, ut medio sermone aliquem inserant sensum, impediri solet intellectus, nisi quod interponitur breue est. Auditor ad Herenn. lib. 10. Et tamen occulte dicemus interiectione uerborum.

INTERIECTVS, us, ui, [*Interpositione.*] παρέθεσις, ipse interiectioni adiectus. Cic. 2. de Nat. De. Interpositum, interiectumque terra.

INTERIECIO, is, tertia syllaba cor. [*Gettare fra qualche cosa interponere. Gal. Entrejetter, jeter parmi ou entredeux. Hisp. Entreponer à meter.*] παρερρίθω, inter aliquid iacio, interpono, intermitto, intermisceo. Col. lib. 1. Vt si qua interiecta sint stramentis, aut paleis

spinarum, uel germinum semina intereant. Liu. 1. ab urb. Aliaque interiectas collibus ualles. Cæsar. 7. Bell. Gall. Inter equites, ratos sagittarios, expeditosque leuis armaturæ interiecerant, qui suis cedentibus auxilio succurrerent. Hinc

INTERIECTIO, pars orationis, animi affectum exprimens, ita dicta quod orationi interieciatur.

INTERIECTVS, [*In mezo.*] partic. Cæsar 7. Bell. Gall. Neque inter se contingant trabes, sed paribus intermissis spatibus singulæ singulis faxis interiectis, arte contineantur. Interiectus inter philosophos, id est, intermedius, inquit Budæus. Cic. 1. Offic. Aut interiecti inter Philosophos, & eos qui temp. administrarent, delectarentur re sua familiari. Idem 2. de Natura De. Nasus quasi murus oculis interiectus.

INTERIECTVM tempus, [*Tempo interposto.*] παρεμβλεθημένος, χρόνος, hoc est, interpositum.

INTERIM, penultima correpta aduerb. temporis, [*Fra questo mezo, in tanto. Gal. Tan dis. Hisp. Entretanto.*] μεταξύ, idem significans quod Interea, tantisper, hoc inter spatium, Terent. in And. Funus interim procedit, sequimur. Cic. 2. de Or. Hoc interim spatium concludit illud concidit. Idem pro Ligario: Interim Varus, Vticam uenit. Ponitur & pro aliquando, Quint. lib. 1. cap. 9. Prima barbarissimi ac solæcissimi sceditas absit. Sed quia interim exculantur hæc uicia, aut consuetudine, aut auctoritate, aut uetustate, denique uicinitate uirtutum acriter se in illud tenuerunt discrimen Grammaticus intendat. Aliquando pro repente, Terent. in Hecy. Primum dies complusculos bene conueniebat (sane inter eas: interim Miris modis odisse cæpit Sofratam. Vbi Donatus: Interim, exponit pro repente. Interim: Aliquando discretio est rei, quæ ad narrationem pertinet, ut apud Ter. in And. Tristis interim, nonnunquam collacrymabat.

INTERIMIS, pen. cor. [*Amazzare, uccidere. Gal. Tuer. Hisp. Matar.*] ἀπαλλάττω, διαφθείρω, interficio. Cic. 1. de Nat. De. Si quæ interimit, innumerabilia sunt, etiam ea, quæ conseruent, infinita esse debent. Interdum ponitur pro priuo. Plaut. Cist. Nam dudum, ut concurrimus, Alceimarchus ne se uita interimeret.

INTERIOR, [*Pin a dentro.*] ἐνδότερος, & Interior, ἐνδότερος, ab Interior antiquo positio. Vide Intra. Cic. ad Q. Fr. Interior uicinus.

INTERITIO, onis, uerbale, [*Il morire, morte.*] ἀναπεσις, idem quod interitus. Cic. in Frum. Cum bis in eadem prouincia magnæ fugitiuorum copiarum uersatæ sunt, tum interitio facta nulla est. Sic enim legit Nonius: Sunt tamen qui legunt hic, Internecio.

INTERITVS, us, [*Morte. Gal. Mort. Hisp. Muerte.*] uide supra in uerbo Intereo.

INTERIUNGO, subisto, [*Raggiungere, far fermare. Gal. Entretoischer, entrejoindre. Hisp. Entrejuntar.*] ἐπισημαίω, tractum a curru, cuius rota interiecta lude iunguntur, ut quiescat. Martial. libro secundo: Et cum currere debeas bouillas, Interiungere queris ad Camenas. Interiungere equos est, equos e curru soluere, ut & paltu, & quiete reficiantur. Idem libro 3. t. hora lassos lateriungit equos meridiana. Interiungere dexteram, quod & Iungere dextram, dextera dixit Virg. Lilius 2. Bell. Pun. Tum dextera interiuictæ, militesque e concione dimissa, a notis, signisque benigne atque hospitaliter inuitati.

INTERLINO, is, pen. cor. interlinire, interlini, interliui, uel interleui, [*Cancelare. Gall. Canceled, effacer. Hisp. Truncar à cassar la escriptura.*] καταλείπω, scripturam, uel picturam lituris corrumpto. Cic. pro Cluent. Qui tabulas publicas municipii sui corruptisse iudicatus sit, qui testamentum interleuerit. Ibidem: In eo codice non haberet, qui tum interlitus proferebatur.

INTERLOCVTIO, onis, sermone interpositio. Quint. lib. 5. c. 7. Breui interlocutione patroni resurandus est.

INTERLOQVOR, penultima correpta, [*Romper il parlare. Gall. Entrejetter quelque propos. Hisp. Estornar al que habla.*] διακόνω, alio loquente sermone intermiscere, ac quodammodo interturbare loquentem. Terent. in Heaut. Siccine mihi interloquere? Quandoque significat aliquid inter agendum definitio. Vnde Interlocutoria sententia uocatur, quæ non definit controuersiam, sed aliquid obiter ad causam pertinens decernit. Gell. lib. 14. cap. 2. Aliter atque aliter eadem causa, eodemque in tempore sentire, & interloqui uideatur.

INTERLUCEO, ces, p. c. [*Tralucere. Gal. Entreliuire. Hispan. Entreluzir.*] παρερρίθω, in medio luceo, uel Interea luceo, uel inter aliquid luceo. Liu. 9. Bel. Pun. Duos Soles uisos, & noctu interluisse, & facem stellæ septies ab ortu Solis ad Occidentem portugri usam. Interlucet, per translationem pro interapparet, & intercoipicitur. Ad Heren. ut loci distincte interlucere possint. Liu. lib. 1. ab vi. b. Quibus inter gradus dignitatis, fortunæque aliquid interlucet, posteri fama ferent. Virg. 9. Aen. Interlucetque corona Non tam spissa uiris.

INTERLUCATIO, uerbale. Plin. lib. 17. c. 27. Interlucatio a boribus prodelt, sed omnium annorum truncatio inutilissima. Eadē dicitur

- tur Collocatio, apud Catonem, & Varronem.
- INTERLUCO**, cas, p. p. *διακλαύω*, ramos seu plantas inutiliter pululantes cū intervallo resecare: & a luce deducitū videtur, quod cum ceduntur rami, lux fit ipsi arbori amplior. Plin. lib. 17. c. 23. Depurantur enim pariter cum uite interlucata densitate ramorū qui sūt superuacui.
- INTERLUNIVM**, nij, *σωόςος*, dicitur id spatium temporis, in quo nec amplius Luna vetus apparet, nec adhuc noua uidetur: quia radijs solaribus superne illustratur, non autē ab ea parte, quę nobis conspicua est. Plin. lib. 7. c. 5. Septimo non nisi pridie, posterove plenilunij die, aut interlunio concepti nascuntur. Idem lib. 16. c. 39. Inter omnes conuenit, utilissime in coitu lunę sterni: quem diem alij in terlunium, alij silentis lunę appellant. Hor. 1. Car. Ode 25. Ithra cio Bacchante magis magis sub interlunia uento.
- INTERLUUIS**, [Baguare in mezo. Gal. Mouiller en passant par dedans, ou au milieu. Hisp. Mojar entremedias.] *παρεμπίπω*, interuiuo. Virgilius primo Aeneid. Augulo interluit ætu. Aliquando leuare eit, Cato de re rust. Manus interluito postea uina sumito. Vir. 3. Aen. Hęc locui quondam & uaita conuulsa ruina, (Tantum æui longinqua ualet mutare uetustas.) Dissiluisse ferunt: cum protinus utraque tellus Vna foret, uenit medio uia pontus, & undis Hesperiam Siculo latus abscedit, aruaque, & urbes Litore diducas angusto interluit ætu.
- INTERMANEO**, es, ere, [Stare in mezo.] inter, nel in medio maneo. Lucan. lib. 6. Defessus Cęsar medijs intermanet agris.
- INTERMEDIVS**, a, um, [Fra mezo. Gal. Qui est entredoux, qui est au milieu. Hisp. Entremedias.] *παρεμπίμενος*, interiacens. Cic. n Or. Est autem quidam interiectus, intermedius & temperatus, nec acuminē posteriorum, nec flumine utens superiorum: uiciuus amborum, in neutro excellens. Varro lib. 3. de re ru. In lateribus dextra & sinistra porticus sunt, primotib. columnis lapideis intermedijs arbusculis humilibus ordinatę.
- INTERMENSTRVVS**, strua, struum, adiectiuum: ut, Luna intermenstrua. Plin. lib. 18. c. 52. Maxime autem intermenstrua dimidiaque sterco rato.
- INTERMEOS**, as, are, [Scorrere di mezo. Gal. Passer entre, passer par mi. Hisp. Correr lo liquido entremedias.] *παρεμπίπω*, idem quod interlucere, hoc est, per medium meare, & fluere. Plin. lib. 5. c. 30. Longeq. clarissimum Aficę Pergamum, quod intermeat Sileus.
- INTERMESTRIS** Luna, *σωόςος*, dicitur interlunium, & coitus Lunę. Plin. lib. 16. cap. 38. Nisi intermestri luna, atque dimidiata, ne tangas materiam. Intermenstruum, idem est. Varr. lib. 1. de re rust. Quod a noua luna crefcit ad plenam, & inde rursus ad nouam lunam decrefcit, quoad ueniat ad intermestrium: a quo die dicitur luna esse extrema, & prima.
- INTERMIOS**, as, p. c. [Risplendere in mezo.] *διασίλω*. In medio splendeo. Cla. id. lib. 1. Rutulum squammis intermicat aurum
- INTERMINATVS**, ta, tum, [Non terminato. Gall. Qui n'a point de borne de fin. Hisp. Cosa sin termino y sin.] *ἀπείρατος*, non terminatus, termino carens, indefinitus. Cicero de Natura Deorum: C ontargitis ad Deam, cuius operam profecto non desideraretis, si immentam & interminatam in omnes partes magnitudinem regionum uideretis.
- INTERMINOR**, naris, penult. corrup. [Minacciare qualche gran male. Gal. Menacer fort. Hisp. Amenazar so pena grande.] *ἐπαπειλέω*, magnum malum denuncio, uehementer minor. Terentius in And. Dixi ne tibi? Interminatus sum, ne faceres? num ueritus? Interminati uitam. Plaut. in Cas. Inicitur malarum malam Disciplinam, uitō quę interminatur suo uitam, id est, quę uitam se interfecuram minatur.
- INTERMINVS**, a, um, [Senza termine.] *ἀτέραςος*, quod non habet terminum. Sidon. ad Fontei. Dominis Simplicio & Apollinari intermina intercessione uos comperi, &c. Hanc tamen uocem apud quempiam ueterum non facile inuenias.
- INTERMISCEO**, es, ere, [Mischiare di mezo.] *παρεμπίγνυμι*, miscerę in medio. Virg. Eclog. 10. Doris amaram tuam non intermiscerit undam.
- INTERMISSIO**, onis, uerbale, [Intermissione.] *διάλειψις*, uacatio ab aliquo manere per aliquod tempus. Cic. 1. de Nat. De. Nec tamen uideo, quomodo uideatur iste deus beatus, cum sine ulla intermissione pulsetur, agiturque. atomorum incurfione sempiterna.
- INTERMISSVS**, us, [Intermissione.] *διάλειψις*, idem quod intermissio. Plin. lib. 10. c. 29. Lucinijs diebus, ac noctibus quindecim garulus sine intermissu cancus.
- INTERMITTO**, [Tralasciare.] *διαλείπω*, ad tempus omitto, cesso. Cic. Et si ego id tempus intermiseram potius, quam omiseram. Cic. 2. Offic. Aciores autem remorsus sunt intermissę libertatis, quam retentę.
- INTERMORIOR**, eris, [Morire. Gall. Mourir. Hisp. Morir.] *παρμόλωμαι*, morior, pereō, intereo, perdo. Bithynicus ad Cic. lib. 6. Ep.

- Peto a te, ut absentem me quibuscumque in rebus opus fuerit, tuarisi nullum officium tuum in me intermoriturum existimas. Inter mortuum uero, Latini dicunt, eum, qui inter mortem uitamque ex dolore procumbit, similis expiranti. Sue. de Ner. Postquam deinde Galbam, & Hispanias delcuisse cognouit, collapsus, animoque male fracto diu, & sine uoce, & prope intermortuus iacuit. Cic. in Pil. Vos eandem illam manum ex intermortuis Catilinę reliquijs concitastis, id est, ex reliquijs propemodum extinctis. Memorij generis prope intermortuam reuocare, idem pro Muręna.
- INTERMUNDIVM**, dii, spatium medium inter plures mundos: Sicut intercolumnium, spatium inter columnas. Voluit enim Epicurus infinitos esse mundos, & inter eos spacia magna inania, per quę atomi uolūtates alios atque alios mundos coagmentarent. Cic. 1. 3. de Fin. Indiuia cum dicitis, & Intermundia, quę nec sunt ulla, nec possunt esse, intelligimus. Idem 1. de Na. De. Tanquam modo ex Epicuri intermundis descendisset. Budęus.
- INTERNASCOR**, eris, [Nascere in mezo.] *παρεμφύομαι*, in medio nasci. Plin. lib. 18. c. 16. Internascentesque herbas excludi. Liu. 8. Bel. Pun. Angustię & internata uirgulta ordines dirimebant.
- INTERNECIO**, [Uccisione. Gall. Tuerie, occision. Hisp. Muerte violenta.] *παρολεθρία*, uitę priuatio. Cic. 5. Verr. Tamen aratorum internecio facta non est.
- INTERNECO**, as, pen. co. internecui, internecatum, & internectum, [Uccidere, amazzare.] *ἐξολεθρῶ*, deleo, simul interficio, & multitudinem totam ferme complectitur. Plautus in Amphit. Legionis reueniunt domum, duello extincto maximo, atque internectis hostibus. Cic. 14. Philipp. Internecti notha testamenta credo subiiciunt.
- INTERNECIVS**, a, um, pen. pro. [Cio che si appartiene ad uccisione. Gal. Pernicieux, mortel. Hi. Cosa perentesciente a matar.] *παρολέθριος*, quod ad internecionem pertinet. Vnde Internecinum testamentum dicitur, auctore Felto, propter quod dominus eius necatus est. Internecium bellum, cuius exitus, alteri parti internecionem affert. Liu. lib. 9. Nullus modus fuit cędibus, deletaque Aufonum gens, uix certo defectionis crimine, perinde ac si internecino bello certasset.
- INTERNECTO**, is, ere, [Legare insieme. Gall. Entrelacer, entrelieuer. Hisp. Atar juntamente.] *συνδέω*, colligare, inter se connectere. Statius 8. Theb. Vix magna lauare uulnera, & efflantes libet internectere plagas.
- INTERNIGRANS**, [Negro.] p. c. internigrantis, passim nigrans. Stat. 9. Theb. Noctemque, diemque Assimilans maculis, internigrantibus albę.
- INTERNITEO**, es, ere, [Lucere tra l'altre cose. Gall. Entreluire, luire ou re luire entre, ou par mi. Hisp. Luzir entremedias.] inter alia nitere, uel pellucere. Curtius: Spisse nubes intendere se cęlo, & quidquid lucis internitebat, offusa caligine extinctum est. Idem alibi, Armorum internitentium fulgor.
- INTERNITIO**, nis. Cic. pro Syl. Internitione ciues liberaui.
- INTERNODIUM**, dii, [Spatio tra l'uno & l'altro nodo. Gall. Ce qui est entredoux neuds, ou jointures.] *φάλαγγξ*, est spatium intermedium inter duos nodos, quale uidemus in arundinibus, & culmis. Plin. lib. 7. c. 2. Arundines uero tantę proceritatis, ut singula internodia alueo nauigabili ternos interdum homines ferant. Ouid. 11. Met. Longa internodia cęturum. Idem 9. Met. Mollia nodosus facit internodia poples.
- INTERNOSCO**, [Discernere, conoscere tra gli altri. Gall. Entre connoître, connoître Hisp. Distinguir entre diuersos.] *διαγνώσκω*, inter alias nosco, siue discerno. Cic. 2. de Or. Quos cum humare uellent non potuerunt obritos internoscere.
- INTERNOCIVS**, cii, [Messero, mezano, interprete, sensale. Gall. Message entre deux parties. Hi. Mefagero entre diuersos.] *διάκτωρ*, qui inter alios medius est ad aliquid tractandum, & modo huic, modo illi, per uices nunciat. Ter. in Eu. Eho, num nam tu hic relictus custos, Nequis forte internocius clam a milite ad istam curstet? Inter nuncius, & minister rei alicius. Liu. 3. Bell. Maced. Augures inter pretes, & internocii Iouis, Cic. 8. Phil. Huius femininum est Internocia.
- INTERNVS**, Interaneus, *ἐντόδιος*, & Interne ab Intra.
- INTER OPVS**, *μεταξὺ ἐργαζόμενος*, hoc est, in ipso opere, uel cū opus fit. Tibul. Crura sonant ferro, sed canit inter opus.
- INTERO**, ris, ere, [Tritare. Gall. Broyer dedans ou par mi. Hisp. Majar como en mortero.] *ἐντριβῶ*, terendo immitto: ut, Interere panē lacti. Var. 2. de re rust. c. 9. Necnon ita panem hordeaceum dandum, ut non potius eum in lacte des intratum, &c. Cato de re rust. c. 156. Et cocyminum interito. Ter. in Phor. Ad te summa solum Phormio redit: Tute hoc intristi, tibi omne est exedendum. Vbi Donatus: Parētia apta parafito, quę de cibo est. Hoc autem inter rusticos de alliato mortario dici solet. Et bene Intristi: proprie enim intrita dicitur huiusmodi cibus. Hęc Donatus.
- INTERORDINIVM**, iij, *τὸ μεσὸρδιον*, spatium quod est inter ordines. Col.

Col. lib. 5. c. 5. Sed de spatii ordinum eatenus præcipiendum habemus, ut int. ligant agricolæ, siue aratro vineas culturi sint, faciora interordinia relinquenda, &c.

INTERORDINARIUS, & Interordo, quæ huc congesta erant, refecimus, eo quod uideremus Calepinum ea in re corruptis exemplaribus fuisse deceptum. Nam quod ad præteritum dictionem attinet, in eo loco, quem ex Columella adducit, Interordinaria, legendum est, diuisis dictionibus, ad hunc modum. Conditis pluribus interordinaria semina malleolis. Idem dicendum de posteriore. Nam eo in loco, quem ex Columella adducit, legitur inter ordines, diuisis dictionibus. Hoc ideo admonere uolumus, nequid temere quis a nobis credat amputatum.

* **INTERPATEO**, apud Macrob. est intus patefcere.

INTERPELLATIO, onis, [*Interrumpimento. Gall. rompement de propos. destourbier. Hisp. Estoramiento.*] Cic. de prouin. Conf. Interpellatio mei familiaris, qua paulo ante interrupta est oratio mea. Idem Leptæ lib. 16. Itaque litteræ quidem meæ impediuntur, in quibus sine ulla interpellatione uersor. Plin. in Ep. Interdum laslo mihi opportuna interpellatione subueniunt.

INTERPELLATOR, toris, [*Che rompe il parlare. Gall. Desfourbeur, entre rompeur de propos.*] interuenitor, qui interrumpit sermonem, aut aliquid aliud agentem. Ci. 3. Off. Dicitur ab te hortulus aliquos emere uelle, quo inuitare amicos, & ubi se oblectare sine interpellatoribus possit. Auctor ad Heren. lib. 1. Dialectici alieni sermonis molesti interpellatores.

INTERPELLO, las, lace, [*Interrumpere. Gall. Rompre le propos. Hisp. Estoruar al que algo haze.*] est loquentem, uel aliquid agentem interrumpere. Cicero primo Iuscul. Sed nihil re interpellabo: continentem orationem audire malo. Hirt. 2. Bel. Alia. Cum in Alia uenisset, reperiebat Itum Appium, conuatum esse tollere pecuniam ex fano Dianæ: sed interpellatum aduentu Cæsaris profugisse. Aliquando est dicere, uel commonere, Lucil. libro 28. ut citat Nonius: Verum tu quid agis? interpella me, ut sciam. Aliquando rogare. Val. Max. lib. 3. Cato rogatus, ut socios apud auunculum adiuuaret, constanti uultu non facturum se respondit. Iterum deinde ac sæpius interpellatus, in proposito persistit. Interpellare uirginem uel matronam de stupro, frequens est apud Iuriconsultos pro ambire, uel petere eius concubitum. Interpellare stuprum, idem est, quod impedire, & interrumpere. Lilius tertio ab urbe: Stuprum interpellatum magis, quam cæde motus. Interpellare debitorem, est debitum exigere. Pomp. Si nemo sit, qui a patre promissoris interpellari transiititæ pecuniam possit. Interpellare partam uictoriam, in pedire, remorari. Cæf. 3. Bell. Ciui. Sed siue ipsorum perturbatio, siue error aliquis, siue etiam fortuna partam iam, præsentemque uictoriam interpellasset, dandam omnibus operam, ut acceptum incommodum uirtute farciretur. Interpellare de negotio aliquem, est conuenire, & uerba cum eis facere. Sen. lib. Declam. 8. Diues pauperem de nuptiis filix interpellauit.

INTERPENSIVA, apud Vitruuium, perticarum, tigillorum, asserum uel genera sunt, quæ ab angulis parietum ad angulos tignorum, ad imbres in colliquis deriuandos, uel alium quemuis usum interlocantur, quasi ea quæ a pendendo Græci appellant κρηματήρια.

INTERPENSIVI parietes, κρηματήρια, sunt qui supra contignationem struuntur, nec in solo fundamentum habent, sed in pendenti surgunt. Hermolauus.

INTERPLICO, as, are, περιπλέκω, passim implico. Stat. 4. Theb. Albaque puniceas interplectat insula cristas.

INTERPOLLATIO, onis. Plin. lib. 13. c. 12. de chartis: Hanc excipit Romæ Fannii sagax officina, tenuatamque curiosa interpollatione principalem fecit e plebeia.

INTERPOLATOREM, [*Rigattiere. Gall. Radonbeur, fripper. Hisp. Renouador, affectador.*] εἰσθεωροῦν, uocamus, qui antiquas uestes reconcinat, ac renouat, ut facilius uendat.

INTERPOLIO, as, are, [*Rinoware, instaurare. Gall. Repouir, reconstrer. Hisp. Remouar d'afait ar d'adobar.*] ἀνασυνάγω, est immutare, uel instaurare, & reb. uetustis nouam formam inducere: a poliendo dictum, ut Perotus existimat. Vnde Vestimenta interpolata, quibus a fullonibus ita noua lana est inducta, ut pro nouis fallere possint. Ci. 2. Fr. Vult, inquam, Appius renouare eundem magistratum, quo mihi nus rogam prætextam quotannis interpolet. Sic Mancipia interpolata dicuntur, quæ cum sint ueterana, tamen a uenaliariis ita ornantur, finguntur, & quasi renouantur, ut pro nouis uendi possint. Vlpian. in l. præcipiunt ædiles. ff. de ædil. edict. Quia igitur uenaliarii sciunt facile decurri ad nouitiorum empicionem, idcirco interpolant ueteratos, & pro nouitiis uendunt. Plin. lib. 12. c. 14. At hercle Alexandriæ, ubi thura interpolantur, id est, rudia cum sint, poliuntur. Conuehebatur enim illinc thus rude, aspectu simile cortici Plaut. in Amph. Illic me homo interpolabis, meum que os Æng. t dento.

INTERPOLATRIX, ἡσθησαστρα, mulier, quæ antiquas uestes renouat, ut eas facilius uendat. Pomponius: Interpolatricem accersisse oportet, quæ huic uestem adducat.

INTERPOLIS, & hoc λεῖπον, quod interpolatum est. Plinius lib. 19. Est quidem eius natura interpolis, rursumque quamlibet uetustum nouo miscetur. Sic per translationem mulieres etiam interpoles dicuntur, quæ uitia deformitatis arte occultant. Plaut. in Most. Nam istæ ueteres, quæ se unguento unctant, interpoles, Vellæ, edentulæ, quæ uicia suo occultant.

INTERPOLVS, la, lum, [*Racconcio.*] ἡσθησαστρα, idem quod interpolis, hoc est, reconcinuatus. Vip. l. Labeo. Digeit. de contrahen. emptio. & uend. Si uestimenta interpolla quis pro nouis emerit. Trebatio, placere, ita emptori præstandum quod interest, si ignorans interpolla emerit.

INTERPONO, nis, ere, [*Interporre. Gal. Entremettre, interposer. Hisp. Entreponeur.*] παρετίθειμι, interfero, interitio. Cic. de Am. Quasi enim ipsos induxi loquentes, ne Inquam, & inquit, sæpius interponeret. Interponere aculeatorem, est submittere, uel subornare. Ci. 3. Verr. Interposuisti aculeatorem, qui cum ego mihi centum & decem dies solos in Siciliam postularem, centum & octo sibi in Achajam postulare. Interponere auctoritatem suam est auctoritatem suam impedire, ne aliquid fiat. Cic. 3. Phil. Quod si auctoritatem tuam interponis sine armis, magis quidem laudo. Fidem suam interponere, est aliquid in fidem suam recipere. Cæf. 5. Bell. Gall. Ipsi uero nihil nocitum iri, inque eam rem se suam fidem interponere. Interponere postulata est, proferre ea, quæ quis sibi potuisset concedi. Cic. 8. Phil. Postulata hæc ab eo interposita sunt, quo minus, quod opus esset ad bellum, a uobis pararetur. Interponere se rei alicui, est se immiscere, Ci. in Diu. in Ver. Cur te interponis inuitissimis his, quibus maxime lex consultum esse uult?

INTERPOSITIO, onis, παρεθεσις, insertio, interiectio, Cic. de Inuen. Quæstioem autem eam appellat, quæ habeat in se controuersiam in dicendo positam, sine certarum personarum interpositione. In interpositio, pro iis quæ lineis superlicri, & interlicri solent, dum aliquid emendatur. Cic. ad Tir. lib. 16. Tu istic, siquid librarii mea manu non intelligent, monitibus. Vna omnino interpositio difficilior est, quam ne ipse quidem facile legere soleo, de quadrimo Catone. Interpositus, a, um, part. Pli. lib. 18. c. 16. Interpositis quibus diebus, hoc est, interiectis, uel intermissis.

INTERPOSITVS, us, ui, [*Interpositio. Gal. Interposament, asiette entredeux. Hispan. Aquel entreponer.*] παρεθεσις, idem quod interpositio. Cic. 2. de Natura Deo. Tum ipsa incidens in umbram terræ, cum est e regione solis interposita, interiectuque terræ repente deficit. De Luna.

INTERPREMO, p. c. συμπίεζω, comprimo, uel premo collido: uel de Interpretare fauces, est faucibus compressis spiritum intercludere. Pla. in Rud. Aedepolis, infortunio hominem prædicas demabilem. Qui sacerdotis sceleris fauces interpretessit.

INTERPRETIS, [*Interprete. Ga. Truchement, interprete. Hisp. Trujaman d'afarante de lenguas.*] ἐρμηνεύς, est qui in aliqua re agenda medius est, ueluti conciliator, & auctor. Vir. lib. 4. Aen. Tuque harum interpres curarum, & conscia luno. Interpretes ab Alconio dicuntur, per quos inducitur pactio. Quoniam uero huiusmodi homines animos eorum, quibus dati sunt interpretes, sciscitantur, & inuicem illi exponunt, factum est, ut interpres pro eo accipiatur, qui obscura exponit. Vir. 3. Aen. Troiugena interpres diuum. Vbi Seruius: Interpres, uaticinator, qui mentem Deorum mortalibus publicat. Cic. 1. de Diu. Interpretes portentorum Galcoræ in Sicilia nominabantur. Interpretis, item qui uertit aliquid ex una lingua in aliam. Cic. de Opt. Or. Nec conuerti ut interpres, sed ut orator sententias iisdem, & earum formis, tamquam figuris, uerbis ad nostram consuetudinem aptis.

INTERPRETAMENTVM, ti, [*Interpretatione.*] ἐρμηνεία, interpretatio. Gel. Ex quibus diuersa Latine lingue interpretameta collegimus.

INTERPRETATIO, tionis, [*Interpretatione, expositione. Gal. Declaratio, interpretatione. Hisp. Obra de trujamenear y de clarar.*] ἐρμηνεία, est positio. Cl. 1. Off. Nimis callida, sed malitiosa iuris interpretatio. Interpretatio, inquit auctor ad Her. l. 4. est, quæ non iterans, idem redintegrat uerbum, sed id commutat, quod positum est, alio uerbo quod idem ualeat. Interpretatio coniectura & iudicium. Liu. 2. ab urbe. Non crediderit factum, an tantum animo roboris fuerit, nec traditur certum, nec interpretatio est facilis. Budæus: Interpretatus, a, um, partic. expositus, explicatus. Ci. 2. de Leg. Vestis quasi focus urbis, ut Græco nomine est appellata: quod nos prope ideum Græcum interpretatum nomen tenemus.

INTERPRETOR, aris, pe. co. [*Interpretare, exponere. Gall. Interpreter, expliquer, donner à entendre. Hispan. Trujamenear, declarar lo esuro.*] ἐρμηνεύω, expono, explico, explano. Cic. lib. 2. Offic. Nec quicquam aliud est Philosophia, si interpretari uelis, quam studium sapientiarum. Interpretari, pro iudicare. Cic. ad Att. Quod si audeam, Athenas peterem, sane ita cadebat, ut uellem. Nunc nostri hostes ibi sunt, & te nos habemus, & ueremur, ne interpretetur illud

- oppidum, non satis ab Italia abesse. Interpretari memoriæ aliquid, hoc est, reducere in m. mortiam. Plautus in Epid. Inique in-
nitius es. P. Quid iam? M quia tuæ memoriæ Interpretari me æ-
quam censet.
- INTERPUNCTIO, ONIS,** [Distinctione.] idem quod interpunctum. Cic. pro Mur. Res enim sunt paræ prope in singulis litteris, atque in
terpunctibus uerborum occupatæ.
- INTERPUNCTVM, ÆTI,** [Distinctione.] neu. gen. διαστολή, distinctio. Cic. de Or. Clausulas, & interpuncta uerborum, animæ interclusio &
angustia spiritus attulerunt.
- INTERPUNCTVS, ÆUM,** [Distinto.] Gal. Distingue par points. Hisp. Apre-
tado con puntos.] διασταλ υέρος, quasi per punctis distinctum est. Cl. 2. de
Or. Sed & festiuitatem habet narratio distincta personis & inter-
puncta sermonibus.
- INTERPUNGO, GIS, XICUM,** [Distinguere con puncti] διατέλλω, punctis
distinguos, unde interpunctus, partic. de quo iam egimus.
- INTERPVTIO, AS, P. C.** [Circum] διαρπύω, quasi per circuitum putare, & pur-
gare. Col. lib. 3. Rosam fruticibus, ac furculis disponi per furculos
pedales conuenit, per idem tempus, quo & uiolam: sed omnibus
annis fodi ante Kaiendas Martias, & interpretari oportet: hoc mo-
do multis annis perennat.
- INTERQUIESCO, IS, ERE,** [Riposarsi.] Gal. Se reposer. Hisp. Holgar, quedar-
se.] διαυχάζω, idem quod quiesco. Plin. in Ep. Iulio mense, quo ma-
xime lites interquiescunt, positis ante lectos cathedris, amicos
collocavi. Cic. de Clar. Or. Cum hæc dixissem, & paululum inter-
quiescem, &c.
- INTERRADO, IS, PENULTIMA PRODUCTA,** [Radere d'ogni intorno.] Gal. Ra-
cler entre. Hisp. Raer en derredor.] διαξίω, hinc illinc abrado. Co-
lumel. de Arbor. cap. 19. Nam si spisse posueris, neque infra quid-
quam ferere poteris, nec sic ipsæ fructuosæ erunt, nisi eas interra-
seris. Plin. libro 15. cap. 1. Oleæ attendentur, sicut & uites, atque
etiam interradi gaudent. Interradere, pro exculpere, hinc illinc
eradere, & excuare. Plinius libro 35. cap. 1. de pictura: Nec tan-
tum (inquit) ut parietes toti operiantur: uerum & interrado mar-
more, uerniculatissimeque ad effigies rerum animaliumque cruitis &
Budeus.
- INTERRASILIS, SILE,** [Scolpito, intagliato.] Gal. Racle a l'entour. Hisp. Rai-
do en derredor] idem quod interrassus, hoc est, per interualla erassus
& exculptus. Plin. lib. 12. c. 19. Coronas ex cinnamomo interrasi-
li auro inclusas.
- INTERREGNUM, GNI,** [μεσοβασίλεια, regni interuallum, & spatium
temporis, quouiscumque in locum demortui regis alius ordinatur.
Cicero ad Att. Nam permagni eius interest, rem ad interregnum
non uenire.
- INTERREX, EGIS,** [Vice Rē in morte del Rē. Gall. Virov. Hisp. El vicerei.]
μεσοβασίλεις, dicitur is, qui regis mortui munere fungitur, do-
nec nouus rex creatus sit. Hic autem magistratus, introductus
fuit post mortem Romuli. Nam cum inter patres de rege crean-
do conuenire non posset, res ad interregnum rediit, placuitque
temp. a Patribus administrari, donec nouus rex creatus esset. Vi-
de Lim. lib. 1. ab vrb. Cic. contra Rullum: L. Flac. Interrex legem
de Sylla tulit, ut omnia, quæcumque ille fecisset, rata essent. Idem
lib. 3. ep. Ego omnibus, unde petitur, hoc consilij dederim, ut a sin-
gulis Interregibus binas aduocationes postulent.
- INTERRITVS, ÆUM, PENULT. CORREPT.** [Che non ha paura. Gall. Assuré. que
à a point de peur. Hisp. El que no ha miedo.] εὐδαιμόνεια, idem quod im-
perterritus. Ouidius 10. Metam. Quid, quod inest uirtus, & mens
interrita læti?
- INTERROGATIO, [Interrogatione.] Gal. Interrogation, demande. Hisp. Pre-
gunta de respuesta.] εἰρωτοίσις, & Interrogatiuum, εἰρωτηματικόν,
ab Interrogo deducuntur. Cicero de Fat. Recte genus hoc inter-
rogationis ignauum, atque incers nominatum est. Instare inter-
rogatione. Quintil. lib. 5. c. 7. Longius repetita interrogatio. Quin-
til. Ibidem**
- INTERROGATIUNCULA, Æ, DEMIN.** Cic. in Parad. Sed multis interro-
gatiunculis, & quasi punctis, quod proposuit, efficit.
- INTERROGO, AS,** [Interrogare, dimandare. Gall. Interroguer, demander, en-
querir. Hisp. Preguntar respuesta.] εἰρωτάω, quæro, rogo. Cic. in Or.
Ut interrogando urgeat, & rursus quasi ad interrogata sibi ipse
respondeat. Pla. Pœn. Si exierit leno, censetis hominem interro-
geni, Meus serues si ad eum uenerit nec ne?
- INTERRUMPO, PIS,** [Interrompere, disturbare. Gall. Interrompre, destour-
ner. Hisp. Interrumper.] διαρρήνυμι, medium abrumpo. Plautus
Ciceroni: Pontes quos feceram, interrumpi. Interrumpere ordi-
nem, id est, confundere. Colum. lib. 1. c. 2. Interrumpere somnos,
i. turbare. Plin. lib. 28. c. 4. Interrupta consuetudo, intermissa,
Cic. ad Cas. lib. 15.
- INTERRUPTE, ADUERBIUM,** [Diuisamente, separatamente, interrrottamen-
ta.] Gal. Par interruption, sans continer. Hisp. Cortando, apartadamente.]
εἰρωτόμας, incise, uel cælim, aut diuise. Ci. 2. de Or. Erit autem per-
spicua narratio, si uerbis usitatis, si ordine temporum conseruato,
- si non interrupte narrabitur.
- INTERSCALMIUM, IJ,** [μεσοσκάλλιον, dicitur spatium illud in nauis,
quod est inter scalmum & scalmum: sicut Interstitium spatium
duarum columnarum. Est autem Scalmus lignum illud ad quod
remus inhaeret, & circumdeicitur.
- INTERSCALPIUM, IJ,** proprie est spatium illud in dorso, quod in-
ter scapulas est. Higinus in descriptione Vrsæ, In humero claram
unam, in pede de potterioribus nouissimo duas, in summo inter-
scapilio unam.
- INTERSCINDO, DIS,** [Fendere, tagliare per mezzo. Gall. Couer par le mi-
lieu. Hisp. Entrecortar.] διακοπώ, medium abrumpo, siue disciundo,
Liu. 1. Bel. Pun. Pontem interscinderent. Cic. 2. de Leg. Nec quia
uisquam erat scriptum, ut contra omnes hostium copias in pon-
te unus assisteret, a tergoque pontem interscindi iuberet. Lactan-
de Opifi. Labra ipsa, quæ quasi antea cohærebant, quam decent
interscindi. Liu. 8. Bell. Pun. Nam & ipsa Chalcis, quamquam e-
iusdem insulæ urbs est, tamen adeo arcto interscinditur freto, ut
sponte continenti iungatur.
- INTERSCRIBO, BIS, P. P.** [Scrivere di mezzo.] παρηγοράω, inter uersus
scribo, interpono, interfero. Plin. Ep. 12. 9. Poteris & quæ dixeris
post obliuionem retractare, multa detinere, plura transire, alia in
terferbere, alia rescribere.
- INTERSECO, AS, P. C.** [Tagliare in pezzi.] Gal. Entretailer. Hisp. Entrecor-
tar.] διασέμνω, in partes secare. Ad Her. lib. 3. Vt uisã pronuncia-
tione res ipsas, quas demonstraui inferere atque interfecere
uideamur in animis auditorum.
- INTERSEPIO, PIS, PENULT. COR.** [Intermezare. Gall. Enuironner & clore
de haies boucher. Hisp. Distinguir entre partes.] διαρίπω, uelut sepibus
quibusdam intercludo, uel iter impedio. Linius 2. Bell. Macedon.
Per triduum insequens terrauit eos, nunc proælis laceffendo,
nunc operibus intersepiendo quædam, ne exitus ad fugam esset.
Intersepire urbem ualio, i. munire. Liu. 5. Bel. Pun. Cic. pro Corn.
Bal. Ne interseptum sit huius iter perpetuo ad hoc amplissimum
præmium ciuitatis.
- INTERSEPTVM, DICITUR,** [Che è in mezzo. Gall. Le milieu. Hisp. El
medio.] διασπαγμα, quidquid in re aliqua medium est, ueluti est
cartilago illa, quæ ueluti paries intermedii nares dirimit: item
septum illud transuersum, quod uiscera uitalia separat a natura-
libus.
- INTERSERO, RIS, INTERSEUI, INTERSEITVM, PENULTIMA CORREPTA,** [Pianta-
re, o seminare fra altre cose. Gall. Entremesler, inserer par mi. Hisp. En-
treponer, entresserir.] παρεσπειράω, in medio aliorum planto, se-
mino, infero. Columel. de re rustica, libro 3. cap. 17. Coæqua-
to deinceps, patinato, malleolus ordinariis uitibus interse-
ndus est. Idem libro octauo, cap. 15. Eaque contendantur interse-
tibus buxeis, aut myrteis fruticibus. Ouid. 10. Metam. Mediis interse-
rit oscula uerbis.
- INTERSERO, RIS, SERUI, SERTVM,** [Tramettere, interporre.] παρεμβάλλω,
interpono, interitico. Plin. in ep. Prædia agris meis uicina, atque
etiam interferta, uenalia sunt.
- INTERSPIRATIO, HERBALE.** Cic. 3. de Or. Interspirationis enim, non
defatigationis nostræ, &c. Plin. lib. 2. c. 1. A balneis raptim, & sine
interspiratione necat. De multo loquitur.
- INTERSPIRO, RAS, P. P.** [Spirare. Gall. Souffler entre deux, respirer. Hisp.
Espirar & respirar.] διαπνέω, perspiro, expiro. Cato: Manu compri-
mito acina, ut combinant aquam marinam, ubi impleueris doliū,
operculo operito, relinquito qua interspiret.
- INTERSTERNONIS,** [Interporre. Gall. Estendre ou coucher entre deux. Hisp.
Entreponer.] παρεμβάλλω, interitico, intermiscio. Iustin. lib. 1. Hæc
Babyloniam condidit, murumque urbi cocto latere circumdedit,
arena, pice, bitumine interstrato. Plin. lib. 29. c. 2. Alij hastulis te-
dæ subiectis, & subinde interstratis, oleo aspersam accendunt.
- INTERSTINGVO, GUI,** [Distinguere, separare, estinguere. Gall. Distinguer,
separer. Hisp. Apartar uno de otro.] διασίζω, distinguo. Stat. 3. Syl.
Spatia interstincta columnis. Interdum idem quod extinguo.
Festus: Ignis Veltæ xi quando interstinctus esset, uirgines uerber-
ibus afficiebantur a Pontifice. Apul. Iamque protinus oblitus san-
cibus interstingere eam debuisset, id est, animam intercludere,
seu suffocare.
- INTERSTITIO, NIS,** [Vacanza. Gall. Relache, cessation, uacation. Hisp. Cessa-
miento.] διαλειψίς, intermissio, cessatio, uacatio. Gell. lib. 20. c. 1.
uelut quoddam interstitium, i. iuris inter eos, quasi interstitione
quandam, & cessationem.
- INTERSTITIUM, ITIUM,** [Spatio, distanza. Gall. L'entredens de quelque
chose que ce soit interval. Hisp. Espacio, extremidad.] διασπασίον, spa-
tium & distantia inter aliqua. Macrobius: Cum quatuor sint e-
lementa, ex quibus constant corpora, terra, aqua, aer, & ignis,
tribus sine dubio interstitiis separantur, quorum unum est a ter-
ra usque ad aquam, ab aqua usque ad aerem, sequens: tertium, ab
aere usque ad ignem, Higinus: Quod ab eo, sidere paruo inter-
stitio differt.

INTERSTITIVM Lunæ, *συνώδοι*; idem quod interlunium, seu coitus Lunæ cum Sole: quo tempore quod superiore parte tantum illustratur, a nobis cerni non potest. Apuleius: Difficultas itineris, ac globosū hederis interstitium.

INTERSTREPOIS, [*Fer strepitum tre gli altri. Gal. Faire bruit entre arbres, ou parmi. Hisp. Hazer estruendo entre otros*] Itreptum inter alios emitte. Virg. 9. Ecl. Digna, sed argutos interitreptere anser olores. Quo tamen in loco videtur rectius legi posse, inter strepere, diuisis dictionibus: ut sit ordo, Strepere inter argutos olores.

INTERSTRINGOIS, [*Stringere. Gal. Estreindre, ferrer encre quelque chose. Hisp. Estrenir ó apretar.*] συμπίεσις, comprimio: ut, Interstringere gulam, id est, suffocare, uel strangulare. Pla. in Aul. Ibo intro, atq. illi tuo socio, iam interstringam gulam.

INTERSTRVOIS, [*Mettere insieme, comporre. Gal. Basfir. Hisp. Componer.*] συμμίξις, simul inter sese conftruo, coapto, compono. Silius lib. 10. Thelesinus ad ossa illiso saxo, qua spina interstruit artus, Occumbit.

INERSVM, [*Esser presente, Gall. Estre present. Hisp. Entreuenir.*] παρέμειν, præsens iuin, adsum. Cic. Lent. Quæ hic geruntur, accipies ex Polione, qui omnibus negotijs non interfuit solum, sed etiam præfuit. Significat etiam differre, discrepare, Ter. in Eun. Stulto intelligens quid interet? Vide Interet.

INTERTEXTVM, *τι*, [*Tessuto in mezo, che ha qualche cosa tessuta di mezo. Gal. Entreteffu, pourlé. Hisp. Cosa texida entre medias.*] *παρυφαντος*, quod in medio textum aliquid habet: ut, Chlamys intertexta auro est, chlamys serica quæ aurum habet inter byssum translucens, a Phrygionibus intertextum, quod genus uestium a Sueton in Augu. Phrygiarum vocantur. Vulgus hodie vocat [*Brocato*] Quinctil. lib. 8. cap. 5. Neminem deceat intertexta pluribus notis uestis.

INTERTRAHOIS, [*Rapire, leuar uia. Gal. Attirer d'entre ou de parmi. Hisp. Quitar alguna cosa de lugar, arrebatat.*] ἐξελκύω, scripio, aufero. Pla. in Amphitr. Ni ego illi puteo si occipso, animam omnem intertraxero.

INTERTRIGO, *pe. p.* huius intertriginis, nomen ab interendo deductum, *παρέρημα*, id est, malum, cum simul membra interteruntur, & confricantur, accedenteque sudore excoriantur. quod mali genus in feminibus maxime solet accidere, cum scilicet equitantium, uel pedibus incedentium femina atteruntur, adruunturque. Dicitur etiam Intertrigo in iumentis, cum uitioso ingressu calces, aut etiam suffragines atteruntur. Colum. libro 7. Intertrigo bis in die subluitur aqua calida, mox decocto ac trito sale, cum adipè desiccatur.

INTERTRIMENTVM, *τι*, [*Danno. Gal. Perte, dommage, dechet. Hisp. Danno*] *βλάβη*, quid sit, declarat Varro lib. 4. de ling. Lat. Detrimentum (inquit) a detrutu dicitur, quod ea quæ trita sunt, minoris pretii sunt. Ab eadem mente Intertrimentum ab eo, quod duo quæ inter se trita sunt, etiam diminuta sunt. Ter. in Heaut. Nunc, cum sine magno intertrimento non potest haberi, quid uis dare cupis. Intertrimentum pro euanida argenti parte, quæ ex incoctione deperit, accipit. Liu. 2. Bel. Maced. Carthaginenses eo anno argentum in stipendium primum impositum aduexerunt: id quia probum non esse Quæstores renunciauerunt, experientibusque pars quarta decocta erat, pecunia Romæ mutua sumpta, intertrimentum argenti suppleuerunt: Cic. Verr. Posuit pro communi iactura, quæ accidit in conficiendo aliquo negotio. L. Rabonius (inquit) ædem Castoris tradi oportebat: Is casu Iunii pupilli tutor erat testamenti patris: Cum eo nullo intertrimento conuenerat, iam, quemadmodum traderetur. Aconius: Detrimentum unius partis esse potest: intertrimentum uero dantis, & accipientis. Secundum, quod Cicero intertrimentum pro communi conficiendi alicuius negotii iactura posuit. Budeus.

INTERTRITVRA, *æ*, [*Danno.*] *βλάβη*, idem quod intertrimentum, hoc est, damnum, & proprie in auro, argento, aut uellibus, quorum pretium usu atque attritione imminuit. Scæuola de pig. act. l. pi. gnor. Quæro intertrituram, quæ ex operis facta est.

INTERTVRBO, *as*, [*Disturbare. Gall. Destourner. Hisp. Estoruaumento*] διαταράσσω, ualde turbo, seu aliquid aut agentem, aut dicentem interpello. Ter. in And. Dauus interturbat omnia, ubi Donatus: Hic Inter, auctiua particula est, adeo ut non pro media significatione sit, sed qua maiorem habere non potest: ut, Interfectus. Interturbatio, onis, Lilius 3. Bell. Pun. Ipsique ualecudinem excusans patri, animi quoque eius mirabilem interturbationem cum quaereret, &c.

INTERVACVO, *as, p. c.* [*Restare uacuo in mezo.*] διακενῶμα, in medio uacuis maneo. Col. lib. 7. Bulbus trepidancis interuacantibus spatiis obrutus, anno celerius maturam peritiam præbet.

INTERVALVM, *li*, [*Intervallo, spatio. Gall. Intervalle, distance, espace. Hisp. Espacio de tiempo ó lugar*] διαστάσις, spatium quod est inter palos, uallum castrense constituentes: a quo omne spiritum Intervallicum est nuncupatum. Plin. lib. 6. c. 22. Septem dierum intervallo

taxato. Ci. ad Caf. Primum ut te, quem iadiu plurimi facio, tanto intervallo uiderem: deinde, ut tibi, &c. Ex tanto intervallo. Ci. ad Caf. Cur ex tato intervallo rem desuetam usurparent, Longo intervallo. Cic. 8. Ver. Verfabatur in Sicilia longo intervallo alter, non Dionysius, &c. Quod etiam dicitur Longo post tempore.

INTERVALLATVS, *a, um*, *ἑλαδικός*, quod post certa temporum intervalla reuertitur: ut, Intervallata febris, quam intermittem. m. & reuertentem uocamus. Gel. lib. 17. c. 12. Hæc biduo medio interuallata febris.

INTERVELLO, *lis*, [*Sturpar di mezo.*] *παράλλω*, passim e medio alio ruelluo: ut, cum aut Lolium et tritico, aut canos et barba, aut capillos euellimus. Palla. Si spissa sunt, interuelles aliqua, ut cetera roborentur. Plaut. in Amph. Næ ego infelix homo fui. Qui non alas interuelli, uolucrum uocem getito.

INTERVENIO, *nis, p. c.* [*Soprauenire, interuenire. Gal. Entreuenir, suruenir. Hisp. Entreuenir.*] ἐπιγχαμαι, in medio negotio, quasi ex insidijs superuenio, & opprimo in ipso actu eos, qui rem celatam uel lent. Ter. in Ad. Interuenit homo de improviso. Accipitur etiam aliquando pro interesse. Cic. Quod non esset factum, si ipse interuenissem. Interuentum, est impersonale. Ter. in Heau. Vbi de improviso est interuentum mulieri. Interueniens, part. Cic. 3. Tusc. In magna parte uitæ dolore non interueniente.

INTERVENTVS, *us, ui*, [*Sopraueniura, interuenimento. Gal. Suruenir. Hisp. Sobrenenida, obra de entreuenir.*] *ἐπιφανεία*, actus ipse interueniendi. Liu. lib. 2. ab vrb. Interuentu collegæ ipse exercitusque est seruatus. Cic. Parad. Interuentus, aut Interpellatio.

INTERVENIVM, *μεσορλήθειον*, quod est inter uenas terræ. Virr. lib. 8. Sed non per interuenia dilabantur, & decrescant. Idem lib. 2. c. 6. Igitur penitus ignis, & flammæ uapor per interuenia permanans & ardens, efficit leuem eam terram.

INTERVENTOR, [*Interuentore, malleuadore. Gal. Entreuenant, suruenant, moyenneur. Hisp. Entreuenidor.*] dicitur qui alicui rei interuenit, quæ & Interpellatorem uocamus. Cic. de Fato: Omnis fere in his deliberationibus consumebatur oratio, idque & sæpe alias, & quodam liberiore quam solebat, & magis uacuo ab Interuentoribus die. Aliquando etiam accipitur pro fideiussore, idque maxime apud Iurifcons.

INTERVERTOIS, [*Togliere uia con astutia. Gal. Destourner, soubrtaire, desrober secrettement. Hisp. Quitar ó arrebatat con engannos.*] *ὑπεξαρπύμαι*, callide surripio, quod plerumq. fit, cum rem commodatam, aut creditam nobis uinducamus, doloque ne domino restituitur, efficimus. Vnde Cic. 6. Verr. Candelabrum, quod rex Aegypti Ioui Capitolino dono tulerat, a Verre, qui illud commodato a rege acceperat, interuersum esse conqueritur. Dicimus autem, Interuertere aliquid simpliciter: & Interuertere aliquid re aliqua, & Interuertere rem aliquam. Plau. in Pseu. Ut me si possit, mulier interuerteret? Marcel. Iurifcon. in l. si duo. ff. depositi. Si duo hæres rem apud defunctum depositam dolo interuertent. Interuertere, pro subuertere. Paul. in l. amissione. ff. de cap. dim. Quæ salua ciuitate accidit, per quam publica iura non interuertit constat. Scæuola: Cui per fundum aquæ ductus debetur, quacumq. uult, in eo riuum facere licet, dum ne aquæ ductum interuertit.

INTERVISIO, *is, p. p.* *ἑλεσθησῶμαι*, per intervallo inuiso. Cic. Mario. Teque & itam rationem otii tui, & laudo, & uehementer probor: quodq. nos minus interuisis, hoc fero animo æquiorè.

INTERVLA, *pen. cor.* [*Camisica. Gal. Chemise. Hisp. La camisa.*] *χιτωνίσκος*, uestis intima & corpori proxima, quam uulgus Camisiam uocat. Val. ad Rufi. Quem uestire debeat interula, uestiuit interitru. Hæc alio nomine Supparus, Tunica linea, subucula, & Indusium dicitur.

INTESTABILIS, [*Che non puo far testameto. Gall. A qui il n'est permis par de louc faire testament, infame. Hisp. El que no puede hazer testamento.*] simile apud Græcos ἀτιμος, qui iure testamentum facere non potest, & cuius testimonio non creditur. Caius in l. cum lege. ff. de testam. Intestabilis cum lege quis esse iubetur, eo pertinet, ne eius testimonium recipiatur: & eo amplius (ut quidam putant) ne ipsi dicatur testimonium. Gel. lib. 7. c. 18. pro detestabili posuit *κατάρατος*. Eos tamen (inquit) qui ad Hannibalem non rediissent, usque adeo intestabiles inuisosque fuisse, ut tædium uitæ cœperant, necemque sibi conscuerint. Hor. 2. Ser. Sat. 3. Vter Aedilis fueritve Vestrum Prætoris intestabilis, & sacer esto. Vbi interpres Porphyrio: Antiqui eos, quos ad testimonium admitti nolabant, Intestabiles uocabant: Detestabiles, quorum testimonium malum, & execrandum esset.

INTESTATO, *adver.* [*Senza testamento. Gall. Sans faire testament. Hisp. Sin testamento*] *ἀδιαθέτως*, sine testamento. Cic. 2. de Inu. Si pater familiaris intestato moritur: familia, pecuniaque eius, agnatorum gentiliumq. esto. Scæuola: L. Titius intestato moriturus. Paulus: Ut legata quæ ei dederat, intestato moriens restitueret.

INTESTATVS, [*Che non ha fatto testamento, intestato. Gall. Qui n'a point posse, qui n'a point fait testament. Hisp. El que no ha hecho testameto*]

INTESTINUS, dicitur non solum, qui mortuus est nullo confecto testamento, sed etiam cuius ex testamento adita non est hereditas, ut inquit Pau. in Intestatus, d. uerb. hgn. Pomip. Ipse cum uno seruo senex intestatus proficiscitur. Vip. de suis & leg. h. ere. Intestatus proprie appellantur, qui cum possit testamentum facere, testati non sunt. Cic. pro Clent. haud haeres est Ciueticus, intestatum dico esse mortuum. In status nullis testibus conuictus. Plaut. in Curc. Hoccine pacto indemnatum, atque intestatum arripit? Non absurde tamen dici posset, Intestatum in hoc Plauti loco accipi pro non antestato, hoc est, nemine in testamto assumpto. Erat enim consuetudo apud ueteres, ut antequam aliquem in ius raperent, antestarentur, hoc est, liberum hominem unum, aut alterum in testem assumerent, eiq. aurem uellicantes quaererent, Licet ne antestari? Qua solemnitate non obseruata nemini licebat quempiam in ius ducere. Vide in uerbo Antestor.

INTESTINVS, a, um, pen. p. [Interiori, cosa di dentro. Gall. Qui est dedans, intestin, uerieur. Hisp. Cosa de dentro, entrañable.] εντος, το, ο, ιδ, idem quod interaneum, siue internum, quod scilicet intus reconditum est, & foris non apparet. Seruius Sulp. Ciceroni : Quid est, quod tantopere commoueat tuus te dolor intestinum? Intestinum bellum, cum ciuitas ueluti in sua uiscera coniurat. Intestinum malum. Cicero ad Brutum : Ingrauescit enim in dies intestinum malum ; nec externis hostibus magis, quam domesticis laboramus. Intestinum odium, dicitur occultum & dissimulatum. Licuius secundo ab urb. Intestino inter partes plebemque flagrat odio. Intestinum opus, quod ad ornatum aedium ex ligno conficitur. Vulgus uocat minutiarum. Varr. lib. 3. de re rust. Cum uillam haberes opere testorio, & intestino, ac pauimentis e nobilibus lithotrotis spectandum parum putasses esse, in tuis quoque litteris exornati parietes essent.

INTESTINA, [Interiori. Gall. Les entrailles. Hisp. Las tripas y assadura.] εντερα, quidam sunt quasi membranacei canales, qui in interiori uentris parte siti, alimentorum excrementa e uentriculo excipiunt, longisque orbium anfractibus tandem per seculum deiciunt. Cicero 2. de Nat. Deor. Ex intestinis autem & alio secretis a reliquo cibo succus is, quo alimur, permanat ad iecur per uias quasdam a medio intestino usque ad portas iecoris. Sunt autem intestina in corpore humano omnino sex, quorum primum uentriculo per pylorum adhærens, a duodecim digitorum longitudine, Herophylus δωδεκαδάκτυλον appellauit: rei anatomicae periti fere εφουσι uocant. Secundum a Graecis νησις, a nobis Ieiunum appellatur, quod semper sit inane. Tertius a nobis Teuue, ab illis ιλσον appellatur. Vatro etiam Hillam appellat. Quartum Caecum dicitur, quod propter sinuositatem exitu carere uideatur. Quintum Graeco nomine κολον, a Latinis Crassum intestinum nominatur, quod reliquis carnosius sit, a dextra illius regione ad sinistram super uentriculi fundum delatum, lienem interim & iecur contingens. Sextum spinæ et directo incumbit, ad sedem usque porrectum, quod quoniam nullus habet sinus, Rectum appellatur. Legitur & Intestinum, masculini gen. Plin. lib. 1. c. 37. Intestinum quibusdam ab ore incipiens, quadam uia eodem inflectitur, ut fax & Polypo: in homine annexus infimo stomacho similis camino.

INTEXO, is, ere, [Tessere tra qualche cosa. Gal. Tistre de dans ou auco, inferer. Hisp. Texer dentro algo.] ενφαλω, Intus texere, innectere, texendo includere, implicare, annectere. Virg. lib. 3. Geo. Utque purpurea intexti tollant auræ Britannii. Vbi Seruius: Intexti, intus texti. nam in uelis ipsi erant picti, qui eadem uela portabant. Idem 2. Geo. Illa tibi laeis intexti utribus ulmos, id est, annectit. Cic. in Part. Lata tristibus, incredibilia probabilibus inteximus. Intexere aliquem. Cic. Att. 1. 3. Scis me antea orationes, aut aliquid id genus solum scribere, ut Varronem nusquam possem Intexere. Id est, eum loquentem inducere, ut sit in dialogis.

INTIME, [Sommamente.] aduerb. Cic. ad Q. Fr. Quatum altera est de Blandentio Teuxide, quem scribis, certissimum matricidam tibi a me intime commendari.

INTIMVS, [Famigliare, caro.] carus, familiaris. Cic. ad Q. Fr. libro 1. Intimus, proximus, familiarissimus quisque aut sibi pertinuit, aut, &c. Plaut. in Trucul. Nam me fuisse hic fateor summum, atque intimum. In intimis alicuius esse, pro ualde amari ab aliquo. Cicero ad Att. lib. 4. Itaque in intimis est meis, cum antea notus non fuisset.

INTIMVS, a, um, [Piu a dentro, domestico, familiare. Gall. Qui est tresauant. Hisp. Mas dentro.] ενδοτατος, superlatiuum est ab antiquo adiectiuo Inters: illud significans quod maxime intus reconditum est. Cic. 6. Verr. In eo sacratio intimo fuit signum Cereris perantiquum.

INTINCTVS, us, condimentum ad obsonia condienda, quod nos Saporem in cibis dicimus, Graeci, εμβάτην, Columella: Hoc sinap ad embammata non solum idoneo, sed etiam spetioso uteris. εμβάτην enim inturgeie est. Plin. lib. 15. cap. 29. Eadem ori-

gine aprorum sapor commendatur, plerumque ad intinctus additis nitris.

INTINGO, gis, [Intingere, bagnare. Gall. Mouiller, tremper dedans. Hisp. Mojar.] εμβάτην, immergo, madefacio. Plin. lib. 20. c. 17. de aniso: Viride aridumve omnibus, quæ conduuntur, quæque intinguntur, desideratum. Cat. cap. 156. Crudam li edas, in aceto intingito, misce concoquit. Intinctum arte, Cic. 2. de Or. Alterum, quod totum arte intinctum uideatur, tamen artem requirit, tamen prudentia est medicis quid dicendum sit uideat.

INTOLERABILIS, le, [Intolerabile, insupportabile. Gal. Intolerable, importable. Hisp. Cosa que no se puede sufrir.] δύσσοις, quod tolerari & ferri non potest: ut, Intolerabilis dolor, Cic. 3. de Or. Mihi omnia sunt intolerabilia ad dolorem. Intolerabilis auaritia. Idem ad Q. Fr. lib. 1. Intolerabile frigus. Idem pro Rosc. Amer.

INTOLERABILITER, [Intolerabilmente. Gall. Intolerablement. Hisp. No pudiendo sufrir.] aduer. supra modum, ita ut ferri non possit, & (ut ita dicam) impatienter. Col. lib. 1. cap. 4. Sunt quædam loca quæ solstitiis minus concalescunt, sed frigoribus hiemis, intolerabiliter horrent.

INTOLERANDVS, a, um, adiect. [Da non esser tolerato. Gal. Qu'on ne pourroit souffrir, ne porter. Hisp. Cosa de no sufrir.] δύσσοις, idem quod intolerabilis. Cic. 7. Verr. O magnum atque intolerandum dolorem. Intoleranda hiems, Liu. 5. ab urb. Intoleranda libido. Idem 7. Bel. Pun. Immanis atque intoleranda barbaries. Cic. pro Font.

INTOLERANS, antis, adiect. [Impatiente. Gall. Impatient. Hisp. Mal sufrido] αδωδτος, impatiens, impotens, qui tolerare non potest. Liu. 9. ab urb. Et loquimur de Alexandro nondum merso secundis rebus, quarum nemo intolerantior fuit.

INTOLERANTER, aduerb. [Impatientement. Gal. Impatienment. Hisp. Mal sufridamente.] αδωδτην, αδωδτος, impotenter. Cic. 2. Tusc. Postumus ne nos contemnere dolorem, cum ipsum Herculem tantum intoleranter dolere uideamus?

INTOLERANTIA, æ, [Intoleranza. Gal. Impatience. Hisp. Mal sufrimiento.] αδωδτια, impotentia, impatientia. Ci. pro Clu. Quis illum cum illa superbia atque intolerantia ferre potuisset? Idem pro le. Agr. Pespiciate quanta potestas permittatur, non priuatorum insaniam, sed intolerantiam regis esse dicetis.

INTOLERANTISSIMA laboris corpora, hoc est, impatientissima, Liu. 10. ab urb. & lib. 7. Bel. Pun.

INTONDEO, es, [Tosare d'intorno. Gal. Tondre tout entour. Hi. Tresquitar en derredor.] ανεπιρω, circumundo. Col. lib. 11. c. 23. Ut antequam translatum deponas, omnes radículas amputes, & fibrarum summas partes intondeas.

INTONSVS, a, um, [Non tosato. Gal. Qui n'est point tendu. Hisp. No tresquido.] αναπτος, non tonsus. Plin. lib. 6. cap. 28. Arabes mirtrati degunt, aut intonso crine, barba abraditur præterquam in superiore labro. Intonsa coma, Cic. 2. Tusc. Col. lib. 7. cap. 3. Igitur ut dixi, miraberis oues intonsas: u. r. i. a. & canam comam improbas. Ouid 4. Fast. Bis caput intonsam fontana spatgitur unda. Intonsi homines, & ineulti. Liu. 1. Bel. Pun.

INTONO, p. c. as, are, [Tonare, far romore. Gall. Tonner, rendre un son haut & clair. Hisp. Tronar.] επωνω, idem quod tono. Cicero de Diu. Partibus intonuit cæli pater ipse sinistris. Ouid. 1. Metam. Intonat, & dextra libratum fulmen ab aure Mittit in aurigam. Per translationem dicitur & de quouis alio sono uehementiore. Plin. libro 9. cap. 40. Intonuit ingenti latratu canis. Hiems intonata Eois fluctibus. Horat. Epod. 2. Hoc est, tempestas sonora. Intonare, pro iracunde dicere, & cum quodam uocis impetu loqui. Liu. 3. ab urb. Cum hæc intonauisset plenus iræ, multitudo ipsa se sua sponte dimouit.

INTORQUEO, es, [Tirare, trarre con impeto. Gal. Tordre, entortiller, lancer. Hisp. Tercer de tirar tiro.] συσπρω, cum impetu eiacular, intorqui, uiuendo emitto. Virg. 2. Aeneid. & tergo sceleratam intorserit hastam. Cic. de harusp. resp. Si quod in me telum intorserit, statim me esse arrepturum arma. Item circumtorqueo, Cic. 2. de Orat. Ut cum Testio Penario, mentum in dicendo intorquenti, tum ut diceret si quid uellet, si nucem fregisset. Intortus, a, um, particip. obuolutus: ut, Intortum circa leuum brachium paludamentum. Liu. lib. 5. Bel. Pun.

INTOTVM, ex toto. Cicero de Orat. Quæsturamque illam maxime secundam in totum ad se ita redegit, ut improbius fraude ret populum.

INTRA, [Entro, dentro, intra, tra. Gal. Dedans. Hisp. Dentro.] εντος, præpositio, ab In deducta, sicut ab Ex, Extra: significat quod spatium temporis, aut loci. Plaut. in Curc. Dimidiam partem nationum usque omnium Subegit solus intra uiginti dies. Luc. lib. 5. Intra castrorum timuit tentoria ductor. Intra cubiculum, intra oppidum, significat in tentoriis, in cubiculo, in oppido. Aliquando significat citra, Cic. ad Sulp. Sed tamen, quoniam effugi eius occasionem, qui fortasse arbitraretur me hanc rempublicam non putare, si perpetuo tacere, modice hoc faciam aut etiam intra modum,

ut & illius uoluntati, & meis studijs seruiam. Intra modum (inquit) id est, citra modum, hoc est, minus quam modice, quod idem ualeat quod moderate, & cum modo. Cuius contrarium est, *Vltra modum*. Sic dicimus. Intra diem, Intra famam, id est, citra opinionem, & minus ipsa fama, uel quod fame magnitudini non respondet. *Vltra famam*, quod est maius ipsa fama. Quin, Hortensij scripta tamen intra famam sunt. Intra, sine casu, aduerbiu est, cui contrarium est *Extrinfecus*. Col. lib. 2. c. 43. Hæc uasa & opercula, & extrinfecus & intra diligenter picata esse debent. Valla hoc inter esse docet intra, & infra: ut hoc ad dignitatem & locum illud ad spatium & numerum referatur. Qua de re latius egimus non ita multo ante, in dictione *Infra*. Ab intra, fit *Interus*, a quo *Interior*, & hoc *Interioris*, magis intra, uel intro. Ter. in Eun. In interiore parte, ut maneam solus cum sola. Cic. in Sal. Africam interioriorem obtinens. Vir. 1. Aen. At domus interior regis splendida luxu instruitur. Ci. 3. de Nat. Deo. Plures enim tradunt nobis ij, qui interiores scrutantur, & reconditas litteras antiquissimum loue natum, &c. Intimus, superlatiuum, de quo supra. *Interneus*, *Interaneus*, *Intrinfecus*, *Introrsum*, *Intrarius*, *Intrastinus*, *Intro*, *tras*: quæ uide suis locis.

INTRARIVS, a, um, [Di dentro] το ενδοιον, interaneum, intus abditum, incitum. Plau. Caros mihi atque intrarios amicos.

INTRACTABILIS, le, [Che non si puo domare. Gal. Intractable, qu'on ne se manier.] Hisp. Cosa que no se puede tratar ni domar.] ἀδυνατος, indomabilis, qui tractari, domariue non potest. Plin. lib. 19. cap. 15. Virus illi intractabile est. Virg. 1. Geo. Serite hordea campis Vtique sub extremum brumæ intractabilis imbrem. Animus intractabilis. Sen. Hippol.

INTRACTAIVS, tractata, tractatu, [Indomito, non maneggiato. Gal. Qui n'est point encor traitable, indompté. Hisp. No tratado, no domado.] ἀδυνατος, ut, Intractatus equus, hoc est, indomitus. Ci. de Ami. Atqui in ipso equo, cuius modo mentionem feci, si nulla res impediatur, nemo est qui non eo, quo consueuit, libentius utatur, quam intractato, & nouo.

INTREMISCOIS, [Tremare,] idem quod intremeo. Pli. li 8. c. 4. de elephantho: Idem uestigijs hominis animaduerso prius quam homine, intremiscere infidiatum metu traditur.

INTREMO, tremis, intremere, [Tremare. Gal. Trembler. Hi. Tremblar.] τρέμω, idem quod tremo. Virg. 3. Aenei. Clamore immensum tollit quo pontus, & omnes Intremuere unda penitusque exterrita tellus Italiz.

INTREPIDE, aduerb. ἀδείδως, sine pauore, audacter. Liu. 6. Bell. Punic. Postquam assuetudine quotidiana satis intrepide uisum est fieri, in campum, &c.

INTREPIDVS, a, um, [Ardito, che non ha paura. Gal. Qui ne craint rien, assure, hardy. Hisp. No temeroso.] ἀδείδως, qui nihil timet, impaudus. Qui. 13. Met. Illa super terram defecto poplite labens, Pertulit intrepidus ad fata nouissima uultus. Hiems intrepida, apud Tacit. in uita Agricola.

INTRICO, cas, p. p. [Intricare. Gal. Empestrer. Hisp. Embotrar, emboluer.] ἐμπλέκω, simplico. Plau. in Persa: Atque ita intricatum luit potans Dorpalum. Eius contrarium est *Extrico*. Vtrunque dictum creditur a tricis, quæ sunt felticæ, uel capilli, uel simile quippiâ, quo auium pedes implicantur. Plaut. Quod argentum mihi, quas mihi tricæ narras?

INTRINSECVS, [Di dentro, intrinsecamente. Gal. Par dedans. Hisp. De dentro.] ἐσθδεν, Extrinfecus, aduerbia sunt composita ab *Intra*, & *Extra*, & *Secus*, cum significat iuxta. Col. lib. 12. c. 43. Lata uasa in modum patinarum fieri iubeat: eaque extrinfecus & intra diligenter picata esse debent. Sic Pli. lib. 11. ca. 37.

INTRITVM, p. p. μνηστός, genus edulij ex alijs, caseo, oleo, ouis, & porro concinnatum: ita dictum quod in mortario teratur: Circumlata diu mensi, intrita secundis. Est etiam *Intritum*, uel melius *Intrita*, calcis genus manus subactum, neque statim ad opus adhibitum, sed tempore maceratum, fermentatumque Pliu. lib. 36. cap. 23. Ruinarum urbis ea maxime causa, quod furo calcis, sine ferrumine suo cæmenta componuntur. *Intrita* quoque quo uetustior, eo melior. Est etiam *Intrita* apud Catonem emplastri genus ad infitionem accommodatum, quod consistat ex argilla m. tribus subacta. Plin. lib. 17. cap. 16. Sed etiam apud ueteres Græcos inuenitur, & apud Catonem, qui oleam, sicumque ita inferi iussit: mensura etiam præfixita secundum reliquum diligentiam suam: cortices scalpro excidit quatuor digitorum longitudine, & trium latitudine, atque ita coagmentari, & illa sua *Intrita* oblini.

INTRO, [Intro, dentro. Gal. Dedans. Hisp. Dentro a lugar.] εἰσω, aduerb. motus ad locum, idem significans, quod *In* domum, quemadmodum *Intus*, domus, uel e domo. Componitur autem cum uerbis incipientibus a d, ut *Introduco*: a g, ut *Introgredior*: m, ut *Intromitto*: r, ut *Intromitto*: s, ut *Introspectio* u, ut *Introuoco*. Plaut. in At. 1. Ido intro, ut herus hinc, quæ imperant, facta, cum euenit, licet.

INTRO, as, [Entrare, andar dentro. Gal. Entrer, aller dedans. Hisp. Entrar dentro, andar dentro.] εἰσέρχουαι, ingredior, introeo. Virg. 5. Aen. Adsumus, & portus delati intramus amicos. Venabula intrant urso, hoc est, transigunt. Mar. lib. 14. Et per translationem *Intrare* in familiaritatem alicuius, id est, sese insinuare. Ci. ad Q. Pr. in provincia uero ipsa, si quem es nactus, qui in tuam familiaritatem penitus intrant, qui nobis ante ignotus sit, huic quantum credendum sit, uide. *Intratus*, partis præteriti temporis, raram. Liu. Ibi rursus filuæ intratæ. Idem in filias intratum est.

INTROCLVDØ, [Rinchiudere. Gal. Enfermer, enfermer. Hisp. Encerrar a dentro.] ἐγκατακλείω, est in interioribus claudio. Seneca. Qui mi introclusus ociabatur.

INTRODO, as, are, Cice. pro Cecin. Atque etiam seipse inferebat, & introdebat. Hoc est, ultro se offerebat gerendis negotiis. Budæus.

INTRODUÇO, cis, p. p. [Introduire, menar dentro. Gal. Introduire, mettre en auant. Hisp. Quando llevar a dentro.] εἰσφέρουαι, significat intra aliquem locum duco. Salut. in Cætil. Vulturium cum legatis introducit. *Introducere*, pro *inducere* Cicer. 11. Philipp. Quam ambitionem constantissimum & grauissimum cuius L. Cælar in Senatum introduxit. Per translationem est *instruo*, *doceo*. Vnde *Introductio*, eruditionis principium, quam Græci εἰσαγωγή uocant.

INTROEO, is, iui, itum, pe. supini c. [Entrare] εἰσέρχουαι, ingredior. Ter. in And. Vt hinc te iussi introire, opportuac hic fit mihi obuiam. *Introire* in uitam, id est, nasci. Ci. de Ami. Quam ob rem cum illo quidem, ut supra dixi, actum optime est, mecum autem incommodus: quem fuerat æquius, ut prius introieram, sic prius exire de uita. *Introitur*, impersonale. Varro li. 1. ca. 63. Quo cum periculo introitur recenti a pertione.

INTROGREDIO, deris, [Entrare] εἰσέρχουαι, introeo. Virg. 1. Aen. Postquam introgressi, & coram data copia fandi.

INTROITVS, [Entrata. Gal. Entre. Hisp. Entrada.] introitus, pro ingressu, εἰσόδος. Cæsar. 1. Bel. Ciu. Tamen ueritus, ne militum introitu, 8 nocturni temporis licentia oppidum diriperetur, &c.

INTROFERO, fers. Ci. Epist. In oppidum introferitur.

INTROMITTO, tis, [Riceuer dentro Gal. Metto dentro. Hisp. Meterò recibir entro.] εἰσδέρχουαι, εισιδω, in domum admitto. Ter. in Eunu. Vereor, ne illud grauius Phædria Tulerit, neue aliorum atq. ego feci, acceperit, Quod heri intromittis non est. Dicimus autem, *intromitto* in ædibus, & in ædes, Plau. in Aul. Profecto in ædibus meis, me absente, neminem uolo intromitti. Frequentius tamen per accusatum *Intromittere* in ædes, eo quod tacitus quidam motus per hoc uerbum significetur. Cic. Epist. Si quando illa dicit Phædriam *Intromittam* comestatum. Tu. &c.

INTRORSVS, aduerbium, uel *introrsum*, [Verso dentro. Gal. En dedans, uers le dedans. Hisp. Hazia a dentro.] intro uersus, hoc est, uersus interiora. Cæsar. lib. 2. Bel. Gal. Ab eo flumine pari acclui. ac collis nascebatur aduersus, huic contrarius, passibus citciter ducentis inferius apertus, a superiori parte siluestris, ut non facile introitus inspicere posset.

INTROVMPØ, pis, [Entrare con furia. Gal. Entrer de force & deroideur. Hisp. Entrar con uolencia y arriamiento.] εἰσβλάα, irruo, cum impetu introeo. Gel. lib. 15. cap. 32. Cerua emissa in cubiculum Seruorii introrupit.

INTROSPICIO, cis, p. c. [Guardare dentro. Gal. Regarder dedans, considerer diligemment. Hisp. Mirar a dentro.] εἰσπράω, introitus aspicere, diligenter uideri. Cic. 2. de Diuina. Negant enim id esse maiestatis Deorum, scilicet causas omnium introspicere, ut uideant, quid cuique conducatur.

INTROVOCO, pen. cor. [Chiamare dentro. Gal. Faire entrer. Hisp. Llamar a dentro.] εἰκάζω, in domum aduoco. Liu. lib. 10. ab Urb. Fabius nihil precatus populum, quam ut priusquam introuocarentur ad suffragium tribus, Appij Claudij prætoris allatas ex Hetruria litteras audirent. Ci. in Ver. cur filiam tuam non Introuocari iubes.

INTRUDO, is, ere, [Cacciarsi dentro. Gal. Pouffer dedans. Hisp. Empuxar a dentro.] εἰσθδω, introtrudo, & impertine me ingero. Ci. pro Cec. Atque etiam se ipsa inferebat, & intrudebat, & in eam opinionem Celenia adducebat: ut mulier imperita nihil putaret agi callide posse, ubi non esset Ebutius.

INTRYBVS, [Radichio, cicorea. Gal. Endive, scarlotte, cicoree bianche. Hisp. Endibia, ò chicorea.] σέπρις, masc. uel *Intubum* acutris, uel etiam (ut alijs placet) *Intybus*, uel *Intybum* per y, pen. cor. genus est herbæ uarias sub se continens species. Est enim facium quoddam, aliud siluestre. Sarium rursus in duas diuiditur species. quarum altera folio latiore, & lactucæ similior est, altera subamara & folio angustiore. utrunq. genus officina Scariolam, uulgus Cichoriū hortense uocat. Agreste quoque *Intubum* duas sub se continet species: quarum altera Romano nomine *Ambubeia*, Aegyptiorum uero uocabulo *Cichoriū* nominat. Altera Græcis *Hedypnois*, ab herbariorum

liorum si uulgo Dens leonis appellatur, propterea quod folia habent utrinque denticulata. Plin. lib. 20. ca. 8. Intubi quoque non extra remedia: succus eorum cum rosaceo, & aceto capitis dolores leuit. Vir. lib. 1. Geo. Et anaris intuba fibris.

INTUBACEVS, cea, ceum, quod est ex intubo: ut, Intubacea folia, apud Plin. lib. 27. cap. 12.

INTUEOR, eris, intuitus, [Guardare. Gal. Regarder, considerer, prendre garde. Hisp. Mirar o autar.] εἶσθε, uidere, & cominus suscipere. Plin. Epist. 3. 1. Erit ergo pergratum mihi, hanc effigiem eius subinde intueri, subinde respicere, sub hac consistere. Plaut. In Truc. Qui alterum incusat probri, ipsum se intueri oportet. Intueri animis, id est animaduertere. Cice. pro domo sua. Date hanc Trib. pl. licentiam, & intuemini paulisper animis iuuentutem &c. Intueri aliquid acris, & intento animo. Cic. 1. de Finib. Intueri in aliqua rem, & Intueri in aliquem. Ci. Vniu. de Cla. Or. Intuitus, us, uerbale, ipse actus intuendi. Quin. lib. 10. cap. 1. Totum opus non ad intuitum rei, pugnantque presentem, sed ad memoriam, posteritatis, &c. Plin. lib. 16. c. 10. Abies hilarior intuita.

INTUMEO, es, ere, & intumescō, is, [Gonfiarsi, enfiarsi. Gal. S'enfler. Hisp. Hincharse.] εἰσθ' ἐμ, inflari, conuerti in tumorem. Plin. lib. 11. ca. 34. Est animal eiusdem turpitudinis, infixo semper sanguine capite uiuens, atque ita intumescens. Idem lib. 2. ca. 8. 1. Intumescens fluctus. Bilis intumuit sub pectore. Persius Sat. 5. Humus intumescit uiperis. Hor. Epo. 16. Intumescere, pro irasci. Ouid. 2. Meta. Intumuit Iuno, postquam inter sydera pellex Fulc. In qua significatione inuenitur etiam datiuo coniunctum. Oui. 4. de Pon. Ele. 14. Intumuit uati, non tamen Asra suo.

INTUOR, intueris, pen. co. Intuitus, uel Intutus sum, Intui, [Guardare, uedere. Gal. Regarder. Hisp. Mirar.] εἰσπαύ, ἀπαύ, inspicere, uidere. Plaut. Moite. Profecto nullam equidem illinc cornicem intuor.

INTURBATUS, [Non turbato.] ἀτάραχος, non turbatus. Plin. in Pan. Et sedit inturbatus, interritus, & tanquam ita fieri solet.

INTURBIDVS, pen. cor. adiectiuum, [Non torbido.] non turbidus. Tacit. libr. 3. Inturbidus externis rebus annus domi suspecta se ueritate, &c.

INTVS, [Dentro. Gal. Dedans. Hisp. Dentro en lugar.] ἐνδόν, ἔσω, aduerbium loci ab In, deductum, idem significans quod genitiuum Domini aduerbialiter positus: uel E domo. Cice. in Catilin. Intus inclusum periculum est. Plaut. in Moite. Quid ita pultas, ubi nemo incus est? Idem in Moite. Pulsandum fores, Atque euocato aliquem incus ad te Trania. Idem in Milo. Sed ubi ille, exierit intus, &c.

INTVSIVM, [Camiscia. Gal. Chemise. Hisp. Camisa.] χιτωνίσκος, uestis interior, ita dicta, teste Varrone, quod intus geritur: quemadmodum Palla, quod palam feratur. Inde Intusiatus, ta, tum, qui huiusmodi ueste et indutus, apud Plaut. in Epid.

INTVSVS, ta, tum, [Mal sicuro, non sicuro. Gal. Qui n'est point seur, dangereux. Hisp. No seguro del peligro.] ἀσφαλὴς, non securus, incultus, indensus. Liu. lib. 5. Castra Gallorum intuta, neglectaque ab omni parte nocti inuadunt.

INTVBS, Vide Intubus.

INVADES, dis, pe. pr. [Assalire, uenire adosso. Gal. Enuahir, assailir, seruer dessus.] κατελαύδαυ, incesso, corripio, incido, & tam datiuo, quam accusatiuo iungitur. Var. de ut. pass. Tanta porro inuasi cupiditas bonorum plerisque. Salu. de bello. Jug. Tanta libido cum Mario eundi plerisque inuaserat. Item repente, & cum impetu aliquem aggredi. Virg. 2. Aeneid. Inuadunt urbem inuolue sepultam. Item ingredi, uel intrare, Cic. ad Lent. Non potui magis in arcem illius causae inuadere. Vir. lib. 6. Nunc inuade uiam, uaginaque eripe ferum.

INVALENTIA, æ, [Debolezza,] ἀρροσία, idem quod inualitudo. Gell. lib. 20. cap. 1. Vitium aliquod imbecillitatis, atque inualentia demonstratur.

INVALESCO, lecis [Corroborarsi. Gal. Reprendre force, & uertu, s'enforcir. Hisp. Conualsecerse, confirmarse.] ἐπιρρόνυμαι, robur ac firmitatem acquirō. Vnde inualuit consuetudinem, siue mores dicimus, cum significare uolumus consuetudinem inueterasse, & iam longo usu receptam esse. Plin. in Epist. Nam postquam obiit illa, increbuit passim, & inualuit consuetudo, binas uel singulas clepsydras, interdum & dimidiat, & dandi, & petendi. Quin. li. 2. ca. 1. Tenuit consuetudo, quæ quotidie magis inualescit. Aliquando Inualescere, ut Calpurnio uisum est, significat infirmum ac debile fieri, in desuetudinem uenire. Quin. li. 10. c. 2. Cum uerba intercidant, inualescantque temporibus. Mea tamen sententia multo aptius accipis ibi Inualescere pro robur & uires acquirere, ut uerbum Inualescant, opponatur uerbo intercidant. Hoc enim uidetur uelle, uerba intercidere, & rursus in consuetudinem redire: quod & ipsum testatur Hora. de arte poe. Multa renascuntur, quæ iam cecidere, cadentque. Quæ nunc sunt in honore uocabula, si uolet usus.

INVALETVDO, inis, [Debolezza, infirmità. Gal. Debilité par maladie.

Hisp. Flaquezza y dolencia.] ἀρροσία, imbecillitas. Ci. in Lxl. Quod autem h s Nomis in collegio nouo non actus, inualitudo inualitudo respondeo causam, non inualitiam fuisse.

INUALDVS, a, um, [Debole, poco gagliardo. Gal. Foible, imbecille, debile, maledade. Hisp. Flaco y no rez.] ἀρροσία, infirmus, debilis, ægrotus. Plin. lib. 1. c. 39. Inuentæ tæmnae quædam defluuiio capitis inualidæ. Inualidi milites. Liu. 3. bel. Pun. Idem 6. ab urbe: Qui ubi uidere Camillum, iam ad munera corporis senecta inualidum, uadentem in hostes, procurant pariter omnes. Corpus inualidum. Ouid. Epi. 20. Artus inualidi. Idem Epi. eadem Manus inualidæ. Lucr. 5. Robur inualidum. Oui. 5. Trist.

INVECTIO, onis, uerbale, [Il portar dentro. Gal. Portage, parlement, outrage de paroles. Hisp. Obra de meter a dentro, acometimiento.] ipse inuehendi actus. Ci. 2. Off. Iam uero, & earum rerum, quibus abundaremus, exportatio, & earum, quibus egeremus, inuectio certe nulla esset, nisi his muneribus homines fungeretur. Inuectio, pro inuestatione, & impetu in aliquem. Cic. 2. de Inuent. Clementia per quam animi temere in odium aliquid inuectionis concitati, comitate retinentur.

INVECTITVS, a, um, quod inuehitur. Plin. lib. 10. ca. 29. Cum Theophrastus tradat inuectitias esse in Asia etiam columbas.

INVECTIVS, a, um, ἐπιδικός, quo in aliquem inuehimur, hoc est, quo quis maledictis incessit. Vnde Inuectiuæ orationes dicuntur aduersus aliquem scriptæ, quibus in illius mores, uel ingenium, aut uitam inuehimur.

INVECTVS, us, ui, idem quod inuectio. Plin. lib. 4. cap. 1. Amnis Achelous a Pindo fluens, atque Acarnaniam ab Aetolia dirimens, & Artemitam insulam assiduo terræ inuectu continenti annexens.

INUEHO, his, p. c. [Menare dentro. Gal. Porter dedans, apporter, amener. Hi. Meter à traher adentro.] ἐμφορῶ, ἐπάγω, inroueho, nauis uel uehiculo importo: cuius contrarium est Eucho. Plin. lib. 6. ca. 19. Alii tellurem exercent, militiam alii capessunt, merces alii suas euehunt, res externas inuehunt. Inuectus portum, Inuectus urbem, pro in portum & in urbem. Plin. lib. 6. cap. 2. Aquilonibus raptus præter Acarnaniam xv. die Hippuros portum eius inuectus. Liu. lib. 4. ab urb. Præposito cos. caltris, ipse triumphans inuectus urbem, Dictatura se abdicauit. Aliquando Inuehere, idem est, quod in nauis, curruue uehere. Virg. 5. Aen. Centauro inuehitur magna. Ci. Offi. Inuehere pecuniam in ærarium.

INUEHOR, eris, deponens, [Dir male. Gal. Outrager quelqu'un de parole, estare contre luy. Hisp. Ir con furia de palabras contra otro.] ἀποτεινόμενος, maledictis aggredior, & ueluti quodam impetu sermonis in aliquem feror. Ci. epi. lib. 3. Itaque in eam palam uehementer inuectus. Idem 2. de Nat. Deo. In Stoicos inuehebatur. In eadem significatione aliquando legitur Inueho. Cic. 3. Phil. Cum ille in me absentem inuehens, non intelligebat, &c.

INVENTIO, nis, pen. cor. [Rinouare, trouare. Gal. Trouuer, inuenter. Hisp. Hallar.] ἀπίσκω, ομας, comperio, quasi in aliquo uenio. Plaut. in Cistell. Quod quæritabam, filiam inueni meam. Inuenire, comminisci, excogitare. Terent. in Eunuch. Ceterum idem hoc rite melius quanto inuenisses Thraso? Virgil. 4. Aeneid. Inueni germana uiam. Inuenire, acquirere. Terent. in Eunuch. Vitam tam aliquid inuenire facile possis Phædria, Quam hoc peribit. Inuenire, adipisci. Cic. 3. Phil. Qui propter hæsitantiam lingua, ituporemque cordis cognomen ex contumelia inuenit.

INVENTA, & inuentiones, [Inuentione. Gal. Inuention. Hisp. Hallargo.] ἀρημάτα, ἐπινοήματα, Cicer. de Inuen. Inuentio est excogitatio, &c. Plin. lib. 5. cap. 12. Ipsa gens Phænicum in gloria magna litterarum inuentionis & fiderum. Idem lib. 2. 3. c. 1. Vinum ieuunos bibere nouitio inuento utilissimum est. Dicitur & Inuentus, us, ui, Plin. lib. 17. cap. 10. Ex eodem inuentu est furculus abscissos serere. Differunt (secundum aliquos) Inuentio & Reperio: quod Inuenit e, sit rem quæ sitam offendere. Reperire, casu. Oui. 2. Met. Tu non inuenta, reperta es.

INVENTIVCVLA, læ, diminutiuum. Quint. lib. 8. Ad hoc plerique minimis etiam inuentiuiculis gaudent.

INVENTOR, oris, [Inuentore. Gal. Inuenteur. Hisp. Halladora.] qui quippiam primus inuenit, ut, Inuentor olei Deus. Ci. 6. Ver. Scelerumque inuentor Vlysses. Virg. 2. Aen.

INVENTVM, uenti, [Intentione.] Cic. de Senec. Tot artes, tot scientiæ, tot inuenta.

INVENTRIX, icis, [Inuentrice. Gal. Touueresse, inuenteresse. Hisp. Halladora.] fæmi. gene. Cice. 3. de Nat. Deor. Princeps & inuentrix belli Minerua.

INVENTARIVM, rij, [Inuentario. Gal. Inuentaire. Hisp. El enuentario de los bienes.] idem quod Repertorium. Vlpian. in l. tutor qui repertorium non fecit, quod uulgo inuentarium appellatur, dolo fecisse uidetur.

INVENSTVS, ista, stum, [Senza gratia. Gal. Mal plaisant. Hisp. Cosa no hermosa.] ἀμυσος, illepidus, & siue Venere (ut inquit Donatus) id est

- id est sine gratia, quem omnes respiciunt repudientque pulchra, & quem deformes appetunt. Terent. in Andr. Adeone esse hominem inuentum, aut infelicem quenquam, ut ego sum? Cice. de Clar. Orato. Confortius Græcis litteris satis doctis, quod proposuerat, explicans expedire, non inuenit auctor, sed iners, & inimicus forti.
- INVENSTE**, aduerbium, [Sciocamente. Gal. Sans grace. Hisp. Fea, y desgraciadamente.] inepte, ineleganter, impolite. Gell. libr. 17. cap. 12. Inibi in eisdem laudibus non hercle hac sententia inuenit lufi.
- INVERECUNDVS**, da, dum. [Senza uergogna. Gal. Esthonte. Hisp. Desvergouado.] *αὐστηχάριος*, impudens, totius uerecundia expere. Suet. de Clar. Gramma. A tanto amore erga patroni memoriam extitit, ut Salustium historicum, quod cum oris improbi animo inuerecundo scripsisset, &c. Plau. Ruden. Legirupa, impudens, inuerecundissimus. Ci. 1. de Inuen. Si inuerecundum animi ingenium possidet, tamen eum accuses: non enim probus.
- INVERGO**, gis, inuerxi, inuertum, [Sp. uerger. Gal. Incliner. Hisp. Encliner.] secundum Diomedem, inuergere, εἰσπεῖν, illabi, influere. Plau. Curcu. Ipsum expeto te tangere: inuergere in me liquor tuos Sino distim.
- INVERSI**o, uerbale: ut, Inuersio uerborum apud Ci. 2. de Ora. pro transpositione.
- INVERSUM**, *εἰς ἄνωγαν*, *εἰς ὀρθόν*, significat in ordinem. Virg. 4. Geor. Ille etiam seras inuersum distulit ulmos.
- INVERTO**, is, [Rimolare, ronesciare. Gal. renuerser. Hisp. Boluer.] *καταστρέφω*, *παρσπινῶ*, in contrarium uerto, ut uertam aut pellem, seu etiam uerba propositere pronuncio, ut pro Lauro, Vola. Terent. in Haut. Ego autem te noui, quam esse soleas impotens, Inuertfa uerba, uerfas ceruices tuas. Plin. lib. 32. cap. 2. Infixam hamo inuertere se, quoniam sit dorso cultellato. Virg. 3. Geor. Et campū horrentem fractis inuertere glebis, inuertere negotiū aliquid, est, perturbare. Ci. ad Quin. Frat. Quid queris? probe premitur, nisi nolter Pompeius dñs hominibusque inuitis negocium inuertit. Ab Inuerto sit participium Inuersus: ut Manus inuersa, Ceruix inuersa, Inuersa consuetudo, Quin. lib. 3. ca. 1. Non ne nos hæc inuersa consuetudo deceperit?
- INUESPERASCO**, [Farsi sera.] *ἐπιπράξω*, uesperum fieri. Liu. 9. Bell. Mace: iam inuesperascebat.
- INVESTIGABILIS**, le, *ἀνεξιχνίαστος*, quod minus uestigabile est.
- INVESTIGATIO**, mis, [Investigatione. Gal. Cherchement. Hisp. Buscar por el rastro.] Idem quod disquisitio, siue inuentio, *ἀνιχνύσσις*, Cic. libr. 1. Offi. In primis que est hominis propria ueri inquisitio, atque inuestigatio.
- INVESTIGATOR**, ris, [Inuestigatore, inquisitore. Gal. Chercheur. Hisp. Buscador.] *ἀνιχνύσσις*, inquisitor. Ci. de Vniu. Acer inuestigator & diligens rerum, quæ a natura inuolutæ sunt.
- INVESTIGO**, gas, pen. pro. [Inuestigare. Gal. Chercher. Hisp. Buscar.] *ἐξιχνύω*, querendo inuenio: tractum a uenatoribus, qui per uestigia feras querendo inueniunt. Teren. in Haut. Nihil tam difficile est, quin querendo inuestigari possit. Cic. pro Ligario: Sed quoniam diligentia inimici inuestigatum est, quod latebat, confiteadum est, ut opinor. Accipitur etiam Inuestigare simpliciter pro querere, & indagare. Cice. 6. Ver. Qui inuestigabant, & perscrutabantur omnia.
- INVESTIS**, ste, imberbis, [Sbarbato.] *ἀσπίος*, cui inguina nondum prima lanugine sunt uestita. Macrob. 3. Satu. Romani quoque pueros, puellasque nobiles, & inuestes Camillos, & Camillas appellant. Palla. lib. 11. cap. 14. Inueltis puer hoc, aut aliquis factis purus efficiat.
- INVESTIO**, is, ire, [Adornare.] *κοσμέω*, orno, quasi speciosam uestem iuduco. Plin. libr. 35. cap. 7. Publicas porticus inueltis: ut pictura.
- INVERTERASCO**, is, ere, [Inuechiarsi. Gal. S'enuieillir. Hisp. Enuegeserse.] *ἐπιπράσσω*, ueritatem acquirō, inualefco. Colum. libr. 7. de morbo loquens: Sed si iam inueterauit, uehementioribus est opus remediis. Ter. in Prol. Hecy. Nouas qui exactas feci, ut inueterascerent: Ne cum poeta scriptura euanesceret a Cice. in Cat. Res nostræ in inouementis inueterascent, & corroborantur.
- INVERTERATIO**, onis, [Auticbità. Gal. Enueillissement. Hisp. Enuegescimiento.] uetustas, antiquitas. Ci. in Tuf. Inueteratio autem, ut in corporibus ægrius depellit, quam perturbatio: citiusque eorum repentinus tumor sanatur, quam diuturna lippitudo: sic eognita iam causa perturbationum.
- INVERTERO**, as, are, [Inuechiare. Gal. Garder pour l'arrière. Hisp. Adobar alguna cosa para guardarla.] *παλαίωσις*, ad uerum, temseruare, inquit Budæ. Plin. lib. 23. c. 2. Aquæ marinæ & sextarius quinque pariter coquebant: decies deferrescente continua, atque ita defundebant, inueterabantque. Idem lib. 19. cap. 6. Si diutius alium expeque inueterari libeat. Col. Nonnulli, quibus nō fuit curæ celestem inueterare aquam, recentem sumunt, eamque usque in quartam diem decoquant. Sic Inueteratum uinum. Plin. lib. 14. cap. 2. Interare, pro inualefcere *ἐπιπράσσω*, Cic. 2. de Nat. Nec una eum saculis ætateque hominum hæc opinio diuinitatis inueterare potuisset. Budæus. Inueteratum malum, antiquum. Cic. de Ami. Omne malum nascens, facile opprimitur: inueteratū fit plerunque robustius. Inueteratus dolor. Cic. 7. Tuf. Inueterata inuidia. Idem pro Cluentio: & secundo Officiorum.
- INVICEM**, p, c. [Scambievolmente, a vicenda. Gal. L'un a pres l'autre. Hisp. Aueces.] *πρὸς ἀλλήλους*, ex In, & Vicem, proprie significat mutuo Quin. Qui se ardentissimo amore inuicem dilexerunt. Aliquando sumitur pro uicissim, Plin. Iunior: Habes res urbanas, inuicem rusticas scribe. Cæ. 4. de bello gall. Hi rursus inuicem, anno post in armis.
- INVICTVS**, a, um, [Inuitto, che non si può uincere. Gal. Inuincible. Hisp. Cosa no uincida.] *ἀνικητος*, qui uinci non potest. Ci. pro Marcel. Recte igitur unus inuictus es, a quo etiā ipsius uictoriae conditio, uisq. deuita est. Inuictum se a labore præstare, ut est indefessum, *ἀνικητοῦ*, Ci. 1. Offi. Nec qui inuictum se a labore præstiterit, uinci a uoluptate. Armis inuictus Annibal. Cice. 3. de leg. agr. Dux inuictus. Qui 3. Trist. Eleg. 2.
- INUIDENTIA**, æ, [Inuidia. Gal. Enuie. Hisp. Embidia.] *ἐθνος*, ægritudo animi, ex alterius rebus secundis suscepta, quæ præsertim nullam iacturam afferunt inuidenti. Huius autem antithetum est misericordia. Cice. 4. Tufcu. Quemadmodum misericordia ægritudo est ex alterius rebus aduersis: sic Inuidentia ægritudo est ex alterius secundis. Ibidem: Ab inuidendo Inuidentia recte dici potest, ut effugiamus ambiguum nomen Inuidiæ: quod uerbum dictum est a nimis uidendo fortunā alterius. Cadit enim in utrumque & in eum qui inuidet, & in eum cui inuidetur. Vbi Inuidentiam potius quam Inuidiam dicere maluit, tanquam Inuidentia inuidi sit, Inuidia utriusque, tam eius qui inuidet, quam eius cui inuidetur. Sed in frequenti usu est Inuidia magis, quam inuidentia, apud doctos indoctosque indiscriminatum. Inuidia distat ab Odio, quod inuidemus fortunato, odimus uitiosum, inuidiam propter erubescimus, odisse palam, decorum est: inuidia hominum tantum est, odium reliquarum etiam animantium, ut inquit Plutarchus in lib. de Inuidia & Odio.
- INUIDE**, [Inuidiosamente. Gal. Enuieusement, par enuie. Hisp. Embidiosamente.] *θουροῦ*, aduerbium ab Inuidus, idem significans, quod ex inuidia, uel instinctu inuidiæ: unde Inuide aliquid facere dicitur is, qui inuidia ductus aliquid facit, quod alterius aut laudi, aut prosperitati obfuturum arbitratur.
- INUIDE**, es, secunda syllaba cor. [Hauer inuidia, inuidiare. Gal. Auoir enuie estre marri du bien qu'a un autre. Hisp. Hauer embidia.] *θουέω*, *θεοργίω*, ex alterius rebus secundis dolore afficior: Tractum a nimis uidendo, teste Cicerone, quod oculos, & animum in eos, quibus inuidemus, continue intentos teneamus. Vnde etiam cum accusatio constructum inuenitur. Qui. epi. 3. Troas inuideo. Sæpius tamen cum datiuo. Ci. pro Cor. Bal. Est huius seculi labeles quædam & macula, uirtuti inuidere. Interdum cum utroque, cū datiuo. s. personæ, & accusatio rei. Virg. 7. Eclo. Liber pampineas inuidit collibus umbras. Sic etiam decenter dicimus. Inuideo tibi doctriam. Fortuna mihi inuidet diuitias. Plin. Neq. ego (ut multi) inuideo alijs bonum, quo ipse careo. Ci. 3. Tufc. Ut nobis optimam naturam inuidisse uideantur. Sunt qui dicant, Inuidere aliquando accipi pro non uidere, adducetes illud Ciceronis ex 2. li. de Ora. Itaque ne hoc possim dicere me omnino ignorare, quid possideat: neque plane nosse atque inuidisse. Quo tamen in loco, ut plerisque alijs, decepti sunt corruptis exemplaribus, qui dictionarium hoc cōfarcinauerunt. Nam in hoc loco apud Ciceronem Inuidisse legendum est, nō Inuidisse. Eius passiuum est Inuideor, *θουίζμαι*, Hora. in Arte Poetica: Ego, cur acquirere pauca. Si possum, inuideor. Aliquando etiam legitur Inuidetur impersonaliter. Pla. Truc. Maueim mihi inimicos inuidere, quam me inimicis meis: nam inuidere alij bene esse, tibi male esse miserum est. Qui inuidet, egent: illi, quibus inuidetur, rem habent.
- INUIDIA**, æ, [Inuidia. Gal. Enuie, haine & male grace. Hisp. Embidia, odio, en. mistad.] *θουος*, mæror ex aliena prosperitate. Hora. 1. epi. 1. Inuidia Siculi non inuenere tyranni Maius tormentum Est autem inuidiæ uocabulum ambiguum, quod tam in eum cadit, qui inuidet, quam in eum, cui inuidetur. Inuidentia aut actiue solum accipitur. Ci. 4. Tuf. Ab inuidendo Inuidentia recte dici potest, ut effugiamus ambiguum nomen inuidiæ, quod uerbum dictum est a nimis uidendo fortunā alterius. Cadit enim in utrumque, & in eum, qui inuidet, & in eum, cui inuidetur. Et paulo ante: Ægritudo mihi subiicitur inuidentia: utendum est. n. docendi causa uerbo mihi usitato, quoniam inuidia non in eo solum qui inuidet, dicitur, sed etiam in eo, cui inuidetur. Aliquando pro male uolentia sumitur: ut si quis calamitates suas referat, ostendatque, ut auctori calamitatum concitet odium ceterorum, tunc dicitur Inuidiam facere, uel

uel Vocare, uel Adducere in inuidiam. *Quin&*. Nec ei tot scele-
rum comminatione concitarem in inuidiam. *Ter.* in *And.* Ita
ut sine inuidia laudem inuenias & amicos pares.

INUIDIOSA, *Cice.* Cum nescio quid inter eos inuidiosa exortum
fuisse.

INUIDIOSE, [*Inuidiosamente.*] *ἐπιφθόνως*, ut, Inuidiose aliquid dice-
re, uel facere, est eo animo quippiam dicere, uel facere, ut aliq-
ue in inuidiam, hoc est, in odium adducamus. *Cic. 4. Acad.* Num mi-
nus hæc inuidiose dicuntur? Idem pro *Milo.* Conciones illæ, qui-
bus inuidiose potentiam meam criminabare.

INUIDIOSUS, *sa, lum*, [*Inuidiato. Gal. Ennie, plein d'ennie, à qui on porte
ennie. Hisp. Cosa de que se ha embidia.*] *ἐπιφθόνος*, proprie is dicitur,
cui inuideretur. Idem *11. Met.* *Pactolum*que petit: quanquam non
aureus illo tempore, nec caris erat inuidiosus arenis. Sic potentia
& opes, inuidiose dicuntur. *Cic.* pro *Corn. Balbo*: pecunia *L.*
Cornelij neque inuidiosa est, & quantacunque est, &c. Hoc est,
non est tanta ut merito ei quis possit inuidere. Inuidiosum etiam
dicitur, quod inuidia, hoc est, odium alicui conciliat. *Ci. de Le-
ge. Agr. contra Rul.* Qui possessiones inuidiosas tenebant. Inui-
diosus etiam astute accipitur (ut quidam uolunt) pro inuido, hoc
est pro eo qui inuidet. *Ouid. 1. 5. Met.* Tempus edax rerum, tuque
inuidiosa uetustas, Omnia destruitis. Quo tamen in loco non ab-
surde uetustas inuidiosa accipi potest, hoc est, odiosa, cuique om-
nes male cupiant.

INUIDVS, *a, um*, [*Inuidioso. Gal. Ennieux. Hispanic. Embidioso.*] *Ci-
cer.* de *Orato.* Non inuidi solum, sed fautores etiam laudum
meorum.

INUIDVS, *p. c.* [*Inuidioso.*] *φθονὸς, ἑόσκαυος*, qui alicui inuidet, hoc
est, qui alterius prosperitate dolore afficitur. *Horat.* Inuidus al-
terius macrescit rebus optimis. *Pli.* in *Paneg.* Alienisque uirtuti-
bus tunc quoque inuidus.

INUIGILO, *as, pen. cor.* [*Veggiare, attendere ad una cosa. Gal. Veiller.
Hisp. Velare ó trabajar.*] *ἐπιγυρνέω*, cum cura & solitudine ui-
gilo, uel rei alicui incumbo. *Colum. lib. 10. cap. 10.* Inuigilate uiri,
tacito non tempora greffu Diffugiunt, nulloque sono conuertitur
annus. *Virg. 4. Geor.* Nanque alia uictu inuigilant & fœdere
pacto Exercerunt.

INVINVS, [*Che non bee uino. Gal. Qui ne point boit de uin. Hisp. El agua-
do.*] *ἀνοῦος*, abstemius, quasi sine uino: sicut Inuius sine uia. Qui
enim uinum non bibit, Inuius dicitur. *Apull. l. ult.* Neque ul-
lum animal effem, & inuius effem. Vox noua est, & ut pleræ-
que alia effem *Apuleij* aptissima, qui rudere interdum maluit,
quam loqui.

INUIOLABILIS, *le*, [*Che non si puo uiolare. Gal. Inuiolable. Hisp. Cosa et
que no puede ser corrompida.*] quod uiolari non potest aut uulnerari.
Silus lib. 15. Velut inuiolabile telis seruabant, sacrumque cap-
put. *Virg. 11.* Pacis solum inuiolabile pignus.

INUIOLATE, [*Castamente.*] aduerbium incorrupte. *Cic.* de *Sene. Me-
moria* nostri pie, inuiolateque seruabit.

INUIOLATVS, *a, um*, [*Incorretto, inuiolato. Gal. Non uiolè ne gaste. Hisp.
No corrompido.*] *ἀρραδός*, integer, incorruptus, illæsus. *Cic.* pro *Ra.*
Qui castam concionem, sanctum campum, inuiolatam corpus om-
nium ciuium Romanorum defendendo seruari oportere. Idem pro
Sex. Omnia inuulnerati, inuiolateque uixerunt.

INUITO, *is, ere*, [*Andare a uedere. Gal. Aller uoir, uisiter. Hisp. Ir a uer
alguna cosa.*] *ἐπιτοκοῦμαι*, idem quod simplex *uiso*, nisi quod addat
compositio uehementiæ. *Ci. ad Att. lib. 1.* Et ut iam inuisas nos,
non solum rogo, sed etiam suadeo. *Virg. 1. Georg.* Incertum est,
urbis ne inuisere *Cæsar*, terrarumque uelis curam.

INUISVS, *a, um*, [*Non uiso, odioso. Gal. Qu'on n'a point ueu. Hisp. No uisto.*] *ἀβέσπτος*, non uisus. *Ci.* de *Arufp.* respon. Occulta & maioribus
non inuisa solū, sed etiam inuisita sacra inexpiabili scelere per-
uertit. Alias ponitur pro odioso, siue pro odio habito, & quem
æquo animo uidere non possumus. *Ci.* pro *leg. Man.* Ne aut inui-
sa dijs immortalibus oratio nostra, aut ingrata esse uideatur. *Idē*
2. Off. Quo enim quis uersutior & callidior est, hoc inuisior, & su-
spectior detracta opinione probitatis. *Plin. lib. 11. cap. 13.* Vrtica
quid esse inuisus potest? *Pli.* *Epi. ultim.* Cuius marito inimicissimus,
ipsi inuisissimus fuerat.

INUITABILIS, *le*, [*Diletteuole. Gal. Allichant, atraiaint. Hisp. Lo que a
trabe halagando, ó que da prazer.*] *ἐπαγγυος*, pellax, blandus, delectabilis,
iucundus. *Gel. l. 1. 2. ca. 1. 1.* Sermones iucundos, & inuita-
biles, & cum quadam illecebra & uoluptate utiles. Interdum etiã
inuitabile, dicitur, quod uitari non potest, quod frequentius ufi-
tiusque Inuitabile dicimus.

INUITAMENTVM, *ti.* [*Inuito.*] *Ci.* de *Fin.* Inuitamenta naturæ.

INUITATVS, *tus*, Inuitamentum, & inuitatio, [*Inuito.*] *πρόκλησις, ἐν-
δοσίμοι*, illecebramentum, incitatio, allecctatio, prouocatio. *Ci.* *Cæsi.*
Mitto ad te *Trebatium*, atque ita mitto, ut initio mea spòte, post
autem inuitatu tuo mittendum duxerim. Idem *Hor.* Uoluptates
autem nullas ad res necessarias inuitamēta afferunt senibus. *Idē*

pro *Planc.* Is autem qui uere appellari potest honos, non inuita-
mentum ad tempus, sed perpetuus uirtutis est præmium. Idem ad
Att. lib. 9. In *Epitum* uero inuitatio quam suauis, quam liberalis,
quam f. æterna?

INUITVS, *ta, tum*, [*Suo malgrado, contra sua uolontà. Gal. Qui fait a re-
gret, malgré soy. Hisp. Cosa contra su uoluntad.*] *ἀβέλητος, ἀκωνδὸς κέ-
σιος*, qui non libenter, sed tergiuersans, contra uoluntatem, & re-
pugnans aut coactus aliquid facit. Cui contrarium est *Libens*.
Idem in *Heautontimo*. Nulla est tam facilis res, quin difficilis
siet, Quam inuitus facias.

INUIVE, [*Contra la uoigia, mal uolentieri.*] aduerbium, *ἀκσιος*, non
libenter, coacte. *Cic.* ad *Attic. lib. 8.* Inuite cepi *Capuam*, non
quod munus illud defugere in, &c. Idem *2. de Orato.* Quem e-
go paulo sciebam, uel imprudētius, uel inuitius (nolo enim
dicere de tam suauis homine, fastidiosus) ad hoc genus sermo-
nis accedere.

INUITOS, *tas, pen. pro.* [*Inuitare. Gal. Inuiter. Hisp. Combidar.*] *παρὰ-
γέλλω*, ad cœnam epulasue aduoco. *Cic. 3. Offi.* Et simul ad cœ-
nam hominem in hortos inuitauit in posterum diem. Inuitare in
hospitium, & hospitio. *Liu. 8. bel. Pun.* Ut eos per idoneos homi-
nes benigno uultu ac sermone in hospitium inuitatos, sopitosq.
uino, uincirent. *Ci. 12. Phi.* Possessiones enim sunt *P. Clodij*, tota
familia occurrerent, hospitio inuitabit propter familiaritatē no-
tissimam. Inuitare alicquem poculis maioribus, est propinare, &
ad largius bibendum prouocare: quod *Cic.* dixit *Maioribus* po-
culis poscere. *Plau. Ruden.* *Neptunus* magnis poculis hac nocte
eū inuitauit. Sic inuitare se, est seipsum ingurgitare nullo urgen-
te. *Plau. ibidem.* Mira sunt, nisi se inuitauit in cœna plusculū. Per
translationem Inuitare accipitur pro allicere, attrahere, & incita-
rare, *Ci. de Sene.* Ad quem fruendum non modo non retrahit, ue-
rumetiam inuitat atque illecebrat *senectus. Vir. 1. Geor.* Inuitat ge-
nialis hyems, curasque resolut.

INUITVS, *ta, tum*, [*Mal uolentieri. Gal. Qui fait à regret. Hisp. Cosa con-
tra su uolontad.*] *Ci. Att.* Inuitus rogo.

IN uniuersum, uniuersaliter, [*Generalmente, uniuersalmente.*] *ἄλλως,
καθόλου.* *Quintilianus*, In uniuersum autem præcipue, id est,
generaliter.

INUIVS, *a, um*, [*Senza uia, oue non si puo andare. Gal. Sans chemin, par
ou on ne passe pas aisement.*] *ἀνοῦος*, quod est sine uia, & per quod
iri non potest. *Plin.* libro *12. cap. 14.* *Saba* regio undique ru-
pibus inuia. *Virgilius* quarto *Aeneid.* Postquam altos uentura
in montes, atque inuia lustra. Inui saltus. *Liu. 9. ab urb.* Inuia,
dicuntur loca, ad quæ accedi non potest, aut ad quæ, uel per
quæ difficillime acceditur, quæ *Græci ἀβάτα*, uocant, quasi in-
accessa, uel inaccessibleia. *Ouid. 5. Faisto.* Et non accessis inuia
fluminibus.

INULA, [*Enula. Gal. Enule campana, aulnée. Hisp. Raiç de aña.*] *ἐλίγιον*,
Didisco, herba est folia ferens uerbasci foliis non dissimilia, sed
angustiora & oblongiora, radice subcandida, ad rufum colorem
nonnihil tendente, ex qua gratissimum condimentum fieri solet,
Iulix Augustæ quotidiano cibo maxime illustratum. Rationem
autem eam condiendi docet *Col. lib. 12. ca. 46.* *Vulgus Enulam*
Campanam uocat.

INUITVS, *a, um*, [*Nan uendicato. Gal. Qui n'est point uenge. Hisp. Cosa no
uendegada de injuria.*] *ἀβενδίντος*, inuinctus, non uindicatus. *Ci-
cer.* pro *Cluē.* Cur hunc esse inultum tam diu finis? Interdum
etiam *Inultus* de eo dicitur, qui accipit iniuriam, de qua nulla
sumpta est uindicta, *Virg. 2. Aen.* Nunquam omnes hodie morie-
mur inulti.

INUMBRO, *as, are*, [*Far ombra, adombrare. Gal. Vmbrager, faire ombre à
quelque chose. Hisp. Hazer sombra a otra cosa.*] *ἐπασκιάζεν*, est te-
gendo umbram facere, & quod dicitur, obare. *Virg. 11.*
Aeneid. Instructosque toros obrentu frondis inuibrant. Per
metaphorā tamen ponitur pro tueri atque defendere, quæ trās-
latio sumpta est ab arboribus, quæ sua umbra nos tumentur ab
iniuria solis.

INUNCO, *as*, [*Rampinare. Gal. Acrocher. Hisp. Arrebarar.*] *ἀπράζω*,
rapio, & quasi unco ad me traho. *Lucil.* Aut qui nummos tri-
stis inunco. *Colum. lib. 7. cap. 3.* Tum etiam quotidie minuitur
lana, quæ quanto prolixior in pectore concrefcit, tanto magis
obnoxia est rubis, quibus uelut hamis inunco, a pascentium
tergoribus auellitur.

INUNDATIO, *onis*, [*Diluuio. Gal. Desbordement, inundation. Hisp. Re-
bolfadura, diluuio.*] *ἐπικλυσίς*, idem quod diluuium. *Col. lib. 8. c. 11.*
Vel etiam ualles, quæ fluminum alluue, & inundationibus con-
creuerint, aptas esse uineas.

INUNDO, *das*, [*Spander si suor, inondare. Gal. Se desborder, s'espandre. Hisp.
Rebollar, crescer, ó venir como rio.*] *πλιμμύω*, aliquando absolute po-
nitur pro eo quod est extra alueum diffusio, uel effusio. *Pli.* An-
tequā *Nilus* inundaret. *Vir. 10. Aen.* Inundant sanguine fossæ. Per
translationē accipitur pro copiose accurrere, & undarum more
quasi

- quasi affluere. Virg. 12. Aen. Hinc densi rursus inundant Troes, Agylliniq; & pictis Arcades armis. Quandoque actue accipitur pro eo, quod est undis obruere, ἀπικλίνειν, ut aqua operire. Cice. de Clar. Orat. Terram inundat aqua. Plin. Agros & facta omnia inundauit.
- IN UNGUEM**, [Perfettamente. Gal. Parfaitement. Hisp. Perfettamente.] ἐξωνυχισμένον, idem quod ad unguem, hoc est, perfecte: unde Ad unguem factum, dicitur, quod ita elaboratum est, ut in eo nihil possit reprehendi. Arbores in unguem positæ, id est, in eo ordine suo collocatæ, ut nulla extra alias emineat. Virgil. libro. 2. Georg. Nec fecus omnis in unguem Arboribus positis secto uia limite quadret. Translatio a lapicidis, qui ungue marmoris læuitatem experiuntur.
- IN UNCOIS**, [Vngere. Gal. Oindre. Hisp. Vntar.] ἐπαλείφω, illino. Plin. lib. 8. ca. 54. Mira solertia uisco inungunt oculos. Inunctio, onis, illitus, illitio. Plin. li. 28. ca. Felle glaucomata & suffusiones corrigi prope creditur tridui inunctione.
- IN VOCATVS**, a, um, [Non chiamato. Gal. Non appelle. Hisp. No llamado.] ἀκλήτος, non uocatus. Plau. Cap. Iuuentus nomen inuidit Scorto mihi, Quod inuocatis soleo esse in conuiuio. Cælius ad Ciceronem Epist. lib. 8. At ego simulatque audiui, inuocatus ad subfessia rei accuro.
- IN VOCO**, as, pen. co. [Chiamare dentro, chiamare in ainto, inuocare. Gal. Appeler dedans. Hisp. Llamar para venir dentro.] ἐισκαλέω, intro uoco: & uou nunquam non uoco: quanquam posterius hoc rarius est. Plau. in Capr. utranque significationem complexus est, cum inquit: Nam scorta inuocantur, & nos parasiti inuocamus. Aliquando significat in auxilium uocare, & subsidium petere, & proprie in rebus afflictis. Plau. in Afin. Deam sibi inuocet, quam lubebit, propitiam. Cic. 2. de Nat. Deo. Apud nostros Iunonem Lucinam in pariuo inuocant.
- IN VOLITO**, as, are, frequentatiuum. Hora. 4. Carm. Ode 10. Et que nunc humeris inuoluant, deciderunt comæ.
- IN VOLO**, as, are, [Inuolare, imbolare, rubare. Gal. D. strober. Hisp. hurtar.] ἀπαρτίδω, a uola fit, que est manus, & pedis concuitas, & significat furari, cum aliquid furtim uola manus furtiuitur: quasi uolam inicere. Cice. de Orato. inuolare in possessionem. Luc. lib. 6. Quid corpore Magni Proiecto rapiat, quos Cæsar inuollet artus. Plin. lib. 9. c. 59. Singulos inuolat uerius, quam cap. Dicitur etiam Inuolare, pro eo quod est, manus uolentem in aliquem inicere. Teren. in Eunu. Vix me contineo, quin ei inuolem in capillum. Aliquando inuolare compositum est a uerbo Volo, as, idemque est quod intro uolare, Colum. lib. 8. cap. 3. Neque enim debent ipsis nidis inuolare, ne dum affiant, pedibus oua confringant. Varro 3. de Re rust. At in uillam intro inuolant columbe, de quibus merula, &c.
- IN VOLUCRE**, is, [Panno ch' el barbiere pone intorno alle spalle di coloro, che si fanno tofare.] substantiuum, est linteam illud, quo tonsores humeros tendendorum inuolunt, ne uestes capillorum segmentis sordidentur. Plin. in Cap. Ne is quidem inuolucris inicere uoluit, uestem ut ne inquinet.
- IN VOLUCRIS**, cre, [Che non puo uolare.] ἀπλω, quod adhuc uolare non potest. Gel. lib. 2. c. 29. Pulli tunc inuolucres erant.
- IN VOLUCRUM**, cri, p. p. [Inuoglio. Gal. Enuelopoir. Hisp. Emboluedor para emboluer.] ἐλεμα, ἐνέλωμα, quo quippiam inuoluitur, aut integritur. Cic. 1. de Orato. Sic modo in orationem Crassi diuitias ac ornamenta eius ingenu per quedam inuolucra atque in tegumenta perspexi: sed ea cum contemplari cuperem, uix aspiciendis potestas fuit. Inuolucris simulationem tegi, hoc est simulatis affectibus. Ci. ad Quint. Fr. lib. 1. Multis enim simulationum inuolucris regitur & quasi uelis quibusdam obtenditur uniuscuiusque natura. Fit autem inuolucrum a uerbo inuoluo, uis, cuius supinum est inuolatum, & mutata, tum, in crum, fit Inuolucrum. Sic sunt multa alia, ut Lauacrum, Simulacrum, Ambulacrum, Aracrum, Sepulchrum, que habent pen. pro.
- INVOLO**, is, ere, [Inuolgere, auiluppere. Gal. Enueluper, entortiller, rouiller dessus. Hisp. Emboluer.] ἐπικλυιδω, in, seu super aliquid uoluo, uel uolucro impono, aut inuoluo. Virgil. 1. Georg. Oise frondosum inuolucro Olympum. Cice. de Leg. Res a natura inuolucra. Ouid. 12. Meta. Saxa, trabesque super, totosque inuolucro montes. Sepe tamen accipitur pro circumplico, circumuoluo, & re aliqua intego. Plin. lib. 11. cap. 24. de Araneis: Nam & lacertarum catulos ueniantur, hos primum tela inuoluentes, & tunc demum labra utraque mortu apprehendentes, &c. Crimen inuoluit caspide, Silius lib. 7. Ouid. 4. Fast. Captiuam stipula sænoque inuoluit, & ignes Admouet. Hora. 4. Carm. 29. Et mea Virtute me inuoluo, probamque pauperem sine dote quero. Per translationem accipitur pro obscurare, Virgil. 3. Aeneid. Inuolucro diem, nimbi, & nox humida celum Abstulit. Virgil. 6. Aen. Obscuris uera inuolucris.
- INVOLOVUS**, li, p. c. i. ἄλλος, Suidæ idem uermiculus, qui & Con-

uoluo uoluo dicitur, quod sese foliis arborum & uitium circumuoluat & implicet. Pla. Cist. Imitatus nequam bestiam, Et damnicum pro. Sed quidnam ambo? L. inuoluo uoluo, Que in pampini folio intertam implicat sese.

- INURBANVS**, aduerbium inuolucris. Cic. 3. de Nat. Deo. Alabandenses quidem sanctius Alabandum colunt, a quo est urbs illa condita, quam quenquam nobilium deorum: apud quos non inurbane Stratonicus, ut multa, &c.
- INURBANVS**, a, um, [Inuolucris, rustico, rozo. Gal. Incivil, rustique. Hisp. Rustico y descortes.] ἀναποδιστος, inciuilis, inuenultus, rusticis moribus præditus Cic. 1. de Orat. Inopem quendam humanitatis & inurbanum. Hor. in Arte: Si modo ego, & uos Scimus inurbanum lepido se ponere dicto.
- INURINO**, as, pen. pro. [Inuotar sotto acqua.] ἐγκολυμβω, idem quod urinare, id est, in aquam mergi, & natando emergere. Col. lib. 3. cap. 14. Lacus, piscinaque manu fiant, ut sint quibus inurinare possint aues.
- INURO**, is, ere, [Segnare con ferro caldo.] ἐγκαίω, ignito ferro stigma imprimere, ut seruorum fronti & equorum coxis, ut cognoscantur a domino. Inurere, adhibito igni fingere: quod genus præturæ Encaulitic dicitur. Plin. lib. 35. c. 4. Cuius supra caput tabula bigæ pendet, quam Niceas scripsit se inuisse. Et per translationem inurere significat ita imprimere, ut deleri nequeat, inurere igno miniam alicui. Ci. de prouin. Conf. Sed fruatur sane hoc solatio: acque hanc insignem ignominiam, quoniam uni præter se inuisibile sibi contrahere. Liu. lib. 3. ab urb. Prehenabat singulos crabatque, ne Claudie genti eam inuisam maculam uellent.
- INUSITATVS**, a, um, [Inusitato, suor d'usanza. Gal. Inusité. Hispan. No acostumbrado, desusado.] ἀνέσθης, insolitus, præter consuetudinem, raro uisus, inauditus. Cic. 2. de Orato. Alter leporem quendam inuitatum nostris oratoribus esse confectum. Inusitate, aduerb. Cic. ad Quintil. Fra. Absurde, & inusitate scriptæ epistolæ.
- INUTILE**, le, [Inutile.] ἀχρηστος, qui nulli usui est. Cic. 1. de Inuentio. Is inutilis sibi perniciosis patriæ ciuis alitur. Ouid. 13. Metamorph. Donec solertior isto, Et sibi inutilior, timida commenta retexit.
- INUTILITAS**, atis, [Danno.] ἀχρηστία, Cice. 2. de Inuentio. Ex his illud conficitur, ut appetendum rerum partes sint honestas & utilitas: & uitandorum turpitas, & inutilitas.
- INUTILITER**, aduerbium, [Inutilmente. Gal. Inutilement. Hisp. Desaprovechadamente.] Ci. ad Bru. Inutiliter suadere aliquid. Plin. lib. 16. ca. 39. Alij non inutiliter relinquunt.
- INUTRIVM**, inuotriou, oppidum in finibus Vindeliciæ, non procul ab Alpibus: cuius meminit Ptol. lib. 2. ca. 13. Idem esse putatur cum eo, quod hodie Oeni pontem nominant, uulgo Ispruch.
- INUULNERATVS**, a, um, [Non ferito.] ἀβλαβος, non uulneratus. Cic. pro Sext. Ceteri uero aut repentina ut percussit, ac tempestate populari, per populum tantum recreati sunt, atque reuocati: aut omnino inuulnerati, inuolucrisque uixerunt.

I A N T E O

- IO**, ia, dolendi particula est. Tibul. Vror io, remoue se uia puella facces. Quandoque exprimit genitium lætitiæ affectum. Oui. 2. de Arte. Dicit io Pæan, & io bis dicit Pæan.
- IO**, genitiuo Ius, ius, filia Inachi fluij traditur a poetis, a Ioue adamatam, quam ob interuentum Iunonis, ne agnosceretur, Iuppiter in Iuuenem transformauit. Iuno tamen suspicata, id, quod res erat uacant eum a Ioue sibi dono dari postulat, quam cum accepisset, apposuit ei custodem Argum centoculum: a quo cum molestissima custodia premeretur, ægre id ferens Iuppiter, per Mercurium eum interficiendum curauit. Quam ob rem indignata Iuno, æstrum pellici immisit, cuius aculeis exagitata, in Aegyptum usque per fugit: ubi implorato Iouis auxilio, pristinam formam recuperauit, regique Osiridi nupsit: Aegyptiisque omnibus adeo chara fuit, ut post mortem dea habita sit, quam illi Iusdem appellauerunt, sacraque eius Iusaca, quibus antea inuolucris consueuerunt. Vide hanc fabulam latius apud Ouid. lib. 1. Metam. Est & Io, Thesalia fluius, iuxta Oxineam ciuitatem in Peneum illabens, Auctor Str. lib. 9.
- IOCASTA**, Ιοκάστη, Oedipi mater fuit, filia Creontis Thebanorum regis, & uxor Laii. quæ post mariti necem, Oedipo filio imprudens nupsit, ex quo Eteoclem & Poliniceum genuit: qui cum se mutuis uulneribus confocissent, ipsa quoque sibi manus intulit. Vide Stat. 2. Thebai.
- IOCATIO**, tionis, [Ciancie, nouvelle, gioco.] uerbale, iocosa & faceta narratio, aut locutio. Cice. ad Pap. Nunc uenio ad iocationes tuas.
- IOCOR**, aris, [Scherzare. Gal. Joner, railler se gaudir. Hisp. Burlar, jugar.] αἰσχρομαί, χερπεντιζομαί, nugæ ago, non serio loquor, cauitio. Sili. 1. Epi. Sed iam cupio tecum coram iocari. Plaut. in Menæch. Solet

Solet iocari sæpe mecum illo modo. Cic. 4. de Fin. Habent enim accessionem dignam, in qua laboretur, ut mihi in hoc iocari uideantur interdum cum ita dicant. Iocans, ut, partic. Cic. 4. Acad. Me quoque iocans ne an ita sentiens, (non enim satis intelligebam) cepit hortari, ut sententia desisterem.

IOCHABELLA, ἰωχαβὴλ, nomen matris Moïsi, ut ex Iosepho tradit Hieronymus.

IOCOSE, aduer. [Piacentolmente, da gioco. Gal. Par jeu, par raillerie. Hisp. De burla, contrario de nerar.] παιδῶδης, non serio, sed solius festiuitatis gratia. Ci. Q. Fr. Eumque lusi iocose satis, in eadem significatione dicimus & loco aduerbialiter. Ter. Heau. loco ne, an sermo illæ dicat, nescio.

IOCOVS, a, um, [Giosco, piacemole.] παιδῶδης, quod serium non est. Martial. Non potuit melius licem finire iocofam. Cic. de Offi. si de iocosis loquitur, &c.

IOCVLARIS, are, [Da ridere. Gal. Ioyeux, & plein de raillerie. Hisp. Llano de burlas.] παιδῶδης, ioco, risuq. dignus Ter. in Phor. Quid mea? Ista quidem nostra erit. D. Iocularem audaciam. C. de Fato. O licentiam iocularem.

IOCVLARITER, [Da scherzo.] παιδῶδης, iocose, per iocum & risum. Pl. lib. 22. c. 22. Hæc est, quam Aristophanes Euripidi poetæ obijcit ioculariter, Matrem eius ne olus quidem legitimum uenditasse olium, sed scandicem.

IOCVLATORIVS, a, um, [Cosa che si fa da scherzo. Gal. Ioyeux, plein de raillerie. Hisp. Llano de burlas, ut supra.] παιδῶδης, quod sit per iocum. Ci. ad Att. lib. 4. Huic ioculatoriæ disputationi senem illum, ut noras, interesse sane nolui.

IOCVLARIVS, a, um, [Cosa da scherzo.] παιδῶδης, quod ioco fit dicitur, neque serium est: uel quod ioco, risuque dignum est. Hor. 1. Ser. Sat. 1. Præterea ne sic, ut qui iocularia, ridens Percurram. Ter. in And. Iocularium in malum insc. ens pene incidi.

IOCVLOR, [Scherzare.] παιζόμενος, per iocum aliquid dico, faciove. Liu. 7. ab urb. Inter caimna propemodum incondita militariter ioculantes, Torquati nomen auditum.

IOCVS, ci mascul. gen. pluraliter hi iocui, uel hæc iocua, [Scherzo, gioco. Gal. Ieu, raillerie, gaudiofferie. Hisp. Burla, juego.] παιδῶδης, dicitur quod serium non est: & dicitur a Ludo, quod Ludus factis, iocus præcipue uerbis fieri dicitur. Mart. Confluere iocos ueltri quoque ferre triumphu. Sal. in Jug. Ioca, seruaque cum humillimis agere. Cic. 2. de Fin. At qui cum ioca & serua, ut dicitur, quicum arma, quicum occidit omnia? Ioculus diminut. Plaut. in Stich. Noui illum, ioculo hæc dixit.

IOE, ἰώη, Ptolemæo, Mauritaniæ Casariensis urbs, Iubæ olim regia, a D. Claudio coloniæ iure donata, deductus eo eiusdem iussu ueteranis, & in hoc orem D. Augusti Casarea appellata. Auctor Plin. lib. 5. ca. 2. & Strab lib. ult.

IOEVS, ἰεῦς, Ispicli filius fuit, qui Herculi hydram interficienti ad fuit, ferroque candenti cruori in resinxit atque cohibuit. Hic cum ad decrepitâ ætatem peruenisset, Herculis precibus inuentuti restitutus est: ut fabulatur Ouid. 4. Met. D. ibique legens lanugine malas Ore reformatus per mos Iouis in anros. Hercules uero ura fureto, plerisque ex filijs eius in Sardiniam Insulam adduxit, ibique cum iocosis, qui natione Tusci erant, promiscue habitauit, ut tradit Strab. lib. 5.

IOECOS, ἰεκοί, Steph oppidum est Magnesiæ, (quæ est regiuncula Thessaliæ ab ortu annexa) inter Pelion & Ossa montes ad sinum Pelasgicum, quem & Ioleacum ab huius oppidi nomine appellat, Ouid. 7. Meta.

IOLES, ἰόλη, Euryti Oechaliæ regis filia fuit, ab Hercule adamata, quam cum Eurytus iam uictus ei tradere recusasset, licet certaminis lege debitam, ira accensus Hercules Eurytum interfecit, urbeq. e dæptia Iolen abduxit: posteaq. Hyllo filio suo uxorem tradidit. Ouid. lib. 7. Meta. At longis anxia curis Argolis Alcæone questus ubi ponit aniles, Cui referat nati testatos orbe labores, Cuiue suos casus Iolen habet Hercules illam Imperio, thalamoque animoque receperat Hylus.

ION, ἰών, Orthomenis filius, ex Chio insula, poeta Tragicus, & Lyricus, & Philosophus: cuius scripta commemorantur a Suida. Fuit & alter Ion, Xuthi filius, a quo Pelasgi Aegiales, qui Achaiam Peloponnesi regionem incolebant, Iones primum appellati sunt, teste Herod. lib. 7.

IONIA, ἰωνία, Asiæ minoris regio media inter Cariam & Aelidæ, tum cæli bonitate, tum situs commoditate nulli regionum posthabenda. Huius incolæ dicti sunt, Iones, ἰώνες, ab Ionibus Græciæ populis oriundi: quorum olim duodecim fuerunt ciuitates, decem in continenti sitæ, Milesus scilicet, Myus, Priene, Ephesus, Colophon, Lebedus, Theos, Clazomenæ, Phocæa, Eurythra, & duæ in insulis. Chios, & Samos. Vide Herod. lib. 1.

IONICVS, ca, cum, pe. co. ἰωνικός, quod est ex Ionia, ut Ionica lingua, inter quinque Græcorum linguas notissima. Motus Ionicus. Hora. lib. 3. Car. Ode 5. Motus doceri gaudet Ionicos Matura uirgo,

IONIVM MARE ἰώνιον πέλαγος, dicitur ea pars maris Mediterranei, quæ supra fauces Adriaticæ inter Siciliam & Cretam expanditur, ut non obscure innuit Plin. lib. 4. cap. 11. cum ait: Ionium mare a Græcis in Siculum & Creticum diuidi. Sunt qui Ithimum Peloponnesiacum Ionij, & Aegæi maris terminum faciunt: in qua sententia uidetur fuisse & Lucanus, sic scribens lib. 1. Pharsaliæ. Qua liter undas Qui secat, & geminû gracilis mare lepatat Ithmos. Nec pariter conferre freu, si tera a recedat Ionum Aegæo mare, quod si concedamus, dicendum erit, Creticum mare, Aegæi non Ionij partem esse. Ptol. uero in descriptione Macedoniæ eam quoq. partem sinus Adriaticæ, quæ Macedoniæ oram ab Occasu alluit, Ionio mari attribuit, eiusq. terminos, Dyrrachio, siue Epidamno urbes, & Polichino fluuii circumscribit. Rectius tamen Plinius, ceterique Acroceraunio promontorio Ionium mare ab Adriatico dirimunt. Quod autem ad nominis rationem attinet, non satis conuenit inter scriptores. Didymus enim dictum exiltimabat Ionio quodam Dyrrachij filio, quem Hercules cum imprudenter occidisset, in mare proiecit, ut memoriam eius pro pagaret. Solinus ab Ionia extrema Italiæ regiuncula dictum nauis. Lycophron ab errore Ius, Inachi filia: alii ab Ionum naufragio: nonnulli ab Ioue quodam Adriæ patre, qui deinde mari Adriatico nomen fecit.

IONIVS, a, um, ἰώνιος, ut, Fluctus Ionius. Virgil. 3. Aeneid. Nec potis Ionios fluctus æquare sequendo. Vnde Ionix. Lucan. libr. 3. Illyris Ionias uergens Epidaurus in undas. Cice. de Orat. Superum mare Ionium.

IONTHI, ἰονθοί, a Galeno appellantur exigui, durique faciei tumores a crasso humore generati, quos Plinius, Celsusque Varos, Itali sua lingua, Cossos appellant, teste Manardo Epistol. Med. lib. 7. & 8.

IOPAS, ἰώπας, Africæ regulus fuit, unus ex prociis Didus: cuius meminit Virgil. libr. 1. Aeneid. Cithara crinitus Iopas Personat aurata.

IOPES, ἰόπη, urbs est maritima Palæstinæ, quæ (ut quidam uolunt) regia fuit Cephei Andromedæ patris. Hæc referente Solino in Collectaneis, & Plin. lib. 5. fuit antiquissima omnium urbium in uniuerso orbe, utpote ante diluuium uniuersale condita. Quod & ostendit saxum, quod vinculorum Andromedæ uestigia adhuc retinet, quam expositam belluæ (ut ait Solinus) non irritus rumor circumtulit. Nonnulli uero alii non Ioppen Palæstinæ, sed aliam Indiæ urbem fuisse dicunt, ubi Andromeda marinx beluæ fuit exposita, cum dicat Ouid. lib. 1. de Arte Aman. Perseus Andromedæ nigris portauit ab Indis. Et Sappho ad Phaonem: Candida si non sum placuit Cepheia Perseio Andromede, patriæ fusca colore furæ. sunt tamen qui credant, eam in Aethiopia Indiæ fuisse natam, quæ Ioppen tamen Palæstinæ urbem beluæ marinx fuisse expositam.

JORDANIS, ἰορδάνης, fluuius in Indiæ eximia suauitatis, Petram a reliqua Iudæa dirimens, ut auctor est Plin. lib. 5. cap. 5. Oritur ad radices Libani duobus fontib. alteri est nomen Ior, alteri Dan, qui simul iuncti Iordanis nomen efficiunt.

Ios, ἰός, insula est maris Myrtoi, vna Sporadum, distans a Naxo xiiii. M. pass. in qua sepultus est Homerus. oraculo iubente, quoniam mater eius ex Io foret: Ipse uero certa matre, incerta esset patria Vide Plin. lib. 4. cap. 12.

IOSPICA, oppidum in ora Liburniæ, apud Plin. lib. 3. cap. 21. Ptol. Iospicam appellat.

IOTA, τ, Cicer. de Orato. ut Iotam litteram collas, & e plenissimum dicas.

IOTAPATA, ortum, siue Iotapata, τ, ἰωτάπατα. ἢ ἰωτάπατη, Steph Syriæ oppidum, apud Iosephum lib. 3. Antiquit.

IOVINTANVS, ἰουβιντανός, diuus Maximianus uoluit uocari, quise fortiter in Illyrio gessisset.

IOVIS Gemma, ἰοὺς λίθος, quæ ultra candorem & læuis est & tenera. Plin. lib. 37. cap. 10.

IOVIS Flos ἰοὺς ἄρθος, flos est æstiuus & inodorus, colore purpureo, cuius gratia coronamentis expetitur. Plin. lib. 21. ca. 10. Colore tantum placet Iouis flos, odor abest: sicut & ille qui Græce. Phlox uocatur.

I A N T E P

IPES, quæ & Senipes, ἰπερὶ σκίπες, a Græcis appellantur uermiculi uerno tempore, & potissimum spirante Austro, in uitibus nascentes, oculosque earum erodentes: quos rustici solent ampelidide terra enecare, ut docet Gale. lib. 9. Simp. Medic.

IPHARES, & Thestorius, filij fuerunt Priami. quos illi uno partu Peridia Ideæ nymphea enixa est, quâ ipse furtim in uenatione compererat. postea uero in bello Troiano ab Antiocho Nestoris filio sunt occisi.

IPHNANASSA, ἰφνάνασα, & Lyssippe filix fuerunt Præteri Argiuorum regis, quibus Perottus Mæri & Euriale addit: quæ cum ad Iunonis templum uenissent, deam contumeliis affecterunt, patris sui domum

- discutit illitum ex aceto, & infusum naribus cum irino, oculorum epiphoras, & tumores.
- IRION**, onis, ἐρύσιον, frugis genus est, culmo assurgens ferulaceo, foliis & flore sesamo non dissimile. Seritur in Italia ante Virgiliarum exortu: in Græcia autem & Asia sub earundem occasum. Vide Plin. lib. 18. cap. 7.
- IRIS**, huius iris, uel iridis, [Arco celeste. Gal. L'arc du ciel. Hisp. El arco del cielo ò de las nubes.] ἴρις, arcus celestis: ab ἴρις, quod est dicere, uel nunciare. propterea quod arcus huiusmodi pluuia deaunciet: unde etiâ Poetæ Irui Iunonis nunciam esse hinc erunt. Vir. 5. Aen. Irin de celo misit Saturnia Iuno. Huius arcus causa est radius Solus, causæ nubi immisus, qui a repulsa acie in Solem refringitur Nubes enim formam arcus discoloris efficiunt, quia alia parte earum tumidiore sunt, alia submissiores, & quædam crassiores, quam ut Solem transmittant, aliæ imbecilliores quam ut excludant. Hæc inæqualitas alternis lucem umbramque commiscet, & exprimit illam mirabilem arcus uarietatem. Et & Iris, herba gladioli foliis, sed maioribus, latioribus, & pinguioribus, radice odorata, & sterutamenta mouente, flore colorum uarietate arcus celestis speciem referente. Vulgus Liliū cœruleum appellat. Vide Plin. lib. 21. cap. 7.
- IRNELLA**, uasis genus in sacris. Festus.
- IRONIA**, pe. pro. εἰρωνεία, figura est in pronuntiatione uim omnem habens, quâ nos uel dissimulationem, uel Irrisionem dicere possumus, cū scilicet pronuntiatione ipsa nos diuersum ostendimus significare, ab eo, quod uerba ipsa uidentur sonare. Eiusmodi est illud Iunonis apud Vir. 10. Aen. Me duce Dardanius Spartam expugnauit adulter. Nisi enim amaritudo pronuntiationis adiuuerit, confiteri uideretur, quod negare contendit. Ci. Q. Fra. sine ulla me hercule Ironia loquor.
- IRPICBS**, [Eripico,] ratri sunt dentati, in agris ad extirpandas radices herbarum accommodati. Festus.
- IRPINI**, populi erant ad Socratem montem, ita appellati ab Irpino, quo nomine Sannites lupum appellant, siue quod lupum ducem secuti, sedes suas delegerunt, ut Festus tradit: siue quod more luporum ex raptu uiuerent. Hos Seruius Hirpinos, uocat per aspirationem in prima syllaba. Ci. contra Rul. Irpinus Fundus.
- IRRASVS**, p. p. ἰρρασός, non rarus. Plau. in Rudea. Dii te amant cum irraso capite.
- IRRATIONALIS**, le, [Irrationale,] ἀλογος, ratione carens. Quin. li. 7. cap. 4. Falsa est finitio, si dicas, Equus est animal rationale: nam equus animal, sed irrationalis.
- IRRAUCIO**, is, irraucis, sum, teste Prisciano: siue Irrauesco, cui, [Dineuir rancus. Gal. Estre entroué. Hisp. Entroquescorse.] βραγχῶν, rancus fio. Ci. lib. 1. de Orat. At Aelopum, si paulum irraucuerit, explodi. Priscianus legit Irrauferit.
- IRREDUX**, irreducis, pe. co. contrarium est nomini reduxit: ut apud Luc. lib. 9. Irreducemque uiam deserto limine carpit: hoc est: uia qua rediturus non est.
- IRREDIUIVS**, a, um, contrarium rediuui, ut irrediuuius pons apud Cat. pro irreparabili, inquit Budæus. Catulli uerba hæc sunt Epi gr. 17. ad Coloniam. Sed ueribus inepta Crura ponticuli, sub his totus irrediuuius Ne supremis eat, cauaque in palude recumbat.
- IRRELIGATVS**, a, um, [Scolto. Gal. Qui n'est point lié, deslié. Hisp. Cosa no atada.] ἰδέτος, idem quod solutus, & non ligatus. Ouid. 1. de Arte: Vique erat e somno tunica uelata recincta, Nuda pedem, croceas irreligata comas.
- IRRELIGIOSVS**, a, um, [Irreligioso. Gal. Qui n'est point religieux, irreligieux. Hisp. Cosa no religiosa.] ἀνοσιος, pietati, & religioni repugnans. Liu. libr. 5. ab urb. Saluo etiam tum discrimine diuinatum, humanarumque rerum, irreligiosum ratus, sacerdotes publicos sacraque pop. Rom. pedibus ire, ferrique se & suos in uehiculo conspici.
- IRREMEABILIS**, le, [Donde non si puo tornare adietro,] unde remeare non possis: ut, Error irremeabilis. Virgil. 5. Aeneid. Ancipitemque Mille uis habuisse dolum, qua signa sequendi falleret indeprehensus, & irremeabilis error. Vix irremeabiles. Sene. Herc. cul. furente.
- IRREMEDIABILIS**, le, [Cui non si puo trouare rimedio. Gal. Aquoy on ne peut remediar. Hisp. Cosa sin remedio.] ἀίατος, cui mederi, siue remedium adhibere non possumus. Plin. lib. 20. cap. 7. E quibus dixisse non pudeat, si in defectu Lunæ, Soliue congruat uis illa, irremediabilem fieri. Idem lib. 25. cap. 13. Sed in uino pota irremediabilis existimatur.
- IRREMNERABILE**, [Che non si puo remunerare. Gal. Qui ne se peut remunerer. Hisp. Cosa que no se puede galardouar.] ἀνταλλακτος, quod ob magnitudinem remunerari non potest, nec par pari rependi.
- IRREPARABILE**, [Che non si puo reparare.] ἀεπιστάσων, quod reparari & in integrum restitui non potest. Vir. 3. Geor. Sed fugit interea, fugit irreparabile tempus.
- IRREPERTVS**, a, um, [Non ritrouato. Gal. Non encor troué. Hisp. No halla
- do.] non repertus. Horat. 3. Carm. Qua tumidus rigat arua Nilus Aurum irrepertum, & sic melius situm. Cum terra celat, id est, nondum repertum.
- IRREPOIS**, p. p. [Zampicare,] παρεισιπῶσ, passim & latenter more reptilium introeo. Cuius freq. est Irrepro. Plin. lib. 16. c. 1. Non fuerat hæc lues apud maiores, patresq. nostros, & primo Tiberij Cæsaris principatu medio irrepit in Italiam. Cic. 3. de Or. Irrepit in hominum mentes.
- IRREPREHENSIVS**, [Che non si puo riprendere. Gal. Sans reprehension, sans blasme, irreprensible. Hisp. Lo que no se puede reprehender.] ἀέλαγος, qui reprehendi iure non possit. Ouid. 5. Trist. Eleg. 15. Et tandem probitas irreprensata fuit.
- IRREQUIETVS**, a, um, [Che non ha quiete. Gal. Qui n'a point de repos. Hisp. Cosa no descansada.] ἀπαιστος, quod nullam habet requiem. Mart. lib. 4. Discurre tota uagus urbe, nec ulla cathedra est, Cui non mane feras irrequietus aue. Bella irrequieta, Ouid. 2. Trist. Sors irrequieta, Ouid. 2. Met.
- IRRESECTVS**, a, um, non resectus. Hor. Epod. 5. Hic irrefectum seua dente liuido Canidia rodens pollicem.
- IRRESOLVTVS**, a, um, quod numquã remittitur. Qui. 1. de Pont. El. 2. At semel intentus neruo leuis arcus equino, Vincula semper habens irresoluta manet.
- IRRETIO**, tis, [Irrerire,] περιβάλλω, dolo capio, & quasi reti quodam inuoluo. Cic. 4. Acad. Quid enim ad illum, qui te captare uult, utrum tacentem irretiat te, an loquentem? Irretire ille cebris, allectare, & detinere, Cic. in Catil. Cui tu adolescentulo, quem corruptelarum illecebris irretisses, non ad audaciam ferrum, ad libidinem facem prætulisti.
- IRRETITVS**, [Legato, preso. Gal. Enveloppé & prins au file. Hisp. Atado, enredado.] περιλακεῖς, dicitur qui aliqua fraude uel blanditiis, aut dolo, quasi reti captus est. Cicero 5. de Finib. uidit Homerus probari fabulam non posse, si captiunculis tantus air irretitus teneretur.
- IRRETORTVS**, a, um, [Diritto. Gal. No tourné. Hisp. No torcido.] pro re&to. Hor. 1. Carm. Ode 2. Quisquis ingentes oculo, irretorto Spectat aceruos.
- IRREUERENTER**, [Senza riuerezza] ἀναιδέως, aduer. sine reuerentia, & honore. Plin. ep. 38. Ceteri audaces, atque etiam magna ex parte adolescentuli obscuri, ad declamandum huc transeunt, tam irreuerenter & temere, ut mihi Artilius noster expresse dixisse uideatur, sic in foro peruerso a centumuiralibus causis auspicari, ut ab Homero in Scholis.
- IRREUERENTIA**, æ, [Poca riuerezza. Gal. Irreuerence. Hisp. Aquel no acatamiento.] ἀναιδέια, reuerentiæ contraria. Plin. ep. 92. Studiorum irreuerentia.
- IRREUOCABILIS**, le, [Irreuocabile, che non si puo reuocare,] quod nõ potest reuocari. Hor. Ep. 18. Et semel emissum uolat irreuocabile uerbum. Irreuocandus, a, um, idem: ut, et rror irreuocandus apud Claudianum de Bel. Get. Irreuocatus, a, um, non reuocatus. Qui. 11. Met. Sed enim irreuocatus ab acri Cæde lupus perstat dulcedine sanguinis asper.
- IRREVOLVTVS**, a, um, [Non riuolto. Gal. Qui n'a point esté rruolue. Hisp. No rebuelto.] contrarium reuoluto. Mart. lib. 11. Vadas, & redeas irreuolutus.
- IRRIDEO**, irrides, irrisi, sum, p. p. ex In, & Rideo, [Bessere. Gal. Se mouer. & rire de quelqu'un. Hisp. Burlar, escarnecer.] καταγελῶ, derideo, ludibrio habeo. Ter. in Heaut. Irrides in re tanta, neque me quicquam consilio adiuuas. Idem in Eunuch. Cœpit ad id alludere, Et me irridere, Cic. 2. de Nat. De. Etiam per iocum deos irridens, cum cauea liberati pulli, & c. Irrisus, particip. Tac. lib. 4. Ad uana, & toties irrisa resolutus. Irrisus, us, pen. prod. Tac. lib. 2. Retinentes centuriones irrisu, & contumelias, postremo uerberibus infectantur. Irrisui esse, id est, ludibrio haberi. Plin. lib. 22. cap. 5. Immo uero plerisque ultro etiam irrissui sumus ista commentantes, ac friuoli operis arguimur.
- IRRIDICVLE**, [Senza viso,] aduerbium, in facete, ineleganter. Cæs. ar. primo Bell. Gall. Quod cum fieret, non irridente quidam ex militibus decimæ legionis dixit, plusquam pollicitus esset, Cæsarem facere.
- IRRIGATIO**, onis, [Inacquamento. Gal. Arrousement. Hisp. Regadio ò regadura.] uerbale, ἀρδία, ὀχρηγίον, actus irrigandi. Cic. 1. Off. Ad de ductus aquarum, derivationes fluminaum, agrorum irrigationes, moles appositæ fluctibus, & c.
- IRRIGO**, p. c. ex In, & Rigo, [Inacquare, bagnare.] ἰρδῶ, ad aquo, humecto, quasi riuos in agrum deduco. Cic. 2. de Nat. De. Aegypti Nilus irrigat. Idem 1. de Nat. Deo. Democriti fontibus Epicurus hortulos suos irrigauit.
- IRRIGVVS**, a, um, [Che facilmente si puo adacquare.] κατάρρητος, quod irrigatur, uel facile irrigari pot. Cat. c. 1. de re ru. Vineæ est prima: si uino multo opus fiet, secundo loco hortus irriguus. Accipitur & quicq. in significatione actiua est: ut, Aqua irrigua, que irrigat. Vir g.

Vit. 4. Geo. Irriguumque bibant uolaria fontem.
IRRISIO, **ONIS**, [Siberni, heff.] subinnatio. Cic. Offi. Deforme est de se ipso predicare falsa presertim, & cum irrisione audientium imitari militum gloriosum.
IRRISORIVS, [Befatore], qui irridet. Sic in Parad. Veniant igitur isti irrisores huius orationis, ac ferentia, & iam uel ipsi iudicent.
IRRITABILIS, **LE**, [Che facilmente si prouoca], quod facite irritatur. cuius contrarium placabile. Hor. 2. Ep. 2. Genus irritabile uatum.
IRRITAMEN, **INIS**, [Stimolo], quo quis irritatur, & accenditur. Oui. 12. Met. Haud secus exarsit, quam circo taurus aperto Cuni sua terribili petit irritantia cornu. Irritamé amoris Oui. 9. Met. Idé 13. Met. magnas Adiecit opes animi irritamé auari.
IRRITAMENTVM, **TI**, [Prouocamento, stimolo. Gal. Prouocament. Hisp. Prouocacion.] quo quis irritatur, & accenditur. Oui. 11. Met. Effoditur opes irritamenta malorum. Sic Irritamenta gulae, dicuntur condimenta, quibus edendi auiditatem prouocamus.
IRRITATIO, **ONIS**, [Inſtigacione. Gal. Agzement, irritation. Hisp. Prouocacion, enſandimiento.] inſtigacio. Liu. 2. bel. Maced. Et irritatio animorum ea prima fuit.
IRRITATVS, nomen ex participio. Gel. li. ult. ca. ult. Quo fit quorundam maledicorum hominum scuitas & inuidia irritator.
IRRITO, **AS**, **PEN. PRO.** [Prouocare, ſtimolare, inſtigare. Gal. irritare, agacer, alimer, inciter. Hisp. Prouocar ó encender.] óρυζος, frequentatiuum ab irruo per mutationem u. in i, euphoniae causa. Est autem Irritare idem quod laceſcere, prouocare, & ad iram incendere. Quæ significatio a canum more tracta uidetur, qui in laceſſentem irruunt, uel, ut Donatus ait, reſtrictis dentibus, litteram imitantur. Virg. lib. 3. Aen. Irritatque uirum telis & uoce laceſſit. Cic. in Ant. Irritatus Antonium non oportuit. Quid. lib. 2. Fall. Tum sicco primas irritat cortice flammæ, id est ſuſcitatur. Ab eodem fonte manat & Proritas, pen. pro. ad. Nam ſicut irrito pro laceſſo, ab irruo est, ita Prorita a Proruo: nec multum in ſignificatione differunt. Nā Prorita idem est quod prouoco. Col. li. 2. I in ſemen, niſi magnus est eius in ea regione, quam colis, prouentus, & pretium proritatis, ſecundum non eſt. Hoc eſt, niſi pretium alliciat, & inuitet. Differunt autem prorito, & Irrito, quod illud & in bonam & in malam partem, uti Prouoco capi poteſt: Irrito non niſi in malam. Irritatus, a, um, partic. Gens irritata. Oui. 3. Met. Voluptas irritata. Idem 2. de Arte. Irritatus pro irato. Ter. in Pho. ita ſum irritatus, animum ut nequeam ad cogitandum inſtituere.
IRRITVS, **A**, **UM**, [Vano. Gal. Vain, qui n'a point d'effet. Hisp. Caſſado, uano.] ó θρος, compositum ab In, & Ratus: idem quod non ratus. Terent. in Phormio. Quod dictum, indictum eſt: quod modo erat ratum, irritum. Labor irritus anni. Ouid. 1. Met. Irritæ preces, id eſt, uanæ, futiles, & incaſſum ſulæ. Plin. in Pan. Ac plerique irritis precibus ſurdas principis aures adſtrebant. Tela irrita. Virg. 4. Eclo. Verba irrita. Quid. 1. de Remed. Amor. Interdum irritus idem eſt, quod ad nihilum redactus. Virgil. 3. Ecl. Te duce, ſi qua manent ſceleris ueſtigia noſtri, Irrita perpetua ſoluent formidæ terras. Cic. in Antonium. Antonius Irritum teſtamentum fecit.
IRROBORO, **AS**, **PE. CO.** [Diuener ſorte. Gal. Prendre force, uigneur, s'enforar. Hisp. Fortaleſcerſe.] θρόψιν υνυμας, inualeſco, uires acquirō. Gell. lib. 1. cap. 22. Irroborauit, inueterauit que falſa atque aliena uerbi ſignificatio, quod dicitur, Hic illi ſupereſt.
IRROGATIO, **ONIS**, **CI.** pro Rabi. Nam quid ego ad longam oratione comparem ſu? quod eſt in eadem multæ irrogatione perſcriptum, hunc nec ſuæ, nec aliena pudicitia ꝑeperciſſe.
IRROGAS, **PEN. CO.** [Dare, imponere. Gal. Imposer, requerir qu'on ne impose. Hi. Dar, atribuyr, imponer.] ó παγος, infero, inſtigo, impono. Pla. in Capt. Qui conſilium iniere, quo nos uicti & uita prohibeant. His diem dicam, irrogabo multam, óτιθαλαδ' óθηθαλαδω, ut mihi ce nas decem Meo arbitrato dent, cum cara annona ſit. Pl. Non modo culpam omaem, ſed etiam multam irrogauit. Cic. pro domo ſua, Verant leges ſacratæ, uerant 12. tabulæ leges priuatis hominibus irrogari: id eſt enim priuilegium. Irrogare alicui mortem. Tacit. lib. 4. Sibimet irrogaret mortem, quam patri ſtruxerat. Irrogatus, ta, tum, participium. Tacit. lib. 13. Exiliumque accuſatori irrogatum, & tabulæ exultæ ſunt.
IRRORO, **AS**, **PEN. CO.** [Bagnare. Gal. Arreſer, moniller de rouſſée. Hisp. Mojar, rociar derramando rocio.] óθηθροσίζω, rore aſpergo. Colu. li. 12. c. 22. Noctibus labrum opere conueniet, ne irroretur. Dicimus autem, A quam irrorare agro: & Agrum irrorare aqua. Ouid. 1. Meta. n. Vbi libatos irrorare liquores Veſtibus. Virgil. 1. Geor. Sole nouo terras irroret Eous. Somnus irrorat quietem oculis. Sil. lib. 10.
IRRUERO, **ES**, **P. CO.** uel Irruboſco, **IS**. [Farſi roſſo, arroſſirſi] ó κυρπός, ru brum ſieri, rubore ſuffundi. Sta. 9. Theb. Irrubuit cæli plaga ſydere miſto Occurſiſque ſacro pariter iubar arſit utrinque. Ignis irrubuit meis uultibus, apud eundem lib. 5. Syl. pro eo quod eſt, ſuffundit uultus meos.

IRRUCTO, **AS**, [Ruttare. Gal. Rotter ou reuſer contre. Hisp. Rogoldar contra algo.] ερρδύδω, eſt ructu afflare. Pla. Pſeu. quid tu, malum, ebrius mihi in os irructas.
IRRUIGIO, **GIS**, [Rugere grandemente. Gal. Rugir beaucoup. Hisp. Mucho bram el leon.] óρυζος, ualde rugio.
IRRUO, **AS**, **RE**, [Par creſſe.] óρυτιδω, in rugas contrahere. Gel. lib. 12. ca. 1. Ne æquior illud uentris irrugetur.
IRRUARE, [Lactare.] δυλαζω, antiquus honeſtum uerbum erat, idé ſignificans quod lactare, quali rumen, hoc eſt, mammam in os miſſere. Poſtea tamen uſus obtinuit, ut de obſceniffimo libidinis genere tantum diceretur. cum quis uirilia ſua cupiam præbet exigenda. Contra qui uirilia in os recipiunt, ea que ueluti papillas quaſdam exungunt, Fellare dicuntur Auctor Pria. Mandabo domi no tamen ſalaci, ut pro me uelit irruare ſures.
IRRUPTO, **UMPIS**, [Entrare con impeto, entrare uolentemente. Gal. Entrer par force. Hisp. Entrar con impeto.] εἰσπίτω, uolenter, & cum impetu ingredior. Virg. 11. Aene. Portas irrupere patentes. Et ſemper in hac ſignificatione hoc uerbo utuntur auctores. Cic. contra Rul. Irrumpant in ætarium. Laſtan. proprie ſumpſit li. 6. pro penitus frango. Summum (inquit) inter ſe hominum uinculum eſt humanitas, quod qui irruerit, nefarius & patricida exiſti mandus eſt.
IRRUO, **IS**, **RUI**, **IRRUTUM**, **PEN. CO.** [Aſſalire con furia. Gal. Serner & jeter deſſus. Hisp. Acometer con furia y impeto.] εἰσβαλλω, cum impetu aliquem aggredior, uel uolenter me aliquo immitto. Cic. 2. de Fini. Et Equo admiſſo in mediam Latinorum aciem irruat. Ter. in Ade. Fores eſſegit, atque in ædes irruit alienas.
IRRUPTIO, **ONIS**, [Impeto, ſcorteria. Gal. Entrée impetueuſe.] εἰσβολή, impetus, incurſio. Cic. pro lege Manil. Nam cum hoſtium copia, non longe abſunt, etiam ſi irruptio facta nulla ſit, tamen pecora relinquuntur.
IRTIOLA, **A**, genua uitis, Umbriæ, Piceno, Meuanati agro peculiare, teſte Plin. li. 14. c. 3. Col. lib. 3. cap. 2. Nam has nuper mihi cognitas pergulanam dico, & irtiolam, ferreolamque, non facile aſſuecē, quo gradu habendæ ſiat.
IRVS, **I**, **POS**, mendicus ſuit Ithaceniſis, affecta procorum Penelope, quem Vlyſſes domum reuerſus pugno interfecit, ut eſt uidere apud Homerum 18. Odyſſ. Huius paupertas abiit in prouerbum, ut hominem extremæ inopiæ, Iro pauperiorem dicamus. Ouid. Irus erit ſubito, qui modo Cræſus erat.

I A N T E S

IS, **ID**, **EIUS**, [Queſto, il medefimo, quello, colui, coſtui. Gal. Il, iceluy, ceſtuy, celui. Hisp. El, ella, ello.] εἰσέπος θρος, pro nomen eſt, eandem habens ſignificationem, quam ille aut Hic, eundemque in oratione ſitum obtinet. Et modo demonſtratiue accipitur. Cic. lib. 2. Epit. Neque enim tu is es, qui, qui ſis, neſcias. Idem pro P. Sylla: neque enim una eſt ratio deſenſionis ea, quæ poſita eſt in oratione. Modo relatiue. Idem Attic. lib. 1. Venit mihi obuiam puer tuus, is mihi ſit teras abſte reddidit. Nonnumquam accipitur is pro talis, uel eiuf modi Idem 2. lib. Epit. Is enim tu uir es, & eum me eſſe cupio, ut &c. Cic. Attic. lib. 3. Itaque ego is in illum ſum, quem tu me eſſe uis.
IS, **IS**, **URBS** a Babylone itinere dierum octo diſtans, apud quam eſt Is ſtuitus, in Euphratem ſe exonerat, e quo bitumen a diſcandis muris Babyloniſis ſubminiſtrabatur. Auctor Heroſ. li. 1.
ISACA, **ſUE** (ut in quibusdam exemplaribus legitur) Iſca, ſtuitus eſt in Meridionali latere Britanniæ inſulæ. Ptol. li. 2. cap. 3.
ISAEVS, **ISAEVS**, cum æ, dipthongo, nomen rhetoris pariter & philoſophi, quem Philoſtratus in Vitis ſophiſtarum Aſyrium fuiſſe tradit. Cuius hoc fuit inuentum, cuiuſvis rei argumentum in breue contrahere compendium.
ISAGGOS, **P. P.** [Introductione. Gal. Introduction. Hisp. Introduction.] εἰσαγωγός, prima artis, ſcientiæ uel alicuius rudimenta, ad maioræ altioræ que uiam munitentia. A Græco uerbo, εἰσάγω, quod ſignificat inſinuo, & prima artis cuiuſpiam elementa trado. Quidam ex noſtris uerbum ex uerbo reddentes, introductionem appellarunt. Gel. lib. 16. cap. 8. Cum diſciplinæ Dialecticæ induci atque inſinui uellemus, neceſſe fuit adire atque cognoſcere, quas uocant dialectici, εἰσαγωγός.
ISAGOGICON, [Introductorio.] εἰσαγωγικός, liber prima artis alicuius præcepta tradens, & ad interiora altioræ uiam quandam munitens. Quidam ex noſtris introductionem uertunt uocabalo inter doctos non ſatis recepto.
ISANDER, **ISANDROS**, filius fuit Bellerophonis & Achimenes, qui cū eſſet ad bellum inter Lycios, & Solymos, cōtra Solymos pugnas occiſus eſt.
ISAPIS, **PEN. CO.** ſtuitus Flaminia, propinquus Cæſcenæ, ut Strabo lib. 5. ſcribit. Luc. lib. 2. Crullumiumque rapax, & iunctus Iſapis Iſauro.
ISARA, **P. C.** ſtuitus eſt Allobrogum non procul a Cemenio monte in Rhodanum influens. Vide Plin. li. 3. cap. 4.

ISATIA, (quod hic pro maris Tyrreni insula corrupte legebatur) vide Ilichia.

ISATIS, ἰσάτης, Græciæ vocatur herba, quam Latini Glaſtum appellant. Eius, duo sunt genera: Isatis sylueſtris, folia habet lactucæ, sed maiore, caules prætenues, multifidos, quadantenus rubentes: in quorum cacuminibus folliculi multi dependent, quandam linguarum effigiem referentes, in quibus semen habet flore tenui & luteo. Satiua, folia habet plantaginis similia, verum pinguiora nigrioraq. caulēq. duorum cubitorum altitudinem excedentem. Hanc trifatilib. molis premunt, vt herbaceam sanie excludat: deinde abacto liquore digerunt in magnos globos, quos in tabulatis in cinerem putrefcere sinunt. Tolofates in Pastellum ab effigie pastillorum, in quos glomerantur, nominant.

ISAVRA, ἰσαυρα, τὰ, vrb̄ Isauriæ, quæ est Asiæ regio non procul a Tauro monte, inter LycONIam & Ciliciam sita. Hanc vrb̄ postea Claudius, deducta ex colonia, a nomine suo Claudio-polim appellavit, vt est auctor Ammianus.

ISAVRIA, ἰσαυρία, regio est Asiæ minoris, proxima Ciliciæ ad Taurum montem, quam Publius Seruilius cognomēto Isauricus subegit, & multas piratarum munitiones, quæ in ora maritima erāt, uicep̄it. Hæc Str. lib. 12. qui se Seruiliū uidisse scribit. Fuisse autem traditur fortunæ adeo tenuis, vt publico funere fuerit elatus. Isauri populi Isauriam tenentes.

ISAVRVS, Flaminii fluius est, qui accepto Isapi, non procul a Cæsena in mare Adriaticum insiuit. Luc. lib. 2.

Crustumiumq. rapax, & iunctus Isapis Isauro.

ISCHADES, ἰσάδες, Græco nomine fici aridi appellantur, teste Polyluce: nam ἰσάδες proprie de recentibus dicuntur.

ISCHAS, adis, ἰσχάς, raphani agrestis genus, quod Apion nonnulli, alii Agrioraphanam appellant. Auctor Plin.

ISCHAEMON, ἰσχαίμων, herba a Thracibus primum inuenta, quæ ferunt sanguinem sisti, non aperta modo uena, verum etiam præcisā. Serpit e terra milio similis, foliis asperis & lanuginosis. Auctor Plin. lib. 15. cap. 8.

ISCHIA, ἰσχία, insula est in maris Tyrreni altera Oenatridum, e regione Veliæ sita. Auctor Plin. lib. 3. c. 7.

ISCHIA, ἰσχία, ossa duo sunt in posteriore hominis parte ossi sacro, in anteriori mutuo κατὰ σύμφυσιν, coherentia. Latine Coxendices appellantur. Vtrumq. horum grandi cauatum est acetabulo, in quo fertum femoris caput circumuoluitur.

ISCHIACHVS, siue Ichiadicus, ἰσχιαδικός, qui ischiade morbo laborat. Plin. lib. 23. c. 1. Prodest stomacho, & c. vertigini, torminib. ischia dicis. Cato de re rust. c. 123. Vinum ad ischiacos sic facito, & c.

ISCHIAS, adis, ἰσχίαις, λάρκακαυθα, herba quædam radice Cypri, quæ commanducata dentium colorem sedat. Alii Leucacantam vocant, alij Polygonaton. Plin. lib. 22. c. 6.

ISCHIAS, adis, [Sciatica. Gal. Vne xontte, sciaticque. Hipp. Sciatica] ἰσχίαις, arthritidis species est apud Aeginetam, coxendices (quæ ἰσχία, vocant Græci) præcipue infestans. Vulgo corrupto nomine Sciaticam vocant. Plin. lib. 26. c. 1. Bibitur propter Ischiada & stranguariam in vino.

ISCHOMACHE, es, ἰσχομάχη, vxor Pirithoi fuit, ex Atracia Thesaliæ regluncula, alio nomine Hippodamia appellata, quam cum Cæntauri Pirithoo præripere conarentur, ingenti clade ab Hercule & Theseo proſtigati sunt. Prop. lib. 2. El. 4. Ischomache Lapithæ genus heroinæ. Dicta Ischomache, πᾶρὰ τὸ ἰσχὸν πλὴν μάχης, hoc est, a cohibenda pugna.

ISCHOPOLIS, ἰσχοπόλις, vrb̄ est Ponti Cappadocii, iuxta Corasuntē, teste Ptol. lib. 5. c. 6.

ISCHVRIA, ἰσχυρία, a Græcis dicitur urinæ suppressio, quæ octo modis fieri solet, inflammatione, duritia, sanguinis collectione, resolutione, lapidis prociencia, vlceratione & lithiasi.

ISIACTI, ἰσιακτοί, Iſidis sacerdotes erant in Aegypto, qui uestibus tantum lineis, quas illi λινοσολίας appellabant, amictiebantur. A qua consuetudine emanauit scitum illud Plutarchi dictum, Οὐδὲ γὰρ φιλοσόφους πωγανοστροφίας, καὶ χιβανοστροφίας, ποίησι, ὅτε ἰσιακτοὺς οὐ λινοσολίας, hoc est, Nam neque philosophos facit barba promissior, uestiq. attrita, nec item Iſiacos linei amictus. Habet autem hoc non inuenistam p̄puerbij speciem, Iſiacum non facit linostolia, pro eo quod trito vulgi prouerbio dicimus, Monachū non perfici cucullo.

ISIPHYLVS, ἰσιφυλος, pater fuit Proteſilai, cuius meminit Ouid. in Ep. Laodamiæ ad Proteſilaum: Vix locer Isiphylus, uix me grandæuus Acastus, Vix mater gelida mēsta refecit aqua.

ISIS, Isis, Ism, in accusatiuo, ἰσις. Inachi filia, Io prius dicta, cū a Ioue adamarec, mctu interuenientis Iunonis in Iuencā fuit transmutata: appositoque a Iunone Argo centoculo custode, arctissime fuit obseruata. Tandem implorato Iouis auxilio, cum ad Nilum peruenisset, pristinam formam recepit, & ab Aegyptiis mutato nomine Isis dicta est: a quibus etiā numinis loco est habita. Lucan. lib. 6. Nos in templa tuam Romana recipimus Isin. Hoc

etiam nomine dicta est insula in sinu Arabico. Scribit Suid. Iſim Iouem ex Argo Græciæ urbe rapuisse, & cum Iunonem timeret, mutasse nunc in bouem candidam, nunc in nigram, nunc in uiolaceam, cumque ea oberrantem in Aegypturn uenisse. Et Iſiacus, a uim, denominatum ab Iſide. Iuu. Sat. 3.

Aur apud Iſiacę potius sacraia lenæ.

ISMARVS, pen. cor. gen. masc. ἰσμαρος, in plurali neutri, mons Thraciæ asper & incultus ex una parte, ex alia fertilis uinetis & oliuetis, quem Orpheus incoluit. Virg. 6. Eclog. Nec tantum Rhodope miratur, & Ismarus Orpheus. Est item Ismarus, ἰσμαρος, Scephano, siue, ut apud Plin. legitur, Ismaron, Cyconum urbs in Thracia, a monte, ad quem sita erat, nomen habens. Vnde Ismarius, a uim, id est, Thracius.

ISMENE, ἰσμενή, Oedipi filia: ut asserit Stat. 2. Theb. Cyrthei cuiusdam iuuenis sponsa, qui ante nuptias a Tydeo occisus est.

ISMENIAS, ἰσμενίας, nomen Thebani viri optimi tibicinis. Appul. Nescio, inquit, ut Ismenias tibi canere: ut Apelles, pingere, vt Lyſippus, fingere. De hoc Plut in Pericle dicit: Cum audisset Anaxisthenes Ismeniam optimum esse tibicinem, respondit, Malus igitur vir est: nam si probus esse, tibicen non esset.

ISMENIVS, menia, menium, id est, Thebanus. Ismenides mulieres Thebanæ.

ISMENVS, pen. pro. ἰσμενός, fluius Bœotiæ, non procul ab Aulide in Euripum Euboicum illabens. Dictus autem putatur Ismenus ab Ismeno Pelasgi filio. Stat. lib. 1. Theb. Horruit ingenti uenientem Ismenon aceruo.

ISOCINNAMON, ἰσοκίναμον, frutex est præstantissimi odoris in iſis, dem fere locis nascens, in quibus & cinnamum nascitur & casta. Dictum Isocinnamum, quod cinnamum præstantiam adæquare uideatur. Alio nomine Daphnoideum appellant. Vide Plin. lib. 12. capitulo 20.

ISOCOLON, ἰσόκωλον, a Rhetoribus uocatur schema, quod Latino nonnulli compar appellantur: cum scilicet periodus duobus aut plurib. sententiis breuib. & inter se paribus exigitur. exemplum eius hoc asserit Siphontinus: Nequaquam mihi res est cum eo qui neque finem habet cupiendi, neque modum statuit utendi. Nam & multum desiderare, egentis est signum: & nihil parcere egentis est initium.

ISOCRATES, p. c. ἰσοκράτης, nomen maximi Oratoris Græci, cuius domus cunctæ Græciæ, quasi ludus quidam patuit, atq. officina dicendi. Hic fuit auditor Platonis, suauissimus orator, & in diuerso dicendi genere nitidus, & comptus. Omnes dicendi ueneres sectas est, inuentione facilis, honesti studiosus, in compositione diligens. Hic nonagelimo quarto anno ætatis eum librum cōposuit, qui anathæaicus inscribitur. Centum & sex annos uixit. Cic. de Or. Isocrates uerbis solutis numeros primus adiunxit.

ISODOMON, ἰσόδομον, uocabant genus structure in ediſciis, in quocoria omnia equalis sunt crassitudo. Nam ubi crassitudo est inæqualis, Pseudisodomon appellant. Plin. lib. 26. c. 22. Græci lapide duro ac glisce equo construunt, ueluti lateritios parietes: cum ita fecerint, Isodomon uocant genus structure. At cum inæquali crassitudine structa sunt, Pseudisodomon.

ISONOMIA, ἰσονομία, cum accentu in penultima, Latine Iuris æqualitas dicitur. Cicero 1. de Natura: Summa uero uis infirmitatis magna ac diligenti contemplatione dignissima est, in qua intelligi necesse est eam esse naturam, ut omnia omnibus, paria parib. respondeant. hanc ἰσονομίαν, appellat Epicurus, id est, quæ ualib. emtributionem.

ISOPLEVRON, ἰσόπλευρον, figura, cuius latera omnia sunt æqualia. Nam ἰσον, Græcis æquale sonat, & πλευρὰ latus.

ISOPYRON, ἰσόπυρον, herba, quam alioqui uocant phaeolium, quoniam eius folium, quod est aniso simile, in pampinum torquetur. Capitula sunt in summo caule tenuia, plena seminis melanthii. Plin. lib. 27. cap. 1.

ISOSTATES, ἰσοστάτης, æqualitatis recognitor. C. de pond. & aur. ill. Lquoties. Quoties de equalitate solidorum orta fuerit contentio placet, quem sermo Græcus uocat Iſostatem, pro sua fide & industria, ut neque fallat, neque fallatur, contentione dirimere.

ISPALIS ἰσπαλις, Ptolemæo, urbs clarissima Hispaniæ Bætiçæ, non procul a freto Gaditano: a qua unus ex quatuor iuridicis Bætiçæ conuentibus Hispalensis a Plinio appellatur. Hodie ab Hispanis Sebilia dicitur.

ISPELLVM, ἰσπελλον, Vilumborum ciuitas, non procul a Camerribus: cuius meminit Ptol. lib. 3. c. 1. hodie Iſpolum.

ISPORIS, ἰσπορίς, olim uicus fuit ad Syrtim magnam, teste Ptol. li. 4. hodie ciuitas esse creditur ea, quæ Naym appellatur.

ISRAEL, ἰσραήλ, interpretatur Vir uidentem Deum: quod nomen diuinitus impositum fuit Iacob patriarchæ, a quo Israhelita, ἰσραηλιτῶν p. p. qui de Israelis stirpe sunt oriundi. Hi prius Hebræi dicebantur. Sed postquam in duo regna populus Hebræorum diuisus est, tunc duæ tribus, quæ de stirpe Iuda reges habebāt, Iudeorum nomen

mē fortiter sunt reliquæ decem tribus Iſraclis nomē tenuerūt. **ISSA**, Ἰσσα, inſula in mari Adriatico adiacēs Dalmatiæ, ut tradit Ptolem. li. i. cap. ult. in qua fuit non ignobilis ciuitas eiusdem nominis. Est item Iſſa catellæ nomē apud Marr. Epigram. 138. Iſſa eſt paſſere nequior Catulli.

ISSVS, Ἰσσυς, oppidum Ciliciæ non procul ab Amano monte, circa quod Alexander Darium uicit, unde etiam pro Iſſo Nicopolim appellauit. Ab huius oppidi nomine propinquus ſinus Iſſicus appellatur a Ptolemæo Tab. 4. Aſiæ.

IſTIC, iſta, iſtud, genitiuo iſtius. pe. indiſſerētē, [Queſto, coteſto] Ἰστος, proprie dicitur de eo qui apud te eſt, aut de quo loqueris. Ci. Cælio l. 2. Putas ne unquam accidere poſſe, ut mihi uerba deſſent, neq. ſolū iſta ueſtra oratoria, ſed hæc etiam leuia noſtratia. Iſto, aduerbium ad locum, idem ſignificans quod Iſtuc. Plin. Epit. 50. Deſtino enim ſi tamē officii ratio permiſerit, excutere iſto. Iſtic, Iſthæc, Iſthoc, pro Iſte hic. Ter. in Heaut. Quid iſtuc pæſor qui iſtic mos eſt Clitophorita ne fieri oportet? Iſtucine, pen. co. præ iſtud ne. Terent. in Eun. Iſtucine interminata ſum hinc abiens tibi? Iſtiſmodi, pen. cor. nomen indeclinabile: hoc eſt, iſtius formæ & ſpeciei: uel talis. Plaut. in Moit. Nihil Miror mihi clientes iſtiſmodi, id eſt, talis.

IſTER, Ἰστρος, fluiuius eſt Europæ longe maximus, qui ortus in Iugis Arnobæ montis Germaniæ, ex aduerſo Raurici Galliæ oppidi, multis intra Alpes millibus, ac per innumeras lapſus gentes, ſexaginta auctus amnibus in Pontum ſex oſtiis euoluitur. Alio nomine Danubius dicitur, præterum a fonte uſq. ad caracatas, quæ ſunt in montibus Daciæ non procul a Iauuro oppido. Nam inde deinceps Iſtri nomen aſſumit. Qui. i. de Pon. Ripæ uicina binominis Iſtri.

IſTIC, [Coſti, in coteſto luogo.] adu. adu. eſt loci quietem uel motum ſignificans eo in loco, in quo tu eſ. Cic. Val. lib. 1. Et ubi nalis eſſe, ubi aliquo numero ſis, quam iſtic, ubi ſolus ſapere uidere.

IſTINC, aduerb. de loco. Cic. ad Att. lib. 1. Malis noſtris tu prius au diſ, quam ego: iſtine enim emanant.

IſTROC, aduerb. pro ab iſto loco. Ter. in Adel. Accede illuc Parmeno: Nimum iſtroc abiſti.

IſTAC, [Coſti,] aduerbium per locum. Terent. in Hea. Abi deambulatum. C. L. deambulatum, quo? S. vah, quaſi deſit locus, Abi ſane iſtroc, iſtrocum quo uis.

IſTORSVM, aduerſus eum locum, ubi tu eſ. Terent. in Phor. Concede hinc a foribus pauillulum iſtorſum ſedes Sophrona.

IſTVC, pro iſtud. Cicero pro Quinct. Quo die uadimonium iſtuc factum eſſe dicis.

IſTHMIA, Ἰσθμια, inter quatuor ſacra certamina numerantur, quæ quinto quoque anno in Græciâ celebrari ſolent, in honorem Neptuni inſtituta Theſeo, (ut Plutarcho uidetur) aut certe in honorem Palæmonis: ut ex Archæ poetæ Græco epigrammate colligitur: quod etiam hodie circūferretur. Huius certamina uiſtores pingu coronabantur. De inſtitutione horū ludorum ſic ſcribit Plutarchus in uita Theſei: Theſeus primus Neptuno certamen inſtituit, gloriariq. eſt ſolitus, ob Hercule ſoui, ob ſe uero Iſthmia neptuno celebrari. Quod enim ibidem in Melicertæ honorē inſtitutum eſt, noctu agebatur, inſtituendi magis, quam ſpectaculi ſpecie præferens. Hactenus iſte. Diſta autem ſunt Iſthmia a Peloponneſi Iſthmo, in cuius faucibus celebrabantur, non procul a Neptuni templo, quod illic erat in primis celebre.

IſTHMVS, Iſthmi, Ἰσθμός, eſt anguſtia illa intermedia inter peninſulam & continentem, & ueluti quedam ceruix, quæ a continente, uelut a corpore gracileſcens, peninſulam cum continente, tamquam caput cum reliquo corpore connectit. Iſthmo opponitur Porthmus, id eſt, fretum anguſtum inter duas continentes, quale eſt Fretum Gaditanum, exiguo interuallo Europam ab Africa diuidens. Iſthmus omnium celeberrimus, eſt ille, quem & Corinthiacum & Achaicum uocamus, quinque tantum millium ſpatio Aegæum mare ab Ionio ſubmouens, anguſtoq. tramite Helladi Peloponneſum annectens. In huius Iſthmi faucibus Corinthus olim ſita fuit, totius Peloponneſi vrbs claſſiſſima.

IſTRI, orum, Ἰστροί, Iſtriæ populi, a Colchis (ut putatur) oriundi. Luc. lib. 4. Detegit orta dies ſtantes in puppibus Iſtros.

IſTRIA, Iſtriæ, Italiæ regio, poſt flexum Adriatici ſinus, Illyrio continetur, quæ in latitudine ſexaginta paſſuum millia, in circuitu centū uiginti quinque milia cōplectitur a Phormione, nunc Tifano fluuiio ad Banoticum ſinum, in quo Arſia Amnis decurrens, Iſtriam ab Illyrio dirimit. Iſtrorum gentem, fama eſt originem a Colchis duxiſſe, miſſis ab Aæta rege ad Argonautas perſequendos, qui ut a Ponto intrauerat Iſtrū, nec raptores inueniſſent ſiue metu regis, ſiue tēdio longe navigationis iuxta Aquileiā conſederunt, Iſtrique ex amnis nomine, quo a mari conceſſerāt, ſunt appellati. In ea eſt Iuſtinopolis vrbs, quam Iuſtinus Imperator extruxit: quæ nunc Caput Iſtriæ uocatur.

IſTROPOLIS, Ἰστροπόλις, Thraciæ vrbs, non procul ab hoſtiis Iſtri

Mileſiorum colonia. Auſtor Plin. lib. 4. cap. 11.

IſVRA, inſula eſt ſinus Arabici, apud Plin. lib. 5. c. 28.

I A N T E V

ITA, [Siſcoſi, à queſto modo, in tal maniera. Gal. Airſi, ſiſtellement, voire, ouy. Hiſp. Si, ſi, tambiem] Ἰτα, aduerbium eſt ſimilitudinis, idem ualens quod Sic. Cic. in Verr. Eſt ita, ut dicitur, iudices. Cum negatione, idem ſere ualet quod ualde. Cic. lib. 3. Epit. Caſſius non ita multum ſorore utitur. Idem 2. de Fin. Acceſſione utuntur non ita probabili. Idem de Clar. Orat. Ille non ita pridem abiit. Terent. in Andr. Non ita diſſimili ſunt oratione ac ſtylo. Quandoque optantis. Pacuuius: Ita te dii ament, Ita tibi, pro uoto ſecudent omnia. Quandoque iſtatiua conuincio eſt pro igitur. Cicero: Ita nobiliſſima ciuitas Græciæ, & olim potentiſſima, ſepulchrum cuius ſui ignoraiſſet, niſi ab homine Arpinate didiciſſet. Similiter quando componitur cum Que, ſemper eſt conuincio cauſalis, & habet accentum in prima ſyllaba, idemque ſignificat, quod ergo uel igitur. Si autem duæ partes ſunt, habet accentum in penultima, & dicimus Itaque. Terent. in And. Imo ita uolo, itaque poſtulo, ut fiat.

ITA, ſane, [Certamente, coſi,] uel. παρ' ὑπε, concedentis eſt particula cum affirmatione.

ITALIA, [Italia,] Ἰταλία, Europæ regio, prius Heſperia dicta, ab Heſpero Atlantis fratre, qui a fratre ex Africa pulſus, & Hiſpaniæ & Italiæ dedit nomen. Siue (ut Macrobius inquit) ab Heſpero ſiella quod occaſu ſubiecta ut. Dicta etiam ſunt Oenotria uel a bonitate uini, quod in Italia naſcitur (nam Græci, οἴνον, uinum dicunt) uel ab Oenotrio Sabinorum rege. Poſtea Italia ab Italo ſiculorum rege, qui agriculturam Italos docuit, & leges condidit, eamq. partem, in qua poſtea Turnus regnauit, a ſuo nomine Italiam appellauit. Cic. de Orat. Referta quondam Italia Pythagoreorum fuit. Virg. lib. 1. Aen. Eſt locus, Heſperiam Graii cognomine dicunt: Terra antiqua potens armis atque ubere gleberum. O. notrij coluere uiri, nunc fama minores Italiam dixiſſe, ducis de nomine gentem. Timæus, & Varro a bobus uocatam dixerunt, quoniam Tauri Græca ueteri lingua, Itali uocati ſunt; quærum multitudine & pulchritudine Italiam dixerunt. Latium autem & Auſonia non totius Italiæ, ſed partium quarundam ſunt nomina. Latium enim eſt ea pars Italiæ, quæ citeriori Tiberis ripæ adiacet, ubi hodie eſt Roma: Auſonia uero dicta fuit Italiæ regio maritima, inter eam agri Brutii partem, quæ Sicilia obicitur, & Salentinos intercepta, unde etiam uicinum mare Auſonium appellatum fuit. Eſt autem omnis Italia in formam crucis inter Adriaticum, & Tuſcanum mare, a iugis Alpium dorſo. Apennini porrecta, ſe paulatim attollens uſque ad fretum Siculum. In ultimo ſui ſcinditur in duo cornua, quorum alterum Ionium ſpectat, mare, alterum Siculum in extremitate Rhegiū oppidum habens. ſui longitudo, quæ ab Auguſta prætoria, quæ in Alpino ſine ſita eſt, per Komam Capuamq. porrigitur, uſque ad oppidum Rhegiū. Solino teſte, decies centena & uiginti milia paſſuum continet: latitudo uero quadraginta decem, ubi maior latitudo: ubi uero minor, centum triginta ſex, habetq. umbrilicem in agro Reatino. Olim tamen ex lacere maris ſuper Rubiconem fluuium pro ſinibus habuit. Diuiditur autem in ſedecim regiones, ſcilicet Liguriam, Etruriam, Latium, Campaniam, Lucaniam, Calabriam, Apuliam, Samnium, ſiue Aprutium, Picenum, Flammianam, & Aemilianam, ſeu Romandolam, Umbriam, nunc Ducatum Spoletanum, Galliam Ciſalpinam, Venetiam, nunc Marchiam Tauriſanam, lapidiam, & Carniam, nunc forum Iulium, & Iſtriam.

ITALICA, Ἰταλική, urbs Pelignorum, quæ alio nomine Corfinium dicitur: ut ait Strab. lib. 4. Abi Hiſpaniæ Beticæ, in conuentu Hiſpalenſi, teſte Plin. lib. 3. c. 1. Patria Silii Italici, a qua & Adrianus Imperator ortum habuit.

ITALICENSES, Ἰταλική σιοι, dicti ſunt populi ab Italica Hiſpaniæ Beticæ urbe.

ITALICVM, Ἰταλικόν, philoſophiæ genus quoddam nuncupatum, ab ea parte Italiæ, quæ quondam magna Græciâ dicta eſt, quod (ut docet Aug. lib. 8. de Ciu.) auctorem habuit Pythagoram Samiū: a quo etiam ſerunt ipſum Philoſophiæ nomen exortum.

ITALICVS, a, um, [Italiانو,] Ἰταλιώτης, ut, Oræ Italiæ. Ou. 15. Met. Graia quis Italici auctor poſuiſſet in oris Mœnia.

ITALVS, a, um, [Italiانو,] Ἰταλός, quod ex Italia eſt: ut, Gens Itala. Cic. de Ar. Itali ac Latini. Virg. 6. Aen. Qui maneant Itala de gente nepotes. Hor. 2. Car. 7. Dus patris, Italoq. cælo.

ITAQVE, [Per la qual coſa,] Cic. pro Clu. Itaque feci, &c.

ITEM, [ſimilment e. Gal. Auſi, ſemblablement, pareillement. Hiſpan. Eſto miſmo, ſemejantemente.] ἴμοιως, aduerb. ſignificat ſimiliter, quæſi itei uel idem. Auctore Donatus, & Valla lib. 2. c. 31. Cic. de Or. In item ridiculum.

ITER, [Vn. Gal. Chemin. Hiſpan. Camino.] πορεία, ὁ δειπνορία, iteris ſecundum Friſc. & Itineris, ab antiquo nominatio, Itineri

uenitur aliquando hoc uerbum cum accusatiuo. Luc. lib. 1. Iamq. securo inuisus classica Phœbo: hinc fit

IUSVUM, si, & Iustus, us, ui, [Commandamento. Gal. Commandement. Hi. El mandamiento.] *ἰσοστασία*, id est, mandatum. Plaut. in Amphit. Iouis iussu uenio: Idem in Cure. Postquam suo iussu profectus perueni in Cariam. Sifen. libro 3. Tamen Tudertibus Senatus-consulto & populi iussu dat ciuitatem. A Iustus componitur iustus, us. Teren. in Hec. Quamobrem incendor ira, te esse ausum facere iniussu meo.

IUBILATVS, [Festa, allegrezza.] est clamor rusticorum, Quiritatus urbanorum, ut ostendit Valla ex Varronis auctoritate.

IUBILO, as, pen. c. [Ginbilare, far strepito. Gal. S'escrier de joye. Hisp. Hazer arbolbolos con grito como los Moros.] *ἀγαλλιωμα*, est rustica & in condita uoce gaudium testari. Iubilare (inquit Felius) est rustica uoce inclamare. Augustinus uero sic: Iubilare proprie est gaudium uerbis non posse explicare & tamen uoce testari, quod corde conceptum est, & uerbis explicari non potest.

IUBILVM, li, [Allegrezza. Gal. Escri de joye. Hi. La gratia d arbolbolos como de Moros.] *ἀγαλλιασμα*, dicitur id gaudium quod exprimitur uoce, tamen uerbis non explicatur. Silius lib. 43. Et lætus scopulis audiuit iubila Cyclops.

IUCUNDE, [Lietamente. Gal. joyusement, plaisir, recreation. Hi. Plazerera y alegrante.] adue: bium, suauiter, dulciter. Cic. 1. de Fin. Clamat Epicurus is, quem uos nimis uoluptatib. esse deditum dicitis, non posse iucunde uiui, nisi sapienter, honeste, iuste que uiuatur, &c.

IUCUNDITAS, [Diletto, letitia. Gal. Rejouissance, plaisir, recreation. Hisp. Aquel plazer y alegría.] *ἰδύτης*, amicitia quædam ex qua nascitur uoluptas. Cic. ad Att. Nihil mihi umquam ex plurimis tuis iucunditatibus gratius accidisse, quam quod meam Tulliolam diligenterissime coluisti.

IUCUNDOR, aris, [Hauer piacere, ricener diletatione. Gall. Se recreer, se resjouir. Hispan. Alegrarse.] *ἰδύτης*, uoluptate, & delectatione afficior. Lactant. lib. 4. Quotidie autem iucundabar ante faciem eius, cum lataretur orbe perfecto gaudio affici. Inuenitur etiam iucundus, das. August. lib. 17. de Ciuit. Exaltasti dexteram, iucundasti omnes inimicos eius. Apud classicos neutrum facile inuenias.

IUCUNDVS, a, um, [Soave, dolce, diletoso, caro. Gal. Plaisant, joyeux, recreatif, qui donne plaisir. Hisp. Cosa que dà plazer a otro.] *νατθύμιος*, si-duc, suauis, gratus, letitiam, & uoluptatem afferens: a iuando dictum teste Cic. 2. de Finib. Propterea quod quæ iucunda sunt, mentem, & sensus iuuent. Vnde iucundæ litteræ, iucunda oratio, iucundus aspectus. Cic. Att. Fuit mihi sepe & laudis nostræ gratulatio tua iucunda, & timoris consolatio grata. Iucundus, & carus sepe coniunguntur, ut apud Cic. lib. 2. Fam. ep. 2. & 3. ep. 10. lib. 3. & 8. lib. 8.

IUDAEA, dæa, [Iudea.] *ἰουδαία*, quæ & Palæstina dicitur, Syriæ regio est, a quo Iudaicus, ca, cum, pro Iudæus, a, um, sicut Hebraicus, Eudoicus, pro Hebræo, Achæo, Eubæo. Iuuen. Satyra 14. Iudaicum ius ediscunt. Diuiditur autem Iudæa in Galilæam, hoc est, in eam partem, quæ Syriæ iuncta est, & Petræam, hoc est, uulteriore, quæ Arabiæ, & Aegypto proxima est, a cæteris Iudææ partibus Iordane amne discreta. Reliqua autem Iudæa diuiditur in Decem Toparchias: quas uide apud Plin. lib. 5. cap. 14. Dicta autem est Iudæa a Iuda filio Patriarchæ Iacob, cum antea diceretur terra Canaan. Vide interpretationes dictionum Biblicarum.

IUDÆI, *ἰουδαῖοι*, qui & Hebræi, [Iudeo] a Iuda filio Iacob dicti sunt. Nam licet fuerint duodecim tribus, quæ a duodecim filiis Iacob descenderunt, a Iuda tamen primogenito omnes Iudæi sunt appellati: quia (ut August. inquit) de stirpe eius regnum ueniebat Iudæis. Prophetauerat enim Iacob dicens: Non deficiet princeps de Iuda, nec dux de femoribus eius, donec ueniat, qui promissus est. De tribu autem Iuda uenit Dominus noster Iesus CHRISTVS.

IUDÆVS, a, um, [Iudeo.] Cicero de Pro. Iudæi nationes natæ seruituti.

IUDÆICVS LAPIS, *ἰουδαῖος λίθος*, inde nomen accepit, quod in sola Iudæa uasatur. Candidus est figura glandis. Ineis distinctus inter se equalibus, uelut torno factis. Auctor Dios. lib. 5. Retinet nomen in officinis.

IUDÆICVM, aurum. Cic. pro Flacco.

IUDEX, cis, [Iudice. Gall. Iuge. Hispan. El iuez.] *κρίτης*, quasi ius dicens populo, siue, quod iure disceptet. Iure autem disceptare, est iuste iudicare. Est itaque iudex, qui ex iurisdictione propria, aut sibi delegata, & commissa, ius habet causas litigantium cognoscendi. Et qui ex propria iurisdictione illud habet, dicitur iudex ordinarius. Qui uero ex delegata dicitur Delegatus, seu Extraordinarius, Cic. pro Sex. Ros. L. Cassius ille, quem populus R. uerissimum & sapientissimum iudicem putabat identidē in causis quærere solebat, cui bono fuisset. Iudex rerum, pro estimato-

re. Horatius 2. Serm. 7. At ipse subtilis ueterum iudex & calidus audis. Cicero 3. de Finib. Quia te a quasi nō habeo eorum studiorum, quæ mihi communia tecum sunt, adiuuatore & iudicem.

IUDICATVM, ti, substantiue, est (ut ait Cic. 2. Inuen.) de quo iam aut sententia a iudice, ut aliquorum constitutum est. Idem pro Flac. Frater meus pro sua æquitate, prudentiaque decreuit, ut si iudicatum negaret, in daplum iret.

IUDICATIO, [Consideramento.] aduerbium idem quod maturo iudicio, & non temere. Gell. lib. 14. cap. 1. An ita serio, iudicatioque pronuncietur.

IUDICATVS, us, ui, [Gindicio.] indicandi facultas, vel officium iudicis. Cic. ad Att. l. 12. De Cocceio & Libone que scribis, approbo: maxime, quod de iudicatu meo responsum sit.

IUDICIALIS, & hoc iudiciale, [Cio che a giudicio s'appartiene. Gal. Judicial, des appartenances des jugement. Hi. Cosa perteneciente al juyzio] *δικαστικός*, quod ad iudicium pertinet: ut, iudiciale genus causarum. Cic. 1. de Inu. Iudiciale est, quod positum in iudicio, habet in se accusationem & defensionem, aut petitionem & recusationem. Iudiciales suppressiones. Cic. pro Clu. Iudicialis modestia. Idem ad Att.

IUDICIARIA, a, um, [Che pertiene a iudice, d a giudicio] *δικαστικός*, quod ad iudicem, siue ad iudicium pertinet: ut, Controuersie iudiciariæ. Cicero 3. Verr. Ut siuis aliquando iudiciariæ controuersie constitueretur. Cicero pro Cluen. Hic ille planus improbissimus, quæstu iudiciario patius, &c. Idem in Pison. Ecquid uides, ecquid lentis, lege iudiciaria lata, quos posthac iudices simus habituri?

IUDICIVM, cij, [Giudicio. Gal. Jugement. Hisp. El juyzio] *κρίσις*, est legitima disceptatio duorum, aut plurium coram iudice. Ci. pro Quin. Rosc. Aliud est iudicium, aliud arbitrium: iudicium est pecunie certæ, arbitrium incertæ. Capitale iudicium, Quint. lib. 4. cap. 1. Iudicium capitis. Cic. 1. Tulc. Apud Iureconsultos uariis modis dicitur iudicium: sed illud in primis accipitur, quod pro ordinatione causæ disceptandæ in iure sit coram iudice. Et est actus legitimus trium personarum scilicet iudicis, actoris, & rei. Quint. l. 7. c. 5. Iudicium redditur, an reus causa sit mortis. Accipitur etiam iudicium pro exitimatione, siue opinione alicuius, Cic. de Clar. Or. Intraque parietes alunt eam gloriam, quam nemo quidem, meo iudicio, est consecutus.

IUDICO, dicas, [Iudicare. Gal. Iuger. Hisp. Juzgar] *κρίνω*, ius dico, iudicium exerceo, ita uo, dec. rno. Cic. pro Flacc. Itaque recuperato res contrarium rem minime dubiam prima actione iudicant. Cic. Att. lib. 6. Consulibus permiffum erat, ut de Cæsaribus actis cognoscerent, iudicarent. Interdum idem est quod estimare, & opinionem de re aliqua in animo concipere, Cicero pro M. Marcello: Serui itaque etiam in iudiciis, qui multis post sæculis de te iudicabunt, & quidem haud scio, an incorruptius, quam nos. Cum accusatiuo persone idem ualeat quod condemnare: ut, Iudicare aliquem capitis. Ter. in Adelph. Hominem maximi pretii esse hodie te iudicauit animo meo. Cic. de Amic. Sed ut mihi uideris, non recte iudicas de Cætone. Luul. 6. ab urb. Centurio nem nobilem militaribus factis, iudicatum pecunie cum daci didisset, medio foro occurrit. Iudicatum pecunie, dixit pro eo quod est, iudicatum, uel condemnatum actione pecunie. Gellius lib. 20. cap. primo: Quantæque pecunie iudicati essent, prædicabatur. Haec composita sunt, a iudico, a iudico, a iudico, a iudico, a iudico, & persoluere, quod iudex dependendum esse pronunciat. Cic. pro Flacco: Cum iudicatum non faceret, addictus Hermippos, & ab hoc ductus est. Iudicare quempiam creditori, est debitorem ei addicere, ita ut abduci possit, & vinciri. Plaut. Menæch. Nam ego ad Menæchmum, cui iam diu sum iudicatus, vitro eo, ut me vinciat. Iudicassit, pro iudicauerit, antiquum. Cic. 3. de Leg. Cum magistratus iudicassit, interrogassitue per populum multæ pæne certatio esto. Iudicatus, a, um, part. Cic. 4. Verr. Atque ut aliquando de rebus ab ipso cognitis, iudicatisque, & iudiciis datis dicere desistamus. Ne iudicatum sit, id est, Ne ualeat sententia, apud Vlpianum de Feriis.

IVERNIA, *ἰεργία*, Stephano, insula est in Septentrionali Oceano, rãtum fere a Britannia distans, quantum Britannia ipsa distat a continente. Casar Hyberniam uocat, Mela Iuerniam: quo nomine etiam Iuuenalis eam appellat Sat. 2. Arma quid ultra Litora Iuuernæ promouimus, & modo captas Orcadas, & minima contentos nocte Britannos: etiam *ἰεργία* nominat: quæ uidetur sequutus Claudianus de quarto Honorii Consulatu: Scotorum cumulos fleuit glacialis Ierne. Vulgus Irlandiam uocat.

IUGALIS, & hoc iugale, [Legame del matrimonio. Gal. Acouplé de joug. Hisp. Cosa de iugo, ayuntado.] *σὺζυγος*, ut iugale uinculū copula matrimonii. Vir. 5. Aen. Cui uincula iugalia curæ. Iura iugalia. Qui. 7. Met. Esse metus cepit, ne iura iugalia conuix Nō bene seruaret

IUGALEM, lectus iugalis. Virg. 4. Aen. Exuviasq. omnes, lectumq. iugalem, Quo perij superimponas. Tori iugales, Stat. 3. Syl.

IUGALES, substauriue, [Sotto a uno stesso giogo,] ὁμοζυγοί, dicuntur equi eidem iugo subacti. Virg. 7. Aen.

IUGAMENTA, in aedificiis dicuntur fenestrarum structurae, siue ex lignea sint, siue lapidea: ita dicta a iugi militaris similitudine. Solum enim iugum ita fieri, ut duabus perticis erectis tertia superimponeretur. Ad eundem etiam modum in fenestris duobus tribusve erectis postibus limen super iniectum quandam iugi speciem exhibet. Cato de re rust. c. 15. Iugamenta & antepagamenta, quae opus erunt ex lapide indito.

IUGANTHINVS, Deus, dictus est, qui iugis praesse putabatur, Ἰουάνθιος, Sipontinus.

IUGARIVS, [Bisfolco, aratore,] βουάριος, bubulcus & auriga bouum, siue arator, qui iuga ducit & regit, Col. lib. 1. c. 6. Lata bubilia esse oportebit, pedes decem, uel minimum nouem, quae mensura & ad procumbendum pecori, & iugatio ad circumeundum laxa ministeria praebat.

IUGARIVS, vicus Romae, dictus quia ibi Iunonis Iugae ara erat, quae putabantur matrimonia coniungere. Lilius: Iugarium Acquimelium, & Fortunae templo vicinum statuit. Festus.

IUGATA, iugis, ἰεζυμένη, a iugo, quod ad similitudinem militaris iugi fiebat, ut paulo post uidere licet in dictione iugum.

IUGATORIVS, a iugo, [Da giogo,] ἰουγάτοριος, ut Iugatorius bos, qui iugo subditur, Varro de re rustica, cap. 5. Boni enim generis in Italia plerique Galli ad opus: Contra iugatorii Ligulici.

IUGATIVS, a iugo, [Congiuncto, legato,] Cic. 3. Tusc. Omnes virtutes inter se nexae & iugatae sunt.

IUGERATIUM, κατά κλέθρα, per singula iugera. Col. lib. 3. c. 3. Ut prima vineae centenas amphoras iugeratum praebent.

IUGERE, dicuntur milui, cum vocem emittunt. Festus.

IUGERVM, [ri, pen. cor. [Campo, spatio di terra, che in un giorno si ara con un paio di buoi] κλέθρον, in singulari frequentius est secundae declinationis, & in plurali saepius per tertiam declinatur, Iugera, Iugerum, Iugeribus ab antiquo nominatio Iuger, uel iugus, a quo ad huc in usu sunt genitius Iugeris, & ablatius Iugere. Similiter a nominatio Iugerum legitur adhaerens & ablatius pluralis Iugeri. Varr. lib. 1. de re rust. In Hispania vltiore metiuntur iugis, in Campania uersibus. apud nos in agro Romano Latino iugeris. De genitio iugeris testimonium est apud Pomponium Melam: Sed ultra (inquit) quam canalem habet, euenit plus iugeris spatio sublimis. Ablatio Iugere vsus est Tibullus. Et multo innumerata iugere pascat ouem. Est autem iugerum mensura, quam Hieronymus Mathematicus ducentis pedibus contineri scribit, Quin. autem ducentis quadraginta pedibus in longitudinem, dimidii in latitudinem, a iugo dictum, teste Plin. lib. 8. eo quod tantum fere spatii uo iugo bouum in die arari possit. Varr. lib. 1. c. 10. Iugerum quod quadratus duos actus habeat. Actus quadratus, qui & latus pedes centum uiginti, & longus totidem, is modus, ac Mina Latine appellatur, Iugeri pars minima, dicitur Scrupulum, i. decem pedes, & longitudine quadratum. Alii iugerum inde dictum putant, quod consistit ex duobus actibus, quadratis simul iunctis. Col. lib. 5. c. 1. loquens de actu quadrato: Hoc duplicatum facit iugerum & ab eo quod erat iunctum, nomen iugeri usurpauit. A iugerum fit compositum Semiugerum, quod continet dimidium iugeri, hoc est, centum & uiginti pedes in longitudinem, & sexaginta in latitudinem. Galli olim etiam uocauerunt Arepennium, ut testatur Col. lib. 5. c. 1. Cic. in Ant. Duo millia Iugerum.

IUGES, ὁμοζυγοί, dicuntur eiusdem iugi pares: a quo iniuges boues, qui numquam iugo adhibiti sunt, Coniuges, uir & uxor. Biuges, siue Biingi, Quadriuges, Quadriugi, equi bigas, uel quadrigas trahentes.

IUGIS, iuge, [Continuo. Gal. Continuel. perpetuel. Hisp. Perenal. continuo, manantial.] διλυκός, assiduus, continuus, quasi semper iugo affixus. Plau. Pseud. Nam is mihi thesaurus iugis in nostra est domo. Cic. 1. de Diu. Qui cum uidisset exhaustam aquam de iugi puteo, terram motus dixit instare.

IUGITER, [Continouamente,] aduerbium continue, διλυκώς. Pla. in Mil. Venerem, amorem, amicitiamque accubans exerceo. Et quidem aedepol omnes mores ad uenustatem iugiter.

IUGLANS, [Noce. Gal. Noix. Hisp. La nuez.] κάριον βασιλικόν, est, quae per antonomastiam nux appellatur, & inter nuces primum locum obtinet: dicta quasi Iouis glans, teste Macrobio, ea forma compositionis, qua Iuppiter componitur ex nominatio antiquo Iouis & Pater, quasi Iouis Pater. Creditum est enim hoc nuce genus Ioui sacrum esse, eo quod haec arbor inter omnes nuces inuisissimum ferat fructum. Cloatius, referente Macrobio, Juglandem primo vocatam scribit, quasi, Ἰδὸς ἐλάανον, postea detractio primae litterae, Juglandem. Cicero 5. Tusc. Instituitque, ut candidioribus juglandium putaminibus barbam, ubi & capillum adu-

erent. Constat sane apud antiquissimos maximo in honore fuisse glandem, antequam mortales ad delicias se converterent, ut, quae sola simplici uitae atque innocuae alimentae praebere. Quae propter cum hunc fructum scilicet nucem, veteres illi egregium existimarent, decorare eum digna appellatione uolentes, Juglandem, quasi Iouis cibum nuncupauerunt. Hanc nucem ob excellentiam Graeci basilicam appellant, quasi nucem regiam. Plin. Et iuglandes est Persidae a regibus translatae, indicia sunt Graeca nomina. Optima earum genera sunt, quae Persica atque Basilica vocantur. Persica quidem intantum augentur, ut putamen rumpant, ideoque Molluscis nucea a putaminis mollitie uocantur. Est & aliud nucis iuglandis genus, quae Tarentina dicitur fragili putamine, & ita mollis, ut uix attrita frangatur, & auium furto semper exposita. Unde quidam Tarentum appellatum putant, quod nucea iuglandes, & pineas molles habeat, ac similiter oues. Tarentum autem Sabini uocant, quod nos dicimus molle. Ad quod aludens Hor. Molle Tarentum uocauit. Secundum inter nucea locum obtinet Pineae, exiles nucleos habens, quamuis totius corporis magnitudine alias superet. Haec siluestris pinus dicitur, ad differentiam alterius, quae urbana uocatur. Est & tertium genus eius, quae Pinus picea appellatur, quod piceae potius quam pinos similis sit: idcirco etiam Apinam uocant, quasi minime pinam. Nux haec cutem uerius, quam putamen, adeo mollem habet, ut simul mandatur. Quartum genus Apinastrium uocant. Tertio loco numerantur Auellanae, quas antea Abellinas patrio nomine constat uocatas, ab Abellino Campaniae oppido, ubi abundat, caeteris minores: uide a Satyrico Poeta Numea nucea uocantur: Proprium arboris nomen est Corylus. Eadem & Praenestina uocantur, quod his Praenestini abundant, uel quod a Poenis obfessi hoc nucis genere famem tolerauerint: ut refert Macr. lib. 3. Saturn. Et ponticae, quod in Asiam, Graeciamque primo e Ponto uenerunt, inquit Plin. Hinc illud Papinii ex Hendecasyllab. Quid quid nobile Ponticis nucetis. Dehinc sequitur amygdala nucleum habens dissimilem latitudinem. Haec & nux Graeca uocatur, & Thassia, a Thaso insula Thraciae adiacente, e regione Nesti fluminis, olim Aeria, & Aethria dicta: cuius populi Thasi uocantur. Postea nux castanea armata echinato calyce, quae & Heracleotica. Sunt & castanea triangulari forma, quae in aqua nascuntur, & cocti uocantur.

IUGO, as, [Congiungere. Gal. Acoupler. lier ensemble. Hisp. Ayuntar.] ἰζυγία, coniungo: a iugo, quasi ad unum iugum alligo. Col. 1. 12. c. 39. Inter quaternos pedes figere, & perticis iugare. Cic. 2. Tusc. Hoc quidem est commune uirtutum: omnes enim inter se nexae & iugatae sunt. Dicitur etiam de iis, qui maritali iugo, instar bouum, colla subiiciunt: Huius composita sunt, Abiugo, Adiugo, Coniugo, Deiugo, Subiugo, quae omnia habent p. c.

IUGOSVS, a iugo, ἰεζωτός, quod in iugum acuitur, quod & Accliuo dicimus.

IUGULA, ἰεζωτόν, signum est caeleste, quod & Orion dicitur, de qua Varro: Iugula signum est, quod Attius appellat Oriona, cum ait: Citus Orion patet. Huius signi caput dicitur ex tribus stellis, quas infra duas clare, quas appellant humeros: inter quas quod uidetur iugulum, unde Iugula dicta. Pla. in Amph. Neque iugula, neque uel perugo, neque uergilii occidunt.

IUGULATIO, onis, [Scannatione, uicisione,] uerbale. Hirt. 6. Bell. Hisp. Iugulatione oppidanorum facta.

IUGULO, iugulas, [Scannare. Gall. Couper la gorge, s'gorger, s'gorgeter. Hisp. Degollar, cortar el cuello.] ἰεζωτόν, iugulum incido, interficio. Cicero 5. Tusc. Nec grunnitum audiunt, cum iugulatur sus. Lilius 4. Belli Pun. Inter haec abstractam penetralibus iugulant. Et non solum de gladio, sed etiam de morbo dicitur. Cell. lib. 3. Quartana neminem iugulat. Transfertur interdum ad inanimata. Mart. Sceles est iugulare Falernum. Iugulare hominem suis uerbis, hoc est, conuincere, Ter. in Eu. Pulchre mehercle dictum, & sapienter pape: iugularas hominem, quid ille? Sic apud Cic. 7. in Verrem: iugulari sua confessione. Iugulari suo gladio, suoq. telo dicitur, qui suis ipsius dictis reuincitur, aut qui suo inuento, dolore capitur. denique, in quem quocumque modo seu dictum, seu factum retorquetur, quod ab ipso profectum sit. Iugulare gladio plumbeo, hoc est, facile nulloque negotio aliquem conuincere, seu reum peragere. Cic. Att. lib. 1. Cum illum plumbeo gladio iugulatum tamen iri diceret.

IUGULVS, li, pen. cor. neutri generis Iugulum, [Gola, strozza. Gal. Le gosier en uauion. Hi El cuello o garganta, o ñilla.] ἰεζωτόν, fere accipitur pro colli parte anteriori, in qua aspera arteria cernitur exanere. Periti tamen rei anatomice Iugulas appellant conuicatas duas in summa thoracis parte sub clauibus sitas: quorum alterum dextrum, alterum sinistrum iugulum nominant. Graece ἰεζωτόν, dicitur. Plin. lib. 11. Vni homini sunt duo iugula, dextrum & sinistrum. Cor. Cell. lib. 8. A dextro iugulo si id factum est, ad alia sinistrum, & sinistro, ad dextram. Neutro genere plus est Cic. de Fat. Quod iugula

iugula concaua non haberet. Passim tamen (ut iam diximus) iugulus pro parte anteriore colli accipitur: qui locus quia maxime talis est & penetrabilis, factum est ut iugulare accipitur pro quo suo modo interficere: pro quo etiam iugulum, ferre frequenter legimus apud idoneos auctores. Dare iugulum, & Petere iugulum, Cice. pro Mil. Quod si ita putasset, certe opabilius Miloni fuit dare iugulum P. Clodio, non semel ab illo, neque tum primum peritum: quam iugulari a uobis, quia se illi non iugulum tradidisset. Ostentare iugulum pro capite alicuius, est uelle se obicere periculo capitis pro uita alterius. Cice. ad Att. li. 1. Me uero teste producto, ctedo te ex acclamatione Clodii aduocatorum audisse, quæ confurrectio iudicum facta sit, ut me etiam circumferebant, ut aperte iugula sua pro meo capite P. Clodio ostentarent. Virg. 10. Aeneid. Hæc loquitur, iuguloque haud inscius accipit ensem. In agendis causis iugulum petere, tunc dicitur orator quando quod est potentissimum, id inuadit, ac premit ualidissime aduersariunt, uideturque illum iugulare argumentis, perinde ac utibratis telis. Quin. li. 8. cap. 6. Nam illa agendis causis iam detrita Pedem conferre, & iugulum petere, & Sanguinem mittere, inde sunt, nec offendit tamen.

IUGUM, iugi, [Gogo. sommità de monti. Gal. Le sommet ou coupet d'une montagne. Hisp. La cumbre del monte alio.] κορυφή, δειράς, uertex siue cacumen montis. Virg. 5. Eclo. Dum iuga montis aper, fluuus dupiscis amabit. Est & ligneum instrumentum, quo iunguntur boues, & inuicem arctantur, ζυγός, ζεύγος, Plin. li. 8. cap. 16. de Leonibus. Iugo subdidit eos, priuusq. Romæ ad currum iunxit M. Antonius. Accipitur pro pari boni, Cic. 5. Ver. Quid, qui in singulis iugis arant qui ab opere ipsi non recedunt, &c. Per metaphoram etiam iugum accipitur pro seruitute, onere, uel tyrannide, Cic. 1. Phil. Patriæ liberatores urbe carebant ea, cuius a ceruicibus iugum ferui le deiecerant. Item id lignum quo textores celum conuoluunt. Oui. lib. 6. Metam. Tela iugo iuncta est: istamen fecerunt arundo. Præterea iugum dicebatur, iug quo ignominie gratia uicti hostes mittebantur. Nam fixis in terra duabus hastis, super eas ligabatur tertia: tunc uicti hostes discingebantur & sub illa transire cogebantur inermes. Cicero. 3. Offi. Tit. Veturius & Sp. Posthumius, cum iterum consules essent, quia cum male pugnatum apud Caudium esset, legionibus nostris sub iugum missis pacem cum Samnitibus fecerant, dediti sunt his. Liu. lib. 3. ab urb. Sed ut exprimat tandem confessio, subactam, domitamque esse gentem, sub iugum abituros. Sub hoc iugo Dictator Aequos misit. Hinc subiugare, pro debellare, ac subicere, Item iugum in uinea dicitur, cum duabus aut pluribus perticis fixis alix super alias alligantur, in quibus uites coniunguntur, & quasi iugum, id est summitatem quandam faciunt, a quo uites ipsæ seu uineæ, iugatae dicuntur. Quod si hastilibus in terra defixis, singulae transuersæ perticæ in unam tantum partem ordinis annexuntur, Vniugatae uineæ dicuntur, & genus ipsum iugi, Canterium rustici uocant. Plin. lib. 16. capitu. 37. Salices quædam in proceritatem magnam emittunt iugis uinearum perticis. Hinc iugari uineæ, quæ in iugum constituuntur. Col. Sequitur iam administrandæ, & iugandæ uineæ cura. Item iugum (ut Varro inquit lib. 1. de Re ru. c. 10.) in Hispania ulteriore uocatur, quod iuncti boues uno die exarare, possunt quod Romani uocant Iugerum. Dicitur etiam iugum ferrum uel lignum, transuersum in libra, a quo lances dependunt, quod & Græci ζυγόν, appellant. Rursum iuga ζυγά, sunt tabulæ nauium, in quibus remiges sedent, quæ & transtra uocantur. Virg. 6. Aen. Inde alias animas, quæ per iuga longa sedebant, Deturbat, laxatque foros.

IUGURTHA, filius fuit Manabalis, fratris Micipsæ regis Numidarum, quam Micipsa patruus moriens, heredem regni sui constituit, una cum duob. filiis suis adhuc impuberibus, Adherbale & Hyempsale, quos ille postea beneficiorum immemor, in fidiis adoratus interfecit, ut solus regnaret. Id ægre ferentes Romani bellum aduersus Iugurtham mouerunt. quod ducum inertia, perfidiaque præter omnium expectationem multos in annos est protraxerunt: quo temporis interuallo uario sæpe euentu pugnatum est: donec missio in Numidam Mario, Iugurtha fractis opibus suis ad Bocchum Mauritanie regem confugit: a quo proditus, Syllæque traditus, ad Marium perductus est, & ab eo Romam in triumpho ductus, tandemque in carcerem coniectus, animi dolore periit. Prop. lib. 3. Victor cum uictis pariter miscerunt Vnbris: Consul cum Mario capte Iugurtha sedes. Vide Sallustium de bello Iug.

IULIA, iulæ, proprie dicuntur teneræ illæ lanugines, quæ in arboribus flores antecedunt, ut in ficu grossuli. Plin. lib. 16. cap. 29. Ferunt & auellanae iulos compactili callo ad nihil utiles. Vnde per metaphoram dicuntur Iuli teneræ illæ lanugines, quæ in iuuenum genis primæ enascuntur. Hinc Seruius Ascanium Aeneæ filium Iulæ cognominatum exiitimat, quod adhuc adolescens, cum primam coepisset emittere lanuginem, Mezentium singulari certamine superaret, quanquam Virg. non imo in loco etiam antequam in Italiâ appellaret, Iulum fuisse cognominatum ostendit. Est item Iulus

uermis multiplex, & lanuginosus, arboribus passim adrepens.

IULIA gens, *Ἰουλιῶν*, dicta est ab Iulo Ascanio, Aeneæ filio, siue ab Iulo, Iulii Ascanij filio, ut inquit Fest.

IULIA, *Ἰουλία*, Augusti Cæsaris filia fuit, uixit incontinentia, aduultuq. in primis infamis. Hæc aliquando rogata, qui fieri posset, ut cum multis uiris sui copiam faceret. liberi tamen omnes Agrippæ similes nascerentur. Non mirum, inquit, neque enim uectore meo, nisi plena nauis. Rursusque interrogata, cur inter animalia sola mulier grauida, coitum expeteret, cum bestix omnes sætæ maris non admitterent: Nimirum, inquit, bestix sunt.

IULIA, *Ἰουλία*, urbiuum multarum nomen est, in gratiam C. Iulii Dictatoris impositum. Est enim Iulia Norici oppidum, apud Plin. lib. 4. cap. 24. Iulia Fidentia, Hispaniæ oppidum, inter Bæticam amment, & Oceanum situm. Plin. lib. 3. cap. 1. Iulia caritas, eiusdem Bæticæ oppidum, in conuentu Astigitano. Plin. lib. 4. Iulia fama oppidum in eadem Bætica, qua Lusitanix proxima est. Plin. lib. 4. Iulia uirtus, eiusdem Bæticæ oppidum est, in comitatu Astigitano, apud eundem lib. 3. cap. 1. Iulia concordia, eiusdem Bæticæ oppidum, ibidem apud Plinium: Iulia contributa, Iulia retributa, eiusdem Bæticæ oppida, apud Plin. loco iam citato. Iulia felicitas, Lusitanix oppidum, notiore nomine Olylippo appellatum. Plin. lib. 4. cap. 22.

IULIANVS, *Ἰουλιανός*, Imperatoris Romani nomen, qui cum CHRIS-
T O nomen dedisset, factus Imperator ab eo descendit. vnde & Apostata cognomen apud Christianos inuenit.

IULIAS, *Ἰουλιᾶς*, Iudææ oppidum, ad latum exortium Genesareth lacus. Plin. lib. 5. c. 15.

IULIOBONA, oppidum est Calletum, in Gallia Lugdunensi, non procul a Lexouis & Vnellis. Ptol. lib. 2. c. 8.

IULIOBRICTAS, *Ἰουλιόβριγας*, Cantabrorum oppidum est, in tractu Tarraconensibus Hispaniæ. Plin. lib. 4. c. 3. Ptol. lib. 3. c. 6.

IULIOMAGVS, *Ἰουλιόμαγος*, Andium oppidum, in Gallia Lugdunensi. Ptol. lib. 7. cap. 8.

IULIOPOLIS, *Ἰουλιόπολις*, Mysiæ oppidum, alio nomine *Ἰουλιόπολις*, appellatum. Plin. lib. 5. c. 32.

IULIS, *Ἰουλίας*, Cææ in Iulæ oppidum, Simonidis Melici patria. Plin. lib. 4. c. 12. Est & Iulis piticis nomen, cuius ius præcipuam purgandæ alui facultatem habet. Plin. lib. 32. c. 9. Optimum ius est scorpionibus, & Iulide, & saxatilibus, nec uis respicientibus.

IULIVM sextistimium, Iulium forum, Iulium castrum, Hispaniæ Bæticæ oppida sunt, apud Plin. lib. 3. c. 1.

IULIVS, [*Iulio*], mensis, *Ἰουλιος*, dictus est quintus a Martio, in honorem Iulij Cæsaris, propterea quod eo mense ad quartum Idus Quinctiles fuerit natus: antea enim Quinctilis dicebatur. Vide Macr. lib. 1. Sat. 12. Nimis itaq. puerititer labuntur, qui Cæsarem a mense Iulium dictum putant, cum constet omnium scriptorum testimonio Iuliorum familiam ab Iulio Ascanio Aeneæ filio nomen traxisse. Virg. 1. Aen. Iulius, a magno demissum nomen Iulo. Luc. 1. 9. Gætis Iulæe uis clarissimus, aris dat pia tura nepos.

IULIUS CAESAR, omnium Romanorum Imperatorum clarissimus fuit, quemque unum ex Romanis habemus, quem ALEXANDRO Macedoni non modo conferre, verum etiam iure postumum præponere. Eius laudes & res gestas paucis perstrictis, uide apud Plin. lib. 7. c. 25. Iuliorum autem nomen, ab Iulo Ascanio Aeneæ filio tractum putatur: quod & ipsum ostendit Virg. lib. 1. Aen. cum ait: Nascetur pulchra Troianus origine Cæsar, Imperium Oceano, famam qui terminet ætris Iulius, a magno demissum nomen Iulo.

A Iulius sit denominatum Iulianus, nam. Vnde Iuliani milites appellantur a Suetonio ueterani milites, quorum opera usus erat Iulus Cæsar. Item Falsi Iuliani, a Iulio Cæsare confecti. Similiter Vestigalia Iuliana, a Iulio imposita & exacta, apud Ciceronem 13. Anton.

IULIVM Carnicum. Ptol. lib. 2. c. 14. urbs est inter Italiâ & Noricum, in ditione Ducum Auitrix, vulgo Goritia.

IUMENTVM, *τι*, [*Ciuento*. Gal. *iuement*: toute beste seruante à porter ou à rendre. Hi. *Bestia de carga como asno*.] κτηνός, a iuuando, i. e. operam præbendo: cuius appellatione continentur animalia, quæ uel facinas gerunt, uel currus trahunt, uel terram excolunt, ut equi, muli, asini, cameli, boues. Cic. Att. Quæ arma superabunt, ea Brundisium iumentis deportare. Col. in præf. lib. 6. c. 3. Nec tamen ulla regio est, in qua modo frumenta gignantur, quæ non, ut hominibus, ita iumentorum adiumento iuueat. Vnde et iumentum nomen a re trahere, quod nostrum laborem uel onera subuectando, uel arando iuuarent. Plin. lib. 8. c. 8. de camelis: Omnes autem iumentorum in iis terris dorso funguntur. Columella fere iumentum nomine inteligit equos, non autem boues, ut lib. 1. cap. 6. Nec altius edita esse præsepia conuenit, quam ut bos aut iumentum sine incommodo itans uelci possit. Idem lib. 6. c. 19. Machina fabricanda, qua clausa iumenta, bouesque curentur. Est & iumentum uehiculari genus,

ζῶντα, quod a iunctis pecoribus traheretur, quod a iungendo quodam in comitantibus. *Sel. lib. 2. ca. 1.* Inuentum in nidulo ligno, quod iunctis dicitur, sed et ab iunctis etiam, quod ad iunctis per coniectas traheretur. Veteres enim iunctis iunctum a iungendo dixerunt.

IUNCTIVM, ti, [*Luogo dove sono molti giunchi.*] *ζῶντι*, locus iunctis cōfusus. *Var. l. 1. c. 7. Re. r. c. 7.* Primum genus quod dixi, maxime quæ sal salta, secundum arundineta, tertium iunctea.

IUNCTIVM, di, [*giunchi.*] adiectivum, ex iunco factum. *Pli. l. 1. ca. 7.* & Sic Rhodinum e rosas, Iunctinum e Iunco.

IUNCOVS, a, um [*Pieno di giunchi.*] *ζῶντι*, iunctis plenum. *Plin. l. 18. ca. 6.* Iuncofus ager uerti pala d. bet. Littora iuncofa. *Oui. lib. 7. Metam.*

IUNCTIVM, aduer. [*Congiuntamente. Gal. tout joignant, tout ensemble. Hist. Ajuntadamente.*] *ἀρῶν*, sine interuallo. *Suet. Magistra- tus & matruus inchoavit, & pene iunctim percussit.*

IUNCTIO, onis, [*Congiuntione.*] *ἀρῶσις*, idem quod coniunctio. *Ci. l. 1. l. 1.* Est enim interitus quasi discessus, & secretio earum partium quæ ante iunctione aliqua tenebantur.

IUNCTIVM, e, [*Comatur. ut iunguntur.*] *τύξσις*, idem quod coniunctio. *Col. l. 2. c. 2.* Hoc enim genus iuncturæ maxime probatum est. Genuum iunctura. *Oui. 2. Met. Iunctura uerborum, id est compositio, Quin. l. 9. ca. 4.*

IUNCTIVS, *ζῶντι*, diminutivum a Iunco. Iunculos item uocabant cibi genus ex opere dulcitarum, qui ad similitudinem iunctorum figuratus erat, quales hodie operi pilorio uenales concipiuntur. Vel dicitur opus lactarium, si te coagulatum, inliar metæ formatum iunctis inclusum, quæ metæ lactis a Martiale dicitur. *Vulgus a iunctis nominat.*

IUNCTVS, cis, [*Iunco. Gal. jonc. Hist. El iunco.*] *ζῶντι*, *βρύλλον*, a iungendo, quoniam amulsus eius ad iuncturas utilis est. Iunctorum autem multe sunt species, de quibus uide *Plin. libr. 21. capitu. 18.* molli iunco detexere aliqui. *Virg. 3. Eclog. Palustres iuncti. Ouid. 8. Metamorph. Limbus iunctis. Virg. 1. Eclog. Tibul. lib. 2. ule. 3. E. fiffella Ieuis detexat ea iunctis.* Hinc fit Iunceus, a iunco, quod ad est ex iunco ad iuncta crasis. *Plin. libro 21. cap. 14.* Et apud *Colum. l. 2. cap. 6.* Iuncea sporta. Per translationem *Virgo iuncea*, id est tenax & tenax, & tenax, in modum iuncti. *Teren. in Eunu. D. dicitur eburni, Tamesi bona est natura, reddunt curatuta iunctas.*

IUNCTVS, aratus, *ζῶντι*, *ἀρῶντι*, a rose odore, quem spirat, uomen accepit, Scapo est exili rubente, flore copioso, uulso sapore, linguam mordicans. Perantissimus nascitur in Nabathæa, proximus in Arabia, deterior in Africa. *Vide Plin. libr. 12. capitu. 10. 22.*

IUNGANNI, uidè Ingauni.

IUNGO, gis, iunxi, iunctum, [*Iungere, congiungere. Gal. joindre, accompler. Hist. Ajuntar.*] *ζῶντι*, connecto, compono, quasi in unum ago. *Plin. lib. 11. cap. 18.* Iungere, Ceruus articulo uerborum nodis iungitur. Sapientia iuncta eloquentia. *Cice. de Clar. Orato. Virg. 8. Aeneid. Queis neque mos, neque cultus erat: nec iungere tauros, Aut componere opes norant, aut parcere parco.* Iunctus, participium. Amor legitimo federe iunctus. *Ouid. 2. Trist. Eleg. 7.* Puella iuncta matrimonio. *Liu. libr. 10. Bel. Puni. Huius composita sunt Abungo, Adungo, Coniungo, Disiungo, Deiungo, quod est separe. Plaut. in Afin. Ne nos deiunge amantes. Iungi, Inter iungo, Subiungo, & Seiungo. Iungei, simpliciter positum, quandoque significat, ad curram, aut ad plaustrum adiungere. *Ouid. 1. 1.* Iungere equos Titan uelocibus imperat horis.*

IUNICES, p. p. [*ManZuolle, stovelle.*] *ζῶντι*, teneræ ætatis boues feminae, quæ iam cessarunt uirilæ esse, nedum tamen ad summam magnitudinem peruenerunt. Dicitur quasi iuuentæ a iuniore ætate. *Perfius Sat. 3.* Tot ibi cum in flamma iunice omenta liquefcant. *Nominatiuus singularis est Iunix. Plautus in Mil. Quæ mox ad stabulum iunix recipit se de pabulo. Mares autem in eadem ætate Iuenci, *ζῶντι*, appellantur.*

IUNCTIVS, palma uetus in magnam longitudinem, & ad quartum usque pedamentum porrectus, quod alio nomine Draconem uocant, ad masculata conficienda idoneum. *Plin. l. 17. ca. 5.* Nec uerem placet palmitem in longum, & ad quartum usque pedamẽtum emitti, quod alii, Dracones, alii Iuniculos uocant, ut faciant quæ masculata appellantur.

IUNIPERVS, ti, pen. c. [*Ginebro.*] *ἀρῶντι*, arbuscula, quæ in locis arenosis frequens nascitur, pro foliis spinas habens perpetuo uiuente: unde & copiaro operi idonea est: materiamque habet cariei non obnoxiam. *Vide Plin. l. 8. cap. 25.*

IUNIOR, oris, [*Piu giuione.*] *ζῶντι*, comparatiuum est a Iuuenis, siue (ut Cornuto placet) ab antiquo nomine Iunis. *Hor. 2. Epist. 1.* Qui uel mense breui, uel toto est Iunior anno. *Cic. de Vni. Dit. ut ita dicam, Iuniores,*

IUNIVS, mensis, [*Giugno.*] *ζῶντι*, a Iunone putatur dictus, quem Iunoniam, &c. Iunoniam dicebant. Sed postea detri-ctis quibusdam litteris, ex Iunonio Iunius est dictus. Sunt qui putant a Iunio Bruto dictum Iunium, qui primus Romæ factus est cõsul, quod hoc mense scilicet Kalèdis Iunius, pulso Tarquinio factum Carneæ Dæ in Cælio monte uoti reus fecerit. Alii a iunioribus deriuant, sicut Mauium a maioribus. *Ouid. lib. 6. Fast. Sic statuit. mensesque nota fecerit eadem: Iunius est iuuenum. qui fuit ante senum.*

IUNO, [*Iunone.*] *ζῶντι*, Saturni filia fuit, & (ut fabulantur Poetæ) Iouis & Ioris & comas. *Physici interpretantur per Iunonem intelligi aerem: Idcirco autem Iouis conjugem, & forem putari quod summa sit aeris cum æthere similitudo. Cice. 2. de Natur. Deor. Aer, ut Stoici disputant, interiectus inter mare & cælum Iunonis nomine consecratur, quæ est soror & cõiux Iouis, quod similitudo est ætheris, & cum eo summa coniunctio. Effœminari autem cum Iunonique tribuerunt, quod nihil est eo mollius. Et paulo post. Sed Iunonem a iuando credo nominatam. Iunonis multa sunt nomina. Est enim Curetis, quæ utitur curru & hasta. *Vir. 1. Aen. Hic illius arma, hic currus fuit. Est & Lucina, quæ præ tubus præest. Ter. in And. Iuno Lucina fer opem. Est regina. Vir. 1. Aen. Ast ego quæ diuum incedo regina. Et quia præest nubentibus. Pronuba dicitur. Idem 4. Aen. Et pronuba Iuno.**

IUNONIA, *ζῶντι*, duarum insularum nomen est inter fortunatas, quarum altera Iunonia maior, altera Iunonia minor appellatur: ut ex Iuba sententia refert *Pli. l. 6. c. 32.*

IUNONICVLE, colentes Iunonem. *Oui. 6. Fast.*

IUNONIGENA, æ, [*Volcano.*] Vulcanus dicitur. Iunonis filius. *Ouid. 4. Metamorph.*

IUNONIVS, iunonia, iunonium, ut, Auis Iunonia, [*Pauone.*] pauo. *Ouid. 1. de Arte: Laudatas ostendit auis Iunonia pennas. Iunonius mensis, id est Iunius. Ouidius 6. Fasto. Iunonis puer, dicitur Augustus a Cicer. ad Octauium. Templum Iunonia. Ouidius 2. Trist.*

IUPITER, Iuppiter, uel eris, [*Giuue.*] *ζῶντι*, secundum Priscianum, nõ Iouis. qui genitiuus est non a Iuppiter, sed a nominatiuo Iouis. Nam a principio Iouis appellatus est a iuando: postea adiuncto altero uocabulo dictus est Iuppiter, quasi Iouis pater: sicut Liber pater, & Dis pater dicere solemus. E contrariò ueteres Veiuem appellauerunt Deum, cui dempta esset iuandi facultas. Celebrabat enim quosdam Deos, ut prodesse, quosdam, ne obessent, placabant. Fabulantur autem poetæ Iouem Opis, & Saturni filium fuisse, in Creta insula eodem cum Iunone partu editum, & in Ida monte a Curetibus educatum: idque clam patre, qui ex patre cum Titano fratre imita, filios suos omnes deuorabat. Cum autem in iram ad oleuisset, cognouissetque etiam tunc patrem uitæ suæ insidiari, regno eum pepulit, mundi que imperium cum fratribus Neptuno, & Plutone forte diuisit: at Ioui quidem cæli & terræ, Neptuno maris, Plutoni inferorum imperium obtigit. Iunonem deinde forem suam uxerem duxit, quæ ei Vulcanum peperit. *Cic. 3. de Nat. Deo. tres enumerat Ioues, cuius hæc uerba sunt. Principio Ioues tres numerantur, qui Theologi neminam tunc ex quibus primum & secundum natos in Arcadia, alterum patre Aethere: ex quo etiam Proserpinam natam ferunt, & Liberum: alterum patre Cælo qui genuisse Mineram dicitur quam principem & inuenticem belli ferunt. Tertium Cretensem, Saturni filium, cuius in illa insula sepulchrum ostenditur. Hæc Cicero. Physici interpretantur, Iouem esse elementum ignis, dictumque Iouem putatur a iuando, eo quod nulla sit res, quæ sic omnia foueat, quemadmodum calor. A poetis dicitur Diuum atque hominum rex, a maioribus autem Optimus maximus. Et quidem ante Optimus, id est, oenientissimus, quam Maximus, quia maior, certeque gratius, prodesse omnibus, quam opes magnas habere. Cicero contra Clodium pro domo sua: Quo circa te Capitolino, quem propter beneficia pop. Roman. Optimum, propter uim Maximum appellauit. In carmine fere geminamus p. eo quod a iuando putatur deriuari, cuius prima syllaba corripitur. Ponitur quandoque pro aere, *Hor. 1. Ode. 1.* Manet sub Ioue frigido Venator teneræ coniugis immemor. *Iuuenalis: Fremet læua cum grandine uermus Iuppiter. Vnde & sub dno dicimus, id est, sub aere. Nam sic Iouem uocant Græci, quem omnia esse uoluerunt. Accipitur & pro pluuia, *Virg. lib. 2. Georg. Et iam maturis metuendus Iuppiter uis. Est & Iuppiter nomen stellarum salutaris, quæ in ordine secunda est. Aliquando per Iouem intelligimus ipsam uim duorum superiorum elementorum, quæ actiua est, dum agit in hæc duo inferiora ad generationem, & corruptionem.***

IURA, mons est Gallia Sequanos ab Helueticis diuidens auctore Cæsare in Commentariis. Sunt qui putent eum esse, quem Galli sua lingua uocant, Lemont des faucilles.

IURAMENTVM, ti, [*Giuramento. Gal. Iurement. Hist. El juramento.*] *ζῶντι*,

sacramentum, iurandum, hoc est, affirmatio, uel negatio rei alicuius sacre attestatione firmata. Sen. lib. 2. de Clem. O uocem in concione omnium mortalium mittendam, in cuius uerba principes reg. lq. iuramentum faciant, hoc est, in cuius uerba reges, & principes iurent.

IURANDUM, di, [Giuramento,] ὄρκος, idem quod iurandum. Plaut. in Cist. Verum haud metuo, ne iurandum nostrum quispiam culpet.

IURATUS, [Cheba giurato,] ὀρκωτός, aliquando actiue accipitur pro eo, qui iurauit. Auctor ad Hieron. Ex eo, quod ait se non potuisse adesse ita, ut iuratus fuerat, id est, ut iurauerat. Sic iniuratus, qui non iurauit. Idem in Ver. Malo eo iurato suam, quam iniurato aliorum tabellas committere. Passiue protulit Lucii li. 8. Mihi per Latium iurata tonantem. Idem li. 5. uis est uerbo passiuo furor. Et lætę iurantur aues bubone sinistra.

IURE, [Ragioneuolmente,] Cic. in Cat. Merito ac iure laudari.

IURE IURARE, [Giurare,] ὀρκυῖναι, idem quod iurare. Liuius Deca quinta, libro primo: Prætores ambo in eadem uerba iureiurarunt.

IURGIOSVS, a, um, [Contentioso. Gal. Noisf. Hisp. Ren. Xilloso.] οἰζυετικός, contentiosus, seu contumeliosus. Gen. lib. 1. cap. 17. Mulier morosa admodum fuisse fertur, & iurgiosa. De Xantippe Socratis uxore.

IURGIUM, iurgii, [Contentione, lite. Gal. Noisf. & debat. Hisp. Ren. Xilla, contencion.] οἰζυετία, ἔρις, contentio, dissensio, & leuior quædam lis, qualis nonnumquam etiam inter amicos solet accidere. Cic. de Senect. Vt Themistoclem ferunt Seriphio cuidam in iurgio respondisse.

IURGO, as, [Contend. re, litigare. Gal. Noisf. & tancer, de battre. Hisp. Ren. d' mordazmente reprehender.] ζυγομαχέω, contendo, litigo, rixor. Ter. in And. Cum Dauo egomet uidi iurgantem ancillam. Differt autem iurgare a litigare, & iurgium a lite, quoniam iurgium leuior res est: liquidem inter beneuolos aut propinquos defensio, uel concertatio, iurgium dicitur. inter inimicos dissensio, lis appellatur. Cic. lib. 4. de repub. Si iurgant, inquit, beneuolam concertatio est, si inimicorum non iurgum dicitur. Idem: Ergo lex putat inter se uicinos non litigare. Est & iurgor deponens. Horat. 2. Serm. Sat. 2. Iure inquit Thraſius istis iurgatur uerbis. Ab his sunt composita, Obiurgo, & Obiurgor, de quibus alibi.

IURIDICVS, ca, cum, pen. cor. [Giuriditione,] ἐνδίκος, quod iurisdictioni destinatum est, uel quod secundum ius est. Vnde iuridicus dies, quo rite ius dici potest. Et iuridica actio, quæ secundum ius est. Dicitur etiam iuridicus, δικαστής, qui ius dicit. Seneca in Ter. fur. Flentes iuridici iuridici sedent. Iuridici conuentus dicuntur, in quibus ius redditur. P. lib. 2. cap. 1. Iuridici conuentus ei quattuor, id est, in quibus iura redduntur.

IURISDICTIONIS, [Giuriditione. Gall. jurisdiction, puissance de iuger. Hisp. juridicion como señorio.] δίκης, iuris dicendi officium. Seru. Sul. Poitero die cum ab eo digressus essem eo consilio, ut ab Athenis in Bœotiam irem, reliquamque iurisdictionem absoluerem. Idem 4. Verr. Is uenalem iurisdictionem in Sicilia habuit.

IURIDICALIS, le, [Giudiciale] δικαστικός, idem quod iudicialis. Cic. 1. de Inu. Huic generi Hermagoras partes quatuor supposuit, de liberatiam, de monſtratiuam, iuridicalem, negotialem. Iudicialis status, apud Quint. lib. 3. c. 8.

IURISCONSULTVS, ti, siue Iureconsultus, [Dottore di leggi. Gall. jurifconsulte, juriste. Hisp. Letrado en la ley y por pleytos.] νομικόν, iuris siue legum interpres. Cicero 2. de Legi. Sed Iureconsulti, siue erroris obiciendi causa, quo plura, & difficiliora scire uideantur, siue (quod similis ueri est) ignorantia docendi (nam non solum scire aliquid artis est, sed quædam ars etiam docendi) sepe quod positum est in una cognitione, id in infinita dispertitur: uelut in hoc ipso genere, quam magnum illud Scæuola faciunt Pontifices ambo, & idem iurisperitissimi. Consultus iuris, apud Horatium de Arte.

IURO, as, [Giurare. Gall. jurer. Hisp. jurar.] ὀμῶν, iureiurando aliquid affirmo, uel nego: quod uerbum a iure deductum putatur, quod iurare proprie sit aliquid ita sancte promittere, ac si ius esset. Cic. ad Metel. Iurauit iurandum uerissimum. Iurare conceptis uerbis, est iurare certa uerborum formula, quam iuratore prærit, qui iuramentum deserit. Pla. in Cist. At ille conceptis iurauit uerbis apud matrem meam, Me uxorem ducturum esse. Iurare in leges alterius, id est, iurare se seruaturum leges alterius. Plin. de uis illust. Aqua & igni interdixit ei, qui in leges suas non iurasset. Iurare in litem, & iuramentum in litem, refertur ad litigatores: & respondet æstimationi litis. Iurat enim actor, uel accusator in litem, quando per eius iuramentum declarat, & est testis in propria causa, cui credi debet pro plena probatione, quanta pecunia non tantum sumptus litis, sed totam etiam causam æstimet cum omnibus damnis, contra reum conuentum dolosum, puta furem,

prædonem, aut tutorem, qui res pupillares sine repertorio confecto admittitur: uel locum meretricem, in librum rationum non confectum: uel non exhibet. de hoc autem iuramento in litem egerunt Vlpianus, & alij Iureconsulti in lib. pandect. tit. 10. de in litem iurando, & de eo pleuſimum tractatum conscripsit Io. Baptista Plotus, uir clarissimus in iuris iuribus. Iuriconsultus præstitimus, in legem uocando. Cic. uide ut quod præcipue facit ad intelligendum Cicero s locum pro Roſcio Comædo, cum ait: Quod in codicem iniuratus referre noluit, id iurare in litem non dubitet. Iurare in uerba, C. al. r. Bel. Cui Priuiceps in hæc uerba iurat ipse: ad idem iurandum adigit Afranum. Huius composita sunt, Abiuro, Adiuro, Coniuro, Deiuro, Exiuro, Deicero, Peicero, Obiuro, Præiuro, & Euiro: quorum signi hactenus uide suis locis.

IURULENTVS, a, um, [Cotto con brodo. Gall. Qui est acoustré en pot. ege. Hisp. Cosa guisada con su gumo.] ζαμώδης, quod cum iure coctum est. Corn. Cest. lib. 2. cap. 10. Ius res eadem magis alit iurulenta, quam alla, magis alla, quam frixa. Varro: Vbi pulsem aut iurulentum quid ponebant, accipiendi Catium nominantur Apuleius uero in Magia Apolog. Iurulentum non iurulentum formauit, sic de Ennio dicens: Ostendit, qualiter quique piscium assas iurulentus optime saprat.

IUS, ris, [Ragione, dritto, giustizia. Gal. Droit, raison, justice. Hisp. Razón, del recho.] δίκης, τὸ δίκον, a ius (ut quidam uolunt) dicitur. Nihil enim aliud est ius, quam quod uel natura, uel ciuitas, aut populus, uel gens, uel consuetudo iubet. Ter. in Heau. Quid cum illis agas, qui neque ius, neque bonum, atque æquum sciunt. Et differt a lege, quod ius generale est, Lex iuris species. Rursus ius ad non scripta etiam pertinet: Lex tantum ad ius scriptum dicitur autem ius in Naturale, Gentium, & Civile. Naturale, quod est commune omni nationi, eo quod ubique instinctu nature habetur, non aliqua constitutione facta ab homine, sed ab ipso nature conditore: ut maris & feminæ coniunctio, liberorum successio in bonis parentum, puerorum educatio, communis omnium possessio, qua iure naturali omnia hæc omnibus nationibus sunt communia: quemadmodum & rei depositi uel commodatæ restitutio, uoluntate per uim repulſio, quod tibi uis fieri, ut alteri facias, & e contrario. Ius gentium, quo gentes humanæ utuntur, quod a naturali processit facile intelligere licet, quia illud omnibus animalibus, hoc solis hominibus, inter se conuenit, ut scilicet Deo, religioni, patriæ, & parentibus pareamus, ut uim atque iniuriam propulsemus. Ius civile, cum aliquid commune iuri uel additur uel detrahitur, hoc est, cum populus sibi constituit quasi proprium ius ciuitatis. Hoc autem scripto constat, ut sunt leges, preſcripta, Senatusconsulta, principum decreta. Aut sine scripto, ut ea quæ auctoritate prudentium sunt, quæ legum interpretationes rectius dici possent, quam leges. Vnde qui hoc profitentur, Interpretes iuris, & Iureconsulti, & iuris prudentes dicuntur. Et qui inter eos excellunt, Iuris auctores nominantur. In ciuili iure Prætorum ius continetur, quod Prætores supplendi, uel corrigendi iuris ciuilibus gratia introduxerunt, ob publicam utilitatem. Hoc a Prætoris honore, Honorarium appellatur. Est etiam ius singulare, quod contra tenorem rationis, ob aliquam utilitatem auctoritate consuetudinum, introductum est. Ius consuetudinis, quod in morem uetustas uulgi approbatione produxit. Ius militare, quo soli milites sunt adiecti, ut belli inferendi solemnitas, fœderis faciendi nexus, signo dato egressio in hostes & pugne commissio, signo dato receptio, stipendiorum modus, dignitatum gradus, prætorum honor, prædæ diuisio pro perforarum qualitatibus. Iuris præcepta tria sunt. Honeste uiuere, Alterum non lædere, Ius suum cuique tribuere. In nostra etiam religione est Ius diuinum, in quo diuina oracula comprehendantur: & Ius principum, quod principes singulis suis regnis præscriperunt. Aliquando Ius ponitur pro auctoritate, siue libertate quadam, atque licentia. Cicero pro Archi. Quare suo iure nosſter ille Ennius sanctos appellat poetas, id est, iura quadam auctoritate, & pro libertate sibi omnium consensu, ut grauissimo Poetæ, concessa. Idem: Pro meo iure dico, quasi confidenter. Hinc sui iuris, esse dicuntur, qui nullius imperio sunt subiecti. Aliquando pro necessitudine: ut, Est mihi cum illo ius cogitationis, uel amicitie. Aliquando pro loco, in quo ius redditur appellatione collata ab eo quod fit, in id, in quo fit: quem locum deſiniunt, ubicumque Prætor salua maiestate imperii sui, saluoque more maiorum dicere ius constituit. Ius suum obtinere non posse dicebant ueteres eum, quem nunc iustitiam habere, uel consequi non posse dicimus. Cicero: Philodamus, postquam ius suum obtinere non potuit, ut humanitate, consuetudinemque suam retineret, laborat. in eadem significatione dicimus, Ius suum non retinere. Idem Cic. in Verr. act. 4. Hoc edicto non Siculis, sed isti ipsi equites Romani qui ius suum retinere se contra Apronium posse erant arbitrati, splendidi homines, &

alijs prætoribus gratiosi, quincti Apronio traditi sunt. Iure, ablatius, aliquando aduerbialiter ponitur pro eo quod est merito. Quinc. Quis eum id non meruisse, quis non iure passim affirmet? Dicitur etiam ius liquor eorum, quæ coquantur, Teren. in Eun. Quo pacto ex iure hetero panem attritu uorent.

IUSCVM, siue (quod ubertius est) iusculum, [Brodetto, *guazetto*. Gall. *Vn chaude, un petit bouet*. Hisp. *El caldo*] *Ζουσις*, liquor eorum, quæ coquantur. Apuleius: Offendit Photidem. Ius ius dominis parabat iusculum fartim concitum. Cato de re ruit. c. 156. Postea inde iusculum frigidum forbere.

IUSIVRANDVM, d., [Juramento, *sacramento*. Gall. *juvement*. *serment*. Hisp. *juramento*] *ἵκος*, affirmatio religiosa, ut inquit Cic. lib. 3. Off. Plaut. in Pseud. Qui item ad nos iure iurando querunt rem. Cic. 3. Off. Nullum enim uinculum ad stringendam fidem iure iurando maiores artius esse uoluerunt.

IUSSIO, onis, iussum, s, [Commandamento.] Iussus, sa, sum, Lege Iubeo, es.

IUSSVM, iussi, [Commandamento. Gal. *Commandement*. Hisp. *El mandamiento*] *ἰουσιμα*, idem quod iussio, uel mandatum. Virg. 4. Aen. Ille patris iussu exequitur. Frequentius tamen hoc nomen in singulari numero per quartam declinationem efferimus. Cic. pro Pomp. Lucullus uestro iussu coactus abit. Plura de his iude supra in uerbo Iubeo.

IUSSVS, sus, [Commandamento.] *ἰουσιμα*, participium a Iubeo, quod quamuis raro fit in usu, aliquando tamen legitur, ut apud Lucanum: Cuius seruaueris umbram, Si quicquid Iubeare uelis. Liu. 1. ab urb. Sed alius alio innere iussis certo tempore ad regiam uenire pastoribus.

IUSTA, [Essequie, *pompe funera*. Gal. *Les obseques*. *funerailles*. Hisp. *Las essequias de los muertos*.] *ἐναγκαλιὰ*, exequiæ, siue parentalia, quæ mortuis impenduntur, ita dicta, quod iure fierent his, qui de nobis uiuentes benemeriti fuerant. Sallust. in Jugurt. More regio iusta magnifice fecerant. Ouid. Hanc quia iusta ferunt, dixere Feralia lucem. Cic. 2. de Legib. Non solum uita cruciati atque dedecore: uerum, & sepultura, & iustis exequiarum caruerunt. Iusta pro constitutis, quæ necessario præstari debent. Colum. lib. 11. cap. 2. Item uinearum fossio iustam peragenda, arborumque siue putatio, siue alligatio sumenda est, quorum iusta certa esse non possunt. Ad iusta perducere, id est, ad iustum laborem. Col. lib. 6. c. 14. Iusta reddere, opus debitum & conluetum perficere. Col. lib. 1. cap. 8.

IUSTE, aduer. [Iustamente. Gal. *justement*. Hisp. *justa y qualmente*.] *δικαιως*, recte, legitime, iure. Brutus Cic. At hoc ipsum, inquit, iniuste facis: imo iustissime. Idem in Sallust. Id, uos si forte offensus, iustius huic, quam mihi, succensere debetis. Iuste & legitime imperare. Cic. lib. 1. Off.

IUSTIFICVS, a, um, [Che fa giustizia.] *δικαιος*, iustitiam faciens. Catul. Arg. Iustificata mens deorum.

IUSTITIA, iustitiæ, [Giustizia. Gall. *justice*. Hisp. *La justicia que ygnala las partes*.] *δικαιοσύνη*, ut inquit Cicero 5. de Finib. est habitus animi, communi utilitate seruata, suum cuique tribuens, atque societatem coniunctionis humanæ munificæ, atque æque tuens. Virg. 1. Aen.

O regina, nouam cui condere Iuppiter urbem
Iustitiæq. dedit gentes franare superbas.

Ouid. 3. de Ponto: Iustitia uires temperat ille suas.

IUSTITIUM, iustitii, *ἀποδείξια*, Plutarcho, quasi iuris iudicio dicitur. Est enim iuris dicendi intermissio, quæ fieri solet in publico luctu, & Reipublicæ calamitatibus. Liu. Dictator cum iustitium edixisset omnes iuniores sacramento adegit. Tristi iustitio clausa fora. Lucan. lib. 5. Dicitur & iustitium remittere, pro eo quod est iustitio finem imponere. Liu. lib. 10. Ut Romam reditum est iustitium remissum est. Cic. de Ar. Iustitium edici.

IUSTVS, [Iusto. Gall. *juste*. Hisp. *Cosa justa y yqual*.] *δικαιός*, qui a iuris præceptis non deflectit. Cicero 3. Off. Iustus homo, ilque, quem bonum uirum dicimus. Idem pro Sext. Aristides, qui unus omnium iustissimus fuisse traditur. Interdum ponitur pro satis magno, & medio cri, cum & ius ipsum mediocritas quædam sit. Vnde iustam magnitudinem alicuius rei dicimus, cum nec debita minor est, nec modum excedit. Iustum opus, satis magnum, non exiguum. Plin. in præf. lib. 8. Opere iusto temporum nostrorum historiam orsi. Sic Iustum prælium, iustum exercitum, historici dicunt magnum, & non contemnendum. Sic etiam Ascon. Iustas inimicitias, pro magnas apud Ciceronem exposuit. Interdum pro uero. Vnde apud Iureconsultos, qui filium adoptat, interrogatus An uelit eum, quem adoptat, iustum sibi filium esse, id est, uerum filium. Iustus dominus, pro uero: cui cōtrarius esse alienus. Cic. lib. 1. Off. Quare L. Syllæ, & C. Cæsaris pecuniarum translatio a iustis dominis ad alienos, non debet liberalis uideri. Iusta materfamilias, & Pellex contraria. Liu. 9. Bell. Maced. Nam et si minor ætate quam Perseus esset, hunc tamen iusta matrefami-

lias, illum pellice ortum esse. A Iustus fit compositum iniustus, qui contra ius facit, & qui iustam magnitudinem excedit. Cicero quinto Tusculan. Maleficus natura & iniustus. Interdum accipitur pro nimis magno, Virg. 3. Georg. In iusto sub face uiam dum carpit.

IUSTO, ablatius, [Il dovere, *il conueniente*.] pro aduerbio: ut, Longius iusto, id est, longius, quam par est. Quinct. lib. 5. c. 4. Membrum longius iusto, tardum, breuius, instabile est.

IUSTI, dies, qui fuerint apud ueteres, apertissime docet Gell. lib. 20. cap. 1. Confessi itaque æris, ac debiri iudicatis, triginta dies sunt dati conquirendæ pecuniæ causâ, quam dissoluerent. Eosq. dies Decem uiri Iustos appellauerunt, uelut quoddam iustitium, id est, iuris, inter eos quasi interititionem quandam & cessationem, quibus diebus nihil agi cum his iure posset. Dicebantur præterea in bellis suscipiendis Dies iusti, numero tres, & triginta, ab eo sci licet die, quo res repetitæ erant per facialem. quibus elapsis, nisi reddita res essent, hasta in fines hostium coniecta, bellum iudicabatur: de hoc uide Liu. lib. 1. ab urb.

IUTYRNA, *ἰερέην*, Dauni filia, & Turni Rutulorum regis soror, quâ Iuppiter pro erepta uirginitate immortalitate donauit (ut placet Virg. lib. 12. Aen.) Numicq. fluminis nympham fecit. Hæc in bello fratrem aduersus Aeneam multum adiuit: sed uidens fratri necesse instare, in Numicum se fluiuium occultauit. Alii dicunt eam rem habuisse cum Latino rege: eoq. palam facta, sua sponte se in Numicum præcipitauit. Virg. At procul ut dire sitridorem agnouit & alas Infelix crines scindit Iuturna solutus, &c. Est & Iuturna fons Italæ, prope Numicum saluberrimæ aquæ: unde ad omnia sacra Romam afferre batur aqua. Ad hunc fontem plerique in Iuperioribus Virg. respexisse uolunt.

IUTAMEN, Iuuatio, & Iuuamentum, [Giouamento.] idem significat auxilium, *ἀφελήμα ὄνησις*.

IUENALIA, *νεανικὰ*, erant ludi, qui pro salute iuuenum celebrabantur. Sidonius: Iam uero iuuenalibus peractis, Quem te præbueris sequente in æuo, Chartis posterioribus loquemur. Tacitus libro 14. Ne tamen adhuc publico theatro de honestaretur, instituit ludos Iuuenalium uocabulo, in quos passim nomina data.

IUENALIS, le, adiectiuum a Iuene, *νεανικός*. Plin. lib. 3. c. 2. Cum Sulpicius Galba iuuenalem famam apud principem popinarius pœnis aucuparetur. Iuuenalis dies dicebatur, festum quoddam, quod a iuuenibus peculiariter celebrabatur, primo die post elapsa Saturnalia, a Caligula primum institutum. Suet. de Calig. Adiecit diem Saturnalibus, appellauitque Iuuenalem. Est & Iuuenalis, *ἰουβηλῆς*, nomen proprium Satyrici poetæ, cæteris omnibus qui argumentum eiusmodi tractarunt, merito præferendus, nisi se cretam illam flagitiorum sentinam nusquam non mouens, castiores animos a sui lectione auertisset.

IUENCVS, iuenci, [Μανχο, *giouenco*. Gal. *Vne jeune beste, un jeune bœuf ou toureau*. Hispan. *El mancebo o buey nouillo*.] *μόχος*, πορταξ, bos iunior, qui iam uitulus esse desit, nondum tamen in iustam magnitudinem excreuit. Dicitur a iuuando (ut Varroni placet), quod iam dominum in agro colendo adiuuare possit. Columella lib. 6. c. 2. Nam ubi plaustrum aut aratro iuencum consuescimus, ex domitis bubus ualentissimum, eundemque placidissimum cum indomito iungimus, qui & procurentem retrahat, & cunctantē producat. Sociare iuencos imposito aratro. Stat. 1. Theb. Virg. 3. Geo. Seu quis olympicæ miratus præmia palmæ Pascit equos: seu quis fortes ad aratra iuencos. Iuencus autem & iuuenca, non tantum de bobus, sed & de hominibus, iuuenibus intelliguntur. Ouid. ep. 5. Graia iuuenca uenit, quæ te, patriamque, domumque Perdat, Io prohibe Graia iuuenca uenit. Vnde fit per deminutionem Iuenculus, & Iuuenca. Hor. 2. Carm. Ode 8. Te suis matris metuunt iuencis, Te senes parci, miseræq. nuper Virgines nuptæ. In quæ locum annotat Porphyrius, Iuencum non solum de bobus, uerum etiam de hominibus adolescentulis dici, quamuis in ea significatione frequentius iuenculos dicamus, & iuenculas. Catul. ad puerum: Qui stoliculus es iuenculorum. Proprie ramea Iuenci uel Iuencæ dicuntur boues: qui iam desierunt esse uituli. Varr. enim lib. 5. c. 5. de re rust. quattuor distinguit bubuli generis ætates: quarum prima est uitulorum, secunda iuencorum, tertia bouum nouellorum, quarta uetulorum.

IUENCA, cæ, [Μανχα, *manχουλα*. Gal. *Genisse*. *jeune, uache*. Hi. *Manceba o nouilla*.] *δάμλις*, πορτίς, uacca iunior, quæ iam uitula esse desit, nondum tamen in iustam magnitudinem excreuit. Virg. 3. Geo. Pascitur in magna silua famosa iuencæ. accipitur alioqui pro puella, uel florentis grati muliere, *νεανίς*. Oui. 5. Epit. Graia iuuenca uenit, quæ te, patriamque domumque Perdat: Io prohibe, Graia iuuenca uenit. Reliqua uide in dictione Iuencus.

IUENESCO, is, [Ingiouenirsi, *farfi giouine*. Gall. *Rajeunir*. Hisp. *Haçerfe mancebo*.] *νεανόμεαι*, iuuenis fio. Ouidius 3. Amor. Illius a tactu Pylus iuuenescere posset. Plinius libro 8. capit. 54. de gliribus: Ruscus

Rursus ætate iuuenescunt.

IUVENARI, [Parlare inconsideratamente, parlare da giovane. Gall. Faire comme jeunes gens, parler comme eux. Hisp. Hablar, o parlar no bien mirando, como mancebo] *veavi* (ve, temere, & inconsiderate, & iuuenum more aliquid dico, uel facio. Hor. in Arte:

Aur nimium teneris iuuenentur uersibus umquam.

IUVENILIS, le, adiectiuum, [Da giovane, giovane. Gall. De jeunesse, appartenant à jeunesse. Hisp. Cosa de mancebo.] *veavivōs*, quod ad iuuenem pertinet, uel Aetas iuuenilis. Iuuenile robur, Colum. lib. 4. cap. 3. Iuuenilis ludus uel iocus. Liu. 2. ab vrbe. Virg. 5. Aeneid. Et mihi quæ fuerat iuuenili in corpore uires. Cic. in Hort. Iuuenilis libido. Ouid. lib. 14. Metam. Silenusque sui semper iuuenilior annis. A quo iuueniliter, aduerbium, quod est more iuuenum. Cicero in Cat. Et Hannibalem iuueniliter exultantem patientia sua moliebat. Ouid. 7. Met.

Venatum in filius iuueniliter ire solebam.

IUVENIS, [Giovane. Gall. jeune, jeunesse. Hisp. Mancebo à manceba en edad, joven] *veos*, a iuando, quod ea ætas maxime sit apta ad laborem tolerandum. Et a Iureconsultis Iuuenes dicuntur, qui adolentis excesserunt ætatem, quoad incipiant inter seniores numerari. Virg. 5. Aen. Hoc iuuenem egregium præstanti munere donat. Iuuenes feruidi, Hor. 4. Carm. Ode 13. Possent ut Iuuenes uisere feruidi, Multo non sine risu, Dilapsam in cineres fac. Plin. lib. 7. c. 36. Cornelia enim iuuenis est, & parere adhuc potest. Hinc formatur comparatiuum Iunior. Nam quod apud Colli. 9. c. 11. legitur, Iuueniori exanimi: arbitrator librorum culpa accidisse: præsertim cum in uenerandæ cuiusdam fidei exemplaribus legatur Iunior. Horat. 2. Epist. 1. Qui uel inuente breui, uel toto est iunior anno. Iuniores cerui. Plin. lib. 8. c. 32. Alioqui ante frontem prominere solitos iunioribus. Iuuenis de oue. Colli. lib. 7. c. 3. Fæmna post bumatum maritari debet, iuuenisq. habetur quinquennis. Iuuenis, pro iuuenili adiectiue. Ouid. 7. Met. Et admonitus iuuenes nutricibus annos posse suis reddi.

IUVENTA, t. e. [Giovanezza] *veotns*, ætas Iuuenilis. Plin. lib. 7. c. 13. Aliis sterilis est iuuenta: alius semel in uita datur gignere. Viridis iuuenta. Virg. 5. Aeneid. Audax iuuenta. Idem 4. Georg. Imbellis iuuenta. Hor. 3. Carm. Ode 2. Iuuenta, pro iuuenum multitudinem, quæ & iuuentus dicitur. Mart. lib. 2. Quæstiliæ uagæ moderator summe iuuentæ. Iuuenta, Dea melioris ætatis, & iuuentutis, apud Val. lib. 4.

IUVENTAS, *veōn*, dea quæ iuuentuti præesse putabatur. Horat. 1. Carm. Ode 30. Et parum comis sine te Iuventas. Vbi Acron: Aliud est Iuuenta, aliud Iuventas, aliud Iuuentus. Iuuenta, ætas putatur: Iuventas, ipsum nomen: Iuuentus, ipsi iuuenes. Accipitur tamen aliquando Iuventas pro ætate ipsa iuuenili. Lucr. lib. 5.

Tum demum puerili quo florente Iuventas Occipit, & molli uestit lanugine malas.

IUVENTVS, tutis, [Giovanezza. Gall. jeunesse. Hisp. Mecedad à mancebia] *veōns*, ætas iuuenilis, quæ, & Iuuenilitas, & Iuuenta dicitur. Sallust. Ibi que iuuentutem suam exercit. Sæpius accipitur pro multitudine iuuenum, *veolæa*, Seruius Sulpicius Cicero: Licetum est tibi, credo, pro tua dignitate ex hac iuuentute generum eligere. Aliquando ponitur pro Dea, quæ præesse putabatur huic ætati. Hæc est Hebe Iunonis filia, & Herculis uxor. Liu. 4. Dec. lib. 6. Iuuentutis ædem in circo maximo C. Licinius Lucullus Duum uir dedicauit. Plin. lib. 35. cap. 10. Pinxit hic raptum Proserpinæ, quæ tabula fuit in Capitolio in Mineræ delubro, supra ædiculam Iuuentutis.

IUYERNA, insula est non procul a Britannia, quæ uulgo Irlanda dicitur, a doctis uero Hybernia. Iuuen. Sat. 2. Arma quid ultra litorea Iuuernæ promouimus, & modo captas Orcadas, & minima cōtentos nocte Britannos. Græci uocant *isērtas*, teste Hermolao. Claudianus in quarto Honorii Consulatū uocat Lernam.

IUVO, as, iuuui, iutum, [Giovare. Gall. Aider. Hisp. Ayudar.] *ōnéω, ώρελέω*, opem fero, & auxiliior. Terent. in Heau. Crede, inquam, mihi, Aut eōntolando, aut consilio, aut re iuuiro. Iuuar, pro eo quod est beneficio & misericordia, prosequi. Cicero 3. Verr. Legis Corneliæ meminit, quæ profcriptum iuuari uetat. Liuus: Iuuisse eos omni comætu classem hostium. Iuuat, impersonale: id est, delectat, Virg. 3. Aen. Iuuat euasile tot urbes. Dicimus autem hodie. Iuuat me, olim etiam iuuat mihi. Pla. in Capt. Neque umquam quicquam me iuuat, Quod edo domi. Idem in Cist. Quando ita tibi iuuat, uale atque salue. Iuuari passiuum, pro adiuuari, & auxilium accipere. Plin. lib. 17. cap. 17. Quod sic etiam iuuatur. Quid. 1. de Pont. El. 4. Sed uereor, ne me frustra sanare labores: Nec iuuer admota perditus æger ope. Iuuans, part. Cic. ad Treb. Meque diis iuuantibus ante brumam expectabis. Huius compositum est adiuuo, quod idem est quod iuuo. Hinc fit aliud compositum, Coadiuuo, de quo suo loco. Frequentatiuum est Iuuo, as, a quo Adiuuo. Terent. in Andr. At te adiutare oportet adolecentuli causa.

IUYTA, [Approffo. Gall. Aupres, iouate, joignant. Hisp. Cerca.] *παρά*, præpositio, semper separatur, & significat apud uel prope. Virg. lib. 4. Aeneid. Humilis uolat equora iuxta. Aliquando significat simul, coniunctim, Varr. de uita pop. Rom. Cum interea lucubrando faceret iuxta ancillas lanam, id est, simul cum Ancillis. Quando uero aduerbium est, significat eque, similiter, eodem modo, Pla. Dixi tibi, mater iuxta mecum rem tenes, id est, eque atque ego. Sallust. in lug. Hiemem atq. æstatem iuxta pati. Interdum etiam secundum uel post, Gell. lib. 4. c. 9. Nigidius Figulus, homo (ut ego arbitrator,) iuxta M. Varronem doctissimus, hoc est, secundum Varronem, uel post Varronem. Cic. post. Qui me omnibus officiis iuxta ac si meus frater esset, sustentauit i. perinde ac.

IUYTIM, aduerb. [Approffo.] *παρισίον*, significat prope. Suet. in Tib. Magistratibus pro tribunali cognolentibus plerumq. se offerebat consiliarium, assidebatque iuxtim, uel ex aduerso in parte primori.

I A N T E X

Ixia, *ixia*, herba quedam, cum terra colore mutans: unde & Chamæleonem appellantur. Ixias autem dicitur *Ἰξία*, hoc est, a visco, quod quibusdam in locis circa radicem eius inuenitur, quo pro mastiche utuntur mulieres. Huius duæ sunt species, candido & nigro colore distinctæ. uide Plin. lib. 22. c. 18.

IXION, p. p. Ixionis, p. c. *ixion*, filius fuit Phlegiæ (alii tamen Actionis, alii Iouis filium faciunt) qui principio uxorem duxit Diam filiam Deionei seu Eionei: cum multa pro compensatione dotis pollicitus esset, & ob id pater sponsæ ad eum uenisset, ut munus reciperet Ixion facta serobe, eaq. lignis & stramentis interta, patrem sponsæ in ea fraude uellem: a qua cecidit cum neque homines, neque Dii eum iustrare uellent, diuq. incertus uagaretur, Iuppiter illius miseratus, in cælum assumptum expiauit. Cuiq. iam purgatus apud superos d. geret, Iunonem amare coepit, eam que de ituro appellauit. Quod cum Iuppiter ab vxore intellexisset, nubem illi Iunonis effigie opposuit, ex qua ille Centauros genuit. Deiectus deinde in tertiam, cum passim gloriaretur cum deorum regina rem habuisse, Iuppiter indignatus fulmine ad inferos Ixionem detruxit, curauitq. ut ibi rotæ uolubili alligatus, perpetuo uolaretur: unde Ouidius.

Voluitur Ixion, & se sequiturq. fugitque.

IXIONIDES, patronymicum.

IXON, *ixon*, Græci appellant viscum, quo aues capiuntur: unde & Chamæleonem herbam Ixian uocauerunt, quod quibusdam in locis ad radicem eius viscum inueniatur, quo mulieres viscum mastiches utuntur.

I A N T E Y

IYNY, *inyngis*, *inyngis*, auis quæ Verticella, a colli uersura uocatur. Hæc paulo maior est, quam fringilla, calore uario, linguam serpenticam similem habet, quam longitudine quatuor digitorum ex erit, rursumq. contrahit intra rostrum, collum circumagat in aduersum, reliquo quiescente corpore. Unde & Torquilla a quibusdam est appellata. Sunt qui & Turbinem uocant, putantq. auem esse amatoriis medicamentis infamem. Frequens auis huius mentio est apud Theocritum in Pharmaceutria.

D E L I T T E R A K

LITTEA, Græcorum est, non Latinorum, quam ipsi *κάππα*, nominant. Ea Latini non utuntur, nisi in dictionibus Græcis, quibus tamquam Latinis utuntur: ut Kyrie eleison. *κύρι ελεησον*, id est, domine miserere. Sunt autem duæ dictiones. nam *κύριε*, uocatiuus casus est, nominatiui *κύριος*, & *ελεησον*, imperatiuus aoristi a uerbo *ελεεω*. Per apostrophon dicimus *κύρι ελεησον*. Sed huiusmodi, quoniam mere Græca sunt, satius fuerit scribere Græcis litteris. nam & Priscianus testis est K apud Latinos esse superuacuum: & Quintilianus non obscure inuit loco eius nos habere litteram c. quæ ad omnes uocales vim suam perferat.

D E L I T T E R A L

LITTEA Latinorum, est Græcorum Lambda, sono & potestate respondens, una ex iis, quæ a Græcis *αυεταβολαι*, hoc est, immutabiles, a Latinis liquide appellantur, quo fit, ut mutam immediate subsequens in eadem syllaba, præcedentem syllabam, si breuis fuerit, reddat indifferentem. hinc fit, ut Atlas, prior e syllabâ habeat indifferentem, cum natura breuis sit. Mar. Non aliter ridetur Atlas cum compare gibbo. Et alibi: Conturbabit Atlas. Virg. eandem producit. 8. Aen. At Maiam maximus Atlas. Idem

Idem Atlas generat, cæli qui sidera fulcit. Nomina uerbaque ab hac littera incipientia, si cum præpositione Ad, uel In, componantur, pro terrore littera præpositionis conuertitur in I, ut Allabor, Alluo, Illud, Illustris, pro Adlabor, Adluo, Inluo, Inlustris.

L A N T E A

LA, siue **LAA**, & **ΛΑ**, Lycophroni, **ΛΑΑ**, Homero, Laconiz oppidum, edita in petra situm, unde & nomē habet: nam **ΛΑ**, Græcis petra est, uel lapis. Hanc urbem cum expugnassent Castor, & Pollux, Lapersæ, **λαπόρσαι**, cognominati sunt. Incolæ **Lai**, & **λαοί**, dicuntur, teste Steph.

LABANIS, insula est in sinu Arabico, apud Plin. li. 6. ca. 28.

LABARA, **λαβαρα**, Cariæ oppidum, apud Steph.

LABARVM, **π. λαβαρόν**, uexillum erat militare, ante imperatorem gestari solitum, auro intertextum, gemmisque intermicantibus splendidissimum, tantæ olim existimationis, ut a militari turba adoraretur. Huius deinde loco Constantinus Crucis Dominicæ insigne iussit præferri. Meminit huius uexilii Ambrosius in Epist. Scipianus in Apologetico, Sozomenus Historiæ Tripar. lib. 1. c. 3. Et præter hos Cassiodorus, Rufinus, & Prudentius in Symmachum.

LABASCO, cis, [Pendere, stat per cadere. Gal. Commencer à cheoir, uaciller, abancler. Hisp. Caer, amenia **ζαρ καϊδα**] **μεταστροφαι**, uerbum a **labā** do ductum, idem significans quod casum minari, & ruinæ uicinum esse. Lucre. li. 4. Vincitur in longo spatio tamen atque labascit. Per translationem accipitur pro animo concidere: frangi, & de pristina constantia excidere. Ter. Eun. Labascit, uictus uno uerbo, quam cito. Reperitur & **Labascor**, deponens pro neutro. Varro Rerum Diuin. lib. 7. Postquam uidit misericordia labascimentea inhrant populi. Nonius.

LABANIS, insula est in sinu Arabico, apud Plin. li. 6. ca. 28.

LABARA, **λαβαρα**, Cariæ oppidum, apud Steph.

LABDA, **λαβδα**, Amphionis cuiusdam ex Bacchiadarum genere filia fuit: quæ, quod clauda esset, & ob id a Bacchiadis ceteris sperneretur, Eetioni nupsit, eiq; e puerum peperit, quem ab euentu Cypselum nominauit. Nam cum duo Corinthiis reddita essent oracula, quibus illi monebantur, fore, ut Labdæ filius Corinthi, aliquando tyrannidem inuaderet, missi sunt publico decreto decem uiri, qui puerum interficerent. Verum cum forte puer ei, qui primus cum a matre acceperat, arrisisset, ille misericordia motus, adduci non potuit, ut eum occideret: qua propter illi alteri irrididit, & ille rursus alii: atque ita deinceps per manus traditus infans, & decimo matri redditus est, nemine eum interficere uolente. Post hæc illi egressi, & pro foribus stantes, sese inuicem, & præcipue eum, qui primus puerum acceperat increpabant, qui eum ex conuentu non occidisset. Quod cum audisset Labda, quæ intus ad fores adibat, puerum in mensura frumentaria, quam Cypselum uocant Græci, occultauit, unde postea mater ei Cypselo nomen imposuit. Vide latius hanc historiam apud Herod. lib. 5.

LABDACIDÆ, **π. λαβδανιδαι**, cognominati sunt Thebani a Labdaco rege, Laii patre.

LABDACVS, **λαβδακος**, Phœnicis filius, qui fenex Thebas uocatus ibi aliquandiu regnauit, filiumque habuit Laium, qui a patre Labdacides uocatur. Stat. lib. 6. Theb. Nec uerbera pallidus abdit Labdacides.

LABEATES, Liburniæ populi sunt apud Plin. li. 3. ca. 22.

LABEFACIO, **is**, [Romperre, mouere, quassare. Gal. Rompre & gaster, perdre & corrompre. Hisp. Hazer caer, a otro, destruyr, quebrar.] **π. λαβεινω**, rumpo, frango, perdo, mobile, & instabile reddo. Terentius in Adel. Omnes dentes labefecit mihi: Præterea colaphis tuber est totum caput. Aliquando pro deterrere, & a constantia abducere, Cice. pro Sext. Quem nulla unquam uis, nullæ minæ, nulla inuidia labefecit: Labefacere fidem suam dicitur debitor, cum male soluendo efficit, nequis ei quippiam uelit credere. Sueton. Prope labefactata fide omnia prædica fratri obligauit. Aliquando pro debilitare, Lucret. Veneris compagibus hærent Membra, uoluptatis dum uis labefacta liquefcat. Labefactio, onis, Plinius libro 23. capitulo primo. Tussim ueterem inhihet, & dentium labefactionem. Labefactus, participium. Virgil. quinto Aen. Animum labefactus amore. Robora labefacta. Ouidius 12. Metam.

LABEFACTO, **as**, [Offendere. Gal. Gaster, ruiner, corrompre. Hisp. Hazer caer a otro, destruyr, gaster, corromper.] **π. λαβεινω**, frequentatiuum a Labefacio: Corrumpto, damno afficio. Colum. lib. 4. In opere boues arcte iunctos habere, conuenit, quo minus colla eorum Labefactentur. Cice. in Catone, maximas resp. ab adolescentibus labefactas, a senibus sustentatas reperietis. Aliquando pro uexare, Cice. ad Corn. Nec destiti labefactare eum, qui summa cum tua iniuria prouinciam absens obtinebat.

LABELLVM, **li**, [Labretto,] **χελιδριον**, diminut. a Labrum, sicut a flabro Flabellum. Cice. 1. de Diuina. Platoni in cunis paruulo dor-

mienti apes in libellis confedere. Interdum pro uasculi genere ponitur, factum ad similitudinem labri, quo in balneis uti solentur ad lauandum. Plin. Ciceremque in libellis aqua addita contrahat manu.

LABEO, Antistius, nomen iureconsulti, a Labiorum magnitudine, quicquæ enim magna labia habent, Labeones, & Labrones, **π. ο χελαι χηιδρις**, cognominantur. hic Labeo iuris ciuilibus disciplinâ exercuit, & consulentibus de iure publice responsum dedit. Vide plura de hoc apud Gell. lib. 13. c. 10. & 12.

LABERIVS, poeta mimographus, a Cæsare annulo equestri donatus. Macr. Sat. lib. 2. Gell. lib. 1. cap. 9. Sen. lib. 7. Declamat. Laberium Mimum Diuus Iulius equestri ordini reddidit, quem cum iussisset ire seffum, omnes equites ita se coarctauerunt, ut uenientem non reciperent.

LABES, huius labis, **σ. gen.** [Macchia. Gal. Tache, macule, souillure. Hisp. Mançilla o caimienta.] **π. ωμα**, macula: a labendo. Vir. 2. Aen. Hinc mihi prima mali labes. Est quoque Labes, cum terra in altissimū hiatum, aperitur. Cice. 1. de Diu. Delara ad senatum labes agri Priuernatis, cum ad infinitam altitudinem terra defedisset. Ibidem: Vt multis locis labes facta sit, terræque defederint Labes, atque eluuiis ciuitatis. Ci. pro domo sua. Labes atque perniciēs prouinciz. idem 2. Ver. Labes item accipitur pro macula, qualis fieri solet ab oleo, aut simili liquore in uestem delapso. Frequentius tamen per translationem pro quouis animi uitio accipitur. Cic. pro Domo sua: Hanc labem turpitudinis poterit populi Romani dignitas sustinere? Ouid. in Epist. Deianiræ. Lætaque sit uitæ labe nouerca tua. Cic. 3. Offi. Hunc tu quas conscientiz labes in animo censas habuisse.

LABETIA, Arabiæ oppidum, ab Aelio Gallo dirutum. Plin. lib. 6. cap. 20.

LABICANVM, **λαβικανον**, a Suetonio in Cæs. accipitur pro uilla quadam in agro Labicano, & ager Labicanus a Labicis, uicino oppido, cuius meminit Liui. lib. 3. ab urbe. Labicos inquit, peditum uicē cepit.

LABICI, Italiæ populi, genus suum a Glaucio Minois filio trahentes, quem Labicum appellauerunt a seruo militari, intus ansato, quod primus in Italia ostendit. nam **λαβη**, Græcis ansa. Virg. li. 7. & picti scuta Labici.

LABIENVS, prænomine Titus, Cæsaris in Gallia Legatus, qui plurimum in exercitu & gratia ualebat, & auctoritate. Hic post res amplissimas sub Cæsare gestas, instante bello ciuili, defecit ad Pompeium, pertinacissimumque se Cæsaris hostem præbuit. Victis enim Pompeianis partibus, Parthos in societatem sollicitauit: magnasque eorum copias, in Asiam adduxit. Stra. lib. 14. & alii. Fuit præterea Titus quidam Labienus scriptor immodicæ libertatis, qui, quod in omnes nullo discrimine inueheref, Rabies cognominatus est: factumque est opera inimicorum, ut scripta eius publice exurerentur.

LABIUM, **bi**, & Labrum, **bri** [Labro. Gal. Leures, baulieure. Hisp. El beço o labio de la boca.] **χελιδρις**, idem significans. sunt enim opercula oris, & ueluti uallum quoddam tegendibus dentibus a natura datum. Per sius. Nec fonte labra prolui caballino. Teren. in Eunu. Labiis de mîsis. Cæsar 5. Bel. Gal. Capillo sunt promisso, omni parte corporis rasa præter caput, & labrum superius. Martial. lib. 2. Basia dimidio quod das mihi Postume labro. Admouere labra poculis Virg. 2. Eclog. Nec dum illis labra admoui. Primis labris aliquid degustare, dicitur, pro, leuiter aliquid attingere. Cic. 1. de Natu. De. Hunc census primis, ut dicitur, labris gustasse physiologiam? Labra item dicuntur rei cuiuslibet extremitates, unde summi fossiarum & fluuiorum margines, Labra appellantur. Cæsar. 7. Bel. Gal. Fossam pedes uiginti latam directis lateribus, duxit, ut eius scilicet tantundem pateret, quantum summa labra distabant. In uulneribus quoque extremæ oræ, quæ acu iunguntur, Labra dicuntur. Labrum item dicitur uas amplum, in quod aqua è fonte delabit. Plin. Epi. 101. marmoreo labro aqua exundat, circumiectaque plantanos leui aspergine fouet. Est & Labrum genus uasis in balneis ad lauandum aptum, quasi lauabrum. **λαβυμνδος**. Cicer. Ter. Labrum in balneo fac ut sit. Item quoduis aliud uas. Virg. 8. Aene. Sicut aquæ tremulum labris ubi lumen ahenis, Sole repercussum, aut radiantis imagine Lunæ. Hinc labra uinaria, lupinaria, olearia, in quibus lupini conduuntur, & in quæ uina è lacu, oleum è cortina transferuntur. Cato. Oleum in labrum primum indito. A labrum in primo significato fit Sub labor. de quo infra. Apud antiquos etiam Labias legitimus in fœminino genere. Plautus in Stich. ribicam, quando bibisti, refer ad labias ribias. Sic enim legit Nonius. Item apud Gellium: Labias primores emouemus.

LABILE, **δολιρον**, quod facile labitur. Memoria labilis, quæ rem si bi commissam fideliter non continet.

LABIOLVM, [Labretto,] cum accentu in antep. **χελιδριον**, dimin. est a labium, quemadmodum Labellum a Labrum.

LABORAS, [Vacillare. Gal. Bransier, chanceler, mailler. Hisp. Caer, bambanear.] ὑποφύμασι, uacillo, nuto. Cic. in Verr. Signum illud nulla lababat ex parte. Ouid. lib. 1. Metam. Jamque labant cubeni, spoliataque tegmine ceræ Rima patet. Virg. lib. 2. Aen. Labor ariete crebro Ianua. Hor. 3. Carm. Ode 3. Donec templa refererit, Aedesque labantes deorum. Et per translationem Labare sermone, pro inconstanter loqui. Plin. lib. 14. c. 22. Labant animi, hoc est, deficiunt. Liu. 6. de Bel. Mac. Labor consilium meum, Cic. ad Att. lib. 8. Mens labor. Cels. lib. 2. c. 7.

LABORERIS, lapsus, [Scorrere, cadere. Gal. Cheoir peu à peu, de faillir. Hi. Caer. de si xarse, de le xarse.] ὁ ἰδώνος, deorsum feror. Cic. de harusp. resp. Vt aliquis, lapsus de caelo, ceteris hominum adeat. Inter dum pro discere, exolescere, Lilius in praefat. lib. 1. Labente paulatim disciplina. Aliquando errare, falli, Cic. 1. de Fin. Epicurus in quibus sequitur Democritum, non fere labitur. Labi, etiā dicuntur, qui in lubrico figentes uestigia in terram ruunt. Vnde Lapsus, πῶμα, Lapsio, onis.

LABORAS, are, uide suo loco. item Composita, Allabor, Collabor, Delabor, Elabor, Illabor, Interlabor, Prelabor, Prolabor, Perlabor, Relabor, & Sublabor.

LABORBORIS, [Fatica. Gal. Labeur, peine & travail. Hisp. Trabajo con afan.] πόνος, opera, defatigatio. Virg. 2. Aen. Nec me labor iste grauiabit. Valla; Labor primam breuem habet, Labor primam longam. Hinc Labor, oris, & Laboro, ras, prima breui: quod an ab altero illorum deriuetur, au ab utroque potius, liberum opinaturis relinquo. Ouid. de Arte: Pars est exhausta laboris. Cic. pro Archi. Quid est, quod tantis nos laboribus exerceamus? Labor exercet apes. Virgilius primo Aeneid. Labor apud poetas frequententer accipitur pro periculo, calamitate, uel alio quouis incommodo, Virg. 3. Aen. Requies ea cetera laborum Ouid. Epist. 9. Series immensa laborum. Dicitur etiam Labos, sicut lepos, arbos. Plaut. Trin. Animo labos grandis capitur. Arduus labor, Valer. 6. Argon.

LABORIAE, arum, Campaniae pars illa, quae uulgo Terra laboris dicitur, mirae fertilitatis. Plin. lib. 18. cap. 11. Dicitur sunt, a laboro, quod ad sui cultum plurimum exigant laboris. Finiuntur Laboriae uia ab utroque latere Confuarii, quae a Puteolis, & quae a Cumis Capuam ducit. Hinc Laborinus campus. Plin. lib. 17. c. 4.

LABORIFER, pen. cor. adiectiuum, [Faticoso.] ὄνη πόνος, laboris patiens. Ouid. 9. Metam. Laboriferi cum iam natalis adesset Hercules. Idem 15. Metam. Numenque superbum Cęde laboriferi credunt gaudere iuueni.

LABORIOSE, [Confatica.] ὄνη πόνος, Laboriosus, Catullus, &c.

LABORIOSISSIME, ὄνη πόνος, cum maximo labore. Cic. 1. Verr. Itaque semper hi diligentissime, laboriosissimeque accurantur, qui se ipsos in discrimen existimationis uenire arbitrati sunt. Idem in Ros. Quo quisque est ingeniosior, hoc docet iracundius, & laboriosius.

LABORIOSVS, sa, sum, [Faticoso. Gal. Laborieux, penible. Hisp. Trabajo con afan.] ὄνη πόνος, ut laboriosus homo dicitur laboris multum sustinens. Cicero pro Caelio: Vos laboriosus existimet, quibus otiosis ne in communi quidem otio liceat esse. Laboriosus ager, in quo colendo plurimum laboratur. Cæcil. Durum rus fugit, & laboriosum opus, & difficile, & quod non sine labore perficitur. Plin. Mer. Laboriosi nihil tibi quicquam operis imperabo. Laboriosae exercitationes. Cic. 2. de Fin. Quis nostrum exercitatio nem ullam corporis suscipit laboriosam, nisi ut aliquid ex ea commodi consequatur?

LABORO, as, p. p. [Affaticarsi, faticare, durar fatica. Gall. Labourer, travail ler, pener, abanner. Hisp. Trabajar afanando.] πονέω, fatigor, & cum labore aliquid ago. Seneca: lugiter fodiendo laborat. Cic. 5. Ver. Omnibus enim ueris mihi contendendum est, atque in hoc laborandum, ut omnes, &c. Ambitiosus circa aliquid laborare. Quint. lib. 3. cap. 11. Arma laborare, id est, laborando conficere. Statius 3. Theb. Vnde & per translationem laborare, pro male habere sumitur: ut cum aliquem Laborare quartana, aut laborare podagra dicimus. Plin. Succus eius podagra laborantibus prodest. Laborare ex rebus, Cicero 2. Tulc. Laborare ex dolore puerperij, Teren. in And. Laborare a frigore. Plin. lib. 32. cap. 10. Aliquando pro conari, siue anniti, quod & Allaborare dicitur. Cicero de prouinciis. Nec decreui solum, sed etiam ut uos decerneretis, laboraui. Inte dum idem quod angor, & sollicitus sum, Cicero Epist. 110. Nam de iudicijs quod queris, multo laboro minus. trahantur per me pedibus omnes rei: sit uel Selus tam eloquens, ut probare possit se liberum: non laboro. Idem Quint. Frat. De filii tui eruditione quod labores, nihil est. Aliquando pro componere, colere, Virgilius secundo Aeneid. Arte laboratæ uestes, id est, compositæ. Et laboratus ager, dicitur qui probe cultus est, Laborati, hoc est, compositi, elucubrati. Mart. libro primo: Plena laboratis habeat cum scrinia libris, Emittis quare Sossiane nihil? Non laboro de hac re, hoc est, non curo,

neque anxius sum, inquit B. dæus. Cic. 4. Acad. Sed quia non laboro, quam uide ad ea quae dico probatus sum, eo minus conturbor. Laborare re frumentaria. Cæf. 3. Bel. Civ. Nili omnia perpeti parati, maxime re frumentaria laborant. Laborare litis. Liu. 4. Bel. Mac. Diuersisque duobus utis auaritia & luxuria ciuitatē laborare. Laborare, imperfonale. Cic. ad Lent. lib. 1. Laboratur uehementer, inclinata res est. Huius uerbi composita sunt, Allaboro, & Elaboro. de quibus egimus supra suis locis. A laboratus, fit compositum illaboratus, a, um, quod uita secernitur ab Inelaborato, quod inelaboratum, dicitur quod satis non artificio ex cultum est. Illaboratum uero, quod ex tempore, & sine labore factum uidetur. illud uitio dari solet, hoc laudi. Quint. de Cic. Cum interim hæc omnia, quæ uix singula quispiam intentissima cura consequi possit, fluunt illaborata.

LABRADEVS, Iuppiter, in Caria colebatur: cuius simulacrum primū dicitur consecratæ Arselis rex, cum Gygi aduersus Candaulem Mydorum regem suppetias tulisset, indeque securim, Lydorum regem gestantem, in Cariam retulisset. Securim autem Lydi λωβίω appellat. Vnde Ioui Labradeo cognomen factum est. Vide Cæf. lib. 6. c. 11. Auctor est Plin. lib. 32. c. 2. Labradei Iouis delubrum fontem fuisse anguillis insignem, quæ &c.

LABRYM, b, is, [Labro.] uide Labium. Cic. de Nat. Hunc censes, ut dicitur, labris gustasse philosophiam.

LABRYM, Venereti, di. Jaxos, herba est ex genere aculeatarum, echinata ferens capitula: quibus fullones pannis uestibusque lanam inducunt. Cic. 14. Q. Fr. Dioscorides Dipfacum appellat. Vulgus herbæ riorum Virgam pastoris.

LABROSVS, a, um, [Cheba gran labris.] χειλαειδές, quod extremitates habet, ueluti quædam labra prominentes. Cels. lib. septimo, cap. 26. Ferramentum fecit in summa parte labrosum, in ima temicirculatum.

LABRVS, piscis genus, cauda placens, ab uno Ouidio memoratum, referente Plin. lib. 32. c. vii.

LABRVSCA, æ, [Lambrusca. Gall. Vigne sauvage. Hisp. La uua de la uid siluestre.] ἀγρία, μακρός, ἄμακρος, ἀγρία, uitis agrestis, quæ & Erratica dicitur. Labrusca dicta, teste Seruio, quod in agrorum labris, hoc est, marginibus, & sepibus nascatur. Virg. in Buc. Syluestris raris sparsit labrusca racenus. Legitur & Labruscū n. g. Vir. in Culic. Densaque, uirgultis auide labrusca petuntur.

LABRYNVM, arbor est Alpina, dura candidaque materia, aquas refugiens, cuius flori in cubitali longitudine non attingunt Apes. Auctor Plin. lib. 16. c. 18.

LABRYNETVS, filius Niocrois Reginae Babyloniae, tandemque Babyloniorum tyrannus. Herod. uide lib. 1.

LABRYNTHVS, labyrinthi, [Labyrinthos.] λαβύρινθος, per y, & per th, locus multis uiarum ambagibus inflexus. Quatuor autem principuos fuisse Labyrinthos docet Plin. lib. 26. c. 13. Creteum, qui arte maxime fuit spectabilis, a Dædalo, ut putant, factus iussu Minois, qui Minoetaurum illi inclusit: cui Athenienses ex foedere septem quotannis ex liberis suis deuorandos mittebant. Aegyptiū omnium maximum & portentosissimum humani ingenij opus, lapideis & Paro columnis in introitu, reliquis Syeniticis, unde exenplar sumptus eius, quem in Creta fecit Dædalo: quem Pompeius Mela 1. 1. describit. Lemnium, columnarum nitore insignem, centum enim & quinquaginta columnas habebat. Quartum Italicum, a Forfana Etruscorum rege sepulchri causa exitu factū. Creteus centesimam tantum portionem eius, qui in Aegypto erat, continebat, itinere tamen ambagibus, occurribus, & recursibus multo admirabilior. Si quis plura nolere cupit, Plin. adeat lib. 36. c. 15. qui uere uersam illam fuisse dementiae scribit, quæ fuisse gloriam impedio nulli profuturo, præterea fatigasse regni uires: cum tamen laus maior artificis esset.

LABRYNTHVS, a, um, Catullus: Ne Labyrinthis e flexibus egredientem Tecti, frustraretur inobseruabilis.

LABRYNTHIACVS, a, um, apud Mantuanum.

LARYZVS, λαβύζος, aromatis genus, ex quo myrrhæ commisso Perficorum regum diademata solent parari. Est autem Labyzus, gummi quoddam mirrhæ non dissimile, sed longe pretiosius, odoratiusque. Cæf. Rhod. lib. & cap. 18.

LAC, lactis, [Lacte. Gal. Du lait. Hisp. Leche.] γάλα, succus maternus quo animalia nutriuntur, dictum a laciendo quod admotis mammis infantes alliciantur. Virg. 2. Ecl. Et lac subducitur agnis. Lactes, gen. ut. in nominatio dixit Plautus in Men. Nec aqua aquæ, nec lacte lacti mihi crede usquam similis. Lac Schilton appellatur, in quo pars caseola separata est a serosa. Lac Cyrenaicum, laserpitij succus, quod & Laser appellatur, in Cyrenica regione prima repertum. Vide infra in dictionibus Laser & Laserpitium.

LACCOBRICA, ἀκκοβρίνα, oppidum Vaccæorum, in Hispania Tarraconensi. Ptol. lib. 2. c. 6.

LACAENA, æ, λακίνα, femininum est a Lacone, ἰ, ificans mulierem

rem ex Laconia. Cic. 1. Tusc. Virg. 2. Aeneid. Non tibi Tyndaridis facies inuisa Lacæna. Idem 2. Geo. Virginibus bacchata Lacænis Taygeta.

LACEDAEMON, onis, λακεδαίμων, clarissima totius Peloponnesi urbs, Lycurgi legib. optime instituta, alio nomine Sparta dicta, Menelai olim regia. Dicta Lacedæmon a Lacedæmone Iouis & Taygetes filio. Virg. 7. Aen. At non sic Phrygius penetrat Lacedæmonia pastor. Huius ciues Lacedæmonij dicuntur, & Lacones. Vegetius etiam Lacedæmonas appellat l. 3. Athenienses (inquit) & Lacedæmonas, & Macedonas rerum poritos.

LACEDAEMONIVS. Cic. de Leg. Illa leueta Lacedæmoniorum, & c. **LACCOPLVTI**, λακκόπλυτοι, cognominati sunt Calli & Atheniensis posterij, propterea quod is Callias repente ditatus esset, thesauro in campis Marathonis subter terram inuento. Nam Græci λακκίς appellabatur, quos & Syros dicimus, hoc est loca subterranea, in quibus uinum, oleum, frumentum recondabant. Unde & Laccum pro sepulchro usurpat Pfliniorum interpres, κρηδίων θήσομαι τοῖς καταχωνίαις εἰς λακκίς; hoc est similis ero descendenti tibus in laccum.

LACER, ri, & Lacerus, a, um, pen. cor. [Iacerato, stracciato, squarciato. Gal. Deschirer, desmembre, mutile. Hisp. Despedazado en partes.] διεσπασμένος, dilaniatus. Proprie ait Alconius, Lacerus dicitur amputatus membris, aut oculis, uel auribus. Virg. 6. Aen. Atq. hic Praxidem laniatum corpore toto Desiphobum uidit, laterum crudeliter orra. Tacit. Donec soluta compage scutorum, ex sanguine lacerosq. prosternebant. Lacer (inquit Festus) dicitur, qui auribus curtatus est, item Lacerum, quod eum que in corpore imminutum.

LACERNA, næ, ζακνὸν, uellis exterioris genus, pluuiæ frigidæque iniuriæ propulsandæ in primis accommodatum. Pfl. lib. 18. c. 25. de Vergiliatum occasu agens. Ergo ex occasu eius de hieme augurantur, quibus est cura inuidiandi negotiatoris auaritia nubilo occasu pluuiosam hiemem denunciant, statimq. augentur lacernarum pretia. Haec uenit Plin. Ob eandem etiam causam a uiatoribus lacernæ sumebantur, præsertim ab ijs, qui expedite & sine toga impedimento iter facere uolebant. Hinc M. Antonio obiicit Cic. quod nimio sustinendi studio ordinis, magistratusq. sui oblitus, non toga aut calcei ornatus, ut consulem decuit, sed gallicis & lacerna, ut quiuis e vulgo in urbem redisset. Verba eius sunt hæc 2. Phil. Nam quod quærebatur, quo modo redisset, primum luce non tenebris, deinde cum calceis & toga, nullis nec gallicis, nec lacerna. In castris item nobilibus lacernis utebantur. Ouid. 2. Fast. Mittenda est domino nunc nunc, propterea puellæ. Quæ primū nostra facta lacerna manu. Verba sunt Lucretiæ puellas suas ad opus adhortantis, ut viro suo in Ardeæ obsidione agenti lacernam mitteret. Lacernis item in spectaculis utebantur, & potissimum candidis, quæ togis superinduebantur. Mart. in Dithichis. Amphitheatrales nos commendamur ad usus, cum tegit argentis nostra lacerna togas. Candidis autem potissimum lacernis in spectaculis usus fuisse, satis indicat Epigramma Martialis in Hor. quendam, qui cum solus nigra lacerna spectaculis interesset, ceteris omnibus albatis, factum est, ut repente cadente niue, ceteris concolor redderetur. Verba eius sunt hæc:

Speçabat modo solus inter omnes
Nigris munus Horatius lacernis,
Cum plebs, & minor ordo, maximusq.
Sancto cum duce candidus sederet.
Toto nix cecidit repente celo:
Albis spectat Horatius lacernis.

Mulieres quoque lacernis quandoque usas legimus. Iuu. Sat. 1. Ipse lacernatæ dum se iactaret amice.

Festus Lacernam dictam putat, quasi Laceram, hoc est, parte aliqua inminutam, eo quod minor sit (ut ille ait) caputio.

LACERATIO, onis, [Stratio. Gal. Deschirement, desmembrement. Hi. Despedazadura.] uerbale σπαραγμα. An ego si te, & Gabinium crucifixos viderem, maiore afficiar læticia ex corporis uestri laceratione, quam afficior ex infamia. Muliebres lacerationes genarū. Cic. 3. Tusc. Huius uerbi composita sunt Delacero, & Dilacero, de quibus supra egimus suis locis.

LACERO, as, [Stracciare, squarciare. Gal. Deschirer, desmembrement, mutier, mettre par pieces. Hisp. Despedazar en partes.] περισύνος, dilatio, membrum discerpo. Virg. 3. Aen. Quid miserum Aeneas laceras? Lacerare morsu uiscera. Cicero 2. Tusc. Lacerare unguibus, ibidem. Lacerare homines male suadendo. Plaut. in Curc. Lacerare diem, in vanum consumere tempus diei. Plaut. in Stich. Lacerare rem suam, absumere bona sua, Plaut. Mer. Lacerat me meus mæxor, Cic. ad Att. lib. 3.

LACERTA, tæ, [Lacerta. Gall. Laisarde. Hisp. Largarito animal reptile.] σαύρα, uel Lacertus, ti, σαύρος, serpentis genus, notissimum, in e nomen habens, quod pedes habeat ad nostrorum lacertorum, hoc est, brachiorum similitudinem accedentes. Eius duo sunt genera, colore & magnitudine distincta. Minorem zignyda uocant,

sive Chalcidem, tergo ferrugineo maculis quibusdam nigricantibus distincto. Alterum genus uiride est, superiore multo maius, Italia quam nostris regionibus frequentius. Vtroque in genere mas Lacertus dicitur. Virg. Ecl. 2. Nunc uirides etiam occultant spimetæ lacertos. Cic. ad Att. lib. 2. Nam ad lacertas captandas, temp. istates non sunt idoneæ.

LACERTOSVS, a, um, [Musculoso, forte. Gal. Qui a gros muscles, fort & puissant. Hisp. Coja con more çillos, fuerte.] id est, torosus & musculolus. Col lib. 7. Feminibus lacertosus, ceribus compactus. Quandoque idem quod ualidus, & robustus, Cicero 8. Phil. Quos centuriones pugnaces, & lacertosos inter Mimorum, & Mimorum greges collocauit.

LACERTVS, σαύρος, piscis genus mari peculiare, cuius multæ enumerantur species a Plin. lib. 31. cap. ultimo. Mart. Cum saxerani ferretur tibi cauda lacerti. Lacertus item in homine dicitur summa brachij pars inter scapulæ, & cubiti ossa intercepta, quæ a Celso Humeus, a Galeno βραχίων appellatur. Virg. 5. Aen. Ferit ethera clamor Nauticus adductis spumant freta uersa lacertis. Et quoniam partes illæ corporis musculosæ sunt, & ualidis toris compactæ, factum est, ut Lacertos pro uiribus ac robore accipiamus, neque solum pro corporis robore, uerum etiam pro uoluntate & pondere orationis, quos & neruos appellamus. Cic. de Clar. Or. Quamquam in Lysia sunt sæpe lacerti, sic ut fieri nihil possit ualentius. Amentatas has alio aliquo accipere, & eas oratoris lacertis, uiribusq. torquere, apud Cic. 2. de Or.

LACESSOS, is, lacessius, & lacessi per syncopen, & lacessisse, pro lacessisse, & lacesserunt, pro lacessuerunt, [Prouocare, incitare. Gall. Irriter, agacer, prouoquer. Hisp. Prouocar o desfiar.] προκαλεσμαι ἄρχω, Est autem Lacesso idem quod prouoco, irrito, incito. Et tam in bonam partem accipitur, quam in malam. Ter. in prolog. Eunu. Is ne erret, moneo, & desinat lacessere. C. nos ego sermone, qui & multi sunt, & tuam exitimationem (ut sentio) non offendunt, lacessiu numquam, i. excitauit, inquit Budæus. Sall. Prædie legiones in monte positas lacessiu. Cic. Cornif. Sic igitur facies, meque amabis, & scripto alio lacesses. Ego enim respondere facilius possum, quam prouocare. Huius passiuum est Lacessor, Cic. 3. de Or. Testis sæpe non sedit, nisi lacessatur. Legitur & Lacessiri per partem uerborum declinationem, ab indicatio Lacessior, quæ æmulum Accerso dicimus, & Accersio.

LACHANON, [Herbe da mangiare,] λάχανον, Græcum nomen est, generale ad omnia olera. Hor. l. 1. Ser. Sat. 6. Ad porri & ciceris refero, lachaniqu. catinum.

LACHANOPLA, [Herbauolo,] penult. prod. λαχανοπάλης, olerum venditor.

LACHANOPLIS, λαχανοπάλης, mulier olera uendens.

LACHANOPLIVM, [Piaçça delle herbe,] π.ε. λαχανοπωλείον, forum oliuorum, hoc est, locus uendendis oliuibus destinatus.

LACHESIS, λάχης, uia Parcarum, quam Latine fortem interpretari possumus. Nam λαχύνει, est sortiri. Hanc autem iccirco uita humanæ præesse uoluerunt, quod in ea fortem, hoc est, casum plurimum ualere arbitrabantur.

LACHRYMA, uel potius Lacryma, [Lacrime. Gall. Larme. Hisp. Lagrima.] sine aspiratione, a Græco δάκρυον, d. in l. mutata: cuius rei argumentum illud esse potest, quod uetustissimi Dacrymans dicebāt, seu uo d. Festus: Dacrymas pro Lacrymas Lilius sæpe posuit: nimium quod Græci δάκρυα appellant. Sunt tamen, qui uegent hoc nomen Græcum esse, sed Latinum, a lacero: ut sint Lacryma dicitur, quasi lacertimæ, quoniam ex animi laceratione lacryma citantur. Quicquid, id est, constat certe absque aspiratione scribendum. Est autem Lacryma, humor ex oculis flentium manans. Ouid. lib. 2. Met. Perfudit lacrymis, & aperto pectore fuit. Lacrymæ arborum dicuntur, auctore Theophrasto, ipse humor naturalis, quæ interdum ipse arbores fortis ostendunt, uel qui in ipsis interioribus partibus continentur.

LACHRYMABILIS, le, [Lagrimevole, misérable,] πολυδάκρυς, lacrymas commouens, miserabilis. Ouid. 7. Met.

Vixq. tener lacrymas, quia nil lacrymabile cernit.

LACHRYMABUNDVS, a, um, Liui. l. 3. ab uerb. At ille lacrymabundus, Gratum est, inquit, crastina die uestra opera utar.

LACHRYMATIO, onis, [Lacrime,] Plin. in proæ. lib. 13. Genarum scabiem emendat, oculorumq. lacrymationes.

LACHRYMOSE, aduerb. Plin. lib. 16. cap. 43. Stamineam hoc usu probant uenam & uocant fertilem, argumento similitudinis, quoniam lacrymose crispa.

LACHRYMOSVS, a, um, [I agrimoso. Gal. Plein de larmes. Hisp. Llento de lagrimas] δακρυβόεις, abundans lacrymis. Plin. lib. 17. c. 28. Quin & uitium radicibus a quam salfam iubent affundi, si sint lacrymosæ. Carmen lacrymosum, Quid. l. 5. Trist. Funus lacrymosus, hoc est, prouocans lacrymas. Hor. lib. 1. Ser. Sat. 5. Fumera lacrymosa. Ouid. Ep. 13. Risus lacrymosus. Stat. 7. Theb.

LACHRYMATVS, a, um, part. a passiuo Lachrymor. Ouid. l. 1. Fas. Nōdum

lum pertulerat lacrymatas cortice myrrhis Acta per aquoreas, hospita nauis aquas.

LACHRYMO, as, pe. cor. neutrum, & Lachrymor, aris, deponens, uel potius Lachrymor sine aspiratione, [*Lagrimare, piangere. Gall. Larmier, pleurer, jeter, larmier. Hisp. Lacrimar, llorar con lagrimas.*] *δακρυον*, lacrymas effundo aut profundo. Ter. in Adel. Oh, lacrymo gaudio. Ouid. 3. de Arte amandi: Quo non aes penetrat? discunt lacrymare decenter. Lacrymat id, hoc est, ob id, Ter. in Eun. Num id lacrymat uirgo? Cic. 7. Verr. Equus fuit, quin lacrymaretur? Ouid. 13. Met. Manuq. simul ueluti lacryma autia terfit Lumina. Lacrymare etiam dicitur plantę, cum humor ex eis distillat. Plin. lib. 17. c. 14. Ideo lacrymantes calamos inferi non oportere, non hercule magis quam aridos. In qua significatione interdum inuenitur post se habere accusatiuum Lact. in Hymno Domnicae resurrectionis: Lacrymat sua gaudia, palmes. Huius composita sunt, Collacrymo, Delacrymo, Illacrymo, & Superlacrymo: quorum significata uide suis locis.

LACHRYMULA, *λακρυμυλλα*, [*Lagrimetta.*] *δακρυδριον*, Ter. in Eun. Hęc uerba una mehercle falsia lacrymula, quam oculos terendo misere uix uel expresserit, restinguet.

LACIBRUEIVM, Ptol. lib. 2. cap. 11. Germaniæ urbs in climate magis Septentrioali.

LACINIÆ, sunt in uestimento partes extremę, quas interdum in humerum solemus reuocare, quibusq. in sinum collectis, aliquid gestare consueuimus: ita dicitur, ut Festus indicat, a lacerando quod sint partes quędam, & segmenta uestem diuisidentia. Cic. Tironi: Videor enim uidere te eanumten rusticas res, cum uillico loquen- tem, in laciniā ueruantem ex mensa secunda semina. Vnde laciniata uestis, id est, sinuosa, & aduerbium Laciniatim, quod significat particulatim, & separatim. Apuleius: Non laciniatim disperso, sed cunctatim stipato conneatu difficultates illas transabiremus. Col. lib. 8. lubet pecus ægrotum distribui, in laciniis, i. in partibus separari, ut facilius conualescat. Nam discreta animalia, & in partes diuisa, in laciniis segregata dicuntur.

LACINIOSVS, a, um, [*Ampio, largo. Gal. Qui a des plis. Hisp. Llano de hadas.*] amplus, & sinuosus: ut, Vestis laciniosa. Sermo Lacini- osus, id est, flexuosus, multique uerbosus inuolutus. Hieronymus ad Theo. Laciniolosus contra nos sermo protractus est. Ab eodem disputatio laciniola dicitur, pro tortuosa & implicata. Ab Apuleio, Conuallis laciniola. Plin. etiam Alexandriam laciniolam fuisse scribit, hoc est, extremis uestium lacinis similem. Verba eius sunt hæc lib. 5. c. 10. Mecatus est eam Dinocrates architectus pluribus modis memorabili ingenio, xv. m. pass. laxita te inserta, ad effigiem Macedonię chlamydis, orbe gyrato laciniolam, dextra læuaque anguloso procurul. Laciniola folia. Plin. lib. 25. cap. 10.

LACINIUM, *λακινιον*, promontorium in extremis Italię sinibus, inter Peliliam, & Crotonem in mare excurrens, Ioniumque diri- mens ab Adriatico. Dicitur Lacinium a Lacino quodam latrone, quem Hercules, quod boues suos abegisset, ibi tradidit inter emissa, funonque ibidem templum ædificasse, quam etiam a nomine illius Laciniam cognominauit. Virg. 3. Aen. Hinc sinus Herculei (si uera est fama) Tarenti Cernitur: Atto. lit. se Diua Lacinia contra.

LACIOS, is, lacui, & lexi, secundum Priscianum: & in supino lacitum, & lectum, [*Menare nello aquato. Gal. Tromper. Hisp. Gujar el engaño, o por enganar.*] *επαγυον*, significat in fraudem ducere & obsoleto nomine Lax, quod fraudem significat. Festus: Laci, id est, decipien- do inducit. Lax enim fraus est simplex tamen Lacio desit esse in usu. Eius composita sunt, Allicio, Delicio, Elicio, Illicio, Oblicio, Pellicio: ex quibus sunt frequentatiua, Allectio, Delectio, Electio, Illectio, Obllectio, Pellectio. Et habent quidem duo preterita eodem Prisciano teste, & duo supina, quemadmodum Lacio: quam uis ab Elicio, Ellicui solum inueniatur. Ex eo tamen quod faciat frequentatiuum Electio, uidetur aliquando etiam habuisse prete- ritum Elexi, & supinum Electum. Plaut. in Asin. lbo aduersum, at- que electabo, quicquid illud sit. Cetera uisitata preteritum per xi, & supinum per æum, faciunt: ut Allicio, Allexi, Allectum: Pel- licio, Pellexi, Pellectum. Legitur tamen & preteritum Pellicui, apud antiquos. Liu. Andronicus in Laudan. Te illo Asiatico or- natu fluens pellicuit.

LICIPPO, Hispaniæ Bætię oppidum est in conuentu Gaditano, te- ste Plin. lib. 3. cap. 1.

LACMON, *λακμων*, Epiroticorum montium pars est, ex qua Acas flu- uis oritur, per Apolloniatarum agrum in mare Adriaticum illa- bens. Auctor Herod lib. 9.

LACON, onis, pe. gen. pr. *λακων*, qui est ex Laconica regione. Stat. 7. Thebaid. Tandem insperatus media de gente Laconum Proslit Alcidas. huius fœmininum est Lacena, ut supra ostendimus. Est item Lacon, canis nomen apud Ouid. lib. 3. Met. Præualidusq. Lacon, & cursu fortis Aello.

LACONICA, *λακωνικη*, Peloponnesi regio, inter argiuum agrum, & Messeniacum, secundum lictus extensa: olim a numero centum ciuitatū Hecatompolis appellata: quarum omnium caput fuit La- cedæmon, quę & sparta, salutaribus olim Lycurgi legibus opti- me instituta. Hinc proxiimus sinus.

LACONICVS dicitur, inter Tænarum promontorium, & Maleam ex- tensus. Vide Strab. lib. 8. & Plin. lib. 4. ca. 5.

LACONICVM, *σι*, [*Sissa. Gal. Estiue. Hisp. Lugar enel baño para sudar.*] *λακωνικον*, subitantiuum, ponitur pro loco in balneis orbiculari ambitu in se recuruo, quo sudor elicitor sicco, calore, ut docet Cels. lib. 2. Non nulli hypocaustion, alij uaporarium appellant. Vir- trul. 5. præcipit Laconicum sudationesque coniungi debere tepi- dario. Est enim fornacula ex terra & tegulis mammatis addito to- mento concinnata, quę in incluso igne per spiracula parua calefacit per præfurnium Laconici. Frequentabatur Laconicum a cru- dis, ut per sudationem extruderetur quicquid extremi titii & superflui humoris in corpore sedidisset. Col. in præf. lib. 2. Mox deinde ut apti ueniamus ad ganeas, quotidianā crudiratem laco- nicis excoquimus, & exucto sudore sitim quærimus. Dicitur Laco- nicum, quod eo Lacones peculiariter uterentur.

LACONISMVS, *νισμι*, [*Parlar breue & corto. Gall. Vn parler bref & court. Hisp. Hablar breue.*] *λακωνισμος*, breui loquium. Tractum a La- cedæmoniorum moribus, quibus proluxa loquacitate nihil erat odiosum. Ci. ad Brut. lib. 11. Sed quid ego? non imitor laconismū tuum: altera iam pagella procedit.

LACRYMA, *α*, Lacrymo, as, uide Lachryma, & Lachrymo.

LACRYMULA, lege Lacrymula.

LACRYNES, *λακρυνης*, Lacædemonius quidam fuit, ad Cyrum Io- nibus bellum inferentem legatus missus, teste Hero. lib. 1.

LACTARIVS, a, um, [*Cheba lacte.*] *γαλακτιδης*, quod lac in se habet, siue succum lacteum. Plin. lib. 26. ca. 8. Tithymalum uocatur herbam lactarium uocant, alij Lactucam caprinam. Lactaria animalia que lactis gratia pascuntur. Varr. lib. 2. de Re ru. cap. 1. Dandum bubus lupinum, & lactaris medica & cythium. Lactaria item dicuntur cibi ex lacte confecti. Spartianus in Helio. gal. Dulcarios & lactarios tales habuit, ut quęcunque coqui de diuersis edulis exhibuissent, uel fructores uel pomarii, illi modo de dulcibus, modo de lactariis exhiberent.

LACTATVS, us, ui, [*Il lactare.*] actus ipse lactandi. Plin. lib. 32. ca. 2. Ob id sibi col a piscatoribus tanquam serpentibus uocari, & capi. pin- guescere, lactatu, &c. De muris.

LACTARIVS, *νι*, *γαλακτιδης*, pistor qui cibos ex lacte conficit. Spartianus in Helio. gal. Dulcarios & lactarios tales habuit, ut quęcunque coqui de diuersis edulis exhibuissent, uel fructores uel pomarii, illi modo de dulcibus, modo de lactariis exhiberent.

LACTEVS, es, [*Lattare. Gal. Tetter, sucer du lait de la mamelle. Hisp. Mamar la leche.*] lac ligo, *σπλαγχις*, Cic. 2. de Diuina. Romulus lactens fœlmine ictus. Vnde lactens porcus, est qui adhuc lac sinit. Cice., de Leg. hostia lactens. Var. 2. de Re ru. ca. 4. Porci qui depulsi sunt a mamma a quibusdam Delici uocantur: neque iam lactētes di- cuntur. Lactentia frumenta, uocat Virg. lib. 1. Geo. quasi lactescen- tia, hoc est, albescentia, & lactis colorem referentia.

LACTEOLVS, a, um, diminutiuum: ut, Puellę lacteolę. Catul. in Ca- merium, epigram. 51.

LACTES, pluralis num. gen. fœm. dicuntur graciliora intestina, per quę labitur cibus, quę tria sunt, tenuis, ieiunum, Pylorus, inuoluū- turq. mesenterio, ut a spinę contractu duro munitiora tutioraq. reddantur. Dicitur Lactes a lacte, aut propter molliem, aut pro- pter candorem pinguedinis: aut certe ab antiquo uerbo Lacio, propterea quod cibum alliciant. Pla. Curc. Ita cibi uacuitate uenio laxis lactibus. Plin. existimat Lactes tantum in hominib. & ou- ib. dici, in ceteris autē animalibus ille appellari. Eius uerba sunt lib. 1. c. 37. Ab hoc uentriculo lactes in homine & oue, per quas labitur cibus, in ceteris ille a quibus capiora intestina ad aluum homineque, flexuosissimis orbibus. Quidam pro intestinis pingui- bus accipiunt: unde Persius: Emeris auriculas pulmone & lacti- bus unctis.

LACTESCO, [*Conuertirsi in latte. Ga. Devenir lait, auoir du lait. Hisp. Ser- o hazer se leche.*] *γαλακτιδης*, est in lac conuerti. Ci. lib. 3. de Natu. Deo. Omnis fere cibus matrum lactescere incipit. Nonnunquam idem quod lacte impleri. Plin. lib. 1. c. 41. Afine prægnantes conti- nue lactescunt.

LACTEVS, a, um, [*Di latte.*] *γαλακτιδης*, quod ex lacte est. Quandoq. accipitur pro nino, & lactis candore referente. ut, Colla lactea Virg. 8. Aene. Tum lactea colla Auro innectuntur. Lacteus por- cus, qui lacte alitur. Mar. lib. 5. Nondumq. uicta lacteum faba por- cum. hoc est, porcum adhuc lactentem, & fabam per gratem fran- gere non ualentem. Lacteus orbis, siue circulus, in cælo dicitur quem Græci *γαλαξια*, uocant: utroque nomine a lactis candore deducto. Cic. in Som. Scip. Erat autem is splendidissimo candore

infer flammis circus elucens, quem nos (ut a Graecis accipimus) orbem lacteum nuncupamus. Plin. lib. 2. c. 25. Omnes ferme sub ipso Septentrione aliqua eius parte non certa, sed maxime in candida, quae lactei circuli nom. n. accipit. Vide Macrobius in Somn. Scip.

LACTICINIA, [Cibi di latte.] *δωγάλα*, a quibusdam appellantur cibi ex lacte confecti, quae aptius Lactaria dici possunt. Vide Hieronimus in Plinium.

LACTIDIACTI, sunt qui circa umbilicum calce percussi sunt, quia ea pars delicata & mollis est, aut quia intestina circa umbilicum esse noscuntur.

LACTO, [Lattare, dicitur il latte Gall. *Alaiter*. *Hisp. Dar à mamar la leche.*] *διδάσκει* hoc prebeo, quod proprie intrum est. Varr. 2. de re rust. c. 7. Anticulis iam factis dandum hordeum, & suis futes usque quoad aderunt lactantes. Lactans mulier proprie dicitur quae lac in mammis habet. Gell. lib. 1. c. 1. Nam praeterquam sine discrimine, quae cumque lactans est eo tempore offerri solet. Cels. lib. 2. c. 28. videtur Lactantia accipere pro lactariis, hoc est, pro his, quae ex lacte confecta sunt. Lac (inquit) mel, adeoque lactantia, atque omnino pistorum opus. A Lactio sic compositum Ablactio, hoc est, a lacte arceo, quod uide suo loco. Est praeterea Lactio frequentativum ab antiquo verbo Lacio, quod significat decipio, & per blanditias in fraudem illicio. Ter. in And. Nonne tibi factis esset hoc usum sol dum esse gaudium, Nisi me lactasses amantem, & falsa spe produceres?

LACTORIS, herba est olea folio, sed minore, & flore luteo intus plena lactis, quod guttatum uocationis concitat. Eadem esse putatur, aut certe simillima illi, quae Militaris herba appellatur, quoniam nullus fetio factum uulnum non sanat intra dies quinque et oleo composita. Pl. n. h. 9. c. 18.

LACTUCA, x. p. p. [Lattuca. Gall. *Lettue*. *Hisp. Lechuga.*] *Σπίδα* herba acetariorum usu notissima: unde dicta, quod abundantia lactis exuberet. Plin. lib. 1. c. 8. Quae in comis uocatur a copia lactis soperiferi, quam quam omnia solum praeter credantur. Apud antiquos Italiae hoc solum genus clarum fuit: & ideo lactuce nomen adeptae Lactucarum alii sunt Caelianae, alii Cappadoces. Item Tartessacae, Paphiae, siue Cypriae, & Scythiae. Lactucarum crispas Cappadocas uocant. Scythiae, quae late per terram diffunduntur, quae & Laconicae dicuntur teste Plin. lib. 19. c. 9. Mart. lib. 13. Claudere quae ceras lactuca solebat auorum:

Dic mihi, cur nostras incipit illa dapes?

Hor. 2. Ser. Sat. 4. Nam lactuca inatit acri Post unum stomacho.

LACTUCINI, cognominati sunt Romae proceres quidam ex Valeria familia, appellatione a lactuce deducta. Vide Plin. lib. 19. c. 4.

LACTUCULAZ, demin. Colum. lib. 10. iam teneris frondens lactucula fibris.

LACUNA, x. pen. p. [Acqua morta, laguna. Gall. *Lacune*, *fosse*, *Hisp. Laguna de agua reposada.*] *τρυπη*, lacu sit, & est aquae collectio, uel fossa (ut Festus docet) in qua aqua collecta stare consuevit. Virg. l. 4. Geo. Praesertim incertis si mensibus annis abundans Exit, & obducto late tenet omnia limo, Unde caue tepido sudant humore lacunae. Vbi Seru. Lacunae sunt fossae in quibus collecta aqua stare consuevit. Unde et in agris Lacunae dicuntur fossae ad sicandos agros paratae. Idem lib. 2. Georg. Et rotae solidam in glaciem uertere lacunae. Lacuna pro quacumque etiam fossula, siue concavitate accipitur. Varr. 2. de re rust. c. 7. His maiores qui sunt, intelligi negant posse, praeterquam cum dentes sunt facti brochi, & superciliosa cana, & sub iis lacunae, & obseruatu dicuntur equum habere annos sedecim. Lacuna in pauimento pro loco sidentae ponitur a Vitru. lib. 7. c. 1. In libris quoque Lacunae dicuntur loca hiatus & mutilata, in quibus ad perfectionem non nihil desideratur. Expletre Lacunam rei familiaris per translationem dicitur pro eo, quod est sarcire damnus acceptum, uel rem familiarem eximiam tam expletre, & redintegrare. Cic. Act. 2. in Verr. Centores fecerunt idem, quod in nostra rep. solent illi, qui per largitionem magistratus adepti sunt: dederunt operam, ut ita potestatem gererent, ut illam lacunam rei familiaris explerent Item uallectula superioris labri, per similitudinem Lacuna uocatur a Lactantia. Lacuna in auro; id est, adulteratio, uel fraus, & legitimi ualoris imminutio. Cic. Att. Vide ne qua sit lacuna in auro.

LACUNAR, a. is, p. p. *οὐτὸν*, signorum interstitium, lacuum, siue lacunarum quandam similitudinem referens. Horat. lib. 2. Carm. Non ebur, neque aureum Mea renidet in domo lacunar. Cic. 5. Tusc. In hoc medio apparatu fulgentem gladium & lacunari, sceta equina appensum, demitti iussit. Eadem & laquearia dicuntur. Virg. 1. Aen. Dependent lychni laquearibus aureis.

LACUNARVS, a. um, ad lacunae formam depressum. Plin. lib. 15. c. 10. Intus ex les nucleos lacunaris includi toris.

LACUNO, a. s. p. *ουτὸν*, *οὐτὸν*, lacunar facio, uel lacunaris similitudinem rei alieui induco. Ouid 8 Met. Mollis tellus erat humida musco: Summa lacunabant alterno murice conchae.

LACUNOSVS, a. um, adiecti idem est quod inaequale, & lacunis plenum. Cic. 2. de Nat. Deo. Quid pulchrius ea figura, quae sola omnes alias figuras complexas continet, quaeque nihil asperitatis habere, nihil ostentationis potest, nihil incilium angulis, nihil anfractibus, nihil eminentis, nihil lacunosum?

LACUNCVLA, x. demin. a Lacuna.

LACVS, huius lacus, gen. itas. [Lago. Gal. *Vn Lac*. *Hisp. El lago que tiene agua viva.*] *λαγνη*, *λαγνος*, locus profundus cum aquis perpetuis ibidem natis, qui efficit riuos, & flumina. Differtq. a Stagno, quod hoc temporalem habeat aquam stagnantem, quae praeterquam hinc me colligi solet, aetate siccare: cum Lacus aqua sit perpetua & perennis. Virg. 8. Aen. Deinde lacu fluuus se condidit alto. Col. lib. 7. cap. 105. N. Culla re magis gaudet, quam riuus, atque cenofo lacu uoluntari. Item Lacus dicitur uas amplum in quod multum pedibus praeterquam expressum infunditur. Ouid. in Fast. Praemia de lacubus proxima multa tuis. Graece *λαγος*, dicitur: unde Lenegus Bacchus, & Lenobates, uuae calcator. Lacubus item distinguunt granaria, ut separatim, quae que legumina ponantur, ut est uidere apud Colum. lib. 1. cap. 6 Interdum Lacus accipitur pro trabe plana in adificiorum contignationibus, teste Seruio, uel pro ipso tignorum interstitio, lacuum quandam similitudinem referent. Lucil. Refultraeque aedificue lacusque.

LACVSVLVVS, Colum. lib. 12. c. 50. Oportet habere lacusculos tam multos, quam postulat modus oliuae.

LACVDES, a. u. u. n. Suidae, philosophus fuit Cyrenaeus, primus uox Academiae institutor. Hunc tradit Plin. tantopere ab asere quodam fuisse adamatum, ut ei perpetuo comes adhæreret, uisquam ab eo non in publico, non in balneis, non noctu, non interdum digressus. Fuit praeterea hoc nomine quidam ex Arguoruni regibus molli uicibus, comaque perpetuo unguentis delibuta. Meminit eius Plin. eo in Opusculo, quo docet, quo pacto utilitatem ab inimicis capere possimus.

LADA, Plin. *λαδον*, Dioscor. frutex est ex cythi generibus, longioribus foliis, & nigrioribus, quae uerno tempore pingue quiddam & rosicidum contrahunt, quod caprarum barbæ adhæreret, indeque depexam colatur, cogiturque in ossas. Id Ladanium appellant, in Cypro insula praecipue laudatum. Plin. lib. 12. c. 7.

LADAS, a. d. a. s. Alexandri Macedonis cursor fuisse traditur, tantum uelocitate, uel uestigia eius in arena non apparent. Quo nomine statum meruit apud Argos in templo Veneris, quam *νικω*, *εὐρον* cognominabant. Mart. l. 2. Quid si per graciles uias Petauri Inuitum iubeas subire Ladam?

LADANVM, a. d. a. s. a. s. est quidam pingue Ladæ herbæ insidens, barbique caprarum adhærere. Hæc autem herba nascitur in Cypro. Vide Plin. lib. 12. cap. 17. & quæ supra auotauimus in dictione Lada.

LADÆ, insula in ora Ioniae, teste Plin. lib. 5. cap. 21. Stephanus *λαδων*, Aëolidis insulam facit.

LADON, a. d. a. s. fluuus Arcadiae, iuxta quem Poetæ fabulantur Syringam nympham in fistulam fuisse mutaram. Ouid. lib. 1. Met. Donec arenosi placidum Ladonis ad amnem Venerat. Est & nomen canis Actæonis apud Ouid. l. 3. Met. Et substricta gerens Sicyonius ilia Ladon. Quo tamen in loco in castigationibus exemplari bus Lagon legitur, non Ladon.

LAEANA, oppidum est Arabiae ad sinum illum rubri maris, qui in Aegyptum uergit, qui ab oppidi huius u nomine Laeniticus uocatur. Auctor Plin. lib. 5. c. 11.

LAEDOSIS, s. m. per a diphthongum, [Offendere. Gal. *Blesser*, *mirre*, *offenser*, *saire* tort. *Hisp. De curar d'islar.*] *ελαδωσις*, uerbo facto aliquando ostendo: quod uerbum quidam a Graeco *λαιδωσις*, tractum putant, quod significat maledictis, & conuictis quempiam incesse re. Et conuictur sere cum accusatiuo. Virg. 1. Ecl. Ah ne te frigidam ledant, Interdum praeter accusatiuum habet datiuum. Ter. in Ad. Ille clemens, placidus, nulli ledere os, artidere omnibus. Non numquam etiam ablatiuum. Cic. pro Clu. Itaque diutius suspicio nibus obscuris laedi famam suam noluit. Ouid. 4. de Pont. Eleg. 6.

At si quem laedi fortuna cernis iniqua, Mollior est animo foemina nulla tuo.

LAESVS partic. vt, Cor uulnere laesum. Ouid. 12. Metam. Fœdus laesum, Virg. 12. Aen. Pudicicia laesa, Ouid. Fpist. 5. Huius composita sunt Allido, Collido, Elido, Illido, Oblido, quae habent p. pr. de quibus uide suis locis.

LAEMARGIA, [Crapula.] *λαμάργια*, crapula, uoracitas, & uentris ingluuius. Lemargus, uorax, helluo. Sed hæc fatius fuerit e Graeco Latino Lexico petere. Huc enim nihil pertinent: quippe, quae neque Latinis in usu sunt, neque nostris licet scribi consueuerunt.

LAEMVSCATION, *λαμυσκωσις*, premium quod reportabant, qui ex gladiarum uictores exitissent, *αμυσκωσις*, sanguis, *λαμυσκωσις*, guttur. *λαμυσκωσις*, uenam seco: quasi premium illud gladiatoribus daretur ob uictoriam. Praemium autem Graecis erat (ex Demosthene & Suida

Suida) centum minz .

LAENA, γαλανα, uestis Lanae (testibus Varrone & Festo) habitus dupplicis, quæ super cetera uestimenta imponebatur. Nonius putat esse uestem militarem, citans illud Virg. 4. Aeneid. Tyriusq. ardebat murice læna Demissa ex humeris. Pertusa læna, Iuuen. Sat. 7. Cic. de Clar. Orat. docet, Lænam etiam fuisse uestem sacerdotalem, qua Flamines uti solebant, cum sacrificia facerent. Qui (inquit) cum Consul esset, eodemq. tempore sacrificium publicum cum læna faceret, quod erat Flamen Carmentalis, plebis contra Patres concitatione & seditione nunciata, ut erat læna amictus, ita uenit in concionem.

LAENEVS (quod hic pro Cretæ fluuii corrupte legebatur) iude Le thaus.

LAERTIS, λαέρτης, siue (ut apud Strabonem & Stephanum legitur) Laertes, castellum est Ciliciæ, in tumulo quodam situm, qui mamillæ speciem præbet. Auctor Strabo lib. 14.

LAERTES, λαέρτης, Acrisij filius fuit, & pater Vlyssis, qui ab eo Laertiades dicitur. Ouid. in Ep. Penelopes :

Tres sumus imbelles numero, sine uiribus uxor,
Laertesque senex, Telemachusque puer.

LAERTIUS, a, um : ut, Regna Laertia, apud Virg. 3. Aen.

LAERTIUS, Diogenes, ex Laerte Ciliciæ castello ortus putatur, inde que cognomentum assumpsisse. Creditur floruisse sub Antonino philosopho. Scripsit vitas Philosophorum oratione soluta : eademq. breui carmine perstrinxit, quod πύματρον inscripsit.

LAESIO, nis, uerbale. [Offensa.] Cic. de Or. Purgatio, conciliatio, læsio, opratio, atque exaceratio.

LAESTRIGONES, p. c. λαεστριγόνες, populi fuerunt immanissimi, Formias Campaniæ urbem incolentes, quos Pli. lib. 7. tradit humana carne uiscitasse. Gell. lib. 15. c. 2. Præstantissimos uirtute, prudentia, uiribus, Iouis filios poetæ appellauerunt, ut Aeacus, Minoas, & Sarpedona : ferocissimos & immanes, & alienos ab omni humanitate, tamquam a mari genitos, Neptuni filios dixerunt, Cyclopa, Cercyona, & Laestrigones.

LAETABILIS, le, [Degno d' allegrezza, lieto,] γηθίσματος, id est, lætitia dignus. Cic. l. 1. Tul. Quod ut ita sit (nihil enim pugno) quid habet ita res aut lætabile, aut gloriosum? Inde fit eompositum Illætabilis contrariæ significationis.

LAETAMEN, minis, [Letame, gal. Fiens pour semer la terre. Hisp. Estiercol para estiercolar la tierra.] κῦρπος, simis, qui per agros iacitur, quod lætas, hoc est, pingues segetes faciat. Pli. lib. 28. c. 16. Ipsumq. pro lætamine est.

LAETIFICO, as, [Far allegro, allegrare] διαίτιον, lætum facio. Ci. 2. de Nat. Deo. Contrahit terram, tum uicissim lætificat, ut cum cælo hilarata uideatur.

LAETIFICOR, aris, [Allegrarfi, gal. Estre joyeux, s'esjourir. Hisp. Ser alegre.] deponens, γηθω, γήθουμαι, lætor, lætus sum. Pla. in Aul. Nunc eo, alii lætificantur meo malo & damno.

LAETIFICVS, ca, cum, ut Lætificæ uites. Cicero 1. Tusc. Ex antiquo Poeta.

LAETISCO, is, [Allegrarfi,] εὐδιδρωμαι, antiquissimi dixerunt, pro lætus fio. Sifen. lib. 4. apud Non. Vtrum ne dii cultu erga se mortaliū lætiscant, an supernæ gentes humana negligant. Verbum est profus obsoletum.

LAETITIA, tix, [Letitia, allegrezza, gal. Liesse, joye, resjouissance. Hisp. Alegria.] εὐπορώω, est exultatio animi (ut definiuit Gell. l. 1. c. 27.) cum gaudio effertiore, propter euentum rerum expectitarum. Cic. 4. Tuscul. Lætitia, opinio recens boni præsentis, in quo effecti rectum uideatur. Et proprie Lætitia est, cum ita mouetur animus, ut etiam ad exteriora egrediat, & maxime in uultu : Gaudium, cum animus exhilaratur aliqua re, neque tamen ad exteriora diffunditur ultra modum, ut facile appareat. Hinc dicunt Stoici, Gaudium in sapientem cadere posse : Lætitiā non posse. Vide Gaudium. Cic. 1. in Cat. Hic tu qua lætitia perfruire, quibus gaudiis exultabis, quanta ia uoluptate bacchabere? Prosequi aliquē lætitia, Quint. lib. 5. c. 11.

LAETIYDO, inis, [Allegrezza,] idem quod lætitia, γαμοισώω, Attius in Bacchis, ut citat Nonius : Quanta in uenando affectus est lætitudine.

LAETOS, tas, [Allegrare, gal. Rendre joyeux, resjouir. Hisp. Alegrear a otro.] lætum facio, φαιδρωμαι, Attius Pelopidis, ut citat Nonius : Et te ut triplici lætarem bono. Antiquum.

LAETOR, aris, [Allegrarfi, hauer diletto, gal. S'esjourir, prendre plaisir. Hisp. Alegrear se hauer placer.] γηθουμαι, gaudeo, delectationem capio, sed extrinsecus, cum gaudere sit intrinsecus. quamuis sæpe confundantur. Ter. in Heaut. Ego non tam meapte causa lætor, quam illius, quam ego scio honore quotis dignam. Construitur fere cū ablatiuo. Cic. 2. de Diuinat. An Cn. Pompeium censes tribus suis consulatibus, tribus triumphis, maximarum rerum gloria lætaturum fuisse, si sciret se in solitudine Aegyptiorum trucidatum iri? Interdum etiam legitur cum accusatiuo. Idem ad Mariam :

Vtrumq. lætor, & sine dolore corporis te fuisse, & animo ualuisse. Quo tamē in loco uidetur intelligi præpositio Propter : ut hic sit sensus, Lætor propter utrumque. Inuenitur etiam cum genitiuo. Vir. l. 11. Nec ueterum memini, lætorve malorum. Hinc fit cōpositum Collætor, simul lætor. Lætans, tis, part. Cic. pro Clu. Ita que nubis Oppianico continuo Saffia lætanti iam animo, & spe optima confirmata. Lætandum, Cic. pro lege Man. Atque illud in primis lætandum mihi esse uideo. Sallust. Tandem lætandum magis, quam dolendum casum tuum puto.

LAETVS, a, um, [Allegro, lieto, gal. joyeux, gay. Hisp. Alegre.] εὐδωδός, γηθωδός, qui, hilaritatem, quam iatus habet, etiam uultu ostendit, a latitudine mentis, ut quidam putant. Nam, qui gaudium aspectu promunt, dilatate quodam modo faciem uidentur. Virgil. 4. Aeneid. Imperio læti parent. Lætus oues, (οἷε μὴ λᾶ, Hom.) dicitur, quæ bona sunt corporis, habitudine atque pinguedine. inanimata uero læta dicuntur, quæ aspectu homines lætificant, uel quæ pinguia sunt. Virgilius primo Georg. Quid faciat lætas segetes. Et lætum legumen, hoc est fertile. Ibidem : Vnde prius lætum siliqua quassante legumen. Læta uero prata, Læta domus, quæ lætos nos faciunt. Lætum aliquando a Poetis inuenitur positum pro celeritate utamur. Virgilius : Lætus eois Eurus equis. Accipitur præterea Lætus pro fausto & felici. Plin. lib. 8. cap. 47. Sunt enim delubra gemina, alterum intrasse, lætum est : in altero, dira portendit.

LAETE, [Lietante, gal. joyusement, gayement. Hisp. Alegremente.] aduer. iucunde, & hilariter : cui opponitur Severe. Quin. lib. 8. c. 3. Concitate dicere, an moderate læte, an seuerè, &c. Lætius fronde re, Lætius fruticare, id est, uberius, apud Col. lib. 5. cap. 9. & Plin. lib. 16. cap. 31.

LAEVA, æ, [Mano sinistra, gal. La main senestre ou gauche. Hisp. La YZquierda mano.] unde & Scæuolæ nomen tractum, a Græco λαίος, quod sinistram significat. Cic. 4. Acad. Cum læuam manum admo ueret. Virg. 3. Aen. Læuam cuncta cohors remis uentifq. petiuit, Liu. 4. ab vrb. Dextra montibus, læua Tiberi septus.

LAEVIQ, as, penult. correp. [Polire, splanare, gal. Aplantir, unir, polir. Hisp. Alisar à acepillar à acicalar.] λαίωω, complano, polio, quæ læue ago. Plin. Sunt quidam in eo genere molliores, qui & cote læuiantur.

LAEVIQ, & hoc læue, cum diphthongo in priore syllaba, [Polito, splanato, gal. Vni, polir, aplantir, doux au toucher. Hisp. Cosa liza, polida y sin pelos.] λαίος, quod planum, politum & tactu asperum non est. Virg. 7. Aeneid. At læuem clypeum sublatis cornibus Io Auro insignibat. Accipitur aliquando pro glabro, & depilato. Tibul. lib. 1. El. Charior est auro iuuenis, cui læuia fulgent Ora, nec amplexus aspera barba terit.

LAEVIQ, & hoc læue, cum diphthongo in priore syllaba, [Polito, splanato, gal. Vni, polir, aplantir, doux au toucher. Hisp. Cosa liza, polida y sin pelos.] λαίος, quod planum, politum & tactu asperum non est. Virg. 7. Aeneid. At læuem clypeum sublatis cornibus Io Auro insignibat. Accipitur aliquando pro glabro, & depilato. Tibul. lib. 1. El. Charior est auro iuuenis, cui læuia fulgent Ora, nec amplexus aspera barba terit.

LAEVIQ, & hoc læue, cum diphthongo in priore syllaba, [Polito, splanato, gal. Vni, polir, aplantir, doux au toucher. Hisp. Cosa liza, polida y sin pelos.] λαίος, quod planum, politum & tactu asperum non est. Virg. 7. Aeneid. At læuem clypeum sublatis cornibus Io Auro insignibat. Accipitur aliquando pro glabro, & depilato. Tibul. lib. 1. El. Charior est auro iuuenis, cui læuia fulgent Ora, nec amplexus aspera barba terit.

LAEVIQ, & hoc læue, cum diphthongo in priore syllaba, [Polito, splanato, gal. Vni, polir, aplantir, doux au toucher. Hisp. Cosa liza, polida y sin pelos.] λαίος, quod planum, politum & tactu asperum non est. Virg. 7. Aeneid. At læuem clypeum sublatis cornibus Io Auro insignibat. Accipitur aliquando pro glabro, & depilato. Tibul. lib. 1. El. Charior est auro iuuenis, cui læuia fulgent Ora, nec amplexus aspera barba terit.

LAEVIQ, & hoc læue, cum diphthongo in priore syllaba, [Polito, splanato, gal. Vni, polir, aplantir, doux au toucher. Hisp. Cosa liza, polida y sin pelos.] λαίος, quod planum, politum & tactu asperum non est. Virg. 7. Aeneid. At læuem clypeum sublatis cornibus Io Auro insignibat. Accipitur aliquando pro glabro, & depilato. Tibul. lib. 1. El. Charior est auro iuuenis, cui læuia fulgent Ora, nec amplexus aspera barba terit.

LAGARIA, λαγαρία, magnæ Græciæ oppidum.

LAGARITANVM vinum, mite, & dulce. Strab. lib. 6.

LAGARI, uersus dicuntur, qui in medio claudicant, ut myuri, qui postremo, & acepiali, qui a breui syllaba incipiunt. Et pro cælii, in quibus una syllaba in medio abundat.

LAGEOS, λαγειος, genus uaz, quæ & leporaria dicitur. Virg. lib. 1. Ge. Et passio ptyria utilior, tenuisq. lageos. Sertius.

LAGENA, æ, εἰνοφόρον, genus uas, testacei, ad uinum præcipue accommodatum. Martia. lib. 7. Nulla eatenatis palam est præcincta lagenis. Idem lib. 1. Et nigri Syra defruti lagena. Cicero in ep. ad Tironem.

LAGOIS, p. p. αλαγώεις, genus anis, quæ leporinas habet carnes. Nam λαγώς, apud Græcos lepus est. Est & genus piscis. Hor. 2. Ser. Sat. 2. Pinguem uitius, albumque nec oitrea,

Nec scarus, aut poterit peregrina iuare lagois.

LAGUNCULA, æ, demin. οἰζυμάτιον, parua lagena. Cic. Att. lib. 6. In his inuentæ sunt quinque laguncule matronarum, &c.

LA GUSA, *Λαγυσα*, insula est in mari Pamphilio, ex aduerso Glauci fluii. Auctor. Pli. li. 7. cap. 34. Strabo Lagusam enumerat inter insulas Cretæ uicinas, non procul Io insula.

LAGYRA, *Λαγυρα*, urbs est Tauricæ Cherronesi, apud Ptol. li. 3. c. 6.

LAI S, *Λαίς*, nomen propriū famolissimæ meretricis, quæ a scriptoribus Corinthia dicta, quia Corinthi habitauit: ad quam propter insignem pulchritudinem potentissimæ quique ex omni Græcia conueniebant, nec quispiam admittebat, nisi qui dabat, quod poposcerat. Vnde profectum creditur proverb. Non cuiusuis hominis esse, adire Corinthū. Tam care enim Lais suas locabat at noctes, ut uel potentissimi, pretii magnitudine deterrerentur. Inter quos etiam Demosthenes fuisse fertur, qui cum scorti tam nobilis fima accensus, aliquando Corinthum nauigasset, illaque noctis unius operam decem millibus drachmarum indicasset, expauesfactus pretii immensitate, Græce respondit, *δραχμῶν πεταμυδία*. Non ergo, inquit, decem millibus drachmarum penitentiam. Ouid. i. Amor. Multis Lais amata uiris. Vide Gel. li. i. c. 8.

LA CUS, fuit Labdaci regis Thebarum filius, pater Oedipi. qui Iocastam Creontis Thebani filiam uxorem duxit: quam cum concepisse audisset, de futura prole oraculum consulit: cui responsum est, eum nascituri manu periturum. Quapropter Iocastæ præcepit, ut quicquid peperisset, necaret. Verum cum illa insigni forma puerum peperisset, maternaque pietate ducta adduci non posset, ut eum interficeret, neque tamen educare auderet, ministro cuidam exponendū tradidit: qui acceptum puerum in siluam detulit, plantisque perforatis, uimineque traiecto, ex arbore eum suspexit, futurum ratus, ut inedia moreretur. Verum cum Phorbis Polybii Corinthiorum regis pastor illac iter faceret, auditu uagitu, eo accurrit, purumque seruauit, quem & reginæ, quæ liberis curabat, magni maueris loco obtulit: a qua, ueluti puer cœlitus missus, filii loco est educatus, & a pedibus uulnere tumentibus Oedipus est appellatus. Grandior deinde natu factus, cum generis sui cognoscendi audis Apollinem consulisset, responsum accepit se patrem in Phocide inuenturum. Quo cum uenisset, Laiū in tumultu quodam, inter ciues suos, exterosque exorto, interfecit, matremque imprudens duxit uxorem. Reliqua uide in Oedip.

LALÆTANIA, Hispaniæ regio est in tractu Tarraconensi. Martia libro 1. Aptica repetes Tarraconis littora, Tuamque Lalætaniā. Inde fit adiectiuum, Lalætanus, a, um: ut, Vinum Lalætanium, magis copia, quam bonitate laudatum, teste Pli. li. 14. c. 6. Mar. lib. 9. Et Lalætana nigra lagena sapæ.

LALASSIA, fluius est Isauriæ, quæ Asiæ regio est, inter Ciliciam & Pamphiliam sita. Auctor Pli. li. 5. c. 27.

LALISONES, pulli sunt onagrorum. Martia. Dum tener est onager, solaque lalisio matre Pascitur, hoc infans, sed breue nomen habet.

LALLARE, [*Lallare*,] *θλαζέειν*, antiqui dixerunt pro eo quod est lac sugere. Videtur esse ex his uocibus, quibus nutrices alumnis suis se accommodant. Cuiusmodi sunt, Pappa, & Tata pro patre, & Mamma pro matre, & similes. Perf. Saty. 3. Iratus mammiæ lallare recusas.

LAMA, *λαμα*, [*Laguna fossa*,] *τινωρος*, aquarum collectio, quæ & Lacuna dicitur. Festus.

LAMBO, is, bi, tum, secundum Priscianum, [*Leccare. Gal. Lapper comme font les chiens en beuant, licher. Hisp. Lamer o lamber.*] *λαίχω*. Cice. in Ver. Hi canes quos uidetis lambere. Lucil. lib. 14. Lucundasque puer qui lamberat ore placentas. Est autem Lâbere, lingere: hoc est, lingua aliquid leuiter tangere, sicut canes bibentes. Mart. lib. 14. Lambere quæ turpes prohibent tua prædâ mufcas, Virgilius pro tangere, posuit 3. Aen. Attollitque globos flammiarum, & sidera lambit. Interdum pro leuiter alluere. Hor. li. i. Car. Vel quæ loca fabulosus Lambit Hydaispes.

LAMBRVS, fluius in Cisalpina Gallia, quem Padus defert in mare Adriaticum, ut ait Pli. li. 3. c. 16. & 19. A quo Lambrani dicti sunt eius accolæ. Sue. in Cæs. Per Lambranos & Transpadanos duxit.

LAMELLA, læ, dimin. a Lamina. Vitru. lib. 7. capi. 3. Speculum argenteum tenui lamella ductum.

LAMENTABILIS, le, [*Lamentevole. Gal. Digne de lamentation, lamentable. Hisp. Cosa digna de ser llorada.*] *πολύθλιον*, dignum lamentatione. Vir. 2. Aen. Troianas ut opes, & lamentabile regnum Eruerint Danaï. Lamentabili uoce deplorare. Ci. 2. Tusc. Carmen lamentabile, Stat. 5. Syl.

LAMENTARIVS, a, um. *θλιωδύς*, quod ingerit lamentationem. Plau. in Capt. Quæ ades lamentariæ mihi sunt.

LAMENTVM, ti, [*Lamento. Gal. Lamentation. Hisp. Llanto con voz.*] *θλιωσ*, ipsa lamentatio. Vi. 4. Aen. Lamentis, gemituque & foemineo ululatu Testa fremunt.

LAMENTOR, ris, [*Lamentarsi, dolersi. Gal. Lamentar, braire & crier & douleur. & ennuï qu'on a. Hisp. Llorar con voz & gritando.*] *θλιωέω*, uoce querula, tristicique oratione damaum ac dolorem testor. Ter. in

Phor. Vide uirginem suam matrem lamentati mortuam. Cicer. 7. Tuic. Nam hæc quidem ui a mos est, quam lamentari possemus haberet. Ci. 1. de Or. Lapidem in hercule oēs flere ac lamentari coegisset. Lamentatus, a, tum, parti. ut Fata diu lamentata. Sil. li. 13. LAMENTATIO, [*Lamento.*] *θλιωσ*, est (ut Ci. 4. Tusc. docet) ægritudo cum eiulatu. Idem 1. Tuic. Sed illa lugubris lamentatio, fletusque moerens, ex eo est, quod &c.

LAMENTAS, pro lamentationibus dixere ueteres. Pacuius ad Her. Lamentas, fletus facere compendio licet. Nonius.

LAMIAE, *λαμιαί*, ab antiquis mulieres esse putabantur, siue uerius dæmonum quædam phantasmata, quæ formosarum mulierum specie assumpta, pueros pariter, & iuuenes blanditiis allectos deuorabant. Hæ cum foris essent egregie oculatæ, domi profus exercebant. Hor. 2. Car. Neu. pensæ lamia puerum uiuum extrahat aluo. Philostratus in Apollonio ait Lamias a quibusdam Laras appellari, & Lemureus, a nō nullis etiam Empulas, esseq. ad amoreu & Venerem propensas, & carnes humanas maximeq. formosorum esuriēter appetere, ideoq. libidinis cupiditate allicere eos, ut postea deuorent. Plura de his uide apud Cœl. Rhodig. li. 29. ca. 5. Lamiarum item nobilis Romæ familia fuit, a Lamo orta Antiphatis patre, & Læstrigonum rege, qui Formis regnauit. Ex hac familia fuit Aelius ille Lamia, Senator Romanus, ad quem extat tamen illud li. 3. Car. Hor. Aeli uetusto nobilis ab Lamo. Quando & priores hinc Lamias ferunt Denominatos, & nepotum. Per memores genus omne Fastos. Auctore ab illo ducit originem, Qui Formiarum incenia oicitur Princeps, & innantē Maricæ Littoribus tenuisse Lyrim. Chrysothomus Dion in intima Africa ferat quasdam esse scribit muliebri facie, quæ & ipsæ Lamia dicuntur, uberioribus autē totoque pectore adeo speciosis, ut nullo pictoris ingenio effugiant, quibus reiectis homines in fraudem alliciunt, captosq. deuorant. Lamia item meretrix quædam insignis fuit Demetrii regis amica, cui blandientes Thebani, Veneris Lamia de uulnere coniecerunt.

LAMINA, p. c. [*Lama, piastra. Gal. Lame, plastra, une table ou bande large & assez espoussée soit de cuivre ou autre métal. Hisp. la lama o hoja de metal.*] *ἑξέλασιος*, metalli cuius uis fructum in latitudinem ductum, crassius tamen quam bractea. Ci. 4. in Verr. Quid cum ignes, candentesq. lamina, ceterique cruciatus admoueabantur?

LAMIUM, urticæ genus mitissimum, profusum innoxium, eam Vriticam mortuam herbarii appellant. Pli. li. 21. ca. 16. Quæ innoxia est, morsu carens, Lamium uocatur.

LAMNA, [*Piastra*,] pro lamina, apud Hor. lib. 2. Car. Nullus argento color est avaris Adbito, terris, inimice lamnæ Crispe Salusti, mihi temperato Splendat usu.

LAMIRVS, *λάμιρος*, Hercules filius fuit, ex Iole Euryti Oechaliæ regis filia.

LAMPAS, lampadis, p. co. [*Lampade. Gal. Vne torche ou un flambeau. Hisp. La lampara.*] *λαμπάς*, idem quod fax, *ἀπὸ τῆ λαμπειν*, quod est splendere. Virg. 9. Aen. Princeps ardentem confecit lampada Turnus. Frequenter tamen sumitur pro instrumento, in quo ethychnium accensum oleo fouemus, quod Lychnum pensilem uocamus: ut apud Iuue. Sat. 3. Aenea lampas. Colum. libr. 12. ca. 17. Ferreis lampadibus ardentibus calestrit Oui. 12. Met. Lampadibus densum rapuit funale coruscis. Est etiam Lampas genus facis in aere. Pli. lib. 2. cap. 26. Duo genera faciunt: Lampades uocant plane faces, alterum Bolidas, quale Mutinensibus malis uisum est. Vulgus faces ardentis, uel lanceas ignitas uocat. Lampada cursu tradere, elegans est prouerbium, pro eo quod est, partes suas qua si successione in alium transferre. Varro li. 3. de Re ru. ca. 16. Sed o Merula, Axius noster ne, dum hoc audit, Physicam addiscat, qd defructu nihil dixi: nunc cursu lampada tibi trado. Tractum a consuetudine Lâpadophorū, qui in certamine Lâpadodromico si lampadem ad metam inextinctam non pertulissent, eam alteri tradebant. Cic. in Ver. Vidi argentum cupidineū cum lampade.

* **LAMPES**, *εὐλάμπος*, oppidum est Arcadiæ. Pli. li. 4.

* **LAMPETIA**, filia Solis, ex Neæra.

* **LAMPEDO**, mulier Lacedæmonia, quæ & regis filia fuit, & regis uxor, & regis mater. Pli.

* **LAMPEVS**, mons Arcadiæ, teste Plinio.

* **LAMPIA**, fluius Arcadiæ apud Stat. 4. Theb.

* **LAMPON**, equi nomen apud Silium.

LAMPSCVM, Ciceroni & Plinio, Ptolemæo Lampscus, p. c. *λαμψακος*, uonē in littore Helleponti in ora Asiatica. Ci. 3. in Verr. Oppidum in Helleponto est Lampscum, in primis Asiæ prouinciæ clarum, & nobile, homines autem ipsi Lampsceni in omnes ciues Romanos officiosi. Pli. li. 5. ca. 32.

* **LAMVS** fuit Hercules filius ex Omphale.

LAMYRVS, piscis est ex genere lacertorum, apud Pli. li. 32. ca. 11.

LANA, lanæ, [*Lana. Gal. Laine. Hisp. Lana.*] *ἐρίον*, quæ de omnibus detondetur, aut deciditur, a laniando. Laniare enim scindere est. Scia dicitur autem nuic lana, quæ uelli solebat, unde a wellendo.

- Vellus** dicebatur. Virg. 2. Geo. Quid nemora Aethiopum molli-
gentia lana? Sunt qui a laevitate, hoc est, a mollitie lanam di-
ctam putent. Hinc Lanugo, primi pili in barba, quia ceteris sunt
molliores, *λαγός*. Et in cydonius lanuginem dicimus, mollitiem illam,
qua mala huiusmodi uestiuntur ante maturitatem. Est autem
in sola ove lana, nam ceteræ quadrupes pilos, aut fetas habent.
Dicitur & lanicium (ut inquit Seru.) sicut Fuga, & effugium. Virg.
lib. 3. Geo. Si tibi lanicium curæ &c.
- LANARIS**, & hoc res, [*Lanosus*], *ἐπιλωτός*, quod habet lanam. Var. lib. 2.
de re rust. Nos qui pecus pascimus lanare.
- LANARIUS**, *ρι*, subitan. [*Lanator*], *ἐπιλωτός*, qui lanam curat. Plaut. in
Aul. Stat. fullo, phrygio, aurifex, lanarius.
- LANARIA**, *α, ε, π, δ, ιου*, herba est, quam uulguS Saponariam appellat,
inde nomen habens, quod lanæ, quæ ob pinguedinem colorem re-
cipere non possunt, eius succo eluantur. Plin. lib. 24. c. 18. Herba lan-
aria ouibus seivnis data, lactis abundantiam facit.
- LANATVS**, lanata, lanatum, [*Lanosus*, *coperto di lana*. Gall. *Lanu*, qui a *on*
parte laine. Hisp. *Cosa lanada*, de lana] lana tectus, ut lanaræ oues, a-
pud Col. lib. 12. c. 2. Lanatæ pelles. Col. lib. 6. cap. 2. Sed iaculi, qui
bus copulantur, lanatis pelibus involuti sunt. Lanatæ uites, Ami-
næ dictæ, quod canescant lanugine. Col. lib. 3. c. 2. Lanatam quo-
que Amineam quidam maxime probant, quæ hoc uocabulum nõ
ideo usurpat, quod sola ex omnibus Amineis, uerum quod præci-
pue canescit lanugine.
- LANATIO**, lanatius, comparatiuus. Plin. lib. 21. cap. 20. Hi & folia
eius thymo familia tradunt, nisi quod molliora sunt, & lanatio-
re canitio.
- LANEVS**, ea, eum, [*Di lana*], *ἐπεος*, apud Mar. quod est ex lana: ut, Pan-
nus laneus. Pla. in Mil. Causam habeas ferrugineam, culturam ad
oculos lancam. Lancum pallium. Cic. 3. de Nat. De. Lanea uicta,
Prop. lib. 3. Eleg. 6. Laneum latuculum, id est, latus mollissimum.
Catul. ad Thallum.
- LANEVS** lupus, piscis est Timaii fluiui, qui iccirco laneus dicitur, quod
iuxta fluiuium maxima ouium copia sit, uberrimufq. lanarum pro-
uentus. Mart. Laneus Euganei lupus excipit ora Timaii, Aequo-
reo dulces cum sale paltus aquas.
- LANCEA**, *α*, [*Lancia*. Gall. *Vne lance*, *pique ou javeline*. Hisp. *Λανζα*, arma
para pelear.] *λόγχη*, teli genus longissimum, quod quidam a ferri
latitudine, alii a Græco *λόγχη* deductum putant. Gellius tamen
lib. 10. c. 30. Hispanicam uocem esse affirmat. Lucan. lib. 6. Nulla
fuit non certa manus, non lancea felix. Festus auctor est, lanceam
olim a Lucullis uocatam fuisse Luculleam.
- LANCEAM**, Budæus etiam dicit spiculum uenabuli uel iaculi.
- LANCEARIVS**, *ρι*, [*Che porta lancia*], *λογχοφόρος*, qui lanceam gerit.
Lancearii sunt ex Franquillo, inquit Budæus, qui nunc uulgo
Picarii, quasi spicularii, dicuntur.
- LANCEATVS**, ta, tum, [*Armato di lancia*], *λογχοτός*, lancea arma-
tus. Lanceati, etiam dicuntur, qui cætu lanceæ necantur. Iul. Firm.
Quicumque habuerint horoscopum in XXI parte Tauri, Lancea-
ti morientur.
- LANCEOLA**, cum accentu in antep. *λαγχόλιον*, Hieronym. lib. 3. Reg.
Prophetæ lucorum incidebant se lanceolis, donec sanguine per-
funderentur.
- LANCES**, *παροψίδες πίνιας*, uasa lata & rotunda, minus excava-
ta, quam patinæ, quibus caro tam tosta, quam elixa inenfa infer-
tur. Horat. 4. Serm. Sat. 4. Iligna nutritus glande rotundas Curuat
aper lanes.
- LANCES** etiam in libra dicuntur duo illa uascula lancium escariarū
similitudine, in quorum altero pondus, in altero uero res ponde-
randa imponitur, unde & libræ bilances dictæ sunt, quod duas ha-
beant lances. Cl. 4. de Fin. Virtutis autem amplitudinem quasi in
altera libræ lance ponere. Persius Sat. 4. Scis enim iustum gemina
suspendere lance Ancipitis libræ. Lancem etiam uas esse rebus di-
uinis aptum, docet Aufonius in Monosyllabis: Turibula, & pate-
ræ, quæ tertia uasa deum? lanx.
- LANCINO**, as, p. c. [*Lacerans*. Gall. *Poindre*, *piquer*, *deschirer*. Hisp. *Despe-
daçar*.] *θυμίζω*, lacerans, uexor. Plin. lib. 11. cap. 34. Est & uolucres can-
ib. peculiare malum, aures maxime lancinans, quæ defendi mor-
fu non queunt. Senec. Alium inter leges celebrisque spectaculum
fori lancinavit.
- LANGIA**, (quod hic pro fontis nomine corrupte legebatur,) uide
Langia.
- LANERVUM**, *οισούπιον*, uestimenti genus ex lana succida confectum.
Festus.
- LANGIA**, a Græcorum quibusdam animalis genus creditū est (quod
& Languriam appellarunt) circa Padum Italiæ fluiuium uitam a-
gens, cuius urinam Zenothemis in electrum putauit concrefcere:
quod tamen falsum esse constat, ut pleraq. omnia, quæ Græci feri-
ptores de tota Electri ratione prodiderunt. Plin. lib. 37. c. 2. Alii
dixere Languriam, & esse in Italia bestias Langurias. Zenothemis
Langas uocat easdem, & circa Padum us uitam affirmat.
- LANGIA**, p. p. fons est in Nemea silua, postea Archemorus dictus, ab
H. papyrus alumno, quem cum illa, Argiuis fontem hunc ostensu-
ra, in gramine reliquisset, serpens interemit. Stat. 1. 4. Theb. Hæc
quoque secreta nutrit Langia sub umbra. Nondum illi raptus de-
derat lacrymabile nomen Archemorus.
- LANGVEO**, gucs, languis, [*Languire*, *esser debole*. Gall. *Languir*, *uenir en lan-
gueur*, *de failir*. Hisp. *Enflaquecerse*.] *καταπονέωμι*, de facio, infirmus
sum, dissoluo: ut, Languens uox, apud Cic. 1. Off. Idem in Pison.
Quamquam languet iuuentus, nec perinde, atque debet, in laudis
& gloriæ cupiditate uersatur. Idem 1. Phil. Cumque languerem e-
uia, & mihi met displicerem, Interdum est timidum esse, Sal. in Ca-
til. Quanto uos attentius ea ageris, tanto illis infirmior erit ani-
mus. Si paulum modo uos languere uiderint, iam omnes feroces
aderunt. Interdum otiosum esse, Ibidem: Seq. si pauci adiuarent,
languentibus alijs in curiam impetum facturum. Huius uerbi com-
posita sunt, Elangueo, a quo Elanguesco, quod est ualde infirmus
sio. Relangueo, a quo Relanguesco in languorem recido. Ouid.
lib. 6. Met. Imposito fratri moribundo relanguit ore. Claud. lib. 1.
Relanguere, pro remissum esse posuit: Vix ille pepercit Erubuitq.
preces, animusq. relanguit atrox.
- LANGUAFACIO**, [*Far languire*] languorē affero, siue languere facio,
Cic. de Leg. 1. citare languentes, & languefacere excitatos.
- LANGUESCO**. [*Duenir languido*, *languire*.] *ἐκκαυω*, inualidus, tepidus,
seu otiosus sio. Cic. in Cato. Orator, metuo, ne languescat se-
nectute Aliquando ponitur pro languore confici. Virg. l. 1. 1. Pur-
pureus ueluti cum flos succifus aratro languescit moriens. Ali-
quando pro inuui, Plin. ep. 17. 3. Seu quia ita natura comparatum,
ut proximorum incuriosi, longinqua seceduntur: seu, quod omnium
rerum cupido languescit, cum facilis occasio est.
- LANGUIDE**, [*Pigrement*. Gall. *Lafchement*, *languoreusement*. Hisp. *Tlaca-
men*.] aduicib. id est, cunctanter, negligenter, otiosus. Colum. lib.
11. cap. 1. Hoc igitur custodire oportet uillicum, ne statim a pri-
ma luce familia cunctanter & languide procedat. Cæsar 7. Bell.
Gall. Quod paulo incautius custodias in muro dispositas uidebat,
suo quoque languidius in opere uersari iussit, & quid fieri uellet
ostendit.
- LANGUIDVS**, la, lum, [*Languidus*], demin. ut, Somni languiduli.
Catullus Argon.
- LANGUIDVS**, da, dum, [*Languido*. Gall. *Qui languit*, *languoreux*, *lasche*.
Hisp. *Blaco por dolencia*.] *δυσσχυρμένος*, remissus, debilis, infirmus.
Ouid. lib. 5. Fast. Violas arere uideres, Filæque puniceæ languida
fæta croci. Plin. Ep. 190. Cum iam satis ille primus impetus de-
ferbisset & languidior in dies ira ad iustitiam redisset. Ci. in Ca-
til. Qui mihi accubantes in conuiuijs complexi mulieres impudic-
as uiuo languidi, confecti cibo, fertis redimiti, unguentis obli-
ti, debilitati stupris, eructant sermonibus suis cædem bonorum, at-
que uis incendia.
- LANGVOR**, languoris, [*Languore*, *languire*. Gall. *Languer*, *de faillance de
force*, Hisp. *El que se con dolencia*.] defectio uirium, & remissio uig-
ris, & tam de corpore, quam de animo dicitur. Cic. de Diu. Ani-
mus cum languore corporis, nec membris uti, nec sensibus po-
teat, in eisdem in uaria uisa & incerta. Idem lib. 1. Off. Nihil autem
magis canendum est senectuti, quam ne languori se, deficiæque
dedat. Plaut. in Afin. Pro lassitudine posuit, cum ait: Vbi sepe lan-
guorem tua duritia dederis octo Validos lictores ulmeis affectos
lenticis uirgis.
- LANGVRIVM**, quidam ex Græcis scriptorib. succinum appellarunt,
quod putarent, circa Padum fluiuium bestias quasdam esse Langu-
rias, siue Languas appellatas, quarum urinam existimabant in sue-
cinum concrefcere. Vide Plin. lib. 37. c. 2.
- LANIARIUM**, lanarij, *κρεοπώλιον*, idem quod Laniena. Varro 2. de
re rust. c. 4. Ignauum & sumptuosum esse, qui succidiam in carna-
rio suspenderit potius ab lanario, quam ex domestica fundo.
- LANIATVS**, us, ui, [*Stratio*, *lo stratiare*, *lo scorticare*], *κρεοπωλίας*, i. p. le actus
laniandi. Cic. 1. Tusc. Quid igitur mihi ferarum laniatas oboris
nihil sentienti?
- LANIENA**, *α*, [*Beccaria*. Gall. *B. ucherie*. Hisp. *La carnicera*.] *κρεοπώλιον*,
officina in qua laniantur, ac uenduntur carnes. Pla. in Epi. Per my-
ropolia & lanienas, circumq. argentarias rogitantur sum rancus
factus. Accipitur etiam pro ipsa laceratione, a lanando.
- LANICIVM**, *ει*, *ερίον*, idem quod lana, uel lanæ prouectus. Vir. 2. Ge.
Si tibi lanicium curæ, primum aspera silua, Lappæque tribulique
abfint. Vbi Seruius: Lana (inquit) dicimus, & lanicium, quemadmo-
dum Fuga & Effugium.
- LANIFERA**, ra, rum, [*Che produce lana*], *εριοφόρος*, quod lanam fert:
ut, Lanifera arbores. Plinius libro decimotertio, capite 14. Ae-
thiopia Aegypto contermina insignes arbores fere non habet,
præter laniferas.
- LANIFICIVM**, *ει*, [*Lanificio*. Gall. *Fait ou art d'acoustrer de laine*. Hisp.
Aquella obra de lana.] *εσφυρία*, lanæ opificium. Plin. de præclaris
gestis Romanorum: Exinde Collatiam petunt. Lucretiam in-

ter ancillas in lanificio offendunt.

LANIFICVS, [Lanoiuolo. Gal. Quid besigne de laine. Hisp. Agnella obra de lana.] ἐπιτορῶς, qui lanæ artem exercet Mart. l. 6. Si mihi lanificæ ducunt nō pulla sorores. Stamina nec surdos uox habet ista deos. Nantum lanificam inponere penfis, Tibul. 2. Eleg. 1. Artis lanificæ doctissimus. Clau. in Eutrop.

LANIGER, 2, um, [Cheport a lana.] ἐπιτορῶς, lanam ferens. Cic. de Di. pecus lanigerum eximia pulchritudine. Eiusdem insulæ (inquit) ex celliore suggestu lanigerae arbores alio modo quam Serum, Vir. 3. Geo. Lanigeros agitare grecos, hirtæque capellas.

LANIO, as, [Tendere, stracciare. Gal. Deshirer, despecer. Hisp. Hender, despedegar como carne.] κοπερῶς, scindo. Virg. 3. Georg. Iptique suos iam morte sub arta Discissos nu didi lanabant artus. Liu. 2. Bell. Macedon. Et Forulis duo lupi oppidum irgressi obuios aliquot lamauerant. Laniatus, 3, um, particip. Virgil. 12. Aenci. Et roseas laniata genas. Classis, laniata. Ouid. Epit. 7. Capillos laniata, idem Epit. 14. Huius compositum est Dilanio, diliceo, diuello, de quo supra.

LANIONIVS, n, a, nium, κρηνολιθίς, quod ad lanium pertinet. Vnde Lanionio more. Et Lanionia mensæ, in quib. scinditur caro. Sueton in Claud. Carnificem statim acciri cam machæra, mensaque lanionia flagitauit.

LANISTAE, γυμνασταί, praefecti ludi gladiatorii, qui gladiatores in stituebant excubantque ad mutuam lanicam. Hi familias domi ad gladiatum exercendum habebant insituere, & mox paratas uendere solebant munerari. Iuu. Sat. 3. Hic plaudeat nitidi præconis filius inter Pimpirapi cultos iuuenes, iuuenesq. lanistæ. Hinc lanistæ auum, dicti sunt a Columella, qui aues certaminib. præparabant.

LANIVS, lanis, seu Lanio, onis, [Beccajo. Gal. Boucher. Hisp. El carnicero.] κρεοκόλος, κρεοκόρος, qui carnes in carnario uendit populo, a lanandis pecoribus, quod eas concidat, lanietque. Varr. 2 de re rust. capit. 5. Lanii qui ad cultum bouem emunt. Terent. in Euan. Concurrunt latini mihi obuiam cupedinarii, ceteri, lanii, coqui.

LANOCVLVS, qui lana tegit oculi uitium, inquit Festus.

LANOSVS, 2, um, [Lanos Gal. 1. ann. Hisp. Lanudo.] ἐπιτόρης, lana abundans. Col. l. 7. ca. 2. Eliges bimam, iusti corporis, ceruice proluxa, prolixi uilli, nec asperi, lanosi, & amplii uteri.

LANVGINOSVS, adiectiuum Pl. lib. 22. ca. 2. Est & alia similis, Pseudæchusa ob id appellata, a quibusdam uero Enchusa, aut Doris, & multris alius nominibus, lanuginosior, & minus pinguis.

LANVGO, lanuginis. p. p. [Prima barba, lanugine. Gal. Poil, solt, barbe qui comence à venir. Hisp. el uello, fnecho, prima barba.] ἰσλαός, tenera qua si lanæ cuiusdam mollities, qualis in adolescentium genis & in pomis quibusdam cernitur. Col. lib. 4. Lanatam quoque Amineâ qui dam maxime probantur: quæ hoc uocabulum non ideo usurpat, quod sola ex omnibus Amineis: uerum quod præcipue canescit lanugine. Ponitur aliquando pro scobe. Colum. lib. 4. capit. 29. Nulla interueniente lanugine, quam excitabat antiqua terebra.

LANVVIVM, oppidum erat Latii in uia Appia, a quo prospectus patebat maris. & Antii. Huius oppidi frequens est mentio apud Cic. in Orat. pro Mil.

LANVVIVS, 2, um, quod est ex lanuuio: ut Colei Lanuuii. Cic. Pct. li. 9. Honesti, colei Lanuuii; Chternini, non honesti.

LANXIS, uide supra Lances.

LAOCOON, Λαοκόων, filius fuit Priami ex Hecuba, & Apollinis Timbræi sacerdos, qui primus hastam in equum ligneum torfit: ob quod factum Virg. lib. 2. ait ipsam cum duobus filiis perijisse. Primus tibi ante omnes magna comitante caterua Laocoon ardens summam decurrit ab arce, &c.

LAODAMAS, Λαοδάμας, Halius & Clytoneus filii fuere Alcinoi regis & Aietes: ut scribit Homerus Odyss. li. 8.

LAODAMIA, Λαοδάμεια, Bellerophonis fuit filia ex Achemene coniuge: cuius amore correptus Iuppiter cum ea concubuit, suscepitque Sarpedonem, qui postea Lyciæ rex factus est. Verum cum Bellerophontes rerum successu elatus, in cælum euolare conaretur, Iuppiter hominis temeritatem ægre ferens, æstrum illi immisit, quo exagitatus equus, sefforem excussit. Diana quoque Laodamiæ insensâ, suis eam telis confixit. Home. 6. Iliad. Altera fuit Laodamia Acasti & Lodotheæ filia, quæ tanto amore Protesilaum uirum suum adamauit, ut, cum ab hestore occisum cognouisset, superstes ei esse noluerit. Priusquam tamen interiret, in solatium mæroris optauerat, ut mortui umbram uideret: qua uisa in illius amplexibus expirauit. Ouid. Episto. 10. Mittit & optat amans, quo mittitur, ire salutem, Aemonis Aemonio Laodamia uiro, &c.

LAODICE, Λαοδίκη, Priami fuit filia & Hecubæ, quæ Helicaoni, Antenoris regis Thraciæ filio nupsit. Alia fuit Agamemnonis filia, quâ pater cum Chrysothemis, & Iphigenia, seu Iphianassa Achil,

li obtulit, ut ex his quam uellet, uxorem eligeret.

LAODICEA, Λαοδικεα, uis celebratissima in Asia Lyco flumini imposita. primo Diopolis appellata. dem Rhœas, & postremo Laodicea. Hæc urbs præ ceteris Asia urbibus multis clarissimis ciuib. suis nobilitata. Ex quibus fuit Hæro, qui hæret. tacet populo diuisit supra duo milia talentorum, & multis donis ciuitatem exornauit. Postea Zeno orator, & Poleno eius filius, qui ob res fortiter gestas prius ab Antonio, postea ab Augusto ad regiæ dignitatis fastigium euectus est. Eam Seleucus, post Alexandrum Magnū, condidit. App. in Syriaco.

LAODOCVS, Λαδοκος, teste Hom. lib. Iliad 4 Antenoris Troiani filius, strenuus, in cuius formam transfigurata Pallas, intulit se in acies Trojanorum, ut Pandarum inuenire posset, quo ei suaderet, ut sagitta Menelam confoderet.

LAOMEDON, Λαομεδών, rex fuit Troiæ Ili filius, qui cum de edificandis Troiæ mœnibus cogitaret, Apollini & Neptuno id negotii dedit, pactus mercedem, quam mox extructis mœnibus soluturum inueiurando affirmauit. Verum perfectio opere Laomedon petiurus pactam mercedem negauit: propter quod Dii irati, Neptunus Aquam, Apollo pestem urbi immisit. Duplici igitur calamitate affectus Laomedon, de remedio oraculum consuluit, responsum est, non aliter deos placari posse, quam si singulis annis uingto Troiæa ceto dilaceranda exponeretur. Insultatum itaque est uirginem quotannis exponi, eamq. forte eligi. Sed cum tandè fors in Hestorem (quam tamen alii solam ab Apolline & Neptuno exposituram tradunt) Laomedontis filiam cecidisset, & iam scopulo alligata monitrum expectaret, Hercules forte illac traahens liberatum se filium Laomedonti pollicitus est, si equos diuino semine procreatos, quos habere eum cõstabat, in præmium sibi traderet. Hunc igitur in modum pactione facta, Hercules interfecta belua, uirginem liberauit. Sed cum Laomedon promissis non staret, indignatus Hercules, collecto undequaque exercitu, Ilium expugnauit, Laomedontem occidit, Hestorem Telamoni uxorem dedit, quod prius murum conscendisset. Priamum eius filium captiuū ad duxit, qui postea auro a uicinis redemptus fuit, ideoque Λαοκόων, hoc est, a redimendo nomen obtinuit.

LAOMEDONTIADÆS, patronymicum. Virg. lib. 8. Laomedontiadæ Priamum Salamina petentem ubi additur, ut in multis aliis, ut commodius exprimitur carmen herocum, sic ut Anchisiades, Telamoniades. Aliquar do subtrahitur syllaba, ut Athemides, pro Athemonides, Deucalides.

LAOMEDONTEVS, Λαομεδωντης, adiectiuum deductū a Laomedonte Troiano. cum rege. Vir. 4. Aen. Necdum Laomedontæ sentis periuria gentis?

LAPATHVM, Λαπάθη, herba est acidi saporis, quæ a Latinis Rumex appellatur. Multæ autem sunt lapathi species, quas uide apud Pl. lib. 20. cap. 21.

LAPERSAE, Λαπερσαι, dicti sunt Castor & Pollux Iouis filii, ab eo quod Langri Laconici urbem expugnauerint.

LAPETHOS, Λαπεθος, Cypri insulæ oppidum est, portum habens & naualia Meminit eius Pl. li. 5. ca. 31.

LAPETIDA, Λαπετιδα, uel lapidicida, æ. gene. mascul. [Taglia pietra, scarpelli no. Gal. Tireur de pierre, quarryer, ou tailleur de pierre. Hisp. El cantero.] Λατομοσ, qui lapides uel ex rupe excindit, uel ædificio adaptat.

LAPIDARIVS, 2, um, quod ad lapides pertinet, Λατομικός, ut Latomæ Lapidariæ. Pl. in Cap. Tyndarus in Latomias Lapidarias ab Aegione damnatur.

LAPIDATIO, [Il lapidare,] uerbale, id est, iactus lapidum. Cic. 6. Ver. Fit magni lapidatio.

LAPIDATOR, [Lapidatore,] λιδοβολος, lapides iaciens. Cice. pro domo sua, percussor, lapidator, fori depopulator, obsessor curiæ. Huius composita sunt, Delapido, & Dilapido, quæ uide supra suis locis.

LAPIDESCO, is, cre, [Diuenir pietra. conuertirsi in pietra. Gal. Deuenir pierre, ou auis d'uro que pierre, se conuertir en pierre. Hisp. Hazerse piedra.] Λαιδεδο, legitur pro in lapidem conuerti, seu lapideam durticem. Plin. lib. 32. de baccis coralii: Aiunt tactu protinus lapidescere.

LAPIDEVS, dea, deum. [Di pietra. Gal. de pierre. Hisp. Cosa de materia de piedra.] Λιδίος, quod ex lapidis materia constat. Ut lapideus murus, apud Lium lib. 1. ab Vrbe. Lapidus imber, apud eundem lib. 10. Bell. Pun. & Lapidea Niobe, id est, in lapidem conuersa. Cic. 3. Tus. Et Niobe fingitur lapidea, propter æternum, credo, in hictu silentium. Per translationem ponitur Lapidus pro graui & ponderoso, Plau. in Truc. Lapidus sum, commouere me nifer non audeo.

LAPIDICINA, p. p. uel potius Lapidina, quemadmodum Lapidam & Homicidam dicimus, [Lapido doue si tagliano le pietre. Gal. Vne quarrye d'on on tira les pierres. Hisp. La canteria.] locus ubi lapides exciduntur: quam Λατομια, uocant Græci. Vnde & carcerem Latomias uocamus, sive quod damnati ad lapides extendendos

• dendo mittebantur: siue, quod Syracusanorum tyranni latomias habebant instar carceris excavatas, ex quibus excisi lapides fuerant ad urbem extruendam, hisque pro carcere utebantur. Plaut. in Capt. In lapidicinas facit deductus fiet. Cicero 2. de Diuinat. Potest igitur tale aliquid etiam sua sponte in lapidicinas Chiorum extitisse.

LAPIDO, lapidas, penult. corr. [*Lapidare. Gal. Lapidar. Hisp. Apedrar.*] λιθάριον, lapidibus obruo, uel lapides in aliquem iacio. Vnde scribit Macrobius lapidatum a populo Rom. fuisse Vatinium, significare uolens, lapidibus iactis fuisse impetum. Transfertur etiam ad inanimata: ut, Lapidare aliquem uerbis, pro eo quod est incesere. Macrobius: Notantes eius impotentiam hac dicacitate Lapidatam. Lapidare aliquando est lapidibus pluere. Liu. lib. 7. Bel. Pun. Veris de celo lapidauerat. Idem lib. 3. Decad. 5. Reate imbri lapidauit.

LAPIDOSVS, saxum, [*Petroso, sasso. Gal. Plein de pierre, pierreux. Hisp. Llano de piedras.*] λιθόδης, quod lapid. abundat. Out. de Nuce Causabor, quare sit lapidosus ager. Aliquando pro duro ponitur. Vir. 2. Geo. Et prunis lapidosa rubescere corna.

LAPILLVS, lapilli, dem. [*Pietra picciola. Gall. Petite pierre. Hisp. Piedra pequeña.*] λιθίσκος, calculus, paruus lapis. Plin. lib. 10. c. 23. Excubias habent nocturnis temporibus lapillum pede sustinentes, qui laxatus somno & decedens, indiligentiam coarguat. Lapillorum itē nomine geminas, hoc est, lapides pretiosos intelligimus. Quid de Nuce: Peregrini lapilli.

LAPTOIS, iui, itum, [*Impetrare.*] λιθώ, durum efficio, & quasi in lapidem conuerto. Pacuuius: Lapid cor cura, erumna corpus conficit. Festus, lapit, id est, dolore afficit, Obsoletum est.

LAPIS, lapidis, [*Pietra, sasso. Gal. Pierre. Hisp. Piedra.*] quem Græci λίθος vocant, a nonnullis ita distinguitur a Saxo, ut Lapis, mitior sit, minorque ac tenerior, saxum maius, asperius, duriusque. Vnde geminæ lapides, non saxa dicuntur. Plin. lib. 36. cap. 18. Nusquam hic utilior, quam in Italia, gignitur, lapisq. non saxum est. Idem: Est & uiridis lapis, nempe igni resistens, sed nusquam copiosus: & ubi inuenitur, lapis, non saxum est. Sed hæc profecto differentia non uidetur cum Plinio conuenire, qui non magnitudine distinguit saxum a lapide. Nam etiam columnas ex uno lapide fieri, & Laocoontis statuam ex uno lapide excisam fuisse affirmat. Videtur itaque magis dicendum, Saxum esse quod ex rupibus uel lapidicinis excinditur. Lapidem, qui terra effoditur, Et quoniam apud ueteres lapidibus miliaria signabantur, ponitur quandoque lapis pro milliario. Vnde legimus, Ad tertium, Ad quartum lapidem. De lapide emptos quoque dicimus, qui publica actione a præcone erant uenditi. Nam præcone more præcones ex lapide facere præconium solebant, ubi mancipia quoque uenalia, pro clamabantur. Col. l. 4. Non tamen excedunt septem iugera unius operam uinitoris, quem uulgus quidam parui æris, uel de lapide noxium posse comparari putat. Cic. in Pison. Tribunos de lapide emptos esse ait, quia mercede id faciebant. Trāductum autem est a lapide quodam editiore, quem Romæ fuisse complurium auctorum testimonio constat, unde præcones in auctionibus res uenales pronuntiabant. Vnde M. Tul. uilissimos homunculos, de lapide emptos appellat. Hominem præterea lapidem quandoque dicimus, qui negligens stupidulque sit, quique ad id agendum, quod maxime oporteat, non moueatur. Ter. in Hea. Hei, quid stas lapis ibidem: Quot res dedere, ubi possem præsentiscere. Nisi essem lapis, quæ uidi. Lapis interdum, pro petra accipitur. Virg. Ecl. 1. Et tibi magna fatis, quamuis lapis omnia uidus, Limosoq. palus obducatur pascua iunco. Lapis incusum, manualis mola est, eudendo exasperata. Vir. 1. Ge. Lapidemq. reuertens Incusum, aut acæ masam picis reportat. Lapis bibulus urbe, qui Arenarius uocatur. Vir. 2. Ge. Aur lapidem bibulum aut squallentes infode conchas, hoc est, pumicem.

LAPITHÆ, πελοποννησιοι, populi fuerunt Thessaliæ, Pindum, & Othryn montes incolentes, Pirithoi olim imperio parentes. Hi primum omnium frænos, & strata equorum creduntur inuenisse. Vir. 3. Ge. Fræna Pelethronii Lapithæq. gyrofo. dedere.

LAPPA, lappæ, [*Lappola. Gall. Bardane. Hisp. Yerna, amor del hortolano.*] herbæ genus, capitula habens leuiter hamata, ideoque uestibus adhærentia. Tres autem sub se complectitur species. Nam quædam dicitur Canaria, quæ est exigua, canibulque adhæret. Altera maior est, & ολαβόρατος appellatur, quod uestibus hominum adhærens ipsos amare uideatur. Eadem uocatur Aparine: Tertia appellatur Personata & maxima est, uasciturque inter riuos & flumina, Græci eam ἀκκην uocant.

LAPPA GO, pen. prod herbæ nomen est, quam describit Plin. lib. 26. c. 10. his uerbis: Et lappago similis anagallidi, nisi esset ramosior, ac pluribus foliis, aspera, rugosa, asperioris succi, grauis odoris. Quæ talis est, Mollugo appellatur: similis, sed asperioribus foliis, Asperugo.

LAPSANA, p. c. λαΐαν, oculus siluestre, trium foliorum, de quo Plin.

lib. 20. c. 11. Inter siluestres brassicas & lapsana est, pedalis altitudinis, hirsutus foliis, napi simillimis, nisi candidiore esset flore. Conquitur in cibo, aluum leniter emollit. Idem l. 16. c. 16. Nec non oculus quoque siluestre est trium foliorum, diu Iulii carminibus, præcipue focus militaribus celebratum. Alterius quippe uerbis exprobrauere lapsana se uixisse apud Dyrhachium, prætorum parsimoniam cauillantes.

LAPSI, [Romina.] ὁ λίσθημα, πάλαιμα, idē quod lapsus, pro ruina. Cic. 4. Tusc. Sed hæc in bonis rebus, quod alii ad alia bona sunt aptiores, facilitas nominetur: in malis procliuitas, ut significet lapsonē in neutris habeat superius nomen.

LAPSO, as, frequentatiuum, a Labor, [Scorere.] ὀλισθαίνω, lubrico & nutanti gradu incedo. Virg. 2. Aeneid. Hæc dicens altaria ad ipsa tremētum Traxit, & in multo lapsantem sanguine nati. Lapsantem gressum firmare, Sil. lib. 3. Cic. pro Pomp. Homines Pompeium sicut aliquem non ex hac urbe missum, sed de celo lapsum intuentur.

LAPSVS, [Romina, errore.] ὀλισθημα, ὀλισθημα, ὀλισθημα. Hisp. Refualadero, caída.] πῶσις ὀλισθημα, ruina, casus, præcipitium. Plin. lib. 7. cap. 37. Et uictor suprema in senectâ lapsu scalarum exanimatus est. Per translationem etiam accipitur pro errore, uel culpa pro imprudentiam admissa. Plin. lib. 5. cap. 1. Haud alio fidei proneiro lapsu, quam ubi fallæ rei grauis auctor existit. Item lapsus, serpentum progressus dicitur. Vir. 2. Aeneid. At gemini lapsu de lubrica ad summa dracones Effugiunt. Lapsus rotarum a Vir. 2. Aeneid. dicuntur, quasi Labiles rotæ: quibus scilicet subiectis facilius laberetur ingens ille equus ligneus.

LAQUEARE, ris, & per apocopen Laquear, aris, & Laquearium, rii, [Volti. Gal. Le plancher d'une maison ou le lambris du plancher. Hisp. El sobrado ò entrejeto labrado de caquiçami.] ὀλισθημα, dicuntur camere, hoc est, pars superior cubiculi & cenationis conuexa, quæ uariis adornari solet sculpturis & coloribus: Hæc etiam Lacunaria appellantur propterea quod tignorū interualla, quandam lacunam spectem præbere uideantur. Horat. lib. 2. Carm. Non ebur, neque aureum Mea renidet in domo Lacunar. Seruius in illud Virg. 1. Aeneid. Dependunt lychni laquearius aureis, a nomine Lacus significante trabem in ædificiis planam, ait deminutiuum esse Lacunar: a quo Lacunarium, & per antistethon Laquear, & Laquearium.

LAQUEATVS, a um, [Legato, allacciato. Gall. Laqué, enlaqué, tenu en laque. Hisp. Enlazado.] ἐμπαγισθησι, quod est laqueis irretitum. Col. l. 6. c. 19. Ceterum corpus, laqueatum, & distentum temonibus obligatur, innotumque medentis arbitrio est expositum. Laqueatum item dicitur id, quod laquearibus est ornatum: unde Laqueata testæ. Cic. lib. 1. de Leg. Magnificas uillas, & pauimenta marmorea, & laqueata testæ contemno. & apud Liu. 5. Decad. lib. 1. Laqueatum auro templum dicitur, hoc est, laquearibus aureis, uel auratis ornatum, qualis structura in testis regii palatii Parisiis uisitur. Verba Liuui sunt hæc: Antiochæ Iouis Capitolini magnificum templum, non laqueatum auro tantum, sed parietibus totis laminis inauratum, hoc est, non tantum habens laquearia inaurata, sed etiam ipsos parietes auro incrustatos.

LAQUEVS, laquei, [Laccio. Gal. Laque, lien, licel, piece, lasso. Hisp. Laço para prender.] παγίς, unculum, ita nexum, ut pondere depressum claudatur. Vnde dicimus, Laqueo uitam finiuit, id est, suspendio uitam finiuit. Cic. 6. Verr. Homini, iam collum in laqueum inferenti, subuenisti. Quid. 6. Met. Laqueoque animosa ligauit Gurgura. Virg. 1. Geo. Tum laqueis captare feras, & fallere uisco inuentum. Ponitur etiam Laqueus pro quacumque re, qua homo capi, ac irretiri potest. Hinc gryphos captiofaque argumentationes, Laqueos dicimus. Cic. de Fato: Ad Chryssippi laqueos reuertamur. Gell. lib. 1. c. 2. Atque interea uocabulis haud facile cognitis, syllogismorum, capionumque dialecticorum laqueis strepebat. Hinc & Cic. pro Mil. Laqueos iudicii dixit: Et pro Cæcinnâ, Capi aliquem laqueo uerborum dixit, pro eo quod est irretire aliquem argutiis uerborum.

LAR, laris, & Lares, larium. vide Lara.

LARA, siue Larunda nympha fuit, quæ Iunoni furta Iouis cum futura patefecit. hanc Mercurius compressit, & inde geminos suscipit, qui a matre Lares appellati sunt. Sunt qui credat Lares, δαίμονας, Geniosq. eisdem esse, existimantes uniuicui, duos Lares esse, alterum bonum, alterum malum, ut Christiani etiam duos Angelos bonum, malumque a Deo in custodiam datos dicunt, sed non natos nobiscum, ut illi de genio siue lare dicunt. Colebantur domi focusq. illis sacer erat. Vnde uulgos focus, Foculare appellat, quasi laris focus. Hi putati sunt dii domestici, ὁρῆσιοι θεοί, quod ad uerbis commoda uigilare dicuntur, inter compita. Qui in Fast. Lucifero subeunte. Lares delubra tulerunt. Ab aliquibus. dii agrorum uocati sunt. Tibul. Vos quoque felices quondam, nunc pauperis agrum Cultos fertis munera uestra Lares. Quoniam autem Lares siue Penates, etiam priuatorum domib. præcise credebantur (Pla.

LASCIVIVBNDVS, adiect. Plaut. Quidnam dicam Dinacium lasciuibundam tam libenter mœrere?

LASCIVIOSIS, [*Lasciuire, lussuricare. Gal. Rager, solastre, estre lascifs, esbauder. Hisp. Retorçar o burlar.*] *ἠέξουσι*, significat perulantem agere; ut equi indomiti solent, & qui diu in otio fuerunt, qui aut calcitrare præter solitum, aut luscitare exultare solent. Col. lib. 7. Satiatate nerui pabuli pecudes exhilaratæ lasciuunt. Lasciuire etiam arbores dicuntur, cum nimia pabula hubertate luxuriant. Budæus.

LASCIVVS, a, um, p. prod. [*Lasciuo, molle, lussurioso. Gall. Lascif, semillant, siffre, luxurieux. Hisp. Dissoluto, logano, retocon.*] *λάγνος*, proteruus, fallax, plus mollitiei (ut inquit Valla in Raudensem) quam roboris aut constantiæ habens. Virg. 3. Eclog. Malo me Galatea petire lasciuia puella. Plin. lib. 8. cap. 14. Memoratur & Nicomedis Bithyniæ regis, uxore eius Consyngi lacerata, propter lasciuiores eius cum marito iocum. Dicitur etiam de brutis animalibus. Virg. 2. Ecl. Florentem cythisum sequitur lasciuia capella. Aliquando ponitur pro impudico, Mart. lib. 1. Lasciuia est nobis pagina, uita proba.

LASER, eris, *ὄπιδε συλφίς*, succus laserpitidis, eximij in medicamentis usus. Plin. lib. 19. c. 3. Ab his proximum dicitur auctoritate clarissimum laserpitium: quod Græci Sylphion uocant, in Cyrenaica prouincia perpetuum: cuius succum uocant Laser magnificum in usu, medicamentisque. Col. lib. 5. c. 10. Nos exiguum admodum laseris uino diluimus, & ita cacumina arboris summa oblinimus. Laseris in condituris meminit Apicius. Palladius li. 3. Laser appellat Opon Cyrenaicum, eo quod laserpitium herba ex qua hic succus conficitur, primum in Cyrenaica regione fit reperta. Officiæ Afam foetidam appellant.

LASERPITIUM, *τις, σιλφίον*, uirgultum herbidum, ex cuius culmo exudat succus rosicidus, quem uocant Laser, magnificum in medicamentis, & in Cyrenaica prouincia laudatissimum. Hinc Catull. ad Lesb. Laserpitiferas uocat Cyrenas caulem laserpitij magdaram uocari auctor est Galeus: quamquam non desunt, qui ipsum etiam semen eodem nomine appellent. A Laserpitio Cato forma uit Laserpitiatus, a, um, c. 116. de re rust. Lentem quomodo seruari oporteat. Laserpitium aceto diluito, permisceto lentem aceto laserpitiato & in Sole ponito. Plin. lib. 18. c. 30. Sunt qui lentem aceto laserpitiato respargant.

LASSO, es, lassus sum, a quo Lassescor, is, lassus fio, [*Dinenir lasso. Gall. Se lasser, deuenir las. Hi. Canfarse.*] *ἀποκάρμνω*, fatigor. Plin. l. 10. c. 16. Non lacefferre in ullo labore, qui neruos ex alis gruis & crutibus habeant. Idem lib. 11. c. 2. Si non præpinguis soli hubertas lassescentem sustineat.

LASSIA, *λασία*, insula est decem tantum passuum millibus distans a Ceresio Eubœæ, quæ notiore nomine Andros dicitur. Auctor Plin. lib. 4. c. 12. Est & altera eiusdem nominis insula, non procul a sinu Træzenio, teste eodem Plin. loco iam citato.

LASSITUDO, is, [*Stanchezza. Gall. Lasseté. Hisp. Confancio por trabajo.*] *κόπος*, pro molestia, quam ex labore suscipimus. Ci. ad Corni. Sed nulla lassitudo impedire officium & fidem debet. Cxf. 2. Bel. Gall. Cursu ac lassitudine exanimatus.

LASSO, as, [*Stanco, affaticare. Gall. Lasser. Hisp. Canfars a otro.*] *κόπος*, fatigor. Plin. Epist. lib. 3. Multisque causis non lassaretur modo; uerum etiam funderetur. Ouid. 3. de Ponto; Mitius ille perit, subita qui mergitur unda, Quam sua qui tumidis brachia lassat, aquis. A quo lassatus. Iuu. Sat. 6. Et lassata uiris, nondum satiata recessit. Huius compositum est Delasso, uehementer lasso. Plaut. in Afin. Eum etiam hominem in senatu dare operam, aut clientibus ibi labore delassatum, noctem totam stertere. Laſſor, aris, passuum. Ouid. 2. Met. Mollis nequidquam lassor arena.

LASSVLVS, lassuli, deminut. Catul. Itaque ut domum Cybeles tetigerunt, lassulæ Nimio labore somnium capiunt sine Cerere.

LASSVS, [*Stanco, affaticato, lasso. Gall. Las, lasse. Hisp. Canfado con trabajo, fatigado.*] *κεκμηκός*, nomen est adiectiuum, idem significans quod fessus, uel fatigatus, hoc est, corporis uel animi labore fractus. Terent. in Hec. Etenim lassam opido tum aiebant: eo ad eam, non admissa sum. Pla. Pseud. Nam ut lassus ueni de uia, Me uolo curare. Amore lassus, Ouid. 3. Am. Eleg. 6.

LASTAVROS, *λάσταυρος*, a Græcis dicitur uir egregie mutoniatu, quæ si *λασιόταυρος*, hoc est, hirsutus circa tauros, id est, uirilia. Nam teste Arist. homines hirsuti iuxta femora & crura prærabidi sunt ad Venere. Alij *λάσταυρον*, dictum purant a *λα* intensiua particula, & nomine *ταύρος*, quo pars uirilium significatur. Suet. in uita Salust. Lenæus Pompeij libertus mores eius sigillatim expressit, ne bulonem, lurconem, popinonem, & lastaurum appellans. Vox postrema indicat fuisse hominem ualidæ libidinis. Hæc Suet.

LASTHENIA, nomen est mulieris Mantinez, quæ adeo cupida fuit diligendæ philosophiæ, ut assumpto uirili habitu, Platonis auditorium frequentaret. Laertius.

LASVS, *λαός*, primus de musica scripsit, & dithyramborum certam protulit primus: uixitque temporibus Darij Persarum regis. Suid.

LATE, [*Largamente.*] aduerb. lege Latus.

LATEBRA, bræ, p. p. & Latebræ, arum, [*Spelonea, grotta. Gall. Cacheite. Hisp. Escondroyo, lugar de esconder.*] *ὄψεως*, locus ubi aliquid occultatur. Lucan. lib. 1. Cedendum est bellis, quorum tibi tuta latebra, Lesbus erit. Quidam ita distinguunt ut Latebræ de hominibus dicantur, Latibula de feris: quod quamuis aliquando uerum sit, non semper tamen obseruatur. Nam & latebræ passim apud receptæ auctoritatis scriptores pro ferarum lustris inueniuntur accipi. Liuius li. 46. Inter uepres, & latebras ferarum noctem unam deliuit. Plin. lib. 10. c. 19. Oecanthe quidem etiam stratos latebræ dies habet. Neque solum de ferarum cubilibus; uerum etiam de quibusuis locis dicitur in quibus aliquid absconditur. Pla. in Aul. Non metuo, ne quispiam inuenias: ita probe in latebræ situm est. Ponitur interdum Latebra, pro excusatione, & prætextu. Cic. 3. Off. Sed si hoc sibi sumant, nullam esse fidem, quæ infideli data sit: uiderint, ne queratur latebra periurio, id est, excusatio qua lateat, id est, non uideatur periurium.

LATEBRICOLA, colæ, p. c. *φωλητήρ*, latebras incolens. Plaut. Tri. Latebricolarum hominum corruptor.

LATEBROSE, [*Occultamente. Gall. En cacheite. Hisp. Escondidamente.*] aduerb. *κρύβδλυ*, occulte, clam. Pla. Trin. Pater adsum, Impera quid uis, neque tibi ero in mora: neque latebrose me abs tuo Conspectu occultabo.

LATEBROSVS, a, um, ut Latebrosus locus, [*Done son molti luoghi da nascondersi. Gall. Plein de cacheites. Hisp. Cosa llena de escondroyos.*] *ὄψεως*, in quo frequentes Latebræ sunt. Pla. in Bacc. Nam huic ætati non conducit mulier latebrosus locus; Latebrosus locus ad equites regendos. Liuius. Bell. Pun. Colles latebrofi, Silius lib. 5. Flumina latebrofa. Virg. 8. Aen. Nox latebrofa, Luc. lib. 6. Via latebrofa. Cic. pro Sext.

LATENTER, aduerb. [*Nascosamente. Gall. En cacheite, secrettement, covertement. Hisp. Escondidamente.*] *κρύβδλυ*, clam, occulte. Ci. in Top. Cum enim nihil sine causa fiat, hoc ipsum est, foris euentus obscura causa, quæ latenter efficitur.

LATEO, lates, latui, [*Esfer ascoso, nascondersi. Gall. Se cacher, estre cache, m' estre uenue tognn. Hisp. Escondese.*] *λατταίω*, in occulto sum. Virg. 3. Eclog. Latet anguis in herba. Et quoniam ea, quæ in occulto sunt, fere ignoramus, factum est, ut Latere accipiatur pro incognitum esse, uel ignorari. Et in hac significatione plerumque accusatiuum habet. Virg. 1. Aen. Nec latuere doli fratrem Iunonis, & iræ. Sic dicimus: Hæc res latet me, id est, ignoro hanc rem. Latet plerosque, id est, in occulto est plerisque, uel plerique ignorant. Plin. lib. 2. c. 20. Latet plerosque, magna cæli affectione compertum a principib. doctrinæ uiris, superiorum trium siderum ignes esse. Aliquando etiam in hac significatione cum datiuo legitur. Luc. lib. 10. Tu mihi causa lates. Huius uerbi composita sunt Deliteo, de quo supra. Obliteo, quod est omnino uel circumquaq. lateo. Seneca: Qui uelut timidum atque iners animal, metu oblituit ille sibi non uiuit, sed quod est turpissimum uentri, somno, libidini. Hinc Obliteo, Varro ne æstu per rimosa in rimis eius grana oblitescant, & recipiant aquam.

LATER, mascul. gen. [*Quadrillo, mattoni. Gall. Brique ou taille. Hisp. Laterillo.*] *πλινθος*, laterem, latere, & lateres in plurali integrum inueniuntur pro terra cocta, & in lapidem durata: genitiuus & datiuus singulares raro leguntur. Cic. 2. de Diu. Nam hoc in latere, aut in cemento, ex quib. urbs efficta est, potuit ualere? Col. lib. 6. c. 14. Itaque cum id accidit, ueteri lateri later constitit, eoque intrudi, &c. Valla lib. 1. Coctiles lateres, qui cocti sunt, & non crudi. Vitruuius: Siue silex siue cæmentum, aut coctus later: siue crudus, his erit utendum. Plaut. Latere firmior. Laterum tria genera sunt, Didoron, *διδωρον*, a longitudine duorum palmarum ita dictum, palmarum (inquam) maiorum, quorum singuli ualent palmos minus tres, hoc est, digitos, duodecim, quæ mensura geminata cõficit sesquipedem: quæ erat didori longitudo: latitudo autem pedis unius. Alterum Tetradoron, *τετραδωρον*, tertium Pentadoron, *πενταδωρον*, nominabant a mensura quatuor & quinque palmarum. Græci enim antiqui *δωρον*, palmum uocabant, & ideo *δωρα*, munera, quæ manu darentur. Vide Plin. lib. 35. cap. 14. Latere lauare, prouerbiali specie dicitur pro eo quod est, operam ludere. Inde tractam, quod rubedo illa in lateribus ablu non possit. Terent. in Phorm. Purgem me? laterem lauam. Id est, frustra agam.

LATERANENSIS, basilica Sancti Ioannis uocata est, quod eo nil loco extructa sit, ubi olim erat palatium Lateranensium clarissimæ apud Romanos familiæ. Hieronymus ad Marcell. Quis credat mulierem nobilem & potentem in domo Laterani Consulibus designati, &c.

LATERANVS, nomen propriu nobilissimi Romani, qui cum Consul

- designatus esset, iussu, Neronis est interfectus. Iuue. Sat. 10. Egregias Lateranorum oblidet ædes Tota coloris.
- LATERARIUS**, adiect. [*Di matiom, πλίστινος*, idem quod Lateritius. Plin. li. 17. cap. 56. Laterarias domos constituerunt primi Euryalus, & Hyperbius fratres Athenis. Sic enim legit Calpurnius: cum ramen omnia Plinii exemplaria quæ quidem nobis videre cōtingit, hunc in modum legendum ostēdant. Laterarias, ac domos cōstituerunt, &c, ut laterarias intelligamus officinas fornacesq, fingendis, coquendisq, lateribus aptas. Laterarium, genus tigni. Vitruv. li. 1. ca. 20. Ipsi autem lateraris circalixis continentur, æganiturque tabulis maxime palmis.
- LATERCULUS**, li, [*Mastoncello, πλίστινος*, diminuti, parvus later. Plin. Crudis laterculus ad formam camini. Curt. lib. 5. scribit laterculo coctilis structos fuisse muros Babylonis.
- LATEREUS**, a, um, [*Mattinat, di matoni. Gal. Fait de tuile ou de brique. Hisp. Cosa obrada de ladrillos.*] πλίστινος, quod est materiæ cui ex latere. Plin. Lapide duro, ac silice æquo cōstituantur, ueluti lateritios parietes.
- LATERNA**, æ, [*Lanterna. Gal. Lanterno. Hisp. lanterna.*] λανός, φανός, a lateo, licet hæc habeat primam cot. Laterna uero producta. Orat. libr. 14. Dux laterna uix clausis feror aurea flammis: Et tu tra est gremio parua lucerna meo. Cl. Att. Pauci in uestibulo, pannosi, sine Laterna. Dicta Laterna, quod lumen in ea inclusum lateat. It ex laminis corneis. in qua candela includitur, ne a uento extinguatur. Plin. in Amp. Quo ambulat tu, qui Vulcanum inclusum in cornu geris.
- LATERNARIUS**, riis, [*Che porta la lanterna. Gal. Qui porte la lanterne. Hisp. Lanternero, el que lleva la lanterna.*] λυχνόχρος, qui alteri later nam præfert. Ci. in Pis. An cum altero barbaro Epicureo, cum altero Catilinæ lateruario.
- LATESCO**, is, [*Dilatari, allargarsi.*] πλατύνωμαι, latus fio, & in latū extendor. Colum. lib. 2. Iugerum agri non amplius quatuor sextariis raporum seminis obsecudum est: quarta parte amplius radiceis spargendum, qui non in uentrem latefcunt, sed tenuem radicem deorsum agunt. Cic. in Arat. Hic equus a capite & longa, ceruice latefcit.
- LATEX**, laticis, [*Humore. Gal. Toute liqueur. Hisp. Toda humor.*] ὑγρόν, omnis humor dicitur, ab eo, quod intra aliquid lateat. Cice. de Diuina. Nos circum latices gelidos, De aqua. Virgil. quarto Aeneid. Sparferat & latices simulatos fontis Auerni. De uino. Idem primo Aeneid. Regales inter menfas leticemque Lyæum. Sic Ouid. Palladios latices, dixit, cum oleum dicere uellet. Et Lucret. Absynthii laticem. Liqueorem uiticem. Lucret. libro quinto Cerulei latices. Ouidius tertius Trist. Eleg. 10. Calidi latices. Virgil. sexto Aeneid. Absynthii amarum perporare laticem. Lucr. lib. 4.
- LATHYRIS**, λathyris, herba quæ Cataputia maior appellatur. De qua. Plin. lib. 27. cap. 11. Lathyris folia habet multa, lactucæ similia, tenuiora, germina multa, in quibus semen tuniculis continetur, ut capparitis.
- LATIALIS**, & hoc le, [*Latino*], quod ex Latio est: ut, Iuppiter Latialis dictus est, quod in Latio coleretur. Tir. Et residens cella Latia Iuppiter Alba. Cic. Sicut utiq, ferias non Latiales, Latiaresue, sed Latinas dixeris, aut Latias. Latialis sermo, qui & Romanus, & Latinus. Plin. lib. 3. ca. 1. Ex his digna memoratu, aut Latiali sermone dictu Lacilia, idest, Latino. Macr. li. 1. ca. 1. Doctrinæ latialis haud inscium.
- LATIBULUS**, bulas, neutrum, & Latibulor, aris, deponens. [*Nasconderse. Gal. Se cacher, se muffer & tapir. Hisp. Esconderse.*] κρυπνός, significat lateo. Var. Vide ne feruus dominus latibulet. Accius: Progredere. & ne quis latibuletur, prospice. Antiquum est.
- LATIBULUM**, latibuti, [*Luogo dove si nasconde. Gal. Caverne, tafiniere, cachette. Hisp. Escondryo.*] κρυπνός, in quo aliquid delitescit. Valla distinguit Latibulum a Latebra, quod Latebra hominum sit: Latibulum ferarum. Sed hæc differentia non semper obseruatur. Nam quemadmodum supra ostendimus Latebram etiam pro ferarum lustris, accipi, ita etiam Latibulum aliquando de iis locis dicitur in quibus homines se occultant. Cice. Attic. libro duodecimo Ego autem uolo aliquid emere Latibulum, per fugiū doloris mei.
- LATICLAUII**, πλατύσσωμος, senatores appellati sunt, a laticlaui. Suet. in Aug. Ac ne expers castrorum esset, binos plerunque laticlauios præposuit singulis alis. Laticlauius tunica. Valerius li. 5. Et tunica laticlauius donatum ad Masinissam remisit.
- LATIFOLIA**, πλατύφυλλος, arboris glandiferæ genus, quam nonnulli eandem putant cum esculo: a latitudine foliorum nomen habens. Plin. lib. 16. cap. 6. In quæna glande alia dulcior, molliorque fœminæ, maris spissior. Maxime autem probantur latifoliæ ex argumento dictæ, Laurus latifolia, & Myrtus latifolia, apud Plin. li. 15. ca. 7.
- LATIFUNDIUM**, dii, [*Gran podere, gran possessione. Gal. Un fond d'erita*]
- ge de grand' estendue. Hisp. Heredad entera y grande.*] ἄπυρροπία, magnus & amplus fundus. Plin. libro 17. cap. 22. Latifundis non legitima naturæ festinatio, idest, non potest una certa ratio præscribi putandæ uinæ in magnis prædiis, quod aliæ seruis, id aliæ maturius desiderant. Idem libro 18. cap. 6. Latifundia perdere Italiam.
- LATINÆ**, arum, feræ erant conceptiæ, singulis annis a magistratibus in certos, uel incertos dies concipi solitæ, quibus pro communi totius Latii salute Ioui Latiali in monte Albano sacro fiebant, a Præfecto urbis Latinarum causa creato, populisque Latinis carnes diuidebantur ex præscripto uetusti fœderis inter Romanos & Latinos icæti Sp. Cassio, & Posthumo Cominio eos. Cuius fœderis leges ne ullo unquam tempore intercederent, Romæ in ænea columna fuerunt incisæ. Cic. pro Planc. Quibus in municipiis uix iam qui carnem Latinis petant, inueniuntur.
- LATINE**, [*Latimamente. Gal. En latin, à la maniera des latins. Hisp. Latimamente, en latin.*] λατύνω, aduerbium, idest, more Latinorum. Cic. 2. Philip. Antonium quem gladiatorem non ita appellauit, ut interdum etiam M. Antonius gladiator appellari solet: sed ut appellentur, qui plane, & latine loquuntur, hoc est, proprie & aperte. Dicimus quoque, Scio Latine: ubi subauditur, loqui, quod turpiter exprimeretur: sicut cum dicimus, Scio fidibus, ubi subauditur, Canere: non tamen exprimitur. Ci. pro Cec. Quid enim facilius est quam probari iis, qui Latine sciebant: in uno ferulo familiæ nomen non ualere?
- LATINI**, Italiæ populi dicebantur, qui eum tractum incolebant, qui est inter ostia Tiberis & Circeios: quam Italiæ partem Latium antiquum appellabant. Hi ante Aenæ in Italiam aduentum Aborigenes dicti, sunt, sed postea uero Troianis permitti uno nomine dicti sunt Latini, siue a Latio regione illa, quam incolebant, siue a Latino rege, cuius filiam Lauiniam Aeneas duxerat uxorem.
- LATINIENSIS**, & hoc se, [*Latino*], idem quod Latius. Ci. de Aruf. ref. Quod in agro Latiniensi auditus est strepitus cum fremitu. Significare etiam potest eum, qui alibi ortus, in Latio cū Latinis uersatur: ut supra dictum est in dictione Hispanus.
- LATINITAS**, latinitatis, [*Fauella latina. Gal. Langage latin. Hisp. habla latina.*] locutio ipsa Latina, siue sermo Latinus. Cice. ad Attic. lib. 7. Secutusque sum, non dico Cæcilium, Mane ut ex portu in Piræum, (malus enim auctor Latinitatis est) sed Terentium, cuius fabellæ propter elegantiam sermonis putabantur a C. Lælio scribi.
- LATINUS**, ni, substat. λατίνος, nomen regis Aborigenum, Fauni & Maricæ nymphæ filii, cuius filiam Lauiniam Aeneas accepit uxorem. De hoc Vir. li. 7. Aen. Rex arua Latinus, & urbes iam senior longa placidas in pace regebat.
- LATINUS**, [*Latino*], λατίνος, nomen deriuatiuum a Latio. Virg. 1. Aen. Genus unde Latinum. Inde Latinum sermonem dicimus eū, quo utebantur in Latio. Carmen Latinum, Hora. 1. Carmin. Ode 32. Latine consuetudini tradere, idest, in Latinum sermonem conuertere. Col. in Præ. in lib. 12. Hæc. in Oeconomico Xenophontis: & deinde Cicero, qui eum Latine consuetudini tradidit. Vertere in Latinum: hoc est, in Latinam linguam. Quin. lib. 10. ca. 5. Vertere Græca in Latinum, ueteres nostri oratores optimum iudicabāt. Ci. 1. de Fin. Ita sentio, & sæpe differui. Latinam linguam non modo non inopem, ut uulgo putarent, sed locupletiozem etiam esse quæ Græcam.
- LATIO**, nis.
- LATIO**, latitas, p. co. [*Nasconderse sbeffo. Gal. Se cacher, ne se mostrer point. Hisp. Esconderse à uenudo.*] κρυπνός, sæpe aut fere semper lateo. Cice. pro Cluen. Extrahitur domo latitans Oppianicus a Manilio. Ho. a. 3. Carin. Ode 12. Catius idem per apertum fugientes. Agitato grege ceruus iaculari & Celer alto latitante in fruticeto excipere aptum. Caro tamen Latitauerunt dixit, pro frequenter tulerunt: frequentatiuum secundum uerbi Fero, fers. Latitare, inquit Budæus dicuntur, qui ad iudicium uocati frustrantur, & ludificantur. Ci. pro Quin. Ego experiri non potui: latitauit, procuratorem nullum reliquit. Latitatio, nis, Qui. li. 7. c. 3. Sonus, clamor, gemitus, latitatio, metus, & similia. Hinc fit compositum. Illatio, quod est intus latiro.
- LATITUDO**, inis, [*Ampiezza. Gal. Largeur, estendue. Hisp. Anchura, largura.*] πλάτος, uide infra in dictione Latus.
- LATIUM**, ti, [*Lacio, ea pars Italiæ est, teste Plin. li. 3. ca. 5. quæ est inter ostia Tyberis, & Circeios millia passuum quinquaginta in longitudinem non excedens: quod postea prolatis imperii terminis, Antiquum Latium est appellatum, postea uero, teste Seruio, Latium nomine dictum est, quicquid est inter Tyberim & Vulturnum amnes. Totusq, ille tractus diuiditur in Latium citerius, & Latium ulterius. Citerius Latium a Tyberis ripa Fundos usque, protenditur: ulterius a Fundis usque ad Vulturnum amnem. Dictum autem Latium putatur, quod illuc latuerit Saturnus, dum Iouem fugeret.*]

sugeret. Ovi. 1. Fast. Dicta quoque est Latium terra latente Deo. Vir. 8. Aen. Latiumq. uocari Maluit, his quoniam latuisset tutus in oris. Contra Varro, Latium a Latino rege dictum asserit.

LATIVS, arum, [Delatio.] quod ex Latio est. Col. in Præf. l. 1. At Latiaz Musæ nō solos adytis suis Accium & Virgiliū receperet, sed eorum & proximis: & procul a secundis, sacras concessere sedes Agri Latii Ouid. 3. Fast. Gens Latia. Ouid. 4. Fast. Lingua Latia. Idem 2. de Ponto. Eleg. 3.

LATMVS, λῆτμος, mons Ioniz, notus fabula Endymionis, quem cum Lunam adamaret, in Latmo monte ab ea sopitum ferunt, ut unum ab eo osculum auferret: unde & ipse Endymion Latmius dictus est. Ouid. lib. 3. de Arte. Latmius Endymion non est tibi Luna rubori.

LATOIS, idis, secunda syllaba producta λητοῖς, patronymicum est foemininum, a Græco nomine λητώ deductum: quo nomine illi Dianæ matrem appellant, quam & nos Latonam. Latois itaq. a poetis accipitur pro Diana Latonæ filia, quam & Latini Græcorum imitatione Latoniam appellant. Ouid. 7. Metam. Inde Calaueræ Latoïdos aspicit arua.

LATOMIÆ, uel Latumiz, arum, [Luogo dove si scarperlano sassi. Gal. Quarrieres. Hisp. La cantera, mina de cantos.] λητομια, a Græcis dicuntur, quas nos uocamus Lapidicinas, hoc est, loca, unde exciduntur saxa: λῆσις enim a Græcis uocatur, qui a nobis lapis, & τόμος, sectio. Liu. 6. Bel. Pun. Comprehensa postea priuata ædificia, comprehensæ latomiz, forumq. pitarium Ad latomias damnari solebant ii, qui in opus metalli damnabantur. Plau. in Cap. Tyndarus in latomias lapidarias ab Aegione damnatur. Et quoniam carceres in plerisque locis fiebant in lapidicinis iam effosis, ut in Sicilia Latomiz Syracusanæ, factum est, ut latomiz de quouis carcere dicantur. Cicer. 7. Verr. Carcer ille, qui est a crudelissimo tyranno Dionysio factus Syraculis, quæ Latomiz uocantur, in istius imperio domicilium Romanorum fuit.

LATOMVS, [Taglia pietras] λητομος, Latine dicitur Lapidida, qui e rupibus saxa excidit, aut ad opus adaptat.

LATO, as, [Allargare.] λητωῖς, arum, latum facio, quamuis non sit in usu pro quo compositum Dilato usurpamus: de quo supra, Ab hoc uerbo Lato actiuo fit neutrum Lateo prima pr. id est, late patetia quo fit inchoatiuum Lateo, de quo supra.

LATONA, p. λητωῖς, filia Cæi Titanis, a Ioue amata & compressa est, ex quo geminam concepit prolem, Apollinem uidelicet & Dianam, quod Iuno adeo ægre tulit, ut immisso contra illam Pythonem serpente, per totum terrarum orbem pellicem persecuta sit, donec errando ad sororem Asterien in insulam Ortygiam peruenisset, a qua suscepta est, ibique Dianam peperit, quæ euestigio obstetricis officium in nascituro fratre matri præstitit, & Apollinem nascentem suscepit: qui adultus mōx Pythonem interfecit, & petentibus cepit dare responsa. Porro hæc insula, cum antea Ortygia uocaretur, postea Delos uocari cœpit, quod cum antea quam mersa fuisset, subito Iouis iussu conspicua fuerit reddita. Nam δελῶν, Græci dicunt quod nos ostendere, seu manifestare.

LATONIA, [Diana] λητωῖς, dicta est Diana, a matre Latona, quemadmodum Apollo ipse, Latonius, λητωῖς. Vir. 9. Aen. Tu dea, tu præsens nostro succurre labori, Astrorum decus, & nemorum Latonia custos. Similiter Delos, ut ait Seruius, dicta est Latonia quod in ea Latona enixa sit Dianam & Apollinem.

LATOR, oris, [Datore, portatore.] uerbale a fero, ut Lator legis, qui & Legislator, νομοθετης, uno uerbo dicitur, qui promulgat, uel in stituit, uel tulit legem. Cic. 2. de Nat. De. Ferretne ciuitas ulla Latorem istiusmodi legis, ut condemnaretur filius, &c. Aliquando pro tabellario, Suet. in Calig. Quasi uniuersa tradita insula magnificas Romam litteras misit monitis sæpe latoribus, uehiculo ad forum usque & curiam pertenderent.

LATREVS, λατρεῖς, unus ex Centauris. Ovi. li. 12. Met. Quem dederit letho membris & corpore Latreus Maximus.

LATRIA, æ. pen. pro. [seruitu, obseruatione. Gal. Seruice, reuerence. Hisp. honra a acatamiento al mayer.] λατρεία, Latine cultus, obsequium, seruitus. Aug. lib. 10. Ciui. Latrui nostri, ubicunque sanctuarum scripturarum positum est, interpretati sunt seruitutem: sed ea seruitus, quæ debetur hominibus secundum quam præcipit Apostolus, seruos dominis suis sudditos esse debere, alio nomine Græce nō cupari solet. Latrui uero secundum consuetudinem, qua locuti sunt qui nobis diuina eloquia condiderunt, aut semper, aut frequenter, aut pene semper ea dicitur seruitus, quæ pertinet ad colendum deum.

LATRINA, æ. [Cacatoio. Gal. Vn retrait latrine. Hisp. La priuada o necessaria de la casa.] λητριον, locus priuatarum sordium, & ad exonerandum uentrem accommodatus: a latendo, siue potius a lauando: ut mox Varronis testimonio docebimus. Apul. de Afino li. 9. Omnia profus, ut in quibusdam cœnosam latrinam, in eius animum confluxerunt uicia. Foricæ uero loca publica, in quibus li-

cet omnibus uentrem exonerare. Cloaca, aquæ ductus subterraneus dicitur ad eluendas urbis sordes accommodatus. Antiqui Lauatrinam dixerunt, quæ postea, syllaba una sublata, Latrina est appellata. Val. li. 2. de Analogia. Deinde cum breuitatis causa nomina contraherent, quod essent aptiora, pro Lauatrina latrinam nominarunt, sicut ex maxillis, & axillis, & uevillis, malæ, alæ, & uela diminuta sunt. Ex quo apparet, Latrinam a lauando dictâ esse, proprieque significare colluuiem omnium sordium, quæ ex tota domo in unum locum confluunt. Plau. in Curc. Itas magnas minas non pluris facio, quam ancillam meam, quæ latrinam lauat. Videnturque Latrinæ differre a cloacis, tanquam priuata & publicis. Colu. lib. 10. Immundis quacunq. uomit latrina cloacis.

LATRO, tras, [Abbaire. Gal. Abayer, japper. Hisp. Ladrar propriamente los perros.] ληστρος, proprium est canis, cum uocem edit terrens, & in aliquem impetum faciens. Virg. 3. Eclo. Multum latrante Lycisca. Latrare ad homines transfertur, pro uociferari, & intentione uoce clamare. Cic. 2. de Ora. Quid enim hic meus frater ab arte adiuuari potuit, cum a Philippo interrogatus quid latraret, furem se uidere respondit? Hinc Latratus, us, ipsa uox canum, siue ipse latrandi actus. Virgil. quinto Aeneid. Sæuis canum latratu in auras. Plin. libro octauo capit. 40. Ab alio in Epiro agnium in conuentu percussorem domini, laniatu, & latratu adactum, ut cogeret fateri scelus. Latrator, Vir. 8. Aen. Et latrator Anubis. Latror, aris, passiuum. pl. lib. 25. cap. 10. Hanc habentes negat latrari a canibus. Latrator, impersonale. Ouid. 2. Tri. Scit cui latretur, cum solus obambulat ipsa. Latrans particip. ut Colla latrantia canit. Propert. lib. 5. Eleg. 18. Latratus, participium a passiuo Latror. Stat. 1. Achil. iuxta Caphareus Latratum Pelago tollens caput. Huius uerbi composita sunt, Allatro quod est latrator aliquem infesto. Colum. per translationem dixit: Sed nec caninum quidem (sicut dixere ueteres) studium præstantius, locupletissimum quemque allatrando. Oblatro, contra latro, nulla ratione contradico. Laftan. lib. 5. qua Demetrianum sicut ipse ait oblattrantem, atque obstrepentem ueritati redarguere conatur.

LATROCINIUM, nii, [Ladronectio. Gal. Bringaterie, destruction de gens, uolerie. Latrocin. Hisp. Aquel robo publico.] λησεία, ipse latrociniandi actus. Cas. 8. Bel. Gal. Quia repentino latrocinio atque impetu in collæ illorum erant oppressi. Ci. pro Deio. Tueri fines suos ab excurtionibus hostium, & latrociniis Ponitur aliquando pro ipsa militia. Plau. Qui apud regem in latrocinio fuisse stipendium acceptit.

LATROCINOR, aris, p. c. [Rubare. Gal. Desrobber, brigander, destrouffer. Hisp. Robar.] λησδω, latronum more prador, Cic. pro Mil. Quasi Appius ille Cæcus uiam strauisset, non qua pop. Ro. uteretur, sed in qua posteri sui impune latrocinarentur. Pla. in Curc. Latrocinitus annos decem mercedem accipio. Hinc latrocinitio, uerbale, idem quod Latrociniuum. Plin. li. 19. ca. 4. Multitudinis innumeræ sua latrocinitio.

LATRONES, [Ladroni. Gal. Larrons. Hisp. Ladrones.] λησται, Græca dictio est, qua significantur uiarum iobeflores, qui uiatores aut uita, aut pecunia spoliunt. Hora. libro 1. Epi. Ut iugulent homines, surgunt de nocte latrones. Ita dicti auctore Festo, quod a latere adoriuntur, uel a latendo, quod latenter insidiantur. Cic. 2. Phil. Erat enim uiuendum latronum ritu, ut tantum haberet, quantum rapere potuisset. Ora. secund. Ser. Sat. prim. Quem cur distinguere coner Titus ab insectis latronibus? Vlrpant poetae latronem pro uenatore. Virgil. libro duodecimo Fixumque latronis Impavidus frangit telum. Cum superius dixisset, Saucius ille graui uentum uulnere pectus. Apud antiquos etiam latrones dicebantur conducti milites a λησδω, inferuio: nam seruiebant mercede. Moris autem erat, ut hos Imperator & circa se haberet, & primos mitteret ad omne discrimen. Varro autem huiusmodi stipatores putat Latrones dictos, quasi Laterones, quoniam circa latera esse soleant, quos nunc Satellites uocant, qui principis alicuius latrant uentur, qui & Laterani, & Stipatores, & σωματοφύλακες, uocantur. Pla. in Mil. Nam ego hodie ad Seleucum regem misi parasitum meum, ut latrones, quos conduxit hinc, ad Seleucum duceret, qui eius regiam tutarentur.

LATRUNCVLVS diminutiuum, paruus latro. Ci. de Prouin. Consul. Res in Sardinia cū Mastrucatis latrunculis a Propratore una cohorte auxiliaria gesta. Sunt etiam Latrunculi siue Latrones, quibus ludimus, sexdecim serupis gemina acie utrinq. directis: in quibus duo reges sunt inuicē contendentes, duæ reginæ, quatuor equites, sexdecim pedites, quatuor satellites, totidem ceterorum. Martial. Infidiosorum si ludis bella latronum. Sene. Latrunculis ludimus.

LATRUNCVLATOR, oris, [Iudice de malefici. Gal. Preuost de marefcaux. Hisp. El juec de los ladrones.] qui rerum capitalium iudex, siue quæstor appellatur, & uulgo Iudex maleficiorum. Vlpian. I. 5. Pan-

- 1.5. Pandect. l. solemus de iudi. Latrunculator de re pecuniaria in dicare non potest.
- LATVS**, a, um [Spatioso largo, ampio. Gal. Large de grand'estendue. Hist. Anco en respecto deluengo.] ἄπυχρος, πλατύς, spatiosus, amplius, latus: cuius contrarium est angustus. Plin. libr. o duodecimo capit. 7. Lara radice arbor. Teren. in Heaut. Huc est intro latus lectus. Cicer. sexto Verr. Insula est Melita, satis lato ab Sicilia mari periculosoque disiecta. Hinc aduerbium Late, quod significat in multis locis. Cic. pro leg. Manl. Late longeque diffusa laus Pompeii. Virgil. octavo Aeneid. Lucus late sacer. Cice. in Catil. Latius opinione disseminatum est hoc malum. Idem 1. Offic. Hoc latissime pateat, ad plurimosque pertineat. Hinc latitudo, pro spatio sitate. Cice. primo de Nat. Deo. In hac immensitate latitudinum, longitudinum, altitudinum. Idem secund. de Ora. Oris prauitatem, & uerborum latitudinem imitatur. Latus etiam aliquando participium est a Feror, idem ualens quod portatus. Cic. ad Quin. Fr. li. 2. Latus lectica.
- LATVS**, eris, [Lato. Gal. Le costé. Hist. Lado à costado.] πλατὺς, quod est infra alam Virg. 2. Aenei. Laterique Argiium accommodat enssem. Cice. pro Cluen. Is ex equo cecidit, & latus offendit uehementer. Hinc aters dolor, quem Græci πλατὺς πόνος uocant. Cice. 3. de Ora. Crassus laterum dolore consumptus. Aliquando Latus pro uiribus & spiritu ponitur. Cice. de Seneca. Cum legem Vocniam magna uoce & bonis lateribus suasissem. Idem de Seneca. Neque enim ex te unquam es nobilitatus sed ex lateribus, & lacertis tuis. Alatere, dicuntur cari & amici principum, qui eorum lateribus semper adsunt. Liu. lib. 4. Bell. Fun. Ab latere inde nominat tyranni, eorumque capita uisissima fingenti inter dolores gemitusque occurrunt. Curtius li. 5. Dum ad perniciem eius etiam a latere pecunia ipsius sollicitaret hostis.
- LATVSCLAUUS**, πλατυσταυρος, tunica erat purpura prætexta, latior tunica uulgari, quia Senatores utebantur. Hoc uestis genere primus usus est Tullus Hostilius Romanorum rex, teste Plin. li. 9. cap. 39. Utebantur eo & Sacerdotes: ut non obscure ostendit Silius Italicus lib. 3. cum ait: Sacrificam lato uestem distinguere clauo. Est quoniam hac ueste utebantur peculiariter senatores, factum est, ut Latusciauus accipiatur pro dignitate Senatoria. Plin. in epi. Ego Sexto latum clauum a Cæsare nostro, ego Quæsturam impetraui ab Ou. Clauus simpliciter dicitur pro senatoria dignitate, illo uerbo: Curia restabat, clauus mensura coacta est.
- LATVSCVLVM**, li, paruum latus, dimin. Catullus ad Thallum, Ne la neum latuculum, manusque mollicellas inusta turpiter tibi flagella conscribellent. Speculorum latucula, idest parua latera. Luc. li. 4. Quinentiam quæcunque latucula sunt speculorum.
- LAVACRVM**, p. p. [Doue si laua, Bagno. Gal. Lauoir, un lieu à se lauer. Hist. Lugar do se lauar.] a lauo, ac, balneum in quo quis lauari commodè potest. Gell. li. 1. ca. 2. Lusorum umbra ingentiam, longis ambulacris, & mollibus ædium posticum refrigerantibus lauacris. Huius dictionis pen. ab indoctis quibusdam male corripitur cum deriuetur a supino Lauatum, mutato tum, in crum, sicut ab Ambulatum fit Ambulacrum, & a Simulatum Simulacrum: quæ proculdubio producant penultimam.
- LAVATRINAS**, ἀφροδῖνες, λουατροί, dixerunt antiqui, quas nos Latrinas dicimus, sublata una syllaba, loca scilicet in ædibus, ad quæ sordes confluunt. Nec in culina tantum, sed in tricliniis quoque, & cubiculis & cœnationibus, cum dignitate & elegantia sunt. Vide Latrina.
- LAUDABILIS**, le, [Lauduole, Gal. Louable, digne d'estre loué. Hist. Cosa digna de ser alabada.] ἐπαίνετος, quod merito laudari potest. Plaut. in Pers. Aedepol desisti uirgo operam laudabilem, probam, & sapientem, & sobriam. Laudabilis uita, apud Cic. de Ami. Rectæ & laudabiles res. Ci. 1. de Fin. Opus laudabile, Lucr. li. 5. Carmè laudabile, Hor. de Arte.
- LAUDABILITER**, aduerb. [Lodeuolmente. Gal. Louablement, avec louange.] ἀειχίλως, cum laude & commendatione. Cice. 5. Tusc. Quid ad recte, honeste, laudabiliter, postremo ad bene uiuendum latissime est præsidium in uirtute?
- LAUDATIO**, onis, [Lode laude.] ἐγκώμιον, ipsa laudantis oratio. Cic. 4. Verr. Præclara laudatio.
- LAUDATIIVS**, a, um, ἐγκωμιστικός, quod laudationi est accommodatum. Vnde Laudarius genus orationis a Rhetoribus dicitur, quod alio nomine Demonstratiuum uocant Rhetores. Quin. lib. 2. cap. 16. Laudatiuum rotam, quæ est pars Rhetorices tertia, Et Laudatiuus casus, dicitur est accusatiuus, quia per hunc uidemur uel accusari, uel laudare.
- LAUDO**, das, [Lodare, laudare. Gal. Louer, dire bien, nomer en bien. Hist. Loar d'alabar.] ἐπαίνω, commendo, uerbis extollo. Virgil. 4. Geor. Laudato ingentia rura: Exiguum colito. Differt autè a uerbo Probo, quod id re magis probemus, laudemus uerbis. Plaut. in Trin. utrūque coniunxit, Laudo, inquit, consilium, & probo. Aliquando Laudare, est nominare, Plaut. in Cap. Id scias, Iouem supra-
- num testem laudare. Laudare, inquit Macr. libro sexto ca. 7. Satur, significat prisca lingua nominare, appellareque. Nonnunquam etiam citare, & in testim adducere, Cic. tertio de Orat. Atque hæc quidem ab his Philosophis, quos tu maxime diligis, Catule, dicta sunt: quod eo sæpius testificor, quod auctoribus laudatis, ineptiarum crimen effugiam. idest, his philosophis nominatim citandis & tanquam ad testimonium dicendum euocandis, quos auctores harum rerum habeo. Laudare cum exceptione, idest, non integre. Cic. lib. 1. Epi. ad Q. Fr. Vnum est, quod tibi ego præcipere non desinam, neque te patiar cum exceptione laudari. Laudatus, a, um, participium, siue nomen ex participio, ἐπαίνετος, Abunde laudatus. Ouid. primo Trist. Eleg. 6. Falso laudata femina. Ouid. 3. de Amo. Eleg. 11. Laudatissima forma. Ouid. epist. 18. Laudator, oris, ad Her. li. quarto Nolo esse laudator, ne uidear adulator. Laudator uoluntarius. Cicer. sexto Ver. Laudatrix, cis, Cice. tertio Tus. Vitorum laudatrix fama popularis. Laudandus, gerundium: ut loci non laudandi. Ouid. primo Trist. Eleg. 8. Huius composita sunt, Allaudo, de quo supra. Elaudo, quo ueteres usurparunt pro eo, quod est, plus quam nomino. Var. Elaudat, nomenque eius millicies repetit. Collaudo, simul laudo. Cic. Lent. Si rem istam ex sententia gesseris, fore, ut absens a multis, cum redieris, ab omnibus colaudere. Perlaudo, ualde laudo. Laet. lib. 6. Ea res, quam etiam homo si contempserit, iure perlaudatur.
- LAVERNA**, Dex cuiusdam nomen fuit apud Romanos, in cuius tute la fures esse putabantur, qui ab ea Lauerniones dicti sunt. Hinc Lauernalis porta, Romæ dicta est, ab æde Lauernæ propinqua. Hæc fere est Festo.
- LAVER**, eris, neutri generis, & aliquando fœminini, ὄϊον, Dioscoridi, herba est in aquis nascens, frutice pingui, recto, foliis latis, olusatro similibus, sed minoribus, & odoratis. Vulgo Berlam dicimus, & Berulam. Plin. li. 26. c. 8. Lauer quoque nascens in riuus condita, & cocta, torminibus medetur.
- LAUGIA**, (quod hic pro Nemæ fonte corrupte legebatur) uide Langia.
- LAVINIA**, λαβινία, filia fuit Latini regis. & Amata, quæ primum Turno, deinde Aeneæ desponsata est, cuius occasione orto inter hos duos bello multi utrinque occubuerunt. Tandem deuictio Turno. Aeneæ nupsit: quo mortuo ipsa priuignam insolentiam timens: in syluas prægnans profugit, & apud Tyrrheum pastorem diuertit, ibique peperit hlium, quem Iulum Syluium Posthumum appellauit, eo quod post patris funus in syluis natus esset. Hanc tamen postea Ascanius in regnum reuocauit cum ipse secessit Albanam longam, urbem a se conditam: Lauinio nouerçæ relicto, quod illa moriens Iulo Syluio Posthumo filio suo reliquit. Virg. libro 12. Et uictum tendere palmas Ausonii uidere: tua est Lauinia coniunx, &c.
- LAVINIVM**, λαβινιον, Steph. λαβινιον, Straboni, urbs fuit in Latio, ab Aenea condita, & a nomine Lauiniæ uxoris ita appellata. Cuius rei testis est Liu. li. 1. ab urb. Aeneam, inquit, apud Latinum fuisse in hospitio tradant. Ibi Latinum apud Penates Deos domesticum publico adiunxisse fœdus, filia Aeneæ in matrimonium data. Ea res utique Troianis spem affirmat tandem stabili, certaque se definiendi erroris: Oppidum condunt, Aeneas ab nomine uxoris Lauinium appellat.
- LAVO**, as, [Lauare. Gal. Lauoir. Hist. Lauar.] λῶω, idem est quod aluo, & quod sordidum est, aqua purgo. Virg. 3. Eclo. Omnes in fonte lauabo. Præteritum facit Laui. Teren. Heaut. Atque illa, si iam lauerit, mihi nuncia. Supinum est Lotum: unde deducitur participium Lotus. Mart. lib. 5. Lotus nobiscum est, hilaris cœnauit, & idem Inuentus mane est moi tuus Andragoras. Olim etiam Lauatum faciebat, & per synopen Lautum. Ver. in Eunu. Abunt lauatum, ueritrepunt. Hora 1. Serm. Sat. 6. Aac ubi me festum sol acriter lauatum Admonuit. Ouid. lib. 3. Fast. Sacra lauaturas mane petebat aquas. A supino Lauatum fit uerbale Lauatio λῶσις, ipse lauandi actus, aut lauacrum. Plin. lib. 8. cap. 45. Lauatione calidæ aque traduntur pinguefcere. Ci. Varroni: Si minus, persequar in Cumanis, & ante te certiore faciam, ut lauatio parata sit, idest, balneum. Lauacrum, balneum, in quo quis lauari commodè potest. Gell. libro primo cap. 2. Propulsaui caloris incommoda lucorum umbra ingentium, longis ambulacris, & mollibus ædium posticum refrigerantibus. Lauacris. Auidus splendere lauacris, Clau. 2. in Eutr. Veteres hoc uerbum per tertiam coniugationem inflectebant. Vig. lib. 10. Visceribus superinfundens lauit inprobatæ ter Ora cruor. Horat. 1. Sermo. Saty 5. Ora manusque tua lauitus Feronia lympha. Quibus in locis cum prima syllaba huius uerbi corripitur, certum est non esse præterita temporis, cum disyllaba præterita priorem necessario producant. Simile est illud apud Virg. tertio Aeneid. Luminis effossi fluidum lauit inde cruorem. Interdum significat madefacere, humectare, Plaut. in Pse. Gestas tabellas tecum, eas lacrymis lauis? Huius composita, Abluo, Deluo, Diluo, Eluo, Illuo, Perluo, Præluo, Reluo, & Subluo,

- subluo, quorum significata uide suis locis.
- LAVREA**, [*Foglia di lauro. Gal. Fuille de Laurier. Hisp. Hoja de Laurel.*] *Ἰάσων*, proprie lauri folium appellatur perpetuo uirens, & topiario operi accedens. Oui. 3. Fast. Cedit ab Iliaci laurea cana focus. Plin. lib. 15. ca. 30. Vnius arborum Latina lingua nomen imponitur uiris: unius folia distinguuntur appellatione: Lauream enim uocamus. Quem Plini locum sic intellige. Nullam esse arborem a qua uiris nomen sit impositum præter unam laurum. Fuit enim Ciceroni libertus nomine Laurea, de quo mox dicturi sumus in distione sequenti. Præterea Laureolus, & Laurentia nomina sunt uirorum, a Lauro deducta: Deinde nullam esse arborem, cuius folia habeant distinctam appellationem præter unius lauri folia, quæ Laurea dicuntur. Aliquando ponitur pro lauro. Hora. 2. lib. Carm. Tum spissa ramis laurea feruidis. Aliquando pro corona ex lauro facta, quæ in triumphis adhibebatur. Martia. lib. 2. Quæ datur ex Dacis laurea tota tua est. Caro uero de Re rust. lib. 1. Laurea & Laurum, & mutato diphthongo au, in o, litteram, Loream, pro eodem accipit.
- LAVREA**, Tullius, Ciceronis libertus fuit, cuius extat nobile de a. quibus Ciceronianis Epigramma, apud Plin. li. 31. quod quoniam circa principium operis huius inferimus in dictione Academia, illinc lectori petendum relinquimus.
- LAVREATVS**, a, um, nomen est, non participium, Laureo enim uerbum, quamuis nonnulli eo utantur, Latinum non est. Hinc Laureati, qui laurea coronati sunt. Cice. pro Mur. Qui imaginem parentis sui laureatam in gratulatione sua conspexit. Sic Fases Laureatos dixit: idem Cice. secundo de Diuin. id est, fases laurea uel lauro circumuolutos. Plin. libro 35. cap. 18. tantumque non cum laureatis fascibus remitti illo, unde creatis pedibus aduenissent.
- LAVRENS**, tis, *λαυρήντιος*, modo gentile nomen est, a Laurento Latii oppido deductum, Virg. 12. Aen. Laurentis regia Pici. Modo de nominatiuum omnis generis. Idem 13. Aene. Te quoque Laurentes uiderunt Aeole campi oppotere. Idem alibi, Ignarum Laurens habet hora Mimanta.
- LAVRENTALIA**, *λαυρήνια*, feræ erant in honorem Accæ Laurentiæ instituta, quæ nutritrix fuit Romuli & Remi: cui sacerdotes in Velabro sacrificabant teste Varro. libro 5. de ling. Lat. Laurentalia (inquit Fest.) Laurentiæ coniugis Faustuli, & nutritris Romuli & Ceni festa.
- LAVRENTIUS**, Laureolus, Laurea, & Laurentia, nomina uirorum, ac mulierum propria, a lauro deducta.
- LAVRENTIA**, uxor Faustuli fuit, pastoris Amulii, quæ Romulum, & Remum expositos nutrit: & quoniam se omnibus prostruebat, lupa dicta est: & hinc locus datus est fabulæ, & Romulum & Remum a lupa esse nutritos. Hanc aliqui Laurentiam uocant, festaque in honorem eius instituta Laurentinalia.
- LAVRENTVM**, ciuitas Latii, non procul a Lauinio, ita dicta a filia laura, qua excisa ædificata est. Vel (ut inquit Priscianus) a lauro ibi primum inuenta, dum Picus eam conderet. Hinc Laurentis populi dicti sunt: de quibus paulo ante in dictione Laureus.
- LAVREOLA**, æ, cum accentu in antepen. diminut. a Laurea, & pro corona triumphali capitur. Cice. lib. 2. Episto. Familia, qualemque triumphum Laureolam appellat. Velles enim, ait, tantum modo ut haberem negotii, quod esset ad laureolam satis. Laureolam in mustaceo quærere, est ex re friuola, insignem laudem captare. Cice. ad Atti. Bibulus, credo, uoluit appellatione hac inani nobis esse par. in eodem Amano cœpit laureolam in mustaceo quærere.
- LAVREOLUSA** poetis traditur fuisse latro sceleratissimus, eo que nomine in crucem sublatus, & a feris deuoratus. Quæ fabula aliquoties Romæ in spectaculis repræsentata est. Iuuen. Laureolum uelox etiam bene Lentulus egit, Iudice me uera dignus cruce. De Domitiano quoque memoriæ proditum est, quod hanc fabulam repræsentaturus, nocentissimam quandam, ultimo supplicio damnatum, in crucem erigi iusserit, & immissa uersa dilacerarit: atque in rei ueræ, non fictæ, spectaculum populo exhibuerit, Mar. in Amp. Cæsaris. Qualiter in scythica religatus rupe Prometheus Assiduam nudo pectore pauit auem: Nuda Caledonio sic pectora præbuit uerso, Non falsa pendens in cruce Laureolus.
- LAVREOTIS**, huius Laureotis, p. p. spodii genus est, ex argento. Est autem spodium cineris genus, ex metallis, dum in fornace coquatur, fauillæ modo euolans, & fornacis pauimentum recidens, ut docet Galen. libro 9. Simpl. medicamen. qui ea ratione distinguit Spodium a Pompholyge, quod hæc ob leuitatem ad fummas usque fornacum cameras euolaret, iisque adhæresceret: illud neque tam alte euolaret, & mox in pauimentum recideret. Pl. tamē Spodium etiam illud appellat, quod summis fornacum testudinibus ad hæret: distinguitque a pompholyge solo colore, quod pompholix minus candida sit. Verum de re omni metallica tutius Galenum ducem sequemur, qui ut exploratiora hac de re tradere posset,
- præfens metalla artificumque officinas perlustrauit. Erat itaque Laureotis (ut diximus) cineris species ex argenti fornacibus, fauillæ modo euolans, & in pauimentum recidens. Plin. libro 34. cap. 13. Fit & in argenti fornacibus spodos, quæ uocant Laureotin.
- LAVREVS**, a, um, [*Di lauro. Gal. de Laurier. Hisp. De Laurel.*] *Ἰάσωνος*, quod est ex materia lauri, quomodo Roseus. Myrteus, quod ex Rosa, myrtove confectum est. ut, Laurea corona, & Serra laurea. Plin. lib. 15. cap. 30. Oui. 2. Trist. Ponet & in nitida laurea ferta coma.
- LAVRETVM**, [*L'ogio pieno d'allori. Gal. Un lieu planté de lauriers. Hisp. Laurelal. legar de laureles.*] *Ἰάσωνος*, locus in quo laurorum copia est, ueluti Rosetum, Myrretum, Spinetum, locus rosis, myrtis, spinis, uel obsitus. Plin. li. 14. cap. ult. Durat & in urbe nomen impositum loco, quando Lauretum in Auentino uocatur, ubi sylua lauri fuit.
- LVRICES**, scetus sunt cuniculorum e matre execti, uel uberibus ablati, qui olim interaneis non repurgatis cocti gratissimis in cibis habebantur. Auctor Plin. li. 8. ca. 55.
- LAVRIFER**, a, um, & Lauriger, *Ἰάσωνος*, ferens, seu gerens laurum. Plin. li. 15. ca. 30. Lauriferam tellurem illam ob scultus ex respōso. Luc. li. 5. Lauriferos nullo comitetur uulnere currus. Ouid. 3. de Arte: Viscite laurifero sacrata palatia Phœbo.
- LAVRIMVS**, um, ut, Montes lauricomi, id est lauri comis ornati. Lucr. lib. 6.
- LAVRINVS**, a, um, pen. prod. [*D'alloro.*] *Ἰάσωνος*, quod est ex lauro factum, ut Laurinum oleum, *Ἰάσωνος*. Plin. lib. 23. cap. 4. Oleum laurinum uilius, quo recentius, Idem lib. 12. cap. 8. Item laurino folio. Idem lib. 19. cap. 8. Exit & cnbitali altitudine, foliis laurinis, sed mobilibus.
- LAVRION**, *λαυριον*, locus in Atticæ montanis, mare spectans, argenti fodinis nobilitatus, cuius meminit Thucydides Belli Pelopon. lib. 2. & 6.
- LAVROLANIMVM**, *λαυρολαβινος*, urbs Latii, proxima Laurento.
- LAVRVVS**, [*L'auro. alloro. Gal. Laurier. Hisp. Laurel arbol.*] *Ἰάσωνος*, hodie secundæ est declinationis, olim etiam quartæ fuit. Vnde aliquando legitur ablatius singularis Laurus, & accusatiuis pluralis Laurus. Est autem genus arboris, perpetua uirens coma, unde & Apollini sacram putant, eo quod is deus semper iuuenis & imberbis esse existimetur. A Græcis *Ἰάσωνος*, dicitur: quæ res Poetis fabulandi occasionem uidetur præbuisse, Daphnem puellam, ab Apolline adamantem, cum uim eius effugere non posset, deorum misericordie in laurum fuisse mutatam. Laurus (inquit Plin. lib. 15. ca. 30.) triumphis proprie dicitur, uel gratissima donibus ianatrix Cælarum, Pontificumque, quæ sola, & domus exornat, & ante limina excubat. Duos eius genera tradit Cato Delphicam & Cypriam. Delphica laurus dicta quod uictores Delphicæ corona rentur. & est uiridior lanrus, maximis baccis, & è uiridi rubentibus: Cypria, folio breui, nigro, subscrispa. Quidam mustaceam addiderunt, ita dictam, quoniam mustaceis subuiceretur. Hanc esse folio maximo constat, flaccidoque & albicante. Numeratur etiam ab aliquibus inter lauri genera, Tinus, quam nonnulli filuestrem laurum intelligunt, nonnulli sui generis arborem. Differt colore, est enim ei cærulea bocca. Item Regia laurus, quæ & angusta cognominatur, amplissima & arbore, & folio, baccis quoque guttatu non asperis. Sunt & alia lauri genera: quæ uide apud Plin. lib. 15. cap. 30. ex quo hæc paucis uerbis immutatis Laurus Apollinea, quod Apollini dicata sit Oui. 6. Fast. Venit Appollinea longas Concordia lauro Nexa comas. Delphica lauro comam cinge re. Hor. 3. Car. Ode 30. Fatidica laurus. Clau. 3. Paneg. Vel quod Apollini fatidico deo est dicata: uel quod ex eius crematæ strepitu futura colligebantur Porphyrus philosophus, & Iliados 3. scribit Eustathius. Fragosius enim combusta felicitatem portendere credebatur. Tibul. lib. 2. Eleg. 6. At laurus bona signa dedit, gaudere coloni. Contra si tacite conflagrasset, triste erat augurium. Prop. li. 2. Ele. 16. Et tacito extincto laurus adusta foco. Vide Cæsar. lib. 2. cap. 7. Laurus pacifera. Plin. lib. 15. ca. 30. Laurus ipsæ pacifera, ut quam prætendi etiam inter armatos hostes quoties sit indicium.
- LAVS**, lai, dictio dissyllaba, *λαός*, fluii nomen est in finibus Italiæ: agrum Brutium, a Lucanis dirimens: cuius meminit Str. li. 6. Ptol. li. 3. ca. 1. Est & alter eiusdem nominis fluius in ea parte Macedoniæ, quæ Adriatico mari proxima est, per Apolloniarum agrum in mare sese exonerans idem (opinor) cum eo, quem Plin. A canté appellat. Vide Ptol. li. 3. ca. 3.
- LAVS**, huius laudis, form. gen. [*Laude, lode, gloria, honore Gal. L orange, los. Hisp. Loor. alaban Ζα, honra.*] *παιωνος*, præconium, commendatio, gloria. Terent. in Adelph. Dii nostram fidem, Vt. rum illud id sibi habet, an laudi putat fore, si perdiderit gnatum? Proprie uirtus est, non aliunde proueniens, sed suis nixa radicibus. Vigil. 5. Aene. Primam merui, qui laude coronam. Dicta *Ἰάσωνος τῶν λαῶν*, hoc est a populis, quod proprie laus sit populi, de aliquo recte loquere.

- ris. Certare laudibus alicuius. Virg. 2. Geor. Nec pulcher Ganges atque auro turbidus Hærmus, Laudibus Italiæ certant. Concede re laudem alicui. Ci. 1. de Ora. Ut eorum, quibus summa dicendi laus nostris hominibus concessa est, &c. Conciliare laudē. Quint. lib. 2. cap. 7. Et laudem sæpe maiorem, quam si nostra sint, conciliant. Ponere in laude. Ci. 3. de Ora. Recte genus hoc numerorum, dummodo continuum sit, in orationis laude ponetur. Tribuere laudem. Ci. Metel. lib. 5. Ego dolori non solum ignosco, sed summam etiam laudem tribuo.
- LAVS**, Pompeia, Italiæ transpadonæ oppidum, a Boiis conditum teste Pli. lib. 3. ca. 17. Vuulgo Lodi.
- LAVVS**, filius fuit Numitoris, & frater Iliæ Syluiz, quem Anulius patruus fugato patre occidit. Ouid. 3. Fast. Iliæ cum Laufo de Numitore facti. Alius fuit Mezentij filius, quem Aeneas inter fecit, cum parentem uulneratum defenderet. Virg. li. 11. Ingemuit cari grauitur genitoris amore, Ut uidit, Laufo, lachrymæque per ora uolutæ.
- LAVTE**, [Splendidamente. Gal. Mignonnement, jouliment, gentement. Hisp. Aseytada y delicadamente.] idest, eleganter. Plau. in Cass. Laute uestitutus, exornatus ambulat. Idem in Milit. Loquitur laute, & minime forside.
- LAVTIA**, orum, λαύτεια, munera dicebantur, quæ Romani per quæstores legatis exterarum nationum mittebant: ut inquit Plutarchus in Problematibus. Vnde scribit Lilius, Lautia Attulo fuisse decreta. Festus: Dautia dicebant ueteres, quæ Lautia dicimus: dabatur legatis hospitij gratia. Liu. 8. Bel. Pun. Locis inde, lautiaque legatis præberi iussa. Legimus & Lautias fœminini generis in eadem significatione. Li. 8. Bel. Pu. Ad hoc ædes, libera loca, lautia, legatis decreta. Ex Budæo.
- LAVTITIA**, æ, [Delicatezza splendidezza Gal. Magnificente en habits ou banquets. Hisp. Aseytada delicada en maniares.] πολυτέλεια, epularum magnificentia, a lauuatione dicta, ut Festo placet, quia apud antiquos elegantia, que nunc sunt, non erant, & raro quis lauabat. Lautitia igitur munditia est, quæ in uestitu, & cibo fit. Plin. li. 19. ca. 35. Cum exquisitis quotidie Antonius saginaretur epulis, lautitia eius omnis, apparatusque, detrestant. Ci. in epi. Fama ad te se mea nonne lautitia ueniet. Antiquitus etiam Lautitia dicebatur, teste Festo, farina ex tritico aqua confersa.
- LAVTULÆ**, arum, locus fuit in urbe Romana, non procul a Iano gemino: a lauando dictus, quod aquas calidas haberet. Auctor Varro lib. 4. de lingua Latina.
- LAVTULE**,
- LAVTVLVVS**, a, um,
- LAVTVS**, ta, tum, [Lauto, delicato. Gal. Laué. Hisp. Lauado.] λαυτὸν ἄνθρωπον, modo significat idem quod lotus, Ter. Ve ne a symbolum uenire unctum, atque lautum e balneis? Hor. secundo Ser. Sat. tertio Libertinus erat, qui circum compita ficus Lautis mane senex manibus currebat. Ci. pro Deiotaro. Cur te lautum uoluit, cenatum uoluit occidere? Modo idem fere quod mundus, & splendidus, Vnde Lautia cœna, apud Plin. in Epist. 194. dicitur, quæ magnifice opipareque est instructa. Et homo lautus dicitur, qui elegans est, mundus, & splendidus, mondo, Cic. in Ver. Cum iste, atque istius amici, homines lauti, atque urbani, sermones huiusmodi dissiparent. Modo diuitem & potentem, Teren. in Heau. Omnes te in lauta, & bene aucta parte putant. Cic. Acilio li. 13. in Halesina ciuitate tam lauta, quam nobili coniunctissimos habeo. Lautum & copiosum patrimonium, apud eundem pro Rabi. Posthumo.
- LAXAMENTVM**, ti. [Rallentamento. Gal. Relaschement, eslargissement, recreation. Hisp. Floxmas, anchura, recreacion.] ἀνεως, idem quod relaxatio, siue remissio intentionis, uel requies. Ci. li. 7. Epist. Ego tamen nactus in nauigatione nostra pusillum laxamenti concinnauit tibi munusculum.
- LAXE**, [Splendidamente,] aduerb. Cic. pro domo sua. Habitate laxè & magnifice noluit. Laxe, & anguste sunt contraria. Var. de Re capi. 20. De numero pastorum alii angustius, alii laxius constituere solent.
- LAXITAS**, atis, χαλκωσις, proprie opponitur contentioni: ut Laxitas in fidibus esse dicitur, cum tensæ non sunt. Accipitur tamen non raro pro amplitudine, seu magna capacitate, cui opponitur Angustia: ut Laxitas domus. Ci. 1. Off. Sic in domo clari hominis, in quam & hospites multi recipiendi sunt, & admittendi hominum cuiusque modi multitudo, adhibenda est cura laxitatis: Laxitas uiarum. Col. li. 4. ca. 18.
- LAXO**, as, [Rallentare. Gal. Mettre au large, Lascher, relascher. Hisp. Afloxar, ensanchar.] χαλκωσθαι, proprie idem quod laxum facio, & quod tensum erat, remitto: ut Laxare arcum, Laxare fides citharæ, Laxare rudentes. Accipitur tamen non raro pro dilatate, seu ampliari, Cicer. Att. libro secundo. Ut monumentum illud eo usque laxaremus, & usque ad atrium Libertatis explicaremus. Pli. lib. 12. cap. 14. Laxatur hic plaga, non adimitur. Aliquando accipitur pro
- relaxare, & ex eo quod debebatur, aliquid remittere, habetque anticheton Astringere. Ci. ad Att. Tantum abest, ut ex eo, quod ad stricti sumus, aliquid laxari uelim, ut, &c. Aliquando ponitur pro libero, Luc. ad Ci. libro quinto Epi. Ut istis te molestis laxes. Cic. in Cat. Maio. Qui se a libidinum uinculis laxatos esse non molesti ferrent. Idem 1. Tul. Quodque nunc facimus, qui laxari curis, &c. Aliquando ponitur pro aperio, Virg. 2. Aen. Laxat claustra Sinon. Hinc componitur Relaxo, quod est, rursus laxo, recreo, remitto. Cic. li. 1. Offi. Atque etiam cum relaxare animos uoluerint caueant interperantiam.
- LAXVM**, aduerb. pro late. Martia. Et adhuc superet centies tibi laxum.
- LAXVS**, xa, xum, [Rallentato. Gal. Lasche, large. Hisp. Floxo, ancho.] χαλκωστος, proprie idem est quod non tensus, siue remissus: ut, Laxæ fides, Laxi rudentes, Laxus arcus. Vir. 11. Aen. Sed laxos referunt humeris languentibus arcus. Sic Laxa uela dicimus, quæ uentorum flatu non tenduntur. Item Laxas habenas, pro molli & leni imperio, translatione ab equis sumpta, qui habenis adductis molestius laboriosiusque incedunt, quam iisdem relaxatis. Accipitur item Laxus, pro amplo, & capaci, Colum. libro primo capit. 3. Nec dubium, quin minus reddat laxus ager, non recte cultus, quam angustus eximie. Laxum tempus, idest longum: cui opponitur breue, & angustum. Plin. Fecit enim hoc quoque, ut cetera, impudētissime, quod post duos & Consulares, & desertos, tempus sibi & quidem laxius uindicauit, idest, longius. Cice. ad Atti. lib. 6. Ego sic diem statuo satis laxam, idest, tempus satis longum. Proculus l. cum stipulatus. ff. de uerborum oblig. Cum ipse arbitrato meo aliam diem operi faciundo laxiorem dederim, idest, cum diem protulerim.
- LAZI**, αζος, Stephano, populi sunt Themiscyæ regionis, ad Pontum Euxinum. Vide Pli. lib. 6. cap. 5.

L A N T E E

LEA, leonis fœmina est, quæ & Leæna, [Leona, leonessa. Gal. Lione. Hisp. La leona.] λέαινα, dicitur. Lucr. lib. 5. Irritata leæ iacebant corpora saltu. Lea item brassicæ genus, siliis foliis e caule exeuntibus: unde & καλλιόθη, quidam uocauerunt. Græci item λειαν, appellunt, hoc est, læuem, a foliorum læuitate. Plin. libro. 10. ca. 9. Est item Lea, insula supra Cretam, una Sporadum: cuius meminit Plin. libro 4. cap. 12. Item oppidum Syenitarum, qui sunt populi in ea Africa parte, quæ Sinum Arabicum spectat. Vide Plin. lib. 6. cap. 29.

LEAENA, [Leona,] pe. pr. λέαινα, leonis fœmina, quæ & Lea appellatur. Virg. 2. Eclo. Torna leæna lupum sequitur, lupus ipse capellam. Plin. lib. 8. ca. 16. Arist. tradit leænam primo fœtu parere quinque catulos, ac per annos singulos uno minus, ad unum sterilefcere: informesque, minimasque carnes esse initio magnitudine mustellarum: semestres uix ingredi posse, nec nisi bimestres moueri. Fuit præterea Leæna, scortum quoddam Athenis non ignobile, ob lyx cantum, Harmodio, & aristogitoni familiare. Hanc memorix proditum est, ad necem usque a tyrannis ex cruciatam, nullis tamen tormentis adduci potuisse, ut tyrannidarum consilia patefaceret. Quamobrem Athenienses & honorem habere ei uolentes, nec tamen scortum celebrare, animal nominis eius fecere, atque ut intelligeretur causa honoris in opere linguam addi ab artifice uenerunt. Auctor. Pli. li. 34. cap. 7.

LEANDER, λέανδρος, iuuenis nomen est ex Abydo Asiæ oppido, in littore Hellepontico sito, qui cum Herus puellæ amore captus esset, trans in oppositi littoris oppido Sesto habitabat, noctu ad eam tranxerat. Quod ubi aliquoties non infeliciter cecidisset, iam audacior factus, cum mari tumido, & impacato se comisset, in uentorum fluctuumque idus in Helleponto submersus est. Fabulam hunc, aut fortassis historiam, elegantissimo carmine apud Græcos profecutus est Musæus, a quo Ouid. mutatus est argumentum Epistoliarum Herus ad Leandrum, & Leandri ad Hero.

LEARCHVS, λείαρχος, Athamantis & Inus filius, quem pater furore correptus occidit. Quod cum uidisset Ino, arrepto Melicerta altero filio in mare se præcipitavit: atque illa quidem in Deam maris mutata est, quam Græci Leucotheum, Latini Matutam uocant: Melicertes autem in deum marinum, quem Græci Palaemonia, Latini Portunum uocant. Ouid. 6. Fast. Tuque cadis patria parue Learche manu.

LEBADA, siue Lebæda, p. p. ληβαδεία, urbs Bœotiz est, non procul a Charonea, & Orchomeno, nullam omnino gignens talpam. Plin. li. 8. ca. 58. In Bœotia Lebaida illatae solum ipsum fugiunt, quæ in Orchomeno tota subruunt arua, talpæ: quarum e pellibus cubicularia nidimus stragula: adeo ne religio quidem a portentis submo uet delicias.

LEBEDVS, pe. c. λέβηδος, Suidæ, Ioniz ciuitas est, a Colophone centum uiginti stadia distans. Hinc scenicozum histriouum collegium fuit, qui in honorem Libeii patris ludicra certamina quotiens

nis edebant. Horat. i. Epistol. Scis Lebedus quam sic Gabiis defertior.

LEBES, beris, mascul. gene. pen. prod. [Painolo. Gal. Chauderon, os marmite. Hisp. Escalderon de cobre.] *λέβης*, uas aeneum in quo quid igni applicamus, ut ebulliat: ut docet Porphyrius in sexto libro Iliad. Quid in Epistol. Briseidos ad Achillem. Viginti fuluos operoso ex ære lebetes. Virgil. 5. Aeneid. Tertia dona facit, geminos ex ære lebetes.

LEBINTHVS, *Λέβινθος*, insula est una Sporadum, non procul a Pathmo, teste Strab. li. 10.

LECANOMANTIA, *λεκανομαντία*, eum accentu in penultima, diuinationo, quæ fit per peluim. Vnde Strabo Lecanomantes & Hydromantes in Perfide frequentes fuisse tradit, libro sexto, Geograph.

LECHÆVM, *λεχαιόν*, portus est Corinthi, ad sinum Crisæum siue Corinthiacum, qui isthmum Peloponnesi ad occidentem alluit. Nam alterum, qui Sinu Saronico ab Oriente abluitur, Schœnuntem appellant. Papinius, Parua Palæmonio secluditur unda Lechæo.

LECTE, aduerbium. Cice. in Orato. Sententiis, uerbisque lectissimè dicere.

LECTICVLA, *λεκτικύλα*, Sue. in Aug. A Cœna in lecticulum lucubratoriam recipiebat. Cic. Mario: Ut nostras uillas obire, & mecum simul lecticula circuncursare possis.

LECTICARIO, *λεκτικαρία*, a Martiale uocatur mulier quæ lecticarium (id erat uilissimum seruorum genus) amores sectatur: quem admōdo contra Ancillariolum ab eodem appellatur qui ancillarium consuetudinem appetit. Locus est Mart. lib. 12. in Alaudam. Ancillariolum tua te uocat uxor, & ipsa Lecticariola est: estis Alauda pares.

LECTICA, æ, p. p. [Lettica. Gal. Litiere, ou en se fait porter. Hisp. Las andas d'litera.] *λεκτικαία*, cathedra aut sedes, qua ferebantur diuites & potentes, in qua puluinar & lectulus stratus erat. Iuu. Sat. 3. Nanque facit somnum clausa lectica fenestra. Græci modo *ἐξέτασσαν*, modo *ὀκταπόρον*, appellant, a numero sex aut octo seruorū, lecticam gestantium.

LECTICARIVS, *λεκτικαριός*, [Portator eilettica. Gal. Qui porte ou aile a porter la litiere. Hisp. El que a cuestias lleva las andas.] *κλινοφόρος*, qui lecticam ferebat. Seru. Sulpit. ad Cicer. Coactus sum in eadem illa lectica, qua ipse delatus eram, meisque lecticariis in urbem eum referre.

LECTIO, onis, [Lectio. Gal. Leçon lecture. Hisp. La lección obra de leer.] *λέξις*, proprie est actus legendi. Cice. ad Attic. Quotus enim quisque est, qui epistolam paulo grauiorem ferre possit, nisi eam per lectionem releuari? Quin. lib. 2. cap. 12. Et ipsius lectionis rædium uicibus leuatur. Accipitur etiam Lectio, pro recitatione poematis: quæ sic definitur a Diomede: Lectio, est artificialis interpretatio, uel uaria cuiusque scripti pronuntiatio, seruiens dignitati personatum, exprimensque animi cuiusque habitum. Aliquando ponitur pro electione, Liu. Et eam lectionem memoratam habuerat. Aliquando pro collectione, Colum. libro secundo cap. 2. Ac saxosum facile est expedire lectione lapidum.

LECTISTERNIATOR, oris, qui lectum sternit. Plau. in Pseu. Tu esto Lectisterniator: tu argentum eluito.

LECTISTERNIVM, *λεκτιστήριον*, apud Athenæum, cum sacrorum gratia lecti in templis sternebantur, ad discumbendum, siue per noctandum. Proprie Iouis epulum dicebatur. In Capitolio enim stratis tribus lectis, conuiuium apponebatur tribus diis, Ioui, Iunoni, & Mineræ. Iuppiter, idest, Iouis simulacrum statuebatur in lectulo recubans: Iuno, & Minerua in sellis confidebant, sed appositis epulis, non ipsi diis, sed septem epulones fruebantur. De inuentione lectisterniorum lege Liu. li. 5.

LECTITO, tas, p. e. cor. [Leggere spesso.] *ἐπαναγνώσκω*, frequenter lego. Cice. Pæto: Pyrr. i te uideo libros lectitasse. Ponitur & pro identidem colligere, Vale. libro octauo Conchulas, & calculos in littore lectitasse.

LECTIVNCVLA, læ. Cic. epist.

LECTOR, oris, [Lettore. Gal. Lecteur. Hisp. El lector.] *ἀναγνώστης*, qui aliquid legit. Cicer. de Orato. Brutus duos lectores exercitauit: & alteri Crassi orationem legendam dedit, alteri de leg. Seruil.

LECTVM, *λεκτόν*, Homero, Afæ promontorium est, ad Idam montem pertinens, Troademque determinans ab Aeolide. Auctores Pli. li. 5. ca. 30. & Strab. li. 13.

LECTVLVS, [Letticello.] *λεκτικέλλος*, Cice. ad Attic. libro 14. A ducenda autem uxore sic abhorret, ut libero lectulo neget esse quicquam iucundius. Teren. in Adelph. Lectulos in sole iligneis pedibus faciū dūdo dedit.

LECTVS, [Lectio. Gal. Lit ou couche. Hisp. Lecta. κλίνη, δύν,] notæ significationis est: dictus, ut Varro inquit, quod lectis herbis & froy

dibus, & stramentis feri soleat. Vel (ut alij putant, ab alliciendo, quod fatigatos ad quiescendum alliciat. Alii a Græco deducunt. Nam quem uos lectus dicimus, antiqui Græci uocabant *λεκτικόν*. Cice. ad Pætum, libro 9. Episto. Dixit te in lecto esse, quod ex pedibus laborares. Idem 7. Verr. Nam pater grādus iam dū lecto te nebatur, idest, decumbebat, & iacebat, & morbo uexabatur. Lectos etiam olim habebant in tricliniis, in quibus recumbentes cibum sumebant: quos ab usu Discubitorios, & Tricliniares appellabant: eadē quorum differentiam lectos cubiculares uocat Cicer. 2. de Diuinati. Quos nocturnæ quietis causa in cubiculis habemus.

LECTVS, us, ui, [Scielta, eletta. Gal. Elette, cobit, plection. Hisp. Elegimientto, obra de elegir.] *συλλογή*, electio, siue collectio Cice. in Verr. Lectissimi flores. Tacit. li. 20. Turor Treuitorum copias recenti Vangionum, Caracatium, Tribocorum, lectu auctas, ueterano pedite, atque equite firmant.

LECTVS, penul. corre, [Boccale dall'oglio. Gal. Boccal à tenir l'huile, goutteron, ou burette. Hisp. El azeitera.] *λίχνυδος*, uis genus uentre protuberante, oreque angustiore, oleo asseruando accommodatum, quod A. Gellius Gurtam appellat. Iulius Pollux Lectyrum etiam inter unguentaria uasa annumerat. Per translationem item Lectyrum pro orationis splendore, & exulta in in scribendo cura positum legimus. Cice. Attic. libro primo Non si illas *ληκίδες*.

LEDA, *Λέδα*, Tyndari Laconiz regis uxor fuit, quam cum Iuppiter adamaret, transformatus in cygnum cum ea concubuit. Ex quo congressu Leda duo peperit oues: ex eum altero nati sunt Pollux & Helena, ex altero Castor & Clytemnestra. Quid. in Episto. Helenes ad Paridem. Dat mihi Leda Iouem cygno decepta parentem.

LEGALIS, le, [Cosa che a legge s'appartiene. Gal. De la ley, des appartenances de ley. Hisp. De ley, o perteneciente a la ley.] *νομικός*, quod ad legē pertinet. Quin. li. 3. c. 10. Aliquando etiam incidere possunt leges tractatus in priuata maxime consilia.

LEGARIVM, *λεγαριόν*, [Legume.] *χρήστω*, idem quod legumen, a legendo dictum, quod manu legatur, non falce secetur. Varr. de Rustic. lib. primo ca. 32. Viciam, lentem, cicerulam, eruiliam, ceteraque quæ alij legumina, alij, (ut Gallicani quidam) legaria appellant.

LEGATA, legatz. Cicero Attic. Huc Cerelia missa ab istis ad me est Legata.

LEGATARIVS, uel Legataria dicitur, cui ex testamento aliquid legatum est. Iulianus Instit. de Leg. §. d. si rem legatarii quis ei legauerit, inutile est legatum. Legataria provincia dicitur, quæ alicui delegata est. Cice. ad Attic. lib. 15. O rem miseram, primum ullam ab istis legationem, dein si aliquam, hanc legatariam prouinciam.

LEGATIO, onis, uerbale. [Ambascieria legatione. Gal. Ambassade, legation, l'office d'un ambassade.] *ἀπὸ πρ. πρὸς λέξω*, munus, officium, uel functio legati. Cicer. nona Philip. Etenim cui legatio ipsa mortis causa fuisset, eius monumentum extare uoluerunt, ut in bellis periculosis obirent homines legationis munus audacis. Legatio interdum pro ipsis legatis, qui mittuntur, ponitur. Quin. li. 10. cap. 1. Missa ad Achillem legatio. Legatio quoque quædam est, quæ Libera dicitur. Legationes, inquit Budæus, libere olim ornamentum tantum causa ab senatu impetrabatur, quæ modo honorarii magistratus a principibus honestamenti causa conceduntur, tituloque tenentur, & geruntur. His autem Senatores impetrabant, quibus negocia futura erant in prouinciis, ut qui hereditates persequi, aut legata, aut qui nomina exigere uolebant in prouinciis legatorum personis acceptis commendabiliores controuerfias haberent, atque fauorabiliores. Quamobrē lege xii. tabul. id uerbum erat, his uerbis, Rei suæ ergo nequis legatus esto. Ci. contra Rullum, Legatos uestros auctoritate tenui, qui quanquam rerum priuatarum causa legationes liberas obeunt: tamen extere nationes ferre uix possunt. Grane est enim nomen imperii: idque etiam in leui persona pertimescitur, propterea quod uestro non suo nomine abutuntur. Est & legatio uotina, quæ uoti prætextu suscipitur. Cic. ad Att. lib. 15. Votina ne tibi quidem placebat: etenim erat absurdum, quæ, si steterit resub. uouisset, ea me, euerfa illa, uota dissoluere. Legationem dare, est alicui obeundæ legationis munus intūgere. Ci. contra Rullum: Quibus uos legationem dedistis. Legationem accipere, id est, suscipere onus legationis obeundæ. Ci. pro Flac. Qui hanc ipsam legationem, quam habet, non accipit a suis ciuibus, & c. Legationem gerere, idest, fungi legatione, & legatum esse. Quin. lib. 7. ca. 5. Malæ gestæ legationes apud Græcos.

LEGATIVM, ut dicebatur id, quod dabatur legato nomine uincti, & impentæ. Vlpian. in l. munus. ff. de Muner. & hono. Legati quoque, qui ad sacrarium principis mittuntur, quia uaticum, quod Legatium dicitur, interdum solent accipere, sed & Nicæstrategi

- frat. gi. & pristinorum curatores personale muuus ineunt. Idem l. 2. ff. de leg. His qui non gratuitam legationem susceperunt, legatium ex forma redditur. Sic legit Budæus: alii legatium legunt.
- LEGATOR**, toris, qui aliquid legat per testamentum. Suet. in Tib. Iterum eo censente, ut Trebianis legatam in opus noui Theatri pecuniam ad munitionem in Æ transferre concederetur, obtinere non potuit, quin rata uoluntas legatoris esset. Cic. Atti. Hortensii legata.
- LEGATVM**, τὴ κατὰ τὴν δὲ μὲρον, diminutio quædam hæreditatis, qua testator ex eo, quod uniuersum hæredis foret, alicui quid collatum uelit. Modest. l. legatum. ff. de Leg. 2. Legatum, est donatio quædam, testamento relicta, & Legati appellatione, fideicommissum, & mortis causa, donatio continentur. Plu. Epist. 44. Illa ut in periculo credula, poscit codicillos, legatum Regulo scribit. Petere legatum ex testamento. Quin. li. 4. cap. 14.
- LEGATVS**, τὴ ἀμβασσιστορε, legato. Cal. Legatio, Ambassadeur. Hiss. Legatio dicitur o embaxador.] πρεσβεία, qui legatione fungitur, siue qui refert mandata alterius. Virg. l. 1. Aen. Legati responsa ferunt. Ci. 9. Phil. Lartes Tolumnius rex Veientium, quatuor legatos populi Romani Fidenis interemit. Legatus item in bello dicebatur, ἀριστάρχης, qui Imperatoris uice frungebatur, maximamque eo absente in exercitu obtinebat auctoritatem, quive ab Imperatore cum parte expeditionum mittebatur, aut præsidio præficienda: ur. Cæli. libro secundo Belli. Ciu. Neque se ignorare quod sit officium legati, qui fiduciarium operam obtineret. Vbi Legatum propterea fiduciarium operam obtinere dixit, teste Budæo, quia redeunte Imperatore, aut Consule, cedere eum oportet. Legatum mittere de aliqua re, est mittere aliquem, qui de aliqua re cum alio nostro nomine tractet. Cic. de Orato. Cum Athenienses ad Senatum legatos de suis rebus maximis mitterent. Legatos decernere, est censere legatos mittendos esse, siue legatos sententia sua constituere. Cic. ad Lentu. Crassus legatos decernit.
- LEGEDA**, λέγυρα, urbs est Armeniæ maioris, in Enterena regione, non longe ab Euphrate fluuio. Prol. li. 5. ca. 13.
- LEGIFER**, τὴ, [Legislatore, νομοθετης, idem quod legislator. Ouid. 3. Amor. Eleg. 9. Optauit Mimos si miles sibi legifer annos. Huius se minimum est Legifera. Vir. 4. Aen. Mactat de more bidentes Legiferæ Cereri, Phæoque patrique Lyæo.
- LEGIO**, onis, τὴ γυναια delectu militum dicta est, teste Varrone li. 4. de lingua latina. eo quod legionis milites uirum legi, hoc est, eligi soleant. Diuiditurque legio in decem cohortes: Cohors in quin quaginta manipulos Manipulus in uiginti quinque milites. Legionis Romanæ a numero, atque ordine nomina sumebant: ut Primani, Secundani, Decumani milites uocarentur, qui erant, primæ, secundæ, & decimæ legionis. Liu. 7. Belli. Mac. Romana acies unius prope forma fuit, & hominum & armorum genere: duæ legiones Romanæ, duæ sociorum, & Latini nominis erant, quin a millia & quadragenos singulæ habebant. Vide Veg. de re Mil. li. 2. cap. 2. & seq.
- LEGIONARIVS**, a, um, ταγματικός, quod est legionis, uel quod ad legionem pertinet. Afinius Pollio. Cic. lib. 10. Epi. Militem non modo legionarium, sed ne auxiliarium quidem ullum quoquam misit. Cef. 3. Bel. Ciuil. Et legionarii interioris munitionis defensores, scalis admotis, &c. Legionariæ cohortes. Liu. quinto Belli Macedon.
- LEGI RUPA**, pæ, [Che rompe la legge,] παρανομος, qui legem frangit. Plau. in Pfc. Impudice, scelerate, uerbero, bullirape, furcifer, loci fraude, parricida, sacrilege, periura, legirupa, pernicies adolescentum.
- LEGI RUPPIO**, onis, [Che rompe la legge,] παρανομος, qui rumpit leges. Plau. in Rud. Iube modo accedat prope hunc legirupionem.
- LEGI SATOR**, legislatoris, [Colui che fa la legge. Gal. Legislatorem, qui fait loy on ordonnance. Hiss. El que haze à dà la ley.] νομοθετης, qui legem tulit. Dicitur etiam legumilator, & separatim Lator legum, uel Lator legis. Liu. 4. Bel. Maced. Nolter legumilator non in paucorum manu republicam esse uoluit. Cic. 4. in Catil. Latorem legis Sempronii iussu populi pœnas reipublicæ dependisse.
- LEGITIME**, [Legitimamente. Gal. Legitimement. Hiss. Legitima y justa mente.] aduer. uoluntatis, Cic. 1. de Offi. Iuste & legitime imperanti Cuius contrarium est Illegitimum. Vnde Legitimi filii, qui secundum legem nati sunt.
- LEGITIMVS**, a, um, [Legitimo. Gal. Legitime selon la ley. Hiss. justo y lico por ley.] γνήσιος, quod est æquum, iustum, conueniens, & secundum legem factum: ut Vxor legitima. Mar. lib. 5. Quæ legis causa nupsit tibi Lælia. Quintæ. Vxorem potes hanc dicere legitimam Aetas legitima ad petendum consulum. Liu. 5. Belli. Pun. Amor legitimus. Ouid. Epist. 13.
- LEGIVNEVIA**, le, diminu. a nomine Legio deductum, λεγώνιον, parua legio. Liu. li. 5. Belli. Maced. Videretis uix duarum male plena-

- rum legionum cularum instar in castris regis.
- LEGO**, gas, [Mandar legati, ambasciadori. Gal. Enuoyer en ambassade. Hiss. Embax embaxador.] διαπερὶ βίας, in legationem mitto, oratorem constituo, uel meo uel publico nomine aliquid acturum. In qua significatione præter accusatum inuenitur habere datium significancem eum, ad quem aliquis legatur. Plau. in Amph. Delegit uiros primorum principes: eos legat Thelebois. Sæpius loco huius datium accusatum habet cum præpositione Ad. Cice. 5. Verr. Nobilem andronem Centuripinum legarunt ad Apronium. Cuius nominibus locorum constructum, eandem habet constructionem, quam cetera uerba motum ad locum includentia. Nam si ea fuerint ciuitatum, castrorum, aut uicorum nomina, in accusatiu collocabuntur sine præpositione, ut Legare quempiam Carthaginiem, uel Corinthum, Sin regionum ea fuerint nomina, in accusatiu ponentur mediante præpositione In. Salut. in Lugur. Legantur tamen in Africam maiores natu. Interdum Legare, uerbum est militare, idem significans quod legatum tibi substituere, & partem copiarum aliquem præficere. Ci. Att. lib. 8. Dolabella me sibi legauit: Quodque committere. Plaut. in Casi. Quin rari es in præfectura tua? quin potius quod legatum est tibi negotium, id curas? Quandoque decernere, & testamento aliquid alicui relinquere, ut testator liberto suo argenti pondo decem legauit, hoc est, decreuit ex hæreditate sua decem argenti pondo liberto suo conferri. Liu. libro primo ab urbe. Nominori, qui stirpis maximus erar, regnum uertutum Siluiæ gentis legat. Aliquando assignare, adscribere, imputare, Liu. octauo Bel. Pun. Patere nos omnia quæ prospera tibi, & populi Ro. imperio euenere. tuo consilio assignare, aduersa casibus incertis belli, & fortuna legare. Huius uerbi composita sunt, Ablego, Allego, Delego, a quo Subdelego, Relego, Sublego, quæ habent præ. Deriuatiua sunt, & Collega, & Collegium: de quibus omnibus suo loco.
- LEGO**, gis, gi, ctum, [Cogliere, leggere. Gal. Recueillir & amasser. Hiss. Coger lo derramado.] ἀπάγε γυναια, proprie colligo, hinc atque illinc decerpo. Vir. 3. Eclo. Qui legitis flores & hanni nascentia fraga. col. lib. 2. Optimam quanque spicam legere oportet, separatimque ea semen reponere. Hinc tractum est, ut Legere etiam sic oculis scripta percurrere, quoniam litteræ oculis legi, id est, colligi uidentur. Ci. Mario. li. 7. Dummodo is tibi quiduis potius, quâ orationes meas legitur. Propter quod, ea quoque quæ picta sunt, Legere dicimur. Vir. li. 6. Aen. Quin protinus omnem Perlegeret oculis. Tractum a Græcis, qui γράφειν, scribere & pingere dicunt. Item, quoniam nauis dum aspera loca prætereunt, legere, id est colligere uela consueuerunt, quandoque accipitur pro præterire, uel præternavigare, Virg. tertio Aeneid. Littoraque Epiri legimus. Aliquando pro surripere, quod ea, quæ furamur, colligimus, Virg. decimo Aene. quid focieros legere, & gremiis abducere passas? Quo in loco Seru. exponit legere pro furari. Idem Eclo. 9. Vel quæ sublegi tacitis tibi carmina nuper. Hinc Sacrilegium. Ab huius uerbi passiuo Legor, fit participium lectus, quod interdum in comparatione & temporis amissione in nomen migrat: idemque significat quod selectus, siue ex aliorum numero separatus. Hor. in Car. seculari: Virgines lectas, puerosque castos, Diis quibus septem placuere colles, Dicere carmen. Vig. 9. Aen. Præterea bis sex genitor lectissima matrum corpora, captiuosque dabit. Cic. 5. Verr.
- LECTISSIMVS**, adolescens, [Optimo,] dixit: & in 3. Lectissimi uiri, atque ornatissimi. Idem in Cat. & ad Attic. libro 10. Lectissima femina.
- LECTRE**, tuis, tistima. Cice. in Orato Sententiis uerbisime lectissime dicere. Huius uerbi composita sunt, Allego, Colligo, Deligo Diligo, Bligo, intelligo, (a quo Subintelligo,) Negligo Perlego, Relego, Sublego, & Seligo, quæ habent p. c. Significata uide uis locis.
- LEGLAE**, sunt uitæ parulæ, siue ligulæ simbriatæ, reticulatis cancellis, piagulis orbicularibus, a legendo dictæ.
- LEGLIENS**, leguleii, [Colui che studia nelle leggi, legisista. Gal. Legiste. Hiss. Letrado y docto en las leyes.] νομοδότης, qui legum studia sectatur, seu uerlatur in legibus. Ci. 1. de Ora. Ita & tibi iureconsultus per se nil nisi leguleius quidam cautus uidetur, & acutus præco actio num, cautor formularum, auceps syllabarum.
- LEGLVS**, li. p. c. συλλογός, qui uuas aut oleas colligit. Cat. ca. 144. Legulos, quot opus erit præbet. id est, collectores.
- LEGVMEN**, penult. prod. huius leguminis, [Legume. Gal. Tout ce qui se cueille en arrachant de terre, comme pois, fèves &c. choses semblables. Legume. Hiss. Legumbre.] ὄσπριον, quicquid ex terræ satis in siliquis nascitur, ut sunt fabæ, pisa, cicer, lentes, & similia. Dicitur etiam autem Legumen a legendo, quod manu legatur. Var. lib. 1. de Re ru. de cicer. Hoc enim quod legumen ut cetera, quæ euelluntur e terra, non subsécantur ut fruges: quæ quod ita legitur. Legumina dicta. Virg. 1. Georg. Vnde prius læti in aliquis quassante legumina.

- qui quondam in hostes lenissimus existimatur, hoc tempore do-
mestica crudelitate laborare. Lene & asperum sunt contraria, ut
uidere est apud C. li. de Fin. 2. Lenes cibi & acres, apud Coel. li-
bro secundo cap. 2. opponuntur. Lene unum, dicitur delicatum,
non uehemens, aut asperum, neque linguam, aut cerebrum feriens.
Ter. in Heau. Pitissando modo hoc mihi, Quid uini absumpsi? sic
hoc diceus, asperum Pater hoc est, aliud lenius. Lene uenenu
dicitur, quod mitem quodam modo, & uix sensibilem mortem in-
ducit. Cic. ad Att. lib. 2. Sed ita lenibus uti uidebantur uenenis, ut
posse uideremur sine dolore interire. Lenis sonus, idest, placi-
dus. Cic. li. 3. de Or. Ille autem superior leniore quodam sono est
uusus. Lenissimus Auter quoque a C. li. 7. Attic. dicitur. idest, leni-
ter spirans.
- LENITAS**, lenitatis, [Mansuetudine, amore uole $\lambda\lambda\alpha$, piace uole $\lambda\lambda\alpha$. Gal. Do-
cent. gratie feré. Hisp. Halago, mansuedumbre.] $\mu\alpha\lambda\alpha\sigma$, mansuetudo,
facilitas. Ci. ad Att. lib. 20. Patris autem lenitas amanda potius ab
illo, quam tam crudeliter negligenda. Lenitas gustus, idest, suauis-
tas, contraria asperitati. Plin. lib. 26. ca. 8. Differentia intelligitur
lenitate gustus.
- LENITER**, aduerbiu, [Piacuolmente, con mansuetudine. Gal. Doucement,
gratieseunt. Hisp. Blanda o mansuetamente.] $\mu\alpha\lambda\alpha\sigma$, placide, non ue-
hementer, ut leniter arridere, apud Ci. 1. de Fin. Leniter disputa-
re, apud eundem 4. Acad. Leniter agere. Liu. 7. Bell. Pun. Castigan-
do, increpan doque, & plus quam leniter agendo. Legitur & lene
in eadem significatione, licet non æque uisitate. Mar. libro primo
Tepida natabis lene Congedi uada.
- LENITUDO**, inis, [Mansuetudine,] $\mu\alpha\lambda\alpha\sigma$, idem quod lenitas, hoc
est facilitas. Ci. 6. Ver. Verbar ne eorum nimia lenitudine oppu-
gnaret. Lenitudo orationis, idest, suauitas, expers asperitatis. Idem
5. Tusc. Lenitudo orationis, mollitudo corporis, ea si bona disce-
mus, quid erit in philosophi grauitate.
- LENO**, onis, [Rossiano. Gal. Maqueréau. Hisp. Alcahuete, d. alcahuete ador.]
 $\mu\alpha\sigma\pi\omega\pi\delta\sigma$, qui scortorum prostitutione quæstum facit: ita dictus
ab alliciendo, quod adulescentulos alliciat, uel a leniendo quod le-
niendo animos adolescentium corrumpat. Ouid. li. 1. Amor. Eleg. 10.
Deuouet imperium tamen hæc lenonis auari. Priscianus exi-
stimat hoc nomen duobus generibus commune esse: quamuis ha-
beat femininum LENA.
- LENOCINARIA**, is, tertia syllaba co. [Rossianare. Gal. Estre maque-
rean, a madouer, blandir. Hisp. Alcahuete ar.] $\mu\alpha\sigma\pi\omega\pi\delta\sigma$, lenocinium
facio. Per translationem pro blandiri ponitur siue allicere, quod
lenones facere solent. Cicer. 1. Verr. Tibi seruiet, tibi lenocina-
bitur, minus aliquando contendet, quam potest. Interdum si-
gnificat gratiam conciliare. Plin. lib. 2. Episto. Potest tamen fie-
ri, ut quanquam in his difficultatibus, libro isti nonitas lenocine-
tur. Budæus.
- LENOCINIUM**, cinii, [Rossianefino. Gal. Maquerelage, alichemet, ama-
douement. Hisp. Alcahueteria.] $\mu\alpha\sigma\pi\omega\pi\delta\sigma$, lenocinandi actus, hoc
est, exercitium lenonis. Vlpian. l. palam. ff. de ritu nup. Lenocini-
um facere non minus est, quam corpore quæstiu exercere. Quid
autem sit Lenocinium facere docet Vlpian. l. athletas. ff. de his qui
sint. infam. Lenocinium facit (inquit) qui quæstuaria mancipia ha-
buerit, sed & qui in liberis hunc quæstum exercet. Ci. 3. Verr. Pu-
dorem & pudicitiam qui colit, potest animo æquo istius quotidia-
na adulteria, meretriciam disciplinam, domesticum lenocinium
uidere? Ponitur interdum pro delinimento, allectamento, illece-
bra, blanda assimulatione, Cice. pro Lentu. Muræ. Vtrum leno-
ciniu, inquit, a grege delicata inuentus, an orbis terrarum
imperium a pop. Rom. probas? Idem pro Sext. Et se uiciorum il-
lecebris, & cupiditatum lenociniis dederunt. Quandoque su-
mitur pro exquisitiore elegantia, Ciceri secundo de Natu.
Deo. Pespiciuum est enim, quo compositiones unguento-
rum, quo ciborum conditiones, quo corporum lenocinia pro-
cesserunt.
- LENONIVS**, nia, nium, [Cosa da rossiano. Gal. De maqueréau. Hisp. Cosa
pertenesciente a alcahuete.] $\mu\alpha\sigma\pi\omega\pi\delta\sigma$, quod ad lenonem pertinet.
Pla. in Menæc. Ab iis locis lenoniis.
- LENS**, lendis, [Lende. Gal. Lende. Hisp. Liende.] scem. gene. $\kappa\omega\upsilon\iota\varsigma$, ni-
ouum pediculorum, capillis adhærens: ex buo postea pediculi ge-
nerantur. Plin. li. 19. ca. 6. Lendes tolluntur adipe canino, uel angui-
bus in cibo sumptis anguillarum modo.
- LENS**, lentis [Lenticchia, lento. Gal. Lentille. Hispan. Lenteja.] $\mu\alpha\sigma\pi\omega\pi\delta\sigma$,
genus leguminis, folio uicæ tribus, quatuorve in siliqua
granis, inter legumina minimis. Dicta autem putatur Lens,
ab adiectiuo lenis, quod qui ea uescuntur, lenes ac modera-
ti sunt. Virgil. 1. Georg. Nec pelusiæ curam aspernabere len-
tis. Leatum pro Lentem in accusatiuo frequens est apud Cato-
nem, ut ca. 3. Lentem in rudeto, & rubricoso loco, qui herbosus
non fiet, serito.
- LENTE**, [Lentamente. Gal. Lentement, tardiuement. Hisp. Tardiamente, po-
re $\lambda\epsilon\sigma\alpha\mu\epsilon\upsilon\tau\epsilon$.] aduerbiu, lege Lentus.

- LENTEO**, lentus, [Rallentarsi.] $\gamma\lambda\iota\chi\alpha\iota\sigma\tau\alpha\iota$, lentus sum, tener, &
mollis. Vnde apud Luciliu legitur, Lentet opus, pro eo quod est
lente procedit.
- LENTEO**, coctefcis, [Rallentarsi. Gal. Devenir mol & lent. Hisp. Hazerse
liento y muelle.] quod significat lentum, seu tenerum, ac molle fi-
ri. Columel. libro 11. capit. 2. Quæ si natura minus lenta est, an-
te dies quindecim præcidenda, & purgata in stercore obranda
est, ut lentescat. Virg. libro secundo, Geo. Sed picis in morem ad
digitos lentescit habendo, id est, coheret, ut exponit Seruius. Co-
Jul. 2. ca. 11. Cicera hubus erui loco fresa datur in Hispania Bæ-
tica, quæ cum suspenfa inola diuisa est, paulum aqua maceratur,
dû lentescat, hoc est, coheret, uel (ut ait Budæus) glutinosa fiat.
Curæ lentescunt tempore. Ouid. li. 2. de Arte aman. Si mora tuta
breuis, lentescunt tempore curæ.
- LENTICULA**, æ, [Lente picciola.] $\rho\alpha\kappa\eta$, genus est leguminis, léti simil-
limum, sui autem generis. Plin. lib. 15. ca. 11. Folia sunt lenticulæ si-
millima. Græci $\rho\alpha\kappa\omega$, appellant, ut ex Theodori uersione annota-
uit Hermolaus: cum lentem $\rho\alpha\kappa\eta$, nominent. Vnde tritum illud
Græcorum prouerbium, $\epsilon\upsilon\tau\eta\ \rho\alpha\ \kappa\alpha\mu\upsilon\pi\omega\upsilon$, sic fere omnes uer-
tunt. In lenticula unguentum, Quod quidem prouerbium in eos
dici solet, qui nullo rerum discrimine, quas agunt, dicuntur, pari-
nixa cuncta molliuntur: quod genus homines Græci, $\kappa\alpha\kappa\epsilon\lambda\eta\sigma\upsilon\varsigma$,
 $\kappa\alpha\iota\ \delta\epsilon\ \pi\epsilon\pi\omega\lambda\lambda\eta\sigma\upsilon\varsigma$, appellant. Lenticula etiam genus uasis est a figu-
ra leguminis dictum, Videturque id esse, quod Discus appellatur
apud Diosco. Plin. libro 18. cap. 22. Duo lentis genera in Aegy-
pto: alterum rotundius, nigriusque alterum sua figura, unde uari-
o usu translatum est in lenticula nomen. Videtur autem Lenti-
cula fuisse uasis unguentarii genus, in qua etiam significatione a
sacrorum Bibliorum interprete usurpatur. Ab huius item uasis
similitudine, in gemmis quoque Lenticula appellatur, figura cir-
ca medium sui lata, rotunda, & depressa. Plin. lib. 37. cap. 12. Figu-
ra oblonga maxime probatur: deinde quæ uocatur Lenticula: po-
stea Clypeoides. Rurtus Lenticulæ, maculæ sunt in corpore, quæ
& Lent. gines dici solent, Cels. lib. 6. c. 5. Lenticulas tollunt galba-
num, & nitrum.
- LENTICULARIS**, & hoc lare, $\rho\alpha\kappa\omega\iota\delta\eta\varsigma$, adiectiuum a lenticula: ut
Lenticularis forma. Apul. li. 2. Flor.
- LENTIGINOSVS**, [Che hæ lentigine. Gal. Lentilleæ, qui est plein de ta-
ches qu'on appelle lentilles. Hisp. Pecosó.] $\rho\alpha\kappa\omega\iota\delta\eta\varsigma$, Plin. li. 20. cap. 20. de
Atriplice: Ac nisi mitata sæpe aqua coquendum, stomachum con-
trarium esse, lentigines, papulas gignere.
- LENTISCO**, pe. pr. gene. lentiginis, [Lentigine. Gal. Petit tache rousse en
forme de lentille qui uient au visage ou au corps. Hisp. Peca.] $\rho\alpha\kappa\omega\iota\delta\eta\varsigma$,
macula subrufa, & nigra interdum, in facie, ad lentis similitu-
dinem.
- LENTISCINVS**, lentiscina, lentiscinum, quod ex lentisco factum est;
ut, Oleum lentiscinum. Plin. li. 23. cap. 2. Tunc addito oleo lentisci-
no illita, una nocte rufat capillum.
- LENTISCVS**, [Lentisco. Gal. Lentisque. Hisp. Lentisco, matta.] $\chi\iota\upsilon\sigma$, at-
bor est in Chio præcipue nascens (quanquam & in Italia, & in
Narbonensi Gallia proueniat) magnitudine roboris, forbi folio,
terebrinti odore, acinis, dum maturescunt, rufis: ubi maturerint,
nigris: malthichen exudans in modum gummi. Hæc arbor pe-
perpe tuo uiret, terque in anno fructus profert. Quod & ipsum testatur
Cice. de Diuin. Versibus ex uetusto aliquo poeta adductis: Iam ue-
ro semper uiridis, semperque grauata Lentiscus, triplici folita est
grandescere fœtu: Ter fruges fundens, tria tempora monstrat a-
randi. Dictam autem Lentiscum putat Ruellius, quod liquore quo-
dam lentescat. Sudat enim resinam, quam in Chio insula Malti-
chen uocant. Eius fructum Hippocrates, $\chi\iota\upsilon\iota\delta\alpha$, uocat: arborem
autem $\chi\iota\upsilon\upsilon$. Ex arboris huius ligno præstantissima fiunt denti-
scalia. Mart. lib. 14. Lentiscum melius, sed si tibi frondea cuspis
Defuerit, dentes penna leuare potest.
- LENTO**, tas, [Allentare. Gal. Plier & ployer. Hisp. Doblegar, hæzer liento.]
 $\chi\alpha\upsilon\omega\upsilon$, lentum reddo, Virg. li. 3. Ante & Trinacria lentandus re-
mus in unda. Vbi Ser. Lentandus: aut Lente tibi nauigandum est
(nam totam Siciliam circuit) aut fle&endus, unde Lentu uimen di-
cimus, idest flexibile.
- LENTVLI**, $\lambda\epsilon\upsilon\tau\alpha\iota\sigma$, Romani quidam nobilissimi, ita cognominati a
lente, ut Cicerones a Cicere. A quibus denominatiuum.
- LENTVLI TAS**, deflexit. C. li. 3. Epi. pro nobilitate Lentulorum. Vli-
lam (inquit) Appietatem, aut Lentulitatem ualere apud nos plus,
quam ornata uirtutis, existimas?
- LENTVS**, lenta, lentum, [Pieghenole, tardo, uiscofo. Gal. Qui plie facile-
ment, sans serompre, lent. Hisp. Liento, que se pñede doblegar.] $\gamma\omega\iota\chi\iota\sigma$,
proprie idem est quod tenax & uiscofus. Pla. Menæch. Quam len-
tum est, & uisco simile. Nonnunquam idem quod molle, flexibili-
le, & minime fragile. Vir. 5. Eclo. Lenta salix quantum pallentis ce-
dit oliuæ. Sed translatum ad animum, pro leni ac placido capi-
tur, & æquanimi, ut, Vir patiens, & lentus, apud Cic. libro secundo
de Ora. Interdum pro facili, Lucilius 11. Sat. ut c. tat. Nominus:
L. Cotta

- L. Corra** senex Crassi pater huius Paneti Magnus Trico fuit numerarius, soluere nulli Lentus. Interdum pro tardo, Plinius epistol. 147. Ibat illa lento gradu, quasi grauis uinculis. Interdum pro securo & otioso Virgilius primo. Eclo. Tu Tityre lentus in umbra, &c. Interdum pro remisso & frigido Virgi. 1. Geor. Nōtis lentus non deficit humor. Habet & alias significaciones, ut cum dicimus Lentum colorem, id est, fluctantem, & facile euanescentem. Plin. libro. 12. capitulo. 5. Color in quacunque natione præferat rufus & pinguis lentus. Lentus ignis dicitur moderatus. non usque adeo calefscens. Plin. libro. 13. capitulo. 4. Lentus ignis a palmis. Lentus tepor, remissus. Plin. lib. 12. cap. 15. Probatur cæsa gustu quam maxime feruens potius, quam lento tēpore leuiter mordens. Lenta uiuacitas, id est, longa, & tenax. Plin. lib. 8. cap. 27. Alio qui uiuacitatis adeo lentæ, ut eiectis intraneis diu pugnet. Hinc fit aduerbium Lente, id est, tarde, & cunctanter. Plin. Epist. 23. Ac tum quoque lente, & cunctanter ueniunt, nec tamen permanent, sed ante suum recedunt. Lente aliquid ferre, est illud patienter & æquo animo pati. Cicero. 1. de Ora. Neque enim est facile, perficere, ut irascatur ei, cui tu uelis, iudex, si tu ipse id lente ferre uideare. Lente agere, est remisse & segnitè agere. Liu. 1. ab urbe, Lente agere ijs Tatijs Sabinique usi sunt. Lente, ac fastidiose probare aliquem, est longo temporis tractu, & post diuturnam morosam que tentationem aliquem probare. Cicero. ad Att. lib. 2. Quem tibi ego non essem ausus mittere, nisi cum lente, ac fastidiose probauissem.
- LENTITIA**, tia, [Tenacità. Gal. Mollesse & facilité à se plier. Hisp. Lentura, doblegadura.] γλαυρότης, idem quod lentor, seu flexibilitas. Plin. lib. 16. c. 37. Alæ uirgas sequaci in uincturas lentitiæ.
- LENTITUDO**, inis, [tardezza. Gal. tarditè, fait tardif. Hisp. Tardanza y pereza.] ἄσπεδος τις, tarditas. Cicero. ad Q. Fr. lib. 1. Nam illud non solum est grauitatis, sed nonnunquam etiam lentitudinis. Idem 4. Tusc. Eamque, quam lenitatem nos dicimus, uitioso lentitudinis nomine appellant.
- LENTOR**, toris, [Tenacità. Gal. Humeur tenant & gluant. Hisp. Humor liento y retenedor.] λεωρότης, humor tenax, & glutinosus inquit Budeus. Plin. lib. 9. cap. 35. de purpuris, Congregantur uerno tempore mutuoque attritu lentorem cuiusdam cere saluant. Idem lib. 13. cap. 5. Fert folliculos emittentes animalia, lentoremque resinofum.
- LENUVLVS**, li, [Rossignetto.] μικρόπιον, diminutiuum a Leno. Plau. in Persalta ut occæpi dicere, lenule, de illa pugna.
- LENUVCVLVS**, culi, [Rossignello.] μικρόπιον, aliud diminutiuum a leuone deducum. Plau. in Pœn. Sic derisorem ære militari tetigero lenunculum. Est & Lenunculus nauigium piscatorium. Salust. libro primo, histor. Indicit forte per nossem lenunculo piscandum.
- LEO**, leonis, [Leone. Gal. Lion. Hisp. El leon.] λέων, animal ferox, & omnium animalium generosissimum, tum præcipue, cum colla armosque uestiunt iubæ quod ætate accidit. Leones, tantum ex feris clementia uentur in supplices, prostratis percunt, coeunt auersi, quemadmodum & iynces, cameli, elephanti, rhinoceroses, & tigrides. Eorum animi index est cauda, sicut equorum aures. uim summam in pectore habeat, sociari innoxii sunt. Timent rotarum orbem circumactos, & currus inanes, & cristas cantuque gallinaceorum, sed maxime ignes. Vide Plin. lib. 8. c. 16. A Leo fit Leoninus, Leonina, Leoninum, λεωνίτης, ut Adeps Leoninus, apud Plin. lib. 24. cap. 17. & Leonina species, apud Varr. li. 2. de Re rust. c. 9. Est & leo marinus ex cancrorum genere, apud Plin. lib. 22. c. 11. Item Leo, celeste signum, apud eundem li. 17. ca. 24. quem putant fuisse leonem Theumesium ab Hercule occisum, in cælum ab Ioue translatum. Dicitur autem Theumesius, a Theumeso Bœotiz monte.
- LEO**, es, leui, letum, hodie in usu non est: ex compositis tamen eius quæ sunt Deleo, & Releo, apparet eiusdem significationis fuisse cum uerbo Lino, quod etiam præteritum ab eo mutuo accepit. Horat. libro, primo Carm. Græca quod ego ipse tecta Conditum leui.
- LEON**, tis. Ci. in Tusc.
- LEO**, λέων, Byzantius philosophus fuit, auditor Platonis, qui Phil. Mac. Regi in festa patriæ suæ arma inferenti, occurrens Dic, inquit, Philippe, quæ causa te impellit, ad oppugnanda nostra mœnia: cumque Philippus respondisset, Amore patriæ illius esse impulsus, ut ea potiretur, Atque inquit, musico amantibus instrumento, non bellico opus est. Postea uero cum Philippus Byzantium diu frustra obsedisset, intelligens id Leonis opera fieri, ut illum apud suos in inuidiam uocaret, litteris eum apud ciues clementius est, proditorem patriæ appellans, sepiusque sibi ab eo urbem uenalem esse oblatam, & potuisse iam urbe potiri, nisi turpe iudicasset uictoriam suffragari. His itaque litteris Leo apud ciues suos in suspicionem adductus, cum domum suam arctissima custodia obseruari uideret, laqueo uitam finiuit.
- LEOCHARES**, λεωχάρης, nobilis statuarius fuit, unus ex ijs, qui Mausoli regis Cariz sepulchrum calauerunt: ut tradit Plin. libr. 35. capi. 5.
- LEOCORIVM**, λεωκόριον, monumentum fuit ab Atheniensibus in medio Ceramico erectum. Nam cum Attica uniuersa maxime famelaboraret, unumque hoc ab oraculis ostenderetur remedium, si quis liberos suos immolaret, inuentus est Leos quidam Orphei filius, qui tres filias suas uirgines, Pasitheam, Theopen, & Eubulen tradidit immolandas. Cuius beneheij memores Athenienses monumentum in Ceramico erexerunt, quod Leocorion appellant. Auctor Suid.
- LEODAMAS**, p. c. gen. Leodamantis. λεωδάμας, Thasius philosophus fuit, cuius meminit Laertius in uita Architzæ Tarentini.
- LEODORAS**, Leogoræ. λεωδορας, Andocidæ Rhetoris pater fuit, teste Suida.
- LEONATVS**, λέωνάτος, uir nobilis fuit ex Macedoniæ ducibus, Philippi ex materno genere consanguineus, una cum Alexandro educatus, De quo uide plura apud Suidam.
- LEONIDES**, λεωνίδης, Lacedæmoniorum rex fuit, ex genere Heraclidarum, qui apud Thermopylas, cum angustiis aduersus Xerxen tueretur, fortissime pugnans occubuit. Cuius cadauer Persæ abscisso capite è cruce suspenderunt. Auctor Herod. libr. 7. Fuit præterea Leonides, quidam Alexandri Magni Pædagogus: qui cum discipulum uideret in pueritia sine parhonia thuraris ingerentem, monuit illum, ut tum demum, cum thuriferas regiones subgisset, illo modo supplicaret. Cuius rei memor Alexander Arabia iam potitus, misit ei nauim thure onustam, hortans eum, ut in deos parcus esse desineret. Auctor Plinius libro 12. capitulo. 14.
- LEONTICE**, λεοντική, herba est, quam Dioscorides Calciam appellat, folijs grandibus & candidis, inter quæ semen dependet minutis margaritis simile. cuius grana quindecim in oleo macerata, atque aduerso capillo illita, porriginem tollunt. Vide Plin. li. 35. capi. 11. Officinæ Carui agreste appellant.
- LEONTIOS**, λεωντιος gemma, a Leoninæ pellis similitudine nominata, quemadmodum Pardalios, a similitudine pellis pantheræ. Auctor Plin. lib. ult. capi. 11. Fuit præterea Leontius quidam eximius statuarius, qui Olympiæ fecit Stadiodromon Asylon, aliaque opera, quæ commemorantur a Plin. lib. 34. capi. 8. Fuit item Leontius quidam Tripolis Lydiæ Episcopus, ex Mœsia ortus, de quo uide Suidam.
- LEONTISCVS**, λεωντίσκος Mamertinus quidam Pyctæ fuit, ex argumento Achrocherites cognominatus, tanto corporis robore, ut summis aduersarij manibus arripiens nõ prius eum desereret, quam deficientem sentiret Suidas.
- LEONTOPETALON**, λεωντοπέταλον, herba est caulem emittens dorantalem, plurimis alis concanum & in cacumine semina parua duo aut tria, eaque in siliquis, ciceris modo: flores punice coloris anemonæ similes: folia Brassicæ, sed papaueris diuisura radicibus nigris, rapæ similibus. Nascitur in aruis. Vide Plin. lib. 27. capitulo. 11. Vulgus a similitudine pedis leoninæ pedem leonis appellat.
- LEONTOPHONOS**, λεωντοφόνος, exiguum est animal, in ijs tantum regionibus nascens, in quibus gignitur leones quibus tam præfens est uenenum, ut gustato leontophono leo statim moriatur, unde etiam animalculum hoc leontophoni nomen accepit. Auctor Plin. lib. 8. capi. 30.
- LEONTOPODION**, λεωντοπόδιον, herbula est duorum digitorum, folio paruo, angusto, digitorum trium, quatuorve longitudine, hirsuto, lanosioraque ad radicem, & subcandido in cacumine caulium capitula tanquam perforata, floribus nigris erumpentibus, semen quod oculis uix possit deprehendi propter circumdatam lanuginem. Ruellius existimat eam esse, quam uulgus Cruciatam appellat.
- LEOPARDVS**, [Leopardo. Gal. Leopard. Hisp. Animal mezcla de leon y pardo.] λεοπάρις, animal ex pardo, & leona natum, iubis caris nigris maculis leoninam pellem distinguentibus. Nascitur in Africa, ubi propter penuriam aquarum ad paucos annes multitudine ferarum conuenit, ideo multiformes ibi animalium partus, multo sese miscantibus diuersorum generum animalibus: Unde ortum est prouerbium, Semper aliquid noui Africam afferre. Vide Plin. li. 8. capi. 19.
- * Leos, Orphei filius fuit.
- LEOSTHENES**, p. c. λευσθένης, uiri Atheniensis nomen, qui cum sponsus esset, & Lamiacum bellum concitasset, in prælio interfectus est Ob cuius amorem sponsa, Demotionis Areopagitæ principis filia, se interfecit, sicut Hieronymus contra Iouinianum testatur. Sui. Leosthenem tradit eo in prælio, quod Athenienses aduersus Macedonas commiserunt, cum multa strenue gessisset, lapidis icu interijse.
- LEPIDITAS**, tis, [Piacevolezza.] κομψότης.

LEPIDIVM, λεπίδιον, herba est in cubitalem, eoque maiorem altitudinem affurgens, foliis lauri, sed mollioribus, & minoribus, quæ trita suaviolent & piperis acrimoniam referunt. Vnde vulgus herbariorum piperitima uocatur. Quidam etiam Raphanum, quod raphano similitudo, quem Amoraciam alio nomine dicunt, plantæ similis sit. Lepidium autem ab effectu appellatur, quod τὰς λεπίδας, hoc est, squammas, & maculas faciei delectat, & repurget.

LEOPADVS, vide Leopadusa.
LEPIDOTES, λεπίδιωτις, genuina, quæ squammas piscium imitatur. Plin. lib. 37. c. 10.

LEPIDVLE. Plant. in Pseud Eam circumducam lepidule.
LEPIDVM, [Polito.] adverb. pro lepid. Plaut. in Pœn. Lepidum eloquere, compositum Illepidus. Donatus dicit Lepidum diei politum, ἄπο τῆς λεπίδας, id est, a lamina, siue squamma. Plin. lib. 34. Excitantur uelut multi squammæ, quas uocant Lepidas.

LEPIDVS, lepidus, lepidum, p. c. [Piacuole, gratioso, bello. Gall. Plaisant, gay, soli qui est de bonne grace. Hisp. Gracioso en donaires.] λεπιδός, in quo leporis est plurimum quam uulgus imperitum, Bonam gratiam uocat: & tam de homine, quam de oratione, & aliis rebus dicitur. Ter. in And. O lepidum caput. Plant in Mil. At quidem illic etatis qui sit, non inuenies alterum Lepidiorem ad omnes res. Idem in Molt. Quin tu te exornas moribus lepidis cum lepiditate es?

LEPIDE, [Con gratia. Gal. Plaisamment, de bonne grace. Hisp. Graciosamente en donaires.] id est, cum lepore, & (ut uulgus loquitur) cum bona gratia. Cic. ad Att. lib. 2. Nunc sit lepidè illa ἐκχύσις, radorum. Plin. in Persa: Lepide Hercle adiuuas, hoc est, eleganter, & opportune.

LEPISTAZ, itaz, uasis aquarum gemis, teste Festo, idem fortassis cum eo quod Aristophanes λεπαστω uocat. Varr. lib. 1. de vita pop. R. ut citat Nonius: Lepistæ etiam nunc Sabinorum fanis pauperioribus, plerumque, aut fictiles sunt, αὐτὰρα.

LEPONTI, populi sunt Αλφειῶν, Salassis finitimi, ex comitatu Herculis ibi rchædi, quod membra haberent niue præuita. Plinius lib. 3. cap. 20.

LEPORIS, & Lepor, oris, [Piacuole ἄχα, gratia. Gal. jolieté, bonne grace dexterié. Hisp. Gracia en donaire, dulce hablar, suauiloquencia.] λεπιδόρεια, proprie est uel uerba, uerba uel sermonis. Cic. 7. Verr. Lepore, ac uenustate affluens. Idem 1. de Or. Magnus in iocando Lepos erat in homine. Lepor dicendi, est ornatus, concinnitas, elegantia. Cic. 4. Acad. Cuius primo non admodum prolata ratio, quamquam floruit acuminè ingenij, tam admirabili quodam lepore dicendi, &c.

LEPORARIVM, λιγ, λεπορορείον, non tantum pro loco ubi lepores aluntur, sed etiam pro omnibus lepris, uillæ affixis accipitur, quæ habent inclusa animalia, quæ inibi pascuntur. Gell. lib. 2. cap. 20. Viuaria ueteres quandoque Leporaria dixerunt in quibus omnia clauderentur animalia. Varr. de re rust. lib. 4. cap. 3. Leporaria accipere uolo, non ea quæ tritauis nostri dicebant, ubi soli lepores sint, sed omnia septa, affixâ uillæ quæ sunt, & inclusa habent animalia, quæ pascuntur. Hæc antiquiores Roboraria etiam appellari uoluerunt: a tabulis roboreis, quibus septa erant ante, quam muro cingerentur.

LEPORINVS, a, um, p. p. [Cio che è di Lepore.] λεπορός, quod est ex lepore: ut, Pes leporinus. Leporinus cinis, apud Plin. lib. 28. c. 11. Leporinum lac. Varr. 2. de re rust. cap. 11.

LEPRA, ε, [Lepra. Gal. Lepre, ladrerie. Hisp. Lepra.] λέπρα, Galeno, cæterisque Græcis medicis, scabiei genus est cutem deformi obducens crusta, ab atra nascens bili, corpusque uehementi pruritu infestans. In qua significatio Lepre uocabulo utuntur etiam Latini. Plin. lib. 26. Lacryma uitium ueluti gemma, lepras, & lichenas, & pforas, nitro ante præparatas soluit. Auicenna uero, ceterique arabicæ factionis. Lepræ uocabulum improprie usurpant pro elephantiasis, quod morbi genus superiori multo est perniciosius: ut, quod non solum cutem infestet, uerum etiam carnem ipsam usque ad ossa depascatur.

LEPRIVM, λέπριον, Elidis oppidum, ad Alpheum fluium: cuius incolæ dicuntur Lepriatæ. Vide Plin. lib. 4. cap. 5. & Ptolemæum lib. 3. cap. 16. Est & alterum eiusdem nominis oppidum in Arcadia: cuius meminit Plin. lib. 4. cap. 6. & Cic. lib. 6. Ep. ad Att.

LEPRE, acra, λεπρή ἀκρα, Indiæ promontorium, alias Drepanum appellatur, de quo uide Plin. lib. 6. cap. 9.

LEPTINES, p. c. λεπτινός, Atheniensis orator fuit non incelebris, qui cum liurgiarum onus ad paucos, eosque tenuioris fortunæ reduisse uideret, potentioribus fere omnibus immunitate donatis tulit legem, ut sublato iure immunitatis, liturgiarum sumptus ex æquo æditioribus suppeditarentur. Quam legem oppugnat Demosthenes ea oratione, quam aduersus Leptinem inscripsit.

LEPTIS, λέπτις, Ptolemæo duarum urbium nomen est in Africa prope dicta: quarum minor, quæ Sarrana dicitur, inter duas Syrtis

est sita: cuius meminit Sil. 3. Tabraca, tum Tyrium uulgus, Sarranaque. Leptis. Hæc etiam Neapolis dicitur. Altera, quæ maior Leptis dicitur, trans Syrtim minore sita est, ad Oceanum oppidum. De hac Hieronymus: In Lepri (inquit) urbe semibarbara, & posita in solitudine, moris est, ut uerus altera die socrum ollam multo possulet. Vtriusque ciuitatis meminit Strab. lib. 17.

LEPTOCARIA, λεπτοκάρια, Græco nomine dicuntur auellanzæ, quæ & Ponticæ, & Heracleoticæ appellantur.

LEPTON centauium, λεπταυριον λεπτός, hoc est, Centaurium minus, herba est, quam Latini Fel terre uocant, propter summam amaritudinem. Galli uocant Exacum, eo quod potum omnia medicamenta mala per alium exigit. Plura uide apud Plin. lib. 25. c. 6.

LEPTOPHYLLON, λεπτοφύλλον, septima tithymali species est, in petris nascens, dicta a tenuitate foliorum. Alio nomine Dendroides λεπτοφύλλον appellatur, eo quod ex omnibus tithymali generibus commodissimum sit. Vide Plin. lib. 26. c. 9.

LEPTORAGES, λεπτοράγες, uas quædam dicuntur, dulces quidem habentes acinos, sed tenues tamen & minutos: cuiusmodi sunt, quas uas Corinthiacas uulgo appellamus. Plin. lib. 14. cap. 1. Est & illa naturæ lasciuia, ut prægrandibus adhæreant pergulis paru, nites, & suauitate certantes: Leptoragas has uocant. Hactenus Plin. Dictæ autem sunt Leptorages, ab acinorum tenuitate. Nam λεπτόν, exiguum est, & tenue. πάγες autem a Græcis uuarum acini dicuntur.

LEPTVM, τι. Cic. in Verr.

LEPVVS, oris, [Lepore. Gal. Liebre. Hisp. Liebre.] λεπός, animal satis notum, a celeritate dictum quasi leuipes, siue (ut Varro putat lib. 2. de re rust. c. 12.) ab eo quod Aeoles antiquo uocabulo λεπτορι uocabant, quem nos Leporem. uide plura de hoc apud Gell. lib. 1. c. 18. Virg. 1. Geo. Auritosque sequi lepores, tum figere damas. Per translationem pro infami, impudico, siue pathico, accipitur: siue, quod hoc animal posteriore potissimum sui parte, hoc est, lumbis & clunibus, pulpamentum de se præbeat: siue, quod puerorum amatores non secus illos sectentur, uenenturque, atque canes Leporem: siue, quod lepori utrunque sexum tradant inesse, sicut & hyæna. Ter. in Eun. Lepus tute es & pulpamentum queris, id est, quod in te habes (inquit Donatus) hoc quaris in altero. Lepus etiam piscis est e lacertorum genere, inter marina uenena numeratus, præsertim in Indico Oceano, ubi uel solo tactu pestilens; uomitu dissolutionemque stomachi protinus creat: in nostro mari colore tantum lepori similis: in Indis & magnitudine, & pilo duriore. Hæc Plin. lib. 9. c. 49.

LEPVSCVVS, li, [Lepretino.] λεπτολις, demin. a Lepus. Cic. 6. Verr. Si minus eiusmodi quidpiam uenari potuerant, ita quidem certe pro lepisculis capiebantur. patellæ, paeræ, thuribula, &c.

LERINA, insula est prouinciæ Narbonensium adiacens, e regione Antipolis. Plin. lib. 3. cap. 5.

LERNE, uel Lerna, λερνη, lacus est in agro Argiuo, Herculis labore notissimus, qui in eo Hydram Lerneam fertur interemisse, uicinasque omni regioni adeo infestam, ut locum fecerit pro uerbis, λερνη κακων, hoc est, lerna malorum. Est & fluius eiusdem nominis per Prahas in sinu Argolico illabens, teste Strabone lib. 7. Hinc Lerneus, a, um, λερναός, ut Palus Lerneæ, Hydra Leruæa.

LERO, onis, λερωον, insula est in Gallia. Antipoli aduersa; cuius meminit Plin. lib. 3. cap. 5.

LEROS, λέρος, insula est Cariæ adiacens, in mari Icario, una Sporadum: quæ & Leria dicitur, teste Strab. lib. 10. Insulam Leriæ, λέρεια dicuntur, qui olim corruptissimis moribus fuisse perhibentur. Hinc est illud, quod Phocylidæ nomine circumferunt λερωι κακοί εχθρό μὲν ὀδεδέ: Παύρες, πλὴν Πατροκλέους, πατροκλέους γὰρ λέρωιός, hoc est, Leriæ mali, non uenis quidem, alter uero minimè: sed uniuersis excepto Patrocle. Etenim Patrocles Leriæ.

LERTOSA, λερτώσα, Illecaonum oppidum in Hispania Tarraconensi. Ptol. lib. 2. cap. 6.

LESBIVS, a, um, λέσβιος, ut Lesbium uinum, apud Gell. lib. 13. cap. 5. & Lesbones, a, um, pen. pr. Hor. lib. 1. Car. Lesboum refugit tendere barbiton.

LESBIDES, p. c. dicuntur mulieres ex Lesbo. Sappho apud Ou. in ep. Lesbides infamem quæ me fecit is amatæ, Desinite ad citharas turba uenire meas.

LESBOS, λέσβος, insula in Aegeo, Aeolicarum urbium metropolis, quæ olim uniuersæ Troædis imperium obtinuit. Ambitus eius stadiorum centum supra mille, a Borea in Austrum protensa, quingenta & sexaginta stadia longitudinis habet: feraci in agro, & multa materia ad classes conficiendas idonea. Urbes in ea fere memoratu dignæ, Mitylene, a qua nunc tota insula mitylene uocatur, & Pyra in occidentali litorale sita. Fuit & Eressos, & Antissa cû portu, & Methymna. Dicta Lesbos ab urbis nomine, quæ in ea potētissima fuit: sita a Lesbo Iapeti filio, qui in eam insulam nauigauit. Ex hac Pittacus unus ex septem Græciæ sapientibus. ite Alceus, Sappho, Theoph. philosophus, & alij uiri sciētia clarissimi orti fuere.

LESTVS,US, [Pianta. *Ἰσλῶς*, lugubris ciulatio. Ci. 2. de Legibus. Mulieres genas ne redunt: o neue lectum funeris ergo habeto. His. n. verbis significatur lamentationem lugubrem in funeribus prohiberi.

LESTORI, populi Indix extra Gangem: qui feri, & syluestres esse dicuntur, & in Ipecubus habitare, & cornu albis & pitacis abundare. Meminit horum Pro li. 7. c. 2. Hodie regnum Pego dicitur.

LESTRIGONES, siue potius Lestrigones cum diphthongo in prima syllaba, *λεστρυγόνες*, populi fuerūt Italiæ totius immansissimæ agrum Formianum non procul a Caieta incolentes, humanaque carne uelcentes. Dicit Lestrigones, *ἐπὶ τῆς λιβαίας*, hoc est a latrocinio. Verum de his copiosius egimus supra suo loco.

LETHÆVS, *λεθαῖος* fluius Asiæ, ortum habens a Pactio Ephesiorū monte, & circa Magnesium urbem in Meandrum influens. Auctor Sgra. li. 14. F. & Lethæus alius in Creta insula non procul a Coryneteste eodem Strab. li. 16. Sūt & Alij eiusdem nominis fluii, qui recensetur ab eodem Sra. li. 14.

LETHALIS, & hoc lethale, [Mortifero. *mortale*, Gal. Mortel. *Hisp. Cosa mortal.* *Ἰθανδαιμος*, mortiferum. Hinc fit Lethaliter aduerb. Pl. li. II. capitul. 37. Oues quidem lethaliter circum reas concreto pingui.

LETHARGIA, etiam pro lethargo ponitur. Pl. li. 24. ca. 9. Semen in stillatur in oleo decoctū capiti, in lethargia, & phrenesi. Dicitur autem Lethargus (ut quidam putant) *ἐπὶ τῆς λιθῆς*, hoc est, ab obliuione. Nam in eo morbo accitit obliuio omnium rerū, a pituita frigidiore, humidiorque. cerebrum refrigerante, & madefaciente, & præcipue posteriores uentriculos cerebri occupante, in quibus quidam memoriæ sedem esse uolunt, quanquam uerisimilius est eam per totum cerebrum esse diffusam.

LETHARGICVS, lethargica, lethargicus, *λεθαργικός*, qui letargum patitur. Hor. 2. Ser. Sat. 3. lethargicus hic cum fir pugil & medicū urget. Ponitur etiam adiectiue, ut Letargicus morbus. Pl. li. 24. Grauedinem enim, morbumque lethargicum patitur.

LETHARGVS, letargi, [Letargo. Gal. *Miladie qui fait dormir excessiue. Et assopit le malade en sorte qu'en lui fait oublier toutes choses.* *Hisp. La enfermedad que mata dormiendo.* *λεθαργος*, est torpor, & inextinguibilis pene homini necessitas, cū alienatione mentis, ut inquit Celsus. lib. 3. cap. 20. Plin. li. 20. cap. 21. Præterea insaniam facere, & lethargos, & iecinoris uitia, &c. Quidam Latine Veterum dicitur, quamuis Plin. in Raphani medicinis Veterum a Lethargo diuissile uideatur. Locum eundem in corpore occupat, quæ Phrenitis, nimirum cerebrum, materiam uero habet contrariam. Gignitur enim ex abundantia pituitæ, cum Phrenitis ex flaua bile adusta nascitur.

LETHÆVS, thæa, thæum, *λεθαῖος*. Vir. 6. Aene. Lethæumque, domos placidas qui prænatat amnem. Ouid. 1. Trist. Eleg. 7. Cunctaue lethæis mersa feruntur aquis.

LETHES, lethes, *λεθης*, nomen fluii, que n. apud inferos esse postea tradiderunt, cuius latices si quis gassisset, omnium præteritarum rerum obliuisci uoluerunt. Idcirco, *ἐπὶ τῆς λιθῆς*, id est ab obliuione nomen habet. Datus est hic fabulæ locus, quia morientibus omnium rerum obliuio surrepit. Constat autem, hunc amnem in Africa circa extremum Syrtium cornu, Berenicem urbem alluere, sed ea apud omnes fama est, hunc fluium ab inferis ad ea loca inundatione prorampere. Luc. lib. 2. Quam iuxta Lethes tacitus perlabitur amois, Infernis (ut fama) trahens obliuia uenis.

LETHOS, as, [Var la morte, uccidere, & al Faire mourir. *Hisp. Mata dar la muerte.* *Ἰθανάτω*, morte afficio. Vnde Lethata corpora legimus, hoc est, morte interata, & interempta. Ouid. 3. Metam. de Cadmi sociis, a serpente interemptis. Ut nemus intrauit, lethataque corpora uidit, Victoremque supra spatiosi corporis hostem, &c.

LETHVM, thi, [Morte. Gal. Mort. *Hisp. Muerte.* *λεθία*, pro morte. Vir. 12. Aene. An fratris miseri, lethum ut crudele uideres: De etymo, & scriptura huius dictionis, diuersi diuersa sentiunt. Priscianus putat ab antiquo uerbo Leo deriuari quod ueteres usurpauerunt pro deleo: unde etiam sine aspiratione scribendum pu. at. Apuleius a Luo deducit, & per æ in priore syllaba scribi præcipit. Alii per antiphrasin dictum putat ab adiectiue Letus, quod mihi me fit letum, sed omnium rerum tristissimum, Verissima tamen uidetur Varronis, & Festi opinio, qui *ἐπὶ τῆς λιθῆς*, hoc est, ab obliuione dictum putat, eo quod per mortem omnium rerū obrepit obliuio. Vnde etiam poetæ Lethon fluium apud inferos esse finxerunt, quo gustato nos omnium rerum protinus obliuisci uoluerunt. Rectius itaque facturi uidemur, si Lethum per aspirationem scriberimus.

LETHIFERVS, um, [Che da mortifero, Gal. Qui apporte la mort, qui fait mourir. *Hisp. Cosa mortal.* *Ἰθανάτηρος*, quod mortem infert. Vir. 10. Aen. Quis tale, sagittæ, Corythique leues humeris, & lethifer arcus. Anguis lethifer. Vir. 9. Ae. Anguis lethifer. Sta. 5. The. Cic. quod si esset aliquod lethiferum.

LEUAMEN, nis, [Allegiamento, alloggiamento, *λεωμιός*, quod leuat & minuit, aut tolerabilius malum aliquid facit. Virgil. 3. Aeneid. Heu genitore omnis curæ, casusque leuamen Amulto Anchisem.

LEUAMENTVM, ti, [Allegiamento, idem quod leuamen. Ci. 5. de Fin. Nos aut non solū beatæ uitæ uitam oblectationem uidemus, sed etiam leuamentum miseriarum.

LEUANA, uocabatur Dea quæ pueris præerat de terra leuandis: ut inquit Augullinus.

LEUASSO, is, Ci. de Sen Siquid ego adiuto curam ue leuasso.

LEUATIO, legé Leuo, as.

LEUCACHANTA, *λευκαχάνθα*, herba est in cacumine aculeum habens radice cyperi, quæ commanducata dentium dolores sedat. Alio nomine Rhamnus dicitur. Dios. lib. 3. cap. 21. Pl. lib. 22. cap. 16.

LEUCACHATES, chatæ, *λευκαχάτης*, mal. gene. gemma candida ex genere Achatarum. Pl. li. 37. c. ro.

LEUCANTHEMIS, *λευκανθέμις*, herba est quæ & Anthemis, & Leucanthemum a nonnullis uocatur, ab aliis etiam Chamæmelon, eo quod mali odorem habeat. Vide plura de hac herba apud Plin. libro 22. capitul. 21. Officinæ hodie Chamomillam uocant.

LEUCÆTHIOPES, *λευκαίθιοπες*, teste Pl. li. 5. c. 7. populi sunt interioris Lybiæ, qui supra Getulos Meridiem uersus primi occurrūt Libyæ Aegyptis proximi.

LEUCADIA, *λευκαδία*, peninsula fuit contra sinum Ambracium operâ accollarum a continenti abscissa, arenæque accumulatione rursum continenti reddita, ut tradit Pompon. Mela lib. 2. Hæc etiam Neris appellata, fuit. Pl. li. 4. c. 1. Deinde Leucadia ipsa peninsula, quondam Neritis appellata, opera accollarum abscissa a continenti ac reddita, uentorum flatu congeriem arenæ accumulantiū, qui locus uocatur Dioryctos.

LEUCARGILLION, *λευκαργίλιον*, argillæ candidæ genus, quo in agro Megarico utunt, in humidæ duntaxat, frigidaque terra proueniūt. Vide Pl. lib. 17. c. 7.

LEUCAS, cadis, *λευκάς*, oppidum est in Leucadia peninsula, olim Noricum appellatum, teste Pl. lib. 3. ca. 1. Quinetiam Strabo totam peninsulam, siue (ut ipse appellat) insulam (aliquando enim huius nomen opere a continenti fuit abscissa, & rursus arenæ alluione eodē annessa) Leucadem appellat, eodem quo oppidum nomine. Leucadem (inquit li. 10) insulæ formam redegetunt, & in eum locū transportat Nerito, qui quondam fuerat isthmus, nunc uero fretum, & euripus est, ponte iugabilis, mutato nomine dixerunt Leucatem, sunipto (ut reor) a Leucate uocabulo.

LEUCADIVS, aum, quod est ex Leucade insula, Ouid. in Epist. Sapphus: Tu quoque mollis Amor penas suppone cadenti, Ne sim Leucadia mortua crimen aqz.

LEUCASPIS, *λευκάσις*, unus ex comitibus Aeneæ, natione Lycius una cum Oronte in Tyrreno mari tempestate submersus. Virg. 6. Ae. Cernit ibi mæstos, & mortis honore carentes Leucaspim, & Lyciæ ductorem classis Orontem.

LEUCATES, ænul. prod. *λευκάτης*, promontorium est Acarnaniæ, ad sinum Ambracium, Apollonis templo nobilita, peritæ candore nomen habens. Virgil. 2. Aeneid. Mox & Leucathæ nimbofa cacumina montis, Et formidatus nauis appetitur Apollo.

LEUCE, *λευκή*, paruum oppidum in finibus Ioniæ, & Aëolis. nō longe a Smyrna olim insula. Auctor Pl. libr. 5. cap. 29. Est præterea Leuce parua insula ponti, Bori thenis amnis ostio obiecta, quæ quod Achilles in ea sepultus fuerit, et uocat Achilla, ab aliquibus etiam Macaron appellata. Auctor Pl. li. 4. c. 13. aliud uē huius nominis oppidum in Italia, Itadiis quingentis a Tarento distans. Lucan. libr. 5. Secretaque littora Leuce. Sunt item Leuce, insulæ quinque, Lesbo adiacentes, quarum meminit Plin. lib. 6. cap. 32.

LEUCE, *λευκή*, a Græcis appellatur, quam Latini Populum a'ham appellant. Galli a tremula frondium mobilitate Trambulam nominant. Vide infra in dictione Populus. Est item Leuce herba mercuriali similia, nisi quod per medium folium linea alba transcurrat: unde & Mesoleucus appellatur. Auctor Pl. li. 27. ca. 14. Est item Leuce morbi genus, quod Latini Vitiliginem albam appellant.

LEUCI, populi inter Belgas, Mediomatricibus finitimi, iaculandi olim peritissimi, idem (ut putatur) cum iis, quos hodie Luxen. burgenses uocamus, Lucanus libr. primo. Optimus excussio, Leucus, Rhemusque lacerto.

LEUCIPPVS, *λευκίππος*, Philosophus fuit Eleates, siue ut alii placet, Abderites, Zenonis auditor, qui uniuersum quidem in finitū esse dixit, eiusque partes plenum esse & inane, omniaque fieri exatomis sibi iniucem implicatis. Reliqua uide apud Laertium. Meminit huius & Cic. 4. Tulo.

LEUCORHYSVS, λευκορυσος, gemma est ex hyacinthorum genere, inter auti colorem uena candida interueniente. Auctor Plin. lib. 37. c. 92.

LEUCOGAL, gemma est tota candida, quæ & Galactites, & Leucographia appellatur, lactis succo & sapore notabilis. Plin. lib. 37. cap. 101.

LEUCOGEI, colles sunt in agro Cápáno, inter Neapolim & Puteolos, in quibus sulphur præstantissimum effodiebatur, & cretæ genus optimum, quod alicæ admittitur, candorem simul afferebat, & teneritatem. Fontes quoque ex his collibus erumpebant, uulnibus medicinam, dentibusq. firmitatem afferentes. Vide Plin. lib. 18. c. 11. & lib. 31. c. 2. & lib. 35. c. 15.

LEUCOGRAPHIS, λευκογραφος, herba quædam utilis sanguinem excreantibus. Plin. lib. 27. c. 11.

LEUCOION, [viola garofano. Gal. Violette. Hipp. El. albeli blinco.] λευκοιον, Dioscoridi, licet pro lutea & purpurea solet usurpari. Neq. tamen est quod Leucioi nomine eum intelligas florem, quem & Græci. Latini uiolam proprie appellant, sed quem uulgu ab odoris similitudine Cætophyllon nominat, siue is albus sit, siue luteus, siue purpureus. Vide Leucoion album dixit Col. lib. 11. inuenens nimirum etiam aliorum esse leucioia.

LEUCOLA, apud Plinium libro 5. cap. 27. Promontorium Pamphyliz, Lyciæ contemina. Est in insula prope Cyprum, & quidem in mari Lycio. Strabo quoque portum in Cypro uocari tradit Leucola.

LEUCOMAS, p. p. huius leucopatis, λευκομα, album dicitur, hoc est, tabula illa, in qua iudicium descripta erant nomina, & in qua singulorum uirorum acta li. te. is mandabantur a Pontifice maximo. Præcatorum alias dicitur, & Matrix, Hermolaus. Accipitur etiam Leucomas, λευκομα, pro albugine oculorû, & albô ouis, quod uicellum a uobit.

LEUCOMENIDES, λευκομενιδες, pisciculi exigui, qui & βώκτες appellantur, ut ex Speusippo annotauit Hermolaus.

LEUCON, λευκων, sive πατρις, sive Oxylocho necatus, quod cum eius uxore adulterij, & incestus consuetudinem haberet. Oum. Ibin. Aut pia te cælo, dicatur adultera: sicut Qua cecidit Leucioi iudice dicta pia est. Est item Leucio, λευκιο, genus quoddam ardeolarum, a candore ita dictum, de quo Plin. lib. 10. c. 60.

LEUCOPARYPHOS, λευκοπαρυφος, candidus uestibus indutus, nulloque pretioso succo inebriatus. Est enim παρυφος, uestium contextus. Vnde tritum est apud Græcos pro uerb. ελαθει λευκοπαρυφος, τὰ δὲ ἔνδον ὀλοτύριον. In eos dici solitum, qui in uestium quidem sumptu frugi sunt, animi uero luxu dissunt. Vide Cæli. Rhod. lib. 6. c. 7.

LEUCOPETALOS, λευκοπέταλος, gemma, quæ candorem niuis auro distinguit. Plin. lib. 37. c. 10.

LEUCOPETRA, λευκοπέτρα, promontorium e regione Siciliæ in agro Rhegino, a candore nomen habens. Cicero prima Philipp. Cum autem me ex Sicilia ad Leucopetram, (quod est promontorium agri Rhegini) uenti detulissent, ab eo loco conscendi ut transmitterem.

LEUCOPHÆTVS, qui est Leucophæo colore indutus: cuiusmodi sunt Franciscani. Martial. l. 1. Amator ille tristium lacernarum. Et baticus, acque leucophæatus. Sunt medicamenta certi generis hoc nomine: quasi subsulca siue subcandida.

LEUCOPHÆVS, cum diphton. [Fosco, quasi nero. Gal. Couler melis, de blanc & gris, cendre, gris blancastre. Hipp. El. pardillo.] λευκοφαίος, color natiuus ex albo, & fusco mitus. Nam λευκόν, album dicunt Græci, & φαιόν, fuscum, hoc est, subnigrum. Plin. lib. 32. cap. 10. Iecur rubetæ, uel cor adalligatur in panno leucophæo & quarta nis prodest. Vitruuius de his coloribus scribens: Fontes, inquit, & flumina sunt, quorum potu pecora, quamuis alba sint, aliis locis procreant uellera leucophæa, aliis locis pulla, aliis coracino colore. Nos colorem Cineritium uocamus, uulgu nostrum Gryseum appellat.

LEUCOPLEGMATIA, λευκοπλεγματία, species est hydropis, qua aqua subtercutem inæqualiter collecta, albi aliter exuberat. Alio nomine Hypofarcha, λευκοπλεγμα, appellant. Vide Celsum lib. 3. cap. 21.

LEUCOPHORVM, λευκοφορον, glutinum, quo aurum ligno inducitur. Fit ex sinodipis Ponticæ selibra, salis lucidi libris decem, & meli in Gæcieris libris duabus, mistis, & per dies duodecim una tritis. Plin. lib. 35. c. 6.

LEUCOPHTHALMOS, λευκοφθαλμος, gemma, quæ candidam, nigraque oculi speciem continet, alias ruti' 2. Plin. lib. 37. c. 10.

LEUCOPOLIS, λευκοπολις, oppidum Asiæ in sinu Doridis, apud Plin. lib. 5. cap. 29.

LEUCOPYGI, λευκοπυγοί, molles & effæminati, quasi candidis natis, qui scilicet nates habent depilatas. Quibus opponuntur Melanopygi, hoc est, fortes & viriles, quibus nates pilis nigricant.

LEUCOSTIA, λευκοστία, insula contra Pesianum sinum, in mari Tyrreno. Lucamæ adiacens (ut Strab. l. bro 6. referi) paruum ad continentem habens cursum, dicta Leucostia ab una Syrenum, quæ hoc in loco perit, cum ipse a Viyffe, in prof. indium sese abiesset. Feitus ab Aeneæ corsobrinio, loco d. tum nomen existimat. Quam & Samothracia Leucostia, prius est appellata, ut inquit Aristot. de Rep.

LEUCOSTICTOS, λευκοσικτος, marmoris porphyritici genus, candidis interuenientibus purctis.

LEUCOSTYRIA, λευκοστύρια, prius dicebatur, quæ nunc Cappadocia. Strabo. lib. 12.

LEUCOTHEA, [Aurota.] λευκοθέα, quam & Matutam Latini uocauerunt, eadem est cum Aurora: Leucothea dicta quasi alba Dea Cicerone 1. Tulc. Quid Ino Cadmi filia, nonne Leucothea nominata a Græcis, Matuta habetur a nostris? De hac uide plura supra in dictione Ino.

LEUCOTHOE, p. c. λευκοθώη. Orcami regis Babyloniorû filia fuit ex Eurynome, quam a Phæbo grauidam factam cum pater uiuam defoderet, Phæbi miseratione mutata est in arborem turiferam. Vide Ouid. lib. 4. Met.

LEUCOCYTA, Aethiopica fera est perniciosissima, humanas imitans uoces, Alis ferri magnitudine cruribus ceruinis, collo, cauda, pedore leonis, capite cameli, bisulca ungula, ore ad auras usque rescisso, dentium locis osse perpetuo. Auctor Plin. libro octauo, cap. 28.

LEUCTRATUM, λευκτρατά, uicus est in Bœotia iuxta Thespias, circa quem Epaminundas Thebanus Lacedæmonios uicit, adeoque attriuit, ut postea imperium nequieuerint reparare. Cic. Tullul. Prusq. Bœotia Leuctra uocatur.

LEUCRITVS, a. um, ut, Leuctrica pugna, Leuctrica monumenta. Item Leuctricæ puellæ, id est, Gippo & Miletia, siue (ut aliis placet) Theano & Euxippe, Scedani filiz, quæ a Lacedæmonijs quibusdam hospitibus uim patiz, doloris impatientia libencem intulerant, eoque in campo sepulta sunt, in quo postea commissa est ea pugna, qua Lacedæmoniorum opes concenterunt. De his sic scribit Hieronymus contra Iouinian. Quo ore laudantur Scedali filiz in Leuctris Bœotiz, quod traditum est absente parte deos iuuenes præterentes iure hospitum suscepisse, qui multum indulgentes uino, uim per noctem intulere uirginibus, quæ amissa pudicitia, nolentes in peruenire, mutuis concenterunt: in tribus. Plutarchus tamen Narrationibus amatoris, ab ipsis hospitibus puellas post stuprum occisas ait, & in puteum coniectas: cadaueraque earum a Scedalo canis indicio fuisse inuenta.

LEUE, [Leggias, lieue senza peso Gal. l. eger. Hipp. Liniano de peso d. siso.] λευε, significat id quod est sine pondere: unde Leuis stipula. Virg. lib. 12.

Corynque leues humeris, & lethifer arcus.

Leuis illud proprie dicitur esse, quod f. cilis sursum attollitur, equan deorsum tendat: ut ignis. Leue etiam dicitur, quod licet non profus sine pondere sit, parum tamen habet ponderis: ut Leuis armatura. Cic. 19. Philip. Nostræ sunt legiones. nostra leuis armatura, nostri equitatus, & c. Leuis armatura milites, sunt pedes expectati, non magno armorum ponderè onerati. Eadem quoque ratione Leuis armaturæ equites dicuntur. Et a Cicero. 2. de Divin. Leuis armaturæ excursio in oratione elegantèr dicitur pro prima argumentorum leuorum textura. Sed hæc, inquit, fuerit nobis t. inquam leuis armatura, prima orationis excursio, hinc cominus agamus, experiamurque si possimus cornua commouere disputationis tuæ. Transfertur etiam ad animum. Vide Leues homines, uocantur inconstantes, qui facile opinionem mutant, uiles & uulgo honore digni, quemadmodum e contrario Graues dicimus constantes, seucros, prudentes. Plaut. in Menæ. Quid us homo leuior, quam pluma. Hinc leuis auctor, a Lilio libro 5. ab urb. dicitur. cui nulla sit adhibenda fides. Sed, inquit, auctorem leuem, nec satis fidum super tanta re esse patres rati. Et a Terent. in Hec. ea dicuntur Leuia. quæ uana sunt, & nullius aut certe parui momenti: Leuia, inquit, hæc sunt quæ tu pergraua esse in animum induxit tuum. Et Cicero ad Attic. lib. qua. ro. quod indiligenter agit, leui brachio agi, dixit, Consules, inquit, qui illud leui brachio egissent, rem ad Senatam detulerunt. Leuis quandoque accipitur pro paruo, ut Leuis dolor. Cicero in de Sumb. Quod mors sensu careat, dolor, in longinquitate leuis, in grauitate breuis solcat esse. Plaut. in Pæn. Verum ita sunt omnes isti nostri diuites: Si quid benefacias, leuior pluma est gratia, hoc est, nullam aut paruam habent gratiam. Plin. lib. 11. cap. 53. Mortem illico affert leui tactu. Leui admodum uomere sauciare summam partem terræ, dixit Colum. lib. 2. c. 2. pro eo quod est, leuiter terram arare. Leuis esse sententia, dicuntur ii, qui sententiam, siue propositum sæpe mutant. Terent. in Hec. scidem mulieres illæ sunt ferma, ut pueri, leui sententia. Leue interdum pro in

efficaci ponitur, cum dicitur *Leue* nomen. Ci. pro Ros. Amer. Sin eos quos, qui *Leuio*re nomine appellant, percussores appellant. Ci. de Ora. Homo *leuiter* eruditus.

LEVITER, [*leggiermente. Gal. legerement. Soudaimement. brifvement. nisp. Liuianamente.*] Sue. de Clar. Gram. Funditusque militia, studiaque repetit, quæ iam inde a puero non *leuiter* attigerat, id est, non paruo tempore litteris operam dederat, aut nõ in diligenter a pueritia attigerat, & multo plus quam a limine, salutauerat. Aliquando ponitur pro breuiter, Cicero in Catone tamen ut leuissime dicam, &c. Idem pro Ros. Amer. Non omnia dicam, & *leuiter*, unumquodque tangam, hoc est, obiter, & quod dicitur, intranscursu. Idem pro eodem: Sed in animo est quemadmodum ante dixi, *leuiter* transire, ac tantummodo perstringere unamquamque rem. hoc est succinctæ, & breuiter tractare. Dicitur etiã pulchre eadem in significatione. *Leuiter* in transitu attingere aliquid: ut apud Quin. l. 7. c. 4. Ponitur aliquando pro parum, & eius diminutiuo secundo paululum, siue ad modum parum Plau. in Pcen. Et quanquam bene uolumus *leuiter* lenonibus. Cicero libro 2. de Orat. *Leuiter* eruditus homo, id est, parum, & uix medio crito. Aliquando ponitur pro facile, patienter, siue æquo animo. Cicero de Prouinciis Consula. Atque hoc uelim probare omnibus. P. C. sed leuissime feram, si forte his mihi probabo, qui inimicum meum repugnante uestra auctoritate tlexerunt? Idem ad Attic. Id grauiter equidem, sed aliquanto leuius ferebam.

LEVI, nomen patriarchæ, a quo *Leuita*, seu *Leuites*. *λεβιτης*, pe. pro eo qui est de tribu *Leui*. Hiero. in Exod. Aron. frater tuus *Leuites*, scio quod eloquens sit.

LEUITI CVS, cum, *λεβιτινος*, possessiuum.

LEVIATHAN, uox est Hebraica, qua Iudæi magnum draconem significant. De hoc uide Interpretationes dictionum Hebraicarum.

LEVICVLVS, a *leu*, [*Leggerietto*,] *λεβικυβλος*, diminutiuum a *Leuis* Cice. 5. Tusc. *Leuiculus* sane nosse Demothenes, qui illo susurro delectari se dicebat, aquam ferentis mulierculæ, ut mos in Græcia est.

LEVIDENSA, auctore Seruio, uile genus uestis: sic dictum, quoniam siko a'dmodum raro esset textum. Ci. Dolabellæ. Sed ego hospiti ueteri & amico munusculum mittere uoluit *leuidensæ*, crasso filio cuiusmodi esse solent ipsius munera. Ibi Cicero parũ elaboratam, atque expolitam orationem suam pro Deiotaro, quam Dolabellæ requirenti mittebat, uocat prouerbiali figura Munus *leuidensæ*: hoc est, munus uile, minimi pretij, cuiusmodi solent esse regis Deiotari munera. Quondam inter hospitem xenia uestes in primis erant.

LEVIDVS, a *leu*, pen. corr. [*Che non ha ferma fede*,] *λεβιδος*, qui facile fidem uiolat. Pla. in Persa. Omnes, sunt lenæ *leuidensæ*.

LEVIPES, p. c. huius *leuipedis*, omnis generis, [*Che ha i piedi ueloci*,] *λεβιπιδος*, celer, & pedibus *leuis*. Varr. 3. de Re ru. ca. 12. Aelius putabat ab eo dictum *leuipem* a celeritudine, quod *leuipes* esset Ci. in Ara.

LEVI R, *leuiri*, p. genitiui c. [*Cognato. Gal. le ferte du mari. le beau frere. soit aumari ou la femme Hisp. El marido de la hermana, ò el cunado.*] *λεβις*, affinitatis nomen, quo significatur frater uxoris uel mariti,

LEVISOMNVS, a *leu*, um, [*Che ha il sonno sottile*,] quod *leui* somno est, elegans canum, epitheton, qui *leui* somno præmuntur. Luc. l. 5. Et *leuisomna* canum fido cum pectore corda.

LEUITAS, tatis, [*Leggerezza. Gal. legerete. inconstance. Hisp. Limiãdad de peso ò de seso.*] *λεβιτητα*, quæ modo dicitur de re non ponderosa. Pl. lib. 12. cap. 12. Syncerum quidemprehendit *leuitate*. Modo de uicio graui & constantiæ contrario, Cicero Cum in Antonio genus quoddam fordidissimum uitæ demonstrare uellet, quod in caupona delitesceret, quod ad uesperum perpotaret, quod ore inuoluto iter faceret, ne cognosceretur: Videre (inquit) hominis *leuitatem*, tanquam prorsus ista dedecora hoc uicio notarentur.

LEVITER, [*leggiermente.*] lege *Leue*.

LEVO, uas, p. co. [*Leuare. alzar. Ga. Hauffer. leuener hanut. Hisp. Alzar.*] *λεβον*, in altum tollo, ueluti *leue* quidam. Liuius: Mox a qua *leuata* uento, quæ super gelida montium cacumina concreta esset. Interdum est auferre, Virgilius secundo Aeneid. Atque arcta *leuari* Vincla iubet Priamus, interdũ exonerare, & quasi releuare. Idem nono Eclog. Ego hoc te *leuabo*. Possumus etiam cum datiuo dicere, *Leuabo* tibi hunc falcem, in eadem significatione. Pla. in Mil. *Leuandum* morbum mulieri uideo. Interdum extenuare, minuere, & *leue* facere. Virgilius primo Aeneid. *Nonstrumque leues* quæcumque laborem, id est, *leuem* facias: ut exponitur Seruius. Cicero pro mil. & pro Corn. Balb. Galitani pop. Romani in caritate frumento suppeditato *leuarunt*. id est subuenerunt pop. Rom. annonæ penuria laboranti. Ponitur aliquando pro recreare. Cicero in Cat. Ma. Et corpora quidem defatig-

gatione, & exercitatione ingravescunt: animi autem se exercendo leuantur. Ponitur aliquando pro liberare, Cicero de Am. Quæ hac opinione non modo uerbis, sed etiam opere *leuandi* sunt. Aliquando ponitur pro curare, siue sanare. Pl. libro 7. capitu. 2. Crates Pergamenus in Helleponto circa Parium genus hominum fuisse tradit, quos Ophiogentes uocat, serpentum istus contactu *leuare* solitos. *Leuatio* uerbale, *λεβωσις*, quod præter alia sui uerbi significata pro consolatione ponitur, siue pro alleuatione. Cicero primo Tus. Quæ *leuacionem* habent ægritudinis. Composita huius uerbi sunt, *Alleuo*, *Colleuo*, *simulleuo*, *Collu*. libro 7. pasta, & que agrestis semina, & succus amorææ cum melle *colleuant*, oculorumque sedant dolorem. *Eleuo* extenuo, *diminuo*. Contrarium eius est *Exaggero*, *Releuo*, uel *leno*, quasi idem quod *alleuo*. Ter. in Adelph. Nam & illi animum iam *releuabis*, quæ dolore, ac miseria tabescit. *Subleuo*, *adiuuo*. Habent autem hæc omnia p. c.

LEYPHANA, *λεβηνα*, oppidum est Germaniæ in climate magis Septentrionali. Ptol. li. 2. c. 11.

LEVYCHYDES, *λεβυχιδης*, uir Lacedæmonius fuit, Menaris filius & inimicus Demarati, quem a Cleomene adiutus regno expulit, & in locum eius Spartanorum rex creatus est. Verum cū acceptæ contra leges pecuniæ in ius accerferetur, Tegeam profugit, ibi & diem suum obiit Vide Herod. li. 6.

LEVVS, a *leu*, uel potius *Leuius*, [*Sinistro. Gal. Gaucher. fenestre. Hisp. sinistro ò izquierdo.*] *λεβος*, idem quod *sinister*. ut, *Leua* manus. apud Cic. 3. Acad. *Leuus* humerus. Ouid. 6. Meta. *Leuum* cornu. Cæ. 3. Commen. Per translationem accipitur pro *mauspicato*, & infelici, Virgilius primo Eclog. Si mens non *leua* fuisse. *Leuũ* tamen fulmen cum dicimus, prosperum significat, *λεβωσις* propterea quod quæ nobis sinistra sunt, iuperis sũt dextra. Hebrustici cælum in sedecim partes diuiserunt: a quib. octo ab exortu sinistra, totidem e contrario appellauere dextras. Hinc omnia saluina *leua* existimantur esse prospera, quoniam a *leua* parte mundi ortus est, sicut scribit Pl. Et (ut auctor est. Ci. 2. de Diui.) optimum auspiciu habebatur apud Romanos, quod *sinistrum* fuerat. Vnde Vir. antiquitatis consultius Romanus dixit: Intronuit *leuum*, quod felicitatem portendere credebatur.

LEX, *gis*, [*Legge. Gal. loy. ardonãce. constitution. Hisp. La ley.*] *λεβωσις*, hanc dictam putant, quod publice legatur, ut omnib. nota sit, & ab omnibus obseruetur. Hanc quidam definiunt esse generale ius sum populi, aut plebis, rogante magistru, & hoc duntaxat in libera ciuitate. Quinetiam regum, & principum iusta leges dicuntur, præsertim imperatoris, postquam in eum populi Romani maiestas translata fuit. Rogabat magistratus populum, quod constitutum esset, populus iubeat id iustum si generale est, & ad oes pertinens, *Lex* dicitur: si ad singulos spectat, Priuilegium est. Ci. 1. de Legib. sic legem definit, quod sit ratio summa insita in natura, quæ recta suadeat, prohibeatque contraria. Legum appellatio ne, leges duodecim tabularum, senatusconsulta, plebiscita, Edicta pratorum, Decreta principũ. Legitimæ actiones, interpretationes prudentium, & alia id genus continentur. *Legis* uirtus est imperare, uetare, permittere, punire. Dicimus eleganter lege agere cū aliquo, quod aliter dicimus Actionem intendere in iudicio siue iudicio experiri. Plaut. in Aul. Lege agito mecum, molestus ne sis, & canam coque. interdum lege agere est exequi sententiã a Iudice latam, siue iudicis iussum explere, ut si iudex sententiam tulerit, ut qui iuncti sunt, uirgis cadantur, deinde securi feriantur, & hictori dicat iudex, *Lege* age, hoc est exequere sententiam Liu. de Campanis loquens. Fuluius acceptas literas neque reuoluras, cum in gremio repositisset, præconi imperauit ut hictorem lege agere iuberet, id est, ut ex officio suo ageret & sententiã in damnatos exequeretur. Interdum lege agere, pro eo, quod est, Legitime agere ponitur, *Legibus* aliquem soluere, pulchre etiam dicitur quod nũc uulgus uocat *Leuius* decimo uel urb Trib. pleb. nihil impedimento futurum aiebant, se ad populum laturos ut *legibus* solueretur. is *legibus* solui dicitur, cui speciali Priuilegio conceditur, ut *legibus* parere non teneatur. Cicero Phil. 11. Qui ex ædilitate consulatum petit, *legibus* soluatur. Legem fert, id est legis auctorem esse. Cicero post reditu, legem Tribunus plebis tulit, ne auspiciis &c. Condere leges, est leges obseruandas præcipere. unde conditores legum, *νομοθεται*, dicuntur, quos legislatores appellamus, quales apud Athenienses fuerunt Draco, & Solon, apud Lacedæmonios Lycurgus, Romæ decemuir. pro eodem etiam dicimus, componere leges, constituere leges, sancire leges, dare leges, imponere leges, scribere leges, iubere legem. quibus contraria sunt perumpere leges, dissoluere leges, perstringere leges *Lex* quoque pro conditione ponitur. Plaut. in Afin. Agedum istum ostende quem conscripsisti syngraphum inter me, & amicam, & *lenam*. Leges pellege. Dicimus & in hac lege, siue ea lege, id est, hac conditione, siue hoc pacto, siue hoc iure. Cicero 3. Tusc. Ex lege nos esse na-

ros, ut nemo in perpetuum esse possit expers mali, Terentius in Eunuc. Verum heus tu, lege hac tibi meam astringo fidem. Accipitur item Lex pro Norma, siue regula, Cicero tertio de Or. Hanc igitur, Crassus inquit, ad legem cum exercitatione, tum stylo, & alia, & hoc maxime ornat, ac limat, formanda uerbis oratio est. Idem in Or. Quo etiam diffidulus est oratione uti, quâ uerbis, quod in illis certa quardam, & definita lex est, quam sequi oportet.

LEX CORNELIA, quam Cornelius Sylla dictator tulit aduersus falsarios, cuius pena erat in liberum, deportatio, & bonorum omnium publicatio: in seruum, capitis supplicium: ut docet Martia. l. i. ff. ad Leg. Corn. de falsis.

LEX LEPIDIANA, quam Lepidus tulit: quæ & sumptuaria dicta, quod equarum sumptus restringeret.

LEX LICINIA, lata est a Publio Licinio Crasso diuite: cuius feren de tantum studium ab optimatibus impensum est, ut Senatus consulto iuberetur, ut ea tantum modo promulgata, antequam trinum dino confirmaretur, ita obseruaretur ab omnibus, quasi iam populi sententia comprobata esset. Huius legis summa erat ut Kalendis, Nonis, Nundinis liceret cuique in dies singulos dumtaxat triginta asses edendi causa consumere: ceteris uero diebus ne amplius apponeretur quam carnis aridæ pondus tria, & salamentorum libra, & quod ex terra, uite, arboreve natum esset.

LEX MUNICIPALIS, quam una quæque urbs sibi priuacim constituit.

LEX ORCHIA, prima omnium de cœnis lata ad populum fuit, quâ tulit Orchius Tribunus plebis de senatus sententia, tertia post anno quam Cato Censor fuerat. Hæc numerum tantum conuiuarum perscribat, iubebatque, ut parentibus ianuis cœnaretur, quo obseruatio eius uideri posset.

LEX PLAGIARIA, quæ aduersus plagiarios erat lata, hoc est, qui puniebantur ii, qui aliena Mancipia ad fugam incitabant, uel fugitiua receptabant. Vide Plagium.

LEX SATYRA, dicebatur quæ uno rogatu multa simul cōprobabat.

LEX TABELLARIA, νόμος, πινάκιος, suffragia scribere non permittebat, sed puncto notare iubebat.

LEXIS, huius lexos, [Parola, λέξις, dictio. Cic. 3. de Or. Quam lepi de lexes composuit ut reserua omnes arte pauimento atque omblemate uermiculato. Ex Poeta quopiam uetusto.

LEXVBI, λέξις, Gallie Lugdunensis populi, apud Prol. lib. 2. c. 8. Quos Cæsar Lexoniis uocat. Horum Metropolis erat Neomagus, uulgo Liseux.

L A N T E I

LIÆ, sunt foramina, quæ in summo mali recipiunt funes.

LIBADION, λιβάδιον, herbæ genus, quæ nostris uulgo Centaurion minus appellatur, nomen habet ab eo, quod fontibus & locis irriguis gaudeat. Nam Græci fontium scaturigines λιβάδες appellant. Vide Plin. lib. 2. c. 65.

LIBAMEN, is, Libamentum, ti, & Libatio, onis, λιβάσι, pro eodem sumuntur, significantque quicquid in sacris libatur: a Libero patre (ut nonnulli putant) qui primus Ioui libauit. Quid. libro 3. Fait. Nominē ab auctoris ducunt libamina nomen. Liber enim, qui Bacchus dictus est, cum uictor de Scythia, aliisque nationibus extitisset, rerum primitias magno Ioui obtulit. Verisimilius tamen uiderur, hæc omnia deducta esse a uerbo λιβάω, quod inter alia significat, leuiter gulto. Cicero 1. de Legi. Quod tempus ut sacrificiorum libamenta seruentur, sortisque pecorum, quæ dicta in lege sunt, diligenter habenda ratio intercalandi est. Virg. 6. Aen. Ignibus imponit sacris libamina prima. Stat. 3. Syl. Hæc ego nascentes lætus bacchatus ad aras Libamenta tuli. Vide Deliba.

LIBANVS, λιβανός, nomen sophistæ Antiocheni, qui floruit Iuliani apostatæ temporibus, usque ad Theodosium seniore. Discipulus fuit Diophanti. Scripsit encomium Constantii Cæsaris, & alterum Iuliani, præterea Progymnasmata Rhetorices, & epistolæ quasdam. Suid.

LIBANOCHROS, λιβανόχρος, gemma, quæ turis similitudinem ostendit, & succum mellis. Plin. lib. 37. c. 10.

LIBANOTIS, pen. c. [Rosmarino,] λιβανότι, frutex odorem turis habens, qui Rosmarinus appellatur. Plin. lib. 19. c. 12. Libanotis radicem habet olusatrici, nihil a ture differtentem. Vitis eius post annum stomacho saluberrimus. Quidam eam alio nomine Rosmarinum appellant. Hactenus Plin. Eius tres sunt species: quas uide apud Diosc.

LIBANOTVS, λιβανότις, uentus flans inter Liba, hoc est, Africum, & Notum. Plin. lib. 2. c. 47.

LIBANVS, penultima corrept. λιβανός, Syria mons, a Sidone Phœnicæ oppido, usque ad Syriam urbem Syriæ cœles extensus, centum quinquaginta stadiorum longitudine. Hinc ex aduerso obtenditur Antilibanus, ualle tantam interiecta, olim maro illi coniunctus. Inter duos hosce montes Orontes fluius oritur, teste Plinio lib. 5. cap. 19. 20. & 22. Libanus item quæ & Dendro-

libanus dicitur frutex, siue arbuscula turifera, ita dicta (ut Poetæ fabulantur) a iuene quodam Assyrio eiusdem nominis, in hunc fruticem commutato. Hinc etiam thus ipsum Græci λιβανόν appellant.

LIBARNVM, λιβάρων, Ptolemi. Libarna. Plinius oppidum Italiæ sub Appennino situm non procul a Dertoua. Ptolem. 3. cap. 1. & Plin. lib. 3. cap. 5.

LIBATIO, uerbale, λιβάσι, γων, sacrificatio, uel ea degustatio, quâ in sacrificiis fieri licebat. Cic. de harusp. resp. Te appello Lentule, tui sacerdotii sunt tensæ, curricula, præsentio, ludi, libationes epulæque ludorum.

LIBELLA, læ, [Statera, bilancia. Gall. Le poids d'une livre. Hispan. El peso de una libra.] ζυγιον, deminut. a Libra, quod modo pro statere accipitur, hoc est, pro ponderandi instrumento, duas habente lances: modo pro pondere duodecim unciarum, λίτρα. Aliquando etiam pro nummo argenteo, qui & As dicitur. Cicero quarto Ver. Ec. quis Volcatio, si sua sponte uenisset, unam libellam dedit. Libellam pro asse posuit, ex eo dictam quod libram æris ualebat, id est, assen. Cum autem minimam pecuniam significare uolebât assen, & libellam dicebant. Pla. in Capt. At ob eam rem mihi libellam pro eo argenti ne duis. Libella argenti ideo dicitur, quod nummius erat argenteus decima pars denarii. Cicero ad Attic. li. 7. Fecit palam te ex libella, me ex teruncio, subaudi, hæredem. Libella etiam est fabrile instrumentum, quod nostrates, auctore Budæo, Liuelium appellant. Plin. lib. 7. cap. 56. Fornicem autem, & libellam, & tornum, & clauem Theodorus Samius, subaudi inuenit.

LIBELLARIVS, ii, lege Libarium.

LIBELLARIVS legitur apud Tertullianum.

LIBELLIO, onis, mascul. generis, [Corriere. Gal. Porteur de lettres, notaire. Hispan. Mensajero, escriuano.] γραμματῆς, a ueteribus dicebatur, quem nos Tabellionem uocamus. Varro: Tum ad me ferunt, quod libellionem esse sciebant. Accipitur interdum pro librario, qui libros scribit, & uendit. Stat. lib. 4. Syl. Sed Bruti scenis obsecrationes. De capsa miseri libellionis, Emptum plus minus aude Caiano, Donas.

LIBELLVLVS, λιβελιδιον, deminutium a Libellus. Hiero. in præsentibus libellulo edoceat.

LIBELLVS, li, [Libretto] γραμματιον, λιβελιον, paruus liber. Mar. l. 14. Omnes in hac græci Xeniorum turba libello

Conitabit nummus quattuor empta tibi.

Aliquando etiam ponitur pro epistola, siue tabella. Brutus ad Cic. lib. 11. Ne de Planco quidem spem adhuc abiecit, ut ex libellis eius animaduerti. Ponitur aliquando pro punctis, siue articulis scriptum aliquod distinguentibus. Cic. in Verr. Recita mihi hunc primum libellum: deinde illum alterum Canuleii. Libelli etiam dicuntur, quos uulgo supplicationes appellant: quos Martialis Supplices libellos nominant illo her. decasyllabo. Idem supplicibus uacat libellis. Talis enim principibus dari solent ad negotia explicanda a subditis, in quibus petitiones continentur. Suet. in Cæs. Pro eodē sine addito dixit Libellum. Libellumque in dicem infidiarum, ab obuiis quodam perrectum, libellis ceteris, quos sinistra tenebat, quasi mox lecturus commisit. Libellus ponitur etiam pro commentario, quam Memoriam, uulgo uocant. Quint. lib. 12. cap. 8. Pessima uero consuetudinis est libellis esse contentum, quos componit aut litigator, qui confugit ad patronum, aut alii ex genere aduocatorum. Quo in loco, teste Budæo, Libellus accipitur pro scripto memorie causa parato, pro quo etiam libellum memoriali dicimus. Suet. in Iul. Cæs. Epistolæ quoque eius ad Senatorem extant, quas primum uidetur ad paginas, & formam memorialis libelli conuertisse. A Cicerone autem ad Attic. Libellus mandatorum dicitur, in quo memorie causa, quæ alicui mandantur, siue iniunguntur, sunt perscripta. Libellus etiam eodem Budæo teste, dicitur epistola asserptoria, quam uulgo, Certificationem uocamus, ut quas uestigalium & tributorum immunes ad publicanos destinare solent, ne pro uectura res suas aduehentes, importantesue inhiabant. Paulus in publicanus. ff. de public. Significat, inquit, id libello manu sua subscripto, eumque ad Publicanum mittant. Est & Libellus mensuræ genus. Cato de re rustica. cap. 15. Parietes uisus locet in pedes centum, id est pedes denos quoquo uersum, habeat libellum in pedes quinos, &c. Dicitur quoque Libellus scripti generis, quos aliquis in iudicium uocatur. Pla. in Cur. Vbi tu es, qui me libello Venereo carissime cecum me sisto, ades contra. A libellis autem ministri illi esse dicuntur, qui principi in hoc negotio subserviunt, ut supplices libellos accipiant, euoluant, inque referant. Suet. Epaphroditum a libellis capitali pena condemnauit. Libellos proponere in locis celeberrimis, est scriptum aliquod in locis publicis affigere. Cic. pro Quinc. De quo libelli in celeberrimis locis proponuntur, huic ne perire quidē certe tacite obsecrare conceditur. Libellos signare, siue subnotare dicitur is, qui libellis

nibus corporisque labore usum queritare, illiberale quiddam habet & seruire. Ci. 1. de Inuen. Quos habuerit artium liberalium magistros, quos uiuendi præceptores, &c. Ci. de Ora. ingenuus artes appellat, Studia liberalia. Tac. li. 3. Liberalis doctrina. Ci. 5. de Finib. Liberalis eruditio & doctrina. Ci. 2. Tus. liberales uero Mechanicæ, quæ in manum opera consistunt, habent enim seruire ministerium.

LIBERALIA, orum, Liberti festa, quæ Græcis dicuntur *δουρία*. Neuius: Libera lingua loquuntur Iudis liberalibus. Ci. ad Cor. libr. 12. Liberalibus litteras accepi tuas. Idem Attic. Liberalia tu acculas.

LIBERALIS, [Liberalis, magnifico. Gal. Liberalis, franc. Hisp. Liberal franco.] *δωρικὸς*, benignus, munificus, cui contraria sunt Parcus, Auidus, Tenax, & Sordidus. Ci. pro Quin. Rosc. Liberalis audiu fraudasse dicitur, idem pro Cœl. Hunc tanto facinori tua mens liberalis conscia esse non debuit Idem pro Quin. Rosc. Roscius semper liberalissimus, munificentissimusque fuit. Differt tamen liberalis a Munifico: quia Liberalis dicitur, qui rogatus: Munificus, qui sponte beneficium contulit Cice. lib. 3. de Orato. Quid tam porro regium, tam liberale, tam munificum, quam opem ferre supplicibus? Sunt etiam, qui ita distinguant, ut Liberalis sit, qui paruis, & priuatis hominibus beneficia præstat, Munificus qui magnis, & in magnis rebus. Sic Liberalitas, naturæ benignitas, quæ maxime in præstanda opera amicis perspicitur, & uersatur inter priuatos & paruos homines: Munificencia inter magnos. Quod tamen a Libero patre (ut Vale. Maximo credimus) deductum est. Accipitur quandoque Liberalis pro pulchro, & eleganti, Teren. in Eun. Quam liberali facie, quam ætate integra? Liberali ingenio dicitur esse, qui est, ut uulgo dicitur, bonæ naturæ, siue boni cordis. Ter. in Ad. Nam ingenium noui tuum liberale. Liberale responsum, hoc est ingenium, & minus dissimulatè prolatum. Cicero ad Att. lib. 3. Quod si non modo tu, sed quisquam fuisset, qui me Pompeij minus liberali responso perterritum, a turpissimo consilio reuocaret, &c. Liberale coniugium est, quod libere, & inter liberos sit. Ter. in And. Spero consuetudine, & coniugio liberali deuinctum, Chreme, Dehinc facile ex illis sese emeritum malis.

LIBERALITAS, [Liberalitas magnificencia. Gal. Liberalité, boneste largesse. Hisp. Liberalidad, franqueza.] *ἐλευθεριότης*, munificencia. Cic. 1. Off. Iustitiæ est coniuncta beneficencia, quam eandem uel benignitatem, uel liberalitatem appellari licet. Liberalitas, (ut inquit Speusippus) est habitus, qui in querendis, erogandisque pecunijs decorum seruat. Hoc est, decens & moderata acquisitio, & erogatio pecuniæ, auaritia, & prodigalitatibus extremis circumscripta. Nam si non tantum, quantum oportet, tribuas, Auaritia oritur: Sin excedas in dando modum, desque plus quam oportet, & cui non oportet, & quando, & qua causa non oportet, in uitium liberis prodigalitatibus. Aliquando ita accipitur Liberalitas, ut seruili metui opponatur. Te. in Adel. Pudore, & liberalitate liberos retinere satius esse credo, quam metu.

LIBERALITER, [Liberalmente, magnificamente. Gal. Liberalment, franchement. Hisp. Liberalmente, francamente.] *ἐλευθεριως*, large, munifice. Ci. 4. Verr. Hi poro, qui succederunt, uehementer istius cupidus: liberaliter ex istius cibarijs tractati, non minus acres contra me fuerunt. Interdum liberaliter idem ualeat, quod ingenuè & ut libero homine dignum est, Cicero tertio de Fin. Esseque hominis ingenui, & liberaliter educati, uelle bene audire a parentibus. Liberaliter eruditus is dicitur, qui optimis artibus institutus est. Ci. 2. Tus. Sed si possumus, eos excitemus, qui liberaliter eruditi, adhibita etiam differendi elegantia, ratione, & uia philosophantur. Sicut liberaliter instructus, apud Cæs. li. 8. Bel. Cim. Liberaliter seruire, id est bono animo, & libero, libenter obsequi do. Teren. in And. Propterea quod seruirebas liberaliter. Aliquando pro indulgentè, Sal. Exercitum, quem in Asia ductauerat, luxuriose, nimisque liberaliter habuerat. Cuius contrarium est Illiberaliter, quod ueteres de eo dicebant, qui omne maleficij genus excessisset. Ter. in Ad. Factum a nobis duriter, immiseri corditer, atque (si æquum est dicere magis aperte) illiberaliter. Donatus: Illiberaliter, iniuste, inclementer, non bene: quia Liberalis bonus dicitur.

LIBERATIO, onis, [Liberatione. Gal. Delivrance, Hisp. Libramiento.] *δελουσις*, actus ipse liberandi, remissio, absolutio. Ci. in Pis. Reorum acerbissimæ damnationes, libidinosissimæ liberationes. Accipitur præterea Liberatio, p. acceptilatione, quæ a Græcis, *ἀποχρησις*, dicitur, siue pro absoluteione a nexu. Vnde Titulus, est in Pandectis, de liberatione legata.

LIBERATOR, is, [Liberatore. Gal. Qui delivre & mette en liberté. Hisp. El que libra.] *ἐλευθεριότης*, i. uindex libertatis. Cic. Attic. Patriæ liberatores urbe carebant ea, cuius a ceruicibus iugum seruire detecerant. Idem alibi. Romæ nostri liberatores tuto esse non possunt.

LIBERORUM, plurali tantum numero, [Figliuoli.] *ταῖς τῶν, πατρῴων*, d. cunctur filij, uel filij, quamuis etiam liberorum appellatio ne unus filius, & una filia intelligat. Caius in l. non est. ff. de uer. figa. Non est tunc liberis, cui uel unus filius, uel una filia est. Ter. in Hecy. Qui illum decreuerunt dignum, suos cui liberos committerent. Sic & Ci. En cui tuos liberos committas, cum de uno gerer. Olim tamen in usu erat nominatiuus singularis Liber, pro filio. Catul. in Argo. Optauit genitor primæ uel funera gnati, Liber, ut ineptæ poteretur flore noueræ Item nepotes, & pronepotes, ceterique ex ijs descendentes, Liberorum appellatione continentur, Paul. ff. de Grad. affi. l. iurisc. Liberi, inquit, uocantur usque ad trinepotem. Callistratus. l. Liberorum. ff. de uerb. signific. Liberorum appellatione nepotes, & pronepotes, ceterique, qui ex his descendunt, continentur, hos enim omnes liberorum appellatione lex duodecim tabu. comprehendit. Similes patri liberi. Senec. Medea. Parere liberos. Idem Theb. Procreare liberos. Quint. li. 3. cap. 8. Auctus liberis. Tac. li. 30. Tanquæ auctus liberis Drusus domum Germanici magis urgeret. Dare operam liberis, est procreandorum liberorum causa cum uxore esse habere. Ci. 1. Offi. Liberi dare operam, re honestum est, nomine obscænum.

LIBERE, [Liberalmente, splendidamente. Gal. Librement, franchement. Hisp. Libremente.] *ἐλευθεριως*, modo significat ingenuè, & liberaliter, Terentius in And. Tu ne hic homines adulescentulos imperitos rerum, educatos libere in fraudem illicis? Modo solute, & nullo obitaculo. Pla. in Bacc. An non uides, ut solæ libere grauentur? Libere uiuere, hoc est, suo more, neque subijcti alicuius uoluntati. Terentius in And. Nam is postquam excessit ex ephebis solia, Liberior uiuendi fuit potestas. Libere loqui hoc est confidenter loqui, ut nihil gratiæ tribuas, aut potentia alicuius. Cicero pro Plan. Asperius locutus est, immo uero liberius.

LIBEROS, [Liberare, donare la liberté. Gal. Delivrer, mettre en liberté. Hisp. Librar de seruidumbre o peligro.] *ἐλευθεριως*, modo idem significat, quod manumitto, & ex seruo liberum facio. Proprieque heri est, cum seruum de potestate sua emittit. Nonnunquam tamen & seruus se liberum dicitur, cum peculio suo se redimit. Idem li. 1. de Or. Si quis apud nos seruisset ex populo fœderato, seseque liberasset. Modo iudicij uerbum est, idem significat, quod absoluo, & ab actione intentata liberum iudico. Cicero pro Clu. Iudices hunc, quem tam bis condemnatum acceperunt, liberant. Aliquando generale uerbum est idem significans, quod molestiam dimino, uel periculo eripio. Ci. Atti. Ne tu me sollicitudine magna liberaris. Liberare fidem, est præstare promissum. Cice. pro Flac. Ipse tamen Fufius satisfacti absentibus, & fidem suam liberat. Liberare se ære alieno, est creditam sibi pecuniam creditor numerare, siue debita persoluere. Cicero ad Att. lib. 6. Ita multæ ciuitates omni ære alieno liberatæ, &c. Liberare item debito rem, dicitur creditor, aut eius hæres, cum quod sibi debebatur, ei acceptum fert, Papi. l. cum hæres. ff. de li. leg. Cui hæres rogatur debitorem suum liberale, de eo tatum cogitatum uidetur, quod in obligatione maist. Paulus l. Legati Titio. ff. eo. tit. Si is, cui Titius debebat, debitum ei remittere uoluerit, nihil interest hæredem suum iusserit, ut eum liberaret, an prohibeat eum exigere: utroque enim modo liberandus est debitor, utroque casu competit ultro ad liberandum debitorem actio.

LIBERTAS, bertatis, [Libertà, licenza. Gal. Liberté, franchise. Hisp. Libertad o licencia.] *ἀδελφία*, a Liber, seruituti opposita est: quam sic definit Floren. l. libertas. ff. de sta. homi. Libertas, est naturalis facultas eius, quod cuiusque facere libet nisi quod ius, aut iure prohibetur. Ci. in Parad. Libertas est potestas uiuendi, ut uelis. Accipitur etiam Libertas pro eo, quod Græci uocant *παρρησια*, hoc est, pro loquendi, admonendi, increpandi que fiducia, cum sci licet quiduis, quod sentimus, libere loquimur, nullius respectu, gratia, aut potentia commoti. Et in hac significatione Libertas accipitur fere in meliorem partem, eique opponitur Assentatio. Licentia uero in malam fere partem accipitur, cum quis libertate abutitur usque ad temeritatem, & procacitatem. Est enim Licentia immoderata in punitione quædam facultas agendi, dicitur que quicquid uelis. Quint. Quæ in aliis libertas est, in aliis licentia uocatur. Terentius in Heaut. Deteriores omnes sumus licentia. Ponitur tamen quandoque licentia pro libertate in bonam partem. ut apud Cicero li. 3. Offi. Nobis autem nostra Academia magnam licentiam dat, ut quodcumque probabile maxime occurrat, id nostro iure liceat defendere. Idem li. 1. eiusdem operis: Magnis enim illi, & diuinit bonis hanc licentiam esse quebantur. Libertas quandoque etiam in malum accipitur pro effranti quadam animi libidine. Cic. 5. Verr. Nunquam ipsimet nobis præcideremus istam licentiam, libertatemque uiuendi. Adumere libertatem, est quem libertate spoliare. Ci. pro Domo sua: quod idem in posterum de extraordinariis potestatibus libertatem ad eum.

emiffes. Amittere libertatem. Ibidem: Nemo eius Romanus aut libertatem, aut civitatem poffit amittere, nifi ipfe auctor factus fit. Dicimus præterea Dare libertatem alicui, Habere libertatem, Largiri libertatem, Retinere libertatem, Recipere libertatem, Tenere libertatem, Vindicare in libertatem: quorum exempla nunquam non occurrunt. Libertas etiam libertatis dea dicebatur: cuius templum in Aventino conftitutum fuffe narant hiftoria.

LIBERTINVS, tini, ἀπελευθερος, ἐξελυθερος, antitheton eft Ingenui. Libertus autem relatiuum Patroni. Per Libertinum enim fignificamus conditionem hominis, ficut per ingenuum: per Libertum uero priuarum quendam refpectum ad Patronum. Plaut. Mil. Ingenuam an Libertinam? Proprie itaque Libertini dicuntur, qui ex libertis procreati funt, hoc eft, qui ipfi quidem nunquam feruierunt, fed quorum parentes, antequam filii naceretur, e feruitute manu emiffi funt. Cic. 4. Phil. Ipfe ex Libertini filia fufcepit liberos. Poftea tamen Libertinorum, & Libertorum uocabula in eadem fignificatione ufurpari ceperunt, pro iis. f. qui poft iufta feruitutem libertatem effent confequuti. Quod manifefiffime oftendit Suet. in Clau. his uerbis. Ignarus temporib. Appii, & deinceps aliquandiu, Libertinos dictos, non ipfos qui manumitterentur, fed ingenuos ex his procreatos.

LIBERTVS, [Fatto libero da feruo. Gall. Affranchi & mis en liberté. Hiff. El que de feruo fue hecho libre.] ἀπελευθερος, qui cum effet feruus factus eft liber, ita dictus quali liberatus. Huius relatiuum eft Patronus. Plaut. in Afin. Magis decorum eft, Libertum potius, quam patronum, onus in uia portare. Vlpianus cum effe Libertum definit, quem quis ex feruitute ad ciuitatem Romanam perduxit. Quinc. lib. 7. c. 8. Patrono in libertum manus iniecio fit. Liberta, femini n. num. Hor. 1. Ser. Sat. 1. Ad hunc liberta fecuti Diuifit medium fortiffima Tyndaridarum. Modestinus. Libertis, libertabusq. meis, libertum libertæ testatoris non contineri.

LIBET, [Placet.] ἀρεσκέτω, uerbum imperfonale, idem fignificans quod placet: a libendo (ut Varro inquit) quod quæ placet, in mentem prolabantur. Ci. de Diu. De quo primo hoc libet dicere. Duo habet præterita Libuit, & Libitum eft. Plautus in Pseud. Cur id aufus facere? B. Libuit. i. fic uolui: fic placuit mihi. Idem in Ain. Si quid te uolam, ubi eris? L. Vbi cumque libitum erit animo meo. Hinc fit Collibet. p. c. uel Collibet. collibet. uel libitum eft, collibere, idem quod libet. Terent. in Eun. Si quid collibuit, noui te.

LIBETHRA, libethræ, π. ἀέθουρα, fons Musis facer in Magnesia regione, Theffalia annexa, ut docet Plin. lib. 4. c. 9 & Pomp. Mel. lib. 2. Sun t qui in Olympo monte Libethram urbem fuffe dicant a Sye torrente funditis euerfam, cum iam olim oraculo prædictum effet, fore ut Liberthri ἀδουός, omnes interirent, cum Orphei offa Sol infpexiffet Erant autem Orphei reliquæ in columna quadam conditæ, quæ uig. imminerat a Dio in Olympum ducenti. Quem in locum cum ingens hominum uis conueniffet, ut pastorem in fonnis fuauiter canentem audirent, euenit ut columna euerfa Orphei offa nudarentur: eodemque die torrens nō mine Sys fupra modum auctus, Libethrios cum urbe fubmerfit. Vide Cælius Rhod. lib. 18. c. 22.

LIBETHRIDES, ἀλιβηθριδές, dictæ funt Mufæ a Libethre Magnetiæ fonte, Musis facro, & Poetarum carminibus celebrato: ut non obfcure innuit Pomponius Mela libro fecundo in descriptione Macedoniæ. Strabo tamen libro 10. auctor eft, Musas appellatas effe Libethridas, a Libethro Thraciæ monte, quem poftea Macedones tenuerunt: fub quo & antrum fuffe ait Musis Libethridibus a Thracibus confecratum, Virg. 7. Ecl.

Nymphæ nofter amor Libethrides, aut mihi carmen,
Quale meo Codro concedite, &c.

LIBETHRVS, penultima producta, ἀλιβηθρος, mons eft Macedoniæ, teffe Lycophrone, habens ad radicem Pimpleam fontem, Musis confecratum. Alij Libethron Thraciæ montem effe aiunt, poftea a Macedonibus occupatum: ad cuius radicem antrum fuit, Musis Libethridibus a Thracibus confecratum. Vide Strabonem libro decimo.

LIBYA, α, Cic. 1. de Nat. De. Volucres angues ex uafitate Libyæ, uento Africo inuehi in Aegyptum.

LIBIDINOSE, [Smoderatamēte. Gall. Impudiquement, d'un appetit defordonné. Hiff. Luxuriosamente.] ἀκαταρος, idem quod impotenter, & pro animi libidine Ci. 1. Ver. Vt quæ ille libidine fe, quæ nefarie, quæ crudeliter fecerit.

LIBIDINOSVS, nofa, nofum, [Luxurioso libidinoso. Gall. Impudique, fujet à son plaisir defordonné, adonné à paillardise. Hiffan. Luxurioso.] ἀκαταρής, qui in libidine propenfus eft, qui que Veneri plus æquo indulget. Cicero in Catil. Libidinoſa enim & intemperans a doleſcentia, efferum corpus tradit ſenectuti. Quinct. libro 6. c. 4. Libidinoſos es, quam ullus ſpado Libidinoſas ſententias. Cice. pro Domo ſua: dixit, quæ pro libidine cuiuſque feruntur. Libidi-

noſas dapes dicuntur exquiſitæ, & curioſæ, Col. in præfat. lib. 14. Mox cum ſequens & præcipue noſtra ætas dapib. libidinoſis prætia conſtituerit, &c.

LIBIDO, pen. p. geniti. libidinis, [Libidine, luſſuria. Gall. Plaiſir, volupté defordonné, appetit defreigné, paillardise. Hiff. Gana, auojo. luxuria.] ἄνδρῶν ἡ ἐφ' ἑαυτῶν, & temere ſulcepta rei alicuius cupiditas. Vnde fere ſemper in deteriorum part. in accipitur. Plautus in Epid. Nequam es homo Epidice, cui libido eft male loqui. Auguſt. lib. 14. de Ciu. Dei: ſcribit Libidinem effe generale uocabulum omnis cupiditatis, cum & ipſam iram nihil effe quam uiciffendi libidinem ueteres definierint: & Anaricam libidinem, habendi pecuniam. Peruicaciam libidinem quomodo cumque uiuendi: & iactantiam, libidinem gloriandi. Et cum multarum rerum libidines ſint, tamen cum libido dicitur, neque cuius rei libido ſit, additur, non fere ſolet animo occurrere, niſi illa qua obſcœnæ partes corporis excitantur. Cicero 4. Tuſc. Voluntas eſt, quæ quid cum ratione deſiderat, quæ autem aduerſus rationem incitata eſt uehementius, ea libido eſt uel cupiditas effrænata, quæ in omnibus ſtultis inuenitur. Salluſt. in Catil. Medium uocabulum effe oſtendit, quod tam in meliorem, quam in deteriorum partem accipi poſſit, hoc eſt, pro uoluptate tam honeſta, quam inhoneſta. Magiſque (inquit) in decoris armis & militariſibus equis, quam in ſcortis, & conuiuiſ libidinem habebant. Libido nauſæ, id eſt, cupiditas uouendi. Caro cap. 11. 6. Vbi libido ueniet nauſæ eumque apprehendet, decumbat, purgetque ſefe.

LIBIDINOR, aris, [Daſi alla luſſuria. Gall. S' adonner à paillardise. Hiffan. Luxuriar.] ἡδονῶν ἀθέτως, libidinem perago, uoluptati indulgeo. Suet. in Nerone, cap. 28. Olim etiam quouies leſtica cum matre ueheretur, libidinum inceſte, ac maculis ueſtis proditum affirmat.

LIBITINA, α, pen. pr. dea in cuius templo uendebantur & locabantur ea, quæ ad ſepulcuram pertinebant, ita dicta a libita, uel a libidine. Plur. Venerem fuffe putat, redditque rationem in Problematibus, quare Romani ea, quæ ad pompam funebrem ſpectant, in Veneris templo uoluerint afferuari, ut. ſeo ipſo humanæ fragilitatis aduonemant, certo ſcientes exitum ab ortu non procul abeſſe, cum eadem Dea morientibus præſit, & uitam ingredientibus. Alii malut effe Proſerpina Plutonis uxorem, quam, quod inferorū crederetur regina, mortuis præſſe putabant. ideoq. et ea, quib. mortui exornati ueluti ad inferos deducuntur, in eius templo uoluerunt afferuari. Quandoq. Libitinam poſitam legimus, pro ipſo apparatu funebri, quem Libitinarij in uſum exequiarum locabant. Liu. 1. 40. In urbe tanta fuit peſtilentia, ut uix tunc libitina ſufficeret, ad ſuppeditanda. ſ. funeribus neceſſaria. Suet. in Nerone: Peſtilentia unius autumnii, quadraginta funerum millia in rationem Libitinæ uenerunt. Quo in loco Rationem Libitingi dixit, pro iis rationibus, quas conſciebant ii, qui in æde Libitinæ locabant ea, quæ ad funebres pompas pertinerent. Exercere Libitinam dicebantur ii, qui in æde Libitinæ præerant locandis, ueni dendiſq. iis, quæ neceſſaria erant funebri pompam inſtructuris. Vale. Maxim. Qui tunc libitinam exercebant, tum rerum ſuarum uſum, tum miniſterium ſuum gratuitum polliciti ſunt. Sed quoniam in æde Libitingi, locabantur neceſſaria ad funebrem apparatus, hinc factum eſt, ut Libitina aliquando pro morte, ſeu pro lecto, quo mortui ferebantur, caperetur. Hor. lib. 3. Car. Multaque pars mei Vitabit libitinam.

LIBITINARIVS, arij, [Colui che uende, ò da a pigione quello, che ſi appartiene alla pompa de morti. Gall. Celui qui fait meſtier d'enſeulir les morts, & faire ſepultures & funerailles. Hiff. El que appareja cosa del mortuario.] κτεριστής, proprie dicitur is, qui locat aut uendit ea quæ ad pompam funebrem ſunt neceſſaria, uel qui curam habet ſepeliendorum funerum. Tractum eſt nomen a Libitina dea, in cuius æde afferuabantur ea, quæ ad inſtrumentum funebriſ pompæ erant neceſſaria. Vlpianus l. quicumque. ff. de inſitor. action. Si libitinaris, quem Græci κτεριſτα uocant, ſeruum poliſtorū habuerit, iisq. mortuum ſpoliauerit, dandam in eum quaſi inſitoriam actionem. Ex quibus uerbis patet libitinaris exercitium honeſtius fuiſſe, quam poliſtoris. Habebant enim libitinaris domi ſuz ſeruos, quorum opera utebantur ad polincienda, hoc eſt, ad abluenda, unguenda, & conſuenda cadauera: quos Poliſtores uocabant a poliendis cadaueribus. Designatores autem dicebantur, qui pompam funebrem inſtuebant, & cuique incedendi præſcribebant locum, quos Græci ἐπιτάφια, appellant. De quibus latius ſuis locis. Seneca de Beneficiis: An tu Aruntium & Arteium. & ceteros, qui caprandorum teſtamentorum artem profefſi ſunt, non putas eadem habere, quæ designatores & libitinaris, uocata.

LIBO, bonis, Romanus ciuis fuit, qui Romæ in Comitio puteal prius extruxit, quæ iecirco Libonis puteal dicitur ab Herat. lib. primo ep. 20. Ennius ipſe pater numquam, niſi potus ad arua Pæſiuit

fluit dicenda : Forum, putealque Libonis, Mandabo siccis : adimam cantare seueris.

LIBO, bant, [*Gustare leggermente, assaggiare con le labbra. Gall. Gouster d'une chose, comme emmaillier seulement ses lèvres. Hisp. Gustar*] λείβαξ I leuiter degusto, & quasi primis labris attingo. Sunt qui libare dictum putant, quasi Labiare: cum tamen constet, uerbum esse Græcum. Illi enim dicunt λείβαξ, quod nos, εὐδισθηθῶν in εἶ, longū commutata, uertimus Libo. Virg. lib. 4. Georg. Purpureoq. me tunc flores, & Humina libant. Cic. de Leg. Certasque fruges, certas que bacchas sacerdotibus publice libant. Per translationem quā doque ponitur pro leuiter tangere. Virg. libro tertio Aen. Oscula libauit nata. Quandoque pro sacrificare, Virg. lib. 3. Aeneid. Tendoque supinas Ad cælum cum uoce manus & munera libo In temerata focis. Libare laudem ex alienis laboribus, hoc est, laudis, quæ alteri debebatur, partem praripere, & sibi uendicare, Lib. 4. ad Heren. Vide ne facias impudenter, qui tuo nomine uelis ex aliorum laboribus libare laudem. Libare interdum est excipere legendo auctores, & quod sibi utile est, transumere. Cic. 5. Tuscul. Sed a te impetrare libenter uelim, nisi molestum sit, quoniam nulla uincla te impediunt ullius certæ disciplinæ, libas que ex omnibus, quodcumque, te maxime specie ueritatis mouet. Libatus participium, idem quod decerpit. Cicero lib. 2. de Diuinat. Naturale, quod animus arripere, aut exciperet extrinsecus ex diuinitate, unde omnes animos haustos, aut acceptos, aut libatos haberemus. Huius uerbi composita sunt, Delibo, Prelibo, Prolibo, pen. pro. Plin. lib. 35. In sacris quidem etiam inter has opes, non myrrhinis crystallinisue, sed fistilibus prohibetur, I sympulis innocentius. Huius compositum est Illibatus, de quo supra suo loco.

LIBORA, λιβόρα, Carpetanorum urbs, in Hispania Tarraconensi, apud Ptol. lib. 2. cap. 6.

LIBRA, libræ, [*Libra. Gall. Vne liure. Hisp. Libra.*] λίτρα, quæ & As, & Mina, seu Mna & pondo dicitur, duodecim constat uncis. Libra tamen unciarum uarietatem accepit, Pondo semper idem fuit. Erat præterea Libra apud Romanos mensuræ genus constans ex duodecim partibus æqualibus, quas similiter Vncias uocabant. Hanc autem mensuram ad differentiam ponderis Libram mensuralem uocabant, uel Libram mensuram alteram autem, quia res appenduntur, hoc est, pondus ipsum, Libram ponderalem, uel libram pondo. Erat autem Libra mensuralis, teste Galeno lib. 1. de Compos. medic. mensura cornea, qua oleum ad metiebantur Romani, interfecta lineis quibusdam diuidentibus ipsam in duodecim partes. Huius uero libræ pars duodecima, hoc est, interstitium inter duas lineas, Vncia uocabatur. Porro quantum differat Libra mensuralis in pondere a Libra ponderali, docet idem Galenus eiusdem operis lib. 7. ostendens Libram mensuralem, æqualem esse decem uncis ponderalibus, hoc est, duabus uncis minorem esse libra ponderali. Corneis autem mensuris oleum apud Romanos uendi consueuisse, ostendit etiam Hor. lib. 2. Serm. Saty. 2. Ac nisi mutatum parcat diffundere uiuum : & cuius odoré olei nequeas perferre (licebit ille repotia, natales, aliosue dierum festos albatu celebret) cornu ipse bilibri Caulibus instillat ueteris nō parcus aceti. Proprie autem Libra instrumentum est, quo res ponderantur, duas habens lances, ex quarū depressione, uel eleuatione iustum rei pondus deprehenditur. Unde etiam Bilancem uocant. Cic. 5. Tuscul. Quo in loco quā uim habeat Libra illa Critolai, qui, cum in alteram libræ lancem animi bona imponebat, in alteram corporis externa, tantum propèdere illam boni lancem putat, ut terram & maria deprimat. Persius Sat. 4. Scis etenim iustum gemina suspendere lance Ancipitis libræ. Scatera uero instrumentum est, quo res sine lancibus ponderantur. Est & Libra cælestis signum, quod Cæsaris ætate octauo, hodie 13. Kalend. Octob. Sole ipsam ingrediente, æquinoctium facit autumnale. Virg. 1. Geo. Libra die, omnique pares ubi fecerit horas. Plinius lib. 19. cap. 25. Alterumque æquinoctium Libræ. Libra etiam instrumentum est fabrilis, seu potius Geometrica machina, qua exploramus altitudinem maris, fontium, lacuum uel fluuiorum, num scilicet altiora sint eo loco, quo ea ducere constituimus. Quamquam etiam non raro Libræ uocabulum usurpamus pro ipsa altitudine, quam machina huiusmodi deprehendimus. Unde lacum dicimus esse pari libra cum mari, id est, equali altitudine. Item fontem dicimus esse infra libram montis, cuius scaturigo in ore est inferior. Colum. lib. 8. cap. 1. Sin autem locus ubi uiuarium constituere censemus, pari libra cum equore maris est, in pedes nouem defodiatur piscina. Idem instrumentum & Libella appellatur per deminutionem. Colum. ibidem: Hos autem meatus fieri censemus per imam concepti partem, si loci situs ita competit, ut in solo piscinæ posita libella septem pedibus sublimius esse maris æquor ostendat. Ponitur quoque pro libramento. Plin. lib. 10. cap. 36. Contra flatus quoque peruicax libra Bononiensisbus calamis.

LIBRA, LIS, & hoc, tale, [*D'una Libra.*] λιτραίος, quod est unius libræ. Plin. lib. 19. cap. 2. Excedunt sæpe magnitudinem mali cotonei, etiam librali pondere. Librales offæ, quæ libræ unius pondus æquuant. Colum. lib. 6. cap. 2. Post hæc diductis malis, educito linguam, totumque eorum palatum sale defricato, libralesque offas in præulsæ ad pispiliquamine tinctas, lingua demittit. Cicero Acad. Extremis & quasi libramentum in quo nulla omnino crassitudo sit.

LIBRAMENTUM, rei, [*Agguagliamento. Gall. Niuelllement, contrapoin. Hisp. El nivel.*] ἰσορροπία, æquamentum, Plin. lib. 31. cap. 6. Libramentum aquæ in centenos pedes sursum elici minimum erit. Libramenta tormentorum, sunt habenzæ, & lora, seu funes, quibus librantur, seu uibrantur tormenta. Tacit. lib. 15. Vincula, & libramenta tormentorum abscidissent. Libramenta plumbi, sunt massæ plumbeæ in arietes coniectæ & uibratæ. Liu. lib. 8. Dec. 4. In arietes, telonibus libramenta plumbi, aut saxorum stipitise robustius in cutiebant.

LIBRARIUS, a, um, [*Ciò che s'appartiene à libri. Gal. Qui appartient à livres. Hisp. Cosa perteneciente à libros*] γραφικός, quod ad libros pertinet: ut, Atramentum librarium, quo libri scribuntur, quemadmodum Sutorium quo coria, & Testorium, quo parietes denigrantur. Plinius lib. 35. cap. 6. Omne autem atramentum Sole perficitur: librarium & testorium glutino admulto. Taberna libraria, in qua libri uenales prostant. Cic. 2. Philip. Cum tu illum in foro spectante populo Roma, gladio stricto infsecutus es: negotium transegressus, nisi illi se sub scalas tabernæ librariæ coniecisset. Est & Librarius, ria, rium, a Libra, λιτραίος, quod est libræ. Colum. lib. ultim. cap. 53. Caro in libraria frustra conciditur. Vbi frustra libraria uocat, quorum singula singulas libras pondere ad æquarent.

LIBRARIUM, rij, theca est, siue scriniū, quo libri continentur. Cic. pro Domo sua: Exhibe quæso, Sexte Clodi, librarium illud legum ueritarum, quod te aut eripuisse e domo, & ex medijs armis, turbaque nocturna, tamquam Palladium fuitulisse.

LIBRARIOLVS, li, deminut. pro seruulo a manu. Cic. ad Att. lib. 4. Et iam uelim mihi mittas de tuis librariolis duos, quibus Tyrannio utatur glutinatoribus.

LIBRARIUS, rij, substantiuum, [*Libraio, scrittore de libri. Gal. Libraire, escrivain de livres. Hisp. Librovo è el escriuano que escribe los libros.*] βιβλιογραφος, qui libros manu sua describit, pretio ad id conductus, nam qui eos uendit, Græco potius nomine Bibliopola, βιβλιοπώλης, dicitur. Cic. de lege Agr. Aliquando tandem me designato, lex in publicum proponitur, concurrunt iussu meo plures uno tempore librarii, descriptam legem ad me afferunt. Hor. in Arte: Vt scriptor si peccat idem, librarius, usque Quamuis est monitus, uenia caret.

LIBRARIA, riæ, substantiuum, [*Libraria. Gall. Librairie, bibliothèque. Hisp. La libreria de libros.*] βιβλιοπωλείον, taberna, in qua libri prostant. Gell. lib. 5. c. 4. apud Sigillaria forte in libraria ego & Iulius Paulus Poeta, vir memoria nostra doctissimus, confederamus. Est & Libraria, a Libra, quo nomine significatur ancilla, quæ præficitur partiendis pensis. Iuuen. Sat. 6. Si nocte maritus Auerlus iacuit, perit libraria, ponunt Cosmetæ tunicas.

LIBRATOR, [*Scandagliere. Gall. Poiseur, fontenier. Hisp. Nivelador.*] dicitur qui in duendis aquis peritiam habet librandi, hoc est, expendendi, & examinandi altitudinem fontium, uel lacuum, quanto scilicet altiores sint eo loco, quo eos ducere constituimus. Plin. in Ep. Superest ut tu libratores, uel architectum, si tibi uideatur, mittas: qui diligenter exploret, sitne lacus altior mari quem artifices regionis huius quadraginta cubitis altiore esse contendunt. Libratores etiam dicuntur, qui eminus cum hostibus pugnant, telis, aut lapides, aut glandes torquentes. Tac. li. 13. Libratoribus, funditoribusque attributis locus, unde eminus lapides, & glandes torquentur.

LIBRILE, p. pr. ζυγός, scapus libræ, inquit Festus, hoc est, trabs illa transversa, ex qua libræ dependent.

LIBRILLA, (inquit Festus) instrumenta bellica, saxa. s. ad brachii crassitudinem, in modum flagellorum, loris reuincta, inde dicta quo librari manu i. ponderari uideantur

LIBRIPENS, dis, ζυγοστός, antiquius dicebatur, qui ante argentum signatum, cum Romani adhuc græ graui uterentur, militibus appendebat stipendia: dictus Libripens a libra græca, qua utebatur ad pendenda, hoc est, ad ponderanda stipendia. Plin. 1. 33. c. 3. Pop. Rom. ne argento quidem signato ante Pyrrhum regem deuotus usus est. Libralis (unde et nunc libella dicitur) & dipodius appendebatur assis. Quare aris grauis pœna dicta: & adhuc Expensa in rationibus dicitur: item Impendia, & Dependere. Quin & Militum stipendiorum, hoc est, stipis ponderande pensatoris, Libripendes dicuntur: qua consuetudine in his emptionibus, quæ mancipi sunt, etiam nunc libra interponitur. Ex quibus Plinii uerbis clarissime ostenditur, eum primum dictum fuisse Libripendē, cuius

ius officium erat militib. appendere æs graue in stipendium. Postea uero Libripendis nomen transiisse ad eum, qui in mancipationibus, hoc est, in contractibus imaginarijs, quibus res incipi, adhibito ære, & libra, alienabantur, tenebat libram. Nam apud ueteres (ut docet Boethius in tertia parte Commen. in Top. Ciceronis) res mancipi, hoc est, quæ nostri sunt, dominij alienari non poterant, nisi adhibitis, ut minimum, quinque testibus ciuibus Rom. puberibus, & eo, qui libram tenebat, qui uocabatur Libripens. Quo autem ritu id habebat docet Caius libr. 1. Intit. his uerbis: Est autem mancipatio (ut & supra indicauimus) imaginaria quædam uenditio. Eaque res agitur, adhibitis non minus, quàm quinque testibus Roma. puberibus, & præterea alio eiusdem conditionis, qui libram æneam teneat, qui appellatur Libripens. Is qui mancipium accipit, æs tenens ita dicit. Hunc ego hominem ex iure Quiritium meum esse aio, isque mihi emptus est hoc græ. æneaque libra. Deinde ære percussit libram, idq. æs dat ei, a quo mancipium accipit, quasi pretij loco.

LIBRO, as, [Pesare, ponderare, estimare. Gal. Poiser, balancer, contrepoiser. Hisp. Fesar con peso.] ταραττω, pondero, trutinò, æstimo, examino. Plin. lib. 19. cap. 5. In priore mire tenui pediculo libratur pondus immobile aure. Metum librare. Stat. 9. The. Paulum stetit anxius heros Librabatque metus. Apule. Omnia prius quàm aliquid status, libranda sunt. Aliquando graue facere. Virg. 4. Geor. Excursusque breues tentant, & sæpe lapillos Tollunt, his sese per inania nubila librant. Aues etiam se liberare dicuntur, cum, uelut sagitta arcu excussa, ex alto in terram se precipitat. Plin. lib. 10. cap. 3. Superest halæxus clarissima oculorum acie, librans ex alto sese, &c. Ouid. 8. Metam. Corpus librat in alas. Aliquando æquere, Colliud. quarto. Sic per mensum & librat opus infimilitudinem ueru facti semper procedit. Librare ponderibus. Cicero. quinto Tus. Vnde terra, & quibus librata ponderibus quibus cauernis maria sustineat, &c. Liberare malleum. Ouid. lib. 2. Metamor. Laetentis uitulo dextra liberatus ab aure Tempora discussit claro cum malleus ictu. Ponitur interdum pro iaculari, & magna uel quicquam iacere. Plin. in Paneg. ac teris, nisi robore ac præstantia differens, cum libero Marte nunc comiaus tela librare, nunc uibrata susciperes. Virgil. 9. Aeneid. Hoc acrior idè. Ecce aliud summa telum librabat ab aure. Huius uerba composita sunt: Delibro, quod est optime pondero. Gel. Quid relinquitur, nisi delibrari sibi cenæ lubeant, ne edendo defatigentur? Perlibro, exacte libro. Col. li. 4. Pariter imæ fossæ solum metitur, atque perlibrat.

LIBS, libis, λιβύς, uentus ab occasu brumali flans aduersus Vulturnum, ita dictus, quod a Libya spiret, qua ratione & Africus a nostris appellatur. Gel. li. 2. ca. 22. & lib. 2. ca. 47.

LIBUM, bi, λιβύς, genus dulcissimi cibi, ex farre, caseo, melle, & oleo. Virgil. lib. 7. Et adorea liba per herbam: Subijciunt epulis. Dictum est autem Libum a uerbo Græco, λιβω, quod nos, mutata, & diphthongo in i, longum dicimus Libo. Solent enim liba sacrificijs adhiberi, uolunt a Libero patre dictum esse libum, quod etiam indicat Ouid. libro 3. Fast. Liba Deo fiunt, succis quia dulcibus ille Gaudet, & a Baccho mella reperta ferunt. Quo pacto autem fieri soleat libum, docet Cato de Re rust. cap. 75. his uerbis: Libum sic facito: Caseum bene distere in mortario: ubi bene triueris, farinæ filiginæ libram, aut si uoles tenerius esse, se libram similaginis solum eodem indito, permiscetoque eum caseo bene: ouum unum addito, & permisceto una bene. Inde panem facito, folia subdito, in foco calido sub testa ea coquito leniter.

LIBURNÆ, æ, uel Liburnica, æ, λιβυρνή, Plutarco, & Appiano genus nauigij leuissimum, uelocissimisque, quod Liu. 3. Decad. lib. 4. leuem bireme appellat. Ratio nominis tracta est a Liburnis Populis in Illyrico, qui olim nauibus uelocibus usi, Ionium mare, insulasque prædabantur. Qua ex causa Romani, naues leuitate, celeritateque præstantes Liburnas appellauerunt aut Liburnicas, sicut refert Appianus. Hora. in Epod. Ibis liburnis inter alta nauium Amice propugnacula. Sucto. in Aug. Utrobique parte liburnicarum demersa, simulque eius qua uehebatur, fulis armamentis, & gubernaculo distracto. Firmicus Liburnicum imperium usurpat pro nauali.

LIBURNI, λιβυρνή, populi ex Liburnia regione inter Istriam & Dalmatiam sita. Vir. 1. Aen. Antenor potuit medijs elapsus Achuis, Illyricos penetrare sinus, atque intima tutus Regna Liburnorum, & fontes superare Timau. Liburni itè maiores dicti sunt, qui ex agris iussu magistratum sæpe uocabant eues, frequensque eorum uia erat ab agris ad urbem. Liburni inde dicti, quod fere ex Liburnia orti essent, qui hoc utilissimum officij genus administrabant. Iuuen. Saty. 4. Primus clamante liburno, Currite, iam sedit, raptâ properabit ab olla.

LIBURNIA, λιβυρνή, regio supra intimum Adriatici sinus recessum sita, inter Istriam, & Dalmatiam: ita dicta a liburno quodam

Attico, & Step. credimus. Hodie Croaciam uocant, in ditione Ducum Austriæ.

LIBURNVM, ni, uel huculi sine lecticæ genus fuit, ad Liburnicæ nauis similitudinem constructum, quo principes Romani uehi solent adeo moliter, ut interim uel dormire intus possent, uel legere, uel scribere, aut aliud quoduis non incommodè agere. Iuuen. Saty. 3. Si uocat officium, turba cedente uel hucur Diues & ingenti curret super ora liburno: Atque obiter leget, aut scribet, aut dormiet intus: Nanque facit somnos clausa lectica fenestra.

LIBURNVS, λιβυρνος, portus Tuscorum. Ptolem. libr. 3. capitu. 1. Hodie.

LIBYA, byæ, & Libya, libyes, λιβύη, tertia pars totius orbis, quam & Africam dicimus, ab Asia, Nilo flumio ab Europa mari mediterraneo diuisa. Dicta autem putatur Libya, quod inde Libs uentus flare soleat: seu quod pluuia indigeat propter nimiam siccitatem, ἀπὸ τῆς λιβυδαίου κλύου. Vela a Libya Epaphi filia, Iouis filij.

LIBYAS, libyadis, λιβυαῖς. Iudææ oppidum, Herodis opus, Iordani fluius ab ortu adiacens, teste Ptol. lib. 5. cap. 16.

LIBYCS, (quod hic pro Iudææ oppido corrupte legebatur) uide Libyas.

LIBYCONTES, inquit Calepinus, Perottum sequutus, carbunculi genus est languidius, lucens. Verum uterque lapsus est, corrupto, ut arbitror, Plinij codice deceptus, cum castigatiora Plinij exemplaria gemmas hæc Lithizontas, non libycontas dictas ostendant, ut latius infra docebitur.

LIBYCVS, libyca, libycum, λιβυκός, adiectiuum a Libya deductum. Vir. 4. Aen. Te propter libyces gentes Nomadumque tyranni Ode re. Libycus campus, agri Argiui pars est, inde nomen habes, quod illuc primum fruges ex Libya allatæ sunt: unde Ceres ipsa ab Argiuis Libyssa cognominata est, teste Felto.

LIBYSSOS, λιβυσσός, gentile est masculinum, a Lybya deductum, cuius foemininum est Libyssa, sicut a Phœnix Phœnissa.

LIBYSSA, λιβυσσα, oppidum fuit Bithyniæ, notissimum Annibalis interitum. Plin. li. 5. c. 32. Fuit & Libyssa oppidum, ubi nunc Aanibalis tantum tumulus est.

LIBYSTINVS, λιβυστινός, dictus est Apollo ab his, qui Pachinum Siciæ promontorium incolebant, eo quod immissa libybus hoc est, Carthaginensibus, hostibus peste, pene cunctos subita morte interemerit.

LIBYSTINVS, idis, λιβυστις, Stephano possessiuum est foemininum patronimici formam habens, a nomine Libys deductum, cum tamen analogiæ ratio libyffis postulare uideatur. Virg. 5. Aen. Hortidus in iaculis & pelle libistidis ursæ. Quo tamen in loco nonnulli Libyffidis legere maluerunt: quam rectè, ipsi uiderint. Stephanus certe a nomine Libys, λιβυστινός, deductum λιβυστινόν, λιβυστινός, & λιβυστινός: putatque ea fieri a genitiuo, λιβυστος, a nomine Libys irregulariter formato, pleonasmò τος, cum regularis genitiuus sit Libyos.

LIBYSTOS, λιβυστος, oppidum est Scytarum Arotorum, non procul a Danubij ostijs: cuius meminit Plin. in descriptione Thraciæ. li. 4. ca. 11.

LICA, (quod hic pro Herculis puero perperam legebatur) uide Lichas.

LICAMBES, uide Lycambes.

LICEO, lices, licui, citum, [Essere estimato, esser apprezzato. Gal. Estremis pris, estre aprenié. Hisp. Ser puesto en precio] antiquum uerbum est, sub uoce neutra passiuam habens significationem: unde a Grammaticis neutrum passiuum esse dicitur, quæmadmodum Venio, & Vapulo: quæ cum uoce neutra sint, significationem tamen habent respondentem uerbis passiuis Vendor, & Verberor. Licere itaque res aliqua dicitur, cum pretium pro ea offertur. Contra Liceri, dicitur, is, qui rei alicuius emendæ animo pro ea offert Indicare autem ἐπιμαρτυρεῖ, dicitur uenditor, cum merces suas empturo certo æstimat pretio. Plau. in Menæch. Die septima autio fiet. MES. Menæchine. MEN. mane sane: Veniunt serui, suppeller, fundi, & des, omnia Veniunt, qui uel hæbent præsentem pecuniam, hoc est, quantumcumque eorum nomine offerretur. Horat. 1. Seru. Contra Leuimum. Valeri genus, unde Superbus Tarquinius regno pulsus fuit, unius assis, Nonnunquam pretio pluris licuisse. Cice. Ad Attic. lib. 12. De Drusi hortis, quantum licuisse tu scribis, id ego quoque audieram, & ut opinor, heri ad te scripseram.

LICENTER, [Licentiosamente. Gal. Licentusement, abandonement. Hisp. Licentiosamente.] τὸ δὲ ὄνος, aduerb. ab adiect. uo licens, idem significans, quod unum libere. Ci. in Ora. Solutum quiddam sit, nec uagum tamen, ut ingredi libere, non ut licenter uidetur errare. Ab hoc Gel. formant Prælicenter, quod est quasi nimis licenter. Quæ uerbi (inquit) sinxit prælicenter.

LICENTIA, [Licenzia, presuntione. Gal. Licença, abandon. Hisp. Licencia, la

a *libera para mal hazer.*] *αἰετις, ἰδεια*, libertas immodica, impunitaque quædam facultas agendi, dicendiq. quicquid uelis. Ter. Deteriores omnes sumus licentia. Lucan. lib. 1. Quis furor ò ciues, quæ tanta licentia ferri? Quin. Quæ in alijs ubertas est, in alijs licentia uocatur. Aliquando etiam in meliorem partem accipitur, ut id. m. sit quod libertas, Cicero. 3. Offic. Nobis autem nostra, Academia magnam licentiam dat, ut quodcumque, probabile maxime occurrat, id nostro iure liceat defendere. Idem libro 1.

LICENTIOR, & **Licentiosus,** oris, [*Piu licentioso.*] *πορρησιασικότερος*, quod immodice Liberum est, ut, *Licentior epistola*, in qua nimis libere scribimus. Plin. in præf. Nata. Histo. Licentiore epistola nar rate constitui. Licentio, a *μαδερια*, dicuntur nequiora, quasi multa per licentiam facientia. Licentior uita id est dissoluta. Val. libro 9. cap. 1. Licentior D. thitambus. Cicero 3. de Or. Inde ille licentior & diuitor fluxit dichyramibus. Idem in Or. Quid uero licentius, quam quod hominum etiam nomina contrahebant quo essent aptiora?

LICENTIOSUS, a, um, [*Licentioso, presentiuoso. Gal. Trop licentieux, trop hardi. Hisp. Suelto de rey. la.*] *πορρησιασής*, qui nimia utitur licentia. Quin. lib. 1. ca. 10. Nam ebior dicere, non minus est licentiosum, quam si Sulphur, & Gutturum subicerent o mediam in gen. Tac. Ex motibus imperatoris miles intactus aut licentiosus.

LICEOR, ceris, [*Mettere all'incanto. Gal. Priser ou mettre en chere, apretier. Hisp. Poner en precio en almoneda.*] *ἐπιβάλλω*, Idem est, quod pretium offero in auctione alicuius rei. Plaut. Stich. Iocos ridiculos uendo, age licemini. Persi. Satyr. 3. Et centum Græcos curto centulle licetur. Huius uerbi præteritum ratione analogiæ deberet esse *Licitus* sum, quod teste Valla, non est in usu. Eo tamen usus est Cicero 5. Verr. Herbitenses cum uiderent, si ad Aeschionem preti in red flet. se ad arbitrium libidinosis simæ mulieris spoliatum in: liciti sunt usque eo, quo ad efficere posse arbitrabantur. Licet contra aliquem. Cicero 3. Officio. Nô licitatorum uenditor, nec qui contra se liceatur emptor opponet.

LICET, [*E licito. Gal. Il est permis, il est licite. Hisp. Eslicito, conuiente.*] *θεμις, ἐξι, ἕξις*, impersonale, modo idem significans, quod fas est. Cice. Neque enim uecebat locum numini consecratum turpi flagitio contaminare. Viug. 9. Aen. Quandoquidem Ausonios coniungi fœdere Teucros Haud licitum, nec uestra capit discordia finem. Modo significat possibile est, siue conceditur, aut potestas datur, Mart. Pilecinam peto, non licet natate. Quibus in testimonijs hoc animaduertendum est, utroque modo recte dici, Licet mihi esse ociofo, & ociofum. Cice. Att. libro primo. Quo in genere mihi negligenti esse non licet. Idem pro Flac. Cur his per te frui libertate tua? cur denique esse liberos non licet? Si per te licet, id est, si permisferis, uel si potero a te non impeditus. Plaut. in Af. Afanaria uult esse, si per uos licet. Terenti. in Prof. Heau. Date potestatem mihi, stataria agere ut liceat per silentium, id est, ut ego possim agere, uobis racentibus. Luca. uero libro septimo Omnia maiorum uertamus bufta licebit: pro eo quod est, ius, fasque erit. Licet, absolute, pro poteris facere. Cicero libro primo de Inuen. Hanc si quis partem putat esse orationis, se quas Hermagoram licebit, id est, poterit sequi. Modo significat facile est. Cicero libro primo Offi. Licet enim ora ipsa cernere iratorum, aut eorum, qui aut libidine, aut metu commoti sunt, & c. id est facile est. Modo aduerbium concedentis est, idem significans quod esto. Vir. 6. Aen. Licet ingens ianitor antro Aeternum latrans exangues terreat unibras. Modo est coniunctio aduersatiua pro quamuis, Quin. libro 1. cap. 10. Licet enim dicamus proprium, speciosum, sublime: nihil tamen horum, & c. Licitum est, idem quod licet. Plin. in Amph. Quin introire in ædes nunquam licitum est, id est nunquam permittitur. Licetum. Cic. ad Atti. lib. 2. Quod nihilo magis est licitum esse plebeio républicam perdere, quam similibus.

LICHAS, [*Misura di un palmo.*] *λίχας*, mensura est, quam Galli sua lingua improprie Palmum uocant, hoc est, illud interstitiũ, quod est inter pollicem & indicem quam maxime extensos. Fuit id est Lichas puer quidem Hercules, per quem Deianira uirgo suo in Oeta monte sacrificaturo, uellem misit Nessi Centauri sanguine in se & am: quam cum ille induisset, serpente iam per corpus ueneno, doloris magnitudinæ in furorem uersus, Lichan perniciosis muneris latorem capillis arripuit, & in subiectum mare præcipitauit: quem poetæ fabulantur in saxum sui nominis fuisse mutatum, quod a nautis in mari Euboico ostenditur. Oui. 9. Me. Nunc quoque in Euboico scopulus breuis eminet alto Gurgite, & humana seruat uestigia formæ: Quam quasi sensurum nauæ calcare uerentur. Appellantq. Lichan.

LICHANES, *λίχαιδες*, insulæ tres sunt in mari Euboico, a Licha Herculis puero ita appellatæ, quem in hoc mare præcipitauit Hercules. Nessi Centauri sanguine in furorem conuersus, Auctor

Strabo, li. 9. **LICHENES,** enis, *λειχών*, uel Lichenes, pl *ληειχώνες*, morbi genus, faciem præcipue infestans, quem Latini quod a mento potissimum oriretur, Métagram appellant. Irrepsit in Italiam liberij principat, antea uniuersæ propemodum Europæ incognitus sine ullo quidem dolore, & sine uitæ pernicie, tanta tamen fœditate, ut quæcumque mors præferenda esset. Hæc Plin. lib. 26. ca. 1. Gale nus tamen, ceterique Græci, Lichenum nomine leuius quoddam mali genus uidetur intellexisse, quam quod a Plinio describitur, illud scilicet, quod Latini, Impetiginem appellant: Quinetiam Plin. ipse lib. 20. cap. 1. lichenas impetiginem interpretatur, sicut Pforam scambiem. Vide Manardum epif. Medit. li. 7. Est & Lichæ herbæ genus, singulari aduersus Lichenas remedio: unde & nomē accepit. eius duo sunt genera: quorum alterum in locis nascitur saxosis, folio uno ad radicem lato, caule uno, paruo, longius folijs dependentibus. Alterum petris roicidis adhæret, ut mucus. Auctor Plin. lib. 26. c. 4.

LICIA, orum, [*Licci.*] *λίτια*, sunt fila, quibus in telis textrices implent flamina: quamuis nonnunquam etiam pro ipsis accipiuntur flaminibus. Plin. libro 8. cap. 48. Plurimus uero licijs texere, quæ Polymita appellant, Alexandria instituit. Virgil. 8. Eclog. Terna tibi hæc primum triplici diuersa colore Licia circundo. Quid. 2. Falt. Tunc cantata tenet cum fulco licia plumbo. Vnde Trilicem dicimus uestem, quæ ex tribus licijs constat. Et Tituilicia, fila de tela decidentia. Pla. in Casi. Non ego hoc uerbum emptum titiulicio, id est re admodum uili.

LICIANVS, poeta Martiali coætaneus & conterraneus, ad quem extat eius Epigramma li. 1. Videbis altam Liciane Bilbilum.

LICIATORIVM, rij, *μετάρτιον τῶν ὑφανόντων*, lignum circa quod licia inuoluuntur. Hier. li. 1. Regum: Hastile haitæ eius erat quali liciatorium texentium.

LICINIA, æ, genus oliuæ, quæ & Liciniana dicitur, ab inuento Ca. de Re ru. ca. 6. Qui ager frigidior, & maior erit, ibi oleâ licinia nam feri oportet. Col. li. 1. ca. 49. Videtur autem & alia generahum rei magis esse idonea, sicut Licinæ, & culmineæ.

LICITATIO, [*Incanto.*] iactio, hasta. Cic. in Ver Exquisitis palâ præcis licitationibusque factis.

LICITATOR, oris, *ὁ ἀπὸ τῶν μένους, πλειστρασις*, qui crebro licetur, quique pro re emenda conducendæ subare pretium alio maius pollicetur. Licitatorum apponere, est subornare aliquem, qui coram emptore maius pretium offerat, ut res pluris æstimetur, ueadaturque. Ci. ad Marium li. 7. Nunc quoniam tuum pretium noui licitatore potius apponam, quam illud minoris uaneat.

LICITE, [*Legitimamente, giustamente.*] *θμιτός*, adue. a licitus forma tum, significat iuste, non repugnante iure uel æquitate.

LICTOR, aris, *ἀπὸ τῶν μαί, ἐπιβάλλω*, quâuis frequentatiuum uideat a uerbo Liceor, eiusdem tamen omnino est significationis cū suo primitiuo, ut auctor est Valla. lib. 3. Nihil enim aliud est licitari, quam pro re uænali prætiũ offerre. Curtius de Reb. Alexandri. Cū libentis arma, licitamine hostiũ capita, ἐπιληύητε χεῖρματῶ, Pli. 7. c. 38. Aristidis Thebani pictoris unâ tabulâ centũ talentis rex Atalus licitatus est. Licitari itē teste Nomio, congregi, & pugnare significat. Cecilius in Hym. Quiu. machæra licitari aduersum eum cœpisti sciens. Enni. Pars ludicre saxa iactant, & inter se licitantur.

LICTOR, ris, *ραβδύχος*, Plu. in Rom. minister Consulis, Proconsulis, & similia. Sed duodecim lictores Consulis erant, aliorum sen tantum, portantes uirgarũ fasciculos cum securib. ligatos: Hi magistratus præbant, ac quoties iussi erant, fasciculos soluentes primo uirgis cædebant damnatum, mox securi feriebat. Liu. Missi que lictores ad sumendum supplicium, nudatos uirgis cædunt, se curique feriunt. Hos primus instituit Romulus, ut est auctor Plutarchus in uita eius. Dicitur autem sunt lictores a ligando eo quod magistratus pop. Rom. priusquam quempiam uerberari iussisset, pedes & manus a ministris illi iubebat ligari, quod & ipsum non obscure indicat Ci. in Oratione pro Rabirio, Licitor, inquit, colliga manus. Differunt autem Licitor, & Viator, ut Lictores, dicantur ministri Consulium, Prætorum, Proconsulium, Præsidum, ceterorumq. qui cum imperio sunt: Viatores, Tribunalium ministri. Lju. li. 2. ab urb. Ardens itaque ita Tribunus uiatorem mittit ad Consulem: Consul lictozem ad tribunum. Gel. li. 2. 3. c. 12. lib. 21. Rerum hum. Varr. In magistratu habent alij uocationem, alij prehensionē, alii neutrum: uocationem, ut Consules, & ceteri, qui habent uiatorem: neque prehensionem, neque uocationem: ut Quæstores, & ceteri, qui neque lictozem habent, neque uiatorē.

LICTORIVS, a, um, *ραδύχης*, quod ad licitorē pertinet. Plin. lib. 7. ca. 30. Fasces licitorios ianux summisit, cui se Oriens Occidensque summiserat.

LIEIN, linis, g. m. [*Milza. Gal. La rete ou ratelle. Hisp. El bazo.*] *σαλώς*, uiscus est in humano corpore sinistram partem occupans, concaua

qua sui parte in dextram, hepatis versus, gibba verso ad spinalium costarum extrema conuersum, humoresq. melancholicos ex hepate per uas uenofum ad se attrahens, quorum partem tenuissimam in sui alimentum conuertit, reliquam per propriū quendam meatus quem Stomachum uocant medici, in uentriculum erudans. Alio nomine Splem dicitur. Perf. Sat. 1. Sed sum petulanti spleae cachiino. Hoc est, procliuor sum ad risum. Tradunt enim Physici, lienis magnitudinem risus intemperantiam gignere. In tumescit quandoque lien, ut cingere hominem uideatur. Pla. in. Curc. Nam quasi zona, liene cinctus ambulo, Geminos in uentre habere uideo filios: Nihil metuo, nisi medius dirumpar miser.

LIENIVS, [Che è offeso della milza.] idem quod lienosus. Plin. l. 29. c. 3. Hæc & illi lientis, & c.

LIENOSI, *αλιενώτες, αλιενώτες*, qui liene laborant. Accidit autem hic morbus (ut inquit Aristot. lib. 3. de partibus animalium) quoties plus excrementi in lienem diuertit, quam calor eius uisceris possit conficere. Plin. lib. 7. c. 11. Quorundam corporum partes nascuntur ad aliqua mirabiles: Sicut Pyrrho regi pollex in dextro pede, cuius tactu lienosis medebatur. Lienosum cor, lienis naturam habeat, ut turgeat sicut lien. Pla. in. Casi. Vbi sim nescio: Perii, cor lienosum opinor habeo, iam dudum satis.

LIENTERIA, *αλιεντερία*, fluxus uentris ex læuitate intestinorum; cum scilicet intestina ob læuitatem cibum non continent, sed ralem prope modum excernunt, qualis est ingestus. Nam *αλιεν*, Græci læue dicunt, & *τερια*, intestina.

LIENTERICVS, qui hoc morbo laborat.

LIGAMEN, inis, [Legame, legatura. Gal. Lien. liaison liement. Hispan. Atadura.] Ligaculum, li. Ligamentum, *τις αμιμα δεσμός*, significat id, quo aliquid ligatur. Col. l. 11. c. 2. Possit etiam falix decisa pridie ad incubationem expurgari, & ad uterum ligamina præparari. Prop. lib. 2. Eleg. 30. Nocturna ligamina mitte.

LIGARIANA, nx, oratio pro Ligario.

LIGARIVS, Romanus quidam nobilis, Pompeii partes in bello ciuili sequutus, quo mortuo in Africam sese contulit ad Scipionem, pertinacissimumque sese Cæsari hostem præbuit. Quo nomine cum postea a Tuberone accusaretur, defensus est a Cicerone elegantissima illa Oratione, quæ pro Ligario inscribitur.

LIGEA, p. p. *Λιγεία*, Nymphæ nomen, Nerei & Doridis filix, a cæcis suauitate dicte. Virg. 4. Geor. Drymoque, Xanthoque, Ligeaque, Phyllodoque.

LIGELLVM, li, [Caseta, casucicola.] *καλύβη οίκου δειον*, breue domicilium & tuguriolum. Pla. in. Aul. Diuum atque hominum clamat continuo fidem. De suo ligello fumus si qua exit foras. Quo in loco Nonius ligelli nomine domiculum siue tugurium intelligit. Quamquam non inuenit ligellum intelligere possimum denuntium esse a ligno, quemadmodum Tigellum a Tigno.

LIGER, ligeris, Rutuli cuiusdam nomen fuit, fratris Lucæ: quem Turni auspicia sequutum Aeneas interfecit. Virg. 10. Aë. Vesantalia late dicta uolant Ligeri.

LIGER, eris, *Λιγυρις*, Ptolem. 20. qui & Ligeris: uñ accusatus Ligerim: nobilis est Celtarum fluuius, qui Aruærorum finibus oriens, Heduosq. a Biturigibus diuidens, non procul a Pictouib. in Oceanum Britannicum influit. Cæs. lib. 7. Bell. Gall. Liger ex niuibus crenerat. Idem paulo post: Magnus itineribus ad Ligerium peruenit. Vulgo Loire.

LIGILIVM, genus herbæ, de qua apud rei rusticæ scriptores sit mētio, quomodo feratur.

LIGILLA, nomen est uetule apud Martialem; Quid uellis uetulum Ligilla cunam?

LIGNARIVS, a, um, [Legnaiuolo. Gal. Apartenant à bois. Hispan. Pertinente à lenna.] *Ξυλίκος*, quod ad lignum pertinet, ut, Faber lignarius, qui ligna dolat. Lignarius, rii, substantiuum, qui lignatū. Li. 5. Bel. Mac. Et idem porticum extra portam Trigeminā inter lignarios fecerunt.

LIGNATORES, [Soldati che nanno a far legne.] *Ξυλιδότες*, dicti sunt milites, qui lignatum uadunt. Li. lib. 10. ab urb. Paucis citra millibus lignatores ei cum præsidio occurrunt.

LIGNEOLVS, la, lum. Cic. ad Q. Fr. Hanc scripsi ante ad Lychnu cū ligneolum.

LIGNILE, huius lignilis, p. p. & neu. ge. [Legnai. *Ξυλιν*, dictum est, ubi ligna in domo ad comburendum parata sunt, sicut Fensule, ubi est fœnum. Sic Bonile, Equile, Caprile, & huiusmodi.

LIGNOR, aris, ari, [Par legna. Gal. Aller querir du bois ou en couper un reporter. Hispan. Astar lenna, & por lenna à maderà.] *Ξυλίσθη*, uerbum est cætreal, idem significans, quod ligna colligere, siue congerere. Proprie enim milites Lignari dicuntur, cum in syluam profecti ligna incidunt, quæ in castra conuehant. Li. lib. 10. ab urb. Respondentibusque lignatum se ire, An tandem, inquit nunc castra uallata non habetis? Lignatio, ouis, lignorum defectio, uel deportatio.

LIGNOSVS, a, um, [Legnos. *Ξυλιδός*, quod instar ligni durum est.

Plin. lib. 12. cap. 7. Arbor radice lata, lignosaque.

LIGNVM, gni, [Legno. Gal. Bois. Hispan. Lenna o maderà.] *Ξύλον*, a legendo (inquit Varro) quod ligna caduca in agris legebantur, quibus ad focum uterentur. Virg. 1. Geo.

Nam primi cuneis scindebant fissile lignum.

LIGNEVS, a, um, [Di legno.] *Ξύλινος*, quod ex ligno est: ut, Ligneus equus. Plaut. Rud. Nempe equo ligneo per uias cæruleas enis uideat. Ouid. 10. Met. Quo multa lacertos Ligneæ contulerat ueterum simulacra deorum. Cic. 2. de Inuen. Materiam ligneam flamma uti posse necesse est. Soleas ligneas in pedes induere. Idem 2. de Inuen. Ponticulus ligneus. Idem 5. Tusc. Ligneæ turtis. Lini. 3. Bell. Pun.

LIGO, gas, [Legare. Gal. Lier. Hispan. Atar.] *δέω*, uincio, constringo. Quin. lib. 5. c. 14. Quæ apprehensa Græci magis (nam hoc solum nobis penus faciunt) in catenas ligant, & inextricabili serie connectant. Gutturæ ligauit laqueo. Ouid. 6. Met. Vulnera ligare. Idem 7. Met. Legibus ligare aliquem. Stat. 4. Syl. Cic. 4. in Catil. Filium eius impuberem ligatum a prætore missum. Huius composita sunt Alligo, Colligo, Circumligo, Deligo, Illigo, Obligo, Præligo, Religo, Subligo; quorum significata uide suis locis.

LIGO, onis, [Zappa. Gal. Lier. Hispan. Atar.] *δρακλα, μάκλα*, rusticum instrumentum, ad extirpandas herbarum radices accomodatū. Plinius libro 18. capit. 6. Adduxit graues ligones, uo merces ponderosos. Ouid. 3. Amor.

Cum bene iactati pulsant arua ligones.

LIGULA, quid sit uide in dictione Lingula.

LIGURIA, x, *Λιγυρία*, Italiæ regio, pro maiore parte montuosa inter amnes Varum & Macram, ab altero latere habens Apenninum, ab altero Padum, Tuiciam attingens; cuius caput est Genua. A qua Ligustica ora, & mare Ligusticum. dicta Liguria, a Ligysto Phaetontis filio, conuersione y, ia u.

LIGVRIO, ris, riu, uel riu, itum, [Consumare il suo in mangiare. Gal. Gourmander. Licharder. ou prendre les meilleurs morceaux. Hispan. Comer y gastar en golosinas.] *Λιγυριώδης, λιγυριώδης*, significat, multa auidè consumo, & suauiora edulia capio, & per heluacionem patrimonium uoro. Personæ trisyllabæ huius uerbi: penultimam producant, contra consuetudinem eorum quæ sunt eiusdem terminationis. Hor. lib. 2. Serm. Sat. 2. Puer unctis Traçtauit calicem manibus, dum furta ligurit.

LIGVRITIO, omis, [Gran desiderio di mangiare. Gall. Gourmandise & friandise, appetit de sordonne de licharder & manger bons morceaux. Hispan. Aquella obra de comer golosinas.] auditas, immoderata appetentia. Cic. 4. Tusc. Aegrotationi autem talia quædam subiecta sunt, mulierofitas, peruacacia, ligurtio uolentia, cupiditas, & si qua sunt similia.

LIGVRITORES, [Golos.] *Λιγυρις*, dicuntur gulosi, & uoratores eduliorum dulciorum, qui consumptis dapib. catillos etiam lingunt, quos antiqui Catillores appellabant. Liguritores inquam, dicuntur ab Aufonio, homines execrandæ, monstrosæq. libidinis, qui se patiuntur irrumari, quos & Fellatores appellari supra ostendimus. Est etiam Ligurire, suauissima quæque digesta paulatim & cum quadam mora atque elegantia comedere, quasi sinendo, ut per se eibus in stomacho liquent. Teren. in Eun. Quæ cum amatore suo, cum cœnant, liguriunt. Dictum est *τὸ λιγυρι*, quod Græci suauè dicunt, ut inquit Donatus. Per translationem Cic. D. Bruto scribens, ad suppilationem rerum usus est: Cum quidam (inquit) de collegis nostris Agrariam ligurirent curationem, disturbauit rem, totamq. uobis integram referuauit. Quidam tamen non postremæ notæ uiri, ligurirent, interpretantur, ibi pro eo quod est, appeterent, & prepropera quadam spe quasi deuorarent. Ligurire licet, pro eo quod est, sensum de peculiaris. Ci. per translationem dixit 5. Ver. Commissa est, inquit, pecunia tanta Prætori: non reperietis hominem timide, nec leniter hæc improbitissima lucra ligurientem, & c.

LIGVS, uel Ligur, guri, *Λιγυρις*, secundum Priscianum aliquando est proprium nomen, & tunc est generis masculini. Alias nomen gentile, uirum significans, uel mulierem ex Liguria: & sic est communis generis: Probus putat, Ligus esse adiectiuum omnis generis, nullam tamen de neutro genere profert testimonium. Luc. lib. 1. E nunc tonse Ligur: quondam per Colla decora Crinibus effusus toti prælate Comatæ. Virg. lib. 1. Vane Ligur frustra q. animis elate superbis. Idem: Affuetumq. malo Liguram. 2. Geo.

LIGVSTICVM, herba est, in ea Apennini parte præcipue nascens, quæ Ligurice imminet, unde & nomen habet. Quidam panaceam appellarunt, quod panaceam Heracleoticam & caule referat, & radice, & effectu. Galenus litteræ unius immutatione Ligusticum uocat. Officinæ Leuisticum appellat.

LIGVSTICVS, ca, cum, pen. cor. *Λιγυριστός*, nomen possessiuum, a Liguria deductum: ut, Mare Ligusticum, quod Liguriam alluit. Saurum Ligusticum. Iuu. Sat. 3.

Nam si procubuit, qui saxa Ligustica portat.

LIGUSTRUM, Ἰρι, κὺ κῶπος, quibusdam, aliis *εὐλαφία*, a lego quasi Legustrum, arbor ex cuius ligno tesserae fiunt aptissimae, oliuae simili folio, semine coriandri, & flore candido & odorato. Coquitur hoc in oleo, premiturque, quod postea Cyprinum uocatur ab arbore sua, quae dicitur Cypros alio nomine, a cuius ubertate Cypro Cilicij maris insulae nomen iudicatum est. Pli. li. 24. c. 10. Ligustrum eadem arbor est, quae in Oriente Cypros. Suis in Europa usus habet.

LIGUSTVS, teste Fabio pictore, Phaethontis fuit, filius a quo Liguria cognominata est.

LIGYES, Λίγυες, populi Afriatici, qui cum Xerxe contra Graecos militarunt: quorum meminit Herod. li. 7.

LILIAEVS, ἄμ, [Digiglio. Gal. de lis. Hispanice. De azucena.] adiect. λείρος, ut, Oleū liliaceū, Palladio li. 6. c. 14. Lirinon, λειρίον, unguentum, siue oleum ex lilijs Pli. li. 21. c. 5. Liliū rosae nobilitate proximum est & quadam cognatione unguenti, oleique, quod lirinon appellatur.

LILLETVM, λιλί, [Luogo dove sono molti gigli. Gal. Lieu ou croissent les lis. Hisp. Lugar de muchas azucenas.] λειρίον, locus in quo liliorum copia est. Palladius, Lilieta, canneta, ponenda sunt. Idem lib. 3. c. 21. Noua lilieta formabant.

LILIBAEVM, λιλύβαον, promontorium Siciliae, cum urbe eiusdem nominis, Lybiam spectans. Tria enim traduntur esse eius insulae praecipua promontoria: ex quibus quod Graeciam respicit, Pachinum, quod Italiam, Pelorum Scylliae oppositum, quod autem in austrum Lybiam uersus procurrit, Lilibaem appellatur, Auctor Pomp. libr. 2. Ab his tribus promontorijs Sicilia dicta est Trinacria, quod tria habeat acra, hoc est tria promontoria. Ci. in Ver.

LILIVM, λιλί, [Giglio. Gr. Herbe ou fleur qu'on appelle lis. Hisp. Azucena.] λειρίον, flos est notissimus, proximam, teste Pli. a rosa nobilitate obtinens, eximio candore, folijs fortis striatis, & ab angustis in latitudinem paulatim se laxantibus effigie calathi, resupinis per ambitum labris, tenuique filo, & semine stantibus in medio crocitis. Ex hoc flore conficitur oleum, siue unguentum, quod Graeci λείρος, uocant. Nam illi λείρος, uocant florem, quem nos Liliū dicimus. Sunt autem diuersa liliorum genera: quae uide apud Pli. lib. 21. c. 4. Vir. 6. Aen. Et candida circum lilia funduntur.

LIMA, λίμα, [Lima. Gal. Vne lime. Hisp. La lima de hiero.] λίμη, instrumentum fabrilis, quo ferrum aut aliud quodlibet terendo expolitur. Quin. li. 10. c. 3. Opus poliat lima. Hinc non ineleganter dicimus Scriptis deesse ultimam limam, cum significare uolumus, non satis tersa esse, & expolita. Item lima uti, pro castigare & expolire Ouil. 1. de Ponto: Scilicet incipiam lima mordacius uti, Vt sub iudicium singula uerba uocem.

***LIMATE**, hoc est, polite, & ornate. Cic. 5. de Fin.

LIMATVLVS, λιμάτιος, diminutiuum a Limatus. Cicero Voluminio. Opus est hic Limatulo, & politulo tuo iudicio. Id est, terfo & subtili.

LIMATVRA, λίμα, [Limatura. Gal. Limature limaille. Hisp. Limadura.] λίμημα, scobis, hoc est, puluisculus limano detractus.

LIMATVS, λίμη, [Limato, polito, ornato. Gal. Lamé, poli, orné. Hisp. Limado, ornado, afeytado.] de N. D. Vir. motibus domesticis, ac nostrorum hominum urbanitate Limatis.

LIMAX, λίμαξ, [Lumaca. Gal. Lumace ou limaçon. Hisp. Caracol] χροκλιάς, teste Var. li. 6. de Lin. Lat. id est quod cochlea: nomenque habet a Limo in quo per hiemen delitescit, uere prodiens. Coll. li. 10. Implicatus concha limax, hirsutaque caepe. Nonnulli tamen uolunt Limacis nomen generalius esse, quam Cochleae: ut Cochlea tantum dicatur, quae concha, includitur, suamque secum domum circumfert: Limax etiam illa, quae testa caret.

LIMBOLARIVS, λιλύβαον, qui limbum uestium consuit. Platin. Aul. Textores, libolarij, acularij, &c.

LIMBVLVS, a quo Libellus.

LIMBUS, λίμη, [Lembo. Gal. Bord, bordure. Hisp. El cabo à borde de la uestidura.] λειρόσιον, γύσαρον, est pars infima uestis muliebris, imos pedes contingens: uel potius fascia extremitatem uestium circumquaque ambiens. Vir. 4. Aen. Sidoniam picto clamidem circumdata limbo. Vbi. Ser. Limbus est fascia extremitatem uestium ambiens, secundum antiquum ritum.

LIMEN, λίμη, [Soglia, limitare. Gal. Le linteau ou seuil de l'huis. L'entre d'un huis ou porte] λιλί, dicitur, quod ex transuerso in ianua est: limo, id est, obliquo. quod ingredientibus exeuntibusque transuersum sit, ut est apud Donatum. Festumque. Ter. in Hec. iam ut limen exire ad genua accidit. Nec solum inferiorē partem significat, quae sub pedibus calcari solet in ingressu, sed etiam superiorem, quam Graeci λειρόσιον, γύσαρον, appellant. Iuuen. Saty. 6. Penitentia liquit Vela domus, & adhuc uirides in limine lauros. Nauius uero Limen superum & inferum dixit. Exime limen superū, quod mihi misero saepe confregit caput: inferum quoque, ubi ego omnes defregi digitos. Limen superum, inferumque, discedentes salutabat. Plato Lumen superū, inferumque, saluae, simul atque uale. Po-

nitur interdum Limen pro ingressu, Virgilius secundo. Ae. Limen erat, ceteraque fores, & peruius usus Teetorum Interdum pro domo ipsa, Virgilius 2. Georg. Penetrant aula & Limina regum. Interdum pro carceribus unde stadio dromi cursum auspicantur. Idem 5. Aen. Signoque repente Corripuit spatia auditus, limenque relinquunt. Interdum pro amicitia, ut tellatur Seruius enarrans illud de Turno, se limine peli siue Sat. 3. Limine submoneor, id est, repellor ab amicitia. Ad limina seruus, pro atriensi apud Apul. de Asino, & apud Vir. 1. 9. Fidusque ad limina custos, id est, lanitor, inquit Budaeus Limina imperii, id est, extremi fines. Musas uix a limine salurasse, proverbiali metaphora dicuntur ei, qui uix leuiter, & summis tantum labris litteras deguttant.

LIMENARCHA, limenarchae, masc. gene. λιμενάρχης, dictio Graeca est, quam Latine Praefectum portus, interpretari possumus λιμεναρχα, enim Graeci portum dicunt. Erant autem Limenarchae, qui portubus praerant, ex quibus frequens erat transitus ad externas nationes. Hos Aristo. 1. 9. Politicon, λιμενοφύλακας, appellat. Hae fere Budaeus in l. Limenarchae. ff. de seru. fug.

LIMENINVS, λειμήνιος, putabatur deus, qui liminibus praesesset.

LIMES, λίμηξ, masc. gen. [Via per transuerso termino. Gal. Frontiere ou limite, chemin transuersant les terres, sente. Hisp. la linde o termino.] λειμήνιος, semita transuersa, militari uia angustior. Vir. 2. Aen. Tunc longo limite sulcus Dat lucem. Lim. lib. 1. Bel. Mace. Intra portā, extraque latæ sunt uiae: ut & oppidani dirigere aciem a foro ad portam possent: extra limes mille ferme passus in Academiae gymnasium ferens, pediti equitique hostium liberum spatium praebere. Budaeus. Limes item in agris dicuntur ipsi termini, quibus agrorum fines distinguntur. Festus: Limes in agris modo termini, modo uix transuersae dicuntur, Virg. 1. Georg. Nec signare quidem aut partiri limite campum Fas erat. In agris limites duo maximi erant, Cardo, & Decumanus. Limes decumanus est qui ab Oriente in Occidentem spectat. Cardo a Meridie ad Septentrionem Reliqui limites angustiores, distantque inter se paribus. interuallis. Vide Pli. li. 22. ca. 33.

LIMEVM, herba, qua uenatores sagittas inficiunt: unde a nonnullis. Venenum ceruarium appellatur. Pli. 27. c. 11.

LIMINARIS, re, ut, Lapis liminaris, qui in domus aditu transuersus iacet. Verbum Elimino, & nomen Postliminiū, de quibus suis locis.

LIMITANEI milites, [Soldati che guardano i confini. Gal. Gens d'armes qui se tiennent es frontieres d'un pais. Hisp. Hombres de armas en frontera.] λειμήνιοι, οἱ ἐν ταῖς μεθορίαις, qui sunt in limitibus, id est in finibus imperii in praesidio constituti, ad incursum inimicorum uiciorum arcendos. Item Agri limitanei, qui in limitibus alicuius provinciae, proxime hostes sunt siti. Iuriscōsultus in l. si. de fund. limitrophis. Agros limitaneos uniuersos cum paludibus, omnique iure quos ex praesca dispositio limitanei milites ab omni mure uacuos ipsi curare pro suo compendio, atque arare consueuerunt, &c. Limitanei fundi sunt limiti deputati.

LIMITATIO, οβίς, [Limitatione. Gal. Limitation, diuision de sentiers & chemins. Hisp. Obra de deslindar o pun r limpos, apartiamento de caminos.] Col. lib. 3. ca. 12. Non intemptiue commemorabimus Lulij Graecini conscripta, uelut formulam ad quam posita est limitatio terrae uinealis.

LIMITO, λίμηξ, p. c. [Limitare, terminare, Gal. Limiter, borner par sentiers & uoyes, diuiser & partir par chemins & bornes (Hisp. Deslindar o poner lindes.)] λειμήνιος, termino, siue limitibus, distingo, quae admodum Simo, in semitas distingo. Vnde limitatus ager, dicitur in centurias diuisus, inquit Fest. Pli. li. 17. c. 22. Vineas limitari oportet decumano xviii. pedū latitudinis, ad contrarios uehicularios transiens, aliisque limitibus duum pedum distingui per media iugera. Aut maior modus sit, totidem pedum cardine, quot decumano limitari: semper uero quantis seminaris: hoc est, ut quinto quoque palo singulae iugo paginae includantur. Per translationem accipitur pro restringo, siue rescico. Ci. Appio Pal. De tua prolixa, beneficaque natura limitauit aliud posterior annus, propter quandam trinitatem temporum Quo tamen in loco quaedam exemplaria Limauit habent, non Limitauit.

LIMNAE, λίμνα, locus erat in arce Athenarum, templum habens Dionysio sacrum, a Theseo rege extitum: quo in loco uetustiora Bacchanalia peraguntur, die duodecimo mensis Anthesterionis, qui nostro sere Nouembri respondet. Meminit huius loci Aristophanes in Raais, & Thucydides. l. 1. Hist.

LIMNESIVM, λειμήσιον, herba est, quam alio nomine Centaurium minus appellant copiosissime circa lacus proueniens, & paludes, quas λίμνας, Graeci appellant: unde & nomen accepit: Diofl. 3. c. 7.

LIMNVS, λίμνος, insula est deserta iuxta Orientalem plagam Hyberniae, teste Prol. li. & ca. 2. Pli. li. 4. ca. 16. Silimum uocat.

LIMNORIA, λειμήνοια, nymppha: a cura lacus sic dicta, λίμνη, enim lacus, & ὄρε cura dicitur.

LIMNOTHALASSA, λειμήθαλασσα, insula Hispaniae adiacens, inter Cartha

- Carthaginem nouam & Sacronem, non procul a Dianio. Str. l. 3.
- LIMOS**, [Polire, *limare*. Gal. *Limer, polir à la lime*. Hisp. *Polir, limar con lima*.] ῥινέω, lima polio, læugo. Plin. lib. 16. cap. 6. Scalpere atq. limare gemmas. Pontitur aliquando per translationem pro expolire & redundantia circumcidere. Cicero 1. de Or. Neque hæc ita dico, ut ars aliquid limare non possit, neque enim ignoro, & quæ bona sunt, fieri meliora posse doctrina. Aliquando est limis oculis aliquid intueri. Horat. Non itic obliquo oculo mea com moda quisquam Limat. Aliquando est coniungere, teste Nonno. Plautus in Pœn. At uide sis, cum illa nunquam limam caput. Hinc Limatus, a limo, nomen ex participio. Cic. de Clar. Orat. Nihil enucleate, quo fieri possit aliquid limatus. Hor. 1. Sermo Sat. 10. Fuerit Lucilius, inquam, Comis & urbanus, fuerit limator idem, Quam rudis.
- LIMONIADIS**, *λεμονιάδες*, nymphæ sunt florum & pratorum, quas aliquando mori, & desicere dicit Aristoteles, sicut Faunos & Sætyros. Dicitur Limoniades a pratis, quæ Græci uocant *λεμόνας*.
- LIMONIVM**, *λιμόριον*, herba est similis betæ, uerum foliis tenuioribus, & minoribus, numero cititer decem, caule tenui, recto a latitudine liliorum, pleno semine rubri, quod guttatur linguam adstringit. Plin. Betam si lucifrem appellat lib. 20. cap. 8. Vulgo Beta pratensis.
- LIMONIA**, *λεμονία*, alterum genus anemones. Plinius lib. 21. capitulo 11.
- LIMONIATES**, *λεμονιάτης*, gemma eadem uidetur, quæ smaragdus. Plin. lib. 37. c. 11.
- LIMONVM**, Pictonum oppidum in Gallia Aquitania, teste Ptol. lib. 2. cap. 7.
- LIMVICI**, Ptol. lib. 2. c. 7. Galliarum Aquitanicarum populi: alio nomine Lemouices. Vulgo Limosini.
- LIMOSVS**, *limosus*, [Pieno di cenno. Gal. *Boneux, fangeux, plein de boue & de fange*. Hisp. *Cosa llena de limo o cieno*.] ἰλυόδης, limo plenus, & ce nosus. Vir. 2. Aen. Limosus lacu per noctem obscurus in una Delitui. Hinc Illimis, & hoc me, p. p. ἄλλος, quod est sine limo, de fræcatum, syncerum. Ouid. lib. 4. Met. Fons erat illimis, nitidis argenteus undis. Hinc Oblimo, de quo alibi.
- LIMPIDVS**, *limpidus*, [Chiaro, *limpido*. Gal. *Clair cõme eau de roche*. Hi. *Cosa limpida*.] διαφανής, clarus, purus, lucens. Col. lib. 12. cap. 28. Vere florent rosa, defæcatum quam limpidissimum in uasa bene picata & pura transferro. Lacus limpidi, Catullus ad Sirmionem peninsulam. Epigramm. 29.
- LIMPITVDO**, *limpido*, [Limpidezza. Gal. *Clairté d'eau ou d'autre chose*. Hi. *Limpidez*.] διαφανεία, puritas. Plin. lib. 32. c. 11. Stant uelut iulio crure longo in arena defixæ, hiantesque qua limpitudine est, pedali non minus spatio.
- LIMVLVS**, demiaut. Plaut. in Bacch. Viden' limulis ut, obsecro, intuentur.
- LIMYS**, limi, genus uestis, ab umbilico ad pedes pertingens, qua reguntur, ut ait Seruius, pudenda poparum. Hæc autem uestis habet in extremo sui purpuram limam: im flexuosam: unde & nomen accepit: nam Limum obliquum dicimus. Vir. lib. 12. Velati limo, & uerbena tempora uincti. Limus præterea lutum significat, seu cenum illud mollius, quod ab aquis deferri solet. Virg. 8. Eclog. Limus hic durefcit, & hæc ut cera liquefcit. Hor. 2. Serm. Sat. 4. Siue grauis ueteri crateræ limus adhaesit.
- LIMYS**, *limus*, [Trauerso, *torzo*. Gal. *Qui est de trauers, torné*. Hi. *Cosa tuerta à altraves*.] διατραυμένος, obliquus, transuersus, obtortus: pro quo etiam Limis dicimus, teste Festo, per tertiam declinationem. Vnde Oculi limi, uel limes dicuntur, quibus ex obliquo aliquem aspiciamus. Plin. lib. 8. c. 16. Nec limis intuentur oculis: aspiciq. se simili modo nolunt, id est, obliquis oculis. Vnde, qui oblique aspiciunt, limis oculis (pectare dicitur. Ter. in Eun. Ego limis aspecto sic per flabellum clanculum. Vbi Donatus: Limis, si nominatiuus singularis est transuersus significat: si septimus pluralis, deest oculis. Nā limis, est transuersus: unde Limen dicitur quod, quod ingredientibus exeuntibusque, transuersum est. Cum igitur dissimulant homines se uidere, quod uident, & non recta facie, sed transuersa intuentur limes dicuntur aspiciere.
- LIMYRA**, *λίμυρα*, Lyciæ fluius, cum oppido eiusdem nominis. Plin. lib. 5. cap. 27.
- LINAMENTVM**, *linamentum*, [Tasta. Gal. *Braséau ou charpiet, tente de charpie, de drapæau, de laine, ou d'éponge*. Hi. *El paño de lino, las hilasas de lienço, la mecha & el pañilo*.] μοτός, penicillus ex linteo decerpitus, qui uulneri imponitur ex linteolo, uel spongia, uel lana, ad exsiccandam saniem, & purulentiam extrahendam. Cels. lib. 5. Linamentum inuolucum, & oblongum eodem medicamento illinendum, demittendumque in nares. Idem lib. 7. c. 28. Et intus implicitum in longitudinem linamentum. *λίμυρα*, Græci uocant, in aceto tinctum demittere: supraque succidam Lanani aceto madentem deligare. Linamenta item dicuntur, quæcumque ex lino confiant. Plin. lib. 32. cap. 10. Delphini adipe linamenta accensa ex-
- citant uulnæ strangu'atu oppressas.
- LYCIVS**, *lycus*, uerbale, hoc est, ipse lingendi actus. Plin. lib. 31. cap. 9. Multi tussim ueterem linctu salis oiscussere. Quæ uero in eum usum sunt, ut delingantur, a Græcis uocantur, *ἐλάκρυατο*, quasi dicas Delinctoria. Quæ etiam uoce usus est Plin. Et lenire linctu sunt ecligmata. Hinc sit compositum in lingo, quod idem significat cum suo simplici. Plaut. in Cur. Hic hodie apud me nuncquam elinges salem.
- LINDVM**, *λινδός*, duorum oppidorum nomen est in Britannia insula: ut est uidere apud Ptol. lib. 2. c. 3.
- LINDVS**, *λινδός*, urbs Rhodi insulæ: erant enim in Rhodo urbes tres, (ut Pomp. ait) Lindos, Camiros, Ialifos. gentile est Lindius, *λινδιός*.
- LINÆA**, *linæa*, [Linea. Gal. *Ligne, raye, cordeau de charpentier*. Hisp. *La linea & raya & irança*] γραμμία, a Geometris proprie appellatur longitudo, latitudinis prorsus experts. Hoc item nomine dicitur filum illud, quo fabri utuntur ad signandam materiam, siue, quod ex lino fieri solet: sine, quod eo creta aut rubrica infecto, lineæ materiz solet induci. Præterea Linea dicitur filum omne ex lino, & quicumque tenuis funiculus. Col. Ligato pede longa linea gallina cultoditur. Plin. Muræna deuorant hainum, admoventque dentibus lineas, arque ita erodunt. Quo in loco accipitur Linea pro funiculo illo, cui annexus est hamus, quo piscatores utuntur ad decipiendos pisces. Lineam mittere, apud Plaut. in Most. uidetur accipi pro eo, quod est expiscari, uel explorare aliorum consilium. Non (inquit) ex tempore ostendam meum sensum, lineam mittam, hoc est, explorabo illorum mentem. Sunt qui a nautis ductum putent prouerbium, qui ad explorandam locorum profunditatem funiculum mittunt in mare, cui plumbum in extremo adhæret. Græci *βολίδα* uocant. Alii a piscatoribus dictum putant, qui ad capiendos pisces lineam hamatam in aquam mittunt. Sunt etiam qui a pictoris ortum putent, qui ubi aliquid pingere uolunt, lineam prius umbræ cuiuspiam similem mittunt, per quam ipsi picturam dirigunt, sed ex illa tamē ab intuentibus nihil deprehendi potest de picturæ forma. Cic. Q. Fr. Dipphilus aliquando perpendiculari ex linea discit uti.
- LINÆAMENTA**, [Lineamenti. Gal. *Trait, pourtrait, premiers lineaments*. Hisp. *Trazas*.] γραμμαι, lineæ quædam in corpore apparentes, ex quibus rei uniuscuiusque forma dignoscitur: a lineari pictura tracta, in qua per solas lineas effigies hominis cognoscebatur. Iust. lib. 1. Lineamentorum æqualitas matri & filio per similes. Cic. 4. Verr. Contemnere etiam signum illud Himeræ iam uidebatur, quod eum multo magis figura & lineamenta hospitiæ delectabant. Lineamenta in geometria sunt linearum productiones. Cic. 1. de Or. In geometria, lineamenta, formæ, interualla, magnitudines, & c. Lineamenta animi sunt ornamenta. Cic. 3. de Fin. Animi enim lineamenta sunt pulchriora, quam corporis.
- LINÆARIS**, & hoc Lineare, [Lineare. Gal. *Appartenant a ligne*. Hisp. *Cosa pertenesciente a la linea*] γραμμικός, quod ad lineam pertinet. Vnde linearis pictura uocata est, quæ nullis adhibitis coloribus rei pingendæ similitudinem solis lineis exprimebat. Primi hanc Picturam exercuerunt Ardices Coriathius, & Telephones Syconius, sine ullo colore, spargentes tamen lineas intus: unde & Græci huiusmodi picturam *γραψίδα*, appellarunt. Vide Plinium lib. 35. cap. 3.
- LINÆO**, *linæo*, [Tirar linee, *lineare*. Ga. *Aligner, marquer à ligne, pourtraitre par lignes & traits*. Hisp. *Trazar, dibujar*.] ὑπογραφή, est lineas ducentes, lineis rem aliquam figurare, & deformare. Cato de re rust. c. 14. Et quæ opus sunt domui præstabit & ad opus dabit, succidet, dolabit, lineabit, secabitque materiam solam dumtaxat.
- LINIVS**, lege Lintum.
- LINGO**, *gis, xi, ñum*, [Leccare. Gal. *Licher, sucer*. Hisp. *Lamer*] λείγω, est aliquid lingua molli ter delibio. Plaut. in Cas. Mel mihi uideo lingere. Plin. ep. 17. Audidit est frequenter ab ipso, cum quereretur de contumelias debilitatis suæ, digitos seruorum suorum quotidie lingere. Nonnumquam idem est quod paulatim deglutio, ut cum aliquid ore tenentes sensum dimittimus in uentriculum. Plin. lib. 37. c. 10. Tecolithos nucleo similis uidetur: neque est gemmæ honos, sed lingentium calculos frangit, pellitque.
- LINGONES**, *λινγώνες*, sunt populi Gallie Celticæ. Heduis, Sequanis, & Leucis uicini: qui etiam hodie aliquod nimis retinent uestigium. Siquidem totius regionis eius metropolim Galli, sua lingua uocant Langres.
- LINGONVS**, *ningon*, idem. Mar. l. 8. Lingonus a recta Flamineaq. recens. Ab hoc rursus fit adiectiuum.
- LINGONICVS**, *lingonicus*, cum, ut, Bardocucullus Lingonicus, apud Pers. pro uestimentu utilissim. i genere, quod Lingonicus præcipue erat in usu.
- LINGVA**, *lingua*, [Lingua. Gal. *Langue*. Hisp. *Lençua*.] γλῶσσα, pars corporis nobilissima, uoci formandæ, dignoscendique saporibus destinata, ita dicta quod eius ministerio lingentes utamur. Cic. de Or. Hæc

Hæc tibi est excidenda lingua: qua uel euulsa spiritu ipso libidinem tuam libertas mea refutabit. Coruleare linguis dicuntur serpentes. Ouid. 4. Metam. Virg. 3. Geo. Linguis tuncat ore truluis, Bisulca lingua. Ouid. 4. Met. Alpera lingua premit facies. Var. 3. Geo. Comprænsam forcipe linguam Abtulit. O. 1. 4. Met. Linguam conuertere ad mores alieuis, ut reprehendere. Plaut. in P. x. Si respondebunt, Punice pergami loqui: Si non, tu m ad horum mores linguam d. uertero. Est & lingua minor, quæ a Græcis Epiglotris dicitur, ἐπιγλωττις, opercu nim cartilaginofum, quod finulam spiritalem in gutture claudit, ne quippiam in eam deerrret. Hæc cum ridemus, attollitur, quia risus omnia concutit. Quapropter periculofum est, ne nos risus inuadat, cum de glutinamus. Hoc enim operculum natura instituit, ne quid efculenti, poculentæ ad pulmonem feratur: quod si acciderit, nisi reuocetur, hominẽ ltringulari. Accipitur quandoque Lingua pro differentia sermonum. Plautus in P. x. Et is omnes linguas fecit, sed diffimulat sciens se scire. Vnde dicimus linguam Latinam, linguam Græcã. Quin etiam in una lingua sermonis diuersitas. δὲ λέξεις, lingua dicitur: ut in Græca lingua quinque præcipue sunt linguarum diuersitates, Attica, Aconica, Ionica, Dorica & Communis. Lingua pro oblocutione Cic. ad Var. lib. 9. Tibi autem idem consilio do, quod mihi miseripis, ut utemur oculis hominum, si linguas minus facile possimus. Tela linguæ. Oti. 4. de Ponto: Hostibus eueniat, quam his uolens in armis, sentire, & linguæ tela sibi re tuæ Est præterea lingula, hæc Lingula promontorium, uel alia quæuis terra longa, & angusta, quæ in modum linguæ exerta in mare excurrit. Caf. 3. Bel. Gall. Erant ciuili modis tre situs oppidorum, ut posita in extremis lingulis, promontorijsq. neque pedibus aditu haberent, &c. Budeus. Plin. lib. 5. c. 7. Idem in altum lingua nulle passuum excurrit. Lingula item Plin. lib. 25. c. 19. herba est, quæ circa fontes nascitur, cuius radix combusta & trita, alopecias emendat. Similiter Lingua bubula, genus herbe, quam Græci βόγλωσσον, dicitur, boum linguæ similis. Lingua canina, alia herba, quæ αλώγα λέσσον, uocatur a Græcis. Lingua petraea, genus lapilli, quod inter geminas commemoratur. A lingua sic Lingularius adiectiuum: ut, Lingularius tubulus, apud Virg. lib. 8. cult. Item Elinguis, Elinguis, Bilinguis, Trilinguis, & huiusmodi: quorum significata uide suis locis.

LINGULA, [Picciola lingua, correorgia di scarpa, spatola, cussiero. Gal. Vne comroye, une espritule, un culier, une esunnoire, un friquet, une esguillette. Hi. Pequ. ña lengua, la lengua de puerra la espataula del aboñi cario, agneta, cinta.] secundum Priscianum. & per consuetudinem Ligula. Felt. Lingula per diminutionem dicta alia a similitudine exerta linguæ ut in calceis: alias inserta, id est, intra dentes coercita, ut in tibis. Docti nostræ ætatis Priscianum secuti indifferent scribant Lingula, uel abiecta n, littera, Ligula. Mar. tamẽ irriter supertitionem Grammaticorum sui temporis, qui cum Senatorum, & equitum, eorumque, qui emendatissime loquebantur, usus obtinisset, ut Ligula diceretur, Etymologiæ tamen rationem fecerit, Lingula dicendum contendebant. Quamuis inquit) me Ligulam dicant Equitesque patrefque, Dicor ab indoctis Lingula Grammaticis. Quo in loco prima syllaba corripitur: quemadmodum & apud Iuuen. Sat. 5. Et ligulas d. mittere sollicitus, ne Tota salutatrix iam tui ba petegerit orbem. Mar. lib. 2. eandem produxit, ubi sic legitur: Non extrema sedet lunata ligula plana. Vnde nonnulli putant ibi legendum esse lingua. Sed uerissimile non est Poetam in idem uicium labi, quod in alijs reprehendit. Est etiam Ligula instrumentum cauum & oblongum, in speciem linguæ factum: quale est illud, quo utuntur aromatarum ad extrahenda & uasis unguenta. Plin. lib. 21. cap. 14. Cera Punica fit hoc modo: uentilatur sub dio sæpius cera fulua: deinde: fuerit in aqua marina ex alto petita, addito nitro; inde ligulis eligunt florem. Colum. lib. 9. c. 15. Ligulam uocat instrumentum ad purgandum e uase spumam: Deinde inquit) ubi liquatum mel in subiectum aluum defluerit, transfer in uasa fictilia, quæ paucis ante diebus aperta sint, dum multus effluat: isque sæpius lingua est purgandus. Accipitur etiam ligula pro mensura quadam, quæ alio nomine Cochlear, dicitur, quæ est quarta pars cyathi. Nam quattuor linguæ complent cyathum. De quo uide Agricola li. 1. Sunt qui comitia libris morbis dandum putant luna quarta, sexta, septima ligula mensura, id est, cochlearis. Vires etiam gladiolum oblongum, in speciem linguæ factum, Ligulam uocant, cuius rei testis est Geil. lib. 10. c. 25.

LINGULACA, x, piscis ex planorum genere delicatissimus quem Germani Lingulam uocant, Galli a similitudine solearum, quæ calceis subsuuntur, Soleam appellant Plaut. in Casin. Vn'lingulacas? St. quid opus est? quando uxor est domi. Ea lingula est nobis: nam numquam tacet. Quo in loco facit Plautus quod nusquam non agit: ut undique concutandi risus occasione querat. Nam cum Olympio, cui a Stalmoi et hero negotium erat iniunctum obsonandi, hoc est, obsonia comedendi, quæsuisset,

ueller ne lingulacas, quod genus erat piscis delicatissimi: detorret scalino uocis eius significationem ad mulierem linguacum, responditque nihil tibi opus esse lingulacas, cum domi haberet uxorem linguacissimam. Est autem lingulaca piscis genus apud Plautum, clarissimum est eo, quod ita n subiecit Olympio: In re præsentis ex copia piscaria Consulere licebit, quid emam.

LINGUACIS, [Cianciatore. Gal. Languart, bauart, babillar. Hiss. Parlero u hombre desengnando] ad os, uerbosus, multum loquens, qui nimis & stulte loquitur. Geil. libro primo, cap. 15. Hoc genus hominum in uerba prouectos, locutuleios, & blaterones, & linguaces dixerunt.

LINGERIARUM, [Che porta ueste di lino.] λιγασολιοζόρος, gerens uestes lineas. Ouid. 1. Metamor. Nunc dea linigera colitur celebrissima turba. sacerdores studis intelligit qui lineis uestibus inda loiebant.

LINIAMENTUM. Cicero Academic. Linimentum sine ulla latitudine.

LINOIS, iui, itum, quartæ coniugat. [Vngere. Gal. Oindre, maculer, tacher. Hi. Vntar, manchar] p. ungo, uel frico, aut quid simile, quod digno aut aliquo instrumento alicui rei superinducitur, fricatur, uel imprimitur, sed tenuiter, non crasse. Col. lib. 8. Fere autem pergitate sic muscis aures canum exulcerantur sæpe ut totas amittant. Quod ne fiat, amaris nucibus contritis liniendæ sunt. A Lino componitur Circumlino. Lact. lib. 1. Circumliniatur modo poculum caleit melle sapientiæ, ut possint ab imprudentibus amara remedia sine offensione potari.

LINO, s, lini, hui, uel leui, litum, [Linire. Gall. Oindre, maculer, tacher. Hiss. Vntar, manchar] aliquid rem aliquam mollem alteri induco. Col. lib. 7. Sed illius sanatur noxia, fibula aliena si locum læsum compungas, cretaq. cimolia & aceto linas. Aliquando obturare, Virg. lib. 4. Geo. Neque illa Nequicquam in testis certatim tenua cera spiramenta linunt. Aliquando insignire, & quasi liniendo & poliendo exornare, Cic. ad Q. Fr. lib. 2. Lucretii poemata, ut scribis, lita sunt multis luminibus ingenio, id est, insignita, & quasi fucata. Præterito Lini usus est Quin. in Decl. Cæci. Et ne quid læteri impio deesset, mariti tui cruore pariter liniisti. Col. lib. 12. cap. 50. vsurpauit præteritum Lini. Multi inquit) eum semel noua dolia uel serias crassa gummi luerunt, una in perpetuum gummitione contenti sunt. Præteritum Leui uidetur mansisse ab antiquo uerbo Leo, quod tamen hodie inter præterita uerbi Lino est usitatissimum. Hor. lib. 1. Carm. Ode 20. Vile potabis modicis Sabinum Cantharis, Græca quod ego ipse testa Condium leui. Supinum unum tantum habet, Litum, p. c. Vnde Litus, a, um, pro obturato, maculato, insperfo. Virg. lib. 4. Georg. Elucet alix, & fulgore coruscant. Ardentes auro & paribus lita corpora guttis, id est, insperfas, seu disinctas. Eius composita sunt, Allino, ad aliquid lino. Plin. Sunt qui leporino coagulo mel addant, & hoc læpe allinant dentem. Palladius: si sterco primogeniti vituli allinamus orbis ualculorum. Collino, Geilius: Postea tabulas cera colleuisset. Circumlino, Cicero 1. Tuscul. Conduunt Aegyptii mortuos, & eos seruant domi: Persæ etiam cera circumlitos condiunt, ut quam maxime permaneant diuturna corpora. Delino, Illino, Interlino, idem est quod deleo, hoc est, inducto atramento, aut alio liquore scripturam aliquam picturamve deliruo. Sic Interlita litteræ dicuntur, quæ deletæ sunt ita, ut legi non possint. Elino, inquitino, fædo. Luc. lib. 6. Si hæc uestimenta element luto. Perlino, idem quod obliuo, uel obduco. Col. lib. 8. Mox ulcera lauantur aceto, & tunc pice liquida cum adipe sicilla perluntur. Relino, quod oburatum erat apertio. Ierent in Heaut. Reliui omnia dolia, omnes ferias, Sublino, modo dicitur fædo, decipio, & pro ridiculo habeo. Plautus in Epid. Senex tibi os sublitum est plane & prope, id est, uerba tibi data sunt. Et in Cap. Quanto in pectore hanc meam magis rem uoluco, tanto mihi ægritudo auctior est an. mo, ad illum modum sublitum esse os mihi, id est, ita me esse irritum, uel ita mihi data esse uerba.

LINOSTROPHON, λινοστρόφον, herba est notissima, quam nonnulli Prasion, alii Marrubium uocant. Vide Plin. lib. 20. c. 22.

LINOZOSTIS, λινοζώσις, dicitur herba, quam Latini Mercurialem uocant. Plin. lib. 25. c. 5.

LINQVO, quis, qui, etum, [Abbandonare. Gal. Abandonner, laisser, delaisser. Hiss. Dexar, desamparar.] λείπω, secundum Priscianum, quauis in simplici supinum in usu non sit. Calep. Nestorem sequutus putauit priorẽ præteriti Liqui indifferente esse, deceptus (quod res ipsa loquitur) corrupta Virg. lexiõne, quam sic addidit: Nam que suam patria liquerat tellure sepultram. Quem taur en uersum omnium tum Grammaticorum, tum exemplarium consensu sic legendum constat, Namque suam patria antiqua. cuius ater habebat. Est autem Linquere idem quod deserere, relinquere. Virg. 3. Aen. Linquimus Ortygæ portus, pelagoque uolamus. Linquens animus

animus uocatur a Curtio, animus deficiens, & deliquium patiens. Linqueat enim (inquit) reuocauit animum, & nudum hostis latus subiecto mucrone hausit. Linquit animo, hoc est deficiere, & deliquam pati. Curtius: Linquit denique animo, & submittit genua capit. Huius compositum est delinquo.

LINTEARIUS, rij, [*Che fit ouero uende lenz uolo. Gal. Linzer, qui uendit linge. Hisp. Ellencero.*] λιπωρύς, qui lintea conficit, aut uendit.

LINTEOLVM, li, [*Lenz uolo picciolo.*] λιπωλεός, diminutiuum est a linteo. Plin. lib. 2. r. cap. 21. Vulneribus (inquit) in linteo linis imponitur.

LINTEONES, [*Teffori. Gal. Tifferans de toiles, lingens. Hisp. Texidores de tela.*] οθωροποιός, λινοπλοκοί, qui texunt linteamina in uestium usum, ut docet Serul. li. 7. Aen. Pla. in Aul. Aut manulearij, aut myrobrecharij, Propolæ, linteones, calceolarij. Firmicus l. 2. Math. Si Luna in Venere signis constituta feratur ad Martem, ita coniunctio faciet linteones, aut tabernarios, atque colorum tintores.

LINTER, tris, masc. uel. f. ge. proprie dicitur arbor excauata, qua accolæ fluuiorum olim utebantur, uice nauicularum. Virgil. 2. Geor. Cauat arbore linteres. Tibul. lib. 2. Eleg. Exiguus pilla per uada linter aqua. Cice. pro Milo. Lintribus in eam molulam materiam conuexit.

LINTERNVM, Vide linternum.

LINTEVM, lintei, [*Panno di lino. Lenz uolo. Gal. Linceul. linge de quel que sort qu'il soit. Hisp. Lienço ó fawnia de lino.*] οβιον, pannus lineus: & iudarium, quo in balenis utitur, & alijs uogocijs ad extergendum. Martialis: Non tam sepe ceret lintea fullo tibi. Lintea etiam dicuntur uela, quibus utuntur nautæ. Virgilius tertio Aeneid. Certum est dare lintea retro. Item quæ in theatro tendi solent ad spectantium umbra cula. Vnde legimus Cæsarem totum forum linteis adumbrasse. Accipiuntur etiam Lintea pro uestibus lineis. Vnde linceatus, linteis indutus: id est, lineis uestibus, quali habitu fertur fuisse Apollonius philolophus, quoniam huiusmodi habitus uideatur mundior, quam qui ab animalibus deglubebatur. Linius 10. ab Urbe. Et legio linteata ab integumento confecti, quo sacra nobilitas erat, appellata est. Cicero pro Rab. Merces fallaces chartis & linteis arbitro delata.

LINTEVS, a, um, [*Cosa di lino. Gal. Chose faite de lin. Hisp. Cosa hecha de lino.*] λιπωός, quod ex lino est confectum ut, Vestis lintea. i. lino compacta, & contexta. Cic. 7. Verr. illi ad deprecandum periculum proferebant, alij purpuram, ras alij, atque odores, uestim que linteam. Lintei libri, qui de lino fiebant, cuiusmodi Sibyllini quidam fuerunt. Liu. 4. ab urb. Licinius Mæcer auctor est, & in fœdere Ardeatino, & in Linteis libris ad Monetæ inuentis.

LINVM, ni. [*Lino. Gal. Du Lin, fil ou filler de lin. Hisp. Lin.*] λινον, herba est notissima, quæ cannabis modo in lanæ molliciem confusa, necur in usum intimarum uestium. Virg. 1. Geo. Vrit enim capnum lin reges. Plin. lib. 10. cap. 33. Argatilis appellatur, eadem figura ex lino intexens. Lino pro filo posuit Gell. lib. 7. ca. 14. A quibusdam, inquit, tumor ad unum acu traiecitatur duo lina ducent: deinde utriusque lini duobus capitibus diuersæ partes adstringuntur.

LINVS, a, um, λιπωός, quod ex lino est: ut, Vestis linea, de lino facta. Plin. lib. 12. ca. 6. Sed unde lineas uestes faciunt. Virg. 5. Aene. Nodos, & uincula linea rupit.

LINVS, λιπός, filius fuit Apollinis ex Psammate Crotopi Argiuorum regis filia. Cum enim Apollo occiso Pythone serpente, ad Crotopum uenisset: ab eodem hospitio susceptus est, ubi clam cum Psammata filia concubuit, quæ cum concepisset, & tempore debito fecus Nemæum flumen occulte peperisset, filium suum Linum appellauit: eumque, ut quorundam est opinio, exposiuit, qui sic repertus, a canibus deuoratus est. alij dicunt hanc pastoris infantem alendum tradidisse, qui cum eum ex incuria in herba iacētem neglexisset, a canibus inuentum dilaniatum esse. Alius fuit Linus, Apollinis & Terpsicore filius. siue ut quidam uolūt, Mercurij, & Vraniz Musæ, lyricæ peritissimus, ut qui discipulos habuerit Orpheon, Thamyra, & Herculem. Hinc ab Hercule plectro & cithara occisum ferunt, cum eum rusticus canentem nimis petulantem corripuisset. Virg. Ecl. 4. Non me carminibus uinnet nec Thracum Orpheus, Nec Linus, huic mater quamuis atque huic pater adat Orpheus Calliopea, Lino formosus Apollo. Fuit autem reuera Linus poeta antiquissimus, qui fertur primus a Phœnicæ ad Græcos litteras attulisse. Hermodorus uero P. atoni eius li. r. disciplinarius, dicit hunc Mercurij ex Musa Vraniz filium Thebis genitum, scripsisseque de mundi generatione: item de Solis & Lunæ cursu, animaliumque & fructuum generatione. In principio sui operis omnia simul nata dixit, quem secutus est Anaxagoras Occubuit in Eubœa, sagitta ab Apolline transfixus. Alius fuit Linus Hypermnestræ maritus, Aegypti filius, quem ta-

men Oulij Epi. Heroi. Linecum appellat, non Linum.

LIPARE, p. c. λιπαρά, a, inula una ex Aeolijs, a Liparo rege, Aufonius regis filio, cui successit Aeolus: cum antea Mithigunis uocaretur, teste Plin. lib. 3. ca. 9.

LIPAREVS, a, um, λιπαρώδης, Est etiam medicamenti pinguis, & lenis nomen, ut ait Celsus. Plin. lib. 33. c. 6. Addunt & in medicamentis, quæ uocant Liparas, ad excrecentia ilecram.

LIPARIS, λιπαρίς, Ciliciæ fluius, αὐτὸ τὸ λιπαρὸν, quoniam ut scribit Vitr. natantes in hoc flumine, aut se lauantes, non aliter uoguntur ab ipsa aqua, quam si oleo, aut adipe lauarentur. Est quoque piscis quidam ex genere lacertorum, teste Plin. lib. 32. cap. 11. Est & gemmæ nomen, quæ suffitu behtas omnes euocat. Plin. lib. 37. ca. 10.

LIPOPSICHIA, λιποψυχία, uox Græca est, Latine sonans animi defectio, uel animi deliquium, quæ & σνγκωπή, dicitur.

LIPOTHYMIÀ, λιποθυμία, Latine defectus animi, siue animæ, quæ & Lipopsychia dicitur.

LIPPITUDO, inis, λιπών, ipsum oculorum lacrymantium uitium. Cornel. Celsi. Si frons prurit, lippitudinis metus est. etiam Cice. Tuscula.

LIPPITIO, is, iui, itum, [*Diuenir lippo. Gal. Estre chassieux, auoir les yeux chassieux. Hisp. Ser cegosojo.*] λιπώτιον, lippus tio, hoc est, marcorem in oculis contraho Plin. lib. 28. Oculorum nitia fieri negant, nec lippire eos, qui cum pedes lauant, aqua inde ver oculos tangant. C. i. ad Atti. lib. 6. Cum leuiter lippirem, has litteras dedi. Plaut. in Curc. ad Fauces transtulit: Prospicio parum, Os amarum habeo, dentes plenos, lippium fauces fame, Ita cibi uacuitate uenio laxus lactibus. Lippitur, p. p. impersonale. Plin. lib. 28. cap. 8. Aene omnino lippiat, decoctum cum mellis Attici cyathis tribus, & croci uncia.

LIPPVS, pi, λιπώτιος, qui oculos habet lacrymantes, cum putredo ab his defluat. Plaut. in Mil. Cubare in naui lippam, atque oculis turgidis nauclerus dixit. Lippa ficus dicta, uel quæ succus foliorum eius lacteus lippis prodest, uel quod dum folia & ramuli truncantur succum lacrymosum emittant Mart. lib. 7. Et lippa ficus, debilisque boletus.

LIPSA, a, p. c. [*Soprauanzi, auanzagli.*] λιπώσα, tantum pluraliter declinatum, nomen est quo apud nos reliquæ significantur.

LIPOTIS, a quibusdam recentiorum Grammaticorum uocatur figura, quando uis uerborum rei magnitudini non respondet. Vt apud Virg. Aen. Non ignara mali miseris succurrere disco. Vbi non ignara mali, dixit pro eo, quod est, in malis magnopere exercitata. Originem autem huius dictionis referunt ad uerbum λιπέωμαι, quod est deficio, eo quod huiusmodi orationibus uis quædam uerborum deesse uideatur. In antiquissimis tamen Seruij aliorumque Cômētarijs manuscriptis, nō Liptote legitur, Sed Littotes, λιτότης, quæ uox Græcis inter cætera tenuitatem signficat, & simplicitatem. Hinc fit ut credam recentiorum quorundam Grammaticorum inscitia factum esse, ut figura, quam uetustiores λιτότητα, nominant, Liptote cœperit appellari.

LIPYAMEN, inis, λιπών, genus condimenti liquidum, ex putrefactis piscium intestinis, aliave ratione confectum, & in ulum coquinarium seruatum ad condiendos cibos, licet & de alijs dici possit, quæ non comeduntur, ut apud Col. li. 7. ca. 4. Succus excocti lupini, ueteris uini fæx & amurca pari mensura miscentur: eoquæ liquamine confa ouis imbuitur.

LIPYATVS, a, um, Ci. Tus. Guttæ liquatæ ardore Solis.

LIQUEFACIO, cis, [*Liquefare, far liquido. Gal. Faire fondre ou amolir. Hisp. Derretir.*] λείω, idem est quod liquidum & fluidum facio ad motu ignis, uel solis calore: a quo Liquefactio eiusdem cum Liquefactio significationis. Cic. in Catil. Et itatur ueterum hominum de ieste, & legum æra liquefacta. Virg. 1. Geo. Flammarumque globos, liquefactaque uolueret saxa, id est igne soluta inquit Seruius. A Liquefacio compositum Illiquefacio, in stillo, quasi intus liquefacio. Cice. libr. 4. Tuscu. Quæ sunt omnes unius generis ad perfundendum animum, tanquam illiquefactæ uoluptates. Colliquefacio.

LIQUEFIO, is, Liquefco, Tafesco. Ci. in Tus. Cum uoluntate liquefactus, fluimus que malitia.

LIQUEFIO, Vide linquentia.

LIQUESCO, es, licui, liquere, [*Essere liquido. Gal. S'moltr se fondre. Hisp. Derretirse.*] τήκεθαι, liquidum & fluidum esse. Vnde Liqueus nomen ex participio, idem significans quod liquidus. Virg. 9. Aene. Principio cælum, & terras camposque liquentes Spiritus intus alit. Vbi cæpos liquentes dixit, pro mari. Hinc sunt cōposita Colliqueo, & Deliqueo: a quibus rursus hnt augmentaria Colliquefco, & Deliquefco: quorum significata uide suis locis.

LIQUEFIO, liquefis, [*Diuenir liquido. Gal. Deuenir liquide. Hisp. Derretirse.*] λείωμαι, fundor, liquefco. Ci. 1. de Nat. Deo. Glaciem calore liquefactam & dilapsam diffundi. Idem in Cati. Cum & legum æra liquefacta sint.

LIQVESCIS, is, [*Diuenit liquido. Gal. Diuenit liquide, s' amollir, se fonder. Hisp. Derretirse.*] *λοιοις*, liquidus, fluidusque tunc, mollesco. Pet. Sat. 2. Ioc tibi cum in flammis unicum omenta liquefcant. Virg. 8. Aeneid. v. misticusque chalybs uasta fornace liquefcit. Vbi Seruius, liquefcit, proprie dixit: nam ferrum non soluitur, sed mollescit. Liquefcere uoluptate, & fluere mollicita, est mollem esse, & uoluptati deditum. Cic. 2. Tusc. Opinio est enim quædam effeminata & leuis, nec in dolore magis, quam eadem in uoluptate, qua cum liquefcimus, fluimusque mollicita, apis aculeum sine clamore ferre non possumus. Liu. 1. Bell. Pun. Ut uero tot hominum iumentorumque incessu dilapsa est: per nudam iustriæ glaciem, fluentemque labem liquefcens niuis ingrediebatur.

LIQVET, [*E manifesto.*] *σαφές, δὴ ἄλον ἐστὶ*, impersonale, idem quod constat, siue manifestum, & certum est: quoniam quæ resoluunt certa, constat, & manifesta fiunt. Cic. 1. de Nat. Deo. Nec uero Prætoras, qui sese negat omnino de Diis habere quod liqueat, sint, non sint, qualesve sint, quicquam uidetur de Natura Deorum suspicari. Liqueat inter nos, id est, compertum, & certum habemus. Cic. 1. de Nat. Deo. Sed quod inter nos liqueat nec tu quidem intelligis. Non liquere sibi de causa, dicebant iudices quando non satis sibi constabat, condemnandus ne esset reus, an absoluentus: neque sibi commode poterant iudicare, nisi causa de nouo diceretur. Cum itaq; illud significare uolebant, sibi de causa non constare, reumque esse ampliandum inscribebant in illis tabellis, quæ ad colligenda suffragia iudicibus dari solent, duas hæc litteras. N. L. Illa. nerat nota ampliacionis, quæ admodum. A. absolucionis, & C. condemnationis. Quod si collectis suffragiis, maxima pars tabellarum notam ampliacionis haberet inscriptam, tunc Prætor, aut is qui iudicio præerat, iudicibus de causa non liquere, reumque ampliandum uideri, pronuntiabat: hoc est causam de nouo esse dicendam, & reum in aliud tempus reuocandum. Vlpianus de Arbit. l. idem Pomponius: Proinde si forte urgeatur a Prætoribus ad sententiam arbitri, & quisimū erit, si iuret sibi de causa nondum liquere, spatium ei ad pronuntiandum datur. Gel. lib. 13. Ut absoluerem tamen, inducere in animū non quini, & properea iurari non liquere, atque ita iudicatu illo solutus sum.

LIQVETIA, siue (ut quidam scribunt) Liquentia, fluius est ex Opterginis montib. nascens, teste Plin. l. 3. c. 18. Vir. 8. Ae. quales aeriaz Liquentia flumina circū Sive Padi ripis Athesim feua propter amœnum Consurunt gemina, quercus. Quo tamen in loco nō nulli Liquentia legere malunt, & Liquentia flumina eadem ratione dicta existimant, qua alibi, & Fluios liquentes, & campos liquetes, & mella liquentia, ppetuo epitheto Poeta appellauit.

LIQVIDE, [*Apertamente, chiaramente.*] liquidius, liquidissime, idem quod liquido. Cic. ad Planc. li. 10. Liquidius de toto sensu tuo iudicauit, hoc est, apertius, certius, ac facilius. Dicimus etiam, Ad liquidum, quod est manifeste.

LIQVIDO, [*Manifestamente. Ga. Lique dement, clairement, manifestement. Hisp. Claramente, manifestamente.*] quod significat pure & manifeste *ἀκριβῶς*. Cic. ad Car. l. 15. Gratissimum est, te libenter amicizæ dedisse, quod liquido ueritati dares. Liquido dicere, id est aperte. Cic. 5. Verr. Nemo esset, quin hoc se audisse liquido diceret.

LIQVIDVM, di, [*Acqua.*] substant. pro aqua. Hor. 1. Ser. Sat. 1. Ut tibi si sit opus liquidi non amplius urna Vel cyatho.

LIQVIDVS, da, dum, p. c. [*Liquido. Gal. Liquide, fonder, Hisp. húmido.*] *ὑγρός*, molle, fluxum. Lucretius: Crassa que conueniunt liquidis, & liquida crassis. Liquidus uenter dicitur a Mar. lib. 23. qui est fluidus & laxus. Aliquando ponitur pro puro, ut Virg. sexto Aene. Liquidumque per aera lapsæ. Idem lib. 4. Geo. Dulcia mella preme, non tantum dulcia, quantum Et liquida & durum Bacchi domitura saporem, id est defæcata, & sine sordibus. Aliquando pro prospicio siue optimo, Plaut. in Pse. Ab sinistra auspicio liquido, atque ex sententia confidentia est inimicos suos me posse perdere.

LIQVO, as, [*Liquefare. Gal. Fondre, amollir, esbraindre & tirer le jus. Hisp. Derretir.*] *τήκνω, χέω*, proprie syllaba corr. significat liquidum facio cum scilicet aurum uel plumbum igni dissoluius. Lucan. lib. 7. Erepta que tela liquauit Cic. 2. Tusc. Ex quo liquata solis ardore excidunt guttæ. Ouid. 4. Fast. Nec pigeat tritum niueo cum lacte papauer Sumere, & expressis mella liquata fauis. Liquare alium. Celsus lib. 4. cap. 4. Liquanda alius, interdum etiã ducenda. Alius liquida, fluida, & libera non astrita. Ducta alius, quæ liberius fluit, quam natura patitur, ac multum soluta. Huius passiuus est Liqueor. Compositum Eliquo, quod fit aliquando elicio uel liquidum reddo. Laet. lib. 2. Vnde autem, uel quomodo Deus hæc duo principalia, ignem & aquam uel accenderit, uel eliquauerit, solus potest scire, qui fecit. Deliquo, effundo. Colum. lib. 12. cap. 29. Deinde post uiginti uel triginta dies,

cum deferbuerit, in alia uasa deliquare, & confestim opercula gypsare, & pelliculare.

LIQVOR, oris, masculin. gen. [*Liquore. Gal. Liqueur, humeur coulant Hisp. Licor de lo que cuela.*] *ὕψο τῆς*, humor liquidus. Vir. 3. Ge. Ruribus abundat fluidus liquor, omnia que in se Olla mutatum morbo collapsa trahat. Pellucidum annuum liquores. Cic. 2. de Na. Deo. Vt rigem liquoris latex. Lucr. li. 5.

LIQVOR, oris, tertiz coniugat. absque præterito & supino, [*Essere fatto liquido. Gal. Se fonder, couler. Hisp. Derretirse.*] *τήκωμαι, χέωμαι*, id est, quod resoluor, defluo, dettillo, liquefio, uel liquefco. Pro dicitur autem hoc uerbam primam syllabam, quæ in uerbis Liquo, Liquefco, Liquefio, & in nomine Liqueor corripitur. Luc. li. 9. Femorum quoque masculus omnis Liquitur, & nigra distillat inguina tæbe. Liquidus autem apud Lucretium ponitur indifferenter, eo quod tam a Liquor fieri possit, quam a Liqueo. Crassa que (inquit) conueniunt liquidis, & liquida crassis.

LIRA, x. prima syllaba pro. [*Solco. Gal. seillon, terre eslené entre deux seillons, ou raions. Hisp. La tierra entre dos sulcos, emelga.*] *ἀλλοξ*, sulcum significat, siue fossam rectam in agro, teste Nonio, in quam terræ ulgo confluit. Colu. tamen Liras eadem uidetur facere cum porcis, hoc est, editiores terræ cumulos. inter duos sulcos interceptos. Sic enim scribit lib. 11. cap. 2. Liras rustici uocant easdem porcas, cum sic aratum est, ut inter duos latius distantes sulcos medius cumulus siccam sedem frumentis præbeat. Hinc Lire, quod est, liras facere, ut in sulcos ex porcis aqua defluat: quod fieri solet tertia aratione, iacō iam semine. Solent enim antiqui, teste Varr. de Re. rust. li. 1. ca. 29. tres facere arationes. Primo enim arabatur terra, idque uocabant Proscindere. Deinde secunda aratione excitatæ grandiores glebæ frangebantur, quod uocabant Offringere. Tertia aratione iacto semine, boues Lira re dicuntur, cum tabellis ad uomerem additis humil & satū frumentum operiunt in porcis, & sulcant fossas, quo pluuia aqua dilabatur. Plin. li. 18. c. 20. Aratione per transversum iterata, occasio sequitur, ubi res poscit, crate, uel rastro, & satō semine iteratio. hoc quoque ubi consuetudo petitur, crate dentata, uel tabulara arato adnexa, quod uocant Lirete, operientes semina: unde primum appellata deliratio est.

LIRARE, quid sit, uide supra in nomine Lira.

LIRATIM, [*A sulco, a sulco.*] *κατ' ἀλλοξ*, aduer. per liras, Col. Exque cum sint diuisæ, liratum feri debent.

LIRINON, penul. corre. *λείρινον*, unguentum est ex lilijs confectum, quæ Græci *λείρινα*, appellant. Plin. lib. 23. cap. 4. Lirinon, quod & Phaselinum, & Syrium uocamus, renibus utilissimum est, ludoribus que euocandis.

LIRIOPE, *Λειριόπη*, Nympha marina, Oceani & Tethyos filia, ex qua Cephalus amnis Narcisum puerum formosissimum suscepit. Quid. lib. 3. Me. Cærulea Liriope, quam quondam flumine curuo Implicuit, &c.

LIMIRIS, *Λιμίρις*, oppidi nomen in tractu magis Septentrionali Germaniæ. Ptol. li. 2. ca. 11.

LIRIS, *λίρις*, fluius Campaniæ, siue Latij noui, per Minturnarum ruinas in sinum Caietanum illabens, non procul a Forinis. Alio nomine Glanicus dicitur, teste Plin. l. 3. c. 5. Itali hodie Guarlianum appellat. Ci. de Leg. Ex eo loco Fibrenus statim præcipitat in Irem.

LIS, litis, [*Lite controuersia. Gal. Noife, debat, proces. Hisp. Lid à pleyto, ò contencion.*] *δίκη, ἔρις*, controuersia, a limite id est, termino dicta, quod prius inter homines lites de limitibus fuerint. Lis & Iurgium lites differunt, teste Nonio, quod leuior dissensio, uel discordia inter beneuolos, aut propinquos, Iurgium dicitur: grauior disceptatio inter inimicos, Lis. Ci. de Repub. 4. Si iurgant beneuolum cōcertatio est: nam lis inimicorum non Iurgium dicitur. Et paulo post, Iurgare igitur lex putat inter se uicinos, non litigare. Litis instrumentum a Quintiliano pro ipsis actis quas Productiones uocamus. Dicimus eleganter, Litem habere cum aliquo, litem alicui intendere, Litem capitis in aliquem inferre, Litem suam facere, id est lites causam suscipere, & tanquam suam defendere, litem perdere, id est eius rei causam de qua agebatur dimittere. Litem in rem suam uertere, id est rem inter duos controuersam ad iudicare sibi, quod sit, cum iudex ita cum Litigatoribus agit, ut ei iure suo cedant. Litis contestatio, est hinc inde apud iudicem negocij principalis facta narratio. Oritur enim lites contestatio ex petitione actoris, & exceptione rei.

LITSA, *λίτσα*, insula est in mari Adriatico contra Iader. Plin. lib. 4. cap. ult.

LITVSVS, *λίτσως*, fluius Thraciæ inter Mesembriam Samothracum & Strymonem Thasorum in mare illabens, quæ Græci scriptores inter eos annumerant, quos a Xerxiano exercitu exiccatos tradit. Auctor Herod. l. 7. Litis ite oppidū est in finib. Dalmatiæ, Macedoniae contiguum, non procul a Nymphæo promontorio, teste Plin. 3. ca. 22. & Ptolem. l. 2. ca. ult. Luc. li. 5. Prætereunt frustra tentati Littora

Littora Liffi, Nymphæ unq. tenent.

LITANIA, λιτανεία, idem est quod supplicatio, a verbo Græco λατῶν, quod est supplicare, & vota suscipere. Vulgus inepte vocat Leraniam.

LITATIO, nis, ἀλλήριμα, notū per causam vicissimam impetratio. Liu. 7. Bel. Pun. Per dies aliquot hostiæ maiores sine litatione cæsa, duque non impetrata.

LITATO, adverb. hoc est addicentibus vicissimis: sicuti & auspicio, hoc est, addicentibus quibus, hoc est, latum rei institutæ exitum promittentibus. Liu. 5. ab urb. condita: Nec auspicio, nec litato instrunt aciem.

LITTERA, ræ, [Lettera. Gal. Lettre. Hisp. Letra.] γράμμα, quamvis ratione etymologiæ primam videatur debere corrumpere. (creditur enim Littera dicta, quasi litura) ubique tamen apud veteres poetarum eandem producit. Superflua itaque anxietas eorum potest videri, qui primam huius dictionis syllabam producere non auderent, nisi geminata consonante: insignis autem illorum temeritas, qui eam nullo veterum exemplo corripunt, friuolique ac incerto etymo freti, ab unanimi veterum omnium consensu non dubitant discedere. Proprie autem Litteræ dicuntur minimæ ac indivisibiles partes orationis, ex quibus constituuntur syllabæ, & tam singulari, quam plurali numero elementum significat, videlicet A, B, &c. Cic. pro P. Syl. Litteræ posteritatis causa repetitæ sunt. Quint. lib. 1. cap. 4. Ut pro Fundanio Cic. testem qui primam eius litteram dicere non posset irridet. Cic. 4. Ver. Hinc etiam Romæ videmus in basi statuarum maximis litteris incisam a communi Siciliae datam. Dicitur autem Littera, quasi legitera (ut quibusdam placet) eo, quod legenti præbeat iter: vel, quod in legendo iteretur, ut ait Seruius: vel a lituris, quod scripta deleri possit, in ceratis enim tabulis antiqui plerumque scribere solebant, & deinde debebant. Vel a Lino, is, quod in scribendo atramentum illinitur, hoc est, leuiter inducitur chartæ. Aliquando littera capitur pro scribentis manu. Cic. ad Attic. Nam Alexidis manum amabam, quod tam prope accedebat ad similitudinem tuæ litteræ. Plurali numero Litteræ epistolam, designant, nisi apud Poetas, apud quos legitur Littera pro epistola, γράμμα, & quæ a Græcis. Quidius in Epist. Quam legis a rapta Briseide littera uenit. Vocantur præterea litteræ λόγοι, disciplina, quæ litterarum monumentis continentur. Plautus in Truc. Litteras didicisti, sine alio discere. Vnde dare litteris operam dicimus: hoc est, incumbere artibus, quæ scriptæ sunt. Ad litteram, idem quod ad uerbum, & quod barbari literaliter dicunt. Quint. lib. 9. cap. 1. Quem duobus ab eo libris tractatum locum ad litteram subieci. Aliquando ponitur pro scriptura, Cicero in Ver. act. 3. Ut Romanam rediit, nullam litteram pupillo, nullam matri eius, nullam tutoribus reddidit, id est, schedulam nullam scripsit, qua testaretur, & agnosceret se accepisse pecunias, &c. Nullam litteram ad me misit, aut scripsit: pulchre pro eo quod est, nihil scripsit, nullas litteras misit. Cicero Caninio lib. 1. Ille cum ad Thermum de Parthico bello scriberet, ad me litteram numquam misit, id est tantum abest, ut ad me litteras miserit, ut ne litteram quidem miserit. Litteras attingere, est ipsas tractare, seu uersari in studiis litterarum. Litteræ interiores, sunt abstractiores, altioresque disciplinae. Vulgares & reconditæ litteræ sunt contraria. Litteræ publicæ sunt, quas barbari, registra uocant. Refertur aliquod in litteras publicas, est, quod barbari in registrare, dicunt. Ponuntur interdum Litteræ pro alicuius scriptis. Cic. ad Att. Quod meis omnibus litteris in Pompeiana laude esset perstrictus, id est, meis omnibus scriptis. In numero plurali pro epistola. Cic. ad At. l. 4. Etsi noui nihil, nostro more tamen ne patiamur intermitteri litterulas. Aliquando eodem numero pro scientiis, siue disciplinis aut earum studiis. Cic. ad Tiron. lib. 16. Litterulæ meæ, siue nostræ, tui desiderio oblanguerunt.

LITTERATUS, [Letterato. Gal. Lettré, & saouant. Hisp. Letrado.] hombre de letras. ὀφθαλμογῶν, qui litteris præditus est, litteris ornatus, eruditus, doctus, Cic. in Ver. Act. 3. Circumpedes autem homines formosos, & litteratos, suos esse dicebat, se emisse. Idem: Frater tuus, quem litteratissimū fuisse iudico, facile diceret. Hic uersus Plauti nō est, hic est Litteratus etiam dicitur, cui aliquid insculptum est, & superscriptum. Pla. in Pœn. Hanc scus tu uideas litteratas tibi epulas, &c. Litteratum otium in quo litteris operā datus. Cic. 5. Tusc. Quid est enim dulcius otio litterato.

LITTERARIUS, aum, [Cio che si appartiene à lettere. Gal. Apartnant aux lettres. Hisp. Cosa para letras, o perteneciente à letras.] γραμματικῶς, quod ad litteram, uel ad litteras pertinet. Vnde dicitur Ludus Litterarius, Plin. lib. 9. cap. 8. Ex Baiano Putcolos in ludum litterarium itancem, &c. id est, in scholam.

LITTERATE, adverb. docte, erudite, eleganter. Cic. in Pis. Ita enim sunt perscriptæ, scite, & litterate, &c. Cuius contrarium est, Illiteratus, pro rudi, & indocto.

LITTERATOR, nis, [Chi insegna di scrivere. Gal. Lettré tellement queke-

ment. Hisp. El mal grammaticeo à letrado.] γραμματικῶς, qui prima litterarum elementa docet. Litteratorein non perfectum litteris, sed imbutum tantum esse docet. Suet. de Clar. Gram. Vnde apud maiores, cum familia alicuius uenalis produceretur, non temere, quem litteratum in titulo, sed litteratorein inscribere solebant, quasi non perfectum litteris, sed imbutum.

LITTERATVLVS, diminutiuum est.

LITTERATURA, litteraturæ, γραμματικῆ, eadem quæ Grāmatica. Quint. lib. 2. cap. 15. Non ipsam nunc uolumus significare substantiam, ut Grammaticæ litteratura est, non litteratrix, quemadmodum oratrix: nec litteratoria, quemadmodum oratoria. Aliquando ponitur pro litterarum scientia & cognitione. Ci. 2. Phi. Fuit in illo ingenium, ratio, memoria, litteratura, cogitatio, diligentia. De Cæsare loquitur.

LITTEROSVS, sa, sum, [Letterato.] ἐγγράμματος, idem quod litteratus. Cassius Hemina Anna. lib. 4. ut citat Nonius: Homo uere litterosus.

LITTERVLA, læ, γραμματίων. Cic. Tir. l. 16. Accepi tuam epistolam tribus litterulis.

LITHARGYROS, λιθάργυρος, corporis metallici genus, quod a Plin. argenti spuma appellatur: quamvis non ex solo argento, uerum etiam ex auri uena fiat & ex plumbo. Sunt enim tria eius genera, Chrystitis, Aegyritis, & Molybditis, quæ uide apud Plin. lib. 33. c. 6. & Diosc. lib. 5.

LITHIASIS, λιθίασις, calculi generatio in uesica, per quem urinae excretio prohibetur. A uerbo Græco λίθις, quod est calculo laboro. Lithiasis præterea dicitur, cum in palpebris gignuntur albicantia quædam, & dura tubercula, lapillorum modo.

LITIZONTES, λιθίζοντες, gemmæ quædam ex genere carbunculorum, liuidius, & languidius lucentes: unde & nomen acceperunt, quod ad lapidum potius, quam ad gemmarum naturam a ccedat. Auctor Plin. lib. 37. c. 7.

LITHOCOLLA, λιθοκόλλα, glutinum quo lapides coniunguntur. Fit autem ex Lapide Parisio, aut marmore cum tamino glutino.

LITHOGLYPHVS, penultima. corrept. [Scarpellino.] λιθογλυφος, sculptor lapidum.

LITHOSPERMON, λιθόσπερμον, herba est, quæ hodie nomine uotio re Miliū Solis dicitur. Lithospermon: ideo dicitur, quod semina tanquam calculos ferat, candore, & rotunditate margaritarū, duritia uero lapidea. Vide Plin. lib. 27. c. 11.

LITHOSTROTOS, p. p. λιθόστροφος, Græcis adiectiuum est, idem significans, quod lapide stratus: a nomine λίθος, lapis, & uerbo στρέφω, uoluo, quod est sterno. Lithostrota dicta sunt quædam pauca entorum genera, quæ ex minutis lapillis sternuntur colorum d'ueritate rerum quarumlibet imaginem exouiment. Plin. lib. 36. c. 75. Pauimenta originem habent apud Græcos: clari orata arte picturæ ratione donec Lithostrota expulere eam. Et paulo post: Lithostrota cœptauerunt iam sub Sylla, parum uero certe crutis: extatque hodie quod in Fortunæ delubro Præneste fecit.

LITHOTOMIA, λιθοτομία, lapidicinia, quæ & Latomia dicitur: a nomine λίθος, lapis, & uerbo τέμνω, ædo, uel seco. Fit etiam carceris nomen apud Syracusanos, in quo noxii abseruabantur qui inde uident fuisse appellatus, quod in loco quodam extractus esset, unde olim excisi erant lapides. Meminit quosdam carceris Thucydides lib. 6 & sæpius Cic. in Ver.

LITICEN, p. cor. genti. liticinis, [Tr. mbitta.] σαλαγγής, qui lituo canit: quemadmodum Tubicen, qui tubam inflat. Est autem Lituus buccinæ genus incruentum, & gracile, acutum, edens sonum: ut latius infra docebitur suo loco.

LITIGATOR, [Che salite.] δίκαιος, qui litigat, hoc est, qui habet in iudicio pendentem. Ci. pro Domo sua. Emit domū litigatoribus defatigatis prope dimidio carius, quam æstimabat. Suet. de Clar. Gram. Cassius Seuerus interpellatis iudicibus, dilationem petiit, ut litigator suus alium Grammaticum adhiberet.

LITIGIOSVS, sa, sum, [Litigioso. Gal. Plaideur. s. le uer de noiffes, grand de baterr. Hisp. Pleitador, contencioso.] οίλοδίκος, qui frequens in litibus uersatur, & quauis de causa litem mouet. Cic. pro Mur. Quid huic tam id quæritur litigioso responderent illi, unde petebatur. Litigiosa disputatio. Cic. 5. de Fin. Fora litigiosa plena iudibus. Oui 4. Fait. Interdum Litigiosum, idem est quod controuersum, hoc est, de quo lis est, & controuersum. Litigiosum prædium, apud Cic. de Or. Litigiosus ager, apud Ouid. 2. Fait.

LITIGIUM, litigium, [Lite, controuersia. Gal. Noiffe, debat, proces. Hisp. La lid, pleito, o contencion.] ἀμεισική τσις, i. litis scilicet. I. la. n. Cassi Nam ego quid contrahere ci pio litigium inter eos. Plin. lib. 37. c. 10. Siderites ferro similis, & litigio illata discoidas facit.

LITIGO, litigas, p. c. [Litigare, r. lite. Gal. A uoir n. ise, de bat. different, en proces contre qu'iq'un. Hisp. Pelytar, o contender.] ἀμεισική, discepto, contendo, tā in foro, quā extra iudicium. Cic. 5. to. C. 1. Aliquot enim in causis uideram eum frustra litigantem. Marc. l. 7.

Ab miser demens uiginti litigat annos. Quisquam, cui uinci Gaius
 illianelicet? Cic. ad Att. Hircius cum Quinto acerrime pro me
 litigauit.

LITRAS, [Placare con sacrificij. Gal. Impetret de diem par sacrificis. Hisp. Impetrari placat per sacrificio.] καλλασπείω, sacrificio facto D os
 placo, uotum q. impetro: uerbum a precibus dictum. Cic. pro
 Flacc. Litemus igitur Lentulo. Verbum a precibus dictum, teste
 Felto, quas Græci λίσσας uocant, Suet. in Cæ. Deinde pluribus
 hostijs cæsis cum litare non posset, introiit curiam. inter Litare
 & Sacrificare hoc interest (inquit Nomen) Sacrificare est uenam
 petere: Litare est propitiare, & uotum impetrare. Vir. 4. Aen. Tu
 petere: Litare est propitiare, & uotum impetrare. Vir. 4. Aen. Tu
 modo posse deos ueniam, sacrisque litas. Indulge hospicio Sa
 cris (inquit) litatis, id est, uenia, per sacrificia impetrata, uel salu
 cem euentum promittente uictima. Plau. in Pœn. Si hercle illuc
 unquam factum est, tum me Iuppiter faciat. ut semper sacrifici
 neque unquam litem. Litare uictimas, apud Frangillum id est,
 uictimis cæsis litare. Aliquando ponitur pro satisfacere, Plin. in Pa
 neg. de status loquens: illæ autem aureæ & innumerabiles strage
 & ruina publico gaudio litauerunt.

LITANDUM, gerundium, hoc est, litari dicitur. Vir. 2. Aen. Sanguine
 quærendi reditus, anima q. litandum Argolica. Huius compo
 situm est Perlito, quod est Perfecite litro. Gell. si h. e. res diuinæ
 stræ, riteque perlitatæ essent, Haruspices dixerunt omnia ex sen
 tentia processurum esse.

LITOR, litaris. C. de Diuin Hostia litatur pulcherrime.

LITORALIS, litorale, [De litto.] lit, Litoralis piscis: id est, in litore
 uiuens Plinius l. 9. c. 17. Nec litoralibus gratia Dijs litorales. Ca
 tul. de Phasel Neque ulla uota litoralibus deis Sibi esse facta.

LITOREVS, ea, eum, [De litto. sul litto.] λιτωρός, ut, Litorea domus, quæ
 in litore, aut iuxta litus constructa est. Mar. l. 10. Anxuri. equo
 rei placidos Frontine recessus, Et propius Baras litoreamq; do
 mum. Litorea aues apud Vir. 12. Aen. Litoreas agitabat aues, id
 est palutres.

LITOROSVS, a, um, Plin. lib. 37. c. 10. Calais sapphirum imitatur, can
 didior, & litoroso mari similis, id est eum aquæ marinæ colorera
 referens, qui est circa litus.

LITVS, oris, [Lito. Gal. Le bord ou le riuage de la mer ou d'un fleuue. Hisp. La ribera del mar o tierra cerca della.] λιτωρός, dicitur terra adia
 cens mari, quæ fluctibus alluitur, und. & nomen inuenisse pura
 tur ab alluendo, uel allidendo. Litus (inquit Celsus Litus. A. de
 uerb. signifi.) est quousque maximus fluctus a mari peruenit: id q.
 M. T. aiunt, cum arbiter esset, primum constituisse. Proprie itaq.
 Litus de mari dicitur: Ripa de fluminibus, Oui. 1. Met. Campoq. rece
 pti Liberitoris aquæ pro ripis littora pulsant. Quandoque etiam
 Litus dicitur de fluminibus. Virgilius in diris: Littora quæ Dul
 ceis auras diffunditis agris, cum de Miacio Mantuani agri fluuio
 loqueretur. Sumitur interdum pro agro maritimo. Idem q.
 Aen. cui litus arandum, Cuique loci leges decimus. Interdum
 pro spatio circa aram, a litando: quia ibi litabantur hostiæ Nans
 (sicut docet Donatus) nauigantes eûdo, & redeundo in litore sac
 rificabant. Si itaque Donato a litando Litus dici credimus, ui
 detur unico t. esse scribendum: quemadmodum: etiam a non nul
 lis scribi uidemus. In carmine tamen omnes geminant consonan
 tem. Sed ne hoc quidem uidetur necessarium, cum nusquam in
 ueniatur breuiari. Unde uidetur potius natura longa esse, quam
 per epenthesim geminatæ consonantis licenter producti. Malo ta
 men rem integram cuiusque arbitrio permittere, quam de re cã
 incerta quicquam temere pronounciare.

LITVRA, æ, [Cancellatione. Gal. Effacement, effissure. Hisp. Borrón
 rzedura de letra.] λιτωρός, macula uel delictio in scriptura, pi
 ctura ue, cum scilicet superinducto atramento, alio ue liquore
 scripturam, uel picturam destruiamus. C. Pro Archia: Et unius no
 minis litura se commotum esse dixerit. Item pro Clu. ne lituris
 coargui posset. Mar. l. 4. Non possunt nostris multæ Fauthiæ litu
 ræ Emendare locos: una litura potest. Ponitur aliquando pro
 ipsa limitatione, uel linimento. Collumella. li. 4. ca. 24. Ne que est
 difficile mox alienatas plagas terra, quas prius amurca in ad
 feceris, litare: nam & teredinem fornicamque prohibet: solem
 etiam & plunias areet eiusmodi litura.

LITVROS, as, [Cancellare. Gal. affacer. Hisp. Borrón de raer la letra.] λιτωρός
 cancello, expungo. Sidonius Apol. Tunc uel certius te pro
 base reliqua gaudebo, si liturasse aliqua cognouerit.

LITVS, a, um, [Vnio. litio. Gal. Oint. tache, macule. Hisp. Vntado o man
 chido.] λιτωρός, a. partie pium a Lino: idem quod unctus siue
 oblitus ut. Litæ ueneno sagittæ. Aliquando idem quod macula
 tus, siue maculis quibusdam asperus Virg. 4. Geo. Elucent aliæ
 & fulgore coruscant Ardentes auro, & paribus lita corpora
 guttus

LITVVS, huius, λιτωρός, Plutarcho. baculus incuruus, quo sedentes
 Argues a. h. b. s. templi designabatur. Gell. li. 5. ca. 8. Lituus est ur
 ga breuis, in parte, quæ robustior est, incurua. Primus litui usus a

Romulo manasse creditur, qui dum urbem conderet, huiusmodi
 baculo regiones direxerit: quod & cap. un. adert. C. l. 1. de iur.
 Quid (inquit) Lituus iste ueter. Clarissimum est in h. ne A. i
 guratus unde uobis est traditum. Nempe eo Romulus regionis
 direxit tum, cum urbem condidit. Qui quidem Romulus Litus,
 id est, in curuum, & leniter a summo inflexum baculum (quod
 ab eius litui quo canitur similitudine nomen inuenit) cum litus
 esset in Curia Saliorum, quæ est in Palatio, eaq. deflagrasset, in
 uentus est integer. Eadem fere de hoc lituo scribit Plutar. in uita
 Romuli. Lituus (inquit) consecratus est in Palatio colle usque
 ad Galorum tempora, a quibus capta urbs incensa fuit. Sed po
 stea expulsis a Camillo hostibus inter altissimas fauillas illatus,
 cum ignis omnia contulisset, inuentus est. Est præterea Lituus,
 auctore Felto, buccina genus incuruū gracilem edens uocæ, quo
 in bello utebantur. Quæ qui canebat Litæ n dicebatur. Virg. lib.
 6. Et lituo pugnas in ignis obibat & hasta. Luca. lib. 1. Stridor li
 tuum clangor que turbarum. Oui. 3. Fast. Tam lituus pugna signa
 daturus erat. Ab huius similitudine dictus est Litus baculus Au
 guralis: ut patet ex iam citato Ciceronis exemplo.

LIVEO, es, [Effer. lind. Ga. Effer. teryne, terynt. Hisp. Ser cardeno.] περι
 νόω, liuidus tum hoc est, plūbei coloris. Oui. 2. Met. Liuet rubigi
 ne dentes. Crura liuentia compe dit. Oui. 2. Amor. Eleg. 2. Label
 lis impressa luere, Idem 1. Amox. Ele. 7. Per translationem accipit
 pro inuidere, fractum ab inuidosum consuetudine, aliena
 felicitate pallentium. Pomp. Malignus homo, fortunis aliorum
 semper liuens. Mar. l. 10. Liuet Carinus, rumpitur, & c. Fata liuen
 tia. Stat. 5. Syl.

LIVESCOIS, [Diuenit liuido.] liuidus sio Ca. lib. 3. Haud equidem
 inuido, nec enim luere fas est, Vel nouisse Deos. Digitili
 uelunt in pedibus. Luc. libro tertio. Huius compositum est Alli
 uisco.

LIVIDVS, id est, subliuidus, Iuuen. Sat. undecima, Ponebant igitur
 Tusco farraca catino. Omnia tunc quibus inuideas, si liuidus
 sis.

LIVIDVS, a, um, [Liuido. Gal. Qui a la chair meurtre ou en est de la con
 leur. Hisp. Am. rillo o negro de g. lpe, cosa cardena.] περι
 νόω, proprie
 is dicitur, qui ex istu. t. his, alius uis. e. coporis duri, pl. m. b. m.
 colorem in partem la. sam contraxit: quod accide. e. tolet, & ex
 liuis uenis c. u. collis, sanguineque ad cutem diffundit. Pl. 1. p.
 sia succus iugul. tis ac. h. u. dis. proden. Hinc liuidum. pro eo qd
 subnigrum est, ponitur: qualis est eo. or. p. urbi. Vir. 6. Aen. Quid
 ue petuat. an. m. e, uel q. o. discrimine. r. p. a. h. a. Inquunt, illa. t. e.
 mis. uada liuida. ue. r. t. r. brachia liuida. armis. Hor. 1. Car. Oue.
 3. Vorago paludis liuidissima, Catul. ad Coloniam. Ora. l. u. a.
 facta digitis. Oui. Epist. 19. Quoniam uero, q. t. inuidia. la. uo.
 rant, exedentes. t. dolore hunc colo. em. contrahunt. Liuidus, s. q.
 pe. pro. inuido. ponitur. Mart. lib. 1. Omnibus inuideas, huide. n. e.
 mo. tibi.

LIVIVS, a. Livos, nobilis Hispaniæ Romanæ scriptor, patria Patavi
 nus, quem Herodoto opponit Quint. ut Salust. Tucyd. De hoc
 Hieron. ad Paul. Ad Titum Liu. lacteo eloqui. n. le fonte maian
 tem, de ultimis Hispaniæ, Galliarumque finibus quosdam uen
 tes nobiles legimus, & quos ad contemplationem sui Roma non
 traxerat: unius hominis famæ perduxit. Habuit illa ætas in aditu
 omniat. sæculis celebrandumque miraculum, ut tantam urbem
 ingressi, aliud extra urbem quærerent. Fuit & alius Livius, co
 gnominatus Andronicus, Latinorum poetarum antiquissimus,
 de quo Diomedes. Constat, inquit apud Romanos primum Lati
 no sermone Concediam Livium Andronicum scripsisse. C. de
 Cla. Or. & 1. Tul. Gel. l. 16. c. ul. Primus omnium T. L. Poeta tabu
 las docere Romæ cepit: post Sophoclis & Euripidis mortem an
 nis plus fere centum & sexaginta.

LIVOR, oris [Liuidore. Gal. Couleur de plomb. Hisp. El cardenal, color de
 plomo.] περι
 νόω, color ex pallido nigrescens, quem & plumbeū
 nonnulli appellant qualem in contusis corporis partibus uidere
 est, cum fuisse, alioque corpore dur. t. u. illato, exies uenæ con
 tuse sanguinem ad extremam cutem diffundunt. Plin. l. 6. ca. 22.
 Illitum & liuoribus, fugillatque cum melle. Hinc liuorem
 contrahere, est nigrescere. Colu. libro 12. cap. 47. Quia hæc can
 did or est oliua, quam ea. quæ contusione liuorem contrahit.
 Et quoniam talis est color inuidorum, ideo Liuor accipitur
 pro inuidia. Luc. l. 1. Liuor edax tibi cuncta negat. Vir. in opuscu
 lis. Liuor tabificum malis uenenum, Cic. ad Her. tumore aut
 liuore.

LIX, licis, [Cenere. Gal. La cendre du foyer. Hisp. La ceniza del hogar.]
 λοιός, dicitur cinis, in quem materiæ rediguntur cū fuerint exu
 stæ Plin. lib. 36. ca. 27. citat Varronem dicentē Lix cinis est foci.

LIXABVNDVS, dicitur, q. exigua mercedis gratia uilissimus sese ob
 sequens immiscet: Tractum a lixarum consuetudine qui uilissima
 quæque in exercitu munia obstant. Plau. in famam tuam lixa
 bundus, & uinum scædas.

LIXAS, a, um, *σκληρόφορος*, dicitur sunt, inquit Sipontinus, qui uilioris quam xillus gratia exercitum sequuntur, ut puta lauandi, aut coquendi gratia, a cinere, qui Lix antiquis dicebatur, ut Varronis testimonio docet. Plin. lib. 36. cap. 27. Nonius tamen affirmat antiquos Lixam dixisse pro aqua: indeque Elixum dictum esse, quod aqua coctum & mollium esset: & Lixas, qui militibus, aquam ad castra, uel tentoria solent ferre. Silius lib. 1. Inutile. Marti Lixarum uulgus. Scipio, apud Liuium, Aetium Umbro appellat Semilixam quasi semimancipium, nomine ignominioso. Varro Lixulas & Semilixulas uocabulo Sabino scribit dici circulos ex farina, cafeo, & aqua commisto, olim inter uiliora cibaria numeratos.

LIXIVIA, æ, [*Lixia. Ga. Lesfine. Hisp. La lexia de ceniza.*] *νοβία*, aqua, in qua lauandi gratia decoctus est cinis. Col. li. 12. cap. 16. Sunt qui culmos fabæ exurant, & ex eo, quod cremauerint, cinere lixiuiam faciunt. Nonius Marcellus Lixiuum effert genere. Lix, inquit, cinis dicitur, uel humor cineri mistus. Nam etiam nunc id genus Lixiuum uocatur.

LIXO, as, [*Lessare. Gal. Cuire en eau, faire bouillir en eau. Hisp. Cozer en agua.*] *ἐξέλιος*, aqua coquo: quod tamen apud ueteres non facile inuenies. Magis in usu est compositum eius Elixo, quod est eiusdem significationis. Prolixo huc non pertinet. Neque enim fit a Lixo, sed ab adiectiuo Prolixus, quod componitur ex Porro, & Laxus.

LIXVS, a, um, [*Cotto a lessa. Ga. Bouilli, cuit en l'eau. Hi. Cozido en agua.*] *ἐξίπτος*, quod aqua coctum est: a Lixa antiquo nomine, quo ueteres aquam significabant, teste Nonio. Frequentiore tamen in usu est Elixus, quemadmodum Elixo usitatus est quam Lixo.

LIXVS, λιξος, colonia a Claudio Cæsare facta in Mauritania Tingitana, circa quam Poetarum fabulæ & Antæi regiam, & Hesperidum hortos collocarunt, aurea mala ferentes, a dracone peruigijsi summa cura asseruata. Cui fabulæ occasionem suppeditasse existimat Plin. flexuosum maris ætuarium, draconis modo nemus quoddam abiens, nihil præter oleastrum ferens. Vide Plin. lib. 5. cap. 1. Est & Lixus, amnis in eadem ora, cuius meminit ibidè Plin. & Pomp. Mela. in fine sui operis.

L A N T E O

LOBÆ, λόβα, in milio Indico dicuntur culmi, siue comæ arundinaceæ semen complectentes. Plin. li. 18. cap. 7. Milium (inquit) intra hos decem annos ex India in Italiam est inuectum, nigrum colore, amplum grano, arundineum culmo. Adolefcit ad pedes altitudine septem, prægrandibus culmis (Lobas uocant) omnium frugum fertilissimum.

LOBRINI montes *λόβρινα, ὄρη*, in Phrygia sunt, unde Rhea Lobrina. Scholiastes Nicandri.

LOBVS, βι, λός, ima auricula, ἀπὸ τοῦ λαμβάνειν, propter ea quod eam apprehendamus, quempiam admonentes. In hepate quoque partes extremæ, & quædam ueluti sementa, uentriculum circum quaue amplectentia, lobi dicuntur. Nicander in Theriacis, *δριπυτος ἀκρότατον κέρπυτος λόβων, ὅς τε πρᾶπυτος, ἀκρύνεται*. Vbi in serpens Trapezam accipit summam solidamque hepatis partem ex qua lobi dependent.

* **LOCANVS**, fluius est Lacorum in fronte Italix. Plin. li. 3. ca. 10. **LOCARIVM**, [*L'assitto.*] *ἐνοίκιον*, pretiū, quod pro taberna stabulo uel peroluitur, ut in eo quis se locare, hoc est, collocare possit. Auctor Varro li. 4. de lin. lat.

LOCATIO, onis, uerbale, [*Locatione affittatione. Ga. Loage, bail à loage. Hisp. Arrendimiento.*] *ἐνοίκιον*, uel latinum est Conductionis, pro prietate eius est, qui pretium accipit. Ci. ad Att. lib. 4. Disturbata porticus Catuli, quæ ex s. c. cos. locatione restituebat, & ad te cūmpene peruenerat. Inducere locationem, est irritam facere locationem, tabulasque de locatione cōfectas interlinire, aut discerpere. Ci. Att. li. 1. Asiatici, qui de censoribus conduxerunt: questi in Senatu se cupiditate prolapsos nimium magno conduxisse, ut induceretur locatio, postulerunt.

LOCATOR, oris, [*Colui che da affitto. Gal. Leur, qui baille à loage. Hisp. El que arrenda a otro por renta.*] proprie dicitur is qui rem aliquam pretio utendam dat: uel Locator prædij, uel ædium dicitur is, qui pro prædij ædium uel conductori concessio, pretium accipit. Interdum tamen Locator, is dicitur, qui redemptori pro opere aliquo faciundo mercedem constituit. Budæus. Quamquam Locator sit plerunque, qui prætium accipit, & Conductor qui dat: ut sic Locator dominus, Conductor inquilinus: tamen nonnunquam uiceuersa euenit, ut locator pretium det, Conductor accipiat. Plin. lib. 7. cap. 52. Romæ quoquo Corfidium materteræ suæ maritum, funere locato reuixisse, & locatorem suæ neris ab eo elatum.

LOCATVS, a, um, [*Posto.*] positus situs. Ci. de Offic.

LOCULVS, li, *βλαβύτων*, id est, crumenula, diminutiuum a loculis. Mar. lib. 15. Si quid adhuc superest in nostri facie locelli, Munus

erit: nihil est, ipse locellus erit.

LOCITO, as, penultim. prod. *ἐπιθῶ*, frequentatiuum formatum a supino uerbi loco a, in i, mutata. Teren. in Adelph. Agelli est hic sub urbe paululum quod locitas foras: Huic demus, qui fruatur.

LOCO, as, [*Collocare, porre, maritare, affittare. Ga. Mettere en quelque lieu, afferoir, poiser. Hisp. Poner alguna cosa en lugar.*] *τάξις*, pono, constituo. Cicer. Acad. inter recte factum & peccatum media locabat quædam. xii. lib. 1. Caltra ab urbe haud plus quinque millia passuum locat. Virg. 1. Aen. Hic alta theatri fundamenta locant alij. Interdum est reponere. Plaut. Aulu. Dum aulam domi locatam perquirunt, ablatam reperit. Interdum nuptui tradere. Teren. in Phor. Quæso quid si filiam suam unicam locaret? Pro eodem etiam dicimus, locare filiam nuptum. Ter. in Phorm. Ut potui, uirginem nuptum locauit huic adolescenti. Item, locare in matrimonium. Plautus in Trin. Vbi erit locata uirgo in matrimonium. Hinc illocabilis, quæ ob inopiam aut deformitatem facile maritum inuenire non potest. Plau. Aul. Virginem habeo grandem, dote cassam, atque illocabilem. Interdum idem est, quod pretio utendum do. In qua significatione frequenter dationem habet personæ, cui quid locatur cum accusatiuo rei quæ locatur, & ablatiuo pretij. Aedes quas in Palatio amplissimas habebas centum te sestertijs Mario locasse audio. Sepe tamen pretium non exprimitur, Ci. in Ver. Menonis nobilissimi hominis uxoris fundus erat colono locatus. Locare alicui operam suam, est aliquid mercede faciendum suscipere. Gel. lib. 5. cap. 3. Ob quærendum uictum ad circumagendas molas quæ trufaciles appellantur, operam pistori locasse. Plau. Trin. Operam meam tribus nummis ego locaui ad artes nugatorias. Locare alicui opus faciendum, *μίσθῳ*, dicitur is, qui pro opere faciundo alteri mercedem constituit. Sulpicius Ciceroni: Curauimus, ut iidem Athenienses in eodem loco monumentum ei marmoreum faciendum locarent. Interdum locare, idem est quod collocare, siue impendere, ut cum operam, pecuniam uel bene aut male locatam dicimus Plau. in Most. Nec quicquam argenti locaui tam diu usquam æque bene.

LOCHIAS, *λοχίας*, promontorium est Aegypti non procul ab Alexandria & Pharo. Stra. li. 17.

LOCI, *δελφίς*, in muliere dicuntur uascula semen & maternum sanguinè recipientia, inter uescicâ & intestinum rectum sita, in quibus nascendi initia consistunt: ut ait Varro, unde & locos plurali numero appellantur. Alijs nominibus & Uterus dicitur, & Vulua. Quanquam inter hæc Plin. ita distinguit ut Vulua brutorum animalium dicatur, loci autem & Uterus solarum mulierum. Verba eius sunt hæc lib. 11. cap. 37. Fæminis eadem omnia, præterque uescicæ iunctus utriculus: unde dictus uterus: quod alio nomine locos appellant, hoc in reliquis animalibus uulua. loci itè *τόποι*, a Dialecticis appellantur sedes argumentorum, ex quibus ueluti ex promptuarijs quibusdam, petuntur argumenta. Cic. 3. de Or. Aristoteles locos (sic enim appellat) quasi argumentorum notas tradidit. Et paulo ante: locos argumentorum paratos & expeditos habere oportet.

LOCOZVS, *λόκοζος*, urbs Phrygiæ, quam Thraces tenuerunt cognominato locozi. Vide Steph.

LOCRI, orum, *λοκροί*, Græciæ populi Parnassum montem utrinque accolentes, quorum qui occidenti incolunt plagam, ad Crisseum usque sinum pertingentes, & medij inter Aetolos & Phocenses, a grauitate odoris Ozolæ, & a sinu Hesperii cognominantur: Qui uero Parnassum ad ortum accolunt, ad mare usque Euboicum extenti, in duplici sunt differetia. Nam hi quidem a Cnemide monte Epicnemidij, illi uero ab Opunte urbe Opuntii cognominantur. Auctor Strab. libr. 9. Sunt & Locri in extrema Italix ora, quam magnam Græciam antiqui appellant, oppidum incolentes eiusdem nominis, ab iis Locris qui Aiaceum Oileum ad Troiam secuti sunt, conditum: ut annotauit Ser. in illud Virg. 3. Aen. Hic & Naricii posuerunt mænia Locri. Hi discriminis gratia Epizephirij cognominantur, quod supra Zephyrium promontorium siti sint.

LOCRI, idis, *λοκρίς*, Græciæ regio, utrinque Parnasso incumbens, cuius incolæ dicuntur Locri, de quibus paulo ante.

LOCULAMENTA, orū, *σηκοί*, loca distincta, siue capsulæ in quibus aues, apes, aut et maiora animalia seorsum nidificare, seu habitare solent, & a loculis deduci uel. Col. li. 8. ca. 8. Vel si non ita competit, paxillis adactis tabulæ supponant, quæ uel loculamenta quibus nidificent aues, uel sicilia colubaria recipiant. Idè li. 9. ca. 12. Crepitaculis æreis, aut testarū plerunq. uulgo iacentiū terreatur fugiens inuētus, ea quæ uel pauida quæ repetierit aluei materni, & in eius aditu glomerata perpenderit, uel statim se ad proximam frondē cōtulerit, prius custos noui loculamenti in hoc præparatū perliniat intrinsecus præditus herbis: deinde guttis mellis responsū admo ueat, tū manib. aut et trulla congregatas apes recondat. Ponitur

aliquando pro conceptaculo siue theca rei alicuius. Vitru. li. 10. Super autem tertium tympanum planum eadem ratione dentatum inclusum in alterum loculamentum collocetur.

LOCULATUS, 2, um, [*Che ha molti luoghi*] σηλωτός, quod habet diuersos locos. Var. 3. de re rit. ca. 17. Nam ut Paulianus & ceteri piscatores eiusdem generis loculatas magnas habent arculas, ubi diuersi colores sunt, certas, sic hi loculatas habent piscinas, ubi disperses disclusos habent pisces.

LOCULOSUS, 2, um, σηλωτός, quod multos habet loculos, seu sinus, septo aliquo intermedio distinctos. Pli. li. 15. ca. 22. Sola differentia generum in putamine duro fragilive, & tenui ac crasso, loculosos, & simplici.

LOCULUS, li. d. minutiū, a Locus [*Luoghetto, borsa, cataletto*] χωρίον, exiguus, & angustus locus. Plau. Mil. Sed in cella paululum erat loculi lubrici. Aliquando Loculi, dicuntur loculamenta quedam separata in piscinis, ornithotrophijs, aliorumve animalium stabulis, in quibus unaquæque seorsum aluntur. Varr. lib. 3. de Re rust. ca. 17. Hortensius familiaris noster, quum piscinas haberet magna pecunia ædificatas, ac loculos, ita sæpe cum eo ad uillam iui. Sæpe etiam Loculos, accipimus pro sacco in quo pecunia feruatur. Mart. lib. 14. Hos nisi de flaua loculos implere moneta. Non decet. Interdum etiam Oculus, pro capsula seu cõditorio, quo mortuorum reliquæ conduntur. Pli. lib. 17. cap. 2. Hunc cremari cum reliquo corpore non potuisse tradunt, conditumque loculo in templo.

LOCUPLES, p. c. genitiuo Locupletis, p. p. [*Ricco, Gal. Riche. Hisp. Rico*] πλάσιος, diues, multa possidens quasi locorum plenus, hoc est, multos habens agros, seu possessiones. Pli. li. 8. cap. 3. Cognomina etiam prima inde, Pilumni, qui pilum pultrinis inuenerunt: Pisones a piscendo: hinc & Locupletes dicebant loci, id est, agri plenos. Est autem hoc nomen omnis generis, secundum Priscianum, tam in i, quam in e, finiens ablatiuum. Cice. Attic. Nec moderatior, quam Sylla, in pecuniis locupletium. Idem in Frumen. In prouincia locupleti & referta. Hor. 2. Ser. in locuplete domo. Neque solum pro diuite, & loca multa possidenti accipitur, uerum etiam pro firmo, certoque & magnæ auctoritatis, indubitataque fidei homine, Vnde Locupletem auctorem, testem tabellarium dicimus, & Ζῆλοπῆρον, de cuius fide merito nemo debeat ambigere. Cice. li. 2. Offic. Accedit eod testis locuples Possidonium, Et paulo post: Quorum quidem testem non mediocrem, sed haud scio an grauissimum, Regulum nolite, quæso, nituperare. Quem enim locupletiore quærimus, quam principem popul. Romanū, qui retinendi officij causa, cruciatum subierit ultro? Locupletis antitheta sunt egens, & Tenuis. Cicer. 4. Ver. Nam locupletissimi cuiusque cenius extenuarant, tenuissimi auxerāt. Idem pro Planco: Egentes in locupletes armabantur. Locupletioratio, diues uerborum, & abundans. Cicer. 3. de Orat. Inde ille licentior, & diuitor fluxit dichyrambus: cuius me mbra & pedes, ut ait idem, sunt in omni locuplete oratione diffusa. Locuples etiam aliquando per translationem ponitur pro instructo, & copioso. Ci. 1. de Nat. Deo. Locupletior igitur hominum natura ad beate uiuendum, quam Deorum quod pluribus generibus fruitur uoluptatum.

LOCUPLETIO, as, pen. pr. [*Arricchiare. Gal. Enrichir. Hisp. Enriquecer à otro*] πλετιζω, ditto, locupletem reddo. Plau. uisus, est paterna hereditate locupletariet, Cic. 1. Offic. Hi que arbitrantur se beneficos in suos amicos uisum iri, si locupletent eos quacunque ratione. Huius compositum est Collocupletio, quod significat ualde ditto. Teren. in Heaut. Vbinam est fides? dum ego propter te errans patria careo demens, tu interea loci collocupletasti Antiphilare.

LOCUS, huius loci, & in plur. num. Loci, orum, uel loca, orum, [*Luogo. Gal. Lieu, place. Hisp. Lugar*] τόπος, quicquid aliquid continet, siue, ut ait Varr. 4. de Ling. Latin. ubi quicquam consistit. Virg. 8. Aeneid. Hic locus urbis erit. Seru. Sulp. Cice. lib. 4. Epist. Nos in nobilissimo orbis terrarum gymnasio Academiæ locum delegimus, ibique eum combustibus: posteaque curauimus, ut ijdem Athenienses in eodem loco monumentum ei marmoreum faciendum locarent. Frequentissime etiam accipimus locum pro uice, ut cum dicimus: Loco patris te habeo, hoc est, uice patris, & ea charitate te amplector, qua patrem. Sic etiam dicimus, Diligete in loco germani. Teren. in And. Si te in germani fratris dilexi loco. Mouere aliquem loco, est aliquem de loco suo, uel de dignitate depellere. Hor. li. 2. Epist. Audebit, quæcunque parum splendoris habebunt, Verba mouere loco. Ci. ad Q. Frat. lib. 2. Exarsit dolor: urgere illi, ut nos loco mouerent. Accipitur etiam locus pro natalibus, uel conditione natiuitatis. Sal. Inter suos non obscuro loco natus. In plurali numero indifferenter dicimus Loca, uel locos, pro eo, quod aliquid continet. De neutro genere ubi que plurima occurrunt exempla: Masculino genere usus est Virgil. 6. Aeneid. Deuenere locos lætos. Gell. lib. 6. cap. 6. eodem in

loco utroque genere usus est. Nam quoniam non ipsæ tantum aues, quæ prosperius præuolant, sed etiam loci, quos capiunt, quæ idonei feli cesque sunt præpetes appellantur: circo Dædali penas præpetes dixit, quoniam ex locis in quibus periculum metuebat, in loca tutiora peruenerat. Frequentius tamen locos τῶν πρῶτων, accipimus pro sedibus argumentorum, ex quibus, uelut, ex promptuarijs quibuidam petuntur argumenta. Loci etiam in muheribus dicuntur uascula semen recipientia. in quibus (ut ait Varr.) nascendi initia consistunt. Pli. li. 11. cap. 37. Fœminis eadem omnia, præterque uesciæ iunctus utriculus. Vnde dictus Vterus, quod alio nomine Locos appellant, hoc in reliquis ani malibus, Vuluum tantum dicimus. Col. tamen li. 6. cap. 37. equarum etiam genitalia uocat Locos. Quod si (inquit) admittarum iners est in Venerem, odore perficitur deteritis spongia fœminæ locis, & admota equi naribus. Idem etiam li. 8. cap. 11. pauonum loca appellat in quibus oua nascuntur. Sæpius que (inquit) digitis loca fœminarum tentanda sunt: nam in promptu gerunt oua. E loco inferiore agere, est ad iudices: De superiore loco agere, est pro rostris: Ex æquo loco agere, est in Senatu: ut etiam annotauit Budæus. Cice. 3. de Orato. Nam siue de cæli natura loquitur, siue de terra, siue de diuina ui, siue de humana, siue ex inferiori loco, siue ex æquo, siue ex superiore. Priore loco causam dicere, est ante defendere, quam quis accusatus sit. Cic. pro Quin. ut ipse causam capitis, si sponsonem fecisset, priore loco diceret. Posteriore uero loco dicere, est defensorem esse, & pro reo dicere. Ibidem: quoniam maiores ita constituerunt, ut qui pro capite diceret, is posterior loco causam diceret. Secundo loco, a Cicerone ad Lent. pro prætere ponitur: Facile, inquit, secundo locum e cõsolatur recordatio meorum temporum, &c. Pulchre etiam dicitur, Si in isto essem loco, pro eo quod, si meum esset negotium, si mea res ageretur. Plau. in Bacc. Verum, ut ego opinor, si ego in isto essem loco, Dem potius aurum, quam illum corrumpi sinam. Ponitur aliquando Locus pro statu, Terent. in Adelph. Peiore res loco non potest esse, quam in quo nunc sita est. Cicero ad Brut. Nostræ res meliore loco uidebantur, id est, statu & fortune. In loco res posita dicitur, quæ recte digneque posita, siue collocata est. Cicero 7. Verr. Recte collocata, & in iudicio populi in loco posita esse uideatur. Ponitur interdum Locus, pro ætimatione, amore, gratiaque, Cice. in Philip. Quem locum apud Cæsarem obtinisti? Esse magno loco apud regem, dixit Cicero in Epist. Cæsar. 1. Commen. Qui si iuuisent, eodem se eos loco, quo Heluetios habiturum. Ponere in loco maledicti, & contumeliæ, est quod barbari dicunt, capere ad malum & ad iniuriam. Cicero in Piso. Tunc etiam ausus, meum discessum in maledicti, & contumeliæ loco ponere? Tenere principem locum, est maximo esse in pretio, & auctoritate, primumque dignitatis gradum obtinere. Cicero pro Planc. Qui in mea salute principem semper locum, auctoritatemque tenuisti. Locus aliquando ponitur pro opportunitate, Cicer. de Offic. Locum autem actionis, opportunitatem temporum esse dicunt. Loco aliquid quærere, est quærere, quando res exposcular. Cicero in Partit. Loco tu quidem quæris, sed plenus, &c. In loco, id est, opportune. Teren. in Heauton. In loco, ego uero laudo. Loco dicere, est aliquem rogatum sententiam dicere. Cicero tertio, de legibus: ut loco dicat, id est, rogatus: ut modo ne sit infinitus. Locus non est bonitati, id est bonitas non est in pretio. Cicero tertio, de finibus. Quod nisi ita fe haberet, nec iustitiam uisus esset, nec bonitati locus. Locum alicui dare, est ipsum admittere, & recipere. Cice. de Orato. Hæc turba & barbaria forensis dat locum uel uisiosissimis oratoribus. Aliquando Locus ponitur pro tempore, uel spatio, Teren. in Heauton. Nam & cognoscendi, & ignoscendi dabitur peccati locus. Locus precii non est relictus, hoc est precibus amplius flecti non potest. Teren. in And. Nihil est precii loci relictum. Locus etiam in scriptoribus dicitur, quæuis operis particula. Teren. in Procl. Adel. Eum Plautus locum reliquit integrum: eum hic locum sumpsit sibi in Adelphos.

LOCUSTA, 2, [*Caualletta. Gal. Vne langousta, un sautereau, ou sauterele Hisp. Langosta*] δακτυς, insecti genus est, infirmas habens alas, tam modicis se uolatibus terra attollens, ut saltare potius uideatur quam uolare. In Africa & Syria maiore corpore nascuntur, firmioribusque alis: tanta autem copia, ut herbas, messesque omnes aut erodant, aut tactu adurant. Quin et & maria transuolare dicuntur, & absumptis domesticis omnibus, externa pabula quærere non sine infansito præfagio eorum, ad quos penetrarint. In India monstruosæ magnitudinis nasci traduntur, ut interdum triū pedum longitudinem excedant: ex quorū femoribus, & cruribus cum inaruerint, ferræ solent confici. Vide plura de his apud Pli. li. 11. cap. 29. Locusta quoque uenefica fuit Neroni grata, ex Galijjs euocata: cuius opera Agrippina Claudium, & Nero Britannicum de medio sustulerunt, ut est uidere apud Tacitum. li. 11. & 12. Iuuen.

Iuven.Sat.1. Instituitque rudes melior Locusta propinquas, Per
famam & populum nigros efferre maritos. Huius Locustæ memi
nit Dion Cassius, his uerbis, Λοκίσταν τινα παρακκίδα ἀελώητων
ἀγριππινα μετεπέμψατο, καὶ φαρμακόντι ἀεκυλον προκατασκε
υασασα ἔς τινα τῶν καλυμμένων λυκίτων ἀέβαλε, καὶ μὲν, αὐτῇ
ἐκ τῶν ἀλλων ἦσθην. Locusta etiam piscis est ex genere crustato
rum corpore longo, cornua ante oculos bina longa & aspera ha
bet, dictus a similitudine terrestris. Pli.li.9.ca. 30. Locusta fragili
crusta muniuntur in eo genere, quod caret sanguine. Latent mē
sibus quintis: & ueris principio senectutem exuunt anguine mo
re renouatione tergorum. Cetera in aquis natant: locustæ reptā
tium modo fluitant. Si nullus ingratur metus recto meatu, corn
ibus, quæ sunt rotunditate præpilata, ad latera porrectis in pa
uore in latera procedunt Cornibus inter se dimicant. Vnum hoc
animal, nisi uinum feruenti aquæ incoctum, fluida carne non ha
bet callum.

LOCUTIO, ONIS, [Il parlare, ragionamento. Gal. Parole, un parler, parle
ment. Hisp. Obra de hablar.] ῥάσις, sermo uel ipse loquendi actus.
Ci. 1. Off. risus, locutio, reticentia, uocis submissio. Idem 3. de Ora
ta. Quanquam omnis locutio oratoria est: tamen unius Oratoris
locutio hoc proprie signata nomine est.

LOCUTOR, siue Loquutor, [Parlatore. Gal. Parleur, habillart. Hisp. Ha
blador, parlero.] λόλος, qui nimium loquitur. Gell. Qui sunt leues
& futiles & importunus locutores.

LOCUTULEI, ἀθροῦζ λαοσι, sunt homines in uerba prouecti, quos
& blaterones, & linguaces dicimus, quorum lingua tam prodiga
infrænisq. est, ut tærrina quadam colluione uerborum fluat
semper & æstuet. Gell. li. 1. ca. 5.

LODICVLA, IÆ, Sue. in August. Ita ut in extremis spatijs subtilium
decurreret læticulo, uel lodicula inuolutus.

LODIX, CIS, penul. cor. [Coltra. Gal. Loudier ou grosse couverture de lit.
Hisp. Lamanta o coberdor de cama.] θρωῖμ, lecti operimentum. Lu
wenal. Satyr. 6. Ἐοὶ καὶ ψυχῆ, modo sub lodice relictis Vteris in
turba.

LOEDORIA, [Verso.] λοιδορία, cum accentu in penultima, a Græcis
dicitur mordax conuicium, differt que a Scommate quod hoc sit
mordacitas quadam urbanitate & ioco adumbrata. Lædoria ue
ro apertum, amarulentumque est cōuicium nulla urbanitatis spe
cie uelatum. Vide Macro. in Satur.

LOEMIVS, λοιμῖος, Apollinis cognomen, quod ei Lydij impouerūt
ob malorum expulsionem, finita pestilentia. Nam pestem Græci
λοιμόν, appellant.

LOGARION, λογάριον, apud Vlpian. lib. 3. de Pen. lega. accipitur pro
leuioribus minoribusq. rationibus, quales ijs de rebus, quæ
quotidie in usum f. miliæ erogantur, in aduersarijs solent concri
bi. Verba Vlpiani sunt hæc: Sed & chartas ad ratiunculam, uel ad
logarion paratas, contineri appellatione penoris.

LOGEVMS, p. c. λογεῖον, pulpitum in scena, in quo chorus Tragœdia
rum, & Comœdiarum, quoad Comœdiæ chorum habuerunt, cæ
terique personam non habentes, fabulæ subseruiebāt. Vtitur hac
uoce Vitruuius. li. 5.

LOGICA, æ, Logicæ, ces, [Loica. Gall. Logique dialectique, science pour
disputer. Hisp. La logica arte de disputar.] λογική, ars disserēdi uerum
que inquirendi, quæ & Dialectica dicitur. Nonnulli Græcæ uocis
etymon reddentes, Rationalem philosophiæ partem appellant.
Ci. 1. de Finibus: Iam in altera philosophiæ parte, quæ est, quæ
ædē ac disserēdi, quæ λογική dicitur, ille uerter, ut mihi quidem
uidetur, plane inermis ac nudus est. Ibidem, Totaque est logicæ,
quam rationem disserēdi uoco. Boethius in Coment. Top. Hæc
est (inquit) disciplina, quasi disserēdi quædam magistra, quam Lo
gicam ueteres Peripatetici appellarunt, continens in se inuenien
di iudicandique peritiā. Logica, orum, neutri generis, pluralis
numeri. Cic. 4. Tuscul. Habes ea, que de perturbationibus enu
cleate disputant Stoici, quæ logica appellant, quia differuntur
subtilius.

LOGICVS, æ, um. Cic. in Tusculan. Habes ea quæ de perturbationibus
enucleate disputant Stoici, quæ logica appellant, quia disse
runtur subtilius, è quibus tanquam e scrupulosis cotibus enauiga
uit oratio.

LOGION, penul. corr. λογίον, Græci oraculum appellant, præsertim
soluta oratione editum. Nam quod carmine respondebatur, ἔκ
σμον, potius nominant: ut post Suidam annotauit Cœl. Rhodig.
lib. 7. cap. 6.

LOGISTÆ, [Contista.] λογιστῆς supputatores, siue æstimatores dicun
tur, ἀπὸ τῆς λογίζεσθαι, quod est rationes subducere, æstimare, seu
rem aliquam diligenter expandere. Athenis Logistæ magistratus
erant: quorum munus erat expendere, quæ in magistratu quisq.
gessisset. Aristophanis tamen interpretes Logistas eosdem fuisse
existimat cum Agoranomis, quorum munus idem fere erat cum
eorum officio, qui Romæ Aediles dicebantur.

LOGISTARIVM, λογιστήριον, locus, in quo exercitus recensetur, mi

litique stipendium penditur. Iulius Pollux inter Atheniensium
dicatæ ria numerat & Logisterium, interpretaturque locum
fuisse, in quo Logistæ consuleret & munerisuo uacare consue
uerunt.

LOGISTICÆ, ces, [Abaco.] λογιστική, ars supputandi, quam uulgus Aba
cum uocat: ἀπὸ τῆς λογίζεσθαι, quod est, supputare & calculum
subducere.

LOGISTORICVM, liber fuit Varronis, sermonum, & dictorum infi
gnium narrationem continens. Gell. li. 4. ca. 29. M. Varro in logi
storico scripsit, & c. Macrobi. 1. 3. Satur. Varro in logistorico, qui
inscribitur Martius de Fortuna.

LOGODÆDALVS, λογοδαλός, qui inanem uerborum ornatum
non rerum pondus sequitur: siue qui captiosa, arteque composita
oratione alium in fraudem conatur inducere. Ci. in Ora. Hæc tra
ctasse Thrasymachus Chalcedoniū primum, & Leontium ferunt
Gorgiam, Theodorum inde Byzantium multosque alios, quos
λογοδαλός, appellat in Phædro Socrates.

LOGOS, [Ragionamento parola, ragionare. Ga. Parole, raisonnement. Hisp.
Razon, palabra, razónamiento.] λόγος, apud Græcos modo sermonē
significat, modo uerbum, modo a rationem. Hieron. ad Paulinum
Logos Græcæ multa significat: nam & uerbū est, & ratio, & sup
putatio, & causa uniuscuiusque rei, per quam sunt singula, quæ
substituunt. Augustinus contra hereses. Hermes, qui Latine dicitur
Mercurius, scripsit librum, qui λόγος τέλειος, appellatur, id est
uerbum perfectum. λόγος, item Græci uocant operis tomos, siue
sectiones, quos & libros Latine appellamus. Habet & alia signifi
cata apud Græcos, quæ ad nostrum institutum nihil pertinent.
Hoc tamen prætereundum non fuit, Logos, etiam a Latinis scri
ptoribus usurpari, pro uerbis subtilibus, & ad nihil profus condu
centibus, Cicero Gallo, Ego te certo scio omnes logos, qui lu
dis dicti sunt, animaduertisse. Ter. in Phor. Fœneratum istud be
neficium tibi pulchre dices D. logi, id est, ridicula dicta & uerba
inutilia. A logos fiunt, Catalogus, Epilogus, Dialogus, Elogium,
Analogia. Logica, & prope infinita alia.

LOGOGRAPHI, p. c. λογογράφοι, teste Suida, dicuntur, qui aetia iudi
cialia excipiunt. Cuius sententiæ subscribit & Ammonius ἀερο
μοίων, καὶ διαφθῶν λέξεων, cuius hæc sunt uerba: λογογράφος ἐστὶ
ὁ τῆς διαφθῶν λέξεων γράφων. Demosthenes tamen & Aeschines
uocem hanc in deteriore partem fere usurpant, magniq. con
uicij loco sese mutuo, λογοφῶρος, appellant.

LOLLACEVS, cea, ceum, [Di loglio. Gal. D'yuraye. Hisp. Pertenescente à
joyo d'nillico.] ἄλπιος, quod ex lolio est: ut, Farina loliacea.

LOLIARIVS, æ, um, [Da loglio,] ut Cribrum loliarium, quo lolium
frumento exceritur. Col. li. 8. ca. 5. Cribro uiciario, uel loliario,
qui iam fuerit in usu, pulli superponantur.

LOLIGO Ci. de Diu. Loligines & delphini exultantes tempestatem
futuram significant.

LOLIGO, penultima produc. loliginis, [Pesce calamaro.] τῶδης, Theo
doro, piscis geaus, a uolatu dictum, teste Varrone. Nam (ut ex
Tretrij Nigri sententia scribit Plin. lib. 31. ca. 2.) tanta interdū
multitudine e mari euolant loligines, ut nauigia demergant.
Cœuūt linguis, quemadmodum & sepæ, componentes inter se
brachia, & in contrarium nantes, pariunt autem ore. Itali hodie
a thecæ calamariæ similitudine Calamarium appellant. Habet
enim duo officula, quorum alterum calami, alterum gladioli per
spicui, pellucidique imaginem refert. Ad hæc, cruorem habet
nigrum atramenti similitudine. Vnde Succum loliginis pro li
uore hominis parum candidi posuit Horatius primo Sermo. Sa
ty. quarto. Hic nigre succus loliginis. hæc est Aerugo mera. Vbi
Porphyrio: Ex loliginis succo liuore mentis nult intelligit:
ex ærugine uenenum. Prima huius dictionis syllaba semper
producitur, idque contra naturam primitiui Volo, quod prior
rem corripit. Vnde nonnulli in carmine gemmato l, scribunt
Lolligo.

LOLIGVNCVLA, τῶδιδιον. Plau. in Casi. Emitto sepiolas lepidas, lo
ligunculas, &c.

LOLIUM, li, [Loglio. Gal. Yuraye. Hisp. El ioyo d' uallico.] ἄλρα, ζῆλονιον,
herba est hordeo similis, (cuius etiam uitium esse putatur) in fe
geribus nascens. Gallis yuræa ab inebriando dicitur. Virgil. 1.
Georgi. Infelix lolium, & steriles dominantur auenæ. Plin. libro
18. cap. 17. Nam lolium & tribulos, & carduos, lappasque, non
minus, quam rubos, inter frugum morbos potius, quam inter
ipsum terræ pestem numerauerim. Lolio uicitare dicuntur, qui
uisu sunt imbecilliores: nocet enim oculis lolium, propter uapores
acres, quos in cerebrum attollit. Oui. 1. Fat. Et careant lolij ocu
los uitiantibus agri.

LOLIVS, τῶδης, genus piscis admodum parui, & facie a loligine dis
sident. Vide Hermolaum in Plinium.

LOMENTVM, τι μεμῶς, farina fabacea, qua ad eriganda corpora usa
est antiquitas. Mar. li. 3. Lomento rugas uteri quod condere ten
tas. Est item Lomentū coloris quoddam genus, quod in usum pi
ctorum

Æorum ex cæruleo confici solet. Plin. libro 3. cap. ultim. Ex cæruleo fit, quod uocatur Lomentum: perficitur in lauando terrendoue: & hoc est cæruleo candidus, & paulo post: Est & subtilissimum genus lomentum (quidam Tritum uocāt) quinis affibus æstumatum. Poitremum hoc genus a Græcis proprie λεϊωμα, appellatur.

LONCHITIS, λονχίτις, herba est in locis sitientibus nascens, folijs porri, ad radicem rubentibus, flores habens ceu galericulos, perfonis comicis similes parua exerentes linguam, semen uero in uolucris claufum, triangulum & lanceæ simile: unde sibi nomen uendicauit. Vulgus in Gallia Nigros capertos appellat. Non esse autem eandem cum Xiphio, seu Phasgano (ut hæcenus a Dictio narij huius concinnatoribus perperam editum est) apertissime docet Plin. li. 25. ca. 11.

LONDINIUM, λονδιών, Ptol. lib. 2. cap. 3. siue, ut alijs placet, Londinum, Britannię insulæ Metropolis.

LONGÆVVS, a, um, [Vecchio, attempto, di longa età. Gal. Quis uis oua nescit long. temps, de longne uie & durce. Hisp. Cosa de luenya edad.] πολυετής, annulus, senex, quali longi æui. Virgilius sexto. Quem tibi longæuo serm Launia conuix Educet filius, regem, & regum que parentem. Idem tertio Aeneid Surge æge, & hæc latus longæuo dicta parenti, Haud dubitanda refer. Cicero in Catone: O miserum senem, qui mortem contemnendam in tam longæua ætate non uiderit. Hinc Longæuitas, annositas, senectus.

LONGANIMITAS, longanime, pen. cor. [Patiente d'animo, che tolera casi della fortuna. Gal. Patient. Hisp. Patientia y sufrido.] μακροθυμος, qui est perseverantis animi, æquanimitate tolerans quicquid sibi acciderit.

LONGANIMITAS, [Tolerantia. Gal. Patientia. Hisp. Patientia y sufrimiento.] μακροθυμία, pro tolerancia Hiero.

LONGANIMITAS, quæ alibi sustentatio dicitur, a patientia differt.

LONGANO, onis, μακροθυμίας, μακροθυμίας, a quibusdam appellatur intestinum rectum, a crasso intestino, quod κόλον, appellant, ad sedem usque pertinetur ipmæ e directo incumbens. Ratio nominis inde tracta est, quod in longum protendatur, nullis orbibus implicatum, ut cæcæ intestina. Apicius Longanones poticos, ex rure Tarentino, fartos cunctos in cinere pulverum.

LONGE, [Di longi. Gal. De loing, loing. Hisp. Lexos, de lexis.] πρόω, aduerbium idem significans, quod procul, siue longo intervallo: & modo de loci spatio dicitur. Ci. pro Flacco, Non longe a gradib. Aurelij hæc causa dicitur. Ibidem: Longe omnino a Tiberi ad Caicum. Modo de temporis intervallo, Cic. pro Sylla. Tempus nucriis dandi longe abest. Idem de Clar Ora. Vir uirum Næuij producit longius. Longe lateque, id est, multis uarijsque in locis. Ci. pro Lege Man. Tantum bellum, tam diuturnum, tam longe, lateque dispersum. Interdum significat ualde, Sal. Longe mihi alia mens est. Interdum accipitur pro multo, iungiturque comparatio, aut superlatiuo Cicero de Clar. Ora. Vir longe post natos homines improbissimus. Accipitur etiam Longe aliquando pro eo, quod barbari dicunt, a longe, Sic Virgilius secundo. Georg. dixit, littora resonantia. Ita etiam fere accipitur apud Plau. in Truc. Næ ista stimulum longum longe habet. quæ usque illic Cor pungit meum. hoc est, habet stimulum longum, uel a longe protensum. Longe prospicere futuros casus, est eos longe ante uidere, quam eueniat. Cicero de Amic. Ut nos longe prospicere oporteat futuros casus reipub. Longe gentium significat, longe sicut, Nusquam gentium nusquam locorum, idem significat, quod omnino nusquam. Ci. Att. lib. 6. Tu autem abes longe gentium.

LONGIMANVS, longimani, μακροχειρ, cognomen fuit Attaxerxis Persarum regis, inde impositum, quod alteram manum haberet longiorem.

LONGINQUITAS, [Distanzza, lontananza. Gal. Loingrameté, longue distance des lieux. Hisp. Aquella lexura de lexis.] διάστημα, ipsa locorum distantia. Ci. ad Cæl. lib. 2. Propter longinquitatem, & propter latrocinia tantissime emouia perseuerunt. Aliquando pro diuturnitate, Cicero 2. de Fin. Qui autem uoluptate uitam efficit beatam putabit: qui sibi is conuenit, si negabit uoluptatem crescere longinquitatem.

LONGINQVVS, a, um, [Lontano. Gal. Loingtain. Hisp. Cosa de lexis.] απότροπος, quod est remotum, distans. Cic. Maioribus: Non dubito, quid præsentem censeant: nos quidem longinqui, & a te ipso missi in ultimas gentes. Aliquando significat quod in longum tenditur. Claudianus: Sic qui uenturus longiqua per æquora merces, Molitur tellure ratem. Aliquando ponitur pro externo & peregrino, Ouid. de Trist. Si mea longinquus viscera piscis edet. Elonginquo, & e præsentem opponuntur. Plin. libro septimo capitulo. 51. Reperimus inter exempla Clazomenij ani-

mam relicto corpore errare solitam, uagamque e longinquo multa annuuntiare: quæ nisi a præsentem nosci non possent. Ex longinquo ueniens nobilitas, dicitur antiqua nobilitas. Plin. lib. 10. cap. 42. Minor nobilitas, quia non ex longinquo uenit, &c. Ponitur aliquando pro diuturno, Lu. libro primo ab urbe. Donec ipse quoque longinquo morbo est implicitus. Aliquando pro longo. Plautus in Mil. Vitam longinquam darent. Nonnunquam pro se ro sine lento, Plautus Mer. Longinquum amanti istud. Longinquus sermo opponitur breui. Plau. in Mil. Breui an longinquo sermone: Longinquum loqui, id est, diutius, & quod barbari dicunt, tenere longum processum. Plautus in Merc. Oratione odiosa est, quum re agas, longinquum loqui: Equidem ad capita rerum peruenias.

LONGIPES, pedis, omnis generis, [Longo di piedi.] μακροπόδης, longos pedes, siue longa crura habens. Plin. li. 30. cap. 4. Buprestis animal est rarum in Italia, simillimum scarabæo longipedi, hoc est, longos pedes habenti.

LONGISCO, is, [Allungarsi.] ἐκτασίμας, longus flo. Ennius: Neque corpora firma longiscunt quicquam. Nonius.

LONGITVDINIS, [Lunghezza. Gal. Longuer. Hisp. Longura.] μακρότης, prolixitas. Cic. 9. Philip. Non longitudo iuuenis, non asperitas uiarum, non morbus ingrauescens retardauit. Accipitur nonnunquam pro longo temporis spatio. Ci. 7. Ver. Noctis longitudo stupris, & flagitijs contrebatur.

LONGIVS, uel, scula, sculum, diminutiuum a comparatio Longior, siue Longius, idem ualens quod paulo longior. Ci. pro Archia: Quod epigramma in eum scitile tantummodo alternis uersibus longiuculis. Plin. lib. 10. ca. 36. Fœnibus passeribus longiu uculum spatium.

LONGIBARDI, populi cisalpinæ Galliæ, a Germanis oriundi, & a barbarum polizitate cognominati. Hi relicto Oceano ultimisque Germaniæ oris, Albino duce Italiam ingressi, breui omnes pene citerioris Galliæ urbes cepere. Ibi quum ducentis annis regnassent a Carolo Magno superati fuerunt. Alij arbitrantur dogardorum gentem ex Longinibus, & Bardis. hoc est, Gallis, coaluisse: quemadmodum Celtiberi ex Celtis Galliæ potius appellandos putant.

LONGVLE, diminutiuum. Pla. in Ruden. Haud longule ex hoc loco.

LONGVLS, a, um, diminutiuum a longus: ut longulum iter. Cic. ad Att. lib. 16. Itaque eo die mansi Aquini: longulum sane iter & uia inepta.

LONGVRO, onis, μακρόκηνος, longus homo, & procerus, a perticæ, quam Longurum uocant, similitudine dictus. Varr. Hic qui ante me est, nescio qui longurio. Antiquum est.

LONGVRS, rij, [Pertica.] κάραξ, pertica longior, quæ sepibus hortorum, uel etiam bellicis traieci solebat ad eas confirmadas. Var. de Re rustic. lib. 1. cap. 14. Secunda spes ex agresti ligno, sed non uiuit. Est autem palis statutis crebris, ac uirgulis implectis: aut latis perforatis, & per ea foramina traiectis longuris ferreis binis, aut ternis, aut ex arboribus truncis demissis in terram dinceps constitutis. Caesar libro 7. Bell. Gall. Hæc directæ materia iniecta contexebantur, ac longuriis, cratibusque consternebantur.

LONGVS, g, gum, [Lungo. Gal. Long. Hisp. Luengo.] μακρός, proprie (inquit Nonius) dem est, quod per planum porrectus. Vir. 3. Geor. Tanti longo nullus lateri modus. Nonnunquam idem quod in altum erectus. hoc est, procerus, Virgil. nono Aene. Stant longis innixi hastis, & scuta tenentes. Plau. Trin. Qua facie est homo? S. Sesequi pede quid est, quam tu, longior. Longus pedes septem. Plin. In hoc cæli circumplexu æquinoctii die media, umbilicus quem gnomonem uocant, septem pedes longus, umbram non amplius quatuor pedes longam reddit. Longus pedum quatuor, eorum In merem horti areas latas pedum denum, longas pedum quinquaginta facito. Per translationem ponitur quandoque pro diuturno, Vir. libro tertio. Aene. Et longum Andromachæ tenentur amorem. Ponitur nonnunquam pro prolixo & fuso. Plautus in Trin. Longo sermone utimur. Cic. 1. de Nat. Deo. Sed nolo esse longior. Longum est, id est, multi temporis. Cic. 2. Verr. Longum est dicere, quam improbe fecerit. Quandoque pro magno: unde longiores dies, maiores dicimus. Quandoque pro pernicioso, Virgilius primo Aeneid. Nec non & uario nocte in sermone traiebat infelix Deo, longumque bibebat amorem. Longa dies pro longo tempore. Iuue. Saty. 10. Longa dies igitur quid contulit? Ne longum faciam, id est, ut breuiter dicam. Hor. 1. Ser. Sat. 3. In longum ducere. Vir. 6. Eclo. Causando nostris in longu ducis n. cret. Longum, aduersaliter, quod significat longo tempore: Martialis: Ut que tuis longum dominusque puerque fruantur Muneribus. Vir. 3. Eclo. Et longum formose uale, uale inquit sola. A longus sunt composita oblongus, & prælongus, de quibus suis locis.

LOPADVSA, λοπάδωσα, insula est inter Siciliam & Libyam e regione

ne Thapfi, cuius meminit Strab. lib. ult.
LOPES, adis, *λοπάδες*, genus conchæ marinæ. Pla. in Medico parasito; Addite lopades, echinos, oistreas. Dicitur lopades a uasis culinarij genere, quod Græci *λοπάδιον*, & *λοπάδιον*, appellant, Bassius sarraginem interpretatur. Est & Lopas, siue Lopæ, uestimenti genus in qua significatione priorem syllabam producit, cum apud Græcos scribatur per *ω*.
LOQUACITAS, atis, [*Ciancie. Gal. Trop grand'abondance de paroles, trop parler. Hisp. Obra de mucho hablar.*] *πολυλογία*, multiloquium, inanis & immodica garrulitas; Cic. Torquato: Facit autem non loquacitas mea, sed beneuolentia longiores epistolas. Idem ad Att. lib. 7. Loquacitati ignosces, quæ & me leuat ad te quidem scribenti, & elicit tuas litteras.
LOQUACITER, [*Con ciancie. Gal. Auec trop grand'abondance de paroles superflues. Hisp. Parler amonto, con muchas palabras.*] aduerbium. Cicero pro Muræna. Quid huic tam loquaciter litigioso responderet ille?
LOQUACITO, as, [*Parlar molto. Gal. Parler beaucoup, caquetter. Hisp. Hablar mucho.*] *απερμολογῶν*, multum loquor. Hieron. Si quando mulierculæ de diuitijs proprijs, de filijs, de uestibus, de mundi uanitatibus garrulando loquacitent, ut moris est eis, frangantur. Vox uoua est, quam apud ueteres non facile inuenias.
LOQUAX, cis, [*Cianciatore, che parla molto. Ital. Caquetter, babillart, grand parler. Hisp. Cosa mucho habladora.*] *ἄλος*, uerbosus, garrulus, Cic. pro Cluen. Præterea seruum illum Nicoftratum, quæ nimium loquacem fuisse, ac nimium domino fidelem & c. Hinc corui & alix aues, quæ humanam uocem imitantur, loquaces dicuntur.
LOQUACITOR, *λαλιεστος*, & superlatiuum.
LOQUACISSIMVS, *λαλιεστος*. Cice. de Senect. Et senectus est natura loquacior. Idem pro Flacco: repente homo loquacissimus obmutuit.
LOQUELA, læ, [*loquela*], *λαλία*, sermo, quem loquendo proferimus. Catullus: Verbosa gaudet Venus loquela.
LOQUENTIA, tiæ, & loquium, quamuis a loquor deducantur, non tamen eis utimur, nisi in compositione: ut, breuiloquentia, Breuiloquium: Multiloquentia, Multiloquium: Magniloquentia, Magniloquium. Similiter Magniloquus, Multiloquus, Stultiloquus, Blandiloquus, & huiusmodi, quæ habent pen. cor. Valerius Probus tamen teste Gellio lib. 1. cap. 1. affirmat Salustium Loquentiam usurpasse pro loquacitate. Sic enim legit: Satis loquentiæ, sapientiæ parum.
LOQUITOR, aris, [*Cianciare, parlar molto.*] *πολυλογία*, garrus, multum loquor, uerba multa inaniter profundo. Plant. in Bacchid. Eho tu loquitor ne est agnato meo male? Vfus est hoc uerbo Apule. in Floridis.
LOQUOR, eris, [*Parlar, ragionare. Gal. Parler, discourir, raisonner. Hisp. Hablar, razones.*] *λαλῶν*, locutus per c. secundum Priscianum, siue Loquutus per q. proprie significat, uerba qualiacunque profert. Differunt autem Loqui, & Dicere, quod Loqui sit a natura, Dicere, eleganter & facunde. Quamquam Loqui aliquando pro dicere, positum inuenitur. Pla. in Menæch. Quos tu parasitos loqueretibi dem, Adolefcens quæso, loquere tuum mihi nomen. Loqui ad uoluntatem, apud Ciceronem in Paradox. est, quod lubet, dicere. Loqui ad uoluptatem, est sermone suo uoluptatem audientibus afferre. Cic. pro Quinto: Fateatur se non dicere, non ad uoluptatem loqui posse. Loqui lapides, ut ea loqui quæ sic audientis mentem obducunt, & offendunt, est fa lapidibus illius caput ferris. Pla. in Aul. Quia mihi misero cerebrum excutit tua dicta toror: Lapi' loqueris. Loquuntur hoc palam. Cic. 5. Ver. Hoc quum palam Decumani tota provincia loquerentur. Loquuntur uulgo, id est, uulgi in ore uersantur. Cice. 7. Verr. Quum uulgo loquerentur, uulgo positum in eius locum & c. Loquuntur annales, historiarum, hoc est, referunt, commemorant. Loquitur res ipsa, hoc est, apertissima est & sermone non eget. Loquitur fama, hoc est, homines famam secuti loquuntur. Dare aliquem loquendum charis, dixit Martial. lib. 5. Quem chartis famæque damus, populoque loquendum Locutus, siue Loquutus, participium. Hora. li. 1. Epi. 7. Ut uentum ad cœnam est, dicenda, tacenda, locutus, Tandem dormitum dimittitur. Virg. 1. Aen. Sic ore locuta est. Composita uerbi Loquor sunt, Alloquor, Colloquor, Circumloquor, Deloquor, Eloquor, Interloquor, Obloquor, Preloquor, & Perloquor quorum significata partum supra explicauimus, partim infra suis locis exequemur.
LORA, æ, siue Lorea, genus potionis est, quam Græci *διδυροίαν*, appellant, quasi secundariam uelut apud nos tertiaria per uni caritatem, nam *διδυροίαν*, apud Græcos secundum dicitur. Plin. lib. 14. cap. 10. Non possunt iure dici uina, quæ Græci, *διδυροίαν*, appellant, Cato & nos Loram, maceratis aqua uinaceis quamuis inter uina operaria numerentur. Tria eorum genera. Primum decima parte aquæ addita, quæ multi expressa sit, & ita nocte & die madefactis uinaceis rursusque prelo subiectis. Alterum, tertia parte e-

ius, quod expressum sit, addita aquæ, expresso que decocto ad tertias partes. Tertium facibus uini expressum, quod Fæcatum Cato appellat. Varro de uita populi. Roma. Antiquæ mulieres maiores natu bibebant loram. Dicta lora, quasi lora, quod fiat ex uinaceis aqua dilutis. Vide Varronem de Re rust. li. 1. ca. 54. & Col. li. 12. cap. 40.
LORARI serui, *λοροδέσμοι*, a loro dicti sunt, quorum officium erat aliquem ex conseruis iussu domini aut uincire, aut loris caedere. Lorarium frequens est mentio apud Plautum. Dicebantur præterea Lorarij lictores aut ministri magistratum, qui eis in prouincias proficiscens ministrabant, fascesque præferbant. Cato id genus homines etiam Brutianos appellat: quoniam Brutii ignominia causa iussi sunt a Romanis, ut magistratibus in prouincis euntibus parentent, & præministrarent seruorum uice, quod primi totius Italiæ ad Annibalem descissent.
LOREVS, a, um, adiectiuum. Plini. libro 18. cap. 31. Antiqui funibus uitisque loreis ea detrahebant. Sic apud Cato. capitulo. 3. Loreus funis.
LORVS, *λωρός*, masculini generis, sicut & corius, & collus. Apul. Lorum quempiam sinu suo depromit.
LORICA, cæ, p. p. [*Fauciera lorica. Ga. Halecret. cuirasse ou harnois d'homme d'armes, brigandine ou cote de maille. Hisp. Cota de maille.*] *θώραξ*, est munimentum corporis, quale in Imperatorum antiquis statuis uidemus: quamuis generaliter accipitur pro omni eo, quod corpus aduersus uim tegimus. Dicta autem putatur Lorica a lora. Nam antiquitus, teste Varrone, pectoralia ex crudo corio fiebant. Virg. 3. Aene. Lorica conseruata hamis, auroque tralitem. Dicitur præterea Lorica, *θώρακος*, in ædificijs, quoddam quasi fepimentum, & ueluti periholus, quæ nos tuctur a lapsu. Pars est enim lorica murorum, & structurarum. Vitruu. lib. 2. de lateritijs parentibus loquens. Cum enim in tecto tegula fuerunt fractæ, aut a uentis deiectæ, qua possit ex imbris aqua perfluere, non patietur lorica testacea lædi laterem, sed proicidit corona coronarum reijciat extra perpendicularum fillas. Curt. lib. 8. Angusta muri corona erat, non pinnæ, sicut alibi, fastigium eius distinxerat: sed perpetua lorica obducta transitum seferat. Itaque rex hærebatur magis quam stabat, in margine, clypeo undique incidentia tela propullans Lorica appellat structuram fastigiatam, quæ aquâ pluuiam utrinque dispellit extra perpendicularum, ueluti saggundis prominentibus. Capistratæ huiusmodi structuræ a nostris appellatur corium è marmore tuso cum calce & arena. Vitruu. lib. 6. Itaque si necessitas urgeat, ut minime uiciola fiant, sic erit faciendum: cum coaxatum fuerit: insuper altera coaxatio transuerfa sternatur, clausisque præfixa duplicem præbeat contignationi loricationem: deinde ruderi nouo tertia pars testæ tuse admiscebatur. Varro libro 1. de Re rustica. cap. 57. parietes & folium opere testorio marmorata loricandi. Hæc Budæus. Cæf. 5. Bell. Gall. Tures contabulantur, pinnæ, loricaque ex cratibus attextunt.
LORICATVS, ta, tum, participium, lorica indutus. Liu. 3. Bell. Puni. Statua eius indicio fuit Præneste in foro statuta, loricata, amicta toga, uelato capite, & c.
LORICATIO, *θώραξις*, apud Iureconf. accipitur pro ornatu domus specioso magis quam necessario. Huius uerbi compositum est Diloricatio, de quo alibi.
LORICO, as, *θώρασσειν*, lorica induo. Plini. lib. 8. ca. 24. Mox ubi pluribus eodem modo se corijs loricauit, in dimicatione pergit.
LORICULA, læ, *πρωτόλιον*, diminutiuum a lorica, paruam lorica significat. Accipitur etiam pro munimento, quod oblectores urbium construunt. Nam ultra iactum teli fossam faciunt, eamque uallo, sudibus, & turriculis instruunt, ut erumpentibus & ciuitate possint obistere. Auctor Vegetius libro octauo Cæf. Bel. Gal. sic scribit, Hæc imperat uallo 12. pedum muniti coronis que pro hac ratione eius altitudinis inædificati. Fossam duplicem pedum deunquimum lateribus directis deprimi: turres crebras excitari in altitudinem trium tabularum, pontibus traiectis, contractisque coniungi: quorum frontes uiminea loricula munitentur, ut hostes a duplici propugnatorum ordine depellerentur.
LORIPES, edis, p. c. [*Zorro, che ha il piè torto*] *ἰμαρτύπος*, qui pedem in modum lori tortum habet. Iuue. Sat. 1. Loripedem rectus deridet, Æthiopen albus.
LORVM, ri, priore producta [*Correggia. stasile, redine. Gal. Lanier. Longue courroye de cuir. senyle. Hisp. La cuerda, o la coyunda.*] *ἰμάς*, significat corrigiam ex corio, unde habenas, & retinacula iumentorum, quæ sepe ex corio fieri solent, Lora appellamus. Virg. 3. Geor. Illi instant uerberere torto. Et proni dant lora: uolat ui feruidus axis. Præterea etiam Lora dicuntur Zonæ, ac uolumina ex corio brubulo, quibus pugiles utebantur: quos & Cæstos appellabant. Præterea

terea quæcunque ligamina Lora dici possunt. Gel. Postea uidebamus Androdam & Leon. in loro tenui reuinctum, urbe rota circū tabernas ire. Et Loramenta quælibet ligamenta etiam quæ ex tabulis fiunt. Hiero. Loramento ligneo circumdata etiam ædificii fundamentum non dissoluetur. Iustinus lib. 11. de nodo Gordio. Dum capita loramentorum intra nodos abscondita reperire non posses, molentius oraculo usus, gladio oramenta cædit. Lorum etiã pro corrigia accipitur, quæ homines uerberabantur. Dona. Lora apud ueteres Laura dicebatur, a lauro triumphorū, sub qua mos erat captiuos unceri, ducique per pompam. Idco autem ut conditionis reminiscatur, loris cæduntur. Vnde & Lorari dicebantur, de quibus suo loco diximus. Cic. 14. Phil. Quos Antonius delicia rum causa loros in conuiuium cædi iubebat a suis publice. Item Lora dicuntur corrigiæ, quibus lecti & stellæ instruuntur: super quibus tomenta, uel culcitæ imponuntur. Mart. lib. 2. Recens sella iunctis que, lorisque. Hinc etiam funiculus aureus argenteusue, qui collo gestari solet, Lorum appellatur.

LORAMA, Λορμα, locus est Carizæ regione Rhodi insulæ. Plin. lib. 5. cap. 28. & Strab. lib. 14.

LOTIS, Ἰδης, Λωτίς, nymphæ nomen est, quæ Priapum fugiens, in arborem Loton fingitur transmutata. Oui. 9. Metam. Lotis in hac nymphæ fugiens obscæna Priapi, Contulerat uersos seruato nomine uultus.

LOTOMERTA, æ, panis est genus ex semine loti herbæ confectum. Vide Plin. lib. 22. cap. 21.

LOTOPHAGI, penul. corre. Λωτοφάγοι, populi in Africa apud Syrtes, a loto nomen sortiti, quod arboris eius fructu credantur uiuere: cuius cibus tam est dulcis, ut aduenis incutiat patriæ obliuionem. Vnde cum Vlyssis focij delati fuissent in Africam, & lotum gustassent, uix inde abducti sunt, ut placet Home. li. 9. Odyss. Vide Lotos.

LOTIVM (lotij), [Orina. gal. Vrine, pissat. Hisp. Vrina.] ὄριον, a diluendis corporibus appellatum: est enim totius corporis lotio. Sue. in Vesp. R.prehendenti filio Tito. quo & urinæ uetigal commentus esset, pecuniam ex prima pensione admouit ad nares, sciscitans, num odore offenderetur, ac illo neganti, Atqui, inquit, e lotio est. Habet autem hæc dictio, quamuis a supino Lotum heri putetur, contra naturam primitiui primam syllabam corr. Vide Vallam lib. 1. cap. 2.

LOTOS, Λωτός, arbutusculæ seu fruticis species Africa familiaris, a Lotide nymphæ, quæ Priapum fugiens in eam arborem fingitur commutata, nomen habens. Oui. lib. 13. Met. Annicolæque simul salices, & aquatica lotos. Hæc arbor (ut inquit Plin. lib. 3. c. 17. & li. 21. cap. 17.) in Africa uocatur Celtis, tamque dulci est cibo, (nam myrti modo baccas fert) ut nomen etiam genti terre quæ dederit nimis hospitali aduenarum obliuioni patriæ. Ligno color niger: ad tibiarum cantus expetitur. Quare & a poetis pro tibia ponitur. Quidam arbitrantur esse eam arborem, quam Romani Visciolum dicunt. Est etiam eodem nomine herba in Aegypto: quæ Homerus inter herbas subnascentes deorum uoluptati primam nominauit. Hæc recentibus aquis Nili prouenit similis fabæ, in cuius capite fructus est papaueri similis: intus grana, ceumilium, ex quo incolæ faciunt panem, quem Lotometram appellant. Vide Plin. lib. 22. cap. 21.

LOXIAS, [Apollo.] Λοξίας, Apollo dictus est, uel propter obliqua & tortuosa responsa, quæ huius uates reddebant, quo facilius consultoribus imponerent: uel quod Apollo, id est, Sol Zodiacum oblique pererret. Λοξός, enim Græcis obliquus est.

L A N T E V

LVBENTER, [Volentieri. Gal. Volentiers. Hisp. Plançentera y ganosamenter.] aduer. id est, lubenti animo. Plaut. Rud. Nam qui dormiunt lubenter sine lucro, & cum malo quiescunt. Idem Cap. Omnes profecto liberi lubentius Sumus, quam seruimus. etiam Cic. de Cla.

LVBENTIA, æ, & Libentia, ἀπαθεία, quemadmodum dicimus Libet & Lubet, idem est quod uoluptas, lauticia, delicia, iucunditas. Gel. lib. 15. c. 2. Cui libentiæ gratia que omnes conuiuiorum incognita sint. Plau. in Asin. Lubentio rem te faciam, quam Lubentia est. Quo in loco Lubentiam uidetur accepisse pro Dea quadam, uoluptatam & deliciarum præside.

LVBET, libuit, ueteres per u. scribebant, quod nos per i. Vide libet, Cic. de Sen. Id ipsum tamen ut lubebit, quoniam, &c.

LVBENS, tis, omnis generis, [Volentieri.] ἑκστασιος, Plau. in Cist. Aedepol factum id est lubenti animo. Item Stric. Lubente hercle me facies Lubens pro Lubenter, Ter. Heau. Faciam boni tibi aliquid pro ista re, ac lubens.

LVBIDINEM, [Limidine.] ueteres dixere a Lubet, pro libidine. Plau. in Trin. Lubido est obseruare, quid agat. Idem in Menz. Nam homini misero malum, si accedit ad malum, Maior lubido est fugere, & facere nequiter.

LVBRIÇE, peultum corre. [Instabilmente. Gal. Inconstamment, douteusement, en glissant. Hisp. Dudosamente, con dolo çnamiento.] ἰδριζέω,

in constanter, & parum sincere. Cic. 2. Philip. Et lubrice uersatus in bello est.

LVBRICTO, as, ἰδριζέω, lubricum facio. Iuuen. Qui Lacedæmonium pyrisfmate lubricat orbem.

LVBRICTVM, ci, pen. cor substantiuum, τὸ ἰδριζέω, ut Lubricum itinerum. Faci. lib. 18. Et lubrico itinerum adempta æquorum pernicitate. Idem lib. 1. illi sanguine suo, & lubrico palud. in lapsantes, &c. Idem lib. 19. Per angusta, & lubrica uiarum flexerunt. Cic. Episto.

LVBRICTVS, a, um, ἰδριζέω, quasi lubricus. Proprie enim Lubricus locus dicitur, teste Valla lib. 4. in quo quis nequit consistere: quales sunt herbæ perfusæ sanguine, aut terra argillosa humecta, aut marmora læuigata, terra glaciata, aut gelata, ceteraque huiusmodi, ubi commode uestigium figere non possumus. Virgil. 1. Aen. Et sese opposuit Salio per lubrica surgens. Lubricum item dicitur, quod si comprehendatur, manibus elabitur, facile que effluit, ut, Pifcis lubricus, quifacile manibus effluit, dum contractatur. Vir. 2. Aen. Lubrica conuoluit sublato pectore terga, & alibi: Adytis cum lubricus anguis ab iniis. Inde figurate adolescentiæ lubrica dicitur, quod procliuis sit ad lapsum. Cic. pro Cæl. Vix adolescentiæ lubricæ, quibus illa insistere, aut ingredi sine casu alioque, aut prolapsione uix potest. Lubrici oculi, id est, mobiles: sicut dicitur Pes lubricus, qui est in lubrico. idem lib. 2. de Natu. Deo. Natura oculos fecit lubricos & mobiles. Ponitur aliquando pro fallaci, & qui multas uias elabendi nouit. Virgil. 11. Aen. Nequicquam patrias tentasti lubricos artes. Lubricus locus per translationem dicitur pro difficili & incerto. Cic. 2. Offi. Qui locus est sane lubricus: quoniam uix inuenitur, qui laboribus susceptis, periculisque aditis, non quasi mercedem rerum gestarum desideret gloriam.

LVCÆ, ἑκστασιος, ciuitas Tusciæ, a qua Lucenses dicuntur, qui in ea habitant, uel qui in ea orti sunt. Dicta a Lucumone Etruscorum rege. De hac Strab. libro quinto. Luca urbs est ad montes Lunæ incumbentes, ubi plerumque uicam habitant: regio tamen uirorum probitate floret, & robur militare hinc magnum educitur, & equitum multitudo, ex quibus senatus militares cepit ordines.

LVCÆB, boues, sue Lucanæ, dicti sunt Elephantæ, eo quod in Lucania primum uisi sint, eo tempore, quo Pyrrhus Romanis bellum inferbat. Plin. lib. 8. cap. 6. Elephantibus Italia primum uidit Pyrrhi regis bello, & Boues Lucanæ appellauit in Lucanis uisos. Dicti autem sunt boues, eo quod Itali ad ea usque tempora maius animal non nossent, quam bouem. Næuius: Atque prius pariet locuta bouem Lucan.

LVCANIA, Λυκανία, populi Italiæ a Samnitibus oriundi, secundum mare extensis, & Silaro fluuii a Picentibus, Lao Brutijs dirempti, quorum oppida præcipua fuerunt, Velia, Pestum, & Buxentum, aliaque nonnulla, quæ uide apud Plin. li. 3. ca. 5. Hor. li. 2. Ser. Sat. 8. Lucanus an Appulus anceps.

LVCANICA, [Lucanica, salciocia. Gal. saulcisse. Hisp. Longaniza] ἀλλὰς, genus facminis ex porcinis carnis, a Lucanis populis primū inuentum. Marti. li. 13. Filia Picenæ uenio Lucanica porcæ: Pulibus hinc niueis grata corona datur.

LVCANVS, nomen proprium poetæ, Senecæ, uiri undecunque doctissimi, & grauissimū Tragediarum scriptoris, nepotis. Hic bellum ciuile inter Cæsarem, & Pompeium grauissimo carmine perscripsit: Item Orphæum Tragediam, multa que alia, quæ hodie non extant. Perijt incisa iussu Neronis uena, iam Consul designatus, propterea quod inter eos nominatus esset, cum Prione coniuraret. Vide latius uitam eius apud Crinitum.

LVCAR, pretium (inquit Festus) quod ex lucis captatur: uel erogatio quæ in lucis habet. Et Lucaris pecunia, quæ in loco erat data.

LVCARIA, riorum, festa quæ in luco Romani faciebant, qui permagnus erat inter uiam Salariam & Tiberim: eo quod uicti a Gallis, fugientes ex prælio ibi sese occultauerunt. Fest.

LVCCELLVM, li, [Picciol guadagno.] κερδοσειον, diminutiuum, paruum lucrum. Horati. 2. Seru. Satyr. 5. De sene gustarit tecum partita lucellum. Cicer. 5. Verr. Age, quid tum si Apronio deliciis Prætoris lucelli aliquid iussi sunt dare? putate Apronio datum: si Apronianum lucellum, ac non prætoris præda uobis uidebitur.

LVC1, aduerb. [Di giorno.] id est interdiu: cui opponitur noctu. Cic. 2. Phil. Quis enim audeat luci, quis in militari uia, quis bene comitatum, quis illustrem aggredi?

LVCENS, [Lucente.] θαυριος, idem est, quod splendidus, uel clarus. Vir. li. 6. Aen. Lucentemque globum lunæ.

LVCENTIA, citerioris Hispaniæ urbs, & Romanorum quondam colonia, ut scribit Pomp. Mela. lib. 2.

LVCENTVM, Hispaniæ Terraconensis oppidum a superiore diuersum, quod Ptolemæus libro secundo, capit. 6. statuit supra Carthaginensium.

- thaginem, occasum uersus.
- LUCEO**, xi, [*Lucere, resplendere. Gal. Luire, rendre lumiere et clarté. Hi. Lu xir ò resplandescer.*] *σαλαζει* *ωσπλέδο*, lucem emitto. Ci. in So. Sci. Luna, quæ luce lucebat aliena. Aliquando significat diem esse, Cice. pro Rosc. Ame. Occisus est a cæna rediens: non dum lucebat, cum America scitum est: Lucere facem alicui, aut cereum, est alicui præferre facem, aut cereum. Plautus in Casin. Primum omnium huic lucebis nouæ nuptæ facem. Idem in Curcu. Tute tibi puer es lautus, luces cæreû. Faces lucentes. Oui. 3. Fait. marmora lucentia. Stat. 1. Syl. Tunica lucentes auro, Idem 9. Theb. Eius composita sunt, Alluceo, Colluceo, Diluceo, Eluceo, Illuceo, Interluceo, Pelluceo, siue Perluceo, Seluceo, & Transluceo: quorû significata quoniam suis explicantur locis, hominis esset ocio suo plus satis abutentis, ea hic denuo inculcare.
- LUCERES**, siue Lucernerfes, tertia pars erat populi Romani tempore Romuli Romanorum regis. Cõstat. n. auctore Lirio, receptis iam in urbem Sabinis, populoq. aucto, Romulum omne populum in tres secreuisse tribus: quarum una Tatiensium appellata est a T. Tatío Sabinorum duce, altera a Romulo Ramnensium: Tertia Lucernum a Lucumonibus, hoc est, a Thufcis (ut refert Varro) qui pugnanti aduersus Tatium Romulo suppetias tulerunt.
- LUCERIA**, *λακέρια*, urbs Apuliæ, Aufonum colonia. Plin. libro 3. cap. 11.
- LUCERIVS**, *λακέρης*, Ardez rex, qui auxilio fuit Romulo aduersus Tatium.
- LUCERNA**, a luceo, [*Lucerna. Gal. Lampe, lumiere. hisp. El candil.*] *λυχνος*, instrumentum, in quo unum plurave ellychnia accensa, oleo quæ foras, nobis lumen præbet, & quamquam etiam non raro proprio lumine accipitur. Huius prima corripitur, quom tamen in Luceo producat. Iuuenalis: Dispositæ pinguem nebulam, uoluerunt lucernæ. Cice. 4. Acad. Itaque Timagoras Epicureus negat sibi unquam, cum oculum torisset, duas ex lucerna formulas esse uisas. Plaut. in Mollit. Lucernam forte oblitus fueram extinguere. Plinius. Ex medulla eius elegantium lucernarum ellychnia fiunt. Lucernarum usum primum Aegyptij monstrauere, ut auctor est Euseb. libr. 10. Præpar. Euan. Lucernarum alia simplex est, quæ habet partem unam tantum exporrectam, & quæ uno ellychnio contenta est, quæ cubicularia dicitur: de qua Mart. libr. 14. Alia Dimyxos, ad duo ellychnia ferenda: alia Trimyxos, ad tria: alia Polymyxos, ad multa. Mart. libr. 14. Illustrem quum tota meis conuiuia flammis, Totque geram myxos, una lucerna uocor.
- LUCERNARIVS**, [*Che porta lucerna.*] *λυχνάρχος*, qui lucernam fert.
- LUCERNVIA**, *λυχνίον*, diminutiuum a lucerna.
- LUCESCIT**, impersonaliter, [*Si fa giorno.*] *ὡμέρα γίνεται*, clarum fit Plautus in Amphitrio. Exire ex urbe, priusquam lucefcatur, uolo.
- LUCETIVS**, *λυκίτιος*, dictus est Iupiter, a luce, quam præstare hominibus putabatur, sic Iuno Lucetia, quod lucis causa fit parturientes adiuuans.
- LUCIDO**, das, [*Rischiare.*] *λαμπαλαί*, lucidum facio, illustro: a quo Dilucido, Elucido, quæ uide suis locis.
- LUCIDE**, [*Chiaramente.*] Cice. de Orat. Lucide, breuiterque diffinire aliquid.
- LUCIDVS**, a lum, [*Lucido, chiaro. Gal. Clair, plein de lumiere rendant clair.*] *Hi. Claro, lu xio y resplandescente.* *φαιρός*, quod est clarum, per spicuum: ut, Lucida nox, apud Plin. l. 2. c. 7. Oui. Epist. 21. Nec premit articulos lucida gemma meos. Idem 1. Faito. Lucidior uisa est quam fuit ante, domus Hof. & Carm. Ode 3. Sic fratres Helena lucida sidera, &c. A quo pellucidus, & Translucidus. Quincti. lib. 8. Similiter illa translucida, & uerficolor quorundam elocutio res ipsas effœminat.
- LUCIFER**, [*Lucifero*] p. c. *φωσφόρος*, stella Veneris, ita dicta, quum antegraditur Solem, quom uero subsequitur, Hesperus uocatur, teste Ci. li. 2. de Na. Deo. Varr. 3. de Re ruit. cap. 5. Infima est quin que errantium (inquit Cicero) terræque proxima stella Veneris quæ *φωσφόρος*, Græce, Lucifer Latine dicitur, cum antegraditur Solem, cum subsequitur autem Hesperus. Virgil. lib. 2. Aen. Iam quæ iugis summæ surgebat Lucifer Idæ, Ducebatque diem. Oui. 8. Meta. Iam nictidum retegente diem, noctis que fugante Tempora Lucifero: cadit Eurus, & humida surgunt Nubila, &c.
- LUCIFERVS**, fera, ferum, [*Che mena la luce. Gal. Qui porte lumiere. hisp. Cosa que haze ò orrahe lu x.*] adiectiuum: ut Diana lucifera. Valer. Arg. 7. Equi luciferi. Oui. Epist. 11. Iam nou'es erat ortu foror pulcherrima Phœbi, Denaq; Luciferos Luna premebat equos. Lucifera Poetæ filium faciunt Iouis & Auroræ, qui Trachyniâ nympham amauit, & ex ea suscepit geminam prolem, Ceycem uidelicet & Dædalionem. Dicitur autem est Auroræ filius, quia stella illa, quæ & Venus dicitur, mane solem præcedens, quasi eiusdem sinu oriri uidetur. Virg. Eclo. Nascere: præque diem ueniens age Lucifer alium.
- LUCIFICO**, as, p. c. [*Dilucidare. far lucido.*] *φωρίζω*, lucidum facio, a quo compositum Elucifico, quod est, luce priuo Laberius apud Gell. lib. 10. cap. Democritus Abderites Phyliscus philosophus clypeum contituit contra exortum Hyperonis, oculis effudere ut posset splendore æreo. Deinde subdit paulo post Sic ego Fulgenti splendore in pecuniam uolo Elucicare exitu ætatis meæ.
- LUCIFUGVS**, Lucifuga, p. c. [*Che fugge la luce. Gal. Qui fuit la lumiere. hisp. Cosa que haze ò de la lu x.*] qui fugitat lucem & gaudet tenebris. Cic. 1. de Fin. Lucifugi, maledici, monstrofi, etiam alijs amatorijs leuitatibus dediti. Virgil. 4. Georg. Nam sæpe fauos ignotus adedit Stello & Lucifugis congeita cubilia blatis. Seneca Lucifugas homines appellat, qui contra naturam nocte utuntur pro die: qui & *λυχνόχοι*, dicuntur, quasi lucernarij.
- LUCIGENA**, [*Generato di luce.*] *λυκίγενής*, luce genitus.
- LUCILIVS**, Poetæ uetustissimi nomen, patria Aruincin, qui primus Latinorum Satyrâ scribere aggressus est. Obijt apud Neapolim anno ætatis suæ quadragesimo sexto, publico que funere elatus fuit De Lucilio uide Quint. lib. 10. Et Hor. li. 1. Ser. Sat. 4. Huic omnis pendet Lucilius, hosce securus, &c.
- LUCINA**, p. p. *ελείθυνα*, dea partuum præfeste Seruio, quæ & Iuno dicitur & Diana. Terent. in And. Iuno Lucina fer opem. Vir. in Pollione Casta faue Lucina, tuus iam regnat Apolio. Quo in loco manifeste accipitur pro Diana. Cic. lib. 2. de Nat. Deo. Luna a Lucendo nominata fit: eadem est enim Lucina: Itaque ut apud Græcos Dianâ, eamque luciferam, sic apud nostros Iunonem Lucinam in pariendo inuocant: quæ eadem Diana omniuaga dicitur, non a uocando, sed quod in septem numeratur tanquam uagantibus. Dicta Lucina, quod partum ferat in lucem. Phil. 16. ca. 44 putat Lucinam dici, quod oculis præsit & luci. Sût qui a luco deducant, qui Romæ Iunoni sacer est in Exquilij s. Ouid. lib. 2. Fas. Gratia Lucinæ dedit hæc tibi nomina lucus: Aut quia principitua dea lucis habes.
- LUCINOS**, dicimus quibus sunt parui utrinque ocelli, & breuis uisus. Illud enim uidetur inuere. Plin. libr. 11. ca. 37. si uulgaris editionibus adhibeamus fidem. Ab ijdem (inquit) qui altero lumine orbi nascuntur, Coclites uocantur, quies parui utrinque ocelli, Lucini, iniuriæ cognomen habuere. In quibusdam tamen uenerandæ uetustatis exemplaribus sic legitur: Ab ijdem qui altero lumine orbi nasceretur, Coclites uocabantur: quies parui utrinque, Ocellæ.
- LUCISIVS**, sij, Luscius. Cice. Attic. Iam enim tibi Lucisij loquerentur.
- LUCIVS**, prænomen est Romanis familiare: quod idcirco illi, qui primo hoc prænomine fuit appellatus, impositum creditur, quod prima luce esset natus. Sic Lucia nomen mulieris, p. c. præferri debet contra communem abusum.
- LUCIUS** Oilius, tempore bellorum ciuilium patrem suum proscriptum, quem Triumuirî ad supplicium perquirebant latentem prodidit, ut eius bona acciperet. Auctor Plutarchus in Romulo.
- LUCO**, as, licet non sit in usu, a luco, siue a luce fieri puto, cuius composita sunt, Colluco, quod est ramos siluæ decido. Interluco, idè significat, Subluco, succidendo illumino.
- LUCRETIA**, Romanæ castitatis præcipuum lumen, filia Tricipitini præfeti urbis & uxor Collatini, quam Sextus Tarquinius, cum precibus exorare non posset, ui oppressit, stricto enim gladio in cubiculum irruens, mortem minabatur, ni uoluntati suæ obsequeretur: addebatque se cum mortua iugulatum seruum positurum, ut in sordido adulterio necata diceretur: quibus minis illa perterrita, ut infamix suspicionem effugeret, expugnari sese passa est. Quo facto femina conuocatis patre, marito, ceteris que amicis, obortis repente lacrymis tyranni flagitium detexit, & educto cultro, quem sub ueste occultum habebat, sese statim confodit. Quare moti pater cum marito & ceteris amicis, populo ad arma concitato reges expulerunt. Vide hæc latius apud Liu. ad finem li. 1. ab Urb. Mar. Esse uidebatis, fateor, Lucretia nobis, &c.
- LUCRETILIS**, p. c. mons fuit in Sabinis: de quo Horat. li. 1. Carm. Velox amœnum Lucretilem Mutat Cicero Faunus.
- LUCRETIVS**, poeta antiquissimus, qui Ciceronis tamen ætatem non multo antecessit. Scripsit de rerum natura libros sex, qui etiam hodie leguntur. Extat honorificum de eo Elogiû apud Quidium in Eleg. Carmina sublimis tunc sunt peritura Lucreti, Exitio terras cum dabit una dies. Ci. Quin. Frat. Lucreti poemata.
- LUCRIFACIO**, cis, [*Far guadagno, guadagnare.*] *κερδαίνω*, idè quod lucrari. Cicero 5. Verr. Iam uero omnem ex ærario pecuniam lucrifactam uideris. Lucrifacere iniuriam, est impune alicui iniuriam in ferre, nullamque ob eam pœnam luere Plin. lib. 7. ca. 39. Quam quidam iniuriam lucrifecit ille mercatus in luctu ciuitatis, quoniam arguere nulli uocabat. Mar. lib. 8. Emit lucernas millibus decem Bassus Tyrias coloris optimi lucrifecit.
- LUCRIFICABILIS**, le, [*Che porta guadagno.*] *κερδαίος*, id est lucrificans.

- afferens. Pla. in Persa. Næ hic tibi dies illuxit lucrificabilis.
- LUCRIFIO**, Ci. 5. Verr. Quid, si ostendo in hac una emptione lucri heri tritici modios centum?
- LUCRIFUGA**, [*Che fugge il guadagno.*] *μισοκρηδής*, qui lucrum fugit. Plaut. in Pleud. Venus hæc mihi Bona dat, quum hos huc adigit lucrifugas, damni sui cupidos.
- LUCRINVM**, Dauniorum est oppidum in Apulia, ut scribit Strabo li. 6. & Pompon. lib. 2.
- LUCRINVS**, *ρ. λοκρινος*, lacus Campaniæ in sinu Baiano cõtra Puteolos, propinquus Auerno lacui, adeo ut in maximis quandoq. tempestatibus coniungi soleant. Dicitur a lucro, propter multitudinem piscium, qui ibi capiebantur. De utroque Martialis. Dum modo Lucrino, sese permittit Auerno.
- LUCRIONES**, [*Amici al guadagno.*] *φιλοκρηδεις*, dicti sunt, qui undiq. lucrum aucupantur.
- LUCROR, ARIS**, [*Guadagnare. Gal. Gagner. Hisp. Ganar.*] id est, lucrificatio. Ci. in Para. An virum bonum dices, qui depositum nullo teste, cum lucrari impune posset, auri pondus, &c. Idem 7. Ver. Pretio certo missos facere nautas, missorum omne stipendium lucrari. Moram fati lucrari. Sta. 9. Theb.
- LUCROSVS, SA, LUM**, [*Vtile.*] *κρηδαιος*, plenum lucro. Ovi. 2. Amor. Eleg. 10. Cur mihi sit damnosus, tibi sit lucrosa voluptas. Plin. lib. 17. ca. 3. Id peræque lucrosissimum. Idem li. 37. ca. 12. Nequæ est ulla fraus vitæ lucrosior.
- LUCRVM**, cri, [*Guadagno, utilità, Gal. Gaing. profit. Hisp. Ganancia, d el logro.*] *εργον*, quæritus, uel utilitas. Teren. in Hea. Nam haud scit, hoc paulum lucri, quantum ei damni apportet. Cicer. 5. Tusc. Alij emendi, aut uendendi quæritus & lucro ducerentur. Ouid. 3. de Arte. Ira subit deforme malum, lucrique cupido. Iurgiaque & rixæ, sollicitusque dolor Lucri est, ueteres uhi sunt, pro prodest, uel utile est. Plau. in Amph. Lucri est, quod miseriam deputat. Freqüentius pro eodem dicimus, Lucro est. Cicer. Quibus utri nostrum ceciderint, lucro futurum est. Deputare in lucro est tanquam lucrum estimare. Ter. in Phor. Quicquid præter Spem eue niet, omne id deputabo in lucro. Pro eodem etiam dicimus Ponerè in lucro. Ci. pro Fiacco. Quiescant igitur, & me hoc in lucro ponere, atque aliud agere patientur.
- LUCTA, &** [*Lotta. Gal. Luitte. Hisp. Lucha.*] *πάλη*, certaminis genus, unum ex Græcorum pentathlo, quo alius alium prostrernere in terram nititur.
- LUCTAMEN**, inis, [*Lotta.*] idem Virgil. 8. Aeneid. Remo ut luctamen abesset. Miserum luctamen. Valer. Flacc. 2. Argon. Composita sunt, Colluctor, Inde Colluctor uerbale, qui cum altero luctatur. Laetantius de Opific. Nam & ille colluctor & aduersarius noster, scis quam sit astutus, & idem ipse uolentus. Obluctor, acrius contra aliquem nitit. Colum. lib. 7. Quum in proficundo aut duriori solo, aut obuix radici oblectatus conuellit armatos. Reluctor, pro repugno. Idem lib. 1. Nam quum ueteri astruitur recens ædificium quasi assurgenti reluctans, oneri cedit. Quin. Stilianus: Quum a me quidem familiariter postularent, ut aliquid de ratione dicendi componerem, diu sum equidem reluctatus.
- LUCTATIO**, [*Lotta.*] *πάλευμα*, ludus quo alius alium nititur in terram prostrernere. Liius 1. Bel. Pun. Terra ibi luctatio erat, ut alubrica glacie non recipiente uestigium, &c. Per translationem accipitur pro pugna, siue contentione, seu concertatione. Cicero 2. de Fin. Nam cum Academicis incerta luctatio est, qui nihil affirmât. Luctatio. Ci. de Fat. causa qua tibi cum Diodoro magna luctatio est.
- LUCTATOR**, [*Lottatore. Gal. Luitteur. Hisp. Luchador.*] *παλεύς*, qui lucta cum altero contendit. Ouidius in Ibin: Ut iacet Aonio luctator ab hospite susus. Plaut. Pse. Magnum hoc uitium uino est: pedes caprat primum: Luctator dolosus est.
- LUCTATVS, TUS, CUI**, [*Lotta.*] idem quod luctatio, *πάλευμα*, Pl. li. 8. ca. 12. Scit ille imparem sibi luctatum contra nexus.
- LUCTATVS, CATULUS**, Romanus cuius fuit, qui primo Punico bello trecentis nauibus aduersum Pœnos profectus, sexcentas eorum naues commeatibus, & alijs oneribus impeditas apud Aegares inter Siciliam, & Africam depressit, sinemq. bello imposuit, pacem petentibus hac conditione concessit, ut Sicilia, Sardinia, & cæteris insulis inter Italiam Africamque decederent: Hispania citra Iberum fluium abstinerent.
- LUCIFERVS, A, UM**, [*Ch' apporta pianto.*] *γούρονον*, dicimus ferens uel nuncios lucum. Senec. Herc. Furen. Hic uultur, illinc lucifer bubo gemit. Fax lucifera. Sen. Medea. Ter. Iatratus Audax Hecate dedit & sacros Edidit ignes face lucifera.
- LUCRIFICVS, A, UM**, penultim. corre. [*Ch' induce pianto. Gal. Qui cause dueil, qui fait porter dueil. Hisp. Cosa que trae lloro.*] *γούδης*, quod luctum inducit. Cicer. 2. Tusc. Lucrificata clades nostro infixa corpori. Lucan. lib. 7. Lucificus Titan nunquam magis æthereâ contra Egrot equos. Verba lucrificata. Senec. Theb. Lucrifici clangores. Stat. 10. Theb.
- LUCRISONVS, A, UM**, *γούρονος*, luctum sonitu præ se ferens. Ovi. 1. Met. Et gemitu, & lacrymis, & luctifono mugitu.
- LUCTO, AS**, [*Lottare.*] *παλαίω*, ueteres dicebant pro eo quod nunc uisitati dicimus Luctor. Terent. in Hecyra. Dicit que se illi anulum dum luctat, detraxisse. Inde etiam legitur compositum Delucto. Plautus in Trin. Quibus erumnis deluctaui, filio dum diuitias quaero.
- LUCTOR, ARIS**, deponens, [*Giucare alla lotta, lottare. Gal. Luitter. Hisp. Luchar.*] *παλαίω*, proprie significat, lucta contendo, quod fit, cum duo se inuicem complectentes, alter alterum in terram deijcere conantur. Vir. 6. Ae. Contendunt, ludo & fulua luctantur arena. Per translationem accipitur pro contendere, uel repugnare. Ci. 1. de Or. Tum ridens Scæuola, Non luctabor, inquit, tecum Craff se amplius.
- LUCTOSVS, A, UM**, [*Pieno di pianto. Gal. Plein de duell. Hisp. Leno de luto d lloro.*] *θρ. λυδης*, luctu plenum. Horat. 3. Carmi. Ode 6. Di multa neglecti dederunt Hesperix mala luctosa. Dicitur etiam Luctuosum, quod luctum affert. Cicer. de Lege Agr. Quam me hercle ego præconi huic luctuosam: & acerbam prædicationem futuram puto.
- LUCTVS, US**, [*Pianto. Gal. Pleur, dueil, gemissement. Hisp. Lloro, llanto.*] *πένθος*, est dolor extrinsecus apprensus, ex aspectu, lacrymis, gestibus, aut clamore. Cic. 4. Tusc. Luctus, ægritudo ex eius, qui charus fuerit, interitu acerbo. Vir. 2. Aen. Crudelis ubique luctus, ubique pauor, & plurima mortis imago. Sæpe etiam ipse habitus uultusque & uestes luctus dicitur. Nam in luctu atrati sunt, purpura, auroque depositis: quum eluxerunt, nigram uersum exeunt, purpureamque resumunt. Vnde post cladem illam Cannensem Senatusconsulto cautum est, ne matronæ ultra triginta dies in luctu essent. Quo in loco Luctus pro dolore accipi nõ pot: quãdoquidem in potestate senatus non erat dolori imperare: sed potius pro ueste lugubri cæterisq. exterioribus doloris indicijs, Antiqui etiam declinabant Luctus, lucti. Accius: Cesso hinc ire & rapere lucti uestem in lecto coniugis.
- LUCVBATIO, ONIS**, [*Vigilia, fatica fatta uegghiano. Gal. Veille ou besogne faite a la candelà. Hisp. Aquella obra de uelar d trabajar a la candelà, coffa hecha a la candelà.*] uigilia, & opus quod fit lucubrando. Cic. lib. 1. de Natu. Deo. Nam ista quæ uos dicitis, sunt & tota commentitia, uix digna lucubratione ancillarum, Sunt & lucubrationes rusticarum, uespertina & antelucana, quando a uespere & ante lucem conficiunt intra uillam operas ei uillaticæ conducibilia. Col. li. 1. cap. 2. Item ad lucubrationem uespertinam pallos decem, uel tauicas quinque conficere, totidemq. per antelucanam lucubrationem.
- LUCVBATORIA**, lectica a Tranquillo in August. ca. 78. dicitur, in qua lucubrare solebat Augustus.
- LUCVBRO**, lucubras, pen. cor. [*Veighiare, componere qualche cosa uegghiano. Gal. Veiller de nuit. Hisp. Velar trabajar a la candelà.*] *υκτινυράφος*, uigilo, & nocte ad lucernam aliquid compono. Varro de Orig. Non solum ad Aristophanis lucernam, sed etiã ad Cleãtis lucubraui. Liius li. 2. ab. Vrbe: Sed nocte sera deditam lanæ inter lucubrantem ancillas in medio ædium sedentem inueniunt. Ci. in Parad. Accipies igitur hoc paruum opusculum lucubratum his iam contractioribus noctibus.
- LUCULENTE**, Cic. 1. de Diuin. Cum ipse paucis interpositis uerbis dicas satis luculente. Aliquando ponitur pro aperte Cicero de Cla. Ora. Et luculente scripserunt, etiam si minus, quam tu polite.
- LUCULENTER**, *λαμπεδς*, egregie, & splendide. Ci. 2. de Fini. Cum Græce, ut uideor, luculenter sciam.
- LUCULENTVS, A, UM**, [*Pieno di luce. Gal. Fort clair, plein de lumiere. Hisp. Claro, lleno de luz.*] *λαμπεδς*, quod est luce plenum, splendens. Ci. Theb. Camino luculento utendunt, Plautus in Curc. Pulchrum & luculentum hoc nobis euenit prælium. Aliquando accipitur pro ornato, perspicuo & aperto, Salust. in Catil. Tum M. Tullius orationem habuit luculentam, & utilem reip. Ponitur aliquando pro probato, & optimo, ut cum Cicero ad Atti. libro septimo dicit, Luculentus auctor, & Luculenta conditio: id est optima, uel opima. Plautus in Rud. Vin'tibi luculentam conditionem ferre me? Aliquando pro diuite, Plautus in Cap. Multos iam lucrū luculentos homines reddidit. Aliquando pro magno. Ci. 7. Phil. Luculentam tamen ipse plagam accepit, ut de clarat cicatrix.
- LUCULENTITAS**, atis, antiquum est. Laberius Tucce, ut citat Nonnius. Dominus noster tua luculentitate captus.
- LUCULLANVS, A, UM**, Ci. Atti. Lucullanus Fundus.
- LUCVLVS**, *λύκολλος*, nomen nobilissimi Romani & ditissimi Pompeij, & Cic. æqualis: qui in Quæstura amplissimum populo munus edidit: Prætor Africam iustissime rexit: aduersum Mithridatem missus, collegam suum Cotram Chalcedone obsessum liberauit:

herauit: Cyzicon obfidione foluit, Mithridatis copias ferro & fame afflixit. eumque regno fuo Ponto expulit; quem rursum cum Tigrane rege Armeniz bellum inftaurantem magna felicitate superauit. Nimijs in habitu, maxime signorū & tabularum amore flagrauit. Ingrauefcence deinde ætate, cum iam delipere cœpiffet, tutela eius M. Lucullo fratri permiffa eft. Vide Iulius uitam eius apud Plutarchum.

LVCMONES, λυκμόνες, olim dicti funt Thufci quidam: qui quod Romulo aduerfus Sabinos fuppetias tuliffent, in ciuitatem receperunt, Lucerentium tribuni nomen fecerunt. Auctori Varro.

LVCVS, ci, [Bosco felua. Gal. Petit bois effois confacre à quelque religion. Hifp. El bosque confagrado à alguna dios.] ἄλειος, τέλειος, nemus ab arbore denfum, Deo alicui facrum: a luce per antiphrasim dictū, teste Seruio, eo quod non luceat: quoniam cum nullæ illic arbores propter religionem cæderentur, opacus & sine luce erat. Val. la lib. 5. Lucus nequamquam cæcus est, quin potius manu confitus, religiofusque atque uel alicui Deo uel alicuius hominis cinibus confecratus. Ideoque aut circa delubra numinum, aut circa sepulchra positus est. Sunt alij, qui non per contrarium dictum putent, sed propter lumina crebra sacrificiorum, quæ ibi nocturno tempore fiebant. Vir. 1. Aen. Lucus in urbe fuit media, latiffimus umbra. Vbi Seruius. Vbicunque Virgilius lucum ponit, fequitur etiam confecratio: ut, Luceo, tum forte Parentis Pylumni Turnus sacrata ualle se debat. Idem sexto Aen. Nulli certa domus: lucis habitamus opacis. Ci. pro Milo. Vos enim Albani tumuli atque luci, uos inquam imploro, atque obtestor. Lucus Martis dictus est in quo Mars Iliam Vestalem uirginem compressit, ut est apud Iustinum & Plutarchum. Fuit & Martus lucus apud Colchos, in quo Poetæ finxerunt aureum Phryxæ arietis uellus a peruigili dracone afferuari. Meminit huius luci aliquoties Valer. Flac. in Arg. Item Iuue. Saty. 1. Nulli nota magis domus est sua, quam mihi lucus Martis, &c.

LVCVS, Augusti, Ptolem. libro 2. capi. 6. urbs Cæpationem, in tractu Hispaniz Tarraconensis, quam Augusti turrium P. Mela nominat.

LVCVS Feroniz, oppidum est Thufciæ mediteraneum, non procul a Luca. teste Ptol. li. 3. ca. 5.

LVDA, ἡ δὲ γῆ, dicitur mulier gesticulatrix, quæ saltu & gestulatione spectatores oblectat. Viri, qui artem eam exercent, Ludiones dicuntur. Mar. li. 5. Hermes cura, laborque ludiarum. Martianus de Nup. Philologiz. Ludiam quandam Gaditanam saltatē uidemus temicantam

LVDBRIVM, brij, [Scherma. Gal. Mocquerie, risée. Hifp. Burla à escarnio.] τὸ κατάλειπον, res uana, & deridenda. Virg. 6. Aene. Folijs tantum ne nomina manda. Ne turbata uolent rapidis ludibria uentis. Vnde haberi aliquid ludibrio dicimus, id est, derisiti, & contempti. Ter. in Hecy. Non sic ludibrio tuis factus habitus essem. Eise alicui ludibrio, est derideri, uel illudi ab aliquo. Ci. ad Brut. Ne pati sceleratissimo hosti ludibrio esse imperij populi Romani.

LVDBVNDVS, [Giocando, lieto. Gal. Qui jone, & s'ebat. Hifp. El que ma cho juega à burla] παίζων, id est, quasi ludens, & nullo negotio. Ci. 4. Veit. Si Vulteium habebis, omnia ludibundus perficies. Idem ad Tironem. Postridie in Italiam ad Hydruntē ludibundi peruenimus.

LVDICER, a, um, [Vile, da gioco. Gal. Apertenant à jen. Hifp. Perteneſciente à juego.] παίγιος, iocularis, leuis. Vir. duodecimo Aen. Neque enim leuia aut ludicra peruntur Præmia. Artem facere ludicram, id est histrionicam exercere. Vnde duodecim tabularum lege cautum erat, ne in quatuordecim gradibus sederet, qui artem ludicram feciffet. Plau. in Aul. Continuo meum cor cœpit artem facere ludicram, id est subfiliare Ludicræ tibiz, quibus in ludis uti solebant ad modos faciendos. Phil. decimo sexto: ca. trigesimo octauo. Nunc sacrificiæ Thufcorum e buxo, ludicræ tibiz, loto, ossibusque aſininis, & argento fiunt.

LVDICRVM, ludicri, subitantiuum pen. cor. [Cosa da scherzo. Gal. jen de basseleur, farceries, jen de plaisance. Hifp. Cosa de burla, juego.] παίγιον, id est ludus, & quæcunque res iocularis, & non seria. Liu. lib. 1. ab. Urbe. Iam tum in Palatino môre Lupercal hoc fuisse ludicrum ferunt, & a Palanteo urbe Arcadica Plâteum, deinde Palantinum môtem appellatum. Idem li. 7. Bel. Pa. simul quod Olympiz ludicrum ea ætate futurum erat, quod maximo cœtu Græciæ celebraretur. Vertere in ludicrum prouerbij, id est iocoſo prouerbio celebrari. Pli. li. 3. ca. 11. Diomedes ibi deleuit gentes Monadorum, Dardorumque & urbes duas, quæ in prouerbij ludicrum uertere Apicam, & Tricam.

LVDFICABILIS, le, Pla. Caf. Neque usquam ludos iam festiuos fieri, quam hic iutus fiunt, ludi ludificabiles Seni nostro.

LVDFICATIO, onis, Liu. libro 8. Dec. 4. Ferri iam ludificatio ista non potest.

LVDFICO, cis, acti. & ludificor, ludificaris deponens, [Beffare,

Gal. Se moquer, obuser tromper & decenir. Hifp. Escarnetor y burlar.] ἄδωμαι, derideo, leu per iocum, & ludum fallo. Plautus in Casin. Iam hic est lepi de ludificatus. Ter. Phor. Ergo sic me ludificamini? Plaut. in Amph. Rogasne in probe etiam, qui ludificas me? Cic. pro Rosc. Am. Cum enim aliquid habeat quod possit criminose ac suspicioſe dicere, aperte ludificari & calumniari scies non uideatur.

LVDFICANS, tis, participium, Silius li. 7. Sici stimulabant sanguinis enses, Ludificante ducem Fabio.

LVDFICATVS, aliud participium. Silius lib. 7. Ludificatus equo. Plau. Bacch. Nūquid ei succenseat Mea caula, de auro quod eū ludificatus est. Ludificatus passiuè. Sal. in Jug. Ludificati incerto prælio.

LVDFVS, dij, & Ludio, onis, [Giocolatore. Gal. joueur, beſteleur, joueur de ſoupleſſes, danſeur. Hifp. Truban, albardan.] ὀρχηστος, pro ioculatore, histrione: & Ludia, pro ioculatrice. Mar. li. 5. Hermes cura laborque ludiarum. Liuus. Accit ex Hetruria ludiones, qui ad tibicinis modū saltabant. Ci. pro P. Sex. Ipse ille maxime ludius, non solum spectator, sed actor, & acroama. Ouid. 1. de Arte. Ludius æquatam ter pede pulsat humum.

LVDFI magister, [Maestro di lettere. Gal. Maistre d'eshole. Hifp. Maestro de escuela.] γυναικὸς ὀρχηστος, qui ludo litterario præest. Ci. 1. de Na. Deo. Sed cum agellus eum non aleret, ut opinor, ludi magister factus est. Ludi magistri (inquit Alconius) dicuntur, qui primas litteras docent.

LVDO, ludis, si, sum, [Giocare. Gal. jouer. Hifp. jugar, à burlar.] παίζω, notæ est significatio, & construitur fere cum ablatiuo eius rei, quæ luditur. Ter. in Adel. In uita est hominum, quasi cum ludo tesseriſ. Cicero in Antonium. O hominem nequam qui non dubitarit uel in foro alea ludere. Nonnunquam etiam cum accusatiuo. Sueto. in August. Aliquādo ut uincat, ludit assidue aleam. Sic dicimus ludere ludum, & ludere ludo. Teren. in Eun. Conſimilem luserat iam olim ille ludum. Plau. in Most. Scis solere illā ætatem tali ludo ludere. Ludere alieno corio, est in re aliena munificum se præbere & liberalem: ut contra Ludere suo corio est de suo largiri, aut suo sumptu periculoque quippiam aggredi. Martial. lib. 3. Das gladiatores futurum regulæ cerdo. Quodque tibi tribuit fibula, sita rapit. Ebrius es: neque enim faceris hoc sobrius unquam, Vt uelles corio ludere cerdo tuo. Interdum est de ridere, iocari, leuiter siue scurriliter loqui, uel alterum deludere, siue eludere, Plautus in Aſi. Nec me cur ludatis scire postum. Terentius in Adel. Quir non ludo hunc aliquantisper? Plin. Fab. Ludere me putas? serio peto, Interdum moueri. Terentius in Adel. Congrū iustum maximum in aqua finito ludere paulisper. Virg. libro nono Aen. Geminus huic ubera circum Ludere pē dentes pueros. Interdum canere, pulsare, Gellius. Is optime ludere a magistro eius didicerat. Interdum uerbis scribere, sed non nisi in opusculis fere qualia sunt Epigrammata: & huiusmodi opuscula Lusus dicuntur. Virg. primo Ecl. Ludere quæ uellem calamis permisit agresti. Interdum amittere, perdere, Terentius in Phorm. In illis fructus est, in his opera luditur. Nam ludere operam est ipsam perdere, & frustra laborare. Plau. in Cas. Si nunc me suspendam, meam operam luserim. Vbi notandum, Ludo modo actiuum, modo neutrum esse, ut ex ijs quæ scripta sunt, intelligi licet. Virg. libro 1. Aeneid. Vana spe lūst amantem. Ludere aliquem dolis, est dolo circumuenire, Terentius in Eunuc. An potius hæc pati æquum est fieri, ut a me ludatur dolis? Ludere in numerum est saltare ad rhythmi modum, & sonum cantilenæ. Virg. in Sileno. Tum uero in numerum Faunosque, ferasque uideres Ludere. Ludunt mea uerba, uenuste dicitur pro inaniter iactantur, incassum uolant, & tanquam ludibria sunt. Proper. lib. 2. Non audis, & uerba finis mea ludere. Fortasse legendum est, Verba finis me ludere: ut dicamus Ludere uerba, quemadmodum dicimus, Ludere operam, hoc est perdere. Lufum ire Hor. 1. Ser. Sat. 5. Lufum it Meccenas, dormitum ego, Virgiliusque.

LVSVS, a, um, [Lugannato, schernito. Gal. Mocque, decen. Hifp. Escarneſcido, burlado.] particip. deceptus, falsus. Ci. li. 2. de Fin. Sed & illum quem nominauit, & cæteros sophistas, ut è Platone intelligi potest, lusus uidemus a Socrate.

LVSTRO, tas, frequentatiuum. Plau. Cap. Nam ubi illo adueni, quasi patricis pueris, aut monedulæ, aut anates, aut coturnices dantur, quibus cum lufitent.

LVSOR, foris, [Giocatore, schernitore. Gal. Ioueur. Hifp. jugador.] uerbale, qui ludit, aut decipit. Plautus Amphitryo. Quid enim censes, te ut deludam contra luforem meum. Qui nunc primum te aduenisse dicas, modo qui hinc abieris? Ouid. libro 4. Trist. Eleg. 9. Ille ego qui fueram tenerotum lufor amorum, id est, scriptor.

LVSORIVS, ria, rium [Lo giocare. Gal. Apertenant à jen. Hifp. Perteneſciente à juego.] quod ad ludum spectat: ut Tabularioria, in qua tesseriſ

effertis luditur. Plin. li. 37. ca. 2. Transulit alueum cum tessertis lusorium e gemmis duabus. Lusoria quaestio, uel qua ludo fit, uel de ludo tractat. Plin. lib. 7. cap. 53. Pudore Diodorus sapientiae Dialecticae professor, lusoria quaestione non protinus ad interrogaciones Scilbonis dissoluta obijt. Composita sunt Alludo, Colludo, Deludo, Eludo, Illudo, Praludo, penultima producta, quorum significata uide suis locis.

LVDVS, ludi, [*sinoco. Gal. Sen. esbat. Hipp. Iuogo. Παισις*], dicitur in factis, inquit Valla, iocus in uerbis. Est enim proprie Ludus quod uis ludricum ad animi recreationem, uel corporis exercitationem fieri solitum, proposita tamen quadam lucris spe, & damni periculo. Nam quae ad solam uoluptatem fiunt, eodem Valla teste, Lusus proprie dicuntur, uel lusiones. Vnde Ludum alex, melius dicimus, quam lulum, & contra Lulum trochi, melius quam ludum. Accipitur tamen aliquando Ludus pro ioco, & locus pro Ludo. Horat. li. 1. Serm. Satyra prima. Sed tamen amoto quaramus seria ludo Ouid. lib. 3. de Arte amandi. Mille fac esse iocos turpe est nescire puellam Ludere: ludendo saepe paratur amor. In priore exemplo Ludus ponit pro ioco, opponiturque serio. In posteriori locus ponitur pro ludo: Sed hoc rarius. Nam sepe Ludus ita accipitur, ut de factis dicatur, & praecipue de priuatis quibusuis ludicris. Nam spectacula publica magis Ludi dicuntur in numero plurali: ut Ludi Megalenses, Ludi Circenses, Ludi Apollinares, Ludi gladiatorij. Accipitur etiam Ludus frequentis sine pro ipso loco, in quo aliquid exercitij fit, in quo scilicet aut uires corporis, aut ingenij acumen exercemus, aut etiam in quo pueri instruuntur a suis praceptoribus quod etiam Graeci *ἄνω τῆς λυμᾶς*, hoc est, ab exercendo, uocant Gymnasium. Sic dicimus Ludum palestrae, Ludum pilae, Ludum gladiatorium, Ludum, pro loco ipso in quo huiusmodi rebus exercemur, aut instituitur. Asconius: Omnem scholam ludum dixerunt Romani Cic. lib. 2. de Orat. Tum hoc in ludo non praecipitur. Faciles enim causet ad pueros deferuntur. Quo in loco Ludum dixit Cicero pro schola Rhetorū. Sic Ludus litterarius, dicitur schola, in qua pueri litteris dant operam. Plau. in Merc. Hodie ire in ludum occipi litterarium. Ludi magister, qui praest ludo litterario, de quo paulo ante suo loco. Ludum aperire, est ludi magistrum agere. Cicero ad Primum lib. 9. Epi Dionysius tyrannus cum Syracusis expulsus esset, Corinthi dicitur ludum aperuisse. Per translationem etiam Ludus dicitur pro Re iucunda, & minime difficili. Cicero de Orat. Omnium ceterarum rerum oratio, nihil crede, ludus est homini non hebeti. Ludos reddere. Terea, in And. Hecine me si imparatum in ueris nuptijs adortus esset, quos mihi ludos redderet? id est, ut me luderet, sine irrideret. Ludos quoque aliquid facere, est aliquid irridere, Plautus in Cap. Nunc is te ludos facit. Et absolute, Ludos facere, est quod Gal. cum uulgus ait, se gaudere, se mocquer & alibi, Bertizare. Terentius in Pho. Ut ludos facit? Ludum noui, Plaut. dictum est eleganter, pro eo quod est Persipio technam, intelligo doctum. Plaut. in Amph. Atar, noui iam ludum: id scilicet factam est opera, Ludos operam facere, est operam perdere. Plaut. Ruden. iam nunc & operam ludos facit, & retia. Aliquando ludus pro canti lena ponitur. Virgilius septima Eclo. Posthabet tamen illorum mea ferria ludo. Ita enim hoc in loco Ludum interpretatur Seruius. Ludo, ablatiuus ponitur pro, Per ludum. Virgilius quinto Aeneid. Qua ludo indutus belli simulacra ciebat. Ludi uero tantum plurali numero, spectacula publica significant. Cicero in Verr. Inter binos ludos. Idem Phil. 10. de Bruto loquens: Qui ne Apollinares quidem Ludos, pro sua populique Romani dignitate apparatus, praefens, fecit. Sic ludos gladiatorios potius dicimus, quam Ludum gladiatorium, quoties unum plurave paria gladiatorum depugnantia in arenam producuntur. Contra pro loco, ubi gladiatores instituuntur, melius Ludum gladiatorium dicimus in numero singulari. Legitur tamen aliquando Ludus gladiatorius, pro publico spectaculo. Quin. in Decla. pro Gladiatore. Quod mediū piratae in carcere retentum, quia redemptorem illis diuitem promiserat patrem in ludum uendiderūt, hoc est, ut me exhiberēt in ludis gladiatorij. Frequentius tamen in hac significatione numero plurali utimur. Sic dicimus apparare ludos, Facere ludos pro edere. Facere ludos alicui numini, hoc est, in honorem alicuius numinis spectacula exhibere. Item Committere ludos, id est, celebrare. Ci. ad Q. Fab. 3. Haec scripsit ad Octauum Calendas Nouē. quo die ludi committebantur. Fuerunt apud Graecos quatuor ludorum genera scilicet Olympici, Pythij, Isthmici, & Nemaei, de quibus dictū est in distinctione Certamen. Ludi apud Romanos etiam quatuor erant, Megalenses, Fanebres, Plebeij, & Apollinares.

LVENTINVM, siue potius Leuentinum, Britanicae urbs Ptolemaeo, li. 2. cap. 3.

LVS, [*Milatia. Gal. Maladie contagieuse qui court généralement sur les bestes & gens, peste publique. Hipp. Pestilencia, dolencia & enfermedad*

queste paga.] *λοιμὸς*, dicitur cum in urbe, aut in agro febris, aliud ue morbi genus homines uel pecora, arbore siue corripit, aut facta. Differtque a peste: quod haec aut cito perimit, quae corripit, aut cito abiit ab eo, quem inuasit. Lues uero generalius accipit etiam pro ijs malis, quae lente ea quae corripunt, efficiunt. Dictam autem putat Festus Luem a lauando, quod omnia quae corripunt, ad nihilum usque diluat. Alij Luem dictam putant *ἄνω τῆς λυμᾶς*, quod omnia dissoluit. Ci. de Arusp. res. Vt eos ludos haec lues impura pollueret. Vir. l. 3. Aen. Subito cum tabida membrum Corrupto cali tractu, miserandaque uenit Arboribusque, satifque lues, & letifer annus.

LVDVNVM, [*Lione.*] *Ἰσδύνα*, Steph. emporium est totius Galliae Celticae longe celeberrimū, a quo ea pars Galliae Lugdunensis dicta est, a L. Munatio Planco, dum Galliae Comatae praefessus, eoditum, in colle supra confluentem Rhodani & Araris imminente: ubi etiam hodie non obscura antiquae urbis extant uestigia. Strab. li. 4. Lugdunum in colle conditum, ubi Arar annis Rhodano immiscetur, Romano tenetur imperio: Ampliori quoque dignitate uirorum secundum Narbonem affluens, quibus usui magno est emporium. Ibi quoque Romani duces aurum numisma, argenteumque signarunt. Lugduni etiam templum fuit, communi uniuersae Galliae impensa extructum, & Caesari Augusto consecratum, ea parte ante urbem, ubi amnes conflunt. Inhibi quae ara dignitatis eximiae erat, gētium sexaginta titulo insignis: dicatis ibi totidem gētium simulacris. Haec Budaeus de Ase. Fuit praeterea haec ciuitas crebris nūdinis insignis, ad quas totius Galliae populi ad emendum, & uendendum conueniebant: unde etiam hodie locus ille, in quo olim situm fuit Lugdunum, Forum Veneris appellatur. In hac etiam urbe, a Caligula Caesare (Vt in uita eius cap. 20. testatur Suetonius) institutum fuit certamen Lating, Graecaeque facundiae. Quo certamine ferunt uictoribus in praemia uictos contulisse, eorumdem & laudes componere coactos. Eos autem, qui naxime displicuissent, scripta sua spongia, linguaue delere iussos, nisi ferulis urberari, aut flumine proximo mergi maluissent. Huc spectasse uidetur Iuuenalis, quum de Rheore loquitur ad aram Lugdunensem dicturo. Haec autem urbs, tam insignis rotue egregijs ornamentis nobilitata, teste Sen. in Epistolis, sub imperio Neronis, centesimo anno, a quo fuerat condita, una nocte conflagauit. Hodie uero Lugdunum in plano situm est, magna tui parte Rhodano & Arari fluminibus inclusum, nullis Christiani orbis argulis in cognitum.

LVEGO, es, luxi, luxum, [*Piangere Gal. Pleurer abondamment. Hipp. Λλωτῆρ.*] *ἰσδύνα*, uerbo Graeco *λύω*, (ut quidam putant) quod est soluere: eo quod continuo luctu uita hominis sol. atui. Accipitur autem modo actiue pro deslere, aut deplorare. Ouid lib. 11. Met. Fratrem lugebat ademptum. Ci. ad Curium lib. 7. Epi. Sed ant hercle & tuam Rempublicam lugebam, quae non solum suis ergame, sed etiam meis erga se beneficijs mihi erat charior. Modo naturaliter, & ab solute ponitur pro eo quod est, in luctu esse. Cic. pro Plano. Hos pro me lugere, hos gemere uidebam. Idem pro domo sua: Lugente senatu, mœrentibus bonis omnibus. Accipitur praeterea Lugere, pro eo quod est ob necessarii alicuius interitum ueste lugubri dolorum testari. Li. li. 2. ab in b. de Bru. Matronae annum, ut parentem, eum luxerunt, quod tam acer ulter uiolata pudicitia fuisset. Huius uerbi composita sunt Prolugeo, & Elugeo, quorum significata uide suis locis.

LVEVERIS, & hoc Lugubre, p. c. [*Lugubri, suaeberi. Gal. De duell. apparant ad duell. Hipp. Cosa litorosa d. eu. l. uada.*] *πενθηδός*, quod ad luctum pertinet, uel lues lugubris, quia dolorem post necessarij alicuius interitum testatur. Teren. in Heau. Mediocriter uestitam ueste lugubri. Cic. post Reditum, ad Quiri. Me fratris miserimi, atque optimi quotidianae lacrymae, sordesque lugubres a uobis deprecatae sunt. Idem 1. Tul. Sed illa lugubris lamentatio, fletus que in carens ex eo, quod & c. Lugubria absolute, pro uestibus lugubribus. Qui. 1. 1. Met. Surge, age, da lacrymas, lugubriaque indue, nec me inde ploratum sub inania Tartara mitte. Sene. Her. fur. Amicta coniunx lugubribus.

LVCVBRE, penultim. correp aduerbium, idem quod Lugubriter, *πενθηδός*. Plaut. Cist. Nam si haec non nubat, lugubre fame familia pereat.

LVI T I O, nis, Vlpian. ff. de cap. postlim. reu. l. si a patre. Si patre redempto, & ante luitionem defuncto filius post mortem eius redemptiois quantitatem offerat, dicendum est: suum ei posse haeredem existerre.

LVMA, mæ, *ἡ λυμῆ*, genus spinæ quae in pratis nascitur, & locis uliginosis. sic dicta quod agricolae eam a terra lunt: id est, soluunt. Hinc lumeta, loca lumis plena: & Lymaria falx, qua lumeta secantur: ut ait Varro de Lingua Latina. li. 4.

LVMBAGO, uitium & debilitas lumborum, ut ait Festus.

LVMBARE, [*Mutande.*] *περικλῆμα*, tegmen, quo pudenda teguntur, ut apud Hieremiam. Sicut tu posuisti lubare istud ad lumbos tuos.

LVMBI.

LUMBRICUS, gii, lumborum fractura. Pla. in Amph. Nam si me irrisissis, hodie lumbitagium hinc auferes.

LUMBRICI, [Vermi. Gall. Vers de terre. Hisp. Lumbrices.] ἔλαττες, uermes terreni, a lubricitate dicti. Plautus in Aul. Foras lumbrices, qui sub terra ereplitti modo. Lumbrici etiam uermes dicuntur, qui in uentre hominis, aut etiam aliorum animalium nascuntur: qui teste Gal. ad finem Meth in triplici sunt differentia. Aut enim lati sunt, aut teretes, aut omnium minimi, quos ἀσκαπιδας, nominat. Col. lib. 6. c. 24. Solent autem utulis nocere lumbrici; qui fere nascuntur cruditatibus.

LUMBVS, bi, uel, quod uicatus est, Lumbi, rum, [Lombi. Gal. Le partie du dos qu'on appelle la rachie. Hisp. Los lomos.] ὄσφου, a rei anatomice peritis dicitur pars inferior spinæ, quæque constans uertebis, quæ medix sunt inter os sacrum, & uertebas dorſi. Plin. lib. 20. cap. 2. Lumborum uero dolori, semine Sole siccato. Dicuntur etiam Lumbi de brutis. Horat. lib. 1. Sermo: Curto ire licet mulo, uel si libet, usque Tarentum, Mantica cui lumbos onere ulceret ac eques armos. Hinc fit Elumbus, a, um, uel Elumbis, lumbe, quod lumbis caret, seu potius, quod lumbos contraſtos habet, aut inualidos. Bona enim pars urium in lumbis sita; ut qui soli, nullius alterius ossis adminiculo superiorem corporis compagem sustineant. Hinc factum est, ut Elumbis accipiatur pro debili. Plinius lib. 10. cap. 33. Perdix prægrauem, aut Elumbem sese simulans. Item Delumbis pro molli & effeminato. Persius Sat. 1. Summa delumbe salua, Hoc natat in labris. Inde Delumbe carmen, pro lasciuo, minimeque uirili. Et uerbum Delumbo, as, are, delumbem reddere, debilitare. Plin. lib. 20. cap. 4. Hoc sæpe delumbata quadrupede approbat. Delumbare seu scias, per translationem, pro eo quod est, neruis & robore suo spoliare. Cic. in Or. Nec inuitos numeros sequens concitet, delumberque sententias.

LUMBVLVS, lumbuli, deminutium est a Lumbus. Plin. lib. 28. c. 11. Sicca lippitudo lumbulis suum totis, atque contritis, & impossitis tollitur.

LUMEN, luminis, [Lume. Gal. Lumiere. Hisp. Lumbrè à la luz qualquiera.] φωσφωρος, res aliqua splendorem de se diffundens; ita dictum quasi lucimen. Seru. 2. Aen. Lumen a luce distinguit: quod in lumine sit splendor, sed cum fumo: in Luce Solis splendor. Virg. 6. Aen. Nec fumea tedis Lumina. Idem 6. Aen. Picca fert humida lumen Teda. Verum hæc Seruii differentia non est perpetua. Nam & Solem, & Lunam, & cætera cælestia corpora Lumina appellamus, quæ tamen proculdubio fumi omnis sunt expertia. Alii lumina intelligunt corpora ipsa lucida, quæ claritatem de se diffundunt. Sic Solem ipsum lumen appellant. Lucem autem claritatem a Sole profectam. Sed hoc, ut in Sole fortasse uerum est, ita in cæteris locum non habet. Neque enim splendorem a candelæ, lychno uel per ædes diffusum, statim lucem appellaueris. Lucem itaque alii uisi Solis splendori proprium esse uolunt, aliarum que rerum claritati non nisi per abusum, aut per translationem tribui. Ponitur aliquando pro luce, siue die, Cic. pro Rab. Posth. Si te secundo lumine hic offendero, moriere. Virg. 6. Aen. Vix lumine quarto prospexi Italiam. Aliquando pro oculo, quod oculorum beneficio lumen conspiciamus. Quint. in proæ. lib. 6. Prior alterum ex duobus eruit lumen. Doctorem ac lumen desiderare, est desiderare rei alicuius difficultis, ac obscure interpretationem. Cic. ad Treb. lib. 7. Qui quamquam plurimi sunt, doctores tamen, lumenque desiderant. Luminibus obstruere, est ædificando officere luci domus uicini. Cic. pro Donio sua: Cum ille negaret, primo se luminibus eius obstruendum minabatur. Per translationem quoque alterius luminibus obstruere dicimus, cum nominis eius claritatem obscuramus. Cic. in Bruto: Catonis luminibus obstruxit hæc posteriolem quasi exaggerata alius oratio. Lumina præferre menti alicuius, id significat, quod uulgo [Inspirare] dicimus. Cic. antequam iret in exilium. Vos, uos obtestor dii immortales, qui meæ inenti lumina prætulistis, cum consensum extincti conuentionis, arcemque urbis ab incendio, ac flamma liberaui. Lumina ciuitatis, dicuntur insignes uiri, & clari. Cic. in Cat. Or. 3. in fine: Lumina ciuitatis extincta sunt. Lumina in picture, umbræ opponuntur. Plin. lib. 35. cap. 5. Tandem se ars ipsa distinxit, & inuenit lumen, atque umbras, differentia colorum alterna uice sese excitante: deinde adiectus est splendor alius hic, quam lumen, quem quia inter hoc & umbram esset, appellauerunt Tonon. Lumina orationis, sunt sententiæ, & figuræ, quæ suis locis uel emblemata quædam interiecta, orationem mirum in modum illustrant.

LUMINARE, huius luminatis, [Lume, luminare. Gal. Lumiere & clairte lumineaire. Hisp. Lumbrera, o cuerpo luz.] φωσφωρος, ipsum lumen, aut id quod claritatem, splendorem, de se diffundit. Hieronymus in Gene. Fecit Deus duo luminaria magna: unum ut præficeret diei, alterum ut præficeret nocti. Luminaria item per translationem appellamus uiros eximios, in quibus singularis quædam

uirtutis splendor elucet, qui q. sui ordinis hominibus decori est & ornamento. Cic. 2. Phil. In te autem M. Antoni id decreuit Senatus, & quidem incolumis, nondum tot luminariibus extiteris, & c. id est, tot egregiis uiris, qui sunt lumen & splendor, ac ornamentum Senatus, & ciuitatis.

LUMINO, luminas, [Illuminare. Gall. Esclairer. Hisp. Alumbra.] φωσιζω, a quo Illumino, illuminas, καταλάμνω, eiusdem utrumque significationis. Martianus: Quos stellantibus oculis interfectos crebri uibratus ignium luminabant. Relumino, lumen reddo.

LUMINOSVS, a, um, [Luminoso, lucente. Gal. Plein de lumiere, fort reluisant & esclairent. Hisp. Cosa llena de lumbres.] φωτινος, quod clarum, & apertum. Cic. in Or. Tum sunt maxime luminosa, & quasi a luce partes dicitur.

LUNA, lunæ, [Luna. Gal. La lune. Hisp. Luna.] σεληνη, a lucendo dicta, quod noctu sola luceat. Alij Lunam quasi Lucem alienam dicunt, quod lumen a Sole recipiat. Cic. in Som. Scip. Ex quibus erat minima, quæ ultima cælo, citima terris, luce lucebat aliena. Hæc Solis discipula, obsequitur curſibus supernis, & prout accedit ad Solem, uel recedit a Sole, crescens aut senescens, dispensat lumen, ideoque semper est instabilis. Ouid. 15. Metam. Nec par aut eadem nocturnæ forma Dianæ. Esse potest usquam semperque hodierna sequente, Si crescit, minor est, maior, si contrahit orbem. Luna (ut inquit Macr.) dispensationibus septentatis luminis sui uires sempiterna lege uariando disponit. Præmis septem diebus dimidiata seniores ostendit, Græcoque sermone διχόμωτος, & διχότομος uocatur, quasi dimidia. Secundis totum orbem complet, sicque plenilunium, quod Græci πανσέλιον, uocant. Tertius rursus διχότομος, efficitur. Quartis fit totius Lunæ cum Sole, quod Interlunium uocant, & Silentem Lunam, & Intermensuram. Græce συνοδος, dicitur. Hinc Plenilunium, quod est cum Luna quindecima & rotunda est, Solique ex diametro opponitur. Plin. lib. 18. Cum uero occidit Sole oritur (scilicet Luna ex aduerso) ita, ut pariter aspiciantur, tunc erit plenilunium. Interlunium, cum apparet desierit, & noua fit, & coeunte uel silenti Luna. Vnde Lunæ coniunctio dicitur dies silentis Lunæ. Luna uicesima pro uicesimo die post nouam Lunam. Plinius libro 2. cap. 97. Aëtus idem triduo in mense consistit, septima, octaua, nonaque luna.

LUNA, Etrurix oppidum ad mare situm, fecundissimum candidi marmoris fodinis, quod ab eo Lunense dicebatur, olim nobilitatum. Lucan. lib. 1. Quorum qui maximus æuo, Arnus incoluit deserta mœnia Lunæ, & c.

LUNAE, promontorium, σεληνης ἀκρα, Etrurix promontorium, non procul a Macra fluuio; cuius meminit Ptol. lib. 3. cap. 1. Bititem eiusdem nominis promontorium in Lusitania, non procul a Tagi ostio, apud eundem Ptolemæum lib. 2. c. 5.

LUNARIVM, promontorium Laletanorum, in Hispania Tarraconensi: cuius meminit Ptolemæus lib. 2. cap. 6. Alio nomine, Mons Iouis.

LUNARIS, & hoc lunare, [Lunare.] σεληνωδός, quod ad Lunam pertinet: ut, Lunaris ratio, Lunaris annus. Plin. lib. 15. cap. 39. Lunaris annus, qui mense uno suum efficit cursum. Ouid. 15. Metam.

Carulus, & uultum ferrugine lucifer atra Sparus erat, sparsi lunares sanguine curus. Cic. in Som. Scip. Quam ob causam summus ille cæli stelliferi curſus, cuius conuersio est incitator, acuto & excitato mouetur sono, grauissimo autem hic lunaris & infimus.

LUNATICVS, οἱ σεληνωδοί μωνοι, dicuntur, qui furore laborant, non illo quidem perpetuo, sed interuallis quibusdam recurrente. Quod mali genus inde nomen accepit, quod iis, qui ipso interlunio nati sunt, familiare esse consueuerit: siue, quod stas Lunæ ratione interuallis soleat reuerti. Iulius Firm. 4. Mathes. Et si luna male fuerit collocata, aut spasticos, aut lunaticos, aut caducos facit.

LUNATVS, ca, tum, [Lunato, a guisa di Luna.] σεληνωδός, quod est ad Lunæ similitudinem factum, id quod habet speciem Lunæ: ut Lunatum ferramentum. Colum. lib. 12. c. 54. Deinde, sicut consueuerunt (algarum), decussatim ferramento lunato incidit. Tres enim sunt figuræ crescentis Lunæ, nam modo curuatur in cornua, modo in orbem circumacta, ut, cum est plena, & soli aduersa: modo dimidio orbe cæsa: hoc est, cum æqua portione diuiditur, & ob id a nostris Diuidua, a Græcis διχότομος, uocatur. Virg. lib. 1. Aeneid. Ducit Amazonidum lunaticis agmina peltis Penthesileæ furens. Classis lunata, Lucan. libro 3. Cauda lunata delphicorum. Senec. Oedi. Frons lunata uiculi. Claud. de Raptu Proserp.

LUNENSIS caesus, a Luna urbe nomen accepit, quæ fuit in ea parte Etrurix, quæ Ligurix proxima est. Erat autem hoc caesi genus sola magnitudine ludatum, ut, quod Librarum mille pondus nonnumquam equaret, unde inter seruorum obsonia refertur a

Mart. li. 14. Casus Hetruscæ signatus imagine Lunæ Præstabit pueris prandia mille tuis. Plin. lib. 11. cap. 42. Mixtum Hetrurizæ atque Ligurizæ confinium Lunensem mittit, magnitudine conspiciendum: quippe & ad singula millia pondo premitur. Ab eadem Luna, Lunense quoque matris nomen accipit, miro candore conspicuum Plin. li. 35. ca. 6. Adiecit idem Nepos, Mamurræ totis ædibus nullam nisi è matremore columnam habuisse, omnes solidas è Caridio, aut Lunensi.

LYNO, nas, nare, [Torcere a guisa di Luna,] σελωιδή ποιῶ, in modum lunæ quando in cornua curuatur, flectere. Ovi. 1. Amo. Lunavit que genu sinuolum fortiter arcum, id est, intendit.

LYNU, LA, [Lunetta,] σελωιδή, Plau. in Epid. Lunulam, atque anellum aureolum in digito.

LYO, is, lus, [Purgare, pagare Gal. Payer, satisfaire, souffrir punition. Hisp. Lavar o pagar la pena.] λουαι, significat persoluo. Li. primo ab Urb. Ut tamen debito supplicio scelus luere, id est, solueret, seu purgaret. Dictum putatur a uerbo Græco λύω, quod est lauare, siue ablucere pœnas, et dare pœnas, seu ferre supplicium. Cicero Att. libro tertio. Itaque mei peccati luo pœnas. Sic Luere supplicium, est supplicio affici. Iustin. libro primo. Quicumque capi potuerunt, supplicia crucis uoluerunt. Luere capite, est capite plecti. Liu. nono ab urb. Obiides etiam sexcenti imperati capite iuerunt. Luere maculas sanguine, est abstergere, purgare, eluere, & a lauando quidam ductum uolunt. Cicero in Ver. Act. septimo. Errabas Verres, & uehementer errabas, cum te maculis factorum & flagitiorum tuorum sociorum innocentium sanguine luere arbitraberis. Luere peccata, est delictorum supplicium ferre. Liu. 8. Bell. Mace. Ego tamen & cum alijs, pro dignitate imperij uestri coactis luere peccata sua, pœnam pepigi. Luere aliquando est, pretium redemptionis redemptori offerre, ait Budæus. Ulpianus: Qui status controuersiam patiantur, non debent per id tempus militare: sed nehi, qui ab hostibus redempti sunt, prius quam se luant. Luitur imperonale. Luca. li. 2. Hæc cæde luatur. Quicquid Romani meruerunt pendere mores. Luiturus participium. Luitura pœnas pappis. Claud. 4. Paneg. Luendus Ovi. 2. Trist. Scilicet in superis eia fortuna luenda est. Hinc componitur Re-luo pro soluo, seu repugno. Nam in alia significatione componitur a lauo, sicut Diluo, Proluo.

LYPA, pæ, [Lupa. Gal. Loue, paille de publique. Hisp. Loba, à la puta del burdel ó ramera.] λύκαινα femininum est a lupus. Ovi. li. 3. de Ar. aman. Rapidæ tradis ouile lupæ. Ponitur tamen quandoque pro meretrice. quod, ut lupa cibi, ita hæc uel libidinis, uel quæritus appetens sit. Cicero pro Mil. Ille qui semper secum scorta, semper exoletos, semper lupos ducebat.

LYPANAR, p. p. [Bordello. Gal. Bordeau. Hisp. El burdel.] πορνείον, prostibulum ganeum, in quo lupæ, hoc est meretrices prostant. Quin. li. 7. ca. 4. An deprehensus in Lupanari cum aliena uxore, adulter sit, quæritur. Iuu. Sat. 6. Intrauit calidum ueteri centone lupanar. Oblicum lupanar, Catul.

LYPANARIS, & hoc re, χαμαιτυπικός, ut, infamia Lupanaris, apud Apul. pro spurca, & fœda fama, qualis esse solet meretricibus. Ambrosius, Cum meretricibus scortaberis in contubernio lupanari.

LYPANARIUM, rij, [Bordello,] πορνείοσκειον, idem quod Lupanar. Ulpian. de petitio. heredita. Licet à lupanario præceptæ sint. Nam & in multorum honestorum uitorum prædijs lupanaria exercentur.

LYPARIUS, rij, λύκοσφραγς, qui uenatur lupos. Ser. in Commenta. Georg. Constat enim luparios carnibus tinctis ueneno lupos necare.

LYPATUM, ti, [Morso Gal. Vn mort de bride fort rude, un frein fort aspre. Hisp. El freno de la brida ó descojoja.] χαλινός, idem quod lupus, pro fræno asperissimo. Vir. 3. Geo. Pressique negabunt Verbera lenta pati, & duris parere lupatis. Dicta Lupata (ut Seruius inquit) a lupinis dentibus qui inæquales sunt: unde & eorum morsus uehementer obest. Ouid. 1. Am. Eleg. 3. Asper equus duri, contunditur ora lupatis.

LYPOR, aris, rij, [Andarê alle meretrizi] πορνείον, scortari, meretricari. Turpilus apud Nonium: Qui cum meretrice per uias habitum nostrum lupoantur. Antiquum.

LYPERCAL, λύκαινον, a lupa dicitur, locus sub Palatino monte, factus ab Euandro Pahi, Deo Arcadiæ, qui Lycæus uocatur, eo quod non sinat lupos in oues scuire. Quamuis quidam ita appellatum uelint, quod lupa ibi Remum & Romulum natriuerit. Ovi. 2. Fast. Illa loco nomen fecit, locus ille Lupercal Magna dati nutrit premia lactis haber.

LYPERCALIA, λύκαινα, solennia quædam sacra dicebantur, quæ mense Februario, a Lupercis fiebant in honorem Panos Pastorum Dei. Cice. ad Q. Fra. lib. 2. Hodierni diei res gestas Lupercalibus habebis. Seruius enarraus illud Virg. l. 8. Aen. Hic exulantes Sa-

hos, nudosque Lupercos. Cum, inquit, in honorem Panos Lupercaliorum solennitas celebraretur, pecora Romanorum subito a Latronibus rapta sunt: lili proiectis uentibus, persecuti sunt latrones, quibus oppressis, & receptis animalibus, propter rem a nudis prospere gestam, consuetudo permanfit, ut nudi Lupercalia celebrarent.

LYPERCIS, sacerdotes erant Panos Dei pastorum, qui Lupercaliorum die nudi per urbem curritabant, prægnantiumque mulierum manus uterosque caprina pelle feriabant, qua re & fecunditatem, & facilem partum fieri putabant. Dicti autem creduntur Lupercii, a Pane Deo pastorum, cui sacra faciebant in Lupercali. Græci enim Pana uocant Lycæum, nomine δὲ τῆ λυκαῖ, hoc est, a lupo, deriuato, quod oues a lupis tueri credebantur, Vela a Lycæo monte Arcadiæ, in quo Pan colebatur. Ovi. 2. Fast. Quin uetat Arcadiæ dictos de monte Lupercos? Faunus in arcadia templa Lycæus habet. Cic. 2. Phi. infectatur M. Ant. quod in Lupercalibus in quibus sedebat Cæsar, amictus toga purpurea, in sella aurea coronatus, se lupercum exhibuerit.

LYPERVDVM, Ptolemæo lib. 2. cap. 11. urbs Germaniæ hodie Mysana; uigo Meissen.

LYPIA, Germaniæ fluius Pomponio lib. 3. Coniectura est, inquit Vadianus in Melam, eum esse, quem hodie Neccharum uocant, qui haud longe a Danubii fontibus ortus per Vittembergensem ducatum lapsus, moxque in occasum uersus, Rhenum seorsum illabatur. Strabo longe secus, quam Pomponius, Lupiam in Vurgum deferri ait, ut Lupiæ nomine non Neccharus, sed is amnis quem hodie Fuldam uocant, intelligatur. Tacitus (adeo in re tantilla uariant scriptores) libro Augustæ historiæ. 2. Lupiam uocat amenem, non in Rhenum, sed in Oceanum elapsam. Hæc Vadianus. Cuius uiri, alioqui diligentissimi, lapsus satis mirari non possum, præsertim in suæ Germaniæ chorographia. Constat enim Lupiam Bructerum (hodie Vuestphalos appellant) fluium esse, qui etiam hodie nomen retinet, uon procul a Bademborna nascentem: ad cuius caput extat oppidulum, quod Germani sua lingua Lipenprunum, quasi Lupiæ fontem appellat: aliud que circa medium fere fluminis tractum uisitur oppidulum, quod eodem cum fluoto nomine Lupiam nominant. Labitur autem in Rhenum (quod & Mela asserit) circa Vesaliam agri Cluiensis oppidum.

LYPINVS, a, um, [Lupino, di lupo. Gal. De lup. Hisp. Cosa pertenesciente a lobo ó loba.] λυκίος, quod est lupi. Cic. in Cat. Quem inauratum in Capitolio paruim atque lastantem uberibus lupinis inhiantem fuisse meministis. Ad Her. Foliculus lupinus.

LYPINVS, ni, & Lupinum, ni, [Lupino. Gal. Du lupin. Hisp. El altramuç.] substantiuum, δέρμος, leguminis genus est, omnium amarissimum, quod sui circumacta agricolis horas etiam nubilo die ostendit. Dictus autem putatur Lupinus a lupi natura, quod non minus terram appetat, uoraxque illius sit, quam lupo, & telluræ adeo amat, ut quamuis frutetoso solo coniectum inter folia uerpresque, ad terram tamen radice perueniat. Vide Plin. li. 18. c. 14. Hor. 1. Epi. 7. Nec tamen ignorat quid distent æra lupinis. Vir. 1. Geo. Tristis que lupini sustulerit fragiles calamos.

LYPVS, lupi, [Lupo. Gal. Vn lup. Hisp. Lobo.] λύκος, animal rapax, quod nulli notum non est: cuius foem. est Lupa. Ovi. 1. Trist. Excussa est auidi dentibus ægna Lupi. Est etiam Lupus λύκοσφραγς, piscis genus, quem Romani olim piscibus omnibus prætulerunt: eosque præcipue, qui in Tiberi inter duos pontes capti essent: quos Catillones, hoc est, liguritores uocabant, metaphora ducta ab hominibus gulosis, & delicatis, quos ideo Catillones uocabant antiqui, quod a sumptis cibis ipsos etiam catillos ingerent. Est. n. hic piscis uoracissimus, itercorumque ac latrinarum audissimus fenerator: a nullo sordium genere temperans. Paulus Iouius in eo libello, quem de piscibus Rom. edidit, Spigolam uocari ostendit: multisque argumentis eorum opinionem conuincit, qui hunc Sturionem esse putauerunt. Plin. li. 9. cap. 17. Postea præcipuam auctoritatem fuisse lupo & afellis Cornelius Nepos & Laberius poeta Mimorum tradidere. Loporum laudatissimi, qui appellantur lanati, a candore mollitiaque carnis. Mar. li. 13. Laneus Euganei lupo excipit ora Timæi Aequoreo dulces cum sale passus æquas. Item lupo, genus est fræni asperissimi, quod & Lupatum dicitur a lupinis dentibus, qui inæquales sunt, & propterea morsus eorum asperimus. His frænis utebantur Galli. Ouid. 4. de Trist. Tempore paret equus lentis animosus habenis: Et placido duros accipit ore lupos. Item Lupo, id est instrumentum aduncum, quo uasa, quæ in puteum forte ceciderunt, extrahuntur, ἀραξ, Græco uocabulo, & a nostris Harpago nominatur. Liu. 8. Bef. Puni. in alios lupi superne ferrei iniecti, ut in periculo essent, ne suspensi in murum extraherentur. Item aranei genus. Plin. libro undecimo capitu. 24. Loporum nomine minimi non texunt. Hoc nomine etiam dicta est herba, quæ asparagi uice mandi solet: quæ & Lupus salictarius appellatur, quod sal-

ees ad similitudinem uicis ascendat. Hanc herbam officinæ uocant Lupulam, Galli Habelon. Ea utuntur Belgæ ad condienam ceruicem admittis frugibus. Item Lupus (ut Palladius auctor est) ferula manu huius uocatur. Quæm lupo commisit Ter. in Equ. Cœcinnus hoc utemur pro uerbis, quoniam eius seruandum aliquid committitur, cuius gratia custodem magis oporteat adhiberi. Cic. 3. Phil. Etenim in concione dixerat se custodem futurum urbis, usque ad Kalen. Maias ad urbem exercitum habiturum. O præclarum custodem ouium (ut aiunt) lupum. Custosne urbis, an direptor & uexator esset Antonius? Quadrare uideatur, quoties inimico negotium committitur, eique qui nobis pessime uehit: propterea quod lupo & agnus genuino quodam odio dissident. Lupo agnum eripere. Plau. Pœn. Lupo agnum eripere postulant: nugæ agunt. Hoc uti possumus pro uerbis ubi quis frustra conatur prædam recipere, cui semel manus iniecit rapax aliquis. Improbum enim uidetur, sperare futurum, ut lupo agnum semel arreptum amittat. Lupus est in fabula, pro uerbis est notissimum, quo utitur, quoties nostro sermone superuenit is, de quo loquebamur, & nobis sua præsentia amputat loquendi facultatem. Pro uerbis tractum est a lupi natura, quem ferunt ipsi, quos prior aspexerit, uocem intercludere. Ad quod alludit Vir. 9. Eclo. Vox quoque Mœrin, iam fugit ipsa: Lupi Mœrin uidere priores. Lupum, auribus tenere, pro uerbis est, quod in re antipiti periculosum dici solet. Nam qui auribus lupum tenet, ne eum dimittere audeat, nec retinere potest sine periculo. Suet. in Tibe. Cunctandi causa erat metus undique immiaentium discriminum, ut sæpe lupum se auribus tenere diceret.

LYRA, (inquit Festus) os culci. siue utris ab antiquis dicebatur.

LYRŌCAS, [Tranguggare. Gal. Gourmander, manger auident. Hisp. Tragar mucho.] *Lyrcas*, cibum cum auiditate nimia sumo. Pomponius Syris, ut citat Nonius: Lardum lurcabat lubens. Lurcor, aris, deponens, idem. Lucilius Sat. 2. Ut lurcaretur lardum, & carnaria furtim.

LYRCONES, [Colosi, tranguggatori. Gal. Courmands qui dependent tout leur bien en gourmandise. Hisp. Golosos o glotonos.] *Lyrcōi*, dicti sunt gulosi, & bonorum suorum consumptores. Plau. in Persa: Perenim ferne, lurco, edax, furax, fugax. Luci. Sat. li. 5. ut citat Nonius: Edite Lurcones comedones, uiuite uentres. Sueton. de Clar. Gram. Cap. 15. Lassarum, & lurconem, & nebulonem, popino nemque appellans, & uita scriptisque monstrorum. Cic. Ac. Lurcus tribunos plebis.

LYRIDVS, a. um, [Lorido. Gal. Fort palle & comme batu & mentri d'este uorges. Hisp. Cosa de coor amarillo.] p. c. *Lyridos*, *πελιδύς*, quod est supra modum pallidum, quasi Loricum, seu loro percussum, & lundum factum. Ouid. 1. Met. Lurida terribiles miscent, aconita noueræ.

LYROR, oris, mas. g. [Pallide. Gal. Palleur. Hisp. Amarillex.] *Lyror*, pallior, color subnauus. Luc. li. 4. Lurida præterea fiunt quæcunque teneantur Arquat quia luroris de corpore eorum Scamina multa fluunt simulacris obuia reuim.

LYSCINTA, a. [Rosignolo. Gal. Rosignol. Hisp. Ruyseñor.] *Lyscintā*, auis cantus suauitate præcellens, quæ & Philomela appellatur, ita dicta, ut uolunt, quod Iugens canat, aut certe quod canat ante lucem. Plin. li. 10. ca. 29. Luscinijs diebus ac noctibus continuis quindecim garrulus siue intermissus cantus, densante se frondium germinæ, non in nouissimum digna miratu aue. Poeta fabulatur, Philomelam a Tereo uolatam, in hanc autem fuisse mutatam, ad quam fabulam alludit Martia. lib. 14. Flet Philomela nefas incoisti Tereos, & quæ Muta puella fuit, garrula fertur anis. Ob eandem causam & Athis dicitur. Fuit enim Philomela patria Atheniensis, Pandionis Regis filia Mart. lib. 6. Sic ubi multisona feruet sacer Atthide lucus. A Luscinijs fit diminutiuum, Lusciniola. Plin. in Bac. Pal. ego quoque metuo, Lusciniolæ ne defuat cautio.

LYSCOSVS, siue Lusciosus, [Che ha corta uista. Gal. Qui a courte uue. Hisp. El que no necesito con poca luz.] *Lyscosus*, is dicitur Nonio, qui ad lucernam non uidet. Varro Disciplinarum li. 8. ut citatur a Nonio: Vesperis non uidere quos appellant lusciosos. Idem Andabatis: Aed pol idem cæcus: non lusciosus est. Bud. in Anno. Lusciosus, siue Lusciosus eos dici existimat, qui propius admota oculis, uident, remota uero non: quod genus homines res intuendas oculis fere contingere solent, & limis etiam elusis que oculis aspicere, eosdemque a Græcis *μύπητες*, uocari ait.

LYCVS, sci, [Lofco. Gal. Lofche. Hisp. Tuerto, menguado de un ojo.] *Lyrcus*, quod altero captus est oculo: qualis fuit Annibal, de quo Iuu. Sat. 10. Quum Getula ducem gestaret bellua luscum. Lufca, æ. Mar. lib. 1. Oculo Philænis semper altero plorat: Quo fit ritus quæ is modo, lufca est. A Lufcus fit Elufco, Elufcas, quod est luscum facio, & oculum eruo. Scribit Iulianus Iureconfultus, Aquila lege teneti eum qui elufcauerit discipulum in disciplina. Ci. de Or. Hic Lufcus familiaris meus Caius Sextius. Et, id dixit, quod conueniret in omnes lufcos.

LYSIO, nis, Ci. de Sen. Ex multis Iufionibus, nobis senibus talos relinquant & tesseras.

LYSIANIA, æ, [Portogallo.] *Lyfiania*, tertia Hispaniæ pars ad Septentrionem Durio amne, a Taraconenfi prouincia, ad Austrum a Bætica Ana fluuio dirempta: cuius descriptionem uide apud Plin. 4. cap. 2. Et Ptol. lib. 2. cap. 5. Str. tamen li. 3. Lusitaniam ad Austrum Tago fluuio terminat, dictam autem uolunt Lusitaniam a Lufu, & Lyfa Liberi patris comitibus, qui eum bacchantes in Hispaniam secuti sunt, ut tradit Plin. lib. 3. Hodie Portugalliam appellant.

LYSITOTAS, [Cincolare.] *Lyfotōs*, frequentatiuum est a uerbo Ludo. Pla. Cap. Nam ubi illo adueni quali patris pueris, aut monedule, aut anates, aut coturnices dantur, quibus cum lufitent.

LYSIVS, *Lyfios*, Arcadiæ fluuius frigidissimus, Gortynam uicem præterfluens, in quo Iouem primum ablatum fuisse Arcades asserunt, unde & nomen accepisse puratur. Vide Cœl. Rhodig. lib. 18. capi. ultim. Fuit & Lufias, quidam, Marij ex sorore nepos, qui cum Trebonio generoso adulescentulo uim asferre conaretur, ab eodem occisus est. Valerius li. 6. cap. 1. Clusium appellat. Cic. pro Mil.

LYSORIVS, a. um, [Cosa che s'appartiene a gioco. Gal. Apartenant à jeu. Hisp. Pertenefiente à juego.] *Lyfōrius*, quod ad ludum spectat, ut Tabula luforia, id est alueus, in quo tesseræ, aut latrunculus ludimus. Plin. lib. 36. cap. 2. Transitit alueum cum tesseris luforium geminis duabus. Luforia quæstio, id est, iocosa, quæ ludo fit. Plin. lib. 7. cap. 53. Pudore Diodorus sapientiæ Dialecticæ professor, luforia quæstione non protinus ad interrogationes Scilponis disoluta, quærit.

LYSTRÆ, *Lyftræ*, Ptol. lib. 3. c. 1. Calabriæ urbs, Lupia Plin.

LYSTRALIS, & hoc Luftrale, *Lyftralis*, quod luftrandi, hoc est purgandi, seu expiandi uim habet. Unde Aqua luftralis dicitur, quæ a sacerdote luftrationis, hoc est, purgationis causa aspergitur. Ouid. 3. de Ponco: Spargit aqua captos luftrali grata sacerdos. Sic luftrale sacrificium dicitur, quod luftrationis causa fit. Lu. li. 1. Sacrificium luftrale in diem posterum parat. Luftralia exta, ueteres, dixerunt præpinguia: eo quod luftralis, id est, quinquennalis bos dicitur esse perfectæ ætatis.

LYSTRAMEN, inis, idem quod luftratio. Val. 6. Arg. Seminecesque duces inter sua tela, suosque. Inter equos, suam misero luftramene uerfant Congeriem.

LYSTRATIO, eurbale, *Lyftratio*, circuitio, peragratio. Cicero. 3. Philip. Quæ siue sus peragratio itinerum, siue luftratio municipiorum, ponitur & pro sacrificio expiationis, *Lyftratio*, *καθαρτήριο*, Col. lib. 2. cap. 2. Hoc loco certum habeo quosdam, quum solennia festorum percentuerim, desideraturos luftrationum, cæterorumque sacrificiorum quæ pro frugibus sunt, morem præficus usurpatam.

LYSTRATVS, participium, [Purgato. Gal. Purgé. & nettoyé. Hisp. Ampido por sacrificio.] *Lyftratus*, purgatus, expiatus: ut, Luftratum, atque purgatum Capitolium. Lu. libro 3. ab Urb. Mart. in præf. lib. 8. Meminerit, non nisi religionis purificatione luftratus accedere ad templa debere. Corpus luftratum diuino odore. Ouid. 14. Metam.

LYSTRICVS, ca, cum, *Lyftricus*, idem fere est quod luftralis. Unde Luftrici dies infantium appellantur, puellarum octauus, puerorum nonus, quia his infantes luftrantur, & nomina eis imponuntur. Hæc Festus. Et qui eos luftrant, Luftratores uocantur, & fœminæ Luftratores, & qui luftrantur, Luftrati nominantur.

LYSTRIFICVS, a. um, *Lyftrificus*, idem quod luftralis: ut, cantus, luftrificus. Vale. 3. Argo.

LYSTROS, as, [Circundare, purgare. Gal. Enuironner, tourner. Hisp. Andar enderredor de lugar.] *Lyftrōs*, peragro, ambio, circumago, Laetan. lib. 2. Sed Luna, quæ orbem illum signiferum triginta dierum spatio luftrat. Cic. libro 5. de Fin. Cur ipse Pythagoras, & Aegyptium luftrauit, & Persarum Magos adiit? Virg. li. 3. Aen. Quo tutor hospita luftræ Aequora, & Ansonio possis cõfideræ portu Inreridum significat expiare. Vir. 5. Eclo. Et quum solennia tota Reddemus nymphis, & quum luftrabimus agros. Luftror, aris, passiuè. Ouid. li. 13. Met. Ego luftror ab illis: Et, purgante nefas nonies mihi carmine dicto. Vir. libro 3. Aeneid. Luftramurque Ioui, uotis que incendimus aras. Vbi Seruius, Aut luftramur, id est, purgamur, ut Ioui sacra faciamus: aut certe luftramur. Interdum idem est quod circumquaque aspicio, & oculis quodammodo ambio. Vir. 8. Aens. Ille os, oculosque loquentis. Iandudum, & totum luftrabat lumine corpus. Luftrare animo, id est, pendere, & examinare. Cicero libro tertio Off. Sed quæ omnia ratione atque animo luftraueris. Interdum luftrare accipitur pro sequi, Virg. secundo Eclo. At mecum raucis: tua dum uestigia luftro, Sole sub ardentem resonant arbusta cicadis, Interdum opatēfacere, clarificare, luftrare, Idem libro septimo; Aen. Postera

Phœbea lustrabat lampide terras Orta dies. Lustrare exercitu, id est, recognoscere, recensere. C. A. f. l. i. o. r. o. s. e. p. t. i. m. o. Bel. Gal. Legionibus ex omnibus hybernis ad fines Treuerorum euocatis, eod profectus est, ibique exercitum lustrauit. Huius uerbi composita sunt Collastro, circunspicio. Vir. li. 3. Aen. Omnia collustrans, hanc primum ad littora classem Proplexi ueniente. Illustro, illumino: ut auri fulgore templū illustrat, apud Ci. 6. Ver. Interdum patefucere, explicare, aperire. Cice. pro Cœlio: Signa quibus ueritas illustrari solet. Aliquando idem quod celebrare, nobilem reddere. Ci. Lentulo. lib. 1. Epist. Illustrabit, mihi crede, tuam amplitudinem hominum iniuria. Perlustro, peregrando p spicio. Liu. l. 7. ab urb. Delustrauitque hostium agros, nulla arma, nullam uim, nec apertam, nec insidias expertus. Interdum idem quod recensio. Idem lib. 1. ab ur. Hercules ad primam auroram excitus, cum gregem perlustrasset oculis.

Lustror, aris, [Audare a meretrici. Gal. Hæter le bordeau, bordeler. Hisp. Audar las puterias.] ἠστυλάω. deponens, significat scortor, in lustris & lupanaribus uersora lustris, quæ interdum pro meretrici cum latibulis accipiuntur. Plau. Pseu. Luxuriantur, lustrantur, comedunt, quod habent.

Lustrum, ltri, [Habitaculo delle fiere, bordello. Ga. Caverne ou se retirent les bestes senages es bois. Hisp. Lugar de las fieras.] ἠστυλάω, ferarum habitaculum in siluis: a luto, ut Seruius purat, eo quod apri, suæque gluestres in lucosis fere locis sua habeant cubilia. Alij putant lustrum per antiphrasim dictū, quod minime sit illustratū, sed obscurum & immundum. Vir. li. 2. Ge. Non obsunt illis saltus, ac lustra ferarum A qua similitudinej, qui in locis abditis ac fordidis de sidæ & uentri indulgent. In lustris uitam agere dñr. Propter quod & Lustra dicuntur popinæ, & lupanaria, ubi lupæ, id est, meretrices delitescunt. Cic. Philip. Quum omnes impuritates impudica in domo quotidie susceperis, uno, lustrisque confectus. Idē Cassio: Quæ autem in lustris & in uisio commentatio potuit esse? Lustrum item dicebatur sacrificij quoddam genus, quo urbis lustrandæ gratia sus, ouis, & taurus immolabatur. Liu. li. 2. Omnes centuriæ, & equites in campum Martium conuocati, sus, oue, tauro cænis, immolarunt: quod lustrum est dictum, scilicet a sacrificio illo censu: obtinuit nomen lustrum. Quia uero census ipse, siue lustrum quinto quoque anno habetur (quanto tempore durabat Censuram magistratus) inualuit consuetudo, ut lustrum appellatione spatium quinque annorū appellaret. quod Olympias apud Græcos dicitur, id est, quinquennium: ita tamen ut quadriennio exacto quinto quoque anno ineunte, lustrum, peractū intelligatur Plin. auunculus libro secundo capitu. 47. Omnium quidem (si libeat obseruare minimos ambitus) redire eandem uices quadriennio exacto Eudoxus putat. non uentorum modo, uerum & relinquarem tempestatum magna ex parte. Et est principium lustris eius semper intercalari anno Canicula ortu. Inter calarem animum dixit: quem bisextilem dicimus. Vip. de Rebus cred. Nam & si colonus post lustrum completum fructus perceperit conduci eos constat. Tacitus secundum lustrum dixit, ut secundam Olympiadem, de ludrico quinquenniali loquens Romanæ instituto Hæc Budæus.

Lusus, sus, [Scherzo.] παιγνιον, puerilis exercitatio, & proprie siue spe lucti, aut periculo damni, soliusque uoluptatis ergo. Quin. libro primo Nihil me lusus offenderit. Et paulo post: Sunt etiã acendens ingenijs non in utiles lusus. Accipitur aliquando pro ioco, Plin. Iunior Aristonij: Quos, quantoque auctores sequar, facile impetrari posse confido, ut errare me, sed cum illis sinant, quorum non seria modo, uerum lusus etiam exprimere, laudabile est.

Lutamentum, ti, πύλωμα, paries, aliud ue opus ex luto confectum, luto ue oblitum. Cato de re ru. capitu. 129. Neque muræ caua facient, neque herbæ nascuntur, neque lutamenta scindent se.

Lutarius, a, um, quod in luto degit: ut, Testudines lutariæ, apud Plin. li. 32. cap. 3. Lutarius nullus, qui ex luto sibi pabulum petit. uilissimum ex omni mullorum genere, teste Plin. libr. 9. cap. 17.

Lutea, λυσιμάχιον, quibusdam herba est in palustribus, & aquosis locis nascens, flore rufo, uel aureo, cauliculos spargens cubitales, eoque maiores, quorum e geniculis folia exeunt gracilia, salicis folijs non dissimilia, Rustici: Corneolam uocant, pannorum infectoribus hoc nomine notissimam, qui cærulei coloris pannos ei incoquentes colorem uiridem efficiunt. Nam ex flauo cæruleique commistione uiridis color emergit. Qua ratione olim etiam adulterinam chrysocollam conficiant, lutea herba cæruleo subtrita. Plin. li. 23. c. 5. Luteam putant a lutea herba dictam, quam ipsam cæruleo subtrita, pro chrysocolla inducunt, uilissimum genere, atque fallacissimo.

Luteolus, ὑπόλευος. dimin. a luteus. Vir. I. Ecl. Mollia luteola pingit uacina caltha. Col. lib. 12. c. 47. Oliua pausa uel orchita, quæ

primum ex albo dulcoratur, sitque luteola.

Luteus, luteris, p. p. λαλέ, uasis genus est (ut quidam existimant) quoniam unum diluitur: cuius meminit Hierony. in Iouin. Alj hoc nomine peluim significari arbitrantur, aut certe uas, in quo uasa abluuntur. Quibus etiam uocis ipsius etymon suffragari uidetur, quod ὑπολευός hoc est, a lauando tractum uidetur. Vnde & λευήριον, diminutiua forma, uasis genus est, Iulio Polluci, in quo calices abluuntur.

Lutescere, πηλῶσαι, significat lutem fieri, & in lutemorem mollescere. Col. l. 8. c. 17. Nam quæ limo, cenoque lutescunt, ut antea iam dixi, conchylijs magis, & iacentibus apta sunt animalibus: Nonius ex Poeta quopiam, Sanguine diluitur tellus, caua terra lutescit.

Lutetia, λυκοτεχία, Parisorum urbs celeberrima, primum in Sequanæ insula condita nunc præter insulam utranque ripam latissimam occupans ædificiis, cum que maximis Europæ urbibus magnitudine certans & frequentia. Græci λυκοτεχίαν, nominant a parietum (ut quidam existimant) albedine. Meminit huius urbis Stra. lib. 4.

Luteus, lutea, luteum, prima syllaba product. [Di color d'oro giallo. Gal. jaune. Hisp. Cosa de color amarillo.] quod est coloris rufi, sed dilutioris: Vnde Luteum oui, dicimus pro uitello, qui albumine ambitur. Huius nominis primitiuum est Lutum prioris syllaba producta, quo nomine herba quædam significatur, croceo colore tingendo idonea, quam & luteam nominat Plinius, ut paulo post latius sumus dicturi. Hoc colore nuptialia uela, quæ flammea uocabantur, olim tingebantur. Plin. lib. 21. ca. 8. Lutei uideo honorem antiquissimum, in nuptialibus flammeis totum sœminis concessum. Lucr. libro primo Lutea demissos uelantur flammea uultus.

Luteus, lutea, luteum, prima syllaba c. [Di terra. Gal. Fait de bone on de mortier de terre. Hisp. Cosa toda de lodo.] πηλός, quod ex luto confectum est: ut, Luteus paries, Lutea uasa. Oui. li. 1. Fast. Ignoræque prodit hirundo, Sæpius & luteum sub trabe fingit opus, Per translationem Luteum dicimus quicquid uile est, & nullius pretij, Cicero 6. Verr. Tum illos cœpisse Prætori dicere, putasse id se quod audissent, alicuius pretij scyphos esse Pamphili luteum negotium esse, non dignum, quod in suo argento Verres haberet.

Luto, tas, [Insangare. Gal. Enduire ou faire de bone. Hisp. Enlodar con lodo.] πηλός, luto inficere, siue oblitum. Cato de re ru. ca. 91. Postea conspergito amurca bene omne, quod lutaueris. Ponitur etiam pro maculare, Mer. lib. 14. Ne luter immundum nitidos ceroma capillos.

Lutosus, a, um, [Fangoso.] πηλώδης, cœnosus, luto plenus, uel luto infectus. Plin. li. 18. ca. 19. Lutosam terram ne tangito. Col. li. 12. c. 54. Raportum quam rotundissima sumito, ea que si sint lutosæ de tergito, & sumam cætem nouacula decerptio.

Lutulentus, a, um, [Fangoso. Gal. Boueux. Hisp. l'leno de lodo.] πηλώδης, idem quod lutosus. Col. li. de Arboric. 12. Lutulentam terram neque arate, neque fodere oportet. Cic. in Sal. Itaque nihil aliud studet, quam ut lutulentus sus cum quouis uoluitari. Hora. 1. Ser. Sat. 5. de Lucilo, Cum flueret lutulentus erat quod tollere uelles.

Lutum, p. p. λυσιμάχιον, quibusdam herba eadem est, quam & Lutetiam diximus uocari, qua olim cœruleo subtrita chrysocollam adulterinam faciebat. Virg. 4. Ecl. Ipse sed in pratis aries, iam suæ rubenti Murice, iam croceo mutabit uellera luto. Vitru. Luteum appellat per tres syllabas. Vnde non nulli etiam apud Vir. Luteo, Legendum censent, duabus postremis syllabis in unâ contractis.

Lutra, ενυδρις, Herod. animal est ex ijs, quæ Græci ἀμφίβια, uel ενυδρα, uocant, simile fibro, sola cauda ab eo differens. Nam fiber piscis caudam habet. Plin. l. 8. c. 30. de fibro loquens. Cauda piscium ijs, cætera pars lutræ. Vtrunque aquaticum, uti inque mollior pluma pilus.

Lutum, ti, p. c. [Fango. luto. Gal. Bone fange. Hisp. Lodo.] πηλός, terra est humore soluta, quam & cœnum uocamus. Iuu. Sat. 7. Compositique luto nullos habuere parentes. Fictus ex argilla & luto homulus. Ci. in Pison. Volutatus in luto totius corporis uestigijs Verres. Ci. 6. Ver. Pocula composur de facili luto Tibul. 2. Eleg. 4. In eodem luto hæsitare. Sic implicari cniptam negotio, ut se inde nequeat extricare, quum in idem, aliudue simile recidat. Ter. in Phor. Quid nunc parro? Quid fiet in eodem luto, hæ sitas, uos suram soluis Geta: præsens quod fuerat malum, in diem abiit, plagæ crescent. Per translationem Plau. in Pers. Ienonē uocat lutum. Possum, inquit, te facere, ut argentum accipias lutum.

Lux, [Luce, splendore. Gal. Lumiere, clarté. Hisp. La luz.] φῶς, splendor, fulgor, claritas, & proprie ea, quæ a sole diffusa orbem illustrat. Ci. de Diu. Si deus erat, cur se contra naturam abdidit, ut patet aëus aratro lucem aspiceret? Hinc lucem intueri dicimus pro eo, quod

quod est, uita frui. Qui. r. Met. Lucis egens aer. Luc. 4. Omnia cor-
 rident concepta luce diei. Poniuntur quandoque pro die. Cic. pro
 Mil. Centesima lux est hæc ab interitu P. Clodii, & opior ultra.
 Prima luce, hoc est, ubi primum cœperit diluere, sicut con-
 tra. Primis tenebris, id est, incipientem iam nocte. Iren. Adelp.
 Ceterum rus cum filio cum prima luce ibo hinc. Vbi Donatus;
 Cum primo Lucu, legit, dicens. Cum primo lucu, ueteres dice-
 bant, lucum pro luce, seu Sole ponentes. Irgo, Cum primo lucu,
 cum primam Sol cœperit lucecere. Liu. r. ab urb. Vt omnes cie-
 nes Romani, equites, pediteque in suis quisque centurijs in cam-
 po Martio prima luce adeflent. Lux autē *ἡ πρώτη ἀπὸ τοῦ ἡλίου*, dicta est,
 ἡ πρώτη enim ueteres Græci appellant primam lucem, quæ præce-
 dit solis exortum, quod etiam summum mane dicitur. Aliquan-
 do idem est, quod splendor, & nitor. Luc. lib. 4. Viridi cum luce
 smaragdi. Virg. 2. Aen. Exultat telis & luce coruscus athena. Po-
 nitur aliquando pro uita, Cic. r. Tusc. Tamen obuciebatur inter-
 dum animo metus quidam cogitantifere aliquando finem huius
 lucis, & amissionem omnium incommodorum. Lucis usuram ali-
 cui dare, est finire eum uiuere. Cic. in Verr. A. 7. Cur inquam ci-
 uibus Romanis, quos pyræ cœperant, securi statim percussis,
 ipsis pyratis lucis usuram tam diurnam dedisti? In luce, pro in
 publico, dixit uenisse Cic. in Cat. Maio. Nec uero ille in luce mo-
 do, atque in oculis ciuium magnus, sed intus dentique præstan-
 tior. Lux mea blandimentis genus, quo mulierculis blandimur.
 Mart. ad Gell. Si non mentiris, si uerum lux mea dicis. Lux pro
 oculis, Stat. lib. 1. r. Theb. Effusa squalent uestigia lucis. Lucis in
 plurali pro stellis, Cic. in Arat. Illæ quæ fulgent lucis ex ore co-
 ruscæ.

LUXO, as, [*Sinistrare, moner di luogo. Gal. Desmettre de son lieu, desmoner.*
Hisp. Desconcertar a desenfesar huesfos.] *ἐπιπορεύειν*, membrum
 aliquod interuoco, & loco suo moueo. Vnde Luxa, siue Luxata,
 membra, *ἐπιπορεύειν*, dicitur locis suis mota; & soluta. Plin. 28.
 Cato prodidit luxatis membris carnis auxiliari: M. Varro po-
 dagri. Idem lib. 3. r. cap. 6. Luxata hominum corpora & quadru-
 pedum natado in cuiuslibet generis aquam facillime in artus re-
 deunt. & luxati dicuntur, quorum membra suis locis mota sunt.
 Idem: Althææ radix decocta luxatis prodest. Stirpium quoque
 radices luxati dicuntur, cum aratro aut ligone perfrictæ muti-
 lantur, locoq. mouentur. Plin. lib. 17. c. 24. Aut culpa uinitorum
 colentium ægrotant uites, cum perfringuntur, aut circumfosor
 iniurioso ictu uerberantur, uel etiam subarator imprudens luxauit
 radices, corpus uel dequam uuit.

LUXURIA, æ, siue LUXURIÆ, ei, [*Luxuria. Gal. Superfluité, excesz. Hisp.*
Luxuria, superfluidad.] *ἀσώτια*, immodicus uoluptatum, deliciarū
 que usus, nimiaque non modo in rem ueneream; uerum etiam
 in meliorem uestitum, lautioresque epulas profusio. Cic. lib. 1.
 Offic. Luxuria cum omni ætati turpis, tum senectuti foedissima
 est. Et paulo post: Turpe est disuere luxuria. Idem pro Sex. Rosc.
 In urbe luxuries creatur, ex luxuria auaritia, ex auaritia erumpit
 audacia. In segetibus item ceterisque stirpibus Luxuries, dicitur,
 cum alimenta ubertate quodammodo lasciuiunt, herbarum fron-
 dium uel copiam iusto maiorem emittentes. Virgilius libro pri-
 mo Georg.

Luxuriam segetum tenera depascit in herba.

LUXURIOSÆ, [*Lasciuamente. Gal. Auec excesz & superfluité, excesiuement.*
Hisp. Vieiosa y superflamente.] aduerb. *ἀσώτως*, ut, Luxurio-
 se uiuere, id est, molliter & delicate. Cic. pro Cœlio: Cum facio-
 rosis audacter, cum libidinosis luxuriose uiuere.

LUXURIOSUS, luxuriosus, neutrum, & luxuriosus, luxuriaris, deponens. [*so-*
prabondare, lassuriare. Gall. S'ahandior a toutes superfluitéz, delices &
moluptéz. Hisp. Croifre trop.] *ἐξυπέρχειν*, proprie de plantis dicitur,
 cum nimia alimoni ubertate quodammodo lasciuiunt, ramos,
 frondesque iusto plures emittentes. Col. lib. 3. Cacumina
 uirgarum, ne luxurientur demutilato. Plin. lib. 18. c. 24. Aliqui in
 frigidis ab equinoctio autumni, in calidis serius, ne ante hyemem
 luxurient. Agri quoque præpingues luxuriare dicuntur, cum a-
 bundo stercoreati præter modum feraces euadunt. Ouid. 1. ep. Lu-
 xuriant Phrygio sanguine pinguis humus. Transfertur & ad homi-
 nes, quos & ipsos luxuriare dicimus, cum rebus secundis, otio uel
 lasciuunt. Tibul. Luxuriant animi rebus plerumque secundis.
 Liu. lib. 1. Postis exteriorum periculis curis, ne luxuriarent
 otio animi, quos metus hostium, disciplinaq. militaris continue-
 rat. A Luxuriosus fit compositum Eluxuriosus, quod est, ualde luxu-
 riosus. Col. 1. 3. Quid si pingui agro ualidas uices disposuerit, pãpi-
 ni magis eluxuriabuntur. Luxurians, luxuriantis, part. Hor. lib. 2.
 Ep. 1. Latiumque beabit diuite lingua: Luxuriantia compescet,
 nimis aspera sano leuabit cultu. Luxuriatus, part. Ouid. 1. 5. Trist.
 Non tamen, ut luscit, rursus mea littera ludet: Sit semel illa meo
 luxuriata ioco. Fames luxuriata multo sanguine. Stat. 2. Theb.

LUXURIOSVS, a, um, [*Luxurioso. Gall. Luxurieux, excessif, trop somp-*
teux. Hisp. Vieioso, superfluo y luxurioso.] *ἀσώτως*, immodice uolu-

pratibus deliciisque indulgens, & non solum in rei uenereæ usû
 uerum etiam in epularum apparatus, uestitumque ornatu modum,
 excedens, & plus iactis lasciuiens. Quin. in proc. lib. 1. Mulieribus
 & luxuriosus cultus non corpus exornat, sed detegit mentē. Cic.
 de lege Agr. contra Rull. Vt in suis rebus, ita in resp. luxuriosus
 nepos. Idem 6. Phil. Multa, & lauta suppellex, non illa quidē
 luxuriosi nominis, sed tamen abundantis. Luxuriosa licticia, dicitur
 nimia, & profusior, quam par sit. Liu. lib. 2. ab urbe condita:
 Sed patribus nimis luxuriosa ea fuit lætitia Luxuriosa frumenta,
 quæ tam cōfertim & copiose nimis proueniunt, ut immitti in ea
 soleant oues ad depascendum. Cic. in Or. de rusticis loquens: Si
 quidē est eorum gemmare uites, sitire agros, lætas esse segetes,
 luxuriosa frumenta. Luxuriosa utis, quæ plures æquo frondes ha-
 beat, aut farmenta. Col. lib. 4. c. 2. r. Siquidem luxuriosa utis, nisi
 fructu compescitur, male dehorescit, & in materiam frondemq.
 effunditur. Luxuriosa pabula, quæ maximam herbarum copiam
 adferunt. Plin. lib. 17. c. 4. Nec luxuriosa pabula, pinguis soli sam-
 per iudicium habent. Hinc

LUXURIOSUS, [*Luxuria, somnosità. Gal. Superfluité, excesz. Hisp. Luxuria,*
superfluidad.] *ἀσώτια*, non solum pro re uenereæ, sed etiam, & fe-
 re semper, proprieque pro omni superfluitate, & nimia profusio-
 ne, & sumptuositate cibi, uestitus, & aliarum rerum, cura dici so-
 let. Cic. 5. Ver. Nisi forte existimatis, eum in uino & luxu non ri-
 disse qui, & c. Regali luxu splendida domus. Virg. lib. 1. Aen. At do-
 mus interior regali splendida luxu instruitur. Regifico luxu para-
 tæ epulæ. Virg. 6. Aen. Tac. lib. 20. Effusi in luxum, & epulas, & no-
 cturnos cœtus. Luxum deponere, est fastum pompam, habitusq.
 splendorem abicere. Claud. lib. 2. Sub tua purpurei uenient fasti-
 gia reges, Deposito luxu.

L A N T E Y

LYÆVS, ei, p. p. *λυαίος*, unum ex Liberi patris cognominibus, inde
 impositum, quod immoderatus uini usus pariat, *λύαυ*, hoc est, ri-
 xam & seditiones. Aut certe *παρά τὸ λυεῖν τὰ μέλι τὸν μεθύσκει-*
μενον, hoc est, ab eo, quod ebriorum membra soluat: unde & *λυ-*
σιμαδίας, a Græcis cognominatur. Virg. lib. 4. Aen. Legifere Cere-
 ii, Phœboque, patriq. Lycæo. Inde Lycus, a, um, pro Lycius. Virg.
 1. Aen. Regales inter menlas, laticemq. Lycum.

LYCÆEVS, ei, p. p. *λυκαίητος*, Suidæ, Atticæ mons est, apud Plinium
 lib. 5. cap. 7.

LYCÆA, *ἡ λυκαία*, sacra erant in Lycæo Arcadiæ monte in honorem
 Panos fieri solita, quæ poëta ab Euando in Arcadiam translata
 Lupercalia dicta sunt, ut placet Ouid. lib. 2. Fast. Pausanias tamē
 in Arcadicis Lycæa Iouis sacra fuisse tradit, a Lycaone Pelasgi
 filio, ad Iouis Lycæi aram primum instituta. Vide Cœl. Rhodig.
 lib. 24. cap. 17.

LYCÆMBÆVS, a, um, p. p. Ouid. in Ibin: Tinæa Lycambæo sanguine
 neta dabit.

LYCÆVS, ei, *λυκαίος*, Arcadiæ mons, Ioui sacer, teste Pausania in
 Arcadicis, olim etiam Olympus *ἱερά κορυφή*, id est, sacer uertex ab
 ab incolis appellatus, quod Iouem ibi educatum existimarent.
 Ita quo etiam mōte Iouis Lycæi ara fuit, a Lycaone Pelasgi filio,
 primum consecrata, quam cum postea mactati pueri sanguine re-
 sperisset, in lupum dicitur esse transformatus. Erat ibidem & Io-
 uis Lycæi lucus, quem si quis lege spreta esset ingressus, annum
 superuiuere negabatur. Item fons insignis nomine Agno, tam
 admirabilis naturæ, ut re diuina ibi curiosus peracta, quernoq.
 ramo aqua leuiter cōmota, mox densus inde surgeret uapor, ne-
 bulæ affimilis, quæ nō multo post effecta nubes, aggregatis item
 aliis, largos demitteret imbres. Hæc Pausanias. Constat tamen
 Lycæi montē non soli Ioui, uerum et Pani sacrum fuisse. Virg. 1.
 Ge. Ipse nemus linquens patrium, saltusq. Lycæi, Pan onium
 custos, tua si tibi Mænala curæ, Adhis o Tegææ fauens. Hinc et Ly-
 cæus passim a poetis cognominatur. Idem 1. 8. Aen. Gelida mon-
 strat fuff rupe Lupercal, Parrhacio dictū Panos de more Lycæi.

LYCÆMBÆVS, bis, per tertiam uel licambes, bæ, per primam declina-
 tionem, *λυκαίητος*, Neobules pater fuit, qui cum filiam Archilo-
 cho Poetæ despondisset, posteaq. penitentia ductus non tradidisset,
 tam acerbo carmine ab eo est perfrictus, ut una cum filia la-
 rata tolli uiderit. Hor. in Epod. Ode 7. in malos asperimus pa-
 rata tollo cornua, qualis Lycambæ speretus infido gene r.

LYCÆON, p. p. geniti. Lycaonis, p. c. *λυκαίων*, Arcadiæ rex fuit, Pelas-
 gi filius, quē Iuppiter quod arā suam in Lycæo monte, mactato
 puero sanguine resperisset, in lupum mutauit: ut scribit Pausa-
 nias in Arcadicis. Ouid. tamen 1. r. Met. omnino aliā tradit trans-
 formationis huius causam: quæ sic habet: Iuppiter aliquando cū
 multa de humani generis impietate inaudisset, neque tamen om-
 pia crederet, ut rem omnem certius exploraret, relicto cælo, in
 terram descendit, aliquotque regionibus peragratis, tandem sub
 noctem in Arcadiam peruenit ad Lycaonis regiam, ubi cum se
 Deum esse significasset, uulguisque se ad sacrificia accingeret, irri-
 dens crudelitatem eorum Lycaon, ea ipsa nocte se periculum fa-

aturum esse dixit, deum ne a mortalem hospitio suscepisset, comatusque est noctu dormientem interimere. Quod cum frustra tetrasset, alia ratione rem aggressus est. Habebat obides a Moloforum gente ad se missos. florum unum iugulavit, partimque asinum, partim elixum louti epuladum apposuit: Cuius rei immunitate indignatus Iuppiter, regiam Tyrannum immo fulmine exussit, ipsumque in suis fugientem, in lupum transformavit. Alius fuit Lycaon Nelei filius, & frater Neionis, quem Hercules capta Pylo, interemit. Alius item fuit ex Laocoithoe Atai Lelegum regis filia, quem Achilles in bello Troiano interemit, ut placet Home. lib. 2. li. Lycaon item faber insignis fuit ex Gnosto, Crætae urbe, artifex eius ensis, quem Ascanius dedit Euryalo: de quo Virg. 9. Aen.

LYCAONES, p. co. *λυκαῖνες*, populi Lycaonice, in finib. Cappadocice ad Taurum montem, qui & Lycaonii appellantur, Lycaones alia Ptolemæo. lib. 5. ca. 2. collocantur in finibus Lycie, non procul a Themizonis.

LYCAONIA, *λυκαονία*, Asiæ regio Cappadocice pars secundum Ptolemæum, ad Taurum montem pertingens ea in parte, qua Pamphyliæ imminet. Vrbes habet Iconium, Adopissium, Canna, Paralida, aliasq. complures, quas vide apud Ptolemæum li. 5. c. 6. Lycaonia item olim appellata fuit Arcadia, a Lycaone rege, Pelagi filio, & a patre Arcadis, a quo deinde Arcadia dicta fuit.

LYCANTHROPIA, *λυκανθρωπία*, melancholicæ affectionis siue insanie genus est, quo qui afficiuntur, Lycanthropi *λυκανθρωποι*, dicuntur teste Aegineta, eo quod lupos imitentur, nocte & lectis exilientes & ad diem usque inter sepulchra diversantes, facie interim pallida, oculisq. arescentibus, & lingua, sitibundi quoque, cruribusque immedicabiliter exulceratis.

LYCASTES, *λυκάστη*, filia fuit Priami ex concubina, cuius amore flagrans Polydamas Antenoris & Theanus sororis Hecubæ filius, eam uxorem duxit. Fuit ite Lycaste meretrix nobilis, apud Drepanum Siciliæ urbem, ob formæ excellentiam Venus appellata, quæ cum Buten, Amynti Berytiorum regis filium hospitio exceperisset, eius concubitu usq. Erycem ei peperit. quo factum est, ut apud posteros creditum fuerit, Buten ex Venere Erycem genuisse. Vide supra in dictione Butes.

LYCASTVS, *λυκάστος*, urbs Crætae dicta a luporum multitudine, quæ ibi esse perhibetur. Strab. li. 10.

LYCEVM, p. p. [*Schola d' Aristotele*], *λυκειόν*, gymnasij celeberrimi nomen iuxta Athenas, in quo Aristoteles frequentissimo auditorio Philosophiam profitebatur quemadmodum Plato in Academiæ. C. 1. Ae. Qui erant cum Aristotele, Peripatetici dicti sunt, quia disputabant inambulans in Lyceo. Fuit & Lyceum gymnasium Ciceronis in fundo Tusculano, a nomine scholæ Aristotelicæ ita dictum, de quo libro 4. de Div. sic refert. Nuper cum essem cum Q. fratre in Tusculano, disputatum est. Nam quum ambulam di. cusa in Lyceum venissemus (id enim superiori gymnasio nomen est) Perlegi, inquit ille, tuum paulo ante tertium de Na. De. Huius nominis pe. producitur a Cicerone in versu illo: Inque Academia umbrifera, nitidoque Lyceo, Fuderunt claras sæcundi pectoris artes.

LYCHNIDVS, *λυχνίδας*, Macedonice oppidum, sub Candavia monte situm, ad nam Egnatiam, quæ ab Apollonia, marique Adriatico, in intimam Macedoniam ducit. Auctor Strab. lib. 7. & Ptolemæus li. 3. ca. 15.

LYCHNIS, Coronaria, *λυχνίς, σεβασανθη*, herba est, quæ a Romanis Genicularis, seu Bellaria vocatur. Florem habet violæ albae magnitudine, sed purpureâ. Nectitur ad Coronas, Plin. li. 1. ca. 4. Romam Græcam adpellat: vulgus hodie Candelariam. Lychnis silvestris, *λυχνίς ἀγρία*, herba est latiniæ lychmidi per omnia similibus, cuius radicem Afini Bolitem vocant Diosco. a Romanis. Accipitrimum pedem appellari testatur. Penitus tamen diversa est a Lychmachia, siue Lutea, quam vulgus hodie Accipitrimæ pedis nomine agnoscit. Plin. li. 25. ca. 10. Lychnidem agrum scribit esse herbam lino similem radice nulla, flore hyacinti, semine vitulinarum narium similitudinem referente. alioque nomine Antirrhini non, siue Anarrhinon adpellari.

LYCHNITES, [*Marmor bianco*], p. p. *λυχνίτης*, marmor album, quod in Paro insula effodiebatur: sic cognominatum, quod ad lucernam in unicalis caderetur, sicut Plin. li. 36. c. 5. testatur. Est etiam hoc nomine gemma ardens, ita dicta a lucernarum accensarum præcipua gratia. Plin. li. 37. ca. 7.

LYCHNITIS, idis, *λυχνίτης*, lacus est in occidentali tractu Macedoniae, sub Carnania monte, cui imminet oppidum nomine Lychnidus Vide Stephanum, de urbibus, & Stradi. 7.

LYCHNITIS, idis *λυχνίτης*, herba est ex Phlomidis generibus, alto noie Thyallidis dicta, foliis ternis, aut quaternis, crassis. pinguib. plumosis. ad lumina lucernarum utilis. Auctor Plin. li. 25. c. 10. C. Q. Fr. Nec scripti ad lycnum ligneolum. alias lycnuchum.

LYCHNITI, *λυχνίτες*, dicti sunt, qui loco dierum noctibus, utuntur, &

ad lucernas vivunt, quasi lucernarii. Seneca ult. epinil consumebat, nisi noctem. Itaque crebro dicentibus illum quibusdã quarum & sordidum, Vos inquit, & lychnobiom dicetis.

LYCHNVCIVS, [*Lucerniere. Gal. Vn Chandelier, ou qui soutient la lampe, qui tient la chandelle: u autre lumiere. Hisp. Donde se pone el candil.*] *λυχνύχιος*, Græce nominatur, quicquid lucernas sustinet, siue id sit candelabri genus, siue homo quilibet lucernam gestans. Plin. li. 34. ca. 3. Placuerit & lycnuchi pensiles in delubris, aut arborum modo mala ferentium lucentes.

LYCIVS, *λυχνύχιος*, [*Lucerna, lume. Gal. Lampe, lumiere, chandelle. Hisp. Candil, lumbré.*] *λυχνύχιος*, Græcis idem est, quod nobis lucerna *παρα τὸ λυχνύχιος*, hoc est ab eo quod tenebras soluat. Virg. 1. Ae. Dependet lychni laquearibus aureis. Hinc lychnitium, *ἐλλυχνιον*, dicitur funiculus, qui lucernis adhibetur, ut affuso oleo flammam nutriat. Lychni pensiles, lucerae erant multas lucentes mixtas, quæ ex laquearibus suspensa, totum illustrabant triclinium.

LYCIA, *λυκία*, regio minoris Asiæ, inter Pamphyliam, & Cariam sita, olim (si poetarum fabulis credimus) Chimææ monti ignibus infestata. Cuius fabulæ occasionem præbuit Chimæra eius regionis mons, crebro ignem eructans. Dicta est autem Lycia a Lyco Pandionis filio. Urbem habet Pataram Apollinis oraculo celebratam: a quo Apollo Patæus cognominatur.

LYCIDAS, *λυκιδᾶς*, nomen Centauri unius ex iis, qui Pirithoo Hippodamiam ipsam eripere conati, a Lapithis interepri sunt. Qui. 12. Ae. At non Euryonymus, Lycidasq. & Aræus, & Imbreus Elygere necem Est & nomen pastoris apud Virg. 9. Eclo.

LYCIMIVS, siue potius Licymnius, *λυκύμιος*, avus maternus Herculis, quem Tepelemus eiusdem Herculis ex Astiochia filius, iam ætate procreatum interfecit, Auctor Homerus in. Catalogo.

LYCISCA, nomen canis proprium, a lupi (ut videtur) similitudine impositum, siue ab eo quod lupum coerceat, Virg. 3. Eclo. Multum latrante Lycisca: Serenus Lyciscas vocare arbitratur canes ex lupo & cane femina natus: cuiusmodi in Cyrenaica Libya significat Aritotiles Plin. li. 8. c. 21. Hoc genus hybridas Crocutas vocat, omniaque dentibus frangere ait, & deorata portinus concoquere.

LYCYM, *λυκίον*, Dioscoridi, spinæ genus folia habens buxetis similia: unde & Pyxacanthâ appellatur. Virgas habet tricubiales, quibus cum radicibus tuis, succoque expresso, fit medicamentum, quod & ipsum Lycium appellant. Nascitur hæc spina copiosissime in Lycia Asiæ regione, teste Dioscoride: unde & nomen videtur accepisse. Plin. li. 24. ca. 14. Lycium præstantius e spina fieri tradunt, quam & Pyxacanthon Chironiam appellant.

LYCIVS, *λυκίος*, Apollinis cognomen, a lupi natura, ut quidam putant, impositum. Nam sicut lupi pecora capiunt, ita ipsa humorê. haurit radis. Vel *ἐπὶ τῆς λυκίης*, quo nomine Prisci Græcorum dicebât, lucem illam, quæ præcedit Solem. Vel (quod verius puto) a Licia Asiæ regione in qua præcipue colebatur. Habet enim ea regio Pataram urbem Apollinis oraculo insignem.

LYCIVS, gentile. Virg. 1. Aen. Vnam, quæ Lycios, fidumque vehebat Orontê. Item Lycius, a. um, adiectivum: ut, Lyciæ sortes, apud Virg. 4. Aen. id est, sortes Apollinis qui in Lycia apud Pataram respondebat.

LYCOTHONON, *λυκοκτόνον*, aconi genus ita dictum, quod eo, in erudæ carnis ossis occultato lupos necent venatores. uide Dios. lib. 4. ca. 66.

LYCOMEDES, *λυκομήδης*, Scyri insulæ rex, cui Thetis filium suum dormitè præceptore suo Chirone clauu raptum servandû tradidit, ut ibi inter eiusdem regis filias (erat enim facie venusta & puellari, ita ut facile pro puella sese gereret) muliebri habitu indutus latitaret, ne ad bellum Troianum, a quo illum non reversurum esse sciebat, proficisci cogeretur. Apud quem cum delitasset, Deidamiam regis filiam intravit, & ex ea Pyrrhum suscepit. Fuit & alter Lycomedes Creontis filius, cuius meminit Homer. l. 6. Iliad.

LYCON, *λυκων*, philosophus Peripateticus fuit ex Troade Asiæ regione, in dicendo adeo suavis, ut pro Lycone Clycon nomina retur: tracto nomine a dulcedine. Hic fuit cultu & vestium mollitè nitidissimus. Luctu pilari lusione exercebatur. Perit podagra morbo annos natus septuaginta quatuor. Fuit præterea Lycoc quidam orator, unus ex accusatorib. Socratis, de quo Laertius in vita Socratis. Fuerunt & alii eiusdem nominis, quorum meminit idem Laertius.

LYCOPHRON, *λυκοφρων*, poeta, patria Chalcidensis, natura quidem Sophoclis Gramatidi, adoptione vero Lyci Rhagini historici filius, inter septem potas, qui Pleiades dicebatur a numero Bellarum, a Philadelpho Pto receptos Erat aut hi Theocritus, Aratus, Nicander, Apollonius, Philæcus, Homer. iunior, Lycophron. Tragedias eius enumerat Suid. Scripsit & Alexandram, poema valde obscurum, in quo meminit de Vaticiniis Cassandrae

dræ, exorsusq. ab Hercule, & rebus Troianis, prosequitur usque ad Alexandrum Macedonem. De huius morte Ovid. in Ibis: Utque corhurnatum petijisse Lycophrona narrant, Hæreat in fibris fixa sagitta tuis. Alius fuit Periandri Corinthiorum regis filius ex M. Iulæ, Proclis Epidauriorum Tyranni filia, quam cum Periander gravidam ictu calcis occidisset, Lycophron cum Cypselo fratre suo ad Proclum se recepit. Verum repetente filios Perian dro, cum Procles eos dimittere cogeretur, flens eos admonuit, meminisse eos debere, quoniam matrem eorum occidisset. Quod uerbum tam alte Lycophronis menti insedit, ut Corinthus reuerfus abduci non potuerit, ut aut patrem prior salutarer, aut ab eo compellatus, uerbum ullum responderet. Qua filij pertinacia irritatus Periander, ædib. eum eiecit, edito simul proposito, Apollini ut facer esset, quisquis eum tecto reciperet. Cuius editi metu cum ab omnibus excluderetur, quarta demum die in colli cu quadam a patre inuentus, illuuiæ squallidus, & inedia tantum non enectus, blandeque ab eo inuitatus, ut posita pertinacia regni successiõnem miseriam præferret exitio, nihil aliud respon dit, quam caput eius Apollini dari, quod contra editum in col loquum suum uenisset. Periander itaq. animi ad tertens, grauius esse malum filij, quam cui facile mederi posset, in Corcyra (nam & illi imperabat) eum ablegandam curauit. Verum cum ingraue sceate iam ætate, Periander sibi conscius esset, se demiceps tyraa nidi administrandæ minus idoneum esse, missa ad Lycophronem sorore ad regni administrationem eum euocauit. Cui cum ille respondiisset, se patre uiuo Corinthum non reuersurum, hanc ei conditionem tulit Periander, sese in Corcyram concessurum, modo ipse ad Tyrannidis successiõnem sese Corinthum conferat. Id approbante filio, Periander concessa nauis, in Corcyram cursum tenuit, futurum ratus, ut filius mitteretur Corinthus. Que res eum magnopere fefellit. Edocti enim de his omnibus Cor cyreæ, qui Periandro male cupiebant, ut aduentum eius præterclu derent, Lycophronem interim int. quod facinus tam indigne tu lit Periander, ut insulam in ingressus, trecentos primorum Cor cyreorum pueros Sardis ad Halyattæ regem miserit castrados: qui tamen cum Samum appulissent, beneficio Samiorum serua ti sunt, & incolentes domum remisit. Vide Herodotum lib. 3. & Laertium in Periandro.

LYCOPHTHALMOS, λυκοφθαλμος; gemma est quatuor coloru ex ru tilo, & sanguineo: in medio nigrum candido ciangitur, ut luporum oculi, illis per omnia similis. Plin. lib. 37. c. 11.

LYCOPOLIS, λυκόπολις, urbs Aegypti, a lupis dicta, quod Aethio pas Aegyptum incurstantes, lupi facta acie usque ad urbem Ele phantinam repulerunt. Ibi Aegyptij Lycopolim condiderunt: a bestijs illis ei nomen imponentes, quas etiam pro dijs coluerat. Auctor Diod. lib. 2.

LYCOPSIS, λυκόψις, anchusæ species, longioribus quam lactuca fo liis, crassioribusque, caute longo, hirsutoque. Vide Plin. li. 27. c. 11. Galli linguam caninam appellant.

LYCORIS, idis, λυκορις, Volunnij Senatoris liberta fuit, uero nomi ne Citheris dicta, misere a Cornelio Gallo adamatæ, quo tamen spreto Antonium in castra sequuta est. Virg. 10. Ecl. Tu cura Ly coris Perq. niues alium perq. horrida castra sequuta est.

LYCORMAS, λυκορμας, Steph. fluius est Aetoliæ, fluxus arenas uol uens. Hic postea Euenus ab Eueno rege Aetoliæ, qui se in illum præcipitauit, appellatus est, teste Strab. lib. 7. Ouid. lib. 2. Met. Arlursusq. iterum Xanthus, flauusq. Lycormas.

LYCOS, λυκος, minimum aranei genus, a rapacitate dictum. Plin. lib. 30. c. 6. Araneus, & maxime, qui Lycos uocatur, dolenti medetur lieni. Idem alibi Lupum appellat, ut lib. 11. cap. 24. Luporum no mine minimi non texunt.

LYCTIVS, λυκτιος, gentile: ut, Lyctius Idomeneus, apud Virgilium 3. Aeneid.

LYCTVS, λυκτος, Cretæ urbs, edito in loco sita: unde & Lython quidam appellauerunt, teste Stephano, de urbibus, & Strabo libro decimo.

LYCVREVS, λυκέρως, nobilis Spartiata fuit, Polydectæ filius, & frater Eunomi Lacedæmoniorum regis: cuius etiam in regnum successit, ignarus Eunomum uxorem gravidam reliquisse. Quod ubi primum cognouit, posito regis nomine, Proclis, hoc est, tu toris nomon dampnat, regique adulto (Charilao ei nomen erat) regnum fideliter restituit. Verum cum ciuitatem pessime institu tam animi uerteret, ad constituendam salubrioribus legib. tem pu. animam idiecit. Conscriptis itaque iis, quæ longa peregrina tione didicerat ciuitati utilia fore, Delphos sese contulit, ut Dei quoque consilium in re sanctissima exploraret. Cumque Pythia consilium eius a Phœbo maxime probari, Deique potius, quam hominis inuentum esse respondiisset, alacrior ad peragendum in stitutum factus, foro aliquot armatis occupato, leges suas perfert. Quib. cum iam ciues medioctiter assuefactos uideret, ut quas tu lerat leges æternas quoq. redderet, hanc rationem commentus

est. Simulat arduum adhuc quiddam superesse, quod ad ciuitati salutem pertineret, quod tamen inconsulto oraculo aggredien. dū non esset: eaq. de ca. Ma se Delphos proficisci uelle. Interim tamen reip. intereire, ut leges, quemadmodum latæ erant, in redi tum suum inuolatz seruarentur, idq. ita futurum, primum a re gibus, deinde a ceteris omnibus iusturandum exegit. Profectus itaque Delphos, cum Pythiam respondeantem audisset, nihil legi bus illis absolutius esse, felicissima n. que fore ciuitatem eam, in qua illæ quam diutissime seruarentur, constituit sibi amplius in patriam non esse redeundam, ne illi aliquando iureiurando sola ti leges suas exciterent. Misso itaque Spartam oraculo, amicos que itineris comites amplexus, iisque dimissis, Cyrrham conce s. sit, ubi mox suis sibi manibus necem conscinit. Quamquam alij Crissæ, nonnulli etiam in Creta interuisse uolunt: ubi etiam sepul crū eius apud Pergameam urbem ostenditur. Spartiani mortuo sacellum consecrarunt, & ob singulariam eius in patriam merita diuinos ei honores tribuerunt. Vide latius uitæ eius apud Plutar chum. Fuit & Lycurgus quidam Nemeæ rex, & pater Arhemori, alium Hypsiphyles: cuius meminit Str. lib. 5. & 6. Theb. Fuit & Lycurgus alius, Thraciæ rex, filius Dryantis, qui quod Thracas immoderate uino deditos cõspiceret, uites omnes toto regno ex cidi iussit: ut scribit Plutarchus eo in opusculo, quod de poetarū uilitate con scripsit. Hiæc datus est Poetis locus fabulæ, Lycurgum in se tisi n. Bacchum odio profecutum esse, adeo, ut & nut rices filius, in Nyssa latenter persequeretur, & Baccho ipsi tantū terroris iniecit, ut præcipiti fuga, transito mari, in Naxum se receperit: Ipo que uita nimum ita Lycurgum in furem con uertit, cum ut s. quoque, ne Baccho in poterum libaretur, excedere uellet, ubi sibi succidisset. Hæc est ille Lycurgus, cuius meminit Virg. 3. Aea. Terra procul ualtis colitur Mauortia cam pis Thracæ arant, æri quondam regnata Lycurgo.

LYCVRGVS, λυκός, u. p. p. λυκός, denominatum a Lycurgo dedu ctum. C. ad. Ital. 1. Nominetipsi, qui Lycurgei a principio fuisse eum, quocumque demitigant. Vbi interpretes Lycurgei, id est, opti mate legum affectæ, & propugnatores, qualis Lycurgus apud Laconas legum conditor. Suidæus seuerissimum interpretatur.

LYCVS, λυκος, Bæotiæ rex fuit, qui Antiopeam Nyctei regis filiam uxorem duxerat: quam postea, cum a Ioue in Satyrum conuerso com pressam cognouisset, repudiavit, Diræq. uxorem duxit, quæ ue rita ne Antiope cum Lyco in gratiam rediret, arctissimis eam in uinculis asserauit: quibus Iouis miseratione dissolutis, in Cithæ roæm profugit, ubi Amphionem & Zetum peperit: qui postea a patre, qui ipsos nutrierat de Lyci murtijs edocti, eum una cum uxore interfecerunt. Alius fuit Lycus quidam exul Thebanus, qui id temporis, quo Hercules ad inferos descenderat, rei bene gerendæ occasionem sibi oblatam ratus Creonte occiso, regnū Thebanorum occupauit: cuius iam Megaræ Herculis uxori uim inferre pararet, opportuno illius reditu oppressus est, & cum suis omnibus interfectus: ut est uidere apud Senecam in Hercule fa rente. Fuit item Lycus quidam ex Aenæ comitibus: de quo Vir. 1. Nunc Amyci casum gemit, & crudelia secum Fata Lyci.

LYCVS, λυκος, fluius est Ponti, præter Heracleam Maryandinorum in Pontum Euxinum influens. Auctor Plin. lib. 2. c. 103. Alius icē est eiusdem nominis, fluius in Asia, Laodiceam præterfluens: cu ius meminit idem Plin. lib. 5. c. 29. Est itē Lycus Germaniæ fluius, Rhætos dirimens a Vindelicis, & præter Augustam Vindelicorū in Danubium illabens, teste Ptol. lib. 2. c. 12.

LYDDA, λυδδα, Iudææ oppidum, ad occasum Iordanis fluii, teste Ptol. lib. 5. c. 26. & Plin. lib. 5. c. 14. vulgo Rama.

LYDIA, λυδία, regio Asiæ minoris, Cræso rege & Pactolo aurifero flumine notissima, quæ fl. xiosus Mæandri amnis recurrib. persua sa, super Ioniam procedit, Prygiæ ab exortu Solis uicina, ad Se ptentrionem Mysiæ, Meridiana parte Cariam amplectens. Ly dia dicta est a Lydo Atyos filio cū antea Meonia uocaretur. Vr bes habet Philadelphiam, Hypepas, Magnesium, & Sardis Cræsi regiam, & eiusque regionis caput. Huius regionis incolæ Lydi di cuntur, qui teste Herod. lib. 3. primi aurum argentumque signa runt: primiq. caupones, inlicitoresq. fuerunt.

LYDVS LAPIS, λυδία λίθος, coticula est, cuius attritu aurum prodit ur cuiusmodi sit: alio nomine Heraclius lapis uocatur, teste Theophrasto de Nat. lapidum. Latini etiam Indicem appellant, in quem Batus ille pastor apud Ouidium transfiguratus iungitur, manente nimirum etiamnum prodendi studio. De hoc meminit Plin. lib. 33. cap. 8. his quidem uerbis: Auri, Argentique men tionem comitetur lapis, quem Coticulam appellant, quoadam non solitus inueniri, nisi in flumine Tmolo, ut auctor est Theo phrastus, nunc uero passim, quem alij Lydium uocant. Cice. pro Flac. Quis unquam Græcus comædiam scripsit, in qua seruus pri marum partium non Lydus esset, his coticulis perici cum e uena ut lima rapuerint experimentum, protinus dicunt, quantum auri sit in ea, quantum argenti, uel græis, scrupulari differentia, mirabili ratione

ratione non fallente. Vicem autem prouetbij habet in eos, qui uehementer acris, & aq. iudicio sunt.

LYDVS, Λύδης, Herculis filius ex Iole. Alter filius Arjos, & frater Tyrrheni: a quo Lydia regio est appellata. Nam, cum propter terræ fertilitatē Mæonia populū iuum alere non posset, Tyrhenus sorte iacta discedens, cum ingenti multitudine ad Italiā ueniens, eam tenuit partem, quæ ad mare inferum uersa est, & a se Tyrrenum nominauit, mareque ipsum Tyrreum; Lydus uero remanens, Mæoniam de suo nomine uocauit.

LYGDAMVS, Λύδαμος, Naxius quidam fuit, Pisistrato in recuperanda tyrannide adiutor. Herod. lib. 1.

LYGDANVM, oppidum Teuthraniz, quæ Myfiz pars est, teste Plin. lib. 5. cap. 30.

LYGOS, seu **Lygus, Λύγος**, frutex est ad iustæ pene arboris magnitudinem excrescens, in asperis nascens locis, & fere in fluminum ripis, ramos habet longos, folia oliuæ, sed molliora. Duo eius sunt genera, unum flore partim albo, partim purpureo, alterum flore purpureo tantum, & semine pipeti non dissimili. Ratio nominis ducta est a ramorum flexibilitate. Nam *λύγος*, a Græcis dicitur uimen. Ob quam etiam rationem a Latinis Vitex dicitur. Officiniæ uocant Agnum castum.

LYMIRA, oppidum est Lyciæ, cum fluuio eiusdem nominis, in quem Arycæadus influit, teste Plin. lib. 5. c. 27. Ptol. transpositus uocalibus *Λιμυρα* appellat.

LYMPHA, [*Ασφα*], a nostris aqua per mutationem u, in l, quasi *lympha*. Nam Græce dicitur *λύφω*. Virg. 4. Aen. Dic corpus properet fluuiali spargere lymphæ.

LYMPHATICI, [*Μυρταχχί, furiosi*], *λυμφοίητες*, furiosi, insanientes: quasi nympharum conspectu in furorem uersi. Nam creditum est ab antiquis, ut inquit Festus, qui in fonte speciem quandam. i. imaginem nymphæ uidisset, furore corripit, quos Græci *λυμφοίητες*, Latini Lymphaticos uocant. Lin. 10. ab urbe: Ita uictorem equitatum uelut lymphaticus pavor dissipat. Tales sunt fere ii, qui territi & laruati dicuntur: quasi Cereris ira, aut laruarum occurrence uexati. Plautus: Laruatus certe es, aut Ceritus. Et alibi: Tibe hanc pro cerita circumferri.

LYMPHATIO, onis. Plin. lib. 3. c. 15. Et præfixisse in limine e sepulcro euulsos clauos, aduersus nocturnas lymphationes.

LYMPHOS, as, uerbum actiuum, a Lympha, [*Insuriare*], *ἐκμολύω*, in furorem ago. Val. 3. Argon. Lympha quies: deus accipiente lymphauerat urbem. Id est, turbabat, & in belli furorem uerterat. Eius passio usus est Plin. lib. 4. cap. 17. Hæc herba epota lymphari homines. Aliquando etiam legitur Lymphor deponēs, teste Prisciano, ut apud Curtium: Quippe lymphari, trepidare cœperunt, omnia pectora occulto metu percurrente. Nisi forte ibi malimus legere Lymphati. Cic. de Diu. Flexamina tamquam lymphata ut Bacchi sacris commota. Est autem Lymphatus idem quod insanus, uel furore correptus. Hor. lib. 1. Carm. Mentemque lymphatam Marcotico Redegit in ueros timores. Virg. 4. Aen. Immensam sine more sit lymphata per uicem. i. mente commota, furcata. Plin. lib. 30. c. 10. Rursus pagi tradunt lymphatos sanguinis talpæ aspersu respiscere. Metu lymphato tropidare. Luc. lib. 7. Pectora lymphata. Ouid. 11. Met.

LYNCESTIS, Λυκκίσις, Macedoniæ fluuius est, cuius aqua pota non minus ebrietatem inducit quam si quis uino se ingurgitasset. Plin. lib. 2. c. 106. Lyncestis aqua temulentos facit.

LYNCESTIS, idis, *λυκκίσις*, Macedoniæ regio, in occidentē uersa, cuius caput est Heraclea, teste Ptol. lib. 3. c. 13. Huius incolæ dicuntur Lyncestæ, quorum meminit Plin. lib. 4. c. 10.

LYNCESTIVS, a, um, Ouid. 1. 5. Met. Hunc fuit effectus dispas Lyncestius amnis, quem quicumque parum moderato gurgite traxit, Haud aliter titubat, quam si mera uina bibisset.

LYNCEVS, a, um, per tres syllabas, & pe. p. *λυκκίς*, denominatiuum est a Lynceus formatum. Ouid. 5. Fast. Pectora trāfectus Lynceus Castor ab ense, Non expectato uulnere pressit humum. Vltor adest Pollux, & Lynceæ perforat hasta, Qua ceruix humeros cōtinuata tegit. In primo carminæ. Lynceus, est adiectiuum, in tertio Lynceæ, est accusatiuus: a Lynceus primitiuo.

LYNCEVS, dissyllabum, huius Lyncei, uel Lynceos penult. obliquorum corr. *λυκκίς*, umus ex Argonautis, tanta oculorum acie præditus, ut diceretur uel parietem uisu penetrare, & (ut ex historicis nonnulli prodiderunt) nouissimam Lunam, primamq. eodem die in signo arietis conspiceret: quod paucis mortalium contigit uidisse. Vnde Val. lib. 1. Arg. Solus trāsibit nubila Lynceus. Hunc Varro centum triginta millia passuum prospexisse scribit, solitū que exeuntem a Carthagine classem Punicā, numerumq. nauū, ex Lybicana specula manifestissime notare. Solius refert fuisse Strabonē. Fuit & Lynceus alius frater Idæ, qui pro duabus Leucippi filiabus quas desponsatas Castor & Pollux rapuerāt, arma sumperunt, in itaq. pugna Castor Lycei, Lynceus Pollucis matrem occubuit. Idas uero, cum ipsum etiam Pollucem conaretur a-

doriri, immisso a Ioue fulmine interit. Vide Ouid. ad finem libri 5. Fast. Apollonius tamen in Argonauticis. Idem a Castore interfectum tradit: idque Lynceum per abietem uidisse, & Castorem occidisse.

LYNCEVS, a, um, pen. prod. *λυκκίος*. Ouid. 5. Fast. Pectora trāfectus Lynceus Castor ab ense. Interdum abiecta uocali subiunctiua penultimam corripimus. Hor. 1. Ser. Sat. Ne corporis optima Lynceis contemplare oculis. Est enim prius hemistichium uerius dactilici finis: nisi per finæ refim malis duas syllabas in unam contrahi. Homo Lynceus, id est, uehementer perspicax, quem non facile quis fefellerit. Cicero ad Varronem lib. 9. epist. Quis est tam Lynceus, qui in tantis tenebris nihil offendat, nusquam incurras?

LYNCEVRIVM, Λυκκίριον, gemma est coloris subflaui, quam uetustas creditur ex lyncis urina concresecere: unde & nomen uidetur accepisse. In qua etiam sententia fuit Plin. lib. 8. c. 38. Item Ouid. 5. Metam. ubi sic habet: E quibus (ut memorant) quidquid uelica resinit, Vertitur in lapides, & congelat aere tacto. Recentiores tamen asserunt lyncis urinam non concresecere, quod etiam superioribus annis compertum est, lyncibus aliquot ex Africa in Galliam aduectis.

LYNCEVS, Λύκος, Rex Scythiæ fuit, qui missum a Cerere Triptolemam, ut hominibus frugum uinum commōstraret, susceptum hospicio, ut in se gloriam transferret, intermere cogitauit. Ob quæ rem irata Ceres, eum conuertit in lyncem feram uarij coloris, ut ipse uarij mentis extiterat. Hæc Seru. Ouid. 15. Met. Rex ibi Lynceus erat regis subit illa penates.

LYNDVS, Vide Lydus.

LYNX, mascul. uel fœ. g. [*Lupo corniere*]. *λύξ*, genitiuus Lyncis, animal est ex Lupo uim ceruariorum genere, uario colore, & maculoso tergo, acutissimoque uisu. Plin. lib. 28. cap. 8. Peregrinæ sunt & lynces, quæ clarissime omnium quadrupedum cernunt. Horat. 2. Car. Timidos agitare lynces. Virg. 1. Aen. Maculosæ tegmine lyncis. Huius urina in calculi duriciem uerti olim credebatur, & in lapidem eam concresecere, quem ob id Lyncurium appellant. Quod tamen falsum esse nuper compertum est, lyncibus aliquot ex Africa in Galliam aduectis.

LYRA, [*Λύρα*], *λύρα, χέλυς*, instrumentum musicū, in quo quot sunt fides, tot resonant uoces. Lyra dicta, quasi *λύρα*, propterea quod Apollini a Mercurio (qui eā primus creditur inuenisse) pro boū compensatione fuerit data, cum ante Chelys diceretur. Formam habet (ut inquit Plin. lib. 9. c. 10) testudinis. Horat. 1. Carm. Ode 10. Te canam magni Iouis, & Deorum nuncium curæque lyræ parentem. Lyra etiam signum cæleste est, Varr. 1. 2. de re rust. c. 5. Hoc secundum astrum exitum facito, quod Græci uocant Lyram, Fidē nostri. Lyra occidit quarto Nonas Februarii, uel certe Kal. Febr. idque noctu, teste Higino, quando occidunt terga Leonis. Ouid. 3. Fast. Illa nocte aliquis tollens ad sidera uultum, Dicet, ubi est hodie, quæ lyra fuisit heri? Qui poeticam Astrologiam scripserunt, uolunt hanc Lyram esse a Mercurio primam inuentā in Cyl. ene Arcadiæ monte & ab eo Apollini donatam: Apollinem autem inuenta cithara Orpheo Lyram concessisse, mortuo autem Orpheo, a Musis in cælo fuisse collocatam. Alii dicunt esse Lyram Arionis citharedi, qui floruit tempore Periadri tyranni Corinthiaci, & primus fuit omnium citharistarum.

LYRICVS, ca, cum, [*Da lira*]. adiectiuum, *λυρικός*, quod ad lyram pertinet. Hinc poetæ Lyrici, dicti quod ad liram sua carmina cantabant, itaque barburque eis chorus quinquaginta uiroꝝ ac tauro donabantur. Hor. 1. Carm. Ode 1. Quod si me lyricis uatibus inferis, Sublimi feriam sidera uertice. Modi Lyrici. Ouid. Epist. 20. Cum lyricis sim magis apta modis. Lyrica, orum, pro carminibus lyricis. Plin. iun. ep. 1. lib. 3. Scribit enim & utraque lingua lyrica doctissima.

LYRCEVS, pen. prod. *λυρικός*, fons Arcadiæ sub Cynuria monte, ex quo Inachus fluuius oritur. Auctor Strab. lib. 8. Stat. 4. Theb. Ares Lerna nocens, aret Lyrceus, & ingens Inachus. Steph. Lyrceum agri Argiui montem esse ait, indeque uicinam regionem Lyrceam appellari.

LYRCEVS, a, um, *λυρικός*. Ouid. 1. Metamorph. Iam pascua Lerna Constatq. arboribus Lyrcei reliquerat arua.

LYRCEIVS, a, um, per quattuor syllabas, *λυρικός*. Valer. Flac. lib. 1. Arg. Dominum Lyrceia tellus, Antraque depressæ tremuerunt conscia culpæ.

LYRICEN, cinis, pen. pr. [*Somatore di lira*]. *λυρικός*, qui lyra canit, Lyricus. Plin. iun. ad Genitorem: Quam multi, cum lestor, aut lyricus, aut comædus inductus est, calceos ponunt? Pro eodem etiam dicimus Lyricista, sicut Citharistes, & Citharista: idemq. significat, quod Lyricen.

LYRIS, Vide Lyris, per i, Latinum.

LYRNÆSVS, a, um, *λυρνήσιος*. Steph. nomen possessiuū. Vir. lib. 10. Aen. Lyræsius Acmon. Ouid. in ep. Briseidis ad Achilleam: Diru-

ea parte tunc Lyrnessia nomen uidi.

LYRNESVS, λυρνησός, Stephan. oppidum fuit Troadis ab Achille euersum, cum Priamo bellum ob Helenam a Paride filio raptam a Græcis inferretur, ex quo Briseida quoque abduxit occiso Minete eiusdem oppidi principe, que inde Lyrnessis ab Ouid. l. 4. Trif. appellatur. Fertur & abducta Lyrnesside tristis Achilles.

LYSANDER, λυσανδρος, Lacedæmoniorum Imperator, homo factiosus, qui odium totius Græciæ in Lacedæmonios concitauit. Huius ductu Lacedæmonii, Athenienses, ducemque eorum Cononem nauali prælio superarunt: paulo post tamen eodem duce a Canone superati sunt terrestri prælio, in quo & Lysander ipse occisus est. Reliquam eius uitam pete ex Plutar.

LYSIAS, λυσίας, orator Græcus, alter fuit Arcas, qui Lycaonem regno expulit.

LYSIADES, λυσιάδης, Atheniensis, Phædri philosophi filius: de quo Cic. Philip. 5. sic scribit, Lysiadem Atheniensem plerique nouimus, est enim Phædri philosophi nobilis filius, homo præterea festiuus, ut ei cum M. Curio confessore eodem & collusore facillime possit conuenire, &c.

LYSIAS, λυσίας, Syracusanus genere, Cephali filius, unus e decem oratoribus, natus Athenis, quo pater se transtulerat. Puer Thurio coloniam migravit, rediit annos natus quadraginta septem, interque principes oratores habitus. De quo sic scribit Cicer. in Bruto: Tum fuit Lysias (inquit) ipse quidem in causis forensibus non uersatus, sed egregie subtilis scriptor atque elegans, quem iam prope audeas oratorem perfectum dicere (nam plane quidem perfectum, & cui nihil admodum desit, Demosthenem facile dixeris) nihil acute inueniri potuit in eis causis, quas scripsit, nihil (ut ita dicam) subdole, nihil uersute, quod ille non uiderit: nihil subtiliter dici, nihil presse, enucleate, quo fieri possit aliquid Lysiacius, nihil contra grande, nihil incitatum, nihil ornatum, uel uerborum granitate, uel sententiarum, quo quidquam esset elatius. Hæcenus Cic.

LYSICRATES, λυσικράτης, Atheniensis quidam in quem aliquoties inuehitur Aristophanes, quod capillos iam canos nigro tingeret, quo inuenis etiamdum uideretur. Erat autem alioqui sumus, & de formis, & furax, & largitor, adeo ut locum fecerit pro uerbo, λυσικράτης δειροδοκόν, σπράτι γός ἀθλωάων, hoc est, Lysicrates largitor Atheniensium Imperator. quo opportune utemur, cum significare uelimus, penes eos summam esse potestatem, qui ut honores largitionibus sunt adepti, ita eosdem turpissime habent uenales. Auctor Suidas.

LYSIDICE, λυσιδίχη, filia fuit Pelopis & Hippodamiæ, Pitthei soror, quæ Electrioni nupsit, & ex eo Alcmenam Herculis matrem peperit, ut inquit Plutarchus. Alii uero, inter quos est Commentator Homeri, matrem Alcmenes non Lysidicen Pelopis, sed Anaxo Anaxi cuiusdam filiam dicunt.

LYSIDICEVS, ci. Cic. in An. Lysidicus ipse, in Græco uerbo qui omnia iura dissoluit.

LYSIMACHIA, λυσιαχία, Thraciæ Cherronesi urbs, ad Hellespōtum, ob terræ motum deserta. Plin. lib. 4. cap. 11. Fuit & Lysimachia Aetoliæ urbs, ad Hydram lacum, quam & ipsam sua ætate fuisse prostratam, scribit Strab. lib. 10.

LYSIMACHIA Plinio, λυσιαχίον, Diosc. herba est, quæ uulgo Salicaria dicitur, siue quod folia habeat salicis, siue quod subter salices nascatur. Dicitur Lysimachia, siue ab inventore Lysimacho, siue παρὰ τὸ λύνει τὴν μίχην. Refert enim Plin. tantum huic herbæ componendorum diffidiorum uim inesse, ut discordantibus iumentis, iugo imposta asperitatem eorum cohibeat.

LYSIMACHVS, λυσίμαχος, Agathoclis filius è successoribus Alexan-

dri Magni Pergamo præfuit, ubi thesauri regis fuerunt. Hic illustri quidam Macedoniæ loco natus, uirtute illustrior fuit: amore literarum ac philosophiæ ardebat adeo, ut Callisthenem uincere ab Alexandro adfectum atque in uinculis habitum, de uirtute disserentem sapius audiuerit, poculumque ei, ac remedium miseræ optanti prop nauerit. Quod agre ferens Alexander Iysimachum leoni obiecit, sed ille uiribus fretus rem posteris prodendam fecit, manum amiculo conuolutam in os leonis inferens, adrepta lingua feram exanimauit: quo facto uehementius postea Alexandro dilectus, & apud eum in honore maximo fuit. Vide Trogum. lib. 15.

LYSIMACHVS, λυσίμαχος, natione Acarnan, Alexandri pedagogus, secundas post Leonidem obtinuit, nullo urbanitatis genere præditus, nisi quod se Phœnicem: Alexandrum Achillem. Philippum uero Peleum nuncupabat: Auctor Plutarchus in Alexandro Magno. Lysimachus item alius fuit, patria Atheniensis, Aristidis Iulii filius, qui ob memoriam patrum in temp. meritum adeo charus populo fuit, ut cum a patre profusus inops relictus esse, (fuit enim Aristides adeo pauper, ut in defuncti edibus nihil præter uerum ferreum fuerit inuentum) publico tamen decreto centum ei agri consti, totidemque inculti iugera in Eubœa fuerint assignata, centumque minæ ex publico numeratæ, & quaternæ drachmæ, in singulos dies. Vide Plutarchum in uita Aristidis, & Demosthenem in oratione aduersus Leptinem.

LYSIPPE, λυσιππη, una fuit filiarum Præti, quæ quod se Iunoni præferre non essent ueritæ, tanto furore correptæ sunt, ut per agros discurrentes, se uaccas esse crederent. Vide Iphianassa.

LYSIPPVS, Sycionius clarissimus statuarius, qui ad sexcenta decem opera fecisse traditur, quorum singula arti claritatem dare potuissent. Hic, teste Quintiliano, ad ueritatem optime accessit: quam ob rem etiam Alexander ille Magnus ab uno Lysippo se fingi uoluit, ut pingi ab Apelle. Hora. li. 2. Epist. ad Augustum: Edicto ne ueritæ, ne quis se præter Apellem, Pingeret, aut alius Lysippo duccret ære Fortis Alexandri uultum simulantia. Lysippus item poeta comicus cuius fabulas enumerat Athenæus.

LYSIS, huius lysis, & lyfios, λύσις, id est solutio, a λύω, soluo. Cic. 3. Tul. Ex quo ipsam agritudinem & λύσις, Crypsippus, quasi solutio nem totius hominis appellatam putat. Lysis in architectura, hiatus est ianuarum, id est solutio continui parietis. Vitru. lib. 6. c. 10.

LYSISTRATVS, p. c. λυσίστρατος, Lysippi statuarij frater fuit, qui primus signa ex gypho finxit. Vide Plin. lib. 35. cap. 12.

LYSIVS, λυσίος, Liberi patris cognomen apud Bæotios, ἀπὸ τῶ λυέω, hoc est a soluendo impositum. Ferunt enim Bæotios aliquando a Thracibus deprehētos, partim captos, partim in fugam uersos fuisse: ex quibus cum non nulli ad Throphonii specum confugerent, uisum est iis noctu astantem Deum Liberi patris sibi auxilium promittere. Quo somnio alacriores redditi, Thracas ex insidijs adorti sunt: quos cum uino somnoque obrutos inueuissent, nullo negotio superarunt. receptisque suis, cum in patriam redissent, Dionysio cognomento Lysio templum consecrarunt. Auctor Heraclides Ponticus. Iulius Pollux, deos omnes qui auertū candi mali gratia colebantur, Lysios uocari ait, quos & ἀλεξίκακους, & ἀποτροπαυεις, Græci nominant.

LYTAE, λυταί, exigua Thessaliæ regio, circa Peneū amnē: sic dicta, quod Neptunus, dissipatis aquis, Tempe ab inundatione liberarit.

* **LYTHIRAMEVS**, λυθιραμβος, Bacchi cognomen. inde impositum, quod eo ex Iouis femore in lucem prodituro, Iuppiter inclaimarit, λυθιράμια, id est, solue futuram.

LYTTA, λύττα, uermiculus, qui nascitur in lingua canum. Plin. 29. c. 5.

LYTHEA, p. p. λυθηα, Acarnaniæ oppidum, apud Stephanum.

Le Land des Deuix Virgins
Deuxieme Partie

SECUNDA PARS CALEPINI

CONSVLI. ENIM. STUDIO SVRVM. COMMODO. PVAVIMVS
SI. DVAS. IN. PARTES. TOTVM. VOLVMEN. DIVIDEREMVS

QVO. TRACTARI. POSSET. ATQVE. IN. MANIBVS. HABERI
SINE. VLLO. LABORE. AC. MOLESTIA
VEL. A. PVERIS. ET. SENIBVS. INFIRMIS

DE LITTERA M

LITTERA una est ex ijs, quas Græci Grammatici *ἡμίφωνοι ἀπλά, καὶ ὡμοταβολε*, hoc est semiuocales simplices, & immutabiles, Latini liquidas appellant: quam quod molestum in fine dictionis solum habeat, & quendam quasi mugitum, non nisi egre compressis labris eripientem, Latini poetæ (nam Græcis nulla dictione in *μ*, definit) uocali subsequente per Ellipsim elidunt. In compositione, & derinatione migrat in *n*, sequente *d*, uel *t*, ut, Tantum, tantundem: Idem, identidem: Eorum, eorundem.

M A N T E A

MA, accentu circumflexo, *μά*, mulier fuit una ex ijs, quæ Rheâ sequebantur, cui Iuppiter Bacchum tradiderat educandum: quæ interrogata a Iunone, cuius esset infans, areos, hoc est, Martis, respondit. Vnde factum est, ut Bacchus apud Caras Masaris fuerit appellatus. Ipsa quoque Rheâ Ma appellata fuit: cui Lydi taurum immolabant, unde Lydiæ urbs Mastaura fuit nominata. Vide Steph. in dictione Mastaura.

MACAE, *μάκρη*, Steph. populi sunt felices Arabiæ, Carmanis oppositi, nardo, myrtha, & ture abundantes. Auctor Mela lib. 3.

MACAREAE, *μακαρέμ*, urbs Arcadiæ, a Macarco Lycaonis filio condita, quam Steph. a Romanis Beatam uocari tradit.

MACAREATES, *μακαρεάτης*, eodem Stephano teste, gentile est.

*MACAREVS, Aeoli filius, qui cum Canace sorore concubuit.

*MACARIA, Herculis filia fuit. Et olim Cyprus in insula, ob insignentem fertilitatem Macaria dicebatur. Pl.

*MACARIVS, uiri proprium: de quo Suid.

MACAROS, *μάκαρος*, nomen Cretæ insulæ, a temperie cæli. Plinius lib. 4. cap. 12.

MACCABAEVS, *μακκαβαίος*, nomen barbarum, quo uocati sunt uiri illi fortissimi, apud Sacras litteras celebratissimi.

MACCO, opidum Brachmanarum in India. Pl. li. 6. c. 17.

MACEDON, *μακεδών*, Pindi montis Thessaliæ regiuncula. Herodotus lib. 1.

MACEDONIA, *μακεδονία*, latissima Europæ regio, duob. olim regibus, & terræ imperio clarissima, antea Aemonia, & Emathia appellata, quæ a tenuibus initijs, regum prudentia, gentisq. fortitudine eo magnitudinis excreuit, ut centum quinquaginta facta fuerit populorum. Hanc a Septemtrione a Dalmatia Moesiaq. montana seiungunt: ab occasu mari Adriatico, siue Ionio, ab ortu Aegæo abluitur. Meridianam oram Epiroticæ gentes, & ipsa Græcia excipit. Dicta Macedonia a Macedone quadâ Osiridis, siue (ut Steph. & Solinus scribunt) Iouis filio, & Thyiæ filia Deucalionis. Hinc Macedo ex Macedonia ortus, & Macedonicus, & Macedonianus. Vnde Alexander Macedo, mare Macedonicum, & Sarissa Macedonica apud Ouil. li. 12. Met.

MACELLARIVS, *rij*, [Colui che uende il companatico. Gal. Vendeur de toutes viandes. Hisp. El carnicero, o el que uende pescado y otras cosas.] *μαχαρίης*, uenditor eorum, quæ ad uictum pertinent, non solum carniuum, sed omnium oblationum, quinetiam panis & folumentum, nã hæc omnia in macello uenumdabantur. Var. li. 3. c. 4. Duo sunt orationis generum delectationis, alterum fructus caussa: quo genere macellarij habent loca clausa. Suet. in Cæs. Quæ ad epulã

pertinebant, macellarijs oblocata.

MACELLOTA, *α*. Vide Macellum.

MACELLVM, *li*, *δ' ὀπωλείον*, locus Romæ, quo uenalia omnia, quæ ad uictum humanum pertinebant, contraherantur. Cic. 2. de Diuin. Putarem annonam in macello cariorem fore. Dictum Macellum, teste Varrone, & Festo, a Macello quodam homine improbissimo, qui in urbe latrocinium exercebat: quo damnato, censor Aemilius, & Fuluius statuerunt, ut in domo eius oblonia uenderentur, redactis in ærarium eius bonis. Alii Macellum dictum putant, quod ibi fuerit hortus, quem macellum a Lacedæmonijs appellatum ferunt, Et Iones oitia hortorum Macello:as uocabant, ut ait Var. lib. 4. de lingua Lat. Donatus a macandis pecoribus deriuat.

MACELLVS, *a, um*, [Magro, macilento.] deminutium a Macer, pro macilento. Lucil lib. 6. Non magnus homo est, nasutus, macellus. Nonius. Fuit præterea Macellus hominis improbissimi nomen, de quo proxime diximus.

MACRO, *ces, cui*, [Smagrisi. Gal. Estre maigre. Hisp. Emmagrescerse.] *μακρομαί*, idem quod macro, hoc est, macer sum. Pla. in Aul. Qui ossa, atque pellis totus est, ita cura macet. A quo Macesco, scis, macer fio. Col. li. 2. ca. 9.

MACER, *a, um*, [Magro. Gal. Maigre. Hisp. Magro.] *μακρός, λεπτός*, exsilem extenuatumque significat. Virg. 3. Æl. Pingui macer est mihi taurus in arno. Col. li. 2. ca. 9. Vel pinguisima uel macerrima humo. Siptonius a Græco *μακρός*, deduci putat. illi enim *μακρός*, longa dicunt, quæ autem tenuia sunt, longiora uidentur. Macer *μακρός*, est etiam poetæ proprium, qui de herbarum uiribus scripsit.

MACERESCO, [Macerarsi, mollificarsi. Gal. Se destremper & amollir. Hisp. Remojarse.] *μακρῶς, αἰνομαί*, maceror, hoc est mollificor. Cat. de re rust. c. 29. Frumento curculio ne nocet, lutum de amurca facito, palearum paulum addito, finito macerescat.

MACERIA, *α*, & Maceries, *ei*, *μαχάριος*, paries, uel congeries lapidum in unum compactorum, cuiusmodi parietes fere eos esse uidemus, quibus uinæ claudi solent. Terent. in Adelph. Iube hanc maceriam dirui. Varro tamen aliter libro tertio, de Re rustica, cap. 12. Septa e maceris, ita esse oportet in leporario, ut testorio testia sint, & sint alia. Caro de re rust. cap. 15. Maceria si ex calce, & camentis, uel silice ædificetur. Legitur quandoque Maceries apud antiquos pro macie. Afranius: Quanta illius mors sit maceries tibi. Nonius.

MACERO, *as*, [Macerare, indebolire, affligere. Gal. Amaigrir, rendre maigre, amollir, attendrir, destremper. Hisp. Emmagrescer, curtir o remojarse.] *μακρῶς*, cum ad corpus refertur, significat attenuo, contero: ab eo quod est Macer. Hor. lib. 1. Carm. Quam penitus lentis macerer ignibus. Plau. in Capt. Multos iste morbus homines macerat. Cui autem ad animum, est affligo, ac nimia sollicitudine me ipsum conficio, & attenuo. Terent. in Andr. Anime mei, noli te macerare. Ibidem: Cur me excrecio? cur me macero? Accipitur etiam pro humore aliquo emollire, uel in aqua quippiam assuerare, donec falsedinem, aliumve saporem deponat. Terent. in Adelph. Salsamenta hæc fac macerentur pulchre. Est etiam proliere. Plinius libro 11. cap. 41. de Poppæa. Totum corpus, illo lacte macerabat. Virruuius etiam iubet calcem coctam diu macerari, antequam fabri ea utantur. Maceratus, *a, um*, particip. mollis & tener factus. Pla. Pœn. Macerato hoc pingues sunt auro boues.

*MACESTYS, *μάκυστος*, Mysiæ fluius. Pl.

MACHABRA, *α*, [Spada. Gal. Glaine ou espée. Hisp. Espada.] *μαχάριος*, gladius, a *μαχάριος*, quod est pugno. Iuuen. Sat. 7. Ames nomen, uictumq. machæra.

AAA MACHAERVS

- * **MACHAERVS**, untis, arx Iudææ, ut ait Steph.
 * **MACHALAVM**, opidum in agro Brixiano.
 * **MACHAON**, Aesculapii filius, Podalirii frater: medicus insignis, ab Eurypilo in bello Troiano occisus.
MACHAEROPHORVS, [Spadaccio. Gal. Espada sin maistre d'escrime. Hisp. Esgrimidor, que trabe spada.] μαχαροφόρος, gladium ferens. Cic. ad Q. Fl. l. 2. Machærophoris centum sequentibus.
MACHINA, pæn. cor. [Machina. Gal. Machine subtile inuention Hisp. Fabrica sotil inuencion.] μαχανή, inuentio. Vnde Mechanicus, faber, seu opifex eorum operum, quæ ingenio simul & manibus fiunt. Et Mechanica ars, fabrilis. Vnde artes diuiduntur in Liberales, & Mechanicas. Asconius: Machina dicitur, ubi non tam materæ ratio, quam manus, atque ingenii ducitur. Machina etiam dicitur instrumentum, quo moles aliqua facile, quocumque uolueris, impelli potest. Pl. lib. 19. ca. 2. Sparthus nauium armamentis, machinis edificationum. Et machinas bellicas, λεπίδες, uocamus opa fabrilis, quibus in bello utimur. Virg. 2. Aë. Quæ religio aut quæ machina belli? Hor. 2. Epist. 2. Torquet nunc lapidem, non ingens machina signum. Vitruuius lib. 10. cap. 19. In ea arietaria machina, quæ Græce κροσθόν, dicitur, Murales machinæ. Pl. li. 7. c. 56. Item ipsa consilia, quibus decipere hostem conamur, Machinæ uocantur. Cic. 3. de Nat. Deo. Quem dolum ad eum, machinam ue cominoliat, nescio.
MACHINALIS, & hoc le, quod ad machinas spectat, μηχανικός, ut Machinalis scientia, apud Pl. li. 7. c. 37.
MACHINAMENTVM, [Machina.] μηχανή, p machina capis. Li. 4. Bel. Pun. Turres, machinamentaq. alia quatiendis muris portabat.
MACHINARIVS, rii, μηχανοποιός, machinarum opifex. Paul. l. Si putator. ff. ad leg. Aquil. Si machinarius hominem occiderit.
MACHINATIO, [Inuentione, astutia. Gal. Inuention & subtil moien, engm. Hisp. Sotil inuencion de engano.] μηχανημα, inuentio. Col. l. 6. ca. 2. Hac machinatione consequemur, ut etiam contumaces boues grauissima onera non recusent. Interdum etiam pro ipsa Machina. Cæf. 2. Bell. Gal. Irridere ex muro, quod tanta machinatio ab tanto spatio instrueretur. Cic. de Nat. Cum machinatione quadã aliquid moueri uidemus.
MACHINATOR, oris, μηχανοποιός, machinarum inuentor, aut opifex. Liu. 4. Bel. Pun. Archimedes inuentor ac machinator tormentorum bellicorum, operumque. Machinator item doli & fraudis confutor. Cic. in Cat. Machinator omnium scelerum, hoc est, Inuentor.
MACHINOR, aris, [Ordinare, fabricare. Gal. Machiner, trouner quelque finesse. Hisp. Buscar y pensar cosa de engano.] μηχανομαί, per dolum aliquid molior. Frequentius in malam partem accipitur. Liu. l. 1. ab Vrb. Turno necem machinatur. Dicitur autem a μηχανοδουα, inuenio. Vnde μηχανημα, inuentum & molimen dicitur. Cic. 3. de Nat. Deo. Parumne uidetur sibi ipsa pestem machinari? Machinari pestem aliquam in omnes. Cic. in Ca. Accipitur etiam Machinari in bonam partem, pro inuenire rationem. Cic. 2. de Diu. Quod perpetuitatis causa natura machinata est.
MACHINOSVS, salum, machinis confectum, ut Nauigium machinosum, apud Suet. in Nerone.
MACHLYE, μάχλυες, Hero. populi Africæ, quos Androgynus esse tradit Calliphores utriusque naturæ inter se uicib. coeuntes. his Aristoteles tradit dextram mammam esse uirilem, leuam muliebrem. Pl. li. 6. c. 2.
 * **MACHLYS**, fera est Scandinauicæ insulæ peculiaris, alce similis. Pl. lib. 8. cap. 15.
MACIDOS, urbs Thraciæ, quam Ptolemæus Madi nominat degenerate uocabulo. Vide Vadianum in Mel. li. 2. in descrip. Thraciæ.
MACIES, [Magrezza. Gal. Maigre en magreur. Hisp. Magreza.] λεπότης, corporis extenuatio. Colum. lib. 6. cap. 14. Inde tullis & macies. Virg. 2. Aeneid. Macie confecte suprema. Cic. in Rul. Grandi macie torridus.
MACILENTVS, [Macilento, magro. Gal. Fort maigre. Hisp. Cosa muy magra.] λεπότης, macie extenuatus. Pla. Cap. Macilento ore, naso acuto, corpore albo.
MACIDATVS, [Bognato.] liquoris infusione madens. Apul. l. 8.
MACIO, as, [Immagrire.] Σικκωίνε, macrum facio. Col. li. 5. In uitibus obtinendum est, ne pluribus flagellis emacientur.
MACIR, [Maces.] Plinio. aliis Macer, μακίρ, Dioscoridi, cortex est subrusus & magnæ radicis, qui ex India aduehitur. Plin. li. 12. c. 8. Officinis Macis appellatur.
 * **MACISTVS**, opidum est Triphyliæ, apud Steph.
MACRA, campus Iudææ, teste Strab. lib. 16. in quo Posidonius scribit uisum esse septem mortuum iugeri longitudine.
MACRAS, regio Iudææ, mari proxima de qua Str. l. 16.
MACRA, fluius ex Apennino fluens, Liguriam ab Etruria diuidens, iuxta Lunam ciuitatem, in Tyrrhenum mare influens. Str. lib. 5. Pl. li. 3. c. 13. Ptolemæo Marcalla dicitur.
MACREO, cres, [Diuenir magro. Gal. Deuenir maigre, s'ameigrir. Hisp. Emagrescete.] λεπταίαι, a quo macresco, macrescio. Col. l. 6. ca. 3. Ne perueria cibi macrescat pæcus. Mar. lib. 13. Ne nimis exhauito macreteret inguine gallus.
MACRITVDO, [Magrezza.] Macies. Plaut. in Cap. Offa pellis, siqum misera macritudine.
MACRIS, μακρίς, infula est exigua, Eubœæ adiacens. Pl. li. 2. cap. 88. Stephanus Eubœam ipsam olim Macrim uocatam tradit.
 * **MACRITVS**, uir Cous fuit, Sinopes urbis conditor.
MACRO, as, macero, [Smagrare.] ζηλοίνας, unde Emacro, macrum facio. Pl. li. 18. Terram emacrar, hoc fati existimantes.
MACROBI, μακροβίος, populi Aethiopiæ, ultra Meroë, ut inquit Solinus, quibus dimidio profenior est uita, quam nostrâ. Apud eos lacus est, adeo liquidus, ut ne folia quidem sustineat.
 * **MACROBIVS**, uir consularis fuit, Seruio coequis: qui in somnium Scipionis scripsit, & Satur. libros septem.
 * **MACROBERTI** montes non procul ab Istri ostiis sunt.
 * **MACROCEPHALI** populi Thymisciræ regionis, quæ Ponto, & Colchidi proxima est.
MACROCHIRA, μακροχίρα, tunica manicata, q̄ & chirodota appellatur. Lampri. Macrochiras ex purpura ad usum suum renouauit.
MACROCOLA, lorum, pæn. pro. [Carta reale.] μακρόκη, a teste Hermolao in Plinium, sunt maiores chartæ, quas nos hodie Chartas regias uocamus, quo etiam nomine Catullus chartæ quoddam genus appellauit. Cic. ad Att. lib. 13. Impensam fecimus in macrocola. Arbitratur autem Hermolaus Macrocolum dici ἄπο τῆς μακρῆς καὶ κῶλης, quasi longum membrum, uel potius longam membranam. unde potius unico l, scribendum uidetur: quemadmodum & protocolon. nam utriusq. eadem uidetur origo. est enim protocolon prima illa charta, in qua scribæ acta breuiter delineantur, ornantur, & amplius descripturi. Macrocolorum meminit Pl. li. 13. c. 12. Pedalis, inquit, erat mensura & cubitalis macrocolis. Sunt qui Macrocollum scribam gemino ll, putantes dictum ἄπο τῆς κόλλης, a glutine, quo chartæ glutinantur.
 * **MACROLOGIA**, sermonis prolixitas, cui opponitur βραχυλογία.
 * **MACRONE**, populi Iberiæ, Albanis finitimi. Pl.
MACRON TICHOS, μακρόν τείχος, opidum Thraciæ non procul ab Ithmo Cherronesi, dictum a longo muro, quem Milciades a Proponide ad Molanem sinum duxit, Cherronesum a reliqua excludens Thracia. Pl. li. 4. c. 11.
MACROPOLIS, μακρόπολις, agri Syracusani opidum, quod & Euryalus appellatur Stephano.
MACROR, [Magrezza.] Macies. Pacuu. Corpus meum macrore senet.
MACRYES, μακρυες, Lybiæ populi sunt Stephano, iidē, opinor, cum iis, quos Her. & Pl. Machlyes uocat. Vide supra.
MACTAR, ris, Seneca Troad. Pergemactarum senum.
MACTE, Cic. Att. Macte uirtute, inhi quidem gratum.
MACTVCVS, p. c. hñs magnas malas, os patens, quasi malaëticus. Fel.
MACTO, etas, [Amazzone. Gal. Tuer, occire, mettre à mort. Hisp. Matar.] σφαγή, internicio. Cic. de harusp. resp. Clodius diuiores tribuum crudelissima morte mactauit. Tractum a sacris, ubi mactari hostiæ, ζῆεθ, dicuntur, quæ immolantur. Virg. lib. 4. Aen. Mactant lectas de more bidentes. Vbi Seruius: Mactat, uerbum sacrorum, κατ' ἀσμισητόν, dictum, ut adolere, Mactare supplicio. Cic. in Ca. Nonne hunc summo supplicio mactari imperabis? Mactare orco, id est ad orcum demittere. Liu. l. 9. ab Vrb. Eos se orco mactare, Iunius dicitur, cum intulisset signa. Mactare infortunio. Pl. in Pæn. Diuitem solemus mactare infortunio. Dictum est autem Macto, quasi magis aucto: hoc est, augeo. nam prius quam uictimam immolarent, tus, aut uinum super eam fundebant, unde mactum esse taurum dicebant, ture, uel uino cumulatam hostiam quasi magis auctam. Hinc Mactare pro magis augere. ueteres uersurparunt. Cic. de Rep. Ferunt laudibus, mactant honoribus. Per translationem pro malo afficere. Plaut. in Aul. Dotatæ mactant & malo, & damno uiros. Quandoque pro precipitare. Attius: Castra mactabo in mare. Quandoque pro honorare. Plaut. Honeste mactatum reducam domum. Quandoque pro uiolare. Cic. 6. Ver. Ius ciuitatis illo supplicio esse Mactatum.
MACTATVS, ta, tum, part. ut, Hostia mactata. Hor. 1. Car. Ode 19. Mactata ueniet senior hostia.
MACTANDVS, da, dum. Sen. Troad. Mactanda uirgo est Theffali buthoducis. Mactatus huius tus. [Amazzone.] Lucret. l. 1. Hostia cōcideret mactatu mæsta parentis.
MACTORIVM, μακτόριον, urbs Siciliæ, apud Stephanum.
MACTRA, [Madia, arcella. Gal. Vne buche, ou may. Hisp. Arca para guardar el pan.] arca panaria, que κέρδος, a Græcis dñ, a uerbo Græco ματρά, quod significat subigo, uel pinso.
MACTVS, etas, etum, [Accrescinto. Gal. Augmentè, amplifié. Hisp. Crescido.] dictio composita ex Magis, & auctus. Solus autem uocatiuus utriusq. & numeri ab hoc nomine est in usu, in num. singul. Macte, & in plur. Macti, quibus proprie utimur, cum aliquem ob rem bene ceptam laudamus, & ad perficiendum

dem hortantur. Construitur tam eum genitiuo, quam eum ablati-
uo. Vir. li. 9. Ae. Maeste noua uirtute puer. Mar. lib. 12. Maeste ani-
mi. Cic. At. Maeste uirtute esto. Plin. lib. 2. c. 12. Maesti ingenio este
caeli interpretes. Simillimum est illud apud Græcos, *in παιών, in
παιών, quibus utuntur re gnauit, & feliciter gesta.* His autem di-
ctioibus Maeste & Maesti, quamuis uocatiui sint: attamen ex usu
auctorum, tam pro nominatiuo, quam pro accusatiuo utimur, nõ
ratione, sed auctoritate. Liu. lib. 2. ab Urb. Iubere maeste uirtute
esse. Idem li. 4. ab Urbe: Maeste uirtute Scruili esto. Ponitur aliquã
do aduerbialiter. Pla. in Mil. Amabat meretricem maeste Athenis
Articis, id est, ualde amabat.

MACVLA, *μακχία*, [Macchia. Gal. Tache, macule. Hisp. Mancha, *do mançilla.*] *μα-
κχία*, sordides, siue labes. Plu. Pullones eas maculas e uestibus tollit.
Virg. 3. Geor. Ne maculis infuscent uellera pullis. Lucentes mac-
culæ. Stat. 1. Sil. Quandoque pro infamia. Cic. Adolescentiæ
maculas, ignominiasque præteream. Quandoque pro retis fo-
ramine, seu plaga. Idem in Verr. act. 7. Reticulum ad nares sibi
admouebat, tenuissimo lino minutis maculis. Varr. lib. 2. pro re-
ti posuit. Septimum totum grandibus maculis integitur, ne eo
inuolare aquila possit. Maculæ item in corpore dicuntur, co-
lorum uarietates, a reliquo corporis colore differentes. Plau.
in Cap. Viden' tu illi maculari corpus totum maculis luridis?
Marmora item uariegata maculis picta dicuntur. Sene. epist. 1. 16.
Delectant nos maculæ columnarum. Eleganter dicimus Delere
maculam. Cicero pro lege Man. Delenda est uobis macula Mi-
thridatico bello suscepta. Eluere maculam. Cic. pro Sex. Illa in
rep. macula maneret, quam nemo iam posset eluere. Inurere
maculam. Cic. in Sallust. Nonne tibi uideret æternas inurere
maculas, quas reliqua uita eluere non possit? Afficere macula.
Cicero pro Rosc. Com. Legationis ipsius cærimoniam macula
affecerit.

MACVLO, *μακχιαρε*, [Macchiare, dishonorare. Gal. Maculer, tacher, souiller. Hisp.
Manchar, *do mançillar, en sinçiar.*] *μακχιαρε*, sordido, turpo. Virg. 3. Aen. Et
terram tabo maculam. Idem 10. Aen. Idem ego nate tuum macu-
lari crimine nomē. Cic. pro Mil. Cuius ille lacus, nemora, finesq.
omni nefario stupro & scelere macularat. Hinc Commaculo, las,
& Immaculatio, sine macula.

MACVLOSVS, *μακχιασ*, sum, [Macchiato, sporco. Gal. Plein de taches, *çy macules,
tachete.* Hisp. Manchado, mançillado.] *μακχιασ*, sordidus, immundus.
Plautus, sordida & maculosa facie. Cic. 2. Philip. Vestis Pompeii
maculosa. Maculosus, notis, siue maculis confersus. Virg. 2. Aen.
Succinctam pharetra, ac maculose tegmine lyncis. Maculosus ho-
mo, per translationem, immundus, & impurus. Cicero ad Attic.
lib. 1. Maculosi senatores. Tacit. lib. 17. Auaritia & libidine sœ-
dus, & maculosus. Hora. 4. Carm. Ode 5. Mos & lex maculosum
edoinuit nefas.

MACYNIA, *μακχυνια*, opidum Aetoliæ, in Taphiasso monte situm.
Stral. li. 10. & Pli. li. 4. c. 2. Steph.

MADAVRA, *μαδαυρα*, ciuitas in confinio Getulix sita, & Numidix, a
qua Appuleius Madaurensis est appellatus.

MADefACIO, *μαδαισις*, [Bagnare. Gal. Ramoçtir, mouiller, tremper. Hisp. Mo-
çiar.] *μαδαισις*, madidum facio. Virg. 5. Aen. Viridesque super made-
fecerat herbas.

MADefIO, [Effer bagnato. Gal. Se mouiller. Hisp. Ser moiado.] *μαδαισις*
madidus fit. Suc. in Cæf. Ne libelli madefierent. Oui. 8. Met. Ma-
defacta que terra cruore est. Cic. de Diu. Vaticinatus est madefa-
ctum iri Græciam sanguine.

MADeO, *μαδαισις*, [Effer humido, bagnato, molle.] *μαδαισις*, madidus sum,
& humore aliquo confersus. Plin. lib. 8. cap. 25. Impenetrabilis,
præterquam si humore madeat. Madere metu, est præ timore,
sudore adpersum esse. Plaut. in Milt. Madeo metu. Madere ui-
no, est ebrium esse. Mar. lib. 11. Qui uino madeat, nec erubescat.
Ouid. 13. Met. Quique cruore, læpe Phrygum maduit, domini
nunc cæde madebit. Cic. in Ant. Natabant pauimenta uino, made-
bant parietes.

MADeSCO, *μαδαισις*, [Effer bagnato. Cal. I tre mouille. Hisp. Moiarçe, ser moi-
ado.] *μαδαισις*, idem fere est, quod madidum fieri. Col. lib. 1. c. 1.
3. Hæc enim res efficit, ut in coctura celerius madescat, & uiride
colorem sine nitro conferuet. Aliqui hanc differentiam consti-
tuunt inter Madescere & Madefieri, quod madescamus sudore, ex
nobis proueniente, madesiamus humore extrinsecus ueniēte, sed
hoc falsum. Col. 1. 7. Stabuletur sicco loco, ne humore madescant
ungulæ. Hinc Perniadesco.

MADIdO, *μαδαισις*, [Inhumidire.] *μαδαισις*, madidum facio. Cla. l. 2. de rap.
Proferp. Ille nono madidantes ne stare penas Concutit.

MADIdVS, *μαδαισις*, [Humido, bagnato. Gal. Humide, mouille, moiste. Hisp. Mo-
çiar.] *μαδαισις*, aliquo liquore respersus. Virg. 5. Aen. Madidaq.
fluens in ueste Menetes. Cic. Q. F. Fasciculum aqua madidus mihi
redditus est. Ponitur aliquando pro ebrio. Plau. in Amp. Faciam
ut fit madidus sobrius, i. ut uideatur ebrius, cum nihil biberit. Quæ
que idem, quod imbutus re aliqua. Marti. Cecropiæ madidus, La-

tiq. Mineræ Artibus. Hinc Semitaçidus, *εσοπρεçυμενος*. Col. li.
2. Ager exiguis nimbis semitaçidus.

MADIfICO, *μαδαισις*, [Bagnare, inhumidire. Gal. Mouiller. Hisp. Moiar çra co-
çia.] *μαδαισις*, madefacio. Pli. li. 38. c. 7. Contra epiphoras feruentes
oculorum anguli madifacentur.

MADOR, *μαδαισις*, [Humiditas. Gal. Moisteur, humidité. Hisp. Moçidura, humi-
didad.] *μαδαισις*, humiditas. Sall. lib. 3. Hist. Terror erat, ne ex latere
noua munimenta madore infirmarentur.

MADVLSA, *μαδαισις*, [Vbriaco. Gal. Yure, yuroçne. Hisp. Barracho, embriago.]
μαδαισις, quod quasi madidus fit uino. apud Plau. in Pflu. Festus le-
git Madula sine l.

MÆA, *μαδα*, ciuitas ad Hellepontum. Steph.

MÆANDER, *μααανδρος*, & Mæadrus, fluius Phrygiæ, siue Mæoniæ,
qui oritur e lacu in monte Aulocrene, crebris ita sinuofus reddi-
tur flexibus, ut sepe ad fontem credatur reuerti. Apamena pri-
mū peruagatur regionem, mox Eūmeneticam, ac deinde Bargy-
hæticos campos: postremo Cariani placidus, omnese, eos agros
fertillissimo rigans limo, ad decimum a Mileto stadium illabitur
in mare. Hec Pli. lib. 5. cap. 29. Ouid. lib. 9. Met. Mæander in un-
dis Ludit. Mæander, inquit Strabo, flexuosus est, quoniam alueus
multas recipit mutationes, & limum, modo huic, modo illi ripe
adiicit. Hunc poetæ fingunt Oceani & Terræ filium fuisse, & Cy-
nen Nymphæ genuisse, quam postea Milesus Solis filius compres-
sit, & ex ea Caunum & Byblidem suscepit. Ouid. 9. Metam. Vnde
obliquitates omnes Mæandros ueteres appellarunt: ut, cū res agi-
tur nõ simpliciter, sed uafis, & obliquis cõsiliis. Cic. in Pis. Quis
tu Mæandros, quæ diuerticula quæstisti? More Mæandri illud fieri
dicitur, quod tortuose, flexuoseque fit. Colum. li. 8. ca. 17. Opor-
tebit molas interdici more Mæandri, paruus, sed angustis itineri-
bus. Mæander etiam, teste Nonio, picture genus est, in morem la-
birinthorum flexuofis ambagibus implexum, quod oris chlamy-
dum addi solet. Vir. 5. Aen. Chlamydem auratam, quã plurima cir-
cum Purpura Mæandro duplici Melibœa circumcurrit. Vbi Ser. Mæan-
dro duplici, flexuoso. Et hoc dicitur in chlamyde, flexuosa pur-
pura, in modum Mæadri fluminis Carix prouinciæ. Festus neu. g.
Mæandrum uocat hoc genus picture. Mæadrum, inquit, genus pi-
cturæ dictum a similitudine flexus amnis Mæadri. Hæc etiam no-
mine dictus est mons Indiæ.

MÆANDRIA, *μααανδρια*, Epiri opidum, apud Pli. li. 4. c. 1.

MÆANDROPOLIS, *μααανδρόπολις*, opidum Magnesiæ in Asia, a Mæa-
dro fluuio ita appellatum.

MÆDI, *μαδαισις*, populi supra Macedoniam, Triballis & Dardanis
uicini. Pli. li. 4. c. 1. Scribitur hæc dictio per æ, ad differentiam Me-
dorum, qui in Asia sunt Parthis finitiui.

MÆNA, *μαδαισις*, Aristo. Piscis marinus, qui Latinis Alecula, siue
Alec dicitur, interprete Theodoro, ex quo falsamenta fieri solēt.
Pli. 3. c. 17. Vulgo è mænis iucūdissum. Ci. 2. de Fi. His licet dice-
re se accipenserem mæne non antepone.

MÆNADES, *μααανδαισις*, mulieres, quæ infanientium ritu Bacchi Or-
gia celebrant: a Græco *μααανδαισις*, quod est insanire. Iuu. Sat. 6. Cri-
nemq. rotant ululante priapo Menades.

MÆNALVS, *μααανδαισις*, um, ex Mænalo. unde Bacchus dictus Mænalius. &
Aper Mænalius, quem Hercules Euristheo attulit. Et Versus Mæ-
nalius, id est, Arcadicus. Virg. 8. Eclog. Incipe Mænalius mecum
mea tibia uersus.

MÆNALVS, *μααανδαισις*, Stephano, in sing. num. masc. gene. teste Dio-
mede, & in plurali, Mænala, neut. gen. Arcadiæ mons altissimus,
non procul ab Argis, pinis refertus, dictus *μααανδαισις*, quod
est turere, & insanire, aut certe a Mænalo Lycaonis filio, ut anno-
tauit scholiastes Theocriti. Vir. 8. Ecl. Mænalus argutumq. nemus.
Idem 1. Geor. Tua si tibi Mænala curæ. Est & Mænala Stephano,
μααανδαισις, nomen ciuitatis Arcadiæ, a Mænalo Lycaonis filio.

MÆNARIA, *μααανδαισις*, insula in Mari Ligustico: dicta a mænis pisci-
bus, quorum ibi magna capitur copia. Pli. li. 3. c. 6.

* **MÆNOLE** dictus est Bacchus. i. totus furens.

MÆNOMENON, *μααανδαισις*, *μααανδαισις*, genus est mellis uenenati, ita di-
ctum ab insania, quã gignit. Pli. li. 2. c. 13.

MÆONIA, *μααανδαισις*, Lydia est, regio minoris Asiæ, Phrygiæ ab exor-
tu Solis uicina, ad Septentrionē Mysiæ, Meridiana parte Cariani
amplectens, ad Occasum supra Ioniam excurrens: ita dicta a
Mæone fluuio, ut Stephano placet. Mæoniam Strab. lib. 13. *κεκα-
γηνένυ γένυον*, hoc est, exustam regionem uocat, præter uitam, uini
iucundissimi feracem. Summam autem camporum faciem cine-
rulentam esse, petrosam & nigram. Immet Mæoniæ Tmolii
montis rupes altissima, ex qua Pactolus fluius defluit, aureas
trahens arenas. Inde Bacchus dictus est Mæonius. Virg. 4. Geor.
Mæonii carchesia Bacchi. Item Lydi dicti sunt Mæonide, & mu-
lieres Lydiæ, Mæonides. Ouid. 6. Met. Mæonis elusam designat i-
maginem tauri Europam. Quo in loco Mæonis accipitur pro Ara-
chne puella Lydia.

MÆONIS, *μααανδαισις*, præ Homeri; unde & ipse dictus Mæonides, ip-
sifq.

siusque poemata carmina Mæonia. Martia. Mæonio cantatas carmine ranas.

MÆOTICVS, a, um, ut Mæotica tellus, Mæotica unda, apud poetas. **MÆOTIS**, p. p. *μαωτίης*, palus Scythica in regione Septentrionali, iuxta Phasidis ostium, hieme congelascens, Tanaim, aliosq. in numeros fere recipiens fluuios, & Cymmerio Bosphoro a Ponte Euxino discretæ: ita dicta ab accolis, qui Mæotē appellantur. Pli. in dictione Mæote. Lucan. lib. 3. Quaque fretum torrens Mæotidas egerit undas. Aliquando utitur hoc nomine tanquam patronymico feminino. Iuuen. Sat. 15. Mæotidæ seuior ara Aegyptus? Quo in loco Aram uocat Mæotidem, quæ erat in Taurica regione Thraciæ, non procul a Mæotide palude.

MÆOTAE, p. p. *μαωτῶται*, populi Scythiæ, non procul a Mæotide palude, quæ ab illis nomen sumpit. Pli. li. 4. c. 12. Ad Tanaim usque Mæotē, a quibus lacus Mæotis nomen accepit.

MÆREO, Mæstus, & Mæstitia, Vide Mæreo.

MAGAR, Pænorum lingua tuguria pastorica significat, Magalia, Seruius putat dici debere. Virgil. 1. Aeneid. Miratur molem Aeneas magalia quondam.

MAGARSVS, *μαγάρσος*, opidum Ciliciæ iuxta Mallū: de quo Pli. lib. 5. c. 27. Stephano Verruca est editissima non opidum.

MAGAS, dis, siue Magadium, *μαγῶας*, instrum. musicum, tabula quadrata constans, leuiter conuexa, intentis in ea citharæ fidibus. Dicitur etiam ea pars lyre, in quam plectrum illiditur. Iugum uero dicitur, ubi sinistra manu chordę premuntur. Budæus.

***MAGDOLVS**, Aegypti opidum, apud Steph. Byz.

MAGIA, gię, [*Magia. Gal. Art. magique, enchanterie*, Hisp. *La arte magica*], *μαγεία*, cum accentu in penul. uox Perfica, quam illi fere accipiunt pro sapientia, & perfecta rerum naturalium cognitione, Unde & Magi ab illis appellabantur, quos Gręci uocant philosophos. Duplex tamen traditur Magię species, quarum altera est ea, quam iam diximus, quam Pythagoras, & Plato, Empedocles, ceterique inter philosophos præstantissimi, magno studio, longinquisq. peregrinationibus conquisiuerunt. Altera, quam Goetiam, uel Thurgiam uocant, dęmonum inuocatione, iufandisque incantationibus constat, quam & leges omnes execrantur, & Pl. artem intellabilem uocat, irritam & inanem. Ecclesiastici Magicas præstigtias uocant, eo quod rerum ueritatem ementiātur. Huius plures sunt species: Hydromantia, quæ fit ex aqua: Axinomantia, quæ fit securibus & aliis dolabris: Lecanomantia, quæ fit peluibus, nam apud Persas erant Magi Lecanomantici dicti, ut lib. 15. docet Strabo, quasi ex peluibus diuinant. nam uaticinantes peluim accipiebant aqua plenam, dęmonibus congruentem, in profunda repentibus, ubi autē dęmon illapsus erat aqua, edebat fonnum. Catopromantia, quæ fit per specula, de qua Spartianus in Iuliano ait: Carmina profana incantauerunt & ea, quæ ad speculum dicūt fieri, in quo pueri ligatis oculis incātando futura prospicere dicuntur. Pyromantia, quæ fit per ignem. hanc Amphiarus primus inuenit. Geomantia, quæ fit per terram. Chiromantia, per lineamenta manuum. Necromantia, quæ fit per euocationes umbrarum, & per inferorum colloquia: a qua Necromantici, quorū incantamentis mortui resuscitari, diuinare, ad interrogata respōdere uidentur. Quam nonnulli etiam Sciomantiā uocari putant. Quidam Necyomantiam, Sciomantiamque distinguunt, quod in Necyomantia ad erigendum cadauer sit sanguis nęcessarius: in Sciomantia sola sufficiat umbrę euocatio. Capnomantia, quæ fit ex fumo areę, ex cuius motu futura cognoscebāt: a quo Capnomantę dñr. Coscinomantia, quæ fit per cribrum, quo genere etiā hodie mulieres aliquot in Gallia utuntur, ad inuestigandas res furto ablatas. Ex hoc Magię fonte derivati sunt apud Italos Etrusci haruspices, apud Indos Brachmanes & Gymnosophistę, apud Gallos Druidę & Bardı, apud Siculos Galeotę: ubique autē terrarum astrologi, qui & Chaldęi uocātur, quamuis alibi sint nati.

MAGI, *μαγῶι*, populi sub Caucaſo monte. Pli. li. 6. c. 23.

MAGICE, huius magices, p. c. [*Arte magica*], *μαγικὴ γωντεία*, ars ipsa incantandi. Pli. li. 30. c. 1.

MAGICVS, a, um, [*Magico. Gal. Appartient à arte magique. Hisp. Perteneſciente a arte magica*], *μαγικός*, quod ad magū, uel etiam magicen pertinet: ut, Magicas artes, Magicas herbas dicunt, quib. magorū uanitas gloriatur. Vir. 4. A. Magicas inuitam accingiet artes. Pli. li. 25. c. 3. Nec alia dico magica portenta.

MAGIS, didis, *μαγίς*, ut ex Polluce docet Budæus, idem est, quod mastra: hoc est uas illud, in quo farinę subiguntur. Nonnumquam etiam rotundę menſę genus tripodis imponi solitum, ut eiusdem Pollucis testimonio probat Budæus. Item auctor est hoc nomine etiam appellari posse orbiculatum instrumentum, quo panifices, dulciarii pistores, quos pastillarios uocamus, subigendis formis opificii sui utuntur: Rondellum appellant. Est etiam genus lancis eiusdem formę. Pli. li. 33. c. 11. Cor. Nepos tradit tympana, se iuene, appellata stateras, & lances, quas antiqui Magidas appellauerunt, Platellam nostri uocant.

MAGIS, [*Pli. Gal. Plus d'auantage. Hisp. Mas en comparacion*], *μαλλος*, significat plus, unde Magis, ac magis, deducitur. a magnis, & præter naturam aliorum aduerbialium comparatiuorum terminatur in is, cum reliqua omnia similia sint comparatiuo neutri generis. Iungitur interdum comparatiuo. Pla. in Stich. Hic magis est dulcius. Mage ponitur interdum pro magis. Pla. in Truc. Quem magis amo, quam dudum. A quo Demagis, ualde magis, & pro nimis a ueteribus ponebatur teste Festo.

MAGISTERIUM, rii, [*Magistero. Gal. Maistrise & gouvernement. Hisp. Dignidad del maestro*], *μαγιστῆρ*, magistri dignitas, seu officium. Cic. de Sen. Me magisteria delectant, a maioribus instituta. Pli. li. 8. c. 40. Inter se exercent magisteria.

MAGISTRA, [*Mæstra. Gal. Maistrresse. Hisp. Maestra*], *μαδίστραλος*. Qui, in epist. Quis ætas magistra fuit.

MAGISTER, iſtri, [*Mæstro di schola, Pæstore. Gal. Maistre. Hisp. Maestro*], *μαδίστραλος*, proprie artium præceptor dicitur, auctore Festo. Cic. de Amic. Magister meus Scæuola. Quamuis etiam Magistri nomen ad omnes transferri possit, quibus præcipua cura rerum incumbit. Hinc magistri pagorum, societatum, uicorum, collegiorum, qui pagis, societatibus, uicis, collegiis præfunt. Magister equitum dicitur, cui summa potestas erat in equites. Varr. 4. de lingua Latina. Magister equitum dicebatur, quod summa potestas ei esset in equites & accensos: addebaturque semper dictatori, cui summa potestas erat in populum, a quo & Magister populi dicebatur. Cic. 1. de Fin. Magister populo est dictator. Aliquando pro pędagogo ponitur. Ter. in Phor. Senes me filius relinquunt quasi magistrum. Vbi Dona. Magistrum, sic Latini, quem Gręci pędagogum appellant. Quint. lib. 1. cap. 2. Doctissimum magistrum domi habeat. Magister pecoris, pastor. Varr. 2. de re rust. cap. 10. Esse omnes sub uno magistro pecoris. Magister ludi, & Ludimagister uno uerbo dicitur. Cic. 1. Verr. Magister ludi nescio quis. Magister morum, pro censore. Cic. ad Appium lib. 3. Est hæc epistola, ut aduersus magistrum morum, modestior. Magister nauis est, cui totius nauis cura mandata est: ut docet Vlp. de exerc. act. lib. 1. Magister scripturę dicitur, qui ciuitatis alicuius publicos pecorum prouentus scribendi munus habet. Cic. 5. Ver. Cum esset magister scripturę. Magistri etiam dicuntur, qui bona sub hasta uendunt. Cic. ad Att. lib. 2. Scipio & is, quem putabant fore magistrum, si bona uenirent. I. Pontius, Vide Cæl. Rhod. Antiq. lect. lib. 11. c. 5.

MAGISTRATVS, us, [*Magistrato. Gal. Magistrat, ou officier. Hisp. El que tiene officio para regir ò amañstrar*], modo significat eos, qui in potestate aliqua sunt constituti: ut sunt consules, proconsules, prætores, & alii, qui ciuitates, & prouincias regunt. Cic. ad Pętium. Quę magistratus comprehendi & in uinculis teneri uisuerat. Idem lib. 3. de Leg. Videtis igitur hanc esse magistratus uiam, ut præsit, præscribatq. recta, utilia, ut enim magistratus leges, ita populo præfunt magistratus. Modo ipsam potestatem, seu officium. Cic. In urbe magistratum gerebat. Magistratum alii maiores, ut consules, censes, prætores; alii dicebantur minores, ut ædiles, quęstores, tribuni. Venuste dicimus, creare magistratum, Dare magistratum, Gerere magistratum, Habere magistratum, Mandare magistratum, Abire magistratu, Accipere magistratum, Venire in magistratum, Magistratum imminuere, quod est derogare iuri magistratus.

MAGISTELLVS, li, deminutiuum, paruis magister.

MAGISTROS, as, [*Gubernare*], *μαγιστῶσω*, moderor, guberno. auctore Festo.

MAGMATA, p. c. *μαγματα*, pastilli, & massę factę ex unguentorum scęcib. odoris gratia: *μαγματα* uel *μαγμῆν*, quod est & miscere, & in massam redigere. Pli. li. 13. cap. 2.

MAGMENTVM, inquit Festus, ueteres dixerunt, quasi maius augmentum, & auxilium: quoniam augebant numerum, qui accedebant alienigenę, ut adiumento essent.

MAGNA Gręcia, dicta ea pars Italię, quę a Tarento usque ad Cummas est, uel (ut Plin. lib. 3. refert) quę a Locris Italię fronte, ad Tarentum usque protenditur: dicta, ut Festus putat, quod multę magnęque ciuitates in ea fuerint, a Gręcis conditę. Vide Iustin. lib. 20. Virg. 3. Aeneid. Cuncta malis habitantur moenia Graiis. A quibusdam tota Italia dicta est maior Gręcia. Quid in Fast. Itala nam tellus Gręcia maior erat.

MAGNANIMVS, mi, [*Magnanimo. Gal. Courageux, magnanime. Hisp. De grande animo, magnanimo*], *μεγαλήτωρ*, qui magni est animi. Vir. 4. Geor. Magnanimosq. duces. Cic. Off. Vir magnanimus & fortis.

MAGNANIMITAS, atis, [*Magnanimitas. Gal. Magnanimité, grand cœur, & courage. Hisp. Grandeza de animo, magnanimidad*], *μεγρολυχία*, scilicet præstantia animi: quam sic definit Speusippus: Magnanimitas est moderatus contingentium usus, urbana cum hominibus conuersatio, magnificentia cum ratione. Cic. 1. Off. Omnis honestas manat a partibus quattuor: quarum una cognitionis, altera communitatis, tertia magnanimitatis, &c.

MAGNARIVS,

MAGNARIUS, [*Che ha gran manegria*.] *μαγαλέμπορος*, apud Appuleiū pro magno negotiatore ponitur, a negotiatorū magnitudine. **MAGNATA**, *μαγατα*, Ptolemæo urbs Hiberniæ, & Magnatæ populi. Ptol. li. 2. c. 2.

MAGNES, etis, [*Calamita. Gal. Vne pierre qu'on appelle aimant. Hisp. La piedra y manco de hierro.*] *μαγνηίης*, gen. maicu. genus lapidis, ad se ferrum attrahentis. Pl. li. 36. cap. 16. Ferrum trahitur a Magnete lapide. Sideritin alio nomine appellant, quidam Heracleon. Magnes appellatus est ab inuentore, ut ex Nicandri sententia tradit Pl. li. 36. c. 16. Qui cum pecus pascens pedē forte haberet feratū & crepidas terreis clauis compactas, animaduertit lapidē hunc ferro adherescere. Alii a Magnesia dictum uolunt Lydię regiunculā, in qua lapidem hunc primum uolunt esse inuentum, circa Heraciam urbem uide & Heracleon appellari. In qua sententia est Luc. 1. 6. Quē Magneta uocant patrio de nomine Graii, Magnetum quia sit patriis in finibus ortus.

MAGNES, *μαγνης*, Suidæ Atheniensis, antiq̄ comœdiæ scriptor, tempore Epicharmi, docuit fabulas nouem, uicit duabus. Magnes item alter Smyrñæus puer, præ ceteris inortalibus formosus, poetica insuper & musica ornatus, corona insignis aurea, ac habitu molliore indutus, multis dilectus, præsertim Gygi Lydorum regi. Suid.

MAGNESIA, *μαγνησία*, Macedoniæ regno, Thessaliæ annexa, de qua Plin. lib. 4. cap. 9. & Magnesia, Ioniæ opidum ad Mæandrum fluiuium distans ab Epheso, sicut scribit Plin. lib. 5. cap. 29. xvii. c. pass. circa quam L. Scipio Asiaticus Antiochum regem magna clade affecit.

MAGNESSA, *μαγνησσα*, Step. Mulier e Magnesia regione, dicit Magnesia ciuitate. Hor. li. 3. Car. Ode 7. Magnessam Hippolyten dū fugit abstinentis. Masculinum eius est Magnes, etis.

MAGNETES, *μαγνητες*, qui & Magnetii populi uocati sunt. Lu. lib. 6. Et Magnetes equis, Minyæ gens cognita remis.

MAGNETES, etium, [*Senatorum.*] *μαγνητες*, apud Macedonas erant, qui apud nos Senatores dicuntur, & summus magistratus Magnetarches. Liu. li. 5. Bel. Maced.

MAGNETICVS, a, um, Claudianus de Magnete. Venera Magnetica gemma figurat.

MAGNIFACIO, cis, Cic. Ep. Apollonium magnificiebat. [*Laudare, effaltare.*]

MAGNIFICE, [*Magnificamente. Gal. Magnifiquement. Hisp. Magnificamente.*] *μγαλοπρεπής*, honorifice. Teren. in Adelph. Numquam ita Magnifice quidquam dicam, id uirtus quin superet tuam. Quam ad Ci. Iuuat magnifice loqui. Pl. li. 1. c. 7. Guttur & faucibus magnifice utiles. Cic. 1. Off. Hæc perscripta seruantem licet grauitur, magnifice, animoseq. uiuere.

MAGNIFICENTIA, æ, [*Magnificencia. Gal. Magnificence. Hisp. Magnificencia. grandeza d' animo.*] *μγαλοπρέπεια*, est, (ut inquit Cic. 2. de Inuē.) rerum magnarum & excellentiarum, cum animi ampla quadā & splendida propositione agitatio. Idem de Ani. Nec metiamur eam uerborum magnificentia.

MAGNIFICIVS, Cato pro Magnificētius dixit, seruata regulari formatione a comparatio magnifice. Vide Fest.

MAGNIFICO, as, are, [*Effaltare. Laudare. Gal. Magnifier. estoller. Hisp. Engrandescer.*] *μγαλιώνω*, extollo. Pl. li. 17. cap. 9. Arcehianū magnificat. Pla. Men. Te Venus uoluit Magnificare.

MAGNIFICIVS, a, um, [*Magnifico, splendido. Gal. Magnifique, honorable. Hisp. Cosa magnifica y liberal.*] *μγαλοπρεπής*, qui in magnis pro dignitate sumptum facit, ueluti in ludis, in rebus diis sacrificatis, in epulo publico, non autem, qui in seipsum sumptuosus est. Pla. Asi. Facio me magnificum uirum. Ter. Heau. Magnifica, sumptuosā, nobilis. Cic. 1. Off. Delectant magnifici apparatus. Magnifica uerba. Oui. 2. de Pont. Magnifica domus.

MAGNILOQUENTIA, *μγαλορρημιωσύνη*, Cic. in Ora. Dactylicus numerus hexametrorum magniloquentiæ sit accommodatior. Homerii magniloquentia, Cic. Cæsari, li. 1. 3. epist.

MAGNILOQVVS, *μγαλορρημιων*, qui magna loquitur. Mart. lib. 2. Quæ tu magniloquus nocte, dieque sonas.

MAGNIPENDO, is, [*Effaltare, riputare da molto. Gal. Fort estimer & priser. Hisp. Estimar & apreciar mucho.*] *οὐ πολλὰ ποιεῖμαι*, in magna æstimatione habeo. Pla. Cur. Neque me magnipendere uisus est. Liu. Ut promissa eius magni penderentur. Ter. Ad. Ego a meis me amari, & magnipendi postulo.

MAGNITAS, [*Grandeza.*] pro magnitudine. Attius: Neque dici potest pro magnitate.

MAGNITUDO, [*Grandeza. Gal. Grandeur. Hisp. Grandeza generalmente.*] *μέγεθος*, amplitudo, sublimitas. Cic. pro Rosc. Amē. Magnitudo eris alieni. Magnitudo animi, id est excellentia, præstantia. Cic. 4. de Fin. Quæ de magnitudine animi, de omni honestate loquitur. Magnitudo periculi. Cic. pro Quinct. Magnitudo periculi summo timore hominem afficit.

MAGNO, [*Per gran prezzo.*] *μεγαλῶ*, absolute, pro magno pretio. Vir.

2. Aen. Hoc Itachus uelit, & magno mercentur Atridæ. Cic. 5. Verr. Magno uendidisti. & pro Quinctio, Magno conducere. Eiusdem significationis est genitiuus Magni. Cic. Cassio lib. 15. Magni erunt mihi litteræ tuæ. Id est, magni æstimo. Pl. cipist. 2. lib. 3. Magni æstimo, dignitati eius aliquid adstruere.

MAGNOPERE, ad, æ. [*Somamente, molto. Gal. Grandement, beaucoup. Hisp. En grande manera.*] *μγγα*, ualde, uehementer. Ci. ad Cassium libro 15. Tibi Romam magnopere properandum censeo. Magnopere facere. Cic. 7. Verr. Quid magnopere potuit Cleomenes facere? Non magnopere laboro: pro, non ualde curo. Cic. pro Rosc. Com. Quorsum recidat responsum tuum, non magnopere laboro. Magno opere, separatim aliquando legitur. Plau. Casi. Id expetiuisse opere tam magno senem.

MAGNUM, *μέγα*, pro ualde. Plaut. Mil. Naso magnum clamat. Idem Most. Exclamat maximum.

MAGNVS, a, um, [*Grande. Gal. Grand. Hisp. Grande.*] *μέγας*, grandis, comparatiuum est Maior, superlatiuum Maximus. Cic. in Orat. Magnum opus & arduum Brute conamur. Idem de Orat. Studio acriore, otio ac facultate discendi maiore. Idem de Amic. Maximus & spectato uiro. Oui. 1. 3. Met. Quæritur istis, Quam mihi maior honos. Idem ad Liuiam: Maximus ille armis, maximus ille toga. Maior, ad annos relatum, pro longiore euo. Mart. lib. 9. Maior erat mensibus illa tribus. Magno natu. Liu. libro 3. ab urbe. Scapitius de plebe, magno natu. Maior natu. Cic. 1. Tul. Ennius maior natu, quam Plautus. Maximus natu. Liu. 1. Bel. Pun. Maximus natu respondit. Magnum facere, id est, magnum aliquid præstare. Hora. 1. Ser. Sat. 10. At magnum fecit, quod uerbis Græca Latinis miscuit. Cic. 1. Ac. Magnum est efficere, ut quis intelligat, quid sit illud uerum & simplex bonum. Quod maius est. Cic. de Amic. Tanta uis probitatis est, ut eam uel in eis, quos numquam uidimus, uel, quod maius est, in hoste etiam diligamus. Concipere maiora animo. Oui. 1. 5. Met. Viribus maiora audere. Virg. 10. Aen. Maior morbus, qui & comitalis dicitur. Cels. lib. 3. cap. 23. Inter notissimos morbos est is, qui comitalis, uel maior nominatur. Optimus, Maximus, non solum de deo dicitur, sed etiam de fundo, agro, domo, & aliis. Cels. in l. cum uenderes. ff. de contrahenda emptioe. Cum uenderes fundum, non dixisti, Ut optimus maximusque est. Maximus pontifex dicebatur, quod rerum, quæ ad fana & religiones pertinent, maximus iudex sit, uindexque contumaciæ priuatorum, magistratumque. Minorum pontificum Maximus dicitur, qui primus in id collegium uenit. Item Minimus, qui nouissimus. Maximæ dignationis Flamen (inquit Festus) Dialis est inter quindecim Flamines, & cum ceteri discrimina maiestatis suæ habeant, minimi habetur Pomonalis. quod Pomona leuissimo fructui agrorū prædict, hoc est, pomis. Maiores Flamines appellabantur patricii generis: Minores plebei. Maximus Curio, cuius auctoritate Curie, omnesque Curiones reguntur. Maximi annales appellabantur, non magnitudinæ, sed quod eos pontifex Maximus confecisset. Maiorem consulem I. Cæsar putabat dici, uel eum, penes quem fasces sint, uel eum, qui prior creatus sit. Prætores autē maiorem, urbanum: Minores, ceteros. Maximum prætores putant dici alii eum, qui maximi imperii sit: alii, qui etatis maxime in collegio, quamuis augurum decretum sit, quod insalutis augurio prætores maiores & minores appellatur, non ad ætatem, sed ad uim imperii pertinere. Magnū annua dicunt mathematici, quo septem sidera errantia expletis propriis cursibus sibimet concordant. Maximam hostiam ouilli pecoris appellabant, nō ab amplitudine corporis, sed ab animo placidiore. Magnum focerum appellat uir uxoris suæ auū. Magnam socrum, uir uxoris suæ auam appellat. Maior focer, uxoris mæx proauus. Maior socrus, uxoris mæx proauia. Maior patruus, auū, & auæ patruus. Maior amita, auū & auæ amita. Maior auunculus, auū & auæ auunculus. Maior magistratus, consul dicitur. Hæc Fest.

MAGNVS PORTVS, *μέγας λιμήν*, Mauritanie Cæsariensis opidum est, a portus spatio ita appellatum, ut tradit Pl. li. 5. c. 2.

MAGO, nobilitium aliquot Pœnorum ducum nomen fuit: quorum prius nomen, ac disciplinam Carthaginensium uehementer auxit. Is ante illum Punicum bellum, ut Liu. & Trogus referunt, cum cxx nauibus bello Tarentino auxilio uenit Romanis, ægre ferens Italiam ab externis inuadi. Duos moriens filios reliquit, Hasdrubalē & Hannibalē. Mago Hannibalis frater, causa uictorię apud Trebiam fuit. Liu. li. 30. Scribit Magonē, Hannibalis fratrem, in agro Insulubrium uulneratum, cum in Africā per legatos reuocatus nauis garet apud Corsicam abiisse. Mago alius a Scipione capitur apud Carthaginem in Hispania. Mago denique Afer, qui de re rustic. duo de triginta uolumina scripsit. de quo Col. 1. sic ait: Carthaginensium Magonem, rusticationis parentem, uenerentur. nam huius octo & uiginti memorabilia illa uolumina ex S. C. in Latinū sermonem cōuersa sunt. Huius Magonis meminit & Seruius, quē Virg. in Geor. scribit esse imitatum. item M. Varro de re rust. lib.

r. cap. 1. & Pli. lib. 18. cap. 3.

***MAGVDARIS**, uel Magydaris, caulis esse creditur, ex Laferpitii radice nascens. Pli.

MAGVS, gi, [Mago. Gal. Magicien, enchanteur. Hisp. Hombre sabio en el arte magica.] μάγος, dictio Persica, qua significatur sapiens. sic. n. Persæ Magos uocant, ut Græci philosophos, Latini sapientes, Galli Druidas, Aegyptii prophetas, siue sacerdotes, Indi Gymnosophistas, & Assyrii Chaldæos, a Chaldæa Asiæ regione. Accipitur etiã Magus pro incantatore. nam cum Magi apud Persas potissimum deorum cultui uacare solerent, in tantum postea aucta est eorum uanitas, ut non solum obseruatione siderũ futura prædicere, sed artibus quibusdam & maleficiis & icire se omnia, & facere posse profiterentur. Cic. de Diu. Magi, quod genus sapientum & doctorum habebatur in Persis.

MAIA, μαία, Atlantis filia fuit ex Pleione Nympha, ex qua Iuppiter Mercurium suscepit. Virg. 8. Aen. Mercurius pater est, quem Candida Maia Cyllenes gelido conceptum uertice fudit. Fuit & altera hoc nomine Fauni filia, cui in mellario uase, non mel, sed uinũ sacrificabant. Maiam item Græci amitam & materterã uocant: ite nutricem & obstetricem: denique mulieres omnes natu grandiores honoris gratia Maïas saluabant. Est item Maia, cancorum genus maximum apud Arist. li. 4. Animal.

MAIALES, [Porci castrati. Gal. Verrais ou porco castræ. Hisp. Puercos castrados, ò marranos.] χοίροτομαίαι, porci castrati. Var. 2. de re rust. c. 4. Castrantur uerres commodissime anniculi, nec minores, quam semestres. quo facto nomen mutant, & e uerribus dicuntur Maïales.

MAIESTAS, tis, [Maïestã. Gal. Magestè, excellence de dignité. Hisp. Maïestad del Rey ò Principe.] μεγαλον, a magnitudine dicta est, est enim amplitudo & dignitas uel populi, uel senatus, uel principis, imperatoris uel aut et priuati magni uiri, aut alterius etiam inanimatæ rei. Hor. 2. Ep. 1. Sed neque paruũ Carmen maiestas recipit tua. Vnde maiestatis crimen, iurisconsulti definiunt, quod aduersus populũ Romanũ, uel securitatẽ eius committitur. Et rei maiestatis dicuntur, qui eiusmodi criminis accusantur. Maiestas etiã dea credita est, honoris & reuerentiæ filia. de qua Oui. Donec honor placidoq. decens reuerentia uultu. Hinc sacra Maïestas, quæ mundum temperat omnem. Quaque die partu est edita, magna fuit. Maïestas, populi dicebatur: Auctoritas autem senatus populus. n. sciscere solebat & iubere, senatus cedere, & auctor eẽ, Ci. 3. Ph. Omnes ad auctoritatem huius ordinis, maïestatẽq. populi Romani defendendam conspirasse uidentur. Maïestas nominis, est magnitudo, siue dignitas. Mart. l. 1. Pars libri ad maïestatem sacri nominis tui allegata. Maïestas alicuius loci, est eius præstantia. Liu. 1. ab urb. Concepit animo eam magnitudinem Iouis templi, quæ digna Romano imperio, ipsius etiam loci maïestate esset. Maïestas in oratione est grauitas. Cic. de Ami. Quanta in oratione maïestas? Imminuere, uel minuere maïestatem, est: liquid committere contra dignitatem, uel amplitudinem populi, aut principis.

Pro quo etiam dicimus, Lædere maïestatem, uel Soluere maïestatem. Cic. in Parti. Maïestas est imperiũ, atque in omni populi Romani dignitate, quam minuit is, qui per uim multitudinis, rem ad seditionem uocauit. Idem 2. de Ora. Ab illo maïestatem imminutam negabam. Suet. in Clau. Apparet, maïestatem populi Romani læsam maiores ob id existimasse, quod ciuis Roman. affectam se regi, & comitem præbere non dubitasset. Contra, Retinere maïestatem est, quod uulgus ait, seruare auctoritatem. Cic. in Ora. Ius omne retinendæ maïestatis Rabirii causa continebatur. Constituere maïestatem est dignitatem confirmare. Sall. Maiores nostri parandi iuris, & maïestatis constituendæ gratia bis Auentinum montem occupauerunt. Conferuare maïestatem, est retinere.

MAIORES, [Maggiore, antichi. Gal. Les aînẽs. Hisp. Los padres subiendo arriba.] προαιρηότες, intelligi possunt quicumque aui, abau, proau, atani, critau, & ante hos in infinitum: sicut Minores, qui et post trinepotes futuri sunt. Ci. in Sal. Ego meis maioribus uirtute præluxi. Cæs. 4. Bell. Gal. Conuetudo a maioribus tradita. Accipiuntur etiam maiores pro omnibus, qui ante nos fuerunt, ut minores pro posteris: utimurque tunc his duobus nominibus tantum in numero plurali.

MAIOR, [Maggiore,] μεγαλύτερον, & hoc Maius, comparatiuum irregulare a Magnus, quod aliquando ad ætatem refertur: ut, Maior natu, hoc est, senior, sicut Minor natu, iunior. Interdum etiam ad dignitatem: ut, Maiores magistratus, dicuntur consules, & prætores, qui reliquis dignitate præstant.

MAIVS, [Maggio. Gal. Le mois de May. Hisp. El mes de Mayo.] μαίος, mensis a maioribus dictus, (ut inquit Macrobius) quorum consilio resp. gerebatur, sicut Iunius a iunioribus, qui rem armis gerebant. Postquam enim Romulus populum Rom. in maiores, minoresque diuisit, ut altera pars consilio, altera armis rempublici tueretur, in honorem utriusque partis hunc Maium; sequentem Iunium uocauit. Ouid. 5. Fast. Hinc sua maiores tribuere uocabuntur

la Maio: Iunius a iuuenum nomine dictus adest. Sunt qui Maium a Maïestate Dea denominatum uelint, quod flamen Vulcanalis Kalendis Maïis huic deæ rem diuinam faceret. Alii a Maia Mercurii matre, propterea hoc mense mercatores omnes Maïæ pariter & Mercurio sacrificare soliti erant. Quam opinionem etiam attingit Oui. loco iam citato. At tu materno donasti nomine mense Inuentor curuæ furib. apte fidis. Hoc mense Romæ Lemuria celebrabantur, templaque omnia clausa erant, putabaturque id tempus nuptiis contrahendis parum esse idoneum: quæ opinio ad nostra etiam tempora permanuit. Vide Oui. li. 5. Fast.

MAIVS CVLVS, 2. um, grandior. Cic. Cassio: In aliqua maiuscula cura negotioque uerari.

MALAXE, p. p. [Guancia. Gal. La ioue ou la maschoire. Hisp. La maxilla de la cara.] μάξην, est pars faciei eminentis iuter oculum, nasum, & buccam, quæ & Gena dicitur: ita appellata, quod rotundam speciem mali præferat. Pli. lib. 11. c. 37. infra oculos malæ homini tantum, quas prisici genas uocabant. Vir. tamen lib. 3. Geo. equi no generi malam tribuit, cum ait: Quo tempore Glauci Potniades malis membra assumpsere quadrigæ. Luc. lib. 5. Iuventas molli uestit lanugine malas. Ci. in Or. Malam a maxilla dictam esse ostendit, abiectis mediis litteris. Axilla, inquit, Ala factus est fuga litteræ uastioris, quam litteram etiam e maxillis, taxillis, uexillo, paxillo consuetudo elegans Latini sermonis euellit. Ci. de Ora. Ut meos malis manderem natos.

MALABATHRVM, p. c. μαλαβαθρον, Dioscoridi folium est nardi odore, quod ex India aduehitur: cuius duo sunt genera. Alterũ in India paludibus quibusdam gignitur, nullisque hærens radicibus. Leticulæ modo aquis innatat. Alterum in Syria: copiosiusque etiã in Aegypto arboribus eiusdem nominis detrahitur. Scribitur & Malobathrum per quartam uocalem in secunda syllaba.

MALACA, μαλακία, Str. ciuitas in Hispania Bætica. Mela l. 2. Sigapidum e regione Malacam urbem Hispaniæ contempletur.

MALACHE, p. c. μαλάχη, species malæ, uentrem emolliens: unde & nomen habet: nam Græci μαλάκον, dicunt, quod nos molle. Pli. lib. 20. cap. 21.

MALACHRA, quã alio nomine Maldacon uocant, arbor est in Bactriana regione, magnitudine oleæ, folio roboris, fructu caprifici: gummi genus exsudans, quod Bdellium uocatur. Pli. l. 12. c. 9.

***MALACHITES**, μαλαχίτης, gemma spissius uirens. quæ & Molochites appellatur. Pli. l. 37. c. 9.

MALACIA, ciæ, [Bonaccia. Gal. Tranquillité de mer, quand la mer est calme, foible. Hisp. Bonanza en la mar ò calma.] μαλακία, Tranquillitas, cum maris fluctus omnino quiescunt, neque ulla aura commouentur. Cæs. 3. Bel. Gal. Tanta subito malacia ac tranquillitas exstitit, ut se naues loco mouere non possent. Luca. pellaciam a pellicinæ ponti. Est et malacia, mollities quædam prægnantium, & defectio, quod uitium alio nomine κίττα, hoc est, Pica uocatur. Prouenit hoc incommodum a conceptu, potissimum mense tertio, nequeunte fetu omnia ad se delata alimenta absumere. Plin. lib. 25. cap. 6. Malicorum expetitur grauidarum malaciæ. Malacia stomachi, hoc est, deprauatus appetitus, propter oris uentriculi affectum ab humorum erodentium copia. Pli. l. 28. c. 6.

MALACISSO, sas, [Ammollire, domare. Gal. Ammollir, èp. pestrir, rendre lafche. Hisp. Amollentar.] μαλακισσω, mollio. Plau. in Bacch. Nimum ferus es, Malaciffandus es.

MALACVS, 3. um, [Molle. Gal. Mol. Hisp. Muelle.] μαλακός, Latine mollis. Plaut. in Bacch. Malacum capiam pallium. Ibidem: Nostra agetur ætas in malacum modum, molliter.

MALAGMA, matis, μαλάγμα, somentum, quod integræ cuti imponitur ad apostemata, alioque tumores præter naturam molliēdos, a Græco μαλάγη, quod est, mollio. Col. l. 5. Adicitur in exiguum axungia, ut lentorem malagmatis habeat. Cels. li. 5. c. 17. Malagmata (inquit) maxime ex floribus, emplastris, pastillisque magis ex quibusdam metallicis fiunt &c.

MALASSO, sas, [Far molle, maturare.] μαλάσσω, mollio. Commalasso, mitigo, maturefacio. Var. Quod philosophia commalaffaret eam partem, quæ concuti cupiditatibus solet.

***MALCVS**, 2. us, Sophista fuit Byzantius, qui a Constantino usque ad Anastasium historiam conscripsit. Suidas.

MALE, [Malamente, iniquitosemante. Gal. Mauuaiseement, mal. Hisp. Malamente.] κακός, prauus, nequiter, uitiosus, improbe. Ci. Attic. O factum male: de Alexione. Aliquando pro ualde. Idem de Clar. Orat. Addebat scriptores illos male multatos, id est magna pœna affectos. Similiter cum dicimus, Male formido, male maceror, male metuo, male timeo, male odi, significat ualde. Modo pro parum. Virgil. 1. Geor. Heu male cum mites defendit pampinus uuas. Modo pro incommode, sicut Bene pro commode: ut, male habito, bene habito. In compositione habet uim negationis, ut, Male sanus, male fortis. Ouid. lib. 4. Fast. sed maleforte genus. Male uiuere est, in egestate, uel anxie, & solli

cite

site uiuere. Male loqui, est maledicere. Male habet me hæc res, id est, iratus sum ob id, illud me angit, sollicitat. Male docere quid sit, hæc Terentii uerba docebunt in Heaut. Male docet te mea facilitas, id est, causa est tibi ut male agas: arripis inde aniam male faciendi. Male consulere in aliquem, est aliquid illius incommodo, & damno facere. Male conciliatus, magno emptus, ita enim exponit Donatus illud Ter. in Eun. Prodi male conciliate. Male acceptus inopia rerum. qui propter inopiam male tractatus est. Male aliquem uerbis accipere, est iniuria afficere. Subauditur tamen aliquando ablatiuus, Verbis. Male animatus erga aliquem is dicitur, qui non amico animo erga aliquem est. Male esse animo tum dicimur, cum animo tristi sumus. Male aliquid cupiam credere, est non tuto credere. Hora. 2. lib. 3. serm. Aliis male creditur. Male cadere, id est male succedere alicui, quod non sperabat. Cæf. in Com. Vbi tantos suos apparatus male cecidisse uiderunt.

MALEA, pæ. indifferente. *μαλέα*, promontorium Laconie, quod per quinquaginta millia passuum in mare protenditur, ubi periculosa est nauigatio, ppter aduersos uentorū flatus. Hinc est illud pro uerbium: Cum ad Maleam deflexeris, domesticos obliuiscere. Vir. l. 5. Male eque sequacibus undis. Dieta Malca, a Maleo Argiuorum rege, qui in ea templum pulchrum construxit, quod Maleoticum appellauit. Maleaceus sinus. uide Maliacus.

MALE AVDIO, [*Hauer cattina fama, hauer mal nome*] *ἰδοῦν*, significat uituperor, culpor, sicut Beneaudio, laudor. Huius antitheton est Maledico. Ter. in And. Si pergar maledicere, peius audiet. Cic. ad Att. Me idcirco putent bene audire uelle, ut ille male audiat.

MALE COGITO DE TE, [*Io son di mal animo verso te*] *κακωποτοῦμαι*, id est male affectus sum erga te, & maleuolo in te sum animo. Oui. in Epi. Didus: Non tamen Aeneam quamuis male cogitet, odi. Cælius Ci. Ut animaduertent, male eum de me cogitare. Contrarium est, Bene cogito.

MALEDICE, [*Villanamente. Gal. Par detraction, en medisant. His. Maldo χιπente.*] contumeliose. Ci. 1. Off. Cū de absentibus, detrahē di causis, maledice, contumelioseque dicitur.

MALEDICENTIA, [*Villania. Gal. Detraction. His. Aquel habito de maldetractione.*] obrestatio, conuicium. Gel. lib. 3. c. 3. Ob assiduam maledicentiam, & probra in principe ciuitatis.

MALEDICTIO, onis, [*Maleditione.*] *κακωροία*. Cic. pro Cæli. Maledictio nihil habet propositi præter contumeliam.

MALEDICO TIBI, [*Io ti maledico, dir male.*] *κακολογέω*, maledictis afficio, maledicta, id est conuicia conicio. Ter. in Eun. Nescis, qui maledicas.

MALEDICTVM, tui, [*Mal detto, villania. Gal. Maudisson. His. Maldidro, ininria de palabras.*] *λοιδορία*, conuicium, probrum, contumelia. Cic. ad Quint. Frat. lib. 2. Cum omnia maledicta in Clodium & Clodia dicerentur. Figere omnes maledictis. Cic. 1. de Nat. Deo. Congerere maledicta. Quint. lib. 7. c. 3. Conicere maledicta in uitam alicuius. Ci. pro Plan. Vexare aliquem probris & male dictis. Ci. pro Flacco.

MALEDICVS, a, um, [*Che dice mal d'ognuno, maldicente. Gal. Mefdisant. His. Maldicente.*] *βλάσαντος*, maledicentior, & Maledicentissimus, qui proclius est ad maledicendum, aut obrestandum. Cice. pro Flac. In tam suspiciosa, & maledica ciuitate locum sermioni obrestatorum non reliquit. Idem de Finib. Homo natura maleuolus, & maledicus. Plau. in Mercat. Maledicentiorum, quam te, noui neminem.

MALEFACIO, [*Far male.*] *κακωροῦν*. Cice. ad Brutum li. Epi. 1. 1. Dii isti Segulio malefaci ant. Idem ad Att. Si Italiam relinquet, faciat omnino male. Teren. Adel. Neque tu uerbis umquam solues, quod mihi re malefeceris.

MALEFACTVM, tui, [*Maleficio.*] *κακωρημα*. Cice. 1. Offic. Benefacta male locata malefacta arbitror. Ex Ennio. Insignia malefacta. Lucr. lib. 3.

MALEFICENTIA, æ, [*Maleficio, danno, ingiuria.*] *κακωροία*, damnum, iniuria. Cæf. lib. 1. Bel. Gal. Iter facere per prouinciam sine ulla maleficientia.

MALEFICIVM, cii, [*Maleficio. Gal. Malfait, ou malfait, mal. His. Maleficio, ò malecho.*] *κακωρημα*, malefactum, iniuria. Budæ. Maleficium dicitur, quidquid improbe admissum est. Vlp. 1. ff. si fam. sur. sec. dic. Edictum prætor proposuit, quo dominis prospiceret aduersus maleficia seruorum. Cic. pro Ros. Amer. Dissimulare omnes cuperent se scire, ad quem maleficium pertinere. Committere maleficia, & Admittere maleficia, apud Ci. pro Ros. Am. Temperare a maleficio. Cæf. 1. Bel. Gal. Neque existimabat eos temperatos ab iniuria & maleficio.

MALEFICVS, a, um, [*Malfattore, colui che fa male. Gal. Malfaisant, nuisant, dommageable. His. Cosa malhechora.*] *κακωρος*, qui damnum infert, & qui nocet alteri. Cic. 7. Ver. In hominum maleficorum, sceleratorumque custodias, in prædonum, hostiumque, tantum numerum ciuium R. includere ausus es? Maleficum frondibus a-

nimal capra, Plin. lib. 12. ca. 17. Interdum idem est, quod ueneficus, & incantator, unde maleficas mulieres dicimus incantatrices, quæ & saga dicuntur; & maleficas artes, pro incantationibus, & ueneficiis.

MALE IVDICO, [*Pensar male.*] *κακῶς κρίνω*, male opinor.

MALE MEREOR DE TE, [*Tifo male.*] *κακῶς ποιώσας*, tibi nocere. contrarium est, Bene mereor. Cice. 1. de Finib. Male mererer de meis ciuibus.

MALE OPTO TIBI, [*Io ti desidero male.*] *κακῶς ἐχομαι*, male precor.

MALESVADVS, p. p. [*Che conforta il male.*] qui male suadet. Pla. Most. Corruptit mulierem male suada lena. Fames male suada. Vir. 6. Ac. Amor male suadus sceptri. Sta. 1. Theb.

MALEVENTVM, Hirpinorum urbs, postea auspiciacioris omnis gratia Beneuentum appellatum. Pl. li. 3. c. 11.

MALE VERTERE, [*Volgere in ruina.*] *κακῶς ὀρῖσθαι*, est in perniciem uertere. Teren. in Adel. Que res tibi uertat male. Vbi Dona. Vertumnus dicitur deus, qui rebus ad opinata reuertentibus præest. Sepe autem male cedit: quod bonum putatur. & hoc est, maleuertisse.

MALEVOLENS, ti, [*Maleuolo.*] *κακόνοος*, maleuolus. Pla. Male uolente genio natus.

MALEVOLENTIA, æ, [*Maleuoglienza, odio. Gal. Malveillance & envie. His. Malquerencia.*] *κακόνοια*, inuidia, odium, & (ut Cic. 4. Tus. definit) uoluptas ex malo alterius sine emolumento suo. Idem ad Q. Fr. 2. Iudicium obrestatione & maleuolentia liberatum.

MALE VOLO TIBI, [*Io ti uoglio male, ti ho in odio.*] *κακόνοω*, odi te.

MALEVOLVS, [*Maluolo, inuido. Gal. Malveillance. His. Cosa que malquiere a otro, mal quisto.*] *κακόνοος*, malum cuiquam exoptans. Ci. 3. Tus. Illam noueram ad maleuolos consolandos esse accommodatam.

* **MALEVS**, mons Oretum in India.

MALIACA, Hispaniæ Tarraconensis urbs. Ptolem. libro 2. uulgo Malgrado.

MALIACVS SINVS, *μαλιακός κόλπος*, Locorum Epicnemidiorū, est e regione Eubææ, in quem Sperchius fluius influit, teste Pto. ita dictus a Malleo opido, cuius menit Steph.

MALICORIVM, [*Scorza del pomo granato.*] *σίδων*, putamen mali granati. Pl. l. 24. c. 11.

MALIGNE, aduer. [*Malignamente. Gal. Maliciensment. His. Maliciofa y astutamente.*] peruerse, & quod Cic. dicit malitiose, parum candidè. Liu. 3. ab vrb. Maligne senatus in unum diem supplicationes consulum nomine fecit. Laudare aliquem maligne. Horat. 2. Epist. 1.

MALIGNITAS, atis, [*Malignità. Gal. Malignites mauuiste, malveillance. His. Malignidad.*] *κακοθυμία*, perueria, & deprauata uoluntas, Pla. in Capt. Malignitate oneravit omnes mortales. Quandoque pro parcimonia. Liu. Malignitas defendi ex priuato.

MALIGNVS, a, um, [*Maligno, scelerato. Gal. Maligno, maliciofo, mauuau. His. Maligno, malitioso.*] *κακόθυμος*, consuetudine maleuolus, ut interpretatur Nonius. Plinius. Homo malignus & inuidus. Interdum idē quod iniquus, & alienus. Ter. Hec. Maligna multo magis proca facta est. Hinc Maligna uia, quæ angusta & ardua est. Virg. 11. Aen. Aditusque maligni. Maligna lux, subobscura. Idem 6. Aeneid. Quale sub incertam lunam sub luce maligna. Interdum parcus; & minime liberalis *γλισχος*, cuius antitheton est Benignus. Vnde malignus ager dicitur, hoc est, sterilis, qui domino se quodam modo ingratum exhibet, semenque sibi creditum parum liberaliter refundit. Virg. 2. Georg. Collesque maligni. Laudatores quoque malignos dicimus, qui frigide laudant, ut præ inuidia ex meritis laudibus aliquid detrudere uideantur. Quin. In laudandis discipulorum dictionibus, nec malignus, nec est effusus.

* **MALIMVVS**, Siciliæ mons, malis. i. pomis refertus.

MALITIA, æ, [*Malitia.*] *κακία*, peruerfitas, quæ uirtuti, seu bonitati contraria est. Seneca. In hoc summa bonitas, in illo extrema malitia. Proprie autem malitia est, cum quis data opera male agit. Senec. epist. 47. Lewis est malitia, sæpe mutatur non in melius. Frequenter autem sumitur pro uerfuita. Cic. 4. Tus. Malo uitiofitatem, quam malitiam, appellare, quam Græci *κακίαν* appellant, nam malitia, certi cuiusdam uitii nomen est, Vitiolitas, omnium. Antiquis malitia uocabulum medium fuisse uidetur, quod in bonam partem accipi poterat, unde Malitiam malam legimus apud Pla. in Aul. Te, inquit, sine omni malitia mala semper sum ratus. Accipitur quandoque pro inclementia, uel i temperie. unde cæli uel terræ malitiam dicimus. Plin. Quod modo cæli, modo terræ malitia facit. Var. Id sæpe accidit malitia soli.

MALITIOSE, [*Malitiosamente. Gal. Maliciensment, par finesse & tromperie. His. Malitiosa y astutamente.*] *παύρηγος*, callide, dolose. Plaut. in Mil. Non malitiose tamen feci, Ci. in Or. Facit malitiose. Malitiosus gerere rem mandatam, Ci. pro Ros. Ame.

MALITIOSVS, [*Malitioso, astuto. Gal. Maliciens. His. Maliciofo, astuto.*]

- παυρροος*, uersutus, callidus, astutus. Ci. 3. Off. non aperti, non ingenui, non iusti, non iri boni uersuti potius, fallaces, malitiosi. malitiosa iuris interpretatio, Ci. 1. Off.
- MALLEATVS**, ta, tum, [Martellato. Gal. *Batu ou aconstre au maillet, martelle.* Hisp. *Martillado, o hecho al matillo.*] *σφουρωτός*, quod malleo contusum est. unde Malleati libri dicuntur, malleo percussis, & complanatis: quod fere fieri solet, antequam libri compagentur. Vlp. l. 1. appellatione de Legat. 3. per scripti libri, nondum malleati uel ornati.
- MALLEO**, as, [Martellare.] *σφουρωμας*, quasi malleo operor. unde Malleator. Mart. li. 12.
- MALLEOLARIS**, & hoc lare, *μοχαδωπικος*, a Malleo us. Colum. lib. 3. Virgam malleolarem non amplius, quam sex gemmarum, esse conuenit.
- MALLEOLVS**, lis, [Martellino. Gal. *Maillet, pequeno martillo.* Hisp. *Martellino.*] *σφύριον*, deminutiuum a Malleus, id est paruus malleus. Ab huius similitudine etiā uocatur Malleolus *μοχαδωρα*, nouus palmis nitis, in natus prioris anni flagello, dictus, quod in ea parte, quæ deciditur, ex ueteri sarmento prominens utrimque malleoli speciem præbet, & plantationi aptus est. In qua etiā sententia fuisse Pl. uidetur, cum ait l. 17. c. 2. r. Surculum utrimque capitulum et duro feri consueuisse, eoq. argumento malleolum etiā nūc uocari. Ci. de Sen. Malleoli plantæ, sarmenta, propagines. Dicuntur etiā Malleoli, fasciculi ex pice, sulphure, aliisque id genus incendiū fomitibus ad comburenda ædificia accommodari. Cice. in Cati. Definant malleolos, ad incendendam urbem, facesque componari.
- MALLEVS**, lei, [Martello.] *σφύρα*, fabrice instrumentum notissimum, dictum, quod res duras molliat, quasi molleus. Plau. in Men. nauē excussam malleo.
- MALLI**, *μαλλοι*, Indiæ populi, a Mallo monte uicino dicti. Pl. lib. 6. c. 17. & Stral. 15.
- MALLOS**, *μαλλος*, Ciliciæ opidum clarissimum, a Mallo conditore appellatum, ut ex Callimachi sententia refert Steph. Lucan. lib. 3. Mallos, & extremæ resonant noualibus Aegæ. Hodie uulgo Malo.
- MALLVS**, *μαλλος*, mons in India, intra Gangem, Pl. l. 6. c. 17.
- MALLVIVM**, uiui, [Bacile da lauar le mani. Gal. *Bassin ou maiffean à lauer les mains.* Hisp. *El plato ò frente para aguanmanos.*] *γυρόνητρον*, uas in quo lauantur manus. Et fe. ge. Malluic, ut Festus ait, sicut Pelluuium, & Pelluuiæ, quo lauantur pedes.
- MALO**, mauis, mauult, malui, malle, magis uelle, [Voler plus tost, am ar meglio. Gal. *Aimer mieux.* Hisp. *Masquerer.*] Ci. de Clar. Ora. meo iudicio multo stare malo, quam aliorum. Legitur & mauolo, mauellem, mauelim, pro malo, malle, malum. Plaut. Afri. Amatri mauolo.
- MALOBATHRVM**, tri, [L'egge Malobathrum.] *μαλόβουθρον φάλλον*.
- * **MALOTON**, herba, quam Dioscorides Lychnidem coronariam uocant.
- * **MALSANE**, opidum Arabiæ felicitis. Steph.
- MALTHA**, *μαλθα*, cera erat pisci liquidæ cōmixta, tabulis cerandis idonea, *μαλθα* *μαλθακίας*, hoc est, a mollitie nomen habet. Hoc etiā nomine appellatur limus quidam flagrans, magna in copia proueniens in stagno quodam Samofatæ, urbis Comagenes, natura tam admirabili, ut aqua accendatur, nec nisi terra restingua tur: hoc Samofatæ urbem suam, Lucullo oppugnante, defendebant, hostes una cum armis exurentes. Pl. li. 2. c. 107. Est præterea Maltha, materia quædam durissima, ex calce uiuæ, adipe sulfuro subacta, aduersus omnem annorum iniuriam inuicta. Plin. lib. 36. cap. 24.
- MALTHOS**, as, maltham rei alicui induco, quod præcipue fiebat in iis monumentis, quæ æterna esse uolebant. Pl. loco iam citato.
- MALVA**, Africæ fluius, Cæsariensium Mauritaniam a Tingitana dirimens, teste Ptolem. lib. 4. capitu. 1. Plin. lib. 5. cap. 2. Maluanam appellat.
- MALVA**, *μαλβα*, [Malua.] *μαλβα*, herba notissima, cuius duo genera posuit Plin. li. 20. c. 2. r. quæ foliorum amplitudine discernuntur. In fatiuis maiorem Græci Malopen, alteram ab emollienda aluo Malachen dixerunt. Ci. Gallo li. 7. qui me ostreis & murenis facile abstinebam, a beta, & malus deceptus sum. Mar. Vtere la stucis, & mollibus utere maluis.
- MALVAGEVS**, as, tum, *μαλαχως*, Plin. lib. 2. 1. capitu. 4. e caule maluaceo.
- MALVS**, lis, [Pomo, melo. Gal. *Pomier.* Hisp. *Manzano.*] fem. gen. arbor, cuius fructus est malum, notissimum pomi genus. Virg. Ecl. 3. Malo me Galatea petit. Tractū a Græcis, qui malum *μῆλον*, dicunt, unde Melimela dicuntur pe. p. Virg. 3. Ecl. Aurea mala decem misit, cras altera mit tam. Malum punicum, Col. li. 5. ca. 10. Malum granatum, Pl. li. 26. c. 8. Malum Persicum, Pl. li. 15. cap. 14. Plura alia malorum genera inuenies apud ipsum Pl. & Col. li. 5. c. 10. & Var. de Re rust. lib. 1.
- MALINVS**, as, tum, *μῆλον*, quod materiatum est ex malo, Colum. lib. 7. cap. 8.
- MALVM**, PNICVM, [Pomo granato. Gal. *Pome de grenade, mye grenade.* Hisp. *La granada.*] *βόρε*, mali genus, a granorum multitudine etiā Granatum appellatum: e Pœnorum regione primum in orbem nostrum translatum. Mart. li. 1. Aut immittia breues Punicæ mala rosas.
- MALVS**, li, pri. pr. [L'arboire della naue. Gal. *Le mat ou arbré d'un nauire.* Hisp. *Mastel de la naue.*] *ἰσός*, m. g. arbor nauis, qui cingitur quasi qui busdam malis, quorum uolubilitate facilius leuantur uela. Vir. 5. Ae. malum de naue Serefti Erigit.
- MALVM**, as, tum, pri. c. [Cosa mala, cattiva. Gal. *Mauuais.* Hisp. *Cosa mala.*] *κακός*, quod opponitur bono. Quid. 4. Trist. Leuior fortuna malorum. Pœnas exercere malorum, hoc est, castigare malos, Virg. 6. Aen. Mala ætas. Plau. Aul. ut mala malam ætatem agas. Homo malus, Plaut. Men. Dicimus etiā malum militem, qui est imbellis: malum Imperatorem, qui est imprudens: malum grammaticum, qui est rudis. Præterea malum substantiue sumitur pro labore, Virg. 3. Geor. Assuetumque malo Ligurem. Cic. 5. Ver. Tu, nisi malo coactus, recte facere nescis. Fessius malis. Quid. 9. Met. crimen, caputque malorum. Virg. 12. Aen. Opes iritantem a malorum. Quid. 3. de Arte. Fatale malum. Quid. 5. Tri. Affligi malo. Quint. in Proc. lib. 6. hoc uno malo sic eram afflictus, ut me iam nulla fortuna posset efficere felicem. Item pro malignitate. Seneca. Imbecillum, infontemque damnare, summum est malum. Item pro interiectione, perinde, ac si diceremus, Pro nefas: qui loquendi mos, per interrogationem usitatus est. Pl. l. 7. c. 55. Quæ (malum) ista dementia est? Ter. in Ad. Quid hoc (malum) infelicitatis? In eundem sensum. Ci. ad Att. dixit: Qui (malum) isti Pindentisæ? Aliquando capitur malum pro patuo, sicut bonum pro magno.
- MAMAVS**, *μαμαος*, fluius est Peloponnesi, in tractu Triphyliaico nõ procul a Pylo, qui olim Amathus dicebatur. Stral. li. 8.
- MAMBRIA**, opidum Aethiopiæ, ab ea parte, qua Africam spectat. Pl. li. 8. cap. 29.
- * **MAMERCVS**, Pythagoræ filius, a quo gens Aemilia appellationem traxit.
- MAMEROS**, Oscoreum prænomen, a Marte, quem illi Mamertem uocant.
- MAMERS**, *αἰρης*, lingua Oscoreum dictus, qui a Romanis detracta una syllaba Mars, & a poetis per epenthesim Mauors appellatur. Hinc
- * **MAMERTVS**, Oscoreum prænomen, a Marte ductum, quem illi Mamertem uocant.
- MAMERTINI**, *μαμερτινοι* populi Campani, qui cum Messanam colonos misissent, ipsi quoque Mamertini potius, quam Messanenses sunt uocati: & unum eorum, cuius ager ille feracissimus est, Mamertinum, teste Plin. lib. 14. cap. 6. non Messanense, appellatum est. Martial. lib. 13. Amphora Nestorea tibi mamertina fenestra Si detur. Dicti a ciuitate Mamertia, quæ a Lacedæmonius euersa, quod Messenii quinquaginta uirgines Lacedæmonias uolare tentassent, & non consentientes occidissent. Steph. *μαμέρτινον*, uocat.
- MAMILLA**, *μαμίλα*, [Mamella. Gal. *Mamelle.* Hisp. *Mamelle, petit tette.* Hisp. *Pequena teta.*] *μαμίλον*, quamuis deminutiuum sit a mamma, quod geminata consonante scribitur, unico tamen m, contentum est, primamque syllabam contra primitiui naturam corripit. Iuuen. Sat. 6. Illa loqui recta facie, striquisq. mamillis. Mamillæ pensiles in capris.
- MAMMAS**, *μαμμάς*, [Poppa, mamma.] *μασείδην*, receptaculum lactis in femina, quo fetum educat, quod & uber dicitur. Iuue. Sat. 1. Et nuda teneat uenabula mamma. Mammæ habent & capræ. Plin. lib. 2. Mammæ suminis, imbricemque porci. *Μάμμη*, quoque Græca dictio est, qua significatur auis, id est, patris, seu matris mater. Hoc etiā nomine infantuli matrem, uel nutricem appellant, sicut patrem Tatam. Mar. l. 1. Mammæ, atque tatas habet. Afran. Pla. in Most. Comestatum ibo ad Philolachetem. ecquid tibi uideor mammam adire? Cato: Vocant patrem Tatam, & matrem Mammam.
- MAMMATVS**, ta, tum, *μασοειδής*, mammiarum similitudinem referens: unde Tegulæ mammatæ dictæ.
- MAMMEATVS**, ta, tum, *μασοειδής*, idem quod mammosus. Plau. Cuius amicam mammeatam uidimus.
- MAMMONA**, p. p. *μαμμωνάς*, uox est Syriaca, diuitiarum deum significans: accipiturq. pro ipsis diuitiis.
- MAMMOSVS**, sa, sum [Che ba gran mamelle. Gal. *Qui a grandes mamelles.* Hisp. *Tetudo, que tiene grandes tetas.*] *μασοειδής*, quod habet magnas mammæ. Mar. lib. 14. Mammofas metuo: teneræ me trade puellæ. Varr. li. 2. c. 9. Canes mammosæ. Apud eundem l. 12. c. 14. Tus mammosum dicitur, pro femino, ad differentiam masculi turis. Mammosum paucum, idem l. 18. c. 7.

MAMMILLA, μάζιον, deminutivum a mamma.

MAMPYR, lignum rotundum, loro circumvolutum, quod circumagunt fabri in operibus tornandis. Festus.

MAMURIUS, μάμυριος, faber ærarius, qui tempore Numæ floruit. de hoc sic scribit Fest. Mamurii Veturii nomen frequenter in cantibus Romanis frequentabant, hac de causa. Numa Pópilio regnante, ex cælo cecidisse fertur ancile, id est scutum breve, quod ideo sic appellatum est, quia ex utroque latere erat recisum, ut summum infimumque eius latus medio pateret: unaque edita vox est, omnium potentissimam fore civitatem, quam diu id in ea mansisset. itaque facta sunt eiusdem generis plura, quibus id misceretur, ne interuolsci cæleste posset. Probatur opus est Mamurii Veturii, qui præmii loco petiit, ut suum nomen Saliis inter carmina canerent. Hæc ille. Ovi. 3. Fast. Inde sacerdotis operi promissa uetusto Præmia persolunt, Mamuriumque uocant.

MAMURRA, Forinisi natus, eques Romanus, præfectus fabrorum C. Cæsaris in Gallia, qui primus Romæ in Cælio monte parietes domus suæ marmore incretauit, nullamque in ædibus columnam habuit, nisi e marmore omnes solidas, e Caryitio, aut Lunæ: hic est Mamurra, Catulli carminibus profectus, qui domum eius dixit habere, quidquid habuisset Comata Gallia. Hæc Plin. lib. 36. cap. 6.

MANAETVS, Aegyptius uir fuit, qui de physiologia, & astrologia iudicaria carmen reliquit. Suid.

MANALIS, fons dictus, quia aqua ex eo perpetuo manat. Manalis urceolus, uas dicebatur, ex quo aqua in pollubrum demittitur. Manalis lapis, ostium est Orci, per quod animæ inferorum ad superiores manant, qui dicuntur manes. Manaiem lapidem etiam uocabant petram quandam, quæ erat extra portam Capenam, iuxta ædem Martis, quam cum propter nimiam siccitatem in urbem pertraherent, sequebatur statim pluuia, eumque, quod aquis manaret, Manalem lapidem dixerunt. Festus.

MANCEPS, πειραστής, qui auctione aliquid a populo emit, conducitur, quia sublata manu, significat se auctore emptionis esse. Conductor alias Latine & Redemptor, & fector appellatur. Cic. p. Rosc. Amer. Eius manceps fit Chrysofonus. Paul. l. qui fideiusor. Dig. Locati, qui fideiusor exsistit apud mancipem pro colono pu blicorum prædiorum, hoc est, apud publicanum, Cic. 3. Ver. si res abiret ab eo mancipe, quem ipse apposuisset, sibi nullam prædam esse. Quo in loco Manceps accipit pro redemptore sartorum testorum. Suet. in Vesp. cap. 1. Non negarim iactatam a quibusdam Petronii partem, e regione transpadana fuisse mancipem operarium, id est, conductorem mercenariorum, & operariorum seruorum, ut opera eorum ad questum uteretur, Plin. lib. 10. c. 43. uideatur Mancipem accepisse, pro magistro officine, qui operis operis fimum redemptis utitur ad questum: aut certe pro eo, quem Græci Propolam uocant, qui minoris emit, ut carius uendat. Hunc, inquit Plin. siue emulatione incitatus manceps proxime futuriæ, siue iracundia subita, exanimauit. In hac etiam significatione usus est idem Plin. l. 33. c. 4. Aut aliquis præualens manceps annonam flagellet. Hæc fere Budæus. Quandoque accipitur pro mancipatore, qui dat aliquid mancipio. Plau. Ego mancipem te nihil moror. Antea autem dixerat, Egon ab lenone Mancipio aliquid accipiam, quibus sui nihil est. Metaphoricos hac dictione usus est Plin. epist. 1. 2. Sequuntur auditores actoribus similes, conducti, & redempti mances. Manipes, inquit, id est ii, qui causidicos in causis agendis, conducti ad hoc corona uulgi plaudētis, laudandos redemerunt.

MANCINVS, consul Romanus fuit, qui ob ignominiosam pacem cum hostibus factam, iis est a Romanis deditus.

MANCIOLAE, χερσίδαι, deminutivum a manu, quasi paruæ manus. Næuius: Manciolis tene illis.

MANCIPIVM, πρι, uel mancipium, [Il prigione. Gal. Esclauo & serf. Hi. Sieruo, d. Sieruo, esclauo.] ἀνδραποδόν, homo in bello captus, & seruituti subiectus. Varr. Mancipium dicitur, quod manu capiatur. Plau. in Stich. Me mancipia miserum affecerunt male. Aliquan do est domini comparatio possidendique ius, atque etiam mancipatio. Ci. 3. Off. hoc in mancipio Marius non dixerat. Sic materfamilias dicitur esse in mancipio mariti, hoc est, in eius potestate. Mancipio dare, est rem ita dare, ut euictione præstaturus nos spondeamus. Et Mancipio accipere, est ea lege emere, ut uediter præstet euictionem. Plau. in Cur. mancipio tibi dabo CV egone a lenone quidquam Mancupio accipiam, quibus sui nihil est nisi una lingua. Lucr. lib. 3. Vitaque mancipio nulli datur, id est, nulli ita datur, ut propriam, ac perpetuam habeat. Sui mancipii esse, est nullius potestati subiectum esse Brutus ad Cic. Quærenda esse arma putasti, quibus dominari prohiberetur Antonius. an ut esset sui iuris & mancipii resp. Quo in loco Sui mancipii resp. dixit Brutus, quæ nemini subiecta esset. Inde res mancipii, uel antiqui loquebantur, res mancupi dicunt, quæ in nostro sunt mancipio: hoc est, quæ nostro iuri, aut potestati sunt subiectæ. Quæ au

tem in nullius sunt potestate, quæque alienari non possunt, res mancupi, uel res sui iuris dicuntur, quæ in nullius sunt mancipio. Emptio mancupi, dicebatur sollempne quoddam genus imaginariæ emptionis, quod fiebat presentibus non minus quinque testibus puberibus Romanis, & eo, qui lancem tenebat, Libripensque uocabatur: quibus presentibus is, qui mancupium accipit, æs tenens, ita dicit: Hunc ego hominem ex iure Quiritium meum esse aio: isque mihi emptus est hoc ære, æneaque libra. Deinde ære percussit libram, idque æs dat ei, a quo mancupium accipit, quasi pretii loco. Sunt itaque Emptio mancupi, & Mancupatio quasi correlatiua. nam respectu uenditoris contractus hic dicitur, mancupatio contra respectu emptoris, dicitur emptio mancupi. De his latius dicimus in dictione Libripens. Quod autem attinet ad grammaticæ rationem, in hisce locutionibus Res mancupi, uel Mancupii, Res nec mancupi, Emptio mancupi, & similibus, Mancupii genitiuus est a Mancupium, abiecta ultima uocali per apocopem, quamquam non desunt, qui aut nomen indeclinabile putent aut datiuum esse a Manceps: qui certe falluntur, ut alibi latius docuimus. Huiusmodi emptionis meminit Plin. lib. 33. cap. 3. In iis, inquit, emptionibus, quæ mancupi sunt, etiam nunc libra interponitur.

MANCIPATIO, χείρασις, quod est genus imaginariæ uenditionis, fieri solitum sollempni quodam ritu, quem iam aliquoties descripsimus tam in dictione Libripens, quam paullo ante in nomine Mancupium. Mancupatio inquit Boetius tertio comment. in Top. Cic. est imaginaria quædam uenditio. Ea res sic agitur, adhibitis non minus, quam quinque testibus ciuibus Romanis puberibus, & eo qui Libripens dicitur, is, qui mancupium accipit, æs tenens ita dicit: Hunc ego hominem ex iure Quiritium meum esse aio, isque mihi emptus est hoc ære, æneaque libra. Deinde ære percussit libram: idque æs dat ei, a quo mancupium accipit, quasi pretii loco.

MANCIPO, παρ, p. e. [Mancipare, alienare. Gal. Se deffaire & saisir un autre de quelque possession & droit. His. Agenar. uender.] ἀνδραποδίζω, a nomine mancupium fieri uidetur: idemque est, quod in mancupium, hoc est, in dominium alterius trado, hoc est, uendo, obligo, uel quouis modo alieno. Plau. in Cur. Alienus mancupatis. Alienus manumittitis alienis imperatis. Ci. Philip. 3. tum iste uenditum atque mancupatum tributatum consilii nostris opposuit. Mancupatum emphaticos dixit, quod plus est quam uenditum. Mancupatus quoque participium ponitur pro deuincto, seu adstricto. Cic. in Catone. Senectus si ius suum retinet, si nemini mancupata est. A mancupio fit Emancupio, quod est, iure meo libero, quasi extra mancupium, hoc est, extra dominium meum pono. Item uerbale Emancupatio, de quibus suis locis diximus.

MANCVS, [Che ha una mano sola, debole. Gal. Manchet, mutila. His. Manco de manos.] χηπος, proprie, qui altera manu caret: quamquam & pro debili accipitur & infirmo, cuius scilicet membrum aliquod naturales actiones probe obire non potest. Cic. pro Rab. Scæuola præpeditus morbo mancus & membris omnibus captus & debilis. Ouid. 3. Fast. Irata Pallade mancus erit. Transferretur & ad res inanimatas. Cicero de Fini. 3. Qui mancam fore putauerunt uirtutem.

MANDANE, Astiagis Medorum regis filia. Herod.

MANDANTIS, gymnosophista insignis apud Indos. Stra.

MANDATOR, qui alteri mandatum aliquid iniungit Mandatores item, Budæus ait, impulsores esse delatorum, interque delatores numerari. Suet. in Vesp. Inter aduersa & delatores, mandatoresque erant.

MANDATVM, [Commissione, commandamento. Gal. Mandement, commission, charge. Hisp. El mandado.] & participium, & nomen esse potest. Participium, ut mandatum est mihi, ἀντιτάκτω apud Plau. Cic. pro Rosc. Ame. si quis rem mandatam non modo malitiosius gessisset. Nomen, ut apud Quinc. Mandata tamen tua fili perago. Et est proprie Mandatum, quod committitur. Sal. Legatos ad Regem mittit cum mandatis huiusmodi. Eleganter dicimus, Venire cum mandatis. Mandata, & legatos mittere: Mandata accipere ad aliquem: Habere mandata ab aliquo: Facere mandata: Mandata digerere, persequi, conficere: Mandata addere: Exhaustire mandata. i. exsequi: Dare mandata de aliquibus rebus: Dare mandata alicui ad aliquem: Persequi mandata.

MANDIBVLA, [Mascella. Gal. Macheoire. His. La quiscada, asiento de los dientes.] γέυς, quæ & Maxilla dicitur, sunt autem duæ mandibulae, superior, & inferior. a mandando.

MANDO, as, [Committere, imporre. Gal. Mander, bailler charge ou commission. His. Mandar.] παρατίθημι, committo, ut, cum quid memoriz mandatur, committitur, uel memoriter teneatur. l. 3. ad Herennium: Nuperrime dictum facile memoriz mandatur. Gel. Memoriz mandatum, Platonem philosophum tenui admodum pecuniâ familiari fuisse. Et sic Mando significat, manu scribendo memoriz

MANGONIUM, nii, *μαγγανεία*, artificium, quod ad res facilius uendendas adhibetur. Plin. l. 10. c. 50. Nec tamen in hoc mangonio quidquam totum placeat.

MANGONIZO, as, [*Ornare le cose, accioche piu facilmente si uendano. Gal. Regratter, rabilles, farder. Hisp. Afeitaz lo que se uende.*] *μαγγανίζω*, orno, compono rem ad alliciendos emptores. Plin. l. 2. 3. c. 1. Succus radicis nigre mangonizat corpora.

MANIÆ, arum, *μανίαι*, deformes personæ, auctore Festo. Maniæ item laruæ, quas nutrices pueris minitari solent, appellant. Item Mania Dea Larium mater, cui olim sacrificabant. Maniæ etiam dicebantur ficta quædam ex farina in hominum figuras, quod deformes essent, quas etiam maniolas appellabant. Auctor Festus.

MANICA, cæ, p. c. [*Manica. Gal. Manche. gant. gantelet. Hisp. Guante de la mano, o manga de la uesidura.*] *χεῖρις*, pars uestis, qua manus tegitur. Vir. 9. ac. Et tunice manicas, & habent redimicula mitræ.

MANICATA uestis, quæ manicas habet: quas, uelut probrosas, & femineas, taxat poeta, quod Prisci Romani breues, & circa humerum desinentes uestes primo gestauerint. Ci. in Catil. manicatis, & talaribus, ac tritis tunicis, uelut amictos non togis. Manicæ etiã dicuntur, manu uincula, ut Pedicæ, *πέδιλα*, uel Compedes, uincula, quibus pedes ligantur. Virg. 2. Aen. Manicas, atque arta leuari Vincla iubet Priamus. Aliquando etiam manicæ, per translationem, dicuntur uincula nauium. Luc. Alt. alias manicæque ligant, teretesque catenæ. Item manicæ, thecæ sunt ex furro, quibus brachia, & manus contra hostium iniurias nutriuntur. Iuue. Quale decus rerum, si coniugis auctio fiat, Balteus, & manicæ, critræ, cურიq. sinistri Dimidium tegmen. Brasseletam Gallicam uulgo appellat. Et manicæ, dicuntur, quibus aduersum uim frigoris manus muniantur. Plin. l. 10. ad Macrum, l. 3. ep. 5. cuius Manis hieme manicis muniebantur. Et Plin. l. 19. c. 2. Spartum euellitur manibus testis manicis.

MANICVLA, æ, *χεῖριον*, parua manus. Pla. in Ru. Dux cõnexæ maniculæ & sicula. Manicula item dicitur transuersa regula in stiuâ aratri, ita dicta, quod manu bubuli teneatur. Var. l. 4. de Lin. Lat.

MANIFESTARIUS, a, um, [*Manifesto.*] *εὐεργός*, idem quod Manifestus. Plaut. in Mil. Manifestaria res est. Fur Manifestarius, qui in ipso furto deprehensus est. Idem in Aul. obrunco gallum, furem Manifestarium.

MANIFESTO, [*Manifestare. Gal. Manifester, declarer. Hisp. Manifestar y declarar.*] *εὐεργός*, palam facio.

MANIFESTO, Ci. pro Clu. Facinus manifesto compertum.

MANIFESTVS, a, um, [*Manifesto.*] Ci. in Catil. Scelus manifestum.

MANIFESTE, [*Manifestamente. Gal. Manifestement, clairement, evidentment. Hisp. Manifesta y claramente.*] *εὐεργός*, perspicue, non obscure. Ci. in Cat. Ut tota res a nobis manifeste deprehenderetur.

MANIFESTVM, sit, [*Manifesto, noto, chiaro, aperto. Gal. Manifeste, clair. Hisp. Manifesto y claro.*] *εὐεργός*, dicitur quod est clarum, apertum, ab antiquo adiectiuo Manus, quod clarum significabat, teste Nonio, & uerbo facio. Cic. 4. Ver. Manifestis in rebus hominem iam teneri uidebitis. Iungitur pulchre genitiuo: ut, Manifestus sceleris, aut mendacii: cuius scelus, aut mendacium omnibus palam est. Sal. in Iugurtha, Manifestus tanti sceleris. Dicimus autem uenuste Manifestum facere, & Manifestum habere.

* **MANILVS** Octauius, a quo Manilii fluxere. Is Tusculanorum dux fuit, & Tarquinii gener. cuius etiam auxilio bellum Romanis intulit. Lilius l. 1.

MANIOLÆ, insule ex aduerso Indiæ extra Gangem, in quibus tradunt nauigia, quæ clauos ferreos habent, detineri, nec ulterius progredi, ne quoniam lapis Hercules, qui circa ipsas gignitur, illa de se trahat. Eas tenet Antropophagi manioli dicti: sicut scribit Ptol. l. 7.

MANIPVLATIM, *κατὰ λόγον*, per manipulos. Liu. l. 8. Manipulatim structa acies.

MANIPVLVS, li, [*Manipulo, brancata, Gal. Vne poiznee, une iauelle, un bote au. Hisp. El manio de hyetua.*] *δραγυος ἐγκαλῖς*, a manu fit, & proprie significat manualement herbarum fasciculum, quem manu quis apprehendit merendo. Plin. l. 18. c. 28. Instum est alligari manipulos tria millia ducenta. Interdum ponitur pro exigua militum manu, quæ unum sequitur signum. Et in legione quidem erant triginta manipuli. Dicitur manipulus, ut inquit Varro ab eo, quod plures militum manus iungitur. S. ruius docet manipulos esse signiferos, quod imperante Romulo, cum Romani & Latini sub uocenturione bellum aggressuri essent, manipulo herbe haste alligato pro signo uterentur. Oui. 3. Fast. Pertica suspensos portabat longa manipulos: Vnde manipularis nomina miles habet. At Vegetius l. 2. scribit manipulum uocari contubernium decem tantummodo militum sub uno papilione degentium, ab eo quod coniunctis manibus dimicabant. Ter. in Eun. Vbi est Sanga, & manipulus furum: hoc est manus militum. Inde Commanipulones, qui in eodem manipulo sunt: & Commanipulatio: quibus nominibus utitur Spartianus.

MANIPVLARIS, & hoc re, quod ad manipulum pertinet, quodque est de manipulo: ut miles manipularis unus & manipulo: quem & manipularem dicimus absolute. Cic. ad Artic. l. 9. Me una hæc res torquet, quod non Pompeium tamquam unum manipularis secutus sum. Cels. 7. Bel. Gal. Tres suos nactus manipulares, atque sub leuatus, inurum ascendit.

MANIVS, *μανίος*, prænomen est Romanorum, quod mane nati esset, ut Lucii dicebatur, qui prima luce nascebantur. Hoc prænomen appellatus est Manius quidam, qui, ut scribit Plin. lib. 18. cap. 3. in summa annonæ caritate populo singulos frumenti modios singulis affibus uendit.

MANLIANA, [*Crudele.*] Imperia, dicuntur dura, seuera, & crudelia, quemadmodum a Græcis tyrannis & crudelitas *καλαρίσμος*, uocatur. tractum prouerbum ab historia, quam scribit Lilius lib. 4. ab urb. de Manlio Torquato, qui filium, quod contra edictum suum cum hoste pugnasset, uirgis cæsum securi iussit percuti. Sunt & Manliana malorum genera, ab insitor sic dicta, ut tradit Plin. lib. 15. cap. 14. Cic. de Finib. Vide ne Manliana sint ista uestra.

MANLIANA, urbs Lusitanæ, Ptolem. uulgo Mons maior. Manliana item, Tuscorum urbs, Ptolem. hodie Mallianum, Pontificum uilla.

MANLIVS Capitolinus, prænominis Marcus, nobilis Romanus fuit, qui re male gesta a consulibus ad Alliam contra Gallos Senones, uident in moribus urbis parum esse presidii, lecta mille iuuenum manu arcem Capitolinam occupauit, & seruauit: a qua tamen ipsa arcem, quod in affectu regi suspicionem uenisset, postea præcipitatus est: cautumque ex S. C. ne quis ex Manlia gente Marcus diceretur. De huius fortitudine Plin. lib. 8. cap. 28. Fuit & T. Manlius Torquatus, cognomento Imperiosus, quod sæuissimi exempli auctor fuerit, filio suo maxime spei iuuenis, quod contra imperium suum in hostem pugnasset, uirgis cæso, & securi percussio. Liu. l. 4. Gel. l. 9. c. 13.

MANNA, [*Manna. Gal. Maune, comme miel qui tombe du ciel. Hisp. Manna.*] *μάννα*, Hebraicum, uel certe Syriacum esse uocabulum, quo significatur ros melleus matutinus, teste Cælio lib. 13. cap. 56. a Cornelio Cælo Ros Syriacus appellatur. Galenus lib. 3. de Alimentis.

MANNA THYRIS, *μάννα θύρις*, Dioscoridi, micæ turis sunt, e maioribus guttis, uel certe concussione elise. Omnis enim turis substantia in antiqua medicina trifarie diuisa fuit, in tus, corticem turis, & eiusdem manna: quam & pollinem turis nonnulli appellarunt. A Græcis etiam *μάννα*, a concussu dicitur: nihilque habet commune cum melle aërio, quod uoce ab Hebræis de torta recentiores Manna appellant. Plin. lib. 12. cap. 72. & Dioscor. lib. 3. cap. 72.

MANNI, manorum, equi exigui, tollunt uestigia glomerantes, Asturcones ab Asturia regione Tarraconensis Hispaniæ, & Gradarij appellati. Hor. in Epist. Appiam mannis teruit.

MANNVLVS, mannuli, [*Polledro. Gal. Cheualet, petit cheualet. Hisp. Cavallo enano, pollo hijo de cavallo.*] equinus pullus. Mar. l. 12. Nusquam est mulio, mannuli tacebunt. Dicitur autem Mannuli, siue, ut est apud Horatium, Manni, quod mansuetudine manum sequantur: ut scribit Acron in illud Hor. li. 3. Car. Si per obliquum similis fugit Terruit in annis.

* **MANNVS**, filius fuit Tuiskonis, uel Teutonis, a quo uidentur dicti Alemanni.

MANO, [*Stillare. Gal. Sortir, soudre, couler. Hisp. Manar como agua de fuente, desillar.*] *ἐπιτοχρητομα*, proprie dicitur, cum aliquid ex integro, sed non factis solido, per minutissimas partes itillet. Tractum a Græcis, qui *μανόν*, ratum appellant. Festus a mane aduerbio dictum putat, Solisque proprium esse existimat, cum orientes radij splendorem iactare incipiunt, sed frequentius ad aquam, & ad humores refertur. Per translationem ponitur pro descendere, fluere. Virg. 3. Aen. Tuum gelidus toto manabat corpore sudor. Lactan. lib. 1. Ab hac gente uniuersa flagitia manauerunt. Quandoque res, quæ manat, ponitur in acculatio. Plin. lib. 14. Arborum succo manantium picem. Quandoque in ablatiuo. Liu. lib. 1. Cultrum manantem cruore præ se tenens, id est, fluentem, lillantem. Quandoque ponitur pro disseminari, serpere, percrebrescere. Cic. 2. Tuscul. Latius manabit hæc ratio. Sic fama rei alicuius dicitur manare, hoc est diuulgari. Liu. l. 7. Manauerant a Capua consilia in exercitum omnem. Ci. 14. Phil. Tristis a Mutina fama manaret. Sic Manat malum apud eundem, Phil. 1. Hinc Emano, & Per mano, quæ uide suis locis.

MANON, *μανόν*, spongiæ genus, minus spissum & mollius: *μανόν τῆς μαρότητος*, hoc est, a raritate. Plin. lib. 9. cap. 45. Spongiarum tria genera accepimus: minus spissum & mollius, Manon uocatur.

MANSTO, onis, [*Dimora. Gal. Demourer ou arrester qu'on fait en quelque lieu. Hisp. La eslanza, aposamiento quedada.*] ipse manendi actus. Cic. ad Sul-

- ad Sulpicium l. 14. Is mecum sæpe de tua mansione aut decessione communicat. Ponitur etiam pro ipso diuersorio, quo ex itinere diuertimus. Pli. li. 12. c. 14. Mansionibus octo distat regio turifera a monte excelso.
- MANSITO**, tas, frequent. a uerbo Mando, mandis. Pla. in Amph. Mutatos Atticos, in Arcadia homines, & belluas mansitasse.
- MANSITO**, tas, frequen. a uerbo Maneo. Tacit. li. 13.
- MANSISTERNA**, si, d. si, a, quæ urna. Plau. in Bacch.
- MANSUEFACIO**, is, [Domesticare, far mansueti. Gal. Apriuoiser, adoucir denter. Hisp. Amanfar.] τῆσας δόμας, mansuetum reddo. Liu. l. 3. Mansuefecerant plebem. Cic. 1. Tus. A quibus mansuefacti, & exculiti, a necessariis artificibus ad elegantiora defluximus.
- MANSUEFIO**, [Effer fatto mansueti. Gal. s' apriuoiser. Hisp. Ser amansado.] τῆσας δόμας, mansuetus fio, cicuror. Cæf. 6. Bel. Gal. Affluere ad homines, & mansuescitur.
- MANSUES**, etis, [Mansueti. Gal. Doulx, traittable, primè, apriuoiser. Hisp. Manso, amansado.] τῆσας δόμας, antiqui dicebant, pro mansueti. Plau. Afia. Reddam ego te ex fera fame mansuetem. Attius Meleagro. Nunc me matrem manus misericordia capis.
- MANSUESCO**, is, [Farsi domestico. Gal. Deuenir doulx & primè s' adoucir & apriuoiser. Hisp. Amansado, ser amansado.] τῆσας δόμας, mansuetus fio, mitesco. Virg. 4. Geor. Nescia que humanis precibus mansuescere corda. Lu. li. 4. In carcere clauso Mansueuere feræ. Vir. Geo. Tello mansuescit arando.
- MANSUETARI**, [Coloro che domesticano le fiere. Gal. Apriuoiseurs, qui apriuoisent les bestes sauvages. Hisp. Los que amansan o doman animales brauos.] τῆσας δόμας, qui feras mansuefaciunt. Lampridius in Helio. Leones, doctos per mansuetarios, ad secundam mensam iubebat accubere.
- MANSUETE**, [Mansuetamente. Gal. Doucement, paisiblement. Hisp. Dulce y mansuamente.] τῆσας δόμας, placide. Cic. pro Marcel. Cum aliquid clementer, mansuete, moderate factum audimus, aut legimus, quo studio incendimur.
- MANSUETUDO**, inis, [Mansuetudine. Gal. Douleur, humanité, priuante. Hisp. Mansuedumbre.] τῆσας δόμας, lenitas, facilitas, & ut ait Speusippus, constantia animæ aduersus iræ impetum immobilis. Cic. 1. Offic. Quid ad hanc mansuetudinem addi potest?
- MANSUETUS**, ta, tum, [Mansueti.] τῆσας δόμας, mitis, quasi manu affuetus, quod omnia, quæ sunt natura fera, manuum perculsione mitescant. Cic. Phil. Cur tam subito mansuetus in Senatu fuerit, cum in edictis tam fuisset ferus. Ouid. 3. Trist. Eleg. 6. Numinis ut læsi fiat mansuetior ira. Cicero 2. de Orato. In moribus suis mansuetissimus. Bestiæ mansuetæ etiam placidæ, & cicures dicuntur.
- MANSUM**, si, substant. ἔρθεσις, quod a nutricibus dari solet infantibus, illatum primum dentibus comminutum. Cic. li. 2. de Or. Tenuissima manna nutricibus infantibus in os inserunt.
- MANSUS**, a, um, [Masticato.] μασσηθεῖς, quod est dentibus contusum. Seren. Purgatur cerebrum manna radice pyrethri.
- MANSUTIVS**, πολυπόρος, a mandendo, edacem significat. Fest.
- * **MANTALVS**, Phrygiæ opidum, sic dictum a Mantalo conditore. Stephanus.
- MANTELYM**, li, & lium, lii, & Mantele, mantelis. [Mantile, touaglia. Gal. Seruiette ou touaille a mains, ou nape. Hisp. Panizuelo de manos o touaia.] χεῖρο μακτρῶν, ex Manas, & Tela: quasi mappa, a manibus tergendis: est enim linteolum, quo manus tergere solemus. Oui. li. 3. Fast. Ad dextram uillis mantele solutis. Mar. lib. 12. Mantele e mensa sustulit Hermogenes. Rursus Mantelia, seu Mantela accipiuntur pro penulæ genere, quo se, ut lorica, milites solent munire. Græci μανθῆαν uocant, ut Suidas ait. Pli. lib. 7. c. 2. Cutibusque eum capillo pro mantelibus ante pectora uti. Ponitur metaphoricè pro tegmine quolibet ad occultandum dolum. Plau. in Capt. Nec mendaciis subdolis mihi nusquam mantelum est meis.
- MANTARE**, [Rimanere, aspettare.] μένω, Plau. in Psen. Manta modo. Cæcilius Hyperbraftaria, ut citat Nonius, In eadem mantat malitia. Plá. Pseu. Nos herus apud ædem Veneris mantet.
- MANTEVM**, tei, p. u. μαντιέων, locus oraculis dicatus. Pli. li. 5. cap. 29. Manteum Colophoniorum.
- MANTICA**, cæ, p. c. [Bisaccia. Gal. Bourse ou gibeciere, besace ou bisac. Hisp. Los arguenas o alforjas o mochila.] πῆρα, perula, qua iter facientes uiticium, aliaue necessaria circiferunt. Finxit Aescopus mortales singulos binas habere manticas: alteram ante pectus, alteram a tergo propendere: in priorem aliena uitia conicere, in posteriorem sua. Hinc ortum prouerbiū, homines non uidere, quod in tergo mantice est, id est. cum aliena uitia acutissime uideant, in suis prorsus cecutire. Catullus ad Varum: Sed non uidemus, mantice quod in tergo est.
- MANTICHORA**, μαντιγόρας, bestia in India, quæ triplicem dentium ordinem, & hominis faciem una cum corpore leonino habet, humanas carnes maxime affectans. Pli. li. 8. cap. 2. 1. De mantichora
- Aelianus lib. 7. cap. 2.
- MANTICVLA**, parua mantica, in qua pecunias suas tenuiores solent recondere. Fest.
- MANTICVLARIA**, [Cose che ogni giorno s'hanno per le mani.] quæ in frequenti usu habentur, frequens enim ad manus tergendas usus fuit mantelorum. Festus.
- MANTICVLARIVS**, rii, [Tagliaborse. Gal. Coupebourse. Hisp. Ladron corta bolsas.] κλέπτης, fur, qui inferens se conferta multitudini, mansuipia secat, aut furtim euacuat, ablata pecunia. Dictum a manticulo, in quibus tenuiores pecuniam recondabant.
- MANTICVLATIO**, κατὰ τὸν δόμα, furtum, incisio loculorum.
- MANTICVLOR**, laris, [Mantolore. Gal. Desrober. Hisp. Desalforiar.] τὸ χεῖρο μακτρῶν, est auctore Festo, furandi gratia manticas atrectare. Inde ponitur pro aliquo dolose ago. Pacuuius: Ad manticulandum astu aggreditur. Plau. in Cap. Nisi manticulatus probe hæc fuisti, petito.
- MANTILE**, lis, pe. pro. gen. neut. [Mantile, touaglia. Gal. Touaie. Hisp. Touaia.] χεῖρο μακτρῶν, Mantelum. Virg. 4. Georg. Tonisique ferunt mantilia uillis. Seruius inquit, maiores mappas uillos habuisse. Epigramma est apud Martialis libro 14. De mantili uilloso. Nobilius uilloso tegant tibi lintea circum. Plinius libro 7. cap. 4. Cutibus cum capillo pro mantilibus ante pectora uti. Quo tamen in loco in plerisque Plinii codicibus Mantelibus legitur.
- MANTINEA**, p. p. μαντινεα, urbs Arcadiæ, postea Antigonia dicta in adulationem Antigoni eius, qui Philippo Peræ patri curator regni fuit, sed Hadriani Imperatoris iussu rursus Mantinea dicta.
- MANTINEVS**, ea, eum, ut prælium Mantineum, inter Thebanos, & Lacedæmonios, apud Mantineam factum, in quo Epaminondas, Thebanorum dux, uictoria iam prope potitus, cecidit. Xenophon de rebus Græcorum lib. ult. & Plutar. in uita Epaminondæ.
- MANTIOEA**, æ, dem. parua manus. Næuius: Mantiolis tenellis.
- MANTISSA**, [Giunta.] ἀπόδομα, lingua Tusca, auctore Festo, dicitur additamentum rei, quæ uenditur: dictum, quod manu addatur. Lucilius. Mantissa obsonium uincit.
- * **MANTIVS**, Melampi filius ex Iphianassa.
- MANTOS**, huius Mantus, μαντῶς, nulli fatidica, Tiresiæ Thebanorum uatis filia, quæ, cum post patris obitum Creontis, & Thesei tyrannidem fugeret, primum in Asiam uenit: ubi Apollinis Clarii templum condidit, deinde etiam in Italiam, ubi ex Tiberi fluuio, ut poetæ fabulantur, uel ex Tiberino rege Ocnú peperit: qui postea ad Padum fluuium urbem condidit, quam a nomine matris Mantuam appellauit.
- MANTUA**, tuæ, [Mantua.] μαντῶα, Stephano, urbs clarissima, ab Oeno, filio Tiberis, & Mantus Tiresiæ Thebani uatis filie, ad Padum condita, & a nomine matris eius Mantua appellata. unde Virg. li. 10. Ille etiam patriis agmen ciet Ocnus ab oris, Fatidicæ Mantus, & Tusci filius amnis, Qui muros matrisq. dedit tibi Mantua nomen. Poetarum clarissimo, illustrissimoque principe Virgilio Marone gloriatur Mantua.
- MANTUANVS**, a, um, [Mantoniano.] μαντουανός, a Mantua possessiuum unde Mantuanus Homerus, [Virgilio.] Virg. dictus. fama Mantua na, Stat. 4. Sil.
- MANVALIS**, le, extensæ manus altitudinem habens. Plin. libro 24. cap. 13. Manualibus scapis eius in tribus heminis aquæ decoctis. Manualis falciculus lini, δράμα, apud Plin. libro. 19. cap. 1. Qui manus implet.
- MANVARIVS**, ria, rium, ἐγχεῖνός, quod manuum labore acquiritur. Gell. Hæc ære quasi Manuario collecto, centula parabatur.
- MANUBIAE**, arum, [Prede tolte a gli inimici. Gal. Le despoille & le butin qu'on a gaigné sur les ennemis. Hisp. Bottin, el despoio de la caualgada.] λέπυρα, quod manu capiantur ab hostibus: præda ab hostibus capta. Alcon. scribit Manubias esse prædas Imperatorum pro portione de hostibus captas. Vnde Cic. 5. Verr. Facere Manubias uocat, signa & tabulas, quæ e Sicilia Verres, tanquam hostium spolia, deportauerat. Spolia quoque quæ sita de hoste nobili per ditionem, Manubias ueteres dicebant. Gell. li. 12. c. 23. Quid Præda a Manubiis distet, his uerbis declarat. Præda, inquit, dicuntur corpora ipsa rerum, quæ capta sunt: Manubiæ appellatæ pecuniæ a quæstore ex uenditione prædæ redactæ. Dicit tamen quosdam non ignobiles scriptores aut temere, aut incuriose prædam pro manubiis, & manubias pro præda posuisse. sed Ci. in Oratione de Lege Agrar. Manubias pecuniam dixisse, his uerbis. Quod ad quæ que peruenit ex præda ex manubiis, ex auro coronario. Quo in loco Tullius manifeste distinguit prædam a manubiis: ut annotauit Nonius, qui prorsus eadem de manubiis sentit, quæ Gellius. Manubias facere, est prædari, Cic. in Verr. Qui manubias sibi tantas ex L. Metelli manubiis fecit. Est quoque, ut iactus fulminum manubiæ, dicantur. Vnde ait Sen. lib. 2. Quæstio. Iouitres

tres manubias dari.

MANUBIALIS, & hoc le, quod ad manubias pertinet, ut, Manubialis pecunia, ex uenditione manubiarum contracta. Suet. in Aug. Reliquas uias ex manubiali pecunia sternendas distribuit.

MANUBIARIUS, adiect. manubiarum particeps. Plaut. in Truc.

MANUBRIUM, [*Manico. Gal. Manche. Hisp. Empunadura como de espada.*] manubrii, *χρῆμα*, a manu, capulus cuiuscumque rei : quod manu tenetur. Plaut. in Aul. Exemi ex manu manubrium. Colum. lib. 11. cap. 2. Manubria optima iligneae. Cic. in Verr. Trulla cum manubrio excavata.

MANUBRIOLVM, li, [*Manichetto.*] deminut. paruum manubrium. Cels. lib. 7. cap. 7. Manubriolo scalpelli diducere, donec ad angulum ueniat.

MANUFACTVS, a, um, *χειροποίητος*, Cic. 3. de Finibus. Opera manufacta.

MANVLARIVS, qui uestimenta manicata conficiebat. Pla. in Aul.

MANVLEATVS, a, um, *χειρῶδες*, idem quod manicatus. Plaut. in Pseu. Manuleatam tunicam, hoc est, manicas prolixiores habentem. Manicatum, aut Manuleatum hominem, dicimus indutum tunicis manicatis. Suet. in Calig. cap. 52. Manuleatus in publicum processit.

MANVM conferere, [*Combattere.*] *συμβάλλειν*, est praelium incipere, proprie tamen nihil aliud est, quam manus coniungere. Apud Iuriconsultos autem Manum conferere dicebantur litigantes, cum in agrum, aut aliam rem, de qua lis erat, profecti, praesente praetore, rem litigiosam manu apprehendebant, iusque suum in re praesenti iudicabant. postea tamen, prorogatis Italiae finibus, praetoribusque aliis negotiis occupatis, placuit, ut litigantes sine praetore in agrum proficiscerentur, glebamque inde in ius ad praetorem deferrent, & in ea, tamquam in toto agro, iudicarent, aduersariumque ex iure manu confertum ad praetorem uocarent. Vide Confero. Ad manus uenire, similiter est praelium incipere. Plau. Itur ad manus, arma sumuntur.

MANVMISSIO, dari o libertatis. Cic. pro Cael. Quid habeat argumenti ista manumissio. Erat autem nos in manumissione, ut dominus caput, aut aliud membrum serui tenens, ter diceret: Hunc hominem liberum esse uolo, & mittebat eum e manu.

MANVMITTO, [*Liberare, donare la liberta.*] *ἀφ᾽ ἑμοῦ*, de seruo liberum facio. Cicero pro Cael. Serui ex cognatorum sententia manumissi: Manumissus, liberatus. Interdum diuiditur, dicimusque Mittere manu, uel emitte manu. Plau. in Aul. Orabo, ut manu me mittat.

MANVOR, aris, deponens, [*Rubbare.*] *κλέπτω*, furor. Attius: Manuatus uestem amicæ.

MANVPRETIVM, merces. Cic. in Pis. Cum ista tibi prouincia manu pretium fuerit non emerit per te, sed perditæ ciuitatis.

MANVS, huius manus, [*Mano. Gal. Main. Hisp. Mano.*] *χρῆμα*, a manando, quod ex brachii manet, uel quod ex ea manent digiti. Virg. 1. Aen. Tendentemque manus Priamum conspexit inermes. Plena manu, hoc est, anpliter, copiose. Cic. ad Attic. lib. 2. Hortensius plena manu nostras laudes in astra sustulit. Manufactus, opponitur naturali. Celsus: Naturales, uel manufactæ natiuitatis. Manus praeterea instrumentum, & telum nauale, quo naues harpagonibus raptè tenentur: a manus humane similitudine. Plin. lib. 6. c. 56. Anacharis harpagonas, manus Pericles Atheniensis inuenit. Item, Manus multitudo uocatur, uel exercitus. Virg. Aen. Hic manus ob patriam pugnando uulnera passus. Idem, Iuuenium manus emicat ardens litus in Hesperium. Accipitur etiam pro potestate, ut, cum dicimus rem aliquam in manu nostra esse. Lucan. lib. 1. In manibus uestris, quātus sit Cæsar, habetis: Inde Manumissio, & Manumissus, a potestate liberatus. Item capitur pro proficiscide elephantis, quod ea in decerpendo pabulo pro manu utatur elephantis. Cyr. lib. 4. de elephanto loquens. Terribilis illa facies erat, cum manu arma uirosque corripere: Nonnumquam pro scriptura manuum. Quint. li. 1. de Orthographia: Causa, Cic. & Virg. scripserunt: quod manus eorum docent. Cic. ad Attic. lib. 11. Signum requirent, & manum. Manibus praelium facere, manus conferere. Sallust. in Iug. Romani cupere manibus praelium facere, primas & secundas manus, (quas legere est apud Quint. lib. 5.) Hermolaus uocari posse ait, quando fessis recentes succedunt. Inter manus arripere aliquem, est collatis simul manibus aliquem sublimem ferre. Pla. in Most. Arripite huc intro inter manus. Inter manus aliquid esse, per translationem, pro in potestate esse. Virg. Ante oculos, interque manus, sunt omnia uestra. Versari inter manus, est in usu esse. Sub manu esse, id est, esse in promptu. Esse in manibus liber dicitur, qui editus est, & legitur. Manus remittere in aleæ ludo, est collutori iactū condonare, quem sua quisque manu damnosum iecit. Manu cape, bello querere. Sallu. Pop. Ro. quascumque urbes manu cepit, regi donat. Succedere sub manus, est aliquid bene, & ad optatum contingere. Rem ad manus uenire, est rem ad pugnam ue-

nire. Per manus tradere idem, quod de manu in manu, quo utitur Cic. ad Cæsa. lib. 7. Totum hominem tibi dabo de manu, ut dicitur, in manu tuam. Per manus tradita disciplina, uel historia dicitur, quæ non monumētis litterarum, sed uerbo a maioribus ad posteros transmittitur: quemadmodum sacrorum mysteria olim tradi solebant. Præ manibus, pro in manibus, uel inter manus. Plaut. in Bacc. Reddite patri aurum, quod mihi fuit præ manibus. Tollere manus, signum lætitiæ significans. Cic. Cæs. Sustulimus manus ego, & Balbus. Tendere manus est, petentis auxilium, uel misericordiam implorantis signum. Cæs. lib. 3. Bell. Gall. Aedui manus tendere, dedicationem significare. Plus illi est in manu, quam tibi, id est, ditior est te. habere enim in manibus dicuntur, qui aliquid possident. Manus tua hæc est, hoc est, hi fauent tibi. Manus nullas poscit hoc opus. Plinius in Epist. 178. Id est, hoc opus est multi laboris. Manus oculatæ dicuntur a Plaut. in Afin. quæ re ipsa aliquid uolunt exhiberi, non oratione promitti. Semper (inquit) oculatæ nostræ sunt manus: credunt, quod uident. Manum de tabula tollere nescire, est in reliqua conficienda nimis anxium esse. Tractum ab Apellis elogio de Protogene, quo dicebat, illum manum de tabula tollere nescire. Manum non uerterim, dicimus cum significamus aliqua de re nos nihil esse sollicitos. Manus iniectio, cum, nulla iudicis auctoritate expectata, rem nostram nobis iudicamus. uide, In iudicio. Manibus ac pedibus quidquam obire, id est, summa diligētia. Terent. in And. Quem ego credo manibus, pedibusque obnixè omnia facturum.

MAPALIA, orum, [*Cabanne. Gal. Logettes, maissonnetes à la mode des Perses.*] *καλιέαι*, Punica lingua, agreites casæ, auctore Felto. Sunt autem quasi rotundæ cortices, ut inquit Cato lib. 4. Orig. Liu. 9. Bel. Pu. Familæ aliquot cum mapalibus, pecoribusque suis persecuti sunt regem. Mapalia, inquit Seruius, idem significat, quod Magalia, hoc est, Afrorum casæ, sed Magalia, ma, producit: Mapalia corripit. Virg. 3. Geo. Raris habitata mapalia tectis. Idem 4. Aen. Alatis tetigit magalia plantis.

ΜΑΡΕΤΑ, *μαρητα*, Sarmatiæ Asiaticæ urbs. Ptolem. libro 5. cap. 9. uulgo Copa.

ΜΑΡΡΑΞ, [*Touaglia. Gal. Nape. Hisp. Los mantelos de touaias.*] *δ᾽ ὄρνυ*, linteam, quo manuum sordes in mensa ablergimus. Mar. lib. 12. Attulerat mappam nemo. Plinius lib. 19. cap. 1. Ardentes in focis conuiuiorum uidimus mappas. Mappam, (inquit Quint. lib. 1. cap. 9.) usitatum Circo nomen Pœni sibi iudicant. Iccirco autem dici mappam Circo usitam, quod in ludis Circensibus praetor soleat praesidere, qui mappæ missione signum dabat inuendi certaminis. Martia. lib. 12. Cretatam praetor cum uellet mittere mappam, Praetori mappam surripuit Hermogenes. A Mappa fit Mappula.

* **MARATHESIVM**, Ephesiorum urbs in Caria. Steph.

MARATHON, *μαραθών*, Attici agri ciuitas, distans ab Athenis circiter decem millia passuum, non procul a Tricorytho, & Rhamnunte, morte Icaris regis interfecti insignis, uictoriaque Thesei, tanto Marathonio superato: similiter & Miltiadi gloria, qui ibi centum millia ex Darii Persarum regis exercitu profugauit. Cic. Offic. Rhetorum campus de Marathonio. Est & Marathoni, exiguum opidulum Phocidis, ad mare; non procul ab Antycira. Strabo lib. 9.

MARATHONIA, *μαραθωνία*, opidum Thraciæ, non procul ab Abderis, cuius incolæ dicuntur Marathoniatæ. Steph.

MARATHONIVS, a, um, *μαραθώνιος*, unde Taurus Marathonius dicitur est, qui apud Marathonem a Theseo interfectus est. Hic est taurus amatus a Phaside, quem Hercules ex Creta eo abegit. Cicero Tusc. Quem Theseus interfecit, Marathonius taurus.

MARATHRYTES, uinum, quod Marathrum infusum habet: ualetque ad uisus imbecillitatem adiuuandam. Col. li. 2. c. 35.

MARATHRON, [*Finocchio. Gal. Du fenoil. Hisp. Hini.*] *μαραθρον*, Latini feniculum. Plin. li. 20. c. 10.

MARATHYS, thi, *μαραθος*, antiqua Phœnicum ciuitas. Plinius libro 5. cap. 20. & Strabo libro 16. Stephanus eam in Acarnania collocat.

MARATHYSIA, e, *μαραθυσια*, Stephano, insula ante Ioniam, Asiæ regione in, non procul a Clazomenis. Plinius libro 5. cap. 31. Est & Marathusa, Cretæ insule opidum, apud eundem lib. 4. cap. 10.

* **MARCELLVS**, nomen clarissimi viri Romani, cuius uita, & res gestas Plut. scripsit.

MARCEO, es, ui, [*Marcire. Gal. Estre sestrri, pourri & gaste. Hisp. Marchitarfe.*] *σπόμαι*, putreo. Mar. l. 5. Marcenses tibi porrigentur uiræ. Nonnumquam idem, quod languet. Oui. 1. Am. Eleg. 13. Si uir marcet ab annis.

MARCESCO, [*Marcire. Gal. Deuenir ou estre pourri ou gaste. Hisp. Marchitarfe, ser marchito.*] putresco. Plin. lib. 10. cap. 48. Corpus occisæ mer-

marcescit. Quandoque pro languesco. Liu.8. Bel. Pun. Equitem marcescere desidia.

MARCI DVS, a, um, adiect. [*Marcio, marcio*], *μαρκασιδης*, putridus siue languescens. Plinius libro 11. cap. 37. Fessis equis aures marcidæ. Plinius in Paneg. Marcidi somno, hesternaque cena redundantes.

MARCI POR, Marci puer, hoc est, famulus: sicut Publipor, Lucipor, & alia huiusmodi. Plinius libro 33. cap. 1. Marcipores domi uisum in promiscuo habebant. Marcipores, quasi Marci pueri uocabantur, hoc est ministri. ut Græci, *παῖδες*, uocant seruos. Fab. lib. 1. In seruis iam intercidit genus illud nominis, quod ducebatur a domino: unde Marcipores, Publipores.

MARCOMANI, unico n, & p. c. *μαρκομανοί*. populi Germaniæ, quos Cæsar cum Ariouisto rege superauit. hos Bohemos, uel Morauos putant esse. Stat. li. 3. Sil. uide & Stra. lib. 7.

MARCOR, oris, [*Marcia, Gal. Flestriffure ou pourriture. Hisp. Marchitura.*] *μαρκορ*, putredo, uel languor. Pli. lib. 22. c. 22. Si qua rubigo uel panis marcor affuerit. Cell. de lethargo, li. 3. c. 20. Marcor, & inexpugnabilis pene dormiendi necessitas.

MARCVLVS, demina Marco, inquit Festus. Est etiam nomen instrumenti, quo fabri ærarii uti solent. Pli. lib. 7. c. 6. Inuenit Cinyra, Agriope filius, forcipem, marculum, uectem, incudem. Mart. lib. 11. Aerariorum marculi.

MARDI, *μαρδοί*, populi Asiæ, supra Pontum, non procul a Colchide. Plinius libro 5. cap. 6. Steph. Mardos quosdam inter Hyrcanos collocat.

***MARDONIVS**, ex præcipuis fuit Persarum Satrapis. quem Xerxes prælio nauali a Themistocle ad Salamina superatus, in Græcia cum trecentis armatorum millibus reliquit. hunc postea Pausanias in Plateis superauit.

MARE, huius Maris, [*Mare, Gal. La mer. Hisp. La mar.*] *θαλάσσα*, dictum (ut putant) ab amaritudine aquarum. Virg. 2. Aen. Vastum maris æquor arandum. Maximum autem illud mare, quod tota terram ambit, a uelocitate Oceanum appellant. Illud uero, quod inter Abylam & Calpæ irrumpens, Africam diuidit ab Europa, Mediterraneum mare uocatur. Vtriusque autem maris partes a promontoriis, quas alluunt, uaria sortiuntur nomina. sic Oceanum Atlanticum uocamus mare illud, quod ab occidente Atlantem montem alluit. Britannicum, quod Britannicæ Germanicæ, quod Germanicæ est proximum. Ad hunc etiam modum sinus ille maris, quem Mediterraneum mare uocamus, a regionibus, quas alluit, uaria inuenit nomina. Nam ubi Hispaniam alluit, Ibericum appellatur: ubi Liguriam, Ligusticum: ubi Tusciæ proximum est, Tuscum mare, uel Tyrrhenum appellatur. Sed hæc latius suis locis. Mare cælo miscere, est omnia turbare. Vir. De Iunone omnia aduersum Troianos tentante: Maria omnia cælo miscuit. Iuuen. Sat. 6. Et mare cælo confundas. Mari, terra, quæ rerere. Iu. ubique. Pla. in Pœ. Mari, terra, quæ querit. Mare quandoque pro quacumque grandiore aqua usurpatur.

MARE rubrum, *ἐρυθρὰ θαλάσσα*, sinus maris est Arabiam Felicem a meridie alluens, ab angustiis Arabici sinus usque ad sinum Persicum extensus. Rubrum appellatur, non quod aqua eius re uera sit rubra, (ut plerique putauerunt) sed quod eiusmodi appareat a subiectæ arenæ rubedine, uel Solis repercussu, siue (quod magis placet) imitatione Græcorum, qui Mare hoc Erythreum appellant, ab Erythra rege Persei & Andromedes filio, qui in ea ora imperauit. Stra. lib. 16.

MAREA, *μαρῆα*, lacus Alexandriam a Meridie alluens, portum habens altero, qui ad mare est multo utiliorem. Alio nomine Mareotis. Strabo lib. 17. Steph. Item Marea opidum est Mareotidi lacui adiacens.

MAREOTIS, idis, *μαρῆωτις*, lacus in Aegypto, Alexandriam a Meridie alluens, multis Nili fossis auctus, portum habens, eo qui ad mare est multo utiliorem. Strabo li. 17. Mareotis præterea appellatur pars illa Lybiæ, quæ est inter Cyrenaicam regionem & Aegyptum, a Ptolemeo Marmarica appellata. Eius descriptionem uide apud Pli. lib. 5. c. 7. Est præterea Mareotis pars Epiri, in qua uinum optimum nascitur, unde Mareotides uicæ dictæ. Vir. 2. Ge. Sunt Thasiæ uites, sunt & Mareotides albæ.

MARROTAE, *μαρροταί*, populi in parte Lybiæ, Aegypto proxima, quæ Mareotis Pli. Ptolem. Marmarica appellatur. Pli. lib. 5. cap. 6.

MARGA, ge, genus terre in modum cretæ albæ, qua rustici utuntur ad agros iterandos. Pli. li. 17. c. 9.

MARGAE, *μαργαῖα*, nomen fontis in agro Syracusano, apud Pli. li. 3. c. 8. & urbs in Elide. Steph.

***MARGANÆ**, arum, opidum Indiæ. Steph.

MARGARIDES, *μαργαρίδες*, palmæ, a margaritis nomen trahentes, quoniam & breues & candidæ, & rotundæ sunt. Plinius lib. 13. cap. 4.

MARGARITA, re, uel Margaritum, tis, p. p. & antep. c. [*Perla, Gal. Vne*

perle. Hisp. Aliosar menudo ò perla gruesa.] *μαργαρίτης*, lapillus candidus, in conchis nascens, quem Romani unionem uocant; quod nulli duo reperiantur indiscruti. Ci. 6. Ver. Nego ullam gemmam aut margaritam fuisse, quin abtulerit. Tacit. in uita Agric. Britannia aurum & argentum gignit, Oceanus margarita, sed suffusa & liuentia.

MARGARITARI, *μαργαρίτεμποροι*, negotiatores margaritarum. Firmicus.

MARGARITIFER, qui fert margaritas. Pli. li. 32. c. 11.

MARGIANA, *μαργιανή*, regio Asiæ maioris, in clytæ apertitatis, (ut inquit Solinus) ambitu stadiorum 1500. difficilis aditu propter arenosas solitudines: in qua Antiochus Antiochiam exstruxit. Strabo li. 10. c. 11.

MARGINEVS, a, um, quod est in margine: & Marginatus, a, um: ut Marginata tabula, apud Pli. lib. 35. cap. 12. quæ marginem habet latissimum.

MARGO, [*Margine, Gal. Le bord de quelque chose que ce soit. La marge, la frontière. Hisp. La margen ò cabo de alguna cosa.*] *μαργος*, tam masculini, quam fem. gen. cuiuslibet rei extremas. Ouid. li. 1. Met. Nec brachia longo Margine terrarum porrexit Amphitrite. Iuue. Sat. 1. Plena iam margine libri. Margines testudinis, Margines fluminum. Varro 3. de re rust. Flumen altum marginibus lapideis, latum pedes 57. Margines imperii, Pli. lib. 12. cap. 20. Extremo in margine imperii, qua Rhenus alluit. Gramineus margo fontis, Oui. 3. Met.

MARGVS, fluius Asiæ, quem Ptolem. libro 10. cap. 10. duobus fontibus ex montibus Seriphiis descendere tradit, & per Massagetæ, qui Margianis uicini sunt, ac Derbicas in Oxum annem deferri.

MARIA, *μαρία*, femininum est a nomine Marius, & penul. habet. Claudianus de Nup. Honorii: Præparat & pulchros Maria, sed luce minores Eligit ornatus. Pro Deipara uirgine uult Valla Mariam nominatio casu legi, ut Abraam, indeclinabile, & accentu in ultima.

***MARIAMMIA**, Phœnicis opidum. Pausanias li. 6.

MARIANA Colonia, Corsicæ insulæ ciuitas, dicta a C. Mario septies consulè, qui eo coloniam deduxit. Pli. li. 3. c. 6.

MARIANÆ Fossæ, Narbonensis prouinciæ opidum, quod hodie Aquas mortuas uocant: dictum a uicina fossa a C. Mario ad mare usque deducta. uide Ptolem. lib. 2. cap. 10. Pli. lib. 3. cap. 4. & Strab. lib. 4.

MARIANDINVM, *μαριανδυνία*, Stephano, regio in Asia, Bithyniæ contemina, ubi Hercules Cerberum canem tricipitè ad superos traxisse dicitur. incolæ dicti Mariandyni. Hero. lib. 1. Strab. lib. 8. Valer. Flac. li. 4. Argo.

MARICA, dea litoris Minturnensium, iuxta Lyrim annem. Horat. libro 3. Carin. Innantem Maricæ litoribus tenuisse Lyrim. Fuit etiam Marica Fauni uxor, & regis Latini mater. Virgil. libro 7. Aeneid. Hunc Fauno & Nympha genitum Laurente Marica accipimus.

***MARIDVNVM**, Britannicæ insulæ urbs. Ptol.

MARINVS, a, um, [*Marino*], *θαλασσιος*, quod mare incolit, uel quod est in mari: ut Ostreæ marinæ, apud Pli. libro 10. cap. 69. Marinis humoribus.

***MARIAS**, fluius Agathyrsorum in Istrum fluens. Herod. li. 4.

MARISCÆ, ficus grandiores, sed insipidæ, quas a Græcis *βύσση*, appellari tradit Festus. Martia. lib. 14. Infanti melimela dato, faruaf que mariscas. Pli. lib. 14. cap. 18. Ficos mariscas in loco cretoso, & aperto serito. A fructus huius similitudine etiam Mariscæ dicuntur tubercula, quæ ex præpostera libidine circa podicem nascuntur: & fortasse sunt, quos Martialis in Cæcilianum Ficcos appellat. Iuuen. 2. Saty. Cæduntur tumide, medico ridente, mariscæ.

MARISCVS, maf. gen. uel Mariscum, gen. neut. genus iunci maioris, quem *δρόσμων*, Græci uocant, hoc est tum iuncum. Ex eo fiunt tegetes, & marinæ nassæ; ut ait Pli. li. 2. c. 18.

MARITHÆ, [*Donne maritate.*] *μαριθηαί*, dicuntur mulieres nuptæ. Ouid. li. 1. Fast. Dura cum sorte maritæ Reddebant uteri pignora rara sui. Trâsfertur & ad arbores uitiferas, quales sunt ulmi & populi, quibus uites applicantur, Pli. li. 14. c. 1. In Campano agro populis nubunt uites, maritafq. complexæ, geniculato cursu scandentes cacumina æquant.

MARITALIS, le, [*Maritale. Gal. Apartenant à mariage ou mari. Hisp. Cosa pertenesciente a casamiento ò a marido y muger.*] Col. in proœ. 12. libri. Xenophon prodidit maritale coniugium comparatum esse natura. Capistrum maritale. Iuuen. Sat. 6. Stulta maritali iam portigit ora capistrum. Vestris maritalis. Oui. 2. de Arte.

MARITIMVS, a, um, p. c. [*Maritimo. Gal. Maritime, qui est ou demeurer au pres ou sur le bord de la mer. Hisp. Cosa de la mar.*] *μαρῆλιος*, quod mare accollit, uel quod ad mare est: ut, Ora maritima, Gens maritima. Cic. ad Art. lib. 2. Te hospitio agresti accipiemus, quia maritima

ritimum hoc contempsisti. Plaut. Cist. Maritimis moribus mecum experitur. Id est, periculum de me ita facit, ut mare cum iatur variis fluctibus. Accipitur aliquando pro eo, quod ex mari est. Cic. 2. de Nat. Deo. Aetus maritimus accedentes, & recedentes. Sic etiam Plaut. in Rud. Fluctus maritimos dixit.

MARITUS, *tas*, [Maritare. Gal. Marier, conioindre. Hisp. Auntrar marido y muger.] *συναν* *ζ* uero trado. Suet. in Vesp. Vitellii filiam splendissime maritauit. Neque solum de hominibus, sed etiam de aliis dicitur, ut de arboribus, quæ uites sustinent. Col. l. 4. c. 1. Maritanis arboribus nemo minorem bipedana scrobem uitibus comparat. Maritari etiam dicuntur canes, Var. 2. de re ru. Tunc dicuntur catulire. i. ostendere se uelle maritari.

MARITVS, [Marito. Gal. Mari. Hisp. Marido de muger legitima.] *δνισ*, uxor uir, a nomine Mas, maris. Plaut. in Cas. Quid agis tu maritare, mi uir? Ignara puella mariti, id est, uirgo. Horat. 2. Epist. Iura uiolata mariti, id est, non uirgo. Ouidius 2. de Arte. Neque solum de uiro, sed de aliis quoque animantibus. Colum. lib. 8. cap. 15. Rarior est in his anibus, mariti bonitas. Olenis uxores mariti, hoc est capræ, Horat. 1. Car. Cic. pro Rabir. Sororis maritum.

MARITVS, 2, um, adiec. [Coniugale. Gal. Mariè. Hisp. Cosa de marido.] idem quod coniugalis. Ouid. in Ep. Paradis ad Helenam: Metuis Venerem temerare maritum. Sic maritum oliuetum per translationem dixit Col. l. 3. c. 11. Marita pecunia, hoc est dotalis apud Plaut. in Epid.

MARIVM, *μαριον*, Stephan. opidum in Cypro insula. Plinius lib. 5. cap. 31.

MARIVS, qui septies Romæ consul fuit ex municipio Arpinate, humili loconatus. Hic legatus Metellum in Numidia criminando, consolatum adeptus, Iugurtham captum ante currum egit. in proximum annum consul factus, Cimbrum in Gallia apud aquas Sextias, Teutonum in Italia uicit, deque iis triumphauit. uictus a Sylla Minturnis in Palude latuit: inuentus, & in carcerem coniectus, immixtum percussorem Gallum uultus auctoritate deterruit: acceptaque nauicula in Africam transiit, ubi diu exsulauit. mox Cinnana dominatione reuocatus, cæcis inimicis, septimo consulatu, (ut quidam ferunt) uoluntaria morte decessit. Habuit filium Marium nomine: qui cum esset 27. annorum, consulatum inuasisit. Hic patri sententia similis, curiam armatus obsedit: & inimicos trucidauit. tandem & ipse crudelissimo mortis genere perit.

* **MARMACES**, *μαρμακες*, populi Aethiopiæ.

MARMARICA, *μαρμαρικη*, regio Africae, quæ (ut Ptolem. lib. 4. scribit) ab Occasu terminatur Cyrenaica prouincia, a Septentrione Aegyptiaco Pelago, ab Oriente Aegypto, a Meridie interioris Lybiæ parte, quæ Aegypto contermina est. Plinius libro 5. cap. 6.

MARMARIDAE, populi sunt, Marmaricam Lybiæ regionem incolentes. Inter hos sunt Pnylli, qui habent saluam præfens aduersus omnia uenena remedium afferentem.

* **MARMARIDVS**, magi nomen apud Plin.

MARMARITES, [Fumiterre.] *μαρμαριτης*, herba quibusdam appellatur, quam Dioscorides *καριον*, nos Fumariam, uel fumum terre dicimus. Est autem ex iis nomenclaturis, quas inter notha Dioscoridis reiciunt eruditi.

MARMARITIS, p. p. *μαρμαριτης*, herbe genus, alio nomine Aglaophotis, ob admirabilem colorem. Nascitur in marmoribus Arabiæ: unde Marmaritis uocata est. Pl. l. 24. c. 17.

MARMARION, *μαρμαριον*, Eubœæ insule opidum, incolæ Marmarii, & Marmarini. Vnde & Apollo Marmarinus, qui insigne ibi habebat templum. Strabo l. 10.

* **MARME**, *μαρμιν*, opidum Phœnicæ. Steph.

MARMOR, *ορις*, p. c. [Marmo. Gal. Marbre. Hisp. Piedra marmolena, marmol.] *μαρμαρος*, genus lapidis durissimi, & solidissimi: cuius diuersa sunt genera. Quoddam enim album, Partium dicitur a Paro insula: quale & in Liguria olim Lunensium lapidicinæ dederunt. Aliud Laconicum, quod fere atrium erat, quo delectatus Lucullus illi nomen indidit. Aliud Ophites, a maculis serpentum, quibus distinguitur, nomen accipit. Aliud Porphyrites, quod est rubrum, candidis interuenientibus punctis, quod & Leucosticos uocatur. Balates ferrei coloris, & duritie, unde nomen mutuatur. Onychites, ex Arabiæ montibus est, ex quo uasa potoria in Germaniam afferuntur. Alabastrum quoque candidum cauare folent ad myrothecia, quoniam unguenta incorrupta seruari creditur. Sunt & alia marmoris genera, quæ breuitatis causa omitto. Vide Pl. l. 36. c. 7. Templum de marmore, Virg. 4. Aeneid. Incisa notis marmora, Horat. 4. Carm. Cic. pro Domo: Bius simulacrum e marmore.

MARMORATIO, *onis*, [Fabrica, edificatione di marmo. Gal. Bastiment de marbre. Hisp. Encaladura de marmol.] *μαρμαρωσις*, ex marmore constructio, a Marmore, *ας*, quod est ex marmore constructio. Appul. l. 3.

Fl. Pavimenti marmoratio, nec proficere contabulario.

MARMORATVS, 2, um, [Coperto di marmo. Gal. Pavé ou reuesté de marbre. Hisp. Edificio de piedra marmol, cubierto de marmol.] *μαρμαρωτος*, superficiem tantum ex marmore habens: ut, Marmorata pavimenta, apud Cic. 2. de Leg. Varr. lib. 3. de re rust. subitanzeum usurpauit, Leuissimo, inquit, marmorato toti parietes, ac camere oblinuntur.

MARMOREVS, 2, um, [Di marmo.] *μαρμαρειος*, ex marmore, ut Sepulcrum marmoreum. Ouidius 4. Metamor. Sola marmorea, apud Cic. in Para. Ceruix marmorea, hoc est candida, Virg. l. 4. Georg.

MARMOROSVS, 2, um, adiec. *μαρμαρωσις*, quod marmoream formam, uel duritiem habet. Pl. l. 33. c. 12.

MARONIS, opifex figulus, siue (ut alii putant) Magi cuiusdam uiatoris mercenarius, Virgilius Latinorum poetarum principis pater. Maroneus, 2, um, p. p. Stat. l. 4. Silua.

MARONEA, p. p. *μαρωνεια*, Stephano, Ciconum ciuitas, uino laudata. Inde Maroneus, 2, um, Tibullus ad Messallam.

MARPESVS, p. p. *μαρπηστος*, Stephano, mons in Paro insula: a quo Marpesius, siue, sum. Marpesia cautes, apud Virg. 6. Aen.

* **MARPESSA**, apud Homerum filia Eueni, Idæ uxor.

MARPLACIDAE, nauigii genus, quo Siculi utebantur.

MARRA, [Marræ.] ferreum instrumentum, ad excidendas herbas accommodatum. Iuue. Sat. 3. Ne marræ, & sarcula desinit.

MARRUBII, populi Italiæ, circa Fucinum lacum habitantes, a Rege Marrubio. Virgil. 7. Aeneid. Marrubia uenit de gente sacerdos.

MARRUBIUM, bii, [Marrobio.] herba satis nota, quæ exulcerare uesicam putatur. Greci *μαρροβιον*, alii Linostrophon, quidam Philopœda, nonnulli Philocares appellant. Pl. l. 20. c. 22.

MARRVCINI, populi Italiæ in regione Marforum Silius lib. 8.

MARS, *ζηνς*, Deus belli præfens ab antiquis creditus: dictus, ut ait Var. l. 4. de lin. Lat. quod maribus in bello præfens: siue a Sabina dictio ne Mamers, quo nomine Sabini Martem dicebant: a poetis Mauros dicitur per epenthesein, quod magna uertat. Hic Iouis & Iunonis filius fuisse fingitur, uel, ut Ouid fabulatur, solius Iunonis. cum enim olim Iuno turbata, quod animaduertisset Iouem maritum percusso capite sine muliere procreasse Mineram, uel si Oceanium proficisceretur, ut scrutaretur quo pacto & ipsa sine uiro parere posset, & in itinere fatigata secus fores Floræ Deæ, coniugis Zephiri, confedisset, interrogata ab ea fertur, quam ob causam ad Oceanum pergeret: qua cognita, facturam se uoti compositionem Dea pollicita est, si id Iuno Iouem celaret. quod cum Iuno inreuerando affirmasset, mox illam Flora monuit, in campis Oleniis florem esse, quo tacto statim conciperet sine uiro. id experta Iuno concepit, & peperit filium quem Martem nominauit. Hunc ferunt postea cum Venere concubuisse, eosque Vulcani fallaciam obscene iacentes catena inuisibilis ligatos, omnium deorum risu expositos fuisse: tandem Neptuno intercedente, a Vulcano solutos esse. Sororem habuit Bellonam, belli deam Sacrum ei fecerunt lupum & picum: quos in Dei huius tutela esse credi uoluerunt. Salios habuit sacerdotes, de quibus infra. Poniunt sepiissime pro ipso bello *μαρρωβιωνες*. Vir. Ecl. 10. Nunc infans amor quiri me Martis in armis Tela inter media, atque aduersos detinet hostes. Est etiam Mars, Planetæ nomen, quattuor & uiginti mensibus & sex diebus orbem lustrans. Marte nostro aliquid dicimus facere, quoties aliquid nostro ingenio nullius adiuti auxilio conficimus. Cic. 3. Of. Hanc partem relictam explebimus, nullis adminiculis, sed, ut dicitur, nostro Marte. Mars communis dicitur, quod incertus ac uariis belli euentus sit. Cic. 1. 1. Phi. Ut concedam incertos esse exitus belli, Martem communem.

MARSI, *ορις*, Steph. populi Italiæ Picentibus, Aequiculanis, & iunctibus finitimi, a Marso Circes filio orti, qui salua sua serpentum morsibus medebantur. uide Plin. lib. 7. cap. 2. Quin & regio ipsa eodem nomine effertur. Cic. pro Domo. Is in Marsis natus est. Sunt & Marsi Scythiæ populi. Her. lib. 4. A Marsis sit Marficus, ca, cum, ut Marficum bellum, quod Romani cum Marsis gesserunt.

MARSVS, Circes filius, qui Marforum genti nomen dedit. Plinius libro 7. cap. 2.

MARSIVS, pen. cor. *ζηνς*, Mars pater: ut, Iuppiter, Iouis pater ut Iouis sit nominatiuus, hoc est, ipse Iuppiter, ipse Mars. Gell. lib. 5. cap. 12.

MARSIVM, pii, [Borsa. Gal. Gibecchiere, bourse. Hisp. una bolsa.] *μαρσιον*, sacculus nummorum, Cato de liberis: Perspicuum, maioræ curam habere marsupii nostri, quam uite.

MARSIVS, *μαρσιος*, tiben fuit e Phrygia, ea temeritate, ut Phœbum ad cantus certamen aueret proteocare: a quo uictus, excoariatus est. Ouid. lib. 6. Fast. Est Marsyas, siue Marsia, Asiæ minoris fluius, Apamiam alluens, quem poetæ fabulantur ortum esse ex Nympharum, & Satyrorum la: rymis, Marsyam desentia. Ouidius 6.

- dus 6. Met. Tres præterea Marfyas memorat Suidas, quorū duo historiam, tertius de tranquillitate scripsit.
- MARFYA, *μαρφέα*, opidum Phœnices, incolæ Marfynei. Steph.
- MARTES, tis, fera exigua, ex genere mustellarum : cuius pellis fumo habetur in precio. Mar. li. 10.
- *MARTIA, Catonis Vicensis vxor : quæ, Hortensio concessam, post ea reduxit. Plu. in Cato.
- MARTIA aqua, quæ & Aufeia, omnium toto orbe clarissima, a nono lapide fructus fornicibus in urbem perducta; ita dicta ab Anco Martio Romanorum rege, qui eam primus in urbem ducere aggressus est. Vide in dictione Aufeia. & Plini. libro 31. cap. 3.
- MARTIALIS, & hoc *λεωμένος*, natum sub Mare stella, uel, qui Marti feruit. Cic. pro Clu. Martiales, quidam Latini appellabantur, ministri publici Martis. Martialis uero substantiuum, est nomen poetæ proprium, qui Epigrammata scripsit. & Martialis flamen, Marti dicatus. Cic. de harusp. resp.
- MARTIANVS, 2, um, ut Martianum fœdus. Cic. pro Cor.
- MARTIVS, 2, um, quod ad Martem pertinet: ut Martia auis, Marti dicata. Ouidius Fast. 5. Martia picus auis. Interdum dicitur, quod ad bellum pertinet: ut, Martia arma. Augustin. lib. 3. de Ciuita. Dei. Nullo Martio impetu territi. Interdum bellicolum: ut Martius populus.
- MARTIVS, substant. nomen fuit Anci, quarti Romanorum regis, qui Numæ Pompili nepos fuit, æquitate & religione aucto similis. Iu. lib. 1.
- MARTIVS Campus, *ἄγρος Μαρτίου*, planities quedam fuit in agro Romano, inter Tiberim, & antiquam urbem: hodie urbis pars: ita dictus, quod, Tarquinio in exilium acto, cuius hic ager erat, Marti fuerit consecratus. Lilius libro 2. Ager Tarquiniorum, qui inter urbem & Tiberim erat consecratus, Marti, Martius deinde campus fuit.
- MARTIVS, mensis, [Μαρτίος] *Μάρτιος*, primus olim anni mensis apud Romanos, quem Romulus genitori suo dicauit. Oui. 3. Fast. Primus de Patrio nomine mensis erit.
- MARTI GENVS, 2, um, adiect. [Figlio di Marte.] *ἀρρογενής*, Marte genitus. Pla. in Amph. Martigenam ille aggressus belluam.
- MARTYR, yris, pen. gen. c. [Martire.] *μαρτυρ*, a Græcis dicitur, quem nos testem uocamus. quo factum, ut, qui sanguinis sui pignore CHRISTO diuinitatis testimonium dederunt, Martyres uocentur.
- MARTYRIVM, *μαρτυριον*, testimonium.
- *MARVLLVS, tribunus plebis cum Flauio, coronas Cæsaris dictatoris statuis detraxit. ideoque eum Cæsar tribunatu priuauit. Plutar. in Cæf.
- MARVUM, *μάριον*, Dioscoridi herba surculosa, flore origani, sed odoratiore, foliisque multo candidioribus, quæ circa Magaesiam & Tralles copiose gignitur. Pli. quoque li. 12. c. 24. In Aegypto marum nasci tradit.
- MAS, maris, m. g. [Maschio. Gal. Mafte. Hisp. El macho.] *ἀρῶν, ἀρῶν*, sexus uocabulum feminæ oppositum. Cic. 1. de Nat. De. Bestiæ aliæ mares, aliæ feminæ.
- MASARIS, *μασάρης*, Bacchi cognomen apud Caras: de cuius origine sic fabulantur: In comitatu Rheæ, cui Iuppiter Bacchum alendū commiserat, mulierem fuisse, cui nomen erat Ma, quam cum Iuno rogasset, cuius esset puer, *ἀρῶν*, hoc est Martis illa respondit, qua uoce a ungo excepta, Bacchus deinceps Masaris dictus est, quasi *μαρῶν ἀρῶν*.
- MASCVLESCO, is, ere, [Immaschirsi. Gal. Deuenir mafte. Hisp. Hazerse mucho mas rezio.] *ἀρῶν ἐδξ*, est masculum fieri. Plinius lib. 17. cap. 13. Densiore fatu mascullescere, id est ex feminis masculos fieri.
- MASCVLETVM, ti, locus, in quo plantæ uinearum masculæ consistunt. Plantæ autem masculæ sunt, quæ non subiguntur, ut palmities alios emittant, sed in altum attolli permittuntur. Plin. li. 17. c. 22. Nec ueterem placet palmitem in longum emitti: ut faciant, quæ masculæ appellant.
- MASCVLINVS, 2, um, [Di maschio.] *ἀρῶνιδες*, quod masculum est. Pli. li. 10. capit. 13. Genera eorum Græci duo prima fecere, masculinum femininumque.
- MASCVLO, as, [Immaschire.] *ἀρῶνιδες*, masculum animum induo, unde Commasculo. Appul. 2. de Afino: Animum meum commasculauit.
- MASCVLVS, li, substantiuum, [Maschio.] *ἀρῶνιδες*, deminutiuum est a Mas. Plaut. in Cist. Bona femina & malus masculus hic te uolunt. Aliquando adiectiuum est, idem significans, quod masculinus, ut. Mascula facies, Mascula Sappho dicta est ab Horat. libro 1. Epist. quod in portentoso mulierum concubitu uiri uice fungeretur. Mascula proles, Horatius 3. Carm. 6. Aliquando accipitur pro uehementi, & quod uirum decet. Sic mascula bilis dicitur a Persio 5. Sat. Calido sub pectore mascula bilis intumuit.
- Pli. lib. 12. cap. 14. quendam turis speciem Tus masculum appellat: ad differentiam feminini. iccirco autem Tus masculum quidam dici putant, quod testium speciem habeat.
- MASGORANI, Asiæ populi iuxta Parthiam, & Carmaniam deserti incoelentes. Ptol. li. 5. c. 17.
- MASPII, *μασπίοι*, gens Persica apud Steph.
- MASSA, 2, [Pasta. Gal. Pafte. masse, chose massue & espoisse. Hisp. La massa de pan y tal cosa semejante.] *μαζα*, farina omnis macerata, & aqua subacta, quam Galli sua lingua Pastam uocant. Significat etiam quid quid densum est, ipsissimum ad similitudinem farinæ subactæ, ut Massa auri, Massa ferri: hoc est, pila, & ueluti moles. Virg. 1. Georg. Massam picis urbe reportat. Est & Massa Lybiæ fluiuius Ptolemæo.
- MASSVLA, eius deminut. est Colum. lib. 12. cap. 38. Complures ex ea massulæ sunt.
- *MASSÆSYLIA, Africæ regio, a Mauris Mulucha fluiui dirempta. Plin. li. 5. c. 2.
- MASSAGETÆ, *μασαγέται*, populi Scythici in Asia ultra mare Caspium: qui cum per desertum discurrunt, equorum suorum sanguine cum lacte bibunt. Vide Stral. li. 11. & Herol. li. 5. Stat. in Achil. Nominatiuus sing. est Massageta uel Massagetes. Lu. li. 3. Soluens ieiunia belli Massagetes, quo fugit equo.
- MASSANISA, Numidarum rex fuit, acerrimus primum nominis Romani hostis, postea uero fidelissimus socius. Hic ad extremam usque senectam mira ualitudinis prosperitate, uetereque corporis robore usus est, adeo ut nonagesimo ætatis anno filium genuerit. iterque quamuis prolixum faciens equum numquam adscenderit. Oui. 6. Fast. Superat Massanisa Syphacem. De hoc multa Liu. lib. 3. Bel. Pun.
- MASSARIS, uua, quæ ex uite siluestri, cum flore in Africa decerpitur, medicinx tantum, & odoramentis idonea. Plinius lib. 12. cap. ult. & in proæ. lib. 23.
- MASSICVS, penul. corr. mons Campaniæ, optimi uini ferax. Siluius lib. 7.
- MASSICVM, uinum, inter Campana uina olim laudatissimum. Hor. libro 1. Carm. Est qui nec ueteris pocula massici spernit. Docet Seru. Massicus in plurali facere Massica. Virgil. libro 7. Felicia Baccho Massica.
- MASILLIA, *μασιλία*, urbs in Narbonensi prouincia Macedonibus, & quadragiesimum Olympiadem, annis antequam uirgo pareretur DCIII. post obitum Dauid regis annis CDLXXXIV. Diruta, deinde a Phœnibus instaurata est, qui Cyri tyrannidem fugientes, delit. ita Græcia, in hunc sinum nauigarunt. Cic. in Or. pro Flacco. Cuius, inquit, ciuitatis disciplinam, atque grauitatem non solum Græciæ, sed haud scio an cunctis gentibus anteponen dam iure dicant. quæ tam procul a Græcorum omnium regionibus, disciplinis, linguisque diuisa, cum in ultimis terris cincta Gallorum gentibus, Barbariæ fluctibus alluatur: sic optatum consilio gubernatur, ut omnes eius instituta laudare facilius possint, quam æmulari. Inclutam autem fuisse clarissimo gymnasio, in Agricola uita Tacitus quoque testatur. Lege Strab. lib. 4. De eius ueteribus institutis multa Val. lib. 2. De origine uero & primis initiis non pauca Iust. lib. 24. Hæc uini optimi ferax fuit: unde Mart. li. 13. Tunc me Massiliæ ponere uina putes. Hinc Massilioticus, 2, um, Plin. lib. 3. c. 4. Rhodani ostium amplissimum, uocatur Massilioticum.
- MASTAVRA, *μασάυρα*, Lydiæ ciuitas: dicta, quod in ea Rheæ, Bacchi nutrice, quæ Ma Lydis appellatur, taurus soleat immolari. Vide Ma.
- MASTAVRENSIS, *μασάυρης*, Stephan. de quibus Plinius libro 5. cap. 29.
- MASTIGIA, antep. pro. *μαστίγας*, uerbero, id est uerberibus dignus. Plautus: Crucior lapidem non habere, ut illi mastigiæ cerebrum excutiam.
- MASTIGOPHORVS, *μαστίγοφορος*, seruus flagellifer, qui agonothetas in sacris certaminibus comitabatur, uirgas præferens, ad submouendam turbam, & cohibendas seditiones. Budæ.
- MASTIX, igit, [Sferza. Gal. Fouet, uerges à fesser. Hisp. El azote.] *μαστίξ*, scutica seu flagrum, quo mancipia cæduntur: Græco, *μαστίξ*, flagris cædo. Inde Homeromastix appellatus Zoilus ille Homeri calumniator. Vide Zoilus.
- MASTIGEVS, gei, idem quod mastigia. Pla. in Trin.
- MASTRUCA, ueris genus, qua Sardi utebantur. Ci. pro Scauro: Cum Sardorum mastruca mutauit.
- MASTRUCATVS, qui mastruca uitur. Idem de prouin. conf.
- MASTUPRARI, *δέρμα*, est manu tractanda uirilia, rem Veneream peragere. Martialis: Mastuprabantur Phrygii post ostia ferui, id est, præputia ducebant. a manu & stupro deriuatur.
- MASTUPRATOR, qui se hoc libidinis genere pollutit. Mar. Tam blandum prurit, ut ipsum Mastuprator em fecerit Hippolytum.
- MASTVS,

MAMMVS, [*Mamelle*], *μαῖσος*, Latine mamma, & proprie animalium est. Per translationem tamen Malti etiam appellantur tabuli mammati in fontibus, & aque ductibus, quas Latinorum nonnulli Mammus, Varro etiam Papillas uocat. Vitru. lib. 7. Ex huiusmodi fontibus malti usque ad portum Piræum ducti sunt alluentes.

MASSYLEVS, *λεα*, leum. Martial. libro 9. Et Massyleum uirga gubernat equum.

MASSYLIVS, p. *μασύλοι*, Steph. populi Africæ, neque frenis, neque ephippijs utentes, sola uirga equos regentes.

MASSYLIVS, a, um. Lucan. lib. 4. & gens, quæ nudo residens Massylia dorso.

MASSYLVS, a, um. Vir. 4. Massylæ gentis monstrata sacerdos.

MATELLA, [*Matibelletta*, *orinale*. Gal. Pot. à pissier. Hisp. Orinal.] *ματρίλα*, a macula, uas, in quod urinam reddimus. Mart. lib. 10. Dispercam, si tu Pyladi prætare matellam Dignus es. Græci *σκαθίον*, uocantur sunt tamen, qui ita matellam distinguunt a scaphio, ut illa uirorum sit, hoc mulierum, tam ad uentris onus, quam ad urinam excipiendam accommodatum. matellam uero, quod angustiore esset ore, urine tabtum excipiendæ fuisse utilem. Est item Matella, aquarium uas, teste Nonio. Plaut. Anaph. matellam unam tibi aquæ infundi in caput. Varro Endimionibus, ut a Nonio citatur: Diuitium Aphocalchias ad communem reuocat matellam.

MATELLO, uasis aquariorum genus, teste Varr. lib. 4. de lin. Lat. ita dictum a Matula: cuius figura tamen non nihil recedit. Var. de vit. pali. Truillum, matellionem, peluim. Cic. in Para. Si L. Munnius aliquem istorum uideret matellionem Corinthium cupidissime tractantem. Matello item Festo uas est, in quod urina redditur quod & matella appellatur.

MATEOLA, genus sarculi. Cat. de re ru. c. 46. Cum talem demittes, si parum descendit, malleolo aut mateola adigito.

MATER, huius matris, [*Madre*. Gal. Mere. Hisp. Madre.] notæ significationis nomen est, a Græco *μητηρ*, Virg. 8. Bel. Crudelis tu quoque mater. Carentes matre priuigni, Horat. 3. Car. Aliquando tamen pro nutrice ponitur. Plaut. utramque significationem complexus est: Ita forma simili pueri, ut mater sua non internoisse possit, quæ in mammam dabat, Neque adeo mater ipsa, quæ illos pepererat. Sumitur etiam hoc nomen latius, ut & de bruiis animantium uis dicatur, quæ fetu ediderunt. Exerit, inquit Nonius, quæ quod uis animal partu edit. Virg. 3. Georg. Materis prohibent a matribus hædos. Mater mellis apis, Varr. 2. de re rust. cap. 5. Transferitur & ad arbores, quæ matres dicuntur respectu propaginum, quæ ex ipsis nascuntur. Plin. lib. 12. cap. 5. Superiores eiusdem rammi in excelsum emicant, uasto matris corpore. Luxuries auaritiæ mater. Cic. 2. de Orat. Sapientia omnium bonarum rerum mater. Idem 2. de Leg.

MATERCVLA, *ματρίδιον*, deminutiuum a mater. Horat. primo epist. 7. Pater & matercula pallet. Cic. pro Flacc. Materculæ suæ festiuus filius.

MATERFAMILIAS, [*Padrona di casa*, *Domna*, *Madonna*. Gal. Mere. de famille. *la maistrresse* ou *dame de la maison*. Hisp. *Muger casada parida*.] *οἶκος ἐπίστοια*, uxoris species est. Cic. pro Cælo. Non enim quæuis uxor statim materfamilias est, sed ea sola, quæ in mariti manu mancipioque est, aut in eius, in cuius manu, mancipioque est maritus: ita dicta, quoniam non in matrimonium tantum, sed in familiam quoque mariti, & in sui heredis locum uenit. Festus dicit, non ante Matremfamiliam dici, quam uir eius Patrefamilias appellatur: nec posse hoc nomine plures in una familia appellari, sed unam tantum matrefamilias dici. Vipia. l. pronunciatum. ff. de uer. sign. aliter hoc nomen interpretatur: Matremfamilias (inquit) accipere debemus eam, quæ non inhoneste, sed honeste, & cum dignitate uixit. Matrem enim familias a ceteris feminis mores discernunt, atque separant: proinde nihil interest nupta sit, an uidua: in genua, an libertina: nam neque nuptiæ, neque natales faciunt matremfamilias, sed boni mores. Liu. 4. Bel. Maced. Matremfamilias purpureum amiculum habere non sines? Iusta matrefamilias, & pellex, contraria. Liu. 9. Bel. Maced. Hunc iusta matrefamilias, illum pellice ortum esse. Vide Gal. lib. 8. ca. 6. & Boetium Com. 3. in Top. Cic. Porro, quod ad uocis huius compositionem attinet, Familias, antiquus est genitiuus, Græcorum imitatione formatus, qui genitiuum femininum in a, purum definitiuum, mittunt in as.

MATER MAGNA, [*Terra*], *κυβέλη*, dicebatur Tellus, deorum. ut uentustas credidit, omnium mater, a Græcis Cybele dicta. Dicitur & mater alma, quod omnia alat: mater deum, quod omnia generet: mater Phrygia, a monte Phrygiæ, quem plura. num. Dyndima uocant.

* **MATER MATRIUA** dicitur, quæ cum mater sit, matrem adhuc uiuentem habet.

MATER MATUTA, [*Aurora*], *λαυοβία*, Aurora, quam antiqui, teste Festo, ita appellauerunt a uerbo *manum*, quod illis boni significabat. hanc poetæ fingunt fuisse Ino Cadmi filiam, quæ A-

thamatis furorem metuens, cum Melicerta filio sese in mare precipitauit: qui cum nusquam conspicerentur, in marinos deos mutati credebantur: atque ipsa quidem a Græcis *λαυοβία*, a nostris Mater Matuta: Melicertes autem ab illis *παλαίμωρος*, a Latinis Portunus appellatur. Cic. 1. Tusc. Ino Cadmi filia *λαυοβία*, nominata a Græcis, matuta habetur a nostris.

MATERIA, *ματρία*, seu materies, ei, [*Materia*, *argomento* *foggetto*. Gal. *Matiere come bois* *abstr*, *marrain* ou *autre chose*. Hisp. *Madera*, *materia*.] *ματρία*, est ex qua aliquid fit: ut, Materia libri, membrana est. Oui. 2. Met. Materiam superabat opus. Rudis materia, apud Lucan. li. 2. id est, primum chaos: Materiamque rudem, flamma cedente, recepit. Materia domus, calx, lapides, ligna, saxa, tegulæ, quauisquæ materiæ appellatione peculiariter intelligantur ligna, & edificijs apta. Linius: Multam materiam ceciderat miles. Quinc. lib. 7. cap. 1. Opera extruētibus satis non est, saxa, & materiam, & cetera edificanti congerere utilia, nisi disponendis eis artificium manus exhibeatur. Col. li. 3. uocat materiam lignum, quod est intra corticem: Quasi cuneum ferreum (inquit) inter corticem & materiā demittito. Idem li. 5. cap. 6. Materiam uocat palmitem, qui de nouello nascitur. Materies de equis etiam dicitur. Col. lib. 6. ca. 27. generosa materies circo sacrique certaminibus equos præbet. Accipiuntur etiam Materia pro argumento libri, Græci *ματρία* uocant. Horat. de arte poet. Sumite materiam uestris qui scribitis, æquam uiribus. Suet. de cla. gram. ad exercitanda discen- tium ingenia, æquales inter se committere solebat. proposita materia, quam scriberet. Cic. ad Att. lib. 2. Quod me, ut scribam aliquid, hortaris; crescit mihi materies.

MATERIARIVS, *ματριάριος*, qui materiam ad ædificia suppeditat. Plin. in Mil. Si non nos materiarius remoratur, cito erit parata nauis. Est & materiarius adie. ut, materiaria fabrica. Pli. li. 7. c. 56. Fabricam materiariam Dædalus, & in ea ferram, asciam inuenit.

MATERIATIO, & Materiatura, a uerbo Materio, quod tamen nusquam, quod quidem sciam, legitur. utroque usus est Vitru. li. 4. c. 6.

MATERIATVS, a, um, adie. ex materia confectum. Sic Cicli. 3. Olfic. uocat ædes male materiatis, ex mala materia confectas.

MATERIOR, aris, deponens *λοτομειν*, uerbum castrense, ut lignor. est autem, materiam cædo, qua milites utuntur ad conficiendum uallum. Cæli. 7. Bel. Gal. Erat & materiari, & frumentari, & tantas munitiones fieri necesse.

MATERIS, [*Picea*], huius materis, teli genus post lanceā longius. Si senna: Galli materibus, Sueui lanceis configunt. fe. g. Non.

MATERNVS, a, um, [*Materno*]. *ματρίκος*, quod matris est: ut, maternus paternusque sanguis. Cicero pro Rosc. Amer. Idem pro Cluent. Nomen amantius indulgentiusque maternum. Virgil. 4. Aeneid. materno ueniens ab auo Cyllenia proles. Vbera materna. Stat. 1. Theb. maternus animus. Terent. in Heaut. Res maternæ, atque paternæ absumptræ.

MATERTERA, [*Zia*, *forella della madre*. Gal. *La sœur de ma mere*, *matante*. Hisp. *Hermana de la madre*.] *ματριάδισ*, matris soror, quasi mater altera, inquit Fest. Cic. 1. de Diu. Puellam defatigatā petijisse a matertera, ut sibi concederet, &c. Oui. 2. Met. matertera dicitur.

MATHEMATICVS, *μαθηματικός*, a Græco *μαθημα*, quod est disciplina, dicitur proprie, qui geometriæ, musicæ, arithmeticiæ, astrologiciæque disciplinas nouit. nam hæ mathematicæ scientiæ, uel disciplinæ dicuntur, quod plane, & per demonstrationem aliquam percipiuntur. Philosophia uero, logica, cum alijs, nõ dicuntur disciplinæ, quia non firmissima demonstratione, ut illæ, sed ratione quadam & studij inuestigatione, percipiuntur. Cic. 1. de Or. Quis ignorat, ij, qui mathematici uocantur, quanta in obscuritate rerum, & quam recondita in arte uersentur? Iuuen. Sat. 14. Nota mathematicis generis tua.

MATIVM, Cretæ insulæ opidum est, apud Pli. li. 4. c. 12.

MATRALIA, *ματριά*, matris Matutæ festa, tertio nonas Iunij celebrari solita. Ouidius 6. Fast. Ite bonæ matres, uestrum Matralia festum.

MATRESCERE, [*Assimigliarsi alla madre*. Gal. *Estre fait semblant a sa mere*. Hisp. *Semejar se a la madre*.] *ματριάσεν*, est marri similem fieri. Pac. Utinam matrescam ingenio. Nonius.

MATRICIDA, Festo, homines malarum magnarum, atque ore lato.

MATRICIDÆ, *ματριάδοι*, [*Vcciditor de la madre*. Gal. *Homicide*, *meurtrier de sa mere*. Hisp. *El que mato a su madre*.] *ματριάτορος*, qui matrem occidit. Vnde matricidium, matris occisio. Cic. ad Q. Fra. lib. 1. Quem scribis certissimum matricidam. Idem 1. de Inuen. Orestes si accusetur matricidij.

MATRIMONIUM, *ματρίμωιον*, [*Matrimonio*]. *συζυγία*, maris, & femine coniugatio. Cic. pro Clu. Saffiam in matrimonium ducere cupiuit. Idem 2. Phil. Curio te in matrimonio stabili collocauit.

MATRIMONIALE, *γαμικόν*, adiectiuum, quod ad matrimonium pertinet. August. libro 13. Ciu. Matrimonialium præscripta tabularum.

MATRIMVS, *ματρίμωιος*. [*Celui che ha la madre ancora uiva*.] qui matrem

adhuc habet superstitem. Cic. de harusp. ref. Si puer ille parrimus ac matrimus terram non tenuit. Vide infra Parrimus, & supra, Mater matrima.

MATRINVS, *ματρῖνος*, fluij nomē in Piceno, non procul ab Hadria vrbe: de quo Strab. li. 5. & Ptol. in descriptione Italix.

MATRIX, cis, [La femina di qualche animale, che si tiene per razza. Gal. Vne femelle qu'on garde pour porter des petits. Hist. La madre d' que, puer de de serlo.] *μήτρα*, femina, quæ fetus gratia tenetur. Col. Sint matricæ robusti corporis, quadratæ, pectorosæ, magnis capitib. Medici tamen accipiunt matricem pro utriculo, qui in feminis iuctus est vesicæ, ad recipiendum semen, & continendum fetum. Vide Gel. lib. 17. Matricem arborem dixit Suet. in Aug. Ex qua stolonæ succreuerunt. Matrix autem arboris appellatur, quod in medio ligni, uel caudicis tertium a cortice continetur, a nonnullis cor, ab alijs medulla dicitur, a Theophrasto *μήτρα*. Vide Ruel. i. c. 2.

MATRONA, [Patrona di casa, matrona. Gal. Dame, maistrise d'une maison. Hist. Matrona, señora de casa.] *οἰκοδέσποια*, dicitur, inquit Gel. lib. 18. capi. 6. quæ in matrimonium cum uiro conuenit; ut in eo maneat, etiam si liberi adhuc non sunt suscepti. quippe appellationem habet a matris nomine, non iam adepto, sed cum spe, & omine mox adipiscendi. unde ipsum quoque matrimonium uocatum est, quoniam ea spe uir & uxor coniunguntur, ut illa mater fiat. Pla. Cal. Non matronarum officium est, sed meretricium, Viris alienis subblanditur. Oui. 2. Me. Senferat hoc olim magni matrona tonantis. Distinguitur autem Matrona a Matrefamilias, quod Materfamilias dicatur, quæ per coemptionem in manu mæcipiumque uiri conuenit, & in sui heredis locum, uiroque intestato ueluti filia, succedit; Matrona autem, quæ & uxor usu dicebatur, quæ in lecti tantum confortium ueniebat, non etiam bonorū. Vide Boetium in Topic. Ciceronis.

* **MATRONA**, p. c. fluius Capaniam Galliarum alluens. Auso. Matrona non Gallos, Belgosque interstita fines.

MATRONALIA, dies matronis festi: quibus uiri pro conseruatione coniugij dijs supplicabant.

MATRONALIS, & hoc le, adiecit. apud Liu. 4. Bell. Maced. Matronale decus. apud Colum. libro 12. in proem. Matronalis labor, qui matronæ est. Matronales genæ, Ouid. 2. Fasto. Et matronales erubere genæ.

MATRVELIS, *ματρῶν ἰδὲς*, dicitur, qui ex matris mæx fratre prognatus est. Vlp. l. j. ff. ad leg. Pomp. de Parricidijs.

MATTA, [Siuora. Gal. Louder materas ou matellats, mate. Hist. Estera de sparto y juncos.] *σπάρτα*, storia, & tegetes, ex cannabe, lino, iuco, palma, scirpo, aut sparto: ubi stupa, uel lanæ rudiores, aut quid simile infertum est. Oui. 6. Fast. In plaustra scirpea matta fuit.

* **MATTIACVM**, Germaniæ opidū, calidis fontib. nobilitatum. Plin. **MATTIACAS** pilas, quidam dictas putant sphæricas ex odorato sapone, quod præstantissimæ apud Mattiacum conficerentur. Mar. in distichis. Si mutare paras longæuos cana capillos, Accipe Mattiacas (quo tibi calua?) pilas.

MATTYA, e, quid sit, ostendit Cæll. lib. 9. cap. 12. his uerbis. Mazam putant ex farina, oleo, aqua confici solitam: Suidas etiā ex lacte: unde mox nata & mattya est: dictaq. eo nomine pretiosa omnia edulia, ut scribit Athenæus. Martia. lib. 10. Diues, & ex omni posita est instructa macello Cena tibi, sed te Mattya sola iuuat. Suet. in Calig. multis uenenatas mattyas misit.

MATVLA, e, [Orinale. Gal. Pot à pissier. Hist. Orinal.] *ἐράνη*, in quod uesciam leuanus, quod & matella & scaphium dicitur: Sed Scaphium proprie mulierum. Plau. in Most. Ego uos pro matula habebō, nisi matulam datis.

MATVRE, [A tempo, prestamente. Gal. Meurement, de bonne heure, à temps, soudainement. Hist. Maduramente d' presto.] *ὄραϊος*, aduer. tempestiue, in tempore. Sallust. in Catil. Prius quam incipias, consulto: ubi consulueris, mature facto opus est. Superlatiuum maturissime, uel maturissime. Cic. 3. de Or. Qui omnium maturissime ad publicas causas accesserim. Idem pro Cæci. Vt quæque res est turpissima, sic maturissime uindicanda. Pro eodem etiam legimus maturate. Liu. 2. Bel. Maced. In his ceteris, quantum maxime possent, maturate sequi. Plaut. Milo. Iube maturate illam exire huc.

MATVRESCO, [Maturarsi. Gal. Se meuir, deuenir meur. Hist. Madurarsi.] *ματρίνομαι*, a matureo, maturum fieri. Pl. li. 11. Cum mella creperint maturefcere. Hinc Ematurefco, & Pmarurefco. Maturefcere dicitur homo, cum nondum grauis est, sed iam incipit esse grauis. Et apostema maturefcere, cum perducitur ad maturitatem,

MATVRESCENS, parti. Plin. li. 20. ca. 3. Malus Assyria omnibus horis pomifera, alijs cadentibus, alijs maturefcens.

MATVRITAS, tatis, [Maturità. Gal. Meurètè maturità. Hist. Madurezza, d' prestezza.] *ματρίνοτης*, perfe cta coctio succi in fructibus. Cic. de Natu. Deo. Commutationes temporum quadripartitæ ad maturi-

tatem frugum aptæ. Colum. cum ad maturitatem faba perducta sit. Transfertur & ad alia: ut, Maturitas orationis, maturitas ætatis. Cic. Sul. l. 4. epist. Hoc studium quotidie ingrauescit, maturitate credo ætatis, ad prudentiam. Idē de Sen. Senectutis maturitas naturale quiddam habet, quod suo tempore percipi debeat. Maturitas uirtutis, Cic. pro Cæli. Sue studia in adolescentia, tamquam in herbis, significant, quæ uirtutis maturitas, & quantæ fruges in dustræ sunt futuræ. Accipitur & pro tempore maturo, siue opportunitate. Cic. ad Att. lib. 1. Inducendi senatus consultum maturitas nondum est.

MATVRO, ras, [Maturare. Gal. Meuir, hafter, auancer. Hist. Madurar.] *ματρίνω*, maturum facio, perficio. Cic. in Catone: Vna maturata dulcescit, interdum Maturare, est, cum adhibetur industræ celeritas, & diligentæ tarditas: ex quibus duobus contrarijs fit maturitas, ut neque aliquid citius, neque serius fiat. Hoc uerbū Diu. Angustus duobus Græcis uocabulis exprime solebat, *ματρίνοτης* & *βραδέως*, quæ significant, Festina lente. Vnde Virgil. libro 1. Georg. Quæ contraria, separauit Maturare, & Properare, cum ait: multa forent, quæ mox cælo properanda sereno, Maturare datur. Vnde Mature fit, quod tempestiue fit. Maturare iram, est, mitigare. Passiuum est maturor, eiusdem significationis, cum matureo, *ματρίνωμαι*. Plin. lib. 15. ca. 18. Nouissima sub hieme maturatur chelidonia. Hinc maturatus parti. maturus factus & Maturatum negotium, acceleratum, aut mature perfectum. Et apud Plin. Maturata concoctio, id est, perfecta.

MATVRS, a, um, p. p. [Maturò. Gal. Meur, auancè, hafter. Hist. Cosa matura d' ligera.] *ματρίπος*, quod neque crudum, neque immite: & proprie de fructibus dicitur, ut, Poma matura. Cic. in Catone: Poma ex arboribus, si cruda sunt, ui auelluntur; si matura, decidunt. Per translationem ponitur pro Senē. Vir. 5. A. E. Aeuu maturus Accetes. Matura ætas, senilis, quasi omnino perfecta. Ponitur interdum pro celeri, & festino, siue repentino: ut, Matura senectus. Cels. Ignauia maturam senectutem, longam adolescentiam reddit. Quandoque pro graui ac constanti. Cic. pro Cæci. Siquis, quod spondit, id non facit, maturo iudicio, sine ulla religione iudicis, condemnatur. Virgo matura uiro. Hor. 3. Car. Virginitas maturatoris, apud Stat. 1. Achil. Maturissimus, superlatiuum. Col. lib. 4. cap. 29. maturissimos firculos. Idem lib. 11. c. 3. Ruborum femina quam maturissima. Maturrimus, aliud superla. Tac. li. 12. Robur ætatis quam maturrimum.

MATVRA, e, p. p. nostris Aurora, [Aurora, alba. Gal. L'aube du jour. Hist. Alua, madrugada.] *ἁυροβία*, Græcis, id est alba dea, quod matutino tempore præsit. Cic. lib. 1. Tuscul. Ino Cadmi filia, Lencothæa nominata a Græcis, Matura habetur a nostris.

MATVTVINVS, a, um, [Della mattina, matutino. Gal. Du matin, matinal. Hist. Cosa de la madrugada.] *ἠωθίνος*, & Matutinum tempus, cum Matura, id est, aurora incipit apparere. Cic. ad Att. l. 1. Cum bene cōpleta domus est, tempore matutino. Matutinis omnibus, pro quo libet Mane, dixit Plin. lib. 10. cap. 2. Matutino, pro mane. Idem libro 9. cap. 10. Matutinus homo, Vir. 8. Nec minus Aeneas se matutinus agebat.

* **MATVCTHAE**, *ματύκται*, populi Scythiæ Europææ. Step. **MAVLO**, maui, [Voler piu tosto.] pro malo, frequens est apud Pla. **MAVORS**, [Marte.] *ἀρης*, Mars, quod magna uertat, ait Cic. lib. 1. de Natu. Deo.

MAVORTVS, tia, tium. uide Mars.

MAVRI, [Mori.] *μαύροι*, populi, qui Mauritaniam incolunt. eos fuisse Indos, & Hercule duce cum innumera aliarum gentium multitudine in hæc loca peruenisse, multi crediderunt, ut Strab. lult. scribit. Sal. in Jug. Mauros & Numidas, reliquosque, qui maritima Africam cultiore reddiderunt, Medos, Armenios, Persas, & Phœnices fuisse indicat.

MAVRITANIA, *μαυριτανία*, Africæ regio extrema, uersus Gaditanū fretum, & Occidentalem Oceanum. in ea Antæus gygas regnasse dicitur, ab Hercule uictus est autē duplex, Cæsariensis a Cæsarea, & Tingitana a ciuitate Tingi. Dicta *μαύρη*, quod inter cetera significat nigrum, quod nigros habeat colonos. Eius Mauri incolæ dicuntur. maurus nomen gentile est, ut Gallus, qui e Gallia originem habet. mauritanus possessiuum, ut Gallie dicimus ergo uirum Maurum, & bellum Mauritanum.

MAVRVSIA CVS, a, um, Mar. li. 12. Et Mauri faci pondera rara citri. **MAVRVSIVS**, a, um, *μαυρῆσιος*, a nomine Maurus. Virgil. 4. Cui nunc Maurusia pictis Gens epulata toris.

MAVSOLVS, p. p. *μαυσολος*, Carix regis nomen omnium avarissimū. Suid. Hunc ita amauit uxor Artemisia, ut eius fato perfumcti cineres uino permistos tradatur ebibisse. ad hæc sepulcrum eisdem sumptuosissimum extruxit, quod est inter septem orbis miracula numeratum.

MAVSOLEVM, p. p. *μαυσολεῖον*, Mausoli regis Carix sepulcrum, ab Artemisia uxore extructum, tanta operis magnificentia, ut inter septem orbis miracula fuerit numeratum. Martia. de Amphit. Domi.

Domitiani. Aere nec uacuo pendentia Mausolea Laudibus immo- dicis Cares in astra ferant. ideo sepulcra omnia sumptuosiora, mausolea dicta.

MAVSOLI, *μαυσολοι*, dicti Cares, Asiae populi, a Mausolo regis. Stephanus.

*MAVSOS, *μαυσος*, agri Corinthij uicus. Steph.

*MAXIES, Africae populi, a Troianis orti. Herod. 4.

MAXILLA, *λε*, [*Maffella. Gal. La mafchoire. Hisp. La quixada de maxilla de la cara.*] *μαξίλων*, non est deminutium a Mala, (ut putauit Prisc.) sed mala a maxilla fit per detractionem medie syllaba, sicut docet Cic. in Orat. Vide Mala. Est autem maxilla, in qua fixi sunt dentes: quamuis etiam de parte exteriori quadoque dicatur, quae barbam emittit. Persius Sat. 4. Tu cum maxillis balanatum gau- sapes pectas.

MAXILLARIS, *re*, [*Maffellare*,] quod ad maxillam pertinet: ut, Deus maxillarum, *μαξίλων*, qui etiam dicitur molaris. Plin. li. 11. c. 37.

*MAXIMINVS, natione Thrax, Romanorum Imperator. ab exerci- tu celsus. Herod. 8.

MAXIMITATEM, ueteres pro magnitudine dixerunt. Lucilius.

MAXIMOPERE, aduerb. [*Sonnamente*,] *μαξίμων*, mirum in modum. Cic. li. 1. Ep. A te maximopere peto.

MAXIMVS, [*Grandissimo*,] *μαξίμος*, superlatiuum a Magna: quo fit maxime, *μαξίμα*, quod quadoque praecipue significat. Cic. pro do- mo. Intuemini paullisper animis intuentem, & maxime eos, qui, &c. Idem 1. de Nat. Deo. Quae ratio poetas, & maxime Home- rum impulit. Saepissime autem pro uehementer. Cic. 1. Off. ut quis que maxime opis indigeat, ita ei primum opitulari. Idem de Ora- to. Dicere quam maxime ad ueritatem accommodate. Interdum est affirmatiua responsio. Ter. in Eua. Tu Parmeno fac illi addu- cantur. P. Maxime.

MAZA, *μαζα*, panis genus est constans farina, oleo, & aqua, aut etiam ex lacte, teste Suida. Vide Coel. Rhod. li. 9. c. 17.

*MAZACA, apud Steph. ciuitas est Cappadociae, sub monte Argeo: quam Tiberius Caesarem non inuauit.

MAZAENA, *μαζαίνα*, Palaeinae opidum, incolae Mazenici.

MAZAEVM, *μαζαίων*, Bithyniae opidum. Ste. in dictione *μαχίμων*.

MAZAEI, Pannoniae populi sunt apud Str. li. 7.

MAZYES, *μαζύες*, Libyae populi inter Nomadas, diuersi ab ijs, quos ab Herodoto Mazias uocari supra ostendimus.

MAZARA, *α*, genus teli, quo antiqui in bello utuntur. Caes. 1. Bell. Gal. Mazaras, ac tragulas subijciebant, nostrisq. uulnerabant.

*MAZARES, unus ex Medorum satrapis. sub Cyro. Herod.

*MAZERAS, flum. in ora maris Hyrcani. Plin. li. 6. c. 16.

MAZONOMVM, p. c. Graeca dictio, qua lanx grandior significatur ad ferenda obsonia in mensam. Hor. 2. Per. Sat. ult. Mazonomo pue- ri magno discerpta ferentes Membra grauis. Varro l. 3. de re rust. cap. 4. Turdos in mazonomo positos coctos.

M A N T E

MEAPTE, compositum ex ablatiuo Mea, & Particula Pte, extra co- positionem nihil significante: ut, Meapte causa *εμπεθενα*. id est, mea propria. Teren. in Heau. Non tam meapte causa laetor, quam illius.

ME, pro mihi, inquit Festus, dicebant antiqui. Enn. lib. 2. Si quid me fuerit humanitus.

MEABILIS, *λε*, Plin. li. 2. c. 5. Vitalem hunc, & per cuncta rerum meabi lem aere.

MEARVS, *μαρος*, Ptol. fluius Hispaniae in ora Asturum. Mela li. 3.

MEATVS, *tus*, [*Meato, mia*,] *μαρος*, Plin. li. 20. c. 22. Succus maluae deco- ctus meatus siuaues facit. Meatus apud eundem li. 10. c. 28. pro in- cedendi, aut uolandi ratione. Aues solz uario meatu feruntur. Itē li. 2. c. 8. Meatus siderum, motus astrorum.

*MECAPHRODITON, *μικροφροδιστον*, papauer spumeum habes semen.

MECASTOR, *μη τον καστωρ*, iurandi aduerbium. Mecastor, ait Festus, & Mehercules, iusuradum erat: quasi diceretur, ita me Castor, Her- cules ut subaudiatur, iuuet. Ter. in Hec. Salue mecastor Parmeno. Vbi Donatus. Olim salutantes addebant iusurandum.

MECESTVS, *μηκεστος*, Troadis fluius, in Ryndacum influens. Stra- bo libro 12.

MECHANICVS, *pen. cor.* [*Mecanico. Gal. Mechanique, faiseur de machine en d'autres auures mechaniques. Hisp. Official de qualquier arte.*] *μηχανικός*, faber opifex eorum operum, quae ingenio simul ac mani- bus fiunt, *κατ'της μηχανης*, quod est inuentio. Suet. in Vesp. Mecha- nico grandes columnas exigua impensa perduciturum pollicenti. Est & adiectiuum: ut, Ars mechanica *βαναντηρια*, quae manuum exer- cetur: unde artes diuiduntur in liberales & mechanicas.

*MECISTVM, *μηκιστον*, Triphyliae opidum apud Steph.

*MECISTEVS, *μηκιστος*, fuit ex socijs Aiacis Telamonij. Hom. Iliad. 13.

MECOENAS, *μνησινες*, proprium nomen Tusci equitis clarissimi & apud Augustum potentissimi: cui, uelut unico studiorum patrono, Vir. Georgica sua, & Horat. libros Car. inscripsit. Delicatum fuisse,

non solum cultu, ac moribus, sed etiam stylo commemorat: quare eum Augustus Malacinum uocabat, & exagitat, frequenter ut Ca- cozelum, teste Tranquillo. Hor. 1. Car. Mecenas ataus edite re- gibus. Fuit in prouehendis cum omnium disciplinarum, tum pre- fertim poeticae cultoribus adeo benignus, ut ab eo etiam studio- rum patroni, qui subleuanda doctorum hominum egestate se mu- nificos praebent, Mecoenates appellentur. Scribendum Mecenas.

MECON, *μηκον*, urbs Peloponnesi, non procul a Corintho: Steph.

MECONIVM, *μηκωνιον*, succus est papaueris, teste Dioscoride, adeo frigidus, ut epotus exitium afferat.

MECONITES, *μηκωνιτης*, gemma, papaueris similitudinem expri- mens. Plin. li. 37. c. 10.

MECONIS, *μηκωνις*, lactucae genus: a copia lactis soporiferi, *μηκων* enim Graeci papauer dicunt. unde Diosc. li. 16. c. 17.

MECVM, [*Meco, con meco*,] *μητ'εμει*, id est, cum me, ubi praepositio euphoniae causa postponitur. Cic. in Ora. ad Brut. Ex eo Mecum, & Tecum, non Cum me, & Cum te; ut esset simile illis Vobiscum, atque Nobiscum. Interdum mecum, *εμ* significat Intra me. Ter. in Hecy. ut tacita mecum gaudeam. Sic Secum, Tecum, Nobiscum, & Vobiscum. Mecum, cum Simul pulchre iungitur. Plau. in Bacc. Ut eum mecum ad te adducam simul. Similiter cum Vna. Ter. in Hecy. Ut colloqui mecum una possit. Interdum haec tria coniun- gimus: Mecum una simul. Ter. in Heau. Haec fieri uidebat mecum una simul. Mecum facere est, mecum sentire. Cic. pro A. C. c. Re & sententiam interditi mecum facere fatebatur.

*MECYBERNA, opidum maritimum in Ora Macedoniae Orientalis, non procul a Pellene. Plin.

*MEDABA, Nabathaeorum opidum. Steph.

MEDDIX, summi magistratus nomen apud Oscos. Ennius, summus ibi capitur Meddix, occiditur alter.

MEDEA, *μηδεια*, insignis incantatrix fuit, Aetiae Colchorum regis filia: quae cum Iasonem perditae deamaret, facilem illi ad aureum uellus aditum praebuit, sopito per uigiliam dracone, qui noctes, dies- que illud asseruabat, quo facto, patris iram metuens Iasonem in Graeciam secuta est, patremque insequentem discerptis Absyrti fratris membris, & per uiam dispersis, retardauit. Repudiata dein de ab Iafone, filios suos, quos ex eo susceperat, occidit. Glaucum que Creontis filium, cum qua Iason fecundae contraxerat nuptias, incensa regia uiuam cremauit, ipsum que etiam Iasonem impatien- tia doloris manus sibi inferre coegit.

MEDELA, *α*, [*Medicina*,] *μηδεια*, medicina.

*MEDEON, *μηδεων*, duorum medicorum nomen, apud Str. lib. 9. alter in Phocide, alter in Bogaia fuit.

MEDERGA, [*Ver me*,] *μηδεργα*, interposito d, ob hiatum uocalium. Plau. in Epid. Deliquisset Mederga. Antiqua dictio.

MEDEO, *deris*, [*Medicare. Gal. Medeciner, remediur. Hisp. Amelizar.*] *μηδεω*, a medius fieri uidetur, quod ad medium temperamen- tum aeger debeat reduci. Est autem Mederi, remedium asferre. & construitur fere cum datiuo: Cic. pro Quint. Qui uulneribus me deri debeam. Quandoque cum accusat. Teren. in Phor. Quas mi- nus mederi possit. Inuenitur etiam Medetur impersonale. Plin. li. 17. Ex eo medetur oris ulceribus. Mederi contra serpentium ic- tus, dixit Plin. lib. 9. cap. 13. Medendo gerundium, etiam in pas- sua significatione, ut notauit Seruius in illud Vir. 12. Aen. Aegre scitque medendo, id est, dum ei medetur. Hinc Immedeor, intus medeor.

MEDIA, [*Media*,] *μηδεια*, regio Asiae, a Septentrione Hyrcano mari, ab Occasu maiori Armenia & Assyria terminata: a Meridie Per- sident, ab ortu Hircaniam habens & Parthiam, quae Cossiorum montibus ab ea excluditur. Str. li. 11. Mediam in duas diuidit par- tes, quarum alteram maiorem uocat, cuius caput Ecbatana facit: alteram minorem, quae & Atropatia dicta est, ab Atropatio duce, qui eam a Macedonum impetu tutam praestitit. Mediam Solinus di- ctam putat a Medo, Aegci & Medae filio.

MEDIA VOCABVLA, [*Voci communi*,] quae & in bonam, & in malam partem accipi possunt: *μησα*, a Graecis dicta: ut, tempestas, ualetu- do, facinus, dolus, gratia, industria, periculum, uenenum, conta- gium, & apud heteros honor, quo etiam significabatur iniuria. Gel. lib. 12. cap. 9.

MEDIANVS, *α*, *μηδανος*, quod in medio est, unde me- dianas columnas dixit Vitru. li. 3. cap. 1.

MEDIASTINVS, p. p. [*Famigliaccio*,] *μησαστινης*, mancipium abiectum est, teste Budaeo, quod uilissima, & sordidissima ministeria obire domi cogitur, ut domum uertere, purgamenta asferre, ligna con- gegerent dictum, quod in media domo ad imperia omnium nutus que soleat excubare. Cic. in Catil. Contemno exercitum colligisti ex senibus delperatis, ex agresti luxuria, ex rusticis mediastinis, deceptoribus. Col. lib. 1. cap. 9. Separanda aratores a mediastinis. Hor. 1. Epist. Tu mediastinus tacita prece rura petebas. Vlp. libro 1. Digest. Naut. camp. stab. Qui mediastini opera fungitur. Pri- scianus Mediastinos interpretatur seruos esse abiectissimos laug

ribus in balneis ministrare solitos, itaque appellatos existimat, quod in medio balnei stare soleant. Mediasinum appellant medici membranas in uentre hominis medio, quae sunt ueluti medius quidam paries, diuidens thoracem totum in duos ueluti uentriculos.

MEDIASINUS, *εὐς*, p. c. summus apud Campanos magistratus. Lili. lib. 6. Dec. 3.

MEDIBILE, [*Che si può medicare*], *ἰασημος*, medicabile. Fesli.

MEDICA, *α*, [*Medica, tre foglie*], *ἰασημον*, herba trium foliorum, semper uiuens, in eorumque pabulis laudatissima, quae semel facta decem annos durat, lingulisq. annis quarter, aut interdum sexies demessa, sua semper sponte succrescit: ita dicta, quod in Media abundet. Vide Cat. de re rust. cap. 41. & Var. lib. 1. de re rust. cap. 42. & Col. lib. 2. cap. 11.

MEDICABILIS, *ε*, [*Atto ad essere medicato. Gal. Qu'on peut guerir, medecinable. Hi. Cosa que se puede amelezinar*], *ἰασημος*, cui adhiberi medicina potest. Oui. 1. Met. Nullis amor est medicabilis herbis. Id. Ep. 5. Nulla medicabilis arte Laeta pudicitia est. Sunt tamen, qui legant Reparabilis. Quandoque pro medicinali. Col. 1. 7. cap. 10. Ligni succus medicabilis.

MEDICAMEN, *nis*, [*Medicamento, medicina. Gal. Medecine, remede, medicament. Hisp. Melezina*], *ἰασημον*, medicina. Plin. lib. 7. capit. 19. In iunctis medicamen oculis. Oui. 2. de Arte: Irate medicamina fortia praebent. Cic. in Pis. Vinolentis quibusdam medicaminibus sole re curari. Accipitur & medicamen pro colore, quo lanæ medicantur, hoc est tinguntur, unde & pro succo purpuræ posuit Plin. lib. 9. cap. 28.

MEDICAMENTARIA, *φαρμακοποιία*, ars conficiendi medicamenta. Plin. lib. 7. cap. 56. Herbariam & medicamentariam a Chirone repertam uolunt.

MEDICAMENTARIUS, *ρις*, [*Colui che fa medicine. Gal. Medicin, qui aprestes les medicines. Hisp. Medico à que adoba melezinas*], *φαρμακοποιός*, qui medicamenta conficit. Plin. lib. 19. capit. 6. Folio eius utuntur medicamentarij.

MEDICAMENTOSVS, *ιατρικός*, quod remedium affert. Cat. c. 15. de omnibus brassicis nulla est illiusmodi medicamentosior.

MEDICATIO, *nis*, *ιατρεία*, Col. lib. 2. cap. 10.

MEDICAMENTVM, *τι*, [*Medicina. Gal. φάρμακον, medicina. Cic. 3. Offic. Siquis medicamentum cuiquam dederit ad aquam intercutē. Sumitur quandoque pro ueneno: ut, Venenum pro medicamento, quoniam Græci utrumque φάρμακον, uocant. Caius Iure conf. de verb. sig. Qui uenenum dicit, adijcere debet, bonum, uel malum. nam & medicamenta, uenena sunt: quia eo nomine omne continetur, quod adhibitur naturam eius, cui adhibitur est, mutat. Medicamenta amatoria dicuntur, quæ ad amorem conciliandam dantur. Medicamenta soporifera, quibus somnus accersitur.*

MEDICINA, *α*, [*Medicina. Gal. L'art de medicine. Hisp. Medicina*], modo ipsa medendi ars, quam Græci *ιατρική* uocant. Cic. 5. de Fin. Ut medicina ualitudinis, sic uiuendi ars est prudentia. Modo remedia, quibus quis curatur. Idem 2. de Orat. medico diligenti, prius quam conetur ægro adhibere medicinam, non solum morbi eius, qui mederi uolet, sed etiam consuetudo ualentis, & natura corporis cognoscenda. Somnus medicina curæ. Ouidius 1. de Pontico Eleg. 2. Requies, medicinaque publica curæ Somnus adest. Adhibere medicinam reip. Cic. pro Sex. Cohortari uos ausus est accusator, ut aliquando medicinam adhiberetis reip. Afferre medicinam. Cic. in Cati. Singulis medicinam consilij asseram. Facere medicinam. Cic. Ter. Ita sum leuatus, ut mihi deus aliquis medicinam fecisse uideatur. Pla. Cif. Qui huic morbo facere medicinam potest. Parare medicinam. Ouid. 1. de Rem. Sero medicina paratur. Cum mala per longas inualuere moras. Medicinam, inquit Nonius, dicimus & uenenum, tractum a Græcis, qui uenenum φάρμακον appellat. Medicinæ inuentorem Chironem centaurum perhibent. hic inuenit herbarum uires. nonnulli Aesculapio hoc tribuunt. apud Oui. 1. Met. medicinæ inuentionem sibi Apollo uin dicat: Inuentum (inquit) medicina meum est. Plurimum deinde medicinæ contulit Hippocrates: supremum autem fastigium Galenus imposuit. Medicinæ tria genera ueteres fecere, quarum prima uictus ratione, altera manu, tertia pharmacis medetur. Cels. libro 1.

MEDICINAE, *arum*, [*Speziaria, bottega de medicine. Gal. Botiques de medecins ou apothicaires. Hisp. Tiendas de especias y medicinas*], *ιατρείον*, tabernæ, ubi pharmaca uenduntur. Pla. in Amph. Omnes plateas preptauit, gymnasia, myropolia in foro, in medicinis, in tóstrinis.

MEDICINALIS, *ε*, [*Medicinae. Gal. medicinal. Hisp. Cosa pertenesciente à la medicina, medicinal*], *ιατρικός*, adiect. quod ad medicinam pertinere ut, Cucurbita medicinalis. Plin. lib. 32. c. 10. Ars medicinalis. Celsus: Medicinalis uero digitus dictus est minimo proximus, ut inquit Macrob. quem & Anularem ueteres appellauerunt, quod in eo digito ueteres anulum potissimum gestabant.

MEDICO, *cas*, & *medicor*, *aris*, [*Medicare*], *ιατρικός*, medeor. Virg. lib. 1. Geo. Semina uidi equidem multos medicare ferentes. Oui.

1. Amo. Ele. 14. Dicebam, desiste tuos medicare capillos. Eius passiuo usus est Plin. lib. 16. cap. 27. Ficus sola ex omnium arborum fetu medicatur. Frequentius autem utitur uerbo deponente Medicor, quod modo cum datiuo coniungitur. Virg. 2. Ge. Senibus medicantur anhelis. Modo cum accuatiuo. Id. in lib. 11. Ac. Sed non Dardanix medicari cuspidis idem Eualic.

MEDICATVS, *um*, *ιατρικῶς*, medicamentis infectum: ut, Medicatæ fruges. Virg. 6. Ae. Medicatis frugibus osam. Sic Medicata pocula, medicatæ ficus, medicatus sapor, medicatus odor. Mart. lib. 9. Sautonica medicata dedit mihi pocula uirga. Plin. lib. 23. c. 7. de ficis. Nouissime salubriores, quam primæ medicatæ uero nunquam. Plin. epist. 173. Sapor medicatus, medicata substitutione uina. Col. lib. 1. c. 6. Tera medicata ueneno, Sillio lib. 7.

MEDICVS, *ci*, [*Medico. Gal. Medecin, Hisp. Medico, curador de dolencias*], *ιατρος*, qui artem medendi nouit. cuius duo sunt scopi, ut scilicet præter naturam affectos, quoad eius fieri potest, ad naturalem statum sciat reducere: aut, si id fieri non queat, ut saltem dignoscatur, qui sanabiles sint, & qui deplorati. Officiu medicu, ut inquit Aesclepiades, est, ut tuto, & celeriter, ut iucunde curet. Cic. pro Clu. Ut quisque morbus est difficillimus, ita medicus nobilissimus, atque optimus queritur. Cura solers medicorum, Ouidius 2. de Pont. Ele. 7. Celer, atque fidelis medicus, Hor. 2. Ser. Sat. 3. Conuocare medicos, Catullus.

MEDICVS, *um*, *ιατρικός*, quod est medicu. Vir. lib. 3. Geo. Dum medicas adhibere manus ad uulnera pastor Abnegat. Ars medica, Tibull. lib. 2. Eleg. 3. Ope medica iuuare aliquem, Oui. 2. Amor.

MEDICVS, *um*, prima longa, ut malum Medicu. in. i. citreum.

MEDIETAS, *atis*, [*Medi*], *μεσότης*, rei alicuius pars media. Cic. de uir. uer. Ut in singulis essent bina media. vix enim audeo dicere Medietates, quas Græci uocant, *μεσότητες*.

MEDIMNVS, *μέδιμνος*, genus mensuræ, teste Budæo, quæ fenos capit modios: Galli sua lingua Minam uocant. Cic. 5. Ver. Tritici septem millia medimnum. Dicimus & Medimnum ne. ge. Idem ibi dem. In iugerè Leoncini agri medimnum fere tritici seritur.

MEDIOCRITER, [*Mediocrementis*], aduerb. *μετρίως*, moderate, Cic. 5. Ver. Mihi non mediocriter ferendum uidetur. Idem 2. Tusc. Nemo mediocriter doctus ignorat.

MEDIOCRITAS, [*Mediocritas*], *μετρίως*, medium, ut ait Non. Cic. lib. 1. Offi. In uestitu, sicut in plerisque rebus, mediocritas.

MEDIOCRIS, & hoc cre, [*Mediocre meζανος*], *μέτριος*, mediū tenens. Cic. 2. de Ora. Hæc sunt ingenij uel mediocris, exercitationis uel maximæ. Cic. de Ami. Nec mediocre telum existimare oportet beneuolentiam ciuium.

MEDIOLANVM, [*Milano*], *μεδιόλανον*, urbs est Cisalpinæ Galliæ metropolis, populi multitudine fertissima, agriq. bonitate felicissima, annis CCC. LXX. ante CHRISTI aduentu a Gallis Insulubris condita, & a noie relicta ab eis Mediolani, (ut putat Volater) ita appellata. Quamquam sunt nonnulli, inter quos est Ambros. qui a sue dimidia parte lanata Mediolanum appellatum putent. In hac etiam sententia uidetur fuisse Sidonius Apollinaris. Verisimilior tamen apparet Volaterrani opinio, præsertim cum ipse etiam Ptolemæus Mediolanum opidum in Gallia Lugdunensi recensent inter Ligerim & Sequanâ fluuios. De origine huius urbis scribit Liul. 9. in hæc uerba, Galli, fisis acie Tuscis haud procul Ticino fluuiio, cum, in quo conserderant, agrum Insulubrium appellati audissent, ibi omen sequentes loci, condidere urbem, quâ Mediolanum appellarunt. Ex hac urbe Statius Cæcilius poeta comicus originem traxit. Est præterea Mediolanum siue Mediolanium, teste Pro. Britannix opidum. Item aliud inferioris Germanix opidum in Coloniaensi diocesi, quod hodie Monasterium uocant. Stra. lib. 4. Aliud huius nominis opidum collocat inter Xantones Gallix Aquitanicæ populos, quod hodie idem esse credimus cum eo, quod vulgo Saintes uocant.

***MEDIOMATRICES**, populi sunt inter Belgas, Leucis, & Eburonibus uicini. Plin. & Strab.

MEDION, *μυδιον*, erba Mediæ peculiariis (unde & nomen accepit) in locis umbrosis, præriosq. nascens. Romani Trifolium odoratum uocant. Vide Diosc. li. 4. c. 20.

MEDION, *μυδιον*, opidum in finibus Aetoliæ. Polybius 1. 18.

MEDIOXIMVS, uel medioximus, p. c. [*Mediocre*], *μείζων*, medium significat: unde Medioximi dii uocantur, potestatis mediæ. Seruius in lib. 8. Aen. dicit Herculeum esse communem deum, inter mortalitatem, & diuinitatem: esse enim numina aliqua tantu terrestria, aliqua tantum caelestia, aliqua media, quos deos Appuleius Medioximos uocat. Pla. in Cal. Dij, de æq. superi, inferi, & medioximi Idem in Cist. Medioximum dicit uxorem.

MEDIOPONTVS, instrumentum funarium, quod Cato c. 3. numerat inter ea, quæ necessaria sunt ad conficiendum oleum.

MEDITAMENTVM, *τι*, [*Pensero*], idem, quod meditatio. Tacit. li. 20. Et ceteris belli medicamentis militum firmabant. Idem li. 15.

MEDITATE, Plau. in Bac. Illorum mores perquam meditate reser,

id est nostri ex longa meditatione.

MEDITATIO, onis, [*Pensiero. Gal. Grand pensément. Hisp. Grande pensamiento.*] μελετη, commentatio. Cic. 2. de Orat. Quos locos multa commentatione, ac meditatione paratos, atque expeditos habere debetis. Idem 2. de Diu. Multinaturæ uicium meditatione, atque exercitatione sustulerunt. Idem 3. Tus. Stulta est meditatio futuri mali. Definitor autem hoc modo: Meditatio est reuocatio sensuum interiorum ad suam originem.

MEDITATIVVM, dictio ficta a Grammaticis, qui meditativum uerbum appellant, quod sensum quandam meditandi uideatur habere, cuiusmodi sunt Esurio, Micurior, & similia, quæ Valla desideratiua uocat, quod desiderium significat.

MEDITERRANEVS, a sum, [*Fra terra.*] μεσόγειος, a marire motum, quasi in media terra. Cas. 5. Bell. Gal. Nascitur ibi plumbum in mediterraneis regionibus, in maritimis ferreum. Mediterraneum mare, quod ex Oceano inter Abylam Mauritanix, & Calpen Hispanix promontorium irrumpens, per medias terras diffunditur, Africamque dirimit ab Europa.

MEDITERREVS, idem, quod Mediterraneus. Fest. Mediterreum, melius, quam mediterraneum, Sifenna dici putat. Antiquum.

MEDITOR, aris, p̄e. co. [*Pensare. Gal. Mediter. penser diligemment & attentiuement. Hisp. Mucho pensar.*] μελετώ, quasi medio animo uerbo, hoc est cogito. Plaut. in Amph. Meditabor, quo modo illi dicam, cum illo aduenero. Interdum est cogitando inuenire. Terren. in And. Venit meditor, alicunde ex solo loco. Plinius in Paneg. Hoc meditati teneamus, id est, præparata oratione. Interdum exercere. Virgil. 6. Ecl. Agrestem tenui meditabor arundine Musam. Inde meditationes, in Romana militia dicebantur exercitationes, & imaginarii quidam conflictus, qui circa sanguinem fiebant. nam ars militaris, teste Vegetio, ut ceteræ omnes artes, meditatione perficitur. Meditari alicui insidias uel dolum, idem est, quod tendere insidias uel dolum. Virg. 5. Ecl. Nec lupo insidias pecori, nec retia ceruus Vlla dolum meditantur. Seruius putat, Meditor dictum esse, quasi melitor, a uerbo Græco μελετώ, per immutationem l, in d. Interdum enim hæc duæ litteræ sibi mutuo cedunt, ut cum dicimus, Sellam pro Sedda. Hinc est, quod meditor interdum accipitur pro suauiter cano: ut apud Virgil. 1. Eclog. Siluefrem tenui musam meditaris auena. Reperitur etiam hoc uerbum in passiuâ significatione. Ter. in Phor. Meditata sunt mihi omnia mea incommoda. Ci. 1. Off. Leuiores sunt, quæ repentino motu accidunt, quam, quæ meditata & præparata inferunt. Hinc Præmeditor.

MEDITRINA, p. p. medicamentorum Dea, Festo.

MEDITRINALIA, orum, sacra deæ Meditrinæ. Mos erat, ait Fest. Latinis populis, quo die quis primum gustaret mustum, dicere ominis gratia: Verus nouum uinum bibo, ueteri nouo morbo medeor. A quibus uerbis etiam Meditrinæ deæ nomen coëptum: eius que sacra Meditrinalia dicta sunt. Var. de lin. La. 1. 5. Meditrinalia dies dictus est a medendo, quod, ut ait Placcus, Flamen Mar. dicebat hoc die solitum uinum nouum & uetus libari, & degustari medicamenti causa, quod facere solebat etiã nunc multi, cum dicant: Nouum uetus uinum bibo, nouo ueteri morbo medeor.

MEDITVLLIVM, Iij, τὸ μέσον, non medium terræ, sed procul a mari, quasi meditullius, ab eo, quod est tellus. Cicero in Top. dicit, tullium in hoc uerbo extensionem esse uocabuli, nihil significantem.

MEDIVS, dia, umi, [*Μέζο. Gal. Qui est an milieu, moyen. Hisp. Cosa media entre dos cabos.*] μέσος, quod mensuratum æqualiter distat ab extremis: quamuis etiam medium dicatur, quidquid inter duo extrema est, etiam si non æqualiter distet ab utroque. Vir. 7. Aë. Mediū Aeneas iam classe tenebat Certus iter. Quandoque idem ualet, quod in communem usum. Cic. 1. Off. Omnes utilitates in mediū afferre. Aliquando medium dicitur, quod ex uno tantum participat, quantum ex altero. Liu. lib. 1. Medium erat Anco ingenium, hoc est, procliuē tam ad pacis, quam ad belli artes. Aliquando pro dubio ponitur. Liu. li. 9. Bel. Mac. Medio responso spem fecerat, cessurum patrum auctoritati esse. Quandoque manifestum. Vir. 2. Aë. Mediumque ex hoste recepi. Ibidem: In media iam morte tenetur. Vtrobique exponit Seruius Medium pro manifesto. In priore tamen exemplo, non inepte interpretari possumus, E medio hoste, pro, E mediis hostibus, uel E medio hostium. Quandoque intercedens, aut potius importunus, ac incongruus. Idem 1. Aeneid. Ne qua scire dolos mediusve occurrere possit. Accipere aliquem medium, hoc est, per medium corpus. Liu. li. 1. Medium arripit Seruium, elatumque, & curia in inferiore partem per gradus deiecit. Sic apud Ter. in And. mediam mulierem complectitur. Eleganter dicitur, Ponere in medio, pro publice exponere, & omnibus ea de re iudicandi potestatem facere. Cic. 1. de Na. Deo. Ponam in medio sententias philosophorum. Vocare in medium, idem fere est, quod uocare in dubium. Cic. pro Cluen. Rem in medium uocare cœperunt, & causam illam totam deposcere.

Venire in medium, est, in disputationem, & controuersiam uenire. Cic. 1. de Fin. Prima ueniat in medium Epicuri ratio. Procedere in medium, est in coronam prodire. Relinquere aliquid in medio, est in controuersum aliquid relinquere, nihilque de eo statuere. In medio esse, uel positum, aut situm esse in medio, est manifestum esse, uel in promptu. Cic. 4. Verr. Tabulæ positæ sunt in medio. Aliquando tamen, In medio esse, ponitur pro dubium esse, uel incomptum: ut apud Suet. Quod diserepat, in medio sit. hoc est, dubium relinquatur. In medium consulere, est in commune consulere, uel ad communem utilitatem: de quo supra diximus. Pellere de medio, uel e medio, Ennius apud Cic. pro Mur. Pellitur e medio sapientia. Recedere de medio, est abire. Cic. pro Sex. Rosc. Recede de medio. Sumere argumenta de medio, est ex rebus manifestissimis argumenta sumere. Tollere de medio, pro occidere. Cic. pro Rosc. Amer. Perfacile hunc, hominem incautum, tolli de medio posse. E medio discedere, pro secedere, & occultari, ait Bud. Priscianus Medium dictum putat a modo, hoc est, a mensura: unde & Modium. & differentix causa Medium dici existimat, mutato o, in e. Alij malunt a Græco, μέσος, deducere, quod idem est, quod medius. Hinc Dimidius, dia, dium, quasi per medium diuisus.

MEDIVS FIDIVS, [*Per Dio.*] aduerbium iurandi, ex tribus compositum: putaturque idem significare, quod Mehercules: quasi dicas, ita me Iouis filius amet. nam Δία Græci dicunt, quæ nos Iouem. fidum autem pro filio dictum uidetur: quia antiqui pro I, litteram d, passissime collocabant. Quidam interpretantur, per diuisidum, quidam per diurni temporis, i. diei fidem. Hæc Festus. Alij sic exponunt, Mediusfidius, hoc est, per deū Fidiū. nam Fidius deus est, qui fidei præest. Plaut. in Afi. Per dium Fidiū credis iurato mihi. Brutus Ciceroni. Ego mediusfidius non existimo tā omnes deos auersos. Fidiij dei alia duo fuerunt nomina. nam & Sancus, & Semicaper appellabantur, fiebatque eis sacrum nonis Iunij in colle Quirinali: ubi templum habebant a Sabinis (ut putatur) primum dedicatum: qui in urbem recepti, deos quoque patrios, in urbem transtulerunt. Ouid. 6. Fast. Quæ rebam nonas Sancio, Fidio ne referrem, An tibi Semicaper: tunc mihi Sancus ait: Cuiusque ex istis dederis, ego munus habebō: Nomina terna fero: sic uolueres Cures.

*MEDMA, opidum in agri Bruttij litore una cum portu. Pli.

*MEDMASSA, opidum Carix. Steph. & Pli.

*MEDON, nothus Oilei, ex matre Rhyna. Hom. li. 2.

MEDVACVS, siue Medoacus, [*Brenta.*] μέδοακος, Venetorum fluiuij Patauium alluens, qui uulgo Brenta dicitur. nam ostia Padi Plin. describens ait: Pars eorum & proximum portum facit Brunditulum, sicut Edronem Mednaci duo, & fossa Clodia. Strab. scribit Medoacum uocari & portum, & fluiuium. Idem supra Venetos Carnorum, & Meduacorum fuisse gentem tradit. Plin. lib. 3. cap. 16.

MEDVLLA, æ, [*Midolla. Gal. Mouelle. Hisp. Meollo. ò tuetano del buello.*] μυελός, dicta est, quod in ossibus media sit. Cic. 4. Tus. Cum hic feruor tamquam in uenis medullisque infederit, tum existit morbus. Hinc Emedullo, quod est medullam extraho.

*MEDVLLA, Latij opidum fuit, Albanorum opus. Pli.

MEDVLLINA, μεδυλλίνα, Plutarcho puellæ cuiusdam Romanæ nomen, quæ a patre in tenebris uitium passa, cum ex detracto ei anulo stupri auctorem agnouisset, patrem primum, deinde seipsam in terfecit. Plut. in parallelis.

MEDVLLITVS, p. c. ἐκ μυελών, aduer. ex ipsis medullis, uel usque ad medullas. Varro: Medullitus Aquiloniam seruat frigiditatem. Per translationem significat intime. Plaut. in Most. Vt uideas eam medullitum me amare.

MEDVSA, p̄e. pr. [*Medusa.*] μέδουσα, fuit filia Phorci ex Ceto marina bellua, quæ una cum duabus sororibus Euriale & Stenione Gorgadas insulas in Oceano Aethiopico tenuisse feruntur. unde & Gorgonides appellantur. Hæc cum esset insigni forma, etiã habuit in ter alia decoris spectabilia crines proxime ad auri colorem accedentes: quorum splendore captus Neptunus, in Mineræ templo cum ea concubuit, ex quo concubitu postea natus est Pegasus equus. quam iniuriam Mineræ graui & iniquo animo ferens, Meduse crines, quibus maxime amatoris suo placuerat, in anguis mutauit: deditque ut omnes eam adspicientes in lapides uerteretur. quam obrem cum nemo tam immane monstrum intueri posset, Perseus Iouis & Danaes filius, Mercurij talaribus, & falcato ense accepo, Palladis item scuto, ut ære repercutiam effigiem eius uideri impune posset, ex improuiso, cum ipsa anguesque sopiti essent, adortus, peremit, & in patriam rediens cum eiusdem caput secum deferret, contigit ut guttæ sanguinis decedentes per solitudines Africa mutarentur in serpentes. Vide Lucan. li. 9. Squalabant late Phorcinidos arua Medusæ. Inde Meduseus, sea, seuum. Vide in dictione Pegasus.

MEDVSA, μέδουσα, a quibusdam appellatur herba ea, quam Romani

Veneriam, siue Lanceolam. Diosc. οχρῆτις, appellatur. Habet hæc herba florem in cuncto pileolo similem, qui theatralis larvæ, & hircinis, nec parsonæ formam refert: ex cuius medio, quasi ex aperco & hiante ore, se profert quædam quasi lingua candido colore. ob quam caussam & Medusam appellantur, a Gorgonis abicissi capitis similitudine. nam etiam hodie in antiquis monumentis Medusæ caput ita effictum videmus, ut quam maxime pôt aperto ore linguam exerat. Vide Mar. Ver. in Diosc.

MEGABYZ, μεγαβύζοι, siue Megalobyssi, dicebantur Ephesæ Dianæ sacerdotibus, quos Eunuchos esse oportebat, unde & pro imbellibus ac mollihus poni consueverunt. quales sunt spadones. Quinlib. 5. cap. 12.

MEGAERA, μέγαερα, furia infernalis. nam μεγαίρω, odi, siue inuideo. Latine notat. Clau. Surgit tristis de sede Megera.

MEGALIVM, μεγαλήειον, unguentum a Magnificencia sic appellatum, eo quod ex cussit Thelinum ante se cantatissimum. alij a Megaleo inuente dictum malunt. Vide Diosc. lib. 1. c. 6. & Hermodasium in Plin.

MEGALIA, orum, μεγαλήϊστα, dies dicatus Magnæ matri deorum. Ludi quoque, qui celebrabantur ante templum, Megalesia dicebantur, & Megalenses. Liu. l. 2. M. Brutus ædem magnæ matris deû in Palatio dedicauit, & ludos ob eam dedicationem factos Megalesia appellauit. Cic. de haruf. res. Quid de illis ludis loquar, quos in Palatio nostri maiores ante templum in ipso Matris magnæ conspectu Megalensibus fieri uoluerunt.

MEGALOPOLIS, μεγαλοπόλις, Arcadiæ urbs, post Leuſtriciû bellum condita: quæ dimidia sui parte Orestia uocabatur, ab Orestis aduentu. Ex hoc opido ortum traxerunt Cercidas, præstantissimus legislator, Miliambon poeta, Aenesias Peripateticus Theophrasti discipulus, Acesodorus, qui de urbibus scripsit, & Polybius historicus. Megalopolis, item Asiæ opidum fuit, postea Aphrodisias dictum, inter Lycum & Mæandrum fluuios situm, quod Stephanus Carix attribuit: quamquam in Græcis codicibus Icariam corrupte legamus pro Caria. Tertia eiusdem nominis ciuitas in Iberia collocatur ab eodem Steph.

MEGARA, πέη. c. μέγαρα, urbs Achaix in confinio Atticæ, & Peloponnesi, patria Euclidis geometræ, dicta a Megareo Apollinis filio. meminit Plin. lib. 4. cap. 7. & Ser. Sulpicius ad Cic. lib. 4. epist. Pro eodem dicimus Megara, orum, plurali nu. Plin. lib. 17. cap. 39. Megaris diu stetit oleaster in foro. Col. lib. 10. Iam Megaris uenient genitalia femina Bulbi.

MEGARIS, idis, πέ. c. μεγαρίς, regio Achaix, in confinio Atticæ, & Peloponnesi, dicta a Megaris præcipua eius tractus urbe. Plin. lib. 4. cap. 7. Attingit Isthmum parte sui, quæ Megaris appellatur, a colonia Megara. Est præterea Megaris insula nomen inter Neapolim, & Paussilipum sitæ, teste Plin. lib. 3. c. 6.

MEGARVS, a. um. Vir. 3. Aen. Panagiam Megarofq. sinus. Est item Megara, montis nomen in Sicilia apibus abundantis, qui urbem habet eiusdem nominis in radice sitam. Fuit præterea hoc nomine filia Creontis, & uxor Hercules.

***MEGES**, unus fuit ex Græcorum principibus, qui ad Troiam profecti sunt. Homer. in catalogo. Fuit etiam Meges chirurgicus nobilis, de quo Celsus.

MEHERCVLE, [Per Dio.] ἡ δία, ἡνὶ τὸν ἥρα κλέα, iurandi aduer. Idem significans, quod per Herculem, Cic. Attic. lib. 10. Epistola tua gratissima fuit meæ Tullix, & mehercule mihi. Dicimus etiam Mehercules in eadem significatione. Festus: Meceator, & mehercules iurandum erat, quasi diceretur, Ita me Cæstor, ita me Hercules, ut subaudiatur, iuuet. Cic. in Or. Pomeridianas quadrigas, quam Postmeridianas, libentius dixerim: & Mehercule, quæ Mehercules.

MEI, tui, sui, Cic. Postu. Qui fletu suo desiderium mei memoriamque renouaret.

MEIO, meis, [Orinare. Gal. Pisser, uriner. Hisp. Meaz, orinar.] ἔπειω, tertix coniugationis, urinam emitto. Diomedes præteritum quidem proprium Meij, esse dicit, sed Minxi esse in usu. Perf. Sat. 7. Sacer est, pueri, locus, extra Meijte. Mart. lib. 2. Minxisti corrente femel Paulline carina. Iuu. Sat. 1. Cuius ad effigiem non tantum meiere fas est. Mictum, mictu in supino. Hor. 1. Ser. Sat. 8. Mictum, atque cacatum. Multa meiens, Catullus.

MEL, huius mellis, [Mela. Gall. Miel. Hispan. Miel.] a Græco μελί, notæ significationis est. Virgil. 4. Aeneid. Dulcia mella premes. Cicero de Senect. Villa abundat lacte, caseo, melle. Sunt, qui dicant Mel esse cæli sudorem, alij siderum saluam, alij purgantis se aeris succum, constat sane ex aere decidere siderum maxime exortu, sublucanis temporibus. Vnde sub primam auroram, folia arborum melle rosida inueniuntur. Mel ueruum, dicitur Anchinum mel: mel æstiuum, uocatur δ' αἶον. Mel, quod per se fluxit, Acæton uocatur, quod sine retrimento sit. Mel blueſtre, Ericæ, ab Erica frutice, quam & gisarum nominant. folia habet tamarisci similia. Acraton, mel purum, atque integrum,

quod neque aclescere cepit, nec nullum passum est uitium Plinius lib. 11. cap. 24.

MELABATHRYM, μελαβάθρον, herba, alio nomine Parthenium, chamæmelo adeo similis, ut pro ea sæpe fallat legentem. Dioscorid. lib. 3.

MELAENA, μέλαινα, insula in ostio maris Hadriatici, alio nomine Corcyra. ut docet Plin. lib. 3. capit. 26. Stat. lib. 12. Theb. uiridifque Melæna.

MELAENAE, μέλαινα, opidum in Arcadia, a Melæneo Lycæonis filio conditum. Plin. Melanæam uocat. l. 4. c. 6. Stephanus Melænas.

MELAMPELOS, π. c. μελάμπελος, herba, alio nomine Helixine. quidam ex Latinis Vitem nigram appellant. Diosc. lib. 5.

MELAMPODION, μελαμπόδιον, genus nigri helbori, a Melapode quodam, qui eo uti in diuinationibus solebat: uel a pastore eiusdem nominis, qui primus hanc herbam inuenisse dicitur, dum capras eo purgari animaduertit. Plin. lib. 25. c. 5.

MELAMPVS, μελάμπος, Amythaon Argiui, & Dorippes filius, teste Homero Od. li. 15. Nomen autem accepisse fertur, quod mater infantem exposuerat toto corpore tectum, præterquã pedibus, qui a sole atro colore attracto, nomini caussam dederunt. Augustino claruit. Virg. li. 3. Geo. Amythaoniusque Melampus. Is Præti filias furentes sanauit.

MELAMPHYLLON, μελάμυλλον, mons in Thracia. Plin. lib. 4. c. 11.

MELAMPHYLVVS, μέλαμυλλος, insula Ionix adiacens ante Ephesum, notiori nomine Samus appellata. Plin. lib. 5. c. 31. & Strabo. li. 14.

MELAMPYROS, μελάμυρος, herba in segetibus nascens, teste Theophrasto, alias Mayagros appellata. Latine sonat frumentum nigrum.

***MELANCHÆTES**, canis nomen apud Ouid. Met. 3.

MELANCHOLICVS, [Melancholicus,] qui nigra bile plurimum abundat. Cic. 1. Tus. Arist. ait, Omnes ingeniosos melancholicos esse.

***MELANCLAETI**, Scythixæ populi, nigris uestibus.

MELANCHOLIAE, uaria species, uide apud Gal. de Atra bile.

MELANCORYPHVS, μελαγκόρυφος, anis, quæ & Ficedula dicitur, quod κορυβιά μέλαινα, i. uerticem nigrum habeat. Latine Astricapilla dicitur possumus. Plin. lib. 37. c. 8.

MELAENAE, μέλαινα, Steph. opidum in Arcadia. Plin. lib. 4. c. 6.

MELANTON, μελάντων, flos subnigri coloris. Latine Violam albam possumus interpretari.

MELANVRVS, μελανύρος, piscis saxatilis, nigricantem habens caudam. Penultima huius dictionis producitur, cû apud Græcos scribatur per u diphth. Lippius in 3. Oppia. Haud facili paruis melanurus fallitur arte. Eiusdem tamen contra orthographix rationem penultimam corripuit, primamque, quæ per e scribitur, licenter produxit in hoc uersu, Melanurum, turdum, merulam, tumbamq. marinam. Est præterea Melanurus serpentis genus, præcipue in Libya & Arabia nascens, uipera minus, sed ad inferendam perniciem multo uelocius. Morsu ab eo fiti torquetur, immodiceq. bibentes sibi necesse inferunt. Cauda lineis duabus nigris distinguitur, (unde & nomen accepit) corpore reliquo albicante. Vide Cels. lib. 34. c. 23.

MELANYON, μελάνυον, dictus Hippomenes, quod pomis certamen confecerit, ἔπει μῆλων, hoc est a malis, & αἰύοι, perficio. Alij per iota scribere malunt Melanion, putantq. compositum esse a nomine μῆλον, & uerbo αἰύμι, ut Melanion dicatur, quasi mala e manu emittes. Hippomenes enim cum Atalata cursu certaturus, a Venere mala aliquot aurea accepit, quæ inter currendum emisit, ut Atalantam ipsa colligedis occupatam interim præuerteret. Propertius: Sæuitiani duræ contudit Iafidos.

MELAPPVM, mali genus, dictum ab Apij mali similitudine, Plin. lib. 15. cap. 14.

MELAS, μέλας, multorum fluuiorum nomen est. nam, unum esse in Mydonia, ostendere uideretur Ouid. lib. 2. Metam. Mygdoniusque Melas. Rursum alium nauigabilem esse in Cilicia, & ipsius terminum. i. qui Ciliciam a Pamphylia diuidat, scribit Plin. lib. 5. c. 27. Alium item in Thracia collocat idem Plin. lib. 4. c. 11. Item alium in Bœotia, qui a Parnasso profuens Mimeruz facer dicitur a poetis, quia ripæ eius oliuis sint refertæ. Strabo. lib. 7. The. Palladiusq. Melas. Is sinus omnium Græciæ fluuiorum ab ipso fonte nauigabilis est, atq. circa solstitium æstiuum, ut Nilus, stata accipiens incrementa nec longius excurrit, sed in lacus & cuniculos delapsus, modica sui parte Cephalo infunditur. Huius fluminis aquas oues nigras efficere scribit Plin. lib. 2. c. 130. Eius etiam meminit Her. li. 7. Postremo alium esse in Sicilia ostendere uideretur Ouid. Fast. l. 4. cum de fluminibus & de locis Siciliæ, quæ peragrauerat Ceres, loquens ait: Sacratumq. Melam, pascua læta bouum.

MELEAGER, & Meleagrus, πέ. pr. μελέαγρος, Suidæ, Oenæi Calydoniæ regis filius, ex Althæa coniuge, quo recens nato, uisa sibi esse mater, tres Parcas igni assidentes uidere, manuq. stipitem tenentes, æqualem puero, cum stipite uitam assignare, recedentibus itaque Parcis, Althæa extinctum stipitem diligentissimè afferuauit. Adulto deinde Meleagro, cum foreta ab Oenæo Diapra, inuenerat se ma-

ſæ magnitudinis aprum immiſſiſſet, qui omnem regionem late uia ſtabat, Meleager collecta robuſtiſſimorum iuuenum manu, aprum incertecit, caputque eius Atalanta, Iſchi Argiuorum regis filia, quæ prima aprum uulnerauerat, uelut partem ſpolij, dedit. quod cum auunculi ſui Speuſippus, & Toxæus uir puellæ auferre conarentur, utrumque occidit. nunciata itaque ſua morte, Althæa doloris impatientia in furorem uerſa, fatalem illum ſtipitem in igne coniecit, quo exuſto, Meleager etiam exuſtis intus inteſtinitus omnibus conſumptus eſt. Nominis huius nominatiuus tripliciter eſſetur, Meleager, Meleagrus, & Græco more, Meleagros. Ouid. 8. Met. Nec tamen illa ſua ſucceſſu lætior icſus, Quam Meleager erat. Ibidem. Inſcius, atque abſens flamma Meleagrus eadem Vritur: Et paulo ante: Donec Meleagros, & una Leſta manus iuuenum calæare cupidine laudis.

MELAGREA, Calydon urbs: quia Meleager in ea imperauit.

MELAGRIDES, [*Galline d'India. Gal. Celiuus d'Africque. Hiſp. Gallinas moriſcas.*] *μελαγριδες*, gallinæ Africanæ, quas uulgus Indicas gallinas uocat. Imp. Ouid. li. 8. Met. fabulatur Meleagri ſorores uiſſe, doloris impatientia, quem ex morte fratris conceperat, in has aues conuerſas. Plin. lib. 10. capit. 15. Simili modo pugnant Meleagrides in Bœotia Africæ: hoc eſt, gallinarum genus gibberum, uarijs coniperſum plumis. Varro li. 3. de re ruſt. Gallinæ Africanæ ſunt grandes, uariæ, quas *μελαγριδες* appellant Græci. Hæ nomiſſimæ in triclinium ganearium introierunt e culina, propter ſatidium hominum. Vide quæ in diſtione Gallina annotauimus.

MELAS, etis, p. p. *υέλης*, fluminiſ Ionix, Smyrnam alluens, ad cuius ripas natus fertur Homerus. Pl. l. 5. c. 29. Str. lib. 12.

MELISGENES, [*Homero,*] p. c. *μελισηγινης*, nomen proprium poetarum principis, qui poſtea a cæcitate diſtus eſt Homeus. Meleſigenes appellatus, ut reſert in uita eius Herodotus, a Melete fluuio, ad cuius ripas natus creditur.

MELIA, *μελίαι*, a Græcis dicitur arbor, quam Latini fraxinum uocant. Vide Ruellium lib. 1. c. 82. Eſt & Melia Cariæ opidum, apud Hecætarum li. 1. Genealog.

MELIA terra, *μελίαι γῆς*, terra genus eſt Eretriæ, cineræ nõ diſſimile, quodque digitis confricatum ſturdorem reddit trito pumici ſimilem. Plin. Melinum uocat, nomine deducto a Mela inſula, una Sporadam, unde aduehi ſolet.

MELIBŒA, *μελίβοια*, Steph. urbs Magnetiæ, quæ eſt Græciæ regio, annexa Theſſaliæ, teſte Plin. li. 4. c. 9. Parria Philoſtæta Pæantis filij, a quo Melibœus, a. um. Item Melibœus, nomen paſtoris, eo quod bouum curam haberet.

MELICERTIS, idis, p. p. prod. *μελικερτις*, abſceſſus ſpecies eſt ex pituitæ fluxu generati, qui humorem in ſe continet, mellis & craſſitudinem & colorem referentem. Celf. lib. 5. Hoc abſceſſus genus *μελικερτις*, uocari aſſerit, nomine ſumpto a fauo, cuius ſimilitudinem reſert.

MELICERTA, ſiue Melicertes, *μελικέρτης*, Inus & Athamantis Thebarum regis filius, cum quo mater, cum uirum uideret furere, in mare ſe præcipitauit, amboque Deorum miſeratione in numina marina ſunt commutati, Ino quidem in Leucotheam, quæ & Matutim matrem uocant, Melicerta uero in Palæmonem, quæ Latini Portunum uocant. Vide Matuta.

MELICHTOS, *μελίχθος*, gemma eſt mellei coloris: unde & nomen Mhabet. Pl. li. 37. c. 11.

MELICHRYSOS, *μελίχρυτος*, gemma quæ ex India mittitur, quaſi per aurum ſincero melle tranſlucente. Pl. li. 37. c. 9.

MELICOS, a. um. p. co. [*Muſico,*] *μελικός*, idem quod muſicus, a Græco melos, quod carmen, ſiue cantum ſignificat. unde poeta lyrici, melici diſti. Auſonius: Tu melicos, lyricosque modo. Cice. de Opt. gen. Orat. Poematis tragici, comici, epici: melici etiam, atque dithyrambici.

MELICAE, gallinæ, teſte Col. lib. 8. cap. 2. appellatæ, quæ Medice dici debuerant.

MELIGNAE, *μελίγνη*, inſula maris Adriaticæ, ante Dalmatiam ſita. Ptol. li. 1. c. ult.

MELIGNIS, *μελίγνης*, inſula eſt Siciliæ adiacens, una ex Aeoliis, quæ notiore nomine Lipara dicitur. Pl. li. 3. c. 9.

MELILOTVS, p. p. *μελίλωτος*, quaſi dulcis, & mellea lotos, herba croco ſimilis. frequens Campaniæ, quæ, quod coronamētis adhiberi ſolet, Sertula Campana appellatur a Latinis. Pl. li. 2. c. 11. Qui. Pars thyma, pars flores, pars meliloton amant.

MELIMELA, p. p. [*Poti nani,*] *μελίμηλα*, ut utrobique per ſimplex l. dicuntur poma muſtea, ſiue dulcia, quaſi mellea mala. nam *μελίμηλον*, malum ſignificat. Varro de re ruſt. li. 1. c. 59. Quæ antea muſtea uocabant, nunc melimela appellant. Pl. li. 15. cap. 14. Muſtea a celeritate mitescendi, quæ nunc Melimela dicuntur, a ſapore melleo. Mart. lib. 7. Infanti melimela dato, ſatuaſque marifcas. Vide Col. l. 5. c. 10.

MELINA, *μελίμη*, ut Feſt. ait, genus tibix acutiſſimi ſoni. Eſt & genus

ueſtis, uel a colore, uel a Melo inſula, unde aſſerebatur, ſic diſtæ. Plaut. in Epift. Vbi ergo eſt? niſi ſi in uidiſto, aut ſi in melina atulifti.

MELINOPHAGI, *μελινοφάγοι*, Thraciæ populi, ita diſti, quod panico ueſcantur. Steph.

MELINVM, ni *μέλιον*, ne. g. apiaſtrum uocat. Var. l. 3. de re ruſt. c. 16. Eſt & melinū, ut ait Pl. l. 2. c. 6. Oleum ex flore malorum. Eſt & unguentum. Pl. l. 1. c. 1. Amaracinum in Co. Poſtea eodẽ loco prælatum eſt melinum. Melinum quoque coloris candidi ſpecies eſt, a Melo inſula, una Sporadam, nomen h. bens, ubi prætantiffimū effoditur. Dioſc. l. 5. Meliam terram uocat Pl. l. 3. c. 6. Melinū candidū & ipſum eſt optimū in Melo inſula. In Samo quoque naſcitur, ſed eo non utuntur pictores, propter nimiam pinguedinẽ. Plin. Moſt. Neque ceruſam, neque melleum, neque aliam officiam.

MELINVS, a. um, [*Di colore di mele,*] *μέλιως*, quod mellis colorẽ reſentat: hoc eſt, quod medium eſt inter album, & giluum, quod genus coloris Seruius uocat Albogiluum.

MELIOR, [*Megliore,*] ut probior. Cic. Att. Hirtium per me meliorem fieri uolunt.

MELIORESCO, is, [*Diuenir migliore,*] *βελτιῶμαι*, melior fio. Col. lib. 2. c. 10. Napus glareoſis, ſabuloſiſq. arais melioreſcit.

MELIPONTVS, quem & Medipontum uocari ſupra oſtendimus, funis genus eſt. Cato c. 68. Præla extollito, funes, torculos, melipontos, ſubductarios, aut in carnario, aut in preſo ſuiſpendito.

MELIS, huius melis, ſem. gen. *μελις*, animal, quod & Taxus, ſiue Taxo dicitur, quod ſit mellis auſiſſimum, & alueariis ſemper infeſtum, in cauernis uiuens, aſperum, mordax, magnitudine uulpis, colore felis. Pl. li. 8. c. 38.

MELISSA, *μέλιſſα*, opidum Lybiæ: incolæ Meliſſæi. Steph.

MELISSA, *μέλιſſα*, Meliſſi Cretenſium regis filia, quæ una cū ſoroꝝ Amalthea, Iouem caprino aluit lacte. Fuit item huius nominis Nymphæ, quæ meliſſicum primo inuenit: unde data eſt occaſio fabulæ, Meliſſam, in apem fuiſſe conuerſam. Col. li. 9. cap. 2. mulier pulcherrima ſpecie, quam Iuppiter in apem conuertit. Meliſſa præterea quædam fuit, Periandri Corinthiorum tyranni uxor. Vide Laertium in uita Periandri.

MELISSOPHYLLON, *μελιſſοφύλλον*, herba eſt ballotæ ſimilis, quæ & Apiaſtrum, & Citrago, & Meliphyllum, & Melinum appellatur. Galli Meliſſam uocant. Nomen habet *πρὸ ἧς μελιſſος*, hoc eſt, ab apibus, quæ eo tantopere oblectantur, ut, ſi eo aluearia perungantur, nuſquam diſſugiant. uide Col. li. 9. c. 8. & Var. de re ruſt. li. 3. c. 16.

MELISSVS, *μέλιſſος*, Cretenſium rex antiquiſſimus, qui primis diis ſacrificauit: cuius filia Meliſſa & Amalthea fuerunt, quæ Iouẽ in ſantem melle & lacte caprino aluerunt. Fuit item Meliſſus grammatius muneris datus Mæcenati, & manuſiſſus ab eo. Tranquillus. Meliſſus præterea Samius, Parmenidis auditor, philoſophus, ciuibus ſuis carus, quibus præcepta plura dedit. reimp. adminiſtrauit, claſſiq. in bello præſiit. Apollodoros.

MELITA, æ, uel Melite, es, *μελίτης*, inſula non procul a Pachino. Siciliæ promontorio. Ouid. 3. Faſt. Fertilis eſt Melite ſterili uicina Coſyriæ. Eſt etiam Melite, ſiue Melita, urbis nomen in hac inſula, a Carthaginienſibus (ut reſert Diodorus) conditæ, texturinis pretioſiſſimam ueſtium in primis nobilis. Cicero 6. Verr. Melita opidum iſti texturinum per triennium ad muliebrem ueſtem conſiciendam fuit.

MELITÆVS, a. um, & Melitenſis, *μελιταῖος*, Steph. ut Melitæi Catullus, ad ſeminarum delicias ex Melita aduecti. Pl. l. 3. c. ul. Melita, un de Melitæos canes appellat, auſtor eſt Callimachus.

MELITENSIS, ſc. Melitenſis ueſtis. Cic. in Ver. Melitenſis roſa.

***MELITENE**, regio Cappadociæ præſenta Armeniæ. Plin.

MELITES, *μηλίτης*, gemma ſic diſta a colore mali Cydonei, quod *μηλον κατ' ἐξοχῶν* dicitur. Pl. l. 37. c. 11. ſic ait.

MELITITES, maſc. ge. p. p. *μελίτης*, genus potionis dulcis, ut ait Pl. li. 14. ca. 9. Facit ex melle & muſto. Eſt præterea Melitites, a pis cinericeis coloris, qui coti attritus, uel cum liquore contuſus, liquorem dulcem emittit. Vnde & nomen accepit. Pl. li. 36. c. 19. & Gal. lib. 9. Simpl.

MELITÆA, *μελίταια*, Theſſaliæ opidum. Stephanus.

MELITVS, *μελίταια*, Stephano, Illyrici opidum: cuius incolæ Melitæſæi & Melitufi appellantur.

MELITONES, *μελίτωνες*, p. p. aluei, in quibus apes nutriuntur. Var. de re ruſt. lib. 3. cap. 10. Melitones ita facere oportet. Eadem quidam Mellaria uocant.

MELITVRGVS, *μελιουργός*, Latine Mellarius dicitur, qui meliſſicium exercet. Sic enim interpretatur Var. li. 3. de re ruſt.

MELITVS, *μέλιτος*, nomen alterius ex accuſatoribus Socratis.

MELIVM, *μέλιον*, herba eſt in aquis & locis uliginofiſ naſcens, ſemen huius lini ſemini non diſſimile, aliquanto tamẽ maius & firmius, & præ læuore ſplendens. Alio nomine Satyrion rubens appellatur. Vinũ habere creditur incendi ad libidinem. Dioſc. li. 3.

MEMINI, [Ricordarsi. Gal. Se souvenir, avoir memoire. Hisp. Recordarse.] μέμνηται. Memoriæ uerbo fit, quo ueteres usi sunt pro recordor & in mentem reuoco; a quo prima syllaba geminata, fit præteritum Memini, sicut a Pungo, Pupugi, & quamuis sit præteriti temporis, in præsentem tamen fere semper accipitur, teste Valla in Rau. Cic. pro Quinto. Memini, uetus est, de Scurra multo facilius diuitem, quam patrem familias fieri posse. Virg. 2. A. E. Quamquam animus meminit horret. Requirit genitium, uel accusatiuum. Virg. 9. Ecl. Numeros memini, si uerba tenerem. Cic. de Sen. Omnia, quæ curant, senes meminerunt. Cum significat mentionem facio, postulat ablatiuum cum præpositione De, uel genitiuum. Quint. lib. 1. cap. 2. De quibus multi meminerunt. In priore significatione iungitur tam cum præterito infinitiui, quam cum præsentem. Virg. 9. Ecl. Sub Oebalix nemini me turribus altis Coricium uidisse senem. Cic. Appio: Ad me adire quosdam memini. Compositum est, Commemini. Gell. libro 2. Cuius uersus Commemini.

MEMMIA, gens Romæ, a Troianis oriunda. Vir. 1. 5.

MEMNON, μέμνων, Tithoni & Auroræ filius, qui Troianis ex Oriente ferens auxilia, & fortiter pugnans ab Achille occisus fuit: qui cum in rogo cremaretur, precibus Auroræ in aënem mutatus est: eadēque pyra nuptæ alix aues euolarunt; quas Memnonias uocant. Vide Strab. lib. 13. Vir. li. 1. Aen. Eoalque acies & nigra Memnonis arma.

MEMNONIA, gemmæ nomen est apud Plin. 1. 37. c. 10.

MEMNONIÆ, μέμνονες, Aethiopiae populi agrestes, & feri. Steph.

MEMOR, huius memoris, p. co. [Ricordare. Gal. Memorari, qui a memoire. Et se souient. Hisp. El que se recuerda.] μνήμων, gen. omnis secundum Priscianum, a uerbo memini, qui rei alicuius recordatur. Virg. 4. Aeneid. Et bene apud memores ueteris stat gratia facti. Cum autem de inanimatis rebus dicitur, significat rem, cuius nos memores sumus. Virg. 1. Aen. Scæux memorem lunonis ob iram, Horat. li. 1. Carm. Impressit memorem dente labris notam, id est tam uehementem, ut non facile excidat memoria. Contrarium est Immemor.

MEMORABILIS, le, [Memorable. Gal. Memorable, digne de memoire. Hisp. Cosa digna de memoria.] ἀξιόμνηστος, qui est dignus memoria. Cicero de Amic. Maxime memorabilem Lælij, & Scipionis familiaritatem fuisse. Virg. 4. Aeneid. Magnum & memorabile numer.

MEMORATOR, oris, uerbale, qui memorat. Prop. li. 4. Ele. 1. Ille tui casus memorator Homerus.

MEMORATVS, us, uerbale, [Ricordo, memoria.] ἀμνήμων, idem quod Memoratio. Gellius libro undecimo, cap. 4. Versus memoratu dignos.

MEMORIA, a, [Memoria, ricordarsi. Gal. Memoire. Hisp. La potencia de se recordar, memoria.] μνήμη, ut inquit auctor ad Heren. lib. 1. est firma animi rerum & uerborum dispositio perceptio. Cic. 2. de Inu. Memoria est, per quam animus repetit illa, quæ fuerunt. Ter. in And. In memoria habeo. Vbi Donat. Plus est, quam si dixisset, Scio: Nam quæ scimus, possumus obliuisci; quæ uero memoriæ commendamus, nunquam amittimus. Aliquando pro antiquitate ponitur. Pacuuius: Perque nostram egregiam humanitatem, quam memoria firmavit. Nominis huius in oratione uariis est usus. Dicimus enim, Infidet in memoria, Memoriæ affigere, Memoriæ mandare, Memoria custodire, Memoriam alicuius sibi præponere, In memoria esse alicui, Memoriam alicuius usurpare, Memoriæ alicuius dare operam, Memoriam tenere, Memoria continere, Memoria complecti, Memoriam alicuius tenere, Memoria meminisse, Memoriæ prodere, Memoriam alicuius rei prodere posteris, Memoriæ tradere. Memoria est, pro eo, quod est: memini, Memoria cadit uel interdicti, Memoria falli, Memoria repetere, In memoriam redigere, In memoriam uocare, Reducere in memoriam, In memoriam redire, Referre memoriam alicuius, Omnia memoria, uel in omni memoria, pro omni tempore, Superiori memoria, pro superiori tempore, Usque ad hanc memoriam, id est, usque ad hoc tempus: Ut mea memoria est, id est quantum possum meminisse, aut reminisci: Memoria mea factum non est illud. i. quantum meminisse possum. Quarum locutionum testimonia passim bonos auctores legenti occurrunt.

MEMORIOLA, Cic. ad At. l. 12. Memoriola uacillare.

MEMORITER, [Memoriosamente. Gal. Par memoire, par cœur. Hisp. De corò de memoria.] μεμνηστος, aduerbium, a memoria. Cic. de Am. Scæuola multa narrare de Lælio memoriter, & iucunde solebat. Sic etiam dicimus Memoriter cognoscere, Memoriter memorare, Memoriter colligere, Memoriter meminisse, Memoriter narrare, Memoriter respondere, Memoriter exponere, memoriter uocare.

MEMORO, as, p. n. c. [Ricordare. Gal. Penſer & rememorer, reduire en memoire. Hisp. Recordar à algo.] μνήμωνος, ad memoriam reduco. Plaut. in Pæn. Memorandum mihi. Interdum est dicere, narrare. Liq.

libro primo ab urb. Herculemque in ea loca boues mira specie abegisse memorant. Plaut. in Amphit. Ibi meus pater memorat legiones hostium ut fugauerint. Hinc Commemoro, & Rememoror, quod est in memoriam reduco. Legitur & passiuum Memoror, Plaut. in Amph. Experiri istuc mauellem me, quam mihi memorarier. Sall. Incredibile memoratu est, quam facile coaluerit.

MEMPHIS, [Cairo,] μέμψις, urbs Aegypti regia, ab Ogdo Rege condita, & a nomine filii eius ita appellata. Hæc inter omnes Aegypti urbes secundum ab Alexandria locum obtinuit, pyramidibus, regum sepulchris, in primis insignis. Eius ambitus traditur fuisse centum & quinquaginta stadiorum. Sita est in loco totius Aegypti opportunissimo, ubi Nilus in duas scissis partes litteræ Δ speciem præbet: quo fit, ut portuosissima sit, omnique pene ex parte nauigijs aditua præbeat.

MEMPHITES, æ, uel is, p. p. μειβίτη, lapis pinguis, uariisq. colore, in membris secandis uel urendis citra omne periculum sensum ad imens. Diosc. li. 5.

MEMPHITICVS, a, um, Qui. 1. de Arte amandi. Ne u fugæ Niligenæ Memphitica sacra iuuentæ.

MEMPHITIS, idis, Tibul. li. 2. Eleg. Barbara Memphitem plangere docta bouem. Iuue. Sat. 15. Memphitide sicca.

MEMPHITIS, rex Britannæ, qui fratrem Malyn exsult uita, ut eo mortuo regnaret. Volaret.

MENAS, μένας, apud Romanos fuit, Dea, quæ mensuris fluxibus præesse putabatur. Quo etiam nomine dicitur esse piscis quidam breuis μέναις, qui hieme candidus, æstate nigrior sit. sed tunc mæna, cum diphthongo scribitur. Martia. lib. 1. 1. Et caudam cybii breuiusque mænas. Hunc piscem eundem esse cum Halece Theodoro credimus, qui ex Aristotele Halecem uertit, quam ille μέναις appellat.

MENAI, χμη, μέναιχοι, apud Pla. comædia, in qua gemini introducuntur eiusdem nominis, qui iudis creta similitudine miros adspicientium errores excitant.

* **MENALCAS**, pastoris nomen apud Vir.

* **MENALIPPA**, fuit Antiope Amazonum reginæ soror.

* **MENALIPIDES**, Poeta Melius genere: qui Dithyrambos scripsit.

* **MENALIPPVS**, uir Thebanus, qui Tydeum in pugna uulnerauit.

MENANDER, μένανδρος, Poeta comicus, Theophrasti discipulus, strabus fuit, mente acutus, amore in mulieres infanus. Scripsit fabulas lxxx. & epistolam unam ad Ptolemæum regem, aliaque nonnulla soluta oratione. Hæc Suidas. Quint. lib. 10. cap. 1. Menander ad cuncta, quæ præcipimus, efficienda, sufficit, tanta in eo inuenitur copia, eloquendi facultas, ita est omnibus rebus, personis, affectibus accommodatus. Ouid. 2. Tristium: Fabula iu-cundi nulla est sine amore Menandri. Legitur & Menædros, Græcorum more. Idem lib. 1. Amor. Dum fallax seruus, durus pater, improba lena Vixerit, & meretrix blanda, Menandrus erit. Menander item Laodicus, sophista, scripsit commentarios in arte Hermogenis, & in præexercitatione Mnuiciani. Suidas. Menander alius Simoni Mago successit, non solum eius referens impietatem, sed longe maioribus superans portentis. Sese enim factura bat seruatore esse ex Olympo ad hominum salutem demissus, docebatque nullo alio pacto angelos ab hominibus uinci, aut cogi posse, quam artis magicæ disciplina & baptismo a se traditis, ex quibus solis immortalitatem humano generi contingere posse asseuerabat. Hæc Irenæus.

MENAPII, μέναπιοι, populi, qui ad utramque Rheni ripam habitant, proximi Vbijs, Eburonibus, & Sicambis. Vnde coniecturam facere possumus esse, quos hodie Iuliacenses uocamus, & Cliuenses: quantum Menapiorum olim latioris fuisse uidentur fines, quæ hodie sunt Iuliacensium, & Cliensium.

MENDA, æ, & Mendum, di. [Menda, errore. Gal. Fante. Hisp. Tacha à man & fta, à mentira.] μείψια. error, uel erratum, Ouid. lib. 1. de Arte: Nocte latent mendæ. Cic. 4. Ver. Quod mendum ista litura correxit. Hinc Emendo.

MENDACI, loquvs, p. nult. cor. [Bugiardo.] ψευδολογος, qui loquitur mendacium. Plaut. in Trin. Nihil est stolidius, neque mendaciloquus.

MENDACIUM, cij, [Bugia, menzogna. Gal. Mensonge, menterie. Hisp. Mentira.] ψευδος, orationis uanitas. Ouidius Epist. vigesima prima: Nec uos decipiant blandæ mendacia linguæ. Dicere mendacium & mentiri, quomodo differant, uide in uerbo Mentior, iris.

MENDACIUNCVLVM, li. [Bugietta.] demi. paruum mendacium. Cic. li. 2. de Ora. Mendaciunculis adspargendum.

MENDAX, cis, [Mendace, bugiardo. Gal. Menteur. Hisp. Mentiroso.] λογιος, qui frequenter dicit mendacium. Cic. 2. de Diuin. Mendaci homini ne uerum quidem credere solemus. Virg. 8. Aen. Rapta-barque uiti mendacis uiscera Tullus Perfluam. Fui mendax isih.

hi hoc est, falso mihi persuasi, Onidius Epist. 2. Et genitio iungitur: ut Mendax huius rei est, id est, de hac re mentitur. Plaut. in Afin. Si huius rei esse mendacem iueneris. A Mendax fit comparatiuum Mendacior: Superlatiuum Mendacissimus. Aduerbiū Mendaciter.

MENDESIVM, *μενδίσσιον*, Aegypti opidum, cuius incolæ Mendisij, *μενδίσσιοι*, appellabantur. Herodot. libro 2. dictum existimat a Pane, qui ibi sub hirci specie colebatur. Hircus enim Aegyptiorum lingua Mendes appellatur. Ab hoc etiam opido uicinum Nilii ostium Mendesium dictum fuit. Mendesium quoque uocatur nobilissimum unguenti genus, quod ex hac urbe præstantissimum mittebatur. Plin. li. 13. c. 1.

MENDICABVLVM, [*Pitoccheria, mendicatione. Gal. Mendicitè. Hisp. Mendiqueχ.*] *ἐπιαιτία*, mendicatio, siue ipse mendicus. Plautus in Aul. Iltos reges memorare uolo hominum mendicabula.

MENDICIMONIYM, *πρωχία*, inopia, qua uoce usus est uerborum insignis inuouator Laberius, ut refert Nonius.

MENDICITAS, *πρωχία*, Cicero pro Flacco. Fratres confortes mendicitatis.

MENDICITER, *πρωχίαι*, idem quod misere, & tenuiter. **MENDICO**, *ἀσ, p. p. πρωχίδω*, uitæ alimenta postulo ostiatim, Iuuen. Sat. 6. Mendicat in aurem. Mendicare sibi malum, per metaphoram dixit Plau. in Amph.

MENDICANS, p. p. part. Plau. Cap. Decere uideatur magis, Me ferui re apud te, Quam mendicantem uiuere.

MENDICATVS, p. e. pr. aliud participium: ut, Cibo mendicato pasci. Oui. 5. T. i. i. i.

MENDICVLVS, demin. Cic. in Catil. Collectum ex senibus desperatis, ex agresti luxuria, ex rusticis mendiculis.

MENDICVM, (inquit Festus) dici putant uelum, quod in prora ponitur.

MENDICVS, ci, p. en. prod. [*Mendico, pitocco. Gal. Mendiant, qui demande l'aumône. Hisp. Mendigo, el que pide mendigando.*] *πρωχός*, qui uictu ostiatum querit. Et, ut refert Festus, Verrius dictum putat a mēte, quod mentem eius fefellerit fortuna, uel a medendo, quod preceperit omnes, ut uitæ suæ medeantur cibo: uel, quod manu in diceret. Cic. 5. Tul. Paupertas si malum est, mendicus beatus esse non potest, quamuis sit sapiens.

MENDICISSIMVS, pro pauperrimo. Cicero pro Mur. Solos sapientes esse, si distortissimi sunt, formosos; si mendicissimi, diuites. Interdum accipitur pro infirmo & imbecillo. Cicero 3. de Orat. Instrumentum hoc forense, exiguum sane, ac mendicum est.

MENDOSE, [*Scorrettamente. Gal. Auec beaucoup de fautes. Hisp. Mentirosa mente, con muchas erradas.*] id est inemendate. Cicero ad Quintum Fratrem lib. 3. Latini libri mendose & scribuntur, & ueneunt. Idem 1. de Inuen. Ars mendosissime scripta. Pers. Sat. 5. Mendose colligis.

MENDOSVS, a, um, [*Scorretto. Gal. Incorret, plein de fautes. Hisp. Cosa llena de mentiras y erradas.*] erroribus plenum: ut, Exemplar mendosum, apud Plin. in Ep. Cic. 4. Ver. In Verrutij nomine certo ex loco mendosus. Idem de Clar. Or. His laudationibus historia rerū nostrarum est facta mendosior. Ponitur quandoque pro uirioso. Onid. 2. Am. Non ego mendo sos auiam defendere mores. Hor. in Ser. Mendosa est natura.

MENDVM, uide Menda.

MENECINA, *μενεκίνη*, urbs mediterranea Oenotriæ, a qua Meneciniæ, *μενεκινιάς*, & Meneceni populi Steph.

* **MENECRATES**, ut Aelianus ait, Syracusanus medicus fuit: alter fuit Comicus poeta, de quo Suid.

MENEDEMVS, *μενέδημος*, Philosophus ex Eretria ciuitate, a quo philosophi, Eretriaci dicti sunt. Eretria uero in Eubœa est, ut inquit Str. l. 6. Hic militiam primo exercuit, postea ad Platonē concessit, & cum primum ab omnibus ludibrio haberetur, postea tanta admiratione habitus est, ut ciuitatis gubernacula ei traderentur. Obiit uitæ suæ anno septuagesimo tertio. Fuit & alius Menedemus Lampfacenus, Cynicus, qui in tam prodigiosam uenerat superstitionem, ut sumpto habitu Furæ, prodiret, dicitas se exploratorem ex inferis uenisse, delaturum dæmonibus mortalium peccata. Laertius. Item alius Rhodius, Aristo. auditor, de quo uide Aristotelis iudicium apud Gel. li. 13. c. 5.

MENELAEVS, *μενελαιός*, aui ex Aquilarum genere, minima magnitudine, uiribus præcipua, colore nigricans, quæ sola ferus suos alit, frequenque uersatur in montibus. Vide Plin. lib. 10. cap. 3.

MENEΛAVS, *μενέλαος*, filius Atrei, & Aeropes, ut Homerus tradit, Plithisten uero, ut Hesiodus. & frater Agamemnonis, rex Spartæ, qui Helenam Iouis & Ledæ filiam, uxorem habuit, quam cum Paris, Priami filius, eo absente rapuisset, omnes totius Græciæ principes ad bellum conuocauit. Ilium Priami regiam, decemalium

bello, tandem fraude magis, quam uiribus expugnauit, atque sic egregiam suam coniugem recepit, consensaque nauis, post octauum erroris annum, rediit.

MENIA, Columna. Cic. in Ver.

MENIANA, [*Poggiuoli, loggie, uerroni.*] ædificia quædam dicta sunt, a Menio inuente, qui primus excogitauit hoc structuræ genus, ut tignis extra columnam proiectis, tabulisque superpositis, ampliataq. columnæ summitate, pluribus in una columna spectatorib. locus fieret. Suet. in Calig. Paucie proximis Menianis spectabant.

MENINGES, *μηνιγγες*, membranæ duæ, cerebrum, circumquaq. contingentes, quarum exterior, quæ aduersus cranii impressiones cerebri ueluti propugnaculum est & tegumentum, Crassa, siue Dura meninx appellatur: & uulgo Dura mater: Hæc Cranium intus succingit inter se & alteram meningem tantum relinquens spatij, quantum cerebri pulsibus satis est. Est autem hæc cribri ritu perforata, duplicaturque, ut commodius uenas munit, quas in se habet ad summam capitis uerticem ascendentes. Altera cerebro penitus coniuncta est, quæ, quod tenuissimæ illi membranæ, quæ in fetu secundas uocat, persimilis sit, *χρωσθηδης*, appellatur: uulgo Pia mater.

MENINX, *μηνιγγς*, insula, ex auerso minoris Africæ (ut libro 5. cap. 7. docet Plinius) in longitudine patens xxxv. millia passuum, latitudine xxv.

MENOSCE, *μνόςκη*, opidum Vardulorum, in Tarraconensi Hispania: cuius meminit Plinius libro 4. capit. 20. & Ptolem. libro 2. cap. 6.

MENOTHARVS, *μενόθαρος*, fluiuius in Mæotin influens. Plinius libro 6. cap. 7.

MENS, huius mentis, sem. gen. [*Mente. Gal. Entendement, pensee, esprit, memoire. Hisp. Entendimiento, ò memoria.*] *νῆς*, est princeps animæ facultas, quæ & intelligentia a quibusdam uocatur, qua solus homo præditus, ceteris antecellit animantibus, quæ res incorporeas & ab omni materia abstractas contemplatur. Hinc fit, ut mentem plerique dictam existiment, quasi eminentem, siue quod inter omnes animæ facultates maxime emineat, siue quod per eam inter animalia plurimum emineamus. Cic. de Sen. Homini siue natura, siue Deus, nihil mente præstantius dedit. Laët. lib. 7. Non idem esse mens, & anima. aliud est enim, quo uiuimus: aliud quo cogitamus. Mens uel augetur, uel minuitur pro ætate: anima in statu suo semp. est. Thales Milesius: Velocissimū (inquit) omnium quæ sunt, est mens: nam tantæ celeritatis est, ut uon temporis pūcto cælum, maria, terras peruolet. Qui uero Animum & Mentem idem esse dicunt, falluntur. cum mens sit cogitationis, consiliique subtilitas quædam certæ rationi consentanea: Ideo Amentes & Dementes dicuntur, qui nullo consilio utuntur. Animus uero est uitæ, & uoluntatis fundamentum. Plau. in Cist. Nullam mentem animi habeo. Ex quo patet, Mentem esse rem diuersam ab Animo. Alio qui Plautus inepte dixisset, Mentem animi. Similiter etiam Terent. in And. Animum & mentem res diuersas facit. Mala (inquit) mens, malus animus. Ponitur quandoque pro uoluntate. Virg. 1. Aen. quietum Accipit in Teucros animum, mentemque benignam. Cicero lib. 4. Tuscul. Humanus animus, decerptus ex mente diuina. Ponitur quandoque Mens pro consilio. Virgil. 1. Aeneid. Nostram nunc accipe mentem. Quandoque pro animo. Cic. 2. de Orat. Defendebam, hac eum mente fuisse. Suxæ mentis esse dicuntur, qui bonam mentē habēt. Cic. in Pis. Hic si mentis esset suæ. Deponere mentem metumque in gremijs mimarum, dixit Cic. in Anton. Philip. 13. Hinc Amens, Demens, Vehemens.

MENSA, *ἔ*, [*Mensa. Gal. Table. Hisp. Mesa en que comemos.*] *σάκεζα*, est, ad quam accumbimus cibum sumpturi, dicta, inquit Varro, quasi mesa quod inter duos poneretur. Virg. 1. Aeneid. Pars epulis onerant mensas. Duo autem fuerunt apud Romanos pretiosissima Mensarum genera, Citrea, & Acerna, de quibus apud Mar. lib. 14. Epigram. 2. Oui. 11. Metam. Hunc pede conuulso mensæ Pellæus acernæ Strauit humi. Cic. 6. Ver. Mensam citream a Lutadio abstulisti. Hor. 1. Serm. Sat. 3. Modo fit mensa tripes. Quandoque ponitur pro prandio, uel cena. Inuena. Saty. 1. Vna comedunt patrimonia mensa, unde & primæ, & secundæ mensæ, id est primi & secundi cibi. uulgo Introitum & Exitum mensæ appellat. Ouid. de Nuce, Poma cadunt mensis non interdicta secundis. Cic. ad Attic. lib. 14. Secundam mensam, dixit in numero singulari. Hæc (inquit) ad te scripsi apposita secunda mensa. Accipitur etiam Mensa pro abaco numulariorum, quemadmodum apud Græcos, unde & ipsi numularij a Cic. Mensarii uocantur, quos Græci uocant *παραζήτοες*, Cic. in Pis. Stipendium militibus, mensis palam propositis, numeratum. Ponitur quandoque pro disco, siue quadra, qua utimur in mensa ad epulas in frustula concidendas. Virg. 7. Aen. Accisis coget dapibus consumere mensas. De mensa mittere, id est de ijs, quæ apposita erant mensæ. Cic.

ad Act. 5. Vxorī Quintus de mensa misit: illa reiecit. Antiqui nē tam uasorum quadratam habuerunt. uocaueruntque Vrnarium de quo uide Varr. Fuit & mensa uinaria rotunda, nomine Cylindricum, & τῆς κύλιδος. Sic enim Græci uicem uocant. Altera erat quadrata una columella subnixa, Cartibulum uocatur. Auctor idem Var. de ling. Lat.

MENSARIUS, [Cassiere, banchiere. Gal. Banquier, caissier, changeur. Hisp. Banquero ó cambiador.] qui & Argentarius a Latinis, a Græcis τραπεζίτης, & κολλυβιστής, dicitur. Cic. pro Fla. In qua ciuitate nūmus moueri nullus potest, sine quinque prætoribus, tribus quæstoribus, quattuor mensarijs.

MENSIS, onis, [Mesura. Gal. Mesurement, mesurage. Hisp. Obra de medir, medimientos.] μέτριος, a Metior, idem quod mensura, Cic. in Orat. Animis, aurium nuncio naturalem quandam continet uocum omnium mensuram.

MENSIS, is, [Mese. Gal. Mois. Hisp. El mes.] μῶν, a Metior, deducitur, quasi res numero dierum mensa. Cic. lib. 2. de Nat. Deo. Qui, quia mensa spatia conficiunt, Menses nominantur. Macrobius a Græco μῶν, id est, a Luna trahit. nam Lunæ curriculo mensis cōficitur. Virg. 3. Geor. & totum ex ordine mensem Pascitur. Menses in plurali, sunt mulierum menstrua. Pl. 2. 1. cap. 25. Ciet menses et uino pota. Hinc Trimestris, trium mensium: Biuestris, duorum mensium.

MENSTRUVA, orum, [Menstruo. Gal. Le flux de sang qui vient es femmes tous les mois, leur male semaine. Hisp. La purgacion de la muger.] substantiuum pl. νη καταμύσσια, mulierum profluuium est, & purgatio frigidi & indigesti humoris, quem natura quasi noxium expellit. Dicta sunt autē Menstrua, quod unoquoque mense mulieribus, quæ eius ætatis sunt, ut possint concipere, soleant accedere: unde etiam Menses appellamus. Menstrui ures describit Pl. lib. 7. cap. 15.

MENSTRUALIS, le, [Cosa che si fa ogni mese. Gal. D'un mois, qui se fait per chaque mois. Hisp. Cosa que se haze cada mes.] μῶνιος, quod singulari mensibus fit. Plaut. in Cap. Qui solebam menstruales epulas ante adipiscier. Menstrualis mulier, quæ menstrua patitur, quæ mulieribus singulis mensibus accedere solent. Plinius libro decimonono, capit. decimo. Omnia accessu mulieris menstrualis flauescunt.

MENSTRVVS, a, um, [D'un mese. Gal. D'un mois, ou qui vient de mois en mois. Hisp. Cosa que dura un mes.] μῶνιος, quod est unius mensis. Cic. 1. de Nat. Deo. Huius hanc illustrationem eiusdem incensa radijs mēstruo spatio Luna complet. Menstrua cibaria, apud Cic. 5. Ver. quæ sunt unius mensis. Sic Opus menstruum. Menstrua uita. Menstruum etiam ponitur aliquando pro alimento in singulos menses legato: ut, Annuum, quod in singulos annos. Vlp. in l. qui bonis. ff. de cess. bonō. Si quid misericordie causa fuerit relictum, puta menstruum, uel annuum.

MENSULA, æ, dem. Plaut. in Most. Appone hic mensulam.

MENSULARI, τραπεζίται, i, idem, qui mensarij, & argentarij dicuntur. Vtitur hac uoce Vlpianus. l. Si uentri. ff. de priuilegijs creditor.

MENSURA, æ, [Mesura. Gal. Mesure. Hisp. Medida.] μέτρον, instrumentum quo metimur: unde & nomen habet. Plinius libro septimo capit. 56. Mensuras, & pondera Phidon Argiuis: aut Palamedes (ut maluit Gellius) inuenit. Sumitur & ad alia. Idem lib. 2. cap. 1. Quasi uero mensuram ullius rei possit agere, qui sui nesciat. Plinius iunior in Epistol. Ex illo mensuram beneficij tui profusus intelligo.

MENTAGRA, æ, λεγλω, morbus dictus a mento, a quo incipit, & faciem quidem, collum, pectus, manusque fædo quodam fursure occupat. Vide Plin. lib. 29. cap. 1. & ea, quæ annotauimus in dictione Lichen.

MENTE CAPTVS, [Mentecatto, παχχο.] ἀνός, παρὰ φρον, pro amente accipitur, ut oculis captus, pro cæco. Festus: Mente captus dicitur, cum mens ex hominum potestate abiit.

MENTEROSA, μεντέρκοσα, ciuitas Hispaniæ, in finibus Celtiberiæ. Ptol. lib. 2. cap. 6.

***MENTESA**, μεντέσα, opidum Hispaniæ, in plaga australi Celtiberiæ. Ptolem.

MENTHA, æ, [Menta.] ἡδυσσός, herba uulgo nota, etiam hodie apud nos nomen retinens, ita dicta a Græcis μίνθη. sic enim olim hæc herba a Græcis uocabatur a nomine Minthes Cocyti filix, quam Proserpina cum Plutone deprehensam in hanc herbam mutauit. quæ postea, mutato nomine, ab odoris suauitate dicta est, ἡδυσσός, Pl. li. 19. c. 7.

MENTHASTRVM, [Menthastro.] ἡδυσσός, ἀγροίος, siluestre olus, dictum, quod mentham imitetur, quasi siluestris mentha. Pl. li. 10. c. 3. Diosc. li. 3.

MENTIGOL, inis, p. p. λευγός, genus morbi, quod pecudes inuadere solet. Col. li. 7. cap. 5. Est autem Mentigo, quam pastores Ostiginē uocant, mortifera lactentibus.

MENTIOR, iris, [Mentiro, dir bugie. Gal. Mentir, feindre. Hisp. Mentir.] ἀδδουαί, contra id, quod in mente est, loquor. Plaut. in Amphit. mentiris, faciam, ut uerum dicas dicere. Terent. in Heaut. Non est mentiri meum. Id est, non consueui mentiri. Qui enim mentitur, non ipse fallitur, sed alterum fallere conatur. Qui uero mendacium dicit, tum etiam fallitur, cum credit se uerum dicere. unde Nigidius apud Gel. Vir bonus præstare debet ne mentiar; prudens, ne mendacium dicat. Aliquod tamen mentiri, est per imprudenciam falsum dicere, sicut & mendacium dicere. Cic. libro 4. Tusc. Litigant cum Epicuro, non multo mentiente. Priscianus uult hoc uerbum esse commune. unde mentitus participium aliquando in passiuâ significatione inuenitur. Cicero 2. de Natura Deo. Mentita, falsa, plena erroris. Stat. libro 1. Theb. Mentitis ignosco toris. Interdum est fingere, simulare: ut, Mentiri sexum, mentiri colorem fisco. Marcial. libro 1. Mentiturque uirum prodigiosa Venus. Quint. lib. 2. cap. 15. Mangones colorem fisco, & uerum robur inani sagina mentiuntur. Plinius libro trigesimo septimo, capitulo octauo: Candorem mentitur. Et dicimus Mentiri aduersus aliquem, Mentiri in aliquem, Mentiri alicui, & Mentiri de aliquo. Hinc Ementior aperte, seu publice ostendo, quod non est.

MENTIO, onis, [Mentione. Gal. Mention, memoire. Hisp. Mention ó memoria.] μένησις, a supino Mentum, quod a Meno uerbo antiquo deducitur, teste Vall. libro 3. Mentionem facere, alicuius, est commemorare. Cicero ad Sulpicium libro 13. Nemo mentio nem tui hinc sua summa laude fecit. Dicimus etiam mentionem facere de aliquo, Mentionem habere alicuius, Incidere in mentionem alicuius, Intermittere mentionem alicuius. Plin. lib. 2. c. 8. In mentione terræ dicitur, id est tunc terræ faciemus mentionem.

***MENTOAS**, μεντώας, fluuius, quem nunc Istrum, siue Danubiū uocant. Eutr. in Dionys.

MENTOR, toris, p. p. μέντωρ, mirus fuit in uasis celandis artifex, Iuue. Saty. 8. Raræ sine Mentore mensæ. Pl. lib. 3. ca. 11. Crassus orator duos scyphos habuit, Mentoris artificis manu celatos. Idem lib. 12. Mentori quotidie testimonium perhibet Capitolinus Iuppiter, & Diana Ephesia, quibus fuere consecrata eius artis uasa.

MENTOREVS, a, um. Propert. libro primo: Lesbia Mentoreo uina bibas opere.

***MENTORES**, populi in Illyrico, quorum meminit Plinius lib. 3. capit. 21.

MENTVLA, æ, [Membro uirile.] μέλος, membrum uirile dicitur. Vir in Priapeia: Videntq. magnam Matrone quoque mentulam libeter. Hinc Mentulatus, magnam habens mentulam. Virg. in Priapeia. Deus Priapo mentularior non est.

MENTVM, sti, [Mento. Gal. La menton. Hisp. La barba de hombre ó muger.] μέντωρ, ab eminendo: a gula enim eminent. Et quamuis Pl. li. 1. ca. 37. dicat mentum nulli præter hominem esse: Platamen in Menec. Porcis etiam menta tribuit. Glandonicam (inquit) suillam, lardum, pernam, Idem autem finciput aut menta porcina. Item Vir. 3. Geo. de Boue: Et crurum tenuis a mento palearia pendet. Cic. 1. Tus. Mento suamnam aquam attingens, siti enectus Tantalus. Vir. 1. Ge. Nec minus interea barbas, incanaque menta Cynphij tondent hirci.

***MENTVS**, vir inter Samnites natus, qui esse otiosus non poterat: solitudinemq. adamabat.

MENTVIAS, adis, μεντιδιός, Steph. in sula Aethiopiæ adiacens, iuxta Prassum promontorium. Ptol. li. 4. c. 9.

MEO, meas. [Andare. Gal. Aller à trauers. Hisp. Andar, ir.] περιόμας, uado, ultro, citroque eo. Plin. lib. nono, cap. 17. de accipensere: Vnus omnium squamis ad os uersis, contra aquam nando meat. Anima means in membra diuersa. Luc. lib. 3. Mobilitas meandi per magnum inane. Lucr. libro 2. Hinc Commeo, Permeo, Remeo, Transmeo.

MEON, μέων, Dios. herba est folia habens aniso non dissimilia, quam Pl. li. 20. c. 23. Meo appellat.

MEPHITIS, huius mephitis, p. p. [Πυρρὸν. Gal. Vne puanteur de terre ée eau en sulfures. Hisp. Hedor de la piedra tierra y agua sulfure.] terræ putor ex aquis maxime sulphuratis, atque corruptis proueniens: est & in nemoribus grauior ex densitate silarum. Virgilius lib. 7. Senamque exhalat opaca mephitim. Alij mephirum Deum esse uolunt, Leucotheæ conexum: sicut est Veneri Adonis, Dianæ Virbius. Alij Iunonem intelligunt, quam aerem esse constat. Omnis autem putor, non nisi ex corruptione aeris nascitur, sicut bonus odor de aere incorrupto, ut fit Mephitis, dea odoris grauissimi. i. graueolentiæ. Hæc Seruius in locum Virgilij iam citatum.

MERACVLVS, deminutiuum. unde Vinum meraculum apud Pl. lib. 20. cap. 19.

MERACVS, a, um, pen. pro. ut statim docebimus, [Puro. Gal. Pur. Hisp. Puro.] ἀκράτος, idem est, quod merum, hoc est, solum, & purum, Pl. li. 2. cap. 1. Meracis portionibus per uiginti dies ante canis ortum

ortum suadet H. siodus uti . Vnde unum meracum dicitur, quod nihil habet aquæ admittum . Horat. 2. Epist. 2. Expulit helleboro bilem, morbunq; meraco . Propertius . Ah pereat quicumque meracas reperit uuas . Calepinus putauit huius dictionis p̄. s̄. l̄. labam corrip̄i, adducens hunc uersiculum ex Priapeis : Constitui meracas, edidicique notas . Sed quoniam hic uersiculum neque certi est auctoris, neque mendæ suspicione caret, tanti apud nos esse non debet, ut receptissimorum poetarum testimoniis, quæ iam adduximus, debeat præferri . Hinc fit comparatiuum Meracior, & superlatiuum Meracissimus . Vnde Meracius bibere dicuntur, qui minus uino aquæ miscet hieme meracius bibendum esse, æstate dilutius . Cicero 3. de Natu. Deorum. Si medicus sciat, ægrotum, cui iussisset unum sumere, meracius, sumpturum .

MERCALIS, le, [*Vendibile, mercantescō. Gal. Vendible. Hisp. Cosa que se puede vender.*] *δῆμιος*, quasi uendibilis . Colum. lib. 7. c. 6. Cetera mercalibus traduntur : id est, uendibilibus . Quædam tamē exemplaria hic legunt Mercantibus, non Mercalibus . Hinc Promercalis, de quo infra .

MERCATIO, onis, uerbale, [*Mercantia.*] *ἐμποροῦσις*, Gel. li. 3. cap. 3. Pecunia in mercationibus perdita .

MERCATOR, ris, [*Mercatante. Gal. Merchant. Hisp. Mercader de comprador.*] *ἐμποροπος*, qui mercatur, id est emit. Hor. 1. Extremos currit mercator ad Indos .

MERCATURA, æ, [*Mercantia. Gal. Marchandise. Hisp. Mercaderia.*] *ἐμπόρηξις*, negotiatio, seu actus mercandi . Cic. lib. 1. Offic. Mercatura, si tenuis est, sordida putanda est . Dicimus autem, Facere mercaturam, pro exercere. Cic. 7. Ver. A prædonibus capti, cum mercaturas facerent .

MERCATVS, us, [*Mercato. Gal. Marchandise, achet. Hisp. El mercado, obra de mercar.*] *ἐμποροῦμα*, idem quod mercandi actus . Plau. in Most. Homo in mercatum auortitur . Aliquando etiam pro loco accipitur, ad quem mercatores emendi, uendendiq; gratia conueniunt, quem etiam appellamus Emporium, uel Forum . Cicero libro primo Offic. Quo cum, tamquam ad mercatum bonarum artium, profectus sis, inanem redire turpissimum est . Terent. in Adel. Nisi eo ad mercatum uenio, damnum maximum est . Queni in locum Donatus annotauit Mercatum aliquando accipi pro ipso tempore, quo negotiatores ad emendum, & uendendum conueniunt .

MERCATVS, a, um, participium, *ἐννοσάμενος*, modo actiue accipitur, ut apud Terent. Agrum in proximo mercatus es, id est, emisisti . Modo passiuè . Plin. lib. 37. capit. 2. Trullam unam mercatam a matrefuiliis .

MERCEDVLA, læ, deminutiuum . Cicero 1. de Orat. Apud Græcos imperiti homines mercedula adducti ministros se præbent in iudicijs oratoribus .

MERCENARIVS, rii, [*Mercenario. seruo. Gal. Mercenaire, qui fait quelque chose pour auoir salaire. Hisp. El peon jornalero de un dia.*] *μισθοφορος*, qui mercedis gratia operam suam alicui præstat . Cic. 1. Off. Sordidi quæstus mercenariorum omnium, quorum operæ, non quorum artes emuntur .

MERCENARIVS, a, um, [*Seruile.*] *μισθοφορικὸς*, quod mercede constructum est : ut, Mercenarij testes, apud Cic. in ep. & Mercenarij prætoris decretum, apud eundem in Ver. Mercenarius, & Gratuitus sunt contraria . Cic. 1. de Leg. Quid liberalitas? gratuitane est an mercenaria?

MERCES, dis, [*Mercede, premio. Gal. Loyer, salaire. Hisp. Jornal de cada dia.*] *μισθός*, a merendo ære, inquit Varro libro 4. de lingua Latin. Est enim Merces, præmium, quod datur pro labore seu stipendio . Iuuen. Saty. 7. Scire uolunt omnes, mercedem soluere nemo . Quandoque ponitur pro pensione, & redditu annuo . Cicero 2. de Finibus . Vides, si amicitiam suam caritate metiare, nihil esse præstantius : in emolumento, summas familiaritates prædiorum pretiosorum mercede superari . Quandoque pro pretio & damno . Cic. ad Lent. Gaudeo te eam fidem cogno scere hominum, non ita magna mercede, quam ego maximo dolore cognoram .

MERCIMONIVM, nij, [*Mercantia, merce.*] idem fere, quod *μεροποία* . Pla. in Amp. In nostris mercimonijs emundis, uendundisq; uoltis me lucris afficere .

MERCOR, aris, deponens est, [*Comprare. Gal. Merchander, acheter. Hisp. Mercar de comprar.*] *ἐμποροδομας*, lucri causa mercaturam exerceo, uel etiam simpliciter emo . Et quandoque accusatiuo solo cōtentum est . Terent. in Heau. Agrum in proximo mercatus es . Quædoque cum ablatiuo pretium denotante iungitur, sicut Emo. Gel. lib. 1. ca. 19. Libros tres reliquos mercatur, nihilo minori pretio . Quandoque ablatiuo mediante aliqua harum præpositionum, A, Ab, uel De, sine pretio expresso . Cic. lib. 1. Offic. Sordidi putandi, qui mercantur a mercatoribus, quod statim uendant . Quædoque

datiuo . Ter. in Eun. Eunuchus quem mercatus fuerat frater Thaidi . Mercari Græca fide est, ubi non uerbis, neque stipulationibus, sed præsentī pecunia res agitur : ob leuitatem enim Græcis nihil habebatur fidei, nisi præsentem pecuniam numerassent . Plau. in Asin. Cetera Græca mercantur fide . Mercari præsentī pecunia, idem Plau. in Cap. Quos tam grandi sum mercatus præsentī pecunia . Hinc Commercor, Præmercor, ante alios mercor, ut scilicet carius uendam .

MERCVRIALIS, [*Mercorella.*] herba insigniter aluum ciens, *λιωζόσις*, cuius duo genera, masculus & femina . Plin. 2. 5. c. 5. Linozosis Mercurij est inuentum .

MERCVRIALES, uidentur fuisse sodales ex collegio aliquo in honorem Mercurij instituto . Cic. ad Q. F. lib. 2. Flaccum Capitolini, & Mercuriales de collegio eiecerunt .

MERCVRIVS, [*Mercurio.*] *έρμης*, Iouis & Maïæ filius . dictus a mercibus, eo quod negotiatoribus præsidere existimetur . a Græcis Hermes dicitur, *ἄπ' ἧς ἔρμῆς ἔγενετο*, hoc est, interpretando . uarie a poetis appellatur, Ligius, Agriphontes, Nomius, Cyllenius . Præter hunc tres alij fuisse Mercurij dicuntur . unus Cæli, & Dei filius : alter Liberi & Proserpinæ : tertius Iouis, & Cyllenes, quem fama est, ob Argi eadem profugum, litteras Aegyptijs ostendisse Verū omnes ad Maïæ filium referuntur . Ideo & alas in capite, & pedibus ponunt, uolentes significare, uelocem ferri per aera sermonem : ideo autem deorum nuncium dictum, quoniam per sermonem omnia cogitata enunciantur . Dictus est deus facundia, quod hominibus eloquentiam præstare putabatur . Habitus est etiam deus mercatorum, *κηθιστος, κερδάς*, palæstræ, furum : Lyræ inuenit . Hermaphroditum ex sorore Venere genuit . Martem e duris carceribus liberauit : Argum interemit : Prometheus in Cauaso religauit . Fuit præterea alius hoc nomine Aegyptiorum sacerdos, superioris (ut putant) nepos, qui Mercurius Ter maximus dictus est, quod & summus esset sacerdos, & sapientissimus philosophus, & rex potentissimus . Est etiam Mercurius unus ex septem Planetis, cuius corpus cunctorum siderum miumum, fere semper subest radijs solaribus, a quibus non recedit longius, quam uiginti octo gradus . Ideo ab astronomis *εἰλλων*, dicitur, quod est radians . Vnde etiam solatus & perustus fingitur, quod Soli uicinior sit, quam reliquæ stellæ . Cicero libro tertio, de Natur. Deo. quinque Mercurios commemorat : Mercurius (inquit) unus Cælo patre, Die matre natus, cuius obscenius excitata natura traditur, quod adpectu Proserpinæ commotus sit . Alter Valentis & Phoronidis filius, is, qui sub terris habetur, idem Trophonius . Tertius Ioue tertio natus ex Maïa, ex quo & Penelopa Pana natum ferunt . Quartus Nilo patre, quem Aegyptij nefas habent nominare . Quintus, quæ colunt Pheneatæ, qui & Argum dicitur interemisse, ob eamq; causam Aegypto præfuisse, atq; Aegyptijs leges & litteras tradidisse . Hactenus Cic. Virg. lib. 4. Aen. Tunc sic Mercurium alloquitur ac talia mandat .

MERDA, æ, [*Merda. Gal. Merde, estron. Hisp. Estiercul, mierda.*] *καὶ*, cibi excrementum, quod per secessum egeritur . Hora. li. 1. Ser. Merdis caput inquinat albis Coruorum .

MERDO, as, *χέζω*, a quo Permerdo, sædo, & cōspurco . Albinus, Pueri omnia permingunt, atq; permerdant . Perottus .

MERE, [*Puramente.*] aduerbium pure . Plau. Tul. Si amoris poculum accepit mere .

MERENDA, æ, [*Merenda . Gal. Lereciner, le geuffer. Hisp. La merienda del medio dia.*] cibus, auctore Nonio, qui datur post meridiem . Plau. in Mostel. Vide, ne ad merendam quopiam diuorteris . Fest. Merendam antiqui dicebant, pro prandio, quod scilicet medio die caperetur .

MEREO, es, & Mereor, eris, deponens, indifferenter faciunt præteritum merui, uel meritus sum, [*Meritare. Gal. Meriter, de seruir. Hisp. Macrefcer.*] Et proprie significant aliquid facio, quamobrem aut præmium accipere dignus sum, uel pœnam pati *ἀξίος εἶμι* . Et in hac significatione frequentius utimur uerbo deponente, præterquam in præterito, quo indifferenter utimur . Et tam in bonam partem accipitur, quam in malam . Quin. li. 4. c. 2. vt optabile est, plus fauoris mereris sic proximum, odij minus . Cic. 1. de Natura Deo. Quid mereas, ut Epicureus esse desinas? Ter. in And. Vnum hoc scio, hanc meritam esse, ut memor esses sui . Quando uero cum ablatiuo constructur mediante præpositione De, idem est, quod conferre aliquid boni, uel mali in aliquem, & hoc fere cum altero homini aduerbiorum bene, uel male : ut, Bene mereri de aliquo, est aliquid beneficij in aliquem conferre . Virg. 4. Aenei. Si bene quid de te merui . Male mereri de aliquo, idem est, quod offendere . Plaut. Cuta. Male mereri de immerente inscitia est . Interdum sine his aduerbijs, Mereri de aliquo dicimus, modo in bonam, modo in malam partem . Cicero 6. Verr. Ita de populo Romano meritus, ut uniuersæ ciuitati commendatus esse debeat . hoc est, tam multa beneficia in populum Romanum contulit . Tertio significat, stipendia facio in nilitia, hoc est, stipendij gratia

gratia milito, & tunc datium, seu ablatium requirit, uel absolute ponitur. Lucan. li. 10. Aere merent paruo. Luc. 1. 6. Castrorum in plebe merebat. Ouid. 3. Fast. Legitimo quique merebat equo. Dicimus etiam Merere pedibus. Liu. 4. Bel. Pu. Vi ij omnes, quos censores notarent, pedibus mererent. Aliquando etiam accusati uo iungitur, ut apud Suet. Prima stipendia meruit. Et in hac significatione uix utuntur uerbo deponente Mereror. Non enim dicimus Mereri pedibus, uel Mereri stipendia: sed Merere pedibus, Merere equo, Merere stipendia. Iungitur etiam ablatiuo cum praepositione, Cum. Cic. 7. Ver. Clamabat ille miser, se meruisse cum L. pretio. Et cum praepositione Sub. Liu. li. 1. Dec. 3. triennio sub Hasdrubale meruit. Accipitur etiam Mereor pro eo, quod est, turpem quæstum facio.

MERETRICES, [Puttana] dicuntur, quæ corpore quæstum faciunt.

MERETRICIE, aduer. id est, in modum meretricis. Plau. in Mul. Quæ digne ornata incedit, haud meretricie.

MERETRICIVM, cij, [Puttanesimo. Gal. Paillardise & puterie. Hisp. Arte de puterias, puteria.] ἐταίρισις, ipsa meretricandi ars. Tranquil. in Cali. Quæ meretricium, & quæ lenocinium fecissent.

MERETRICIVS, a, um, [Cosa da meretrice. Gal. De paillardes. Hisp. Cosa de puta.] ἐταίριος, quod est meretricis, uel, quod ad meretricem pertinet. Terentius in Heaut. Ignaram artis meretriciæ. Idem in And. Meretricios amores. Meretriciæ opes, Idem pro Cœl.

MERETRICOR, aris, p. p. [Puttanesigare. Gal. Paillarder, putasser. Hisp. Putanear.] ἐταίριος, licitor. Gellius: Thais meretricando magna pecuniam demerebat.

MERETRICULA, deminutiuum: Cic. 6. Ver. A meretricula commendari.

MERETRIX, cis, [Meretrice, puttana. Gal. Paillarde, putam. Hisp. Puta.] ἐταίρα, a merendo, teste Valla: nam mercede suam exercet militiam, quæ copiam sui corporis facit. Hæc & Prostibula dicitur, siue a prostando, siue (ut alij putant) quod pro stabulis, hoc est, ante diuersoria soleat habitare. Vnde & Plau. in Cist. Intro ad bonam meretricem in uia sola prostibula sane est. Idem in Cap. Hic neque periturus leno est, nec meretrix mala. Cic. pro Domo: Tamen naxza quædam meretrix fuisse dicitur. Hor. 1. Serm. Satyr. 4. A turpi meretricis amore.

MERGÆ, arum, [Forcolesforche. Gal. Vn janelier, fourches. Hisp. La borcha para trastonar manos.] αἰδύα, furculæ sunt, auctore Festo, quibus acerui frugum fiunt: dicitur a mergis uolucris. Ut enim illi se in aquam mergunt, dum pisces persequuntur: sic messores furcas in fruges mergunt, ut eleuare possint manipulos. Plaut. in Pœn. Palas uendundas sibi mergas datas, ut frumentum metat. Alij, Mergas ferramenta esse existimant, quibus olim in frugibus demetendis utebantur: nam in rariore segete ea metendi erat ratio, ut culmi medij falce inciderentur, spicæq. inter duo ferramenta distringerentur, quæ a Columella Mergæ appellantur. Sic enim habet ille lib. 1. cap. 21. Multi metunt falcibus ferriculatis, multi mergis, alij pectinibus. Pl. li. 18. c. 30. Mergites appellantur. Vide Merges.

MERGES, itis, penul. cor. [Fascio di spiche. Gal. Vne poignée on janelle d'espics de blé. Hisp. El manojo.] Spicarum manipulus: a mergendo dicitur, inquit Seruius Virg. libro 1. Georg. Aut fortu pecorum, aut Cerealis mergite culmi. Mergites quoque a ueteribus dicebantur ferramenta quædam, quibus in rariore segete messores spicas solent distringere, quæ & Mergæ uocantur a Columella, ut supra suo loco ostendimus. Pl. li. 18. cap. 30. Inter duos mergites spica distringitur.

MERGINA, μέρμη, a Romanis uocatur herba illa, quam Græci οὐλίανη ηραχίαν, hoc est, simlacem asperam uocant. Vide Dioscorid. lib. 4.

MERGO, is, si, sum, [Tuffare, porre sotto acqua. Gal. Plonger en l'eau, mettre tout de dans l'eau & s'en couvrir. Hisp. Zambullir so el agua.] δύνω, sub aquam pono, liquore aliquo operio. Cic. de Natu. Aues se in mari mergunt & emergunt. Plin. lib. 9. cap. 38. Mergitur lana carminata, donec omnem eberiberit faniem. Interdum pro composito submergo legitur. Virg. 6. Aenci. Quis te, Palmure, deorum Eripuit nobis, medioq. sub æquore meris? Manifestus etiam Plin. lib. 9. cap. 44. Piscantium cymbas mergit. Per translationem autem Mergere dicimus pro obruere, inuoluere. Virg. 6. Aen. Sed me fata mea, & scelus exitiale Læznæ, His merferere malis. Hinc Demergo.

MERGVLVS, li, [Stoppino, incignolo.] ἐλλύχλιος, dicitur funiculus ille, qui in lychno flammam nutrit.

MERVS, goris, [Secchio.] ἰνδρία, genus uasis, quam nonnulli siculam appellant, ita dictum, quod puteo mergatur, dum eo aquam haurimus.

MERVS, gi, [Smergo. Gal. Plongeon. Hisp. Cuerno marino.] αἰδύα, auis dicta, quod se in aquam, cibum captans, assidue immergat, teste

Varro. libro 4. de ling. Lat. & Ouid. Metam. 11. de Aescæo Priami filio, ita scribente, Acquis amat, nomenque manet, quia mergitur illi. Virg. 5. Aen. Apricis itatio gratissima mergis. Cum auis natura est, ut sæpe mergens aurarum signa colligat, & prauis dens tempestatem futuram, prope medio reuoluet ex æquore, & ad litorem tuta cum clamore contendat. Est & Meigs in uerte, ut docet Colum. libro 4. cap. 15. Cum supra terram iuxta suam adnuculum uitæ curuatur, atque ex alto scrobe submersa perducitur ad uacantem palum. Pallad. Mergunt dicimus, quoties, uelut arcus supra terram relinquitur, alia parte uitæ in fossa. Et paulo post.

MERIBIBVVS, [Cobui che bee il uino senza acqua.] qui uinum sine aqua bibit. cuiusmodi homines a Græcis ἀκρωποῖται appellantur. August. Cum temerit audior esset, quadam die ab irata ancilla appellata est meribibula. ductum a Merobiba: quo nomine licentiosa compositione usus est Plau. in Cur. Nomen est lenæ multibiba, atque merobiba.

MERIDIANVS, a, um, [Del mezzo di. Gal. De midi. Hisp. Cosa de meridiana.] μεσημεριος, ad meridiem spectans. sic Pl. li. 2. c. 19. Meridianum Solem. & li. 13. ca. 4. Orbem meridianum. Cic. de Or. Meridianum tempus.

MERIDIANO, hora meridiana, Plin. lib. 2. cap. 26. Germanico gladiatorum spectaculum edente, fax præter ora populi meridiano transcurrit.

MERIDIANVS, gladiator. Suet. in Clau. 3. Bestiaris, meridianisque adeo delectabatur, ut prima luce ad spectaculum descenderet. Inde Pomeridianus.

MERIDIANVS, siue Meridianus circulus, μεσημεριος κύκλος, unus est ex sex maioribus sphaeræ circulis: per polos mundi, & uerticem nostrum ductus, qui a nobiscum mutatur, quoties aut Ortum, aut Occasum uertus nos conferimus. Dicitur Meridianus ab eo, quod Sole in nostro hemisphaerio ad circulum hunc accedente, apud nos fit meridies, & rursus a media nox tum inferiore hemisphaerio Sol ad eundem peruenerit.

MERIDIATIO, quies meridiana. Cic. lib. 2. de Diuin. Lucubrations detraxi, & meridiationes addidi. Catul. Tuba ad te ueniam meridiatum.

MERIDIES, ei, [Meriggio, mezzo di. Gal. Midi. Hisp. Medio dia.] μεσημερία, medius dies, quasi medidies. nam (ut inquit Varro) d, anti qui non r, in hoc loco dicebant. sed suauioris causa pronuntiatio nis mutatum est, d, in r, quod & confirmat Cicero in Or. dicens: Ipsum meridiem, cur non medidiam? credo, quod erat insuauis. Horatius tertio Carm. Ode 28. Inclinare meridiem semis. Terentius in Adelph. Meridie ipso faciam, ut stipulam colligat. Semper autem masculinum est: quia certum dici tempus significat.

MERIDIO, dias, & meridor, aris, deponens, [Mangiare, ouero dormire dopo mezzo giorno, merendare. Gal. Meriener, sepojer ou dormir à midi. Hisp. Merendatò comerò dormir à medio dia.] μετ' ἄριστον σίτων, cibum meridianum capio. Plaut. Tentando, meridiando, Comefando, uitam ducere. Aliquando est somnum meridianum capio. Cel. li. 1. c. 2. Longis diebus meridiari ante cibum, utile est. Suet. de Nerone: Qui meridianam strangularent.

MERIS, μίρις, herba alio nomine Trifolium appellata. Dioscorid. libro quarto.

MERITISSIMVM, substantiuum, maximum meritum. Plaut. in Afin. Meritissimo eius, quæ uolet, facienus. Huius contrarium est Immeritus.

MERITO, [Meritamente, ragioneuolmente. Gal. Abon droit & à bonne cause, en l'ayant merité. Hisp. Dignamente, merecidamente.] ἀξίως, adue. digne, iure. Ter. in Adel. Merito te amo. Cic. 5. Verr. merito sum iratus metello. Superlatiuum meritissime, citra tamen comparatiuum. Cic. de Orat. libro primo: Quem omnes amare meritissime debemus.

MERITO, as, [Guadagnare. Gal. Meriter, desfruir, gagner. Hisp. Ganar.] μισσοροπειν, a lupino uerbi mereo, significat quæstum, uel lucrum ex re aliqua referre. Plinius libro 7. capit. 32. cum Roscius H-S quinquaginta annua meritalle prodatur. Cic. in Verr. Qui H-S dena meritalle affet.

MERITORIVS, a, um, [Che si dà per guadagno, che si dà à nolo. Gal. Meritoire, mercenaire, de louage. Hisp. Cosa alquit ada por precio.] μισθιος, quod quæstum gratia locatur. Vnde equi meritorij, & meritoriz rhedæ, meritoria uehicula. Tranquillus in Calig. cap. 39. Comprensus ad deportandum meritorijs uehiculis. Meritorium quoque cenaculum idem Tranquillus dixit, pro ablocatio diuersorio, ita de Vitellio scribens, uxore, & liberis meritorio cenaculo abditis, domum in reliquam partem anni ablocauit. Pueri meritorij, dicuntur scora mascula, quæ ad turpem quæstum prostituuntur. ut mulieres, quæ corpus suum uirorum libidini prostituunt, meretrices appellantur: utriusque a merendo dicti: quod corpore suo merent, hoc est, turpem quæstum faciunt.

ciant. Cic. in Anton. Ingenui pueri cum meritorijs. Taberna meritoria, diuerforium mercenarium, quo cuique introire licet danti mercedem. Ratio uero meritoria, quasi uilis, & male coempta. Aliquando meritorium absolute dicitur, pro taberna mercede conducta. Iuuen. Saty. 3. Meritoria somnum admittunt.

MERITUM, ti, [Merito. Gal. Merite. Hisp. Merescimiento.] id, quo alicuius animum demeremur, uel offendimus. tam enim in meliorem, quam in deteriorem partem accipi potest. in bonam partem, ut Plancus Cic. Quid pro maximis tuis in me meritis præstare amplius possim? In peiorem partem *ἔξια*, uisus est. Ouid. Epist. 5. Leniter ex merito quidquid patiare, ferendum est. Item Vatinijus ad Cic. Scis meam fortunam obtrahentes inuenire, non meo mehercle merito. Dicitur etiam Meritum, pro mercede. Terent. in Phorm. Nihil suauis meritum est, id est, nihil mihi mercedis suauis est.

MERITVS, ta, tum, [Meritato, conueniente, Gal. Meritè, deserui. Hisp. Merescido, conueniente.] *ἔξιος*, nomen ex participio congruum, conueniens. Virg. 1. Aen. Meritos aris imponet honores. Vbi uero Meritus est participium, actiue eum signat, qui aliquid meruit. Plinius lib. 7. cap. 3. de Cic. Primus in toga triumphum linguæ lauream merite. Passiue interdum accipitur. Idem lib. 7. ca. 18. Quæ Cannis corona merita. Virgilius 8. Aeneid. Merita accendit Mezentius ira. Meritum meum est, hoc est, meritis sum. Terentius in Heaut. Sic meritum est meum. Idem in Phormio. Meritum est tuum, id est, meritis es. Sic merito meo, Plaut. in Afin. Nemo me accusauit merito meo. Hoc est, propter peccatum a me admittitum. Pro merito, hoc est, ita, ut meritis est quispiam. Terent. in Phor. Non potest satis pro merito ab illo tibi referri gratia.

MERITVS, substantium, mons est Thraciæ, apud Plinium libro quarto, cap. 11.

MERMESSVS, *μερμεσός*, urbs Troadis, Sibyllæ Erythrææ patria, ut Stephanus placet, qui etiam ab urbis huius rubedine Erythræam appellatam existimat. Strabon tamen magis crediderim, qui lib. 14. Erythræam Sibyllam dictam existimat, ab Erythris Ioniæ urbe.

MERO, per iocum dictus est Tiberius Cæsar pro Nerone: quod impendio uinosior esset. Tranquillus in Tiberio: Pro Tiberio Biberius, pro Nerone Mero uocabatur.

MEROBIVS, a, um, uide Merobibulus.

MEROCTES, lapillus porracei coloris, lacte sudans. Plinius lib. 17. cap. 10.

MEROE, *μερόε*, dictio trisyllaba, insula Nili metropolis, a qua & tota insula Meroe dicitur. De hac ita scribit Herodot. meroe fuit olim regni caput. clypei figuram ea insula imitatur, ad tria millia stadiorum cum Nilo protensa. Hanc Cambyses condidit, appellauitque a nomine sororis Meroes: cum enim Aegyptum occupasset, Meroen secum usque ad Aegyptios ducens processit, quæ cum ibi mortem obiisset, urbi nomen indidit. De hac Lucanus libro decimo. Ambitur nigris Mero fecunda colonus. Patet longitudine stadiorum tribus millibus, latitudine mille. Effodiuntur in ea aurum, argentum, æs, ferrum, ebennum. distat a Syene quinque millibus stadiorum, ultra quam est torrida zona. Exsuperat omnes alias Nili insulas, quas circiter septingentas esse scribit Diodorus libro 1. & 17. & uide Strab. libro 16.

MEROPIA, *μεροπία*, insula est una Cycladum, quæ alijs nominibus & Siphnos, & Acis appellatur. Plin. lib. 4. c. 12.

MEROPIS, *μεροπιά*, insula Carix adiacens, notiore nomine Cos dicta. Plin. lib. 5. c. 31.

MEROPS, *μεροπία*, uisus, teste Aeliano, pietate in parentes uolucris ceteris præstans: nam ubi primum per ætatem uolare potest, parentes in altissimis specubus reconditos alit. Infesta in primis aluarijs, apes absumens: unde & Apialtra a quibusdam appellatur. Virg. 4. Georg. Meropsque uolucres. De hac auic scribit Plin. lib. 10. cap. 33. Merops uocatur, genitores suos reconditos pascens, pallido intus colore pennarum, superne cyaneo, priori subruilo, nidificat in specu. Meropes præterea diuersarum linguarum homines dicuntur, a *μερίζω*, quod est diuidi, & *ὄψ*, per o, breue, quod uocem significat. Est et Merops, gygantis nomen, unius ex ijs, qui Iouem de cælo deturbare conati sunt: a quo Cos insula Meropis appellata existimatur.

MEROPVS, p. c. *μεροπός*, mons Græciæ iuxta Thessaliam uarijs præruptis amfractibus: qui undiq. referente Echo, uoces diuersas reddit, unde etiam appellationem sortitus est.

MEROS, siue Merus, *μερός*, mons est in sinibus Indiæ, in cuius radice Dionysius in Indiam proficiscens, Nyfam urbem condidit. Curt. libro 6. Nyfa sita est sub radicibus montis, quem Meron aecolæ appellant. Inde Græci mentiendi traxerentiam, Iouis semore liberum patrem esse cælatum. Græce enim *μηρός*, femur

significat.

MERSO, *μερσο*, [Bagnare spesso. Gal. Plonger en l'eau souvent. Hisp. Zambullir se al agua muchas uezes.] *βαρμιζω*, tæpe merga. Virgil. 1. Georg. Balantumque grægem fluuiio mergare salubri. Cæc. Fluctibus, fortunæ merfor.

MERTO, as, idem, quod merfo. Attius Deiphobo: Impudètia præsentem præsens dicitis mertare instituit. hæc Nonius. Festus; Merrat, pro merfat antiqui dicebant. Quin. libro 1. c. 6. Hæc (inquit) sit tera, ab his nominibus exclusa, in quibusdam ipsa alteri successit, nam Merrare, atque Pultare dicebant.

MERULA, [Merlo. Gal. Vn merle. Hisp. La mierla.] *μύριπος*, auis, dicta quod flosa uolet, quasi mera uolans. Hanc tamen etymologiam, ut superstitiosam, rider Fabius li. 1. c. 10. ita Varro nem uellicans, sed huic tanti fuit uertere, ut merula, quia sola uolat, quasi mera uolans, nominaretur, de huius auis natura Plin. lib. 10. cap. 19. Merula ex nigra rufescit, ætate canit, hieme balbutit, circa solstitium muta. Hor. 2. Ser. Saty. 8. Vidimus & merulas poni, & sine clune palumbes. Cic. de Fi. Euolare merulas. Est etiam piscis saxatilis, Plin. teste li. 32. cap. 1. Hoc nomine etiam dictus fluuius, qui Albingæ ciuitatis latus alluit. alio nomine Centa dictus, quia centenis annibus augetur.

MERVVM, substantium, [Vin puro. Gal. Vin pur & sans eau, & sans aucune mixtion. Hisp. Vno puro, y nome zeclado.] *ἀκρατον*, uinū aqua non dilutum. Virg. 3. Aen. Magnum cratera corona induit, impleuitque mero.

MERVS, a, um, [Solo. Gal. Seul. Hisp. Solo.] *ἀκράτος*, quod est solum. Terentius in Phor. Nihil habet, nisi spem meram. Per translationem ponitur pro puro. Cicero, libro 2. de Orat. Isocratis e ludo, tamquam ex equo Troiano, meri principes, *ἀκράτους*, exierunt.

MERVSVVM, *μερσίον*, Sicilia locus, 70. a Syracusis stadijs distans, cuius incolæ Merusij dicti sunt. Steph.

MERX, huius cis, [Merce. Gal. Merchandise, denrée. Hisp. Mercaderia.] *ἐμπορία*, est species ipsa, quæ emitur, uenditurue. Mercatura uero est ipsum negotiationis exercitiū. Cic. li. de rep. 3. Phœnices primi mercatus, & mercibus suis, inexpleribiles cupiditates omnium rerum, exportauerunt in Græciam. Porro Merx singulare interdum legitur, sed minus usitate. Plin. li. 1. c. 25. Sarmenta quoque in merce sunt. Plaut. in Cist. Mala merx herba hæc. Idem in Milit. Merxi pretium stat pro uirtute ut ueneat. Quin. lib. 1. cap. 12. Sor. dixit mercis negotiator. Gestat mercem sine furo: Hor. 1. Ser. Sat. 2. Frequenti uero in plurali. Cic. 7. Ver. Meribus adeptis in uincula coëctos esse mercatores. Esculentæ merces apud Col. lib. 12. hoc est, ea, quæ hominum esui accommodata uenduntur. Fallaces & fuscæ merces, Cicero pro Rab. Post. Mutare merces, Oui. 1. Trist. Eleg. 2.

MESA, *μέσα*, teste Vitruuio, sunt partes mediæ ædium, quas idem Latinè Medianas appellari asserit.

MESANTIVS sinus, *μεσαντίτης κόλπος*, Perfici sinus pars. Steph.

MESAVLI, *μέσαυλοι*, ædium itinera inter duas aulas. i. duo arria, interposita a nonnullis, etiam Andrones uocantur. Cæc. Rhodig. lib. 27. cap. 24.

MESENTERIVM, *μεσεντέριον*, crassa quædam, & adiposa membrana, multis & neruis, & uenis, & glandulis intertextæ, medium inter intestina, situm obtinens: unde & nomen accepit. Huius ueluti manus cuiusdam opera, iecur chylum a uentriculo attrahit per eas uenas, quas mesaraicas uocant. Alio nomine Mesaræum appellatur.

MESEMBRIA, *μεσημβρία*, Megarenium colonia, quam antea Menebriam uocabant, quasi Menapolim. i. Menæ ciuitatem. Eius enim ædificator Meuas appellabatur. Bria uero sermone Thracio ciuitas uocatur. Hæc Stra. li. 7. Oui. 1. Trist. Ele. 9.

MESSES, *Μέσση*, uentus inter Boream, & Cæciam medius, unde & nomen habet. Plin. lib. 2. c. 47.

MESOCHORVS, p. c. corr. *μέσοχορος*, qui in medio turbæ stans reliquis canendi, uel aliud agendi signum proponit. Sidonius: Nullus ibi lyristes, choraulæ, mesochorus. Vide Cæc. Rhodig. libro quarto, cap. 14.

MESOLA, *μεσόλα*, Messenianici agri opidum, inter Taygetum montem, & Messenen urbem situm. Gentile est Mesolatæ. Stephanus.

MESOLEVCO, *μεσόλευκος*, gemma, quam media linea alba distinguit. Plin. lib. 37. cap. 10. Est præterea hoc nomine herba quædam, habens candidam lineam per folium discurrentem. Plin. libro 27. cap. 11. Leuce Mercurialis similis, nomen ex causa accepit per medium solum candida linea transcurrente. *μέσος*, namque medius, *λευκός*, albus.

MESOMELIAS, *μεσομέλις*, gemma est nigram habens uenam, quemlibet colorem per medium secantem. Plinius libro trigestimoseptimo, cap. 10.

MESON, *μέσον κρητόπιον*, uiciorum Fescio, persona comica appellatur, aut coqui.

aut coqui, aut nautæ, aut eius generis: dicta ab inventore eius Me-
lone comædo, ut Aristophanes Grammaticus, quamquam rectius
videtur manare a fonte Græco, μέτρον, namque medium signifi-
cat, porro cocorum, nautarum, cerdonum, atque huiusmodi opi-
ficum personarum mediæ sunt, ut quæ neque serviles videantur, cum
liberæ sint operæ: neque omnino liberæ, cum mercenariæ. Est au-
tem merces, teste Cic. auctoramentum servitutis. proinde me-
diæ sunt, & mixtæ personæ, quæ μέσα πρόσωπα, dici possunt: ut
καθαροὶ πρὸς ἰτινὰς, dicimus in comædijs: Fuit præterea Meson
quidam Astrologus, qui Atheniensibus in expeditionem Sicilien-
sem profecturis, cum ipse quoque ad id bellum delectus esset, im-
minentem toti exercitui cladem prospiciens, proprijs ædib. igne
iniecit, furoremque tam scite assimilavit, ut velut insanus, & bello
parum idoneus, doni fuerit relictus. Vide Plutarchum in Ni-
cia, Alcibiade, & Pyrrho.

MESOPOTAMIA, μεσοποταμία, regio maioris Asiæ, inter Euphra-
tem & Tigrim, unde & nomen habet: μέσος, enim medium sonat,
ποταμὸς, fluvium. Cic. de Natu. Mesopotamiam fertilem efficit
Euphrates, in quam quotannis quasi novos agros inuehit. Tacitus
lib. 5. Euphrate & Tigri, incluytis annibus, circumflui, Meso-
potamiam nomen accepit. Dicta etiam est Seleucia, ut lib. 6. re-
fert Plin.

MESOSPHERVM, μεσόσφαιρον, Indici nardi folium. Plinius lib. &
capitulo 12.

MESPILVS, ἡ, pen. co. [Nespolo. Gal. Μεζλιερ, ou messlier, ou nessler. Hisp.
Mespéro.] μέσπιλος, genus arboris, cuius fructus Mespilum, με-
σπίλον, dicitur. Palladius de insitionibus. Mespilaq. exarnat pu-
gnacibus horrida membris.

MESSALLINA, Π. Ρ. Μεσσαλλίνα, nomē filie Barbati Messallæ, conso-
brini Claudij Imperatoris. Claudio seni nupsit, summæ libidinis
mulier, ita, ut mutata veste lupanaria celebrarit. quin etiam cum
scorto famoso aliquando certavit, & superatam a se meretricem
gloriosa est, quinto & uigesimo concubitu. tandem ab ipso Clau-
dio supplicio affecta est. Tranquil. in Claudio, Iuue. Sat. 6. Tacit.
11. Pl. li. 10. c. 62.

MESSANA, Μεσσηνία, urbs est Sicilia, propinqua Peloro promonto-
rio, a Messenijs Achæarum populis condita, & a nomine relictæ ab
illis urbis ita appellata. Silius li. 15. Incumbens Messana freto, ni-
vibusque reuulsa. Huius incolæ primum Messanenſes dicti sunt,
postea uero, cum Mamertini eo colonos misissent, ipsi quoque Ma-
mertini potius, quam Messanenſes sunt uocati. Fuit causâ primi
belli Punici, ut Florus tradidit li. 2.

MESSAPION, Μεσσηπίον, Eubœæ insulæ mons, ita dictus a Messapo
quodam, qui inde in Italiam coloniam deduxit. Steph.

MESSES, μεσσηνίς, Thesaliæ fons est, non procul a Pharsalo opido,
cuius meminerunt Pl. li. 4. c. 8. & Str. li. 9.

MESSENA, μεσσηνία, ciuitas Græciæ in Peloponneso, a qua Messe-
ni dicti sunt, qui in Sicilia ad Pelorum promontorium urbem cõ-
diderunt, quam a nomine patriæ suæ μεσσηνία appellauerunt,
Latini a, in a longum commutato, uocant Messenam. Tandem
uero Spartani Messenios, propter frequentem defectionem, du-
rissimam in seruitutem redegerunt. Hinc adagium natum, Seru-
lior Messena. Hi se nota litteræ M. cognobiles reddebant.

MESSIAS, Hebraice: Græcè, Christus; Latine, vn̄c̄us dicitur.

MESSIS, huius messis, [Raccolta. Gal. La moisson, le temps de la moisson.
Hisp. La miese, la mies ò los panes.] modo significat tempus meten-
di, ἀμυγός, Virgil. 6. Eclog. Ante focum, si frigus erit; si messis, in
umbra. Modo segetem ipsam iam maturam. Idem 1. Ge. Illius im-
menſæ ruperunt horrea messes. Neque solum de segete dicitur,
sed etiam de uuarum, pomorum, aut etiam herbarum prouentu.
Ouid. 3. de Ponto: Conueniensque suo messis amara loco est. Per
translationem accipitur pro copia cuiusuis rei. Pl. in Trin. Neq.
quidquam hic uide est, Nisi mores mali, eorum licet iam messem
metere maximam. Proprie tamen Messis dicitur de segetibus,
ijsque rebus, quæ metuntur: unde & nomen accepit. Varro de re
ru. li. 1. c. 50. Messis proprio nomine dicitur de ijs, quæ metuntur,
maxime in frumento. & ab eo est uocabulo declinata. Interdum
idem est, quod messio, siue actus metendi. Cic. 1. de Ora. Nemo tam
sine mente, ut, quid sit fementis, ac messis, quid arborum putatio,
ac uitium, omnino nesciat.

MESSOR, ris, [Mietitore. Gal. Moissonneur. Hisp. Segador.] ἀμυγός, qui
metit, Virg. 1. Geor. Cum flauis messorum induceret aruis Agri-
cola. Cic. de Ora. Non mihi oratores antiquos, sed messorum uir-
deris imitari.

MESSORIVS, a, um, θηρίδος, quod ad messorum pertinet. Cicer. pro
Sext. Messoria se corbe contexit. Sic Opera messoria, pro labore
ipsius messoris.

MET, Piam, & Te, [Medesimo.] syllabice sunt adiectiones extra com-
positionem nihil significantes: in compositione autem aliquid
addentes significationi dictionum, eum quibus componuntur: ut,
Egomet, Quispiam, Tute. sed Met, iungitur casibus omnibus

pronominis primæ personæ, tam pluralis, quam singularis nume-
ri, abque genitio plurali, ut, Egomet, memet, nosmet, & reliqua.
Secundæ uero personæ obliquis tantum casibus: ut, Tuimet, ubi-
met. Nominatio non addunt, ne uerbum putetur. Tūmet a tu-
meo: sed Tute, & Tutemet profertur. Ad uerbo Tanaquam coniu-
xit etiam Pla. in Truc. Tamquammet genium meum. Et quidem
sicuti dicta discretionem significat: ut, Ipiemet, id est per se, & non
per alios. Cic. pro Mar. Cæsar memet mihi reddidit. Pce iungit-
tur cum ablatiuis horum quinque pronominum, Mea, Tua, Sua,
Nostra, & Vestra: ut, Meapte, Tuapte, Suapte, Nostrapte, Vestra-
pte. Vel cum eorum mascul. aut neutris, ut Meopte, Tuopte, &c.
similiter cum pronomine secundæ personæ idem efficit: ut, Tute
id fecisti, i. Turipse per te, & non per alium. Sed hoc soli nominati-
uo iungitur. nam Tuite, aut Tibite non dicimus. In accusatiuo
aliquando legimus Te te. sed tunc diuise potius uidentur dictio-
nes maioris affectus causâ figuratè geminatæ, quem admodum
etiam aliquando legimus Me me. Ce, uero iungitur obliquis ho-
rum pronominum. Hic, Ille, Iste, in s. litteram desinentibus: ut, Hu-
iusce, huiſce, hosce, huiſce, & Illiusce, unde sunt composita
Huiſcemodi, Iliuscemodi, & Illiuscemodi. Interdum etiam
inuenitur iunctum cum casibus horum pronominum desinentib.
in c litteram: ut, Hicce, hecce, hocce: pro quibus tñ frequētius uti-
tur Hiccine, hæccine, hocce: Vir. Hocce erat alma parens. Ter.
Hocce est credibile? Hicce, seu Hiccine, Sicce, siue Siccine, hæc-
cine, hæccine, illiccine: Illicce: Illancine: Ter. Illancine mulie-
rem dixit, pro illam ne.

META, metæ, [Meta. Gal. Un but ou borne, ou autre chose large par bas &
montant en pointe. Hisp. El termino.] κῶνος, congeries, seu stues in
acutum tendens, seu turbo inuersus. ita dicta, quod esset posita in
dimenso spatio, uel, quia eam metiantur quadrigæ circumcurren-
tes. Moris enim erat septies metam lustrare. Propertius libro 2.
Eic. Aut prius insecto depolcitur premita cursu, Septima quam me-
tam truerat ante rota. Cum enim iam carceribus emittæ ad me-
tam uenissent quadrigæ, erat opus, ut circumflecterentur. Vir. 5.
Aene. Hic uiridem Aeneas frondenti ex ilice metam Constituit
signum nautis. Cic. de Diui. Umbra terræ est quasi meta noctis.
Hinc etiam agrorum termini, quod pyramidalis figura fieri so-
leat, Metæ uocantur. Eadem etiam ratione, Metæ seni uocantur,
quæ ita congestæ sunt, ut inferiori parte latiores, superne in an-
gustum desinant conum. Colum. lib. 19. capi. 2. Siccatum fenum
in metas contrui conueniet. Per translationem uero, quo-
niam meta collocari consuevit in fine circi, uel alterius spatij, in
quo quadrigæ certabant, factum est, ut Meta accipiat pro quo-
cumque termino ac fine, Virgil. libro primo Aened. Hic ego nec
metas rerum, nec tempora pono. Hinc peruenisse ad metam dicitur,
qui iter aut aliud opus perfecerint. Accipitur quandoque pro
inferiori parte molæ, sicut Catillus pro superiori. Vide Catillus.
Metula, i, x, deminutiuum.

META Lactis, τυρός κωνοειδής, dicitur caseus, qui factus est ad for-
mam metæ. Mar. Metamque lactis Saffinate de silua.

METALLARI, siue Metallici, μεταλλῆς, præcipue, qui ad effodienda
metalla damnati, de quibus apud Iurisconsul. ff. de Pœnis. &
C. de metal.

METALLICVM Atramentum, μελαθηρία, corpus metallicum, quo
mulomedici excrementem in iumentorum ulceribus carnem cõ-
sumunt. Vide Melantheria.

METALLICVS, adiect. μεταλλικός, quod ad metallum pertinet. Pl.
lib. 17. ca. 4. Naturam metallicam.

METALLIFER, ni metallum gignens. Statius siluarum l. 4. An ne met-
alliferæ repetit iam Menia Lunæ? Metallicus autem substantiu-
um, qui metallis & effodiendis, & purgandis dat operam. Plin. li.
34. c. 16. Lauant eas arenas metallici, & quod subsidit, coquunt in
fornacibus.

METALLVM, ἡ, [Metallo. Gal. Μεταλλ. Hi. Metal.] μέταλλον, dicitur, quæ
uis materia dura, e terræ uisceribus effodi solita: ut aurum, argen-
tum, cuprum, stannum, plumbum, & similia. Dicitur putatur a uer-
bo Græco μεταλλῶ, uel μεταλλῶ, hoc est, a fodiendo, uel per-
ferrando. Alij dicitur putant, παρά τὰ μετα τὰ ἄλλα ἀρίστη-
εξ, quod uix ulla metalli uena inueniatur, quin alterius me-
talli uena in propinquo postea inueniatur. Plinius libro 33.
capitulo sexto. Hoc quidem & in omni fere materia. unde me-
talla Græci uidentur dixisse. Virg. 2. Georg. Argentum riuos
ærisque metalla.

METALLVM miniarium, μεταλλουργία, fodina, ex qua effoditur mi-
nium: sicut argentarium, ex qua argentum. Plinius lib. 33. capi-
tulo 7. Celeberrimum ex Sisaponenſi regione in Bætica minia-
rio metallo.

METAMORPHOSIS, [Transformatione.] πρ. p. transformatio Latine, a
μεταμορφῶ, transformo. Hoc nomine Ouid. & Appuleius libros
Transformationum suarum inscripserunt.

METAPHORA, [Μεταφορά.] p. c. μεταφορά, translatio à Cicerone di-
citur,

- citur, fitq. cum nomen aut uerbū ex proprio loco in eū transferatur, in quo aut proprium habet, aut translatum proprio melius est, ut, Clasq. inmittit habenas. Vir. Ael. 6.
- METAPHRENVM**, μεταφρηνον, pars illa corporis, quæ præcordijs a tergo est obiecta: quod μετα τὰς σπέρνας. i. post præcordia sita sit.
- METAPINVM**, teste Plinio libro tertio, capitulo 4. unum est ex ostijs Rhodani.
- METAPONTIS**, dis, μεταποντίς, insula est in mari Carpathio, inter Rhodum & Guidum sita, recentiore nomine Syme appellata a Syme Lalyfi filia. Vide Steph. in dictione Syme.
- METAPONTVM**, μεταπόντιον, Ptolemæo, quasi transpontum, dictū est opidum I. alix in sinu Tarentino: a quo Metapontini populi a Pilijs, qui Nestore duce e Troia nauigarunt, conditum: a deo terræ prouentu felix, ut ea gratia auream ætatem Apollini Delphico aliquando donum obtulerit, Pomponius libro secundo.
- * **METATHESIS**, Latine transpositio, cum una littera necessitatis causa ex uno loco in alium transfertur: ut Tymbre pro Tymber.
- METAVM**, μέταον, Lesbi opidum. Steph.
- METAURVS**, & **METAURVM**, [Μεταυρο,] μέταυρον, Umbrix fluius per Flaminiam decurrens, & inter Fanum Fortunæ, & Senogalliam in mare desiliens. Iuxta hunc fluium Claudius Nero consul cum Lino Salinatore Hasdrubalem interfecit. Hor. lib. 4. Carm. Ode. 5. Quid debeas o Roma Neronibus, testis Metaurum flumē. Quo in loco Metaurum flumē, neutro genere protulit, sicut alibi Rhenum, Cum flumen Rhenum, aut pluuus describitur arcus.
- METAXARII**, [Μεταξάρι,] qui serici mercaturam exercent. nam μέταξα, Græcis sericum. Vtitur hac uoce Iustini. C. de pignoribus. l. fin. eamque interpretatur Alciat. in l. Balluca. C. de metall.
- METELIS**, μέτιλις, opidum Aegypti non procul ab Alexandria, recentiore nomine Bechis appellatum. Steph.
- METELVS**, μετέλλος, cognomen Cecilie familæ, plebeia, clarorū uirorum uirtute insignis. Vnde senarius ille Næuij poetæ, Fato Metelli Romæ sunt Consules.
- METEORA**, p. p. μετέωρα, a Græcis dicuntur, mista imperfecta, quod in sublimi, hoc est, in ære generentur: ut pluuia, niues, grâdines: de quibus Aristoteles 3. primis libris Meteorologicis: nam quarto qualitates persequitur.
- METHODVS**, [Μεθοδος, arte,] p. c. μέθοδος ex μετά & ὁδος, Methodum appellat Quinct. l. i. Instituit. quam Cicero uiam, artem, & rationem uocat.
- METHONE**, p. p. μεθώνη, ciuitas litoralis Peloponnesi, in Messeniaca regione, quam cum obsideret Philippus rex Macedonum, Alexandri Magni pater, oculum amisit, ista uia itæ quam eiecerat Aster opidanus, cui inscriptum erat Aster telum Philippo immisit in oculum. Vale. Flac. libro 1. Ptolemæ. lib. 3. capitu. 16. Hodie Modon.
- METHYMNA**, μεθύμνα, uel Metymne, urbs Lesbi, apud quam nascitur generosum uinum. Ouidius 1. de Arte amandi: Gargara quot fegetes, quot habet Methymna racemos. Hinc Methymnæus, æa, æum, Idem libro undecimo Met. Et methymnææ potiuntur litore Lesbi. Ab hac urbe ortum habuit Arion citharædus nobilis.
- METICVLOSVS**, [Pauroso, timido,] Ἰσοκρίτης, timidus, a Meticulus. Pl. in Most. meticulosa res sit ire ad iudicem. Idem in Amp. Nullus est hoc meticulosus æque.
- METIOCHVS**, μετιόχος, Miltiadis Atheniensium ducis filius. qui cum a Phœnicibus captus, Dario Perfarum Regi, contra quem pater bellum gerebat, dono daretur, nullam a Dario iniuriam, sed magnas diuitias, uxoremque Persicam accepit. Herod. libro sexto.
- METIOR**, tiris, mensus. [Mifurare. Gal. Mesurer. Hisp. Medir.] μέτερον, mensuro, taxo, a Græco, μετρώ, deductum. Ci. 1. de Na. Deo. fuit quædam ab infinito tempore æternitas, quam nulla temporum circumscriptio metiebatur. Metiri stipendium. Cur. lib. 3. ducentis pedestrium stipendium mensum est. Metior pro æstimo, Cice. in Catone. Neque enim ipsorum conuiuiorum delectationes corporis uoluptatibus magis, quam cœtu amicorum, & sermonibus metiebat, id est, æstimabâ. Quandoque ponitur pro transmeare, Virg. 4. Geor. Magnum qui piscibus æquor, Et iuncto bipedum cursu metitur equorum. Plau. in Pseu. Quin hinc metimur gradibus militarijs? id est, quin hinc abinus. A lupino Mensum sit Mensio, quæ est Mensura, Cicer. in Ora. animus naturalem quandam in se continet uocum, omnium mensuram, Hinc Permetior, hoc est, ad finem usque metior. Remetior, rursus metior.
- MENSORES**, a Metior, [Mifuratori. Gal. Arpenteurs, mesureurs. Hisp. Medidores.] μετρηταί, appellantur agrorum finitores. Colum. libro 6. cap. 1. non agricolæ, sed mensoris officium esse dicebam. Mensores præterea sunt, (inquit Vegetius lib. 2. cap. 7.) qui in castris ad podisum demetiuntur loca, in quibus tentoria milites figant. Podisum autem est dimensio pedibus facta. Hi etiam Metatores dicuntur.
- METIVS** Suffetius, dux Albanus, tempore Tulli Regis Romanorum, qui quod ex præscripto fœderis ad belli societatem contra Fidenates uocatus, euntibus in hostem Romanis, suos prælio eduxerat, iussu Tulli duabus admoris quadrigis discerptus est. Vide Liui. lib. 1.
- METO**, tis, messui, messum, [Metere. Gal. Moissonner, recueillir le grain, auofer. Hisp. Segar.] ἔλω, fruges seco, & fructus colligo. Proprie enim fegetes meti dicuntur, & herbe, cum falce aliove instrumento reso secantur. Cice. 3. de Orato. Ut sementem feceris, ita metes. Cæf. 4. Bell. Gal. In metendo occupatos subito adorti. Uuas quoque metere dixit Virg. 3. Geo. pro colligere uuas. Sumitur etiam latius pro seco Lactan. libro 5. Qui uirilia sua ferro metunt. Idē pro depascor. Virgil. 4. Geo. Purpleosque metunt flores. Metere maximam messiem malorum dixit Plaut. in Trin. pro maximam malorum morum copiam inuenire. Vide Messis. Idem in Epist. Mihi istic nec feritur, nec metitur. hoc est: Ista res nihil ad ine pertinet. Hinc Demeto, Emeto, extra uel ualde meto, Præmeto, ante seco. Inde Præmessum, quod libationis causa præmittitur.
- METONYMIA** μετωνυμία, cum accentu in pen. Latine transnominatio, figura, quæ fit, cum inuentorem pro re inuenta ponimus. Ter. in Eu. Sine Cerere & Baccho friget Venus. Aut contra, sed tamē paullo durius est: ueluti si Vinum ponamus pro Baccho. Vel cum continens pro eo, quod continetur, usurpamus. Vir. Nunc pateras libate Ioui, id est, uinum contentum in pateris. At contra, contentum pro continenti. Virg. libro 1. & 7. Aeneid. Crateras magnas statuunt, & uina coronant. Non uina, sed crateras, in quibus uina continentur. Vel cum dominus rei pro re ipsa ponitur ut, Hunc tibi comedendum propino, id est, eius bona deuoranda tradō, uel cum ex effectu efficiens accipimus. Vir. 1. Aen. Mæstumque timorem Mittite. id est, timorem qui mæstum facit. Aut contra Virg. li. 8. Aen. Hic melior remis: Signifi cat enim uelocitatem, quæ per remos fit. uel cum ducem pro ijs, qui subsunt, ut, ab Hannibale cæsa sunt apud Cannas sexaginta millia. Vel cum auctor pro opere sumitur: ut, Ter. semper in manibus habendus: nō Terentius quidem, sed Terentij liber.
- METOPION**, μετόπιον, arbor est in Africa Aethiopiæ subiecta nascens, ex qua Ammoniaci lacryma in subiectas arenas destillat Plinius libro 21. capitulo 28. Dioscorid. uero, Metopion serula est in Syria nascens, ex qua galbanum destillat. Est & Metopion olei genus ex amaris amygdalis confectum, teste Plinio lib. 15. capitulo 7.
- METOPOSCOPVS**, μετοπόσκοπος, Latine frontis inspector, ἄντὲ μετώπῳ, fronte, & σκοπῶν, contemplati. Sunt enim Metoposcopi, qui ex frontis & faciei lineamentis, quid cuique euenturum sit, diuinant. Suet. in Tito: Aiunt metoposcopum constantissime affirmasse, Titum utique imperaturum.
- METOR**, aris, [Por meta, misurare. Gal. Aligner, mettre bornes, mesurer, affectoir. Hisp. Aposentar, poner termino.] ὄπιζω, metas in agris terminandi gratia dispono, locū metitur castris, uel alteri cuius operi. Gel. li. 1. c. 1. curriculum stadij, quod est Pisis apud Iouem Olympium, Hercules pedibus suis metatus: Hinc usus inualuit. ut Metari capiatur simpliciter pro disponere, ac parare. Virg. lib. 2. Georg. Si pinguis agros metabere campi, Densa fere. Item pro collocare. Vnde castra metari, dicimus pro eo quod est castra collocare. Sal. in Jug. Sylla pariter cum ortu Solis castra metabatur. Metari celum. Oui. 2. Fast. Nos quoque sub ducibus cælum metabimur illis. Inuenitur & Mēto, tas. Vir. in Culice. Metabat sese circum loca. Vnde aliquando legimus Metatus participium passiuè acceptum, quod uidetur esse a uerbo passiuo Metor. Hor. lib. 2. Car. Nulla decempedis metata priuatis Opacum porticus excipiebat Arcton. Hinc Emeter, p. pr. perfecte mensuro. Metator, oris, nomen uerbale, qui arbores in seminario, uel arbusculo disponit, & ordine quodam digerit. Item qui locum futuro ædificio, aut castris collocandis metitur, aut qui agrum, alium uo quemuis locum in certas distribuit partes. Cice. in Phil. Saxa, peritus metator, urbem iam decempeda sua diuiserat. Luc. li. 1. Hesperios audax ueniam metator in agros. Pro eodem Cicer. in Phi. Decempdatorem dixit. L. Antonius (inquit) agri publici, & priuati æquissimus decempdatore. Mercatores etiam dici possunt, qui iussu atque auctoritate principis militibus diuerforia assignant, quique in castris, figendis tentorijs locum unicuique ostendunt. Vegetius lib. 2. c. 7. Metatores in castris dicuntur, qui præcedentes locum castris idoneum eligunt. Hi & Mensores dicuntur, ut supra docuimus.
- METATIO**, onis, μετῆσις, ipse metandi, hoc est disponendi actus. Col. li. 9. c. 15. in quincuncem uinearum metatio conficitur.

ΜΕΤΡΕΤΑ, *ε, ρα, ρ. μετρητις*, genus uasis constans ex duobus basis, Quod Dios. Metretam dixit, Plin. Cadum transtulit, Metretam Cato, & Colum. dixerunt. Est autem congiorium decem, ut auctor est Diosc. li. 5. Decem autem congi sexaginta sextarios ualent, id est, amphoram & quadrantem. Pollux tamen in 10. de uocabulis ait. Cratinum comicum Metretam amphoram appellasse. De hoc plura apud Budæum li. 5. de Affe.

ΜΕΤΡΟΚΟΜΙΑ, *μητροκομια*, sic est inter uicos, ut metropolis inter urbes. Vide adn. Budæi. Vitur hac uoce Iustinianus in suo Codice, titulo, Nō licere habitatoribus metrocōmiæ possessiones suas ad extraneum transferre; & Iurifconsul. lult. de exa. tribu.

ΜΕΤΡΟΔΟΥΣ, *ρ, ρ. μητρόδος*, pictor, & philosophus Atheniensis, Carneadis auditor, ut Cic. testatur de Or. li. 1. Erat, inquit, etiam Metrodorus, qui cum illis una illum ipsum Carneadem diligenter audierat. Fuit præterea Metrodorus quidam Scepsius, qui post ea relicta philosophia ad ciuiliū rerum administrationem sese contulit. Hic oratori in scriptis suis, quā philosopho uicinior fuit, nouoq. quodam dicēdi genere multos a sui imitatione deterruit, propter nominis tamen famam, quamquam pauper erat, clarum coniugium apud Carthaginenses assecutus est, atq. uti Carthaginensis inuebat, cumq. amicitiam Mithridatis regis, sibi conciliasset, ad illum cum uxore profectus, iuri dicundo præfectus est, cū potestate tam ampla, ut ab eo regem prouocare non liceret. quæ tamen res ei non feliciter cessit, nam cum hominum aliquot improborum odium incurrisset, legatus ad Tigranem Armeniorū regem missus, a Mithridate descivit. quamobrem comprehensus a Tigraue, inuitus ad Mithridatem remissus est: quo in itinere, siue regis opera, siue morbo, (nā utrumque dicitur) extinctus est. Hæc Stra. li. 13. Huius etiam meminit Cic. memoriāq. eius commendat, Tus. Quæst. li. 1. Fuit & Metrodorus, quidam Chius, qui uniuersum sempiternum esse dicebat: nam si factum esset a nō en te, aiebat infinitum etiam esse debere, quoniam sempiternum, cum non habeat principium, unde incipiat, nec exitum habebit, quo terminetur. Immobile quoque asseruit, quoniam inoueri nō possit, quod non transeat. Fuit item Metrodorus Lamplacenus, Epicuri discipulus. vide Stra. & Diog.

ΜΕΤΡΟΠΟΛΙΣ, *ρ, c. μητρόπολις*, dicitur urbs. teste Bud. in prioribus adnot. in Pandect. ex qua coloniæ deductæ sunt, quales multæ ex Athenis missæ sunt, & ab urbe Roma. Latine Matricem ciuitatē dicere possumus, nam *μητρα*, matricem sonat, & *πολις*, ciuitatē. & quemadmodum in pecore esse matricibus noui semper fetus, ita ex metropoli nouæ ciuitates propagantur. Pōt & *μητροπολις*, compositum uideri. Sic enim se habet Metropolis ad coloniam, ut mater ad filiam: id quod illo Thucydidis loco manifeste declaratur. Colonia beneficio affecta, honore metropolim suam profequitur: iniuria autem affecta, ab ea alienatur. Metropoles, inquit Suidas, dicuntur quæcumque ciuitates colonias deduxerunt. Latine dici possunt matricæ urbes.

ΜΕΤΡΟΠΟΛΙΣ, *μητρόπολις*, urbs Phrygiæ, teste Stephano, a Cybele deum matre condita. Ite alia eiusdem nominis, in conuentu Apameno. tertia in cōuentu Ephesiorum, ad Caystrum fluiuium. Step. Præterea alias septem enumerat, quarum primam in Lydia, secundam in Thessalia collocauit, tertiam Acaraoniæ, quartam Scythiæ attribuit, reliquas tres in Ponto, superiore Thessalia, & Eubœæ constituit. Harum omnium gentile, est Metropolitæ.

ΜΕΤΡΟΠΟΛΙΤΑΙ, *μητροπολίται*, qui ex metropoli oriundi sunt, quique metropolim inhabitant.

ΜΕΤΡΩΜ, *τρι, [Misa. Gal. Mesure. Hisp. Medida.] μετρον*, mensura. Et quoniam mensurantur, uersus, a nostris dicuntur metra. Coll. li. 13. c. 10. Exceptis, quæ retulimus, metris Virgilianis. Definitur metrum, quod sit connexio quedam, atq. ordinatio pedum, ad delectationē aurium inuenta. Hinc Monometrum, quod unica mensura maiori, hoc est, duob. pedib. constat. Dimetrum, quod duabus mensuris, hoc est, pedibus quattuor. Trimetrum, quod sex pedib. Tetrametrum, quod octo pedibus, siue quattuor mensuris constat: quem numerum pedum raro supergredimur. Pentametrum dicitur, quod quinque habet mēsuras minores, quas nos uocamus pedes. Hexametrum, quod sex minoribus mensuris seu pedibus constat.

ΜΕΤΩ, *tuus, tui, [Temere. Gal. Craindre, avoir peur. Hisp. Temer.] φοβωμαι*, idem quod timeo. Varr. a motu animi deductum putat, cum id, quod male casurum putat, mens refugit, cumque uehementius in mouendo, ut se abeat, foras fertur, formido appellatur. si autem ex horrore uenturæ rei uehementer tundatur pectus, a pauēdo pauor dicitur. patire enim tundere est. inde pauimentū, quod pedibus pauuatur, id est, tundatur. & quia in hac perturbatione frigescit, ab horrore Horror dicitur, ut a tremendo tremor. Et proprie metuere feruorum est, uereri liberorum. Cic. in Cato. Metuebant eum serui, uerebantur liberi. Quærit Arist. in Probl. Cur tremunt, qui metunt? an propter refrigerationem? deficit enim calor, atque contrahitur. hinc Vir. Gelidusque per ima curret Ossa tremor. Metuētibus aliis funditur, algor, & fitis pro-

uocatur, testiculi contrahuntur, dentes erepant, & arietantur. Dicimus Metuo te, & Metuo tibi, quemadmodum Timeo te, & Timeo tibi: quæ sic differunt, ut Metuo, uel Timeo te, idem sit, quod metuo, ne quid mihi male inferas: Metuo, uel Timeo tibi, nequid tibi mali accidat. Teren. in Eunu. metuebant omnes iam me. Vir. 1. Geor. Inopi metuens formica sese: metuens nomen ex participio: ut, Metuens legum, Metuens iudiciorum. Cic. post reditum in Sen Consules legum metuentes. Idem pro domo sua: Homines legum iudiciorumque metuentes. Metuentor, comparatiuus. Ouid. 6. Fast. Quo non metuentius ullum Numinis ingenium terra Sabina tulit. Idem Ep. 18. Metuentior. unde Metuentus. Cic. de haruf. resp. Factus in agro Piceno nunciatur terræ motus, cum quibusdam multis, metuendisq. rebus.

ΜΕΤΥΡΩΣ, *ρ, ρ. participium*, Luc. lib. 5. Nam cupide conculcatur nimis ante metutum.

ΜΕΤΥΣ, *tuus, [Timore, tema, paura. Gal. Peur, crainte. Hisp. Miedo, espanto.] φόβος*, timor, & est (sicut Vlp. scribit) de instanti, uel futuro periculo, mentis trepidatio. Cic. 4. Tus. Metus est opinio impendentis mali. Ibidē: Aegritudini finitimus est metus. est enim metus, ut ægri-tudo præsentis, sic ille futuri mali. In metu ponere pro metue-re, dixit Cicero ad Attic. Quid inquit absurdius, quam hunc metuere, alterum in metu non ponere? Et tam actiue, quam passiuè sumitur. nam metus hostium dicitur, & cum timentur, & cum timentur. Capitur interdum pro religione, quoniam (ut docet Seruius) nata est ex timore. Virg. lib. 7. Multosque metæ seruata per annos. Diminutiuum est Meticulus. Hinc Meticulofus, de quo suo loco.

ΜΕΥ, per duas syllabas, *α, η, ο*, Diosc. herba est caule, foliisque aniso non absimilis. de qua Pli. li. 20. c. 23.

ΜΕΥΑΝΙΑ, *μυαυια*, Prolem. ciuitas Vmbriæ, inelyta Propertio alumna, sita ad uiam Flaminiam, armentorum, & gregum ferax. Luc. lib. 1. Tauriferis Meuania campis. Plin. lib. 35. cap. 14. Latericius murus Meuania. Incolæ dicuntur Meuanates, de quibus Pli. lib. 3. cap. 14.

ΜΕΥΡΥΣ, poeta ineptissimus Virgilij & Horatij temporibus, utriq. inuisus, quod poemata illorum insectaretur, & ex aliene laudis obsecratione gloriam quæreret. unde & Virgilio mastix uulgo appellatus. Virg. 3. Eclo.

ΜΕΥΣ, *α, μνι, [Mio. Gal. Mien, mou. Hisp. Mio.] εμους*, pron. possessiuum: ut meus ager. Cum uero dico, Meus sum, perinde est, ac si dice-re-mus, me potestatis sum. Pico Saty. 5. Polliquam meus a præto-re recessi. Aliquando etiam, Meus, Tuus, Suius, substantiue accipiuntur; facileque in eis subauditur. substantiuum aliquod amicus, familiaris, uel domesticus. Virg. lib. 4. Dulcesque meorum reliquias. Et lib. 3. Cape dona extrema tuorum. Teren. in Phor. Ego meorum solus sum meus. Meus carnifex apud eundem in An. Qui me excarnificat. Meum est, hoc est, mei officij est. Sic Tuum, suum, Nostrum, & uestrum est, id est, Tuum, suum, nostrum, & uestrum officium est. Meum non est, id est, Non est mea natura. Terent. in Heaut. Non est mentiri meum: Mea, Mea tu, & huiusmodi muliebria sunt blandimenta, sine quibus, inquit Donatus, non progreditur colloquium feminarum, & maxime trepidantium. Terent. in Adelph. modo dolores, meatus, accipiunt primulum. Idem in Eunu. Obsecro, mea Pythias, quid istuc nam monstrum fuit? meum est, Pro meum est inuentum. Ibidem: Tuum obsecro ne hoc dictum erat? uetus credidi: TH. meū est. id est, ego ipse huius dicti auctor sum. mea quidem sententia. mea est descriptio, apud Cic. de Sen. Pro egomet descripti. meo pretio, in prologo Hecyræ, interpretatur Donatus pro pretio a me facto & a me statuto. Mea unius salus. Cic. in Vat.

ΜΕΥΖΕΝΤΙΥΣ, Tyrthenorum rex, summus deorum contemptor, a subditis ob immanem crudelitatem expulsus, cum Lauso filio fugiens ad Turnum Rutulorum regem peruenit: cum quo aduersus Aeneam profectus, ab ipso una cum filio est interfectus.

M A N T E I

ΜΙ, [*A me.*] *μοι*, dandi casus, a genitiuo mis. Vir. 6. Aen. Et mi genus ab Ioue summo: Mi uocatus, a Meus. Ter. in Adelph. O mi Aeschine, germane. Idem in Phor. Mi patre salus. Quo in loco, Mi uim blandimenti habet. Idem in Eunu. Ne crucia te obsecro anime mi Phædria. Feminarum, inquit Donatus, oratio, etsi non blanditur, blanda est tamen. Mi inuidiose rogantis. Idē in Hec. Haud equidem dico mi Laches. Donat.

* **ΜΙΑΚΟΡΥΣ**, *μιακορος*, Chalcidis opidum, apud Theopompum, li. 25. Stephanus refert: a quo fit gentile, Miacorius.

ΜΙΣΑ, *α, [Misa. Gal. Miette, mie, petit morceau comme ce qui reluit parmi le sablon. Hisp. La migaja.] μίς*, puluisculus ille, qui arena quasi argētū fulget. A quo & panis, & oium rerum stultitia, quæ tractantib. nobis aliquā rem inde emicant, micas appellamus. unde est illud, nam catelli comedunt de micis, quæ cadunt de mēsa dominorū suorum. Catullus: Nulla in tam magno est corpore mica salis. Hor. 3. Carm. Ode 22. Farre pio & saliente mica. ubi Porphyrio: Sallientem

hientē micā, falis granū intellige, quod saliat cū in ignē missus sit.

* **MICIPSA**, Numidarum rex, Massanise regis filius, qui Iugurtham regni participem reliquit. Sallust.

MICO, micas, [*Risplendere, rilucere. Gal. Reluire par fois, esfrinceler, ietter, iueur. Hisp. Resplandescer.*] ἀήως, sū binde, & per interualla, ut micæ faciunt, fulgeo, & resplendo. Vir. 1. Aen. Crebris micat ignibus æther. Et quoniam talis quædā uariatio, dū digitis sortimur, apparet, per translationem Micare capitur pro digitis sortiri. Varro: Micandum erit cum Græco, utrum ego illius numerū an ille meum sequatur. Est autē micare digitis, iustus genus quoddam: quod adhuc apud Italos durat, ut repente porrectis digitis certatium, uterque numerum dininet. Huius meminit Cic. 1.2. de Diu. Quod fors est, idem, quod micare, quod talos iacere. Ab hoc ludi genere tractum, ut, qui uir bonus existimaretur, eum antiqui dignum dicerent, qui cum in tenebris micaretur. Cic. 1.3. Offi. Cum fidem alicuius, bonitatemq. laudant, dignum esse dicunt, qui cum in tenebris mices. Et quia splendor tremulus, & intermissus uicibus mouetur, factum est, ut micare accipiatur pro eo, quod est interpositis interuallis moueri. Vir. li. 3. Geo. Linguis micat ore trifurcis. Cic. 2. de Na. Deo. Venæ, & arteriæ micare non desinunt, quasi quodam igneo motu. Hinc Dimico, pugno: & Emico, extra splendo: Intermico, inter, uel in medium mico: Promico, extendo. Habent autem hæc omnia præc.

MICURORIS, p. c. [*Desiderare di urinare. Gal. Auoir faim de pisser, uouloir uriner. Hisp. Hauer gana de mear.*] ἐπιμεῖω, uerbum desideratiuū a Meio: cupio meiere. Iuue. Sat. 6.

MIDAS, μίδας, Gordij bubulci filius fuit, & rex Phrygium, qui cunctos pene reges pecuniæ abundantia antecessit. Huic (ut est in fabulis) propter Bacchum hospitio susceptum, concessum est, ut quidquid uellet, optaret, futurus uoti compos: optauit, ut, quidquid corpore contigisset, in aurū uerteretur. quod annuente Baccho, factum est. sed cū cibis & potus cōtacti ēt in aurum mutarentur, sensit tandē stolidus se stulte petiisse, & facti penitens, orauit Bacchum, ut hoc manus auferret. tum Bacchus iussit, ut in Pactolo flumine se lauaret, & sic liberaretur. quod cū fecisset, cepit deinceps Pactolus aureas arenas trahere. Postea cum Phœbus, & Pan carmine certarent, & Midas iudex electus cum Timolo mōte (qui Phœbum uictorē pronunciauerat) secundum Pana iudicium tulisset, indignatus Apollo, asinas ei auriculas addidit, quas tam scite occultauit, ut nemo sciret præter solum tonforem, qui cū rē inanditam tacere nō posset, fossam ingressus proclamauit, Aures asinas habet rex Midas. Deinde fossam terra adoperuit, successuq. temporis creuerunt illic arundines, quæ commotæ uocem, quam tonfor infoderat, reddiderunt. Vide Oui. 11. Metam. Arguitur tamen, atque iniusta uocatur Vnius sermone Midæ, nec Deibus aures Humanas uolidas patitur retinere figuram. Nonnulli dicunt, cum inter Apollinem & Marsyam decertantes iudex constitutus esset, & ipse pro Marsya sententiā tulisset, auriculis asininis a Phœbo fuisse donatum. Hinc natū est prouerbiū, Auriculas Asini Midas habet: quo utimur in stolidos, & crassis auribus, pinguiq. iudicio homines. Alij narrant, cum præteriti et aliquando Liberi patris asinos, atque eos afficeret iniuria, iratū Bacchū Midæ auriculas asininas addidisse. Sunt qui dicant huic aures natura prelongas fuisse, & asinarum instar prominētes, atq. hinc fabulæ locum ortum esse. Quamquam pluribus placet, hæc allegoria significatum Midam, ut pote tyrannum, coryceos ac subauscultatores dimittere solitum, per quos, quæcumq. per oēm regionē uel fierent, uel dicerentur, cognosceret, nimirum illis utens aurium uice. proinde cum uulgus admiraretur, ab illo resciri ēt ea, quæ clam, ac procul fierent, occasione fabulæ datam esse, ut Midas diceret auriculas asini habere: uel, quod nullū aliud animal acrius audiat, quā asinus, excepto mure, uel, quod aures habeat omnium longissimas. Persius: Auriculas asini quis non habet? Ferunt nonnulli primum poetam scripsisse: Auriculas asini: Mida rex habet: deinde metu Cæsaris scripturam mutasse, Quis non habet.

MIDAS, μίδας, uermiculus est in fabis nascens, ut inquit Theoph. 1. 3. de Plantarum causis: & Hermolaus: Pl. lib. 21. cap. 19. Est item Midas felicissimus iactus in ludo tesserarum, a Mida beatissimo rege nomen habens.

MIGRATIO, onis, [*Partita. Gal. Deslogement, changement de logis. Hisp. Mudança de casa.*] μετ' ἰσταν, uerba à migro. Cic. Epist. 9. Migrationem feliciter uenire uolo.

MIGROS, as, [*Mutar stanza, andar ad habitare altroue. Gal. Desloger, changer le logis, aller demourer d'un lieu en autre. Hisp. Mudarse da casa à casa.*] μετα-ἰσταν, uerba, inquit Valla libro quinto, capitu. 95. domicilium muto, & alio me ad habitandum confero, relicta & priore habitatione. Liu. lib. 1. Romam inde frequenter migratū est. Migrare ex uita, mori. Cic. lib. 6. de rep. Ante quam ex hac uita migro. Legitur interdum Migrare actiue pro transferre. Gellius libro 2. capitu. 9. Nidum migravit. Apud antiquos in usu fuit Migrasset, pro Migrauerit, ut apud Ciceronem 3. de Leg. Quis-

quis earum rerum migrasset, noxiæ poena par esto. Hinc Commigro, in locum aliqueum migro. Demigro, de loco discedo, & alio ad habitandum eo. Emigro, exeo. Immigro, in locum aliqueum migro. Remigro, in pristinum domicilium reuertor. Semigro, ad seorsim habitandum eo. Transmigro, ultra ad habitandum eo: hoc est, in longiorem locum domicilium transfero. Et habent hæc omnia pen. cor.

MIMI, [*A me.*] ἐμοί, μοι, pronome datini casus ab ego, uarium usum habet. Nonnumquam significat, ad meam utilitatem, aut ad meū damnum. Ter. in Adelph. Si quid peccat Demea, mihi peccat. Aliquando, quantum ad meum iudicium, ut interpretatur Donatus illud in Adelphis: Nam is mihi est profecto seruus spectatus satis, Cui dominus curæ est. Aliquando a me. Idem in Heau. Syrus estprehendus, atque adhortandus, mihi. Aliquando in nie, circa me. Idem in Hecy. Ut uos mihi domi eritis. Aliquando Mihi & Tibi, in oratione ponuntur festiuitatis tantum gratia. Cic. in Pis. Is mihi etiam gloriabatur se omnes magistratus sine repulsa affectū? Mihi crede, seu, Credas mihi uelim, affirmantis sunt particula, quæ, idem significant, quod certe. Cic. Tuis mihi crede literis perlectis, ex illi gaudio. Mihimetipsi, datiuus est ab Egometipse, quo usus est Cic. pro Quinctio: Breuitas postulatur, quæ mihimetipsi amicissima est.

MIMIPIE, ἐμειπία, pro mihipsi posuit Cato. Festus.

MILES, litis, [*Soldato. Gal. Soldat, homme de guerre, & gendarme. Hisp. Hombre armado para la guerra, soldado.*] στρατιώτης, gene. commun. dicitur quicumque militiam exercet, auctore Valla lib. 6. cap. 32. Sed proprie, qui pedes militat, a militia, id est, a duritia, quam pro rep. sustinet, dicitur, aut a multitudine, aut a malo, quod arceat: aut a mollitie per contrarium (ut Festus putat) eo, quod nihil molle, sed potius asperum quid gerat. uel a mille, quasi millesimus quicque, quod tri in nullum prius legio fiebat, & singule tribus, Tatentium, Ramnensium, Lucernum, mille milites mittebant. Cic. pro lege Man. Qui extrema pueritia miles fuit summi Imperatoris. Leuis armaturæ milites erant expediti milites. Aerijs milites, ut ait Varro 4. de lin. Lat. dicuntur ab ære, quod stipendia facerent. Aurati, & Argentati milites. Liu. 9. ab urb. Tunicæ auratis militibus, uersicolores, argentatis linteæ candidæ. Caularij milites, hoc est, morbo, aut debilitate affecti, ob id que cessare coacti. Liu. 6. ab urbe: Tertius exercitus ex caularijs senioribus a L. Quinctio scribatur, qui urbi mœnibusque praesidio sit. Legionarij & auxiliarij milites. A sinuis Pollio Cic. lib. 10. Epi. Militem non modo legionarium, sed ne auxiliarium quidem nullum quomam misi. Tria autem sunt (ut inquit Seruius) militum genera: Euocati, qui non milites, sed pro milite erant. unde consul solebat dicere, Qui uult remp. saluam, me sequatur, nam diuersi ad diuersa loca propter cogendos exercitus mittebantur. Virg. 9. Ae. Mittitur & magni Venulus Diomedis ad urbem. Sallust. Ab his omnes euocatos centuriones. Tumultuarij, qui necessitate aliquæ electi ad unum dumtaxat bellum, militant, quando uicinum periculum urbis singulos iurare non patitur. Vir. li. 7. Simul omne tumultu Coniurat trepido Latium. Sacramentō religati, qui post electionem in remp. iurabant se non recessuros a precepto consulis, nisi post completa stipendia, quod militare sacramentum dicebatur. hi plenam militiam habebant, erantque quinque & uiginti annis obligati: ut apud eundem illud Virg. 2. Aene. Fas mihi Graiorum, sacrata resolvere iura. De his tribus militiæ generib. uide Budæum in Pandect.

* **MILETOPOIIS**, μιλητοπολις, urbs in minore Asia, inter Cizycū, & Bithyniam. Strabo.

MILETVS, μίλετος, filius Apollinis, & Argæ Cleochi filiz, uel, ut Ouid. habet, Deiones, qui cum Minoa Cretensium regem iam senem regno priuare uellet, a Ioue territus, in Samum, deinde in Cariam Asiæ regionem fugit, ibique opidum condidit, quod de suo nomine Miletum appellauit, eisque incolas Milesios. Ouid. li. 9. Meta. Sponte fugis Miletæ tua, celerique carina Aegeas metiris aquas, & in Aside terra Mœnia constituis posituris habetia nomen. Alij tamen aliam asserunt nominis rationem, uide in dictione sequenti.

MILETVS, p. c. μίλητος, urbs fuit in finibus Ioniz, & Cariz, auctore Herodoto, ædificata a Mileto Solis, & Deiones filio, ut testat Ouid. 9. Metam. Strabo tamen li. 12. a Sarpedone conditam mauius, Iouis filio, & Minois Rhadamanti fratre, & ab eo Miletum appellatam fuisse ab altera eiusdem nominis urbe quam in Creta reliquerat. Urbē hanc præstantissimæ lanæ prouentus nobilita uit, ex qua fiebat Milesia itragula, quæ ob insignem mollitiem in prouerbio cesserunt. Martia. lib. 8. Nec milesus erat uellere digna tuo. Et Virg. lib. 3. Georg. Quamuis Milesia magno Vellera mutantur Tyrios incocta colores. Vbi Seruius: Milesia uellera, id est lanæ pretiosissimæ. nam Miletus ciuitas est Asiæ, ubi tinguntur lanæ optimæ. Cic. in Ver. Nam quid a Milesiis lanæ publice abulerit. Hæc ēt Anacloria nominata, ab Anaclæ quodam, Cæli, & Terræ

Terræ filio. Fuit autem hæc urbs colonijs a se conditis in primis fundata, ut quæ octoginta & amplius urbium per omnia maria metropolis extiterit. Oraculum habuit antiquitus Brandicharū appellatum, postea Apollinis Didymæi. Ab hac Milesij, *μυλιασίου* populi dicti sunt, qui cum prius potentes essent & opulenti, delicijs deinde dediti, & opes, & potentiam amiserunt. Ex Mileto ortum traxerunt uiri memoratu digni; Thales unus ex septē sapiētib; qui primus phylologie, ac mathematicæ auctor inter Græcos est habitus; & Anaximander eius discipulus: Item huius rusus discipulus Anaximenes, & Hecateus, qui scripsit historiam, & Aeschines orator, non ille, qui cum Demosthene cōtendit, sed alter qui assumpta nimia erga Pompeium licentia, in exsilium missus est. Hinc & Timotheum musicum ortum ferunt, & Pittacum philosophum. Alia fuit eiusdem nominis urbs in Creta, teste Homero lib. 2. Iliad.

MILIARIA, *μυλιαρις*, artis, dicta, quod milio uescatur. Varr. libro 3. de re rus. c. 5. Milaria est herba est, quæ milium necat. Plin. li. 22. c. 25.

***MILICHIAE**, fontis nomen in agro Syracusano. Plin. li. 3. c. 8.

MILITARIS, & hoc re, [Cio che s'appartiene à militia, militare. Gal. Militaire, de guerre. Hisp. Cosa perteneciente à la guerra.] *στρατιωτικός*, quod ad milites, aut militiam pertinet: ut, Militaris homo. Sallu. Præmittit illis homines militares. Militaris uia, quæ uulgo communis, dicitur, alio nomine Regia seu Consularis, siue etiam Prætoria, aut Publica uia. Dicta est autem militaris, quod a militibus sterneretur, uel, quod milites in bellum proficiscētes, per eam iter facerent. Eiusmodi fuerunt Romæ Salaria, Flaminia, Appia, Aemilia. Aetas militaris: hoc est robusta, & ad militiam apta. Tac. lib. 2. Septingenta millia etate militari. Signa militaria. Cic. in Ca. Secures, fauces, tubas, signa militaria. Timor militaris. Pla. P. seu. Ego illum dabo in timorem militarem.

MILITARIS herba, quam & Dioscorides *στρατιωτικὸν* appellat, herba alijs nominibus Achillea, Millefolium, & Supercilium Veneris appellata: Militaris dicta, quod ab ea milites uulnerati petere soleant præsidium.

MILITARITER, [Da soldato. Gal. En homme de guerre, en façon de la guerre. Hisp. A manera de guerra, à la soldada.] *στρατιωτικῶς*, aduer. significat more militum, seu more militiæ. Lin. 5. ab urb. Tempanij oratio militariter grauis, non fuit uana laudibus.

MILITARIVS, adie. *στρατιωτικός*, antiqui in surpauerunt pro militaris. Pla. in P. seu. Quin hinc metimur gradibus militarijs?

MILITIA, *στρατία*, [Militia, guerra, soldo. Gal. Guerre, le temps de la guerre. Hisp. La guerra à tiempo de la guerra.] *στρατία*, bellum, & rem militarem significat. Cic. 3. Offi. De Vlyse, in simulat eum, simulatione insaniæ, militiam subterfugere uoluisse. Hora. lib. 1. Ser. Sat. 1. Contra mercator, nauim iactantibus Austris, Militia est potior quid enim concurrat? horæ Momento, aut cita mors uenit, aut uictoria læta. Quandoque per metaphoram pro quouis exercitio & usu sumitur. Cic. ad Att. 5. Grata hæc magna, mihi que nondum laborioso ex illa uetere militia. Militiæ nomen dare est, inquit Budeus in an. not. in Pandectas, ad delectum ultero sese exhibere, nomenque suum in militem album describendum edere. Cic. in Phil. Milites summo etiam cum studio nomina dant. Militiam urbanam sequi, dixit Cic. pro Mur. pro, in iudicijs uersari, & cum aduersarijs in foro contendere. Imaginariam militiam, uocat Suet. in Claud. Pugnam simulatam ad spectatorum delectationem exhibitam. Hinc Commilitium, hoc est, ipsa belli societas: & Commilitio, onis, qui nobiscum militat. Militiæ, genitiuus aduerbij uice positus, sicut, Domi. Ter. Adel. Vna semper militiæ & domi fuimus. Sall. Populus R. domi militiæque præclara facinora fecit.

MILITO, as, [Militare, exercitare l'arte della guerra. Gal. Guerroyer, militer suiuir ou faire la guerre. Hisp. Estar à andar à la guerra, guerrear.] *στρατιώτης*, militiam exerceo. Plin. in præf. lib. 2. Militare didicisset sub Hannibale. Cic. 1. Off. Qui in eadem legione militabat. Aliquando habet post se ablatium pretij. Curtius: Græcis mercede apud Persas militantibus. Inuenitur aliquando Militatur impersonaliter. Pla. in Persa. Illa militia militatur magis. Legitur & Militor passiuum. Hor. Epo. 1. Militabitur bellum spem gratiæ.

MILLIVM, li, [Miglio. Gal. Du millet. Hisp. El mijo.] *κίχρεος*, genus frugis, a mille dictum (ut putat Festus) propter multitudinem granorum. Plinius lib. 28. c. 7. Millium intra hos decem annos ex India in Italiam inuectum est, nigrum colore, amplum grano, arundineum culmo, &c.

MILLE, [Mille. Gal. Mille. Hisp. Mil.] *χίλιος*, subf. & ne. ge. Declinaturque in utroque numero, genitiuus, & datiuus non inueniuntur. Ablatiuus, quamuis hodie in usu non sit, inuenitur tamen apud antiquissimos. Luci. lib. 9. ut citat Gel. li. 1. c. 16. Milli nummum potes uno querere centum. Vbi, Vno milli nummum dixit, pro mille numis, ac si diceret, Potes mille nummis acquirere centum millia. Construitur autem Mille substantiuum cum genitiuo, tam in numero singulari, quàm in plurali. Cic. in Ant. Quis inuentus est, qui L. Antonio mille nummum ferret expensum? Quadrigarius lib. 3. Annal. Occiditque

mille hominum. Pla. in Milit. Mille annorum uiuunt. Aliquando mille adiectiuum est pluralis numeri tantum, & indeclinabile, quemadmodum & Ceterum: ut, Cum dicimus, Mille nummi, Mille propugnacula. Nec licet dicere, Millia homines, quia substantiua non cohererent sine copula. Dicimus tamen, Decem millia, & ducenti homines, quod ita intelligitur, decem millia hominum & ducenti homines.

MILLENARIVS, a, um, Cic. de Off.

MILLEFOLIUM, folij, herbe genus. *μυριάφυλλον*. Plin. 24. c. 16.

MILLEFOLIA, foliæ panacis genus est, ab Achille inuentum: unde Achilleos, *αχιλλεος* appellatur. Plin. 25. c. 5. Aliqui & hæc Panacen Heracleon, alij Sideritim, & apud nos Millefolium uocat, cubitali scapo, ramofam, minutioribus, quam feniculi folijs.

MILLEPEDA, *χιλιόπους*, animal est (teste Plin. 29. ca. 6.) & uermis. terræ pilosum multis pedibus, arcuatum repens, tactuque contrahens se. Oniscus Græci appellant, alij Tilon, qui multo pedum agmine scateret, ab alijs Centipeda, aut Multipeda dicta. Hieronymus contra Iouinianum.

MILLESIMVS, a, um, adiect. [Millesimo.] *χιλιόσος*, ordinis numerus est, a Mille formatus. Cic. ad Att. lib. 19. Ex libro Serapionis millesimam partem uix intelligo.

MILLIARIVM, rij, [Miglio. Gal. L'espace de mille pas, une demie lieue. Hisp. La milla.] *μίλιον*, mille passuum spatium. Cic. ad Att. 8. Audiuimus, a tertio milliario tum eum esse. Hoc etiam millium dicitur. Vide Bud. in prior. Annot. in Pand. Huius octaua pars stadium uocatur, passus continens 125. Passus autem ex quinque constat pedibus, & singuli pedes quattuor palmis, singuli autem palmi quattuor digitis. Milliariū etiam dicitur uas ad coquendam accomodatū, *θύλακος*. Cato de re rust. Inter orbem & milliariū unum digitum interesse oportet Palladius li. 1. Vas æneum milliario simile, id est, altum & angustum. Milliariū aureum, fuit columna aureata in capite fori Romani, in qua incisæ omnes uiaæ Italiæ terminabantur. Et hoc milliariū Plinij, Tranquilli, Plutarchi, atque Taciti monumentis celebratur.

MILLIARIVS, a, um, mille librarum, [Migliaio. Gal. De mille. Hisp. Cosa de mill.] *μίλιον λιτῶν*. Vnde Apri milliarij apud Colum. dicebantur mille librarum, qui apponebantur in cenis Romanorū. Sene. li. 11. Epi. Non desideras milliarios apros, nec linguas phoenixopterorum, & alia portenta luxuriæ, iam nota animalia fastidientis. Plin. lib. 17. capi. 12. Milliarias uocari multas oleas narant a pondere olei, quod ferant annuo prouentu. Et Milliarijs Græci, apud Varr. de re rust. libro 2. cap. 18. Item milliarij porticus apud Sueton. in Neron. Vestibulum eius fuit, in quo colossus 220. pedum staret. Ipsi effigiei tanta laxitas, ut porticus triplices milliarias haberet.

MILLIVS, [Mille uolte. Gal. Mille fois. Hisp. Mil ueces.] *χιλιόσις*, aduerb. numerandi, mille uicibus: ut, Millies te iudic. sic Decies, Centies. Cic. in Ver. A. 5. Millies audiuit.

MILLIVM, ij. Cic. Att. lib. 3. Ultra quadraginta millia.

MILLVS, siue Millum, li, [Collare da cani. Gal. Un collier comme celui qu'on met aux chiens, ayant des piquans par dehors. Hisp. Collar del can con carrancas.] (nā utroque modo dicitur) collare canum uenaticorum, factum ex corio multis clauis ferreis eminentibus, aduersus impetum lupoꝝ. Scipio Aemilianus ad populū. Nobis (inquit) rei que publicæ præsidio eritis, quasi millus cani. Dicitur millus, a multitudine clauorum, hoc est a mille clauis: uel, quasi melinus, quod ex pelle animalis melis fere hæc collaria hant. Varro de re rust. lib. 2. cap. 9. Ne uulnerentur canes a bestijs, imponuntur his collaria, quæ uocantur millum.

MILO, nis, *μίλων*, ciuis Rom. fuit ex municipio Lanuino, qui cum P. Clodium multa feditione in rep. molientem occidisset, frustra a Cic. defensus elegantissima illa oratione, quæ etiam hodie omnium manib; teritur, Massilian dānatus, in exsilium profectus est. ubi cum aliquādo uidisset orationem Cic. pro se scriptam, multo meliorem eam, quæ in iudicio habita erat, dixisse fertur: Si sic orasset Cic. non ego Massiliæ umbilicos legerem. Hæc Dion in Rom. hist. Fuit alius hoc nomine athleta Crotoniensis, qui taurum in Olympico certamine iactu nudæ dextræ occidisse dicitur, & sine fatigatione per stadij spatium supra humeros portasse, totumque eo die comē disse. cum autem nimia nervorum fiducia arbore in parte media hiantem diducere uellet, brachijs deinde contrictis, & deficiente conatu retentus lupis fuit præda.

***MILO** etiam, siue Milus, mons Indiæ fuit, in quo homines aurifris plantis nascuntur: & octo digitos in singulis pedibus habent. auctor Plin. li. 7. ca. 7.

***MILONIA**, opidum Samnitium apud Diony. li. 16. antiq.

MILITADES, *μυλιαδῆς*, Suidæ, dux Atheniensium clarus, qui decem millibus suorum ciuium & Platæensibus auxiliarijs mille, profugauit Persarum sexcenta millia in campis Marathonij. Iustinus lib. 2. Postea tamen peculatus damnatus, in carcere mori ab Atheniensibus coactus est. Val. Max. lib. 5. c. 3.

MILVINVS, *ἰκτινικός*, adiectiuum, a nomine Miluus, quod ad miluum pertinet. Miluinæ tibi dicuntur, quæ in accentus exeunt acutissimos. Itæ Miluinæ unguis pro manibus rapacibus. Pla. in Pfe. Miluinis, aut aquilinis unguis. Et miluinus pes, herbæ nomen est ap. id. Col. l. 12. c. 7. quam nonnulli eandem esse putat cum coronopo.

MILVVS, & Miluius, [*Nibbio. Gal. Vn milan, ou un hua, ou une escoufle. Hisp. Milano.*] *ἰκτινός*, utroque modo dicitur, aus rapacissima: a molli uolatu, (ut quibusdam placet) uel fictitio nomine a uoce, quam edit. Ouidius lib. 3. Fast. Iuppiter alitibus rapere imperat: atulit illi Miluius, & meritis uenit in altra suis. Terent. in Phor. Non rete accipitri tenditur, neque miluio. Pl. li. 10. cap. 10. Milui ex accipitrum genere. Notandum in his rapacissimam, & famelicam semper alitem, nihil esculanti rapere nunquam ex funerum ferculis, nec Olympiæ æra. Ab huius aus similitudine piscis quidam miluius, siue miluus dicitur, quod se saltu supra mare at tollens, milui in modum uolare uideatur. Pl. li. 9. c. 29. Ponitur & pro sidere cælesti, in quod Miluius, qui Ioui elapsus anulum retulit, fertur mutatus. Ouid. lib. 2. Fast. Stella Lycaoniam uergit decliuus ad arcton Miluius: hæc illa nocte uidentia uenit. Item, miluus per translationem de homine rapaci dicitur. Pla. in Pœn. Maie ego metuo miluus.

* **MILYAS**, adis, *μυλάς*, regio est in Asia minore. Stra. li. 12.

* **MIMALIS**, a Callimacho de insula, quæ ab alijs Melos uocatur.

* **MIMALONES**, *μυμάλωνες*, Bacchæ mulieres: a Mimæte Thraciæ, uel (ut alij malunt) Ioniæ monte, uel a *μυμείωμα*, imitor, quod Liberum patrem imitentur, & ad eius imitationem cornua ferrent.

MIMALLONIS, idis, patronymicum fe. idem significat. Ouid. lib. 1. de arte amandi: Ecce Mimallonides sparsis in terga capillis.

MIMALONEVS, a, um. Persius Saty. 1. Torua Mimalloncis impleunt cornua bombis. Hæc quoque Bassarides, & Thyades, & Ogygides uocatur.

MIMAS, mantos, *μίμας*, mons Ioniæ in minori Asia, testibus Plinio & Strabone: uel, ut Suidas mauult, Thraciæ, ubi sacra, & certamina quotannis fieri Baccho consueuerunt. Ouid. 2. Met. Rhodope nitibus caritura Mimasque. Mimas etiam gygantis nomen fuit, quæ Iuppiter fulminauit. Hor. l. 3. Car. Typhæus & ualidis mimas.

MIMERMVVS, *μίμερμος*, Suidæ, Ligyrtiæ filius, Colophonius aut Smyrnæus, aut Astypalænsis, elegiarum scriptor. Natus Olympiade 37. ideoque septem sapientibus antiquior est. Quidam tamen eodem tempore uixisse illum dicunt. Vocatus fuit Lygyrtades, propter concinnitatem & dulcedinem carminis. Scripsit libros multos. Hæc Suid. Prop. lib. 2. Ele. 9. Plus in amore ualet Mimermini uersus Homero.

MIMICVS, a, um, quod ad mimum pertinet. Cic. 2. de Or. Vitandum est oratori urrumque, ne aut scurrilis iocus sit, aut mimicus.

MIMA. Cic. in Phil. 2. Aperta lætica mima portabatur.

* **MIMNEDVS**, p. p. opidum Lydiæ. Steph. ex Hecateo.

MIMVLA, dem. a Mima, gesticulatrix. Ibidem: Venisti Brundisium in sinum & complexum tuæ mimulæ.

MIMVS, mimi, [*Mimo, buffone. Gal. Βαστελευ, bouffon, qui contrefait tous gestes & contenance. Hisp. El mimo, contrabecedor de personas.*] *μίμος*, est actor Latine, qui intra, uel extra scenam gestulationes exercet, imitaturque dicta, factaque moribus hominum & naturas, *μυμείωμα*, (ut Diomedes inquit) quod significat imitor. Histrion uero personatus in scena comædias, & tragædias uoce, & corporis gestu agit: Inde Pantomimi, id est omnium personarum imitatores, effectoresque. Et Archimimi, pro histrionum principibus. Hæc tufus a Budeo declarantur in proæ. Ann. in Pand. Etiam Cic. de Or. Tuor mimus uetus. Mimi dicuntur poemata, sine reuerentia lasciuia imitantia: quod genus Latini uocant Planipedias. Ouid. 2. Trist. Ser bere si fas est imitantes turpia mimos. Mimus quoque pro fabula risu digna translate ponitur. Suet. in uita Othonis. Satis uisum, ne pœna acrior mimum omnem diulgaret: qui ramen sic quoque hoc disticho enotuit: Cur Orho mentito si queritis exsul honore: Vxoris mœchus cœperat esse suæ. Dicimus etiam, Mimo subseruare, pro eo, quod est facere contrariam uocem in symphonia, hoc est, signum, uel fabulantem adiuuare.

MINA, æ, Græce *μνᾶ*, Atticum est uocabulum, quo tam in appellatione rei numariæ, quam ponderalis Athenienses utebantur. Cõstabat autem ex drachmis Atticis centum: eratque maior Romana libra drachmis quattuor. nam hæc nonaginta sex tantum pœdebat drachmas. Fanius apud Priscianum: Accipe præterea paruo quam nomine Graij Mnam uocitant, nostrique Minam dixere priores. Centium hæc sunt drachmæ quod si modo dempseris illis, Quattuor efficies hanc nostram denique libram. Sed hoc de mina noua intelligi debet, quæ & Solonis mina a quibusdam appellatur. Constat enim Minam Atticam antiquitus fuisse drachmarum tantum septuaginta quinque: quæ auctis postea a Solone ponderibus Mna uetus appellata est, de qua intelligi debet, quod subdit Fanius apud Priscianum: Attica, quæ sic, quartam si dempseris hu c, mna. Quo tam in loco Fanius sentire uidetur, Minam At-

ticam eam esse, quæ constat septuaginta quinque drachmis, quam nos Minam ueterem uocauimus. alteram uero, quæ centum constat drachmis, Minam Græcam uocari. Sed hoc non esse uerum, facile Pl. auctoritate conuincit potest: qui li. 20. c. ul. ubi ex professo Atticorum ponderum interpretationem tractat, subdit in fine capituli, mna, quam nostri Minam uocant, pendet drachmas Atticas centum. Vide plura eius rei testimonia tam Græca, quam Latina apud Geor. Agricolam. Quoties autem apud scriptores minæ mentio occurrit, de mina noua intelligendum est, quæ epiritri portionem habet, ad minorem seu ueterem minam, quemadmodum & talentum maius ad talentum minus. Continet itaque Mina, si de pondere intelligas, uncias duodecim, & semissem, quod si de re numaria sit sermo, Mina ad monetæ Gallicæ estimationem redacta, ualebit circiter libras Turonenses septemdecim, & semissem. tantum enim conficiunt centum drachmæ, singulæ tribus solidis Turonensibus & semisse estimatæ. Budeus æstimat Minam aureis coronatis decem: quod in idem recidit: modo sane intelligas singulos coronatos ab eo triginta quinque dumtaxat solidis Turonensibus æstimari. Mina etiam mensuræ genus est, qua agrimetuntur, qui & modius dicitur, & Actus quadratus. Habet in latitudine pedes centum uiginti, & in longitudine totidem. Vide Var. de re rus. li. 1. c. 10. In pecore item ouillo Minæ dicuntur, quæ uentre sunt glabro. Idem li. 2. c. 2. Pecus ouillum recte, sanum extra luscam, surdam, minam, id est, uentre glabro.

MINACIÆ, [*Minacice.*] *ἀπειλή*, a Plau. quas nos hodie Minas uocamus, ut in Truc. Melius, te munere certare, quam minacijs.

MINACITER, adue. [*Minacciolemente.*] *ἀπειλητικῶς*, Cic. de Or. Ad uerfarios minaciter terrere. Minacius dixit idem Phil. 2.

MINANTER, adu. [*Minacciofamente. Gal. Eu menaceant, par menaces. Hisp. Amenaçando.*] *ἀπειλητικῶς*, minaciter. Oui. li. 3. de arte am. Multaque submisit, multa minanter agant.

MINÆ, arum, [*Minacice. Gal. Menaces.*] *ἀπειλή*, metus incussio per uerba, aut signa. Ter. in An. Si illum relinquo, eius uitæ timeo; sin opitulo; huius minas. Cic. ad Att. lib. 2. Minæ Clodij modice me tangunt. Virg. 3. A. E. Dij prohibete minas, Dii talem auertite casum. Quandoque dicuntur eminentiæ murorū, quas pinnas, *ἐπέλαξίς* uocant, teste Seruio: & a Minor, aris, detriatur, quod inter cetera extare, & emuere significat. Vir. 4. Aen. Pendunt opera interrupta, minæque Murorum ingentes.

MINATIO, onis, [*Minacice.*] *ἀπειλησις*, minæ, uel actus comminandi. Cic. 3. de Orat.

MINACIOS, [*Minacciofo. Gal. Menaceur, ou qui menace. Hisp. Cosa que mucho amenaçã.*] *ἀπειλητικῶς*, qui frequenter minatur. Virg. lib. 3. Ge. Fluuios tentare minaces. Cic. Cæsar minaces & acerbis literas ad senatum misit.

MINCIVS, Venetorum fluuius, qui ex Benaco lacu defluens alium prope Mantuam locum efficit, & inde rursus, multis torrentibus auctus, effluit in Padum. Vir. 4. Geo. Tardis ubi Mincius errat Flexibus. Ab hoc Vir. Minciades dictus. Iuuen. Illos Minciadæ celebrat dulcedo Maronis.

MINERVA, [*Minerva.*] *ἀθηνᾶ*, disciplinarum dea, quæ Græce Pallas dicitur, & a minando dicitur, quasi uim minetur. solet enim pingi ægide & hasta formidabilis. Aut a minuendo (ut placet Cic. lib. 2. de Natu. Deo) ut (ali malunt) a monendo, quod recte moneat. Festus: Minerva dicta, quod bene moneat: hanc enim pagani pro sapientia ponebant. Cornificius uero, quod fingatur, pingaturque militaribus minitans armis. Hæc ille. Eadem & Tritonia a poetis appellatur, quod Ogygis regis temporibus circa Tritonidem Africae paludem uirginali facie dicatur apparuisse. ab Homero etiam *γλαυκῶπις*, quasi glaucos habens oculos. Palladis autem nomen accepisse putatur *ἄπο τῆ πάλλην*, hoc est, a iaculando, uel uibrando. pingitur enim quasi manu hastam tenens, eamque uibrans. Hæc prima olei, & lanificij inuentrix creditur existisse: ob quæ erga humanum genus beneficia diuini honores meruit, sapientiæque, & bonarum omnium artium dea habita est. Fabulantur autem poetæ Mimeruam ex cerebro Iouis esse progeneratam. quo commento significare uolunt, humanarum litterarum disciplinas, humani ingenij non esse inuentum, sed ex Iouis cerebro, hoc est in exhausto diuinæ sapientiæ fonte ad hominum usum esse depromptas. Pingui seu Crassa Minerua aliquid facere, est simpliciter, rudius, uel indoctius aliquid facere. Col. in Praef. lib. 1. Potest enim nec subtilissima, nec rursus (quod aiunt) pingui Minerua res agrestis administrari. Inuita Minerua aliquid facere, idem est, quod repugnante ingenio uel repugnante natura aliquid agredi. Horat. de Arte: Tu nihil inuita dices, facie, ue Minerua. Sus Mineruam, subaudi docet, uel monet, tristissimum est prouerbum, quo utimur, quoties indoctus aliquis eum conatur docere, a quo ipse sit magis docendus.

MINERVA, seu Mineruale, *μινερῶν*, a Minerua deductum nomen, erat quasi præmium, quod dabatur præceptoribus, quasi magisterii merces, paucis diebus scholasticis dari solita ante Quinquaginta,

- ria, per quos dies pueri uacabant . Varr. 3. de re ru. c. 2. Simul ac pro miseris minerval, incipiã. Qui. 3. Fast. Nec nos turba feri cen- lu fraudante magistri Spernite : discipulos attrahit illa nouos.
- MINGO**, gis, xi, cum, [Pisciare, urinare. Gal. Pisser, uriner. Hisp. Meas, orinar.] ὀρέω, meio. Vnde & Permingo. Hinc Mincturio, & Micti- to, tas, quæ uide suis locis.
- MINIATVS**, ta, tum, μιαντός, quod est ex minio . Vitr. li. 7. Parietes passim expolitione miniata expoliebantur.
- MINIARIA**, α, μιανωρία, locus in quo foditur minium. Plin. libro 33. capit. 7. Sifaponensibus miniarijs suæ uenæ arena sine argen- to excoquitur . Miniarius adiectiuum : ut, miniarius metallum. Idem ibidem.
- MINIATVLS**, a, um. Cic. Att. Ceras miniatulas.
- MINIATVS**, & per deminutionem miniatulus, μιανωτάριος, Home- ro, idem est, quod rubrum, quasi minio tinctum : unde Ceram mi- niatulam ueteres dixerunt, quam nos rubram, dicimus. Et minia- tula cera aliquid notare, pro eo, quod est, loca corrigenda anno- tare . Cic. ad Dolab. in Epist. ad Att. lib. 15. His litteris scriptis, me ad σωτηρίας, dedi, quæ uereor quidem ne miniatula cera tua plu- ribus locis notanda sint. Idem ad Att. lib. 16. Cerulas enim tuas miniatulas illas extimescebam .
- MINIMVS**, a, um, [Minimo] ἐλάχισος, superlatiuum, a paruus. Cic. 3. Offic. Ex malis eligere minima oportet . Minimus natus, Liuius 2. ab vrb.
- MINIME GENTIUM**, [Per niente, à nimum modo.] ἡκιστα πρώτων, uehe- mentius negantis est, ut, cum uolumus significare quippiam o- mnium gentium iudicio minime esse faciendum . Aut est superua- cua adiectio gentium : sicut, Vbiq; gentium, pro ubiq; : Nusquã gentium, pro nusquã.
- MINIMUM**, [Pochetto, minimo.] ἐλάχισα, superla. est a parum, aduer- bium quantitatis . Minime uero negatio est, quasi nequaquã, ἡκισ- τã, ut, minimum doctus, qui paruum est doctus : ut, minime do- ctus, qui proflus est indoctus . Plus enim est minime, quam Non. Cic. lib. 1. Orat. Minimeq; artes hæ probandæ, quæ minimæ sunt uoluptatum . Minimum etiam, pro saltem, ad minimum, ut mini- mum, Varro : Harum singula genera minimum in binas species di- uidi possunt. Sic aliquando etiam sumitur minime. Col. li. 1. Lata bubilia esse oportebit pedes decem, uel minime nouem : quæ mē- sura & ad procumbendum pecori, & iugario ad circumeundum laxa ministeria præbeat. Iungitur autem minimum, cum genitio, ut cetera aduerbia quantitatis . Cic. de Amic. Quod si ita effet, ut quisque ualetudinis minimum in se esse arbitraretur, ita ad amicit- iam esset aptissimus .
- MINIMOPERE**, dixerunt ueteres, uti maximopere. Lici. apud Priscia num. Non minimopere milites quietos uolebat esse.
- MINIO**, as, [Miniare.] μιαντός, minio tingo Plin. lib. 33. c. 7. A censori- bus in primis Iouem miniandum locari . unde & miniati libri di- cuntur, cum litteræ maiores minio tinguntur.
- MINIO**, fluuius est Tusciae, non procul a Cærete opido. Virg. lib. 10. Qui Cærete domo, qui sunt Minionis in aruis .
- MINISTER**, stri, [Ministro. Gal. Seruiteur ou ministre. Hisp. Sierno.] ἡπνε- ρίτης, qui inseruit, & ministrat . Cic. 1. de Orat. Ministros se præ- bent in iudicijs oratoribus .
- MINISTERIUM**, rij, [Ministerio. Gal. Ministère, seruire manient. Hisp. Seruicio, ministerio.] διακονία, proprie ministri opera est, quamuis & pro omni operatione poni consueuerit, ut de rege Latino Vir. 7. Aene. Abstulit testis pater, auersus que refugit Fœda ministe- ria, & cæcis se condidit umbris. Plin. li. 10. ca. 71. Nec minor uarie- tas in pedum ministerio . Qui. 1. 1. Meta. Somne quies rerum, pla- cidissime Somne deorum, Pax animi, quem cura fugit, qui corpo- ra dura Festa ministerijs, mulces reparasque labori, &c. Aliquan- do ministeria ponimus pro ministris, sicut seruitia pro seruis. Pau- lureconsultus : Urbica ministeria dicimus etiam, quæ extra urbē nobis ministrare consueuerunt. Cic. de Vni. Quibus utitur mini- sterijs deus, aliter ministris .
- MINISTRA**, [Ministra.] Ci. 2. de Fi. ministræ & satellites uoluptatū.
- MINISTRATOR**, oris, [Ministro.] qui ministrat, ὑπηρετής. Cicero 2. de Orato. Obiurgabam, quod ministratorem peteres, non aduersarium.
- MINISTRATRIX**, cis, ὑπηρετής, idem, quod ministra. Cic. 1. de Or.
- MINISTRATORIS**, adie. ὑπηρετικός, quod ad ministrationem perti- net, ut, ministratorij urceoli apud Mar. li. 14.
- MINISTRO**, as, [Ministrare, seruire. Gal. Administrer, seruir. Hisp. Seruir, ministrar.] ὑπηρετάς, seruius, porrigo. Plautus in Curc. Tu tabellas ce nsignato, hic ministrabit, id est, seruiet . Gell. libro 2. Quo- niam filij sui pocula in conuiuio regi ministrarent, Virgil. 1. Aên. Iamque faces & saxa uolant, furor arma ministrat . Varro 3. de re rust. ca. 17. His ministrat uictum . Hinc Administro, Subministro, Subseruius, Suppedito.
- MINIABILITER**, ἀπειλιτικός, ueteres dixerunt pro minaciter. Pa- cuius in Antiopa. Miniabiliter increpare dictis sauis incipit,
- MINIATABVNDVS**, hoc est, ualde minans, quasi plenus minarum. Liu. 9. Bel. Mac. Miniatabundus petebat .
- MINITOR**, aris, frequent. [Minacciare.] ἀπειλώ, sæpe, uel impetuo- se minor, Pla. in Cur. Minim' malum minitare? Cic. 2. Ca. Vobis, at que huic urbi ferro, flammaq; minitantur.
- MINITO**, as, [Minacciare.] apud antiquos. Pla. in Amph. Quid mini- tabas te facturum? Minitans, tis, particip. Cic. 7. Verr. Verri nimis atrociter minitantem.
- MINIYM**, nij, μίλτος, pigmenti genus est laudatissimi coloris, quod in argentarijs metallis cum argento uiuo inueniri solet. Maxima eius copia teste Plin. lib. 33. ca. 7. effoditur in Hispania . sed hoc du- rum est & arenosum. optimum nascitur supra Ephesum in Cilibia- nis agris. Nonnulli per errorem minium idem esse putant cum cin- nabari, cum proprie cinnabari sit sanies draconis morientiu ele- phantum pondere elisi, uirulq; animalis sanguine permixto. Idem loco iam citato : Comperique uulgo cinnabari Indica in medica- menta minium addi inscitia nominis, quod esse uenenum, docebit- mus inter pigmenta . Inde Miniatus, a, um, & Miniatulus, de quibus diximus suo loco.
- MINIYS**, uuius, fluuius Hispaniæ iuxta Abobricam, Callæcorum o- pidum uastissimo ore in Oceanum profluens . Plin. lib. 4. cap. 20. & Ptol. lib. 2. c. 6.
- MINO**, as, [Minare, conduire. Gal. Mener, conduire . Hisp. Lleuar, guiar.] ἀγώ, ducō. Festus : Agasones equos agentes, id est, bene minitan- tes. Apud antiquos etiam pro minor legitur. A quo Minito, tas, ut supra docuimus ex Prif.
- MINOAS**, p. p. μίνας, urbs in Amorgo insula, una Cycladum. Itæ alte- ra in Siphno insula, una Sporadum, tertia in Sicilia. Atq; hæ quid- è tres enumerantur a Steph. Strabo præterea 19. Minoam fuisse emporium tradit in agro Attico, decem & octo stadijs a Megaris distans, quod postea Misæam appellarunt.
- MINOIS**, idis, μινωίς, insula, una Cycladum, quæ notiore nomine Ba- ros appellatur. Plin. li. 4. c. 12.
- MINOIS**, idis, patronymicum fem. Ouid. 8. Metam. Aegides, rapta Minoide, Diam uela dedit .
- MINOISVS**, a, um, μινωίος, possess. ut, Minoia regna. Virg. 6. Aë.
- MINOR**, oris, & hoc minus, [Minore. Gal. Moindre. Hisp. Menor.] ἐλάτ- των, comparatiuum a Paruus . Ouidius 2. de arte : Non minor est uirtus, quam quærere, parta tueri . Interdum, idem est, quod iunior : præsertim si addatur ablatiuus Natus, Annis uel similia. Ci. 4. Ver. Nequus minor triginta annis natus . Interdum sine huiusmodi ablatiuo. Ter. in Eun. Video herilem filium minorem huc aduenire . Id quoque frequentissimum est in plurali numero, ut minores dicamus pro iunioribus, & interdum pro ipsis posteris, quemad- modum maiores pro senioribus, uel pro ijs, qui nos ætate una, uel pluribus antecesserunt. Horat. de arte : Censor, castigatoque minorum. Qui. 4. Trist. Ut que ego maiores, sic me coluere mino- res. Vir. 6. Aen. Vt cumque fereat ea fata minores. Minoris uende- re aliquid, hoc est, minori prærio. Cic. 3. Off.
- MINOR**, aris, [Minacciare. Gal. Menacer. Hisp. Amenazar.] ἀπειλώ, mi- nas infero . Cic. 1. Tus. Cui cum Lysimachus rex crucem minaretur . Qui. Epist. 10. Multa mihi terræ, multa minantur aque. Item eminere, existare . Virg. 1. Aen. Geminique minantur In cælum scopuli.
- MINATIO**, uerbale. Cic. 3. de Orat. admirationes, minationes.
- MINANS**, minantis, parti. Ouidius 2. Falto. Edidit impudens ore minante sonos . Hinc Commisor, & Interminor, quæ habent pugn. correp.
- MINOS**, μινως, Iouis, & Europæ filius, rex Cretæ, qui primus Creten- sibus leges dedit . Hic cum haberet uxorem Pasiphaea, & illa ex tauro genuisset Minotaurum, Dædalum, quod bouem ligneam fa- bricasset, sub qua latens cum tauro uxor cõcubuerat, persecutus, in Siciliam peruenit, ubi a Cocali regis filiab. interfectus fuit, (ut Aristoteles refert) iuxta Camerinam urbem, & apud inferos pro- per insignem iustitiam iudex animarum factus est. Virg. 6. Aene. Quæsit Minos urnam mouet . Quo pacto autem iudex habeat inferorum propter iustitiam, non uideo, cum uiolator fuerit hos- pitij, & raptor (ut Suidas ait) Ganymedis, & multa alia commissis- se dicatur, a uera iustitia non parum abhorrentia.
- MINOTAURVS**, μινώταυρος, ex Minoe, & tauro dictio composita monstrum biforme ex portentoso Pasiphaea, cum tauro concubi- tu prognatum, quod iussu Minois, ut fabulantur poetæ, Labyrintho inclusum, humanis carnibus uesceretur. huic quotannis Athe- nienses ex præscripto fœderis septem ex suis liberis mittebat de- uorandos. sed tertio anno Aegei filius Thefeus sorre missus, Mi- notaurum occidit, & ab Ariadne accepto filij glomere, fuga eua- sit. De hoc Virg. 6. Aen.
- Hic crudelis amor tauri, suppositaq; furto Pasiphae, mistumq; genus, prolesq; biformis Minotaurus inest, Venetis monumenta nefandæ, &c.
- Seruius interpretatur, Taurum scribã fuisse Minois, qui, absente

rege, cum Pasiphae concubuit in domo Dædali: & quia Pasiphae eodem tempore gemellos peperit, quorum alter Minos, alter taurus esset similis, factus est locus fabulae, ut Minotaurum biforum monstrum peperisse dicatur.

MINOVUM, *μινωον*, opidum Cretæ, a Minoe rege. Pli. li. 4. c. 12.

MINOVUS, a. um, adiec. Ouid. in Ibi. Si tua contigerit Minoas puppis arenas. Taurus Minos, pro Minotauro, Stat. 1. Achil.

* MINTHE, *μινθη*, a poetis Cocyræ filia fingitur, quam Proserpina in adulterio cum Plutone comprehensam in herbam sui nominis commutavit.

* MINTHES, mons est Peloponnesi, non procul a Pylo.

MINYRNAE, *μινυρναε*, Ptolemæo, opidum in Campania inter Sinuessam, & Formias, ad Lirim fluvium: habens propinquas paludes, in quibus Marius delituit, fugiens persecutionem Syllæ.

MINVO, nui, nutum, [D. *minuere*, *menomate*. Gal. *Amoindri*, *apetifer*, *diminuer*, *menuser*. Hisp. *Desmenuchar*, *amenguar*.] ἐλαττώω, minoré reddo, detraho, extenuo Pli. Radix commanducata dentium doloré minuit. Cic. ad At. Si putares meam molestiam minui posse. Idem in Ca. Ne quid de summa dignitate reip. minueretur. Cæf. 3. Bel. Gal. Nostris militibus spem minuit.

MINVRIZO, [Cantar sotto voce. Gal. *Chanter bas*. Hisp. *Cantar bajo*.] parua voce succino. *μινυρίζω*, enim cantillo significat. Sid. li. 1. ep. Inter frutices silerunt, Progenem minurizantem.

MINVS, ris, [Minore, meno.] ἡπρόνος, quandoque comparatiuum est a Paruum, neutri generis, sicut Minor masculini, & femiini: ut, Plus minusue. Aliquando comparatiuum est aduerbiale: sed tunc a Parum fit, non a Paruum: ut, Habeo minus pecuniæ. Quod si iungatur positiuo, contrariæ significationis comparatiuum demonstrat: ut, Minus stultus i prudenter. Minus prudēs. i. stultior. Ter. in Eun. Hoc nemo fuit minus ineptus: id est, aptior. Frequenter etiam accipitur pro non, præsertim coniunctum cum Sin: ut, Sin minus, idem est, quod, si uero non. A Minus nomine fit superlatiuum Minimum: a Minus aduerbio, fit superlatiuum, Minime. Pla. in Trin. Minus quindecim dies sunt, quod pro his ædibus minas quadraginta Accepisti a Callicle. Liu. de Bel. Pun. Minus duo milia hominum effugerunt.

MINVSVLVVS, la, lum, [Minoretto.] ἐπελάττων, demi. a Minus. Varro: Excludantur in minusculum auariuum. Ad hunc etiã modum dicimus, Minusculam epistolam, Minusculam uillam. Pla. in Amp. Si minusculo digito increpauerint fores. Cic. ad Q. Fr. Rescripti epistolæ maximæ, audi nunc de minuscula.

MINVTAL, *μινυτῶτος*, genus edulij, quod ex cõcis minutatim oleribus fit, auctore Apicio. Fiebat inter cetera marino pisce, liquami ne, oleo, uino, porris, & coriandro. Mar. li. 11.

MINVTATIM, [A minuto. Gal. *Par le menu*, *petit à petit*. Hisp. *Desmenuchar* *do en pieçes*.] εἰς λεπτότατα, in minutissimas partes. Colum. lib. 8. capitu. 14. Nasturtium confectum minutatim. Aliquando pro paulatim. Varro libro 1. de re rustic. Minutatim assuefaciant. Cic. Acad.

MINVTE, [Minutamente,] aduc. Cic. de Or. Grandia minute dicere.

MINVTIA, æ, [Minutia. Gal. *Petite piecette*, *morcelet*. Hisp. *Parte pequena de cada cosa*.] ἀνύβαλον, contemptibilis paruitas cuiuscumque rei. Lac. de Ira Dei: Pulueris minutias uidemus in sole. Minutia etiam dicta porta Romæ, a minuto, quod Minutij sacello proxima esset. Et Minutia, uirgo Vestalis: quæ propter sulphurionem stupri uia defossa est. Liu. 8. ab urbe. Sed hæc scribuntur cum c.

MINVTIM, [Minutamente. Gal. *Par pieces menues*, *fort menu*, *par la menu*. Hisp. *Desmenuchar* *do en pedaçõn*.] λεπτομερῶς, aduerb. in minutas partes. Colum. libro 5. Fossor æqualiter & minutim soli terga Communuat.

MINVTVLVS, dem. Pla. in Pœ. Pueros infantes minutulos.

MINVTVS, a. um, [Minuto, menomato. Gal. *Amoindri*, *menuse*, *apetisè*. Hisp. *Menudo*, *desmenuchar* *do*, *amenguado*.] & particip. & nomen esse potest. Participium, significat comminutum, ἐλαττωθέν, hoc est minus factum: ut, Minuta spes, pro Imminuta, apud Tac. in ui. Agric. Nomen idem est, quod breue uel priuum. Cic. 7. Ver. Reticulum tenuissimo lino, minutis maculis. Aliquando ponitur pro pusillanimo, teste Nonio. Cic. 1. de Fin. Minuti, & angusti, & omnia semper desperantes.

MINYAE, *μινυαε*, populi fuerunt Theffalix, qui Iasonem in Colchos proficentem secuti sunt, qua dictione frequenter utitur Valer. Flac. in Arg. pro ipsis Argonautis. Ouid. li. 7. Met. Iamque fretum Minyæ Pagafæa puppe fecabant. Alij dicunt fuisse populos Bœotix circa Isoleum montem habitantes: quos ita dictos uoluit a Minya rege Orchomeni, filio Chryse, & nepote Neptuni,

* MINYAS, Chryse filius. a quo Minyæ dicti sunt.

* MINYVS, per quattuor syllabas, siue Minyeius per quinque fluu. Theffalix, qui postea Orchomenus dictus est.

MIRABILIS, le, [Mirabile, marauiglioso. Gal. *Admirabile*, *merueilleux*. Hisp. *Marauilloso*.] θαυμάσιος, admiratione dignum. Vir. 1. Aen. Martis Ledæ mirabile donum.

MIRABILITAS, [Marauiglia,] pro stupore. Cic. ad At. li. 5. Hæc animi desipientia mirabilitatem magnam facit.

MIRABILITER, [Marauigliosamente. Gal. *Merueilleusement*. Hisp. *Marauillofamente*.] adue. θαυμάσιως, Cic. ad Cæf. li. 13. Satisfacere immortalitati laudum tuarum mirabiliter capis.

MIRABVNDVS, [Marauiglioso.] qui miratur, θαυμάζων, Liu. lib. 25. Mirabundus unde tot hoites tam subito exorti.

MIRACVLVM, li, [Miracolo. Gal. *Miracle*. Hisp. *Milagro* *ò marauilla*.] θαύμα, quidquid admirationem afferre potest, quasi sit contra naturam. propter quod ueteres miracula pro monstris posuere. Li. lib. 2. Adiciunt miracula huic pugnae, silentio proximæ noctis ex silua Arfia ingentem auditam uocem. Miracula septé mundi sunt hæc: Templum Dianæ Ephesix, quod summæ magnificentiæ fuit, & admirationis apud p̄iscos, ducentis uiginti annis factum a tota Asia. Columnæ centum uiginti septé a singulis rebus factæ, sexaginta pedum altitudine: ex his triginta sex cælatæ. De hoc Pl. li. 7. cap. 38. & lib. 36. cap. 3. & 14. Mausoleum ab Artemisia Carix Regina in memoriam uiri exstructum: de quo diximus suo loco. Colossus Solis apud Rhodios: de quo Pli. lib. 34. c. 7. Iouis Olympiaci simulacrum, quod Phidias fecit ex ebore apud eundem lib. 7. c. 38. & lib. 13. ca. 3. & lib. 35. cap. 8. & lib. 36. cap. 5. Muri Babylonis, quos Semiramis Regina constituit. Pyramides in Aegypto, de quibus idem Plin. lib. 36. ca. 12. Domus Cyri Medorum regis quam Menon arte prodiga, illigatis auro lapidibus, fabricauit. Miraculo esse, in admiratione haberi. Liu. 5. Bel. Pun. Id eos aude-re, miraculo fuit.

MIRÆ, aduerbium, [Marauigliosamente,] mirabiliter. Cic. ad Att. Puer municipia mire fauent.

MIRIFICE, [Marauigliosamente,] aduer. miri in modum, θαυμάσιον, Cic. 4. Aca. Delectabatur autem mirifice lectione librorum.

MIRIFICISSIMVS, superlat. a mirificus. Ter. in Phor.

MIRIFICO, cas, [Far marauiglioso. Gal. *Faire merueilleux*. Hisp. *Marauilloso*.] θαυμαστοποιός, miris laudib. extollo. Pla. in amp. Thebani ciues modo mire mirificant. probant.

MIRIFICOVS, a. um, [Mirabile, marauiglioso.] θαυμάσιος, mirabile, siue quod parit admirationem. Cic. in Ca. Mirificos fructus afferunt.

MIRMILLONES, erant pugiles Retiariorum aduerfarij. nam digladiarium alter Retiarius, alter Mirmillo appellabantur Festus: Retiario, inquit, pugnant aduersus mirmillonem cantatur, Non te peto, picem peto, quid me fugis Galle? Quia mirmillonem genus armaturæ Gallicæ est, ipsique mirmillones ante Galli appellabantur: quorum galeis pilcis effigies inerat. Quod genus pugne institutum est a Pittaco, uno ex septé sapientib. qui aduersus Phrynonē dimicaturus propter controuersias finiu, quæ erant inter aticos, & Mitylenæos, reti occulte allato, impediuit Phrynonem.

MIRO, as, [Amirare, mirare,] θαυμάζω, miror. Var. in. Eumen. ut citat Nonius. Hiospes quid miras? Obsoletum est.

MIROBRIGA, *μυροβρυγα*. Ptol. Hispaniæ uterioris urbs in conuentu Cordubensi. Pli. li. 3. c. 1. Mirobricam uocat.

MIROR, aris, [Amirare, mirare, stupire. Gal. *Esmerueilleir* *es esbahir*. Hisp. *Marauillarse*.] θαυμάζω, ἀζώμαι, re aliqua tamquam noua, obfufepio. Virgilius 1. Aeneid. Artificumque manus inter se, operumque laborem Miratur. Mirari etiam est, cum uoluptate intueri. Idem secundo Georg. Olympiacæ miratus præmia pugnae. Item nescire, quia (ut Donarus inquit) admiratio ab ignorantia descendit. Terent. in Andr. Miror un de sit. Cum dicimus, miraris te, miratur se, tunc significat, de se magnifice sentire. Martial. libro 13. Qui se miratur, in illos Virus habet. Constructur hoc uerbum cum accusatiuo, & cum genitiuo. Virg. 11. Aeneid. Iustitiæ ne prius mirer, belli ne laborum. Quandoque absolute ponitur. Ouid. li. 13. Meta. Dumque moror, mirorque, simul fugit omnis in undas.

MIRATIO, [Marauiglia, ammiratione.] θαυμάσιος, uerbale. &

MIRATOR, [Riguardatore. Gal. *Esmerueilleur*, *qui s'esmerueille*. Hisp. *El que se marauilla*.] θαυμάσιος, Cic. 2. de Di. Caussarum ignoratio mirationem faciat. Mar. li. 10. Mirator ueterum senex auorum. Proper. li. 2. Eleg. 14. Formæ mirator honestæ.

MIRATRIX, cis, fe. ut, Turba miratrix. Iuuen. Sat. 4. Item fama miratrix, apud Senecam in Hippol.

MIRANDVS, a. um, [Marauiglioso. Gal. *Digne d'admiration*. Hisp. *Cosa digna de marauilla*.] admiratione dignum. Terentius in And. Mirando hoc tanto, tam repentino bono. Cicero sexto Verr. Mirandum in modum Græcis rebus istis, quas nos contemnimus, delectantur.

MIRVM IN MODVM, & Mirandum in modum, [Marauigliosamente,] θαυμάσιον ἢ λίκον, id est, maiorem in modum. Plautus in Amph. Vterque deluditur dolis mirum in modum. Cicero Metel. Marcellum tuum consulem factum, mirandum in modum gaudeo. Mirum quantum, eiusdem significationis. Lilius libro primo ab urbe. Mirum quantum illi uiro hæc nunciati fides fuerit.

MIRVM

- MIRUM**, responso aduerbij cuiusdam formæ habens. Ter. Eu. T. Rex credere omnem exercitum, consilia. G. Mirum. Hinc mirius antiqui dixerunt pro magis mirum. Var. Numquid hoc mirius?
- MIRVS**, a, um, [*Marauiglioso.*] θαυμασιος, admiratione dignus. Vir. 4. Aen. Templum coniugis antiqui, miro quod honore colebat. Hinc Permissus, a, um, pæn. pro. Cic. Appio Pul. Illud mihi permirum accidit. Apud ueteres mira pro monstris, atque horrendis sumuntur, Plau. in Amph. Mira memora. Virgil. autem Georg. 4. de Proteo canens, res admirandas, & portentosas uocat miracula: Omnia (inquit) commutat sese in miracula rerum. Mirum ni, idem fere, quod nimirum, certe, profecto. Ter. in And. Mirum ni domi est.
- MISCELLANEA**, orum, [*Mescolamenti, miscugli.* Gal. *Meslanges.* Hisp. *mezclamientos.*] συμμικτῶν, dicuntur, quæ ex uarijs dissimilibusque rebus nullo seruato ordine, sunt commista. unde nonnulli opera sua, in quibus res uariæ nullo ordine tractantur, Miscellanea uocauerunt. Inter ludos quoque miscellanea dicebantur, in quibus uaria spectacula nullo ordine exhibebantur, ita dicta a permistis spectaculis, siue (ut alijs placet) a confusis confessibus, quod in ijs sedendi ordo, ut in iustis ludis, non seruaretur. Iuuen. Sat. 11. Sic ueniunt a miscellanea ludi.
- MISCELLANEVS**, a, um, συμμικτῶς, quod uariarum ex rerum commitione, nullo obseruato ordine, conflatum est. Gell. li. ulti. cap. 11. uariam & miscellaneam doctrinam conquisierunt. Sic Apul. in Met. Miscellaneam turbam uocat, ex promiscua colluione hominum conflata.
- MISCELLVS**, a, um, adiect. [*Mescchio.* Gal. *Meste.* Hisp. *Mezclado.*] συμμικτῶς, quod mistum est. Miscellos ludos Lugduni edidisse Caligulam, scribit Suet. in Calig. Varr. lib. 3. cap. 7. Miscellum uocat columbarum genus, quod nec agreste est, nec domesticum, sed ex utroque temperatum. Item Miscellæ uites, quæ omni agro conueniunt, quod ceteris ubique utiliter miscantur. Cato de re rust. c. 6. uites miscellæ, in quemuis agrum conueniunt. Varro 1. de re rust. ca. 54. Miscella, quam uocant nigrani, multo ante coquitur. Miscellas unas uocat Cato capit. 23. quibus præliganeum uinum fit, quod operarij bibant. Fuit etiam Miscellus Crotonis urbis conditor.
- MISCEO**, lces, miscui, mistum, per s, non per x, [*Mesciare, mescolare.* Gal. *Mester, brouiller, mixtionner.* Hisp. *Mezclar o enturbjar.*] μιγνυμι, confundo. Vir. 1. Aen. Magno miscer murmure pontum: hoc est, turbari. Plin. lib. 7. ca. 56. Vinum aqua miscere Staphylus docuit. Colum. lib. 6. capi. 4. Multi largo sale miscent pabula. Cic. pro Sext. Rosc. In tenebris ruebant: omnia miscabant. hoc est, perturbabant. Quandoque est potum ministrare tractum a commitione calidi & frigidi, aut certe aquæ & uini. Iuuen. Sa. 5. Nescit tot millibus emptus pauperibus miscere puer. Miscere absolute, pro miscere omnia. Cic. ad Quinc. F. lib. 3. Appius miscet. Cic. de Fin. Qui alteri miscet multum. Et Ouid. Martialis, Iuuen. Hinc, Admiscero, ad aliquid miscero, Commisceo, simul miscero, Intermisceo, in medio miscero, Permiscero, ualde miscero. Promiscuus, a, um, Sallust. in Cati. Diuina, atque humana habere promiscua.
- MISTVS**, [*Mescolato.*] partic. temperatus. Liu. 3. ab urbe. Colluio mistorum omnis generis animantium.
- MISTVRA**, æ, μιξίς, temperatura, confusio. Colu. lib. 7. cap. 5. Ea mistura palatum, lingua, torum os perficitur.
- MISELLVS**, a, um, [*Mescchinello.*] ταλαίπωρος, deminuti, est a miser. Pla. Censen' misello mali aliquid facturum? Misellum pallium. Plau. in Ruden. Sum redactus ad hoc misellum pallium. Cicero ad At. libro tertio: Cui nihil misello relinquo. Et misella spes, apud Lucretium.
- MISENVS**, pæ. p. μισωός, promontiorum Campaniæ, non procul a Cumis: dictum a Miseno Aeneæ tubicine illic sepulto. Vir. 9. Aen. Monte sub aereo, qui nunc Misenus ab illo dicitur, æternumque tenet per sæcula nomen.
- MISER**, ra, rum, [*Misero, infelice, mescchino.* Gal. *Miserable, malheureux, pitreux.* Hisp. *Cosa mezcquina o desdichada.*] τάλαιος, calamitosus, ærummosus, infelix. Ter. in Eu. Apparet seruum hunc esse domini pauperis, Miserique. Idem Heau. Nemo est miserius me. Sal. in Jug. Expertus sum parum fidei miseris esse. Miser animi, Plaut. Mil. Illam miseram animi ex crucias. Miser animo, & Miser ex animo apud eundem in Truc. & Scicho. Interdum pro ægroto, nam morbus genus infelicitatis. Plaut. in Pæn. Miseram esse prædicat buccam, Fortasse medicus os arbitratur. Interdum innocens, Cic. pro. Mil. Miseros interdum ciues optime de re pub. merit os. Inuenitur etiam pro interiectione dolentis, δεινόν. Vir. 6. Aen. Cecropide iusti, (miserum) septena quotannis Corpora natorum.
- MISERABILE**, [*Miserabilmente,*] pro admiserabiliter, nomen pro aduerbio. Virgi. 2. Aeneid. Miserabile cæcis Hostibus intulans, Seruius.
- MISERABILIS**, le, [*Degno di misericordia.* Gal. *Miserable, de qui on doit auoir pitie & compassion.* Hisp. *Cosa digna de misericordia.*] οἰκτρός, miseratione dignus. Ouid. in Ibin. Sisque miser semper, nec fit miserabilis ulli. Aliquando flebilis, lamentabilis, Liu. li. 1. Euentus belli minus miserabilem dimicationem fecit. Idem: Voces miserabiles exaudiebantur.
- MISERABILITER**, [*Miserabilmente.* Gal. *Miserablement.* Hisp. *Miserablemente.*] οἰκτρός, sic, ut misericordia commoueat. Cic. 1. Tuf. Non miserabiliter uir clarus emoritur.
- MISERANDVS**, [*Degno di misericordia.* Gal. *Miserable, de qui on doit auoir pitie & compassion.* Hisp. *Lo que merece misericordia.*] ἐλεετός, miseratione dignus. Cic. 1. de Ora. ut alijs miserandus, alijs irridendus uideatur. Cic. 2. Tuf. Ex Sophocle: miserandum adspice Eulce ratum corpus lacerati patris.
- MISERANTER**, [*Miserabilmente.*] aduer. ἐλεετός, cum miseratione. Gel. lib. 10. cap. 3.
- MISERATIO**, onis, [*Misericordia, compassione.* Gal. *Pitie, compassion.* Hisp. *A quella obra de misericordia, compassion.*] οἰκτρισιμῶς, ægritudo, qua ex alicuius infelicitate mouetur. P. i. Epist. 51. me recordantem fragilitatis humanæ misratio subit. Ci. Lucceio l. 15. Quem nostrum ille moriens apud mantincam Epaminondas non cum quadam miseratione delectat?
- MISERE**, [*Miseramente, infelicamente.* Gal. *Miserablement, malheureusement.* Hisp. *Mezcquina o desdichadamente.*] ἀδελῶς, adu. infelicitate, Cic. Misere perijt. Quandoque significat ualde. Ter. in And. Misere hanc amauit. Idem Ad. Quia tam misere hoc esse cupio uerum, eo uereor magis.
- MISEREOR**, ἐλεῶ, antiqui usurpant, pro Misereor. En. in Hecuba. Miserece manus: date ferrum, ut me anima priuem. Nonius.
- MISEREROR**, misereris, misertus, uel mi critus, uerbum deponens, [*Hauer misericordia.* Gal. *Auoir pitie & compassion.* Hisp. *Hauer misericordia.*] ἐλεῶ, construitur cum genitiuo. est autem ex alicuius miseria corde anxium esse. Vir. 2. eclo. Nil nostri miserere.
- MISERESCO**, scis, [*Mouersi a misericordia.*] οἰκτίζομαι, moueor misericordia. Vir. 2. Aen. His lacrymis uitam damus, & miserescimus ultro. Et tam accusatiuo, quam genitiuo iungitur. Appu. Omnes miserescimus. Stat. lib. 1. The. Et generis miserescere tui. Virg. 8. Ae. Arcadij, quæso, miserescite regis.
- MISERESCIT**, impersonale, cum significato sui uerbi. Ter. in Hea. Inopis te miserescat mei. Inde Commiserescit.
- MISERET**, [*Hauer misericordia.*] ἐλεῶ, impersonale. Misereor. Idem est. n. Miseret me illius, & Misereor illius: Ci. Miseret me infelicis familiæ. Vir. 4. Si te laeporum miseret. Miseret me, eadem forma, inquit Festus, dicitur, qua piget, pænitet, tædet. Ter. Eu. Miseret me uicem tuam. Ter. Heau. Menedemi uicem Miseret me.
- MISERETVR**, οἰκτεῖσθαι, apud uetustissimos legitur pro miseret, Turpil. in Epiclero: Parris me miseretur. Nonius.
- MISERIA**, æ, [*Miseria, infelicitas.* Gal. *Misere, malheur.* Hisp. *Miseria, desdichada.*] πάλαιωσις, infelicitas, calamitas. Cic. 2. Tuf. Gentes nostras flebunt miseria. Plau. in Amph. Miserrima istæc miseria est. Cic. 3. de Fin. Qui processit aliquanrulum ad uirtutis aditum, nihil minus in miseria est, quam, qui nihil processit.
- MISERICORDIA**, æ, [*Misericordia, compassione.* Gal. *Misericorde, compassion.* Hisp. *Misericordia, compassion.*] ἐλεος, ægritudo ex miseria alterius iniuria laborantis, inquit Cic. 4. Tuf. Idem pro Deiot. Non debeo tentare, quo nam modo dicēdo misericordiam tuam com motere possim. Idem 3. Tuf. Misericordia ægritudo est ex alterius rebus aduersis. Stoici misericordiam inter uitia animæ computant, unde Seneca, Stoicus, Vitium animi est misericordia: nec miserebitur sapiens, sed succurret. Vnde Cic. 3. Tuf. Tamquam Stoicus dixit: Si sapiens in ægritudine cadere posset, posset & in misericordiam. uerum in oratione pro Ligario in laudē Cæsaris, tamquam peripateticus, dixit: Nulla de tuis uirtutibus, plurimis nec gratior, nec admirabilior misericordia est.
- MISERICORDIOR**, comparat. antiquum, quo utitur Pla. in Rud.
- MISERICORDITER**, [*Misericordiosamente.* Gal. *Misericordieusement.* Hisp. *Misericord. of: mente.*] ἐλεετικός, cum misericordia, non inuenitur, sed compositum. Immisericorditer apud Ter.
- MISERICORS**, dis, omni. gen. [*Misericordioso.* Gal. *Misericordieux.* Hisp. *Cosa que ha misericordia.*] ἐλεήμων, qui ex alicuius calamitate dolorem, ex alicuius miseria susceperit, ostendo: & conseruitur cum accusatiuo. Festus: Miseratuf is, qui conseruitur aliena incommoda.
- MISERITER**, [*Miserabilmente,*] οἰκτρός, miserabiliter. Laberius apud Non. Mens incorrupta miseriter corrumpitur.
- MISERITVDOS**, Attius. Infelix miseritudinē aliena. Idem in Alphesibœa: Miseritudo eorum. Ex Nonio.
- MISEROR**, raris, [*Hauer misericordia, hauer compassion.* Gal. *Auoir pitie & compassion.* Hisp. *Hauer misericordia.*] οἰκτεῖσθαι, uerbis, aut re doloem, ex alicuius miseria susceperit, ostendo: & conseruitur cum accusatiuo. Festus: Miseratuf is, qui conseruitur aliena incommoda.

moda. Sallu. in Jugur. Eos, multa pollicendo, ac miserando caſum ſuum confirmat. Cæſ. 1. Bel. Gal. Cum familiaribus commune periculum miserabantur id est, deplorabant. Virgilius 10. Aeneid. Ingemuit miserans grauius. Idem 12. Aeneid. Et Turni sortem miserantur iniquam. Hinc Commiseror. Commiseratio, significatio misericordiae. Misero autem pro Miseros dicebant ueteres, ut Attius in Athamante: Hæc numquam miserarent mala. Misera animi, pro animo. Virg. 10. Aen. Iuuenemque animi miserata repressit.

*MISERVVS, p. p. opidum Macedoniæ, Steph.

*MISPILLA, Medorum opidum.

MISSICVIO, as, [Mandar spesso. Gal. Enuoyer souvent. Hisp. Embiar à menudo.] *μειπάζω*, a uerbo Mitto, idem quod misſito, hoc est, frequenter mitto. Plautus in Epistola: Ad me litteras misſiculas.

MISSILIS, & hoc misſile, adiect. quod facile mittitur, p. n. cor. Misſile, p. n. cor. substantiue, [Che facilmente si getta, arma da lanciare. Gal. Toute sort de dard. Hisp. La lanza ó por lo que se tira.] *ἔϊσος, ἔϊλος*, telum, quod manu mittitur. Virg. 9. Aen. Pellere uallo misſilibus certant. unde & lapides misſilia dicuntur. Misſiles lapides, Liu. 1. Pondus misſile disci. Proper. lib. 3. Eleg. 14. Misſilia saxa, & misſilia tela, Linius 2. & 5. Misſilia tormenta. Plin. lib. 8. cap. 23. Misſilia etiam dicuntur munera, quæ a principibus populo spargebantur, ut lintea, odores, unguenta. Suet. in Calig. Sparſit & misſilia uariarum rerum.

MISSIO, nis, [Il mandare. Gal. Enuoy. Hisp. Obra de embiar.] *πομπή*, actus mittendi. Cicero ad Attic. libro 1. De litterarum misſione sine causa accusor. Legatorum misſio. Idem 7. Philip. Legatorum misſionem semper timui. Misſio interdum pro dimisſio, Suetonius in Cæſ. Misſionem efflagitauit. Misſionum in re militari multa genera. est honesta, quæ emeritis ſtipendijs ab imperatore indulgetur. est cauſaria, qua quis propter ualitudines a laboribus militiæ ſoluitur. unde cauſarij milites dicuntur a Lino. est ignominioſa, cum quis propter delictum ſacramento ſoluitur.

MISSIRO, tas, p. c. [Mandare spesso.] *ποσαναπέμνω*, freq. sæpe mitto. Liu. 9. Samnites auxilia misſitauerant.

MISSVS, a, um, parti: [Mandato. Gal. Enuoyé. Hisp. Embiado.] quod mittitur. Misſus uero nomen quarti ordinis, unmiſſionem ferarum, huc luloſum, aut gladiatorum in arenam ſignificat. Suet. in Domit. Cincenſium die, quo facilius centum misſus peragerentur. Idem in Claudio: Interiecta per quinos misſus uenatione. Aliquæ pro immiſſione ſerculorum. Vnde Lamprid. ſcribit Heliogabalum celebrari tale conuiuium, ut apud amicos ſingulos ſinguli misſus apparerent: & aliquando omnes misſus ſola carne phalianorû ſtruxiſſe. Budæus.

MISY, yos, [Vitriolo.] *μύσι*, corpus metallicum, quod in ſodinis ærarijs ſupra Chalcytum Sory inuenitur, colore ſubflauo in morè ſulphuris ignem iam experti. Vulgus Vitriolum appellat. Miſy prætereâ Plin. libro 19. cap. 3. tuberis genus, ſua uitate odoris, & ſaporis præcipuum, quod in Cyrenaica provincia naſcitur, noſtratis carnoſius.

MITELLA, *μυτίλλος*, deminutiuum, parua mitta. Virgil. Caput Graia redumita mitella.

MITESCO, is, [Farſi manſueto, domeſtico. Gal. Devenir doux & traitable, s'adoucir. Hisp. Amanſarſe, ablandorſe.] *πρανομευ, ηπαιμευ*, manſueſco. Plinius libro 22. capitulo 15. Feræ domi educatæ miteſcunt. Aliquando tranquillum fieri, Appul Mare miteſcit. Aliquando matureſco. Plinius libro 15. capitulo 13. Poinorum miteſcentium.

MITHRAS, *μίθρας*, cum, h, a Perſis dicitur Sol: cuius ſimulacrum eſſingebant riſtu leonis, cum tiara, utraque manu bubula premès cornua. Stat. lib. 1. Theb. Adſis o memor hoſpitij, Iunoniaq. arua Dexter ames, ſeu te roſeum Titana uocari Gentis Aethæniæ ritu, ſeu præſtat Oſirij Frugiferum, ſeu Perſei ſub rupibus antri, Indignata ſequi torrente cornua Mithram. Stra. li. 15. Perſæ colunt Solem, quæm Mithram uocât. Ponitur aliquando pro primario ſacerdote, Appul. lib. ult.

MITHRIACA, orum. *μυθριακά*, ſacra mithræ, in antro fieri ſolita. Boe inde cornibus ducto, quem poſt hymnorum concentum Soli immolabant. Lamprid. in Commodo. Sacra Mithriaca hominibus uero polluit.

MITHRIDATES, p. e. pro. *μυθριδάτης*, rex Ponti, ui tanta & animi, & corporis, ut ſex iuges equos regeret, duarum, & uiginti gentium ore loqueretur. Nicomedem Bithynia, Ariobarzanem Cappadocia expulit: Græciam, inſulasque omnes, excepta Rhodo, occupauit. poſtea a Pompeio uictus, tandem a Pharnace filio in rure obſeſſus, uenenum ſumpſit. cumque id ſapuiſſe fruſtra bibiſſet, quod aduerſum uenena multis antea medicaminibus corpus firmauerat, immiſſum percufforem Gallum, auſtoritate uultus territum reuocauit, & in eadem ſuam manu trepidantis adiuit. Iuſti. &

Val. Iuuen. Sat. 14. Ocius Archigenem quære, atq. eme, quod Mithridates Compoſuit.

MITHRIDATICVM, antidotum, *μυθριδάτικόν, αντίδοτον*, a rege Mithridate nomen habet. quod primus hoc commiſſionis genus creditur inueniſſe, & aduerſus uenena eo ſe præmunuiſſe. Plinius lib. 15. cap. 2.

MITIFICCO, as, [Domesticare, ſar manſueto. Gal. Rendre doux & apaiser. Hisp. Amanſar ó ablandar.] *εμμελισσομαι*, mitem ac placidum facio. Plin. lib. 8. cap. 7. Elephanti mitificantur hordei ſucco. Mitificare cibum, concoquere. Cicero de Diuin. Gallos, depulſo de peſtore, & in omne corpus diuiſo, & mitificato cibo, cantus edere quiete ſatiatos.

MITIGATIO, onis, [Mitigatione. Gal. Apaiſement, adouciſſement. Hisp. Obra de amansar ó ablandar.] *πραΐσις*, verbale. Cicero tertio de Orat.

MITIGATORIVS, adiect. *πραΐτικος*, habens uim mitigandi. Plin. lib. 18. cap. 6.

MITIGO, as, p. c. [Mitigare indolere, placare. Gal. Adoucir, amollir. Hisp. Amanſar ó ablandar.] *πραΐος*, plac, quaſi mitem ago. Virg. 5. Aen. Quam nec longa dies, pietas nec mitigat ulla. Laet. lib. 4. Rurſus penitentia populi mitigatus. Item maturare. Cic. l. 4. de rep. Cum ætiuma maturitate alia mitigauerit, alia torruerit, Hinc Commitigo, de quo ſupra.

MITIS, & hoc mite, [Manſueto, humano, piaceuole. Gal. Doux, debonnaire. Hisp. Manſo ó blando.] *πραΐος*, lenis, manſuetus. Cic. de Sen. Diſerti ſenis compta, & mitis oratio: contrarium eſt Immitis. Quandoque mitis pro tranquillo, & Immitis pro inquieto. Idem lib. 8. Mitis ut in morem ſtagni placidæque paludis. Quandoque pro maturo. Virgil. 1. Eclog. Sunt nobis mitia poma. Plin. Immitia adhuc, & cruda poma.

MITISSIME, [Piacenoliſſimamente.] Cæſ. 7. Bell. Gall. Quæ mitiſſime poteſt legatos appellat. Oui. 15. Met. Similes aliorum reſpice caſus, mitius iſta feret.

MITRA, [Mitra. Gal. Mitre. Hisp. Mitra, ornamento de la cabeza.] *μύτρη*, capitis ornamenti genus, id eſt pileus incuruus, quo primum ægypti, deinde Aegyptij, Syri, Phryges, & Lydi uſi ſunt. Aliquando pro corona ad ornatum capitis adoleſcentularum accipitur, e qua pendebant ſaciolaræ, quæ Phylla dicebantur, quod foliorum inſtar dependere. noſtri quoque Pontifices mitris utuntur, cû rei diuinæ operam dant. Virgil. 9. Aen. Et tunicae manicas, & habent redimicula mitræ. Fuit & mitra zonæ quoddam genus, quæ ſoluebant primum parientes, & Dianæ conſecrabant: ex quo eam *μυθριάω* cognominabant. Vide Cæſ. Rhodig. libro 16. capitulo 10.

MITTI SANGVIS, [Salſare, cauare ſanguine.] *οιεβοτομείδης*, dicitur cum fit phlebotomia. Cæſus libro ſecundo: mitti ſanguis debet ex brachio.

MITTO, mittis, miſi, miſſum, [Mandare. Gal. Enuoy. Hisp. Obra de embiar.] *πέμνω*, Cic. in Cat. Hunc librum ad te de ſenectute miſſum. Interdummittere, uel deponere. Virgilius 1. Aeneid. Meſſumq. timorem mitte. Terent. in Adel. Hera lacrymas mitte. Item donare. Virgil. Eclog. Hos mittimus hædos. Mittere in conſilium, eſt demittere iudices ad ſententiam dicendam, ubi orator dixerit, Dixi. Alcon. Cic. pro Cluen. Cur, cum in conſilium mittebant, Stalenum iudicem non requirebant? Miſſum facere, eſt deponere, & a noſtra poteſtate dimittere. Terent. in Phor. Miſſum te faciamus. Hinc Admitto, Amitto, Committo, Immitto, Omitto, Permitto, Premitto, Promitto, Remitto, Manumitto, Summitto, Tranſmitto.

MITYLENE, nes, p. pr. *μυτιλήνη*, & Mitylene, arum, urbs in Leſbo, a cuius nomine omnis in ſula Mitylene appellatur. Mar. li. 10. Cû tibi non Ephesos, nec ſit Rhodos, aut Mitylene. Diſta Mitylene, ut Diod. lib. 4. ſcribit, a Mitylene Machari filia. nunc Mitalinum dicitur, urbs clara Pittaco ex ſeptem ſapientibus uno, Alcepo poeta, & Antimenide fratre eius, Diophane oratore, & Theophane Pompeianarum rerum ſcriptore, qui Magno Pompeio admodum familiaris fuit, & ab eo ciuitate donatus, ut teſtatur Cic. pro Archia. de hac ſcribit Vitru. lib. 1. magnificenter & eleganter ædificatam, ſed non prudenter poſitam, in qua Auſter cum ſtat, homines ægrotant: cum Corus, tuſſiunt: cum Septemtrio, reſtituuntur in ſalubritatem.

MIXTARIVS, & *μικτάριος*, naſ, quo nimum aqua miſcenus. Lucilius: Vt ceus, aut gemina longus mixtaris anſa.

M A N T E N

*MNA, Græce; Latine, mina.

*MNAS, pirata fuit, qui Pompeij tempore Italiam oram claſſe prædabatur.

*MNEOSYNE, mater miſarû: & memoria, unde mneofynon eſt monumentum amoris, & pignus. Catu. mneofynon mei ſodalis.

*MNEMONICA, ab auctore ad Heren. dicuntur præcepta memoriam adiuuantia.

*MNESAR-

*MNESARCHVS inter principes philosophorum Ciceroni numeratur. 4. Ac. d.

*MNESITHEVS, medicus Atheniensis, cuius meminit Galen. ad Glauconem.

*MNESTHEVS, unus ex Aeneae comitibus.

M A N T E O

MOBILIS, le, [Mobile, uolubile. Gal. Membre, mobile, inconstant. Hisp. Cosa mudable o mouible.] Διήντος, qui facile mouetur. Metel. ad Ciceronem libro 5. Te tam mobili in me meosque esse animo, non sperabam.

MOBILITAS, [Mobilitas. Gal. Habilité à se mouoir, mitesse. Hisp. La habilidad para se mouer.] Διήντος. Virg. 4. Aen. Fama malum, quo non aliud uelocius ullum, Mobilitate uiget. Mobilitas etiam pro inconstantia, & leuitate accipitur. Cic. 7. Phi. Quid est inconstantia, mobilitate, leuitate cum singulis hominibus, tum uero uniuerso senatu turpius.

MOBILITER, aduerb. [Mobilmente. Gal. Legerement, en se mouant. Hisp. Mouible y mudablemente.] Διήντος. Cic. 2. de Natu. Deorum. Animaduersumq. saepe, cor animantis alicuius euulsam, mobiliter palpitate.

MOBILITAS, as, are, [Far mobile. Gal. Remouoir, faire mobile, Hisp. Hazer mouible.] Διήντος, Lucretius libro tertio: Inde omnia mobilitantur.

MODERAMEN, nis, [Gouerno. Gal. Gouvernement, regiment. Hisp. Regimento.] Διήντος, moderatio. Oui. 3. Met. Capiatq. aliquis moderamina, dixi. de nautis gubernatione intelligit, idem 2. Meta. Eget moderamine certo. de equorum moderamine loquitur. Sumere moderamina mundi, Clau. de Lau. Serenae.

MODERANS, participium. Inuen. Satyr. 10. de Demosthene: Quem mirabantur Athenae torrentem, & pleni moderantem frena Theatri.

MODERANTER, [Moderatamente.] aduerbium, μετρίως, Lucretius libro secundo.

MODERATE, [Moderatamente. Gal. Temperement, modereement. Hisp. Templadamente, medianamente.] aduerb. Διήντος, Cic. pro Font. Ab his quidquam sancte, aut moderate dictum putabitur? Idem 1. de Fin. moderatius id uolunt fieri.

MODERATIM, aduerbium. Lucretius libro primo: moderatim crescere cogens.

MODERATIO, onis, [Moderatione. Gal. Gouvernement, mesure, atrempance. Hisp. Regimento y templanza.] μετρίως, Cic. de Sen. moderatio uirium adfit.

MODERATOR, oris, [Gouernatore. Gal. Gouverneur, maistre & regent. Hisp. Regidor o templador.] Διήντος, rector, gubernator. Cic. libro 1. Tusc. Hæc cum cernimus, possumus dubitare, quin ijs præsit aliquis moderator tanti operis? Moderator iuuentæ, præceptor. Martia. libro 2. Quintilianæ uagæ moderator summe iuuentæ, Ouidius libro 2. de Pon. Eleg. 5. Succedatque suis orbis moderator habenis.

MODERATRIX, [Gouernatrice.] gubernatrix. Cic. 1. de Inuen. moderatrix rerum sapientia.

MODEROR, ris, [Reggere, gouernare. Gal. Moderer, regir, gouerner. Hisp. Regir y templar.] Διήντος, rego, modum pono, & tam accusatiuo, quam datiuo iungitur. Sallust. Fortunæ libido gentibus moderatur. Plaut. in Curc. Linguae moderandum est. Cicero Tusc. Tibicines suos, non multitudinis arbitrio cantus moderantur. Hinc Præmoderor, ante moderor. Dicitur & Moderor, ras. Sall. Quis finem statuet, aut quis moderabit? Attius apud Nonium: Te impietas stimulat, neque moderat metus.

MODERATVS, adie. [Modesto, moderato.] Διήντος, Cic. de Sen. Moderati senes tolerabilem agunt senectutem. Oui. 1. Trist. Ele. 8. Neque enim moderator alter.

MODESTIA, æ, [Modestia, mediocritas. Gal. Modestie, atrempance. Hisp. Templanza, moderacion.] τὸ νόμιμον, fundamentum, & basis ipsa uirtutis, unde gignitur moderatio, quæ temperat modos in factis & dictis. ad Herenn. lib. 1. Modestia in animo continens moderatio cupiditatum. Cic. 1. Offi. Modestia scientia est opportunitatis idoneorum ad aliquid agendum temporum. Cla. 8. Pan. Seruat inoffensam diuina modestia uocem.

MODESTE, [Modestement. Gal. Modestement, auec mesure. Hisp. Modestia y templadamente.] μετρίως, Teren. in Phorm. Animus, qui modeste istæc ferat. Var. Non eos optime uixisse, qui diuissime, sed, qui modestissime.

MODESTVS, æ, um, [Modesto, gentile, costumato, temperato. Gal. Modeste, temperè. Hisp. Modesto y templado, moderado.] νόμιμος, qui in rebus omnibus modum seruat. Ter. in Adel. Proba & modesta. Vbi Donatus: Proba sibi, modesta apud alios. Modestus uultus. Ter. in And. Vultu, adeo modesto, adeo uenusto, ut nihil supra. Cic. pro Plan. Adolescentis modestissimi pudor. Item contra Rullum: modestissimi mores.

MODICVS, le, μεδίστος, quod modium continet. Pla. in Cap. Aulas

omnes confregit, nisi, quæ modiales erant.

MODICE, [Mediocrementè.] μετρίως, mediocriter. Pla. in Mil. Modice sapis. in neque nimis neque parum. Varr. de re ru. aer modice temperatus. Immodice, nimis, Col. li. 2. Frequenter id potius, quàm immodice facere. Aliquando parum. Pli. li. 6. c. 22. Aedificia modice a terra exitantia.

MODICVM, [Poco. Gal. Un petit, moyennement. Hi. Medianamente, poco.] adu. parum. Pla. Aedepol id modicum curat.

MODICVM, ci, [Poco.] ὀλίγον, Iuena. Sacy. 9. Modico contentus agebas.

MODICVS, æ, cum, [Poco, picciolo. Gal. Moyen, mediocre, petit. Hisp. Pequeno, pequeño.] ὀλίγον, paruum. Pl. lib. 10. ca. 55. Inuentum, ut oua igne modico fouerentur. Horat. 2. Epi. 2. Ex modico, quantum res poscet, aceruo Tollam. Colum. lib. 6. cap. 2. Humilis & modica corporatura. Refertur & ad res numerabiles. Cic. in Parad. Mea pecunia ad uulgi opinionem mediocri, ad tuam nulla, ad meam modica. Proprie tamen Modicum dicitur, quod non excedat modum. Plaut. Cui animus modicus, continens, expers ambitionis.

MODICELLVS, æ, um, [Picciolino.] dem. a modicus. Sue. in Nero. Decubuit super lectum modicella culcitra stratum.

MODIFICOR, aris, [Misurars. Gal. Mesurer. Hisp. Medir.] μετρίως, metior. Gel. li. 1. c. 1. Secundum naturalem membrorum omnium inter se competentiam modificatus est. Cic. 3. de Or. Verba modifi cata esse debent.

MODIOLVS, li, πηλυ, cum accentu in antepen. genus mensuræ. Plau. in Cist. Promisi modiolum uini dare. Item paruum uas quadratum ad hauriendum aquam. Vitruuius: Modioli pleni ad summum elati, & rursus ad imum reuertentes, infundunt in castellum, quod extulerunt. Modiolus etiam uas mensurarium potui paratum, ut phiala, ut trulla: non tamen est poculum, ut inquit Scæuola in I. Sei. ff. de auro, & argenteo. Hæc Budæus: Modiolus in Rota cui affixi sunt radij. Plinius lib. 9. c. 4. Est præterea instrumentum chirurgicum. Celsus libro 8. cap. 3. Exciditur os, si paruum est, quod læsum est, modio; si ipatiosus, terebris. Deinde subdit, Modiolus ferramentum concuum, & teres est, imis oris ferratum.

MODIPERATORES, συμποσιδραται, teste Nonio, qui in conuiujs modificandi ius habent. Varr. Rer. human. libro 20. ut citat idem Nonius: In conuiujs instituti sunt modiperatores, atque Magistri.

MODIVS, [Moggio. Gal. Un moy ou un boisseau. Hisp. Celemin o almud.] mensuræ genus, continens sedecim sextarios. Cic. 2. Off. Ne Marco quidem Seio uito datum est, quod in caritate esse modium populo dedit. Volusius Metianus. Quadrantal, nunc plerique amphoram uocat, habet urnas duas, modios tres, semodios sex, congios octo, sextarios octo & quadraginta. Ex quibus Volusij uerbis facillime colligi potest capacitas modij. nã cum dicit amphoram, quam antiqui Romani quadrantal, continere tres modios, sextarios autem octo & quadraginta; sequitur necessario, modium tertiam partem 48. sextariorum, quæ est sexdecim sextariorum. Hinc Semodius, modij dimidium. Col. lib. 2. Eadem aliquando modijs duobus, ac semodio iugerum occupat. Modius agris, actus quadratus, qui latus est pedes centum uiginti, & longus totidem. Modium neutro g. dixit Pli. li. 9. c. 16.

MODVS, [Mospure hora. Gal. Aceste heure, tantost, n' aquetes. Hisp. Agora, poco ha pasado.] ἀπρ., aduerb. significans tempus præsens, uel mox præteritum, uel nondum præteritum, sed statim futurum. Teren. in Eun. Modo ait, Modo negat. Sic, Modo dicebam, Modo ueni, Modo faciam. de tempore præterito testimonium est apud eundem in Eun. Quam dudum? DO modo. Vbi Donatus, Nota modo, aperte pro tempore præterito dictum esse: id est iam dudum. Ponitur etiam pro dumtaxat. Liuius libro 1: Tectis modo dirutis alterius urbis, duo populi in unum confusi sunt: id est, tantum unius urbis tectis dirutis. Aliquando est, dummodo. Teren. in Heaut. Modo liceat uiuere, spes est. Virg. lib. 4. Aeneid. Si modo, quod memoras, factum fortuna sequatur. Hinc Solummodo, Tantummodo. Modo pro saltem. Teren. in Adelph. Utinam hoc sit modo defunctum. Modo pro interdum. Propert. Et modo Taygeti crines adpersa pruina, Sectatur primos per iuga longa canes. Modo non, propemodum. Ter. in Phor. Modo non auri montes pollicens.

MODVLALIS, [Conmisura.] aduerb. concinne, & cum mensura. Cic. 1. de Natura Deorum. Si ex oliua modulate canentes tibi nascerentur.

MODVLATIO, onis. Quin. Alterum modulatione constat.

MODVLATOR, oris, qui modulatur. Col. in præf. li. 4. magistrum uocis, & cantus modulatorem.

MODVLATVS, us, uis, modulatio. Sen. Her. surrente: Canoro saxa modulatu trahens.

MODVLATVS, æ, um, particip. Quint. lib. 9. capi. 2. Cantibus ad aliorum

rum similitudinem modulatis. Sen. Agam. Ityn in uarios modulata sonos.

MODVLOR, aris, p.c. [*Misurare, comporre con misura.*] μετρεω, mensuro, siue cum numerorum ratione compono. Gell. li. i. ca. i. Sic & ratiocinatum Pythagoram dicit, in reperienda, modulandaque status longitudinisq. Herculis præstantia. Sic modulari carmen. Vir. 7. Ecl. Carmina descripti, & modulans alterna notauit. Cic. in Ora. Ipsa natura, quasi modularetur hominum orationem, in omni uerbo posuit acutum uocem.

MODVLVS, li, [*Misurata, modello. Gal. Changer, prononcer, ou jouer de mesure & musique, composer par mesure. Hisp. Medir, composer alguna medida.*] μετρον, de min. a modus, proprie significat mensuram. Suet. in Ner. Scrobem fieri iuperauit, dimensus ad sui corporis modulum. Modulus etiam uocabant ueteres architecti particulas quasdam, ad quas totum opus solet dimetiri. vulgus hodie paruum pedem uocat. Pau. in l. non solum. ff. de oper. n. nunc. Modulus sumere debet is, qui opus nouum nunciat. Erant præterea Moduli, quædam mensuræ in aquæ ductibus, quibus aqua ex castellis ad priuata ædificia duci solet. Vlp. l. damni infecti. ff. de dam. infecto. Labeo putat eum, qui modulorum aut riuu faciendi causa opus faceret, fatidare debere. Est etiam modulus, ratio quædam certa, ut in cantu mensura. Plin. lib. 11. cap. 37. Arteriarum pulsus in modulus certos, legesque metricas aut citatus, aut tardus. Idem lib. 7. capit. 56. Lydios modulus Amphion, Dorios Tamyras inuenit.

MODVS, di, [*Modo, termine. Gal. Moien, maniere & sazou, mesure, regle. Hisp. Manera, medida.*] μετρον, mensura, ratio. Cic. de Orato. In omnibus rebus uiuendum est quatenus: est enim siue quicquid modus est: tamen magis offendit nimium, quam parum. Idem de Sen. Habet natura, ut aliarum omnium rerum, sic uiuendi modum. Colum. lib. 2. Est modus in siccano feno, ut neque peraridum, neque uiride colligatur. Idem libro 3. Terram minutam in modum semipedis ponito, id est mensuram. Modus etiam dicitur quantitas. Idem libro 2. Reconditur, si maior est modus, in horreo; si minor, in uasis olearijs. Interdum dicitur finis. Virgilius 4. Ae. Sed quis erit modus? Accipitur etiam pro mensura illa, quæ cantores inter canendum obseruare solent. Cic. 1. de Orat. Solet Roscius dicere, se, quo plus ætatis sibi accederet, eo tardiores tibicinis modos esse facturum. Vnde illud in titulis comædiarum Ter. Modos fecit Flaccus.

MOECHISSO, as, are, [*Adulterare.*] μοιχεω, per adulterium polluo, Plaut. in Cast. In adulterio dum mœchiffat Casinam.

MOECHOR, aris, [*Committere adulterio. Gal. Adulterer, commettre adultere. Hispan. Adulterar los casados.*] μοιχεω, adulterium committo. Catullus: Mentula mœchatur, mœchatur mentula certe.

MOECHA, [*Adultera.*] μοιχη, adultera. Martial. lib. 10. Fastose limina mœchæ.

MOECHVS, [*Adultero. Gal. Adultere, paillard. Hisp. Adultero de casada.*] μοιχος, adulter. Ter. Eun. Minatur id, quod mœchis solet. Mœchus mulierum. Plau. Mil.

MOENIA, mœnium, pluraliter tantum declinatur, [*Mura, muraglia. Gal. Les murs d'une uille. Hisp. Los muros de la ciudad & uilla.*] τετιχη, a muniendo, (ueteres enim α, & u, indifferenter ponebant) quæ urbem cingunt. Virg. 2. Aen. Et mœnia pandimus urbis. Cæf. 2. Bell. Ciu. Cum pene edificata in muris ab exercitu nostro mœnia uiderentur. Cic. 3. de Na. Deo. Diligentior urbem religione, quam ipsis mœnibus, cingitis. Hinc Submœnium, sub mœnibus. Vnde Submœnianæ, uel Sommœnianæ meretrices, quæ sub mœnibus in fornicibus prostabant.

MOENIYS, [*Cinto di mura. Gal. Enclos de murs. Hisp. Bien cerrado de muros.*] τιχηεις, mœnibus cinctus. Pla. in Bac. Pergamû diuina mœnium manu. Participium est passiuum a Mœnio, quo ueteres utebantur pro Munio, ut Pœnio pro Punio.

MOENVS, siue Mœnis, fluius Germaniæ, per agrum Franconiensem in Rhenum defluens. Plinius libro 9. c. 15. Pomp. lib. tertio. Mœnim uocat.

MOEREO, res, mœstus, [*Attristarsi. Gal. Estre trist & dolent se contrister. Hisp. Entristarse.*] στελλομαι, deduci putatur, απο της μοιρας, quod est Græce, Parca, siue mors. Varro a marcendo dictum putat: quod merore corpus marcescat: & ita per α, scribendum uideretur. Est autem Merere tristari. Cic. de Ami. Merere hoc eius euentu, uereor ne inuidi magis sit, quam amici. Hor. Epo. 15. Tralatos alio mererebimus amores. Aliquando inuenitur cum accusatiuo, Cic. Terentiæ, Merere casum eiusmodi, ut tantis tuis mereriis mæ miseris subleuentur.

MOERENS, entis, [*Mesto. Gal. Qui est dolent & marri. Hisp. El que tiene tristeza, triste.*] participium. Virgilius primo Aeneid. Dicitis merentia pectora mulcet. Ouid. Epist. 11. Patrius uultu merente factelles Venit.

MOERIS, μοιρις, insula in mari Lycio. Plin. libro 5. cap. 31. Fuit præ-

terea Aegyptiorum rex, cuius opus est lacus inter Arfinoitem & Memphitem, qui ab illo Meridis lacus appellatur. Plinius libro 5. cap. 9.

MOERI, orum, [*Mura.*] τεγες, pro muris. Virgilius 10. Aene. Aggeribus pro merorum. Vbi Seruius. Merorum pro murorum, antique. nam ueteres pleraque eorum, quæ nos per u, dicimus, per æ pronuntiabant.

MOEROS, ras, [*Attristare.*] λωπεω, merentem facio. Pacuuius: Nā me multis merauit modis: Nonius.

MOEROR, oris, [*Affanno, dolore, noia. Gal. Tristesse & douleur de cœur, marison, dueil. Hisp. Tristeza & lloro.*] λυπη, tristitia, præsertim in uultu. Cicero ad Atti. libro 12. Merorem muni: dolorcm non potui.

MOESTVS, a, um, [*Mesto, tristo. Gal. Triste & dolent. Hisp. Tristo, lloroso.*] λυπηρος, Vir. 2. Ae. mestas promere uoces.

MOESTE, [*Dolorosamente. Gal. Avec douleur & tristesse. Hisp. Con dolencia & tristeza.*] aduerbium λυπηρως, ad Herennium. Clementer, meste, hilariter.

MOESTITER, [*Dolorosamente.*] meste. Plau. in Ruden. Obsecro tam mestiter nestitas?

MOESTITIA, æ, & mēstido, inis, [*Mestitia, tristeza. Cal. Tristesse, dueil. Hisp. Dolencia, tristeza & lloro.*] κατηφεια, Plau. Cui tanta mēstido obigit. Cic. 1. de Fin. Sapientia est una, quæ mēstidiam pellat ex animis.

MOESIA, μοισια, prouincia Europæ iuxta Danubium, quæ a Pannonia ad Pontum usque proceditur. in ea sunt Dardani, Moesia, alij.

MOGVNTIA, μογογντια, opidum Transalpinæ Galliæ ad Rhenum fluuium.

MOLA, æ, [*Macina. Gal. Vne meule. Hisp. Muela.*] μύλη, nomen habet, a mole, quod faxi mole frumenta, leguminaque in ea terantur. Iuu. Sat. 8. Sognipedes, dignique molam uersare nepotes. Punice molæ. Ouid. 6. Fasto. Et, quæ puniceas uersat ascella molas, antiqui ab alinis Afinatias, alias a Manu Manuarias, a trudendo Trufatiles appellabant, quæ & Versatiles dicuntur. Plin. li. 36. cap. 19. Molas uersatiles aliquas sponte motas, inuenimus in prodigijs. Sumunt quoque molæ nomina ex rebus, quæ per eas comminuuntur. unde Molas frumentarias dicimus, & Molas fabarias. Molæ oleariæ dicuntur, quibus ex iucibus aut ex femine aliquo oleum exprimitur. Et Latine quidem Mola, Græce μύλος, siue μύλη, dicitur, unde Amilum, ἀμιλλον, placentæ genus sine mola factum ex tritico. In molendinis superiorem partem, Metam, μύλιον, uocant, inferiorem Catillum, ὀδόν. Accipitur etiam quandoque Mola, μύλη, pro mandibula, siue maxilla. Dicitur præterea aliquando caro informis, & inanima in utero mulieris, siue uiri femine genita. Arist. libro 4. de gener. anim. Cum ex humore crudo conceptus stetit, tunc mola gignit. Præterea Mola, a molito farre, dicitur far tostum, & tale sparsum, quod eo niolito hostiæ adsparguntur. Plinius 1. 12. c. 18. Nec minus propitij erant dij mola salsa supplicantiibus. Horat. 2. Ser. Sat. 3. Spargisq. mola caput, improbe, salsa. Inspergere molam. Cic. 2. de Diu. Hinc Immolo, de quo suo loco.

MOLARIS, is, subit. [*Mascellare. Gal. Dent masceliere. Hisp. La muela para masher.*] μυλωνος, gen. masc. dens maxillaris, a mola, pro maxilla, deducto nomine, quod cibum, a ceteris dentibus contractum, dentes maxillares molant. Aliquando Molaris accipitur pro mola fragmento. Ouid. li. 3. Met. Extraq. molarem sustulit, Stra. li. 3. Thèb. Vastæq. fudes, fractiq. molares.

MOLARIS, & hoc re, adiect. μυλωνος, ut, Lapis molaris, ex quo mola fit. Plin. li. 36. ca. 23.

MOLARIYS, a, um, [*Da macina. Cal. De meule. Hisp. Cosa de muela.*] μυλωνος, quod ad molam pertinet: ut, Agnus molaris, quo utimur ad molam. Cato de re rust. c. 11.

MOLENDINARIYS, a, um, [*Da molino. Gal. Apartenant à mouldre. Hisp. Cosa para molar.*] μυλωνος, quod ad molendinum pertinet: ut, Asina molendinaria apud Pau. Iureconi.

MOLES, huius molis, [*Grandezza. Gal. Toute chose grande, puissance & masse. Hisp. Grandeza & pesadumbre.*] ὄγκος, res ingentis ponderis: a mouendo, quod ægre moueatur. Festus: Moles pro magnitudine fere poni solet. Virg. 6. Ae. Mens agit moles, Id est, magnitudinem mundi. Ouid. Ep. 2. Vltima prærupta cornua mole rigent. Molem & montes, apud Virg. pro Molem montium, libro primo Aeneid. Molemque & montes insuper altos impulit. Quoniam uero, quæ magna sunt, difficilia esse consueuerunt, capitur quandoque moles pro difficultate. Virgil. libro 1. Aeneid. Tantæ molis erat Romanam condere gentem. Et in mari moles opera dicuntur, aggreges, quibus excluditur aqua. Cicero ad Att. lib. 4. Constat aditus insule esse munitos mirificis molibus. Accipitur & pro motu. Virgil. 5. Aeneid. Ingenti mole Chimæram Consequitur.

MOLESTA, tunica dicebatur alimentis ignium illita & intexta, qua

- reos in pœna induebant. Iuue. Tunica punire molesta. Cœl. Rho. libro 10. capit. 5.
- MOLESTIA**, itæ, [Molestia. Gal. Ennyy & fischerie. Hisp. Pefadumbre y enojo.] δὲ γὰρ ἐπέα, sollicitudo. Cic. 4. Tul. Molestia, egritudo permansens. Idem de Sen. Mihi huius libri confectio omnes absterfit fenestras molestias. Inde fit Præmolestia.
- MOLESTO**, stas, [Molestare, nocere, f. d. d. i. d. i. r. e. Gal. Molestes, fischer, donner ennyy. Hisp. Agr. iuziar d' enojar.] ἀνάσσει, molestia officio. Modest. Ab Aurelio fratre meo neminem moleitari uolo.
- MOLESTE**, [Noiosamente. Gal. Aué ennyy & fischerie. Hisp. Graue y enojosamente.] ἀπαρδῶ, aduer. grauius, ægre. Cic. 2. Ver. Cupiebam dissimulare, me id moleste ferre.
- MOLESTVS**, a, um, [Noios, odioso, molesto. Gal. Fescheux, ennuieux. Hisp. Pefado d' enojo.] ἀπώσσει, grauis, odiosus. Cic. de Amic. Molesta ueritas est: quidem ex ea nascitur odium. Terent. in And. Molestus ei certe fuero.
- MOLETRINA**, æ, p. p. [Molino.] μολων, a molendo, pistrinum olim dicebatur, quo tempore tundebantur frumenta, non molebantur. Cato in Thermum, ut Nonius citat: Carcere, neruo, moletrina. Budæus credit etiam hoc nomine appellari posse aquariorum molarum loca.
- MOLILE**, molilis, instrumentum, quo aliquid molitur. Cato cap. decimo. Iuga prostraria duo, iugum asinarum unum, molile unum.
- MOLIMEN**, inis, p. p. [σφοδρῶ. Gal. Effort. Hisp. Esfuerzo.] πανσκιδῶ, conatus. Oui. 1. de Pon. Eleg. 3. Magna tenent illud numen molimina rerum. Pro eodem etiam dicimus molimentum. Liu. 7. Bel. Mac. Eo minoris molimenti ea claustra esse, quod longum, angustum, uadosum ostium porus sit.
- MOLITIO**, onis, [σφοδρῶ] uerbale, conatus ipse. Cic. 1. de Nat. Deo. Quæ molitio, quæ ferramentia, quæ machinæ, qui ministri tanti muneris fuerunt?
- MOLITOR**, æ, p. p. qui aliquid machinatur. Cic. de Vniuer. Hanc igitur habuit rationem affector mundi, molitorque Deus. Molitor rerum nouarum. Sueton. in Domit. Molitrix nouarum rerum, Idem in Claud.
- MOLIOR**, ris, [Mouere con. difficile a. Gal. Mouoir avec peine. Hisp. Difficultosamente mouer.] κινῶμαι, a mouendo, uel a molibus significat rem aliquam cum magno conatu loco moueo. Liuius libro 9. Num montes moliri sua sede paruas? Est item uel ingenio, uel corpore ad aliquid agendum moueri. nam Moliri classem est parare. Virgilius tertio Aene. Classis que sub ipsa Antandro, & Phrygiæ molimur montibus Idæ. Moliri iter, est peragere. Idem sexto Aeneid. Inde datum molitur iter. Moliri habenas, est gubernare. Idem 12. Aeneid. Manibus molitur habenas. Moliri insidias, est tendere, ut lib. 1. Georg. Insidias auibus moliri, incendere uepres. Moliri arcem, est extruere. Virgilius 1. Aeneid. Pars ducere muros, Molirive arcem. Contrarium est Demoliri. Moliri moram, est moram facere. Virgilius 1. Aeneid. Molirive moram. Moliri iacula, est iactari. Idem 1. Georg. Fulmina molitur dextra. Moliri bellum, est parare. Colum. in præfa. Qui bella molitur, armorum & militiæ gnaros adhibeat. Moliri etiam simpliciter positum, inuenire. Plaut. Aliquid moliar, quo me hoc discrimine liberem. Aliquando conari. Cicero de Vniuer. Mundum efficere moliens deus, terram primam ignemque coniunxit. Aliquando facere. Cicero libro 1. Tusc. Horrifer Aquilonis stridor gelidas molitur niues. Aliquando passiuè, pro tardari. Lucil. lib. 7. Mutilamur, molimur, subducimur. Hinc Amolior, recedo: Admolior, admooueo: Demolior, destruo: Remolior, remoueo, & a conatu reuoco. A Molior, Molitus partic. Cic. 1. de Fin. Molita quippiam impietas.
- MOLITOR**, penultima corrept. qui molit, [Molinatio.] μολωδρῶς, Molendinarius.
- MOLITVRA**, Plinius libro decimoquinto, capitulo 13. Molitaria etiam præstant.
- MOLLESCO**, is, [Amollis, placatus, acquiescit. Gal. S' amollir. Hisp. Hazer se mas muelle d' blando.] διαμαλασσωμαι, mollis aut placatus fio. Quidius 4. Meta. Subito molleceat in undis. Idem 1. de Pon. Eleg. 7. Pectora mollescunt. Plin. lib. 12. c. 17. Ladanum tactu mollescere. Hinc Remollesco.
- MOLLESTRA**, [Pelle pecorina.] μολωτή, pellis ouina. Mollestras (inquit Festus) antiqui uocabant pelles ouinas, quibus galeas extergebant.
- MOLLITIA**, itæ, [Delicatezza.] Cic. in Part. Lenitatem mollitia animi imitatur.
- MOLLITIES**, ei, quæ & Mollitia, æ, [Mollitie, delicatezza. Gal. Mollisse, delicatezza. Hisp. Molladura, blandura d' delicatezza.] μαλακία, mollitudo. Plin. li. 11. cap. 37. Auriculæ ac nares modicum eminent flexilia mollitia. Idem li. 13. cap. 9. Pomum differens breuitate ac mollitie. Quandoque pro effeminatione capitur. Sallu. Inertia & mollitia animi alius alium expectantes cunctantini. Terent. in Eunu.
- Bijciunda hæc mollities animi. Mollities maris. Plinius de uiris illust. Per mollitiam maris anguis proximum Aesculapij fanum petijt. Col. li. 7. c. 2. Quidquid conceptum est, maternam mollitiam retulit.
- MOLLICINA**, æ, p. n. pro. μαλακῶν ἰμάτιον, uestis inquit Nonius, a mollitie dicta. Næuius in Epidico: Mollicinam, crocotam, chirodotam.
- MOLLICVLVS**, a, um, [Delicato, tenerello.] ἀκόρ, deminutium a mollis. Pla. in Cast. Volo molliculas escas, ut ipsa mollicula est. Cat. Qui me ex uerficulis meis putastis, Quod sint molliculi, parum pudici.
- MOLLICELLVS**, deminutium, a molliculus. Cat. Cinæde Thali mollior cuniculi capillo, Vel anseris medullata, uel inula Mollicella.
- MOLLIO**, lis, molliui, uel molij tū, [Far molle, mollicicare. Gal. Mollire, adoucir. Hisp. Amollentar, d' ablandar.] μαλακίζω, molle reddo. Hor. 1. Ser. Saty. 4. Dum ferrum molliat ignis. Accipitur & pro sedare & mitigare uent. Molliare mare, Molliare uentos. Gel. lib. 19. ca. 1. Curi Brigidium aduentaremus mollicij. essent uenti maris. Attius Telepho: Subter saxa, qua mons molliat mare. Molliare animos, pro temperare. Cic. 2. Tusc. Molliunt animos nostros. Molliare animos, pro effeminare. Cic. 5. Tusc. Animum opinionibus delinitum molliuimus. Sallust. Loca amœna feroces militum animos molliuerant. Ouid. 3. Fast. Lanam molliare puellæ Discant. Hinc Emollio, & Præmollio.
- MOLLIPES**, pedis, [Che bapiedi molli.] μαλακίπιδες, qui mollem habent pedem. Cicero 1. de Diui. Mollipedesque boues spectantes limina Cæli.
- MOLLIS**, le, [Molle, tenero. Gal. Mol, delicat. Hisp. Muelle d' blando al sentido del tocar.] μαλακός, tener, a mouendo, quasi mobilis, quod in quacumque partem facile moueri possit. Vir. 2. Ge. Quid memora Aethiopum molli canentia lana. Cic. 3. de Orat. Mollissimam ceram ad nostrum arbitrium fingimus. Cum homine iunctum, in deteriorem partem accipitur. Cic. 1. de Orat. Quis hoc philosophus tam mollis, tam languidus, tam eneruatus probare possit? Mollis animus, placabilis, qui facile & accipit offensiones & deponit. Cicero ad Att. lib. 1. Quanta sit in fratre meo comitas, quam mollis animus, & ad accipiendam offensionem, & ad deponendam, nihil attinet ad te scribere. Quoniam uero, quæ tenera sunt, pro uoluntate nostra facile tractamus, factum est: ut Mollis quandoque pro donato sumatur. Virgilius 3. Georg. Belgica, uel molli melius feret effeda collo. Quandoque pro facili. Ibidem: Inuauit ire iugis, qua nulla priorum Castaliam molli diuertitur orbita cliuo. Quandoque pro maturo. Idem 1. Eclog. Castaneæ molles. Mollia uina dicuntur defæcata, & asperitate carentia, ut annotauit Seruius in illud Virgilij 1. Georg. Et tunc mollissima uina. Quandoque pro tempestiuo. Idem 4. Aeneid. Sola uiri molles aditus, & tempora noras. Quandoque pro contemnentio. Idem 3. Georg. Tua Mecenas haud mollia iussa. Quandoque pro suauis, & iucundo, μαλακός. Idem: Molleque sub æthere somni. Hinc Mollior, & Mollissimus. Liu. 4. Bell. Maced. Volo id quam mollissima uia consequi. Colum. lib. 5. c. 1. Tactu corporis mollissimo.
- MOLLITER**, [Mollemente, delicatemente. Gal. Mollement, delicatement. Hisp. Muellemente, d' blandamente.] μαλακῶς, adue. leniter, non durius. Plinius libro 15. cap. 10. Mira naturæ cura molliter femina collocandi. Cic. 2. de Nat. Deo. Nidos construunt, eosque quam possunt mollissime substruunt. Ferre molliter, æquo animo. Cic. de Sen. Quod ferendum est molliter sapienti. Aliquando delicate. Terentius in Adelph. Syrice te curasti molliter. Plaut. Pœn. Quæro hospitium, ubi ego curer, mollis, Quam regi Antiocho curari hospites solent.
- MOLLIVS**, comparatiuum. Tacitus libro decimo octauo: Mollius interpretabantur.
- MOLLITVDO**, [Tenero, zza. Gal. Mollisse, delicatezza. Hisp. Molladura d' blandura.] μαλακότης, Cic. lib. 2. de Nat. Deo. In pulmonibus inest raritas quædam, & assimilis spongijs mollitudo. Idem 2. de Orat. In ipso tactu inest & mollitudinis, & leuitatis modus. Accipitur pro flexibilitate. ad Her. 1. r. Mollitudo uocis, cum eam torquere pro commodo nostro possumus.
- MOLLVGO**, ginis, species lappaginis, similis anagallidis, nisi, quod ramosior est, ac pluribus folijs. Plinius libro 26. capitulo 10. Quidam eandem credunt cum ea, quam Dioscorides uocat Hippophæston.
- MOLLVSCA**, æ, nux e genere iuglandium, cortice adeo molli, ut uix atrectata statim frangatur: unde & nomen accepit. hæc & iux Persica appellatur, quod e Perside primum ad nos sit transfusa. hoc enim nucis genus eo tempore, quo Alexander Macedo cum regibus Persarum bellum gessit, in Græciam translatum in Macrobio legitur. Meminit huius nucis & Plinius libro decimo quinto, cap. 22.

MOLLVSEVM, ubi aceris arboris, ut & Bruscum. sed Bruscum intortius est crispum, Molluscum simplicius sparsum. Pl. lib. 16. c. 16. Pulcherrimum bruscum, multo excellentius etiamnum molluscum.

MOLO, *μόλων*, orator Alabandensis, qui Rhodi claruit Ciceronis ætate. Plut. in vita Ciceronis, & Str. li. 14.

MOLIS, molui, molivum, [*Macinare. Gal. Mouldre. Hisp. Moler.*] *μύλα*, mola tero. Ter. Phor. Molendum usque in pistino. Cæs. lib. 1. Com. Trium mensium molita cibaria sibi unumquemque domo efferre iubet. Hinc Permolo, quod aliquando pro subagitare accipitur. Translatio a mola, nam, ut mola super catillum circumvoluitur, sic in patrandâ re uenera uir mulieri incumbit. Commolo, si mul molo, Emolo, perfecte molo.

MOLOCHINARIUS, molochini coloris infector, Plautus in Aul. Astâr Molochinarij, petunt fullones. Et Cæcilius apud Noniû.

MOLOCHINUS COLOR, in purpuram inclinans, quod malæ flori similis.

* **MOLORCHVS**, Senex Arcadius fuit, qui Herculem hospitio excepit. cui sacra ab eodem sunt instituta, quæ Molorchea dicebantur.

* **MOLORTIVS**, idem, quod perpendiculum, id est plumbum a filo, & gnomone dependens.

MOLOSI, canes ex Molossia, Epiri regione. Pollux li. 5. c. 5.

MOLOSSIA, *μολοσσία*, regio, pars Epiri, a Molossio Pyrrhi & Andromachis filio, nominata, cuius incolæ etiam appellantur Molossii. Scribit Theopompus de 14. Epirotarum gentibus celeberrimos fuisse Chaones & Molossos. in hac regione nascebantur boni canes, qui & ipsi Molossi dicti sunt. Vir. 3. Geor. Acremq. Molossiam Pasce sero pingui. Molossius, a, um, adiect. Ouid. 1. Meta. Missi de gente Molossia.

MOLOSVS, *μολοσσός*, pes metricus, dictus ab eius regionis saltatione: uel, quod odas, eo pedis genere magna ex parte constantes, Molossi in templo Iouis canere consueverunt, in memoriam Molossi filij Pyrrhi, & Andromaches: a quo postea festa Molossia dicta. uel, ut alij uolunt, quod Molossi, ad bellum procedentes, huius pedis modulata compositione utebantur. constat autem tribus longis, ut Aeneas.

MOLVCRVN, p. c. lignum quadratum, auctore Festo, quo ueteres immolabant. Item illud, quo molæ uertuntur. Græci *μολυρον*, dicunt. Item cum uentris, qui etiam uirginibus accidere solet. Afranius: Virgini, tamquam grauidæ mulieri, crescit uterus: Molyrum uocatur.

MOLY, herba, Homeri carmine celeberrima. uide Plinium 1. 2. 5. c. 4.

MOLYBDENA, p. p. (inquit Plin. lib. 37. capitu. 18.) quæ alias Galena uocatur, plumbi & argenti uena communis. Est etiam (ut idem libro 25. cap. 13.) genus herbæ, sic dictæ, quod plumbum, id est oculorum uitium, commanducata tollat. alio nomine Plumbago.

MOLYBDITIS, argenti spuma, ex plumbi fusura. Plinius lib. 33. capitulo quinto.

MOMEN, inis, [*Momento.*] momentum. Luc. li. 3.

MOMENTA NEVS, ea, sum, [*Caduco, mortale.*] caducum, quod facile mutatur.

MOMENTVM, ti, [*Momento. Gal. Moment. Hisp. Momento.*] dicitur quale cumque spatium temporis, & quaecumque pondus, siue magnû hoc sit, siue paruum. Cic. Treb. Omnia momenta obseruabimus. Idem 3. de Fi. In ijs momenta sunt maxima ad beate uiuendum. Accipitur & pro minimo puncto temporis. Hor. lib. 1. Ser. Sat. 1. Horæ momento cita mors uenit, aut uisitoria læta. Nõnumquam pro aliarum rerum minima quantitate. Plinius libro 30. cap. 7. Cinis earum bibatur in uino, addito resinæ momento. Momentum etiam res dicitur, quæ magnum, uel paruum pondus, & nim habet. Linius libro 5. Nullum momentum in folis per se Gallorum copijs fore. Cic. 4. de Fin. Zeno nulla in re, nisi in uirtute aut uitio, propensionem ne minimi quidem momenti ad summû bonum adipiscendum esse dicebat. Momentum pro particula. Plin. lib. 18. ca. 34. Sol quoridie ex alio cæli momento, quam pridie oritur.

MOMVS, mi, *μῶμος*, deus quidam Nocte matre, inquit Hesiodus, Sõ non patre genitus. huic mos est, ipsum nihil agere, sed aliorum deorum opera curiosis oculis contemplari, & si quid omissum, aut perperam factum, id summa cum libertate carpere. *μῶμος*, Græce reprehensio. Vide fabulam apud Lucianum in dialogo de hæresibus.

* **MONA**, insula inter Britanniam, & Hyberniam. Pli.

* **MONABAE**, Iauriæ opidum, Steph. de urbib.

MONACHVS, [*Monacho. Gal. Moine solitaire. Hisp. Monice, solitario, solo.*] *μοναχός*, solitarius, *ἄπὸ τῆς μοναχίας*, quod est in solitudine uiuere. primi enim monachi, quo contemplationi commodius uacare possent, in uastissimas sese conferebant solitudines.

* **MONARIA**, insula est inter Hyberniam, & Britanniam. Pli.

MONARCHIA, *χίη*, *μοναρχία*, unius principatus, qui monarcha dicitur.

MONASTERIVM, [*Monastero.*] *μοναστήριον*, solitudo.

MONAVLOS, *μόναυλος*, tibia simplex, *μόνος*, enim solus, *αὐλός*, tibia. Martia. libro 14. Sæpe duas pariter, sæpe monaulon habet. Plin. li. 7. capi. 56. Monaulon, id est unicam & simplicem tibiam Mercurius inuenit.

MONEDVLA, æ, [*Monachia. Gal. Cuchas ou chouela. Hisp. La graxa.*] *μοναλοῖς*, auis ex graculorum genere, quasi monetula, quod monetam furripit. huic enim aui furcitas argenti, atque auri præcipue est. Plin. li. 10. c. 29.

MONEO, monui, itum, [*Ricordare, ammonire, auvertire. Gal. Amonester, auertir, conseiller. Hisp. Amonestar, recordar.*] *ἀναμιμνήσκω*, admonere, suadeo, hortor, præcipio. Cic. ad Q. Frat. Tu me de retinenda Sestij gratia monuisti. Idem ad Attic. Id ipsum me mones, quod tri duo ante cogitaram. Idem de Amic. Monendi sæpe amici sunt. & obiurgandi. Interdum inuitare. Ter. in Hea. Monere me oportet Phanium, Ad cenam ut ueniat. Cõstruitur nonnumquam cum duobus accusatiuis: ut, Moneo te hoc. Cic. in Cat. Eos hoc moneo, desinant furere. Modo cum ablatiuo, cum de, uel pro. Cic. 2. de Diu. Præterquam de sue plena, quid moniti sumus? Ter. in An. Habeo pro illa re illum quod moneam probe. Modo cum genitiuo. Val. Max. Solutæ a se legis suæ admonitus.

MONERIS, pro monueris, antique. Pacuius in Arborum iudicio, apud Nonium. Quod me moneris, effectum dabo. Idem in Chryside. Dij monerint meliora. Hinc Admoneo, Commoneo, Præmoneo, & Submoneo, Latenter moneo.

MONETA, p. p. [*Moneta. Gal. Monnoye. Hisp. La moneda.*] *νομίσμα*, dicta, quod nos signi impressione uel auctoris, uel pretij moneat. Martia. libro 1. Et centum dominos nouæ monetæ. Quo etiam nomine dicta est Iuno. Cicero libro primo de Diu. Post cladem illam audita uox ex arce Iunonis fuit: ex quo Iuno appellata Moneta est.

MONETALIS, & hoc tale, [*Ciò che s'appartiene a moneta. Cal. Ce qui appartient à monnoye. Hisp. Cosa de moneda.*] *νομισματικός*, quod ad monetam pertinet. Appuleius de Afin. Auro Monetali. Monetales triumuiti, qui auro, argento, æri stando, feruendo præerant. uide Epistolam Cic. ad Trebatium, 1. 7. & in eam Scholium Paulli Manutij.

MONETARIUS, [*Monetario. Gal. Vn monneyeur, batteur ou forgeur de monnoye. Hisp. Monedero, forjador de moneda.*] *ἀργυροκόπος*, qui moneam cudit. Firmicus.

MONILE, p. p. [*Collana, monile. Gal. Collier, carquan. Hisp. Collar de cadena de oro.*] *ὄμμος*, ornamentum gutturis, quod solet de collo uirginum pendere, dictum, quod gestantem uirtutis admonet. nam primo ob aliquod egregium factum dari solebat. Oui. 10. Me. Dat longa monilia Collo. Neque solum illud monile dicitur, quod ex hominum, uirum etiam, quod ex equorum, aliorumque animalium collo dependet. Vir. 7. Ae. de equis Latini: Aurea pectoribus demissa monilia pendunt. Monile etiam segmentum dicitur, quibusdam bracteolis quasi præsegminibus constant.

MONITIO, [*Ammonitione. Gal. Amomition, auertissement. Hisp. Amonefiamiento.*] *παράδεισις*, Cic. li. 3. Offi. Habenda ratio, ut monitio acerbitate, obiurgatio contumelia careat.

MONITOR, oris, [*Ammonitore. Gal. Amonefleur, auertisseur. Hisp. Amonefador.*] *παραινήτης*, qui nos alicuius rei monet. Cic. in Cat. Minus erunt, hoc monitore, mihi populares impetus pertimescendi. Accipitur & pro eo, qui aliquem monet, id est, uocat, ut ad conuiuium accedat. Ter. in Heau. Monere me oportet Phanium Ad cenam ut ueniat. Nihil opus fuit monitore. iam dudum domi apud me esse aiunt. Dicuntur præterea Monitores, qui in iudicio summissa uoce oratorem admonent eorum, quæ dicenda sunt. Cic. in Diu. in Verr. Video mihi non te, sed hunc librum esse responsurum, quem monitor tuus tenet. Sic etiam in scena monitores dicuntur auctore Festo, qui histrionibus eorum, quæ dicenda, agendaue sunt monent.

MONITVM, ti, [*Documento, ammonitione, ricordo. Gal. Auertissement. Hisp. Enseñamiento.*] *παράδεισις*, quod quis nos monet. Vir. 8. Aene monitis exterrita diuum.

MONITVS, us, monitio, [*Ammonitione.*] *παράδεισις*, Vir. 4. Ae. Vatum prædicta priorum Terribili monitu horrificant.

MONOBOLVS, solo obolo conspiciendi, Lampridius in Heliog.

MONOCEROS, otis, p. en. cor. [*Alicorno. Gal. Vn licorne. Hisp. Unicornio.*] *μόνοκερος*, animal unico cornu, unde & unicornis appellatur: equi non corpore, capite ceruino. Pli. li. 8. cap. 2 r.

MONOECVS, *μόνοικος*, cum œ diphthongo, portus & statio quadam Liguriæ ab Albinga opido distans stadijs 480. Arcem habet munitissimam. Virg. 6. Ae. atque arce monœci. hodie uocant monicho. Luca. lib. 4. Fida prohibet statione monœci. Nominis rationem ad Herculem referunt, qui ibi ædem habebat, in qua solus colebatur.

* **MONO**

* **MONODVS**, *μόνος*, *Dus*, Prusie Bithyniae regis filius, qui loco dentium unum os continuum habuit. (Plin. lib. 7. c. 19.)

MONOGRAMMI, [*Magri senza colore. Gal. Maigres, escbars sans couleur. Hisp. Muy magros, facos sin color.*] *μονόγραμμα*, homines macri, per tenuis apud Cic. lib. 2. de Natu. Deo. Dij ab Epicuro monogrammi dicuntur. Translatio ab antiquissime picture genere, quae solis lineis rei similitudinem exprimebat. non additis reliquis, quae iustam picturam absoluunt, Graeci *μονόγραμμα* uocant. Plinius lib. 37. capit. 3.

MONOPODIUM, [*Taola che ha un piè solo.*] *μονοπόδιον*, mensa unico rantum pede subnixta. Liu. lib. 39. Monopodia & abacos Romam aduexere.

MONOPOLIUM, *λίον*, *ἄπο τῆς μόνης καὶ πόλεομαι*, uendo: cum unus solus aliquod genus mercaturae uniuersum emit, ut solus uendat. Plau. Potes monopolium instituire. Legimus apud Iustinianum monopolia non esse admittenda: quia non ad commodum reip. sed ad detrimenta pertinent.

MONOSCELI, homines Iudici, singulis cruribus, qui & Sciopedes uocantur. Plin.

MONS, montis, [*Monte, montagna. Gal. Vne montagne, un mont. Hisp. El monte, altura de la tierra.*] *ῥος*, quasi eminens dictus. ad quam transfugit Virgil. Præruptus aque mons. libro 12. Aeneid. Totusque renugit Mons circum. Quandoque pro saxo. Idem sexto Aen. Præstantemq. uncis manibus capita aspera montis. Montes aureos polliceri, prouerbialis hyperbole de ijs, qui immensa promittunt.

MONSTRIFERA, *ῥαῖον*, [*Di nostro. Gal. Monstreux. Hisp. Milagroso.*] adiectiuum, *τέρασιος*, monstrum referens. Plinius libro 10. capitulo 30. Animalia hominumque effigies monstriferas, gigni, minime mirum.

MONSTRIFICE, [*Monstruosamente, suor di natura. Gal. Monstreusement. Hisp. Milagrosamente.*] aduerbium, monstruosum. Plinius libro 18. capitulo 11.

MONSTRIFICVS, *αῖον*, [*Monstruoso. Gal. Monstreux. Hisp. Milagroso.*] *τερατοποιός*, qui monstra ostendit. Plin. lib. 2. cap. 5. Monstrificis hominum ingenijs. Idem lib. 7. cap. 15. Nihil mulierum profluuium magis monstrificum.

MONSTRABILIS, [*Dimostrabile.*] Plin. Epist. 107. Ingenii elegantia monstrabilis.

MONSTRATIO, *ονίς*, [*Dimostrazione.*] Ter. Adel.

MONSTRATOR, *ορίς*, [*Inuentore.*] Virg. Geo. Vnicique puer monstrator aratri.

MONSTROSE, [*Euor di natura.*] adue. prae ter naturam. Cic. de Diu. **MONSTROSVS**, *αῖον*, [*Monstruoso.*] *τερατώδης*, quod monstra refert, Luc. li. 4. Monstroliq. hominum partus. Cic. 2. de Diu. Illam monstruosissimam bestiam urnam euertisse.

MONSTROSVS, [*Mostrare. Gal. Monstre & enseigner. Hisp. Demonstrar como à la vista.*] *δεικνυμῶς*, ostendo, declaro. Ter. in Adel. Hodie numquam monstrabo. Aliquando pro docere. Cic. 1. de Diu. Qui semitam non sapiunt, alteri monstrant uiam. Hinc Commontro, Demontro, & Praemontro.

MONSTRVM, *ἄττι*, [*Mostru, miracolo. Gal. Monstre. Hisp. Milagro.*] *τέρας*, a monstrando, quod aliquid significatio demonstrat. Cic. 2. de Na. Deor. Monstra praedictiones, & praesensiones rerum futurarum, quid aliud declarant, nisi hominibus ea, quae futura sunt, portendat, praedici ex quo illa ostenta, monstra, portenta, prodigia dicuntur. Virg. 3. Aen. Horrendum, & dictu uideo mirabile monstrum. Monstrum pro prodigio. Virg. 2. Aene. Nec dubiis ea signa dedit Tritonia monstris. Cicero 5. Ver. Non mihi iam furtum, sed monstrum ac prodigium uidebatur. Vir. etiam Polyphemum in oculum, monstrum horrendum, ingens appellauit. Et, quidquid praeter naturam aut deficit, aut excedit, monstrum est. Terentius in Eun. Quid istuc monstri fuit? Donat. Monstrum est omne contra naturam, si igitur eunuchus est, & uitiata uirginem, contra rerum naturam factum est. Quandoque phasina, ponitur pro monstratone, ut apud Vir. 3. Aen. Monstra deum refero. Monstrum ali dicimus, ubi quid occulti uitij latere significamus. Ter. in Adel. Aliquid monstri alunt.

MONTANVS, *αῖον*, [*Montano, di monte.*] *ὄρειος*, ex monte. Qui. 1. 1. Met. Panaq. montanis habitantem semper in antris.

MONTICVLVS, [*Monticello.*] *ὄρειον ἄγρος*, deniu. paruus mons.

MONTIGENA, [*Montanaro.*] *ὄρειογενής*, in monte genitus.

MONTIVAGVS, penul. corr. [*Che uaga per monti.*] *ὄρειόπλος*, qui per montes uagatur. Cicero 5. Tul. Montiuagos, atque siluestres ferarum curius.

MONTOSVS, *αῖον*, [*Montoso. Gal. Montaigneux, plein de montaignes. Hisp. Cosa de monte ò lleno de montes.*] *ὄρειος*, ubi sunt montes, ut montosa regio. Virgilius libro septimo: Et montosae misere in proelia Nursae. Cicero de Amici. Cum locis montosis delectemur. Et in Partit.

MONVMENTVM, *τι*, uel Monumentum, [*Memoria. Gal. Memoire, monu-*

ment souenance. Hisp. Memoria, recordacion, amonestamiento.] *μνημα*, quidquid nos monet rei alicuius praeterite, ut tituli, sepulcrum, statua, libri, ceteraque eiusmodi. unde Cic. ad Cael. Quae monumenti ratio sit, nomine ipso aduoneor, ad memoriam magis spectare debere posteritatis, quam ad praesentis temporis gratiam. Ouid. 13. Meta. Condeturque tuum monumentis corpus auitis. Cic. 1. Tulc. Quid sepulcrorum monumenta significant, nisi nos futura etiam cogitare? Florentinus Iureconsult. l. monumentum. ff. de relig. & sumptibus funerum. Monumentum generaliter est res memoriae causa in posterum prodita. Var. lib. 5. de lin. Lat. Monumenta a monendo, quae sunt in sepulcris, & ideo secundum uiam, quo praeterites admoneant & se fuisse, & illos esse mortales. Ab eo cetera scripta facta memoriae causa, monumenta dicta. Haecenus Varro. Rerum gestarum monumenta, sunt historiae, uel annales, quae uirorum fortium memoriam ab interitu uindicant, quaeque posteros admonent, ut illorum exempla imitentur. Cic. 1. de Or. Rerum gestarum monumenta, & uetustatis exempla oratori nota esse debent. Monumentum dicitur pignus, aut res aliqua, memoriae causa apud aliquem relicta. Graeci *μνημόσμων* uocant. Virgilius 5. Aen. Quem candida Dido esse sui dederat monumentum & pignus amoris.

* **MONYMA**, Mithridatis uxor.

* **MONYMVVS**, trapezita cuiusdam seruus, desiderio philosophiae ardens, ideoq. Diogenem est studiose secutus.

* **MOROPOTA**, Attica regio.

MORSVS, *μόσος*, nonien proprium uatis. qui ut Mela refert, in finibus Pamphyliae Phaselim urbem condidit. Fuit & alter, cum quo certauit Calchas de peritia diuinandi, Apollinis filius.

MORA, *α*, [*Indugio, dimora. Gal. Demourer, retardement, delay. Hisp. La tardanza ò detenimiento.*] *δυσκολία*, temporis dilatio. Cic. 6. Ph. Nullam moram interponendam insequedi Antonium putari. Ter. in An. Nec mora ulla est, quin eam uxorem ducam. Virg. 3. Aene. Nequa mora fuerint dispendia tanti.

MORA VATI CANA, *κνώσβατα*, rubi fructus. Dioscorides libro 4. capitulo 35.

MORALIS, *λε*, [*Che appartiene à costumi. Gal. Moral, appartenant aux mœurs. Hisp. Cosa pertenescente a costumbres.*] *ἠθικός*, ad mores pertinens. Cic. de Fato. Decet augentem linguam Latinam, nouinate Moralem.

MORAMENTVM, *τι*, [*Dimora.*] *μέλλησις*, mora. Appul. in Floridis.

MORATOR, [*Dimoyatore.*] retardator. Lilius 2. Moratorem publici commodi.

MORATORIVS, *αῖον*, adiect. Paullus Iurecon. moratorium dixit pro cautione, quae datur, ut quis differat.

MORATVS, [*Costumato. Gal. Moriginé, aprins & acoustumé. Hisp. Bien acostumbrado.*] *ἠθικός*, qui bonis moribus est. Cic. 2. Tuscu. Quotuisque est ita moratus, ut ratio postulat? In malam partem usus est Pla. in Truc. Ita uincit adolescentens morati sunt. Idem Ter. in Hecyr. Quid mulieris uxorem habes, aut quibus moratam moribus?

MORBIDVS, *αῖον*, [*Infectato, infermo. Gal. Malado, maladis, malsain. Hisp. Doliente ò enfermo.*] *νοσηρός*, morbo infectum. Plin. 8. capitu. 26. Morbidum corpus. Varr. 3. de re rust. capitulo 26. Apes morbidæ. Morbida uis, quae morbum affert, Lucan. libro 6. Morbidus aer, apud eundem.

MORBIFICVS, *αῖον*, [*Che apporta infermità.*] *νοσηποιός*, morbum inferens.

MORBOSVS, *αῖον*, [*Infermo.*] *νοσηρός*, morbidus, ualitudinarius, Cato de re rust. capitu. 2. Seruum senem, morbosum, & si quid aliud, uendat.

MORBVS, *βί*, [*Male, infermità. Gal. Maladie. Hisp. Dolencia, enfermedad, m. l.*] *νόσος, νόσημα*, affectio corporis uel uniuersalis, ut phthisis, & febris: uel particularis, ut caecitas. Apud Iureconsultos scriptum est, Morbum & uitium distare: quod Morbus temporalis sit, uel uicium, & sanari queat, Vitium perpetuum impedimentum. Cic. lib. 4. Tulc. Morbum esse totius corporis corruptionem, ueluti febris est uitium, cum partes corporis inter se dissident. ex quo praeterea uitas membrorum, distortio, deformitas. Cic. Att. lib. 1. 1. Tulcia mea morbus me exanimat. Virgilius 3. Georg. Ossa minutatim morbo collapsa trahebat. Galenus in tractatu de differentijs morborum: Morbus (inquit) est affectus contra naturam uitians actionem. Morbi in animo dicuntur uitia, ut auaritia, ambitio. Cicero quarto Tuscu. Ut in corpore est morbus, aegrotatio: sic uitium in animo. Sallust. in Cic. Graniter maledicta tua paterer, si te scirem iudicio magis, quam morbo animi, petulantia ista uti. Et dicimus, Affici graui morbo, Laborare morbo, Conualescere ex morbo.

MORDAX, [*Mordace. Gal. Mordant, poignant. Hisp. Cosa que muerde ò maldixte.*] Plau. in Tru. Num ianua est mordax mea, quo introire metuas? Mordax folium, hoc est pungens, Plinius libro decimo sexto, capitu. 24.

MORDEO,

MORDEO, des, momordi, & olim morssi, morsum, [Mordere. Gal. Mordre. Hisp. Morder, mord' fcar.] *μάκρυ*, Lucr. li. 3. Frenolque momordit. Plaut. in Trin. Ni fugissem, medium præmorisset. Est autem Mordere, dentibus lædere. Ouid. 2. Met. Pabula decerpfi, decerptaque dente momordi. Per translationem detrahere. Terentius in Eun. Inuidere omnes mihi, mordere clanculum. Item pungeri. Cicero Att. lib. 13. Valde me momorderunt epistolæ tuæ de Attica nostra. Hinc Admordeo, ualde mordeo. Commordeo, si in al mordeo. Demordeo, morfu decerpo. Immordeo, morsum infigo. Obmordeo, circummordeo. Præmordeo, ante mordeo. Remordeo, sollicito.

MORDICIBVS, pro morsibus. Plautus in Aul. Añni me mordicibus scindant.

MORDICO, cas, pæ. c. [Dar dolore.] *δάκνω*, dolorem affero, ut si morsu læderem.

MORDICVS, pæ. co. [Co' denti. Gal. Auec les dens, en mordant. Hisp. Abocados.] *ο' δ' αζ*, aduerbium, mordendo. Plaut. in Curcu. Manum arripuit mordicus. Aliquando morsu ac dente. Sueto. in Cæf. Paludamentum mordicus trahens, ne spolio potiretur hostis. Mordicus tenere per translationem pro pertiuaciter tueri. Cic. 4. de Finib. Verba tenent mordicus.

MORETVM, ti, p. p. *μορητόν*, genus libi ex lacte, uino, caseo, & herbis, quale describitur a Virgilio in eo opusculo, cui titulus est Moretum. Oui. 4. Fast. Non pudet herbosum, dixi, posuisse moretum, In dominæ niensis, &c. Dicitur ut innuit Virg. loco iam citato, a *μορέω*, abrado. Virgilij uerba sunt hæc: Digitis mortaria totalduobus Circuit, inque globum distantia contrahit unum, Constat, ut effecti species noimnq. Moreti.

MORIBVN DVS, [Morendo.] *σθνήσκων*, moriens. Liuius libro 36. Moribundus procubuit. Et Cicero pro Sex. Iacentem moribundumq. uidisti.

MORGV, s, fluuius, qui ex Alpibus defluens, a Pado excipitur. Plin. libro 3. capit. 16.

MORIGEROR, aris, [Compiacere, ubidire. Gal. Faire augré d'aucun, obeir. Hisp. Obedecer, complazer.] *χαρίζομαι*, moré gero, obsequor. Cic. in Ora. Voluptati aurium morigerari debet oratio. Ter. Adolph. Si adolescenti esses morigeratus. Plau. Morigero dixit in Amph. Nunc mihi morigero.

MORIGERVS, a, um, p. c. [Obediente. Ga. Obeissant, qui fait au gré d'aucun. Hisp. Cosz obediente o otra cosa.] *πυθιλλος*, obediens. Ter. in And. Tibi morigera fuit in rebus omnibus.

MORINI, p. c. *μόρινοι*, populi inter Belgas ad Oceanum Britannicū, quorum opidum mediterraneum, Ptolemæo teste, fuit Taruanna, etiam hodie nomen retinens. hi a Vir. extremi hominum appellantur, quod Oceano sint proximi.

MORIONES, *μορίωνες*, stulti, principum delicæ. Mar. li. 8.

MORION, lapidis pretiosi nomen. Plin. li. 37. c. 10.

MORIOR, eris, & iris, [Morire. Gal. Mourir. Hisp. Morir.] *μεταλλάξω*, Ouidius libro 4. Meta. Mortemque timens, cupidusque moriri. Plaut. Rud. Certum est moriri. Horat. 3. Carm. Ode 2. Dulce, & decorum est pro patria mori. Virg. 4. Aenci. Quin morere, ut merita es. Moriar, iurandi uerbum. Cicero ad Att. libro 8. Moriar, si magis gauderem, si id mihi accidisset. Hinc Commorior, simul morior. Plinius libro 24. c. 2. Item Demorior, Emorior, Internorior, Præmorior.

MORISENI, Thraciæ populi circa Ponti litora. Plinius libro 4. capitulo undecimo.

MORMIRA, piscis marinus, uarijs coloribus pictus. Plinius libro 32. cap. ultimo.

MOROCHTHVS, *μόροχθος*, lapis in Aegypto nascens, quem nonnulli a læteo colore Galaxiæ, & Leucographia appellant. Vtuntur eo lineariorem officinæ ad candorem uestium. Dioscorid. libro quinto.

MOROLOGVS, gi, pen. cor. [Che ragiona pazze.] *μωρολόγος*, stulte loquens. Plaut. in Pscu. Nec molestum esse, nec sermonibus morologis uti. *μωρός*, enim stultus. *λόγος*, sermo. Plautus in Perf. Morologus fio.

MOROR, raris, pri. c. [Aspettare, indugiare. Gal. Retarder, detenir, amuser, attendre. Hisp. Esperar lo que ha da uenir, tardar.] *σπεύμενος*, expecto. Lent. Senatus inter epistolas Cic. Diutius morari, nõ necesse habui. Aliquando accipitur pro curo. Pla. in Aul. Purpuram nihil moror. Idem: Nihil moror istas magnas dotes. Sæpissime est retardare, Quinc. in Math. Quid moraris abeuntem? Plaut. in Epid. Nihil ego te moror. Item morari, manere, Cæf. Bel. Gall. li. 2. Paulisper apud opidum morari. Item hæere, dubitare. Virg. 2. Aene. Quidue moror, si omnes una ordine habeis Achiuos? Morari uero, prima producta, est insanire, desipere, quod ostendit Suetonius, scribens solitum esse dicere Neronem, desuisse Claudium inter homines morari. nam Græci *μωρόν*, stultum uocant. uidebatur dicere, Claudium desuisse mauere & uiuere inter homines, cum intelligi uellet, eum desuisse per mortem delirare, qui uiuus

delirauerat. Morans, artis, partic. Virg. 4. Geo. Morantes Marcius ille æris rauici canor increpat. Vbi Serui. Morantes, tarde incedentes. Hinc Commoror, maneo, Demoror, Immoror, moram traho, Remoror, retardo.

MOROSÆ, aduer. Cic. de Clar. Or.

MOROSITAS, tis, *τὸ δύσδιεσον*, morum difficultas. cum nulla pene res satisfacit. Cicero de Sen. Morositas habet aliquid excusationis.

MOROSVS, a, um, [Fastidioso. Gal. Fastueux & difficile à seruir, malaisé à contenter. Hisp. Intractable, y desamorado.] *δυσκολος*, curiosus, qui nimis exacte omnia fieri exposcit. Est hoc, inquit Porphyrio, senum præcipuum uitium, ut difficilibus, & fastidiosis sint moribus. Cicero libro 1. de Orat. Visque adeo morosi si mus, ut nobis non satisfaciat ipse Demosthenes. Suetonius in Cæf. Circa corporis curam morosior.

MORPHEVS, *μορφοῦς*, Somni minister, uultus hominum, ut in fabulis est, quoscumque fingens. Ouid. li. 1. r. Met. Artificem, simulatoremque figuræ Morphea.

MORPHNVS, *μορφῶν*, Aquilæ genus, circa paludes, & lacus agens, ab alijs, & Plancus, & Anataria appellatur. Plinius libro decimo, capit. 3.

MORS, tis, [Morte. Gal. La mort. Hisp. La muerte.] *κατάλυσις*, animæ & corporis dissolutio. Cic. 2. Tulcu. Sunt qui discessum animi a corpore putent esse mortem. Hæc a ueteribus dea credita est, Noctis & Erebi filia, quæ in mortales omnes uitæ necisque haberet potestatem. Statius: In scropulis Mors sæua sedet. Horat. 1. epist. 17. Mors ultima linea rerum est. Pro interitu rerum inanimatarum usurpauit Plin. lib. 14. c. 22. Rerum omnium obliuio, morsque memoriar. Legitur etiam in numero plurali. Cic. 2. de Finibus: Mortes imperatoriar.

MORSICATIM, [Mordendo.] *ο' δ' αζ*, mordendo. Var. apud Nonium.

MORSIVN CVLA, æ, *δυσμάτιον*, deminutiuum, paruus morsus. Plautus in Mil.

MORSVS, a, um, [Morse, morsicato.] *δυσχεῖς*, partic. Plinius libro 29. capitulo tertio.

MORSVS, us, nomen, [Morso. Gal. Morsure. Hisp. Bocado o mordedura.] *δυσμα*, actus mordendi. Cic. de Diu. lib. 2. Aristolochia ad morsus serpentum ualet. Accipitur etiam pro dolore. Cicero tertio Tusc. Dolor corporis, cuius est morsus acerrimus. Nounumquam pro uituperatione. Horatius lib. 1. Epist. Non odio obscuro, morsuque uenenat.

MORTALIS, le, [Mortale. Gal. Homme mortal. Hisp. Hombre mortal.] *δυν τὸς*, morti subiectus. Cic. 3. de Nat. Deo. Mortale omne animal, & dissolubile sit, necesse est. Inuenitur & mortalius cõparatiuus. Plin. lib. 34. ca. 14. Nihil in rebus mortalius, quam quod infestissimum mortalitati.

MORTALIS, subst. [Huomō] pro homine. Ouid. 2. Met. Nec contigit ullum uox mea mortali. Cic. Sallustius, alij.

MORTALITAS, aris, [Mortalità. Gal. Mortalité, ce qui est subiet à mort. Hisp. Mortalidad o condicion de morir.] Cic. 1. de Na. De. Omne, quod ortum sit, mortalitas cõsequetur. Et pro hominibus mortalibus. Plin. lib. 2. c. 76. Mortalitas ipsa inuenit.

MORTA, una ex Parcis, quas ueteres Latini tres esse putauerunt. earum nomina, Nona, Decima, & Morta. quo commento illud uidentur uoluisse significare, tempestiuum partus tempus esse mensum nonum & decimum, qui uero ante hoc tempus in lucem prodeunt, aut mortuos nasci, aut natos statim mori. Martianus.

MORTARIOLVM, *θυσίον*, Hieronymus in numeris: Ponent cum eo turibula mortariola, cyathos. Est & mortarium locus, & susceptulum, in quo calx, siue intrita subigitur, seruaturque Vitru. lib. 7. c. 3. Græcorum tectores faciunt opera firma, mortario collocato calce & arena ibi confusa.

MORTARIVM, [Mortario. Gal. Vn mortier. Hisp. El mortero para majar.] *θυσία*, in quo res pistillo teruntur. Plaut. in Aul. Cultrum, securim, pistillum, mortarium. Lapis mortarium, *δυστης*, ex quo mortaria confici solent. Plin. li. 36. c. 22.

MORTICINVS, a, um, pen. pro. [Mortola se. Gal. Qui est mort de soyeme sme, & qui n'a point esté tué. Hisp. Muerto de su uoluntad.] *δυσμοιαιος*, sponte sua mortuum. unde morticinam carnem dicimus animalium, quæ non sunt maclata, sed per se mortua. Plin. Hæc auis morticinam carnem non attingit.

MORTICINI, *κλοι*, clauis dicuntur pedum, quod uelut morticina caro sit. Plin. lib. 21. cap. 23. Clauis pedum, qui uulgo morticini appellantur.

MORTIFER, siue Mortiferus, a, um, pæ. cor. [Mortifero. Gal. Mortel, qui fait mourir. Hisp. Cosa matadera o que trae muerte.] *θανατηφόρος*, quod mortem affert. Virgil. 6. Aeneid. Mortiferumque aduerso in limine bellum. Cels. lib. 5. capitu. 16. Nam musculus percussus mortiferus est.

MORTUALE, [Che appartiene à morti. Gal. Mortuaire. Hisp. Cosa pertenesciente]

nesciente à mortuorio.] νεκρικόν, ad mortuos pertinens. Pla. in Asin. Hæc sunt non nugæ, non enim mortalia. Vnde mortualis dies, in quo quis est mortuus: ut natalis, in quo natus. Idem: Certum est hunc emortualem facere ex natali die.

MORVLA, [Dimoretta.] Διμερηθ, demi a mora. Aug. lib. 11. Confess. Morula Solis super terram.

MORVSI, arbor, [Moro albo. Gal. Vn meurier. Hisp. El moral arbol.] μορῶς, morum fructus σικαμινόν, a mora, tarditate, ut quidam putant. nam postrema omnium arborum floret: ex quo prudentissimi arbor dicitur, quia lædi se a frigore non finit. Sunt, qui a Græco id nominis deriunt. μαυρῶν, enim nigrum. Pl. l. 26. c. 44. Arborem mori ætate nostra adamavit Passivus: Mora quoque in rubis sunt, sed multum ab ijs differentia.

MORYLLI, μορῦλλοι, Macedoniae populi. Plinius libro quarto, capitulo 10.

MORICHVS, μοριχός, cognomen Bacchi apud Siculos.

MOS, moris, [Cōstume, usança. Gal. Maniere, costume, façon de faire. Hisp. Costumbre.] ἔθος, ἥθος, vitæ institutum consuetudine firmatum. Varro ait: Morem esse institutum animi, quod sequi debeat consuetudo. Cic. pro Clu. Non mos consuetudoq. seruata. Vir. 1. Aen. Virginibus Tyrijs mos est gestare pharetram. Interdum sumitur pro consuetudine approbata, quæ habetur pro lege. Cicero 1. Offi. Quæ more aguntur, institutisque ciuilibus. Mores plurali nume. uocabulum medium, quod tam in bonam, quam in malam partem accipitur. Plaut. in Trin. Hic morbus mores inuauit bonos. Sed dum illi ægrotant, interim mores mali, Quasi herba irriguis, succreuerunt. Mores cæli. Plin. lib. 14. c. 1. Virgil. 1. Georg. Varium Cæli perdiscere morem. Transferre ad morem. Cicero in Orato. Græcorum prudentium posse ad nostrum morem, usumq. transferri.

MOSA, μόσα, fluius Gallie Belgicæ, ex Vogeso monte profluens. vide Plinium libro 4. cap. 14. & 15. Tacitus lib. 2. & 20. Cæsar de Bell. Gall.

MOSCATVLA, [Peri moscatelli.] pyra quædam, odorem moschi referentia. est autem moschus animal pußillum, in cuius corpore iuxta umbilicum apothema nascitur, quod una cum pelle excisum, siccatumque præstantissimum spirat odorem. hunc odorem ab animalis nomine Moschum uocant Arabes. ueteribus enim creditur fuisse incognitus.

MOSCHVTON, τὸςα γένος, folia habens oleacea. Plinius libro secundo, cap. 4.

MOSCHT, μόχοι, populi Afie, Albanis, & Iberibus finitimi. Plinius libro 5. capit. 27. & lib. 6. ca. 10. Lucan. lib. 3. Sæuisque affinis Sarmata Moschis.

MOSCHVS, μόχος, Grammaticus, & Poeta Syracusanus; Aristarchi familiaris, qui secundus a Theocrito scripsit Bucolica. Suidas.

MOSËS, ἴσ, μωσῆς, μωυσῆς, nomen inelyti Iudæorum ducis, qui Israelitas ex Aegypto, & Pharaonis tyrannide eduxit. Iuuen. Saty. 14. Tradidit arcano quodcumque uolumine Moses. Quidam Moyses efferunt per tres syllabas, y littera interposita, & prima syllaba contra artem correpta: Sedulius: Quid quod & Heliam, & clarum uidere Moysen. Scribit Iosephus ex euentu rerum nomen ei impositum fuisse, quod Pharaonis filia de flumine sit seruauit.

MOSYNOCÏ, μωσυνόκοι, populi Afie uersus Septemtrionem, qui notis corpus omne persignant, & promiscue concumbunt. Dicti μωσυνόκοι, quasi turricole, a turribus, quibus demorâ uice utuntur. Mela li. 1. hoc Plin. li. 6. c. 4. uocat Mosynos.

MOSYLVN, μόσυλον, promontorium, & emporium Aethiopiæ. Stephanus.

MOTACVLLA, [Squaßacoda,] περισσούλις, auis semper mouens caudâ, vulgo Cauda tremula. Var. 4. de lin. Lat.

MOTHO, us, μωθῶ, Arabum uicus, in quo Antigonus Macedo a Rabylo rege fuit interfectus. quæ etiam cædes uico nomen fecit. nâ Motho Arabum lingua mortis locum significat. Steph.

MOTTO, [Moto mouimento. Gal. Mouement, remuement. Hisp. Mouida.] κίνησις. Cic. 2. de Nat. Deo. In corporum motione, atq. gestu multa cernunt subtilius.

MOTO, tas, [Mouere sseßo.] ἐνώσ, freq. a Moueo. Vir. 5. Ecl. Zephyris motantibus umbras.

MOTVANTVR, pro Motantur, dixit Pla. in Truc.

MOTOR, oris, [Motore. Gal. Remuer. Hisp. Muedor.] κίνητης, Mart. li. 11. Cunarum fuerat motor Charideme mearum.

MOTVS, ta, tum, par. [Mosso. Gal. Mous, asmeus, remue. Hisp. Mouido.] κίνησις, Vir. 1. Aen. Motos præstat componere fluctus. Liu. 4. Bell. Maced. Nullius minis se motos.

MOTVS, tus, [Moto, mouimento.] κίνησις, ipsa motio, ut Motus animi. Cic. de Amic. Qui rebus ad illum primum motum animi adhibitis, admirabilis exardeßcit beneuolentiæ magnitudo. Ouidius Epist. 18. Sæpe per assiduos languent mea brachia motus. Horat. 3.

Carm. Motus doceri gaudet Ionicos Matura uirgo. Motus, pro perturbacione. Cic. pro Flacc. Videtis quo in motu temporum uersetur. Motus pro causa. Plin. Epist. 4. lib. 14. Audisti consilij mei motus.

MOTVÆS, 2, μωτῶν, Siciliae opidum; dictum a Motye muliere, quæ Herculi eos indicauit, qui boues eius abegerant. Steph.

MOUËO, es, moui, motum, [Mouere. Gal. Mouoir, remuer. Hisp. Mouer.] κινέω, notæ significationis. Cæf. 3. Bel. Gal. Postero die castra ex eo loco mouet. Per translationem pro iure suo aliquem deicere. Cicero libro tertio Off. Qui quodam quasi ueneno deficiat, ut ueros heredes moueat, in eorum locum succedat. Mouere animum, est inducere. Virgil. 3. Geor. Non mollia possunt Prata mouere animum. Seruius: Mouere animum, in sui desiderium illicere. Mouere, pro discedere. Cicero ad Att. lib. 6. Hec scribebam postquam ille Canusio mouerat. Mouere loco. Cic. ad Q. Fratrem li. 2. Virgere illi, ut loco nos moueret. Mouere ex opinione. Cic. 3. de Na. Deo. Nec me ex ea opinione uilius unquam oratio, aut docti, aut indocti mouebit. Mouere senatu. Cic. pro Clu. Ut alter de senatu mouere uelit, alter, retineat. Liu. 9. Bel. Mac. Septem mouerunt senatu. Sic Moueri statu. Liu. li. 40. Mouere uentrem hoc est, ciere. Mar. lib. 11. Primæ tibi dabitur uentri laetitia mouendo. Atma mouere. Virg. 12. Aen. Tum demum mouet arma leo. Bellam mouere. Liu. 8. Quia toties Sidicini ipsi mouerant bellum. Mouere risum, pro exercitare. Horatius 1. Epist. Moueat cornicula risum Furtius nudata coloribus. Signa mouere. Virgilius tertio Geo. Signa mouet, præcepsque oblitum fertur in hostem. Mouere stomachum alicui, pro irritare. Cic. ad Att. lib. 6. In quo mihi risum magis, quam stomachum mouere solet. Mouere tragedias uerbis rem atrocem efficere, quale est opus tragicorum, de rebus atrocibus semper loquentium. Quin. lib. 6. cap. 1. In paruis litibus mouere tragedias tale est, quale si personam Herculis aptare in fantibus uelis.

MOUËT ME. Papin. de cond. sur. l. parui refert. Nec me mouet, præfens homo fuerit, necne. Mouetur res magnæ, id est commouetur, excitatur. Cic. ad Q. Frat. lib. 7. Epist. 3. Magnæ mihi res moueri uidebantur. Aliquando pro passiuo moueri. Gellius libro 4. cap. 6. Nunciatum senatui, in sacrario hastas Martias nouisse, id est motas esse. Hinc Remoueo, ad moueo, contraria: Commoueo, Dimoueo, Emoueo, extra moueo. Promoueo, ultra moueo, produco, ualde moueo. Demoueo, deorsum moueo. Remoueo, alieno, tollo, uide suo loco. Semoueo, seorsum moueo. Summoueo, tollo, aufero.

Mox, [Tōsto, presto. Gal. Tout incontinent, tantost, apres. Hisp. Luego ò subito.] ὀλίγα, statim. Teren. in And. Mox huc reuertar. Significat & postea. li. 1. de Ora. Verum ista mox: nunc, de ipsa exercitatione quid sentias quærimus. Mox pro deinde. Plin. li. 12. c. 12. Laudatur Syriacum nardum, mox Gallicum, tertio loco Creticum. Dum exspecto, quam mox ueniat, dixit Ter. in Phor.

M A N T E V

MVCEO, ces, mucui, [Eßer mufso. Gal. Se moisir, estre ou deuenir moisi. Hisp. Emoheserse.] σήτομα, mucidus sum: a quo Muceßco, mucidus fio: Plinius libro decimo octauo: Nisi festinato peragatur, lurido colore mucæcet. Cato de re rust. Vini, quod neque acat, neque muceat.

MVCIDVS, 2, um, [Muffo. Gal. Moisi. Hi. Mohiento ò mohoso.] ἀρχυμῶδης, quod mucorem contraxit. Liu. Sat. 14. Mucida cærulei panis conlumere frusta. Mart. li. 8.

MVCOR, oris, [Muffa. Gal. Moissure. Hisp. El moho.] ἀρχυμῶς, lanugo diutino situ contracta in pane, carne, alijs rebus. Col. li. 12. cap. 4. Situ penora mucorem contrahunt.

MVCRO, onis, [Punta di arma. Gal. La point, ou le bout agu de quelque chose que se soit. Hisp. La punta de qualquier cosa aguda, espada.] ἄκρον, culpis & acumen ensis, ac telorum. Mar. l. 4. Tabuit in calido uulnere nuctro tener. Figurata ponitur pro ense. Ouidius lib. primo Met. Iugulum mucrone resoluit. Accipitur etiam pro summo cuiusuis rei acumine. Vnde apud Plinium lib. 8. cap. 25. Herbarum, dentium, unguium mucrones dicuntur. Mucronem tribunicium dixit Cic. 3. de Leg. Quis umquam tam audax fuisset, ut cogitaret de statu nostro labef. stando, nisi mucronem aliquem tribuniciū exacuisset in nos?

MVCRONATVS, 2, um, [Αρχυμῶς] ὀδύς, acutum. Plin. li. 32. c. 2. Trebius auctor est, xiphiam roßtro mucronato esse.

MVCVLA, gemma cordis colorem habens. vide Plinius libro 37. cap. 10. decimo.

MVCOSVS, 2, um, μωξιδύς, muco plenus. Col. lib. 6. c. 7. Mucosa uentris proluiens.

MVCVS, ci, [Mocagno. Gal. Morue ou moruan de nez. Hisp. El moco, sumo de las narizs.] μωξῶς, narium crassior pituita. Catullus.

MUGIL, mugilis, & Mugilis in nominatiuo, p. c. genus piscis capitof. vnde a Græcis, κέσλας appellatur. hic omnium piscium, seu ammis insectorum, uelocissimus est, teste Acliano li. 12. cap. 19. Plin. libro

- libro nono, capitulo decimosextimo: Mugilum natura dicitur.
- MUGINOR**, aris, [Mormorare.] γογγύζω, murmurare, interprete Nonio, Licilius: Muginamur, molimur. Festus, nugari, interpretatur, & tarde conari, Cic. Att. li. 16. De Ocella muginaris.
- MUGIO**, gis, giui, uel gi mugitum, [Mugire. Gal. Mugler, hurler. Hispan. Bramar como buey, boue tr.] μυαδομαε, factitium uerbum a uoce bouum. ad Heren. lib. 1. Vagire, mugire, murmurare. Per translationem, grauius sonare. Laet. li. 7. Cur emicent fulgura, cur tonitrua mugiant.
- MYGONIA**, porta urbis Romae, dicta a mugitu, quod per eam uenale pecus intraret. haec & Trigoniam appellata est, hoc est, trium angulorum. Festus, non a mugitu, sed a Mugio quodam, qui huic portae aliquando praefuisse creditur, dictam putat.
- MUGITUS**, [Mugito. Gal. Brument le cri d'un boeuf, uache ou taureau. Hispan. Bramaminto, obra de bramir como buey.] μυαδομαε, p. p. ipsa uoce bouum. Vir. 2. Geo. Mugitusq. bouum. Per translationem, quiuis sonitus, unde mugitus nemorum. Plin. lib. 18. c. 35. Nemorum mugitus praedicunt. Hinc Admugio, cum bos altero boue conspecto, auditio, olfacto, illius desiderio mugitum edit. Immugio, intus mugio. Remugio, refono.
- MULA**, & [Mula. Gal. Vne mule. Hispan. Mula.] Plin. li. 8. cap. 44. Gignitur mula, ex equo, & asina. Iuuen. Sat. 7.
- MULARIS**, & hoc res, [Da mulo. Ga. de mulet ou mule. Hispan. Cosa pertenesciente a mulo, o mulla.] μιουλιος, adie. a mulo. Col. li. 6. c. 27. Est mularis, quae pretio fetus sui comparatur generoso.
- MULCEO**, ces, si, sum, & ctu, [Lenire, mitigare. Gal. Adoucir, apaiser, alicher, amadou. Hispan. Mitigar, halgar.] καταλιω, Priscianus Mulceo, mulsum, & mictum. Est autem mulcere, lenire, blandiri, mitigare. Ouid. 4. Trist. Eleg. 1. Pastor arundineo carmine mulcet oues. Virg. 1. Aene. Et dictis merentia pectora mulcet. Ceruix mulcetur dextra. Cic. in Arato. Virg. 7. Aen. Aethera mulcebant cantu. Auræ mulcet florem. Cat. in Car. nup. Virg. 1. Ae. Et mulcere dedit fluctus, & tollere uento. Hinc Denuleo, Permulceo, Placare, Mollire. Gel. li. 2. Permulcti, dixit.
- MULCEDO**, inis, [Mitigatione. Gal. Adoucisement, alichement. Hispan. Halago.] θιαγιτρον, blandimentum. Gellius libro decimonono, capitulo nono: Quae nullas uoluptates, nullam mulcedinem Venetris haberet.
- MULCIBER**, p. c. [Volcano.] ηρανος, mulciberis, & per syncopem mulcibris: Vulcanus, ita dictus a Mulcendo, id est molliendo ferro. Qui. 1. de Arte: Mulciberis capti Marisque, Venusq. dolis. Apud Cili. 2. Tuf. Ex uetusto poeta legitur genituius Mulcibri secundae declinationis: Iouisq. nomen Mulcibri adsciuit manus. Donatus putat Vulcanum Mulciberem dictum a mutilando, quod claudus a poetis fingatur, & mutilatus. fuit enim Iouis ex Iunone filius, quem cum parentes ob deformitatem e caelo in Lemnum insulam praecipitassent, ex ruina intorto pede fertur claudicasse.
- MULCTATIO**, mulctationis. Cicero pro Rab. Misera mulctatio bonorum.
- MULCTRA**, stræ, [Secchia doue si molge. Gal. Le pot dedans quoy on tire la lait. Hispan. El tarro o berryada para ordeñar.] πελιν, uas in quo mulgetur. Virg. lib. 3. Georg. Quam magis exhausto spumauerit ubere mulctra. Interdum in accipitur pro ipso lacte mulcto. Colum. libro octauo, capitulo 17. Cibi dandi sorbilibus proximi, ut mulctra, recens cascus.
- MULCTRALE**, lis, mulctra. Virgilius 3. Georg. Implent mulctralia uaccæ.
- MULCTRYM**, stri, mulctra. Horatius in Epistol. Veniunt ad mulctra capellæ.
- MULGEO**, ges, mulsi, uel xi, sum, & mulctum, [Molgere, capere il latte. Gal. Tirer le lait d'une mamelle. Hispan. Ordennar o chupar.] αμεινω, Priscia. Mulgeo quoque mulsi facit: quoniam differentie causa quidam mulxi protulerunt, quia mulceo quoque mulsi facit. Est autem mulgere, lac e mammis exprimere. Virg. 3. Georg. Quod surgente die mulceret, horisque diurnis Nocte premunt. Virg. 3. Ecl. Hic alienus uer. cufos his mulget in hora. Mulgere hircos, prouerbium de re palam absurda. Vir. 3. Ecl. Iungat uulpes, & mulgeat hircos. Emulgo, Inmulgeo, intus mulgeo.
- MULGO**, gas, [Manifestare. Gal. Manifeste, publier. Hispan. Manifestar, publicar.] ενηδω, palam facio. Plaut. in Cist. Seruulus nequam dominum mulgat. Hinc Dimulgo, & Promulgo.
- MULI MARIANI**, ημιονοι μαριανοι, ferculæ, teste Festo, quibus religatas sarcinas uiatores gerunt. quarum usum, quia Marius inuenit. Muli Mariani postea dictæ. Plaut. Aerumaulas uocat. Fron. lib. 4. § ratag.
- MULIEBRIS**, brium, τα γυναικεια, menstrua. Interdum pro muliebri natura, ut uirilia pro pudendis uiri. Interdum pro praeposterâ libidine. Quin. Adolescens a centurione muliebria passus. Sallu. in Cat. Viros muliebria pati, mulieres pudicitiam in propeculo habere.
- MULIEBRIS**, folliculus, μήτρα, fetus receptaculum, uulua, uterus.
- MULIEBRIS**, & hoc bre, [Donnesco. Ga. De femme, appartenant aux femmes. Hispan. Cosa pertenesciente a mugeres.] γυναικεια, Plin. in Epi. Muliebris animus, timidus, inconstans. Cic. Off. ex Ennio: Vos etenim iuuenes animos geritis muliebres.
- MULIEBRITER**, [Feminilmente, mollemente. Gal. En femme, en mode de maniere des femmes. Hispan. Mugerilmente, muellemente.] γυναικεια, effeminare. Iusti. Quæ non muliebriter hostium aduentu territa. Cic. 2. Tuf. Ne quid timide, ne quid ignaue, ne quid muliebriter faciamus in dolore, prouidendum est.
- MULIERARIUS**, [Feminere.] ευλογιας, mulierosus. Iulius Capitol. Mulierarius inter primos amatores. Cicero pro Cael. Mulieraria manus.
- MULIERCULA**, & [Feminella.] γυναικεια, diminutiuum. Cicero 5. Tuf. Demosthenes illo susurro delectari se dicebat aquam ferentis muliercule.
- MULIERIS**, [Donna. Gal. Femme. Hispan. Muger.] γυνη, a mollitie (ut inquit Varro) dicta, immutata, & detracta littera, quasi molliter: & proprie Mulier, quæ uirgo non est, Vlp. l. alioquin. ff. de contra hen. emp. Quod si (inquit) ego nie uirginem emere pararem, cum esset mulier, emptio non ualebit. unde Cic. obiurgantibus, quod sexagenarius Publiliam uirginem duxisset, Cras mulier erit, inquit. Caius scribit: Mulieris nomine etiam uirginem uiri potentem contineri. Vlp. vno in loco utroque significato usus est, in l. quæritur. ff. de ædi. edict. Mulierem ita aram, ut mulier fieri non possit, sanam non uideri constat. Eandem dixit mulierem & non mulierem: Primam pro quauis femina. secundam pro ea, quæ est corrupta. Sal. in Iug. Hiempsal reperitur, occultans se in tugurio mulieris ancillæ.
- MULIEROSAS**, [Effeminare, far molle. Gal. Effeminer, debilater. Hispan. Debilitar o enflaquecer, huzer mugeril.] γυναικεια, effemino. Varro apud Nonium Hic ephubum mulierauit.
- MULIEROSITAS**, tis, Cic. Tusc. Ut mulierositatem appellem, quæ Græce ειλωγία, anior mulierum dicitur.
- MULIEROSVS**, [Troppo desideroso di donne. Gal. Trop amoureux de femmes. Hispan. Dado a mugeres.] μιουλιος, nimium appetens mulieres. Cicero de Fato: Scribunt ipsius familiares, mulierosum fuisse. Nonnunquam, effeminatus. Plautus in Pæn. Genus hoc mulierosum est.
- MULIO**, onis, [Mulattiere. Gal. Mulatier. Hispan. Azemitero o mulatero.] ερεσκωμος, qui multos clientarios, siue quadrigarios ducit. Iuuen. Sat. 3. Commota iam dudum mulio uirga. Est præterea genus culi cum. Plin. li. 18. c. 18. Vespe, crabrones, & e culicum genere, qui uocantur Mulliones.
- MULIONVS**, onia, onium, [Mulattieresco.] ερεσκωματος, quod ad mulionem pertinet. Cicero pro Sext. Mulioniam penulam arripuit.
- MULLEI**, orum, calcei regum Albanorum erant, purpurei coloris, postea patriciorum, a nullando, id est a suendo, ut ex Titinio probat Felt. Cato Orig. lib. 7. Qui magistratum curulem cepisset, calceos mulleos allucinatos, ceteri perones. Vopiscus in Aureliano: Calceos mulleos, & albos uiris omnibus abstulit, mulieribus reliquit.
- MULLVS**, per duplex η, α, γ, genus piscis marini, maximæ nobilitatis, & gratiæ. quem ait Plin. 9. c. 17. & 26. ab Asinio & Celere octo nullibus nummorum esse emptum; cum tamen hic piscis duarum librarum pondus raro excederet. Hor. li. 7. Ser. Sat. 2. Laudas insana trilibrem Mullum. Habent autem nulli in inferiore labro geminam barbam: unde Barbati & Barbatiuli appellantur a Cic. in Parad. & Var. li. 3. de re rust. Mullorum autem nomen acceperunt (ut ex Fenestellæ sententia docet Plin.) a colore mulleorum calceamentorum. Romani, seruato Græco uocabulo, etiam nunc Trigliam appellant.
- MULLVS**, si, η, ποταμος, potio ex melle & uino a mulcendo (ut quidam putant) id est molliendo, quod uini austeritas mellis dulcedine molliatur. Plin. li. 22. c. 24. scribit mullum ex uetere uino utilissimum fieri, quod facillime cum melle incorporatur. De hoc Mar. Atti ca nectareo turbatis mella Falerno. Hoc si calidum bibatur, uocem permulcet; si frigidum, exasperat. Cic. lib. de Or. Cum uocem in dicendo obtudisset, suadebat Granius, ut mullum frigidum biberet, simul, ac domum redisset. Vlp. in appellatione ait mullum non contineri, ænomeli contineri, est uinum dulcissimum, quæ sententia si uera est, mullum non erit idem, quod ænomeli. si quis tamen ea, quæ de mulso ex Plin. adnotauimus, diligentius conferat cum Dios. li. 5. ca. 9. de confectioe ænomelicos, facile intelliget alterum ab altero non differre.
- MULSEVS**, a, um, [Dolce.] μελις, quod mulsi saporem refert. Colum. lib. 21. cap. 45. Hæc ratio liquorem mulsei saporis præbet. Plin. lib. 21. c. 19.
- MULSVS**, a, um, adiect. quod habet aliquid mellis admistum, ut aqua mulsa ηδρωμα, potio ex aqua & melle confecta. Plin. li. 22. cap. 24. In mellis

in mellis operibus, & aqua multa tractari debet.

- MULTAETAS**, [Pena, condempnatio in danari. Gal. *Amaudé, peine pecuniariae.* Hisp. *La pena que se pone en dineros.*] *ῥοσιμίων*, pœna pecuniaria, quæ pro delicti magnitudine uarie irrogabatur, dicta teste Varr, quod multa simul imperabantur, idq. contra antiquorum consuetudinem, qui singulas tantum, aut certe unius generis res multæ nomine exigebant. Festus tamen auctor est, uocabulum hoc Oscum esse, non Latinum. in hoc autem multa differt a pœna, quod pœna generali nomine dicitur omnium delictorum correctio, multa uero specialis est peccati. cuius animaduersio & pecuniaria est pœna, *τιμωρία*, contra non tantum pecuniaria, sed & capitæ & existimationis irrogari solet. & multa quidem ex arbitrio eius venit, qui multam dicit: pœna non irrogatur, nisi quæ lege, uel quo alio iure specialiter singulis delictis constituto. Suprema multa, teste Gel. li. 11. c. 1. apud priscos erat in singulos dies triginta boum, & duarum ouium: minima ouis unius. postea, cum in multæ dictæ fraudem pecora minimi pretij soluerentur, constitutum est lege Ateria, ut solueretur pro singulis ouibus denarius unus. erat itaque multa suprema trium millium, & uiginti æris, seu trecentarum & duarum drachmarum. Dicimus autem in eadem fere significatione, Dicere multam, Infigere, multam, Facere multam, quorum postremo usus est Cato li. 4. Ori. Imperator, inquit, noister, si quis extra ordinem depugnatum iuit, ei multa facit. Multam dicere proprie erat iudicis, uel magistratus, exigit tamen non poterat, nisi populus recte multatum uideri censuisset. Liu. lib. 37. ducentum millium æris multam Postumio dixerunt, cuius certandæ cum dies aduenisset, conciliumque frequens plebis adesset, una spes uidebatur esse, si Cæsa tribunus plebis pœnis, quam ad suffragium tribus uocarentur, intercessisset. Idem paulo post. Cum iuii contra temp. factam senatus decerneret, confessionem Carnili trib. plebis ommissa multæ certatione, rei capitalis diem Postumio dixerunt. His uerbis apparet moris fuisse, ut multa populi suffragijs uel irrogaretur, uel abrogaretur, uel etiã remitteretur. quo tempore, Multa certari, dicebatur. non enim tribuni damnare multæ poterant, sed tantum rogare populum: apud quem cum reus non iure multatum se contenderet, lis illa multatitia disceptabatur.
- MULTATITIVS**, *ιαίσιον*, *τεμμημένος*, quod ex multa fit. Liu. libro 10. Ex multatitia pecunia, quam exegerunt pecuariis damnatis, ludi facti. Et libro 37. Aediles ex multatitio argento signa ænea ad ædem Cereris dedere.
- MULTANGVLVS**, *λαλὺμ*, [Che ha molti cantoni. Gal. *Qui a plusieurs coins ou angles.* Hisp. *Cosa de muchos rincones.*] *πολύγωνος*, multos angulos habens. Luca. libro 4. Multa rotunda, modis multis multangula quædam.
- MULTIBARBS**, [Che ha molta barba.] *πολυγένιος*, habens multam barbam. Appul. in Florid.
- MULTIBIBVS**, [Che bene molto.] *πολυπότιος*, qui multi est potus. Plau. in Turc. Nomen lenæ multibiba, merobiba.
- MULTICAUA TVS**, *τατὺμ*, multa habens caua. Varr. 4. de re rust. c. 16. Fauus est, quem fingunt multicauatum cera.
- MULTICAVVS**, *αὺμ*, [Che ha molto concauo.] multum habens cõcaui. Oui. 8. Met. Pumice multicauo.
- MULTICAVLVS**, *λε*, *πολυκαυλος*, multos habent caules. Plinius libro 21. cap. 16.
- MULTICOLOR**, *ρις*, omnis g. [Di molti colori.] *πολύχρους*, habens multos colores. Pli. lib. 17. c. 10.
- MULTIFACIO**, *κίς*, [Estimare molto, pregiare. Gal. *Estimer beaucoup.* Hisp. *Estimar en mucho precio.*] *ὄρε*, *πολλὰ ποίημα*, magni æstimo. Cato: Neque fidem, neque iusturandum multifacit. Fest.
- MULTIFARIE**, [Variamente.] multis modis. Plinius libro septimo, capitulo 54.
- MULTIFARIVS**, *τρίτριμ*, [Variò.] *πολύχρους*, uariatum. Gellius libro 5. cap. 6.
- MULTIFARIAM**, aduerbium, [Variamente. Gal. *En plusieurs sortes.* Hisp. *En muchas maneras.*] *πολλαχῶς*, multifarie. Cicero secundo de Orat.
- MULTIFER**, *γαρὺμ*, [Fertile.] *πολυφόρος*, fertilis. Pli. li. 16. c. 8.
- MULTIFIDVS**, *αὺμ*, [Fesso in molte parti. Gal. *Fendu en plusieurs parts.* Hisp. *Cosa hendida en muchas partes.*] *πολυμερής*, quod in multas partes finditur. Mar. lib. 14. Multifido buxus, quæ tibi dente datur. Ister multifidus. Luc. li. 3. Linguz multifidæ. Valer. Fla. 1. Argo. Facies multifidæ. Ouid. 7. Met. Timanus multifidus, quod in multa ostia fissus in mare prorumpat.
- MULTIFORTIS**, *τε*, [Di molti pertugi.] *πολύρηγτος*, multorum foraminum. Pli. li. 8. c. 55.
- MULTIFORVS**, *αὺμ*, multiforis. Ouid. li. 12. Met. Multifori delectat tibia buxi.
- MULTIFORMIS**, *με*, [Variò. Gal. *De diuerfes manieres & façons.* Hisp. *Cosa de muchas formas y maneras.*] *πολύμορφος*, uarius, quasi multiplicitate formæ. Col. li. 8. c. 9. Ut per anni diuersa tempora multifor-

- mes multos, ac ficum præbeat. Cic. 1. Aca. Ex ijs ortæ uariæ sunt, & quasi multiformes. li. 2. c. 37.
- MULTIFORMITER**, [In diuerse maniere.] *πολυμερῶς*, uarijs modis. Pli. lib. 36. cap. 27.
- MULTIFORATILIS**, *πολύρηγτος*, habens multa foramina. Appul. in Florid.
- MULTIGENERIS**, & hoc nesci, *πολυγενής*, multorum generum. Pla. in Cap. Multis, & multigeneribus opus est militibus.
- MULTIGENVS**, *αὺμ*, [Di molti generi.] multorum generum. Pli. li. 11. capitu. 1.
- MULTIINGVS**, *γαρὺμ*, & Multiingis, gen. pæ. co. [Di molte sorti, uario. Gal. *De diuerfes sortes.* Hisp. *De muchas maneras.*] *πολύχρους*, multiplex, uarium. Vbi Iugus nihil significat, sicut in Medicullium, & humiismodi. Cicero ad Att. lib. 14. Multiinges accipi tuas litteras uo tempore.
- MULTIMODVS**, *δαδὺμ*, [Di molti modi.] *πολύμοδος*, multiplex, uarius. Liu. 1. Bel. Pun. Multimoda arte distineri.
- MULTINVMMS**. Var. 3. de re rust. c. 17. Multinummos afinos: id est, quorum opera multos paro nummos.
- MULTIPARTITVS**, *αὺμ*, *πελοφύς*. Pli. li. 6. c. 19.
- MULTILOQVVS**, [Che parla molto, dianciatore.] *πολυλόγος*, multa loquens.
- MULTIPES**, uel Multipeda, *αὲνίσκος*, uermis pilosus, multis pedibus proferpens, qui & Centipeda appellatur. Pli. li. 29. c. 6.
- MULTIPLIX**, *πλίκίς*, om. gen. [Moltiplice, uario. Gal. *Qui a plusieurs plis.* Hisp. *Plegado muchas veces.*] *πολλαπλάσιος*, uarius, cui contrarium est simplex. Virg. 3. Aen. Hæc tum multiplici populo sermone replebat. Cic. de Amic. Non unus animus idemq. semper, sed uarius, commutabilis, multiplex. Multipliciter aduerb.
- MULTIPLICABILIS**, [Che si può moltiplicare.] quod potest multiplicari. Cic. 2. Tus. Ex quodam poetæ ortu multiplicabili draconē.
- MULTIPLICATIO**, [Moltiplicazione.] Col. lib. 3. cap. 2. Multiplicatione frugum.
- MULTIPLICICO**, *cas care*, [Moltiplicare, crescere. Gal. *Multiplier, accroître, augmenter.* Hisp. *Multiplicar ó acrecentar.*] *πληθύνω*, multiplex reddo. Cic. ad Q. F. Multiplicata gloria discedemus. Oui. 2. de re. Am. Flumina collectis multiplicatur aquis.
- MULTIPIOTENS**, *τις*, omnis g. [Che può molto.] *πολυπρότης*, qui multum potest. Plau. in Bacc. Haber peccus multipotens.
- MULTISCIVS**, [Che sa molto.] *πολυμάθης*, qui multa scit.
- MULTISONORVS**, *αὺμ*, *πολυήρως*, Clau. Eff. da multifonora.
- MULTISONVS**, Mar. li. 1. Multifona seruet sacer Athide lucus.
- MULTIUAQVS**, *αὺμ*, [Che uaga molto, uagabondo.] *πολυπλανής*, multum uagans. Pli. li. 10. c. 37. Multiuaga aue. & li. 1. cap. 10. Multiuagus Lunæ cursus.
- MULTOPERE**, [Somamente.] dixit Plautus, ut magnoperè, in Merc. Multopere in mundo rustico fere exercitum.
- MULTIPLIA**, *ρὺμ*, *πολύμιτε*, in dumenta minutissimis filis contexta, unde a multis filis nomen inditum. Iuu. Sat. 2. Quæro an deceant multicia testem. Ibidem: Cum tu multicia sumas.
- MULTITVDO**, *δίνις*, [Moltitudine. Gal. *Multitude.* Hisp. *Muchedumbre de cosas.*] *πλήθος*. Cic. 2. de Orat. Orator sine multitudine eloquens esse non potest.
- MULTIULVS**, *λαλὺμ*, [Che uole molto.] *πολύβουλος*, multa cupiens. Catullus ad Mallium: Multiuola est mulier.
- MVLTO**, *multas*, [Punire, condannare. Gal. *Condanner à l'emendo, punir.* Hisp. *Imponer pena de dineros, condenar.*] *τιμῶσπνιο*, multà dico, uel irrogo, cum ablatiuo, uel genitiuo. Vir. 11. Ae. Multatâ tristi morte Camillam. Curtius li. 2. Insulas præditiis occupat, pecunia multat. Tac. lib. 13. Ut quidam accusatorum eius exilio multarentur. Cic. 3. Ver. Multos crudelissimè per uim morte esse multatos. Interdum uerberare. Ter. in Adel. Ipsum dominum, atque omnem familiam multauit usque ad mortem. Col. li. 2. c. 4. Quo euenit, ut boues, iniquitate operis multentur. Interdum uoti compotem facere. Nequius in Colace, apud Nonium. Vobis gratias ago, cum uotis me multatis meis. Interdum male tractare. Col. lib. 1. c. 2. Vetus est Catonis. Agrum pessime multari, cuius dominus, quid in eo faciendum sit, non docet, sed audit uillicum. Multare matrimonio, est repudiare coniugium. Pla. in Amp. Numquid causam dicis, quin te multem matrimonio?
- MVLTVS**, *τατὺμ*, [Molto. Gal. *Beaucoup.* Hisp. *Mucho.*] *ὄρε*. Cic. pro Sext. Multis fortissimis, atque optimis uiris iniustis iudicijs tales casus incidisse. Multus in opere, assiduus. Sallu. in Iug. In agmine, atque ad uigilias multus esse. Multus fuit in ea re. Cic. 4. Aca. Ad multum diem. Idem ad Att. li. 13. Multo die bona diei parte tranfacta. Cæf. 1. Bel. Gal. Multo denique die per exploratores Cæsar cognouit. Sic, Multa nocte. Cic. ad Q. F. li. 2. Multo mane. Cic. ad At. Multo tanto dicitur, ut Altero tanto. Plau. in Rud. Ego multo tanto miserior quam tu Labrax.
- MVLTVM**, aduerb. [Molto, somamente.] *πολύ*, ualde. Cic. Gallo libro 7. & alibi.

MVLTRO, adverb. cum alijs dictionibus elegantem in oratione usum habet. Teren. in Prolog. Aliter euenire multo intelligit. Cic. in Verr. Cui quemadmodum re sitam, multo mihi ante est prouidendum. Sallu. Multo prestat, beneficij, quam maleficij memorem esse. Cic. pro lege Man. Magna, ac multo maxima parte dignitatis, atque imperij caruit.

* **MVLTICHA**, fluius Mauritanix, Massæfylorum fines a Cæsariensis Mauritania distinguens. Strab. li. 17.

* **MVMASTIS**, Cariæ opidum.

MVNDANVS, na, num, [Mondano. Gal. Du monde. Hisp. Cosa del mundo.] *κοσμος*, quod mundi est, unde interrogatus Socrates, cuius esset, mundanum se esse respondit. Cic. 5. Tus.

MVNDITIES, ei, & Munditia, æ, [Nettetæ, polite, & Gal. Netteté. Hisp. Afecto simpie, & καθαριότης, lautitia, elegantia, nitor. Cic. li. 1. Off. Adhibenda munditia est, non exquisita nimis, tantum quæ fugiat agrestem negligentiam. Ouid. 3. de Arte: Munditij capimur: ne sint sine lege capilli.

MVNDIO, [Mondare, nettare. Gal. Nettoyer, monder. Hi. Alimpiar, afeytar.] καθαίρω, detergo. Plin. lib. 15. c. 6. Crebrius uasa mundanda. Hinc Emundo, expurgo.

MVNDVS, di, subst. [Ornamento. Gal. Ornement. Hisp. Las joyas de la muger.] κόσμος γυναικένος, ornatus muliebris, quo scilicet mulier mundior fit, ut speculum, in aures, armillæ, gemmæ, & similia. Cato pro lege Oppia. Munditix, ornatus, & cultus, feminarum insignia sunt. hinc Mundum muliebrem appellarunt nostri maiores. Liu. lib. 32. Vestem, mundumque omnem muliebrem ademit. Col. lib. 11. p. 3. Mundum muliebrem, qui ad dies festos comparatur. Dicitur mundum, neutro ge. Lucilius: Legauit uxori mundum omne. Hinc mundus accipitur pro eleganti illa, ornataque totius uniuersi machina: nam ut Græci κόσμος, quod apud eos ornatum significat, ita nos a perfecta, absolutaque elegantia uocamus mundum, quod nihil eo sit mundius, & ornatus. Plin. libro 2. cap. 1. & 4. Cic. de Fin. lib. 3. Mundum censent regi numine deorum: eumque esse quasi communem urbem, & ciuitatem hominum & deorum: & unumquemque nostrum huius mundi esse partem. Idem 2. de Nat. Deo.

MVNDVS, a, uia, [Mondo, polito, netto. Gal. Net, pur. Hisp. Limpio y afeytado.] καθαίρω, purum, tersum, politum. Plau. in Cist. Neque munda es ut soles. Ter. in Eu. Dum foris sunt, nihil uidetur mundius. Horat. 1. Epist. 5. Iamdudum splendet focus, & tibi munda supellex. Mundior iusto cultus. Liu. lib. 9.

MVNERALIS, adie. δωροδότης, unde muneralis lex Cincij, ne cui liceret munus capere, de qua Plau.

MVNERARIVS, αγωνοθέτης, qui gladiatores exhibet populo, ad spectacula pugnatorios. Suet. in Do. ca. 10. Patrem familias, quod Thracem mirmilloni parem, munerario impatem dixerat, canibus obiect.

MVNERO, ras, & Muneror, aris, deponens, [Donare, prestare. Gal. Remunerer, faire presente, donner. Hisp. Dar don.] δωροδοκία, dono. Plau. in Capt. Dij potestatem dabunt, ut beneficium bene merenti nostro merito muneris. Teren. in Heaut. Disciplina est, munerarier Ancillas, ad dominas, qui affectant uiam. Cic. 2. de Inuen. Aliud alij commodi muneratur.

MVNGO, mungis, xi, & um, [Moccare.] μύσσω, cum e naribus mucus trahitur.

MVNGOR, deponens. Cato de lib. educ. Neque emungentur libertatē.

MVNIA, orum, [Vfficij. Gal. La charge d'office, ou le deuoir. Hisp. Los officios.] εργα, τέλη, officia, quæ publice præstantur. Cicero pro Mure. Hæc sunt officia necessariorum, munia candidatorum. Hinc Immunis.

MVNICEPS, pis. Cic. Att. Municeps Suetanus.

MVNICIPALIS, & hoc le, quod ad municipes pertinet. Cic. 3. de Le. Utinam isto animo in summa rep. uersari, quam in municipali maluisses. Municipales homines, qui in municipijs degunt. In opidis ciuitatis Romanæ ius adeptis. Cic. ad Att. lib. 8. Multum mecum municipales homines loquuntur. municipalia sacra uocantur, quæ ab initio habuerunt municipes ante ciuitatem Romanam acceptam: quæ obseruare eos uoluerunt pontifices, antiquo more. Municipale ius, priuatum cuiusq. municipij. Municipalia magistraria, administrationes municipij.

MVNICIPATIM, per municipia, ut opidatim, per opida.

MVNICIPIA, rum, ciuitates suo iure & legibus utentes, muneribus tamen populi R. & honoribus fungentes. Erant itaque municipes meliore conditione, quam coloni. Municipem, inquit, Vlpianus, facit aut ciuitas, aut manumissio, aut adoptio. quoniam municeps est, & qui liber in municipio natus est; & qui in municipio a seruitute se liberauit, & qui ciuitatem quamcumq. affectus est. Proprie tamen Municipes dicuntur, qui in ciuitatem Romanam recepti, munerum participes sunt. Cic. Bruto: Non dubito, quin scias non solum cuius municipij sun, sed etiam, quam diligenter soleas

meos municipes Arpinates tueri.

MVNIFICE, [Cortesemente, abundantemente. Gal. Largement liberalmente. Hisp. Francamente liberalmente.] μεγαλοπρεπώς, abundanter. Cic. 3. de Na. De. Haud scio, an melius fuerit, humano generi motum celerem cogitationis non dari omnino, quam tam munifice, & tam large dari. Munifice tueri societatem coniuuentionis humanæ. Cic. 5. de Fin. Munifice prædam largiri. Liu. 1.

MVNIFICVS, ca, cum, adiec. [Cortes, liberale. Gal. Cortois, franc & liberal. Hisp. Cortes franco y liberal.] μεγαλοπρεπής, pro liberali ponitur, quasi munera large præbens. Munificus amicus. Liu. l. 33. Oui. 3. Amo. Eleg. 5. Te nea munificam gentes ubicumque loquuntur. Idem 4. de Ponto, Ele. 1. Nec mihi munificas arca negauit opes. & munificus fit munificentior & munificentissimus. Cic. pro Rosc. Com. Semper liberalissimus munificentissimusq. fuit. Fest. Munificior a munifico, idemdem Cat. dixit, cum nunc munificentior dicamus, quamuis munificens non sit in usu.

MVNIFICENTIA, æ, [Cortesia, liberalità. Gal. Liberalité & largesse. Hisp. Franqueza, liberalidad.] μεγαλοπρεπεία. Plinius libro uigesimo septimo, cap. 1. Superata posset uideri etiam rerum naturæ ipsius munificentia.

MVNIFEX, cis, masc. gen. auctore Festo, qui non uacabat, sed munus principi faciebat. contra beneficiarius, qui uacabat muneris officio. Munifices a Veget. lib. 2. cap. 7. dicuntur milites, qui munera faciunt.

MVNIFICO, as, are, [Arrichire, far beato. Gal. Faire dons & presens. enriquir. Hisp. Enriquecer a otro, hazer bienaueruado.] πλατίζειν, ditare. Luc. lib. 2. de Cybele. Munificat tacita mortales.

MVNIMEN, inis, siue Munimentum, ti, p. c. [Riparo, guarnimento.] ἄντιστοιχισμα, castrorum est, ceterarumque rerum, quæ contra aduentum hostium muniuntur. Liu. lib. 1. Quiritum fossa, haud paruum munimentum a planioribus aditu locis, Anci regis opus est. Munimen ad imbres, quo imbres arcemus. Virgil. 2. Geo. Hoc effusus munimen ad imbres.

MVNIO, is, niui, uel munij, itum, [Fortificare, guarnire. Gal. Fortifier, munit, garnir. Hisp. Fortalescer, o guarnescer.] τερχίζω, fulcio, uallo, circumdo. Pla. in Persa: Ut munium muro tibi usum est opidum. Col. Quantum res patietur, a frigore muniemus. Pla. in Mil. Tibi muni uiam, qua cibatus, com meatuque ad te possit peruenire. Munire uiam, est reficere, ac substruere, quales sunt uia Romanæ a plerisque portis, in multorum dierum iter silicibus strata. Cicero pro Mil. Ideone Appius ille Cæcus uiam muniuit, in qua sui posterij impune atrociantur. Et per translationem pro parare, & aditum sibi patefacere. Cicero 1. Tuscul. Ad deos Hercules nunquam abiisset, nisi eam sibi uiam muniisset. Sic Munire ripam, Munire alueum, munire aditum, cum illa uel reficimus uel paramus. Hinc Communio, Circummunio, munitione circumdo, Emunio, extra munio.

MVNIS, (inquit Festus) officiosus, antique. Plaut. in Merc. Dico, eius pro meritis gratum me, & munem fore.

MVNITIO, onis, [Munitione, fortificatione, ripari. Gal. Fortification ou fortesse, munition, defense. Hisp. Fortalescimiento o guarnicion.] ἄντιστοιχισμα, munimentum, uallum. Cic. 8. Phil. Mutinam operibus munitionibusque sæpsit. Idem 3. de Or. Fons munitione, ac mole lapidum a mari disinctus.

MVNVS, eris, [Dono, presente. Gal. Don, present. Hisp. Don o dadiva o beneficio.] δωρον, quattuor modis dicitur. Primo, pro dono: unde Munera dari ac mitti dicuntur. Dignum Munus (inquit Varro) ab eo quod, qui mutuo animo sunt, id dant officij gratia. Terentius in Eunuc. Munus nostrum ornato uerbis. Altero, pro onere, quod cum remittitur, uocationem militiæ præstat. unde Immunitas, & Immunis. Plinius lib. 16. cap. 4. Vacatio munerum omnium ipsi patrie concessa. Cic. ad Brut. Lamia magnificentissimo munere ædificio functus est. Liu. 4. Bell. Pun. Inter se munera belli partiti sunt. Susceptum reip. munus explere. Cicero de Prou. conf. Munera regis exsequi. Idem de Senat. Tertio pro officio, τὰς ἐξ, unde Munera militaria uocantur, & milites quidam Municipes dicuntur, qui in ciuitatem recepti, munera cum ciuibus faciunt, id est officia. Tuum est munus, tuæ partes. Cicero ad Brut. lib. 11. & 3. Verr. Ostendit illud munus non esse suum. Quarto pro spectaculis, quæ populo quasi muneris loco exhibentur, ἀγῶνες, nam id genus oblectamenti antiqui munera nominant, quod populus, perinde ac munere quodam, capiebatur. Sueton. in Cæs. Bestias, ad munus populi comparatas, trucidant. Munus gladiatorum dicebatur, cum in spectaculis gladiatorum paria exhibebantur. Sueton. in Cæs. Edidit spectacula uarij generis, munus gladiatorum.

MVNVSCLVM, li, dem. [Piccol dono.] Virg. 4. Fcl.

MVNICHIA, chix, μνηχία, tumulus in Cheronensi formam curuarius, ingressum habens angusto ore, a quo in murus 40. stadiorum longitudine protendebatur, Athenarum urbem cum Piræo connectens.

- MVNYCHIVS**, a, um. Ovi. 6. Met. Mynchiof. uolans agros gratamque Mineræ Despiciebat humi. Fuit item Mynchia Dianæ cognomen, quæ apud Phygellam colebatur. Str. li. 14.
- MVRAENA**, [Murena], *μύρανα*, piscis longitudine non dissimilis anguillæ, & feminini tantum sexus. nam masculus, teste Plin. libro 9. c. 23. Mirynus uocatur, robustior, quam muræna, & unicolor. fuit autem hoc piscis genus apud ueteres in maximis delicijs, partim ob præstantiam saporis, partim ob insignem uiuacitatem. Mâsuefcunt murænae, & de manu cibum capiunt. unde a quibusdâ supra quam credi posset, feruntur adamatæ. nam Crassus Murænam in uiuario suo mortuam fertur, ut filiam, desseuisse, & tumulo condidisse: & Antonia Drusi Muræna a se amare inaxres addidisse. Optime inter murenas habebantur, quæ capiebantur in freto Siculo: quas Macrobius Sat. li. 3. Flutas uocari asserit, quod in summo super natantes, Sole torrefactæ curuare posse, & in aqua emergere definiunt: atque ita facile capiuntur. Mar. lib. 13. Quæ natar in Siculo grandis muræna profundo.
- MVRAENVLAE**, [Collane], *μυραωνίδες*, ornamenta colli flexuosa, instar murenatum, ex auro, quibus matronæ ornantur. Hierony. ad Marcel.
- MVRALIS**, & hoc le, [Cio che s'appartiene a muro. Gal. Apartenant à muraille. Hisp. Cosa pertenesciente a muro.] *τερχυρίς*, ut Muralis corona, quia donari solebat ab Imperatore, qui primus murum subijisset. Liu. li. 33. Corona aurea muralis proposita est. Pila muralis, que de muris deiciuntur. Cæf. 7. Bel. Gal. Aut ex uallo & turribus transesti pilis muralibus interibatur. Machinæ nurales, qui bus muri diruuntur. Plin. li. 7. c. 56.
- MVRALIS** herba, *πέρδιμον, παθέμιον*, uulgo Vitriolum. dicitur, quod uasa mirum in modum confricata purificet, ideoque Vrceolaris a ueteribus dicta. eadem Parietaria uocatur, quod in muris frequenter nascatur, & Perdicium, quoniam perdicis ea præcipue pascantur. Plinius libro 22. capitulo 27. & Dioscorid. libro 4. capitulo 42.
- MVRICA**, socordix dea habita, ut Strenna, sollertie & strenuitatis. nam Murcidum antiqui ignauum & inertem appellabant, teste Festo. Habuit hæc dea sacellum sub monte Auentino.
- MVRICIDVS**, [Vile.] *μωδής*, ignauus. Plaut. in Epid. Væ tibi murci- de homo.
- MVRIOLVN**, li, Col. semen lentisci uocat, uelut a figura muricis.
- MVRCI**, [Timido, uile.] dicti homines timidi, qui, ut militiæ periculum effugerent, pollices sibi amputabant. Cælius Rhodig. li. 18. capitulo 21.
- MVRKX**, cis, *μυρχύλιον*, piscis marinis in mensarum delicijs, ex concharum genere, a purpura diuersus: qui per excellentiam et Conchylum dicitur. Ex muricis humore fit color, qui & ipse Murex, siue Conchylum dicitur. Virg. 3. Ecl. Ipse sed in pratis aries iam suauē rubenti Murice. & 4. Ae. Tyrioc. ardebat murice læna. Fuerunt item Murices in mensarum delicijs, unde de ijs sic scribit Martia. lib. 13. Sanguine de nostro tinctas ingræte lacernas Induis, & non est hoc satis, esca sumus. Accipitur interdum pro acumine, siue asperitate saxi prominentis. Virgil. 5. Aen. Et acuto in murice remi Obnixi crepuere. Interdum murices sunt tribuli, *τετράλοισι*, machinula ferreæ, tetragona forma quæ, in quamcumque partem incubuerint, unum aut plures aculeos infestos protendunt. Vale. Max. lib. 3. Suadentibus quibusdam, ut circa mœnia urbis ferreos murices spargeret, ne subita eruptione hoites impetum in præsidia nostra facere possent. Vide Vege. li. 3.
- * **MVRGENTINI**, populi Siciliæ, a quibus uites Murgentinæ nomē acceperunt. Plin.
- MVRGISO**, p. p. [Pigno.] iners, desidiosus. Festus.
- MVRICATIM**, conuolutum, in modum muricis. Col. l. 9. c. 33.
- MVRICATVS**, a, uni, *μυρχυλιωτός*, muricis modo factum. Plin. lib. 20. cap. 23. Folia muricatis cacuminibus.
- MVRIA**, e, [Salamuioia. Gal. Salmure. Hisp. Salmuera d' salmorejo para adobo.] *ελαμν*, genus liquaminis, ex thymno pisce confecti. Perf. Saty. 7. Tingat olus siccum muria uaser in calice empta. De Muria epigramma est Martia. libro 13. Antipolitani, fateor, sum filia thynni: Efflem si scombri, non tibi missa forem. Hor. Sa. 8. Vt melius muria, quam testa marina remittat. Muria etiam et dicitur salugo, id est, liquor ex sale resolutus, quam Salmuriâ uulgo dicimus. Col. li. 12. c. 25. Quidam aqua salta, uel muria mustum condiunt, Muria, Festus ex Veranij sententia interpretatur, salem sordidum in pistum, & in ollam fictile coniectum, ibiq. opertum, & in furno percocit: quo Vestales sera ferrea secto & in seriam coniecto, quæ est intus in æde Vestæ, in penu exteriori in sacrificijs utuntur.
- MVRATICVS**, a, uni, [Acconcio in salamuoia. Gal. Qui sent la saumure, ou est acoustré en la saumure. Hi. Adobado en salmuera.] *ελαμιωδής*, muria conditum. Plaut. in Pœn. Quasi salta muriatica esse autumantur, sine suauitate: nisi multa aqua maceratur, o' lent, salta sunt. Item mulieres admodum insulsæ, atque inuenustæ, sine munditia & sumptu.
- MVRRES**, riei, [Salamuoia.] *ελαμν*, muria, liquor ex sale resolutus. Cato cap. 88. Si nabit, ea muries erit, qua uel carnem, uel caeseos, condias.
- MVRILEGYLVS**, li, a muricibus legendis. Cœl. Rhodig. lib. 8. capitu. 11. Murilegulos Iureconsulti muricis & purpurarum perquisitores nuncupant.
- MVRINA**, e, uel Myrina, e, siue Myrrhina, siue Murrhina, *μύρρινη*, potiosis genus (inquit Fest.) quod Græci nectar uocant. quod quidam dici putant ab uux murrhinæ nomine. Plin. lib. 14. cap. 13. Laudatissima, inquit, apud præcos uina erant, myrrhæ odore condita: ut apparet in Plauti fabula, quæ Persa inscribitur: cuius uerbis apparet, non inter uina modo murina, sed inter dulcia quoque nominatam. Gellius quoque Murinam inter dulces potiones enumerat. Romanas (inquit) mulieres bibere solitas ferunt passum, murinam, & quæ id genus optant potu dulcia.
- MVRINA**, a, um, p. p. *μυρίος*, a mure deductum. Plin. li. 13. c. 8. Murino simo contra calculos illinere uentrem prodest. Murinus color, qualis fere afinorum. Col. li. 6. c. 37. Murinum hordeum, herbæ nomen. Plin. lib. 22. c. 25. Est & herba Phœnicea appellata a Græcis, a nostris Hordeum murinum.
- MVRMVR**, [Mormorio. Gal. Murmore. bruit. Hisp. Ruido d' murmullo de gente.] *μόρος*, neu. gen. proprie lentis aquæ strepitus: licet & pro alio quocumque strepitu poni consueuerit. Nomen fictitiu teste Quinti. li. 8. c. 6. Vt mugire, & sibilare. Vir. 10. Ae. Ceu flumina prima, Cum deprehensa fremunt siluis, & cæca uoluntat Murmura. Cic. 3. de Orat. Odor humanitatis, murmur maris, dulcedo orationis sunt ducta a ceteris sensibus. Ovi. 1. Met. Qui postquam uoce, mannuque murmura compressit.
- MVRMYRILLO**, las, *μυρμιρυλλός*, submurmuro. Plaut. in Rud.
- MVRMILVM**, li, exigua murmuratio. Plaut. in Rud.
- MVRMYRO**, ras, [Mormorare. Gal. Murmurar. bruit. Hisp. Murmurar d' haçer ruido.] *μυρμιρυλλός*, sonum aquæ fluitantis similem edo. unde fremitum murmurantis maris, dixit Cicero 5. Tusc. Indifferenter de quouis alio sono dicitur. Plin. li. 18. capitu. 35. Murmurantes ignes tempestatum nunciij sentiuntur. Plautus in Caf. Mihi inanitate iam dudum intestina murmurant: pro, crepant. Murmura aliquando est secreto murmure indignationem ostendere. Plautus in Mil. Serui murmurant. Hinc Admurmuro, Commurmuro, Submurmuro, leniter murmuro. Antiqui usi sunt & uerbo deponente.
- MVRMYROR**. Varro: In balneis plodere cœpimus, & murmurari. Nonius.
- MVRANVS**, præcius Latinorum rex, a quo postea Latini omnes reges, Murrani dicti. Seruius.
- MVRRA**, lapidis pretiosi genus, odore præstans, colorum uarietate insigne. Plin. li. 37. Precipuus erat usus murrhæ in poculis pototijs. Mart. lib. 4. Si calidum potas, ardent murrhæ Falerna Conuenit. Hinc Murrhinus, n. num, siue Myrrhinus.
- MVRREVS**, rhea, rheum, *μύρριος*, ex murrha. Iabolenus Iureconsult. scribit, Murrhea uasa, ad usum edendi, & bibendi reperta esse in supellectili.
- MVRRHINVS**, murrhina, murrhinum, uel Myrrhinus, pœnulti. correpta; *μύρριος*, ex murrha confectum: ut, Abaci murrhini, Pocola murrhina. Sueton. in Augusto: Alexandria capta nihil sibi præter unum murrhinum calicem ex instrumento regio reuinit. Murrhina substantiue, dicuntur uasa murrhina, Martia. li. 13. Nec murrhina picta, nec aurum Posce, dabunt calices hæc tibi uina suos.
- MVRTIA**, e, Veneris cognomentum, a myrto arbuscula illi sacra. Plin. lib. 15. cap. 29. Ara fuit Romæ uetus Veneris Myrtæ, quam nunc Murtiam uocant. Festus Murceam appellat, & sub Auentino eam sacellum habuisse tradit. Murceam autem dictam uult, siue, quod homines murceos, id est ignauos, & inertes redderet, siue, quod Auentinus, sub quo sacellum habuit, olim murcus fuerit appellatus.
- MVRVS**, ri, [Muro, muraglia. Gal. Mur, muraille. Hisp. Muro de la ciudad d' uilla.] *τείχος*, a muniendo, proprie lapideus urbis ambitus, cum paries proprie sit donorum. Cæf. 7. Bell. Gall. Porta claudere, murum compleret cœperunt. Cic. de Natura Deor. Muri urbis, quos uos sanctos esse dicitis. Virg. 4. Eclo. Quæ tentare Thetin ratibus, quæ cingere muris Opida. Horat. 3. Carm. Ode 3. Ter si resurgat murus ahenus Auctore Phœbo. Cicero 7. Ver. Ad omnes meos impetus, quasi murus quidam boni nomen Imperatoris opponitur.
- MVS**, muris, [Sorcio, topo. Gal. Vn rat, ou une souris. Hisp. Raton.] *μύς*, exiguum animal, nobiscum in domo habitans, a corrosio-nis sono. quem facit, dictum. Distinguitur a Sorice, quod Sorex maior sit mure, clariusque strepat. & Sorices, quia maiorē sunt corpore, plus afferunt detrimenti. Colum. Si serpens, aut mus, forexve in mustum ceciderit. Horatius de Arte: Parturient montes, nascetur ridiculus mus. Cic. Att. lib. 14. Tabernæ mihi duæ

corruerunt: itaq. non solum inquilini, sed & mures migrauerunt. Vide Plin. libro 8. cap. 57. Mus araneus est, quem Græci *μυγάλιω* appellant. Abu idar his insula Britannia. Plin. lib. 29. Mus araneus contra e remedio est, diuulsus, & impositus. Murium marinorum meminit Plin. 9. cap. 19.

MUSA, æ, [*Musa. Gal. Muse. Hisp. Musa.*] *μῦσα*, Latine cantus. Virgil. 8. Eclo. Pastorum musas Damonis & Alpheibæi. Idem 6. Ecl. Agrestem tenui meditabor arundine musam. Crassiore musa. Quin. lib. 1. ca. 10. Libet propter quosdam imperitiores crassiore, ut uocant, musa dubitationem eximere. Tocosa musa. Ouid. 3. Trist. Eclo. 2. Pedestris musa. Hor. 2. Serm. Sat. 9. Solers lyræ musa. idem de Arte: Hinc musica scientia, de ratione canendi. Et Musicus, musicæ peritus: poetæ Musas nouem finxerunt, easdemque deas, Ionis, & Memorix filias, quæ poetis, & musicæ præessent. Has dixerunt in Helicone habitare, qui mons Bæotix est, a quo Heliconides, & per epenthesim Heliconiades appellantur. Distat autem Helicon non procul a Parnasso Phocidis monte. quin & Parnassum habitare Musæ dicuntur. unde & Parnassides dictæ. & quoniam Phocidi confinis Aonia est, etiam Aonides appellantur. Alio etiam nomine dicuntur Cithærides, uel Cithæriades, ab Atticæ regionis monte, qui Cithæron dicitur, quem similiter musis sacrum esse dicunt. Pierides item dictæ a Pieria, quæ regio est Macedonia. Thespiades, a Thespia opido Heliconi propinquo. Pegafides, & Hippocrenides, ab Heliconis pulcherrimo fonte. qui a Græcis Hippocrene dicitur, qui a nostris Fons Caballinus uocatur, & Pegaficus, quod Pegasus eo loco saxum ungula feriis, fontem dicatur aperuisse. Pers. Nec fonte labra prolui caballino. Hunc equum putant esse, qui inter sidera collocatus est, quamuis alij Bellerophonis equum esse dicant. Rursus Musæ Libethrides uocantur sunt, a fonte Macedoniæ in ea regione, quæ Magnesia dicitur. Item Pimpleides, a Pimpla Thraciæ monte, uel a fonte Pimpleo in radice eius montis sito. Item Castalides, a fonte Castalio, in radicibus Parnassi, Musis sacro. Nouem autem Musæ finguntur, quibus hæc sunt nomina: Primam a bonitate uocis dixere, Calliopen, *καλλιόπη*, enim bonum, & uox. Secundam Clio, a gloria, & celebritate rerum gestarum, quas canit, *κλειμένη*. n. celebrare est. Tertiam Erato, uel a canendis amoribus, uel, quod cantus ab omnibus desideretur. Oui. 2. de Arte: Nunc Erato: nam tu nomen amoris habes. *ἔρα* enim amor. Quartam a uoluptate, ac lasciuia cantus, Thalamiam. *θάλαμην* enim uirere, florere est. Quintam Melpomenem a canendo, *μέλοποιον*. n. canto, & modulo: *ᾄδω* *τὴν μέλοισι ποιεῖ*. hoc est, a concentu faciendo. Sextam Terpsicorem, *ᾄδω τὴν τέρπην τῆς γῆρας*, hoc est, delectandis choreis: ynde a quibusdam dicitur Citharistia. Septimam Euterpem a sua uate concentus. *ἔ* enim bene. *τέρπειν*, delectare. Octauam Polyhymniam a multitudine cantus. *πολύ* enim multum, *ὑμνῶ*, canto, laudo. Alij Polymniam, malunt appellatam a multitudine memorix. *μνήμη* n. memoria. Nonam Vraniam, uel a cælestium rerum cætu, uel a cantus diuinitate. *ἄρανον* enim Græci uocant cælum. Musas Plato in Cratyllo, *ᾄδω τὴν μῦσαι* dictas putat, id est ab inquirendo: unde ab antiquis interdum uocantur sunt Moxæ. Alij Musas dictas putant, quasi *ἠδὲ ἄσας*, quod inter omnes disciplinas similitudo sit: unde & Musæ ita pingi solent, ut se mutuo tenentes, choros ducant. Sunt etiam, qui dictas putent, *ᾄδω τὴν μῦσιν*, quod est, bona, honestaq. disciplina instituire. Musarum nomina & inuenta exsequitur Virgilius hoc carmine.

Clio gesta canens transactis tempora reddit.
Melpomene Thragico proclamant mæsta boatu,
Comica lasciuo gaudet sermone Thalia.
Dulciloquis calamos Euterpe flatibus urget.
Terpsicore affectus citharis mouet, imperat, auget.
Plectra gerens Erato saltat pede, carmine, uultu.
Carmina Calliope libris heroica mandat.
Vrania cæli motus scrutatur & astra.
Signat cuncta manu, loquitur Polyhymnia gestu.
Mentis Apollinæ uis has mouet undiq. Musas.
In medio residens complectitur omnia Phœbus.

MUSA Antonius, Augusti Medicus, de quo Horat. libro 1. Episto. Plin. lib. 19. ca. 8. Augustus lactuca conseruatus in morbo prudentia Musæ medici.

MUSAEVS, musaios, Poeta insignis, Orphei tempore, unus ex Argonautis, de quo existat uersus: Ancus erat Romæ, qua Marcium optimaus auro, Musæus Græcis floruit in patribus. Quod epigramma si uerum est, Musæus non fuit unus ex Argonautis, qui expeditione fecerunt in Colchos ante tempora Troiana. Potest tamē hoc de alio quopiam Musæo intelligi, nam tres commemorantur a Suida, omnes poetæ: inter quos præcipuus fuit Musæus Eumolpi filius, Atheniësis, qui amores Erus, & Leandri carmine heroico descripsit. De huius laudibus, exstat honestissimū Virgilij elogiū 6. Ae. Musæum ante omnes medium nam plurima turba Hunc habet, atq. humeris exstantem suspicit altis.

MUSAEVS, sæs, sæum, [*Delle Muse.*] quod Musarum est. Luca. libro 4. Obscura de re tam lucida pango Carmina, Musæo contingens cuncta lepore.

MUSCA, muscæ, [*Mosca. Gal. Vne mouche. Hisp. Mosca.*] *μύια*, paruum animal uolatile. Plaut. in Curc. Genus lenonum inter homines, ut muscæ, culices, pulices. Varro 3. de re rust. 16. Non ut muscæ ligurriunt.

MUSCULA, sæmin. a Musca.
MUSCARI, sæpυῖδης, est musco regi. unde emuscari, musco liberari. Colum. li. 1. c. 2. Oleæ putantur, & emuscantur.

MUSCARIVM, rij, [*Pa. a mosche. Gal. Vn esuentoire ou autre instrument à chasser les mouches. Hisp. Moscadoro.*] *σάβρον*, flabellum, quo muscæ abiguntur. Mar. li. 14. Hier. ad Marcellam matronis offertis muscaria, paruis animalibus uentilandis. Erant & muscaria bubula, ex bouum caudis, pulueri uestibus excutiendo idonea. Mar. loco iam citato. Ab horum similitudine herbarum comæ in orbem radiatæ Muscaria appellantur, Plin. lib. 12. cap. 26. Semine in muscarijs dependente.

MUSCARIVS, a, um, μυῖκός, quod ad muscas pertinet. Plin. li. 29. cap. 6. Muscarium araneum uocat, qui uenatur muscas.

MUSCERDA, æ, [*Sterco di topi. Gal. Crote ou merde de rat ou de souris. Hisp. Estiercol de los ratones.*] *μυροχόδον*, murium stercus. Plinius libro uigesimono, capit. 6. Varro noster murinum simum, muscerdas appellat.

MUSCIPVLA, [*Trappola da prender topi. Gal. Souriciere, ratiere. Hispan. Ratonera para tomar ratones.*] *μύσφορον*, machina ad capiendos mures. Var. 1. de re rust. c. 8.

MUSCULOSVS, a, um, [*Pien di muscoli. Gal. Musculeux, qui a beaucoup de muscles. Hisp. Cosa de muchos morezillos.*] Cell. lib. 5. c. 20. Si neruofus, aut musculosus is locus est. Musculos etiam dixerunt antiqui minores machinas, quibus protecti bellatores fossas ciuitatis cõgestis lapidibus, lignis, & terra cõplent, ut turres ambulatoriæ sine impedimento uehantur ad murum. sunt minores uineis, subtilioresq. maiores autem, & firmiores pluteis. Cæf. 7. Bell. Gall. A castris longurios musculos, falces, reliquaq. quæ eruptionis causa parauerat, profert. Item Musculus, genus piscis parui, qui paruo moderamine caudæ iter regit Balænae ne in scopulum impingat. est enim Balæna lusciosa, & pene exoculata, indigetque hoc pisciculo præuiu, qui eam deducat, & reducat. Clau. 1. 2. in Eutropium: Si fuit in rupes, amisso pisce sodali, Bellua, sulcandas, qui præuius edocet undas. Plin. li. 9. ca. 62. Balænae musculus uada prænatans demonstrat.

MUSCVLVS, li, li, [*Topolino.*] *μύσχορ*, modo demin. est, & significat paruum muræm. Cic. 2. de Diu. Musculorum iecuscula bruma dicuntur augeri. Musculi, ut a medicis accipiuntur, sunt partes corporis carnosæ, neruorum fibris motus gratia circumiectæ, uenisq. & arteriis conspersæ, illis quidem ad alimenti distributionem, iis autē ad natui caloris custodiam. quæ omnia tenui complectitur tunica, musculus definiens. Plin. in amp. Cicatricē in dextro musculo.

MUSCOSVS, sæ, suus, *ερυσίδης*, musco opertum. unde muscosi fontes. Et muscosa prata apud Varr. 1. de re rust. c. 9. Cic. ad Q. Fr. li. 3. Nihil muscosius. Plin. li. 12. cap. 1. Muscosi pumices.

MUSCVS, sæ, sæum, *βενυδών*, uiridis lanugo in corticibus arborum, & circa loca humida nascens. Vir. 6. Ecl. Musco circumdat amaræ Corticis.

MUSEVM, p. p. [*Museo luogo consecrato alle Muse.*] *μυσείον*, locus Musis, & studijs consecratus, in Macedonia, circa Olympum montem, Steph. transfertur ad omnia loca studijs dicata: ynde Strabo lib. vii. scribit apud Alexandriam fuisse celeberrimum museum. Plin. lib. 8. p. p. ad Fundanum: O mare, o litus, uerum, secretumque museon. Philostratus in uita Apollonii Tyanei *μυσείον* uocat locum, ubi Musæ colebantur. Est præterea Musæum, *μυσείον*, opus ex pumicibus constructum, ita dependens, ut imaginem specus imitetur. Plin. lib. 36. cap. 21.

MUSICÆ, æ, & Musice, cæs, [*Musica. Gal. Musique. Hi. El arte de la musica para cantar.*] *μουσική*, scientia, quæ modum canendi demonstrat. hæc apud Græcos antiquitus tantæ uenerationis fuit, ut iidem musici, & uates, & sapientes iudicarentur. cuius scientiæ, cum se imperitum Themistocles confessus esset, (ut inquit Cicero) indoctior habitus est. Musicæ appellatione prisca humanitatem litterarum significabant: in qua ingenuos homines dicebant optium contemnerere, animumq. recreare. recentiores uero ad numerorum modulationem hoc uerbum transfulerunt: quia Musica uelut ludus animi est, & a curis uexati requies. Musica, orum. Cic. 1. de Orat. Qui musicis penitus se dedit. Idem 5. Tusc. Musicorum perstudiosum accepimus.

MUSICE, [*Perfettamente, musicalmente. Gal. Musicallement, en musique. Hi. Con musica, musicalmente.*] *μουσικῶς*, delicate, nam musicos genialiter uiuere manifestum est. Plautus in Most. Musice hercle, agitis ætatem: itaque uti uos decet, Vino, uictu, piscatu proba ut tam colitis.

MUSICVS, a, um, pænulti. corrup. [*Musico. Gal. Musicien. Hisp. Cantor, que*

que cauta per musica.] *μυσικός*, ad musicam per inens. Plinius li. 22. Pythagoras ex musica ratione appellat tonum. Quint. l. 11. Musicis notis cantica excipiat. Artem tractare musicam periphraisticos dictum pro comediis scribere. Ter. in prog. Phor. In medio omnibus palmam esse positam, qui artem tractant musicam. Musicum studium. Idem in Heau. Ad studium hunc se applicasse musicum. Musicus, ci, subst. qui nouit, aut docet musicam. Cic. 3. de Fin. In Græcia musici floruerunt. Idem 1. Offic. In fidibus musicorum aures uel minima sentiunt.

MYSIMONIS, pæ. co. m. g. animal ouillo pecori non dissimile, uillo tamen caprino similis, Hispaniæ & Corsicæ familiare. Pli. lib. 8. ca. 46. Nonius aliter: Musimones, inquit, asini, muli, aut equi breuius. Lucil. li. 6. Vendit equum musimonomem.

MUSSITOTAS, [Musare, parlare sotto uoce. Gal. Parler sonent bas & entre les dens. Hisp. Hablar como entre dientes.] *μύζω*, frequent. a Musso, frequenter musso: quod aperte dicere non audeo, clam murmuro. Liu. li. 1. Ita clamo quidam mussitantes, uulgo tamen superbum appellant. Ter. Adel. Accipiunda, & mussitanda iniuria adolecentium est. Vbi Donatus: Mussitanda, patienda, consideranda cum silentio. Mussitare enim proprie est dissimulandi causa tacere.

MYSOSIAS, [Parl. r. sommeffo.] *μύζω*, occulte quasi murmuro. Plau. in Aul. Neque occultum id haberi, neque per metum mussari. Aliquando ponitur pro, quasi obmutescere. Ter. rege, tace, musso. Aliquando pro dubitare. Virg. 11. Musso rex ipse Latinus, Quos generos uocet. Musso, murmurare, inquit Festus. Enn. In occulto mussabant. Seruius: Musso, queri. Vir. 11. Ae. Flent mæsti, mussantq. patres.

MYSTACIS, Lauri species, de qua sic Pli. lib. 15. c. 30. Duo lauri genera tradit Cato, Delphicam, & Cypriam. Pópeius Lenæus adiecit, quam Mustaceam appellauit: quoniam mustaceis subiceretur. hanc esse folio maximo, flaccidoque, & albicante.

MUSTACEVS, & Mustaceum, *κει, οὐνέθη*, libi genus est, cōstans ex farina filiginea multo conspersa, caseo, cumino, aniso, adipe, & ramentis lauri: quod in nuptijs adhiberi solet: ut inuit Iuue. Sat. 9. Si tibi legitimis pactam, iunctamque tabellis, Nou es amaturus, ducendi nulla uidetur Causa, nec est cur tu cenam & mustacea perdas. Cato de re rust. cap. 12. i. usus est hoc nomine in m. g. Mustaceos, inquit, sic facito. Dicta sunt autem Mustacea, a musto quo farina conspergebatur, non ut quidam putauerit, a mustace lauri genere: cum e contrario, uel ipso Plin. teste, constat, hoc lauri genus a Mustaceis nomen accepisse, eo quod mustaceis soleat subici. Vide Laureola.

MUSTARIUS, a, um, quod ad mustum attinet: ut, Mustarius urceus, in quo Mustum reponitur. Cato de re rust. c. 11.

MUSTELA, x, pæn. p. [Donnola. Gal. Vne belette. Hisp. Comadreja.] *μύσταλα*, animal paruum, sed oblongum flauo coloris, quod columbariis, aliisq. id genus auariis maxime insidiatur, oua exsorbens, ipsaq. etiam aues enecans. Vide apud Plinium li. 29. c. 4. Est etiam Mustela, *αλάτος*, piscis nomen apud Pli. lib. 9. c. 17. proximam a scaro bonitatem obtinentis, quem Paulus Iouius in libello de piscibus multis argumentis ostendit eundem esse, quem nos a lambendis petris Lampetram uocamus. Vide Mustarium.

MUSTELLINVS, a, um, p. p. adiect. *μυστέλλινος*, Ter. in Eunu. Veterinosus, senex, colore mustellino. Pli. li. 30. c. 14.

MUSTEVS, a, um, [Mosto. Gal. Doux comme moust. Hisp. Dolce mostoso.] *μύστακος*, dulcis, & musti sapore referens: unde poma mustea Pli. Est tanta mustei pomis suauitas, ut finis mandendi non nisi periculo fiat. Idem libro 12. capit. 7. Amaritudo grano eadem, quæ piperi musteo.

MUSTRICULA, x, est machinula, auctore Festo, ex tegulis, in qua calceus nouus insuitur. Afranius: Mustriculam in dentes indam tibi:

MUSTVM, sti, [Mosto, uino nuano. Gal. Du most, uin doux qui vient de la eme. Hisp. El mosto de las uinas.] *μυστέλλινος*, uinum nouum. Vir. 1. Geo. Aut dulcis musti Vulcano decoquit humorem. Quid. de Arte: Qui properant, noua musta bibant: mihi fundat autem Consulibus prisci condita testa merum.

MVSRS, a, um, [Nuouo. Gal. Nonueau fait, fraichement fait. Hisp. Fresco nuouo.] *μύρος*, idem quod recens. Vnde Plau. Mustam iuueniam dixit. Mustum (inquit Nanius) non solum uinum, uerum etiam notellum quidquid est, recte dicitur. Næuius in Gymnastico: Vtrum est melius, uirginem, an uiduam uxorem ducere? uirginem, si musta est.

MUTABILIS, tabile, [Mutabile, instabile. Gal. Muable, inconstant. Hisp. Mudable, que se puede mudar.] *μεταβλητός*, a Muto, quod facile mutatur. Virg. 4. Ae. Varium & mutabile semper Femina. Mutabilis uulgi animus. Liu. 2. Mutabili ratione labuntur planetæ. Cic. de Vniu. Immutabile, quod nullo modo mutatur.

MUTABILITAS, atis, [Mutabilitas, inconstantia. Gal. Muableté, inconstance. Hisp. Aquella posibilidad de mudarse, no constancia.] mobilitas.

Cic. 4. Tusc. Hæc inconstantia, mutabilitasque mentis, quem non deterreat?

MUTAE, *ἀφωνα*, dicuntur litteræ quædam ex consonantibus, quod respectu aliarum litterarum modicum, & ueluti mutum quædam reddant sonum.

MUTAE cicadæ, *ἀφωνα τετρίγες*, dicuntur cicadæ minores, non quod nihil cantant, sed quod parum canant.

MUTATIO, mutationis, [Mutation. Gal. Mutation, changement. Hisp. Mudanza.] *μεταβολή*. Cicero 2. Philip. Consilii mutatio optimus portus penitenti. Idem pro Quint. Loci, non ingenij mutatio.

MUTEO, mutes, mutui, a quo Mutesco, [Ammutire. Gal. Devenir muet. Hisp. Emmudecerse.] *κωλύωμαι*, mutorum more taceo. Lactantius libro seprimo: Cum in exitu lingua mutescat. Hinc Obmutesco.

MUTICVS, a, um. Var. 1. de re rust. cap. 48. Spica mutica dicitur, quæ non habet aristas.

MUTILVS, las, pæn. cor. [Troncure. Gal. Mutiler, couper. Hisp. Desmochar ó cortar miembro.] *κλόβω*, truncato aliquid, detraho, deminuo. Ter. in Hec. Ne cuiusdam misereat. Quin. spoliis, mutiles, laceres, quæ quæ nata sis. Hinc Dimutilo, Mutalatus, a, um, truncatus, deminutus. Pli. lib. 8. cap. 5. Quid. de Nuce: At mihi sæua nocent mutilatis uulnera ramis. Cic. 3. Phi. In Galliam mutilatum ducit exercitum, id est deminutum.

MUTILVS, a, um, [Tronco. Gal. Mutilé, qui n'est point entier, coupé. Hisp. Mochó ó desmochado.] *κλόβω*, truncatus, aut membro aliquo deminutus: unde capri, qui cornua non habent, mutuli dicuntur. Hora. 1. Ser. Sat. 5. O tua cornu, Mi foret ex ætate frons, inquit, quid faceres, cum Sic mutilus mitaris? Cæs. 6. Bel. Gal. Magnitudine antecedit, mutilæque sunt cornibus. Et per translationem mutilus pro imperfecto. Cicero in Orato, Mutila quædam & hiantia locuti, germanos se putant Thucydidi. Sunt qui sic distinguant mutuum a manco, ut mutuli dicantur, quibus ferro, uel alia re aliquod membrum exectum sit: manci, quibus membrum natura uitio desit. Iuuen. Exeo tamquam Mancus, & existitæ corpus, non utile dextra.

MUTINA, p. c. [Modena.] ciuitas Galliæ Cisalpinæ in Flaminia, quondam Romanorum colonia: ubi Anto. D. Brutum obsedit, quæ tandem Hirtius & Pansa consules, uictio Antonio, liberarunt. Lucil. 1. His Cæsar Perusina fames, Mutinæq. labores, Accedant fatis. Cic. Phil. 5. Antonius circumfedit Mutinam, firmissimam & splen didissimam populi R. coloniam.

MUTINENSIS, color natiuus, a Mutinensibus Ianis, ex quibus natiuo colore panni fiebant. Varro: Ludere alacrem uidiuus Mutinensis tunica.

MUTIVS, nobilis Romanis, qui, accepta potestate a senatu, in castra Porisenæ regis, tum tēporis Romanos obsidētis, solus intrauit, eo animo, ut regē occideret: sed satellitē regis, purpura induit, pro rege per errorem occidit. comprehensus, & ad regē per ductus, iussus est, & coniuratos, si qui essent, indicare. Mucius, ut ostenderet se nullo supplicio uinci posse, insuper & ponnā de terra sua exigeret, quod in cæde aberrasset, ipsum igni inposita in cōspectu regis sibi ipsi adussit: uide postea Scæuola cognominatus est, quod iussit manu uti cogere, *αχμύς*, enim Græci finistrum uocant. quapropter rex eius fortitudinem admiratus, eum liberum dimisit. Mucius igitur, ut regi aliquid grati faceret, eidē indicauit, trecentos iustenes in eum similiter coniurasse, quare territus Porfena, bellum acceptis obsidibus deposuit. Mar. Vtere quam potuit contempto Mucius igne, Hanc spectare manū Porfena non potuit. Vide Liu. lib. 2.

MUTIO, mutis, mutiui, uel mutij, muticum, [Parlar con timore. Gal. Parler e tres de s. orromeler, gronder. Hisp. Hablar como entre dientes.] *μύζω*, timide loquor. Terentius in And. Nihil iam mutire audeo: uerbum sonare. Plau. in Curc. Viden' ut aperiantur xedes festiuissime? non mutit cardo, id est, non crepitat, & mutire est hircorum. In carmine Philom. Et mutire capris hirce petulce soles.

MUTITOTAS, pæn. corre. *ἀλλήλοποιόν*, mutua contiuia agito. Gellius libro 2. cap. 24. Principes ciuitatis, ludis Megalensibus antiquo ritu mutitabant.

MUTVO, as, [Mutare, uariare. Gal. Muer, changer. Hisp. m. Mudar.] *μεταλλάξω*, uario, immuto. Plinius libro 9. capitulo 29. Colorem mutat ad similitudinem loci. Vnde mutare animum, mutare sententiam. Teren. in Phorm. Haud scio hercle, ut homo est, an mutet animum. Cic. ad Gal. Fam. 6. Sin autem sententiam mutasti, ego habeo. Quandoque aliquid pro alio accipio. Sallustius in Jug. Statuit Metellus pecoris, & mancipiorum prædæ certatim agere, eaque mutare cum mercatoribus uino aduicificio. Aliquando sine ablatiuo. Virg. 4. Eclo. Nec nautica pinus Mutabit mercem. Mutare consilium. Cic. ad Att. li. 3. & ad Q. Frat. li. 3. Mutare decretum, & Mutare ius. Idem 3. Ver. Mutare factum, Te. DDD 3 in And.

in And. Haud muto factunt. Vbi Donatus: Venuste non me penitet. Idem Donatus in Pho. Sic enim veteres dicebant, Muto factum, & Nolo factum, cum alicuius rei eos pœnitebat. Mutare fidem. Plaut. in Mil. Ne hæc mutet fidem. Mutare se alio, est se alio habitatum transferre. Varr. Fac te aliquo cum omni familia mutēs. Pace bellum mutare, est loco belli pacē accipere. Sall. in Cat. Nemo, nisi uictor, pace bellum mutabit. Mutatus, a, um, part. Pl. li. 3. c. 11. Beneuentum, auspiciatus mutato nomine, quæ quondā Maleuentum. Virg. 2. A. E. Hei mihi, qualis erat, quantum mutatus ab illo. Hinc Commuto, Demuto, Inmuto, idē quod muto. Per muto, murece, uel pretio aliquid muto.

MYTO, onis, πῆτος, membrum uirile, alio nomine Mentula.
MYTONIATVS, ἐμτονητός, mentulatus, cui mentula est magna.
MYTVATIO, onis, acceptio mutui. Cicero 3. de Orato. Translationes quasi mutationes sunt, cum, quod non habetas, aliunde sumas. Idem: Multari ea pœna, quæ sine mutatione & uersura possit dissolui.

MYTVATICVS, mutuaticia, mutuaticium, δαυείσις, quod mutuo datur: ut, Pecunia mutuaticia. Gellius libro 20. ca. 1. In pecuniæ mutuaticia usu.

MYTVLVVS, [scantonato.] lapis in pariete prominens, quadrangulus fere, inferiore tamen sui parte nonnihil immixtus. Varro libro tertio, capitulo 7. Pro columbarijs in pariete mutulos aut palos in ordinem.

MVTVO, [scambievolmente, uicendeuolmente. Gal. L'un l'autre. Hisp. A uerzes.] ἀλλήλας, adue. inuicem. Cic. Mutuo se amabāt. Plancus Cic. Fac me mutuo diligas. Mutue, aliud adue. Cic. Cn. Pomp. l. 5. Meis officijs si quando non mutue respondetur, apud me plus officij re fidere facillime patior.

MVTVO, as, are, [Prestare. Gal. Prester, bailer à usure. Hisp. Emprer alguna cosa à alguno.] δαυείζω, mutuum dare. Plaut. in Trin. Si quis, quid mutuauerit, sit pro proprio perditum. Est etiam, mutuum accipio. Cæcilius: Ad amicos currat mutuatum. Quid autem differant Mutuare, & Commodare, uide in Commodo.

MVTVOR, ris, deponens, [Digliare in prestanza. Gal. Emprunter prendre à usure. Hisp. Tomar lo enprestado de otro.] δαυείζομαι, mutuum, uel mutuo accipio. & proprie de ijs, quæ numero, pondere, uel mensura pari, non eadem specie, reddimus. Plaut. Decem minas a patre mutuatus. Mutuari per translationem, pro aliunde sumere. Cicero de Fato: Orator ab academicis subtilitate ingenij mutuatur.

MVTVS, [Muto. Gal. Muet. Hisp. Mudo.] ἀμυγνός, a mugiendo quidam deduci putant. nam quamuis mutus loqui non possit, prorumpit tamen in uocem, quæ mugitus potius, quam sermo uidentur. Vel dicitur Mutus, quasi minutus, quod eo sensu minutus sit. Vel dicitur a mussando, quod non aliud, quam inconditum quendam sonum edat. Cic. Cornif. lib. 12. Murum esse fatius est, quam, quod nemo intelligat, dicere. Idem de Legibus: dici potest, magistratum legem esse loquentem, legem autem mutum magistratum. Virgilius 12. Aen. Scire potestates herbarum, usum que mendendi Maluit, & mutas agitare inglorius artes. Vbi Seru. Artes mutas dixit, quasi minus celebres. Mutæ item artes dicuntur picturæ, quæ cum non loquantur, res tamen ipsas exprimunt. Cicero 3. de Orat. Hoc in ijs quasi mutis artibus est mirandum De pictura.

MVTVSCAE, Sabinorum ciuitas, quæ & Trebula, Trebia, & Suffena appellata est: circa quam Hannibal Romanos maxima clade affecit. Hæc Seruius in illud Virg. li. 6. Oliuiferæ Mutuscæ.

MVTVVM, cui, [Cambio, prestanza. Gal. Prest, emprunt. Hisp. Prestido.] δαυείσις, quia res, quæ redduntur, mutantur, & proprie sine usura: Fenus cum usura. Plaut. in Afin. Nam si mutuo non potero, sumam fenori. Paul. Iurecon. Mutuum eamus, recepturi non eandem speciem, quam dedimus: alioquin aut commodatum erit, aut depositum: sed idem genus. nam si aliud genus, ueluti pro tritico uinum, recipiamus, non erit mutuum. Mutuus amor dicitur, cum par uoluntas accipitur, & redditur. Cicero Fam. Epist. 5. Quid tu existimes esse in amicitia mutuum, nescio: equidem hoc arbitrator, cum par uoluntas accipitur, & redditur. Teren. in arg. Eun. Meretrix adolescentulum, cuius mutuo amore tenebatur, excludit. Quin. li. 12. c. 7. Mutua beneuolentia utetur: id est respondente. Aliquando Mutuum pro uicario accipitur. Appul. Mutuam tibi operam præstiti.

*MVZIRVM, Indix emporium. Pl. li. 6. c. 23.

M A N T E Y

MYA, uulva, genus conchæ, siue margaritæ in frero circa Bosporum Thracium, uniones rufos, ac paruos gignens. Pl. lib. 9. c. 35. Est & Mya, insula in sinu Ceramico. Idem li. 5. c. 31.

MYACANTHON, μυάκανθον, herba alio noie corruda. i. siluestris asparagus. de qua Pl. l. 8. c. 9. Myacantha uero quibusdā herba est, quæ a Dios. μυρσίν ἀγρία, a Latinis Ruscus appellat. Vide Mar. i. Dios.

MYAGRVS, μάγρος, muscarū deus, qui & Myodes dicitur, teste Plu-

tarcho, & Achor. Pl. li. 10. c. 29. Inuocant Elei Myagron deum multarum multitudinē peccitentiam afferente. Myagrus præterea herba ferulacea folijs similibus rubi, & trepidanæ, semine oleoso. Græci μάλακτρον appellabant, quasi nigrum frumentum.

MYACES, μυακῆς, picis ex concharum genere, qui muricum modo coaceruantur, uiuantq. in locis algosis, & ubi dulcis aqua copiosa mari miscetur. Vide Pl. li. 32. cap. 29.

MYCALE, μυκάλια, mons est Ionie, inter Myandrum, & Caystrū fluuios, non procul ab Epheso. Herod. li. 1.

MYCALESSVS, μυκαλιεσσις, mons in Mediterraneo Bæotia, opidum habens eiusdem nominis. Pl. li. 4. c. 7. Step. nomen accepisse existimat a mugitu bouis, quæ Cadmum in Bæotiam produxit.

MYCENAE, arum, μυκῆναι, & Mycenæ, p. p. urbs Peloponnesi, quæ Perseus Danae filius extruxit. in qua postea regnauit Agamemnonia Mycena nympha sic appellata. Virg. 6. Aen. Eruct ille Argos, Agamemnoniaque Mycenæ. Inde Mycenæus. Vir. li. 12. Ipse Mycenæus magnorum ductor Achium.

MYCENIS, idis, p. p. μυκῆνις, gentile femininum a Mycenis deriuatum, quo poetæ pro Iphigenia uruntur, Agamemnonis Mycenarum regis filia. Ouid. 1. 1. Metam. Supposita fertur mutasse Mycenida cerua.

MYCONE, cones, & Myconus, ni, pgnl. corrup. μυκονος, insula una ex Cycladibus non procul a Delo. Virg. li. 3. Celsa Gyaro, Mycone que reuinxit. Sub hac insula fabulantur poetæ sepultos esse Gyantæ, postremo ab Hercule interfectos, unde factus locus pro uerbio, Omnia sub unam Myconum. quod in eos dici consueuit, qui res natura distinctas, eodem lib. uel titulo conantur complecti. Stat. libro 1. Achil. Cyclades hinc spectæ, Myconos, humilisque Seriphos.

MYGALE, es, μυγάλη, animal mediam inter murem & mustelam speciem habens, quod Latini murem araneum appellant. Vide Mus.

MYGDONIA, μυγδονια, regio litoralis Macedoniæ, in qua Niobe Tantali filia, in saxum uersa est: a Mygdone rege dicta. Est & altera Mygdonia, Asia regio, in ea Phrygia parte, quæ Troadi superiacet. Strabo li. 21. Incolæ Mygdones.

MYLACRIS, μυλακρίς, blattæ genus magnitudine cicadæ, circa molas nascens. Pollax ait, Mylacridem apud Aristophanem accipi pro gallina.

MYLES, μύλη, herba est radicem habens paruo bulbo similit, contrahentis facultatis. Gal. li. 7. Simpl.

MYLOECOS, μυλοικός, genus est uermiculi ex blattis. Plinius libro 30. capit. uit.

MYOCTONOS, μυοκτόνος, aconitum herba, ita dicta, quod a longinquo mures interficat. Pl. lib. 27. c. 3.

MYONESVS, pœnultim produ. μόννησος, insula ante Ephesum. Plinius lib. 5. capi. 31.

MYOPARON, μυοπαρών, genus nauigij piratici, forma media inter onerariam, & longam triremem, de quo uide Baysum de re nauali. Cic. l. 3. de rep. Cum quæreretur ex eo, quo scelere impulsus, mare haberet infestum uno myoparone.

MYOPHONVM, μυοφώνον, herba muribus exitialis: unde & nomen accepit: eadem forte cum myocono & Aconito. Plin. li. 11. c. 9.

MYOSOTA, μύσος ὄτα, herba est, quam & Alsinen, & uerbum ex uerbo exprimentes, Muris auriculam uocant Latini. Alsinen uero nomen accepit, quod algidis locis gaudeat, & opacis. Refertur & alterum Myosoton genus a Dioscoride, quod & myosotis, μύσος ὄτις, deminutiua forma appellatur. Posteriores hanc speciem describit Plin. libro 27. capitulo 12. priorem uero libro 26. capitu. 4.

MYRACANTHON, μυράκανθον, herba aculeata, quæ & Eryngion & Centumcapita uocatur. radicem habet odoratam: unde & nomen accepit.

MYRIAS, adis, [Decina di migliaia.] μυριάς, numerus decem millium.

MYRICA, p. p. [Tamarice.] μυρική, genus humilis uirgulti: cuius duæ species: satua, quæ & Tamarix uocatur a Plin. li. 13. cap. 12. Altera siluestris, quam in Achaia Briam siluestrem uocant. Vir. 4. Ecl. Humilescque myricæ.

MYRINVS, p. p. μυρίνος, mas murenæ, dentes extra os habens. Pl. lib. 9. cap. 23.

MYRINVS, μυρίνος, Apollinis cognomen, a Myrina Aeolidis urbe, in qua colebatur: unde & Myrini campi.

MYRISTICA, nux, [Noce moscata. Gal. Noix muscade. Hisp. Nuez moscada.] μυριστινόν ἄριον, a quibusdam appellatur, quam nos hodie Nutem Muscatam uocamus.

MYRMEDIA, [Poirri de le mani. Gal. Verrues. Hisp. Berruegos de uerrugas de las manos.] μυρμηκία, uerrucæ sunt lupini amplitudine, fere in palmis manuum, & plantis pedum nascentes: ita dictæ, quod formicæ in morem pungant. Vide Cels. li. 5. c. ult.

MYRMECITES, μυρμηκίτης, gemina, répentis formicæ effigie. Plin. li. 37. cap. 11.

MYRMECIVM, μυρμηκίον, phalangij genus, formicæ simile capite, aluo

alio nigra, guttis albis distinguantibus. Plinius libro vigesimo secundo, capitulo 4.

MYRMECIAS, *μυρμηκίας*, gemma nigra. Pl. li. 37. c. 10.

MYRMECOLEO, *μυρμηκάλειον*, exiguum animal formicis aduersum: ex formica & leonis nominibus. nam ut leo imbecilliorum animalium, ita hoc animal formicarum prædam agit.

MYRMIDONES, pen. cor. *μυρμιδόνες*, Theſſalix populi Achillem ad bellum Troianum secuti. hi ex Aegina insula ortum traxerunt, Peleumque patria profugum secuti in Theſſalia sedes fixerunt. Str. lib. 7. Ouid. lib. 7. Met. Nominis rationem ab huiusmodi refert fabula. Cum pestilentia in Aegina crudelissime esset graſſata, eamque insulam uiris propemodum exhauisset; Aæcus, cum ad radicem quercus infinitum propemodum formicarum numerum conspexisset, Iouem traditur orasse, ut sibi parem uirorum numerum concederet: precibusque eius uix absolutis formicas in uiros fuisse commutatas.

MYROBALANVM, *μυροβάλανον*, glans arboris similis heliotropio, magnitudine nucis auellanae, quam Dioscorides *βάλανον μυροβάλανον* appellat, id est glandem unguentariam. Habet hæc dictio omnes syllabas breues: unde carmen heroicum ingredi non potest, quo alludit Mart. in Apophoretis: Quod nec Virgilius, nec carmine dixit Homerus, Hoc ex unguento constat & ex balano. Vide plura in Balanus.

MYRON, *μύρων*, statuarius insignis, Ageladis discipulus, de quo Cic. Virgil. 6. Ex huius operibus præcipuam laudem meruit bucula ex ære, ueræ uacæ simillima. Ouid. 3. de Pont. Ut similis ueræ uacæ, Myronis opus. Propert. Atque aram circumfeterant armenta Myron.

MYROPOLA, [Profumiere. Gal. Perfumieur, uendeur de senteurs, odeurs ou onguens. Hisp. El que uende onguentos olorosos.] *μυροπόλις*, unguentorum uenditor. Plau. in Cass. Myropolas sollicito omnes, ubicumque unguentum lepidum.

MYROPOLIUM, [Profumeria. Gal. Le lieu ou on uend senteurs, odeurs ou onguens. Hisp. La tienda donde se uenden los unguentos olorosos.] ubi unguenta uenduntur. Pla. in Amp. Perreptauit gymnasia, myropolia. Latine unguentaria taberna.

MYRRHA, [Myrrha.] *σμύρρα*, arbuscula in Arabia nascens, altitudine quinque cubitorum, cuius cortice inciso lacryma, quæ & ipsa Myrrha uocatur, mortuorum cadauera incorrupta conseruat. vide Pl. lib. 12. cap. 15. & 16. Myrrha præterea Cinyræ Cypriorum regis fuit filia, quæ nefandæ patris amore capta, cum aliquot noctes auxilio nutritis cum illo concubisset, tandem illato lumine agnita, cum illam pater uellet occidere, noctis beneficio elapsa, in Arabiam profugit, ubi in arborem sui nominis conuersa. Ouidius 10. Met.

MYRRHARIA, genus pyrorum, odore gratissimum. Plinius libro 15. capitulo 15.

MYRRHEVS, a, um, *μύρριβος*, ex myrrha. Propert. Myrreha pocula.

MYRRHIS, ridis, *μύρρις*, olus cicutæ simillimum, foliis aliquanto minoribus, breuiori caule, saporis & odoris iucundi, uulgo cicutaria.

MYRRITHES, gsmma myrrhæ colore, odore unguenti. Plinius lib. ult. capit. 10.

MYRSILVS, *μύρσιλος*, Lydiæ rex, alio nomine Candaules, qui cum uxorem haberet formosissimam, nõ contentus secreta uoluptatû sitarum conscientia, Gygi cuidam ex satellitibus suis nudâ ostendit. Quam rem illa indigne ferens, Gygem ad uiri necem impulit, seseque illi & Lydorum regnum tradidit. Herod. li. 1.

MYRSINTES, *μυρσινίτης*, teste Plin. lib. 27. cap. 8. species tithynali, foliis myrti. Item gemma, mellis colore nigricantis, myrti odore. Pl. lib. 37. cap. 10.

MYRTEVM, pæ. pro. [Doue sono piantati molti mirti.] *μυρσίνων*, locus myrtis confitus. Plaut. in Aul. Nescio qui seruus e myrteto profiliuit. Hora. lib. epist.

MYRTEVS, a, um, [Dimirto.] *μυρσίνος*, ex myrto. Tib. Et gerit insigni myrtea ferta coma. Pl. lib. 15. c. 29. Ara fuit Romæ ueræ Veneris Myrtæ, quam nunc Murtiam uocant. Myrtinus, a, um, pro myrteo: ut, Oleum myrtinum, Pl. lib. 23. c. 4.

MYRTIDANVM, *μυρτιδάνας*, uini genus, myrti siluestris baccis conditum. confecturam uide apud Pl. li. 14. c. 16.

MYRTILVS, *μύρτιλος*, Mercurij ex Phaetusa, seu Myrtho Amazone filius, auriga Oenomai qui a Pelope curuli certamine cum Hippodamia, Oenomai filia, certante, pecunia corruptus, a xi in certamine uectem non obiecit, ut Hippodamix currus dissolueretur, & Pelops uictor euaderet. quod cum fecisset, a Pelope uictore præmium postulauit: qui ab Oenomao moriente ante rogatus, ut Myrtili factum ulcisceretur, eundem in mare præcipitauit, quod ab eo Myrtoium dictum est. Clau. Nam perfidus obice regis Prodidit Oenomai deceptus Myrtilus axem. Fuit item Myrtilus comicus Atheniensis, de quo Suidas.

MYRTITES, *μυρσίνιτης*, uinum myrto conditum Columel. li.

bro 12. capitulo 38.

MYRTOPE TALVM, *μυρτοπέταλον*, herba alio nomine Polygonatus, a multitudine geniculorum. Pl. li. 27. c. 12.

MYRTOVM, pelagus, *μυρτώων πλάγος*, pars maris inter Aegæum, & Ionyum, a Myrtilo Mercurij filio in id proiecto: siue, ut Pl. tradit li. 4. cap. 11. ab exigua insula non procul a Caryſto Eubœæ opido sita. Incipit a Megarico sinu, Cretamque abluit, & Atticam, Occiduumque Carix oram: habetque insulas plurimas, Cythera, Caluarium, & que Aeginam cingunt, & Salaminem, & ex Cycladibus pleraeq. Str. Oui. in Ibin.

MYRTVS, [Mirto.] *μυρσίνη*, arbor baccas saporis præcipui ferens, ex quibus & Myrtites uinum, & myrtatum obſonium fit. Plinius lib. 16. capit. 19.

MYR, *μύρος*, nomen cælatoris, qui clauit argento celando. Mar. lib. 8. Quis labor in phiala, docti Myros, an ne Myronis? Est item piscis marini genus, quem & Murem marinum appellant. Vide Pl. li. 9. c. 51. & lib. 32. cap. 11.

MYRIA, *μυρία*, regio minoris Asiæ ad Helleſpontum, Troadi contermina. incolæ Myſi, fortis adeo contemptæ, ut cesserint in profuerbium. Cic. pro Fla. Quid in Græco sermone tam tritum, quam si quis despiciatui ducitur, ut Myſorû ultimis esse dicatur? Strabo Myſos constituit in Europa confinio Pannoniæ, putatque Myſos Asiæ populos ab iis originem, & nomen duxisse. sed ii a Plinio nõ Myſi, sed Mœſi appellantur.

MYSTERIA, orum, [Mysterii. Gal. Misteres secrets, concernans es cosas diuinas. Hisp. Los secretos del sacrificio.] *μυστήρια*, sacra arcana. Vnde Myſæ dicti sacra discetes, & initiati sacris alicuius numinis, ut apud Aulo. Sen. & Pap. & Symnyltæ, consecradores eisdem sacris initiati, qua ditione Appul. Sido. & Hier. utuntur. Mysteria etiam quedam festa dicebantur in honorem Cereris celebrari solita. Cic. ad Att. lib. 9. Facies me, in quem diem Romana incidant Mysteria, certiore. Putatur hoc sacrorum genus Eleusine, Attici agri opido, in reliquis terras translatum. Ibi duo erant myſteriorû genera; maiora, Cereri sacra; & minora Proſerpine eius filie. & quoniam utrorumque cærimonias summo studio occultabant; factum, ut mysteria pro arcanis accipiamus. Cic. ad Attic. Epistolæ nostræ tantum habent myſteriorum, ut eas ne librarijs quidem committamus.

MYSTICVS, a, um, *μυστικός*, quod in arcanis deorum sacris fiebat, unde mystica sacra pro arcanis dixit Mart. li. 8. Mystica sacra Dindymenes.

MYSTVS, piscis e genere lacertarum. Pl. li. 32. c. 11.

MYTILVS, *μυτίλος*, piscis ex genere concharum, cuius exusti cinis causticam uim habet. Pl. lib. 32. c. 9. & li. 9. c. 51. Mar. li. 5. Sumitur inciso mytilus ore mihi.

DE . L I T T E R A . N

LITTERA, una semiuocalium, ab antiquis inter liquidas connumerata, quæ si primum in dictione locum teneat, aliquando sumit ante se, g: ut, Narus, Gnarus: unde Ignarus: Aliquando etiam in compositione, c, littera, quæ immediate subsequitur post n, uertitur in g: ut, Quadringenti, pro Quadringenti: Quingenti, pro Quingenti. Sed in quibus n, non fuerit, seruatur, c, ut Ducenti.

N A N T E A

NABATHAEA, *ναβαθαία*, Diof. *ναβαθων*, Steph. regio Arabiæ, Syriæ contermina, pascuis abundans, cuius metropolis est Petra. Str. li. 16. Hinc Nabathæus, a, um, p. p. Et quia Nabathæa regio orientem spectat; Nabathæus accipitur pro Orientali. Ouid. 1. Met. Eurus ad auroam, Nabathæaq. regna recessit.

* **NABIS**, uiri proprium, qui fuit Lacedæmoniorum tyrannus, ut est apud Liu.

* **NABIS**, lingua Aethiopia significat camelopardalem. Pl.

NABLIVM, *νάβλιον*, deminutiuum a nabulum, instrumentum nauisicum. Ouid. 3. de Art. Disce etiam duplici genitalia nablia palma Vertere.

* **NABLISSA**, apud Ptol. li. 2. ca. 4. vel Nebrissa, ut apud alios, Hispaniæ Bæticæ ciuitas, quæ hodie Veneria dicitur.

NACAE, sillones, quod nauici sunt. i. nullius preſii. Festus.

NAE, *ναι*, Græca dictio, significans ualde, [Molto. Gal. Certainement, en uerité, certes. Hi. Ciertamente, en uerdad.] Ter. in Prol. An. Faciunt næ intelligendo, ut nihil intelligant. Hoc est, cum plus, quam oportet sit, uelint intelligere, in eorum numero sunt habendi, qui nihil intelligunt. Sæpius tamen ponitur pro certe. Cic. Curioni. Næ tu uideris multo ante prouidisse, quid impenderet. Idem in Cat. Næ illi uehementer errant.

NAENIA, æ, & Nænia, arum, (ut est apud Ouid. lib. 6. Fast.) a Græco *νεκρον*, ultimum, erat enim ultimus, quod in funere laudandi gratia can-

ta cantabatur ad tibiam ante cadaver sepultum. Dion. apud Romanos id carmen, quod cum lamentatione extremum, atque ultimam mortuo accinitur, Nenia dicitur. Acron uero docet esse factum nomen, & similitudine uocis eorum, qui queruntur, & dolent. Improprie accipitur pro ineptia cuiuslibet cantus, aut sermonis. Sic Hieron. contra Rufinum. Qui tuas emendaret nantias. Hoc carmen Simonides poeta lyricus ex Cea insula primus instituisse dicitur. unde Hor. Cæa retractes munera nentia. Sidonius pro epitaphio posuit, cum ait: Nenia marmoris incisa. Festus: Nenia est, inquit, carmen, quod in funere laudandi gratia cantatur ad tibiam. Nenia (inquit Nonius) ineptum & inconditum carmen, quod a conducta muliere, quæ Præfica diceretur, ijs, quibus propinquum non essent, mortuus exhiberetur. Varr. de uita populi Rom. lib. 4. A muliere nentiam cantari solitam ad tibias, & fides. Cic. de Leg. 1. Honoratorum uirorum laudes ad cantus, & tibicinem prosequuntur, cui nomen est Nentia: Nentiam quoque deam ueteres coluere, cui sacellum auctore Festo, extra portam Viminalem erat dedicatum.

NAEVIUS, poeta antiquissimus fuit, cuius exstat epitaphium apud Gell. cap. 24. lib. 1. Hic & comœdias scripsit, quæ citantur a Nonio & Festo: & Bell. Puv. primum, in quo ipse stipendia fecit, litteris prodidit. Gell.

NAEVVS, [Neo. Gal. Marque outache naturelle, signe noir en l'homme. Hi. Ellumar, señal negra en el hombre.] *Ναῖος*, corporis genitiua macula. Plin. lib. 2. ca. 25. Farina decocta in aceto tollit nauos. Nauiosus, nauius plenus.

NAIADÉS, p. c. a flumini nominatio Nais, *Ναϊάδες*, dicuntur nymphæ fontium, & flumini: *Ναῖ* τὸ ὕδωρ, fluere: hæc dictio nunc tribus, nunc quattuor syllabis effertur. Virg. Ecl. 6. Aegle Naiadum pulcherrima. Hinc Naicus, a, um. Prop. lib. 2.

NAM, [Percioche. Gal. Car. Hisp. Ciertamente.] *Ναμ*, coniunctio causalis, quæ in oratione primum tantum locum sortitur. Ter. in And. Nam si hic mali est quiddam; hem, illic est huic rei caput. Interdum habet uim transeundi ab una re ad aliam: ut sæpe apud Cic. & alios, quale est: Nam quod scribis, Nam quod ais: & c. In compositione postponitur, ut Quisnam. Olim etiam præponebatur: ut apud Ter. Namque est anus a fratre egressa meo? Vbi nam, quæ accipitur pro quænam.

* **NAMNETÆ**, *Ναμνῆται*, Gallia Lugdunensis populi, ad Oceanum sit. Ptolem.

NAMQUE, [Percioche.] *Ναμ*, coniunctio causalis, ut Nam. Pla. Cic. 10. Fam. Namque assiduis internunciis cum Lépido egi, ut communi consilio resp. succurreret. Virg. in Tityro: Namque erit ille mihi semper deus. Significat etiam Sed. Cic. 1. de Orat. Namque illud quare Scæuola negasti.

NANCISCOR, eris, nactus, [Acquistare, ritrouare. Gal. Recouer, trouuer, reconter. Hisp. Aflar, adquirir, conseguir.] *Ναν*, a Nancio, is, secundum Priscianum, & significat acquiri. Terent. in Phorm. Non triumpho ex nuptiis tuis, si nihil nanciscor mali? Sallustius: Homines adolescentes summam potestatem nacti. Cic. Appio: Pluribus uerbis ad te scribam, cum plus otij nactus ero. Nancisci item, significat inuenire. Cic. 1. de Fi. Nacti te sumus aliquando otiosum. Hinc Renanciscor, a ueteribus positum pro reprehendo. Fest.

NANVM, Græci vas aquarium dicunt humile, & concuum, quod uulgo uocant situlum barbatum. unde Nani pumiliones. Festus.

NANVS, a, um, [Nano. Gal. Nain, ou naintre. Hisp. Enano.] teste Gellio libro 19. capitu. 13. Græci uocauerunt breui corpore hominem, quem Latine Pumilionem dicimus. nec de hominibus tantum, sed de alijs quoque rebus dicitur. unde & mala nana, alio nomine Melimela.

ΝΑΨΑΕΑ, *ΝαΨαῖα*, siluarum Dæx, quæ & Dryades dicuntur. nam *Ψα*, saltum significat. Naidæ autem, uel Naiades dicuntur fontium nymphæ, ut Oreades montium, Hamadryades arborum. Virg. 4. Geo. Faciles uenerare Napsas.

ΝΑΨΑΙ, *ΝαΨαῖοι*, populi in Lesbo, ab urbe Napa: unde Apollo Napsus.

* **ΝΑΨΑΤΑ**, orum, Aethiopiæ urbs, olim regia Candaces reginæ. Strabo lib. 17.

ΝΑΨΙΝΑΕ, *ΝαΨίνες*, loca napsi confita. Colum. libro undecimo, capitulo secundo.

* **ΝΑΨΙΤΑΕ**, populi Scythiæ, quorum caput, uicus Napsi. Step.

* **ΝΑΨΙΤΗΑ**, bituminis flos tenuissimus, circa Babylonem copiose proueniens. Plin.

ΝΑΨΥΣ, [Nauone. Gal. Nauet ou nauau. Hisp. El nabo.] *ΝαΨύς*, herba rupo simillima. Col. lib. 2. c. 10. Napus terram amat siccam. Vide Plin. lib. 20. c. 4. Diminutiuum est Napunculus.

ΝΑΡ, *Νάρως*, Steph. Sabinorum fluius, in Fiscello monte nascens, qui per urbem Narniam fluens, Tiberi immiscetur. Lucan. lib. 1. Qua Nar Tiberino illabitur anni. Vir. lib. 7. Sulphurea Nar albus

aqua. Mela eiusdem nominis fluium in Illyridæ constituit, qui ex Hadrio monte profluens in mare Adriaticam illabitur. Plin. Ptole. & Strabo Naronem uocant.

NARBONENSIS Gallia, *Ναρβωνίς*, teste Plinio lib. 3. cap. 4. tota illa Galliarum pars, quæ interno mari alluitur, ante Braccata dicta, a braccis, quibus ea regio peculiariter utebatur; cum reliqua Gallia a studio nutriendæ comæ, Coinata diceretur: Hæc olim fuit Romanorum prouincia, quam a Narbone Martio, amplissimo eius regionis emporio, Narbonensem prouinciam appellabant. Dicitur ab Italia anne Varo, & alpinum iugis: a reliqua Gallia: Iura & Gebenna montibus.

NARBO, *Ναρβών*, cognomen Martius, olim amplissimum Gallia braccata emporium, teste Strab. lib. 4. hodie tutissimum Galliarum aduersus Hispanos propugnaculum, quo tota ea pars Galliarum quæ olim Rom. fuit prouincia, nomen accepit. Martium autem Narbonem ex eo dictum patant, quod eo Cæsar ex Martia legione colonos deduxerit. Cic. pro Font. Est in eadem prouincia Narbo Martius, colonia nostrorum ciuium, propugnaculum Gallis oppositum.

NARCISSINVS, a, um, *Ναρκίσσινος*, quod ex Narcisso fit: ut, Oleum Narcissinum. Pl. lib. 2. c. 19. Ex hoc flore fiat narcissinum oleum ad emolliendas duritias. Inde etiam

NARCISSITES, p. c. *Ναρκίσις*, gemina Narcissi colorem habens, uenis hederæ distincta. Plin. lib. 37. c. 11.

NARCISSVS, [Narcisso.] *Ναρκίσσος*, lilij genus, radice carnosâ, atque odorâ, flore purp. eo, folia in radice habens ad similitudinem foliorum arundinis, sed aliquanto crassiora. Dicitur *Ναρκίσις* (ut Plin. inquit lib. 2. c. 19. & ca. 5.) stupor Latine, nan. odor eius caput aggrauat. poetæ fabulantur, Narcissum quendam puerum fuisse Cephisi amnis, & Lyriopes nymphæ filium, tanta formæ præstantia, ut cum aliquando ad fontem bibiturus accessisset, conspectæ suæ imaginis amore captus sit: cumq; nulla potiundi amoris spes esset, nimio desiderio contabuit, & in florem sui nominis commutatum. Vide Ouid. lib. 3. Metam. Huius monumentum in ora Bœotia fuisse tradunt, quod cum silentio uiatores præteribant: Est & Narcissus nomen fluij.

NARDINA *Ναρδία*, *Ναρδία*, ab odore, quæ nardum redolent. Plin. lib. 15. cap. 15.

* **NARDINVM**, *Ναρδίνον*, unguentum ex nardo, addito omphacio, balauino, iunco, costo, anomo, myrrha, & balsamo. alio nomine foliatum. Plin. lib. 12. cap. 1.

NARDVS, *Ναρδος*, fem. gen. & Nardum neutri, frutex est, teste Plin. lib. 12. cap. 12. & Diosco. lib. 1. graui & crassa radice, sed breui ac nigra, fragiliq; quamuis pingui, situm redolente, ut cype. 1. alperio sapore, folio paruo, sensuque, cacumina in aristas se spargunt. Est præterea herba huic non dissimilis, quam ob id Pseudonardum uocant, folio crassiore, carnosio, angustio, colore languido in candidum uergente, frequentibus spicis in aristas sparsis, flosculis purpureis. vide Ruellum lib. 2. c. 6. 7. Nardus autem Gallica, siue Cælica, herba est folia habens longiuscula, & flauescens, floremque luteum, quæ teste Plinio cum radice uelli solet, & in manuales fasciculos digeri: alio nomine Saliunca. Ex nardo fiebant pretiosissima unguenta, quibus Romani solent capillos delenire. Tibul. libro secundo Eleg. Illius puro distillent tempora Nardo.

NARES, [Narice, buchi del naso. Gal. Narines. Hisp. Las narices.] diues, proprie nasi latiores partes, in quibus sunt spiracula: a naritate, siue gnaritate, (ut inquit Donatus) quod nos odoratu doceant præsto ac prope esse, quod adhuc oculi non uident. Siue, ut alii uolunt, quod per eas odor, uel spiritus nare non desinat. Vel a Græco *Ναρις*, per inuersionem litterarum, ut *Νερίς*, tener. Cicero 2. de Nat. Deo. Itemque nares, eo quod omnis odor ad superiora fertur, recte sursum sunt. Per. Sat. 1. Balba de nare locutus. Vir. li. 3. Geor. Collectumque premens uoluit sub naribus ignem. Ouid. usus est singulari pro naso, dicens: Pandaque naris erat. Naribus aduincis indulgens, a Persio Sat. 1. dictum est, pro naribus in rugam contractis irridere. Verba Persij sunt. Rides, ait, & nimis uncis Naribus indulges. Simile est illud apud Horat. 1. Serm. Sat. 6. Naso populum suspensis aduoco. Emunctæ naris homo, dicitur, qui nares habet purgatas, id est, qui facile nare subodorat: unde & prudenti & sagaci accipitur. Hora. li. 1. Ser. Sat. 4. Emunctæ naris duos componere uersus. Obæxæ naris iuuenis, apud Hor. Epod. 12. qui nihil olfacit. Corrugare nares. Hora. Episto. 5. Ne sordida mappa Corruget nares.

NARICA, genus piscis minuti. Plau. Muriaticam uideo Naricam bonam. Naticem piscem leges apud antiquos per t, non per r: quasi a natando dictus. Fest.

NARNIA, *Ναρνία*, Steph. Umbriæ ciuitas, per quam Nar fluius labitur, a quo & nomen accepit. Liu. li. 10. Narnicenses, *Ναρνιάται*, Narnia populi.

NARON, siue Naro, ronis, *Νάρων*, fluius Dalmatiæ, siue Illyrici,

rici, in mare Hadriaticum influens : Mela Narem appellat.
Vide Nar.

* NARENA, p. p. Liburniæ opidum, appositum Naroni fluuio . unde
& nomen accepit. Plin. lib. 4. c. 22.

NARRATIUNCULA, *διηγηματις*, parua narratio. Quinctil. libro 10.
capit. secundo.

NARRO, as, [Narrare, raconter, dire. Gal. Raconter, reciter, conter. Hisp.
Contar historias, *οραζονες, de ζη*] *διηγησις*, dico, expono. Terent.
in Eunu. Narra istuc quæso quid fiet. Ibidem : Tu isti narrato om-
nium rem ordine, ut factum fiet. Prop. li. 2. Elc. 1. Nauita de uen-
tis, de tauris narrat arator. Fabellam narrare furo allo. Hor. 2.
Epist. 1. A quo Narratio, onis, est rerum gestarum, aut perinde, ut
gestarum expositio. Cicero 2. de Orato. Obscura narratio totam
ocæcat orationem . Idem in Orato. Credibiles, non historico,
sed prope quotidiano sermone dilucide explicatæ narrationes.
Narrator, oris, qui narrat. Cic. 2. de Or. Non exornatores rerum,
sed tantummodo narratores fuerunt. Narratus, a, um, parti. Oui.
3. de Pont. Eleg. 2. Fabula narrata est postquam uulgaris ab illo.
Narratus, us, ui. Ouid. 6. Met. Veniet narratibus hora Tempestiua
meis. Narrabilis, le. Ouid. 2. de Pon. Eleg. 2. Lingua file, non est ul-
tra narrabile quidquam. Hinc Denarro, Enarro, fufius narro . Et
proprie (ut Diomedes inquit) Enarratio est obscuriorum sen-
suum questionumq. explanatio. Laet. li. 6. Quis sacramentum Dei
sciens, tam significanter enarrare legem Dei potuisset? Prænar-
ro, ante alia narro.

NARSES, *ναρσης*, Suidæ, Eunuchus, Iustiniani principis cubicular-
ius : bibliopola prius; deinde ob animi uirtutem patriciatus ho-
nore, auctus, uir religione pietateque præditus. Is in locum
Belisarij ducis in Italiam missus, decem annos uariis euentibus
pugnauit, tandem Gothos insigni prælio fudit ad Anienem
fluuium.

NARTHECIA, *ναρθηκια*, species ferulæ humilioris, quæ ad iustam
altitudinem narthecis non asurgit, folia habens maxima. Dicta
uideur Narthecia per deminutionem, a fruticis humilitate: qua-
re etiam a quibusdam Ferula minor, & ab alijs Ferulago appella-
tur. Plin. lib. 13. c. 22.

NARTHECIUM, *ναρθηκιον*, uas medicamentorum, ita dictum, quod
narthecis, id est ferulæ lignum ad medicamenta asseruanda esset
accommodatissimum. Cic. 2. de Finib. Doloris medicamenta tam
quam de narthecio promant. Mart. li. 14. Artis opes medicæ nar-
thecia cernis habere.

* NARTHECUSA, *ναρθηκυσσα*, insula in mari Carpathio. Plinius libro
5. capitulo 31.

NARTEX, cis, *ναρθηξ*, arbuscula lignum foris corticis loco ha-
bens, intus ligni loco fungosam medullam. Plinius libro decimo
tertio, cap. 22.

NARYCIUM, & Naryx, & Narice, opidum Locrorum uetustissimū
a quo Ajax Narycius, & populi Narycii. Virgilius 3. Aeneid.
Hic & Narycii posuerunt mœnia Locri. Abundat pice optima,
quæ Narycia dicitur. Virgilius secundo Georg. Naryciæque
picis lucos.

NASAMONES, p. p. *νασαμωνες*, populi Libyæ, nauium Syrtibus inuo-
lutarum spoliatores. Lucan. lib. 9. Hoc tam seque solum, raras ta-
men exerit herbas, quas Nasamon, gens dira legit. Hinc Nasamo-
nius, & Nasamoniacus.

NASAMONITES, gemma sanguinea, nigricantibus uenis. Plin. libro
37. cap. 10.

NASCOR, sceris, natus, [Nascere. Gal. Naistre. Hisp. Nascer.] *ορσμαι*,
Plin. lib. 10. cap. 53. Aues omnes in pedes nascuntur, contra quam
reliqua animalia. Sall. Catilina nobili genere natus, magna ui
animi & corporis. Dicimus autem, natus sum laudi, & ad laudem.
Cic. pro Sex. Qui se patriæ, qui ciuibus suis, qui laudi, qui gloriæ,
non somno, non conuiujs, non delectationi, natos arbitrantur.
Ibidem : Quid ageret uir ad dignitatem & gloriam natus? Hora.
1. Epist. 2. Nos numerus sumus, & fruges consumere nati. Cic. de
Sen. Mortuus est annos septuaginta natus. Hinc Adnascor, Con-
nascor: unde Cognatus, a, um: Enascor, ex re aliqua nascor. Denas-
cor, decreasco, morior. Innascor, intus nascor. Internascor, in me-
dio nascor. Obnascor, circumnascor. Renascor, rursus nascor.
Pronascor, ortum habeo.

NASTICA, p. p. *νασικα*, P. Scipionis cognomen fuit, ob nasi magnitu-
dinem, adolescens adhuc a senatu uir optimus iudicatus, Magnam
matrem deorum hospitio suscepit, donec ei templum edificaretur,
unde a Iuuenale Hospes numinis Idæi appellatur. huius etiam
ductu, T. Gracchus, seditiosus concionibus statum reip. labefa-
ctans, fragmentis subfelliorum in concione est oppressus. uide
Cic. in Ora. pro Rabirio perduellionis reo.

NASITERNA, *νασιτερνα*, uas aquarium ansatum. Varr. libro 1. de re ru-
stica, cap. 22.

NASSA, [Nassa.] *νασσα*, genus uasis piscatorij, ex uimine contextum,
quo cum intrauerit piscis, exire non potest. Cic. lib. 15. ad Att. Ex

hac nassa exire constitui.

NASTURTIVM, herba hortensis notissima. Græci *κισσαμιν* uocant.
Eius, teste Plinio lib. 30. cap. 13. duo sunt genera: Nasturtium au-
tem a nasi tormento appellatum, ait Plin. lib. 10. capi. 8. quod sci-
licet mordacitate quadam nauium torqueat, & sternutationes
prouocat.

NASVS, nafi. [Naso. Gal. Le nez. Hisp. La nariz.] *μυκηρ*. Cicero 2. de
Nat. Deo. Nasus ita locatus est, ut quasi matris, oculis interiectus
esse uideatur. Perf. Sat. 3. Ingeminat tremulos naso crispante ca-
chinnos. Aliquando ponitur pro sagacitate & dicacitate, meta-
phora ducta a canibus, qui narium oïactu abstrusissima quæq. re
inuestigant. Hor. 1. Serm. Saty. 6. Naso suspensus aduico Ignotos.
Pli. Primus Lucilius condidit ityli nasum, id est scripti Satyræ,
quæ acerbitatem quandam ityli habet in uitijs insectandis. Mart.
libro primo: Non cuiquam datum est habere nasum, id est acri-
moniam, & uim ad deridendum. Idem: Et pueri nasum rhino-
cerotis habent. Hinc Denaso, las, nasum aufero. Plaut. Os dena-
bit tibi mordicus.

NASVTI, *μυκηρσαι*, dicuntur dicaces, derisores, quid de se alios
norunt irridere. Martial. libro 13. Nasutus sis usque licet, sis de-
nique nasus.

NASVTIVS, Appul. Nasutula mulier dicacula.

NATABLIA, [Luoghi doue si nuota.] *τα νηχεια*, piscinæ natatoriz.
Appul.

NATALIS, [Natale. Gal. De la naissance ou natiuité. Hisp. Cosa pertene-
siente ad nascimiento.] *γενεθλιος*, unde Natalis dies *γενεθλιος*,
quo quis natus est. Cic. ad Att. li. 3. Natali die tuo scripsisti episto-
lam. Agere diem suum natalem quotanans. Cic. 2. de Fin. Interdū
supprimuntur Dies, ut, quod facile quæc inelligi. Vir 3. Ecl. Phyl-
lida mitte mihi meus est natalis, iola. Natale solum, *αα. is*, pa-
tria, in quo quis natus est. Oui. 1. de Ponto: Nescio quia natale so-
lum dulcedine cunctos ducit. Dicitur & Natalis de rebus inani-
matis, pronascens. Pli. li. 37. ca. 4. Pallor gentis, & in auro non nisi
excellensimo natalis. Natalis urbis dies, qua condita urbs. Pli.
li. 14. c. 4. Ea cæli temperies fult Natali urbibus, *αα. is*, *αα. is*,
be condita. Cic. pro Flac. O non ille Decembres, quæ me co-
sule fuistis: quem ego diem uere Natalem huius urbis appellare
possum. Natales, *γενος*, plurali tantum numero, significat co-
ditionem sanguinis & familiæ: Tacitus, Aderat Cornelius Fan-
ficus, uigens ætate, claris natalibus. Plinius in Epist. ad Messium,
libro tertio, in malam partem accepit, pro ignobilitate. Nonnum
quam (inquit) candidatus, aut Natales competitoris, aut mores
arguebat. Natalibus restituere, frequens est in iure, pro nobili-
tate: & natalium restitutio, pro nobilitatione. Iuuenal. Saty.
sexto etiam pro celebritate diei natalis sumpsit. Palmam inter
dominas uirtus natalibus æquat, id est, non alter uictoria exhi-
laratur, quam si dies Natalis celebratur. Natales etiam pro annis
accipiuntur. Sappho Phæoni in Episto: Sex mihi Natales in-
erant. Tot enim dies celebrantur Natales, quot aguntur anni.
Natales diuersarum gentium, pro origine, dixit Plinius libro
7. capitulo 12.

NATALITIA, *οδium*, *γενεθλια*, conuiuium, quod quis Natali suo die
amicis exhibet. Cic. 2. Philip. Hodie non descendit Antonius. cur
dat natalicia in hortis.

NATALITIVS, a, um, *γενεθλιος*, quod ad Natales pertinet. Cic. 2.
de Diu. Qui hæc Chaldæorum natalitia prædicta defendunt. Et
paullo post: Chaldæi norant sidera natalitia.

NATATILE, substant. locus est ubi natant pisces, aut anates, & similia.
Var. lib. 3. de re rust. c. 5.

NATATILIS, [Chenuotas.] *ναστικος*, qui natat, uel natare potest. Aug.
libro 12. Cui. Talem illic creauit animam, quæ per rationem in
omnibus esset præstantior animalibus, terrestribus, natatilibus, l
uolatilibus.

NATATITIVS, a, um, *ναστικος*, quod natat.

NATATVS, us, *νηεις*, ipse natandi actus. Clau. li. 3. de raptu Profer. Pu-
chroq. secat Galatea natatu.

NATES, natium, [Natiche. Gal. Les fesses. Hisp. Las nalgas.] *αλαδαι*, caro
conglobata uersus os sacrum, sedendi officio aptissima, a nitendo,
ut quidam existimant. ibi enim caro firmior, quam in ceteris
membris. ne premente corporis mole ossibus offendatur. Horat.
1. Serm. Saty. 8. Displofa sonat quantum uesica, pepedi Diffisa
nate ficus.

NATINATORES, [Seditiosi.] seditiosi, negotiosi. Natinatio, negotia-
tio. Festus.

NATIO, onis, [Natiōe. Gal. Nation, gent. Hisp. La naciōn.] *εθνος*, genus
hominum (inquit Festus) qui non aliunde uenerunt, sed ibi nati
sunt. Plin. in Mæp. Epidamnea natio est hæc. Pli. lib. 12. c. 25. Color
in quacumque natione præfertur rufus. Erudita illa Græcorum
natio. Cic. 2. de Orato. Inanes & barbaræ nationes. Cic. ad Q. Fr.
libro 1. Idem de Proin. Con. Cæsar, cum acerrimis nationibus
Germanorum, & Heluetiorum felicissime decertauit. Nationis
autem

autem uocabulum latius extenditur, quam Gentis. nam in eadem natione plures possunt esse gentes. neque enim omnes, qui eiusdem sunt nationis, ex eadem sunt gente. In pecoribus quoque (ut inquit Festus) bonus proventus feturæ bona natio dicitur. Natio quoque ordinem, societatem, genus hominum significat. Cicero pro Sexto Quæstio, quæ esset nostra natio optimatum. Natio, nomen deæ, natiuitatum præsidis, de qua sic Cicero tertio de Natura Deo. Furix deæ, sunt uindices facinorum. quod si tales dii sunt, ut rebus humanis interfiant, Natio quoque dea putanda est, quæ, quia partus matronarum tueatur, a nascentibus, Natio nominata est.

NATISO, onis, Venetia fluiuius. Pli. li. 3. c. 18.

NATUITAS, atis, [Natiuitas, nascimento. Gal. Natiuité, naissance. Hisp. Nascimiento.] γενεή, ortus. Vlp. Municipem aut natiuitas, aut adoptio facit.

NATIUIVS, a, um, p. p. [Natio, natiuo. Gal. Naif, naturel, qui vient de nature. Hisp. Cosa natural.] γνήσιος, nullo artificio confectum, sed quale nascitur. Plin. lib. 21. cap. 7. Sunt & montes natini salis. Et natiuæ lanæ, apud eundem lib. 8. cap. 48. dicuntur, quæ natiuum colorem retinent. Natiuum malum, id est innatum, ingentium. Cic. pro domo: Nonne fuit eo maior adhibenda medicina, quæ & illud natiuum, & hoc delatum malum sanare posset? Natiui dei, qui nascuntur, & occidunt. Cic. de Na. Deo. 1. Anaximandri opinio est, natiuos esse deos, longis interuallis orientes, occidentesq. Natiua uerba, primitiua. Cic. in Par. Simplicia uerba partim natiua sunt, partim reperta. Natiua ea, quæ significata sunt sensu: reperta, quæ ex his facta sunt. Natiuus color, dicitur naturalis, qui nulla arte, sed natura producitur.

NATATOR, oris, [Nuotatore. Gal. Nageur. Hisp. Nadador.] qui natat. Oui. 1. de re. am. Pugnatur in aduersas ire natator aquas. Hinc Adnator, de quo uide Annato, iuxta nato, siue ad aliquem locum nauigio. Connato, simul nato, primitiuum est, Connuo, unde & Connatio. Enato, siue Enato, extra nato. Innato, intrus nato: ab Inno. Denato, deorsum nato, a Deno. Obnato, contra nato, ab Ono. Prænato, ante nato, a Præno. Renato, rursus nato, uel natando reuertor, a Reno. Supernato, super undas fluito, a Superno. Transno & Transnato, ultra nato. Habent omnia hæc p. c. Dicitur aut No, per contractionem a uoluo, fluo.

NATO, [Nuotare. Gal. Nager. Hisp. Nadar.] νηχομα, frequentatiuum est uerbi No, nas. nare autem, seu natare proprium est piscium. Marti. li. 1. Sacris piscibus hæc natatur undæ. Cic. Tusc. 5. Natura bestias nantes aquarum incolas esse uoluit. Nant, seu Natant tamæ & uolucres, & bestia, & homines etiam industria. Virg. Aen. 1. Appareat rari nantes in gurgite uasto. Cic. de Natura Deo. In quo magis tu mihi natare uisus es, quam ipse Neptunus. Colum. lib. 3. per translationem pro serpente posuit. Prima parte terre natantibus radicibus. Quandoque pro trepidare. Oui. libro sexto Fast. Nox erat, & uiuis oculique, animique natabant. Quandoque pro nauigare. Virgilius quarto Aeneid. Natat uncta carina. Interdum pro madere, diffuere. Virg. 3. Aen. Sanieque adpersa natarent Limina.

NATRIX, ὄφις, gen. maf. & fem. genus serpentis etiam aquas ueneno inhiens, nando nomen habens. Priscia. li. 5. Natrrix, cum specie anguis significat, masculinum quoque inuenitur. Cic. 4. Acad. Cur tantam uim natricum, uiperarumque fecerit? Luc. li. 9. Et natrrix uiolator aquæ. Item Natrrix, Pli. lib. 27. cap. 12. Herba est, cuius radix euulsa, uirus hirci redolet.

NATURA, æ, [Natura. Gal. Nature. Hisp. Neura, natural, za.] φύσις, dicta est ab eo, quod aliquid nasci faciat. cuius proprietatum causam aliam nullam inuenimus, præterquam, quod ita natura comparatum sit, id est, ita uisum sit, naturæ. Hanc quidam deum esse dixerunt, a quo omnia sunt creata. Sen. lib. 4. de benef. Quod aliud est natura, quam deus, & diuina ratio, toti mundo, & partibus eius inserta? Plin. ubique Naturam parentem, rerumque opificem appellat. Augusti. de moribus Manichæorum: Naturam sic definit: Natura nihil est aliud, quam, quod intelligitur in suo genere aliquid esse. Ponitur interdum pro ui, & ingenita rei alicui uirtute, & potentia, unde arborum, atque herbarum Naturas dicimus. Cicero de Somno Scipionis: Animæ natura propria, atque uis, ut ipsa a seipsa moueatur. Interdum pro more, & industria. Virgilius libro quarto Georg. Naturas apibus, quas Iupiter ipse Addidit, expeditam. Natura etiam accipitur pro corporis habitu. Terentius in Eunu. Tametsi bona est natura, reddunt curatura iuncea. Naturæ satisfacere, & naturæ concedere, pro mori. Cicero pro Cluen. Auditis de eo, qui naturæ, & legibus satisfacit, Quem leges exsilio, natura morte multauit. Sallustius in Jugur. Pater naturæ concessit. Et, In rerum naturam cadere, dixit Quintilianus, pro interdum accidere. Aliquando etiam Natura accipitur pro genitalibus, tam uirilibus, quam femineis: quæ & a Græcis dicitur φύσις. Cicero 3. de Diu. Quædam matrona uisa est in quiete, obsignatam habere naturam. Pli.

lib. 22. cap. 3. Vrtica naturam fricandam monstrat. Sueton. in Tib. Hircum capreis naturam riprurire. Dicta Natura, quod in eo membro nascendi uis sit. Natura item est specifica differentia, quæ unicuique rei formam dat. Quinta natura. Cic. 1. Tulcul. Aristoteles, cum quatuor genera illa principiorum esset cõplexus, e quibus omnia oriuntur, quintam quandam naturam censet esse, e qua sit mens.

NATURALIA, [Le parti uergognose. Gal. Les parties hontueuses. Hisp. La natura del hombre ò muger.] αἰδοῖα, nunc. plu. dicuntur Pudenda. Col. lib. 6. ca. 28. Si equa marem non patitur, detrita scilla naturalia eius linuntur.

NATURALIS, & hoc le, [Naturale. Gal. Naturel. Hisp. Cosa natural.] φυσικός, quod secundum naturam, unde naturalis filius dicitur, qui naturaliter ex nostro semine est prognatus, cui opponitur Filius ad optiuus. Sueton. in Tib. Filiorum neque naturalem Drusum, neque adoptiuum Germanicum, patria caritate dilexit. Naturalia desideria, pro cupiditate cogendi dixit Colum. li. 6. capit. 24. Diuinitio naturalis, cui opponitur Artificiosa præsentio. Cic. 1. de Diu. Lex naturalis. Cicero 1. de Nat. Deo. Legem naturalem diuinam esse censet Zeno, recta, imperantem, prohibentem contraria. Naturale est. Plinius li. 11. cap. 37. Plerisque uero naturale, ut nictare non cessent.

NATURALITER, aduerbium, κατὰ φύσιν, a natura, uel secundum naturam. Cicero de Sen. Quod homini naturaliter insitum est, eo uti decet.

NATVS, a, um, [Nato. Gal. Nay ou ne. Hisp. Nascido.] parti. a Nascor, γεννηομαι. Ter. in Heau. Annos 60. natus es. Dicitur, Si quando res ita nata fuerit, id est si umquam occasio fuerit e rerum euentu. Item Pro re nata, id est pro præsentis rerum statu, & uti res nunc se habent. Cic. ad At. li. 3. Animaduerteam posse pro re nata te non in commode in Albanum uenire. Ibidem: In his locis pro re nata non incommode possunt esse.

NATVS, ti, nomen substantiuum, [Figliuolo, figlio. Gal. Vn fils. Hisp. Hijo.] ὁ παῖς, pro filio, sicut Nata, τὰ, ἡ παῖς, pro filia. Virgilius tertio Aeneid. Et nati natorum, & qui nascuntur ab illis. Natorum appellatio (ut inquit Modestinus) ad nepotes extenditur. Addimus quandoque g, & dicimus gnatus, gnata, quæ semper sunt substantiua. Natos etiam pullos equarum dixit Colum. libro 6. capitulo 27. Cic. de Anuc. Caritas, quæ est inter natos & parentes.

NATVS, ἡλικία, ablat. est solus sine nominatio, aliove casu usitato, iungiturque cum his adiectiuis magnus, paruus, & grandis. Cic. in Catone: Colere eum cœpi, non admodum grandem natu. Ter. in Ad. Id mea minime refert, qui sum natu maximus. Liu. 1. De istis rebus maiores natu consulemus.

NAUALE, lis, subst. uel Naualia, um, [Arsenale. Gal. Vn haure. Hisp. El ataraxano de las naues.] νεώρια, ubi stant uel fieri solent naues. Vir. 4. Aen. Diripientque rates alii naualia, Cic. 2. Off. Naualia, portus, aquarum ductus.

NAVALIS, & hoc nauale, adiect. [Nauale. Gal. De nauire. Hisp. Cosa perteneciente a las naues.] ναυτικόν, quod ad naues pertinet. unde & naualis corona, qua donari solebat, qui primus in hostium nauem armatus transfisset. uide Corona. Virg. 8. Aen. Tempora nauali fulgent rostrata corona. Prælium nauale. Plin. lib. 16. cap. 1. Bellum nauale. Cic. pro lege Man. Certamen nauale. Vir. 5. Aen. Disciplina naualis.

NAVARCHVS, chi, [Capitano d'armata di mare. Gal. Pilote & patron de nauire. Hisp. Capitan sobre la mar.] ναυαρχος, Latine præfectus classis, antiqui prætorem uocabant: unde adhuc naui prætorix mansit nomen. in qua prætor, id est classis præfectus naigabat. Cic. 2. Verr. Sumpturna in classem nauarcho suo quæque ciuitas dare solebat. Ibidem: Forum Syracusanum nauarchorum sanguine redundauit.

NAUCI, [Scorza della noce. Ga. La coquille ou petite taye d'une noix, chose de nulle ualeur. Hisp. La cascara de la nuez.] αὐχίον, putamen nucis, siue oliuæ nucleus, seu membranula, quæ in nucis iuglandis medio est. Sumitur pro re uili. Plau. in Most. Qui timidus erit in rebus dubijs, is nauci non erit. Cic. de Diu. Non habeo nauci Marsum augurem.

NAUCIFACIO, [Estimare niente, sprezzare. Ga. Ne tenir compte, n'estimer rien. Hisp. Tener en poco precio.] αὐχίον ποιῶμαι, nihili facio. Plau. in Bac. Hoc seruum meum non nauificare esse ausum.

NAUCLERIVS, a, um, ναυκληρικός, quod ad nauclerum pertinet. Plau. in Mil. Venias hoc ornatu nauclerico.

NAUCLERIVS, a, um, idem. Plau. in Afin. Nauclerio ornatu per fallaciam abduxit ab leone mulierem.

NAUCLERVS, cleris, [Nocchiero. Gal. Pilote de nauire, ou patron de galere. Hisp. Nauchel, piloto ò patron de la naue.] ναυκληρος, qui naui præest. Cic. Nauicularium uocat, & nauiculatorem. Plau. in Mil. Cubare in naue lippani nauclerus dixit.

NAUCRATIS, ναυκρατίας, Ste. ciuitas in Aegypto, a Mileijs condita. Strab.

Sci ab. lib. 17. Incolæ Naucratiz. Vnde Athenæus Naucratites, autor Dipnosophilorum.

NAUFRAGIVM, gij, [*Naufragio. Gal. Brisement & perte de nauire. Hisp. Quebrantamiento de la nao.*] ναυαγίου, nauis fractio, uel submersio. Cic. pro Rege Deiot. Cum esset ei nunciatum, Domitium naufragio perisisse. Idem Fam. 16. Qui cupide profecti sunt, naufragia fecerunt. Translate sumitur pro calamitate, iactura, exitio. Cicero Fam. 4. Verfor in eorum naufragiis, & bonorum direptionibus. Ex naufragio tabula delectat. Idem ad Attic. 4. Hæc me una ex naufragio tabula delectat, Id est, ex communi reipublici. calamitate mihi unicum est subsidium, Cæsaris amicitia.

NAUFRAGOR, pænu. corrept. ναυαγῶ, deponens, & Naufrago, as, nauem frango.

NAUFRAGVS, gi, [*Rotto in mare, naufragio. Gal. Qui fait perdre ou rompre la nauire. Hisp. Que haze quebrantamiento de la nao.*] ναυαγῆς, qui, nauis fracta, bona amisit. Propert. lib. 2. Eleg. 2. Ille uenena libens, & naufragus ebibat. Cicero 2. de Inuen. Naufragum quendam nautantem, & manus ad se tendentem animaduertent. Ouidius in Ibin. Per immensas iactator naufragus undas. Naufragus, a, um, adiectiuum: ut, Mare naufragum, quasi naufragum, quod sibi naues franguntur. Horat. 1. Carm. Ode 16. Nec mare naufragum, Nec scæuus ignis. Corpora naufragia. Virgilius 2. Georg. Tempestas naufragi. Naufragus etiam translate ponitur pro eo, qui bona dissipauit, uel, qui quauis re alia calamitosus est. Cicero in Cat. Quod si se iecerit, & eodem ceteros undique collectos naufragos aggregauerit. Dicitur & unda naufraga, quæ naues frangit.

NAVIA, νηῖον, lignum canatum, ut nauis, uindemijs aptum. Festus.

NAVICULA, [*Nuicella.*] πλοῖον, parua nauis. Cic. 4. Aca. Ad nauiculas nostras descendimus.

NAVICELLA, α, ναυτιλία, demin. quæstus ex nauigatione. Cicero 7. Verr. Quid existimare eos arbitrare nauiculariam te, cum Romam uenisses, esse facturum?

NAVICULARIVS, ij, ναυκλαρῆς, qui nauis præest. Cic. Tironi l. 16. Cuius auctoritate nauicularius moueatur.

NAVICULATOR, oris, idem. Cic. pro lege Man. Maiores uestri nauicatoribus iniuriosus tractatis bella gesserunt.

NAVICULOR, aris. [*Barcheggiare. Gal. Aller sur l'eau en un nauire. Hisp. Nauegar por su plaza.*] πλοῖον, otiosus nauicula uehor. Mart. lib. 2. Piger Lucrino nauicator in itagno.

NAUFRAGVS, a, um, naufragus. Ouid. 14. Meta. Naufragumq. fretum. Saxa naufraga. Stat. 5. Theb.

NAVIGABILIS, le, [*Nauigabile. Gal. Navigable, commode pour nauiger. Hisp. Cosa que se puede nauegar.*] πλοῖος, quod potest nauigari, Lilius libro 25. Simul primum anni tempus nauigabile præbuisse mare.

NAVIGATIO, nis, πλοῖον. Cic. ad Q. Frat. Aiebant te prima nauigatione transmisiurum.

NAVIGER, a, um, πλοῖοφόρος, qui nauem fert: ut mare nauigerum. Lucr. lib. 1. Quæ mare nauigerum, quæ terras frugiferentes Concelebras. Pli. lib. 9. cap. 30. Nauigeram similitudinem uisam sibi prodidit Mucianus.

NAVIGIVM, gij, [*Nauilio, uasello. Gal. Toute sorte de nauire. Hisp. Name de el nauio.*] πλοῖον, omne genus nauis, quo nauigamus. Cicero de Nat. Deo. Arborum sectio magnos usus adfert ad nauigia facienda. Cæf. lib. 4. Bell. Gall. Speculatoria nauigia militibus impleri iussit. Accipitur aliquando pro ipsa nauigatione: ut in l. qui Romæ. ff. de uerborum obligation. in omnes nauigij dies ducentos sub pignoribus & hypothecis, mercibus, a Beryto comparatis. Nauigiolum, demin. Lentulus Cic. li. 12. Fam. Ut uix singulis cum nauigiolis reciperemur.

NAVIGO, as, p. cor. [*Nauigare. Gal. Nauiger. Hisp. Nauegar.*] πλέω, nauis iter facio, nauis uehor. Vir. 1. Aen. Gens inimica mihi Tyrrenum nauigat æquor. Cic. 2. de Fini. Maria ambulare, terramque nauigare, dixit. Sæpius absolute ponitur. Cicero Fam. 16. Cum recte nauigari poterit, tum nauiges. Nauigo in mari. Cicero de Inuen. 2. Cum iam in alto nauigarent. Ter. in And. Ego in portu nauigo, id est a periculo absum. titulum enim in portu nauigare. Hinc Enauigo, extra nauigo, Adnauigo, ad aliquem locum nauigo, Renaugo.

NAVIS, [*Nauis. Gal. Nauire, nef. Hisp. Name.*] a Græco, ναῦς, Ouid. 1. Fast. Acta per ætateas hospita nauis aquas. Moderamen nauis. Idem 15. Met. Et innixus moderamen nauis. Virgili. 5. Aene. Rectorem nauis compellat uoce Menætem. Frangere nauem, naufragium facere. Teren. in An. Nauem si fregit apud Andrum. Plau. in Men. Nauem ligneam, sæpe tritam, sæpe fixam, sæpe excussam malleo. Actuariæ naues, quæ remis agebantur. Hirtius de Bell. Alexand. Nauibus actuariis rostra imposuit. Rostratæ naues, a rostris: quæ, quia ex ære fiebant, æratæ etiam dicebantur. Virg. 8. Aen. In medio classes æratas, Actia bella Cernere erat. Liu. lib. 36. Aut aper te rostratæ, aut sine rostris speculatoriæ erant. Fluuiatiles naues,

quibus nauigamus in fluuiis, apud Liu. lib. 10. Frumentariæ naues onerariæ, ad frumentum uehendum aptæ. Cæf. lib. 3. Bell. Gal. & Lentulus Cic. Ep. li. 1. 2. Naui lōga profugerunt, onerariis relictis. Nauis marinæ, quibus in mari nauigamus. I. Julia repetundarum. ff. de uaca. & excusa. in iure. Piscatoriæ naues ad pisces capiendos paratæ. Liu. li. 2. 3. Prædatoriæ naues, & naues piraticæ, apud Liu. lib. 29. & lib. 34. Prætoria nauis, quam Græci ἀγορηδία uocant, nostri uulgo Capitaneam. Liu. li. 2. 1. Speculatoriæ naues. Liu. li. 36. Turratæ naues, quibus turres imponebantur: ut testatur Appianus de Bel. Ciui. Vinaria nauis, apud Vlpianum. l. uulgaris. ff. de furtis. Confratæ naues, quæ & testæ dicebantur: de quibus Plin. libro 7. cap. 56.

NAVITAS, atis, sine Gnauitas, [*Diligenza. Gal. Soudainneté, diligence, soing. Hisp. Diligencia.*] επιμελεια, diligentia, strenuitas. Cic. in Epi. Ista opera tua, nauitas, animusq. in temp.

NAVITER, sue Gnauiter, [*Diligentement. Gal. Diligemment, coigneusement. Hisp. Diligentemente.*] επιμελῶς, diligenter. Colum. li. 1. c. 2. In itinere maturus peruenit, qui nauiter permeauit. Cic. Epi. Qui semel uerecundiæ fines transierit, cum bene & nauiter oportet esse impudentem.

NAVIVS, Actius, insignis augur sub Tarquinio Prisco Romanorum rege, quem Lilius libro primo, fabulatur, nouacula cotem didicisse.

NAULIVM, li. Ouid. 3. de Arte: Disce etiam duplici genalia nauia palma uerere. Vide Cæf. lib. 9. c. 4.

NAULOCIVM, ναυλοχον, Locorum opidum. Plinius libro quarto, capitulo 3. Est item Naulochum, siue Naulochus Thraciæ opidum, non procul ab Hæmo monte. Idem 4. c. 11. Stephanus præterea Naulochum urbem in Ionia collocat, alio nomine Smyrnam dictam.

NAULVM, li. [*Nolo di nauis. Gal. Le salaire qu'on baille pour estre passé l'eau. Hisp. El nolito de el frete de la nao.*] ναῦλον, pretium uecturæ in nauis. Iuuen. Saty. 0. Nauo: Furor est, post omnia perdere nauulum.

NAUMACHIA, [*Guerra nauale. Gal. Guerre sur la mer ou par mer. Hisp. Pelea de batalla naual.*] ναυμαχία, naualis pugna. Mar. lib. 1. Do tibi Naumachiam. Sue. in Clau. Naumachiam commisit. Interdum accipitur pro loco, ubi fit pugna. Suet. in Tib. Triremi usque ad proximos naumachiæ hortos subuectus.

NAUMACHIARTI, qui proelium nauale committunt. Suet. in Claud. Et pos Naumachiarum apud Pli. li. 16. c. 39.

NAVO, as, [*Impire, compire. Gal. Acomblir, s'employer à faire quelque chose. Hisp. Hinchir, dar.*] προσέχω, studiose impleo. Cic. lib. 2. de Ora. Tam mihi uideor nauasse operam, quod huc uenerim. Idem Ap. Pul. Ut istic nostram in te beneuolentiam nauare possumus, id est nauo animo præstare. Tractum a nauibus, quæ cum a naualibus in mare deducuntur, maximo hominum auxilio indigent. Studij suum alicui nauare. Cic. ad Att. li. 15. Nauare, & efficere opus aliquod. Cic. ad Att. lib. 9.

NAVPACTVS, ναυπακτος, opidum Aetoliæ, dictum (inquit Stephanus) ἀπὸ τῆς τῶν ἱρακλειδῶν ναυπηγίας, id est, ab Heraclidarum naualibus. Strab. libro nono: Hinc Naupactus Achelous. Ouidius 2. Fast.

NAUPLIA, α, ναυπλία, agri Argiui opidum, & portus Argorum. Strabo libro 8.

NAUPLIVS, piscis sepis similis. Pli. li. 9. c. 30.

* **NAVPONTVS**, ναυποντος, opidum Istriæ. Strab. lib. 7.

* **NAVPORTVS**, Istriæ fluuius. Pli. lib. 3. cap. 18.

NAVSEAS, α, [*Incitare à uomito. Gal. Apetit à uomir, uomissement. Hisp. Alteracion de disposition para uomitar, uomito.*] ναυτία, stomachi ad tonitum concitatio. Cic. ad Att. 5. Nauigauimus sine timore & naucea, Pli. lib. 20. capit. 14. Nauceus in frigida aqua pota inhihet. A nauis deductum nomen, ex cuius sentina mouetur uomitus. Accipitur aliquando pro quauis molestia, unde Mouere nauceam, molestiam creare.

NAVSEOS, seas, [*Hauer uoglia di uomitare. Gal. Vomir. Hisp. Vomitar.*] ναυτία, nauceam habeo. Cic. Philip. 2. Sudat, pallet: quidlibet, modo ne nauceat. Plau. in Amph. Etiam nunc nauseo. Cic. Gallo: Vidit me nauceanrem.

NAVSEOLA, demin. a naucea. Cic. ad Att. lib. 14.

NAVSEOSVS, sa, sum, ναυτωδης, quod nauceam iaducit. Plinius libro 26. cap. 8.

NAVSI CAE, ναυσική, Alcinoi Phæacum regis filia, & Aretes, quæ Vlyssi naufrago nudo uestes dedit. Martial. libro 2. Si mihi Nausicæ patrios concederet hortos, Alcinoos possem dicere, malleo meos.

NAVSI MENES, uir Atheniensis, cuius uxor indignitate incestus filiorum perterrita, uocem auisit.

NAVSCRO, is, it, de grano fabæ dicitur, cum nascendi gratia se aperit, quod non sit dissimile nauis figuræ. Festus.

NAVSI THOVS, ναυσισθαυς, rex Phæacum, Neptuni filius.

- NAVTA**, & *Nauita*, α, [*Nocchiero. Gal. Marinier. matelot. batelier. nautonier. Hi. Marinero.*] ναύτης, qui nauem agit. Cic. Fam. 15. Solent nau tæ festinare quæritus sui causa.
- NAVTEA**, νάυτερον, herba, inquit Festus grans nigris, qua utuntur coriarij, uel aqua coriariorum: uel (ut Nonius inquit) aqua ex nauis sentina. Plaut. in Asi. Nauteam bibere malim, quam illam ofcularier.
- NAVTVS**, [*Marinero.*] ναύτης, naua. Liuius libro 28. Metum nau- ticus præbuit.
- NAVTVS**, 3, um, ναυτικός, quod est nauarum. Virgil. libro 3. Nau- ticus exoritur uario certamine clamor. Cic. 2. de Natura Deor. Nauitarum rerum scientiam dixit. Nauticus panis, quem hodie Biscoctum uocamus. Plinius libro 23. capitulo 25. Virgil. 4. Eclo. Nec nauica pinus Mutabit merces. Nauticus cantus. Cicero 2. de Natura Deo.
- NAVTVS**, piscis marinus, dictus, quod nauigantis effigiem habeat. Pli. lib. 9. c. 29.
- NAVVS**, uiauum, [*Diligente. sollicito. presto. Gal. Prompt. diligent. soigneux. soudain. Hisp. Diligente. industrioso. ligero.*] δρῶν ἥπιος, celer, strenuus, a nauium celeritate dictus, qui & gnaus dicitur: contra- rium est Ignauus. Col. li. 11. ca. 1. Dicit uix potest, quid nauus ope- rarius ignauo præstet.
- NAXIA**, cos est, νάξια, signis marmoreis poliendis, & gemmis scal- pendis accommodata. Pli. lib. 36. c. 7.
- NAXOS**, νάξος, insula in Aegzo, una ex Cycladibus, antea Strongy- le, Dia post appellata. uerum cum Cares duce Naxo eâ occupas- sent, a duce Naxo appellarunt. Dionysiada a uinearum fertilita- te dici scribit Pli. lib. 4. c. 12.
- NAXVS**, 3, um, νάξιος, unde Naxius ardor apud Colum. quo signifi- catur Ariadnes coronæ sidus: quia relicta fit in Naxo Ariadne a Theseo.
- NAZAREVS**, νάζαρεός, consecratus: & a Nazareth Nazareus **CHRISTVS** dictus, humani generis Redemptor: quod in ea vrbe pueritiam egerit, & ex Nazarena Virgine **MARIA**, effect natus,

N A N T E E

- NE**, [*Acciache non. Gal. Ne. Hisp. Porque no.*] μή, dehortatiuum, seu pro- hibitium aduer. Teren. in And. Ne sæui tantopere. Virg. 3. Aen. Tu ne cede malis. Teren. in Eun. Ne conferas culpam in me. Ibi- dem: Ne metuas. Iungitur etiam nonnumquam optatiuo. Cic. 7. lib. Epist. ad Gallum: Ne uiuam, si tibi concedo. Quandoque adiun- ctiva est particula, pro ut, non. Martial. libro 1. Lex hæc carmini- bus data est iocosis, Ne possint, nisi pruriant, iuuare. Quandoque rationalis, pro ergo. Virgil. primo Aeneid. Mene incepto desit- tere nictam? Quandoque casualis. Idem 2. Aeneid. Ne recipi por- tis, aut duci in moenia possit, id est ut non. Quandoque pro ut. Cic. Curioni. Ut non ueremur, ne nimis cito mitteremus. Ne nihil, id est, ut aliquid. Idem Pæto: Ne amicis nihil tribuamus, epulamur una. Terentius in Andr. Ego id agam, mihi qui ne de- tur. Quandoque nedum. Ibidem: Ne uacuum esse nunc me ad nar- randum credas. Plerumque dubitativa. Virg. 11. Aeneid. Iustitiæ ne prius mirer, belli ne laborem. Apud oratores Ne interrogati- uum raro geminatur, sed loco posterioris utimur aduerbio An: ut, Bonus ne, an malus? Aliquando etiam sic, Eundem mihi, nec ne fit, ignoro. Et per interrogationem. Cic. uultis prætori Flac- co, nec ne? id est, an non. Quidam superuacuum addunt An, hoc modo: Nescio, an bene faciam, nec ne. Quandoque interrogatiua est. Teren. Egone? Quandoque habet uim interrogandi. Idem in Andr. Daturne illa hodie Pamphilo nuptum? Composita, a Ne, aduerbia, negandi sunt, Nec, Neque, Nequa, Nequo, Nequidquã, Neutiquam, Neutique, Nequaquam, Necubi, Nedum, & alia. Ali- quando Ne iungitur cum ut. Teren. in Eun. Id ut ne fiat, sola hæc res est remedio. Idem in And. Apprime in uita utile, ut ne quid ni- mis. In quibus exemplis Ut, ornatus potius, quam necessitatis causa additum. Quandoque Ne idem est, quod neque, sublequen- te particula Quidem: ita tamen, ut inter Ne & Quidem dictio aliqua intercedat. Cic. de Amic. Numquam illum ne minima quid- em te offendi.
- NE VIVAM**, [*Positio morire.*] μή μω, μή γάρ ελω, iurantis est. i. moriar. Cic. Gallo. Ne uiuam, si tibi concedo. Sic, Ne ualeam, Ne sim sal- uus: cum quid asseuerare contendimus. Idem ad Att. lib. 4. Ne ui- uam, si scio. Idem ad eundem, Ne sim saluus, si aliter scribo, ac sen- tio. Sunt & aliæ dicendi formulæ a particula Ne, profectæ: ut, Ne te diutius teneam: Ne multa. Ne multis: Ne plura, Ne plurib. Ne longus sim. Ne longum sit: Ne longum faciam. id est, ut breui ex- pediam, ut breuiter colligam.
- ***NEA**, insula prope Lemnum. Pli. li. 1. c. 87.
- ***NEAERA**, Nympha, quæ Phaethusam, & Lampetiam Soli peperit.
- ***NEAETHVS**, fluuius prope Lacinium promontorium, & Crotone- nem. Pli.
- ***NEALCES**, pictoris nomen. Pli.
- ***NEANDRVS**, νεανδρος, Troadis opidum. Plinius libro quinto, capitulo 30.
- NEAPOLIS**, νεάπολις, ciuitas Campaniæ, a Chalcidensibus condita, quæ cum a Cumanis esset eueria, ingruente æcerbissima peste, ita iubente Apollinis oraculo, ab iisdem splendidius est restituta: bo- naque ciuium parte eo translata, ad differentiam ueteris urbis. Neapolis dicta: item Parthenope a nomine Sirenis ibi sepulta. Pli. li. 3. c. 5. Suidas. Est & Neapolis, Asiæ opidum. Mela libro 1. Est item Cariæ urbs ad Iasium sinum, eodem auctore. Neapolis, quæ & Lepis magna, Ptol. 1. 4. c. 3. vrbs iuxta Syrtim parua: quam Tripolim hodie vulgus appellat.
- NEAPOLITANVS**, Neapolitana, Neapolitanum, νεαπολίτης, qui ex Neapoli est.
- NEBRITES**, νεβρίτης, gemmæ species. Libero patri sacra, a nebridû pellium similitudine, quibus in Liberi sacris utebantur. Pli. libro 37. cap. 10.
- ***NEBRODES**, νεβραδης, mons in Sicilia: & Bacchi cognomen.
- NEBULA**, [*Nuola. nebbia. Gal. Vne brouee. brouillard. nuee. Hisp. Niebla.*] νεφέλη, differt a nube, quod Nebula uapor sit e terra, atque aquis surgens, quæ siue statim euanescit, siue in altum sublata, conuertitur in urbem. Pli. li. 2. ca. 60. At a nebula. Virg. 2. Aene. Humentes nebulæ. Stat. 9. Theb. Liuens nebula. Sil. li. 6. Nebula erroris. Iun. Sat. 10. Quasi per nebulam audire, est leuiter audire. Plau. in Ca. In memoriam regressor, audisse me quasi per nebulam Aegionê meum patrem uocarier.
- NEBVLARIVM**, larii, ædificium a subiicienda messe per nubulum tempus.
- NEBYLONES**, & Tenebriones, [*Huomini da niente. ciarlatori uani. Gal. Vantneants. trompeurs. faîneants. Hi. Hombres de poca estima.*] ἰδεοί, ἄβροί, qui mendaciis & astutijs suis nebulam quandam & tenebras obiciunt: uel, quod molles sunt, inanes, & uani, ut nebula, ut Donatus inquit. Cic. ad Att. lib. 1. Nebulonem illum ex istis locis amoue. Ter. Hic nebulo magnus est.
- NEBVLOSVS**, la, sum, [*Nuoloso. Gal. Nebuleux. plein de nuées. & brouillard. Hisp. Cosa llena o cubierta de nieblas.*] νεφελώδης, nebulis & nubi- bus plenus, nebularum humoribus conspersus. Cato de ru. c. 6. Ager si nebulosus est, rapa, raphanus, milium feri oportet. Cic. Tul. Nebulosum celum.
- NEC**, & Neque, [*Ne. non. Gal. Ne. Hisp. Porque no.*] μήδὲ, coniunctio- nes sunt disunctiua, quæ fere geminatæ in oratione collocan- tur, aut etiam singulæ, sed tamen, ita, ut fere semper præcedat negatio. Cic. de Amic. Nec melior uir fuit Africano quæquam, nec ciarior. Teren. in Eun. Neque uirgo est usquam: neque ego, qui illam et conspectu amisi meo. Cicero de Amic. Neque quidquam umquam, nisi honestum, & rectum, alter ab altero postulat: ne- que solum colent se inter se ac diligunt, sed etiam uerentur. Nonnumquam significat non. Cicero lib. 3. de Legibus: Senatori, qui nec aderit, aut causa, aut culpa esto. Terentius in Heauto. Ut hanc lætitiã nec opinanti primus obicerem, hoc est, non opi- nanti. Cicero in Offic. Nec opinata bona dixit, pro inopinatis. Nec opinato, pro inopinato, aduerbii uice. Cicero 3. de Finib. Sic, Nec enim id facerem.
- NECDVM**, [*Non anche.*] μήπω, nec adhuc. Vir. 1. Aen. Necdum etiam causæ irarum, sæuiq. dolores, Exciderant animo. Cic. ad Att. li. 6. Cassius inepas litteras misit: necdum Bibuli erant allate. Neque dum. Cic. ad Q. Frat. lib. 3. Eius rei maturitas neque dum uenit, & tamen iam appropinquat.
- NECESSARI**, [*Parenti. amici stretti. Gal. Parens & allie. Hisp. Amigos. parentes.*] οἱ προσήκοντες, cognati, affines, & ii quibus uti familia- riter solemus: quod necessaria inter eos officia conferantur. Cic. Plan. li. 13. Epist. In iis necessarijs, qui tibi a patre relicti sunt, ego tibi sum uel coniunctissimus.
- NECESSARIE**, & Neccessario, [*Neccessariamente. Gal. Neccessairement. Hisp. Neccessariamente.*] ἐπαναγκαιος. Cicero 1. de Inuentio. Neccessarie demonstrantur. Idem 4. Tul. Legibus adstricti, quibus neces- sario pareamus.
- NECESSARIVS**, necessaria, necessarium, [*Neccessario. Gal. Neccessaire. Hisp. Neccessario.*] αναγκαιος, sine quo quid fieri non potest: ut, Neccessarius est mihi aduentus tuus. Cicero Verr. 5. Quo minus miremini Siculos re necessaria nulla coactos auxilium a iudici- bus petiuisse.
- NECESSÈ**, siue Neccessum, [*Neccessario.*] ἐπαναγκαιος, necessarium, a Cello uerbo deductum, quod non sit in eo cessandum. Olim teste Donato, declinabatur, hic & hæc Neccessis, & hoc Neccessè, & Neccessus, 2, um, ex quibus hodie manserunt Neccessè, & Neccessum. Teren. in Eun. Neccessè est, hæc ut subuenias. Plau. in Stich. Neccessum est, quidquid habeo, uendere. Hinc Neccessitas, Neccessi- tudo, Neccessarius.
- NECESSITAS**, atis, [*Neccessita. Gal. Neccessite. Hisp. Neccessidad.*] ἀνάγκη, uis ipsa, quæ cogit. Cic. pro Clu. Neccessitate coactus feci. Non- numquam

namquam pro necessarijs negotijs. Plinius libro 4. Epist. Collega optimi de communis officij necessitatibus prælocuti. Aliquando arta quædam significatur amicitia. Cæf. in iustione legis Plautiæ: Mihi uideor pro nostra necessitate, non opera, non industria defuisse.

NECESSITUDO, inis, [Necessità, amicitia stretta. Gal. Estroite amitié & alliance. Hisp. Amistad.] aliquando est uis illa urgens, quæ nos ad aliquid faciendum cogit. Sallust. in Iugur. Coactus rerum necessitudine, statuit armis certare. Præterea est familiarior quidem amicitie usus. Cicero Fam. 13. Omnibus nota nostra necessitudo est. Aliquando ponitur pro necessario, id est cognato, uel affine. Suetonius in Aug. Remisit hosti iudicato necessitudines amicorum omnes.

NECOS, as, aui, atum, uel Necui, nectum, [Vccidere, ammazzare. Gal. Tuer, occir, mettre à mort. Hisp. Matar.] κτενω. Cic. Par. Nihil igitur interest patrem quis necet, an seruum? Diomedes, & Priscianus ita distinxerunt hæc præterita, ut Necauit sit, quasi fero occidi. Necui, quasi suffocauit: idemque omnino iudicantur de participijs, Necatus & Nectus. Sed confunduntur. Valla ita distinguit, ut Necatus generalem habeat significationem, Nectus specialem: putatque hoc posterius non esse utendum, nisi addito certo genere mortis: idque frequentius in compositis: nam simplex Nectus raro legitur. Liu. li. 21. Fame, frigore, illuue squalore enecta. Sic etiam dicimus Enectus siti, Enectus morbo, non autem Enectus ferro, quod, teste Val. a. nusquam legitur. Necatus autem dicitur tam is, qui ferro, quam qui alio quouis modo interijt. ad Heren. li. 3. Si accusator dixerit, a reo hominem ueneno necatū. Nec de homine tantum, sed de alijs quoque. Colu. li. 2. Omnes radices herbarum necantur. Fame neco. Sue. in Tib. c. 54. Hostes fame necauit. Morfu necare. Ouid. 2. de rem. am. Parua necat morfu spatiosum uipera taurū. Necaturus, partic. Oui. 1. Eleg. 2. Ore necatur accipimus aquas. Hinc Eneco, suffoco. Plau. in Amph. Puer ambos angues enecat. Hor. li. 1. Ep. Bos est enectus arando. Inter-neco, & Perneco.

* **NECOS**, Aegypti rex, & Psammitichi filius. Herod. 2.

NECROMANTIA, æ, p. acuta, [Necromantia. Gal. Necromance. Hisp. Nigromancia.] νεκρομαντεία, diuination, quæ fit euocatis ad sua cadauera umbris eius duas faciunt species. Necyomantiam, & Sciomantiam. Necyomantiam uocabant, cum ad recens cadauer, calido sanguine opletum, umbra uel dæmon aliquid magicis carminibus euocatus, per os ipsius cadaueris futura prædicabat, qualè depingit Lucan. li. 6. Sciomantiam autem uocabant, cum euocata tantum umbra futura discebant. Dicta est autem Necromantia, νεκρὰ τὰ νεκρῶν, quod mortuam significat: καὶ τῆς μαντείας, hoc est, a diuinatione. est enim diuinationis quoddam genus, fieri solitum per umbras aut cadauera mortuorum.

NECROMANTAE, [Nigromanti.] qui hoc magiæ genere utuntur. Cic. Tus.

* **NECROPORES**, Aegypti opidum triginta stadiis ab Alexandria distans.

NECTAREVS, a, um, νεκταρειος, quod nectaris saporem refert, aut odorem: ut Falernum nectareum, apud Mar. lib. 13. Flores nectaria, apud Claud. Est & Nectarea herba, alijs nominibus. Helenion, Medica, Symphyton, & Ideca dicta: ex qua fit uinum Nectarites. Plin. li. 14. cap. 16.

NECTARIS, [Nectare. Gal. Èa boisson des deux des Payens. Hisp. La portion que beuen los dioses, clare.] νεκταρ, deorum (ut inquit Festus) potio. Cic. li. 1. Tus. Non ambrosia deos, aut nectare lætari arboror. Dictum putatur Nectar a priuatiua particula νη, & κτενω, occido, quod non eorum, qui moriuntur, sed immortalium deorum sit potus. Per translationem accipimus pro quouis uino dulciori. Virg. in Daphnide: Vina nouum fundam calathis Aruusia nectar. Interdum pro melle. Virg. 1. Aen. Liquentia mella Stipant, & dulci ostendunt nectare cellas.

NECTO, nectis, nexui, & nexi, nexum, [Legare, annodare. Gal. Atacher, nouer, lier ensemble. Hisp. Trauar, atar, anudar.] πλέκω, ligo, iungo. Virg. 6. Eclo. Quo uincula nectis? inquit Prop. lib. 3. Eleg. 9. At tibi, qui nostro nexisti retia lecto. Eleganter, nectere dolum alicui, pro dolis circumuenire. Lilius 1. Vnquique dolus regi nectitur. Aliquando est uincire. Idem lib. 8. Eo anno necti desierunt. Hinc Annecto, ad aliquid nectō, & iuxta nectō. Connecto, simul nectō. Innecto, Internecto, Obnecto, obligo. Subnecto, subiungo. Nectus uide suo loco.

NECVBI, [Che non in qualche loco. Gal. Nulle part, en nul lieu. Hisp. En ningún lugar.] μητις, pro ne alicubi, & semper duo uerba postulat, ut, Iussi necubi mihi præto sis, id est ne in ullo loco sis. Var. de re rust. c. 45. Videndum necubi aqua consistat.

NECVNDE, [Che non da qualche loco.] μη ποθεν, ne ex aliquo loco. Lilius libro 22. Circumspectans necunde impetus in frumenta-tores fieret.

NECYDALVS, li, νεκυδαλος, quid sit, docet Plinius libro 11. capi-

tulo uigelimum secundo, his uerbis: E grauiore uermiculo fit bombylis: ex ea necydalus: ex hoc bombyx, Ex quibus Plinij uerbis constat, Necydalum genus esse uermiculi, quod transformatur in bombycem.

NEDVM, [Non pure, non che. Gal. Non seulement. Hisp. No solamente.] μητις, significat, non solum: & duobus modis in oratione collocari solet: uno, cum utramque sententiam in eodem claudimus uerbo: ut, Funderem pro te sanguinem, nedum pecuniam: altero, cum suum utriusque sententiæ uerbum accommodamus: ut, Funderem pro te sanguinem, nedum tibi pecuniam crederem. Negatiue sic, Non funderem pro te obolum, nedum pro te sanguinem funderem. Cum autem affirmamus, id quod est maioris momenti, in prima orationis parte ponendum: cum negamus, id quod minoris. plus est enim, fundere sanguinem, quam pecuniam: & minus, perdere obolum, quam fundere sanguinem. Hæc Valla lib. 2. cap. 18. Nedum, aliquando pro non solum, & post se recipit, sed etiam. Cic. ad Att. li. 10. Nedum morbum remouisti, sed etiam grauedinem.

NEFANDVS, a, um, [Nefando, da non dire. Gal. Chose qui n'est point à dire ne raconter, tant est meschante. Hisp. Cosa illicita por religion, indigna de ser dicha.] ἀθέτος, quod non est fandum: a nefas, quod ne fari quidem liceat. Vir. 12. Ae. Caput, o ciues, hæc belli summa nefandū: Idem 3. Aen. Saris est gentem effugisse nefandum. Pro eodem etiam apud antiquos legitur Nefas, antis. Luc. li. 7. Tantalus, qui pœnas ob facta nefantia luit.

NEFARIE, [Sceleratamente.] scelerate. Cic. 2. Ver. Multa in deos hominesque nefarie fecit.

NEFARI, [Ribaldi. Gal. Plein de toute meschanceté. Hisp. Detestable, scelerados.] ἀπόσσι, a farre, quod ne digni quidem sint, qui farre uescantur. Noni. Nefarij proprietatem lib. 1. de uita pop. Roman. Varro patefecit. A farre, quo scelerati uti non debeant. Asco. scribit Nefarium dici, quod sacra polluit, farre pio solita celebrari. Alij malunt ad Fari uerbum referre: unde & Nefas, & Nefandus: ut Nefarium dicatur, quod adeo sceleratum, ut ne fari, quidem, id est nominare, debeamus.

NEFARIVS, a, um, [Maligno.] id est profigatus, perditus, nequus. Cic. pro Sylla. Voluntas nefarias, nec sanare potui, nec tollere. Facinus nefarium. Cæf. 7. Bel. Gal. Latrocinium nefarium. Cic. 3. Ver. Scripta nefaria, Catul.

NEFAS, [Sceleris à sceleraggine. Gal. Chose si meschante qu'olle n'est point à dire ne raconter. Hisp. Illicito por religion, de no de xir y menos de no hazer.] ἀθέτος, impium facinus, quasi non fas. Cic. ad Trebon. Mihi nefas sit obliuisci. Virgil. 4. Aen. Illa dolos, dirumque nefas in pectore uersat. Cic. de Am. Nefas sit tale aliquid & facere rogatum, & rogasse. Cic. de Sen. Videtis nefas esse dictu miseram fuisse talem lenecutem.

NEFASTVS, a, um, adiect. ut nefasti dies, ἀποράδες ημερας, quibus non licet ius fari. Oui. 1. Fast. Ille nefastus erit, per quem tria uerba silentur. Var. lib. 5. de lingua Latina: Vocantur dies nefasti, per quos dies nefas fari præterem, Do, Dico, Ad dico. Liu. li. 1. Nefastos fastosque dies fecit: quia aliquando, nihil cum populo agi, uerile futurum erat. Nefasti dies, inquit Festus, N, littera notabantur. Accipitur aliquando pro nefario. Cic. 2. de le. Quæ augur inuisa, nefasta, uisiosa, dira dixerit, irrita, insectaque sunt. Nefasta terra, pro iustausta. Liu. li. 6.

NEFRENDVS, y, es, dicuntur a Var. li. 2. ca. 4. porci, qui nondum fabam frondere possunt. i. frangere. Antiqui, teste Feito, Nefrendes, arietes dicebant, quod dentibus frondere non possent. Alij dicunt Nefrendes, infantes nondum frendentes. i. frangentes. Liu. Andronicus: Quem ego nefrendem alui. Sunt qui Nefrendes testiculos dici putent, quos Lanuini appellant Nebrundines, Græci νεφροῦς, Prænestini Nefrontes. Hæc Festus.

NEGABVNDVS, ē, d, uos, negans. Festus.

NEGATIO, [Negatione. Gal. Negation, niement ou deniement. Hisp. Negacion, obra de negar.] ἀποφασις, postposita negationi, non semper habet uim affirmandi, sed interdum magis negandi, ut cum altera pro uniuersali ponitur, & particulares sequuntur, hoc modo. Nullas accepi a te litteras, nec breues, nec prolixas. Vir. 3. Geo. Nulla neque amnem Libauit quadrupes, nec graminis attigit herbam. Item una sola negatio postposita negationi negat, ita tamen ut sequens iungatur cū Quidem. Cic. Lent. Neq. erarent, ne aduerfarij quidē. In huiusmodi enim locutionibus subauditur semper pars aliqua prioris membri. ut cum dico. Non tibi hoc persuade ret, ne Deus quidem subauditur nominatiuus Aliquis, uel similis, hoc modo. Non tibi hoc persuadeat aliquis: deinde ad maius significatum subiungo, ne Deus quidem, cui omnino est credendum. Interdum etiam sine Quidem duæ negationes negant. præfertim si tertia subaudiatur. Ter. in Heaut. Agrum in his regionibus meliorem, neque pretij maioris nemo habet. Vbi subauditur prioris membri negatio. Hic enim est sensus: Agrum neque meliorem, neque maioris pretij, &c. Aliquando etiam duæ negationes inueniuntur.

inueniuntur positæ pro una. Var. de vita pop. Rom. a rege munerum eorum noluit nemo accipere. Si aut duobus uerbis aut expressis, aut intellectis addantur duæ negatiuæ, nõ dubium est, quin negentur. Nec me amas, nec mihi credis, Intellectis sic: Nec uirtuti studes, nec litteris. nam in posteriori intelligitur repeti uerbum Studes. Tres negationes pro una ponuntur. Ter. in And. Neque haud dicas tibi non prædictum.

NEGATIVVS, a, um, [*Chinega*,] ἀπντινάς, quod negat.

NEGITO, Plau. in Bacch. Vix quidem negito.

NEGLIGENTER, [*Negligentement*, Gal. *Negligement*, par mespris. Hi. *Negligentement*, con desuydo y menosprecio.] aduerb. ἀμελ. 5. Ter. in And. Ah tantam ne rem tam negligenter agere. Cic. in Or. Minuta non negligenter tractanda.

NEGLIGENTIA, æ, [*Negligentia*, Gal. *Negligence*, nouchalance. Hisp. *El desuydo*.] ἀμελ. 5, incuria, indiligentia. Cic. li. 2. Fam. Me nomine negligentia tibi suspectum esse doleo. Cic. Or. Quædam negligentia diligens. Ter. in Phor. Negligentia tua, neque id odio feci tuo, id est, quod te negligam.

NEGLECTVS, us, [*Disprezio*, Gal. *Mespris*, Hisp. *Menosprecio*.] ἀλεγορία, Ter. in Heau. Hæc res ne utiquam neglectum est mihi.

NEGILIGO, gis, p. c. glexi, ctum, [*Sprezzare*, Gal. *Negligere*, mespriser, ne tenir compte. Hisp. *Menospreciar*, no curar.] ἀλογέω, contemno, non curo, quasi ne legere quidem dignor. Cic. l. 14. Fa. Periculum capitis sui pro mea salute neglexit. Ter. in And. Pecuniam in loco negligere, maximum interdum est lucrum.

NEGANTIA, æ, [*Negatione*.] negatio. Cic. in Top. Addunt coniunctio num negantiam, sic, non & hoc est, & illud. Negatus, a, um, particip. Ouid. 5. Meta. Cupimusq. negata. Horat. 3. Car. Virtus negata tentat iter uia.

NEGO, as, [*Negare*, Gal. *Nier*, Hisp. *Negar*.] ἀποποιέω, infitias eo. Cicero pro Mil. Negat intueri lucem fas esse eum, qui a se hominem occisum fateatur. Idem de Clar. Orat. A Næuio, si fateris, sumptisti multa; aut, si negas, surripuisti. Ter. in And. Non dubitat, quin te diciturum neges. Hinc Abnego, Denego, Pernego, perfecte & constanter nego.

NEGANS, tis, particip. Cic. in Top. Sunt ualde contraria, quæ appellantur Negantia: ut, Si hoc est, illud non est. Negatur impersonale. Cic. ad Att. Epist. 1. lib. 1.

NEGOTIALIS, πραγματος, ad negotium pertinens, ut, Constitutio negotialis. Cic. 1. de Inuent. Hæc constitutio partes duas uidetur habere iuridicalem, & negotialem.

NEGOTIOLVM, [*Facendetta*.] Cicero ad Quin. Fr. lib. 3. Erit uescio quid negotioli.

NEGOTIATOR, [*Negotiatore*, Gal. *Negotiateur*, marchand, trafiqueur, facteur. Hisp. *Negotiador*, mercadero.] ἐμπολαίος, præfectus negotiationi. Vnde Labeo: Negotiatores serui uidentur, qui præpositi sunt negotii exercendi causa, ueluti qui ad emendum, aut locandum & conducendum propositi sunt. Negotiator etiam simpliciter dicitur is, quem nos Mercatorem dicimus. Cicero libro 1. Epist. ad Q. Frat. Improbis negotiator, paulo cupidior publicanus. Mercis sordidæ negotiator. Quint. li. 1. cap. 12. Sicut etiam, Negotiationem pro mercatura posuit Colu. lib. 1. Hæc negotiatio curam uillicis auocat. Cic. C. 6. l. 6. Ut ad reliquias Asiaticæ negotiationis proficere.

NEGOTIOR, tis, [*Negotiare*, trafficare. Gal. *Traffiquer*, negocier. Hisp. *Negotiar*, mercader.] πραγματος, negotia exerceo, & mercaturæ operam do. Cic. lib. 3. Offi. Cum le Syracusas otiaudi causa, non negotiandi contulisset. Idem Seru. Sulp. li. 13. Ep. Curius Patris negotiatur. Negotiari animas dixit Pli. lib. 19. ca. 1. pro accepto pretio homines interimere.

NEGOTIOSVS, a, um, [*Facendiere*, Gal. *Qui à beaucoup d'affaire*, Hisp. *Lleno de negocios*.] πραγματος, negotijs plenum. Sallust. Prudentissimus quisque maxime negotiosus erat. Res negotiosa, difficilis, in qua multum sit negotii. Cicero pro Mure. Habuisti provinciam Hosiensensem negotiosam, & molestam. Negotiosi dies, profesti, diebus sacris oppositi. Tac. li. 13. Oportere diuidi sacros, & negotiosos dies.

NEGOTIVM, cii, [*Affaire*, negocio. Gal. *Negoce*, affaire, charge, soing. Hisp. *El negocio*.] πραγμα, occupatio, munus, opus, a Nec, & Otium, quasi non otium, Cicero primo Offi. Peregrini officium est, nihil præter negotium suum agere. Negotium dare, est mandata dare, mandare, committere. Cæsar. libro 2. Comm. Dat negotium Senonibus, uti ea, quæ apud Belgas gerantur, cognoscant. Aliquando accipitur pro labore, & molestia. Cicero Cor. Consolabar me, quod in summum otium te ire arbitrabar, & ab impendens tibus magnis negotiis discedere. Idem Fabio: Plurimum in eo negotij habui. Terentius in Prolog. And. Id sibi negoti credidit solum dari. Quo in loco Negotium, teste Donato, accipitur pro cura, & molestia. Facefere negotium, est molestiam exhibere. Cicero Appio: Cum est allatum ad nos de temeritate eorum, qui tibi negotium facefere. Est mihi negotium, pro Habeo, quod

agim. Ter. in Adel. Mirabar, quid hic esset negotij tibi. Aliquando accipitur pro controversia: ut cum dicimus, Erit mihi tecum aliquid negotij. Cic. ad Att. l. 7. Video mihi cum homine audacissimo negotium esse. Cælius Cic. li. 8. Epist. Ut existimarent homines, Pompeio cum Cæsare esse negotium. Negotiū est, apud Plautum in Mil. Pro ita oportet, sic res postulat. Nullo negotio, pro facile. Cic. ad Att. libro 8. Iurabat, quod nullo negotio faceret, amicum mihi Cæsarem.

NELEDVS, ἐλεδης, patronym. a Neleo Pyli rege, patre Nestoris. Ouid. 12. Met. Bis sex Nelidæ fuimus.

NELEVS, νελεος, Neptuni filius ex Tyro Nympha, qui a Pelia fratre pulvis in Laconiam uenit. ubi Pylon urbem condidit, cuius rex fuit teste Homer. Odyss. 11. Huic uxor fuit Chloris, Amphionis Orchomeni regis filia, ex qua duodecim filios suscepit: quos postea omnes, præter unicum Nestorem, Hercules euerfa Pylon interfecit.

* **NEMAVSVS**, apud Strabonem libro quarto, ciuitas est Narbonensis Galliarum.

NEMEA, æ, uel Nemeæ, es, pænul. cor. νεμεν, filia Achæ inter Cleonas, & Phliuntem, ubi in honorem Herculis, qui in ea filia Leonem occiderat, sacra quædam certamina celebrari consueuerunt, Nemeæ dicta. uide Certamen. Hoc etiam nomine dicta est tota regio filiaë uicina. Martia. lib. 1. Non Marathon taurum Nemeæ, frondosa leonem.

NEMAEVS, nemæa, nemæuus, ex Nemea filia. Ouidius in Epistola Deia. ad Herculem. Nemepe sub his animam pestis Nemæa lacertis Edidit.

NEMESIS, pæ. co. νεμεσις, nomen cuiusdam deæ, quæ facinorosos, & delinquentes punire putabatur, ut ex Catullo, & Aufonio licet intellegere. Ea quoque Rhamnusia dicitur, quod in Rhamnunte Afix opido templum & simulacrum Phidiacum habuerit. Insuper eadem fertur remuneratrix benefactorum. unde apud Stat. lib. 13. est dea, quam Nemesim dicunt, dea magna, potensque, Quæ bona cælestium concessu cuncta deorum Possidet. Hanc qui eam fortunam dixerunt, cui primus Adrastus rex templum ædificauit. Vnde & Adrastia, ἀδραστια, cognominatur. Romani quoque huic deæ templa dicauerunt.

* **NEMETOBRYGA**, Ptolemæo libro secundo, Hispaniæ Tarracensis urbs.

* **NEMETES**, Germaniæ populi. Pli.

* **NEMINIA**, fons in agro Reatino. Plinius libro secundo, capitulo 103.

NEMO, is, g. co. [*Nessuno*, nismo. Gal. *Nul homme ou nulle femme*, nulley. Hi. *Ninguno*.] ἀδεις, a Ne, & homo. nam de folis dicitur hominibus. Terent. in Eu. Nemo est, quem ego magis nunc cuperem uidere, quam te. Nemo homo, pro nemo omnino. Cic. li. 13. Fam. Hominem neminem pluris facio. Nemo hominum pro nemo omnium. Ter. in Eu. Ego formidolosus? nemo est hominum qui uiuat, minus. Non nemo. i. aliqui, nonnulli. Cic. pro lege Man. Cum esset non nemo in senatu, qui diceret, non oportere. Nemo etiam non numquam de feminis dicitur. Terent. in And. Hoc scio neminem peperisse hic.

NEMPE, [*Certamente*, Gal. *Certes*, certainement. Hisp. *Ciertamente*.] νεμπε, aduerbium confirmantis, quod aliquando cum interrogatione ponitur, aliquando sine. Cic. pro Ligar. Apud quem hæc dico? nempe apud eum & c. Idem pro Mil. Quid ergo tulit Pompeius? nempe ut quæreretur. Plaut. in Men. Nemppe iubes? M. Inbeo hercle uero. Sine interrogatione posuit Ter. in And. Nemppe hoc sic esse dicitur opinor patrem.

NEMVS, nemoris, pæn. corr. neut. gen. [*Bosco*, selua. Gal. *Bois*, forest. Hisp. *Bosque*, sylua, moheda.] νέμος, filia uoluptatis causa comparata, plena amœnitatis, ἀπο τὸ νέμειν, id est, a pascendo, siue, quod nemoris glandibus olim homines uictitarent, siue quod in eo greges, atque armenta depasci soleant. Nemora (inquit Festus) significant siluas amœnas. Vir. 6. Aen. Interea uidet Aeneas in ualle reducta Seclisum nemus. Hor. 1. Car. Me gelidum nemus Nympharumque leues cum Satyris chori Secernunt populo. Cic. de Di. Multos nemora commouent.

NEMOROSVS, orosa, orosum, ἀδεις, nemoribus abundans. Virgilius 3. Aeneid.

NEMORENSIS, se, ex nemore, in nemore natum. Col. li. 9. c. 4. Ex omnibus deterrimæ notæ mel habetur nemorensis.

NEMORIVAGVS, a, um, quod in nemore uagatur. Cat. de Bercynthia: Vbi cerua siluicultrix, ubi aper nemoriuagus. Nemus etiam, ut ait Sipontinus, appellabatur lucus quidam haud longe ab Aricia, in quo latus est, quod Speculū Dianæ dicitur. Inde Nemorensis rex dicebatur qui Dianæ Aricinae sacrificijs præerat. Suet. in Cal.

NEMORALIS, adiect. unde Aricia Nemoralis dicitur. Marti. lib. 13. Mittit præcipuos nemoralis Aricia porcos. Nemorale templum, nemori Aricino uicinum. Ouidius 1. de Arte: Templum nemorale Dianæ.

NEO, NES,

NEO, nes, neu, netum, [*Filare. Gal. Filer. Hisp. Hilar.*] νῆος, filium tor-
queo: estq. proprium mulierum. Iust. li. 1. Inuenit eum inter scor-
torum greges purpuram colorem. Plin. lib. 3. ca. 3. Netur, ut
rexitur. Hinc Perneo.

***NEOBYLE**, Lycambis filia, Archilochi poetæ promissa.

***NEOCÆSARIA**, vrbs Cappadociæ. Plin.

***NEOCLES**, philosophus Atheniensis. Epicuri frater. Suid.

***NEODONVM**, Gallix Lugdunensis ciuitas. Ptol.

NEOPTOLEMVS, Neoptolemi, νεοπτόλεμος, Pyrrhi, Achillis filij,
cognomen, quod adolescentulus primum tirocinium in bello
posuerit Troiano. Græcis enim νεοπτόλεμος, nouum militem
significat.

NEPA, x, [*Scorpione. Gal. Vn scorpion. Hisp. Fscorpion. d' el alaer an.*] οὐκ-
πιος, animal uenenatum, cauda feriens, alio nomine Scorpius. Ci-
ce. li. 3. de Fi. Cornibus uti uideas boues, nepas aculeis, suam cui-
que naturam esse ad uiuendum ducem. Manil. lib. 2. Pietate ad si-
dera ductam Erigonem, istaque nepam, spolioque leonem. Fest.
Nepa Afrorum lingua fidis, quod Cancer appellatur: uel, ut qui-
dam uolunt, Scorpius.

NEPENTHES, νηπενθές, neut. gene. herbæ genus, quæ uino iniecta
animi hilaritatem inducit: unde a quibusdam eadem esse puta-
tur cum bugloss, quæ eundem habet effectum. huic herbæ no-
men factum creditur a νηπ priuata particula, & πένθος, luctus. A lin.
lib. 2. i. cap. 21.

NEPETA, νεπέτος, Suid. ciuitas Etruriæ, quæ Plinio Nepet, & uulgo
Nepa dicitur, a qua Nepesini, νεπεσίνες, Silius: Hos iuxta Nepe
sina cohors. Nepeta etiam nomen herbæ, quam Dioscorides se-
cundam calaminthæ speciem facit, Pulegium uocant agreste. Plin.
li. 20. c. 14. & Col. li. 3. c. 7.

***NEPHELE**, Ahamantis uxor, & Phrixi, & Helles mater. Oui.

NEPOS, potis, Νηποτε. Gal. Nepen. Hisp. Nieto.] ἔγγονος, qui ex filio,
filiae uel natus est, teste Festo. Cic. pro Deio. Crudelis Castor, qui
nepos auum in discrimen capitis adduxerit. Quandoque nepotes
posterius uocantur. Virgilius 6. Aeneid. Forte recepsabat numerum
carosque nepotes. Per translationem Nepotes dicuntur te-
nellæ uitium fruticationes, quæ postremo loco exoriuntur:
dictæ, quod ad successionem ueterum palmitum, ueluti nepotes
in maiorum suorum locum, succrescant. Colum. lib. 4. cap. 6. Ex eo
loco, unde nepotem ademeris, confestim alterum fundit: Nepos
etiam dicitur de mulis. Idem lib. 6. cap. 37. Nepotibus quam filijs
utilior est. Item Nepotes appellantur consumptores, a Nepa. i.
Scorpione, qui (ut Plin. inquit lib. 11. c. 25.) deuorat omnes filios
suos, uno excepto: siue, quod non aliter his rei suæ familiaris cura
sit, quam ijs, quibus pater & auus uiuunt. Hor. 2. Ser. Vincit enim
stultos ratio inlanire nepotes. Cicero de lege Agra. Ut in rebus
suis, ita in Rep. luxuriosus nepos. Nepotulus dem. Plaut. in Mil. Ve-
nerium nepotulum.

NEPOTENS, tina, tinum, [*Smoderato.*] luxuriosus, immoderatus.
Sueto. in Cal. Nepotinis sumptibus omnium prodigorum inge-
nia superauit.

NEPOTOR, [*Viueri prodigamente. Gal. Viure ou faire prodigament. His-
spa. Luxuriar. glotonear.*] ἐκλογασαίνω, & prodige uiuo.
Seneca de benefi. li. i. c. 15. Veto liberalitatem nepotari, id est in
prodigalitate uerti. Tertul. in Apol. Aristippus in purpura nepo-
tatur. Hinc nepotatus, rus, uoracitas, & uitæ luxuries. Afran. Scur-
rilitate ac nepotatu nobilis.

NEPTIS, huius neptis, [Neπτις, nepote. Gall. Niepse. Hi. Nieta.] ἑγγόνων,
quæ ex filio, filiae uel nata est, a nepos. Cic. de Clar. Or. Filias eius
Mucias, & nepotes Licinias.

NEPTVNALIA, νεπεσῶν, Neptuni sacra, quæ & Salatia a Salo-
dicuntur.

NEPTVNIVS. Cic. in Ara. Neptunia prata secantes, & Neptunia pi-
strix. ad Heren.

NEPTVNVS, νεπεσῶν, Saturni, & Opis filius, maris Deus: dictus
est a nando, mutatis litteris primis: (ut inquit Cl. li. 2. de Na. De.)
uel, ut Varroni placet, a nubendo, hoc est, tegendo, quod ut cæ-
lum nubes, ita mare terras tegat. Dicit enim Varro: Neptunus est
Deus maris, uel ipsam mare, quod terras nubat, id est cooperiat.
Neptunum autem, ut est in fabulis, mater abscondit, ne a patre de-
uoraretur, ei que postea expulso Saturno, aque in sortem cecide-
runt, ut supra de Ioue dictum est. uxorem habuit Amphitritem, ex
qua plurimas nymphas suscepit. tridentem habet pro sceptro.

NEPTVNINE, es, patrony. est femina. a Neptunus. Catul. in Argo. Te
ne Thetis genuit pulcherrima Neptunine.

NEQA, [*Che non per qualche luogo, che non per qualche ragione.*] μήτηρ,
aduerbium, ne per aliquem locum, ne aliqua ratione. Vir. i. Aen.
Nequa scire dolos, medijsue occurrere possit. Est & Nequa com-
positum a Ne. & Quis, quæ, quod, pro ne aliqua. Cic. in Ver. act. 1.
Ne qua deductio fieret, testatus erat.

NEQVÀLIA, sunt detrimenta. Festus.

NEQVAM, [*Homo da niente inuisile. Gall. V autneant, meschant. Hispan.*

Hombre de poca estima.] ἀνευρος, ἀνευρος, nomen indeclinabile, pro
quo ueteres significabant hominem nullius pretij. Varro nequam
ex ne & quidquam, media syllaba extrita. componi offendit li. 4.
de lingua Latina: Quidam a Nequeo, quod nihil queat. Caper do-
cet nequam significare non malum, sed inutile: quod uel ex eo ap-
paret, quod Cic. 2. de Orat. seruo nequam opponit seruum frugi.
Iisdem (inquit) uerbis & laudare frugi seruum prosumus, & si
est nequam iocari. Aliquando Nequam accipitur pro laetitia, libi-
dinoso. Cic. 2. Phil. O hominem nequam: (nihil enim post in ma-
gis proprie dicere) Item pro Deiot. Non modo nequam, & im-
probis, sed & fatuus, & amens es. Pro nequam uita posuit Pla in Pœ.
Dicat locum sibi uelle liberum præberet; Vbi nequam faciat
clam. A Nequam sit nequior, & nequissimus. Col. li. 11. cap. 1. Vel
nequissimi hominis custodia.

NEQVANDO, [*Che non ha qualche tempo. Gall. Affin que quelque fois en
quelque temps ne. Hisp. En ningún tiempo*] μήποτε, ne ullo tempore.
Cicero ad Att. libro 10. Eas epistolas concerpito, nequando
quid emanet.

NEQVAVAM, [*Per niente, à niun modo. Gall. Nullement, en nulle façon.
Hisp. En ninguna manera.*] μήποτε, aduerbium negandi. Cicero
in Catone: Est istud quidem Læli aliquid, sed nequaquam in illo
sunt omnia.

NEQVE, uide Nec.

NEQVEO, nequis. Cicero de Orat. Quæ sanare nequeunt, ex-
ulcerant.

NEQVIDEM. Cic. pro Deio. Deiotarus numquam succumbet ini-
micis, ne fortunæ quidem.

NEQVIDQVAM, [*Non inuano. Gal. Non, pour neant. Hisp. No.*] ?x, aduerb.
non. Vir. i. Ge. Nequidquam pinguis palea teretaria cilmos. Sed
hoc rarius: frequenter pro frustra. Cic. pro Quin. Et sero, & ne-
quidquam pudet.

NEQVID NIMIS, αὐδὲν, ἄγαν, sententia peruulgata, ut seruetur
modus. Ter. in And. Id arbitror apprime in uita utile, ut ne-
quid nimis.

NEQVINVM, Vmbriæ opidum, teste Plin. lib. 3. cap. 14. nunc Narnia.
A quo Nequinate.

NEQVINVT, [*Non possono.*] pro nequeunt, ueteres dixere. Fest.

NEQVITER, [*Maluamente. Gal. Mefchamment. Hisp. Mala y luxurio-
samente.*] ἐκλάσας, a nequam luxuriose prodigaliter. Cicero 3.
Tufcu. Quæ te turpiter & nequiter facere nihil patiat. Idem de
Finib. 2. Ille male, prauè, nequiter, turpiter cenabat. contrarium
est Frugaliter.

NEQVITIA, x, [*Maluagiti. Gal. Mefchanceté. Hisp. Maldad.*] ἀρεσότης,
nium est, quod cetera omnia complectitur. est enim frugalitati
opposita, quæ omnes in se continet uirtutes. Cic. 3. Tuf. Frugalita-
ri uideretur esse proprium, motus animi appetentis regere, & se-
dare, semperque aduersantem libidini moderatam in omni re ser-
uare constantiam. cui contrarium uitiu nequitia dicitur. frugali-
tas ut opinor, a fruge, qua nihil melius e terra oritur: nequitia
ab eo, quod nequidquam est in tali homine: ex quo nihil item di-
citur. Sæpe tamen nequitia pro luxu uitæ prodigo, atque effuso
accipitur. Vnde Africanus (referente Gelho) scripsit, probra, fla-
gitia, quæ homines faciunt, in duabus rebus esse, malitia, & ne-
quitia. ubi nequitiam intelligi uult luxum uitæ prodigum, & effu-
sionem immodicam pecuniarum. Nequitia, inquit Doratus, prop-
rie libidiosa inertia dicta est, quod nihil queat, nullique rei ap-
ta sit. Ter. in Adel. Si potest, etiam cum ad nequitiam adducere.
Cic. pro Rosc. Ame. Officina nequitiæ, & diuersorium flagitiorum
omnium domus eius. Ouid. 1. Fast. Nequitia est, quæ te non sinit
esse senem. Cic. in Ver. Ex mulierum morsu uestigia libidinis. at-
que nequitia. Vide Gellium libro 7. ca. pitulo undecimo: Nequi-
ties, ei. Horat. 2. Serm. Sat. 2. Illam aut nequities, aut uasri inci-
tia iuris.

***NERABVS**, bi, Syriæ opidum. Steph.

NEREIDES, παρ corre. in ἠείας, maris nymphae, Nerei, & Doridis
filix humanam effigiem habentes, quarum nomina sunt Nelaæ,
& Cymothoe, & alia, quæ uide apud Hesiodum in Theogonia:
Nominatiuus singularis est Nereis παρ. indifferente Ouidius 13.
Meram. Nereis his contra. Idem 11. Meram. Sed memor ad-
miris Nereida colligit orbam. Cic. in Arat. Hanc illi tribuunt po-
nam Nereides almae.

***NERESSVS**, opidum est in Cea insula.

NEREVS, νηρῆς, Deus maris est, (ut docet Hesiod. in Theogonia) o-
ceani & Tethyos filius, qui ex Doride uxore, eademque sorore
maximam Nympharum turbam suscepit, quæ a nomine patris
Nereides appellantur. hunc Orpheus in Argo Deorum a ritiquif-
simum appellat. unde & grandæuus a Virgil. dicitur 4. Georg.
Figurate accipitur pro mari. Persius Sat. 1. Cæuleum di mebat
Nerea d. Iphin.

NERIO, enis, uel Neriene, es, & apud antiquos Neræ, νηριων, Mar-
tis uxor. Plaut. in Tru. Mars salutat Nerienem uxorem suam uide
Gell.

- Gellius libro 13. capitu. 21.
- NERIS**, dis, *νηϊς*, opidum Peloponnesi, in agro Messenico. Steph. Est idem Neris Dios. nardi montani genus.
- NERITAE**, *νηριται*, ex concharum genere, quæ per maria nauigant, præbentes concavum sibi partem, alteram flanti auri, instar uelii, opponentes. Pli. li. 9. c. 33.
- NERITVS**, *νηρις*, p. c. *νηριτος*, inons in Itacha insula: cuius meminerunt Strab. lib. 10. Pli. li. 4. ca. 12. Est item Neritus, siue (ut apud Plin. legitur) Neritis pænisula Acarnaniæ adhærens, alio nomine Leucadia appellata, opere accolarum olim a continenti abscissa, denuoque reddita uentorum flatu congeriem arenæ accumulanti. Vir. 3. Aen. Et Neritos ardua laxis. Neritus item, siue Neritum, neutri generis pænisulæ huius opidum est, quod recentiores Leucadem appellarunt. Pli. li. 4. c. 4.
- NERIVM**, *νηριον*, frutex est, folijs amygdalæ, sed maioribus, & pinguioribus. Rhododaphne alias dicitur, quod florem rosæ, folium Lauro simile habeat. Vulgo in officinis dicitur Oleander. Plin. lib. 24. cap. 11.
- NERO**, *νηρος*, teste Gell. lib. 12. cap. 21. verbum Sabinum est, quo significatur fortitudo. Itaque ex Claudijs, quos a Sabinis oriundos accepimus, qui erat egregia fortitudine, Nero appellatus. Sabini id nomen a Græcis accepisse uidentur, qui uincula membrorum *νηρος*, dicunt, nostri neruos. Ex hac familia fuit ille Nero, qui Hadrubalem Hannibali fratri suppeticas ferentem iunctis cum Liuijo collega copijs superauit. Fuit item cognomen sexti Romanorum Imperatoris omnium crudelissimæ.
- NERUIAE**, [Corde de stromenti. Gal. Cordes d'instrumens de musique. Hi. Cuerdas de neruio en la musica.] *νηριαι*, ab antiquis dictæ fides, siue chordæ musicorum instrumentorum. Varr. in Sat. quæ *νηρος* *νηριαι* *νηριαι*, inscribitur. In psalterio tendamus Neruias. & est Neruium neutr. gene. Varr. ibidem: Quæ eius Neruia tractare solebat. Nonius,
- NERVICVS**, *νηριος*, [Che patisce infermità di nerui. Gal. Qui a douleur de nerfs, qui a les nerfs debilitieux. Hi. El que padece el mal de los niervos.] *νηριος*, qui neruis laborat. Vitruuius li. 4. Aquæ neruicos & podagricos efficiunt. Neruicos tamen legamus, sit enim a *νηρος*, quæ uox neruum sonat.
- * **NERVII**, populi inter Belgas, Atrebaribus uicini. ad Scaldem flumen. Cæsar. 2. Bell. Gall. & 5.
- * **NERVLANI**, populi in Latio, iuxta Roman. Plin.
- * **NERVLVM**, opidum in Lucanis. Liu. li. 9.
- NERVOSE**, [Valorosamente.] pro audacter, ualide. Plan. ad Cic. li. 10. Ut uigilanter neruoseq. nos, qui stamus in acie, subornes. Cic. de Or. Dicitur non peripateticorum more, sed aliquanto neruosijs. Neruostas apud Pli. li. 19. c. 1.
- NERVOSVS**, *νηριος*, [Neruofo, nerbuto. Gal. Nerueux, plein de nerfs. Hisp. Cosa de muchos niervos.] *νηριος*, quod multos habet neruos. Plin. li. 11. ca. 37. Ideo nulla est ei caro, sed neruosa exsilitas. Per translationem Neruosus dicitur fortis, & uehemens, eo quod omne robur in neruis consistat. Sic Neruosus orator dicitur, qui magnam uim & efficaciam sermonis habet. Cic. de Cla. Or. Quis Aristotele neruosior?
- NERVLVS**, deminut. Cic. libro 10. ad Attic. Si neruulos tuos adhibueris,
- NERVVS**, *νηριος*, [Neruo. Gal. Nerf. Hisp. Nier.] *νηριος*, prima sunt in corpore animalis sensus motuque instrumenta, a cerebro & spinali medulla orta, totius corporis membris, mouendi sentiendique uim conferentia. Cic. 2. de Nat. Deo. Nec enim dii uenis, neruis, & ossibus continentur. Ponitur quandoque pro uiribus, in neruis enim robur existit. Horat. 2. Sermon. Saty. 11. Sine neruis altera quid quid composuit, pars esse putat. Terent. in Eunu. Digna adeo te res est, ubi tu neruos intendas tuos. Hoc est, ubi uniuersas ingenij tui uires expromas. sic & neruos contendere est, totis uiribus conari. Cicero 2. Ver. Magnum fortasse onus, uerum tamen dignum in quo omnes neruos ætatis, industriæque meæ contenderem. Accipitur etiam Neruus pro chorda arcus. Virgilius 5. Aeneid. Primaque per cælum, neruo stridente, f. gitta Hyrtacidæ iuuenis uolucres diuerberat auras. In neruum ire, prouerbiale est, ductum a sagittarijs, qui nimium contendendo arcum, aut arcus ipsum neruū, hoc est, chordam rumpunt, aut neruum sibi aliquem lædunt. Terent. in Phor. Nostra causa scilicet, in Neruum potius ibit, id est, decipiet, ait Donatus: Neruos reip. Cic. pro lege Man. appellat milites, classes, & uestigalia, quod in his consistat omnis reip. firmitas. Neruus etiam uinculi genus est, quo pedes, aut ceruices impediuntur. Ex quo illud Catonis: Fures priuatorum furtorum in neruo, atque in compedibus ætatem agunt, fures publici, in auro, atque in purpura. Plaut. in Aul. Neruos, catenas, numellas, pedicas, boias. Terent. In neruum potius ibit. Item Nerui dicuntur chordæ citharæ. Cic. 1. Tuscu. Summani eruditionem Græci sitam censabant in neruorum uocumque cantibus. Propert. Hæc carmina neruis aptat. Est & Neruus mēbrū uirile, Iuue.
- Mensura incognita nerui,
- NE SCIO**, *νησκειν*, [Non sapere. Gal. Ne scire, ignorer. Hisp. No saber.] *νησκειν*, ignoro, non cognosco: ex Ne, & Scio. Cic. 1. de Or. Nemo in eo, quod nesciat, dulcius esse potest. Terent. in Eunu. Tu si scis, quod scis, nescis. Donatus admonet esse prouerbium, Quod scis, nescis, sumptum a dialecticorum ludis, in quibus huiusmodi quidam serupi proponi solent, Facio & non facio; Sum amicus, & non sum amicus, Audio, & non audio. Hoc autem prouerbio summa taciturnitas significatur: dum quis, quod scit, perinde continet, quasi nesciat. Simile est in Hæcat. Tu nescis, quod scis, Dromo si sapiens. Nescio quid, dicimus, quoties rem aliquam nobis ignotam uolumus significare. Cic. pro Quintio: Posteaquam nescio quid impendit, mediocri quæstu contentus esse non poterat. Nescio quis. Cic. de Am. Si quis asperitate ea est, ut hominum congressus fugiat: qualem fuisse Athenis Timonem nescio quem accepimus. Nescio quo modo. Cicero de Amic. Serpit nescio quo modo per omnem uitam amicitia: Nescio quo pacto. Idem de Amic. Nescire Latine. Idem de Clar. Orat. Nescitur, impersonale. Cicero de Act. libro 7. Vtrum consistere uspiam uelit, an mare transire, nescitur.
- NE SCIVS**, *νησκιος*, [Ignorante, che non sa. Gal. Qui ne fait ou ne cognoist point, ignorant. Hisp. No sabidor.] *νησκιος*, qui aliquid nescit. Cic. Fam. 5. ad Luceum: Neque eram nescius, quantis oneribus premerere. Idem pro Deiot. Iratum te regi Deiotaro fuisse, non erant nescij. Virgilius 1. Aeneid. Nescia mens hominum fati sortisque futuræ. Interdum passiuè accipitur pro ignoto, siue incognito. Plaut. in Rud. In locis nescijs. Nescia spe sumus. i. in locis incognitis, & incerta spe.
- * **NESEI**, populi Indiæ, Oceano proximi. Plinius libro sexto, capitulo 20.
- NESTVM**, *νηστιον*, insula in Campano litore inter Paustlypum & Puteolos, alio nomine Nesis, *νησις*, Luca. Tali spiramine Nesis. Obliquos producit. Papin. Siluaque, quæ fixam pelago Nefide coronat. Item Artius Eclog. 1. Piscosamque lego celeri Nefida phaselo.
- NESEVS**, *νησιος*, p. p. Ouid. in Epist. Deianiræ, Illita Nefeo mihi tibi texta ueneno.
- NESSOTROPHION**, p. pr. *νησοτροφειον*, locus ubi anates clausæ aluntur. Colum. libro 8. capitulo 15. Media parte nessotrophij lacus defoditur.
- * **NESSVS**, Centauri nomen, Ixionis & Nubis filij: qui ab Hercule Sagitta confixus est.
- NESTOR**, *νηστωρ*, filius Nelei, & Chloridis, teste Home. lib. Odyss. 11. qui adhuc adolescens bellum gessit, aduersum Epeos Peloponnesi populos: deinde cum Pirithoi nuptijs interesset aduersus Centauros, qui Hippodamiam rapere conabantur, strenue pugnauit. Postremo, iam senior, ut idem Hom. in 2. Iliad. scribit, cum reliquis Græcis principibus ad Troiam uenit, cum iam tertiam hominis ætatem uiueret: uel (ut ipse dicit apud Ouid. 12. Met.) cum 300. annum ageret: ubi tantam Græcorum rebus profuit, ut Agamemnon profiteri non dubitaret, breui se Ilium fuisse expugnaturum, si de cem sibi contigissent Nestores. nam præter summam prudentiã, ætatis diuturnitate collectam, tanta præterea eloquentia excelluit, ut ex eius ore melle dulcior fluere diceretur oratio. Hinc Nestorides, patro. Nestorius possessi.
- * **NESTVS**, *νησιος*, Thraciæ fluuius, in Hæmo monte nascens. Plin. lib. 4. capitulo 11.
- NEV**, [Che non.] *νητε*, pro Neue, abiecta ultima littera per apocopē. Vir. 2. Aen. Neu recipi portis, aut duci in mœnia possit. Cæsar lib. 1. Bel. Ciu. Flens milites appellat, neu se, neu Pompeium absentē aduersarijs tradant, obsecrat.
- NEVE**, [Onero, che non.] *νητε*, Ne aut: & interdum pro neque. Cic. Pe to a te. ne id a me, neue in hoc reo, neue in alijs quæras. Idem in Orat. Neue uastius syllabæ deducantur.
- NEVOLO**, *νησκειν*, neult, [Non uolere.] quasi non uolo. Plautus in Trin. Filiam meam tibi desponsatam esse audio, nisi tu neuis.
- NEVRIS**, *νηρις*, herba, quam alij solanum, alij uescariam appellant. Dioscorides libro quarto, capitulo 74. & 75. & Hermolaus in eundem.
- * **NEVRI**, *νηριος*, populi Scythiæ Europææ, ad Borysthenem. Plin. lib. 4. cap. 12.
- NEVROATE**, pænultima correpta, *νηροαται*, qui ambulant super funes nerueos. Iulius Firmic. libro 7. Mathefeos erunt funambuli, neurobatæ.
- NEVROIDES**, *νηροειδης*, species siluestris laetucæ, alio nomine Limonium, multo minoribus folijs, quam Beta satiuæ. Plinius libro 20. capit. 8.
- NEVTER**, neutra, neutrum, [Ne l'uno, ne l'altro. Gal. Ne l'un ne l'autre. Hisp. Ni uno ni otro de dos.] *νησκειν*, in genitiuo Neutrius: olim etiam Neutri, Neutræ, ut Nullus, Solus & familia. Est autem

autem neuter Vtrique contrarium, significatque nec hic, nec ille. Cicerone Attic. Effeci ut neutri illorum quisquam esset me charior.

NEVTIQVAM, [Per niente, à niun modo. Gall. Nullement, en nulle maniere. Hisp. En ninguna manera.] μὴδὲ μὴδὲ, nullo modo. Ter. in Hec. Visum est Pamphilo neutiquam graue. Cic. At. Cui te socium ne utiquam puto esse oportere.

NEVTRALIS, & hoc rale, Neutralia uerba, quæ neque agunt aliquid, neque patiuntur, ut Sto. laceo. Sunt alia neutralia ab usu dicta, quæ habent actionem, sed passionem nullam: ut, Certo, habet actionem, sed non dicimus Certo. Alia quæ patiuntur, sed nõ agunt, ut Vapulo, Pendeo. Quinc. lib. 1. c. 4. Quæ feminea positione mares, neutrali feminas significant.

NEVTRO, [Ne l'uno, ne l'altro luogo. Gal. Ne uers un costé ne uers l'autre. Hisp. Ni à una parte, ni à otra.] μὴδὲ τίνος, aduerbium, nec ad unam partem, nec ad aliam. Lilius quincto: Neutro inclinata spe torpebat.

NEVTROBI, idem quod Neutro, sed neutrobi, in loco neutro, ad locum. Plau. in Au. Neutrobi habeam stabile stabulum.

NEX, necis, [Morte. Gal. Mort. Hisp. La muerte violenta.] νόσος, mors, quæ ferro fit, aut alia in Neci datus dicitur, qui quouis modo interfectus est. quamuis Festus Neci datum intelligi uelit, qui sine uulnere interfectus est, ut ueneno, aut fame. Auson. in Monosyllabis: Sera uenenato potu abstulit Hannibalem nex. Cic. pro Mil. Latroni, quæ potest afferri iniusta nex? In necem alterius aliquid facere, id est, in damnum & fortunarum euerfionem. Vlpian. de crim. stellionatus. Si quis imposturam fecerit in necem alterius. Cæf. Bell. Gall. Viri in uxores uitæ, necisq. habent potestatem. Artifices necis, qui nouum aliquot necis genus comminiscuntur. Quid. 1. de Arte: Neque enim lex iustior ulla est, quam necis artifices arte perire sua. Necem a Græco dici certum est, inquit Festus: νεκρῶν, enim mortuorum dicunt Græci.

NEXILIS, & hoc le, p. c. [Obse si aggroppa.] πλεκτόν, quod necitur. Lucr. l. 5. Nexilis ante fuit uestis, quam textile tegmen. Qui. 6. Met. Ultima pars telæ tenui circumdata limbo Nexilibus flores hederis habet intertextos. Coronis nexilibus redimita turba, Seneca Agam. Thorax nexilis, Stat. 4. Theb.

NEXO, as, & nexis, nexui, nexum, [Aggroppare.] προσαναπλέω, secundum Priscia. frequenta. a Necto. Virg. lib. 5. Nexantem nodis, seque in sua membra plicantem. Lucan. 2. Breuibus spatijs nexantur ab ictu.

NEXVS, nexa, nexum, partic. [Aggroppato.] εἰμένος, Vir. lib. 5. Vincula linea rupit, Quis innexa pedem malo pendeat ab alto. Cic. Tusculan. 3. Omnes uirtutes inter se nexæ, & iugatæ sunt. Nexi item dicebantur, qui cum soluendo non essent, corpus creditori obligauerant. Lilius lib. 8.

NEXVS, us, uel Nexum, xi, obligatio dicitur, qua corpus etiam, ut pi gnus efficitur, νεός, Cic. Curio. Cuius quando proprium te esse scribis mancipio, & nexu. Idem pro Mur. Is periculum iudicij p̄stare debet, qui se nexu obligauit. Hinc Inire nexum, pro lege nexus addici. Liu. lib. 7. Et si uincario fenore facto leuata usura erat: sorte ipsa obruebantur inopes, & nexumq. inibant. i. uincendi dabantur creditoribus. Nexu solutus, qui cum additus esset, creditori postea ære alieno dissoluto neci desijt. Idem l. 2. Nexi, uincti, solutiq. se undique in publicum proriperunt. nam (ut ex plerisq. Liu. locis colligi potest) mos erat Romæ, ut qui soluendo non fuissent, addicerentur feneratori, cui seruirent, quoad debitum persoluerent. Et hi Nexi appellabantur, ducebanturq. in ergastula. Varro: Nexi sunt liberi homines, qui operas suas in seruitute pro pecunia, quam debebant, domino præstabant.

N A N T E I

NI, [Senon. Cal. Si non, si ne. Hisp. Si nõ.] ἐν, pro nisi, per apocopen. i. si non, subiunctiuo iungitur. Teren. in Phorm. Ni hæc ita essent, cu in illo haud stares. Quandoque indicatio. Ter. in And. Mirum ni domi est. Vbi sciendum, quod Ni, Nisi, Quam, & Præterquam semper reperunt eisdem casus, qui præcesserunt: ut, Quid est animal, nisi (ὅτι μὴ,) corpus cum anima concretum? Quid aliud queris, quam uoluptatem? Nulli placet, præterquam mihi. Præter uero semper exigit accusatiuum: ut, Nulli placet, præter me. Pontic. interdum Ni, pro Ne. Vir. 3. Ae. Inter utratque uiam lethi discrimine paruo Ni teneant cursus: ubi uide Seruium. Plau. Ni stulta sis. Hæc particula nonnumquam usurpatur in sponfionibus. Cic. in Verr. Act. 4. Sponfio facta cum Arnonio de fortunis tuis omnibus, ni socium te sibi in decumis dicit. Idem Rabiarius Apronium sponfione lacessiuit, ni Apronius dicit te sibi in decumis esse socium. Interdum ponitur pro Sed. Cic. l. 1. 3. Fam. De re nihil possim iudicare: nisi illud mihi persuadeo te talem uirum nihil temere fecisse. Et alibi.

***NICATORIS**, Syriæ opidum, a Seleuco Nicatore conditore appellatum. Steph.

NICEAS, siue potius Nicæa per diphthongum (νίγαι, Stephano, &

Suidæ) multarum urbium nomen est, quarum una est Gallia, non procul a Varo fluuio, a Massiliensibus condita: altera Asiæ & Bithyniæ metropoli, quam primus Antigonus Philippi filius condidit, & Antigonam nominauit. Postea Lyfimachus a nomine uxoris Antipatri filia, Niceam appellauit. Habuit quattuor portas ad rectos angulos: quæ ex uno lapide, qui circa medium gymnasium positus erat, omnes cernebantur. Tertiam huius nominis urbem Stephanus apud Locros Epicnemidios constituit: quartam in Illyridæ: quintam in India: sextam in Corsica insula: septimam in Leuctris Bœotia: octauam in Thracia.

NICEÆRIA, Βικηθηρία, præmia relata ex uictoria, ut torques. Iuuen. Sat. 3. Fert niceteria collo. νικῶν, uinco. Niceteria, præterea sacrificia, & publica conuiuia, quæ uictores facere solent. Budæ. in Pandec.

NICOMACHVS, π. c. νικόμαχος, nomen patris Arist. Philosophi. Nicomachos quinque tradit Suidas. Primum ex Alexandria Troas Poetam tragicum, qui scripsit tragædias undecim. Secundum Atheniensem, item tragicum, qui uicit Euripidem & Theognim. Nicomachum item medicum, Machaonis filium, Aesculapij nepotem, qui scripsit de medicina libros sex, & in philosophia uinum. Reliquos duos, patrem & filium Arittotelis ponit, ambos medicos: quorum filius scripsit commentarios in Physica patris. Sextum Nicomachum pictorem, qui pinxit raptum Proserpinae, addit Plin. lib. 35. c. 2.

***NICOMEDES**, Bithyniæ rex, populi R. socius, & amicus. is in adolescentia, male audiuit, quod turpi obsequio Cæsarem sibi conciliaflet.

***NICOMEDIA**, Bithyniæ ciuitas.

***NICONIA**, Ponti urbs, ad Istru flu. ostia. Steph. & Strab.

***NICOPHANES**, nomen pictoris. Plin. lib. 35. c. 10.

***NICOPOLIS**, ciuitas Epiri. & item alia, in Bithynia.

NICTATIO, [Cenno. Gal. Clignement des yeux. Hisp. Obrar de haizer de dar señal con los ojos.] βῆσις, oculorum conclusio, & apertio. Plin. lib. 11. cap. 37.

NICTO, is, [Osmare. Gal. Taper, urler. Hisp. Gañir.] βύζω, ad canes pertinet, cum sentiunt odorem leporum, seu perdicum. Festus: Nictit canis in odorandis uestigijs ferarum leniter ganniens, ut Ennius lib. 10. Si forte ex nare sagaci sensit, uoce sua nictit, ululat.

NICTO, as, [Cennare, accennare. Gal. Cligner les yeux. Hisp. Haizer de dar señal con los ojos.] ὀθαλμῶν, σκοπεύειν, frequentatiuum uerbi Niteo, est oculis signum dare, claudendo, uel alterum, uel utrumque. Plin. lib. 11. Plerisq. naturale est, ut nictare non cessent. Pro eodem etiam legitur deponens. Ibid. c. 37. Eadem nictantur. Nictari, inquit Festus, est oculorum, & aliorum membrorum nisu sæpe aliquid conari. Lucr. lib. 4. Hic ubi nictari nequeunt. Hinc Anniæto, ὀθαλμῶν, nictu alicui quippiam significo. Festus: Anniæto, sæpe leuiter oculo annuit.

NICTVS, us, Cæci. in Pugil. palpebris percutere nictu.

NIDAMENTVM, locus ubi nidulantur aues, apud Pla. in Rud.

NIDEO, des, dui, [splendere. Gal. Resplendir, reluire. Hisp. Resplandescer.] εἶλεω, Renideo in frequentiori usu, pro loquendo. Hor. lib. 2. Car. Neque aureum Mea renidet in domo lacunar. Modo redoleo, un de Nidor, oris, de quo infra.

NIDIFICO, ficas, nidum facio. Virgil. Si uos non uobis nidificatis aues.

NIDOR, doris, [Odeore di cosa arrestata. Gal. L'odeur de starr de quelque chose qui est au feu ou bruste. Hisp. Odor suauo del manjar.] κνίση, odor rei adustæ: ut apud Virg. Illi ingens barba reluxit, Nidoremq. am busta dedit. Proprie tamen de carnisbus assis, & ceteris epulis coctis dicitur, a nitore ignis. Mart. lib. 1. Paceris, & nigræ solo nido re culinæ. Dicitur & de stercore. Appul. lib. 4. Alios putore nidoris fetidi a meis scapulis abegissem. De fetore aliarum rerum. Cic. in Pis. Interdum pro risu. Hor. 2. Ser. Sat. 7. Nasum nidore fa pinor. sic enim Porphyrio interpretatur. Acron nero, Nasum, inquit, nidore supinor. qui nimium delectatur, & inclinatur, odoribus pulmentariorum. Nidor autem a nimio odore tractum.

NIDVLOX, aris, p. c. [Far nido.] νεοθησις, nidifico. Plin. l. 11. Paruos contra rigorem hiemis uermiculos nidulantur. Aliquando est ovis incubare. Varro: Halcyones in aqua nidulantur.

NIDVLS, demin. [Nidetto.] paruus nidus. Cic. de Or.

NIDVS, nidi, [Nido. Cal. Vn nid. Hisp. Nido.] νεοθησις, auium domicilium a nidore, (ut putatur) quod mali odoris sint auium cubilia. Cicero de Natura Deorum. Aues sibi nidos instruunt. Quandoque accipitur pro fetu auium, quasi conuincens pro contento. Virgilius 4. Georg. Ore ferunt dulcem nidis immitibus elcam. Quandoque pro quodam uasis genere, a nidorum similitudine. Varro: Lympha allata nidos implent. Et nidi dicuntur, in quibus merces in tabernis separatim tenentur. Mar. lib. 1. De primo dabit, altero ve nido.

NIGELLA, π, μελάριον, frutex pusillus, ramulis tenuib. altitudine p̄lmorum duorum, & folijs paruis, sebacionis herba similibus.

In officinis etiam hodie nomen feruat.
NIGELLVS, a, um, [Nigretto.] *ἰσομέλας*, subniger.
NIGER, [Nero, moro. Gall. Noir. Hisp. Negro, escuro.] *μέλας*, nigredine coloratus. Virg. 4. Geo. Et nigram mactabis ouem. Vna nigerima. Catullus epig. ad Coloniā. Per translationem quandoque pro mortuo. Iuu. Sat. 1. Nigros efferre maritos. Quandoque pro noxio. Virg. Ge. Et nigris exesa chelydtris Creta. Quandoque pro malo. Iuuen. Sat. 3. Nigrum in candida uertunt. Solebant enim prisca, quod bonum erat, creta, uel alba linea notare: quod turpe, carbone nigro. vnde Persius: Quæque sequenda forent, & quæ uitanda uicissim, Illa prius creta, mox hæc carbone notasti. Nigerrimus. Plin. lib. 15. c. 25.
NIGREDO, inis, & Nigrities, ei, & Nigritia, æ, [Nereζζα. Gall. Noir-cœur, noireté. Hisp. El negror.] *μελανία*, color niger. unde Plin. Capillorum nigritiam dixit. Idem libro 9. capit. 26. Nimirum que eius nigritia dat austeritatem. Celsus lib. 8. cap. 2. Si nigrities est, oportet excidi.
NIGREFACIO, is, [Farsi nero.] *μελαινω*, & Nigrefio, nota sunt.
NIGREO, es, [Effer nero farsi nero. Gall. Devenir noir, se noireir, estre noir. Hisp. Ennegreserse.] *μελαινομαι*, niger fum: a quo nigresco, niger fio. Claud. lib. 3. de rap. Proser. Nunc sibi mutatas liceat nigrescere uestes. Col. lib. 12. cap. 48. Oliuæ cum nigruerit. Plin. lib. 8. c. 32. Rostro eorum nigrescunt. Virg. 12. Aen. Et tenebris nigrescunt omnia circum. Aequora nigrescunt uentis, Ouid. 1. Trist. Eleg. 3. Cælum nigrescit ab Austris.
NIGRICO, cas, p. p. [Effermerito, ofcurire. Gall. Estre noir ou tirer sur le noir. Hisp. Negreguear por de fuerza.] *ἰσομελαινομαι*, aliquantum niger fum. Plinius libro 10. cap. 3. Colore nigricans, sola, aquilarum fetus suos alit. Idem lib. 9. c. 38. Color sanguinis concreti nigricans adfectu.
NIGRITUDO, inis, [Nereζζα.] *μελανότης*, nigredo. Plin. lib. 10. c. 36. Nulla ueris initio apparet nigritudine in rostro.
NIGRIS, *νίγρις*, flumini interioris Aethiopiæ, eiusdem cum Nilo naturæ. nam & calamus gignit, teste Plin. lib. 5. cap. 8. et Papyrus, eiusdemq. generis animantibus; quæ in Nilo giguuntur, iisdem etiam temporibus augetur. Dicitur Nigris propter solitudines nigri pulueris, eminentibus interdum uelut exultis cauitibus. Steph. Nigretum appellat, accolasque ipsos Nigretas, quorum meminit & Strabo lib. ult. Plin. lib. 5. capit. 8. Nigritas nominat. Item Nigris fons est in Aethiopia, quem nonnulli caput Nili putauerunt. Vide Plin. lib. 5. c. 9.
NIGRO, as, [Far nero. Gall. Noircir, faire noir. Hisp. Negreguear à otra cosa.] *μελαινω*, nigrum facio. Luc. lib. 2. Aut ea, quæ nigrant, nigro de semine nata. vnde Denigro, as. Hieronymus: Denigrata est facies. Interdum est nigrum esse. Col. lib. 7. Parandi sunt boues nouelli, quadrati, magnis membris, cornibus proceris, & nigricantibus. Plin. lib. 9. Rubens color nigrante deterior.
NIGROR, oris, [Nereζζα.] *μελαινω*, nigredo. Cic. 1. r. de Diu.
NIHIL, vidè Nihilum.
NIHILDVM, [Niente sin' hora.] *ἔδενπα*, nihil adhuc. Cic. Cassio. Nihil dum audieramus.
NIHILIFACIO, *μηδέν, τι θεμαι*, nihil æstimo. Plaut. in Mil. Nihilifacio, quod faciat ceteris.
NIHILIPENDO, pendis, pendere, [Non curio.] *ὅτι μηδένος ποιῶμαι*, nihili facio. Plautus in Most. Video te nihil pendere omnes homines.
NIHILOMINVS, [Non meno.] *ἔδεν τιῆπον*, non minus. Cic. Figulo: Nihil minus ijs conficior curis.
NIHILVM, [Niente. Gall. Rien. Hisp. Nada.] *ἔδεν*, ex Non, & hilum: quod auctore Festo, significat illud, quod grano fabæ adhæret. Cic. 1. Tusc. Nec proficit hilum. Inde Nihilum, & Nihil per apocopem, quæ significant quantitatis priuationem, ut Nihil uini habeo. Inuenitur etiam pro aduerbio negandi. Ter. in An. Nihil circuitione usus es, id est, non. Inuenitur etiam Nihili indeclinabile & trium generū, quasi qui ne hili quidem est, hoc est nullius pretij. Cic. 4. Tus. Nequitia ab eo, quod ne quidquam sit in tali nomine: ex quo idem nihili dicitur. Potest tamen non absurde nihili genitiuus ad nihilum existimari.
NIL, [Niente.] *ἔδεν*, per syncopem factum nihil. Et modo nomē est, ut Nil bonitatis: modo aduer. Ter. in An. Nil me fallis.
NILION, *νείλιον*, gemma colorem habens fumidæ topazij, aut aliquando mellex. Plin. lib. 37. c. 8.
NILIS, *νελῖς*, lacus inferioris Mauritaniæ, non procul ab Oceano, quem Nili aquæ stagnantes efficere creduntur. Plinius lib. 5. capit. 9.
NILOTICVS, a, um, *νελοῖος*, & Niliacus, a, um, p. cof. *νελοῖος*, Mart. Niliacis primum puer hic sit natus in oris. Nili quoque apud ueteres capiuntur pro fossis, quæ spectaculis circumdari solēt, aut quibus aqua ad priuata ædificia duci consueuit. Cic. 1. de Leg. Ductus aquarum, quos isti Euripos, & Nilos uocant. uide Euripus.
NILVS, *νείλιος*, Aegypti fluminis, a Nileo rege dicitur. unde Seruius

Nilum dici existimat, quasi *νείλιος*, id est, nouum trahentem Ictum, quo oblimet Aegyptum, & oppleat. Vnus est ex maioribus totius orbis fluminibus, habens septem ostia. Virgil. 6. Aeneid. Et septem gemini turbant trepida ostia Nili. Nomina ostiorum hæc sunt: Canopicum, Bolbiticum, Sebenniticum, Pharniticum, Mendeficum, Taniticum, & Pelusiaticum. Nascitur in monte inferiori Mauritaniæ, non longe ab Oceano, stagnante ibi lacu, quem uocant Nilidem: deinde condit se itinere aliquot dierum, rursusque erumpit alio lacu maiore in Mauritania Cæsariensi: iterumque arenis receptus per deserta uiginti dierum spatio fertur ad proximos Aethiopus, & denuo profilit fonte, qui Nigris dicitur: Inde Africam ab Aethiopia disternans, mox Aethiopus medios septem, plerasque insulas facit, quarum clarissima est Meroe, cuius metropolis etiam Meroe uocatur. Postremo exonerat se in mare Aegyptium, Aegypti inferiori partem, dextra, & uiaque diuisus, amplexu suo disternat, Canopico ostio ab Africa, ab Asia Pelusiaco: propter quod aliqui Aegyptum inter insulas poluere, ita se diuidente Nilo, ut triquetram terræ figuram faciat, idcirco multi Aegyptum a Δ Græcæ litteræ similitudine Delta uocauerunt. Auctur Nilus circa æstiuum solstitium mirum in modum, & per totam spatiosam Aegyptum, terram pluuiis omnibus destitutam aquis suis irrigat, secundissimo quoque limo obducit. Causas incrementi Nili, uide apud Luc. lib. 10.
NIMBATVS, a, um, unguento perfusus a nimbo uase. Plin. in P. Quæ magis adfecto, tam magis est nimbata.
NIMBIFER, *ἰμβροφόρος*, ferens nimbos.
NIMBOSVS, bosa, bosum, Virgil. 1. Aen. Nimbosus Orion, i. uentofus. Plin. lib. 18. c. 11. Montibus nimbofis. Virg. 3. Ae. Nimbofa cacumina montis.
NIMBUS, bi, [Pioggia subita, nembo. Gal. Vne gillée, une ondee de pluie froide qui uient tout à coup. Hispan. Nuada de lluvia, ò niento rebelto con agua.] *νέφος*, repentina & præceps pluuiæ. Virg. 3. Ae. Inuoluere diem nimbi. Cicero de Nat. Nimbi, niues, grandines. Ponitur & pro uento. Virgilius 1. Aeneid. Nimborum in patriam, loca fœta furentibus austris. Interdum pro nube. Lucilius. Cum nimbo cælitus descendit Iuppiter. Nimbus item, uasis genus, quo uina, unguenta, & alia funduntur. Mart. lib. 14. Largas fundere nimbus aquas.
NIMIS, aduerbium, [Troppo.] *ἄγαν*, nimis, interdum ualde. Plaut. in Mil. Vili mortali scio obtigisse hoc, Tam nimie ut amarentur.
NIMIETAS, atis, [Superfluitas.] *πελαγία*, nimia copia. Col. lib. 6. c. 24. Nimietae uerni pabuli pecudes lasciuunt. Plin. lib. 14. c. 6. Exoleuit hoc nimietate copia.
NIMIO, ablatiuus comparatiuus solet iungi. Cic. ad Att. lib. 10. Quia te nimio plus diligo.
NIMIOPERE, p. co. [Troppo.] *λίαν ἐκ πελαγῶς*, aduerb. eadem forma, qua magnopere. Cic. in Par. ad. Quos ædificia magnifica nimio perere delectant.
NIMIRVM, [Certamente. Gall. Certainement. Hisp. Ciertamente.] *δήπε*, aduerbium, confirmandi, certe, uidelicet, nempe, componitur ex particula Ne, qua ueteres utebantur pro non, & mirum: quasi dicas, mirum non est. Cicero Attic. Nimirum hoc illud est, quod Cesar scripsit. Aliquando ad responsum adhibetur. Quint. lib. 12. capit. 1. Vter melior dicitur orator? nimirum, qui homo melior.
NIMIUM, [Troppo.] *ἄγαν*, Cicero 4. Academ. De quo nimium diu disputo.
NIMIVS, a, um, [Troppo intemperato. Gall. Desmesuré, qui est trop excessif. Hisp. Demasiado.] *ὁ ἄγαν*, quod modum excedit. Terentius in Heaut. Nulla ex re istud fit, nisi ex nimio otio. Nimijs animi, nimium magnanimus. Liu. Manlius nimius animi, cum alios principes sperneret. Sermonis nimius. Tacit. lib. 19. Nimijs in decernendis honoribus. Cic. Brut. lib. 5. Ep. Nimum absolute, Cic. 4. Tus. seu. Aiunt nimia refecare oportere naturalia relinquere.
NIMIS, [Troppo.] *λίαν ἄγαν*, supra modum. Ter. in And. Ne quid nimis. Cic. 1. de Or. Non sumus nimis auidi.
NINGO, gis, uel Ninguo, is, xi, [Neuicere. Gall. Neiger. Hisp. Neuar.] *νίγος*, niue pluuios. Priscianus: Ninguo quoque nixi. unde & nix, ut a duxi dux, a rexi rex. Virg. libro 3. Geo. Toto non focius equore ninguit. Sunt qui Ninguo dictum uelint a ningue, cuius nomina tiuus erat Ninguis, quod antiqui pro niue usurpabant. Lucret. Albas effundere ningues. Appul. in 1. Herma. Omnia ningue canebant. nunc dicimus Nix.
NINGUIDVS, a, um, [Neuoso. Gall. Neigeux, plein de neiges. Hisp. Cosa neuada ò lleua de niue.] *νιγούεις*, niuiosus, niue abundans. Auf. ad Paulinum. Barcino me binaris iuga ninguida Pyrenæi. Et paullo post: Iam ninguida linquit opida Iberorum.
NINIUS, p. c. *νινυδης*, Suida, urbs Assyriorum ad Tigrim fluum, ita appellata a Niino conditore Beli filio, incolæ Niniuitæ, p. p. Pto. in descriptione Assyriæ urbem hanc Ninum appellat. Vide Plin. 6. cap.

6. cap. 26. & Strab. in principio lib. 16.

- * **NINOBE**, *νιόβη*, Cariae opidum, alias Aphrodisias uocatum. Stephanus.
- * **NINVS**, Beli filius, Semiramidis maritus, primus Assyriorum Rex.
- NIOME**, *νιόμη*, filia Tantali, soror Pelopis, uxor Amphionis, quae in saxum uersa est ex dolore, (ut poetae fingunt,) cum ex secundis lima matre ad orbitatem redacta, extinctos uideret filios, stiliisque omnes, quos Apollo & Diana sagittis confixerant. A Strabone in Siluis, Sipyleia mater dicta Niobe, quoniam facta saxo, turbine uenti in Sipylum patriam rapta est, ubi fixa cacumine motis, liquitur, & lacrymis etiam nunc marmora manant. Fuit & altera Niobe Phoronei filia, ex qua Iuppiter Osirim suscepit, qui & Serapis dictus est.
- NIPHATES**, *νιφάτης*, mons supra Assyriam, ad fines maioris Armeniae, Tauri pars, ex quo Tigris nascitur. Strab. l. 11. Vir. 3. Geo. Addam urbes Asiae domitas, pulsumque Niphatem. Dicitur Niphates a nauibus: *νιφάτης*, ἢ *νιφάτης*.
- * **NIPSA**, Thraciae opidum. Vnde Nipsai. Steph.
- * **NIPTRA**, Pacuuij tragodia, ut apud Cic. 2. Tusc.
- * **NIREVS**, *νιρέος*, Caropi, & Aglaiae filius: Graecorum omnium formosissimus.
- NIS**, [A noi.] pro Nobis ueteres scripsere, sicut Im, pro Eum. Festus.
- NISAEA**, *νισαία*, opidum in sinu Megarico, ubi Megarensum erant naualia, teste Thucyd. libro 2. Est item Nisaea Parthyenes regio, cuius caput fuit Alexandropolis, ab Alexandro conditore appellata. Vide Plinium libro 6. cap. 26. Haec regio praestantissimos alebat equos, qui ab ea Nisai appellabantur, teste Strab. lib. 11.
- NISI**, [se non.] *νῆ*, dicitio exceptiua. Cicero Attic. Nisi ergo infansio.
- NIXVS**, *νίος*, nomen regis Megarensum, qui, ut in fabulis fertur, a Scylla filia sua fatali capillo spoliatus, in auem sui nominis conuersus fuit. Virgilius 1. Georg. Apparet liquido sublimis in aere Nixus.
- NISVS**, a, um, part. *νισσῶν*, est a nitor eris.
- NISVS**, us, ui, [sforzò.] *νισσῶν*, conatus. Virg. 5. Aen. Nisusque immortis eodem. Cic. 2. Tul. Pedetentim ite, & sedato nisu.
- * **NISYROS**, insula in mari Carpathio apud Homer.
- NITEDULA**, a, muris exigui generis, ut docet Seruius. Cic. pro Sex. ut illa nitedula rem conaretur arrodere. Est & Nitedula, cicindela, quae noctu lucet.
- NITELA**, a, [Cura denti, netta denti.] *νιτέλα*, dicitur res quae laeuigat fordes, & expolit: unde Appuleius utitur pro dentifricio. Misi (inquit) ut petisti, tibi munditias dentium, nitelas oris, tenuae, candidum, nobilem puluisculum.
- NITEO**, tes, nitui, [Rilucere. Gal. Estre poli & net, reluire de netteté. Hisp. Resplandecer ser polido.] *νιτέω*, splendo. Plautus in Pseu. Tibi hoc praecipio, ut niteant aedes. Nitere unguentis, fulgere purpura. Cic. in Catil. Idem de Fin. Illorum uides, quam niteat oratio.
- NITESCO**, is, re, nitidum fieri. Cic. 1. Tusc. Caelum nitescere, arbores frondescere. Plin. lib. 37. c. 12. Omnes gemmae mellis decoctu nitescunt. Nitens, participium: ut, Equi nitentes. Vir. 6. Ae. Galea nitens. Idem 9. Aen. Oculi nitentes. Idem 1. Ae. Astra nitentia. Oui. 5. Fast. Hinc Eniteo, clare, seu ualde niteo. Per translationem significat celebrem esse. Lib. 4. ad Heren. Artis scriptores non putarunt unum potuisse in omnibus elocutionis partibus enitere. Enitesco, Inerniteo, in medio niteo.
- NITIDUS**, nitidus, nitidissime, aduerbia.
- NITIBUNDVS**, a, um, uehementer nitens. Gellius libro, & capit. 11. Achaei Homerus pugnam indipisci ait, conspiratu tacito nitibundos.
- NITIDIVSCYLE**, deminutiuum, a Nitidius comparatiuo. Plautus in Pseu.
- NITIDO**, as, [Rallustrare.] *νιτιδίζω*, nitidum facio. Colum. libro 12. capitulo tertio.
- NITIDITAS**, [Chiarezza.] Att. Formae nitiditate praecarus regi.
- NITIDVS**, a, um, [Splendido, rilucente. Gal. Resplendissant, net, bien poli. Hisp. Lucido, resplandiscente.] *νιτιδός*, splendidus, clarus, lucens. Plautus in Stich. Facite ut nitidae aedes meae sint. Idem in Mil. Nimmiam lepida, nimisque nitida femina. Cic. in Orat. In pituris alios nitida, laeta, collustrata delectant. Col. lib. 12. Far Clusinum candidioris & nitidi coloris.
- NITOR**, teris, nixus, & nifus, [sforzarsi. Gal. S'efforcer. Hisp. Estribar, esforzarse.] *νιτέω*, conari. Virgil. libro 3. Geo. Post ualido nitens sub pondere faginus axis. Interdum incumbere, sustentari. Idem 6. Aeneid. Ille uides pura iuuenis qui nititur hasta. Per metaphoram dicimus: Salutem & uitam nostram in aliquo niti, hoc est, fixam esse & repositam. Cic. pro Mil. Ei uiro mors putabatur,

cuius in uita nitebatur salus ciuitatis. Niti gradu, apud Pacuuium legitur pro Ambulare: Ardua per loca agresti, & trepidante gradu nititur. Niti alis, uolare. Virg. lib. 4. Paribus nitens Cyllenus alis Constitit. Interdum fulciri. Cic. lib. 1. Offic. Est adolescentis, deligere uiros optimos ac probatissimos, quorum consilio, atque auctoritate nitatur. Id est, gubernetur, insituatur. Quandoque Nitor significat dare operam, conari. Ter. in Adelp. Quapropter nitat, experiat. Cic. de Sen. Quantum qui que potest, nitatur. Hinc Annitor, Connitor, totis uiribus nitor. Enitor, pario. Plau. in Amp. Geminus Alcmena nititur. Var. l. 2. de reru. Facienda sapra secreta ab alijs, quo enitentes secludere possis. Vnde Enixae mulieres, quae partus dolore leuatae sunt. Item Enixi, est multo labore aliquid perficere. Sallust. in Iugur. Ab adolescentis ita se enixum, ut ab optimo quoque probaretur. Hinc Enixe, aduerb. Plaut. in Trin. Tibi relinqui expeto. Quod & Enixini dicitur. Cicero: Ego illos malos & audaces semper enixum contra fortunas, atque honores huius ordinis omnia fecisse sentio. Innitor, inhareo, firmor. Col. lib. 6. Arbores, quibus uitis applicata, & religata innititur, accipiant. Obnitor, contra nitor, obluator. Vir. li. 3. Geo. Versaque in obnixos urgentur cornua uasto: id est, contra obluantes. Cic. pro Mil. Non uistatis iam rebus obtrinentum est Miloni, ut tueatur dignitatem suam. Hinc aduerbium Obnixae, cum conatu, quantum potest contra conantem. Ter. in And. Pedibus, manibusque obnixae omnia facturum. Peruitor, ualde nitor. Renitor, contra nitor, subnitor, suffulcior. Vir. l. 3. Parua Philoctetae subnixae Petilia muro. Aliquando est sursum nitor. Cae. in Hannib. Latini subnixo animo ex uictoria consilium ineunt. Habent autem omnia haec p. p.

NITOR, oris, [splendore, politezza. Gal. Netteté, beauté reluisante, lueur, resplendissent. Hisp. Limpieza ó resplandor.] *νιτόριος*, splendor in quacumque re dicitur. Cic. in Cato. Tum Lylandrum inuentum purpuram eius & nitorem corporis. Col. lib. 2. Pondere, & nitore praestat. Eloquij nitor. Oui. 2. de Pon. Ele. 2. Generis tui nitor, ibi dem Eleg. 9. Marmorum nitor. Plin. lib. 12. c. 1.

NITRARIA, *νιτρία*, locus ubi nitrum fit. Plin. lib. 3. c. 10.

NITRATVS, adiect. cui nitrum admixtum est. Mart. lib. 13. Nitratam uiridis Brassica fiat aqua. Colum. lib. 12. capitu. 55. Nitratam aquam suffundito.

* **NITRITES**, nomos, *νιτρίων*, Straboni, praefectura in Aegypto, supra Memphim. Plin.

NITROSVS, a, um, quod nitrum habet. Plin. lib. 3. c. 10. Aquae nitrosae reperiuntur. Nitrosus locus. Idem lib. 20. c. 19.

NITRVM, [Nitro. Gal. Nitre. Hisp. Salitre.] *νιτρον*, a Nitria Aegypti regione, in qua copiosissime prouenit. non multum distat a salis Hammoniaci specie, nonnullique existimant esse salis genus. sicut enim salem in litore maris feruor solis, durando in petram aquas marinas: ita in nitrariis, ubi aestate pluuiae prolixiores telluris infunduntur, ardor nimis aquas excoquit in petrasali simillimas, sed nihil gelidi rigoris, nihil salis saporis habent: quae tamen iuxta naturam salis durare in caliditate, & nubiloso aere fluere, ac liquefcere solet. Gignitur copiosissime in Nitrite Aegypti nomo, aqua Nili in nitrarias immittit: parcius apud Medos caescentibus siccitate conuallibus: praestantissimum autem in Citis Macedoniae.

NIVALIS, & hoc niuale, [Nevale, neuoso. Gal. De neige. Hispan. Cosa de nieve, ó cosa fria.] *νιβάεις*, quod ad niuem pertinet. Cic. de Diu. Tumulos albana in monte niales. Plin. lib. 26. c. 8. Nascitur in petrosiss, apricis, niualibus. Niuialis dies, quo plurimum niuis e caelo dilabitur. Liu. l. 2. Erat brumae tempus niualis dies. Niuialis aqua. Gel. Col. lib. 3. c. 1. Niuale caelum dixit, quod saepe niues inducit. Osculum niuale, metaphoricè pro frigido. Mar. lib. 7.

NIVARIVS, a, um, ut faccus niuarius. Plin. l. 25. Nitrofae aut amaræ aquae, polenta addita, mitigantur, ut intra duas horas bibi possint, qua de causa & in faccos niuarios additur polenta.

NIVATVS, a, um, *νιβάεις*, niue refrigeratum. Sue. in Ner.

NIVEO, es, xi, ctum, a quo Conniueo. Vide Nisto.

NIVEVS, a, um, [Che è di uene.] *νιυινός*, ex niue, Niueus liquor. Cic. 2. de Diu. Vir. 3. Geo. Aggeribus niueis informis, & alto Terra gelu. Quandoque pro candido: ut, Niuei dentes. Mar. lib. 5. Niuei laerti. Virg. lib. 8. Ae. Ebur niueum. Oui. 10. Met.

NIVOSVS, salsum, [Che abonda di uene.] *νιυινός*, abundans in niue. Hisp. Cosa llena de nieve. *νιυινός*, niue abundans. Col. lib. 2. cap. 9. Locis praegelidis ac niuosis. Niuisa hiems, Liu. l. 5. Niuisa grando. Idem lib. 2. 1.

NIX, niuius, [Neue. Gal. Neige. Hisp. La nieve.] *νιξ*, Cic. de Natu. Aquam niue pruinaque concrefcere. Plin. lib. 17. capit. 2. Nix aquarum caelestium spuma est. Vir. 10. Ecl. Perque niues alium, perque horrida castra secuta. Niue candidiores equi, Ouid. 8. Meta. Elactari niues, Tac. l. 9. niues elactantibus patuit quantum discriminis adendum foret. Capitis niues, apud Hor. 3. Car. Ode 13. pro capillis canis.

EEB a NIXOR,

NIXOR, aris, mixatus, sum, nixari, [Sostentari.] ἐξείσομαι, sustento. Lucr. l. 4. Concellere tota Fundamenta, quib. nixatur uita, salusq. Idem lib. 3. Aduerso nixantem trudere monte Saxum.

NIXURIO, is, [Nixurii, niti uolo. Nigid. apud Nonii : Nixurit, qui niti nult, & conatu sepius aliqua re perpellitur.

NIXVS, a, um, partic. [Appoggiato, sostentato. Gal. Qui s' est appuyé. Hisp. Sostenido.] innixus, uel incumbens, fultus, sustentatus. Cicero 7. Verr. Prætor muliercula nixus in litore. Cicero de Diu. Stellanti nixus olympo.

NIXVS, parturientium labor. Virg. lius 4. Georg. haud fetus nixibus edant. Dicitur & de alio quouis conatu. Quin. libro secundo, capitulo 13.

NIXVS, huius xi, ἐξείσομαι, Sidus cæleste, quod Iulius Fir. Ingeniculum uocat. Ci. in Ara. Ille uagans uulgato nomine nixus. Ibidem: Exoritur conuersus corpore nixus. Hunc Higinus Herculem esse ait, qui dextro genu nixus, sinistro pede capitis dr. conis dextrâ partem opprimere conatur.

N A N T E O

NO, nas, ui, natum, [Nuo. are. Gal. Nager. Hisp. Nadar.] νυχομαί, proprium est piscium. Ci. de Fi. Serpere anguiculos, nare anaticulas. Plin. lib. 9. c. 17. de accipensere: Contra aquam nando meat. Quâquam, & de alijs rebus dicatur in aqua fluitantibus. Ouid. 1. Met. Nat lupus inter oues. Virg. 1. Ae. Apparent rari nantes in gurgite uasto. Nare sine cortice, proverbialis metaphora, de iis, qui suo iam Marte sibi possunt consulere, nullo alieno egentes subfidio. Translatio sumpta ab iis, qui natandi iam fatis periti, cortice non egent.

* **NOA**, Syenitarum opidum ad Nilum flumen, teste Plin.

* **NOA**, ποταμός, Thraciæ fluiuius, ex Hæmo monte nascens, & in Danubium influens. Herod. lib. 2.

NOBILIS, le, [Nobile. Gal. Noble, excellent, far cognu. Hisp. Noble à notable.] δ' γένος, clarus, celebris, quasi noscibilis, a Nosco: unde & pro noto ponitur. Virg. 7. Aen. Est locus Italiæ medio, sub montibus altis, Nobilis. Et Nobilis in quacumque re ponitur, siue bona, siue mala. de bona, ut cum ad generis dignitatem refertur. Sallust. in Catil. Nobili genere natus. Cicero 1. de Diu. Nobili loco natus. De mala. Lilius: Nobilis ille clade Romana locus. Plau. in Rud. Qui se scelere nobiles fieri uolunt. Facinus nobile, insigne Cic. 4. Verr. Accipite nunc aliud eius facinus nobile. Homo omnium nobilissimus. Cic. Lentulo lib. 1. Epist. Inimicitia nobilissimæ. Liu. lib. 39.

NOBILITAS, aris, [Nobilitas. Gal. Noblesse, excellence, bruit & renommée. Hisp. Nobleza ò hidalgua.] δ' γένος, generis, uel alterius rei dignitas, uel, ut Nonius Cic. uerba recitans, cognita uirtus. Col. l. 4. Deprehendi potest nobilitas in gestu. Cic. pro Sen. Omnes boni nobilitati fauemus.

NOBILITER, [Nobilmente. Gal. Noblement. Hi. Notablement.] insigniter, & decore. Plin. lib. 34. cap. 8.

NOBILITAS, as, [Nobilitate, far nobile. Cal. Anoblix, mettre en bruit & credit. Hisp. Ennoblescer ò hazer notable.] δ' δ' οὐμιζέω, nobilem facio, dignitatem addo. Cic. de Senec. Neque enim ex te unquam es nobilitatus. Aliquando notum facio. Cic. lib. 2. Off. Phalaridis præter ceteros nobilitata crudelitas. Ter. Eu. Adolescentulum nobilitas flagitijs.

NOCENTER, aduerb. Col. lib. 8. cap. 2.

NOCENTIOR, & Nocentissimus. Oui. 1. Met. Jamq. nocens ferrum, ferroq. nocentius aurum Proderat. Cic. 2. Ver. Se satisfacere nocentissimæ uictoriæ non posse.

NOCERE, ces, cui, c t m, [Nocere. Cal. Nuire. Hisp. Empecer.] σίννομαι, obsum, damnum aut iniuriam alicui infero. Col. lib. 2. Non nocetur ei nocturnis rorib. Cic. 3. Off. Constitutum est, ut non liceret sui commodi causa nocere alteri. Virg. 10. Ecl. Nocent & frugibus Vmbra. Hor. 1. Ep. 2. Nocet empta dolore uoluptas. Plaut. in Mil. cum accusatio iunxit, Iura te non nociturnum esse hominẽ de hac re neminem. Nocere noxam. Liu. 9. Atque ob eam rem non xam nocuerunt. Nihil nocet, Cic. ad Att. lib. 12. Nocetur imperfonale. Cic. 4. Verr. Confirmat curaturum se, ne quid ei per filium suum noceretur. Vnde Nocentes dicuntur, qui iniuriam aut maleficium commiserunt, qui alteri nocuerunt. Cic. 2. Off. Habendû religioni, nocentem nefarium, inipiumq. defendere.

NOCTESCERE, [Farsi notte. Gall. Se faire nuit. Hisp. Anochescerse, hazerse nocte.] συσκοίω, est obtenebrari. Furius apud Nonium: Omnia noctescunt tenebris caliginis atræ.

NOCTIFER, epitheton stellæ uespertinæ, quam Hesperum, siue Vesperum appellamus. Cat. Nimirum Eos ostendit noctifer ignes.

NOCTIFUGA, νυκτολύγ, qui noctem fugit.

NOCTILUCA, pæn. pr. [Luna.] νυκτολαμπίς, Luna, quæ noctu lucet. Hor. 4. Car. Rite crescentem face Noctilucam. Noctilucam etiã quidam appellarunt, quæ alio nomine, Nitedula dicitur, lucens noctu, paruum animal.

NOCTIPYGA, Lucilius uocauit obscena, quod noctu pungant ex-

citentque Venerem.

NOCTIVAGVS, pæ. c. [Che uà uagando di notte. Gal. Errant & uagant de nuit. Hisp. Cosa que anda de noche.] νυκτοπόρος, qui nocte uagatur. Virg. 10. Ae. Almaq. curru Noctiuago Phœba medium pulsabat olymp. m. Strepitus noctiuagus Faunorum. Luc. lib. 4.

NOCTVS, [Di nocte. Gal. De nuit. Hisp. De noche.] pro ablatiuo Nocte, utebantur antiqui. Quadrigarius: senatum noctu multo domum dimitti. Cic. pro Mil. Inlidaretur noctu. Pla. in Men. Somnium noctu hac somniaui. Noctu uero aduerbium significat per noctem. Sall. Diu. noctuq. laborare. Al. quando Nox pro Noctu, ut in duo decim tabulis. Si nox furtum factum sit, iure cæsus esto. Macrobr. lib. 1. Sat. cap. 14.

NOCTVA, æ [Cmetta. Gal. Hibon, ou chatuant. Hisp. La lechuza.] γλαυξ, auis a nocte, qua uolat. Pl. lib. 10. c. 17. Noctuarum contra aues solers dimicatio. Noctuas Athenas ferre pro uerbio dicuntur iis, qui eo rem aliquam afferunt, ubi eius maxima est copia. noctuam enim maxima uis Athenis.

NOCTVRNVS, a, um, [Di nocte.] νυκτερινός, quod est noctis. Cicero 4. Verr. Fortunis hominum abutebatur ad nocturna uota cupiditatum suarum. Somnia nocturna, Horat. 4. Carm. Visus nocturni, Tacitus libro 20.

NOCVVS, [Che nuoce. Gal. Qui blesse & nuit, nuissant. Hisp. Cosa dañosa à impaciente.] βλαβερός, qui nocet. Cic. 3. de Leg. Nocuum ciuem uerberibus uinculifq. coercento.

NODATIO, pro nodofitate. Vitr. lib. 2. c. 6.

NODATA, herba (inquit Plin. lib. 24. c. 19.) coriariorum officinis nota, alio nomine Mularis, ex uino pota aduersus scorpiones uia habet.

NODO, as, [Legere, annodare. Gal. Nouer. Hisp. Atar, añudar, hazer nudo.] πλύνω, nodos facio, ligo in nodos. Virgil. libro quarto: Crines nodantur in aurum. Hinc Enodo, quod nodatum erat soluo. Per translationem declaro, expono. Gellius libro 2. Iulianus enodabat ueterum scriptorum sententias. Lib. 2. ad Heren. Contrariæ legis enodabimus uoluntatem. Interdum est arboris a nodis purgare. Colum. libro 5. capitulo 5. Summæ uirgæ falce debet enodari. Connodo, & Innodo, idem quod Nodo. Et habent p. p.

NODOVS, a, um, [Nodoso. Gal. Noueux, nouailleux, plein de nœuds. Hisp. Cosa llena de ñudos.] πομπύλορος, multos habens nodos. Luc. lib. 8. Nodofaq. frangit Ossa. Hor. 2. Ser. Sat. 3. Adde Cicutæ nodosi tabulas centum. Acron: Nodosi, scrupulosi, diligentis.

NODVLVS, ἐμμάτιον, demin. Plin. lib. 2. r. cap. 5.

NODVS, [Nodo, grotto. Gal. Vn nœud. Hisp. El nudo.] ἀμύρα, ligatura, quæ non facile soluitur. Cic. de Vn. Omnia duo ad coherendum tertium aliquid requirunt, & quæ nodum uinculicula desiderant. Virg. 1. Aen. Nuda genu, nodoque sinus collecta fluentes. Nodus Hercules, pro uerbii speciem habet, pro uinculo artificio. Fertur enim Hercules nodi quoddam genus ostendisse, in quo necque principium, neque finis appareret: eoque necdenti genere uti solent in obligandis uulneribus. Plin. lib. 28. cap. 6. Vulnere nodo Herculis præligare, ocior medicina est. Huiusmodi etiam nodo, auctore Festo, nouæ nuptæ cingulum, boni ominis causa, uinciebatur, quem maritus deinde in lecto soluebat: quo eommento significare uolebant, indissolubile futurum earum nuptiarum uinculum. Vide plura in Adagijs. Dicitur præterea Nodus in arbore, & in digito, eminens ille callus, ubi ueluti colligati simul rami esse apparent. Col. lib. 3. Eius imam partem acutissima falce iuxta nodum amputato. Lilius primo: Baculum sine nodo ad iuncum tenens. Arundinei nodi, Claud. de torpedine: Corporum nodi, pro articulis. Plinius libro undecimo, capitulo 37. Crura sine modis. Cæsar 6. Bel. Gal. Articulorum nodi, Plinius libro 11. cap. 27. Accipitur & Nodus pro ænigmate, uel aliqua omnino re difficili. Cælius ad Cic. Fam. 8. Incideramus in difficilem nodum. Idem At. l. 5. Dum hic nodus expediatur. Hinc uetus illud proverbium, Nodum in scirpo quæris: quod dici solet in eos, qui etiam in re facillima scrupulum inueniunt. Tractum est proverbium a leuitate scirpi, quem constat omni prorsus carere nodo. Ter. in An. Nodum in scirpo quæris. Nodus item in exercitu dicitur densa peditum multitudo: quod non facile possit resolui. Cælestis nodus, sidus Piscium olim dicebatur. Cic. in Arrat. A nodus fiunt Enodis, Inenodabile, Internodium. diximus suis locis.

* **NOEGA**, opidum Hispaniæ Tarraconensis. Plin.

NOEGAËVM, amiculi genus, auctore Festo prætextum purpura, coloris candidi. unde pro candido quandoque ponitur. Liu. Andro. Lacrymas de ore noegæo detersit.

NOLA, πόλις, Ptol. Campaniæ urbs mediterranea, hanc prius Sidicinum fuisse dictum, scribit Plin. lib. 3. c. 5.

NOLA, [Non uolere. Gal. Ne point uouloir. Hi. Noquerer.] ἐθέλω, ex Non, & uolo. Ter. in Eu. Noui ingenium mulieris. Nolunt, ubi uelis: ubi uolis, cupiunt ultro. Cic. in Or. Libet copulatio uerba iungebat, ut Sodes;

ut fodes, pro si audes, nolle, pro non uelle. Cic. 4. Ver. Exempla licet
 terarum ipsi habere non nollent. Nolens, partic. Luc. lib. 1. Quam
 uis nolente senatu Traximus imperium.

NOMADES, dum, *νομάδες*, Africæ populi, inter Zeugitanam regio-
 nem & Mauritianam siti, qui postea, litteris aliquot mutatis, Numi-
 dæ appellati. Hos scribit Sallust. ex Persis ortum traxisse, qui
 Herculem in Hispaniam sunt comitati, eoque mortuo in Africam
 transiisse, locaque occupasse Oceanoproxima: postea propter
 multitudinem a parentibus digressos, possedisse ea loca, quæ pro-
 xime Carthaginem Numidia appellatur. Dicitur sunt autem No-
 mades, *ἄπο τῆς νόμης*, id est, a pascendo, quod pastionibus præci-
 pue uacarent. Sunt & alij Nomades in Scythia supra Mæotim.
 Plin. lib. 5. cap. 21.

NOMAE, ulcera, quæ depascunt serpendo corpus. Plinius libro 33.
 capitulo quarto.

NOMEN, inis, [*Nome. Gal. Nom. Hisp. Nombre.*] a Nosco, quod notitiam
 faciat: nam, per id, quidquid nominamus, agnoscitur. Vel nomen
 dicitur, quasi notamen. Aut a Græco *ὄνομα*, abiecto ο. Proprie
 autem nomen dicitur teste Nonio, proprium uocabulum singu-
 lorum, hoc est, quo singulæ res appellantur. Inde nomino, as, quod
 est, nomen alicui rei imponere. id autem fit dupliciter. aut enim
 uniuersò generi nomen imponimus, quod Grammatici nomen ap-
 pellatiuum uocant, ut cum animal rationale hominem dicimus
 nominari. aut singulis rebus peculiare nomen imponimus, quod
 illi cum alio non sit commune; hoc a Grammaticis nomen prop-
 rium appellatur, quod sic definitur a Cicerone. Nomen est, quod
 uniuersis personæ attribuitur, quo quæque suo proprio, & certo
 uocabulo appellatur. Hoc rursus diuiditur in quatuor membra,
 Prænomen, Nomen, Cognomen, & Agnomen. Prænomen inter-
 dū una, interdum duabus, interdum tribus litteris notabatur: ut,
 C. Caius, Cn. Cneus, Sex. Sextus. Fuitque nonnulla ratio præno-
 minis. nam & Quintum ideo dixerunt, quod quinto fortassis lo-
 co natus esset: Lucium, quod initio lucis exortus: Cneum, a corpo-
 ris effigie. Cognomen maiorum est tractum ex familia, uel sangui-
 ne, ut Cornelius ex Cornelij. Nomen autem proprium personæ
 est, quod proprium gentiliū, hoc est, quod originem gentis, uel
 familiz declarat, ut Cic. Sci. Agnomen extrinsecus uenit, & hoc
 tribus modis. Aut ex animo, ut Superbus, Pius. Aut ex corpore,
 ut, Crassus, Pulcher. Aut ex fortuna, ut Africanus Gothicus, Asia-
 ticus, Numantinus, a deuictis gentibus, sed hoc raro usurpatur.
 Cognomen namque, siue Cognomentum potius, quam Agnomē
 dicitur. Cic. Scipio ille cui Africanus fuit cognomen. Idem ad Att.
 Teque non cognomen solum Athenis deportasse, sed humanita-
 tem & prudentiam intelligo. Romani plerumq. tribus uti solent
 nominibus, nonnulli etiam quatuor: ut, P. Cornelius Scipio Afri-
 canus: ubi Publius est prænomen, Cornelius nomen proprie di-
 ctum, Scipio cognomen, Africanus agnomen. Et nomen quidem,
 atque cognomen omnium eiusdem familiz commune erat, præ-
 nomen uero tantum singulorum. Prænomina itaq. illud erat, quo
 fratres, aut gentiles a se mutuo distinguebantur. Quidam etiam
 a uestimento cognomen sortiti sunt, ut Antonius Caracalla: qui-
 dam a pecore minori, ut Porcius, Scrofa: quidam a pecore maio-
 ri, ut Equitius, Taurus. quidam a piscibus, ut Sergius, Orata, Mu-
 ræna. Pilius autem cognomen inde tractum putatur, quod qui
 primus in ea familia hoc cognomine dictus est, pili usum inue-
 nerit. Et aliquando nomen pro decore, & dignitate ponitur.
 Virgilius 2. Aeneid. Auulsumque humeris caput, & sine nomine
 corpus. Interdum pro generositate. Idem lib. 2. Georg. Aut po-
 mis sua nomina seruat. Interdum pro nobilitate generis, fama.
 Virg. 2. Aen. Et nos aliquod nomenque, decusque Gessimus. Oui-
 10. Met. Magnum & memorabile. Nomen etiam accipitur pro
 gente: ut apud Virgil. Nostrumque in nomen ituras. Nomina
 præterea dicuntur capita, uel (ut hodie loquimur) articuli ratio-
 nis argentariæ, in quibus descripta sunt nomina debitorum, quib-
 us pecuniæ expensæ feruntur. Cic. 3. Verr. Satis te elapsurum
 omni suspicione arbitrabare, si, quibus pecuniam credebat, iis ex-
 pensum non ferres? neque in tuas tabulas ullum nomen refer-
 res? Nonnumquam nomen accipitur pro ipso debitore. Colum.
 lib. 1. cap. 6. Vel optima nomina appellando fieri mala, Alphium di-
 xisse uerissime fertur. Sæpe etiam nomen accipitur pro debito.
 Cic. ad Att. lib. 16. Nomina mea per deos expedi. Idem ad eun-
 dem lib. 6. Salaminius adduxi, ut totum nomen Scaptio uellent
 soluere. Ponitur etiam nomen aliquando pro causa. Cic. de Ami-
 ci. Ab amicitia Q. Pompeij meo nomine se remouerat Scipio.
 Nomen aliquando transit in aduerbium: ut, Toruumque tuetur,
 id est, torue. Item aduerbium in nomen; ut apud Persium: Iam
 cras hesternum consumpsimus, ecce aliud cras. Nomina tamen
 in aduerbium migrationis suam sæpe seruant quantitatem, ut apud
 Virg. 3. Ecl. Transuersa tuentibus hircis. nam Transuersa cum ad-
 uerbium sit, a, tamen breuis est, quia uenit ex nomine, cum scia-
 mus in a terminata aduerbia longa esse. Nomina per diuersos ca-

sis loco aduerbiorum ponuntur per nominatiuum, ut Fors pro
 Forte, Recens pro Recenter: per genitiuum, Militiæ pro in Militi-
 a: per datiuum, ut Velperi, Ruri, Sorti, per sortem: per accusa-
 tiuum, ut Toruum pro torue, Clarum pro clare: per ablatiuum,
 ut Rure, Domo.

NOMENCLATOR, tis, [*Colui che fa il nome d'ogniuno. Gall. Nommieur.*
celuy qui fait le noms d'une multitude. Hispan. El que llama a los otros, y
que tiene los nombres de todos.] *ὀνοματωτής*, a nomine calando. i.
 uocando, qui memoriter unumquemque nominatim uocare didi-
 cit: ut puta in foro reos, in conuiuio conuiuias. Cic. ad Att. lib. 14.
 Ad urbem ita ueni, ut nemo ullius ordinis homo nomenclatori
 notus fuerit, qui mihi obuiam non uenerit. Horum opera uteban-
 tur potissimum candidati, ut sibi in præfando suffragatores nomi-
 na ciuium suggererent. Vnde laudatur Cato, quod legem serua-
 rit, quæ candidato nomenclatores adesse uetat, ut per se ipsi sine
 nomelatore nominatim salutare ciues Romanos. Hi & Far-
 tores quoque dicebantur, quod salutarum nomina (ut ait Fest.)
 uelut infarcirent petitorum auribus. Cic. pro Mur. Quid quod ha-
 bes nomenclatorem?

NOMENCLATIO, & Nomenclatura, *ἑνομασία*, nūcupatio, nomina-
 tio. Col. lib. 3. c. 2. Prudentis magistri est, eius nomenclationis au-
 cupio studiosos non demorari. Plin. lib. 2.

NOMENTVM, *νομήντος*, Stephano, opidum in Latio, non procul ab
 Roma. Mar. li. 13. Si uicina tibi Nomento rura coluntur. Hinc No-
 mentana uia Romæ, qua itur Nomentum, & Nomentani, qui No-
 mentum habitant. Dicitur Nomentum a Nomento conditore.

NOMINATIM, aduer. [*Nominatim, a nomen per nome. Gal. Nommé-
 ment par nom est surnom expressement. Hispan. Nombradamente.*] *ἑνο-
 μασι*, per singulorum nomina. Liu. lib. 2. Consules citant nomina-
 tim iuniores. Dicitur tamen & de uno: ut, Tenens cruentum pu-
 gionem Brutus, nominatim Ciceronem inelamauit. Aliquando
 etiam accipitur pro expresse. Cic. lib. Off. Quidquid est in prædio
 uitij, id statuerunt, si uenditor sciret, nisi nominatim dictum esset,
 præstari oportere. Nominatim & Generatim, contraria. Cic. At-
 lib. 9. Tanta erat in illis crudelitas, ut non nominatim, sed gene-
 ratim proscriptio esset informata.

NOMINATIO, nis. Plin. Ep. 35. qui me nominationis die per hos con-
 tinuos annos inter sacerdotes nominabat. Brutus ad Cic. Bibulus
 in Paulæ locum petere constituit: eam nominationem a te peti-
 mus. Nominatio figura rhetorum, de qua ad Heren. lib. 4.

NOMINATVS, [*Celebrato, nominato. Gal. Nommé, renomné. Hisp. Nombrado,
 bien affamado.*] *ἑνομασμένος*, nomen ex participio pro celebri. Ci-
 cero 6. Ver. Illa Attalica, tota Sicilia nominata. Plin. lib. 12. cap. 16.
 In Bactriana Bdellium nominatissimum.

NOMINO, as, [*Nominare. Gal. Nommer. Hisp. Nombrar à poner nombre.*] *ὀνομαζέω*, appello, nomen impono. Lat. lib. 4. A Deo diuinitas no-
 minatur. Cic. de Am. Amor ex quo amicitia est nominata. Inter-
 dum accipitur pro nominatim compellere. Pla. in Most. Quis me
 nominat? Nominare aliquando etiam ponitur pro exprunere.
 Cic. pro Lælio: Quorum profusa luxuries magnitudo æris alieni,
 sumptus, libidines nominarentur. Est etiam Nominare, cum ali-
 quem ad aliquem honorem deligimus. Cic. in 11. Phi. & Brutus in
 Ep. ad Cic. Vide Nominatio. Hinc Denomino, nomen alicui impo-
 no. Col. lib. 4. Vniuersæ regiones habent propria uirium genera,
 quæ consuetudine sua denominant.

NOMINITO, as, are, [*Nominare.*] freq. a Nomino. Lucr. lib. 3.

NOMISMA, [*Denaro, moneta, medaglia.*] *νόμισμα*, Vide Nummus, &
 Numisma.

* **NOMOPHYLACES**, *νομοφύλακες*, legum custodes: apud Athenien-
 ses erat magistratus hoc nomine. de his custodib. Colu. mentio-
 nem facit lib. 12.

* **NOMOTHETÆ**, legumlatores erant, ut Solon apud Athenienses,
 Lycurgus apud Lacedæmonios.

NON, [*Non. Gal. Non ne, non pas. Hisp. No.*] *ἄ, ἕκ*, negatiua dictio accom-
 modari pot omnib. modis, præterquam imperatiuo. Indicatiuo. Ter.
 in Eu. Non te dignum Chærea fecisti. Opto. Pla. in Men. Non ne-
 geni, si nouerim. Subiunctiuo. Vir. 1. Geo. Nō illa quisquā me na-
 ue per altum Ire, neque a terra moneat connellere funem. In fini-
 tino. Ter. in Phor. Non neglexisse, habeo gratiā. Non, si negatio
 ni præponatur, affirmat: ut, Non nihil tibi debeo. i. aliquid tibi
 debeo. cum postponitur, magis affirmat, quam si præponeretur:
 ut, Nihil non tibi debeo, significat, omnia tibi debeo. Ouid. lib. 3.
 Fast. Multa tibi memores, nil non debemus Elifæ.

NON AYTEM, *ἄ μὲντοι*, recte dicimus. at non dicimus, Non uero:
 ut Amicus Cæsaris sum, non autem assentator.

NON MODO, [*Non solamente.*] *μη ὄτι*, non solum: ut, Non modo te
 diligo, sed etiam amo. Quandoque ponitur pro nedum. Treb. Cic.
 Non nefcis, quam pro ueterrimo amore omnibus tuis etiam ni-
 nimis commodis, non modo tanto bono gaudeam.

NONNVLVS, [*Alcuno.*] *ἕσινος*, aliquis. Cic. pro Mur.

NONNUMQVAM, [*Alcune uolte.*] *ἐπίστα*, significat aliquando,

NON Tacendus, [*Dix effere laudato, laudemole.*] *ἴσθητος*, nominandus, laudandus, Marti. ad Licianum: Vir Celtiberis non tacende genibus.

NONA, *α*, una ex Parcis. Latini Nonam, Decimam, & Mortam, Parcas dixere: quod tempestiuum tempus partus sit nono & decimo mense: qui uero ante hoc tempus in lucem prodeunt, aut mortui nascuntur, aut paullo post moriantur: Vide Morta, & Gellium li. 3. capitulo 16.

NONACRINVS, *να, νημ*. Qui Nonacrina Atalanta.

NONACRIVS, *κρια, κριμ*, *ἡνανκριδος*, Quidius in Fast. Nonacrius heros.

NONAE, *α, um, νωναι*, quasi nouæ, propter Initium obseruationis, uel quod ab eo die semper ad idus nouem dies putentur: siue ad imitationem Tuscorum, qui nonas uocabant nonum quæque diem, quo regem suum salutabant, & de proprijs negotijs confulebant. Erant autem Nonæ, in Martio, Maio, Iulio, & Octobri sex illi dies, qui Kalendas sequuntur: reliqui uero menses quattuor tantum habebant Nonas. Cicero pro Flacc. O nonæ illæ Decembres.

NONAGENI, *να, na*, tantum plural. *ἐννεήκοντα*, numerus distributiuus a nonaginta, nonagesimus, ma, mum. Cic. Seneca. nonagesimus annus.

NONAGES, [*Nonanta uolte.*] *ἑννεήκοντάκις*, a nonaginta aduer.

NONARIÆ, dictæ meretrices, quod hora nona cellas aperirent, eor poris prostri tuendi gratia. Persius Saty. 1. Si Cynico barbam petulans nonaria uellet.

NONINGENTI, [*Noncento.*] *ἑννακῆσιν*, uel per syncopen nongenti, *α, α*, nouies centum. dicimus & noningeni, & per syncopen nongeni.

NORBA Cæsarea, Lusitaniæ urbs. Prol. uulgo Alcantar.

NORICVM, *pen. corr.* *νορικῆς*, regio Germaniæ. habens ab Occasu Aeneum fluuium: a Septemtrione Danubium. ab Ortu solis mōtē Cęcium: a meridie montem Curuancam. eam nunc regionē bona ex parte Bauariam appellant.

NORICVS, *α, um*. Hor. libro 1. Carm. Quas Noricus Deterret ensis. Virgilius 3. Geor. Aerias Alpes, & Norica si quis Castella in tumulis.

NORMA, *α*, [*Norma, squadra, regula, ordine.* Gal. *Vne esquierre ou regle.* Hisp. *La esquadra de cantero, regla.*] *κατων, γνάμων*, fabricorum instrumentum, habens duo latera, quo omnia dirigunt, metiunturque, quæ & regula dicitur. Plin. lib. 36. ca. 22. Structuram ad normam & libellam fieri, & ad perpendicularum respondere oportet. Nostrates Quadrantem uocant. unde quæ recta, dimensaque sunt, ad normam facta dicuntur. Per metaphoram accipitur pro lege, formula, & præscripto Cic. pro. Mur. M. Catoni, uitam ad rectam & omnis normam dirigenti, de officio meo respondebo. Norma loquendi, Hor. de ar. Si uolet usus, Quem penes arbitrium est, & uis, & norma loquendi. Hinc Abnorme, & Enorme.

NORMALIS, male, ad normam factum. Quint. libr. 11. Sinistrum brachium eo usque alleuandum, ut quasi normalem illum angulum faciat.

NORMATVS, *α, um*, ad normam factum, & directum. Colum libro 2. capitulo 13. Ut tamquam suppositio uasi ad perpendicularum normata insisteret.

NORMANNIA, regio Galliz ultra Sequanam flumen, quæ a Carolo Magno deuictam, fidem Christianam suscepit, ita dicta a Normanis Cimbricæ Cherronesi populis, qui eam regionem occuparunt. Normanniæ autem nomen, Germanorum procul dubio uocabulum est, qui Nort, Septemtrionem appellant, & Menziurum. a Cæsare, totus ille tractus inter Armoricas ciuitates numeratur.

NORVEGIA, regio in Europa, Septemtrionalis, uersus Oceanum Germanicum sita, sub Imperio regis Danorum.

NOS, nostrum, uel nostri, [*Nos.*] *ἡμεῖς*, plutale est ab Ego mei, uel mis. Nos inter nos. Cic. ad Pompe. lib. 5. Illud non dubito, quin respu. nos inter nos conciliatura, coniuncturaque sit. Teren. Adel. Quasi non norimus nos inter nos. Nosmet pro nos ipsi. Plautus Rud. Si non moneas, nosmet meminimus. Nosmet ipsi inter nos.

NOS ad Artic. libro 4. Sed ut nosmet ipsi inter nos coniunctio res sim. Noster, nostra, nostrum, pronomen possessiuum. Noster absolute, pro, noster filius familias. Teren. in Eunuc. Haud sim. his uirgo est uirginum nostrarum. Donatus: Nostrarum, ciuium scilicet. Virgilius 2. Georg. Non eadem arboribus pendet uindemia nostris. Nostrate culpa, Teren. in Phor. Nostras, nostratis, omnium generis. a Noster, significatq., e nostra gente, uel patria. Cic. Pato lib. 9. Mirifice capior facetijs, maxime nostratibus. Plin. lib. 15. c. 11. Quæ candidiora, Nostratia cognominata, odoris præstantissimi. Cic. Lælio.

NOSCITARVNVS, *α, um*. Gell. lib. 5. c. 14. de leone. atque placide rā quam noscitabundus, ad hominem accedit.

NOSEITO, *as, p. c.* *ἡνσιπίζω*, frequentatiuum a Nosco. Liu. lib. 3. Sena-

rorem raro usquam noscitare.

NOSCO, *scis, noui, notum*, [*Cognoscere. Gal. Cognoscere, sauoir. Hisp. Cognoscer.*] *γνωσκω*, quod gnotico olim dicebatur. unde Agnosco, & Cognosco, & Ignosco. ugnibcat autem noscere, cognoscere, notitiam alicuius rei habere. Cic. 1. Tusc. Præceptum Apollinis monet, ut se quisque noscat. cum igitur, nosce te, dicit, hoc dicit, Nosce animum tuum. Teren. And. Qui scire posses aut ingenium noscere, Dum ætas, metus, magister prohibebant. Est præterea, carum habere. Vir. li. 4. Geor. Et patriam solæ, & certos nouere penates. Hinc Dignosco, Internosco, Pernosco. Fit autem nosco a Græco. nam Græci, *γ γωσκω*, dicunt cognoscere. hinc Latini ueteres non nosco, sed gnosco dicebant, & gnotum cognitum, & gnoto pro scio.

***NOSCOPIVM**, Lyciæ urbs. Plin. lib. 5. c. 37.

***NOSORA**, insula est maris rubri. Steph.

NOTABILIS, [*Notabile. Gal. Notable. Hisp. Cosa que se puede à deuo fer conofcida.*] *γνωστός*, qui notari, i. dignosci potest. Plin. Iun. in Epist. Notabilem te futuris principib. fecisti. Col. lib. 3. c. 21. Maior pars putationis per id tempus administratur, quo uitis neque folium notabile gerit. i. per quod nosci possit. notabilis. Plin. lib. 36. c. 5. Notabilis feditas uultus Hipponacti. Cic. 5. ad Luceium. lib. Ep. Exitu notabili concludantur.

NOTABILITER, [*Notabilmente. Gal. Notablement, euidentment, Hisp. Notablemente.*] *γνωστός*, aduer. Plin. Ep. 5. Expallui notabiliter. Tacit. lib. 17. Quibusdam notabilibus turbantibus.

NOTA, *α*, [*Nota, segno, macchia. Gal. Note, marque. Hisp. Señal.*] *σημείον*, a Nosco, is, deriuatur. Fetus: Nota nunc significat signum, ut in pecoribus, tabulis, libris, litteræ singulæ, aut binæ. nunc ignominiam. Plin. lib. 11. c. 39. Mammæ homo solus e marib. habet, cetera animalia mammarum notas tantum. Cic. in Part. Litteratura constat ex litterarum notis. Vturpatur & pro scriptura. Curius Cic. Sulpicio successori nos de meliore nota commenda. Sunt et notæ, quibus compendio scribitur. Suet. de Cæsare. S. qua occultius profereda erant, per notas scripsit. Hoc est, sic structo litterarum ordine, ut nullum uerbum effici posset. quæ si quis inuestigare & persequi uellet, quartam elementorum litteram, id est, d. p. a, & perinde reliquas commutet. Gellius de notis Cæsaris sic scribit. In epistolis Cæsaris inueniuntur litteræ singularæ sine eoagmeutis syllabarum: ex quibus uerba confici nulla possunt. Notis scribere, est compendioso scribendi genere excipiendo uti. Modestinus: Eos, qui notis scribunt acta præsidum, reip. causa non ab esse certum est. Suet. de Tito: E pluribus comperit, notis quoque excipere uelocissime solitum. Nota etiam pro infamia, & ignominia sumitur. Lucil. lib. 30. Quem scis scire tuas omnes maculasque notasque. Suet. Varijs affectus notis. Cic. 3. Off. O turpem notam temporum. Eximere notæ, id est, remittere infamiã. Gell. lib. 4. cap. ult. Aliquando refertur ad laud. m. Ouid. lib. 1. Fausto. Ille Numantina traxit ab urbe notam. Est item nota signum quo aliquid notatur. Cic. Valerio, Reliquis epistolis tantum faciam, ut notam apponam eam, quæ mihi tecum conuenit. Liui. Instruit secretis notis, per quæ haud dubie cognoscerent sua madata esse, id est, dat signa, quibus fidem faceret. Notæ etiam accipiuntur pro indicijs. Cels. lib. 2. c. 6. In acutis morbis fallaces notæ, & salutis & mortis.

NOTARIVS, *ij*, [*Notaro, notario. Gal. Notaire, escriuañ sous un autre. Hisp. Notario, qui escribe lo que otro diz.*] *γραμματωδης*, qui a τ in iudicio, uel etiam extra iudicium notis, uel litteris excipit. Plin. in ep. Notarium uoco, & die admisso, quæ formaueram, dicto. Mar. lib. 10. nec calculator, nec notarius uelox.

NOTATIO, *onis, uerbale, a noto, as*, [*Annotatione. Gal. Note, notation, remarquement. Hisp. Nota, à notacion.*] *ἡσυνείροισ*, animaduersio, quæ & nota dicitur. Cic. 2. de Diu. Cæli distributio, & ceterarum rerum notatio docet unde fulmen uenerit. Ibidem: Chaldeis in prædictione, & notatione cuiusque uitæ ex natali die, minime credendum. Temporum notatio. Idem de Clar. Or.

NOTEO, *tes, tui, a quo notescio*, [*Essere fatto noto.*] *γνωσίζομαι*, notus fio. Prop. nostri notescet fama sepulcri. Hinc Innotesco. Lactantius libro quinto: A doctis, quibus scripta eius innotuerunt, irrideri solent.

NOTHVS, [*Bastardo. Cal. Bastard. Hisp. Bastardo à nò legitimo.*] *νόθος*, ex uxore non legitima natus. Latinum eius rei nomen non habemus, ideo utimur peregrino. Virg. l. 7. Supposita de matre nothos furata creauit. nothum Græci appellant, quidquid non legitimum, nec uerum, ut nothum Atticissimum dicunt, non uerum schema Atticum, sed adulterinum. Nothi pulli, Col. lib. 8. cap. 10. Nothi sunt optimi pulli, quos conceptos ex peregrinis maribus nostrates ediderunt. Nothos etiam appellant Arabicos elephantas, In dicis minores: teste Plin. lib. 8. cap. 1.

NOTIA, *ε, notia*, gemma eum imbribus cadens, unde & Ombria alio nomine dicitur, eodem effectus habens, quos Brontia. Plin. lib. 37. cap. 10.

NOTIFICO, as, [*Far noto, manifestare. Gal. Donner à cognoître, notifier. Hisp. Hazer notorio y conosco.*] γνωπίζω, notum facio. Ovi. lib. 1. de Pon. Ecl. 2. Atque modum pœnæ notificare uelis. Gel. lib. 9. c. 3. Philippi arma, uimque toti Græciæ metuentiam, Demosthenis orationes notificant.

NOTIO, onis, [*Cognitione. Gall. Cognoissance, intelligence. Hisp. Obra de conoscer, conocimiento, demostracion.*] ἐγνοια, cognitio, demonstratio. Cic. li. 3. Off. Explicata intelligentiam tuam, ut uideas, quæ sit in ea species, & notio boni uiri. Boetius com. 3. Top. Notio intellectus est quidam, & simplex mentis conceptio ad res plures pertinens a se inuicem differentes. Notio pro cognitione causæ. Tac. li. 3. Tiberius, dilata notione de iure flaminis.

NOTITIA, e, [*Notitia, cognitione.*] γνώσις, cognitio, notio dicitur. Cic. de Sen. Qui sermo, quæ præcepta, quanta notitia æquitatis? Notities, et, notitia. Vitru. lib. 6. in proœ.

NOTIVM, νότιον, opidum Ionie prope Colophonem. Pli. li. 5. cap. 3. 1. Est item Calydnæ insule opidum. Pli. lib. 5. c. 3. 1.

* **NOTIVM** mare dicitur, quod inter Ligusticum & Siculum est.

NOTO, as, [*Notare. Gall. Noter, signer, marquer. Hisp. Notar señaland, señalar.*] frequenter uim a notico. Priscia. In quo similiter est notandum, quod cum a notu sit deriuatum, corripuit tamen notam mirum. Cic. Or. Facile est uerbum aliquod ardens (ut ita dicam) notare. Composita enim a notus mutant o, in i, ut agnitus, cognitus, cum ignotus seruauerit. Est autem notare, animaduertere: Lactan. libro 2. Cursus siderum & defectus notauerunt. Ouidius 2. Metam. Venientem prima notauit Mercurium. Notati ignominia senatores, ob flagitium aliquot senatu moti dicebantur: ut & equites, quibus equus adimebatur: & milites, qui aliquis flagitij causa exauctorabantur. Cic. Cæcinæ, ut eam in ciuitate boni uiri, nulla ignominia notati, non reuertantur, in quam tot scelorum condemnati reuerterent. Potest etiam dici a Nota deriuatum, ut sit Notare, signum, notamve apponere. Iuu. Sed, quæ Fabricius censor notet. Notarunt hoc annales, pro, Scriptum est in annalibus. Plin. lib. 8. c. 5. 1. Item ignominia afficere. Cic. de Sen. Notandam putauit libidinem nimiam. Hinc Annoto, Connoto, Denoto, Prænoto, Antenoto, Subnoto. Cic. 3. Tus. Verbis Latinis melius, quam Græcis hæc notata sunt. Idem pro Domo: Notissimus omnium scelorum maculis.

NOTORIVS, a, um, adiecti. [*Notus, manifesto. Gal. Notoire, manifeste. Hisp. Notario, mucho conosco, manifeste.*] δηλος, manifestus. Paullus in l. ab accusatione. ff. ad S. C. Turpil. qui notoria indicia produunt. et C. de accusat. l. ea lege.

NOTVS, a, um, [*Conosco, noto. Gal. Cognu. Hisp. Conosco.*] γνωριστος. Pli. li. 2. 6. cap. 18. Albina & hæc arbor, nec uulgo nota. Notus, qui nouit. Pla. Pseu. Noui: notis prædicas. Notus, notior, notissimus. nomen ex participio. Cic. pro Mur. Tua nobilitas hominibus litteratis & historicis est notior. Idem 4. Acad. Cui erant, quæ dixi, notissima. Notus, carus, dicitur. Virg. libro 7. Et notis compellat uocibus ultro. Idem 1. Ecl. Hic inter flumina nota, id est, cara, ut inquit Seruius.

NOTVS, ti, [*Austro.*] uentus meridionalis, quem Austrum uocamus, ἀπὸ τῆς νοτίδης, humiditate.

NOVACVLA, [*Rasore, rasorio. Gal. Vn rasoir. Hi. La nauja para raer pelo.*] ἔρως, culter rasorius, a Nano, nauas, quod faciem nouare & iunior rem facere uideatur. Cic. 1. de Diu. Cotem, inspectante populo, nouaculam discissam. Aliquando pro quouis cultro. Col. lib. ult. ca. 45. Raporum summam cutem nouacula decerpito.

NOVALIS, huius Noualis, νεωμια, νεωτὸς, gene. fem. & Nouale genere neutro, diuersis modis exponi solet. Paullus Iurif. dicit esse terrâ proficissam, quæ anno cessat. Sic Varro: Qui intermittitur, a nouan do noualis ager dicitur. Plin. Nouale est, quod alternis annis fertur. Idem sentire uidetur Festus, cum ait: Noualis ager nouæ reliæos sementi. Seruius uult Noualem esse aruum tuuc primum ad sementem proficissum. Alibi tamen noualem interpretatur terrâ, quæ per singulos annos femine renouatur. Vir. 1. Ecl. Impius hæc tam cula noualia miles habebit? Quinct. in Mil. Mariano: Segnem futuris noualibus eruere filuam. Virg. Alternis idem tonfas cessare nouales, Et segnem patiere situ durefcere campum.

* **NOVA Mœnia**, νεωτερος, Sarmatiæ urbs, in Europa. Ptol. hodie Album castrum dicitur.

* **NOVANVS** flu. in agro Pitinate, trans Apenninum. Pli.

* **NOVARIA**, ciuitas uetustissima Italiæ, in Infubribus, agri fertilitate, & hominum præstantia insignis. Pli. lib. 3. c. 17.

NOVATIO, nis, νεωτερισ, dicitio Iurif. consulti uisitata, qua utuntur pro prioris debiti in aliâ obligatione aut naturalé, aut ciuilem.

NOVATRIX, cis, Qui. 15. Met. Rerumque nouatrix.

NOVELLETVM, τὸ νεωτερον, uinea ex nouellis uitib. confita. Paul. in l. ueluti. ff. de imp. in reb. dot. Si nouelletum in fundo factum sit.

NOVE, [*Nouamente. Gal. Nouellement. Hisp. Nuenamente.*] ad Heren. Ne quid noue dicamus.

NOVELLO, as, are, νεωστα, νεωσται, nouas uites pangere. Suet. in Do.

Edixit ne quis in Italia nouellaret. Hinc Renouello, rursus nouellum facio. Col. lib. 3. Vine ita renouellatur.

NOVELVS, uella, uellum, [*Nouello.*] deminut. a nouus. Virgi. 3. Ecl. & Cic. de Fin.

NOVEM, [*Novæ.*] ἐννέα, Virg. 5. Aen. Iamque dies epulata nouem gcs omnis. Cl. ad Q. F. In nouem dies distributus sermo. A quo Nouenarius, 9, & Nouenarius, a, um, Var. Do, in hominibus posse nouenarium retinere numerum. Item Nouenus, a, um Li. li. 27. De creuere ut uirgines ter nouenæ carmen canerent. Terga nouena bouum. Ovi. 1. 1. Met.

* **NOVEM** uia, ἐννέα ὁδοί, ciuitas Thraciæ. Steph.

NOVEMDIALIS, le, Cic. Q. Fr. Nouemdiale ferias.

NOVENDIVM, dii, [*Spatio di noue giorni.*] ἐννέα ἡμέρας, nouem dierum spatium: a quo nouemdiale sacrificium, quod nouem diebus continuis fieri solet ad expiationem prodigiorum. Li. lib. 1. Romanis Nouemdiale sacrum publice susceptum est.

NOVERCA, e, [*Matrigna. Gal. Marastre. Hisp. Madrastra.*] μητρυνη, dicitur quam quis liberis sublatis nouam uxorem ducit, dicta quasi νεω ἀρχη, noua princeps. Virg. in Buc. Est mihi namque domi pater, est inuitta nouerca.

NOVERCALIS, & hoc nouercale, nouercæ proprium, ut, odium nouercale, quo nouerca priuignum prosequitur. Tacit. lib. 1. Manus nouercales. Senec. Herc. fur. Stimuli nouercales. Claud. libro 2. de rap. Proserp.

* **NOVIVM**, ciuitas Hispaniæ Tarracoënsis.

* **NOVIVS**, fluius Britannicæ, Ptol. lib. 2. cap. 3.

NOVISSIMVS, sima, simum, [*Vltimo. Gal. Le dernier. Hispan. Vltimo.*] ἔσχατος, ultimus: quia quæ recenter fiunt, ultimum locum possident. Cicero 1. de Orato. Duo sunt ad iudicandum nouissima. Idem pro Ros. Com. Qui ne in nouissimis quidem erat histrionibus, ad primos peruenit comædos. Nouissime, postremo. Plancus Cic. lib. 10. Fam.

NOUITAS, tatis, [*Novitas. Gal. Noueauté, nouvelleté. Hispan. Nouedad ò innouacion.*] νεότης. Cicero de Amic. Nouitates non sunt repudiandæ. Virgilius 1. Aeneid. Regni nouitas me talia cogit Moliri. Nouitas pro generis ignobilitate. Sallustius in Iugur. Nouitatem meam contemnunt. Cicero ad Lentul. Nouitati putabam esse inuisum mex.

NOUITER, [*Nouamente.*] Plin. in Paneg.

NOUITIVS, a, um, [*Noviζος, nouo. Gal. Nouice, tout noueau. Hisp. Noueno.*] νεωπυτος, nouum, ut Nouitium opus nuperrime factum. Nouitia mancipia, teste Martiano. ff. de ædificio edicto. Intelliguntur, quæ nondum annum seruierunt: quibus opponuntur ueterana. Vlpia. eo. tit. Plerique solent mancipia, quæ nouitia non sunt, quæ si nouitia distrahere, ut pluris uendant. Plin. lib. 23. cap. 1. Nouitium uinum refinatum nulli conducit. Terent. in Eun. Paucæ manent nouitiæ puellæ. Cic. pro Domo: Syrum nescio quem de grege nouitiorum, factum esse consulem. Nouitium inuentum. Plin. lib. 27. cap. 2. 1. & lib. 23. cap. 1.

NOVO, as, [*Far nouello, mouellare. Gal. Innouer, faire quelque chose de noueau. Hisp. Nueno.*] νεω, nouum facio. Sallust. in Cat. Ne quid eo spatio nouaretur. Nouare pro immutare. Cicero 3. de Leg. Nihil habui, quod putarem nouandum in legibus. Hinc Innouo, & Renouo. Li. lib. 1. Fœdus renouatum est. Nouans, particip. Virg. 4. Aen. Aeneam fundantem arces, ac tecta nouantem Conspicit. Nouandus, a, um. Ouid. 8. Metam. Mihi sæpe nouandi Corporis, o iuuenes, numero finita potestas. Nouatus, a, um. Ovi. 2. de re. Vulcanusq. nouatum Scinditur.

NOVVMCOMVM, Galliæ Cisalpinæ opidum, ante Comum, post, deductis eo a diuo Liuio quinque colonorum millibus, Nouucomum appellatum, & opidani Nouocomenæ. Strab. li. 5.

NOVVMCIVM, pondus, uel mensura nouem unciarum.

NOVVS, a, um, [*Nouo. Gal. Noueau. Hi. Nueno.*] νεος, Qui. 1. Met. In noua fert animus mutatas dicere formas Corpora. Ter. in Adel. Nouus maritus anno demum quinto, & sexagesimo ham. Accipitur quædoque pro mirando, & inopinato. Vir. 3. Ecl. Pollio, & ipse facit noua carmina. Idem: Quis furor iste nouus? Noui homines dicuntur, qui per se ipsos clari esse incipiunt, & magistratus in ciuitate assequi. Cic. Fab. li. 5. Ep. Adeptus es, quod non multi homines noui.

Nox, huius noctis, [*Noctæ. Gal. Nuit. Hisp. Noche.*] a noceo, quod oculis noceat, uel a Græco νύξ. vnde & Nyctelius dicitur Bacchus, quod eius sacra noctu celebrabantur. Est autem Nox terræ umbra, uel (ut Speusippus ait) umbra diei contraria, solis priuatio. Cic. 2. de Nat. Deor. Ipsa umbra terræ soli efficiens, noctem efficit. Virg. 2. Aen. Nox humida cælo, Præcipitat. Aequare nocti ludum, est ludere totam noctem. Virg. 9. Aene. Felix, si proptinus illum Aequasset nocti ludum. Supremam noctem a gere. Virgil. 6. Aeneid. Dare noctes alicui, de meretricibus dicitur. Horat. Epo. 15. Locare noctes, meretricum est. Ouid. 1. Am. Eleg. 19. Sola locat noctes, sola locanda uenit. Negare noctem, dicitur meretricibus, cum nolunt admittere amatores noctu. Ovi. 1. Am. El. 8.

Poscere noctem, rogare noctem, amatores sunt. Oni. 1. Am. El. 8. & 2. Am. Ele. 2. Vigilata conuiuio nox. Tacitus l. 13. Nox pro somno: ut Exturbare noctem. Stat. 10. Theb. Thalia uociferans noctem exturbabat. Nox eterna, pro morte. Vir. 10. Aen. In æternam clauduntur lumina noctem. Nox animi, est ignorantia, & cæcitas. Ouid. 6. Meta. Tantaque nox animi est. Noctes & dies, continue, semper. Plaut. Mer. Obiurgare præter me noctes & dies. Virgilius 6. Aen. Noctes atque dies patet atri ianua Ditis. Noctis partes sunt Vespera, Crepusculum, Prima fax, Concubium, Nox intempesta, Ad mediam noctem, Media nox, De media nocte, Gallicinum, Conticinium, & Diluculum. Vide Censorium de die Natali Diuidunt & milites noctem in uigilias quattuor, singulas trium horarum spatio: quoniam seruant castra uicissim per uigilias. A Nox sunt Pernox, Noctua, Nocturnus, Noctescio, Pernoxto, Noctiuagus, Noctiluca, Binoctium, Trinoctium, Quadrinoctium.

NOXA, x, [Pena. Gal. Nuissance, dommage, faute. Hi. El pecado ò el daño.] τιμωρία, pœna, unde noxæ dedi dr mancipium uel pecus, cū traditur puniendum arbitrio eius, cui damnum intulit. Hinc Noxales actiones (ut inquit Caius in l. 1. ff. de noxalib. act.) appellantur, quæ non ex contractu, sed ex noxa, atque maleficio seruatorum aduersus nos instituantur. Ouid. 1. Fast. Noxæ deditus hostis Spargitur effuso cornua Bacche mero. Eximere noxæ, pœna liberare. Lilius 8. Non noxæ eximitur Fabius, sed noxæ damnatus, Donatur populo R. Aliquando noxa dicitur culpa. unde Caius l. Plebis. ff. de uerborum significat. scribit, Noxæ appellatione omne delictum contineri. Liu. 3. Alia omnis penes milites noxa erat. Cic. pro Sex. Rosc. In minimis noxis, & leuioribus peccatis. Aliquando noxa dicitur detrimentum, damnum. Ouid. libro 15. Met. Noctes nocent potæ, sine noxa luce bibuntur. Colum. libro 1. cap. 6. Ea res a noxa curculionum uidetur fruges defendere. Sueto. in Cæs. Spurinamque irridens, quod sine ulla noxa sua Idus Martiæ adessent.

NOXIA, [Culpa. Gal. Faute, offence, coulpe. Hisp. Culpa.] νημία, culpa. Teren. in Eun. Vnam hanc noxiam Mitte, si aliam admitero, occidito. Cic. de leg. Noxiæ pœna par esto. Noxiæ esse, hoc est, fraudi esse, aut uitio. Liu. Nihil eam rem noxiæ futuram, quod se hostibus iunxissent.

NOXITUDO, inis, [Pena.] Noxia. Attius in iudicio armorum, ut citat Nonius: Noxitude obliteretur Pelopidarum.

NOXIUS, a, um, [Nocevole, nocente. Gal. Dommageable, qui porte dommage. Hisp. Dañoso.] βλαβερός, quod nocet. Virg. 6. Aeneid. Quantum non noxia corpora tardant. Ouid. in Ibin: Noxia luminibus spicula condant apis. Cic. de leg. Nec obediens noxius ciuis. Innoxius culpa carens, innocens. Pla. in Aul. Inopem, atque innoxium me irrides.

N A N T V

NVBAE, populi Libyæ, ad sinistram Nili flexum. Strabo libro decimo septimo.

NVBECVLA, x, [Nimbleto.] νεφέλιον, deniunt. parua nubes. Plin. lib. 18. cap. 15. Nubecula uentum procellosum dabit. Per translationem accipitur pro aduersitate. Cicero in Piso. Neque tam fui timidus, ut qui in maximis turbinibus reipublicæ nauem gubernal sem, saluamque in portu collocassem, frontis tuæ nubeculam pertimescerem.

NVBES, [Nimula, nebbia. Gal. Nue ou nuée. Hisp. La nuue.] νεφέλη, uapor humidus, in sublime elatus: siue aer in liquorem coactus, cuius de fitas haud dubie Solem obumbrat: unde etiam nomen accepisse creditur, a nubendo, scilicet, quod solem obnubat, id est tegat. Sunt tamen qui eius originem referant ad νεφος, quæ significat nubilum. Cic. 2. de Diuin. Si nubium confictu ardor expressus se emiserit, id est fulmen. Virg. 5. Aen. Figit sub nube columbam. Idem 3. Aen. Ingeminant abruptis nubibus ignes: Nubem peditum, pro multitudine. Lilius libro 35. Rex peditum equitumque nubes iactat. Armorum nubes, Stat. 4. Theb. Belli nubes, Vir. 10. Nubis in nominatio apud Pla. in Merc.

NVBIFER, pænul. corr. nubes ferens: unde nubiferi montes, tam editi, ut nubes sustinere uideantur. Ouidius 2. Meta. Aeriæque Alpes, & nubifer Apenninus. Nubifer Notus, qui nubes affert. Idem epist. 2.

NVBIFENGVS, adiectiuum, νεφελοάτης, qui nubes fugat. Columel. lib. decimo.

NVBIGENANÆ, [Generato de nimula.] νεφελογενής, ex nube genitus. Col. li. 10. Mox ubi nubigenæ Phryxi, nec portitor Helles. Nubi genæ dicuntur Centauri, quod ex nube nati. Stat. 5. The. Nubigenæ caluere mero. Feri nubigenæ, Oui. 12. Met. Bimembres nubigenæ. Vir. 8. Ae. Aranes nubigenæ. Sta. 1. Theb.

NVBILARIUM, rij, νεφέλιον, locus, quo propter nubes conferuntur frumenta semitrita. Colum. lib. 1. cap. 6. Aræ nubiliarium applicari debet, quo collata semitrita frumenta protegantur, si subitus imber accesserit. Dicitur & Nubilar. Idem libro 2. ca. 2. r. Seges in

nubilar congeritur.

NVBILIS, huius lis, [Da marito. Gal. Mariable, & se dit des filles. Hisp. Donzella casadera.] θυγατρὶς, quæ uiro in matrimonium iungi potest. Vir. 7. Ae. Iam matura uiro, iam plenis nubilis annis. Cic. pro Cluen. Nubilis filia.

NVBILIO, as, are, [Nimulare. Gal. Couurir de nuées, vendre obscur & nubileux, obscurcir. Hisp. Anublar.] σκορδίζω, nubibus obscurari: unde, Nubilat aer. Varr. de re ru. Plj. lib. 37. cap. 7. Fulgorem carbunculi extremo uisu nubilantem. Pro eodem legimus Nubilor, aris, deponens. Cato de re rust. cap. 88. Vbi nubilabitur, noctu sub tecto ponito. Hinc Obnubilo.

NVBILOSVS, bilosa, bilosum, [Nimuloso.] νεφελώδης, nubibus plenum.

NVBILVM, [Nimulo.] substantiuum, ipsa nubes. Plin. lib. 9. cap. 82. Rhodi numquam tanta nubila obduci, ut non aliqua hora Sol cer natur. Virgilius 6. Aeneid. Omnipotens densa inter nubila telum contorsit.

NVBILVS, a, um, p. c. [Fosco, nubiloso. Gal. Nubileux, obscur. Hisp. Nubloso & amblado.] σμωρῶνς, nubibus tectum. Plin. lib. 16. cap. 26. Aultrinum cælum, atque nubilum. Nubilis color obscurus. Idem Plin. lib. 9. cap. 35.

NVBO, bis, pli, & nuptus sum, in supino nuptum, [Coprire, uelare, maritare. Gal. Couurir. Hisp. Cubrir.] καλύπτω, uelo, operio. Quoniam uero sponæ apud ueteres, cum uiro tradebantur, nubere, uelare capita solebant, factum est, ut Nubere usui petur pro uiro traditi. Teren. in And. Aiebant hodie filiam meam nubere tuo gnato. Neque uir, sed mulier proprie nubit. licet quandoque præpostere dicatur. Pompon. in Pannuceatis, ut citat Nonius: meus frater nupsit dotata uetula, uaricosa. Iuuen. Sat. 2. Quid quaris? nubite amicus. Sunt qui dicant uirum tum nubere, cum seruit uxori, tamquam illa potius uir sit quam ille. Vnde Mart. lib. 8. Vxori nubere nolo meæ. Constructur cum datiuo, & aliquando cum ablatiuo mediante præpositione. Cum: ut Mulier nupsit mihi, & mecum.

Cic. Catoni. Quo cum esset nupta regis Armeniorum sotor. Nubere in familia clara. Cic. pro Cælio. Nubere dicuntur etiam arbores uitibus, & uites arboribus, pro coniungi. Plin. lib. 14. cap. 1. In Campano agro populis nubunt. De uitibus. Nubitur impersonale passiuæ uocis. Plau. Perfa: Hic cum mala fama facile nubitur: Dare nuptum uiro, Plautus. Caf. Cafina ut detur nuptum nostro uillico. Hinc Connubo, simul nubō. Appuleius: Nuptentibus parentibus connupseramus. Hinc Connubium, ius legitimi matrimonij. Den. bo, Innubo: quod est ad domum uiri transire. unde & pro transire simpliciter sumitur. Lucan. lib. 6. Sat. Suam enim inuadere, atque innubere censent. Hinc Innubus, qui uxorem numquam ducit: & Innuba, quæ nunquam nupsit. Obnubo, tego Sta. Obnubique comas. Pronubo, nuptijs præsum: a quo Pronubus & pronuba, quæ duo penultimam corripiunt, ut Innubus, & Innuba, cetera producant.

NVCAMENTA, κάρυα, teste Plj. libro 16. capit. 10. dicuntur quædam quasi paniculæ dependentes ex ramis abietis & piceæ. Ruelius: uel, quod sint quasi quædam naturæ rudimenta, pineam nucem facere condiscens: uel, quod aperte in nucibus propendere cernantur.

NVCERIA, νεκέρια, urbs Campaniæ, populi Nucerini. Plinius libro 3. capitulo 5.

NVCES, [Noci.] κάρυα, a nocendo dictæ, quod satis noceant. Ouid. de Nucc. Quoniam sata lædere credor, Imus in extremo margine fundus habet. Siue quod linguæ noceant: aridiores enim factæ eam exulcerant. Alij a capitis noxa dictas existimant. constat, a nucis nucleum esse difficilem concocti, dolore capiti inferentem tussientibus inimicum: unde Græci κάρυον, uocant, a grauedine capitis. κάρυα, enim caput significat. Est autem nux generale omnibus, quæ rudo operimento teguntur, ut castanæ, amygdalæ, auellanae, & huiusmodi. Vir. 2. Eclo. Castanæque nuces, mea quas Amaryllis amabat. Pomum uero de ijs proprie dicitur, quæ mollem habent corticem, quamuis etiam pro nucibus aliquando accipiantur, ut apud Plin. lib. 15. cap. 22. Solum hoc pomum natura compactili operimento clausit: cum loquatur de nuce iuglandæ. Relinquere nuces est omisissis puerilibus ad maiora conuertitur, cum enim lusus soli pueritiae conueniens. Persius Saty. 1. Et nucibus facimus quæcumque relictis, Cum sapimus paruos. Nux Græcæ, eadem cum amygdala, quæ & Thasia dicitur. Colum. de Arboribus, capit. 22. Nucem Græcam ferito Arcturi signo. Plj. libro 15. capitulo 22. Cum de amygdala loquitur. Hæc arbor (inquit) an fuerit in Italia Catonis ætate, dubitatur, quoniam Græcæ nominat Nuces iuglandes, quæ & Regiæ dictæ. Plinius libro 15. cap. 22. Ab his locum amplitudine uindictarunt nuces iuglandes. Vide Iuglans.

NVCESVS, a, um, [Dinoco.] κάρυκός, ex nuce. Plinius libro decimo sexto, cap. 39.

NVCLEVS, nuclei, [Gariglio, garione, quel dentro della noce. Gal. Noyau cerné.]

- verneu de noix.* Hisp. *El moello de la nuez y fruta seca.* πυρωδ, quod tenerum in nucle includitur. Plaut. in *Curc.* Qui e nucle nucleum esse uult, frangat nucem, id est, qui commodum appetit, ne fugiat laborem. Inde Eucleo, as, declaro, quasi nucleum rei alicuius eruo. Nucleus ferri a Plinio libro 24. capitulo 14. Accipitur pro chalybe. In fornacibus, inquit, nucleus ferri excoquitur ad indurandum aciem. In acino etiam nuclei dicuntur minuta illa grana, quæ uulgo Vinacea uocant. Plin. l. 2. cap. 1. Vina passâ romachum tentaret, nisi pro remedio in ipsis acinis nuclei essent. Nucleum amisit, prouerbium. Plaut. *Cap.* Nucleum amisit, reliquit pignori putamina. Verba sunt Hegionis, ubi rescuisset herum amissum pro seruo, seruum pro domino retentum. is enim, ex quo fructus expectabatur, aufugerat, eo relicto, ex quo nihil emolumentum poterat capi.
- NUCIFRANGIBVLVM**, dens, dentibus enim nuces solent confringi. Plautus in *Bacch.* Ne nucifrangibula excusserit ex malis meis.
- NVCVLA**, nucula, [Nocella,] *καρυάριον*, deminutiuum, minuta nux.
- NVDITAS**, atis, [Nudezza. Gal. *Nuditè, poureté.* Hisp. *Defnudez.* γυμνότης, simplicitas, & quandoque pro inopia. *Quint. lib. 10. c. 2.* Tenuitas ac nuditas placuit.
- ***NVDITANVM**, ciuitas Hispaniæ Bæticæ. *Pli. 3. cap. 1.*
- NVSDIVERTIVS**, [L'alt'heri. Gal. *L'antrebier, denantbier.* Hisp. *Antier.* ἀπὸ γῆς, & nudius quartus composita, inquit Festus, a nunc, & die tertio, quarto: quasi dicas, nunc est tertius, nunc est dies quartus, semperque de præterito dicuntur. Dicitur & nudius quintus, & nudius sextus. *Plau. in Most. Heri, & nudius tertius, quartus, quintus, sextus.* Cic. 5. *Phi.* Recordamini, qui dies nudius tertius decimus fuerit.
- NVDATVS**, a, um, Cic. pro *Flac.*
- NVDO**, as, [Nudare, spogliare. Gal. *Defnner, mettre nud, descouvrir.* Hisp. *Defnudar.* γυμνῶν, nudum facio, detego. Cic. 7. *Verr.* Hominem in foro medio nudari, & uirgas expediti iubet. *Plinius libro 16. cap. 22.* Cum quædam arbores prunæ germinant & inter nouissimas nudentur. *Nudare uiscera.* *Vir. 1. Aen.* Tergora diripiunt costis, & uiscera nudant. *Nudo gladios, pro distringere.* *Liu. lib. 28.* *Nudata castra, Cæsar 2. Bel. Gal.* *Nudatus defensoribus murus, ibi dem. Appul.* Tūm uulnus nudare iussus est. *Hinc Denudo, de quo suo loco.*
- NVDVS**, a, um, [Nudo, ignudo. Gal. *Nud.* Hisp. *Defnudo.* γυμνός, sine tegmine. *Virg. 1. Aen.* *Nuda genu.* Et quoniam paupertatis comes solet esse nuditas, factum est, ut nudus pro paupere ponatur. *Cic. pro Flacco:* Quoniam nudus te delectat, semper nudum esse uoluit. *Nudus ab amicis, qui nullos habet amicos.* *Cic. pro Domo:* Tam inops autem ego ab amicis, aut tam nuda resp. a magistratibus. *Sic, Nuda urbs præsidio.* *Cic. Att. lib. 7.* *Nudum in causa desistere, apud eundem.* *Nudo uestimenta detrahere:* est commodum sperare ab eo, qui nihil habet, quod auferri queat. *Plau. in Afsin.* *Nudo detrahere uestimenta me iubes.* *Nudus per metaphorā accipitur pro plano nullis coloribus uelato, ut cum, nudam ueritatem, dicimus.* *Inde fit Nude, simpliciter, non fucate.*
- NUGAE**, garum, [Ciancie, baie. Gal. *Baueries, bourdes, gaberies.* Hisp. *Los desuarios de uanas palabras.*] *ολυαρία*, a non, & ago, componi uidetur, quod nihil agant, sunt enim aut res nullius pretij, aut sermone lenium rerum, ac nullius ponderis. unde *Caullus, & Martia.* poemata sua uocant *nugas*, ut de inanibus, minimeque serijs rebus agentia. *Plaut. in Men.* *Nugæ sunt meræ.* *Idem in Trin.* *Nugas postulat.* *Cicero de Diuin.* *Huncine hominem tantis delectatum esse nugis?*
- NUGALIS**, & hoc les, [Pieno di ciancie.] *ολυαρίης*, nugis plenus. *Gellius lib. 1. cap. 2.*
- NUGAMENTA**, [Ciancie.] *ὀληματα*, *nugæ.* *Appul. li. 1.*
- NUGATOR**, [Cianciatore. Gal. *jafeur, bauer, causeur.* Hisp. *El que desuaria en uanas palabras.*] *σπερμολόγος*, *nugas loquens.* *Plautus in Capt.* *Nimius nugator fuit.* *Cicero pro Flaci.* *Neque in iustum nugator rem inuehat.*
- NUGATORIE**, nugaciter, & sine fructu. *ad Heren. li. 1.*
- NUGATORIVS**, a, um, [Pieno di ciancie. Gal. *Plein de bauerie & jaferie.* Hisp. *Lleno de desuarios.*] *Cic. de Nat.* *Tota res nugatoria est.* *Idem pro Cæci.* *Vtramque rem uideo ad probandum infirmam, nugatoriamque esse.*
- NUGAX**, cis, trium generum, [Cianciatore. Gall. *Vain.* Hisp. *Vano, que mecho desuaria.*] *ολυαρίης*, *nugas loquens.*
- NUGOR**, nugaris, [Cianciare. Gal. *Dire bourdes, bauer, resuer.* Hisp. *Desuariat en uanas palabras.*] *σπερμολογῶν*, *nugas loquor.* *Cicero 2. de Diu.*
- NUGIGERVLVS**, pænult. corr. [Che porta ciancie.] *ὀλογορός*, qui uana circumfert.
- NUGIENDVS**, di, [Che uende baie. Gall. *Vn uendeur de bourdes.* Hisp. *Joyera de joyas de mugeres.*] *λυκισθῶλης*, ab antiquis dicebatur, (inquit Nonius) qui aliquid mulieribus uenderet. nam omnia, quibus mulieres utuntur, pro rebus uanis habentur. *Plautus in Aul.*
- NVLLEIBI**, [In nium luogo. Gal. *En nul lieu.* Hisp. *En ningun lugar.*] *ἴδαμα*, in nullo loco.
- NVLVS**, a, um, [Nimo. Gal. *Nul.* Hisp. *Ninguno.*] *ἴδειε*, & *ἴτις*, compositum ab ullus, quasi non aliquis. *Cicero de Amic.* *Sic munitus, ut nullo egeat.* *Horatius 1. Epist. 1.* *Nullus additus iurare in uerba magistri.* *Nullus, pro nullius momenti.* *Cicero de Amic.* *Nulla hæc amicitia, cum alter uerum audire non uult, alter ad mentium paratus est.* *Nullus pro non.* *Terent. Hec.* *Nullus dixeris.* *Cicero At. libro 12.* *Philotimus nullus uenit.* *Plau. Trm.* *Nullus credas.* *Nulli consilij, pro nullius.* *Terent. And.* *Tam inners, tam nulli consilij sum.* *Nullis litteris, id est, illitteratus.* *Plinius Epist. 115.* *Video multos paruo ingenio, litteris nullis, ut bene agerent, agendo consecutos.* *Nullus sum, frequens apud comicos, pro perij.* *Et plus est, Nullus sum, quam perij.* nam qui perijt, corpus est reliquum: qui uero nullus est, ita est, ac si natus non sit. *Cicero de Sen.* *Nolite putare, me, cum a uobis discessero, nullum fore.*
- NVLVS DVM**, [Nimo fin' hora.] *ἴδειε*, nullus adhuc.
- NVM**, *μῶν, ἴτοις*, interrogatiua particula, quæ negatiuum innuit responsionem. est enim idem, quod *An, siue Numquid.* *Cic. 1. Acad.* *Quis est hic? num sophistes.* *Num ne, idem significat.* *Cic. de Som.* *Scipion.* *Num ne adspicis, quæ in templa ueneris?* *Pro eodem dici mus An num.* *Cicero 2. de Diuin.* *An num Imperatorum scientia nulla est?*
- NVMA POMPELLIVS**, *νυμῶν*, ex *Curibus Sabinorum* urbe ortus, secundus a *Romulo Romanorum* Rex, iustitia & pietate insignis, qui pacatis finitimorum odijs, quo truces effertatosque longa militia animos ad pacis artes trāsduceret, ad deorum cultum animū adiecit: primumque ad infimum *Argiletum Iani* templum condidit, quod apertum bellum, clausum pacem indicaret. deinde *Dialem, Martialem, & Quirinalem* *Flamines* creauit: *Salios* item duo decim *Marti* assignauit: *Virgines Vestales* sacrauit, pontificē maximum primus declarauit: dies festos, nefastosque condidit: annū in duodecim menses diuisit. Quæ omnia quo maiore apud imperitiam plebem in ueneratione essent, simulauit sibi cū *Aegeria* nymphæ nocturnos congressus esse, eiusque se monitu, quæ acceptissimi dijs essent, sacra instituire. postremo, cum quadraginta annis regnasset, diem obiit. *Vide Liu.*
- ***NVMANA**, opidum *Piceni*, a *Siculis* conditum. *Pli.*
- NVMANTIA**, *Stephano*, *Celtiberorum* insignis urbs, quæ a *Romanis* frustra obsessa per annos quattuordecim, tandem ab *Africano* minore fame potius, quam uiribus, est deleta. *Florus* libro secundo.
- NVMANTINVS**, *Stephano*, *Numantiæ* incola: & cognomen *Scipionis Aemiliani*, qui *Numantiam* euerit.
- NVMELLAE**, [Mello.] *νύμφες*, genus uinculi lignei, ad discutiandos reos: quo collum & pedes immittitur. *Plin. in Afi.* *Compedes, neruos, catenas, carceres, numellas, pedicas.* *Festus Numellam uinculi genus esse asserit, quo cellas solent alligari.* *Var. lib. 2. de re rust. ca. 6.* *de canibus loquens:* *Consuefaciunt ut alligari primum possint lenibus numellis.* *Col. lib. 6. cap. 18.* *de bobus:* *Possunt numellæ fabricari, ut inserto capite uelcentibus per foramina regulis ceruix reueatur.* *Idem de ouibus & capris li. 7. c. 8.* *Nonnulli antequam pecus numellis inducant, &c.*
- NVMEMNIS**, [Diuinità uoluntà di Dio. Gal. *La uolontè & puissance de Dieu, diuinitè.* Hisp. *La uoluntad y poderio de Dios.*] *θεῶν ἐξῆς*, *nutus ac uoluntas Dei est, a Nuo, is, quod ueteres pro uolo usurpabant.* *Virgilius 2. Aen.* *Non hæc sine numine diuum Eueniunt.* *Aliquando pro diuina potestate.* *Virg. 4. Eclo.* *Concordes stabili fatorum numine Paræ.* *Vnde diuersa numina, id est diuersæ potestates in uno Deo esse possunt, ut de Iunone scribitur, quod fuerit dicta Cureris, quia uteretur curru & hasta: quia partibus præfesset, Lucreia: quia præfesset nuptijs, Pronuba.* *Aliquando Numen sumitur pro ipso Deo.* *Virg. 4. Aen.* *Spero equidem medijs (si quid pia numina possunt) Supplicia hausurum scopolis.* *Illud autem Virg. 2. Aeneid.* *Vadinius immisit Danais, haud numine nostro.* *Seruius sic exponit.* *Haud numine nostro, Aut dijs contrarijs, aut quia in scutis Graecorum Neptunus, in Troianorum fuerat Minerua depicta.* *Diuum numen.* *Cic. 4. Acad.* *Numen senatus, pro potestate.* *Cic. 6. Phil.* *Magna uis est, magnum numen unum & idem sentientis senatus.*
- ***NVMENIVS**, *Misenæ* regionis sub *Antiocho* præfectus: qui *Perfas* eodem die, nauali, & equestri certamine uicit.
- NVMERABILIS**, le, [Numerabile, che si può numerare. Gal. *Qui se peut nombrer.* Hisp. *Cosa que se puede contar.*] *ἀριθμητῶν*, quod numerari potest. *Horat. de Arte:* *Populus numerabilis.*
- NVMERALE**, *ἀριθμητικόν*, unde numeralis scientia, quæ tractat de numeris. *Et apud Grammaticos nomina numeralia, quibus utimur*

mis studiosa, & ob id lætiora pabula subinde magalia sua transferebat, licet & Hamaxobites, qui plaustris domos suas circumferere bant. Plin. libro 5. cap. 3. Numidæ uero, Nomades, a permutatis pabulis, mapalia sua, hoc est, domos, plaustris circumferentes. Hi a Virg. lib. 4. Aë. Infreni Numidæ appellantur: quod equos non freno, quemadmodum nos consueuimus, sed uirgula dumtaxat regerent. Hinc Numidicus, a, um, ut Lapis Numidicus, qui inter generosa marmora annumeratur. A Papinio Libycus filix appellatur. Et pauimenta punica a ueteribus dicebantur, quæ ex marmore Numidico strata erant. Vide supra Nomades.

NUMIDIANA PYRA, a patria nomen fortita. Plinius libro 15. capitulo 15.

NUMITOR, p. c. filius Proce Albanorum regis, & Amulij frater, Romuli & Remi auus maternus. Huius filiam Rheam Sylliam Amulius, pulso Numitore fratre, Vestalem Virginem fecit, ne tãden sobolem haberet, quæ patrum ulcisceretur. postea uero senex a Romulo, & Remo, occiso Amulio, in regnum restitutus est. Virg. lib. 6. Et Capis, & Numitor. Liu. lib. 1.

NUMISMA, uel Numisma, atis, [Danari, moneta, medaglia. Gal. Μονονογε. Hisp. El numo ò moneda.] νόμισμα, nûmus: τὸ τῶ νόμισ, id est a lege: unde & nûmus dictus. nam cum ante percussum numisma homines mutuo permutacionis commercio uterentur, postea lege inductus est usus nûmi. Habet autem hoc nomen primam syllabam correptam, quæ in nûmus producitur: unde Græcorum more nomisma per o, in carmine scribendum pleriq. arbitrantur, cû alioqui sæpius per u, scribamus. Hor. 2. ep. 1. Retulit acceptos regale nomisma Philippos. & Mar. lib. 1.

NUMMVS, nummi, [Denaro, moneta. Gal. Μοννογε. Hi. Dinero, moneda.] νόμισμα, τὸ τῶ νόμισ, hoc est a lege appellationem accepit, o, in u, commutato: quia, cum antea permutacione mercium homines uti solerent, lege usus nûmi introductus est. Scribitur tamen per duplex m, ex antiquis lapidibus, & nummis. Est aliquando generale nomen, & de qualibet pecunia, siue moneta dici potest, siue aurea sit, siue argentea, aut etiam ærea. Pla. in Pse. Nummum nusquam reperire argenti queo. Cic. 2. de Fin. Ne nummum quidem attigisset. Aliquando speciale nomen est pecuniæ æræ, quæ alio nomine seltertius, uel coniunctim nummus seltertius appellabatur, ualebatque æstimatione Gallicæ pecuniæ decem denariolos Turonenses & femissem, id est quartam partem denarij argentei. Cic. 4. Ver. Coegit Scandilius quinque millia nummû dare. Et rursus inferius: Cogit Scandilium H-S quinque millia dare. Vbi notandum est, Cic. quinque millia seltertium, & quinque millia nummum pro eodem dixisse. Nummus adulterinus, moneta falsa. Cicero libro 3. Offic. Si sapiens adulterinos nummos acceperit pro bonis. Hinc Nummarius, ut res nummaria, libro 3. Offic. Nummarij iudices, corrupti. ad Att. libro secundo: nummarij iudicium, pecunia contaminatum, in Ver. Et nummatio, nummorum copia. 2. Phil. Et nummatus, nummis abundans, in Rullum. Et nummulus, ad Att. lib. 1. Et nummularius, qui nummos permutat.

NUMQUAM, [Non mai. Gal. jamais. Hisp. En ningun tiempo.] μήποτε. Plau. in Mer. numquam quisquam illam habebit.

NUMQUAMNON, [Sempre. Gal. Tousjours. Hisp. Siempre.] διὰ παντός, semper. Suet. in Tib. Turbatiore cælo numquam non coronata lauream certuice gestauit.

NUMQUANDO, μήποτε, num aliquando. Cicero de Amic. Quæstio subdificilis, numquando auici noui ueteribus sint anteponendi.

NUMQUIS, numqua, numquod, uel numquid, μήτις, nû aliquis. Ter. in Eunu. Numquid uis? Ibidem: numquis hic est? Pro eodem aliquando legimus numquidnam, & in neu. ge. numquidnam, præsertim apud Comicos. Ter. in And. numquidnam amplius tibi cum illa fuit Charine?

NUNC, [Hora, adesso. Gall. Maintenant, à cest'heure, à present. Hisp. Agora, luego.] νῦν, aduerbijs, quod tempus præsens denotata Græco νῦν, u in u, commutato, & addita c. Interdum ponitur protandem. Virgilius 8. Eclog. nunc scio, quid sit amor. Interdum pro sed. Cicero 1. de Diu. Quæ multo plura euenirent, si ad quietem integri iremus: nunc onusti cibo & uino confusa & perturbata cernimus. Dicitur & nunc nuper, pro non ita pridem. Ter. in Eu. Idem Menandri phasma nunc nuper dedit. Quo in loco, est iste Donato, nunc adiectum est tollendæ ambiguitatis causa. est enim nuper ex iis dictionibus, quas ueteres propter ambiguitatem cum adiectione proferebant.

NUNCIO, as, [Nonciare, significare. Gall. Dire ou porter nouvelle, annoncer. Hisp. Traber mensaje ò nueuas.] παραγγελλω, significo. Terentius in Hec. Illos dii perant, qui hæc libenter nunciant. Pla. Cat. Numquid aliud uis patri nunciari? Cic. ad Brutum: Ita Romam erat nunciatum, cum paucis inermibus fugisse Antonium. Hinc Annuncio, alicui nuncium porto. Denuncio, manifeste nuncio. Col. Si cæli status frigidus, hiemis uolentiam nunciat.

Euuncio, manifesto. Sallust. in Cat. Per Fuluiam dolum Ci. enunciat. Prænuncio, ante nuncio. Ter. in Phor. Prænuncia hanc uenturam. Pronuncio, profero: unde Pronunciatio, prolatio: de qua ad Her. lib. 1. Pronunciatio est, uocis, uultus, gestus moderatio, cum uenustate. Et Pronunciare, est decernere: a quo Pronunciatum, statutum: Obnuncio, contra aliorum uoluntatem nuncio. Teren. in Ad. Primus sentio mala nostra: primus obnuncio. Donat. Qui malam rem nunciat, obnunciat. obnunciare enim dicuntur augures, qui aliquid mali ominis, sæuamque uiderint. Cicero pro Sextio: Cum auspicijs religionis parens, obnunciret, quod senserat. Suet. in Cæs. Obnunciantem collegam armis foro expulit.

NUNCIATIO, onis, [Annonciatione. Gal. Nonciation, announcement. Hisp. Obra de traber mensaje.] ἀγγελία, denunciandi actus. Cic. 2. Phil. nos nunciacionem solam habemus.

NUNCIVS, cii, [Messo, messaggiere, noncio, ambasciatore. Gal. Messager, ou message. Hisp. Mensajero ò mensaje.] ἀγγελος, ἀγγελία, qui nunciatur, & quod nunciatur. Virg. 2. Aen. Et Nuncius ibis Pelidæ genitori, nuncio prætoris arceritus. Cic. 6. Ver. Nuntium remittere uxori, pro, repudiare uxorem. Cic. ad Att. lib. 1. Nuntium remittere uirtuti, a uirtute deficere. Idem ad Cassium: Triennium est, cum uirtuti nuntium remisisti. Nuntius, quod nunciatur. Plaut. in Stich. Citus præcurri, ut nunciarem nuntium exoptabilem. Legitur etiam nuntium in neutro genere pro re, quæ nunciatur. Catul. de Berecynthia. Geminas deorum ad aures houa nuncia referens: & Tibull. libro 3. Eleg. 4. Diui uera monent, uenturæ nuncia fortis. Nuncia, æ, femin. gen. Plin. lib. 15. cap. 30. Romanis uictoriarum nuncia additur literis, & militum lanceis. Cic. 1. de leg. Nuncia uirgo Iouis miranda uisa figura. Ouidius Epist. 6. Cur mihi fama prior, quam nuntia littera uenit?

***NUNCIOREVS**, Sesostridis filius, qui Obeliscum, in Vaticano positum, curauit excidendum. Pli.

NUNCUPO, as, pæ. cor. [Nominare, appellare. Gal. Nommer, dire nommée ment & expressement. Hisp. Nombrar par nombre.] χηματιζω, nomi no. Liu. 1. 1. Quem Iulium Iulia gens nuncupat. Varro in Medo, Quis tu es mulier, quæ me in sueto nuncupasti nomine? Cic. 2. de Natu. Deo. Quod erat a Deo natum, nomine ipsius dei nuncupabantur cum fruges Cererem appellamus. Nuncupata uota dicuntur, quæ Consules & Prætores, quando in prouinciam proficiscuntur, faciunt. Cic. 3. Phil. Ea uota, quæ numquam solueret, nuncupauit. Nuncupare testamentum, est uiua uoce supremam uoluntatem declarare. Plin. lib. 14. c. 22. Alij testamenta sua nuncupant. Et nuncupatus heres, qui uoce testatoris heres pronunciat, est, differtq. ab herede scripto: de quo uide Iustinianum Instit. de testamentis.

NUNDINA, næ, Romana dea, a nono die nascentium dicta. Macrobi. 1. Satur. 16.

NUNDINAE, arum, pæ. c. [Fiere, mercati. Gal. Foire, marché public. Hi. Feria ò mercado.] πανηγυρίς, a nono die dictæ, quasi nouem dierum. Instituta autem eo consilio perhibentur, ut rustici octo diebus in agris essent, & nono die repeterent urbem ad mercatum, legum accipiendarum causa: & ut scita, atque consulta, trinundino proposita, singulis, atque uniuersis facile noscerentur. unde mos, ut leges trinundino die promulgarentur. Cic. in Rullum. Capuam, nundinas rusticorum, horreum Campani agri esse uoluerit. Col. lib. 1. c. 1. Villicus non ulla nundinas, nisi uendendæ, aut emendendæ rei necessariæ causa, frequentauerit.

NUNDINALIS, nale, [Che si appartiene à mercati. Gal. De foire. Hisp. Cosa pertenesciente à ferias.] pertinens ad nundinas. Plautus in Aul. Coquus ille nundinalis est, in nonum diem solet ire coctum.

NUNDINARIVS, a, um, πανηγυρικὸς, quod ad nundinas pertinet. Plinius lib. 12. capit. 17. Carras opidum aperuere, quod est illis nundinarium. Idem lib. 8. cap. 51. de subus: Forum nundinarium petere dicunt.

NUNDINATIO, nundinationis, καθήλεια, nundinandi actus. Cicero de lege Agrar. Quam nundinationem iuris & fortunarum fore putatis?

NUNDINATOR, καθήλεις, qui nundinas frequentat. Festus: Nefas erat cum populo agi, ne interpellarentur nundinatores.

NUNDINOR, aris, [Vendere in publico, uendere al mercato. Gal. Marchander, faire marchandise, negocier en foire. Hi. Negociar ò ueder en ferias.] καθήλω, palam uendo, ut in nundinis fit: Firm. Ji. 6. Matheosus: Quæstus & libidinis causa pudorem duobus fratribus nundinabit. Appuleius: Iudices sententias pretio nundinantur. Suet. in Tiro. Constabat in concionibus patris nundinari solitum. Cic. nundinati pro emptitare, dixit in Verr. Ab isto pueri senatorium ordinem nundinati sunt.

NUNDINVM, Cic. pro Domo: Accusatio trinum nundinum.

NVO, nūis, *νδω*, eum suis compositis, vidē in Abnuo.

NUPER, [*Poco fa, pur hora. Gal. Nagueres, il n'ya pas long temps. Hispa. Poco tiempo ha.*] *νεασι, ἀρτι*, aduerb. ante paucos dies, uel menses. Virg. 2. Ecl. Nuper me in litore uidi. Cic. 2. de Diu. Philosophia nuper inuenta est. Hinc Nuperrime, recentissime.

NUPERVS, a, um, [*Di nouo. Gal. Recent, nouveau. Hisp. Cosa de poco tiempo.*] *και νεωστος*, quod recens est, quod nuper fuit. Pla. Cap. Recens captum hominem, nuperum, nouitium.

NVPTA, a, sublt. [*Sposa. Gal. L'epouse, la nouvelle mariée. Hisp. Nouia à esposa.*] *γαμνη*, quæ nupsit. Catullus: Prodeas noua nupta. Teren. At noua nupta eadem hæc discet.

NVPTIAE, rum, [*Noxæ. Gal. Noces. Hisp. Casamiento à bodas.*] *γάμος*, coniunctio maris & feminæ, diuini, & humani iuris communicatio. Proprie tamen dicuntur cærimonix in ducendis uxoribus: a nubendo, quod significat tego. Sed quoniam noua nupta, dum uiro tradebatur, flameo præ pudore caput obuoluebat (ut testatur Luc. lib. 2. Nuptæ leuiter textura pudorem Lutea demissos uelantur flammea ualculis.) factum est, ut Nubere accipitur, pro tradi uiro, & Nuptiæ pro maris & feminæ cõiunctione. Cic. pro Clu. Nuptiæ plenæ dignitatis.

NVPTIALIS, & hoc le, [*Notiale. Gal. De nocces, nuptial. Hisp. Cosa de casamiento à bodas.*] *γαμικος*, quod ad nuptias pertinet: ut Nuptialis thalamus, nuptialis cena. Plau. in Cur. Tu hodie cenam des fororiam: Hic nuptialem cras dabit. Nuptialis uox, Liu. 1. Nuptiales faces, & nuptialia dona. Cic. pro Cluen.

NVPTVRIORIS, [*Desiderat di maritari. Gal. Desirer de se marier. Hisp. Auer gaña de se casar.*] nubere cupio. Ap. in Apo.

NVPTVS, a, um, partic. [*Maritato. Gal. Marié, épouse. Hisp. Desposado, casado.*] *μεγαμνημένος*. Cic. pro Sex. Ex qua hic est puer, & iam nupta filia. Idem 6. Ver. Mulier nupta uni, propofita omnibus. Nupta uerba, lasciuiora, qualia sunt, mulierum, quæ uiro traditæ ue recundiam didicerunt. Pla. in Dyscolo, referente Festo: Virgo sum: nondum didici uerba nupta dicere.

NVPTVS, pti, [*Sposo, marito. Gal. Effoux, le noueau marié. Hisp. Nouio, esposo.*] *δγάμος*, nuptæ maritus. Pla. in Cal. L'ubet Chalmum quid agat scire nouum nuptum.

NVPTVS, ptus, [*Il maritari, maritaggio. Gal. Mariement, mariage. Hisp. Obra de se casar la muger.*] *γαμνος*, nubendi aSus, Vnde Nuptui dare, Nuptui collocare. Cæf. 3. Bel. Gal. Sorores suas nuptui in alias ciuitates collocasse. Pli. de uiris Illust. Eo die Numantini sollemni nuptui filias locabant.

NVRSIA, urbs antiqua Sabinorum, ex qua Q. Sertorius, uir rei militaris scientissimus, ortus est. Vir. 7. Aen. Quos frigida misit Nursia. Vbi Sertius, Frigida Nursia, uel, quia reuera talis est: uel, quasi nocens. Gracchi namque ubique in concionibus suis Nursios sceleratos appellauere. scimus autem Virgilium amore historiarum nunc per transitum tangere. Incolæ Nursini, Plin. lib. 3. c. 12. Et Nursinus, a, um. Mar. lib. 13.

NVRSVS, [*Nuora. Gal. Bru, la femme de monsfrs. Hisp. La uer a muger del hijo.*] filij uxor. Cicero 2. Phi. Mater amicam impuri filij, tamquã nurum, sequebatur. Poetæ nurum sæpe pro sexu tantum ponunt. Ouidius 2. Metam. nuribus mittit gestanda Latinis, id est, feminis Latinis.

NVSQVAM, [*In niun luogo. Gal. En nul lieu, nulle part. Hisp. En nignun lugar.*] *εδαμει*, in nullo loco. Ter. in Eu. Ille nusquam apparet, Nusquam gentium, nusquam omnino. Ter. in Adel. Fratrem nusquam inuenio gentium. Cic. At. Noster dux nusquam est.

NVSQVAMNON, [*In ogni luogo. Gal. En tout lieu, par tout. Hi. Donde quiera.*] *πταταχς*, ubique.

NVTO, as, *νδωσας*, frequentat. est a Nuo, frequentati capitis inclinatione aliquid significo. Plau. in Af. nec illa ulli homini nutet, nister, annuat. Accipitur, & pro uacillare. Cic. 6. Verr. Illud signum nutabat. Transfertur & ad animum, ut idem fere sit, quod dubitare. Cicero de Natura Deo. Democritus nutare uidetur in natura deorum.

NVTRICATIO, onis, [*Nutricatione. Gal. Nourrissent. Hisp. Obra de criar, mantenimiento.*] *τιδνωσις*. Gellius libro 12. capitu. 1. Ne ad dolores, quos in enitendo tulisset, munus quoque nutricationis accederet.

NVTRICATVS, us, iiii, [*Nutricatione.*] nutricario. Varr. 1. de re rust. cap. 47. Herba non modo non euellenda in nutrifu, sed etiam non calcanda.

NVTRICOSA, s, p. c. [*Nodrire. Gal. Nourrir, alimenter. Hisp. Criar.*] *τηρεω*, nutritio. Plautus in Merc. Pueros nutrire. nutritor, aris, deponens, idem significat. Cic. 1. de Natu. Deo. Mundus omnia, sicut membra sua, nutritur, & continet. Colu. lib. 8. protulit passue: Lactens porcus acere nutricandus. Var. 1. de re rust. c. 23. Ea Sole nutricantur.

NVTRICVLA, Iuena. Saty. VII. Gallia, uel potius nutricula caufidicorum.

NVTRICVLA, nutricula, Cicero in Vat. Gellius nutricula se-

ditioforum.

NVTRIMEN, minis, [*Nodrimento.*] τροφή, nutrimentum. Ouidius 15. Metamor.

NVTRIMENTVM, ti, [*Nodrimento. Gal. Nourrissent. Hisp. Mantenimiento.*] τροφή, limentum. Transumitur & ad res inanimatas. Cic. in Orat. Educata huius nutrimentis eloquentia, ipsa se postea colat, & roborat. Accipitur & pro ipsa nutritione. Suet. in Cal. Per hanc nutrimentoꝝ consuetudinem gratia ualuit. Id est, quod in castris educatus sit.

NVTRIO, tris, triui, uel trij, secundum Priscianum, [*Nodrire.*] *τρέφω*, educo, alo. Plin. lib. 11. c. 40. Balænz mammis nutriunt fetus. Cic. in Sallu. Multi priuatorum audacias nutriturunt. Colu. lib. 12. cap. 30. passue dixit: nutritum uinum operimus. Inuenitur etiam deponens. Virgilius lib. 2. Geor. Placidam paci nutritor oliuam, id est, nutrito.

NVTRITOR, ris, *τροφεις*, qui nutrit. Stat. 10. Theb. Volucrum nutritor equorum: Sue. de claris Gramm. Ingenius, in Gallia natus, sed expositus, & a nutritore suo manumissus.

NVTRITVS, tij, [*Bailo, colui che nodrisce. Gal. Apartenant à nourrir. Hisp. Pertenescente à criar.*] *τροφεις*, qui nutrit. Cæf. 3. Bel. Civil. Nutritius eius pueri Eunichus. Est & Nutritius, a, um. Colum. libro 3. capitulo 13. Ne incrementa duritia sua reuerberet, sed tenero uelut nutritio fini recipiat. Nutritia, orum, gen. neu. neu. plur. merces nutricis, ut in titulo de Varijs, & extraordinarijs cognitionibus, circa finem.

NVTRITVS, tritus, [*Nutrimento.*] nutrimentum. Plinius libro 22. capitulo 24.

NVTRIX, cis, [*Nodrice; baila. Gal. Nourrisse. Hisp. El ama que cria.*] *τηνη*, quæ nutrit. Cic. de Ami. nutrices iure uetustatis plurimum beneuolentix postulabant.

NVTVS, [*Cenno.*] *βωτη*. Cicero Tuscul. Grauiam suo opte nutu in terram feruntur.

NVX, cis, uide nuces. Cic. de Or. nucem frangere.

N A N T E Y

NYCTALOPS, *νυκταλω*, noctu cæcus, interdiu uidens. Plinius libro 8. stauo, capitu. 50. Restituit uespertinam aciem ijs, quos nyctalopas uocant.

NYCTERIS, *νυκτερις*, uespertilionis genus tam minutis pedibus, ut eis carere uideatur. Plin. 11. c. 47.

NYCTEVS, per duas syllabas, *νυκτες*, neptuni filius ex Celæne Aclanris filia, quæ ex Amalthea & Cretensi nympa Antiopam & Nyctimenem suscepisse ferunt, ipsumque ab hac posteriore turpi amore adamatum cum eadem nutricis opera ignarum concubuisse, sed scelere cognito, nyctimenem occidere uoluisse: illam uero fugientem miseratione Mineræ in auem sui nominis uersam esse, & in ipsius tutelam susceptam. *νυκτιμεση*, enim Græce noctuã sonat. Oui. 2. Met.

NYCTICORAX, p. c. coruus nocturnus.

NYCTILOPS, tilopis, herbe genus, alio nomine nyctegretum, ita dictum, quod noctu e longinquo fulgeat. Plinius lib. uigesimo primo, capitulo 12. Sunt qui putent eam esse, quam chymistæ Lunariam appellant.

NYMPHA, a, [*Sposa, ninfa. Gal. Nimphe, épousee. Hisp. Esposa, ninpha.*] *νυμφη*, Latine sponsa. sed putauerunt antiqui nymphas aquarum deas esse: quamuis & latius nymphæ nomen accipiat pro montium deabus, quas Oreades uocant: & pro ijs, quæ arboribus & filuis putabantur præsidere, quas Dryades uocabant, & Hamadryades, & Napæas. ueteres Græci nympham dicebant, quã nos mutatione unius litteræ lympham, id est, aquam. nymphæ Libethrides, musæ dicuntur a Libethro, Thraciæ monte, musis consecrato. Vir. 7. Ecl. nymphæ, noster amor, Libethrides. Dicuntur & nymphæ apes, eum primum formam cæperint habere. Pli. lib. 11. c. 16. de apibus loquens.

NYMPHA, *νιμφη*, caruncula in muliebribus pudendis, Colliculani Latini appellant. Gal. 1. 17. de usu par.

NYMPHAEA, *νυμφαία*, herbe genus in paludibus nascens, & aquis stagnantibus: unde & nomen accepit, atque etiam Diosco. lib. 3. cap. 149. quod scilicet aquosis locis gaudeat. Alio nomine Heraclæon appellatur, quod nympa quædam Herculis amore capta, in hanc herbam feratur commutata. Est & altera nymphæ species, cuius flos Blephara dicitur, radice alba, scara, flore luteo. Diosco. lib. 3. cap. 150.

NYMPHAEVM, phæi, [*Bagno. Gal. Vn bain. Hisp. El baño.*] *λαβα* crum, uel balneum. Plin. lib. 32. cap. 12. Opera Gordiani Romæ nulla exstant, præter quædam nymphæa, & balneas. Iosephus scribit Herodem apud Ascalonem constituisse nymphæa, id est, lacus, & balneas.

NYSA, *νύσα*, urbs in ea parte Arabiæ, quæ Aegypto contermina est. apud quam, ut Diodorus ait, Bacchus educatus est a nymphis, unde & Nyseus dictus est. Nysa etiam ciuitas in India est, a Libero patre (ut refert Stral. 1. 16.) condita, sub radicibus montis, quæ Meron in-

ron incolæ appellant. Alia est Nyfa in Caria apud Plinium libro quintico, capit. 29. Est item uicus in Helicone apud Stephanum, Baccho sacer. Item opidam Eubœæ, apud eundem. Ptolemæus, præter has, duas commemorat, quarum alteram in Lycia, alteram in Ionia collocat. Plinius lib. 8. capit. 39. Nyfam Indiæ montem esse tradit.

DE . LITTERA . O

VARIIS modis positum inuenitur. Aliquando aduerbium uocandi. Terentius in Adelphi. O Syre, Aeschinus ubi est? Virg. 1. Aen. O regina, nouam cui condere Iuppiter urbem. Nonnumquam interiectio est uariis feruens affectibus, est enim aliquando admirandi, sicut Iuuen. O qualis facies, & quali digna tabella? Aliquando indignandi, Cic. in Catil. O tempora, o mores.

Aliquando optati aduentus. Ter. O salue, o Pamphile. Vit. 4. Ae. Adlis, o placidusq. uent. Interdum est interiectio dolentis. Cic. O me miserum, o infelicem. Exprimit nonnumquam exultantis affectum. Ter. in And. O factum bene, beasti. Aliquando exclamantis. Ter. Phorm. O audaciam, etiam me ultro accusatum aduenit? Aliquando iridentis. Cic. de Am. O præclaram sapientiam, solè enim e mundo tollere uidentur, qui amicitiam e uita tollunt. Aliquando pro utinam. Virg. 2. Ecl. O tantum libeat metum tibi fordidam rura, Atque humiles habitare casus. Aliquando utrumque coniungimus: ita tamen, ut O præcedat, utinam sequatur. Ouid. in Epist. Penel. O utinam tunc, cum Lacedæmona classe petebat, Obrutus infans esset adulter aquis. Iungitur quoque ei particula Si, & dicimus O si, & est desiderantis, idem ualens, quod Utinam. Virg. 1. Aen. Quamquam o solitæ quidquam uirtutis adesse. Tacetur quandoque o, cum accusatio iungitur, ut apud Plin. Hominem, ut patientem. Et, ut docet Donatus, maioris stuporis est hoc modo pronuntiatum, & quandoque melius sonat. Ter. in Eun. Hominem perditum, & illum sacrilegum.

O A N T E A

OAXIS, ὄαξις, fluius Crete insulæ, ab Oaxe Apollinis filio, unde & Oaxia tellus, Creta appellatur. Virg. 1. Ecl. Rapidum Crete uenicimus Oaxem.

*OAXYS, ciuitas Crete. Herod. lib. 4.

O A N T E B

OB, [Per. per cagione. Gal. Pour. à cause de. Hisp. Por.] ὄβ, ὄβ, præpositio separari, & componi potest. Separata causalis conjunctionis locum tenet, & significat propter. Vir. lib. 1. Cuius ob auspicium infaustum, moreque sinistros. Ter. in And. Ego pretium ob stultitiam fero. Plau. in Asin. Ob asinos relatum pretium Sauria? Pretium ob stultitiam, uel ob asinos, id est, pretium asinorum, uel stultitiam: ait Donatus. Apud ueteres etiam pro Ad ponebatur: Euius apud Festum: Ob Romam noctu legiones ducere cepit. Cic. Pæto: Cuius ob os Graij ora obuertebant sua. Sic dicebant Obire, pro adire: Obmoueo, pro admoueo: Obiacent, pro adiacent, & complura hoc genus. Aliquando ponitur pro ante. Plautus in Mil. Nunc demum experior, & ob oculos caliginem Prius mihi obtigisse. Composita quandoque significant contra, ut Oppugno, obijcio. Quandoque circum: ut, Obambulo, Obfideo. Quandoque super, siue coram, siue obuiam: ut, Obuenio. Quandoque Ad: ut Obceo. Dicimus enim, iste obimit mortem, hoc est, iuit ad mortem. Componitur autem cum uerbis incipientibus ab a, ut Obaudio: cum e, ut Occumbo: d, ut Obduco: e, ut Obceo: f, ut Offero: g, ut Oggannio: h, ut Obherbesco: i, ut Obuicio: l, ut Oblittero: m, ut Obmutesco: n, ut Obnitoro: ut Oborior: p, ut Oppugno: q, ut Obquinifcor: r, ut Obruo: s, ut Obfitor: t, ut Obrineo: u, ut Obumbro. Sed quoties uocalibus iungitur, uel d, l, n, r, seruat h, integra. Cum e, muratur b in c, præterquam in Obscurus, & obscenus, in quibus duobus b seruat, & f, additur post b. Cum aliis litteris mutatur b in sequentem litteram, ut Offero, Offendo, Opportunus, Oppono. Excipitur Omierio, quod abiicit b: nam perpetuo apud poetas corripitur. Horatius de Arte: Pleraque differat, & præsens in tempus omittat. Obmutesco seruat utramque compositionis partem integram. In Operio, & compositis Adoperio, & Cooperio abiicitur b. De r, littera ante diximus. In ijs, quæ a t, incipiunt, seruat h, ut Obrudo.

OBACERO, ras, est alterius sermoni obstrepere, ab acere frumenti purgamento. Festus.

OBACERBO, bas, ὄβασ, idem quod Exacerbo. Festus.

OBACERATVS, rata, ratum, [Indebitator, debitor. Gal. Endebté. Hisp. Obligado por deudas.] ὄβασ, ære accepto obligatus, quasi ære alieno adstrictus. Cæc. libro 1. Com. Omnes obratos eodem conduxit.

OBAMBVLATIO, nis, [Passeggiamento. Gal. Pourmenement. Hisp. Obra

de passearse.] ad Her. Obambulatio hominum.

OBAMBULO, as, [Passeggiare. Gal. Cheminer, conuoyer, aller à l'entour. Hisp. Passear, andar e uenderdor.] ὄβειπατώ, deambulo, siue huc illic ambulo. Ouid. 2. Tri. Cum solus obambulet ipse. Sæpe etiam idem, quod Circumambulo, & sic fere accusatio iungitur. Ouid. 14. Meta. Ille quidem totam gemebundus obambulat Aetnam. datiuo: ut Virg. lib. 3. Geor. Nec gregibus nocturnus obambulat de lupo. Vbi Seruus exponit. Obambulat, pro insidiatur. Liu. 36. Obambulare muris cepit. Aliquando accipitur pro una ambulare. Suetonius in Tib. Dextram obambulantem contauit. Est item, interpretre Festo, aduersus alios ambulare, & quasi ambulanti se opponere.

*OBARENI, Armeniæ populi. Steph.

OBARESCO, ὄβειρανομαι, circumquaque arefco.

OBARO, obaras, [Bisarare.] ὄβειρανώ, circum aro. Linius libro 23. Cum hostes obarassent, quidquid herbi tereni extra murum erat.

OBARMO, as, are, [Armare. Gal. Armer. Hisp. Armar.] ὄβειραζώ, idem quod Armare. Horatius 4. Car. Ode 4. Amazonia securi Dextras obarmet.

OBATER, adiect. ὄβειρατος, quodammodo ater, subater. Plinius libro decimo octauo, capit. 35. Nascens Luna si cornu superiore obatro surget.

OBAUDIO, is, ὄβειρακός, olim pro obedio: quod & aperte docet Fes. qui obedio interpretatur pro obaudio. Nestor non contemnendus Grammaticus, obedio dictum ait obaudio.

OBBA, æ, poculi genus, auctore Nonio, ligneum, uel ex spartho, a uerbo Obbibio, ut quidam putant: uel, (ut alii malunt,) a Græco ὄββη, quod tribum siue turbam significat. Varro in Epistola ad Marullum: Verum meridie, an uesperis libentius ad obbam accedas. Persius Saty. quinta: Exhalet uapida læsum pice sessilis Obba.

OBIBEO, is, pæcul. corr. [Bevere.] Cicero 1. Tuscul. Cum uenenum obbibisset.

OBIBRUTO, obrutes, obstupeo: a Brutus, quod olim stupidum significabat. Afranius: Non possum uerbum facere, obrutui. Festus.

OBRYTESCO, is, ere, [Perder la ragione. Gal. S'abrutir, perdre sans raison. Hisp. Quedar sin sentido y rasnada.] ὄβρυτος, brutum fieri, rationem amittere. Lucr. lib. 3. An contracta suis e partibus obrutescat.

OBCECO, as, uel Occæco, [Acciecare. Gal. Aueugler. Hisp. Cegar à otro.] ὄβκετώ, cæco. Cic. ad Senatum: Quod ego negotium, non stultitia obcecat, sed uerecundia deterritis reculsauit. Accipitur & pro obscurare. Cicero 3. de Orat. Narratio obscura totam obcecat orationem. Obcecare fossas in agro, pro obtegere. Colum. lib. 2. cap. 7.

OBDO, obdis, [Opporre. Gal. Opposer. Hisp. Poner en contrario.] ὄβδομαι, ex ob, & do, oppono, ut ait Festus. Terentius in Eun. Pessulum ostio obdo. Ponitur & pro claudio. Plautus in Cas. Forem obdo.

ORDORMIO, [Dormire. Gal. Dormir. Hisp. Adormescerse.] ὄβδομαι, dormio. Cicero 1. Tuscul. Nescio quando in Latro obdormiuit: nondum opinor, experrectus est. Obdormire crapulam, dixit Plaut. in Most.

OBDORMISCO. Cicero 1. Tuscul. Quid melius, quam in medijs uitæ laboribus obdormiscere, & ita coniuuentem somno consopiri sempiterno? Suet. in Claudio: Non numquam in iure dicen do obdormiscebat.

OBDUCO, is, p. p. [Coprire. Gall. Couvrir. Hisp. Cubrir.] ὄβδύω, operio, tego. Virg. in Moreto. Et cinis obductæ celabat lumina prunæ. Cic. 2. de Nat. Deo. Obducuntur libro, aut cortice trunci stirpium, quo sint e frigidibus, & caloribus tutiores. Aliquando pro detego, aperio. Lucil. Aulam obducite, id est, aperite, ut interpretatur Nonius. Aliquando pro adduco: nam, ut supra docuimus, Ob, in compositione idem ualet, quod ad, Plau. in Pseu. Ad opidum exercitum obducam. Aliquando pro inducere. Cic. 4. Acad. Conatus est rebus tenebras obducere. Obducere frontem, est frontem contrahere. Quint. lib. 10. cap. 3. Interrogauit, quæ causa frontis tam obductæ. Obducere diem. Cic. ad Att. 1. 16. Obduxi postero diem. i. consumpsi, siue circum illa loca duxi. Obducere callum dolori, est ex perpetuo dolore aduersas res æquiore animo pati. Cic. 2. Tuscul. Ipse labor quasi callum obducit dolori. Metaphora ab iis, quorum manus pedesq. ex perpetuis laboribus callis obduerunt.

OBDUCTIO, obuolutio. Cic. pro C. Rab. Carnifex & obductio capitis, & nomen ipsum crucis absit.

OBDUCTAS, obductas. Plantus in Merc. Meas in ædes scorta obductarier.

OBDURO, res, rui, [Indurarsi.] ὄβδύρωμαι, a quo Obduresco, durior fio. Cic. Cor. Equidem iam obdurui, id est, quasi callum feci,

OBV-

- OBDRESCO**, scis, [*Indurare. Gal. S'endurcir. Hispan. Endurescense.*] *οκνηρωσικαι*, obdureo. Varr. 3. de re rust. capitulo 14. Earum semen diuturnitate obdurecit. Per translationem accipitur pro longa doloris consuetudine res aduersas æquiore animo ferre. Cicero ad Att. lib. 10. Exanimauit omnes, qui mecum erant: nam ipse obdurui. Iungitur aliquando accusatiuo cū Ad, Cic. ad Cælium lib. 2. Obduruit animus ad dolorem nouum. Et cum præpositione Contra. Cic. 3. Tus. Obduruisse sese contra fortunam arbitrantur. Ablatiuo cum in. Cic. 7. Ver. Cum in eiusmodi patientia turpidinis obduruisse.
- ORDURO**, as, [*Indurare. Gal. Endurcir. Hispan. Endurescer à otra cosa.*] *παρω*. Hor. 2. Ser. Sat. 5. Perfrata, atque obdura, Cic. de Fin. Quis contra studia naturæ tam uehementer obdurauit.
- OBEDIENTER**, *πειθωσιως*, Lilius libro xxv. Obedienter curatum est.
- OBEDIENTIA**, *υπακοη*, [*Vbbidire. Gal. Obeissance. Hispan. Obedientia.*] *υπακοη*, Cic. 1. Off. Abiucium obedientiam.
- OBEDIO**, dis, diui, ditum, [*Vbbidire. Gal. Obeir. Hispan. Obedescer à otro.*] *πειδομαι*, pareo. Cic. 3. de leg. Ut obtemperent, obediuntque magistratibus. Sumitur & in deteriorem partem. Idem: Dum dedecori ac turpitudini obediit. Incerdum præter datiuum habet & accusatiuum, cum Ad. Cic. pro Cæ. De feruulis nostris concesserimus, ut ad uerba nobis obediunt, obtemperent.
- OBEDIENS**, obediens, partic. [*Vbbidiente. Gal. Obeissant. Hispan. El que obediçe à otro.*] *υπακωσ*, Cic. 1. Off. Appetitum rationi obedientem præbeamus.
- OBEDIENTIOR**, Liu. lib. 25. Imperijs uirorum nemo obedientior me uno fuit. Obedientissimus, Plin. lib. 16. c. 43.
- OBELIAE**, *οβελιας*, panes Baccho sacri, dicti, uel, quod obolo Alexandriæ uenirent, uel, quod in ueru torrerentur. Cælius Rhod. lib. 9. cap. 16.
- OBEDO**, is, p. c. [*Rodere. Gal. Ronger. Hi. Comer à roer en derredor.*] *αειρωω*, consumo, quasi circumedo: a quo
- OBESVS**, a, um, quod proprie testibus Nonio, & Gell. accipitur pro gracili, & circumroso, macilentoque. Næuius: Corpore, pectoreque undique obeso. Aliquando tamen accipitur pro uberi & crasso, ut fit Obesius, quasi ob edendum factus. Vir. lib. 3. Geo. Breuis alius, obefaq. terga.
- OBESO**, as, [*Ingrasare. Gal. Engraisser. Hispan. Haizer grasso.*] *πιαλυα*, impingui. Col. lib. 8. c. 7. Obelant auem.
- OBESITAS**, atis, [*Grassezza. Gall. Grassure. Hispan. Grossura.*] *πιότης*, pinguedo. Col. 1. 6. c. 24. Ne eas steriles reddat nimia corporis obesitas. Plin. lib. 8. c. 32. In magna obesitate. Sue. in Dom. Caluitio deformis, & obesitate uentris.
- OBELISCVS**, sci, [*Aguilla. Gal. Vne aguille. Hispan. Aguja. à cosa que tiene forma de aguja.*] *οβελ σκος*, demin. ad obelus, magis nomine, quam re: non enim est paruus obelus, sed saxum ingens, in figuram metæ cuiusdam, sensum a præceteritate in excelsum consurgens, pauillatim gracilescens, specie quadrata, in uerticem productus angustum, manu læuigatus artificis. uiuantur & hodie Romæ aliquot obelisci. Plin. lib. 36. c. 8.
- OBELVS**, li, p. c. [*Spedo. schidone. Gal. Vne broche. Hispan. El assador.*] *οβελος*, Latine ueru. a cuius similitudine uirgula quædam, qua adulterina, aut etiam perperam scripta notamus, a Græcis *οβελος*, a nostris ueru dicitur. Hierony. ad Pau. Origenes editioni antiquæ translationem Theodotionis admisit, alterisco, & obelo opus omne distinguens. Sic dicitur, qui tanquam ueru superflua iugulat & confodit.
- OBEO**, obis, obii, obitum. [*Andare. Gall. Aller. Hi. Andar. ir.*] *εοδ δειν*, idem, quod adirenam ob, pro ad, quandoque ponitur. Vnde obire mortem, est adire mortem. Plautus in Aul. Vbi obiit mortem. Obire morte, quoque dicimus. Suetonius in Aug. Morte obiit repentina. Similiter obire diem dicimus, pro mori. Seru. Sul. Cic. Nunciatum est mihi, Marcellum diem suum obiisse. Pro eodem dicimus Obire, absolute. Iuuen. Sat. 6. Magnus ciuis obit. Obire uadimonium est ire ad uadimonium, id est ad diem se sistere. Cic. pro Quinctio: Vadimonium mihi non obiit. Ibidem: Qua tibi hora uadimonium non fit obitum. Aliquando diem obire, est ad statutum diem se sistere: Suetonius in Cæf. Tamisius adicit, Crassum diem cædi destinatum non obiisse. Aliquando exsequi, ut obeo legationem, id est exsequor minus legationis. Obeo prouinciam, suscipio officium prouinciale. Cic. de lege Agræ. Qui legationes liberas obueunt. Liu. 1. Eum obiturum aha regis munia esse. Aliquando pro peragere: siue perficere. Cic. ad Att. lib. 8. Id est erat deliberationis, tamen obire non potui. Quandoque pro circumdare. Virgil. 8. Aen. Quem sulua leonis Pellis obit totum. Aliquando est circuire. Virg. 6. Aeneid. Magnas obeuntia terras Tot maria intraui. Item obuiam se præbere. Terent. in Hec. Antiquam tuam uenustatem obtinens, ut uoluptati obitus, sermo, aduentus tuus Semper fiet. Donatus: Obitus, occurfus. Obiri, passus. Ouidius 1. Fast. Hic ubi uirginea cam
- pus obitur aqua.
- OBSEQVITO**, as, [*Canalcare intorno. Gal. Chaulcher autour. Hispan. Canalgar en derredor.*] *καριτωδω*, circumequito. Liu. lib. 2. Lacessere ad pugnam, obsequitando *κατα*, prouocandoque.
- OBERRO**, as, [*Errare intorno. Gal. Errer en tour, aller çà & là. Hispan. Errar en derredor.*] *αειρωσω*, circumerro. Plin. lib. 17. c. 19. In summa tellure oberrant. Oberrare eadem chorda dicuntur citharæ di, qui eodem cantu fastidium mouent auditoribus. Horat. in arte: Et citharæ dus Ridetur, chorda qui semper oberrat eadem. Persius Obërro, pro Circumuolo posuit, cum dixit: Diues arat Curius quantum non miluus oberret.
- OBEX**, cis, [*Ostacolo. Gal. Empeche, obstacle. Hispan. El estornio à obstaculo.*] *εμπόδιον*, ab Obiicio, obiectione, obstaculum. Genitiuum facit obicis. Poetæ tamen, ut priorem, que natura breuis est, producant, scribunt obicis, geminato i. fuit olim hoc nomen dubii generis, hodie tantum mascul. Vir. lib. 10. fem. gene. usus est: Ecce maris magna claudit nos obice pontus. Hinc pessulum seræ in ostio, obicem appellamus, auctore Felto. Plautus in Mer. Tibi iste lætitiæ pariet obex.
- OBFIRMATE**, [*Obstinamente. Gal. Fermeent, obstineement. Hispan. Contrafirmamente.*] aduer. pertinaciter. Suet. in Tib. c. 27.
- OBFIRMO**, as, are, [*Affermare obstinamente. Gal. Affermir ou tenir ferme. Hispan. Confirmar.*] *διαβεβαιωμαι*, obstinate in re aliqua persisto. Ter. Ne tam obfirmes te Chreme. Pla. in Mer. Animum obfirmo meum. Ter. in Hec. Certum obfirmare est uiam me, quam decreui, persequi. Vbi Donatus: Obfirmare uiam aduersus omnia obstinate agere. Obfirmatus. Cic. ad Att. lib. 1. Incredibile est, quæto mihi uideatur illius uoluntas obstinatio, & in iracundia obfirmatio.
- OBGANRIO**, *αβτιλεγω*, uide Gannio, & Oggannio.
- OBHARERE**, [*Attaccarsi. Gal. Tenir à ou contre quelque chose. Hispan. Allegarse.*] *αποσκολωμαι*, adhæreo. Suet. in Ner.
- OBHERBESCO**, scis, [*Coprisi d'herbe.*] herbis obducor, ex ob, & herbesco. herbescere uero, est herbam fieri. Cic. de Sen. Elicit herbescentem ex eo uiriditatem. Festus: Oberbescere, herbâ increfcere.
- OBIACEO**, ces, p. c. [*Giacere all'incontro. Gal. Gisir ou estre couché autour ou contre. Hispan. Estar echado en derredor à contra algo.*] *αβτικειμαι*, contraiaceo, siue obisto. Col. lib. 2. c. 4. Cespites conuellit, quibus obiacentibus impeditum aruum minus recte potest iterari. Liu. lib. 9. Septas angustias deiecit arborum, saxorumque ingentium, obiacente mole, inuenere, id est, contra iacente. Stat. 4. Theb. Quæque obiacet alto Isthmos.
- OBIECTO**, as, [*Gettare in occhio, rimpronerare. Gal. jeter au deuant, mettre deuant les yeux. Hispan. Echar à contraponer delante los ojos.*] *δ, εδ, ιζο*, frequenter obiecto, oppono, exprobro. Cic. in Sallust. Qui falsum criminè bonis obiectat. Hinc Obiectatio, exprobratio. Cæf. 3. Bel. Ciu. Idque ita est, cum ex aliorum obiectionibus, tum etiam ex domestico iudicio. Interdum pro expono, Vir. lib. 4. Et corpora bello obiectant. Item Obiectaculum, pro obice, & claustro. Var. 3. de re rust. c. 17.
- OBIECTVS**, a, um, [*Opposto. Gal. Opposé, jetté au deuant. Hispan. Contrapuesto.*] *αβτινέμενος*, oppositus. Cic. pro Fonteio: Propugnaculū hostibus obiectum. Obiectæ uallo munitiones, apud Liu. libro tertio. Interdum idem, quod oblaus. Cicero 2. de Finib. Obiecta specie uoluptatis. Obiectus ad omnes casus periculorum. Cic. Torquato. Obiectum, exprobratum. Cic. pro Clu. Crimen obiectum non confiteri.
- OBIECTVS**, ctus, nomen, [*Oppositione. Gal. Obiection, opposition. Hispan. Contraposition.*] *αποβολη*, oppositio. Plinius libro 2. capitulo 10. Obiectu terræ Lunam occultari. Vir. 1. Aen. Insula portum Efficit obiectu laterum.
- OBIICTO**, cis, p. c. [*Opporre, mettere innanzi. Gal. Opposer, obiecter, mettre au deuant. Hispan. Contraponer.*] *απαβαλλω, αποτεινω*, ante iacio, porrigo, offero. Col. lib. 7. Tenerimam quamque frondem, aut pampinus uitis obijci, id est ante poni. Plau. in Cur. Flos ueteris uini meis naribus obiectus, id est, oblat. Ter. in Heau. Ut hanc lætitiæ nec opinanti prius obijcere ei domi, id est, offerre. Aliquando opponere. Cic. pro Fon. Propugnaculum hostibus obiectum. Obijcere se periculis. Cic. Torquato. Ad omnes casus periculorum obiecti sumus. Item pro Archia: Obijcere se in imperus hominum quotidianos. Idem pro Domo. Obieci meum caput pro uestris ceremonijs. Aliquando infero. Plau. in Amph. Multa Thebano populo acerba obiecit funera. Aliquando repente ostendo. Clau. Extemplo sese medijs obiecit in aruis. Obicere alicui mentem, est in mentem inducere. Liu. 5. Iratos deos uicenti populo illo die fuisse, quo sibi eam mentem obieciissent. Obijcere moram, est tardare. Plaut. in Trin. Fores hæ sonitu suo mihi moram obijciunt. Quandoque pro exprobrare. Cic. 6. Ver. Non tibi obijcio, quod hominem dignissimum tuis moribus spoliasti. In hac significatione iungitur interdum duob. datiuus. Plin. 11. 34.

- cap. 3. Cum illo crimini obiecit Carvilius, quod ærata hostia haberet in domo. Interdum præter dativum, ablativo cum De. Brutus ad Ant. lib. 11. ep. Cic. Demiramur, nõ potuisse continere iracundiam tuam, quin nobis de morte Cæsaris obijceres. & cū In. Cicero pro Cluen. Doce, quid non modo in criminis, sed in maledicti loco sit obiectum. Obicere ut probrum. Cicero 1. Tusc. Cato obicit ut probrum Fulvio Nobiliori, quod poetas in provinciam duxisset.
- OBITER**, p. c. [Accidentalmente, à caso. Gall. En passant, se temps passant. Hisp. De camino, de passada, à proposito.] ὀδὲ ἀπαρρηγοῦ adverb. ex Ob, & iter, præter propositum, quasi in itinere occurrens, quasi per iter, & transitu. Plin. in Prolo. lib. 11. Ut obiter caueam istos Homeromastigas. & lib. 18. c. 10. Maior pars Italix utitur rotis, quas aqua uerlet obiter. Iuu. Sat. 3. Atq. obiter leget, aut scribet. Id est, interim.
- OBITU**, ita, itum, [Morte,] partic. ab Obeo, cuius retinet significationem. Virg. Morte obita quales fama est uolitare figuras. Cicero pro Sext. Quos a maioribus nostris morte obita in rostris collocatos uidetis.
- OBITU**, us, nomen, [Morto. Gall. Fini, achène, mort. Hisp. Acabado, muerto.] τελευτή, modo mortem significat. Cicero Att. Cum de obitu fratris litteras accepissem. Modo occasum, Virg. lib. 1. Geo. Signorum obitus speculamur & ortus. Modo aduentum. Turpilii: Quis est, qui interrumpit sermonem meum obitu suo? Aliquando occurfus, uide Obeo.
- OBINARI**, & hoc ne, [Vacho, uoto,] κενός, inanis. Varr. 3. de re rust. c. 4. Aiunt, id esse obinare.
- OBIRATI**, [Corrucciato.] iratus. Liu. 1. Fortunæ obirati.
- OBIVRGATIO**, ὀβριγμῆς, posit. turpe factum reprehensio, auctore Festo. Cic. de Amic. Obiurgatio contumelia careat.
- OBIVRGATOR**, [Riprensore. Gall. Repreneur. Hisp. Reprehendedor.] ὀβριγμῆς. Cic. de leg. Agr. Attendite quantas concessiones agrorū hic noster obiurgator uno uerbo facere conetur.
- OBIVRGITRO**, freq. Pla. in Ter. Rogitas te ne obiurgitem?
- OBIVRGATORIVS**, ὀβριγμῆς. Cicero ad Attic. libro 13. Obiurgatoria epistola.
- OBIVRGO**, gas, [Riprendere. Gal. Reprendre, tenses. Hisp. Reprehender.] ὀβριγμῆς, arguo, reprehendo, increpo. Ter. in An. Si illum obiurges, uitæ qui auxilium tulit, Quid facias illi, qui dederit damnum? Iungitur aliquando ablativo cum A. Pla. in Ter. Sed tu obiurgans me a peccatis rapis deteriorem in uiam. Interdum cum D. Cic. ad Att. lib. 2. De Pompeij familiaritate me obiurgas. Aliquando ex probrare. Quin. lib. 6. cap. 4. Transfertur ad alia. Cic. ad Q. Fr. lib. ep. 3. Ea uilla tamquam philosophia uidetur esse, quæ obiurget ceterarum uillarum insaniam.
- OBIVRO**, ras, p. pr. [Astringere a sacramento,] ἐξομῶ, iureiurandi astringo, inquit Fest. citans locum ex antiqua fabula, cui titulus erat Penthesilea: Formidabant obiurare.
- OBIAEDO**, [Offendere.] lædo. Plaut. in Cas. Ne oblatris manum, pro oblatris.
- OBLANGUEO**, es, [Esse languido. Gall. Languir, estre languissant. Hisp. Enflaquearse.] κενόπνοος, languo. Cic. Tiro. Litterulæ meæ, siue nostræ, tui desiderio oblanguerunt.
- OBLATRO**, oblatras, [Abbaiare all incontro. Gall. Abayer contre, crier apres. Hisp. Ladrar y maldejar en contrario.] ὀποσυλακτεῖν, circum, aut contra latrare proprie canum, quamquam etiam per translationem pro obloqui accipitur. Sil. lib. 8. Intima dum ungi fouet, oblatratque fenatum. Oblatror, oris, & Oblatratris, icis. Plaut. Mil.
- OBLATVS**, a, um, Cicero Attic. Gaudeo mihi causam oblatam, in qua, &c.
- OBLECTAMEN**, inis, [Diletto.] oblectamentum. Stat. 3. Sil.
- OBLECTAMENTVM**, ti, [Diletto.] delectatio. Cic. de Sen.
- OBLECTATIO**, nis, [Delectatione. Gall. Resjouissance, recreation. Hisp. Obra de deleytar, deleyte.] τέρψις, delectatio. Cic. 4. Acad.
- OBLECTO**, as, [Delectare. Gall. Reereer, resjouir. Hisp. Alegar à deleytar à otro.] ἄνυχαγῶν, Teren. in Phor. Habes, quæ tuam senectutem oblectent. Oblectare se. Ter. Hec. Vbi te oblectasti tamdiu? Et cum præpositione Cum. Cic. ad Q. F. Oblecta te cum Cicero ne nostro. Ter. Ad. Tu cum illa intus oblecta interim. Habet & ablatiuum post accusatiuum sine præpositione. Cic. de Sen. Nū horum senectus miserabilis fuit, qui se agricolatione oblectabant? Ter. Eun. Me speres, me te oblectes. Oblectare otium temporis, est tempus otiosum iucunde transcurrere. Plin. ep. 79. Inter cenam oblectamus otium temporis: iocamur, ludimus.
- OBLECTOR**, deponens. Cic. Celsio. 1. 2. In communibus miseris hac tamen oblectabar specula.
- OBLI**, dis, pænultima producta, [Suffocare. Gall. suffoquer. Hisp. an. Abogar.] λωβόλομαι, ex Ob, & lædo, suffoco, neco. Columell. libro 7. capitulo 3. Ne angustix fetus oblidant. Tacit. libro 5. Oblitos faucibus.
- OBLIGATIO**, nis, [Obligatione. Gall. Obligation. Hisp. Obra da obligar.] Cic. ad Brutum: Est grauior, & difficilior animi & sententiæ, pro altero, quam pecuniæ obligatio.
- OBLIGANS**, & obligatus. Sen. de be. lib. 1. c. 4. Aliquid eorum doce, per quæ obligantium obligatorumq. animi certent. Dapem obligatam redde Ioui, id est, promissam. Hor. 2. Car. Ode 7. Differunt tamen secundum Alconium, obligatus, & districtus, quod obligatus etiam nodis uinculorum duci potest; districtus manu tantum & sine uinculis.
- OBLIGO**, gas, p. c. [Legare intorno, obligare. Gall. Lier autour ou avec, enrouler. Hisp. Atar en derredor.] ἐπιδῆω, circumligo. Cur. Ne obligato quidem uulnere, haud segnius destinata exsequitur. Per translationem, est deuincire beneficiis. Cic. Treb. Dolabellam antea tantummodo diligebam, obligatus nihil eram. Idem ad Q. Minst. Fratrem libro 3. Scaurum beneficium defensionis ualde obligauit. Obligare se furti, est, furtum committere. Gel. lib. 7. c. 15. Quod cui seruandum datum est, si ad aliam rem, atque accepit, utus est, furti se obligauit.
- OBLIGVRRIO**, guris, p. p. [Trangugiare. Gall. Consumer & despendre tout par friandise. Hisp. Gastar en golosina.] λυγνῶς, uauitatem edulis consumendis capio: unde etiam pro patrimonium profunderi sumitur. Cic. in Cat. Patrimonia profudunt, fortunas suas obligurrierunt.
- OBLIMO**, as, pæn. pro. [Infangare, imbrattare. Gall. Emplir ou couvrir de boue, fange & ordure. Hisp. Ensujar con cieno.] κενόπνοος, ex Ob, & Limus, limo obduco, limo repleo. Cic. 1. 2. de Nat. De. Nilus Aegyptum irrigat, mollitq. & oblinatos agros ad serendum relinquunt. Vir. lib. 3. Ge. Sulcos oblinet inertes. Transla. Clau. 1. 3. pro obcæcare, uel inquinare posuit. Luxus & iumanas oblimat copiam mentes. Est, & Oblimo, ἐκτροχόω, a Limo, mas: quo Hor. 1. 1. Ser. Sat. 3. usus est pro consumere. Rem (inquit) patris oblimare, malum est.
- OBLINIO**, is, [Distendere intorno sottilmente. Gall. Oindre & froter autour, enduire. Hisp. Untar y fregar en cerco.] circumlimio. Coll. 5. c. 9. Oportebit inas partes misto cum cinere oblinire.
- OBLINO**, is, pænul. corr. [Imbrattare intorno. Gall. Souiller autour. Hisp. Ensujar en cerca.] circumlimio. Varro 3. de re rustica, capitulo 0. étano: Cum se obleuerint uisco. Sallu. in Jug. Gladium sanguine oblitum ostentans.
- OBLIQUE**, Cato capitulo 41. Vitis utriusque latus alterum præradito oblique. Cicero de Finibus: Atomi qua recte, qua oblique ferantur.
- OBLIQUITAS**, κλημῶν, Pli. lib. 3. c. 5.
- OBLIQUO**, as, [Torcere. Gall. Faire aller de trauiers & de costé, de sterner. Hisp. Entortar à torcer.] curuum facio. Plin. lib. 6. c. 13. Lunatus obliquatur cornibus.
- OBLIQUVS**, a, um, adiect. [Torto. Gall. Oblique, qui nâ da trauiers & de costé. Hisp. Tuerto à altranés.] κλημῶν, non rectus. Ouidius 2. Met. Illa deam obliquo fugientem lumine cernens. Plinius libro 9. capitulo 29. de cancriis loquens: Notant obliqui in caput, id est, transtueri.
- OBLITTERO**, as, [Dipennare, cancellare. Gall. Effacer, abolir. Hisp. Raer, borrar, cancelar.] κενόπνοος, aboleo, delco. Cic. ad Senatuum post reditum: Publici in me beneficij memoria priuatam offensionem obliterant. Catu. Arg. Hec uigeant mandata, nec ulla obliteret ætas. Liu. 1. 26. Aduersæ pugnx in Hispania nullius in animo, quam meo, minus obliterari possunt. Fit autem Oblittero (ut quidam putant) a Litus, quod ibi notata a fluctibus æquari, & tolli soleant, alia uerbo Oblitiscor deduci malunt, cuius supinum est Oblitū; quod nihil aliud sit Oblitterare, quam æternæ obliuionis tradere. alij ab Oblinendo, id est, delendo. alij a litteris: ut sit Oblitterare, quasi a litterarum monumentis eradere.
- OBLITESCO**, is, [Nascondersi. Gall. Être caché & myste. Hi. Esconderse.] ab Oblite inusitato uerbo, λωβόλομαι, abscondor. Var. 1. de re rust. c. 5. 1. Ne situ rimola in rimis grana oblitescant. Cic. de Vn. Oblitescant, rursumq. emerferint.
- OBLITVS**, a, um, [Domenticato, scordato.] participium, ab Oblitiscor. Ouidius 1. de Pon. Oblitus moris patrij. Virg. 5. Aen. Oblitus decorisq. sui.
- OBLITVS**, [Imbrattato attorno,] κλημῶν, ab Oblino, quasi circumlitus, & circumquaque sedatus. Tib. Oblitus & multo feriat pede rusticus uuas. Oblitus sulticitia, atque inhumanitate, dixit Cicero 5. Verr. ad Papirium ep. lib. 9. Facetia oblitæ Latio, id est, adspersæ.
- OBLIUIOSVS**, a, um, [Scordenole. Gall. Qui obliuie incontinent, obliuant. Hisp. Oluididiço.] ἐπιλησῆναι, Cic. Immemor, an obliuiosus. Idem de Sen. Stultos senes, obliuiosus, dissolutos.
- OBLIUIOSVS**, [Domenticato, scordato.] participium, ab Oblitiscor. Ouidius 1. de Pon. Oblitus moris patrij. Virg. 5. Aen. Oblitus decorisq. sui.

- hinc iam obliuiscere Graios. Sæpius cum genitiuo. Cic. 2. Verr. Quæ te obliuisci laudis domesticæ non sinant.
- OBLIUIO**, onis, [Obliuio, smenticauza. Gal. Oubli, oubliance. H. s. Oluidan. ζα.] λισησιν, memoriæ defectus. Venuste dicimus, Huius rei capit me obliuio. hanc rem obliuione contero, obliuioni do, obliuione deleo, obliuione obruo, res hæc in obliuione diu iacuit, hanc rem nulla obscurabit obliuio, huius rei obliuio mihi surrepit, hæc res uenit in obliuione, hanc rem ab obliuione uin dicabo: quibus exemplis & Cic. abundat, & alii.
- OBLIUIVM**, uij, [Oblio, obliuio.] obliuio, in numero singulari non utimur. Virgilius 6. Aen. Longa obliuia ponunt. Obliuia noitri. Ouid. 2. Trist.
- OBLOCO**, as, pænult. correp. [Affittare.] μιδαρνέω, idem quod locare. Iust. Cum operam oblocare ad puteos exhauriendos solitus esset.
- OBLONGVS**, a, u. m. [Longo.] μακρός, longus, nisi quid addat præpositio. Plin. libro 37. capit. 12. Figura oblonga probatur. Idem lib. 10. cap. 52. Quæ oblonga sunt oua, gratioris saporis putat Horatius Flaccus.
- OBLQVOR**, [Interrompere il parlare d'alcuno. Gal. Parler contre, mesdire, parler mal. Hispan. Hablar en contrario, estornar al que habla.] παρενοχλώ, obturpo, sermonem alicuius interpello. Cic. Q. Fr. lib. 2. Ut me & colloquare, & obloquere uellim. Idem pro Clu. Vocat me tacita uestra expectatio, quæ mihi obloqui uidetur. Virg. pro accinere posuit lib. 6. Aen. Sacerdos obloquitur numeris septem discrimina uocum. Interdum detracto, maledico. Liu. 1. ab urbe: Qui ferocissime oblocuti erant, manu corripuit. Inde Oblocutores, maledici, detractores. Plaut. in Mil. Oblocutor non sum alteri.
- OBLVCTOR**, aris, [Sforzarsi all'incontro.] ἀντιπαλαίω, contra aliquid nitor. Colum. libro septimo: In profcindendo obuix radicis obluſtatus.
- OBLVDO**, is, [Ciuocare, scherzare.] παίζω, ludo. Pla. in Tru. Obludūt, quo custodem oblectent per ioculum, & ludum.
- OBMANENS**, pro diu manens, ut Permanens. Fest.
- OBMOLIOR**, is, αποβάλλω, molem obijcio. Liu. libro 37. Omnes admunienda, & obmolienda, quæ ruinis strata erant, concurrerunt obstruenda oppositis molibus. Curt. lib. 6. Arboribus truncos obmoliuntur.
- OBMONEO**, παραεινέω, pro admonere antiqui dicebant. Fest.
- OBMVRMRO**, muras, παρην χλῖω, contra murmuro. Ouidius Epist. 17.
- OBMYTESCO**, is, [Ammutirsi. Gall. Se traire comme muet. Hispan. Emmudeſcerſe.] κωτώμω, quasi mutus fio. Virg. 2. Aen. Preſſoq. obmutuit ore. Cic. de Clar. Hoc studium nostrum conticuit subito, & obmutuit. Aliquando pro non esse in usu. Plin. lib. 3. cap. 14. Lydium Sardibus emebatur, quod nunc obmutuit.
- OBNATO**, as, p. e. co. [Nuotare all'incontro.] ἀντινήχομαι, contra natio. Ouid. In æquore fuluis obnatat umbra feris.
- OBNECTO**, is, obligo, uerbum in nuptiis frequens. Fest.
- OBNIGER**, [Nero molto.] niger, uel, ut quidam uolunt, admodum niger. Plinius libro octauo, capitulo 23. Radicibus multis; & obnigris.
- OBNIATOR**, eris, p. p. [Sforzarsi all'incontro. Gal. Resister de tout son pouoir. Hispan. Estribar en contrario.] ἀντιπέδεδωχ, contra nitor. Virg. 3. Geo. Verſaq. in obnoxio uergetur cornua. Cic. pro Mil. Non uſitatis rebus obnitendum Miloni, ut tueatur dignitatem suam.
- OBNIXE**, aduerbium, [Con ogni forza.] διατεθειμένος, cum conatu, rotis uiribus. Terentius in An. Pedibus manibusq. obnixie omnia facturum.
- OBNOXIE**, [Timidamente.] seruuliter, trepide, quasi obligato animo, ut apud Luuium libro 3. cum inquit, Obnoxie dicere sententiam.
- OBNOXIUS**, a, u. m. [Reo, colpeuole, obligato. Gal. Coupable. Hispan. Obligado, subiecto, reo, digno de punicion.] ὀπίσθιος, ex ob, & noxius. noxius, autem a noxia, aut noxa deriuatur, quæ a nocendo originem trahunt. apud antiquos noxia, ut Festus ait, pro domo capiebatur, apud Poetas pro culpa. noxa uero pro peccati poena, quæ omnia complectitur noxius. nam qui noxius est, damnum sibi plerumq. & alius, culpam uero sibi infert, postremoq. peccati poenam. unde obnoxius, id est, noxia, siue noxa circumdatus, uel quasi ob noxiam, siue noxam notatus, & poenæ additus: proprie enim obnoxius dicitur, (ut inquit Festus) qui poenæ obligatus est ob delictum, ut puta si quis, morbis obnoxius, ob nimiam cibi intemperantiam: aut si mulier ob stupri cum aliquo uiro consuetudinem, illi obnoxia sit. Accipitur tamen etiam generalius, ut obnoxius dicitur, qui quouis modo est obligatus, seu subiectus. Ter. in Hec. V. xori obnoxius sum, id est, uxori propter eius in me beneficia obligatus sum. Obnoxium etiam aliquando dicitur, noxæ, id est, damno expositum. Plin. de uiris illust. Illa uirgines, puerosq. eligit, quorum ætatem iniuriæ obnoxium sciebat. M. Bru. At. Vi-
- uat: Hercule Cic. qui potest, supplex & obnoxius. Sic etiam dicimus arbores, uel regiones uentus, uel tempestatibus esse obnoxias, id est, expositas, & subiectas. Colum. lib. 4. cap. 15. Terra nehemētibus procellis obnoxia. Quandoque accipitur pro obedientie, & morigeri. Sall. in Cat. Maria, montesq. polliceri cepit, & minari interdum ferro, nisi! bi obnoxia foret. Interdum pro noxio. Ennius: Ea, libertas est, qui peccus purum, & firmum gestit: alix res obnoxia nocte in obscura latent. Plin. in præf. lib. 9. Obnoxii profecto animi, atq. infelicit ingenii est, deprehendi in furto malle, quam mutuum agnoscere. Obnoxia corpora, dicuntur a Plinio ualitudinaria, lib. 31. c. 6.
- OBNUBILIO**, as, are, [Annebbiare. Gal. Obscurcir. Hi. Annublar, esfurescer.] ὀμβλω, ὀβλίω, caligine quadam, & nubilo obtenebrare. Gell. lib. 1. cap. 2. Vultus serenitatem Stoici hominis numquam ulla posse ægritudine obnubilari.
- OBNUBILVS**, [Obscuro.] Obnubila lota dicuntur obscura apud Cic. 1. Tusc.
- OBNUBVS**, is, pænultim. produc. [Coprivre. Gal. Couurir. Hispan. Cubrir.] ἀνεκαλύπτω, tego. Stat. 6. Theb. Obnubitque comas. Festus: Obnubit, caput operit. unde & nuptiæ dictæ a capitis operatione. Hæc Fest. Cic. pro Rab. Caput obnubito. Virg. 11. Aen. Comas obnubit amictu.
- OBNUNCIATIO**, Obnunciationibus interpolitis. Cic. ad Att.
- OBNUNCIO**, as, [Nonciare qualche male. Gal. Annoncer mauuaise nouvelle, denoncer le mal a uenir. Hispan. Denunciar en contrario à mal.] καταγγέλλω, mali aliquid nuncio. Ter. Ad. Primus sentio mala nostra, Primus obnuncio. Augures item obnunciare dicebantur, qui ubi de cælo seruassent, nunciabant se mali aliquid ominis uidisse: ne quid eo die cum populo agi posset. erat autem id potissimum remedium contra perniciosas leges. Cic. pro Sex. Cum obnunciaret, quod lenferat.
- OBOLEO**, [Rendere cattiuo odore. puZZare. Gal. Rendre mauuaise odeur, sentir de loing. Hispan. Heder, echar de si mal olor.] ὀζενω, male oleo. Pla. in Most. Obolauisti allium. Accipitur, & pro subolere. Pla. in Mē. Oboluit marsupium huic, uide in Oleo.
- OBOLVS**, li, βολός, genus ponderis conficiens sextam partem drachmæ Atticæ, id est, areola sex, singula autem areola septem cōtinent minutias. Suidas: Fuit præterea obolus minimum numisma apud Athenienses, quod sexies sumptum explebat drachmam Atticam: ad Gallicæ monetæ æstimationem redactum, ualeat denariolos Turonenses septem. Ter. in An. Olera & pisculos minutos ferre obolo in cenam seni.
- OBORTOR**, [Nascere. Gall. Naitre. Hispan. Nascer.] adnascor. Liu. lib. 1. Lacrymæ obortæ. Cic. pro Lig. Vide quanta lux liberalitatis mihi apud te dicenti oboriatur. Ouid. 2. Met. Sunt oculis tenebræ per tantum lumen obortæ.
- OBREPPO**, pis, [Venir celatemente. Gal. Se couler doucement suruenir, ou auenir sans qu'on y pense. Hispan. Entrar a escondidas.] ὀρεππομαι, latentem aduenio. tractum ab animalibus pedibus carentibus, quæ gressu tacito gradiuntur. Iuu. Sat. 9. Obrepi non intellecta senectus. Obreperere dicitur quidquid sensum fallit: ut, Obrepiet fames. Plaut. Pœ. Nisi clamabis, statim te obrepet fames. Obrepiet mors, Plaut. Pleu. Obrepiet somnus. Hor. de Arte: Opere in longo fas est obrepere somnum. Obrepiet dies. Cic. Att. lib. 6. Obrepiet dies, ut uides. Iungitur interdum accusatiuo cum In. Cicero 1. de Diuin. Nullæ imagines obrepunt in animos dormientium extrinsecus. Interdum pro fallere. Plin. lib. 36. cap. 3. Nec potest uideri Scuirus rudi, & huius mali improvidæ ciuitati obrepisse. Obreperere ad magistratus dicitur, qui falsa specie, uel probitatis, uel doctrinæ ad magistratus assumitur. Cic. pro Plan. Doceo, Cn. Plancium non obrepisse ad honores. Hinc Obrepto, ptas, freq. Pla. in Perf. Ne quis obreptaerit.
- OBREPTIO**, nis, κλέμια, latens, & fallax aditio. Vlp. in l. fi. hac. ff. de in ius uoc. Patronum appellamus, etiam si capite minutus sit, dū arrogetur per obreptionem.
- OBRETIO**, is, ire, ἐμπλέκω, reti aliquem circumdo. Lucanus libro tertio: Neque aranei tenuia fila, Obuia sentimus, quando obretimur euntes.
- OBRIgeo**, ges, p. c. [Indurarsi per lofreddo. Gal. Être tout roide de froid. Hispan. Elarſe.] πήγνυαι, frigore contrahi, & quasi rigidum fieri. Cic. 1. de Nat. Deo. Pars terrarum obriget niue, pruinaq.
- OBRIUMA**, x, unus ex tribus fluminibus Apamiam urbem in Asia celeberrimam ambientibus. Plin. lib. 5. cap. 29.
- OBRIVS**, ὄβρις, fluminis Gallix Narbonensis, ex Gebenna monte nascentis, quem Ptolemæ. Obrium, Plin. Obirin appellat. Mela libro secundo.
- ORRYZVM**, obryzi, [Oro forbito. Gal. Or fin, or affiné, qui par plusieurs fois a été purgé au feu. Hispan. Oro recozido y puro.] ὀβριζον, aurum purum dicitur, quasi ὀβριζον, id est, sincerum, sæpe igne exustum, do nec nihil habeat alterius metalli admistum. Plin. lib. 33. c. 3. Auri experimento ignis est, ut simili colore rubeat, quo ignis: atq. ipsi-

sum Obryzum uocant.

- OBRODO**, dis, p̄nultima correpta, [Roderē d'intorno. Gal. Ranger tout à l'entour. Hisp. Roer en derredor.] περιρώγω, circum rodo. Plautus in Amphitr. Prægnanti oportet malum dari: ut, quod obrodatur, sit.
- OBROGAS**, p.c. [Romperē il parlare. Gal. Deprier au contraire, supplier contre, rompre le parler. Hi. Hablar en contrario, estornar el que habla.] παρεπίρω, Fesl. Obrogare legem, est, legis prioris infirmandæ causâ legem aliam ferre. Cic. ad Att. l. 3. Quod per legem Clodiâ abrogare, derogare, abrogare sine fraude sua non licet. Idem 1. Phil. Quid, quod obrogatur legibus Cæsaris.
- OBRYMPO**, is, [Romperē,] διαρρηγυμι, tumpo. Varro 3. de re rustica, capitulo 16.
- OBRO**, is, [Coprīre sotto terra. Gal. Couvrir de terre, ou d'autre chose. Hi. Enterrar ò anegar.] συγκαλυπω, operio. Quidius l. 1. de Rem. Obrue uersata Cerealia semina terra Cicero de Sen. Nec uero quemquam senum audiui oblitum, quo loco thesaurum obruisset. Obro, & Eruo, contraria. Cicero 4. de Fin. Qui sciet, ubi quidquam positum sit, is, etiam siquid obrutum erit, poterit eruere. Transfertur & ad animum. Quinct. Tot uoluptates obruere possunt unum dolorem. Venuste dicimus Obruere lapidibus, telis, pro telis lapidibusque operire ad necem: Obruere situ uentustatis. Obruere niuibus, cooperire: Obruere se uiuo, inebriari: Obruere ære alieno: Obruere memoriâ alicuius sciet: Obruere nomen alicuius: Obruere copia sententiarum: Obruere magnitudine negotij: Obruere testimonijs. Quorum omnium exempla inuenire est facile. Hinc Adobro, subtus obro, in terra defodio. Col. lib. 2.
- OBRYTEO**, uide Bruteo.
- OBSEAPLO**, is, [Circōdare di sepe. Gal. Enuironner & clore de hayes, boufcher & escouper. Hisp. Cercar de seto.] περιεπαλω, sepibus circumdo. Plaut. in Cas. Illud salum uideo obseptum. Obsæpire iter ad honores, pro occludere & impedire. Liu. lib. 9. Hæc plebi ad curules magistratus iter obseptit. Cic. pro Mur. Hæc omnia tibi accusandi uiam inueniebant, adipiscendi obseptiebant.
- OBSEAVIO** is, [Incrudēlirsi.] κατασκήνω, sxiuo. Plau. Epi. Per uoluntatem in mea ærumna obseuisti grauitur.
- OBSEALVTO**, tas, salutandi gratia sese offerre alicui. Fesl.
- OBSEATYRO**, ras, p̄nultima correpta, αποσάτυρι, satietatem rei alicuius inducere. Terentius in Heaut. Næ tu propediem itius obseaturabere.
- OBSCENE**, [Lordimento.] aduerbium, αἰσχροῦς, impune. Cicero 1. Offic. Latrocinari, fraudare, admirari, re turpe est, sed dicitur non obscene.
- OBSCENITAS**, tis, [Lordura. Gal. Vilainie, impudicite. Hisp. Fealdad, suxiedad y turpez.] αἰσχροτης, Cic. 1. Off. Si rerum turpitudini adhæbeat orationis obscenitas.
- OBSCENO**, as, [Dar cattiuo augurio. Gall. Aporter ou denoncer mal heur ou ou mal heur malencontre. Hisp. Dar mal agüero.] μιλύω, obscenura, & malum omne afferro. Plaut. in Afin. Metuo ne illic obscenerit, mea falsæ fallaciæ.
- OBSCENVS**, a, um, [Dir mal augurio, sporco. Gall. Qui porte ou signifie quelque malencontre à uenir. Hisp. De mal agüero.] unde dictum sit in ter Grammaticos non conuenit, alii a Ceno deductum putant: alii a canendo: Varro a Scena, Festus ab Oscis. Duas autem præcipue habet significationes. Aliquando idem est, quod inauspicatum. Virgilius 12. Aen. Ne me terrete timentem Obscena uolucres, id est, malum omen afferentes. Idem 1. Georg. Obsceni que canes, impertinæque uolucres. Idem 3. Aen. Obscenamque famem, ubi Seruius: Obscenam, aut quæ hominēs etiam ad obscena compellit: ut, Male suada fames, aut certe, quam obscena uis prædixerat. Aliquando idem quod turpe. Cicero 5. Tusc. Obscena uoluptates. Hor. 2. ep. 1. Torquet ab obscenis iam nunc sermo nibus autem.
- OBSCURE**, [Oscuramento. Gal. Obscurement, couuertement. Hisp. Obscuremente.] Cic. 4. Acad. Alterum, ut uidemus, palam; alterum, ut suspicamur, obscurius. Obscure aliquid ferre, est dissimulanter ferre, sic ut nemo sentiat. Cic. in Parad. Istam egestatem tuam numquam obscure tulisti.
- OBSCURATIO**, onis, [Oscuratione.] ut obscurationis Solis apud Plin. l. 37. capitulo 26. Cicero 4. de Finib. Propter eorum exiguitatem obscurationis sequitur.
- OBSCURITAS**, atis, [Oscrità. Gal. Obscurité. Hisp. Obscuridad.] σκοτος, modo tenebrositatem significat. Plinius libro uigesimo, capitulo primo: Obscuritates, & uitia oculorum sanant. Modo difficultatem. Cicero 4. de Finibus: Inest in rebus ipsis obscuritas. Modo ignobilitatem, Cicero libro 2. Offic. Quorum prima ætas, propter humilitatem, & obscuritatem, in hominum ignorantia uersatur.
- OBSCURO**, as, [Oscurare. Gal. Obscurcir. Hisp. Escurer.] σκορύνω, obscurum reddo. Cic. 1. de Nat. Deo. Aetnæorum ignium tene-

- bræ finitimas regiones obscurauerunt. Idem 1. de Fin. Lumen lucernæ obscuratur luce Solis. Est item obscurum reddere, cui opponitur Celebrare. Sallust. Fortuna res cunctas ex libidine magis quam ex uero, celebrat, obscuratq.
- OBSCVRVS**, a, um, [Oscuro, difficile, ignobile, uile. Gal. Obscur. Hisp. Obscuro.] σκοτεινός, latens, sine lumine. Virgilius 9. Aen. Vidimus obscuris primus sub mœnibus urbem. Idem 2. Aen. Obscura nocte per umbrâ. Vnde Obscura oratio, difficilis. Quandoque pro ignobili, σκοτεινός, Clarum pro nobili. Cic. lib. 1. Off. Qui magnâ sibi proponunt obscuris ortu. Ponitur aliquando pro altuto: ut Obscuro uir, apud Cic. 3. Off.
- OBSECRATIO**, [Scongiuramento.] Cic. pro Font.
- OBSECRAS**, [Scongiurare. Gal. Prier avec obsestion. Hisp. Rogar conjurando.] αβτιβολω, κτηραῖς, ex ob, & sacer: significat per sacra rogo. Terent. Obsecro te, hoc me libera meum, Obsecrare, inquit Donatus, est iratos rogare. Ter. in Eun. Exclufit, reuocat, redeam: non, si me obsecret. Additur aliquando ablatius Precibus. Marcellus ad Cic. l. 4. Cum me frater precibus obsecraret. Quandoque aduerbialiter pro cedo, est, ueluti rogantis. Ter. in Eun. Obsecro, an is est: dic quæso.
- OBSECVNDO**, cundas, [secondare, complacere. Gall. Complaire & faire augre de quelqu'un. Hisp. Obederer hazer bien auenturado.] επαριζω, ex ob, & secundus, quod significat prosperum. Est autem Obsecundare, omnia ad alterius nutum facere. Ter. in Adelp. Si uultis, quæ uos propter adolescentiam minus uidetis, hæc reprehendere, & corrigere me, & obsecundare in loco. Vbi Donatus: Qui reprehendit, non continuo corrigit, qui corrigit, non illico obsecundat, id est, ætissimum reddo, & fidelissimum Cic. pro Pomp. uis est pro obsequi. Non modo omnes socii obtemperarunt, sed etiam uenti, tempestatesque obsecundauerunt. Inuenitur & Obsecundor deponens.
- OBSEVELA**, læ, [Compiacimento, compiacenza.] θεραπεια, morigeratio. Plautus in Afin. Qui mihi auscultabunt, facient obsequelam.
- OBSEQUIELLIS**, [Compiacemole.] qui obsequitur. Gellius libro 2. capitulo 29.
- OBSEQUIOSVS**, ὑπηρετικὸς, qui facile obsequitur. Plautus in Capt.
- OBSEQUIVM**, quii, [Compiacimento. Gall. Plaisir ou service, obeissance, Hisp. Plazer y obediencia.] τι υπηρετικόν, officium, quo quis id facit, quod alteri placet. Ter. And. Obsequium amicos, ueritas odiū parit. Cic. ad Att. l. 7. Effeci omni obsequio, ut neutri illorum quisquam esset me carior. Idem 1. de Le. Cum animus a corporis obsequio, ind. Igentiaque discesserit.
- OBSEQUENS**, tis, [Obediente. Gal. Obessant. Hisp. Obediente.] obediens, aliquando nomē, aliquando participium. Ter. in Hec. Obsequentem uoluptati hominem. Cic. ep. Filius obsequens patri. Plancus Senatui: Legiones nobis obsequentes. Sal. in Cic. Filia tibi obsequentior, quam parenti par est.
- OBSEQUENTER**, tius, tissime, aduerbia. Plin. in ep.
- OBSEQVOR**, [Compiacere. Gall. Complaire obeir, obtemperer faire augre. Hisp. Obederer, complezer.] γαριζωμαι, alterius uoluntati morem gero. Terentius Heaut. Est æquum sensibus obsequi. Cicero Orac. Dum tibi roganti obsequi uellem. Obsequi animo suo, est indulgere sibi. Plaut. Bacch. Lubido est homini, suo animo obsequi. Aliquando iungitur accusatiuo. Gellius lib. 2. c. 6. Quæ obsequi uon oportet.
- OBSERO**, ris, p̄c. c. [Seminare, plantare.] σπειρέτω, confero. Colum. libro 2. cap. 9. Adorei octo modis campum obserere præcipiunt. Cicero de Leg. Terra frugibus obserebatur. Obserere mores, dixit Plaut. in Trin. pro imbure. Oportet obseri mores malos, si in obserendo possint interficere. Quandoque pro circumdare. Terentius in Eun. Video squalidum, ægrum, pannis, annisque oblitum.
- OBSERO**, as, p.c. [Serrare. Gal. Fermel ou uerrouil, ou a la clef, bascler. Hi. Cerrar con llauue.] περιελειω, occludo, ueluti sera imposita. Ter. in Eun. Abi, atque obfera intus.
- OBSERVABILIS**, [Degno d'esser osservato.] οἰδεσιμος, idoneus, ut obseruetur. Contrarium est Inobseruabilis. Plinius libro secundo, capit. 17.
- OBSERVANS**, part. Cic. Att. l. 4. Paucos æque amantes, atque obseruantes me habere existimo. Interdum migrat in nomen, habetque genitiuum. Cic. pro Quin. Hominem propinquum, tui obseruantem. Idem ad Q. Fr. Homo mei obseruantissimus.
- OBSERVANTIA**, æ, [Osseranza, riuerentia. Gall. Obseruante, reuerence. Hisp. Acatamiento.] οἰδωσι, ut inquit Cicero de Inu. est per quam homines, aliqua dignitate antecedentes, cultu quodam & honore dignamur. Liu. libro 1. Obsequio & obseruantia in regem cum omnibus certasset.
- OBSERVATIO**, onis, [Auertimento, riuerentia.] παρατήρησις, quæque animaduersio, uel attentio. Plin. l. 1. c. 10. Mira obseruatio operis,

Cicero de Claris Orat. Natura magis, quam ratione, aut obseruatione fiebat. Quandoque honor. Val. libro 1. cap. 1. A diectio impense impedimento non fuit, quo minus religionibus sua obseruatio redderetur.

OBSE RVATVS, tus, [Observatione,] obseruatio. Varr. 2. de re rust. c. 7. Cum supercilia cana; ex obseruatu dicunt eum equum habere annos sexdecim.

OBSE RVO, as, [Offeruare, custodire, riuerire, por mente. Gall. Obseruer, guetter, espier, prendre garde. Hisp. Mirar y guardar.] e' eed' oia, oculis mentis & corporis seruo, speculor, cultodio. Ter. in And. Obserues filium, quod agat. Obseruare, inquit Seruius in 4. Geo. est calidè aduertere. Idem est colere, uenerari. Virg. l. 3. Ge. Regem nō sic Aegyptus, & ingens Lydia, nec populi Parthorum, aut Medus Hydalpes Obseruant.

OBSE S, obfidis, [Ostaggio. Gall. Baile en ostage. Hisp. El rehen de las partes o treguas.] dūmpo, qui traditur alicui, ea condicione, ut, si dator obfidis a fide recedat, recipienti sit potestas in corpus & uitam eius, qui datus est. Festus ex Ob, & fides, compositum uult, mutatione litteræ, quod sit ob fidem datus. Cic. 1. Verr. A nobis multos obfides habet populus Rom.

OBSE SSI, [Assediati.] πολιορκούμενοι, loco aliquo ab hostibus cincti, ut egredi non possint. Cæs. 1. Bell. Gall. Omnibus rebus obfessi, colloquium petunt.

OBSE SSOR, [Assediator. Gal. Assiegeur, qui assiege. Hisp. Qui pone sitio d' cerco a lugar.] qui obfidet. Liuius libro nono: Obfessor Lucerie restiterat.

OBSE DIAE, arum, [Insidie.] ἐνεδ' πα, insidiæ. Colum. lib. 8. capitulo 2. Puer adhibeatur cultus, ne obfidis hominum, aut animalium diripiantur.

OBSE DIANVS, a, um, Obsidianum uitrum, ita dictum, quod similitudinem habeat lapidis obsidiani, qui nigerrimi est coloris, in speculis parietum pro imagine umbras reddens. Plinius libro 36. capitulo 26.

OBSE DIONALIS, & obsidionale, πολιορκητικός, unde corona obsidionalis, quæ ei dabatur, qui obfessos ab hostibus liber stet. hæc fiebat ex gramine uiridi, ex eo loco decerpto, in quo erant inelusi. Plinius de uiris illustr. A Minucio obsidionali corona donatus est.

OBSE DIOR, aris, [Far insidie.] ἐνεδ' οια, idem fere, quod insidias facio. Colum. lib. 5. cap. 14. Crabrones obsidiantur a uibus antelucaria.

OBSE DIO dis, pænultima producta, obsedi, obsidere: tertiæ coniug. & Obsideo, des, pænultima correpta, obsedi, obsidere, secundæ coniug. [Assediare. Gall. Assieger, enuironner. Hisp. Poner sitio d' cerco a lugar.] ἐνεδ' οια, παλιρκω, propemodum idem significauit: nisi quod in Obsidio motus quidam est: ut sit quasi obfisto: in Obsideo uero quies, quasi obfisto. Sallust. in Cat. Occulte pontem obsidunt. Idem in Iugur. Armis obfessus teneas, id est, impeditus. Significant itaque obfido, & circum eo, quasi obfepio, & circumfepio: obfideo uero, & circumfedeo: obfessum, id est, uallo, & fossa septum teneo. Quamquam simpliciter pro circumfedeo ponatur, ut apud Curtium: Aditum armati obfidebant. Accipitur interdum pro federe. Terentius in Adelph. Doni Certum obsidere est, usque donec redierit. Obsidere stuprum, est per insidias stupri occasionalionem aucupari. Cicero in Catil. Facete humi ad obsidendum stuprum. Aliquando pro circumfatare, Senec. Varia & incerta pericula humanam uitam obsident. Aliquando pro occupare, Cicero 2. Verr. Ut perspicuum, cuius esse possit, hominem ab isto quesitum esse, qui meum tempus obsideret.

OBSE DIVM, dii, obfessio, [Assedio.] Col. lib. 9. cap. 7. Cum licet uita re pestis obsidia.

OBSE DIO, onis, [Assedio. Gal. Siege. Hisp. Sitio d' cerco del lugar.] πολιορκω, Cic. pro Rab. Cum obsidione remp. liberasset. Idem pro Balbo, & pro Domo: Obsidere urbem, cingere urbem obsidione, claudere muros obsidione, facere obsidium, idem sunt. quorum postremo usus est Gell. libro 15. capitulo 30. Soluere obsidium, est obfessos obsidione liberare. Tacitus libro 4. Primo sui incesu soluit obsidium. Pro eodem dicimus, Eximere obsidione. Liuius libro uigesimo primo: Legati assuerunt orantes, ut se obsidione eximerent.

OBSE GNATORES, testes, qui testamentum signis suis obfignabant. Cic. pro Clu. Oppianicus obfignatores ad eum, qui neque Asiniū neque Aiulium nosset, adducit.

OBSE GNO, as, [Sigillare, suggellare. Gall. Seiller & cacheter. Hisp. Sellar, cerrar con sello.] κατασημαίνωμαι, signi impressione ocludo, & ad omnia, quæ signo quouis notantur, aut imprimuntur, pertinet. Pla. in Cur. Scribit, & obfignat litteras. Quandoque est, signo notatiorum, seu subscriptione eorum, aut testium signare. Cic. pro Clu. Testamentum signis adulterinis obfignauit.

OBSE PO, pas, pænultima producta, παραβάλλω, obuicio, ut, Ob-

sipa pullis escam. Festus.

OBSE SIO, is, [Ostare, stare resistere. Gall. Resister, contredire, s'opposer. Hisp. Resistir a vitro.] ἐνίσταμαι, obito, repugno. Cic. 7. Ver. Cuius numquam i. uis libidini obfistit? Ouid. ep. 13. Tunc freta debuerant ueltris obfistere uentis.

OBSE RVS, pænultima correpta, [Inuolto. Gall. Complante saisi, occupé. Hisp. Embuelto.] ἐνέλω, inuolutus, tectus obductus. Terentius in Eun. Video ægrum, pannus, annis que obfistum. Virgilius 7. Aeneid. Iam setis obfista, iam bos. Horatius 1. Carm. Ode 18. Variis obfista frondibus. Aer obfistit pallore, Lucanus libro 4. Tenebris loca obfista. Cicero 1. Tuscul. Nimbis obfistum iter. Curtius libro 5. Obfistis, etiam ab Obsero dici potest, pro confistum. Liu. lib. 28. Obfistis uirgultis tenebat colles: Rura obfista pomis, Ouid. 13. Met.

OBSE LESCO, scis, leni, uel lui, lerum, [Disfarsi, inuechiarsi. Gal. Alter on estre hors d'usage, desaccoutumer.] ex ob, id est, contra, & olefco, addita s. Contrarium est sui simplicis, Olesco enim idem est, quod cresco: Obfolesco, deficio, inueterasco, defuesco. Cicero pro lege Man. Obfoleuit iam ista oratio, re multo magis, quam uerbis refutata. Item pro Cælio: Chartæ, quæ illam priscam seueritatem obtinebant, obfoleuerunt, id est, inueterauerunt, Et hæc præterita ab Obfolesco, non ab Obfoleo sunt: Nitere & Obfolescere sunt contraria. Cicero de lege Agr. Solum in rep. ne stigal, quod in pacem nitent, in bello non obfolescat. id est, sordidetur. Similiter Obfoletus. Cic. pro Quinct. Audacem, cupidum, perfidiosum, uulgaria, & obfoleta sunt, id est inueterata, & quæ ab usu recesserunt.

OBSE LERE, obfoletius, obfoletissime. Cicero quarto Verr. Obfoletius uestitum.

OBSE LERVVS, pro sordido, οὐκ ἁπλοῦς, Liuius libro 3. Filiam secum obfoleta ueste in forum deducit. Cicero in Rul. Vestitu obfoletiore, corpore inculto & horrido. Colum. lib. 3. Est obfoletior & nigro propior.

OBSE NO, as. Cic. in Tuscul. Obsonare ambulando, famem.

OBSE RBO, bes, obforfi, uel obforbui, obfortum, ὀφέω, Sordeo. Plautus Cure.

OBSE RDEO, οὐκ αἰνώμαι, sordidus fio, aut obfolesco. inquit Nonius Cæc. Obforduit hæc in me ærumna miseræ.

OBSE TACVLVM, culi, [Ostaculo.] ἐμπόδισμα, impedimentum. Plautus in Pseud.

OBSE TRIX, cis, [La comare che aiuta la parturiente, lenatrice. Gal. Vne sage femme, qui aide aux femmes qui veulent enfanter. Hisp. La parturita.] μαχθήτις, quæ parturientium curam habet: ab ostando, eo quod obfistat dolori, uel certe fetui, ne laxatis uteri genitalibus claustris, in terra desluat. Ter. in And. Obstetricem accerso, Quæ opem tulerit parienti. Obstetrici dicitur, ait Donatus: unde & parturientes, Fer opem, clamant.

OBSE TINATE, ἀνένδοτος, firmiter. Ter. in And. Itane obstinate operam dat, ut me a Glycerio miserum abstrahat? Vbi Donatus: Obstinate facere aliquid, est in alterius malum cum conatu facere perseueranter, & in alterius perniciem nimis niti.

OBSE TINATIO, firmitas animi. Cic. de Proû. conf. Quæ ego ingrato animo, sed obstinatione quadam sententiæ repudiani.

OBSE TINO, as, pæn. co. [Ostinarfi, esser pertinace. Gall. S'obstiner, s'opiniastrer. Hisp. Confirmarse en mal.] διαβεβαιώω, affirmo. Liuius lib. 2. Id certum, atque obstinatum est, ne iue obtundam. Obstinatus, offirminatus, perseuerans, ut tenere possit, inquit Festus: ut obstinâtâ uoluntas, obstinata pudicitia, apud Liu. lib. 1. de Lucretia, cum uicisset obstinatam pudicitiam: Idem 3. Aduersus quæ obstinato animo Appius in tribunal ascendit.

OBSE TPI, p. p. ἄπυκρότες, dicuntur, quibus colla rigent, & in humerum capita sunt inclinata. Horat. 2. Ser. Sat. 5. Stes capite obstipo. Col. lib. 7. c. 10. Febricitantium signa sunt, cum obstipæ sues transuersa capita ferunt. Plin. Obliquum caput dicit. Index, inquit, suis inualidæ, caput est obliquum.

OBSE TPIVS, obstipas, obstipare, ἀπεπαίτην, obuicere, ait Festus. Alij interpretantur condensare, obstruere. Plautus in Cist. Obstipat Aquilam. Obstipare uerticem, dixit Plautus in Merc. pro contorquere.

OBSE TOS, stas, stici, stitum, [Impedire. Gall. Resister, empêcher. Hisp. Estoruar d' contrariar.] ἀδίστασι, contra stas, impedio. Curtius: Obstant opido gemini colles. Ouid. 4. Fast. Obfistit in media candida turba uia. Videtur habuisse supinum Obstatum, unde participiū Obstatum. Quin. l. 2. c. 12. Video quosdam obstaturos mihi. Obstatum, impersonale. Cic. 13. Phil.

OBSE TRAGVLVM, guli, [Coperta.] ἐπιπέλας, σπῆμα, operimentum. Plinius libro nono, capitulo 35. Crepidarum obstragulis margaritas addunt.

OBSE TREPO, pis, pere, [Interrôpere, far strepito incontro a qualcuno. Gal. Faire bruit pour empêcher quelqu'un. Hi. Hæzer estruendo contra algo.] παρενοχλεῖν, contra aliquem strepitu facere, Liu. 1. Certatim alteri alteri

- alteri obstreperere. Laudi alicuius obstreperere. Senec. Herc. fur. Litteris obstreperere alicui. Cic. Metello lib. 5. Quæ res fecit, ut tibi litteris obstreperere non auderem. Clamore obstreperi, passivè. Cic. pro Marcel. Eiusmodi res etiam dum audiuntur, aut dum leguntur, obstrepi clamore militum videntur. Obstreperitur, impersonale. Liu. 3. Decemviro obstreperitur.
- OBSTRICILLO**, as, pæn. pro. [Impedire.] *ὀστρίκιλλον*, obisto. Var. l. 4. de vita pop. R. Curio dicebat, se obstrigillarum, ne triumphus ei decerneretur.
- OBSTRINGO**, gis, [Stringere, obligare.] *ἐξαρτάω*, deuincio, & obligo, quasi circumstringo. Plautus in Aul. Laqueo collum quando obstringero. Idem in Amph. Amphitruonem collo hinc obstricto traham. Columella libro 5. Alii uimibus obstringunt. Obstringere sibi aliquem beneficio. Cicero Seru. libro decimotertio: Quibuscumque officijs Atticum obstrinxeris, ijdem exitima me tibi obligatum fore. Legibus obstringi, Cicero 2. de Inuent. Religione obstringere. Cicero 2. Phil. Obstringere se scelere, est committere scelus. Cic. 3. Offic. Num se obstrinxit scelere si quis tyrannum occidit.
- OBSTRUCIO**, Cic. pro Sex. Obstructio non diuturna.
- OBSTRUDO**, dis, si, sum, pæ. pr. [Serrare, coprire.] *σπορῶπιπτα*, ex ob, & trudo, interposita, s, occludo, seu occulto. Pla. Sci. Obstrusero aliquid strenue. Plin. in Pan. Bono otio aut situ obstrufos, & quasi se pulcos. Terra obstrufa. Ouidius ep. 7. Recessus obstrufi. Claud. 7. Paneg.
- OBSTRUO**, is, [Chudere.] *σπορῶπιπτα*, occludo, & quasi strue quadam alicui loco imposita. Cic. de Senect. Qui iter Pœnis, uel corpori bus suis obstruere uoluerunt. Obstruere luminibus uicini, est aliquid struere, quo lumen domui eius eripitur. Cic. pro domo sua: Luminibus eius obstruendum minabatur. Per metaphoram quis dicitur alterius luminibus obstruere, qui nominis eius claritatem obscurat. Idem ad Brut. Catonis luminibus obstruxit hæc posteriorum quasi exaggerata, altius oratio. Obstruere undas molibus. Luc. libro secundo: Obstruere aures alicui, est inexorabilem reddere. Virgilius 4. Aen. Fæta obstant, placidasque uiri deus obstruit aures. Fauces obstruere, Lucan. lib. 5. Faucesque obstruxit Apollo.
- OBSTUPEFACIO**, [stupefere.] *ἐκπλήπτα*, animo consterno, & stupidos sensus reddo. Terentius in Phorm. Timidum obstupefecit pudor. Lilius secundo: Constantia sua tribunos obstupefecit. Stupefio, pefis. Cicero pro Deiot. Homines admiratione stupefacti.
- OBSTUPEO**, es, p. c. & Obstupesco, is, [stupere.] *ἐκπλήπτα*, stupeo, attonitus fio, & stupore percutor. Aliquando insensibilis fio. Terentius in And. Animus timore obstupuit. Virg. 4. Aene. Obstupuit uisa Aeneas. Cic. Att. lib. 5. Ob hæc beneficia, quibus illi obstupescunt, nullos honores mihi decerni sino. Idem pro Marcel. Obstupescent posteri.
- OBSTUPIDVS**, adiectiuum. Gellius libro quinto, cap. 11. Si attonitus, & obstupidos.
- OBTVM**, obes, obfui, [Nocere.] *βλάπτω*, noceo, quasi contra sum. Cicero 1. de Orat. Fuit mitificus in Crasso pudor: qui tamen non modo non obesset eius orationi, sed probitatis commendatione prodesset.
- OBTVDESCO**, is, [Assordire, diuenit sordo.] *ἐκκαθῶμαι*, surdus fio. Cicero in Somnio Scipionis: Hoc sonitu completæ aures obstruerunt.
- OBTEGO**, is, ere, [Coprire.] *πτεκαλύπτω*, operire. Cicero in Verr. Adolescentiæ turpitudi obfcuritate & fardibus obtegitur. Virgilius secundo Aeneid. Quamquam secreta parentis Anchisæ domus, arboribusque obtecta recessit. Obtegere se corpore alicuius. Cicero pro Sex. Seque feruorum & libertorum corporibus obtegit.
- OBTEMPERATIO**, [Vbbidiença.] Cic. de Leg. Iustitia est obtemperatio, scriptis legibus &c.
- OBTEMPERO**, ras, [Compiacere, ubbidire.] *προσίζωμαι*, morè gero. Cic. Mihi semper obtemperauit, tamquam filius patri. Item consulo. Ter. Minus aut famæ, aut rei obtemperans.
- OBTENDO**, is, [Distendere, opporre.] *ἀποίζωμαι*, ante aliquid tendo, oppono, ut, Obtendere uelum ante lectum, id est, distendere, uel extendere. Plinius libro 5. c. 2. Huic par, interiacente ualle, mons aduersus Antilibanus obtenditur: hoc est, oppositus est. Aliquando Obtendo idem est, quod excusationem, aliquam pratexo. Plinius Epist. 159. Nec puduit rationem turpitudini obtendere. Cicero Quint. Frat. Quasi uelut quibusdam obtenditur cuiusque natura.
- OBTVENTVS**, us, nomen, pro pratextu. Gel. lib. 10. c. 22. Pro extensio ne. Virg. l. 11. A. E. Exstrucosq. toros obtentu frondis inumbrant. Obtentus, participium. Idem 1. Geo. Et obtenta densantur nocte tenebræ. i. obducta, ait Seru.
- OBTVENTO**, as, *ἐπίζωμαι*, frequentatiuum ab Obtineo, es, Cicero At-

rico libro nono: Me spes quædam obtentabat, fore ut aliquid conueniret.

OBTERO, is, p. c. [Fracassare.] *ἐπιπίβω*, contero, Liu. Ab elephantis obtriti sunt. Aliquando, ab omni parte tero. Col. lib. 6. cap. 4. Pellem serpentis obtritam cum uino miscent. Cic. de Or. Obtritos internoicere.

OBTRITVS, huius tus, [Fracasso, frangimento.] Pli. lib. 18. c. 22. Ne herbe obtritu hebetentur.

OBTESTATIO, uerbale. Cic. ad Memmium lib. 13.

OBTESTOR, ris, [Pregare, confoinguri.] *ἐπιπέμωμαι*, precor, imploro. Ter. in And. Per tuam fidem te obtestor. Cic. pro Flac. Cum ego te Flacce flens flentem obtestabar.

OBTEXO, xis, [Tessere d'intorno.] *περιβάλλω*, circumtexo. Plin. lib. 11. c. 19. Filis araneis alarum lanugines obtexit. Virg. 11. Cælumque obtexitur umbra.

OBTVCEO, es, ere, [Tacere.] *κατασιγάω*, taceo, & proprie de iis, quæ nos pudet dicere. Terentius in Eun. Virgo conscilua ueste lacrymans obticet.

OBTVNEO, es, pæn. corr. [Ostenerere.] *ἐπιζωμαι*, uinco, quasi contra teneo. Cic. ad Att. libro 7. Malas causas semper obtinuit, in optima concidit. Obtinere item est seruire, & fortiter tenere. Plau. in Afin. Si istam fortitudinem animi obtinues, salui sumus. Inrerendum simpliciter tenere. Col. lib. 2. Tertium locum obtinet pecudum fercus. Aliquando pro retinere, & conseruare. Cicero ad Treb. Si commendatione mea dignitatem tuam obtinebis. Obtinere, & Repelli, contraria. Cicero ad Lentulum lib. primo Epist. Neque, si quid non obtinuerimus, repulsi esse uideamur. Aliquando pro occupare. Plinius libro 12. capitulo 1. Arbor agros longis obtinens umbris. Hinc Obtentio, tas: de quo uide supra suo loco.

OBTVNGIT, [Accedere, auenire.] *συμβαίνει*, obuenit, euenit. Cicero 1. Offic. Quod cuique obtingit, id quisque teneat. Non nisi in tertijs personis legitur. Obtingere alicui prouincia dicitur cum sortito prouincia regenda alicui committitur. Cicero tertio Ver. Questor ex S. C. prouinciam sortitus est, obtingit tibi consularis.

OBTVORPEO, is, [Impigris.] *καταβροχδωμαι*, ab obtorpeo, & stupore quodam ita afficio. Curt. lib. 10. Quis crederet concionem obtorpuisse subito metu? Cic. pro Domo: Miror ei non & linguam obmutasse, & manum obtorpuisse.

OBTVORQUEO, es, [Torcer forte.] *δρασκεωμαι*, uehementer torqueo. Plinius de uiris Illustr. Consuli legibus agrarijs resistenti ita collum in comitio obtorsit, ut multus languis efflueret e naribus.

OBTVORTVS, ta, tum. Cicero 6. Verr. Obtorto collo in carcere abripi.

OBTVRECTATIO, onis, *διασύρομαι*, sic definitur a Cic. 4. Tusc. Obrectatio est ægritudo, quod aliter potiatu eo, quod ipse concupiscit. Aliquando pro detractio, Cæf. 1. Bell. Ciu. A quibus deprauatur Pompeium queritur, inuidia, atque obrectatione laudis suæ.

OBTVRECTATOR, oris. Cicero de Clar. Orat. Dolebam, quod non obrectatorem laudum mearum, sed socium gloriosi laboris amiseram.

OBTVRECTATVS, huius tus, obrectatio. Gellius libro uigesimo, capitulo ultimo.

OBTVRECTO, ctas, [Dir male.] *διασύρομαι*, ex ob, & tracto: a, in e, mutata. Est autem Obrectare, auctore Festo, contra alienam sententiam tractare, seu maledicere, cum scilicet, alicuius dicta aut facta deprauantur. Cic. Dollabelle. Id laboro, ut, si qui mihi obrectent, a te refutantur. Aliquando pro culpate. Plinius lib. 9. cap. 35. Regina meretrix lautitiam eius omnem, apparatusque obrectans.

OBTVRUDO, dis, si, sum, [Spingere incontro.] *ἀποσυνθίζωμαι*, aduersus alium trudo, obijcio. unde Obtrudere fores dicitur, qui in ædes ingrediens foris adstantem excludit. Pla. in Men. Abiit, obtrudit fores. Obtrudere, quasi inuito dare. Ter. in And. Ea quoniam nemini obtrudi potest, tur ad me. Vbi Donatus: Bene, Obtrudi, quasi inuito.

OBTVRVSVS, a, um, participium. Cic. de Clar. Orat. Adhibenda quædam obtrusa ratio.

OBTVRNCATIO, Colum. libro quarto, capitulo 29. Obtruncatione uitis.

OBTVRNCO, cas, [Tagliar a pezzi.] *ἀποδειροτομέω*, uulneribus conficio, quasi corpus membris mutilatis truncum reddo. Cicero 2. de Natura Deor. Puerum interea obtruncat, membra articulatim diuidit.

OBTVOR, obtueris, pænultima producta, obtutus sum, obtueri, *ἐπιπέμωμαι*, diligenter conspicerè. Plautus in Bac. Num qui nummi exciderunt tibi, Quod sic terram obtuere? Idem in Moltè. Vide Tueor.

- OBTVNDO**, dis, di, [*Stordire, percuotere,*] ἀμβλυών, obtusum sine n, ut in alijs a Tundo compositis, quomais tuncum a tundo n, retineat. Est autem Obtundere, totum seu circum percutere, rumpere, & hebetare. Pla. in Amph. Sum obtusus pugnis pessime, id est, percussus, uel perfractus. Col. lib. 4. cap. 24. Obtusa, hebesque mollis falx putatorem moratur. Transfertur ad ingenium, ad oculos, ad uocem, & dicimus, Obtusum ingenium, & obtusa acies, id est, hebes, & sine acimine. Obtundere, & Acucere, conueraria. Cic. 1. Tul. Multa, quæ acuant mentem, multa quæ obtundant. Aliquando sæpius repetendo eadem, alicui molestiam, & fastidium afferre, tractum a fabris, qui repetunt tundendo aliquid malleo. Ter. in And. Obtundis, tamen si intelligo. Hinc Obtusus, part. ut, Obtusus pugnis in exemplo Plau. loco supra citato. Obtusus nomen pro hebere. Cic. in Cato. Non ne nobis uideatur animus is, cuius obtusior sit acies, non uidere?
- OBTVRBO**, as, [*Interrumpere,*] ἀπεπηχέω, interpello. Terentius in And. Ita ne uero obturbat? Interdum idem, quod simplex Turbo. Cicero ad Attic. lib. 12. Me litteræ, & scriptio non leniunt, sed obturbant.
- OBTVRMENTVM**, quo aliquid obturatur. Plin. l. 16. c. 3. Cadorum obturamentis. Idem 33. c. 4.
- OBTVRO**, as, pæn. produc. [*Serrare, chiudere,*] ἀπτελαμβαίνω, occludo. Horatius libro secundo Epilt. Obturam patulas impone legentibus aures. Fest. putat compositum ex Latina præpositione ob, & Græca dictione θύρα: quod est ostium: & ita uideretur per th, scribendum.
- OBTVSVS**, a, um, Cic. in An. Adhibebuntur aures non obtusæ. Obtusius, idem de Nat. Deo.
- OBTVTVS**, huius tus, p. p. [*Sguardò,*] προσοψίς, quasi obtuitus, ad spectus, ab Obtueri. Virg. 1. Aen. Dum stupet, obtutuq. hæret defixus in uno. Cic. de Diu. Obtutu oculorum.
- OBVAGIO**, is, p. p. ἀντιβασιβάζω, uagiu obtrepro. Pla. in Pæ. Nutrices pueros infantes, procurrent, ue obuagiant.
- OBVALLO**, as, [*Circondare,*] περιβαλέω, circumuallo. Cic. de lege Agr. Quem locus nobilitas omni ratione obuallatum tenebat, me duce rescidistis.
- OBVARICATORES**, dicebantur, qui cuiquam occurrebant, quo minus rectum iter conficeret, inquit Festus. Obuarico, as, uero est, obitio. Festus.
- OBVARO**, ras, [*Guastare,*] deprauo, a uaris, qui introrsum pedes in tortos habent. Ennius in Achil. Consilijs obuariant. Nonius.
- * **OBVCVLA**, æ, opidum Hispaniæ ulterioris, in conuentu Astigitano.
- OBVENIO**, is, [*Intrauenire, accidere,*] υπάρχω, obtingo. Quin. lib. 10. capitulo 3. Quid obueniatur, quid res poscat. Aliquando est contingere. Cicero 3. Verr. Verri sorte provincia obueniatur. Obuenire hereditate. Varro de re rust. lib. 1. cap. 11. Si mihi fundus hereditate obueniatur.
- ORVENTIO**, Vlpianus l. magis puto. ff. de re. eo. qui sub tut. & cura sunt; An pecuniam pupillus habeat in redituum spe, atque obuentionum.
- OBVERSATIO**, Cic. pro Mur. Mestros amicos, obuersiones.
- OBVERSOR**, aris, deponens, [*Verfarsi intorno, star attorno,*] περιεσμαι, ante uersor, adsum. Cic. pro Sex. Mihi ante oculos obuersatur reip. dignitas. Cum datiuo. Liu. l. 35. Caudinæ cladis memori, non animis modo, sed prope oculis obuersatur.
- OBVERTO**, [*Volgere contra,*] αντίστροφω, contra uerto. Cicero in Arat. Obuertunt nauem. Virgilius 6. Aeneid. Obuertunt pelago proras.
- OBVERSVS** Ito, pro aduersus. Plinius lib. 9. cap. 57. Refugere in suas cauernas, & in illis obuersos stare. Col. lib. 7. Plurimum refert; ut pascentium capita sint obuersa Soli. Lilius: Aciem in Samnites obuertit.
- OBVIAM**, [*All'incontro,*] εις συνάντησιν, quasi ob uiam. Terentius in Phor. Obuiam conabar tibi. Et dicimus, Procedere obuiam alicui, prodire obuiam, ire obuiam, uenire obuiam, mittere obuiam, obuiam fieri. Cic. pro Mil. Obuiam fit ei Clodius expeditus in equo. Obuiam ire periculis, obuiam ire conatibus: obuiam esse, in promptu esse. Plaut. in Cap. Nec sycophantis ullum mantellum obuiam est.
- OBVIVS**, a, um, [*Ciò che uisere all'incontro,*] ἐπιτυχών ἀπαντων, quod alicui occurrit. Sallust. in Jug. Omnes, uti quisque armatus fuerat obuius, interfecit. Obuium se dare alicui. Liu. 1. Romulus se nitibi obuium dedit. Obuium esse. Cic. pro Cæ. Ingredientibus obuius fueris. Obuius, & expositus homo dicitur, qui se non difficilem præbet in colloquijs. Plinius ep. 10. Est obuius, & expositus, plenusq. humanitatis.
- OBVICO**, conis, opidum mediterraneum ulterioris Hispaniæ, ut Plin. lib. 3. cap. 1. in conuentu Cordubensi.
- OBVMBRO**, as, [*Adombrare, defendere, oscurare,*] ἐπισκιάζω, umbris undique obscuro. Virg. 12. Aen. Obumbrant æthera telis. Per transf

lationem pro tueri. Idem lib. 11. Regiæ nomen obumbrat. Aliquando pro obscurare. Quin. in 8. Senfus obumbrant. Plin. lib. 23. cap. 1. Sapientiam uino obumbrari.

OBVNCVS, adiectiuum, [*Molto torto,*] ὄπκαμπής, ualde uncus, incuruus. Virgilius sexto Aeneid. Rostroque immanis uultus obunco.

OBVOLVO, Iuis, [*Inuolgere, uolgersi intorno,*] περιλάττω, circumuoluo. Cicero in Orat. Obuoluendum caput Agamemnonis esse. Per metaphoram pro dissimulare, obtegere. Horat. 2. Scr. Sat. 7. Verbiq. decoris Obuoluas uitium.

O A N T E C

OCALIA, æ, siue Ocalee, es, p. c. ὠκαλι, Bæotia opidum, cuius meminit Homerus in Catalogo nauium.

OCALLEO, [*Hauer calli, far in callo,*] ἀποκαλλύμαι, callosus sum: per translationem induratus sum.

OCALLESCO, callum obduco, partes autem illæ calli obducere dicuntur, quæ obdurescunt. Plaut. in Afin. Latera tua occalluere plagis. Occalluit animus, alibi pro diutina malorum consuetudine aduersa patienter ferre didicit. Longa patientia occallui. Plinius ep. 39. Fauces gulonum a Seneca dicuntur occalluisse, tamquam callum obduerint ex cibis ardentibus ad sensum feruidorum ciborum.

OCCASIO, [*Occasione, opportunità,*] χροιά, inquit Festus, est opportunitas temporis casu proueniens. Cicero primo de Inuent. Occasio, est pars temporis habens in se alicuius rei idoneam faciem, di, aut non faciendi opportunitatem. Idem 1. Offic. Tempus actionis opportunum Græce, Latine appellatur Occasio. Ponitur aliquando pro copia. Colum. libro nono, cap. 1. Rara est occasio. Dicimus Occasionem capere, captare, parere, dare, afferri, nancisci, amittere, amplecti, arripere. Exempla sunt inuenta facilia.

OCCASIVNCVLA, æ, deminutiuum. Plautus in Trin. Nimis argute obrepisti neapte occasiuncula. Occasionem ueteres Romani deam putauerunt. simulacrum eius ita fingebatur, ut pennatis pedibus uolubili rotæ insisteret, uertigine quadam uelocissima se in orbem circumagens, priore capitis parte capillosa, posteriore glabra, quo commento occasio breuitatem, & instantiam uoluerunt denotare: quæ nisi, cum primum sese offerat, arripiatur, statim elabatur a manibus. De Occasionis effigie, uide elegans Epigramma apud Aufonium, quod incipit, Cuius opus? Phidie.

OCCASO, occasus, [*Morire,*] uerbum antiquum, ab Occasum, supino uerbi occido. significat intereo. Plaut. in Cast. Pereo, pereo, atque occaso.

OCCASVS, ius, [*Morte, occaso,*] δεινωίς, modo interitus dicitur, & tam de homine, quam de rebus inanimatis dici solet. Cicero 1. Acad. Post Lælii nostri occasum. Idem 3. Catil. Totius urbis occasus appropinquat. Modo dicitur Solis uespertina abscessio. Ad Herenn. lib. 2. Solis exortus, cursus, occasus nemo admiratur, quod quotidie fiunt. Aliquando pro loco ubi Sol occidit. Cicero 2. de Nat. Deo. Ab ortu ad occasum spatijs immutabilibus commeans sidus.

OCCATIO, onis, βολοκωπία, ab Occo, as. Plin. lib. 8. cap. 20. A ratione per transuersum iterata occasio sequitur. Colum. lib. 2. c. 4. & Cic. de Senec.

OCCATOR, oris, βολοκωπός, qui glebas in aruo confringit. Plautus in Cap. Occant prius, quam sarrunt rustici. Sic Colum. libro 2. capitulo 13.

OCCATORIVS, a, um, βολοκωπικός, Colum. libro secundo, capitulo 13. Occatoriam.

OCCEDO, occedis, ocessi, ocessum, [*Andare incontro,*] ἀντιφέω, ex Ob, & Cedo, obuiam eo. Plautus in Afin. Mihi obuiam ocessisti. Idem: Quisquis obuiam hinc ocesserit irato, uapulabit.

OCCENTATVS, tas, ἐρεχλέω, frequentat. ab Occino. Fest. Occentare, conuiuium facere, apud antiquos, cum id clare, & cum quadam canore fieret, ut procul exaudiri posset. Plaut. in Perf. Hac illi noctu occentabunt ostio. Idem Cur. Quid si adeam fores, atque occentem?

OCCEPSO, ueteres pro Incepere, posuerunt. Plautus in Amphitr.

OCCIDENTALIS, le, [*Occidentale,*] δυτικός, Plinius libro 19. capitulo 34.

OCCIDENS, subst. [*Occidente, Ponente,*] δύσις, plaga, in qua Sol occidit. Cicero de Natura Deorum: Qui terras ab Oriente ad Occidentem colunt.

OCCIDIO, occidionis, [*Vcessione,*] μαιωσία, occisio, cædes, mors. Cicero pro Cæcin. Tu uim negabis esse factam, si cædes, & occisio. Colum. l. libro septimo, capitulo quinto: Lac caprinum

- primum occisionem gregis prohibet. Tac. lib. 12. Copiæ tū occidione occubissent. Occidione occidere est, ad internecionem delere. Lilius libro uigesimo octauo: Duo exercitus eorū prope occidione occisi.
- OC C I D O**, dis, pen. pro. [*Vccidere, amaζζare.*] *οὐδ' ὄω*, ex ob, & cædo, significat quocumque modo interficere. Terentius in An. Si mēti sunt inuenies, occidit. Aliquando excruciare, tantaque molestia afficere, ut quis occisus prope uideatur. Terentius in Adel. Occidunt me, dum nimis sanctas nuptias student facere. Quandoque est cadere, percutere. Terentius in Adelph. Crespho me pugnis miserum usque occidit. Vbi Donat. Occidit, uehementer cæcidit. Proprie tamen Occisus dicitur, quouis modo in teremptus. Vlpian. Occisum interemptum accipere debemus, siue gladio, siue fuisse, uel alio telo, uel manibus. Neque uero homines soli, ceteraue animalia occidi dicuntur, uerum & plantæ, quæ licet non sentiant, tamen uiuere dicuntur. Differuntque inter se occisus, & necatus, quod occisus uulnere, necatus etiam sine ictu dicatur, unde ueneno necatos, non occisos, dicimus. occisa res dicitur, desperata & perdita. Plaut. in Pseu: Occisa iam est hæc res est.
- OC C I D O**, dis, pen. corr. [*Morire.*] occidi occasum, ex Ob, & cædo. Aliquando significat pereo. Terent. in Eun. Occidi. Occidit spes nostra, inquit Plaut. in Mostel. id est perit. Aliquando pro obuenio, unde Occasio. Aliquando Interimor. a quo Occasus pro Interitu. neque solum de homine, ceterisque animantibus, uerum etiam de herbis, & arboribus dicitur. Virgilius 4. Ecl. Et fallax herba ueneni Occidet. Aliquando cado, siue descondo. Plaut. in Rud. Signa de cælo ad terram occidunt, id est cadunt. Vnde & Sol occidere dicitur, quia cadere uidetur, dum mergitur, ut oriri, dum uidetur surgere: Lactant. lib. 3. Videbant Solem, atque Lunam in eandem partem semper occidere. Hinc Præoccido, ante occido. Plin. lib. 18. Præoccidere Caniculam necesse. Cic. 1. 1. Tuf. Occidere pro mori sumpsit. Sunt qui censent una animum & corpus occidere. Hinc Occidens, Cic. ad Sulp. lib. 4. Ep. Aliquid opus occidendi reip. tuliffemus.
- OC C I D V S**, a, um. [*Occidentale.*] *δυτικὸς*, Occidentalis. Claud. lib. 2. de rapt. Proser. Occiduo ducis ab orbe greges. Nonnumquam id, quod occidit. Gell. lib. 19. cap. 1. Sole iam fere occiduo. Ouid. 1. Metamor. Vesper & occiduo quæ litora Sole tepescunt. Aquæ occidua, pro mari Hesperio, apud eundem 1. Fast. Senectus occidua 15. Metam.
- OC C I N O**, is, pen. cor. [*Cantare incontro.*] *κατ' ὄω*, occinui, & occinui, & occinui, secundum Probum, cum Cano cecinificat: & significat contra cano, cantu oblitro. Lilius: Si occinuerit auis. Supinum facit occentum. Hinc Occentus. Valer. Maxim. libro 1. Occentus foris auditus, Fabio Maximo dictaturam deponendi causam præbuit.
- OC C I P I O**, pis, p. c. [*Cominciare.*] *ἐνίσταμαι*, a Capiro, significat incipio. Liu. lib. 1. Agere occipit.
- OC C I P I T I V M**, P. a in Au. Quæ in occipitio quoque habet oculos, id est, uersuta est, ut non sit eam facile fallere.
- OC C I P V R**, pitis, neutr. gen. [*Nuca.*] *ἰψίον*, ex Ob, & caput, posterior capitis pars. Aufonius in epigr. Simulacri Occasionis. Occipite es caluo.
- OC C L V D O**, dis, [*Chindere.*] *κατακλείω*, claudio. Cicero 3. Academ. Occludi tabernas iubes. Occludere linguam. Plaut. in Mil. Tu opte consilio occludunt linguam, id est, impediunt ne respondere possis.
- OC C L V S V S**, *κρυπτός*, aliquando nomen. Plaut. in Trin. Occlusio rem habeat stultiloquentiam.
- OC C V B O**, as, *θυήσκω*, a Cubo, occumbo. Vir. 1. Aen. Ne adhuc crude libus occubat umbris.
- OC C V L C O**, as, [*Calcare.*] *καταπατέω*, conculco. Cat. de re ru. c. 49. Pono in sulco, operitoq. & bene occulcato.
- OC C O**, as, [*Arpegare.*] *βυλοκοπέω*, glebam comminuo. Festus. Cicero de Senect. Terra subacta semen occatum cohibet. Vnde Occatio.
- OC C V L O**, pæ. cor. cului, cultum, [*Celare, nascondere. Gal. Cacher, celer, mufter. Hisp. Esconder d' encobrir.*] *κλεπῶ*, abscondo, abdo, ex Ob, & Colo: o, in u, mutata. licet quidam a cælo compositum uelint. Vir. 2. Geo. Sparge fimo pingui, & multa memor occulte terra. Ci ce. ad Art. 1. 5. Appii uulnera apparent, nec oculi possunt. Aether occultit deos. Ouid. 2. Ponto. Ele. 8. Silua occultit feras. Idem 2. Fast. Iuppiter occultit aerem nubibus. Idem 14. Met. Vir. 12. Aen. Nauis sese occultat umbris.
- OC C V L T A T I O**, onis, [*Nascondimento.*] Cæf. 6. Bel. Gal. Cuius rei nulla est occultatio.
- OC C V L T A T O R**, oris. Cic. pro Mil. Latronum occultator locus.
- OC C V L T E**, [*Occultamente. Gal. secretement Hisp. Escond. damente.*] *κρυπτός*, Clam. Cæf. 1. Bel. Ciu. Occulte ad exploranda loca proficiscitur. Quam occultissime, Cic. Off.
- OC C V I T O**, tas, [*Nascondere, coprire.*] *συνύπνω*, frequent. ab Occulo, lis. Vir. 2. Ecl. Occultant spineta lacertos. Cic. 1. Off. Quæ natu ra occultant, eadem pæs, qui sana mēte sunt, remouent ab oculis.
- OC C V I T V S**, [*Occulto, segreto. Gal. Caché, mussé, segret. Hisp. Escondido, encubierto.*] secretus, *συνύπνω*. Plautus in Trin. In occulto iacebis, Cic. ad Mati. lib. 11. Habeo occultiora, quæ tui uerbis exsequi possum. Ex occulto, Plinius lib. 9. cap. 24. Pastinaca latrocina batur ex occulto.
- OC C V M B O**, bis, [*Morire. Gal. Mourir. Hisp. Mourir.*] morior: ex Ob, & Cubo, aut antiquo uerbo Cumbo. Qui. 3. de Art. Comes esse marito Fertur, & ante annos occubuisse suos. Aliquando addimus ablatiuum. Cic. 1. Tuf. Qui pro patris morte non dubitarent occumbere. Pro eodem, Occumbere mortem. Liu. 1. 3. 1. Qui pugnant mortem occubissent. Occumbere morti. Virg. 1. Aë. Occumbere etiam de Sole & stellis dicitur, cum occidunt.
- OC C V P A T I O**, [*Occupatione. Gal. Occupation. Hi. Occupation.*] *ἀρχολία*, Cic. in Orat. In maximis occupationibus numquam intermitterit studia doctrinæ. Est etiã occupatio, apud rhetores, schema quoddam, cum aliquid nos reticere dicimus, & tamen tacitum intelligitur, quale illud: Cogis me iniuriæ tuæ causam proferre: nihil agis: non dicam: ipsi tempus eam patefaciet. Præterea Occupatio aliud schema dicitur, cum quæ dici ab alio poterant, ea ipsi præueniendo dicimus.
- OC C V P O**, pas, p. c. [*Occupare, usurpare. Gal. Occuper, usurper. Hisp. Occupar d' tomar de primero.*] *καταλαμβάνω*, ex Ob, & Capiro: significat, quod in commune, siue in medium erat, ante alios capio: aut etiam rem alienam inuado, arripio. Cicero de Amic. Ti. Gracchus regnum occupare conatus est. Occupari sæpe etiam accipitur pro detineri. Cic. de Off. lib. 1. In ea finidius delenda occupati sunt. Hinc Occupatus homo, qui negotio aliquo detentus, non potest alteri operam dare. Cic. Nemo me conuenire ualuit, cum essem occupatus. Cic. 1. Tuf. Si occupati aliquid profuimus ciuibus nostris, profuimus etiam otiosi. Occupatus alicui rei. Pl. 1. 36. c. 2. Per ablatiuum cum In. Ter. in An. Et per accusatiuum cū Ad, Nequo te ad aliud occupes negotium. Pl. in Pseu. Interdum est ui capere. Liu. lib. 33. Urbem hanc accepi, non occupavi. Aliquando præuenire. Pl. in Rud. Occupas præloquio. Var. in Ephæbo: Si Aëtaon occupasset, & ipse prius suos canes comedisset. Aliquando est inuenire. Plaut. in Men. Ni occupo aliquod mihi consilium. Aliquando possidere. Pl. in Trin. Familiam optimam occupauit. Occupatissimus, Cic. ad Att. lib. 12.
- OC C V R R O**, ris, ri, sum, [*Andare all'incontro, soudenire, uenire in mente. Gall. Rencontrer, aller au deuant. Hisp. Encontrar, andar encuentro.*] *ἀπαρτῶ*, obuius fio, obuiam procedo. Iuu. Sat. 1. Occurrit matrona potens. Cic. pro Clu. per translationem, Occurram expectationi uestræ, id est præueniam. Quandoque pro currere. Pl. in Cur. Video parasitum tuum occurrentem. Quandoque in mentē uenire. Idem de Sen. Cuni de senectute aliquid uellem scribere, occurrebas. Et in hac significatione possumus addere datiuum, ut Animo, Mentī. Cic. 4. Acad. Si id quod officii sui sit, non occurrit animo. Quandoque offerri, ut apud Cic. Occurubat tibi oratio. Quandoque obistere. Persius: Venienti occurrite morbo.
- OC C V R S A T I O**, cum populo occurrimus, magistratum aliquem captantes. Cicero pro Planc. Facilis est illa occurratio, & blanditia popularis.
- OC C V R S V S**, huius occurfus, *ἀπαρτῶσις*, occurrendi actus. Plin. 1. 8. c. 30. Qui ne contrario, occurfus haberetur, capsarum modo includitur. Huius frequentatiuum est
- OC C V R S O**, sas, currendo obuiam eo. Virg. Ecl. 9. Inter agendū Occursare capro. Poniitur quandoque pro in memoriam uenire. Pl. Ep. 1. 5. Occursant animo meo mortalitas, & mea scripta. Occursare numinibus, est adorare, & sacrificijs placare numina, ne nobis noceant. Plin. in Paneg.
- OC E A N I T I S**, dis, filia Oceani. Virg. 1. 4. Geo. Oceanitides ambæ.
- OC E A N V S**, *ὠκεανὸς*, Cæli & Veltæ filius, & maritus Tethyos, quem Poetæ maris deum faciunt. Cic. de Vniu. Oceanus cæli, terræque filius. Virg. 4. Geo. Oceanumque patrem rerum, nymphasque sorores. Oceanus item mare ipsum appellatur, quod uniuersam circuit terram. Etiam neutro genere Oceanum dicitur, præsertim si mate sequatur, ut Caper & Probus tellantur. Irrumpit aut Oceanum in medium terrarum inter Africam, & Hispaniam, Abylam Africæ montem ad dexteram, Calpæ Hispaniæ ad sinistram relinquens, qui ob altitudinem Herculis columnæ dici consueuerunt, eo quod testimonio uetustatis, laboris Herculei limes illic fuerit consecratus. Dicitur esse Oceanus ab *ὄκω*, uelox, testibus Solino & Seruio. Suidas uero deducere uidetur ab a priuatiua particula, & *κῆω*, *ῥίω*, mutato a in ω. Et quamuis nomen sit propriū Oceanus, aliquando tamen pro appellatiuo ponitur, quando partes eius significat. nam a litoribus plerumque accipit nomen. Ad dextram, siquidem, antequam terram intret, Atlanticus dicitur, ad sinistram, Gaditanus, illic Arabicus, Persius, Indicus; hinc

Britannicus, Germanicus, Scythicus. Postquam uero terras intrauit, primo ab Iberia, hoc est, Hispania dicitur Ibericum mare: Tū a Baleariis insulis, Balearicum: post hæc Narbonensium provinciam contingens, Gallicum: Deinde a Liguria, Ligusticum: Mox usque in Sicilia, a Tuscia, Tuscum, siue Tyrrenum a Tyrrenis, siue etiam ad differentiam superi maris, Inferum appellatur. superum enim Adriaticum uocamus, quod ad id ab urbe uenientes, Apenninum conscendamus: siue quod Italiam ab ortu alluat. Inde ab Ionibus, Ionium, a Sicilia, Siculum, a Creta Creticum, ab Asia, Asiaticum, a Pamphylia Pamphylicum: & multa alia nomina, quæ enumerare longum esset. Poetæ tamen Oceanū pro quocumque mari usurpant. Virg. 2. Aen. Et ruit Oceano nox. Est & Oceanus solium uallum in balneis, & omnino lacus, aliueusque maior, ab amplitudine uocatus. Lamp. Oceani solium primus inter principes, Alexander appellauit.

OCELLATUS, a, um, *ὀμμάτειον*, quod ocellos habet. Vnde Suetonius in August. Ocellatas nuces dixit, pro multis foraminibus distinctas.

* **OCELV**, *ὀκελον*, Hispaniæ Tarracoenensis urbs. Ptol.

* **ΟΧΑ**, *ὄχα*, Eubœæ insulæ opidum. Plin.

* **ΟΧΡΑ**, *ὄχρα*, genus est coloris lutei. Plin. lib. 4. c. 12.

* **ΟΧΥΣ**, *ὄχυς*, fluuius in Indiæ montibus ortus, per Bactrianorum regionem fluit. Plin. lib. 6. c. 6.

OCIMUM, [Basilico. Gal. Basilic. Hisp. Halbahaeha ὀσάκιον.] Dioscoridi herba hortensis, pedali altitudine, surculosa, ramulis teretibus, folio muralis herbæ diluti uioris, odoris fragrantissimi, recentiores Basilicam herbam uocant: quo etiam nomine utitur uulgius. Ocimum autem, ut suo loco docebimus, satraginis genus est, ab ocymio omnino diuersum.

OCTOR, aris, [stare in riposo. Gall. Ne rien faire, estre oisieux, se reposer. Hisp. Estar en ocio y holgar.] *ὄκταζω*, in otio & quiete sum. Cic. libro 3. Offic. Cum se Syracusas otandi causa, non negotiandi, contulisset.

OCTOSE, *ὄκτα*, Ter. in Ad. Otiose hic consistit.

OCTIOSVS, [Otioso, scioperato. Gal. Oisif, oisieux. Hisp. Ociofo.] *ὄκταίος*, uacuus, cessans, opere solutus. Cicero de Clar. Orat. Cum inambularem in Xylo, essemque domi otiosus. Dicitur & de animo, cum tranquillus est, & sollicitudine uacuus. Terentius in And. Animo otioso esse impero, id est securo: nam nisi securus est, nemo est otiosus, ut inquit Donatus. Dies otiosus, pro festo. Cicero ad Quint. Fratrem libro 3. Id perficiam his supplicationum otiosis diebus. Idem de Sen. Nihil est otiosa senectute iucundius.

OCCISIO, [Vccisione.] *ὄκος*, cædes ipsa. Occisione occidere, ad interfectionem delere. Cic. Phi. 14. Eius copias occisione occiderit. Occisus, a, um. Pla. in Cal.

OCIUM, *οἴον*, [Otio. Gal. Orisuetē, loisir. Hisp. Otio.] *ἀσπασμοσύνη*, uacatio a labore, ad Heren. in Præf. ope. Negotiis familiaribus impediti uix satis otium studio suppeditare possumus. Accipitur & pro exercitatione leuiori animi. Cicero: Quid dulcius est otio lit terario? id est studio, & (ut ita dicam) negotioso otio. Accipitur & pro pace, quiete. Cicero in Verr. Cum bello fugitiuorum tota Italia arderet, Norbanus in summo otio fuit. Cic. lib. 1. de off. Rēp. gubernantibus nonne togæ arma cessere. neque enim in repericulum ullum fuit grauius umquam, nec maius otium. & Ci. Cēl. l. 2. Fam. Otium esse in Syria.

OCNVS, *ὄκνος*, Tiberis filius fuit ex Manto, muliere fatidica, Tiresiæ Thebani filia, qui in Gallia Cisalpina urbem condidit, & a nomine matris Mantuam appellauit. Virg. 10. Aeneid. Patriis agmen ciet Ocnus ab oris, Fatidicæ Mantus, & Tusci filius amnis, Qui muros matrisque dedit tibi Mantua nomen. Est etiam Ocnus nomen cuiusdam apud inferos, quem effinxerunt perpetuo torquentem funem, adstante asella, quæ quantum ille torfisset, statim præroderet. inde ortum prouerbiū, Ocnus funiculum torquet. quod in eos præcipue competit, qui cum nihil, neque la boris neque industriae ad augendam rem familiarem prætermittant, nihilo tamen redduntur ditiores, quod domi habeant asellam, id est uxorem prodigam, quæ, quidquid misellus multis sudoribus corrasit, strenue profundit. huc alludit Proper. lib. 4. Eleg. Dignior obliquo funem qui torqueat Ocnus, Aeternumque tuam pascat asella famem.

OCQUINISCO, quiniscis, inclino, inquit Nonius, Pomponius in Pistore.

OCREA, *ὄκρη*, [Gambiera. Gall. Nofe aux boues, greues, armuros des jambes. Hisp. El calçado como botas ὀ αντιπαρας.] *κνήμις*, militaris calceamenti genus ex ære, ad obtegendas tibias: quo utebantur tantum duarum primarum classium milites: reliqui caligis tibias muniebant. Appul. Ille crura ocreis inuoluit. Vide Liu. lib. 1. & quæ notauimus in dictione Caliga.

OCREATVS, a, um, *κνήμιδιωτός*, ocreis calceatus. Plinius libro decimo sexto, capitulo 2. Ad reliquos usus laboriose euellit ocrea-

tis truribus.

OCRICVLVM, Ocriculi, opidum Roma distans XL millia pass. Cicero pro Mil.

* **OCRIVM**, Britannicæ promontorium. Ptol.

OCYANGVLVS, *ὀκταγωνος*, uel figura octo angulos habens.

OCTAVIA, gens, a Velitris originem accepit, quam nonnulli, Augusti gratiam per assentationes captantes, nobilitate eximia fuisse prodiderunt. ipse autem Augustus nihil amplius, quam equestri familia ortum se scribit, uetere ac locuplete, & in qua primus senator suus pater fuerit. M. Antonius libertinum ei proauum exprobat, & auum argentarium. Ex Tranquillo, ut cumq. fuerit, constat Augusti patrem honestissimum fuisse, magnaq. laude Macedoniam provinciam administrasse, ipsius etiam testimonio Ciceronis, qui ad Q. F. scribens hortatur, ut in promerendis sociis uicinum suum Octauium imitetur. Hic Octauius Augustus natus est M. Cicerone, & C. Antonio cos. postea C. Cæsaris, & deinde Augusti cognomen assumpsit. uide Suet. in eius uita.

OCTAVIÆ Porticus, duæ appellantur, quarum alteram Theatro Marcelli propiorem Octauia soror Augusti fecit: alterâ Theatro Pompeii proximam Cn. Octauius, qui triumphauit de rege Perse nauali triumpho. Festus.

OCTAVVS, a, um, [Ottauo.] *ὄγδος*, Horat. 1. Epist. Octauum circiter horam dum redit.

OCTIES, [Otto uolte.] octo uicibus. Col. lib. 8. c. 8. Octies anno pullos educat.

OCTINGENARIVS, a, um, ut Octingenarius grex, qui octingentas habet pecudes. Var. de re rust. c. 10.

OCTINGENTI, a Cic. 4. Acad. Mille, & octingenta stadia.

OCTINGENTESIMVS, ma, mū, *ὀκτακοσιός*, ultimus ex octingentis. Cic. de Sen. Si octingentesimum annum agerent.

OCTAVVM, [Otto uolte.] octies. Liu. 6. Sextium Lacinium quæ iam octauum tribunos pl. relectos. Sic Octauum consulem dicimus, qui octauum gerit consulatum. uide Gellium.

OCTO, [Otto.] *ὄκτα*, nomen numerale, adiectiuum indeclinabile. Virg. 1. Geo. Pedes tunc protentus in octo.

* **OCTODVRVM**, *ὀκταδύρον*, Vaccorum opidum, in Hispania Tarracoenensi. Ptol. Est etiam aliud in alpihus Cottis, non procul a Centronibus. Plin.

OCTOGESIMVS, a, um, *ὄγδοηκοσός*. Plin. lib. 11. c. 37.

OCTOGIES. Cic. in Pis. Nonne sestertium centies, & octogies ex ærario tibi attributum Romæ in quæstu reliquisti?

OCTOGINTA, [Ottanta.] Cic. de Sen. Arganthonius Gadibus octoginta regnauit annos.

OCTOINGENS, p. c. quod octo habet iuga. Liu. lib. 5. Patricios octoingens ad imperia obtinenda ire.

OCTVPLVS, præult. corr. adiect. Cic. 6. Verr. Dicis te in decumanum, si plura sustulerit, quam debitum sit, in octuplum iudicium daturum.

OCTVPLICATVS, a, um, Lilius quarto: Octuplicato censu ærarium fecerunt.

OCTVSSIS, nummus, ualore octo assium. Horat. 2. Ser. Sat. 3. Quanti emptæ octussibus.

OCTOBER, bris, [Ottobre.] *πενήμβριον*, mensis dictus est, quod octauum locum teneat a Martio, qui primus ineuntis anni mensis erat.

OCTOGENVS, Plin. lib. 9. c. 51. Octogenos fetus, i. octoginta.

OCTIPES, octipedis, [Che ha otto piedi.] *ὀκταπύς*, quod octo habet pedes, quare ab Ouid. lib. 1. Fast. hoc epitheton Cancro, cælesti signo, tribuitur.

OCTONVS, a, um, distributiuus numerus, quamuis etiam accipiatur pro suo primitiuo, Octo. Var. Nutricare octonos porcos possum. Plinius libro 8. capit. 50. Octonis mensibus ferunt partus, id est, octo mensibus.

OCTOPHORVM, *ὀκταπόρον*, lestica, quæ ab octo seruis gestatur. Sueton. de Calig. Interdum adeo delicate incessit, ut octophoro ueheretur. Martial. libro 6. Octophoro sanus portatur Auite Philippus.

OCVLATIO, in uitibus gemmarum superfluarum defectio. Plinius libro 17. cap. 21.

OCVLATVS, a, um, [Occhiuto. Gall. Plein d'yeux, qui a bonne uue. Hisp. Lleno de ojos.] *πολυμίματος*, modo dicitur, qui per totum corpus oculos habet: qualis fuisse fertur Argus ille centoculus, Ius custos: modo qui oculos habet uigilantes. Pla. in Tru. Pluris est oculatus testis unus, quam auriti decem, id est, qui præsens uiderit. Pli. Oculatissimum locum appellat conspiciuum lib. 24. c. 6. Oculatam diem uocat Pla. in Pie. diem præsentem, quo. statim uidentur pecunia nobis annumerari: cui opponit Cæcæam diem, qua nihil numeratur præsentis pecuniæ, Enne (inquit) die cæca oliuum: uendito oculata die.

OCVLEVS, a, um, [Occhiuto, pieno d'occhi.] *παρόπτις*, plenus oculis. Plautus in Aul. Argus totus oculus fuit. Per translationem pro

- perspicaci. Appuleius: Perspicaciorē ipso Lynceo, & oculum totum.
- OCVLIS** captus, [Cicero.] *ὄλαος*, cæcus. Cic. 6. Ver. Ne oculis quidam captus in hanc fraudem decidisti.
- OCVLIVS**, p. c. *ὄφθαλμῶν*, ita care, ut oculus carus est. Pl. Am. ancillam meam oculitus.
- OCVLVS**, [Oechio. Gall. Oeil. Hispan. Ojo.] *ὄφθαλμῶν*, dicitur ab occultando, quod ciliorum teguminihus occultatur. La. G. lib. de Opif. Ut igitur oculi munitiores essent ab iniuria, ciliorum teguminihus occultuit. inde oculos dictos Varroni placet. Sunt autem oculi pars corporis pretiosissima, in quibus maxima indicia amoris & odij existunt. Sunt iudicis animi. Cic. 2. de Nat. Deo. Oculi tamquam speculatores altissimum locum obtineat. Virg. 8. Aen. Oculos per singula uoluit. Accipimus etiam pro notis, seu maculis rotundis, quales uidemus in pardorum pellibus & caudis pannonum. Plin. lib. 8. c. 17. Pantheris breues in candido pardorum oculi. Per translationem posuit Cicero in Lælio. Nec uero ille in luce modo, atque in oculis magnus, sed intus, domiq. præstantior. Dicitur et oculi in arborum furculis: unde germinant. Ca. de re. r. c. 6. Oculus arundinis pedes ternos alii ab alio serunt. Ab Oculus Pl. formauit Oculissimus, pro carissimus, Salu. inquit, ualuisse ostium oculissimum?
- OCCELLVS**, [Ochbio.] *ὀμμάτιδος*, Catullus de Acme. Es dulcis pueri ebrios ocellis Illo purpureo ore suauitate: Ocellus meus, apud Plautum in Asin. blandientis uox est: Da (inquit) meus ocellus, mea rosa. Ocellatus, a, uni, quod ocellus habet, id est, eaueriales quasdam. Vnde Suetonius: Ocellatas nuces dixit, multis foraminibus distinctas. Item uerbum Exoculo, quod est oculos eruo. Plaut. in Rud. Si illic illas hodie digito tetigerit inuitas, ni tunc illum Exoculastis, pro Exoculaueritis. Habet autem hoc nomen uarios, eosque elegantes in oratione usus. dicimus enim Adjicere oculos rei alicui, pro rei alicuius cupiditate affici. Ci. 4. Verr. Videbant adiectum esse oculum hereditati. Capere rationem aliquam oculis, est rem aliquam uisu æstimare. Plaut. in Pseu. Ut ego oculis rationem capio. Habere alicuius oculos in suis oculis, est uidere quid ille uelit, aut imperet. In oculis gestare aliquem, aut ferre, est illum ualde amplecti & amare. Oculi mei, in uultu illius habitare dicitur, a quo contuendo non mouentur. Oculum exculpere, idem quod eruere. Oculi alicui pollere dicitur, quoties aliquid uidet, quod uidere molestum est. Intendere oculos, est fixis oculis intueri. Oculos tollere, per translationem est refici, recreari. Cic. Tiro. Litteræ meæ, siue nostræ hac epistola oculos paululum sustulerunt.
- * **OCYALVS**, unus ex Phæacibus tempore Alcinoi regis. Homer. Odyss. 8.
- OCYMVM**, p. c. *ὄκυμον*, farrago est diuersarum herbarum, uel leguminum, ad boum pabulum facta, qua ciebat aluum bobus. Ductum nomen, ab *ὄκυσ*, quod significat uelocem, uel ob celeritatem nascendi, uel quod bobus aluum ciet. Varr. lib. 1. de re rust. c. 31. Vide Hermolaum in Diosc. lib. 2. c. 158.
- OCYOR**, [Pit. uelocis.] *ὄκυν*, & Ocyssimus, celerior, celerrimus: a Græco *ὄκυν*, Plin. lib. 2. c. 8. Mercurij sidus inferiori circulo fertur nouem diebus ocyore ambitu. Idem lib. 16. c. 51. Ficuum radices longissimæ, & senectus ocyssima est.
- * **OCYPETE**, *ὄκυπτε*, vna ex Harpijs. Cæl. Rhod.
- * **OCYRHOE**, *ὄκυρῶν*, nympha Chironis Centauri filia. Ouidius 2. Metamor.
- OCYVS**, [Veloce. pressio. Gall. Plus uinément, plus legerement. Hispan. Mas ligemente.] & Ocyssime, cito, uel citius, & citissime. Cicero Attic. Deseremur ocyus a rep. quam a re familiari. Terentius And. Eamus ad eum ocyus. Idem 11. Heauton. Quod cupis, quam ocyssime des.

O A N T E D

- ODE**, *ὄδῆ*, cantus Latine: vnde Horatius carmina sua Odas appellauit.
- ODESSVS**, *ὄδῶδες*, urbs est in Mœsia inferiori, inter Axiacem & Borysthenem amnes. Ptol. & Mela lib. 2.
- ODEVM**, p. p. *ὄδειον*, locus in ædib. cantui destinatus, *ὄδῆ τῆς ὀδῆς*, a cantu. Vitru. 1. 7. c. 8. Pericles Atheniensis fecit odeum, in quo certamina musica spectabantur.
- ODEFACIO**, ueteres pro Olfacio dixerunt, teste Festo.
- ODI**, disti, dit, [Hauere in odio. Gall. Auoir en haine. Hi. Aborrescer.] *μισῶν*, uerbum defectiuum, (ut Priscianus inquit) neque præsens, neque futurum neque part. habet, sed tam præsentis, quam præteriti temporis significationem tenet. significat enim odio habeo, & habui, Cic. de Am. Alterum propter crudelitatem semper hæc ciuitas oderit. Idem: Aperte odisse, magis ingenui est, quam fronte occultare sententiam. Hor. 1. ep. 19. Oderunt hilarem tristes, tristemq. iocosi. Qui. 2. de Arte: Amor odit inertes. Hinc Exosus, & Perosus, & Ofor: de quibus alibi.
- ODIOSE**, [Con odio. Gall. Odiement. Hispan. Enojosamente.] cum odio.
- Pla. in Bac. Odiose facis. Ad Hor. lib. 4. Loqueris odiose. Quin. 1. 1. c. 6. Nihil odiosius affectatione.
- ODIOSVS**, a, um, [Odioso. Gall. Odieux. Hispan. Hijo. Cosa aborrescida à enojosa.] *μισῶν*, qui odio habetur. Cic. de Am. Odiosum genus hominum, officia exprobrantium. Aliquando pro molesto. Ter. in Phor. Si esse odiosi pergitis.
- * **ODITES**, Centaurus Ixionis ex Nube filius. Quid. 12. Met.
- * **ODTVS**, *ὄδτος*, Halizonum flux. Hæm. 5. Iliad.
- ODVM**, [Odio. Gall. Haine. Hispan. Ira. Aborrescencia. odio, aborrescencia.] *μισῶν*, Ira inueterata, ut inquit Cic. 4. 1. us. Interdum pro assiduitate, molestia, fastidio. Plaut. in Asin. Iam hic me abegerit suo odio. i. fastidio. Teren. in Eun. Neque agris, neque urbis odium unquam me percipit. i. fastidium uel fastidias. Cic. ad Quir. post reditum: Odium uel precibus mitigari potest, uel temporibus reip. communique utilitate deponi, uel ulciscendi difficultate teneri, uel ueritate fedari.
- ODORIS**, [Odore. Gall. Odeur. senteur. Hispan. Olor.] *ὄσμη*, infectus aer, interpretate Plin. lib. 9. c. 7. Dicitur odor, quasi olor, litteræ unius commutatione. Dicitur & odos, pro odor, sicut honos, lepos. Plaut. in Ca. Quorum odos sub basilica nos omnes abigit in forum. Idem in Men. Equid de odore possis, si quid forte offereris, Facere cõiecturam? Virg. 3. Ae. Vox tetrum diu inter odorem. Per translationem ponitur pro indicio: ut Odor dicitur. Cic. ad Att. 1. 4. Est nonnullus odor dicitur. Odores, & aromata pro eodem ac cepit Col. lib. 12. c. 20.
- ODORAMEN**, inis, [Odoramento.] *ὄσμημα*, odoramentum. Macrobius lib. 1. Sat.
- ODORAMENTVM**, ti, [Odoramento. odore. Gall. Odeur. senteur. Hispan. Buen olor.] *ὄσμημα*, pastillus, uel aliud quiduis, odoris gratia. Plin. lib. 21. c. 27. Omnium odoramentorum differentia est in colore, odore, succo. Col. lib. 11. c. 2.
- ODORARIVS**, rij, [Profum. era. Gall. Parfumeur. Hi. Perfumero.] *ὄσμηματῶν*, qui odores conficit, uenditq. Odorarius, a, um, ut Odoraria Myrrha. Plin. lib. 12. c. 17.
- ODORATIO**, nis, Cic. 4. Tus. Qualis aurium, tales oculorum, & actio num & odoratio num, & saporum uoluptates.
- ODORATOR**, ratoris, [Che odora bene.] *ὄσμηματῶν*, qui odoratus sensu plurimum ualet, ut sunt ex canum genere, qui Sagaces dicuntur.
- ODORATVS**, a, um, [Odorato. profumato. Gall. Plein d'odeurs, qui sent & flairer bon. Hispan. Cosa de buen olor.] *ὄσμηματῶν*, quod aliunde accepit odorem, inquit Seruius: ut, Templum odoratum, Horatius 3. Carm. Ode 20. Sparsum odoratus humerum capillis. Interdum pro odorifero. Virg. libro 3. Georg. Odoratam stabulis accendere cedrum.
- ODORATVS**, huius tus, [Odorato.] ponitur pro olfacto. Cicero 2. de Natura Deorum: Eorum iucundus non gustatus solum, sed odoratus etiam.
- ODORIFER**, a, um, adiectiuum, [Odorifero. Gall. Odoriferat, qui rend buen odeur. Hispan. Cosa que dà buenos olores.] odorem reddens. Plin. libro 12. cap. 17. In odoriferis siluis frequentissimas. Gens odorifera, Ouidius 4. Met. Arabia odorifera, in qua nascuntur odores. Plin. lib. 5. c. 11.
- ODORORIS**, deponens, [Odorare. Gall. Sentir & flairer, odorere. Hispan. Sa car el rastro por olor.] *ὄσμηματῶν*, odorem percipio. Colum. lib. 6. c. 2. Nares perficatio, ut homines discant odorari. Plaut. Men. Odorare hanc, quam ego habeo pallam: quid olet? Per translationem, pro odore quodam suspicionis aliquid sentire. Cicero ad Attic. Cupio odorari diligentis, quid futurum sit. Odorari sagacius, est diligenter inuestigare. Cic. ad Att. 1. 6. Tu sagacius odorare. Odorari, & degustare aliquem, est callide explorare, quid habeat animi. Cic. ad Att. 1. 4. Velim Fabium, si quem habes aditum, odorere, & istum conuiuium tuum degustes. Pro eodem Odorare, a, tium. Cic. post reditum ab exilio: Hi uoluptates opines uestigant, & odorant.
- ODORO**, as, p. r. [Profumare. Gall. Donner bonne odeur à quelque chose, le faire sentir bon. Hispan. Hazer buen olor.] odoratum facio. Col. 1. 9. c. 4. Qui coloret, odoretq. mella, i. odorare faciat. Odoro, pro odore repleo. Oui. 15. Met. Et odorant aera funis.
- ODORVS**, a, um, p. r. pro. [Che ha odore. Gall. Qui flairer bon, qui rend bonne odeur. Hispan. Cosa de bueno olor.] *ὄσμηματῶν*, quod ex se odorem emit. Oui. 9. Met. Naiades hoc pomis, & odoro flore repletum Sacrarunt. Aliquando pro fagax. Virg. lib. 4. Aen. Odora canis uis, quod optime odoratur.
- * **ODRYSAE**, *ὄδρύσαι*, populi sunt Thraciæ. Plin. lib. 4.

O A N T E E

- * **OEA**, *ὄεα*, Africæ ciuitas, una ex his, quæ Tripolim fecerunt. Solinus.
- OEGRVS**, nomen patris Orphei. Est præterea Thraciæ fluius, quo Hebrus initium sumit, qui ob id Oeagrius cognominatur. Virg. 4. Ge. Gurgite cum medio portans Oeagrius Hebrus, &c.

* **OEANXHT**, οἰανχτ, opidium Læcorum apud Steph.

OEALIDAE, p. co. οἰβαλιδαι, Cætor & Pollux, ab Oealia Laconia regione, in qua nati. Ouidius 5. Fat. Eifugere Oealidæ curia potuere sequentes. Helena quoque, horum soror, Oealis dicta.

OEALIA, οἰβαλία, regio in Peloponneso, quæ & Laconia dicitur; ab Oealo Arguli filio, qui rex Laconum fuit, Stat. libro primo Achil. Soluerat Oealio classem de litore pastor Dardanus. Virgilius libro 4. Georg. Sub Oealia memini me turribus altis, ut ostenderet Tarentum a Laconibus fuisse conditum, quorum pars est Oealia.

* **OEBALES**, οἰβαλων, Darii stabularius, cuius industria Darii regnū est adeptus. Herod. & Iust.

OECHALIA, οἰχχάλια, urbs Laconia, ab Oechaleo fluuio eam præterfluente ita dicta, sed postea ab Hercule euerfa. unde & ea pars Laconia, quæ urbi huic propinqua est, Oechalia appellatur. Virg. 8. Aen. Ut bello egregias idem disfecerit urbes Troiamque, Oechaliamque. In hac Eurytus regnavit, qui Herculi filiam Iolam ante promissam denegavit, quare illum, & filios interemit, atque Oechaliam urbem evertit, teste Virg. 8. Aen. Ouid. lib. 9. Victor ab Oechalia Cæneo rite parauit Sacra Ioui. Aliæ fuerunt Oechalia, ut in Theffalia, & Fubæa.

OECONOMIA, οἰκονομία, rei domesticæ administratio: sed transferatur ad alia. nam apud Quintil. lib. 1. accipitur pro dispositione, oratoribus, & poetis maxime necessaria, quæ, quid quoque locofit dicendum, ostendit. Sic enim inquit: Oeconomia quoque in his diligentior, quam in plerisque nouorum, erit. Idem l. 3. c. 3. Hermagoras iudicium, partitionem, ordinem, quæque elocutionis sunt, subiecit œonomie.

OECONOMICVS, Xenophontis liber, qui dispensationem uniuersæ domus describit. componitur enim ex οἶκος, domus; & νόμος, lex.

* **OEKYRINVS**, οἰκυρινας, uir Argiuus, qui thorace pulcherrimo Agamemnonem donauit. Hom. 11. Iliad.

* **OEDEMA**, οἰδημα, tumor præter naturam. Gal. 14. met.

OEDIPODIONIDES, præultima correpta, patronymicum mafulinum. Stat. 1. Theb. Oedipodionides furtim deserta pererrat Aeniaz.

OEDIPVS, οἰδιπυς, Oedipodis, uel Oedipi, Laij Thebanorum regis, & Iocastæ filius, quem pater, cum ex A pollinis oraculo futurum intellexisset, ut a filio occideretur, pastori occidendum tradidit: qui misericordia commotus, cum inuitus regis stirpi manū inferret; neq. tamen regis imperium auderet detractare, perferatis gladio plantis, uimineq. transecto, ex arbore suspendit, futurum putans, ut ita inedia moreretur. ceterum cum Phorbæ Polybij Corinthiorum regis pastor illac iter faceret, audito uagitu, eo occurrens, puerum seruauit, reginæque, quæ liberis carebat, magni muneris loco obtulit. a qua, ueluti puer, cælestis missus, filij loco est educatus, & a pedibus ex uulnere tumentibus, Oedipus est appellatus. Grandior deinde naturæ factus, cum forte Thebas uenisset, Laium, patrem suum esse ignorans, occidit, Iocastæque matrem duxit uxorem. Postea uero re cognita, tantorumque a se scelerum poenam repetens, utrumq. sibi eruit oculum, Athenæque in uoluntarium concessit exilium. Pla. in Pæ. Oedipo est comestore opus, qui Sphingi interpretis fuit. Oedipodes, æ, per primam declinat Stat. lib. 1. Theb. Oedipodæ consula domus. Dauus sum, non Oedipus, prouerbialiter dictum est a Dauo apud Ter. in And. Cum illud uellet significare, hominem sese rudem esse, & ad intelligenda obscuriora ænigmata minime idoneum. Tractum est prouerbium a callido, acutoque Oedipi ingenio, quod dissoluto Sphingis ænigmate, in uulgi cessit prouerbium. Cic. de Fin.

OENANTHE, huius œnanthes, οἰνανθη, flos labruscæ, non tamen cuiuslibet, (nam duæ sunt labruscæ species) sed eius, quæ solum florem, nõ etiam uas profert. dicta quasi οἰνα ἄνθος, id est, uini flos. Plinius lib. 12. capitulo 28. Est præterea herba in petris nascens, folio pascinacæ, radice magna, numerosa. Plinius libro 12. capitulo 24.

OENANTHINVS, a, um, præultima producta, οἰνανθινος, ex œnanthe factum: ut, Oenanthinum unguentum. Plinius libro 13. capitulo 14. 16.

OENEVS, οἰνευς, Aetolia rex, Parthaonis filius, qui ex Althea Thestij filia Meleagrum, Thydeum, & Deianiram genuit, quam Hercules duxit uxorem: licet alij matrem Thydei Eurigoeam appellent. Stat. libro 1. Theb. Quamquam Calydonius Oeneus, &c. Fabulantur poetæ, regem huic de primitijs, omnibus numinibus sacrificasse, excepta Diana, quæ irata aprum immisit, qui cuncta uastabat, donec a Meleagro occideretur. Hæc Seruius. Inde

OENEVS, a, um, p. p. quo usus est Oui. 8. Met. & Oeneus, quo utitur Stat. 5. Theb.

* **OENOANDA**, οἰνωανδα, opidium Cabalia, quæ est Lyciæ region-

tula, tria habens opida. Plin. lib. 5. c. 27.

* **OENOCHEMA**, οἰνοχημα, mons in finibus Africa.

* **OENOE**, οἰνω, opidium Cracitæ. Thucyd. lib. 2.

* **OENOMAVS**, Hippodamiae pater, & huius rex, & Pifæ, qui cum ex oraculo se a genero interfectum in uidentet, & illa tamen a multis precibus ob formæ præstantiam ambiretur, curale certanè proposuit, ea lege ut huius uictori in matrimonium cederet, uictus mortē subiret. ut decem igitur uicibus & oculis, Pelops, Tantali filius, Myrtilum eius æuigam præterit corrupit, ut axes infirmos & fragiles curui subingeret, quo facto, Oenomaus una cum curru corruit membrisq. omnibus ea ruina collisus, mortuus est. Pelops itaque & coniuge & regno potitus, uniuersam Chersonesum de nomine suo Peloponnesum appellauit. Stra. lib. 8.

* **OENONE**, nymphe Phrygia quæ Paridem amauit. Oui.

OENOPHORVM, præultima correpta, nas uinariū ad ferenda uina aptum, ab οἶνος, uinum, & φερος, porto. Martial. libro 8. Cic. de Fimb.

OENOPOLIVM, œnopolij, οἰνωπολιον, taberna uinaria. Plautus in Asin.

OENOTRIA, οἰνωτρία, Italia, cuius populi Oenotrij dicuntur, uel Oenotri, ὀνωτῆ οἶνος, quod optima in Italia uina nascantur, uel, (ut Varr. putat) ab Oenotrio Sabinorum rege. Virg. lib. 1. Aen. Oenotrij colluere uiti.

* **OENYSSAE**, tres insulae ante Messenam Peloponnesi urbem. Plin.

ESTRVM, ἔστρι, [Tafano. Gal. Vn taban qui tormente les bestes l'este. Hist. La mofcarda.] oispos, insecti genus, horridum strepitu, quod Latini Asilum uocant, uulgo Tabanum. Virg. 3. Ge. Cui nomen Asilo Romanum est, Oestrum Graij uertere uocantes: Asper, acerba sonans, quo tota exterrita siluis Diffugiunt armenta. Col. libro 9. cap. 14. scribit nasci in extremis partibus fauorum, amplioris magnitudinis, quam sunt apes ceteræ, eosque nonnulli putant esse reges. Verum Graeci οἰστρος, appellant, ab eo, quod exagitant, nec patiuntur examina conquiescere. Plin. lib. 1. cap. 16. Hoc animalo Iuno in pellicem suam immisso, eam in furorem conuertit. na de, & poetæ diuino furore correpti, cæstro perciti dicuntur.

* **OESYMVS**, opidum Thraciæ. Plinius libro quarto, capitulo undecimo.

ESYPVM, οἰσυπος, pinguedo, & immundities heres in ouium uelle rib: nondum purgatis. Oui. 3. de Art. Oesypa quid redolent. Dicitur Oesypum ab oue, quam Graeci οἶνω, uocant, quasi οἶνω ὑποπος, id est, uinum lorde. Plin. lib. 29. c. 2.

ETA, ἔτη, mons inter Theffaliam, & Macedoniam, clarus monte & sepulcro Herculis, & copia heltebori, quod optimum in eo nasci traditur. in hoc monte (ut Seruius inquit) stellæ uidentur occidere, sicut de Ida nasci. Hinc Oetaus, a, um.

O A N T E F

OFFA, [Offella. Gal. Vne piece de chair, de pain, de pâte ou autre viande espouffe, ou de quelque grosseur, comme une soupe de pain. Hist. La pulpa de la carne sin hueso, soppa.] uāca, quodlibet carnis frustum, unde offam porcinam cum cauda, Offam penitam dicebant: unde illud Iuu. Sat. 2. Et patruo similes effunderet offas. Offa etiam cibariū ex frustis panis, in iure pingui, caseo uetere, pipere, & cinnamomo conditis. Offam & pultem significat quidquid est in pulvis modum redactum. Virg. 6. Ae. Mellē soporatum, & medicatam frugibus offam. Cicero de Diuin. Necessè est, offa obiecta, cade re frustum ex pulli ore cum pascitur, Potest etiam fieri offa ex aliis rebus, Varr. lib. 3. de re rust. cap. 5. Offæ maxime glomerantur ex ficis & farre misto. Ponitur quandoque pro massa. Pli. lib. 9. cap. 48. In nostro mari offa informis, colore tantum lepori similis. Offæ, & massæ uocabulis promiscue utitur Columel. libro 12. cap. 38.

OFFECTORES, inquit Fest. dicuntur lanæ insectores.

OFFELLA, æ, teite Seruio, unico f. scribendum, contra primitiui naturam, quod primam syllabam corripit. [Rostizana.] est autem offella, οἰσῆλον ζωμίδιον, frustulum carnis, unde porcina offella dicitur particula carnis porcina, quam in sartagine, craticula & prunis coquimus. Martial. libro 14. Parua tibi curua craticula fadet offella. Iuuen. Satyr. undecima: Exiguæ frustis imbutus offella.

OFFENDICVLVM, offendiculi, [Impedimenta.] προσκοπιον, impedimentum, obstaculum. Plinius Epistola 188. Sunt offendicula nonnulla.

OFFENDIMENTVM, dimenti, ligaturæ nodus, quo apex retinebatur. Festus.

OFFENDIX, idem, quod Offendimentum. Fest.

OFFENDO, dis, di, sum, [Ritrouare. Gall. Offenser, offendre, recontrer, choquer. Hist. Offender d'encontrer.] ἀπεινω, ex Ob, & fendo, quod non est in usu, a quo fit & Defendo, significat incurro in aliquo, & tam de animo dicitur, quam de corpore. Ter. in Eu. Adueniens offendij

offendi quendam mei loci, atque ordianis. Nunc solum de inanimatis, sed de inanimatis quoque dicitur. Ovi. 2. de Pon. Ele. 14. Illas, in quibus offendit naufraga puppis, aquas. Et quoniam qui incidunt in aliquid, lædere sepe solent id, in quod incidunt, factum est, ut offendere pro lædere usurpetur. Colum. lib. 1. c. 9. Arando ne coxam bos offendat. Cic. pro Clu. Cecidisse ex equo dicitur, & latus offendisse uehementer. Et Offendere est inuenire, sed præter opinionem. Cicero 2. de rep. Qui cum ad illam uenisset, & omnia aliter offendisset. Offendere apud aliquem est ita agere, ut non probetur is, qui agit, id est, in malam opinionem incidere. Cicero pro Clu. Cum esset nemini dubium, illum potius necesse esse, qui bis apud eos iudices offendisset, id est damnatus esset. Quandoque est errare. Cicero ad Varrohem, libro nono: Quis est tam Lynceus, qui in tantis tenebris nihil offendit? Liu. 2. Consul is alterius, cum nihil aliud offenderit, nomen inuisum ciuitati fuit. Offendere absolute posuit Cic. in Veri. pro infelicitate agere: Cum inquit, multi uiri fortes, & terra, & mari offenderint.

OFFENSA, æ, & Offensio, ònis, & Offensus, us, [Offensione, offesa. Gal. Offense, faute, chopement. Hi. Offension ò tropeçadura.] ὀφθολή, in uno significato accipiuntur, Sen. in Epist. Per huiusmodi offensas emetiendam est confragsolum hoc iter. Luc. lib. 6. Non igitur multis offensusbus intermerando. Offensa fere actiue sumitur. Cicero: Cum tot eius offensas pati non possem, discessi. Offensa opponitur gratiæ. Quin. lib. 4. cap. 2. Hoc omittamus, ne minus gratiæ, excipiendo recta, quam offensa, reprehendendo praua, mereamur. Offensiones belli, sunt damna, & pericula. Offensiones ex morbis, cum aliquid committitur, ut in eundem morbum recidamus.

OFFENSATOR, oris, [Che scappuccia. Gal. Qui chope sonent, & trebuche. Hiss. El que offende ò tropieça.] ἀμαρτυτικός, qui in re quacumque sepe excidit ab eo, quod suscepit. Quin. lib. 10. c. 3. Offensatorem appellat, qui legendo identidem resistit, aut potius, qui perperam legit.

OFFENSIO, [Offesa. Gal. Offense, faute, chopement. Hiss. Offension ò tropieçadura.] Cicero de Senec. In corpore ægro odiosa omnis offensio.

OFFENSIO, offensa, ὀφθολή, identidem offendo, impingo. Liuius libro uigesimoquinto: Flere omnes repente, & offensa re capita.

OFFENSIVCVLA, culæ, [Offesa picciola.] parua offensio. Cicero pro Plan.

OFFENSVS, [Offeso. Gal. Offense, bleffè. Hi. Offendado.] quandoque partic. læsus. Ovi. 2. Fast. Creditus offensus est procubuisse pede. Offensa uoluntas populi. Cic. 5. Tusc. Offensus, quandoque nomen pro inuiso. Cic. 5. Ver. O miserum offensumque paucorum culpa ordinem senatorium. Offensor pro irato, Suetonius in Claud. Pontificibus offensor, quod alium, quam se, in patris sui locum cooptassent.

OFFERCIO, cis, [Impire. Gal. Remplit sarcir. Hiss. Hinchir recalcando.] ἐμπληθω, impleo, a quo Offertus, plenus, & Offerissimus plenissimus. Pla. Asi. Optumitate gaudio offertissimas pariet. in Ca. Hereditatem suam adeptus offertissimam.

OFFERO, fers, [Offerire, dedicare. Gal. Offerir, presenter. Hiss. Offerer.] προσφέρειω, proprie exhibeo, siue præsentio. Ter. Heaut. Opportune te mihi offers. Interdum est sponte do: ut, Offerre meam amicitiam cuiquam. Interdum inferre. Cicero lib. 3. Off. Reginae stuprum obtulit. Sic Offerre uicium uirgini, pro uim inferre. Interdum immittere; ἑρπύνη. Idem pro Domo: Domus ardebat in palatio non fortuito, sed oblato incendio. Interdum obdicere: ut apud eundem in Læli. Ne in criminibus aut inferendis delectetur amicus, aut credat oblatis. Interdum pro polliceri. Iustinus: Cum ei auxilium obtulisset. Ponitur aliquando pro opponere. Cic. ad Bruum: Romam ut ueni, statim me obtuli Antonii sceleri, atque dementia: Offerre religionem, est iniicere religionis scrupulum. Cic. ad Plan. lib. 10. Recitatis litteris, oblata religio Cornuto est.

OFFERMENTAS, [Staffilate.] Pla. in Rud. Dixit plagas, percussiones, & flagella, quod ea scapulis, & tergo offerantur, cum quis fuisse cæditur.

OFFERMENTA, ἀβήματα, quæ dijs offerebantur. Festus.

OFFICIALIS, & hoc le, [Officiale. Gal. De seruire. Hiss. Cosa pertenescente al officio.] τὸ πρὸς τὴν ἀρχὴν ὄντως, quod ad officium pertinet. Laet. lib. 6. M. Tullius in suis Officialibus nonne hoc idem persuadere, non esse omnino largiendum? Officialis etiam minister magistratus uocatur ab Appul.

OFFICINA, æ, pan. pr. [Bottega. Gal. Ounvoir, officine, boutique. Hiss. La tienda donde algo se haze.] ἐργαστήριον, locus in quo artifices opera faciunt, ab efficiendo. Cicero 3. Phil. Armorum officinas in uis uideatis. Officina dicendi. Cicero de Clar. Orat. Isocratis domus cunctæ Græcæ quasi ludus quidam paruit, atque officina dicendi.

OFFICINATOR, a Vitruuius lib. 6. pro fabro ponitur.

OFFICIO, cis, [Nuocere. Gall. Nuire, empescher. Hiss. Empescher, danar.] ὀφθαλμῶν, ex Ob, contra, & facio, idem quod noceo. Cic. 3. Off. Demoliri eas, quorum altitudo officeret auspicijs. Officere, & obitare commodis alicuius, apud eundem pro Sext. Rosc. Herba officiant frugibus. Vir. 1. Ge. Inuenitur antiquæ acclutatio in actū. Pla. Tru. Ego te hic officiam: Aliquando significat Inficere, unde Offectores: de quo suo loco. Officere luminibus, pro obstruere luminibus, uide Obstruo.

OFFICIOSE, Cicero ad Attic. libro tertio: Cum utriusque officiose pareat.

OFFICIOSVS, a, iun, [Officioso, pronto à ser piacere. Gall. Qui fait uolontiers plaisir & seruire, seruable, dilige, et à faire son deuoir. Hiss. Diligente en la amistad.] βερατωτικός, qui libenter officium alicui exhibet. Cic. Octauio: Hominem præudentem, & officiosum cognosces. Idem pro Plan. Officiosam amicitiam nomine iniquas criminoso. Idem Att. lib. 13. Nec diligentem, nec officiosorem facile delegissem Vestorio. Idem ad Q. Fr. lib. 1. Est in me officiosissimus. Capitur aliquando in malam partem: nam cum oliu. Q. Attermus defenderet reum Libertinum, cui obijciebatur, quod patroni concubinus fuisset, hac defensione usus esset: feritur, Impudicitia in ingenio crimen est in seruo necessitas, in liberto officium. Ex eo impudici & obsceni aliquandiu officiosi uocati sunt. Officiosus dolor, a Cic. 1. Tusc. dicitur, qui ex iusta causa suscipitur.

OFFICIVM, cij, [Officio, quello che ogn'uno dee fare. Gall. Office, deuoir. Hiss. Officio, la obra que segun su estado cada uno deue haze.] τὸ καθήκον, quod quisque efficere debet, obseruata locorum, temporum, & personarum ratione. unde in familia bene instituta, dicimus omnes in officio esse oportere. Cic. ad Ter. lib. 14. Si erunt in officio amici, pecunia non deerit. Cuius contrarium est, Deserere officium, seu Discedere ab officio. Dicimus Latine, Fungor officio meo, & antique Officium fungor; item Obeo officium, exsequor officium meum Persoluo officium alicui receptum. Præito officium, Seruo officium, Retineo officium, Satisfacio officio. Vsurp officium, Intermitto officium. Officii duxit abso ute, pro putauit officium suum esse, dixit Sue. in 1. lib. Donatus Officium ab efficiendo dictum putat, quod sit illud, quod quemque pro conditione suæ personæ facere deceat, & Amb. 1. Off. Legimus officium dici a nobis posse, nec ratio ipsa abhorret. quandoquidem Officium ab efficiendo dictum putamus. Potest etiam dici, & recte, ut ab Officio, is, officium deriuetur: ita ut Ob, non contra, sed circum significet, ut, circa quod faciendum est, inuitamur. Et, quoniam proprium hominis officium est, alteri pro uiribus professe, factum est, ut Officium accipiatur pro beneficio. Cicero de Amic. Odiosum genus hominum, officia exprobrantium. Colum. lib. 2. cap. 19. Licet filicem sine iniuria uicini, etiam cum officio, decidere, id est, non modo cum damno, uerum etiam cum utilitate. Accipitur quandoque pro honore. Suetonius in Cæs. Coniurati specie officii circumsteterunt. Magistratus quoque Officium dicitur, quia ius, quod cuique debetur, reddit. Quandoque alicuius artis ratione, ut Officium Grammatici, Officium medici. Et quamuis officium proprie ad uirtutem pertineat: ut, Hominis officium est pietatem colere: dicimus tamen interdum, Lenonis est officium infidari pudicitia: Est autem Officium duplex, recte Cic. lib. 1. Offic. Alterum profectum, quod Græci καθήκον, uocant, quod & omnes numeros uirtutis continet: alterum medium, pertinens ad institutionem uitæ communis. Cic. libro 1. de Fin. Quod ratione actum sit, id officium appellamus. Summo officio præditus homo, is dicitur, qui omnino id, quod decet, strenue facit. Cic. 3. Ver. Virum primarium, summo officio, ac uirtute præditum.

OFFIGO, ixi, ixum, διελένω, Figo. Plautus in Most. Offigantur bis pedes.

OFFIRMO, offirmas, [Fermare, obstinare. Gal. S' obfirmer, s'opinie. Tre. Hiss. Consermar se eu mala significacion.] διεκείνω, firmum propositum in animo habeo. Terentius Heaut. Ne tam offirmes te, Chreme.

OFFLECTO, προσκλίω, circumflecto. Plautus in Asin. Hinc offlectam nauem.

OFFOCO, as, p. p. [Gargarizare. Gal. Gargariser. Hi. Hazer gargarismo.] διαπύω, aquam in fauces do ad sorbendum. Quidam non Offoco, sed Offuco dicunt. Festus.

OFFRINGO, is, offerre, ex Ob, & frango, terræ proprium est, teste Festo, quando iterum aratur, Var. 1. de re rus. c. 32. Cum profcideris, offringi oportet, id est, iterare, ut frangantur glebz. Ibidem c. 29. Terram cum primum arant, profcindere appellant; eū iterum, offringere.

OFFVCIÀ, [Belletto. Gal. Fard, tromperie. Hiss. Engañ.] πικραίνω, id est, quod fucus, quo mulieres faciē pingunt. Plau. in Most. Neque ceryllam, neque melinum, neque aliam ullam officiam. Per metaphoram 3

raptoram accipitur pro fallacia, uel techna. Gell. 14. c. 1. Præstigiarium, atque officinarum genus.

OFFVLA, offulæ, [Rositiζζανella,] ζομίδιον, deminutium, ab Offa. Colum.

OFFVNDOS, is, [Gittar d'intorno. Gall. E spandre quelque liqueur contre ou par dessus. Hisp. Derramar en derredor.] κητεχέω, circumfundo, adspingo. Plautus in Tri. Cum animam agebat, Tum esse offusam oportuit. Per metaphoram, Offunderē rei alicui caliginem, noctem, tenebras, pro obscurare. Cicero pro Rosc. Qui, tanquam si offusa reip. sempiterna nox esset, ita ruebant in tenebris. Idem 5. Tusc. Hic error, & hæc doctorum animis offusa caligo est.

OFFVSCO, scas, [Offuscare. Gall. Offusquer. Hisp. Embazar de descolorar.] αμαυρώω, obscuro, quasi fulcum reddo.

O A N T E G

*OGDOLAPIS, fluius navigabilis iuxta Segefticam urbem, in Sauium irrumpens. Stra. lib. 4.

*OGDOVS, ὄγδοος, Aegypti Rex, qui Memphin condidit. Diogen. Sic.

OGGANNO, is, [Cianciare. Gal. Glappir és oreilles de quelque n. luy rompre les oreilles, & le fâcher de paroles. Hisp. Ganir.] αγκυλωσμαι, occino, eadem ad fastidium repeto. Pla. in Asi. Centies eadem imprecem, atq. ogganniam. Ter. in Phor. Habet quod, dura uiuat, usque ad aurem ogganniat.

OGGRASSARI, [Caminare.] ἐγκαταστρέφειν, incedere. Plautus in Cap.

OGYGES, Thebanorum Rex, qui Thebas Bœotias ædificauit. Sub hoc rege fuit diluuium, teste August. de Cit. Dei. non illud, quod Noe temporibus contigisse sacræ litteræ testantur, sed tamen maior eo, quod Deucalionis sæculo bonam terræ partem inundauit.

OGYIA, ὀγυία, insula inter Phœnicium & Syriacum mare, ab Ogyge Thebanorum rege, qui in ea regnauit: in qua Calypso nympa habitauit, quæ Ulyssē, tempestate eo actum, eius amore capta, septem annos apud se detinuit. Homerus in prima Odyss.

OGYIUS, a, um, ut Thebæ Ogygiæ. auctor carminis de Aetna, quod Virgilia quibusdam adscribitur, Ogygijs circumdata mœnia Thebis.

*OGLVS, insula inter Peloponnesum & Cretam. Steph.

*OGRIS, insula ante Arabiam felicem. Plin. 6. cap. 28.

O A N T E H

OH, [Oh,] interiectio, qua utimur, ubi ex interno alio notos uidemus. Ter. in Ad. Oh, qui uocare? Est et admirantis cũ contemptu quodam. Ter. in And. Oh, tibi ego ut credam furcifer? Aliquando affirmantis. Ter. in Eu. Oh, qui egomet produxi. Dolentis, & reprehendentis. Ter. in Hea. Oh, ini quus es, qui me tanta postules. Dolentis, & deprehenſi. Pla. in Caf. Oh perij, Manifesto teneor miser. Exultantis ob rem bene gestam. Pla. in Most. Oh, probus homo sum. Oh, oh, exultantis est. Plaut. in Most. Oh, oh, ocellus es meus, tuus sum alumnus. Oh, oh, oh, oh, eulantis est more comico. Plaut. in Ca. Oh, oh, oh, oh.

OHES, [Oh,] ὄλις, interiectio exclamantis, quæ iubet modum imponere. Mar. lib. 4. Ohe iam satis est ohe libelle.

OHIO, interiectio admirantis aliquid fieri repente. Plautus in Pœn. Oho amabo, quid illuc properas? Aliquando agnoscentis cum gaudio. Plautus in Pœd. Oho, Polymachæoplacides Purus putus est ipſus.

O A N T E I

*OIETES, filius Antiphatis, & pater Amphiarai uatis. Homerus quinta Ody.

*OILAEVS, ὀϊλαίος, per tres syllabas, pæ. pro. Locrorum rex fuit, & pater Aiakis. Virg. 1. Aen.

*OINA, οἶνα, apud auctorem πειθαρχισίων ἀκασμάτων, Tusciae urbs fuit munitissima.

O A N T E L

Olea, & Oliua, æ, [Oliua. Gal. Olivier, son le fruit appelé oliue. Hisp. Oliua, aζeytuno.] ἐλάαια, & ἐλάαιον, tam de fructu, quam de arbore. Virg. 8. Eclo. Incumbere tereti Damon sic cœpit oliuæ. Idem 1. Georg. Oleæque Minerua inuentrix. Plin. lib. 15. c. 82. Oleam si lambendo capra lingua contigerit, sterilesceat, ait Varr. Cic. 2. de Diu. Agricola cum florem oleæ uidet, baccam quoque se uisum putat. Mares oleæ. Oui. 4. Fas. Vre mares oleas. Cic. 3. de Nat. De. Aristæus inuentor oliuæ. Vir. 5. Aen. Flauaque caput nectentur oliua. Similiter & pro fructu olea, & oliua dicitur: unde olea conditua Varroni dicitur; quæ ad condituram asseruatur. Colu. lib. 11. cap. 2. Olea distringenda est, ex qua uelis uiride oleum conficere. Hinc etiam pro pingui illo oleæ liquore oleum dicimus, & olium. Virg. 3. Georg. Liquidi corrumpitur usus oliui. Horat. 1. Serm. Sat. 6. Vngor oliuo. Idem 2. Ser. Sat. 4. Quali perfundat pices securus oliuo. Col. lib. 6. Oleum optimum Licinia dat, plu-

rimum Sergia. Vir. 5. Ae. Populea uelatur fronde iuuentus: Nuda totq. humeros oleo perfusa nitescit. Oleum addece camino, est malo suppeditare fomentum, quo magis ac magis crescat. Horat. 2. Ser. Sat. 3. Adde poemata nunc, hoc est oleum adde camino. Oleum & operam perdidit. Plau. in Pœ. Id est, quidquid insumpſi, seu rei, seu laboris, perdidit. Oleo tranquillior, in hominem, leni ingenio præditum, quod oleo nihil lenius. Plau. Pœ. Hanc canem faciam oleo tranquillorem. Est autem adeo tranquilla olei natura, inquit Plin. lib. 1. c. 103. ut mare quoque rem omnium sauiſſimam tranquillet: atq. ob id urinasque aiunt oleum ore spargere, quod mitiget elementa naturam asperam. Oleum pro simulacro pugnae, non pro certamine. Cic. 1. de Orat. Genus uerborum palæstræ magis, & olei, quam huius ciuilis turbæ & fori. Olearum quædam dicuntur Licinianæ, quædam Pausiæ, quædam Sergiæ, quædam Orchites, quædam Regiæ, quædam Radi, aliæ Algianæ, aliæ Næuiæ, aliæ Columpinæ, aliæ Circites, aliæ Myrtææ. vide Col. lib. 5. c. 8.

OLEACEVS, a, um, [Simile all'olio. Gall. Semblable à l'oliuier, ou d'oliuier. Hisp. Semejante à aζeytuno, ò de materia d'aζeytuno.] ἐλαίωος, simile oleæ: ut, Folium oleaceum, liquor oleaceus. Plin. 1. 35. c. 15. & lib. 12. c. 4.

OLEAGINVS, a, um, pæn. correp. [D'olio. Gall. D'oliuier. Hisp. Cosa de materia d'aζeytuno.] ἐλαιόγινος, ex Olea, ut faginus a fago. Virgilius 2. Georg. Truditur et ficco radix oleagina ligno. Oleaginum, quod est coloris olei. Plin. libro 37. cap. 5. Post eos cerini, ac deinde oleagini, id est, coloris olei. pro eodem Oleagineus, a, um. Varro lib. primo, de re rust. In oleagineis seminibus arboris uidendum, ut sit &c.

OLEARIS, & hoc re, [Che s'appartiene à olio. Gall. Appartenant à huile. Hisp. Cosa perteneciente à aζeyte.] ἐλαίωον, Plin. lib. 34. c. 14. Olearis cotes dixit, quæ oleo adsparguntur, qualib. utuntur tonsores. Sic Oliuaris, & hoc re. Seruius: Molis oliuaribus.

OLEARIUS, a, um, & Oliuaris, a, um, quod ad oleum pertinet. Col. lib. 1. Reconditur, si maior est modus, in horreo; si minor, in uasis oleariis. Sic lib. 12. c. 47.

OLEARIUS, ὀλιωπώλης, qui oleum facit, uel uendit, Columella libro ultimo.

OLEASTELLVS, li, χαμαλαία, frutex exiguus surculosus, habens folia oleæ, unde & nomen accepit. Col. lib. 12. c. 49. Oleam Calabricam quidam Oleastellum uocant.

OLEASTER, stri, [Oliua seluatica. Gall. Oliuier sauvage. Hisp. Aζeybuche.] ἀγριελαιία, Dios. Olea siluestris. Vir. 2. Geo. Tractu surgens oleaster eodem Plurimus.

OLEASTRENSE, nigri plumbi genus, Plinius lib. trigessimotertio, capitulo 17.

OLEASTRINVM, oleum ex oleastro. Diosc. 1.

OLEITAS, atis, tempus legendarum oliuarum. Cat. de re rust. c. 68. Vbi uindemia, & oleitas facta erit.

OLEOSVS, [Pieno d'olio. Gal. Plein d'huile. Hisp. Lleno de aζeyte.] ἐλαιώδης, plenus oleo. Plin. libro 27. capi. 12. Semen oleolum mederitur oris ulceribus: Pro pingui. Plin. libro 38. cap. 9. Butyrum est oleosum.

OLETVM, oleti, [Luogo doue sono molti oliui. Gall. Un lieu qu croissent oliuiers, lieu complanté d'oliuiers, oliuete. Hisp. Oliuar.] ἐλαιώφυτον, locus oleis confitus. Cato de re rust. c. 1. Secundum locum irriguissimum, tertio salictum, quarto oletum. Oletum item, excrementum humanum, ab odoris fetiditate. Verannius apud Fest. Sacerdotula in sacratio Martiali fecit oletum. Persius Sat. 1. Veto quifquam hic faxit oletum. Nonnumquam pro loco, ubi alium oneramus. Tac. in Ner. Gymnasium, dedicatum, præbitumque oletum equi taci ac senatus.

OLENIVS, ὀλένιος, ab Oleno: unde capella Olenia, Amalthæa capra, Iouis alitrix, quod circa Olenum Bœotiae & nata dicatur, & nutrita. Ouidius 5. Fasto, Nascitur Oleniæ signum pluuiæ Capellæ.

OLEO, les, oleui, & oliui, oletum, uel olitum, [Oliue, sapor ò di buono ò di reo. Gall. Sentir & rendre odeur. Hisp. Oler echando de si olor.] ὀλεός, odorem spiro, & constituit frequenter cum accusatiuo, fere cũ omnibus suis compositis, neutrali significatione. Cic. 3. de Orat. Vnguentum, quod crocum olet. Hor. Vina fere dulces oluerunt mane Camœnæ. Aliquando cum ablatiuo. Quid. Perque locos, sacros & olentia sulphure fertur. Prop. lib. 4. Ele. Cur nardo flammæ, non oliuere mææ? Aliquando sine casu. Plin. lib. 21. cap. 6. Rosa recens a longo oleo. Est autem medium uerbum: nam bene oliere, & male oliere, dicimus. Inuenitur etiam Olo, olis. Plaut. Olinunt ædes Arabicæ. Eiusdem naturæ sunt composita, uidelicet Redoleo. idem quod oleo. Virg. 4. Georg. Redolentq. thymo fragrantia mella. Aboleo, Adoleo, Exoleo, Inoleo, de quibus supra. Oboleo, odorem tetrum reddo. Suet. in Cal. Ille antidotum oboluisse, ad præcauenda uenenata sumptum. Pla. in Molt. Oboluisse alium. Peroleo, ualde oleo. Suboleo, uenit oleo. Translate pro,

rem

- rem aliquam indicibus, uel coniecturis deprehendere. Ter. in Hea. Ne paululum quidem suboleat esse amicam Clinia. Pla. in Cast. Subolet uxori, quod machinor. Dicitur & Graueoleo, unde Graueolentia pro tetro odore. Plin. Succus hederæ graueolentiam emendat.
- OLERVS**, urbs Cretæ. hinc Minerua Oleria, & Festum olerium. Stephanus.
- OLEVM**, olei. Vide Olea.
- OLFACIO**, cis, olfecti, olfactum, [Odorare. Gal. Flairer, & sentir. Hisp. Oler recibiendo en si olor.] ἡσθραίνωμαι, odoror. Plin. lib. 11. cap. 37. Quoniam modo olfaciant delphini, mirum. Translate pro subodorari. Ter. in And. Sex mensibus Prius olfecissem.
- OLFACIO**, ctas, frequentatiuum ab Olfacio. Plinius libro uigesimo, capitulo 14. Xenocrates pulegii ramum tertianis olfactandum dari tradit.
- OLFACIVS**, us, [Odorato. Gall. Flairement, sentement. Hisp. El sentido de recibir el olor.] ὀσφραίνω, facultas olfaciendi. Plin. lib. 29. Basiliscum serpentes fugiunt, olfactu necantem.
- OLFACIORIVM**, rii, florum, uel odorum fasciculus, olfactus gratia comparatus. Plinius libro 30. capitulo 11. Lethargum olfactoris excitari.
- OLIDVS**, a, um, p. c. [Che ha odore così buono, come reo. Gal. Qui sent fort soit bien soit mal. Hisp. Hediondo de bueno à mal olor.] ὀλιώδης, tam bene, quam male olens. Marti. lib. 1. Olidæ que uestes murice. Horatius libro 1. Epistola. Sed minus arta premunt olidæ conuiuia capræ.
- OLIGARCHIA**, oligarchiæ, ὀλιγαρχία, status reip. cum pauci dominantur.
- OLIM**, [Altre volte, pel passato, per l'auenire, già. Gall. jadis, le temps jadis, quelque fois. Hi. En tiempo pasado ò uenidero.] ἐκπάλαι, πάλαι, præteriti temporis, præsentis, futuri. De præsentis. Vir. 10. Ecl. Vestra meos olim si fistula dicat amores. De futuro. 1. Ae. Hunc tu olim cælo spoliis Orientis onustum Accipies. De præterito. Cic. 3. de Or. Sic olim loquebantur. Ponitur & pro aliquando, Hor. lib. 1. Ser. Sat. 1. Pueris olim dant crustula blandi doctores. Interdum pro iam pridem. Plin. in epist. 126. Olim non librum in manus, non stylum sumpsit, pro nuper. Ter. in And. Alium esse censes nunc me, atque olim. Pro quouis tempore, Virg. 1. Geo. Præualidas olim multosq. fluentes Sufficit Baccho uires. Olim particulam fabulæ propriam esse, ait Donat. in illud Teren. in Eun. Olim fuit isti generi quæstus.
- OLIMIAM**, [Già lungo tempo.] ὀλιπία, iam longo tempore. Quia sti. in Mil. Mar. Olim iam inter fulgentes uirtutes tuas liuor locum querit.
- OLITORIS**, [Hortolano. Gall. jardiner, uendeur d'herbes bonnes à manger. Hi. Hortelano de hortaliça.] κηπόροσ, qui hortum exercet. Item qui olera uendit. Col. 1. 10. c. 8. Ipse ferens olitor diductus pondere qualos. Cic. ad Tir. l. 19. Olitorem commouebis. Hor. 1. ep. 19. Olitoris ager mercede caballum.
- OLITORIVS**, a, um, forum olitorium, ubi uenduntur olera. Plinius lib. 19. capit. 8. Adeo lati caulis, ut ostiola olitoria ex his factitari prodiderint.
- OLIVA**, x. Vide, Olea.
- OLIARIVS**, a, um, ἑλαιώδης, quod ad oliuam pertinet. Columel. libro duodecimo, capitulo 47. Tamquam oliuariæ metretæ imbuuntur liquamine.
- OLIVETVM**, ti, [Done sono piantati molti olini. Gall. Vne oliuete. Hisp. El oliuier.] ἑλαιών, ἑλαιών οὔτων, locus in quo olæ consistunt. Cic. de Senec. Quid de oliueto rum specie oleam? Maritum oliueto rum. Col. lib. 3. c. 11. Rarissimum oliueto rum, quod non fuerit maritum, mineis destinatur.
- OLIVIFER**, ἑλαιόφορος, oliuam ferens. Mart. lib. 12. Oliuifera crinem redimere corona. Quid. 3. Fast. Primus oliuiferis Romam deductus ab aruis.
- OLIIVINA**, x, olei copia. Plaut. in Pscu. Domi oliuinam habent maximam.
- OLIIVITAS**, atis, ὀλιυιότης τῶν ἐλαιῶν, tempus legendarum oliuarum. Col. lib. 12. capit. 50. Media est oliuinitas initium mensis Decemb. Interdum olei prouentus. Idem libro 1. cap. 1. Largissimis oliuinitatibus, liberisque uindemijs exuberant. Huc pertinet illud Varronis, Cum omnis lucerna combusta in lucubrando, oliuinitate consumpta.
- OLIVO**, as, ἑλαιολογῶ, oliuas colligo. Plinius libro quinto, capitulo tertio: Oliuantibus lex antiquissima fuit: Oleam ne stringito, ne ue uerberato.
- OLYZON**, olizonis, Thessaliæ opidum, cuius meminit Homerus in Catal.
- OLLA**, x, χύτρα, genus uasis. antiqui dicebant, Aula, quia nullam litteram geminabant, inquit Festus, inde Plauti Aulularia. Plautus Capt.
- OLLAS** confregit, Columel. libro 8. capitulo octauo: Pulli fistulibus ollis conduntur.
- OLLARIA**, rix, temperatura æris, Pl. lib. 34. c. 9. Nouissima est, quæ uocatur ollaria, uase nomen hoc dante.
- OLLARIS**, & hoc ollare, unde Ollares uix, χυτράρις, quæ in ollis fistulibus conduntur, de quibus Colum. lib. 12. capitulo 43. Marr. libro septimo.
- OLLIS**, & Ollis, pro Illis, & Illic scripserunt ueteres. Fest. Vir. 10. Ae. Olli subridens hominum fator.
- OLLULA**, x, χυτρίον, parua olla. Aululâ dicebant antiqui, unde Plaut. Aul. Varro. In ollulas addatur.
- OLORIS**, notis, p. p. [Cigno. Gall. Un cygne. Hisp. El cisne.] κύωνος, auis notissima. Græci Cygnum uocant. Qui. ep. 7. Ad uada Mæandri concinit albus olor. Sunt qui Holor scribant, ὄλορ τῶν ὄλων, ὄλορ αἰών, quod sit totus pulcher.
- OLORIVS**, a, um, pænultima prod. ut, Color olorinus candidus. Plinius libro 37. capitulo 10. Gasidanem Medi mittunt coloris olorini,
- OLVS**, eris, [Ogm herba buona da mangiare. Gal. Herbe bonne à manger. Hisp. Orioliça.] ἀχάνων, omnis herba satiuæ ab alendo, quod oleribus alerentur homines, ante quam fruges reperire essent. Pla. in Cast. Non fuit quidquam olerum. Var. ab olla deduxit. Nonius & Festus inter adspirata connumerant. Ponitur quandoque pro tenui, & quotidiano uictu. Hor. 2. Ser. Sat. 7. Si nusquam es forte uocatus Ad cenam, laudas securum olus: hoc est, dicit nihil melius, quam parce, & continenter domi uiuere. Hinc Oleraceus, ut, Oleraceus, frutex olerum modo frutificans. nam & olera fructu care affirmat Theophrastus. Aut etiam Oleraceum fruticæ intel ligere possumus, qui oleri similis est. Plin. lib. 26. c. 8. Eadem præstat hypericon, oleraceo frutice.
- OLVSATRYM**, una dictio, herba, quam Græci Hippofelinum uocant, dicta a colore foliorum, quod folia habeat subnigriora, unde Colum. Pullum olus appellat. Vide Plinium libro 19. capitulo octauo.
- OLVSCVLM**, λαχάριον, Horat. 2. Serm. Sat. 6. Vncta satis pingui ponentur oluscula lardo. Cicero Att. lib. 6. Olusculis non loles pascere.
- OLYMPH**, pes, ὀλύμπη, urbs Illyridis. incolæ Olympæi. Stephanus.
- OLYMPIA**, piæ, ὀλύμπη, urbs Elidis, quinquenniali ludorum celebritate celeberrima. Steph. eandem putat fuisse cum Pisa. Strabo lib. 8. uidetur indicare Pisæ partem fuisse. Cic. 3. de Or. Cû Olympiam uenisset.
- OLYMPIA**, orum, τὰ ὀλύμπια, ludi ab Hercule instituti in honorem Iouis, circa Olympiam Eleæ regionis urbem, a qua & nomen habent. Hercules enim, Augea Elidis rege superato, repurgatoque eius stabulo, in campis Olympiæ uicinis, iuxta Alpheum fluium, sacrum certamen instituit, quod quinto quoque anno, uel (ut Lycophronis interpretes afferit) quinquagesimo mense celebraretur: ut Græciæ iuuentus sese exerceat castibus, cursu, saltu, disco, & palaestra. Huic certamini quinto die finis imponebatur: & uictor, qui Olympionices uocabatur, oleastro, uel (ut Aristoteli placet,) olea, coronabatur: tantumq. ei honoris habebatur, ut nõ per portas urbis, sed per ruinas murorum, sublimis in curru in patriam reueheretur. Hor. 1. ep. 1. Magna coronari contemnat Olympia. Cic. de Clar. Orat. Pugiles exercitati pugnos & plagas Olympiorum cupidi ferre possunt. Idem 2. de Diuin. Curfor ad Olympiam proficisci cogitans.
- OLYMPIACVS**, a, um, ad Heren. libro 4. Siquis ad Olympiacum uenerit cursum. Virgilius 3. Georg. Seu quis Olympiacæ miratus præmia palmæ.
- OLYMPIAS**, adis, ὀλυμπιας, quinque annorum spatium, siue (ut Lycophronis interpretes tradit) quinquaginta mensium, interuallum inter duo Olympia. Græci enim tempora per olympiadas supputabant, ita numerantes, Olympiadis primæ, aut secundæ, aut centesimæ, anno primo, uel secundo, uel tertio, uel quarto, atque ut consules, ita & in olympijs uictores iterum & tertium dicimus. Pla. in Men. Iterum Pythia, & tertium Olympia. Est & Olympias nomen mulieris Alexandri Macedonis mater.
- OLYMPICVS**, a, um, ὀλυμπικός, Iuppiter Olympicus, ab Olympo, a quo eruditus ad uirtutem. Alia a cælo, quem Olympum Græci uocant, in quo regnare fertur. Pulvis Olympicus, Horat. primo Carm. Ode 1. Sunt quos curriculo, puluerem Olympicum collegerit iuuat.
- OLYMPIONICES**, pænul. prod. in Olympiaco certamine uictor, νικητής, quippe uictoria dicitur. Cicero pro Pla. Apud Græcos esse olympionicem, iudicabatur prope gloriosius, quam Romæ triumphasse.
- OLYMPIVS**, olympia, olympium, [Celeste.] ὀλύμπιος, cælestis ab Olympo.
- OLYMPIVS**, ὀλύμπιος, Mysus tibicen, & Poeta Melicus, & elegiarum, Marsyæ Satyri discipulus, qui citharæ legem dedit. Floruit ante

- ante bellum Troianum. Ab hoc & mons in Mysia nomen accepit. Fuit alius iunior, e Phrygia, tibicen tempore Midæ regis. Suida. Præter hos fuit & Olympius Nemesianus, qui, ut ait Vopiscus in vita Cæsarum, scripsit Halieutica, Cynegetica, Nautica.
- OLYMPVS, pi, Ὀλυμπος, mons, ita sublimi vertice, ut summum eius accolæ cælum uocent. ex quo poetæ cælum Olympum uocant. Liuius libro 2. Nuber excedit Olympus. Sunt autem quattuor montes hoc nomine. Primus altissimus inter Thessaliam, & Macedoniam: alter in Gallogræcia, uel in Cypro. Alius apud Mysos, ad cuius radices Prusa ab Hannibale condita. Quartus, ad mare Rubrum in Aethiopia; qui oriente Sole usque ad quintam diei horam flammam emittit. Virg. 1. Geor. Olsæ frondosum inuoluere Olympum.
- OLYNTIACVS, a, um, ut Olyntiacæ orationes Demosthenis, quibus Athenienses contra Philippum incitat, Olyntiis bellum inferentem.
- OLYNTIVS, Ὀλυνθός, Thraciæ urbs, iuxta Atticam regionem. ab Atheniensibus deleta fertur: quamuis non desint, qui a Philippo tradant. Steph. ait Olynthum ab Herculis filio Olyntho conditam & appellatam: alij a Chalcidensium colonia conditam.
- *OLYSIPPO, Lusitanicæ urbs, quæ Vlisbona dicitur. Plinius libro quarto, capit. 22.

O A N T E M

- OMASVS, [Budel gentile. Gal. Lepanse ou le gras boyau. Hisp. Grossura en la barriga.] ἔχθρ. s. pinguius intestinum, in mensarum delicijs habitum. Hor. 2. Ser. Sat. 5. Pingui tentus omaso.
- OMBRIA, gemmæ species, quam nonnulli Notiam uocant: quæ cū imbris & fulminibus fertur in terram decidere. Plinius libro ultimo, cap. 10.
- OMENINIS, [Augurio. Gal. Bon ou mal rencontre. Hisp. Agüero.] οἰωνός, augurium, quod fit ore, quasi oremen, inquit Festus. Est enim futuræ rei pronuntiatio ori hominis incidens, diuino tamen furore. Cic. 1. de Div. Neque solum deorum uoces Pythagoræi obseruauerunt, sed etiam hominum, quæ uocant Omina. Et tam de malo, quam de bono dicitur. De bono, Liui. 1. Dextra Hercules data accipere se omen, impleturumque fata, ait. De malo, Virg. 2. Ae. Quod Di prius omen in ipsum Conuertant.
- OMENTATVS, ta, tum, ὀμντάριον, pingui omento factum. Apicius.
- OMENTVM, ti, τὸ ὀμντάριον, membrana tenuis & pinguis, qua intinguntur uentris inferioris partes. Perf. Sat. 2. Tot tibi cum in flammis iunice omenta liquecant. Mac. Omentum posuit pro membranis cerebrum ambientibus.
- OMINATOR, ris, qui omen capit, uel qui præest ominibus capiendis. Plautus in Amph. Ob istuc omen! ominator capies, quod te concedet.
- OMINOSVS, a, um, δυσοίωνος, omen malum portendens. Plinius epist. 14. lib. 3.
- OMINORARIS, p. c. [Pigliare augurio. Gal. Prendre ou pronostiquer bien ou mal econtre. H. s. El que toma agüera.] ὀμνίζω, auspicio, omen capio. Plin. lib. 28. c. 2. Primum anni incipientis diem festum ominamur. Cur. In illo periculo Macedones ominati esse uidebantur. Hinc Abominor, de quo supra. Antiqui Omino, as, dicebant. Poinponius, ita fit & tibi bene, qui recte ominas.
- OMITTO, is, [Lasciar da tanto, lasciare.] ἀποτίθειμαι, ex Ob, & Mitto, abiecto b, rem aliquam penitus dimittere. Cic. de Fin. Voluptates omittantur. Ter. in Ad. Si hoc omittam, iactum agam. Hor. 1. 1. Epist. 1. Repetit, quod nuper omisit. Omittit etiam pro intermittere. Idem in Arte: Pleraque differat, & præsens in tempore omittat. Hinc Omisus, a, um, nomen. Accipiturque pro negligente, languido. Ter. in Hea. Vbi te uidi animo esse omisso. Omisior ab re, qui lucrum negligit. Ter. in Ad. Metuas ne ab re sint tamen omissores paullo.
- OMNIFARIAM, [In ogni rãisa. Gal. En toutes manieres. Hisp. En todas maneras.] πανταχῆ, omnibus modis. Gel. lib. 12. c. 13. Omnes terras omnifariam, & undique uersum circumfluit.
- OMNIFARIVS, πανταίος, dicitur, ut Plurifarius, quo Suet. utitur.
- OMNIFER, a, um, παντοφόρος, omnia ferens. Oui. 2. Met.
- OMNIGENVS, a, um, p. c. παντός γένους, ex omni genere. Vir. 1. 8. Aen. Omnigenumque deum monstra.
- OMNIMODE, [In ogni modo.] πανταχῆ. Luc. libro 2. Omnimode expertus fueris.
- OMNIMODIS, aduer. omnibus modis. Luc. lib. 2.
- OMNIPARENS, p. c. παντοτόκος, qui omnia genuit. Vir. 6. Aen. Terræ omniparentis alumnium. Sic Lucr. lib. 5.
- OMNIPOTENS, tis, [Omnipotente. Gal. Tout puissant. Hi. Cosa toda poderosa.] παντοκράτωρ, omnia potens. Cic. Tus. Te omnipotens Neptunus inuoco. Virg. 1. Aen. Sed pater omnipotens.
- OMNINO, [Al tutto. Gal. Totalelement, entierelement. Hisp. De todo punto.] παντελής, profusus. Aliquando pro etiam. Cicero ad Nigid. lib. 4. Perfecerat fortuna, nequid tale scribere possem, aut omnino cogitare. Idem pro Quint. Mihi perdifficile esse dicebam, non

modo tantam causam perorare, sed omnino uerbum facere conari. Aliquando pro tantum. Cic. pro Clu. Quinque omnino fuerunt, qui illum absoluerent.

- OMNIS, & hoc omne, [Ogniuno, ciascuno. Gal. Tout. Hisp. Todo.] πᾶς, omnis homo, idem quod homines. Cic. pro Rosc. Am. Non omnem frugem in omni agro reperire posses. Plin. lib. 12. c. 3. Arbor omnibus horis pomifera. Omne genus, & omnis generis, pro eodem. Varr. 2. de re rust. capit. 29. Seminaria omne genus, ut ferantur. Liui. lib. 27. Commemorauit superbiam, & omnis generis iniurias in se. Omnis, cum genitiuo. Liui. lib. 31. Macedonum fere oibus, ut manerent, persuasit. Differt Omnis a Toto, quod Omnis ad numerum refertur, Totus ad quantitatem. totum dicimus corpus aliquod integrum: ut tota domus: omnis de uniuersis numero distinctis: ut, omnis grex: confunduntur tamen. Cic. pro Quint. Dum inueniretur, qua ratione in hoc singulare iudicium causa omnis concluderetur. i. tota.
- OMNIVAGVS, a, um, [Vagabondo.] per omnia uagans. Cic. 2. de Nat. De. Diana omnium uaga dicitur, quod in septem numeratur tamquam uagantibus.
- OMNIVOVS, a, um, [Che uole ogni cosa.] omnia uolens. quod epithetum a Catullo Ioui tribuitur, quem poetæ fixerunt omnium fere formosarum concubitus appetentem. Noscens omniuoli prima furte Iouis.
- OMNIVORVS, adie. [Che mangia d'ogni cosa.] παντοφάγος, qui nullo discrimine quibuslibet uelcitur. Plin. lib. 25. c. 8.
- OMPHACINVS, a, um, pænult. correp. [Cosa fatta d'agresta. Gall. Chose faite de uerius. Hisp. Cosa de fruto no maduro.] ὀμπακίνος, ex ompha ce, id est, uua acerba, ut Oleum omphacinum. de quo Plin. lib. 12. cap. 27.
- OMPHACINVM, cij, [Agresta. Gal. Du uerius. Hisp. sumo de agraz.] ὀμπακίνο, Diosc. succus uua nondum maturæ, ἄπο τῆς ὀμπακίνας, i. ab uua acerba. Diosc. lib. 4. c. 6. docet esse succum uua nondum maturescētis, & Thasia aut Amminea uite.
- OMPHALÆ, les, nomen proprium reginæ Lydiæ, quæ Herculem, ut tradit Donatus in Ter. etiam ad lanificium compulit, cum ipsa calathum & colym sagittis & claua, leonisque tegmine mutasset. Alij dicunt, ob Iphiti, Euryti regis filij, eodem, a Mercurio, iussu Ionis, Omphalæ in seruitutem uenditum, & inde esse, quod illi seruissæ, & calathos subministrasse dicitur.

O A N T E M

- ONAE, ὄναι, ficus prædulces, quæ Tarenti tantum nascuntur, quod iure emuntur, ὄνη emptio: ὄνη ὄναι, emo. Apud Plin. lib. 15. c. 18. legitur Onæ.
- ONAGER, gri, p. c. [Asino saluatico. Gal. Asne sauvage. Hi. Asno siluestre.] ὄναγρος, asinus agrestis. ex ὄνος, asinus, & ἄγριος, siluester. Varr. 2. de re rust. c. 6. Asinorum duo genera, unum ferum, quos uocant Onagros, alterum mansuetum. Legitur aliquando Onagrus. Ibidem: Ad seminationes onagrus idoneus. Cicero ad Artic. libro 6. Nec deerant onagri.
- *ONCHESTVS, filius Neptuni fuit, qui Onchestum ciuitatem condidit Mycale pro montorio uicinam.
- *ONCHESTVS, Bæoticæ urbs, non procul a lacu Copaide.
- ONERARIVS, a, um, [Da carico. Gall. Apartenant à charge, ou qui peut e re charge. Hisp. Cosa perteneciente à carga, ò que puede ser cargada.] ὄνηρτιος, unde naues onerariæ, a gestandis oneribus, magnæ, capaces, contra actuariæ, ut minores, ita & celeritate, agilitateque onerarijs præstant: unde & nomen habent ab agendi scilicet facilitate. Cicero 3. Ver. In onerariam nauem conijcienda curauit. Plinius Epist. 173. Minores maioribus, uelut cymbalæ onerarijs adhærescunt.
- ONERO, as, [Caricare. Gall. Charger, grauer. Hi. Cargar de algun peso.] ὄνηστρον, onus impono. Vir. 1. Aen. Vina bonus quæ deinde cadis onerare Acestes. Transfertur ad animum: ut Onerasti mercuris: Onerare maledictis, iniurijs, id est iniurijs afficere. Onerare pugnis: Onerare promissis. Ter. in Hea. Ancillas tecum adduxit plus decem Oneratas ueste, atque auro. Liui. lib. 34. Partim donis, partim spe præmiorum oneratus. Contrarium est, Exonero, onus detraho, & per metaphoram molestia libero. Ter. Nos exoneraisti metu.
- ONEROSVS, a, um, [Grave, ponderoso. Gall. Poiseant, chargeant. Hisp. Grave, molesto, pesado.] ὄνηρτιος, quod onerat. Plinius libro 22. capit. 25. Capiti & stomacho onerosum. Vir. 9. Ae. Euryalum tenebræ ramorum, onerosaque præda Impediunt. Oui. 1. Met. Tanto est onerosior igne.
- *ONESICRITVS, p. c. Philosophus & historicus Aeginensis, ut ait Demetrio Magnæ placet, Attipaleus fuit, e Diogenis schola. Si militudinem quandam cū Xenophonte habere uidetur. Vt enim hic cum Cyro, ita ille cum Alexandro militauit. Xenophon Cyri Pædiam Onesicritus Alexandri incunabula & originem scripsit. Similiter, & uterque principis sui persequitur laudes, stylus insuper utriusque simillimus. Lacinius.

* **ONOBIA**, ὄνοβη, ciuitas inter Sacrum promontorium, & columnas Herculis. Plin. lib. 3. c. 1.

* **ONOBALISTVRIA**, Hispaniæ Bætiæ opidum. Ptol. 2. 4.

* **ONOCHEONVS**, Theffaliæ fluuius, quem Xerxis exercitus ebibit. Herodot. lib. 4.

ONOCROTALVS, p. c. ὄνοκροτάλος, auis est Cygno similis, diſta quod collum in aqua mergens, ſpirantq. ueluti rudium aſini edat, ὄνος, aſinus, κροτάλος, crepitus. Plin. lib. 10. c. 47.

ONONIS, πᾶνιτ. prod. quæ a Dioſcoride Anonis, ἀνώνης, appellatur, herba eſt ſpinofa poſt uer, folio rutæ, aculeatis ramis, ut tribulus. Reſta bouis uulgo appellatur, quod in opere boues ſæpe liſtat.

ONVS, oneris, [Peſo, carico, Gall. Charge, ſardeau, ſaix, Hiſp. La carga de el peſo.] φῶτος, pondus, ſarcina. Cic. pro lege Man. Quæ omnes cum mercibus, atque oneribus commeant. Ouidius 7. Metam. Grande onus exiguo formicæ ore gerentes. Aliquando pro morleſtia. Liu. lib. 2. 3. Exercitum ſe non in agrum Hirpinum ne oneri eſſet, adducturum. Aliquando pro munere, partibus, officio. Cic. 6. Ver. Cur tuas partes ſuſcipio? cur tuum, onus ſuſtineo? Alleuare onus. Cic. pro Roſ. Am. Hoc onus ſi uos aliqua ex parte alleuabitis, ſeram ut potero. Deponere onus, pro Sylla: Onere depoſito domeſtici officij, nihil niſi de reip. commodis cogitauit. Habere onus. Cic. 5. Ver. Ego, plus oneris habeo, quam qui ceteros accuſarunt. Imponere onus, Cic. ad Thermum: Mihi ab amico tantum oneris imponitur. Opprimi onere, premi onere, ſuſcipere onus, ſuſtineri onus, tollere onus, Latine dicitur.

* **ONYTES**, unus ex Aeneæ ſocijs, quem Turnus occidit. Virgilius 12. Aeneid.

ONYX, ὄνυξ, masc. uel fem. gen. frequentius tamen maſculini, gemmæ ſpecies, humani unguis candorem referentis, Plin. lib. 37. capit. 5. Eſt etiam Onyx marmoris genus, quod a nonnullis Onychites, ab alijs Alabaſtrites dicitur, in montibus Arabiæ præcipue naſcens: poſt etiam in Germania inuentum: quod ad potoria & unguentaria uafa primum cœpit excauari: poſt etiam lecturum pedes, & ſellæ, & ſolidæ etiam columnæ ex eo fieri cœptæ. Figurata inuenitur Onyx pro uasculo unguentario ex hoc marmore excauato. Mart. lib. 7. Vnguentum fuerat, quod onyx modo parua gerebat.

ONYCHINA, pruna apud Columell. lib. 12. capit. 10. quæ unguis formam & ſimilitudinem habent. Onyx item medicis, oculi affectus eſt.

ONYCHINVS, a, um, pæn. cor. quod ad onychem pertinet. Onychina pyra uocat Plinius libro 15. capitulo 15. quæ unguis colorem referunt.

O A N T E O

* **ONAE**, ὄναι, inſulæ in Oceano Septentrionali. Plin.

* **OPELLVM**, Britannicæ urbs. hodie, Ceftria. Ptol. lib. 2.

O A N T E P

OPACO, cas, p. p. [Adombrare ſax ombra, copiare, Gall. Ombrager, Hiſpan. Haçer obſcuridad de ſombra.] ὀπᾶν, ὀπᾶν, obumbro, obſcuro. Virgilius libro 2. Georg. Nunc altæ frondes, & rami matris opacat, Col. lib. 5. c. 5. Eſt tegumimbus uites opacatur, ueluti haliu flâ meo fructu uiriſit. Cic. 2. de Nat. Deo. Terras modo his, modo illis partibus opacat.

OPACVS, a, um, [Ombroſo, Gal. Ombragenæ, obſcur. Hiſp. Obſcuro de ſombrio.] ὀπᾶν, Virg. 1. Ecl. Frigus opacum.

OPALIA, feſta Opi dæ, quæ Saturni uxor putabatur, dicata: quæ menſe Decembri, paucis diebus ante Saturnalia celebrabantur, Plin. lib. 19. c. 6.

OPALVS, gemma in India tantum naſcens. vide Plinium libro 37. capitulo ſexto.

OPELLA, æ, [Operetta.] deminutiuum ab Opera, parua & exigua opera. Horatius 1. ep. 7. Officioſaq. ſedulitas, & opella forenſis Adducit febres.

OPERA, æ, [Opera, fatica, induſtria, Gall. Labour, travail, peine, Hiſp. Obrá, ſtudio, diligencia.] ἐργασία, actio eſt, & labor, & induſtria operantis. Cic. lib. 1. Off. Non male præcipiunt, qui ſeruis uti iubent, ut mercenarijs, ad iuſta præbenda, & operam exigendam, id eſt, laborem corporis. Cæſ. 5. Bell. Gall. Reſt erat multæ operæ, & laboris. Pla. Cap. Tua opera, & uirtute, & ſapientia feciſti, ut redire liceat ad parentes. Cic. 1. Off. Quidam nimis magnum ſtudium, multamque operam in res obſcuras, atque difficiles conferunt. Operas quoque perſonas ipſas dicimus, quæ præto conductæ ali quid operis faciunt. Cicero 7. Ver. Nauem tibi publicis Mamerti norum operis eſſe ædificatam. Opera publicanorum, qui negotia citraut publicanorum. Cic. Craſſipedi l. 13. Fam. Cn. Pupium, qui eſt in operis eius ſocietatis, omnibus tuis officijs tueare. Aliquando etiam Opera dicimus nebulones conductos ad flagitiũ aliquod perpetrandum. Cic. pro Sex. Erat mihi contentio cum operis conductis & ad diripiendam urbem concitatis. Opus uero finis, fructuſq. operæ, quod fabricando factum relinquitur.

Terent. in Heaut. Vtrumque complexus eſt, cum ait: Quod in opere faciundo operæ conſumis tuæ. Et opera tam publica, quam priuata ædificia, ἐργασίαι, dicuntur. Aliquando capitur pro opera. Virgilius 8. Aeneid. Mollibus e ſtratis opera ad fabricia ſurgit, id eſt, ad operas, & ad artem, induſtriamque reſpicimus, magis opus, quam operam dici: ut in opere fabili, in opere ruſtico. Et præterea opus indeclinabile, quod modo deſiderat nominatiuum, ut apud Ciceronem in Epist. Nos, ſi quid erit ittic opus, defendes. Idem Curioni: Dux nobis & auctor opus eſt. Modo ablatiuum poſtulat. Cicero 3. de Orat. Acuto nobis homine opus eſt: Aliquando cum genitiuo. Idem ad Q. Fratrem: Opus erit elegantioris alicuius. Apud antiquos etiam cum aculatiuo. Plautus in Tru. Pueri opus eſt cibum. Operam do, operam impendo, operam nauo, eſt ad aliquam rem agendam incumbo, & ſtudium laboremque impendo. Cicero Tironi: Da operam, ut ualeas. Hinc Dedita opera dicimus pro, de induſtria: quod & data opera dicitur. Coelius Cic. Fam. lib. 8. Data opera parui, qui & c. Dicimus etiam Operam conferre in aliquam rem. Operam conſumere in aliqua re: Dare operam præceptor, eſt eum audire. Dare operam funeri, eſt intereſſe pompis exequiarum. Id operam do, id eſt, curo, laboro. Opera tibi uita eſt, id eſt, uitam tibi ex labore comparas. Dicimus etiam Perdere operam, Ludere operam, Operam perire. Ponere operam alicui. Cic. ad Att. lib. 13. Faberis operam ponamus. Ponere operam, præbere operam, ſumere operam, operas reddere: Tribuere operam alicui rei. Vti alicuius opera ad aliquid. Operæ eſt, idem quod Operæ pretium eſt. Pla. in Caſi Eſt operæ auribus accipere. Simile eſt illud apud Perſium Sat. 6. Lunai portum eſt operæ cognoſcere ciues. Quorum omnium teſtimonia ſtudioſis paſſim occurrunt.

OPERÆ PRETIUM, [Vtile,] τὸ ὄνομα ἀξίον, ab Opera deducitur, & ſignificat fructuoſum, & ad rem pertinens, quod eſt opera & labore dignum. Cicero de lege Agrar. Quo in genere eſt operæ pretium diligentiã maiorum recordari. Linius libro 22. Tempus eſt magna operæ pretia mereri. magna præmia militiæ, pretium operæ. Plin. ad uero audire, pretium operæ ſit. Ponitur interdum Operæ & ſubauditur Pretium. Perſ. Sat. 6. Lunai portum eſt operæ cognoſcere ciues. Facere operæ pretium, eſt facere rem opera, & labore dignam. Linius in præſat Operis factus ne operæ pretium ſim. Operæ pretium habere aliquid. Linius libro uigefimo quinto: Operæ pretium habent libertatem, ciuitatemque.

OPERARIVS, rii, [Operario, laboratore. Gal. Ouvrier, manouvrier. Hiſp. Obrero.] ὄρας, qui laborem operando fert. Vnde Caſſius apud Var. lib. 1. de re ruſt. cap. 17. præcipit operarios parandos eſſe, qui laborem ferre poſſint. Cic. in Parad. Vtrum potius de bonis eſt quærendum, quid baiuli, atque operarij, an quid homines doctiſſimi ſenſerint? Et operaria, rix, Pla. in Bacch. Numium prætoſa operaria es.

OPERARIVS, ſia, rium, [Facto induſtrioſamente, Gal. Fait induſtrieuſement, ou abſtinent à ouurer. Hiſpan. Coſa hæçliç por artificio, de perteneſciente à obrar.] ἐργαζόμενος, quod ad operarium pertinet, aut operam. Plinius libro 14. cap. 10. Inter uina operaria numerantur. Hinc Operarius homo, qui operatur. Cic. Att. lib. 7. De altero illo minus ſum admiratus, operario homine. Operarij lapides, qui ad opus aliquod accomodari & incidi poſſunt. Plinius libro 36. cap. 22. Nunc ad operarios lapides tranſi. conueniat. Operarius uſus, qui ad opus aliquod faciendum adhibetur. Phil. 8. c. 3. Operario uſu fodiunt radices, impellunt moles. Operarium pecus, cuius uſum ad operas noſtras faciendas conuertimus. Col. l. 6. c. 2. Operarius dies: id eſt profeſtus.

OPERCULO, as, [Coprire, Gal. Couvrir. Hiſp. Cubrir.] ὀπερῶλον, operculo, operio. Col. lib. ult. cap. 30. Ab eo tempore, quo primum dolia operculaueris.

OPERCVLVM, [Coperchio, Gall. Commerce. Hiſp. Tapadero de cerradura.] ὀπερῶλον, instrumentum, quo aliquid tegitur. Cic. de Natu. Aſpera arteria tegitur quaſi quodam operculo. Colum. libro 9. Sunt qui foramina ipſis operculis imponunt. Cato de re ruſt. cap. 10. Operculum a tergo eſſe ambulatorum. hoc eſt, quod facile huc uel illuc moueatur.

OPERIMENTVM, ti, [Coprimiento, Gall. Couverture. Hiſp. Cobertura.] ὀπερῶλον, quod aliquid tegit. Cat. de re ru. c. 10. Operimenta decem, mappa tres.

OPERIO, is, ui, tum, [Coprire, ferrare, naſcondere. Gall. Couvrir, enfermer, enclorre. Hiſp. Cubrir, cerrar, ſecondar.] ὀπερῶλον, ex ob. & pario, ſed b. abicitur: unde & per ſimplex ꝑ. ſcribitur, ſignificatque tego. Prop. lib. 3. Atque hinnuli pellis totos operibat amantes. Significat quoque claudo. Ter. in Heau. Vbi abieit intro, operue re oſtium. Quandoque celare, abſcondere. Plin. epist. 60. Abdere lacrymas, operire luſtum. Opertum & Apertum contraria. Plautus in Cap.

- in Cap. Opera quæ fuerunt, aperta sunt, patent præstigiæ. Operior operiris passiuum. Cic. in Ver. In hac insula est fons aquæ dulcis, qui fluctu totus operiretur, nisi mole lapidum a mari disinctus esset. Operitus, a, um, particip. *κεκλυµένος*, testus: ut, Montes operiti arbore, Ouidius 5. Met. Caput operitum. Horatius 2. Serm. Sat. 3. Hæmus operitus nubibus. Ouidius 4. de Ponto, Eleg. 5. Fores operitæ. Idem 2. Fast. Læticia opera ferri per opidum. Cicero 2. Phil.
- OPEROR**, aris, [Operare, affatari. Gal. Ouvrir, besogner. Hisp. Obrar, tra bajar.] *ἐργάζομαι*, ab Opero, significat in opere aliquo faciundo laboro. Cicero de Fat. Natura loci pertinet, & operatur. Plinius libro 11. cap. 10. Adolefcentiores ad opera exeunt, seniores intus operantur. Item operam dare. Colum. libro 12. capit. 4. Si rebus ueneris fuerit operatus. Operari superstitionibus. Liu. lib. 10. Item rem diuinam facere, sacrificare. Iuuen. Sat. 12. Ut matutinis operatur festa Incernis. Pomponius: Ad Veneris profectus est mane uetulus, uotum ut solueret: ibi nunc operatus est. Unde & operatio, pro sacrificio. Plaut. Ut istæ operatio crimen expiet. Operari noctes Luna dicitur, cum circulum suum per noctis tempus absoluit, & post Solis occasum lumen nobis præbet, quod ueluti opus eius est. Prop. lib. 2. Cynthia iam noctes est operata decem.
- OPERATIO**, onis, [Operatione. Gal. Operation, œure. Hisp. Obra.] Cic. Att. l. 6. Huius nebulonis operatione, si Brutus moueri potest, licet eum solus ames. Operatus, a, uni, part. Vir. 3. Ae. Cónubiis, aru isq. nouis operata iuuentus. Operatus absolute, pro Operatus facris. Tac. lib. 2. Nox eadem lætam Germanico quietem tulit, uelut se operatum. Hinc Cooperor.
- OPEROSIOR**, Operosissimus. Cicero de leg. 1. Nequis sepulcrum faceret operosius, quam quod decem homines effecerint triduo. Plinius libro 14. cap. 22. In nulla parte operosior uita est. Idem lib. 6. c. 53. Operosissima securitas mortis in Hilario ab antiquis traditur. Horatius 3. Carm. Cur ualle permutem Sabina Diuitias operosiores?
- OPEROSE**, aduerbium, [Faticosamente, difficilmente. Gal. Avec peine & travail, difficilement. Hisp. Con mucha obra, difícilmente.] *ἀερέπρος*, laboriose, difficulter. Cicero in Orat. Quod uel maxime desiderat diligentiam, nec id tamen operose. Plinius libro 18. cap. 26. Dicemus mox paululo operosius.
- OPEROSITAS**, aris. Quint. lib. 8. c. 3.
- OPEROSVS**, a um, [Facendere, infacendato. Gal. Penible, de grand labeur, qui travaille beaucoup. Hisp. El que es de mucha obra.] *ἐρεπύς*, qui rebus gerendis operam dat, inquit Valla. Cicero de Senect. Videtur ut senectus non modo languida non sit, uerumetiam operosa. Ouidius de Nuce: Magna mei est operoso uela colono. Brachia operosa Cyclopium. Statius 1. Theb. Operosus eius rei quicquid dicitur, in qua deludat. Ouidius 2. Fast. Disce metuposito uates operose dierum, Quod petis. Quandoque passiuè accipitur pro eo, quod est multæ operæ. Ouidius in epist. Brif. Viginti fuluos operoso est ære lebetes. Plinius libro 18. capit. 15. Vicia pinguescunt arua, nec ipsa agricolis opera. Operosus pro efficaci. Ouid. 14. Metam. Vere tentatis operosæ uiribus herbæ. Facilis, & Operosus contraria. Plin. lib. 15. c. 23. Tarentinæ faciles, nec operoso sunt cibo.
- OPERTANEA SACRA**, sacrificia quæ in operto fiebant, ut profano oculis polluerentur. Plin. lib. 10. c. 56.
- OPERTO**, tas, *σκεπάζω*, freq. ab Operio. Festus.
- OPERTORIUM**, rij, [Copratura, coprimento.] *ἀεικάλυμμα*, operitorium. Sen. in ep. Ex duabus penulis altera stragulum, altera operitorium facta.
- OPERTVM**, Bonæ deæ, sacrificij genus: quod a solis mulieribus in loco aperto fiebat. Cicero in Parad. Si operatum Bonæ deæ accessiles, exfulares.
- OPERVLA**, æ, [Operetta.] *παρὰ γμάτιον*, dem. ab Opera. Appul.
- * **OPHELTES**, filius fuit Lycurgi regis Thracum, & alumnus Hypsiphyles: alio nomine Archemorus. in cuius honorem Argiui Ne meza certamina instituerunt.
- OPHIOGENÆ**, genus hominum in Hellefpono, quos Crates Pergamensis scripsit serpentum ictu tactu solitos leuare, & manu imposita uenena extrahere corporibus. Sunt & alij eodem nomine in Cypro insula. Plin. lib. 28. c. 3.
- OPHITES**, *ὀφίτης*, marmoris genus, serpentis maculas habentis. Lucanus libro nono: Tinctus maculis Thebanus ophites. Plin. lib. 36. cap. 7.
- OPHIVCHVS**, *ὀφίς γος*, cælestis sidus, a Poetis aliquando Anguineus dictus, quod hominis effigie fingi soleat anguē manutinentis. Sunt qui Ophiuchum Aesculapiū esse uelint: alij Canobanta Getarum regem: alij Phorbantem Triopæ Theffalorum regis filium. uide Higium. Cic.
- OPHIVSA**, *ὀφίσα*, insula in mari Balearico, teste Ptol. ex duabus Pithyuis minor, (nam maior Ebusus dicitur) propter serpentum copiam inculta, unde & Colubraria a Latinis appellatur. Plin. lib. 3. c. 5. Est & altera insula, non procul a Creta. Idem lib. 4. cap. 12. Ophiuisa item opidum fuit Sarmatiæ Europæ ad Thyram amnē. idem loco iam citato. Rhodus quoque insula aliquando obserpentum copiam Ophiuisa dicta. Strab. lib. 14.
- OPHVSIVS**, a, um, ut Ophiuisa arua. Quid. 10. Met.
- OPHIVSA**, *ὀφίσα*, herba in Elephantinæ Aethiopiæ regione nascens, liuida, difficilisq. ad spectu, qua pota minas, terroremque serpentum animo obseruari tradidit Democritus. Plinius libro 24. capitulo 17.
- OPHVS**, *ὀφύς*, herba, denticulato oleri similis. Plinius libro 26. capitulo 15.
- OPHTHALMIA**, oculorum uitium: quod Celsus lippitudinem appellat. Galen. Therapeu. ad Glauc. lib. 2. dicit esse inflammationem eius tunicæ, quæ cornæ adhæret. Ophthalmia etiam piscis, qui a Plin. uocatur Oculata. Plaut. in Capt. Pernam, ophthalmiam, scombrum.
- OPICVS**, opica, opicum, pæ. co. [Lardo, sporco, immondo. Gal. Lourd, sale. Hisp. Barbaro, sujo.] *ὀπικός*, sordidus, immundus, & obscenus: unde & uires opicos dixit Iuuen. id est, impuros, & putridos, tractum a moribus Opicorum, qui Italiæ populi fuerunt iudem cum Olsis, teste Festo, præposteræ libidinis nomine infames, unde & uerba impudica obscena dicta fuisse, Verrius existimauit. eisdem barbara lingua, & sermone inquinato usus accepimus, ut & Volscos. unde Olsce, siue Volscelocui, est inquinato, & impuro sermone uti. Hinc Barbaros omnes ueteres Opicos appellarunt. Cato apud Plinium lib. 29. cap. 1. Nos dicitant barbaros, & spurcius nos, quam alios Opicos appellatione sedant. Iuuen. Sat. 6. Nec curanda uiris Opicæ castigat amicæ Verba, id est, quæ non Latine loqueretur, sed Opice. Fuerunt autem Opici, *ὀπικοί*, Stephano, Campaniæ populi, in quibus Baiani, Cumani, Puteolani, Neapolitani.
- OPIFER**, ra, rum, [Aintatore. Gall. Qui donne aide, & secours. Hisp. Qui traha con figo ayuda.] *ὀπιοφομος*, opem ferens: unde Iunonem Opiferam appellarunt Romani, quod parturientibus opem ferre crederetur. Plin. lib. 11. c. 37.
- OPIFEX**, cis, pæ. c. [Artefice. Gal. Ouvrier, artisan. Hisp. Official de qualquier arte.] *κατασκευαστής*, ab opere faciundo: artificer, atque operatorem significat, non modo rerum, sed etiam uerborū. Cic. 5. Tus. Esti Zeno Cittiæus, ignobilis uerborum opifex. Idem in Cati. Omne opificum instrumentum alitur otio. Idem 1. Off. Omnes opifices turpi sunt exercitio. Opifex mundi. de Nat. Deo. dicitur Deus omnium rerum conditor.
- OPIFICINA**, æ, opificium. Plau. in Mil.
- OPIFICVM**, operis confectio, uel ipsum opus, *χερέρργυμα*, Varr. 3. de re rust. c. 16. Nisi apes opificij urget tempus.
- OPIGENA**, dicta Iuno, quasi ex Ope genita. Saturnum enim & Opæ Iouis & Iunonis parentes faciunt Poeta.
- OPILIO**, nis, [Pecoraio. Gal. Vn berger. Hisp. Pastor de las ouejas.] *οπιλίω*, quasi ouilio, pastor onium. Pla. in Asi. Opilio, qui pascit alienas oues. Sunt tamen, qui Vpilio, non Opilio scribant, auctore Prisciano, qui dicit, o breuem in hoc nomine esse conuersam in u, longam ex litterarum affinitate. & hoc omnino in carmine obseruanum puto. alioqui hexametrum ingredi non posset, quod tres primas syllabas habeat breues. Virg. 10. Eclog. Venit & upilio. Vbi Seruius: Vpilio propter metrum dixit Græce: ut *ὀπιλίω*, pro *ὀπιλίω*. nam *ὀπιλίω* productionis gratia uertitur aliquando in u diphthongum.
- OPILO**, (inquit Festus) genus auis est.
- OPIMA SPOLIA**, *ὀπιλά σπιμα*, magnifica spolia, quæ dux duci detrahit: dicta (ut Varro inquit) ab ope, uel (ut Plutarchus) ab opere, cum sit opus egregium, ducem belli superare. Primus omnium Romulus, cæso Cæninensium duce, Ioui Feretrio opima spolia obtulit. Liu. l. 1. Virg. 10. Aen. Spolijs laudabor opimis.
- OPIME**, [Abondéuolmente. Gall. Aboudamment, grassement, fertilement, richement. Hisp. Fertil y gruesamente.] abundanter. Pla. in Bacc. In fructa domus opime.
- OPIMIOR**, comparatiuum. quo usus Gel. lib. 5. c. 14.
- OPIMVS**, [Grasso. Gal. Cras, fertile, riche. Hi. Grueso ò fertil, rico.] & Gracilis, contraria. Ci. de Or. Non tam habitus corporis opimos, quæ gracilitates confectantur.
- OPIMO**, mas, [Ingrassare. Gal. Engraisser. Hisp. Engordar à otra cosa.] *παινω*, pinguefacio. Col. lib. 8. c. 9.
- OPIMVS**, ma, mum, [Riccio, grasso.] *πίον*, diues, pinguis: ut, Mensa opima. Stat. lib. 11. Stupet inconluerus opime Sidonius mensæ miles. Opima præda, Hor. Epod. 10. Cic. pro Sex. Rosc. Ut ad uillam opimam prædam damnatio Rosci accedat, Hor. 1. ep. 2. Inuidius alterius macrescit rebus opimis.
- OPINABILE**, *ὀπιανόν*, quod opinione accipi potest. Cicero primo Academ.
- OPINATIO**, assensio. Cic. 4. Acad.

- OPINATOR**, qui opinionem tantum, non scientiam, habet. Cicero 4. Academ. Magnus sum opinator. non enim sum sapiens. Hinc Ex opinator. Quint. lib. 8. cap. 5. Noua sententiarum genera ex opinato. Nec opinato, a Nec, & Opinato pro inopinanter, ex improviso. Lilius 3. Nouum malum nec opinato exortum. Ex nec opinato. Liu. lib. 4. Locum petit, unde ex nec opinato aduersum hostem inuadit. Paruum opinatu. Pli. lib. 29. c. 1. Illa innocentiora multo, & parua opinatu.
- OPINIO**, nis, [Opinione. Gal. Opinion. Hisp. Opinion. pensamiento dudoso.] δόκησις, existimatio de aliquo concepta. Cic. 1. Off. Quorum de iustitia magna esset opinio multitudinis. Idem de Amic. Conciliatrix amicitiae uirtutis opinio. Plau. in Amp. Prius tua opinione hic adero. Teren. Heaut. Concurrent multae opiniones, quae mihi animum exaugent. Caes. 3. Bell. Gal. Celeriter, contraque omnium opinionem confecto itinere. Latine dicitur, Obtinere opinionem, Imbibere opinionem de aliquo, Fallit me opinio, & Fallit opinionem meam: comprehendere & remittere opinionem, quae sunt contraria: adducere quempiam in opinionem, euellere opinionem ex alicuius animo, inferere opinionem & euellere inlitam, uincere opinionem.
- OPINIOSISSIMOS**, δόξασμοτάτους, appellat Cicero quarto Acad. Antipatrum & Archidemum, quasi nouatum opinionum auctores.
- OPINOR**, aris, p. p. [Pensare. Gall. Cuider, auoir opinion, penser, estimer. Hisp. Pensar con opinion.] καταλαμβάνω, puto, Donatus: Quae opinamur, putamus; quae putamus, incerta sunt. Terent. And. Num uidentur conuenire hec nuptijs? P. Non opinor. D. Opinor, uarras? Certa res est. Cic. 4. Ac. Sapientem nihil opinari, id est, numquam assentiri rei, uel falsae, uel incognitae. Laet. lib. 3. Id opinatur quisque, quod nescit. Hinc Inopinatum, praeter opinionem. Et uerbum Adopinari. Lucr. lib. 4. Deinde adopinamur de signis maxima paruis.
- OPIPARE**, [Copiosamente. Gal. Richement, largement, magnifiquement, abondamment. Hisp. Costosa y abundantemente.] πολυτελώς, copiose. Cic. 3. Off. Opipare a Pythio apparatus conuiuium.
- OPIPARVS**, a, um, [Suntuoso. Gal. Fort. riche & magnifique, sumptueux. Hisp. Costoso y de mucho gasto.] πολυτιμή, splendidus, opulento apparatus instructus. Pla. in Perf. Satin Athenae tibi uisae fortunatae, atq. opiparae? Idem in Mil. Opiparis obsonijs. Inde Opiparum conuiuium, lautum, & magnificum.
- OPITER**, teris, uel Opitris, is, cuius pater, uo uiuo, mortuus est, dictus, quod obitu patris genitus sit. Festus.
- OPITERGIUM**, Venetiae mediterraneae opidum, etiam hodie normen retinet. Plinius libro 3. capit. 19. & Ptolem. libro tertio, capitulo 1. Hinc Opiterginus, a, um, Lucan. lib. 4. Hic Opiterginis moles ouerata colonis.
- OPTVLOR**, ris, [Aidare, soccorrere. Gal. Aider, secourir. Hisp. Ayudar, dar ayuda.] ἀλεξέω, adiuuo, subuenio: ab ope tollenda, id est ferenda. Cicero ad Sulpicium: Nihil uidemur posse opitulari reip. Plin. lib. 28. capit. 8. Dorso medullam adalligatam contra uanas species opitulari.
- OPTVVS**, ἀλεξήτριος, dictus est Iuppiter, quasi opis lator. Festus.
- OPVM**, [Opio.] μήκωνος, ὀπός, succus ex papauere, habens per somnum uim (si copiosus sumatur) mortiferam. Plinius lib. 20. capitulo 17.
- OPOBALSAMVM**, succus balsami, qui praefertur omnibus odotibus, uni Iudae terrarum concessus, ut ait Plin. lib. 12. c. 5. Arbor ipsa balsamum dicitur, ὀπός, autem succus.
- OPOPANAX**, ὀπωπανάξ, succus panacis herbae. Plin. lib. 20. c. 24.
- OPOROTHECA**, cae, locus ubi fructus autumnales habentur. Varr. 1. de re rust.
- OPORTET**, [Ea bisogno, bisogna. Gal. Il faut. Hisp. Ser cosa conueniente.] δεῖ, impersonale uerbum, idem quod Expedi, uel utile est. Ci. pro Balbo: Oportere, est consentaneum esse officio: Licere, legibus, & iuri: Decere, temporibus, & personis. Idem At. lib. 6. Hoc fieri, & oportet, & opus est. Dicimus autem pro eodem, Oportuit facere, & Oportuit factum. Cic. 3. Verr. Hoc iam pridem factum oportuit. Ter. in And. Non ne prius communicatum oportuit? Aliquando est conijcientis. Plau. in Pseu. Hunc hominem malum esse oportet. Inuenitur aliquando personale. Quint. Dilertos satis putat dicere, quae oporteat.
- OPPANGO**, is, gi, ctum, [Attaccare. Gall. Ficher pres ou contre. Hispan. Hincar, ayuntar.] affigere. Pla. in Cur. Suauium oppegit.
- OPPEDO**, dis, paenultima correpta, καταπέδω, contra pedo, & translate reductor. Horatius primo Serm. Sat. 9. Vin tu Curtis Iudaeis oppedere?
- OPPERIOR**, ris, [Aspettare. Gall. Attandre. Hisp. Esperar.] ἀμεύω, expecto, uerbum deponens, gemino p. producit enim primam syllabam, quae in passiuo Opperior corripitur. Vir. 10. Aen. Hostem magnanimum opperiens. Cic. Att. In Albano opperior, dum ista
- cognosco. Ter. Ad. Hominem opperiar. Supinum facit Oppertū, teste Prisciano: unde participium Oppertus. Ter. in Phor. Vnam horam ne oppertus fies. Legitur quandoque Oppertus. Plau. in Most. Id sum oppertus.
- OPPETO**, is, pen. cor. [Morire. Gal. Mourir. Hisp. Morir.] ex ob, & peto, non ex os, & peto, (ut putauit Seruius) ut sit quasi ore terram peto, cum iij, qui moriuntur, non omnes ore terram petant. Proprie idem est, quod obo, uel subeoffere tamen semper accipitur pro mori: sed hoc non tam fit ex natura uerbi, quam propter accusatiuum, Mortem, qui in eo quamuis aliquando non exprimitur, semper tamen subauditur. Cic. 1. de Diu. Aequius est censuit, maturam se mortem oppetere. Virg. 1. Aen. Quis ante ora patrum, Troiae sub moenibus altis, Contigit oppetere. Aliquando habet alium accusatiuum. Cic. 1. Tus. Ex antiquo poeta: Prius, quam oppeto malam pestem, hostili manu.
- OPPIANVS**, Grammaticus, & Poeta insignis, ex Anazarbe, siue (ut Suidae placet) ex Coryco Ciliciae ciuitate, scripsit ἀλιετικά, κωμική, καὶ ἰερότικὰ, uersuum uiginti millibus, quae cum M. Antonio Seueri filio obtulisset, totidem aureas stateras ab eo accepit.
- OPPIDO**, as, p. co. [Impegolare. Gal. Poisser. Hisp. Empegar.] πιπίδω, idem quod Picare, id est, pice illinire, quod genus picationis fieri antiquitus solebat in dolijs, uel cadis uinarijs, ne perfluerent. Ca. 10. capit. 120.
- OPPIDANVS**, ni, [Castellano. Gal. Citadin, citoyen. Hi. Ciudadano.] πολιτικός, qui opidum incolit. Caes. lib. 3. Com. Ne quam opidani a militibus iniuriam acciperent.
- OPPIDANVS**, a, um, ἀσυχός. Cic. pro Plan. Vtere quodam iure opidano. Cic. de Claris Orat. Opidano quodam, & incondito genere dicendi.
- OPPIDATIM**, κατὰ πόλιν, per opida, ut Opidatim discurrere.
- OPPIDO**, [Molto. Gal. Much, beaucoup. Hisp. Mucho, muy.] κομίδω, aduer. ualde, multum, ortum est autem hoc uerbum, teste Festo, ex sermone inter se confabulantium, quantum quisque frugum faceret, utque copia significare, saepe respondebatur, quantum uel opido satis esset. Hinc Opido, pro multum. Terent. Heaut. Dic me hic opido esse inuitam. Interdum, Quam etiam post Opido subiungimus particulam. Gell. libro 5. cap. 30. Opidoquam fiunt in litterarum ostentatione inepti. Caes. Opidoquam pauci sub pellibus acquiescebant. Accipitur aliquando Opido, pro statim. Plau. in Most. Opido uenit ignauia.
- OPPIDVLM**, li, πολιχίον, paruum opidum. Cic. ad Att. lib. 10.
- OPPIDVM**, di, [Città, castello. Gall. Vne ville moyenne, un grand bourg ferme. Hispan. Ciudad, castillo.] πόλις, siue ab ope dictum sit, siue ab opibus, simplici p. scribendum est. Est autem Opidum locus moenibus conclusus, id quem homines multi habitandi causa conueniunt. quidam opida ab urbibus distinguunt, ut haec maiores, illa minora sint. uerum indifferenter legimus eandem ciuitatem opidum, & urbem appellari. unde Plau. in Perfa: Cum Eleusipolim saepius urbem uocasset, subdit Eleusipolim Perfae cepere, antiquum opidum. Sic Seru. Sulp. in epist. ad Cicer. cum numerasset multas insignes urbes, subdit: Quae opida florentissima fuerunt. Cicero 6. Verr. Segesta est opidum peruetus in Sicilia. Virgilius 4. Ecl. Quae cingere muris Opida.
- OPPIGNERO**, [Impegnare. Gal. Engager. Hisp. Empeñar, poner prenda.] ενεχυράζω, pignori do. Cic. pro Sex. Libelli pro uino oppignerabantur. Mart. 2. Oppignerauit admodo Claudii mensam. Repignerare, uide suo loco.
- OPPIIATIO**, [Oppilatione,] obstructio, uitium praecclusi iecinoris, aliorumq. scelerum.
- OPPILO**, as, [Oppilare, ferrare. Gal. Bouscher, estouper. Hisp. Cerrar.] ἐμπαύω, occludo. Lucretius libro sexto: Fluctibus aduersis oppilare ostia contra. Cicero 2. Philip. Scalas oppilatis impetum compressit.
- OPPLEO**, ples, [Impire. Gal. Remplir, emplir. Hisp. Hinchir.] ἀναπλήρω, impleo. Pla. in Rud. Meas opplebit aures sua uaniloquentia. Cic. 2. de Nat. Deo. Haec opinio Graeciam oppleuit.
- OPPLORO**, as, καταδύρωμαι, plorando obtundo. lib. 4. Her. Quin uos auribus meis opplorare desinitis?
- OPPONAS**, [Opporre. Gal. Opposer. Hisp. Contraponer.] ὑποτίθημι, contra pono. Cicero 2. de Nat. Deo. Pullos ita tuentur, ut pennis foneant, ne frigore laedantur, & si est calor, a Sole se opponant. Moles fluctibus opponere, Cicero 1. Off. Natura opposuit nomantes mari, Lucretius lib. 2. Opponere uitium uirtuti, Cicero 3. de Finib. Quandoque pro obicere, Cic. pro Quinctio: Formidines opponantur. Aliquando pro deponere, id est, contra alium pronocantem pignus ponere. Plau. in Cur. Pono pallium: Ille suum anulum opposuit.
- OPPORTVNE**, [A tempo. Gal. En temps & lieu, tout a point. Hispan. Con sazou a tiempo.] ἐν ἑσπερί, quod pro desiderio accidit, siue quod accidit

cidit tempore. Ter. in And. Opportune fit mihi obuiam.

OPPORTUNITAS, [Opportunitas. Gal. Opportunité, commodité de temps. Hi. Sa. *con tiempo.*] *ἄχρηστα*, ratione loci, temporis, & personarum. Cic. 3. de Fin. Opportunitas (sic enim appellemus *ἀχρηστία*) non sit maior productione temporis. Ponitur quandoque pro facilitate. Plin. epist. 24. Tranquilli stomachum multa sollicitant, uicinitas urbis, opportunitas uix. Quandoque pro utilitate. Cic. de Amic. Summas amicitia opportunitates habet. Opportunitate bona aduenire. i. in tempore. Pla. in Epid. Optima opportunitate ambo uenistis.

OPPRESSOR, ris, uindex, & oppressor coniurationis.

OPPORTUNVS, a, um, [Opportuno, commodo. Gal. Opportun, conuenient, propre. Hisp. Cosa con sazón de tiempo, conueniente.] *ἄχρηστος*, ab ob, & portus, quod nauigantibus utilissimi, optatissimi que sint portus. Est autem opportunum, quod nobis commode & pro desiderio, suoque tempore obtingit. Cicero Caelio lib. 2. epist. Quas si satis opportuno tempore accepisti. Quandoque pro apto, Terentius in Eun. Ad omnia hæc magis opportunus nemo est. Quandoque iungitur datio, pro obnoxio. Plinius libro septimo, capitulo 52. Feminarum sexus huic malo uidetur maxime opportunus. Idem libro 18. capit. 7. Opportuniora morbis corpora, procliuora ad morbos.

OPPRESSIO, constrictio: cuius deminutium, Oppressiuncula, Pla. Papillarum oppressiuncula.

OPPOSITIO, contrarietas. Cic. 1. de Inuen. Dispatatum est, id quod ab aliqua re per oppositionem negationis separatur.

OPPOSITVM, τὴν ἑσπέραιμἐν, oppositum, contrarium.

OPPOSITVS, huius tus, oppositio. Cic. pro Marc. Laterum nostrorum oppositus, & corporum pollicemur.

OPPRIMO, is, p. c. [Opprimere, uccidere. Gal. Opprimer, abatre, acabler. Hisp. Opprimir, matar.] *ἄπυαταλαμβάνω*, eneco, conculco: habetque in se maiorem uim, quam Extinguo. Cic. in Læl. Danda est opera, ut extinctæ potius amicitia, quam oppressæ uideantur, quod in extinguendo mora quædam, in opprimendo celeritas significetur. Interdum ponitur pro claudere. Pla. in Asin. Os opprime. Interdum pro comprehendere. Ibidem: Faxo ipsum hominem manifesto opprimas. Interdum pro uiolare: ut, Oppressit uirginem. Interdum premendo grauare: Cic. Qui homini tot miseris oppresso subueniret. Interdum pro occupare. Cic. Cal. Hæc tertia iam epistola ante te oppressit, quam tu litteram. Quandoque celare, tacere. Cic. pro Rosc. Am. Quo studiosus ab ipsis opprimitur, & absconditur, eo magis eminet, & apparet. Interdum pro constringere.

OPPROBAMENTVM, τι, [Opprobrium, uituperio.] *ὄνειδος*, opprobrium. Pla. in Merc. Si quid faciendum est damni facere mauolo, quam opprobriamentum, aut flagitium muliebri efferi domo.

OPPROBRATIO, ὄνειδος, Gell. lib. 12. c. 11.

OPPROBRIVM brii, [Vituperatio, infamia. Gal. Opprobre, reproche, outrage. Hisp. El denuesto, uerguenza.] *ὄνειδος*, infamia, dedecus, quasi obiectum probum. Cic. in Sallust. Cum omnibus matribus familiarum opprobrio esset. Horat. 1. epist. 9. Maioris fugiens opprobria culpa.

OPPROBRO, as, [Vituperare, uillaneggiare. Gall. Deprocher, dire paroles injurieuses à quelqu'un. Hisp. Denostar.] *ὄνειδος*, opprobrio do, obuiatio. Gell. lib. 1. cap. 15. Cato M. Caelio trib. pleb. uilitatem opprobriam non loquendi tantum, uerum etiam tacendi. Plau. in Most. Mihi met cupio id opprobriat.

OPPUGNATIO, πολέμικισι, Liu. 4. Nec segnior oppugnatio est.

OPPUGNATOR, oris, [Nimico. Gall. Assailant, qui donne assaut, combatant.] *πολιορκητής*. Cic. pro Balbo: Utinam possent oppugnatores reip. de ciuitate externari.

OPPUGNOS, as, [Dare assalto. Gal. Oppugner, donner l'assaut. Hisp. combatir.] *πολιορκώω*, contra pugno. Cic. pro Sex. Domus est oppugnata ferro, facibus, exercitu Clodiano.

OPPUO, as, [Potare.] amputo, proprie de arboribus. Plinius libro 17. capitulo 12.

OPPUVIRE, [Percaotere.] antiqui dixerunt pro percutere. unde Oppuua, uerba. Afranius: Oppuuii pueri coercentur, Vide Panno.

OPS, Opis, generis fem. filia Cæli ex Vesta, & soror, & coniux Saturni. que & P'ē, dicitur, *ἄπο τῆς ῥῆν*, fluere: quod terra rebus omnibus affluat. eadem Cybele appellatur, uel a monte, atque opido Phrygiæ Cybelo, ubi sacra eius primo instituta sunt: uel *ἄπο τῶν κρυμμένων*, quibus in sacris eius utebantur sacerdotes. Ops autem idcirco dicta putatur, quod terræ que uita hominum sustentetur, uel ab antiquo adiectiuo Ops, quo ueteres pro diuite utebantur: ut contra, inopem dicimus pauperem. veteres enim, quorum opes præcipue in re pecuaria, & agricultura consistebant, terram humilissimi opum largitricem diuinis prosecuti sunt honoribus, Opemque opulentiam nuncupauere. Hæc & Mater deum appellatur a Poetis, quod putarent cælestes omnes in terris fuisse genitos,

& ob insigne aliquod meritum in cælum translatos. Opes in numero plurali dicuntur diuitiæ. Virgilius 1. Aeneid. Auxilio tutos dmittam, opibusque iuabo. Horat. lib. 2. Serm. Sat. 2. Offellum integris opibus noui non largius usum, Quam nunc accisis uiduas. Opes accisas, quæ imminute sunt, uocat: integras uero, florentes, & nulla in parte deminutas. Quandoque pro eo, quantum cumque ualemus. Cicero libro 1. ad Q. Fratrem: Accidit, ut prætores nihil proficere suis opibus possent. Apud uetustissimos Ops aliquando inuenitur: ut idem sit, quod opem ferens. Attius: Quorum genitor fertur esse ops gentibus. In singulari significat auxilium, Ouidius lib. 1. de rem. Carminis & medicæ Phœbe reperit opis. Cicero libro 3. Tuscul. Opis egens, dixit: id est, auxilii indiga. Aliquando significat uires, uel potestas em. Virgil. Aen. Grares persoluiere dignas, Non opis est nostræ. Aliquando uim. Sallust. in Caril. Summa ope niti decet, id est, summa uim. Aliquando opem in singulari nu. legimus pro diuitiis. Cic. 2. Tuscul. ex uetusto poeta: Vidi ego te adstante ope barbaricæ id est, opulentia summa.

OPSONATOR, ris, [Spenditore. Gal. Despensier qui achete uiandes. Hisp. Despensero, que compra de comer.] *ὀψώνος*, Libanio, qui emit opsonia. Plautus Mil. Vel primum parasitum, opsonatorem opsonium.

OPSONATVS, us, ὀψώνιον, opsonatio. Pla. in Truc.

OPSONITO, as, sepe opsono. Næuius: Multi mecum opsonitauerunt.

OPSONIUM, uij, [Companatico. Gal. Toute viande outre le pain, & le uin, pitance. Hisp. Qualquier manjar que no es pan.] *ὀψώνιον*, quidquid ultra panem, & unum cibi apponitur. Plautus in Aul. Dat equos cum opsonio. Horat. 1. Serm. Sat. 2. Omnia conductis coemens opsonia nummis.

OPSONO, as, & Opsonor, aris, deponens, p. c. [Comprare companatico. Gal. Acheter ou faire provision de uiandes. Hisp. Comprer de comer.] nam Græce ὀψώνιον, per ω scribitur, seu præparo opsonium. Pla. in Cal. Opsonato ampliter. Ter. in And. Drachmis opsonatus est decem. Opsonare, famem ambulando, est acuerere, & excitare. Cic. 5. Tus. Socratem ferunt respondisse, se, quo melius cenaret, obsonare ambulando faniem.

OPTABILIS, le, [Desiderabile. Gal. Desirable. Hi. Cosa pera ser deseada.] *ἀπταις*, quod optari debet. Cic. Luc. Optabiles in experiendo nõ fuerunt, in legendo tamen erunt iucundæ.

OPTABILITER, Cic. 1. Tus. Optabiliter iter illud iucundum.

OPTATI, in honestum gradum aliquem electi, ab Opto, eligo.

OPTATISSIMVS, nuncius. Cic. 14. Phil.

OPTATVM, τι, [Desiderio. Gal. Chose de s'irée. Hisp. Cosa deseada.] Cic. in Pis. Accidit præter optatum meum. Optata loqui. Ter. in Heaut. Eueniunt optata, Quid. 6. Met. Respondet optatis meis fortuna. Cic. Cur. 2. lib. Fam.

OPTATVS, nomen ex partic. Cic. ad Lent. Mihi nihil fuit optatius. Idem Q. F. Vale mi optatissime frater.

OPTATO, [Desiderosamente. Gall. Desirablement, avec desir & souhait. Hisp. Deseadamente.] *ἐπιποθητικός*, aduerbium, cum desiderio. Terentius in And. Optato aduenis. Cicero ad Attic. Mihi optato ueneris.

OPTIMATES, [Primates, nobili.] *οἱ ἀριστοι*, qui primum in ciuitate locum tenent, optimeque de rep. sentiunt. Ci. pro Sex. Idcirco Optimates esse, qui ita in rep. se gerunt, ut sua consilia optimo cuique probentur: populares uero, qui ea faciunt, & dicunt, quæ multitudini iucunda esse uolunt.

OPTIMITAS, atis, [Utilitas, commodo.] *ἄχρηστια*, utilitas, commodum. Pla. Maximas optimitates suis heris ille pariet.

OPTIME, [A tempo.] aliquando pro opportune. Ter. in Eun. Adest optime frater.

OPTIMVS, [Optimo, perfetto.] *ἀριστος*, superlatiuum a bonus. Optimo iure prædia esse dicuntur, quæ immunia prorsus sunt. Cicero de lege Agr. Quinc. in Pro. lib. 1. Optima facere, quam promittere, maluerunt.

OPTIO, onis, [Electione. Gal. Souhait, choix, estite. Hisp. Obra de desear & elegir, election, preposita.] *ἄριστος*, fem. gen. electio. Plau. in Cal. Optio hæc tua est: utram uis condicionem, accipe. Et dicimus, Dare optionem, Facere optionem alicui, Permittere optionem alicui. Cic. 1. Verr. Quories uelis tibi potestatem, optionemque factus us sit, ut eligas utrum uelis. Quinc. 1. 5. Nec optio iudicis aduersarius permittenda. Cic. 4. Ac. Si optio natura nostræ detur. Festus in re militari: Optio appellatur is, quem decurio, aut centurio optat si bi rerum priuatarum ministrum, quo facilius obeat publica officia. Optio, qui nunc dicitur, antea appellabatur Accensus, qui a tribuno militum centurioni dabatur adiutor. Dicitur ab optando, (ut Vegetius ait) quod antecedentibus ægritudine præpeditis, i tamquam adoptati eorum, atque uicarijissent uniuersa curare. Pla. in Asi. Optionem tibi sumito Leonidem. Callistr. in l. ult. de Iur. immun. eum, qui in Palarina militia id ipsum agat, quod in exercitu optiones, iure arbitror dici optionem.

OPTIVS,

ΟΡΤΥΝΣ, adiectiuum, [Adortiuo.] ὀρτυνός, adoptiuus, ut nomen optiuum. Horatius 2. ep. 1. Fit Mimerimus, & optiuo cognomine crescit.

ΟΡΤΥΣ, [Desiderare. Gal. Desirer. Hisp. Desear.] ὀρτυς, Cic. Sulp. lib. 4. Mihi uenire in mentem nihil potest, noui modo quid speres, sed uix iam quid audeam optare. Quandoque eligo. Cic. 1. Off. Quæ pulcherrima uideantur, ea maxime optant. Virg. lib. 1. Opta uitq. locum testis. Aliquando et petere rogare. Cic. in Catil. 2. Neque ego a dijs immortalibus optabo, ut, &c. Interdum pro adfiscere. Idem in epist. Ne optari quidem sacerdotem licebat, qui cuiquam ex collegio esset inimicus. Hinc Adoptio, ualde desidero. Plau. in Ci. Sociam te mihi adopto ad meam salutem. Vatinus Cic. Quem potius adoptem, quam illum, quo defendente uincere didici? Est prætereas, in filij locum adfiscere. Ter. in Adelp. Ego hunc maiorem adoptaui mihi. Adoptio, ut scribit Caius, duobus modis fit, aut principis auctoritate, aut magistratus imperio. Principis auctoritate adoptamus eos, qui sui iuris sunt: quæ species adoptionis dicitur Arrogatio: quia & is, qui adoptat, rogatur, id est, interrogatur, an uelit, eum, quem arrogaturus fit, iusti filij loco habere. Similiter & is rogatur, quem arrogaturi sumus, an id fieri patiar. Imperio magistratus adoptamus eos, qui in potestate parentis sunt, siue primum gradum liberorum obtineant, qualis est filius, filij siue inferiorem, qualis est nepos, neptis, pronepos, proneptis. Gel. lib. 5. c. 19. aliter distinguit Arrogationem, ab Adoptione: ut Adoptio dicatur, quæ fit apud prætorum; Arrogatio, quæ per populum fit rogante tribuno. Coopto, eligo. Cic. in Bruto: A quo in collegium augurum fueram cooptatus. Exopto, ualde desidero. Sallust. Gloriam & honorem boni, & ignaui sibi æque exoptant. Præopto, potius opto. Teren. in Hec. Adeo peruicaci es animo, ut puerum præoptares perire.

ΟΡΥΛΕΝΤΕΡ, [Splendidamente. Gal. Richement, en grand abondance. Hisp. Rica y abundantemente.] sumptuosus, splendide, cum opulentia. Liu. lib. 1.

ΟΡΥΛΕΝΤΙΑ, & Opulētitas, [Richezza. Gal. Richesses, abondance. Hisp. Riqueza, abundancia.] πλετος, pro diuitijs. Sall. in Cic. Cui potest esse dubium, quin opulentiam istam ex sanguine & miserijs ciuium paraueris. Plin. lib. 17. c. 1. Recens opulentia. Opulentitas dixit Plaut. in Mil.

ΟΡΥΛΕΝΤΙΑΣ, [Arrichire. Gal. Enrichir, faire riche. Hisp. Enriquecer.] πλετισσο, ditto, seu abundanter facio. Col. lib. 8. c. 1. Villaticæ passionis mensam pretiosis dapibus opulentant. Hor. 1. ep. 17. Aruo pascat herum, an bacis opulentent oliuæ.

ΟΡΥΛΕΝΤΙΣ, a, um, [Rico. Gal. Riche, opulent. Hisp. Rico y abundante.] πλετοσιος, opibus abundans. Plaut. in Amph. Opulento homini hæc seruitus dura est. Cic. de Amic. Magis amicitiarum præsidia querunt inopes, quam opulenti. Hor. 3. Car. Ode 24. Intactis opulentior thesauris Arabū. Catul. in Iul. Cæsar. Eo ne urbis opulentissima Socer generq. perdidisti omnia?

ΟΡΥΛΕΣΟ, [Arrichire.] πλετισσο, ditisco. Furius apud Nonium.

ΟΡΥΛΙΣ, li, p. c. genus arboris maritandis uitibus idoneum. Col. lib. 5. c. 6. Vitem maxime opulus uidetur alere.

ΟΡΥΝΤΙΑ, æ, herba circa Opuntem nascens. Plin. lib. 22. c. 17.

ΟΡΥΣ, untis, ciuitas Locrorum Epicennidiorum. Oul. 1. 8. de Pont. Patroclus Opunta reliquit.

ΟΡΥΣ, operis, & Opus indeclinabile. [Opera.] uide Opera, rz.

ΟΡΥΣΟΥΛΙΣ, [Operetta.] dem. ab Opus. Cic. 4. Ac. Minutorum opusculorum fabricator. Idem Parad. Accipies hoc paruulum opusculum. i. librum Parada.

O A N T E R

ΟΡΑ, oræ, [Estremità di qualche cosa, riuiera. Call. La fin & bout de quelque chose que ce soit, fin & limite, le bord de quelque habit. Hisp. Orella, fin de cabo.] ὄρατα, extremitas cuiusque rei. Virg. 9. Aen. Et mecum ingentes oras euoluit belli, id est belli extrema, ut interpretatur Seruius. Hinc uestimentorum extrema, Oræ, dicuntur. Regionum item terrarumq. fines, insuper maritimæ ipsæ regiones. Virg. 1. Aen. Troiz qui primus ab oris, Italiam fato profugus, Lauinaquæ uenit Litora. Oræ alueariorum. Virg. 3. Georg. Fucosque, & floribus oras Explant. Plin. Oræ appellatione fere semper regionem litoralem appellant. Quæ uero remota sunt ab ora, in mediterraneo esse dicuntur. Ora pro regione. Cic. 2. de Nat. Deo. Omnibus hominibus, qui ubique sunt, quacumque in ora, ac parte terrarum. Ora pro climate, uel segmento cæli. Cic. 1. Tusc. Globum terræ, fixum in medio mundi uniuersi loco duobus oris distantibus. Sunt qui dicant Oram etiam significare nauticum finem, quo nauis litori alligatur, adducetes illud Quin. in Præf. ad Tryphonem: Οὐρανὸν ἰσχυροῦς bene precemur. & Liu. lib. 28. Trahunt scalas, orasque & anchoras præcidunt. Sed hoc incertum est: cum in Liuii, Ora, in uetusto codice scriptum reperitur: & apud Quin. Ora soluentibus in quibusdam exemplaribus legatur: ut sit. soluentibus a litore. Ora pro initio rei, auctore Festus: uis est Cæcilij: Oram, inquit, reperire nullam queo. Apud Cel. Oræ

uulneris uocantur, uulneris extremitates, Oras, inquit, uulneris futuræ comprehendant.

ΟΡΑΚΥΛΥΜΣ, li, [Oracolo. Gal. Oracle. Hisp. Respuesta de Dios.] ὄρακλυός λόγος, idem est, quod deorum responsum: a uerbo Oro, uel ab oratione, teste Cicerone in Topicis: Oracula (inquit) ex eo ipso appellata sunt, quod inest his deorum oratio. Virg. 2. Aen. Suspensis Euripylum scitatum oracula Phæbi, Mitimus. Quandoque pro templo, in quo responsa dantur. Plinius libro duodecimo, capitulo 23. Nonnumquam etiam pro celebri sententia. Seneca: Vnum illud optimum oraculum, pugnandum esse pro patria. Plinius libro 18. capitulo 6. Inde illa reliqua oracula: Nequam agricolam esse, qui quis emeret, quod præstare ei fundus posset. Accipitur aliquando pro somno nocturno, quo res aliqua nobis denunciatur. Cicero 1. de Diu. Exposui somnij, & futuris oracula. Cic. pro Fon. Ex oraculo dici putes, id est uerissime. Edere oraculum, Oraculo aliquid edere. Petere oraculum de aliqua re, Oraculo editum est.

ΟΡΑΤΑ, [Orata.] ὄρατος ὄρος, piscis, ab auri colore nomē habens. Idē & Aurata dicitur. solent. n. ueteres pro A diphthongo sæpe O, litte ram substituere, ut Clodius pro Claudio. Vide Aurata.

* ΟΡΑΤΗΑ, ὄραβα, opidum Mesopotamiæ, ad Tigrim flumen. Step. ΟΡΒΑΝΑ, Dez nomen, Romæ ad ædem Larium aram habuit. Plin. lib. 2. cap. 6.

ΟΡΑΤΙΟ, ONIS, [Parlamento, oratione. Gall. Oraison, ha renque language. Hisp. La oration, lengua habla.] omnis locutio. Cic. in Bru. Quæ quæ omnis locutio oratio est, tamen unius oratoris locutio hoc proprio signata nomine est. Oratoris operam compendi facere, dixit Pla. in Most. i. paucis agere, paucis uerbis dicere. Orationem sibi parere, est cogitare quid dicturi simus. Oratio etiam est ipsius oratoris ratio, & argumentorum arte dispositorum enumeratio: quales sunt orationes Cic.

ΟΡΑΤΙΟΥΝΟΥΛΑ, [Oratiocella.] deminut. Cic. de Orat. Indicant oratiunculæ.

ΟΡΑΤΟΡ, RIS, [Oratore. Gall. Orateurs. Hisp. Orador.] sic a Cic. definit. Orator est uir bonus, dicendi peritus. Canorus, & uolubilis orator, Cic. de Clar. Orat. Orator etiam dicitur Cic. liber, in quo in stituitur futurus orator. Cic. ad Treb. lib. 15. Oratorem meum (sic enim inscripti) Sabino tuo commendaui.

ΟΡΑΤΟΡΙΕ, Cic. in Orat. Nihil est aliud oratorie dicere, nisi optimis sententijs, uerbisq. lectissimis dicere.

ΟΡΑΤΟΡΙΟΥΣ, a, um, Cic. 1. de Or. Illam orationem disertam sibi, & oratoriam uideri. Ornatus oratorius, Quin. 1. 3. c. 1.

ΟΡΑΤΡΙΧΣ, apud Quint. lib. 2. c. 15.

ΟΡΑΤΥΜΣ, ti, [Prieghi,] preces. Ter. in Hec. Cū orata eius reminiscor.

ΟΡΑΤΥΣ, tus, tui, [Priego.] rogatio. Cicero pro Flac. An scripsit oratu meo?

* ΟΡΒΕΛΥΣ, ὄρβηλος, Thraciæ mons. Plin.

ΟΡΒΙΟΥΛΑΤΙΜ, [In giro. Gal. En forme ronde, par rondeaux. Hisp. En cerco, en redondo.] per orbes, quasi circulatim. Plin. 1. 1. c. 37. Ceruix e multis, uertebratisq. orbiculatim ossibus flexilis.

ΟΡΒΙΟΥΛΑΤΥΣ, ta, tum, [Tondo, ritondo. Gal. Rond, qui est fait en rond. Hisp. Redondo.] κυκλωτός, in orbem factum: unde poma orbiculata dicuntur a Varr. 1. de re rust. capit. 59. quæ figuram habent orbis in rotunditatem circumacti. Cælad Cic. 1. 8. Tibi nostri milites, qui æterrima hieme bellum confecerunt, malis orbiculatis palli uidentur.

ΟΡΒΙΟΥΛΥΣ, li, ὄρβηλος, demin. Plinius libro 25. cap. 13. Concisa in orbiculos seruatur in uino. Orbiculus pro rotula trochleæ. Cato cap. 3.

ΟΡΒΙΟΥΣ, a, um, [Girato interno.] κυκλωτός, auctore Nonio, quod est per orbem ductum. Varro: Ut sidera cæli circa terram, atque axem uoluntur, motu orbico.

ΟΡΒΙΛΕ, bilis, id esse uidetur, quod rotam in summo axe continet: uel id potius, quod in extremis radijs est, & canthijs cingitur. Varro tertio de re rustica, capitulo quinto: Axis sustinet rotam rotatam: ita ut ad extremum, ubi orbis solet esse acutum, tabula cauata sit.

ΟΡΒΙΛΙΟΥΣ, Beneuentanus Grammaticus, Horatij in pueritia præceptor, quem libro secundo Epist. ob nimiam in pueros læticiam Plagosum uocat. uixit ad centesimum primum annum: reliquit filium Orbiliū & ipsum Grammaticum. Ex Tranquillo.

ΟΡΒΙΣ, huius orbis, [Circolo. Gall. Cercle, rondeau, rondour. Hisp. Redondo, círculo.] κύκλος, σοάρις, circulus. Plinius libro undecimo, cap. 37. Alijs glauci coloris orbibus circumdati. Onid. 6. Met. Lanam glomerabat in orbes. Virg. 5. Aen. Alternos orbibus orbes Impediunt. Cic. 2. de Orat. Circuitus, & quasi orbis uerborum. Difert autem Orbis a Sphæra, seu globo: quod orbis proprie dicatur de plano corpore, quod circulearem habet figuram: Sphæra autē, uel globus de corpore solido. Cic. 2. de Nat. De. Duæ formæ præstantes sunt, ex solidis globus, ex planis circulus, uel orbis, qui

Græcè *κύβητος* dicitur, sed hoc non semper obseruatur. Ponitur enim frequenter Orbis pro eo, quod sphaericum est, uel rotundum; unde Orbem terrarum dicimus, pro toto uniuersæ terræ globo, quem sphaericæ figuræ esse saniores philosophi consentiunt. Pli. in proæ. lib. 3. Ferrarum orbis uniuersus in tres diuiditur partes. Accipitur etiam orbis pro circulari cælestium corporum meatu. Cicero de Som. Scip. Stellæ circulos suos orbisque consueunt celeritate mirabili. Nonnumquam etiam, cælos ipsos, uel cælestes sphaeras orbis dicimus. Ibidem: Nouem tibi orbibus, uel potius globis connexa sint omnia. Orbis etiam quandoque dicuntur frontis foramina, inter quæ latent oculi. Stat. Tum uacuos orbis. Sed & ipsa lumina sic appellantur. Lact. Orbis ipsos humoris puri plenos esse uoluit. Ponitur quandoque pro regione. Plinius libro 12. capitulo 12. In nostro orbe proxime laudatur, Syriacum. Aliquando pro operculo in orbem factu. Cato de re rust. c. 10. Abacium unum, orbis æneus duos. Orbis ablaqueationis, apud Col. lib. 4. c. 4. ponitur pro fossione illa, quæ in orbem circa uires, aut arbores fieri solet. Quandoque orbem legimus pro orbili. i. extremitatibus radiorum in rota, quæ canthis cinguntur. Var. 3. de re rust. c. 5. Cum aqua calida & frigida ex orbe ligneo fluat in conuiuium. Orbis pro anno. Virg. 1. Ac. Triginta magnos uoluendis mensibus orbis Imperio explebit. i. regnabit triginta annos. Idem 3. Aen. Annuus exactis completur mensibus orbis. Accipitur etiam pro mensa rotunda. Mart. l. 2. Tu Lybicos Indis suspendis dentibus orbis. Lybicos orbis uocat mensas citreas. Ponitur quandoque pro serie continua, & quadam quasi circumductione orationis, cum periodi legitimis comatibus & colis sunt expletæ. Quinc. l. 9. c. ult. Historia non tam finitos numeros, quàm orbem quandam, contextumque desiderat. Cic. in Or. In Thucydidem orbem orationis desidero.

ORBITA, *ꝑ. c.* [*Ruota, carro. Gal. Roue, ornier. Hisp. El carril por donde passa carreta, carro. Virg. lib. 4. Geo. Inuat ire iugis, qua nulla priorum Castaliam molli diuertitur orbita cliuo. Cic. Att. l. 2. Ut uix impressam orbitam uidere possimus. Est præterea uestigium decurrentis in uijs rotæ ex cursu. Pli. l. 8. c. 58. Orbita si transiere, moriuntur. Loquitur de muribus. Liuius lib. 32. Rota una, in altiore orbitam depressa, turrim inclinauit. Item Orbita rotunditas. Virg. in Aetna: Solis scire modum, & quanto minor orbita Lunæ est.*

ORBITA, *ꝑ. c.* [*Orbita, oratio. Cic. in Or. Instituire tutorem filiorum orbitati.*

ORBITIO, *ꝑ. c.* [*Orbitio, oratio. Seneca Epist. 88. Paupertas non per positionem, sed, ut antiqui dixerunt, per orationem dicitur. Græci dicunt, ὀρβιτιον, quod cum dicunt, non quod quis habeat, dicitur, sed quod non habeat.*

ORBITA, *ꝑ. c.* [*Orbita, oratio. Cic. pro Clu. Mater orbata filio. Idè ad Cæcinam: Afflictum, & iam omnium spe salutis orbatum.*

ORBITA, [*Morte de parenti. Gal. Priuation ou perte d'enfans ou d'autre chose qu'on tient chere. Hisp. Perdida de cosa amada como de hyos. Orbita, priuatio parentum. Pla. in Cap. Quasi in orbita item filios produxerim. A Col. lib. 6. Orbi palmatis dicuntur, qui oculis, & gemmis carent. Orbitudo, orbitas, antiquum est. Attius: Miseret orbitudinis.*

ORBO, *ꝑ. c.* [*Priuate. Gall. Priuer de quelque chose qu'on tient chere. Hisp. Priuar de cosa amada. ἄρβορος, priuo. Cic. de Amic. Si illis plane orbatus essem, magnum tamen afferret ætas illa solatium. Idem 4. Acad. Non is exæcat nos, aut orbat sensib. Orbare se luce. Cic. 3. Tusc. Orbari auxilio, pro Mur.*

ORBVS, *ꝑ. c.* [*Orbo, cieco. Gal. Aueugle. Hisp. Ciego. ὀρβισμός, τὰς ὀφθαλμοὺς, proprie oculorum luce priuatus, quasi amissis oculorum orbibus. Iuuen. Sat. 4. Vigilantibus orbis. Pli. l. 7. c. 4. Orbâ luminibus exegit fenestram. Translate Orbi dicuntur, quicumque aliqua re cara priuati sunt. Hinc Patres, amissis liberis, orbi uocantur. Cic. in Parad. Quem nutum locupletis orbi senis non obseruant? Col. lib. 5. c. 4. Orbæ suis natis matres. Iuu. Persicus orborum lautissimus.*

ORCA, [*Orca, ὄρκα, genus belluæ marinæ, (inquit Festus) balænis in festu. Pli. l. 9. c. 6. Hor. 2. Ser. Sat. 4. Byzantia putruit orca. Ab huius belluæ similitudine uasis quoddam uinarij genus specie tereti, & uniformi, Orca dicitur. Var. de re rust. l. 1. c. 13. Orca in Hispania feruore musti ruptæ. Erat etiam olim Orca uasis genus, in quo fici afferuabantur. Pli. lib. 15. c. 19. Quidam etiâ Orcam accipiunt pro uasculo lusorio, quo coniecti tali, agitatiq. emittuntur in tabulam aleatoriam. Persius Sat. 3. Angustæ collo non fallier orca. Pli. lib. 35. pro capsâ pigmentorum muliebriū posuit. Orca etiam gemmæ nomen est, nigro, fuluo, uiridi, ac candido colore distincta. Pli. lib. 37. c. 10.*

* **ORCADES**, *ὀρκαδες*, insulæ Oceani Septentrionalis, ultra Britanniam, & Hyberniam numero triginta. Mela.

* **ORCELIS**, urbs Hispaniæ, in tractu Tarraconensi. Ptol.

* **ORCHAMVS**, Rex Assyriorum, Leucothoe patr. Oui. Met. 4.

* **ORCHESTRA**, *ὀρχήστρα*, locus erat in theatro inter scenam & ch-

neos senatoribus ad spectandum designatus, in quo etat pulpitu quinque non amplius pedibus altum, quod Græci Thymelen dicebant, & Logeum, in quo chorus tragædiarum, & comædiarum, (quandiu comædiæ chorum habuerunt) ipsiq. etiam citharædi, & aulædi, & quotquot personam ex fabula non agebant, actioni subleuiebant. Dicta Orchestra, *ὀρχήστρα*, a saltâdo, quod in eo gesticulatores, hirtionibus in scenam abditis, populum saltando detinerent. Suet. in Ner. In orchestram senatumq. descendit, & oronis carminisq. Latini coronam sumpsit. Iuuenalis posuit pro sessione senatus & primorum, cum ait: Similemque uidebit Orchestram, & populum. Cic. de orchestra etiam meminit.

ORCHIATES, prima inter leges sump uarias, ab Orchio tribuno lata. hac certus conuiuarum numerus prescribatur, cauebaturque ut apertis ianuis cenitaretur, ne qua legi fraus fieri posset.

ORCHIS, *ὄρχις*, herba, quam & Cynosorchin uocat. Plinius libro 26. cap. 10. Est etiam piscis quidam durissimus, de quo Plinius libro 32. cap. 2.

ORCHITES, *ꝑ. c.* *ὄρχιτες*, genus oliuarum, quæ a testiculis nomen sumpserunt, ut ait Ser. in lib. 3. Gen. nam *ὄρχις*, testes dicuntur; unde Orchites dictæ sunt, quasi testicularis oliuæ. Nominatius singularis est Orchis. Col. l. 5. c. 82. Orchis quoque & radius melius ad escam, quam ad liquorem stringitur.

ORCHOMENVS, *ꝑ. c.* *ὄρχομενος*, Thessaliæ fluuius, antea Minyeus appellatur, teste Plinio lib. 4. cap. 8. Orchomenus item, siue Orchomenum, Thessaliæ opidum est, ad sui nominis fluuium situm, olim potentissimum, ut pote cui & Thebani aliquando tributum pependerint. Strab. lib. 9. Fuit item opidum in Arcadia non procul a Lebadia. Str. lib. 8. Fuit & tertium in Eubœa insula. Idem libro 9.

ORCVIA, Cato de re rust. Rutam in orculam condito.

ORCVS, [*Plutons*] *ὄρκος*, a ueteribus inferorum deus est existimatus, quem & Plutonē, & Ditem patrem uocabant. Cic. 6. Ver. Hic dolor erat tantus, ut Verres, alter Orcus, uenisse Ennam, & non Proserpinam asportasse, sed ipsam abripuisse Cererē uideretur. Aliquando etiam pro ipso inferorum loco ponitur: unde a Prop. l. 3. el. Minos uocatur arbiter Orci, quasi inferorum iudex & moderator. Pla. in Asi. Bene uale: apud Orcum te uidebo. Hom. 2. Il. indicat Orcum Thessaliæ fluuium esse, e Stygia palude profluentem, aquis adeo pinguibus, ut Peneo fluuius, in quem illabatur, olei in modum supernatet. Hinc factus est locus fabulæ, ut Orcus inferorum fluuius esse dicitur, cuius apud deos sanctissimum semper habitum sit iuramentum. Festus Orcum ab urgendo dictum putat, quod ad inorrem homines urgeat. alij *ὄρκος*, hoc est, a iuramento, quod nullum iuramentum apud superos firmius esset, aut religiosius, quam cum per Stygiam paludem iurabant, aut per orcum fluuium, qui ex Styge profluit. Cum orco ratio tam habere, uel ponere, est periculo mortis sese exponere, cum id præui deamus; quod solent agricolæ, qui in pestilenti agro quamuis fructifero serunt. Var. 1. de re rust. c. 4. Vbi ratio cum Orco habetur, ibi non modo fructus est incertus, sed etiam coletium uita. Virg. 4. Aen. Stygioc. caput damnauerat Orco.

* **ORDESSVS**, fluuius maximus Scythiæ, qui cum Istro miscetur. Herod. lib. 4.

ORDINARIVS, *ꝑ. c.* [*Ordinario. Gal. Ordinaire, mis par ordre. Hisp. Cosa perteneciente a ordin. ὀρταγμῆνος*, in quo seruatur ordo. Ordinaria femina, dicitur ordine disposita. Colum. libro 3. capitulo 3. Sic & ordinaria uitis, apud eundem eodem lib. c. 16. Vitrum, lib. 2. Ordinarios lapides appellat, qui sunt eiusdem formæ, & ordinis. Ordinarius homo, (ut post Oppium docet Festus) dicitur homo scurra, & improbus, qui quæ assidue in litibus moratur, ob eamque causam in ordine stat prætorem aduentum, siue per contrarietatem, ut ait Aelius Stylo, minime ordinate uiuit. Ordinaria consilia, Liuius libro 27. Ordinarium officium Senecæ dicitur, ubi præficitur aliquis certæ functioni, li. 3. de Benef. Ordinarius seruus, apud Vlp. l. item apud Labeonem. §. prætor ait. ff. de iniur.

ORDINATE, [*Ordinate. Gal. Par ordre, d'ordre. Hisp. Ordenadamente*] ad Her. 4. Quæ distincte & ordinate disponemus.

ORDINATIM, Cæf. 2. Bel. Gal. Fastigiato, atque ordinatim structo.

ORDINATIO, *ꝑ. c.* [*Ordine*] Columella libro 12. capitulo tertio: Ut ordinatio constituta conseruetur. Plinius epist. 205. Vitæ nostræ ordinatio.

ORDINATIO, [*Gouerno. Gal. Ordonnance. Hisp. Ordenanza, obra de ordenar*] administratio prouinciæ. Suet. in Ner. Spoponderunt quidam ei ordinationem Orientis.

ORDINATOR, *ꝑ. c.* [*Ordinatore. Gal. Ordenneur, dispofer. Hisp. Ordenador*] Sen. ep. 110. Opus est illi alieno consilio, quo modo aduocato & litis ordinatore.

ORDINO, [*Ordinare. Gall. Ordonner. Hisp. Ordenar, poner en orden*] διατάζω, suo quæque ordine dispono. Liuius libro 29. Scipio uoluntarios milites ordinauit, centuriauitque. Hor. Epod.

17. In quem superbus ordinat agrima Myforum. Ordinare locum uiribus. Col. lib. 5. c. 3. Partes orationis ordinare. Cic. 1. de Inuen. Ordinare reip. statum. Sue. in Iul. Cef. Ordinatus, 2, um, part. Liu. lib. 24. Hinc Præordino, ante ordino.

ORDIOR, diris, [Cominciare à parlare, cominciare. Gal. Comencer de parler. Hisp. Començar de hablar.] κατεβαλλομαι, orfus & orditus, teste Prifciano, præteritum facit: sed cum facit orfus, significat fari incipio. Virg. 1. Aen. Veneris contra fic filius orfus. Cic. pro Mar. Sed ut, unde est orfa, in eodem terminetur oratio mea. Liu. lib. 1. Vnus rem ex composito orditur, id est, narrare incipit, unde Exordium, principium orationis. Ponitur etiam simpliciter pro incipio. Cic. 5. Tuscul. Vnde igitur rectius ordiri possumus, quam a communi parente natura? Orfus aliquando Poetæ pro eo, qui finit, abusiue posuerunt. Virg. 9. Aen. Sic orfus Apollo, Mortales medio ad spectus sermone reliquit. Cum autem facit orditus, ad telæ, teste Prifciano, uel alterius huiusmodi compositionem spectat, ἰσχυρέω. Plinius lib. 11. cap. 14. Araneus orditur telas. Ab Ordior, fit orfus, us, telæ, uel alterius operis principium. Virg. in Culic. Atque ut araneoli tenuem formatuimus orfum. Veteres etiam Ordio proculerunt. Afran. Animo me ordire oportet. Hinc Abordior, Exordior, Redordior, d, littera euphoniæ gratia interposita. Est autem Redordiri, quod orfum erat, retexere. Plin. lib. 9. c. 17. Geminis feminis nostris labor, redordienti fila, eademq. rursus texendi.

ORDO, dinis, [Ordine, dispositione. Gal. Ordre, disposition. Hisp. Orden.] κατακοσμίσις, digestio, & in suo loco rei cuiusque collatio ueluti in acie fit, ubi pedites, ubi alæ, ceteraq. omnia suo quæque ordine collocantur. Cic. 2. de Orat. Ordo est, qui memoriæ maxime lumen affert. Virg. 5. Aeneid. Terno conflurgunt ordine remi. Digerere in quincuncem arborum ordines. Cic. de Sen. Aliquando etiam Ordo dicitur pro conditione hominum, τάγμα. Cicero in Verr. M. Octauium hominem ornatisimum loco, nomine, ordine, uirtute. Tres erant ordines Romæ, senatorius, equestris, & plebeius. Virg. 7. Aen. Delectos ordine ab omni. Vbi Ser. Ordine ab omni. i. ex omni qualitate dignitatum. Ordo amplissimus, senatorius uocabatur. Cic. pro Domo: Quid, cum amplissimum ordinem pro me supplicare, mutata uelste, prohiberent? Ordines ducere dicuntur, qui militibus præstant, ut tribuni militares, centuriones, atque alii. Liu. 2. Ordines dux ille aiebant: aliaque militiae decora, uulgo miserantes eum, iactabant. Accipitur quandoque pro ipsiis hominibus, hoc est iis, qui sunt eiusdem dignitatis, ut equites, consules, quorum dignitas etiam Ordo appellatur. Cic. 3. Off. Qui esset, ut argentarius, apud omnes ordines gratiosus. i. apud omnium ordinum homines. Sallust. Sepenumero multa uerba in hoc ordine feci, id est in senatu. Aliquando refertur ad fortunas, & genus uitæ. Vnde Donatus, exponens illud Terentii in Eun. Conueni hodie adueniens quendam mei loci hinc, atque ordinis hominem: Mei, inquit, ordinis hominem. i. pauperem, quem admodum ego. Sic honesti ordinis homines dici possunt, opulenti. Ordinis inferioris amici dicuntur, qui sunt infimæ conditionis. Cicero de Amic. Numquam se ille inferioris ordinis amicis ante posuit. Extra ordinem apud Iurifconsultos, id est, sine uerbis & formis sollempnibus. Paul. in I.ordo. ff. de pub. iud. durante pœna legum, cum extra ordinem crimina probantur. Extra ordinem metaphoricè, eximie. Cic. ad A. Cef. l. 6. Ad eam spem, quâ extra ordinem de teipso habemus propter dignitatem, & uirtutem tuam, accedunt & c. Inde Interordo, & Interordinium, de quibus supra.

*ORDOVICVS, populi Britannicæ, Tacitus eorum meminit.

CREA, æ, [Freno, morfo. Gal. Le frein ou le mors d'une bride. Hisp. Freno.] κνιδος, frenum, quod ori inferatur. Titinius in Setina: Tantû gauderet sibi permitti oreæ. Trebellius pro se apud populum: Equo oreas detraho. Fest.

*OREGES, pars Tauri montis in Caspium mare uergens. Plin.

ORADES, ὄρεδ' ὄρεσ, montium nymphæ, ὄρεος, mons. Virgil. 1. Aeneid. Hinc atque hinc glomerantur, Oreades.

ORESTES, Agamemnonis & Clytemnestræ filius, sic appellatus ob agrestem, & quasi montanam naturam. Aegyptum, qui patrem Agamemnona interfecerat, matremq. constuprauerat, cum ipsa matre occidit. Sophocles in Electra, & Euripides in Oreste. Deinde Pyrrhum quoque in Apollinis templo interfecit, quod Her mionem, Menelai filiam, sibi prius desponsatam, rapuisset. Propter quæ scelera agitur furis, non ante purgari potuit, quam ad aram Dianæ Tauricæ pæperrata facinora expiauerit. Vide Iphigenia. Amicum habuit Pyladem, perpetuum omnium suarû profectio num comitem, periculorumq. socium, cum quo tam sanctæ amicitiam coluit, ut alter pro altero mori non recusaret. Cic. de Am. Qui clamores tota cauea nuper, cum ignorate rege, ut eorum esset Orestes, Pylades Orestæ sese esse diceret, ut pro illo necaretur; Orestes autem ita ut erat, Orestem se esse perseueraret.

ORESTIS, idis, ὄρεσις, regiuncula Macedon. æ in tractu, qui mari

Hadriatico imminet. Plin. lib 4. c. 10. Cic. in Arat.

ORETENVS, [Sino alla bocca. Gal. jusques à la bouche. Hi. Hesta à la boca.] μέστρι τῆ σόματος, ulque ad os. Gell.

OREVS, Bacchus, a montibus, in quibus ei fere sacrificabatur. Fest.

ORGANICE moueri, apud Vitruuium, pro, per organa.

ORGANVM, ni, [Organon, Stromento. Gal. Instrument, outil, engin. Hisp. Instrumento generalmente.] ὄργανον, Latine instrumentum. Cic. lib. 11. ep. ad Brutum: ὄργανον, meum erat senatus. id iam est diffinitum. Per excellentiam Organa dicuntur, quæuis musicorum instrumenta. Quinc. l. 9. c. 4. Natura ducimur ad modos: neque enim aliter eueniret, ut illi quoque organorum soni in alios, atq. alios motus ducerent auditorem. Iuuen. Prætoribus Organa semper in manibus. Architectorum quoque instrumenta quædam Organa appellantur. Vitru. lib. 10. c. 1. Inter machinas, & organa id uidetur esse discrimen, quod machinæ pluribus operibus in maiores coguntur effectus, ut ballistæ: organa autem unius operæ prudenti tractu perticiunt, quod propositum est, uti scorpionis & anyfocylorum uersationes. Apud Col. lib. 5. sumitur pro instrumento ad metiendum apro.

ORGANARI, ὄργανοποιος, organorum fabricatores Firm. l. 2.

ORGANICVS, 2, 3, ὄργανικός, ut saltus organicus Heliconis. Luc. l. 3. Organici, eorum, qui musicis organis canunt. Idem l. 2.

ORGIA, orum, πᾶν, cor. ὄργια, neutri gen. & plurali num. apud Græcos, teste Seruio, primum dicta quæuis sacra. erat enim Orgiorû appellatio generalis, ut apud Latinos Cerimoniarum, postea abusiue factum, ut peculiariter hoc nomine Liberi patris sacra nominarentur. ἄν τῆς ὄργης, a furore, quod hæc præcipue sacra a mulieribus furore correptis celebrarentur: uel ἄν τῶν ὀρέων, a montibus, in quibus potissimum hæc sacra fiebant. Innouabantur tertio quoque anno: unde Trieterica dicta, i. triennialia. Virg. 4. Ac. Stimulant trieterica Baccho Orgia.

ORIBASIVS, Sardinus, Iuliani Principis familiaris, a quo & quæstor Constantino politanus factus. Scripsit libros medicinæ 72. ad Iulianum, & eorum epitomen libris nouem ad Eustachium filium, & quattuor ὄροποιος, ad Eunapium, qui Latinitate donati sunt paucis ante annis. præterea de regno, & de affectibus. Hæc Suidas. Eunapius uero in eo libro, quem de sophistarum uitis conscripsit, Oribasius, ait, Pergamenus g genere, in eloquentia pariter & medicina profecit, Iulianoq. propterea ut medicus fuit accessit. Inuidia deinde succedentium principum, bonis priuatus, ac in exilium ad barbaros missus, animum philosophi semper in calamitate retinuit.

ORICALCHVM, oricalchi, [Ottone. Gal. Cuiure Laiton. Hispan. Laton Morisco.] ὄριχαλκον, uel ὄρειχαλκον, metalli genus, accedens ad colorem auri, quod olim maximo in pretio habebatur. ἄν τῆ ὄρεος, καὶ χαλκῶ quasi, ὄρεος χαλκός, hoc est æs montanum, nascitur enim in montibus. Cic. 3. Off. Si quis, aurum uendens, orichal cum se putet uendere, indicet ne illi bonus uir, id aurum esse? Sicut qui Auricalchum scribant, quasi aureum æs, quorum opinionem refragatur prima syllaba, quæ ubique corripitur. Stat. 1. Theb. Emicat effigies, & sparsa orichalca rident.

ORICOVS, siue Oricum, ὄρικος, ciuitas Epiri, a Colchis condita, iuxta quam nascitur terebinthus, nigrum lignum habens, & solidum in buxi speciem: unde Oricia terebinthus, apud Virg. 10. Aen. De hac & Luc. lib. 3. Tunc qui Dardaniam tener Oricon. Hæc quondam insula cum esset, continenti iuncta est. Plinius lib. 2. cap. 86. & lib. 3. cap. 23.

ORICULARIVS, pro Auriculario subinde apud Gell. legitur.

ORIENSIS, [Oriente, Levante.] ἀνατέλλων, partic. a uerbo Orior, idem significans, quod surgens: ut cum dicimus Solem Orientem, Lunam Orientem, Sidera Orientia. Cic. de Nat. Qui terras ab Oriente ad Occidentem colunt. Ouid. 7. Met. Adicit extremo lapides Oriente petito. Virg. 1. Georg.

Nosq. ubique primus equis Oriens affluit anhelis.

ORIFICIUM, cil, [Ehtrata. Gal. Orifice, la bouche ou ouverture de quelque chose que ce soit. Hisp. La bocha de qualquier cosa.] introitus, & ueluti ostium cuiusque rei, unde duo uentriculi Orificia dicimus unum superius, quod cibo aditum præbet; alterum inferius, quod cibo non nisi probe cocto exitum permittit.

ORGANVM, ni, pæ. c. [Origano.] ὄριγανος, Dioscoridi fruticulus, tam folio, quam ranis siluestri ferpillo similis, comante supra cacumē umbella, in qua flores ex albo purpurei, odore iucundo præditi emicant. Plin. lib. 20. c. 17.

ORIGENES, scriptor ecclesiasticus, qui tēpore Philippi primi Christiani Imperatoris fidē Euangelicā & scriptis, & uiua uoce illustrauit. Incidit tñ in aliquot errores ab Ecclesia damnatos, quos tamen nonnulli suspicantur ab æmulis eius libris fuisse insperfos.

ORIGINATIO, nis. Quinct. l. 1. Etymologia, quæ uerborum originē inquirat, a Cicerone dicta est Notatio, quia nomen eius apud Aristotelem inuenitur σὺμβολον.

ORIGO, nis, pæn. prod. [Origine, principio. Gal. Origine, naissance, source,

commencemur. Hist. Origen. nascimento comienço.] γένεσις, a uerbo Orior, dicitur, pro genere, principio, initio, causa, ortu, stirpe, se mine alicui rei. Cic. de Vniu. Nullius rei, causa remota, reperiri origo pot. Virg. 2. Aen. Non alios primæ crescentis origine mundi Illuxisse dies. Oui. 3. Fa. O quæ de tenui Romanus origine creuit.

ORION, ὄριων, quali Vriou, dicitur est filius Iouis, Neptuni, & Mercurij. Quidam tradunt Iouem, Neptunum, & Mercurium, cum terrâ peragrarent, superueniente nocte ad pauperem quemdam Hyr eû duertisse, qui eos hilari animo suscepit, cumque deos esse animaduertisset, occiso boue iisdem sacrificium obtulit. quo officio motus Iuppiter, iussit ut aliquid muneris a se peteret, statim uoti compos futurus, qui nihil sese magis cupere respondit, quam filium: coniugem tamen se non habere, neque uelle ducere, quod morienti uxori fidem dedisset, se aliam non ducturum. Iuppiter igitur & reliqui Dij corium immolati bouis sumpserunt, in quod cum urinam emisissent, iusserunt, ut terra obrutum completis maternis mensibus solueret, quod cum fecisset, inuenit puerum, quæ ab urina Orionem nominauit. Hic postea cum euasisset uenator maximus, extinctus istu scorpionis, a Diana in cælum iuxta sidus Tauri locatus est. Luca. uero a Diana scorpione immisso occisum dicit, & deorum miseratione in cælum sublatus. Hor. ab ipsâ Diua sagittis confossum tradit, eo quod ut uoluerit eam comprimere. Seruius autem hanc fabulam longe aliter tractat, dicens Oenopionis Siculi habitum esse filium, qui cum Candiopen (quam alij Meropem uocant) fororem uitiasset, a patre excæcatus est. Hæsius Neptuni, & Euryales filium facit, idque muneris a patre obtinuisse tradit, ut per summos fluctus posset incedere. Est autem signum cælestis, quo Oriente maximæ excitantur tempestates. Hinc Virg. lib. 1. Aen. Cum subito assurgens fluctu nimbofus Orion &c. Habet autem hoc nomen apud Poetas primam syllabam indifferentem: quod prima syllaba olim apud Græcos per & diphthongum scribebatur. Poterit tamen etiam corripri, si ab iicium ex prima syllaba uocalem subiunctiuam, more Græcorum, qui, ut breuem syllabam extendant, aliquando assumunt uocalem, & ut longam contrahant, abijciunt. Media autem syllaba semper producitur. pænultima obliquorum, rursus est indifferens. Luc. l. 9. Teste tulit cælo uicti decus Orionis. Versus est spondaiacus. Oui. 8. Met. Strictumq. Orionis ensem. Apud Catu. de coma Beren. legitur nominatiuus Orarion. Proximus Hydrochoo fulgeat Orarion. Cic. in Arat.

ORIOR, [Nascere, uenire a luce. Gal. Naistre. Hist. Nascier.] oreris, & oriris, olim tam per tertiam, quam per quartam coniugationem de clinabatur, hodie tantum per tertiam, excepto iusinitio Oriri, qui mansit a quarta coniugatione. Ouid. lib. 10. Met. Tu quoties oreris. Participium præteriti temporis est Orirts, futuri Oriturus, uel Oriturus: quorum posteriore usus est Hor. lib. 2. Nil oriturum alias, nil ortum tale fatentes. Est autem Orior, οὐριος, id est quod nascor. Cicero 2. de Legibus: Sum amior factus huic omni solo, in quo tu ortus es, & procreatus. Quandoque surgo, prodeco. unde, Oriri, Solem dicimus. Plaut. in Aul. Quid hoc clamoris oritur hinc ex proximo. Ter. in Adelp. Tibi a me nulla est orta iniuria. Plin. ep. 45. Oritur fons in monte. Hinc Aborior, Ad orior, Coorior. Lilius: Coorto tumultu terga uertere. Oborior, & Suborior eiusdem significationis: ut, Obortæ sunt lacrymæ, Subortus est rumor. Exorior, enascor. Cic. lib. 3. Off. Exoritur Antipatri ratio ex altera parte.

ORITES, ὀριτης, gemma globosa specie. Plin. lib. 37. c. 10.

ORITHYA, ὀριθυα, Homero filia Erichthei Athenarum Regis: quam a Borea raptam & in uentum conuersam, Poetæ fabulantur. Verum, ut Eusebius pro uera historia refert, Boreas hanc, sibi in coniugem antea denegatam, rapuit, raptam tulit in Thraciam, & ex ea Zeten & Calain suscepit. qui cû Argonautis in Colchos nauigauerunt, & Harpiæ fugauerunt. Prop. lib. 2. Iam Pandionia cesseret genus Orithyæ.

ORIUNDVS, a, um, [Che ha origine da qualche luogo. Gal. Veni on descendu de la race ou lignée. Hi. Cosa que trae origen de alli.] ὀριωνος, qui originem ducit ex aliquo loco. Lilius. lib. 24. Nati Carthagine: fed oriundi a Syracusis. Inuenitur tamen Oriundus, pro orto. Cic. Top. Ab ingenuis, oriundi. Col. lib. 1. Si liberis parentibus est oriundus. Oriundus aliquando non solum locum, sed quando que personam denotat. Lilius. l. 34. Oriundus a Magno Alexandro.

ORMENION, Homero, iucis ad sinum Pegasæum.

ORNAMENTVM, tis, [Ornamento. Gal. Ornament. Hi. El atauio.] ὀρναμεντων, ornatus. Cato de re rust. c. 10. Ornamenta bubus sex. Sumitur aliquando pro honore, siue dignitate. Cic. Crasso. Suscepiq. propugnationem pro omnibus ornamentis tuis. Pro beneficio honorifico. Cic. Cæl. Quæcumque a me ornata in te proficiuntur. Ornamento esse, idem est, quod ornare. Cic. 6. Domus erat non domino magis ornamento, quam ciuitati.

ORNATE, [Ornamente. Gall. Ornement. homestement. Hist. Con atauio, et miadamente.] elegantèr. Cic. 1. de Finib. Res bonas, graui-

ter ornateq. distas, quis non legat? Idem 4. Acad. Explicata uberior & ornatus.

ORNATVS, a, um, [Ornato. Gall. Orné. paré. Hist. Atauio, asfeytado.] κεκοσμημένος, part. ab Orno, as, ornamenti decoratus. Vir. 3. Ge. Ipse caput tonsæ foliis ornatus oliuæ. Fest. Ornatus dicitur, qui bonis artibus instructus est, siue, qui honores adeptus est a populo. Oui. 1. 1. Met. Ornata capillos. Pla. in Pæn. Bono ingenio me esse ornatum, quam auro, multo mauolo. Ter. Ad. Ornatus esset ex tuis uirtutibus. Cic. pro Fla. Ornatissimus ciuitatis suæ uir. Idè pro Quin. E fundo ornatissimo deiectus.

ORNATVS, us, [Ornamento. Gal. Ornement. sparement. Hi. Atauio.] ὀρνατός, cultus, quo quis ornatur. Plin. lib. 8. c. 42. Alexandrum regio infra eum ornatus recepit in sedem. Cic. 1. Off. Statuas uidemus ornatum militari. Idem in Or. Afferunt hæc magnum ornatum orationi. Ter. in And. Nihil ornati, nihil tumulti.

ORNEAE, ὀρνεαί, uicus ex agro Corynthio, in quo Priapi sacra celebrantur, unde Priapus ipse dicitur Orneates. Str. l. 8.

ORNITHIÆ, uenti Septemtrionalis quotannis sub initium ueris tringita fere continuis diebus spirantis, dicti, ab aduentu auium, quod id temporis hirundines, & ciconiæ ad nos transfuolent. Columel. lib. 1. 1. cap. 2. Decimo Kal. Mar. Ornithiæ per dies tringita esse solent.

ORNITOBOSCION, locus ad pascendum aues. Varro de re rustica lib. 3. cap. 9.

ORNITHON, Ornithonis, Latine auarium. Var. de re rust. c. 3.

ORNITHOTROPHVM, p. p. ὀρνιθότροφον, Var. 3. de re rust. c. 5.

ORNO, as, [Ornare, adornare. Gal. Orner, mettre à point, appareiller, accompagner. Hist. Atauio, asfeytar.] ὀρνεύω, decoro, honesto. Teren. in Eun. Orna me. Prop. lib. 4. eleg. Populus & longis ornabat frondibus ædem. Hor. 2. epist. 2. Donis ornatur honestis. Cic. 1. Tusc. Nocturnam cæli formam undique sideribus ornatum. Accipitur & pro præparare. Cic. in Cap. Dicam ut sibi penum aliud ornet. Item honorare. Cic. Cæsari: Neque impedio, quo minus hisce eum ornes gloriæ insignibus. Ornare fugam, parare fugam. Ter. in Eun. Iam ornabat fugam. Ornare munus uerbis apud Ter. in Eun. est laudare. Hinc Adorno, orno. Lilius. lib. 1. Flaminem insigni ueste, & curuli regia sella adornauit. Est etiam Adornare, bene apparere. Plaut. in Cas. Intro abi uxor, atq. adorna nuptias. Exorno, & suborno, uide alibi.

ORNVS, arbor procera, caudice tereti, leui cortice. Col. l. de arb. c. 16. Siluestrem fraxinum esse dicit.

ORO, as, [Pregare. Gal. Prier. Hist. Rogar, orar.] παρακαλώ, precor, uel peto: & sæpe habet duos accusatiuos. Teren. in Eun. Vnum uos oro, ut me in uestrum gregem recipiatis. Interdum ponitur absolute. Cic. pro Quint. Orat, atque obsecrat, ut multis iniuriis iactatam æquitatem in hoc tandem loco consistere patiamini. Cic. Cæl. in ep. ad Att. lib. 9. A te peto, uel potius omnibus precibus oro & obtestor, ut aliquid imperias temporis huic quoque cogitationi. Interdum est agere, dicere, & tunc solo accusatiuo contentum est. Plin. lib. 7. cap. 53. Legatus Rhodiorum causam in senatu magna cum admiratione orauerat. Hinc fit Orans. Virg. 9. Aen. Multa deos orans. Oratus, a, um. Hor. 1. ep. 13. Oratus multa precenitere porro. Hinc Adoro, Exoro, orando impetro. Vnde Orator dicitur dum orat; Exorator, cum impetrauerit. Ter. in Prol. Hec. Orator ad uos uenio: finite exorator ut siem. Deoro, & Peroro, uide suis locis.

***OROATIS**, fluius Carmaniæ, in confinio Persidis. Plin.

***OROBANCHÆ**, ὀροβανχῆ, cauliculus sine foliis, altitudine sesquipedali, subrubescens, flore subalbido in luteum uergente. Plin. libro 22. cap. 25.

***OROBATIS**, urbs Persidis mediterranea. Ptol. l. 9.

***OROBITIS**, ὀροβίτης, chrysolæ factitiæ genus. Plin. lib. 33. c. 5.

***ORODES**, Parthorum Rex, a quo Crassus captus, & cæsus est. Plin. in Crasso.

***ORONTES**, fluius Syriam ab Antiochia diuidens. Pomp. l. 2.

ORONTEVS, a, um, Propertius libro primo: Aut quod Orontea crines perfundere myrrha.

OROPVS, p. p. ὀροπος, Steph. opidum in Attica, in confinio Bœotia: Plin. lib. 4. c. 7. Est & alia ciuitas in Macedonia. Item alia in Eubœa, Apollinis templo clarissima. Rursus alia in Syria, non procul ab Amphipoli. Sunt & alia, quæ enumerantur a Steph.

ORPHEVS, Poeta, seu uates, genere Thrax, Calliopes & Apollinis filius, quem a Mercurio, siue, ut alii habent, a patre Apolline Iyram accepisse ferunt, eaque tantum ualuisse, ut illius cantu siluas & saxa mouerit, fluiorum cursum prohibuerit, feras mitiores reddiderit. Eurydicem uxorem habuit, quæ Aristæum uim sibi inferre uolentem fugiens a Serpente occisa est. ob cuius mortem Orpheus, accepta Iyra, ad inferos descendit, ubi suo cantu a Proserpina uxorem Eurydicem recepit. sed cum eandem, non seruata lege a Proserpina sibi imposita, rur-

sum amississet, ex libem uitam agere statuit. cumque etiam alios a mulierum consortio deterret, atque in puerorum anores pelliceret, a Mæandrio inter Bacchi sacrificia iuxta Hebrum fluium occisus, & discerpis est. Virg. Ecl. 4. Non me carminibus uincet nec Thracius Orpheus. Alij Orpheum Ciconum regem Oegri (a quo Oeagrius appellatur) & Polyhymniæ filium fuisse dicunt, at que cū Argonautis in Colchos nauigasse. Sunt qui duos Orpheos fuisse dicant, quorum alterum Colchos nauigasse perhibent.

ORPHICVS, a, um, Cic. de Nat. Sacra. orphica.

ORPHEVS, e, a, eum, p. p. *Ὀρφεός*, ab Orpheo. Mart. lib. 1. Quidquid in Orpheo Rhodope spectasse theatro Dicitur.

ORPHEA, æ, opidum in Occidentali tractu Britannix. Ptolemæus lib. 2. cap. 3.

ORSVS, s, a, sum, [*Che hæ cominciatu*], qui incœpit. Virg. 2. Aë. Inde toro pater Aeneas sic orsus ab alto.

ORSVS, oris, [*Incominciamento*], uel pluraliter Orsa, forum, incœpta. Liu. in Præf. operis: Vt oris tanti operis successus prosperos darent. Virg. 1. Aen. Orsa refert. i. cœpta uerba, ut ait Seruius.

ORSVS, us, Cic. 2. de Diu. Vanos pectoris orsus.

ORTHVM GARMEN, quod Arionem cecinisse refert Herod. lib. 1. priusquam se in mare præcipitaret, dictū, quod eius carminis numeri quam altissima, & intentissima uoce ferrentur. *ὀρθιον*, enim arduum. Gel. lib. 6. c. 19. Scans in summa puppi, carmen, quod Orthium dicitur, sub altissima uoce cantauit.

ORTHOGONIUS, rectis angulis constans. Colum. lib. 5. c. 2. Orthogonius ager.

ORTHOGRAPHIA, Quin. l. 1. c. 7. Quod Græci Orthographiam uocant; nos recte scribendi scientiam nominamus.

ORTHOMASTICA, poma dicuntur, ab effigie mammarum. Plin. lib. 17. cap. 14.

ORTHOSTATAS, Vitr. lib. 2. c. 8. & lib. 10. c. 17. postes uocat ianux, quod attriti sent, non iaceant tranuersi.

ORTVS, us, nomen, [*Natiuité, nascimento. Gal. Natiuité, naissance. Hisp. Nacimiento.*]. *ὄρεος*, significat natiuitatem. Cic. 1. Offic. Ortus nostri partem patria uindicat, partem amici. Ouidius 13. Metam. Materno quod sum generosior ortu. Interdum primam illam corporis celestis apparitionem supra nostrum hemispherium, ortū uocamus. Virg. 1. Geo. Nec frustra signorum obitus speculantur & ortus. Quin ipsum cæli cardinem, n quo Sol oritur, Ortum appellamus. Plin. lib. 12. c. 14.

ORTYGA, *ὄρτυγία, ὄρτυξ*, insula in mari Aegeo, omnium cycladū clarissima, Apollinis alumna, templo & mercatu nobilis. Dicta Ortygia, (Solino teste) quia in ea primo uisæ sunt coturnices, quas Græci *ὄρτυγες* uocant. Nicander ab Ortygia opido dictam putat. Virg. 3. Aë. Linqumus Ortygia portum. Hæc etiā dicta est Delos, (ut docet Aristoteles) quod, cū antea sub aquis mersa esset, subito apparuerit: nam *ὄρτυξ*, ostendo, significat. Ab aliquib. præterea Pyrpilæ nominatur, ab igne ibi primum reperto: ab alijs Cynthia, ab alijs Aleria, ab alijs Cynetius. De Delo terræ motu concussa, Thueyd. libro 2. Est & alia in Sicilia, Syracusarum pars reliquæ urbi ponte coniuncta, quæ fontem habet Arethusam. Virgilius libro 3. Aen. Sicani præterta sinu iacet insula contra Plemmyrium undosum, nomen dixere priores Ortygiam, &c.

ORTYX, tygis, [*Coturnice. Gal. Vne caille. Hisp. Coturnix.*]. *ὄρτυξ*, auis quæ Latine Coturnix, & uulgo Qualea dicitur. Vide Coturnix. Est præterea Ortyx herbæ nomen, quæ a nonnullis Plantago uocatur. Plin. lib. 2. c. 171.

O A N T E S

OS, oris, [*Bocca, facia. Gal. Bouche, le uiaire ou visage. Hisp. La boca, el rostro, la cara.*]. *ὄμα*, proprie concauum illud, intra quod lingua & dentes concluduntur. Plin. lib. 11. c. 37. Continui dentes, aut utraque parte oris sunt, ut equo; aut superiore primores non sunt, ut bobus, ouibus. Quandoque ponitur pro facie. Virgilius 1. Aeneid. Os humerosque deo similis. Nonnumquam etiam de brutis dicitur. Virgil. 12. Aeneid. Ora citatorum dextra detorsit equorum. Neque solum de facie dicitur, sed etiam de tota specie, quæ cernitur, & quidquid in aliqua re patet, Os dici potest. Idem 3. Georg. Quam si quis ferro potuit rescindere summum Vlcis os. In hac autem significatione Os producitur, cum Os, ossis corripitur. & habet omnes casus plurales præter genitiuum Orium. Virg. lib. 8. Componens manibusque manus, atque oribus ora. Aliquando pro impudentia. Cicero 6. Verr. Os hominis, insignem quæ impudentiam cognoscite. Nonnumquam pro conspectu. Tac. l. 18. In ore eius iugulantur. Sal. in Jug. Incedunt per ora uestra magnifice. Hinc Oscolor, Ostium, Osculum, Ora, Omen, Orificium.

OS, ossis, [*Osso. Gal. Vn os. Hisp. Hueso.*]. *ὄσση*, significat solidamentum corporis, quod neruis alligauit natura. Cic. 2. de Nat. Deo. Quid dicam de ossibus, quæ subiecta corpori, mirabiles commissuras habent? Virg. 1. Geo. Graadaque effossis mirabitur ossa sepul-

cris. Ossa etiam uocantur lapilli illi, qui in primis dactylis, cerasis, similibusque fructibus mediū tenent locum. Suet. in Clau. Olearum, at palmularum ossibus incessabatur. Ab Os fit compositum Exos, *ἄσος*, quod ossibus caret. Lucil. Exos, & Exfanguis tumidos perfluctuat artus. Inde Exosso, ossibus exsuo, unde, Exossare pisces. Appul. Exsquamatus, atq. exossatus piscis uix palpitat amplius.

OS LEONIS, genus herbæ, flore purpureo. Col.

OSCA, *ὄσκα*, opidum est Hispaniæ Tarraconensis, in tractu Ilergetum. Auctor Ptol. lib. 2. c. 6.

OSCEDO, nis, p. p. [*Sbadigliamento. Gal. Baillement. Hisp. Bocoço.*]. *ὄσκησις*, uitium, quo quis tenetur, ut sapius oscitet. Gel. lib. 4. c. 20. Deliberatum de nota eius, qui ad censores ab amico aduocatus in iure stans clare nimis & sonore oscitauit. sed cum deierasset, teneri eo uitio, quod Oscedo appellatur, notæ iam destinatæ exemptus est.

OSCI, Italix populi, qui tractum maritimum Capaniæ tenuerunt, ab oris fetiditate ita dicti. unde Obscena uerba, quasi Oscena.

OSCI LIO, las, Oscillorum ludum exerceo, oscilla moueo, uel in altum proiicio. Dicta autem sunt Oscilla, teste Festo, quod os cellant, id est, inclinat, præcipitque. in os ferantur. Oscillantes ait Cornificius ab eo dictos, quod os celare soliti sint propter uerecundiam, qui eo lusus genere utebantur. Seruius putat esse compositum ab Os, & Cilleo, les: quod in hoc ludi genere cilleretur, id est, moueretur ora. nam cillere mouere est. Plaut. in Amphit. Hominem allegent, qui mihi os oscillet probe id est, os moueat, pugnis percutiendo.

OSCILLVM, li, [*Bocchina.*]. *ὄσκιλλον*, deminutiuum a deminutiuo, Osculum pro paruo ore. Col. l. 2. c. 10. Simulatq. oscilla lapillorū adederint, reliqua pars nasci nō potest. Oscilla item, sigilla sunt, & parue imaguncule, quæ arte fictili fingebantur, & uenales proponebantur. Macr. lib. 1. c. 5. Virg. l. 2. Geor.

Oscilla ex alta suspendunt mollia pinu.

OSCINES, ab ore, & canendo, aues sunt, teste Varr. auspiciū ore facientes. Hor. lib. 3. Carm.

Oscinem coruum prece suscitabo Solis ab ortu.

OSCINVM, augurium auium. Cic. 2. de Leg. Oscina piāto.

OSCITANTER, [*Pigramente. Gal. Negligement. Hi. Negligentement.*]. negligenter, *ὄσκιττος*, Cic. de Clar. Or.

OSCITATIO, oscitandi actus. Plinius libro 7. cap. 6. Oscitatio in enixu letalis.

OSCITO, as, p. c. [*Sbadigliare. Gal. Baille. Hisp. Bocoço.*]. *ὄσκιτω*, ex eo, & cito, os commoueo, os totum aperio, ut fit præ somno, aut tædio. Gell. libro 4. cap. 20. Clare nimis & sonore oscitauit. Lucr. lib. 3. Oscitat extemplo tetigit cum limina uillæ. Ponitur aliquando pro aperiri. Plinius libro 16. capitulo 24. Omnium folia quotidie ad Solem oscitant. Hinc Oscitans otiosus & negligens. Cicero 1. de Natura Deor. Quæ Epicurus oscitans alucinatus est. Idem 2. de Or. Ista oscitantem & dormientem sapientiam Scauolarum. Dicitur & Oscitor deponens. lib. 4. ad Heren. Sedetis, & oscitamini.

OSCVLATIO, onis, [*Bascio. Gal. Baisement. Hisp. Besamiento.*]. *ὄσκιλα*, Cic. pro Cælio & Catullus.

OSCVLOR, aris, [*Basciare. Gal. Baiser. Hisp. Besar.*]. *ὄσκιλω*, dare osculum. Cic. Appio lib. 3. Epistolam osculatus. Filium mater osculata est. Idem pro Murena.

OSCVLVM, li, [*Bocchina, bascio. Gal. Petite bouche, bouchette. Hi. Columpio d'ostro pequeño.*]. *ὄσκιλα*, paruum os, quod est contra Priscia. qui uult Osculum non tenere significatum primitiuū. Oui. 1. Met. Videt Oscula, quæ non Est uidisse satis. Ponitur & pro basio: quoniam basiano eos coartamus, & quasi ex ore osculum facimus. Donatus ita distinguit hæc tria, osculum, basium, & suauium: ut Osculū officii fit, ut cum e longinquo redeunt. salutamus, atq. osculamur: basium, pudicorum. ut patris & filii: suauium uoluptatis, a suauitate dictum. sed hæc differentia non obseruatur. nam & oscula & basia impudicorum dicuntur. & suauia pudicorum. Oui. de Art. Oscula qui sumpsit. Catull. ad Lesbiam: Da mi basia mille. Cic. ad Att. lib. 6. Atticæ suauium dato.

OSCVS, a, um, Cic. Mario l. 7. Non te puto Græcos, aut Oscos ludos desiderasse. Hor. 1. Ser. Sat. 5. Mellis clarum genus Oscis. Tellus Ofca. Propert. lib. 4. Eleg. 2.

OSI, aduer. optandi. Perf. Osi sub rastro crepet argenti mihi seria.

OSIRIS, p. p. *ὄσιρις*, Osiris, uel Osiridis, Iouis filius, ex Niobe Phoronei filia, successitque Phoroneo in regnum Argiurum. Postea tamen Aegialem fratrem præfecit regno Achæie, & ad Aegyptio: transfretauit gloriæ desiderio. Quos cum subegisset, Isis, (quæ & Io uocabatur) Inachi primi regis Argiuorum filiam, duxit uxorem. Vbi, cum illa litteras, Osiris uarias artes Aegyptios docuisset, ut erque diuinos honores meruerunt. Tandem a Sityphone Aegyptio, uel (ut Seruius ait) a Typhone fratre, clam occisus, ab Isis diu quesitus est. Tandem apud Phialam iuxta

Syem laceratus repertus est, curauitque eum Isis sepeliendam in Abato iusula eius paludis, quæ Memphis proxima est, quam etiam Stygem, id est, metiorem appellauit. nec nisi sacerdotes certis diebus eosque mitras eo accedere uoluit. Sed cum apparuisset Aegyptijs deinde bos quidam, Osirim putarunt, adorauerunt que ut Deum, & uocauerunt Apim, id est, bonum, eorum lingua. Deinde dictus est Serapis. Tibul. lib. 1. Eleg. Te canit, atque suum pubes miratur Osirim Barbara, Memphitem plangere docta bouem. De Osiride sic habet Euseb. lib. de Præp. Euan. Diodorum Siculum inducens: Aegyptios ferunt prius omnium motum, ordinemque celestium corporum admiratos, Solem & Lunam deos putasse, ac Solem quidem Osirim, Lunam Isim nuncupasse. Ferunt Osirim apud Aegyptios insitionem, & aratrum, uinique usum primum reperisse, aliaque nonnulla, quæ late persequitur Tibul. lib. 1. Eleg. Osiris item herba est ramulos ferens nigros, tennes, lentos, & in iis folia nigra, ceu lini, fememque in ramulis nigrum initio, deinde colore mutato rubescens. Plin. lib. 17. cap. 12. Vulgus Herbariorum Linariam uocat.

OSIRITES, *ὀσίριτις*, ab Aegyptiis dicitur herba, quam Cynocephalam uocant, quod canino capiti sit similis. Plin. lib. 30. cap. 2. vide Cynocephalia.

* **OSISIMI**, populi Gallie Lugdunensis, quos Cæs. Osifinos uocat.

OSQVIDATES, populi Gallie Aquitanicæ. Plin. lib. 4. c. 19.

OSSA, *ὄσσω*, imons in finibus Theffalia, quem Seneca dicit Olympos olim fuisse coniunctum, Herculis autem opera abscissum ab ea parte, ubi per Tempe fluuit Peneus fluuius. Luc. lib. 1. Cum Thracis ossæ Rupibus incubuit. Hinc Ossæus, a *ὄσσω*, denotium. Idem lib. 6. Rupes Ossæa coeret.

OSSEVS, *ὄσσω*, seum, [D'osso. Gal. D'oss. Hisp. Cosa de materia d'huesso.] *ὄσσω*, *ὄσσω*, sex ossibus, unde Plin. l. 36. c. 18. scribit inueniri lapides ossæos. Oui. in Ibin: Insequat & uultus ossæa forma tuos. Genitalia ossæa, Plin. lib. 11. c. 49. Lapis ossæus. Idem lib. 36. c. 18. Ossæum lignum. Idem lib. 13. c. 4.

OSSICVLVM, li, [Ossetto.] dem. ab Os, ossis. Plin. lib. 11. c. 37.

OSSICVLATIM, minutatim. Cæc. apud Nonium.

OSSIFRAGA, præ. pr. genus Aquilæ, ab ossibus frangendis. Plin. libro 10. capit. 3.

* **OSSIGENTANIA**, regio Hispaniæ, Bæticæ uicina. Plin.

* **OSSONABA**, Lusitanicæ ciuitas.

OSSARIA, [Luogo doue si ripongono l'ossa de' defonti. Gal. Charnier lieu ou met les os des morts. Hi. Lugar donde estan los huessos de los muertos.] *ὄσσω*, *ὄσσω*, locus in quo defunctorum ossa reponuntur. Vlp. l. 2. de sepulcro uiolato.

OSTENDO, dis, di, sum, & ostentum, [Dimostrare. Gal. Monstrier. Hisp. Mostrar.] *ὄσσω*, *ὄσσω*, ex os, & tendo. Os enim pro facie saepe ponitur, quæ pro toto corpore, & non solum hominis, sed etiam cuiuslibet rei specie sumitur, ut Donatus in illud Ter. in Eunu. O faciem pulchram. Faciem, inquit, modo non partem corporis, dicit, sed totam speciem, quæ apparet, & cernitur. Merito ergo ostendo significat demonstrare, quia ostendo est speciem sui faciem rei monstro, quia Tendere os, id est, faciem extendere solemus in id, quod uolumus demonstrare. Cic. pro Cæc. Viuius multis rebus ostendit, in morte testamentum declarauit. Ostendere se uirum. Teren. in Eu. Nunc te ostendes qui uir fies. Ostendere se optime optime se gerere. Cic. ad Q. Fr.

OSTENTATIO, [Vanto. Gal. Vanterie. Hisp. Vanagloria.] *ὄσσω*, *ὄσσω*, iactantia. Cic. 4. de Fin. Gloriosa ostentatio.

OSTENTATOR, [Vantatore. Gal. Vanteur. Hisp. Vanaglorioso.] *ὄσσω*, *ὄσσω*, iactor. Liu. 1. Ostentator facturum. Pla. in Cur. Ostentatoris meri. Ostentatus, a, um, Ter. in Eu. An ego occasionem mihi ostentatam amitterem? Cic. pro Rosc. Com.

OSTENTO, as, [Dimostrare spesso, uantarsi. Gal. Monstrier souuent. Hisp. Mostrar a menudo.] *ὄσσω*, *ὄσσω*, frequentatiuum ab Ostentum supino formatum, quod significat saepe ostendo. Pla. in Aul. Altera manu fert lapidem, panem ostentat altera. Ostentare alicui periculum capitis, est minari mortem. Cic. pro Clu. Ostentare iugulum pro capite alterius, est exponere se periculo uitæ pro altero. Cic. ad Att. lib. 1. Aliquando idem est, quod cum iactantia. Ter. in Eun. Neque cicatrices suas ostentat.

OSTENTVM, ti, [Mostro, prodigio. Gal. Monstre qui aduient contre le cours naturel, chose prodigieuse. Hisp. Milagro que significa algun mal.] *ὄσσω*, *ὄσσω*, ab Ostendo, dicitur res a iqua inuitata, quæ statim futurum aliquid ostendit cometæ, & tonitrua die sereno. Labeo, referente Vlpian. in l. Ostentum. ff. de uerborum significatio. definit Ostentum esse, contra naturam cuiuscumque rei genitum, factumque. Dico sunt genera ostentorum: unum, quoties quid contra naturam nascitur: alterum, cum prodigiosum uideatur. Suet. in Cæs. Cunctanti ostentum tale factum est, Quidam eximia magnitudine & forma repente apparuit. Accipiuntur etiam ostenta in bonam partem. Suet. in Vesp. Per hæc ostenta conceptam in spem imperii uenit. Legitur & Ostentus, a, um, part. Paquius: In ipso

tempore ostentum senem. i. demonstratum. Cato de re rust. c. 6. Ager soli ostentus. & Varro lib. 1. de re rust. c. 25. Qui locus optimus uino fit, & ostentus Soli.

OSTENTOSVS, *ὄσσω*, *ὄσσω*, quod ostentum facit.

OSTENTVS, *ὄσσω*, nomen, [Beffa, dileggiamento. Gal. Derrision, quand'on montre quelqu'un au doigt. Hisp. Escarniscimiento.] *ὄσσω*, *ὄσσω*, irrifio. Sallustius in Iugurth. Eo natus sum, ut Iugurthæ scelus ostentui effem.

OSTIA, *ὄσσω*, [Le bouche de' fiumi. Gal. Les bouches d'une riuere, ou leurs entrees en la mer. Hisp. Los puertos donde el rio sale en la mar.] *ὄσσω*, *ὄσσω*, fluuiorum patentes aditus, per quos in mare exonerantur. Virg. r. Aeneid. Tiberinaque longe equis. Nomi. singulari Ostium utitur Cicero secundo Philip. & pro l. Manil. & Plin. Ostia, pro portuum angustis faucibus. Virgilius r. Aen. Pleno subit ostia uelo.

OSTIA, urbs in ostiis Tiberis fluuii sita. Liu. lib. 1.

OSTIARIVS, [Portinaio. Gal. Portier, huisfier. Hisp. Portero.] *ὄσσω*, *ὄσσω*, ostii custos. Plin. 12. cap. 14.

OSTIATIM, [A porta, a porta.] *ὄσσω*, *ὄσσω*, per singula ostia. Cicero 6. Verr. posuit pro singulatim: Nolite expectare, dum ego hoc cernam agam ostiatim. Idem 6. Verr. Ostiatim totum opidum compilauit.

OSTIOLVM, li, [Vsciuolo, porticella.] *ὄσσω*, *ὄσσω*, Plin. lib. 19. c. 8.

OSTIUM, ostii, [Vscio, porta. Gal. Huis, entree. Hisp. La puerta donde entra mos y salimos.] *ὄσσω*, *ὄσσω*, ab ostendo, quod ex arcemur ingressu. Quidam ab Os oris, quod sit id, per quod ingredimur. Alii a Græco *ὄσσω*, repellere. Ter. in Eu. Ostium Obsera. Cic. de Or. Cum ei ab ostio quærenti ancilla dixisset, domi non esse.

OSTRACIAS, siue Ostracites, p. p. *ὄσσω*, *ὄσσω*, gemma testacea. Plinius libro ultimo capitulo 19. Nomen accepit ab ostrei similitudine. Est etiam lapidis genus, testæ similitudine, de quo Plin. lib. 36. cap. 19.

OSTRACISMVS, relegationis genus. nam ciuitates antiquitus, quæ populari statu regebantur, eos, qui excellere uidebantur, relegare solebant ad tempus, ut docet Aristot. lib. 3. Polit. non ad criminis improbitatem castigandam, sed ad potentiam moderandam. Erat autem definitum Ostracismi tempus apud Athenienses annorum decem. Dicitur Ostracismus, *ὄσσω*, *ὄσσω*, a testulis, in quibus suffragia scribi solebant.

OSTREVM, ostrei, [Ostrea,] *ὄσσω*, *ὄσσω*, generale nomen ad omnes eos pisces, qui asperam scabramque testam habent: qui autem leuem & planam habent, proprie conchæ dicuntur, quamuis generaliter ostrea quoque conchæ dicantur. Senec. Quid ostreum faciat, quid null us, optime nostri. Horat. lib. 1. Ser. Ostrea calebat primo deprehendere morsu. Iuuen. Sat. 6. Grandia quæ in mediis iam noctibus ostrea mordet. Dicitur ostrea *ὄσσω*, *ὄσσω*, a testis. Dicuntur etiam Ostreae feminino gen. Gell. libro 20. capitulo 9. Ostrea, senescente Luna, macræ sunt; crescente; pinguescunt. Spondylus, dicitur callosum illud rotundum albicans, quod inrus habent in medio, reliqua caro circumspersa Lacinia dicitur. Plin. lib. 32. c. 6.

OSTREARIVS, a, um, ut Ostrearius panis. Plin. l. 18. c. 11. Ostrearius autem panis est, quo ueteres cum ostreis uesci solebant. Ostrearius, arum, ubi ostrea uiuunt, & capiuntur. Plin. lib. 9. c. 51.

OSTREATVS, ra, tum, [Duro, aspro.] *ὄσσω*, *ὄσσω*, pro duro, atque aspero. Pla. in Pœ. Iam quasi ostreatum tergum ulceribus gelito.

OSTRIFER, ra, rum, quod ostrum producit. Virg. 2. Geo.

OSTRINAE uestes, subrobe, teste Nonio. Turpil. Inspexit uirginem indutam ostrinam. Var. in Eumen. Ostrinam indutus supparum.

OSTRINVS, a, um, *ὄσσω*, *ὄσσω*, ostrum tinctum: uel ostri colorem habens.

OSTRVM, ostri, [Ostro, porpora. Gal. Pourpre ou escarlette. Hisp. La purpura.] *ὄσσω*, *ὄσσω*, sanies illa, & liquor, qui ex murice seu conchylio eximitur ad pretiosarum lanarum insecturam: unde pro ipso colore muriceo ponitur. Virgil. 4. Aen. Tyrioque ardebat murice læna. Idem 2. Geo. Ut gemma bibat, & Sarano dormiat ostro. Iuuen. Horum ego non fugiam conchyliam? i. uestimenta murice infecta. De ostri natura tradiderunt scriptores, non habere in omnibus locis unius generis colorem, sed Solis cursu naturaliter temperari: itaque quod legitur in Ponto, & Gallia, (quia hæc regiones sunt proximæ ad Septentrionem & Occidentem) inuenitur liuidum; quod autem ad æquinoctialem exortum, uiolaceo colore. Plin. lib. 9. c. 36. & 37. Videtur distinctas facere species, muricem, purpuram & conchylium. Similiter Nonius ostrinum colorem distinctum a murice, quod ostrinus color sit subrubeus, murex purpureus, sed hæc confunduntur.

OSTRYA, uel Ostrys. arbor solitaria circa faxa aquosa, similis fraxino, cortice, & ramis, folio pyri. Plin. lib. 12. c. 21.

OSTVS, uel potius Hostus a ueteribus appellabatur, quod ex uno facto olei putum purgatum que relinquuntur. factum uero dicebant, quod uno tempore conficerent: quem alii 160. modiorum, alii 120. facebant. Cato de re rust. c. 6. & Var. lib. 1. c. 24.

OSVS,

OSUS, *ὄσος*, [*Chelydion*.] Festus, Osus sum, præteritum esse putat a verbo *Osio*, quod tamen in usu non est. Plau. in Amph. Inimicos semper osia sum obtueri. i. odi. Osurus, Cic. in Læl. Ita amari oportere, ut aliquando esset osurus. Osor. Pla. in Asi. Osorem uxoris suæ, qui odit uxorem suam.

O A N T E T

***OTHRYS**, Theſſalię mons, non procul ab Oeta. Vir. 5. Descendit Centauri, Homolen, Othryng. nualem Linquentes.

OTIA, pisces marinus, ex genere ostrearum Plin. lib. 32. c. ult.

OTIS, idis, avis minor bubone, & maior noctua. Plin. lib. 10. c. 23.

O A N T E V

OVALIS, & hoc le: ut, Oualis corona, quæ ex myrto fiebat, qua donabantur Imperatores, qui orientes urbem introibant, neque iusti triumphi honore meriti uidebantur. Gell. lib. 5. c. 6.

O VANS, [*Triouſante*.] a uerbo *Ouo*, quod raro apud probatos auctores inuenies, cum *Ouans* nusquam non occurrat. Cic. 2. de Orat. Adscendit ouans in Capitolum Aquilius. Abusue pro lætabundo. Virg. 4. Aen. Naut. s. comitator ouantes. Vbi Seruius: Ouantes, lætantes, abusue. nam proprie ouatio est minor triumphus, qui enim ouationem meretur, & uno equo utitur, & a plebe, uel ab equitibus Romanis deducitur ad Capitolium, & de ouibus sacrificat: unde & ouatio dicta est. qui autem triumphat, albis equis utitur quattuor, & senatu præeunte in Capitolio de tauris sacrificat.

O VATIO, ouationis, *ὄσος* ὄσος, teste Seruio, dicebatur minor triumphus, cum belli duces, rebus quidem prospere gestis, non tamen ita magnis, ut iusto triumpho dignæ essent, ex S. C. pedites, uel (ut aliis placet) uno equo uecti urbem ingrediebantur, myream coronam (quam ob id oualem uocabant) in capite gestantes, uniuerso autem senatu subsequente. Ouandi autem, & non triumphandi, teste Gell. lib. 5. causæ erant, cum aut bella non rite erant indicta, neque cum iusto hoste gesta: qualia erant, quæ aduersus piratas, & seruos fugiuos aliquando suscepta leguntur: aut quoties, deditioe repente facta, uictoria citra magnam sanguinis effusionem contingerat. ob quam causam oualem coronam ex myrto, quæ arbor Veneti est sacra, conficiebant; quod in cruentas huiusmodi uictorias Venereas potius iudicarent, quam Martias. Ouandi uocabulum Seruius in illud Virg. 4. Aen. Nautas comitator ouantes, ostendit ab ouibus deductum, quod, cum ii, qui triumphabant, sicut in Capitolio taurum immolarent, ouantes quem tantum mactabant. Alii Ouationem dictam putant, quasi ouationem ab interiectione lætantis *Ohe* deducto etymo. Non nulli a uoce eorum, qui ouantem comitabantur, *Oue* uerbum deductum putant. Illi enim *oo*. geminatum, lætabundi solent acclamare. unde interposita u, consonante *Ouo* credunt deduci. Est etiam Ouatio, a nomine *Ouum*, tempus, quo gallinæ oua pariunt. Plin. lib. 29. cap. 3.

O V A T V S, us, ouatio. Flac. 6. Arg. Barbarici glomerantur ouatus.

O V A T V S, ta, tum, [*Ouato, fatto in forma d'ouo*. Gall. *Qui est de la forme de figure d'ou*.] *Hisp. Cosa hecha en figura de huevo*.] *ὄσος* ὄσος, in similitudinem ouis factum. Plin. lib. 15. c. 21. Ouatum marmor, diuersi coloris maculis uariatum, ouis speciem referentibus. Plin. l. 35. c. 1. Aliquando pro eo, quod ouo illitum est, unde Ouatum aurum, oue auratum: quoniam ouis albo antea illito, æta ac marmora auri & argenti bracteis integebantur. Perf. Sat. 2. Auro sacras quod ouato perducis facies. Ouatum autem primam corripit, quæ pro dicitur in dictione *Ouum*, non enim semper deriuata primitiuorum quantitatem obseruant.

O V I A R I A, rie, [*Greggia Gal. Bergerie, troupeau de brebis*.] *Hisp. Manada de ouejas*.] *ὄσος* ὄσος, omnium grex. Varr. in prol. 2. de re rust. Pecuaras habui grandes, in Apulia ouarias.

O V I A R I C V S, a, um. Col. lib. 7. c. 6. De ouiarico satis dictum.

O V I C V L A, *ὄσος* ὄσος, parua ouis.

O V I F E R A, *ὄσος* ὄσος, quæ fert oua, ut Ouifera gallina.

O V I L E, lis, [*Stalla da pecore Gal. Bergerie, establo à brebis*.] *Hisp. Aprisco de se acogen las ouejas*.] Ouid. 13. Met. Tepidis in ouilibus agni.

O V I L L V S, la, lum, *ὄσος* ὄσος, ouinus. Plin. lib. 19. Ouillo fimo uti.

O V I N V S, a, um, [*Pecorino*.] *ὄσος* ὄσος, quod ex oue est: ut pellis ouina.

O V I S, ouis, [*Pecora Gal. Brebis*.] *Hisp. Oueja*.] a Græco *ὄσος*, interposita u, propter hiatus, significat pecudem lanigeram. Cic. 2. de Nat. Deo. Ouium uillis homines uestiuntur. Ouem in af. gen. legi, admonent Festus, & Nonius. Varr. Rerum humanarum lib. 27. Qui oues duos, non duas dicunt. Idem: M. Terentio unum ouem multa dico. Gell. lib. 11. cap. 1. auctor est, in multis dicendis hoc semper obseruatum fuisse: ut Ouem uirili genere appellarent; alioqui multam iustam non uideri.

O V O, uas, [*Allegarsi, dimostrar allegrezza con la uoce Gal. s'esjmir*.] *Hisp. Alegarse*.] & *ὄσος*, lætitiæ uociferandum, seu canendum demonstratio. Liuius lib. 1. Romani ouantes ac gratulantes Horatium accipiunt. Est etiam Ouare, minorem triumphum, quem uocabant Ouationem, peragere.

O V V M, [*Ouo Gal. Vn' ouf*.] *Hisp. Hucuo*.] *ὄσος*, interposita u, euphoniae causa. Videllus, uel luteum ouis dicitur illud, quod in ouo crocei coloris est: Albumen, uel album ouis, liquor ille candidus, qui uittellum circumdat. Ouum ouo tam simile non est. prouerbialis est hyperbole, de rebus indilcretæ similitudinis dici solitis. Cicero 4. Acad. Videtne, ut in prouerbio sit ouorum inter se similitudo? Ouo prognatus eodem, prouerbialiter de illis dici potest, quorum ingenium moresq. ita conueniunt, ut iisdem parentibus nati uideri possint.

O A N T E X

O X A L I S, *ὄσος* ὄσος, lapathi genus, satiuo proximum. Plin. lib. 20. cap. 2. Latine Rumicem; uulgo Acetosam uocat.

***O X V S**, anis in lacu *Oxia*, apud Ptol.

***O X Y A C A N T H A**, spina est paruis foliis aculeatis.

***O X Y B A P H Y M**, acetabulum Latine dicitur. mensuræ genus.

O X Y C E D R O S, species cedri, ramosa, & nobis infesta. Plinius libro 13. cap. 5.

O X Y G A L A, n. g. lactis in açorem redacti pars coactior, quod a sero se paratum origano, cæpe, mentha, coryandro, thymo, & cunicula condiri solet. Plin. lib. 28. c. 9. & Coll. lib. 12. c. 8.

O X Y G A R V M, *ὄσος* ὄσος, garum acetosum. i. liquaminis genus ex minutioribus pisciculis confici solitum, cui acoris cõcilandi gratia non nihil aceti solet admisceri. Mart. l. 5. Oxygarumq. liber.

O X Y L A P A T H V M, prima lapathi species apud Diosc. Plin. lib. 20. c. 21. Est & alterum genus, satiuo idem similius. Officinæ Lâpathium acutum nominant.

O X Y M E L I, genus potionis, quod ex mellis libris decem, aceti ueteris heminis quinque, salis marini pondos, tymbræ quadratæ, aquæ marinæ sextariis quinque pariter decoctis fieri solebat. Plin. l. 14. c. 17. Aliter & facilius sit a Gal. 4. de uale. tuenda.

O X Y P O R O N, moreti genus, teste Gell. lib. 12. c. 57. ex caseo, sesamo, nucibus, & herbis constans, aceto piperato cõditis. Plin. l. 20. c. 22. Sunt & sua medicis oxypora, remedia celeriter iuuantia, a celeritate dicta penetrandi. Idem lib. 24. c. 8.

O X Y P O P O L A E, qui cibos uendunt aceto conditos. Plinius libro 20. capitulo 7.

O X Y R Y N C H V S, pisces Nilo peculiaris, quæ tota Aegyptus pro Deo colit. Str. l. 17. Capitur & in mari rubro, item in Caspio. Aelia. l. 12. c. 33. 34. & 35. Est etiam Aegypti ciuitas, ut ait Strab. l. 17.

O A N T E Z

O Z A E N A, *ὄσος* ὄσος, pisces ex Polyporum genere, caput habes grauissimi odoris. Plin. l. 9. c. 30. Est item *Ozæna*, narium morbus, affluxio ne acrim humorum plures crustas intra nares gignētē. quæ grauissimum expirant odorem. Plin. lib. 25. c. 12.

O Z A E N I T I S, herba ex genere gardi, ad Gangem Indiæ fluium nascens, odore uirus referens, unde & nomen accepit. Plinius l. & capitulo 12.

O Z I M V M, p. c. [*Basilico*.] ab *ὄσος*, redoleo. genus edulii redolentis ex intestinis confecti. Vide Cæl. Rhod. lib. 29. c. 24.

***O Z O L A E**, populi ex Locris, Aetoliæ oram incolentes. Strab. l. 9.

D E . L I T T E R A . P

LITTERA muta est, nec adspirationē post se admittit, nisi in dictionibus Græcis, ut Phaeton. Conuertitur quandoque in trāsferentis dictionibus. Græcis p in buq̄ apud Græcos *πὸσος*, apud nos buxus scribit. Interdū p, exsile, pro ph, adspirato poni solet, ut qd̄ a Græcis *παυκίτος*, cum ph, adspirata scribitur, a nostris Puniceus transfertur, sic *πορρῦπετος*, Purpureum dicimus.

P A N T E A

P A B V L A R I S, & hoc re, quod ad pabulum, pertinet. Col. lib. 11. c. 1. Uicia pabularis. Idem lib. 2. c. 14. de pabulari uicia. Plin. lib. 18. c. 16. Omnia hec pabularia.

P A B V L A T I O, nis, [*Paſto*. Gall. *Pasture ou fourrage, le fait d'aller ou fourrage*.] *Hisp. Obra de buscar tal paſto*.] *ὄσος* ὄσος, proprie militum, cum in agrum egrediuntur cum falcibus capiendi pabuli causa. Cæsar 7. Bell. Gall. Vt pabulatione & comæatu Romani prohibeantur. Aliquando pro ipso pabulo. Varro 3. de re rustica, capitulo 16. Si e bono loco transfuleris, ubi idonea pabulatio non est.

P A B V L A T O R I S, [*Paſcolatore*. Gall. *Fourrageur, qui ua à fourrage*.] *Hisp. El eruero que ua à buscar tal paſto*.] qui pabulatum uadit. Cæsar 5. Bel. Gall. Ad pabulatores aduolarunt. Liuius libro 29. Cum in pabulatores Romanos impetus factus esset. Hinc Pabulatorius adiectus. Pabulatoria corbis, in qua reponuntur pabula. Colum. lib. 6. cap. 2.

P A B V L I O R, [*Paſcolare*. Gall. *Fourrageur, paſtre, repaſtre*.] *Hisp. Jr à buscar tal paſto*.] *ὄσος* ὄσος, castræ uerbum. dñr. n. proprie Pabulari militi

res, cum eastris cum falcibus egressi pabulum in usum iumentorum ex agris capiunt. Valerius Maximus libro 5. cap. 6. Pabulantium hostium globo sese obicit. Interdum est pascere. Colum. lib. 7. cap. 6. de capellis loquens: Ne procurrat, sed placide, ac lente pabuletur.

PABULVM, li, [*Pasco, pascolo. Gal. Pasture, fourrage. Hisp. El pasto de bestias sin grano.*] τροφή, proprie pecudum & aliorum brutorum cibis herbaceus, feniceus, paleaceus, uel tramentitius est. Cæsar. 2. Bell. Gall. Cum pabuli copia esse inciperet. Virg. 1. Aeneid. Priusquam pabula gestassent Troia, Xanthumque bibissent. Per translationem dixit Cicero in Catone: Pabulum studij, pro oblectatione. Studium enim, animi pabulum est, quo animus pascitur, ut cibis corpus. Pabula amoris absterre. Lucr. lib. 4. Sed fugitare deceat simulacra, & pabula Amoris. Cic. 4. Acad. Est enim animo-tere mentem. Pabulum animorum. Cic. 4. Acad. Est enim animo-tere mentem. Pabulum ingenio, uel naturale quoddam quasi pabulum consideratio, contemplatioque. Ouid. 8. Metam. Dederatque graui non pabula morbo.

PACALIS, le, [*Pacifico, εἰρηνικός, pacificus. Ouid. 6. Met. Circuit extremas oleis pacalibus oras. Idem 2. Fast.*]

PACATE, [*Pacificamente. Gal. Pacifiquement. Hisp. Απαζῖγνamente, pacificamente.*] pacifice: ut, Pacate per prouinciam iter facere. Cæsar. 1. Bell. Gall.

PACATOR, ris, [*Pacificatore. Gal. Απαῖσευ. Hi. Απαῖσευ, que haçe paz.*] εἰρυσωπιός, pacis conciliator, turbarum compositor. Senec. Herc. Oetæo: Domitor ferarum, orbis pacator ades.

PACATVS, a, um, [*Pacificato, tranquillo. Gall. Απαῖσε, pacifié. Hisp. Pacificado, απαζῖγνado.*] pacificatus, tranquillus redditus. Cicero 3. Ver. Ciuitates pacata. Ouidius 1. de Pont. Si moriar, subeam pacatius aruum. Aequora pacata, Ouid. 10. Aeris pacati status. Lucretius lib. 3.

PACE TUA DIXERIM, [*Con tua licentia, μηδὲν ἀγανακτῆσεις, tua uenia. Cic. 3. de Leg. Cuius iudicium (pace tua dixerim) antepono tuo. Idem 3. de Or. Vix ullam ceteris orationibus (pace horum dixerim) laudem reliquisti.*]

PACHYNVS, pæ. n. pro. πᾶχυνον, promontorium Siciliæ, ab aeris crassitudine nomen habens. nam πᾶχυς, crassum. Virg. lib. 3. Triuacrii metas lustrare Pachyni. Priscianus in Perihesi mediam huius dictionis syllabam corripuit. Qui procul effulis Pachyni distenditur oris.

PACIFER, [*Ch' apport a pace. Gal. Qui porte paix. Hi. El que trae paz.*] εἰρυσωπος, pacem ferens: ut, Laurus pacifera. Plinius lib. 15. cap. 30. Virga pacifera Mercurij, Val. Flac. 4. Arg. Cylleus pacifer. Ouid. 14. Met.

PACIFICATIO, onis, [*Pacificatione. Gal. Pacification, apaisement. Hisp. Pacificamiento.*] διαλλαγή, pacis conciliatio. Cic. Att. libro nono: Respondit se non dubitare, quin gratiam meam ad pacificationem quereret.

PACIFICATOR, oris, [*Pacificatore. Gal. Qui fait la paix entre ennemis. Hisp. El que haçe paz.*] διαλλακτής, conciliator pacis. Cic. Att. lib. 10. Iam illum emptum pacificatorem perorasse puto. Liu. 7. l. 27. Pacificator Aminander.

PACIFICATORIVS, oria, orium, διαλλακτικός, quod ad pacificationem pertinet. Cicero 12. Philip. Pacificatoria legatione implicatos.

PACIFICOS, as, [*Pacificare. Gal. Pacifier faire paix, apaiser. Hisp. Pacificar, haçer paz.*] εἰρυσωμοί, Pacificans diuos, Sil. lib. 15.

PACIFICVS, a, um, [*Pacifico. Gall. Pacificque, paisible. Hisp. Pacifico.*] εἰρηνικός, paci studens. Cic. ad Att. l. 8. Pacifica persona desideretur, an in bellatore sint omnia. Oui. 4. Fast. Perpetuam pacem, pacificumq. ducem. Luc. 1. 4. Duramq. uiri deflectere mentem Pacifico sermone parant.

PACINVS, unus ex nepotib. Volusii regis, qui relicto Illyrico in Italia consedit, ubi populos Pacinates de se nominauit. Fest.

PACISCOR, sceris, factus, deponens, [*Pattuire, patteggiare. Gal. Pactionner, contracter. Hisp. Pactar d haçer pacto.*] συμβάλλω, pactum facio, conuenio. Plaut. in Bacch. Pacifici cum illo paullula pecunia potes. Dicimus etiam Pactus sum hanc rem. Iustin. libro secundo: Cum Xerxe nuptias filia eius paciscitur. Sallust. in Jug. Adherbali suadent, ut sese & opidium Iugurthæ tradat, tantum ab eo uitam paciscatur. Virgilius 5. Aen. Vitamque uolunt pro laude pacisci. Aliquando pro promittere. Cicero Att. libro 5. Cuius filio pacta est Artauafdis filia. Hinc Depaciscor, de quo uide suo loco.

PACO, as, [*Placare, mitigare. Gal. Απαῖσευ, pacifier. Hisp. Απαζῖγνau, placar.*] ἰλάσσω, mitigatio, lenio, placo. Cæsar 1. Bel. Ciu. Galliam, Germaniamque pacauerint. Tib. lib. 4. Eleg. 1.

Paruaque cælestes pacauit mihi.

* **PACORVS**, p. c. Orodus regis Parthorum filius. Hor. 3. Car.

* **PACTIA**, insula mari. Aegæi, una Cycladum. Steph.

* **PACTIAS**, agri Ephesii mons. Str. lib. 14.

PACTILIS, & hoc **Pactile**, ὁμπικτός, ex pluribus partibus compactum est, & coniunctum, ut Corona pactilis. Plinius libro 21. capitulo tertio.

PACTIO, onis, [*Patto, conuentione. Gall. Paction, conuention. Hisp. Pacto obra de pactear.*] ἐμολογία, est (ut inquit Vlpian. l. j. ff. de Pact.) duorum pluriumue in idem placitum & consensus. Sall. in Catil. Collegam suam pactione prouincia perpulerat, ne contra rem dissentiret. Cic. 3. Off. Regulus non debuit pactiones bellicas & hostiles perturbare periurio.

PACTOR, oris, Cicero 7. Verr. Societatis pactores, religionis auctores.

PACTVM, [*Pattuito, patto. Gal. Pactione, accordé, conuenu. Hisp. Pacteado.*] τὸ διαικωχθέν, quandoque participium est a Pacificor, idem significans, quod pacto decretum. Plaut. in Alin. Has tibi non pactis legibus dare iussit, id est, sub conditione, de qua inter nos conuenit. Quandoque nomen est, pro consensu. Cic. 2. de Inuen. Pactum est, quod inter aliquos conuenit, quod iam ita iustum putatur, ut iure præstare dicatur. Vlp. de Pollicitat. l. Pactum est duorum consensus, atque consentio. Pollicitatio uero, offerentis solius promissum. In ablatiuo quandoque accipitur pro modo. Terent. in And. Eo pacto & gnati uitam, & consilium meum cognosces.

PACTITIVS, a, um, Gell. lib. 1. c. 25. Cessatio pugnae pacticia, Induitur dicuntur.

* **PACTOLVS**, p. p. fluius Lydiæ. Plin.

PACVIVS, πικύσιος, Brundisius Poeta, Tragicus illustris, Ennii Poetae ex forore nepos, Romæ picturam exercuit, ac fabulas uenditauit: deinde Tarentum transgressus, prope nonagenarius diē obiit. Ci. Or. Omnes apud hunc ornati sunt uersus. Hic (ut Quintilianus ait) grauitate sententiarum, pondere uerborum, auctoritate personarum clarissimus fuit. Eius epitaphium exstat apud Gell. lib. 1. cap. 24.

PADVA, [*Padoua.*] Venetorum urbs, a Padi uicinitate dicta, quæ & Patauium, πατάσιον, dicitur, quasi Patauium: uel ἄπο τῆς ἀετῆδος, i. a uolando, quod captato augurio dicitur conditum: Vel a petēdo, quod telo auem Antenor petisse dicitur, eoq. in loco urbem condidisse. Primo Antenorea dicta est: unde Antenoridæ postea Patauini & Paduani. Vulgus quidem ita existimat: Sed tamen planum est, Paduam non esse urbem, neque urbis nomen. Sed alterum ex ostijs Padi, cum alterum Volana dicatur, ut aperte declarat Polybius l. 2. in Italiæ descriptione. Et quod Catullus ait, Paduam morientur ad ipsam, ita loquitur, quia, cum illic magna uis piscium caperetur, futurum uidebat, ut annales Volusii Scorsbris saxas sæpe darent tunicas: atque ita morituri essent ad ipsam Paduam, hoc est, eo in loco, ubi piscium magna copia caperetur. Apud Patauium natus est Titus Lilius historicus celeberrimus, qui res Romanas summa facundia perscripsit. Similiter Stella, & Valerius Flaccus Poeta, & Paullus Iureconsultus. Fuit quoq. Volusius Poeta Patauinus, qui post Ennium, rerum gestarum pop. Ro. Annales carmine descripsit. Cat. de Cinna; At Volusii Annales Paduam morientur ad ipsam. Aconius quoq. Ped. rhetor insignis Patauinus fuisse memoratur.

PADVS, [Pò.] ὁ, η ἰδαυός, fluius gremio Vesuli montis celsissimū in cacumen elati, finibus Ligurum Gabienorum, uisendo fonte profluens, condensque sese cuniculo, & Forouibensium agro ite rum exoriens, nulli amniū claritate inferior. A Græcis dicitur Eridanus, ac pœna Phaetonis illustratus. Plinius libro tertio, capitulo 16. Metrodorus refert, quoniam circa fontem arbor sit multa picea, (quæ pades Gallice uocetur) Padum hoc nomen accepisse.

PADVSA, æ. pæn. pro. fossa est ex Pado Rauennam usque ducta. Plinius libro 3. capitulo 15. Claudianus, Eridani ripas, & rauca stagna Padusa.

PAEAN, παιάν, hymnus in laudem Apollinis, qui (ut Iul. Pollux inquit) non solum in auersione malorum decantabatur, sed etiam in uictoria. Interfecto enim Pythone, Apollo laudibus & carminibus laudatus, quæ Pæanas dixerunt. Virgilius 6. Aen. Latiumque choro Pæana canentes. Abusue tamen pro omni deorum laude ponitur. Unde opus suum Pindarus, de laudibus deorum omnium, Pæana inscripsit. Accipitur etiam aliquando Pæan pro ipso Apolline, ἄπο τῆς παῖτιν, hoc est, a mendando. Credebat enim antiquitas, medicinam Apollinis esse inuentum. Iuu. Sat. 6. Parce precor Pæan.

PAEDAGOGIVM, gij, [*Camera daragaζζι, da famiglia.*] παιδαγωγίον, locus in ædibus, in quo pueri, seruiq. commorantur, qui a Græcis παιδῆδες uocantur. Pl. lib. 7. ep. Puer in Pædagogio mistus pluribus dormiebat. Accipitur etiam Pædagogium apud Iureconsultos pro seruitio, i. pro seruorum & mancipiorum grege.

PAEDAGOVS, gi, p. p. [*Pedago, pedanté. Gal. Pedagogue, qui a la charge de mener un esclave. Hisp. Maestro da niños.*] παιδαγωγός, custos & institutor pueri. dicitur, quasi τὸ παιδός, ἄγωγός, pueri dux. Cic. de Amic.

de Amic. Nutrices, & pædagogî maxime erant deligendi.

PAEDICONES, Pædicatores, cubitores, & puerorum.

PAEDIGO, as, pæult. prod. præpõteram cum masculis libidinem exercet.

PAEDOR, pædoris, p. p. [*Παιδορ*. Gal. Crasse, ordure. Hi. Hedor y hediem de X.] αἰτι, μὲς, situs, squalor, illuuius, foetides, immanditia Luc. lib. 2. Longusq. in carcere pædor. Cic. 3. Tusc. Barba pædore horrida. Festus putat, ἄπο τῶν παιδῶν, hoc est, a pueris deduci, qui in illa ætate fordidî fere sunt.

PAEON, παιών, nomen uiri, medicinæ artis peritissimi, quem Hom. lib. 5. Iliad. scribit Platonem curasse, ab Hercule grauer uulneratum. Hic herbam illam insignem inuenisse traditur, quæ ab illo Pæonia dicta est. Est & Pæon genus pedis, qui a Diomede quadruplex esse traditur, quorum primus ex longa & tribus breuib. constat: ut obtinuit secundus, ex breui & longa & duabus breuib. ut; ut, facilius: tertius ex duabus breuib. & longa: ut docuerant. Cicero 3. de Orat. Duas tantum huius pedis facit species, cum scilicet syllabam unam longam sequuntur tres breues; ut, definite, comprimit: aut, cum tres breues sequitur una longa; ut domnerant, studuerant.

PAEONIA, παιωνία, herba insignis, in summo caule siliquis ferens amygdalis similes, quæ cum dehiscunt, grana multa & exigua ostendunt. Dicta Pæonia a Pæone inuente, qui ea Plutonem curasse dicitur ab Hercule uulneratum. Hom. 5. Iliad. Pæonia etiã regio est Macedoniæ, ita dicta a Pæone Endymionis filio, & Epei fratres, qui uictus curu ab Epeo (sicut inter eos conuenerat) Imperium paterni regni uictori fratri permisit, & ad Axium Macedoniæ amnem, sibi suisque sedes delegit. unde ea Macedoniæ pars, quæ antea a regis Emathionis nomine Emathia dicebatur, Pæonia appellata est, & populi ipsi Pæones. Stat. l. 2. Achil. Non me ulla ferri Mauortis imago Præterijt, didici, quo Pæones arma rotatu, Quo Macetæ sua gesta citent.

PAESTVM, opidum Lucaniæ, rosarum abundantissimum, ubi ob cæli clementiam bis in anno producebantur fructus, Maio & Septembri. Virg. lib. 4. Ge. Biferiq. rosaria Pæsti. Strab. lib. 5. auctor est, hanc urbem, primum a Sybaritis fuisse conditam, Posidoniãq. appellatam. Hinc Pæstanus, n. num, παιστικός, Ouid. 2. de Ponto: Calthaque pæstanas uincat odore rosas.

PAETVS, [Lofchetto], qui obliquis oculis adspicit. Hor. 1. Ser. Sat. 3. Strabonem appellat pætum pater. Vbi interpretes Porphyrio, Strabo, qui est detortis oculis dicitur, Pætus, leuiter declinat. Acron ibidem: Pæti proprie dicuntur, quorum huc, atque illuc oculi uelociter uertuntur. hinc Pætorum familia Romæ cognomen sumpfit.

PAGANALIA, orum, [Feste de milan]. κομνηνικὰ, rusticorum festa.

PAGANICVS, ca, cum, [Cosa da nulla], quod paganorum est, quod ad rusticos pertinet. unde Paganicum peculium, uel Paganicum absolute dicitur, quod ex prædiis, uel pastione, aliisue rusticis redditibus prouenit. Antonius in l. j. C. de testamento militari: Frater tuus miles, si te specialiter de bonis, quæ in Paganico habeat, heredem fecit, bona, quæ in castris reliquit, petere non potes. Paganica pila dicitur a pagis, id est, nullis, quod pagani ea uterentur.

PAGANVS, ni, [Rustico, willano. Gall. Villageois, rustico, paisan. Hisp. Cosa de aldeas, rustico.] κομνηνικὸς, a pago dictus est, rusticus, qui scilicet, ruri natus est, & educatus. Cic. pro Domo: Nullum est in hac urbe collegium, nulli pagani, aut montani, qui non amplissime de dignitate decreuerint. Iuuen. Sat. 16. Citius falsum producere testem Contra paganum possis. Hinc Semipaganus, semirusticus. Persius: per translationem arrogantem uitans ait: Ipse semipaganus, ad sacra uatum carmen afferam nostrum. Interdum Pagani accipiuntur pro hominibus non militantibus, tamen urbani sunt. Et est uerbum peculiare iureconsultorum, a quibus hæc duo perinde ac contraria opponuntur, Miles & Paganus. Suet. in Aug. Pinarium cum, concionante se admissa turba paganorum apud milites subscribere quædam animaduertisset, coram fodi imperauit. Marcel. l. quædam. ff. de Pœnis. Quædam delicta pagano, aut nullam aut leuiorem pœnam irrogant: militi uero grauiorê. Quare autem Pagani dicantur etiam ij, qui urbani sunt, hæc asfertur ratio. Romam olim diuisam fuisse in tribus quattuor, (sicut apud Dionysium l. 4. Antiq. legitur) quas Pagos uocabant, in quibus habitantes Pagani dicebantur, qui in nullam aliam habitationem transferri poterant.

PAGANVS, a, um, Ouidius 1. Fast. Pagum lustrare coloni. Et date paganis annua liba foci. Quin. de Pet. Collegium onanium Paganorum.

PAGASA, Thesaliæ opidum, postea Demetrius dictum, iuxta quod edificata fuit Argonautis Argonautarum: quæ ob id apud Ouidio libro septimo Metam. Puppis Pegasæa nuncupatur. Hinc sinus Pegasicus appellatur a Plinio libro quarto, capitulo 8. Stephan.

παλασθητικόν uocat.

PAGATIM, p r singulos pagos. Liu. lib. 32.

PAGELLA, diminutiuum. Cicero ad Brutum libro 11. Altera iam pagella procedit.

PAGINA, æ, [L'una & l'altra facciata della carta. Gal. Vne page. Hisp. Vna qualquiera hoja de libro.] οὐλί; , utraq. pars toly a pangendo, quod in paginis carmina panguntur. id est, hgu. ut. uelut enim pangi, uel hgi in ceris dicuntur. Vel quod in libris suam quæque obineat regionem, ut pagi. Cic. ad Ictonem lib. 15. Vane sum affectus tuis litteris, ualde priore pagina perturbationus. Plin. lib. 17. capitulo 22. Paginas in uerbis uocat areas, interscriptas inter duo iuga. Paginam utramque facere in aliqua dici ut, cuius tanta est auctoritas, ut nihil omnino sine iplo rerum geratur. Plinius libro 2. cap. 7.

PAGINULA, æ, παλιδιον, demin. a Pagina. Cic. Att. l. 4.

PAGO, gis, pepigi, patium, [Pattuire, far patto. Gal. Vire quelque marche, contract, ou accord. Hisp. Pactear, hazer pacto.] συμθησα, aucto re Quin. lib. 1. c. 10. antiquum uerbum est, quod utebantur pro paciscor. l. 2. ad Her. Pacta sunt, quæ legib. obseruanda sunt. hoc modo: Rem ubi pagunt, oratione pagunt. Ser. tamen dicit Pago (unde multi uolunt uenire Pepigi) nusquam lectum esse, uulq. Pepigi a Paciscor fieri, sicut & Pactus, quomodo a Placeo, placui, & placitus.

PAGRVS, παγρῆς, piscis ex genere cancrorum. Plin. l. 32. c. 10. Idem & Pagurus dicitur. Idem lib. 9. c. 31.

PAGVS, pagi, [Villa. Gal. Vn gros village ou bourg. Hisp. El barrio o aldeas.] κῆρυ, simul positæ uillæ, hoc est rusticæ domus in unum coagmentatæ, ἄπο τῶν κερῶν, hoc est, a fontibus, circa quos uiticæ gaudet habitare, ut facilis sit aquatio. Auctor Festus: Pagus præterea accipitur pro toto iurisd. citionis tractu. ut Cæsar libro 1. Bell. Gall. scribit, Heluetiam totam in quattuor fuisse diuisam pagos.

PALA, iæ, [Pala, badile. Gall. Vne pelle. Hisp. Pala, instrumento para trapalar.] σπενδόν, instrumentum rusticatum, uulgis notum, dicta a pagendo, mutata g, in l, inquit Varr. lib. 4. de lingua Latina. Pala uenduntur sibi, & mergas dadas, ut hortum fodiat. Est etiam Pala instrumentum, quo panis in furnum mittitur, & extrahitur. Cato cap. 11. de re rust. Item quoddam ignis receptaculum. Item Pala dicuntur doræ partes dextra, læuaq. eminentes. Item (ut inquit Str. lib. 3.) minores auri purgatoris mailulæ, & urique non maiores selibra, Pala dicuntur. Plinius lib. 34. capit. 13. Pala quoque anuli pars caua est & latior, in qua gemma inseritur. Cic. lib. 3. Offic. Cum palam eius anuli ad palmam conuerteret, a nullo uidebatur.

PALAMON, παλαίμων, Athamantis & Inus filius fuit, alio nomine Meliceres, qui patris forem fugiens, una cum matre in mare præcipitauit. amboq. dii marini facti sunt; mutatiq. nominibus. mater Leucothea, hoc est, alba dea, dicta est. crediturq. esse aurora, quæ & Maruta dicitur. ille uero a Græcis Palæmon, a nostris, quod portibus præesse putetur, Portunus est appellatus. In Palæmonis honorem Isthmia celebrantur, a Thesæo primum instituta, quorum præmia erant coronæ ex pinu confectæ, quæ a Palæmone dictæ sunt Palæmonicæ. Clau. 8. Pan. Cuncta Palæmonis manus explorata coronis Adhuc. Erat autem hoc unum ex quattuor certaminibus, quæ magno totius Græciæ concursu celebrantur: quorû duo dicata erant diis immortalib. Ioui Olympio, Apollini Pythia: duo itidem immortalib. is, Nemææ Archemorio, Palæmoni autem Isthmia. De qua re circumfertur Epigramma Græcum nomine Archæ Poetæ.

PALAPAPHVS, opidum Cypri insulæ, antiquum Veneris Aphabiæ templum habens, antea Paphus dicta. uerum postquam Agapenor alteram eiusdem nominis urbem condidisset, cœpra est hæc ad differentiam recentioris Palæpaphus appellari, quasi uertita Paphus. Strab. lib. 14.

PALÆPHATA Papyrus, prouerbialiter dicitur de libellis fabulosis, qui nisi meras fabulas, resq. incredibiles continent. Tractum a Palæphato, siue (ut alii malunt) Prieneo, qui τῶν ἀπίστων, hoc est rerum incredibilium multa conscripsit uolumina. Virgil. tamen in carmine ad Messallam Palæphatam papyrus, simpliciter dixit pro libris Palæphati, cum ait: Docta Palæphata testatur uoce papyrus.

PALÆSTINA, prouincia Syriæ, Iudææ, & Arabiæ contermina. Plinius libro 5. capitulo 12. & 13. Herodotus totam Syriam uocat Palæstinam.

PALÆSTRA, æ, [Palestra, lotra. Gal. La luitte, exercise à luitte. Hisp. La lucha.] παλαίστρα, luctatio, ἄπο τῆ πάλλεσθ τὸ σῶμα, hoc est, a corporis agitatione. Ter. in Eun. Fac periculum in litteris, fac in palæstra, in musicis. Virg. lib. 6. Pars in gramineis exercet membra palæstris. Accipitur etiam per translationem Palæstra, pro quouis re, a ut pro quouis etiam loco, in quo præcipue se quis exercet. Terent. in Phor. Ecce, sua palæstra exit foras, id est, e domo

domo lenonis, quæ est ueluti exercitiū ipsius amatoris. Accipitur etiam pro decenti motu, gestuque totius corporis. unde Palæstricæ uocantur, qui in hisce corporis decentibus gestibus insigniter sunt exercitati.

PALÆSTRICÆ, aduerbium, more palæstritarum. Cicero de Opt. gen. dic.

PALÆSTRICVS, ci, [Lottatore. Gal. Lucifleur. Hisp. Luchador.] substant. idem quod palæstrita. Afranius: Depellis mihi manum per palæstricos. Dicuntur etiam Palæstrici, qui palæstram docent, i. qui palæstricas exercent & instituunt. Aliquando etiam Palæstricos appellatos inuenimus, qui motus gestusq. corporis formant, docentq. quo pacto omnes corporis partes decenter debeamus mouere. Quinc. l. i. c. i. Ne illos quidem reprehendendos puto, qui paullum etiam palæstris uacauerint.

PALÆSTRICVS, a, um, pænult. correp. [Cosa da lotta. Gal. Apartenante à lutte. Hisp. Cosa pertenesciente à lucha.] παλαστρικός, quod est ex usu palæstræ, siue quod ad palæstram pertinet. Plautus in Rud. Ex urbe ad mare huc prodinus pabulatum; pro exercitio palæstrico. Palæstricos motus dixit Cicero l. Offic. Nimis accuratos corporis gestus.

PALÆSTRITA, æ, pænult. prod. [Lottatore. Gal. Lucifleur. Hisp. Luchador.] qui se in palæstra exercet. Cicero 6. Verr. De Heraclii hereditate, quam palæstris concessit. Persius Sat. 4. Quinque palæstritæ.

PALAM, [Palesente. Gal. Publiquement. Hisp. Publicamente.] παλαίμας, aperte, in conspectu, atque oculis omniū. Cic. 4. Ac. Alterum, ut uidemus, palam; alterum, ut suspicamur, obscurius. Cæs. 3. Bel. Ciu. Exercitum educunt, Pompeius clam & noctu, Cæsar palam atque interdium. Coram ad personas certas tantum refertur: palam ad omnes. Ter. in Eun. Sin falsum aut fictum, continuo palam est. Palam quæstum facere dicitur, non tantum ea, quæ in lupanario se prostituit, sed etiam si qua in taberna, caupona, uel qua alia domo, pudori suo non parcat.

PALAMEDES, nomen Nauplij Eubœæ regis filij, qui Vlyssis fraude a Græcis interfectus fuit. nam cum omnes totius Græciæ Principes ad bellum Troianum conuocarentur, Vlysses ut domi maneret, insurre se finxit; & quo melius rei fidem faceret, iunctis diuersæ naturæ animalibus salem ferebat: Palamedes autem, ut uiri astutiam deprehenderet, Telemachum filium obiecit: quo uiso Vlysses aratrum subito suspendit, ne eum læderet. Quo argumento simulatione deprehensa, ad bellum ire coegit. Deinde cum in Thraciam frumentarium missus esset Vlysses, & nihil inde attulisset, neque quidquam sese inuenisse diceret, Palamedes eodē missus plurimum frumenti aduenit. Quamobrem Vlysses, inuidiæ stimulis agitarus, adulterinam Priami nomine epistolam scripsit, in qua agebat. Palamedis proditionis gratias, commemorabat que secretum auri pondus esse transmissum, quod ipse Vlysses pro corruptos seruos in tabernaculo eius infodi curarat. His igitur litteris in Græcorum consilio recitatis, Palamedes proditionis accusatur, ibi Vlysses reo se adesse simulās, hostilib. litteris nihil fidei habendum contendit: eaque re ipsa facile posse coargui, si Palamedis tabernaculum scrutarentur, in quo si aurum inueniretur, nullum illum supplicij genus recusare. Missi itaque, qui tabernaculum eius perscrutarentur, cum aurum inuenissent, Palamedes ueluti proditionis conuictus, lapidibus obrutus est. Quid. l. 13. Hic fert Troiano bello quattuor litteras inuenisse scilicet, θ, ε, χ, ο. Præterea calculorum ludum, & mensurarum, & ponderum rationem excogitasse. Astrologiæ insuper peritus fuisse dicitur, annumq. ad cursum Solis, & menses ad cursum Lunæ accommodasse: primusque in castris uisam, atque reformidatam Solis eclipsim naturalem, minimeque timentam esse docuit. Præterea ordinem aciei & tesseras, hoc est, symbolum bellicum, & uigilias inuenisse. Quæ omnia a gruib. fertur didicisse. Illæ enim non, nisi acie instructa, uolant, electo duce, quem sequantur, dispositique in extremo agmine, qui gregem uoce contineant: & qui noctu ceteris dormientibus excubias obeant. Inter uolādum etiam mutatis subinde ordinibus, litteras qualdam uidentur effingere, quas etiam ab eis primus obseruasse fertur Palamedes. Hinc a Poetis Palamedis aues, grues, dicuntur. Mar. lib. 13. Vnam perdidideris si Palamedis auem. Fuit & Palamedes Eleates Grammaticus. Suid.

PALANGÆ, Græci παλαγγας, dicūt, sunt lignea teretia, qualia sunt quæ nauigijs dum subducuntur ad litus, aut ad mare trahuntur, supponi solent. unde etiam nunc Palangarios dicimus, qui aliquid oneris, sustib. transuehunt. Varr. de uita pop. R. lib. 4. Pœnus de nostris quosdam capros crudelissime pro palangis carinis, subiecerat, quo metu debilitaret nostros. Cæs. 2. Bell. Ciu. Palangis subiectis aditrim hostium, admouent.

PALANGO, palangas, onus aliquod huiusmodi sustibus transueho. Afranius: Capream semilaceram quaterni simul palangabant. Nonius.

PALANTEVM, uel potius Pallanteum gemino l, urbs in Palatino monte, a Pallante Euandri proauo. Virg. lib. 8. Aen. Var. a balatu ouium per antisthæcon dictum uoluit, & sic per l, simplex scribi debet. uide Palatium.

PALANTIA, παλαγία, opidum Hispaniæ Tarraconensis, ut ait Ptolemaus libro 2. capitulo 6. Vacceorum colonia, a qua Palantini dicti. Alias Palentia est, & nomen fluminis in Valentino litore.

PALANTIVM, Arcadiæ opidum, Euandri regis patria: qui cum patrem imprudens occidisset, suadente matre in Latium se contulit, montemq. in quo primum confedit, a nomine relicte patriæ Palantion appellauit, qui postea Palatium appellatus est. Plinius lib. 4.

PALATIM, πεπλανημένος, passim. Liuius libro septimo: Palatim fugerunt.

PALATINA, æ, urbis Romæ quarta regio, circa Palatinum montem. unde nomen accepit. Sunt qui a Palantia Latini regis matre huic regioni nomen putent impositum. Alij a Palando, i. errado, quod Arcades duce Euandro Palantes ibi primum subsederint.

PALATINA OFFICIA, officiales aulici & imperatorij. Iulius Capitolin. in Galien.

PALATINA PALAESTRA, quæ in Palatino monte exercetur. Cicero ad Att. libro 2.

PALATINVS, a, um, unde Palatinus mons dictus est, super quo primo Roma ædificata fuit.

PALATIO, onis, [Palificata. Gal. Fichement de pieux, pilotis. Hisp. Fundamento de palos.] illud fundamenti genus, cum in solo uliginoso, aut sustinendo ædificio non satis firmo, fistuca, uel simili aliqua machina Palos depangimus, cui ædificium innitatur. Vitruuius libro secundo.

PALATIUM, tii, παλατιον ὄρος, unus ex septem urbis Romæ montibus, nomen habens ab eo, quod ante urbem conditam pecus in eo pascens balare consueuerit, sic enim uox eius animalis exprimitur, quasi Balatium; qua etiam uoce utitur Neuius: Vel a palo, las, siue quod ibi palare, i. errare pecudes soleant, siue quod Palantes Arcades cum Euandro ibi confederint. nam ante Romanam conditam possessum fuisse, atque habitatum hunc montem constat. Alij a Palantia Latini matre, quæ ibi habitauerit, Palatium dictum uolunt. Alii a Pallante Euandri auo. Alii a filia Euandri Palatia, ab Hercule uitiata, & postea illic sepulta. uel certe a Pallante eius filio illic sepulto. Plin. a Palantio Arcadiæ opido, & patria Euandri dictum existimat. Alii a Pale pastoralis dea nomen inditum. Palatium, παλαίον, etiam dicitur domus imperatoria superba. amplaque a Pallante gygante, qui primus palatium ob magnitudinem sui fecisse dicitur, siue (ut Corillus auctor Græcus refert) a Palatino monte. Suet. de Cla. gram. Ab Augusto nepotibus eius preceptor electus, transit in palatium. Huius nominis prima syllaba modo producitur, modo corripitur. Ouid. i. de Arte. Illic quas tulerant nemorosa palatia frondes. Mar. lib. 5. Inde sacro ueneranda perent palatia cliui.

PALATVAL, sacrificium, quod fiebat in monte Palatino. Var. de ling. Lat. lib. 6.

PALATVALIS, Flamen, qui constitutus erat ad sacrificandū ei Deæ, in cuius tutela erat Palatium. Fest.

PALATVM, ti, [Palato. Gal. Le palais de la bouches. Hisp. El palador sentido del gusto.] παλαίον, oris calum, quod labijs dentibusq. quasi palis, munitum sit. Colum. lib. 7. Si palatum, atque lingua concolor lanæ est. Legitur etiam nominatiuus Palatus apud Cic. 2. de Finibus: Non sequitur, ut cui cor sapiat, ei non sapiat palatus, nisi menda in pallo sit.

PALEA, æ, [Paglia. Gal. Paille. Hisp. La paja.] ἀχυρον, ut ait Varr. de re rust. lib. 1. cap. 50. Siue a nomine Pabulum dicitur. nam ea sola primum in pascendis animalibus præbatur. quo uocabulo, non proprie culmi, sed follicula ipsa granulorum comprehenduntur. Virg. lib. 1. Geor. Surgentem ad Zephyrum palæa iactantur inanes. Col. lib. 6. Minus commode tuemur armentum paleis. Notandum (ut Seruius sentit) Paleam singulari numero dici contra artem. nam quæ ex pluribus constant, sunt tantum numeri pluralis: ut cancelli, bigæ, scopæ: licet abutantur Poetæ. Virgil. 1. Geor. Nec quidquam pinguis palæa teret area culmos. Palea quoque dicitur cartilago deflua a collo galli gallinæ. Colum. libro 8. capitulo 2. de gallinæis loquens: Paleæ ex rubro albicantes, quæ uelut incanæ herbe dependent. Palea æris, pro ramento, & excremento. Plin. lib. 34. c. 13. Expuitur æris palea. Budæus Pala legit, non Palea.

PALEARIA, [Pagliuola. Gal. Le fanon d'un bœuf ou vache. Hisp. Los papos pellejas de buey.] τὰ ἐσθύνοντα, pelles dependentes ex gutture boum, quasi pellearia. Virg. 3. Geor. A mento palearia pendet. Colum. lib. 6. capit. 1. Palearibus amplis, & pene ad genua promissis. Nominatiuus singularis est Palear, quo usus est Seneca in Hippolyto.

PALEARIVM,

PALBARIVM, *iii*, [Paglizio. Gal. Vn pailler. Hisp. El pajax donde se guarda pajax.] ἀχυράν, locus in quo reconditur & asseruatur palea. Col. lib. 1. c. 6. Fenilia, paleariaq.

PALBATVS, *a, um*, [Fatto di paglia. Gal. Fait de paille. Hisp. Hecho de pajax.] ἀχυράτος, quod est factum ex paleis, uel quod paleas habet admixtas. Vide Lutum paleatum, cui, ut tenacius sit, admixtae sunt paleae. Col. lib. 1. de arbor. c. 8.

PALES, pastorum Dea. Fest. hanc quidam Vestam, quidam deorum matrem appellant. Hanc Virgil. gen. fem. uocat. Alii, inter quos Varro, mascul. gen. ut hic Pales. Huic sacra solentur, quae Palilia uocantur, de quibus infra. Haec Seru. ad illud Virg. Te quoque magna Pales.

* **PALICENVS**, παλικὴν κρήνη, fons in Sicilia, non procul a Catana. Steph.

PALICI, παλικοί, dicti gemini fratres, Iouis filii, & Thaliae nymphae, siue Aetnae: quae cum Iunonis iram metueret, orauit ut terra sibi desisteret: sed cum tempus maturitatis infantium, quos aluo gestabat, aduenisset, rursus terra hians, duos infantes ex puella aluo emisit, appellatiq. sunt Palici, ἀπὸ τῆς παλινίαν, quod in terram demersi, denouo sint reuersi. Ostendunt accolae duos lacus, ex quibus Palicos fratres putant emerisse, eorūq. Dellos appellant. vide Delli.

PALILICIVM SIDVS, ὀπίδες, ex septem constat stellis, quas Latini Sūculas appellant. Vide Plin. lib. 18. c. 26.

PALILIA, παλιλία, uel, Parilia, in r. mutata, Palis Dex festa; quae a pastoribus in agris fiebant. xj. Kalend. Maij, quo die Romulus urbem fundauit, ad morbos a pecore pellendos, seu pro partu pecoris. Propert. lib. 4.

Vrbi festus erat, dixere Palilia patres.

* **PALILLOGIA**, παλιλλογία, figura, cum aliqua dictio maioris uehementiae causa iteratur. Rufin. & Aquila.

PALIMBACCHIVS, pænultima producta, genus pedis, ex prima, & secunda longis & ultima breui: ut Augustus. Idem Antibacchius dicitur.

PALIMPISSA, pix liquida iterum decocta, & inspissata. Plinius lib. 25. capitulo 7.

PALIMPSESTVS, παλιμπεστος, membrana iterum abrasa. Cic. Treb. lib. 7. epist. Nani quod in palimpsesto, laudo parcimoniam. Quidam hoc loco legunt Palinxestum a παλιν iterum, & ἔξω, rado, qua uoce usus est Catul. ad Varum ep. 19. Puro (inquit) esse illi millia aut decem, aut plura Percripta, nec sic, ut sit, in palinxesto Relata. Bud. in lib. de Ase. Palimpsestum interpretatur chartam deletilem, qua calculatores utuntur.

* **PALINGENESIA**, παλιγενεσία, uox ad explicandam Pythagorae sententiam, id est, regeneratio: siquidem uolebat, animas e corpore egressas, in alia, atque alia corpora transmigrare, ac renasci.

PALINODIA, παλινοδία, recantatio, a Graeco παλινοδῆν, recantare, & quod semel dictum est reuocare, pro quo dicimus. Palinodiam canere.

PALINVRVS, Lucaniae promontorium, dictum a Palinuro nauis Aeneae gubernatore, qui somno oppressus una cum gubernaculo in mare delapsus, cum ad eam partem Lucaniae adnataisset, in qua postea Velia condita fuit, ab incolis praedae cupidus occisus est, spoliatus, cadauerq. eius in mare obiectum. uerum eum non ita multo post ora illa grauissima peste infestaretur, oraculo moniti, ut Palinuri manes placarent, lucum ei fecerunt, & coenotaphium posuere: ex quo Virg. lib. 6.

Nam tua finitimi longe, lateq. per urbes
Prodigijs acti caelestibus, ossa piabunt,
Et stant tumulum, & tumulo sollempnia mittent,
Aeternumq. nomen Palinuri nomen habebit.
Dicitur Palinurus quasi iterum meiens. παλιν, enim iterum, ἔρος, urina. ad quam etymologiam alludit Mart. lib. 3.

Minxisti Paulline semel currente carina,
Meiere uis iterum, sic Palinurus eris.

PALIVRVS, παλιυρος, frutex spinosus & asper. Pli. l. 13. c. 19. Vir. 5. ecl. Carduus & spinis surgit Paliurus acutis.

PALLA, ἄ, [Vesta dounefca. Gal. Vn palletor. Hisp. Capa o ropa uestidura de encina.] χλαῖνα, honestae mulieris uestimentum, hoc est palliū, quod palam & foris est ad neltigia usque demissum. Virg. 1. Aen. Pro longa tegmine pallē, Tigridis exsuuiae per dorsum a uertice pendent. Pla. in Men. Pallam ad Phrygionem fert confecto prandio. Palla etiam utebantur citharœdi. Ouid. 1. 1. Metamorp. Verit humum Tyrio saturata murice palla. Item tragœdi. Idem 3. Amor. Fronte comæ torua, palla iacebat humo. In Gallia etiam omnes passim uiri palla utebantur. & uidet it. inquit Bysius, Gallica palla accessisse ad formam nostri palletici manicati. unde Mart. l. 1. Dimidiaq. uates Gallica palla tegit. Strab. lib. 5. idem sentit: Tunicarum, inquit, uice pallas manicatas gestant, ad uentura usque, natesque medias pertingentes. Est etiam hoc no-

mine urbs, Ptol. teste, a latere Meridionali Corsicae.

PALLACANA, cæpe genus est, nullo fere capite, radice tantum oblonga, quod subinde refecatur, ut porrum. Plin. lib. 19. c. 6.

PALLACE, es, seu Pallaca, ἄ, [Concubina.] παλλακή, concubina. Suet. in Vesp. Accubante aliqua pallacarum.

PALLADIVM, παλαίδιον, Palladis simulacrum antiquissimum fuit in arce Troiana, quod eo tempore, quo arx templumq. Mineruae edificabatur, de caelo cecidisse fabulantur Poetæ, & in templo nondum tecto sibi locum cecidisse; quæ res cum omnib. maximo esset miraculo, ab Apolline responsum est; tam diu urbem incolumen fore, quam diu simulacrum illud intra moenia seruaretur. ita que tempore belli illius, quod communibus uiribus Graecia tota aduersus Troianos gessit, datum negotium est Vlyssi & Diomedidi, ut per cloacas, in urbem ascenderent, fataleq. Mineruae simulacrum auferrent: quo facto, urbem, tutelari Palladis numine spoliatam, facile postea ceperunt.

PALLADIVS, dia, dium, quod est Palladis. unde Palladium forum Romæ.

PALLANTIAS, παλλαντίας, palus in Africa, circa quam Palladem primum apparuisse ferunt: unde ex ea natam nonnulli putauerunt. Plin. lib. 5. c. 4.

PALLAS, is, [Pallade.] παλλὰς, sapientiae Dea, alio nomine Minerua ex Iouis cerebro sine matre prognata. quod ideo a Poetis fingitur, quia liberalibus artibus, & honestis disciplinis credatur praefidere, quæ non ex inuento humani ingenij, sed ex inexhausto diuinae sapientiae fonte creduntur dimanasse. Dicta Pallas (ut quibusdam placet) a Pallante gygante, ab illa interfecto, cum prius Tritonia uocaretur a Tritonide palude, ubi primum uisa est. uel ἀπὸ τῆς παλλῆν, a uibrando. solet enim ita pingi, ut hastam manu uibrare uideatur.

* **PALLAS**, antis, Euandri filius, qui cum Aenea missus, a Turno occisus est. Virgilius 10. Fuit alius Pandionis filius, de quo Ouidius 7. Metamorph.

PALLENES, es, pænult. prod. παλλών, opidum in sinibus Macedoniae, ab ea parte, qua Thraciam spectat. dictum a Pallene Sithonis filia, & Cliti uxore. Plinius libro 4. capitulo 10. Est item Pallene uicus Atticae regionis in tribu Antiochide. Hinc Pallenzus, *a, um*, Stat. lib. 4. Silu.

PALLEO, les, lui, [Effer pallido. Gal. Effer palle. Hisp. Amarille cerser.] ἐχρῖσθαι, pallidus sum. Cicero 2. Phil. Sudat, pallēt. Ouid. 1. de Arte: Palleat omnis amans, color hic est apertus amanti. Hinc Expalleo: a quo Expalleco, ualde pallidus fio. Plautus in Curc. Viden' ut expallui? Impalleo, a quo Impalleco, id est, ualde incumbo, ut pallor contrahatur. Persius:

At te nocturnis inuat impallescere chartis.

PALLESCO, [Pallidifc.] pallidus fio. Prop. lib. 1. Eleg. 12. Tardis pallescere curis.

PALLIDVVS, *a, um*, Catullus ad Ortalum.

PALLIDVS, *a, um*, [Pallido, smorto.] ὀχρῖας, Ouid. 4. Met. Oraq. buxo Pallidiora gerens.

PALLIATRVM, περιδώνιον, rude ac uile pallium. Appul.

PALLIATVS, *a, um*, περιδωνόφορος, pallio indutus. Cic. ad Q. F. lib. 3. Illi palliati topiariam facere uideantur. Idem pro Rab. Pos. Obiciat licet, palliatum fuisse.

PALLIOLATIM, aduerbium. Plautus in Pseud. Palliolatim amictus inaccessi.

PALLIOLATVS, palliolo indutus. Suet. de Cla. Palliolatus praesedit. Mart. l. 9. Hanc uolo, quæ facilis, quæ palliolata uagatur.

PALLIOLVM, *li*, [Cappetta, mantelero.] περιδώνιον, breuius, & uilius pallium. Cic. 3. Tusc. Sæpe est etiam sub palliolo sordido sapientia.

PALLIVM, *lii*, [Mantello, soprauèsta. Gal. Vn robe longue, manteau. Hisp. Mantax.] περιβών, uestimenti genus, quod tunicae superindui solet, dictum, quod palam gestaretur. proprie autem Graecorum habitus, ut Romanorum toga. Suetonius in Aug. Toga & pallia distribuit, unde Palliati Graeci dicti, & comœdiae palliatae, scriptæ secundum ritus, & habitus palliatorum, id est Graecorum, Donatus quo amictus, soccos quibus indutus esset, se manu sua confecisset. Pallium quoque philosophorum erat. Gell. lib. 9. Video barbam & pallium: philosophum nondum uideo. Pallia inter communia uestimenta annumerantur Vlpiano, quæ promiscua appellant Tacit. lib. 3.

PALLOR, loris, pænult. prod. [Pallore, pallidezza. Gall. Couleur palle & blefme. Hisp. Amarillez.] ὀχρῖας, color ille cum pellis sanguine destituta luescit. quod accidere solet in subito metu, sanguine se ad interiora recipiente. Ouidius 11. Metam. Buxo que simillimus ora Pallor abit. Cicero 4. Tusc. Vt pudorem rubor, sic terrorem pallor, & tremor consequitur. A quo Pallidus, *a, um*, & de mia Pallidulus.

* **PALMA**, πάλμα, ciuitas in maiore Baleari. Plinius libro tertio, capitulo 5.

PALMA,

PALMA, *α*, [Palma della mano, palma albero. Gall. Le palme de la main, le dans de la main. Hisp. La palma de la mano tendida.] *θέρων*, manus pars illa concaua, quæ est inter τὸν καρπὸν, & digitos intermedia, cuius pars exterior a Græcis *ὠσθένειος*, dicitur. quamquam etiam non raro pro tota manu palmam acceptam legimus. Cic. in Or. Cum manum dilatauerat, palmæ illius similem eloquentiam esse dicebat. Virg. 2. Aen. Teneras arcebant uincula palmas. Idem 1. Aen. Duplices tendens ad sidera palmas. Hinc arbor illa nobilis, quam Græci *ῥωμικὴ* appellant, a nostris quoque Palma dicitur, quod comam in cacumine habeat circum extensam, & ramos in digitorum modum protensos. unde & fructum eius dactylos, id est, digitos uocamus, quod digitorum manus similitudinē referant. uide Gell. lib. 3. c. 6. Ponitur pro uictoriæ signo. Plutarchus. In certaminibus palmam signum esse placuit uictoriæ; quoniam ingenii eiusmodi lignum est, ut urgentibus, opprimentibus, que non cedat. Item Palma caussa certaminis dicitur, ut annotauit Donatus in illud Ter. in Pro. Phor. In medio omnibus palmam esse positam, qui artem tractant nusicam. Item Palma (ut docet Seruius in lib. 11. Aen.) significat togam, quæ etiam Toga palmata dicebatur a palma in ea intexta: & proprie triumphantium fuit. Alii a latitudine clauorum dictam uolunt Palmatam, quæ nunc genere picturæ Picta appellatur. Mart. 1. 7. Palmatæq. duces, sed cito, redde togæ. De palma arbore, uide Plin. lib. 2. c. 5. & lib. 13. c. 4. & Diosc. lib. 1. c. 150. & Theoph. lib. 1. c. 2. & lib. 4. c. 5. Dicitur Latinæ, Palmam ferre, id est, uictorem esse: Palmam dare alicui, uictorem fateri.

* **PALMARIA**, *παλμυρία*, insula ultra Tiberina ostia, in mari Tyrreno. Var. 3. de re rust.

PALMARIS, & hoc re, ut palmaris statua, quæ alicui ob uictoriam ponitur. Cic. 6. phil. Illa statua palmaris.

PALMARIS, *τε*, [D'un palmo,] *ῥωμικῆς*, magnitudine unius palmi. Var. lib. 1. de re rust. cap. 35. Virgulas palmares. Col. lib. 9. Spatia palmaria.

PALMARIVS, *α*, um, [Degno di palma,] palma dignum. Ter. in Eun. Id mihi puto palmarium.

PALMES, *itis*, [Palmitre, tralcio. Gal. Le ferment on bois qu'on laisse en la uigne tous les ans quand on la taille. Hi. El sarmiento que esta en la uide el pampayo.] *καρμῆ*, uitis sarmentum, quod in modum palmæ humanæ, uirgulas quasi digitos edat. Plin. lib. 17. c. 22. Palmes & Pampinus pro eodem. Colum. lib. 4. cap. 17. Si oculi singuli sub iugobinos pampinos emiserint, detrahendi sunt eis singuli palmitres, quo lætior materia conflurgat. Palmes, pro flagello uitis. Id. lib. 4. cap. 21.

PALMETVM *meti*, [Luogo dove sono piantate molte palme,] *ῥωμικῶν*, locus palmis constitis. Plin. 1. 5. c. 1. Ponitur aliquando pro palmarum frequentia. Ibidem: Hiericuntem palmetis constitam, fontibus irriguam.

PALMEVS, *α*, um, [Di palma,] ex palma arbore. Col. 1. 5. c. 3. Palmeis tegentibus uineas adumbrabat. Plin. lib. 24. c. 17. Vinum palmeum capiti noxiū.

PALMI FER, *α*, um, [Che produce palme,] *ῥωμικῆς*, ferens palmas. Ouid. 1. Amo. Palmiferamque Pharon. Idem 10. Metamorp. Palmiferos Arabas.

PALMIPEDALIS, *is*, e, [Della grande *ῥα* d'un piede,] *ῥωμικῆς*, mensura unius pedis & palmi. Colum. lib. 3. cap. 9. Malleus palmipedalis.

PALMIPES, *dis*, τὸν *σεγαρόπυς*, planos ad palmæ similitudinem habens pedes. unde anseres, palmipedes dicuntur. Plinius libro 10. capit. 11.

PALMO, *mas*, materias alligo. Colum. lib. 11. cap. 2. Palmare, id est, materias alligare, hoc tempore non expedit. In alia significatione accepit Quint. in decla. Cæc. Cum, inquit, manus ex parte, qua palmare uestigium, potest, plicetur in capulo. Et paulo post: Qui palmatus est patius, uestigium eius partis ostendit. Hinc Depalmo, palma percussio. Gell. libro ult. cap. 1. Quemcumque depalmauerat, numerari statim, secundum duodecim tabulas, 25. asses iubebat.

PALMOSVS, [Pien di palma,] palmis abundans, Virg. lib. 3. A e. Palmosa Selinis.

PALMULA, *α*, extrema pars remi, quod in modum palmæ protensa est. Virg. lib. 5. Aen. Stringat sine palmula cautes. Sunt & Palmulæ, fructus palmæ, qui & dactyli, & caryote dicuntur. Varr. 1. de re rust. c. 67. Palmulam, & ficum Sabinam quanto citius promas, iucundiore utare.

PALMVS, *mi*, [Palmo. Gall. La mesure d'une paulme, quatre poulces. Hisp. Palmo.] *ῥωμικῆς*, mensuræ genus, & est duplex, maior, & minor: maior digitorum duodecim; minor digitorum quattuor.

PALMYRA, *ῥωμικῆς*, Steph. urbs Syriæ, situ loci, soli diuitiis, aquarum amenitate insignis. Plin. 1. 5. c. 25.

PALMIRENÆ, solitudines, dictæ, quæ ab hac urbe, usque ad Petram Arabiæ Petreæ metropolim, & ad fines Arabiæ felicis

pertingunt.

PALO, *las*, [Palficare,] fulcio, quasi palis munio. Col. lib. 11. cap. 2. Ut uitis paletur.

PALOR, *aris*, [Vagare. Gall. Aller auant par ci par là parmi les champs sans tenir ordre. Hisp. Vagar ó buyr los desbaracados.] *ῥωμικῆς*, passim uagor. Liu. 1. 1. Romæna legio palantes in agris oppressit. Idem libro 5. Vagi per agros palantur. Hoc uerbum a Palam quidam deducunt: alii a palis castrorum, modo huc, modo illuc translatis.

PALATVS, [Vagabondo,] participium, dispersus, Liu. 3.

PALPATOR, [Adulatore,] pro adulator. Plau. in Mer. Palpator nullus est blandior.

PALPATIO, palpandi actus. Pla. in Men. Ausfer hinc palpationes.

PALPEBRÆ, *præ*, cor. [Palpebre. Gall. Les paupieres des yeux, ou le poil qui y est les sourcils. Hisp. La parpados ó pestañas del ojo.] *ῥωμικῆς*, pili extremitatem genarum ambientes: a palpando, i. tremendo. Cic. Palpebras posuisse uiderur pro ipsis genis, i. folliculis oculum operientibus lib. 2. de Nat. De. Minutz, inquit, sint, palpebræ tam quam uillo pilorum.

PALPITATIO, proprie cordis est, & deinde partium singularum frequens motus. Plin. lib. 32. c. 5.

PALPITO, *as*, [Palpitare. Gal. Se remuer ou tressaillir continuellement & uittement, comme fait le cœur d'une bête fraîchement tuée tiré hors. Hi. Temblar la carne á un uino.] *ῥωμικῆς*, frequen. le uiter, frequenter moueor. Cic. 2. de Nat. De. Cum cor animalis alicuius euulsū ita mobiliter palpitaret, ut imitaretur igneam celeritatem. Iuu. Sat. 6. Super illa palpitet.

PALPO, *as*, & Palpor deponens, [Palpare. Gal. Toucher & manier doucement. pat elmer. Hisp. T alpar ó tratar ó halagar con las manos.] le uiter, blande, & quasi tentando tango. unde & pro adulari accipitur. Pla. in Amp. Blande mulieri palpabitur. Regit interdum accusatiuum, interdum datiuum. Hor. 2. Ser. Sat. 1. Cui male si palpere, recalcitrat. i. si aduleris. Iuu. aciuue posuit: Quem munere palpat Carus. Hinc Expalpo, elicio.

PALPVM, Pla. in Pseu. Mihi obtrudere non potes palpum, i. blandiri, & spem inanem uerbis iniicere.

PALUDAMENTA, *χαλίναι*, ornamenta militaria proprie Imperatorum: unde legimus, olim Romæ Imperatores, paludatos ad bellū solitos proficisci. Liu. lib. 1. Paludamentum posuit pro ueste militari, etiam eius, qui non esset Imperator, Cognito super humero fratris, paludamento sponsi, quod ipsa confecerat, flebiliter nomine sponsū mortuum appellat. Paludamentum enim illud erat unius Curatorum, quorum nemo, ut arbitror, Imperator in Albanis fuit. Omnia enim militaria ornamenta Paludamenta, dicitur, Festus ait. Dicta Paludamenta, quod, qui illa habent, sunt palam, (ut inquit Varro.) Inuenitur etiam Paludamentum dici de ueste muliebri. Plin. lib. 33. c. 3. Viduus Agrippinam indutam paludamento, auro textili.

* **PALUDARIVM**, *ῥωμικῆς*, apii species circa aquæ ductus, & in palustribus nascens. Theod.

PALUDATVS, qui uel imperatoriam chlamydem, uel alia eiusmodi ornamenta militaria gestat. Cæc. ad Cicer. lib. 8. Verentur, ne S. C. fiat, ut paludati exeant, id est, ueste imperatoria insigniti. Paludati in libris auguralibus significantur, ut ait Verannius, armati, ornati.

PALUMBES, palumbis, [Colombo saluatico. Gal. Coulon ou pigeon gamier. Hisp. La palma torcaza.] *ῥωμικῆς*, tam masculini, quam femini generis, siluestris Columba in arboribus sæpibusque nidificans, Virg. 2. eel. Raucæ tua cura palumbes. Dicitur & Palumbus, & Palumba: Horum duo sunt genera: unum torquatum, a torque, quo insignitur. Mart. lib. 13. Inguina torquati rardant, hebetantq. palumbi: Alterum genus, quod Latinorum nonnulli Vinaginem dicunt, ab esu labruscæ: de quo Plin. libro decimo, capitulo 35. A Palumbus, sit Palumbinus, a, um: Palumbina caro apud Plinium lib. 30, capitulo 2.

PALVS, *lis*, [Palo. Gal. Un pau ou pieu. Hisp. El palo de forma de pertiga.] *ῥωμικῆς*, secundæ declinationis, dicitur lignum acutum, quod solet in terram defigi, ad fulcienda ædificiorum fundamenta, aut castra munienda, aut claudendos hortos, aut sustinendas uites, aut: si miles usus. In hac significatione Palus producit priorem, cum Palus, udis, eandem corripit. Tib. lib. 1. El. Hic docuit teneram palis adiungere uitem. Hinc Palo, as.

PALVS, *udis*, [Palude. Gall. Un maret ou marefage. Hisp. La laguna de agua cogida.] aqua stagnans, quæ ætate plerumq. siccatur. in hoc disert a lacu, qui perpetuam habet aquam, neque ullo æstu exsiccatur. Cæs. 2. Bel. Gal. Quo propter paludes exercitui aditus non esset. Habet autem palus in hac declinatione priorem correptā, posteriorem fere semper producit. Virg. 4. Ge. Tarda q. palus inamabilis unda. Hor. in Arte Poetic. licenter corripuit: Sterilisque diu palus obruta remis. Inde fit Paludosus, a, um, ut, Humus paludosus, apud Ouid. 15. Met.

PALVSTRIS,

PALUSTRIS, & hoc palustre, [*Di palude. Gall. Merseage. n. Hiss. Cosa de laguna.*] ἐλατος, ex palude: ut, Iuncus palustris. Locus palustris, apud Cæsarem 7. Bell. Gall. Aqua palustris. Columel. lib. primo, cap. quinto.

PAMPHYLIA, regio in minori Asia, ab ortu Ciliciam, & partem Cappadociæ, ab occalu Lyciam habens, a Septentrione Galatiam, a Meridie mare, quod ab ea Pamphylum appellatur. dicta Pamphylia, ut quidam putant, ab arborum copia, quasi tota frondosa.

PAMPILVM, genus delicati currus. Lamprid.

PAMPINACEVS, a, um. Col. lib. 12. c. 20.

PAMPINARIVM, rii, [*Pampino.*] ὄνειρος, palmes, qui (ut inquit Plin. lib. 17. cap. 22.) e duro exit, materiamque in proximum annum promittit, siue congeries uirentium ramulculorum. Colum. lib. 3. capitulo 205.

PAMPINARIVS, a, um, [*Di pampino.*] quod est pampini. Colum. libro 4. capitulo 24.

PAMPINATVS, a, um, [*Che assomiglia a pampino.*] κληματαίνης, quod pampini similitudinem imitatur. Plin. lib. 16. c. 42.

PAMPINEVS, a, uni, Pampinarius. Virg. l. 2. Georg. Liber pampineas iuuidis collibus umbras. Pampineus odor, pro sapore uini. Propertius lib. 2.

PAMPINO, [*Spampinare. Gall. Esbourgeonner ou esfeuille la vigne. Hiss. Deshojar los pampanos.*] βλασολογέω, pampinos decerpo: uel (ut ait Varro de re rust. lib. 1. cap. 30.) a sarmento coles, qui nati sunt, de his qui plurimum ualent, primum ac secundum, nonnumquam etiam tertium relinquo, reliquos decerpo, ne relictis collibus sarmentum nequeat ministrare succum. Col. l. 3. Pampinatio. Col. l. 4. c. 27. Magna pampinatio, quam putatio uicibus consulit. Pampinator, oris. Idem lib. 4. c. 27.

PAMPINOSVS, a, um, κληματαίνης, pampinis abundans. Col.

PAMPINVS, [*Pampino. Gall. Pampre le jeune bois avec le sueille ou le bourgeon de la vigne. Hiss. El pampano de la vid.*] κλημα, dicitur in uite tener, frondosusque colliculus, fructum foueus, & ab æstus uindicans iniuria. Virg. lib. 1. Geo. Heu male tunc nites defendit pampinus tuas. Accipitur aliquando pro cirris ouorum polyipi piscis. Plinius libro 9. cap. 51. Polyipi pariunt uere oua tortili uibrata pampino. Hinc uerbum Pampino, & Pampinatio, de quibus suis locis.

PAN, Panos, [*Pan. Dio.*] παῦ, a Poetis pastorum, atque adeo totius naturæ Deus esse fingitur: unde etiam a Græca dictione πάν, totum, uel omne, nomen accepit, quod putabant uno Naturæ nomine omnia complecti. Caprinus pedes habet, ut ostendat terræ soliditatem: Hic Demogorgonis filius creditur fuisse, & titulum composuisse septem imparibus calamis simul coniunctis, propter harmoniam cæli. Virgil. 2. Eclog. Pan primus calamos cera coniungere plures Instituit: Pan curat oues, ouiumque magistros.

PANACES, nacis, [*Panace.*] πᾶσι, co. & Panax, acis, herba, cuius succus Opopanax uocatur. πᾶσι πάντα κέρειν, a sanandis omnibus morbis. Hinc Panacea, idem significans. Virgil. 12. Aeneid. Odoriferam panaceam. Lucretius (inquit Seruius) Panacæ nomine ubique saltem intelligit: unde possumus in hoc loco Virgil. Salem intelligere, nam omnem pellit dolorem: sed melius herbam, quia ait, Odoriferam.

PANAETIUS, Rhodius, Stoicæ sectæ Philosophus, Diogenis familiaris, Scipionis Africani præceptor, quem Cic. se in Officiis imitari profitetur. Fuit & alter Panætius senior, & ipse Rhodius, cuius multa est mentio apud Philosophos. utriusque meminit Suid.

PANAETOLVM, mons Aetoliæ altissimus: ita dictus, quasi totam occupet Aetoliam. Pl. l. 4. c. 2. Hinc Panætolicus, a, um: ut, Panætolicum concilium, apud Liu. lib. 31.

PANARIVM, rii, [*Done si ripone il pane.*] ἀρτοςήκη, locus ubi panis seruatur. demin. Panariolum. Suet. in Calig. Panaria uiritum diuisit. Mart. l. 5. Cum panariolis tribus redisti.

PANATHENAEA, festa Athenis, a Theseo instituta in honore Mineræ. pueri & puella sese manibus complexi, Pyrrhicam in theatro saltabant. erant autem duplicia, maiora quinquæ quoque anno celebrati solita; & minora, quæ quocannis peragebantur. hinc Panathenæicus, παραθηναικός, liber Isocratis. De Panathenæis uide Alex. Neap. lib. 5. c. 8. & lib. 6. c. 49.

PANCARPIA, coronæ ex uariis florum generibus. Fest.

PANCHAEA, regio Arabiz, in qua arbores sponte natæ tus emittunt. Virgilius secundo Aeneid. Turiferis Panchaia pinguis arenis.

PANCHÆI, populi, qui (ut Pompon. lib. 3. refert) deserta Sabæ habitant, qui & Ophiophagi uocantur, quoniam serpentibus uescantur.

PANCHRESTVM, medicamentum nobile. Latine dici potest morbis omnibus conducibile. Plin. lib. 23. cap. 7. Fit ex pomo panchre-

stos. Cic. 6. Verr. Cum omnes eius comites iste sibi suo panchresto medicamento amicos redemisset. Quo in loco pecuniam per iocum medicamentum panchrestum appellat, quod ad uarios usus sit utilis.

PANCRATIASTES, certator, & uictor Pancratij. Gell. lib. 3. cap. 15. Vide Pancratium.

PANCRATIUM, tij, certamen gymnicum, ex quinque certandi generibus constans, cursu, disco, saltu, lucta, & pugilatu. hoc a Græcis, teste Festo, alio nomine dicitur Pentathlum eadem ratione, quia a Latinis Quinquertium. Hermolaus tamen in li. 34. Pli. c. 8. distinguit Pentathlos a Pancratiaistis, & hos rursus ab iis, quos Periodo uictores uocant. uult enim Pentathlum esse, qui quinque his certandi generibus lucta, saltu, cursu, disco, pugilatu certat, etiam si omnibus, aut quibusdam succumbat; Pancratiaistem, qui quinque his certandi generibus congressus, omnibus uicit. Periodo autem uictor is dicitur, teste Festo, qui quattuor illa sacra Græciæ certamina, Isthmia scilicet, Nemæa, Pythia, & Olympica obicit, & in omnibus uicit. itaque Pancratiaistem, secundum hanc Hermolai opinionem, dicuntur, ὑπο τῶ παύσει κρατείν, a uincendo omnia: ut, Pancratium sit certamen illud, quo quis quinque iam dictis certandi generibus congressus omnibus uincit. Budæ. uero in prioribus Pandec. Adno. uidetur Pancratij & Pancratiaistem uocabula deriuare ὑπο τῶ παύσει κρατείν ab omnibus uiribus, quas in hoc certaminis genere effundebat. Putatque Pancratium fuisse certaminis genus, quod omnium neruorum contentione transigebatur. nam & calcibus, & cubitis, non modo pugnis, Pancratiaistem utebantur. Quint. lib. 2. Ille exercendi corpora peritus, non, si docendum Pancratiaistem susceperit, pugno ferire, uel calcem tantum, aut nexus modo certos aliquos docebit, sed omnia, quæ sunt eius certaminis. Plin. lib. 35. cap. 11. Olympiæ pancratio circa pulueris iactura uicit. Hinc Pancratice, robuste, unde Pancratice ualere. Plaut. in Bacch. Bene usque ualuit? C. pancratice, atque athleticæ.

PANCRATIUS, apud Senecam libro 5. de Benefic. legitur pro pancratiale.

PANDANA, porta Romæ, quæ antea Saturnia dicebatur: a uerbo Pando, quod semper pateret ad res, quæ in urbem ferebantur. dicebatur & Libera, a libertate. Festus, & Varro libro quarto de lingua Latina.

PANDECTÆ, arum, πανδέκται, uolumina sunt, nihil non continentia. unde Pandectæ legum, quæ omne ius complectuntur: a παῦ, omne, & δέχομαι, capio. Gell. lib. 12. Tiro, Ciceronis libertus, liberos de uariis quæstionibus composuit, quos Græco uocabulo Pandectas, inscripsit, tamquam omne rerum ac doctrinarum genus continentes.

PANDICVLARIS, dies, in quo omnibus Diis sacrificabatur. Festus.

PANDICVLATIO, corporis inter oscitandum extensio. Fest.

PANDICVLOR, aris, Pandiculantur, ait Festus, qui toto corpore oscitantes extenduntur, quod pandi fiant. Plautus in Men. Ego me affimilem insanire, ut illos a me absterream, ut pandicularis oscitator.

PANDION, proprium nomen Erichtei, Athenarum regis filij, qui patri successit in regno. huius filia fuerunt Progne, & Philomela. uide Progne. Hinc Pandionia, Attica, & Pandionius, a, um, Atticus. Lucanus de Pallade. Et Pandionias quæ cuspide protegit arces.

PANDO, is, passum, [*Aprire, manifestare. Gall. Ouvrir, manifester. Hiss. Abrir, descubrir.*] πατάω, patefacio, aperio. Virgilius 2. Aeneid. Panduntur portæ. Plaut. Bacch. Pandite, atque aperite ianuam hanc. Virg. 4. Georg. Et alas Pandere ad æstium Solem. Idem 3. Aen. Remque ordine pando. Pandens, part. Virg. 6. Aen. Ille sane rabida tria guttura pandens. Passus, a, um, apertus, extensus, de quo suo loco. Hinc Expando, extendo, a quo expassum, extensum. Cæcil. apud Gell. lib. 15. cap. 15. Flammeum expassum domi. Dispando, in diuersas partes extendo: unde Dispassus, distentus. Plautus tamen in Mil. Dispassis manibus dixit, pro Dispassis. Oppando, circum extendo. Propando, late extendo. Repando, quæ uide suo loco.

PANDO, as, [*Torcere, incuruare. Gall. Courber & affaiser. Hiss. Empandar & incuruar.*] κυρτώω, incuruo: unde Pandari trabs dicitur, quasi incuruari, cedereque ponderi. Pli. lib. 16. c. 42. At populus contra omnia inferiora pandatur. Et a Vitruu. arbores Pandæ dicuntur, quæ in edificijs curuantur. Nonnumquam Pando absolute pro incuruari. Quint. lib. 6. c. ult. Pandant enim posteriora. Pandatio, onis, Vitru. lib. 7. cap. 1.

PANDORA, æ, ab Hestodo fingitur fuisse prima mulier a Vulcano Iouis iussu fabricata, quam singuli dij donis suis ornauerunt. Palas enim sapientiæ donum ei contulit, Venus formæ, Apollo musices, Mercurius eloquentiæ. Inde dicta Pandora, quasi ab omnibus donata.

PANDOSIA,

PANDOSTIA, ἡ, ciuitas in Epiro non procul ab Acheronte amne. Item altera in Lucania Italiz regione, quæ & ipsa Acheronte quodam flumio irrigatur, circa quam Alexander Epirota occisus est.

PANDVS, a, um, [Aperto, largo, incuruo. Gal. Courbe, courbé contre bas. Hisp. Pandro, abierto, do coruo.] ἀεταρὺ μέγος, apertus, latus, incuruus. Virg. lib. 2. Georg. Lancibus & pandis fumantia reddimus exta. Mart. libro 14. Panda rubor urceus anfa. Pandus afellus. Ouidius 1. Fast. Carinz pandæ. Virgilius 2. Georg. Delphines pandi. Ouid. 3. Trist.

PANEGRYS, nundinz, uel conuentus publicus, quales quinto quoque anno Athenis celebrari solitas, scribit Herodorus libro 6. a πᾶν ἀγείρω, conuenio: quasi dicas, Vniuersalem conuentum, unde Panegyrici sermones, qui in conuentu populi habentur: quales sunt, quibus imperatores laudantur. Et Panegyricon tertium dicendi genus, quod Latini demonst. ratiuum dicunt.

PANGEVVS, πᾶγγαλον, promontorium Thraciz, ad cuius radices Nestus amnis defluit. in singulari est gen. maf. in plurali ge. neut. Stat. Pangæa resultant. Hinc Pangæus, a, um.

PANGO, gis, pepigi, panxique, pactum, [Ficcare. Gal. Ficher. Hisp. Hincar, ayuntar, componer.] πηγυμι, figo, planto, iungo: unde Pactilis, compactus, & ex pluribus partibus coniunctus. Plin. lib. 2. c. 3. Summa auctoritas pactilis coronæ. Liu. pro figo posuit lib. 7. Prætor maximus clauum pangat. Fixus fuit lateri ædis Iouis Optimi Maximi. Pro planto, Colum. lib. 3. Quæ uetere sarmento panguntur, tardius conualescunt. Idem lib. 11. c. 2. Cic. Tir. lib. ult. ep. posuit pro compono. An (inquit) pangis aliquid Sophocleum. Pangere osculum, est osculari. Plaut. in Cur. Qui uult cubare, pangit saltem suuuium. Pangere indutias, est facere indutias. Liuius lib. 27. Ne antea quidem se indutias pepigisse dixit. Hinc Circumpango, unde Circumpactus, pro circumiunctus. Plin. lib. 17. Ramis terra circumpactis. Depango, defigo. Idem lib. 24. Oppango, Repango, suis locis. quædam mutant a, in i: ut Appingo, Compingo, Impingo. inter ipsa tamen tam in præterito, quam in supino conuenit.

PANICA, repenti iniqua terrores, & consternationes. Cic. l. 5. ad Att. Scis quædam πανικά dici. Pro eodem Panicus terror dicitur a Pane Deo, cui repentinorum terrorum causam tribuunt. uide Politia. in Miscella.

PANICVLA, ἀρδύλη, deminutium a Panus, significat comam illam in nilio, panico, arundine, & in omnibus fere arboribus piceæ generis, in qua semen dependet, quam Plin. lib. 16. cap. 10. uocat Panos, & Paniculas, & aliquando Nucamenta callo squamatim compactili. Plin. lib. 2. c. 4. Græcula rosa conuolutas habet foliorum paniculas.

PANICVM, ci, [Panico. Gal. Du panis semblante à millet. Hisp. El panizo.] ἔλυμος, genus frugis. Plin. lib. 18. c. 7. Panicum a paniculis dictum, cacumine languido. Cæf. 2. Bell. Ciu. Panico uetere, atque hordeo corrupto alebantur.

PANIFICIUM, cii, panis confectio. Celsus libro secundo, capitulo octauo: Scire oportet, quæ ex frumento panificia sunt, generis ualentissimi esse.

PANIS, nis, [Pane. Gal. Du pain. Hisp. El pan.] ἄρτος, a pascendo, inquit Nonius: siue a πᾶν, omne: quod omnibus pulnentiis adhiberi possit. Panis uariâ genera. Vide apud Plinium libro 18. capitulo undecimo.

PANNICVLVS, li, ὀλίγιον, deminutium a Panno. Iuuen. Sat. 6. Quorum panniculus bombycinus urit. Panniculos aliquando uocamus uiliores pannos. Gellius libro 7. Fascia eius rei caussa fit ex panniculis.

PANNISCI, Dij siluestres, quasi minutuli Panes, ut a Satyro Satyricus inclinatur. Scribit Plinius libro 35. Panniscum pictum a Taurisco pictore.

PANNEVS, a, um, [Di panno.] ῥάκινος, ex panno: ut, Vestis panneæ.

PANNICVLARIA, dicuntur ea, quæ in custodiam receptus secum attulit. Vide Vlp. in l. Diuus, de bon. dam.

PANNONI, πᾶννονιοι, appellantur a Romanis, quos Græci Pzonas, uilgus Hungaros uocitat. Hinc Pannonicus, a, um. Suet. in Aug. Harum regio Pannonia ab Oriente habet Mœsiam, quæ & Seruia & Bulgaria dicitur, ab Occidente Noricum, a Septemtrione Germaniam & Danubium. Diuiditur in superiorem, & inferiorem. superior ab occasu Norico, a Septemtrione Germania & Istro terminatur ab Oriente habet Pannoniam inferiorem, a meridie Illyrim. hodie hæc Pannoniæ pars Styria & Austria appellat, in qua Vienna urbs celeberrima. Inferior uero Pannonia, a Septemtrione Germaniam, Danubiumque, ab Occasu Pannoniæ superiorem, a Meridie Liburnâ, quâ hodie Croatiam appellant, prospicit ab Ortu uero lazyges Metanaitas: quem tractum hodie Septem castra uocant. Hæc Pannoniæ pars hodie fere uno nomine Hungaria dicitur.

PANNOSVS, [Vestito di panni rozli. Gal. Qui est pourement habillé. Hisp.

Embuelto ò uestido en panales, ò uestido de pano nil ò grosso.] ῥάκινος, fordida ueste, & crasso panno opertus. Iustin. l. 2. Permutato regis habitu, pannofus, castra hostium ingreditur. Cic. ad Att. l. 4. Pauci pannofus, sine lacerna.

PANNVLEIVM, ῥάκινον, a panno & uolendo filo: sudariolum significat, ut est apud Var. lib. 4. de lin. Lat.

PANNVS, nis, [Panno.] ῥάκος, quo uestimur. Ouid. in Ibin: Tincti ferrugine panni. Pannum, neutri generis, protulit Næuius in Tabellaria. Qui habet uxorem sine dote, pannum positum in purpura est. Ponitur aliquando pro lineamento, quod uulnere imponitur. Col. lib. 6. c. 12.

PANNVCVS, a, um, ῥακώδης, idem quod pannofus. Perf. Sat. 4. Dum ne deterius sapiat pannucea Baucis. Mart. lib. 11. Truditur & digitis pannucea mentula lascis. Vbi pannuceam mentulam uocat lãguidam, & mollitie pannum referentem.

PANOMPHAEVS, Iouis epitheton, ἀπαι & ὀμφη, uox, quod ab omni lingua colatur. Ouid. lib. 7. Met. Ara panomphæo uetus est sacrata tonanti.

PANORMVS, Latine statio, quo nomine dicta Sicilia insignis ciuitas ob multitudinem nauium, quæ undique illuc conueniunt. Hæc & in neutro genere effertur Panormum, ἀπὸ τῆς παντός, καὶ ὀρμῆς.

PANSA Ε, πατὺ πῶδες, quibus lati ac pansi sunt pedes. Plinius libro 11. capitulo 45.

PANTHAGIAS, fluuus, qui cum plenus incederet, totam Siciliam sonitu inplebat, post raptum Proserpinæ, cum Cereri filiam querenti obtreperet, tacere iussus, paruit numinis uoluntati. Hæc Seruius in illud Virg. 3. Aenci. Præteruehor ostia faxo Pantagiæ. Nomen uidetur accepisse ἀπὸ τῆς παντα ἄγειν, quod obuia quæque secum rapiat.

PANTHEON, πανθεον, templum Romæ, dictum, ut ait Dion historicus, quod in Martis, Venerisq. imaginibus, sub ipso templo constitutis, omnium deorum imagines effectæ erant. Siue quod templum ipsum rotundum sit, cælo perfimile, & sic omnium Deorum habitatio censeatur. Plin. libro 36. cap. 15. Pantheon Ioui uultori ab Agrippa factum. Hodie appellatur templum D. Mariz rotundum.

PANTHERA, æ, p. p. [Pantera.] πανθήρ, animal ferum & maculosum, quod & Pardalis dicitur a πᾶν totum, & θῆρ fera. Hor. in ep. Diuersum confusa genus panthera camelo.

PANTHERINVS, adiect. ut, Pantherina pellis. Plinius libro 15. capitulo 11. Pantherinæ mensæ, intorto discursu maculatæ. Idem libro 13. cap. 15.

PANTHERON, p. p. πανθηρον, siue Pantherum, ri, retis genus dictum, quod aues omnes includat, θῆρα, enim est aucupium. Est autem huiusmodi rete, quod nostri Saltabundum appellant, quod cum humi exporrectum est, & in oblongam tenuitatem contractum, tegitur quisquiliis, ne ab aibus proiuderi possit: deinde, cum opus est, adducto magna ui fune, repente expanditur, & auiculis uno ictu uniuersas contegit. Vlp. de act. emp. & uen. l. emptorem: Cum futurum iactum retis a piscatore emimus, aut indaginem a uenatore, uel panthera ab aucupe. Quo in loco Panthera accusatiuus est pluralis, a nominatiuo Pantheron: accipiturque pro præda, quam auceps panthero cepit.

PANTICES, fluxus uentris, inquit Festus, a Pandendo, quod uentri pendant. Pro uentris pinguedine uidetur posuisse Plau. in Plé. Eo uos uestros pantices madefacitis, cum ego siem hic siccus.

PANTOMIMVS, p. p. qui in scenis personas per singulorum actuum simulationes ostendebat, ἀπὸ τῆς παντα μιμῆδς. Plin. lib. 7. c. 53. Pantomimorum duo sunt genera, scenici, & mythici. Ponitur quando que pro ipso poemate. Plin. in Pan. Populus ille, scenici Imperatoris spectator, & applausor, nunc in pantomimis aduersatur & damnat effeminas artes.

PANVRGIA, [Astutia.] πανουργία, astutia. Plaut. Panurgia te in pistrinum dabit.

PANVS, pani, & apud Celsum Panis, is, tramæ inuolucrum teste Nonio, quo panni texuntur. Luci. lib. 9. Foris subtegninis panus. Ab huius similitudine innatus tumor sub faucibus, auribus, & inguibus Panus, ῥῶμα, appellatur. Plin. l. 20. c. 1. Laterum parotidas, & panos sanat. Panos Galenus in plures species diuisit. Panus, inquit Hermolaus, siue, Panis, a figuræ similitudine dictus, tumor non alto, sed lato, in quo quiddam pustulæ simile est, sitq. in uertice, alis, inguine cum dolore uehementi.

PAPAE, βαβαί, παπαί, admirantis interiectio. Don. Papæ interiectio est mira subito accipientis; habet enim in se affectum uerbi miror, ut, Papæ, quid uideo. Teren. in Eun. Papæ, hæc superat ipsam Thaidem.

PAPAEVS, nomen, quo apud Scythas Iuppiter uocatur. Her. lib. 4.

PAPAVERIS, [Papauero. Gal. Du pavot. Hisp. La dormidera.] μίκαν, genus herbæ somniferæ. Virg. 4. Aen. Soporiferumque papauer. Plin. lib. 18. c. 35. 19. Diosc. lib. 4. c. 67.

- ΠΑΡΑΥΕΡΑΤΑ** εογα, *μπαυερὰς γυτῶν*, a colore candido dicta. Plinius libro 8. capitu. 48. Crebræ papaueratæ antiquiorem habent originem.
- ΠΑΡΗΛΑΓΟΝΙΑ**, *παρηλαγονία*, regio minoris Asiæ, ad Septemtrionalem litus uersa, supra Galatiam, dicta, teste Steph. a Paphlagonie Phineo filio. incolæ dicti Paphlagones. Paphlagonia (ut Solinus scribit) a Cytoro monte confurgit, porrecta in spatium trium & 60. millium.
- ΠΑΡΙΑ**, ciuitas Infubrium, Ticinum, *πάριον*, Ptolem. appellata, olim Ostrogothorum & Longobardorum regum sedes, clara gymnasio, acris clementia, & præstantium uirorum uirtute.
- ΠΑΡΙΛΙΟ**, onis, [Farsalla. Gall. *Vu papillon*. Hist. *Mariposa*.] *πάρλιον*, inter uerniculis alatos numeratur. Col. lib. 9. cap. 14. Papiliones enecandi sunt.
- ΠΑΡΙΛΛΑ**, æ, [Mamella. Gall. *Le tetrin, le petit bout de la mamelle*. Hist. *El pezón de la teta, ò teta pequeña*.] *παρίλλη*, mammæ capitulum, unde lac fugitur: quamuis etiam pro mammæ ponatur. Virgil. libro 11. *Hausta sub exertani donec perlata papillam hæsit*. Dicitur tam de uiris, quam de mulieribus, & aliis animalibus. Dicitur Papillæ quasi paruz papulæ, quod papularum sint similes. Papillæ etiam in fontibus clauiculæ illæ dicuntur, quibus exertis aqua effluit. Varr. lib. 3. de re rust. c. 13.
- ΠΑΡΙΛΛΑΤΥΣ**, *παρίλλαντος*, papilla ornatus. Expapillatus, uide suo loco.
- ΠΑΡΙΝΙΑΝΥΣ**, Iuriconsultus, Seuero Principi gratissimus, Scæuolæ discipulus, is est, cui filios suos Seuerus moriens commendauit: deinde ab Antonino Caracalla securi percussus. Spartianus.
- ΠΑΡΙΝΙΥΣ ΣΤΑΤΙΥΣ**, Neapolitanus, inter Heroicos Poetas relatus, haud ignobili genere ortu. Composuit Thebaidem libris duodecim, opus Siluarum, postremo Achilleida aggressus morte præuentus, reliquit inchoatam. Ex Crinito.
- * **ΠΑΡΙΤΙΥΜ**, urbs est Paphlagoniæ. Steph.
- ΠΑΡΡΑ**, prima infanculorum uox, qua patrem compellant.
- ΠΑΡΡΑΡΕ**, est inuitus & blandiusculus uerbis patrè appellare. Iuuen. Sat. 3. Et similis regum pueris parrare minucum Poscis, & iratus mammæ, lallare recusas. Aliquando est cibum sumere. Pla. in Epi. Nouo liberto opus est, quod pappet.
- ΠΑΡΡΑΣ**, *πάππας*, accipitur pro patre, siue pro eo, qui puerum alit. Iuuen. Sat. 6. Timidus prægustet pocula pappas. Est autem nomen uenerationis a Syracusis tractum.
- ΠΑΡΡΥΣ**, pappi, [Apo.] *πάρρυς*, uisus. Antonius ad nepotem suum.
- ΠΑΡΡΥΣ**, carduorum flos, & lanuginosa quædam substantia in aerem se effundens. Luc. lib. 3. Nec plumas auium, papposq. uolantes. Plin. lib. 21. cap. 16. Pappum uocari ait, lanuginem helxines herbar. & lib. 25. c. 13. dicit esse herbam, quæ alias Senecio dicitur, quod in pappos abeat.
- * **ΠΑΡΡΥΣ**, Philolophus Alexandrinus. scripsit de Situ orbis, & alia plurima.
- * **ΠΑΡΡΙΜΙΣ**, Aegypti opidum. Steph.
- ΠΑΡΥΛΙΑ**, [Broggia.] *παρύλια*, pustula, qua cutis exasperatur, & rubet, leuiterque roditur. Virg. lib. 3. Geor. Ardentes papulæ, atque immundus olentia sudor Membra sequebatur. Vide Celsus lib. 5. ca. ult.
- ΠΑΡΥΡΑΚΕΥΣ**, æ, sum, ex papyro. Plin. lib. 28. c. 11.
- ΠΑΡΥΡΥΣ**, *παρύρυς*, ñ, arbuscula, præcipue in Aegypti palustribus nascens, habens radicem obliquam, triangulis lateribus, decem uo amplius cubitorum longitudine, in gracilitatem fastigiata. Ex hoc frutice præparabantur chartæ acui diuise in prætenues & latissimas phylluras: quæ ab huius fruticis appellatione Papyri nomen acceperunt. uide Plin. lib. 13. c. 11. Ab huius fruticis nomine etiam hodie Chartas nostras, quæ ex contritis linteis sunt, Papyrum appellamus, quod eundem nobis præstent usum, quem olim Aegyptiis præstabat Papyrus. Dicimus & Papyrus in neu. ge. Plin. Ibidem: Papyrum nascitur in paludibus Aegypti.
- ΠΑΡΥΡΙΦΕΡ**, æ, sum, *παρύροφόρος*, ut Papyrifer Nilus. Ouidius 25. Metamorph.
- ΠΑΡΙΣ**, [Pares, simile, uerale. Gal. *Pair, pareil, semblable*. Hist. *Cosa y qual ò justa*.] *παρίς*, cum suis compositis, Compar, Dispar, Impar, Separ, sunt generis omnis, faciuntque ablatiuum in e, uel in i. Et licet Par, apud Poetas producatur, in obliquis tamen prima corripitur: & tam datiuo, quam genitiuo iungi potest. Ouidius lib. 3. Metam. Sunt quoque, par aliis ætas in ouilibus agnæ. Significat autem Par, quando adiectiuum est, idem quod parilis, æqualis. Cic. 3. de Orat. Iambus par chorei, sed spatio par, non syllabis. Idem in Lælio: In amicitia superior par est inferiori. Interdum Pares pro duobus accipitur: ut, Paribus equis utebantur Romani in prælio, ut, sudante altero, transflerent in siccam. Interdum accipitur pro decenti, æquæ. Quint. lib. 10. capitulo 11. Si propter matrimonia uiolata urbes euersæ sunt, quid fieri adu-
- terio par est? Parem esse, significat sufficere alicui rei. Cicero ad Att. libro 12. Pares non sumus. Adspicio par laboribus corpus. Paria facere, compensare. Quint. de decla. 6. Paria faciemus, tu illic eris uicarius meus, ego hic tuus. Par pari referre, est reddere quale accipimus. Ter. in Eu. Par pari referro, quod eam mordeat.
- ΠΑΡΙΣ**, aris, lib. [Coppia. Gal. *Vne paire, un couple*. Hist. *Vn par de dos cosas*.] *παρίς*, numerus duorum inter se æqualium. Cic. de Am. Ex omnibus sæculis uix tria numerantur amicorum paria. Idem de Opt. gen. dic. Gladiatorum par nobilissimum.
- ΠΑΡΙΜΠΑΡ**, [Pares, e disparo.] *παρίμων, ñ παρίμων*, genus ludi. Sueton. de Aug. Mihi tibi denarios 50. Quod singulis conuiuii dederam, si uellê post cenam, uel talis, uel par impar ludere. Hor. 2. Ser. Sat. 3. Ludere par impar.
- ΠΑΡΙΒΙΛΙΣ**, & hoc le, [Che si può acquistare.] *παρίβιλος*, quod cito haberi potest. Cic. 3. Tus. Diuitias natura parables esse. Hor. 1. Ser. Sat. 2. Namque parabilem amo uenerem.
- ΠΑΡΑΒΟΛΑ**, (quam Cicero collationem uocat) longius res, quæ comparantur, repetere solet: ut, Tam fortiter apud Nipponê fecit Scipio, quam apud Vticam Cato.
- ΠΑΡΑΒΟΛΑΝΙ**, (ut interpretatur Alciat.) Latine dici possunt glebæ adscriptitiæ, quibus. si in omni uita ab agricultura recedere non licebat: a *παρά*, & *βάλλω*, quasi iuxta glebam. Per translationem dicuntur, tenuis conditionis homines. Iustinianus C. de Epis. & ele. 1. Parabolani, & Cæ. lib. 29. c. 11.
- ΠΑΡΑΚΛΕΥΣ**, ti, p. p. [Difensore, uocato.] *παράκλεις, τόγο*, & hortor, item pro alio preator interuenio.
- ΠΑΡΑΔΙΣΥΣ**, disti, [Paradiso.] *παράδεισος, ò*, uox deflexa, (ut quidam uolunt,) ab Hebræo Pardes, quod hortum domesticum significat, siue pomarium. Est & nomen opidi, in Syria Cœle ad Libani Orientalem latus situm. Plin. 1. 5. c. 23. Est item Paradisus, Siciliae fluiuius apud eundem lib. 5. c. 27. In sacris litteris Paradisus peculiari ter accipitur pro amœnissimo orto in Oriente, a primis nostri generis auctoribus habitato. Diuus Aug. ad Orosium, Paradisus, inquit, in Oriente situs est, interiecto Oceano, & a nostro orbe longe remotus, in altissimo loco constitutus, pertingens usque ad Lunarum circulum.
- ΠΑΡΑΔΟΞΑ**, orum, a Græcis uocantur admirabilia, præter opinionem omnium. Hinc Paradoxa Stoicorum, de quibus existat Ciceronis libellus. Paradoxon item schema est, de quo Rufinus, de figuris.
- ΠΑΡΑΕΤΟΝΙΥΣ**, æ, sum, Luc. libro tertio: Usque Parætonias Eoa ad litora Syrtis. Hinc Parætonium appellatum est coloris quoddam natiui genus; quod circa hanc urbem in litore solet inueniri, ex spuma maris, ut creditur, cum limo solidata. Plinius lib. 35. cap. 6.
- ΠΑΡΑΕΤΟΝΙΥΜ**, Lyciæ Marmaricæ opidum. Alio nomine Ammonide. Habet portum ingentem, quadraginta fere stadiorum. Strabo lib. 17.
- ΠΑΡΑΓΑΥΔΕΣ**, uel Paragaudi, teste Alciato, genus uestimenti uiriliter, ut plurimum linei, quod sub alia ueste gerebatur. Vopiscus in Aureliano: Paragaudas uestes primus militibus dedit.
- ΠΑΡΑΓΟΓΗ**, figura, qua littera, uel syllaba fini iungitur, ut, Dicies, pro Dici. Latine a nonnullis appellatur Adductio.
- ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ**, *παράγραφος*, dicitur linea in longum protensa; uox est pro trita Iurisconsultis. Pro eodem etiam dicitur Paragraphe.
- ΠΑΡΑΛΛΗΛΙ**, præ. præ. dicuntur segmenta spheræ, ab Ortu in Occasum ducta, alterum ex Polis habentia pro centro, omni ex parte a se inuicem æqualiter distantia. Plinius libro 6. capitu. 23. Plura sunt hæc segmenta mundi, quæ nostri Circulos appellantur, Græci Parallelos. *παράλληλος*, inuicem comparatus, uel æqualiter distans. vnde paralleli circuli dicuntur æqualiter distantes: & Lineæ parallelæ, quæ æqualibus spatii ab inuicem dirimuntur.
- ΠΑΡΑΛΙΥΣ**, *παράλιος*, tertia species est thymali; dicta, quod loca maritima amet. Plin. lib. 26. c. 8.
- ΠΑΡΑΛΥΣΙΣ**, *παράλυσις*, resolutio neruorum, in altera tantum corporis parte, nam in omnibus, Apoplexia non inuitur.
- ΠΑΡΑΛΥΤΙΚΥΣ**, qui hoc morbi genere laborat. Plinius libro 20. capitulo nono.
- ΠΑΡΑΝΙΤΕΣ**, gemma ex amethystorum genere. Plinius libro 37. capitulo nono.
- ΠΑΡΑΡΗΡΑΣΙΣ**, *παράρηρσις*, eiusdem sententiæ per alium sermonem explicatio, cum quædam mutantes, aut addentes copiosius ac dilucidius explicamus; quod ab aliis dictum est, cuiusmodi est The mistij in Aristotelem. Quint. 1. 10. c. 5. Neque ego Paraphrasin esse interpretationem tantum uolo, sed circa eisdem sensus certamæ atque emulationem.
- ΠΑΡΑΡΗΡΑΣΤΗΣ**, [Interpreto.] *παράρηρσις*, interpres, latius explicans.

- PARARIUS**, *παρονομαστής*, qui stipulationibus, contractibus, nominibusque faciendis interuenit. Senec. lib. 3. de Benefic. Nec interponi pararios, nec signatores aduocari, nec chirographum dare. Pararium *πάρριον* appellabatur, quod equitibus duplex pro binis equis dabatur. Fest.
- PARASANGAE**, apud Persas, auctore Festo, uiarum mensurae sunt, quas Budaeus Herodot. libro 2. testimonio probat fuisse triginta stadiorum.
- PARASITA**, *παρασίτης* [Parasito.] fem. gen. Hor. 1. Serm. Sat. 2. Cinthiones, parasitæ.
- PARASITASTER**, stri, [Che imita li parasiti.] parasitorum imitator. Ter. in Ad. Est alius quidam parasitaster paruolus.
- PARASITOR**, oris, parasitum agere. Plautus: Parasitando paucerrime uentres.
- PARASITVS**, *παρασίτης*, pro. [Parasito. Gal. Qui sicut les lopins. Hisp. Tribuan per cosa de comer.] *παρασίτης*, qui aliorum mensas & cibaria sequitur: quique eius, cuius contubernio est, omnia facta, simul ac dicta laudat. unde & nomen accepit, quod *παρα τὸ σίτην*, id est, a cibo tutus pendeat. Cic. de Amic. Nec parasitorum in comædiis assentatio nobis faceta uideretur, nisi essent milites gloriosi. Parasiti olim appellatio honesta fuit. nam parasiti uocabantur olim comites, sodalesque, pontificum, & magistratum, ut docet Athenæus lib. 6. Solon sic eos appellauit, qui in Prytaneo publico uictu epulabantur, auctore Plutarcho. postea dictus est, qui ad mensas diuitum oblectationis causa admittebatur. Producit autem hoc nomen *πάρσιον* syllabam Hor. lib. 2. ep. 1. Quantus sit Dorfenus edacibus iu Parasitis.
- PARASTADES**, lapides, qui utrumque latus ostij mununt. Vitruu. Hermo.
- PARASTATAE**, *παραστάται*, inquit Hermolaus, apud Vitru. & Pli. lapides sunt pilarum fere modo appositi columnis, a quorum similitudine alterum cruris os Parastates nominatur in iumentis a Vegetio. Apud eundem & meatus illi, per quos genitura ex epidymide in colem fertur, Parastatae appellantur. Sunt & in proelio Parastatae, nomen officij. Sed & tabulae quaedam cum insertis instrumentis, a Vitruuio Parastatae uocantur. Hæc Hermolaus, qui sic legit apud Plinium libro 33. capitulo 3. Columnæ, & parastatae. Idem apud Vitruuium lib. 5. In columna, aut parastata horæ describuntur. Budæus tamen legendum putat apud Plin. Columnæ parastaticæ, & apud Vitru. Columna parastatica, utrumque sine conuentione.
- PARATRAGÆDIO**, *πατραγῶδες*, uerborum magnitudine aliquid augeo. Plin. in Ple. Vide ut paratragediat carnifex.
- PARAZONIUM**, *παράζονιον*, genus gladij, quod ad zonam accingi solebat: de quo existat epigramma Mart. lib. 14.
- PARCAE**, *παρκαί*, *παρκαί*, dictæ sunt a Parco, per contractum, quod nemini parcant. Ideo tres esse Parcas arbitrantur, quoniam tria sunt tempora, in quibus omnia euoluuntur. Varro a Parco, unius litteræ mutatione deducti putat, quoniam (ut scribit Hesiodus) nascensibus hominibus bonum malumque conferre censeantur. Iuue. Sat. 9. At inæa Clotho, & Lachesis gaudet, si pascitur inguine uenter. Harum nomina erant Clotho, Lachesis, Atropos, quas Cicero Erebi & Noctis filias fuisse existimat. unde & illud Cleantis: Ducunt uolentem fata, nolentem trahunt. Finguntur uitæ hominum præesse, & nendo eam ducere; quapropter Lanificæ sorores appellat Mart. l. 6. Si mihi lanificæ ducunt non pulia sorores Stamina. Appuleius: Tres parca tria fata sunt numero, cum ratione temporis facientia. nam quod in fuso perfectum est, præteriti temporis habet speciem; quod torquetur in digitis, momenti præsentis indicat spatia; quod nondum ex colo tractum est, futuri, & consequentis seculi posteriora uidetur extendere. Lachesium dictam putant a *λαγχάνω*, fortior. Atropos, quia uerti, hoc est mutari non possit, ab *α*, priuatiua particula, & *τροπέω*, uerto: Clotho, quoniam contorta & conuoluta omnia tenet: *κλάδω*, neo, uel circumuoluo.
- PARCO**, *παρκεω*, uel *παρκεω*, [Perdonare, rimettere. Gal. Esparguer. Hisp. Guardar ser escasso.] *παρκεω*, proprie significat abstinere, quasi parum tango. Et fere cum datiuo constructur: ut, Parcere pecuniæ, pro ab expendenda pecunia abstinere. Parcere sumptui, a sumptu abstinere. Lamentis parcere, continere se a fleu. Liuius 6. Parcere lamentis Sutrinos iussit. Aliquando habet accusatiuum cum datiuo. Virg. 10. Aen. Argenti, atque auri memoras quæ multa talenta, Natis parce tuis. Accipitur & pro ignoscere. Cic. pro Quint. Boni uiri malunt commemorare, se, cum perdere possent, pepercisse, quam, cum parcere possent, perdidisse. Virg. 6. Aen. Parcere subiectis, & debellare superbos. Cæf. 7. Bel. Gal. Non ætate confectis, non mulieribus, non infantibus pepercunt. Donatus differentiam hanc facit inter præterita Parci, & Peperci, ut Parci idem sit quod abstinui, Peperci, idem quod ignoui. Seruius tamen negat, duo hæc præterita ex significationis diuersitate uenire, sed potius ex mutatione usus: ut quod uereres,
- Parci dixerunt, alij postea Peperci dicere cœperint. Aliquando etiam accipitur pro prohibere. Virgilius 3. ecl. Parcite oues procedere. Nonnumquam pro deponere. Virgilius 1. Aen. Parce metu Cytherea. Quandoque pro desinere. Idem 3. Aen. Parce pius scelerare manus. Hinc Comparco, eiusdem cum simpliciter significationis. Ter. in Phor. Suum defraudans genium, comparfit miser. Reparco, iterum parco. Plaut. Tru. Utinam reriterum parsissem meæ, ut nunc reparcis. Parciur imperfonale. Cic. Att. libro 21. Non parceretur labori. Plinius libro 16. capit. 12. Nec corpori ipsi parciur.
- PARCVS**, *παρκεω*, [Parco. scasso. Gal. Chiche. espargant. Hisp. Escasso.] *παρκεω*, qui frugi est, & sumptibus parci. Gell. lib. 3. cap. 19. Parcus neque ab arca, neque ab arcendo, sed ab eo, quod paruum & parum, denominatur. Hor. 2. Ode 8. Te senes parci. Cic. 2. de Orat. Cum optimus colonus, parcissimus, modestissimus, frugalissimus esset. Parcus cum genitiuo. Hor. 2. Ser. Sat. 2. Veteris non parcus æcti. Plin. ep. 2. 26. Eiusmodi honorum parcissimus. Parcus ablatiuo iunctum. Pla. Rud. Opera hand fui parcus. Parcus comitatu, apud Plin. in Paneg. dicitur, qui paucos habet in comitatu. Hinc Parce, frugaliter, moderate. Ter. in And. Pudice uitam, parce, ac duriter agebat. Cic. 1. Off. Intelligemus quam sit honestum parce, continenter, seuerè, sobrie. Idem pro Mur. Parcius de eius laude dicerem. Col. lib. 9. c. 7. Nec potestas aquæ, nisi quam parcissime, facienda est. Hinc Parcitas, pro frugalitate. Præparcus, ualde parcus, Plin. l. 11. Deparcus, nimium parcus. Suet. in Ner. Sordidos putabat esse & deparcos. Appul. At accusastis unum seruum, ut deparci, tres liberos, ut profusi.
- PARDALIANCHES**, aconiti genus, dictum, quod carnes eo tactæ prætheras necant. Plin. lib. 8. c. 27.
- PARDALIOS**, *παρδαλιος*, genina maculis quibusdam uariiegata, a Pantherinæ pellis similitudine nomen habens. Plinius libro 37. capitulo 11.
- PARDALIS**, [Panthera.] animal ferum, Syriæ, Africæque peculiare, alio nomine Panthera, pellens habens candidam, breuius macularum oculis uariiegatam, præstantissimum spirans odorem, cuius suauitate feras illectas corripit, laceratque. Romani uarias appellarunt, & Africanas, quod ex Africa in ludorum usus mitterentur. Plin. lib. 8. c. 17.
- PARDALIVM**, *παρδαλιον*, unguentum, quod pardalis odorem reddat. Plin. lib. 13. c. 1.
- PARDVS**, [Leopardo.] *παρδαλιος*, o. mas Pantheræ. vide Pardalis.
- PARËCTATVS**, qui de pueritia uenit ab pubertatem: a *παρεκτείνω*, extendo. Luc. libro 8. Vnde parëctato chlamydes, ac barbula primum. Idem libro decimo: Ephebum quem uocant parëctatum. Nonius.
- PARENS**, *παρκεω*, priore cor. gen. com. [Padre, ouero madre. Gal. Pere cu mere. Hisp. Padre ò madre.] *παρκεω*, a Pario fit: quo nomine, quamuis proprie pater & mater significetur, apud Iuriscons. tamen teste Festo, etiam auus, & proauus, alijque superiores utriusque sexus, usque ad tritauos & tritauias intelliguntur. ultra hos, Maiores appellantur. Cic. post red. in Senat. Parentes carissimos habere debemus, quod ab ijs nobis uita, patrimonium, libertas, ciuitas, tradita est. Virg. 4. Aen. Quem subiisse humeris confectum ætate parentem. Caius de uerborum significat. l. Appellatione, scribit, appellatione parentum omnes in infinitum maiores utriusque sexus significari. Parentum etiam uocabulum ad quoslibet consanguineos extensum inuenimus. Lampridius de Alexandro Seuero: Amicos & parentes Alexander, si malos reperit, puniuit. Iulius Capitol. de M. Antonino: Omnibus parentibus suis tantam reuerentiam, quantam primatus, exhibuit. Plin. libro 18. cap. 1. Terram omnium parentem dixit, id est, altricem. Et Ouid. 1. Met. Magna parens terra est. Cic. 1. de Orat. Philosophia bonarum artium omnium procreatrix quædam, & quasi parens. Idem 2. de Fi. Socrates parens philosophiæ iure dici potest. Idem ad Attic. libro 9. Cum parentes non alere nefarium sit, nostri principes antiquissimam & sanctissimam patriam fame necandam putant. In arbore etiam Parens dicitur stirps ipsa, unde rami enascuntur. Plin. libro 12. cap. 5. Parentium, in genitiuo plurali pro Parentum, posuit. Hor. 3. Carm. Ode 24. Dos est magna parentium Virtus. Hinc Parenticida, qui patrem aut matrem occidit. Plau. in Epi.
- PARENTALIA**, *παρτερικα*, conuiuia, quæ in parentum aut propinquorum funeribus fieri consueuerunt. Dicta Parentalia, teste Hieron. in Hieremiam, quod hoc officij genus filijs parentibus præstarent. Cic. 1. Phi. An me censeatis decreturum fuisse, ut parentalia cum supplicationibus miscerentur?
- PARENTALIS**, & hoc ale, adiecit, ut Umbre parentales. Ouid. 1. Trist. el. 9. Dies parentales, quibus sollempnes epulæ ad mortuorum sepulcra solent asserri: quæ consuetudo primum ab Acnea creditur manasse. Ouid. 2. Fast.
- PARENTHESIS**, *παρθεσις*, clausula orationis contextui interiecta, qua

qua remota sensus manet integer, a παρῆντιθμι, interpono.

PARENTEVM, παρῆντιος, Isthriae opidum. Ptol. lib. 3. c. 1. Steph.
PARENTO, as, κτερίζω, parentibus iusta cerebro, licet etiam ad alios transferatur. Plin. lib. 18. cap. 22. Fabacia parentando utique affumitur. Cic. 2. de Leg. Hostia maxima parentare pietati esse adiunctum putabat. Idem 1. Phil. Vt cuius sepulcrum nusquam extet, ubi parentetur. Qui. 1. Am. Eleg. 13. Sic Memnonis umbras Annua soll. mni caede parentet auis.

PARO, es, parui, paritum, unde Pariturus partic. [Obedire, apparere. Gal. Απαρῆσθαι, απαρῆσθαι. Hisp. Απαρῆσθαι.] αἰνοῦμαι, uideo; appareo. Mart. l. 12. Festinant trepidi subfringere carbasa nautae. Ad portum quoties paruit Hermogenes. Virg. 6. Ae. Cui pecudum fibrae, caeli cui sidera parent: id est, a quo fibrae & sidera cernuntur. Hinc Appareo, idem quod Pareo: id est uideo. Virg. 1. Aen. Apparent rari nantes in gurgite uasto.

Compareo, uide suo loco. Dispareo, a conspectu recedo. Transpareo, per aliquod corpus lucidum uideo. Interdum parere, est obedire. Virg. 1. Ae. Pareat Amor dictis carae genitricis. Iustini. l. 1. Vix patienter uni uiro, nedum feminae parturis. Cic. 7. Phil. Non ut pareret, & dicto audiens esset huic ordini. Promissis parere, est praestare promissa. O. 1. 5. Fas. Parent promissis, dissimulatq. deos. Paretur impersonale, Liu. 9. Dicto paretur. Habent autem haec omnia p, syllabam productam Parere intercessori, est, ut uulgo dicunt Iurisconsulti, parenti cedere. Cic. 3. de Leg. Parere iubet intercessori. Parere gulae, est seruire gulae. Hor. 2. Ser. Sat. 7. Nil seruire gulae parens habet.

* **PAREPHIPPIVS**, dicitur, qui praeter rationem equestris disciplinae, equos agit, apud Iuriscons. in l. Parephippium. C. de cur. pub.

PARERGO, παρέργογ, dicitur, quod alicui rei praeter propositum additur, ut si pictor imaginem pingens, arbutulas, & auiculas, & huiusmodi addiderit. Plin. lib. 35. c. 10. Protogenes, cum propylaeum pingeret, adiecit paruulas naues longas, in ijs, quae picture. Parerga appellant. Sunt etiam, inquit Budeus, Parerga, corollari a operis locati, quae fiunt ultra id, quod in stipulatione comprehensum est.

* **PARETACENI**, populi Mediae. Herod. 1. Str. 11. & 16.

* **PARIEDRVS**, pars Tauri montis. Ptol.

* **PARIENNA**, Germaniae urbs. Ptol.

PARIES, etis, [Parete, muro. Gal. Paroy ou mur. Hisp. Pared.] τοίχος, proprie, qui in utraque aedium latere domum unam ab altera dirimit; differtque a muro, qui proprie est lapideus urbis ambitus. Cic. 6. Verr. His tabulis templi interiores parietes uestiebantur. O. 4. Met. Paries domui communi utriusque. Intra parietes disceptare, uel experiri, est amicis domi & extra cancellos forenses controversiam componendam permittere. Ci. pro Quinctio: Si quid in controversiam ueniret, aut intra parietes, aut somno iure experiretur. Paries cratius, dicitur ab asseribus, qui arrecti, transuersique in modum cratis texuntur: unde Vitruuius Arrectarios parietes & transuersarios appellat.

PARIETARIA, x, [Parietaria,] παρθέν, ἐλξίνη, herba a parietibus, in quibus nascitur, dicta, uulgo Muralis herba. A Plinio appellatur Parthenion, & Perdicion, quoniam perdices ea uescantur, Diosc. Helxinem appellat.

PARIETINAE, τοίχοι, ὑψαισιμένοι, muri ueteres, ac semiruti. Plin. lib. 29. c. 8. Nascitur circa uetera monumenta, parietinasc.

PARILIS, & hoc le. [Pariglio, uguale.] ἴσος, aequale. Ouidius 1. Trist. Eleg. 8. Accipere, & parili reddere uoce uale. Inde Parilitas, aequalitas, Gellius libro 14. capitulo 5. Parilitas uirtutum inter se consimilium.

PARIO, is, peperi, partum, uel paritum, parere, [Partorire. Gal. Enfant. Hisp. Parir la muger.] τιτώ, hodie tantum est tertiae coniugationis, olim etiam quartae. Ennius: Oua parere solet genus pennis condecoratum. Est autem Parere, fetum emitte: quod proprie ad feminas pertinet. Luc. lib. 5. Femina quaeque Cum peperit, dulci repletur lacte. Cic. 3. de Orat. Dixisse dicitur, si quinctum pareret mater eius, asinum fuisse parituram. Accipitur aliquando pro generare: ut etiam de uiris dicitur, sed hoc apud uetustissimos. Caecilius: Hic uicinus noster peperisse se filium memorat. Partior, eris, passium. Plinius lib. 10. capitulo 52. Oua dum pariantur. Per translationem pro acquirere. Colum. libro 19. capitulo 1. Vel aere parta, uel gratuita contingunt. Virg. 11. Aen. Ite, ait, egregias animas, quae sanguine nobis Haec patriam peperere suo. Parere oua, dicuntur aues, pro ponere, & quod Var. de re ru. Facere oua dicit. Plin. lib. 10. c. 52. Oua pariantur struthiocha meli. Parere uerba, est noua fingere. Cic. 3. de Fin. Idque cum Graecis, tum magis nobis, quibus etiam uerba parienda sunt, imponendaque noua nomis rebus nomina. Partor, oris, qui peperit, & acquisiuit. Plau. Truc. Vnde ante parta demus post partoribus. Partio, nis, ui de suo loco. Hinc Aperio, a quo Adoperio, Comperio, Operio, a quo Cooperio, Reperio.

PARIS, idis, Priami Troianorum Regis, & Hecubae filius, alio nomi

ne Alexander, cuius matri, cum illa se facem ardentem parere somniasset, coniectores responderunt fore, ut filius, quem in utero gestabat, causa esset Troiani excidij. qua re cognita, Priamus puerum, ubi primum natus, Archelao seruo exponendam tradidit. contra Hecuba curauit, ut furtim nutrirecur a pastoribus in Ida monte. ubi cum adoleuisset, Oenonem uirgunculam amauit, & compressit, susceptiq. ex ea duos filios. Porro, cum in dirimendis controuersijs esset aequissimus, maximam iustitiae famam sibi comparauit, adeo ut, orta inter deas, Iunonem, Palladem, & Venerem, disceptatione de forma ob aureum pomum a Ioue celestus demissam, in quo scriptum erat: Detur pulcherrimae, iudex sit constitutus, quas cum uidisset nudas, sententiam tulit secundum Venerem, quae pulcherrimum feminarum sibi promissarat, neglecto regno, quod pollicebatur Iuno, & contempta, quam Pallas offerebat, sapientia. Praterea cum esset fortissimus in agnali certamine, quod ad Troiam agebatur, cum alios omnes superauit, tum ipsum etiam Hectorem, qui cum iratus, quod uinceretur, gladium in eum stringeret, pastorem putans; Paris illi aperuit, se eius fratrem esse germanum. Sic igitur cognitus, a patre receptus est. Deinde conlructis uiginti nauibus sub specie legationis ad repetendam Hesionam, in Graeciam missus est: ubi a Menelao hospitio esse susceptus. uerum cum ille necessaria de causa in Cretam nauigare cogeretur, Paris sibi occasionem rei bene gerendae oblatam ratus, Helenam, quam mutuo amore deperibat, rapuit, & in Asiam abduxit. Alij tamen dicunt in Graeciam uenisse absente Menelao, Helenaeque pulchritudine captum, Spartam expugnasse, illamque etiam renitentem, & omnes regios thesauros rapuisse, & ob id postea Helenam a uiro recipi meruisse, ex qua rapina deinde secutum est bellum Troianum. Postremo, Hectore, & Troilo fratribus occisis, cum ipse, sumpto arcu & sagittis, Achilles interfecisset, ipse quoque a Pyrrho, siue (ut aliorum est opinio) a Philoctete, occisus est.

PARISI, orum, populi inter Celtas, ad Sequanam fluium, inter Senones, & Bellouacos, quorum caput est Lutetia, olim in Sequanae insula sita, hodie, prolatis identidem pomerijs, tantopere aucta, ut nulli potentissimarum urbium debeat posthaberi. Caes. 6. Com. & Ptol. lib. 2. c. 8.

PARITER, [Parimente, ugnamente. Gall. Pareillement, semblablement. Hisp. Ygnal y semejantemente.] ἴσως, ex quo Nauius: Vt pariter dispartiantur bona patris. Aliquando continenter. Titin. Na tu istam inedia m extulisti pariter. Aliquando similiter. Plau. in Aul. Habet filium pariter moratum, ut pater, atq. auus eius fuit. item pro simul. Cic. 1. Tul. Pariter cum uita sensus amittitur.

PARITYDO, inis, parendi actus. Plaut. in Aul. Propinqua paritudo cui appetit.

PARTIVRA, x, [Parto, il partorire. Gal. Enfantement. Hisp. Parto.] γεννησι, pariendi actus. Var. lib. 1. de re rust. Dcmes, si uis duas res mulis, admitturam, & parituram.

* **PARIVM**, παρίον, Troadis opidum ad Propontidem. Strabo libro decimotertio.

PARIVS, ria, rium, παρίος, a Paro insula, unde Parius lapis, siue Parium marmor, quod candidum erat, & sculpturis aptissimum. Virg. 1. Aen.

PARMA, x, [Targa, brocciero. Gal. Targe, rondelle, bouclier. Hisp. El broquel.] πέδιον, Suidae, breue scutum, & rotundum, quo pedites utebantur, dictum, quod e medio in omnes partes esset par, ut inquit Varro. Virg. lib. 11. Parmaque inglorius alba. Liu. 8. Quem cuspede parmaque innixum, Manlius terrae affixit. Parmatus, a uni, parma tectus. Liuius libro 4. Parma etiam nomen est fluij, a quo urbs, inter Placentiam, & Cremonam sita; Parma appellata. haec patria fuit Cassij Poetae & Macrobij, uiri ingenio & doctrina praestantis: de Cassio Horat. Quod Cassij Parmensis opuscula uincat.

PARMENIDES, Eleata Philosophus, Xenophanis auditor, a cuius nomine Plato dialogum, quem de Ideis conscripsit, Parmenidem appellauit. hic carmine physiologiam expressit. Primus deprehendisse dicitur eundem Luciferum, & Hesperum. Suidas, & Laertius.

PARMYLARIVS, rij, πελασης, gladiator, qui parmula utebatur: item factor eius generis. Quinct. lib. 2. c. 11. Ego parmularius sum. Vbi interpret: Parmarum faber. Porro gladiatores parmularij etiam Thraces appellabantur, quod eius regionis homines peculiare parmulis utebantur. Fest.

PARNACIDES, uestes puellarum. Var. de liber. edu apud Nonnum.

PARNASVS, gemino snam apud Steph. & Suidam legitur παρνασός, mons est in Phociae, ut scribit Plin. lib. 4. c. 3. & Str. l. 8. & 9. duos uertices habens, quorum unum Tithorea uocari, alterum Hyanipeum, Herodotus in Vrania tradit. Citheron autem & Helicon, quos Seruius male putauit esse Parnassi iuga, montes ab hoc diuersi, & disuncti sunt, ita ut Helicon procul sit a Parnasso circiter quindecim passuum milia, Citheron uero triginta. Est uertur

HHH Parnassus

Parnassus sacer Baccho & Apollini. Ouid. i. Metam. Mons ibi uer-
ticibus petit arduus alira duobus Nomine Parnassus. Lucan. lib.
5. Parnassus gemino petit æthera colle. Hic est Apollinis Delphi
ci templum, hic fons Castalius, Musis sacer, hic habitauere Pie-
res, natio Thraciæ: unde Pierius mons, & Pierides Musæ. Sub
Parnasso habitauerunt Hiantes populi. unde aquam Parnassi
fontis, Hiantida dicunt. Hinc fontes Atticam uersus Hippocre-
ne, & Aganippe.

PARO, [Apparechiare. Gal. Appareiller, apprestier. Hisp. Aparejar.] παρα-
σκευάζω, instruo, apparo. Teren. And. Quæ opus fuisse ad nuptias
Gnatæ, parauit. Cæf. 5. Bel. Gal. Nerviis bellum Romanis parare.
Ita paratum est, inquit Plaut. in Pœn. id est ita delibetatum. Si-
gnificat etiam acquirere. Terent. in Eun. Cupio aliquot parare
amicos beneficio meo. Hinc Paratus. Terent. in And. Summum
bonum esse heræ putabam hunc Pamphilum, quoniam in loco pa-
ratum. Paratissimo animo sustinere. Cæf. 8. Bell. Gall. Ingitur
aliquando infinitiuo. Cæf. 3. Bell. Ciu. Paratus omnia perpeti.
Aliquando accusatiuo cum Ad. Cicero Toranio libro 6. Paratus
ad omnem euentum. Aliquando datiuo. Quint. libro 8. capit. 3.
Certamini parator. Paratus, us, substant. idem quod apparatus,
Quint. libro 10. capit. 1. Copiosus uerborum paratus, id est, ap-
paratus. Tacit. lib. 13. Prouiso ante funebri paratu. Opus impar
ueltris paratibus. Ouid. 3. de Pont. Eleg. 4. Inuenitur & Paratum,
in neutro gen. Ter. in Eun. Parati nihil est. Hinc Parate, prompte,
expedite. Plaut. in Epid. Ut parate eam præmeditatam meis dolis
mittam. Cic. de Clar. Orat. Ad dicendum ueniebat magis auda-
cter, quam parate. Idem 1. Offic. Dimicite paratius de honore,
& gloria, quam de ceteris commodis. Paratissime respondit,
promptissime. Plin. ep. 9. lib. 3. Hinc Parito, as. Plaut. in Mer. Cum
illuc, quo nunc ire paritas, ueneris. Hinc Apparo, Comparo, Re-
paro, Separo, Disparo, quod est, separo, Aequiparo, Præparo, quæ
habent pœn. cor.

PAROCHVS, chi, pœn. cor. παρὲς χερσίν, a præbendo. erant enim
Parochi, qui, legatis publice Romam missis, sale & ligna præ-
bebant: ut annotauit Acron in illud Horatij ex libro 1. Ser. Sat. 5.
Tum parochi, quæ debent ligna, saleque. Hi Latino uocabulo
copiarij dicti, teste Porphyrione, quod omnium rerum necessaria
rum copiam, regum, populorumq. legatis suppeditabant; nã quã-
uis Horat. loco iam citato salis tantum, & lignorum meminerit,
tamen, ut ibidem annotauit Acron, sub illarum specierum appel-
latione omnia hospitibus necessaria uoluit intelligi. In hac signi-
ficatione hoc nomine usus est Cic. lib. 13. ep. ad Att. Ariarathem
Sextius noster parochis publicis occupauit. Horat. lib. 2. Ser. Sat.
8. Parochum posuit pro conuiuatore. Vertere Pallor, Tum paro-
chi faciem, nil sic metuentis, ut acres Potores. Sunt qui Paro-
chon etiam accipi putent pro auspice nuptiarum, & uerbo παρα-
χρησῆς, quod in curtu nuptiali una cum sponso & sponsa uehere-
tur. Vide Cœlium.

PARODONTIDES, tubercula iuxta gingiuis. Cels. l. 6. c. 13.

PAROEMIA, definitore Donato, est accommodatum rebus, tempo-
ribusq. prouerb. Sic & Diamedes.

PARONOMASTIA, [Bisluζζα.] Latine agnominatio, eum aliquod no-
men ab alio, uoce quidem simili, uerum significatione diuersissi-
ma perimitur, Terentius in And. Inceptio est amentium, haud
amantium.

PAROPSIS, παραψις; uas escarium a rotunditate, flexuque dictum.
Martialis libro 1. Cui porcat gaudens ancilla paropside rubra Ha-
lecem. Suetonius in Calig. Paropsidem leguminis pro sedulitate
ac diligentia porrexit. Pollux lib. 10. tradit etiam iuris quod-
dam genus esse, uel obsonij uilis, quod suo tempore παραψιδά-
τιον dicebatur.

PAROS, una ex Cycladibus, ex quo Parus lapis aduehi solet, colo-
re candido, & statuis exculpendis aptissimus. Virgil. libro 3. Ni-
ueamq. Paron.

PAROTIS, dis, παρωτις, apostema secus aures. Celsus libro 6. capi-
tulo 16. Sub auribus oriri parotides solent. id abscissus est. Di-
cuntur & Parotides (inquit idem) arteriæ duæ, dextra, sinistraque
iuxta guttur sursum procedentes. Quin & ipsi aurium cincinnati,
apud Pollucem uocantur Parotides. Solent & iuxta dentes in gin-
guis oriri dolores, quos Græci παρωτιδας appellant. Plin. l. 20. c. 1.

PARRHÆ, genus auis inauspicatæ. Horatius libro 3. Carm. Parrhæ
recinentis omen, Plinius lib. 18. & 19. Auem Parrham Oriente Sy-
rio non apparere.

PARRHASIA, παρασία, regio in Peloponneso, alio nomine Arca-
dia. unde Parrhasius, a quo, pro Arcadico. Virg. 8. Aen.
Parrhasio dictum Panos de monte Lycæi.

In ea mons est Lycæus, in quo bicornis Fauni templum fuit, a quo
Lycæa ludicra illi sacrata, nobis Lupercalia dicta. Oul. 2. Fall.
Quid uetat Arcadio dictos a monte Lupercos?
Faunus in Arcadia templa Læcyus habet.

PARRHASIS, patronymicum fem. a Parrhasia; unde Parrhasis Vrsæ

apud Poetas pro Polo Arctico; quod Calisto, quam in hoc astru
fabulantur commutatam, fuerit Lycaonis Parrhasiæ. i. Arcadiæ re-
gis filia. Luc. l. 2. Parrhasis obliquos Helice cum uerteret axes.
PARRHASIUS, pictor Ephesus, qui cum Zeuxide in certamen pictu-
ræ descendit: & cum ille detulisset uuas pictas tanto successu, ut
in scenam aues aduolarent, ipse detulisset linteam traditur, ita ue-
ritate representata, ut Zeuxis, alitum iudicio tumens, flagicaret,
tandem remoto linteo, ostendi picturam, atque intellecto erro-
re, concederet palmam; quoniam ipse aues sefellisset, Parrhasius
autem se artificem. Plin. lib. 15. c. 10. Horat. lib. 4. Carm.
Quas aut Parrhasius protulit, aut Scopas.

PARRICIDA, e, p. p. [Paricida. Gal. Qui à tuë son pere ou sa mere ou autre
parens. Hisp. El que mato padre ò madre.] παρακτόνος, a patre dedu-
citur, s, in r, commutato. Alii uolunt Parricidam per syncopam
dici, quasi parenticidam, proprie enim Parricide dicuntur paren-
tum interfectores, aut qui suæ patriæ, quæ cuique parentis est
loco, excidium aut uim attulerint. Cic. pro Rosc. Am. In sui in-
cileum parricidas uiuos, atque ita in flumen deijci uoluerunt. Idem
Parad. Patrem uita priuare, si per se scelus est, Saguntini, qui pa-
rentes suos liberos emori, quam seruos uiuere, maluerunt, par-
ricidæ fuerunt. Horat. 3. Carm. Ode 29. Telegoni iuga parricidæ.
Ponitur & pro eo, qui qualemcumque hominem occiderit. unde
exstat lex Numæ Pompilij: Si quis liberum hominem morti sciens
dedit, parricida esto.

PARRICIDIUM, di, [Paricidio. Gal. Paricide. Hisp. Matanza de padre
ò madre.] παρακτονωια, parentis, uel cognati occisio, quam uis
etiam pro eo accipiatur, qui impium aliquod nefas in patriæ perni-
ciam fuerit machinatus. Cic. l. 3. Off. Potest cuiquam esse utile fo-
dissimum parricidium patriæ: Idem pro Clu. In ipso fraterno par-
ricidio nullum scelus prætermissum uidetur.

PARS, huius partis, [Parte. Gal. Part, portion, partie. Hisp. La parte de al-
gun todo entero.] μέρος, a pari, quod partes simul iunctæ pares, id
est, æquales sunt toti. Alij malunt Partem dictam a Parum; quod
pars sit quid parum, respectu totius. Dicuntur uero partes, in
quas diuiditur totum. Item de hominibus. Cic. 1. Off. Quæ maiori
parti pulcherrima uidentur. Ter. in Prol. Hæc aut. Ni partem ma-
ximam exitimarem scire uestrum. Pla. in Most. Magna pars mor-
tam hanc sibi induxerunt. Pars Multa, plerique. Horatius 2. Ser.
Sat. 7. Pars multa natat non recta capeffens. Magna ex parte, ple-
rumque. Plin. lib. 8. cap. 54. Magna ex parte complectendo necant.
Alias significat ut sonat. Quint. lib. 10. c. 1. Ex magna parte Cice-
ronem, quantus est, fecit. Ex parte, & In parte, aliquando pro par-
tim, ponuntur. Quint. lib. 6. c. 4. Pisces ex parte adusti. Idem lib.
5. c. 7. Patronorum in parte difficilior interrogatio est. Partes ali-
quis tenere, est per illam regionem iter habere. Cic. ad Att. lib. 3.
Sine te autem non nobis illas partes tenendas. Ponitur interdum
pro factione, sed hoc sere in plurali num. Cic. pro Quint. Erat il-
larum partium, pro sua quisque parte, pro uirili. Parte ablatiuus
aliquando pro partim. Pla. in Rud. Id si parte curauit, ut cauerem.
Interdum geminatur. Plin. lib. 37. c. 11. Parte flauus, parte mellus.
Duabus partibus alicuius rei amplius habere, idem est, quod du-
plo plus. Cic. 5. Ver. Quid si duabus partibus doceo te amplius fru-
menti abstulisse quam P. R. misisse? Sic multis partibus, pro mul-
to plures. Cœl. Cic. l. 4. Fam. Turpe tibi erit, Patiscum Curionis
decem pantheras misisse, te non multis partibus plures. Pars ali-
quando pro initio. Virg. 7. Aen. Pars mihi pacis erit, dextram te-
tigisse tyranni. Ponitur quandoque pro partim Suet. Miles pars
uictoriæ Fiducia, pars ignominie dolore, ad omnem audaciã pro-
cesserunt. Aliquando pro uxore, Plau. Men. Loquitur de me & de
parte mea. Dicimus pulchre, Parte alicuius agere, pro fungi alicui
us munere, & officio. Similiter, Partes alicuius suscipere, Priores
partes alicui tribuere est eum pluris facere, & magis laudare. Prio-
res partes habere apud aliquem, est plus apud illum posse. Dici-
mus etiam, Facere partes. i. totum in partes diuidere. Cic. 3. de Or.
Quis Antonio permisit, ut partes faceret? Pars aduersa, aduersa-
rius. Quint. lib. 5. c. 1. Partis aduersæ patronus. Partes primas age-
re, dicitur in comædijs, qui sæpissime prodit in profcenium. Asco-
nius: Primarum partium actores sæpius in scenam progrediebantur,
secundarum, qui minus, minusq. Porphyrio in Horatium au-
stor est, primarum partium auctorem omnia clarius, secundarum
omnia submissius agere consueuisse. Quandoque partes pro offi-
cio: ut, Mex partes sunt, mearum partium est. Cic. 6. Ver. Non sunt
mex partes id facere. Et alicuius partes desiderare, est eius diligen-
tiam postulare. Cic. ad Att. lib. 7. Sin erit bellum, mex partes non
desiderabuntur. Hinc Experts, sine parte.

PARSIMONIA, æ, [Risparmio. Gal. Espargné, cicheté. Hisp. Escasseza enel
gasto.] φειδω, definitur a philosophis. Parsimonia, est qua cauemus,
ne quod dispendium ultra modum fiat, & res familiaris sine cui-
usquam iniuria conseruetur. Cic. in Par. O dij immortales, non
intelligunt homines, quam magnum uectigal sit parsimonia.

PARTHENIUM, παρθένιον, herba, uide Dios. lib. 3. c. 146. Est item Par-
thenion,

thenion, teste Plin. Aliud herbæ genus, quod & Perdicium, & Helxine, & Vreolaris herba appellatur, nomen habens a Minerua, quæ illam Pericli in fomnis traditur ostendisse. Mineruam enim Athenienses *παρθένον* appellant. Vulgus Parietariam appellat, quod circa parietes præcipue nascatur.

PARTHENIUS, *παρθένιος*, mons Arcadiæ, teste Plin. lib. 4. cap. 6. ita dictus a uirginibus, quæ in ea Veneri frequenter sacra facere solebant. Est & Parthenius fluuius Paphlagonum. Ouid. 4. de Ponto: Partheniusque rapax. Parthenius item Poeta Nicæus, ut ait Suidas, elegiarum, uariique carminis scriptor a Cinno in bello Mithridatico captus, deinde ob ingenium manumissus, uixit usque ad Titum Cæsarem, qui teste Tranquillo eius scriptis admodum delectabatur. huius Parthenij locos Virgil. quandoque mutabatur, cuiusmodi est illud, Glaucos, & Panopæa, & Inoo Meliceræ. Gellius.

PARTHENOPE, *παρθενόπη*, una fuit Sirenum, quæ præ dolore, quod prætereuntem Ulysses cum socijs in scopulis cantu pellicere non potuissent, in mare se præcipitauerint, harum alix alia in loca, Parthenope autem eo delata est, ubi postea condita fuit Neapolis, quæ ab eius nomine etiam Parthenope est appellata.

* **PARTHENOPEYS**, Martis, & Menalippes filius, qui in bello Troiano periit. Virg. 6.

* **PARTHENODOLIS**, urbs Thraciæ. Plin. l. 4. c. 11.

PARTHIA, *παρθία*, Step. regio Assyriæ, a qua Parthi. Fuit hæc olim gens Scythica, quæ postea ad Medos profugit: unde & nomen ac cepit. nam Parthi lingua Scythica exules dicuntur, ut refert Iust. l. 41. Horum regna duodeuiginti fuisse, testis est Plin. l. 6. c. 15. Ab ortu habet Arctos, a Meridie Carmaniam, ab Occasu Medos, a Septentrione Hircanos.

PARTIARIUS, rij, [*Μετ' ἄλλο, lauoratore à μετ' ἄλλο.*] *κοισυνοός*, colonus, siue alius quis. cum quo aliquid commune habemus, & partimur. Cato c. 144. Vineam curandam partiarius bene curet. Idem cap. 16. Calce. n. partiario coquendam qui dant.

PARTICEPS, participis, omnis generis, [*Particeps. Gall. Participant, qui à part. Hi. Partionero de parte.*] *μέτοχος*, qui partem capit. Ter. in Hea. Vbi ille huc saluos redierit meus particeps. Participem facere aliquem rei aliquid. Pla. in Epi. Fac particeps nos. Ter. in Hea. Cuius te participem cupis. Cæf. 3. Bel. Ciu. Quos sui consilij particeps habebant. Particeps sum tibi in laboribus. Curt. lib. 6. Quod fuisset illi in periculis particeps.

PARTICIPIVM, rij, *μετοχή* pars orationis apud Grammaticos, dicta, quod partem capit nominis, & uerbi. Hinc Participalia nomina dicta Gerundia, quæ similia participijs sunt, de quibus suo loco.

PARTICIPO, [*Participare. Gal. Participer, être participant. Hisp. Participar en parte.*] *μεταλαμβάνω*, participem facio, aut particeps fio. cum significat participem fieri, iungitur accusatiuo tantum. Gell. lib. 15. c. 2. Si forte ad participandas eiusmodi uoluptates, casus in duxerit. Cic. 2. Tus. ex Poetarum ueterum aliquo: Qui alteri exitium putat, Eum scire oportet, sibi paratum, pestem ut participet parem. Cum significat participem facere, iungitur interdum genitiuo cum accusatiuo. Pla. in Cist. Paternum seruum sui participat consilij. Interdum ablatiue cum accusatiuo. Plaut. in Mil. Aliquem familiarium participauit ex heri amica. Interdum accusatiue & ablatiue cum præpositione Cum. Liu. 2. Suas laudes participare cum Kæfone.

PARTICVLA, æ, [*Particella.*] *μέρις*, dem. parua pars. Cic. 3. Verr.

PARTICVLARE, *τὸ κατὰ μέρος*, quod particulatim fit.

PARTICVLATIM, [*A parte, à parte.*] *μερικῶς*, per particulas. lib. 1. ad Heren. Si summam, non particulatim narrabimus. Col. l. 7. c. 5. Particulatim facilius, quam uniuersus conualescit. & Lucan. l. 3.

PARTICVLONES, coheredes, & qui partem patrimonij sumunt. Pompon. in Præcone, ut citat Nonius: Particulones producam tibi.

PARTIM, [*Parte. Gal. En parte. Hisp. En alguna parte.*] *τῆ μὲν*, quando que ex parte: ut Partim subiciuit crimen, partim confessus est, & fere semper in oratione geminatur. Cic. Cælio lib. 2. ep. Ut eos partim scelerum suorum, partim ineptiarum pēneret. Aliquando non geminatur. Cicero de Amic. Nihil est, quod illi non persequantur suis argutijs, partim fugiendas esse nimias amicitias. Inuenitur & quatter repetitum. Cic. pro Clu. Aliquando Partim, teste Gellio libro 10. c. 13. idem est, quod pars; ut Partim hominum uenerunt. Partim autem hoc in loco aduerbiu est, neque in casus inclinatur, & genitiuum regit. Interdum etiam aduerbio Partim, atque eius genitiuo præponitur præpositio Cui, ut probat Gellius adducto Catonis exemplo ex oratione de re Flor. Ibi (inquit Cato) præ scorto fuit, cum partim illorum sæpe ad eundem modum erat. Cum partim eorum dixit, pro, cum quibusdam eorum. Nonnumquam partim non geminatum in ptiore orationis parte locatur, in posteriore ponitur Alius, alia, aliud. Sallust. in Jug. Ille probare partim, alia abnuere. Ibidem: Partim conscii

sibi, alij ex partium inuidia pericula metuentes.

PARTIO, onis, [*Parto.*] *τέξω*, partus, teste Nonio, a Partio. Pla. in Tr. Horrelo, mentio quoties fit partionis. Gell. lib. 10. c. 2.

PARTIOR, tiris, [*Partire, diuidere. Gal. Partir, de partir. Hisp. Partir en partes.*] *μερίζω*, & Partio partis, partitui, partitum, futuro Partiam, & Partiar, & apud antiquos Partibo, & Partibor. Est autem Partiri, diuidere, & quasi partes facere. Pla. in Afin. Prædam cum illis partiam. Cic. pro Sylla: Neque hoc partienda inuidia, sed cōianda laudis causa loquor. Idem in Or. Genus uniuersum in species certas partietur. Præter proprium accusatiuum habet aliquando ablatiuum cum præpositione Cui. Aliquando alij accusatiui cum In, aliquando cum Inter. Vir. 11. Aen. Qui cum partiri curas. Cæf. 3. Bel. Ciu. Cum Scipione honorem partitur. Vir. 1. Aen. Socios partitur in omnes. Sall. in Jug. Prouincias inter se partierant.

PARTITE, [*Distintamente. Gal. Par parties, distinctement. Hi. En alguna parte, partitamente.*] diuise. Cic. in Or. Partite, definite, distinte. Hinc Impertio a stium, & Impertior, tam passiuum, quam deprensus, a, in e, mutata, sicut in Expers: idem significat quod parteda re, & participē facere. Cic. in Top. Huic rei aliquid temporis impertias. Idem 2. Cat. Collegæ meo laus impertitur. Interdum habet post se ablatiui cū accusatiuo. Ter. in Eun. Plurima salute Parmenonē suum impertit Gnato. Dispertio, uel Dispertior, uarie partio. Pla. in Aul. Iniuria dispertuisti. Cic. 7. Ver. A quibus humanitatis exempli hominibus, & ciuitatibus data, ac dispertita dicuntur. Idem Metello l. 5. ep. Illud adiunxi, mihi tecum ita dispertitum officium fuisse in reip. salute retinēda. Bipertior, tripertior, quadripertior, quinque pertior, id est, in duas, tres, quattuor, aut quinque partes diuidi: a quibus bipertita, tripertita, & huiusmodi.

PARTITIO, onis, [*Diuisione. Gal. Departement, diuision. Hisp. Partimionto, obra de partir.*] *μερισμός*, diuisio totius in partes. Cic. 2. de Nat. Deo. Hæc partitio fuit. Idem pro Cæc. Cum pecunia ex partitio ne deberetur. Partitor, ris, diuisor. Cic. in Vat.

PARTVRO, is, p. c. [*Partorire.*] *ἀβλυω*, desideratiuum a Partio, in pariē do laboro, seu laboro ut partiam. Plin. l. 20. c. 1. Constat parturientes folijs substratis celerius parere. Var. l. 3. de re ru. c. 9. Cum parturirent, acus substernendum. Cic. 2. Phil. Vinam aliquando dolor populi Rom. pariat, quod iamdiu parturitur.

PARTVS, a, um, participium a Partio, [*Partorire, acquisitio.*] *τετεκευμένος*, in lucem editus. Vir. 6. Aen. Alius Latio iam partus Achilles. Lucr. l. 5. Semine partum. Aliquando dem quod comparatus, acquisitus. Cic. cōtra Rullum: Libertas plurimo sudore, & sanguine maiorum nostrorum parta, nobisq. tradita. Idem 2. de Or. Non partum per nos, sed diuinitus ad nos delatum. Et 2. Phi. Male parta male dilabuntur.

PARTVS, tus nomen, [*Parto. Gal. Enfantement. Hisp. Parto.*] *τόκος*, pariendi actus. Cicero 1. de Natu. Deor. Diana adhibetur ad partus. Virg. 1. Aen. Geminam partu dabit Iliam prolem. Translate & de arboribus dicitur. Plin. lib. 12. c. 5. Autumno legitur ex ætliuo partu. Aliquando accipitur pro fetu ipso. Mart. lib. 1. Nec iacuit partus, sed matre cadente cucurrit. Plin. lib. 8. c. 32. Editos partus exercens cursu.

PARVM, [*Poco. Gal. Peu. Hisp. Poco.*] *μικρόν*, modicum. Plaut. in Trin. Duas dabo, una si parum est. Parum consulit, cum dicimus, intelligitur sibi. Ter. in Adel. Consulitis parum, subauditur, nobis. Parū prospicere, est: parum futura prospicere. Pla. in Cur. Prospicio parum. Ter. in An. Parum successit, quod ago. Hinc Paullulum, Paullillum, Pauxillum.

PARVMPER, [*Vn pochetto. Gal. Vn peu, quelque peu de temps. Hisp. Poco en tiempo.*] *πασα μικρόν*, quasi perparum, ualde parum. Cicero in Am. Tu uelim animum a me parumper auertas. Interdum paulatim. Virg. 5. Aen. Pulsusq. parumper Corde dolor tristi. Nonius tamen interpretatur, ubi parumper cito, & uelociter.

PARVVS, a, um, [*Picciole. Gal. Petit. Hisp. Pequeño.*] *μικρόν*, exiguus. Cicero 1. de Orat. In paruis, aut mediocribus rebus doctores assequi possunt. Ponitur & pro eo, quod est minimi pretij. Plinius in Paneg. Nihil tam paruum in senatu agebatur, ut non laudibus principum inuimaretur. In paruo ponitur pro fere. Plinius libro 8. capitulo 33. Eminet rostrum, ut in paruo sit haud ab simile suillo. Paruissimus protulit Lucan. libro 4. pro minimo. Hinc Paruitas, ratis. Cicero de Vniu. Hinc Paruulus. Ter. in Eun. Matri paruulam puellam dono mercator dedit. Paruula res, nullius momenti. Ter. in Ad. Tam ob paruulam pene ex patria. Paruula pecunia, & Immanis opponuntur. Cic. pro Rosc. Com. Ponitur & pro puerulo. Quint. libro 6. cap. 7. Excepta paruulorum iudicia. Hinc Paruulum, aduer. Plin. ep. 170. Paruulum differt, patiaris aduersa, an expectes. i. minimum. Hinc Paucus, a quo Pauxillus, & Pauxillum.

PASCALIS, *πασκάλος*, oues, & gallinæ dicuntur, quæ passim pascuntur. Luci. Pascalei pecore ac montano hirco. Nonius.

PASCOLVS, p. c. (ut inquit Nonius) facculus ex aluta factus. Plaut. in HH 2 Rud.

- Rud. Centum minæ in pasceolo.
- PASCHA**, æ, [Pascha.] ne. gen. τὸ πάσχα, Auf. Nos etenim primis sanctum post pascha diebus; quod nomen Hebræum esse, ac transitu signare, docet Hiero. sic inquit: Pascha, quod Hebraice dicitur Phasce, non a passione, (ut pleriq. arbitrantur) sed a transitu nominatur, quod exterminator uidentem sanguinem in foribus Israelitarum, pertransierit, nec percussit eos.
- PASCITO**, as, [Pascere.] Πάσχω, freq. a Pasco. Var. 4. de re rust. c. 1. Feras dico, quæ in siluestribus locis pascunt.
- PASCO**, pauis, pauit, pauitum, [Pascere, manciare. Gal. Paistre, repaistre. Hisp. Apascentar el ganado, comer.] vé μομας, uescor, comedo. Virg. 5. Eclog. Pascens seruauit Tityrus hædos. Quandoque construitur cum accusatiuo. Oni. 1. Fast. Pauit ovis pratium, uerbena improba carpit. Aliquando uerbum est actiuum, & significat, cibum alteri præbere, ut Pasco equum herba. Virg. 3. Geo. Acremq. molossum Pasce sero pingui. Cicero 1. de Diu. Qui cum propter paupertatem sues puer pasceret. Per translationem pro delectare. Virg. 1. Aen. Animum pictura pascit inani. Terent. in Phor. Restabat aliud nihil, nisi oculos pascere. Interdum pro fouere, alere. Virg. 3. Geor. Amisit Mantua caprum Pascentem niueos herboso flumine cygnos. Hinc Compasco, Depasco, pascendo absumo, pro quo etiam dicimus Depascor. unde Depastus, quo modo actiue sumitur, cum. s. sit a deponente, Depascor. Sic dicimus Bouem depastum esse agrum, id est, pascendo omne agri gramen absumpsisse. Modo passiuæ: ut cum Agrum depastum dicimus, cuius herba pascendo est consumpta. Dispasco, Expasco, Depasco, Perpasco, quæ uide suis locis.
- PASCOR**, eris, deponens, [Mangiare. Gall. Estre repen, se repaistre, manger. Hisp. Comer, pascer el ganado.] vé μομας, comedo, uescor. Virg. 3. Geor. Pascuntur siluas, & summa Lycæi. Aliquando pro crescere. Ouid. lib. 1. Am. Pascutur in uiuis liuor, post fata quiescit. Impascor, intus pasco. Colum. lib. 2. Neque suem uelimus im pacisci pratium.
- PASCVVM**, pasctui, [Pascolo, pasco. Gal. Pasturage ou pastus, herbage. Hisp. Cosa que se pascie ó apascienta.] θρωμία, a quo plurale Pasctura, orum, in quibus pecudes pascentur, siue ager pasctus sit, siue pratium, siue mons, aut collis. Colum. libro 8. capitu. 14. Esuriens mittatur in pasctuum. Ibidem c. 3. Nec tamen ulla blanda sunt pabula, aut etiam pasctua. Herbosa pasctua, (inquit Plin. lib. 18. cap. 3.) in Censorijs tabulis dicebantur omnia, ex quibus populus reditus haberet.
- PASCVVS**, a, um, [Pascolatio. Gal. Qui fert de pasturage. Hisp. Campo ó cosa que se pascie.] νομαδωός, quod pastui aptum est: unde Paullus Siluam pasctuum appellat, quæ est pasctuis pecudum destinata. Plin. in Tru. Pasctuum est ager. Luc. lib. 5. Volebant Pandere agros pingues, & pasctua reddere tura.
- PASIPHAË**, per quattuor syllabas, πασιφία, filia Solis, & uxor Minois regis Cretæ, quam fabulæ ferunt Tauri amore captâ fuisse, Dædaliq. opera, qui lignæ eam uacæ inclusit, noti compotem factam, Minotaurum peperisse, media parte hominem, reliqua Taurum referentem; quod monstrum poëta in Cretensi labyrintho Theseus dicit interfecisse, Ariadnes ope adiutus. Seruius Minois scribam fuisse tradit nomine Taurum, cum quo Pasiphae, mutua eius amore capta, in Dædali ædibus concubuit: de hac Virg. 6. Ecl. Et fortunatam, si nunquam armenta fuissent, Pasiphaen, niuei solatur amore iuueni.
- * **PASITETES**, insignis statuaris fuit. Plin. lib. 35. c. 12.
- * **PASITHEA**, una ex tribus gratijs, quam Euphrosynem alij uocant. Stat. Non hoc Pasitheæ blandatium prima fororum.
- * **PASITHOE**, nympa marina. Nerei & Doridis filia. Hesiod.
- * **PASITIGRIS**, nomen Tigris fluij. Plin. 6. 22.
- * **PASSALVS**, & Achemon filij fuerunt Sennonidis fatidicæ.
- PASSER**, eris, [Passere. Gal. Passere, au moineau. Hisp. El gorrino.] σπιδός, auis uulgo nota, quam nonnulli a patiendi dictam putant, quod morbum caducum patiat. Pli. l. 10. c. 36. Passeri minimum uitæ cui salacitas par. Cic. 1. de Diu. Chalcas ex passerum numero belli Troiani annos auguratus est. Hor. 2. Ser. Sat. 8. Cum passeris, atque ingustata mihi porrexerit ilia rhombi. Et Passer, nomen piscis marini ex genere pelamidum, ut ait Pli. l. 32. c. 11. Est præter ea Passer loci nomen non procul a Tarracina. Mart. l. 6. Non mollis Sinuessa, feruidiq. Fructus Passeris, aut superbus Anxur. A Passer fit Passerculus. Plin. in Asi Dic me tuum passerculum. Cic. 2. de Diu. Cur de passerculis coniecturam facit.
- PASSER SOLITARIVS**, auis aliquanto grandior passere, ac subnigrior, solus per domorum culmina incedens, cantu suauis.
- PASSERNICES**, cores sunt, quæ trans Alpes inueniuntur aqua aciem trahentes. Plin. lib. 36. c. 12.
- PASSIM**, [Per tutto. Gal. Par tout, de tous costez. Hisp. De passo en passo.] Πασσισμός, a passu, significat sparsim, ueluti per singulos passus. Vbiq. uero dicitur de eo, ubi nullum est interuallum: ut, Herba est in prato ubiq. grex uero passim pasctur: quia ali-
- quid interualli est inter pecudem & pecudem, non inter herbam & herbam. Cic. pro Fonteio: Vagantur læti, atque erecti, passim toto foro. Sed hæc confunduntur quandoque. Ponitur interdum pro undique. Lact. bo passim confugerunt ex finitimis locis. Interdum pro quomodolibet. Virg. 3. Aen. Passim in litore sicco Corpora curamus. i. ut quisque uult. Aliquando pro ubique. Lact. Creditur ei passim, tamquam cognitæ ueritati.
- PASSIO**, onis, [Passione, perturbatio. Gall. Passion. Hisp. La passion.] animi perturbatio: cuiusmodi sunt amor, odium, iracundia, inuidia, Aug. 2. de Ciu. Sententiæ philosophorum de ijs animi motibus, quos Græci παθή, Cic. affectiones, uel affectus, quidam de Græco expressius Passiones uocant.
- PASSIUVS**, a, um, παθητικός, quod passionem denotat; unde Passiua uerba, apud Grammaticos, Passiua Venus, apud Iulium Firmicū, accipitur pro obscena pathicorum libidine.
- PASSVM**, is, [Sapa. Gall. Du vin cuit, vin doux. Hisp. Vino bastardo de uvas pasas.] γλυκύ, uini dulcis genus, ex uuis passis. Uua autem passâ ea dicitur, quæ ad Solem suspenditur, ut maiorem contrahat dulcedinem. Quomodo autem fiat passum, docet Colum. libro 12. cap. 39.
- PASSVS**, a, um, a. Parior, [Patito.] παθών, idem, quod perpassus. Virg. 1. Aen. O passi grauiora, dabit deus his quoque finem. Vnde Uua passa, quæ in siccando passa est Solem. Plin. 14. c. 1. Lac passum. Oui. 14. Met. Racemi passis. Virg. 4. Ge.
- PASSVS**, a, um, Pandō, [Sparsio, distesio, aperto.] ἀπέρωγος, patens, extensus. Plautus: In portum uento secundo, uelo passo perueniri, id est, ocyssimo cursu. Passa uela dicimus distenta, explicata, uento tumentia: Capillus passus, diductus, porrectus, dispersus. Ter. in Pho. Capillus passus, nudus pes. Quod & expassum aliquando dicimus, & dispallum, & mutatione a in e, Dispassum. Plaut. in Mil. Dispassis manibus. Vetus enim Passum dixisse, non Passum, & Expassum, non Expensum, Gellius. Scriuisq. testantur. Passis manibus, id est, diductis, atque distensis. Terullianus tamen Oppan-sum uelum dixit, pro Oppasso, & Extento.
- PASSVS**, sus, [Passo. Gal. Vn pas. Hisp. Passada tendida de cinco pies.] βήμα, extensus pedum in progrediendo. Virg. 2. Aen. Sequiturq. patrem non passibus æquis. Dicitur præterea Passus mensura duorum pedum, & semissis, id est, extensis pedibus. tantum enim ferre in progrediendo spatij est inter digitos prioris pedis & calcaneum posterioris. hic autem passus minor, uel passus simplex dicitur, a nonnullis etiam gressus. Passus autem maior, qui & passus Geometricus dicitur, quod eo peculiariter Geometria utantur, constat ex quinque pedibus, id est, ex passu minore geminato, & de hoc passu intelligendum est, cum dicimus, Millia singula constare ex mille passibus. et generaliter, quoties apud scriptores Passus occurrit mentio, Geometricum passum accipere debemus. Plin. lib. 11. c. 8. Apes operantur intra 60. passus. Vide Cosmographiam Apiani.
- PASTILLVM**, neut. gene. genus libi rotundi, quo utebantur in sacris. Festus.
- PASTILLVS**, is, [Pastello. Gal. Trochisque. Hisp. Pane Zillo, trochisco.] τροχιστός, est massula cuiuscumque materiæ in formam panis parui coacta. dem. uidetur a Pasta. Fest. autem a pane deduct. hinc Pastilli medicinales, & Pastilli odoratorij. Hor. 1. Ser. Sat. 2. Pastillos Rustillus olet. Pastilli (inquit Cell. lib. 5. c. 17.) medicis arida sunt medicamenta, contrita humore non pingui, aut uino, uel aceto in cocta, quæ concoctione rursus inaruerunt.
- PASTINACA**, æ, [Pastinaca. Gal. Des panets. Hisp. Zmahoria.] σαουλί-υος, genus radices uirtutis calidæ, cuius duæ species, agrestis, & hortensis. Pli. lib. 39. c. 5. & Dios. lib. 3. c. 57. 81. Item, Pastinaca, piscis uenenatus ex planorum genere. Plin. lib. 9. c. 43. Pastinaca latrocinator ex occulto.
- PASTINATIO**, onis, Καλοσπορία, Col. lib. 3. c. 12.
- PASTINO**, as, are, [Ziphare.] Καλοσπορίων, est agrum fodere. Col. l. 3. c. 12. & lib. 3. c. 12. & Cic. de Sen.
- PASTINATOR**, oris, [Zappatore. Gal. Honeur. Hisp. Caudor de uinas ó arboles.] Col. lib. 3. c. 13. Duas regulas eius latitudinis, quam pastinator sulcum facturus est, in speciem Græcæ litteræ X decussabimus. Hinc Repastino, as. Repastinari dicebant ueteres, uineas, quæ refodiebantur. Nunc antiquitatis imprudens consuetudo, quidquid emoti soli uineis præparatur, repastinatum uocat. unde quidam repastinari agrum dicunt, cuius natura fodiendo mutatur. Plin. lib. 19. Præcipuus fit caulis sapore ac magnitudine, si in repastino repastinato seras. Hinc Repastinatio, pro renouatione quandoque capitur.
- PASTINATVM**, ti, [Campo Zappato.] solum fossione renouatum. Col. lib. 4. c. 4. Facta in pastinato scrobe. Idem lib. 3. c. 13.
- PASTINATVS**, tus, Καλοσπορία, ipsa pastinatio. Plin. lib. 17. c. 20.
- PASTINVM**, pastini, [Forcella di ferro. Gall. Vne boue de nigueron. Hisp. El azadón ó el azadon.] est, ut ait Colum. lib. 2. cap. 18. ferramentum bifurcum, quo semina panguntur. Palladius accipit pro terra pastina-

- pastinatione renouata. Mensura pastini hæc est, in sabula quadrata iugerali, ut centeni, octogeni pedes per singula latera dirigantur.
- PASTIO**, onis, [Pastura. Gal. Pasture. pasturage. Hisp. Apascentamiento.] νομή, uerbale est, a Pasco. significat ipsum pascendi actum. Varr. 2. de re ru. c. 10. Qui pascunt in saltibus oportet in pastione diem totum esse. Frequentissime accipitur pro ipso pecudum alimento. Cic. pro leg. Man. Alia ubertate agrorum, & uarietate fructuum, & magnitudine pastionis, facile omnibus terris antecellat.
- PASTOMIS**, idis, instrumentum ferreum, siue ligneum, quod ad cohibendos equos uariis imponitur. Lucilius: Pastomides de natiuis ingentes pendent.
- PASTOPHORIVM**, Hieron. in Esaiam: Pastophorium est thalamus, in quo habitat præpositus templi. Dicitur autem pastophorium παρά τὸ τῶν πᾶσον φέρειν. Pastos autem Græcis modo pallium sacerdotale significat, modo thalamum nuptialem, nonnumquam etiam conuiuij locum, in quo sacerdotes solent epulari.
- ***PASTOPHORI**, παστοφοροί, Sacerdotes sacrosancti Aegyptiorum, ceteris honoratioris. dicti, quod pallium Veneris, quæ πᾶσος dicitur, ferrent.
- PASTOR**, ris, [Pastore. Gal. Pasteur, berger. Hisp. Pastor.] ποιμῶν, qui curam habet pascendi. Cic. pro Fla. O pastores cupidos litterarum. Vir. 2. Geo. Desertaq. regna pastorum.
- PASTORALIS**, & hocle, [Pastorale. Gal. De pasteur. Hisp. Cosa pertene-siente a pastor.] ποιμαντικός, quod ad pastorem pertinet. Cicer. 1. de Div. Ille Romuli auguratus pastoralis. Virg. 7. Aen. Et pastorem præfixa cuspidem myrtum.
- PASTORALIS**, & frater, pastoralisq. iuuentus.
- PASTORIVS**, a, um, [Da pastore.] ποιμαντικός, pastoralis. Cic. ad At. lib. 1. Sine ulla pastoritia fitula. Varr. 1. 1.
- PASTVS**, a, um, 1. Pascor, [Pascento.] qui pabulum sumpsit. Cicero pro Clu. Bestiæ ad eum locum, ubi pastæ aliquando sint, reuertuntur. Virg. 5. eel. Pastos illis egere diebus Frigida Daphni boues ad flumina.
- PASTVS**, us, [Pastura.] σίτησις, νομή, pabulum. Virgilius 4. Georg. Vespere ubi a pastu nitulos ad tecta reducit. Cic. 1. Off. Generi animantium est a natura tributum, ut, quæ sint ad uiuendum necessaria, inquirat, & paret, ut pastum, latibula, alia eiusdem generis.
- PATAGIVM**, gij, πατάγιον, Patagiarius, a, um, Appul. Crines leniter emissos, senlimq. sinuato patagio residentes, summum uerticem nodus adtrinxerat. Festus: Patagium est, quod ad summam tunicam assui solet, quæ & Patagiata dicitur. Pla. Epid.
- PATALVS**, insula uicina Cariæ. Steph. Gentile Patalius.
- PATARA**, πάταρα, urbs Lyciæ, ubi Apollo dabat responsa sex hibernis mensibus. ut tradit Ser. a Pataro Apollinis filio ex Lycia Xanthi filia, uel ab alio Pataro Labeonis filio. Hinc Patareus, rea, reum. Ou. 1. Met. Et Claros, & Tenedos, Pataraeq. regia feruit.
- PATAVIVM**, πατάβιον, Ptol. lib. 5. c. 1. urbs est in Ponto, siue Bithynia, quæ hodie Polme dicitur. Est item urbs in Italia ab Antenore condita. uide Padua.
- PATEFACIO**, is, [Aprire, manifestare. Gal. Ouirir, manifestar. Hisp. Abrir, manifestar.] ἀνοίγω, aperio, patentem facio. Liu. 2. Ita induxisse se in animum, hostibus potius, quam regibus portas patefacere. Ou. 2. Met. Cælestiq. fores uirga patefecit. Ponitur aliquando pro declarare, detegere, palam facere. Ter. in Hec. Pertulit tot meas iniurias, quæ numquam ullo patefecit loco. Cic. ad Q. Fr. l. 2. Raci lius rem patefecit. Idem ad Att. l. 1. Neque hoc tempore patefecisset odium suum in me.
- PATEFACIO**, onis, [Manifestamento.] ἀνοίξις, Cic. 2. de Fi. Patefactio rerum operatarum.
- PATEFIO**, palam fio. Ter. in Pho. Si hoc celetur, in metu; sin patefit, in probo siem.
- PATELLA**, æ, [Piatello, padella. Gall. Vne paelle. Hisp. Plato.] πλάτη, a Patulo, uel πλάτην, fingo, uel ἡπὸ τῆς πλατέας, a latitudine: aut certe a nomine Patina, cuius uidetur esse deminutium, uas latum est condendis obsouij aptum, lanx, seu paropsis, siue uas escarium ad olera, & pulmenta ponenda. Hor. libro primo Epist. quinta: Nec modica cenare times olus omne patella. Ou. 2. Fas. Nutriat intiuctos missa patella cibos. Cic. 2. de Fin. Reperiemus afortos ita non religiosos, ut edant de patella. Sunt qui uelint Patellam eandem esse cum sartagine, sed Iuuenalis diuersa esse ostendit, cum inquit: Vrceoli, pelues, sarta go, patellæ. Est autem morbus arborum. Pl. lib. 17. c. 24. Olea clauum patitur, siue fungum placet dici, uel patellam. Patella ite dicitur commissura in cruribus, ubi coxarum capita media sinuantur, quo facilius excipia cruribus possint.
- PATELLARIVS**, a, um, ut Patellarij dij. Plaut. in Cist. Dij me omnes magni, minutique & patellarij Faxint, ne ego uiuo dem suauium Silenio.
- PATEN**TER, aduer. ἀπαρτεῖ, Cic. 1. de Inuen. Absoluta est, quæ paten-
- tius & expeditius recti, & non recti quæstionem continet.
- PATEO**, es, patui. absque supino: quamuis nonnulli putent supinum esse Passum, quod magis est a Pando, [Essere patente, aperto, manifesto. Gal. Estre ouvert, apparoir. Hisp. Ser manifesto y abierto.] Est autem pateo, ἀνοίγῶς εἶμι, apertus sum. Cæsar 6. Bell. Gall. Ijs omnium domus patent. Virg. 6.
- Noctes, atque dies patet atri ianua Ditis.
- Ponitur aliquando pro extendor. Cæsar 7. Bel. Gall. Planities millia passuum tria in longitudine patebat. Aliquando ponitur pro in potestate esse: ut, Omnia mea tibi patent. Aliquando pro obnoxium, siue opportunum esse. Cels. 1. c. 1. Lõgis morbis senectus, acutis adolescentia magis patet. Aliquando pro manifestum esse, & hoc in tertijs personis, tam singularis, quàm pluralis. Pla. in Cap. Operta quæ fuere, aperta sunt: patent prestigij. Pl. 1. 10. c. 17. Pifces audii e palam esse, ut patet. Aliquid cum datio significat expositum esse. Liu. 1. 31. In patetem uulneri equum sagittas conijcere poterat. Hinc Patens, & patulū, quæ inter se differunt, quod patēs sit, quod ad tempus patet; Patulum, quod semper patet, ut arbor. Vir. 1. eel. Tyire tu patulæ recubans sub tegmine fagi. Nares patulæ, Qui. 3. Met. Os patulum, Idem ep. 15. Vias patulas aperire, Sil. lib. 17. Campi patuli, Clau. de rap. Prof. Hinc Pla. Bonum patulum appellat, cuius cornua diuisa sunt, ac late patent. Virg. 9. Ae. Et portas præbere patentes. Inuenitur tamen, Patens positum pro eo, quod semper patet. Idem 4. Geo. Ver nocte sudum, camposq. patentes, Erumpunt portis. Liu. 7. Legiones uia patentiore ad hostem ducuntur. Col. lib. 12. c. 6. Dolium quam patentiſſimi oris.
- PATER**, tris, [Padre. Gall. Pere. Hisp. Padre.] πατήρ. Teren. in Adelph. Tuus & animo, & natura pater. Dicit uidetur a πατήρ, quamuis Varr. libro 4. de ling. Lat. Patrem a patefaciendo semine dictum uelit. Ouid. 9. Met. Nec nos aut durus pater, aut reuerentia famæ impedit. Hor. 2. Epist. 1. Pueri, patresque leuere Fronde comas cincti cenant. Patris nomine, aui, abau, proau, atau continentur, non autem tritau. Valla. hinc cum patrum nostrorum memoria dicimus aliquid esse factum, de proxima ætate intelligimus, non de illa sexta. Cic. 1. de Orat. Quid quod uſu memoria patrū uenit, ut & C. Patres, maioresque nostri. Idem 1. Verr. Virg. 1. Geo. Sacra deum sanctique patres. Pater etiam nomen religionis est: unde dii omnes Patres uocabantur peculiariter tamen Bacchus hoc sibi nomen uindicauit. Virg. 2. Geo. Huc pater o Lenæe ueni. Vbi Seruius: Pater licet generale sit omnium deorum, tamen proprie Libero semper coheret. Virg. 1. Aen. Diuum pater, atque hominum rex, id est, Iuppiter. Oceanus pater rerum. Idem 4. Georg. Graduius pater, Mars. Idem 3. Aen. Pater absolute, pro Ioue. Vir. 1. Geo. Similiter, Pater nomen est reuerentiæ. ideo Romulus centum senatores, quos ad reip. curam elegit, Patres ab honore uocauit. Festus: Patres senatores ideo appellati sunt, quia agrorum partes attribuebant tenuioribus, ac fili liberis propriis.
- PATERFAMILIAS**, genitiui patrisfamilias, uel patrisfamilia, [Padre di famiglia.] ἀνοδεωσός τις, qui primus est in familia. Cic. de leg. Vt ne morte patrisfamilias sacrorum memoria occideret.
- PATER** patratus, Fetialium sacerdotum antistes, per quem & bella denunciabantur, & foedera percutiebantur: dictus, quod ad iusiu randum patrandum i. sciendum fieri soleat. Liu. 1. 1. Fetialis M. Valerius, patrem patratum Sp. Fulum fecit.
- PATER** patrimus, uide Patrimus.
- PATERA**, [Ταράρα, coppa. Gall. Vne coupe ou tasse à boire. Hisp. Copa.] κῆρυξ, poculi genus latum ac patens. Virgil. 1. Aen. Inpiger hausit spumantem pateram. Cicero 6. Verr. Patera, qua mulieres ad res diuinas uterentur.
- ***PATERNIANA**, opidum Carpetanorum. Ptol. lib. 2. c. 6.
- PATERNVS**, a, um, [paterno.] πατρῶος, Ter. in Ad. Pol. haud paternū istuc dedi. Vbi Donatus: Paternus, deest facinus. Cicero 1. de Orat. Egisset lege in hereditarem paternam testamento exheres filius. Amicus paternus. Cic. ad At. lib. 14. Animus paternus. Hor. 2. Carm. Ode 2. Inimicitia paternæ. Cic. 4. Acad. Opes paternæ. Ouid. 4. de Pont. Eleg. 1. Paternus, maternisque sanguis. Cic. pro Rosc. Amer.
- PATESCO**, [Essere aperto, esser fatto patente. Gal. Estre descouvert & manifeste. Hisp. Ser manifesto.] ἀνοίγω, aperio, patens fio. Plin. lib. 22. c. 22. Si pateſcentes adhaluerit. Liu. 1. 22. Paulo latior pateſcit campus. Quandoque pro primitiuo ponitur. Sal. Hinc late pateſcentibus campis, exercitum tuto emittit. Virg. 2. Aen. Danaumq. pateſcunt Inſidiæ apparent, patent. Atr a pateſcunt. Idem 2. Aen. Portus pateſcit iam propior. 3. Aen.
- PATIBVLVM**, li, [Stanga, crece. Gal. Vn gibbet. Hi. Lugar de los malhecores padescen shore cruç.] μογλός, modo seram ligneam, qua ostia clauduntur, significat: a Pateo, teste Nonio, quod hac remota ualuerat. Titin. Patibulo hoc ei caput defringant. Modo cruce, & sic a Patior fieri manifestum. Sallust. lib. 4. Hist. ut citat Nonius: Patibulo eminens affigebatur. Hinc patibulus, dicitur a Plaut. in

Moſt id eſt, patibulo affixus. Eſt præterea instrumentum uindictatorum, ſiue eorum, qui oliuas colligunt. Cato de re ruſc. c. 68. Patibulus apud antiquos ge. mal. lectum eſt, teſte Nonio. Lucr. Rerum humanarum lib. 2. i. Deligata ad patibulos. Cic. i. Ver. Tibi ſtatua pro patibulo.

PATHICVS, a *παθῆναι*, qui præpoſtera libidine ſe iniri patitur: unde Pathici pueri, qui ad præpoſteram libidinem pædiconibus oblectantur. Iuu. Sat. 7. Ille tenet ſpeculum pathici geſtamen Othonis. Per translationem dicitur de rebus inaninatis. unde pathiciffimos libellos, dixit Mart. i. laſciuus, & obſcenos.

***PATIOS**, a Cic. dicitur perturbatio, ſeu ægritudo animi. a Gellio affectus; a Laſtantijs, uitium.

PATIENTIA, [*Patientia. Gal. Patience. Hiſp. Paciencia & ſuffrimiento.*] *παθῆναι*, honeſtatis, aut utilitatis cauſa rerum arduarum, ac diſſicilium uoluntaria ac diuturna perfeſſio, inquit Cicero 2. de Inuen. Idem in Cat. Habes ubi oſtentes illam præclaram tuam patientiam famiſ, & frigoris, inopiæ rerum omnium. Idem i. Offic. Adoleſcentia exercenda in labore, patientiaque, & animi, & corporis.

PATENA, Col. l. 12. c. 34. Patruus meus lata uafa in modum patenarum fieri iubebat. Vnde, inquit Budæus, patet, patenam labra grandia habere.

PATINA, [*Piatina. λεκάνη, λοιπὸς*, uafaſ genus, quo ſapes in meſam feruntur. Ter. in Eun. Iam dudum animus eſt in patinis.]

PATINARIVS, a *πατῖναι*, in patina conditum, uel reſpoſitum. Plaut. in Afin. Vel patinarium, uel aſſum uerſes. Diſta Patina, quod pateat.

PATIOR, patieris, paſſus ſum, Paſſum, [*patire, ſoſtenere. Gall. Endurer, ſouffrir. Hiſp. padecer, ſuffrir.*] *πάσχω*, uerbum commune: ſuſtineo, tolero. Terent. in And. Patris pudor, qui me tam leni paſſus eſt animo uſque adhuc. Cic. 7. Verr. Non feram, non patiar, non ſinam. Pati ægre. Plaut. in Afin. Ne ægre patiar, quod tecum accubabat. Cic. pro Roſ. Am. Facile patimur eſſe quam plurimos accuſatores. Hoc non patietur æuum. i. non durabit. Col. lib. 2. c. 10. Reſpoſitum in granario patitur æuum. Hoc patitur conſuetudo. i. conſuetum eſt. Cic. ad At. l. 12. Quem grauius accuſas, quam tua conſuetudo patitur. Patior te eſſe deſertum, id eſt deſtituo. Cic. i. Off. Ut eos, quos tutari debeant, deſertos eſſe patiantur. Hinc Paties patie. & aliquando nomen. Col. lib. 3. c. 29. Omnis incommodi patientes, præter caloris. Virg. 2. Ge. Et patiens operum, paruoque aſſueta iuuentus. Quinſ. lib. 1. c. 12. Patientior eſt laboris natura pueris, quam iuuenibus. Cæſ. 3. Bel. Ciu. Patientiſſimo exercitui Cæſaris luxuriam obiciebant. Cic. ad Q. Fl. 2. Me æ litere te patientiorem fecerunt. Aures patientiſſimæ. Cic. pro Lig. Saxo patientior. Prop. l. 1. El. 14. Tellus patiens uomeris. Virg. 2. Ge. Pulueris, atque ſolis patiens. Hor. 1. Car. Ode 8. Patienter, patientius, patientiſſime. Cic. de Amic. Et monere & moueri pro proprio eſt ueræ amicitia, & alterum libere facere, non aſpere, alterum patienter accipere, non repugnanter. Ouid. epiſt. 1. 8. Ferre tamen poſſum patientius omnia. Hinc Patibilis, & hoc Patibile, quod perferri poteſt. Cic. 4. Tuſc. Patibiles & labores, & dolores, putandi. Idem 3. de Nat. De. Cum omne animal patibile naturam habeat. Hinc Compatior, miſeror, & conſtruitur cum datiuo. Perpetior, uehementior patior.

***PATIOS**, inſula in mari Aegæo. Plin. 4. 12.

PATOR, patoris, p. p. [*Apertura. χαῖμα*, hiatus, & apertio, a patendo nomen deductum: ut uagor pro uagitu. Appul. l. 3.]

PATRAE, trarum, urbs in Achaia, quam Pausanias Aroen dici prius ſolitam aſſeruit, mox a Patraeo mœnibus ampliatis nomen accepiſſe. Plin. l. 4. c. 4. Oui. lib. 6. Met. Parre q. humileſq. Cleone.

PATRES CONSCRIPTI, [*Senatori.*] Feſt. Patres diſti ſunt, qui ſunt patricij generis: Conſcripti, qui in ſenatu patribus erant ſcriptis annotati. ab initio (ut ait Plutar. in Romulo) tantum patres diſti ſunt; poſtea, adſcriptis in eum ordinem pluribus, patres conſcripti uocati ſunt. Cicero 13. Phil. Afinius apertam curiam uicid poſt Cæſaris mortem: mutauit calceos, pater conſcriptus repente factus eſt.

PATRES ALLECTI, etiam dicebantur, auctore Feſto, qui propter inopiam ſenatorum ex equeſtri ordine in ſenatum ſunt aſſumpti. unde illud Tranquilli in Cæſ. Peregrinis in ſenatum allectis libellus propoſitus eſt, ne quis ſenatori nouo curiam monſtrare uelit.

PATRIA, [*Patria. Gall. Le pays, la uille, la patrie, on eſt ne quelqu'un.* Hiſp. La tierra natural de cada uno.] *ἡ πατρίς*, urbs, ſiue alius locus, in quo nati ſumus, ita diſta, quod communis omnium parens ſit. Virg. 1. Ecl. Nos patriæ fines, & dulcia liquimus arua. Cic. 1. Off. Cari ſunt parentes, cari liberi, propinqui, familiares; ſed omnes omnium caritates patria una complexa eſt, pro qua quis bonus dubitet mortem oppetere, ſi ei ſit profuturus? Aliquando & pro uincia ipſa, ex qua orti ſumus, patria uocatur. unde Sal. Hiſpaniſi ſibi antiquam patriam dixit. Prouerbii ſpeciem habent: Quæuis terra patria: & Patria ibi, ubi bene uixeris.

PATRIARCHA, [*Patriarcha. πατριάρχης*, patrum princeps, pontificum primus: hi quattuor principio fuere, Romanus, Antiochenus, Alexandrinus, Hieroſolymitanus: poſtea, tranſlata Byzantium Imperij ſede, additus eſt & Conſtantinopolitanus.]

PATRICIE, [*Da gentiliuomo.*] more patricio, ac nobiliter. Plautus Caſin. Geſſo magnifice, patricieque, amiceque hero meo Ire aduerſum.

PATRICIDA, p. p. [*Vcciditor del padre.*] uide Parricida.

PATRICI, [*Patricy. Gal. patricer. Hi. Hyos de ſenadores.*] *δυναſτῆς*, ſenatorum progenies. Liu. lib. 1. Romulus centum creat ſenatores, qui patres ab honore: Patricij quoque progenies eorum appellati. Suidas patricios eſſe tradit, communis reip. patres, qui in ſuprema dignitate ſunt ſenatorij conſilij. Non tamen omnes ſenatores erant patricij: quod apertiffime oſtenditur ex his uerbis Taciti. Iſdem (inquit) diebus in numerum patriciorum adſciuit Cæſar uetuliſſimum quemque ex ſenatu, aut quibus clari parentes fuerant. Exire e patricijs, eſt fieri plebeium. Ci. pro domo. Hinc Patricius, a *πατρίων*, ut Patricius magiſtratus. Cic. ad Brut. Dum unus erit patricius magiſtratus, aſpiciam ad patres redire nõ poſſunt. Patricia familia, Cic. 2. de Leg. Indoles patricia. Stat. 3. Sil. Honos patricius. Cla. Hinc Patriciatuſ, pro ipſa dignitate. Suet. in Aug. A Ser. Tullio in patricias gentes tranſduſta, procedente tempore ad plebem ſe contulit, ac ruſſus magna ui per Diuum Iulium in patriciatum redijt.

PATRICIUS, uicus, Romæ, quod ibi patricij habitauerint, iubente Ser. Tullio, ut ſi quid molirentur e locis ſuperiorib. opprimi poſſent.

PATRIE, aduer. [*Da padre.*] affectu paterno. Quinc. l. 1. c. 1. Ut enim non inimice corripere, ſed patrie monere uideatur.

PATRIMONIUM, nij, [*Patrimonio. beni paterni. Gal. Patrimoine. ſucceſſion de pere a ſils. Hiſp. Patrimonio. hacienda patrimonial.*] *εἰς*, bona paterna, hereditas a patre relicta. Cic. pro domo: Liberis noſtris ſatis amplum patrimonium paterni nominis, ac noſtra memorie relinquemus. Iuuen. Sat. 12. Non propter uitam faciunt patrimonium quidam, ſed uitio cæci propter patrimonium uiuunt. Patrimonium diſſipare, effundere, exhaurire, pro conſumere.

PATRIMVS, uel Patrima, qui, uel quæ patrem adhuc uiuentem habet. Liuius libro 37. Patrimi omnes, matrimique ad id ſacrificum adhibiti.

PATRIVS, a *πατρίων*, quod eſt patris, Cic. 1. Tuſc. Patritam illam, & uitam philoſophiam.

PATRIVS, a *πατρίων*, [*De pere. paterniel. natif. Hiſp. De padre de la tierra a natural de cada uno.*] *πατρίων*, quod eſt patriæ, uel patriſ. Cic. de Sen. Vigebat in ea domo moſ patrius. Virg. lib. 12. Patrio mucrone relicto. Ter. Eu. Patria qui abligurrierat bona. Res patriæ, & uitæ, Cic. 2. Ver. Moſ patrius. Idem 1. de Or. Hic eſt moſ patriæ Academicæ. Artes patriæ. Ouid. ep. 1. Metus patrius. Ouid. 2. Met. Amor patrius, Virg. 1. Aen.

PATRIZO, as, uel Patriſſo, as, [*Imitare il padre. Gal. Raſſembler à ſon pere, faire comme ſon pere. Hiſp. Remedar à ſe mejar à ſu padre.*] *πατρίων*, paternos mores imitor. Terent. in Adel. Laudo, o Cretiphio, patrizas.

PATRO, tras, *παδρῶν*, proprie ſignificat liberis operam do. Quin. libro 8. capitulo 3. Ducere exercitus, & patrare bellum, apud Sal. lu. diſta ſanſte & antique, ridetur a nobis. Ex quibus uerbis colligitur, priſcos Patrare poſuiſſe, pro perficere, non ſolum, cum opera liberis daretur, ſed etiam cum aliud quippiam iam incœptum ad finem perduceretur. Salluſtius in Catil. Si Romæ ſocij incepta patrauiſſent. Idem de repub. ord. ad Cæſarem: Ea magis ſortibus conſilij, quam bonis prælijs patrata ſunt. Plaut. Afin. Te quoque ipſum faciam haud magni, ſi hoc patro. Liu. libro 23. Dum facinus patratuſ. Tac. lib. 2. Si patrandæ neciuenum mitteretur.

PATRATVS, a *πατρίων*, partic. Tacitus lib. 1. Maluit patrati, quam incœpti facinoris reus eſſe. Bella patrata, Clau. 4. Pan. Cæde eius patrata. Tacitus 1. 4. Vnde & patres patrati dicebantur, quod ad patrandum, id eſt, peragendum iuramentum, ubi de foederibus conuenerat, mitterentur. Plut. in Prob. Fetialibus ſacerdotibus, qui foederibus faciendis præſunt, Paterpatratus præeſt: inde dictus, quod ipſe pater patrem haberet, ſicq. filijs prouideret, & patrem conſuleret. Hinc Impetro, obtimeo. Perpetro, perficio. Propetro, teſte Feſto, mando aliquid perfici. Attius: Propetro, quod cœpiſti. habent autem p. c.

PATROCINOR, aris, [*Defendere coſi in fatti, come in parola. Gal. Defendre aucun ſouſtenir ſon droit & querelle. Hiſp. Defender.*] *σωμνορία*, tantum uerb. quam factio imbecilliorum protego. Quinc. lib. 2. c. 4. Leno defenditur, ut non homini patrocinemur, ſed fidei. Pli. 2. c. 41. Patrocinaur uafitica cæli immenſa.

PATROCINIUM, [*Defesa. Gal. Defenſe, proteccion. ſauuegarde. Hiſp. Ayuda de deſenſa.*] *σωμνορία*, deſenſio. Salluſtius in Cat. Cuius patrociniio ciuitas plurimum utebatur. Feſtus: Patrocinia appellari cœpta, cum plebs eſſet diſtributa inter patres: ut eorū opibus tu-
ta eſſet

- ra effat. Arripere patrociniũ, tueri patrociniũ, suscipere patrociniũ, Latine dicta.
- PATROCIVS**, πατροκλος, Menœtij fuit filius, & Sthenes, qui occiso per ludum astragalorum Cleonymo, seu (ut aljs placet,) Aea-ne, Amphidamantũ filio, solum uertens in Phtiam uenit, ubi a Peleo p opt. r generis propinquitatem susceptus, & una cum Achille apud Chronem educatus, cum eodem artissima amicitia iunctus uixit. postea etiam cum Achille ad expeditionem Troia nam profectus est, ubi armis Achillis indutus, cum Hectore pugnans, ab eodem confossus occubuit, quod cum rescuisset Achilles, tamen propter ereptam sibi ab Agamemnone Briseida bello abstinere omnino constituit. nihilominus ad bellum redijt, Hectoraque occidit, ut Patrocli mortem quam crudelissime uin dicaret.
- PATRONA**, Ter. in Eun. Te mihi patronam cupio Thais.
- PATRONYMICVM**, πατρωνυμικόν, Grammaticis appellatur nomen, quod formatum a nomine patris, filium significat, quamuis abusive etiam a nominibus a uorum, pro a uorum, si atrum, matrũ, sororum, & ipsarum etiam regionum deducantur patronymica. Inuenta sunt patronymica a Poetis carminis gratia, ne idem semper nomen inculcare cogrentur. quare in oratione soluta is non utimur. Dicitur Pat. onymicum πᾶν τῶν πατρῶν, ἢ ὀνομαστον, quod proprie ut diximus, fiant a nominibus patrum: ut, Priamides, Hector, uel alius quiuis ex filijs Priami.
- PATRONVS**, ni, [Tutore, defensor. Gal. Patron, aduocat, defenseur. Hi. Aquel que defende en cosa criminal.] παροδτης, qui aliquem in periculo defendit. Pedianus: Qui defendit aliquem in iudicio, aut Patronus dicitur, si orator est, aut aduocatus, si ius suggerit, a r presentiam suam commodat amico: aut procurator, si negotium suscipit: aut cognitor, si præsens causam nouit, & sic tuetur ut suam. Plaut. in Most. Qui pro me causam diceret, patronum liberat. Cic. pro Sex. Coanuenus Capuz me unum patronum adoptauit. Ouid. 1. de Arte: Qui modo patronus, iam cupit esse cliens.
- PATRUVELS**, [Fratelli, cugini. Gal. Cousins, germains. Hisp. Primo hijos de hermanos.] ἀδελφείο, patruorum filij, id est, ut ait Nonius, marium fratrum filij, quoniam, qui pater alteri est, alteri est patruus. Pla. in Pœn. Frater patru. lis meus. Sic Sorores patruels nuucupantur, ex duobus & ipse fratribus genitæ. Auctor Iurec. Sororum uero duarum aut plurium filij, inter se Sobrini dicuntur, quasi sororini. Cic. 5. de Fin. Frater noster, cognatione patruelis. Ouid. 13. Met. Nec minus est isto Teucer patruelis Achilli. Patruelis, & hoc leut, Patruels fundi. Mart. l. 5. Cum sibi redite de patruelibus fundis Ducenta. Ouid. ep. 14.
- Quid meruere necem, patruelia regna tenendo?
- PATRVVS**, trui, [Zio.] θεϊος πατρός, πατὴρ δὲ ελεος, frater patris, quasi patris loco. Cic. 3. Verr. Patruo testimonium dicente. Patruus magnus, frater aui. Patruus maximus, frater proauis, & abauis. Patruissimus superlatiuum protulit Pla. in Pœn.
- PATRVVS**, a, um, a patruo deductum, quod pro seuero per translationem accipitur. Horatius 3. Carm. Metuentes patruæ uerbera linguæ.
- PATVVS**, a, um, [Aperto, patente. Gal. Ouvert. Hisp. Cosa que esta siempre abierta.] ανοικτός, apertus, latus. Differt a patenti, quod patula dicantur, quæ semper aperta sunt: patencia, quæ ad tempus patent. Vide Pateo.
- PATVLEIVS**, Ianus, quando tempore belli portæ templi eius patebant. Macr. lib. 1.
- PAVCIES**, [Rade uolte,] ueteres pro Raro urebantur, teste Nonio. Tintin. Vxorem meam paucies uidebo.
- PAVCITAS**, [Ποχὴ,] ὀλιγότης, Cicero 1. de Orac. Quanta oratorum fit paucitas.
- PAVCVLS**, Terentius in Heaut. Loquitur pauca. Cic. Att. lib. 5. Paucaulos dies.
- PAVCVS**, ca, cum, [Poco. Gal. Peu. Hi. Poco.] παυρος, Cic. de Amic. Pauca admodum familiares. Pauca, solum poni solet, ita ut in eo subaudiatur uerbis. Pauca apud antiquos pro bonis, ponebantur, ut, Multi pro malis, auctore Nonio. Cic. in Or. Nec paucorum iudicium pertinuit.
- PAVCILOQVIVM**, quij, ὀλιγολογία, paucitas sermonis. Pla. Mer.
- PAVENS**, [Pauσος,] περιφοβος, qui timet. Ouid. 2. Met. Colligit amens, & ad huc terrore pauentes Phœbus equos.
- PAVICYLA**, æ, instrumentum, quo coæquatur area a pauendo. Cat. de re rust. c. 129.
- PAVEO**, paves, pauis, [Hauer paura, temere. Gal. Avoir grand peur, & frajeur. Hisp. Hauer pauer à miedo.] περιεβόμαι, timeo. Pla. in Amph. Me pauer. Ter. An. Id paves, ne ducas illam. Ouid. 9. Met. Ne peccora uano Fida metu pauerant. Cic. 5. Phil. Pauer animus apud consiliam illud pro reo dicere. Hinc Pauendus, timidus. Plin. l. 8. c. 2. 3. Pauendas serpentes. Pauendo, timidus. Luc. lib. 1.
- PAVESCO**, icis, [Temere,] περιφρόμαι, timeo. Columella libro 6. capitulo 2.
- PAVEFIO**, timidus fio. Gell. lib. 19. c. 1. Videor paullum pavesctus. Ouid. 13. Met. Vicino pavesctus sub æquore mergor.
- PAVIDVS**, [Timido. Gal. Paoureux fort craintif. Hisp. Temeroso.] περιδαις, quij natura timidior est, inquit Seruius. Virg. 8. Aeneid. Stant pauidæ in muris matres. Ouid. ep. 3. Quod seclis ut pauidas miseræ mihi contigit aures. Virg. 9. Aen. Pauidam nolitans pennata per urbem Nuncia fama ruit. Silius lib. 10. Talin pauidissime dignum Me uita.
- PAVIDE**, [Timidamente. Gal. Paourensement, en grand crainte. Hisp. Temerosamente.] timide. Liu. 5. Ad Allium tuam pauide fugerat.
- PAVIMENTO**, as, [Fare paumento. Gal. Pauer, dresser le par terre. Hisp. Echar à baxer suelo.] ἐδάφιζω, paumentum facio: unde Pauimenta dicuntur, loca in quibus strata sunt paumenta. Cic. pro domo: Porticum paumenta. Plin. lib. 17. c. 4. Paumentandum, ubi lata sit, censent.
- PAVIMENTVM**, ti, [Battuto, terraccio. Gal. Le pavé d'une place, par terre, pavé. Hisp. Suelo de casa.] ἐδάσιος, domus solidamentum, siue incrustatio, quam gradiendo calcamus: pauidens, id est tendendo dictum, quod, dum sunt paumenta, plurius simul diebus tunduntur fistucis, seu marculis, ut solidiora sint, nec rimas faciant. Iuue. Sat. 14. Verre paumentum, & nitidas ostende columnas. Cat. 3. 18. de re ru. Paumenta ad hunc modum facito: De testa arida paumentum struito. vbi stratum est, pauito, siccatoque, oleoque perungito, ut paumentum bonum fiet. Multa autem paumentorum genera fuerunt apud uereres. Erant Lithostrata, paruulis coagmentata crustis. Subdiala a Græcis inuenta, quæ sub dio erant, pluuijs & tempestatibus exposita. Asarota, quæ quibus Papianis in Silius. Suberantque nouis asarota figuris. Dicta ab æ priuatiua, & σάρω, siue σάρω, purgo, uel uerro, siue, quod scopis non uerrentur, sed, collectis manu analæctis, (ita uocant enarum reliquias) ipsa spongia mundarentur: siue (ut ait Plin. l. 36. c. 2. 5.) quod in hoc paumentorum genere tam artificiose minutis quibusdam testulis expressæ erant enarum reliquias, quæ scopis solent euerri, ut semper uiderentur non esse purgata. Vide Asarotum. Fuerunt & Barbarica Subregulæ, Sculpturata, & Græcæ. Vide Plin. l. 36. c. 2. 5. Paumenta Pœnica, inquit Festus, marmore Numidico strata significat Cato. cum ait in ea oratione, quam habuit, ne quis iterum consul fieret, uillæ, atque ædes ædificatæ, atque expolitæ maximo opere, citro, atque ebore, atque paumentis Pœnicis.
- PAVIO**, uis, pauis, pauitum, [Percutere. Gal. Pauer, battre la terre pour l'affermir, dresser le par terre. Hisp. Herir, pisonear con pisones.] ἐδάφιζω, uerbum antiquum, Ferio, percutio, tundo. a παύω, percutere. Cicero 2. de Diuin. Quia cum pascunt, necesse est aliquid ex ore cadere, & terram pauire, terripauum primo, post terripidium dictum est. Cato cap. 18. De testa arida paumentum struito. ubi stratum est, pauito. Colum. libro 1. capitulo 6. Pauitum solum habet, ne humorem transmittant. Hinc Depuio, percutio. Lucilius apud Festum: Palmis missellam depuui me. Idem est, Oppuui: unde Oppuuius, uerbera. Afranius: Oppuuijs pueri coercentur.
- PAVITO**, tas, [Temere molto, hauer paura.] περιμυαι, frequentat. a Paveo, ualde timeo. Pla. Bacc Quis hic error est? quid pauitas? Ter. in Hec. Philomenam pauitare nescio quid dixerunt: id est, laborare ex frigidibus, ut explanat Donatus. Nam & frigis accipitur pro pauore, & pauor pro frigore: ut annotauit Seruius in illud Virg. 1. Aen. Exemplo Aeneæ soluuntur frigore membra. Lucr. l. 2. Quæ pueri in tenebris pauitant. Virg. 6. Aen. Vix adeo agnouit pauitantem.
- PAVLLATIM**, [A poco, à poco. Gal. Peu à peu. Hisp. Poco à poco.] ἡρόμα, sensim, leniter. Terentius in Hec. Paullatim elapsus Bacchidi, atque huic transtulit amorem. Virg. 6. Aen. Paullatim adnabam terræ. Cælius Cic. Cuius amicitia me paullatim in hanc perditam causam imposuit.
- PAVLLISPER**, [Poco tempo. Gal. Vn peu de temps. Hi. Vn poco en tiempo.] ὀλιγόχρονον, paullulum. Virg. 5. Aen. Paullisper pro te tua munera inibo. Cic. 1. de Diu. Petijle, ut sibi concederet paullisper in eius sella requiescere.
- PAVILLO**, [Vn poco,] paullum, sed Paullum positiuus, Paulo comparatiuis frequentius iungitur: ut paullo amplius, paullo magis, & præpositionib. Ante, & post. Cic. in Bruto: Verbis delectari uidetur paullo magis priscis. in nimium. Paulo minus, pro fere. Sue. in Tib. Cæf. Paulo minus utrumque euenit. paullo mox, statim. Plin. Paullo mox calefactum uulneri imponatur.
- PAVILLVM**, [Poco,] ὀλιγον, dem. a Parum: cuius sunt quattuor gradus deminutionis, Paullum, Paullulum; Pauxillum, & Pauxillulum. Ter. in Phor. Pauxillulum nummorum. Idem in And. Pro peccato magno paullum supplicij satis est patri. Cæf. 3. Bell. Ciu. Paullum portu progressus, litteras a Cæsare accepit. Cic. 4. Acad. Paullum cum ab eius uilla abessemus. Post paullum, pro paulo post, dixit Quint. lib. 9. c. 4.

- PAULLULUM**, [Pochetto. Gal. Fort. pen. Hisp. Pequillo.] δὲ λυγὰ, dem. a Paulum. Ter. in Ad. Agelli paullulum. Iungitur cum ante. Cic. 4. Acad. Paullulum ante dicendum est, quæ non mihi uidentur considerari se physici. Aliquando pro paulliper. Terent. in Eun. Paullulum oppertirer si uis.
- PAULLULVS**, la, lum, [Poco.] Liuius 8. Pro paullula uia magnam mercedem Romanis esse soluendam. Idem lib. 35. Exsequi, hominesque paulluli.
- PAULLVS**, li, modicus, cognomen græcis Acmilæ. Est & Paullus, paulus, paullum, a Parum, rarissime usitatum, nisi in ablatiuo. Plautus in Bacch. Pacisci cum illo paulla pecunia potes. Terentius in Andr. Dum in dubio est animus, paullo momento tuus, illic impellitur.
- PAUO**, onis, & Pauus, ui, [Pauone.] παῶς, auis nota, uario pennarum fulgore conspicua, quam Poetæ Iunonis tutelæ assignarunt. Gel. lib. 7. c. 16. Pauus e Samo præstantior est. Sat. 1. Et crudum pauonem in balnea portas. uide Plin. 10. c. 20. Eius femininum est Paua, quo uisus est Aufonius Sæctio. 1. Paua que de pauo constitit ante oculos. Col. tamen utrumque sexum Pauonem appellat: sed cū distinctione horum nominum, masculus, & femina. Vtriusque exemplum habes lib. 8. c. 11.
- PAUONINVS**, na, num, ex pauone. Pauoninum ouum, Columel. libro 8. capitulo 5. Muscarium pauoninum, ex pauonum carid confectum. Mart.
- PAUOR**, oris, [Paura. Gal. Frayeur, grand crainte, peur. Hisp. Pauor, miedo demasado.] ut ait Cic. 4. Tusc. Est timor loco mouens mentem. Ex quo illud Ennii: Pauor sapientiam omnem mihi ex animo expectorat. Liuius libro 25. Pauor cœperat milites, ne mortiferum uulnus esset. Virgilius 3. Geo.
- Exsultantiaq. haurit Corda pauor pulsans.
- PAUPER**, pauperis, [Pouero. Gall. Poure. Hisp. Pobre.] πένυς, gen. comm. uel secundum aliquos, omnis: habet enim neutrum genus, præcipue in obliquis, ut apud Stat. lib. 1. Theb. Lis est de paupere regno. Dicitur autem Pauper, (ut Varro putauit) a parua pecunia: siue (ut alii malunt) a paruo lare. Cic. in Par. Manlius pauper fuit. Hor. Ser. Sat. 1. Neque se maiori pauperiorum Turbæ comparat. Qui. 1. Falt. Dat centis honores, Censu auicietas, pauper ubique iacet. Pauper cum gentiuo. Hor. 2. Ser. Sat. 3. Pauper Opimius argenti. Pauperrimus, superlat. Hor. 1. Ser. Sat. 1. Semper ego optarum pauperrimus esse bonorum. Apud antiquos etiam Paupera dicebatur in se. ge. Pla. Paupera hæc res est. Hinc Pauperculus, & Paupercula. Ter. in Hea. Anus paupercula. Var. l. 1. de re ru. c. 17. Pauperculi cum sua progenie.
- PAUPERES**, pauperici, [Pouertæ.] πένια, paupertas. Hor. lib. ep. Per mare pauperiem fugiens. Hor. 3. Car. Ode 24. Magnum pauperies opprobrium iubet, Quiduis & facere, & pati.
- PAUPELO**, as, [Impouerire. Gal. Faire poure à chetif. Hi. Empobrescerse.] πένυσα πῶς, pauperem facio. Pla. in Pse. Boni uiri me pauperant, improbi alunt. Hor. 2. Ser. Sat. 5. Contemptum cassa nuce pauperet. Hinc Depauper9. Varro.
- PAUPERITAS**, atis, [Pouertæ. Gal. Poureté. Hisp. Pobreza.] πένια, Varr. lib. 4. de ling. Lat. Pecunia quæ erat parua ab ea paupertas dicta est. Pla. Persa. Vbi ad paupertatem accessit infamia, Grauior paupertas fit. Iun. Sat. 3. Nil habet infelix paupertas durius in se, Quæ quod ridiculos homines facit. Paupertatem quidam ab Egestate ita distinguunt, ut Egestas, sit, quando ad uictum necessaria desunt: Paupertas, quando, licet non sint opes, tamen necessaria suppetunt. Cic. in Par. Istam paupertatem, uel potius egestatem, ac me dicatent tuam nunquam obscure uelisti.
- PAUPERITINVS**, [Pouero.] πεινητός, pauper. Var. de uita pop. R. lib. 1. Quod si paupertina sit elegantia. Sidonius: Paupertinus flagitatz cantilenæ culmus immurmuret. Nonius.
- PAUSA**, sæ, [Pausa. Gall. Pause, repos qu'on prend en faisant quelque chose. Hisp. Pausa.] παύση, requies alicuius rei. Lucr. l. 1. Sat. Pausam facit ore loquendi. Pla. Rud. Aliquando ofeulandum melius est uxor pausam fieri. Deducitur a παύω, cesso.
- PAUSANIAS**, Cleombroti filius, Lacedæmonius, qui una cum Arifide Atheniensis uicit Macedoniam Medum, Xerxis regis generum, apud Plateas, cum ducentis pedium millibus electis, & xx. equitum millibus, haud ita magna manu. & cum multum incrementi Lacedæmonis adiecisset, in mores Asiaticos labi se permisit. Deinde eouque processit res, ut cum Xerxe ita conueniret, se illi imperium Lacedæmoniorum proditurum esse, si filiam sibi in matrimonium dedisset. quo nomine in iudicium uocatus, in templum Mineræ confugit. ubi interfectus est, cadauerque eius in barathrum abiectum. Thucydides lib. 2. Fuit & Pausanias nomen auctoris Græci, qui floruit Hadriani, & Antonini temporibus. Scripsit Chronica, Laconica, de Amphyctionibus, & Lacedæmoniorum feris. Suidas.
- PAUSARIVS**, κλαδωνος, a Seneca uocatur, qui remigibus modos dat, & remigandi officium quadam quasi pausa moderatur.
- PAUSIA**, genus oliuæ, a pauendo, quod non, nisi pauendo, id est, tundendo, oleum emitat, seu, quod ante, quam mole subijciatur, tundatur. Virgilius 2. Geor. Et amara pauia bacca. Apud Colum. libro 12. capitu. 48. legitur Paufea per secundam uocalem in pa-nult. syllaba.
- PAUSILYPVIVM**, παυσίλυπυον, uilla Campaniæ, ἀπὸ τῆς παύσιος τῆς λύπης, id est, a curæ, merorūque cessatione. Plin. libro 9. capitu. 53. Pausilypium, uilla est Campaniæ, haud procul Neapoli. Idem lib. 3. capitu. 4.
- PAUSILIPVIVS**, παυσίλιπος, poculum erat in conuiujs tertium, Ioui feruatori dicatum, quod curas abigeret.
- PAUSO**, sas, [Cessare.] παύομαι, quietisco. Pla. in Trin.
- PAUXILLATIM**, [A poco, à poco.] κατὰ μικρὰ, paullulum, sensim, pederentim. Plautus in Epistola: Cœpi ad illas pauxillatim accedere.
- PAUXILLVIVS**, deminutiuum a Pauxillus. Plautus in Rud. Hoc colore capiuntur pauxilluli. Terentius Phorm. Pauxillulum nummorum.
- PAUXILLVM**, parum admodum. Pla. in Cap.
- PAUXILLVS**, [Pochino.] δλιγος, deminutiuum a paullum. Plautus in Aul. Verisimile non est, hominem pauperem pauxillum parui facere.
- PAX**, cis, [Pax. Gal. La paix. Hisp. La paz.] εἰρήνη, a pactione dicitur, quod nomen etiam pluraliter declinatum legitur. Horatius lib. 2. ep. Hoc paces habuere bonæ, uentique secundi. Varro: Animaduertendum, quibus de causis, & quemadmodum constituerunt paces. Est autem Pax proprie publica tranquillitas. Cic. de Sen. Cum sententia fenatus inclinaret ad pacem. Pax (inquit Cic. 2. Phil.) est tranquilla libertas. Aliquando accipitur pro uenia. Virg. 3. Ae. Sed uotis precibusq. iubent exposcere pacem. Nonnumquam pro propitiatione. Idem 4. Aen. Pacemq. per aras Expoſcunt. Habet autem hoc nomen uarios in oratione usus, dicimus enim, Conciliare pacem inter aliquos, Conficere pacē, Consulere paci, Cum pace aliquem dimittere, Cum pace aliquem agere, Eripere pacem. Pace tua, honestus reprehendendi modus, id est, tua uenia, te non irascente. Ter. in Eun. Pace quod fiat tua. Similiter, pace tua dixerim. Pax etiam aduerbium comicum est, & silentium quoddam impetrantis uim habet. Ter. in Hea. Dum argentum capio, pax.
- PAXILLVS**, [Palo. Gall. Vn pau, un pien. Hisp. Palo.] πάλλος, palus. Hoc nomen Priscianus credit per deminutionem a palo factum: quod tamen uel Cicerone teite falsum esse constat, qui palum contra eæ paxillo contractum esse asserit, fuga litteræ uastioris. sic enim scribit in Orat. Quo modo Axilla, Ala factus est, nisi fuga litteræ uastioris, quam litteram etiam e maxillis, e taxillis, & uexillo, & paxillo consuetudo elegans Latini sermōnis euellit.

PECCATVM, [Peccato. Gal. Peché. Hisp. Pecado.] Terentius in Prol. Eu. Si id est peccatum, peccatum imprudentia est. Prius est nomen, secundum participium. Est autem Peccatum, quidquid sit contra officium. Cic. de Am. Nulla est excusatio peccati, si amici causa peccaueris. Idem Att. lib. 3. Scio nos nostris multis peccatis in hanc ærumnam incidisse. Viu g. 10. Aen. Luant peccata, neque illos Iuueris auxilio.

PECCO, as, [Peccare. Gal. Pecher. Hisp. Pecar.] Ter. in And. Ego me amare hanc fateor: si id peccare est, fateor Id quoque. Cic. libro 1. Off. passiuo usus est, cum ait: Multa peccantur. Et imperfonaliter, lib. 1. Off. Cauendum est, nequid in eo genere peccetur. Constructur aliquando cum accusatiuo cum In. Ter. in Adel. In istam partem potius peccato. Aliquando cum ablatiuo, cum eadem præpositione. Cic. 5. Ver. Si uno aliquo in genere peccasset. Aliquando cum accusatiuo sine præpositione. Pla. in Bacch. Si unam peccauisses syllabam.

PECORARIVS, [Pecoraio. Gal. Gardien de bestail. Hisp. Cosa de mucho ganado.] qui pecora publica redimit, ut inquit Asconius. Est etiam qui pecorum curam habet. August. lib. 15. Ciu.

PECORINVS, a, um, ποβοζτινος, ex pecore, ut Pecorina caro.

PECOROSVS, a, um, [Ch'abonda di pecore. Gal. Abondant en bestail. Hisp. Cosa de mucho ganado.] ποβοζτινοδης, quod pecore abundat. Prop. l. 4. Venit ad inuictos pecorosa palantia montes.

PECTEN, nis, mas. gen. [Pettine. Gal. Vn peigne. Hisp. El peine.] κτείν, instrumentum textorum, quo subtegmen stamini immittitur. Virg. 1. Ge. Arguto coniuu percurrit pectine telas. A cuius similitudine & Pecten dictus, qui explicat capillos. Ouid. 4. Metam. Sæpe Cytoriaco deducit pectine crines. Est quoque gratis dentata genus stylis ferreis, ad colendum terram. Item ferreum instrumentum, quo rariores segetes metebantur. Columella libro 2. capitu. 21. Alii pectinibus ipicam ipsam legunt. Item pubes, id est, locus, ubi pili ad uerenda nascuntur. Iuuen. Sat. 6. Inguina traduntur medicis iam pectine nigro. Dicitur Pecten, quia, ut barba

barba indetonfa peſtine indigeat. Eſt & inſtrumentum, quo citharam pulſamus, *πλήτρον*. Virg. lib. 6. Iam peſtine pulſat eburno. Itē Peſtines, ſue Peſtunculi, pilices, qui ſe ex aqua iaculantur ſagittæ modo. Hor. Ser. Sat. 4. Peſtinibus parulis iactat ſe molle Tarentum. Peſtines item a Plin. in arboribus dicuntur rectæ per longitudinem peſtinum modo linæ & interualla, id eſt diſcurſus ille uenarum rectus, in longitudinem porrectus, cuiuſmodi in peſtine conſpiciuntur dentes, in quibus autem hic meatum ductus aliquo modo uariat, neque rectus in longitudinem porrigitur, non ſolet eos Plinius abſolute peſtines appellare, ſed adicere aliquod, quo uarietas illa explicaretur, obliquos, criſpos, nodosue peſtines appellans. Peſten Veneris, herba eſt a peſtinis ſimilitudine dicta. Plin. lib. 24. c. 19.

PECTINATIM, [A *guſia di peſtine*. Gal. A *dentelure*. Hiſp. Enclauando los *dedos*.] ad peſtinis ſimilitudinem factum. Plin. lib. 9. capitulo 33. Pectinatim, imbricatum undata. Sic dicitur manus pectinatim iunctas, cum utriuſque manus digiti inter ſe compliciti, peſtinis figuram uidentur referre. Idem lib. 8. c. 2 5. Pectinatim ſupante ſe dentium ſerie.

PECTINATUS, ta, tum, *κτενοειδής*, ad peſtinis modum factum: unde Pectinatum teſtum dicitur, teſte Feſto, in duas partes deuexum.

PECTINO, as, *κτενίζω*, eſt ferreo inſtrumento, quod peſtinem uocant ipicas legerē, uel ſegetem metere. Plinius libro 18. capitulo uigeſimo primo.

PECTINVS, a, um, pænul. corr. [Pettinato, *colbo*. Gall. *Peigné*. Hiſp. *Tiffures*, *entre la ſeſſement de laine*.] *ἐκτενωπέος*, pexus. Colum. libro 2. c. 3. Preparatæ ſunt, & peſtina lanæ. Tranſlate accipitur pro cultro, polito. Idem lib. 10.

PECTO, is, pexui, uel pexi, pexum, [Pettinare. Gal. *Peigner*. Hiſp. *Peinar*, *deſenhetrar*.] *κτενίζω*, explico, & pango capillum. Cic. 2. Cat. Quos pexo capillo nitidos, aut imberbes, aut bene barbatoſos uideris. Ouid. 1. de Arte: Hanc maritinos peſtens ancilla capillos incitet. Hor. 1. Car. Ode 15. Pectes Cæſariem. Iumenta quoque aliaue animalia peſti dicuntur, cum ſordes eorum, & pili decidui ſtrigili diſtinguntur. Virg. 7. Aen. de ceruo. Pectebatque ſerum, puroque in fonte laubat. Tranſfertur & ad alia. Nam & peſtere citharam, dicimus, id eſt, percutere: & ditendere peſtine chordas, id eſt peſtro chordas mouere. Item peſtere lanam & ueſtes dicimus, a quo & ueſtes ipſæ pexæ dicuntur, quæ in ſuperficie quadam ueluti lanofas extuberantias præ ſe ferunt, quales ſunt ueſtes, quas cotonatas uulgus uocat. Plin. lib. 8. c. 48. Iſtriæ Liburniæ pilo propior quam lanæ, pexis aliena ueſtibus. Idem lib. 9. Stupa peſtitur ferreis hamis. Hinc Depeſto, Propeſto, ultra in longum peſto. Oui. 1. Faſt. Ille manu mulcens propexam ad peſtora barbam. Reſpecto, rurſus peſto. Clau.

PEXA, folia craſſa, extuberantiaſ quasdam habentia in modum panni pexi. Columel. lib. 11. capit. 3. Pexa munera, pro togis pexis. Mart. lib. 7.

PEXATVS, ueſte pexa indutus. Mart. 1. 1. Pexatus pulchre.

PECTORALIS, & hoc le, quod ad peſtus pertinet: ut, Faſcia pectoralis.

PECTORALE, ſubſt. genus armaturæ, quo peſtus munitur. Plinius lib. 37. cap. 7.

PECTOROSVS, a, um, [Di *gran petto*. Gall. *Qui a large & longe poſttrine*. Hiſp. *Coſe de gran pecho*.] *ερπώδης*, magni & ualidi pectoris. Auſtor Priapeia: Nemo eſt feroci pectoroſior Marte. Col. lib. 8. c. 2. Quadratæ pectoroſæ.

PECTVS, oris, [Petto. Gal. *La poſttrine*. Hiſp. *El pecho*.] *εἴπρον*, anterior pars animalis, a gula uſque ad uentrem. hoc homini tantum latum eſt, reliquis animalibus carinatum, ut ait Plin. libro 11. capitulo 37. dictum a compactis coſtis, quæ ueluti firmamenta pectoris ſunt. Virg. 9. Aen. Pectore in aduerſo totum cui cominus enſem Condidit. Hor. 2. Ser. Sa. 8. Tum peſtore adulto uidimus & merulas poni. Quinſt. libro 2. capit. 15. Cicatrices, quas pro patria aduerſo peſtore ſuſcepiffet, oſtendit. Accipitur & pro corde, quod ſub peſtore latet, uel pro ipſo animo, quem in corde reſidere nonnulli antiquorum putauerunt. Iuuen. Sat. 13. Noctes, dieque ſuum geſtare in peſtore teſtem. Hor. lib. 1. ep. Non tu corpus eras ſine peſtore. Hinc fit, ut, cū aliquem perfecte a nobis amari uelimus ſignificare, dicamus non illū amare ex toto peſtore. Virg. 6. Aen.

Te uero, mea quam ſpatijs propioribus ætas
Inſequitur, uenerande puer, iam peſtore toto
Accipio, & comitem caſus complector in omnes.

Cic. de Amic. In amicitia niſi apertum peſtus uideas, tuumque oſtendas, nihil fidum, nihil exploratum habes.

PECTVS CVLVM, *εὐπίδων*, demin. paruum peſtus.

PECVARIA, orum, [Greggi *grandi di pecore*. Gal. *Trompeau de beſtaſt*. Hiſp. *Hato de ganxelo*.] *εἰς κομμάτια*, dicuntur a pecu. nominatiuus ſingularis eſt Pecuarie, uel Pecuar, per apocope. Proprie pecua-

ria dicuntur, magni pecudum greges. Perſus: Findor, ut Arcadiæ pecuaria tudere credas. Virg. 3. Geor. Mitte in Venerem pecuaria priurus. Cic. 1. 4. ad Her. Cum canes funguntur officijs luporum, cuienam præſidio pecuaria credemus? Nonnumquam accipiuntur. Pecuarie pro omnibus iis, ex quibus populus habet redditus, quia diu hoc ſolum ueſtigal Romanis fuit. Cic. de Clar. Or. Societatis eius, quæ pecuaria redemiſſet.

PECVARIARIZ, [Pecoraria. Gal. *Pasture*, *art de paſtorage*. Hiſp. *El arte de uinir por el ganado*.] *ποδογατίζω*, dicitur ratio paranū, ac paſcendi pecoris, ut fructus ex eo capiatur: quæ & res pecuaria dicitur. Var. lib. 3. de re ruſt. c. 1. Tres libros inſtitui, primum de agriculturæ, ſecundum de pecuaria. Eſt & pecuaria locus, in quo pecorum greges conſtitunt. Var. 1. 2. c. 1. Cuius nobiles pecuarie in Bruttijs habentur. Idem in præf. lib. 2. Pecuarie habui grandes, in Apulia, ouarias. Poſſumus tamen in his Varronis exemplis Perias intelligere, ipſos pecudum greges: ut apud eundem Pecuarie uidentur accipi lib. 3. c. 2. ubi ſic ait, Duo genera paſtionum, unum agre ſte, in quo ſunt pecuarie.

PECVARIAM rem facere, eſt, armenta, gregeſque alere.

PECVARIVS, a, um, *βοταμιατικός*, quod ad pecus pertinet. Plaut. in Truc. Male uertit res pecuaria mihi apud nos. Pecuarie canis apud Columel. libro 7. capitulo 12. Qui pecora cuſtodit a luporum iniuria.

PECVARIVS, rij, [Pecorario.] *ποδογατίζω*, qui pecora paſcit.

PECV, huius pecu, in plurali, pecua, pecuum, pecubus, antiqui dixerunt pro pecore. Plaut. in Rud. Non uides me referre uiuidum rete ſine ſquamoſo pecu. Idem in Merc. Nec pecua turti paſcere.

PECVVM, Cato genitiuo plurali protulit. ab eo, quod eſt pecu. Feſtus.

PECVLATOR, *κλέπτης τῶ δημοσίου*, qui ea, quæ ad temp. ſeu principē pertinent, furatur. Cicero 3. Offic. Teſtamentarijs, furibus, peculatoribus.

PECVLATVS, us, [Furto *della pecunia publica*. Gal. *Larcin du bien du commun & public*. Hiſp. *Hurto de las rentas publicas*.] pecuniarie publicæ, aut ſiſci furtum. Cic. 5. Verr. Non intelligit hæc ad peculatus iudicium pertinere. Plin. de uiris illuſt. Salinator peculatus reus, ab omnib. tribubus, excepta Mæcia, condemnatur. Plaut. in Cift. In me peculatum facit.

PECVLIARIS, & hoc are, [Particolare. Gal. *Propre, particulier, appartenant à aucun*. Hiſp. *Proprio, cosa perteneciente a peſujal*.] *ιδίος*, quod ad peculium pertinet, uel quod peculio deputatur, ſeu quod peculij proprium eſt. Plaut. in Aſin. Opilio inter alienas oues, aliquam habet peculiarem, qui ſpem ſoletur ſuam. Sed receptum eſt, ut Peculiaris, proprius, ſiue præcipuus, dicatur, nec cum alijs communis. Suetonius in Cæſ. Publicis ueſtigalibus peculiareſ ſeruos præpoſuit. Peculiare ediſtum, peculiareſ ad certam rem præpoſitum. Cicero 5. Verr. Exoritur peculiare ediſtum repentinum, nequus frumentum de area tolleret. Aliquando pro re ſeruili. Vlpian. Si quis uinum. ff. de tritico uino, & oleo legato: Si peculiare uinum legatum ſit, id contineri, quod ſeru i habuerunt.

PECVLIARITER, [Particularmente, ſpecialmente. Gal. *Particulièrement, eſpecialment*. Hiſp. *Propriamente, eſpecialmente*.] *ιδίως*, præcipue. Quin. lib. 27. c. 2. Quod commune eſt, alicui peculiareſ tribuitur, ut urbem, Romam accipimus.

PECVLIATVS, [Denaroſo.] pecunia abundans. Aſinius Cic. Bene peculiatuſ.

PECVLTO, as, peculium aufero. Plaut. in Per. Ego te peculiabo.

PECVLTOſVS, ſa, ſum, [Che ha molto peculio.] *ζημιατόδης*, qui peculij multum habet. Plaut. in Rud.

PECVLIVM, peculij, [Peculio. Gall. *Le bien propre à chacun*. Hiſp. *El peſujal*.] telte Pompeio, quidquid alicuius labore & induſtria paratum eſt. Apud ueteres peculium dicebatur, quod uis patrimonij, quod pecoribus omnis illorum ſubſtantia conſtabat, unde & peculij nomen deductum. Poſtea factum eſt, ut peculij nomine illud præcipue comprehenderetur, quod ſeruus, uel filiusfamilias, dum adhuc in poteſtate domini eſt, uel patris, induſtria ſua, uel labore lucrificerit. Cic. in Par. Qui cupiditate peculij nullam cōdicionem recuſant duriffimæ ſeruitutis. Plaut. in Aſin. Frugi ſum, nec poteſt peculium enumerari. Flor. Iuriſconſul. in 1. peculium. ff. de pecu. Peculium (inquit) ex eo conſiſtit, quod per cōmonia ſua quis parauit, uel officio ſuo meruit ſibi donari. Tubero autem, referente Celſo l. vj. ff. ſic definiſt Peculium, quod ſeruus domini permiſſu ſeparatim a dominicis rationibus habet. Peculium caſtrenſe dicitur, quod a parentibus, aut agnatis in militia degenti donatum eſt, uel quod filiusfamilias in militia acquiſiuit: quod niſi militaſſet, non haberet. Vide Caſtrenſis. A Peculium ſi Peculioſum.

PECVLOR, aris, & Depeculor, rempublicam furor.

PECVNIA, æ, [Pecunia. Gall. *Argent ou ce qui uaut argent*. Hiſp. *El dinero*.] *γενετικῶς τοῦ τοῦ ἡμετέρου*, a peccore, ſiue a pecu dicta

cu dicta est, quia apud antiquos omnis pecuniæ pecus fuit fundamentum Col. lib. 6. in præf. In rusticatione, uel antiquissima est ratio pascendi, unde nouina quoque pecuniæ, & peculij tracta uidentur a pecore. Plin. lib. 3. c. 3. scribit, Pecuniam fortitam esse nomen a nota pecudis, quod primum æs nota pecudis signatum fuit. Hinc Plur. in Publicola asserit, in uetustissimis nummis signum fuisse ouis, & suis, bouisq. Pecuniæ uero nomine (ut inquit Hermodenianus l. pecuniæ. ff. de uer. sig.) non modo nummi, hoc est, numerata pecunia, sed omnes res tam solidæ, quam mobiles, & tam corpora, quam iura continentur. Cic. 2. de Finib. Pecunia est essefrix multarum & magnarum uoluptatum. Horatius primo Epist. 9. Genus & formam Regina pecunia donat. Deminutiuum Pecuniola.

PECUNIARIUS, a, um, *ρηματιστικός*, quod ad pecuniam pertinet. Cicero ad Brutum: Nodus est inopia rei pecuniariæ. Idem pro Clu. Neminem uoluerunt maiores nostri ne pecuniaria quidem de re minima esse iudicem, nisi qui inter aduersarios conueniret.

PECUNIOSVS, a, um, [*Denaroso. Gal. Pecunieux. riche. Hisp. Cosa de muchos dineros.*] *πολυρηματος*, qui abundat pecunia. Nonius: Pecuniosorum proprietatem aperuit M. Tullius de Sen. a pecore pecuniosos appellatos afferens. Cic. 2. Ver. Pecuniosum hominē, quamuis sit nocens, neminem posse damnari. Artes pecuniosæ, Mart. lib. 7.

PECUS, udis, fem. ge. & Pecus, oris, neutri, [*Bestiame. Gal. Bestail. Hisp. Hato ó manada de ganado.*] *θρέυμα βόσκημα*, omne animal, quod sub hominib. imperio e pabulo terræ pascitur, ut boues, asini, equi, camelus, oues, & huiusmodi. Var. lib. 2. de re ru. c. 5. Qui gregē armentorum emere uult, obseruare debet, ut sint hæ pecudes ætate potius ad fructus ferendos integræ, quam iam expertæ. Plin. etiam elephantos pecudes uocat. Qui (inquit) cum elephanto cōgressus, gemino icu pecudem exanimauit. Inuenitur & Pecus, oris, pro multitudine pecorum, seu pecudum. Vir. 2. Ecl. Dic mihi Damoceta, cuium pecus, an Mœlibi? Idem: Caprigenumque pecus nullo custode per herbas. Interdum pro oue, Plin. libro 8. c. 49. genus musimonum, caprino uillo, quam pecoris uelleri proprius. Quinc. Cur in usum uestium læpe pecori lanæ detrahuntur? Interdum dicitur de omni animali, quod humana effigie caret. Virg. 4. Georg. Ignauum fūco pecus a præsepibus arcent. Hor. l. 1. Car. Omne cum Proteus pecus egit altos Visere mōtes. Cum in genituo facit pecudis, dicitur de quouis animali, excepto homine. Plinius libro 8. c. 7. Ipsius animalis tanta narratur clementia aduersus minus ualida, ut in grege pecudum occurrentia manu dimoueat, ne quid oberat imprudens. Virg. 4. Geor. de apibus loquens: Pecudum custodia sollers. Luc. de piscibus. Præterea genus humanum, mutæque natantes Squamigeræ pecudes. Col. lib. 8. cap. 3. Volatile pecus facile custodiam decipit. Dicitur Pecus (ut docet Varro) a pes, quod pedibus sine ratione bruta ferantur. Sunt qui dicant Pecus, udis, oliam fuisse masc. gen. quod apud Ennium lectum sit, Pecudi marito: poterimus tamen dicere, Marito, tibi esse substantiuum, & figurate cum alterius generis substantiuo coherere. Legitur etiam pro eodem Pecus, & in num. plur. Pecua. Pecuda etiam neutro genere in usu fuisse, ueterum affirmat auctoritas. Sisenna: Iumenta & pecuda locis trepidare compluribus. Item Cic. de rep. apud Nonium: Cum adhibent in pecuda pastores.

***PEDAËVS**, fuit Antenoris filius nothus. Hom.

PEDATVM, [*Pedita humana.*] *ἄχος*, uehigum humanum, inquit Festus.

PEDALIS, & hoc le, [*D'un piede. Gal. D'un pié. Hisp. Cosa de longura d'un pié.*] *ποδῶνος*, quod est pedis: ut, Mensura pedalis. Colum. lib. 3. Pedale quoque uersus spatium. Idem: Scrobiculis pedibus factis. Cic. 4. Academ. Quantulus uobis uidetur Sol? mihi quidem quasi pedalis.

PEDAMEN, inis, & Pedamentum, ti, [*Sostentacolo, sostegno. Gal. Vn échecalat de uigne ou autre appui. Hisp. El vadrizon de la uida ó otras arboles y otras cosas.*] *παρὰ δαίμα*, sustentaculum, quod alicui arbuticulae adhibetur. Plinius libro 17. capitu. 10. Castanea pedamentis omnibus præfertur. Colum. libro 4. capitu. 30. Pedaminum, & uinum prospiciendorum tradenda ratio est. Varr. 1. de re rust. c. 8. Quibus stat recta uinea, dicuntur pedamenta: quæ transuersa iuguntur, iuga.

PEDANEVS, a, um, [*D'un piede.*] *ποδῶνος*, pedalis. Columel. libro 5. Nemo minorem pedanea scrobem uitibus comparat. Hinc Bipedaneus, a, um, tripedaneus, semipedaneus. Columel. libro 1. Bipedanea humus arboribus quattuor pedum abunde est. Et libro quarto: Tripedaneis relictis spatijs. Et libro 5. Semipedaneam terram subiacere.

PEDARI SENATORES, qui in senatu sententiam non dicebant, ab alio dictam comprobabant, mouentes se loco, & in partem eius, cuius sententiam approbant, ambulantes. quod qui faciunt,

Ire in sententiam pedibus, dicuntur, Et ab actu transeundi pedibus in aliena sedilia, Pedarij sunt appellati. Cic. ad Att. lib. 1. Et illud S. C. summa Pedariorum uoluntate, nullius noitrorum auctoritate factum. Sententia eorum Pedaria appellatur. Gellius Pedarios existimat dictos senatores, quod, qui magistrat. in curulem nondum ceperant, pedibus in curiam proficiebantur: nam, qui curulem magistratum gessissent, curru uehi solebant. Vide Gell. lib. 3. c. 18.

PEDASVS, ciuitas Pylo uicina. Hom. 9. Ilia. Fuit etiam unus ex equis Achillis. Hom.

PEDATIM, *κατὰ πόδας*, Plinius libro 11. c. 45. Leo & camelus pedatim gradiuntur, id est, ut sinister pes non transeat dextrum, sed subsequatur.

PEDATIO, dicitur, quando pedamentis uinea fulcitur. Columel. libro 4. cap. 12.

PEDATVM, pedari. Nonius: Pedato, positum inuenitur pro reperitu, uel accessu, quasi per pedem: uti nunc uulgo dicitur, Tertio pedato. Cat. Orig. lib. 1. Tertio Pedato bellum nobis facere, id est, tertio reuerfi.

PEDATVS, a, um, [*Sostentato.*] *νεχαρηχομένος*, quod est sustentaculo firmatum: ut, Uinea Pedata. Quandoque etiam Pedatus dicitur, cui sunt pedes, *πόδες*, sicut a manu Manuleatus. Suetonius de Othone: Fuisse traditur & modicæ staturæ, & male pedatus.

PEDEM struere, [*Fuggire.*] *ἀπαποδίζεν*, est fugere. uide Struo.

PEDEPRESSIM, [*Tardamente, leuamente.*] *ἑσδύω*, tarde. Nonius.

PEDES, [*Piedi.*] *πόδες*, dicitur, quibus utitur in gradiendo, cuius nominatiuus singularis est Pes, a *πίς*. Pes autem totum dicitur quod est a femore ad calcem: diuiditurq. in coxendicem, femur, genu, semem, poplitem, crus, suram, & inuim pedem, qui Calx appellatur, diuiditurq. in Convexum pedis, quæ pars superior est, & Calcaneum, quæ est posterior: item in Volam, quæ est pars medij pedis caua, & Plantam, quæ pars tota inferior est: præterea in digitos, & ungues. Virg. ecl. 9. Quo te Mæripedes? Suo se pede metiri, est, facere sumptum, pro facultatum suarum modulo. Hor. 1. ep. 7. Metiri se quemque suo modulo ac pede, uerum est. Quoniã uero stadii fundamentum pes est, factum est, ut in ædificiis area, Pes magnus dicatur. Pes etiam mensuræ genus est, quo mensuratur terræ, & continet quattuor palmos, hoc est, digitos sexdecim. Item funis, quo in navi tenditur uelum. Virgil. libro 5. A. Vna omnes fecere pedem. Plaut. etiam remos nauum Pedes appellauit. Pedes etiam dicitur legitima carminum dimensiones: unde dicimus carmen heroicum sex habere pedes: Pentametrum, Phalecium, & Sapphicum, quinque. metaphora uidetur sumpta ab animalium, pedibus: nam ut illa suis pedibus mouentur, ita etiam carmina suis quibusdam incedunt pedibus. Aut certe a mensuræ genere, quod pedem uocari diximus, quod carmina suis pedibus ueluti mensuris quibusdam dimetiantur. Præterea pes uocatur sedem capitis animal a multitudine pedum. Plaut. in Cur. Ut muscæ, culices, pedes, pulicesque, odio, & malo & molestiæ, bono usui estis nulli.

PEDES, ditis, [*Pedone.*] *πεζός*, qui pedibus incedit, unde milites, qui pedibus stipendia faciunt, Pedites appellamus. Cæsar 8. Belli Gall. Germanos pedites ad castra hostium præmittit. Virgilius 6. Aen. Seu cum pedes iret in hostem. Curtius: Pedes agmen circuibat.

PEDESTER, [*Pedone, che uà à piedi. Gal. Peon. Hisp. El peon.*] *πεζός*, qui pedibus iter facit. Marr. lib. 1. Abnuat in liquidis ire pedester aquis. Dicitur etiam, hic & hæc Pedestris, & hoc Pedestre, ut Pedestris exercitus, qui peditibus tantum constat, non etiam equitibus. Cic. de Fin. Xerxes cum tantis equestribus & pedestribus copijs. Pedestris oratio, est prosa, & oratio soluta: dicta ab humilitate & simpliciter apparatus, quod ad grauitatem, & maiestatem carminis non assurgat. Quin. lib. 10. c. 1. de Platone: Multum supra prolam orationem, & quam pedestrem uocant Græci, exsurgit. Hor. ad Mæcenatem lib. 2. Car. Pedestribus dices historiis prælia Cæsar.

PEDESTRIA auguria, *πεζικοί, δεινά*, dicebantur, quæ a Lupo, Vulpe, Serpente, Equo, & ceteris animalibus quadrupedibus sumebantur.

PEDETENTIM, [*A poco, à poco. Gal. Peu à peu, tout bellement, pas à pas. Hisp. Pie ante pie, poco à poco.*] *κατὰ πόδας*, aduerbium compositum a Pede, & Tenteo, tas, sensim, paullatim. Cic. 1. Off. Sensim erit, pedetentimque paullatimque faciendum. Terentius in Phor. Diu bene uertant quod agis, pedetentim tamen. Quod Donatus exponit, Caute.

PEDICA, [*Laccio, bocca. Gal. Pieve, laqs à prendre les bestes par le pié. Hisp. La pihuela ó lazo.*] *πέδιον*, a pede, significat laqueum, quo pedes illigantur. Virg. lib. 1. Georg.

Tunc gruibus Pedicas, & retia ponere ceruis,

PEDICINVS, prisca dictio, cuius significatio ignoratur. Cato de re rust. cap.

rust.c.18. Foramen pedicinis duobus facito, ibique arbores pedicino in lapide statuito.

PEDICOSVS, siue Pediculosus, [Pedochioso. Gall. *penilleux, plein de poulx.* Hisp. *Cosa llena de piojos.*] φερειών, qui capitis uermibus scatur, qui Pediculi, & nonnumquam Pedes appellantur. Plautus: Pedicolus, ubi me uidit, caput scabit. Apud antiquos teste Festo, aliquando inuenitur Pedecolus. Titin. Rus pedecolus detrudetur.

PEDICULARIS, & hoc re: unde Pedicularis morbus, quo Sylla dictator interiit, dicitur, cum corpus pediculi scatur. Græci φερειάσιον appellant.

PEDICULI, populi Calabrię. Plinius libro 3. cap. 11. Strab. libro 16. Pediculos appellat.

PEDICVLVS, li, [Picciol piede, pedocchio. Gal. *petit pié, un pou.* Hisp. *Pié pequeño piojo.*] πῶδιον, deminut. paruus pes. Plinius libro 6. cap. 28. Mollia sunt loligo, sepia, polyopus. his pediculi octoni omnibus. Hinc Pediculi uocantur, quibus pyra, mala, & huiusmodi sustinentur. Idem lib. 22. cap. 23. Tutiores sunt fungi cocti cum pediculo pyri. Hinc Pediculata poma, quæ Pediculos habent, quibus suspendi possunt. Item Pediculus, uermis, in capite hominis, & in ceteris animalibus. Col. lib. 8. c. 7. Pluma omnis e capite detergetur, ne pediculum creet. Pediculi quoque terræ scarabæi ter restres ricino similes. Sunt & maris pediculi, teste Plin. 1. 32. c. 7. & sic dicti a similitudine pediculorum capitis, quibus ad uaria medicamenta utuntur.

PEDIO, dis, [Battere copiedi.] πῶδιζω, ueteres usi sunt, pro pede pulso. A quo Compedio, Impedio, & rapedio.

PEDIOVS, πῶδιος, demin. paruus pes. Nonius.

PEDISSEQVVS, [Che seguita il padrone. Gall. *Vn uallet qui uà apres son maistre.* Hisp. *El que acompaña el su Señor.*] ἀκολουθός, qui dominum sequitur, & Pedissequa, ancilla, quæ dominam sequitur. Cicero ad Attic. libro 2. Clamore pedissequorum nostrorum. Idem pro domo: Conculcari hunc a pedissequis iussit. Terentius in And. Accedo ad pedissequas. Ad Heren. lib. 4. Virtutis pedissequæ sunt diuitiæ.

PEDITATVS, tus, [Effercito à piedi, Fanteria. Gall. *Bande ou armée de gens à pié.* Hisp. *El peonaje de hombres de pié.*] πεδιτάς, peditum copiar. Cicero 5. Phil. Tu ciuem sceleratum pecunia peditatu, equitatu intrues.

PEDO, as, [Andare. Gall. *Aller, cheminer.* Hisp. *Andar, ir.*] uado, a quo Repedo, ἀποδιζω, quasi pedem refero. Luci. Redisse, ac repedasse. Pedare etiam est uti, uel alteri arbusculæ sustentaculum adhibere, unde uineæ pedatæ. Plin. lib. 17. c. 21. Col. lib. 4. c. 12. Putationem sequitur pedatæ uineæ cura.

PEDO, dis, pediti, [Peteggiare. Gall. *Peter, faire un pet.* Hi. *Peer.*] πῶδῶς, crepitu uentris emitto. Hor. 1. Ser. Sat. 8. Nam diplosa sonat quantum uesica, pediti. Hinc Oppedo, p. p. contra Pedito: & per translationem reclamo, dissentio. Hor. 1. Ser. Sat. 9. Vin' Curtis Iudæis oppedere.

PEDO, Albinouanus Poeta fuit, Epigrammatum scriptor, qui sub Augusto Cæsar floruit, & usque ad Neronis tempora peruenit.

PEDVM, διλαγῶβῆλος, pastorale baculum, quo pecudum pedes detinentur. Virg. 5. Eclog. Sume pedum. Est & Pedum, πῆδα, Steph. opidum, non longe a Prænestinis, a quo Pedani populi. Plin. lib. 3. cap. 5. Liu. lib. 8.

PEGANON, πήγανον, herba, Dios. lib. 3. Latini Rutam appellant.

PEGASVS, opidum est Carię. Steph.

PEGASIDES, Musæ dictæ, ἀπὸ τῆς πηγῆς, a fonte numini illarum sacro, quem Pegasus istu unguis fingitur aperuisse. Ouid. ep. 21. At mihi Pegasides blandissima carmina dicant. Interdū dicuntur fontium, uel fluuioꝝ nymphæ, quæ & Naiades. Idem ep. 5. Pegasis Oenone Phrygijs celeberrima siluis.

PEGASVS, p. c. equus alatus, quod iuxta πηγῆς, fontes Oceani, natus sit: ubi Gorgones habitabant. Hunc Hyginus, & alij complures Neptuni, & Medusæ filium dixerunt. Alij ex Medusæ sanguine, quæ Perseus interemit, natum adstruunt. Hic cum in Heliconæ euolasset, saxum unguia seriens, fontem aperuit, qui ex eo Hippocrene, ad est, Fons equinus est appellatus. Postea uero cū ex Pirene Corinthio fonte biberet, a Bellerophonte, qui id temporis expeditionem in Chimæram parabat, captus est. Strabo libro 8. Vulgatum est, & caballinum fontem in Helicone erupisse, cum subiecta ibi tellure feriret unguia. Post hæc rerum terrestrium tædio ductus in cælum dicitur euolasse, ibique inter sidera constitutus, Articum circulum spectare, pedibusq. æstiuo orbi adnixus, extremo ore caput Delphini tangere, & Aquarj manum dextram ceruici suæ adiungere. Hinc fit Pegasus, a, um, p. r. n. co. Caru. ad Camecium: Nec si Pegaseo ferat uolatu. Et Pegaseus, aliud adiectiuum quinque syllabarum. Persius: Cantare credar Pegaseium melos. Pegasus etiam instrumentum in domibus, super quo uestes & similia tenentur suspensa, a Pegaseo, equo Poetico, transductione nominis excogitata.

PEGMA, matris, πήγμα, & πῶ τῆς πήγματος, a pangendo, machina quadam lignea, in qua statui & collocantur, & quasi figuntur. Pegmatis formam Seneca ad Lucilium his uerbis describit: His (inquit) annuantes licet machinatores, qui pegmata ex se surgentia excogitant, & tabulata tacita in sublimi crescentia, & alias ex opinato uarietates. Ioseph. libro 7. de Bel. Iud. Maxime erat stupor machinarum, quæ portabantur, siue Pegmatum fabricatio. Qui autem in his machinis depugnabant, a Suetonio Pegmates uocantur. Tradunt Claudium obiecisse aliquando bestijs, qui Pegmata in scenam parum feliciter produxissent. Plinius libro 33. cap. 3. Princeps Caius in circo Pegma duxit, in quo centum & uiginti quatuor argenti pondo fuere. Festus scribit, Pegmata esse, ex ære, aut marmore armamenta, quæ ut plurimum in attrijs, quandoque in porticibus, aulicis affigebantur, fortium uirorum gesta ceterius, quam pictura, ostendentia. Mart. lib. 12. Et crescunt media Pegmata celsa uia.

PEIERO, as, p. c. [Giurare il falso. Gall. *Se parjurer.* Hisp. *Iurar falsamente.*] ὀπορεύω, falso, & animo fallendi iuro, seu iuramentum infringo, ex per, & iuro, abiecta r, & u longa in e, breuem conuersa. Cic. 3. Offic. Non enim falsum iurare, Peierare est, sed, quod ex animi tui sententia iuraris, id non facere, Periurium est. Idem pro Rosc. Com. Qui mentiri solet, peierare de turdo. Iuris peierati pœna, Hor. 2. Car. Ode 8. Pla. in Asi. Si quid fecit scelere, pro illo lingua peierat. Laet. lib. 1. Aliqua potestas est, quæ peierantes deos puniat.

PEIOR, & Deterior, [Peggior, men buono.] κακίων, ἢ χειρόν, differunt, quod peior respectu mali dicitur: deterior respectu melioris, ut deterius dicitur, quod minus bonum est. Hinc Peius, quod quandoque accipitur pro magis. Cic. 8. Phil. Quo neminem peius odi. Idem 11. Phil. Quo neminem ueterani peius oderunt.

PELAGIA, piscis ex genere concharum, qui & purpura dicitur, in medijs faucibus fucum habens tingendis lanis laudatissimum, qui ab eo Pelagium dicitur. Plin. lib. 9. c. 37. Purpuræ alio nomine Pelagię dicuntur. Idem lib. 9. c. 38. Pelagio alligatur.

PELAGI CVS, a, um, quod in mari uiuit, siue quod est ex mari. Colum. lib. 8. c. 17. Saxatiles, aut Pelagię ex recentibus melius pascuntur. Pro eodem legimus Pelagius. Var. 3. de re rust. c. 3. Pelagios greę piscium reuocauit.

PELAGVS, [Mare.] πῆλαγος, tam masculini, quam neutri generis, pro fundum maris significat. unde Pelagus dictum uolunt, quasi τῆλαγος, quod sit, τῆλα τῆς γῆς, procul a terra. Tamen si etiam pro quouis mari accipitur. Val. Flac. lib. 1. Arg. Pelagum quantos aperimus in uisus. Plin. lib. 10. cap. 32. In reliquis partibus est mirus Pelagus. Virg. 3. Aen. Pelagi tot tempestatis actus. Ibidem: Erramus Pelago.

PELAMIS, midis, gen. fem. idem piscis cum thynno, sed qui nondum annum excefferit. nam Pelamides primo, post annum Thygni uocantur. Dicta Pelamis, παρα τὸ ἐν τῷ πηλῶ μινθῖν, quod in luro moretur. Plinius lib. 9. cap. 15. Iuu. Sat. 7. Siccus petasunculus, & uas Pelamidum. Varia Pelamidum genera enumerantur a Plin. lib. 32. cap. ult.

PELASGIA, giæ, olim dicta celeberrima illa totius Europę Cheronensis, inter duo maria, Aegæum, & Ionium, platani folio similis propter angulosos recessus, quæ notiore nomine Peloponnesus dicitur. Dicta Pelasgia a Pelasgis, populis uetustissimis, qui ab Arcadibus originem traxerunt. Strabo lib. 5. & Plinius libro & capitulo 4.

PELASGI, populi Græciæ uetustissimi, qui ex Arcadia oriundi, circa extremam partem Macedonię confederunt. dicti Pelasgi, ut nonnulli putant, quasi πηλαγοῖ, ciconiæ, quod more ciconiarum, ante quam sedem sibi deligerent, bonam partem orbis peruagarint.

PELASGIS, regio mediterranea Peloponnesi, olim Drymodis, postremo Arcadia dicta. Plinius libro quarto, cap. 6. Inde Pelasgi, ga, gum.

PELASGVS, πηλαγός, frutex, lauri folijs: unde a Græcis δαγυοειδής appellatur. Plinius libro 15. cap. ult. Herbarij Laureolam appellant.

PELETHRONII, dicti Lapithę, a loco, qui subiectus est Pelio mōti, in quo medicamentorum magna uis nascitur, quæ Græci θρόνα uocant. Hi primi omnium frenorum usum inuenisse dicuntur, & domandorum equorum artem, ut annotauit Seruius in illud Vir. 3. Geo. Frena Pelethronij Lapithæ, girosq. dedere.

PELAGONIA, pars Macedonię Septemtrionalis, quæ Triballis proxima est. Plin. lib. 4. c. 10.

PELEVS, Aæci filius, qui ex Thetide Achillem genuit: qui Pelides a patris nomine a Poetis dicitur.

PELIAS, liadis, πηλιάς, patronymicum femininum, formatum a Peleus. Ouid. ep. 3. Transiit Hectorum Pelias hasta latus. i. hasta Achillis, qui Pelei fuit filius. Hanc a Pallade decorticatam & politam, a Vulcano cuspidatam ferunt.

PELIAS,

PELIAS, *πελιάς*, Neptuni filius, ex Tyro Salmonei regis filia, frater Aesonis, & Thefallia rex, qui Iasonem fratris sui filium, cuius indolem formidabat, ad expeditionem Colchicam, uelut certissimum periculum ablegauit. Val. Flac. lib. 1. Arg. Hic tandem filiarum suarum manibus iugulatus instinctu Medæ, quæ integræ ætati se illum restitutum simulabat. Ouid. 7. Met.

PELICANUS, [*Pellicano*], *πελεκάνος*, auis Aegyptia; nascitur in solitudinibus, maxime Nilii fluminis. Hæ aues, tæquam colaphis rostrorum dicuntur occidere paruulos suos, eisdemque in nido occisos a se, lugere per triduum. Postremo dicunt matrem seipsam graniter uulnerare, & sanguinem suum super filios fundere, quo illi perfusi reuiuiscunt. Aelianus lib. 15. Pelicanos eisdem facit cum plateis.

PELIDES, *πηλεΐδης*, Achilles dictus, a Peleo patre, Acæci filio.

PELIGNI, populi Maris finitimi, metropolis Sulmo, Ouidij patria. Inde Pelignus, a, um, Ouid. libro 3. Am.
Pelignæ dicar gloria gentis ego.

PELIUS, Cic. pro Cæli. Vtinam ne in memore Pelio.

PELLA, *πέλλα*, urbs Macedonia, in litore Aegæi maris, illustrata natalibus Philippi Macedonum regis, & Alexandri, unde uterque Pellæus dictus. Lucan. lib. 10. Illic Pellæi proles uesana Philippi Felix prædo iacet. Iuuen. Sat. 10. Vnus Pellæo iuueni non sufficit orbis. Pellæa gula, pro Alexandrinis delictis, apud Mart. l. b. 13. epithero longiuscule petito ab Alexandro Pellæo, Alexandria conditore. Est item Pella Syriæ opidum, a Macedonibus ita appellatum, cum antea Apamia diceretur. Steph. adiectiuum Pellæus. Steph.

PELLAX, *πέλαξ*, [*Ingannatore*, Gal. *Afronteur, qui trompe par belles paroles*. Hisp. *El que mucho atrahe halagando, al songero*.] *ἐπαγωγός*, qui per blanditias aliquem decipit. a Pellicio, fraudandi causa aliquem allicio. Virg. 2. Aen. Inuidia postquam pellacis Vlyssi. Inde Pellacia. i. fallacia. Idem libro 4. Georg. Vbi nullam fugam reperit Pellacia.

PELENE, *πελλήνη*, castellum est Achaïæ, sexaginta stadijs a sinu Corinthiaci litore distans. Str. l. 8. Plin. lib. 4. c. 5. Pellæorū castellum appellat. Et item Pellene, eiusdem Achaïæ uicus, inter Pellene castellum & Aegæas. Str. loco iam citato.

PELENEVS, *πελλήνωσ*, mons in Chio insula. Plin. l. 5. c. 32.

PELLEX, *πέλλης*, [*Adultera*, Gall. *Celle qui abuse de la partie legitime d'un mari*. Hisp. *La combleza de la muger casada*.] *παλακίς*, quæ cum eo, cui uxor sit, corpus miscet. Inde apud Oratores & Poetas Pellex non tam uiri, quam uxoris nuncupatur. Cic. pro Clu. Vxor generi, nouerca filij, filia pellex. Sall. in Cic. Filia matris pellex. Ouid. ep. 9. Nomine deposito, pellicis uxor erit. Suet. in Cæs. Eum Dola bella pellicæ reginæ dicit. Pellex, Latinum nomen est, a Pellicio, blandiendo decipio: quia blandiendo uirum ab uxore seducit.

PELLICATOR, *πέλλικατορ*, qui blanditijs aliquem in fraudem pellit. Fest.

PELLICATVS, *πέλλικατος*, actus, quem pellex exercet. Cic. 2. Of. Ab ea est propter pellicatus suspitionem interfectus.

PELLICEO, *πέλλικεος*, cui blandientis impetro. Col. in præf. l. 8.

PELLICIOSICIS, *πέλλικισίς*, lexi, lectum, [*Ingannare lusingando*. Gal. *Induire & attirer par belles paroles, amadouer*. Hisp. *Atraber con halagos, engañar halagando*.] *ἐπιπόρευμα*, blanditijs in fraudem induco. Ter. in Pho. Senem per epistolam pellicis. Cic. 1. de Or. Maiorem partem sententiarum lepore, & facetijs pellexisti. Componiturque ex Per, & Lacio, mutatis r, in l, & a, in i. Festus: Laci, decipit, induxit. Lax, laciis uero fraus est. A Lax, Lacio fit, unde & Lacio, as, & Allicio, El civo, Illicio, & alia.

PELLICEVS, a, um, [*Di pelle*], ex pelle, ut Vestis pellicea. Hieron. contra Iouin.

PELLICVLA, *πέλλικυλα*, [*Pellicina*], *δερμάτιον*, demin parua pellis. Cic. pro Mur. Strauit pelliculis hædinis lectos Punicanos. Continere se in sua pellicula, prouerbialiter dicitur, pro intra suam sortem se continere. Mart. l. 3. Curare pelliculam, est corpus suum molliter tractare. Hor. 2. Ser. Sat. 5. Pelliculam curare inbe. Veterem pelliculam retines. i. pristinos mores. Perf. Sat. 5.

PELLICVLO, *πέλλικυλος*, pellibus alligatis obturo. Colum. libro 12. cap. 46. Vas pelliculant. Ibidem c. 39. Opercula gypfare & pelliculare.

PELLIONES, [*Pellicia*, Gall. *Pelletier, peaucier*. Hisp. *Pellejero*.] qui uestes pelliceas, & alia ex pellib. faciunt. Plau. in Men. Quasi lupellex pellicionis palus palo proximus est.

PELLIS, *πέλλης*, [*Pelle*, Gal. *Vne peau, une pume*. Hisp. *La pelleja à cuero*.] *δέρμα, δρωβ*, dicitur cum est a carne separata, quæ cutis antea dicebatur. Iuu. Sat. 10. Deformen pro cute pellem. Vir. 8. A. E. Quem fulua leonis pellis obit totum. Quiescere in propria pelle, est contentum esse sua sorte. Hor. 1. Ser. Sat. 6. Quoniã in propria nõ pel le quiessem Sub pellibus esse, in castris Itatiuis. Cic. 4. Ac. Vi non multum imperatori sub ipsius pellib. otij relinquatur. Dicta Pellis a pellendo, quod externas iniurias tegendo repelat. Hæc postquam concinnata est ad calceos, & cetera opera facienda, A lu-

ta dicitur. Deminutiuum Pellicula.

PELLITVS, a, um, [*Pellixato*, Gal. *Qui est couuert de peaux ou fourré de pannes*. Hisp. *Vestido de pellejas*.] *δερματόδης*, quod pelles habet, uel pellibus tectū est. Prop. l. 4. Pellitos habuit rustica chorda patres. Hor. 2. Car. Ode 6. Dulce pellitis ouibus.

PELLO, *πέλλω*, p. puli, pulsium, [*Percutere, scacciare*. Gal. *Perusser, debout & chasser*. Hisp. *Herir, empujar*.] *ποβάλλω*, percutio, serio. Terent. in An. Tu ne has pepulisti fores? Aliquando abigo, Plaut. Pelle animo timorem. Iungitur & ablatiue cum A: ut, Pelle hunc a foribus. Plaut. in Amph. Item cum De: ut, Non potuit pelli de ea sententia. Item cum E, uel Ex, ut, Pellere aliquem e foro, ex templo. Nonnumquam sine præpositione: ut, Pellere patria, ciuitate, regno. Iungitur & accusatiue cum In. Cic. de Or. In exsilium pulsus Pulso, Pulto, & alia uide suis locis. Item Appello, siue Aspello, Compello, Depello, Dispello, Expello, Impello, Propello. A supino Pulsus fit Pulsio, sas. Antiqui dixerunt Pultum: a quo Pulto, pultas.

PELLUS, siue Pellus, li, auis ex genere ardeolarum. Plin. lib. 10. c. 60.

PELLUCEO, *πέλλυκος*, [*Lucere, resplendere*. Gall. *Reluire, estre clair en sorte qu'on veie a travers*.] *διασίλω*, per medium luceo. Iuu. Sat. 2. Creuice pelluces. Pla. Aul. Ita is pellucet, quasi laterna Punica. Oratio pellucens, clara & aperta. Cic. de Clar. Or. Ita reconditas sententias mollis & pellucens ueltebat oratio. Hinc Pellucidus, a, um, & Pellucide. Vide Perucidus.

PELLVIVM, *πέλλυβιον*, uix, & Pell. uia, uix, [*Vrso done si lauano i piedi*. Gall. *Vn bassin à lauer les pieds*. Hisp. *El basin para lauar los pies*.] *ποδύειρον*, uas in quo lauantur pedes a peluëdo. Hoc & Pollubrum dicitur. Iabrum autem commune est.

*PELOPEA, *πέλοπεια*, mulier. Thyeestis filia, quæ ex patre Aegysthum concepit.

*PELOPENS, Lydiæ urbs, quæ Thyatira dicitur.

PELOPEVS, a, um, *πέλοπιος*, & diuisa Græca diphthogo Pelopeius, *πέλοπιος*, per quinque syllabas. denominatiuum a Pelos. Prop. l. 3. El. Infamis stupro itat Pelopea domus. Ouid. 8. Met. Nam me Pelopeia Pitheus misit in arua.

PELOPIDAS, Thebanus, rei militaris gloria clarissimus, artissimo amicitia fœdere cum Epaninunda coniunctus. Plutar.

PELOPONNESVS, [*Moreas*], *πελοπόννησος*, nobilissima totius Europæ pænisula, Isthmo angustissimo Græciæ annexa, inter duo maria Aegæum, & Ionium, platani folio similis, angulosis recessibus duos efficiens sinus, ab ortu Saronicum, Crisæum, siue Corinthiacum ab Occasu, sex millium angustius diremptos: olim Apia & Pelasgia appellata, postremo Peloponnesus dicta a Pelope Tantalii filio, qui cum Oenomaum Elorum regem curulis certamine superasset, Hippodamiam filiam eius uxorem duxit, regnumque dotale accepit: totamque illam pænisulam Peloponnesium appellauit. Habet in circuitu circiter CCCXXXII millia pass. amplissimis olim habitata urbibus, ex quibus clarissime fuerunt Corinthus in ipso statim Isthmo sita: Argos, Mycenæ, Lacedæmon, Patræ, Messene, Corone, Methone, Elis, Pisa. hodie Moream appellant Ycneti.

PELOPS, *πέλοπς*, Tantalii Phrygiæ regis, & Taygetes filius: cuius pater cum deos in terris peregrinantes hospitio exceperisset, ut certo aliquo argumento diuinitatem eorum experiretur, filium suum illis epulandum apposuit: cuius esu cum dii ceteri abstinuissent, sola Ceres humerum eius dextrum absumpsit, quem cum Iuppiter deinde ad uitam reuocasset, eburneum ei humerum restituit. Postea uero cum in uirum adoleuisset, relicta patria in Elidem se contulit, ubi id temporis regnabat Oenomaus, qui, unicam habebat filiam, nomine Hippodamiam, & forma eximiam, & regni totius heredem, iisque nominibus a procis plutimis ambitam. uerum Oenomaus, cum oraculo edoctus esset, fore, ut generi operam interiret, durissimam hanc procis condicionem tulit, ut, qui nuptijs filia potiri uellet, secum prius curulis certamine contenderet, ea lege, ut uictorem filia suæ coniugium & regni hereditas, uictum mors sequeretur. Cum itaque iam complures equorum celeritate superasset, necique tradidisset, Pelops Myrtilum aurigam eius pretio corrupit, ut fragiles curruis axes subiungeret, quo facto Oenomaus cum curru corruit, membrisque omnibus ea ruina collisus mortuus est. Pelops itaque & coniuge potius & regno, uniuersam illam Cherronesum de nomine suo Peloponnesium appellauit. Str. lib. 8.

PELORIS, *πέλορις*, genus conchæ. Hor. 2. Serm. Sat. 4. Murice Baiano melior Lucina peloris. Plin. l. 31. c. 11.

PELORVS, p. p. *πέλορος*, unum ex tribus Siciliæ promontorijs, quod in Italiam uergens, Scyllæ aduersum est, dictum a Peloro Hannibalis gubernatore, quem is, in Syriam fugam parans, (ut Pomponio Melæ placet) ibi interemit. se ab eo proditum ratus, quod procul intuenti continua uidebantur esse litora, pelagusque minime prouium. Val. lib. 9. capit. de Temeritate Pelorum hunc ab Hannibale interfectum arbitratur eo tempore, quo is a Petra soluens

soluens, in Africam reditum parabat, a suis reuocatus, ut patriæ periclitanti opem ferret aduersus Scipionem. Seruius quoque explicans illud Virg. 3. Aen. Rarefcent claustra Pelori, quamquam cū Valerio uidetur lentire, fatetur tamen etiam antea Hannibalis tempora promontorium hoc Pelorum fuisse appellatum. Polybius quoque in primo Bello Punico alio nomine non utitur.

PELTA, peltæ, [Targe, broccchiero. Gal. Vne targe ou pavois en sazon de croissant. Hist. Adirga d'escudo redondo.] πέλτη, scutum exiguum, Lunæ semiplenæ imaginem referens: quo genere Amazones præcipue in prælijs uti solent, Virg. 7. Aen. Dicit Amazonidum lunatis agmina peltis. Scuta Amazonica uocat Nonius. Plin. lib. 12. cap. 5. Foliorum latitudo peltæ effigiem Amazonicæ habet. Inde Pelcatus, a, um, pelta armatus. Liu. 1. 28. Menippum cum peltatis Chalcidum mittit. Idem lib. 31. Noctæ cetratos, quos peltatas uocant, in insidijs abdiderat.

* **PELTAE**, arum, Phrygiæ opidum, a quo uicinus campus Peltinus dictus est. Str. lib. 12. c. 13.

PELVIS, [Conca, cattino. Gall. Vn bassin à laver, un lauoir. Hist. Bacin para lavar los pies.] λεκάνη, uasis genus pedibus abluendis destinatum. Var. 4. de lin. Lat. Peluis quasi pedelauis, a pedum lauatione. Alij Peluum a pelluendo dictam tradunt, putantq. sinum esse aquarij, in quo uariæ res perluuntur. Juu. Sat. 3. Patulos effundere pelues. Cato c. 10. Peluis una. Vide Baysum.

PELVISVM, sij, πηλεσιον, opidum in extrema Aegypti ora, qua Casio tidi contermina est. a quo & extremum Nili ostium, quo Aegyptus ab Asia terminatur, & Pelusium, seu Pelusiacum appellatur. Hanc urbem cōdidit Peleus Achillis pater, monitu deorum post Iustrationem, si ius enim agitatur, quia fratrem Focum interemerat. Hinc Pelusius, sia, sum, & Pelusiacus, ca, cum. Virg. l. 1. Ge. Nec Pelusiacæ curam aspernabere leatis.

Et Pelusiana mala legimus apud Col. l. 5. c. 10. Pelusiotæ gentiles.

PENARIVS, a, um, [Che s'appartient à uetouaglia.] ut Penaria cella dicitur, in qua penus asseruatur. Cic. 4. Verr. M. Cato cellam penariam reip. Siciliam nominauit.

PENARIVS, rij, Festo, uel Penaria, rij, [Panara.] ut Var. lib. 4. de lin. Lat. ut uero alij, Penarium, rij, locus ubi penus reponitur.

PENATES, rum, tibis, pluraliter, [Dei domestici.] εὐσεβῶν θεῶν, dij domestici, ut inquit Cic. l. 2. de Nat. De. quod penes nos nati, ex quo & Penetrales a Poetis uocantur. Alij a Penu deriuant. Macr. l. 3. Sat. cap. 4. Penates esse dixerunt, per quos penitus spiramus, per quos habemus corpus, per quos ratione animi possidemus. Ter. in Pho. Deos Penates salutatum domum Deuortat. Virg. 1. Aen. Ilium in Italiam portans, uictorq. Penates.

PENATIGER, a, um, gerens Penates. Ouid. 15. Met.

PENATORES, qui penum gerant. Cato aduersus Macilium.

PENDEO, des, pependi, pensum, [Pendere. Gall. Être pendan, pendre. Hist. Être colgado d' suspensio.] ἀπορῦμαι, suspensus sum, a pennis auium. Interdum ponitur absolute. Terent. in Eun. Tu iam pendebis, qui stultum adulescentulum nobilitas flagitijs. Aliquando ablatiuo iungitur cum A, uel Ab: ut Sagittæ pendebant ab humero. Cicero 6. Ver. Aliquando cum De: ut, Pendere de rupe, Virg. 1. Eclog. Item cum Ex, ut Pendere ex arbore. Cicero 5. Ver. Nonnumquam sine præpositione. Virg. 4. Eclo. Pendebit sentibus uua. Aliquando iungitur accusatiuo cum Per. Plaut. in Afin. Centum pondo es, per pedes quando pendes. Per translationem pro innitor. Ouid. 3. de Ponto: Pendet & a uestra nostra salute salus. Pendere ex nutu alterius dicitur, qui per omnia alterius additus est uoluntati. Liuus lib. 35. Ea autem in libertate posita est, quæ suis stat uiribus, non quæ ex alieno pendet arbitrio. Pendere ex fortuna dicitur, qui ad omnes fortunæ flatus circumagitur. Cicero in Parad. Cui spes omnis, & cogitatio pendet ex fortuna, huic nihil esse potest certi. Quandoque pro cruciari, aut animo suspensum esse, & sic constructur cum genitiuo, uel ablatiuo, & interdum ponitur absolute. Cic. 1. Tusc. Expectando, uel desiderando pendemus animis, cruciamur, & angimur. Idem in Hortensio: Qui expectat, pendet animi. Pendere etiam dicitur, qui nimio desiderio alicui rei intentus, cessat ab omni alio opere, & id unum sollicitus expectat. Ouid. in Epist. Penelopes:

Narrantis coniux pendet ab ore uiri. Virg. 6. Aen.

Dum consulta petis, nostræ oq. in limine pendes.

Item cessare, Virg. 4. Aen. Pendente opera interrupta. Aliquando pro pondus efficere. Plinius libro 21. cap. ult. Cyathus pendet per se drachmas decem. Pendere rei dicebantur, quod eorum nomina in tabula pendula, publice proposita, atque suspensa erant. Suet. in Domitia. cap. 9. Ros, qui ante quinquennium proximum apud ararium pependissent, uniuersos discrimine liberauit. Pendentes alas, dixit Plin. libro 10. capitulo 38. Pendens uinum, Cato c. 147. Quod adhuc in ipsa uite pendet, nondum ex uiuis expressum. Appendo, Dependeo, Impendo, Propendo, & Suspendo, quæ uide suis locis.

PENDO, dis, pependi, pensum, [Pensare, sismare. Gal. Peser, s'imer. Hi.

Pesar.] σαβύω, σαβύωμαι, uerbum actiuum, Pondero, a Pendero; quod, quæ ponderantur, ex libra pendeant. Plinius libro 5. capitulo 15. Inuenimus thynnos talenta quindecim pependisse. Per translationem significat confidit. Cic. pro Quinctio: Si ex opibus non ex ueritate causa pendetur. Idem 6. Verr. Rem uobis proponam, uos eam suo nominis pondere penditote. Magni pendo, Parui pendo, Nihil pendo, Flocci pendo, in magna, aut patua ætimatione habeo. Plaut. in Bacch. Vnum plurimi pendit. Terent. in Heaut. Tu illum numquam ostendisti, quanti penderes. Pendere, etiam soluere, quod, ante quam signatus esset nummus argenteus, non numeratione, sed pondere fieri solebat cautio. Plinius libro 33. cap. 3. Populus R. ne argento quidem signatus ante Pyrrhum regem deuictum usus est: libralis, & dipondius appendebatur affis. unde etiam æris grauis pœna dicta est. Hinc etiam hodie mansit usus: ut, Pensionem dicamus pro solutione, & Pendere pro soluere. Sallust. Semper illi reges, populi, nationes stipendia pendere. Hinc Penam pendere dicitur, qui ob delictum pecuniam soluit. Plin. libro 29. cap. 4. Supplicia annua canes pendunt. Virg. 6. Aen. Tum pendere pœnas Cecropidæ iusti. Penditur, imperionale. Plin. lib. 12. cap. 14. Imperij nostri publicanis penditur. Penus, partic. ponderatus. Ouid. 15. Met. Penas examinat herbas. neque enim pharmaca, nisi ponderentur, recte componi possunt. Hinc Appendo, Compendo, unde Compendium: Dispendo, uarios in usus impendo, a quo Dispendium. Dependo, quod est do. Col. lib. 5. Incaustum dependitur opera. Cetera composita, quæ uide suis locis.

PENDVLVS, a, [Pendense. Gall. Pendant, penchant, qui pend. Hist. Colgado e nel ayre, suspensio.] μετέωρος, quod pendet. Ouid. ep. 1.

Laffaret uiduas pendula tela manus.

PENE, [Quasi. Gal. Presque, à peu pres. Hispan. Poco mas ó menos.] πᾶσι δὲ ἴσους, fere. Plaut. in Epid. Pene in curli concidi. Hinc Pensem formauit Pla. in Aul. ut uult Prisc. lib. 25. Licet alij a Penitus formari uelint: Me (inquit) perdidit penissime, id est, pene nihil defuit, quin me perderet.

* **PENDELEVS**, per quattuor syllabas, unus fuit e quinque Bæotorum ducibus, qui ad bellum Troianum profecti sunt. Hom. 2. Iliad.

PENELOPE, Icarî filia, & Ulyssis uxor, pudicitia exemplar, quæ absente totos uiginti annos marito, nullius aut parentum precibus, aut procorum pollicitationibus adduci potuit, ut fidem, quam uiro discedenti dederat, secundis nuptijs uideret. cum autem proci acrius instarent, atque adeo uim illaturi uiderentur, tantum moræ ab illis sibi pepigit, quantum telæ, quam tum in manibus habebat, absoluendæ sufficeret. quod cum impetrasset, quidquid in terdij texerat, noctu retexebat: eoq. commento eorum cupiditatem in redicium mariti distulit, qui ab illa sub mendici habitu, hospitio susceptus, procos ad unum omnes interemit. Dictam uolunt ab auibus, quæ Penelopes dicuntur, siue Melcagrides, cum antea Artea diceretur, quasi abiecta & repudiata. ferunt enim, cū ab Icaro, Peribœaq. parentibus esset exposita, ab hoc auium genere fuisse educatam.

PENELOPES, aues, alio nomine Melcagrides. Plin. lib. 37. c. 2.

PENES, [Appressio. Gal. En la puissance. Hi. Cerca.] παρά, præpositio accusatiuum exigens, significatque dominium, uel personam, aut potestatem. Vlpianus l. penes. ff. de uerbor. signific. Penes te, amplius est, quam Apud te. nam, Apud te est, quod qualitercumque a te teneatur: Penes te est, quod quodam modo a te possidetur. Cicero 4. Ver. Cum omnis copia frumenti penes istum redacta. Idem de lege Agr. Agri, quorum penes Pompeium potestas debet esse.

PENETRABILE, [Penetrabile.] διήρο, cy, quod facile penetrat. Vir. 1. Aen. Penetrabile telum. Interdum passiuè, quod facile penetratur. Ouid. 12. Met. Corpus nulli penetrabile telo.

PENETRALE, huius penetralis, μυχός, significat omnem partem interiorum domus, uel templi, teste Seruio, licet sit interfecta; seu omne, quod intimis partibus est. Virg. 6. Aen. Te quoque magna mentis regnis penetralia nostris. Mart. l. 10. Nec Capitolini lunmū penetrale tonantis. Virg. 2. Aen. Veterum penetralia regum. Liu. lib. 45. Vos penetralia uestra contaminari cruento latronis corpore finetis? Est etiam adiectiuum, pro interno. Virg. 2. Aen. Aeternumq. aditis effert penetralibus ignem. Idem 4. Aen. At regina pyra penetrali in sede sub aras Erecta.

Dij penetrales, Cic. 2. de Nat. Deo. Item: Penetrale sacrificium, auctore Festo, quod in intima parte sacrificij conchitur. Penetralis Germania, interior. Tacit. lib. 2.

PENETRALIVS, adue. Lucr. lib. 1. Quare fulmineus multo penetralius ignis, quam noster, fluat tædis terrestribus ortus.

PENETRO, [Penetrare. Gal. Penetret, percer tout oultre, entrer dedans bien auant. Hi. Penetrar, meter d' entrar d' dentro.] διειρέω, peruado, trans eo, quasi penitus intro. Constructur nonnumquam cū accusatiuo sine ulla præpositione. Cic. 1. Tuf. Necesse est ita feratur, ut penetret, & diuidat omne cælum. Sic Penetrare Atlantem, pro Atlantem montem

montem superare, apud Plinium libro 5. capitulo 1. Aliquando cum Ad. Plin. libro 13. capitulo 3. Quando id primum ad Romanos penetrauerit, non facile dixerim. Aliquando cum in: ut, Penetrare in cælum. Cic. 4. Acad. Penetrare in portum, apud eundem 7. Verr. Sic penetrare in urbem. Lilius 2. Penetrare in animos, Cic. de Clar. Orat. Aliquando cum sub: ut, Penetrare sub terras. Cicero 6. Verr. Penetrare se, pro inferre se. Gell. libro 5. capit. 14. Specum quandam natum latebrosam, in eam me penetrat, & recondo. Penetrare se in fugam, est fugere. Pla. in Amphit. Dicimus etiam, Penetrare pedem intra portam, intra edes. Pla. in Men. Intra portam penetrari pedem: Si intra ædes huius umquam penetraui pedem. Penetratus, partic. In limina penetra ta mortis. Stat. 4. Sil.

PENEUS, per tres syllabas, *pæn. pr. πηνεύς*, fluius in Thessalia inter Olfam, & Olympum decurrens in eo cursu sunt Tempe. Ouid. 1. Met. Vocant Tempe, per quæ Peneus ab imo Effusus Pindo, spumolis uoluitur undis. Strabo lib. 7. 8 & 9. Plin. lib. 4. c. 8. Inde Peneius, neia, neium, per quattuor syllabas: ut Peueia Daphne, apud Ouid. 4. Met.

PENICULAMENTVM, pars uestis, quæ terram attingit. En. l. 11. An. Pendens peniculamenta imum ad quemque pedem. Nonius.

PENICVLVS, li, & Penicillus, uel Peniculum, & Penicillum, [*scouta, penello. Gal. Vn torchor à torcher. Hisp. Escoba.*] *σώγγος*, quamuis diminutina uideatur a Penis, significant tamen ea, quibus calceamenta, uasque terguntur, teste Festo, ita dicta, quod olim fierent ex pene, i. cauda animalium. nam, (ut ait Ci. l. 9. ep. ad Papirium.) Caudam antiqui Penem uocabant, ex quo est propter similitudinem, Penicillus. Item quibus pictores pingunt, quoniam ex caudarum extremitatibus fiunt. Plin. lib. 35. c. 10. Arrepto peniculo lineam ex colore duxit summæ tenuitatis per tabulam. Quint. lib. 2. Inst. 22. Pictor penicilla desiderat. Item quibus albarium te etio parietum inferuntur, ut dicuntur Teetorii penicilli. Plin. lib. 28. c. 7. Setarum ex his e penicillis teetoris cinis cum adipe tritus. Item quibus uulnera stipantur, ne præpropere claudantur, prius quam probe fuerint purgata, ut sunt penicilli ex liateolis concerptis. Idem: Tum peniculo uulnus apertum. Cels. Tum exigua penicilla interponenda. Omne præterea, quo ad aliquid mundandum, detergendum, illinendum ue utimur, Penicillum, uel Peniculum uocamus, præsertim si ex spongia sit factum. Ter. in Eun. Peniculo ne pugnare cogitas?

PENINSULA, [*Poleseno. Gall. Vn lieu presque environné d'eau. Hisp. La quasi isla. Ἰσθμὸς ἕνος, terra, undique fere aquis clausa, & breui tantum angustia, quæ dicitur Isthmos, continentis adnexa: quasi penne insula. nam insula dicitur, quæ undique aquis clauditur, proprie autem mari. Lilius libro 31. Opidum Celetrum in pænisula situm.*]

PENIS, [*Col. Gal. Queue. Hisp. Cola.*] *πέπος*, antiquis idē erat, quod cauda: a pandendo (ut quidam uolunt) ita dicta, quod a posteriori animalium parte dependeat. Hinc etiam Peniculos dicimus, quibus puluis fordesue solent detergeri: quod primum ex animalium caudis solebant confici: quemadmodum etiam odie uulpinis caudis puluerem discurimus. Ab hac item significatione Penitam offam dicimus, eam carnis suillæ partem, cui cauda adhæret. Post autem Penis uirile membrum dici coeptum est, sicut & Salax cauda. Cic. lib. 9. epist. ad Papirium: Caudam antiqui Penem uocabant, ex quo est propter similitudinem, Penicillus: at hodie Penis est in obscenis: at uero Pifo ille Frugi in Annalibus suis queritur, adolefcentes peni deditos esse. Iuuen. Sat. 6. Nouerunt Mauri, atque Indi, quæ psalteria penem Maiorem, quam sint duo Cæsaribus Anticatores, Illuc intulerit. Næuius apud Festum, Peni pinxit bubulo.

PENITVS, a, um, [*Cic. che è dentro.*] *τὸ ἐνδόν*, quod intus est, & in abditiis partibus situm. Pla. in Afin. Excreat usque ex penitis faucibus, Inde Penitior, interior: & Penitissimus, intimus. Pla. Cis. In latebras abscondas peccatore penitissimio Tuam stultitiam. Idem Persa: Abductam ex Arabia penitissima.

PENITVS, a, um, [*Che ha la coda.*] *κενὸς ὄν*, quod penem habet, id est caudam, unde Penita offa, teste Festo, quæ constabat ex ea parte carnis suillæ, cui cauda adhærebat. Pla. in Mil. Aufer huic illam offam penitam.

PENITVS, [*Tutto molto à dentro. Gal. Totalement, bien auant. Hi. De todo punto, entrantemente.*] *διὰ τὰς*, in intimis partibus, ad intima usque penetralia. Cicero 2. de Orat. Omnes animorum motus penitus pernoscenti. Idem de Clar. Orat. Totam remp. tenebat, penitusque cognorat. Idem in Cat. Periculum residet, & erit inclusum penitus in uenis, atque uisceribus reip. Virgil. 1. Aeneid. Penitusque sonantes Accesse scopulos. Accipitur aliquando pro longe, siue procul. Ibidem: Dispulerat, penitusque alias aduexerat oras.

PENNA, æ, [*Penna. Gal. Plume. Hisp. La pluma propriamente del ave.*] *πτερυγία*, in aibus proprie dicitur, quæ maior est & durior, quales

sunt, ex quibus cauda & alæ constant. Plumæ autem minores sunt & molliores, quibus reliquum corpus tegitur: unde autem pennis uolare dicimus, non plumis. Ouid. 3. de Arte:

Terretur minimo pennæ stridore columba.

Col. lib. 8. c. 2. Aues nigris pennis. Varr. l. 3. c. 9. appellauit Pinnas: Eligat fecundas, rubicunda pluma, nigris pinnis. Accipitur tamen Pēna nonnumquam generaliter, ut etiam plumas comprehendat. Cic. 2. de Nat. Deo. pullos ita uentur, ut pennis foueant, ne frigore lædantur. Pennæ renascuntur, metaphorice dicitur de iis, qui pristinam recuperant auctoritatem. Cic. ad Art. lib. 4. Qui mihi pennas inciderant, nolunt easdem renasci. Maiores nido pennas extendere, pro uerbialis metaphora est, pro se amplius efferre, quam ferat fortunæ suæ tenuitas. Horatius libro 11. epist. ult.

Me libertino natum patre, & in tenui re

Maiores pennas nido extendisse loqueris.

PENNARIVM, [*Pennariuolo. Gal. Calemari lieu à tenir les plumes. Hisp. La caja de las pendolas.*] *κλαυμοδόν*, in quo pennæ reponuntur.

PENNATVS, a, um, [*Pennato, che hà le penne. Gall. Empenné. Hisp. Cosa uestida de plumas.*] *σποτέρος*, qui pennas habet: ut, Volucres pennatæ. Plin. lib. 10. cap. 32. Pennatorum infecunda sunt, quæ ad uncas habent ungues. Pennatum ferrum, pennis munitum, ut aerem facilius penetret, quemadmodum in telis, & sagittis uidemus. Plin. lib. 34. c. 13. de ferro: Nunc tormentis excussio, nunc lacertis, nunc uero pennato.

PENNICVLVM, li, [*Penello.*] *πτερυγιον*, pinna illa, quæ in fastigio ædificiorum sita, facili motu, uentorum indicat flatum. Petasum uocat Plin.

PENNIGER, a, um, [*Pennato.*] *περοφόρος*, qui gerit pennas. Ci. de Vn. Pennigerum, aerem, terre stre. Plin. lib. 11. c. 16.

PENNIPES, pedis: ut Perfus pennipes, apud Catul. Epig.

PENNIPOENS, [*Vcello.*] auium epitheton. Luc. l. 2. Corpora pennipotentum.

PENNVLVS, æ, [*Pennetta.*] *πέπ*, demin. a Penna. Cic. l. 3. de Nat. Deo. Cum pennulis uti possunt.

PENSICULATOR, ris, qui dicta, factaue quasi trutina examinat.

PENSICVLO, pensito. Gellius: Pensicula utrumque moderate.

PENSILIS, & hoc file, [*Penfile. Gal. Pendre en l'air. Hisp. Cosa colgada. Ζα.*] *αετέωρος*, quod suspensum, & sublime est: ut, Pensilis hortus, qui supra ædificia factus est. Plin. libro 19. cap. 5. Pensiles eorum hortos promouentibus in soles, rotis olitoribus. Sic Pensilis uua. Hor. 2. Ser. Sat. 2. Tum pensilis uua secundas Ornabat mensas Pensilis homo, qui suspensus est. Pla. in Pfeu. Restim uolo mihi emere: qui me faciam pensilem. Pensilis lectus, Pensiles lychni, qui suspensi sunt, & in aere pendentes. Pensilis urbs, quæ subter cauta ta est. Plin. lib. 36. c. 14. Pensile horreum, quod nos uocamus Granarium, quod fit in altiore domus loco. Col. lib. 1.

PENSIO, nis, [*Pensione. Gal. Pension. payement. Hisp. Fl alquile que se dà la cosa alquilada.*] *καταβολή*, quod pro re aliqua soluitur. Cic. Lep. lib. 6. ep. Dum exigam primam pensionem.

PENSITATOR, [*Consideratore.*] *ἐξετάσις*, examinatio, a Pensito. Gellius lib. 17. c. 1.

PENSITATVS, part. [*Pesato, esaminato.*] *ἐσαθμωμένος*, examinatus. Plin. ep. 8. Diu pensitatus amor liberalitatis.

PENSITOTAS, [*Pesare, esaminare. Gal. Poiser. & fort penser, diligemment considerer. Hisp. Pesar, estimar, pensar.*] *σαθμώμας*, sæpe pondero, ex animo. Plin. lib. 7. Is uitam æqua lance pensitabit, qui semper fragilitatis humanæ memor fuerit. Gell. lib. 1. c. 4. Aut uirtutes pensitabat, aut uitia rimabatur, Pensitare accipitur pro soluere. Cic. pro lege Man. Quo animo esse existimatis eos, qui uestigia uobis pensitant? Hinc Pensitatio. Plin. lib. 19. c. 6. Præteriti temporis pensitatione.

PENSIVNCVLA, demin. Col. lib. 10. in Præf.

PENSO, pensas, [*Pensare, estimare, pesare.*] *τιμῶνας*, a Pendo frequentatiuum, sæpe pondero, æstimo. Lilius libro 34. Reliquas ciuitates monere, ut factis, non ex dictis, amicos pensent. Aliquando compenso, siue compensando partem facio. Valer. Maxim. lib. 1. Missus ad senatum legatus, ut, se, & uno, & sene, complures Pænorum iuuenes pensarentur. Pensare crimen una laude, apud Plin. libro 9. cap. 25. Pensare lætitiæ mærore, parem facere lætitiæ mærori. Plin. lib. 7. c. 4. Nec lætitiæ ullo mærore pensanda. Aliquando pro supplere, Plin. libro 31. cap. 8. Aquæ marinæ uicem pensat. Hinc Pensator, Ponderator, æstimator. Plinius libro 33. cap. 3. Pensatores, libripentes dicuntur. Hinc Compenso, Depenso, Repenso.

PENSVM, si, *ἀλκίτος*, manipulus lanæ, uel lini, aut cannabis, qui ex colo pendet, & fuso trahitur. unde Trahere pensa, idē quod nere. Oul. 2. Fas. Lumen ad exiguum famulæ data pensa trahebant. Iust. libro 1. Pensa inter uirgines partientem. Pensum per translationem, est officij utriusque perfunctio. Cic. lib. 3. de Or. Ad reliqua progrediar, neque ad meum munus, pensumque. reuocabo. Translatio

PERA, *α*, [*Bisacca. Gal. Vne besace une poche. Hisp. Zurron è esclavina è ta-
lega.*] sacculus ex aluca a collo ad lumbos pendens. hinc Peram
uatoriam uocamus, qua panem & aliquid obsonij gestare uia-
tores solent. Martial. libro 14. Dormiat, & tetrico cum cane pe-
ra rogat.

PERACER, hæc peractis, hoc peracre, p. p. ualde acer, & uehemens.
Cic. ad Papirium l. 9. Cæsar habet peracre iudicium.

PARACESCO, *is, ere, peracui*, ualde acidum fieri. Pla. Bac. Hoc perace
scit, me hoc ætatis ludificari. Idem Aul. Mihi pectus peracuit.

PERACVO, *is*, [*Fer αγυλλο, αγυλλαρε. Gall. Aguiser fort faire bien αγυ
ε ποιντι.*] ualde acutum facio. Cato capit. 40. Sumito surcu-
lum durum, eum peracuito. Peracutus, *a, um*, ualde acutum.
Mart. libro 5. Testiculos peracuta falce secaret. Peracuta, ad-
uerb. Cic. 1. Acad. Zeno cum Arcesilam antecieret ætate, & per-
acuta moueretur.

***PERAËA**, ulterior Iudææ pars, Arabiæ, & Aegypto proxima. Plin.

PERAËQVO, *as, are, δμαλιζεν*, æquum facere. Col. 3. c. 3.

PERAËQVVS, per æqua, per æquum, ualde æquum. Cic. 6. Ver. Vt hoc
liceret suspicari fuisse aliquando apud Siculos per æqua propor-
tione cetera.

PERAËQVE, Cic. in Pis. Quod cum peræque omnes, tum acerbissime
Bæotij senserunt.

PERAGO, p. c. [*Compire. Gal. Achauer, accomplir, per faire. Hisp. Acabar de
hazer.*] *τελειω*, peregi, peractum, perficere. Seneca: Omnia in-
choat, nihil peragit. Interdum perduco. Plaut. Naem peregit
in portum. Aliquando transigo, Appuleius: Multas noctes pere-
giti in somnes. Interdum pertracto, mecum reputo. Virgilius
libro 9 Omnia præcepi, atque animo mecum ante peregi. Inter-
dum pertraho: ut, Hic me ad carceres, ad mortem usque pere-
git. A Perago fit peractio, quæ est perfectio, finitio. Cicero
de Seneca. Senectus peractio ætatis est. Peragere reum, est con-
demnare, sed, Facere reum, est accusare; vnde ait Iureconsultus:
Peregisse reum non alias quis uidetur, nisi condemnauerit. Plin-
ius iunior in epist. Dum peragitur reus. Peragere reum, inquit
Budæus, est ita rei accusationem perfecti, ut tandem damnetur.
Peragere partes suas, & officio suo fungi. Peragere pensum labor-
is. Col. lib. 3. c. 10. Vnum est ei propositum, peragere laboris pen-
sum. Hinc Peragito freq. Cæf. 3. Bell. Ciu. Vehementius per-
agitati ab equitatu.

PERAGO, peragras, p. c. [*Andare errando. Gall. Aller par le pais, passer
par un pais. Hisp. Perigrinar andando camino.*] *περονοσεω*, ex Per, &
ager agri componitur, & pro ambulo, siue inquirendo circumeo,
sumitur. Cic. 1. 3. Off. Rura peragrantes, sepe soli sumus. Hinc Per-
agratas. Cic. 5. de Fi. Videmus ultimas terras esse peragratas. Per-
agratu, Cic. 2. Phil. Quæ fuit eius peragratio itinerum.

PERAMBULO, *as, are, ambulando circumeo*. Var. de re rust. lib. 2. c. 2.
Vos, qui multas perambulauistis terras.

PERANGVSTVS, admodum angustus, Cic. 7. Verr. Perangusto freto
diuisa seruitutis ac libertatis iura.

PERANNO, *as, δπειναυτιζω*, per integrum anni tempus uiuo, annum
perago, ex Per, & Anno, nas. Mart. l. 1. Sat. Scribit, prius Romanos
mense Martio & publice, & priuatim ad Annam Perennam sa-
crificatum ire solitos, ut annare, perannareq. commode liceret,
Suet. in Vesp. Puella nata non perannauit.

PERANTIQVVS, Cic. de Clar. Or. Themistocles, ut apud nos, peran-
tiqus, ut apud Athenienses, non ita fane uetus.

PERARESCO, *is*, ualde aridum fieri. Col. lib. 12. c. 3.

PERARGVTVS, ualde argutus. Cic. de Clar. Or. Homo perargutus.

PERARIDVS, profus aridus. Col. lib. 2. c. 19.

PERARO, peraras, p. c. [*Arare d ogni parte.*] *διαρηω*, circūqua-
arare. Per translationem etiam de rugis dicitur, quæ in fronte quadam
fulcorum similitudinem referunt. Ou. 14. Met. Rugis perarauit a-
nilibus ora. Interdum pro peragrarare: ut, Perarare Pontum, apud
Sen. in Medea. Pro scribere, siue pingere, Qui. 1. de Arte:
Ergo tibi blandis peraretur littera uerbis.

PERASTVTVS, *a, um*, [*Astuto.*] ualde astutus, a quo Perastute, aduerb.
Pla. in Tru. Vt perastute eum iniiciatis in malam fraudem.

PERATTENTVS, *a, um*, ualde attentus. Cic. 5. Ve. Per attentos uestros
animos habuimus. Perattete: ut Perattente audire. Cic. pro Cæf.

PERBACCHOR, *aris, περιουιω*, per poto, & lusito conuiuijs frequen-
tandis. Cicero 2. Philip. At quam multos dies turpissime es per-
bacchatus.

PERBEATVS, *a, um*, [*Molto beato.*] *παυδλιος*, ualde beatus. Cicero 1.
de Orat.

PERBELLVS, *a, um*, [*Molto piaceuole.*] ualde bellus: a quo Perbelle, ad-
uerb. ualde bene. Cic. Att. lib. 4. Perbelle feceris, si ad nos ueneris.

PERBENE, ualde bene. Cicero 2. de Clar. Orat. Perbene loqui La-
tine putabatur.

PERBENIGNE, ualde benigne. Cic. ad Quint. Frat. lib. 2. Perbeni-
gne respondit.

PERBIBO, *is, p. c.* [*Bewer bene.*] *διαπινω*, totum bibo. Plaut. in Stich.

At ego perij, cum medullam lassitudo perbibit. Columell. libro
7. capitulo 4.

PERBLANDVS, *a, um*, [*Molto piaceuole.*] ualde blandus. Cicero Quin-
Frat. lib. 1.

PERBONVS, *a, um*, ualde bonus. Cic. pro Flac.

PERBREVIS, & hoc perbreue, p. c. cor. [*Molto breue. Gal. Fort brief, bien
court. Hisp. Mucho breue, y corto.*] ualde breuis. Liu. lib. 28. Satis spera-
re perbreuis æui Carthaginem esse. Perbreuiter, ualde breuiter.
Cic. 2. de Or. Quid sentiam perbreuiter exponam.

PERCA, *cæ, κοψκη*, piscis delicatissimi nomen, qui a Pli. lib. 9. c. 19. in
ter saxatiles numeratur. Auſonius in Mosella. Nec te delicias mea-
sarum perca silebo.

PERCALLEO, *es, ere*, [*Fare il callo. Gall. Avoir cals de force de travail.
Hisp. Mucho encallescer.*] *σποτυλλω*, callus sum, & per transla-
tionem obduresco, & diutina malorum consuetudine aduersa pa-
tienter fero. Cicero pro Mil. Percalluerat ciuitatis incredibilis
patientia.

PERCELEBRO, *as, p. c.* [*Diuulgare. Gal. Semer & publier par tout. Hisp.
Diuulgar.*] *διασκ δαζω*, diuulgo. Cic. 7. Ver. De qua muliere pluri-
mi uertus: tota Sicilia percelebrantur.

PERCELER, p. c. perceleris, ualde celer. Cic. pro Cæf.

PERCELLO, *is*, perculi, uel perculsi, perculsum, [*Percutere. Gal. Ab-
treuer jus, fraper. Hisp. Herir.*] *απειρω*, euerto, percutio. Var. in
Parmenone: Alius teneram abietem solus percellit. Ter. in And.
Perculsi illico animum. Tacitus: Ingens rerum tumultus percul-
sit ciuitatem. Pla. in Epi. Perij, plautrum perculi, hoc est, euerti.
Aliquando differo, Luci. Ad nouum hoc percellit annum, Col. l.
7. cap. 7. Cum unam uel alteram pestis perculit, omnibus sanguis
derrahendus.

PERCENDEO, *es*, [*Commemorare. Gal. Raconter. Hisp. Contar, recordar.*] *καταλιγομαι*, idem quod Recenseo, nisi præpositio quid perfectio-
nis addat. Cic. in Part. Quo in genere percensere poterit plerof-
qu. inueniendi locos.

PERCIEO, *es, ere*, [*Mouere.*] *κινεω*, moueo. Lucr. lib. 3.

PERCINGO, *is*, [*Cingere.*] *αειβαλλω*, circumquaue cingo. Colum-
libro decimo.

PERCIPIO, [*Intendere, capire. Gal. Percenoir, comprendre. Hisp. Recebir
por el sentido.*] *καταλαμβάνω*, intelligo, capio, sensu apprehendo.
Cic. ad Treb. l. 7. Cogitare deb. bis, nullam artem litteris sine ali-
qua exercitatione percipi posse. Plaut. in Curc. Ne quod hic agri-
mus, rus percipiat fieri. Verum hæc significationes metaphoricæ
uidentur: nam proprie Percipere est recipere, siue colligere: ut,
Percipere fructus. Cic. 1. Off. V. cinum citius adiuueris in frugibus
percipiendis, quam propinquum. Idem de Sen. Serere, percipere,
& condere fructus. A quo Perceptio, Cic. 2. Off. Neque frugum,
fructuumq. reliquorum perceptio & conseruatio sine hominum
opera ulla esse potuisset.

PERCITVS, p. c. corr. a Percieo, [*Commoſſo. Gall. Esmeu. Hisp. Per-
turbado.*] *κακοδαιμων*, commotus, incitatus: qui ita, a furore accen-
sus est. Ter. in Hec. Incredibili re, atque atroci percitus. Cic. pro
Mil. Siue enim illud animo irato, ac percito fecisset.

PERCOARCTO, *ctas*, [*Stringere.*] *κατασχοραρω*, uehementer con-
stringo. Col. lib. 2. c. 10.

PERCOGNOSCO, *is*, [*Conoscere perfettamente.*] *διαγιγνωσκω*, perfecte
cognosco. Pla. Truc. Vtrosque percognoui probe.

PERCOLO, percolis, p. c. [*Honorare perfettamente. Gal. Faire couler &
passer parmi. Hisp. Colar.*] *διασελωμαι*, perfecte colo. Plaut. in Trin.
Feceris par tuis ceteris factis, patrem tuum si percolis. Interdum
culturam absolueret, perficere. Plin. l. 5. ep. Quæ maxima ex parte
inchoauit, aut inchoata percolui. Hinc Percultus, politus, ornatus.
Plaut. in Pæn. Quæ lauta est, nisi perculsa est, meo animo quasi
inuenuista est.

PERCOLO, las, p. c. correpta, [*Colare, scolare.*] *δινω*, per co-
lum transinito. Columella libro 24. capitulo 41. Refrigerantur,
& percolantur. Plin. l. 32. c. 6. In terra marina aqua argilla perco-
lata dulcescit.

PERCOMIS, p. p. [*Molto piaceuole.*] ualde comis. Cic. de Clar. Or.

PERCOMMODOVS, *a, um*, ualde commodus. Percommode, admodum
commode. Cic. pro Cec. Percommode accidit.

PERCONDITVS, p. p. [*Molto ascoso.*] *σποκερυμμενος*, reconditus, & ab-
strusus. Cic. 1. de Or.

PERCONTATOR, *otis*, [*Inquisitore.*] qui percunctatur. Horatius 1.
Epist. 19.

PERCONTOR, *ris*, [*Cercar diligentemente. Gal. S'enquerir, & s'enquerir
diligement. Hi. Buscar diligentemente, preguntar para saber.*] *αυερωμαι*,
diligenter inquiri: a cuncto, quo nauæ utuntur ad inquirenda lo-
ca nauibus opportuna. Ter. in Hec. Tu quod nihil refert, desinas
percunctari. Cic. in Som. Scip. Ille me de nostra rep. percunctatus
est. Percunctatio, interrogatio. Cic. de Vniuer. Tempus reliquum
percunctatione consumpsimus.

PERCONTVMAX, *acis*, ualde contumax. Ter. Hec.

*PERCOPE,

***PERCOPE**, ut ait Steph. urbs est ad Troadis ad Propontidem.

PERCOPIOSVS, ualde copiosus. Plin. ep. 208.

PERCOQVO, coquis, p. c. [*Cuocer bene. Gal. Fort cuire. Hi. Cozer bien.*] ἐπέω, perfecte coquere. Plin. l. 2. c. 7. Bubulas carnes additi caulis magno ligni compendio percoquant. Pla. Mer. Coquum aliquem arripimus, prandium qui percoquat.

***PERCOSIVS**, insignis uates fuit.

***PERCOTE**, urbs Troadis apud Steph.

PERCREBESCO, is, percrebui, [*Diuulgarsi. Gall. Estre diuulgé & semé par tout. Hisp. Diuulgarfe.*] diuulgor. Cic. Att. l. 1. 1. Putant perniciosum fore, si eius hoc scelus percrebuisse. Idem 6. Ver. Cum hæc fama de nostrorum hominum auaricia percreberit.

PERCREPO, as, p. c. [*Risonare.*] διακλέω, perfero, perstrepo. Cic. 7. Verr. Lucum litoris percrepare totum mulierum uocibus.

PERCRUCIO, crucias, ualde crucio. Pla. Bacc. Percrucior.

PERCRVDVS, [*Crudo.*] immaturus & ualde crudus. Colum. lib. 12. capitulo 10. Pruna purpurea cum immatura, non tamen percru-da legeris.

PERCUDO, dis, pænul. prod. [*Battere.*] διακλάω, pertundo. Col. lib. 8. cap. 5.

PERCVLSVS, [*Battuto.*] ἐκπαλει, a Percello. Sæpius ad animum refertur. Cic. Pato lib. 9. ep. Perculsus atrocissimis litteris. Virg. 9. Aeneid. Magno laudum percussus amore. Idem 6. Aeneid. Casu percussus iniquo.

PERCVPIO, pis, pæ. co. [*Desiderare molto.*] ἐπιθυμῶ, ualde cupio. Ter. in Eun. Pla. Asin.

PERCVRIOSVS, ualde curiosus. Cic. pro Clu.

PERCVRO, as, [*Sanare perfettamente. Gall. Guairir du tout, acheuer de guairir. Hisp. Curar y sanar perfectamente.*] καταθεραπείω, perfecte sano. Curtius: Percurato uulnere. Plin. lib. 24. c. 15. Axungia adiecta percurant.

PERCVRRO, ris, [*Peruenire scorrendo, scorre. Gal. Percourir, courir a tra uers. Hisp. Correr hasta el cabo.*] διατρέχω, currendo peruenio, siue currendo perseuero. Ter. in An. Percurro ad forum. Donat. Percurro, ut continuationem cursus ostenderet. Quandoque est cursum pertransire, & celeriter. Cic. l. 1. de Or. Multa legendo percursisse. Percursus, 2. um, 2. de Or. Sobrii oratores percursas animo, & prope decantatas habere debeant.

PERCVRSATIO, Cic. 1. Phil. O præclaram percursionem.

PERCVRSIO, Cic. 4. Tusc. Animi multarum rerum percursionem.

PERCVRSO, as, freq. Liu. 23. Percursant finibus nostris.

PERCVSSIO, [*Percossa. Gall. Frappement, batement. Hisp. Herida, herimiento.*] Cicero 3. Tusc. Lacerationes genarum, capitis percussiones. Pro igu, de dimensione temporum in pedibus aut musica. Cic. 3. de Or. Sunt insignes percussiones eorum numerorum. Percussus, 2. um, 2. de Or. Percussum uirga uersumque uenenis Fecit autem Circe.

PERCVSSOR, foris, [*Percussore. Gal. Bateur, frappeur. Hisp. Heridor.*] qui percutit. Pli. l. 8. c. 16. Obseruatione mira percussorem nouit. Cic. 2. Phil. Percussor Cæsar.

PERCVSSVS, sus, sui, [*Percossa.*] percussio. Pli. lib. 7. c. 51. Venarum in æquabili percussu.

PERCVTIO, tis, p. c. [*Percutere. Gal. Fraper, battre. Hisp. Herir.*] κατανόω, percussus, cussus, ex Per & Quatio, q, in c, mutata, & abiecta a, significat ferio. Cicero 7. Verr. Quæfisse Domitium, qui tantam bestiam percussisset. Virg. 12. Aen.

Terque, quatterq, manu pectus percussit honestum. Percutere aliquem palpo, est uerbis adulari. Pla. in Am. Timidam palpo percuti. Percutere fœdus, est facere: Percutere de cælo, est fulminare.

PERDECORVS, 2. um, ualde decorus. Plin. ep. 9.

PERDENSVS, 2. um, ualde densus. Col. lib. 3. c. 12.

***PERDICCAS**, Macedo, inter Alexandri Comites. Aelian.

PERDICIVM, herba, qua perdices præcipue uescuntur. Plinius libro 21. capitulo 30.

PERDIFFICILIS, le, ualde difficilis. Cic. de Part. Quæ perdifficilia sunt, perinde habenda semper sunt, ac si effici non possint. Perdifficiliter, Cic. 4. Acad.

PERDIGNVS, 2. um, ualde dignus. Cic. ad Valerium lib. 3.

PERDILIGENS, per diligentis, δημιλῆς, ualde diligens. Cicero ad Quintum Fr. lib. 3. Res est hominis per diligentis, Perdiligenter, Cic. Att. lib. 1.

PERDISCO, is, perfecte disco. Cicero pro Balbo: Omnia iura belli perdiscere potuisse. Plaut. Asin. Perdidici istæc esse uera damno cum magno meo. Ortus, obitusque signorum perdiscere, Cicero de Fato.

PERDITE, [*Corrottamente. Gal. Meschamment, outre mesure. Hisp. Perdamente.*] ἀκολάσος, corrupte. Cicero Attic. libro nono: Qui hic potest se gerere non perdit. Perdit, pro uehementer: ut, Perdit amare. Terent. Heaut. Perdit eonari. Quintil. libro 2. capitulo 2.

PERDITIO, onis, [*Perdita.*] Plin. lib. 9. c. 37.

PERDITOR, oris, [*Ruinatore.*] Cic. pro Plan. Perditor reip.

PERDITVS, 2. tum, [*Perfo. Gal. Perdū. Hisp. Perdido.*] ἀποβλημένος, amissus, profligatus. Terent. And. Tu rem impeditam & perditam restituas. Cicero pro Mur. Confectus morbo, perditus merore ac lacrymis. Perditus item dicitur, qui uitio aliquo ita contaminatus est, ut de eo nulla spes habenda sit. Cicero libro 2. Offic. Dum homines perditam hanc illam cruentam sperabunt. Perditor, Perditissimus. Hor. 1. Ser. Sa. 2. Quanto perditior quifque est, tanto acrius urget. Cic. ad Quinc. F. l. 3. Nihil perditius his hominibus, his temporibus. Idem 5. Verr. Profligatissimus, & perditissimus omnium.

PERDIU, admodum diu. Cic. Att. l. 3. Perdiu nihil etiam auditurus. Var. 1. de re rust. c. 58.

PERDIUTURNVS, quod diu durat. Cic. 2. de Nat. De. Quæ aut sempiterna sit necesse est, aut certe perdiuturna. Idem pro Sext. Cum graue bellum, perdiuturnumq.

PERDIVES, perdiuicis, πολυχρηματος, ualde diues. Cicero Attic. libro nono.

PERDIVS, per diu, πανμύριος, ex Per, & dies, qui per diem uigilat. Gellius lib. 2. cap. 1. Stare solitus Socrates dicitur, pertinaci statu per diu, atque pernox, a summo lucis Ortus ad Solem alterum Orientem. Seneca: Id per diu, pernoxque agebat. Sic Interdiu, intra diem, uel per diem. Pro quo etiam dicimus Diu, ut Noctu, pro per noctem. Plaut. in Merc. Neque conuiescam usquam noctu, neque diu.

PERDIX, perdicis, [*Pernice. Gal. Vne perdrix, ou perdreau. Hisp. Perdiç.*] περίδιξ, auis nota, quam Ouidius fabulatur a Perdice Dædali nepote ita fuisse appellatam, quem, cum ferræ usum primus reperisset, a patris inuidia percito ab excelsa quadam turri ferunt præcipitatum, deorumq, misericordia in auem sui nominis fuisse transformatum; quæ etiam nunc ruinæ illius memor, uitat sublimia, humi nidum contritiens. Plin. lib. 10. c. 33.

PERDO, perdis, perdidit, perditum, [*Perdere. nominare. Gall. Perdre. Hisp. Perder.*] ἀποβάλλω, ex Per, & Do, significat amitto. Plaut. in Amph. Hunc non reperi, & illos perdidit. Accipitur pro, damnum uel iacturam accipio. Cic. 2. Off. Ut locupletes suum perdant. Itæ est perimere; quoniam, quæ amittuntur, quasi mortua nobis esse uidentur. Terent. in And. Dij te perdant. Perdere aliquem est corrumperem, malis moribus inficere. Terent. in Adelph. Cur perdis adolescentem nobis? Aliquando est mortis periculo exponere. Ter. in And. Vbi illic scelus est, qui me perdidit? Perdere aquam, est tempus datum frustra contere, cum ad clepsydrum dicitur. Quintil. lib. 11.

PERDOCEO, perdoceo, p. c. [*Insegnar bene. Gal. Enseigner entiereement ou parfaitement. Hisp. Acabar de enseñar.*] διδάσκω, perfecte doceo. Cicero pro Sext. Rem quæris præclaram iuuentuti ad discendum, nec mihi difficilem ad perdoendum. Plaut. Pse. Quanti istuc unum conquinare perdoceo? Ter. Hea. Perdocta est probe. Perdoctus, Cic. pro Balbo: Cum me rerum uarietate, atque usu ipso iam perdoctum uiderent. Exitio multorum perdocti, Lucretius lib. 3.

PERDOCTE, Pla. Most. Ut perdocte cuncta caller.

PERDOLEO, les, p. cor. [*Dolersi grandemente. Gal. Estre fort marri. Hisp. Mucho dolerse.*] λυπέμα, uehementer doleo. Terentius Eunuc. Tandem perdoluit. Cæsar. 2. Bell. Ciu. Suam uirtutem irrisui fore perdoauerunt.

PERDOMO, mas, [*Domare. Gall. Donner entiereement. Hisp. Domar à acabar de domar.*] p. c. δαυδάω, idem quod domo. Tribul. lib. 1. Eleg. 2. Sola seros Hecates perdomuisse canes. Probuam aliquam perdomare, Liu. 9. Si arma, Asia perdomita, in Europam uertisset. Perdomitus, 2. tum, Col. lib. 6. c. 2. Perdomiti boues mox ad aratrum instituantur.

PERDORMISCO, is, scere, [*Fare un sonno solo. Gal. Acheuer son sommeil, dormir beaucoup. Hisp. Mucho dormeser[se].*] somnum in certum aliquod tempus continuare. Plautus in Pen. Perdormiscin' usque ad lucem.

PERDUCO, cis, duxi, ductum, [*Conduire, menare.*] δίαγω, ad finem usque dico. Cicero in Catone: Valer. Coruinum accepimus ad centesimum annum uitam perduxisse. Perducere ad exitum culmen, uel summum, est complere, absoluere. Cicero de Finibus: Nec enim absolui uita beata sapientis, neque ad exitum perducipoteric.

PERDVCTO, as, are, freq. Pla. Most. Vin qui te perducet?

PERDVCTORES, πορευγῆς, in hoc differunt a lenonibus, quod lenones sunt, scortorum: Perducatores etiam inuitarum personarum: ut notauit Alconius in illud Cicero 3. Verr. Lenonum, perducatorum.

PERDVELLIV, onis, σωμαωσία, crimen læsæ maiestatis. Vlp. l. ult. ad legem Jul. Maiest. Qui perduellionis reus est, hostili animo aduersus reip. uel principem animatus est. Cic. pro Rab. De perduellionis

- duellionis iudicio meum crimen est, non Rabirii.
- PERDVELLIS**, huius Perduellis, n. g. [*Inimico*,] *πολέμιος*, apud antiquos dicebatur, quem nos uocamus hoste: ab eo, (ut Festo placet), quod pertinaciter retineat bellum. Hostem autem illi uocabant, quem nunc dicimus, peregrinum. Plaut. Amph. Vnicus Telegoium perduellis. Caius l. quos nos. ff. de uerborum signific. Quos nos hostes uocamus, eos ueteres perduelles uocabant. Pla. Amp. Perduelles penetrant se in fugam. Cic. 1. Of. Equidem illud animaduertit, quod, qui proprio nomine perduellis esset, is hostis uocaretur, lenitate uerbi tristitiam rei mitigante. Idem 2. Offic. Pirata non est ex perduellium numero definitus, sed communis omnium hostis. Postea autem Perduelles dicti sunt patriæ hostes, qui crimen aliquod aduersus maiestatem principis, aut reip. commisissent.
- PERDVNT**, & Perduassint, apud antiquos leguntur pro Perdant, & Perderint. Terentius in Eun. At illum dii, deæque omnes perduunt. Plaut. in Pseud. Dijs te, deæque omnes perduassint cum isto homine.
- PERDVRESCO**, *ισχυροῦμαι*, ualde durus fio. Col. lib. 7. Hæc iam perdurui.
- PERDVRO**, as, [*Durare*,] *ῥεπιζω*, usque ad finem duro. Ter. H. 2. acte adiurat, Non posse apud nos Pamphilo se absente perdurare.
- PEREDIA**, dix, [*Desio di mangiare*,] edendi cupiditas: ut, Bibesia, bibē di desiderium. uocabula sunt a Pla. conficta. Fest.
- PEREDO**, peredis, p. c. [*Consumare mangiando*. Gall. *Manger tout*. Hisp. *Gastar à comer hasta el cabo*.] totum edo, uel edendo consumo. Cic. 3. Tus. Lacrymæ peredere humore ex sanguis genas. Virg. 6. Aen. Hic quos durus amor crudeli tabe peredit. Perefus, part. Vir. 3. Ge. Nec tondere quidem morbo, illuuięq. peresa Vellera, nec tales possunt attingere putres.
- PEREGRE**, p. c. [*In uia gio*. Gall. *Hors du pais, dehors, en estrange pais*. Hi. *Lexo de su casa, en peregrinacion*.] *ἐπιεις*, extra patriam. Et est commune, tam significantibus quietem, quã motum: ut, Peregre sum, Peregre ueni, Peregre uado. ad locum, ut apud Plaut. in Amp. Peregre adueniens hospitio publicis accipiar. De loco. Ter. in Pho. Peregre rediens semper cogitet Quietem. Pla. in Amp. Benefacit, quia nos eramus peregre.
- PEREGRINABVNDVS**, qui solitus est peregrinari. Liu. 28. Non peregrinabundum, neque circa amenas oras uagantem.
- PEREGRINATIO**, [*Peregrinaggio*. Gall. *Pelerinage, uoyagement*. Hisp. *Aquello lexura de su casa*.] Cic. 5. Tus. Exsilium, & rerum naturam, non ignominiam nominis querimus, quantum a perpetua peregrinatione differt.
- PEREGRINITAS**, alieni soli habitatio. Vlpianus in l. sed si. ff. de in ius uocand. Ad peregrinitatem redactus, id est, relegatus in aliud solum.
- PEREGRINATOR**, [*Peregrino*,] qui solet peregrinari. Cic. ad Leptã lib. 6. Non tam sum peregrinator, quam solebam.
- PEREGRINOR**, aris, [*Andare in peregrinaggio*. Gall. *Peregriner, aller ou estre en pais estrange*. Hisp. *Andar lexos de su casa*.] *ἐπιεις*, deponens absolutum, per aliena loca peragrans proficiscor. Cic. pro Rab. Ut peregrinari in aliena ciuitate, non in tua magistratum gerere uideare. Peregrinari dicuntur aures, quæ rent non audiunt, nec attendunt. Cic. pro Mil. Vestræ peregrinantur aures? Peregrinatur animus, id est, exspatiatur, diuagatur. Plin. in præf. lib. 5.
- PEREGRINVS**, [*Forastiere, perogrino*. Gall. *Estrange, estranger, d' estrange pais*. Hisp. *Peregrino lexos de su casa*.] *ξενος*, aduenæ, qui extra eam uersatur regionem, ita dicitur a peragrando. Et differt ab hospite, quod Peregrinus simpliciter eum significat, qui in sua ciuitate nō est. Hospes, qui in aliena ciuitate est. Pla. in Asi. Peregrinus ego sum, Sauriam non noui. Cic. de Amic. Ciues potiores sunt, quam peregrini, & propinqui, quam alieni. Transfertur ad alia, & dicimus Peregrinas arbores, quæ ad nos aliunde sint aduectæ: sic Peregrinas aues, peregrinam faciem, quæ a quotidianis nostris differat. & quam apud nos non simus soliti uidere. Meretrices olim, teste Donato, Peregrinæ dicebantur. Ter. in And. Adeo ne est demens, ex peregrina?
- PERELEGANS**, tis, ualde elegans. Cic. 2. de Or. Genus est perelegas, & cum grauitate salsum. Idem pro Plan. Tua fuit perelegas ac per subtilis oratio. Pereleganter, Cic. de Clar. Or. Quæ cum satis ornate, & pereleganter diceret.
- PERELOQVENS**, tis, ualde eloquens. Cic. de Clar. Or.
- PEREMPTALIA** FVLGVRA, prisca appellauerunt, quæ superiora portenta patimunt. i. tollunt. Festus.
- PEREMPTORIVS**, a, um, [*Mortifero, che uccide*.] *ἀναπετινός*, id est, mortiferum, a perimendo, ut uenenum peremptorium, apud Appul. l. 10. Sic apud Vlp. ff. de iud. l. & tertium peremptorium dictum dicitur, quod, tribus edictis propositis, uel uno pro tribus fieri solebat, & quod perinat disceptationem inter litigatores. i. non patitur aduersarium terguersari.
- PERENDIE**, [*Postdmane*. Gall. *Après demain*. Hisp. *Vn dia despues de ma-*
- ñana*.] *μεθούριον*, post cras. Cic. Att. Scies perendie. Pla. Aul. Quæ cras ueniet, perendie foras feratur.
- PERENDINVS** DIES, *ἡ μεθούριον ἡμέρα*, dies ab hinc tertius. Cæf. 5. Bell. Gall. Perendino die coniunctim conunem cum reliquis casum belli sustineat. Cic. pro Mur. Illud mirum uideri solet, tot homines, tam ingeniosos, per tot annos etiam nunc statuere non potuisse, utrum diem tertium, an perendinum, rem, an litem dici oporteret.
- PERENNIA**, orum, sunt cærimoniarum in auspicijs seruari solitarum. Cic. 2. de Nat. De. Nulla perennia seruantur.
- PERENNISERVVS**, ui, qui perpetuo seruit uni domino. Pla. in Perfa: Perenniserue, lurco, edax, furax.
- PERENNIS**, & hoc ne, [*Perpetuo*. Gall. *Continuel*. Hisp. *Cosa que siempre dura*.] *αἰδιος*, ex Per, & Annus, mutato a in e, quasi per annos omnes durans: id est, perpetuus. Pla. in Amph. Lucrum ut perenne nobis suppetat. Cic. in Bruto: Contine te in tuis perennibus studiis. Perennes & perpetui cursus stellarum. 2. de Nat. De. Aquæ perennes. 6. Ver. Fons perennis. Cæf. 8. Bel. Gal. Perennis fluuius, Plin. lib. 5. c. 28. Latices manant perennes, Lucr. l. 5. Hinc Perenne aduerbium, perpetuo. Col. lib. 12. c. 18. Perenne fabricandæ decimodiarum.
- PERENNITAS**, tis, [*Eternità, perpetuità*. Gall. *Continuité, perpetuité, longue durée*. Hisp. *Aquella corriente perenal*.] *αἰδιότης*, duratio in multis annos. Col. lib. 1. cap. 6. Nam ea cæli positio maxime frigida, & minime humida est, quæ utraq. perennitatem conditis frumentis asserunt. Cic. 2. de Nat. Deo. Adde huc fontium gelidas perennitates.
- PERENNO**, [*Durare molto tempo*. Gall. *Durer toute l'année, ou longues années*. Hisp. *Durar para siempre*.] *διαιγινοῦμαι*, per multos annos duro. Colum. lib. 1. c. 9. Ut diutius perennent boues. Idem lib. 3. Rosa hoc modo culta multis annis perennat. Ouid. 3. de Arte: Arte perennat amor.
- PEREO**, is, iui, uel perii, [*Perire, morire*. Gall. *Perir, mourir, estre perdu*. Hisp. *Perescer à morir*.] *ἐπιπεω*, supinum debet esse Peritum, p. co. secundum analogiam. Componitur enim ex Per, & Eo, quod facit Itum: quare quamuis Peritum in usu non sit: constat tamen illud esse supinum, eo quod usitatissimum sit participium Periturus. Significatio satis nota est. Est enim Pereo, idem quod Perdor, amittor, consumor. Pla. in Tru. Illi perit, quidquid datur. Ter. in And. Viginti minæ pro palatris perire. Vnde & pro mori sumitur, quod qui moritur, prorsus abit. Plin. lib. 7. c. 7. Tanti perire potui si? Pream, iurantis, uel imprecantis uox. Varr. 3. de re rust. c. 3. Pream, nisi piscem putauit esse. Perire mulierem, dicitur, ut deperire, & amando uri. Pla. in Tru. Tres unam pereunt adolescentes mulierem.
- PEREQVITO**, as, [*Caualecare intorno*. Gall. *Cheuaucher tout à trauers ou autour*. Hisp. *Caualegar en derredor*.] *καπιτωδω*, circum equito. Cæf. 4. Bell. Gal. Per omnes partes perequitant. Liu. 5. Cum perequittasset aciem.
- PERERRARIO**, [*Errare intorno, circondare*. Gall. *Aller çà & là, errer çà & là*.] *περρα*, errando circum, huc, uel illuc erro. Col. in præf. lib. 1. Ignotum, pererraret orbem. Vir. 5. Ae. Nunc hos, nunc illos aditus, omnemq. pererraret locum.
- PERERRVS**, a, um, particip. Virg. 2. Aeneid. His mœnia quare Magna, pererrato statues, quæ denique Ponto.
- PERERVITVS**, ualde eruditus. Cic. ad Att. l. 4.
- PEREXRCVIO**, as, cruciatus eneco. Pla. Stichus.
- PEREXIGVVS**, a, um, ualde exiguus. Cæf. 5. Bel. Gall. Cum hæc intermisso perexiguo loci spatio, ter se constituissent. Cic. 2. Ver. Cum diem in Siciliam inquirendi perexiguum postulauissem.
- PEREXSILIS**, le, ualde exilis. Col. l. 11. c. 2.
- PERFABRICO**, as, [*Compire la fabrica, ingannare*.] *κατασκευαζομαι*, fabricam absoluo, per metaphoram pro technis & dolis fallere. Plaut. Perf. Ita me Toxillus perfabricauit, atque Meam rem dicebant.
- PERFACETVS**, a, um, admodum facetus. Cic. de Cla. Or. Dulcem, & perfacetum fuisse dicebat. Perfacete, periuocunde. Cic. 3. Ver. Neque perfacete dicta, neque hac seueritate digna.
- PERFACILIS**, le, ualde facilis, Cic. 4. Tus. Contulit se ad eandem potissimum disciplinam, siue, quod erat cognitum perfacilis, siue, quod imitabatur illecebris blandis uoluptatis. Cæf. 1. Bell. Gall. Perfacile esse, cum uirtute omnibus præstarent, totius Galliarum perio potiri.
- PERFACILE**, aduer. Cic. pro Rosc. Am. Perfacile hunc hominem, in cautum, & rusticum, de medio tolli posse.
- PERFAMILIARIS**, re, ualde familiaris. Cic. ad Q. Fr. l. 2.
- PERFATVVS**, a, um, Mart. l. 10.
- PERFACVL**, ueteres dixere pro facile. Auditor Fest.
- PERFECTE**, [*Perfettamente*.] Cicero 4. de Finibus: Quibus perfecte oratio compleatur,

- PERFECTIO**, [Compimento. Gal. Parfection. Hisp. Perfection. acabamiento.] Cic. in Or. Hanc ego abfolutionem perfectionemque in oratione defiderans.
- PERFECTOR**, Cic. i. de Or. Stylus, quem tu uere dixisti perfectore dicens esse, ac magistrum, multi sudoris est. Ter. Eun. O ne arum uoluptatum omnium inuentor, inceptor, perfector.
- PERFECTVS**, etia, ctum, modo partic. est, [Compito. Gal. Parfait. Hisp. Acabado, perfecto.] Cic. de Clar. Or. Præclare inchoata multa, perfecta non plane. Modo nomen. i. de Fin. Homini erudito, in geometriaque perfecto.
- PERFERO**, perfers, [Sopportare, tolerare, sufferire. Gal. Porter jusques au lieu, & jusques à la fin. Hisp. Traer à llevar hasta el cabo.] Cic. de Nat. Quod ad constitutum finem fero. Cic. Curion. lib. 2. ep. Sed nuncius, qui litteras accepit, non perulit. Alibi pro nunciare posuit, ut in epistola ad Coelium: In his sum locis, quo tardissime omnia perferruntur. Aliquando patior, siue patienter fero. Ter. in Ad. Paupertatem una pertulimus grauem.
- PERFICIO**, perficis, [Fare perfettamente. Gall. Parfaire, acheuer, acoraplier. Hisp. Acabar de hacer.] Cic. de Nat. In Natura necesse est absolui aliquid, atque perfici. Ter. in Hec. Si perficio, non penitet me famæ. Perficere cibum, est concoquere. Plin. lib. 11. c. 5. Athletas malunt cibum ambulatione perficere. Pro efficere, Pla. in Af. Perficito, argentum hodie ut habeat filius.
- PERFIDELIS**, ualde fidelis. Cic. Att.
- PERFIDIA**, et, [Infedeltà. Gal. Desloyauté. Hi. Quebrantamiento de al fe.] Cic. ii. Phil. Dextræ, quæ fidei testes esse solebant, perfidia, & scelere uiolatæ. Plaut. Capt. Neque precatio perfidiis meis, neque malefacti fuga est. Tac. lib. 20.
- PERFIDIOSE**, [Infedelmente.] ad Hec. l. i. Spurce & superbe, perfidiose factum.
- PERFIDIOSVS**, [Dileale.] plenus perfidiæ. Cic. in Pis. Fallax, perfidiosus, impudens, audax. Idem 3. de Nat. Deo. Cur omnium perfidiosissimus C. Marius Q. Catulum, præstantissima dignitate uirum, mori potuit iubere?
- PERFIDVS**, a, um, [Perfido, dileale. Gall. Traître & desloyal. Hisp. Quebrantador de fe.] Cic. de Nat. 1. 10. Perfidus ut nos præcipites ferro Rutulus, flammisq. premebat. Cic. 3. Off. Perfidus, improbi, malitiosus. Amicus perfidus, Cic. post red. ad Quir. Arma perfida iube. Oui. 4. Fast. Hostes perfidi, Hor. 3. Car. Ode 5. Verba perfida, Oui. 5. Fast.
- PERFIXVS**, a, um, [Traffisso.] par. a uerbo Figo, & præpositione Per, transfixus. Lucr. lib. 3. Telis perfixa pudoris.
- PERFLABILIS**, Cic. 2. de Diu. Deus induxit Epicurus perflabilis, & habitantes inter duos mundos propter metum ruinarum.
- PERFLATVS**, us, [soffiamento.] perflatio. Plin. lib. 16. cap. 40. Vlmus in perflatu firma.
- PERFLUO**, as, ar, [soffiar per tutto.] Cic. de Nat. 1. 1. Aen. Et turas turbine perflant. Coll. lib. 2. c. 2. Fauonius ætius mensibus perflat. Oui. l. de Rem. Perflant altissima uenti.
- PERFLVCTO**, as, fluctuum more circa aliquid moueor. Liu. l. 3.
- PERFLUO**, fluis, [Gocciare, scorrere. Gal. Couler à trauerser ou parmi, couler de tous costez. Hisp. Salir del naso lo liquido.] Cic. de Nat. 1. 1. Liqueorem transmittito: ut, Lageña male compacta perfluit. Luc. libro 2. It quamuis subito per colum uina uidentur Perfluere. Translate dicitur de hominibus futilibus, qui arcana continere non possunt. Teren. in Eun. Plenus rimarum sumi, hac atque illac perfluo. Perfluere uoluptatibus, Cic. 2. de Fin. Perfluo pro præterfluo. Liu. 1. Infima ualle perfluit Tiberis. Hor. 4. Carm. Ode 3. Sed quæ Tibur aqua fertile perfluit.
- PERFODIO**, is, penultima correpta, [Traffigere.] Cic. de Nat. 1. 1. transfigo. Pla. in Af. Vbi parietes perfoderis. Colum. lib. 10. Cunctantia perfode terga.
- PERFORE**, p. c. ualde futurum esse. Cic. App. Pulchr. l. 3. Perfore accommodatum tibi, si ad illam maritimam partem prouinciæ nauibus accessissem.
- PERFORMIDATVS**, multum formidatus. Sil. lib. 3.
- PERFORO**, as, Cic. Mario: Ex quo tibi Stabianum perforasti.
- PERFORTITER**, ualde fortiter. Ter. Ad. Hui perfortiter.
- PERFREMO**, mis, p. c. uehementer fremo. Cic. 3. de Nat. De.
- PERFRICO**, as, p. c. [Fregare molto. Gal. Frotter fort. Hisp. Mucho fregar.] Cic. de Nat. 1. 1. ualde frico. Varr. 3. de re rust. cap. 9. Qui hæc uolunt diutius seruare, perfricant sale minuto. Plinius lib. 20. cap. 16. Vulnere ab his facta perfricantur. Cic. 5. Verr. Cum Apronius caput, atque os suum unguento perfricaret. Perfricare os, frontem, faciem, significat pudorem deponere. Cic. 3. Tusc. Quid tergiuersamur, Epic. re, nec fatemur eam nos dicere uoluptatem, quam tu idem, cum os perfricasti. soles dicere? Plin. in præf. 2. lib. Perfrici faciem, nec tamem profeci. Mar. lib. 11. Aut si perfricuit frontem, posuitq. pudorem.
- PERFRIGEO**, es, p. c. prod. [Hauer gran freddo. Gall. Avoir grand froid.
- Hisp. Refriarse mucho.]** Luc. 1. 1. ualde frigeo. Mart. lib. 3. Perfrixisse tuas quæstæ est præfatio fauces. Iuuen. Sat. 7. Et si perfrixit, cantat bene.
- PERFRIGERO**, as, [Raffreddare.] Cic. de Nat. 1. 1. refrigero. Plin. l. 25.
- PERFRIGESCO**, is, ualde frigidus fio. Plin. lib. 3. c. 6.
- PERFRIGIDVS**, a, um. Cicero 6. Verr. Hiems summa, tempestas perfrigida.
- PERFRINGO**, is, [Romper, frangere, uiolare. Gal. Rompre en pieces. Hisp. Quebrantar, uiolar.] Cic. de Nat. 1. 1. perfringo, uiolo. Ter. Ad. Ne uisum ceciderit, ac perfrigerit aliquid. Cic. pro Mil. Senatus grauiissima decreta perfrigerat. Idem 7. Ver. Ut omnia repagula iuris pudoris, & officii perfringentes. Perfractus, a, um, Axe perfractio uoluitur, Silius lib. 16. Fores perfractæ, Tibul. lib. 1. El. 10. Perfractæ, obstatæ, Cic. 3. Off.
- PERFRUOR**, eris, [Godere lungamente. Gall. jouir tout alement. Hisp. Mucho gozar.] Cic. de Fin. diu & constanter fruor. Cic. 5. de Fin. Sequamur eam uitam, quæ rebus ipsis perfruat. Idem 1. Off. Expetuntur diuitiæ ad perfruendas uoluptates.
- PERFUGA**, ge, [Trasfuga, fugitivo. Gall. Rebelle, qui s'est allé rendre aux ennemis. Hisp. Tornadizo.] Cic. de Nat. 1. 1. ad hostes perfugit. Cic. l. 3. Off. Perfuga ab eo uenit in castra Fabricij. Cic. 7. Bel. Gall. Ad miratus quærit ex perfugis castra. Idem 1. Off. & Transfuga dicitur. Liu. l. 2. Metuens, ne retraheretur, ut transfuga.
- PERFUGIO**, is, p. c. [Ricorrere ad alcuno per aiuto. Gall. Fuir en quelque lieu à refuge. Hisp. Huir à lugar por ayuda.] Cic. de Nat. 1. 1. auxilij gratia ad alium confugio. Cic. l. 1. Bel. Ciu. Magnus eorum numerus ad Cæsarem perfugiebat. Cic. 7. Verr. Hic locus est unus, quo perfugiant, hic portus, hæc ara sociorum.
- PERFUGIUM**, gi, [Luogo dove si saluano ne i pericoli, rifugio. Gall. Refuge, lieu propre pour se sauuer. Hisp. Lugar donde recogemos.] Cic. de Nat. 1. 1. locus tutissimus, quo nos in calamitate recipere contendimus. Liu. 2. Nullum propius perfugium erat. Cic. 4. Bell. Gall. Quo perfugio superiore anno fuerant usi. Transfertur ad litteras. Cic. Att. Vtor eodem perfugio, quo tibi utendum cenfeo, litterulis nostris.
- PERFULCIO**, cis, cire, [Fortificare.] Cic. de Nat. 1. 1. bene fulcire. Ou. ad Pis. Eloquio sanctum modo perfulcire senatum.
- PERFVNDIO**, is, [Spargere. Gall. jeter ou verser une liqueur par dessus, mouiller. Hisp. Derramar, mojar.] Cic. de Nat. 1. 1. humore affuso madefacio. Virg. 3. Georg. Dulcibus idcirco fluiuis pecus omne magistri perfundunt. Artus perfundere rore, Oui. 3. Met. Cic. 3. Ver. Aqua feruenti a Rubrio Philodamus perfunditur. Ensis perfunditur san guine. Oui. 7. Met. Perfundere animum religione, per translationem pro imbuiere. Liu. 10. Perfundere animos suauitate. Cic. de Clar. Or. Animum uoluptate perfundere, 4. Tusc. Perfusus, part. Liu. 30. Perfusum millies cruore Rom.
- PERFVNGOR**, geris, gi, [Far perfettamente. Gal. Acheuer de faire, faire de noir & écrire jusques à la fin. Hisp. Acabar el officio.] Cic. de Nat. 1. 1. ad extremum obire manus. Cic. pro Clu. Quod se perfunctos iam esse arbitrantur, cum de reo iudicant, negligentius, attendunt cetera. Idem de Sen. Munere quodam necessitatis, & graui opere perfungimur. Ter. in Hec. Dum ætatis tempus tulit, perfuncta factis sum. Perfunctio, Cic. 1. de Fin. Neque laborum perfunctio, neque perperio dolorum.
- PERFVNCTORIE**, [Disopra nia.] transitorie, inaniter, nec toto conatu. Vlpian. Neque perfunctorie, aut obscure dicere, aut denunciare debet.
- PERFVRO**, perfuris, p. c. [Furiare grandemente.] Cic. de Nat. 1. 1. uehementer infansio. Virg. 9. Aen. Incensus & ipse perfurit.
- PERGA**, a, opidum in Pamphiliis, a quo Diana Pergæa, περγαία, dicta est propter templum illi dicatum. Mela lib. 1.
- PERGAMA**, orum, arcium Troianarum nomen, ut annotauit Serlius in illud Virg. 2. Ae. Prolapsa uidentem Pergama. quamquam post ea, ut idem fatetur, hoc nomen & ceteris arcibus communicatum. Ponitur item pro ipsa Troianorum urbe, quæ Ilium appellata. Virg. 1. Ae. Bellantes Pergama circum. In eadem significatione legitur Pergamos, siue Pergamus. Auctor Aetna. Quis non Argolico defleuit Pergamon igni Impositam. Hinc Pergamenus, a, um, Troianus. Prop. lib. 4. Eleg.
- PERGAMVM**, Pli. siue Pergamus, περγαμος, Ptolemeo, urbs insignis Asia non procul a Caico fluuiio: ita dicta, quod edita in rupe sita esset. nam Pergama olim loca omnia editoria appellabantur, restibus Suida, & Seruio. uide Stra. lib. 13. Hinc Pergamenus, a, um, ut charta Pergamena, quæ Pergami inuenta est, & ab Attalo rege, (ut Aeliano placet) siue ab Eumene (ut Plinius maualt) primū Romam transmissa.
- PERGAUDEO**, es, uehementer gaudeo. Cic. ad Q. F. l. 3.
- PERGIGNO**, is, [Generare.] Cic. de Nat. 1. 1. idem quod gigno. Cat. Argon.
- PERGO**, pergis, perrexi, [Andare, far viaggio. Gall. Aller continuer. Hisp. Ir à andar camino.] Cic. de Nat. 1. 1. ex Per, & Rego, uado, inter facio. Plautus in Capti. Nunc ad eum pergam. Terent. in

- Hec.** Quis est, qui huc pergit? Quandoque persevero, procedo. Ter. in Ad. Si molestus esse pergis, iam intro abripiere. Vir. 1. Ae. Si prima repetēs ab origine pergam. Aliquando pro agro. Vir. 9. ecl. Pergite Pierides. Quandoq. festino. Ter. in Pho. Domum ire pergam, ubi plurimum est. Quandoq. conor. Ibidem: Ad fores suspensio gradu: placide ire perrexe. Ponitur aliquando pro præterire, Cic. At. lib. 3. Sed pergo præterita. Pergē in uirum, dixit Pla. in Men. id est, ostende te uirum fortem.
- PERGRACILIS,** le, [Molto sottile,] ualde gracilis. Pl. l. 2. 5. c. 13.
- PERGRÆCOR,** aris, [Crapulare. Gal. Gaudir & faire grand chere, yrogner. Hisp. Viur a modo de Griegos y uiciofamente,] ἐλλωζω, epulis, & potationibus inferuio, quod est Græcorum proprium. Titinius: Nunc ruri pergræcatur. Pla. in Tru. Vt cum solo pergræcetur milite. Idem in Bacch. Vt suadeas gnato meo, Vt pergræcetur tecum.
- PERGRANDIS,** de. Cicero 6. Verr. Vas uinariū, pergrandi trulla excauatum. Idem de Ic. Ag. Agris publicis pergrande uectigal imponere.
- PERGRAPHICVS,** [Fatto a penello. Gal. Fort bien fait, comme qui l'auroit peint. Hisp. Hecho al puzel.] absolutus, quasi pictoris manu expositus. Pla. in Tru. Pergraphicus sycophanta.
- PERGRATVS,** a, um, admodum gratus. Cic. ad Brut. Pergratum mihi erit. Interponitur aliquando dictio aliqua inter Per, & Gratua. Cic. Att. l. 1. Per mihi, per inquam gratum feceris.
- PERGRAVIS,** & hoc pergræue, p. c. ualde grauis.
- PERGRAVITER,** admodum grauitur. Cic. Att. lib. 1.
- PERGULA,** α, περὸλον, locus apertus a multis lateribus, aerem excipiens, aliquando extra parietem porrectus, & modo reclusus, modo subditiō expositus, a pergēdo dicta, quod in ea deambulare soleamus. Pl. lib. 2. 1. c. 3. Cum corona rosacea interdiu e pergula sua in forum prospexisse dictus. In pergulis præceptores discipulos erudebant, alijq. artifices opera sua uelut in propatulo habebāt. Vnde Sue. de Crassitio grammatico: Deinde in pergula docuit. Pl. lib. 3. 5. c. 10. de Apelle: Perfecta opera proponebat in Pergula transeuntibus. Pergula etiam locus accommodatus exponendis uenalibus rebus. Vlpia. l. Heres. de iudicijs: Legitur & Pergula pro ijs, qui in Pergula uerlantur. Iuu. Sat. 1. 1. Item in nati Pergula dicitur excursus per totam nauim, alio nomine Porticulus. In uineis uero topiarium opus significat. Col. lib. 1. 1. c. 2. Si quæ pergulae uinum generosarum a putatoribus relictae sunt, ante Kalen. Apr. utique deputari debent. Pl. etiam l. 1. 5. c. 24. Vitium generosarum pergulas præcipit Quinquatribus esse putandas.
- PERGULANVS,** ut Pergulana uitis, quæ pergulis sustinetur. Colum. libro 3. capit. 2.
- PERHIBEBO,** bes, [Dire, affermare. Gal. Dire, affermer. Hisp. Dezir, afirmar.] κατὰ λόγῳ, ex Per, & Habeo, significat dico, & affirmo. Colum. libro 4. India perhibetur molibus ferarum mirabilis. Cic. 2. de Diuina. Bene qui conijciat, uatem hunc perhibebo optimū. Interdum Perhibere, est dare, Plaut. in Pse. Cur ego uestem, Aurum, atque ea, quibus uobis usus, perhibeo? Idem in Mer. Diem unum orauit, ut apud me perhiberem sibi locum. Perhibere testimonium, hoc est ferre. Colum. libro 4. Quandoque pretium notat, ut uendo, Plaut. in Persa: Eodem mihi pretio sal perhibetur, quo tibi.
- PERHONORIFICVS,** a, um, ualde honorificus, Cic. Att. Consalutatio forensis perhonorifica. Perhonorifice, adu. Cic. At. l. 14.
- PERHOREO,** res, [Temere. Gal. Avoir grand' peur & frayeur, trembler de peur. Hisp. Mucho temer.] siue Perhoreo, extimesco. Cic. Att. lib. 9. Genus belli crudelissimi, perhorruī. Eidem lib. 1. 3. Quid est quod perhorrescas?
- PERHORRIDVS,** a, um, ualde horridus. Liu. lib. 22.
- PERHOSPITALIS,** le, ἡγερος, ualde hospitalis. Cic. 6. Ver. Huius domus est uel optima Messanæ, maximeq. perhospitalis.
- PERHYMANVS,** a, um, humanus. Ci. ad Q. Fr. lib. 2. Multum is mecum serinonem habuit, & perhumanum.
- PERHIEMO,** as, are, [Inuernare.] διαχειμερίζω, totam hiemem transigo. Col. l. 1. c. 3.
- PERIANDER,** ὁ ἐπὶ ἀνδρῶν, Cypseli filius, unus ex septem sapientibus Græciæ, & Corinthiorum rex, qui aliquando interrogatus, quare, cum sapiens esset, in tyrannide perseueraret. Qua, inquit, & sponte, & inuitum cedere, est periculosum. Sunt, qui duos fuisse Periandros tradant, alterum Corinthi tyrannum, alterum sapientem, eumq. Ambraciotem. quorum sententia uerisimilior uidetur. nam & matris, & uxoris mortuæ concubitus, aliaq. id genus flagitia, quæ de Periandro Corinthio traduntur, non uideo quo pacto in sanæ mentis hominem, nedum in sapientem cedere potuerint.
- ***PERIBEBA,** Euromedontis gygātis filia fuit: ex qua Neptunus Nauphithoum suscepit, Alcinoi patrem, Hom. 7. Odyss.
- PERICLES,** Atheniensis, qui annos quadraginta in administratione reip. principatum tenuit, auctoritate & eloquentia pollebat. un-
- de & Olympius identidem a Poetis comicis appellabatur, quod tonare in concionibus, & fulmē cedere uideretur. habuit in administratione reip. aduersarium Thucydidem Milesium.
- PERICLITATIO,** [ἐπειρηχασίς,] Gal. Peril. Hisp. Peligro.] experimentum, usus. Cic. 1. de Na. De. Quarum utilitate longinqui temporis usus & periclitatio percipimus.
- PERICLITOR,** aris, [Andare a pericolo. Gal. Semettre ou estre en danger. Hisp. Ponerse en peligro.] κινδύω, periculum subeo: ut, Periclitator fama, capite. Mar. lib. 6. Periclitatur capite Sorades noster. Periclitari etiam experiri. Cic. lib. 1. de Or. Periclitandæ uires ingenij. Planc. ad Cic. Periclitari uolui, si possem mea præsentia, & Lepidum tueri, & exercitum facere meliorem.
- PERICVLOR,** aris, [Andare a pericolo.] κινδύω, periculū subeo, unde, Periculatus sum, apud Catonem, teste Festo.
- PERICVLOSE,** [Pericolosamente. Gal. Perilleusement. Hisp. Peligrosamente.] Cic. Tir. Periculose hieme nauigatur. Idem pro Mil.
- PERICVLOSVS,** sa, sum, [Pericoloso. Gal. Perilleux. Hisp. Peligroso.] κινδύω, cū periculo. Cic. l. 1. Of. Grauioribus morbis periculosas curationes adhibere coguntur. Cæf. 7. Bel. Gal. Intrare intra præsidia, periculosum putabat.
- PERICVLVM,** li, [Pericolo. Gal. Peril, danger. Hisp. Peligro.] κινδύω, a Pereo deduci uidetur, & salutis discrimen significat. Virgilius libro 3. Aeneid. Obscenamque famem, quæ prima pericula uitæ. Varijs autem modis hoc nomine in oratione utimur. dicimus enim Periculum adire, Afferre Periculum, Adducere in periculum, Committere se periculo, Faceffere periculum alicui, Inferre se in periculum capitis, Inijcere periculum, Intendere periculum, Intentare periculum, Vocari in periculum. Aliquando accipitur pro experimento. Ter. in Eunu. Fac periculum in litteris.
- PERIDONEVS,** a, um, [Molto atto,] ualde idoneus. Cæf. 2. Bel. Cic. Is locus peridoneus castris habebatur.
- PERILLVS,** Atheniensis faber, ingenio præstans, qui Phalaridi tyranno Agragantino, taurum ex ære fabricauit, in quo reus clauderet, ac, subiecto igne, mugitum bouis ederet: cuius muneris nomine cum amplissimum a tyranno, qui nouis semper tormentis delectabatur, speraret munus, inclusus tauro, suppositisque ignibus, primus suæ artis experimentum præbuit. Ouidius 1. de Arte: Et Phalaris tauro uolentu, membra Perilli Torruit. Plini. libro 34. capit. 8.
- PERILLVSTRIS,** stre, admodum illustis. Cic. Att. lib. 5.
- PERIMBECILLVS,** uel Perimbecillis, le, ualde imbecillus. Cicero Att. libro 10. Quod est natum, perimbecillum est. Varro 3. de re rustica, cap. 20.
- PERIMO,** is, [Vccidere, distruggere. Gal. Tuer, mettre, aneantir. Hisp. Matar, destruir.] ἀπαρέω, a Per, & Emo, interficio, tollo. Plau. in Men. Hunc ego perimam. Cic. 4. Tus. Si perimit, ac delet omnino. Idem de haruf. resp. Ludi non intermissi, sed perempti, atque sublati. Perimere reditum est intercludere. Idem pro Plan. Si mihi uis maior aliqua reditum peremisset. Peremptus, imperfectus. Virg. 9. Ae. Primis una tot cæde peremptis.
- PERINCOMMODE,** Cic. ad Att. lib. 1. Accidit perincommode.
- PERINCOMMODVS,** a, um, ualde incommodus. Liu. lib. 37.
- PERINCONSEQUENS,** ἀνὰ λόγῳ, ualde inconueniens. Gellius libro 14. cap. 1.
- PERINCERTVS,** ualde incertus. Gell. l. 18. c. 4. ex Sallustio: Cn. Lentulus, perincertum stolidior, an uanior.
- PERINDE,** [Cosi, quasi. Gal. Ainfi, pareillement. Hisp. Semejantemente, como.] ἕτως, ex per, & inde, idem significans quod similiter. & habet post se ferē aliquam harum particularum, Vt, Quasi, Ac, Acsi, uel, atque. Plau. in Pseu. Omnes res perinde sunt, ut agas. Cic. 3. Tus. Philosophia non perinde, ac de hominum uita est merita, laudatur. Idem pro Marcel. Vereor, ut hoc, quod dicam, non perinde intelligi auditu possit, atque ego cogitans sentio. pro adeo. Suetonius in Domit. Nulla te perinde motus, quam responso Ascletarionis mathematici. Aliquando pariter. Pl. libro 11. Epist. Funus Rufi clarissimi, & perinde felicissimi. Sue. in Cæf. Litteram d. pro a, & perinde reliquas committet. Cic. Terentiæ. Te & Dolabellam perinde diligo. Aliquando, per hunc modum. Ter. in Phor. Sexcentas perinde potius scribito mihi iam dicas. Aliquando post Perinde sequitur Tamquam. Gell. l. 15. c. 29. Hoc perinde est tamquam si ego dicam, Est mihi nomen Iulium. Aliquando perinde & adeo simul iunguntur, idemque significant quod ita. Pla. in Amph. Perinde adeo, ut me uelle intelligis. Aliquando post Perinde sequitur Prout. Pl. in Paneg. Meminerint perinde coniecturam de moribus suis homines esse facturos, prout hoc uel illud elegerint.
- PERINDVLGENS,** is, ualde indulgēs. Cic. 3. Perindulgens in patre.
- PERINFAMIS,** ualde infamis. Suetonius in Vitel. capit. 2. Moræ libertinæ perinfamis.
- PERINFIRMVS,** a, um, ualde infirmus. Cic. 2. de Fin.

- PERINGENTIOSVS**, ualde ingeniosus. Cic. de Clar. Or.
- PERINIQUVS**, a, um, ualde iniquus. Cic. pro leg. Man. Periniquum & non ferendum. Liu. 2. Periniquo animo ferebat.
- PERINSGNIS**, ualde insignis. Cic. 1. de Legib. Corporis grauitate perinfignes.
- PERINTEGER**, a, um, omnino iniolatus. Gell. 1. 3. c. 5.
- PERINTHVS**, urbs Thracie ad Propontiden, postea Heraclia dicta, a nomine Heraclij, principis Constantinopolitani: in qua olim fuit celeberrimum illud Amphitheatrum marmoreum, ex uno la pide excisum, quod inter septem orbis miracula numeratur. Inde Perinthius, a, um, ut Perinthia, Menandri Comœdia.
- PERIPATETICI**, Philosophi Athens, a Platone schola profecti, quorum princeps fuit Aristoteles: ita dicti, quod inambulantibus disputarent: *ἄντ τῆ περπατεῖν*, deambulare. Cic. 1. 1. Ac. Platonis auctoritate una, & consentiens duobus uocabulis philosophiæ forma instituta est Academicorum, & Peripateticorum, qui rebus congruentes, uominibus differant: nam cum Plato Speusippum sororis filium philosophiæ quasi heredem reliquisset, duos autem præstantissimos studio, atque doctrina, Xenocratem Chalcedonium, & Aristotelem Stagiritem: qui erant cum Aristotele Peripatetici dicti; quia disputabant inambulantibus in Lycio: illi autem, qui Platonis instituto in Academia (quod est alterum gymnasium) ceteris erant & sermones habere soliti, e loci uocabulo nomen habuerunt.
- PERIPETASMATATA**, tum, [Raççi. Gall. Tapiserie. Hisp. Las mantas de pared, parimento de cama.] aulea sunt, siue tapetia, quæ ornatus gratia circa parietes extenduntur, unde & nomen habent. nam *περπατεῖν*, est extendere. A Lucretio Babylonica dicuntur: ab alijs Attalica, a Capitolino Stromata, & Peristromata: a Varrone Beluata, id est a beluis uariiegata: a Plauto etiam Peristromata. Cic. 6. Ver. Attalica Peripetasmata.
- PERIPHAS**, Thefalus uir, pater Lapithæ: a quo Lapithæ nomen acceperunt. Steph.
- PERIPHERASIS**, [Circulocutione.] Latine circumlocutio, uel circuitio, figura est, teste Quin. 1. 3. c. 6. quæ fit, cum, quod uno, aut certe paucioribus uerbis dici poterat, pluribus explicatur.
- PERISTEREONIS**, [Colombara.] locus ubi colubæ educantur, quas Græci uocant *περὶστέρις*, Varr. de re rust. 1. 3. c. 7. Incedunt in locum unum; quod alij uocant Peristereona, alij Peristerotrophion. Peristereon fit magna camera tectus, uno ostio angusto.
- PERISTEREOS**, uel Peristereon, onis, *περὶστέριον*, Diosc. herba, quam alio nomine Verbenam, & Verbenacam appellamus: ita dicta, quod Columbæ unice hac herba delectentur. Plin. 1. 2. 5. c. 10.
- PERISTEROTROPHIVM**, [Colombara. Gall. Vn colombier. Hi. Palomar.] p. p. *περὶστέριον*, locus in quo columbæ habentur, Latine columbarium: quamuis columbarium proptie fit loculamentum in peristerotrophio, singulis columbarum partibus præparatum. Var. lib. 3. de re rust. c. 7.
- PERISTROMATA**, penul. prod. quasi circumstratum, aulæum, quo aulae parietes solent ornari. Cic. 2. Phi. Conchyliatis Cn. Pompeij peristromatis.
- PERISTYLIUM**, locus columnis clausus, circumquaque porticum habens quasi circumcolumnium, *ἄντ τῶν σῦλων*, a columnis circumquaque dispositis. Vitru. 1. 5. c. 1. 1. In palæstra peristylia quadrata, siue oblonga ita sunt facienda, uti duorum stadiorum habeant ambulationis circuitione. Legimus & Peristylū per quattuor syllabas, Cic. pro domo: Porticum pauimentatam amplissimum peristylū. Var. 1. 3. de re rust. c. 6. Peristylum tectum tegulis, aut rete.
- PERITE**, [Doctrinate. Gall. Bien auiseement. en homme entendu. Hisp. Sabiamente.] *ἔπιστάμενος*, Cicero 2. de Leg. Institutum perite a Numa.
- PERITIA**, [Doctrina. Gall. Experience. s'auoir. Hisp. Sabiduria con experiencia.] Plin. lib. 14. c. 1. Cognitio ex usu.
- PERITO**, as, pæ. co. *ἄπλημασι γομαι*, freq. a Pereo. Pla. in Cap. Qui per uirtutem peritat, non interit.
- PERITVS**, a, tum [Ammaestrato, dotto. Gall. Expert & sanant. Hisp. Sabio, docto y experimentado.] *ἔπιστήμων*, ab antiquo uerbo Perio, ut quidam existimant: unde Experio tractum ijdem arbitrantur. Est autem Peritus idem fere, quod ductus, quamquam nō desunt, qui Doctū esse, minus esse uelint, quam Peritum. Nonius Doctum, & Peritū cum simile uideatur, aut Tullio discretum est, ut sit Peritum plus quam doctum. De Off. 1. 3. Cum sint docti a peritis, desistunt facile a sententia. Constituitur aliquando cum genitiuo. Pli. ep. 2. 2. Peritus priuati iuris, & publici. Aliquando cum accusatiuo cum Ad. Cic. pro Fon. Ad disciplinam peritum, ad consilia prudentem. Aliquando cum ablatiuis cum De. Var. 1. de re rust. c. 2. Qui de agricul tura peritissimus existimatur.
- PERIUCUNDVS**, a, um, [Molto gacondo. Gal. Fort plaisant & recreatif. Hisp. Muy placentero.] Cic. ad Lent. 1. 1. Cui litteræ tuæ periuicundæ fuerunt. Periuicunde, idcir. Cic. Att. 1. 13.
- PERIURATIO**, a Periuoro, Periuoratiuacula, dem. Pla. in Stich.
- PERIURIOSVS**, a, um, qui peierare consueuit. Pla. in Tru.
- PERIURIVM**, iurij, [Giuramento falso. Gal. Parjurement. Hisp. Falso juramento.] *ἔπορκια*, iusiurandum uiolatum. Cic. 3. Off. Regulus non debuit condiciones bellicas perturbare periurio.
- PERIURORAS**, [Giurare il falso. Gall. Se parjurer. faulser son serment. Hisp. Perjurar.] *ἔπορκεῖν*, peiero. Pla. Asi. Vbi uerbis conceptis scis periuraris.
- PERIURVS**, [Che non osserua il giuramento. Gall. Parjure qui a faulser son serment. Hisp. El que se perjura.] *ἔπορκος*, qui iusiurandum uiolat. Virg. 2. Aen. Talibus infidijs, periurique arte Sionis. Sil. 1. 16. Perfidiam fugio, & periuram ab origine gentem. Quid. 2. Am. Eleg. 10. Aequora periuro naufragus ore bibit. Periurior comparatiuum, Cic. 1. de Na. De. Periurior hoc homine non est. Periurissimus, superlatiuum. Pla. in Mil. Periurissime hominum. Cic. pro Ros. Improbissimum & periurissimum lenonem.
- PERLABOR**, perlaberis, [Trapassare. Gall. Couler & glisser parmi. Hisp. Deslizarse, o delezarse.] *ἰσάδ ὕψω*, labendo transeo. Cic. 1. de Nat. De. Sanguis, ad cor confectus iam, coctusq. perlabitur. Vir. 1. 1. Ae. Summas leuibis perlabitur undas.
- PERLÆTVS**, uehementer lætus. Liu. 10. Supplicatio perlæta fuit.
- PERLATVS**, ualde latus: unde Perlate, adue. ut, Perlate parere, Cic. 2. Or. Id in sermonis nostri consuetudine perlate patet.
- PERLECEBRA**, æ, p. c. *ἑλεγχοντες*, illecebra. Pla. Asi.
- PERLETO**, as, are, freq. Cic. pro Flac. Egentes & leues, spe legationis & uatico publico, priuata etiam benignitate perlectat.
- PERLEGO**, gis, [Leggere tutto.] *ἐπιλέγωμαι*, a principio ad finem usq. lego. Pla. in Asi. Lege, perlege. Perlegere oculis, est diligenter intueri. Virg. 6. Aen. Quin protinus omnia Perlegerent oculis.
- PERLEPIDVS**, a, um, in primis lepidus, Plaut. Pseu.
- PERLEVIS**, ualde leuis. Cic. de lege Agr. Populi R. uetigalia perleui sæpe momento fortunæ, inclinatione temporis pendunt. Liu. 21. Inlyti populi perleui momento uicti sunt.
- PERLIBENS**, a quo Perlibenter. Cicero ad Att. lib. 8. Tecum perlibenter loquor.
- PERLIBERALIS**, le, admodum liberalis. Ter. Hec. Perliberalis uisa est. Perliberaliter, Cic. ad Att. 1. 10.
- PERLIBRO**, as, p. p. *παραβιβάζω*, diligenter, ac perfecte mensurare, & ad libram æquare. Col. 1. 3. c. 13. Stella imæ fossæ solum metitur, atque perlibrat. Interdum pro librando torquere. Silius lib. 15. Iaculum a tergo perlibrat ad ossa.
- PERLICIO**, cis, p. c. perlexi, perlectum, [Tirare, adescare. Gal. Attrahere, alicher. Hi. Attraher con alagos.] perlicere, (quod frequentius Pellicio dicitur euphonie causa) idem quod allicere, *ἐδύλασεν*, Liu. 5. Ut quos quisque posset ex collegio Tribunorum ad intercessionem perlicerent.
- PERLIGO**, gas, p. c. [Congiungere.] *ἰσάδ ἑώ*, constringo. Pla. Bac.
- PERLINIO**, nis, p. c. perliniui, perlinitum, perlinire, *διαλεχθῆναι, διαλεχθῆναι*, totum oblinire. Col. lib. 9. c. 9.
- PERLINO**, perlinis, perlini, perliui, uel perleui, p. p. idem quod perlinio. Col. lib. 7. c. 5. Vlcerata adipe suilla perlinuntur. Perlitus, a, um, Pla. Caf. Vnguentis perlitus.
- PERLITO**, as, p. c. perfecte lito, sacrificio facto deos placo. Gell. lib. 1. c. 7. Ex Valerio Antiate, res diuinæ factæ, riteq. perlitatæ. Liu. 7. Diu non perlitatum.
- PERLONGE**. Ter. Eu. Perlonge est, sed tanto ocuis properemus.
- PERLONGINQVVS**, a, um, ualde longinquus. Pla. Bacc.
- PERLONGVS**, a, um, Cic. ad Att. 1. 5. Perlonga, & nō satis tuta uia. Pla. Tri. Si operiri uis aduentum Charmidis, Perlongum est.
- PERLVBET**, p. c. uehementer lubet, Plaut. Cap. Perlubet hunc hominem colloqui. Perlubens, Cic. ad Q. F. 1. 2. In quibus, me perlubente, Seruius allusus est.
- PERLUCEO**, ces, xi, cere, [Tralucere. Gall. Fort luire. rendre grand lueur. Hi. Trasluzir se alguna cosa clara que luze.] *διαφαίνεω*, translucere. Plin. 10. c. 54. Si contra lumen, cacumine ouorum apprehenso uino manu, purus & uniusmodi perluceat color. Vt uisus Pelluceo, euphonie causa.
- PERLUCIDVS** demin. Catull. in Rufum epig. 64.
- PERLUCIDVS**, a, um, & Pellucidus, [Lucido, chiaro. Gal. Diaphane, clair, luifant. Hisp. Claro luzido.] *διαφανής*, a Perluceo, uel Pelluceo. Est autem Pellucidum, quod per medium sui lucem transmittit, ut aqua, uitrum. Col. lib. 1. c. 2. Coloratas, & perlucidas uas. Mart. lib. 12. Crine nitens, niger unguento. perlucidus ostro. Quid. Ep. 21. Est nitidus, uitroq. magis perlucidus amnis. Membranæ oculorum perlucidæ. Cic. 2. de Nat. De. Hor. 1. Car. Ode 18. Arcaniqu. fides prodiga perlucidior uitro.
- PERLUCIVOSVS**, a, um, ualde luctuosus. Cic. ad Q. Fr. 1. 3.
- PERLUDO**, is, p. p. [Giucare scherzare. Gal. Parjouer, jouer un jeu enties. Hisp. jugar o burlar.] *παίζω*, ludo. Prop. lib. 4. Eleg. 4. Vidit areosis Tatiū perludere campis.
- PERLUO**, [Lauar bene. Gall. Fort lauer & nettoyer. Hisp. Mucho lavar.] *ἰπλέω*, multum lauo. Columella libro 6. capitulo 8. Vino per-

- In t'ar os. O. iudius 4. Met. Fonte suo formosos perluit artus. Horatius 1. epist. 15. Gelida cum perluor unda. Perlutus, a, um, Col. libro 9. cap. 16. Fauorum reliquæ, aqua dulci perluta sunt, in uas æneum coniunguntur.
- PERLUSTRO**, as, [Andar errando. Gall. Regarder de tous costez. Hisp. Mirar de todas partes.] peragrande perspicio. Liu. 7. Perlustrauit hostium agros. Transfertur & ad animum. Cic. in Pa. Huius materiæ perlustrandæ animo partes erunt omnes.
- PERMACER**, a, um, p. c. ualde macer. Plin. l. 16. c. 6.
- PERMADEO**, permades, p. c. [Esser tutto humido. Gal. Estre fort moiste. Hisp. Ser mojado del todo.] Stuy p'oiuouais, totus in adeo: unde Permadeico, totus madidus fio. Coll. l. 2. c. 19. Si permaduit inutile, est uinum mouere. Mart. l. 5. Et effuso permaduisse croco. Col. lib. 2. c. 4. Si magnis imbribus terra permaduierit.
- PERMAGNVS**, a, um, ingens, ualde magnus. Cic. l. de Fin. Fieri permagna accessio potest. Idem 5. Verr. Tu ista permagno æstimas. Ter. Heaut. Illud permagni referre arbitror
- PERMANEO**, nes, p. c. [Durare, perseverare. Gall. Demourer jusques à la fin, perseverer, continuer. Hisp. Quedar hasta el cabo.] διατελειω, usque ad finem inaneo. Cic. de Am. Aliter amicitia stabiles permanere non possunt. Ou. 14. Met. Contempto munere Phœbi, Innuba permaneo. Translate pro perseverare. Ter. in Hec. Ira inter eas intercessit, quæ permansit diu. Cæs. 8. Bell. Gall. Solus ex Aeduis ad id tempus permanserat in armis.
- PERMANO**, as, p. c. p. [Penetrare. Gall. Coulier parmi & descendre jusques. Hisp. Manar por otra cosa.] καταβω, manando penetro, uel peruenio. & habet fere post se accusatiuum, cum aliqua harum præpositio-num Ad, uel In. Cic. lib. 1. de Nat. De. Nec est, quod ab his ad hominum uitam permanere possit. Idem 3. Tusc. Medicina, quæ sanaret eam cupiditatem, permanat in uenas. Idem 2. de Or. Vt ad eorum mentes, apud quos agitur, mouendas permanare possint. Luc. l. 3. Permanare animam nobis per membra solere. Plaut. in Cap. posuit pro diuulgari: Ne permanet palam hæc nostra fallacia. Ter. Ad. Ne ad patræ hoc permanet. Id est, ne pater resciscat. Permanans, tis, Cic. 3. Tusc. Conclufiuncula non permanans ad sensus. Permananter, Luc. l. 6. Vique adeo permananter uir perualet eius. De magnete. Permanasco, is. Pla. Trin. Suo ne gnato crederem, neue cuiquam, unde ad eum id posset permanscere, id est unde posset resciscere.
- PERMANSIO**, [Dimora. Gall. Perseuerance. Hisp. Aquella obra de perseuerar y quedar hasta el cabo.] Cicero Lent. lib. 1. epist. Numquam præstantibus in rep. gubernanda uiris laudata est in una sententia perpetua permansio.
- PERMATVRESCO**, [Dinenir perfettamente maturo. Gal. S'acheuer de murer. Hisp. Ser de hazerse maduro.] prorius maturus. Col. l. 2. c. 10. Hoc semen uidi per autumnum, cum permaturerit, tolli. Oui. 4. Met. Nam color in pomo est, ubi permaturuit, ater.
- PERMEQ**, as, are, [Passare, penetrare. Gall. Passer outre, passer parmi. Hisp. Penetrar andando.] διαβω, penetro. Cic. 4. Ac. Quædam animalis intelligentia per omnia ea perineat & transit. Oui. 4. de Pont. el. 11. Dum litora nostra recurrens Tot maria & terras permeat. Plinius libro 31. capitulo 5. Alpheus in ea insula sub ima maria permeat.
- PERMESSVS**, fluius Bæotiæ ex Helicone perueniens, Phœbo, & Musis sacer. Strab. lib. 9. Virg. in Sileno: Tum canit errantem Permessi ad flumina Gallum. Declinatior etiam Permessis, idis, uel idos. Martial. lib. primo: Quid tibi cum Cyrrha? quid cum Permessidos unda?
- PERMETIOR**, tiris, [Misurare. Gall. Mesurer. Hisp. Medir.] διαμετροειν, metior. Cicero 4. A cad. Vos huius magnitudinem, quasi decem-peda permensa, refertis. Liu. 2. 5. Altitudinem muri, quantum coniectura poterat, permensus. Virg. 3. Ae. Permensi classibus equor. Iter durum permensus, Stat. 1. Sil. Permensus passium, Columel. lib. 3. cap. 13.
- PERMETVO**, is, ualde metuo. Virg. 2. Aen.
- PERMINTVS**, a, um, ualde exiguus. Cic. 2. Tusc.
- PERMIRVS**, a, um, magnopere admirandus. Cic. 2. de Diu. Vt mihi permirum uideatur, quemquam exitare. Ad Appium l. 3. Illud permirum mihi accidit.
- PERMISCO**, es, [Mescere, meschiare. Gal. Fort mester. Hisp. Mucho mezclar.] μεταμιγνυμι, miscendo confundo. Cic. 4. Ver. Quæ erant ætatis, ordinis, quæstusq. permiscuit. Idem in Or. Ego aurem sentio omnes in oratione quasi permistos & confusos pedes. Permistus, a, um, Cic. l. de Diu. Animi hominum, somno soluti, cernunt ea, quæ permisti cum corpore uidere non possunt.
- PERMISTE**, [Mescolatamente. Gall. Pestemeste l'un parmi l'autre, tout ensemble. Hisp. Mezcladamente.] Cic. l. de Inu. Si genera ipsa rerum ponuntur, neque e permiste cum partibus implicantur.
- PERMISTIO**, [Mescolan.] Cicero de Vni. Permissiois reliquias æquabat.
- PERMISSIO**, [Concessione.] Liuius 27. Permissioem extra ciuium corpora fieri iuberent. Est & Permissio figura rhetorum, de qua lib. 4. ad Herennium.
- PERMISSVS**, us, ui, in sing. num. quartæ declinationis, in plu. secunda. Cic. l. Off. Cum Hannibalis permisu exisset e castris.
- PERMITIS**, te, p. ualde mices, perfecte maturum. Col. lib. 12. c. 41. Sorba non permitia.
- PERMITTO**, is, [Permettere, concedere. Gall. Permettre & laisser faire, donner congé. Hisp. Permitir y consentir.] εδω, sino, concedo, tolero. Cic. Tusc. Qui & amico permiserit, & se ostenderit de hoc toto genere nihil laborare. Interdum dedo, Curt. lib. 1. Ad præstitutum diem permisere se regi. Et in hac significatione dicimus, Permittere se fidei alicuius, & Permittere se in fidem. Cæs. 2. Bel. Gal. Se suaque omnia in fidem, atque potestatem populi R. permittere. Liu. 7. Nos ipsos, nostraque omnia, cognita permittimus fidei. Interdum immitto, incito, Liu. libro 3. Concitauit equos, permittuntq. in hostem. Sisenna lib. 3. apud Nonium. Et inde equum con-citatum princeps ad hostium permittit acie. Interdum præcipito, Idem l. 4. Multi præmissis armis ex summo se permittent. Interdum committo, Sallust. Ea potestas per senatum magistratui maxima permittitur. Idem: M. Petreio legato exercitum permittit. Est etiam Permittere idem, quod transmittere. Col. lib. 8. cap. 8. Hoc genus casei potest etiam trans maria permitti. Permittitur, impersonale. Plin. lib. 4. c. 14. Si coniectare permittitur. Permissus, a, um, Cic. Planc. in ep. ad Att. lib. 16. Quibus lege permissum erat, ut de Cæsaris actis cognoscerent. Lucr. lib. 1. Pontifices sacri, quibus est permissa potestas.
- PERMODESTVS**, admodum modestus. Cic. Att. lib. 4.
- PERMODICE**, Colum. lib. 5. cap. 11. Permodice fundito: hoc est ualde parum.
- PERMOLESTE**, Cic. ad Att. l. 15. De Pletorio, permoleste tuli.
- PERMOLESTVS**, a, um, uehementer molestus. Cic. Att. l. 1. Non sunt permolesti.
- PERMOTIO**, Cic. 3. Acad. Permotio naturalis.
- PERMOVEO**, ues, p. c. [Mouere molto.] εδω, uehementer mouere. Cic. 5. Verr. Si quem aratorum fugæ, calamitates, exilia denique non permouent. Cæs. 1. Bell. Gall. His rebus adducti, & auctoritate Orgetorigis permoti. Cic. in Or. Miseratione mens iudicium permouenda est. Permotus mente, quasi de mente remotus, pro infans. Cic. l. de Diu. Quod maxime contingit aut dormientibus, aut mente pernotis.
- PERMVLCEO**, es, [Mitigare, amollire. Gall. Galoimer & froter en amignottant, fester, fatter. Hisp. Mucho halagar.] καταβω, lenio, mollio, leniter attrito. Cic. Concione Metelli permulcæ, atque recreata. Stat. libro 4. hist. Lenita iam ira, postera die liberalibus uerbis permulcæ sunt. Cic. de Sen. Præterita atas nulla consolatione permulcere posset stultam senectutem. Ou. 4. Fas. Terque manu permulcit eum. Cic. in Or. Sonus & numerus permulcent aures.
- PERMVLTVM**, Cic. l. Off. In omni iusticia permulctum interest.
- PERMVLTVS**, a, um, ualde multum. Cic. 4. Acad. Antiochus permulcæbitur. Hor. Ser. Sat. 5. Campanum in morbum, in faciem permulcæ iocatus. Permultus, aduerbium. Cic. 2. de Diu. Cum Chrypsippus permulto clariora, & certiora esse dicat.
- PERMUNDVS**, Varr. 3. de re rust. c. 7. Permunda sunt hæ uolucres.
- PERMUNIO**, is, [Fortificare. Gall. Fortifier. Hisp. Fortalescer.] καταρτάω, ualde munio, aut absoluo, quod munire inceperam. Liu. 30. Quæ monumenta inchoauerit, permuniunt. Tac. li. 5. Locorum opportuna permuniuit. Permunitus, a, um, Liu. 7. Cum ante mœnia castris permunitis confedissent.
- PERMUNTO**, as, [Mutare. Gal. Fschanger, troquer. Hisp. Mudar, permudar.] μεταλλάσσω, simplex mutuo. Cic. in Cati. Si Catilina sententiam permutaerit. Idem 1. Offic. Effectumque, ut permuatandis facultatibus nulla re egeremus. Permutare pecuniam, est curare, ut per trapezitam, aut argentarium alio in loco reddatur. Cic. libro 1. Epist. Ait se curasse, ut cum quæstu populi pecunia permutare-tur. Permutare remp. pro perturbare. Cicero 3. de Leg. Gracchus omnem reip. statum permutaui. Permutare, pro emere, Plin. 31. c. 8. Singulis millibus nummum permuatantibus congios pene binos. Idem lib. 9. c. 55. Permutare quidem pretio noluit, ahaue merce.
- PERNA**, æ, a pede, uel a Græco, πέρνα, [Presciutto. Gall. Pié ou jambe de porcean, jambon. Hisp. El pernil de tocino.] dicuntur autem Pernæ tam priores, quam posteriores coxæ porcine salitæ, cum toto pede, quas Mart. Petasones appellat. Plin. lib. 8. cap. 51. Suspensæ pernis prioribus. Apud antiquos, testibus Nonio, & Festo, Perna pedem significabat: unde & Copernes dicuntur; qui longis sunt pedibus, genibusque plus æquo coniunctis. Ab huius pernæ similitudine, piscis quoque genus Perna dicitur, ex concharum genere. Plin. lib. 32. c. 11.
- PERNAVIGO**, as, Plin. l. 2. c. 67. Pars tota uergens in Caspium mare pernavigata est Macedonum armis.
- PERNECESSARIVS**, a, um, ἀναγκασιος, admodum necessarius. Cic. ad Att. lib.

Att. 7. Non esse Romæ meo tempore pernecessario, submolestè fero. Pernecessarius ualde coniunctus, & propinquus. Ci. pro Fla. Contendisse a Lælio paterno amico ac pernecessario.

PERNEGAS, pæ. cor. [*Negare al tutto. Gal. Renier fort & ferme. Hisp. Mucho è del todo negar.*] *Περνάσκειν*, omnino negare. Terentius in Prol. Eun. Id uero pernegat. Pla. Men. Pernegari non potest. Tibul. l. 1. Eleg. 6. Sic etiam de me pernegat illa uiro. Pernegatur im personale. Cic. 6. Ver.

PERNICIABILIS, [*Mortifero. Gall. Pernicieux. mortifere. Hisp. Cosa que mata è destruyre.*] ad necem omnia ducens. Curtius lib. 7. Rigor enim eius insolitus plurimorum oculis perniciabilis fuit. Tacit. lib. 4. Perniciabile reo.

PERNICIALIS, [*Mortifero.*] *ὀλεθρῖος*, quod perniciem affert. Plinius lib. 24. cap. 1. Pernicialia brassicæ cum uite odia. Perniciales morbi, exitiales. Liu. 27. Plin. lib. 15. c. 18. Cato perniciali odio Carthaginis flagrans.

PERNICIES, pernicii, [*Pericolo, ruina. Gall. Mort & destruction. endons magement pernicieux. Hisp. Muerte è destruycion.*] exitium, a Perneco, as; Neco autem a Nex, necis, Nonius. Pernicies, periculum, exitium. Ter. in Ad. Pernicies communis adolescentium.

PERNICIOSE, [*Periculosamente. Gall. Pernicieusement. Hisp. Matando è destruyendo.*] exitialiter. Plinius libro 17. capitulo 22. Sic perniciose luxuriat. Cic. de Leg. Quo perniciosus de rep. merentur uitiou principes.

PERNICIOSVS, a, um, [*Pericoloso. Gal. Pernicieux. mortifere. Hisp. Cosa que mata è destruyre.*] *ὀλεθρῖος*, pro perniciem afferente. Cicero 1. de Inuen. Is perniciosus ciuis patriæ altur. Horatius 2. Sermo Sat. 7.

PERNICITAS, [*Velocità. Gal. Legereté. sondaineté. nitesse. Hisp. Ligereza.*] *ἐκύτης*, uelocitas. Plinius libro 7. capitulo 2. Pernicitatis eximia. Linius nono: Pernicitas pedum inerat, quæ cognomen etiam dedit.

PERNIGER, a, um, ualde nigrû. Pla. Pæ. Ore paruo, oculis pernigris.

PERNIMIUM, nimio, plus satis. Ter. Adel. Pernimium interest.

PERNIO, onis, [*Spernaglia, buganza. Gal. Vne engeleur aux mains ou aux pies, une male au talon. Hisp. La friera dolencia de los pies.*] *χυμύθος*, morbus pedum ex nimio frigore proueniens, & calcaneum infestans præcipue. Plin. l. 20. c. 3. Rapum domesticum pernioles feruens impositum sanat. Deminutiuum est Perniunculus. Idem lib. 26. cap. 11.

PERNIX, cis, & Pernitor, ris, [*Faticoso, Stanco.*] *πρόνοτος*, qui multû nititur, & diu in re aliqua persenerat. Virg. 3. Geo. Et inter Dura iacet pernix intrato sana cubili. Horat. lib. 2. Car. Pernicis uxor Apuli. Aliquando sumitur pro celeri Virg. libro 4. Aeneid. Peditibus celerem, & Pernicibus alis. Hinc Perniciter. Plin. lib. 8. c. 14. vt Liu. lib. 26.

PERNOBILIS, le, Cic. 6. Ver. Epigramma Græcum pernobile.

PERNOCTO, as, [*Star di notte. Gal. Demoreur toute la nuit. Hisp. Durar toda la noche.*] *διανυκτερίζω*, pernoctem totam aliquo in loco transigo, siue uigilando, siue dormiendo, siue aliud quid operis faciendo. Terent. in And. Si hic pernocto, causæ quid dicam. Idem in Hecyra: Qui meretricem amaret, & pernoctaret foris. Cic. pro Clu. Cum esset adolescens apud mulierculam quandam, atque ibi pernoctaret. Idem pro Domo: Propter inopiam tecti in foro pernoctans.

PERNOSCO, is, perfecte nosco. Pla. Mer. Amici, qui infideles sicut, ne queas pernoscere. Ter. And. Non satis me pernostit et qualis sim. Cic. de Fato: Qui se profitebantur hominum mores, naturalq. ex corpore, oculis, uultu, fronte pernoscere. Hor. 2. Ser. Sa. 4. Est operæ pretium duplicis pernoscere iuris Naturam.

PERNOTESCO, scis, scere, unde Pernotuit impersonale, pro perfecte cognitum est. Tac. l. 14. Incolumen esse pernotuit.

PERNOX, pernoctis, [*Che dura tutta la notte.*] *πάρνοξ*, gen. omnis, per totam noctem durans, Gell. lib. 2. c. 1. Stare solitus Socrates dicitur, pertinaci statu perdius, atque pernox. Sic Luna pernox dicitur, cum per totam noctem lucet. Plin. l. 2. c. 9. Linius l. 5. Luna pernox erat.

PERNUMERO, as, are, [*Annumerare. Gal. Conter, acheuer de nombrer. Hisp. Constar.*] *καταριθμύμαι*, numero recensere. Pl. Epid. Argentum pernumeratum est. Catul. ad Lesb. epig. 7. Quæ nec pernumerare curiosi possint. Liu. 28. Paucos moratus dies, dum imparatam pecuniam Illergetes pernumerarent.

PERO, onis, [*Buofega. Gal. Gnestres, ou triquehoufes. Hisp. Abarca, calzado de cuero crudo.*] *ἐμβάς*, genus calceamenti rustici, ex corio crudo contra niues, imbres, & frigora. Iuu. Sat. 14. Quem non pudet alto per glaciem perone tegi. Virg. l. 7. Priscos Latinos perone in bellis usos ostendit, cum inquit: Crudus tegit altera pero. Peronatus, a, um, peronibus calceatus. Perf. Sat. 11.

PEROBSCVRVS, a, um, ualde obfuscus. Cic. 1. de Nat. De.

PERODIOSVS, a, um, ualde odiosus. Cic. Att. l. 10.

PEROLEO, peroles, p. c. ualde olea. Liu. l. 30. Lucr. l. 6. Rancida quo

perolent proiecta cadauera ritu.

PEROPPORTVVS, a, um, p. p. ualde opportunus. Ci. 2. de Or. Reque scam in Cæsar's sermone quasi in aliquo peropportuno diuersorie. Peropportune, Cic. 7. Ver. Peropportune fortuna te obtulit.

PEROPVS, est pro, ualde opus. Ter. in And.

PERORIGA, æ, dicitur quo adiuuante equa alligata equum citius admittit. Varr. lib. 2. de re rust. capitu. 7. Peroriga appellatur quiquis admittit.

PERORNO, as, ualde orno. Tac. l. 16. Detraheret senatui, quem perornauisset, infamiam. Perornatus, Cic. de Clar. Or.

PERORO, as, [*Concludere. Gal. Faire fin à son oraison. Hi. Orar hasta el cabo, concluir.*] *ἔπιλεγειν*, finio oratione, & epilogum impono. Cic. pro Quin. Hæc tria cum docuero, perorabo. Idem 4. Ac. Quoniam satis multa dixi, est mihi perorandum. Idem 2. de Or. Alij iubent, at equam peroretur, ornandi aut agendi causa digredi, deinde concludere, ac perorare. Perorare orationem, pro finire sermonem. Cic. 2. de Leg. Video Platonis omnem orationem de Leg. peroratam uno æstiuo die. i. dialogum totum die uno æstiuo peractum. Cic. pro Quinct. Queritur, proprie patrono causam defendente, numquam perorari potuisse. Vnde Peroratio, *ἔπιλογος*, finis, & conclusio orationis. Cic. de Clar. Or. Existat eius peroratio, qui epilogus dicitur. Aliquando accusatiuo iungitur, Cic. pro Quinct. Mihi perdifficile esse contra tales oratores non modo tantam causam perorare, sed omnino uerbum facere conati. Aliquando accusatiuum habet cum In. Plin. l. 29. c. 1. Delentem cuncta maiorum placita, & rabie quadam in omnes aui medicos perorantem.

***PERORSI,** Plin. 5. 8. populi Aethiopum in fine Mauritanæ.

PEROSVS, a, um, [*Châ in odio. Gal. Qui hait fort. Hisp. Cosa que abhorresce.*] *δυσμίσθων*, ex Per, & Osus, qui ualde odit. Col. lib. 10. Neque curatorem fraudulentum tantum, sed etiam immundam segnitie perosa est. Quinct. libro 1. Qui modo legitimam disciplinam non sint perosi.

PERPACAS, [*Far tranquillo.*] Pacatum reddo. Linius 36. Omnibus perpacatis. Plinius de uiris illustr. Curius Samnites usque ad mare superum perpacauit.

PERPARCE, Ter. in And. Tu quoque perparce nimium.

PERPARVM, Cic. 5. Ver. Perparum ex illis lucris ad sese peruenire.

PERPARVVS, quemadmodum paruus. Cic. 1. de Leg. Perparua sunt. Lucr. l. 3. Ergo animam totam perparuis esse necesse est seminibus nexam per uenas. Perparuuus, dem. Cic. 6. Ver.

PERPAUCVS, minime multus. Ter. Eun. Homo est perpaucorum hominum. Cic. 4. Ac. Erat germanissimus Stoicus. Perpauculus dem. Cic. 1. de Legib. Perpauculis passibus.

PERPAUEFACIO, cis, ualde pauefacio. Plaut. Stich. Perplexabiliter earum hodie perpauefaciam pectora.

PERPAULLVM, [*Molto poco.*] ex Per, & Paullum, quod a Parum deriuatur. Cic. 1. de Fin. Declinare dixit atomum perpaullum. Perpaullulum, demin. Cic. 2. de Or. Perpaullulum loci reliquum est arti.

PERPAUPER, ra, tum, [*Molto povero.*] ualde pauper. Cic. Att. l. 6.

PERPAVILLVM, demin. Pla. Cap.

PERPELLO, lis, [*Indurre, sforzare.*] *ἐπέλω*, impello. Pla. Bacch. Compuli, & perpuli, mihi omnia crederet. Terent. in And. Orare, usque adeo, donec perpulit. Liu. l. 1. Multitudinem perpulit, ut imperium regi abrogaret. Idem 2. Nec tamen perPELLI potuerit, ut acie dimicarent.

PERPENDICVLARIS, te, *ἄκθητον*, Geometra uocant, quod ex superiore loco in inferiorem dimittitur, ea rectitudine, qua plumbum pendet ex perpendiculo. unde radios Solis perpendiculares habere dicuntur, qui Solem habent recte supra caput immineutem.

PERPENDICVLVM, li, [*ArchipenZolo. Gal. Le plomb d'un masson ou charpentier. Hisp. El plomo de albañi.*] *κάθετος*, instrumentum fabri matriarij, seu cémentarij, quo plumbo a filo & gnomone pendente, & rectitudo, seu obliquitas operis perpenditur, id est, examinatur. Asconius: Perpendiculum, linea laterum equalitatem a summo ad imum altitudine probans. Vitr. lib. 7. Longitudines ad regulam, & lineam, altitudines ad perpendiculum, anguli ad normam respondententes exigantur. Cic. 2. Ac. vt citat Nonius: Non egeremus perpendiculis, non normis, non regulis. Perpendiculi inuentor fuit Dædalus, teste Plin. lib. 7. c. 56.

PERPENDO, dis, *ἔσταζω, σταθμίζω*, probe examino, diligenter considero. Cic. pro Mur. Hec si perpendere ad disciplinæ præcepta uelis, reperiuntur præuissima. Iudicio acri perpendere. Luc. l. 2. Perpensus, particip. Col. lib. 4. c. 3. Perpensus, & exploratum habeamus, an locupletet patrem familias uinearum cultus.

PERPENSE, [*Ponderat amente.*] *ἐπιρηθμιέvous*, examine, pòderate.

PERPERAM, p. cor. [*Malamente. Gal. Atort sans sement, mal. Hisp. Mala y falsamente.*] *αλακώς, πονηρῶς*, præpoitere, prauè, peruerse. Plaut. Semper agit perperam. Recte, & Perperam còtraria. Cic. pro Cæc. Seu recte, seu perperam facere cœperunt.

PERPERVS, a, um, [*Ignorante, rozco. Gall. Ignorant indocte. Hisp. Ignorante.*]

- MD, siffo, indocto.** [*περπερος*, teste Nonio, indoctus, stultus, rudis: se (ut alij interpretantur,) procax, temerarius, aut etiam leuis & inconstans. Attius in Pragmaticis: apud eundem Nonium: Describe re eum miror perperos populares.]
- PERPERITYDO, tudinis.** [*Μαλιστα, τοζεζα*. Gall. *Mauidité, sottre*, Hisp. *Mald id y falsed. id.*] *περπερος*, modo prauitatem, modo stultitiam significat. Attius in Pragmaticis: Ductabilitate nimia uestra, aut perperitudine.
- PERPES, perperis, p.c.** [*Perpetuo*]. [*ἴσιος* gen. omnis, perperius. Pla. in Amph. Q ueni in nauis noctem perpetem.]
- PERPESSVS, [Che ha patito].** [*περπεσθαι*, part. a uerbo Perpetior. Cic. l. 12. ep. Ut mihi, tam multa pro se perpeffo, atque perfuncto, hoc concederet. Perpeffo, posterius supinum a uerbo Perpetior. Cic. 4. de Fin. Dolorem asperum, atque difficilem perpeffu. Idē 2. Tusc. O multa dictu grauiā, perpeffu aspera.]
- PERPETIM, p.c.** [*Perpetuamente*]. [*εἰς αἰῶνος* perpetuo. Plin. l. 20. c. 4.]
- PERPETIOR, ris, perpeffus, sum.** [*sopportare*. Gall. *Endurer & souffrir*. Hisp. *Padecer, sufrir*.] [*παθω, patior*. Ter. Eu. Non perpeti meretricum contumelias. Cic. ad Cael. l. 2. Nonne tibi affirmasti, quiduis me potius perpeffurum, quam ex Italia exiturum? Perpeffio, a *παθω* perpeffendi. Cic. 2. de Inu. Patientia est, rerum arduarum ac difficilium uoluntaria, ac diuturna perpeffio.]
- PERPETRO, as, p.c.** [*Mandare ad effectum*. Gall. *Venir an bout de quelque entrepise*. Hisp. *Acabar de hazer*.] [*πειραζω, per, & Patro* significat perficio, & plerumque in malam partem. Pla. in Cas. Cur nō id perperem, quod ocepī, ut nubat mihi? Idem Tru. Quod incōpit, nisi efficere perperat. Liu. 1. Posteaquam iuuenes perperata cōde pergere ad se gratulantes uidit. Nonnumquam accipitur & in meliorem partem; ut, Sacrificio rite perperato, apud Liu. 44.]
- PERPETVALIS, le.** [*Vniuersale*]. [*καθολικός*, uniuersalis. Quintil. libro 2. cap. 14.]
- PERPETVARIVS, teste Budzo in titulum de Locat. præd. ciuili. uel fiscal. conduttore & colonum significat, qui perpetuo rem conduxit. Sunt etiam alibi Fundi perpetuarij, ad distinctionem emphyteuticorum.**
- PERPETUITAS, tis.** [*Eternità*. Gall. *Perpetuité, durée à tousiours, continuation*. Hisp. *Perpetuidad, continuidad*.] Cic. in Tusc. Perpetuitas, & constantia doctorum.
- PERPETVOS, as.** [*Perpetuare*. Gall. *Continuer, perpetuer*. Hisp. *Continuar, perpetuar*.] [*αἰδιζω*, perennes, continuo sine intermissione. Plaut. in Pse. Non est iustus amator, nisi qui perpetuat data. Næuius: Miserum, cui datum est, ut hunc solus perpetuum laborem.]
- PERPETVVS, a, um.** [*Perpetuo, continuo*. Gall. *Perpetuel*. Hisp. *Perpetuo*.] [*διωκεις*, continuus, minime interruptus. Ouid. 1. Metam. Prima que ab origine mundi, Ad mea perpetuum deducite tempora earmen. Plaut. in Afi. Opto mihi hunc annum perpetuum huius operas. Cic. 3. in Cat. Atque ut in perpetua pace esset positus, prouidebo. Accipitur & pro perenni. Cic. 4. Cat. Ignem Vestæ perpetuum & sempiternum. Pla. in Cist. Ut sunt humana, nihil est perpetuum datum. Nonnumquam, quod tam generale est, ut semper habeat locum. Cels. lib. 2. c. 10. Cum sit minime crudo sanguis mittendus, tamen ne id quidem perpetuum est.]
- PERPETVVM, [Continuamente, Gal. Perpetuellemente, à perpetuité, continuellement.** Hisp. *Siempre, continuamente*.] [*αἰδιζω*, assidue, uel semper. Pla. in Epi. Perpetuum ualuisse pro eodem etiam dicimus perpetuo. Idē in Men. Meliore est opus auspicio, liber perpetuo ut siē.]
- PERPLEXTVS, a, um, participium a Perpingo, exacte pictus. Ouidius 10. Metam.**
- PERPLACEO, es. p.c.** [*Piacere molto*].] ualde placeo. Ter. Hea. Vidi le gemi, quam T. Fadio scripsit T. Vissellius, ea mihi perplacet.
- PERPLEXVS, a, um.** [*Intricato, inuolutato*. Gall. *Entremeslé & barbouillé parmi douteux*. Hisp. *Enhetrado, impedido*.] [*ἐπιπλοκος*, inuolutus, uel implicitus. Plin. lib. 9. c. 2. Perplexis, & in semet conuolutis semibibus. Per translationem accipitur pro obscuro, & ita inuolutus, ut comode intelligi non possit. Liu. 34. Ex his Menippus ignorare se dixit, quidnam perplexi sua legatio haberet. Liu. 30. Singulos amicorum patris tentare sermonibus perplexis institit. Inde Perplexe, obscure, & implicite. Ter. in Eun. Pergin' scelestam mecum perplexe loqui? Pro eodem etiam legitur Perplexim. Pla. in Stich. Vtrum ego perplexim laceffam oratione. Inde Perplexor, aris, perplexum facere, & in dubium uocare. Idem in Aul. At scio, quo uos pacto soleatis Perplexarier. Perplexibilis, perplexus, cum, f. aliud audiat, aliud sentiat. Idem in Afi. Neque ullū uerbum faciat perplexabile. Perplexabiliter. Idem in Stich. Perplexabiliter hodie earum pauca faciam pectora.]
- PERPLICATVS, interiecta coniunctione per Tmesim extulit Luc. l. 2. Aut magis amaris inter se, perque plicatis,**
- PERPLVVS, is, ere.** [*Trapiuere*. Gall. *Plouuoir à trauers on parmi*. Hisp. *Entrellouer*.] [*διαβιβάζω*, per medium pluere. Quintil. libro 6. capitulo 3. Cum cenaculum perplueret, id est, per medium pluuiam admitteret. Plaut. Most. Perpluunt tigna. Perpluit in pectus
- meum, per translationem. Plaut. in Most. Hæc illa tempestas mea, quam mihi Amor & Cupido in pectus perpluit meum. Idem Tri. Benefacta benefactis alijs per teigno ne perpluant.]
- PERPLVS, perpluris omnis generis. Plinius libro 13. capitulo 24. Spondet iugero eius, annuos perplures, uel mediocri solo, reditus. Perplurimum, aduerb. ut Perplurimum refert, Plinius lib. 2. capitulo 54.]**
- PERPOL, aduerbium esse iurandi quidam putauerunt apud Pla. in Cas. Perpol sæpe peccas. Et apud Ter. Hæc. Perpol quam paucos reperias meretricibus fideles amatores. Verum Donatus in hunc locum sic ait: Ordo est, Pol perquam paucos reperias; nam Perpol non est Latinum. Ex quo patet apud Plautum in præcedenti exemplo ordinem esse talem, Pol per sæpe peccas.]**
- PERPOLIO, perpolis.** [*Fornire, compire*. Gall. *Polir & mettre au net, bar polir*. Hisp. *Mucho polir*.] [*πολις*, ualde polio, absoluo. Cicero 3. de Or. Perpoliuit illud opus. Idem Attic. lib. 14. Librum meum perpoliui. Idem 1. de Or. Perfecti in dicendo, & perpoliti homines. Perpolitio, onis. Ad Heren. lib. 4. Verborum exornatio est, quæ ipsius sermonis insignita continetur perpolitio.]
- PERPOPVLOR, laris, p.c.** [*Ποπυλοει*, totum populor, & uasto. Liu. 22. Hannibal emissus a manibus perpopuletur Italiam.]
- PERPOTATIO, onis.** Cic. in Pis. Quid cum tuis fordidissimis gregibus intemperantissimas perpotationes prædicem?
- PERPOTAS, totum tempus in potationibus consumo. Cicero 7. Verr. Totos dies perpotabat. Ibidem: Prætor tot dies cum mulierculis perpotante. Luc. libro 1. Perpotet amarum absynthii laticem.]**
- PERPRURISCO, is, admodum prurio. Pla. Stich. Suauem cantationem aliquam occidit, ubi perpruriscamus usque ex unguentis.]**
- PERPVLCHER, ualde pulcher. Ter. Eun. Perpulchra credo dona.]**
- PERPURGAS, [Purgare perpeffamente.** Gall. *Purger tout au net*. Hisp. *Alimpiar o purgar hasta el cabo*.] [*πυραίνω*, omnino purgo. Cic. 2. de Nat. De. Ceruæ ante partum perpurgant se quadam herbula. Perpurgatis auribus, translate dixit Pla. in Mil. Perpurgatis ambo da mus tibi operam auribus. Perpurgare locum aliquem, pro expedire. Cic. 2. de Diu. Cum fundamentum esset Philosophiæ positum in finibus bonorum, & malorum, perpurgatus est locus a nobis quinque libris.]
- PERPVSILLVS, a, um, [Picciolissimo.] ut Perpusillum homo: a quo Perpusillum aduer. Cic. de Or. Perpusillum rogabo.]**
- PERPVTO, as, perfecte puto, declaro, uel potius profero. Plautus Cistel. Nunc operam date, Ut ego argumentum hoc uobis plane perputem.]**
- PERQVAM, [Molto.** Gall. *Bien fort, moult*. Hisp. *Muy grandemente*.] [*σπουδαία*, composita distinctio, fere semper positius adiungitur, & uerbis, significatque maxime. Plaut. in Rud. Propolitur perquam indignis modis. Plinius epist. 147. Perquam uelim scire. Aliquando inuenitur cum superlatiuo. Curtius lib. 4. Perquam maximo potest exercitu comparato.]
- PERQVIRO, ris, pæ p. [Cercare diligentemente.** Gall. *Chercher diligemment*. Hisp. *Buscar diligentemente*.] [*ζητέω*, diligenter quero. Cels. 7. Bell. Gall. Aditus uiasque in Sueuos perquirat. Ouid. 3. Met. Cui pater ignarus natam perquirere Cadmo Imperat. Perquirere pro interrogare. Cic. pro Cael. Possim etiam illa ab accusatore perquirere. Perquiritur, impersonale. Cic. pro Clu. Ne multa, perquiratur a coactoribus. Perquisitus, a, um, Plin. lib. 17. c. 4. Inuentus omni cura perquisitus.]
- PERQVISTE, [Diligentemente.** Gall. *Auec diligente inquisition*. Hisp. *Con diligente busca*.] aduerb. Cic. 5. de Inuen. Quæ pertinere ad dicendam putamus, ea nos commodius, quam ceteros, attendisse non affirmamus, sed perquisitius, & diligentius conscripsisse pollicemur. Perquisitor, Plaut. Stich. Maleuoli perquisitores actionum.]
- PERRARO Cic. 2. de Fin. Istorum uerborum amore, quæ perraro appellantur ab Epicuro. Horat. 2. Ser. Sat. 5. Perraro hæc alea fallit. Cic. pro Rosc. Am. Perraro uenit in opidum.]**
- PERRARVS, a, um, ualde rarum. Plinius libro 31. capitulo tertio: Perrarum est, leuior sit aliqua. Liuus 6. Perraræ per tempore litteræ fuere.]**
- PERREPO, [Serpere, aggraparsi.** Gall. *Ramper on grimper on grau'r à trauers*. Hisp. *Gatear, andar gateando*.] [*κατασπύζω*, rependo aliquo peruenio: & æque de inanimatis, ac de animalibus dicitur. Col. lib. 8. c. 15. Maceries opere tectorio læuigatur extra, intraque, ne felis, aut uipera perrepat. Idem lib. 4. cap. 24. Si longius, quam ritus agriculturalum permittit, brachijs in aliena iugerū compluuiā uitis perreperit. Idem lib. 6. c. 5. Cauendum est, ne ad præsepia sus, aut gallina perrepat. Tibul. lib. 1. Eleg. 2. Non ego tellurem genibus perreperere supplex.]
- PERREPTO, as, freq. a Perrepro; tarde, & cum labore perambulo. Ter. in Ad. Perreptani usque omne opidum.]**
- *PERRHABIS, [περραβίς], populi Theßaliæ fuerunt, qui a Lapithis fracti**

- fraeti in Aetoliam fugerunt. Proper.
- PERRIDICVLVS**, ualde ridiculus. Cic. 4. Verr. Quid in provincia facturus eret, perridiculi homines augurabantur. Idem 2. de Orat. Est eorum doctrina, quantum ego iudicare possum, perridicula Perridicule, p. c. aduer. Cic. de Or. Si quid perridicule possis, uitandum est oratori utrumque, ne aut scurrilis locus sit, aut mimicus.
- PERRUDO**, p. p. [Roder. Gal. Romper tout a fait. Hisp. Mucho roer.] *Diachrydus*, rodendo. Cretico. Phn. lib. 34. c. 18. Valet purgare, sistere, excalfacere perrodere. Idem lib. 30. c. 16.
- PERRUGO**, as, p. c. Perrogare proprie dicebantur consules, qui sententia rogabant. Tac. l. 20. Cum perrogarent sententias consules. Pli. ep. 87. Cum sententia perrogarentur.
- PERRUMPO**, is, [Romperre il mezo, entrare con impeto. Gall. Rompre tout a travers, entrer par force. Hisp. Romper entremedias, entrar con arremesida.] *Diachrydus*, per medium rumpo. Colum. lib. 2. Omnes radices herbarum perumpere necantur. Liu. libro 8. Qui aliquoties impetu capto, perumpere non poterat hostium agmen. Aliquando pro irrumpere ui. Cæsar 7. Bell. Gall. Perumpere nituntur. Iungitur aliquando accusatio cum Ad. Liu. 36. Nec per castra eorum perumpi ad Capuam posse. Aliquando etiam cum In. Liu. 3. Jam in uestibulum templi perumpere. Perumpere leges, uiolare. Luc. lib. 1.
- PERSAPE**, ualde saepe. Cic. de Am. Hor. Epod. 14. Qui persape caua testudine fleuit amorem.
- PERSALVS**, a, um, ualde saluus. Cic. 2. de Or. Persalsum illud est apud Næuum. Quid ploras pater? Persalse. Cic. ad Q. F. l. 3. Persalse, & humaniter etiam mihi gratias.
- PERSALVTO**, as, [Salutare per uel meo uno. Gall. Fort saluer. Hisp. Mucho saludar.] frequenter saluto, nomen ad unum omnes saluto. Cic. pro Fal. Ita ambitiosus, ut omnes persalutet.
- PERSANCTE**, ualde sancte. Ter. in Hec. Bæchis deierat persancte. Pla. Persancte iuravit se facturum.
- PERSANO**, [Sanare persanamente.] omnino sano. Pli. lib. 20. c. 22.
- PERSAPIENS**, tis, om gen. ualde sapiens. Cic. de prou. consil.
- PERSAPIENTER**, Cic. pro Mil.
- PERSCIENTER**, admodum scienter. Cic. de Clar. Or. Ad infirmitatem laterum perscienter contentionem omnem remiserat.
- PERSCINDO**, is, [Tendere nel mezo. Gall. Couper par le milieu. Hisp. Cortar entre medias.] *Diachrydus*, per medium scindo. Liu. 2. 1. Omnia perscindente uento. Tib. lib. 1. El. 13. Tenuem perscindere uestem. Luc. lib. 6. Nubem cum perscindo atram.
- PERSCRIBO**, is, [Scrivere molto. G. il. Ecrire tout au long, fort écrire. Hisp. Ecrivir hasta el cabo, mucho escribir.] *ad arduum*, ad finem usque scribo. Liuius in pref. lib. 1. Facturus ne sim operæ pretium, si a primordio urbis res gestas populi R. perscripsero. Aliquando est in tabulis publicas, actaq; referre. Cic. ad Plā. Ita est S. C. perscriptum, aut a me de scripto dicta sententia. Idem 9. Verr. Litteras publicas proferunt: in quibus ostendunt omnia, quæ dixi ablata, esse perscripta. Inuenimas aliquando cum accusatio cum Ius ut, perscribere in tabulis publicas. Cic. 3. Ver. In tabulis publicas ad ætarnum perscribenda curauit. Perscribere pecuniam, ponitur aliquando pro reddere pecuniam creditori. Ter. in Phorm. Næ ego perscripsi, quibus debui. Vbi Donatus: Perscripsi, multis perscripturam reddidi, multis dedi. Perscriptum dicitur, quod litteris signatum est, & monumentis antiquis continetur. Cic. de harusp. resp. Hoc si minus ciuili iure perscriptum est, lege tamen naturæ communi iure gentium sancitum est, ut nihil mortales usque capere possunt.
- PERSCRIPPIO**, actus perscribendi. Cic. ad Met. l. 5. Illud S. C. perscriptione est, ut, dum id exstabit, officium meum in te obscurum esse non possit. Perscriptiones pro contractibus, & instrumentis pactorum posuit Cicero, quod uulgus appellat Registrum. Cic. 5. Phi. Illa uero dissipatio pecuniæ publicæ ferenda nullo modo est, per quam septies millies perscriptionibus donationibusq; auerit. Idem pro Flacco posuit pro syngrapha, sic inquit: Perscriptiones cum mulierulis aperta circumscriptio fecisti.
- PERSCRIPTOR**, oris, [Notario. Gall. Noter. tabellion. Hisp. Notario, escriua no.] qui formulas concipit. Cic. 5. Ver. Scribam suum dicit Verres, huius perscriptorem generationis fuisse.
- PERSCRUTOR**, aris, [Cercare con diligenza. Gall. Chercher diligemment. Hisp. Buscar diligentemente.] *Esopodus*, diligenter inquirere. Plaut. Aul. Perscrutabor sanum, si inueniam usquam aurum. Cic. 1. Offic. Præmittet atq; de stipatoribus suis, qui perscrutarentur arculas muliebres.
- PERSEA**, p. c. *περσέυ*, arbor est, inquit Dioscorides, fructum ferens stomacho accommodatum, & qui edendo sit. huius arboris meminit & Str. lib. ult.
- PERSICO**, cas, p. c. [Tagliare in mezo. Gall. Trancher & couper tout outre. Hisp. Cortar entremedias.] *Diachrydus*, medium seco. Cic. 4. Acad. Rerum naturas persicare, aperire possumus. Liu. 40. Id persicare non una prætorum, ne serperet iterum latius.
- PERSECTOR**, aris, diligenter sector, perscutor. Luc. lib. 2.
- PERSEGNIS**, gne, ualde segnis. Liu. 25. Pedetere prælium persegnæ.
- PERSEIS**, *περσεις*, nymphæ Oceani, & Thethyos filia. Hes. in the.
- PERSENE**, x, huius persenis, p. en. cor. gen. omnis, ualde senex. Sueto. de Clar. Gramm.
- PERSENTIOSIS**, [Sentire. Gall. Sentir. Hisp. Sentir.] *ad Sabouas*, sentio. Virg. 4. Ae. Simul Magno persentur pectore curas. Ibidem: Quam simul actali persentit peste teneri. Persentiosus, is, inchoatum, percipere aliquid fieri. Pla. Mer. Non poteras persentiscere, illa esse amicum tui uiri. Ter. Heaut. Quot res dedere, ubi possem persentiscere, quæ uidi.
- PERSEPHONE**, a Græcis dicitur Cereris filia, quæ a nobis Proserpina, quam ab Orco in Sicilia raptam, fuisse Poetæ fabulantur. Oua. 4. Fall.
- PERSEQUIOR**, eris, [Persequere, persequitare. Gall. Poursuivre. Hisp. Seguir, mucho seguir.] in bonam & malam partem. Aliquando enim idem est, quod sequor, nisi quod quandam perfectionem addere uidetur præpositio. Ter. in An. Is bellum hinc fugiens, meq; in Asiam persequens. Cic. ad Q. Fr. lib. 2. Mea mandata digeris, persequare, conficias. Idem in Pis. Extrema si persequitur, qui inchoat, etiam omnia perfecta uidebimus. Sic promissa factis persequi, pro, quæ uerbis promissimus, re ipsa comprobare. Persequi imperium patris, pro facere. Persequi ius suum, pro defendere. In malum significat insectari, ulcisci. Cic. 1. 1. Phil. Quoniam hostis iudicatus est Dolabella, bello persequendus. Hinc Persecutio, in bonam, & in malam partem. Cic. in Or. Cum in altera gratiæ, gloriæ, præsidii plurimum effectus, in altera persecutionum, cautionum que præceptio.
- PERSERO**, ris, [Diuolgare.] *κατακείρω*, diuulgo. Plaut. Inde uenisse perferit.
- PERSERES**, Rex Macedonum, qui ab Aemilio Paulo uictus, & captus, ductus est in triumphum Romam cum filiis: peritque in carcere animi merore confectus.
- PERSERUERANTER**, [Fermamente. Gall. Perseueramment, constamment. Hi. Perseueradamente, constantemente.] Liu. 4. Patres bene ceptâ re perseueranter tueri. Idem 21. Vereor ne se perseuerantius sequant.
- PERSERUERANTIA**, e, [Perseuerare. Gall. Perseuerance, constance. Hisp. Perseuerancia, constancia.] *δύστρον*, est in ratione bene considerata, stabilis ac perpetua permanio. Cic. 5. Ver.
- PERSERUERO**, as, p. p. [Continuare, perseverare. Gall. Perseuerer, continuer. Hisp. Perseuerar, continuar.] *καρτερός*, *στράτηγος*, ex Per, & Seuerus, est cum constantia animi, & quasi quadam seueritate continuare. Cic. de Am. Orestes autem, ita ut erat, Orestem se esse perseueraret. Cæsar 5. Bel. Gall. Cotta se ad armatum hostem iturum negat, atque in eo perseuerat. Perseueratum est, impersonaliter. Cic. 6. Verr. Non est ab isto primo illo aduentu perseueratum. Perseuerans, nomen ex participio. Col. in pref. lib. 1. Perseuerantissimo colendorum agrorum studio.
- PERSERUERS**, a, um, ut Imperium perseuerum, apud Tac. l. 15.
- PERSERES**, sei, & Perses, is, uel Persi, *περσες*, sicut Achilles, is, uel, li, uel Achilleus, ei, Iouis filius fuisse fertur ex Danae, Acrisij Argiuorum regis filia, quam Iuppiter, commutatus in speciem aurei imbris, uitiauit. Hic Adromedam, Cephæi filiam, marinx bellux obiectam, periculo liberatam, liberatam uxorem duxit: acceptoq; deinde a Vulcano adamantino ense, quem uocant Harpen, Medusam unam ex Gorgonibus, quæ se adspicientes omnes in saxa commutabat, occidit.
- PERSERVS**, a, um, Prop. l. 3. Sectaq; Persæ Phodiciæ arua manu.
- PERSIS**, idis, *περσις*, Orientalis regio Asia, a Persæ, seu, Perseo rege sic dicta: cuius populi Persæ dicti sunt. Habet (ut Ptolem. scribit li. 5.) a Septentrione Mediam, ab Occasu Susianam, ab ortu Solis duas Carmanias, a Meridie partem sinus Persici. Primus in ea rex (ut refert Iustin. lib. 1.) fuit Cyrus.
- PERSICA**, *περσική*, arbor humilis, folio amygdalæ paulo maiore, flore subpunico, pomo carnosio, succulento. Nomen accepit a Perside Orientalis regione: unde primum hoc arboris genus in nostrum orbem est aduectum. uide Plin. lib. 15. c. 11.
- PERSICEVS**, a, um, ex Perside. Iun. Sat. 14. Nec Cresi fortuna unquam; nec Persica regna Sufficerent animo. Ponitur quandoque pro diuite. Hor. lib. 1. Car. Persicos odi puer apparatus.
- PERSIDEO**, es, p. cor. cepta, [Durare.] permaneo. Plin. lib. 17. c. 24. Lapsa persidet.
- PERSIDO**, dis, p. p. [Penetrare. Gall. Penetrer. Hisp. Penetrar.] *κατακείρω*, deorsum feror, descendendo, penetro. Lucre. lib. 1. At neque quo pacto persederit humor aquai, Visum est. Virg. 3. Ge. Vbi frigidus imber Altius ad uinum perfedit. i. (inquit Seruius) medullas, & ossa penetrant.
- PERSIGNO**, as, are, [Suggellare. Gall. Signer ou sceller. Hisp. Cerrar con sello, sellar.] *κατασημαίνω*, obsigno. Liu. 25. Sacris conquirendis, donisq; persignandis.
- PERSIMILIS**, ic, Cic. Paræ

PERSISTO, is, [*Perseuerare, Gall. Persister, perseuerer. Hispan. Durar, perseuerar.*] perseuero. Cicero 1. de Diuin. Pertinacissimus fueris, si in eo perliteris. Lilius 18. Nisi in eadem impudentia perliteris.

PERSIUS FLACCUS, Volaterris, Etruriae opido, natus est. Constat eum claruisse iisdem fere temporibus, quibus Domitius Nero imperium urbis Romae suscepit.

PERSOLATA, herbæ genus, quam (ut ait Plin. lib. 25. capit. 9.) Græci nunciant *ἀρκιεύ* & aliquando *σποροπιδα*. Dicta Persolata, a Persola, quod nomen apud veteres (ut Placidus Grammaticus inquit) significabat personam, solent enim his folijs uestitæ personæ nonnumquam in scenam prodire. Officinæ Lappam maiorem uocant.

PERSOLIDO, as, [*Pagare, congelare. Gal. Fort affermir, congelar, consolider. Hispan. Hazer maciso, elar.*] *πρωσώ*, solido. Sta. 1. The. Sicco quos asper hiatu Persolidat Boreas, hoc est, congelat.

PERSOLVO, is, [*Pagare affatto, cancellare in tutto. Gal. Acheuer de payer, satisfaire. Hispan. Acabar de pagar.*] *δινάω*, perfecte soluo. Translate, acceptum beneficium beneficio penso. Virgilius 1. Aen. Grates persoluere dignas Non opis est nostræ. Brutus Ciceroni: Tantum me tibi debere existimo, quantum persoluere difficile est.

Persoluere pœnas, est dare pœnas. Cic. 1. 1. Phil. Pœnas dijs, hominibusque debitas persoluit. Persoluere promissum, est perficere promissum. Cassius ad Cic. l. 1. 2. Habeo paullulum moræ, dum promissa militibus persoluo.

PERSOLVS, [*soletto*], solus: ut, Persolæ nugæ, apud Pla. in Cur.

PERSONA, æ, [*Persona, maschera. Gal. Personne, personnage, masque. Hispan. Persona, mascarata.*] *πρόσωπον*, Personam definiunt Philosophi esse, naturæ rationalis indiuiduam substantiam. Tria igitur necessaria sunt, ut aliquid Persona dicatur: Vt sit indiuiduum: non enim in uniuersalibus, sed in singularibus tantum Persona dici potest. Vt sit in genere substantiæ; nam accidentia, cum per se non existant, nec per se agant, personam constituere non possunt. Et ut quid rationale, quoniam id est personans, quantum ad ipsam actionem, quod in se habet, quod possit agere, uel non agere. Et hoc habent solum rationalia, ideo de ratione personæ est, quod sit quid ratione. non ergo lapidis, uel arboris, uel irrationalis animalis, sed uel Dei, uel angeli, uel hominis Persona dicitur. Persona etiam dicitur facies consistit, *πρόσωπον* uocata, a Personando, i. clarius sonando. nam caput (ut Bassus inquit apud Gellium) & os cooperimento personæ tectum undique, unaque tantum uocis emittendæ uia apertum, quoniam non uaga, nec diffusum est, in unum tantummodo exitum coartat uocem, & magis claros, canorosque sonitus facit. Ob eam causam Persona dicta est, o, littera propter uocabuli formam productiore. Plinius libro 12. capitulo 14. Persona adducitur capiti, densusue reticulus. unde Personati, dicuntur, qui huiusmodi personis tecti sunt, cuiusmodi erant Histriones Atellani, qui soli non cogebantur in scena ponere personam. Personata quoque fabula dicitur, quæ agitur a personatis histrionibus: hæc iuniores Larum uocant. Hinc Persona sumitur pro qualitate, quæ alius ab alio differt, tum in animo, tum in corpore, tum in extraposis, quæ a rhetoribus numerantur in Attributis personæ. Hinc in scena etiam Personas dicimus, qui modo serui, modo ancillæ, modo patrisfamilias, modo parasiti uestibus ornati, eorum mores, & gestus exprimunt. Ter. in prol. Eunuc. Parasiti personam inde ablatam, uel militis. in uno homine multæ possunt esse personæ, i. racundi, mitis, læti. Hinc Grammatici personas constituunt, primam, secundam, & tertiam. Persona pro homine quandoque ponitur. Celsus in proœmio libri 1. Medicos nihil tentasse iudicio, quia nemo in splendida persona periclitari uoluerit coniectura sua: ne, si non seruasset, occidisse uideretur. Personam imponere alicui, est ei prouinciam aliquam dare. Cic. de lege Agr. Vos mihi personam hanc imposuistis, ut illius absentis dignitatem tuerer. Dicimus etiam imponere alicui personam calumniæ. Cic. 4. Ver. Imponatur honestæ ciuitati turpissima persona calumniæ. Idem paulo post: Improbam personam alicui imponere. Eminentes quoque figuræ in ædificijs, quæ aquas ore, uel mentula fundunt, eoque uarios uultus & gestus exprimunt, Personæ dicuntur, ut est apud Vulp. in l. Fundi, de A& emp.

PERSONALIS, le, unde Personalis actio, quæ in personâ datur. Personale uerbum, quod personas distinguit.

PERSONATA, siue Persolata, genus herbæ, de qua Col. lib. 16. cap. 17. Officinæ, teste Ruellio, uocant Lappam maiorem, hæc & Personata uocatur. Pli. lib. 21. c. 15.

PERSONATA, felicitas, dicitur a Seneca, non uera, sed simulata, instar histrionum, qui inducta persona simulant.

PERSONATUS, [*Immascherato. Gal. Masqué, desguisê. Hispan. Mascharado, con caratula.*] *ὁ προσωδύκω*, qui personis, id est laruis indutus est. Cic. 3. de Orat. Nostri illi senes personatum ne Roscium quidem magnopere laudabant. Personatus dici potest, quisquis fortis &

aliud ostendit, & intus aliud sentit. Cic. Att. lib. 17. Quid est, cur ego personatus ambulem? Personatus pater dicitur ab Hor. in Ser. inductus in comœdia sub persona histrionica.

PERSONO, nas, p. c. [*Sonare molto. Gall. Faire ou rendre grand son, resonner, resonter. Hispan. Mucho perfectamente sonar.*] *ἀκονήμα*, ualde tonio, perfecte sono. Cic. pro M. Cœl. Non loquuntur solum, uerum etiam personant, mulieris libidinem esse prolapsam. Virg. 1. Aen. Cithara crinitus Iopas personat aurata. Idem 6. Aen. Cerberus hæc ingens latratu regna trifauci Personat.

Hor. 2. Ser. Sat. 6. Domus alte molossis Personat canibus.

PERSORBEO, bes, *ἀπορροβέω*, totum sorbeo. Plin. lib. 31. c. 11.

PERSPECTE, [*Dottamente. Gal. Diligemment, & doctement. Hispan. Doctay diligenter.*] diligenter, doctè. Plautus in Mil. Doctè & perspectè sapit.

PERSPECTO, as, Plau. in Mil. Sinite me prius perspectare, ne uispiam insidias sentit. Perspectus interdum partic. Cæs. 4. Bel. Gal. Contuetudine itineris exercitus nostri perspecta. Interdum nomen ex par. Cic. ad Q. F. Tertius annus imperij tui, tamquam tertius actus, perspectissimus, atque ornatissimus.

PERSPECTVS, a, um, Cicero Att. Omnia perspecta, & explorata perscribat.

PERSPEVLOR, laris, [*Speculare con diligencia. Gall. Gnetter sogneusement, & diligemment. Hispan. Diligentemente mirar y contemplar.*] *ἀκονήμα*, diligenter speculari. Plin. l. 8. c. 26. Hirtius de Bel. Afr.

PERSPERGO, is, [*Spargere. Gall. Espandre & arroser fort. Hispan. Derramar & rociar.*] adspargo. Cic. 1. de Or. Libandus facietiarum quidam lepos, quo tamquam sale perspergatur omnis oratio. Cat. c. 130. Codicillos oleaginos amurca cruda perspergito.

PERSPICACIA, ciæ, [*Acutezza. Gall. Bonne & claire uue, quand on voit & entend fort agnement. Hispan. Agudeza de mirar.*] acumen. Cicero Att. libro 1.

PERSPICACITAS, atis, [*Acuto. Gall. Qui uoit bien agnement. Hispan. Agudo, que macho mira.*] consideratus, acutus. Terentius Heauto. Patrem nostri ad eas res, quam sit perspicax. Cicero 1. Off. Acutum & perspicax natura.

PERSPICIENTIA, [*Cognitione.*] Cic. l. 1. Off. Honestum in perspicentia ueris, solertiaque uersatur. i. perfecta cognitione.

PERSPICIO, perspicis, [*Considere. Gall. Pleinement ueroir & cognoître, aparcevoir clairement & manifestation. Hispan. Mirar y consier.*] *δωρ*, plane uideo. Cic. in Læl. Quidam in parua pecunia perspicuntur, quam sint leues. Ter. Phor. Cuius tu fidem in pecunia perspexeris, Verere uerba ei credere? Hor. de Art. Quem perspexisse laborent, An sit amicitia dignus.

PERSPICUITAS, [*Chiarezza. Gall. Evidence, clareté. Hispan. Clareza, facilidad.*] *ἐπέπεια*, splendor, ac facilitas. Cic. 4. Ac. Energiam Græci: Perspicuitatem, aut euentiam nos nominemus. Quinct. lib. 2. c. 3. Prima eloquentiæ uirtus perspicuitas.

PERSPICVVS, cua, cuum, [*Chiario, lucido, manifesto. Gal. Fort claire & manifeste. Hispan. Claro, manifesto, cosa que se trasluce.*] *διαφανές*, quod uisum transmittit. Martia. lib. 4. de calice uitreo: Prodet perspicuus ne duo uina calix. Translate ad incorporalia pertinet, Pelucidum ad corporalia. Cic. pro Quinc. Est quedam ita perspicua ueritas, ut eam infirmare nulla res possit. Idem pro Domo: Legram clarissimos nostræ uitatis uiros, se in medios hostes ad perspicuum mortem pro salute exercitus iniicisse. Sic Perspicua oratio, clara & aperta. Hinc Perspicue, euidenter. Pla. in Aul. Perspicue palam est.

PERSPISSO, aduerbium [*Tardi.*] tarde, Pla. Quod bene promittunt haruspices, perspissio euenit. Nonius.

PERSTERNO, is, *διασπώνω*, totum sterno. Liu. 10. Via a Martis sili ce ad Bouillas perstrata est.

PERSTIMVLO, as, [*Stimulare.*] *παροξύνω*, stimulo. Tac. l. 2.

PERSINO, as, [*Comprare. Gal. Acheter. Hispan. Comprar.*] *ὠνέμα*, quidam usurparunt pro emo. Appul. Percunctato pretio, uiginti denarijs perstinauit.

PERSTO, is, [*Perseuerare, continouare.*] *διαμένω*, permaneo, perseuero. Gell. l. 1. c. 1. Perdius, pernoxque perstabat. Iungitur interdum datiuo. Liu. 8. Cum perstaret in incepto immittis a nimis. Interdum ablatiuo cum In. Ibidem; Se tamen perstaturum in incepto. Sic dicimus, Perstare in sententia, & similia.

PERSTREPO, is, [*Far strepito. Gall. Faire grand bruit des piés ou autrement. Hispan. Hazer mucho estreñendo.*] p. c. ualde strepo. Ter. Eun. Perstrepunt, ut, sit, domini ubi absunt. Stat. 2. Achil.

Rumor in arcana iam dudum perstrepit aula.

PERSTRINGO, gis, [*Stringere forte, serrare. Gall. Fort estreindre & serrer. Hispan. Mucho & perfectamente apretar.*] *συσπρω*, ualde stringo, claudo, inquit Non. Cat. de re rust. c. 32. Diligenterque caueto, ne uitem precipites, & ne nimium perstringas. Aliquando summam stringo, dico, uel scribo. Cic. pro Sex. Ros. In animo est, leuiter trāsire, ac tantummodo perstringere unamquamque rem. Aliquod pro leuiter taxare.

taxare, & reprehendere. Cicero pro Sex. Ut eos, quorum sciere uolatus essem, uocis libertate perstringerem. Pro obsecrare, obtenebrare, obtundere: ut, cum dicimus, Perstringere oculos, perstringere aciem mentis, animi, ingenij, & perstringere aures sonitu. Horatius libro 2. Car. Iam nunc minaci murmure cornum Perstringis aures sonitu. Horat. libro 2. Car. in Catone: Voluptas rationi inimica, mentis perstringit oculos. Cicero 1. de Diuin. Quorum utrumque perstringere aciem mentis solet. Idem de lege Agrar. Quod solum tam macrum est, quod aratione perstringi non possit.

PERSUADEO, suades, [Persuadere, dar ad intendere. Gall. Persuader faire croire. Hisp. Induzir con razones, atraber con efecto.] $\psi\alpha\delta\gamma\omega\mu\alpha\iota$, est in ducere ad credendum aliquid, uel faciendum. Ad Heren. lib. 1. Si animus auditoris persuasus fuerit. Ii oratio aduersariorum fidem fecerit auditoribus. Cæs. Com. 4. Huic magnis premijs persuadet, ut ad hostes transeat. Aliquando est, maxime suadere. Ter. in And. Dauus mihi persuadet, nuptias ut maturem. Hinc Persuasus, part. & aliquando nomen ex part. Cic. in Tus. Opinio mali, quo uiso & persuasio, ægritudo sequitur necessario. Col. lib. 12. c. 2. Villica persuasissimum habere debet, plurimum domi femorari oportere. Plin. ep. 20. lib. 1. Persuasum habeo posse fieri. Persuasio, opinio firma. Plinius libro 25. cap. 2. Durat tradita persuasio in magna parte uulgi. Persuasorius, quod persuadet. Suer. in Dom. Recuperatores, ne semper persuasorijs assertionibus accommodarent, admonuit. Persuasibilis, & hoc sibile, quod potest persuaderi. Quint. lib. 3. c. 16. Rhetorice est uis inueniendi omnia in oratione persuasibilia. Hinc Persuasibiliter, Idem lib. 2. c. 16. Qui finem eius esse ait Persuasibiliter dicere. Persuasor, qui persuadet. Persuasrix, itricis, fem. gen. Pla. in Bacc. Probrri perlecebras, & persuasrix.

PERSUBTILIS, ualde subtilis. Cic. pro Pla. Persubtilis oratio.

PERSULTO, [Saltar per allegreza. Gall. Sauter ou saultiner de joye. Hisp. Mucho saltar de resurtir.] $\psi\epsilon\sigma\tau\eta\sigma\delta\omega\varsigma$, super re aliqua salto: proprieque ferarum est, aut pecudum, quæ in pabuli ubertate identidem subsiliunt. Lucr. lib. 1. Inde seræ pecudes persultant pabula læta. Est item cum petulantia quadam insultatione locum agrumue peragrar. Liu. 34. Memores quam sæpe in agro eorum impune persultassent. Tac. 1. 11. Libero exercitu campos persultante. Silius libro 3. Tam leuibis persultat equis.

PERTAEDO, des, dui, [Rincrescere. Gall. Estre sirt ennuyé & fâché. Hisp. Hauer pesar.] $\rho\epsilon\tau\alpha\epsilon\delta\omega$, radio uehementer afficio. Gell. lib. 1. c. 2. Cum omnes uerbis eius defatigati pertædiissent. Frequentius tamen est impersonale. Idem lib. 1. c. 20. Matri monij pertædebat. Pertæsum est, Cic. ad Q. F. l. 1. Pertæsum est leuitatis. Virg. 4. Aen. Si non pertæsum thalami, tædæq. fuisset.

PERTAEDESCII, impersonale. Cat. de re rust. c. 156.

PERTAESVS, a, um, [Attediato. Gal. Ennuyé. Hisp. Enhastado, enhadado.] $\epsilon\tau\alpha\tau\epsilon\sigma\tau\eta\sigma\delta\omega$, participium sine uerbi origine, (ut inquit Seruius) & regit accusatiui: sed potest esse a Pertædeo. Suet. in Cæs. quasi pertæsus ignauiam suam. Virg. lib. 4. Aen. genitiui iunxit: Si non pertæsum thalami, tædæq. fuisset.

PERTEGO, is, p. c. [Coprive d'ogni parte. Gall. Couvrir tout. Hisp. Cubrir de todas partes.] $\rho\epsilon\tau\alpha\tau\epsilon\sigma\tau\eta\sigma\delta\omega$, omni ex parte tego. Plaut. Rud. Quin tu exagitas arundines, qui pertegamus uillam? Idem Trin. Benefacta benefactis alijs pertegito.

PERTENDO, is, $\rho\epsilon\tau\alpha\tau\epsilon\sigma\tau\eta\sigma\delta\omega$, ad finem recta tendo. Lilius 5. Pars maxima, atque ipse Sergius Romam pertenderunt. Aliquando est comparere. Cic. pro Balbo: Cum seditibus, quorum acerbissima diligentia est, pertendemus? Aliquando ad finem ducere id, quod cœperamus. Ter. Hea. Video non licere, ut cœperam, hoc portendere.

PERTENTO, tas, [Tentare bene. Gall. Atoucher sonnent, essayer & tenter, esprouer. Hisp. Mucho & muy perfectamente tentar.] $\tau\epsilon\tau\alpha\tau\epsilon\sigma\tau\eta\sigma\delta\omega$, est sententiam alicuius callide expiscari. Ter. in And. Ea gratia simula ui, uos ut portentarem. Aliquando promoueo, Virg. 5. Aen. Latonæ tacitum pertentant gaudia pectus.

Corripio, Idem 3. Georg.

Nonne uides, ut tota tremor parentet equorum Corpora.

PERTENVIS, & hoc nœ, ualde tenue. Plin. libro 16. capit. 43. Secatur in laminas pertenuis. Cic. ad Ter. libro 14. Spes salutis pertenuis ostenditur. Idem de lege Agr. Cum pertenui discrimine separarentur.

PERTEREBRO, as, [Fovare. Gall. Percer d'un tariere toutre. Hisp. Barrenar.] $\rho\epsilon\tau\alpha\tau\epsilon\sigma\tau\eta\sigma\delta\omega$, terebra perforare. Cic. 1. de Diu. Hannibalem, Cœlius scribit, columam a ream perte, ebrauisse.

PERTERGO, is, [Forbire con diligencia. Gall. Torcher diligemment, rendre fort net. Hisp. Mucho & diligentemente limpiar.] $\tau\epsilon\tau\alpha\tau\epsilon\sigma\tau\eta\sigma\delta\omega$, diligenter tergo. Columella libro 12. capit. 9. Debet munda spongia uasa pertergere.

PERTERO, [Consummare legando. Gall. Fort piler & broyer. Hisp. Mucho castar por uso.] $\rho\epsilon\tau\alpha\tau\epsilon\sigma\tau\eta\sigma\delta\omega$, tetendo comminuo. Fla. Men. Ianuam lima perterunt. Col. lib. 8. c. 5.

PERTERREO, es, [Far paura. Gall. Fort espouuenter faire grand peur. Hisp. Mucho espantar.] $\kappa\alpha\tau\alpha\pi\lambda\eta\theta\omega\varsigma$, ualde terreo. Ter. Eu. Hunc perterebro sacrilegum. Cæs. 1. Bell. Gall. Quæ copiar nostras perterterent. Idem 1. 7. Ut magnitudine pœnæ perterterant alios. Perterritus. Cic. pro Cœl. An timebant, ne tot unum, ualentes imbecillū, alacres perterritum lupereant non possent.

PERTERREFACTIO, [Sp. uentare.] perterreo. Ter. An. Perterrefacias Dauum. Brutus ad Cic. lib. 11. Sperare eos, te perterrefacto, posse magna consequi præmia.

PERTERRICREPVS, $\epsilon\kappa\pi\lambda\eta\theta\eta\tau\iota\kappa\omega\varsigma$, quod terrorem crepando incutit. Luc. de tonitru: Tum perterricrepe sonitu dat missa fragorem. Cicero in Orat. Habebo illam ego perterricrepam. Ex Poeta quodam.

PERTEXO, xis, [Tessere. Gall. Acheuer de tistre, persuire. Hisp. Texer bast. & el cabo.] $\delta\iota\psi\epsilon\tau\alpha\tau\epsilon\sigma\tau\eta\sigma\delta\omega$, texendo, absoluo: item periticio, translatione sumpta a textoribus, qui primo telam orduntur, orlam deinde texunt. Cic. 1. 2. de Or. Pertexæ, quod exorlus es. Idem ad Att. lib. 2. Totum hunc locum ualde grauitur pertextui.

PERTICA, cæ, [Pertica. Gall. Perche, im long baston. Hisp. Pertiga, & el ual.] $\kappa\acute{\alpha}\mu\alpha\zeta$, baculus oblongus. Varr. 3. de re rust. c. 7. Perticas inclinat ad parietem. Plin. lib. 15. c. 3. Perticis decutiunt. Qui. de Nucc: Pertica dat plenis immitia uulnera ramis. Plin. 8. ep. Ex his etiam, quos non una, ut dicitur, pertica, sed distincte tractantur est, quos non ulna mensus sum, inquit Budæus. Alter uero, Vna pertica ait. i. eadem opera.

PERTICALIS, Colum. lib. 4. cap. 31. Perticalis salix eundem agrum desiderat, id est, ex qua fiunt perticæ. Plin. lib. 17. cap. 20. Perticalis & uirga.

PRTIMESCO, is, $\rho\epsilon\tau\alpha\tau\epsilon\sigma\tau\eta\sigma\delta\omega$, ualde timeo. Plaut. in Cur. Spectacula ruunt: ego pertimui. Cic. 4. Ver. Siculus non tam pertimescebat. Ou. ep. 9. Diceris & domina pertimuisse minas. Cic. Lent. Fama inconstantia pertimescenda. Iungitur aliquando ablatiuo. cum De. Cic. 7. Ver. De suis periculis, fortunifq. omnibus pertimescūt. Pertimescitur passiuè, dixit Cic. de lege Agr.

PERTINACIÆ, $\rho\epsilon\tau\alpha\tau\epsilon\sigma\tau\eta\sigma\delta\omega$, [Obstinacione. Gall. Obstinacione, perseverance. Hisp. Porfisa en bien & mal.] ut inquit Cicero, perseverantia finitima est, & tam in bonum, quam in malum sumitur. In bonum, Suet. in Cæs. Ne patientia & pertinacia hostis, animi suorum frangerentur. Ci. 1. Ac. Cum Zenone Arcefilis sibi omne certamen insituit, non pertinacia, aut studio uincendi, sed earum rerum obscuritate. In malum. Attius: Pertinaciam indocti possident. Ter. in Hec. Quæ hæc est pertinacia? Cic. 1. de Fin. Cum pertinacia & iracundia recte disputari non potest. Cic. 4. Acad. Reprehenditur in minimis rebus pertinacia, in calumnia etiam coercetur.

PERTINACITER, [Obstinatamente.] obstinate. Plin. ep. 19. l. 5.

PERTINAX, acis, [Obstinato. Gall. Obstiné, opinia stre ferme, constant. Hisp. Constante, porfiado en mal, obstinado.] $\omega\iota\theta\alpha\delta\eta\varsigma$, obstinatus, qui. i. in re aliqua, quam semel animo concepit, nimis firmiter persequitur. Cic. 1. de Fin. Pertinax non ero, tibi que si mihi probabis eam, quæ dicis, libenter assentiar. Pertinax itaq. a Per, & Teneo, dicitur: ut is pertinax dicitur, qui suæ sententiæ nimis est tenax. Varr. libro 4. de ling. Lat. a pertendendo dictum putat. nam is, qui pertendit in re aliqua, in qua pertendere non debet, dicitur pertinax. Accipitur tamen nonnumquam in bonam partem, pro perseverante. Val. Max. lib. 1. Non mirum, si pro imperio augendo, custodiendo que pertinax indulgentia deorum semper excubuit. Sen. lib. 7. de Ben. Vincit malos pertinax bonitas. Liu. 2. 5. Vincit omnia pertinax uirtus. Pertinax fama, constans & firma. Pertinax odium, Pertinax pietas. Pertinacior in disserendo, uel disputando dixit Cic. de Fin. Pertinacem Pla. in Cap. suo more dixit pro ualde tenaci, auaro, & rei suæ seruandæ plus ætatis attento.

PRTINEO, nes, [Appartenere. Gall. Appartenir. Hisp. Pertenescer.] $\rho\epsilon\tau\alpha\tau\epsilon\sigma\tau\eta\sigma\delta\omega$, compositum ex Per, & Teneo, idem significans, quod pertingo, peruenio, habetque accusatiuum cum Ad, uel In. Cæsar Com. 1. Ex eo opido pons ad Heluetios pertinet. Vlpian. de Cloac. lib. 1. pretor ait: Cloacam, quæ ex ædibus eius in tuas pertinet ædes. Cic. in Catone: Quæ ad posteritatis memoriam pertinetur. Nonnumquam in hac significatione admittit, Per. Cic. de Na. De. Ratio quædam pertinetur per omnem rerum naturam. Accipitur frequentissime pro attinere, & dominio cuiuspiam subiectū esse. Pomp. l. uerbum. ff. de uerb. significat. Verbum illud Pertinere latissime patet. Nam & uis rebus perendis aptum est, quæ dominij nostri sint, & eis, quæ aliquo iure possidemus, quamuis non sint nostri dominij. Pertinere ad nos etiam ea dicimus, quæ in nulla eorum causa sunt, sed esse possunt. Hæc ille. In qua significatione perpetuo habet accusatiuum cum Ad, numquam autem datiuum. Cic. de Am. Eadem bonitas etiam ad multitudinem pertinet Pla. Tru. magis malitia pertinet ad uiros, quam ad mulieres. Hoc est, magis cadit in uiros. Pertinet ad rem, non alienum est a re. Cicero ad Brut lib 12. Oratio eo pertinet, id est, eo tendit, uel dirigitur. Cic. pro Balbo: Nec uero hæc oratio mea pertinet ad infermandum

- mandum fœdus Gaditanorum.
- PERTINGO**, is, pertigi, [*Peruenire. Gall. Toucher ou atteindre jusques en quelque lieu. Hi. Alcançar perfectamente.*] *διηκν*, peruenio. Plin. l. 1. c. 37. Venam ab oculis pertingere ad cerebrum peritissimum auctores tradunt. Cic. de Nat. De. Vim uitalem, per omnem mandum pertingentem.
- PERTOLERO**, as, [*Tolerare sino al fine.*] *οέρω*, usque ad finem tolero. Pla. Amph. Pertolerarem uim tantam.
- PERTORQUEO**, es, [*Torcere.*] *καταστρεβλώω*, torqueo. Lucr. lib. 2. Centauri fœdo pertorquet ora sapore.
- PERTRACTO**, as, [*Maneggiare. Gall. Toucher & manier sonnent. Hisp. Tratar mucho.*] *καθάρμαι*, manibus frequentius tracto. Cic. in Parad. Barbatulos nullulos pertractantem. Translate diligenter considerare. Cicero 2. de Finibus: Mentem tuam omni cogitatione pertractans, percunctare ipse te. Pertractare, differere, disputare. Cicero 4. Tuscul. Quæ rem continent, pertractemus. Pertractatio, Cic. 1. de Or. Poetarum pertractatio, hitoriarum cognitio.
- PERTRAHO**, is, [*Tirare.*] *ἐφ' ἄκων*, ad destinatum finem traho. Lilius 2. 1. Ad alcaur ripam pertrahitur. Idem 25. Ut ad terga collis hostem incautum pertraheret. Pertrahere uitam, prolongare. Plin. lib. 28. c. 1.
- PERTRANSEO**, is, [*Trapassare. Gall. Passer outre. Hisp. Trapasser.*] *διαβαίνω*, Plin. lib. 37. c. 5. Viridis non pertransit adipectus, sed intus occurrit, aut excipit in fine usum candor.
- PERTRANSLUCIDVS**, a, um, quod ualde translucet. Plinius li. 3. capitulo 12.
- PERTRIBUO**, is, ere, tribuo. Plin. ep. 307. Milites & pagani, certatim ei qua priuatum, qua publice testimonium pertribuérunt.
- PERTRISTIS**, iste, ualde tristis. Cic. pro Cœlio: Fuit in hac caussa pertristis quidam patruus, censor, magister. Idem 2. de Diu.
- PERTVMULTVOSVS**, a, um, tumultum magnum excitans. Pertumultuose. Cic. ad Cat. l. 15. Permultuose, Parthos in Syriam transiit, nunciantur.
- PERTVNDO**, is, [*Romperes, spezzare. Gall. Fort frapper en sorte qu'on rompt & froisse, coigner, piler. Hisp. Mucho tundir.*] Col. l. 6. c. 5. Si lapide unguam pertuderit. Cat. c. 133. Calicem percusum sumito. Luc. l. 4. Non ne uides etiam guttas in saxa cadentes Humoris, longo in spatio pertunderè saxa? Pertusus, a, um, perforatum. Cat. c. 157. In uas pertusum congesta omnia. Pla. Pic. In pertusum ingerimus dicta dolium, operam ludimus.
- PERTVRBATE**, [*Fuor dell'ordine. Gall. Avec trouble. Hisp. Turbadamente.*] *τεταραγμένους*, Cic. 1. de Inuen. Considerandum erit, ne quid perturbate, ne quid contorte dicatur.
- PERTVRBATVS**, a, um, [*Turbato, confuso. Gal. Troublé, perturbé. Hisp. Perturbado.*] *τεταραγμένους*, percussus, confusus. Cic. contra Rull. Ciuitas perturbata seditionibus. Idem 3. de Or. Non confusus per sonis, non perturbato ordine. Migrat & in nomen. Cic. Att. l. 6. Si perturbator est tibi assignato. Eadem lib. 4. Numquam uidi hominem perturbatiorem metu.
- PERTVRBATIO**, [*Confusione. Gal. Troublement, perturbation. Hisp. Obra de perturbar.*] *ταραχνη*, confusio, commotio. Cic. 6. Phi. Quid est tu maltus, nisi perturbatio tanta, ut maior timor oriatur? Idem in Par. Quidquid peccatur, perturbatione peccatur rationis, atq. ordinis. 4. Tus. Zenonis hæc definitio, ut perturbatio sit uersa a reâ ratione contra naturam animi commotio. 2. de Fin. Perturbationes genere sunt quattuor, partibus plures, ægritudo, formido, libido, lætitia. Idem 4. Tus. Partes perturbationum uolunt ex duobus opinatis bonis nasci, & ex duobus opinatis malis ita esse quattuor: ex bonis libidinem & lætitiam; ut sit lætitia presentium bonorum, libido futurorum: ex malis metum, & ægritudinem nasci censent, metum de futuris, ægritudinem de presentibus.
- PERTVRBO**, as, [*Conuolere, turbare. Gall. Troubler, perturber. Hisp. Mucho turbar, & enturbiar.*] *ἐταραχίω*, ualde turbo, confundo, commoueo. Ter. And. Iam perturbauit omnia. Cic. 5. Ver. Hęc te uox non perculit non perturbauit? Perturbator, qui perturbat. Perturbatrix, quæ conturbat. Cic. 1. de Leg. Perturbatricem harum omnium Academicam.
- PERTVRPIS**, p. ualde turpis. Cic. pro Cœl. Cum hac aliquid adolescentem hominem habuisse rationis, non perturpe uideatur.
- PERVADO**, [*Trapassare. Gall. Aller & passer outre. Hisp. Ir por algun lugar.*] *διαβαίνω*, pertransseo. Tac. lib. 2. Nisi tamen corporis & impetu equi peruasit. Liu. lib. 7. Præsidium Romanorum obuiis custodibus cæsis ad castra consulis peruasit. Idem 5. Cum fama forum, atque urbem peruasisset.
- PERUALIDVS**, a, admodum ualidus. Liu. l. 40. Perualidam urbem.
- PERUARIVS**, ualde uariis. Peruarie, Cicero 2. de Orat. Reliqua peruarie narrantur.
- PERUASTO**, as, prorsus uasto. Liu. l. 6. Ad peruastandos fines duxere. Tac. lib. 15. Peruasata Italia, prouinciarum eueritæ.
- PERUEHO**, is, [*Conduire. Gall. Porter ou mener par charroy jusques en quelque lieu. Hisp. Mucho llevar a cuestas.*] *διακομιζω*, in aliquem locum porto. Plin. l. 35. c. 6. Inde non peruehuntur ad nos. Liu. 5. Virgines Cere peruehit. Cic. 2. Off. Cum prospero statu fortunæ utimur, ad exitus peruehimur optatos.
- PERVAGO**, as, & Peruagor, aris, pæn. co. [*Andare uagando. Gal. Vaguer, aller & courir & a la. Hisp. Andar uagando.*] *περσέομαι*, per aliquem locum uagor. lib. 3. ad Heren. Idem primos quosque locos celeriter animo peruagemus. Cic. 1. de Le. Molestiæ, lætitiæ, cupiditates, timores, similiter omnium mentes peruagant. Hinc Peruagatus. Liu. 48. Inter mitissimum genus hominum ferocis natio peruagata bello prope orbem terrarum sedem cepit. Est & Peruagatus nomen ex parti. idem fere, quod diuulgatus. Cic. pro Plan. Vulgaris, & peruagata declamatio. 3. de Orat. Commune, & peruagatum uitium. Hinc Peruagator, & Peruagatissimus. Cic. 2. de Inuent. & in Or.
- PERVAGVS**, a, um, p. c. ualde uagus. Quid. 2. de Arte.
- PERVELLO**, lis, uellico. Cic. 3. Tus. Quæ peruellere te forsitan poterit, & pungere, non potuit certe uires frangere. Hor. Sermon. Sat. 8. Qualia lassum peruellunt stomachum.
- PERVENIO**, is, ire, [*Peruenire, arrivare. Gal. Paruenir, uenir jusques au lieu. Hisp. Acabar de uenir.*] *διηκν*, ad finem uenio. Ter. Eun. Sine me peruenire quo uolo. Cic. pro Sex. Raro ad manus peruenitur. Idem Att. l. 8. Ne in illius manus perueniret. Virg. 4. Geo. Postquam est thalami pendencia pumice testa Peruentum.
- PERVENOR**, naris, tri, pæn. pr. diligenter uenari. Translate pro diligenter inuestigare. Plaut. Merc. Defessus sum urbem totam peruenari.
- PERVERVS**, a, um, [*Maluagio. Gall. Tourné au rebours, peruers. Hisp. Cosa al reves de lo bueno.*] *διαστροφος*, prauus, præposterus. Pla. in Tru. Illic & hic peruersus est. Cic. pro Clu. Ut erat semper præposterus, atque peruersus, initium facit a Bulbo. Brutus ad Cic. lib. 11. Gratiorem me esse in te posse, quam isti peruersi sunt in me, exploratum habes. Peruersus dies a Pla. in Me. dicitur ineptus, in cō modus, in tempestiuus. Hinc Peruerse, Pla. in Amph. Qui peruerse peruertis familiæ meæ mentem.
- PERVERITAS**, atis, [*Peruersità. Gal. Mauuassità de nature. Hisp. Peruersidad.*] *διαστροφή*, prauitas, seu actio præpostera. Cic. 2. Tus. In summa opinionum peruersitate uersamur. Idem in Orat. Quæ est in hominibus tanta peruersitas?
- PERVERTO**, is, ere, [*Rouesciare, uoltare sotto sopra. Gal. Tourner au rebours. Hisp. Peruertir, subuertir, boluer en mala parte.*] *διαστροφή*, Plaut. in Aul. Aulas peruertunt. Modo deprauare, Cic. in Diu. Numquid ille me ullo artificio peruertet.
- PERVESTIGATIO**, [*Inuestigatio.*] Cic. 1. de Or. Omnia, uel sciētia peruestigatione, uel differendi ratione comprehenderint.
- PERVESTIGO**, [*Inuestigare. Gall. Chercher tant qu'on trouue. Hisp. Mucho buscar por el rastro y hallar.*] *ἀρεξνδω*, non solum quæro, sed quærendo inuenio. Tractum a uestigis ferarum, quibus tamquam signis, indicibus ad ferarum lustra uenatores perueniunt. Cicero libro 2. de Orat. Nolle regiones, intra quas uenere, & peruestiges, quod quæras. Idem 6. Ver. Odorabantur omnia, & peruestigabant.
- PERVETVS**, p. c. perueteris, om. gen. [*Molto uecchio.*] *πολύχρονος*, ualde uetus. Cic. ad Q. Fr. lib. 3. Peruetus epistola. Peruetuitus, a, um, peruetus. Cic. 9. de Or.
- PERVICAX**, cis, [*Duro, ostinato. Gall. Opiniastre, testin, obstinè. Hisp. Vencedor mucho porfiado.*] *ἰξνοσυνώμων*, contentiosus, nulli cedens, per seuerans cum quadam ui. Ter. Hec. Adeon peruicaci esse animo, ut pernum præoptares perire? Hinc Peruicacia, durities, obstinatio. Plin. lib. 17. c. 20. Peruicacia & Pertinacia hoc distant, inquit Nonius, quod Peruicacia est interdum bonarum rerum perueuerantia, Pertinacia semper malarum; sed hæc differentia non est perpetua. nam & Pertinacia in bonam aliquando partem accipitur: ut suo loco ostendimus.
- PERVICVS**, [*Ostinato.*] veteres dixerunt pro peruicaci, teste Nonio. Pla. in Aul. Hic quidam peruicicus custodem addidit.
- PERVIDEO**, des, [*Vedere perfettamenteè.*] *διωπιδω*, diligenter & perfecte uideo. Col. lib. 2. c. 1. Cur id accidat, non peruidet. Hor. 1. Ser. Sat. 3. Cum tua peruideas oculis mala lippus inuētis.
- PERVIGEO**, es, [*Dimenir famoso.*] p. c. *ἀκνδω*, uigileo. Tac. l. 5. Opibus atque honoribus peruigere.
- PERVIGIL**, p. c. peruigilis, omnis ge. [*Vigilante, che ueggia molto. Gal. Qui ueille tousiours. Hisp. Cosa que uela hasta el cabo.*] *παραύχνης*, totam noctem uigilans. Plin. lib. 33. cap. 4. Cacumine montis eius peruigil. Anguis peruigil. Ouidius 12. epist. Canis peruigil. Sen. Herc. fur. Custodia peruigil. Luc. lib. 4. Ignis peruigil, pro igne Vestali. Stat. 2. Theb.
- PERVIGILIVM**, lii, [*Lunga uigilia. Gal. Veille de toute la nuit. Hisp. La uelada de toda la noche.*] *παραύχνης*, diuturnæ uigiliæ. Plinius libro 11. c. 53. Peruigilio uincuntur cibi. Et Peruigilium, sacrum nocturnum,

- nocturnum, quo uigilæ indicantur, ut per totam noctem uigiletur. Liu. li. 2. i. Caltra Campana, peruigilio neglecta. Suet. de Cal. Quo perijt die: peruigilum indixit.
- PERVIGILIO**, las, [Veggiario. Gall. Veiller toute la nuit, veiller jusques à la fin. Hisp. Velar hasta el cabo.] πανυγίλιον, usque ad finem uigilo. Mart. l. 9. Nam uigilare leue est, peruigilare graue.
- PERVIGILATIO**, [Veggiare.] Cicero 2. de Leg. Nocturnæ peruigilationes.
- PERVILIS**, le. admodum uile. Liu. 31. Annona peruilis fuit.
- PERVINCO**, is, [Vincere, compire.] perficio. Cic. Att. l. 2. Restitit & per uicit. Cato lib. 4. Neque de agris diuidendis, referrent consules, peruincere potant.
- PERVIRIDIS**, de, ualde uiridis. Plin. l. 6. c. 22.
- PERVIVÓIS**, [Vinere.] διαζω, usque ad certum aliquem finem uitam produco. Pla. Cap. Et si peruiuo usque ad summam ætatem mihi.
- PERVIVUS**, a, um, [Perdure si può andare. Gall. Par ou on passe aisément. Hisp. Cosa passadera, que se puede pasar.] διαβάτος, per quod iri potest. Ter. in Adelp. Id angiporum non est peruium. Aliquando pernetrabile, Ouid. lib. 2. Met. Non ulli peruia uento.
- PERVINGO**, is, [Vingere. Gall. Oindre par tout. Hisp. Untar de todas partes.] circumquaque ungo. Columel. libro 21. capit. 3. Oleo perungito. Cicero 1. Tusc. Corpora oleo perunxerunt. Perunctio, Plin. lib. 28. cap. 16.
- PERVOLGO**, as, [Spargerfi.] peruagari. Lucr. lib. 2. Solis peruolgant fulgura cælum.
- PERVOLIÓ**, [Volare, andare uelocemente. Gall. Voler uitement, aller uitement. Hisp. Volar, andar presto.] διαπέτασμα, usque ad certum aliquod locum uolo. Translate pro celeriter perfero. Cic. in Som. Sci. Animus uelociter in hanc sedem suam peruolabit. Peruolito, as, freq. Virg. 8. Aen. Omnia peruolitat late loca.
- PERVOLIÓ**, peruis, [D'siderare molto.] ualde cupio. Cic. 1. xpe.
- PERVOLVO**, is, [Volgere da ogni parte. Gall. Rouler tout a fait, sueilletter. Hisp. Bolner de todas partes.] διακυλλώδω, uerso, magna ui uoluo. Plin. lib. 33. c. 4. Erumpit torrens tanta ui, ut saxa peruoluat. Cic. 2. de Or. Ut in ijs locis peruoluatur animus.
- PERVOLVTO**, as, are, freq. Cic. de Or. Omnium bonarum artium scriptores legendi, & peruolutandi.
- PERVRBANVS**, a, um, ualde urbanus. Cic. Att. lib. 2. Cum rusticis potius, quam cum ijs perurbanis. Idem de Clar. Or. Torquatus toto genere perurbanus.
- PERVRSIA**, [Perurgia.] Etruræ ciuitas ab Achæis condita. Hinc Perurinus, a, um, Prop. l. 1. Si Perurina tibi patriæ sunt nota sepulcra.
- PERVRO**, is, [Consumare abbruscando. Gall. Brusler de tout. Hisp. Quemar, consumir quemando.] διαρξω, urendo consumo. Aestu ualido perurimur. Oui. 3. de Arte: Perustus, part. ut, Coma perusta Sole. Propert. l. 4. El. 10. Cic. ad Cæs. lib. 13. Hominem perustum etiamnum gloria uolunt incendere.
- PERVUTILIS**, le, ualde utilis. Cic. Att. lib. 9.
- PERVVLGATVS**, a, um, [Diuulgato.] Cicero pro Cæl. Maledicta peruulgata in omnes.
- PERVVLGO**, as, [Diuulgare. Gall. Publier par tout, mettre en lumiere. Hisp. Publicar por todas partes.] διακείρω, diuulgo, in uulgos semino. Cic. pro Sylla: Illas tabulas describi ab omnibus libraribus, diuidi passim, & peruulgari, imperaui. Idem pro Cæl. Mulier, quæ se omnibus peruulget.
- PES**, pedis, [Piede.] quid proprie significet, exposuimus in dictione Pedes. Hic tantum pauca restant dicenda, quæ illic prætermisimus. Pedibus stipendia facere, est pedibus metere. Pedem struere, ueteres usurparunt, pro fugere, inquit Festus. Pedem efferre, est egredi, Cic. Att. lib. 8. Qui, cum triginta tyranni essent, pedem porta non extulit. Omni pede niti, est, uniuersis uiribus. Referre pedem, recipere se, & paulatim subducere. Quin. l. 6. c. 5. Ab his, qui non adiuuant, quam mollissime pedem oportet referre. Suo se pede metiri, est sumptum facere pro modulo facultatum suarum.
- PESINVS**, pæn. prod. Pessinuntis, emporium Phrygiæ, habens templum maximum (ut inquit Strabo) magnæ uenerationis matris Deum. Romani celebrem hunc locum reddiderunt. accersita inde Matris Deum statua. Nomine hoc Cic. in masculino genere semper titur.
- PESVIVS**, li, [Catena χχο, chianistello. Gall. Un uerrouil. Hisp. El aldana con que se cierra la puerta de dentro el pestillo.] κοχλός, quasi paruus pes, instrumentum, quo ostium clauditur. Pla. Aul. Occlude fores ambobus pestulis. Ter. in Eun. Pestulum ostio obdo. Vnde Oppesulata ianua, pestulis firmata. Fest. Obices sunt pestuli ferrei.
- PESVM**, aduerbium, [Adietro, in giù, sotto a' piedi. Gall. Droit en bas sous les piés. Hisp. Haçia atras, baxo a los piés.] significat modo retrorsum, modo deorsum, quasi ad pedes, uel sub pedibus. Vnde Pessi preme-re, est pedibus calcare, siue sub pedibus premere. Plaut. in Most. Ium suis pro factis pestimis pestum premani. Plin. in præf. l. 14. Pestum iere uitæ prætia, id est, in nullo sunt pretio. Pestsu eo, cedo, uel retrocedo. Aliquando pestum ire, siue abire, est ire in fundum,
- siue imam partem alicuius rei. Plaut. in Aul. Ut toleret, ne pestum abeat. Coll. l. 2. c. 6. Vbi dulcem caseum demiseris in eam, si pestum ibit, scies, esse adhuc crudam.
- PESVNDÓ**, das, [Calcare addosso. Gall. Mettre en bas, fouler aux piés. Hisp. Hollar a' sopera con los piés.] καταπατέω, conculco, pedibus calcoterent. in And. Quæ si non alitu prouidentur, me, aut herum pestundabunt. Oui. de Ponto: Non mihi quærenti pestundare cuncta. Plautus Rud. Pestum dedisti me blandimentis tuis. Item r' primo, Plautus in Merc. Ita Pestumas Pestudendi iram, inimicitiam, lacrymas.
- PESTIFERO**, [Pestifero. Gall. Pestilentieux, qui fait mourir. Hisp. Cosa que trae a' tiene pestilencia.] quod exitium ostendit, inquit Fest. Plin. lib. 11. c. 38. Taurorum sanguis pestifer potu. Pestiferum bellum dixit, Cic. ad Sulp. l. 4. Pestifere, Cic. de leg.
- PESTIS**, huius pestis, [Peste. Gall. Peste. Hisp. Pestilencia.] λοιμός, morbus est contagiosus, ab aeris plerumque infectione inimum capiens: quamquam etiam ex aliis causis nonnumquam gignitur. Plaut. in Amph. Pestis tenet. Peltes, in plurali. Plinius libro 2. capitulo 7. Per metaphoram pro perniciæ, exitio. Lilius secundo: Veienti populo pestem minitantes. Cicero pro Sylla: Funesta reipub. pestis. Aliquando de homine, qui alios corrumpit. Terentius Adel. Lenolum, perniciæ communis adolescentium, periturus, pestis.
- PESTILENS**, entis, [Pestifero. Gall. Pestilentieux. Hisp. Pestilencial.] quod pestem affert. Cic. l. 1. de Fat. Locos uidemus alios salubres, alios pestilentes. Africus pestilens, Hor. 3. Car. Ventus horridus, atque pestilens. Caru. epig. 23.
- PESTILENTIA**, æ, [Pestilenza. Gall. Pestilence, peste. Hisp. Pestilencia.] λοιμός, pestis, in qua significatione frequenter hac uoce utitur Plin. ut lib. 2. c. 96. Locris & Crotone pestilentiam nunquam fuisset, notatum est. Idem lib. 7. c. 50. Senes minime sentire pestilentiam. Sæpe accipitur pro aeris corruptione, aut loci infalubritate, aut cæli inclementia. Cic. 1. de Div. Ut hostiarum immolarum inspicere tur exa: quorum ex habito, atque colore cum salubritatis, tum pestilentiam signa percipi.
- PESTILITAS**, atis, [Peste.] apud antiquos, teste Nonio, pro peste. Lucret. lib. 6.
- PETALIVM**, lii, unguenti præstantissimi genus. Plaut. Cur. Tu stacte, tu cinamum, tu rosa, tu crocum, Tu petalium. Latine Foliatum appellatur. Mart. l. 11. At mea me libram foliati polcicit amica.
- PETASTES**, Dios. l. 4. c. 109. Herba, pediculum habens cubito maiorem, crassitudine pollicis. dicta a galeri forma, quæ latum foliū pediculo superpositum uidetur referre.
- PETASO**, petafonis, pæn. corr. [Presciutto. Gall. Vn jambon. Hisp. El tocino, a' pernil tocino.] caro porcina, quam alii coxam, alii eam partem suis dicunt, quæ ab alis incipit, & costas comprehendit, quibusdam ueluti uirgulis pinguis distincta. Mart. lib. 13. Nam mihi cum uetulo sit petasone nihil. Deminutium, Petasunculus. Iuu. Sat. 7.
- PETASVS**, petasi, [Cappello. Gall. Vn chapeau ou bonnet antique. Hisp. Sombrero de grandes alas.] πετάσος, idem quod galerus, pilei latioris genus, quo aduersus Solis iniurias uiatores faciem tumentur. Plaut. in Amph. Habeo in petaso pinnulas. Fit a Græco πετάννυμι, extendo. Hinc Petasati, qui galero pro capitis ornamento utuntur. Sueton. in Aug. Domini nisi petasatus sub dio spatiabatur. Per translationem Petasus dicitur quidam in galeri formam ædificius superpositum extensum, & explicatum, in metæ formam se contrahens. Plin. lib. 36. cap. 13. Pyramides ita fastigiatæ, ut in summo orbis æneus, & petasus unus omnibus sit impositus.
- PETAURISTÆ**, teste Nonio, a ueteribus dicebantur, qui saltibus uel scenis leuioribus mouerentur. Varro lib. 2. de vita P. R. ludi uelites Galli, Germani, petauristæ. Festus: Petauristas Lucilius a petauræ appellatos existimare uidetur, quando ait: Sicuti mechanici cum alto exhiere petauro. At Aelius Stilo, quod in ære uolent, cum ait: Petaurista proprie Græce, ideo quod ἰεροε ἀέρα πετάντων.
- PETAURVM**, πέταυρον, genus ludi, quo homines per acra rotarum pulsu iactabantur. Martialis lib. 11. Quam rota transmissio toties impacta petauro. Dicitur etiam potest Petaurum, supra quod homines agilitate corporum insignes ludunt: ut hastæ, circa quas se uolunt: funes, supra quos ambulat. Iulius Pollux existimat caueam esse, in quam se cortis alites cubitum iteræ conferunt.
- PETESVÓ**, sis, antiquum uerbum, peto, ut, Impetrasso, Reconciliasso, qualia sunt apud Pla. plurima. Cic. 2. Tus. Qui hanc gloriam petesunt. Hinc Expetesso, Pla. in Trin.
- PETIGO**, inis, pænultima produ. [Volatica. Gall. Grattelle, ou seu wloage. Hisp. El emperne.] λεηλι, morbi genus, qui & Impetigo dicitur, quod uicina petant, sese late summa cute diffundens. Lucretius libro 30. Illuuiis, scabies oculos huic denique petigo conscendere. Nonius.

*PETILIA, magna Græcæ urbs est, ut Ptol. & Step. scribunt, nō procul a Licinio promontorio, a Philoſtera condita. Virg. 3. Parua Philoſteræ ſubnixæ Petilia muro.

PETILVS, ciliſ, Lucil. Inſignis uaris cruribus, & petilis. Non.

PETIMINA, ulcera in humeris iumentorum, quod ima petant. Luc. apud Non. Vt petimen naſo, aut lumbos ceruicibus tangant.

PETIOLVS, li, τῶς δῖος, deminu. a pede. Afranius apud Nonium: Nolo nudo petiolo ambules. Aliquando pro pediculo, ex quo fructus pendet. Colum. lib. de Arb. cap. 23. Petiolas, quibus pendet, intorquet.

PETITIO, nis, [Domanda. Gal. Domande, requeſte. Hiſp. Demanda generalmente.] αἰτήσις. Aliquando pro intentione actoris. Quint. lib. 4. c. 4. Recuſatio plures interim propoſitiones habet: ut contra petitionem pecuniæ, Male petis. procuratori enim tibi eſſe non licuit. Nonnumquam pro iſtu, Cic. 1. Catil. Quas ego tuas petitiones parua declinatione eſſugi. Aliquando pro ſtudio ad diſcendi honoris. Cic. Att. lib. 1. Fuit mihi magno uſui in noſtris petitionibus.

PETRO, petis, petiui, uel petij, petitum, [Prog. re, demandare. Gal. Demander, aller, querir. Hiſp. Demandar, pedir.] αἰτέω, ſignificat oro, ſiue obſecro. Petere (inquit Varro) proprie eſt aliquid ſimpliciter, & precario poſtulare. habetque in hac ſignificatione ſere ablatiuum perſonæ cum A, uel Ab. Cic. ad Philippum l. 13. ep. A te etiam, atque etiam pro noſtra ſumma coniunctioe peto atq. contendendo, ut. Idem 6. Ver. Iſte petit a rege, & eum pluribus uerbis rogat. Præter ablatiuum perſonæ admittit & ablatiuum rei: ut, Petere auxilium, uel præſidium ab aliquo, apud Cic. pro Quinto: Varij præterea ſunt huius uerbi in oratione uſus. Dicimus enim Petere auxilium, opem, colloquium, conſilium, gratiam, amicitiam, oracula, pacem, præmium, reſponſa, ueniam. Ingiungit aliquando datiuo pro ablatiuo cum præpoſitione. Vir. 9. Ae. O genitrix quo fata uocas? aut quid petis iſtis? Vbi Seruius: Petis iſtis, id eſt, pro iſtis. Nam ſic dicimus. Peto tibi, id eſt, peto pro te. Aliquando commemorare, inquit Nonius. Virgil. libro 8. Aen. Quid cauſas petis ex alto? id eſt, commemoras, uel potius repetis: ut per aphæreſim ſimplex ponatur pro compoſito. Aliquando pro tenere, Virg. 3. Aen. Summiſi petimus terram. Cicero Att. lib. 3. Incertus ubi ego eſſem, fortæſſe alium curſum petiuit. Aliquando pro adipiſci, Pli. libro 11. capitulo 14. Inde gloriam petijt. Petere fugam, eſt fugere. Petere ſalutem fuga, eſt fugiendo uitam ſeruare. Aliquando inſidias tendere, Planc. Ciceroni: Quo magis me petierunt, tanto maiorem ijs fruſtratio dolorem attulit. Aliquando ut uolenter aggredi, Cic. pro Lig. Cuius latus ille mucro petebat. Aliquando manere, expectare, Vir. lib. 9. Aen. Troianos hæc monſtra petunt. Aliquando cupere, appetere, Idem lib. 3. Georg. Pulchramque petunt per uulnera mortem. Aliquando percutio, Liu. lib. 22. Hiſpano punctum magis, quam caſum allueto petere hoſtem. Aliquando inquirere, Vir. 9. Ae. Euandrum petimus. Aliquando capere, Idem. 4. Geo. Principio ſedes apibus, ſtatioque petenda. Aliquando proſciſcor, Sue. in Veſp. Curtilias, ac Reatina rura, petijt. Aliquando influere; ut, Campum petit amnis. Quando uero conſtituitur cum ablatiuo inſtrumentum ſignificante, pro inſtrumentum diuerſitate diuerſa ſignificat. nam Petere manu, teſte Nonio, eſt abducere. Virg. 6. Aen. Tartareum ille manu cuſtodem in uinclâ petiuit. Petere gladio, ueneno, lapide, eſt inuadere, ferire. Vir. 3. Ecl. Malo me Galatea petit. Suet. in Tib. Miſſum in arenam aprum iaculis de ſuper petijt. Petere curſu, adipiſci, obtinere, Virg. 3. Aen. Quæ litora proxima curſu Contendunt petere. Petere blanditijs, blandiri, Quin. Nouercam blanditijs petit. Petere muneribus, oſculis, precibus, eſt conciliare. Appul. Cum me lacrymis, precibusq. petiſſet. Petere oculis, eſt contemplari. Hinc Petitus, huius tuſ: idem quod petitio, Gel. lib. 18. cap. 3. Petitor, qui petit, & litem intendit. Cic. in Part. Accuſatorem pro omni actore, & petitore appello.

PETORITVM, τι. p. c. πορείων, genus uehiculi, quo Belgæ peculiariter utebantur. Hor. lib. 1. Ser. Atque caballi Paſcendi, ducendo petorita. Idem lib. 2. Ep. Eſſeda ſteſtant. pilenta, petorita, naues.

*PETOSIRIS, Aegyptius mathematicus inſignis. Plinius lib. 7. 49. & 2. 3.

PETRA, æ, [Pietra, ripa. Gal. Pierre, caillon, roche, ou rocher. Hiſp. Piedra.] πέτρα, rupes. lib. 10. cap. 32. Gaiiæ in petris nidificant. Nonnumquam pro lapide, uel ſaxo. Hinc Petroſus, a, um, petris abundans. Pli. l. 17. c. 27. Capriſcorum laudantur nigra, & in petroſis. Petricofus, Idem. Mart. l. 5. per translationem dixit, Res petricofa eſt. i. diſſicilis, dura.

PETRA, Siciliæ opidum, prope Hyblam. Pli. lib. 3. c. 8. Petra Sireni, Lucaniæ promontorium, Sirenum olim inſidijs infame. Plin. Mineræ promontorium appellat. lib. 3. c. 5. & Virgil. lib. 5. Scopulos Sirenum adueſta ſubibat. Vbi multa de Sirenibus Seruius. Item Petra, Strab. lib. 16. Arabiæ opidum, Nabathæorum metropolis, unde ea pars Arabiæ Petra nuncupatur.

PETRAEA, pars Arabiæ, a Petra Nabathæorum metropoli. Strabo libro 16.

PETREIA, mulier dicebatur, quæ ponipam præcedens, in colonijs ac municipijs imitabatur anum ebriam; quod pedes in petra frequenter impingeret. Feſtus.

PETRONES, ruſtici, (inquit Feſtus) a petrarum aſperitate, & duritia. Hinc Plaut. Petronem, ueruecem, durioſam eleganter dixit, in Caſ.

PETROSELINVM, quaſi apium petrinum, herba, ſemine nigro, guſtu amaro: ita dicta, quod optime in petris proueniat, præſertim in Macedonia: unde etiam Macedonicum a quibusdam cognominatur. Dioſc. lib. 3. c. 75. & Plin. lib. 20. c. 42.

PETVLANS, [Petulant eſt. ſcino. Gal. Qui toujours boule l'un frappe l'autre, effronté, petulant. Hiſp. Deſuergoçado, y pedigüeño.] ὑβρις, impudens, procax, cum alios per contumeliam petimus. Cicero 2. de Orator. Illud aſſequor, ut ſi quis mihi forte maledicat, petulans, aut plane inſanus mihi eſſe uideatur. Quandoque accipitur pro laſciuio. Cic. in Parad. Laſa eſt libido in muliere ignota, dolor ad pauciores pertinet, quam ſi petulans fuiſſet in aliqua nobili uirgine.

PETVLANTER, [Sfrenatamente. Gal. Effrontément, impudiquement. Hiſp. Deſuergoçamente.] Modo procaciter. Cicero Att. libro 2. Diſphilus tragædus in noſtrum Pompeium petulanter inuectus eſt. Modo laſciuæ, Ouidius in Epistoſa Paridis ad Helenam:

Vt poſſem uerbis petulantius uti,
Non ſemel ebrietas eſt ſimulata mihi.

PETVLANTIA, æ, [Laſciuia. Gal. Malice effrontée, mannaſtie eſhontée, petulance. Hiſp. Aquel deſuergoçamiento, laſciuia demaſiada.] ὑβρις, laſciuia, ſiue eſſrenatio immodica ad quodlibet uitium. a petendo dicta. Cic. in Cat. Petulantia, & libido magis eſt adoleſcentum, quam ſenum. De peſudibus, Col. l. 7. c. 6. De arborum ramis, Pli. lib. 16. c. 30. De morbis, Gell. lib. 12. c. 3.

PETVLCVS, ci, [Laſciuio.] δόξασις, laſciuus. Virg. 4. Ge. Hædiqu. petulci. Vbi Seruius. i. laſciuus, exultantes. Col. lib. 7. c. 3. Capri petulci ſæuitiam paſtores hac aſtutia repellunt: Vnde meretrices quoque petulcas ueteres dixerunt, a petendo.

PETVSCVM, Palatij, dicta eſt ea regio urbis, quam Romulus obuerram poſuit ei parti, in qua plurimum erat agri Romam ad mare uerſus: quia molliffime inde adibatur urbs, cum Etruſcorum agrum a Romano Tiberis diſcluderet, ceteræ uicinæ ciuitates colles aliquos habentes oppoſitos. Feſtus.

*PEUCE, τῶς δῖος, parua inſula in uno oſtiorum Iſtri. Plin. 4. 12.

PEUCEDANVM, Plinio, ſiue Peucedanus, τῶς δῖος, Dioſc. herba, tenui caule, & oblongo, feniculo non diſſimili, iuxta terram folio ſonomen inuenit a pinu, cuius folia imitatur. unde, & Pinatellum non nulli ex recentioribus appellauerunt.

*PEVETIA, pæniſula in finibus Italiæ. Plin. 3. 5.

PEXAVS, a, um, qui pexa ueste eſt indutus. Pexæ autem uestes dicuntur, quæ uillos habent eminentes, & oblongos. Mart. l. 2.

Pexatus pulchre, rides mea zoile trita.

Eſt & Pexatus, participium a Pexo, as, quod eſt frequentatiuum uerbi Pexo.

PEZITE, fungi, ſine radice, aut pediculo, quaſi Pedestres. Plin. l. 19. cap. 3.

P A N T E H

*PHABIRANVM, Germaniæ urbs, hodie Bremen. Ptol.

*PHACION, Theſſaliæ opidum. Thuc.

PHAEACES, φαίακες, populi Corcyrae: unde & Corcyra Phæacia dicta eſt: quæ inſula in oſtio maris Adriatici. Hodie uocant Corphu. Nominatiuus ſingularis eſt Phæax. Horat. lib. 1. epist.

Pinguis ut inde domum poſſis Phæaxq. reuert. Vbi Phæacem poſuit figurate pro homine uentri ac gulæ dedito: quales in Phæacia, hoc eſt Corcyra eſſe ſolent: de quibus ſic ait Hor. ep. l. 1.

Quis pulchrum fuit in medios dormire dies,

Et ad ſtrepitum citharæ ceſſatum ducere curam.

Hinc Phæacius, a, um, & Phæacus, a, ſi, una ſyllaba minus. Prop. l. 3.

Nec mea Phæacas æquant pomaria ſiluas.

*PHAEACVM, ciuitas in planitie Phæaciæ inſulæ.

PHAECAſIVS, calcei genus, unde Phæcaſiatus ſacerdotes, & deos uocamus. Senec. ad Lucil. Si Phæcaſatum conſpexeris.

*PHÆDON, Athenienſis, in cõuiuiõ a triginta tyrannis interfecit.

PHEDRA, φαίδρα, Minois Cretæſium regis filia fuit, & uxor Theſei, quæ amore Hippolyti priuigni capta, cum ipſum adducere non potuiſſet, ut patrem thalamum conſpurcetet, apud patrem eum detulit, tamquam ſtuprum ſibi inferre uoluiffet.

*PHÆSTVM, urbs Crete.

*PHÆSTVS, mons Crete.

PHÆSTON, [Phæſton.] φαέθων, Solis filius ex Clymene, qui cum a patre impetraſſet, ut uno die curſus ſui habenas ſibi permitteret: au rigandiq. imperitus calum & terram combureret, a Ioue ſalmi-

ne e curſu

ne e curru excussus, in Padum fluvium decidit. Dicitur Phaeton, *ἄπὸ τῆς οὐρανίας*, luce, & *αἴθρῳ*, uro. Virg. 5. Aen.

Auroram Phaethontis equi iam luce uehebant.

PHAETHONTIADES, Clymenes, & Solis filia dicuntur, sorores Phaethontis, quæ dum extingentum fratrem flerent, conuersæ sunt in alnos arbores, ut ait Virg. 6. Ecl. ut uero 10. Aen. in populos.

* **PHAETHVS**, Solis filia ex Næra nympha. Ou. 2. Met.

PHALÆ, uel, (ut alij scribunt,) Falæ, dicitur sunt turres lignæ, teste Nonio, quæ spectaculorum gratia erigebantur. Festus: Phalæ lignæ turres sunt, ob altitudinem dicitur a falando, quod apud Etruscos significat cælum. Ennius: Malos diffidunt, sunt tabulata, phalæque.

PHALÆCIVM CARMEN, a Phalæco inuentore nomen accepit, alio nomine hendecasyllabum, a numero scilicet syllabarum. Constat spondeo, dactylo, & trochæis. In prima tamen sede pro spondeo modo trochæus legitur, modo iambus.

PHALANGÆ, [Stanghe. Gall. Rouleaux qu'on met sous les nauires, pour lester à l'eau ou à bord. Hisp. Las palancas.] *φάλαγγες*, sunt quibus baiuli ferendis oneribus utuntur. Plin. lib. 7. c. 56. Phalangæ fustes sunt nodis carentes, quibus Afri prælium contra Aegyptios primi fecerunt. Iulius Pollux: Phalanges, (inquit) siue Phalangæ dicuntur ligna, quibus subiectis naues trahi solent. Scribit Herodotus, Aethiops uicenos dentes elephantorum grandes, & e materia hebeni centenas phalanges, tertio quoque anno tributum uice regibus pendere solitos. Nonius abiecta adspiratione uocat Palangas. Palangæ (inquit) dicuntur fustes teretes, qui nauibus subijciuntur, cum attrahuntur ad pelagus, uel cum ad litora subducuntur: unde etiam nunc Palangarios dicimus, qui aliquid oneris fustibus transuehunt. Varr. de vita P. R. Cum Pœnus in fretum obuium uenisset nostris, & quosdam cepisset, crudelissime pro palangis carnis subiecerat. Hinc Latini formauerunt uerbum Palango, as, onus aliquid huiusmodi fustibus transueho. Afranius: Capream uenam semilaceram quaterni simul palangabant.

PHALANGARII, appellati sunt milites, qui erant in Phalange.

PHALANGITES, herbe nomen, quæ alio nomine Phalangium, a nonnullis etiam Leucanthemon, teste Plin. lib. 27. c. 12.

* **PHALANTHVS**, Laco fuit, qui dux Laconum factus Tarentum uenit: urbemq. auxit. Seruius.

PHALANX, phalangis, [Squadra. Gall. Armée Macedonique de huit mille hommes de pie armée, Hisp. Gente de pie puesta en ordenança.] dicitur Macedonica, qua quadrata acies, & cuneus militaris intelligitur, quando scilicet pes pedi, clypeus clypeo, uir uero in acie conseruatur. continebat autem octo millia armatarum. Et hoc peculiare fuit Macedonum institutum, ut auctor Lilius libro 8. cum ait: quod antea Phalanges similes Macedonicis, hoc postea manipularum structa acies coepit esse. Curtius de gest. Alex. Maced. Phalangem uocant peditum stabile agmen, ubi uir uero, armis arma conferta sunt. Cæs. 1. Bell. Gall. Milites nostri e loco superiore pilis missi, facile hostium Phalangem perforerunt. In quo Cæsaris exemplo procul dubio accipitur Phalanx pro armorum connexionem, atque testudine. Hinc per translationem a Satyrico Poeta dictum, lunæque umbone Phalanges. Item Phalaux, est regula continens lances, id est, libram. Phalangicæ, dicuntur milites ex phalange. Liu. 37.

* **PHALARA**, ciuitas in sinu Meleaco. Plin. 47. Est etiam in num. plur. portus Atheniensium.

PHALARICA, *φάλαρική*, genus teli ad modum hastæ, ualido præfixum ferro, quod in longitudine habet pedes tres: inter cuius tubam, & hastile sulphur, resina, bitumen, stupa conuoluuntur, infuso oleo, quod incendiarium uocant. deinde balistæ impetu emissa prærupto munimine ardens, figitur ligno, turritamq. machinam incendit. Est autem magna, & parua phalarica. Vnde Lucan. dixit phalaricam neruis mitti torilibus. Virg. uero l. 9. Turnum manu iaculari potuisse phalaricam ostendit. Sed magnum (inquit) stridens contorta phalarica uenit, Fulminis acta modo. Dicitur autem Phalarica, teste Seruio, quod ea uocantur Phalarum, id est, turrium propugnatores, siue (ut Vegetio placet) quod turritæ machinæ ea incenduntur.

PHALARIS, *φάλαρις*, nomen proprium Agragantinorum regis crudelissimi, qui præter cetera nouorum suppliciorum instrumenta taurum habuit æneum Perilli arte fabricatum, in quem immissi damnati, igneque subiecto bouis mugitus edebant, cuius muneris nomine cum artifex non leue munus speraret, iussu Tyranni in taurum coniectus, primus artis suæ specimen præbuit. Ipse quoque Phalaris, cum nimia eius atrocitas ulterius ferri non posset, factus in eum uniuersorum ciuium impetu, correptus, ei ipsi tauro, quo alios exusserat, inclusus, uiuus crematus est. Cic. l. 2. Off. Phalaris præter ceteros nobilitata crudelitas, qui non ex insidijs interijt, sed in eum uniuersum Agragantinorum multitudinem impetum fecit. Ou. in lb. Vtq. ferox Phalaris, lingua prius ense resecta, More bouis Phario clausus in ære gemas.

Est præterea Phalaris auis quædam ex genere amphibiorum. Var. 3. de re rust. c. 11. Apud Plin. tanien lib. 10. c. 48. & Col. lib. 8. c. 15. Legimus Phalarides per secundam uocalem in antepen.

PHALÆRÆ, arum, [Abigliamenti de cavalli. Gal. Bardes de cheuaux. Hisp. Los jaques de cavallo.] ornamenta equorum, *ἄπὸ τῆς φάλαι*, quod significat illustre. Virg. lib. 6. Aen.

Primus equum Phaleris insignem uictor habeto.

Nonnumquam etiam equitum, & uiroborum nobilium Phalæræ dicuntur: unde Liu. 9. tradit comitia ædilitia Cn. Flauij scribere tantum habuisse indignitatis, ut plerique nobilium aureos anulos & phalæras deponerent.

PHALÆRATVS, *τά*, tum, *φάλαρωτός*, phaleris ornatus. Suet. de Clar. Equo phalerato, & in ueste palmata. Translate Phalæratum appellamus, quod ueniatum est, & ad speciem ornatum; metaphora ducta ab equis uenialibus, qui, ut carius uendantur, phaleris solent exornari. Sic Terent. in Phor. Phalærata dicitur posuit pro ornatis & fucatis.

PHALÆRIDES, aues ex genere natantium, in Seleucia Parthorum & quodam Asia tractu præcipue nascentes. Plin. lib. 10. c. 48. Col. lib. 8. c. 15. Claustræ pascuntur anates, boscides, phalærides.

PHALÆREVS, *φάλαρῆς*, gentile nomen est, a Phaleris Atheniensium portu deductum, quo cognomēto dicitur Demetrius philosophus, Theophrasti auditor, de quo Str. lib. 9.

PHALÆRIVM, *φάλαρῖον*, urbs Etruriæ. Inde Phalerius, a, um, Step.

PHALISCVS; populi Etruriæ, quorum opidum Phalerij uocabatur. Sunt qui arbitrantur Phaliscos esse, qui eam Etruriæ partem inhabitant, ubi est opidum, quod hodie, Montem Flaconem uocant: cum potius Montem Phaliscum dicere debeamus.

PHANÆVS, *φαναῖος*, promontorium in Chio insula, optimo uino nobilissimum. Auctor Seru. in illud Virg. 2. Georg. Firmissima uina, Tmolus; & affurgit, quibus & rex ipsa Phænus.

PHANATICVS, [Spiritato. Gal. Furieux. Hisp. Loco furioso.] diuino spiritu afflatus, qualem insanientem Aiacem fuisse Poetæ ferunt, cum in pecora læuiret, Agamemnonem se, & Vlyssiem occidere ratum. Cic. pro domo: Quid tibi necesse fuit homo phanaticus, sacrificium, quod alienæ domi fieret, inuifere? Hunc morbum phanaticum errorem uocat Hor. de Arte.

PHANESII, populi in insulis Oceani Septemtrionalibus, qui (ut Solinus ait) habent aures adeo effusas, sicut reliqua uiscera contendant illis.

PHANVM, phani, [Tempio, chiesa. Gal. Temple. Hisp. Templo.] *φῆος*, templum, quia *φανερόν*, apertum significat: & omnibus aduentibus aperta sunt templa. Cic. 3. de Fin. Peccatum est patriam prodere, parentes uiolare, phana depeculari. Cæsar 1. Bell. Ciu. Pecuniæ & phanis tolluntur.

PHARAONES, *φαραῖνες*, appellantur Aegypti reges, quod cognomēto fuit dignitatis, ut scribit Eusebius. Aegyptiorum enim lingua Pharaon regem significat, ut docet Iosephus lib. 8. Antiq.

PHARETRA, *φάρετρα*, [Turcasso, faretra. Gall. Vne trouffe de fleches ou carquois. Hisp. Carcaz à java.] *φάρετρα*, sagittarum theca. Virg. 2. Aen. Succinctam pharetra, & maculosæ regmine lyncis.

Dicitur Pharetra, *τὰρὰ τὸ φῆρον τὰ πῶντα, ἢ γυνέλει*, i. quod ferat sagittas capax pharetra. Oui. 9. Met. Plenæ pharetræ. Ouid. 4. de Pont. Hinc Pharetratus, qui pharetram fert. Oui. 1.

Lege Pharetratæ uirginis arua coli.

Virg. 4. Ge.

Quaque pharetratæ uicinia Perfidis urget.

PHARIAS, *φάριος*, serpens est, sulcum, dum serpit, cauda in terra faciens. Luc. lib. 9. Et contentus iter cauda sulcare pharias.

PHARISÆVS, *φάρισῆος*, nomen sectæ Iudeorum religiosæ. Erant enim apud Iudeos tres sectæ, Phariseorum, Sadduceorum, & Esæeorum. Hieron. contra Vigilant. Quasi sepulcra pharisaica foris dealbata. Dicitur autem Phariseus, quasi separatus, ab Hebræo pharas; quod est diuidere, propterea quod qui hanc sectam colebant, a ceteris habitu moribusq. distinguerentur.

PHARMACEVTRIA, [Magistra, trega.] *φάρμακεία*, dicitur, quam nos sagam dicimus, uel ueneficam. Hoc nomine Vir. Ecl. quandam inscripsit, in qua Theocriti imitatione uenefica quædam inducitur, quæ magicis incantationibus animam uiri, a qua spernebat, ad suum anorem conatur reuocare.

PHARMACOPOLA, *φάρμακον*, [Profumiere. Gall. Vn apothecaire. Hisp. Botica-rio.] *φάρμακον*, pharmacorum uenditor: *ἄπὸ τῆς φαρμάκου τῆς φάρμακα*, Hor. lib. 1. Ser. Sat. 2. Ambubaiarum collegia, pharmacopolæ. Cic. pro Clu.

PHARMACVM, *φάρμακον*, uocabulum medium, quod tam pro toxico, quam pro salutarifero medicamento accipi potest, quemadmodum Veneni appellatio apud Latinos. Caius l. qui uenenum, ff. de uerb. sign. Qui (inquit) uenenum dicit, adiciere debet, an malum, an bonum sit. et num medicamenta uenena sunt.

PHARMACVSA, *φάρμακον*, dux insulæ exiles, iuxta Atticam regionem in mari Salaminiaco, in quarum altera (ut inquit Str. lib. 9.) sepulcrum Circes uisitur. Pli. eiusdem nominis insulam inter Sporadas connumerat,

- numerat, lib. 4. c. 12. Hanc Stephanus supra Miletum collocat.
- * **PHARNACIA**, *ἡ φαρνακία*, regio, & urbs Pontica, Trapezunti proxima. Steph. & Plin. 4. 12.
- PHARNAX**, cis, p. co. Mithridatis filius, qui cum maiore ciuili bellis, quod inter Cæsarem, & Pompeium gerebatur, quam propriarum uirium fiducia, Cappadociam inuasisset, a Cæsare fulminis in morem est obrutus: unde etiam inter Põtici triumphis *fercula*, (teste Suet. in Cæs.) tria hæc uerba prærata, *Veni, uidi, uici*, non acta belli significantia, sed celeriter confectis notam.
- PHAROS**, *ῥαῖος*, olim insula, Canopico Nili ostio adiecta, dieique unius nauigatione (si Homero credimus) a continente dirempta. hodie uero Alexandriæ ponte coniuncta, cuius mutationis causam quidam Nilo assignant, cuius ostia magnam perpetuo limi uim ad proxima aggerunt uada. In ea turris est ingens, a cuius similitudine ceteræ quoque speculæ, similem in usum constructæ, Phari appellatæ sunt. Pap. Lumina noctuagæ tollit Pharus amula Luna. Scribit Ægeesi. lib. 4. Pharon a Græcis Latinisq. appellari ex ipsius rei usu, quod longe uideatur a nauigantibus, tamquam *ἄντ' τὸ φανῶ*, quod est lucidum, immutata littera, Pharos dicatur. Hinc Pharius, riarium, & Phariacus, riacia, riacum, ut Sinistra Phariaca. Est item Pharos, maris Hadriatici insula, Illyrico adiacens, antea Paros dicta. Plin. lib. 3. c. 21.
- * **PHARPHARIADES**, pars una est Tauri montis. Plin. 5. 17.
- PHARSALIA**, regio Thessaliæ, Pharsalo opido circumiacens, a quo & nomen accepit. Sunt tamen, qui uocatum fuisse existimant a Pharsalo duce, quæ primo Aemathia, ab Aemathio, postea Thessalia, a Thessalo, deinde a Macedone Macedonia diceretur.
- PHARSALICVS**, a, um, ut, campi Pharsalici, in quibus duorum maximorum bellorum ciuilium procellæ detonauerunt, primum inter Cæsarem & Pompeium: alterum inter Augustum, & percussores Cæsaris, Brutum & Cassium. hi & Philippici dicti sunt, siue a Philippo rege, siue a Philippis uicina urbe.
- PHARSALOS**, seu Pharsalum, *ῥαρσαλος*, Steph. Thessaliæ opidum, in ripa Enipei fluminis situm, de quo Luc. 1. 6. & Cæs. 1. 3. Com.
- PHARVS II**, Plin. lib. 5. cap. 8. & Pompo. lib. 1. populi sunt Africae ultra Mauritaniam. hi quondam Peris fuisse dicuntur, comites Herculis ad Hesperidas tendentis. Qui fabulosa narrant, Thebano hæc Herculi tribuunt. at qui historicam ueritatem persequuntur, Aegypto Herculi, qui Lybicus cognominatus est, potius adscribenda censent. Str. lib. 17.
- * **PHASE**, Hebraica uox, Latine transitus dicitur, quam uocem lxx. interpretes Pascha conuerterunt.
- PHASELIS**, Pamphylia urbs, in monte sita, pyratum olim persurgium. Cic. in Ver. act. 6. Messanam Siciliae opidum Verri prætori, prædoni & pyratæ Siciliensium, Phaselin quondam fuisse ait, quod omnes furtorum aceruus illuc deportasset.
- PHASELVS**, phaseli, *ῥασηλος*, Straboni, & Appiano, nauigii genus, mistam habens formam ex oneraria, & longa triremi, quod tam uelis, quam remis agi poterat. Carullus:
- Phaselus ille, quem uideris hospites,
Aiunt fuisse nauium celerissimus,
Neque ullius natantis trabis impetum
Nequisse præterire, siue palmulis
Opus foret uolare, sine linteo.
- Nonius Phaselum interpretatur nauigium Campanum. Baysius eundem existimat fuisse cum myoparone, aut certe ab illius figura non multum distantem. Nec defuerunt, qui in Pamphylia primum inuentum suspicari sint, & a Phas. lide opido nomen accepisse.
- PHASEOLVS**, per quattuor syllabas, [*Fagiolo. Gall. Phaseoles, une espece de pois. Hi. Frijoles.*] *ῥασιολος*, genus leguminis, siliquam ferens longiorem, quam fenogracum, quæ una cum femine manditur uiridis ex oleo & garo. Virg. 1. Ge. Viciamq. feres, uilemque phaselum.
- PHASIANARIVS**, qui phasianos pascit. Pau. Iureconsultus.
- PHASIANI**, [*Fagian. Gall. Vn fais. Hlsp. Faisan.*] *ῥασιανοί*, aues noctæ, a Phasi fluuio ita nominatæ; unde ab Argonautis primum in Græciam, atque inde ad nos putantur esse deportatæ. Mart. 1. 13.
- Argo primum sunt transportata carina.
Ante mihi notum nil nisi Pharis erat.
- In hanc auem Irym Terei filium mutatum mythici fabulantur. Phasiana, n. x. idem Plin. lib. 10. c. 84.
- PHASIAS**, adis, [*Medea.*] patronymicum fem. a Phaside fluuio, siue opido, quod Poetæ pro Medea fere usurpant, Phasidis alumna. Ouid. 3. de Arte: Matrim Barbara per natos Phasias ulta suos.
- PHASIS**, is, uel idis; *ῥάσις*, Colchorum prægrandis fluuius, de quo Luc. 1. 3. Colchorum qui rura facit ditissima Phasis. Plin. 1. 6. c. 4. Nauigatur Phasis quamlibet magnis nauigiis xxxix. m. d. pass. Fuit item opidum, ac fluuii huius ostium situm. Plin. lib. 6. c. 4.
- * **PHEGEA**, p. p. *ῥέγηα*, ciuitas Arcadiæ. Steph.
- * **PHEGEVS**, *ῥηγῆς*, pater Alpheisbæ, Ouid. 9. Met.
- PHELLANDRION**, herba, quæ in palustribus nascitur folio apii. Quidam existimant esse, quam officinæ Filipendulam uocant:
- alii eandem faciunt cum apio palustri, quod a Dioscoride *ἑλεοπέλανον* uocatum.
- PHEMONOE**, *ῥημορόν*, Sibyllæ nomen, quæ prima Apollinis Delphici uates dicitur fuisse, & carmen heroicum inuenisse, ut ait Pauf. Stat. 1. 2. Sil. Refertq. arcana pudicos Phemonoc fontes.
- * **PHENEVM**, opidum Arcadiæ. Steph.
- * **PHENEVS**, lacus Arcadiæ. Ouid. 1. 5. Met.
- PHENYON**, herba, quæ & Anemone dicitur, quasi herba uenti. sic enim uulgus appellat, quod eius flos uento spirante aperitur. Plin. lib. 21. c. 23.
- PHENGYTES**, *ῥεγγίτης*, lapis duritia marmoris, candidus, & translucent: unde & nomen habet. nam *ῥέγγος*, splendor. Plinius libro 37. capitulo 22.
- PHERAÆ**, rum, opidum Thessaliæ, ad Boebedem lacum. Est item opidum in Achaia proprie dicta. Phæreus, a, um, Ouid. in Epist. Oenones.
- * **PHERECRATES**, Atheniensis, Poeta Comicus. Suid.
- PHERECYDES**, p. p. *ῥερεκύδης*, Philosophus, & Poeta tragicus, ex Scyro insula, teste Strab. lib. 10. Floruit regnante Ser. Tullio apud Romanos, ut Cic. lib. 1. Tusc. refert. Hic primus dixit animos hominum esse sempiternos: primus scripsit soluta oratione (ut Appuleius in Floridis auctor est) repudiato uersu uerbi hunc Pythagoras magistrum coluit. Perit phthiritia, i. pediculari morbo, de quo Serenus: Sed quis non paueat Pherocydis fata tragædi, qui nimio sudore fluens animalia tætra Eduxit, turpi miserum quæ morte tulerunt. Hic, etiam si nullum magistrum habuerit, tamen per se multum eruditionis est consecutus, ut auctor est Suidas. Quamquam Diogenes Laertius eum Pittaci auditorem dicit existisse. Alius fuit Pherocydes, teste Laertio, antiquior etiam superiore, Atheniensis, & Philosophus, qui ab Orpheo multa didicit, scripsitque Theogoniam libris decem. item libellum De rerum principio. Pherocydem alium, Laertium genere, Historicum commemorat Suidas.
- * **PEREMICE**, p. p. mulier, quæ Olympia spectauit. hæc patrem, & tres fratres Olympicos habebat, & filium uictorem reduxit. Aelian. de uar. hist.
- PHIALA**, læ, *φιάλη*, poculi genus capacius: ita dictum, quasi *πιάλη*, κατ' ἀντιστοιχείαν, παρὰ τὸ πείν ἄλις παρέχειν, ab eo, quod affatum ad bibendum suppeditet. Solent autem phialæ ex auro fieri: quod ipsum non obscure inuit Iuu. Sat. 7.
- PHIDIAS**, *ῥοφίδης*, nobilis statuarius, qui in ebore scalpendo citra æmulum claruit, diis tamen (ut inquit Quint.) quam hominibus efficiendis melior. inter huius opera præcipue commendata est Mineræ statua, quam Athenis ex ebore fecit, xxv i. cubitorum altitudine, in cuius clypeo Amazonum pugna & Gygantomachia insculpsit, in soleis uero Centaurorum & Lapitharum certamen: proximam commendationem meruit Iuppiter Olympius, & ipse totus ex ebore. Calaur & Venerem, quæ postea Romæ sita fuit in porticu Octauia. Itē Nemesin Rhamnusiæ. A Phidias fit Phidias, a, um. Prop. 1. 4. Phidias signo se Iuppiter ornat eburno. Mart. lib. 6.
- * **PHIDIPPVS**, Herculis nepos ex Thessalo filio.
- PHIDITIA**, phiditiorum, cenationes Lacedæmonii seu conuiuia nominabant, siue quod *φιλίας*, i. amicitia causa instituta sint, siue potius a parcimonia: *φειδομαι*, enim parco; unde & Phiditia conuiuia parca, & frugi. Cicero 5. Tusc. Quid uictum Lacedæmoniorum in phiditiis conueniebant enim ad phiditia conferentes singuli farinæ modium, uini coros octo, casei quinque minas, ficuum quinque semiminas.
- * **PHILAE**, urbs Macedoniae, ad Peneum amnem. Sunt etiam eiusdem nominis quattuor insulæ in Nilo.
- * **PHILADELPHA**, ciuitas in Mysia.
- * **PHILAMNON**, Apollinis filius ex Chions nympha.
- * **PHILEMON**, Syracusius, comædiæ nouæ scriptor.
- * **PHILETAERVS**, *φιλῆταῖρος*, Atheniensis comicus, Aristophantis comici filius. Suid.
- * **PHILETVS**, Poeta, elegiarum scriptor, ex insula Co. qui Philippi, & Alexandri Magni ætate floruit. fuitque Ptolemæi Philadelphi præceptor.
- PHILADELPHVS**, Ptolemæi regis Aegypti cognomen, qui bibliothecam fecit Alexandriæ, fere quinquaginta millia librorum continentem.
- PHILAE**, philarum, *φίλαι*, insula aspera, & undique prærupta, adiacens Aegypto, duobus in unum coitibus amibus cincta, qui Nilo mutantur, & eius nomen ferunt. Str. 1. 17. & Luc. 1. 10. Quæ dirimunt Arabum populis Aegyptia rura Regni claustra Philæ.
- PHILIPPI**, seu Philippi, *φιλίπποι*, aurei quidam nummi, a Philippo Macedone ita appellati: quorum apud Plaut. frequens mentio est, ut in Pænulo. Horatius libro 2.
- Retulit acceptos regale numisma Philippos.
- PHILIPPI**, ciuitas Thessaliæ, quæ Dathos antea dicebatur, quam Philippus

- Philippus Macedonum rex instauravit, & a nomine suo Philippos nominavit. Vir. 1. Ge. Romanas acies iterum uidere Philippi. Sunt & Philippi in Thracia. Plin. lib. 4. c. 11.
- PHILIPPEVS**, pica, picum, denominatum a Philippo, ut Campi Philippi, ciuitibus cladibus nobilitati, in quibus primum Cæsar Pompeium, postea Augustus Brutum & Cassium uicit.
- PHILIPPOLIS**, opidum Macedonia, a Philippo conditum, patre Alexandri. Steph. Plin. Philippopolim in Thracia constituit.
- PHILIPPVS**, φίλιππος, Amyntæ filius, & Alexandri Magni pater, Macedonum rex fuit, rei militaris peritissimus, rebusque gestis clarissimus, qui Macedonia regnum, quod antiquis antea finibus continebatur, adeo ampliavit, ut centum quinquaginta populi in Macedonia ditione numerarentur. Hic a Pausania quodam adulescente interfectus; qui cum de stupro sibi per uim ab Attalo ilato apud regem questus esset, & pro rei indignitate ultionem postulauisset, seque etiam a rege irrideri animaduertisset, iram in regem conuertit, & ultionem, quam ab inimico non poterat, ab iniquo iudice sumpsit. Iulianus. Alius fuit hoc nomine Romanorum Imperator, qui primus ex Rom. Imperatoribus Christianus fuisse perhibetur.
- PHILIPPVS**, Demetrii filius, &c.
- PHILO**, φιλω, Academicæ sectæ Philosophus insignis, Ciceronis in philosophia præceptor, ut ipse testatur in lib. de Clar. Or. Fuit etiam hoc nomine Iudæus Philosophus, Alexandria natus, disciplinis omnibus eruditus, & in nostra, & Græcorum philosophia bene uersatus. eloquentiæ autem Platonice tam diligens æmulator, ut illud uulgo de eo iactaretur, ἢ πλάτων φιλονίξει, ἢ φίλων πλατωνίξει, id est, aut Plato Philonissat, aut Philo Platonissat.
- PHILOCTETES**, κτετις, uel τε, p. pr. φιλοκτήτης, Præantis filius, & comes Herculis, cui idem mortens in Oeta monte mandauit, ne cui corporis sui reliquias indicaret, idque iurare eum adegit, deditque pro munere pharetram & sagittas Hydræ felle intinctas. Adueniente uero tempore, cum Delphico oraculo moniti essent Græci, ad euertendam Troiam sagittis Herculis opus esse, inuentus Philoctetes, & de Hercule interrogatus, negauit se primo aliquid de Hercule scire. tandem uero mortuum esse confessus est, & cum grauitur ad indicandum sepulcrum cogeretur, ne iurandū uiolaret, ictu pedis locum ostendit; cumque ad bellum Troianum deduceretur; quia ipse solus Lernæ sagittis uti poterat, unius sagittæ casu in pede, quo Hercules tumulum monstrauerat, uulnere perne immedicabili affectus est. tandem cum uulneris fetor a Græcis ferri non posset, in Lemno relictus est, sed, occiso Achille, Ulysses in Lemnum regressus ad Troiam illum reduxit, ut inquit Oul. lib. 3. Met. Deuicta autem Troia, pudore, ne in patriam æger rediret, impeditus, in Calabriam uenit, ibique Petiliam condidit. Virg. l. 3. Aen. Hic illa ducis Melibœi Parua Philoctetæ subnixâ Petilia muro. Tandem opera Machaonis medici sanatus est, ProPERT. teste, qui inquit: Tarda Philoctetæ sanauit crura Machaon. Vide Præntiades.
- PHILOMELA**, φιλομήλη, nomen puellæ Pandionis Atheniensis regis filia, & sororis Prognæ, quæ cum a Tereo compressa fuisset, tandem (ut est in fabulis,) deorum miseratione in auem sui nominis conuersa fuit, quæ & Luscinia dicitur; quam etiam nunc deslere dicunt cantu dulcissimo iniuriam, quam passa est. Mart. l. 14. Flet Philomela nefas in celsi Tereos.
- PHILOPOEMENES**, siue Philopœmen, φιλοποίμενος, Suidæ, Megalopolitanus, dux Acheorum præstantissimus, Lacedæmonios & Mæsenios multis cladibus afflixit. Plut. in uita eius, & Liu. l. 35.
- PHILOSOPHIA**, φ, [Filosofia. Gall. Philosophie, amor de sagesse. Hisp. Amor de la sabiduria ó prudencia.] φιλοσοφία, amor, & studium sapientiæ. Cic. 2. Off. Nec quidquam aliud est philosophia, quam studium sapientiæ. Idem 1. de Leg. Ita fit, ut mater omnium bonarum rerum sit sapientia, a cuius amore, Græco uerbo, φιλοσοφία, nomen inuenit. Hæc scientia diuiditur in tres partes, in moralem, naturalem, rationalem. prima componit animum, secunda rerum naturam scrutatur, tertia bene differendi rationem docet.
- PHILOSOPHICVS**, φ, cum, [Filosofico. Gall. Appartenant à philosophe. Hisp. Pertenescente à philosopho.] Cic. 5. Tulc. A Bruto non modo impulsifumus ad philosophicas scriptiones, uerum etiam lasciuit.
- PHILOSOPHOR**, φ, φησι, [Filosofare, Studiar filosofia. Gall. Estudiar en philosophie, philosopher. Hisp. Estudiar en filosofia, filosofar.] φιλοσοφω, sapientiæ studeo, uel philosophorum more disputo. Cic. 1. de Nat. Deo. Cum minime uidebamur, tunc maxime philosophabamur. Idem 2. de Or. Decreui philosophari paucis, nam, omnino, haud placet. Pla. Pseu. Satis est philosophatum.
- PHILOSOPHVS**, φ, [Filosofus, amator della sapienza. Gall. Philosophe, amadeur de la prudencia. Hisp. Filosofo, amador de la prudencia, y sabiduria.] φιλόσοφος, amator sapientiæ: quod nomen a Pythagora primum dicitur esse profectum; qui sophistæ appellationem, tamquam arrogantiorem, refugiens, philosophum se nominari uoluit: post quem deinceps omnes sapientiæ professores hoc nomi-
- nis sibi uindicarunt. Cic. 1. de Or. Philosophi, qui de sapientia uisus omnia pene proficetur, est tamen quædam descriptio: ut is, qui studeat omnium rerum diuinarum, atque humanarum uim, naturam, causasque nosse, & omnem bene uiuendi rationem tenere & perfectum, nomine hoc appelletur. Genera Philosophorum describit Cic. 3. de Or.
- PHILOSTRATVS**, φιλώστρατος, Lemnius Philosophus, tempore Seueri Principis Romæ claruit. scripsit uitas Sophistarum ad Seuerum, & de uita Apollonij Tyanei libros octo, præterea heroica.
- PHILTRVM**, φιλτρον, tri, pharmacum amorem concilians. (Cic. amatorum poculum appellat.) i. quidquid eo animo cuiquam edendum bibendumue datus, ut eum ad nostri amorem inducamus.
- PHILYRA**, φιλύρα, a Græcis dicitur arbor, quam Latini Tiliã uocant. Plin. lib. 10. c. 14. Philyram uocare uidentur membranam tenuissimam inter corticem & lignum tiliæ arboris, ex qua coronarum legitimisci conficiebantur. Accipiuntur etiam Philyræ pro membranâ papyri, uel aliarum arborum, in quibus olim scribebatur. Mar. de Nu. Philolog. Libri in Philyra cortice subnotati. Plin. lib. 13. Preparantur ex eo chartæ diuisæ acu in prætenues, sed quam latissimas philyras. Est etiam Philyra proprium nomen filia Oceani, ex qua Saturnus in equum conuersus Chironem centaureum dicitur suscepisse; qui a matre Philyrides, & Philyreus dicitur.
- PHINEVS**, φυνεύς, Agenoris fuit filius, ut Hellenicus ait: ut Hesiodus, Phœnicis & Cassiopæ, Agenoris nepos, frater Cilicis, Dorycli, & Atamini. Hic igitur rex Arcadiæ, uel, ut alij, Thraciæ, uel, ut rursus alij, Paphlagoniæ, uxorem duxit Cleopatram, (quam quidam Stenobœam uocant) ex qua genuit Orythum, & Crambum, ut Sophocles; ut alij, Maryandinum & Thynam, uel, ut rursus alij Palæmonem & Phinea, quibus mortua priorē coniuge Cleopatra Harpalycen, Calais & Zethæ sororem, (quâuis Flaccus non Harpalycen, sed Cleopatram Boreædam sororem appellet) cui etiam Apollonij commentarius assentit, qui lib. 1. dicit: Phineum Cleopatram Boreæ & Orithyæ filiam uxorem duxisse, secundam uero Idæam Dardani filiam nouerçam superinduxit: cuius uasili filios suos ex Cleopatra susceptos excecauit. quapropter & ipse ex cæcatus est a dijs, & Harpyæ contra eum missæ, quæ cibos & mensam eius turpissime fædarunt. postea uero, aduenientibus ad eum Argonautis, a Calai & Zethæ fratribus alatis rursus ad Strophades insulas fugatæ sunt. postremo occisus est ab Hercule, cum is in solitudine liberos Phineii offenderet excecatos, comperiissetque eos calumniis nouerçæ eiectos fuisse.
- PHINEVS**, a, um, apud Sen. & Phineius, nazia, neium, apud Virg. l. 3. Aen. Quas dira Celæno, Harpizque colunt aliæ, Phineia postquam Clausa domus.
- PHLEGETHON**, φλεγέθων, fluius infernalis, flammis & stuantibus rapidus, a φλέγω, ardeo. Virg. 6. Aen. Quæ rapidus flammis ambit torrentibus amnis Tartareus Phlegethon.
- PHLEGMA**, φ, [Flegma. Gal. Fleume. Hisp. Flegma.] φλόγμα, humor est in corpore animalis frigidus & humidus, quem Latine Pituitam uocamus.
- PHLEGONTIS**, φλεγόντις, gemmæ genus, quod flamma quadam intus ardere uidetur. Plin. lib. 37. c. 11.
- PHLEGRA**, φ, uel Phlegre, φ, φλέγρα, urbs Macedonia. Plin. l. 4. c. 10.
- PHLEGRAE**, φλέγραί, campi duo fuere, alter in Græcia, a Phlegra Thessaliæ ualle iuxta Pallenen, ubi gygantes cum dijs conflictasse traduntur: alter in Campania prope Cumas, in quo Hercules cū his prælium commisit. Str. lib. 5.
- PHLEGIAS**, φλεγιάς, Martis filius, rex Lapitharum in Thessalia, pater Ixionis, & Coronidis nymphæ: quam cum ab Apolline uitiatam sensisset, confestim ira percussus, templum eius Delphis incendit. quapropter Apollo iratus ipsum sagittis interfectum ad inferos detruxit, ubi hæc pœna afficitur, ut sub ingenti saxo ruinâ minitante sedens semper illum casurum suspicetur, & timeat. Phlegiæ item populi sunt insulari Thessaliæ, a Phlegea Ixionis patre cognominati. Virg. lib. 6.
- PHOCA**, φ, φώκη, bellua marina, corio, & pilis tecta, per somnum mugiens. unde & Vitulus marinus appellatur. Virg. lib. 4. Geo. Pascit sub gurgite phocas. Plin. lib. 9. c. 7. Vituli marini, quos uocant Phocas, spirant, & dormiunt in terra.
- PHOCAEA**, φ, φώκαι, urbs Ionie, Atheniensium colonia, teste Str. lib. 14. unde profecti sunt, qui Massiliam apud Gallos non procul a Rhodano condidere. Dicta Phocæa, quod uituli marini magno numero apparuissent urbem condentibus. Est etiam in Cariâ Phocæa, monti Mycalæ opposita. ab hac Phocæenses, ut a Græcorum Phocide, Phocenses. ab utraque Phocæicus, a, um.
- PHOCAE**, φ, φώκαι, Ionie populi, qui assiduis Persarum bellis exagitati, communi consensu patriam reliquerunt. uaria deinde fortuna us, tandem in Galliam delati, Massiliam condiderunt. Horatius: Nulla sic hac potior sententia, Phocæorum Velut profugit exsecrata ciuitas.
- PHOCIS**, φ, φωκίς, φ, φώκις, exigua Græciæ regio sinui Crissæo adiacens,

- cens, Delphico oraculo, & Helicone, Parnassoq. montibus inclinat. incolæ dicuntur Phœnices, *φωκῆς*; a quibus nonnulli putant protectos esse Massiliæ conditores, non (ut alii existimant) a Phœnibus. Ioniæ populis. Cui etiam sententiæ non obscure subscribit: Plin. l. 3. c. 4. vbi Massiliam Græcorum Phœnium coloniam appellat, ad discrimen, ut uidetur, Asiaticorum. Idem innuit & Luc. lib. 5. cum ait: Massiliæq. suæ donatur libera Phocis.
- PHŒBAS**, bādis, Phœbi sacerdos: dicta, teste Seruio, quod Phœbei numinis concepto afflatu fureret in bacchantis imaginem.
- PHŒBE**, [*Πηνελόπεια*, *Διώνη*], Phœbi soror, Diana, siue Luna. Virg. I. Geo. Vento semper rubet aurea Phœbe. Ouid. 2. Met. Quanto splendidior, quam cetera sidera fulget, Lucifer, & quanto quam Lucifer, aurea Phœbe. Iaculatrix Phœbe. Ovid. ep. 19. Innupta Phœbe. 1. Met. Nemoralis Phœbe, Stat. 1. Silu. Phœbeus, 2. um, Virg. 3. Aen.
- PHŒBUS**, [*Φέβος*, *Άπώλλων*], Apollo, Iouis & Latonæ filius, eodem partu, cum Diana redditus, diuinationis & sapientiæ deus a Poetis existimatus, & medicinæ repertor. Dicitur Phœbus, quasi *φῶς τῆς ψυχῆς*, lux uitæ.
- PHŒNICES**, populi Syriæ, Iudæis contermini, quorum præcipuæ urbes fuerunt Tyrus, & Sydon. Horum regio Phœnicæ, siue Phœnicia appellatur, a Phœnice Neptuni & Libyes filio, ut Steph. placet: cui opinioni aecedit Sil. lib. 1. cum inquit: Et qui longa dedit setris cognomina Phœnix. Phœnices ingenii acumine plurimum ualuerunt: quippe qui & literarum, & nauigandi artis primi inuentores existititæ putantur. Rufus ex Dionysio, & Luc. l. 3.
- PHŒNICE**, phœnicæ, p. *φωκική*, ora maritima Syriæ, Iudæis contermina, ita dicta a Phœnice quodam Neptuni, (ut Stephano placet) & Libyes filio, qui tractui huic imperauit. Plinius libro 5. capitulo 19.
- PHŒNICEA**, *φωκίξ*, Dioscorid. herba, quam Latini Hordeum maritimum appellant. Plin. lib. 22. c. ult. Quidam hodie sterilem uenam uocant.
- PHŒNICEVS**, 2. um, genus coloris, qui alio nomine Spadix appellatur, qualis in palmæ fructu apparet, Sole non admodum incocto. Quidam uoluerunt Phœnicium colorem eundem esse cum purpureo, a Phœnicibus populis dictum existimantes, apud quos præstantissima olim purpura tingebatur. Quorum opinioni quominus accedam, facit Plinii auctoritas, manifeste Phœnicium colorem a purpureo distinguentis. l. 2. c. 2. ubi sic habet: Aut Phœnicium habet florem, aut purpureum, aut lacteum.
- PHŒNICIA**, ciæ, regio maritima Syriæ, quam Plinius Phœnicem appellat.
- PHŒNICOBALANVS**, *φωκικόβαλανος*, palmæ Aegypti fructus, præ maturitate nigrescens, uescensq. inebrians. Qui uero adhuc uiridis ante maturitatem decerpitur, Adiposus appellatur. Plinius lib. 12. cap. 12.
- PHŒNICOPTERVS**, ti, p. c. auis a pennarum rubedine dicta. Græci enim rubrum, *φωκίκεον* appellant, alam *Πέτρον*. Iuu. Sat. 11. Et Scythiæ uolucres, & phœnicopterus ingens. Auis huius linguæ in præcipuis epularum deliciis erant olim apud Romanos. Plin. l. 10. c. 48. Phœnicopteri linguam præcipui saporis esse, Apicius docuit. Mar. l. 3. Dat mihi penna rubens nomen: sed lingua gulosis Nostra placet: quid, si garrula lingua foret?
- PHŒNISSA**, 2. æ, mulier, ex Phœnice, Syriæ regione. Vir. 1. Ae. Hunc Phœnissa tenet Dido.
- PHŒNIX**, phœnicis, [*Φενίξ*], auis esse dicitur in Oriente, a Phœnice pennarum colore dicta, toto orbe celeberrima, in Arabia nascens, aquilæ magnitudine, quæ annis sexcentis & sexaginta uiuere dicitur. Plin. l. 10. c. 2. Aethiopes, atq. Indi discolors maxime & enarrabiles ferunt aues, & ante omnes nobilem Arabia Phœnicem, haud scio an fabulose unum in toto orbe, & c. Est item Phœnix Thessaliæ fluius, in Alopum influens. Plin. l. 4. c. 8. & Str. lib. 9. Phœnix præterea gentile nomen est, eum significans, qui e Phœnice maritima Syriæ regione ortum traxit.
- PHORCVS**, cis, uel Græco more Phorcys, aut etiam Phorcyn, cynos, filius Neptuni & Thoosæ nymphæ, rex Corsicæ, & Sardinie insularum: quem ab Atlante nauali proelio uictum, undaq. obrutum, postea focii superstites, in marinum deum conuersum dixere, eiq. diuinos honores exhibuere. Vir. 5. Ae. Phorciqu. exercitus omnis, & c. Hic pater fuit Medusæ, quæ ob id nomine patronymico Phorcyn dicitur. Ouid. 5. Me. In partem phorcynida transtulit illam. Hinc etiam deducitur aliquid patronym. fem. Phorcys, ydos, Prop. l. 3. Sectaq. Persea Phorcidos ora manu.
- PHOSPHORVS**, phosphori, [*Lucifero*], p. c. stella matutina, quam Latini uerbum ex uerbo reddentes Luciferum appellant. Mart. l. 8. Phosphore redde diem, quid gaudia nostra moraris?
- PHRENTIS**, phrenitidis, [*Phrenesia*, *Gal. Phrenesie*, *Hisp. Phrenesia*], *φρενίτις*, morbus lædens mentem & ad insaniam furoremque perducens, unde & nomen accepit. nam mentem Græci *φρενας* appellant. Est autem ex inflammatione membranularum, quas meninges
- gas uocant, ut docet Galenus lib. 3. de locis affectis. Alio nomine Phrenesis appellantur, p. p. Iuu. Sat. 14.
- Cum furor haud diuinus, cum sit manifesta phrenesis.
- Qui hunc morbum patitur Phreniticus appellatur. Plin. lib. 20. c. 2.
- PHRYGIA**, *φρυγία*, minoris Asiae regio, Carie, Lydiæ, Mytiæ, & Bithyniæ iunctura, quarum omnium fines ita coeant, ut difficulter possint distinguere, teste Str. l. 12. Dicta est a Phrygiis populis, e Thracia orundis, qui antea Bryges dicebantur. Quidam duplicem faciunt Phrygiam, Maiorem, in Galatiam uergentem; & Minorem, Epistemon cognominatam. In hac est Ida mons, & Tmolus, & Pactolus fluius. Ex Phrygia orta est Sibylla cognomento Phrygia.
- PHRYGIANVS**, 2. num, phrygionum operi confectum: ut, **PHRYGIANÆ**, uestes, id est, acupictæ. Plinius libro octauo, capitulo quadragesimo octauo.
- PHRYGIONES**, [*Ricamatori*], *φρυγιοί*, qui acu pingunt, uel, qui uestes auro intexunt. Phryges enim primi inuenere talem texturam. Plin. lib. 4. c. 48. Acu uestes facere Idæi Phryges inueniunt, ideoque Phrygiones appellantur.
- PHRYGIVS**, 2. um, e Phrygia. Cic. pro Rosc. Am.
- PHRYGIVS LAPIS**, gleba pumicosa, tingendis uestibus utilis. Plin. lib. 36. cap. 19.
- PHRYX**, ygis, qui est ex Phrygia. Cic. pro Flacc. Vtrum nostrum est, an uetrum hoc prouerbiū, Phrygem plagis fieri meliorem? Scro sapiunt Phryges, prouerbiū in eos dici solitum, quos stulte factorum sero penitet.
- PHRYXVS**, Athamantis ex Nephelæ filius, qui cum nouercales insidias ferre non posset, cum Helle sorore profugit, acceptoq. a patre arietem, cui uellus erat aureum, eoque conscenso, cum in Asiam transire uellent, Helle puellari timore exterrita, decidit in mare; quod ex eius nomine Hellepontum appellauit: Phryxus uero incolumis in Colchidem peruenit, ad regem Aetrem, (ut etiam docet Iustinus lib. 4.) Vbi arietem Ioui, uel, (ut alijs placet) Marti immolauit, uellusque illud aureum in templo suspendit, quod postea Iason, Medææ ope adiutus, abstulit. Ariet uero inter sidera locatus, pristinam effigiem tenuit, qui a Phryxo phryxeus appellatur, media longa. Ouid. lib. 7. Met.
- Dumq. adeunt regem, Phryxeaq. uellera possunt.
- PHTHIA**, ciuitas Thessaliæ, Achilles patria, a qua Pthios, & Pthiotæ. Ouid. in ep. Bril. Pthiis canescant æquora remis.
- PHTHIOTIS**, pthiotidis, *φθιώτις*, siue Pthiota, 2. una ex quatuor Thessaliæ partibus, in Austrum uergens, ut inquit Strabo libro nono.
- PHTHIRIASIS**, morbus pedicularis, *πῦν τῶν φθειρῶν*, quos & pedes & pediculos uocamus. Plin. lib. 20. c. 1.
- PHTHISIS**, *φθίσις*, morbus est totum corpus extenuans, proueniens ex ulcere pulmonis a pituita potissimum generato, quæ a capite delapsa, in pulmonibus computruit. Quæquam interdum & ex proprio pulmonis affectu originem trahit, maxime quidem ex uasis disruptione, post sputum sanguinis non conglutinata. Iuu. Sat. 13. Et pthisis, & uomicæ putres, & dimidium cruris.
- PHY**, interiectio mirantis. Terent. in Adelph. Phy, domi habuit, unde disceret.
- PHYLACA**, p. c. [*Prigione*], locus custodiæ. i. carcer. Pla. in Cas. Illine est abductus recta in phylacam. A *φύλαξ*, custodia.
- PHYLIS**, *φύλλης*, nomen Lycurgi Thracum regis filix, quæ Demophooni Thesei filium ex Troiano bello redeuntem, hospitio, lectoq. excepit. accepta prius ab eo fide, ut, domi compositis rebus illam uxorem duceret. Profectus itaq. Demophoon, cum ultra statutum tempus uariis districtis negotiis in patria detineret, Phyllis & amoris impatiencia, & doloris impulsu, quod se spretam esse crederet, laqueo uitam finiuit, & conuersa est in arborem amygdalum sine folijs. Postea reuersus Demophoos, cognita re, eius amplexus est truncum, qui (uelut sponsi sentiret aduentum) folia emisit. unde etiam Phylla sunt dicta a Phyllide, quæ ante Petala dicebantur. Est & Phyllis, annis Bithyniæ, teste Step. a quo Phyllis, Phylliensisq. dicuntur.
- PHYLITIS**, phyllitidis, *φύλλιτις*, herba folijs lapathi, longioribus tamen, aduictioribusq. modo senis, modo septenis, interius læuis, uersa parte quosdam quasi uermiculos appendentes referentibus. Dios. a quibusdam Lapathon agion, id est, rumicem agrestem uocari tradit.
- PHYLION**, *φύλλον*, spina est sine caule, sine flore, sine echino, folijs longis, aculeatis, & lactucæ similibus. aliis nominibus Polygonaton, & Leucacantha. Plinius libro uigesimo secundo, capitulo 16.
- PHYSEVS**, Cariæ opidum, & e regione Rhodi. Strab. lib. 14.
- PHYSETER**, physeteris, pæn. pro. bellua marina, admirabili magnitudine, quæ aquam faucibus hauritam tanta copia in alium afflat, ueluti densissimus quidam imber decidens conspectu circumquaque eripiat. unde & hyseter dicitur *παρα τὸ φυτὰ ταχύματα* ab euo-

ab euomendis, aut efflandis fluctibus. Plin. lib. 9. cap. 4. Maximum animal in Indico Oceano pistris & balena est; in Gallico Oceano physter.

PHYSICA, rû, [Filosofia naturalis.] φυσικῆ, ipsa naturalis philosophia, siue opus rerum naturam pertractans. Cic. 1. de Or. Oratorem ne physicon quidem expertem uolo. In eadem etiam significatione dicimus Physica Physicæ, præferim pro disciplina ipsa naturali. Ci. 1. Ac. Enitar ut Latine loquar, nisi in euicemodi uerbis, ut rhetoricam, aut physicam, aut dialecticam appellem.

PHYSICE, [Naturalmente. Gall. Naturellement. Hisp. Naturalmente.] φυσικῶς, naturaliter. Cic. 3. de Nat. De. 1. de Diu.

PHYSICVS, a, um, [Naturale, che s'appartiene alla natura.] φυσικός, naturalis, siue ad rerum naturam, uel physicam pertinens. Cic. 2. de Diu. Si uelim geometricum quiddam, aut physicum, aut dialecticum explicare. Ibidem: Physica disputandi subtilitas. Idem 2. de Nat. De. Rationibus physicis constituere aliquid.

PHYSICVS, ci, [Filosofia naturalis. Gall. Physicien, qui entent les choses naturelles. Hisp. Physico.] subit. qui rerum naturam rimatur. Cic. 1. de Nat. De. Sed tu physice non uides, quam blanda conciliatrix, & quam sui sit lena Natura. Idem 1. de Nat. De. Non pudet physicum, i. speculatorem, uenatoremq. naturæ, ab animis consuetudine imbutis petere testimonium ueritatis.

PHYSIOGNOMVS, pē. p. uel Physiognomon, onis, qui hominum mores ex corpore uultuq. cognoscit. Cic. de Fato.

P A N T E I

PIABILIS, le, [Che si può purgare. Gall. Qu'on peut purger. Hisp. Lo que se puede purgar.] διαγυριστός, quod purgari potest, Fulmen piabile, apud Ouid. 3. Fast.

PIACULARIS, re, ζυγικῆ, quod uim habet expiandi. Plau. in Epid. Me ne piacularem oportet fieri ob stultitiam tuam? id est, Oportet ne tuam stultitiam meis scapulis expiari? Piacularia auspicia dicebantur, teste Festo, quæ sacrificantibus tristitia portendebant, cum aut hostia ab ara profugisset, aut percussa mugitum edidisset, aut in aliam partem corporis, quam oporteret, cecidisset. Piacularis porta Romæ appellata, ob quædam piacula, quæ ibi fieri solebant, teste eodem Festo.

PIACVLVM, li, [Penitence, que se fa per gli peccati, & sacrificio. Gal. Sacrifice ou toute chose offerte pour le peché. Hisp. Sacrificio ò el pecado de purgar por sacrificio.] καθάρσις, sacrificium, cultus, & quidquid agitur, seu præbetur pro satisfactione peccati, aut pro fulminis, portentis expiatione. Virg. 6. Aen. Ea prima piacula sunt. Horatius lib. 1. Carm. Teque piacula nulla resoluunt, id est nullis hostiis te expiabis. Aliquando crimen, flagitium. Virg. lib. 6. Distulit in seram commissa piacula mortem.

Vbi Seru. Piacula commissa, propter quæ expiatio debetur.

* **PIALA**, opidum Thessaliæ. Steph.

PIAMEN, minis, seu Piamentum, sti, καθάρσις, expiatio, uel actus expiandi, uel id ipsum, quo ad expiationem utimur. Sunt autem, teste Festo, dictiones magis poeticæ, quam Oratoricæ. Ouid. 3. Fast. Februa Romani dixere piamina patres.

Plin. lib. 25. c. 4. Hac euulsa scrobem repleri uario genere frugum, religio est, & terræ piamentum.

PIARE, [Riuire, adorare.] αἰεθεῖν, pie colere. Plaut. in Asi. Vbi piem pietatem, si isto more moratam tibi postulem placere. Quandoque contaminare, polluere, quod & Impiare dicitur; sicuti Sacrum ponitur pro exsecrabili. Quandoque pie amare. Næuius apud Nonium: Nemo est, qui magis suos piet liberos. Aliquando purgo, expio. Virg. 2. Aen. Et culpam miserorum morte piabant.

PIATRIX, huius icis, ἀγνοῦσα, sacerdos, expiationes pergere solita, quæ & saga expiatrix dicebatur, teste Festo.

PICA, [Γαζζα. Gall. Vn'oiseau appelé pie. Hisp. La pica ò picaça.] κίττα, quæuis feminum uideatur a pietus, longe tamen diuersæ significationis est. nam auis est magnitudine palmæ, alis uario colore, & præsertim ceruleo depictis, humane imitans uerba. Mart. 1. 14. Pica loquax certa dominum te uoce saluto: Si me non uideas, esse negabis auem. In has aues fabulantur Poetæ, mutatas esse Pieridas, indeq. illis pristinam loquacitatem, humanæque linguæ studium remansisse. Ouid. 6. Metam. Plangere dumq. uolunt, per brachia mota leuatq. Aere pendebant nemorum conuicia picæ. Nunc quoque in altibus facundia prisca remansit, Raucaq. garrulitas, studiumq. immane loquendi. Est & alterum pice genus, quod Plin. testatur sua ætate ab Apennino Romam uersus cerni cœpisse, longa, insigne cauda, & a Romanis uariam appellatam fuisse. Pica etiam in grauidis dicitur peruerus absurdarum rerum appetitus.

PICATVS, ta, tum, [Impegolato. Gal. Poissé, enduit de noix. Hisp. Empegado.] πιλωτός, pice illitus: ut, Dolium picatum, nauis picata. Vinum uero picatum dicitur, quod pice conditum est. solet enim musto in primo seruare, (qui fere nouem diebus peragitur) pice

adspergi, ut odor uini concilietur, & quoddam saporis acumen. Plin. lib. 14. c. 20. Fuit & uini picati genus in agro Viennensi, sponte naturæ pice respiciens; quod & Plinius memorix prodidit lib. 14. c. 1. Inuenta uitis per se uino pice respiciens.

PICEA, picæ, arbor larici simillima, folio breui, tædæ proximo, immortalis uiror. Plinius lib. 16. cap. 10. Theophrast. lib. 3. cap. 10. Diosc. lib. 1. c. 86.

PICEASTER, stri, picea siluestris, Hispaniæ familiaris. Plinius libro 14. capitulo 20.

PICENTES, Picentium, qui & Piceni dicuntur, πικνῶν, populi sunt in quineta regione Italiæ, ad mare Adriaticum siti. Plin. lib. 3. c. 13. Dicit Picentes, teste Str. lib. 5. a Pici Martij omine, qui in uexillis eorum e Sabinis, (a quibus originem traxerunt) Asculum commigrantium, dicitur insedisse.

PICENTINI, populi ad mare Tyrrhenum, Lucanis proximi, inter Surrentinum promontorium & Silarum amnem incolentes, a Picentibus maris Adriatici accolis originem trahentes. Strab. 1. 5. & Plin. lib. 3. c. 5.

PICENVM, [Marca d'Ancona.] regio Italiæ trans Apenninum, ab ipsis montibus usque ad mare Adriaticum extensa, inter Aesim & Leastum fluuios, teste Str. lib. 5. hodie ab Ancona, celeberrimo emporio, Marchia Anconitana appellatur. Populi Picentes & Piceni appellantur diuersi a Picentinis, maris Tyrrheni accolis. Hinc Picenus, na, num.

PICEVS, a, um, ex pice, uel quod pice refert. Mart. 1. 2. Et tres sunt tibi Maxima dentes, Sed plane piceique, buxeiq.

PICO, cas, [Impegolare.] πιπία, pice obliuo. Plin. lib. 36.

* **PICIONES**, Gallia Aquitanica populi. Ptol. & Plin.

PICVRATVS, a, um, [Dipinto.] uaria pictura exornata: unde ager picturatus floribus dicitur. Stat. libro 6. Theb. Vestes picturata, quas & Phrygianas uocant, quæ acu pictæ sunt. Virg. 3. Aeneid. Opus picturatum metallis. Claud. 7. Paneg. Volucres picturata. Idem ad Serenam.

PICVMNVS, πικμνος, auis eadem cum pico Martio, teste Non. item deus quidam, qui sacris Romanis adhibebatur. Aemil. Macer in Theogonia: Et nunc agrestes inter Picumnus habetur.

PICVS, [Pico, pizzo.] Gall. Vn'oiseau appelé piwert, ou pic, ou pieumart. Hisp. El pisco.] δρυκολαπιτης, auis est exigua, aduncis unguibus. Marti sacra existimata: unde & Martium cognominauerunt. Præterea picos Romani ueteres uocabant, quos Græci Gryphas belluas, quadrupes, auritasque, usu & forma terribiles, corpore leonino, rostro, alis, pedibus aquilæ similes habitare in Hyperboreis montibus, in Asiatica Scythia feruntur, ubi aurum nasci perhibetur. Plautus Aut. Picos diuitijs, qui aureos montes colunt, ego solus supero. Pli. tamen lib. 10. c. 49. fabulosa existimat, quæcumque de Gryphibus commemorantur. Fuit & Picus rex Latinorum, Fauni pater, Latini regis auus, auguriorum peritissimus, qui a Circe adamatus, cum eius coniugium sperneret, mutatus fertur in auem sui nominis; quod idcirco fingi creditur, quoniam primus hac aue usus est in auspicijs. Ouid. 1. 3. Met. Picus in Ausoniis proles Saturnia terris. Vide Seru. 7. Aen. in hunc Virg. locum: Picus equum domitor.

PIERES, p. c. περῆς, populi olim Macedoniæ finitimi inter Axium & Aliacmonem amnes. Plin. lib. 4. c. 10. & Str. lib. 10.

PIERIA, æ, regio in finibus Macedoniæ, inter Axium & Aliacmonem fluuios. Plinius lib. 4. c. 10. & Str. lib. 10. teste Plin. libro 4. c. 10. Hinc Pierides Musæ, quod in Pieria ex Ioue & Mnemosyne hæc sint. Strab. Pierius, a, um, ut Pierium carmen. Lucan. libro 1. Chorus Pierius, Ouid. ad Pif. Dies Pierij, quos impendimus litterarum studijs. Stat. 1. Sil. Via Pieria, Ouid. 2. de Ponto. Est item Pieria, Syriæ Antiochenæ urbs celeberrima, alio nomine Seleucia. Plin. lib. 5. c. 2. 1.

PIERVS, Pieri, p. c. mons Thessaliæ post Phæras, atque in Macedoniâ usque protensus, teste Plin. lib. 4. c. 8. In hoc monte quidam Musas natas uolunt, atque inde Pieridas appellatas.

PIETAS, tis, [Pietà. Gal. Piété, religion, le deuoir qu'on doit à Dieu premièrement, & apres à ses pere & mere & enfans autres prochains.] δικαιοσύνη, est debitus cultus deum, patriam, & parentes, eosque qui nobis parentum loco sunt. Cic. pro Domo. Nec est ulla erga deos pietas, nisi honesta de numine eorum, ac mente opinio: cum experti nihil ab ijs, quod sit iniustum, ac inhonestum arbitrerent. Sumitur etiam latius (ut diximus) nomen Pietatis, ut amorem complectatur filij erga parentes, & propinquos, & cuius erga patriam, quæ communis omnium ciuium est parens. Cic. in Somnio Scip. Cole pietatem, quæ cum sit magna in parentibus, & propinquis, tum in patriam maxima est. Pietas etiam a Romanis dea putata est; quæ ædem habuit Romæ, eo in loco, ubi postea Marcelli theatrum exstructum. Plin. lib. 7. c. 36.

PIGER, ra, rum, [Pigro. Gal. Pareçseux. Hisp. Pareçoso, oieiso.] ἀργός, tardus, segnis. Horatius 1. Ser. 4. Atque piger scribendi ferre laborem: Scribendi recte. nam multum, nil moror. Persius Satyra 5.

Mane piger stertis. Cic. *Treb. lib. 7.* Interdum piger, interdum timidus in re militari uidebare. Aliquando pro lento, & minime fluído. Colum. *lib. 2. cap. 1.* Nullum temere uideamus locum, qui modo pigrum teneat humorem. Iungitur aliquando cum Ad. Cœlius ad Cic. *lib. 8.* Ad litteras scribendas pigerrimo. Hinc Piger, pigrius, pigerrime. Plin. *lib. 10. c. 34.* Pigrius intrante femina ad pullos. Hinc Pigritia, ignauia, tarditas. Cic. *1. Off.* Efficiendum est, ut appetitus rationi obediant, eamque neque præcurrant, neque propter pigritiam, aut ignauiam deserant. Liu. *1.* Cum pigritia militandi oriretur. Pigrities, ei, Pigredo, inis, Pigritudo, & pigritas, idem.

PIGET, uerbum impersonale, piguit, & pigitum est, [*Rincrefcere, effer molesto. Gal. Estre paresseux de faire, estre marri & dolent d'auoir fait. Hisp. Hauer dolor o uerguenza.*] *μιασά*, idem fere quod dolet, siue molelitum est. Stat. *lib. 7.* Theb. Nec pigitum paruofq. lares, humilesq. Subire. Construitur autem fere cum accusatiuo, & genitiuo, nisi quid loco genitini ponatur, puta infinitiuus. Ouid. *l. 2. Met.* Pigetq. Actorum sine fine mihi, sine honore laborum. Cic. pro domo. Ut me non solum pigeat stultitiæ meæ, sed etiam pudeat. Pla. Non dedisse te, pudet me: quia non accepi, piget. Differt autem Piget, a Pudet, teste Donato, quod pudet de iis dicatur, quæ turpiter fiunt, piget de ijs, quæ cum damno, & malo. Pudere ad dedecus refertur: Pigere ad dolorem. Pigere interdum pro tardare, interdum pro penitere poni solet, inquit Festus. Legitur & Pigeo, es, Pla. Men., Adolefcens loquere mihi tantum nomen, nisi piget. Idem Pfe. Id quod pudet facilius fertur, quam id, quod piget. Ter. Phor. Obsecro, ne plus minusue faxit, quod nos postea pigeat. Inuenitur etiam Pigendus, quod est a Pigeor uerbo deponenti. Ouid. *ep. 7.* Adde fidem, nulla parte pigendus erit.

PIGMALION, siue Pygmalion, *πυγμαλίον*, Suidæ, Beli regis Tyri filius fuit, frater Didonis, qui dum ardentissima auri cupiditate flagraret, animum ad Sichæi patruelis sui opes appulit, illumq. spe potiundi auri ante aras, clam, & dolo interemit, cuius sædis cum certior in somnis a marito Dido facta fuisset, sumptis pecuniam thesauris in Africam profugit; ubi & Carthaginem condidit.

PIGMENTVM, pigmenti, [*Beletto, liscio. Gal. Fard, peinture, colours, fardement. Hisp. Color para la pintura.*] *κόκκος*, quo utuntur puellæ ad uenustandam faciem, qualis est cerussa. Pla. in Mos. Non istanc ætatem oportet pigmentum ullum attingere. Plin. *lib. 26. c. 43.* Nuper inuentum, ut pigmentis perderet se. Per translationem Pigmenta dicuntur mendacia & fraudes: quia eius, qui pingitur, non est naturalis color, sed artificialis. Cic. *lib. 2. de Or.* Integre sententiæ, ueræ, nouæ, sine pigmentis. Quandoque significat colores pictorum: de quibus Plin. *lib. 35. cap. 5.* Cic. *1. de Diu.* Adpersa temere pigmenta in tabula oris lineamenta efficere possunt. Plaut. *Epid.* Quem Apelles, Zeuxisq. pingent pigmentis ulmeis. Accipitur etiam quandoque pro confectione ex diuersis speciebus, suauis & odorifera.

PIGMENTARIVS, rii, *οαρμακοποιος*, qui facit, uel uendit pigmenta. Iulius Firmicus: Quicumq. habuerit horoscopus in parte Libræ uigesima sexta, erit pigmentarius.

PIGMENTATVS, pigmentis ornatus. Hier. ad Pau. Formosum que sitis hinc inde odoribus pigmentatum.

PIGNERATICVS, a, um, *παιβολος*, ex supino uerbi Pignerō nomen deductum, significat, quod pignori datum est: ut, Res pigneraticia. Pigneraticius creditor, cui pignoris capiendi ius est. Vlp.

PIGNERO, pigneris, actiuum: aut Pigneror, pigneraris, deponens, [*Pagnorare, dare in pegno, tor in pegno. Gall. Bailier en gage, engager. Hisp. Empeñar alguna prenda.*] *σπονθημα*, rem pignori do, pignori oppono. Suet. de Vitel. Ut ex aure matris detractum unguem pigneratit ad itineris impensas. Accipitur nonnumquam pro pignora capere. Iuu. *Sat. 7.* Cuius, & alucolos, & lenam pignerat Atreus. Cic. *14. Phil.* In fuga se da mors, in uictoria gloriosa: etenim Mars ipse ex acie fortissimum quemque pignerari solet. Vbi Pignerari dixit, pro in pignus accipere, quasi sic debetum sibi capere. Hinc Pignerator, qui pignus accipit. Cic. *4. Verr.* Cum publicanus petitor, ac pignerator, non ereptor, neque possessor soleat esse.

PIGNVS, oris, & Pigneris, [*Pegno. Gal. Gage. Hisp. La prenda que se da.*] *σπονθημα*, quod creditori ad securitatem datur: ita dictum a pugno, ut Caius de verb. sign. inquit, in l. Plebs: quia res, quæ pignori dantur, manu traduntur. Mart. *lib. 12.* Cum rogo te nūmos sine pignore, Non habeo, inquis. Aliquando pro eo accipitur, quod inter duos contententes sequestro ita deponitur, ut fiat uictoris. Virg. *3. eel.* Tu dic, mecum quo pignore certes. Plaut. *Cal.* Mecum pignus, si quis uult, dato in urnam multsi. Per translationē pignus esse amoris, beneuolentiæq. dicimus, id est, indicium, documentum, & argumentum certum. Virg. *3. Aen.*

Ipse pater dextram Anchises, haud multa moratus,
Dat iuueni, atque animum præsentem pignore firmat.

Id est, securum facit, ut qui dat pignus. Liu. *39.* Hæc amoris pignora cum essent, nec quidquam secretum alter ab altero haberent.

Curt. *l. 9.* Nullum erga me beneuolentiæ pignus, atque indicium omittitis. Vlpianus inter pignus & hypothecam hoc interesse scribit, quod pignus dicitur, cum ad creditorem transit: hypotheca, cum nō transit. Budæus tamen inquit, pignus Latine id esse, quod Græce dicitur hypotheca, quasi obligationi suppositum, uel quasi ob fidem debiti depositum, quod Latini Pignori opponere dicunt. Pignus enim tam de immobili, quam de mobili dicitur. Ter. in Phor. Ager oppositus est pignori ob decem minas. Dicimus Latine, Auferre pignus, Ponere pignori, uel in pignus. Opponere pignori, Accipere pignori, Coercere pignorum capitibus, id est, Cogere per pignorum captionem. Cic. *3. de Or.* Philippus pignorum ablati Crassum inlittit coercere. Quoniam uero liberi uidentur tamquam pignora quædam inter coniuges perpetui amoris; factum est, ut pignora pro liberis capiantur. Ouid. *3. Fast.*

Dulcia sollicitæ gestabant pignora matres.

* **PIGRES**, etis, fluuij nomen apud Suid. & Poetæ: & Mæonis cuiusdam apud Herod. *lib. 5.*

PIGROR, aris, [*Impigrare, indugiare, tardare. Gal. Paresser, estre paresseux. Hisp. Empezar.*] *μέλλω*, morari, & ueluti per pigritiam cunctari. Cic. *Att. l. 14.* Quidquid erit noui, scribere ne pigrere. Luc. *lib. 1.* Quod si pigraris, paulum ne recesseris ab re.

PIGESCO, is, [*Diuener pigro.*] piger fio, & lentus. Plin. *lib. 18. c. 2.*

PIGRO, as, [*Tardare.*] *ἐπέγω*, antiqui dixerunt pro cohibere, uel tardare. Attius in Chry. Melius pigrasse, quam properasse est nefas. Nonius.

PILA, æs, [*Mortario, columna, molo, pala. Gall. Un mortier. Hisp. Mortero.*] *ἵδης*, a Pilo, uas concauum, quo antiqui siccata frumenta pinsebant, hoc est, concundebant. Plinius *lib. 18. cap. 11.* Tundatur granum eius in pila lignea. Similiter uasa illa concaua, medicorum usui apta, in quibus ptisanæ fieri solent, Pilæ dicuntur. Est item Pila, idem quod columba. Festus: Pila, quæ parietem sustentat, ab opponendo dicitur. Plin. *lib. 11.* Ruentes ceras fulciunt pilaram instar. Pilæ etiam sunt opera informia, quæ in aqua conuertuntur, cuiusmodi magnifica Genux uisitur. Molem uulgo appellant. Earum usus est ad tuendas a fluctibus naues intra portus & naualia, de quarum constructione uide Vitru. *lib. 5.* Huiusmodi Virg. *lib. 9.* describit his uerbis: Qualis in Euboico Baiarum litore quondam Saxea pila cadit. Et in his omnibus significationibus Pila producit penul. Quando uero pænul. corripit, accipitur pro rotunda illa sphaerula, qua luditur, a uerbo Græco *πῖλος*, æquo, quod forma sphaerica sit, quæ omni ex parte æqua est, uel a pilis, quibus impleri soleat. Plaut. in Bacch. Ibi cursu, luctando, hastâ, disco, pugilatu, pila saliendo se exercebant. Cic. *2. de Or.* Ad pilam se, aut ad talos, aut ad testeras conferunt. Seneca de Benefic. *lib. 2. c. 32.* In lusu est aliquid scite ac diligerent pilam excipere. Cels. *l. 2. c. 6.* Quem frequenter citata alius exercet, huic opus est pila superiores partes exercere. Quattuor autem sunt pilarum genera, Trigonalis, Paganica, Follis, & Harpatium, quæ omnia uide suis locis. Pilæ autem primus inuentor fuit Pythos, ut ait Plin. *l. 7. c. 56.* A pilæ lusoriae similitudine etiam Pila dicitur, quod quid est rotundum, instar pilæ. Plin. *l. 12. c. 10.* Cucurbitæ maturitate ruptæ, ostendunt lanuginis pilas.

PILANI, dicti sunt milites, qui pilis pugnabant, testibus Varrone, & Festo, alio nomine Ternarij appellati.

PILARII, præstigiatores, qui leui agitatione paruas pilas uidentur emittere, aut in uas injicere, cum secus faciunt. Quint. *l. 5. c. 7.*

PILATIM, per pilas, a pila pro columna. Vitruuius: Pilatim struuntur ædificia.

PILATVS, a, um, pilo armatus. Mart. *lib. 10.*

PILEATVS, a, um, pileo tectus. Liu. *24.* Pileati, aut lana alba uelatis capitibus uolones epulati sunt. Vnde ferui pileati, quod pileo imposito uendebantur. Gel. *lib. 7. c. 4.*

PILENTVM, pilenti, [*Carretta. Gal. Char, ou charrette, listiere. Hisp. Carro.*] *μέτεροιον, ἵχημα*, uehiculo genus, quo matronæ ferebantur. Horatius *lib. 2. ep.* Effeda festinant, pilenta, petorita, naues. Ex quo Hor. loco patet non omnino idem esse cum petorito, ut non nulli putauerunt, sed tamen fortassis illi non dissimile. Est enim Pilentum Hispanorum inuentum, Petoricum autem Gallorum. Varr. de lin. Lat. In consuetudinem sua ætate primum uenisse scribit. Virg. *8. Aen.* Castæ ducebant sacra per urbem Pilentis matres in collibus, id est, pensilibus, ut interpretatur Seruius. Liu. *5.* Honorem ob eam munificentiam fertur matronis habitum, ut pilento ad sacra ueherentur.

PILEOLVS, & Pileolum, li, *πῖλιδιον*, cum accentu in antep. Hor. *lib. 1. ep.* Ut cum pileolo soleas conuiua tribulis. Ouid. *1. de Ar.* Nec turpe putaris Pileolum nitidis imposuisse comis.

PILEVS, pilei, [*Cappello, beretta. Gal. Un chapeau ou bonnet à couvrir la teste. Hisp. Sombrero.*] *πίλος, πῖλον*, tegmen capitis, quod & pileum dicitur. Plaut. in Amph. Ut ego hodie raso capite caluus accipiam pileum. Perlius *Sat. 5.* Hanc nobis pilea donant. Quauddoque pro libertate. unde legimus apud Historicos, Ad pileum

- leum seruos fuisse uocatos; quod significat ad libertatem, cuius insigne est pileus. Liuius libro 24. Postero die serui ad pileum uocati. Sueton. in Tib. Seruis ad pileum frustra uocatis, in Siciliam profugit. Accipiebant enim serui pileum raso capite, cum manu mittebantur.
- PILICREPVVS**, pilicrepi, pæ. c. apud Sen. lib. 8. ep. ad Lucil. Vbi notatur balnearum luxuria, intelligendus est is, qui pilas, id est, sphaeras, aut glomos picce illos in ignem balnearum, siue uaporarij conijceret, sicubi forte restringeretur. quod manifestat Papinius Sil. 1. in balneo Etrusci. Quid nunc strata solo referam tabulata, crepanteis Aedibus, & tenuem uoluunt hypocaustra uaporem? Meminit huiusmodi pilarem Vitr. lib. 5. c. 10.
- PILIO**, pilas, pæ. nult. corr. [Pelare. Gall. Produire du poil. Hisp. Pelechar.] *πυρρῖον*, a Pilus, significat pilos emitto. Attius: Tunc primum pilabant genæ. Afranius: Meum præterea corpus nunc pilare primum cepit. Interdum est pilos detrahere. Mart. Quod pectus, quod crura pilas.
- PILVLA**, lulæ, [Palletta, pilola. Gal. Petite pilote, pilule. Hisp. La pildora, pequeña pelotilla.] *σφαίριδον*, quasi parua pila, globulus ac sphaericum quiddam, & rotundum. Plin. lib. 16. c. 7. Nascuntur in eo pilulæ nucibus non absimiles. Idem lib. 30. c. 11. Scarabeus, qui pilulæ uoluit. Quinetiam uenena, siue pharmaca, quæ hac forma sumuntur, Pilulas nominamus. Idem l. 28. c. 9. Vetus axungia phtihis in pilulis sumpta sanat.
- PILVM**, *πίλος*, priore producta, telum Romanum, a perimendo dictum, quasi perillum, ut inquit Varr. Huius hastile, teste Vegetio, erat pedum quinque & semissis, & ferrum trigonali figura nouem unciarum. Erant autem Pila, (Varrone auctore) tela Romanorū; sicut Gesa Gallorum, & Sarissæ Macedonum. Luc. l. 1. Pila minantia pilis. Virg. 1. Geo. Exesa inueniet scabra rubigine pila. Præterea Pilum, a pinsendo, seu iuxta Seruium a Pilumno, instrumenti, quo quæpiam in mortario teritur. Plin. l. 18. c. 10. Primum pilum uocabatur prima centuria in exercitu apud Romanos, quod circa signa grauis armatura constituta esset, in qua inter cetera armorum genera hastile erat pedum quinque & semissis, quod pilum nominabant. Cæ. 5. Bell. Gall. Baluentio, qui superiore anno primum pilum duxerat, utrumque femur tragula transficitur.
- PILVMNVS**, qui pinsendi frumenti usum inuenit, Iouis (ut putant) filius, & Dauni pater. Seru. in l. 9. Ae. Pilumnus (inquit) & Pitumnus fratres fuerunt dij. Horum Pitumnus stercoreandi inuenit usum agrorum, unde & Sterquilinus dictus est. Pilumnus uero pinsendi frumenti, unde a pistoris colitur, & ab ipso Pilum dictum est. Ad hunc Danae Aerisij filia forte ad Apulum litus acta, & a pastore una cum Perseo paruulo delata esse; quam ipse cognito genere, uxorem duxit, ex qua Daunum filium suscepit. Virg. l. 10. Cui pilumnus auus, cui diua Venilia mater, &c.
- PILVS**, pili, priore corr. [Pelo. Gall. Poil. Hisp. Pelo.] *ὄπιξ*, generalius, quam capillus. proprie enim capillus de ijs tantum dicitur, qui caput uestiunt, cum pilus omnium partium corporis sit communis. Plin. lib. 11. c. 37. In capite cunctorum animalium homini plurimus pilus. Cic. 2. de Na. De. Munitæ sunt palpebræ tamquam ualio pilorum. Iuuen. Sat. 9. Sed frutricante pilo neglecta, & squalida crura. Hor. 1. ep. 17. Caudæq. pilos ut equinæ paulatim uello. Hæc tamen differentia nonnumquam confunditur. capillus enim accipitur nonnumquam in eadem significatione, in qua pilus. Gel. libro 12. Si ouium lacte hædi, aut caprarum agni alerentur, constat fere in his lanam duriorē, in illis capillum gigni teneriorē. Pili longiores, proni in colla, atque armos uestientes, Iubæ dicuntur: Pili uero crassiores rigidi, quales habent sues, uocantur Setæ. Pili non facio, Nec pilo quidem melior: de re nullus momenti. Cic. ad Q. Fr. lib. 2. Ego ne pilo quidem minus me amabo. Catu. epig. 17. Ludere hanc finit, nec pili facit uni. Hinc Pilofus. i. pilis abundans. Varr. 2. de re rust. cap. 5. Oculis magnis, & nigris, pilosis auribus. Cic. in Pis. Non enim nos color iste seruilis, non pilosæ genæ, non dentes putridi deceperunt. Pilosiora folia, quæ in ipsa superficie ueluti adnatos quosdam pilos ostendere uidentur. Plin. lib. 20. c. 16.
- PIMPLA**, *πίμπλη*, Thraciæ mons, Musis facer. Str. lib. 10.
- PIMPLAIDES**, siue Pimpleæ: *πίμπλαϊδαι*, Musæ cognominatæ sunt, siue a Pimpla olim Thraciæ monte, quem postea Macedones sibi uindicarunt, siue a Pimplæo quodam fonte, ad radicem eius montis nascente: ubi & Pimplæum antrum nonnulli constituerunt. Mart. l. 12. Cuius Pimplæo lyra clarior exit ab antro.
- PINACOTHECA**, *πινακοθήκη*, locus est, in quo tabulæ pictæ, argentum calatum, stragula uestis, signa, & ornamenta reponuntur. Plin. l. 35. c. 2. uocat Tablinum. utrumque nomen dictum a tabulis, quæ in hoc loco præcipue asseruabantur. nam, quas Latini tabulas, Græci uocant *πίνακες*. Varr. 1. de re rust. c. 3. Plin. l. 35. c. 2.
- ***PINARA**, ciuitas est mediterranea Lyciæ. Ptol. Est etiam insula ante Aeoliam. Plin. 4. 12.
- PINARVS**, & Potitius, Arcades duo senes, quibus, qualiter coli uel-
- let, ostēdit Hercules, scilicet ut mane, & uesperī ei sacrificaretur. perfecto itaque matutino sacrificio, cum circa Solis Occasum essent sacra repetenda, Potitius prior aduenit, Pinarius postea, exitis iam redditus. unde iratus Hercules, statuit, ut Pinarioorum familia tantum ministra esset epulantibus Potitijs, & complentibus sacra. unde & Pinarii dicti sunt, *ἄνδρες πινῆς*, id est, a fame. nam senem illum Pinarium constat alio nomine nuncupatū. Hæc Ser. explicans illud Virg. & Aen.
- Et domus Herculei custos Pinaria sacri.
- ***PINARVS**, fluuius Ciliæ, in Sinum Ilicum influens. Plin. 5. 27.
- PINASTER**, *πίπυς ἄγρια*, pinus siluestris, miræ altitudinis. Plin. libro 15. capit. 10.
- PINCERNA**, *πίνερνα*, [Pincerna, coppiero. Gall. Sommeiller, escuyer à coupe. Hisp. El escanciador, o copero.] *οἰνοχῆτος*, pocillator, qui uinum conuiuium mulcet: qui & a poculis dicitur.
- PINDARVS**, p. c. *πινδαρος*, Poeta Thebanus, Lyricorum apud Græcos princeps, floruit temporibus Aeschylī Poetæ, & Persarū expeditionis in Græciam. Scripsit lingua Dorica, Olympia, Pythia, Nemea, Isthmia, quæ extant. Altissimus fertur, & uerbosus, & sententiarum copia, (ut ait Quin.) grauitate arduus, constructione ac ordine inmensus, ac prolixus; quæ etiam inimitabilem Hor. scribit 4. Car. Ode 1. Eius gratia Lacedæmonij, in reliquam Bœotiam fauentis, Thebis pepercerunt. Alexander etiam cum Thebas uerteret, & in omnes se uerteret sine discrimine, Pindari uatis penatibus, familiaq. parci iussit. Expirasse fertur in gremio pueri adamati, Valerio teste. Quinct. l. 10. Instit. Or.
- ***PINDARVS**, alter Ephesiorum tyrannus. Aelia.
- ***PINDASVS**, mons Asia.
- ***PINDENISSVM**, opidum in Cilicia. Cic. 15. ep. ad Catonem.
- PINDVS**, *πινδος*, Lapitharum sedes, mons Thessaliæ. Est & nomen urbis Thessaliæ, a Pindo monte appellatæ. Str. lib. 9.
- PINETVM**, [Luogo doue sono molti pini.] *πίπυς*, locus pinis confitas. Plinius libro 27. capitulo 8. In pineto nascitur. Succineta pineta, Ouid. 15. Met.
- PINEVS**, *πίνος*, [Di pino. Gal. De pin. Hisp. De materia de pino.] *πινωδός*, ex pino. Plin. l. 15. c. 10. Pineæ corona apud Isthmum uictores coronabantur. Virg. 9. Ae. Pineæ filia mihi multos dilecta per annos.
- PINEO**, pingis, pinxi, pictum, [Dipingere. Gal. Peindre. Hisp. Pintar.] *γράφω*, formam alicuius rei ductis lineis represento. Cat. Lucce. lib. 5. Alexander ab Apelle porcellinum pingi, a Lyssippo fingi uolebat. Idem 2. de Orat. Ut in pictura, qui hominis speciem pingere perdidicerit. Hinc Pictor, qui quid pingit. Hor. de Arte. Pictoribus, atque Poetis Quidlibet audendi semper fuit æqua potestas. Cic. 4. Ac. Multa uident pictores in umbris, & in eminentia, quæ nos non uidemus. Pictura, ars pingendi. Plin. lib. 35. c. 9. Certamen picturæ institutum est Corinthi. Dicuntur & picturæ, tabulæ, uel aliæ res pictæ. Cic. 6. Verr. Nego ullam picturam, neque in tabulis, neque textilibus fuisse, quin abstulerit. Pingere humum uarijs floribus est uersicoloreum florum uarietatem humi spargere. Plin. in Stic. Pingere humum, conspergere ante ædes. Aliquando pro describere. Cic. ad At. lib. 4. Bibliothecam mihi tui pinxerunt constructione. Hinc Pictus, a, um, aliquando partic. Plin. in Men. Tabulam pictam in pariete. Aliquando nomen, idem significans, quod ornatus. Cic. de Clar. Orat. Quo nihil potest esse pictius. Picturatus, uaria pictura exornatus. In pictura olim floruerit Zeufis, Parnthasus, Apelles. Plin. lib. 35.
- PINGVEDO**, inis, & Pinguitudo, inis, [Grassezza. Gall. Graisse. Hisp. Grossura.] *λίπαυία*, licet Seruius Grammaticus Latina esse neget, a doctissimis usurpantur: ut plurimis exemplis docet Beroaldus in Seruium. Plinius libro 23. capitulo 8. Nuces auellanæ pinguedini corporis conferunt. Varr. 3. de re rustica, cap. 9. de gallinis loquens: Et lux pinguitudini inimica. Colum. lib. 2. cap. 14. Ea res admonet nos, inesse tali materiæ naturalem pinguitudinem. Quin. l. 1. c. 11. Quarundam uel exsilitate, uel pinguitudine nimia laboramus. Vide Adeps.
- PINGVEFACIO**, [Ingrassare.] *παχύνω*, pinguem facio. Plinius libro 15. capit. 44.
- PINGVEFESCO**, scis, [Ingrassarsi. Gal. S'engraisser, deuenir gras. Hisp. Engordarse.] *παχύνωμαι*, a pingueo, pinguis fio. Colum. lib. 2. capitulo 11. Emaciatur argumentum medica pinguescit. Mart. lib. 5. Pinguescit nimio madidus mihi etinis amomo. Virg. 1. Geo. Hemi pinguescere campos.
- PINGVIARIVS**, qui pinguia amat. Mart. lib. 11. Carnarius sum, pinguiarius non sum.
- PINGUIS**, & hoc pingue, [Grasso. Gall. Gras. Hisp. Grueso, o gordo.] *λίπαρός*, Plin. lib. 10. cap. 50. Feminæ non omnes ad saginam eliguntur, nec nisi in ceruice pingui cute. Virg. 2. Geo. Tunc agni pingues, & tunc mollissima uina. Aliquando pro secundo. Virg. 2. Ge. Et pingues hortos. Idem 3. eel. Heu heu quam pingui macer est mihi taurus in aruo. Aliquando pro impedito & inepto. Cicero libro 4. Acad. Quod

ipſi Antrocho pingue uidetur. Pingue, ſubſtantiuum neutri generis, proprie dicitur, quod inter carnem & cutem eſt, ſucco liquidum, diſtinctq. ab adipē, quod hic muſculorum extremitati membraniſque adhæreat, & ingreſſactus durus euadat, & fragilis; quæ de re uide plura in dictione Adeps. Virg. 3. Georg. Et omnes, impendunt curas denſo diſtendere pingui.

Pingui Minerua aliqui d. facere, id eſt, craſſe, & impolite. Colum. in præf. totius operis: Poſteſt enim nec ſubtiliſſima, nec pingui (quod aiunt) Minerua res agreſtis miniſtrari. Hinc Pinguiter, adue. Col. lib. 2. c. 2. Proximalis huic pinguiter denſum.

PINNA, næ, [*Penna, merlo di muro. Gal. Plume. Hiſp. Pluma.*] πτέρυξ, proprie penna eſt, quæ pluma, id eſt, mollior, & exigua penna non eſt. Nam Penna nomen generale eſt ad plumas, & pinnas. Var. lib. 3. de re ruſt. c. 7. de columbis: Qui iam pinnas habere incipiunt, in nido relinquantur illiſis curibus. Idem de gallinis: Eligat fecundas, plerumque rubicunda pluma, nigris pinnis. Col. lib. 8. c. 4. Aues his rebus plumam, pinnaſque emundant. Pinna etiam quiduis acutum ſignificat. unde & Pinnæ murorum, id eſt ſummities. Liu. 40. Muri pinnæ aliquot locis decuſſæ. Pinnas etiam geſtate gladiatores ſolebant. unde Pinnirapi Retiarij dicuntur, quod pinnas e gallis Mii millionum iacto rete exciperent. Sunt etiam Pinnæ, quibus innatant piſces, quarum adminiculis, ueluti remis in natando utuntur. Plin. lib. 9. c. 13. Pinnis, quibus in mari utuntur, humi quoque uice pedum ſerpant. Pinna præterea eſt conchæ genus. Plin. lib. 9. c. 42. Cic. 2. de Nat. De.

PINNACULVM, li, [*Cima. Gal. Le plus haut de cime d'un baſtiment. Hiſp. Lo mas alto del edificio, cima.*] ἑπταξίς, ſalutium ædificij in acumen tendentis: ſiue, quod ueteres pinnam dicebant, quidquid eſſet acutum, unde Bipennis, ſecuris, quæ utrinque aciem habet, ſiue, quod pinnaculis addi pinna conſueuit, quæ facili motu uentorum indicaret ſtatum.

PINNATUS, a, um, [*Pennuto,*] πτερωτός, quod pinnas haberet, Pinna tus Cupido, pro aligero, & pinnas habente. Cic. 3. de Nat. De. Pinna nata folia dicuntur, pinnarum modo aculeata. Plin. lib. 16. cap. 10. Pinnatus fulgor, idem Plin. lib. 37. c. 7.

PINNULA, uolens, deminut. a Pinna, & eſt ſumma pars auris, ab acuitate dicta. Aliquando parua pinna. i. penna. Colum. lib. 8. c. 5. Inhibetur cupiditas incubandi, pinnulla per nares tracta. Aliquando illud, quo ueluti remigio quodam natant piſces, Plin. libro 9. capitulo 57.

PINUS, as, p. c. a. u. d. ſ. u. o, freq. a Pinſo, ſis. Pla. in Aſi. Qui polentâ pinſcant, i. contundunt.

PINUS, ſis, ſui, ſitum, & Pinſum, apud Vitruu. ſapius, teſte Budæo, & Pinſitum, p. c. apud Col. [*Peſtare, frangere. Gall. Piller en un mortier, broyer. Hiſp. Matar en pila.*] eſt autem proprie Pinſere, in pilam contundere. antiqui enim ante molarum uſum frumenta igni torrebant, & in pilas miſſa piſtillis tundebant, te rebantque. Col. l. 2. c. 9. Panicum pinſitum, & euolutum. Pomp. Cum neque molis molui, neque palmis pinſui. Inde Pinſor dicebatur, qui frumenta in pilis comminabat: quamquam poſtea etiam de eo dicitur cepit, quâ farinam ſubigit, panemque conſicit: quem nunc piſtorem dicimus. Varto: Nec pinſorem ullum noſſent, niſi qui in piſtrino pinſeret farinam. Antiqui Pinſere, generaliter ſumpſerunt, pro quouis modo tundere, ſiue percutere; quare & aues pinſere dicuntur, cum roſtrum rei alij crebro impingunt. unde & Perſius metaphoram illam ſumpſiſſe uidetur, Sat. 1. O Iane, a tergo quem nulla ciconia pinſit. i. roſtro tundit, & percutit: Ciconiam appellans digitos in formam roſtri ciconiæ contractos; quod genus olim erat irriſionis apud Italos. Hinc Piſtus, a, um, partic. contuſus. Plin. lib. 28. c. 10.

PINUS, ſas, [*Peſtare,*] in eodem ſenſu, quo Pinſo, ſis. Varro libro 1. de re ruſt. Promendo diem, ut piſtrino pinſetur, ac torreatur, id eſt, tundatur.

***PINTIA, πιντία,** opidum Gallæcorum, Lucenſium, in tractu Hiſpaniæ Tarraconenſis. Ptol. lib. 2. c. 6.

PINUS, arbor, [*Pino,*] πίνος, hodie tantum f. g. olim & m. & tam quæ tamquam ſecundæ declinationis, arbor eſt piceæ generis. nuceſ ferens omnium maximas. quas Latini Pineas, Græci κόπρος uocant. Vir. 7. eel. Pulcherrima Pinus in hortis. Legitur & Pineæ, pro hac ipſa arbore poſuit Col. lib. 5. c. 10.

***PION, mons** in Iopia. Plin. 5. c. 29.

***PIONIA, opidum** Teutranæ, quæ eſt regio Aſiæ. Plinius libro 5. capitulo 30.

PIPARE, πινπιζεν, dicuntur gallinæ, cum uocem emittunt. Varr. in Ori. Mugit bos, ouis balat, equi hinniunt, gallina pipat. Non.

PIPER, piperis, [*Pepe, peperero. Gall. Poivre. Hiſp. Pimienta, ò peure.*] πέπερος, Dioſcor. nomen arboris, cuius fructus condimentis aptus, & calidus ex India ad nos aſſertur. Perſius Sat. 5. Rugofumque piper. Piperis arboris, uel potius fruticis deſcriptionem uide apud Plin. libro 12. cap. 7. Theophr. lib. 9. cap. 22. Dioſcor. lib. 2. cap. 176. Hinc Piperatus, adieſt. ut, Piperatum uinum, pipere, & melle condi-

tum. Piperatum acetum apud Col. lib. 12. c. 42.

PIPERITIS, p. p. herba, quæ & Siliquarum dicitur. Plinius libro 20. capitulo 17.

PIPERILO, as, p. n. u. l. t. correp. ἑπιδίλω, uerbum eſt, quo paſſerum ſonus exprimitur. Cato de paſſere Leſbiæ: Ad ſolam domaniam uſque pipilabat.

PIPILO, pippis, [*Pippire. Gall. Pifer. Hiſp. Piar el pollo.*] πινίζεν, proprium eſt uocis pullorum. Colum. lib. 8. cap. 5. Auſcultet, ſi pulli pippiant.

PIPIONES, [*Pipioni. Gall. Petit pigeonnaux. Hiſp. Palominos.*] columbarum pulli. Lamp. in Alexandria uita.

PIPVLM, li, πιδόπια, conuicium, tractum a pipatu pullorum. Pla. in Aul. Pipulo hic diſſeram ante ædes. Non.

PIRATA, æ, [*Corſaro, corſale. Gal. Pirate, larron eſcumeur de mer, corſaire. Hiſp. Coſſario, ladron de la mar.*] πειρατής, prædo marinus, ἄνα πειρατής, quod eſt tranſire, uel peruagari; propterea, quod maria peruagantur piratæ, ut uel in nauigantes impetum faciunt, uel deprædentur inſulas. Cic. 7. Verr. Itum clam a piratis ob hunc ar chipiratam pecuniam accepſiſſe. Luc. libro 2. Omne fretum, metuens pelagi, pirata reliquit. Piratica, piraticæ, ſub. eſt ipſum piratarum exercitium. Cic. poſt reditum in ſenatu. Egeſtate, & improbitate coactus, piraticam ipſe focieſſet. Hinc Piraticus, a, um, ut, Piraticum bellum. Ibidem. Niſi rogationem de piratico bello tuſſiſſet. Idem 7. Verr. Myoparone piratico capto. Nauis piratica, Quint. lib. 2. c. 14.

PIRÆEVS, πειραιεύς, dictio triſyllaba, eu, diphthongum habens in ultima, portus Athenarum, quadringentarum capax nauium, muro duorum millium paſſuum urbi coniunctus. Stat. 12. Theb. Trepididæ ſtabilem Pirææ nauis. Cic. ad Art. lib. 7. Venio ad Pirææ, in quo magis reprehendendus ſum, quod homo Romanus Pyrææ ſcripſerim, non Piræum. Dicitur & Piræeus, πειραιεύς, Steph. Ter. An. Heri aliquot adoleſcentuli cõuenimus in Piræum. Ou. 4. Faſ. Pirææ, orum, pluraliter protulit, cum ait Pirææq. tuta reſeſſu linquit. Gell. lib. 2. c. 21. & Str. lib. 9.

PIRENE, es, per i, noſtrum, in prima ſyllaba, & p. p. πειρών, Strabo. & Suidæ, ſons eſt ad radicem Acrocorinthi, non copioſas ille quidem, attamen perſpicuas, potuq. ſuauiſſimas habens aquas. Strab. lib. 8. Plaut. Aul. Interbibere ſola, ſi uino ſcateat, Corinthienſem fontem Pireneu poteſt.

PIRATHOVS, πειραθός, Ixionis filius ſuit, non ex Nube, quæni admodum Centauri, ſed ex legitima uxore. Hic certiffimo amicitiaſe federe Theſeo coniunctus fuit, cuius etiam ope Centauros, qui ſibi Hippodamen ſponſam præripere conabantur, ſuperauit. Mortua autem Hippodame, ita illi cum Theſeo conuenit, ut uxorem, niſi ex Ioue natam, nullam ducerent, & cum iam Theſeus Helenam Iouis & Ledaſe filiam rapuiſſet, nec alia eo tempore noſcitur, quæ Iouis eſſet, præter Proſerpinam Plutonis coniugem, ad rapiendam illam ſimul profecti ſunt ad inferos, uerum Pirithous primo impetu a Cerbero interfectus eſt, quem Theſeus adiuuare uolens ipſe quoque in uitæ diſcrimine fuit, atque ad extremum captus, a Dite detentus eſt; ſed poſtea ab Hercule liberatus, ſuperſque reſtitutus. Ouid. Et cum Pirithoo felix concordia Theſeus. Hor. lib. 3. Car. Amatorem trecentæ Pirithoum cohibet catenæ.

PISA, πίζα, ciuitas eſt in Elide, Peloponneſi regione, iuxta Alpheum fluuium, circa quam quinto quoque anno celebrabantur certamina Ioui ſacra, quæ Olympia dicebantur. Ex hac urbe ortum tra-

xerunt, qui Piſas in Tuſcia condiderunt. Hinc Piſæus, a, um, Ouid. 2. de Arte: Ac quam pene Pelops Piſæo incidit axe. Sunt qui & in Theſſalia aliam eiufdem nominis urbem colloent edito in colle inter Oſſan, & Olympum. Str. lib. 8.

PISAE, arum, [*Piſæ,*] πίζα, Tuſciæ opidum, inter Arnum & Auſerem, amnes, a Piſeis conditum Elidis populis, teſte Str. lib. 5. qui Neſtorem ad Ilium ſecuti, in reditu tempeſtate diſiecti, alij quidæ Metapoſtum, alij licus Tyrrhenum tenuerunt, ubi a nomine relictæ patriæ Piſas condiderunt, quo etiam alludit Virg. 10. Aen. Piſas Alpheas cognominans.

PISAVRVS, πίζαυρος, fluuius Vmbriæ, a quo uicinum opidum Piſaurum appellatum. Plin. l. 3. c. 14. Seru. exiſtimat Piſaurum dictum ab eo, quod aurum ab ijs, qui Romæ in Capitolio obſeſſi erant, perſolutum, ſibi a Camillo receptum fuerit & appenſum. Verum hoc nimis eſt nugatorium, cum ex Romana hiſtoria conſtet, aurum illud, cum appenderetur, interuentu Camilli in ipſa urbe fuiſſe receptum, Gallis ad interuentionem cæſis.

PISCARI, [*Peſcare. Gal. Peſcher. Hiſp. Peſcar.*] εἰδίδειν, eſt piſces uenari. Plin. lib. 19. c. 1. Retia in piſcando durantia. Cic. 3. Off. Ab ijs perituit, ut ante ſuos hortulos piſcarentur. Piſcari in aere, proverbium eſt, idem ſignificans, quod operam ludere. Pla. Aſi. Iubeas una opera me piſcari in aere.

PISCARIA, es, [*Peſcaria. Gal. Peſcherie. Hi. Peſcaderia.*] ἰχθυοπωλείος, locus ubi piſces uenduntur. Varr. Nullus in piſcaria piſcis erat.

PISCA-

PISCARIUS, *ria, rium*, [*De pescare*], ἀλιευτικός, piscatorius: ut, *Hammus piscarius*. Plaut. in *Strich*. Arundinem fert, & hamum piscarium. Piscarium forum, *Pla. Cur.* Piscaria copia, abundantium piscium. *Pla. Cal.*

PISCARIUS, piscarii, sub. [*Venditore di pesci. Gal. Vendeur de poisson. Hi. Vendedor de pesces.*] ἰχθυοπωλῆς, qui pisces uendit. Varro: Inter piscarios nemo uendebat. Cetarius, idem: quamuis Cetarii potius sint, qui marinos pisces maiores uendunt.

PISCATOR, [*Pescatore. Gal. pêcheur. Hisp. pescador.*] ἀλιεύς, qui piscatur. Cic. 3. *Off.* Piscatores ad se conuocat. Quid. 4. *Met.* Miles erat gladio, piscator arundine sumpta. Ter. in *Eun.* Coqui, factores, piscatores, aucupes. Piscatrix, fem. g. *Plin. l. 9. c. 42.*

PISCATORIVS, a, um, [*Da pescare. Gall. De pêcheur, appartenant à pêcheur. Hisp. Casa para pescador.*] ἀλιευτικός, ut, *Nauis piscatoria*, apud *Cæs. l. 3. Ci. Ci.* Piscatoria linea, *Plin. l. 24. c. 9.* Piscatorium forū, *Col. lib. 8. c. 17.*

PISCATORIVS, eius, [*Pescagione. Gal. pêcheement, pefcherie. Hisp. Obra de pescar.*] ὑπεριεξ, piscatio. *Plin.* Quos uenatus, aucupia, piscatus alebant. *Pla. in Rud.* Piscatum hamatilem, saxatilemque, aggredimur. *Plin. 6. c. 22.* Esse in piscatu uoluptatem.

PISCICVLVS, pisciculi. Cic. de *Nat.* Pisciculi parui. Pisces, scis.

PISCINAE, [*Peschiera, piscine. Gal. Viuiere ou estang ou boutique à poisson, piscine. Hisp. Estanque do se crian pesces, minar.*] ἰχθυοτροφεία, lacus & stagna ab initio dicta sunt, in quibus uiui pisces coercebantur. *Var. l. 3. de re rust. c. 3.* Piscinas uoco eas, quæ in aqua dulci aut salina inclusos habent pisces. *Martialis*: Piscina rhombum pascit, & lupos uernas. Alio nomine *Viuaria* uocantur. *Plin. lib. 9. c. 17.* Nec in piscinis, uiuariisque, crescut. Sed quoniam in piscinis natate etiam solebant, in ualuit consuetudo, ut omnes in hunc usum collectæ aquæ siue frigidae, siue calidæ, piscinæ dicantur, uidenturque a piscibus dici, quamuis in his nihil piscium sit: nisi quis inde distas malit, quod homines pisces natando similes fiant. Cic. *Latiore* (inquit) piscinam uoluissem, ubi iactata brachia non ostenderentur. *Plin. iun. ep. lib. 9.* Si natate latius, aut tepidius uelis, in area piscina est. Eadem & *Natationes* appellantur. *Piscinæ* pecorum, *Col. lib. l. c. 5.* Piscinæ pecoribus intruantur. Quin etiam uasa lignea ampliora ad tenendum aquam, *Piscinæ* uocantur. *Plin.* In piscinas ligneas funditur.

PISCINALIS, & hoc piscinale, quod est piscinæ. Vnde apud *Palladium*, *Piscinales* cellæ leguntur.

PISCINARIVS, ἰχθυοτροφεία, qui piscinas piscibus refertas habet, uel piscibus alendis delectatur. unde *Cicero* ad *Att. lib. 1.* *Lucullum* & *Hortensium* *Piscinarios* appellat. *Macr. lib. 3. Sat. & Varro. lib. 3. de re rust.*

PISCIS, huius piscis, [*Pesce. Gall. Poisson. Hisp. Pesce.*] ἰχθύς, animal, quod in aquis degit, proprie quod tegitur squamis, ut ex *Plinio* apparet *lib. 9. c. 12.* Omnia autem in aquis degentia generali nomine *Aquatilia* dicuntur. *Aquatilium* (inquit) tegumenta plura sunt, alia corio & pilis teguntur, ut uituli, *Hippopotami*: alia corio tantum, ut *delpkini*: cortice, ut testudines: silium duritia, ut *ostrea*, & *conchæ*: crustis, ut *locustæ*: crustis, & spinis, ut *echinis* squamis, ut pisces. *Virg. 5. ecl.* Dum iuga montis aper, fluuios dum pisces amabit. *Idem 4. Georg.* Magnum qui piscibus æquor. *Magis* nutus, quam piscis, hyperbole prouerbialis de uehementer infantibus, atque infancundis. Conuenit & in hominem immodice taciturnum. *Pisces* nequam est, nisi recens, prouerbio dicitur in hospitem, aut uulgarem amicum, qui primo quidem aduentu non ingratus, ceterum ante triduum exactum putet. *Pla.* Quasi piscis isdem est amator lenæ. *Pisces* pro signo cælesti, frequentius plural. declinatur. *Col. lib. 1. cap. 2.* Inuenitur tamen & in singulari piscis, pro signo cælesti. *Virg. 4. Georg.*

Aut eadem sidus fugiens ubi piscis aqnosus
Tristior hibernæ cælo descendit in undas. *Col. l. 1. c. 2.*

PISCICVLVS, ἰχθυόλιον, *Terentius* in *And.* *Pisciculos* minutos ferre in cenam seni, *Varro 3. de re rust. cap. 5.* *Piscicali* ultro ac citro commeanat.

PISCOSVS, [*Che abonda di pesci. Gal. Plein de poissons. Hisp. Lleno de pesces.*] ἰχθυοδύς, piscibus abundans. *Mart. l. 1. 10.*

Illic piscoso modo uis educta profundo. *Ou. 3. Fast.*

Est prope pilcolos lapidosi *Cratidis* amnes, *Paruus* ager.

PISCULENTVS, ἰχθυοδύς, piscibus abundans: *Cato*: *Fluuium* pisculentum. *Pla. in Rud.* *Nepruno* qui locis incolit pisculentis.

***PISENOR**, centaurus, *Ixionis* & *Nubis* filius. *Ou. 12. Met.*

PISIDIA, *Pisidiæ, πιδία*, *Alix* regio, *Lycaoniæ*, *Isauriæ*, & *Pamphyliæ* finitima. populi *Pisidæ* appellantur, antea *Solymi* dicti. *Plin. l. 20. c. 27.* Prima & secunda dictionis huius syllabæ corripium *πιδ*. *Claud. 2. in Eutrop.* *Frisibus* obliquis *Lydi* *Pisidæ*q. feroces. *Priscianus* tamen in *Perihege*li utramque produxit, cum ait: Post hos *Pisidum* pinguisima rura coluntur.

PISISTRATVS, περυσος, *Hippocratis* filius, *Athenarum* tyrannus, clarus genere, eloquentia uero tanta, ut ea delentis *Athenien-*

ses, libertate, qua nihil carius habebant, se sponte exferent. *Artes liberales* maxime fouit, bibliothecam primus *Athenis* publicauit, quam *Xerxes*, urbe potius, ad *Persas* transtulit. eam deinde multis post annis *Seleucus Nicanor* restituendam curauit. *Homer.* eius iussu in eum ordinem, qui nunc est, redactus. Regnauit annos triginta tres, quo tempore *Seru. Tullius Romæ*, ut auctor est *Gell.* Plura de hoc uide apud *Iustinum* libro 1. & apud *Herodotum 1.* *Pisistratus* alter, *Larissæus* historicus, commemoratur a *Suida.*

PISO, is, si, sere, [*Mondare leuar la scorza. Gall. Purger, after le scorce. Hisp. Alimpiar, quitar la corteza.*] *Budæo* significare uidetur, quod *Græcis, πιασ*, purgare, decorticare, quod pisendo fit in herede, & aliis frugibus. *Plin. l. 18. c. 10.* Ut nisi intenti pisant, concidantur grana. *Var. de re rust.* *Alii* ficum & uiam passam cum pisentur, affundunt sapam. *Piso*, as, idem. *Var. 1. de re rust. c. 63.* *Far* in pistro pisetur, ac torreatur.

PISTACIVM, [*Pistacchio. Gall. Vne sorte de noix en Syrie, semblable à noix de pin. Hisp. Albocigo fruto.*] πιστακίον, nucis genus apud *Alexandriæ Aegypti* & *Berrhæam* *Syrie* copiosissime proueniens, parum quidem nutriens, ceteram ad hepar roborandum, & succos in uenis eius infarctos expurgandos in primis utile. *Galenus* libro 2. de *Aliment. facult.*

PISTILLVM, li, [*Pistello. Gal. Vn pilon à broyer ou piler en un mortier. Hisp. Majadero à majuello.*] πησίδιον, instrumentum, quo in mortario quippiam tunditur. *Pla. in Aul.* *Pistillum*, mortarium. *Colum. lib. 12. capitulo 55.*

PISTOR, pistoris, [*Pistore fornaiio. Gal. Pestifeur, boulangere. Hisp. Panadero à majador.*] a *Piso*, is, olim dicebatur, qui ante inuentum molarum usum, frumenta in pilis pinsebat, hoc est, contumdebat. Post ea tamen id nomen ad eos quoque translatum est, qui subacta farina panem conficiunt. *Plin. l. 18. c. 11.* *Pistores* Romæ non fuerunt ad *Pericum* usque bellum. *Suet. in Cæs.* *Domesticam* disciplinam diligenter adeo seuerique texit, ut pistorem alium, quam sibi, panem conuiuis subiicientem, compedibus uinxerit. *Varro* in *Satyræ* de *edulis*. Si quantum operæ sumpsisti, ut tuus pistor bonum faceret panem: *Ateius* *Capito*. *Pistores* tantum eos, qui far pinsebant, nominatus esse tradit.

PISTORIVS, a, um, [*Da pistore.*] στροποικίος, quod ad pistorem pertinet, ut, *Ars* *pistoria*: nomen generale ad omnia delicatoria panum genera. cuiusmodi erant, quas *placentas* & *mazas* appellabant. *Plin. l. 18. c. 11.* & *Suet. in Tib.*

PISTORIVM, πισορία, *Ptol.* ciuitas mediterranea *Tuscis*, inter *Florentiam* & *Lucam*. *Plin. l. 3. c. 5.* *Vulgo* *Pistoia*.

PISTRILLA, ἰστρίλλα, deminut. a *Pistrino*, secundum *Priscianum*, at *Donatus* a *pitrina* deducit. Est autem *Pistrilla*, mola trusculis, quæ manibus uersatur. *Terentius* in *Adelp.* Apud lacum est *pistrilla*.

PISTRINENSIS, & hoc se, quod ad pistrinum pertinet. *Suetonius* in *Calig.* *Meritoriis* uehementibus, & *pistrinensibus* iumentis. Et *Appuleius*.

PISTRINVM, ni, & *Pistrina*, næ, pæn. pr. [*Pistrino, molino. Gal. Moulin à bras ou le lieu ou on pestre le pain. Hisp. Atabóna, aceña o molino.*] μύλων, olim dicebatur locus, in quo farina molebatur, nomen habes a *pin*sendo, id est, contumendo, quod ante inuentum molarum usum, frumenta in pila comminuerunt, deinde quæuis mutata re, mansit tamen *pistrini* nomen etiam illi loco, in quo molis seruorum iumentorumue opera circumactis fruges comminuebantur. *pistrini* item nomine postea cepit intelligi, *oliscina*, in qua opera *Pistoria*. i. panes delicatorios fiebant, cuiusmodi erant, quas *placentas* & *mazas* appellabant. *Suet. in Aug.* Et modo unguentariam tabernam, modo *pistrinum* *Aritæ* exercuisse obicit. *Ter. in And.* *Verberibus* cæsum te in *pistrinum* *Dæue* dedam usque ad necem. *Cic. 1. de Orat.* *Oratorem* in iudicia, tamquam in aliquod *pistrinum*, detrudi, & compingi uidebam. *Legitur* & *Pistrina*, næ, fem. g. *Plin. l. 1. c. 9.* Et *siligine* lautissimum panis, *pistrinarum*que, opera laudatissima. *Per translationem* accipitur *pistrinum* pro loco, uel re aliqua fatigationis plena. *Cic. de Or.* *Tibi* mecum erit, *Crasse*, in eodem *pistrino* uiuendum.

PISTRIS, huius *pistris*, fem. g. nomen *nauis* apud *Virg. l. 5. Aen.* *Paro* tem rostro premit æmula *pistris*. *Sunt* qui scribant *Pistris*, quos *Seruius* errare innuit, sic inquit: *Si nauem* intelligas, hæc *Pistris*, huius *pistris* facit, si de *bellua*, hæc *Pistris*, *pistris*. Hæc *Seruius* in illud *Virg. 3. Aen.* *Immani* corpore *pistris*. *Germanicus* tamen in *Arte*, pro *sidere cælesti* (quod procul dubio a *bellua* mari nomen habet) *pistrim* dixit. *Diuerse* posita, & *Boreæ* uicina *legenti* *Auster* *pistris* agit duo *sidera*. *Non* desunt tamen, qui in omnibus hisce locis *Pistrim* legere malint, nimirum, πῆμα τῶ πῆμα τῶ πῆμα, i. a *secandis* fluctibus.

PISTRIS, *stris*, πῆμα τῶ πῆμα, [*Fornia. Gal. Boulangere. Hisp. Panadera.*] femininum a *Pistor*, que uel fruges molit, uel panem conficit. *Est* enim id apud *priscos Romanos* præcipue mulierum opus, K K K 4 teste

- est**: Plin. l. 18. c. 11. Est item *Pistrix*, icis, p. c. genitui pro bellua marina ingentis magnitudinis. Item sidus celeste, a quadam bellua huius similitudine dictum. Cic. in Arat. Et fera *pistrix* Labitur horribiles epulas funesta requirens.
- PISTURA**, *ars*, p. *ars* pinfendi, siue (ut alij loquuntur) pinfendi. i. frumenta tunicis suis exluendi. Plin. l. 18. c. 10.
- PIVSM**, *σι*, λέξις, genus leguminis, cuius caules sparguntur in terram, iussu habeant adminicula. Col. lib. 2. Pivsum facilem, & solutam terram desiderat.
- PITANE**, siue Pitana, *πιτάνη*, urbs Aeolidis in Asia, non procul a Caici fluminis ostio, quae portus duos habuit. Ab hac Pitana *ει*, & Pitanae, nominantur. In hac urbe Arcefilaus Academicus natus est, qui cum Zenone apud Polemonem philosophiae operam dedit. Plin. lib. 34. c. 4. auctor est, circa Pitana lateres fieri solitos, qui siccati in aqua non mergebantur, quod fierent ex terra quadam pumicola. Corripit hoc nomen p. syllabam. Ouid. l. 7. Met. Aeoliam Pitana a levia parte reliquit. Est & Pitane, Laconiae opidum. Plin. lib. 4. c. 5. Incolae Pitanae.
- PITHECVSA**, *πιθεκυσσα*, vel Pithecuſe, cusarum, *πιθεκυσσα*, Stephan. in insula est Campano litore adiacens, non procul a Neopoli, ab Homero Inarime dicta, a Latinis etiam Aenaria, a statione navium Aeneae. Dicta Pithecuſa, non a Simiarum copia, (ut poete fabulantur) sed a figlinis doliariorum, teste Plin. l. 3. c. 5. *πιθες* enim Graeci dolia uocant. Habet haec insula in uertice opidum eiusdem nominis. Ouid. l. 14. Steriliq. locatas Colle Pithecuſas.
- PITISSO**, *ασ*, [Affagizare il uino. Gall. *Gouster peu à peu buuoter*. Hispan. *Beuer poco a poco, gustar el uino.*] *πιθισσομαι*, parum uini paullatim, & quasi tentandi gratia gusto. Terentius Heaut. Pitissando quid uini absumpsit?
- PITTACIVM**, *ει*, apud Cels. lib. 3. c. 10. accipitur pro modico panno, qui aliquo medicamento illitus modo praecordij, modo capiti dolenti imponi solet ad mitigandum cruciatum.
- PITTACVS**, Philosophus Mitylenaeus, unus ex septem Graeciae sapientibus, qui ex Lesbo tyrannum Melanchrum depulit: & certantibus Atheniensibus, atque Mitylenais dux in bello factus, Phryonem Athenensium ducem singulari certamine interfecit. Fuit alter Pittacus legislator.
- PITUITA**, *πιτuita*, p. pr. [Flegma. Gall. *Flegme, ou fleume, catharre*. Hispan. *La flemax humor.*] unus ex quattuor humoribus corpus animalis constituentibus, qui a Graecis *χολημα* dicitur. Medici definiunt esse sanguinem imperfecte coctum. In quibus autem humor hic abundat, tardiusculi sunt, teste Aristotele, disciplinamque apprehendendae parum idonei. Producit hoc nomen p. syllabam. Hor. l. 2. Sat. 2. Dulcia se in bilem uertent, stomachoq. tumultum Lenta feret pituita. Pituita interdum accipitur pro morbo ex pituitae fluxu nato, quo etiam gallinae infestantur. Col. lib. 8. c. 5. In arboribus item pituita nominatur humor lentus ex ijs effluens. Plin. Desfluens pituita abstrahatur.
- PITUITOSVS**, *σα*, sum, [Flegmatico. Gall. *Flegmatique, catharreux*. Hispan. *Flematico.*] Cic. l. 1. de Fato: In alijs locis uidemus esse pituitosos, & quasi redundantes, in alijs excitas, atque aridos.
- PIVS**, *πιο*, pium, [Pio. Gal. *Deuotieux, religieus, qui rend le deuoir à Dieu, ses peres & mere & autres prochains*. Hispan. *Pio, catholico.*] *ελευς*, proprie dicitur de eo, qui Deum, patriam, & parentes, & eo, qui parentum loco sunt, iusto cultu prosequitur. Virg. 3. Geo. Dij meliora pijs. Cic. 3. de Off. Ipsi patriae conducit, pijs habere ciues in parentes. Accipitur nonnunquam Pius pro benigno, & misericordie. Ter. in Hec. Pium ac pudicum ingenium narras Pamphili. In de Pie, religioſe. Plin. in Pan. Ciuitas religionibus dedita, semper deorum indulgentiam pie merita. Pro benigne, & clementer. Cicero ad Matium libro 11. epistol. Quae defendo a te pie fieri, & humane.
- PIX**, [Pece. Gall. *Poix*. Hispan. *La pez.*] *πις*, proprie est, quae differt a resina, quae sponte exsudat. Quo modo autem excoquatur pix, docet Plin. lib. 16. c. 11.

P A N T E L

- PLACENTA**, [Crescenzafocaccia. Gall. *Gasteau, torteau ou tarte*. Hispan. *La torta hecha en cierta manera.*] *πλακεις*, panis, siue libi genus, quod citra fermentum in furno coqui consuevit ex farina fere contans filiginea, caſeo & melle adiecto. nomen habet, *πλοτων πλακων*, quo nomine Graeci crustas appellat. nam, quo facilius possent percoqui, tenue admodum fiebat, & latum, crustarum imaginem duritiamq. referens. Plin. lib. 7. c. 53. Hor. 1. ep. 19. Pane ego, iam mellitis potiere placentis.
- PLACENTIA**, [Placenzia. Gall. *Placencia*, ciuitas Galliae togatae, ad Trebiam amnem.]
- PLACENTINVS**, *πλακεντινος*, possessiuum. Cic. in Pis.
- PLACEO**, *ces*, cui, citum, [Placere. Gall. *Plaire*. Hispan. *Aplazer.*] *αεισχω*, gratus sum, ardeco. Plaut. in Amph. Non placet me hoc noctis esse. Ouid. 4. Trist. Eleg. 3. Omni tibi doce placebam. Placet fere

- in tertijs personis ponitur pro uidetur. Cicero libro 1. ad Lentulum. Poitridie placuit, ut breuiter sententias diceremus. Idem 2. de Diuin. Et doctissimis placuit. Aliquando efferri gloriari: ut, Ille placet sibi. Quint. Placeas licet tibi opum tuarum fiducia. Ouid. 2. Met. Admam tibi namque figuram, Qua tibi, quaque places nostro importuna marito. Hinc Placito, *as*, freq. Plaut. in Bacc. Neque placitant mores. Placendus, adiect. Plaut. in Tri. Si illa tibi placet, Placenda dos quoque est, quam dat tibi, id est, debet placere tibi.
- * **PLACIA**, *πλακία*, Stephano, Mysiae opidum, a tergo habens Olympum montem, Plin. lib. 5. cap. ult.
- PLACIDVS**, *as*, um, [Placere. Gall. *Plaisible & quoy doux & amiable*. Hispan. *Plazentero, cosa que a plaza.*] *πλάζω*, mitis, sedatus, quod illa, quae quiescit sunt, omnibus placent. Ter. in Ad. Clemens, placidus, nulli laedere os. Donatus: Clemens est circa recte agentes, Placidus etiam circa delinquentes. Clemens animo: Placidus uultu. Ter. ibidem: Cum feruit maxime, tam placidum, quam ouem, reddo. Ouid. 1. Fas. Da mihi te placidum. Hor. in Arte: Ut placidis coeant immitta. Arbor placida, cui gluestris opponitur. Plin. lib. 16. c. 5. Caelum placidum, id est, sereneum, & tranquillum. Sil. libro 12. Placidus & sereneus dies. Plin. ep. 191. Lumen placidum, Hora. 4. Car. Ode 3. Mors placida. Virg. 6. Aen. Pax placida. 1. Aen. Placidissima pax in animo. Cic. 7. Tus. Placiditas atis, quam Varro in omnibus esse asserit, cum ait: Putant oues assumptas, & propter utilitatem, & propter placiditatem maxime enim quietas, & aptissimae ad uitam hominum. Hinc Placide, quiete, sine tumultu. Plaut. in Bacc. Placide uolo unumquodque aganus. Virg. 5. Aen. Amplexos placide ferendas arbitrabatur.
- PLACITVM**, *ti*, nomen, [Placere. Gall. *Ce qui a pleu, ordonnance, decret, arrest.* Hispan. *Plazo, decreto.*] *επιστοιμα*, *αρεστομα*, *δευμα*, decretum. Plinius lib. 19. cap. 1. Delentem cunctorum maiorum placita. Idem lib. 14. capit. 22. Medicorum placitis nouitate aliquid commendantium.
- PLACITVS**, *as*, um, part. quod placuit. Ter. in Prol. Hec. Vbi sunt cognitae placitae sunt. Ibidem: Quae uobis placita condicio est, datur. Ouid. ep. 16. Est uirtus placitis abstintuisse bonis.
- PLACO**, *as*, [Placare, pacificare. Gall. *Apaiser, doucir*. Hispan. *Amanzar, aplacar.*] *πλάζω*, mitem, placidum facio, sedo, tranquilliorum reddo. Cicero 2. in Cat. Quos non tam ulcisci studeo, quam sanare, & placare reip. Virgil. 1. Aen. Tumida aequora placat. Terent. in Heaut. Neque, quod principium inueniam ad placandum, scio. In de Placabilis, quod facile placatur. Cicero 4. Verr. Habuisset equiora omnia placabiliora, quam animum praetoris. Placabilis & irritabilis, contraria. Cicero Att. libro 1. Si statueris, & irritabiles animos esse optimorum saepe hominum, & eosdem placabiles. Terent. Phor. Id nosmet indicare, placabilium est. Hinc Placabilitas, Cicero 1. Offic. Nihil magno, & praeclearo uiro dignius placabilitate & clementia. Placamen, & Placamentum, quo quis placatur. Liuius 7. Ludi scenici inter alia caelestis irae placamina instituti dicuntur. Plinius libro 21. cap. 7. Hoc ueluti placamento terrae blandiuntur. Tac. lib. 15. Non largitionibus principis, aut deum placamentis decedebat infamia. Et Placatio, mitigatio. Cic. 4. Tus. Omnis eiusmodi perturbatio animi placatione abluatur. Placatus, *as*, um, aliquando participium, aliquando nomen. Plin. lib. 12. cap. 18. Erant placatiores. Placatissima quies, Cicero 2. Tus. Placate, Cic. ad Torquatum l. 6. Omnia humana placate feramus. Ad Ligarium lib. 6. Hoc ipsum intelligimus, eum quotidie & remissius, & placatus ferre.
- PLAGA**, *as*, [Percossa, piaga. Gall. *Plaga*. Hispan. *Herida ò llaga.*] *πληγή*, percussio, uulnus, ictus. Virgilius 4. Georg. Plagisq. peremptum Tutia per integram soluuntur uiscera pellem. Ouid. 2. Trist. Non habet in nobis iam noua plaga locum. Vnde Accipere plagam, Facere plagam, Infligere plagam, Imponere plagam, Inijcere plagam, Perferre plagas. Transfertur & ad arborum incisiones. Plinius libro duodecimo, capitulo quinto. Succus e plaga manat. Plaga, arum, priore correpta, retia dicuntur rariora, ad capiendas feras, quod plagis, id est, foraminibus plena sunt. Cicero libro tertio Offic. Sunt ne insidiae, tendere plagas, etiam si excitaturus non sis? Virgilius 4. Aeneid. Retia rara plagae. Vbi Seruius scribit: Plagas proprie illos funes dici, qui bus retia tenduntur circa imam, & summam partem. Hac in significatione dicimus, Incidere in plagas, pro incidere in insidias. Cicero 2. Verr. In illas plagas incidendum est. Plaga item in caeli, terrae diuisione dicuntur spatiosiores quidam tractus, qui modo Climata, modo Zonae appellantur. Cic. 2. de Diuin. Quod ante oculos est, non uident, caeli scrutantur plagas. Virg. 7. Aen. Quattuor in medio dirimit plaga solis iniqui. Hoc item nomine ueteres appellabant, linteum lecti tegmen, am plum, & candidum, quod postea Lecticariae sindonem, & Torale appellauerunt.

appellatur. Varro de vita P.R. ut citat Nonius. Chlamydes, plaga, uela, uasa aurea. Idem: Eburneis lectis & plagis sigillatis. A Plaga fit dem. Plagula, quod pro uaria significatione primitiui diuersa itid. em. sortitur significata. modo etiam exiguum uulnus significat, modo minores caesses, modo etiam paruam sindonem, quae lecto infernitur. Liu. 39. Vestem stragulam pretiosam, plagulas, & alia textilia.

PLAGIARIUS, γιαρῖς, ἀδραποδιστής, qui hominem, quem scit liberum esse, emit, uendit, aut pro seruo tenet, uel qui seruo, aut seruae persuadet, ut a domino, dominaue fugiat, uel eum, eamue, inuito, uel insciente domino celat, uinctum habet, emit, uel uendit. Dicitur Plagiarius, quod qui criminis huius conuicti essent, lege Flauia plagis damnarentur. Lex ipsa, Plagiaria: crimen, Plagium uocatur. Mart. lib. 1. Imponens plagiario pudorem. Plagiarium uocat furem librorum suorum.

PLAGIGER, πλιγοφόρος, quasi genitus ad ferendas plagas. Plaut. in Pseu. Plagigera genera hominum.

PLAGOSVS, λαίλιον, [Impiagato, che percote molto. Gall. Plein de playes. Hisp. Llano de legas.] πλιγῖς, plenus plagis: ut, Plagosus crura, apud Appul. Aliquando Plagosus, qui multas plagas infert: unde ab Hor. 2. l. ep. ad Aug. Orbilius Grammaticus Plagosus dicitur, quod nimium seuiret in pueros.

PLAGVSA, genus piscis, dictum, quod non uersus caput, sed ἀπὸ ἀλάγης, id est, in latera natet. Plaut. in Rud. Musculos, plagusias striatas.

***PLANARIA**, est Ligustici maris insula. Plin. 3. 6.

***PLANASIA**, insula est in mari Tyrreno. Plin. ibidem.

PLANCAE, tabulae planae, interprete Festo, a planitie appellatae.

PLANCI, σεγαέπιδες, qui supra modum pedibus plani sunt: qui pedes imos graciles habent, planosq. aequaliter, quasi tabellas, quae Plancae uocantur: idem & Ploti, siue Plauti sunt, teste Festo, unde & M. Actius Sarsinas Poeta, a pedum planitie initio Plotus, deinde & Plautus, cognominatus est. Plin. 1. 11. c. 45. Hinc cognomina inuenta Plauti, Planci, Scauri.

PLANCTVS, planctus, [Pianto. Gall. Grand deuil, frappe ment contre la poitrine ou autre lieu. Hisp. Llanto con herida de manos.] κροτηδός, lamentatio cum pectoris percussione. Stat. 10. Theb. Vallantur planctibus arx. Femineo cum planctu mistus clamor. Sen. 8. Proprie tamen eam ipsam percussione, qua summo in luctu pectus nostrum, aliamue corporis partem caedim is, Planctum appellamus: a uerbo Plango, quod proprie significat percussio. Silius: Liuentia planctu Brachia. Luc. lib. 2.

Exigit ad seuos famularum brachia planctus.

PLANE, [Certamente, chiaramente, del tutto. Gal. Plainement, clairement, certainement. Hisp. Certamente, llanamente, claramente.] certo. Ter. in Heaur. Sed te miror, qui alia tam plane scias. Aliquando clare, aperte. Plautus in Men. Non potuit paucis plura plane perloqui. Quandoque omnino, penitus. Cic. Treb. Si plane a nobis deficiis, moleste fero. Planius, & planissime. Plaut. in Cap. Est ne inuocatum, an non? planissime. Verum uos parasici planius. Cic. 3. Verr. Non possum illa planius commemorare. Idem 2. de Diu. Demosthenem scribit Phalereus, cum, rho, dicere nequiret, exercitatione fecisse, ut planissime diceret.

PLANETAE, p. p. [Planeti.] πλανήται, dicuntur septem caelestia corpora terris proxima, praeter motum illum primi mobilis, quo ab Ortu in Occasum rapiuntur, peculiarem quandam, illiq. contrariam habentia conuersionem: unde & nomen acceperunt, ἀπὸ τῆς πλανάσαι, errare: quod a motu aliorum siderum aberrare uideantur. Latini Graecorum imitatione Errantia sidera, & Erraticas stellas, Nigidius etiam Errones appellat: Ex his Saturnus, summum locum obtinet: proximum Iuppiter, tertium Mars, quae deinde Sol ordine subsequitur, Solem Venus: Sub Venere Mercurius situs est: Luna ultimum terrisq. citimum, ideoque minimum orbem possidet.

PLANGO, plangis, planxi, planctum, [Percutere, piangere. Gall. Frapper. Hisp. Herir.] κόπωμα, tundo, uerbero. Lucilius: Plangunt litorea fluctus. Ouid. 4. Met.

Plangere nuda meis conabar pectora palmis.

Accipitur pro lamentari, & clara uoce, pectorisq. percussione, similibusq. signis animi dolorem testari. Hinc Planctus, & Plangor, Plangoris, quod modo uerberationem significat. Cat. Leuiterq. sonant plangore cachinni. Modo lamentationem, cum proprii corporis laceratione. Cic. 3. de Or. Plangore & lamentatione compleuimus forum. Idem 4. Phil. Tn diadema imponebas cum plangore populi, ille cum plausu reiciebat.

PLANILOQVVS, a, um, qui plane, & aperte dicit, quod sentiat. Plaut. in Tru. Planiloqua est, paucis ut rem ipsam attingit.

PLANIPES, planipedis, σεγαρόπους, qui pedes planos habet. Diomedes scribit Planipedem, Γίγαιε μιμω, significare, unde comediae suae fabulae genus dicitur Planipeda, ubi nullo procedebatur cultu, quod actores pedibus planis, id est, nudis profcencia introi-

rent, non ut tragici actores, cum cothurnis, neque, ut comici, cum focis.

PLANTIES, planticie, [Pianura. Gall. Vne plaine, en lieu uni & equal. Hisp. El llano, llanura.] πειθίον, aequalitas, uel locus planus. Sallust. Cat. Planties erat inter sinistros montes, & dexteram rupem asperam. Liu. 7. Duum millium planties castra Romana ab Herennico dirimebat. C. 7. Bel. Gall. Legiones ut primum in planticiem attingerent, infestis contra hostes signis conuiterunt.

PLANTIVDNO, tudinis, [Pianura.] δμαλότης, plantities. Colum libro 4. capitulo 30.

PLANTA, plantae, [Pianta del piede, pianta a uolova. Gal. La plante des pieds. Hisp. La planta a baxo del pie.] πέλμα, tota pedis pars inferior, cui insistimus, quem & inum pedem uocant. Vir. in Moreto. Cruribus exilis, spatiosa prodiga planta. Plin. 1. 2. c. 2. Eudoxus, in meridianis Indiae uiris plantas esse cubitales. Ouid. 2. Met. Ut terfiss niteant talaria plantis. Iuu. Sat. 14. Ancipiti figens uestigia planta. In stupidi gratia a matre rapti, uel stirpes, adhuc teneriores, qui cum radicibus de loco uno in alium transferri possunt. Virg. 2. Geo.

Hic plantas tenero abscondens de corpore matrum Deposuit fulcis. Cic. de Sen. Malleoli, plantae, sacenta.

PLANTAGONIS, [Piantagine.] ἀνόγλασος, herba nota: cuius duo sunt genera: quae minor est, angustiora habet folia, & nigriora, lingua pecorum simillima: maior folijs est laterum modo inclusa. Plin. lib. 25. c. 8.

PLANTARIA, orum, ονταρτήρια, ipsae plantae, teste Seruio, quae seamine ortae, cum radicibus & terra propria transferantur. Virg. 2. Ge. Et uina sua plantaria terra. Plantaria etiam dicuntur plantarii loca. Plin. 1. 13. c. 4. Plantaria instituntur. Idem 17. Quaedam in plantaria insita, eodem die transferuntur: Persius Sat. 4. uocem hanc ad obscenarum partium uermiculos transtulit. Quinque, inquit, palae fritae, licet haec plantaria uelant.

PLANTARIS, & hoc Plantare, a planta, cum inum pedem significat. Stat. libro 1. Theb.

Summe pedum prope plantaribus alligat alis.

PLANTARIVS, a, um, [Che si puo piantare. Gal. Qui se peut planter. Hisp. Cosa que se puede plantar.] ονταρτίπος, quod est aprum ut plantetur. Col. 1. 5. c. 9. Antequam plantarias arbusculas effodias solo, rubrica notato partem eius, quae meridiem spectet.

PLANTIGER, a, um, ονταρτοπός, plantas gerens: ut, Plantiger arbores, quae ex sese pullulando plantas emittunt. Plin. lib. 13. c. 8.

PLANTO, as, [Piantare.] ονταρω, Plin. 1. 17. c. 10. Hoc modo plantantur Punice. Hinc Plantatio, ονταρωσις, Plin. 1. 21. c. 4.

PLANVS, na, num, priore prod. [Piano, uguale. Gal. Equal. Hisp. Llano y yqual.] δμαλός, aequalis, in quo nihil eminent: ut, Planus solum, apud Plin. ep. 161. Cic. 2. de Nat. De. Dux formae praestans, ex se globus, ex planis circulus. Liu. 34. Et Romani simul a portu, unde aditus planior erat. Cic. pro Cae. Aeque quidem & plano loco. Ouid. 3. Trif. El. 4. Qui cadit in plano. De plano, uel e plano aliquid facere. Vlpian. 1. de const. princ. Vel cognoscens decreuit, (ait Vlp.) uel de plano interlocutus est. Quem locum Budaeus sic interpretatur. De plano, id est, a iudice non sedente. solent enim iudices in tribunalibus editoribus federe. Paulus de quaest. 1. Vnius. Custodiae non solum pro tribunali, sed & de plano auditio possunt, atque damnari. Suet. in Tib. Iudices aut e plano, aut e quaestoris tribunali adinonebat. i. e. folio, in quo populus stabat. Papinianus in l. miles, ad leg. fil. de adult. Libellus, inquit, de plano dari potest, i. iudice non sedente, uel diebus feriatis. Plani pices dicuntur, qui superficiem planam, non rotundam habent ut sunt rhombi, & raris. Plin. 1. 9. c. 14. Planus aliquando pro aperto & manifesto, quod, quae plana sunt, nullum impedimentum habent, quin undecumque uideri possint. Plaut. in Perf. Satin haec tibi sunt plana, & certa. Planum facere, est declarare. Cic. 2. Verr. Hoc planum factum est.

PLANVS, p. c. [Ingannatore. Gal. Un affronteur, ou abuseur, trompeur. Hisp. Engañador.] πλανος, a Gell. 1. 16. c. 17. commemoratur inter uoces iniustitatas, quibus usus sit Laberius mimus, quo nomine significari exultantem scophantam. Budaeus autem ait impostores a Graecis Planos dictos, sed certi cuiusdam generis impostores, insigni uerfucia praeditos: quo uocabulo potius, quam Latino, Cic. pro Clu. usus est: Hic ille planus, inquit, improbissimus, quae tu iudicario passus. Hor. quoque lib. 1. ep.

Nec semel irrisu triuuis attollere curat

Fraudo crute planum. Quo in loco Planus (ut Acron adnotauit) nomen est nocissimi sui temporis impostoris.

PLASMA, tis, [Fittione.] signum, ἀπὸ τῆς πλάσσειν, fingere, siue simulare. Perf. Plasma pro medicamento usurpauit, adiuuante uocis gratia facto, Sat. 1. Liquido cum plasmate guttur Mobile colluerit.

PLASTES, plaste, masc. gen. πλάστης, fictor, qui figlinam artem exercet, qui & Figulus dicitur: item qui ex argilla statuas conficit. Plinius libro 35. capitulo duodecimo: Plaste la idatissimi fuere Damophilus,

Damophilus, & Gorgafus.

PLATEA, *α*, Cic. 2. de Nat. De. appellatur auis, quam Plinius Plateam uocat. Aelianus eandem facit cum pelicato. Vide infra in dictione Platea.

*PLATAMODES, Peloponnesi opidum in tractu Occidentali.

*PLATANISTVS, promontorium Peloponnesi. Plin. lib. 4. c. 7.

PLATANVS, [Platano.] *πλάτανος*, arbor late spargens ramos, umbræ tantum gratia experta, *πρὸ τῆς πλατύος*, a latitudine nomen habens. Virg. 2. Ge. Et steriles platanus malos gessere ualentes. Cic. 2. de Or. Platanus, quæ ad opacandum locum patulis sit diffusa ramis. Plin. lib. 12. c. 1. Legitur & Platanus, us, quartæ inflexionis. Virg. in Cūlice: Aerei platanus.

PLATANINVS, *α*, um, ex platano: ut, Folia platanina. Columel. libro 12. capitulo 16.

PLATEA, *α*, [Via larga, borgo, piazza. Gal. Vue grand & large rue, place publique. Hisp. La plaza, aldea, & barrio.] p̄nūl. indifferente, quamuis secundum Græcam originem producenda uideatur. nam Græci *πλατεῖαν*, dicunt nos Plateam. Hor. tamen in ep. corripuit, cum ait: Puræ sunt plateæ, nihil ut properantibus obstat. Similiter & Catull. ad Aurelium: Istos qui in platea, modo huc, modo illic, In re prætereunt sua occupati. Sunt autem Plateæ, uix latiores in urbibus, qui & uici appellantur. Ter. in And. In hac habitasse platea dictum est Chrysidem. Quandoque etiam capitur pro area, in quam conuenire populus solet. Lamprid. in Heliogabalo: Plateas in palatio strauit. Est & nomen auis. Plin. lib. 10. c. 50. Cic. Plateolam uocat lib. 2. de Nat. De.

PLATAEAE, *α*, *πλαταια*, Stephan. ciuitas Bœotix, sub Cithærone monte, non longe a Thebis, dicta a latitudine remorum, ut inquit Strab. libro 9. nam *πλάτη*, Græcis est lator pars remi. Plataenses autem remigatione uictum quæritabant. Hinc Plataenses populi.

PLATO, Platonicus, [Platone.] *πλάτων*, Philosophus, ab humerorum latitudine ita cognominatus, cum antea, ex aui paterni nomine, Aristocles uocaretur. Fuit egregio corporis habitu, & in palestra se exercuit apud Aristonem palæstritum, a quo primum cognomen natus est Plato. Natus est Athenis eo die, quo apud Deion Apollo. Studuit picturæ, tragædias, poemataq. edidit. ad 20 autem in omni disciplinarum genere, & præsertim in philosophia excelluit, ut diuinus Plato, & Philosophorum Hom. uocatus sit. Cic. in lib. Tusc. quærit. Platonice maiestatis maximus est uincinator, adeo ut ipsum Deum appellet. Labeo etiam inter semideos commemorandum patuit. Ei defuncto magi, ut deo, immolauerunt. Fuit uariis, multiplex, & tantæ eloquentiæ, ut Iouem (si Græce loqui uoluisset) Platonice locuturum Philosophi dicerent. Athenis primum Socrati didicit operari. Deinde, dum licuit per ætatem, in Italiam profectus est, ut Pythagoreos audiret, ubi Philolai Crotoniatæ libros de secta Pythagoreæ centum minis etiam in difficultate rei familiaris mercatus est, ex quibus multa in suum Timæum transtulit. In Aegyptum deinde properans, ut audiret Gymnosophistas, oleum (ut ait Plut.) secum mercaturæ gratia uexit, ut uicini cum sibi inde suppeditaret: ubi & libros Moyses legisse creditur. Ter in Siciliam nauigauit, primum Aetnæ flagrantis uisendæ gratia, ut Appul. ait: Iterum, sub iunioris Dionysio, spe liberandi Siciliam: tertio ut Dionem tyranno reconciliaret. Dialogum primum illustrauit, licet prius inuentum a Zenone Eleate, ut Aristoteles tradit; ut Favorinus, ab Alexamene Teio. Decessit annos natus 81. morbo, uti fertur, pediculari. De hoc Quinct. Platonem quis dubitat esse Philosophorum præcipuum, siue acumine differendi, siue eloquendi facultate, diuina quadam & Homericæ: multum enim supra prosam orationem, & quam pedestrem Græci uocant, surgit, ut mihi non hominis ingenio, sed quodam Delphico uideatur oraculo instructus. Vide plura apud Plut. in uita eius.

PLATO, Alter Atheniensis, Poeta prisæ comædix, tempore Aristophanis, & Eupolis, cuius fabulas Suidas commemorat, & Athenæus in Dipnosophistis. Tres item alios Diogenes Laertius commemorat: unum Rhodium Philosophum, discipulum Panætij: alium Peripateticum, ex Aristotelis ludo: tertium Praxiphani discipulum.

PLAUDO, dis, si, sum, [Applaudere, battre con le m. ni, far festa. Gall. Frapper les mains l'une contre l'autre, en signe que quelque chose plaît. Hi. Faworescer, haer palmas con las manos en señal de alegría & fauor.] *κροτῶ*, pro te bene gesta gratulor, ætiamque ostendo, manibus pulsando, strepitumque faciendo. Cic. ad Att. lib. 2. Qui Curioni stantes plauserant. Idem pro Sex. His in theatris plaudebatur. Virg. 6. Aen. Pars pedibus plaudunt choreas. Plaudere sibi, est sibi blandiri, & sua nimium amare. Plin. ep. 91. Nec in se tibi plaudis. Plaudite, uerbum addi solitum in fine comædiarum. Quinct. lib. 6. c. 2. Tunc est commouendum theatrum, cum uentum est ad ipsum illud, quo ueteres comædiæ tragædiæque clauduntur, Plaudite. Hor. in Art. Et usque Sessuri, donec cantor, Vos plaudite, dicat. Plaudi, passiuè. Cic. ad Att. Ne uictoriæ quidem plauditur. Ouid.

4. Trist. El. 2. Quiaq. ipsis, manibus circumplaudere tuorum. Plauditur, imperfonale. Ouid. 2. Trist. Plauditur, & magno palma fauore datur. Plaudens, tis, part. Virg. 5. Aen. Et alis Plaudentem nigra figit sub nube columbam. Plausus, *α*, um, aliud part. Virg. 3. Geo. Et plausæ sonitum ceruicis amare. Oui. 14. Met. Subuolat & remos plausis circumuolat alis. Plausor, oris, Hor. 2. ep. 2.

In uacuo lætus fessor, plausorq. theatro. Idem in Arte: Si plausoris eges aulæ mianentis.

PLAUSIBILIS, & hoc le, [Favorabile. Gal. Favorable, playfible. Hisp. Favorable y fauorescido.] *δευοτιξος*, populare, quod plausu populi excipi potest. Cic. 3. Tusc. Plausibilia hæc non sunt. Idem 1. Verr. Id populare, atque plausibile factum est. Sic Oratio plausibilis, quæ placet, & plausum populi meretur. Quin. 1. 4. c. 31. In lætum, atque plausibilem locum excurrere.

PLAUSTROS, *α*, s, frequentat. a Plaudo. Auctor Philomelæ:

Plausitat arborea clamans de fronte palumbes.

PLAUSTRVM, stri, [Carro. Gal. Chariot. Hisp. El carro ò carretta para cañgos.] *ἀμαξα*, carrus, quod ex omni parte sit palam, quod in eo uehitur, ut inquit Varro lib. 4. de ling. Lat. Pla. in Epid. Plaustrum percoli. Cic. 1. de Diu. Se interfectum in plaustrum a caupone esse coniectum. Ou. 2. Met. Quâuis tardus eras, & te tua plaustra tenebant. Virg. 1. Ge. Tarda q. Eleusinx matris uoluentia plaustra, Plaustrum item accipitur pro Septemtrionalibus duobus sideribus, quas & uisæ appellamus. constat enim utrumque ex quattuor stellis, in quadrangulum dispositis, quæ totidem rotarum speciei referunt, & alijs tribus, quæ tribus equis currum trahentibus assistunt. Ou. 10. Met. Flexerat obliquo plaustrum remone Bootes. Sen. Oedip. Quasq. despectat uertice summo Sidus Arcadium, geminumq. plaustrum.

PLAUSVS, plausus, [plauso. Gal. Frappement des mains en signe de joye on de faueur. Hisp. Aquel fauor.] *κροτῶ*, actus plaudendi. Cic. in Catone; Quibus a cuncto confessu plausus multiplex datus. Idem Att. 1. 2. Hinc Plausus maximi. Aliquando pro sonora percussione. Plin. de gallinaceis: Cantu plausu laterum nunciant.

PLAUSTI, *πλαστῖνοδες*, qui sunt planis pedibus, antea Ploti nominati. Festus: Ploti appellantur, qui sunt planis pedibus. unde & Poeta Attius, qui Vmber Sarsinas erat, a pedum planitie initio Plotus, postea Plautus est dictus. Soleas quoque dimidiatas, quibus utebantur uenando, quo planius pedem ponerent, Semplozia appellabant.

PLAUSTVS, nomen Poetæ comici, Latinorum omnium festiuissimi, cuius fabulæ etiam hodie omnium manibus teruntur, quas horis succisuis, quibus a uersanda mola otium erat, in pistrino ferur composuisse. De hoc exstat honorificum illud Varronis elogium, Musas, si Latine loqui uellent, non alio, quam Plautino sermone uturas.

PLEBECVLA, dein. a Plebs. Cic. Att. 1. 1. Misera & ieiuna plebecula. Ad eundem l. 16. Videtur plebeculam urbanam secum habiturus, Hor. 2. ep. 1. Plebecula gaudet.

PLEBEIVS, *α*, um, [plebeio. Gall. De menù peuple, vulgaire, de nulle estime. Hisp. Cofi de aquel pueblo menudo.] ex plebe: ut, Plebeij ædiles. Liu. 6. Alliciendo ad se plebeiam auram. Aliquando idem quod uulgaris, tenuis. Plin. lib. 13. c. 4. Ex reliquo genere plebeix uidentur. Mart. 1. 13. Imbue plebeias Clusinis pultibus ollas.

PLEBICOLA, qui plebem colit, & plebi seruit. Cic. pro Sex. Vbi plebicola uideretur, liberinam duxit uxorem. Liu. 3. Plebicula repetite, atque omnis auræ popularis captator euasit.

PLEBISCITVM, ti, *ἰουρισμα, χειροτονια*, plebis statutum, sciscere enim statueret. scita uero plebis appellantur ea, quæ plebs suo suffragio sine patribus iussit, plebeio magistratu rogante, ut pote tribuno. in populo enim pars ciuitatis, & omnes ordines continetur in plebe neque equites sunt, neque patricij. Liu. 3. Cum ueluti in controuerso iure esset, tenerentur ne patres plebiscitis, legem centuriatis comitijs tulere, ut, quod tributum plebs iussisset, populum teneret. Est igitur plebiscitum, quod a plebe, nulla auctoritate patrum, constitutum est. Luc. lib. 1. Hinc leges & plebiscita coactæ. uide Gell. lib. 5. c. 27.

PLEBS, bis, uel Plebes, bei, [plebe. Gal. Le menù & comun peuple. Hisp. El pueblo de los menudos.] *τὸ πλεβος*, uilior pars populi. Cic. pro Mil. Cum plebem numeribus placarit. Luc. lib. 5. Nescit plebes ieiuna iurare. Hor. 1. Ser. Sat. 8. Hoc miseræ plebi stabat commune sepulcrum. Gell. 1. 10. c. 20. Plebem Capito a populo diuisit, cum in populo omnis pars ciuitatis, omnes eius ordines continerentur: plebs uero, in qua gentes, ciuium patriciæ non insunt.

PLECTILIS, quod plexum est. Pla. in Bacc. Corolla plectilis.

PLECTOR, *α*, tis, xi, ctum, (secundum Prisc.) uel potius *α*, uis, xum, [punire, percutere. Gal. Punir, f. apper, battre. Hi. Herir ò punir.] *μετιρομα*, supplicio officio, punio, seruo, *πλοτῶ* *πλεδω*, Pla. in Men. Plecte illos pugnis. Passiuum est Plector. Ter. in Ph. Tu iam litæ audies, ego plectar pendens. Cl. de Am. Multis in reb. negligentia plectuntur. Idem 1. Off. Cauendum est, ne ipsæ de causis alij plectant, alij, ne appel-

ne appellentur quideſt. Hor. 1. epiſt. 2.
 Quidquid delirant reges, pleſcuntur Achivi.
PLECTIVM, *πλεκτρον*, [Plectro. Gall. L'archet d'un rech ou autre instrument à
 toucher ou faire sonner les instruments de musique. Hiſp. Instrumento pa-
 ra herir o raiar.] *πλήκτρον*, instrumentum citharæ di, quo fides pul-
 ſantur, *πλοτὸ πλῆκτρον*, percutere. Cic. 2. de Nat. De. Plectri simi-
 lem linguam noſtri ſolent dicere, chordarum dentes. Mart. l. 1. 4.
 Exornent doctilem garrula plectra lyram.
 Dicitur quandoque Pecten. Vir. 6. A. E. Jam pectine pulſat eburno.
PLEIADAS, teſte Seruio, ſeptem ſunt ſtellæ, ante genua Tauri, quæ
 ortu ſuo primæ navigationis tempus oſtendunt : unde Græce
 Pleiades dicuntur, *πλοτὸ πλεῖ*, nauigare. Latine Vergiliæ dicun-
 tur, a uerſu temporis ſignificatione, quo oriuntur. Higinus in A-
 ſtronom. Poet. Inter Tauri finitionem, & caudam Arietis ſtellæ
 ſunt, quas noſtri Vergiliæ, Græci *πλειάδας* dixere. Fuerunt Atlan-
 tis filia ſeptem, ex Pleione nymphæ, cum qua Iuppiter concubuit:
 unde & Pleiadas diſtas, quali *πλειόνες*, id eſt, plures, quod numquã
 ſingulæ appareant, ſed omnes ſimul, præter Meropen, quæ uix ap-
 pareat. Phereſides tradit ſeptem ſorores fuiſſe Lycurgi filias ex
 Naxo inſula, & quia Libetium patrem educauerunt, ab Ioue in-
 ter ſidera fuiſſe relatas. harum nomina putantur, Electra, Alcio-
 ne, Celæno, Maia, Aſterope, Taygete, Merope : quãrum ſep-
 tima uix cerni poteſt : cuius cauſam aſſerunt, quod, cum reli-
 quæ ſorores diſis, nupſiſſent, ſola Merope mortali uiro Siſypho
 nupſerit, quam ob cauſam, ueluti pũdibunda, latitat. Alij putant
 hanc eſſe Electram : & iccirco obſcuriorem uideri, quod excidium
 Troianum ſpectare non potuerit, ſed oculis manum oppoſuerit.
 Ouid. lib. 4. Faſt.
 Pleiades incipient humeros releuare paternos.
 Quæ ſeptem dici, ſex tamen eſſe ſolent.
 Fit autem quandoque hæc diſtio tetraſyllaba diuiſione diphthongi.
 Prop. Non hæc pleiades faciunt, nec aquoſus Orion. Poetæ
 interdum adiecta uocali præpoſitiua ex ei diphthongo, Pleiades
 efferunt. p. c. Stat. l. 1. Sil. Nec per & Aegæas Hyades, Pleiadamque
 niouſum Sidus.
PLEMMYRIVM, fluuius Siciliæ, qui per agrum Syracuſanum labi-
 tur. Steph. tamen ait eſſe arcem, non fluuium.
PLENIIVM, oppoſitio Solis & Lunæ: cum ſcilicet Luna Solis ex
 diametro oppoſita, tota ab illo illuminatur. Plin. lib. 18. c. 32.
PLENVS, plena, plenum, [Pleno. Gall. Plein. Hiſp. Complido. ueno.] *πλήν*
πνς, reſertus, perfectus, in quo nihil eſt uacui. Pla. in Stic. Propino
 tibi ſalutem plenis faucibus. Cic. 2. de Or. Orator plenus & per-
 fectus iſ eſt, qui de omnibus rebus uarie poteſt, & copioſe dice-
 re. Iungitur aliquando genitiuo. Pla. in Mer. Cum ſis iam ætatis
 plenus. Plena feſtinationis epiſtola. Cic. Att. l. 1. 5. Aliquando abla-
 tiuo. Plin. ep. 5. Plenus annis obiit. Aliquando pro diuitijs onu-
 ſto. Cic. 4. Verr. Verrem ipſum, qui plenus deceſſerat. Plena ma-
 nu dare, eſt copioſe dare. Pleno gradu ingredi dicuntur, qui mag-
 no ſtudio rem aliquam aggrediuntur : cui opponitur, Summo
 pede ingredi, id eſt, leuiter rem aliquam attingere. Hinc Plenej
 perfecte, cumulate, abundanter. Horat. l. epiſt. 1. 1. Balnea laudat.
 Vt fortunatam plene præſtantia uitam. Idem 2. ep. 2. Plenius æquor
 Laudat uenales, qui uult extrudere, merces.
 Cic. 4. de Fin. Cum ſuperiores, e quibus pleniffime Polemo, ſe-
 cundum naturam uiuere, ſummum bonum eſſe diſiſſet. Hinc Ple-
 nitudo, contraria uacuitati. ſumitur & pro corpulentia, ſue Cra-
 ſtitudine. Plin. lib. 11. c. 37. Homo creſcit in longitudinem ad annos
 uſque ter ſeptenos, tum deinde ad plenitudinem. Col. lib. 4. c. 3.
 Perticæ cacuminum modicæ plenitudinis.
PLERIQUE, [La maggior parte.] *πλερίοι*, pleræque, pleraque, plures eſt
 uel maiore ex parte. Salluſt. In diuiſione orbis terræ plerique in
 æertia parte Africam poſuere : pauci tantummodo Aſiam & Eu-
 ropam. Idem de Inuent. Nec ratione animi quidquam, ſed pleraq-
 uiribus corporis adminiſtrabant. Hor. l. 2. ep. Si quædam nimis au-
 tiquæ, ſi pleraque dure. Ter. in An. Quod plerique omnes faciunt
 adoleſcentuli. Vbi Donatus: Plerique omnes *ὀρχαῖσμος*, eſt. nam
 errant, qui plerique paret con intelligunt, hoc enim pro una parte
 orationis dixerunt ueteres. Idem in Hea. Plus ſatis. Noue: ſed in-
 telligitur, Plus quam ſatis. Hoc quidam putant: at mihi de iis uide-
 tur eſſe, quæ a ueteribus geminabantur, ut Pleriq. omnes, id eſt,
 Omnes. Pleraque omnia, id eſt, Omnia. Sic & Plus ſatis, pro Satis.
 Ter. Phor. Ita plerique ingenio ſumus omnes. & Hea. Dixi plera-
 que omnia. Hinc Plerumq. quod etiam dupliciter ſumi poteſt: uno
 modo pro ſere ſemper. Ter. in And. Ipſum animum ægrotum ad
 deterioſiorem partem plerumque applicat. Alio modo, ſed rariffi-
 me, pro nonnunquam. Quinſt. Excuſſa ſunt plerumq. uitia uer-
 bibus. Dicimus quoque plerumq. omnes. Pla. in Tri. Plerumq. o-
 mnes iam ſunt intermortui. Inuenitur etiam Plerus ſine adiectio-
 re Pacui. Periere Danaï, plera pars peſſumdata eſt.
PLEURITIS, idis, inflammatio membranæ coſtas ſuccingentis. Hinc
 Pleuriticus. Plin. lib. 20. c. 17. Datur picuriticis.

* **PLEVRON**, *πλευρὸν*, Aæoliæ urbs, & Meleagri patria. Plin. lib. 4. c. 2.
PLICATILIS, plicatile, [Plegheole. Gall. Aise à plier. Hiſp. Cosa que ſe
 puede plegar.] *πλεκτόν*, quod plicatur, aut plicari poteſt : ut, Nauis
 plicatilis, quæ facta ex corio, complicata circumferunt ad tranſi-
 tiendos amnes. Plin. lib. 5. c. 9. Ibi Aethiopiæ conueniunt naues,
 namque eas placatiles humeris transferunt, quoties ad cataraclas
 uentum eſt. Plicatilis criſta. Idem lib. 10. cap. 19. Vpupa criſta: u-
 ſenda plicatili, contrahens eam, ſubrigenſque per longitudi-
 nem capitis.
PLICOS, cas, caui, catum, & Plicui, plicutum, [Plegare. Gall. Plier. Hiſp.
 Plegar.] *πλωσ*, ſignificat plicare, neſtere, & ueluti rugas facere. a
πλεωω, neſtere. Virg. 5. Aen. Seq. in ſua membra plicantem.
PLINIVS, ſecundo Veronenſis temporibus Veſpaſiani uixit, cuius
 negotia adminiſtrabat : noſtibus uero & ſucceſſibus temporibus
 opus de Rerum natura conſcripſit. Perijt in montis Veſeui in-
 cendio, dum eius cauſam indagare cupit. Eius uitam diligentius
 narrat nepos eius ex ſore Plinius, cuius exiſtant lib. epiſt. &
 Panegyricus Traiano Cæſari dicatus, quo ille gratias agit, con-
 ſul ab eo factus. Quintiliani filiam dote iuniſſe, & Martialem
 Poetam ſecedentem uiatico proſecutum fuiſſe, teſtatur ipſe in
 epiſtolis.
PLISTARCHIA, *πλεῖσάρχεια*, ciuitas Cariæ, alias Heraclæa dicta.
 Steph. Byzan.
PLISTONICEVS, medicus egregius. Plin. & Celfus.
PLOROS, *πλωρος*, [Plangere, lagrimare. Gall. Pleurer ou plorer. Hiſp. Llorar pla-
 rar.] *πλέω*, lacrymor, fleo. Cic. pro domo: Senatù pro me non mo-
 do propugnare, ſed etiam plorare prohiberet. Hor. de Ar. Con-
 ducti plorant in funere. Idem 2. ep. 1. Plorauere ſuis non reſpon-
 dere fauorem Speratum meritis. Cic. Att. l. 1. 5. Feſſus ſum ploran-
 do. Ploratus, *πλωτος*, Statius: Quos Veneri plorata domus. Plora-
 tus Plorus, Ouid. 4. Faſt. Ploratus, ploratus, ploratu, ſtetus, lamen-
 tatio. Cic. 2. Tuſc. Ex Poeta quopiam uetulo: Heu uirginalem me-
 ore ploratum edere. Idem Att. l. 5. Ciuitatum gemitus, ploratus.
 Plorator, qui plorat. Mart. l. 14. Si quis plorator collo tibi uernu-
 la pendet. Plorabundus, ploranti ſimilis. Pla. Aul. Homo ad præ-
 torem plorabundus deuenit.
PLORVM, ploſtri, [Carro. Gall. Chariot. Hiſp. Carro o carreta para car-
 rar.] *πλωρα*, idem quod plauſtrum. nam au, in o, ſæpe conuertitur.
 Col. lib. 6. c. 2. Hinc Ploſtellum. Ploſtellum Pænicum quid ſit, de-
 clarat Varr. lib. 1. de re ruſt. c. 52.
PLOTAE, *πλωταί*, duæ inſulæ ad Occidentale Peloponneſiſ latus: ſi-
 re, non proſcal a Zacyntho: poſtea Strophades dictæ. Plin. 4. c. 12.
PLOTINVS, *πλωτίνος*, Academicæ ſectæ Philoſophus inſignis, Aeg-
 yptius patria Lycopolites. Galeni, & Taciti, & Probi temporibus
 floruit. Suet.
PLOTVS, Gallus, Lugdanenſis, rhetor egregius, Ciceronis tempo-
 re Romæ floruit, a quo Cicero ſe, & Q. Fr. Latinas litteras didi-
 ciſſe teſtatur, de Oratore.
PLOTOS, M. Atrij cognomen fuit, Latinorû comicorû facetiſſimi.
PLOTOS, inquit Feſtus, uocantur, qui ſunt planis pedibus : unde &
 Poeta Attius, qui Vmber Sarſinas erat, initio Plotus, poſtea di-
 ctus eſt Plaurus.
PLOTOS, etiam hodie Nouarienſes patricij ſunt, ſeruato a Romanis
 uſque ad hunc diem nomine; quorum omnium longe princeps
 eſt Io. Baptiſta, Iureconſultus cum alijs nominibus, cum uel ma-
 xime laudandus, quod in apertum protulit patriæ monumenta,
 quæ ſere in tenebris latebant, & in luce hominum, ſuis ſcriptis,
 collocauit.
PLUMA, plumæ, [Piuma. Gall. Plume, Hiſp. Pluma.] *πτερον*, mollior, & mi-
 nor penna. Pla. in Men. Pluma leuior. Mart. lib. 14.
 Laſſus Aniclea poteris requieſcere pluma. Virg. 10. Aen.
 Cauentem molli pluma duxiſſe ſeneſta. Cic. 2. de Nat. Deo.
 Animantium pluma alias, alias ſquam uidemus obductas. Hinc
 Plumæus, a um, ut Leſtus plumæus. Plumæa culitra, Cic. 3. Tuſc.
 Ou. 11. Met. Plumæus, unicolor, pullo uelamine teſtus.
PLUMARIVS, a um, [Di piuma.] *πτερόμοσ*, ex pluma : unde Plumaria
 culitra, pluma plena. Et Plumarium opus, acu factum.
PLUMARIVS, *πτερομοσ*, qui acu depingit aliquid in puluinaribus plagis.
 Cato de liberis edu. Nulla, quæ non didicit pingere, poteſt bene
 iudicare, quid ſit bene pictum plumario, aut textore in puluina-
 ribus plagis.
PLUMATILIS, le, [Di piuma.] ex plumis. Pla. in Epiſt. Plumatile, aut
 cerinum. Non. Clauatum interpretatur, aut ex pluma factum.
PLUMATVS, a um, [Coperto di piuma.] *πτερομοσ*, plumis teſtus. Cic. 3.
 de Nat. De. Nitens plumato corpore coxus. Plin. lib. 8. c. 30.
PLUMBAGO, inis, communis uena plumbi, Vide Plumbum. Eſt etiam
 Plumbago, herba in aruis naſcens, folio lapathi; qua commanda-
 cata, ſi oculus ſubinde liniatur, plumbum, quod eſt genus uitæ, ex
 oculo tollitur. Plin. lib. 2. 5. c. 13.
PLUMBARIVS, a um, quod ad plumbum pertinet, ut, Plumbaria offi-
 cina. Plin. l. 24. c. 18.

PLUMBATAE, pilæ plumbæ, quas ueteres peregrino uocabulo Martio barbulo uocabant. Veget. de re mil. l. i. c. 17.

PLUMBATURÆ, [Impiombatura,] *μολύβδασις*, modo ferruminationem significat, modo quacumque coniuncturam plumbio factam. Cassius apud Paullum in l. in rem actio. ff. de rei uindicatione.

PLUMBEVS, a, um, [Di piombo. Gal. De plomb. Hisp. De plomo.] ex plumbo. Pla. in Tri. Nummum ei numquam credam plumbeum. Plumbeo iugulare gladio, est leui argumento conuincere quempiam. Plumbeus homo a Plauto dicitur liuidus, a Terentio obtusus, & stupidus, in He. Plumbeum ingenium, quod cogitando penetrare non potest. Plumbeum esse in re aliqua. Cic. i. de Fin. Dubitare non possumus, nisi plane in Physicis plumbei simus, quin nihil sit animis admistum. Plumbeæ iræ, sunt grauissimæ. Plaut. Pœn. Si quid peccatum est, plumbeas iras gerunt. Plumbeus color, plûbum referens, qualis apparet in iis, qui ictero nigro laborant. Plin. lib. ii. c. 52.

PLUMBO, as, [Impiombare. Gall. Plomber, fowler de plomb. Hisp. Soldar con plomo.] *μολύβδασις*, ferrumino, uel plumbo conglutino. Plin. lib. 34. c. 17. Neque argentum ex stanno plumbatur. Hinc Applumbos, plumbo. Vlp. l. 2. de sepul. uiol. Si statua neque applumbata fuerit, neque affixa.

PLUMBUM, bi, [Piombo. Gal. Plomb. Hisp. Plomo.] duplex est, album, & nigrum: album, Stannum dicitur. Plin. lib. 34. c. 16. & 17. Est & Plumbum genus uitii in oculis. Plin. lib. 25. c. 13. Plumbofus, a, um, quod plurimum plumbi habet admistum. Plin. l. 34. c. 18. & lib. 33. c. 5.

PLUMESCO, is, scere, pennatus fio. Plin. lib. 10. c. 53.

PLUMO, mas, [Far plumæ. Gall. letter hors les plumes, commencer à en auoir. Hisp. Emplumar, echar à suera plumas.] *πτερομα*, plumam emittens. Gell. lib. 2. c. 29. Pullis iamiam plumantibus. Plumare item est acupingere. Flauius Vopiscus.

PLUMOSVS, a, um, [Coperto di piume,] plumis tectus, Ouid. ad Liuiam. Sic plumosa nouis plangentes pectora pennis Onidena subicæ concinistis aues. Prop. l. 4. el. 2. Faunus plumoso sum deus aucupio.

PLUMIPES, pedis, *πτεροπόδες*, qui pedes habet pennatos. Catull. in Cameriuia epig. 51. Adde huc Plumipedas, uolatilesq.

PLUMULA, æ, *πτερόνιον*, parua pluma. Col. l. 8. c. 5.

PLUO, pluus, pluui, uel pluuium, [Ploiere. Gall. Plouoir. Hisp. Lloer.] *βρέχειν*, uel soli Deo, uel naturæ tribuitur: ideo fere sine nominatiuo ponitur. Vir. 10. Ae. Dum pluit in terris. Cic. de Nat. Deo. Has Græci stellas Hyades uocitare ferunt, a pluendo, *πλουειν*, n. est pluere. Plin. lib. 16. c. 26. Etiam si non pluat. Aliquando tamen inuenitur habere nominatiuum eius rei, quæ pluendo decidit. Virg. 4. Geor. Nec de concussa tantum pluit ilice glandis. Tib. Multus & in terram deplueretq. lapis. Quandoque ablatiuum. Liu. l. 36. Nunciatum est, lapidibus pluuisse. Quandoque accusatiuum. Liu. l. 10. Terram pluuisse, auunciatum est. Hinc Appluo, Plin. lib. 9. c. 16. Nisi appluat, exanimantur. Compluo, Varro: Surfum, qua compluebat, compluuium dictum. Impluo, suo loco.

PLURIFARIAM, [A molti modi,] *πλurivαρχία*, aduerbium pluribus modis, siue pluribus locis. Suetonius in Tib. Cubicula plurifariam disposita.

PLURIMVS, ma, mum, [Assaisimo,] *πλurιστος*, superlatiuum a Multus. Pla. in Aul. Quod me sollicitat plurimis miserum modis. Quandoque pro longo. Virgilius 1. Aeneid. Collem, qui plurimus urbi imminet. Vnde apud eundem, Nux plurima, id est, longa, qua significatur amygdalum. Plurimum, cum genitiuo. Cic. In publicanorum causis, uel plurimum ætatis mea uersor. Idem 1. de Finibus: In iustitia incunditatis uel plurimum affert. Plurimi, genitiuus uerbis æstimandi iungitur. Cicero 3. de Finibus. Est illud quidem plurimi æstimandum: sed ea æstimatio genere ualet, non magnitudine. Plaut. Bacc. Illam plurimi pendit. Hinc Plurimum, aduerbium, permultum. Cic. de Am. Plurimum sibi confidit: Quodque pro, ut plurimum. Ter. in Phorm. Domum ire pergam, ibi plurimum est.

PLVS, pluris, [Plus,] *πλurος*, ge. ne. in obliquis uero, & numero plurali trinum generum, secundum Priscianum, comparatiuum est. significatione tantum, non uoce, ab eo, quod est Multum: quamuis Gell. lib. 7. c. ult. ex Capitonis auctoritate putauerit esse absolutum, id est, postiuum. Plus, nominatiuo aliquando iungitur. Liu. de Bello Mac. Plus quinquaginta hominum millia ceciderunt. Aliquando accusatiuo. Ter. in Eun. Non plus tridium. Vitru. lib. 7. Afferes directi disponantur inter se, nec plus spatium habentes pedes binos. Aliquando ablatiuo. Pla. in Men. Plus triginta annis natus sum, in quibus omnibus locutionibus intelligitur particula Quam, quæ plerumq. etiam exprimitur. Aliquando & genitiuo, communi more omnium substantiuorum: ut, Plus sapientiæ, apud Plaut. in Mil. Aliquando temporis aduerbium fit, idem significas, quod diutius. Ter. in Hec. Ut cum matre una plus esset. Plures, pro multi. Cic. 2.

de Fin. Plures dies manere non potest. Plin. l. 9. c. 12. Aquatiliu regmenta plura sunt. In plur. num. Plura dicimus, & Pluria. Dona. Antiqui hoc Complure, & hæc Compluria, quod nostri Cõplura dicunt. Cic. in Or. Confirmanda genera compluria. Credo, quia ueteres, hic & hæc pluris, & hoc plure, non hoc plus, dicebant. Hæc ille. Gellius uero refert Capitonem docuisse Pluria Latinu esse, plura uero barbarum. nunc autem, & Pluria, & Plura dicimus. unde & Compluria, & Complura. Ter. in Phorm. Noua hic compluria. Sed differunt ab inuicem Plura, & Complura, quod Plura de duobus dici possit, Complura non nisi de maiore numero. Et præterea illud comparatiuum, hoc minime, ideoque non regit casum. Complurimus non reperitur, sed tantum Plurimus. Est etiam Plus aduerbium. Plus satis, dicimus, pro eo, quod est abunde, & plus quam satis. Terent. in Eunuc. Accede ad ignem hunc, iam calesces plus satis. Plus, minus: Plus, minusue, Plusue, minusue: in eadem significatione usurpantur, pro Circiter: frequentius tamen inuenitur Plus minus: ut, Dies plus minus triginta, pro paulo plus, aut paulo minus. i. circiter. Dicimus etiam, Plus plus que, pro uehementius. Cic. Att. l. 6. Quem mehercle plus plusque in dies diligo. Hinc Perplures, idem quod permulti. Plin. lib. 13. c. 24. Spondetque iugero eius annuos perplures, uel mediocri solo reditus. Vnde Perplurimum, aduerbium: ut, Perplurimum refert, apud eundem lib. 2. c. 54. Item deriuatiua, Plurialis, & hoc plurales, & Pluratiuus, a, um, eiusdem significationis, ut apud Macrobi. Pluratiuus numerus.

PLVSCVLVS, a, um, [Vn ποιο πλιν,] *παραπολύς*, demin. a Plus, quamuis Plus masculinum, femininumue genus non habeat: idemq. significat, quod paulo, uel aliquanto plus. Ter. in Phor. Pluscula supella lectile opus est. Inde Complusculus. Idem in Hec. Dies complusculus. Plusculum, li, sublt. ne. ge. Cic. 2. de Or. Caussas eas, in quibus plusculum negotii est. Idem Luceio lib. 5. Plusculum, quam concedit ueritas, amori nostro largiare.

PLVTARCHVS, Cherronenfis Philosophus, floruit sub Traiano, & Hadriano Imperatoribus, uir eruditissimus. A Traiano in Illyricum missus est consulari potestate. Suidas.

PLUTEVS, plutei, masc. gen. Machina ad expugnandos muros ad similitudinem cassidis. Contextitur e uimine, & coriis protegitur, ternisque rotulis: quarum una in medio, duæ in captibus apponuntur, in quacumque partem uolueris, admoerit. Hos obidentes muris adiuuebant, applicabantque, sub usque latitantes sagittis, aut aliis missilibus defensores de propugnaculis exturbabant, ut interim scalis ascendendi præstaretur occasio, ut inquit Vegetius. Cæs. Hostibus spes uictoriæ redintegrabarur, quod deus flos pluteos turrim uidebant. Pla. in Mil. Ad eum uineas, pluteof que agant. id est, totis uiribus eum oppugnabo. Suet. in Calig. accipere uideatur pluteum pro fulcro tori discubitorii, cum inquit: Quosdam summis honoribus functos cenare modo ad pluteum, modo ad pedes stare succinctos linteo passus est. Mart. lib. 3.

Namq. puer pluteo uindice tutus erat. Librorum quoque, & tabularum, signo rumq. rep ositoria Plutei appellatur. Iuu. Sat. 2. Et iubet archetypos seruire Cleanthas. Hinc Plutealis, & hoc le. vnde a Cicerone ad Att. l. i. Sigilla plutealia, imaginiculæ pluteis inclusæ dicuntur. Tabula in super, qua utuntur ii, qui aliquid meditantur, conscribuntur, Pluteus dicitur. Perf. Sat. 1.

Nec pluteum cedit, nec demorsos sapit ungues.

PLVTO, [Plutone,] *πλurτων*, *αδουδης*, Saturni filius ex Ope coniuge, & frater Iouis, atque Neptuni; qui cum ad regni diuisionem uenissent, Plutoni, qui natu minimus erat, & Arcefilas uocabatur, pars Occidentis obtigit, secus inferum mare: Ioui plaga Orientalis: Neptuno insulæ. hinc datus est locus fabulæ, Ioui Imperium cæli, Neptuno maris, Plutoni inferorum obtigisse. Dicitur Pluto, *πλurτος* *πλurτος*, a diuitiis, quod opes omnes ab inferis, id est, ex intemis terræ uisceribus eruantur. Eandem etiam ob causam Latini Ditem appellantur. Cic. 2. de Nat. Deo. Terrena uis omnis, atque natura Diti patri dedicata est. Idem & Summanus dicitur, quasi summus deorum Manium. Item Orcus, quasi Vrcus, ab urgendo, quod omnes ad interitum urgeat. Dicitur & aliis multis nominibus, quæ uide apud Cælium Antiqu. lect. l. 10. c. 18. Huius uxorem Proserpinam esse uolunt, Cereris filiam, cuius raptum tribus lib. exsequitur Claudianus. Hinc Plutonium, a, um. Hor. lib. 1. Carm. Et domus ex filis Plutonia.

PLVVLIA, æ, [Pioggia. Gal. Pluye. Hi. El agua lluvia que viene del Cielo.] *πλurτος*, aqua cælestis ex cælo decidens. Virg. 1. Geo.

Et pluuia ingenti sacra læta, boumq. labores

Diluit. Idem 1. Ge. Ne tenues pluuiæ, rapidius potentia Solis.

PLVVLIALIS, pluuiialis, & Pluius, a, um, [Di pioggia. pionana. Gall. Pluuiens, de pluye. Hispan. Cosa de agua lluvia.] unde Aqua pluuiæ, uel pluuiialis dicitur, quæ de cælo decidit. Festus: Compluuium, quo de diuersis tectis aqua pluuiialis confluit. Virg. 3. Geo.

Verè madent uo terræ, ac pluuiialibus Austris. Colum. lib. 2. cap. 13.

PLVVIOSVS,

PLUVIOSVS, a, um, [*Pichoso*], ὑετῶδες, ut, Annii pluuiosus, in quo sunt frequentes pluuiæ. Plin. lib. 18. c. 23.

PLUVIVS, a, um, [*Di pioggia*], ὑετιος, Plinius: Teritur in mortarijs admixta aqua pluuiæ. Hor. lib. 1. Carm. Ventos pluuios uocat, id est pluuiam inducentes. Col. in præf. lib. 1. Ver pluuium nominat, in quo sæpe fit pluuiæ. Aufer pluuius, pluuiam inferens. Ouid. 1. Met. Cælum pluuium, Var. 1. de re ruf. c. 13. Frigus pluuium, Virg. 3. Geo. Hyades pluuiæ. 2. Aen.

* **PLYNEA**, Nili insula, cuius incolæ Plinxi dicuntur, & Plyneatæ. Steph.

PLYNTERIA, dies festi apud Athenienses, Cereri sacri. Cæl. Rhod.

P A N T E N

PNEUMATICVS, spiritalis, πνευματικός, a spiritu. unde Pneumatica organa, dicuntur spiritalia, hoc est, quæ ui flatus, uel spiritus, aquam ex puteo, uel flumine hauriunt, ad irrigandos hortos. Plin. lib. 19. c. 4. Pneumatica ratio pars musicæ, quæ fit inflatis uento fistulis. Plin. lib. 7. c. 37.

P A N T E O

POCILLATOR, oris, [*Coppiere*]. Gal. Qui uerse à boire, escuyer à coupe. Hi. Escanciator d' copero. αὐτῶς, uos, pincerna, qui est a poculis.

POCILLVM, li, paruum poculum. Plin. lib. 4. c. 13. Papirius, aduersus Samnites dimicaturus, uotum fecit, si uicisset, Ioui pocillum uini. Pla. in Asi. Tecum aquæ pocilla potiret. Cato c. 156. Per lintheum ex fugito succum in pocillum fistile. Liu. 10. Vouerat Ioui, si legiones hostium fudisset, pocillum mulsi.

POCULENTVS, ta, tum, [*Che si può bere*]. Gal. Qu'on peut boire. Hisp. Cosa que se puede beber, d' à quella benida. ποτῖμος, quidquid potari potest. Gell. lib. 4. c. 1. Penus est, inquit, quod esculentum, aut poculentum est. Cic. 1. de Nat. De. Esculentis, & poculentis, iter naturæ patefecit.

POCULVM, poculi, [*Coppa*]. Gal. Toute sorte de vase au à boire. Hisp. Vaso para beber, copa. κῆρυμα, ποτήριον, uas, quo bibitura potione dicitur. Cic. 6. Ver. Pocula Mentoris manu summo artificio facta. Vir. 11. Aen. Expectare dapes, & plenz pocula mensæ. Sumitur quandoque pro ipso potu, siue potione. Vir. 2. Ge. Pocula si quando sæuæ infecere noueræ.

Pocere maioribus poculis, est copiosius, & liberius potationi indulgere, inuitare. Cic. 3. Ver. Pofcent maioribus poculis.

PODAGER, gra, grum, [*Gottoso*], ποδῶγρος, podagricus. Claudianus epigr. 30.

PODAGRICVS, & Podagrosus, [*Gottoso*]. Gal. Cotteux és piés, podagre. Hisp. Gottoso de los piés. ποδῶγρον, qui podagra laborat. Plaut. in Mer. Si podagrosus pedibus Euthycus. Plin. lib. 20. cap. 8. Podagricis utiles.

PODAGRA, podagræ, pæ. co. [*Podagra*]. gotta. Gal. La goutte és piés. Hisp. Gota de los piés. ποδῶγρα, morbus est articularis, pedes præcipue infestans. Dicitur Podagra, quod pedice more, quam Græci ποδῶγρον appellant, pedum usum impediatur. Si manus infestet, chiragra dicitur. Mart. lib. 1. Litigat & podagra Diodorus, Flacce laborat: Et nil patrono porrigit: hæc chiragra est. Ouid. 2. de Pon. Soluere nodosam nescit medicina podagram. Podagra morbus peregrinus est. nam si Italiæ fuisset, antiquitus Latinum nomen inuenisset. non enim Roma, cum sudando, & laborando uiuebat, hoc malum cognouit. Plin. lib. 26. c. 10.

* **PODALEA**, p. p. urbs Lyciæ. Plin.

PODALIPIVS, Aesculapii filius, ob insignem medicinæ artis peritiâ una cum fratre Machaone ad bellum Troianum euocatus.

* **PODARGI**, populi Thraciæ. Steph.

PODEX, cis, ἀρχῆς, posterior pars corporis pudenda. Iuuen. Sat. 2. Et podice leui Caduntur tumide medico ridente mariscæ. Hor. Hietq. turpis inter aridas nates Podex.

PODIVM, podij, [*Poggio*]. poggio. ποδῶν, locus ad spectandum habilis, a pede nomen habens; quia pedis modo proiectura illa, quæ podium facit, procedat, uel quod in eo pedibus hæremus. Iolier enim fieri extra domus parietem locus porrectus instar pulpiti, murtulis et marmore suppositis. Iuuen. Sat. 2. Omnibus ad podium spectantibus. Suet. de Nerone: Toto podio ad aperto spectare consueuerat.

POEMA, tis, [*Poema*]. poesia. Gall. Poesies poemece qu'on poete à composé. Hisp. Obra de poeta. ποιμα, & Poematum, ti, & Poesis, huius poetis, ποιητής, Poetarum opus, hoc est, signentum, siue factio. Plaut. in Afin. Nam nec fictum umquam, nec pictum, in poematis. Plinius libro 7. cap. 36. De poematum origine magna quaestio est. Cicero 4. Tusc. Anacreontis tota poesis amatoria est. Nonius ita distinguit inter Poema, & Poesim, quod illud fit inuentio parua, quæ paucis uerbis exprimitur, hæc uero contextus ipse scriptorum, & opus totum. Sic tota Ilias Poesis appellabitur. armorum autem Achillis descriptio, poema. Verum hæc differentia non obseruatur.

POENA, pœnæ, [*Pena*]. supplicio. Gal. Peine. punishment. Hisp. La pena. τιμωμῆ, supplicium, quo quis ob delictum afficitur, a Græco ποινῆ,

quamuis Varro a pendendo deriuari putet. Habet autem hoc nomen uarios in oratione usus. Dicimus enim, Petere pœnas, pro exigere: Luere pœnas, id est, puniri. Afficere pœna. Constituere pœnam alicui, aut in aliquem: Confergere in pœnam: id est, Vi pœnam ab aliquo exigere: Dare pœnas: Pendere pœnas: Exigere pœnam: Expetere pœnam: Effugere pœnam: Expendere pœnas alicui: Ferre pœnam: Habere pœnas: Perfoluere pœnas sceleris: Perferre pœnam: Persequi pœnas alicui, pro ulcisci. Pendere pœnas, puniri, supplicio affici, multam soluere: Repetere pœnas ab aliquo: Sustinere pœnam: Sufferre pœnam: Sumere pœnas: Subire pœnam: Suscipere pœnam. Pœnarum uero octo genera Cicero commemorat. damnum, uincula, uerbera, rationem, ignominiam, exilium, seruitutem, mortem.

POENALIS, & hoc le, quod ad pœnam pertinet: ut, Pœnalis opera. Plin. lib. 18. c. 11.

POENARIVS, pœnalis, ut Pœnaria adio. Quinct. 1. 4. c. 3. Si pœnarias actiones inferemus. Idem lib. 7. c. 5.

POENICVS, cæ, cum, antiqui dicebant, quod nos Punicus, æ diphthongo in u, transmutata. unde Pœnica pauimenta ex lapide Numidico strata. Sic Pœnio dicebant, pro Punio.

POENITENTIA, [*Penitentia*]. Gal. Repentance, penitence. Hisp. Arrepentimiento. μετανοια, dolor ob factum aliquid nostrum, occasio nisue prætermissionem. Plin. epist. 130. Superest, ut agat penitentiam penitentia suæ. Plin. libro 27 cap. 12. Nihil se dius agricolis, quam gestæ rei penitentia. Aliquando pro contemptu. Idem lib. 5. capitulo 17.

POENITET, penitebat, penituit, uerbum impersonale, [*Penitenti*]. Gal. Se repentir. Hisp. Arrepentirse. Cic. pro Cælio: Quod obiectum est de impudicitia, id nunquam tam acerbè feret Cælius, ut eum peniteat non deformem esse natum. Aliquando pro tædet, seu dolet accipitur. Liuius lib. 1. Nec me eorum sententia esse penitet. Cic. in Catone: Num igitur, si ad centesimum uixisset annum, senectutis eum suæ peniteret? Accipitur interdum pro, exiguum uideretur. Ter. Heaut. Me quantum hic operis fiat, penitet. i. exiguum uideretur, quod a seruis fit. Cic. lib. 1. Off. Tam diu uelle debebis, quoad te, quantum proficias, non penitebit. Penitet me hominis: non magni facio hominem. Cic. 4. Acad. Quid eum Mnesarchi penitebat? Hinc Penitens, Peniturus, Penitendum. Attius, Neque te, neque quemquam arbitror penititum tuæ laudis. Quinct. lib. 9. c. 3. Eo usque processum est, ut, non penititum, pro non acturum penitentiam, & uisuros, ad uidentium missos, Sallust. dixerit. Col. lib. 2. c. 2. Hic ager colono est penitendus, ac tamquam pestilentis refugiendus. Penitendum enim idem est, quod parui æstimandum. Liu. 2. Sub haud penitendo magistro. Penitens uero interdum iungitur genitiuo. Suet. in Vitell. Penitens facti. Interdum ablatiuo cum De. Idem in Claud. Penitentis de matrimonio Agrippinæ. Penitendum, gerundium legitur. Sallust. in Jug. Num eorum penitendum sit.

POENVLVS, demi. est a Pœnus, unde Plautina fabula nomen sumpsit, in qua Pœnus Hanno Punice loquens introducit.

POENVS, [*Carthaginense*]. Carthaginiensis, a nomine Phœnix; de tracta adspiratione. Seruius in illud Virgil. 1. Aeneid. Ponuntque ferocia Pœni Corda. Pœni, inquit, ἀφρισον, est, quasi Phœni; quia a Phœnicibus orti. Hinc Punicus, cæ, cum, commutata æ in u.

POETA, poetæ, [*Poeta*]. Gal. Poetes, faiseur de vers. Hisp. Poeta. ποιητής, carminum insignium scriptor. Hor. in Art. Pictoribus, atq. poetis, Quidlibet audendi semper fuit æqua potestas.

Virg. 9. Ecl. Et me fecere Poetam Pierides. Cic. 2. de Or. Bonus Poeta nemo sine inflammatione animorum existere potest, & siue quodam afflatu quasi furoris.

POETICE, ces, aut Poetica, cæ, [*Poetica*]. ars conscribendorum uersuum. Cic. 1. Tusc. O præclaram emendatricem uitæ poeticam.

POETICVS, a, um, [*Di Poeta*]. Gal. Poétique. Hisp. Cosa perteneciente à poeta. quod ad Poetam pertinet. Cic. 3. de Or. Habet in oratione Poeticum uerbum dignitatem. Quinct. 1. 1. In eadem uitij geminatione poetico iure defenditur. Licentia poetica. Quinct. lib. 2. c. 4. Poetici dij, Cic. 3. de Nat. De. Mella poetica manare, Hor. 3. ep. 20. Hinc Poetice, more poetarum. Cic. 5. de Fin.

POETIFICVS, adiect. Ennius: Caballinum fontem poetificum dixit.

POETOR, aris, [*Poetare*]. in Poetica me exerceo. Ennius: Numquam poetor, nisi podager.

POETRIA, cæ, [*Poetessa*]. Gal. Femme que sait faire & composer vers. Hisp. La mujer poeta. ποιητρια, mulier poetices perita. Persius in præf. Poetrias picas Cantare credas Pegæicum melos. Cic. pro Cæl. Veteris & plurimarum fabularum Poetrix.

POL, [*Per Dio*]. per Pollucem, iuramenti genus tam uiris, quam mulieribus erat commune. Pla. in Amp. Neque Pol dedi, neque dixi.

POLIA, [*Pola*]. πόλις, Ptolem. Istriz urbs, a Colchis condita, postea a Julio Cæsare colonia deducta, Iulia Pietas appellata. Plin. lib. 3. capitulo 19.

POLENTA,

- POLENTA**, α, αριτον, hordeum madefactum, deinde siccatum & totum. Est autem Polenta tantum feminini ge. Cato de re ru. c. 118. Polentam adycito. Varr. de re rust. lib. 4. c. 9. Polenta multa cum naturtij semine. Pla. in Asin. Polentam pransitant.
- POLENTARIUS**, α, um, quod pertinet ad polentam, seu quod est ex polenta. Pla. in Curc. Eijciam polentarium crepitum.
- POLII**, lorum, [Polii] πόλοι, Martiano, duo sunt puncta immobilia in caelo, circa quæ tamquam circa cardines quosdam, totum caelum uolui uidetur: unde etiam nomen acceperunt, εἰς τὴν πόλιν, a uertendo. Horum alter, qui Borealis appellatur, in nostro hæmiphærio perpetuo apparet, cui alter, quem Australem dicimus, ex diametro opponitur, neque ex nostro Horizonte umquam cõspicitur. Ab horum uno ad alterum imaginaria quædam linea ducitur, quam Axem appellant, cuius extrema occupant ipsi. Plin. lib. 2. cap. 15.
- PULIMENTA**, teste Festo, dicuntur testiculi porcorum, cum castrantur, quod ad similitudinem uestium poliantur. Pla. in Men.
- POLIO**, polis, poliui, uel polij, politum, [Polire, ornare. Gal. Polir, orner. Hisp. Polir, ornar, acicalar.] ζῆω, orno, complano. Plaut. in Pæn. Poliri, expoliri, pingi, fingi. Virg. 8. Aen. Aegidaq; horrificam, turbatæ Palladis armâ, Certatim squamis serpentum, auroq; polibant. Ou. 1. de Pon. El. 6. Cur ego sollicita poliam mea carmina cura. Cic. 1. de Nat. De. Orationis faciendæ & poliendæ ignarus. Hinc Politum, cultum, ornatum. Varr. 1. de re rust. c. 2. Virum omnibus uirtutibus politum. Cic. 3. de Fin. Agricultura abhorret ab omni politiore elegantia. Idem 4. Acad. Politissimus & acutissimus nostræ memoriæ Philosophus. Ibidem: Nihil acutius, nihil politius Aristotele. Idem Lentulo: Apelles Veneris caput & summa pectõris politissima arte perfecit. Hinc Polite, adue. Cic. 1. Tusc. Fieri potest, ut recte quis sentiat, & id, quod sentit, polite eloqui non possit. Politulus, dem. Cic. ad Volumnum 1. 7. ep. Opus est huc limatulo, & politulo tuo iudicio. Politura, ræ, poliendi actus. Plin. lib. 36. c. 6. Thebaica polituris accommodatur. Repolio, rursus polio. Coll. lib. 2. de frumentis loquens: Nihil attinet repoliri, satis est umbra refrigerari. Reliqua composita, uide suis locis.
- POLIO**, onis, qui arma polit. Firmicus lib. 2. Mars, & Mercurius in decimo poliones faciunt. Vtitur hac uoce & Callistratus lib. 50. Digest.
- POLITIA**, æ, p. p. [Republica. Gal. Gouvernement de uille ò republique. Hisp. Republica.] πολιτεία, status ciuitatis, quo nomine etiam Plato opus suum de rep. inscripsit. Cic. 1. de Diuin. Vide quid Socrates in Platonis Politia loquatur. Politia iuxta Aristotelem in rhet. est principatus, & consuetudo rerum, secundum quam uiuere unum quemque, & conuersari decet. Tres autem sunt, quia aut unus regnat, aut plures, aut omnes. si unus, & bonus, regnum constituit; si malus, tyrannidem; si plures & boni, aristocratiam; si mali, ochlocratiam faciunt; si omnes, & boni, democratiam.
- POLITIVS**, a, um, [Ciuille. Gal. politique, ciuil. Hisp. Ciuil, cosa de ciuidad.] πολιτιός, ciuilis, quod ad ciues pertinet, quos Græci πολιτας uocant. Cic. Att. 9.
- POLLENTIA**, lentia, [Potentia. Gal. δύναμις, potentia. Plaut. in Rud. Ne impiorum potior sit pollutia. Idem Casin. Vt uiro tuo sis superstes, atque ut potior pollutia. Dea Pollentia, dea potentia, quæ a Romanis colebatur.
- POLLENTIA**, Plinio auctore, opidum in maiore Balearium insula, fuit & altera Pollentia iuxta Alpes, in clyra lanarum nobilitate: de qua Silius lib. 8. Fuscique ferax Pollentia uilli. Fuerunt & Pollentini in Pæno. Plin. lib. 3.
- POLLEO**, [potere, ualere. Gal. pououir, auoir puissance & autorité. Hisp. poder.] ἰσχύω, possum, ualeo. Cic. in Par. Nec est ulla res, quæ plus apud eum polleat, quam ipsius uoluntas, atque iudicium. Liu. lib. 21. Multum illi terra, plurimum mari pollut. Accipitur etiã pro prestare, uel melius esse, uel utilius. Plin. lib. 36. Ex oleo & aqua Ciliciæ cotes pollut.
- POLLEX**, pollicis, [Deto grosso. Gal. La pouce de le main ou de pié. Hisp. El pulgar, dedo grueso de la mano.] μέγας δακτυλός, digitus primus in pede, & manu, quod ui, & potestatis inter ceteros digitos polleat, unde & apud Græcos ἀριστερ uocatur, quasi altera manus uideatur. Plin. libro 11. cap. 43. Hominis pollex articulos habet tres. Premere pollicem prouerbialiter dicitur pro fauere. Plinius libro 28. capitulo 2. Pollices, cum faueamus, premere prouerbio tubemur.
- POLLICARIS**, & hoc re, ἀριστερῶς, quod pollicis latitudinem, siue crassitudinem habet. Plin. lib. 15. c. 24.
- POLLICEOR**, ceris, [Promettere. Gal. Promettre. Hisp. prometer.] ἀπαγγέλλομαι, uerbum commune, secundum Priscianum. nam in significatione passiuæ legitur apud Ouid. in epist. Cydippes. Exige polliciti debita iura tori. Est autem Polliceri, ultro, seu ex pacto, ne aliqui promittere. Plaut. in Aul. Credo Illi mercedem gallo pollicitos coquos. Aliquando pro affirmare, Cic. ad Curionem
- libro 2. epist. De ipso Tito Annio tantum tibi polliceor, ut maioris animi, &c.
- POLLICITATIO**, onis, [Promessa.] a Pollicitor. Plin. 1. 7. c. 37. Spretis legatis, & pollicitationibus Mithridatis regis.
- POLLICITOR**, aris, a Polliceor. Plaut. in Mil. Tibi meam operam pollicitari.
- POLLICITVM**, ti, [Promessa. Gal. Promesse. Hisp. Promettimiento.] subst. id est, promissio. Col. lib. 11. c. 3. Memores polliciti nostri. Ouid. de Arte: Pollicitis diues quilibet esse potest.
- POLLINARIUS**, a, um, γυροπόδης, ut, Cribrum pollinarium, quod a lino, non e feris equorum fit ad pollinem purgandum; nam cribra, quæ ad excutiendam farinam fiunt, Excussoria dicuntur. Plin. lib. 18. cap. 11.
- POLLINCERE**, p. p. est farinam in pistrino lucrifactam diuidere.
- POLLINCTVRA**, a Pollinctio, cadauerum unctio, & curatio. Plaut. in Stich.
- POLLINCIO**, pollincis, pollincire, pæ. c. [Governare i corpi morti. Gal. Oindre & enseuelir un mort. Hisp. Curar la sepultura de los muertos.] κηδόνος, corpus mortuum curare. Pollinctus, ctus, ipsa curatio. Pla. in prol. Pæn. Eorum alter uiuit, alter est mortuus. mihi pollinctor dixit, qui eum pollinixerat.
- POLLINCTOR**, oris, [Pisicæ morti. Gal. Enseuelisseur de morts. Hisp. El que cura la sepultura de los muertos.] σοοσπυγός, curator funerum, cuius officium erat, abluere cadauera, & ungere, ab antiquo uerbo Pollincio; quod est lauare, ungere, & curare cadauera. Pla. in Asi. Et quis currit pollinctorem accerere: Appul. Pollinctor eius, funeri dum unctiõnem parat.
- POLLINTOR**, oris, qui farinam facit, & pollinem, quique pollinatio cribro pollinem purgat; a Polline farinæ deductum nomen. Cato de re rust. c. 5.
- POLLINTIO**, onis, a Pollinceo, quod est farinam in pistrino diuidere. Cato capitulo 136. Pollintionem in agro Casinate sic dare oportet.
- POLLIS**, inis, & Pollen, inis. [Fior di farina. Gal. Fleur de farine, la farine la plus deliée. Hisp. Harina de trigo muy apurada, harina sotil.] γόβυς, flos farinæ, a Polleo, quod farinæ portio præstantissima sit. Plin. lib. 18. c. 10. Pollinis sextarios quinque. Marcellus Dioscoridis in terpres dicit Pollinem esse subtiliorem farinæ partem, qualis circa molas plerumque, & loca in quibus panis pinfitur, parietibus herens inuenitur.
- POLLUBRVM**, [Catino. Gal. Un bassin à lauer les mains. Hisp. Fuente para lauar las manos.] χέρι, χέρις, uas lacum, quod & Peluum uocamus: a Polluendo, quod eo aqua ex manuum ablutione polluta, excipitur. antiqui etiam ad pedes abluendos pollubro utebantur. Liuius Andron. apud Non. Argenteo pollubro, & aureo gutto. Fabius Pict. Pollubrum sinistra manu teneto, dextra uas cum aqua.
- POLLUCEO**, ces, xi, ἀποδύω, ue: bum ad sacra pertinet, significans de dicare, uel uouere, uel (ut alij uolunt) libamenta Herculi in aram porrigere. unde Sacrificium polluctum dicebatur, quo Herculi de cumæ solent sacrificari. Pla. in Stich. Vt decimam partem Herculi polluceam: id est, splendide dedicem. Hoc uerbo usi sunt auctores quoties opiparas dapes, ueluti in sacrificium Dei, & in primis Herculis, facturi erant, cui decimas omnium rerum Romani uero reddebant. unde Macrobius Catillones eos proprie dicit, qui ad polluctum Herculis ultimi cum uenirent, catillos ligurriebant. nam Polluctum, sti, cenæ est pollucibilis, & opipara. Plaut. in Rud.
- POLLUCIBILIS CENÆ**, a Macrobio dicta opulenta, opipara, & splendida. Hinc Pollucibiliter, splendide & laute. Plaut. in Most. Obsonate pollucibiliter.
- POLLUCEO**, luis, lui, lutum, [Macchiare, imbrattare. Gal. Souiller & polluer. Hisp. Ensuçar.] μόλιω, inquino, se do, contamino. Cic. pro Rosc. Am. Cum omnia diuina, atque humana iura scelere nefario polluisset. Ouid. 1. Met. Afflatuque suo populos, arbefque, domosque Polluit. Cic. pro domo: Incesto flagitio, & stupro polluit ceremonias. Hor. 4. Car. Od. 5. Nullis polluit Castra domus stupris. Virg. 3. Aen. Polluit ore dapes. Pollurus, ta, tum, partic. Virg. 3. Ac. Linquere pollutum hospitium.
- POLLVX**, Iouis ex Leda filius, frater Castoris. hunc fabulantur Poetæ fuisse immortalẽ, & immortalitatem suam cum fratre mortali diuifisse. Virg. 6. Aen. Si fratrem Pollux alterna morte redemit.
- POLLVLVS**, adie. [Pochino,] pro paullulus, uel paruulus: antiqu. Cato de re rust. c. 10. Vrceos tres, labellum pollulum.
- POLYBIUS**, insignis historicus ex Megalopoli Arcadiæ ciuitate, Scipionis Africani præceptor, qui Romanani historiam libris quadraginta conscripsit. Suidas.
- POLYCLETVS**, statuarius eximius. Aelianus de uar. hist. Plin. & alij.
- POLYCRATES**, pæ. co. tyrannus, qui regnauit in Samo insula. Huic, quoad uixit, nihil aduersi contigisse ferunt; sed mors ærumosa docuit,

docuit, neminem ante obitum merito dici posse felicem. Fuit enim ab Oronte Satrapa Persarum captus, suspensusque. Str. l. 14. Cic. lib. 5. de Fin. Floruit eodem tempore, quo Pythagoras.

POLYDAMAS,antis, Pancratiaſtes nobilis, qui æmulatus Herculem, leonem inermis amplexus ſuperavit: aurum ingentem apprehenſis extremis pedibus retro tenebat: curru agitatum ſeſe opponendo altera manu apprehenſum ex curſu retrahebat, in quoſque inſliebat deiecto auriga. Poſtremo poſt cenam in caverna, cum ſaxum a vertice ruinam minaretur diffugientibus conuiuiſ, conſuſ ipſe uiribus, ac manibus poſſe illud ſuſtinere, oppreſſus eſt. Panſanias.

POLYDORVS, p. r. πολύδορος, filius Priami ex Hecuba, quem pater initio belli Troiani, communis Martis exitum ueritus, cum magno auri pondere educandum tradidit Polymneſtori Thraciæ regi, antiquo hoſpiti, amico & genero ſuo: ſed ille, deleta Troia, auri cupiditate adduſus, Polydorum in litore ſpatiantem, telis aggreditur, & fruſtra fidem deorum, hominumque implorantem, occidit. uide Seruium in locum illum 3. Aen. Fuge litus auarum Nam Polydorus ego.

POLYMNIA, ſive Polymnia, πολύμνια, una Muſarum, a memoriæ magnitudine dicta. nam μνείαν, Græci memoriã uocant. Producit autem hæc dictio pænul. ſyllabam, cum apud Græcos, in diphthongo ſcribatur. Polyhymnia, per quinque ſyllabas, dixit Hor. lib. 1. Car. Euterpe cohibet, nec Polyhymnia.

POLYNICES, & Eteocles, Oedipi, Thebanorum regis, filij fuerunt, qui de regni hereditate diſſidentes, ſingulari certamine congreſſi mutuis uulneribus ceciderunt. Stat. in Theb.

***POLYPOETES**, Pirithoi, & Hippodamiæ filius. Hom. Iliad. 12.

POLYPHEMVS, p. r. πολύφημος, Cyclops, Neptuni filius, ex Thoa Phorci filia, ingenti corpore, qui unum tantum oculum, eumque in fronte habuit. Hic Galathea nympham fertur adamafſe, Acti que puerum, quem ſibi illa præſerebat, ſaxo interemiſſe. Vlyſſem quoque in tempeſtatis in Siciliam delatum antro ſuo incluſit, quattuorq. ex comitibus ſiculis denorauit, reliquos eodem morſi genere perempturus, niſi præterente Vlyſſes uino nigro inebriaſſet, atque ſopore obruto, aduſto ſtipite oculum eruiſſet. Vi de Homerum 10. Od. Seruius in illud Virg. lib. 3. Ae.

Nam qualis, quantuſq. cauo Polyphemus in antro

Lanigeras claudit pecudes: Multi, inquit, Polyphemum dicunt unum habuiſſe oculum, alij duos, alij tres: ſed totum fabuloſum eſt: nam hic uir prudentiſſimus fuit, & ob hoc oculum in fronte habuiſſe dicitur, id eſt, iuxta cerebrum, quia prudentia plus uidebat. uerum Vlyſſes eum prudentia ſuperauit, & ob hoc eum excæcaſſe fingitur. Hæc Seruius.

POLYPVS, p. n. u. ſ. correpta, [Polpo. Gal. Pompe ou pompe. Hiſp. El pulpo peſcado conocido.] πολύπους, mafc. gen. genitiuo Polypſi, & Polypodis: piſcis eſt ex genere των μαλακοδέρων, id eſt, eorum, qui molli cute teguntur, a multis pedibus appellatus; cuius deſcriptionem, naturam, & genera uide apud Plinium libro 9. cap. 26. Per metaphoram Polypus accipitur pro homine rapace; quod a Polypo piſce translatum eſt, qui quidquid brachiorum flagellis naſtus fuerit, artiſſime retinet. Nonnumquam Polypum dicimus omnium horarum hominem, qui ſe omnium ingenij, omnique tempore nouit accomodare. ea quoque metaphora a polypſi piſcis natura ſumpta, qui ad ſimilitudinem loci, cui adhæret, colorem inmutat, maxime in metu. Eſt etiam polypus, narium morbus, cum caro interiora naſi occupat, intumefcens maxime ſtante Euro, uel Auſtro. Dicitur Polypus a multiſida incifione, qua polypſi piſcis pedes imitari uidentur. Morbi huius deſcriptionem, & remedia, uide latius apud Celſum libro 6. capit. 8. Cato de re ruſt. Et ſi polypus in naſo introierit, braſſicam erraticam aridam, tritam in malum conijcito, & ad naſum admoeto. Polypofus, qui eo morbo laborat. Mart. lib. 12. Naſutum uolo, nolo polypofum.

POLYXENA, p. c. [Poliffena.] πολίξενον, Priami filia formoſiſſima, ex Hecuba coniuge, quam Pyrrhus Achillis filius, Troia capta, ad patris ſui tumulum iugulauit. Ferunt enim Achillem cum ad Troiam bellum gereret, Polyxenam forte in mœnibus conſpectam adamafſe, eamque ſibi uxorem poſtulafſe. quod cum Priamus annuiſſet, placuit ut in Tymbræi Apollinis templum conuenirent, pacis, nuptiarumque federa inicitur. quod cum reſciuiſſet Paris, poſt Apollinis ſimulacrum ſeſe occultant, Achillemque nihil tale opinantem ſagitta interfecit. Capta deinde Troia, cum & Polyxena uiua in hoſtium manus perueniſſet, Achillis umbra Græcorum proceribus in ſomnis apparuit, præcipiens ut Polyxena, cuius nuptiarum prætextu erat interfectus, inferias ſibi mitteretur: cuius crudelitatis Pyrrhus ſeſe miniſtrum præbuit. Ouid.

Placet Achilleos maſtata Polyxena manes.

Ab ea fit Polyxenus, a. um, apud Catullum:

Alta Polyxenia madefcent œede ſepulcra.

POMARIVM, r. ij. [L'uoço dome ſono molte piante di pomi. Gal. Jardin planté

de pommes. Hiſp. Huerto plantado de arboles como manzanos.] μανάρων, locus arboribus pomiferis conſitus. Prop. lib. 3. Nec ma phecacas æquant pomaria ſiluas. Ouid. lib. 4. Met. Solidis pomaria claueſerat Atlas Mœnibus. Aliquando pomarium, locus ubi reponuntur poma. uide Pl. lib. 15. c. 16. docet pomaria contabulata faciendã in loco ſiccò, & frigido.

POMARIVS, r. ij. πόροπαλις, pomorum uenditor. Hor. 2. Ser. Sat. 3.

POMERIDIANVS, a. um, [Dopo mezo giorno.] μεταμεσσημβρινος, a Poſt, & Meridies, quod poſt meridiem fit: ſicut Antemeridianus, quod fit ante meridiem. Cic. 3. de Or. Dicitur & Poſtmeridianus. Quint. lib. 3. c. 1.

POMERIUM, pomerij, locus erat tam intra, quam extra murum, quẽ antiqui in condendis urbibus inaugurato conſecrabant, neque patiebantur ullum in eo fieri ædificium. Dicitur Pomerium teſte Varrone, quaſi poſtmerium. Nam antiqui Merum dicebant, quem nos murum dicimus. unde ita legunt nonnulli apud Virg. 10. Aen. Atque ipſis prælia miſcent Aggeribus mærorum. Liu. lib. 1. Aggere, & foſſis, & muro circumdat urbem, pomerium profert. Idẽ: Pomerium eſt circa murum, locus, quem in condendis urbibus quondam Etrufci, qua murum ducturi erant, certis circa terminis inaugurato conſecrabant. Et hoc ſpatium, quod neque habitari, neque arari fas erat, non magis, quod poſt murum eſſet, quam, quod murus poſt id, pomerium Romani appellarunt, & in urbis incremento, quam mœnia proceſſura erant, tantum termini hi conſecrati proferebantur. Feſtus: Pomerium quaſi pomerium, id eſt, proximum muro. Gell. lib. 13. c. 14. Pomerium quid eſſet, augures populi R. qui libros de auſpicijs ſcripſerunt, iſtiusmodi ſententia deſinierunt. Pomerium eſt locus intra agrum eſſatum per totius urbis circuitum, pone muros, regionibus certis determinatus, qui facit ſinem urbani auſpicij. Antiſſimum autem Pomerium, quod ab Romulo inſtitutum eſt, Palatini montis radicibus terminabatur: ſed id pomerium pro incremento reip. aliquoties prolatum, & multos editoſq. colles circumplexum eſt.

POMIFERA, r. a. rum, υλοφόρος, ferens poma, ut Arbor pomifera. Colum. lib. 5. c. 9. Autumnus pomifer, Ouid. ad Piſ. Annus pomifer, Hor. 3. Car.

POMILIONES, ſive Pomilij, [Nani. Gal. Nains ou naintres. Hiſp. Enanos.] νάνοι, breuis ſtaturę homines, paululum ſupra terram exiſtantes, qui Græco uocabulo Nani uocantur: qualem deſcribit Mart. l. 14. hoc ditico. Si tantum ſpectare hominis caput, Hectora credas: Si ſtantem uideas, Aſtynaecta pures. Ibidem: Parma tibi ſcutum pomilionis erit. Legitur & Pomilius, adiect. ut, Mulæ Pomiliæ, apud eundem, in titulo huius epig.

His tibi de mulis non eſt metuenda ruina,

Altius in terra pene federe ſoles.

POMONA, æ, pomorum Dea, apud Romanos, adamata a Vertumno, ut fabulatur Ouid. 14. Met.

POMPA, æ, [Pompa. Gal. Pompe, monſtre, appareie ſolemnel. Hiſp. Pompa y aparato.] πομπή, omne ſpectaculum dicitur, teſte Valla lib. 4. & apparatus ſolemnis, cum oſtentione, & ſpecie quadam triumphi, tam in aduerſis, quam in proſperis, & lætis, a Græco πέωωω, initio, dicitur enim pompa triumphi, pompa nuptiarum, pompa ſacrorum, pompa funerum. Cic. 1. Offic. Vt pomparum ferulis ſi miles eſſe uideamur. Idem 4. Tuſc. Socrates, in pompa cum mulæa uis auri argentique ferretur, tam multa non deſidero, inquit. Terent. in Heaut. prolixum meretricis comitatum Pompam appellauit. Tranſeundum (inquit) eſt nunc tibi ad Menedemum, & tua pompa eo traducenda eſt. Denique ſplendor omnis & magnificentia per translationem Pompa appellatur. Q. Cic. de petitione conſ. Tota petitio, cura, ut pompa plena ſit, ut illuſtris, ut ſplendida.

POMPEII. populi, quos Sarnus amnis abluit, incolentes opidum euſdem nominis. inde Pompeianum; prædium circa Pompeios. Pompeianæ ficus, ad ſiccandum optimæ. Pompeiana uitis, Coli. lib. 3. c. 2.

POMPEIOPOLIS, πομπηίοπολις, ἢ πομπηίοπολις, Steph. Ciliciæ urbs. Mela libro 1. in deſcriptione Ciliciæ: Hæc (Solino teſte) poſtea Traianopolis eſt appellata, mutato nomine, poſtquam in ea perijt Traianus.

POMPEIORVM, Romæ illuſtris familia fuit, ex qua in primis commemoratur Q. Pompeius, qui contra Numantinos miſſus, ab eiſque ſuperatus, turpem & ignominioſam pacem fecerit. Florus lib. 2. Huius filius, ſive nepos Cn. Pompeius Strabo, Magni Pompeij pater, Nouocomum coloniam deduxit in bello ſociali imperator creatus, de Picentibus triumphauit. Cn. Pompeius, huius filius, Syllæ partes ſecutus, ab eoque ad uolucendos inimicos in Africam miſſus, Donnicum primum expugnauit, deinde & Iarbã regem cepit, de quo triumphauit ante legitimam ætatem; atque ab exercitu Syllæ Magnus eſt ſalutatus. Inde contra Sertorium in Hispaniam proſectus, Metelli copijs ſeſe coniungens, eum cum tota ſactione ſuſtulit. Mox delectus Imperator ad bellum piraticum,

eum, tribus mensibus id confecit. Dein successor L. Lucullo missus, de Mithridate triumphauit. Tigranem Armeniæ regem, ei ad genua procumbentem, in regnum restituit. Inde Iberos, Albanos, Iudæos debellauit, capto eorum rege Aristobulo. Exstitit uxore Iulia, Cæsaris filia, Cornelianæ, Scipionis filiam, uxorem duxit. Neapoli demum acutissima febre correptus, parum abfuit a morte; quæ hic contigisset, melius cum eo actum fuisset, ob insequentis belli ciuilibus calamitatem. nam Pharsalica pugna a Cæsare copijs longe inferiore superatus, & in Aegyptum fugiens, regis perfidia ab Achilla præfecto interfectus est. Triumphum, cum ex Oriente uictor rediisset biduo egit, prænotatis gentium titulis uictarum, quæ a Plinio lib. 7. & a Plut. in uita eius ordine exponuntur. Filios reliquit Cn. & Sextum Pompeios; quorum ille apud Mundam Hispaniæ urbem; hic apud Siciliam nauali prælio superatus.

POMPONTIANA, pyra, dicebantur ab insitore. Plinius libro, & capitulo 15.

POMPONIUS ATTICUS, *πομπόνιος*, nobilis eques Romanus, excellenti ingenio, & amicus Ciceronis in primis fuit. unde Atticus Ciceronis est appellatus. qui postquam uidit Cinnæ tumultu remp. esse turbatam, secessit Athenas: ubi longo tempore moratus, & publicæ ciuitatis, & priuatæ omnium gratiam moribus elegantissimis promeruit: linguam ita probe didicit, ut Attici nomen assequeretur, uide eius uitam apud Corn. Nepotem.

POMUM, pomi, [*Pomo. Gal. Pomme & autre fruit bon à manger. Hisp. Todo fructo que tiene la corteza tierna.*] *μύλον, δ' πώρα*, generale omnium fructuum, qui ex arboribus esui apti proueniunt. Nuces uero ea dumtaxat poma uocantur, quæ duro operimento sunt. Plin. lib. 15. c. 22. Nuces pomorum genere comprehendit 24. Sic & Oul. lib. de Nucæ. Annuæ cultori poma referre suo. Quod autem uulgus Galorum pomum uocat, id Latini malum appellant. Dicitur Pomum (ut docet Varr. l. 1. de re rust. c. 31.) quasi Potomum, quod eius insitio potu, id est, aquatione indiget. Pomofus, *σα, sum*: ut, Pomofa corona. Propert. lib. 3. El. 2.

POMVS, pomis, *sem. g. μανδύς*, arbor pomifera. Tibul. lib. 2. Eleg. Tunc uictus abiere feri: tunc confita pomus.

PONDERO, ponderas, [*Ponderare. pefare. Gal. Pefar. Hisp. Pefar con peso.*] *ἰσημι, pendo*, libro. Pla. Dum annularius ponderat argentum, Plin. lib. 18. c. 7. Si quis granum ipsum ponderet. Per translationem est examinare, considerare. Cic. 2. Offic. Graui homini, & ea, quæ sunt, iudicio certo ponderanti, probari posse nullo modo. Idem 1. Off. In primis quo quisque animo, studio, beneuolentia fecerit, ponderandum est. Hinc Præpondero, prius pondero, seu prius examino. Stat. 8. The. Quem uiciffe uelit, tacite præponderat exsul. Per translationem accipitur pro uincere, & quasi pondere superare. Cic. libro 3. Off. Neque ea uolunt præponderari honestate.

PONDO, [*Libra. Gal. Le pois d'une livre. Hisp. Libra.*] *μυζ, λίτρα*, nomen indeclinabile, & neutri g. idem significans, quod libra, id est, pondus duodecim unciarum. Quin. lib. 6. c. 4. Torquem aureum centum pondo Plin. lib. 9. c. 30. Reliquiæ afferuatæ pependunt, pondus d. c. c. Accipitur nonnumquam Pondo pro nomine Pondus: unde Liu. l. 4. scribit, coronam auream libræ pondo Ioui dicatâ fuisse. Pla. in Rud. Neque piscium ullam unciam pondo hodie cepi.

PONDVS, ponderis, [*Peso, carico. Gall. Pois, charge. Hisp. Peso à el cargo.*] *εζοος*, rei alicuius grauitas. Plaut. in Amph. Haud malum pondus est huic pugno. Item Pondus, quod librando ad stateram ponderatur. Cicero in Catone: Magnum auri pondus. Interdum ponitur pro multitudine. Varro de uita populi Romani: E Grecia comportasse magnum pondus, omnium artificum. Interdum pro auctoritate. Cicero Appio: Scribit meas litteras maximum apud te pondus habituras. Aliquando pro onere. Virg. 6. Aen. Gemuit sub pondere cymba. Hinc Ponderosus, rosa, rosum, quod est graue. Varro 2. de re rustica, capitulo undecimo: Ex sudore eius lana fit mollior, & ponderosior. Ponderosam epistolam, dixit Cicero pro multa continente, ad Attic. lib. 2. Da ponderosam aliquam epistolam, plenam omnium non modo actorum, sed etiam opinionum tuarum. Pondusculum, demin. Colum. libro 12. cap. 61.

PONES, [*Appresso. Gal. Par derriere. Hisp. Detras.*] *ὀπίσκει*, post, siue retro, aut a tergo. Virg. 2. Aen. Pone subit coniuix. Val. Max. lib. 1. Pone respiciens animaduertit immensæ magnitudinis serpentem. Quandoque præpositio est, & significat post. Liu. 40. Pone castra utriusq. pabulatum & signatum ibant.

PONO, ponis, posui, positum, [*Ponere, mettere. Gall. Mettre, poser. Hisp. Poner, meter.*] *τίθεμαι*, colloco, constituo. Plin. lib. 9. c. 35. Ex præcepto magiltri unum tantum uas ante eam posuere aceti. Cic. 7. Ver. Recte collocata, & iudicio populi digno in loco posita. Idem Lentulo: Amplitudo ac dignitas omnis in uirtute posita est. Aliquando desinere; quoniam cum cessamus ab opere, quod antinodo reponere uidemur id, quod agebamus. Virg. lib. 7.

Cum uenti posuere, omnisq. repente refedit

Flatus. Aliquando erigere, ædificare. Ibidem: Posuitq. immania templa. Unde in antiquis marmoribus legimus, Bene merenti posuit. Aliquando deponere. Idem 1. Aen. Ponuntque ferocia Pœni Corda. Aliquando apponere. Mart. Nolo mihi ponas rhombum. Hinc Poetæ fabulas, & scripta sua ponere dicebantur, cum in scena hæc spectatoribus quasi in conuiuio; & apponebant. Iuu. Sat. 1. Pone Tigillinum, id est, affer in scenam aliquid de Tigillino scriptum. Aliquando pingere, siue sculpsere. Horat. Solers nunc hominem ponere, nunc deum. nam de sculpsore, & pictore loquitur. Positor, toris, conditor. Ouid. 9. Met. Mœnia constituis, positoris habentia nomen. Temporum positor. Idem 2. Fastor. Appono, iuxta pono, addo. Cic. in Pis. Aristarchus, qui notam apponebat ad malum uersum. Idem 2. de Inuen. Campo gladium prope appositum e uagina eduxit. Saepè etiam idem, quod cibum ante conuiuas pono. Plin. Nihil ei præter secundarium panem apposuit.

PONS, tis, [*Ponte.*] *πέφυρα*, a Pendeo, quod ueluti in aere pendeat. Et significat omne, per quod super aquas transimus. Plin. lib. 8. cap. 3. Territos spatio procul pontis a continente porrecti. Accipitur & pro scalis nauticis. Virg. lib. 10. Aen.

Interea Aeneas socios de puppibus altis Pontibus exponit. Per pontem olim ferebantur suffragia: unde Sexagenarios de ponte deicere, prouerbialiter dicitur pro suffragio priuare.

PONTICVLVS, [*Ponticello.*] *πέφυρα*, paruus pons. Cic. 5. Tusc. **PONTIFEX**, ficis, [*Pontifice. Papa. Gal. Ministre des choses diuines. Pontife. Hisp. Perlado en las cosas sagras.*] *ἱεράρχης, ἀρχιερέως*, sacer magistratus (ut inquit Scæuola) a posse & facere dictus, uel (ut inquit Varro) quia Sublucius pons, a Pontificibus factus est primum, & restitutus sæpè. Cic. A. t. l. 4. Habetur senatus, adhibentur omnes Pontifices, qui erant senatores. Libri pontificum. Hor. 2. ep. 1. Cens pontificum. Idem 2. Car. Religio pontificum. Cic. pro domo: Senctures pontificum. Hor. 3. Carm. Erant autem maiores & minores pontifices, inter quos summus pontifex maximus dictus est, quod maximarum rerum, quæ ad sacra & religionem pertinent, iudex esset. Numa. n. pontificem fecit, eiq. sacra omnia attribuit, eiusq. scitis sacra omnia priuata, & publica subiecit: instituitque ut idem Pontifex non caelestes modo caerimonias, sed iusta quoque funebria, placandosq. manes edoceret. Liu. lib. 1.

PONTIFICALS, & hoc pontificale, [*Pontificalis. Gal. Pontifiel. Hisp. Cosa pertenesciente à perlado.*] *ἱεραρχικός*, quod ad Pontificem pertinet: ut, Pontificalis auctoritas, apud Cic. 2. de Leg. Pontificalis honor. Oul. 3. Fast. Ius pontificale. Cic. 2. de Leg. Sacrum Pontificale. Oul. 1. Fast. Pontificalis cena, dicebatur opipara sumptuosa & exquisitis epulis instructa. Macr. 3. Sat. Pontificales libri, in quibus sacra caerimonia continentur.

PONTIFICATVS, [*Pontificali. Gal. De pontife & prelat. Hisp. Cosa de perlado.*] *ἀρχιεπισκοπία*, Pontificis dignitas. Cic. de harusp. resp. Sollemnes caerimonias Pontificatu contineri putauerunt.

PONTIFICIVS, aum, [*Da Pontifice.*] *ἱεραρχικός*, quod est Pontificis: ut, Ius Pontificium a Pontificibus constitutum. Cic. 3. de Nat. De. Docebo meliora me didicisse de colendis dijs immortalibus iure Pontificio, & more maiorum. Pontificia uero, orum, plurali n. libri Pontificij. Cic. 1. de Nat. De. Nominum non magnus numerus ne in Pontificijs quidem nostris. Inuenitur & Pontificium, subst. pro cognitione & auctoritate pontificis. Gell. lib. 1. c. 13. Re deliberata ab eo, cuius negotium id, pontificiumq. esset.

PONTINASPALVS, Volcorum palus iuxta Forum Appij, haud longe a Tarracina. hæc a Cornelio Cethego consule exsiccata est. Plinius libro 4. capitulo 7. Lucret. lib. 1. Pontinas uia diuitt uadapaludes.

PONTONES, naues, quibus in transiendis amnibus loco pontium utimur. Appuleius: Si uado non poterunt, pontonibus transibunt. Cæs. 3. Bell. Ciu. Pontones, quod est genus nauium Gallicarum, Lyssi relinquit, Papinianus.

PONTVS, [*Mare. Gal. Mer. Hisp. La mar.*] *πόντος*, gen. masc. proprie dicitur mare illud, quod a palude Mæotide, usque in Tenedum protenditur, sed ubi primum se artat, a Tenedo incipiens, a casu Helles uocatur Hellepontus: ubi se expandit Propontis: ubi iterum artatur, Thracius Bosphorus: ubi autem latissime diffunditur, Pontus Euxinus, qui curuatus in figuram Scythici arcus comittitur ostio Mæotidis paludis, idque ostium Cimmerius Bosphorus uocatur. Figurate autem pro quouis mari ponitur, ut apud Virgilium lib. 1. Aeneid. Ingens a uertice pontus In puppim ferit. Est præterea Pontus, Scythiæ fluius, in quo Thracius lapis inuenitur, qui aqua accenditur & restinguitur oleo. Dioscon lib. 5. cap. 93.

PONTVS, pontis, femin. gener. prouincia Asiæ minoris, a Ponto rege sic cognominata, crudelitate Medæ, & maleficarum herbarum prouentu nobilitata. Vir. Ecl. 8. Has herbas, atque hæc Ponto mihi lecta

hi lecta uenena Ipse ded't Mæris: nascuntur plurima Pôto. Claudicatur autem Pontus (ut Stra. refert. li. 1. 8. 9. 1. 1.) ab Occidente, Halys flumine: ab Oriente, Colchidæ Meridie, minori Armenia: a Septemtrione, mari Euxino. Ptolemæus uero lib. 5. paullo aliter: Pontus, inquit, ab Occalu, ore Ponti, & Thracio Bosphoro: a meridie regione, quæ proprie Asia dicitur, a Septemtrione parte Euxini maris terminatur. eius ciuitates insignes sunt, Calcedon, Nicomedia, Nicea.

POPA, dicebatur, qui uictimas uenales habebat, & qui ligabat eas ad altare, feriebatque. Prop. lib. 4. Succinctique calent ad noua sacra popæ. Spartianus in uita Getæ: Percussit hostiam popa. Suet. in Calig. Adnota altaribus uictima succinctus poparum habitu, cultarium mastrauit. Accipitur nonnumquam pro gulofo. Persius Sat. 6. Tremat ornamento popa uenter.

POPANVM, ni, p. c. placenta lata, tenuis, rotunda, quam dijs ueteres offerebant, sed, & pro quocumque libo capitur. Iuu. Sat. 6. Tenui popano corruptus Osiris. Iulius autem Pollux ait, Placentam esse, qua in sacrificijs antiqui utebantur.

POPELVS, li, demin. a populus, idem quod plebecula. Hor. l. 1. epi. 7. Vilia uendentem tunicato scuta popello. Et Persi. Sat. 4.

POPINA, ne, ἀπὸ τῆν, a popa locus, ubi publice obsonia, caroq. cotta, ac delicate confecta uenditur, comedique. Pla. in Amph. In popinam diuortundum est mihi. Accipitur nonnumquam pro delicatioribus cibus, qui in ganea uendi consueuerunt. Cicer. 3. Phil. Vino, & epulis retentus est, si epulæ potius, quam popinæ, dicendæ sunt.

POPINARIUS, & hoc le, quod ad popinam spectat. Col. lib. 8. Deliciæ popinales.

POPINATIO, onis, [Crapula. Gal. Yurognerie, gourmandise. Hisp. Obra de golosar.] uocatur Gellio, quæ alio nomine dicitur helluatio. Fit autem Popinatio, a Popinor, aris, quod est helluari & indulgere popinis. Iulius Capi. dum Galienus popinatur.

POPINONES, [Leccardi. Gal. Humeurs de cauernos & cabarets, frians, gourmans, yurognens. Hisp. Golosos, que usan las golosinas.] ἀπὸ τῶν, helluones, gulones, popinis dediti. Hor. 2. Ser. Imbecillus, iners: sim ad uis: adde, popino. Suet. de Clar. Gra. Lurconem, nebulonē, popinone appellans.

POPLESITIS, ἰγνύς, ἰγνύς, pars composita genu, quæ curuatur, dicta, quod post plicetur. Colum. l. 6. ca. 12. Oleo & fale genua, poplitesque, & crura confricanda. Liu. lib. 2. Succis femoribus poplitisque.

POPPYMATA, [Vexxi. Gal. Un Son de bouche, ou en frappant les mains paulme sur paulme pour flatter un chenal ferouche. Hisp. Silno à sonido de la boca a manos.] ποπύματα, proprie dicuntur ea uocis blandimenta, quæ sunt equis in donutis cum tractatione manuum. Iuu. Sat. 6. præbebit uari crebrum poppyfina roganti, id est crebram manuum tractationem, cum quadam uocis adulatione. nam sit a ποπύζω, quod est sibilo, uel adolor, quare & pro sibilo quandoque ponitur, qui in re obscena fieri consueuit. Mart. l. 7. Quis redire potest fatui poppyfina cūni? Est & ποπύζω, (ut quidam exponunt) idem quod Plaudere. i. manibus plausum edere. & in eadem significatione Poppyfimus. Plin. lib. 18. Fulgetras poppyfimis adorare, consensus gentium est.

POPULABYLIS, le, [Da poter ruinare.] quod populari potest. Ouid. 9. Metamorph. Quodcumque fuit populabile flamma, Mulciber abstulerat.

POPULABVNDVS, a populando, qui populatur. Liu. 3. In fines Romanos excurrerunt, populabundi magis, quam iusti more belli.

POPULARIA, dicebantur loca ubi plebs sedebat. Sue. in Dom. Pars maior intra popularia deciderat. Vide Equeftria. Item populatoria, nugatoria, puerilia. Laberius apud Nonium.

POPULARIS, & hoc re, [Popolare, del popolo. Gal. Populaire, du peuple. Hisp. Pueblo menudo.] ἰδωτικὸς, Hora. de Arte. Et populares Vincenstem strepitus. Interdum carus, & gratus populo, qui sibi populi fauorem conciliat. Cic. Nil tam populare, quam bonitas. Liuius: Et quo nihil popularius est, quibus artibus perierat magistratus, iisdam gerebat. Interdum plebeius, uilis. Plautus: Præstat diutem esse ac popularem, quam nobilem & mendicum. Item qui est eiusdem conditionis, generis, fortis, & fortunæ. Ter. in Phor. Amicus meus, & popularis Gera. Item ciuis. Teren. in Ad. Obsecro populares ferre misero auxilium.

POPULARITAS, tatis, [Humanità del popolo. Gal. Popularité, amitié & humanité enuers le peuple. Hisp. Humanidad y halagos en amor y uoluntad del pueblo.] ἰδνωγωγία, studium populi. id est, humanitas, blanditiæ, quibus populi fauorem aucupamur. Plin. epi. 1. 17. Homo munificus, & innoxie popularitatis. Aliquando pro coniunctione, quæ debet esse inter populares. Plaut. in Pœ. Si quid opus est, imperia popularitatis causa.

POPULARITYS, [Con gratia del popolo, all'usanza del popolo,] δυμοτικὸς, cum gratia populi. Iuue. Sat. 3. Quemlibet occidunt populariter. Aliquando more populi. Cic. in Som. Scip. Homines po-

pulariter annuum solis reditum metiuntur. Hinc Populariter agere, Populariter loqui, more populi.

POPULATIM, κατὰ δῆμους, modo significat per populos. Appuleius: Populatim ab omni prouincia reuocatus. Modo cateruatim, & in uniuersum. Gæcil. Omnes seruos prodo populatim.

POPULATVS, ta, tum, [Rubato. Gal. Pillé desfruit. Hisp. Robado y destruydo.] particip. actiue, qui diripuit. Virgil. 12. Aeneid. Quisque suum populatus iter. Cicer. 5. Verr. Populatam, uexatamque prouinciam.

POPULATVS, us, ui, [Rubare.] δειροποταμῆν, populatio. Lucil. lib. 3. Ardenti Hesperij sæuis populatibus agri.

POPULETVM, ti, λδύκων, locus populis confitus. Plin. lib. 14. c. 5.

POPVLVS, a, um, [Di pioppa.] λδύκων, ex populo arbore, aut quod ad eam arborem pertinet. Virg. 2. Georg. Populea mœrens philomela sub umbra Frondes populeæ. 8. Aeneid. Umbra populea. 4. Georg.

POPVLNVS, na, num, [Di pioppa.] λδύκων, populeus. Plau. in casin. Non isthæc aut populna fors, at c abiegna est tua? Dicitur & Populneus, a, um. Col. lib. 6. ca. 3. Populnea frons, Idem lib. 12. capit. 2.

POPVLO, las, & lor, pularis, [Depredare, saccheggiare. Gal. Oster & piller toutes champs, destruire & perdre. Hisp. Robar y destruir el campo.] δειροποταμῆν, deprædari, diripere. Cæf. 2. Bell. Gal. Heduarum agros populabantur. Virg. 1. Georg. Populatque ingentem farris acerrimum. Populatio, onis, Liu. 3. Aequos populationibus incurfionibusque meliores esse. Columel. lib. 2. cap. 20. Ea res a populatione murum formicarumque frumenta defendit. Populatio. Ouid. 12. Metamorph. Operis nostri populator Achilles. 13. Me. Troiæ populator Atrides. populatrix, cis Mar. lib. 3. Hic depulpor, passim diripio.

POPVLONTA, siue Populonium, nij, ποπυλώνιον, Ptolemæo opidum in litore maris Tusci, non procul a Pisis. Plin. lib. 3. capit. 5. & 6. Ptol. lib. 3. Mela. lib. 2. Virg. Aen. Populonia mater. Hodie Plumbinum uocant.

POPVLVS, li, [Popolo. Gal. Puelle. Hisp. Pueblo.] λαῖς, unius ciuitatis multitudo, concordia communionis sociata. Virg. 1. Aen. Hinc populum late regem, belloque superbum Venturum excidio Libyæ. Populi uero, diuersarum ciuitatum. Ibidem: Littoraque & latos populos, populus a Colu. de apibus dicitur lib. 9. ca. 13. Duo populi coniungi debent.

POPVLVS, [Pioppa. albero.] arbor cerro similis, caudice procero & erecto, cortice læui. Duo eius sunt genera, alba, & nigra. Vir. 9. ecl. Hic candida populus antro Imminet, Col. lib. 5. Cui rei uidetur idonea populus.

PORCA, æ, [Porca. Gal. Vne truye. Hisp. Puerca.] ὄρσις, sus femina Cat. dere ru c. 134. Feminam porcam immolabis. In agro uero Porca est terra elata inter duos sulcos, a porrigendo (ut inquit Var. l. 1. c. 29. de re rust.) quod ea seges porrigat frumentum. Vel a porcedo. i. prohibendo, ut Nonio placet, quod ultra se iaci semina prohibeat. Porcæ (inquit Festus) appellantur rari sulci, qui ducuntur aque deriuandæ gratia: ita dictæ, quod porceant. i. prohibeant aquam frumento nocere. Crebriores autem sulci Limi uocantur. Hec ille. Col. lib. 2. ca. 4. Liras rustici uocant easdem porcas, cum sic aratum est, ut inter duos latius distantes sulcos, medius cumulus siccam sedem frumentis præbeat. Sed & triginta pedum latitudinem c l x x x. longitudinem Porcam uocabant eodem auctore. lib. 5. cap. 1. Campani, inquit Herinolaus, hodie Porcas, uocant puluinos, siue hortulos, in quibus ueluti sulcatim sua cuiusque generis olera feruntur. id genus Arce dicuntur, apud Columel.

PORCARIVS, a, um, ex porca. unde porcariam uulua dicebant, qua edito partu, uefcebantur. Plin. lib. 11. c. 37.

PORCEO, ces, [Impedire.] ἀνύρω, uerbum obsoletum, quo antiqui, teste Festo, utebantur pro prohibeo. Luc. lib. 6. Non te porto procedere porcent. Componitur ex Porro, & Arceo, quasi procul arceo.

PORCETRA, æ, porca, quæ semel tantum peperit: Scropha, quæ sæpius.

PORCIVS, Catonum familiæ cognomen a porcis tractum. Var. lib. 2. de re rust. c. 1. Cognominata multa habemus ab utroque pecore; Porcius, Quinius, Caprilius: a maiore, Equitius, Taurus.

PORCINARIVS, qui carnes porcinas uendit. Pla. in Cap.

PORCINVS, a, um, [Di porco.] χοιρινός, ex porco: ut, Caro porcina. Plau. Capt.

PORCVLATIONEM, χοιροβοζίαν, antiqui porcorum nutritum uocauerunt. Varro lib. 2. de re rust. ca. 4.

PORCVLATOR, oris, χοιροβοδάχος, qui porcos nutrit. Columel. lib. 7. cap. 9.

PORCVLETVM, ti, Hermolau ait, idem esse quod porcam, id est terram editorem inter duos sulcos. Plin. lib. 27. cap. 22. Umbri, & Marsi ad uicenos pedes intermittunt arationis gratia, in

ijs quæ uocant porculeta.

PORCVLYS, li, dem. a porco: aquo rursus aliud dem. Porcellus. Porculus item machinæ genus, apud Cat. de re ru. ca. 19.

PORCVS, ci, [Porco. Gal. Vn porci. Hisp. Puerco.] χοῖρος, proprie dicitur sus domesticus, quemadmodum aper ferus. Suis autem appellatio utriusque generi est communis. Mar. li. 14. Iste tibi faciat bona Saturnalia porcus, Inter spumantes ilice patus apros. Dicitur Porcus, quod porrecto rictu pascitur, & terram, dam herbarum radices rimatur, latius porrigat. Hinc demi. Porculus & Porcellus. Suet. in Ner. Iterum ac sæpius recoctum porcello obiecit. Porculus legitur apud Pla. in Men.

PORDOSELENE πορδοσελένη, insula est ante Ephesum. Steph.

PORPHYRIO, phyrionis, auis collum habens oblongum, & angustū, crura prælonga, rubentia, ut & rostrum. Plin. libr. 10. cap. 46. Ael. 14. cap. 35.

PORPHYRIUS, philosophus patria Tyrius, nobili genere ortus, qui Romæ Aureliani Cæsaris temporibus claruit, cum Origene & Amelio condiscipulis Plotinum audiuit. Pertinacissimus Christiani nominis hostis fuit, quindecim aduersus nostram religionem editis uoluminibus: cui postea Methodius, Eusebius, & Apollinaris triginta apologeticis libris responderunt. Dicitur Porphyrius, ob uisum purpuream, qua propter nobilitate utebatur, cū prius Malchus diceretur. Suidas.

PORRICO, πορρῖκος, παρρητικῶν, quasi porro iaceo, inquit Festus, id est ualde porrigo, quod uerbum, follemne sacrificantibus. erat. nam exta porrici dicuntur quando porriguntur dijs: Plaut. Pseud. Si sacrificem summo Ioui, atque in manibus exta teneam, ut porriciam. Virg. 5. Aene. Extaque falsos Porriciam in fluctus. Macro. lib. 3. Sat.

PORRIGO, is, xi, ctum [Porgere. Gal. Estendre, tendre & bailler. Hisp. Estender. Ἐπεργασθῆναι, extendo, dilato, a porro & rego, ut præteritum indicat, non ab ago, ut quidam male putauerunt. Cic. pro Cælio: Licinium cum iam manum ad tradendam pyxi dem porrexisset. Plinius. Facilius quippe radices porrigunt solo subactio. Quandoque extensa manu ostere. Cic. 2. de Na. De. Stultitia est, a quibus bona precamur, ab iisdem porrigentibus & dantibus nolle sumere. Item profertur, Mart. Et uoluerem longo porrexat uulnere pardum. A Porrigor passiuo fit parti. porrectus, id est extensus. Horat. libro 4. Carm. Famaque & imperi porrecta maiestas ad ortum. Aliquando Porrectus nomen est, idem fere significans, quod hilaris, ut, Frontis porrecta, id est, alacris. In rebus enim lætis eutem frontis extendere solemus, & contra in tristibus corrugare. Plaut. in Cas. Primum ego te porrectiore fronte uolo mecum loqui, id est, hilariore. Hinc & Porrectio, Ci. 2. de Na. De. Digitorum contractio facilius, faciliusque porrecto propter molles commissuras. Porrigere herbam, est uictum se fateri. Pl. 1. 2. c. 4. Summum apud antiquos signum uictoriae erat, herbam porrigere uictos.

PORRIGO, ginis, pen. nominatiui pr. [Forsore. Gal. La teigne. Hisp. Caspa de la cabeza.] κριπυλαίσι, capitis affectus, cum tenues, & surfuraceæ squammulæ ex capite de idunt. Porrigo est (inquit Cels. li. 6. ca. 2. ubi inter pilos quædam quasi squammulæ surgunt, exque cute resoluuntur, & interdum madent, multo sæpius sicæ sunt, idque euenit modo sine ulcere, modo exulcerato loco. Hæc Celsus. Lucilius. l. 30. Triflem & corruptum scabie & porrigine plenum. Hora. 2. Ser. Sat. 3. Impexa fœdum porrigine.

PORRO, [Certa mente, nel uero, di uero. Gal. Certainement. Hisp. Ciertamente.] γερῶν, γερῶν, uarios in oratione habet usus: Modo enim affirmandi aduerbium est, idem significans quod sane, certe, profecto. Cic. pro Plancio: Nihil porro tam inhumanum quam committere, ut beneficio, non dicam indignus, sed uictus esse uideare. Quandoque temporis, aduerbium est, idem significans, quod longe post. Virg. 5. Aeneid. maxima porro Accepit Roma, & patrium seruauit honorem. Vbi Seruius: porro post longum inter uallum. Sic dicimus, Lycurgus non porro ab Homeri temporibus fuit, Nonnumquam idem quod in posterum, Terent. in Prol. And. Deinde ut quiescant porro moneo. Aliquando loci aduerbium est, modo idem significans quod ultra, siue ulterius. Liu. 8. Eadem uita reperenda: aut si ire porro pergas, per alium saltum, euadendum. Modo idem quod longe, siue procul, Virg. 6. Aen. Quæ sint ea flumina porro. Sæpissime autem coniunctio est, idē ualens quod Autem, Quin. in Apol. Paup. Porro qui confessum defendit, nõ ab solutionem sceleris petit, sed licentiam, quandoque expletiva particula est, ornatus tantum gratia. Ter. in An. Adeon' me ignauum putas, Adeon' porro ingratus, aut inhumanus, Ut &c. Aliquando hortantis est, Virg. 9. Aen. Percipe porro, Quid dubitem. Cic. 4. de Fin. Perge porro: nam de isto magna dissenso est. Porro autem, idem ualeat quod præterea uero, Ci. 3. Ver. hominibus & natura, & disciplina leuissimis: porro autem populi R. conditione socijs, fortuna seruis. Neque porro, idem quod neque etiam, Ci. ibidem. Neque perfacete dicta, neque porro hac seueritate

digna. Porro minima. Ci. 5. de Fi. Pro longe minima. Enjquit, nos mala dicimus sed exigua, & porro minima. Aliquando pro ualde. Cic. in Catone. Sæpe a maioribus natu audiui, qui se porro pueros a senibus audisse dicebant. Aliquando est aduerbium ordinis. Terent. in And. Moue ocyus te ut, quidnam agam porro intelligas.

PORRYM, ri, plurali Porri, rum, [Porro. Gal. Porreau. Hisp. Puerro.] ἄραρον, genus oleris notissimi. Pl. li. 19. c. 12. Desinunt sentire iniurias ut gethyrum, porrum, raphani, apium. Mar. lib. 13. Mittit præcipuos nemoralis Aricia porros. Vide Plin. libr. 19. cap. 6. A porrum fit Porraceus, a, um. Pl. li. 37. ca. 10. Heliotropium nascitur in Aethiopia porracei coloris. Legitur & Porus generis masculi. aquo manit pluralis numerus eiusdem generis. Celsus lib. 4. ca. 6. In quo porrus cum pullo gallinaceo decoctus fit. Eodem genere ulus est & Pl. li. 19. c. 6.

PORSENA, rex Hetruscorum, qui pro restitutione Tarquinij Superbi aduersus Romanos bellum suscepit. Liu. libro 2. Mart. li. 1. Hanc spectare manum Porsena non potuit. Vir. produxit positione duplicis non: Tarquinium eiectum Porsena inebat Accipere.

PORTA, æ, [Porta. Gal. La porte. Hisp. Puerta.] πύλην, proprie aditus ciuitatis alterius uel loci uallo fossa uel munitus, a portando nomen habens, siue quod per eam omnia & imporentur, & exportentur: siue ab aratri portatione ut (inquit Dona) quia in designatione urbis subiunctis uacca & taurus qui urbem designabat, aratum manu suspendebat, ne sulcum quem primogenium dicitur, faceret, ubi aditus ciuitatis erant relinquendi. Cæf. 6. Bel. Gal. Capit. arma a proximis, atque in porta consistit. Virg. 7. Aen. Et cruxæ capitum, & portarum ingentia claustra. Ci. 4. de Fini. Si Annibal ad portas uenisset, murique iaculo traiecisset. Porta prætoria, in castris dicebatur, quæ erat in fronte ualli, qua miles ad prælium educebatur, antiqui enim prætorem appellabant, qui toto præerat exercitui, qui deinde imperator appellatus est. Porta decumana, quæ in postica parte castrorum erat, qua annonæ, cetera que exercitui necessaria importabantur, ita dicta a magnitudine, quoniam enim ita fere usu uenire solet, ut decima quæque omnibus propemodum in rebus maxima sint, ueteres Decumanum pro magno & amplo accipiebant. Portæ item similitudinem quandam montium fauces dicuntur, in maximas angustias coarctata: cuiusmodi pleræque in diuersis Tauri montis partibus a cosmographis commemorantur, ut Caspiæ portæ.

PORTA Augusta, urbs Vaccæorum in tractu Tarraconensi. Proletæus.

PORTENDO, dis, [Significare, monstrare. Gal. Porter signification de quelque chose à uenir, prédire. Hisp. Significar mal futuro.] πορρηναι, ostendo, uel præmonstro, a porro, quod est prorsum siue antorsum, & tendo. Virg. 7. Aen. Hunc illum satis extrema, ab sede profectum portendi generum. Pla. in Ag. Nobis periculum magnum portenditur. Cicer. 1. de Diuina. Populo commutatione rerum portandit fore.

PORRENTOSUS, tosa, tosum, [Monstruosus, miraculosus.] τερατόδης, portento similis. Ci. 2. de Diu. Pl. lib. 22. c. 8.

PORRENTVM, portenti, [Prodigio, monstro. Gal. Prodige, chose terrible & esmeruelle. Hisp. Milagro que significa mal futuro.] τερας, ostentum & prodigium, quod portendit aliquid futurum, ut cum insolita corpora in aere apparent: uel cometæ, turbines, & serena cælo tonitrua. Portentorum autem significatio, teste Ci. li. 2. de Nat. Deo. sumpta est ex auspicijs & augurijs. Varro, in cælo memorabile existit portentum. Ci. de Arusp. resp. Explanationes portentorum Hetruscorum disciplina continentur. Aliquando fisiones, & mendacia rerum naturæ repugnantia. Cic. 2. Tus. Quid negotij est hæc poetarum, & pictorum portenta conuincere? Vir. 1. 8. Pro bono omine posuit cum ait: Ne quare profecto, quem casum portenta ferant.

PORTICVLA, æ, soī, demin. a porticu. Cic. lib. 4. epist.

PORTICVS, huius porticus, [Portico. Gal. Porche, pourmenoir ou gderie, ou on se retire pour le soleil ou pour la pluie. Hisp. Portal publico para passarse.] fe. ge. saæ, locus amplus & spatiosus tecto inclusus, ob repentinos imbres, & umbrarum, ac degambulationis gratia ædificatus. Cicer. Art. libro 4. Ea cingemus excelsa porticu. Virg. 3. Aeneid. Illos porticibus rex accipiebat in amplis. Multæ Romæ insignes fuere porticus: omnium tamen magnificentissima fuit, quam quod a Pompeio ædificata esset, Pompeianam uocabant. Ouid. lib. 1. de Arte: Tu modo Pompeia lentus spatia sub umbra.

PORRIO, portionis, [Parte, portione. Gal. Port, portion. Hisp. Parte ó ración de lo entero.] μέρος, quasi partio significat partem. Plin. libro 9. capit. 35. Quota hæc portio est? Deminutiuum Portiuncula. Appuleius: Qui cum a me portiuicula posceret.

PORRISCVLVS, li, qui eam perticam, quæ & ipsa portisculus dicitur, in manu

- in manu tenens, horratur remiges, & cuncta pro libito moderatur. Pla. in Asi. Tuque habes portisculum. Ennius in annal. Portisculus cum signum dare cepisset. Ex Nonio.
- PORTITOR, TORIS**, [*Passatore. Gal. Garde cen fermier d'un port, passeur. Hi. El barquero que passa estrecho.*] πορτιδης, qui homines in ulteriorem fluij ripam, uel de litore ad nauim, uel de nauis ad litus transijcit. Dicitur Portitor a portando, ut uestor a uehendo. Virg. 6. Aen. Portitor has horrendus aquas, & flumina seruat Terribili squallore Charon. Dicitur etiam Portitor, qui portorium, idest, fructus pecuniarios ex portu cond. cit., quique nomine portorij stipem a uenientibus exigit. Cic. ad Q. F. Qui nuper in portorij Italix tollendis non tam de portorio, quam de nonnullis iniurijs portitorum, querebantur. Accipitur etiam Portitor pro eo, qui aliquid portat. Stat. l. 1. Theb.
- PORTO**, portas, [*Portare. Gal. Porter. Hisp. Lleuar à traher.*] κομιζω, fero, affero, gero, non tantum corpore, sed etiam animo, & tam bona, quam mala. Ter. in And. Dij boni, quid porto? Plin. l. 11. ca. 17. Apes fessum regem humeris subleuant, ualidius fatigatum ex toto portant. Virg. 9. Aen. Multa patri portanda dabat mandata. Portare item dicimus, cum nauibus aut iumentis aliquid nobilicium uehimus. Virg. l. 1. Aeneid. Gens inimica mihi Tyrrenum nauigat equo. Lium in Italiam portans. Ibidem: Portantur auari Pygmalionis opes pelago. Portare auxilium pro adiuuare, Sallust. in Cat. Socijs atque amicis auxilium portabant. Hinc Portito, tas, frequenta. Gell. lib. 20. cap. 1. Crumenam plenam assiam portitans. Portatus, tus, actus portandi. Plin. lib. 9. cap. 35. Tædia exquisita perditore portata.
- PORTORIUM, RIJ**, [*Nolo. Gal. Le peage ou impost qui se paye aux ports. Hisp. El flete que se paga al barquero.*] πορτιδιον, nauium, & meices, quæ datur portitoribus. i. ijs qui nos cymba, uel pontone trans fluuium, uel fretum transijciunt. Item uectigal, quod portitori soluitur. idest, illi, qui redemit prouentum portuum, uel fluminum, uel lacuum, uel stagnorum. Lucil. libro 12. Et portu exportant clanculum, ne portorium dent. Plaut. in Asin. Iam ego hunc portitorem priuabo portorio. Cicero. l. de Inuent. Nam si Rhodius turpe non est portorium locare, nec Hermacreonti quidem turpe est conducere.
- PORTULACA**, [*Porcellana.*] ἀσπράγγιον, herba, frigida, & humida quæ dentium tollit stuporem. Plin. lib. 25. ca. 23. & l. 20. ca. 20. & Diosc. l. 2. ca. 138.
- PORTUNALIA**, inter quattuor Græciæ celeberrima certamina numerantur, in honorem Palæmonis, quem Latini Portunum uocant, instituta.
- PORTVNVS**, deus maris habitus ab antiquis: dicitur a portibus, quibus præesse credebatur. Vide Palæmon.
- PORTVS, TUS**, [*Porto. Gal. Vn port. Hisp. Puerto.*] λιμὴν, in datiuo, & ablatiuo plurali. Portus, locus in litore, naues ab hyemis, tempestatumque iniuria uindicans. Cic. in Verr. Statim sine ullo metu in portum ipsum penetrare ceperunt. Metaphoricè accipitur pro loco tuto. Cicero ad Brutum: Fugæ portus erat in tuis castris, & perfugium salutis in tuo exercitu. Inde, Rem in portu esse, dicimus, pro, in tuto, & extra omne periculum. Plaut. in Merc. In portu res est. Item in portu nauigare, pro securum esse metaphora a nauigantibus, qui cum in medio nauigant, undarum & uentorum arbitrio iactantur contra cum se in portum receperint, nihil habent negotij cum undis & uentis. Im pingere in portu, est in ipso statim operis initio peccare. Hinc Portuosus multos portus habens. Sallu. in Jug. Portuosior, & edificijs magis exornata erat.
- PORTVS, RI**, Indiæ rex, ab Alexandro superatus, deinde suorum dolo interemptus. Clau. Tradita captiuo spatiosior India.
- PORVS**, pori, [*Poro.*] priore producta, a medicis appellatur callus prædurus, ossium & cartilaginis fracturam ferruminans. ossa enim & cartilago, quod partes spermaticæ sint, semel fracta, numquam renascuntur. Ex uiscosiore tamen alimenti parte callus qui dam gignitur, quo ueluti glutino coniunguntur. Auctor Galen. 6. Therapeuti. Porus item quem esse lapidis, Pario marmor candore & duritia similis: quem Plinius inter eos annuerat, quicadaueribus afferuandis sunt idonei, lib. 36. capit. 17. In articulis item Pori dicuntur tumores ex crasso, terrestrique humore in eos ingruente collecti: qui nonnumquam etiam contrahuntur ex medicamentorum quorundam usu, quæ multam discutiendi, siccandique, nullam autem molliendi uim habeant. Pori autem, p. ca. medicis, proprie appellantur meatus cutis, per quos sudor erumpit, & pili.
- POSCA**, posca, εὐμακτορ, potio ex aquæ acetique mistura temperata. Plin. libro 30. Tormina sanat palumbus ferus, ex posca decoctus. Celsus Puscam appellat: Aetius, & Aegineta Phuscam.
- POSCO**, poscis, poposci, [*Demandare. Gal. Demander. Hisp. Demandar.*] αἰτέω, proprie rem debitam & honestam peto. Varro. poscere
- est quoties aliquid pro merito nostro deposcimus. Donatus: Poscimus imperiose: Postulamus iure. Aliquando protocare. Virg. 8. Aeneid. Haud acrem dubites in prælia poscere Turnum. Cicer. 3. Verr. Poscant maioribus poculis. i. prouocant se in iudicio ad largius potandam. Aliquando iudicare rem uenalem, & pretium eius taxare. Plaut. Merc. Tanti, quanti poscit, uia tanti emam illam? Aliquando requirere, exigere. Cæs. 4. Bel. Gal. Ad quos se celeriter, cum usus poscit, recipiunt. Appoico, i. uise posco, exigo. Ter. in Heau. Hæ talenta dotis apposcent duo. Exposco, multum posco. Liu. lib. 1. Pacem precibus exposcunt. Virg. lib. 3. Sed uotis precibusque iubent exposcere pacem. Reposco, quod meum est, repeto. Virgil. Parthosque reposcere signa. Plaut. in Curc. Quam tu uirginem me reposcis.
- * **POSIDÈVM**, siue Posidium, opidum in finibus Macedoniæ, non procul a Strymone amne.
- * **POSIDIPPVS**, comicus Cassandrus.
- * **POSIDONIA**, opidum Lucaniæ.
- POSIDONIVS**, philosophus, discipulus & successor Panætij, ex Apamia Syriæ, (ut Str. l. 14. auctor est) sed Rhodius existimatus, quia Rhodi uixit, ut & Apollonius Molo dicitur est Rhodius, cum esset Alabandenſis, utrumque audiuit Cicero.
- POSITIO**, [*Sito. Gal. Situation, assiette. Hisp. Positura.*] situs. Quint. lib. 3. cap. 7. Quæ ex loci positione, aut munitione sunt. Columel. lib. 1. cap. 6. Cæli positio maxime frigida. Cice. pro Flac. De quorum urbis positione, propter pulchritudinem, etiam inter deos certamen esse proditum est. A dialecticis & rhetoribus Positiones appellantur, ipsa ueluti fundamenta, quibus argumenta, innuntur. Quint. lib. 2. cap. 10. Argumenta ex ipsis positionum inijs ducimus.
- POSITIVVS**, a, um, quod primo positum est, nec aliunde deriuatum. unde grammatici positiuum a comparatio & superlatiuo distinguunt, quod illud sit quasi fundamentum istorum.
- POSITURA**, æ, [*Sito, positione.*] positio. Gel. lib. 4. c. 1. Quo habitu, qua forma, qua positura stelarum aliqui nasceretur.
- POSITVS**, us, [*Positione, sito.*] θισος, positio, situs. Ouid. 4. Fast. Trinacris a positu nomen adepta loci. Tacit. lib. 5. ille positus siderum ac spatia dimensus. Celsus in principio l. 7. Positus ossium, figuratque indicabo.
- POSITVS**, [*Posso, collocato. Gal. Posé, mis. Hisp. Puesto.*] parti. sui uerbi significationem retinens, idem quod situs, locatus. Cic. de leg. agr. Roma in montibus posita. Idem pro Pompeio. Inſula Delos in Aægeo mari posita. Nonnumquam pro depositus, Liu. 7. positus omnium aliarum rerum curis. Pro examinato, sic enim interpretatur Seruius locum. Virg. 4. Aen. Sic te ut posita crudelis abesse? Positus super armamentarium. Præfectus armamentario. Cur. lib. 6. Nobili iuueni, super armamentarium positus, quod scelus pararetur, indicat.
- POSSESSIO**, onis, [*Posseſso, possessione, podere. Gal. Possession. Hisp. Posseſſion.*] κτισις, γουη, in Pandect. est actus, siue ipsum ius possidendi. Cic. 2. Offi. quinquaginta annorum possessione mouere, iniquum putabat. Posseſſio fiducia, quæ ea conditione nobis traditur, ut eam alteri postea restituamus. Liu. 22. Nabidi eam tyranno fiduciariam (subaudi ex superiorib. Posseſſionem) dare optimum uisum. Interdum Posseſſionis nomine intelligimus fundum, siue agrum, aliam ue quamuis rem immobilem. Cic. in Cat. Qui magno ære alieno, maiores etiam possessiones habent. Idem in Parad. Prata, & areas magno æstimant, quod ei generi possessionum nemo nocere potest. Cicero ad Valerium: Is habet in Volaterrano possessionem. Hinc posseſſiuncula, deminu. Cic. Att. libro 13.
- POSSESSIVVS**, a, um, κτητικός, ut Nomen posseſſiuum, quo res posseſſa significatur: ut Euandrius enſis, qui ab Euandro posseſſetur.
- POSSESSOR**, oris, [*Posseſſore. Gal. Posseſſeur. Hisp. Posseedor, que posse.*] ο κηκτημένος, qui posseſidet. Liu. 3. Sine querelis posseſſorum plebem in agros ituram. Virg. 9. ecl. Posseſſor agelli Diceret, hæc mea sunt. Fæmminum posseſſetrix. ut, Posseſſetrix monilis, apud Afranium referente Nonio.
- POSSIBILIS**, le, [*Possibile. Gal. Possible. Hisp. Cosa que puede ser.*] δυνατός, Pla. in Stich. possibile est suauium dare amicum amice? Quint. l. 3. c. 8. Possibile, durum aut esse uocabulum, sed necessarium, cum aliud non habeamus.
- POSSEDEO**, es, [*Posseſdere. Gal. Posseſder. Hisp. Posseer.*] κτάσθαι, in Pandect. in dominio seu potestate ea habeo, ex antiquo nomine Pos, quod potentem significabat, & uerbo Sedeo. Ter. in And. Quæ illius fuerunt, posseſidet. Cic. pro Quin. Omnia bona posseſſa non esse conſtitui, quod bonorum posseſſio spectetur non in aliqua parte, sed in uniuersis, quæ teneri ac posseſſideri possint. Posseſſus, a, um, participium. Oui. l. 1. Am. el. 2. Et posseſſa ferus pectora uersat amor. Posseſſidere bona ex edicto, est per aduicationem, siue per decretum.

POSSVM, potes, potui. [*Potere. Gal. Pounoir, avoir puissance. Hisp. Poder.*] *δύναμις*, ex Pos, & sum: quasi potens sum. constituitur quandoque cum ablatiuo. Liu. lib. 10. Pecunia, qua multum poterant, freti. Habet aliquando post se accusatiuum. Virg. 9. ecl. Non omnia postsumus omnes. Sæpius ponitur sine casu. Plaut. Non hic ut possit, editis posse cupit, ut edat. Pro ualere. Cic. 1. Tusc. Post sunt oculi, potest caput. Potesse, apud Plaut. in Aul. Pro posse. Cic. ad Lentulum: Poterat ac utrumque præclare, si esset fides. Iungitur interdum accusatiuum cum apud, & ualeo significat: ut, Hic apud principum plurimum potest. Cic. 3. Ver. Is, qui apud istum plurimum poterat.

POST, [*Dapoi, dopo. Gal. Apres. Hisp. Después.*] *μετά*, præpositio, quæ & composita, & separata inuenitur. Separata ordinem demonstrat siue loci, siue temporis, siue alicuius alterius rei, & deferuit accusatiuo. Virg. 1. ecl. Post aliquot mea regna uidens mirabor aristas. Hor. 1. 1. epist. O ciues, ciues, quærenda pecunia primum est, Virtus post nummos. Quandoque tamen ponitur loco aduerbij Postea, & hoc quando nulli casui seruit, aut quando iungitur ablatiuo. Virg. 1. Aen. Post mihi nõ simili pœna commissa lucetis. Sallust. Vbi periculum aduenit, inuidia atque superbia post fuerit. Cum ablatiuo. Virg. lib. 6. Venerabile donum Fatalis uirgæ, longo post tempore uisum. In compositione etiam eandem fere habet significationem, quam separata: ut Postpono, post habeo, Postea.

POSTEA, [*Dapoi, nell'auenire.*] *ἐπείτα*, ex Post & Ea, idem significat, quod Exinde. Sal. in Catil. Postea Piso in citeriorem Hispaniam missus est. hinc posteaquam, sicut & Post, Postquam, quæ ab hæ connexionæ particulæ sunt, quibus prædictis sequentia connectuntur. Cic. Plancio: Posteaquam de meo cursu reipusum uoce reuocatus. Aliquando inter Postea & Quam interponitur uero, & significat Sed posteaquam. Idem Appio. Postea uero, quam ita cepi.

POSTERIOR, & hoc posterius, *ὑστερος*, comparatiuum a Posterus. unde Posteriora in animalibus dicuntur, quæ a tergo sunt. Cic. 12. Phil. Posteriores cogitationes, sapientiores solent esse. Interdum idem est quod uilior, abiectionis. Idem Att. 1. 10. Quorum utriusque semper patriæ salus posterior sua dominatione fuit. Terent. in Ad. Non posteriores feram. Vbi Donatus: Non posteriores feram: subauditur Partes.

POSTERITAS, atis, [*Difcendenti. Gal. Posterité. Hisp. La generacion uenidera. Los descendientes.*] *οἱ μεταγενεσθῆσιν ἀπογονοί*, ipsi posterit. Cicer. in Lælio. Separare uideo, Scipionis & Lælij amicitiam notam posteritati fore. Quid. 1. de Pont. el. 5. Quam laudem a fera posteritate ferat.

POSTERUS, [*Nell'auenire.*] aduerbium, postea. Plaut. in Amphi. Ne tu posterus in me culpam transferas. Cic. 6. Ver. Iubet iste posterius ad se reuerti.

POSTERVS, a, um, [*Sequente. Gal. Qui fuit apres, suiuant. Hisp. Cosa siguiente despues de otra.*] *ὑστερος*, temporis ordine subsequentes: ut, postera dies. i. sequens. Virg. 1. 4. Postera Phæbæo lustrabat lumine terras. Cic. 4. Ver. Postero anno Metellius mentionem tui census fieri uetat. Hinc posterit dicuntur, quicumque ex nobis & post nos etiam ex alijs nascuntur. Cicero. 3. de Natu. Deo. Exparentur hæ penæ a liberis, a nepotibus, ac posteris. Plin. libro 12. cap. 1. Tam digna miraculo, ut Licinius Mutianus prodendum etiam posteris putarit. Cum dicitur, In posterum differre, subauditur, tempus. Cicer. pro Mur. Sapiens, ac multa in posterum prospiciens. Cicer. in Catil. Magna tempestas inuidiæ, si minus in præsens, at in posterum impendet. Postero, absolute, pro postero die. Taci. lib. 4. Cum postero ad quæstionem traheretur. Hinc Præposterus, qui rerum ordinem perturbat. Cic. Cass. Præposteros habes tabellarios. Præpostera libido nefandum masculæ libidinis flagitium, in quo naturæ ordo peruertitur.

POSTPERUO, [*Postporre.*] *ὑστερον τιθεμαι*, postpono. Plin. 1. 3. c. 4.

POSTHABEO, es, [*Postponere. Gal. Postposer, estimer moins. Hisp. Post poner.*] *ὑστερον τιθεμαι*, postpono. Teren. in Phor. Omnes Posthabui mihi res. Virg. 7. ecl. Posthabui tamen illorum mea serua ludo. Cic. 5. Tusc. Ut omnibus rebus posthabitis, totos se in optimo uitæ statu exquirendo collocarent.

POSTHAC, [*Nell'auenire. Gal. Dorefnauant, ci apres, alauenir. Hisp. De qui adelant.*] *μετά ταύτα*, in futurum, quasi post hoc tempus. Teren. in And. Posthac quas faciet de integro comædias.

POSTICVLA, æ, ὀπίθῃ δόμου, dimin. a Postica pro posteriore domus parte. Appu. Per quandam breuem posticulum intro uocat me.

POSTICVLM, li, aliud dimi. idem significans. Plin. in Trin.

POSTICVM, ci, [*L'uscio di dietro della casa. Gal. Le derrere, ou l'huis de derrière d'une maison. Hisp. El postico detras de la casa.*] *πλάγια θύρα*, a postulando, ostium est in posteriore parte ædium. Plaut. in Stich. Aliud posticum ostium intrarum harum ædium. Horat. lib. 1. epist. Atria seruientem postico falle clientem. Pro nodem postica fœmi-

gener. Ammianus. Per posticam ingressus. Postica etiam augures appellabant Plagam Septentrionalem: quod qui inauerantur, hanc cæli partem a tergo habebant. Item posticalinea est in agris diuidendis, quæ ab Oriente in Occidentem spectat. Omnia denique, quæ post nos sunt, postica dicuntur. Proprie autem Posticus, a, um, est illud, quod post nos est. Quando uero Anticam, & Posticam dicimus subauditur nomen pars, uel aliud simile. Persius Sat. 1. Posticæ occurrit sannæ id est, arrifioni factæ a parte posteriore. Auso. Postico uulnere fessor.

POSTIDEA, post id, deinde, [*Dipoi.*] Plaut. in Stich. Aequius, est, nos potiorum habere te, postideam uiros nostros.

POSTILENA, æ, penulti. pro. *ὑπερῖς*, incurium lignum, siue crassum lorum, quod sub iumentum cauda ponitur: a post stando dictum, quod posteriore iumentorum partem exornet. Plaut. in Call.

POSTILLA, [*Particella.*] duæ dictiones in unam coniunctæ per subunionem, idem significantes quod Postea, auctore Donato. Teren. in Eunu.

POSTIS, [*Le balestrate delle porte. Gal. Le posteau d'un huis, auquel il est attaché & ferme. Hisp. Las puertas para cerrar, o el bastidor de la puerta.*] *παρυσίδες*, in ædificijs dicuntur latera ostiorum, ex lapide ligato ue, quorum aliter fores sustinet cardinibus affixis, alter feram recipit & repagula, cum ostium clauditur. Virgilius secundo Aeneid. Hærent parietibus scalz postesque sub ipsos Nituntur gradibus. Cic. pro domo. Tectis, & postibus meis bellum intulisti.

POSTLIMINIVM, nij, *ἀναπόμυμιον*, ex post, & Limen componitur: quæcumque enim a nobis alienata ad hostem perueniunt, cum a nostro limine exierint, si post ad diem limen reuertantur, postliminio redeunt. Festus: Postliminio receptus est, si qui extra limina, hoc est, terminos provincie captus fuerat, rursus ad propria reuertitur. Paulus Iureconsult. de Cap. 1. Postliminium. Postliminium est ius amissæ rei recipiendæ ab extraneo, & in statum pristinum restituentis, moribus ac legibus constitutum. nam quod bello amissum, aut etiam circa bellum, hoc si rursus recipiamus dicimus postliminio recipere. Ser. Sulpitius, referente Cicerone in Topicis, in dictione Postliminium, nihil notandum putauit, nisi particulam Post, reliquam uocabuli partem solum additamentum putabat: tamquam Liminium nihil significaret: ut Tullium, supplementum est in Meditullio. Scæuola autem putauit Postliminium ex duabus dictionibus post, & Limen, esse compositum. Postliminio quietis, apud Appuleium, significat post quietem, nam reuersio quædam postliminij uocabulo significatur.

POSTMITTO, is, [*Postporre.*] posthabeo. Cic. pro Cael. Quod in alicuius agrestis periculo non postmitteret, id homo eruditus insidij doctissimi hominis dissimulandum putaret.

POSTMODVM, [*Dipoi, dopo. Gal. Apres ce, puis. Hisp. Después.*] postea, quasi post modo, Liu. lib. 1. Sæpe ex iniuria post modum exortam gratiam. Dicitur & Postmodo. Idem lib. 4. Fore ut postmodo gaudeant se ire moderatos.

POSTOMIS, dis, *επισομῖς*, ferrum est, teste Nonio, quod ad cohibendam equorum tenaciam, naribus, uel morsui imponitur. Lucilius. Postomides huic ingentes de naribus pendunt.

POSTPONO, nis, sui, situm, [*Postponere. Gal. Postposer, estimer moins. Hisp. Postponer.*] *ὀπί ἑλλεπόνως, ποίω*, retro pono, posthabeo, Plin. lib. 13. cap. 19. Cyrenaica regio loton suæ postposuit paliuro. Quid. 6. Metam. Voxque est postponere natis Ausa suis. Hor. 1. epist. 18. Scorto postponere honestum officium. Aliquando pro onittere. Cic. Fr. ad Tironem. Omnia postposui, dummodo præceptis patris parcerem, Cæf. 6. Bel. Gal. Ut omnia postponere uideretur.

POSTPRINCIPIA, dictio composita, qua Varro apud Gel. utitur lib. 16. c. 18. Pro progressu rei alicuius, qui principia subsequitur. Voluptas (inquit) uel utilitas talium disciplinarum in postprincipijs existit.

POSTQVAM, [*poi che. Gal. Apres que, depuis que. Hisp. Después que.*] connexionæ particula, qua dicta sequentibus connectuntur. Virg. 2. Aen. postquam altos tetigit fluitus.

POSTREMO, [*Vltimamente, finalmente.*] *τὰ ὑστατα, λεγεται*, aduerbium ordinis, denique, ultimo loco, tandem. Sal. Postremo omnibus modis pecuniâ trahunt. Pro eodem etiam dicimus. Ad posterum. Postremum pro Vltimum. Teren. in And. Si id facis, hodie Postremum me uides.

POSTREMVS, superlat. [*Vltimo.*] *ὑστατος*, ultimus. Teren. in Phorm. Hæc eius fuit postrema oratio. Postremos homines, pro sceleratissimis, dixit Brutus ad C. Quod si Romanos nos esse meministis, non audacius dominati cuperent postremi homines quam id nos prohiberemus. Pro Rôcio Amer. Sin id (ad id est) ut homines postremi pecunijs alienis locupletarentur.

POSTRIDIE, [Il giorno seguente. Gal. Lendemain. Hisp. Un dia despues.] τῆ ὑστεραίᾳ, idem est, quod postero, uel sequenti die. Gell. lib. 1. 9. cap. 2. Die pristinā eodem modo dicebatur, quod significabat, die pristino, id est, priore, quod uulgo Prīdie dicitur, conuerso compositionis ordine, quasi pristino die. Festus uero (cui magis accedendum puto) compositionem Prīdie antiquam esse inuuit, cum ait: Prīgnus dictus est, quod ante quam mater secundo nuberet, est progenitus. Pri enim antiqui pro præ dixerunt. Prīdie igitur, ex Præ, & Die compositum, priori, siue præcedenti die, siue die uno ante significat. Postridie uero, postero die. Laët. lib. 5. de utroque exemplum posuit loquens de Carneade. Is (inquit) disputauit de iustitia copiose; sed disputationem, quam postridie contraria disputatione subuertit, & iustitiam, quam prīdie laudauerat, sustulit. Plaut. in Stic. Quotidie prīdie caueat, ne faciat, quod pigeat postridie. Prīdie igitur priori die, siue præcedenti die significat, ut etiam apud Catonem lib. de re rust. Si ueni purgare uoles, prīdie ne cener. Postridie uero, postero die. Nec post tres dies ullo modo significat, ut hoc Catonis exemplum apertissime demonstrat, ex lib. de re rust. c. 65. Oleam a foliis & itercore purgato: postridie, aut post tertium diem, quam lecta erit, facito. Non enim adieciſſet diem tertium, si Postridie post tres dies significare. Habent autem Prīdie, & Postridie aliquando post se hos genitiuos Eius diei. Cic. Lentulo: Sententiam Bibuli de tribus legatis prīdie eius diei fregeramus. Cæſ. lib. 1. Bel. Gal. Postridie eius diei Cæſar præſidii utriusque caſtri, quod satis esse uisum est reliquit. Aliquando etiam alius eius genitiuus iungitur: ut, Prīdie, siue postridie Kalendarum, Nonarum, Iduum. Nonnumquam & accusatiuum habent. Cicero Appio: Prīdie Nonas Iunias cum esse uis Brundisii, hoc est, die ante Nonas. Liuius: Postridie Idus rebus diuinis superfederi iustum. Quo item modo, Postridie Kalendarum dicitur, id est, die post Kalendarum. Cic. Att. Prīdie compitalia uenit. Interdum Prīdie & Postridie sequitur Quam: ut, Prīdie quam intres patriam, sacrificium facito. Liu. lib. 2. Cum prīdie quam legatis ad Tarquinius proficiscerentur, cenatum apud Virrellios esset. A Prīdie fit Prīdianus, na, num, Sueton. in Calig. Marcellent: adhuc stomacho prīdiani cibi onere. Pla. in Mil. Postriduo dixit pro postridie.

POSTULO, itulas, [Demandare. Gall. Demander, re querir. Hisp. Demandar como en juyzio.] αἰτῶμαι, meo quodammodo iare aliquid peto: in qua significatione præter accusatiuum habet & ablatiuum mediante præpositione A, uel Ab. Cicero libro 2. epist. Omnia uolo a me postules, & expectes. Interdum est requirere, uel exigere: ut cum dicimus, Res, locus, persona, tempus, causa, hoc uel illud postulat. Idem pro Ligario: Longiorem orationem causa forsitan postulat, tua certe natura breuiorem. Idem 2. de Orat. Ut causa natura, & temporis ratio postulat. Nonnumquam accusare in iudicio. Sueton. in Cæſ. Dolabellam repetundarum postulauit. Idem in Augusto: Postulabat in iuriarum. Interdum est cupere, uelle. Terent. in Adelph. Per oppressionem, ut hanc mihi eripere postulet. Idem (sicuti docet Vlpianus. l. j. ff. de Postu.) est desiderium suum, uel amici in iure apud eum, qui iurisdictioni præſert, exponere, uel alterius desiderio contradicere. Postulare questionem: eius est, qui iniuriam sibi factam queritur: aut alteri, quam uindicare ad eum pertineat. Liuius 2. Item Postulatio, querella. Plautus in Bacch. Acris postulatio hæc est, cum huius dicta intelligo. Proprie tamen postulatio, idem fere est, quod petitio. Cicero Att. libro 3. Est illa impudens postulatio. Idem pro Mur. Concessit senatus postulationi tuæ. Postulata fulgura, inquit Festus, quæ uotorum, aut sacrificiorum spretam religionem designant: Postulatum, ti, ipsa postulatio. Cæſar 4. Bell. Gall. Conueniunt, ut de eorum postulatis cognosceret. Cicero 4. Verr. Hoc commoti dolore, postulata consilibus.

POSTVORTA, dea Romanorum, quod futura prospiceret. Macrobi. libro 1. Saturn.

***POTAMVS**, opidum Atticæ, apud Plin.

POTENS, tis, [Potente, che uale assai. Gal. Qui pent. puiffant. Hisp. Poderoso, o feñor.] δυνατός, tam participium, quam nomen inuenitur, a Possum. Sed quando participium est, tempus significat, & accusatiuum iungitur nominum, uel uerbo infinito, nec comparisonem accipit: ut, Multa potens, potens pugnare. Quando uero nomen caret tempore, & genitiuum iungitur, & comparisonem accipit. Liuius 26. Dum liber, dum mei potens sum, effugere mortem. Cic. Att. lib. 2. Potentissimorum hominum contumaciam numquam tuli. Duo reges potentissimi, apud eundem pro Man. Potens imperii, qui imperium obtinet. Potens regni, id est, regno maturus. Liu. Iuuenem iam esse dictitans ac regni potentem. Idem 8. Inter sarcinas obiacentes, neque pugnae, neque fuga, satis potenter caduntur. Potens uiri uirgo, id est, nubilis, & uiro matura. Diua potens uteri, Ouid. 9. Met. Potens cum ablatiuo, Virg. 1. Aen.

Terra antiqua, potens armis, atque ubere glebæ,

Quid. epist. 13. Claſſe uirique potens, Potens, substant. Luc. lib. 1. Ausus & arnatos plebi miscere potentes.

*Cicero pro Domo; Cum tu florens & potens per medium forum uolitates.

POTENTATVS, us, [Potentia.] δυνασία, potētia. Cæſ. 1. Bell. Gall. Cum de potentatu inter se contenderent, Liu. 26. Aemulo potentatus inimicus.

POTENTIA, æ, [Potentia, potēstā. Gal. Puiffance, force, autorité. Hisp. Potencia, señoría.] δυναμις, potēstas. Virg. 1. Georg. Rapidie potentia Solis. Aliquando pro auctoritate, & opibus ciuilibus. Cicero 2. de Inuent. Potentia est, ad sua conseruanda, & alterius obtinenda, idonearum rerum facultas. Differunt secundum Priscianum Potentia & Potēstas, quod potēstas magis pro ui accipitur, Potentia, pro dominatione. Cicero 3. Offic. Omnia certa & honesta negligunt, dum potentiam consequantur. Plinius epist. 3. libro tertio: Fuit inter principes ciuitatis sine potentia, siue inuidia. Potenter, Horatius in Arte: Cui lecta potenter Erret res.

POTENTIA, ποτεντία, Ptolemæo opidum est Piceni. Cic. de harusp. resp. Factus in agro Piceno Potentiæ nunciatur terræ motus.

POTESVM, [Poffo.] ueteres dicebant, quod nos dicimus Possum. Ter. in Eu. Amatores audieram mulierum esse maximos: Sed nihil potesse. Plaut. in Aul. Censent talentum magnum exorari potesse Ab isto sene?

POTESTAM, [Potēstā,] pro potestate ueteres usurparunt. Pla. Neque desidiæ in otio operam dedisse, neque potestam sibi fuisse.

POTESTVR, pro potest, apud antiquos, Nonio teste. Pacuinus: Si qua potestur inuestigari uia. Luc. libro 3. Expleri nulla ratione potestur.

POTESTAS, potestatis, [Potēstā. Gall. Puiffance, seigneurie. Hisp. Potencia, señoría.] δυναμις, a uerbo Possum deducitur, & multa significat, ut Paullus inquit in l. potestatis, de uerborum signific. nam in persona magistratum, imperium significat; in persona liberorum, patriam auctoritatem; in persona seruorum, dominium. At cum agimus de noxæ deditio, cum eo, qui seruum non defendit, præsentis corporis copiam, & facultatem. Potestas etiam principes ipsi dicuntur, qui in potestate constituti sunt, quos Græci δυναστας uocant, & ita, qui magistratus gerunt, & habent eorum imperium, hoc est, gladii potestatem ad animaduertendum in facinorosos homines, & iudicium præſunt. Sueton. de Clar. Iurisdictionem de fideicommissis, Potestatibus demandauit. Pro consilio & ratione; unde Exire aliquem de potestate dicimus, mentis impotem fieri, ut apud Ciceronem 4. Tusc. iratos proprie dicimus exisse de potestate, id est, de mente. Dicimus, Dare potestatem alicuius rei cuiquam: Deferre alicui alicuius rei potestatem: Facere potestatem alicuius uiri, est dare aditum ad illum: Habere potestatem alicuius rei: Habere aliquem in sua potestate: In potestate alicuius esse. Aliquando tamen exponitur pro ex eius consilio pendere, ei obtemperare. Permittere potestatem alicui alicuius rei: Peruenire in potestatem alicuius: Redigere aliquem in suam potestatem: Dimittere ex potestate: Tenere aliquem in sua potestate: Tradere potestatem alicui alicuius rei: Venire in potestatem alicuius. Quæ tum erat potestas, dixit Cic. pro Clu. pro, Quod tum poterat fieri. Orationes in quibus uerbum possum ponitur, efferri possunt eleganter per nomen Potestas. Terent. in And. Cuius tibi potestas summa seruandi datur: id est, potes seruare illum. Ibidem: Potestas fuit liberius uiuendi, id est, potuit liberius uiuere. Cic. pro Quinct. Potestas tibi fuit quotidie hominem admonendi. Plaut. in Stic. Malefacendi est mihi potestas.

***POTIDAEA**, urbs Macedoniæ, Cassandria dicta. Plin.

***POTEDAMIA**, urbs Aetoliæ.

POTINA, teste Nonio, deæ nomen apud Romanos, quæ puerorum potui præſidere putabatur, ut Edusa eorundem alimentis.

POTI, nis, [Benanda, beueraggio. Gall. Bruuage. Hisp. Benida.] ποτίς, potus. Pla. in Stic. Potione uinacea onerabo gulam. Cic. de Finib. Cibo, potioneq. fames, sitisq. depulsa.

POTIONO, as, [Dar da beuere.] ποτιζω, potionem præbeo. passiuum Potior. Suet. in Calig. Creditus potionatus a Cæſonia uxore.

POTIOR, & Potius, [Megliore, meglio. Gall. Milleur. Hisp. El mejor.] κρείττω, βέλτερον, comparatiuum ab antiquo nomine Potis, idem significans, quod melior & melius. Cicero 4. Tuscul. Filius plus pollet, potiorque est patre. Potissimum superlatiuum, id est, optimum, præcipuum. Plinius epitola 79. Si hoc opusculum nostrum, aut potissimum esset, aut solum. Sic potissima ratio, potissima nobilitas. Hinc Potius, Potissimum, uel Potissime aduerbia, quæ significant magis, & maxime. Differunt autem Potius, & potissimum, seu potissime; quod Potius ad duo tantum, Potissimum ad plura refertur: ut, Quem potius instituam heredem? Fabium, an Lucium? aut, Quam naturam potissimum erudiam? si multæ sint. Ad Her. l. 1. Ex comparatione, in qua per contentionem

nem utrum potius, aut quid potissimum sit, quaeritur. Idem ibidem: Cum quaerit orator, utrum de duobus potius, aut quid de pluribus potissimum dicat. Cicero in Laelio: Haecenus mihi uideor, de amicitia quid sentirem, potissime dixisse. Plaut. in Pleud. Hunc diem sumptissimum potissime. Inuenitur tamen quandoque incolumitati referri ad duo. Cicer. quamquam praestat honestas incolumitati, tamen utri potissimum consulendum sit, de liberetur.

POTIOR, potioris, [Godere, Gal. jouir de quelque chose. Hisp. Alcanzar y gozar lo deseado.] $\kappa\rho\upsilon\tau\acute{\epsilon}\omega$, a Potis deducitur, hodie magis quartae coniugationis est. olim etiam tertiae. Virgil. 3. Aeneid. Fas omne abrumpit & auro Vi potitur. Ovidius. 3. Meta. Tuque tuis armis, nos te potiremur Achille. In infinitiuis, & participijs praeteriti & futuri temporis semper quartam coniugationem sequitur, numquam tertiam. Est autem Potiri, uori sui in re aliqua desiderata comotem fieri. habetque modo genitiuum, modo ablatiuum. Cicero Lent. lib. 1. epist. Si tibi exploratum sit, eius regni potiri posse. ad Herenn. lib. 1. Atheniensium potiti sunt Spartiatæ. Cicero. 1. Offic. Omni Macedonia gaza potius est Paulus. Idem 2. de Inuentio. Si eo portu potiti essent. Nonnumquam idem est quod fruo, & sic ablatiuo potissimum iungitur. Cicer. de Senec. Si his uoluptatibus bona aetas fruitur libentius: primum paruulis fruitur rebus: deinde ijs, quibus senectus etiam si non abunde potitur, non omnino caret. Nonnumquam etiam accusatiuis, sed rarius. Terentius in Adel. Patria potitur commoda. aliquando etiam cum genitiuo. & praecipue Rerum. Cic. ad Lent. lib. 1. Otium ijs, qui potiuntur rerum, praestatur uidentur.

POTIS, & Pote, [Potente.] $\delta\upsilon\upsilon\alpha\tau\acute{\iota}\varsigma$, adiect. potior, potissimus, idem quod potens, potentior, potentissimus, uel bonus, melior, optimus. Virg. 3. Aeneid. Nec potis Ionios fluctus superare sequendo. Cic. 2. Tulc. ex antiquo aliquo poeta: Neque sanguis ullo potis est pacto profluens consistere. Ter. in Phor. Potior sit, qui prior ad dandum est. Ut potior sit inquit, id est melior. Superlatiuum Potissimus fere exponitur, per praecipuus. Quint. lib. 10. cap. 3. Ut semel, quod est potissimum, dicam. Pote apud ueteres aliquando pro possibile. Plaut. in Casi. Nec pote quidquam commemorari.

POTITIVS, senis nomen, quem cum Pinario altero sene sacris suis praeficit Hercules. Seruius explicans illud Virg. 8. Aen. Primusque Potitius auctor. & Liu. lib. 5.

POTIRO, tas, freq. a Poto, consuetudinem potandi habeo. Plaut. in Amph. Hac patera Pterela rex potitauit. Idem Asin.

***POTNIAE**, $\rho\omicron\tau\upsilon\iota\alpha$, Magnesia opidum fuit Pli.

PORO, tas, tauri tatum, & Potum, [Bere. Gal. Boire. Hisp. Beuer.] $\rho\iota\upsilon\omega$. bibo. Cicero de Clar. Orat. Si potare uelis, de dolio tibi hauriendum est. Idem 2. Phil. Totos dies potabatur. Idem 2. de Fin. ipsum cum uigilijs, & fame cruciaretur, clamat beatiorem fuisse, quam potantem in rosa Thorium. Aquam potare galea. Tibul. l. 2. Ecl. 7. Acetum acre potare. Hor. 2. Ser. Sat. 3. Virg. 3. Georg. Ex lac concreatum cum sanguine potat equino. Arbores quoque potare dicuntur, cum liquor radicibus affunditur. Plin. libro 12. capitulo 1. Docuimus etiam arbores uina potare. Lanæ etiam colores potare dicuntur. Plinius libro 9. cap. 38. Potandus, a, um. Ouidius 2. Fast. Dumque parant epulas, potandaque uina ministri. Potatus, a, um, ut, potata aqua. Plin. lib. 2. capitulo 103. Potator, qui potationibus indulget. Plaut. in Men. Potatio, actus potandi. Cic. 1. de Diu. Si, modicisque potationibus ita est affectus, ut sopito corpore ipse uigilet. Plaut. in Sri. Quot potationes nulli, quot prandia. Poturus, a, um, ut Terra potura cruores, Stat. 12. Theb. Oues poturæ, Prop. l. 4. el. 4. Potor, oris, Potator. Horat. 1. ep. 20. Nulla placere diu, nec uiuere carmina possunt, Quæ scribuntur aequè potoribus.

POTORIUM, rii, [Bichiero.] $\rho\omicron\tau\upsilon\iota\omega\upsilon$, uias ad potum deputatum.

POTORIUS, a, um, quod ad potandum pertinet. Plinius lib. 33. capitulo 10. Ptolemæum Var. tradit, mille conuiuias totidem aureis potorijs tantam uasam cum ferulis saginasse. Ampulla potoria, Martial. lib. 14.

POTULENTIS, a, um, [Ebricato. Gal. Yurogne. Hisp. Embriago, horrachio.] $\mu\epsilon\theta\upsilon\sigma$, potus, ebrius. Sueton. in Othone: Fertur & noctibus uagari solitus, atque inualidum quemque obuiorum, aut potulentum carpere. Interdum potij idoneus. Gel. lib. 4. cap. 1. Penus est, quod esculentum, aut potulentum est. Sic enim nonnulli maluit legere, quam Potulentum.

POTUS, ta, tum, partic. $\sigma\iota\upsilon\mu\acute{\epsilon}\nu\omega\varsigma$, in utraque significatione sumitur: in actiua pro eo qui abunde potauit. Ouid. lib. 3. Fast. Visa est mihi digna relatu pompa, senem potum pota trahebat anus. Cicero. Treb. l. 7. Domum bene potus redi ram. In significatione passiuæ. Oui. loco iam citato. Tanto est albula pota deo. Ouid. lib. 15. Met. Noctæ nocent potæ.

POTYS, tus, [Benahda, baueraggio. Gal. Benaage, Hisp. Bewida.] $\rho\omicron\tau\iota\varsigma$, pot-

tio. Cic. 4. Tul. Ne mente quidem recte uti possumus, multo cibo, & potionis repleti. Et in Catone: Santum cibi & potionis adhibendum, ut reficiantur uires, non opprimantur. Pl. lib. 10. c. 72. Serpentes exiguo indigent potu.

P A N T E R

PRÆ, [Auant, in $\alpha\upsilon\tau\acute{\iota}$. Gal. Deuant. Hisp. Ante, delznte.] $\pi\rho\omicron$, praepositio idem significans, quod ante, & modo absolute ponitur: ut apud Ter. in An. I praë, lequar. Modo cum ablatiuo: ut, praë oculis. ante oculos, praë cunctis. ante cunctos, uel plus quam cuncti. Nonnumquam causam denotat, accipiturque pro ob. Terent. in And. praë studio dum efficias quod cupis. 1. ob. studio. Idem in Eunu. Misera praë amore. Item idem ualer quod Praeter. Gel. lib. 1. Praë se uno, & ceteros omnes rudes esse, atque agrestes praëdicabit. i. praeter unam ancillam. Aliquando respectum importat siue comparisonem. Terent. Eun. Illum contempni praë me. Plaut. in Persa. Res omnes relictas habeo; praë quod tu uelis. In eadem significatione dicimus praë quam. Plin. in Amph. Parua res est uoluptatem in uita, atque in ætate Agenda, praë quam, quod molestum est. Composita significat ante, uel prius. ut, Praëpono, Praëfero. Aliquando super: ut praëfectus, Praëfideo. Aliquando ualde, ut Praëclarus. Magis autem auget, quam Praëiungiturque cum aliquibus dictionibus, cum quibus illud nõ iungitur: ut, Praëpotens, Praëcellus, Praëclarus, Praëfulgens, Praëdiues, Praëdulcis, Praëdurus, Praëlargus, Praëlongus. Significat quancumque etiam ante tempus, siue praeter morem aliorum: ut Praëcæuus, Praëcox ingenium. Aliquando superuacue ponitur, ut Praëmior, praëingo, quæ significant quod eorum simplicia. A. Praë, sit, Praëut, quod collocationem significat. Plautus. Modestior nunc quidem est de uerbis, praëut dudum fuit, id est si pristinis eius mores respicias. Hinc & praeter, ut a sub subter, in Inter, pro Propter.

PRÆACUO, $\pi\rho\omicron\theta\eta\omega$, ante acuo. Cato de re rust. Vitem teneram praëcuiuo.

PRÆACUTVS, [Molto acuto.] ualde acutus. Pli. li. 11. ca. 27. Asperitas praëacuta in dorso. Cæf. 2. Bel. Gal. Praëacutas trabes in muro collocabat, Cuspis praëacuta, Ouid. 7. Met.

PRÆALTVS, [Molto alto.] ualde altus. Liu. 10. Ostium fluminis praëalti. Praëaltus alueus, idem. 5. Praëalta rupes, idem 10.

PRÆBERE, o, praëbes, [Dare.] $\pi\rho\alpha\rho\epsilon\chi\omega$, ex praë, & habeo, abiectis a, & h, significat de, exhibeo. nam qui aliquid praëbet, id praëhabere dicitur. Cic. 2. de Nat. De. Aer salutare, & uitalem spiritum praëbet animantibus. Hor. in Ser. Sunt qui conuiuias salibus conpergere gaudent, Praëter eum, qui praëbet aquam. Aliquando ostendo. Terent. in Ad. Seruum haud illiberalem praëbes te. Dicimus autem Praëbere aures. i. audire, Praëbere auxilium, honorem alicui, iter ad aliquid, ludos, locum peccandi. Praëterea lumen praëbere dicitur fenestra: Praëbere materiam igni merum miraculum praëbere operam. i. ponere: Praëbere prandium alicui: Praëbere se strenuum hominem. i. ostendere: Praëbere se æquabilem, attentum auditorem, docilem, acrem iudicem, uirum superbum, durum: Praëbere se facilem, id est acquiescere, siue obsequi alicui, in re aliqua: Praëbere sponsalia, id est conuiuium sponsaliorum, & similia. Hinc Praëbitus, particip. & praëbita substantiue pro rebus necessarijs, quæ seruis, operis praëbentur. Colum. lib. 1. cap. 8. Praëbitor, datur. Cicero. 2. de Offic. An tua id agis, ut Macedones te non regem suum, sed ministrum, & praëbitorem putent?

PRÆBENDA, orū, plu. nu. n. ge. dñr ligna & sal, quæ parochi legatis publice missis exhibere debent. Ho. 1. Ser. Sa. 5. Villula testu Praëbuit, & parochi, quæ debent, ligna, sal eq. Gel. l. 15. c. 4. Qui sortiti prouincias forent, praëbenda, publice conduxisse. Vide Parochus. Erant autem in exercitu Copiarj, quibus erat praëceptum ut praëbenda. i. salis & ligna publice missis exhiberent.

PRÆBIA, $\mu\lambda\epsilon\chi\eta\tau\acute{\iota}\mu\iota\alpha$, a ueteribus appellabantur remedia, teste Festo, praëcipueque ea (ut. l. 6. de lin. Lat. Innuit Varro) quæ amuleti uim habebant, cuiusmodi erant lora, quæ de puero sum collo suspendebantur: dicta a praëbendo ut testatur, idem.

PRÆBITERE, pro perimere, usurpauit Plautus in Pse. Idem in Pse. Praëbitere dixit pro praëterire: Ne inter uias Praëbiteram, eas, metuo.

PRÆCALVVS, caluus in interiore parte capitis. Suet. de Galba: Fuit capite praëcaluo.

PRÆCANTATIO, nis, [Incanto.] incantatio. Quint. 14. Decl. Diris carminibus, & feralium praëcantationum terrore permittum. Praëcantrix, saga, incantatrix. Var. de lib. edu. Ut adhibeant Praëcantrices.

PRÆCANVS, p. p. qui ante iustos annos canus est. Ho. l. 1. ep.

PRÆCAUEO, ues, p. p. [Prouedere.] $\pi\rho\omicron\upsilon\alpha\lambda\lambda\acute{\alpha}\rho\omicron\mu\alpha\iota$, ante caueo, praëuideo. Plin. in Amph. An id praëcauisse oportuit? Cæf. 1. Bel. Gall. Id ne accideret, praëcauendum sibi Cæsar existimabat. Cic. Att. l. 2. quod a me praëcautum, atque propium est.

PRÆCEDO,

PRÆCEDO, dis, [*Trāpassare.*] antecedo. Plin. lib. 12. c. 37. Multa præcedente iniuria. Virg. 9. Aen.

Turnus, ut anteuolans, tardum præcesserat agmen. Translate significat præcellere. Pla. Af. Vestræ fortunæ meis præcedunt longe. Præcedere auctoritate, Plin. lib. 29. c. 1.

PRÆCELLIO, lis, præcellui, præcellsum, [*Superare, avançare.*] *διασπασω*, præire, præcedere, superare. Plin. lib. 12. c. 3. Malus Assyria odore præcellit foliorum. Robore mentis præcellere. Sil. lib. 3. Præcellens, tis, adiecit. Plin. lib. 11. c. 1. Deo præcellentem arborem dicant. Ibidem dicit. Suauitate præcellentior. Idem in proo. l. 6. Virgilium præcellentissimum uatem. Præcellus, a, um, ualde cellus. Cic. 6. Verr. Loco præcellso, atque edito. Virg. 3. Aen.

Vna in præcellso confedit rupe Celæno.

PRÆCENATIO, onis, [*Ricercata.*] *προσμουρον*, modulatio illa uocum, quæ ante initium cantus fieri solet, quasi præludium. Cicero de harusp. resp. Tui sacerdotij sunt tensæ, curricula, præcentio ludi, libationes. Gell. l. 1. c. 11. Tibicines canere inceperant. ea præcentione tranquilla, & uenerabili, ad quandam quasi militaris musicæ disciplinam, uis & impetus militum cohibebatur. Quare & ex cantum quidam præludium, alij præcentrationem uocauerunt, ut & quasi *προμουρον*, nominant. quod *οἶνον*, cantus est.

PRÆCEPS, præcipitis, [*Precipite uole.*] *περὶ ἀκρον*, cum de loco dicitur, idem est, quod altus & præruptus, unde quis facile in præceps dari potest. Cic. pro Plan. Vita præceps & lubrica. Vir. 2. Aen. Turrim in præcipiti stantem, summisq. sub actu Deductam tectis. Præcepsitem dicitur, qui ex loco sublimi de quibus decidit. Virg. in Pharmaceutria:

Præceps aerigis specula de montis in undas

Deserat. Dicitur autem uidetur Præceps a capite; sicut & Anceps, Biceps, Triceps. proprie enim præcipitem dari dicimus, qui ita ex editiore loco deturbatur, ut deorsum decidat in caput. Per metaphoram autem Præceps dicitur, qui sine consideratione, aut modo, quid agit. Cic. de harusp. resp. Ille demens, & iam pridem ad pœnam exitiumque præceps. Virg. 3. Aen. Mox se ad litora præceps. Cum fletu, præcibusque tulit. Pro nimis festino. Virg. 2. Aen.

Præcipites atra ceu tempestate columbæ.

Præcipites palmites, apud Col. qui de hornotimis uirgis enati, in duro alligantur. Dare aliquem præcipitem, est præcipitare, & per translationem pro festinanter eijcere, siue expellere. Præcipitem in terram dare: Præcipitem agere: Præcipitem ferri: Præcipitem trahere i. secum deorsum rapere. In præcipiti esse. i. in summo discrimine. Præceps senectus. i. decrepita. Præceps dies, cum Sol Occasui propinquus est, noxque appetit. Liu. 4. Præcipiti iam die curare corpora milites iubet.

PRÆCENATIO, antiqui dixerunt pro frequenter præcipio, quod uerbum in Saliari carmine usurpatum fuisse, auctor est Festus.

PRÆCEPTUM, pti, [*Ordinatione. Gall. Commandement. en enseignement. Hisp. Doctrina. precepto.*] *παραγγελία*, mandatum, iussio. Cic. Luc. c. 1. lib. 4. epist. Tuis monitis, præceptisque omnis est abijciendus dolor. Aliquando pro disciplina, siue documento. Cicero 1. Offic. Neque ulla officij præcepta firma & stabilia, coniuncta naturæ, tradi possunt, nisi aut ab ijs, qui solam uirtutem, aut ab ijs, qui maxime honestatem propter se dicant expetendam. De Clar. Or. Hermagoræ disciplina dat rationes certas, & præcepta dicendi. Præceptus, ta, tum, particip. modo significat ante captum. Linius libro 1. Tempore illi præcepto. Cicero 3. Tusc. Hæc cogitantem fore beatum, præsertim si ante præceptis bonis contentus.

PRÆCERPO, is, ante carpo. Plinius libro 18. capitulo 19. Ne germinum tenera præcerpant. Cicero 6. Ver. Non præcerpo fructum officij tui.

PRÆCERTATIO, onis, quoddam futuræ pugnæ quasi præcellum. Ad Her. lib. 4. Mihi tecum præcertatio non est.

PRÆCIDANEVS, a, um, *τὸ πρόβιον*, ut Præcidanea agna, quæ ante alias cædebatur. Præcidaneæ feriæ, quæ sollempnes legitimæ feriæ præcedebant. Præcidaneæ hostiæ, quæ ante sacrificia sollempnia, pridie cæduntur. Præcidanea porca ea dicebatur, teste Festo quæ Cereri mactabatur ab eo, qui mortuo iusta non fecisset, i. glebam non obiecisset; quia mos erat id facere, priusquam nouas fruges gustarent. Hæc ille. Præcidaneus, inquit Nonius, idem quod præcidens. Varro de uita populi R. Quod humatus non fit, heredi porca præcidanea suscipienda Telluri, & Cereri, aliter familia pura non est.

PRÆCIDIOS, *συγκόπτης*, dicitur, cum bene pulsatur. Senec. lib. 4. Nat. quæst. Qui me usque ad mendacia hæc leuiores, in quibus os præcidi, non oculi erui solent, credulum præsto.

PRÆCIDO, dis, penult. produc. [*Tagliare. Gal. Coupler pres ou rognier. Hisp. Cortar antes.*] *σπασίμω*, ex Præ & Cædo, significat ante cædo, id est, ante immolo, ut interpretatur Festus; unde Præcidaneæ hostiæ sunt, quæ ante sollempnia sacrificia pridie mactabantur. Aliquando est amputare, obtruncare. Cicero 5. Tusc. Cinna

collegæ sui consulis Octauij præcidi caput iussit. Præcidere spem alicuius rei est auferre, præcludere, apud Cicer. 2. Verr. Aliquando pro dure negare. Cic. Att. lib. 10. Quod quia plane præciderat, aperiens ad te de eo scribere solebam. Idem Att. l. 3. Numquam reo cuiquam tam humili, tam nocenti, tam præcise negaui, quam hic mihi sine ulla exceptione præcidit. Hinc Præcisus, ut, Præcisum caput apud Plin. lib. 11. c. 37. Ponitur quandoque pro abrupto, & abscisso. Quint. 10. Qui præcisus conclusionibus obscuri. Hinc Præcise dicere, id est, cum compendio sermonis, & aliquid subintelligendo. Cicero 2. de Nat. Deor. Sed id præcise dicitur, ut si quis dicat Atheniensium temp. consilio regi, desit illud Areopagi. Hinc Præcisio. Cicero 3. de Orat. Huic contrarium Præcisio est, & plus ad intelligendum, quam dixeris significatio. Item Præcido de re obscena dicitur pro prædicare. Mart. lib. 7.

Præcidi gaudes: præcisus Papile ploras.

PRÆCINGO, [*Cingere. Gal. Cendre. Hisp. Ceñir.*] *διαζώνω*, cingo. Plautus Bacch. Cincticulo præcinctus. Ouid. 2. Trist. Præcingitur ense uiator. Castris præcingere fluuium. Claud. de Bell. Get. Litora muro præcingere. Sil. libro 3. Præcinctus, particip. Horat. 2. Serm. Sat. 8.

Præcincti recte pueri, comptiq. ministrent.

PRÆCINO, nis, p. c. [*Cantare inançis, dire.*] *προβόω*, præcinnui, præcinctum, ante cano. Cic. 4. Tusc. Deorum puluinaribus, & epulis magistratum fides præcinnunt. Tibul. lib. 1. eleg. 5.

Carmine idem magico præcinnuisset anus.

Interdum idem quod prædico, Prædiuino. Plin. lib. 18. c. 46.

PRÆCIPIO, is, [*Pigliare inançis, preoccupare.*] *προλαμβάνω*, a Præ & Capiō, significat ante capio, præuenio, præoccupo. Virg. 3. eclog. Si lac præceperit estus, Vt nuper, frustra pressabimus ubera palmis. Cic. lib. 2. Off. Præcipiant ratione benigna multitudinis animos. Nonnumquam idem quod præuidere. Virg. 6. Aen.

Omnia præcepi, atque animo mecum ante peregi.

Item iubere. hinc Præcepta, pro iussis. Sallust. in Jug. Micipsa pater meus mihi præcepit. Item docere, Plin. lib. 18. c. 24. Hælio. princeps omnium de agricultura præcepit. Vnde Præceptores, artium magistri, doctores. Cicero 3. de Or. Idem erant uiuendi præceptores, atque dicendi, Ouid. 1. de Arte:

Aeacide Chiron, ego sum præceptor Amoris.

Præceptores, Cic. 3. Offic. Propria est ea præceptio Stoicorum præceptrix. Cicero de Fin. Sapientia præceptrice in tranquillitate uiui potest.

PRÆCIPITIVUM, tij, [*Precipitio.*] *ἀποκρημνον*, locus præruptus, unde præcipitari facile quis potest. Quint. 1.

PRÆCIPITO, tas, in præceps deijcio. [*Precipitare, rouinare. Gal. Precipiter, ruer ou jeter du haut en bas. Hisp. Derribar, o despenar.*] *κατακρημνίζω*, Cicero pro Cæc. Præcipitatus ex locis superioribus. Præcipitare se de turri. Linius 23. Præcipitare se in flumen. Cæf. 4. Bell. Gall. Præcipitare palmitem, pro deorsum reflectere. Col. lib. 5. cap. 7. Præcipitare ad mortem, est ad mortem præcipitem agere. Præcipitare moras, festinanter abiicere. Aliquando est neutrum absolutum, idem significans, quod in præceps ire. Cic. pro Sylla: Reip. præcipitanti subueni. Præcipitat hieme, ingruit, & repente aduenit. Præcipitat Nilus, præceps ruit, & ex alto delabitur. Aliquando pro temere aliquid aggredi. Plaut. in Trin. Qui in amorem præcipitauit, peius perit, quam si de saxo saliat. Hinc Præcipitans, modo a tergo accusatum habens, ut Celsa præcipitans sese de Leucade Sappho. Modo absolute positum. Cicero pro Cluen. Præcipitantem impellamus. Sic Solem præcipitantem dicimus, occasui uicinum: Aetatem præcipitantem, ad interitum properantem. Præcipitatio, & præcipitancia, apud Gellium libro 6. capitulo 2. a Præcipitans fit Præcipitanter, inconsiderate. Luc. libro 2. Currit agens mannos ad uillum hinc præcipitanter.

PRÆCIPVVS, a, um, [*Ottimo. singolare. Gall. Principal. singulier souverain. Hisp. Señalado y principal.*] *ὁ πρῶτος, κύριος*, a Præcipio, pro ante capio, dicitur magnum, potissimum, optimum. Plin. lib. 8. c. 27. Est ad serpentis ictus præcipua. Pla. in Tri. Hic homo est omnium hominum præcipuus. Hinc Præcipue, ante alia. C. Curio. In salute præcipue sum ab illo adiutus.

PRÆCISVM, (inquit Nonius) dicitur pars carnis & uiscerum. i. circa quod uiscera inuoluta sunt, quod pars circumcisus habeat. Luc. lib. 20. Illi præcisio, atque epulis capiuntur opimis.

PRÆCLAMO, as, [*Gridare inançis. Gal. Auanturier. Hisp. Gritar y llamar delante.*] *προβοάω*, ante clamo: unde Præclamito, ex quo Præclamitatores dicebantur, qui flaminem Diale. i. sacerdotem Iouis antecedeabant clamantes, ut homines ab operibus abstinerent; quia ei opus facientem uidere, irreligiosum, uidebatur.

PRÆCLARVS, a, um, [*Molto chiaro. Gal. Fort clair, fort renommé, excellent. Hisp. Muy esclarecido y luzido noble.*] *σπασίμω*, ualde clarus. Lucr. lib. 5. Præclarum uelut cæli restinguere Solem. Translate accipitur pro celebri, & illustri; ut & simplex Clarus. Cic. de

- Cic. de Or. Præclari in philosophia, & nobiles. Nonnumquam in eadem significatione accipitur, qua bonum, siue bellum dicimus. Cic. 3. Phil. O præclarum custodem otium, ut aiunt, lupum. Idem 6. Verr. O dii immortales, præclaram conscientiam. Magnificum, & præclarum genus dicendi. Cic. 2. de Or. Præclare, aduerbium. Cic. 4. Acad. Præclare secum agi putet.
- PRÆCLAVVM, teste Nonio, pars uestis erat, quæ ante clauum tangebatur. Afran. Torum diem præclauum unum tangebere.
- PRÆCLVDVS, is, si, sum, [serrare, chiudere. Gall. Serrer, fermer le passage. Hisp. Cerrar.] διακλείω, claudo, intercludo, præcido. Cicero pro Planc. Maritimos cursus præcludebat, hiemis magnitudo. Cæf. 2. Bel. Gal. Portas præclufit. Ou. 1. Met. Præclufaque ianua leti.
- PRÆCOGNITVS, προγνωστικός, ante cognitus. Planc. ad Cic. 10. Præcognito nostro aduentu.
- PRÆCOLO, is, p. c. ante colo. Cic. Partit. Perfecti animi, habitus, ad uirtutem quasi præculti, & præparati rectis studijs & artibus.
- PRÆCOMPOSITVS, [Preparato,] præparatus. Ou. 6. Fast. Præcomposito nunciis ore uenit.
- PRÆCONCEPTVS, a, um, ante conceptus. Plin. lib. 2. c. 82.
- PRÆCONSUMO, ante consumo. Ou. posuit pro consumo, lib. 7. Met. Ut illic bellum putat esse maris, Quam gerere, atque suas ibi præconsumere uires. Præconsumptus, a, um, Ouid. 4. Trist. El. 5.
- PRÆCONIS, Præcones, [Trombetti, banditori. Gall. Crieurs publiques, trompettes jurez, qui font les cris publics. Hisp. Pregoneros à mensajeros.] κήρυκες, a præcinendo dicti sunt, quasi præcanes, quod ante canant & nunciant, quod est faciendum; uel (ut inquit Prif.) a Præ, id est, ualde canendo, sunt enim, qui iussu magistratus publice aliquid ore denunciant. Plaut. in Pæn. Exsurge præco, fac populo audientiam. Virg. lib. 5. Victorem Aeneas præconis uoce Cloanthum Declarat. Præcones erant in iudicijs, qui senatusconsulta prædicabant, posteaquam decreta erant, qui iudices & candidatos suis nominiibus appellabant, qui litteras in senatu publice legebant, qui bona, quæ proscribebantur, publicæ auctioni proponebant, ac proclamabant, & pretia, ut inquit Cic. conficiebant. Præcones laudum nostrarum dicuntur, qui res a nobis gestas laudando diuulgant. Cic. pro Arch. O fortunate adolefcens, qui tuæ uirtutis Homerum præconem inuenieris.
- PRÆCONIUM, præconij, ipsa uox, uel officium præconis, κήρυγμα, Cicero Leptæ lib. 6. Eos, qui aliquando præconium fecissent, in municipijs decuriones esse non licere. Sueton. in Ner. Præconio ubique contendit. Plaut. Men. Præconium ut mihi detis. Sed quoniam a præcone res gestæ etiam pronunciari solent; ideo quandoque pro laude, fama, & gloria sumitur. Ouidius epist. 15. Magna quidem de te rumor præconia fecit. Aliquando est præconis officium.
- PRÆCONTRECTARE, ante contrectare. Ouid. 6. Met.
- PRÆCOQUO, quis, præco. προτιήσας, πεπαινω, ante tempus suum, uel præmaturo coquo. Col. lib. 5. Vux commodi in solate præco quuntur, id est, ante tempus aliorum fructuum maturantur. Nonnumquam ualde uel nimis coquere. Plin. lib. 18. c. 19. Acini præco quuntur in callum. Aliquando prius coquere. Medici iubent porrum, antequam ptisanæ admisceatur, in aqua præcoqui.
- PRÆCORDIA, orum, [Parti uicine al core. Gall. Le parties autour du cœur. Hisp. Las telas del corazón de lugares y cosas propinquas del corazón.] proprie partes laterales dicuntur, nothis costis subiectæ hepatici, & lieni superiacentes, quæ quod ἀπὸ τῆς καρδίας, id est, sub cartilagine sitæ sint, a Græcis καρδία appellatur. Celsus lib. 4. cap. 8. Dextra parte sub præcordijs, uehemens dolor est. Idem alibi: Periculofum est, si præcordia in dextra parte dura manserint. Pl. lib. 1. c. 37. Præcordia accipere uidetur pro diaphragmate, siue sæpro transuerso, quod uitalia uiscera a naturalibus separant. Idem lib. 30. c. 5. Exta ipsa Præcordiorum nomine significari tradit. Quandoque etiam generalius hoc nomen positum inuenitur pro quibuscumque partibus interioribus, cordi uicinis. Cic. 5. de Fin. Is ipse anulus in præcordijs piscis inuentus est. Virtus redit in præcordia nota. Virg. 1. Aen.
- PRÆCORRUMPO, pis, [Corrompere inanti,] προθέρω, ante corrumpo. Ou. 14. Met. Dum tamen hanc sperat, dum præcorrumperet donis Me cupit. Præcorruptus, a, um, Ouid. 9. Met.
- PRÆCOX, cis, p. c. gen. om. [Cio che è innanzi tempo. Gall. Mieux, avant la saison, trop tost mieux. Hi. Cosa temprana antes que las otras cosas.] προίμω, quod ante cetera coctum & maturum factum est: ut, Præcoqua uua. Præcocia poma, ex perficorum genere, quæ primo maturæ sunt. Pl. lib. 15. c. 12. Persica Duracina post autumnum mature scunt æstate præcocia. Eadem & Præcoqua dicuntur. Mart. lib. 13. Vilia maternis fueramus Præcoqua ramis. Translate Præcox in genio, quod nimis cito maturitatem est consecutum. Quinc. l. c. 3. Illud ingeniorum uelut præcox genus, non temere umquam peruenit ad frugem. Præcox fuga, Var. Synephr. Præcox pugna, apud Ennium l. 8. An. Præcox risus, Plin. lib. 7. in præf. Legitur, & hic &
- hec Præcoquis, & hoc Præcoque. Col. lib. 3. c. 2. Præcoques, duracina, purpureæ bumasti, &c. Eodem l. c. 9. Duo genera uinearum intra tempus biennij ex una præcoque uite.
- PRÆCRASSVS, a, um, ualde crassus. Plin. lib. 16. c. 8.
- PRÆCVRSVS, is, [Correre innanzi] προτρέχω, ante curro. Ter. Et. Præcurre, ut sint domi parata omnia. Cæf. 6. Bel. Gal. Præcurrunt equites; quanto res sit in periculo, cognoscunt. Ci. 1. de Div. Ita a principio inchoatum esse mūdium, ut certis rebus certa signa præcurrerent. Idem in Or. Horum uterque. Socratem ætate signa præcurrerent. Cic. in Part. Primordia rerum, & quasi præcurrentia. Præcursus, us, Plin. lib. 16. c. 25.
- PRÆCVRSIO, Cic. de Fato: Confitentis non fieri assensiones sine præcursione uisorum. Præcursio, pro eo, quod Boetius præcursionem causam uocat. Cic. in Top. Alia præcursionem quandam adhibent ad efficiendum.
- PRÆCVRSOR, πρόδρομος, Cic. 7. Verr. Quem iste in decumis præcurrem habere solebat & emissarium.
- PRÆDA, dæ, [Preda, bottino. Gall. Proye, pillage, butin. Hisp. Presa, el robo ó hurto.] λείλασια, λεία, a pariendo (ut inquit Var.) quasi parida, quod in manu parata sit, & est (ut Gel. lib. 13. c. 23. inquit) proprie corpora ipsa rerum, quæ capta sunt. Manubix uero pecunia ex uenditione prædæ redacta. Virg. 1. Aen. Illi se prædæ accingunt. Ouid. 1. 1. Met. Ut matutina ceruus periturus arena Præda canum est. Cic. 7. Verr. Cum ea res prædæ esse posset.
- PRÆDABUNDVS, [Depredando.] λαθραγωγόν, prædas agens. Sall. in Jug. Dat fidem se prædabundum eodem uenturum.
- PRÆDACEVS, a, um, [Di preda,] ληλατικός, ex præda. Gellius libro 4. capitulo 17.
- PRÆDATICVS, a, um, [Di preda.] ληλατικός, prædaceus. Gell. libro 13. capitulo 23.
- PRÆDATOR, [Saccheggiatore, predatore. Gall. Pilleur, qui ôte par force. Hisp. Robador ó ladron.] λαθραγωγός, prædo, populator, spoliator. Cic. 2. Cat. Quos ego in eodem genere prædatorum, directorum que pono. Ioui uero deprædatori templum fuisse legitimus, non quod prædæ præesset, sed quod ei aliquid ex præda in partem debebatur. Prædatrix, cis, Stat. 1. Sil.
- PRÆDATORIVS, ληλατικός, qui prædatur, ut Prædatorix naues. Liuius libro 30.
- PRÆDAMNO, nas, est præiudicio suo aliquem condemnare. Suet. in Aug. Destituere, ac prædamnare amicum existimaretur. Nonnumquam idem est, quod ante damnare. Liu. 5. Totam culpam in prædamnatum collegam transferentem.
- PRÆDELESSO, as, ante delasso. Ouidius 12. Metamorp. Facta manu moles; quæ primas æquoris undas Frangit, & incurfus quæ prædelasset aequatum.
- PRÆDENSVS, [Molto denso.] ὑσπύκνος, ualde densus. Pl. l. 18. c. 18.
- PRÆDENSATVS, prædensus factus. Plin. lib. 9. c. 33.
- PRÆDIATOR, ληλατικός, periti iuris ad prædia pertinentis. Cic. Att. lib. 12. Appuleius prædiator liberalis.
- PRÆDIATORIVS, a, um, ληλατικός, quod ad prædium pertinet: ut, Ius prædiatorium. Cic. pro Balbo: Cum de iure prædiatorio confuleretur, consultores suos ad Turium & Caselium prædiatores reijciebat.
- PRÆDIATVS, prædiis munitus. Appul. lib. Flor.
- PRÆDICABILIS, & hoc bile, [Degno di laude,] prædicatione dignum. Cic. 5. Tusc. Nec in misera uita quidquam est prædicabile, aut gloriandum.
- PRÆDICATIO, [Laude, commemoratione,] commemoratio, laudatio. Plin. lib. 35. c. 3. & lib. 20. c. 10. Prædicatione, ut palam est.
- PRÆDICAMENTA, [Predicamento.] κατηγορίας, in dialecticis dicuntur: quæ Quint. lib. 3. c. 7. Elementa decem uocat.
- PRÆDIATOR, laudator, diuulgator. Cic. pro Balb. Qui sui iudicij, sui beneficij uoluit me esse prædiatorem.
- PRÆDICATVM, [Predicatio.] τὸ κατηγοροῦμενον, dialectici dicunt, quod Grammatici Appositum uocant, quod prædicatur, id est, subicitur de subiecto.
- PRÆDICO, cas, [Predicare. Gall. Dir par tout. Hisp. Publicar y alabar.] ἀπαγορεύω, publice dico, celebro, laudo. Ter. An. Actum est, siquidem hæc uera prædicat. Cic. Att. l. 9. Prædicat palam, se largitione superiorem, quam hunc, fore. Cæf. 2. Bell. Ciu. Sæpe ex tribu-nali prædicauit, aduersa Cæsarem prælia fecisse. Cic. Lucce. Ignoscet mihi de me ipso aliquid prædicanti. Sallust. Ipsum Crassum ego postea prædicantem audiui, tantam illam contumeliam sibi a Cicerone impostam. Prædicat item præco, dum aliquid palam pronuntiat. Cic. pro Quinct. De quo homine præconis uox prædicat, & pretium conficit.
- PRÆDICO, pæ. p. [Predire. Gall. Predire, annoncer. Hisp. Dezir deantes.] προλέγω, ante dico. Ter. in And. Ne temere facias, neque tu haud dicas tibi non prædictum, caue.
- PRÆDICTIO, [Indominatione. Gall. Prediction, profetie. Hisp. Orbra de dezir deantes.] προγνώσις, quod prædicitur, siue prænunciatur.

nunciatur. Cic. lib. 1. de Div. Vatum furibundas prædictiones audiendas putauerunt.

PRAEDICTVS, a, um, [Predetto.] ante dictum. Cic. 4. Acad.

PRAEDICTVM, cti, [Indominatione, pronostico.] Cic. de Div. Panætius astrologorum prædicta reiecit.

PRAEDIOLV, li, [Poderetto.] γήσιον, paruum prædium. Cic. Cael. Mea prædiola tibi nota sunt. Idem Attic. lib. 16. Aedificata belle prædiola.

PRAEDISCO, is, [πομαρτίνος, ante disco.] Virg. 1. Geo.

PRAEDITVS, a, um, [Ornato.] participium est sine uerbi origine latinissimum in oratione ulum habens, uariamque significationem pro ratione rei per ablatium, quem post se habet, significatam. nam cum dicimus, Præditus uirtute, Præditus ingenio, idem est, quod ornatus. Rursus cum aliquem prauis moribus, oris scditate præditum dicimus, idem est, quod pollutus, contaminatus. Interdum idem est, quod affectus, ut, cum morbo, merore uel quempiam affectum dicimus. Cic. pro Archia. Gloria ingenij summi præditus. Idem 2. Verr. Homo singulari cupiditate, audacia, scelere præditus. Pro Rabirio Post. Senectute affectus, morbo præditus. Idem pro Mur. Lacrymis ac merore præditus.

PRAEDIVES, tis, [Molto ricco.] πολυπλόσιος, ualde diues. Sueton. de Clar. Gram. Equite Romano prædiuite. Ouidius 6. Met. Totumque tulit prædiuite cornu Autumnum. Aula prædiues, Claud. 2. in Rufinum.

PRAEDIUVINO, as, [Indominare.] πομαρτίνουμα, rem euenturam diuino. Plin. lib. 1. cap. 11. Prædiuinat apes imbres. Prædiuinatio, Plin. lib. 8. c. 25.

PRAEDIUVINVS, a, um, ualde diuinus. Plin. lib. 37. c. 10.

PRAEDIVM, dij, [Possessione, podere.] Gal. Vn heritage. Hi. Heredad de bienes rayzes. γήσιον, nomen est tam rusticis, quam urbanis possessio nib. commune, a Præstando (si Varron lib. 4. de lin. Lat. credimus) deductum; quod pignori data mancipijs fidem præstent. Cic. 3. Of. De iure prædiorum sancitum est apud nos iure civili, ut in ijs uen dendis uitia dicerentur, quæ nota essent. Idem pro Rosc. Am. Fru ctuosa prædia colenda pater filio tradiderat. Hor. 2. Ser. Sat. 3.

Seruius Opidius Canuli duo prædia diues, Antiquo censu, natis dedisse duobus Fertur. Prædiorum itaque nomine ueniunt tam urbanæ possessiones, quam rusticæ, & suburbanæ, hoc est, urbi proximæ. Vnde exstant tituli aliquot apud Iniconsullos, de Seruitutibus urbanorum prædiorum, & rusticorum, utrisque communibus. Ager autem proprie dicitur locus in rure, quem colimus. Aruum, ea pars agri, quæ sementi datur. Fundus etiam pars agri est. singulari enim præda, uinæ, horti, oliuetæ, pomaria, piscatoria loca, siue uillam, atque ædificium, siue piscinam, siue uiuaria habeant, siue non habeant, singuli fundi sunt, & hoc in agro dumtaxat. nam in urbe, opido, uico, castello, quidquid tale est, Prædium uocatur. Est itaque Fundus rustica possessio, Prædium & urbana & rustica: Possessio generale nomen est, nam & tabernæ, & hospitia, & horrea in urbe possessiones dicuntur, & generaliter omnia immobilia.

PRAEDO, donis, [Corsale, ladro.] Gal. Pilleur escumeur da mer. Hisp. Robador à ladron. περατεις, qui iter facientes terra mariue spoliat. Plin. lib. 16. cap. 4. Germaniæ prædones singulis arboribus cauatis nauigant. Hor. 1. Ser. Sat. 2. Fugiens hic decidit æcrem prædonum in turbam. Prædonulus a Catone usurpatur.

PRAEDOR, prædaris, [Dipredare, rubbare.] Gall. Piller. Hisp. Robar à hurtar. Amico, diripio, ui aufero. Cic. 3. Verr. Tuus apparitor de aratorum bonis prædabitur. Idem 3. Verr. Cum esset apertissime prædatus. Ou. 1. Am. El. 3. Quæ me super prædata puella est, Aut amet, aut faciat, cur ego semper amem.

PRAEDOMO, mas, p. c. ante domo. Senec. 1. 14.

PRAEDUCO, is, ante duco. Plin. lib. 35. cap. 16. Si æta præducantur, uiolaceum reddunt colorem. Tac. lib. 14. Neque fossam, neque uallum prædixerunt. Præducere fossam homini obfesso, pro circumuallare. Senec. lib. 2. de Ira.

PRAEDVLICIS, & hoc prædulce, [Molto dolce.] ualde dulcis. Plin. lib. 12. c. 5. Fructus per folia solibus coctus prædulci sapore. Clau. Paneg. 2. Luxuries prædulce malum. Stat. 5. Sil.

Tyrhenæ uolucres nautis prædulce micantur. Virg. 11. Aë. Haud ignarus eram, quantum noua gloria in armis, Et prædulce decus primo certamine possit.

PRAEDURO, as, [δυσκλήρωσος, ualde durum facio.] Coll. lib. 3. de rubrica. Neque humentem fodere possis, quod sit glutinosissima: nec nimium siccam, quia nimium præduratur.

PRAEDURVS, a, um, [Molto duro.] ualde durus. Col. lib. 6. c. 2. Illa ætas adhuc tenera est, hæc iam prædura. Virg. 2. Geo. Corporaq. agresti nudat prædura palæstra. Idem 10. Aen. Prædurum uiribus Orfen.

PRAEEO, præis, [Andare innanzi.] Gall. Aller deuant, montrer le chemin. Hisp. Preceder yendo delante, à andar delante. Ouid. 2. Li. 2.

Præferat Aruus Tarquinius filius regis. Præire uerba, est, certam uerborum formulam alicui dicitare, quam ille totidem referat uerbis. solebant. n. ueteres ad execrationes, uel depositiones hostilis exercitus, & ad fœdera percutienda similesque publicos ritus peragendos, certam uerborum formulam habere conceptam, quod carmen uocabant. a qua neminima quidem syllaba recedere licebat. Itaque ne Imperatores, qui fœ, hostilemque exercitum erant execraturi, aut ij, per quos fœdera sanciebantur, in proferendis formulis laborerent, adhibebatur Pontifex, aut sacerdos, qui uerba præiret, i. conceptam uerborum formulam dicitaret, quam alter totidem uerbis repeteret. Sic Præire uerba iusiurandi, dicitur qui iusiurandi uerba concipit, & iuraturò dicitur. Budæus: Præire, est uerba præfari, & Sublequi est dictata uerba pronuntiare. Li. 8. Pontifex publicus pop. Rom. præi uerba, quibus me pro legionibus deuocem. Gell. lib. 13. cap. 2. Si de omni officio iudicis præire tibi me uis. Id est, pronuntiare, quod sequaris. Præire uerba de scripto, quid sit, declarat Budæus his uerbis: Præire hodie uerba damnationis actuarij, aut eorum iuarii carnifici solent, cû dånati facinorosi ad supplicia trahuntur, sed de scripto id faciunt. Præiens, præeuntis. Ouid. 8. Met. Et diis præeuntibus, ambo Membra leuant baculis.

PRAEFACILIS, le, [Molto facile.] ualde facilis. Pla. in Epid. De præfacili exora.

PRAEFARI, [Parlar innanzi, say proemio.] Gal. Auant parler. Hisp. Hablar antes. απομιμαζω, ante fari, proloqui. Col. in præfat. lib. 1. Quæ ordine suo persequar, cum præfatus fuero, quæ reor ad uniuersam disciplinam pertinere, Cic. ad Vn. Quæ de deorum natura præfati sumus. Præfari diuos. Virg. 11. Aen. Vbi Seruius: Præfatus diuos more antiquo, nam maiores nullam orationem, nisi inuocatis numinibus, inchoabant. Catu. Arg. Talia præfantes quondam felicia Pelei Carmina. Præfari honorem dicimus, cum rem non satis honestam dicturi, aliquot uerbis præmissis mollimus. Cic. Peto 1. 9. Si dicimus, Ille patrem strangulauit, honorem non præfamur: sin de Aurelia aliquid, aut Lollia, honos præfundus.

PRAEFATIO, [Prafatione, proemio.] Gall. Preface, prologue. Hisp. Aquella habla que se habla antes, prologo. απολογος, απομιμον, a præfando deducitur, & significat id, quod præloquimur, ante, quam ad rem ueniamus. Plin. lib. 25. c. 2. Inchoata præfatione religiosa. Mart. 1. 3. Perfrixisse tuas quæstæ est præfatio fauces.

Cic. 5. Verr. Quæ præfatio tuæ donationis fuit?

PRAEFECTORIVS, prefectura perfunctus. Vlp. de senatorib. l. 1.

PRAEFECTVRA, æ, ἐπαρχια, officium, uel dignitas præfecti. Cic. de Nat. Deo. Ex præfectura Reatina Romam ueniunt. Idem Attic. lib. 5. Præfecturam petiuit. Dicuntur etiam præfecturæ tractus quidam regionum singulis parentes Præfectis. Festus: Præfecturæ ex appellantur in Italia, in quibus & ius dicebatur, & nundinæ agebantur, quarumque quædam erat resp. neque tamen magistratus suos habebant, sed quotannis ad eas Præfecti mittebantur, qui eis ius dicerent.

PRAEFECTVS, cti, sub. [Prefetto, Capitano, Proweditore.] Gal. Prouost, commis sur quelque affaire. Hispan. Antepuesto en algun officio, prefecto. ἐπαρχος, qui rei alicui præficitur: ut, Præfectus moribus dicit, qui est ad componendos mores constitutus. Cic. ad Pap. 1. 9. Quamdiu erit noster hic præfectus moribus. Idem pro Clu. Tu es præfectus, moribus. Præfectus uigilum, cui disponendorum per urbis regiones uigilum cura incumbit. Præfectus urbi, Gell. lib. 3. c. 16. Præfecti regij, Liu. 36. Præfectus annonæ, Liu. 4. Præfectus classis, Cic. 7. Verr. Præfectus libidinum, post red. in senat.

PRAEFECTVS prætorio, τῶν βασιλείων ἐπαρχος, talis apud Cæsares erat, qualis olim apud reges Tribunus celerum, & apud dictatores Magister equitum. Gerebat enim secundas partes post Cæsarem, præeratque disciplinæ publicæ emendandæ. Castiodorus epist. lib. 6. Potestati Præfecti Prætorio nulla dignitas est æqualis. Vice sacra iudicari, Nullus ei miles fori auctoritate præscribit, excepto Officiali Magistri militum. Curiales etiam uerberat. In officio suo ius retinet singulare; & talibus tantisq. noscitur iubere, quos provinciarum non auderent iudices in qualibet parte contemnere.

PRAEFERICVLVM, a Præfero, has æneum sine ansa, patens uelut peluis, quod præferre in sacrificijs solebant. Festus.

PRAEFERO, præfers, [Preponere, anteposere.] Gal. Estimer plus, preferer. Hispan. Anteposere, preferir. ante fero. Plinius epist. 11. 2. Lumen, quod sibi maiores sui prætulissent, posteris præferret. Cicero 6. Verr. Sinistra manu retinebat arcum, dextra ardentem facem præferbat. Aliquando præpono, Cicero pro lege Manil. Salutem reip. suis commodis præferre. Item dicto, facto, aut gestu animi affectum ostendo. Linius: Vultus tuus nescio quod ingens malum præfert. Curtius: Vultu & oculis motum præferens animi.

PRAEFEROX, cis, [Molto feroce.] ualde ferox. Linius 5. Præferoces legatos.

PRAEFERRATVS, a, um, [Ferratō in cima. Gal. Ferrē par le bout. Hisp. Coja herrada en la cima.] quod in cacumine habet ferrum: ut, Hasta præferrata, quæ cuspidem habet ferream: Pilum præferratum, quod ferrum habet in summitate. Plin. 18. c. 10.

PRAEFERVIDVS, ualde feruidus: ut, Ira præferuida, Liu. 9. Trux & præferuida ira, Col. lib. 3. c. 1.

PRAEFESTINO, as, προεστικός, ante tempus festino. Plaut. Rud. L. iu. 3. Bel. Pun. Col. lib. 11. c. 2. Hinc Præfessine, celeriter, Pla. in Rud. Et præfessinatim, idem Sifenna hist. lib. 4.

PRAEFICA, æ, p. c. mulier in funere conducta ad lamentabilem cantum, quæ defuncti facta laudat. ita dicta, quasi in hoc ipsum præfecta. Neuius: Præfica hic mortuum laudat.

PRAEFICIO, is, [Preporre. Gal. Commettre aucun sur quelque affaire, luy en bailler la charge & superintendance. Hisp. Anteponer en alguiñ oficio.] εφιστάμενος, Præ, & Facio, præpono. Ter. Eun. Cheream ei rei præfecimus. Liu. 4. Quos pro centurionibus sibi præfecerat. Ou. 1. de Ar. Me Venus artificem tenero præfecit Amori. Cic. 4. Ver. An aliquem curatorem præficere, qui itatuis faciundis præfisset. Præfecti, qui alicui rei agendæ præpositi sunt: ut, Præfecti urbium. Magistratus eorum præfectura dicitur. Pla. in Amp. Præfectus Thebanis legionibus.

PRAEFIDO, is, ere, [Fidarsi molto,] ualde fidere. Cic. 1. Off. Homines secundis rebus effrenatos, sibiq. præfidentes.

PRAEFIGO, figis, p. p. [Ficcare innanti.] προήγγυμι, ante figo. Pli. lib. 33. c. 4. Lineas itineri præfigunt. Liu. 26. Iaculo quaternos longa pedes, præfixo ferro. Nonnumquam pro præcludo. Virg. 3. Ge. Primaq. ferratis præfigunt ora capistris.

PRAEFIGVRO, [Rappresentare.] αναπυνώω, represento. Lact. lib. 6.

PRAEFINIO, finis, [Prefinire, determinare. Gal. Prefinir, limiter deuant. Hisp. Determinar de antes.] προορίζω, antep. p. præscribo determino, uel limites præfigo. Cic. Mario: Sed eo uidisti multum, quod præfinisti, quo ne plus emerem. Idem pro Ros. Quæ dies in lege præfinita est. Hinc aduerb. Præfinito. Ter. in Hec. Illi haud licebat, nisi præfinito loqui, id est, quæ ille præfinitisset.

PRAEFLOREO, es, προοιθίζω, ante floreo. Plin. lib. 16. c. 29.

PRAEFLORO, ras, προοιθαρίζω, prælibo. Gell.

PRAEFLOVO, ante fluo, προοιρέω, uel præterfluo. Plin. lib. 4. c. 5. Præterfluente Alpheo amne.

PRAEFOCO, cas, [Affocare, amegare. Gal. Estranglier, estouffer. Hisp. Abogar de antes.] p. p. εγγύω, αποπνίγω, spiritum obstructis faucibus intercludo. Ouid. in Ibin: Præfocent animæ Gnossia mella uiam. Hinc Præfocatione uulx, uteri affectus dicuntur, sensum pulsumq. per interualla interceptantes; ita ut iis laborantes immobiles iaceant, mortuis simillimæ, nisi quod circa mediam corporis partem caloris non nihil retineant.

PRAEFODIO, præfodis, p. c. προορύσσω, ante fodio. Virg. 10. Ae. Præfodiunt alij portas. Vbi Seruius: Præfodiunt, id est, ante portas fossas faciunt. Ou. 13. Met. Ostendit, quod iam præfoderat, aurum: id est, quod antea defoderat.

PRAEFOCVNDVS, a, um, πολύφορος, ualde fecundus. Plin. libro 16. capitulo 17.

PRAEFORMIDO, as, ualde formido. Quint. lib. 4. c. 5.

PRAEFORMO, as, προτυπώνω, ante, uel prius formo. Quint. lib. 2. c. 7. Incipientibus danda erit uel præformata materia secundum cuiusque uires. Idem Silius lib. 7. Atque his præformat dictis, fingitque monendo.

PRAEFRACTVS, a, um, [Rotto prima, ostinato.] διαρρηκτός, idem quod fractus; siue ante, uel prius fractus. Ou. 12. Met. Præfractum misit in hostem. Col. lib. 2. Et præfractas stirpes refodiat, ac prosequatur. Cels. lib. 5. Surculus corpori infixus si præfractus est, euocandus est. Præfractus, durus, & inflexibilis. Val. Max. lib. 6. Charondæ Tyrii præfractior & abscessior iustitia. Cic. in Or. Thucydides præfractior, nec satis, ut ita dicam, rotundus. Inde Præfractæ, obstinate. Cic. libro 3. Offic. Cato nimis præfractæ uidebatur ærarium defendere.

PRAEFRIGIDVS, εψίλυτος, ualde frigidus. Pli. lib. 17. Præfrigido fitu. Ou. 4. de Pont. Præfrigidus Auster.

PRAEFRINGO, is, [Romperre.] προκαταρήγγυμι, partem anteriorem frango. Plautus Mil. Pugno præfregisti brachium. Liu. 8. Hastas præfregissent.

PRAEFVLICIO, is, [Sostentare. Gal. Soutenir, appuyer, premunir. Hisp. Sostentar, fortalecer.] υποσπνίζω, præmunio, sustento. Pla. Pse. Vel ego omnibus paruis, magnisq. miserijs præfulcior. Cic. Att. 1. 5. Illud præfulci, atque, præmuni, ut simus annui.

PRAEFVLGVRO, as, Val. Flac. Arg. 3. Strictoq. uias præfulgurat ense. Hoc est, uibrando ense uias coruscare facit.

PRAEFVLGEO, es, εψίσλα, præter modum fulgeo. Lib. 3. ad Heren. Ne aut obæcentur tenebris imagines, aut splendore præfulgeat. Virg. 8. Ae. Quem fulua leonis Pellis obit totum præfulgens unguibus aureis. Interdum ante fulgeo, præluceo.

PRAEFVRNVM, nij, os patens furni, quo ligna in fornacem induuntur, & deinde obstruuntur. Cato cap. 38. Ventus ad præfurnium cauetō ne accedat.

PRAEGLIDVS, a, um, περιγερός, nimis frigidus. Colum. lib. 2. Locis prægelidis ac uiuolis recte committitur.

PRAEGERMINO, as, περιελασέω, ante germino. Plin. lib. 16. c. 29.

PRAEGESTIO, is, [Desiderar molto.] εσπρονδυμύμαι, ualde gestio, percuspio. Cic. pro Caelio: Prægestit animus uidere lautos iuuenes. Catul. Argo. Dum aliquid cupiens animus prægestit apisci, Nil metuunt iurare.

PRAEIGNO, εσθεινώω, ante gigno. Plau. in Pseud. Nolebam ex me morem prægigni malum.

PRAEIGNANS, is, [Pregnar, grauida. Gal. Preings, grosse d'enfant, enceinte. Hisp. Cosa preñada.] έγγυος, proprie dicitur, quæ grauida est, quæque iam occupata est in generando, quod conceperit. Cic. 1. de Diuin. Cum prægnans hunc ipsum Dionysium aluo contineret. Vxor prægnans, Cic. pro Clu. Dicitur etiam de Brutis. Varr. lib. 2. de re rust. c. 4. de subus loquens: Quattuor menses est prægnans. Canis prægnans, Hor. 3. Car. Item de arboribus. Plin. lib. 12. cap. 14. Prægnans autem arbor, uel etiam Feta tunc dicitur, cum humorem, & succum sibi familiarem exfluxit, necdum in folia, aut flores propagauit. Hinc Prægnatio, Varr. de re rust.

PRAEGRANDIS, de, [Molto grande.] περιλανθής, ualde grandis. Cic. 6. Ver. Vas uinariū ex una gemma prægrandi. Plin. lib. 4. c. 13. Prægrandes aures.

PRAEGRAVIS, & hoc prægrauē, p. c. [Molto graue.] εσβαρπυς, ualde grauis. Plin. lib. 8. cap. 21.

PRAEGRAVO, uas, [Grauare sopra modo. Gal. Fort peser, grauer fort. Hisp. Mucho apesgar.] εσβαρύνω, supra modum grauo, siue grauem ad modum facio, & molestus sum. Pli. lib. 17. c. 22. Ne prægrauet fructus parte aliqua. Accipitur pro pondero. Sue. in Cæs. Prægrauant cetera facta, dictaq. eius.

PRAEGREDIOR, eris, [Andare inanti. Gall. Aller deuant, passer deuant, aller outre. Hisp. Andar adelante.] εσπεργυαω, ante eo. Liu. 10. Qui lictores prægredi uiderunt. Ponitur aliquando pro prætergredior. Plin. lib. 28. cap. 8. Declinant ad dextram, ut prægressi hominis uestigium occupent. Prægredi alios, est antecellere. Sallust. ad Cæs. rep. ord. Qui tantum alios prægressus es, ut prius defessi sint homines laudando facta tua, quam tu laude digna faciendo. Prægrediens, tis, præcedens. Suet. in Tibul. Drusum in Germania amittit, cuius corpus pedibus toto itinere prægrediens, Romam usque peruenit. Prægressio, Cic. de Fato: Ut nihil fieret, nisi prægressione caussæ.

PRAEGVSTO, as, [Far la credèzza. Gal. Gonster deuant, faire l'essay des uian des on bruuage. Hisp. Hazer la selua gustando.] εσγδομαω, ante gulto. Pli. lib. 2. i. c. 3. Nec nisi prægustatos cibos fumente. Prægustator, qui cibos principis prægustat. Suet. in Claud. Prægustator libidinum. Cic. pro domo.

PRAEGRVTII, Italiae populi, magis Orientales Maris, Ptolemæo auctore. hodie Abruzos uocant.

PREHENDO, dis, si, sum, & per syncopem Prendo, [Prendere, pigliare. Gal. Prendre, mettre le main sun quelque chose. Hisp. Prender oi asir.] λαμβάνω, capio. Cic. pro Quin. Seruulum unum, quem iste prehenderat, abducit. Ouid. de Medicamine faciei: Arentisq. rosæ, quantum manus una prehendat. Virg. 6. Aen. Italiae fingentis prendimus oras. Cato de re rust. cap. 16. Arundinem prende tibi uiridem. Hinc Prehensus & Prentus. Gell. Noct. Att. lib. 11. Seruos item furti manifesti prehensos uerberibus affici. Sen. in Troa. Sic ille dextra prentus hostili pueri ferox. Item duo frequentatiua Prehensio, & Prentio, quæ proprie de supplicibus dicuntur, & candidatis, cum magistratum aliquem ambientes, suffragatorum manus prehendant. Liu. libro 3. Cum multa indignitate prehensabat singulos. Cic. Att. lib. 11. Prentat unus P. Galba sine fuco, ac fallacijs. Virg. 2. Aen. Prentant fastigia dextris. Prentare consilium, idem quod capere consilium. Liu. 22. Ad consilium prentandum tempus opus esse. Prentatio, Cic. Att. lib. 1. Fuit illius hæc præpropera prentatio.

PRAEIACEO, præ. co. [Giacere innanzi.] εσόκειμαι, ante iaceo. Pli. lib. 3. cap. 4. Præiacentibus stagnis. Tacit. lib. 12. Campo, qui castris præiacet.

PRAEIAICIO, is, [Gettare innanzi, opporre.] εσβάλλω, ante iacio, oppono. Col. lib. 9. Præiaciuntur in gyrum moles.

PRAEIVDICIVM, ci, [Preiudicio. Gal. Preiudice. Hisp. La sentencia primero dada.] προκαταγνώσις, ut inquit Asconius, dicitur res, quæ cum statuta fuerit, asserti iudicaturis exemplum, quod sequantur, in eadem causa, uel paribus causis. iudicium autem res, quæ causam, litemque determinat. Cic. pro Clu. Diobus præiudicijs iam damnatus. Idem 5. Verr. De quo non præiudicium, sed plane iudicium iam factum putatur.

PRAEIVDICO, [Preiudicare. Gal. Preiudicier, auant iuger. Hisp. Juzgar de antes.] προκαταγνώσκω, ante tempus iudico. Brutus ad Ciceronem:

ronam: Quod nondum senatus censuit, nec populus iussit, id arroganter non præiudico. Interdum est præiudicium facere. Cic. 3. de leg. exponat, quid in magistratu gesserint, deque iis censores præiudicent. Præiudicatus, a, tum, partic. ut Euentus belli præiudicatus, apud Liu. lib. 4. 3. Cic. pro. Clu. Cognoscite iam, ita reum citatum esse illum, ut, re semel atque iterum præiudicata condemnatus in iudicium uenerit. Præiudicatio. Quinct. lib. 4. ca. 2. Præiudicatione senatus damnatus esset Milo.

PRÆIUVO, as, p, c. ante iuuo. Tacit. lib. 12. Et credebatur affectam eius fidem præiuisse, domo agrisque pignori acceptis.

PRÆILABOR, p, p. Prælaberis, [Trafcorrere. Ga. Cheoir & tomber petit à petit. glisser ou couler deuant. Hisp. Correr. desli zarfe.] παρὰ πρῶ, ante labor, præterfluo. Col. lib. 11. c. 1. Prælabentis temporis fuga quâ fit irreparabilis, quis dubitet? Cic. de Na. De. Pisces quorum alter paullo prælabitur ante. Luc. lib. 6. Quoque modo Romæ prolapsus mœnia Tybris.

PRÆILAMBO, προλέγω, ante lambo, prægusto. Hor. 2. Ser. Sat. 6. Præilambens omne, quod affert.

PRÆILEGO, gis, p, c. [Leggere innanzi ad alcuno.] προαναγιγνώσκω, ante lego, ut solent præceptores suis discipulis. Quin. & lib. 1. ca. 14. Pueris quæ maxime ingenium alant, prælegenda. Hinc Prælectio. Quinct. lib. 1. cap. 2. Et Prælector, Gel. lib. 18. cap. 5. Prælego, præterehor. Tacit. 5. Campaniam prælegebat, ambiguus an urbem intraret.

PRÆILIARIS, & hoc præliare, [Cosa da guerra. Ga. De combat, de bataille. Hisp. Cosa perteneciente a pelea.] μαχηρός, quod ad prælium pertinet. Plau. Curc. Mex. pugna præliarès obricitæ iacent. Præliarès dies, quibus fas est hostè bello laceffere, nel ablata repetere. solebant enim Romani, quoties ipsi bellum inferrent, certum diem ad conferendum prælium delectum habere.

PRÆILIBO, as; p, p. προλέβω, ante libo, & degusto. Stat. Syl. Care puer, superis qui prælibare uerendum Nectar. Vultum, & pectora alicuius prælibare uisui. Stat. 2. Achil.

PRÆILICENTER, nimis licenter. Verba finxit prælicenter.

PRÆILIGANEVM VINVM, apud Catonem a prælegendo dicitur: quod uel præmaturum est, uel præ omnibus legitur. Cato de re rust. ca. 2. 3. Uuas miscellas ad uinum præliganeum legito.

PRÆILIGO, gas, p, c. ab interiori parte ligo. Liu. 23. Arida farramenta præligantur cornibus bouum. Cic. 2. Anuent. Os obuolutum folliculo, & præligatum.

PRÆILIOR, aris, [Combattre. Gal. Batailler. combattre. Hisp. Pelear.] μάχομαι, dimico. Cæf. lib. 2. Bel. Gal. in fluminis ripis præliabantur. Translate, pro contendere uerbis. Cic. Att. lib. 2. Acriter, & uehementer præliatus sum. Prælians, tis. Cic. 2. Diu. Eudemus prælians ad Syraeusas occidit.

PRÆILIVM, lii, [Conflitto. fatto d'arme. Gal. Guerre ouuerte, bataille, combat. Hisp. Pelea, ò batalla.] μάχη, conflictus, dimicatio, certamen, pugna: a premendo, ut quidam putant, dictum quod in dimicando hostes, inuicem premant: quamquam non desunt, qui a prælo deduci malint, quod in dimicationibus et corporibus sanguis profuât, non secus atque mustum et prælis. Virg. 6. Ecl. Cum canerem reges, & prælia, Cynthius autem Vellit. Audere in prælia. 2. Aen. Quos ubi confertos audere in prælia uidi. Cic. 2. Orat. Cum prælia præclara fecisset. Idem 2. de Nat. Deo. Cum A. Postumum cum Octauio Mamilio prælio dunicaret. Vir. 3. Geo. Prælii appellationem honesta metaphora ad coitum transfudit. Si quando ad prælia uentum est, Vt quondam in stipulis magnus sine uiribus ignis Incaustum furit.

PRÆILONGVS, ga, gum [Molto lunga.] ὑπέρμακρὸς, ualde longus. Liu. 22. Prælogi ac sine mucronibus. Quin. lib. 6. c. 4. Quale refert Ci. de homine prælongo. Prælongo, as, prælongum facio. Pli. lib. 11. cap. 2.

PRÆILOQVOR, [Fæ proemio.] προλέγω, ante loquor. Pl. epi. 173.

PRÆILUCEO, ces, [Lucere innanzi.] προοράνω, ante luceo. Mar. lib. 12. præluxerè faces. Plin. 1. 32. c. 10. Ardere uidetur adeo, ut baculum ita præluceat. Præluxerè alicui, est perferre facem. Sue. in Augu. Cum fulgur seruum prælucente examinasset. Pli. de uiris illust. Duillio concessum est, ut prælucente funali, & præcinentè tibicine, a cœna publice rediret. Per metaphoram luce. i. claritate & nobilitate superare. In Sallust. Ego maioribus meis uirtute mea præluxi. Horat. 1. Epist. 1. Nullus in orbe locus Baijs præluceat amœnis. hoc est amœnior est. Præluceus, ualde lucidus. Plin. lib. 37. cap. 6.

PRÆILVDIVM, dii, [Ricercata. Gal. L'essay à iouer, un, essay de combat. Hisp. A quella leuada enel iuego, prologo.] προίμιον, proprie est præcentio illa quæ ante cantum legitimum fauoris emerendi gratia a citharædis solet præmitti. generalius accipitur pro quouis initio rei seriæ præmissio. Præliudium & portentum, metaphoricè in malam partem. Cic. 4. Phil. Præliudium illud & portentum L. Antonius, infigne odium hominum, &

PRÆILVDO, is, προπαίζω, ante ludo, leue quiddam, seu maioris rei

initium præmitto, Virg. 1. 3. Ge. Et sparsa ad pugnam præludit arena. Senec. Epist. 103. Illi meliori uitæ præluditur. Huic Præliudium, Præliudium. Pli. ep. 99.

PRÆILVUM, præli, [Torchio, torcolo. Gal. Vu pressoir, ou presse. Hisp. La prensa ò husfibo ò la uiga del lagar.] λινός, trabs illa in torculari, qua uua calcata premitur. Torcular autem dicitur tota illa structura, qua ad liquorem exprimendum utitur. Lacus autè ut illud, in quod mustum de torculari influit. Dicitur Prælium (ut quibusdam placet) a præluendo, quod humore profuente præluatur, idest, mudefiat. Alij potius a premendo deduci uolunt, unde & sine diphthongo scribere malunt. Quæ quidem deriuatio uerisimilior uideretur, nisi reclamaret primæ syllabæ quantitas, quæ in dictione Prælium productiua, cum in uerbo Premo corripitur. sed hoc omnino insolitum non est, deriuatiuum a primogenij quantitate discrepare. Virg. 2. Ge. Cola. prælorum fumosis deripe testis. Cato ca. 32. Prælium de sapino atra potissimum facito.

PRÆILVMBOS, bas, προσούζω, lumbos præfringo. Næuius: Vindemiatoribus, ut citat Nonius, cœpit uniuersamque prælumbare fultibus.

PRÆILVSTRIS, stre, [Molto illustre.] ὑπερδοκιμῶν, ualde illustris. Ouid. 3. Trist. Viue tibi, quantumque potes, præluistria uita.

PRÆIMANDO, das, προεπιτάσσω, ante mando. Vatinius Cic. lib. 5. Vt conquiretetur, præmandauit.

PRÆIMANIBVS, [In pronto, alle mani.] μετὰ χεῖρας, in promptu, ad manum. Gel. quod præ manibus est, ponemus. Appul.

PRÆIMATURVS, ra, rum, πρόωρος, ante tēpus maturus, præcox: proprie de fructibus dicitur, qui ante alios maturefcunt. Col. 1. 11. c. 3. Qui præmaturum fructum cucumeris habere uolet. Transferretur & ad alia, ut, Præmatura senectus, idest præcipitata, legitimumque tempus præuertens. Præmatura mors, immatura, & quæ ante tempus uenit. Plin. lib. 7. ca. 51. Senilem iuuentam Præmaturæ mortis esse signum. Hinc Præmature, immature, & ante tempus legitimum. Plaut. in Moët. Præmature uita careo, idest, mortuus sum ante tempus.

PRÆIMEDICATVS, ta, tum, pharmacis aut incantatione præmunitus. Ouid. ep. 12. Iffet anhelatos non præmedicatus in ignes.

PRÆIMEDITOR, aris, [Antiuedere, considerare innanti. Gal. Premediter, penser ce qu'on uent dire ou faire. Hisp. Pensar antes.] προμελετώ, prius meditor, præcogito. Cic. Att. lib. 6. Ex qua me fingere possim, & præmeditari, quo animo accedam ad urbem. Idem 11. Philip. Est enim sapientis, quidquid homini accidere possit, id præmeditari. ad Herenn. libro 2. Si reus nihil horum fecerit, accusator dicet eum usque præmeditatum fuisse, quid sibi esset usui uenturum. Plaut. Epid. Vt parate eam præmeditatam meis dolis, astutijsque onustam mittam.

PRÆIMEDITATIO, [Auedimento.] προμελέτησις, est meditatio, & cognitio rei futuræ. Cic. 3. Tusc. Hæc præmeditatio futurorum malorum lenit eorum aduentum, quæ uenientia longe ante uideris.

PRÆIMERCOR, aris, προωνύμαι, prius emo. Pla. in Epi. Istam gnatio tuo sumus præmercati. Plin. 1. 31. ca. 2.

PRÆIMESSVM, ssi, ἀπειρηχῆ, quod prælibationis causa præmetitur: ut spicæ, quas primo demessas sacrificabant Cereri. Festus.

PRÆIMETIOR, iris, προμετρέω, ante metior. Vnde Præmensus parti. Tibull. 1. 3. El. 3. Præmensæ defunctus tempora lucis.

PRÆIMETVO, προοβέμας, ante metuo, Lucr. 1. 3.

PRÆIMIGRO, προπετακίζω, ante migro. Plin. lib. 8. cap. 28.

PRÆIMITTO, tis, προπέτω, ante mitto. Cic. 2. Offi. Præmittebat de stipatoribus suis. Virg. 1. Aen. Rapidum ad naues præmittit Achaetum. Præmissus, a, um, 9. Aen. Præmissi equites ex urbe Latina.

PRÆIMIUM, mij, [Premio. Gal. Loyer, remuneration. Hisp. El qualardon de la buena obra.] γέρας, quod pro recte factis datur. Cic. At. Solon temp. duabus rebus contineri dixit, præmio, & pœna. Idem de Or. Legibus & præmia propofita sunt uirtutibus & supplicia uitijs. In ludis quoque, & certaminibus, præmia dicuntur, quæ proponuntur uictoribus. Virg. 5. Aen. Protinus Aeneas celeri certare sagitta Inuitat, qui forte uelint, & præmia ponit. Accipitur aliquando in deteriori partem pro sceleris mercede. Cicer. de Prou. conf. Prouinciæ, quas pestiferi illi consules pro euerfere rei præmij occupauerunt. Idem in Pis. Totam remp. prouinciæ præmio uendidisti. Aliquando præmium pro pecunia. Næuius, Præmiosum marsupium reliqui dōmi. Hinc Præmiosus, pecuniosus. Attius Diuitem ac præmiosum auum.

PRÆMIOR, aris, [Premiare.] Sue. in Tito. Vespas.

PRÆMODEROR, απορρῶθμιζω, ante moderor. Gel. lib. 7. cap. 9.

PRÆMODVM, [Sopramodo, somnamente,] aduer. supra modum. Gel. lib. 7. cap. 7.

PRÆMOLESTIA, e, molestia ex malo, quod imminere putamus, anticipata. Cicero 4. Tuscul. Alij metum præmolestiam appellabant.

PRÆMOLIOR, ris, [Preparare.] προκατασπιδάζω, ante molior, uel præparo. Liu. 28. Præmoliendas ratus iam res.

PRÆMOLLIO,

- PRAEMOLLIO**, is, προμαλξίς, ante mollio: unde Praemollitus, part. Quinct. lib. 2. c. 9. Frustra sperferis semina, nisi illa praemollitus fuerit sulcus. Idem lib. 6. c. 5.
- PRAEMOLLIS**, le, ualde mollis. Plin. lib. 11. c. 37. Cor palpitat, praemolli operum membranæ inuolucro. Idem lib. 9. c. 51. Parit oua praemollia.
- PRAEMONEO**, nes, p. c. [Ammonire innanxi. Gall. Amonester & aduertir parant. Hisp. Amonestar antes.] προμνηστικο, ante moneo. Columel. lib. 1. Ideo praemoneo, ne nillicum ex eo genere seruorum, qui corpore placuerunt, institueamus. Lilius 21. Cum haruspices ad imperatorem id pertinet, ut prodigium praemonuissent. Cic. 2. Verr. Animo sane beneuolo, ut magno opere canerem, praemonebat. Praemonitus, a, um, Plin. lib. 16. c. 39. Arbor fatalis excidio urbis praemonitus oraculo. Praemonitus, us, pro praedictione. Valer. Max. lib. 1. c. 6. Deorum spreti praemonitus excandescunt. Ouid. 15. Met. Non tamen insidias, uenturaque uincere fata Praemonitus potuere deuni.
- PRAEMONSTRO**, as, [Insegnare, dimostrare prima. Gal. Monstrer deuant, enseigner. Hisp. Monstrar de antes.] προδεικνύω, ante monstro, doceo. Plin. in Mil. Hoc ei praemonstra & praecipue, ut teneat consilia nostra. Cic. 2. de Diuin. Ventos praemonstrat saepe futuros Inflatum mare. Hinc Praemonstrator, qui docet, quod faciendum sit in te periculum. Ter. in Heaut. A diutor meus, & monitor, & praemonstrator Chremes.
- PRAEMORDEO**, es, [Mordere.] κατὰ δάκτυλον, morsu dilacero. Plaut. in Tri. Nisi fugissem, medium credo, praemorisset.
- PRAEMORIOR**, eris, ante morior. Plin. lib. 7. c. 50. Praemoritur uisus, auditus, in celsus. Ouid. ep. 8. Aut ego praemoriari, primoque extinguar in quo. Praemortuus. Liu. 1. Scaptium credo, etsi praemortui iam sit pudoris, non facturum.
- PRAEMUNIO**, is, [Fornire innanxi. Gal. Premunir fortifier une place auant que les ennemis y uient. Hisp. Fortalecer antes.] προασφαλίζ, prius munio. Caes. 3. Bell. Ciu. Isthmum praemunire instituit. Translate etiam de incorpore dicitur. Cic. pro Caelio: Illa quæ ex accusatorum oratione praemuniri iam, & fingi intelligebam, non pertimesco. Praemunitio, Cicero 3. de Or. Praemunitio est ad id, quod aggrediare.
- PRAENARRO**, προσηγμαι, ante narro. Ter. Eun.
- PRAENATO**, as, p. c. προνήχομαι, ante nato. Plin. lib. 9. c. 45. Praenatante pisciculus frontem suam spargit. Ponitur aliquando pro praeterfluere. Virg. 6. Aen. Letumque domos placidas, qui praenatat, amnem. Vbi Seruius: Praenat t, praeterfluit.
- PRAENAVIGO**, as, παραπλέω, praeteruauigo. Plinius libro sexto, capitulo 23.
- PRAENESTE**, ge. ne. & hæc Praenestis, πραινεστος, Steph. opidum Latij edito in loco naturaque munito situm, ita dictum (si Stephano credimus) a Praenesto conditore, Latini filio, Ulyssis, & Circes nepote. Alij δὲ τῶν πρίων, ab ilicibus, quæ illic abundant, nomen accepisse existimant. Pompeius Festus nomen huius originem ad loci situm refert, quod montibus praeter. unde & Altum Praeneste, a Virg. dicitur 7. Aen. fuerunt, qui a Cæculo Vulcani filio conditum putarint; quorum sententiæ Virg. quoque subscribit: Nec Praenestine fundator defuit arcis, Vulcano genitum pecora inter inertia, regem, Inuentumque focus, omnis quem credit ætas, Cæculus. Str. lib. 5. Græcam urbem esse tradit, cuius rei argumentum hoc affert, quod olim Polystephanos dicta fuerit. Habuit hoc opidum nobile Fortune templum, cuius pavementum lithostrotis strauit L. Sylla, teste Plin. 1. 36. c. 25. Feminino genere uisus est Virg. 8. Aen. Qualis eram cum primam aciem Praeneste sub ipsa Straui. Praenestini, p. p. habitatores Praenestis. Cic. 2. de Diu. Praenestinarum monumenta declarant. Praenestinus, a, um, ut, Dea Praenestina, Ouid. 6. Fast. Sortes Praenestinae, Cic. de Diu. Fortuna Praenestina, Luc. lib. 2.
- PRAENIMIS**, [Troppo.] ἄγαν, nimis multum. Gell. lib. 19. c. 10.
- PRAENITEO**, ualde niteos; unde Praenitidus, ualde nitidus. Plin. 1. 2. c. 9.
- PRAENOSCO**, is, [Conoscere innanxi.] προγινώσκω, ante nosco, praediuino. Cic. 1. de Diu. Possunt futura praenoscerere. Praenotio, Cic. 1. de Nat. De. Fateamur, hanc nos habere praenotionem deorum.
- PRAENVBILVS**, la, lum. [Ofuro.] ὑψιβυλίος, ualde nubilis, & obscurus. Ouid. 3. Am. Densa praenubilus arbore lucus.
- PRAENVNICIO**, as, προαγγέλλω, ante nuncio. Ter. in Phor. Praenuncia hanc uenturam. Cic. 1. de Diu. Est uis, & natura quædani, quæ futura praenunciat.
- PRAENVNICIVS**, adiect. Cic. 8. de Nat. De. Magnarum calamitatum praenunciæ. Ouid. 3. Trif. El. 5. Hoc utinam nitidi Solis praenunciis ortus afferat. Idem 3. Met. Cladis praenuncia uerba futuræ. Idem 2. Fast. An ueris praenuncia uenit hirundo?
- PRAEOCCIDO**, dis, p. c. ante occido. Plin. lib. 18. c. 29.
- PRAEOCCVPATIO**, προκατάλημι, apud rhetores schema quoddam, cum id, quod ab aduersario nobis objici posset, ipsi praeripimus, di-
- luimusque; ut apud Virg. 2. Aen. Neque me Argolica de gente negabo. Et lib. 3. Scio me Danais de classibus unum.
- PRAEOCCVPO**, as, [Preoccupare, anticipare. Gall. Preoccuper, anticiper, preuenir. Hisp. Tomar de primero, preuenir.] προκαταλαμβάνω, praenio, anticipo. Liu. 4. Vbi uident collegas gratiam omnem ad plebem preoccupauisse. Caes. 8. Bell. Gall. Preoccupauit animos timor. Cic. 10. Phi. Quas partes ipse mihi sumptferam, cas preoccupauit oratio tua.
- PRAEOPTO**, as, προαιρώμαι, potius opto. Ter. in Hec. Adeon peruicaci es animo, ut perierum praepoptares perire? Liu. 23. Punicam Romanis societatem, atque amicitiam praepoptandam esse. Idem 28. Mortem in certamine praepoptantes.
- PRAEPANDO**, ante aperio. Luc. 1. Clara tuæ possim praepandere lumina menti. Aliquando pro praetendere. Plin. lib. 11. c. 24.
- PRAEPARCVS**, ualde parcus. Plin. lib. 11. c. 19.
- PRAEPARATO**, [Studiosamente, consideratamente.] aduer. Quinc. lib. 4. c. 42. Nihil praeparato uidetur fecisse Milo.
- PRAEPARO**, as, [Preparare, apparecchiare. Gall. Preparer, appareiller. Hisp. Aparejar antes.] προοδοποιώ, ante paro, quæ mihi utilia fore credo. Cic. lib. 1. Offic. Ad degendam praeparat res necessarias. Praeparatus, a, um, Cic. de Inuent. Pœnæ apud infetos sunt impijs praeparatæ. Idem 1. de Diu. Animo reb. ad tranquillitatem accommodatis praeparato.
- PRAEPARATIO**, nis, [Apparecchio.] Cic. 1. Off.
- PRAEPARATVS**, us, [Apparecchio.] Gell. 1. 9. In praeparatu rei rusticæ pro tempestates, pluuiasq. maturari potest.
- PRAEPEDIMENTVM**, ti, [Impedimento.] impedimentum. Plaut. Non fallaciæ praepedimentum obijciatur.
- PRAEPEDIO**, dis, secunda syllaba corr. [Impedire. Gall. Empecher. Hisp. Impedir.] κελύω, impedio, quasi pedes uincio. Videtur autem compositum esse ab antiquo uerbo Pedio. Plin. in Cas. Timor praepedit dicta linguæ. Teren. Heaut. Gaudio praepediti nimio. Lilius 8. Sine modo leie præda praepedian. Morbo praepeditus, Cicero pro Rab.
- PRAEPENDEO**, es, προαιώμα, ante pendeo. Mart. lib. 9.
- PRAEPENISSVS**, opidum mediterraneum maioris Myfiæ. Ptol. 1. 5.
- PRAEPES**, petis, [Veloce. Gall. Qui uole sondain, legier à ueler. Hisp. Cosa ligera à que buela.] ἄκρος, generis omnis, uelox. Virg. 6. Aen. Praepetibus pennis aulus se credere celo. Volunt plerique hoc nomen significare uelocitatem in altum uolantis. Dicebantur & Praepetes ab auguribus aues, quæ opportune praepulabant, aut idoneas sedes capiebant, ut inquit Higinius.
- PRAEPESINTHVS**, insula maris Aegæi, una Cycladum. Plinius libro 4 capitulo 12.
- PRAEPETO**, is, [Andare auanti.] p. c. προπορεύω, ante uel prius peto, i. uado. Felt. Praepetere dicebant antiqui pro antere. Hinc Praepes.
- PRAEPILATAE** HASTAE, ῥαπα σιμνωσται, sunt, quæ ferreas habent cuspides, quæ si praeferratæ. Praepilatum etiam dicitur ubi non est ferrum, si modo in mucronem acutum sit. Plin. lib. 8. c. 6. Ab operarijs hastas praepilatas habentibus per circum totum actos. Cornelia praepilata. Idem 1. 9. c. 30. de Locustis. Quin. 1. 5. c. 12. Declamationes, quibus ad pugnam forensis uelut praepilatis exerceri solebamus, iam ab illa uera imagine orandi r. cesserunt.
- PRAEPINGUIS**, [Molto grasso.] ὑπεραχυσ, ualde pinguis. Columel. lib. 3. Praepinguis, & uuida terra. Virg. 3. Aeneid. Praepingue solum stagnans Elori.
- PRAEPOLLEO**, [Potere molto.] ὑπερέγω, plurimum polleo. Liu. 1. Gess diuitijs praepollens. Idem lib. 5. Virtute, fortunaque praepollens.
- PRAEPONO**, is, [Preporre, anteporre. Gall. Mettre deuant, preferer & plus estimer. Hisp. Poner adelante, preponer una cosa à otra.] προΐστωμαι, antepono, Praefero. Plautus in Rud. Luccum praeposui sopori. Interdum est prius ponere, tempore praepcepto. Sallustius in Jugur. Vbi cumque res postulabat, praesidium est praepositum. Aliquando praeficere. Cic. pro lege Manil. Dixit praepositum bello Imperatorem.
- PRAEPORTO**, as, ante se ferre, uel portare. Luc. lib. 2. Telaque praeportant. Interdum praese ferre, id est, signo aliquo exteriori animi affectum ostendere. Catul. Arg. Frontis exspirantis praeportat pectoris iras.
- PRAEPOSSVM**, praepualeo. Tac. lib. 21. Macedones praepotuerunt.
- PRAEPOTENS**, [Molto potente.] ὑπεροχος, ualde potens. Cic. de Amic. Opes praepotentium excludunt amicitias fideles.
- PRAEPTETE**, [Confusamente.] peruersa, & ordine conturbato. Cicero i. Acad.
- PRAEPOSTERVS**, ra, rum, [Confuso, suor d'ordine. Gall. Fait, dit, mis, ou autrement estant au rebours. Hisp. Lo detras delante, hecho al reves, à muda do el orden.] προούτελο, peruersus, qui rerum ordinem conturbat. Cic. Cassio: Praeposteros habes tabellarios.
- PRAEPROPERVS**, [Frettoloso. Gall. Fort hastif & soudain. Hisp. Muy pressuroso y abincado.] ualde celer. Cicero Trebatio: Ex tuis litteris cognoui, praeproperam festinationem tuam. Lilius 17. Cum

Cum toto eo bello damnoſo, præpropera ac feruida ingenia imperatorum fuiſſent. Præpropere, nimium celeriter. Liu. 37. Felitatus ipſe præpropere cum quinque ſolis nauibus Annibali occurrir.

PRÆPVITVM, ti, *ἀκρόβυτία*, pellis, quæ glandem, ideſt, ſummam colis partem tegit: a præputando, nomen habēs, quod a Iudæis præputatur, ideſt præcinderetur. Iuu. Saty. 14. de Iudæis loquens. Præputia ponunt. Sat. 6. Præputia ducit.

PRÆRADIO, as, ſ, *πρόραδος*, præluceo. Qui. 16. ep. Præradiant ſtellis ſigna minora ſuis.

PRÆRADO, abrado. Cato c. 41. Si uitis uitem contingat, utriuſque latus præradio.

PRÆRANCIDVS, da, dum, ualde rancidus, trās late pro exoleto, & iam ingrato. Gel. l. 13. cap. 19. Finitiones illas prærancidas.

PRÆRAPIDVS, ualde rapidus, ut, Prærapida fuga apud Sil. l. 16.

PRÆRIPIS, is, [*Rapire innanti. Gal. Ranir & offer denant. Hiſp. Arrobatar antes.*] *προραπίδιον*, antecapio, præoccupo. Plaut. in Caſ. Huc ueniſti ſponſam præreptum meam? Cic. l. Off. Inſidiari, præripere hoſtium conſilia, ideſt, præuenire. Pli. Iunior, de uiris ill. Immatura morte præreptus. Cic. pro Gallo. Demoſthenes tibi præripuit, ne eſſes primus orator.

PRÆRODO, is, [*Rodere.*] p. p. *ῥητρωγός*, rodo. Col. l. 2. Cacumina manu præfracta, aut a pecore præroſa. Idem de arboribus c. 15. Volucra prærodit teneros pampinos.

PRÆROGO, præter notam ſignificationem, aliquando eſt, ante diē ſoluere. Vlp. l. ſed addes. ff. locat. & conduſt.

PRÆROGATIVA, ue, [*Maggioranza. Gal. Prerogative, amantage. Hiſp. Grande excellentia.*] eminentia, qua quis præfertur alteri. Pau. iure conſ. Veteranorum priuilegium etiam in delictis habuit prærogatiuum, ut ſuperentur a ceteris in pœnis, ideſt ceteris præferantur. Dicitur & prærogatiuum, Cic. pro Mur. Tanta illis comitijs religio eſt, ut adhuc ſuper omne ualuerit prærogatiuum.

PRÆROGATIVA, trib. uel Prærogatiua centuria, quæ primo loco ad ſuffragium ferendum uocatur: uel cuius ſententia tantum momenti habebat, & auctoritatis ut quaſi præiudicium aſſerret, in euentum comitorum. Liu. 26. Auctoritatem prærogatiuæ omnes ſecuti ſunt.

PRÆRŪMPO, is, [*Romperre, eſt rompere. Gal. Deſtrompre. Hiſp. Mucho romper.*] *προκαταρπύνη*, abrumpo, auello. unde Præruptus, 2. uir, auulſus, arduus. Virg. 3. Geo. Præruptis opida ſaxis. Cic. 7. Utr. Aut prærupta ſaxa tenuiſſe dicuntur. Prærupta absolute. Plin. lib. 8. capit. 23. Ad prærupta ducunt. Hinc Prærupte, in præceps, & ſine cliuo. Plin. lib. 34. cap. 14. Mons prærupte altus totus ex ea materia eſt.

PRÆRÆDES, is, [*Πρόξος, mallenadore. Gal. Pleige, caution, respondent. Hiſp. Fiador por alguno.*] *ἑγγυνητης*, ſponſor, qui ſe pro alio obligat, promittens, ſi quid incommodi fiat, plene ſatisfactorum. a præſtando dictus, quia tam debet præſtare, quod promiſit, quam is, pro quo præfactus eſt. Alcon. Prædes dicuntur ſatisfactores locupletēs, pro re, de qua lis eſt apud iudicem. Differunt autem Prædes a Vadibus: quoniam Vas appellatur, qui pro alio uadimonium promittit, & proprie datur in re capitali: Prædes uero in lice nūmaria. Auſ. Quis ſubit in pœnam capitalis ſupplicio? Vas. Quis cum lis fuerit nummaria, quis dabitur? Præ. Prædes hodie ſunt, inquit Budæus, qui ſponſores rei. uel principi facti ſunt, pro ijs qui pecuniam publicam diſpenſant, quos Receptores uocant. Ijs etiam qui publicanos in locationibus ueſtigalium, aut eorum fideiuſſores locupletes affirmant (quod idoneos eſſe, & ſufficientes teſtificari uocant) prædes dici propterea poſſunt, quod locupletes eos eſſe præſtare debent. Prædes etiam pro bonis ipſius prædis in terdum accipiuntur. Cic. 2. Phi. Ne Planeus Prædes tuos uenderet, ideſt bona tua ſponſione obnoxia. Poſſumus etiam hic prædes pro ſponſoribus accipere; ſit, prædes uendere, ſponſorum bona & prædia auctioni addicere. Budæus.

PRÆSAGIO, gis, præſagium, gitum, pē. pr. [*Indominare. Gal. Prevoir & predire les choſes auenir. Hiſp. Divinar, preuer antes le que ha de ſer.*] *προμαρτυρία*, Præſentio, quaſi ante ſagio, Propert. Venturam melius præſagit nauita noctem. Cic. lib. 1. de Diu. Præſagiebat animus, fruſtra me ire, cum exibat domo. 2. de Diu. Sagire enim acute ſentire eſt: ex quo Sage, anus: quia multa ſcire uolunt, & ſagaces dicti canes. Qui ante ſagit, quæ oblata res eſt, dicitur præſagire. Hinc Præſagium. Cic. 1. de Diu. in eſt inanis præſagium extrinſecus iniecta, at que incluſa diuinitus. Inuenitur etiam Præſago, a quo Præſagatio, item Præſagior, gitis, deponens, pro pro ſagio, ſeu prædiuino. Pla. in Bac. Plus præſagitur mali.

PRÆSAGIUM, gi, [*Præſagio, indominatione. Gal. Preuoir de ce qui doit auenir. Hiſp. Diminacion, conoſcimiento de las coſas per uenir.*] *προμαρτυρία*, præſentio. Colum. lib. 11. ca. 1. Tempora futura præſagium. Quid. 3. de Pon. Vera precor ſiant timidæ præſagia mentis.

PRÆSAGYS, ga, gum, pē. pr. [*Præſago, indomius, Gal. Qui pronouit, ce qui*

doit auenir, deuin. Hiſp. El que ſabe de aduina lo auenidero, aduino.] *μαρτυρία*, futura præſentiens. Vir. 10. Aen. Præſaga mali mens. Quid. 2. Meta. Præſaga que luſtus.

PRÆSANO, nas, Prælanefco. Plin. lib. 24. c. 10. Cicatrices, quæ præſa nauere, aperit.

PRÆSCATEO, [*Abondare.*] *ἀναβλώω*, ſcateo. & per translationem abundo. Gel. lib. 14. c. 6. Librum doctrinis præſcatentem.

PRÆSCIO, is, [*Sapere innanti. Gal. ſauoir par auant. Hiſp. Saber antes de tiempo.*] *προγινώσκω*, ante ſcio. Teren. And. Nonne oportuit præſciſſe me ante? Hinc Præſcientia, futurorum notitia. Item Præſciſco. Liu. 27. Eos fortiri prouincias, & præſciſcere quam quique eorum prouinciam haberet, uolebant. Virg. 4. Ceor. Trepidantia bello Corda licet longe præſciſcere. Præſcius, a, um, Virg. 6. Aen. præſcia uenturi. Quid. 1. Faſt. Sublitit in medio præſcia lingua ſoano. Mens præſcia, Silius lib. 16.

PRÆSCITA, [*Pronoſtichi.*] ſunt quæ Græci *προνοſτικα*, uocant. Plin. lib. 10. c. 18. Vnam eorum præſciturum tranſire non queo. Ibidem c. 75. Præſcita animi quietſcentis.

PRÆSCRIBO, bis, [*Preſcribere. Gal. Preſcrire, bailer patron. Hiſp. Preſcribir.*] *προγράφω*, ante ſcribo. Cic. Ser. Sic enim præſcripimus iis, quibus ea negotia mandauimus. Interdum inſcribere, titulum prænotare. Virg. Nec Phœbo gratior ulla eſt, Quam ſibi quæ Vari præſcripſit, pagina nomen. Inde Præſcriptio præſcriptionis, titulus. Cic. lib. 1. Offic. Ex quo ſit, ut ager Arpinas Arpinatium dicitur. ſimiliſque eſt priuatarum poſſeſſionum præſcriptio. Interdum præcipere, legem ponere. Idem libro 3. Offic. Hoc natura præſcribit, ut homo homini conſultum uelit. Varro: Præſcriptum erat, nequis Angiporum trās gredederetur. Hinc Præſcriptum, & præſcriptio, pro præcepto, lege, regula ſumuntur. Traſtum (ut docet Porphyrio) a magiſtris ludi, qui ſcripta pueris dant, præcipiuntque imitari. Senec. lib. 4. epit. Pueri ad præſcriptum diſcunt. præſcriptio rationis, id quod recta ratio dicat, & præſcribit. Cic. 4. Tuſ. Intemperantia ſic eſt aduerſa a præſcriptione rationis, ut nullo modo appetitiones animi nec regi, nec contineri queant. Interdum Præſcribere, eſt ſinem ponere. Teren. in And. Tute ipſe his rebus ſinem præſcripſiſti pater. Interdum proponere. Cic. in Catone. Senatu, quæ ſunt gerenda, præſcribo. Interdum præuinciare. Idem in Vati. Tibi præſcribo, ne tuas ſordes cum clariffimorum uirorum ſplendore permiceas. Pro excipere, Quinſt. lib. 7. Ignominioſo patri filius præſcribit, de eo ſolo iudicatio eſt, an liceat. Præſcriptio inquit Budæus, Exceptio, & Translatio, unum, & idem in re forenſi ſignificant. Iure conſulti, in Pandectis promiſcue, Excipiendi uerbo, & Præſcribendi uſi ſunt: licet præſcriptionis uocabulum, apud recentiores legum interpretes, & apud iuris pontificij conditores, ad præſcriptionis exceptionis que temporis ſignificationem coarctatum ſit, & præſinitum. Budæus.

PRÆSECO, cas, cui, ctum, p. c. [*Tagliare uia. Gal. Couper ou rognier ou parant. Hiſp. Cortar antes.*] *προτεμνω*, prius ſeco, præcideo. Coll. de arboribus. c. 29. Radicem arundinis acuta falce præſectam impendenti pluuia diſponit. Acommodatur quandoque immolationi. Liu. lib. 5. Qui eius hoſtiæ exacta præſecuiſſet, ei uiſtoriam dari. Sue. in Aug. Semicruda exacta rapta foco præſecuit, ideſt, partem reddidit Marti, partem ad lacandum referuauit.

PRÆSEGMINA, *ἀποκόμματα*, amputationes rerum ſuperfluarum, unde, quæ ex unguibus animalium ſcinduntur, Præſegmina uocantur. Plin. Reſegmina unguium dixit, lib. 28.

PRÆSENS, is, [*Preſente. Gal. Preſent. Hiſp. Preſente.*] *παρόν*, 2 Præſum, ut ab abſum Abſens. Plautus: Præda erit præſentium, ideſt, eorum qui hic adſunt. Virgil. 1. Aeneid. Præſentemque uiris intentant omnia morte. Quandoque Præſens dicitur, non quod nunc ſit, ſed quod tunc ſiebat. Cic. Ille præſenti potius, quam futuræ dignitati conſulebat. C. Q. F. Cætera præſenti ſermoni referuentur, ideſt ſermoni, qui aliquando inter nos præſens habebitur. Sic, In præſens, In præſentia, & in præſentiarum, ſignificant præſenti tempore, quod uel præſens eſt, uel fuit præſens, uel præſens erit. Vlp. de Tab. exhi. Quod enim, ſi occultæ tabulæ, poſtea prolatae ſunt, cur necet ei, qui reſponderit, quod in præſentiarum ei uidebatur. Sal. in Iug. Si cauſa peccandi in præſens minus ſupperebat. Horat. Pleraque differat, & præſens in tempus omittat, ideſt in ſuum tempus. Teren. in Phor. Prouiſum eſt, ne in præſentia hæc hinc abeat: Cic. ad Her. lib. 2. In præſentiarum hoc inferere non alienum fuit. Venire in rem præſentem, eſt eum in locum ſe conferre, de quo eſt controuerſia. Cicet. pro Cæc. Placuit de amicorum ſententia conſtituere, quo die in rem præſentem ueniretur. Interdum accipitur pro potenti, & efficaci. Cic. Att. lib. 6. Præſentes ad nocendum uires habet. Hinc Præſentus. Virg. 2. Georg. Quo non præſentius ullum. Sic præſentiſſimum periculum, Præſentiſſima medicina. Quandoque pro forti. Teren. in Phor. Animo uirili, Præſentius ſis, para. Quandoque propitio. Cicero 4. Tuſcul. Hercules

- Hercules tātus, & tam præfens deus. Vir. lib. 1. Ce. Agrestum præfentia numina Fauni. Ter. in Phor. Non tu hunc habeas præfentem deum?
- PRAESENTANEVS**, a, um, [*Che opera subito. Gal. Qui tout presentement fait son operation. Hisp. Cosa que obra luego, sin dilacion.*] ἐνεργός, quod præfentem habet efficaciam: ut, Præfentanei boleti, apud Senec. epist. libro 15. qui cito enecant. Plin. lib. 21. cap. 31. Præfentaneum remedium ad dentes mobiles firmandos. Idem lib. 24. cap. 1. Ferulæ asinis gratissimæ in pabulo, ceteris iumentis præfentaneone ueneno.
- PRAESENTARIVS**, a, um, [*Che è presente.*] quod præfens est: ut præfentariæ pecuniæ. Pla. in Mos. A me argentum petito præfentariû. Idem Pænulo: aurum poscunt præfentarium.
- PRAESENTE**, pro præfentib. dixerunt antiqui. Pomponius Syris, ut citat Nonius. Apud forum præfente testibus mihi uendidit.
- PRAESENTIA**, tiæ, [*Presentia. Gal. Presence. Hisp. La presencia del que esta presente.*] παύσιμα, Sal. in Jug. Consul siue præfentiam eius timens siue ira commotus. Ter. Hec. Ne mea præfentia obstet. Ci. Licinio lib. 5. Desiderium præfentiæ tuæ meo labore minuatur: Præfentia, robur animi. Cicer. pro Mil. Videbant facti rationem, præfentiam animi, defensionis constantiam.
- PRAESENTIO**, is, [*Presentire. Gal. Sentir & entendre deuant, se donner de quelque chose.*] προαιδανόμαι, ante sentio. Plaut. in Tri. Fecisset, nisi hæc præfensissent canes. Cæf. 3. Bel. Gal. Cum ille præfensisset, ac profugisset. Animo aliquid præfentire. Ouid. epistol. 11. Prima malum nutrix animo præfensit anili. Præfentire futura. Cicero de Diuinat. Censent esse mentibus hominum tamquam oraçulum, ex quo futura præfentiant. Præfentire sermones aurium tinnitum. Plin. libro 28. cap. 2. Hinc Præfentisco. Terent. in Heaut. Ea gratia secum adduxisse, ne id tu præfentiscere. Hinc Præfensulus, a, um, Cicer. 1. de Diuina. Pauciora diuine præfensa & prædicta. Præfensio. Cicer. in Topic. Per exta inuenta Præfensio. Idem 2. de Nat. Deo. Præfensiones rerum futurarum.
- PRAESERANTO**, as, [*Presentare. Gal. Presenter, offrir. Hisp. Representar alguna cosa.*] ἀρδισναι, offero, & quasi præfens exhibeo. Quint. 1. 11. Pli. de uiris Illust. Præfentare, speciem præbere. Plin. lib. 2. ca. 19. Folijs speciem passerum præfentantibus.
- PRAESEPES**, pis, & Præsepium, pijs, p. p. [*Presepio, mangiatora. Gal. Estable ou le creche ou mangeoire d'une estable. Hisp. El pesebre.*] ἀτάων, stabulum dicitur, in quo equi, muli, & cetera id genus animalia cõnentur. Idem 7. Aen. Stabant ter centum nitidi præsepibus altis. Nonnumquam etiam linter ille concauus, in quo iumentis bubus hordeum, auena aliud ve pabulum apponitur, Præsepe appellatur. Col. 1. 1. c. 7. Non altius præsepia edita esse conuenit, quã ut bos aut iumentum sine incommodo stans uesci poscit. Appul. lib. 6. de Asi. Præsepium meum hordeo passim repleri iubet. Virg. Item apud alueos Præsepia appellauit. Geo. 4. Ignauum fucos pecus a Præsepibus arcent. Quinetiam loca omnia clausa, & tuta, Præsepia appellantur, teste Nonio. Cic. in Pis. pro gænea, siue lupanari uidetur posuisse. Audis in præsepi, audis in stupris, audis in cibo & uino. Horat. pro domo posuit, siue habitaculo, Scurra, uagus, num qui certum præsepe teneret. Legitur & Præsepia, æ, feminini generis. Varr. de re. rust. lib. 9. ut citat Nonius: Is habebat culinam rusticam unam, præsepia, latam, cellam uinariam, in cœlo item nubeculam quandam inter asellos, plurali numero præsepia appellant, quod in ea aselli stabulari uideantur. Plin. lib. 16. ca. ult.
- PRAESEPIO**, is, [*Serrare d'ogni intorno. Gal. Environner, & corre par deuant ou tout autour comme d'une baie. Hisp. Cerrar en derredor.*] περιπατάω, septo includo. Cæf. 1. Bel. Ciu. Aditus trabibus præacutis præsepit.
- PRAESERTIM**, [*Spetialmente. Gal. Principalement, spetialment, par especial. Hisp. Mayor y especialmente.*] ἄλλως, Præcipue, ante alia. Plaut. in Pæn.
- PRAESERUIO**, inferuio. Plautus in Amph. At præseruire possim patri.
- PRAESEVS**, dis, [*Presidente. Gal. President, lieutenant d'un prince, gouverneur. Hisp. Alcaide, presidente sobre otros en gouerno, como corregidor, asistete adelante.*] ἡγεμών, qui præfidet, & imperium habet. Ouid. 1. 5. Metam. Quo præfide rerum humano generi superi fauistis abunde. Idem 10. Metamorph. Caruerunt præfide Delphi. Custos & præfes iuentutis. Mercurius. Cic. 7. Verr. Libertatis præfes & custos tribunus plebis. Cicero 1. de lege Agr. Liu. Dij qui capitulum incolitis, sicine uestrum militum, ac præfidem finitis uexari ab inimicis? Præfes locus, ponitur pro tuto, Plautus in Casin.
- PRAESIDEO**, præfides, [*Essere presidente, gouernare. Gal. Præsider, estre presidente. Hisp. Tener presidencia.*] προσιδω, præsum, a quo tamen differt, ut specialius a generaliori. nam, præfesse de quouis officio uel utilissimo dicitur: Præfidere autem semper auctoritatē quan-
- dam habet coniunctam. Ci. Qui huic urbi, atque imperio præfide-
tis. Sue. Præfedit & Actiacis ludis, idest, præfuit. Vir. 7. Ae. Queis Iuppiter Anxuris aruis Præfidet. Idem 3. Ae. Gradiumque patrem, Geticis qui præfidet aruis. Orbi terrarum præfideret. Ci. 2. Phi. Inuenitur & accusatiuo iunctum. Tac. lib. 3. Is proximū exercitum præfidebat. Idem lib. 4. Haud spernenda ciuium, sociorumque manus litora oceani præfidebat.
- PRAESIDERATIO**, προεισροβολισμός, est cum maturius tempestas hyberna mouetur, quasi ante fideris tempus. Festus.
- PRAESIDIARIVS**, a, um, [*In aiuto.*] quod præfidio fit. Col. lib. 4. cap. 16. Præfidiarij malleoli propagandi. Præfidiarij milites, apud Liu. lib. 29.
- PRAESIDIUM**, dij, [*Guardia. Gal. Garnison qui on met en une uille. Hisp. Guarnicion de gente.*] ἐπίστα, ἐπίσιον, proprie dicuntur milites, defensionis arcis, opidi, uel persone præfidentes. Cæf. 1. Bel. Gal. Præfidia disponit, castella communit. Dicitum Præfidium putat. Var. lib. 4. de Lin. Lat. Ab eo, quod aliquo in loco extra castra soleat præfidere, quo sui essent tutiores. Præfidia uidetur posuisse Cic. pro caltris cura pro Lig. inquit: In præfidijs hostium uersari. Præfidium statuum dicitur, quod firmum est, neque loco mouetur. Cic. 12. Phil. Hæc mea uigilia, hoc præfidium statuum. Translate omne auxilium, & salutis propugnaculum præfidium dicitur. Ter. in Hæc. Illum esse unicum præfidium uelle se senectuti suæ. Subfidium autem proprie dicitur, quod socijs laborantibus submittitur.
- PRAESIGNIFICO**, [*Predire.*] προσημαίνω, prædico, præmoneo. Cic. 1. de Diui.
- PRAESIGNO**, as, [*Seguar prima.*] προσημαίω, prius signo. Cato c. 154. Plin. lib. 28. ca. 4.
- PRAESIGNIS**, & hoc signe, [*Illustre.*] ἑξοχος, præstans, uel præ alijs insignis. Ouid. 6. Fast. Præsignis facie Corniculana fuit. Sta. 4. Syl. Libyca præsignis auunculus hasta.
- PRAESILIO**, is, p. c. προσημαίνω, ante salio. Pla. Stic. Præ læticia lacrimæ præsilium mihi.
- PRAESPARGO**, is, προσημαίνω, ante spargo. Lucr. 1. 5.
- PRAESTABILIS**, le, [*Eccellente.*] ἑξοχος, excellens. Cic. de Ami. Vir. tute excepta, nihil amicitia præstabilius. Idem 1. de Finib. Quem tandem hoc statu præstabiliorem possumus dicere? Idem 2. de Orat. Sumendæ res erant magnitudine præstabiles, nouitate primæ, genere ipso singulares.
- PRAESTANTIA**, æ, [*Eccellenza. Gal. Excellence. Hisp. Excelencia.*] ἑξοχή, excellentia. Cic. de Ami. Fructus uirtutis, omnisque præstantiæ tum maximus accipitur, cum in proximum quemque confertur. Gell. 1. 1. Subtiliter ratiocinatur Pythagoram dicit in reperienda, modulandaq. status, longitudiniquæ eius præstantia.
- PRAESTEGA**, ἐυσός, locus ubi otij causa sumus sub recto tantum, pautula reliqua parte, tamquam sub porticu. Pla. in Pse. Facite ut ostendendam parata omnia, Vorsa prætega, strata, lautaque omnia uti sint.
- PRAESTERNO**, ante sterno. Sta. 3. Syl. Quæ sibi præsternat, uiuax altaria phœnix. Translate pro præparo. Plin. iunior. lib. 5. epist. Illud peto præsternas ad quod hortaris, eligasque materiam, Ducta metaphora a uijs publicis, quæ in uiatorum usum silice sternuntur.
- PRAESTES**, præstitis, [*Presidente.*] προσημαίνω, præfes, antistes. nam antiqui sic Præstitites dixerunt, ut nunc antistes, teste Festo. Præstitites itidem Lares dicti, quod in ædibus omnia tuta præstarent, id est, conseruarent, & tuerentur. Ouid. 5. Fast. Præstitibus Maia Laribus uidere Kalendæ Aram constitui, paruaq. signa Deum, Causa tamen positi fuerat cognominis illis, Quod præstent oculis omnia tuta sua.
- PRAESTIGIATOR**, [*Giocolatore. Gal. Loueur de passe passe, basteleur, sourceur.*] ἑξοχος, qui circumstantibus ita oculorum aciem præstringit, ut non aduertant dolum. Plaut. in Pæn. Præstigiator hic quidem Pœnus probus est. Præstigiatrix. Plaut. in Amph. Hęc præstigiatrix mulier maxima est.
- PRAESTIGIA**, orum, [*Prestigi.*] Cic. in Ver. Non per præstigia, sed palam totum opidum compilauit.
- PRAESTIGIAE**, arum, [*Prestigi.*] Ga. Enchanteries & abusemens & leux de passe passe. Hisp. Los inegos de passa passa.] γωντεία, delusiones, cuiusmodi sunt quæ manu quadam dexteritate alia apparent, quæ re uera sint. accipitur pro quauis fraude & impostura. Plautus in Capt. Operta quæ fuere, aperta sunt: patent præstigiæ. Cic. pro Rab. Post. Illinc omnes Præstigiæ, omnes fallaciæ. Idem 4. Acad. Ne ab ijs, quæ clara sint ipsa per sese, quasi præstigijs quibuldam depellamur.
- PRAESTINO**, nas, p. c. [*Comprare. Gal. Acheter. Hisp. Comprar.*] ἀγοράζω, antiquis idem erat quod emere. Plaut. Epid. Ut & præstines argento prius, quam ueniat filius. Idem in Pseu. Eo in macellu,

ut piscium quicquid est, pretio praestium. Idem Cap.

PRÆSTITVO, tuis. [Ordinare. Gal. Ordonner, assigner. Hisp. Establecer de antes.] *Æsopi*, prius statuo, praescribo. Cic. 3. Ver. diem praestitui operi faciundo. Cal. Dec.

PRÆSTO, stas, stiti, stitum, & statum, unde & praestaturus.] Effere de *pin. superare. Gal. Valoir mieux, estre plus excellent, ou trepasser. Hisp. Tener excellencia en algo.*] multiplicem in oratione usum habet, variasque significationes, nonnumquam enim est antecellere, cum dativo. Cic. 1. Off. difficile est, cum praestare omnibus, cupieris, seruare æquitatem. Idem de Inu. Zeuxis in muliebri corpore pingendo multum reliquis praestabat. Modo accusatiuo. *Quint. l. 1. Præstat ingenio alius alium. Vir. 1. 1. Aen. Vel magnum præstat Achillem.* Quandoque ablatiuo eius rei, qua quis excellit. *Sailu. in Cat. Qui probro atque petulantia præstabant.* Cic. de Orat. Pili- stratus litteris, doctrinaque præstitit. Idem l. 1. Off. Quorum patres aliqua gloria præstiterunt, ij student plerumque in eodem, genere laudis excellere. Quandoque est, satisfacere, & rei alicuius exitum in se recipere: ut cum dicimus Præstare alienum promissum: quod est, alienum promissum in se recipere, & quasi proprium esse, uelle satisfacere, & est uerbum iureconsultorum, apud quos frequentes sunt huiusmodi locutiones. Præstare dolum, Præstare culpam alienam, Præstare noxam. Cic. li. 3. Off. Quicquid esset in prædico uitij, id statuerunt, si uenditor sciret, nisi nominatum dictum esset præstare oportere. Quandoque implere, perficere. Ibidem: Si non omne dictum præstandum est, quod dictum non est, id præstandum putas? Quandoque facere. Idem: Emptorem indemnem præstare oportet. Quandoque beneficium dare. *Plin. Plura hic mihi præstitit, quam parentes.* Quandoque cauere, & prouidere ne quid accidat. Cicero Torquato. Simus ea mente, quam ratio, & ueritas præscribit, ut nihil in uita nobis præstandum, præter culpam, putemus. Quandoque in re ipsa perficere. Idem: Quoniam præstitimus quod debuimus, moderate, quod euenit, feramus. Quandoque tribuere. *Liu. lib. 6. Pacem, quam nos præstitimus, eam a uobis petimus.* *Laet. lib. 1. Quid tales dii præstare hominibus, possunt? Quandoque exhibere, præbere, Cic. Lent. Sed præsta te, cum, qui mihi a teneris (ut Græci dicunt) unguiculis es cognitus. Poniatur interdum impersonaliter, pro melius est. Sallust. in Cat. Nōne emori per uirtutem præstat, quam uitam per dedecus amittere? Cic. in Pis. Emori, quam seruire, præstat. Idem Attic. libro 14. Mori millies præstitit, quam hæc pati. Dicimus & Præstare beneuolentiam, id est, exhibere. Præstare diligentiam, operam: Præstare se incolumem. propugnatorem acerrimum alicuius: Præstare ultima iucunda, id est, efficere: Præstare sedulitatem alicui: id est, sedulo alicuius negotium agere. Præstare aliquem ante eades id est, exhibere, siue adducere eum ante ostium: præstare fidem, fidem promissi, fidem publicam, promissum. Præstare nihil deo: culpam in me recipere non deo. Hinc Præstans modo part. Cic. de Vni. Altera pari numero præstans extremis, parique numero superata. Modo nomen, pro insigni, excellens, habetque fere ablatiuum. *Virgil. 8. Aeneid. Præstantes uirtute legit.* Cicero pro Plancio: Iustitia, integritate omnibus præstans. Idem 3. de Orat. Litteris doctrinaque præstans. Nonnumquam etiam genitiuum, ut Præstans animi. *Virg. 1. Aen. O præstans animi iuuenis, id est, cui est animi præstantia.* Hinc Præstantior & præstantissimus. Idem 6. Aeneid. Quo non præstantior alter Aere ciere uiros. Cic. de Am. Sequola nostræ ciuitatis, & ingenio, & industria præstantissimum audeo dicere. Præstandus, a, um, particip. *Ouid. 4. de Pon. Eleg. 10. Sed præstandus amor, res non onerosa uolenti. Vires præstandi habere. Ouid. 1. de Pon. el. 8. Præstatio uerbale. Pau. de leg. 3. l. si plures gradus. Hæredes onerare legatorum præstatione.**

PRÆSTO, [Presente. apparechiato. Gal. Present, tout prest. Hisp. Cosa presente y eficaz.] siue aduerbium loci sit, siue nomen indeclinabile, idem fere est quod præsens. siue in promptu, iungiturque soli uerbo substant. Sum, & nonnumquam eius compositum Adsum. Cic. 3. Verr. Quadruplicatores ad strem præsto fuerunt. Ter. Eu. Præsto adsum. Cicero de Lege Agra. Te uolo curare ut mihi summo pere præsto sis. Accipitur aliquando Præsto esse, pro auxilio esse. Item pro Mur. Multum uigilauit, laborauit, multis præsto fuit. Item præsto esse, significat aduenire, ad Heren. Hirundines æstiuo tempore præsto sunt, hyeme pulsæ recedunt.

PRÆSTOLOR, aris, p, p. [Aspettare. Gal. Attendre. Hisp. Esperar lo que ha de uenir.] *Æmilius*, expecto. Festus. Præstolaris dicitur, qui ante stando ibi, quo uenturum excipere uult, moratur. *Pla. Dum eum domi præstolor. Teren. Eun. quem præstolare Parmeno. Cæsar. 2. Bel. Cini. Huius aduentum L. Cæsar filius præstolans. Cic. 2. in Catil. Datio iunxit: Qui tibi ad forum Aurelium præstolarentur.*

PRÆSTRINGO, gis, xi, ctum, [Legare, singere. Gal. Serrer de pres & streindre. Hisp. Estreñir d'apretar fuertemente.] ante stringo, obuiacio. *Sat. 5. Syl. Ille tuis toties præstrinxit tempora fertis. Interdum obtenebrare, interprete Nonio, ut Præstringere aciem oculo rum. Pla. in Mil. Præstringit oculos aciem in acie hostib. ad Her. lib. 1. Existimat se auri splendore omnium ad spectus præstringere. Hinc Præstringatores, qui incantationibus, aut manuum agilitate astantium oculos præstringunt. Nonnumquam radere. Nonio interprete, & transeundo attingere. Cic. in Phil. Aratri uolere portam Caput pene præstrinxit. Interdum obtundere, ut, Præstringere aciem ferri, apud *Plin. lib. 7. cap. 15. Præstringere aciem ingeni. apud Ciceronem in Diuin.**

PRÆSTRVO, struis, [Edificare immanxi.] *ποκατασθῆναι*, ante struo, prius edifico. *Col. l. 1. c. 5. Ab imo præstructa, ualenter resistent. Præstruere sibi fidem, per translationem accipitur pro præparare. Liu. 28. Fraus fidem in paruis sibi præstruit, ut, cum operæ pretium sit, cum mercede magna fallat. Poniatur aliquando pro obstruo, Ouid. 1. Fast. Ille aditum fracti præstruxerat obijce montis. Præstructus, a, um, ex composito, siue ex industria factus. *Sue. Tib. Cum præstructum utrumque consulto esset, ut, ipse tentandi gratia afferret. & illa quasi certissimum exitum caueret. Interdum idem est quod obstractus.**

PRÆSUDO, as, [Sudare immanxi.] ante sudo: translate præexerceo. *Sta. 6. The. Præsudare paret, se seque accendere uirtus.*

PRÆSULO, lis, *κορυφαίος*, a ueteribus dicebatur, primus inter Salios, Martis sacerdotes, a præsilendo: quod Salij ancilla per urbem cantu & tripodis circumferentibus, præiret, & choream duceret. *Liu. lib. 1. Hodie Præsulis nomine quemuis intelligimus antistitem.*

PRÆSULSUS, [Molto falso], ualde falsus. *Col. l. 6. c. 2. Præsulse adipis liquamine.*

PRÆSULTO, tas, *ποπηδῆσαι*, ante salto. *Liu. lib. 7. Ferox præsulat horum signis.*

PRÆSULTOR, toris, *ἐξαρνος*, qui saltantium choream ducit. *Cic. 1. de Diu. Qui diceret, præsulatorem sibi non placuisse.*

PRÆSULO, præses, præest, [Essere presidente, gubernare. Gal. Avoir la charge de quelque affaire, estre president. Hisp. Presidir, d' ser en gouerno sobre otros.] *δὴναταιέω*, præfectus sum, curam rei alicuius habeo. *Sal. Romæ uigiliæ haberentur, hisque maiores magistratus præessent. Ci. 4. Ac. Admirabili quadam laude prouinciæ præfuit. Exercitui præesse. Plancus senatui. 10. Classi præesse, Cic. Ver. Sacris præesse, de harusp. resp.*

PRÆSUMO, is, [Presumere. Gal. Prendre au parauant, presumar. Hisp. Tomar antes, presumir.] *πολαμῆδαι*, prius sumo, *Plin. lib. 36. Theophrastus auctor est, potores in certamine bibendi presumere fatinam eius. Præsumere animo, est præsumere, ual. Ma. lib. 1. Armis cum collega sub Cinna dissidens; præsumpsit, animo, ea significari exitum suum. Præsumptus, a, um, Silius. libro 5. Ipsa suis manibus præsumpta piacula mittens. Præsumpta opinio. *Quint. Stil. lib. 2. cap. 17. Nihil inuidia ualeat, nihil gratia, nihil opinio præsumpta. Apud Tacitum Præsumpta suspicio, pro eodem dicitur.**

PRÆSUMPTIO, [Anticipatione. Gal. Presumption, anticipation. Hisp. A quella obra de tomar antes.] Præceptio. *Plin. Iunior in episto. ad Paulum: Ego beatissimum existimo eum, qui bonæ famæ præsumptione perfruitur, certusque posteritatis cum futura gloria uiuit.*

PRÆSUO, is, præsum, utum, *πορῶ δῆλω*, ante suere. *Plin. lib. 12. ca. 19. Surculos præsuunt receribus corijs quadrupedum. Hasta præsulca folijs, Ouid. 11. Metam. Quæ folijs præsulca notam sine uulnere fecit.*

PRÆTEGO, gis, *ποκαλύψω*, ante tego. *Laet. l. 5. Vitia sua capillis, & pallio prætegebat.*

PRÆTENDO, dis, [Porre immanxi. Gal. Mettre, & tendre au deuant, pretendre. Hisp. Poner delante.] *ποκαλύψωμαι*, ante tendo, oppono. *Vir. 9. Aen. Marti prætereendere muros. Quandoque præfero. Vir. 1. 4. Ge. Fumosq. manu prætereendere sequaces. Quandoque exhibeo. Cic. Priuatorum munus est, neque abiectum, neque se efferentem pretendere. Quandoque prætexo. Virg. lib. 1. Ge. Ri uos deducere nulla Religio uenit, segeti prætereendere sepem. Laet. per per translationem lib. 4. dixit. Ne iustam possent excusationem prætereendere, id est allegare.*

PRÆTENER, a, um, ualde tener. *Plin. l. 85. ca. 13.*

PRÆTENTO, as, [Tentare immanxi. Gal. Tenter premier, & s'ar. aller à la sson. Hisp. Tentar de primero.] *ποπαιρωται*, prius tento. *Tib. l. 2. ele. 2. Et pedibus prætentat iter suspensa timore. Oui. 5. Met. Calliope querulos prætetat pollice chordas. Misericordiam iudicis prætentanda est iudicis misericordia. Cic. 4. de Orat. Causa prætentata atque perspecta, considerandum est, quo principio sit utendum.*

PRÆTENTENIS, uté, & ἄλλος, ualde tenuis, *Plin. l. 11. ca. 15.*

PRAETEREO, es, ui, ante tepeo. Oui. 2. Am. Si tuus in quauis præte-
puisset amor.

PRAETER, [Eccetto, suor che. Gal. Oultre, fors, excepte. Hisp. Sacando, cerca
fin.] πρᾶξ, præpositio, a præ deducta quemadmodum ab In, Inter,
& a Sub, Subter. Et modo separatur, modo componitur. Separata
uim excipiendi habet, & semper accusatiuo iungitur. Cicer.
lib. 1. epist. Amicum ex consularibus neminem tibi esse uideo, præ-
ter Lucullum. Aliquando ultra. Quinct. Multa erant, præter
hec, quæ obijci merito potuissent, Plin. lib. 10. Præter hominem,
somniae equos, canes, boues, pecora, capras palam est. Aliquan-
do ante. Cic. 5. Verr. Serui præter oculos Lolij, hæc omnia fere-
bant. Legitur & pro Sine. Sallust. Præter rerum capitalium con-
demnatos. Aliquando contra. Terent. in And. Præter ciuium
morem atque legem. Pro præterquam. Columell. libro 3.
capitulo 2. Omnis incommodi patientes præter caloris. Præ-
ter hac apud Plautum sæpius legitur pro posthac. in Rud.
Si præter hac tu uerbum faxis hodie. Præter modum, supra
modum. Cicero de Diuin. Lacus Albanus præter modum
creuit.

PRAETER SPERM, [Fuor di speranza.] ex insperato, contra spem. Pla.
in Merc. Præter spem saluæ sumus.

PRAETERAGO, is, ere, παρᾶγω, compello præterire. Horat. 1. ep. 15.
Diuerforia nota Præteragens equus. Hoc est, agendus equus
præter diuerforia nota, idest ultra.

PRAETERBITO, as, freq. a Prætereo, quasi Præterito, interposito b,
Pla. Epid. caue Præterbites ulla es edes.

PRAETEREA, [Oltre a ciò. Gal. Oultre ce d'auant age. Hisp. Allende desto.]
αὐτός, αὐτός, δ'ε, aduerbium est, ex præpositione præter, & pronome
Ea, compositum, idem significans, quod insuper, uel ad hæc.
Cic. in ep. Nam & in omni genere prudentiam tuam mihi expo-
sui, & præterea suauitatem tuam adiunxit. Idem pro Cor. Bal-
bo. Sed nos possumus & huius ciuitatis esse, & cuiusuis præterea.
Virg. 11. Aeneid. Si duo præterea tales Idæa tulisset Terra uiros.
Accipitur nonnumquam pro postea, siue posthac, Virgil. 1. Aen.
Et quisquam numen Iunonis adoret Præterea, aut supplex aris
imponat honores.

PRAETEREO, is, iui, & rij, præteritum, [Trapassare. Gal. Passer oultre.
Hisp. Trapassar, passer allende.] παραβαίνω, ultra eo, prætergredior.
Terent. in Eunu. Imprudens uillani præterij. Virgil. 3. Georg.
cum rapidus sol Nondum hyemem contigit equis, iam præterit
æstas. Pro effugere, uitare, Terent. in Hec. Nescis quid mali
præterieris. Præterire aliquid per metaphoram dicimur, cum
nullam eius facinus mentionem. Cic. de prouinc. conf. Cædes re-
linquo, libidines prætereo. 6. Fator. Non tamen idcirco præter
eunda mihi. Præterire silentio aliquid, idem. Præterit me hæc
res, ignoro. pro antecellere, uincere. Var. 1. de re rust. cap.
1. Hos nobilitate Mago Carthaginienensis præterijt. Hinc tem-
pus præteritum, elapsum est. Cic. de Sen. tempus præteritum
numquam reuertitur. Præteriti, extincti. Proper. lib. 2. el. 14.
Fas est præteritos semper amare uiros. Item Præteriti dicuntur
qui in petitione magistraturam repulsam habuerunt, ut sepe apud
Cicer. inuenies. Præteor, passiuum. Cicero. 2. de Leg. Nec ac-
erit prætereantur.

PRAETEREQVITO, as, [Canalcare auanti.] equitando prætereo, uel
transeo. Liu. 3.

PRAETERFERO, præterferis, præterlatus sum, [Passare.] παραφέ-
ρομαι, prætereo, uel transeo, Liu. 1. Bel. Pun. Numidæ, simul ac la-
tebras eorum improuida præterlata acies est, exorti a tergo. Lu-
ci. lib. 4. At quæ pars uocum non aures incidit ipsas, Præterlata
petit.

PRAETERFLUO, is, xi, xum, præterfluere, [scorrere uicino, trapassare
scorrendo. Gal. Couler & passer oultre. Hisp. Correr lo liquido por alguna
parte.] παραφᾶρῆν, iuxta fluere, uel fluendo præterire: Liu. 24. Flu-
men, quod medio oppido fluxerat, extra frequentia tectis loca
præterfluebat muros. Var. 3. de re rust. ca. 16. Aquam oportet esse
propinquam, quæ præterfluat. Præterfluere, per metaphoram,
pro elabi. Cic. 5. Tusc. Animum & præsentem percipere pariter
cum corpore uoluptatem, & prospicere uenientem, nec præteri-
tam præterfluere sinere.

PRAETERGREDIOR, ris, flus, sum. [Trapassare.] παραβαίνω, præte-
reo. Cic. Appio. lib. 3. epist. Nunciauit, te iam castra prætergres-
sum esse.

PRAETERLABOR, eris, præterlatus sum, [Trapassare. Gal. Glisser plus
oultre. Hisp. Passer allende.] παραπᾶρῆν, iuxta labor, præterfluo, præ-
tereo. Stat. 1. Theb. Fluctuata qua præterlabitur unda Sica-
nios longe relegens Alpheus amores. Cicero 2. de Orato. In
mentem iudicis intrare non potest: ante enim præterlabitur,
quam percepta est. Virg. 3. Aeneid. Cum tumulum præterlabere
recentem.

PRAETERMITTO, tis, [Pretermettere, tralasciare. Gal. Laisser ou mettre
à dire ou faire, le passer. Hisp. Dexar.] παραλείπω, omitto, prætereo.

Terent. in Ad. Nihil prætermitto. Prætermittere silentio, præ-
terire silentio. Cic. 13. Philip. Prætermittere poenam sceleris. Ci-
cer. ad Brutum, idem est quod remittere, uel ignoscere. Præ-
termitti dicitur, quod aut ignorantia, aut obliuione, aut negli-
gentia præteritur. omitti uero, quod de indultia relinquitur.
Cicero 3. Offic. Minime assentior ijs, qui negant eum lo-
cum a Panetio prætermisum, sed consulto relictum. Prætermis-
io. 2. Offic. Mamerco ædilitatis prætermisio Consulatus repul-
sam attulit.

PRAETERMONSTRO, stras. Gell. lib. 20. c. 9. Vnus consilio sum magi-
stri prætermonstrantis, idest, quasi prætereuntis.

PRAETERNAUITO, as, [Nauigar auanti.] παραπλέω, prætereo, præ-
teruehor.

PRAETERPROPTER, una dictio est: composita, significans præterquã
propter: hoc est, propter aliam causam, quam propter eam de
qua loquimur, ut Præterpropter uitam uiuitur, idest propter aliã
causam uiuitur, quam uiuatur, ut puta propter laudem, uel glo-
riam. Ennius apud Gel. Incerte errat animus præterpropter ui-
tam uiuitur.

PRAETERQVAM, [Fuor che, saluo, che, eccetto che. Gal. Excepte que, fors
que, sinon que. Hisp. Si no que.] πρᾶξ, dictio composita, excipiendi
uim habens, sed causam exigens superiori similem, quia idem uer-
bum subintelligitur: ut, Nemo id dixit, præterquam Cic. Nullius
id interest, præterquam patris: Nulli id placuit præterquam Cæ-
sari: Neminem, præterquam prætorem, timeo. O uos omnes Præ-
terquam Plato, legite: A nemine, præterquam a Socrate didici.
Liu. 1. 1. Multitudo coalescere in populi unius corpus ulla re, præ-
terquam legibus, poterat.

PRAETERQVAM, quod, [Se non che.] πρᾶξ ὅτι, nisi quod. Plin. Iu. Om-
nia nobis ex noto successerunt, Præterquam quod in itinere de
functam matrem audiuius. Ponitur aliquando in oratione se-
quente semper, pro cum semper. Gell. 1. 15. c. 1. Declamauerat Iu-
lianus, præterquam semper alias, tum uero nimium quam delecta-
biliter. Aliquando sequente Etiam. Celsus: Aqua uero frigida in
fusa, præterquam capiti, etiam stomacho prodest.

PRAETERUEHO, his, p. c. παραλαύω, nauis, curru, uel iumentis, ali-
quid præter locum aliquem ueho. Cicero. 5. de Fin. Reuocare eos
solite, qui præteruehebantur. Vir. 3. Aen. Viuo præteruehor o-
stia saxo Pantagæ. Liu. lib. 1. Cum præterueheret nauibus. Gal-
liæ ora. Legitur & absolute pro præternaui. Suet. in Augu. Iu-
deam præteruehens apud Hierosolymam non supplicauit. Vbi
præteruehens dixit pro præteruectus. Oratio præteruecta scopu-
los, per translationem dicitur, quæ maiorem difficultatis partem
superauit. Cic. pro Cælio. Emeris se iam e uadis, & scopulos præ-
teruecta uidetur oratio mea. Idem 7. Philipp. Periculosissimum
locum silentio sum præteruectus, idest, quoniam uestro cum si-
lentio difficillimum orationis locum absolui. Præteruectio. Cic.
7. Ver. Monumentum scele is sui uoluit esse in conspectu Italiæ,
uestibulo Siciliæ, præteruectione omnium, qui ultro citroque na-
uigarent.

PRAETERUOLO, as, are, [Trapassare uolando. Gal. Voler & passer, soudai-
nement sans en arrester. Hisp. Trapassar uolando.] παραῆτομαι, uolan-
do prætereo. Cicero in Arato. Quem rutila fulgens pluma
præteruolat ales. Translate pro uelociter præterire. Silius
libro 10. Quæ medias uelox raptim præteruolat auras. Ci-
cero 3. de Orato. Sententiæ sepe acutæ non acutorum homi-
num sensus præteruolant, idest ante quam intelligantur, præter-
fugiant.

PRAETEXO, is, xui, textum, [Tessere appresso. Gal. Border, couvrir le bord,
teindre deuant. Hisp. Texer antes & cerca.] περιβαίνω, ante uel circum
uestum aliudue quippiam attexo: unde Toga prætexta dicta est,
quod purpura ei prætexeretur. Accipitur pro prætere, siue ue-
lare causamque aliquam non ueram afferre. Virgil. 4. Aeneid.
Coniugium uocat, hoc prætextit nemine culpam. Cicero. in
Pis. Nemo potest exercitum aperte petere, ut non prætextat cu-
pitudine triumphi. Nonnumquam accipitur pro præordini, siue
preordinare, Cicero. 3. de Orato. Omnia quæ aguntur acer-
rimè, leuioribus principijs natura prætexuit. Prætexere lit-
tora uelis, est ea uelis quodammodo operire & abscondere.
Quid. Arte; Quid referam Baias prætextaque littora uelis?
In eadum propemodum significatione usus est hoc uerbo etiam
Aufonius.

PRAETEXTA, toga, περιπόρωπος, genus uestimenti oblongum
ac talare, quod supra tunicas magistratus sumebant, ita dicta
quod ei purpura prætexebatur. Hæc una cum bulla in usum
puerorum nobilium usurpatur. unde prætextati dicebantur,
qui nondum decem & septem annos præterierant, a prætexta,
quam induebant, qua deposta, accipiebant togam uirilem,
cum ad annum decimum septimum peruenerint, tamquam non
pueriliter, sed uiriliter uita esset peragenda. Cicero: A patre ita
eram deductus ad Scæuolam sumpta uirili toga, ut quoad possem,
petere.

tere nunquam discederem. Ideo autem ingenuis pueris attributam, exultant togam prætextam, ut ex purpuræ rubore, ingenii pudoris admonerentur. Macr. l. 1. Sat. Ab hoc uestimenti genere olim Papirius cognominatus est Prætextatus, ob tacendi, loquendique in prætextata ætate prudentiam. Id postea cognomen, in omnem eius familiam translatum fuit. Erat & Prætexta gestamen magistratum & regum. Hac Tullius Hostilius primus usus est (ut inquit Plinius) qui debellatis Hætruscis, sellam curulem, lictores, & togam pictam, atque prætextam (quæ insignia magistratum Hætruscorum erant) Romam transtulit. Sed postea Tarquinius, Demarati filius, cum de Sabinis egisset triumphum, quoniam in eo bello filius eius annos quatuordecim natus, hostem manu percussisset, & pro concione illum laudauit, & prætextam ac bulla aurea donauit, insigniens puerum supra annorum sortem, præmij uirilitalis & honoris: Prætextam igitur ac bullam gestandam mos a Prisci Tarquinij filio deductus est. Sunt tamen, qui tradunt, eundem Priscum cum statum ciuitatis ordinaret, in situ fuisse, ut patriciorum filij bulla aurea uterentur, & togam, quæ purpura prætextatur, ijs tantum, quorum patres curulem magistratum gessissent, cæteris prætextam tantum indulsisse. usque ad eos, quorum patres stipendia iusta meruissent. Fuit & in usu prætextata bulla, qua nulli alij licebat uti, nisi ei qui funus faciebat. Dicitur autem Prætextus, a, um, adiectiue, ut prætextata togata, prætextæ actiones: uel substantiue hæc prætextæ, huius prætextæ, Prætextæ fabulæ, seu comædiæ, in quibus reges Romani, uel duces inducuntur, personarum dignitate pene tragædijs similes. Horat. in Arte: Vel qui prætextatus, nel qui docere togatas. Dicitur prætextæ, quod principum magistratum uel personæ in ijs inducerentur, quæ prætextis uti solent.

PRAETEXTATVM, sermonem (inquit Festus) ueteres appellauerunt ab eo quod prætextatis nefas sit obsceno uerbo uti, uel (ut quidam aiunt) quod nubentibus, depositis prætextis, a multitudine puerorum obscœna acclamarentur. ideoque prætextatum sermonem appellabant, qui nihil obscœnitatis haberet. Hæc ille. Contra hanc tamen Festi opinionem Suet. Gell. & Macrobius. Prætextatum sermonem acceperunt pro eo, qui aperte obscœnam rem significat. Suet. in Vespasiano. Erat dicacitatis ita sordidæ, ut ne prætextatis quidem uerbis abstineret. Sic Macrobius libro primo Satur. Impudica & prætextata uerba iacientis. Sic prætextati mores, lasciuia, & obscœni. Iuuen. Satyr. secunda: Si prætextatos referunt Artaxata mores. Prætextati anni a Plinio dicuntur libro 33. pro annis pueritiæ, & Prætextata ætas, a Gell. libro primo. Prætextatæ puellæ; ingenuæ, & inuuptæ, a prætextis, quas nubentes deponerent.

PRAETEXTVM, ti, [Prætextio. Gal. Couleur, ombre, excuse. Hisp. se color, cobertura.] πρόχρημα dicitur illud uelamen, quo moueri se aliquis simulat ad aliquid agendum, cum tamen alia causâ moueatur. Suet. de Cæsare. Et prætextum quidem illi ciuili armorum hoc fuit, causas autem alias fuisse opinantur. Idem significat Prætextus, huius prætextus. Suet. in Thib.

PRAETIMEO, mes, [Tamer molto.] τειροσθεμα, ualde timeo. Plaut. in Amph.

PRAETOR, is, [Prætor, podestà. Gal. Præteur, magistrat. Hisp. Alcade, juer.] Athenis, ἀρχων, στρατηγός, omnis magistratus appellabatur, cui pareret exercitus. unde Imperatores, prætores quandoque uocantur. ad Hæren. Epaminondas Thebanorum imperator ei, qui sibi ex lege successerat prætor, exercitum non tradidit. Liu. 4. Patres quo tempore L. Sextius primus ex plebe consul creatus est, Furium Camillum primum prætorem urbanum, qui ius in urbe diceret, creauerunt: mox, unico prætore non sufficente, quod multi peregrini in ciuitatem uenirent, alius creatus est peregrinus, quod plerumque inter peregrinos ius dicebat. Capta deinde Sardinia alijsque prouincijs, totidem prætores quot prouincijs in ditionem uenerant, creati sunt, partim qui urbanis rebus, partim qui prouincialibus præessent. Dicitur prætor (ut Lilius inuicit) a præessendo: ut Varro, a præeundo, quasi prætor, quod præter iure & exercitum. Idem Liu. lib. 5. scribit, primum prætorem ex patribus, qui ius in urbe diceret, creatum fuisse, penes quem magistratum omnis publici priuatique iuris erat potestas, ut & nouum ius condere, & uetera abrogare facultas esset. Idque ob magistratum honorem, ius honorarium appellatum est, cum tamen regia illi essent insignia, ut apparatu consularibus pene par uideretur. Creatus cum consules auocarentur bellis finitimis, nec esset qui in ciuitate ius diceret.

PRAETORIANI, cohortis prætoris milites, a prætore, idest, imperatore corporis sui custodiæ causa delecti. Cic. pro Cælio. Nemini unquam prætoriani maiores honores habuerunt. Plin. libro sexto. cap. 29.

PRAETORIUM, rij, [Prætorio. Gal. Le logis du præteur, pretoire. Hisp. La casa real de consular.] ἀρχιεργαστηριον, domus in qua prætor ha-

bitat, siue dux, quia (ut dictum est) omnis magistratus cui pareret exercitus, prætor dicitur. Liu. 3. Quercus ingens prætorio imminet. Suet. de Cali. In extructionibus prætoriorum atque uillarum. Palladius libro 1. Prætorij situs sit loco erectiore, & sicciore. Figurate item Prætorium accipitur pro ipso concilio a prætore conuocato, unde, Dimittere prætorium, legimus, ut, Dimittere senatum. Liu. Fuluius dimittens prætorium, tribunis militum impera uit, & cætera.

PRAETORIVS, a, um, ut, Prætorium ius, prætorica cohors, quæ a prætore, idest, imperatore non discedebat, & Prætorica porta, qua exercitus in prælium educitur: quia initio prætores erant, qui nunc imperatores, qui bella administrabant. Prætorium genus, ex quo maiorum aliquis præturam gessit, ad consulatum tamen non peruenit. Cic. pro Plancio: Cedat consulari generi prætorium, nec contentam cum prætorio equestris locus. Prætorius uir, qui præturam gessit.

PRAETORICIVS, a, um, aliud adiecti. Prætorius. Mat. l. 8. De prætoricia solum mihi Paulle corona Mittis.

PRAETORTVS, ualde tortus. Coll. l. 3. c. 18.

PRAETREPIDO, das, ualde trepidus, unde Prætrepidans. Catul. l.

PRAETRVNCO, cas, [Tagliare.] αποτρυνο, amputo, præscindam. Plaut. Mil. Nonne tibi istam prætruncari linguam largiloquam iubes?

PRAETVMIDVS, ualde tumidus, ut prætumidus furor, Claudius.

PRAETVTIVM, πραιυτιον, opidum Piceni, teste Procl. libro tertio. cap. primo. Inde Præutius, a, um: ut Pubes Præutia, Silius lib. 5. Et Præutianus, na, num: ut Præutianus ager, Plin. lib. 3. cap. 3. 14.

PRAETVRA, æ, [Prætura, podestaria. Gal. Præture, office, et dignité de præteur. Hisp. La dignidad del prætor.] prætoris dignitas, Plin. l. 14. cap. 2. Ad proconsulatum usque a prætura honoribus gestis. Cic. pro Flaco. Præturæ iurisdictio, res uaria. Idem 3. Catil. Cum prætura se abdicasset. Egredi præturam. Tacit. lib. 3.

PRAEVALEO, les, pe, co. [Præualere. Gal. Estre superieur, excéder. Hisp. Præualecer.] υπερχω, antecello, & quasi in maiori pretio sum, uel melior sum. Plin. utraque in pretio sunt, sed tamen præualent margaritæ. Aliquando significat robustiorem esse. Stat. 2. Achil. Qui præualet arcu. Plin. lib. 10. cap. 6. Vulturum præualent nigri. Hinc Præualeco, is, ualidior fio. Col. lib. 7. c. 6. Vitem, antequam ex toto præualeat arbor, conferre conuenit. Hinc Præualidus, adiectiuum. Liu. 26. Duas præualidas urbes. Virgil. 1. Ge. Ne se præualidum primis ostentat aristis. Ouid. episto. 8. Præualide fulos comminuerunt manus. Præualide aduerbium. Plin. l. 17. cap. 14.

PRAEVARICOR, aris, [Præuaricare. Gal. Præuariquer, trahir.] απαρτε. Hisp. Denar su officio de ley.] καταφισιας, quocumque modo præscripto sui officij desistere. Plin. l. 18. c. 19. Arator, nisi incuruus præuaricatur. In litibus autem forensibus, Præuaricari, ut ait Martianus, proprie dicitur accusator, qui colludit eum reo, & proprias quidem probationes dissimulat, falsas uero admittit. Cic. de harusp. resp. a Catilina pecuniam accepit, ut turpissime præuaricaretur. Vlpianus l. Athletas. s. de his qui not. infam. Qui præuaricatur, ex utraque parte consistit, quinimmo ex aduersa. Cic. pro Clu. Non defendere, sed præuaricari accusator uidebatur. Hinc Præuaricator, qui ab officij sui præscripto desedit, atque aberrat. Vlpianus in l. Athletas. s. de ijs qui not. infam. scribit præuaricatore esse, qui diuersam partem adiuuat, prodita causa sua, allegatque Labeonem, qui hoc nomen a uaria certatione tractum sensit. Cic. primo. Ver. Vtrum te perfidiosum, an præuaricatore existimari uauis? Cælius ad Cic. lib. 8. Ne præuaricator causæ publicæ existimaretur. Apponere sibi præuaricatore, dicebant antiqui, pro curare se per aliquem accusandum, quo cum reo colludente, facile absolueretur. Cic. secundo Philip. Jam uereor, patres conscripti, ne præuaricatore mibi apposuisse uidear. Præuaricatio. Plinius Iunior ad Cor. Tacit. libro primo episto. 20. Alioqui præuaricatio est transire dicenda. Præuaricatio etiam cursum ac breuiter attingere, quæ sint inculcanda, insidenda, repetenda. Cic. in parti. Præuaricationis nomen significat eum, qui in contrarijs causis quasi uarie esse positus uideatur. Idem ad Qu. Fra. libro secundo. Drusus erat de præuaricatione absolutus.

PRAEVIHO, is, [Portare auanti.] προβαλνω, ante ueho. unde Præuectus, a, um, ante alios uectus. Liu. lib. 9. Equites Romani præuecti per obliqua campi. Sil. l. 7. Ac præuectus equo nunc dextra prouocat hostem.

PRAEVELO, as, [Coprive d'auanti.] προκαλυπω, ante tego. Clau. lib. 2. de Rab. Sollicitum præuelatura pudorem.

PRAEVELOX, clis, p. ualde uelox. Plin. l. 11. c. 21.

PRAEVENIO, [Venir inanti, anticipare. Gal. Venir denant, prouenir. Hisp. venir antes.] προβαλνω, ante uenio, anticipo. Liu. 24. Præuenere non fama solū, sed auantijs et. Præueniens, interposita dictione. Virg.

- oſtauo.ecl.Naſcere, præque diem ueniens age Lucifer alium.
Præuentus. Tacit. lib. 17. Vexillis inferioris Germaniæ præ-
uentus erat.
- PRÆVERTO**, & præuertor, deponens, [*Trapaſſere, præporre, præoccupare. Gal. Alley deuant & gaigner, Surmonter & occuper le premier. Hiſp. Yr delantes & anticipar.*] προϋπομα, prætereo, præcedo, anteuerto,
Vir. 1. Aen. Volucrumque fuga præuertitur Hebrum. Cicer. pro
Sylla. Nemo me umquam tenuiſſima ſuſpicionē perſtrinxit, quē
non præuertenter. Interdum pro præfero, præpono. Cic. 2. de Di-
ui. Niſi quid habes quod huic ſermoni præuertendum putes. Gel.
lib. 4. cap. 3. Iuriſiurandi religionem amori præuertiffe. Plaut. in
Am. Ne me uxorem præuertiffe dicant prærep, iſdeſt ne di-
cant, me uxorem præuertiſſe reip. Item reuoco. Ibidem: Flebi-
lis præuertitur metus. Pro præoccupare. Virgil. 1. Aen. Et uiuo
tentat præuerrere amore Iam pridem reſides animos. Præuer-
ſum fulgur, inquit Feſtus, quod ignoratur noctu an interdiu, ſit
factum, Præuerrere ſerio, quod dictum eſt per iocum: eſt exiſti-
mare dictum eſſe ſerio, quod ioco dictum eſt. Plaut. in Amph. Si
quid dictum eſt per iocum non æquum eſt id te ſerio præuertier.
Liu. ſecundo. Nec poſſe, cum hoſtes proprie ad portas eſſent, bel-
lo præuertiffe quicquam. Ibidem. Aegre impetratum a Tribuniſ
ut bellum præuertit ſinerent. Idem, Si punicum Romano præuer-
tiſſet bellum. Cæſ. ſeptimo. Bell. Gall. Cæſar huic rei præuertit-
dum exiſtimauit, iſdeſt, occurrendum.
- PRÆVIDEO**, des, pæn. cor. [*Antimedere. Gal. Prevoir, veoir par deuant, Hiſ. Ver antes.*] προοπω, Cicer. 1. de Diui. Præſentia cernit, futura
præuidet. Virg. 5. Aen. Ictum uenientem a uertice uelox Præui-
det. Præuiſus, a, um, Cicer. 5. Ver. Res mihi tota præuiſa, atque
præcauta eſt.
- PRÆUITIO**, as, [*Vitiare, Corrompere,*] ante uitio, uel corrupo.
Ouid. 14. Meta. de Circe loquens, Hunc dea præuitiat.
- PRÆVINCTIO**, is, ire, præligo. Plin. lib. 15. capit. 10. Laqueo
præuinctæ.
- PRÆVIUIS**, a, um, ὁ δῆμος, qui præuendo uiam monſtrat. Cic. in Ara-
to. Præuius Auroræ. Ouid. 11. Met. Nunc præcedentem ſequitur,
nunc præuius anteit.
- PRÆVEMBRO**, as, [*Coprire d'ombra,*] caligine offundere, & inuoluere.
Tacitus: Præumbrante imperatoris ſaſtigio.
- PRÆVIVIS**, is, præuiſus, præſultum, ante uro unde præuiſus, in cacumi-
ne aduſtus. Liu. Bellum erat conſenſu fieri ſolitum, ut Feclialis ha-
ſtam ſanguineam præuiſtam ad fines eorum ferret. Virgil. 7. Aen.
Sudibus ue præuiſus.
- PRÆVOLO**, las, p. c. [*Volare innanti.*] προπέταμα, anteuolo. Pla. Mil.
Præuollet mihi, quo tu uelis. Cic. 2. de Na. De. Grues in tergo præ-
uolantium colla & capita reponunt.
- PRAGMATICI**, [*ſolicitatori di liti,*] qui apud Græcos mercede con-
ducti miniſtros ſe præbebant oratoribus in iudicijs, dicti Prag-
matici a Græco nomine πράγμα, quod inter cætera cauſam, ſi-
ue litem ſignificat. Quintil. lib. 12. Neque idem Græcos neſcio fa-
ctiſſe, unde nomen ijs pragmaticorum datum eſt. Liu. Sat. 7. In-
de cadunt partes in ſœdera pragmaticorum. Hoc eſt, a iudicio di-
ſcedunt, & litem arbitrio forenſium aduocatorum, ſeu procura-
torum dirimendam permittunt. Cic. lib. 1. de Ora. Apud Græcos
inſimi homines, mercedula aduſti, miniſtros ſe præbent in iudicijs
oratoribus, ij, qui apud illos pragmatice uocantur.
- PRAMNIUM**, uinum generoſi uini genus, quod in Smyrneorum a-
gro naſcebatur. Plin. l. 14. c. 4.
- PRANDEO**, prandes, prandi, & pranſus ſum, [*Diſinare. Gal. Diſner. Hiſ. Comer.*] ἀριστῶ, prandium ſumo. Pla. in Men. Prandi & po-
tari. Cic. pro Clu. Cum eius in nuptijs multitudo hominum pran-
deret? Interdum, pro in prandio comedere, cum accuſatiuo. Ho-
ra. 2. Serm. Satyr. 3. Lucinias ſoliti impenſo prandere coemptas,
Pranſus, ſa, ſum, partic. Horat. 1. Serm. Satyr. 6. Pranſus non aui-
de. Cicer. pro Mil. Adde inſcitiam pranſi, poti, oſcitantis ducis.
Pranſos ueteres uocabant, teſte Nonio, non ſolum qui ediffent,
ſed etiam quibus nihil deeſſet. Varro. Pranſum te ac paratum
eſſe oportere.
- PRANDIUM**, prandij, [*Il diſinare. Gal. Le diſner, repas qu'on prend deuant
midi. Hiſ. La comida temprana & ayantar.*] ἀριſτον, cib. qui circa
meridie ſumitur, quem ueteres cœnam appellabant. Feſtus: Cœ-
na apud antiquos dicebatur, quod nunc eſt prandium: Nonius,
Quæ nunc prandia ſunt cœnas, Sabini habebant, Plaut. Pœn. Par-
tem prandij pignus cepi. Cic. in Ver. Quid ego iſtius prandia &
cœnas commemorem? Idem pro Mur. Ad prandium uulgo uoca-
ti. Suet in Vit. Epulas diſperſiebat in ientacula, prandia, cœnas,
comellationes. Finire prandia nigris moris. Hora. 1. Serm. Sat. 4.
Ille ſalubres Aelitates ducet, nigris qui prandia moris Finiet,
Prandium dictum uolunt quaſi parandium, quod leuia tantum
quædam, & paratu facilia apponerentur. nam Prandium non
ſuiſſe præcipuum cibum antiquis, apparet ex Celſo l. 17. cum de
hyeme loquitur: Si prandet; utilius eſt exiguum aliquid, & ip-
ſum ſiccum ſine carne, ſine potione ſumere. Deminutiui eſt Pran-
diolum, ſiue Prandiculum. Feſt.
- PRANſITO**, as, frequen. a Prandeo. Pla. in Amph. Nequam homines
qui potentiam prañſitant.
- PRANſOR**, ſoris, qui prandet, aut qui inuitatus eſt ad Prandium.
Plaut. in Men. Bonum an eponum prandium pranſoribus. Hinc
Pranſorius adiect. ut, Pranſorium candelabrum, apud Quintil.
lib. 6. cap. 4.
- PRATI**, India populi metropolis Palibrota. Plin. l. 6. c. 19.
- PRASINVS**, p. c. color uiridis ad ſimilitudinem porri, nam πράσιον, La-
tine Porrum. Mart. l. 10. Plaut. Plin. l. 37. c. 10.
- PRASIAS**, opidum maritimum in ora Laconica. Thucyd. l. 2.
- PRASIVS**, πράσιος, gemma eſt e uiridantium genere. Plin. libro 37.
capit. 8.
- PRASOIDES**, p. p. gemma ex genere topaziorum. Plin. l. 37.
- PRATVM**, prati, [*Prato. Gal. Vn pré. Hiſ. Prado.*] λειμών, ex quo for-
num percipitur, nomen habens, ex eo, quod ſine opera, paratum
ſit, ut placet Varro in lib. 4. de lin. Lat. Pratum (inquit Vlpia. de
uerbo. ſigni.) ex eo dictum, quod paratum ſit ad fructum capien-
dum. Col. lib. 2. ca. 17. Prato ueteres Romani primas in agricola-
tione tribuerunt partes, nomen quoque indiderunt ab eo, quod
protinus eſſet paratum, nec magnum laborem deſideraret. Quid
primo Metamorph. Figitur in uiridi, ſi fors tulit, anchora pra-
to. Prata item d'cebantur, quæ nunc Viridaria, ut plurimum bu-
xo & lauro frequentata. Hinc Pratenſis, & hoc pratense, ex
prato. Columel. libro ſexto capit. tertio Pratenſe ſœnum. Pra-
tenſes, flores. Plin. libro 21. capit. octauo. Pratenſes fungi,
qui in patris naſcuntur. Horat. libro ſecundo Satyr. quarto Pra-
tenſibus optima fungis. Hinc pratulum demin. Cicer. Attic. lib.
12. Quo tu abuſus es in noſtro pratulo. Idem. de Cla. Ora. In pra-
tulo conſedimus.
- PRAVVS**, a, uum, [*Cattivo, maluagio. Gal. Tortu. Hiſ. Torcido.*] διάſπο-
πος, diſtortum, peruerſum. Cic. 1. Ac. Quid rectum in oratione pra-
uume. Horat. 1. Serm. Sat. 3. Pravis ſultum male talis. Luc. lib. 4.
Ut in fabrica ſi praua eſt regula prima. Omnia mendose fieri, at-
que obſtipa neceſſum eſt. Translate accipitur pro malo & uitioſo.
Ter. in Ad. Prauum, ineptum, abuſum, alienum a uita mea.
Cicer. pro Roſcio Com. Nihil ab hoc prauum & peruerſum pro-
duci poſſe arbitrabantur. Cic. 2. de Fin. Quamuis beſtie depraua-
tæ non ſint, prauæ tamen eſſe poſſunt. Tenax prau: Virgil. 4.
Aen. Obnoxius prauis. Hora. 2. Ser. Sat. 7. Stultitia praua. Horat.
2. Ser. Sat. 3. Ambitio praua, Horat. 1. Ser. Sat. 6. Prauo naſo uiue-
re, Hor. in Arte. Hinc Prauitas, obliquitas, mala & peruerſa ali-
cuius rei conſtitutio, Cic. 4. Tuſcul. Cum partes corporis inter ſe
diſſident, ex quo prauitas membrorum, diſtortio deformitas. Ali-
quando pro malitia, Cic. 4. Acad. Tamen ne in iſta prauitate per-
ſtabitis? Cicer. in Para. Animi prauitates recte uitia dicuntur. Hinc
Præue, aduer. cui opponitur recte. Cicer. 2. de Finib. Male, præue,
turpiter cœnabat.
- * **PRAXAPES**, nobilis Perſa, qui Smerdim Cambyſæ fratrem, iuſſu re-
gis, occidit. Herod. lib. 3.
- * **PRAXAGORAS**, nobilis medicus fuit. de quo Pli. & Celfus.
- PRAXITELES**, ſtatuarius, marmore nobilitatus, & præcipue dupli-
ci Venere, Gnidia, & Coa. Plin. l. 34. c. 8. & l. 37. c. 5.
- PRECIS**, ci, cem, [*Preghiera. Gal. Priere. Hiſp. Ruego.*] δέημα, obliqui
ſunt ab inſtituto nominatio Prex, idem quod præcatio. Ter. in
Phor. Ut nullus locus relinquatur preci. Quintil. lib. 3. cap. 10.
Ne eum talium præcum pudeat. Terent. in An. Nihil eſt preci lo-
ci relicum. Hor. 2. epiſt. 1. Cæleſtes implorat a quas docta præ-
ciblandus.
- PRECARIVS**, a, um, adiect. [*Suppliehe uole. Gal. Enprunté à la charge de
le rendre. Hiſp. Coſa de ruego.*] δειτικόν, quod precibus petenti uten-
dum conceditur tamdiu quamdiu is, qui conceſſit, patitur. In
hanc ſententiam dictum eſt a Seneca, hominem eſſe precarij ſpi-
ritus. Et apud Curtium ait Alexander. Mori præſtar quam præca-
tio Imperatorem eſſe. Idem: Sed precarium ſpernebatur Impera-
rium, ubi precarium Imperium dicitur id, quod tamdiu obtinetur,
quamdiu, qui conceſſere permittunt. Anima precaria. Tacit.
lib. 1. Meque precariam animam inter inſenſos trahere. Preca-
rium auxilium, non iuſtum ferre, Liu. 8. Ius precarium, Tacitus
de Germaniſ. Salus precario, Brutus Ciceroni. Precario nomen,
ipſa terminatione datui pro aduerbio accipitur. Terent. in
Eu. Seu ui, ſeu clam, ſeu precario, Paul. Iuriſ. Precario habere uide-
tur, qui poſſeſſionem corporis uel iuris adeptus eſt ex hac ſolum
modo cauſa, quod adhibuit preces. Cicer. pro Cæc. Ita ſe poſſe-
diſſe, ut nec ui, nec clam, nec precario poſſederit.
- PRÆCIÆ**, uux, teſte Seruio, dicuntur, quæ ante alias matureſcunt,
quaſi præcoquæ. Vir. 2. Ge. Purpureæ præciæque.
- PRÆCIVS**, lacus nomen eſt, apud Cic. in Or. pro Milone.
- PRÆCOR**, aris, [*Preghere. G. il. Priere. Hiſpan. Rogar generalmente.*] δέημαι, cum accuſatio ſignificat oro. Cic. 1. de Natu. De. Quid
peneramus

veneramur, quid precamur deos? Iunctum uero cum datiuo, idem est, quod opto alicui bonam uel malam fortunam. Quintil. Et oram soluentibus bene precemur. Horat. 2. Seru. Sa. 7. Miluius & scurræ tibi non referenda precari discunt. Diræ precari alicui. Tib. lib. 2. El. 7. Male precari alicui. Cicer. in Pis. Omnes execrantur, mala precarentur. Dicimus autem precor deos, precor ad deos. Liu. 38. Ad quos precemur, & supplicent. Precor deos bonas preces. Cato. ca. 34. Hinc precator, qui pro alio postulat. Terent. in Heaut. Nec tu aram tibi, neque precatorum pararis. Precatio. Cicer. pro Mur. Illa sollempnis comitorum precatio.

PREHENDO, Vide supra Præhendo.

PREMO, is, pressi, pressum, [Premere, calcare. Gal. presserfer, foler, ferrer, affraindre. Hisp. Gargar à apretar.] πρέω, proprie calco, & innitor alicui rei cum pondere. Vir. 4. Geo. Spumantia cogere pressis Mel la fauis. Quandoque aduersari, uexare. Virgil. 10. Aeneid. Numina nulla premunt, Plaut. Amph. Fata istæ me premunt. Quandoque effodere. Idem 10. Aeneid. Sulcumque sibi premar ipsa carina. Quandoque insequi, insistere. Virgil. 1. Aeneid. Hac fugerent Graij, premeret Troiana iuuentus. Quandoque urgere, ut, ingen tem clamore premes ad retia ceruum. Quandoque occultare. Virgil. 1. Aeneid. Spem uultu simulat, premit altum corde dolorem. Quandoque expellere, Varro, Inuitamque pressit ab edibus. Quandoque cohibere. Virg. 1. Aeneid. Imperio premit, ac uinculis & carcere frenat. Quandoque claudere. Idem 9. Aen. Pressiue oculos, ac uulnera laui. Quandoque uitare. Varro, qui toties uillici tui uxorem absente pressisti uiro. Quandoque remouere, excitare, Virgil. 1. Georg. Et ruris opaci Falce premes umbram. Quandoque uastare. Virgil. 1. Aeneid. Pelago premit arua sonanti. Quandoque occidere. Virgil. 9. Aeneid. Armigerumque Rhemi premit. Quandoque demergere, infodere. Idem 2. Georg. Que cumque premes; uirgulta per agros, Sparge simo pingui. Quandoque insistere, & dicendo immorari. Plin. epit. 9. lib. 3. Cum Cascam accusarem, nihil magis pressi, quam quod aculeator eius &c. Quandoque reprehendere. Quintil. lib. 12. de Cicerone: Præcipue presserunt, eum, qui uideri Atticorum imitatores concupiebant. Aere alieno premi, Cicer. in Catil. Fausta premunt annos, id est, superant. Ouid. 7. Meta. Angustijs premi. Cæf. 3. Bell. Gal.

PRESBITER, eri, [Prete. Gal. Ancien, prestre. Hisp. Anciano, uiejo, presbitero.] πρεσβύτερος, Latine senior dicitur.

PRESSORIVS, a, um, ut, Pressorium uas, in quo quid premitur. Col. lib. 12. cap. 18.

PRESSO, sas, καταπίεσις, frequen. a premo. Virg. 3. Eclo. Pressabimus ubera palmis. Inuenitur & Pressor, aris, deponens. Plaut. in Persa, Vomica est, pressar e parte. Pressatus, part. Pla. Afin. Quin. tradis hac crumena pressatum herum?

PRESSURA, æ, [Strettura. Gal. Presseirement, pressurage. Hisp. Apretamiento.] θλίψις, actus premendi. Plin. lib. 18. cap. 31. Pressura una culeos xx. implere debet. Col. lib. 2. cap. 39. Post primam pressuram uinaceorum.

PRESSVS, a, um, [Calcato, breue, caricato. Gal. Pressé, espraint, ferré. Hisp. Apresado, cargado.] τεβλυμένον, modo participium est: ut, pressus manu caseus, Colum. lib. 8. ca. 8. Illa notissima est ratio faciendi casei, quem dicimus manu pressum. Virg. 12. Eclo. Pressi copia lactis. Idem 3. Georg. Læta magis pressis manabant flumina mammis. Modo nomen, idem significans quod suptilis ac breuis. Cic. in Horten. Quis te est, aut, fuit umquam in partiundis rebus, in definiendis & explicandis sententijs pressior? Aliquando onustum. Virg. lib. 2. Georg. Ceu pressis cum iam portum tetigere carinæ. Presso gradu incedere, id est, firmo, nec celeris, sed quo cautos incedere uidemus. Liu. uiginti octauo. Hispanos presso gradu incedere iubet. Pressum uocat Ouid. quod est quasi impressa nota signatum lib. 6. Falto. Hinc Presse, aduerb. Cicer. 1. Offi. Imitatio presse loquentium, & leniter: Idem 4. de Fin. Pressius agamus, quæ dixisti, cum his conferamus, quæ tuis antepono.

PRESSVS, us, ipsa pressio. Cicer. lib. 1. de Orat. Nemo est, quin Valerium Soranum lenitate uocis, atque ipso oris pressu & sono facile uincat.

PRÆSTER, ris, pen. genitiui pro serpentis genus, quem alio nomine uocant Disapedem, Luc. lib. 9. Oraque distendens auidus spumantia prester. Plin. lib. 20. ca. 20. Venæ serpentium hæmorrhoidum, & præsterum restringi. Est etiam Prester cælestis flammæ genus, quæ quicquid attingit, amburit & proterit. Plin. lib. 1. cap. 48.

PRETIUM, tij, [PreZZo, pregio, Gal. Pris. Hisp. Precio, estimacion de cada cosa.] τιμῆς, quod datur pro re emptæ. Plaut. in Pœna. Ito preti tuas nos facile feceris. Virgil. 4. Aen. Fœmina, quæ nostris errans in finibus, urbem Exiguum pretio posuit. Terent. in Heaut. Agrum in his regionibus Meliorem, neque pretij maioris, nemo habet. Auellere pretium, antè quam mercem ostendere. Horat.

1. Seru. Sat. 2. Capi pretio. Tibul. lib. 3. el. 1. Aliquando accipitur pro mercede siue premio, idque interdum in meliorem partem. Terent. And. Quod habui summum pretium, persolui tibi. Virg. 5. Aen. Et palmæ pretium uictoribus. Interdum in deteriorem, ut idem fere sit quod pœna. Ouid. 10. Metam. Mors pretium tardis. Terent. And. Ego pretium ob stultitiam fero. Legitur etiam Pretium aliquando pro composito opere pretium. Tac. lib. 2. Res eo anno prolatas haud referem, ni pretium foret Pisonis, & Afini Galli diuersas sententias noscere. Pretium operæ, & Pretium caræ, locutiones notatu dignæ. Plin. Id uero audire pretium operæ sit. Plin. ep. 159. Postea mihi uisum est pretium curæ, ipsum senatui con. quærere. Hinc Pretiosus, a, um, multi pretij. Plaut. in Bac. Ac. nimium pretiosa operaria est. Cicer. tertio Offic. Equi ne pretiosi potius iacturam faciant, an serui uilis. Emptor pretiosus, qui magno pretio aliquid emit. Hor. 3. Car. Ode. 6. Seu natus Hispaniæ magister. Dedecorum pretiosus empton. Ouid. tertio Am. Ingenium quondam fuerat pretiosius auro. Pretiose aduerbium. Cicero se cundo de Inuent. Vasa magnifica, & pretiose cæzata. Gell. libro quincto capit. 5. Pretiose armatum exercitum.

PRIAMVS, πριάμος, Laomedontis Troianorum regis filius, ὄνομα πριάμας, quod est emere, auctore Seruio. nam puer ab Hercule, qui patrem Laomedontem interfecerat, captus cum Hesiōna sorore, solus pecunia redimi potuit: uel secundum alios, qui Hercules eum a uicinis hostibus redemptum in paterno regno locauit. Eum a Ioue originè traxisse ferunt. Dardanus enim filius fuit Iouis ex Electra, cuius filius fuit Brichthionius. Hic filium habuit Troem, qui regionem quæ a Dardano Dardania dicebatur, Troiam a se dixit. huius filij fuerunt Assaracus, & Illus, qui urbem totius regionis caput, Ilion a se uocauit. hic filium habuit Laomedontem, qui pater fuit Priami. Priamus ipse, patre ab Hercule in pesto, auro redemptus, Ilion inlaurauit simul & exornauit: regni que limites, usque adeo protulit, ut non solum Troiæ, sed totius fere Asiæ rex uideretur. Hecubam, filiam Cisse regis Thraciæ, uxorem duxit, habuitque, teste Cic. Tuscul. 1. filios quinquaginta, quorum decem & septem ex iusta uxore sunt nati: ex quibus fuit & Paris, qui repetiturus Hesiōnam sororem, in Græciam profectus, Menelao Helenam uxorem rapuit, unde motum est bellum decennale a Græcis in Troianos, in quo uidit filios suos fere omnes ab hostibus interfectos. Tandem, capto Illo, & ipse a Pyrrho Achillis filio occisus est. A Priamo fit Priamides patronymia. prima longa, & Priameius, a, um, prima breui.

PRIAPEIA, πριαπία, carmen obscœnum. quod nonnulli Virgilio, alij Ouidio adscribunt. quamquam uerisimilius est, multorum id opus esse, ob argumenti similitudinem unum in uolument congestum.

* **PRIAPONNESVS,** πριαπώνητος, Insula in Sinu Cirenaico. Plin. lib. 5. cap. 32.

PRIAPVS, πριαπός, pen. pro. Liberi patris & Veneris filius, quem superstitiosa antiquitas, hortorum præsidem credidit. Hor. 1. Seru. mo. Sat. 3. Olim truncus eram ficulnus, inutile lignum, Cum faber addubitans scamnum faceret ne Priapum, Maluit esse deum, deus hinc ego, furum auiumque Maxima formido. Idem & Lamplacenus dicebatur, a Lamplaco, non ignobili Troadis urbe, in qua & natus creditur. Ouid. 1. Fast. Higinus. Vir. 4. Geo. Et cætos furum atque auium, cum falce saligna, Hellepontiaci seruet tutela Priapi. Est & Priapus Helleponti urbs. Plin. cap. 32. lib. 5. & Stra. lib. 13.

PRIDEM, [Già tempa, già buona pezza di tempo. Gal. jlye lang tempo. Hisp. dias ha ya, luengo tiempo.] temporis aduerbium quod modo de exiguo tempore dicitur, idemque ualeat quod paulo ante. Plin. 1. 7. c. 16. Pridem uidimus ea omnia præter pubertatem in filio Cornelij Taciti. Modo de longiore tempore, idemque ualeat, quod multo ante. Appu. Quod pridem Plato affirmauerat. Quod si cum pridem addamus uon, uel quam, uel ita, significant, multo tempore ante. Cicer. pro Roscio: Quam pridem Fannij nomen in aduersaria retulisti. Terent. in Eun. Huc enasit, quam pridem pater mihi & mater mortui essent. Cicer. in Bruto. Nostra autem ciuitate non ita pridem dominatu regio liberata, id est, non multo ante.

PRIDIE, & Pridianus, na, num, uide Postridie.

PRINE, πρινή, urbs maritima (ut inquit Stra. lib. 12. 13. & 14) quæ inuestu Meandri fluminis inter ipsam, Miletumque labentis, mediterranea facta est, Biante alumnò nobilis.

PRIMÆ, arum, [Le prime parti,] τὰ πρῶτα, τὰ πρώτα, pluralis tantum numeri, idem ualeat quod primæ partes, uel primus in re aliqua locus; unde Primas ferre, uel tenere dicitur, qui primus in re aliqua locum obtinet. Cicero in Bruto. Ex his Cotta & Sulpitius cum meo iudicio, omnium facile primas tulerunt. Et iterum, Erat excellens iudicio uulgi, & facile primas tenebat. Idem de Clar. Ora. Primas in causis agebat Horat.

renfius. Dicimus in eadem fignificatione, Dare primas alicui. 2. de Or. Non poffum non ingenio primas, cōcedere. Idem. 8. Phil. Pater tuus primas omnium ciuium P. Naficæ dare folebat. Deferre primas alicui, pro, primum locum alicui tribuere. Cic. 1. de Na. Deo. Ad quem Epicurei primas ex noiftris hominibus deferebant. Ad Attic. lib. 1. Amoris erga me, cum a fraterno amore difceffi, tibi primas defero. In Orator. Cui primæ fine controuerfia deferebantur.

PRIMÆVVS, a, um, [*Gionane. Gal. De la premiere aage ou plus uieil. Hifp. Cosa de la primera edad.*] ἀρχικός, ὁ ἀρχαίων, τῆ ἡλικία, in primo ætatis flore conftitutus. Virg. 9. Aeneid. Quorum primæuus Helenor. 10. Aeneid. Primæuo corpore Laufus. 7. Aeneid. Primæuo flore iuuentus.

PRIMANI, primæ legionis milites dicebantur, ut Secundarij, secundæ, Tertiani tertiz. Tacitus lib. 1. Primani, ſtratis una & uiceſimanorum principibus, aquilam abſtulere. Primanus Tribunus, is dicebatur, qui primæ legioni tributum ſcribebat: ut tradit Feſtus, citans Catonis orationem, quam de ſuis uirtutibus contra Thermum habuit.

PRIMARIUS, a, um, [*Primiero. Gal. Premier, qui eſt un des premiers. Hifpan. Cosa primera en dignidad.*] ἀρχικός, quod aliunde non habet originem. Primarius, lapis, qui primus in aliquo ædificij fundamento ponitur. Primarij ciues, qui primi ſunt in ciuitate. Primarius uir. Cic. in Catone, Cic. 5. Verr. Hæc omnia deo ceo ciuitatum, & priuatis primariorum uirorum teſtimonijs. Plin. lib. 7. ca. 43. Primarium bellatorem, optimum oratorem, fortiffimum imperatorem. Terent. in Phor. Neque huius ſis ueritus ſemina primariæ loco eſſe, Cic. 3. de Fin.

PRIMATVS, ipſa primatus auctoritas. Plin. l. 13. c. 12. Primatum mutauit Cæſar. Idem lib. 8. c. 5. Ob id phaleris argenteis, & reliquo omni primatu donauit. Primatum dare alicui rei. Varro. 1. de re ruſt. c. 7. Alij dant primatum bonis pratis.

PRIMICERIVS, a cera (ut auctor eſt Hieronymus in Chronicis, & Caſſiodorus in epiſt.) dicebatur notarius principis, qui ceteris honore antecedebat. antiqui enim in ceratis tabulis ſcribebant.

PRIMIGENIVS, a, um, primitiuus. Vnde Primigenia ſemina dicuntur, quæ a natura nobis inſita ſunt, quæ Cic. prima nature appellat. In his numerant in columitate, conſeruationemque omnium partium, ualitudinē, ſenſus integros, doloris uacuitatem, uires, pulchritudinem. Varro. 1. de re ruſt. ca. 40. in his intus primigenia ſemina dedit natura. Primigenia pecuaria. Idem lib. 2. cap. 2. Dicam de primigenia pecuaria. Ideſt, de ouibus quales ſint ad ſæturam utiles. Verba item uocantur Primigenia, ut lego, ſcribo, quæ non ſunt profecta ab alio uerbo, ſed ſuas habent radices. Itē Primigenius ſulcus dicitur, teſte Feſto, qui in condenda noua urbe iunctis tauro, & uacca designationis cauſa imprimitur. Et Primigenia, iura primi & maximi natu filij. Primigenia fortuna, a gignendo. Cic. 2. de Leg. Lu. 34. ædem fortunæ Primigeniæ dedicauit Martius Ralla.

PRIMIPARÆ, [*Di primo parto*] πρωτοτοκοια, ſemina in quouis animalium genere, quæ primo pepererunt. Plin. lib. 8. capitu. 40. De canibus.

PRIMIPILVS, li, centurio primæ cohortis. Liu. l. 7. ſcribit. Ordo patres tres habebat, quarum unamquamque primum pilum uocabant. Ibidem: Primus centurio erat, quem nunc primipilum appellant. Cæſ. 2. Bel. Gal. Primipilo P. Sextio, fortiffimo uiro, multis uulneribus confectio. Primipilus (ut ait Veget. l. 2.) 400. milites ducebat in prima acie, eratque caput legionis. Hinc Primipilaris diſci uidetur, non tam uiles qui fuerat ſub centurione primipili, quæ ipſe centurio, qui olim præditus fuerat hæc dignitate. Et ea forma dicitur primipilaris, qua conſularis. Quinct. l. 6. c. 3.

PRIMITER, & Primitus [*Primieramente. Gal. Premierement. Hifp. Primieramente.*] aduerbia a primum, idem quod primo, teſte Nonio. Lucil. lib. 5. Cum primiter ficos populare ſentis. Var. 2. de re ruſt. ca. 2. Primitus oritur herba imbribus primoribus euocata: Luc. lib. 4. Tum quibus ætatis fretam primitus inſinuatur. A Primitus eſt Apprimitus, idem quod apprime, ſuæ ualde. Luc. apud Nonium: Ingenti pretio apprimitus paucos.

PRIMITIABVS, a, um, [*Primitie. Gal. Primites, Les premiers fruites de l'annee qu'on offre à Dieu. Hifp. Las primicias de cada cosa.*] κατώφυματα, primi fructus ex agro percepti, qui deo offeruntur. Priſci enim Romani, teſte Plin. lib. 18. cap. 2. non guſtabant uina, aut nouas fruges priuſquam ſacerdotes primitias libaſſent. Primitias uitis reſecare conſueuerunt, inquit Col. lib. 4. c. 10. ideſt prima flagella. Primitiæ operis. Sat. 2. Theb. Tn bellis, tu pace ferres de more frequentes Primitias operum. Primitiæ armorum idem. 1. Theb. Primitiæ lacrymarum, idem 6. Theb. 5.

PRIMITIUS, a, um, quod in aliqua re primum eſt. Oui. 12. Met. Primitium torrem.

PRIMITIUVS, a, um, aliunde non habens originem, unde Primitiua uerba, per ſe inuenta, & non aliunde deriuata.

PRIMO, [*Principalmente.*] principio, uel ante omnia. Ter. in Phorm. Cæpi aduerſari primo.

PRIMODVM, [*Primieramente.*] primo. Plau. in Cap. Primodum opus eſt Piſtorienſibus, ante quem nullus eſt genitus.

PRIMORDIA, [*Principij. Gal. Commencemens. Hifp. Commienços.*] τὰ πρῶτα, quæ primo ordinantur, id eſt, initia. Cicer. in part. Vt primordia rerum, & quaſi præcurrentia. Belli primordia, Sta. z. Achil. Dicendi primordia. Quinct. lib. 1. ca. 9. Gentis primordia, Oui. 5. Met. Plin. l. 12. c. 1.

PRIMORES, [*La ſommità d'ogni cosa, punta. Gal. Les premiers. Hifp. Los primeros.*] aliquando adiectiuum eſt, idem ſignificans quod ſummus uel extremus: ut, Primores ungues, Primores digiti, Primores nares, Primoribus labris, nam in neutro genere reliquos caſus non habet. Primores (inquit Nonius) dicuntur ſummæ quæque res. Luc. l. 8. Stat. Gallinaceus cum uictor fe gallus honeſte ſuſtulit in digitos primoresque erigit ungues. Plaut. in Bac. Sic hos digitulis duobus ſumebat primoribus. Idem Tri. Atque etiam modo uerſabatur mihi in labris primoribus. Primoribus labris guſtare, eſt leuiter quippiam labris attingere. Cic. pro Cæl. Multos uidi qui primoribus labris guſtaſſent genus hoc uitæ. Primores uiri, primi, ſiue optimates. Sueton. Scripta famoſa, quibus primores uiri notabantur. Accuſatiuum ſingularem protulit Gel. lib. 16. capit. 5. Animaduerti, quosdam, inquit, opinari, ueſtibus eſſe partem domus primorem. Et Cato capit. 8. r. Extollito primorem partem. Aliquando pro optimatibus. Liu. 1. ad primores Romanus iuuenitque ſenumque Proſequitur uotis. Vbi Seruius Primorum, genitiuus hic uenit ab eo quod eſt, hi Primores, ſicut hi Proceres, quorum nominum noniuatiuus ſingularis non inuenitur, licet dicamus, huius primoris. Horat. primo Serm. Satyr. 1. Primores populi arripuit. Nonnumquam pro dentibus anterioribus, qui primi in ridendo reteguntur. Plin. lib. 11. capit. 37.

PRIMVLS, deminut. a primus. Plaut. in Amph. Primulo diluculo abiſſi ad legiones. Hinc Primulum aduerbium. Ter. in Ad. Plebem primulum facio meam. Plaut. in Men. Tum dentes mihi cædebant primulum.

PRIMUM, [*Primieramente.*] πρῶτον, aduerbium. Ponitur aliquando in oratione nulla alia ſequente clauſula. Plaut. in Aſin. Cenſent u illum hodie primum ire aſuetum in ganeum? Aliquando alia ſequente clauſula, cui præponitur Præterea, uel Deinde. Terent. in Ad. Primum fratrem nuſquam inuenio gentium: Præterea, dum illum quæro, a uilla intercenarium uidi. Idem in Prol. Heaut. Id primum dicam, deinde, quod ueni, eloquar. Nonnumquam ſequitur tertia clauſula, cui præponitur poſtremo, aliquando pro poſtremo, cui ſubiungitur deinde.

PRIMVS, a, um, [*Primo. Gal. Premier. Hifp. Cosa primera en orden.*] πρῶτος, quandoque ad numerum ſeu ordinem refertur. Terent. in Ad. Primus ſentio mala noſtra, primus reſciſco omnia. Virg. 2. Aeneid. Primus ibi ante omnes, magna comitante caterua, Laocoon ardens ſumma decurrit ab arce. Cic. Appio: lib. 3. primo duo capita epiſtolæ tuæ tacita mihi quodammodo relinquenda ſunt. Planc. Ciceroni. l. 10. Primæ tuæ ſententiæ infinitis cum muneribus, poſteriores ad tempus compoſitiæ. Horat. ſecundo epiſt. 2. Extremi primorum extremis uſque priores. Iungitur autem frequenter apud bonos auctores cum quiſque: ut, Primo quoque tempore, primo quoque die. Liuus Sexto. Decreuerunt, ut primo quoque tempore de ea re ad populum ferretur. Cæſ. 6. Bel. Gal. Cupiebat Cæſar primo quoque tempore de bello decernere. Pompeius ad L. Domitium. Vt primo quoque die Luceriam aduenies. Quandoque idem quod Princeps, ut emientiam dicat, non ordinem. Virg. 1. Aeneid. prima quod ad Troiam pro charis geſſerat Argis. Quandoque pro optimo. Idem 9. Aeneid. Primus iuuenem tot miſerit Orco, quandoque præcipuo. Idem 12. Aeneid: Quantos ptimus patiare labores: Quandoque pro eo, ante quem nullus eſt. Idem 1. Eclo. Hic mihi reſponſum primus dedit ille petenti. Prima, plur. num. pro principia. Liu. libro 8. Quod bellum, ſi prima ſatis proſpera fuiſſent, haud dubie perueniſſet ad Romanos. Tacit. libro 18. prima conſiliorum fruſtra ceciderunt. Primis labris guſtare, Cicer. primo de Natur. Deor.

PRINCEPS, ipis, [*Principe, primo. Gal. Prince. Hifp. Principe d'Varos. principale.*] idem quod primus. Cicer. 3. Verr. Sicilia princeps ſe ad amicitiam pop. Rom. applicuit. Virg. 9. Aeneid. Princeps ardentem coniecit lampada Turnus. Sic Ianuarium Columella Principem menſem appellat, libro 11. capit. ſecundo, principem locum, uel gradum obtinere, Suet. de Clar. gram. Cicer. pro domo: Locum principem auctoritatemque in ſalute mea tenuiſtis. Cicer. pro domo, Ciuitatis longe princeps Pompeius. Idem 8. Philipp. Quam magnum eſt, in ciuitate locum tueri principis. Dearum princeps Iuno. Ouidius ſexto Faſto. in militia

militia item Romana principes dicebantur secundæ aciei milites, ex robustiore fere ætate collecti, & armis maxime insignes. Liu. lib. 8. Octauum principem ducere, teste Budæo, est octauum ordinem ducere inter principes. Cic. ad Brutum: Cretenſi bello octauum principem duxit.

PRINCIPALIS, le, [Principale. Gal. Principal. Hisp. Principale.] *ὑψίως*, quod primum & præcipuum est. Quitt. lib. 9. ca. 1. Est igitur Tropus, sermo a naturali, & principali significatione translatus ad aliam, ornandæ orationis gratia. Id est præcipua. Idem lib. 3. cap. 13. Ad quæstionem ueluti principalis, uocant, Plin. lib. 18. c. 3. de Cultura agri præcipere, principale fuit & apud externos. Cicer. de Fato: Omnia causis sunt antepositis, uerum non principalibus, & perfectis, sed adiuuantibus, & proximis. Principalis apparatus, & res principales, quæ sunt principis, uel principe dignæ. Tacit. lib. 8. Nullo principali apparatu, sed uetere egestate conspicuus. Plin. in Paneg. Tanta benignitas principis, tanta securitas temporum est, ut ille nos principalibus rebus existimet dignos. Principalis porta castrorum, inquit Festus, nominatur, quod in eo loco est in quo principes ordines tendunt. Liuius 34. Duæ legiones duabus principalibus portis signa efferre iussit. Hinc principaliter, aduerbium, præcipue uel ut decet principem. Plin. in paneg. Quid uitam, quid mores iuuentutis, quam principaliter formas? Seneca: Ille qui non magis dolere, quam gaudere principaliter posset.

PRINCIPIA, orum, [Primi luoghi del campo.] locus in castris a principibus militibus sic appellatus. inde, post principia esse; est esse in toto. Sumptum a bellis, in quibus tutissimus locus est post principia. Liuius lib. 8. Nullus in acie locus tutior, quam post principia. Terentia Eun. Ego ero post principia. Principia in acie pro principibus, sæpe apud Liu. Cic. ad Brutum: Spes libertatis nulloquam nisi in uestrorum castrorum principijs est. Suet. In Othone, Inter strictos gladios ad principia deuenit.

PRINCIPIVM, pij, [Principio. Gal. Commencement. Hisp. Comienço.] ἀρχή, initium cuiusuis rei, Cic. 3. de Leg. Omnium rerum principia parua. Idem 1. de Natur. Deor. Cuius Principium aliquod est, eius necesse est esse extremum. Principium dicendi pro orationis exordio: ut, Exalbescere in principijs dicendi. apud Cic. de Or. Ibidem: In utroque dicendi genere principia tarda sunt. Interdum pro fundamento artis uel scientiæ, Cic. 3. de Leg. Bene prouisa, & diligenter explorata principia ponantur. Interdum pro primo illo rerum omnium fonte, unde cetera omnia fluxerunt. Idem tertio. Tusculano. Principij nulla est origo: nam ex principio oriuntur omnia: ipsum autem ex re nulla alia nasci potest.

PRINCIPIO, [Primeramente. Gal. Premierement, en premier lieu, au commencement. Hisp. Primeramente.] aduerb. idem quod primum. Terent. in Eun. Principio ego uos credere ambos hoc mihi uehementer uelim. Cicer. 1. Offic. Principio generi animantium est a natura tributum.

PRIOR, oris, [Primo di due.] πρότερος, nomen comparatiuum, quod proprie de duobus dicitur. Cic. in Pis. Me quæstorem in primis, ædilem priorem, Prætorum primum populum. R. fecit. Idem de Cl. Orat. Et si utrique primas, priores tamen deserunt Lælio. Sic Priore loco causam dicere, idem pro Quintio. Nonnumquam tamen Priorem de pluribus dici legimus, ut idem sit quod Primus. Gel. lib. 14. Quoties usu uenisset, ut omnes isti magistratus eodẽ tempore Romæ essent; qui eorum prior alij esset, ei potissimum senatus consulendi ius fuisset. Appul. 1. 2. Flor. Hippias e numero Sophistarum artium multitudine prior omnibus. Priores nostros, pro maioribus nostris dixit Plin. epist. lib. 3. Et Virg. 3. Aen. nomen dixere priores Ortygiam.

PRISCIANVS, grammaticus Cæsariensis fuit, qui tempore Iustiani principis floruit. Scripsit de Arte Grammatica ad Iulianum Consulem: ad Cosroen uero Persarum regem librum de Natur. quæstionibus: Dionysiumque de Situ orbis Latinitate donauit.

PRISCVS, 2, um, [Antico. Gal. Du uieil temps, du temps jadis. Hisp. Cosa antigua, de otro siglo.] ἀρχαῖος, quod superiori ætate fuit: ut, Prisci Latini, qui fuere antequam Roma conderetur. Cicer. tertio de Orat. Quod loquitur priscum uisum iri putat, si plane fuerit rusticum um. Virgil. 9. Aen. Prisca fides facta, sed fama perennis. Mar. lib. primo. Prisca fides taceat Gens Priscæ mortalium. Hora. Ep. 2. More Prisco. Ouid. 2. Fas. Flamen ad hæc prisco more Dialis erat. Religio prisca, Ouid. 10. Met. Seueritas prisca. Cicer. de harusp. resp. Cuius prisca illam seueritatem sacrificij, mirifica tua soror extimatur imitata. Hinc Priscæ, aduerbium. Cicer. pro M. Cælio, & Seueræ, & grauitæ, & prisce agere, an remisse, leniter, urbane.

PRISTINVS, 2, um, pen. cor. [Primo, solito. Gal. Ancien, qui estoit pardeuant ou parauant. Hisp. Primero, antiguo.] παλαιός, quod superioribus annis, mensibus, diebus, & nostra memoria fuit: ut, Pristina-

nostra beneuolentia. Dicitur Pristinum, teste Prisciano, quali primitinum. Cicer. quinto de Fin. Necessè est & illa pristina remanere. Idem secundo de Diuinat. Quod cum accidisset nostræ reipub. tum pristinis orbatu muneribus, hæc studia reuocare cœpimus. Cæs. 7. Bel. Gal. Tanta uniuersæ Galliæ consensio fuit libertatis uindictandæ, & pristinæ belli laudis recuperandæ. Gloria pristina. Virgil. decimo Aeneid. Dignitas pristina, Cic. Lentulo, lib. primo. Aetas pristina. Clau. 3. Paneg. Aliquando Pristinus idem est quod prior. Curtius. Dies pristino procellosior.

PRISTIS, πρίστis, genus piscis marini longissimi, atque angusti corporis. Plin. lib. 9. cap. tertio, scribit Pristes in mari Indico ducentum cubitorum esse, balænas quaternum iugerum. In hunc piscem fabulantur poetæ Scyllæ marini monstrum extrema definire. Virg. tertio. Aeneid. Prima hominis facies, & pulchro pectore uirgo Pube tenuis, postrema immuni corpore Pristis. Ab huius similitudine, nauis oblonga dicta est Pristis. Idem quinto Aeneid. Veloce Mnetheus agit acri remige Pristin. Vbi Seruius, Si, nauem, inquit, intelligas, hæc Pristis huius pristis facit: si de bellua, hæc Pristix, pristicis. Etymi tamen ratio Pristin, & Pristicem potius scribendum ostendit. Videntur enim deduci, ἀπὸ τῆς πρίστου τὰ κύματα, id est a secundis fluctibus.

PRIUATVS, 2, um, 2, Priuus, [Priuato, particolare. Gal. Priuè, appartenant à un particulier. Hisp. Cosa propia de cada uno.] ιδίος, quod uniuersumque proprium est, nec est commune cum alijs. Cicer. de Amic. Cum Scipione mihi coniuncta cura de re publica & de priuata fuit. Idem de Sene. In uita etiam priuata & quieta. Idem prima Offic. Communibus utatur pro communibus, priuatis ut suis. Sunt autem priuata natura nulla, sed aut uetere occupatione, ut qui quondam in uacua uenerunt, &c. Censur priuatus, Horat. secundo Car. Ode. 25. Domus priuata, Cic. pro Quintio. Vita priuata, Lucan. lib. 7. Odium priuatum, Brutus ad Cicer. Priuata feræ etiam dicebantur factorum propriorum, uelut, dies natales, ut ait Festus, fulgurum procuratornes, & huiusmodi priuata, quæ fiebant pro familijs singulis, & hominibus. Priuati, qui non sunt constituti in aliqua dignitate. Cicer. lib. primo Offic. Priuatum oportet æquo & pari cuius iure uiuere. Cic. primo de Inuen. In fortuna quæritur, seruus sit, an liber: pecuniosus, an tenuis; priuatus, an cum potestate.

PRIUATIM, [Priuatamente, specialmente, particolarmente. Gal. En priuè, apart, en particulier, particulièrement. Hisp. Especialmente, sin officio público.] ιδία, aduerbium cui, opponitur Publice. Sallust. in Catilin. Existimans publice priuatimque alieno ære oppressus. Cic. 1. de Finibus. Priuatim aliquid gerere malunt. Aliquando pro Particulariter. Plinius libro 6. capit. 17. De ijs priuatim condidit uolumen.

PRIUERNVM, νι, πριουερνος, Stephano, urbs Volscorum. Virgil. 11. Aen. Pulsus ob inuidiam regno uiresque superbas, Priuerni anti qua. Incolæ Priuernates. Plin. lib. 3. capit. 5. Hinc Priuernatus, 2, um: ut, Priuernatum uinum: quod inter generosa Italiæ uina numeratur a Plin. lib. 14. cap. 16.

PRUIGNVS, ni, [Figliastro. Cal. Vn beaufrère, le fils d'un marié, engendré en un autre mariage au parauant. Hisp. Antenado.] πρόγονος, filius mariti, uxorisue, cuius prior coniux decessit. Dicitur, Pruiignus, quod prius quam mater secundo nuberet, sit genitus. Pri, enim antiqui pro præ, dixerunt, teste Festo. Brutus ad Cic. Qui priuigno minus tribuerit, quam, Cicer. qui alieno tribuat. Propert. lib. 2. el. primo. Pocula priuigno non nocitura suo. Pruiigna. Cicer. Att. lib. 13.

PRUILEGIVM, gij, [Prinilegio. Gal. Prinilege. Hisp. Prinilegio.] προνομίον, προτερησια, lex ad priuatos homines, singulosque pertinens. Cic. pro domo: Leges priuatis in hominibus irrogari. id est enim priuilegium. Gel. lib. 1. cap. 20. Neque de imperio Cn. Pompeij, neque de exitu Ciceronis, neque de cæde P. Clodij quæstio, neque alia id genus populi plebisue iussa leges uocari possunt: non sunt enim generalia iussa, neque de uniuersis ciuibus, sed de singulis concepta: quo circa Priuilegia potius uocari debent: quia ueteres Priua dixerunt, quæ nos singula dicimus. Priuilegarius dicitur, cui aliquod priuilegium concessum est: uulgo ab indoctis priuilegiatus nuncupatur. Vnde Milites priuilegarij dicti, qui uacabant officio. Vlpian. in leg. sed an hic. ff. quodcum eo qui in al. por.

PRUO, as, [Priuare. Gal. Priuer, ôter à quelqu'un. Hispan. Priuar, despojar à otro.] ἀρπάζειν, adimo, spolio. Plaut. in Afin. Iustum portitorem priuabo portorio. Cicer. 4. Acad. spoliat nos iudicio, priuat approbatione omni, orbat sensibus. Idem in Top. Præpositio enim In, priuat uerbum ea ui, quam haberet; si In præpositum non fuisset, ut dignitas, indignitas. Priuare oculis. Cicer. 4. Acad. Priuare uita. Idem in Parad. Priuare commu-

ni luce, occidere, Idem pro Quint. Patriâ priuare aspectu suo, Ci. Marcel. 1. 4. Priuans, tis, part. Cic. in Top. Sunt alia contraria, quæ priuatiâ licet appellemus Latine, Græce appellantur *σπειριμα*. Priuatus, a, um, a Priuor, aris, spoliatus. Ouid. 1. de Ponto. Alter ob huius similem priuatus lumine culpam Clamabat. media se meruisse uia. Plaut. in Truc. Donis priuatus sum. Plin. de Viris ill. Priuatus stipendio. Priuatio, Cic. 2. de Fin. Dolori non uoluptas contraria est, sed doloris priuatio. Idem 1. de Finib. Omni priuatione doloris putat Epicurus terminari summam uoluptatem.

PRIUS, [Primiero, Gal. Plus tost, deuant. Hiss. Ante, mas presto.] *σποτερος*, comparat. ne. ge. Hor. 1. Ser. Sary. 4. Et quod prius ordine uerbum est, Postterius facias. Terent. in Eunuc. Nil prius, neque fortius, Hoc est, nihil melius, aut præstantius. Prius, aduerbium, idem quod citius. Plaut. in Amph. Prius tua opinione hic adero. Terent. in Heau. Si semel tuum animum intellexerit, Prius proditurum te tuam uitam, quam abs te amittas filium. Virgil. primo Georg. Ac prius, ignotum ferro quam scindimus æquor. Cic. Attic. libro. 4. Nihil prius mihi faciendum putauit, quam ut tibi gratularer.

PRIUSQVAM, [Prima che, Gal. Premier que deuant ou auant que. Hiss. Antes que.] Iungitur quandoque indicatiuo. Cic. 1. Philip. Priusquàm de re publica dicere incipio, pauca querar de hosterna M. Antonii iniuria. Terent. in Hec. Prius quam hanc uxorem duxi. Quandoque subiunctiuo. Sallust. in Catil. Prius quam incipias, consulto opus est. Virg. 3. Geo. Culpam compefce, prius quam Dira per incautum serpent contagia uulgus.

PRIUSQVAM, a, um, [Particulare, proprio, Gal. Prius, propre & particulier. Hiss. Cosa propria de cadauno.] *ιδιος*, idem quod priuatus, siue proprius. Nonius: Priuum, est proprium uniuersumque. Horat. lib. 1. epist. Quem ducit priua triremis. Antiqui Priua dixerunt pro singulis, teste Gell. lib. 10. cap. 20. De singulis (inquit) concepta, Priuilegia potius uocari debent: quia ueteres Priua dixerunt, quæ nos singula dicimus. Liu. lib. 3. Senatusconsult. in hæc uerba factum est, ut priuos lapides, priuaque uerberas secum ferrent. i. singulos filices, & singulas uerbenas.

PRO, Præpositio est ablatiuo casu seruienti, uarios in oratione usus habens, uariasque significaciones. Aliquando enim significat autem, Pro curia, pro mœnibus. Sallust. Ni maturasset pro curia socijs signum dare. Interdum pro In, ut, Pro, rostris, pro censu, pro tribunali. Plin. lib. 30. 1. Postulauit, ut cognoscerem pro tribunali. Interdum pro iuxta, siue secundum, ut; Pro Platonis sententia, pro hominum iudicio. Sedulo moneo, quæ possum, pro mea sapientia. Pro meis uirib. idest, iuxta meas uires. Pro se quisque uiri: idest, quisque pro uirili. Interdum pro causa, siue propter, ut dicimus, Pro mutuo animo, pro reconciliata gratia: idest, causa mutui animi, & causa reconciliatæ gratiæ. Plin. epist. 189. Hæc tibi, admonitus immodicæ scueritatis exemplo, pro amore mutuo scripsi. Terent. in Eun. Ego pol te pro istis dictis & factis scelus ulciscar. Interdum pro loco, ut, Pecuniam in ei dedi pro prædio: & Sum pro prætore, id est, loco prædij, loco prætoris. Terent. in And. Pro illo te dicam. Plin. lib. 2. ca. 7. Pro dijs habent obscœna. Item ponitur pro autoritate: ut, Tribuni plebis pro potestate intercesserunt: hoc est autoritate potestatis suæ. Item pro defensione. Terent. Nisi hæc ita essent, pro illo haud stares. Virg. lib. 9. Pro turribus adstant. Pro tamquam, Plaut. in Truc. Me quasi pro derelicta sis habiturus. Cæf. 7. Bel. Gal. Non uidetur pro certo esse ponendum, Pro eo ac, uel Pro eo atque, legitur, pro Ita ut, uel perinde ut, Sulpitius ad Cicer. Sane quam pro eo ac debui, grauitur, molesteque tuli. Vlp. Pro eo habendum, atque si nullo iure factum esset. Est & interiectio admirantis, O, Terent. in Adelph. Pro Dij immortales, facinus indignum quod narras? Item interiectio dolentis, seu indignantis. Terent. in Heau. Pro Deum atque hominum fide in. Plaut. Pro sancte Iuppiter: quid uideo? Sed his duobus modis circumflectitur, & nominatiuo, accusatiuo, uocatiuoque iungitur, ut patet ex superioribus exemplis.

* **PROANA**, orum, *πρόανα*, *πρόανα*, opidum Thessaliæ. Plin.

PROAVCTOR, ris, [Origine, padre.] *πρόγονος*, pro progenitore legitur apud Suet. in Clau. Appium Cæcum generis sui proauctorem, id est auctorem, & principem. Budæus.

PROAVVS, ui, p. c. [Bisuelo, Gal. Bisfayent, le pere du pere grand. Hiss. El bisuelo padre del abuelo.] *πρόπαππος*, aui paterni, uel materni pater. Plaut. in Mil. Auos, Proauos, Abauos. Cic. de Cla. Ora. Relatiuum est Pronepos, a quo femininum, Proneptis. A proauo femininum Proauia auiæ mater.

PROBABILIS, le, [Probabile.] *πιθανόν*, dicitur, quod licet fortassis non sit uerum, uidetur tamen rationibus probari posse. Pli. epist. 137. Cur minus probabilis sit causa recitandi, quam edendi? Cic. 1. de Inuent. Probabile autem est id, quod fere fieri solet, aut quod in opinione positum est, aut quod habet in se ad hoc quan-

dam similitudinem, siue id falsum est, siue uerum. Idem in Para. Nihil est tam incredibile, quod non dicendo fiat probabile. Hinc Probabiliter, aduer. Cic. 1. de Diui. Et probabiliter. 4. Acad.

PROBALINTVS, *πρόβαλιντος*, opidum fuit Atticæ. Plin.

PROBI, [Buoni, da bene,] *χρησι*, boni, dicuntur, quasi prohibi: quod se a delinquendo prohibeant. Plaut. in Trin. Amico mea commendauit bona proba, & fideli, & fido. Cic. pro Clu. Neque hoc nomine sanctior, neque probior, neque in omnibus officijs recitandis diligentior esse quisquam potest. Per metaphoram Argæum probum non adulteratum. Liu. 32. Argentum id probum nõ esse, Quæstores renunciauerunt. Color probus. Col. lib. 8. ca. 2. Merx proba. Plaut. in Pæ. Probi nummi, Plaut. in Persa. Sapote probus. Col. de Arb. cap. 3. Hinc Probe, bene, recte. Pla. in Most. Probe uiximus. Omnibus autem fere uerbis iungi potest: ut, Probe decipere, Probe curare, Probe monere, Probe meminere, Probe ornatus. Probe percutere, dixit Plaut. in Amph. id est, fortiter. Probis contrarij sunt Improbi. Improbi (ut inquit Asconius) contra leges sunt: sicut Inofficiosus, contra merita: Inhumanus, contra pietatem.

PROBLEMA, atis, & Problematum, [Questione.] præpositio, interrogationem habens. Philosophi proprie Problemata appellant, rerum abditarum perquisitiones: cuiusmodi sunt apud Aristotelem & Plutarchum.

PROBO, as, [Laudare, prouare. Gal. Prouer, approuer, louer. Hiss. Prouar, louer, & alabar.] *δοκιμαζω*, laudo, commendo, approbo. Cic. Attic. Audio a bonis uiris hanc cunctationem nostram non probari. Idem in Catone: Mihi & Flacco neutiquam probari potuit tam flagitiosa, & tam perdita libido. Cic. in Para. Cato ea sentit, quæ non probantur in uulgus. idest, quæ ne ipsium quidem uulgus probat. Contra frigere ad populum, est improbari. Plus autem est probare, quam laudare. Cic. ad Mariū 1. 7. Istam rationem orij tui & laudo uehementer, & proba. Quandoque probare est argumentis demonstrare. Plaut. in Rud. non probare pernegando mihi potest, nisi pars datur. Quinct. libro 1. capit. 10. Dialectice probare. Lucre. lib. 2. Huic satis illud erat planum facere atque probare. Ponitur aliquando pro persuadere, ut Probare se eunuchum, est persuadere se esse eunuchum. Terent. in Eunuc. Præterea forma, ætas ipsa est, facile pro eunuchos probes. subaudi, te, inquit Don. Quandoque tentare, ut cum dicimus, Amicos probato: & apud Columel. probare boues. Ouid. in epist. Phyllidis, Exitus acta probat. Aliquando Probare, est efficere, ut probum rectumque iudicetur id quod quis facit, uel dicit. Cic. 2. Ver. Si in hac causa nostrum officium, ac diligentiam probare rimus. Quandoque permittere. Horat. lib. 1. Car. Vagus sinistra Lætor ripa Ioue non probante. Probandus, a, um. Cæf. Bel. Gal. Quem locum probandæ uirtutis tuæ expectas: Probatus, a, um, part. modo nomen, Cic. in Top. Nam & ingeniosos & ætatis spatio probatos, dignus quibus credatur, putant. Ouid. 16. Metam. Crimenque patens, sine teste probatum. Liu. 7. Bel. Pun. Ita repente exiit antiquos mores, ut nemo tota iuuentute haberetur prior, nec probator. Probatissimus homo. Cic. 4. Ver. Probatissima femina. Cic. pro Cæci. Probator, qui probat. Cic. 2. Philip. Quid interest inter suaforem facti, & probatorem? Probatio, Cic. 3. Verr. Ne uitiosum opus fieret? at erat probatio tua. Artificialis probatio, Firma probatio. Lineares probationes, Inexpugnabiles probationes, Potentissimæ probationes, leguntur apud Quinct.

PROBOSCIS, idis, *πρόσκις*, rostrum elephantis, uel muscæ, ita dictum quod ante depascat. Latini in elephanto manum appellant, quod ea ueluti manu utatur. Plin. lib. 8. capit. 12. Resoluunt elephantis nodos manu. Nonius Marcellus: Proboscis inquit, Græcum nomen est, dictum, quod ante depascat. Est autem porrecta corporis pars inhaerens naribus, quæ excepto homine in alijs animalibus inuenitur. Var. Inuenisse se factum hericium cum proboscide.

PROBOSVS, a, um, adie. [Viruperoso, Gal. Plein d'injures, de deshonnété, et uilenie. Hiss. Denostado y feo.] *επειδελος*, ignominiosum, Gel. lib. 1. Compellationibus probrosis iactatus est. Cic. 5. Verr. Ut illam eius uocem probrosam agnoscat. Hor. 3. Car. Ode. 5. O magna Carthago probrosis Altior Italix ruinis.

PROBRVM, probri, [Viruperio, uilania. Gal. Cas reprovable, uilenie, injure. Hiss. Denuesto, uit uferio, iniuria.] *σβος*, stuprum, flagitium. Suet. in Cæsare digressam a marito post biduum statim duxerat, qui uis sine probri suspicione. Vnde lex fuit apud Romanos, ut probum uirginis Vestalis capite puniretur. Alias significat maledictum, contumeliam, dedecus, quæ scelera sequi solent: ut Datum est probro, idest ignominia adscriptum. Liu. lib. 2. Ingerunt probra, ægre abstinent, quin castra oppugnent. Epistolæ plenæ probrorum. Cic. Att. lib. 4.

PROCAPIS, p. c. progenies quæ ab uno capite procedit. Festus.

PROCAS,

PROAS, *ῥοῦασις*, Rex Albanorum fuit, pater Amulij, & Numitoris, & aulus Romuli & Remi. Liu. lib. 1. Vir. lib. 6.

PROCA, *αἰς*, p. geni. p. [*Lasciuo, maluagio.*] *ἀσλαγῆς*, lasciuus, petulans, improbus, proteruus: quod nomen a procando, id est poscendo dictum esse, docet Nonius Marcellus, ex sententia Cic. l. 4. de rep. Cuius hæc citat uerba. A procando, id est poscendo Procacitas nominata est. Alij tamen a Prociendo, id est prouocando, siue laceffendo dictum malunt. Cic. Pro Cael. Temeraria & procax mulier. ibidem: Vt non solum meretrix, sed etiam procax uideatur. Idem lib. 3. epist. Scio te non esse procacem in laceffendo. Terent. in Hec. Magis procax illico facta est. Transfertur etiam ad inanimata: quod & Nonius annotauit. Vir. 1. Aen. Penitusque procacibus Austris: Hinc procacitas, petulantia, improbitas. In Sal. Non enim Procacitate linguæ uitæ fordes eluuntur. Procaciter, proterue, petulanter, unde Procacius, & procacissime, Liu. 28. Flagitatum stipendium procacius, quam ex more & modestia militari.

PROCEO, *ἰς*, p. p. [*Procedere, andare innanzi.* Gal. *Marcher, outre passer auant.* Hist. *Yr adelante o proceder.*] *προβαίνω*, progredior. Cic. 1. de Diui. Cum purpurea ueste processit. Cæf. 1. Bel. Ciu. Len te, ac paulatim proceditur. Cic. pro Sext. Huic ad urbem uenienti tota obuiam ciuitas cum lacrymis processerat. Sal. in Jug. Vbi plerumque noctis processit, id est: præterijt. Aliquando est bene, uel male cadere. Plaut. in Cap. Neque magis effractum fame uidi, nec cui minus procedat, quicquid facere ceperit. Liu. 1. tentata res est, si primo impetu capi Ardea posset: ubi id parum processit, obsidione cæpti premi hostes: Procedere in pedes, & pedib. gigni, idem significant, hoc est, factum ita nasci, ut pedes ex utero primo res emergant. Plin. lib. 7. cap. 8. In pedes procedere nascentem, contra naturam est. Procedere in philosophia, est proficere. Cic. 3. de Fin. Qui tum in Philosophia tum in optimo genere philosophiæ, tantum processerit. Procedunt stipendia, militibus, quod uulgo dicitur, currunt. Liu. 25. Tribuni plebis ad populum ferrent, ut qui minores septem & decem annis sacramento dixissent, ijs, perinde stipendia procederent, si septem & uiginti annorum milites facti essent. Procedens, tis. Cicero 3. Tuscul. Dies procedens ita mitigat, ut ijsdem malis manentibus non modo leniatur ægritudo, sed in plerisque tollatur. Tempore procedente, pro; Successu temporis. Plin. lib. 11. capit. 16. Tempore procedente instillant cibos. Plin. Iuni. epist. 64. Vereor, ne procedente tempore ex ipso remedio uitia nascantur.

PROCELLEVS, *ματικὸς*, pes ex quattuor syllabis breuib. cõstans: dictus quod ob celeritatem, breuiumque syllabarum concursum celestmati, id est, nauticæ cohortationi esset aptissimus, siue quo in sacris Mineræ carmen quoddam hoc pede constans primo loco cani solebat.

PROCELLA, *αἰς*, [*Procella, tempesta.* Gal. *Tourment, & tēpeste de uentre.* Hist. *Grande tempestad.*] *θύελλα*, est uis uenti cum pluuia, nec durans, & in mari potius, quam in terra dicta ab eo, quod omnia procellat, id est moueat, & concutiat. Virg. l. 1. Aen. Creberq. procellis Africus. Ouid. 1. 1. Mer. impediunt aduersæ iussa procellæ. Hora. Ode. 9. Aut mare Caspium Vexant inæquales procellæ. Virg. 1. Aeneid. Stridens Aquilone procella Velum aduersa sentit. Translate accipitur pro molestia. Cic. pro Clu. Vitam tranquillam & quietam remotam a procellis inuidiarum. Irarum procellæ, Silius. lib. 11. Hinc Procellosus, a, um, procellis plenus. Liu. 40. Verr. Procellosum eo anno fuit. Plin. lib. 18. cap. 35. Nubecula uentum procellosum dabit.

PROCELLO, *ἰς*, [*Percutere.* Gal. *Abatre, ruer ius, renuerfer.* Hist. *Reboluer, trastornar, sabuertir.*] concutio, euerto: unde Procella. Plin. in Pa2 neg. Erant sub oculis naufragia multorum, quos improuifus turbo protulerat.

PROCE, *ραστis*, *ῥοκεραστis*, opidum Bithyniæ, Plin. lib. 5. cap. ult.

PROCE, *res*, pen. cor. *ῥοβολαι*, capita trabium, hoc est, mutuli quidam in parietibus extantes. Hinc principes ciuitatis Proceres, appellati sunt, quod ij ita in ciuitate eminent, sicut illi in ædificijs. Virg. 1. Aeneid. post alij proceres. Castrorum proceres. Luc. lib. 7. Rerum proceres Paulus & Flaminius, Sil. libro. 11. Proceres gulæ, pro principibus helluonum, apud Plin. lib. 9. cap. 17. Huius nominis accusatiuo singulari usus est Iuuen. Saty. 8. Agnosco procerem.

PROCE, *ritas*, proceritatis, [*Longe, ἄλξι.* Gal. *Longeur, & sauteur.* Hist. *Longura.*] *μαῖνος*, prolixitas, itaturæ altitudo. Plin. Paneg. Tu sola corporis proceritate clarior alijs. Cic. de Sen. Cum autem miraretur Lyfander & proceritates arborum, & directos in quincunem ordines.

PROCE, *rvs*, ra, rum, [*Longo, alto.* Gal. *Fort long, fort haut.* Hist. *Cosa alta, o luenga en su especie.*] *μαῖνις*, prolixus, & in longitudinem productus. quod nomen quidam a cera deriuant, quasi ad similitudinem ceræ protensum ob facilitatem. Alij a crescendo quasi pro-

cretum. Horat. 2. Serm. Saty. 2. Quo pertinet ergo Proceros odifepus. Virg. 7. eclo. Proceras erigit alnos. Horat. 3. Carm. Ode 15. Proceras manibus uertere fraxinos. Improcerus. Gell. lib. 5. Procere, aduerbium. Cic. 3. de Orat. Brachium procerius proiectum.

PROCE, *ssus*, [*Processo, progresso, profitto.* Gal. *Marchement plus outre, auancement.* Hist. *Ora de yr adelante.*] *ῥοβολαις*, progressus. Cicer. pro Lege Man. Vt ex ijs locis a militibus nostris, reditus magis inaturus, quam processus longior, quæreretur. Transfertur ad literas. Suet. de Cla. Gram. ad Lælium Herman scriptis, se in Græcis litteris magnum processum habere. Aliquando pro euentu. Sen. epist. 116. Queruntur & de consilijs, & de processibus suis.

PROCH, *yta*, prochyte, p. c. *ῥοχύτην*, & Prochyte, prochytes, insula in Puteolano sinu. dicta quasi profusa, *ἄπο τῆς ῥοχύτης*, profunderent enim Inarimes iucine insulæ montem terremotu concussum, insulam hanc fudisse. At Dyoniol. lib. 1. scribit Prochytam dictam esse a nutrice Aenæ eiuſdem nominis. Virg. lib. 9. Tum sonitu prochyta alta tremuit. Prochyte uero maf. ge. ualis genus erat. quo in sacris utebantur.

PROCI, [*Proci, rivali.* Gal. *Pouſuinans femme à mariage, corruaux.* Hist. *Los que demandan muger para se casar.*] *λυσιπτες*, qui uirginis, mulierisue nuptias ambiunt. a procando, id est, pascendo. Oui. epist. 1. Turba ruunt in me luxuriosa proci. Cicer. de Cla. Ora. Et hos ignotos & impudentes procos repudiemus. Virg. 4. Aen. Rurſusve procos irrisa priores Experiat?

PROCI, *do*, *dis*, [*Gittarsi a terra.* Gal. *Cheoir & tomber.* Hist. *Caer, echar se à los pies.*] *προκίρω*, di, procasum: pronus cado, humi me proſterno. Liu. lib. 35. Saxum ingens ex Capitolio procidit, & multos oppressit. Ibidem l. 1. Muri pars, ariete incusso subruta, multis in locis prociderat. Hinc Procientia, actus procidendi. Plin. lib. 34. ca. 18. Vfus in oculorum medicamentis & maxime contra procientiam eorum. Procientiam sedis, Plin. lib. 24. cap. 11. Prociuus, qui procidit, Plin. l. 20. ca. 20. Infantium cerebro imponitur umbilicoque prociduo. Idem lib. 16. ca. 12. Falce procidua atque detruncata. Idem lib. 21. & cap. 20. Testes & sedem prociduam, quæque illi sunt uitia.

PROCE, *es*, ciui, citum. [*Comandare.*] penult. corr. peto. Liu. Matrem procitum plurimi uenerunt: id est petitum, ut interpretatur Festus.

PROCI, *ngo*, *gis*, [*Apparecchiare.*] apparo. Hinc Procinctus, a, um, paratus, expeditus. Vnde.

PROCI, *nta*, classis, teste Festo, dicebatur Exercitus ad pugnam paratus, quod pugnatuſu ritu prius cingerentur, & quod Classem uetustius fuerit hominum dici, quæ nauium multitudinem. Gell. lib. 1. cap. 11. Cum procinctæ classes erant, & instructa acies.

PROCI, *ntus*, [*Procincto, apparecchio.* Gal. *L'apprest, & appareil de Varmee quand elle uent donner depans.* Hist. *Apercebimiento para pelear.*] *ῥοβολη*, apparatus bellicus, siue ipsa præparatio, quæ fit ab ijs, qui aut in expeditionem profecturi sunt, aut ad prælium exituri. Cicero. 2. de Natur. Deor. In procinctu testamenta perierunt. Plin. lib. 22. cap. 1. Curas, uigoremque animi impedit ad procinctum tendentibus in procinctu facere expedite, & celeriter. Ouid. 2. de Pont. eleg. 9. Hæc in procinctu carmina facta puta. In procinctu stare, est accinctum esse. Quint. lib. 12. cap. 9. Quem armatum semper, ac uelut in procinctu stantem, in causis oratio nunquam deficiet. in procinctu habere. Gell. lib. 1. capit. 11.

PROCI, *o*, *is*, iui, itum. [*Annullare.*] pen. prod. rumpo, irritum facio, Hinc iureconsultus, irritum & ruptum testamentum, procitum dicit. Festus.

PROCI, *o*, *tas*, prouocito, citare enim uocitare est.

PROCL, *amo*, *as*, [*Proclamare.* Gal. *Crier deuant tous tan qu'on peut.* Hist. *Mucho de lenos llamar.*] *ἀσβοῖω*, palam & ualde clamo. Liu. lib. 1. Patre proclamante, se filiam iure cæsum iudicare. Cic. 7. Verr. Adiunt, descendunt, fidem tuam, quæ nusquam erat, nec umquam fuit, proclamant. Proclamator. Cic. 1. de Ora. non enim cauidicum nescio quem, neque proclamatoré, aut rabulam hoc sermone nostro conquirimus.

PROCL, *ino*, *nas*, [*Chinare.*] *ἐγκλίω*, inclino. Columel. lib. 7. cap. 10. Earum notanda sunt capita, quam in partem proclinentur. Proclinatus, a, um. Ouid. 2. Trist. 1. Partes In proclinatas omne recumbit onus.

PROCL, *ivis*, *ue*, [*Chinato, chino.* Gal. *Enclin, penesant.* Hist. *Inclinado, o a costado.*] *δπιπροον, δπιππέες, & δπιπροον*, quod pronum inclinatumque est, ut Donatus. Liu. 5. Quo successerit magis in arduum, eo pelli posse per procline facilius rati, Columell. lib. 9. capit. 5. de Apibus: Cum onere per procliuia non ægre deuolent. Imperus procliuis undarum. Luc. l. 7. Per translationem secundum Cic. lib. 4. Tuscul. Dicitur proprie in malis, de ijs scilicet, qui ad aliquod nitium prout, inclinatique sunt. Terent. in And. Ita ut ingenium est omnium hominum a labore procline ad

libidinem. Cic. in Partit. Adolescentiam procliuiorem esse ad libidinem. Sil. lib. 13. Sceleris procliuis egestas. Procliue etiam dicitur, quod facile factum est. Vnde In procliui esse, est facile, & in promptu esse. Plaut. in Capt. Tam hoc quidem tibi in procliui, quam imber est, quando pluit. Cic. 2. Offic. Cum in hominibus iuuandis, aut mures spectari, aut fortuna soleat, dictum quidem est procliue. Hinc Procliuiter, & procliuius, procliuissime. Cic. 5. de Finib. Qui sperant, facilius, & procliuius, ad laudem nobilitatis peruenient.

PROCLIVITAS, tatis, [Inclinatione. Gal. Inclination, facilitè decheoir. Hisp. A quella inclinacion.] *καταφάρα*, est naturalis inclinatio in rem aliquam, præsertim uitiosam. nam in rebus bonis & laudabilibus, proprie Facilitas dicitur. Cic. 4. Tuscula. Hæc aliorum ad alios morbos procliuitas late patet. Ibidem: Procliuitas ad ægrotandum, sed hæc in bonis rebus, quod alij ad alia bona sunt aptiores, Facilitas nominetur: in malis Procliuitas, ut significet lapsionem.

PROCLIVS, Lycius, discipulus Syriani, Philosophus Platonicus. Scripsit plura in grammatica, & Philosophia. Commentarios in totum Homerum, in Hesiodi *ἔργα καὶ ἡμέρας*, in rempu. Platonis, præterea contra Christianos Epicheremata xvij. Hic est Proclus, qui post Porphyrium secundus contra nos latrauit: aduersus quem Ioannes cognomento Grammaticus scripsit apologiam distans eum, quamquam in rebus Græcicis magnum, stultum tamen esse, & in hac parte indoctum: Suidas. Is etiam est, cuius hodie commentarios in Platonem habemus. Præceptor fuit M. Antonini, a quo ad consulatum usque prouectus est, ut scribit Spartianus.

PROCO, as, are, teste Festo, antiqui dicebantur pro, imprudenter petere, unde & Procacitas dicta: quod & Nonius annotauit, citâs illud Cic. ex lib. 4. de repu. A procando, id est, poscendo Procacitas nominata.

PROCONNESVS, insula Propontidis, ante Cyzicum. Plinius libro 5. cap.ulti.

PROCONSVL, qui cum potestate consulari extraordinaria ad aliquam prouinciam administrandam mittitur. Cicer. 5. de Diui. Quam multi sunt anni, cum bella a proconsulibus administrantur. Proconsulatus, us, dignitas proconsulis. Plin. lib. 14. cap. 22. Ad proconsulatum usque e Prætura honoribus gestis. Plin. Ian. epist. 12. Summotum a proconsulatu, quia se in legatione turpiter gesserat. Proconsularis, re, ad proconsulem pertinens. Gel. lib. 5. cap. 14. Cum prouinciam Africam proconsulari imperio obtineret.

PROCOPIVS, e Cæsarea Palestina, orator, & sophista, scripsit res Iustiniani, quas in Oriente, aut Occidente, aut Africa per Belisariû patricium gesserat. item alia, Suidas.

PROCRASTINO, stinas, [Prolongare di giorno in giorno. Gal. Delayer, differer de jour en jour. Hisp. Dilatar de dia en dia.] *αἰεθάλλομαι*, diem de die traho, differo. Cic. pro Rosc. Am. Rem differre quotidie, ac procrastinare ceperunt. Hinc Procrastinatio, dilatio. Idem 6. Phi. Tarditas, & procrastinatio odiosa est.

PROCREO, as, are, [Generare. Gal. Procreer, creer, engendrer. Hisp. Engendrar, criar.] *γεννάω*, liberos generare. Plaut. in Mil. Procreare liberos, lepidum est onus. Cic. 1. de Fin. Vxorem adiungere, & uelle ex ea liberos procreare. Hinc Procreator. Procreatrix, & Procreatio. Cic. de Vniuer. Procreator mundi Deus. Idem 1. de Orat. Neque enim te fugit, laudandatum artium omnium procreatrici esse eam, quam *φιλοσοφίαν*, Græci uocant. Idem Tusc. Quid procreatio liberorum?

***PROCRIS**, Erechthei Atheniensium regis filia. eius fabulam uide 7. Met. apud Ouid.

PROCRVSTES, latro insignis in Attica regione, qui hospites interimere solitus, tandem a Theseo interfectus. Oui. 7. Met.

PROCRESCO, is, [Crescere.] *αυζάνω*, cresco, augeo. Luc. 1. 2.

PROCVBITOR, ris, [Guardia.] *ορηπος*, qui noctu custodiæ causa excubat, cum castra hostium in proximo sunt. Festus.

PROCVBO, bas, p. c. procubui, bitum, idem quod procumbo. Interdum idem quod uigilo, sui excubias ago, unde Procubitores dicti, id est, excubitores, siue uigiles. Nonnumquam idem quod de mitti, uel inclinari. Virg. 3. Georg. Speluncæque tegant, & saxea procubet umbra.

PROCVDO, is, p. p. [Assottigliar, aguzzare battendo. Gal. Attemurir en forgeant, & auissant forger. Hisp. Labrar de martillo.] *παρτείνω*, prolato, cudendo extenuo, seu probe cudo, exacuoe. Virg. 1. 1. Georg. Dudum procidit arator Vomere obtusi dentem. Ita procidit enses, Hora. 4. Car. Ode. 15. Procidere dolos, Pla. in Pse. Lingua procidere. Cic. 3. de Ora. Non enim solum acuenda nobis, neque procidenda lingua est.

PROCVL, [Di lontano, da lungi. Gal. De loing, loing. Hisp. De lexos.] *πρό-φω*, longe, quasi procul ab oculis. Dicitur & de loco minus longinquo. Virg. 5. Aen. Est procul in pelago saxum. Idem in Sileno: Ser

ta procul tantum capiti delapsa iacebant. Vbi Seruius, Procul, modo prope: nam intulit, tantum capiti delapsa, ut ostenderet non longius proolutum esse coronam. Procul hinc, id est, longe ab hoc loco. Terent. in Hecy. Quem cum istos fermonem haberis, procul hinc itans accipi. Item procul alicunde. Cice. 4. Verr. Quia non posset negare ab illis pecuniam datam, non quæsiuit procul alicunde. Procul, Pro longe, habet aliquando sequentem A, præpositionem cum ablatiuo. Terent. in Adel. Conficia mihi sum, a me culpam esse hanc procul. Aliquando & Procul, & Longe, simul in eadem oratione ponuntur. Plaut. in Curcu. Hac noctu in fornix uisus sum uiderier procul cedere longe a me Aesculapium. Procul aliquando præpositio est, deserviens quandoque ablatiuo, ut Procul dubio. perinde est ac si dicas, certe. Sueton. in Claudia. Reliqui filium omnibus gentis suæ procul dubio præferendum. Procul uero, pro eo quod est a ueritate abhorrens. Colum. in præfal. 1. Illud procul uero est, facillimam esse, &c.

PROCVLCO, as, [Atterrare.] *καταπατέω*, protero. Col. lib. 2. c. 20. A pecudibus legumina proculcantur. Liu. 10. Eques sua ipse subsidia terrius equis proculcauit. Ouid. 8. Meta. Crescentes segetes proculcat in herba.

PROCVLVNT, promittunt, ait significat Antistius de iure pontificali. lib. 9. Festus.

PROCVMBO, bis, [Giacere in terra. Gal. Estre couché, s'encliner, & pencher. Hisp. Abaxarse, inclinarsse.] *κατακνίμαι*, proflernor, humi iaceo. Iu. lib. 2. Ipsum fessum uia procubuisse. Columell. lib. 1. Lata bubilia esse oportebit pedes decem, quæ mensura ad procumbendum pecori laxa ministeria præbeat. Virgil. 1. Georg. Ne grauidis procumbat culmus aristas. Idem 8. Aeneid. Mauortis in antro Procubuisse lupam. Significat interdum demitti. Plin. 16. c. 36. de arundinibus. Folia Procumbunt, id est, in terram inclinantur. Luc. lib. 3. Et procumbentes iterum confertur taxos.

PROCVRO, ras, [Procurare, amministrare cose d'altri. Gal. Procurer, avoir la charge des affaires d'autrui. Hisp. Procurar negocios.] *πρότροπέω*, administrationem rerum alienarum gero. Cic. si Cornifi. Is procurator rationes Dionysij. Hinc Procurator, dispensator, & negotiorum gestor. Vlpianus de Procuratoribus & Defens. lib. 1. Procurator est, qui aliena negotia mandato domini administrat: actores uero causarum, causidici dicuntur. Procuratorius, a, um, quod ad procuratorem pertinet: ut procuratoris litteræ. Procuratorium munus. Procuratrix, Cic. 4. de Fin. Sapientiam totius hominis custodem & procuratricem. Procuratio, ipsa administratio. Cic. lib. 1. de Natur. Deor. Philosophi fuerunt, qui omnino nullam habere senserunt rerum humanarum procuratorem deos. Aliquando Procurare, est studiose curare. Appul. Hunc equulum suum curiose nimis procurantem inueni. Aliquando sustentare, adiuuare, Cato de re rustica. Eodem modo ceteras arbores procurato. Plaut. in Cur. Tibi opus est, hoc quo te procures. Aliquando est expiare, Suet. in Col. Auo eius, fugit procuranti, exa manibus aquila rupit. Hinc procuratio, expiatio. Cic. 1. de Diu. Scriptum est, cum terræ motus factus esset, ut ne plena procuratio fieret.

PROCVRRO, ris, ri, sum, [Andare iuanzi uelocemente. Gal. Courir de uant, s'avancer de courie. Hisp. Andar adelante, correr a lexos.] *προάγω*, uelociter procedo. Col. lib. 6. Ex domitis bubus ualentissimum, cundemque placidissimum, cum indomito iungimus, qui & procurrentem retrahat, & cunctantem producat. Cæsar. 7. Bel Gall. Quoties quæque cohors procurrenter, ab ea parte magnus hostium numerus cadebat. Virg. 9. Aeneid. Et conferre manum, & procurrere longius audent. Procurrens, tis. Virgil. 5. Aeneid. Infelix saxis in procurrentibus hæsit, id est prominentibus, & uelut obtinam uenientibus inquit Ser. Procursus, sus, a ctus procurrendi. Liu. 2. 1. Procursu magis militum, quam ex præparato, aut iussu imperatorum orto prælio. Virg. 12. Aeneid. Quem rota præcipitem, & procursu concitus axis Impulit. Procursio, excursio, uel digressio a causa. Quinct. lib. 4. cap. 3. Non semper est necessaria post narrationem illa procursio. Procursio, as, frequ. Liu. lib. 27. Cum ab itationibus procursaretur. Idem 3. Modo procurfant pauci recurrentesque. Procursatio. Liu. 28. Per procurratione commissa pugna.

PROCVRVVS, [Molto torto.] *κάμπυλος*, ualde curuus. Virg. 2. Georg. Nec illæ Procuruam expectant falcem. Littora procurua. Idem 5. Aeneid.

PROCVON, p. c. Procyonis, *προκύων*, sidus æstiuum, Canis ortum præuertens, unde etiam a Latinis uerbum ex uerbo exprimentibus, Antecanis appellatur. Cic. 2. de Nat. De. Geminis est ille sub ipsis Antecanis, Procyon Graio qui nomine fertur. Antecanis tamen nomen uidetur mi nus istatum fuisse, & a Cicerone primum confictum: unde etiam Plin. lib. 18. cap. 28. Sidus hoc nomen Latinum habere negat. Nisi quis (inquit) Caniculam uelit appellare. Col.

- tamen. lib. 11. cap. 2. Canicula manifeste distinguit a Procyone. huius ortum Iduus Iulij illius. vij. Kal. Augusti assignans: Canicula nimirum appellans, quem nos Canem dicimus.
- PRODEAMBULO**, as, foras deambulo. Terent. in Ad.
- PRODEO**, dis, diui, uel prodij, proditum, [*Vsire suori, comparare. Gal. sortir. Hisp. Yr à suera ò salir à plasi.*] *παρῖναι*, ex Pro, & Eo, d, interposita, significat prode, ultra eo, quasi porro. Cic. Appio: An ego obuiam tibi non prodire? Idem. lib. 1. Offic. Vt in scena sine subligaculo prodeat nemo. Cæf. 5. Bel. Gal. Conclamauerunt, uti aliqui ex nostris ad colloquium prodirent. Proditur. p. p. Impersonale. Cic. pro Muræ. Ecce non proditur reuerenti? Subaudi, obuiam.
- PRODICVS**, philosophus, patria Cous, de quo Philostratus, & Suid.
- PRODIGAE HOSTIÆ**, a ueteribus dicebantur, quæ totæ consumebantur igni: Vnde & homines luxuriosi Prodigidiæ sunt. Fest.
- PRODIGENTIA**, tiæ, a prodigo, digis, idem quod profusio. Tacitus lib. 13.
- PRODIGIALIS**, & hoc le, [*Miraculosus*], nonnumquam prodigiosum, aliquando prodigium auertens: unde prodigialis Iuppiter, cui expiandorum prodigiorum gratia sacra fiebant. Plautus in Amph. Prodigiali Ioui precatum oportuit. Hinc Prodigialiter prodigiöse. Columel. lib. 3. cap. 3. Illa uidentur prodigialiter accidisse. Horat. in Arte: Qui uariare cupit rem prodigialiter unam.
- PRODIGIATOR**, qui ex prodigio futura prænunciat. Festus.
- PRODIGIOSVS**, a, um, [*Prodigioso, monstruoso, miraculoso. Gal. Prodigiosæ, monstruæ. Hisp. Cosa de a quel milagro.*] *τεπετώδης*, quod prodigium facit, uel quod præter naturam est, & consuetudinem. Plin. lib. 10. ca. 63. Hinc prodigiöse præter morem, uel naturam. Plin. lib. 11. ca. 37.
- PRODIGIUM**, gij, [*Prodigio, miracolo. Gal. Prodigie, monstre. Hisp. Milagro que significa mal.*] *τέρας*, portentum, ostentum, quasi Prodigium, quod porro dicat, porro significet, & aliquid futurum esse portendat. Festus. Prodigia, quod prædicunt futura, per mutationem G, litteræ, nam quæ nunc C, appellatur, ab antiquis G, uocabatur. Nonius: Prodigia deorum minæ, uel iræ. Virg. 3. Aene. Solanouum, dictæque nefas Harpya Celæno Prodigium canit. Cic. 6. Ver. Prodigia uim eius, nomenque declarant. Virg. 6. Aen. Prodigijs acti celestibus ossa piabunt. Ouid. 6. Meta. Stagnantque locumque Prodigijs notum.
- PRODIGOS**, gis, penul. c. [*Consumare prodigamente. Gal. Consumer & despendre tout. Hisp. Gastar demasadamente.*] *διαφρασ*, prodegi, supinum non legi. ex Pro, & Ago, d, euphonia causa interposita, con sumo, profundo, liberalitatis limites egredior. Plaut. in Aul. Festo die si quid prodegeris. Aliquando appellere, producere, quasi procul agere. Var. 2. de re rust. c. 4. de subis. aduissuras cum faciunt, prodigunt in lutosos limites. Idem. lib. 3. cap. 9. Prodigendi in solem & sterquilium ut se uolutare possint.
- PRODIGVS**, gi, [*Prodigo, liberale, troppo. Gal. Prodigie. Hisp. Prodigio ò gastado.*] *ἀσπρος*, profusus, effusus, nepos, dissolutus, nimius, supra modum liberalis. Cic. lib. 3. Offic. Prodigii, qui epulis, & uiscerationibus, & gladiatorum muneribus ludorum, uenationumque apparatus, pecunias profundunt in eas res, quarum memoriam aut breuem, aut omnino nullam sunt relicturi. Idem Catil. Homo largitor, & prodigus. Auri prodigus, Cla. 2. Pane. Sanguinis, atque animæ prodigus, Ouid. 2. Am. el. 8. Acris prodigus. Hora. in Arte: Cic. ad Brutum: Quod honoribus decernendis esse nimius, & tamquam prodigus. Prodigus animæ, qui uitæ suæ non parcit. Hora. 1. Car. Ode. 12. Oui. 3. Am. el. 8. Sanguinis atque animæ prodigæ Galle uitæ. Hinc Prodigie profuse, abundanter. Cic. 11. Phi. Sed non possunt non prodigie uiuere, qui nostra bona sperant, cum effundunt sua.
- PRODIGITAS**, gitatis, [*prodigialità*], antiquis idē erat, quod profusio. Lucilius lib. 6. Satyr.
- PRODINUNT**, antiqui pro prodeunt dixere. Ennius Ann. lib. 3. Prodinunt famuli, cum candida lumina lucent.
- PRODIVS**, antiqui dixerunt pro interius, longius, inquit Nonius. a prodendo quasi porro eundo. Varro in Virgula diuina: primum uenit in urbem, atque intra muros, deinde accedit prodius.
- PRODO**, dis, di, [*Gettar uia, manifestare, tradire. Gal. Jetter loing. Hisp. Echar a lexos.*] *ποδῖς*, porro, idest, longe proiicio, defero, excludo, propello. Virg. 1. Aen. Nauib. (infandum) amissis uinibus ob iram Prodimur, atque Italis longe disiungimur oris. Aliquando idem est quod deferre, ostendere, patefacere. Idem 2. Aen. prodere uoce sua quemquam, aut opponere morti. Item differre, Protrahere. Terent. in And. Credo, impetrabo, ut aliquot saltem nuptijs prodatur dies. Item propagare. Virg. lib. 4. Aeneid. Sed fore, qui grauidam imperijs, belloque fremuentem Italiam regeret, genus alto a sanguine Teucri Proderet. Item tradere, Sal. Ante
- quam arcem proderent hostibus. Prodere patriam, est clamculum cum hoste aduersus patriam sentire, ut qui, uel patriæ consilia hosti enunciant, uel urbes, arces, aut propugnacula eidem tradunt. Cicer. 3. de Fin. Peccatum est patriam prodere, parentes uiolare. Prodere posteris, est posteris tradere. Cic. de Senect. Non accipere modo hæc a maioribus uoluerunt, sed etiam posteris prodere. Prodere memoriæ, est litteris mandare. Idem Appio. Cuni tuum studium consumas in uirorum fortium factis memoriæ prodendis. Pro eodem etiam legitur Prodere memoria. Cæsar. 5. Bel. Gal. Quos natos in insula, ipsi memoria proditum dicunt. Cic. de Orat. Quia memoria sic esset, proditum. Item, Prodere memoriam, idest, propagare, & ad posteros transferre. Cæf. 1. Bel. Gal. Ne committeret, ut is locus, ubi constitissent, ex calamitate populi Romani, & exercitus internecone memoriam proderet. Interdum supprimitur datus Memoria. Plin. lib. 6. cap. 23. Regnabat ibi, cum hæc prodorem, Celebrotas. Cic. lib. 3. Officio. uile uidebatur Vlyssi, ut quidam tragici poetæ prodiderunt. Plin. lib. 2. Diuus Augustus læuum sibi prodidit calceum præpostere indutum, quo die seditione militari prope afflicus est, id est, significauit. Sic dicimus Fama prodit. idest, refert. Celsus: Quosdam, fama prodidit, in ipsis funeribus reuixisse. Prodere, auctore Donato, aliquando est decipere, deserere. Terent. in Adolph. Prodidisti te, & illam miseram. Prodere exemplum, est tradere, Cicero pro Flacco: in hoc reo ne quod perniciosum exemplum prodatur, pertimesco. Ibidem: Ne periculosam imitationem exempli reliquis in posterum proderetis. Prodere fidem est iurciurandum non stare. Sallust. in Catil. Ea sepe ante hac fidem prodiderat. Prodere officium, est officium suum non facere, aut contra officium facere. Cic. 4. Acad. Qui statuit omnem cruciatum perferre potius, quam aut officium prodatur, aut fidem. Prodere diem, est proferre. ad Q. Fr. lib. 2. Terent. & Festus. Prodere uitam, est, se uitæ periculo exponere. Prodere legem, destituere. Vlpianus ad legem Iuliam de Adulte. Prodere interregem, est nominare, renunciare. Liu. 6. Sed nos quoque ipsi sine suffragio populi, auspicio interregem prodamus. Sic prodere flaminem, apud Cic. pro Mil. Hinc Proditus, pro decepto. Cic. Att. lib. 3. Proditus, inductus, coniectus in fraudem. Ouid. 13. Met. Proditus a socio est. Proditor. Plaut. in Rud. Urbis proditor, Cicer. 3. de Fini. Nec magis uituperandus est proditor patriæ, quam communis utilitatis aut salutis defensor. Proditio. Cicer. 4. Aca. Amicitiarum & proditioes & rerum. Ouid. 8. Metam. Nam pereant potius sperata cubilia, quam sim Proditioe potens. Lucr. lib. 4. Mercesque nefandæ Proditionis erit.
- PRODROMVS**, mi, latine præcursor. Cicer. Attic. lib. 1. Pompeiani prodromi nunciant, aperte Pompeium acturum. Vnde prodromi dicuntur a Græcis sic præcoces, quasi præcursoriæ, reliquarum maturitatem præuertentes. Plin. lib. 16. c. 26. Ficus præcoces habet. quas Athenis prodromos uocant. Prodromi item dicuntur Aquilones, qui octo ferme dieb. exortum Caniculæ antecedunt. Col. lib. 11. c. 2.
- PRODUVO**, cis, [*Prolongare, menar fuori, produrre. Gal. Produire, prolonger, mettre hors. Hisp. Lleuar lexos guando, estender on luengo.*] *παρὰ τὴν*, profero, protraho, in longum duco. Virgil. 2. Aeneid. Abnegat excisa uitam producere Troia. Cicero in Catone. Conuiuium ad multam noctem uario sermone producimus. Terent. in And. Per translationem, dixit: Nonne tibi esse satis hoc solidum uisum est gaudium, nisi me lactasses amantem, & falsa spe produceres? Idest, deluderes, detineres. Aliquando idem est quod foras educere, ultra, siue in medium adducere, uel præsentem sistere. Plaut. Cap. Vbi sunt isti, quos antea ædes iussi huc produci foras? Sic Producere testes, pro, ad dicendum testimonium in iudicium adducere. Cicero 6. Verr. Harum omnium rerum auctores, testesque produco. Producere copias in aciem, est extra castra ad pugnam educere. Galba Ciceroni. Antonius, in aciem suas copias de uico producit. Aliquando est uenalem exponere. Terent. in Eunu. Pretium sperans, illico producit, & uendit. Vbi Donatus: proprie uenales produci dicuntur. Plautus pro prostituere posuit. Audientem dicto mater produxisti filiam. Interdum pro gignere. Plaut. in Cap. Quasi in orbitatem filios produxerint? Cicer. pro Q. Roscio: Nihil ab hoc paruum & peruersum produci posse putant. Terent. Ad. Seni. animam prius extinguem ipsi, qui illud produxit scelus. Producere moram rei alicui, est moram interponere, siue (ut Donatus ait) differre, protendere. Terent. in And. Vt huic malo aliquam producā moram. Interdum prosequi. Virgil. 9. Aeneid. Nec te tua funera mater Produxi. Interdum consumere. Terent. in Adolph. Cyathos sorbillans, paullatim hunc producā diem. Producere in iudicium, est uocare. Cicer. 7. Verr. Diuio

rem apud sapientes iudices se fore ab inferis testem, quam si unus in iudicium produceretur. Aliquando pro detinere, & uerbis remorari. Cic. pro Quint. Conditionibus hunc, quoad potest, producit. Aliquando est promouere hominem, & in medium honorifice proferre. Cic. pro domo: Quem tu non pro illius dignitate produxeras, sed pro tuo scelere subduxeras. Hinc Productus, a, um. Cicer. pro reditu. Cum a tribunis pl. Consul in concionem productus esset. Idem in Or. Inclutus dicimus, breui media littera: Infans, producta. Idem 2. de Orator. Et principia tarda sunt, & exitus tamen spissi & producti esse debent. Hinc Productior, & Productissimus. Col. l. 7. c. 12. Status eius longior, productiorque ad hos casus magis habilis est, quam breuis. Idem l. 3. c. 10. Vltimum & productissimum in flagellum. Producte ad uerbum, cui opponitur, Breuit. r. Cic. in Ora. Litteræ, quæ in sapiente atque felice, producte dicuntur, in ceteris omnibus breuiter. Productio. Cicer. 3. de Fin. Opportunitas non fit maior productione.

PROETIDES, Præti Argiuorum regis, & Antiæ filii fuerunt: quæ cum forma essent præstantissima, se Iunoni auæ sunt præferre. quare irata dea talem eis immisit furorem, ut uaccas se esse arbitrantur, & in siluas confugerent. uide Plin. lib. 2. 5. cap. 5. & Virg. in Sileno.

PROETVS, Atlantis regis argiuorum filius: cui successit in regno. uxorem habuit Antiæ, ex qua quattuor filias genuit, quæ a patris nomine dictæ sunt Prætides, poetarum fabulis celebrerrimæ.

PROFANATIO, [Disfractio.] Plin. l. 16. c. 4. Civilium bellorum profanatione meritum cœpit uideri, ciuem non occidere. Profanatus part. flagitio pollutus. Stat. 9. The. ergo profanatam Menalippi funis acerbo Vulnere. Manus profanatæ. Ouidius secundo Metam.

PROFANO, as, [Disfractio.] Gal. Profaner. souiller, & gaster. Hisp. Ensuñzier la cosa sagrada.] ἑβρόω, ex facto humanis uibus promiscuum facio. Liu. 31. Sacra, sacerdotes, omnia profanarent.

PROFANVS, a, um, [Profano.] Gal. Profane, tollu, laique, lay. Hisp. No consagrado.] ἑβρόω, irreligiosum, & a religione remotum: habet antitela sacrum, & religiosum. Plaut. Sacrum an profanum habeas, parumpenditur. Cicer. pro domo. Si ista consecratio legitima est, quid est, quod profanum in tuis bonis esse possit? Pro scelerato, & impio. Stat. in principio The. Fraternalis acies, alternaque bella profanis Decertata odijs. Profanus etiam dicitur quod ex religio so, uel sacro in hominum usum conuersum est. Virg. 12. Ae. Colui uelutros si semper honores, Quos cōtra Aeneade bello fecere profanos. Profani item dicebantur sacris non initiati, qui a fano & facris arcebantur. Idem 6. Aen. Procul o procul esse profani. Profanos etiam dicimus imperitos, qui Musarum sacris non sunt initiati. Hor. lib. 2. Car. Odi profanum uulgus. profanus usus, dicitur communis, & uulgaris. non sanctus. Plin. l. 15. c. 30. In profanis uibus pollui laurum & oleam fas non est.

PROFARI, [Parlare, dire, pronunziare.] Gal. Parler, prononcer, dire. Hisp. Hablar, parler de çir.] εἰπεῖν, eloqui, dicere, pronunziare. Virg. 1. Aen. Tum breuiter Dido uultum demissa profatur. Sil. l. 11. Magno clamore profatur. Proprie profari est quod Græci dicunt πορνῆσεν. id est futura prædicere. Vlp. de ædil. æd. l. 1. §. exempli. Si seruus inter fanaticos non semper caput iactaret, & aliqua profatus esset, an nihilominus sanus uideretur. Hinc fit nomen quartæ inflexionis, Profatus, tus, tui. ipse profandi actus. Gel. lib. 18. cap. 11. Neque dictu, profatu ue ipso terræ, aut insuaues esse. Sta. 5. Syl. Seu uoce soluta Spargere, & effræno nimbo æqua re profatu.

PROFECTO, [Certamente.] Gal. Certs, Certainement, pour uray. Hisp. Ciertamente.] ὑπερὸς πῶ, aduertibum confirmantis est: dictum quasi profacto, & significat certe. Terent. in And. Profecto sic est. Cic. Quis hæc renunciat dis profecto, qui interfuit.

PROFECTVS, us, [Profitto.] Gal. Prouffit, auantage. Hisp. Prouecho.] promotio, siue progressus in re aliqua, siue fructus, qui ex rei alicuius tractatione provenit. Quint. l. 10. c. 2. Ut terra altius effossa generandis, & alendisque seminibus fecundior fit: sic profectus non a summo petitus, studiorum fructus effundit uberius. Idem. lib. 1. c. 2. Firmiores in litteris profectus alit æmulatio.

PROFERO, [Manifestare, palestre.] Gal. Proferer, manifestar. Hisp. Sachar à fuerà, manifestar, pronunziar.] ποσέπω, palam facio. prodo. Cic. pro Coel. Domus, in qua nihil fiat, quod foras proferendum sit. Ter. in Hec. Haud propterea te rogo, ut hoc proferam. Seneca: Ante quam sententiam, proferam. Aliquando protendo, prolato. Plin. Cum lineam protulisset longissimam, atque rectissimam: Iustinus. libro 1. Fines imperij tueri magis, quam proferre, mos erat. Terent. in And. Saltem aliquot dies profer. Quandoque est in luccm afferre. Cicer. pro Sex. Roscio. T. H. S. 1111. x. arca profetas. Plaut. Amph. Tu. Theffala intus pateram proferto foras. Cic. de Inu. Cæteros proferre oportebit, quibus

miora delicta concessa sunt.

PROFESTVS, ita, tum, [Di di lauoro.] Gal. Hon festable, non festé comme Jour ouuier. Hisp. Cosa no fiesta.] quod contrarium est festo. unde Dies profesti dicuntur, teste Nonio, qui uacui sunt a festiuitate. Pla. in Aul. Festo die si quid prodegeris, profesto agere liceat, nili peperceris. Plin. lib. 18. cap. 6. Peiorem qui profestis diebus ageret, quod feriatis deberet. Hor. 2. Ser. Sat. 3. Qui uicentranum festis potare diebus Campana solitus trulla uappamque profestis.

PROFICIO, [Fare profitto.] Gal. Prouffiter. Hisp. Aprouecho, haçer prouecho.] ὀρῖσθαι, procedo, & promoueo. quod & profectum facere dicimus. Plin. Nec minorem suo præceptore profectum fecit. Cic. Toranio. lib. 6. cum consilio profici nihil possit, una ratio uideatur, quicquid euenerit, moderate. Cæsa. 2. Bel. Cic. Apud quos cū proficere nihil posset. Aliquando pro prodesse. Vlp. de Iureiurando: Matris igitur iniurandum patri non proficiet nec nocerit, si mater detulerit.

PROFICISCOR, eris, profectus, [Andare, partirsi.] Gal. Partir pour aller, aller, uenir. Hisp. Yr camino, andar.] πορῖσθαι, eundi, ueniendi, aut discedendi significationem habet secundum eos casus, cum quibus iungitur: ut si accusatiuo iungatur, Proficiscor Romam, hoc est Eo: si uero ablatiuo, ut Proficiscor Roma, significat Venio, uel discedo. Cic. de Senec. Adolescentulus miles profectus sum ad Capuam. Prop. lib. 3. el. 21. Magnum inter ad doctas proficisci cogor Athenas. Cic. ad Q. Fra. lib. 3. Saluius ostiam uesperu nau profectus erat. Idem Att. l. 2. de Formiano proficiscemur. Proficisci in exilium. Cicer. de Fin. Proficisci obuiam. Cef. 7. Bell. Gal. Proficisci ad reliqua, pro pergere. Cicero. 5. Verr. Proficisci, pro originem habere. Cicero. 4. Acad. Pythagoræ ex humeris proficisci uolunt omnia. Profectio. Cic. 1. Phil. Exponam uobis consilium & profectionis, & reuersionis meæ. Profectus, a, um, Virgil. 1. Aeneid. Hunc lætum Tyrijsque diem, Troiaque profectis.

PROFINDO, dis, fidi, fimum, [Fendere.] profincido. Sta. 10. The. Profindunt inarata diu Pangæa iuueni.

PROFITEOR, teris, [Fare professione.] Gal. Dire franchement, & deuant le monde, faire profession, dire, & enseigner publiquement. Hisp. Confessar abierta y claramente, haçer profesion.] ἐπαγγέλλομαι, aperte polliceor. Cic. 1. Acad. Qui philosophiam iam professus sum populo nostro exhibiturum. Liu. Palam professi, nusquam inde uisi in patriam uelutium esse moturos. Cicero. 5. Ver. Me omnium prouinciarum defensorum esse profitebor. Idem pro Rab. post. Fateor, atque etiam profiteor, & præme fero, te ex illa crudeli actione meo consilio esse depulsum. Vnde constat, plus esse, profiteri, quam fateri, fatemur enim coacti, teste Seruio: sponte autem & publice profiteremur. unde profectio confessio palam facta. Cicer. pro Plan. Non me præteribat fructuosissimum esse professionem bonæ uoluntatis. Professor. Plin. lib. 3. cap. 53. Diodorus dialecticæ sapientiæ professor. Sue. de Cla. gra. Grammaticum professorem. Magni nominis professores. Quint. lib. 2. cap. 11. Consummati professores, idem lib. 1. cap. 9. Profiteri, pro artem aliquam, aut scientiam publice docere. Cic. de Amic. Quæ disputari de amicitia possunt, ab eis censeo petatis, qui ista profiterentur. Hinc professores artium liberalium. Profiteri uero apud prætorem, est, nomen dare, aut, ut uulgus loquitur, ponere nomen in scriptis. Cic. pro Archia. Professus est apud prætorem. Q. Metellum. Liu. 26. Expectauerant, ut qui se tanto imperio dignos crederent, nomina profiterentur. Profiteri æs alienum, est sua debita testari. Curtius. l. 10. Edixit, ut omnes milites æs alienum profiterentur. Profiteri possessiones suas, uel Pecunias, est modum possessionum siue pecuniæ prescribendum curare. Cicero. 5. Ver. Edixerat, ut aratores iugera sationum suarum profiterentur. Liu. ab V. C. Profiteri cogendo frumentum, & uendere. Idem de Bel. Mac. Ut qui socij ciuibus R. credidissent, pecunias profiterentur. Professorius, a, um: ut Lingua professoria, quæ meritoriam exercet eloquentiam. Tac. lib. 13.

PROFLIGO, as, p. p. [Gettare a terra, uincere, ruinare.] Gal. Ruer par terra, destruire, gaster. Hisp. E char a tierra, desbarar batalla.] κατεργάζομαι, deijcio, lterno, ad perniciem deduco. Plaut. in Mil. Confidentia est, nos inimicos profligare posse. Cicero pro Rab. Post. Expugnare urbes, aciem hostium profligare. Cæsa. 2. Bell. Ciui. Quod classum hostium primo impetu profligauerim. Hinc Profligatus, a, um, afflictus, perditus. Cicero. 2. in Cat. Quanto tandem illum mærore afflictum esse, & profligatum putaris? Vnde Profligatum exercitum dicimus, id est, prostratum, afflictum, & perditum: & Profligatas res id est perditas, ad perniciem redactas. Cic. pro Ros. Am. Omnia ad perniciem profligata, atq. perdit. Hinc Profligatos homines, uocamus perditos, & in quibus est nihil sani. Cic. pro Archia. Numquam me pro salute uestra in hos profligatos hominum quotidianos impetus obiecissem. Idem. 5. Verr. Profligatissimus: omni in mortalium, ac perditissimus.

- Profligare bellum, pene absolvere, Tac.** Profligauerat bellum cū Iudæis Vespasianus. Hinc Profligata, prope absoluta, Cic. lib. 7. Tusc. Profligata iam hæc, & pene ad exitum deducta quæstio est. Idem ad Corn. lib. 12. Profligato bello, ac pene sublato renouatum bellum gerere conamur. Tac. Non ganeo, & profligator, sed eruditio luxu.
- PROFLO, profus, [Soffiare nia,] γαυδίζων, flando resolu.** Plin. lib. 34. cap. 9. Massa profatur in primis mox in profatum redditur tertia portio æris collectancæ. Est etiam idem fere quod efflare. Vale. 6. Arg. Noctem tartaream proflantes pectore tauri. id est fumum ingentem, tenebris, & flammis tartareis non absumilem. Idem 7. Arg. Taurus & immani proflauit turbine flammæ. Proflare Pectore somnum, est inter dormiendum sonoro flatu uti. Virgil. 9. Aeneid. Toto Proflabat pectore somnum. Proflare iras, est flatu iram testari, ut solent feræ. Plin. lib. 8. cap. 4. Circumspicere. iras proflare. Profatus, us, actus profandi. Colum. lib. quinto cap. 9. Aestiuo profatu refringentur.
- PROFLUENS, tis, [Che scorre, torrente, corrente. Gal. Coulant, decoulant. Hisp. Corrente.]** modo participium est; ἀπορρέων. Liu. 1. 10. Pueros in profluentem aquam mitti iubet. Cic. ad Q. Fr. lib. 3. Aquam profluentem, & uberem. Idem 2. de Orat. Genus orationis liquidum, fufum, ac profuens. Modo substantiuum, & genit. masc. poniturque pro flumine, seu fluente. ad Her. lib. 1. Qui parentem necesse iudicatus erit, is obuolutus & ligatus culco, deuehitur in profluentem, id est, fluminis procursum. Hinc Profuenter, abundanter. Cic. 5. Tusc. Ergo omnia profuenter, absolute, prope.
- PROFLUENTIA, tis, [Copia, abundanza,] copia.** Cic. in Partit. Inanis profluentia loquendi.
- PROFLUO, is, [Discorrere,] ἀπορρέω, abundanter effluo, promano, & proprie de liquidis. Columel. lib. 6. Profluere lacrymas ab oculis. dixit Cicero. 1. de Diu. Si lacus emissus lapsu, & cursu ad mare profuisset. Virgil. 4. Georg. Seu flabit iners, seu profluet humor. Plin. lib. 8. cap. 16. Profluit sanguis ex uulnere. Profluere ad hominum famam, per translationem pro delabi. Cic. pro Cælio. ab his fontib. profluxi ad hominum famam. Ouid. ad Pis. Facilis Romano profluit ore Græcia. Cuius ore sermo melle dulcior profuebat. Ad Her. lib. 4.**
- PROFLUVIUM, iij, [Corfo,] ὄμις, fluxio: ut Profluuium sanguinis, αἰμορραγία, Pl. 1. 26. Profluuium alui, idem. l. 9. c. 13.**
- PROFLUUS, a, um, [Che scorre,] ἀπορρέων, quod profluit: ut Profuus amnis, qui perpetuo fluit. Pl. 1. 19. c. 4. Col. l. 8. c. 17. Piscina deprimatur in ea parte litoris, quæ profuo recessu nunquam destituit. Ouid. 2. de Pon. Ele. 1. Et in altis profua siluæ.**
- PROFORE, a, Fore, idem quod profuturum esse. Hor. lib. 1. epist. Que nocuere, sequar: fugiam quæ profore credam.**
- PROFUGIO, gis, [Fuggire longi. Gal. s'ensuir loing, escaper. Hisp. Huyr dexes.] ἀποφύγω, procul fugio. Plaut. in Cal. domo profugiam. Cic. in Lel. in Agam profugit. Terent. in Ad. Profugiet aliquo militatum. Cum accusatiuo, pro fugiendo relinquo. Curtius lib. 10. Serui profugiunt dominos.**
- PROFUGIUM, fugij, [Refugio. Gal. lieu de refuge, refuge. Hisp. Guarda del que huye.] ἀταφύγιον, illud, quo quis in periculis u elut ad portum quem confugit. Cic. lib. 1. Tusc. Portum paratum nobis & profugium patemus. Idem pro Cæci. Exsilium non supplicium est, sed profugium portusque supplicij.**
- PROFUGVS, [Vago, errante. Gal. Fuitif, qui s'en est fuy de son pais bien loing. Hisp. Fugitiuo que mucho à lexos huye.]** qui a patria suis ve finibus profugit. Sic Horatius profugos Scythas appellat, quod crebro domicilia mutant. Sal. Troiani Aenea duce profugi. Liu. 34. Annibal patria profugus peruenerat ad Antiochum. Ouid. 13. Met. Profugaque per æquora classe Fertur ab Antandro.
- PROFVNDVS, dis, [Spargere largamente. Gal. espandre en abondance. Hisp. Mucho derramar.] ἀποχύω, l. rge, & copiose effundo. Plaut. in Aul. Aquam plorat, cum lauat, profundere. Idem Cur. Profundis uinum: Virg. 12. Aeneid. Lacrymas oculis Iturna profudit. Cicero pro Fonteio: uim lacrymarum profudi. Sanguinem pro patria profundere. Cic. 2. de Fin. Verba profundere uentis, Luca. lib. 4. Vitam profundere. Aliquando idem est quod prodigere, inutiliter consumere. tractum ab aqua, quæ profunditur ex uasis. Terent. in Adelph. profundat, perdat, pereat. Cic. 5. Ver. Dare, profundere, opponere, si uelit uincere. Idem in Caril. Patrimonia profuderunt. Profundere uota, & Preces est multum & instanter precari. Profundere uires animi, est omnes neruos intendere. Cic. Artic. lib. 1. Omnes profudi uires animi, atque ingenij mei.**
- PROFVNDVS, a, um, [Profundo. Gal. Profond, creux. Hisp. Alto, ò fondo.] βυθός, quod deorsum magnam habet altitudinem, dictum quod porro, id est longe habeat fundum. Virgil. 5. Aeneid. Cunctæque profundum, Pontum adspectabant. Quid. ad Liuiam: Effugerent aliqua stagna profunda uia. Luc. l. 2. Corpora soluentes abeat per inane profundum. Quandoque pro alto. Virgil. 1. Aeneid. Cælumque profundum. Quippe ferant secum. Hinc profunditas. Profundus sæpe per translationem capitur pro ingenti, siue immenso. Hinc profunda auaritia dicitur a Sal. in Jug. Romanos inuitos profunda auaritia communes omnium hoies esse. Sic profunda cupido, apud eundem loco iam citato. Cupido profunda imperij, & diuitiarum. Profunda libido: Idem de rep. ordinanda. Nox profunda. Virg. 4. Aen.**
- PROFVNDVM, [Mare,] idem est quod mare, Ouid. 17. ep. Frigora ne possim gelidi sentire profundi: Rubrum profundum, apud Luca. lib. 8. Pro mari Erythreo. Indomito profundo iactari. Ouid. 1. Trist. el. 10. Pater profundi, Neptunus. Valer. Flac. secundo Arg.**
- PROFVSVS, a, um, [Sparsus, fontuoso, abundante. Gal. Abondant, fontuoux. Hisp. Abondante, largo, gastador.]** large fufus. Plin. l. 11. cap. 4. 1. Mulieri ante septimum mensem profulum lac inutile. Ouid. 1. 1. Met. Fletus super ora profusus. Plin. lib. 5. cap. 9. ex hoc lacu profusus, indignatur fluere per arenosa. Profusus, nomen, supra modum sumptuosus. Sal. in Catil. Alieni appetens, sui profusus. Cic. pro Mur. Populus R. non amat profusas epulas Id. in 1. Offic. Iolum genus iocandi non profusum, neque immoderatum, sed ingenuum & facetum. Pro abiecto. Plaut. Profusus, fualens, sordidas. Hinc Profuse, effuse. Liu. l. 10. Obiitit profuse tendentibus in castra.
- PROGEMMO, as, [Germogliare,] ὀρθομιζω, gemmas emitto. Columel. lib. 4. cap. 27.**
- PROGENERATIO, [Generazione,]]** progenerandi actus. Plin. lib. 8. cap. 43.
- PROGENERO, as, [Generare.]** Plin. lib. 11. cap. 16. Fœtus quoniam modo progenerarent, magna inter eruditos, & subtilis fuit quæstio. Horat. 4. Cat. Ode. 4. Nec imbellem feroces Progenerant aquilæ columbam.
- PROGENER, neri, ἀπογονέω, neptis mææ maritus. Sue. Progenerum uidetur accepisse, pro generi patre, in Aug.**
- PROGENIES, eis, [Stirpe. Gal. Generation, lignée, race. Hisp. la generation desde lexos.] γενεά, genus, stirps, a progignendo. Cic. 9. Phil. Statua quæ multos per annos progeniem eius honestate. Virg. 7. Aen. Progeniem uirtute futuram egregiam.**
- PROGERMINO, as, [Germogliare,] βλαστάνω, germen produco. Col. lib. 4. cap. 10.**
- PROGERO, ris, progressi, progestum, [Portar fuori,] ἐκπέρω, extra gero, effero. Col. l. 12. c. 50. Vrcei, quibus oleum progeritur. Plin. l. 11. c. 18. Cum defunctas progerunt.**
- PROIGNO, is, progenui, progenitum, [Generare. Gal. Engendrer. Hisp. engendrar.] γεννώω, generationem produco. Plaut. in Truc. Neque natus est, neque progignetur. Cic. 3. Offic. Hic, qui illud lumen progeniuit, ex filio est nominandus. Virg. 4. Aen. Illam terra parens, ira irritata deorum, Progeniuit, inde Progenitor, auus. Ouid. 11. Metamorph. Et forti genitore, & progignitore Tonante Esse satam.**
- PROGNARE, [Apertamente,] aduer. id est aperte, auctore Festo.**
- PROGNARITER, [Ardamente,] audacter, strenue. Plaut. in Pœn. Indica prognariter. Ennius. 6. Ann. Prognariter armis Certando.**
- PROGNATVS, [Figliuolo.] γεννητός, natus. Terent. in Phorm. Bonam bonis prognatam. Liu. l. 1. Romulus Deo prognatus. Hor. 2. Ser. Saty. 1. Ono prognatus eodem. Proprie tamen non filium a patre, sed nepotem ab auo, aut proauo, aut aliquo maiorum prognatum dicimus. Cic. 3. Tusc. Thyestes Tantalus prognatus, Peliopæ natus, prognati, ipsi nati, uel liberti. Pla. Amph. Parentes, patris, & prognati.**
- PROGNE, [Progne.] Pandionis Atheniensium regis filia fuit, & soror Philomelæ, quæ Téreo Tracuni regi matrimonio iuncta est, ex qua filium Itym suscepit. Hæc cum desiderio uidendæ sororis teneretur, exorauit uirum, ut Athenas profectus, Philomelam ad se duceret. qui mandata peragens, aduentum Philomelæ a Pandione impetrauit. uerū cum in itinere essent, in libidinē mulieris exardeas, quamuis repugnantē, compressit: & ne facti obscenitate exprimeret, linguā ei abscidit, & seruo in uinculis custodiendam tradidit. reuersusq. ad uxore maris nausea perijsse sinu lauit. Philomela interim tædio carceris affecta rem omnē, uti gesta fuerat, acu in tenuissima tela depinxit, hanc ancillæ Progenes clam deferendā tradidit. Progne, re intellecta, ac dissimulato ad tempus dolore, postquam Orgiorum dies aduenit, thyrsis & pelibus pro more instructa forem a carcere eripit, eodemq. induta habitu ad regiam ducit, ibiq. furij exagitata arreptum Itym filium interfecit, uiroq. domum redeunti epulandū apponit. Qui tandē, re cognita ex pueri capite, quod Progne sub sinem cænx per forem efferendum curauit, dum fugientem uxore furibundus persequitur, mutatā deorum commilatione in hirundinem uidit. Ipse in upupam conuersus est, ideoq. militare crita adhuc in capite**

in capite gerit, & quasi adhuc filium queritans clamat, πῶ, πῶ, quod significat, ubi, ubi, Irys autem in Phasianum, quæ avis ferens quens est iuxta Phasim fluuium in Colchis. at Philomela in aue sui nominis, quæ ne nunc quidem cessat desistere cantu dulcissimo iniuriam. Ouid. lib. 6. Met.

PROGREDIOR, ris, sus, [*Andare inauzj, procedere. Gal. Aller auant, marcher auant, sortir. Hisp. Yr adelante.*] προεγω, ultra procedo. Plau. in Pseud. Si hoc quo progredietur, pariter progredimini. Cæsar. 4. Bel. Gal. Paululum in aquam progressi. Cicer. 1. Offi. Vt regredi, quam progredi, mallent. Cæsar. 1. Bel. Cic. Magnis itineribus progreditur. Progredi obuiam. Liu. 7. Romani ab statione obuiam militi suo progressi. Progredi longius, per translationem est, sermonem extendere. Cicer. 5. Ver. Non dubito quin uobis satisfecerim iudices: ueruntamen progrediar longius. Digitum non progredi, prouerbialis quædam formula, pro Ne minimum quidem. Cicer. 4. Acad. Quibus concessis, digitum progredi non possunt. Hinc progressus, sus, id est, processus. Progressio. Cicer. Att. lib. Progressum præcipitem, in constantem reditum uidet, Accipitur & pro fructu, quem rei alicui operam dantes facimus. Cicer. 3. Tusculan. philosophi nunquam in studijs suis tantos progressus facere potuissent.

PROHIBEO, bes, [*Vietare. Gal. Engarder, prohiber. Hisp. Vedar.*] κωλυω, ex pro, & habeo, significat ueto, auerto, impedio ne quid fiat, Virgil. 1. Aeneid. Prohibe infandos a nauibus ignes. Virg. 1. Aen. Hospitio prohibemur arenæ.

PROICTA, in ædificijs dicuntur, quæ ita extenduntur, ut nusquam quiescant, qualia sunt Moeniana & suggrundia. Immissa autem dicuntur, quæ ex nostro ædificio protensa in alieno recumbunt: cuiusmodi sunt tigna & trabes. Dicta Proiecta, a Projicio, id est, por rigo, suo extendo.

PROIECTVS, puer, & proiectitijs, dicitur expositus. Plau. in Cist.

PROICIO, is, [*Tirare a lungi, gittare via. Gal. letter hors, mettre hors. Hisp. Echar lexos.*] προεπιτω, obijcio, quasi porro iacio. Virg. 6. Aeneid. Projici tela manu. Ouid. episto. 20. Projicit ipse suas ducta fronte cotonas. Virgil. 5. Aeneid. Galeam ante pedes proiecit inane. Cæsar. 3. Bell. Ciu. Ex in superioribus locis in planitiem descendere, atque arma projicere iussit. Transfertur & ad incorporea. Cæsar. 2. Bell. Gal. Increpitare Belgas, quo se populo R. dedissent, & patriam uirtutem proiecissent. Aliquando pro extendo, portigo, Cicer. in Top. Scxuola id solû esse ambitus adiuu dixerit, quantum parietis communis tegendi causa tectum projiceretur. Hinc proiectus, ctus, pro extensione Luc. lib. 3. Quamlibet immani proiectu corporis extret. Interdum est eijcere. Cicero. Quid si eum ex urbe proieceris? Projicere se ad pedes, est se humi ad pedes alicuius prosternere. Cæsar. 1. Bell. Gall. Projicere se, est despondere animum. Cicer. Att. lib. 9. Epistolæ tuæ rogant, ne me projiciam. Proiectus, a, um, 2. de Diuina. Simonides ignotum quendam proiectum mortuum cum uidisset, humauit. Virgil. 11. Aeneid. Sternitur & toto proiectus corpore terræ. Proiectus, extensus. Cic. 1. de Orat. Brachium procerius proiectum, quasi quoddam telum orationis. Virgil. 10. Aeneid. Proiecto dum pede lauo Aptat se pugna. Idem 3. Aeneid. Proiecta que saxa Pachyni. Sisenna: ingens arbor, quæ circum proiectis ramis, maiorem partem loci summi tegebat, Virg. 1. eclog. Viridi proiectus in antro. Proiectus, contemptus, & uilis. Tacit. lib. 1. Proiectio, oni, extensio. Cic. in Orat. Brachij proiectio in contentionibus, contractio in remissis. Hinc Proiectio, as, freq. Plaut. in Bacch. Etiâ ne ultero me proiectas probris. Agitas.

PROINDE, [*Et percio, per la qual cosa.*] proinde. Terent. in Eunuc. Proin, tu, dum est tempus cogita.

PROINDE, [*Per laqual cosa, & percio. Gal. Partonoy, partant. Hisp. Por esto, à esta causa.*] προινδεν, ex Pro, & Inde, significat ideo, propterea, qua propter. Liu. libro primo. Proinde ne grauaentur. Ponitur quandoque pro Perinde. Terent. in Phorm. Proinde expiscare, quasi non nostes. Sallust. Ignauissimi homines omnia socijs ademere, quæ fortissimi uiri uictores reliquerant, proinde quasi uictoria iniuriam facere, demum id esse imperio uti.

PROLABOR, laberis, prolapsus, [*Sdruciolare, trascorrere. Gal. Griller, gliffer, tomber. Hisp. Caer desli zandose.*] leuiter, lenisimque prouehor. Cicer. 2. de Natur. Deo. At canis ad caudam serpens prolabitur Argo. Sic prolabi longius in oratione, pro, longius prouehi. Cic. pro Cæc. Longius prolapsus sum, quam ratio uestri iudicij postulabat. Prolabi ad orationem aliquam, est sensim ad eâ accedere. Idem. 1. de Leg. Libenter ad istam orationem tecum prolaberer. Prolabi item dicuntur, qui uestigio in loco lubrico posito lapsantur, prociduntq. aut ægre sese sustinent. Liu. 5. Traditur memoriz, prolapsus cecidisse, idq. omen pertinuisset. Prolapsus, a, um. Vir. 2. Aen. Troiam incensam, & prolapsa uidentem Pergama. Equus prolapsus. Proper. lib. 4. El. 1. Prolapsus. Cic. pro

Cæl. Vias adolescentiz lubricas, quibus insistere, aut ingredi sine casu aliquo, aut prolapsione uix posse.

PROLATVS, a, um, [*Prolungato, dilatato.*] a uerbo Proferor, modo idem est quod dilatus, ut cum diem iudicij prolatum esse dicimus. Modo in conspectum allatus uel productus, Lucil. 4. Non deest prolato ieiunus uenditor auro. Aliquando ulterius translatus, ut cum terminum prolatum, uel fines imperij prolatos dicimus. Inde Prolatio actus proferendi. Cicer. in Orat. Commemoratio antiquitatis, exemplorûque prolatio. Prolatio, protensio. Liu. 31. Prolationem finium, uictoriam portendi. Iudicij prolatio. Cic. pro Rab. perduel.

PROLATVS, tas, [*Dilatate, ampliare. Gal. Eslargir & faire estendre. Hisp. Dilatar, estender, ensanchar.*] προεξετεω, dilato, extendo. Colum. in Præfat. lib. 1. Quibus diuturna permittente pace, prolatate licuit rem rusticam. Interdum est differre, protrahere. Liu. 2. Prolatandis comitijs cum magistratu dictator abijisse, res ad interregnum redijt. Vitam prolatate. Tacit. lib. 11. Messalina Lucullianis in hortis prolatate uitam. Idem lib. 5. Diem ex die prolatabant. Prolatatus, ta, tum, Bellum prolatatum, Tacit. lib. 13. Prolatatum inter Parthos Romanosq. bellum acriter sumitur. Prolatio. Tacit. lib. 19. Omnem prolationem suspectabant.

PROLECTIBLE, [*Lusinghe uole.*] quod alliciendi uim habet. Sidorius ad Vitionem.

PROLECTO, ctas, ctare, [*Lusingare.*] illectare. Cic. pro Flac. Egentes priuata benignitate prolectat.

PROLES, huius proles, fem. gen. [*Prole, Stirpe. Gal. Generation, lignée, race. Hisp. La generacion de hijò hyja.*] γενεα, soboles, progenies, neque hominum solum uerum etiam brutorum. Col. lib. 8. de caprino pecore. Parit, si est generosa proles, frequenter duos, nonnumquam trigeminos. Cic. 1. de Nat. Deo. Ferrea tum uero proles ex orta repente est. Vir. 1. Aen. Et pulchra faciat te prole parentem. Duellica proles equorum. Lucr. lib. 2. Per translationem etiam de plantis dicitur: ut, Oliuæ proles. Virg. 2. Geo.

PROLETARIJ, qui in plebe Romana pauperissimi erant, neque amplius quam mille quingentum æris in censum deferebant: dicti, quod raro ad militiam conscriberentur, & fere procreanda prolis gratia in urbe relinquerentur. Gel. l. 16. c. 10. Nonius: Proletarij dicti plebij, qui nihil reip. exhibeant, sed tantum prolem sufficiant. Proletarius sermo, plebeius, & uilis. Pla. in Mil.

PROLIPO, as, p. p. [*Pregustare.*] προλειπω, ante libo. Pl. l. 28. c. 4.

PROLICIO, is, [*Indurre, menare.*] προλεγω, induco, allicio. Pla. in Cur. Eius amor cupidam huc me per tenebras prolicio.

PROLIXE, [*Liberalmente, largamente. Gal. Longuement, amplement. Hisp. Copiosamente, abundantemente, liberalmente.*] εὐπρωας, admodum liberaliter, large. Cic. ad Cæsar. lib. 7. Neq. minus ei prolixè de tua uoluntate promisi, quam eram solitus de mea polliceri. Terent. in Eun. accipit hominem nemo melius prorsus, neq. prolixius. Aliquando significat longe lateq. Terent. in Ad. Prolixe Mitio. i. nimis multis uerbis.

PROLIXITUDO, [*Lunghezza.*] μήκος, longitudo. Pæuuius: In me neglectas fandi prolixitudinem.

PROLIXVS, xa, xum, [*Lungo, largo, liberale. Gal. Long. Hisp. Luengo.*] ἐκτενός, longum, latum, liberale, quasi porro laxum. Ter. in Heau. Capillus passus, prolixus, circum caput negligenter reiectus. Barba prolixa, Virg. 8. ecl. Comæ prolixa. Qui. 4. Trist. el. 1. Prolixas abietes, Var. de re rust. l. 1. c. 6. & c. 9. Prolixus autem accipitur pro beneuolo, & liberali. Cic. 2. epist. Prolixa & benefica natura. Idem Att. lib. 2. Ariobarzanes non in Pompeium prolixior per ipsum, quam per me in Brutum. Cic. Att. l. 16. Intereft nostris Placum hoc animo libenti, prolixoq. facere.

PROLOGVS, [*Prologo, prefatione. Gal. Prologue, preface. Hisp. El prologo de libro, ò otra cosa, prefacion.*] προλογος, præfatio fabulæ, in qua aut poeta excusatur, aut fabula comendatur, aut aliquid lucem ei afferens præmittitur. Ter. in Prol. Phor. Verus poeta non laceffisset prior, Nullum inuenire prologum potuisset nouus. Ponitur aliquando pro ipso homine prologum referente. Terent. ibidem: Orator ad uos uenio ornatu prologi.

PROLONGO, as, [*Prolungare. Gal. Prolonger, dilayer. Hisp. Prolongar, diferir.*] παραβέλλω, protraho, profero: quasi longius facio. Plin. l. 13. cap. 3. Vestes prolongant tempus. Sen. de Benef. Vt prolonget tibi dies mortis, nihil proficiet ad felicitatem.

PROLOQVTVM, quijs, [*Effordio, prefatione.*] προλογιον, præfatio, exordium. Accipitur pro oratione ueri, uel falsi significatiua. Gel. l. 5. cap. 11.

PROLOQVOR, eris, [*Parlar liberamente. Gal. Dire ce qu'on à sur le cœur. Hisp. Hablar, parlar claramente.*] ἀποδοσκα, animi sensa claris, aper tisque uerbis effero. Varr. sexto. de ling. Latin. Proloquitur is, qui, in animo quod habet, loquendo effert. Terent. And. Cen sen' me ullum potuisse uerbum proloqui? Nonnumquam, prologo uxor, præfatiuncula, quod dicturus sum, præmolio, Pla. Epi.

Quid

Quid ego te apud te parem perloqui?

PROLVBIUM, ij, [*Cupiditas, uoluntà*], cupiditas, & uoluptas. Gell. lib. 16. cap. 19.

PROLVDIUM, iusti, legitimi que certaminis quoddam ueluti exordium, cuiusmodi est illud, quod a citharædis iusto carmini solet præcini. Translate accipitur pro leniore rei cuiusvis initio. Gell. libro. 5. capit. 10. Maius mihi in ista uictoria proliudium est.

PROLVDO, dis, [*Promerfi*], *προλαυδοί*, exercedarum uirium causa, confirmandique animi, ueluti simulacrum quoddam certaminis in eo. Virg. l. 3. Geo. Sparfa ad pugnam proliudit arena. Iurgia proliudere. Inue. Stat. 5. Cic. 2. de Orat. Ut ipsis sententijs, quibus proliuferint, uel pugnare possint. In armis leuibus proliudit, Qui. ad Pis. Seneca Medea: Dolor proliudit per scelera. Hinc Prolusio. Cic. 2. de Or. Eiusmodi illa prolusio debet esse. Cic. Diuinationem suam Prolusionem Verrinæ accusationis uocat, in ea enim de constituendo accusatore Verris agebatur.

PROLVGEO, solito diutius lugeo. Festus.

PROLVIO, [*Lauare. Gal. Fort. Luser. Hisp. Lauar, purgar, alimpiar, moiar*]. *προλαύω*, ex Pro, & Lauo: Idem fere quod abluo, purgo. Persius: Nec fonte labra proliu Caballino. Vir. 1. Aen. Er pleno se proliuit auro. Stat. 8. Theb. Cruor saucia proliuit pectora. Hor. 2. Ser. Sat. 4. Leni præcordia multo Prolueris melius. Proluere cloacam, est aquam in cloacam infundere, quæ secum rapiat sordes. Plaut. in Cur. Effunde hoc cito in barathrum, Prolue cloacam. Proluere terram, dicuntur aquæ. Colum. l. 2. c. 18. Impetus aquarum proliuit terram. Vir. 1. Ge. Proliuit infano contorquens uortice siluas Fluuiorum rex Eridanus. Prolutus, a, um, Hor. 1. Ser. Sat. 5. multa prolutus uappa nauata.

PROLVVIES, uici, [*Bruttura. Gal. L'immondice, & ordure qui s'en ua en l'eau. Lauage. Hisp. Las lauazas, suzjedad*]. *προλαύω*, immunditia cuiuscumque rei sordidæ, Vir. 3. Aen. Fædissima uentis Proluuius, Col. lib. 12. cap. 38.

PROLVVIVM, iij, [*Prodigalitâ*], translate, pro prodigalitate, eû quis more aque opes profundit. Ter. in Ad. Quod proliuuium? quæ ista subita est largitas?

PROMELLERE, [*Litigare*], litem promouere. Festus.

PROMERCAIA, [*Merci da uendere. Gal. Qui est a uendre, mis en uente. Hisp. Lo que se compra para uender*]. *προμαρκαία*, mercimonia sunt uenditionis exposita. Promercalia dicuntur, ait Budæus, quæ pater familiaris uenalia habet extra ea, quæ usui suo seruat. Quidam aiunt Promercalia proprie dici merces, quæ primo minoris emuntur, ut postea pluris distraherent. Suet. in Cæs. Aurum promerciale, uocat, id quod Cæsar uendidit, superans sibi, reueruata tanta auri copia quanta suo usui satis esset. Promerciales uestes, quæ super uacant patrifamilias. Sue. de Clar. gram. Cum officinas promercalium uestium exerceret. Coll. l. 2. c. 8. Pecuniam domini neq. in animalibus aut alijs rebus promercalibus occupet.

PROMEREO, ris, deponens, & Promereo, es, [*Far beneficio, meritare, beneficere. Gal. Meriter & deservir. Hisp. Mucho merecer*]. *προμαρκαία*, bene ago, beneficium præsto, profum. Virg. l. 4. Aen. Ego te, quæ plurima fando Enumerare uales, numquam regina negabo Promeritam. Ter. Ita me uelim ames promerentem pater: ideo bene merentem. Plautus tamen in Amph. in malam partem sumptit: Quid mali sum Promeritus? Aliquando mereo. Pla. in Trin. Retineri nequeo, quin dicani ea, quæ promeres. Bene promereri de aliquo, est conferre in aliquem beneficium. Hinc Promeritum, ti. Cic. ad Quir. post reditum. Hoc maius est in uos uestrum promeritum, & c.

PROMETHEVS, [*Prometheos*], *προμηθεύς*, filius Iapeti, & pater Deucalionis, qui & hominem ex luto dicitur formasse, ex cælesti igne animasse. Promethei fabulam sic refert Seruius, enarrans illud Virg. Furtumque Promethei. Prometheus, inquit, post factos a se homines, dicitur auxilio Mineræ cælum ascendisse, & adhibita facula ad rotam Solis ignem furatus, quem hominibus indicauit. Ob quam causam irati dii, duo mala immiserunt terris fœlēs, & morbos, sicut & Sapho & Hesiodus memorant. Quod tan git, & Horatius, dicens: Post ignem ætherea domo Subduntamacies, & noua febrium Terris incubuit cohors. Ipsum etiâ Prometheus in monte Caucaſo per Mercurium religauerunt ad saxum, & adhibita aquila est, quæ eius cor exederet. Hæc autem omnia non sine ratione finguntur. nam Prometheus uir prudentissimus fuit, unde etiam Prometheus dictus est, *προμηθεύς*, a prudentia. Hic primus Astrologiam Assyrijs indicauit: quam residens in monte altissimo Caucaſo, nimia cura & solitudine deprehenderat. hic autem mons positus est circa Assyrios uicinus pene sideribus. Vnde etiam maiora astra demonstrat, & diligenter eorum ortus occasusque significat. Dicitur autem aquila cor eius exedere, quod *αίτης*, est sollicitudo, qua ille affectus, siderum omnes deprehenderat motus. Et hoc quia per prudentiâ fecit, duce Mercurio, qui prudentiæ & rationis deus est, ad saxum,

dicitur esse religatus. Deprehendit præterea rationem fulminum & hominibus iudicauit, unde cælestem ignem dicitur esse furatus. nam quadam arte ab eodem monstrata supernus ignis eliciebatur, qui mortalibus profuit, donec eo bene usi sunt. nam postea malo hominum usu in perniciem eorum uersus est. Hinc est quod igne rapto mortalibus morbi ab iratis numinibus dicuntur immitti.

PROMICO, as, p. c. [*Gettare da lungi*], inquit Nonius, est extendere. Næuius. Longe promicanda oratio est.

PROMINEO, nes, p. c. [*Sopraſtare. Gal. Se fort monſtrer ſailir hors & sortir, apparoir. Hisp. Sobrepasar, est. u mucho en cima*]. *προμινεω*, ex Pro, & naneo, significat exto, emineo. Plin. l. 11. c. 37. Dentis, qui prominent. Hor. Epo. 5. cum Promineret ore. Ouid. 3. Meta. Coma plurima toruos prominet in uultus. Prominere in memoriam ad posteritatem, pro extendi. Liu. 28. Maxima pars gloriæ in memoriam ac posteritatem promineat. Promineus, tis. Liu. 27. Gallos prominens collis tenebat. Prominens, nomen substantiuum. Tacit. lib. 1. Inuenerunt in litoris prominenti nihil.

PROMISCVVS, a, um, [*Meschio, confuso. Gal. Mesle, mis pesle mesle, commun à plusieurs. Hisp. Mucho mezclado*]. *προμίσκω*, miltum, confusum. Sal. Diuina, atque humana habere promiscua, unde græmatici promiscuum genus appellant, quasi incertum siue confusum. Quint. lib. 1. c. 4. Nec statim diligentem putabo, qui promiscua ostenderit. Conauba promiscua, Liu. 4. Idem 39. Supra promiscua ingeniorum, femininarumque erant. Operam promiscuam dare, est mutam operam tradere. Plaut. Rud. Operam promiscuam damus. A quo promiscue, misce, confuse: pro quo ueteres etiam Promiscam dixerunt, inquit Festus. Liu. 3. Placet pecudum, ferarumque ritum promiscue in concubitus ruere.

PROMITTO, tis, *προμίσκω*, polliceor. Teren. Ad. Tu promitte huic. Cic. de Diuin. Quæ instantia deorum in primis mimentur extis, bene promittant secundis. Quandoque est producere, & in longitudinem demittere, quasi porro mittere: [*Far lungo distendere. Gall. Promettre. Hisp. Prometer*]. Plaut. in Rud. Capillum promittam. Plin. lib. 26. ca. 26. Nec ulla arborum auidius se promittit. Promittere barbam, Liu. 6. Coniecto in carcere Manlio, satis constat, multos mortales capillum ac barbam promississe. Virg. 8. Ecl. Hirsutumque supercilium, promissa barba: Quandoque minari. Virgil. 2. Aeneid. Promissu uictorem, & uerbis odia aspera moui. Promittere ad cœnam, est promittere se iturum ad cœnam. Plaut. in Men. Sic promittere ad fratrem, est promittere se iturum ad fratrem. Cic. 2. de Orat. Cum ille dubitaret, quod ad fratrem promiserat. Promittere, & in se recipere, pulchre iunxit Cic. ad Brut. libro 13. Separatim promitto, in meque recipio, fore eum tibi, & uoluptati, & usui. Hinc Promissum, si, substant. quod promittitur. Vnde dicimus, Consequi promissa: Efficere promissum alicui: Exigere promissa: Flagitare promissa: Implere promissum: Expectere promissa: Stare promissis: Seruare promissa: Satisfacere promisso: Repetere promissum: Soluere promissa: manere promissis. Promissio. Cic. 8. Phil.

PROMO, mis, pli, ptum, [*Dar fuori. Gal. Mettre hors, tirer hors. Hisp. sacar lo guardado*]. *προμίσκω*, profero, in medium affero. Plaut. in Cist. Si quid tibi opus erit promptu, promitto. Virg. 2. Aen. Latine cauo se robore promunt. Pecuniam ex ærario promere, Cic. 5. Ver. Idem. 3. de Fin. Veni in eius uillam, ut eos libros inde promerem. Plin. in Paneg. Iubes, quæ sentimus, promere in medium. Promere consilia est aperire. Cic. Att. lib. 9. Nunc certe promenda tibi sunt consilia. Hinc Promptio, as, freq. Plaut. in Bacch. Malum si promptet, in dies faciat minus.

PROMONTORIUM, rij, *ἀκρον*, mons in mari prominens. unde & nomen accipit. Cæf. 2. Bel. Cic. Duobus eminentibus promontorijs. Cic. 6. Ver. In promontorio fanum est Iononis antiquum.

PROMPTVARIUM, rij, [*Dispensa. Gal. Guardemanger, despensa. Hisp. La despensa a la mano*]. *ταμείον*, locus in quo res ad usum necessariz ita repositæ sunt, ut statim promi possint. Cato cap. 11.

PROMPTVARIVS, a, um, *ταμειωτικός*, ex quo aliquid depromitur. Pla. in Amph. E promptuaria cella depromat flagrum. Promptuariam cellam pro carcere, posuit, quia e carcere ad supplicium promuntur noxij.

PROMPTVS, pta, ptum, [*Pronto, apparechiato. Gal. Tiré hors, mis hors, prompt, appareille. Hisp. Aparciado, o apercebido*]. *προπορευτικός*, qui iam paratus est ad agendum, & in quo nulla mora est. Sal. Natura ferax, uehemens, manu promptus erat. Iungitur sæpius accusatiuo cum Ad. Cicero 1. Offi. Promptiores debemus esse ad nostra pericula, quam ad crimina. Interdum genitiuo. Gell. libro. 10. cap. 22. Plato ueritatis omnibus exhibendæ promptissimus. Per translationem pro manifesto, eum res a lecretorio loco educitur, ut parata nobis & ad manum sit: unde dicimus, Res est in promptu. Cic. lib. 1. Off. Ita sunt in promptu, ut res disputatione non egeat. Sal. Aliud clausum in pectore, aliud in lingua promittunt

- ptum habere. Promptum esse, aliquando pro facile esse. Quintil. lib. 9. cap. 1. Neque enim me mouent nomina illa, quæ fingere Græcis promptissimum est: Prompte, alacriter, sine cunctatione. unde Promptissime. Plin. epistol. 82. Corellie adero promptissime.
- PROMONSTRAS**, [Miracoli] prodigia, inquit Festus.
- PROMOUEO**, [Promouere. Gal. Auancer, promouvoir. Hisp. Mouer à lexos.] προάγω, proueho, quasi ulterius moueo. Terent. Eun. Moue ocyus te nutritrix. S. Moueo. C. uideo: at nihil promoues. Producere tempus. Terent. in And. Quantum huic promoueo nuptias. Pro proficere. Terent. in Hec. Præsens promoueo parum. Promotus, prouectus. Stat. 1. Achi. Suasque hyemes classis promotæ, suosque Attollit fluctus. Promotus ad dignitatem. Plin. epist. 151.
- PROMVLGO**, gas, [Publicare. Gal. Publier. Hisp. Publicar.] ἐξαγορεύω, publico, palam pronuncio, quasi prouulgo. Fest. leges promulgari dicuntur, cum primum in uulgus eduntur, legendæ proponuntur: ut si cui uideatur, possit intercedere. Cicer. ad Q. Fr. libro 2. Cato legem promulgauit de imperio Lentuli abrogando. Idem pro Sextio: De meo reditu octo tribuni promulgauerunt. Promulgatus, ta, tum. Cicer. pro Mure. Prælijs promulgatis, tollitur e medio ipsa illa domina rerum prudentia. Promulgator, Promulgatrix, promulgatio. idest diuulgator, diuulgatrix, diuulgatio. Cic. ad Len. lib. 1. Exorta est nefaria Catonis promulgatio.
- PROMVLISIS**, dis, genus cibi dulcoris, mulso conditum. Cic. Pappio. Quem tu es solitus promulsidie conficere. Hinc promulsidaria uasa, quibus promulsus continetur. Scribit Pomponius iurecõsul. legatis uasis, scutellas, & promulsidaria contineri.
- PROMVRALE**, murus circum ciuitatis murum ductus.
- PROMVS**, condus, [Dispensera. Gal. Despensier. Hisp. Despensero para sachar de la despenza.] τρωίς, apud ueteres pro cellario sumebatur. Plaut. in Afin. Ego sum promus, condus, procurator peni. Promus dictus, quod præfesset peni promendo: Condus, quod eundem in cellam reconderet. Duo enim hæc officia ab eodem fere administrabantur: licet in potentiorum ædibus aliquando fuerint distincta: unde & nomina ipsa aliquando separatim collocantur. Plaut. Pæn. Fecisti Prodigum promum tibi. Columel. libro 12. capit. 13. Promis & cellarijs aliquid interuenire. Per translationem dixit Plaut. in Trin. Ego meo sum promus pectori, Appul. in Apologia: Promum librorum appellat, qui libris promendis præfesset.
- PROMVSCIS**, femin. gene. manus, siue proboscis elephantotum dicitur. Plin. lib. 8. cap. 7. Promuscidem elephantorum facillime amputari.
- PROMECTO**, tis, ere, Sta. 4. Syl. Vidi quam feriem morantis xui Pronectant tibi candidæ sorores. idest in longum tempus nectant, producant.
- PROMEPOS**, & Proneptis, nepotis filius, & filia. Cic. 3. Tuscu. Iouis iste quidem pronepos. Ouid. 13. Metamorph.
- PROMNOMEN**, nis, ἀντωνυμία, una est ex octo orationis partibus, ita dicta, quod uice nominis fungatur.
- PROMVBA**, æ, προμνήστει, quæ nuptijs præest celebrandis, & ea ex parte uxoris, ut Auspex ex parte uiri. Inde Iuno Pronuba, quia nuptijs præfesset. Virg. 4. Aen. Prima & Tellus, & pronuba Iuno. Dant signum. Flamma pronuba, Claud. 1. de raptu Prof. idest ardor quidam qui ætate matura uirginis ad nuptias prouocat. Pronubæ, ait Donatus, dicuntur, quæ nubentes domum mariti deducunt.
- PROMVNCIO**, as, [Pronunciare. Gal. Prononcer, dire par ceur. Hisp. Pronunciar con voz clara.] προσηγορία, clara uoce aliquid profero. Plin. epist. 114. Pronunciat acriter, sapienter, apte, decenter. Ponitur aliquando pro expresse, & nominatim prædicere, præfarique ex bona fide in rebus contrahendis. Vlp. in l. j. de ædil. ed. sepe in ea significatione usus est: & in l. quod si nolit. Qui mancia uendunt, inquit, nationem cuiusque in uenditione pronunciare debent. Cicer. 3. Offic. Cum in uendendo eam rem scisset, & non pronunciaffet, emptori damnum præfari oportere. Aliquando pro nominare. Liu. 24. Victi consensu, pronunciant eos Prætores. Aliquando pro iudicare, dicere, Plin. Epistol. 5. At ego ne interrogare quidem fas puto, de quo pronunciatum est. Cicer. 2. de Finib. Aequam igitur pronunciat sententiam ratio, &c. Nonnunquam pro palam nunciare. Curr. Imminens Dario iter ad Euphratem pronunciauit. Aliquando pro palam promittere, Litiui secundo. Fertur pronunciasse militi præmia, qui primus, qui secundus castra hostium intrasset. Pronunciatus, a, um, Cicer. in Part. Versus pronuciatus syllaba una breuior, aut longior. Pronunciatum, ti, substanti. propositio ueri uel falsi significatiua, Græce, ἐξίωμα. Cic. primo Tuscul. Omne pronunciatum est, sic enim mihi in præsentia occurrit, ut appellarem ἐξίωμα, quod est uerum, aut falsum.
- Pronunciatus, us, ui, pronuciatio. Gell. libro quarto, capit. 17. Ratio in pronuciatu manet. Pronuciatio, est uocis, uultus & gestus moderatio cum uenustate, inquit auctor ad Heren. libro primo. Cicer. 1. de Inuent. Pronuciatio est ex rerum & uerborum dignitate uocis & corporis moderatio. Idem 1. de Orato. Quis cantus moderatæ orationis pronuciacione, dulcior inueniri potest? Pronuciator, qui pronuciat. Cicero de Clar. Orat. Thucydides rerum gestarum pronuciator sincerus, & grandis.
- PROMVPER**, από ἀλίγης, ualde nuper. Pla. in Trin.
- PROMVRS**, huius pronurus, p. c. uxor nepotis. Oui. Ep. 16. Pronurus & magni Laomedontis ero.
- PROMVRS**, ni, [Chmato. chino. Gal. Penchant sur le deuant, courbé in deuant. enclin. Hisp. Cosa inclinada cuesta a uiso.] κατωφειής, proprie dicitur in anteriorem partem flexus. Ouid. lib. 2. Metamorph. Pronaque cum spectent animalia cætera terram. Os homini sublimè dedit. per translationem uero quis dicitur pronus, idest inclinatus ad uirtutes, uel ad uitia, quaquam usitatus in malam partem accipitur: ut docuimus in dictione procliuis. Plin. in Pane. Nihil est tam pronum ad similitudines, quam æmulatione. Item pronus dicitur, qui est contrarius supino, Plin. lib. 28. Supini cubitus oculis conducunt, ac proni tussibus. Pronum mare, littori uicinum dicitur. Virg. 4. Æ. Ventisque uocatis Prona petit maria, idest littori uicina. Dicitur & Pronis in tertia declinatione, ut apud Varronem: Alia trabs pronis in hūmum accedens proxime frangit ramos cadentes. Et dicimus Pronis rei. Col. lib. 3. ca. 2. Aquiloni pronæ, & Pronus ad hanc rem. Idem lib. 2. cap. 9. Campo patente, & ad solem pronæ. Pronitas. Sen. in Præf. Decla. Nescio qua iniquitate & ad malum pronitate naturæ eloquentia se retroulerit.
- PROEMIVM**, mij, [Proemio, essordio. Gal. Proefme, preface, commencement d'oraison. Hisp. El principio del razonamiento.] προοίμιον, Latine initium, uel exordium, siue præfatio dicitur, ex πρό & ὄμιον, quod præcipuum legitimumque carmen soleat præcedere. proprie enim Proæmium dicebatur, quod a citharœdis certamen in iuris præcini solebat. quamquam deinde etiam orationum exordia hoc nomine dici cœperunt, nam sicut citharœdi pauca quædam, ante quam legitimum carmen inchoent, emendi fauoris gratia canunt: sic oratores nonnulla prius, quam causam exordiantur, ad conciliandos iudicum animos præloquuntur: quæ illorum imitatione, proæmia appellauerunt. Cic. 2. de Leg. Habes legis proæmium. Ad Att. lib. 16. De gloria librum ad te misi, & in eo proæmium, id est, quod in Academico tertio. Quint. lib. 3. cap. 8. In demonstratiuis proæmia esse maxime libera existimat Aristoteles. Per translationem accipitur pro quouis principio; Iuuen. Satyr. 3. Misere cognosce proæmia rixæ. A proæmium fit proemior, ris, exordium. Plin. epist. 27. Proæmiatur a te, narrat aperte.
- PROPAGO**, ginis, & Propages, gis, p. p. [Prouana, propagine. Gai. Prouigner, & peupler une uigne. Hisp. Eflendar la uid so la tierra, prouanar.] παραγαίς, uitis uetula & supressa. ut ex una plures fiat, dicta quod porro pangatur. i. longe figurat. Virg. 2. Ge. Pressus propaginis arcus. Vbi prima producitur, unde & geminato p, quidam ibi scribendum existimant, more ueterum poetarum, qui quoties primam dictionis huius syllabam producebat, duplicabant p. Vitatus corripitur, ut ex sequentibus exemplis manifestum est. Cic. de Sen. Maleoli, plantæ, sarmenta, propagines. Pl. 14. c. 1. Vis Vitium omnis euocatur in palmites, aut deprimitur in propagines. Hor. 2. Epo. Ergo adulta uitium propagine Altas maritat populos. Aliquando significat uerum, stirpem, progeniem. Virg. 12. Aen. Si Romana potens Itala uirtute propago. Ouid. 13. Fast. Tanreq. propaginis auctor. Luc. 1. 4. At consueta domi catulorum blanda propago. Propages, inquit Nonius, est series, & affixio continua, uel longe ducta. Pages enim compagio: unde Compages, & propagare genus, idest longe mittere. Pacui. Saluete gemina mea propages sanguinis. Propago liberorum. Plin. lib. 7. cap. 14.
- PROPAGO**, gas, [Prouanare, innestare. Gal. Vn prouiente uigne. Hisp. La prouana de la uid.] προαγωγή, uitem uetulam supprimo, ut ex una plures fiant. Cic. in Catone. Propagatio uitium. sarmentorumque ea, quam dixi. Cato. cap. 32. Vites propages in sulcos. Per translationem ponitur pro extendendo, protrahendo, profero. Sucto. in Catil. Prætorium uirum, ex successu Anticyræ, quam ualitudinis causa petierat propagari sibi commeatum læpius desiderantem, cum mandasset interim. Id est, produci, proferri sibi commeatum. Cicer. 7. Verr. Cum ipse sui generis iuxitium ac nominis ab se gigni, & propagari uellet. Idem pro Sextio. Hæc monumentis annalium mandatur, posteritati propagantur. Idem. 2. Of. Vera gloria radices agit, atque etiam propagatur. Propagatus, a, um, Cic. 4. in Catil. Memoria consulatus mei propagata. Propagatio. Cic. 1. Of. Quæ propagatio & soboles origo est rerum publicarum. Idem Lucio. lib. 5. Vita, in qua nihil inest, inest propagatio

- gatio miserrimi temporis. Propagator, ad Att. lib. 8. Ille prouinciz propagator.
- PROPALAM**, [In palese, apertamente. Gal. Deuand tout le moude, manifestement. Hisp. Publica y plazeramente.] *ἰσοῦσασαίεως*, clare, aperte. Cic. lib. 1. de Ora.
- PROPATVLVS**, la, lum, [Manifesto, uicino. Gal. Fort ouuert & deffouert. Hisp. Cosa publica.] *προπαρῆς*, late patens, apertum, quasi portu patulum. Cicer. 6. Verr. Ante ædem Cæreris in aperto ac propatulo loco signa duo sunt. In propatulo pro palam, Sallust. Viros muliebria pati, mulieres pudicitiam in propatulo habere.
- PROPE**, [Presso, appresso, uicino.] *ἔγγυς*, idem ualeat, quod iuxta. Curtius: Cum prope id opidum copiaz constitissent. Interdum, Ex propinquo. Mart. lib. 1. Hic ubi sidereus propius uidet astra colossus. Terent. in And. Prope adest, cum alieno more uiuendum est tibi, subaudi, tempus. Aliquando pro aduerbio fere, seu quasi. Plaut. in foribus templi prope collapsus expauit. Hic Propior, & hoc Propius, propinquior. Cic. pro Quintio: Tibi me propior nemo est. Ouid. ep. 3. Ille gradu propior sanguinis. Horat. 3. Car. Ode. 13. Maturo propior desine funeri. Inter ludere uirgines, Cic. pro Sext. Sua sibi propiora esse pericula, quam aliena. Virg. 9. Aeneid. Mea quem spatij propioribus ætas insequitur. Propius uero, uerisimilius. Liu. 4. Capuam ab duce eorum Capuz, uel quod propius uero est, a campestri agro appellatam. Propius, comparatiuum aduerbium. Plaut. Bacch. Subsequere Propius me ad fores. Lilius: Castra propius hostem mouit. Ut propius uentum est, Quid. 4. de Pon. eleg. 7. Nihil propius factum est: parum abfuit, quin hoc, aut illud factum fuerit; Cic. in Verr. Nec quicquam factum est, propius, quam ut uiuus combureretur. Superlatiuum Proximus, propinquissimus, maxime uicinus. Oui. 1. de Arte. Proximus huic labor est, placidam exorare puellam. Terent. in Hecy. Despondent ei gnatum huius uicini proximi. Cic. Attic. lib. 2. Arrius proximus est uicinus. Terent. in Eun. His mensibus sex uel septem proximis. Terent. in Ad. Proximus mihi genere. Veteres tamen non solum propinquum, Proximum dicebant, uerum etiam longe remotum, si tamen inter duo discreta nihil medium extitisse. Virg. 5. Aeneid. Proximus huic, longo sed proximus interuallo. Aliquando pro maxime propitio, Terent. Graduum testor, qui deus est nobis omnium proximus. Interdum non habet uim superlatiui, & propinquum significat, quæ propter comparatiuum facit, proximior, quod propinquiorem significat. Veget. Proximior, & dextra sit, quæ plagam possit inferre. Vlpian. ad edictum ædilit. Si quis proximior nasceretur cognatus. Proximitas, atis, Quid. de Arte: Et lateat uitium proximitati boni. Quint. lib. 3. cap. 8. Sed eam plures petant, uel eodem iure, uel proximitatis. Proxime, aduerbium. Cicer. Luceio. lib. 5. Litteræ, quas a te proxime accepi. Idem 11. de Natur. Deo. Is quem proxime nominauit. Nonnumquam habet & accusatiuum. Idem Attic. lib. 6. Habere exercitum quam proxime hostem. Idem Attic. lib. 3. Quam proxime Italiam esse. Cic. Attic. lib. 1. Proximus Pompeium sedebam. Sal. Proxime Hispaniam Mauri sunt.
- PROPECTO**, is, xui, xum, [Pettinare. Gal. Pignèen long. Hisp. Peinado en lungo.] in longum pectus, unde propexus, a, um, ut Barba propexa, Oui. 1. Fast. Ille manu mulcens propexam ad pectora barbam. Virg. 10. Aen. Propexam in pectore barbam.
- PROPEDIEM**, [In bricue. Gal. De brief, en brief, bien soft. Hisp. Desdè à qui à poco dias.] breui, post paucos dies. Terent. in Heau. Illum saluuum affuturum esse hic confido propediem, idem Att. 1. 6. Propediem te uidebo.
- PROPELLO**, is, puli, pulsum, [Cacciare lontano, rimouere. Gal. Bouter, pulser loing, chasser, rebouter. Hisp. Empuxar à lexos.] *ἀνέπυος*, longe pello, procul amoueo. Cæsa. 5. Bel. Gal. Varenus, uno interfecto, reliquos paulum propellit. Lucan. lib. 3. Propulit ut classem, uelis cedentibus, Auster. Liu. lib. 40. Periculum uitæ propellere a me potes. Orationem remis propellere, per translationē, Cic. 4. Tusc. Propulsus, a, um, Lucan. lib. 7. Cernit propulsa cruore Flumina. Propulsus, as, frequentatiuum.
- PROPEMODVM**, [Quasi. Gal. Presque. Hisp. Quasi, dè poco mas, dè menos.] pene, fere, ferme, quasi prope mensuram. Plaut. in Tru. Propemodum experta estis, quam ego sim tranquillus usque homo.
- PROPENDEO**, es, [Pendre. Gal. Pencher deuant ou en auant, estre enclin. Hisp. Mucho inclinarse.] *πέπρω*, inclinor, deorsum uergor, proprieque dicitur de lance in statera præponderante. Cic. 5. Tusc. Qui cum in alteram lancem animi bona imponat, in alteram corporis, & externa: tantum propendere illam lancem putet, ut terram, & maria deprimat. Propendere in aliquem inelinatione uoluntatis. Cic. 2. de Orat. Propendens, demissus, Columel. lib. 7. cap. 12. Propensio animi, inelination. Cicer. 4. de Finib. Qui nulla in re, nisi in uirtute aut uitio, propensionem, ne minimi quidem momenti ad sumantur bonum adipiscendum esse dicere.
- Propendere uero, penult: cor. est diligenter ponderare, aut examinare. Quintilianus. Diligentius repetitas tamquam propendere.
- PROPENSVS**, a, um, [Inclinato molto. Gal. Fort enclin. Hisp. Cosa muy acostada, y inclinada.] *ἄκρῶστος*, uehementer inclinatus, Cic. 3. de Fin. Non solum ad dicendum propensius sumus, uerum etiam ad docendum. Idem 1. Off. si quis est paullo ad uoluptatem propensior: Aliquando idem est quod propendens, siue extensus. Perf. Cum tibi Clauæ Pinguis aqualiculus propensio sesquipede extet. Vbi Cornutus interpres: Cum uentrem habeas ultra sex pedes extensum. Inde Propensa munera, multa, ac magna. Plaut. in Truc. Miles aduenit, natiq. causs. 1. dat propensa munera. Hinc Propensē, ex animo. Lent. ad senatum. lib. 12. Ut hanc conspirationem omnium ordinum ad defendendam libertatem propensē non credere esse factam.
- PROPERANTIA**, æ, [Affrettazione.] *ἄροσθῆ*, festinatio. Sallust. in Jug. **PROPERATIM**, [Prestamente.] celeriter. Cæcil. Properatim confectum opus. Non.
- PROPERANTER**, [Subitamente. Gal. Hastinements. Hisp. Apresuradamente.] a Properans, *ἄροσθῆ* festinanter. Artius: Remis uixi properanter nauim in fugam trahunt. Lucr. lib. 5.
- PROPERATIO**, [Sollicitudine. Gal. Hastē, auancement, hastinētē. Hisp. prisa.] festinatio. Cic. lib. 2. epist. Ad proparationem meam non nihil interest. Cic. Tironi. lib. 16. ep. Quæ parcius frater perscripserat, uerecundia uidelicet; & proparatione.
- PROPERATO**, [Prestamentē.] festinanter. Tacit. lib. 23. Neque nimis properato Narcissus, ad mortem agitur. Properato opus est; pro Properatē, Cicer. pro Mil. Primum erat nihil; cur properato opus esset.
- PROPERE**, [Subitamente.] celeriter. Sal. Propere consul ducit exercitum. Virg. 6. Aen. Propere exequitur præcepta Sybillæ.
- PROPERITER**, [Subitamente.] Catul. Animula miserrima properiter abiit. Pacuuius Teucro: mihi classem imperat in altum ut properiter deducere. Attius Thelepho, Properiter nauim in fugam trahunt. Nonius.
- PROPERO**, as, [Affrettare, sollicitare. Gal. se haster d'aller ou de faire quel que chose. Hisp. Apresurarsi.] *ἄροσθῆ*, festino, accelero, celeritate uitor. Cic. Cornifi. lib. 10. In patriam omni festinatione properaui. Qui. 10. Met. Sedem properamus ad unam. Virg. 7. Aen. Quem regia coniux Adiungi generum miro properabat amore. Properare item dicitur, qui festinanter aliquid agit, uel dicit. Virg. 1. Geo. Multaq. forent quæ mox cælo properanda sereno, Maturare datur. Nonius: Festinare, & properare ueteres diuiserunt. Cato: Qui unum quid mature transigit, properat, qui multa simul incipit, nec perficit, festinat. Significantia proxima est ueritati, ut sit sæpe animi. Properare studiose. Virgil. lib. 4. Aeneid. Et medijs properas Aquilonibus ire per altum. Et libr. 2. Festinate uiri. Hæc Nonius. Hinc Appropero, iuxta propero. Cic. pro Mil. Qui iter illud ad eandem faciendam appropèrasset. Depropero, uale de propero. Horat. lib. 2. Carm. Impropero, in teo propero, festinanter ingredior. Plin. lib. 16.
- PROPERTIUS**, elegiarum poeta, ex Meuania opido Vmbriz oriundus. Sunt qui scribant eius patrem equestri dignitate ornatum, ac triumphali potestate fuisse: tum inter eos connumeratum, qui L. Antonium secuti, Perusia capta ex Octauij Cæsaris auctoritate, ad aram Diui Iulij perducti, ibidem occisi sunt. Illud omnino constat, hunc Propertium magna ex parte amissis bonis, Româ se recepisse. Aspice me; cui parua domus fortuna relicta est, Nullus & antiquo Martè triumphus aui.
- PROPERVS**, ra, rum, [Veloce, in fretta. Gal. Hastif, sonbdain, leger. Hisp. presuroso, ligero.] celer. Plaut. Properam uideo ancillam uenientē. Itæ properus. Tacit. lib. 11. Ut infidijs incautum, ita itæ properum. Cursus properus, Quid. ep. 16. Gressus properus. Val. Fla. 4. Arg. Pede propero sequuntur duces. Catullus.
- PROPETRO**, as, p. c. est mandare ut aliquid perficiatur, teste Fest. A. etius, Age uero, prope tra, quod cœpisti, fieri.
- PROPHETA**, æ, Prophetes, e, m. g. [Profeta.] *προφήτης*, qui futura pronunciant, a se primum intellecta. Veteres (ut inquit Festus) antistites sanorum, oraculorumque interpretes, prophetas dicebant.
- PROPINO**, nas, *προπινω*, præbibo, poculum prægusto, deinde alteri trado. Plaut. in Curc. Propino magnum poculum, ille bibit. Cic. 1. Tusc. Propino, inquit, hoc pulchro. Criticæ. Mar. lib. 7. Nemo propinat Calliodore tibi. Fun. Satyr. 5. Quando propinat Varro tibi? Propinare salutem, Plaut. Schic. Demosthenes eos, qui patriam produunt, *προπίνων*, τοῖς ἑσπῶις, idest, propinare hostibus, dicebat. Interdum est simpliciter portigere, Terent. in fine Eun. Hunc comedendum, & deridendum uobis propino. Plin. lib. 20. Quidam ad uulæ dolorem cum uino dulci propinant. Propinatio, actus propinandi. Sen. de Benefi. c. 21. Ego ab eo beneficiū accipiam, a quo propinationem accepturus non sum? Propinator: Quid. 1. de Arte.

PROPINQUITAS, *Parintado*. Gal. *Prochaineté, uorsneté*. Hisp. *Cercanidad de parentesco, ò de lugar*.] modo sanguinis coniunctio. Cic. de Ami. Aliscant sibi quasi propinquitare coniunctos. Modo loci uicinitas, Idem 3. Of. Niuis imminebat propter propinquitatem Aegina Piræo.

PROPINQUVS, a, um, [*Propinquo, uicino*. Gal. *Prochain, uoifin*. Hisp. *Cercano como quera*.] *πλάσις*, quod prope est. Teren. in Eunu. Ex meo propinquo ture hoc capio commodi. Nonnumquam, consanguineus, uel sanguine coniunctus. Cicer. ad Cæl. lib. 2. epist. Virginius, propinquus tuus. Hinc propinque. Plaut. in Truc. Adest propinque.

PROPINQVO, as, [*Auicinarfi*. Gal. *Aprocher*. Hisp. *Acercar algo*.] *ἐγγύς*, propinquus sio, prope accedo. Virgil. 2. Aeneid. Iamque propinquam portis. Idem. 6. Aeneid. Nam lux inimica propinquat.

PROPTIABILIS, [*Fauoreuole*.] inquit Nonius, pronus ad propitiandum. Ennius. Animus huic est propitiabilis. Propitiabilis hostia apta propitiationi.

PROPTIIO, as, siue propitiator, aris, [*Fauoreuole*. Gal. *Apaiser*. Hisp. *Azer*.] *προσφορεύω*, propitium reddo, placo. Plaut. in Pœn. Illud faciet, nisi te propinquo. Suet. in Otho. Manes Galbæ, propitiare tentasse. Propitiare aliquid, pro conciliare, seu dare, Curtius lib. 4. Ioue Mineræque uictoriam propitiante. Propitiare animi sollicitudinem, est lenire. Plin. l. 28. cap. 2.

PROPTIUS, a, um, [*Fauoreuole*. Gal. *Propice, favorable, apuis*. Hisp. *Favorable*.] *πλάσις*, placidus, fauensque a Prope, & Ito, itas, ut quidam aiunt. nam qui nobis fauent, prope nos ire consueuerunt. Vel dicitur Propitius, quasi priorus pius, aut porro, idest ualde pius, auctore Nonio. Plaut. in Merc. Tam propitiā reddam, quam cum propitia est Iuoa Ioui. Cicero pro Cælio: Hinc homini ego fortasse deos propitios, plerique autem iratos putabant.

PROPLASTICE, stices, ars faciendi typos argilla, cretave. Ponitur & figurate pro ipsis typis. Plin. lib. 35. capit. 12. Arcefilai proplastice pluris uenire solitam conitar, quam aliorum opera.

***PROPOETIDES**, puellæ Cypriæ ex Amathunte urbe. Ouid. 10. Metamorph.

PROPOLA, x, [*Riuenditore*.] *προπόλις*, qui merces præemit minoris, ut postea pluris uendat, *προ* enim ante *πολίω*, uendo. Cic. in Piso. Paris, & uinum a propola, atque de cupa.

PROPOLIS, huius propopolis, p. c. *προπόλις*, in apum operib, dicitur tertium ceræ fundamentum, ex crassiore, tenacioreque constans materia, frigoris iniuriæque omnes aditus obstruens, fauorsq. stabiliens. Plin. l. 11. c. 7. Prima fundamenta operis Comosis uocant periti, secunda Piffoceron, tertia Propolin, &c.

PROPONO, nis, suis, situm, [*Proporre, proponere*. Gal. *Propofer, mettre au demant*. Hisp. *Anteponer*.] *προτιθημι*, interdum idem est quod ad comedendum appono. Pl. 10. ca. 50. Cœnarum interditiis exceptum inuenio, ne quid uolucrum proponeretur, præter unam gallinam. Aliquando in publico ponere, Plin. lib. 35. Perfecta opera proponēbat in pergula transeuntibus. Aliquando ante oculos ponere, Cicer. de Inuen. Qui leges scribunt, utilitatem reip. proponere sibi debent. Idem lib. 1. epist. Omnibus propositum esse debet cum dignitate ocium. Interdum exponere, & abijcere. Cicer. Titio lib. 5. epist. Homines nos esse meminerimus, ea lege natos, ut omnibus telis fortunæ proposita sit uita nostra. Proponere præmium, est in medio ponere, Cicer. Quis est, qui tantis propositis præmijs non excitetur? Proponere item oratores dicuntur, cum ea, de quibus dicturi sunt, paucis ante enumerant. Idem de Cla. Oratio. Curio, 2. cum tria proposuerat, ut quartum addebat, aut tertium quærebat. Proponere animo, est constituere & deliberare, Seneca: id in primis animo proponendum, ut recte uiuamus.

PROPONTIS, idis, uno nomine dicitur totum illud mare, quod ab Helleponti angustijs ad Thracium usque Bosphorum protenditur. A Propontis sic Propontiacus, a, um, Ouid. lib. 1. Fast.

PROPORTIO, [*Proportione*. Gal. *Proportion, mesure, pareille*. Hisp. *Proporción*.] duarum rerum inuicem facta comparatio. Cicer. de Vniuers. Quæ Græcè *ἀναλογία*, Latine proportio dici potest. Idem 6. Ver.

PROPOSITIO, [*Propositione*. Gal. *Proposition*. Hisp. *Proposición*.] a Rhetoribus appellatur, ad cuius probationem omnia dirigitur argumenta. Ad Her. lib. 2. Propositio dicitur, per quam ostendimus summam, quid sit, quod probare uolumus. Cic. de Inu. Propositio est, per quam breuiter locus is exponitur, quo omnis uis opotet emanet ratiocinationis.

PROPOSITVM, ti, [*Proposito, intentione*. Gal. *Propos, deliberacion, intention*. Hisp. *El proposito que se auerpone*.] *προσπειρεσις, σκοπος, ἐπὶ δεσιν*, dicitur quod mente itatum est, & intentio hominis. Plin. Hoc ei propositum erat, uel superare, uel cedere. Ouid. 10. Met. Propo

sique tenax, quodcumque est, orat, ut Ipsi Indicet. Venuste autem dicimus, quempiam auerti a proposito. Declinare a proposito. Egredi a proposito: Nulla re a proposito deterreri posse.

PROPORRO, [*Oltre à cid*.] præterea. Lucr. lib. 2.

PROPRÆTOR, ris, loco prætoris in prouincia, Cic. 2. de Diu. Bellæ. Proprætoribus administrantur.

PROPRIVS, a, um, [*Proprio, particulare*. Gal. *Propre, & particulier à chacun*. Hisp. *Proprio*.] *ιδιος*, a proprie fit, & dicitur quod peculiare est uniuscuiusque. Hoc enim maxime prope est, quod proprium est. Virg. 7. Aeneid. Hunc mihi da proprium uirgo lata Nocte laborem. Hinc proprietas. Cicer. in Acad. Singularium rerum singulari proprietate sunt. Proprie peculiariter, Cicer. de Orat. Quam proprie de unoquoque dixit. Aliquando pro stabili, diuturno, Sisen. Atqui metu, & suspicionem propriam habere quietem non poterat. Plaut. Atque illum amatorem tibi proprium futurum uita. Idest, perpetuum. Virgil. in 6. Aeneid. Propria hæc si dona fuissent. Dicitur eleganter. Aliquid proprium esse oratori, uel epistolæ, idest, quod maxime obseruari debet, & conuenit oratori, aut epistolæ. Cicer. Qu. Frat. Hoc est epistolæ proprium, ut, is, ad quem scribitur, &c. Idem de Orat. Ornate dicere, proprium ne sit oratoris. Dicitur quoque aliquid esse proprium alicuius, idest, illi adscribi, per translationem. Cic. pro Ros. Amer. Quicquid maleficii, sceleris, cædis, erit proprium id Rosciorum esse debet. Construitur & cum datiuo, Quinct. lib. 2. Propria est nobis mentis agitatio, atque solertia.

PROPRITIVS, [*Propriamente*.] p. p. antiqui dicebant pro proprie, teste Non. Lucr. lib. 2.

PROPTER, [*per*. Gal. *A cause, apres*. Hisp. *Por, ceria*.] *διὰ*, præpositio causam significans. Virg. 4. Aen. Te propter Libyæ gentes, Numidumque tyranni Oderi. tui causa. Aliquando significat prope, Terent. in Ad. Hic propter hunc assistit. Quid. Propter humum uolitat. Sine casu positum, migrat in aduerbium. Cic. 6. Ver. Propter est spelunca quædam.

PROPTEREA, [*Percio*. Gal. *A ceste cause, pour tant, pour ce*. Hisp. *Por ende*.] *διὰ τὸ το*, ob eam causam. Ter. in And. Vitam deorum propterea sempiternam esse arbitror. Propterea quod idem ualeat, quod ideo quia. Cic. 1. Aca. Si notionem ueri & falsi, propterea quia non possunt internosci, nullam habemus.

PROPVDIVM, *ἀργός*, rem pudendam significat, teste Budæo, quasi porro, idest ualde pudendum, uel a quo pudor & pudicitia procul sint. Propudia uirorum, apud Plin. l. 28. ca. 8. Pla. quoque meretriculam propudium uocat. Hinc propudiosus, a, um, cuius nos meriti pudeat. Sidonius: Abrupto contubernio ancillæ propudiosissimæ, idest impudicissimæ. Gel. lib. 2. cap. 7. Vxorem ducere infamem, propudiosam, criminolam.

PROPUGNACVLVM, [*Rocca, forte, ἄσβεστον, forte*. Gal. *Vn boulenent, & fortresse*. Hisp. *La torre para defender*.] *προβοιά*, est arx, aut alius locus munitus, propugnandæ, idest, defendendæ urbi, uel castris idoneus. Virg. lib. 4. Aenei. Et propugnacula bello Tutā parant. Cic. pro. Font. Propugnaculum istis nationibus oppositum & obiectum.

PROPUGNATIO, [*Difesa*.] Cic. Licinio l. 5. Suscepi perpetuam propugnationem pro omnibus ornamentis.

PROPUGNATOR, [*Defensore*. Gal. *Defenseur*. Hisp. *Defendedor*.] *προβόλος*, Liu. l. 4. Reipub. propugnatoribus datis. Cæf. 7. Bell. Gall. A propugnatoribus uacuis relictus locus. Liu. lib. 4.

PROPUGNO, as, [*Defendere con l'arme*. Gal. *Defendre, combattre a Vmcontre*. Hisp. *Defender peleando*.] *προσάχχομαι*, pugnam defendo. Plin. l. 12. c. 19. Propugnantis uingnibus diro uespertilionum genere. Cic. pro Rab. Testor, me pro illorum fama, gloria, memoria, non secus ac pro patrijs fanis atque delubris, propugnandum putare. Idem 1. de Iuu. Qui ita se armat eloquētia, ut non oppugnare commoda patriæ, uerum propugnare possis.

PROPYLŒ, sas, [*Cacciare*.] *πρόσχο*, frequen. a Propello, significat arceo, depello, quasi procul pulso. Liu. lib. 1. Cum mœnibus, bellum propulsare posset, in aciem copias educit. Terent. And. quod tu speras, propulsabo facile. Cicer. pro Cluent. Legum præsidio a capite periculum propulsare. Propulsatio. Cicero pro Sylla: Cum huius periculi propulsatione coniungam detentionem officij mei. Propulsator, Valer. Maxi. libro 7. cap. 9.

PROPYLÆVM, xi, Latine uestibulū, uel porticus ante domum. Cic. lib. 2. Offi. Phalerzus Demetrius Perielem, principem Græciæ, uisuperabat, quod tantam pecuniam in præclara illa propylæa profudisset. Plin. lib. 35. cap. 10. Protogenes cum Athenis propylæum pingeret, &c.

PROPYLÆSTOR, qui questuram extraordinariā gerit, siue qui Questoris auctoritate accepta mittitur in aliquam regionem. Cic. 4. Aca. Cum Alexandria proquestor esset.

PROBA,

PRORA, *prora*, [*Prora, prua. Gal. Le deuant d'un nauire, la proue. Hisp. La prora de la naue.*] *πρῶρα*, interior pars nauis. Liu. 24. Ferrea manus cum iniecta *prora* esset. Virg. 5. Aen. Illisa *prora* pependit. *Prora & puppis*, Prouerbiali metaphora dicitur, de eo, in quo negocij totius cardo uertitur. Cic. ad Tironem. lib. 16. Mihi *prora & puppis* (ut Græcorum prouerbiū est) fuit a me tui dimittēdi, ut rationes meas explicares.

PROREPO, *pis*, p. p. *εἰς πρῶτα*, ultra repo, uel sensim in lucem prodeo. Col. li. 3. ca. 10. Fertiles ac firmæ, quia è tenero prorepunt. Hor. 1. Ser. Sat. 3. Cum proreperunt primis animalia terris.

PRORETA, gubernator in nauis *prora*. Pla. in Rud.

PRORIPPIO, *is*, [*Fugere, sotragersi. Gal. Enir, sen soustaire. Hisp. Huyr, arrebarerse.*] subducit me, uel subtrahit, *ὑπεξήλυθον, ἔπαυτον*, Li. 22. E manibus sacrificantium cum sese proripuisse. Sal. in Catil. Donnum se ex curia proripuit. Virg. 3. Eclo. Quod nunc se proripit ille. Idem 6. Aen. Tandem proripuit sese, atque inimica refugit. In *manibus* uerberiferum. Aliquando pro rapere, Cic. 7. Verr. Iubet unidique uocem hominem proripi.

PRORITIO, *tas*, p. p. [*Inuitare. Gal. Prouoquer, inciter. Hisp. Prouocar, ὁ assomar.*] *πρὸξύνω*, prouoco. Col. lib. 10. Vt pelusiaci proriteti pocula zythi. Aliquando pro allicere, inuitare. Col. lib. 2. c. 10. Lini semen, nisi precium proritat, serendum non est.

PROROGO, *as*, p. c. [*Prolongare. Gal. Prolonguer proroger. Hisp. Estender, ὁ dilatar el tiempo.*] *παρατένω*, protrahō, prolongo. Cic. Appio. li. 3. Illud pugna, & enitere, ne quid nobis temporis prorogetur. Clau. 7. Pane. Prorogat æternam feritas tibi punica famam. Imperium prorogare, est noua rogatione longius proferre. Cic. ad Q. Fr. lib. 1. Si tibi, bellum aliquod periculosum administranti, prorogatum imperium uiderem, timerem animo. Prorogatio, Liu. 8. Prorogatio imperij, & actio honore triumphus. Cic. pro Mur. Confusionem suffragiorum flagitasti, prorogationem legis Manilia.

PRORSVS, & *Prorsum*, [*Affatto, in tutto. Gal. Du tout, tout allement, tout outre. Hisp. Del todo.*] *πρὸνυξ, μέλει, παντελῶς*, omnino. Cice. in Tus. Prorsus hæc diuina sunt. Teren. Eunu. Nescio quorsum eam. Ita prorsum oblitus sum mei. Interdum pro recte, & uere, ut ait Donatus. Ter. in Ad. Prorsus illic alligaueris filium. Quando uero nomen est, significat rectum, unde Prorsu limites dicuntur, in agrorum mensuris, qui ad Orientem directi sunt, ut ait Festus. Aliquando pro Recta ad locum aliquem, Plau. in Mil. Prorsum Athenas protinus abibo tecum. Teren. in Hecy. Trepidari sentio, cursari rursus prorsum. Vbi Donatus, Rursus, proprie retro: prorsum, ante significat.

PRORUMPPIO, *pis*, [*Rompere, ruinare con impeto. Gal. Rompre. Hisp. Romper.*] *διεξελεύω*, effringo. Cæsar lib. 4. Munitionibus proruptis, prius in hostium castris constiterunt, quam plane ab iis uideri possent. Virg. lib. 1. Geor. Rursus in obliquum uerso prorumpit aratro. Ponitur & absolute pro uere, id est cum impetu progredi: Cic. pro Mur. Catilina prorumpet: qua minatur, in agros suburbanos repente aduolabit. Quandoque est euomere, unde prorumpit, effusum. Virg. 1. Aen. Vnde per ora nouem, ualto cum murmure montis It mare prorumpit. Et lib. 3. Interdumque arā prorumpit ad æthera nubē. Quod Seruius exponit pro enomit. Hoc modo Ter. in Eu. usus est Erumpo. Iam ne erumpere licet hoc mihi gaudium.

PRORUO, *is*, [*Far cadere con impeto. Gal. Getter par terre, abatre. Hisp. Mucho derribir, caer con impeto.*] *καταπέσω*, ruere facio, proiicio. Liu. Mare fluminibus inuexit, montes lapsu ingenti proruit. Idem lib. 9. Dolabræ calonibus diuiduntur ad uallum prouendum. Ponitur, & absolute, pro, cum impetu decidere. Val. Flac. 7. Arg. ipsa ui molis, & iræ proruit. Prorure se, prorumpere. Ter. Eu. Foras simul omnes prouunt se. Prorutus, a, um. Liu. 4. Dictator, prorupto gallo, iam in castra praelium intulerat.

PROSA, *is*, [*Prosa. Gal. Prose, oraison coulante. Hisp. Prosa, oracion.*] *πρὸς λόγος*, oratio soluta, quasi profusa. Gel. lib. 10. cap. 18. Extat Theodori tragœdia, in qua eum magis, quam in prosa, placuisse, Higinus refert. Quint. lib. 1. cap. 10. In prosa quædam recepta immutatio. Colum. in Præf. lib. 10. Profam orationē dixit: Prosa (inquit) oratione prioribus subnectitur exordijs. In de Profaius, a, um. Plin. lib. 7. cap. 56. Profaicam orationem condere primus Pherecydes instituit. Est etiam Prosa dez nomen, quæ ad impetrandum facilem partum Romæ colebatur. Gell. lib. 16. cap. 16.

PROSAPIA, *is*, [*Stirpe, prole. Gal. Generation, lignee. Hisp. La generacion, stirpe, linaje.*] *γένος*, siue Prosapies, ei, generis series siue progenies: a Prospando, ut Nonio placet, id est proferendo. Festus, a prospando, id est spargendo & disseminando deductum mauult, quod liberorum procreatione progenies propagetur. Pla. in Cur. De Coclitum prosapia te esse arbitror. Cic. de Vniu. uetus uerbū esse dicit, quod & Quin. asserit lib. 8. cap. 3.

***PROSAPODESIS**, figura, quam Aquila Redditionem uocat. Cum

duabus, aut pluribus propositis sententijs, ratio cuique subiicitur.

PROSCENIUM, *nij*, *προσκήνιον*, locus ante scenam porrectus, ubi pulpitum excitatum erat, quod actores fabularum prodirent. ita ut scena altior eider pulpito. pulpitum altius orcheltra, qui locus erat saltantium. Plau. in Amph. Histriones Nannico in Proscenio hic Iouem inuocarunt. Liu. 40. Theatrum & proscenium ad Apollinis ædem. Virg. 2. Geo. ueteres inuent proscenia ludi.

PROSCINDO, *dis*, [*Fendere. Gal. Couper & inciser auant. Hisp. Alçar barnecho, hunder.*] *ατάνισθω*, sciñdendo aperio, unde dicimus Terram proscindi, (inquit Var. lib. 1. de re ru. ca. 29.) cum primum aratur, quod prima aratione glebæ grandes solent excitari cū iteratur, offringere uocant. Col. 2. c. 17. Quam uelut legem in proscindendis agris sequantur agricolæ. Vir. 2. Ge. Et ualidis terram proscinde iuuenis. Luc. lib. 3. Aeriam ferro proscindere quercū. Proscindere aliquē, per translationē, pro contumelijs lacessere. Plin. lib. 36. c. 6. Mamurta Catulli carminib. proscissus. Idem lib. 33. c. 1. Aurum proscissum conuicijs ab optimis quibusque. Quid. 4. de Pon. el. 16. Summotum patria proscindere luor. Define. Proscissus, s, a, sum, ut, Proscissa terra. Virg. 1. Geo.

PROSCISSO. Col. lib. 2. cap. 13. & lib. 6. cap. 2.

PROSCISSVM, *ssi*, [*Fessura, pertugio.*] subst. pro terra proscissa. Col. 1. 2. c. 2. Bulbulcum per proscissum ingredi oportet.

PROSCRIBO, *pis*, [*Porre a uendere. Gal. Proscrire, mettre en criel, & en uente. Hisp. Dar, ὁ poner para uender.*] *ἐπιγράφω*, aliquid per scripturam uenale propono, & publico, unde Proscriptus, uenale expositum: quia quæ erant uendenda, publice scribantur. Cic. lib. 3. Of. Calpurnius cum cognouisset Claudium ædes postea proscriptisse. Item in exilium mittere, Cic. pro domo. Hinc uos Pontifices tribuno plebis potestatem dabit, ut proscribere possit, quos uelit. Idem pro Ros. Am. Cum proscriberentur homines. Proscriptus, p, a, ptum. Cic. Attic. lib. 16. Ille iocare incipit non proscripta, neque edicta die. Idem ad eundem. lib. 12. Horti quæ in diem proscripti sunt, ad me scribas. Proscriptus, re, egatus. Cic. Verr. Lex Cornelia proscriptum inuare uetat, Hor. 1. Ser. Sat. 7. Proscripti regis Rutuli pus, atque uenenum. Proscriptio, publicatio. Cic. pro Flacco. Emprionces falsas, prædiorum proscriptiones fecisti. Idem pro Roscio Ani. Caueate, ne multo crudelior per uos proscriptio instaurata esse uideatur. Proscriptor. Plin. lib. 7. cap. 12. Ille proscriptor animus, mero & contumelia furens. Proscripturio, *ris*, p. c. Cic. Attic. lib. 9. Syllaturit animus eius, & proscripturit iandū.

PROSECO, *cas*, cui, ctum, [*Tagliare. Gal. Couper, trancher. Hisp. Cortar.*] *διατένω*, seco. Liu. 5. Qui eius hostiæ exta profecuisse. Vale. Flacc. Argon. profecta que partim Pectora. Plaut. Pæn. Venu exta profecarier.

PROSECTA, *storum*, dicta ab antiquis uiscera, quæ in sacrificijs profecuisse. Luca. lib. 6. Laui calido profecta cerebro. Quid. 7. Met. Ambigui profecta lupi. Nonius: Profecta exta, quæ aris datur, ex fibris pecudum dissecta. Inuenitur & in fœm. ge. Lucil. 14. Neque diuo profectam ullam.

PROSEDAE, [*Puteane.*] p. p. dicuntur meretrices, quod ante stabula sedent. Pla. in Pæn. An uis inter istas uersarier Prosedas.

PROSEMINO, *as*, [*Seminare. Gal. Semer. Hisp. Sembrar.*] *διασπείρω*, quasi propago, dissemino, Manilius. lib. 1. Semper enim ex alijs alios, profeminat usus. Cic. 3. de Ora. Profeminatæ sunt quasi familiaræ dissentientes inter se.

PROSEQVOR, *is*, [*Seguir, andar dietro. Gal. Poursuivre, accompagner. Hisp. Seguir de lexos.*] *ἠκολουθέω*, sequor, uel a longe sequor. Plau. Cist. Prosequar hac. Aliquando est cum affectu animi sequi, ut, Prosequor te amore, odio, laude, honore, Cicero in Verr. 4. Ilte iratus hominem uerbis uehementioribus prosequitur, id est, insectatur. Interdum est quasi deducere & comitari. Liu. 2. Decedentem domum cum fauore ac laudibus prosecuti sunt. Cic. pro Clu. Mater exequias illius funeris profecuta. Diuersis alijs modis usurpatur, Plin. epist. 8. Medici, salubres, ac uoluptate carentes cibos blandioribus alloquijs prosequuntur, id est condiunt. Colum. lib. 1. cap. 8. Præmio prosequamur eos, qui strenue, atque industrie se gesserunt.

PROSERPO, *is*, *ere*, [*Rompere, strisciare. Gal. Couler, glisser, se trainer. Hisp. Gatear, ὁ cundir.*] *καθέσπεν*, propero, & proprie proserpere dicuntur serpentes, qui nullis pedibus innixi, per terram deuoluuntur. Plau. in Asin. Fac me proserpentem bestiam. Idem Pæn. Huc aduenisti quasi proserpens bestia.

PROSERPINA, [*Proserpina.*] p. c. *προσεφόνη*, Iouis, & Cereris filia, quæ cum in campis Enneis flores legeret, a Plurone rapta est. Quam cum Ceres diu frustra toto terrarum orbe inuestigasset, tandem a Cyane Nympha rem omnem edocta, petiit a Ioue, ut communem filiam ab inferis sibi reducere liceret, quod ea duntaxat lege impetrauit, si nihil illa cibi apud inferos gustasset,

NNN quare

- quare cum Aſcalaphi indicio palam factum eſſet, aliquot mali punici grana illam guſtaſſe, omnis reditus ſpes illi fuit intercluſa. quod ægre fetens Proſerpina, Aſcalaphum commutauit in bubonem, noctis auem, & tritium ſemper rerum nunciam. Poſtea tamen Ceres a Ioue dicitur impetraſſe, ut Proſerpinae ſenis quotannis menſibus ſecum apud ſuperos, & totidem apud inferos cum marito eſſe liceret. Quod Poetarum commentum Mythologici ad Lunæ naturam referunt, (quam Proſerpinae nomine intelligunt) quæ æquali temporis ſpatio ſuperius & inferius hæmiſphærium illuſtrat. Hæc fere Seruius in illud Virg. 1. Geor. Nec repetita ſequi curet Proſerpina matrem.
- PROSEFEROR**, impetror, Nonius, uerbum antiquum. Luc. 1. 26. Nec minimo proſtertur pax.
- PROSILIO**, ſis, proſilui, proſultum, [*Saltaſt fuori. Gal. Saillir hors. Hiſp. saltar à fuera.*] *ſιάηω*, cum ſaltu & feſtinatione prode. Virg. 9. Aen. Fimbis omnes, Haud mota, proſiluere ſuis. Liu. 2. Prope ac tonitus miraculo rex, cum a ſede proſiluiflet. Hor. lib. 1. Epito. ad Mecænatem. Ennius ipſe pater nunquã, niſi potus, ad arma proſiluit dicenda. Vbi proſiluit, dixit, pro impetu & furore poetico incitatus ſe contulit.
- PROSIMVIVM**, rij, pontificale pomærium, ubi Pont. auſpicabantur. Feſt.
- PROSIVM**, ueteres dixere pro propoſitum quaſi ante ſitum. Feſt.
- PROSTIVM**, dicitur in ſacris, quod proſectum proiicitur. Feſt.
- PROSOCER**, p. c. profoceri maſ. gen. *πρόσχυρος*, qui & Socer magnus dicitur, eſt uxoris mæx auus, ego uero illius ſum progener. Ouid. epi. 3. Cuique ſenex Nereus profocer eſſe uelit. Plin. epiſto. 10. Eram cum profocero meo.
- * **PROSDPON**, *πρόσπον*, inſula non longe a Carthagine. Stepha.
- * **PROSOPOPTIS**, inſula in Delta Nili. Herod. lib. 2.
- PROSPECTVS**, ſus, [*Proſpecto, ueduta, niſta.*] *πρόσψις*, ipſe proſpiciendi actus. Virg. lib. 2. Georg. non animum modo uti paſcat proſpectus inanem. Docet Paul. Iureconf. proſpectum ex inferioribus, & ex ſuperioribus locis eſſe, lumen ex inferiore loco non eſſe. Liu. 10. Non proſpectu modo extra uallum adempto, ſed propinquo etiam inter ſe congregientium conſpectu. Impedire proſpectum, eſt quod vulgo dicunt. Viſum auferre. Cæſ. 4. Bell. Gall. Sepibus denſiſſimis interiectis proſpectus impediretur. In proſpectum populi producere, Cicero 3. Ver. cum eum, quem uirgis ite ceciderat, in proſpectum populi R. produxit. Capere proſpectum, pro conſiderando proſpicere. Liu. 1. Proſpectu in urbem agrumque capto.
- PROSPECTO**, as, freq. a Proſpicio, *πρόσποιμαι*, Virg. 7. Aen. Turbaque miratur, matrum, & proſpectat euntem. Liu. 7.
- PROSPER**, ra, rum, [*Proſpero, felice. Gal. Proſpere, qui donne proſperité, & porte bon heur. Hiſp. Cosa que da proſperidad.*] *σπέρσιος*, & *ἀίμερος*, ſecundus, qui dat felicitatem, & ſpem noſtram implet. Vnde Proſperos deos dicimus, & Proſpera ſydera, quaſi felicitatem imperitentia. hominem autem ipſum, cui omnia ex uoto ſuccedunt, Felicem potius, quam proſperum dicimus. Contra, Fortunam proſperam reſtius dixeris, quam felicem: quem admodum & proſperam ualetudinem, & Proſperos exitus, uel ſucceſſus. Liuius 1. Ut orſis tanti operis ſucceſſus proſperos darent. Cic. Attic. lib. 9. Ego enim non iam id ago, ut proſperos exitus conſequar, Cic. 3. de Nat. Deo. Ad proſperam aduerſamue fortunam, qualis ſis, aut quem admodum uixeris, nihil interſit. Sic proſpera ualetudo, apud Suet. in Cæſa. Proſpera fama id eſt, integra, uel inuiolata. Et Felix aliquando ponitur pro proſpero. Virg. 1. Aen. Sis felix, noſtrumque leues quemcunq; laborem. Dicitur & proſperus, rarium. Cic. lib. 2. de repu. Hominum generi proſperus & ſalutaris. Hinc Proſpere, aduerbium, feliciter, quaſi pro ſpe. Cic. 2. de Nat. Deo. Magnis uiris proſpere eueniunt ſemper omnes res. Proſperitas, felicitas, & ad uotum ſucceſſus. Cic. 3. de Fin. Ariſtoceles, qui uirtutis uſum cum uitæ perfectæ proſperitate coniunxit. Idem 3. de Nat. Deo. Commoditatem, proſperitatemq; uitæ a dijs habemus.
- PROSPERO**, [*Proſperare, felicitare. Gal. Donner proſperité, faire proſperer. Hiſp. Dar proſperidad.*] & *πρωίλω*, ſecundo, proſperum efficiens. Liuius 6. Dij manes populo R. Quiritum uim, uictoriamque proſperetis. Pla. Perſa. Nunc amico meo Proſperabo.
- PROSPERGO**, gis, [*Spargere.*] *ἰατρίω*, aſpergo. Tac. lib. 15.
- PROSPICIENTER**, [*Riguardenolmente.*] prouide. Gel. lib. 2. c. 29.
- PROSPICIO**, cis, [*Proouidere. Gal. Regarder de loing, pour uoir. Hiſp. Proouer, mirar de lexos.*] *πρόσποιμαι*, uideo & longinquo. Virg. 3. Aen. Vaſtoſque ab rupe Cyclopas Proſpicio. Trãſfertur & ad animũ. Cic. pro Mur. Sapiens, ac multum in poſterum proſpiciens uir. Cum datiuo coniunctum ſignificat prouideo, & commodis alicuius conſulo. Ter. in Adel. Ego iam proſpiciam mihi.
- PROSTERNO**, nis, [*Gettaſt a terra, attterrare. Gal. Ruer ju, mettre par terre, abatre. Hiſp. Derribar, echar à tierra.*] *καταβάλλω*, in terram deiicio, proſiigo. Col. lib. 11. cap. 3. Onnem uiridem ſuperficiẽ in ter-
- ram proſternere conueniet. Liu. 9. Omnium egeña corpora humi proſtrauerunt. Saluſt. Proſtratis que militibus fugæ ſe dedit. Abijcere ſe atque proſternere, id eſt, animum deſpondere. Cic. in Parad. Sic te abicies, atque proſternes, ut nihil inter te & Proſtrata religiones.
- PROSTRATVS**, ta, tum, Cic. de Ora. Afflicta & proſtrata uirtus.
- PROSTIBVLVM**, proſtibili, [*Bordello. Gal. Bordean. Hiſp. La puterie, & bordel.*] *πορνείον*, modo locus eſt, in quo proſtrati pudoris meretricis corpore quaeritum faciunt, inde dictum, quod in eo prottent ſcorta. Modo ſcorti abiectiſſimi genus, quod omni pudore poſito proſtabilis, hoc eſt, ante diuerſoria ſedere ſolebat, ut ex aſſiſu aduenarum copioſiorem caperet quaſtum. Plautus in Aul. Bellum & pudicum uero proſtibus populũ. Dicitur & proſtibus, bulæ, Idem in Perſa. Feſtus: Alicariæ meretrices appellabantur in campis ſolitæ ante piſtrina alicariorum uerſari, quaſtus gratia: ſicut ex, quæ ante ſtabula ſedebant, Proſtibus dicitur.
- PROSTITVO**, proſtituis, *ποίσημι*, pudicitiam uenalem habeo, corpus quaſtui expono: proprieque ſcortorum eſt, quæ mercede ſui copiam faciunt, & uiroꝝ libidini obſequuntur. Ouid. 1. Amo. eleg. 20. Turpe tori reditu cenſus augere paternos, Et faciem lucro poſtitiſſe ſuam. Proſtituere pudicitiam, eſt pudicitia ſua nullo pacto parcere, nihilque ſibi turpe putare, quod alterius libidini collibuiflet. Suet. de Ner. capit. 29. Suam pudicitiam uſque adeo proſtituit, ut contaminatis pene omnibus membris, uiroꝝ ac fæminarum inguina inuaderet. Trãſfertur, & ad alia, ut Proſtituere uocem foro, i. ex cauſarum actione lucrum aucupari. Ouid. el. 15. Ingrato uoces proſtituiſſe foro. Proſtitutus, a, um, partici. Plin. lib. 30. cap. 2.
- PROSTO**, proſtas, proſtiti, proſtatum, *ποίσημαι*, pudicitiam uenalem habeo, corpore quaeritum facio. Plaut. in Curcu. Hæ ſaltem in occultis locis proſtant, uos in foro ipſo. Iuena. Saty. 1. Quinãti. Iubet proſtare gladio cinctum Anguli proſtantes, i. prominentes. Lucr. lib. 2.
- PROSVBIGO**, gis, *ὑπεβύτω*, ſuffodio: ut, Proſubigere terram pedibus, Virg. lib. 3. Geo.
- PROSVM**, prodes, proſui, [*Giuare. Gal. Arider, & ſeruir, proſſiter à uicum. Hiſp. Aprovechar, ajudar.*] *ὠφέλεω*, utilitati ſum, quaſi pro aliquo ſum. Teren. in Hecy. Quicquid eſt id quod reliquit, proſuit. Conſtruitur aliquando cum accuſatiuo cum Ad. Liui. 2. Id proſuit ad concordiam ciuitatis. Aliquando cum datiuo. Cicero 4. Academic.
- PROSVMIA**, proſumia, *κατασκόπιον*, genus nauigij leuis ſpeculatoꝝ rij, Plautus: De nocte ad portũ prouectus ſum proſumia. Cæcili. Qui pro gubernatore ſe gerens, prope uertit proſumiam.
- PROTAGORAS**, philoſophus Abderites fuit, aut, ut alij malunt, Teius, uide Philoſtratum, & Laertium.
- * **PROTE**, *πρωτη*, inſula in mari Ionio contra Aetoliam ſita. una ex Stechadibus. Plin.
- PROTEGO**, is, pen. c. protexi, protectum, [*Coprire, & defendere. Gal. Garder, defendre, couvrir. Hiſp. Cubrir eſtendiendo, defender.*] *προσκαλομαι*, tegendo defendo. Cic. pro Sylla. Ego iacentem & ſpoliatum defendo & protego. Ouid. 8. Metam. Ipſa ſuis licet hunc Lætonia protegat armis. Protectus, a, um, Ouid. 2. Metam. Ecce uenit uentis humeros protecta capillis Filia Centauri. Hoc eſt, humeros habens teſtos capillis. Cic. 5. Phil. Sapiencia eſt omni ratione protector.
- PROTELO**, as, p. p. [*Cacciare lontano. Gal. Chaffer loing, regetter loing. Hiſp. Empear a lexos.*] *ἀπέρωγω*, longe arceo, abigo, propello, a Græco aduerbio *τηλότη*, teſte Feſto, quod ſignificat procul. Siffenna lib. 2. Hiſto. ut citat Nonius. Duæ cohortes de ſubſidio procedunt, atque equites protelant. Turpilius Lemnijs, apud eundẽ. Patria protelatum ſæuitia patris, protelare dictis eſt perturbare. Ter. in Pho. Neu te iratus ſuis ſæuis dictis proteler.
- PROTELVM**, ſi antiqui dixerunt, pro iugi quippiam agendi tenore. Lucilius Sa. 6. ut citat Nonius. Quem neque Lucanis oriũdi montibus tauri ducere protelo ualidis ceruicibus poſſunt. Idem libr. 11. Hunc iuga protelo malorum ducere centum Non poſſunt. Lucr. Vndique protelo plagarum continuato.
- PROTENDO**, dis, [*Porgere immanzi, diſtendere. Gal. Eſtendre & alonger. Hiſp. Eſtender antes.*] *πρωβάλλωμαι*, ultra tendo. Ouid. ad Pul. Tu nati protende manum. Virg. 12. Aen. Dextramque precantẽ Pro tendens. Protentus, a, um, Virg. 1. Geor. Hinc a ſtirpe pedes temo protentus in octo. Tac. lib. 14. Eques protentis haſtis perfringit, quod obuium erat.
- PROTERMINO**, as, propago. Apul. lib. 9. Fines proterminaueris.
- PROTERO**, teris, protriui, protritũ, [*Calcare con i piedi. Gal. Forler aux pieds, eſchacher. Hiſp. Hollar con los pies.*] *καταπατεω*, pedibus conculco. Plau. Ego hic te mulier pedibus proteram. Cæſ. 2. Bel. Ciuil. Equitatus hoſtium ab utroque cornu circuire aciem noſtram, & auerſos proterere incipit. Idem 8. Bell. Gall. In fuga pro-

- proteruntur. Ovi. 1. Met. Quacumque ingreditur, florentia proteritur. arua. Protritum, a, um, Liu. 34. Quod maturerat, ne hostes haberent, protritum, & corruptum.
- PROTERREO**, [Spaventare, *ὑπορρέω*, a longe terreo. Virg. 12. Aen. Aduerso proterret equo.
- PROTERVIA**, a, [Lascivia. Gal. Fieret, & arrogante. Hiss. Desuergonça, soberuia.] *ἀκολασία*, petulantia, lasciuia. Luc. Capripedes agitat cum læta proteruia Panas. Quo etiam nomine significatur sacrificium quoddam (ut testatur Macrob.) in quo mos fuit, ut si quid ex epulis superfuisset, igne consumeretur.
- PROTERVITAS**, [Lascivia, superbia,] proteruia. Ter. in Heaut. Quam pene tua me perdidit proteruitas. Cic. pro Cœl. De corruptelis, de proteruitate, de sumptibus, inmensa oratio est. Hor. 1. Carm. Vrit grata proteruitas.
- PROTERVVS**, a, um, [Tristo superbo, maluagio. Gal. Fier & arrogant. Hiss. Desuergonçado.] *ἀσέβης*, petulans, procax, improbus. Includit enim hoc nomen lasciuiam quandam, & libidinem cum superbia coniunctam, animique incontinentiam pronam ad quemuis laceffendum. Cic. pro Cœl. Si uidua libere, propterea petulant ter, diues effuse, libidinosa meretricio more uiueret. Terent. Heaut. Ne ineptus, ne proteruus uidear. Cic. 5. de Finib. Motus, quales proteruorum hominum, aut mollium esse solent. Ouid. 6. Damaret nati facta proterua pater. Ouid. in Ibia. Oculi proterui, Ouid. epist. 16. Manus proterux, Ouid. 12. Venti proterui, Hor. 1. Car. Hinc Proterue, petulanter, procaciter, superbe. Ouid. 1. Amo. ele. 4. Multa miser timeo, quia feci multa proterue. Ter. in Hecy. Proterue iracundus es. Legitur & Proteruiter, Ennius. Pancratiaste, ut citat Noni. Quis est, qui noctis foribus tam proteruiter insultat?
- PROTESILAVS**, unus ex Græciæ principibus, qui ad bellum Troianum profecti sunt. nam quamuis audiuisset auatibus, se primum omnium in bello Troiano periturum, si eo proficisceretur, contemptis nihilominus uaticinijs, una cum cæteris ducibus profectus est. cumque omnium primus & nauis terram exisset, & in Hectorem incidisset, primus Græcorum omnium ab illo est interfectus: unde non sine omine quodam, & futuræ mortis prælagio Protesilaus uidetur appellatus. Ausonius. Protesilæ tibi nomen sic fata dederunt, Victimam quod Troiæ prima futurus eras.
- PROTEVS**, [Proteo.] per duas syllabas, *πρωτοῦς*, deus marinus fuit, ut poetæ fabulantur, Oceani & Tethyos filius, Neptuni phocas in mari pascens, idemque uaticiniorum peritissimus, & in quamlibet formam sese transmutans, quem sic describit Virg. 4. Geo. Est in Carpathio Neptuni Gurgite uates Cæruleus Proteus, magnū qui piscibus æquor. Et iuncto bipedum curru meritur equorum. Hic nunc Emathia portus, patriamque reuifit Pallenem, hunc & nymphæ uen eramur, & ipse Grandæus Nereus nouit namque omnia uates, Quæ sunt, quæ fuerint, quæ mox uetura trahuntur: Fuit item Proteus Aegypti rex, patria Memphis, qui Pheroni in regnum successit, regnauitque belli Troiani temporibus. Herod. 1. 2. Quæ uero de Protei mutabilitate poetæ sunt commæti, ab Aegyptiorum regum consuetudine uidentur emanasse, illis. n. teste Diodoro, mos erat aut leonis, aut tauri, aut draconis priorem partem in capite ferre, insignia principatus, quandoque uero arborem, aliquando ignem, quandoque redolentia supra caput unguentum. Hæctum ad decorem spectabant, atque ornatum: tum stuporem ac superstitionem quandam adspicientibus iniiciebant. unde factus locus fabulæ, Proteum in ea omnia, quæcumque capite gerabat, solere transformari.
- PROTINVS**, [Dis subito. Gal. Soudainement, subit, incontinent, tout desuite. Hiss. Lægo.] *ἰωτικα*, statim. Virgil. 4. Aeneid. Protinus ad regem cursu detorquet Iarbam. Quandoque pro deinceps, Idem lib. 3. Georg. protinus aeris mellis coelestia dona Exequar. Quandoque iugiter, continuo, Idem. Traiecto missa lacerto, Protinus hasta fugit. Plin. 1. 5. cap. 9. Originem habet in monte inferioris Mauritanie, lacu protinus stagnante. Quandoque omnino, ut, Cum protinus utraque tellus una foret. Seruius exponit, continua. Ponitur aliquando pro simul: Virgil. 6. Aen. Quin protinus omnia Perlegerent oculis. Aliquando pro statim, Vlpianus. Parui refert, protinus patrono libertus cogatur dare, an per interpositam fideiussoris uel rei personam. Aliquando pro a principio, Celsus. Aliquæ febres protinus a calore incipiunt. Aliquando pro uno eodemque tempore. Virgil. 8. Aeneid. Protinus Arcadia gelidos inuisere fines. Cum autem additur negatio significat non ideo. Quint. Non, & quicquid præcipuum necessario est, sic ad efficiendum oratore maximi protinus erit momenti. Protinam ueteres, dicebant, in eadem significatione: quod & Festus annotauit. Terent. in Phor. Hinc me conijcerem protinam in pedes. Vbi Donatus: Protinam, fuit, & sic Nigidus legit. Protenus uero, per secundam uocalem in penultima, ex Porro, & Tenus compositum, idem ualet quod procul, siue usque in locum longe distitum. Virgil.
- eclog. 1. En ipse capellas Protenus æger ago. Sic enim legit Caper quamuis in uulgatis quibusdam exemplaribus Protinus legatur.
- PROTOCOLVM**, quod breuiter & succincte a tabellione notatur, ut postea per orium, quoties opus sit, latius possit extendi.
- PROTOGENES**, pictor nobilis, patria Caunius. Plin. lib. 35. c. 10.
- ***PROTOGENIA**, Deucalionis, & Pyrrha filia. Et item una ex Erichthæi filiabus.
- PROTOLLOIS**, [Differire, prolongare. Gal. Differer, prolonger. Hiss. Estender en luengo, differir.] *ἀπαλλάω*, differo. Gel. lib. 3. cap. 16. Neque ultra decimum mensem fœtura mulierum protolli potest. Plautus in Caf. Protollo mortem mihi. Ponitur & pro extendo. Idem in Pseud. Magnum protollet.
- PROTRAHO**, [Tirar fuera, prolongare. Gal. Mettre & tirer en auant par force. Hiss. Retraher, traher a fuera.] *ὑποσπῶ*, in lucem, seu in conspectum traho. Liu. 28. Nudi in medium protrahabantur. Cicer. 6. Verr. in conuiuium Sext. Cominium protrahi iussit. Protrahere ad iudicium, Liu. 33. Verum protrahere alicunde. Lucre. libro primo, Protrahere, augere. Val. lib. 1. capitu. 5. Ut rapacissimi uictoris insolentiam dicti timore protraheret. Protrahere, differre. Suet. in Ner. Ut stipendia militum, protrahi ac differre necesse esset. Sen. in Herc. fur. Et longa fame Mors Protrahatur lenta.
- PROTRIMENTA**, rum, dicuntur edulia minutim trita.
- PROTRIPPVM**, pi, p. c. Plin. lib. 14. c. 9. Inter genera potuum ponere de beo protropum. ita appellatur a quibusdam mustum sponte defluens ante, quam calcetur uinx. Col. lib. 12. cap. 27.
- PROTRVDO**, dis, [Spingere. Gal. Pousser en auant. Hiss. Empuxar, reboluer.] impello, quasi porro trudo. Cic. de Fato: Qui protrusit cylindrum, dedit ei principium motionis, uolubilitatem non dedit. Luc. lib. 4. Moles protruditur, atque mouetur.
- PROTRVBO**, as, [Cacciare. Gal. Chasser, getter hors par force, repousser. Hiss. Empuxar.] *ἀπειδῶ*, propello, abigo, arceo. Plin. lib. 11. cap. 16. Apes pigras & ignaues proturbat. Colu. lib. 6. cap. 37. Admissilium calcibus proturbat. Virg. 10. Aene. Telaque conijciunt proturbantque eminus hostem. Liu. 5. Missilibusque saxis proturbare hostes.
- ***PROTRVVS**, uiri Phocensis illustis nomen: qui Massiliam condidit. Plutarchus in Solone auctor.
- PROTRVVM**, pi, in typi uicem formatum. Plin. 1. 35. cap. 12.
- PROUEHO**, is, [Menar longi, menar oltra. Gal. Porter auant, pousser en auant, auancer. Hiss. Lleuar a lexos.] *ὑποσπῶ*, ulterius ueho. Plaut. in Rud. Prouehi: a uelut non quiui miser. Liu. 30. Naues prouectas in altum incendi iussit. Cic. 8. Phil. Agrestes homines inani spe ad aquas usque Puteolanas prouehuntur. Virg. 7. Ae. Cum prouectus equo. Ratem prouehere per freta, Val. 4. Arg. Virg. 3. Ae. Prouehimur pelago uicina Cæraunia iuxta. Prouehi longius in scribendo, uel orando 3. de Fin. Sentio me esse longius prouectum, quam proposita ratio postulat. Paulo longius oratio mea prouecta est: pro Rosc. Com. Virg. 3. Aeneid. Quid ultra Prouehor, & fando surgentes demoror Austris? Cicer. ad Brutum. Sed prouehor amore. Prouectus natus, uergens ad senium. Cicer. in Cato. Colere cœpi non admodum grandem natu, sed tamen ætate prouectum.
- PROUENIO**, [Comparis, uscir fuori. Gal. Venir en auant, apparoir. Fre. Hiss. Acaeser, salir a fuera.] *ὑποσπῶ*, prodeo. Plaut. in Pseu. Qui in scenam prouenit nouo modo, aliquod nouum inuentum afferre addecer. Interdum gigni, nasci. Plin. lib. 9. c. 10. Neque ibi aliud animal prouenit. Aliquando crescere, & felicitate cumulari, Plaut. in Tru. Recte prouenisti. Vnde Prouentus, reditus, & non tantum bonarum rerum, sed etiam malarum. Plaut. Calamitatum, & miseriarum tot prouentus. Prouentus, pro successu. Cæsar. lib. 2. Bel. Ciu. Multum ad hanc rem adiuuat adolescentia superio ris temporis prouentus.
- PROUERBIVM**, bij, [Prouerbio. Gal. Prouerbe, an dit comun. Hiss. El refran.] *ὑποσπῶ*, accommodatum rebus temporibusque adagium, omnium in ore uersans. Et modo est simplex, ut, Obsequium amicos, ueritas odium parit. Modo obscura, & aliud significans, quam uerba exprimere uideantur. ut Equus Seianus. Cicer. 4. Academ. Videtur, ut in prouerbio sit ouorum inter se similitudo? Idem de Senæ. Pares cum paribus, ueteri prouerbio, facillime congregantur.
- PROUIDE**, [Conprudenza. Gal. Auee prouoyance. Hiss. Proueidamente.] *ἐν ὑπονοίας*, caute, prudenter, Plinius libro 10. capit. 33.
- PROUIDEO**, des, secunda syllaba corr. [Antiuedere, prouedere. Gal. Pre uoir de loing quelque chose a uenir. Hiss. Mirar de lexos.] *ὑποσπῶ*, ante, uel a longe aliquid uideo ante, quam sit factum. Plin. Hoc sapientis est, omnia quæ uentura sunt, prouidere. Cicer. lib. 2. de Diuinati. Medicus morbum ingrauescentem ratione prouidet, tempestates gubernator. Quoniam uero ea, quæ prouidemus, si

- mala sunt, aut uitamur, aut emendamus, factum est, ut prouidere, modo uitare significat, siue cauere, ut apud Ter. in An. quæ si nō actu prouidentur, me, aut herum pessumdabunt. Modo prospicere, considerare. Cic. Satis iam omnibus, quæ necessaria erant, prouisum putabant. Prouidere rebus necessarijs, est res necessarias cōparare. Cic. prouidere rei frumentariæ, Cæs. 5. Bel. Gal. prouidere rem frumentariam. Idem 6. Bel. Gal. Prouidere in hyemes pabulum. Plin. l. 8. c. 38. prouisum hoc legibus, id est cautum. Prouisum a dijs immortalibus. Cicer. 2. de Nat. Deo. Prouisus, a, um, Colum. 9. cap. 8. Quibus prouisus, sequitur ut examina delideremus. Prouisus, us, Tacit. lib. 18. Dispositu prouisusque ciuiliu rerum peritus. Prouisio, Cic. 3. Tusc. Multum potest prouisio animi & præparatio ad minuendum dolorem. Prouisor, Horat. in arte: Ut ilium tardus prouisor, prodigus eris. Prouidens, tis, prouidentior, prouidentissimus, prudens, qui præuidet futura, & cauet. Cic. 7. Verr. Obsignat signis amicorum prouidens homo. Idem App. Pulchro lib. 3. Id mihi & ad breuitatem est aptius, & ad reliquas res prouidentius. Plin. ep. 82. Hanc de me fiduciam, prouidentissimi uiri. Hinc prouidentia, prudentia. Cic. Id sapientis est, prouidere: ex quo sapientia appellata prouidentia. Idem 2. de Nat. Deo. Talis mens mundi cum prudentia, uel prouidentia appellari recte possit. Quidam Prudentiam a prouidentia distinguunt, ut Prudentiam dicant in rebus humanis, Prouidentiam in diuinis. Alij prudentiam definiunt, rerum bonarum, & malarum, & utrarumque scientiam: Prouidentia uero per quam futurum aliquid uidetur ante, quam factum sit. Cic. 1. de Legib. Quæ uirtus ex prouidendo est appellata prouidentia. Prouidenter, Cic. de Natu. Deo. Sanctissime & prouidentissime constituta.
- PROUIDVS**, [Prudente. Gal. Diligent. Hisp. Proueido.] *πρόνοος*, prudens, solers, qui non modo præsentia, & quæ ante pedes sunt, sed etiã futura prospicit. Cic. pro Roscio Am. Parum putantur cauti, prouidique fuisse.
- PROUINCIA**, *π*, [Prouincia. Gal. province. Hisp. Prouincia.] *ἐπαρχία*, proprie dicitur regio extra Italiam bello acquisita. Scribit enim Hegesippus, Romanos cum in ius suum uincendo redigerent procul positas regiones, appellauisse Prouincias. Primo omnium Sicilia prouincia est appellata, ut docet Cic. 4. Ver. Ouid. 1. Fast. Redditaque est omnis populo prouincia nostro. Prouinciarum alix consulares, alix prætorix. Redigere autem regiones in prouinciæ formam, nihil aliud est, quam regionem subijcere imperio Romano, & ad eam gubernandam mittere Præfectum. Cic. pro Flacco: Cum prouinciam Asiæ consulari imperio obtineres. Deponere prouinciam, in Pisonem. Translate prouincis munere siue onere. Terent. Phormio. Prouinciam cepisti dutam. Idem Heaut. Huic nostro tradita est prouincia. Cic. 6. Verr. Ferebat grauius illam sibi ab isto prouinciam datam.
- PROUINCIALIS**, & hoc le, [Della prouincia. Gal. De prouince. prouincial. Hisp. Cosa pertenescente a prouincia.] *ἐπαρχικός*, quod ad prouincias attinet: ut Scientia prouincialis, quæ de prouinciarum administratione est. Cic. ad Q. Frat. lib. 1. Negocia prouincialia, ad Attie. lib. 2. Viri prouinciales, Idem ad Q. Fra. lib. 1. Hospitia prouincialia. 4. in Catil. Prouinciales qui ex prouincijs sunt, siue (ut Vlpianus inquit) qui in prouincijs domicilium habent. Prouincialium nomine omnes populo Romano subditi, præter Italicos appellabantur. unde Colum. lib. 5. cap. 4. Caput facit de agri cultura prouincialium uinearum, cum alibi de Agricultura Italicarum scribat.
- PROUINCIALITIM**, per singulas prouincias. Suet. in August.
- PROUIO**, is, duo significat, ait Donat. Ad uidentum ire, & procedere. Terent. in Andr. Prouiso, quid agat Pamphilus. Idem in Eunuchi.
- PROUIVO**, [Viueret.] uitam protraho. Tacit. lib. 5.
- PROUOCO**, as, p. c. [Prouocare, inuitare. Gal. Hucher de loing. Hisp. Llamar de lexos.] *ἐκκαλέω*, ex ædibus, uel ex loco interiori foras uoco. Plaut. in Pseud. Herus si domi est tuus, quin prouocas? Aliquando est in aliquod certamen uocare, siue ludendi, siue lædendi gratia. Hinc prouocare ad pugnam, Prouocare ad certamen, Prouocare in aleam, Prouocare minimo. Hor. 2. Ser. Sary. 3. Crispinus minimo me prouocat, digito scilicet. Solemus enim dicere, nos tantum digito ualere, quantum alius brachio. Liu. lib. 7. Gallus prouocat unum ex Romanis, qui secum ferro decernat. Prouocare aliquem litteris. Cic. Mario tuis amantissimis litteris sum prouocatus. Prouocare aliquem iniurijs. Plin. Iunior in epist. Multis prouocatus iniurijs, numquam tamen ab amicitia recessi. Aliquando prouocare, est maioris iudicis, potestatis uel opem implorare. quod & Appellare dicimus: habetque accusatiuum cum Ad. Cic. Acti. Cum alter senatum prouocasset, alter appellasset tribunos. Aliquando sine Ad. Liu. lib. 3. Ait se prouocare populum, implorare leges de prouocatione. Quint. in 10. elegia. Græcos prouo-
- camus. i. quasi certi de uictoria, in contentionem uocamus. Hinc prouocator, qui alterum ad certamen prouocat. Cic. pro Sextio: Cum alios Samnites, alios prouocatores fecerit. A quo Prouocatorius. adiec. ut Prouocatoria dona militaria, quæ meruit prouocatus. Gel. lib. 2. ca. 11. Populi militaria bona habuit multiuuga in his prouocatoria pleraque. Appellatio autem prouocatioque. inuenit pro remedio aduerfus iniurias magistratum.
- PROUOLO**, as, [Volare, correre uelocemente. Gal. S'enouler, s'enaller hastivement. Hisp. Valar à lexos, correr ligeramente.] *σπορτάω*, auolo, ulterius uolo. Plin. l. 10. Vniuersæ prouolant. Liu. l. 2. Per translationem pro procuro posuit, Inensis hastis prouolant duo Fabij. Idem lib. 3. In locum uicem que consulis prouolat.
- PROUOLVO**, uis, [Rouolgere. Gal. Rouler auant soy. Hisp. Reboluer.] *προκυλάω*, uolueho protrudo. Liu. Ingentia laxa in subeuntes prouoluentibus barbaris. Ter. An. Iam ego hunc in mediam uiam prouolam. Prouoluere se ad genua alicuius, est sese humi supplicem prosternere. Liu. 34. Legati flentes ad genua consulis prouoluntur.
- PROUOLVO**, [Secundo obe. Gal. Selon que, ainsi que. Hisp. Como.] perinde ut, uel ut. Cic. Att. Tuas litteras, pro ut res postulat, expecto. Idem Verr. Pro Thermitani hominis opes se rebant.
- PROXENETA**, *π*, licitator, conciliator, siue interpres duorum inter se stipulantium, aut spondentium, aliumve quemuis contractum, conuentumque inuentum a *προξενέω*, quod est conciliatorem contractuum ago. Martial. lib. 10. Vatiniorum proxeneta fractorum.
- PROXIMO**, [Auicinare.] appropinquo. Cic. de Nat. Deo. Capiti equi proximat Aquarij dextra.
- PROXIMVS**, [Vicino.] superlatiuum sine positiuo, quod modo de loci propinquitate dicitur. Cic. Attic. Proxima est huic municipio Antiacium ciuitas. Et alibi ad eundem: Proximus est uicinus, modo de temporis propinquitate: tam de præterito, quam de futuro. Cic. Furnio; Scilicet id agatur, utrū hac petitione, an proxima Prætor fiat: id est proxima futura. Cic. pro Pōpeio: Qui anno proximo legari fuerunt: id est anno superiore. Modo uicinitatem sanguinis denotat. Idem de Inuen. Quinque tyrannos proximos cognatione necato. Idem in Verr. Cum hæc omnia tuis proximis plana fecero.
- PRUDENS**, [Prudente, saputo. Gal. Prudent, & sage. Hisp. Prudente, sabio.] *πρόβλος*, sagax, prouidus, multarum rerum peritus. Cic. de Ora. Vir natura peracutus, & prudens. Idem de Cla. Ora. L. Torquatus elegans in dicendo, in existimando admodum prudens. Interdum prudens idem est quod sciens, & data opera aliquid faciens. Plautus Capt. Plus insciens fecit, quam prudens boni. Cic. Att. Ne prudens & sciens eo te demittas, unde exitum uides nullum esse. Differunt autem hæc duo, Prudens, & Sciens, secundum Donatum: quod prudens est, qui intelligentia sua aliquid cognoscit, Sciens, qui alterius iudicio rem percipit: id est prudens per se, sciens per alios. Terent. in Eun. Et prudens sciens, uiuus indensque pereō. Omitto prudens, id est sciens, & de industria. Plin. lib. 10. cap. 29. Multa similia, quæ prudens subinde omitto. Prudens pro sciens, cum infinitiuo. Plin. l. 8. c. 31. Euomit fel suum, ad multam medicamenta utile, ite coagula ad comitiales morbos: ob ea se peti prudens. Interdum accipitur pro genaro, perito, docto, unde iuris prudentes dicimus, id est, consultos & peritos iuris. Cic. de Amic. Acilius prudens esse in iure ciuili purabatur. Prudens adulandi. Iuuen. Sat. 3. Cic. de Clar. Orato. Stoici prudentissimi in differendo.
- PRUDENTIA**, *π*, [Prudentia. Gal. Prudence, sageffe. Hisp. Prudentia, sabiduria.] *πρόνοια*, est rerum expetendarum (ut inquit Cic. 1. Officio. fugiendarum uel scientia. idem de Finib. Vt medicina ualeitudinis, sic uiuendi ars est prudentia. Idem de Sen. Temeritas est florētis ætatis, prudentia Senectutis. Prudentiæ insunt ratio, intellectus, circumspectio, prouidentia, docilitas, cautio.
- PRUDENTER**, [Prudentemente. Gal. Prudentement, sagement. Hisp. Prudentemente.] Cic. 5. de Finib. Facit prudenter, qui audire de summo bono uelit.
- PRUINA**, *π*, [Brina, rugiada. Gal. Gelee. Hisp. La elada, o yelo que que ma.] *πράχνη*, a perurendo: quod fruges & uirgulta perurat. Cic. 1. de Natu. Deor. Pars obrigit niue, pruinæ. Virgil. 2. Georgi. id uenti curant, gelidæque pruinæ. Idem lib. 3. Georgi. Stant circumfusa pruinis Corpora magna bouum. Cic. in Catil. Quo pacto Apenninum, atque illas pruinæ, ac niues perferrent.
- PRUNÆ**, [Braxia. Gal. Braise de feu, brasier. Hisp. La brasa, carbon.] *αἰθρακία*, a carboue ita distinguitur, quod illa ardens sit, & uiua, carbo autem extinctus. dicta pruna a perurendo. Vir. 5. Aen. Subijciunt ueribus prunæ, Hor. 1. Ser. Sat. 5. Latum clauum, prunæque bacillum.
- PRUNVS**, ni, [Pruno, fusino.] *κοκκύμυλος*, arbor quæ pruna prouoducit, Collumell. libro 2. capitu. 2. Multa sunt, quæ & dulcem terram

terram, & frumentis habilem significant, ut, ebulum, rubi, pruni siluetres. Virgil. 2. Georg. Prunus lapidosa rubescere corna. Huius arboris fructus Prunum dicitur. Martia. lib. 13. Pruna peregrinae carie rugosa senectae Summe: solent duri soluere uentris onus. Virgil. 4. Georg. Eduramque pyrum, & spinos iam pruna ferentes.

PRURIO, is, [Prurire. Gal. Se demanger. Hisp. Tener comezon.] κνιθουαι, quasi peruror. Est enim prurire proprie libidine scilicet ardere, excrementis spirituosus, sibi per poros exitum quaerentibus. Pla. Pœn. An dentes pruriunt? Idem Mil. Dorsum totum prurit. Prurire item interdum foedae significationis uerbum est, idem significans quod genitalium partium pruritus excitare, & rei uenerae appetitum gignere. Mart. lib. 14. de Puella Gaditana. Tam tremulum crissat, tam blandum prurit, ut ipsum Mastupratorem fecerit Hypolytum: Catul. in Gelliam, Epigram. 83. Quid facit is Gelli, qui cum matre, atque sorore, Prurit & abiectis peruigilat tunicis?

PRURITVS, us, [Prurito. Gal. Demangement. Hispanice. La comezon.] κνιθουαι, sensus leuis mortificationis circa cutem, ad scilicet pendum nos inuitans. Plin. libro nono, capit. 45. Vis pruritus mordax.

PRURIGO, [Prurito,] pruritus. Columel. lib. 7. cap. 5. Plin. lib. 20. cap. 8.

PRUSA, opidum Bithyniae, a Prusa rege, qui cum Cypro bellum gessit ad radices Olympi montis conditum. Str. lib. 12. Quamuis Pl. lib. 5. cap. 32. ab Annibale conditum uelut.

PRUSTAS, adis, urbs Bithyniae, olim Caius dicta, a Prusa rege condita.

PRUSTAS, rex Bithyniae, apud quem Annibal exulauit, postquam uictus a Romanis, tamquam rupti foederis auctor, deposcebatur ad penas. Fuit ante hunc & alter Prusias Bithyniae rex, qui cum Cypro bellum gessit, & Prusam urbem ad Olympum Myrium condidit. Str. lib. 12.

* **PRYMNESIA**, πρυμνησια, urbs Mæoniae in finibus Lydiae, Phrygiae ac Mysiae. Ptol. lib. 5. c. 2.

* **PRYMNOS**, us, πρυμνω, nympha marina, Oceani, & Tethyos filia. Hesiod. in Theogonia.

PRYTANEVM, πρυτανειον, locus erat Athenis in arce, ubi iudices & magistratus habere consilium solebant. In Prytaneo item aedificium publice bene meriti de rep. qui honos Athenis maximus habebatur. Cic. lib. 1. de Orat. Et ut ei uictus quotidianus in Prytaneo publice praebetur.

* **PRYTANIS**, πρυτανις, summus Athenis magistratus erat, qui reipub. administrabat.

P A N T E S

PSALLO, lis, [Cantare. Gal. Canter. Hisp. Cantar.] uerbum est mere Graecum, idem significans quod cano, siue id ore fiat, siue instrumento musico. Vnde Budæus illud Gell. lib. 19. cap. 9. Qui cauerent uoce & qui psallent, interpretatur, citharam pulsarent. Horat. 2. epist. 1. Pinguis, atq. Psallimus, & luctamur Achuis doctus unctis. Idem 4. Carm. Ode 14. Ille uirentis, & Doctæ psallere Chiae: Pulchris excubat in genis. Cic. in Catil. Qui non solum amare, & amari, neque cantare, psallere, sed etiam sicas uibrare, & spargere uenena didicerunt.

PSALMVS, mi, [Salmo,] Latine canticum a ψαλλω, canto.

PSALTERIUM, rij, Latine Organum laudatorium. & est, (ut Hieronymus scribit) in modum quadrati clypei cum decem chordis, sicut scriptum est: In psalterio decem chordarum psallite illi. Idem in expositione Psalmorum sic ait: Psalterium proprie genus organi musici, melius sonans, quam cithara similitudinem habet citharae, sed non est cithara. Inter Psalterium, & Citharam hoc interest, quod cithara deorsum percutitur: Psalterium uero sursum. Et alio in loco: Cithara deorsum habet cauam. Augustinus: Psalterium est organum, quod quidem manibus portatur percipientis, & chordas distinctas habet, sed illum locum, unde sonum accipiunt chordae, illud concavum lignum, quod pendet, & tactum resonat, quia accipit aerem, Psalterium in superiore parte habet. Cithara autem hoc genus ligni cauum & resonans in inferiore parte habet. Cicer. de Harusp. resp. P. Clodius a muliebribus soleis, a strophio, a psalterio, a stupro factus est repente popularis. Quint. lib. 1. cap. 10. Nec psalteria, etiam uirginibus probis recusanda.

PSALTRIA, e, cantrix, quae scilicet instrumento aliquo musico canit: a Latinis Fidicina dicitur, quasi fidibus canens. Terent. in Adel. Isthæc iam penes uos psaltria est: Cic. 3. Tul. Qui in coetum mulierum pro psaltria adducitur.

* **PSAMATHE**, fons apud Thebas. Val. Flac. 1. Argon.

* **PSAMMATHVS**, Laconiae opidum. Steph.

* **PSAMMICHVS**, nomen regis Aegypti. Herod.

PSEÇAS, cadis, [Gocciola. Gal. Vne goutte. Hisp. Gota.] ψευδης, gutta siue stilla dici potest. Appul. de Mundo ex Aristotele, psecaes interpretatur stillicidia. Micæ auri inter arenas lucentes. Psecaes

dicuntur ancillæ quoque quæ delicatarum matronarum capillos medicamento suo conspergunt, a Graecis hoc nomine appellatae sunt.

PSEGMATA, [Fior di rame,] ψευγμα, flos æris, Plin. lib. 34. cap. 13. In æriis officinis & psegmata fit.

* **PSEVDARTACE**, collis Scythiae, post montem sacrum. Steph.

* **PSEVDOCORASIVM**, litus magnum inter Corycium, & Seleucam Isauricam. Steph.

PSEVDOTHIRVM, [Porta segreta,] quasi falsum ostium, Cic. in Ver. & Orosius.

PSEVDORVANA, ædificia, dicuntur a Vitruuio ædificia rustica, urbana elegantia extructa.

PSEVDVLYS, falsus seruus. unde & Plautinae fabulae nomen inditum.

PSILOTHRVM, ψιλοθρον, unguentum depilatorium, quo mulieres uiriq. molliores utebantur, ut corpus glabrum, & laene redderent, a ψιλοω, nudo. Mar. lib. 6. Psilothro nitet, aut arida latet oblita creta. Psilothrum praeterea dicitur uitis alba, quod eius semen & uua uitia cutis in facie detergat, & quasi faciem depilet. Plin. lib. 23. cap. 1.

PSIMMITHIVM, [Cerussa,] quam nos cerussam nominamus. Plin. lib. 22. cap. 18.

PSITTACVS, ci, [Papagallo. Gal. Un papageay, un parroquet. Hisp. Papagaio.] ψιττακος, ψιττακη, auis ex India, aut occidui Oceani insulis, uocem humanam miro naturae artificio exprimens. M. lib. 14. Psittacus a uobis aliorum nomina disco, Hoc per me didici dicere, Caesar aue. De hac aue Appuleius. lib. 2. ad disciplinam humani sermonis facilius est psittacus, glande qui uescitur, & cuius in pedibus, ut hominis, quini digituli numerantur. Non enim omnibus psittacis id insigne, sed illud omnibus proprium, quod eis lingua latior, quam ceteris auibus, eo facilius uerba hominis articulantur, patentiore plectro, & palato. Plin. lib. 10. ca. 42. & Var. 3. de re rust. c. 9.

* **PSOPHIS**, ψωφισ, Arcadiae ciuitas. Oui. 5. Met.

PSYLLI, ψυλλοι, populi Libyae prope Garamantes, a Psyllo rege dicti (ut inquit Plin. lib. 7. cap. 2.) quorum corpori ingens fuit uirus exitiale serpentibus. Scribit Plutarchus, Catonem iter per deserta Libyae facientem, secum Psyllos duxisse, qui morsibus serpentum mederentur, partim ore trahentes uenenum, partim serpentes cantibus medicantes. Meminit horum & Hero. lib. 4. Silius item lib. 1. & Luc. 1. 9. Gel. 1. 16. cap. 11.

P A N T E T

PTERYGIUM, in oculis uocatur neruosa quaedam adnatae membranae ex crescentia, a maiori angulo ut plurimum orta, ad oculi coronam ita procedens, ut interim & pupillam operiat. Plin. l. 34. c. 10. At. Celsus l. 7. Pterygium dixit esse, cum recedit ab ungue caruncula cum magno dolore.

PTISANUM, πτισανον, hordeum decorticatum, uel hordei cremor, siue pultis genus ex farina hordeacea, in quo est maxima uis restaurandi uires, & nutriendi. Plin. l. 18. c. 7. & lib. 2. cap. 25. Latini uocis huius primam syllabam corripunt, altero. f. ex Graeca uoce abiecto. Mart. l. 12. Frumentum milium, ptisanam, fabanq. solebas Venderi.

PTISANARIUM, uas, in quo coquitur, uel tunditur ptisana. Hora. lib. 2. Ser. Sat. 3. Tu cessas agedum sume hoc ptisanarium oryze.

PROLEMAEVS, πολεμαιος, nomen proprium Lagi gregarij militis filij, qui maximæ auctoritatis fuit apud Alexandrum Macedonem. Post cuius mortem Aegypto, & Africa, & magna Arabiae parte potitus, regnauit annis quadraginta. A quo deinceps Aegyptij reges, Ptol. appellati sunt.

PROLEMAIS, maidis, uel maidos, opidum in ora Rubri maris, ad primos elephantorum uenatus, a Ptolemaeo Philadelpho conditum in regione Troglodytarum. Plin. l. 2. c. 73. Est & Prolemais urbs Aegypti apud Strabonem. lib. 17. Item Phoeniciae urbs, Colonia Claudij Caesaris. Plin. l. 5. cap. 19. Harum quinque urbium meminit Hieronymus ad Eustoichium.

P A N T E V

PVBEO, bes, [Esser giouane, cominciar a mandar fuora li primi peli. Gal. Estre en fleur d'age, de douze à quinze ans, commencer auoir barbe. Hisp. Gomenzar a barbas, ser en edad de puberdad.] ψιβω, pubes sum: proprie ad adolecentulos dicitur, qui primam circa pudenda lanuginem emiserunt: quamuis etiam ad alia transferatur: ut, Pubentes herbae, apud Vir. 4. Aen. Vbi Seruius: Pubentes, quia alix sic cae, alix uiridiores leguntur. Idem 3. Geor. Pubentesq. secant herbas. Vbi rursus Seruius, Pubentes, adultas.

PVBESCO, cis, a Pubeo, lanuginem emitto. Virg. 3. Aen. Et nunc aequali tecum pubesceret æuo. Cic. 1. Offi. Herculem Prodicus dicit cum primam pubesceret, exisse in solitudinem. Interdum proficere. Cic. lib. 1. de Nat. Deo. Quibus omnia quæ terra gignat, maturata pubescant. Virg. l. 2. Gc. Hinc omnis largo pubescit uinea foetu, id est exuberat.

- animum reprimat, ne turpiter quid peragat. Cur autem erubescant, quos puduit, causam tradunt Philosophi, quoniam pudofactis sanguis de corde in omnes corporis partes diffunditur, ita ut superficiem occupet. Pudor a uerecundia sic separatur a quibusdam, ut pudor sit rei turpiter acta: uerecundia etiam recte facti, atque honesti. quæ tamen differentia uera non est. Cicer. pro Clu. Ita flagrare cœpit amentia, sic inflammata ferri libidine, ut eam non pudor, non pudicitia non pietas reuocaret. Plin. lib. 11. cap. 37. Pudoris in malis sedes. Ouid. 1. de Arte. Este procul uitæ renes, insigne pudoris. Erant enim uitæ matronarum ornatus. Hor. 1. Serm. Saty. 6. Infans neque pudor prohibebat plura profari. Ouid. epist. 16. Fines transire pudoris. Pudor etiam pro scelere & probro, uel dedecore sumitur. Ouid. epist. 11. Irruit, & nostrum uulgar clamore pudorem.
- PUELLARIS**, & hoc lare, [Fanciullesco. Gal. De filetté. Hisp. Cosa perteneſciente à moça.] a puella deductum, ut a puero puerilis. Quinct. Tum ætate puellari. Plin. lib. 10. cap. 55. Livia Augusta hoc uſa est puellari augurio. Ouid. Faſto. Præda puellares animos oblectat inanis. Puellariter. Plin. epist. 163. Dum se prægnantem puellariter nescit.
- PUELLASCERE**, effæminari. Pacuuius: Puellascunt lasciuia adolescentens. Aliquando reuireſcere, & quasi ad puellarem ætatem re dire. Varro apud Nonium. Veres puellascunt.
- PUELLULA**, æ, dem. a puella. Catul. in epith. Iuliaz. Floridâ ipse puellulam Matris e gremio suæ Dedit. Idem in Mamur.
- PUELLVS**, li, [Fanciullino. Gal. Petit enfant. Hisp. Pequeño moço.] παιδίων, dem. a Puer, paruus puer. Luca. Hic tam formosus tibi, ac te dignus puellus. Sic puella, læ, a puera per diminutionem. Cic. ad Attic. De tutela legitima, in qua dicitur esse puella, nihil usu capi potest. Virg. 4. Georg. Hidrum moritura puella Seruantem ripas alta non uidit in herba. Ouid. 2. Am. ele. 16. Verba puellarum folijs leuiora caducis.
- PUER**, pueri, [Fanciullo. Gal. Enfant, petit garçon, seruiteur. Hisp. moço, à mochacho de edad.] παῖς, tribus modis dicitur, ut ait Paulus de uerbo. signific. 1. puer. Primo cum seruum significamus. Terent. in And. Puerum conueni Chremi. Cicer. ad Qu. Fr. lib. 1. Tu ne id ueritus es, ne ego iracundia aliqua adductus, pueros ad te sine litteris miserim? Secundo, cum puerum contrario nomine puellæ dicimus, marem denotantes. Ouid. 9. Met. Cultus erat pueri, facies, quam siue puellæ, siue dares puero, feret formosus uterque. Et paulo post: Vota puer soluit, cui fœmina uouerat, Iphis. Tertio, cum ætatem puerilem intelligimus. Cic. Bruto. Cæsar is pueri marisifica indoles uirtutis. Virg. 2. ecl. O formose puer nimium ne crede colori. Regij pueri, apud Macedonas uocabantur principum liberi ad ministerium regis electi, ut est uidere apud Liuium 45. Apud antiquissimos erat communis generis: quod & Prisc. annotauit, citans illud ex Liuij Andronici Odyſſ. Sacta puer, Saturni filia. Declinatur & hic Puerus, & hæc Puera: ut Puellus, & Puella. Plaut. in Merc. Tu puere abi hinc intro ocyus. Varro de philoſophia, ut citat Nonius: Properate uiuere pueræ, quas finit ætata ludere, & amare, Veneris tenere leges. Sue. in Calig. Antiqui etiam puellas pueras, ut & pueros puellos diciturunt. Puerulus, li, dem. a puer. Cic. pro Ros. Am. Inter suos omnium delicia rum, atque omnium artium puerulos.
- PUERASCERE**, *πυριάζειν*, dicuntur qui exacta infantia pueritiam inchoant. A quo Repuerascere, in puerilem ætatem reuerti. Cic. in Catohe: Ex hac ætate repuerascam, & in cunis uagiam. Translate accipitur pro delirare, Plaut. in Mer. Aiunt solere eum rursum repuerascere.
- PUERILIS**, & hoc le, [Fanciullesco, puerile. Gal. Puerila, du enfant. Hisp. Cosa pertineſciente à moço.] παιδία, quod est pueri: ut ætas puerilis, apud Cic. pro Archia. Idem ad Att. lib. 14. Acta illa res est animo uirili, consilio puerili. Virg. 5. Aen. Si iam puerile paratum Agmen habet secum. Idem 11. Aen. Tela manu iam tum tenera puerilia torſit. Hinc pueriliter, motu puerorū, sicut Pueriliter blandiri, Liu. 21. Cic. 1. de Fi. Quæ cum res tota ficta sit pueriliter tum nec efficit quod uult.
- PUERILITAS**, atis, [Fanciullezza.] παιδία, inconsiderantia puerilis. Sen. Qui pueritiam eius, siue potius puerilitatem ludibrio habuit. Aliquando pro ipsa pueritia. Varro de liberis educ. Velim usu magno puerilitatis formulam audire.
- PUERITIA**, iæ, [Pueritia, fanciullezza.] Gal. Enfance. Hisp. Edad del moço, mocedad.] *πυριεία*, ætas puerilis. Cicer. Licinio lib. 5. Qui me a pueritia sua semper obseruauit. Quandoque pro puritate, siue castitate, quod & Nonius annotauit, citans illud Varronis ex lib. 1. Rer. hum. Quæ pueritia est infrequens polluta. Vide tamen, num potius ibi puritia legendum sit.
- PUPERERA**, peræ, [Donna di parto. Gal. Vne acouchee femme qui a enfant. Hisp. La parida mujer que pario.] *πυριερα*, mulier quæ recens peperit. Terent. in Ad. Multo rectius est, Quem illam pupereram nunc duci huc per uiam ægrotam. Pupererus, ra, rum, ut uerba
- puerpera. Ouid. 18. Meta morph. Admonitque manus, & uerba puerpera dixit.
- PUPERERIVM**, perij, [Dolore del partorire. Gal. Enfantement ou le temps d'enfanter, accouchement. Hisp. El parto, d dolor de mujer parida.] *πυριερα*, uilius, & dolor parientis, uel etiam tempus ipsum, quo parit mulier, quæ uel post partum ex dolore decumbit. Plin. libro 28. capit. 8. Lingua adalligata pericula puerperij tolli. Aliquando proles ipsa. Gell. Scriptum fuisse constat numerum puerperij, id est puerozum. Sueton. de Calig. Cum qualiscumque partus, sine ullo sexu discrimine pupererium uocitetur. Plin. lib. 18. capit. 29. In lacte puerperium necat. Idem lib. 7. capit. 11.
- PUGIL**, pugilis, *πυγίλης*, qui pugilatu decertat: nomen a pugna siue a pugnis deductum. Cic. de Cla. Orat. Pugiles in exercitiis, Solem ferre non possunt. Idem 2. Tus. Pugiles castibus contusi, ne ingemiscunt quidem. Hor. lib. 2. epist. 1. Media inter carmina poscunt Aut ursum, aut pugiles. Pugilatus, us, pugilum certamen. Plaut. in Capt. Hic homo pugilatum incipit. Plin. 8. c. 21. Eundem certasse in pugilatu. Pugilatio, Idem Cic. 2. de leg. Corporum certationes cursu, & pugilatione, luctatione.
- PUGILICE**, pugilum more. Plaut. in Epid. Valet pugilice, atque athleticæ. Summam enim tam athleticæ, quam pugiles corporis roborem coram impendebant.
- PUGILLARES**, rium, masc. ge. uel Pugillaria, rium, neut. gene. *πυγίλων, πυγίλων*, tabellæ cereæ, uel lignæ, siue alterius materis, in quibus stylo scribimus: dicitur quod pugno comprehendantur, uel a pungendo, quod stylo in his pungendo scribatur. Plin. lib. 13. cap. 11. Pugillarum usum fuisse etiam ante Troiana tempora, inuenimus apud Hom. Catul. de Aeme. En negat mihi uera reddituram Pugillaria. Legitur & Pugillar. in singulari num. Aufon. Bipatens pugillar expedit. Varijs autem nominibus dicebantur pugillares apud ueteres, Duplices, Triplices, Quintuplices. Erant, & Citrei, Eboris, Membranei dicti, ex citro, ebore, membranis confecti.
- PUGILLARIS**, & hoc re, quod pugillum, siue pugnum implere potest. Iuuen. Saty. 12. Nec pugillares defert in balnea raucus Testiculos.
- PUGILLATORIVS**, a, um, [Da pugno,] quod pugno percutitur: ut Follis pugillatorius, maximum pilæ genus, quod spiritu inflatur, & pugno percutitur. Plaut. in Aul. Ego te follem pugillatorium faciam.
- PUGIO**, nis, [Pugnale. Gal. Vn poignard. Hisp. Pñal.] *πυγιον*, breuioris gladij genus est, recte Nonio, ita dictum, quod pugno facile apprehendatur, uel quod eo punctum pugnetur, ut inquit Festus. Frontinus lib. 2. Stratag. Sertorius barbarum pugione traiecit. Pugionem plumbeum uocat Cicer. Inualidum argumentum lib. 4. de Finib.
- PUGIUNCVLVS**, li, [Pugnaletto,] paruus pugio. Cicer. Hispaniensem pugiunculum Cn. Pisonem appellat. Idem in Orator. In ijs quibus ut Pugiunculis uti oportet, breuitas facit liberioris pedes.
- PUGNA**, pugna, [Pugna, battaglia. Gal. Combat. Hisp. Pelea, d batalla.] μάχη, prælium, dimicatio, certamen. quod nomen a pugno deductum existimat Donatus. Nam ueteres, inquit, ante usum serri, & armorum, pugnis, de calcibus, & mortibus certabant. Virg. 3. Geo. Ardentes accingar dicere pugnas. Idem lib. 8. Ae. Quem, si fortuna sequatur, Euentum pugna cupiat. Idem 12. Aen. Ille ubi se nullo iam cursu euadere pugna posse. Cic. pro Muræ. Ex omnibus pugnis, acerrima uidetur illa, quæ cum rege commissa est, & summa contentione pugnata. Cicer. 3. in Cati. Interuentu Pontini atque Flacci pugna, quæ erat commissa sedatur. Quandoque apud poetas pro itupro ponitur. Terent. Eunuc. Dabit hic aliquam pugnam.
- PUGNAX**, pugnacis, [Bellicoso, guerriero. Gal. Aspre au combat, aspre à combattre. Hisp. Hombre que mucho pelea.] *μάχιμος*, bellicosus. Cicer. in Anto. Centurio pugnax, & lacertosus. Interdum uehemens & pertinax, Cicero 1. de Orato. Carneades dicere solebat, me sibi perfacilem in dicendo, te perpugnacem in disputando esse uisum. A quo Pugnator, Pugnacissimus. Plin. lib. 22. capit. 21. Gallinaceos pugnaciores fieri putant. Cicero de Cla. Or. Huius oratio pugnator uidetur. Pugnax exordium dicendi efficit & uehemens. 2. de Orat. Hinc pugnacitas, pugnandi uicinitas. Plin. lib. 10. cap. 33. Perdices capiuntur pugnacitate eiusdem libidinis. Pugnaciter, constanter. Cicero 4. Aca. Certare cum alijs pugnaciter. Quinc. lib. 9. c. 4. Acriter erit, pugnaciterque dicendum. Hinc perpugnax. unde apud Cic. 1.1. de Orato. Perpugnacem in disputando.
- PUGNACVLVM**, li, [Forte, fortezza. Gal. Bouleuers, Hispanice. La torre para defender.] propugnaculum, locus munitus, ex quo hostilis uis arceatur. Plaut. in Mil. Deturbabo illum de propugnaculis.

- PUGNO**, pugnas, [Combatter, guerreggiare. Gal. *Combatre*. Hisp. *Pelear*.] μάχη, dimico, pugnam committo: referturq. ad animata: ut Pugno cum hoste. Plaut. in Amph. Cum pugnant illi maxime, ego fugiebam maxime. Cicer. pro Balbo: Qui cum hoste nostro conserui in acie sæpe pugnant. Pugnare pugnam, id est manus conferere. Cicer. pro Muræ. Interdum pugnare accipitur pro contendere, certare. Cicer. 2. de Natur. Deor. Videatur Epicurus de Dijs immortalibus non magnopere pugnare, id est, de Dijs non ualde laborare. Terent. in Prol. Hecy. Pugnare de locò. Pugnare secum, uel inter se ea dicuntur, quæ inter se sunt contraria, Qui in libro 3. cap. 10. Hæc quæ tantum inter se pugnant, plerumque nominibus deflecti solent. Horat. in Ser. Quid mea cum pugnat sententia secum? Pugnare, pro conari. Ouid. 1. de remed. Pugnare in aduersas ire natator aquas, in qua significatione accusariuum admittit Cic. App. Pulchro: Illud pugna, atque enitere, nequid mihi temporis prorogetur. Idem 1. de Nat. Deor. Illud uide pugnat te. Pugnaueris ueteres dicebant, pro strenue te gesseris. Terent. in Adolph. Istam pugnaueris una illuc mecum hinc abstraham. M. Pugnaueris. Vbi Donatus: Pugnaueris, id est magnam rem gesseris. Habet autem hoc uerbum uarias constructiones. Dicimus enim pugno in hostem, aduersus hostem, cum hoste, & apud poetas, Pugno hosti. Pugnare, impersonale. Cæsar. 4. Bell. Gall. Cum ab hora fere quarta usque ad solis occasum pugnaretur. Cicer. 2. Off. Cum male pugnatum apud Caudium esset. Item pugnatur, Passiuum: ut, Hoc pugnatur, pro hoc conceditur. Cicer. pro Rosc. Ame. Hoc solum hoc tempore pugnatur, ut ad illam optimam prædam damnatio Sext. Roscij uelut cumulus accedat. Pugnans Ouid. 13. Meta. Ego Telephon hasta Pugnante domui. Interdum migrat in nomen, idemque significat quod 1. de Finib. Pugnantius & contrarius, siue repugnans, ut, Pugnanti studia. Cicer. 1. de Fin. Pugnantius & contrarijs studiis consilijs que semper utens, nihil quieti uidere, nihil tranquilli potest. 1. Tusc. Pugnantiæ te loqui non uides? Pugnatus, a, um. Sallust. in Iugur. Quæ negotia multo magis, quam prælio male pugnatum a suis, regem terrebant. Hora. 3. Carin. Ode 19. & pugnata sacro bella sub Ilio. Vir. 8. Aen. Pugnataque uis, pugne bella.
- PUGNVS**, purni, [Pugno. Gal. *Le poing*. Hisp. *El puño de la mano cerrada*.] ῥοπή, manus clausa, & in condylo contracta. Terent. in Adolph. Ctesiphonæ pugnibus miserum usque occidit. Vbi Donatus: Aut pugnis, a pugna est dictus: aut ab illo pugna. Quidam a Græco ῥοπή, deducunt, quod et inter cætera pugnum significat. Cic. in Ora. Cum prefferat digitos, pugnamque fecerat, dialecticæ aiebat eiusmodi esse. Cato c. 82. Sphæras pugnum altas facito. Hoc est ad crassitudinem unius pugni. Cic. in Para. Verbis contentum inter nos, non pugnis. Vir. lib. 11. Aen. pectora nunc sedans pugnis, nunc unguibus ora.
- PULCHER**, chra, chrum, [Bello. Gall. *Beau, honneste*. Hisp. *Bello d'hermoso*.] κάλλος, formosus, uenustus. Cic. 5. Tusc. nec pulchros administratores aspiciat, nec plenum artis argentum. Ibidem: Suum cuique pulchrum est. Sunt qui pulchrum a pollendo dictum putent, quasi poltrum, quod forma pollent pulchri. Illud certe uel Ciceronis testimonio constat, nomen hoc antiquius sine adspiratione scribi solere, quamuis perpetuo deinde usu effectum sit, ut eam receperit. Eius deminutiuum est Pulchellus, a, lum. Cic. Att. lib. 10. Surgit pulchellus puer. Interdum pulcher sumitur pro bono, ut Bonum pro pulchro. Gell. lib. 19. cap. 8. Ni quid contra ea dicis poetarum pulcherrime, quo & te purges, & non esse id iudicium demonstras: id est, optime. E conuerso bonam formam pro pulchra dicimus, quemadmodum & Malam, pro deformi. Terent. And. 5. Bona fortassis. Interdum pro fortè. Virgil. lib. 7. Aen. Satus Hercule pulchro Pulcher Auentinus. ubi uide Seruium. A pulchro fit comparatiuum Pulchrior, & superlatiuum Pulcherrimus. Virg. lib. 9. Aen. Quo pulchrior alter Non fuit Aeneadum. Cic. de Senect. Vna quid potest esse tum fructu lætius, tum aspectu pulchrius? Virg. 6. Aen. Teucris pulcherrima proles. Cic. fam. lib. 1. ep. Cum in senatu pulcherrime, staremus, pro, honestissime.
- PULCHRALIS**, [Bello,] antiqui dixerunt pro pulchro, teste Festo. Ennius: Pulchralibus Indis.
- PULCHRE**, [Ortalimentis. Gal. *Gentement, bien, & honnestement*. Hisp. *Hermosamente*.] κάλλος, præclare. Plaut. Amph. Optime optimum optimam operari das, datam pulchre locas. Cic. lib. 10. Epist. Lepidum pulchre noram. Pla. in Merc. Pulchre ædificatas arbitror. Aliquando pro sapienter, interprete Donato. Terent. in Eun. Dixi pulchre, numquam uidi melius consilium dari. Aliquando pro ualde, fortiter, nimis, inquit Donatus. Ter. in Eun. At dum accubabam, quam uidebar mihi esse pulchre sobrius.
- PULCHRITAS**, [Bellezza] antiqui dixerunt pro pulchritudine, ut annotauit Nonius, citans illud Cæcilij, Dij boni quid illud est pulchritatis?
- PULCHRITUDO**, nis, [Bellezza. Gal. *Beauté*. Hisp. *Hermosura*.] κάλλος, species, uenustas, decor, elegantia: & ut Cic. lib. 3. Tus. inquit, quædam apta figura membrorum cum coloris quadam suauitate. Cic. 1. Offic. Pulchritudo corporis apta compositione membrorum mouet oculos, & delectat hoc ipso, quod inter se omnes partes quodam lepore consentiunt.
- PULEGIUM**, gij, [Puleio. Gal. *Polio*. Hisp. *Poleo*.] γλήκων, herba hortensis est nota. Col. 1. 2. ca. 5. Pulegij surculis fumigetur: ea res uidetur prohibere pituitam legitur & Puleium. Cic. lib. 1. de Diu. Puleium aridum florescere ipso brumali die. Accipitur per translationem pro suauitate sermonis. Cic. ad Tironem lib. 6. Cras expecto Leptam, etenim ad cuius rutam pulegio mihi tui sermonis utendum est.
- PULLEX**, cis, [Pulice. Gal. *Vne pulce*. Hisp. *La pulga*.] ψύλλα, uermiculus notus, inde dictus, quod ex puluere generetur. Plin. lib. 30. ca. 10. Aliud est cuculo miraculum non gigni pulices ubicunque spargatur.
- PULVICOSVS**, a, um, [Pleno di pulci,] pulicibus plenus. Columell. lib. 7. cap. 3.
- PULLARIVS**, [πυλδαρός,] qui e pastu pullorum captat auspicia. Liu. lib. 10. Pullarius auspicium mentiri ausus, tripodium soligitium nunciari iussit Consuli. Cic. 2. de Diu. Attulit in cauea pullos, qui ex eo nominatur Pullarius.
- PULLASTER**, [Pollo, pollastro. Gal. *Poulin, poulain*. Hisp. *Pollo, d'pollino*.] ὀρνιθάριον, & pullastra, significant gallum, siue gallinam adulescentem. Var. lib. 3. de Re rust. cap. 9.
- PULLIATIO**, τόκος, τῶν ὀρνιθῶν, accipitur pro fœtura pullorum, quæ & Pullio dicitur. Col. lib. 8. cap. 5.
- PULLATVS**, [Vestito di nero,] μελανέμων, pulla ueste indutus, hoc est lugubrem habitum ferens ex parentum morte, uel alia quauis ratione, qui & Atratus dicitur. Qui mos a Lydis cœptus est. Cic. in Vatinium. Quis umquam cœnauit atratus cum ipse epuli dominus Quintus Arrius albatuisset? Quandoque pullatus accipitur pro uiliori persona siue rudi, & imperita, translatione sumpta a spectaculorum consuetudine, in quibus lautiores candidis togis spectabant (ut non uno in loco indicat Martial.) tenuiores, sanxibus mutandæ togæ copia non erant, nigris. Suet. in An. Sanxitque ne quis pullatorum media cauea federet.
- PULLICENVS**, [pollicino, pulcino,] a quibusdam usurpatum est pro pullo gallinaceo. Aelius Spartianus de Alexandro Seuero: Seruos habuit uectigales, qui eos ex ouis & pullicenis, & pipionibus alerent.
- PULLICTES**, ei, ipsa pullatio. Col. lib. 8. ca. 10. de uirtute.
- PULLIGO**, pulliginis, pulvis color. Plin. lib. 8. c. 48. Fuluas lanas Tarentum habet, & alias suæ pulliginis.
- PULLINVS**, pullina, pullinum, πωλιως, quod est pulli, unde pullini dentes, quos primum equi iaciunt. Plin. lib. 8. cap. 44.
- PULLULASCO**, scis, [Germogliare,] βλαστῶ, germen emitto. Col. lib. 4. cap. 21.
- PULLVLVS**, [Germogli. Gal. *Surgeons despiants*. Hisp. *Pimpellos*.] βλάστη, stolones sunt, (ut quibusdam placet) ex arborum radicibus enascentes. unde & Pullulare dictum putant pro stolones, siue germen emittere. Plin. lib. 17. cap. 10.
- PULLVLIO**, las, [pullulare, germogliare. Gall. *Pulluler*. Hisp. *Nascer y crecer*.] fœtifico, quasi pullo, id est stolones emitto. nam Pullulare, dicitur arbores, cum a radice nouæ plantæ surgunt. Virg. 2. Geo. Pullulat ab radice alijs densissima silua. Plin. 1. 17. cap. 10. Natura & plantaria demonstrat, multarum radicibus pullulante sobole densa & pariente matre quos enecet. Hinc expullulo, extra pullulo. Col. lib. 3.
- PULLVS**, pulli, [Parto. Gal. *Vn jeune coq, cochet*. Hisp. *Pollo grande*.] a Puellus, per syncopen. significantur autem hoc nomine quorum libet animalium fœtus, ut, Pullus equinus. Virg. lib. 3. Geo. Continuo pecoris generosi pullus in aruis, Altius ingreditur. Iuue. Sat. 13. Nos uiles pulli, nati infelicibus ouis. Pullus ranæ. Horat. lib. 2. Serm. Quinetiam prisca pullos dicebant suos catamitos, unde Qu. Fabius, cui Eburno cognomen fuit ob candorem, quod eius naris ita esset fulmine, pullus Iouis appellatus.
- PULLVS**, [Fusco. Gal. *Gris enfusca*. Hisp. *Negro*.] φαιός, fuscus, in nigrum uergens, cuiusmodi est color terræ, qui & Bæticus dicitur, siue Hispanus. Virg. lib. 3. Geo. Ne maculis, infuscent uellera pullis, id est, nigris, inquit Seru. Tib. lib. 1. eleg. 2. Concidit ad magicos hostia pulla deos. Hoc colore olim in luctu utebantur. Cic. in Vatinium. Id a te scire cupio, quo consilio feceris, aut in pulpo Q. Arabij cum toga pulla accumberes. Putre solum, & pullum, Columella in præfat. lib. 1.
- PULMENTARIS**, & hoc care, quod pertinet ad pulmentum. Plin. lib. 18. cap. 12.
- PULMENTARIVM**, rij, proprie puls, uel cibus in modum latis factus:

- Puls**: quamquam & generalius pro quouis obsonio sumitur. ait enim Plin. lib. 18. cap. 8. primum in Latio cibum pultem fuisse, non panem, argumento id esse, quod pulmentaria pro cibis sua etiam aetate dicerentur. Col. l. 1. cap. 3. Satureia inutilis ad pulmentaria condenda. Hor. 2. Ser. Sa. 2. Tu pulmentaria quaere Sudando. Vnde pulmentaria. Perfrus Sat. 3.
- PULMENTVM**, *ἄρτομα*, puls, uel aliud cibarium ad modum pulvis factum. Plau. in Cur. Pulmentum ei eripuit miluius. Hor. 1. epist. 29. Pulmentum laboribus empta.
- PULMO**, onis, [*Palmone*. Gal. *Le poumon*. Hist. *El pulman*, *liniano*.] *πυλωμων*, uiscus spongiosus, corporis totius secundum cor nobilissimum, ad ungulae bubulae similitudinem dissectum, foliis modo spiritum attrahens eundemque reddens, caloremque nativum leniter refrigerans. Perfrus Sat. 1. Grande aliquid, quod pulmo animae praeparat largus anhelet. Apud ueteres saepius pluraliter Pulmones dicebantur. Plaut. in Cur. Pulmones distrahuntur, cruciatur cor. Cic. 2. Tuscul. Virgens grauer pulmonum haurit spiritus. Pulmo item piscis genus sensu carens. Plin. lib. 9. cap. 47. & lib. 17. cap. ultimum.
- PULMONARIVS**, 2, um, [*Chilba inflammato il pulmone*. Gal. *Mal au poumon*. Hist. *Trese de linianos*.] *ἄσπερ μοινοσ*, pulmonis inflammatione laborans, quam & febris acuta, & difficultas anhelitus solent comitari. Col. 7. ca. 5. Quem pulmonariam similiter ut suem curari oportet. Pulmonaria item herba est, quam nonnulli Peppanum appellant, buglossi folio, sed promisso magis, atque leuiore, colore quoque diluore, albicantibus maculis notato, ad similitudinem p. monis unde & nomen accepit.
- PULMONEA**, poma quaedam pulmonis instar tumentia. Plin. lib. 15. cap. 14.
- PULPA**, [*Palpa*. Gal. *Poulpe*, *chair sans os*. Hist. *La pulpa*, *carne sin hueso*.] *μῦς*, pars carnosa in corpore animalis, quam & musculum appellant. Mart. lib. 3. Et pulpam dubio de Pecafone uoras. In arborum quoque carne pulpae dicuntur, meatuum quidam discursus uenis similes, nisi quod uenae altiores, candidioresque sparguntur: pulpae fissilibus insunt. Plin. lib. 16. c. 38.
- PULPAMENTVM**, *τι, προσάσπιον*, a pulpa deductum: carnes deliciores, alia uel lautiora obsonia. Terent. in Eun. Tu te lepus es, & pulpamentum quaeris. Vide Lepus.
- PULPITVM**, [*Pulpito*. Gal. *Pulpitre ou chaire*. Hist. *El pulpito*, *ò predicatorio*.] *λυγρον*, locus editor in orchestra, in quo chorus tragaediarum, & Comediarum, quod ad Comediae chorum habuerunt, caeterique personam non habentes, fabulae subscriuebant, histrionibus in scenam, abditis, populum gesticulatione retinebant. Pli. epist. 90. Ludibria scena & pulpito digna. Ponitur etiam pro soggetto, id est pro quocumque edito loco, huc cathedra. Suet. de Cla. gram. Repeto quendam post meridiem remotò pulpito declamare solitum.
- PULS**, *τις, πάτος*, cibi antiquissimi genus ex farina, & aqua constans, additis interdum ouis, melle, uel caseo. Plin. lib. 18. c. 8. Pulte, non pane, longo tempore uixisse Romanos manifestum est, quoniam inde Pulmentaria hodie quoque dicuntur. Porro quod ad uocis huius etymon attinet, Festus uidetur inuere, a Pullis Pultem appellari, quod pullarum, ut tripudium solitimum facerent, hoc potissimum cibi genere pullos pascerent.
- PULSO**, [*Sbattere*, *percuotere*. Gal. *Poulsen*, *benrter*. Hist. *Herir*.] *κόπια*, frequen. a pello significat saepe percussio, uerberatio. Cic. 6. Ver. Li. & ores ad pulsandos uerberandosque homines exercitissimi. Terent. in Adolph. Ouid. hoc ostium pulsauit? Virg. 4. Aeneid. Cui nubibus atris Pini ferum caput & uento pulsatur & inbri. Transfertur & ad animum, Plaut. in Epid. In unum multa confluunt, quae meum pectus pulsant. Interdum uiolare, ledere, Virgil. lib. 12. Aeneid. Pulsatos referens infecto foedere diuos. Pulsari item, dicuntur fides, uel instrumenta musica, cum chordae digitis, uel pleatro atrectantur, ut sonum edant. Virgil. 6. Aeneid. Iam pectine pulsat eburno. Campana quoque pulsari dicitur, cum aut restibus, aut pedibus impulsa, aut malleo ista sonitum reddit. Pulsans, *tis*, Iuuen. Sat. 9. Et cum iusore catello Cymbala pulsantis legatus fiet amici. Virgil. lib. 3. Georg. corda pauor pulsans. Pulsatus, *ta*, tum. Plin. lib. 12. cap. 9. Pulsare fluctibus arbores. Aequor pulsatum remige, Ouid. 3. de Pon. Saxa pulsata. Virgil. 3. Aeneid. Pulsandus, *a*, um, ut Area pulsanda equis. Ouid. 3. Am. eleg. 14. Pulsatio. Liu. 31. Pulsator, Valer. Flacc. 5. Argo. citharæ pulsator Apollo.
- PULSUS**, huius pulsus, [*Pulso*, *battimento*. Gal. *Poulsment*, *batement*, *chassement*. Hist. *Empuon*.] *δωσις*, ictus impulsio. Cic. 1. Tuscul. Inanimatum est omne, quod pulsus agitur externo. Idem 1. de Or. Impetus, pulsusque remorum. Virg. 12. Aen. Pullusque pedum tremmit excita tellus. Pulsus item a medicis appellatur motus arteriarum ex spiritus reciprocatione, & ex systole diastoleque cordis proficiens. Plin. li. 11. ca. 37.
- PULTARIVS**, *rij*, uasculum culinarium, in quo puls decoquebatur. Celsus: Si cetera defecerint, pultarius oris compressioris ei rei commode aptatur. Plin. l. 7. c. 53. Edita coena calidam potionem in pultario poposcit, Col. lib. 2. cap. 43. Vix sic in pultarios condi debent, ne quae partes uasa contingant.
- PULVICULA**, *la*, deminutiuum a pulve. Columel. lib. 8. cap. 11. Plin. lib. 26. cap. 8.
- PULTO**, as, [*Percuotere*.] *κόπια*, pulso, fit a supino pultum, quo antiqui utebantur. Terent. Cesso iam pultare ostium.
- PULVEREVS**, 2, um, [*Pulueroso*, *di puluere*. Gal. *Pouidremx*, *de pouldre*. Hist. *Pa. Cosa de puluo*.] *κονισαλεως*, ex puluere: ut, Nubes pulucrea, id est ex puluere moto excitata. Virg. 8. Aen. Stant pauidæ in muris matres, ocularis sequuntur Puluerem nubem. Nonnumquam idena quod puluerulentus, puluere plenus. Ouid. 7. Met. Pulueramque trahens per summa cacumina palam. Aequor puluereum. pro arena, in qua pugnatur. Stat. 11. The.
- PULVERULENTVS**, 2, tum, [*Pulueroso*.] *κονιροπόδης*, puluere plenus. Cic. Att. l. 5. Iter conficiebamus aestiuola & puluerulenta uia. Virg. 12. Aen. Versique uicissim puluerulenta fuga Rutuli dant terga per agros. Mart. lib. 3. Est illic coniunx, quae te, manibusque sinuque Excipiet, uel si puluerulentus eas. Varro lib. 3. de re rust. c. 16. Pilo lae, & horridae, aut puluerulentae.
- PULVERO**, *ras*, [*Rasur in puluere*, *puluerizare*. Gal. *Pouluerizer*, *pouldrir*, *mettre en pouldre*. Hist. *Haer puluo*, *en puluerar con puluo*.] *βωλοιοπέω*, idem quod occo, id est, glebas maiores comminuo; & in puluere rem soluo. Col. lib. 11. cap. 2. Priuquam uineae puluerentur, si perexilis est, uel rata ipsa uitis, lupini modij tres, uel quatuor in singula iugera sparguntur. Hinc Pulueratio quae est genus culturae (ut inquit Seruius in 2. Geo.) Quo imminuta glebae uitiibus applicantur. Colum. lib. 11. cap. 2. Pulueret, Plau. dixit pro puluere plenum sit, ait enim, Venus uentura est nostro, nolohic pulueret.
- PULVINAR**, *natis*, [*Gnanciale*.] *προσκεφάλαιον*, quo dormientium capita suffulciuntur, dictum, quasi pluminar, eo quod ex plumis soleat confici. Utebantur autem puluinariis potissimum laucissimi quique, praesertim in lecto coniugali, quo factum, ut puluinari figurate pro eiusmodi toris accipiatur. Iuu. Sat. 6. Fumoque lucerna Foeda lupanaris tulit ad puluinari odor. Oui. lib. 2. de Pto, el. 2. Incolumis coniu sua puluinaria seruat. Sedentibus quoque puluinaria subijci solent. Oui. li. 1. de Arte: Fuit utile multis Puluinari facili composuisse manu. Loquitur autem de ijs officijs quae in circo spectantibus mulieribus ab amatoribus praestari confueuerunt. Puluinaria item in templis dicebantur lectuli dijs dicati in quibus illorum simulacra solent reclinari. Cic. pro domo: Aram, & aediculam, & puluinari saxo sacro dedicauit. Ouid. 14. Metam. Et puluinariibus altis Dignior est. Sternebantur autem hi lectuli quoties decreta erat supplicatio: unde & Lectisterium nuncupatur. Liuius: Curatum lectisterium, & per triduum habitum, & puluinaria in conspectu fuere Ioui & Iunoni, alterum Neptuno & Mineruae, tertium Marti & Veneri. Abusue tamen Puluinaria pro templis ipsis dicuntur. Inde apud Liuium legitur ad omnia puluinaria sacrificatum fuisse. Cic. in Cat. Ad omnia puluinaria supplicatio decreta est.
- PULVINARIVM**, *rij*, puluinari, quod capiti substerni, aut sessuro subijci solet: item lectus, qui in templis sterni consueuit. Liu. 2. Coruum in aedem Iunonis deuolasse, atque in ipso puluinario confedisit.
- PULVINATVS**, *ta*, tum, ad similitudinem puluini. Plin. libro 15. cap. 22. Proctis operimento puluinati primum calcis, mox ligni putaminis. Idem libro 17. cap. 22. Puluinatis a deuxitate labris.
- PULVINVS**, *ni*, [*Gnanciale*, *letto*. Gal. *Petit oreiller*, *petit clouer*. Hist. *Perqueña almohada*.] *προσκεφάλαιον*, idem quod puluinari. Quandoque accipitur pro lecto. Cic. in Ver. act. 7. Lectica hexaphoro ferebatur, in qua puluinus erat perlucidus. Appuleius. Quattuor eunuchis puluinis compluribus, uento tumentibus, pluma delicata, terrestrem nobis cubitum perfstrunt. Puluini item dicuntur, qui fellis, scamnisue imponuntur, quo mollior sit sessio, plumis, lana, uel tomento facti. Cic. Trebatio: Sella tibi erit in ludo, eam puluinus sequetur. Iuuen. Sat. 3. De puluino surgat equestris. Puluinus item in hortis dicitur terra eminentis, seu protuberans inter duos sulcos. Plin. lib. 19. cap. 14. Col. lib. 11. cap. 3. & lib. 5. c. 10. Puluilus, *li*, demi. ut Serici puluilli, serico panno obduti. Hora. Epod. 8.
- PULVINVLVS**, *li*, [*Biuma*, *zetta*.] *προσκεφάλαιον*, demi. a Puluinus, uaria habens significata, ut suum primitiuum. nam modo id significat, quo dormientium capita fulciuntur, modo id, quod scamnis, fellisue imponitur, quo commodior sit sessio, nonnumquam etiam pro areola in hortis in medio duorum sulcorum eminentem. Col. de arb. cap. 10.
- PULVIS**, pulueris, tam masculi, quam foemi. gene. [*Puluere*. Gal. *Pouidre*.]

dre. Hisp. Poluo.] *αὐῖς*, terra minuta, & arida. Prop. lib. 1. ele. Sit mihi perpetuo puluis Hetrusca dolor. Virgil. lib. 4. Georg. Ceu puluere ab alto Cum uenit, & terram sicco spuit ore uiator Aridus. Hor. 4. Car. Puluis & umbra fumus. Colum. lib. 8. cap. 4. Siccus etiam puluis, iuxta parietes reponendus est, ut sit quo aues se perfundant. Dicitur autem puluis (ut quidam existimant) a pellendo, quod nentorum impetu pellatur. Accipitur aliquando pro loco certaminis. Cicer. 3. de Legi. Doctrinam ex umbraculis eruditorum, non modo in solem, atq. puluerem, sed in ipsum discrimen, aciemque perduxit. Virgil. lib. 7. Aeneid. Exercentur equis domitantque in puluere currus. & in 1. de Orat. In suo puluere currere, idest, ea in re uersari, in qua quis plurimum ualeat. Ouid. Fasto. Inque suo noster puluere currat equus. Citra puluerem, contingere dicitur, quo quis facile, & citra negocium potitur, quæ translatio sumpta est a palæstritis, qui certamen inuiri se mutuo puluere solent adspargere, ut corpora ceromate, & sudore lubrica, mutua prehensione non frustarentur. Gel. lib. 5. Quando causa est, cum deditione repente facta, sine puluere, ut dici solet, incruentaque uictoria obuenerit. Apud antiquos etiam puluer dicebatur. Sed ab eo quod est Puluis, genitiuus erat puluis: ut apud Catul. in Epithalamio Iulix. Ille puluis Erithræi, Siderumque micantium Subducatur numerum prius. Puluer uero, pulueris uerum hodie tantum in usu est Puluis in recto, Pulueris in obliquis.

PULVISCVLVS, li, demin. a puluis: quod quamuis generaliter pro omni fumatur puluere, proprie tamen de eo dicitur, quo mulierculæ utuntur, ut uel cutis colorem commendent, uel dentib. candorem inducant. Appul. Misi munditias dentium, ex Arabicis frugibus tenuem, candidum, nobilem puluisculum. Cum puluisculo, aliquid conuerri dicimus, quoties omnia sic tolluntur, ut nihil sit reliqui, ne puluis quidem. Plaut. Rud. Conuerret iam hic me totum cum puluisculo.

PUMEX, pumicis, maf. gen. [Pumice, pomica. Gal. Pierre ponce. Hisp. La piedra esponja.] *κωνίσις*, cauernosus, aquis innatans, ad scabra leuiganda laudatissimus. Vir. lib. 12. Aen. Inclusas ut cum latebroso in pumice pastor Vestigauit apes. Idem 4. Georg. Postquam est in thalami pendentia pumice tecta Peruentum. Ouid. 8. Metam. Pumice multicauo, nec leuibus atria tophis Structa subit. Læuis pumice, pro molli, & effœminato. Iuue. Satyr. 9. Ouid. lib. 3. Trist. Plin. lib. 36. cap. 21. Pumices, qui sunt in usu corporum læuigandorum foeminis iam quidem & uiris, atque libris, laudatissimi sunt Melo, Scyro, Aeolijs insulis. Vis eius in medicina est extenuare, ficcare, & abstergere. A pumice aquam querere, a Plauto dictum. pro frustra ab alio petere, cuius ipse, quo petas, maxime sit indignus: nihil enim pumice lapide ficcius. Plaut. Persa. Aquam a pumice nunc postulas. Pumex etiam fœ. g. reperitur. Catul. ad Cornelium: Cui dono lepidum nouum libellum, Arida modo pumice expolitum.

PUMICO, cas, [Polire, lisciare. Gal. Ponce, nettoyer & polir. Hisp. Polir, esponjar.] *λεξις*, pumice polio, læuigo. Tibul. 1. el. 1. Pumicer, & canas tondeat ante comas. Hinc Pumicatus a, um, Pumice politus. Mart. lib. 1.

PUMICOSVS, a, um, [Simile à pomice. Gal. Qui ressemble aux pierres poncees. Hisp. Cosa esponjosa.] *κωνιόσος*, quod pumicis similitudinem habet: idest, rarum, & cauernosum. Plin. lib. 17. c. 5. Pumicosâ terra, Idem lib. 32. cap. 8.

PUMICEVS, ex pumice, uel ad similitudinem pumicis. Plaut. in Pse. Pumiceos oculos habeo.

PUMILIO, nis, [Nano. Gal. Nain ou nainstre. Hisp. Enano, hombre pequeño.] homo parux & humilis staturæ. Gel. lib. 19. ca. 13. Quos Pumiliones dicimus, Græci *πυμῖλιος*, appellant. Mart. lib. 14. Parma tibi, scutum pumilionis erit. Transferitur ad aues, aliaque cuiusuis generis animalia humilis staturæ. Col. lib. 8. cap. 2.

PUMILVS, [Nano, pigmeo.] pēn. cor. a Statio ponitur pro pumilione lib. 1. Sil. Casuræ uagis græces rapinis Mirantur pumilos ferociores. Legitur & Pumilo, in eadem significatione, ut ibidem apud Stat. Hic audax, subit ordo pumilonum. Item Pumilius, apud Suet. in Aug.

PUNETIM, [Di punta, di stoccata. Gal. de pointe, d'estoc, en piquant. Hisp. Hiriendo a stocadas.] *ἐνδιαιλῶ*, pungendo, ut cæsum, cædendo. Liu. 22. Hispano punctum magis, quam cæsum, affueto petere hostem.

PUNCVS, maf. gene. & Punctum neutri generis, [Punto. Gal. Point ou pique. Hisp. Pungado.] *ἄτομος, πρῆμα*, minima indiuiduaque lineæ pars, nullam neque longitudinem habens, neque latitudinem, neque profunditatem. Senec. Punctum, & adhuc puncto minus nundum quod incolimus. Plin. lib. 2. Non aliud est terra uniuersa, quam mundi punctus. Quandoque Punctum sumitur pro temporis, uel horæ momento. Cicer. Cecin. lib. 6. Ne punctum quidem temporis in ista fortuna fuisses. Idem pro Cluent. Neque postea Larini punctum est temporis commoratus. Cæsar

libro 2. Bel. Ciu. Multorum mensium labor hostium ui tempestatis puncto temporis interijt. Pro suffragijs. Cicer. pro Planc. Quæstus es plures testes te habere, quam quot in ea tribu puncta tuleris. Horat. in Arte: Omne tulit punctum, qui miscuit utile dulci.

PUNCO, gis, pungi, uel punxi, punctum, [Pungere. Gal. Poindre, piquer. Hisp. Pungar.] *γύψω*, culpide uel aculeo istum infero. Varr. Admota aspis cum pupugerit. Plaut. Truc. Stimulum habet, quæ cor pungit meum. Cic. pro Sext. Gladus, qui per se pungere non potest. Per translationem de animo dicitur, cum is ægritudine aliqua afficitur. Idem 3. Tuscul. Si ignominia pupugit. Idem ad Trebat. Pungit me rursus, quod scribis, esse te istic libenter. Pungens. Plin. lib. 6. cap. 24. Pungentia folia pino. Punctus, a, um, Cicer. pro Mil. Vulnus acu punctum. Punctio, Plin. lib. 25. cap. 13. Punctum, cti, neu. ge. idem quod punctio. Plin. lib. 8. cap. 50. punctus, idem, actus, uidelicet pungendi. Plin. lib. 29. cap. 6. Punctiuncula, æ, dem. Sen. 3. de Ira.

PUNICVS, a, um, a Pœnus deductum, quasi Pœnicus, idem ualens quod Carthaginensis. Pœnorum autem nomen a Phœnicibus deriuatur detracta adspiratione. Punica mala, granata, quæ hoc cognomen sibi circa Carthaginem uendicauerunt, ubi & multa & insignia nasci perhibentur. Granata dicuntur a granis, quibus sunt referta. Mart. lib. 1. Aut imitata breues punica mala rosas. Poma punica. Ouid. 4. Fast. Punica quæ in lento cortice poma tegunt. Punica grana. Ouid. 4. de Ponto. el. 15. Punica sub lento cortice grana rubent. Punica fides, leuissima. Pœnorum enim perfidia in proverbium abiit, quod ea gens peculiariter perituri nota sit. Liu. 22. Quæ Punica religione seruata fides ab Annibale est. Sallust. in Jug. Comperio Bocchum magis punica fide, quam ob ea quæ prædicabat, simul Romanos, & Numidam spe pacis detinuisse. Punicum sagum. Hor. Epod. 9. Virg. 9. Aen.

PUNICANVS, a, um, quod est Pœnorum, uel quod ex regione punica affertur. Cicer. pro Mur. Strauit pelliculis hædinis lectos punicanos.

PUNICEVS, cea, ceum, *ποινικός*, quod uiolæ flammæ colorem refert, quod genus coloris & rutilum, & spadicem appellari, auctor est Gel. lib. 3. cap. 9. Virg. lib. 5. Aen. Puniceis ibant euincti tempora tennis. Idem 5. ecl. Puniceis humilis. Colore puniceo matura arbuta. Luc. lib. 5.

PUNIO, nis, niui, nitum, [Punire, castigare. Gal. Punir, chastier. Hisp. Punir, & castigar.] *τιμωρῆμα*, pœna afficio, quod & pœnio dixerunt antiqui. Cicer. pro domo: tu eum supplicio puniendum putasti. Idem 1. Officio. Prohibenda est maxime ira in puniendo. Punior, iris, passium. Ouid. 9. Metamorph. Quod uidet hæc lucem, quod non ego punior ipsa. Inuenitur & Punior deponens apud Cicer. pro domo: Cuius tu inimicissimum, multo crudelius etiam punitus es, quam erat humanitatis mæ postulare. Puniendus. Cic. lib. 1. de Ora. Punitor. Cic. pro Mil. Fuit ultor iniuriæ; punitor doloris sui.

PUPAPÆ, [Pupina, samilla. Gal. Filette ou poupee. Hisp. Muchacha pequeña & muneça.] *παρθένιον*, puella paruula, & tenella. Mar. lib. 4. Pupam fe dicit Gellia, cum sit anus. Aufonius: Barbara quæ Latias uincis alumna pupas. Pupas item appellabant, imagunculas quasdam puellares, quibus uirgines in prima pueritia lustrare solebant, donec iam pubertati uicinæ, eas Veneri offerrebant. Varro in Orig. In desiderium puparum, & sigillorum ueniebat. Pefius Satyr. 2. Veneri donatæ a uirgine pupæ.

PUPILLA, læ, [Pupilla. Gal. La prunelle de l'oeil. Hisp. La niña del ojo.] *κόρη*, niger in cornea tunica, atque adeo in medio oculi circulus, tunica, quæ *επιχειρῆσις*, a Græcis dicitur, foramini respondens. Pl. lib. 1. c. 37. Media oculorum cornea fenestruit pupilla: cuius angustiam non sinunt uagari in certam aciem, & ueluti canali dirigunt, obiterq. inciduntia facile declinant. Cic. 1. de na. deo. Acies ipsa qua cernimus, quæ pupilla uocatur, ita parua est, ut ea, quæ nocere possunt, facile uideat.

PUPILLARIS, re, quod est pupilli: ut Pupillaris pecunia. Liu. lib. 24.

PUPILLVS, li, [Pupillo. Gal. Pupille, de douze ou quatorze ans. Hisp. El menor debaxo del tutor.] *ὄρπαγός*, impubes, qui in patris potestate esse desijt, morte, uel emancipatione: ut docet Pomponius. l. Pupillus. ff. de uerbo. significa. Hieronymus: pupillus dicitur, qui non habet patrem: orphanus, qui nec patrem habet, nec matrem. Cicer. 3. Verr. Is mortuus est: reliquit pupillum paruum filium. Hora. 1. epist. 1. Ut piger annus Pupillis quos dura premit custodia matrum, Cicer. 3. Verr. Ille infanti pupillæ fortunam patriam ademit.

PUPPIS, huius puppis, foemi. gener. [Poppa della nave. Gal. La poupe, le derriere de nauire. Hisp. La popa parte postera della nave, & toda la nave.] *πρῆμα*, posterior pars nauis. Liu. 22. religatas puppibus in altum extraxere. Accipitur & pro tota nauis. Virgil. 10. Aeneid. Aeneas

qui nocturno non litigat.

PVITVLA, æ, [*Brofida. Gal. Vne ampouille ou uestie. Hipp. Postila de sero* *na à huna.*] nomen generale est tubercula, omnia, præter naturam in cute efflorescentia: a pure (ut quidam uolunt) quod in se continet, quamquam etiam latius pustularum nomen ad ea extenditur, quæ pure carent. Mar. lib. 14. Feruida detrito tibi pollice pustula surgat. Quo in loco pustulam appellare uidetur, ampullæ genus, in manibus, pedibus ex nimio labore proueniens. Cels. libro 7. cap. 18. Pustularum nomen ad quatuor contraxit genera, in Phlictenas maiores pustulas. In exanthemata, quæ Plin. modo eruptiones pituitæ, modo Papulas appellat: in Psudra cia paullo duriora, subalbida, & acuta: & in Epinyctidas, quæ sunt subliuidæ, modice tumefcentes, & plenæ sanguinis.

PVSTVLATVM, argentum, a pustulis dicitur, quæ in argento cælatum in aspidem quandam excisæ uisuntur. ut pustulæ in corpore ex igni, frigore, uel labore nascuntur. Martial. libro 7. Nulla uenit a me Argenti tibi libra pustulati. Tranquil. in Nerone. Pustulatum argentum posuit pro purgatissimo, & excellentissimo.

PVSULA, æ, pen. cor. *έρσιπelas*, morbi genus a fluabile, uel tenui sanguine: uel ab utroque proficiscens: quam & Ignem sacrum appellant. Col. lib. 7. cap. 5. Hinc Pusulosus, qui eo morbo laborat. Idem ibidem.

PVTAMEN, inis, *καυρος*, rerum quarumlibet purgamentum, a putando. Plaut. in Cap. Nucleum amis; reliqui pignori putamina. Cicer. 5. Tuscul. Inlicitur, ut candentibus iuglandium putaminibus barbam sibi, & capillum adurerent. Putamina ouorum. Plin. lib. 7. cap. 2. Testudinum putamina secare in laminas, idem libro 9. cap. 11.

PVTEAL, lis, quid sit uideo uel inter grammaticos parum constare. Acron locum fuisse putat, ad quem conuenire solent fœneratores. Porphyrio sedem fuisse tradit prætoris, prope arcum Fabianum, in quo primum tribunal & sub sella a Libone quodam fuerunt collocata: unde & Libonis puteal ab Horatio ait appellatum. Forum, putealque Libonis Mandabo siccis. P. Victor in regione urbis octaua puteal constituit Libonis: & Ianos duos, totumque eum locum mercatoribus frequentem fuisse ait. Verum omissis horum opinionibus, illud certe constat, Puteal locum fuisse in Comitio, in gradibus ipsius ab Ixum Curie, in quo olim Artij Næuij statua posita fuit, quod eo in loco is cotem nouacula diceretur discidisse, sub cuius statua locus erat subterraneus, quem Puteum appellabant, aram habens, & Artij nouaculam, ibidem defossam. Supra autem umbella imposita erat, siue petasus puteum tegens: unde & locus nomen accepit. Putealis enim puteorum opercula dicuntur. Cic. 1. de Diu. Coem autem illam & nouaculam defossam in Comitio, supraque impositum puteal accepimus. Fuisse autem hunc locum iuri dicundo destinatum, satis aperte docet Hor. 2. Ser. Sat. 6. Ante secundam Roscius orabat, sibi adesse ad puteal cras.

PVTEALIS, & hoc le. [*Di ποτχχο.*] ex puteo. Ouid. in Ibin: Vt quos dux Pænus merfit putealibus undis. Col. lib. 1. c. 3. Fonte puteali possit irrigari.

PVTEANVS, a, um, [*Di ποτχχο.*] idem: ut Aqua puteana. Plin. 1. 16. Col. lib. 11. cap. 26.

PVTEARIVS, rij, [*Chi cana ποτχχι.*] *φρατορύνης*, qui puteos fodit. Plin. lib. 31. cap. 3.

PVTEO, putēs, putui, prima pro. [*Πυτχχε. Gal. Puir, estre puant, sentir mal. Hipp. Heder.*] *μυδάσφατεο*. Hor. 2. Ser. Sat. 2. Putet aper rhombusque recens. Quint. lib. 6. c. 4. Aliquando desinet putere. Diurno mero putere. Hor. 1. epist. 20.

PVTEOLI orum, *ποτχχοι*. Steph. opidum maritimum Campaniæ, octauo lapide distans a Neapoli, non procul ab Auerno lacu, a Samijs constitutum, teste Eusebio, sub idem fere tempus, quo Tarquinij Roma sunt exacti. Dicti Puteoli, siue a copia puteorum aquis calidis scatentium, siue a putore, id est graueolentia aquæ sulphurata. Puteolanus, Cic. Thermo. Cluius Puteolanus ualde me obseruat.

PVTEVS, tei, [*Ποτχχο. Gal. Vn puis. Hipp. El ποτχχο.*] *σείαρ*, qui perpetuas habet aquas ex terræ uenis manantes, non tamen fontium more foras prorumpentes, dictus quod puteat ex alunine, & sulphure sæpe, dum cauat: aut certe, ut Varroni placet lib. 4. de Ling. Lat. a *πότος*, quod potum significat. Virg. 3. Geor. Ad puteos, aut alta greges ad stagna iubeto Currentem lignis potare canalibus. undam. Cicer. de prouin. conf. Virgines se in puteos abiecerunt. Differt a cisterna, quod illæ suas habeat aquas ex terræ uenis manantes, Cisterna aduentitias. i. pluuias colo perpurgatas. Legitur & Puteum ne. ge. ut annotauit Nonius, citans locum Var. ad Fundanium, stagna, putea, maria.

PVTIBVLI, locus publicus Romæ ultra exquilias, commune sepulcrum, miseræ plebita dictus, siue quod ibi cadauera putrescerent, teste Festo, siue quod putrefacta cadauera summum ibi pu-

tozem gignerent, siue a puteis ipsis. i. fossis in quibus cadauera sepeliebantur. antiquissimum enim sepulturae genus fuit, teste Festo, ut facto puteo cadauer humo obrueretur. nam cremandum corpus consuetudo a L. Sylla initium sumpsit.

PVTIDVS, a, um, [*Πυτχχylene. Gal. Puant. Hipp. Cofa hedi uida.*] *μυτχχα* *λέος*, mali odoris. Plin. in Bacch. Tanti est, quanti est fungus putridus. Cic. in Pis. Istius peccadis & putida carnis consilio niti uolebam. Transfertur & ad orationem quæ putida dicitur, cum est insuauis, rancida, humilis, & abiecta, aurium iudicio non satisfacit. Nonius: Putidum non solum ab ore foetido, & graui, quod naribus præbetur; sed etiam quod auribus triste, insuaue, austerum, rancidum, putidum dici posse auctoritas uetustatis admittit. Cicer. Attic. lib. 1. Vereor ne putidum sit scribere ad te, quam sibi occupatus. Idem in Orat. Quoniam modo audiretur Mythus, aut Piryx Athenis, cum Demosthenes exagitetur, ut Putidus. Hinc Putidiusculus. Cicer. Cæsar. libro 7. Sumus putidiusculi, quam per te uix licet. Idem Putidulus, aliud dicitur. Martial. libro 4. Altera ridicula est, altera putidula. Hinc Putide, insuauiter, austere, rancide. Cicer. de Clar. Orato. Si quis eos, qui nec inepte dicunt, nec odiose, nec putide. Attice putat dicere.

PVTITVS, pro stulto a Plauto usurpatur, teste Festo.

PVTO, putis, [*Potare, bruscare, pensare. Gal. Couper les choses superflues, esmonder, tailler. Hipp. Podar uides à arbres.*] *δυνατχχα*, inutilia, & superflua ex arboribus, fruticibus uel resedo. Colum. lib. 2. Neque uitem, aut arborem putent. Ad animum transfertur, pro cogitare, considerare, cogitando enim rescamus mente, quæ falsa, aut inutilia sunt. Terent. in Eun. Dum hæc puto, præterij imprudens uillam. Aliquando pro æstimare. Cicer. in Verr. Si denarijs quadringentis Cupidinem illum. Terent. Ad. Mirto maledicta rem ipsam putamus. Putare rationem, est calculum subducere. Plaut. in Aul. Putatur ratio cum argentario. Aliquando pro cogitare. Plaut. in Cas. Cum eam mecum rationem puto. Interdum aptare, Titinnius Follonibus, ut citat Nonius: lanam qui non reddet tempore putatam, facito ut multetur malo. Interdum exitimare. Terent. An. recte putas. Cicero de Amic. Attilius prudens esse in iure ciuili putatur, id est, exitimatur. Putator, qui nites, alias uel arbores, aut frutices, sarmentis, ramisque inutilibus repurgat. Plin. lib. 27. cap. 8. Virg. 2. Georg. putatio. Cic. de Orat.

PVTOR, [*Πυτχχο. Gal. Puantew. Hipp. Hedor y hediode.*] *χέτορ*. Cat. c. 157. Ea omnem putorem adimet. Luc. lib. 2. Intempetuos cum putor cœpit ab iambres.

PVTRADO, nis, [*Putrefactione. Gal. Pourriture. Hipp. Podre à podricion.*] *αυδω*, corruptio, Onid. 3. de Ponto.

PVTRFACIO, [*Putrefare. Gal. Pourrir, corrompre, & gaster. Hipp. Podrir se.*] *πύθω*, corrompo, putre aliquid facit. Col. 1. 3. Fomicæ putrefaciunt crura uitium. Plaut. in Most. Venit imber, putrefacit opera fabri. Liu. 21. Saxa infuso aceto putrefaciunt.

PVTRFEO, [*Marcare.*] *αυθω*, marceo. Pacuius: Annis, & atate hoc corpus putret. Pla. Most. Tigna humida putrent.

PVTRFESCO, is, [*Putrefarsi. Gal. Se pourrir, corrompre & gaster. Hipp. Podrir se.*] *καταπόθω*, putridus fio. Colum. lib. 2. Vt herbarum culmis immitta putrescant. Idem in eodem: Totum sterquilinum ratis perniciter oportet, quo facilius putrescat, & fit aruis idoneum. Hor. 2. Ser. Sat. Vestis putrescit in arca.

PVTRIDVS, a, um, [*Putrefatto, marcio.*] putris, putrefactus. Cicer. in Piso. non enim nos pilosæ genæ, non dentes putridi de ceperunt.

PVTRIS, & hoc putre, [*Corrotto, putrefatto. Gal. Pourrir, gaste & corrompu. Hispan. Podrido, corrompido.*] *σαπρός*, corruptum, in putredinem resolutum. Virgil. 11. Aeneid. Quadrupedum putrem curtu quatit ungula campum. Idem 1. Georg. Et Zephyro putris se gleba resoluit. Vbi Seruius: Putris gleba, id est solubilis. Col. lib. 2.

PVTRIS, a, tum, [*Puro, purgato. Gal. Pur, purgè sans mistion. Hipp. Puro, alimpiado.*] *καταρός*, idem quod purus: unde Purum argentum, id est purgatum. Iuuen. Saty. 10. Pauca licet portes argenti uacula puti. Interdum Purus in oratione legitur coniunctum cum adiectiuo purus, unde, Argentum, purum putum dicitur, quod ita ex coctum est, itaque purgatum, ut nihil alterius materiæ habeat admixtum. Gel. lib. 6. cap. 5. Cautum fuisse, ut Carthaginenses quotannis populo R. darent certum pondus argenti puri puri. Plaut. Pfe. ad hominem transfuit, cum ait: Polyma cheroplacides Purus putus est ipse. Quasi dicat, ipse omnino est, & non alius profus. Fest. Putum antiqui pro puro dicebant: unde Putum aurum putatum dici solet, id est expurgatum. Orationes putissimæ. Cicer. Att. lib. 2.

P A N T E Y

PYCTA, *πυκτη*, uel *Pyctes*, Latine pugil. Lampridius in Helio. Gladiatores ante conuiuium pugnantes sibi, & Pyctas frequenter exhibuit.

hibuit. Hinc Col. 1.8.c.2. Gallinaceum in certaminibus gallorū pugnacem Pisten uocat. Plin. lib. 7. cap. 47. Euthymus pyta, semper Olympiæ uictor.

PYSTACIUM, *pyctacij, πυστακίου*, apud Lampridium in Alexandri uita, dicitur album, hoc est tabella dealbata, in qua nomina iudicum selectorum describebantur.

***PYNDO**, opidum Macedoniæ, ad Sinum Thermaicum. Plin. lib. 4. cap. 10.

PYGÆRVS, *πυγαίρος*, caprea siluestris, non dissimilis damis. Plin. 1. 8. c. 53. Sunt & *damæ*, & *pygargi*. Iuue. Sat. 11. Sumine cum magno lepus, atque aper, atque *pygargus*. Est item *Pygargus* auis ex genere aquilarum. Plin. lib. 10. cap. 3.

***PYGELA**, Vrbs Ioniz, non procul ab Epheso. Theopompus.

***PYGMALION**, Beli Tyrriorum regis filius, frater Didoni.

***PYGMÆI**, [*Pigmei, nani*], ut lib. 7. scribit Pl. c. 2. Populi in extrema parte montium Indiæ habitantes, salubri cælo, semperq. uernante, qui teruos dodrantes non excedunt: unde *Pygmæi* dicti sunt. Πύγμας, enim cubitum significat. Horum mulieres quinto anno pariunt, senescunt octauo. Aristo. in cauernis uiuere *pygmæos* eos tradit Plin. quoque lib. 4. cap. 11. in Thracia *Pygmæos* fuisse scribit, Urbemque Geraneam tenuisse, donec a gruibus fugati nouas sibi sedes quærere sunt coacti. ad quod etiam spectare uideatur illud Iuue. ex Sat. 13.

Ad subitas Thracum uolucres urbemque sonoram
Pygmæus paruis currit bellator in armis.

PYLADES, *dx*, uel *dis*, Strophij Phocensis filius indissolubili amicitiz uinculo cum Oreste coniunctus. nam cum Clitemnestra, ab Aegystho adultero adiuta, Agamemnonem occidisset, Strophius Orestem adhuc puerum certissimæ neci subduxit, & regno suum cum Pylade educauit. Postea cum Orestes, gratia uindicandæ paternæ mortis, matrem peremisset, eamque ob rem in furorem conuersus esset, Pyladem perpetuum omnium suarum profectioum comitem habuit, & socium periculorum: tamque se mutuo amoris uehementia sunt profecti, ut alter pro altero mori non recusaret. Cic. de Ami.

***PYLENE**, *πυλένη*, opidum Aetoliæ. Hom. in Catalogo.

***PYLVS**, opidum agri Messeniaci, in tractu occidentali Peloponnesi. unde Pylus Nestor.

PYRA, [*Monte de legno. Gal. Vn mouceau de bois pour mettre au feu. Hisp. Hoguera.*] *πυρ*, lignorum congeries, cuiusmodi olim cremandorum corporum causa extruissent. Virgil. 4. Aeneid. At regina pyra penetrali in sede sub auras Erecta ingenti. Idem 11. Aeneid.

PYRAMIS, *dis*, [*Pyramide*], *πυραμίδς*, moles maxima quadrata, ita constructa, ut elato in acutum tendat, in formam flammæ, quæ imasui parte latior, in acuminata definit fastigium maximæ huius generis in Aegypto fuisse memorantur circa Memphim, structuræ ex quadratis lapidibus admirandæ, fastigiatæ ultra omnem excelsum, quæ manu fieri posset, (ut scribit Soli.) sub quibus sepeliebantur reges. excogitatæ primû a regib. Aegypti, ne plebs esset otiosa, uel ne pecuniam successoribus relinqueret. Plin. lib. 35. c. 12. Hinc *Pyramidis*, in pyramidis relinam. Cic. 1. de Nat. Deo. Quædam pyramidata, curuata quædam.

PYRAMVS, [*Piramo*], adolescens Babylonius, qui Tisbes uicinæ puellæ nuptio amore captus, amicæ persuasit, ut, deceptis cultodibus, in solitudinem quandam extra urbem ad se conueniret. quo cum puella prior uenisset, conspecto leone, trepida profugit ad filias, relicto præ festinatione amiculo, quod inuentum leo dilacerauit. ueniens deinde in locum constitutum Pyramus, cum Tisbes amiculum a fera dilaceratum agnouisset, arbitratus ipsam a leone esse deuoratum, doloris impatentia, quo accinctus erat, gladio seipsum interemit: Tisbe quoque cum, posito timore, ex filia rediisset, Pyramumque ex uulnere adhuc palpitantem agnouisset, exempto ex uulnere gladio sibi etiam mortem consciiuit. Hoc nomine etiam dictus est fluuius Asiæ, Nili modo limû deferens, qui magnam Ciliciz partem adiecit, utroque oris sul latere magna limini congesta. Stra. lib. 1.

PYRENE, [*Pyrene*], p. *πυρην*, nomen puellæ, Berycis filiz, in pyrenæo monte ab Hercule compressæ, atque a feris laniatæ, & ibi sepultæ. qui mons quoque a Poetis *Pyrene* nuncupatur. Silius lib. 3. *Pyrene* celsa nimbosi uerticis arce Diuisos Celtis late prospectat Iberos. & Tibul. lib. 1. non sine me est tibi partus homos tua bella *Pyrene* Testis, & Oceani litora Santonici. Hic mons Galliam ab Hispania diuidit, ab exortu æquinoctiali in occasum brumalem portectus, ita dictus *πυρ* τὸ *πυρός*, ab igne: siue quod crebris fulminum ignibus feriatûr, siue quod *Pyrenæi* montis siluæ (ut auctor est Diodorus lib. 6.) iniecto a pastorib. igne olim uniuersæ conflagrauerint. Silius a *Pyrene* puella *Pyrenæum* saltum dici antumat. Dicitur autem mons ipse *Pyrene*, & *Pyrenæus* mons. *Pyrene* autem per i. nostrum, siue *Pyrene* (*πυρην*, Suidæ) est fontis nomen (ut inquit Probus) in Helicone Musis consecra-

ti. Scрабо autem *Pyrenem* fontem sub *Acrocorintho* monte nominauit, cuius meminit, & *Perûs*, & *Pla.* in *Aul. Stat. lib. 1. Syl.* in posteriore hac significatione primam syllabam semper producit, quia apud Græcos scribitur per æ diphthongum: in priore eandem habet indifferentem, ut facile est uidere ex testimonijs *Catulli*, & *Silij* paullo ante citatis.

PYRETHRVM, [*Pyrethro*], herba quam Romani *Saliuarem* appellat. Folia & caulem emittit, dauco siluestri, & fœniculo similem. Oui. de Ar. Tritaque in anno flaua *pyrethra*, mero. Plin. lib. 28. c. 6. Diof. lib. 3. cap. 48.

PYRGOTÆLES, gemmarum sculptor nobilissimus. Plin.

***PYRGY**, opidum in ora Tusciæ, *Prolemæo*.

PYRGVS, [*Torre. Gal. Vne tour. Hisp. Torre.*] *πυργός*, Latine turris, quod fulgureis ignibus feriri turres consueuerunt. A cuius similitudine *Pyrgus* etiam uasis genus dicitur cauitate fessili, quo coniecti tali, agitantur antequam in aluolum emittantur. Horat. 2. Ser. Sat. 7. Mitteret in *pyrgum* talos. *Martia*. *Turriculam* Latino uocabulo appellauit. *Perûs* *Orcam* dixit. Scire erat in uoco dannosa *Caucula* quantum raderet, angustæ collo non fallier *Orcæ*. *Porphyrio* *pyrgum* idem esse docet cum *scitillo*, uasculum scilicet, in quo coniectæ tessellæ, agitate que mittuntur. *Iuuenalis*: *Paruoque* in eadem mouet arina *scitillo*. quibus uerbis clarum fit, *scitillum* terriculam esse, non tabulam lusoriam, quæ lata, & spatiosa esse consueuit, & quæ *Alueus* siue *Alueolus*, siue *latrum cularia* tabula dicitur.

PYRITES, pen. pro. *πυρίτης*, silicis genus, quod in metallis, & fluminibus quibusdam inuenitur. Plin. lib. 36. cap. 19. Dicitur *Pyrites*, quod ægerrime quidem ignem accipiat, semel tamen acceptum diutissime conferuet. *Georgius* *Agricola* de Re metall. qui multo plura enumerat *pyritarum* genera, *Pyrites*, item dicitur *silex* ille, qui ferro illusus ignem emittit. Plin. libro 36. capit. 19.

PYROPS, *pi*, quoddam metalli genus, flammæ colore referens, unde & nomen habet. *Ouid.* *Metamorph.* *Flammæ* imitante *pyropo*.

PYRRHA, *πύρρα*, *Deucalionis* uxor, quæ post diluuium, una cum marito, iactis post terga lapidibus humanum genus fertur reparasse. *Ouid.* 1. *Met.* Est & *Gariz* ciuitas. Plin. lib. 1. ca. 19. Est & opidum in *Lycia*. idem. lib. 5. c. 27. Item aliud in *Bubœa* insula. lib. 4. c. 12. Aliud præterea in *Magnesia*. idem lib. 4. cap. 9. Item aliud ad *Pontum Euxinum*, non procul a *Mæoni* de. *niaris* impeu hauitum. lib. 2. ca. 92. Aliud in *Lesbo* insula, *Ptol.* lib. 5. c. 2. & *Plin.* 1. 5. ca. 31. Est item *Pyrrha*, siue *Pyrrhe*, insula *Cariz* adiacens in *sina* *Ceramico*. idem lib. 5. cap. 31.

PYRRHICHA, siue *pyrrhiche*, *es*, *πύρριχον*. genus fuit saltationis enopliæ, hoc est quam armati peragebant, quæ *Lacedæmoniorum* iuuentutis loco bellici progymnasticæ erat, teste *Aristoxeno*, apud quos a quinto statim ætatis anno pueri incipiebant, *πύρριχον*, accinente interim aliquo carmen hyporchematicum, ad cuius numeros motus componebant. Plin. 1. 7. c. 57. a *Pyrrho* quodam *Cretensi* primum institutum tradit in *Crete*. *Aristoxenus* originem eius ad *Pyrrhicum* quendam *Laconem* refert. *Aristoteles* contra ad *Pyrrhum* *Achillis* filium, quem primum omnium *Pyrrhica* ait saltasse ad *Patrocli* rogam. *Suet.* in *Cæs.* *Pyrrhichæ* saltauerunt *Asiæ* principum liberi.

PYRRHICARIJ, *πύρριχαί*, siue *pyrrhicharij*, ut scribebant ueteres nullam peregrinam litteram recipientes, qui *pyrrhica* saltabant armati. *Vlp.* ad *Dammum*. *Digest.* de *Pœnis*.

PYRRHICHS, *πύρριχος*, pes metricus, constans ex duabus syllabis breuibus: dictus a *Pyrrho*, qui primus uictoria potitus frequentibus *Pyrrhichis* est laudatus.

PYRRHO, *πύρρων*, philosophus *Elidenis*, primo pictor, deinde *Anaxarchi* discipulus, a quo philosophi *Pyrrhonij* dicti, quos Græco cognomêto *σκηπτικὸς*, id est, consideratores appellant. nihil enim decernunt, sed in quærendo semper, considerandoq. sunt. ac ne uideat quidem plane quicquam, neque audire se putant, aiuntque ueritatem incomprehensibilem uideri.

PYRRHVS, [*Pyrrho*], *πύρρος*, *Achillis* filius, ex *Deidamia* *Lycomedis* filia, ita dictus a *fuluo* colore capillorū, teste *Ser. Hic* & *Neopolemus* appellatus: quod admodum adulescentulus, ad belli *Troiani* reliquias fuerit perductus, erat. n. in fatis, sine illo *Troiam* capi non posse. In *Ilij* autē expugnatione primum *Politem* *Priami* filium, deinde & patrem ipsum interfecit, *Polyxenum* *Achillis* patris sui manibus inferias misit, *Andromachen* uero, quæ in prædam sibi cesserat, aliquandiu iustæ uxoris loco habuit: quam deinde, *Hermionem* *Menelai* & *Helenes* filiam ducturus, *Heleno* uxorem tradidit: demum ab *Oreste*, uxorem sibi eripi inique ferente (nam ei antea fuerat *Hermione* desponsata) cæsus est. Fuit & alter *Pyrrhus* *Epyrotarum* rex, materno genere ab *Achille*, paterno ab *Hercule oriundus*: qui cum a suis ob odium paternæ crudelitatis, ad nocem quæreretur, clam a matre subdu-

subductus est, & Illyricorum reginæ traditus nutriendus: apud quam cum ad summam spem adoleuisset, reuocatus a suis regni administrationem suscepit. Postea a Tarentinis accitus, aduersus Romanos uario euentu pugnavit. Perijt ita tegulæ percussus, cû Thebas cepisset. Plutarchus.

PYRVS, priore cor. [Pera, arbore. Gal. Vn poirier. Hiss. Peral arbol.] ἄπιος, arbor nota. Virg. 4. Geo. Eduramque pyræni & spinos iam pruna ferentes. Idem 1. ecl. Inferre nunc Melibœæ pyros. Pyrum, fructus, dictum, quod ad similitudinem pyramidis e lato tendat in acutum, flammæ similitudinem reddens. Pli. lib. 15. cap. 15. Ca. 10 ca. 7. Col. lib. 2. cap. 10. Hor. 1. epist. 7.

PYTHAGOREI, & Pythagorici præceptis Pythagoræ insistentes.

PYTHAGORAS, [Pitagora.] philosophus fuit Samius, Mnesarchi annulorum sculptoris filius, & Italicæ philosophiæ princeps, de quo extat celebre illud elogium, apud Oui. 15. Met. Mente deos adiit & quæ natura negauit Visib. humanis, oculis ea pectoris hausit. in Aegyptum nauigauit, ut theologiam cognosceret. Deinde astrologiæ Chaldaicæque disciplinæ cupidus, Babylonem sese cõstulit, ubi syderum cursus, eorumque in genituris hominum effectus est edoctus. Spartam quoque adiit, & in Cretam nauigauit; ut Minois, & Lycurgi inclytas eo tempore leges cognosceret. Post hæc in patriam rediens, cum eam a Polycrate tyranno occupatam uidisset, in eam partem Italiæ fecessit, quæ magna Græcia dicta est, delectaque sede apud Crotoniatis, magno auditorum affluxu philosophiâ professus est, quo tempore Romæ regnabat Seruius Tullus, ut docet Liu. lib. 1. Crotoniatis & Metapontinis leges conscripsit: populosque luxuria dissiuentes auctoritate, & doctrina ad frugalem cultum reuocauit, adeo, ut & mulieres integritate eius, uitæque seueritate, adductæ, auratas uestes, ornamentoque lasciuiora in templo Iunonis consecrarent. Postremo, cum multos annos Crotone egisset, Metapontum commigrauit: ubi & supremum diem obiit. Ab animalium carnisibus, & a fabis religiosissime abstinebat: quod & tangit Iuuen. Sat. 15.

PYTHIA, thiorum, πύθια, ludi Apollinares, qui in Apollinis honorem sunt instituti, ob eandem Pythonis serpentis nocentissimi: aut ut Strab. l. 9. scribit, hominis sceleratissimi, cognomento Draconis. Oui. l. 1. Met. Instituit sacros celebri certamine ludos, Pythia perdomicæ serpentis nomine dictos. Victores huius certaminis, teste Luciano, lauro coronabantur.

***PYTHIA**, πύθια, sacerdos Apollinis, apud Delphos.

PYTHIUS, Apollinis cognomen, a Pythone serpente inditum, quem iaculis suis adhuc puer fertur interemisse, uel ἄντ' τὸ πύθια ἄρας, hoc est, a consulendi & interrogandi usu, unde & Phœbades ipsæ Pythiæ dicuntur, teste Strab. lib. 9.

***PYTHODORVS**, Sculptoris nomen. Plin. lib. 36. c. 5.

PYTHON, πύθων, serpentis nomen a πύθω, quod est putredo, quod ex putredine terræ post diluuiû Deucalionis natus dicitur. Hunc ab Apolline sagittis interfectum fuisse fabulantur poetæ, quod terræ putredo Solis calore absumatur. Clau. 7. Pane. Cæruleus tali prostratus Apolline python.

***PYTHOPOLIS**, ciuitas Asiæ. Plin.

***PYXACANTHVM**, frutex spinosus, cubitalib. ramis, folijs buxi, unde nomen accepit. πύξος, enim buxum significat.

PYXIS, idis, πύξις, proprie uasculum e buxo, quod Græci πύξιν, appellant: ex quo ligno primum fieri cœpit: quâquam & ex alia materia fieri possit. nam (ut docet Quin. l. 8. c. 6.) Pyxides cuiuscunque materie sunt, quarum uocis uarijs rebus est accomodatus. Cic. pro Coel. Eodem Licinium esse uenturum, atque ijs ueneni pyxidem traditurum. Mart. l. 9. Et lateas centum coudita pyxidibus. Plin. l. 18. c. 11. Primori inest pyxis ferrea. Pyxides item in ofibus per similitudinem quandam appellantur acetabula, pyxidû more excauata, quæ rotunda ossium capita excipiunt. Deminutiuum est Pyxidicula, πύξιδισ, in qua aromata continentur. Cels. l. 6. Liquidum collyrium pyxidicula seruatur. Pyxidatus, quod pyxidid similitudinem refert. Plin. lib. 31. c. 6.

***PYXVS**, Pyxuntis, πύξυς, opidium Lucaniæ a Lætinijs Puxentum appellatum. Plin.

DE LITTE R A Q

LITTE R A, u, uocalem post se sequentem, in eadem syllaba cum altera uocali, coniungit, quæ alioqui in eadem syllaba coniungi non posset. Quin. lib. 12. ca. 10. Duras & illa syllabas facit, quæ ad coniungendas demum subiectas sibi uocales est utilis, alias superuacua: ut cum Equum, ac Equos scribimus, cum ipsæ etiam uocales duæ efficiunt sonum, qualis apud Græcos nullus est,

ideoque scribi illorum litteris non potest. Quod sane terminatio ipsius q, & necessaria consequentia alterius u, post illud, & ante alteram uocalem indicare potest. Numquam enim in eadem syl-

laba uocalem post q, ponere possumus, quin inter q, & uocalem interponamus u, ut Qualis, Queror, sequitur, Loquor, & Quum. Mutatur autem q, in c, ut Loquor locutus. Sequor, securus in s, ut Torqueo, torfissim x, ut Coquo, coxi.

Q A N T E Y

QVA, [Perche luogo. Gal. Per ou. Hiss. Por qual luog.] τῆσθ, δ'νσ, aduer. modo significat per quem locum. Auctor Priap. Ad fontem die mihi qua sit iter. Cic. pro Cecin. Omnes introitus, qua adiri poterat in eum fundum. Idem 4. Phil. Ipse in templum, nescio qua, per cuniculum ascendit. Modo inquantum siue quatenus. Seneca. Hominem quippe, qua animal est moueri sensu oportet. Modo partim, uel tum. Plin. epistol. 49. lib. 3. Medium tempus ditentum, impeditumque, qua officijs maximis, qua amicitia principum egisse. Cic. Qu. Fr. Omnia conuestiuit hedera, qua basim, uillæ, quo intercolumnia ambulationis. Idem Att. lib. 1. Qua domini qua aduocati sibilis conscissis, idest, tum aduocati. Et lib. 15. Intelligo te distentissimû esse qua de Buthrotijs, qua de Bruto, idest, partim ad Buthrotijs, partim ob Bruti ludos. Interdum qua, idem ualet quod Qua ratione, uel quo modo. Virgil. 1. Aeneid. Qua facere id possis, nostram nunc accipe mentem. Aliquando idem quod qua parte. Oui. in epist. Phyllidis, Qua patet umbrosam Rhodope glacialis ad Hæmum. Est etiam Qua, ablatiuus sc. a nom. Quæ nam. Qua nomenclatio non utimur nisi in compositis.

QVACVMQVE, aduerbium est loci, i. per quamcumque partem, uel per quemcumque locum.

QVADI, apud Dionem, Bohemorum gens olim, sicut Marcomani.

QVADANTENVS, usque ad quandam partem. Plin. lib. 26. capit. 10. Tria genera eius, latum, & alterum longius quadantenus rubens.

QVADRA, quadræ, [Quadrato, tagliere. Gal. Vn tailleir, quarrè. Hiss. Instrumento para artar el manjar.] πύρα, instrumentum planum, aut modice concauum, super quo cibos dissecamus: ita dictum a figura quadrata: nam quæ orbiculari sunt figura, Orbes potius nominantur. Eadem & Mensæ dicuntur: solentque in ijs cibi fragulis conuiujs apponi. Neque solum ex ligno, stanno, aut argento, ut hodie: uerum etiam ex pane fiebant. unde est illud Virgil. 7. Aeneid. Patulis nec parcere quadris. Aliena quadra uiuere, est alienis sumptibus uictitare. Iuuen. Sat. 5. quadra placetæ, Martial. lib. 6.

QVADRAGENI, æ, 2, numerus distributiuus, ut Bini, & Terni, frequenter tamen accipitur pro quadraginta. Columel. lib. 5. capit. 2. Centies uicies duceni quadrageni, sunt uigintiocto millia, & octingenti.

QVADRAGENARIVS, a, um, unus ex numero quadragenario. Plin. libro 14. cap. 20. Docti parte quadagesima. Aliquando ultimus ex quadraginta. Idem lib. 2. cap. 8. Quadagesima secundo Olympiade.

QVADRAGENARIVS, a, um, quod in se continet quadraginta. Liu. 7. Quadragenariæ, octo cohortes lecta robora uirorum scribuntur, idest quadraginta uiros continent.

QVADRANS, [Vn quarto. Gal. La quatriesme partie d'un tout, trois onces. Hiss. Tres onças de una libra.] τεταρτημοριον, quarta pars assis, hoc est, uncia tres. Plin. lib. 28. Ad tussim ueterem recens decoquitur quadrantis pondere, in uini sextarijs trib. Quoties autem de re nummaria sermo est, Quadrans, æreus, nummulus est, teste Plin. qui & Triuncis, uel Triuncus uocatur, a trib. uncijs. Ut enim Sester tius quarta pars est denarij, ita Quadrans quarta pars assis. Iuue. Saty. 7. Nam si Pieria quadrans tibi nullus in arca Ostendatur. Quadrans operæ, apud Col. l. 2. cap. 4. Est quarta pars operæ. Est etiam Quadrans cum demensuri loquimur, quarta pars Romani sextarij, hoc est cyathi, uel uncia tres. Quadrans pedis π'α'νσ' est mensura quatuor digitorum, quam etiam Palmum minorem uocamus. Hinc Quadrantal, & hoc quadrantale. Plin. l. 15. c. 13. Quatuor pedum, & semipedis per medium ambitum, crassitudine Quadrantali, idest pedis quartæ partis.

QVADRANTAL, κ'υ'β'ος, figura est omni ex parte quadrata. quales sunt cubi, & tesserae, quibus in alueolo luditur. In quamcumque enim partem incubuerint, immotam habent stabilitatem. Est etiam Quadrantal α'μ'φ'ω'ρ'ος, mensuræ genus, pedem quaquauer sum quadratum habens, continens sextarios quadraginta octo, usitato nomine Amphoram appellamus. Pla. in Curcu. Capit quadrantal.

QVADRANTARIVS, a, umi, τεταρτημοριος, a quadrante: ut Quadrantaria permutatio, idest permutatio quadrantum. Cic. pro Coel. Ni si fortasse mulier potens quadrantaria illa permutatio facta si miliaris erat balneari. Alludit enim ad id quod ait Plu. in Cic. P. Clodij sororem ab amatore deceptam: unde mulieri nomē inditum, quadrans. Accipitur pro uili & contemnendo: unde Quadrantaria meretrix dicitur, uilissimum sortum, quod uix paucis quadrantibus noctes suas posse locare. Hoc etiam respexisse uidetur Cæcil. apud Quinctil. Cum Clytemnestram Quadrantaria hocat

uocat, impudicitiam nimirum illius notans. solet enim postribulis aliquot quadrantum merces esse constituta.

QUADRARIUS, adiectiuum, τετραγυρος, idem quod quadratus, aut certe quadrangulus: ut, Vas quadrarium. Cato de re Rustic. capitu. 18.

QUADRARI, dicuntur marmorarij, qui marniora adamussim quadrant. Qua uoce usus est Sidonius Apollinaris.

QUADRATURA, τετραγωνισος, ipsa quadratio. id est alterius figuræ ad quadratum reductio. Vnde Archimedes scripsit de quadratura circuli. Vicruuius autem Quadrationem uocat.

QUADRATUS, tatum, [Quadrato. Gal. Quarre, esquarre. Hisp. Quadrado.] τετραγυρος, quod habet quatuor angulos rectos æquales. Liui. 6. Capitolium quoque saxo quadrato substructum est. Plin. epist. 254. Manent adhuc paucissimi arcus: possunt & erigi quidam lapide quadrato. Quadratum agmen. Cic. 2. Phil. Agmine quadrato cum gladijs sequuntur scutati milites. Liui. 2. Valerius quadrato agmine peditem ducit. Turres quadratæ, i. quadrilateræ, apud Lucr. lib. 4. Dimensio quadrati, Cic. 1. Tuscul. Mutare quadrata rotundis, Hor. 1. epist. 1. Quadratum corpus, id est, medicre, quod neque nimis procerum est, neque nimium humile, sed medio quodam temperamento decorum. Celsus medicinæ lib. 2. Corpus habilissimum quadratum est, neque gracile, neque obesum. Colum. de canibus. Probatur, inquit, quadratus, potius, quam longus, aut breuis. Sic Sueto. Vespasianum scribit quadrata fuisse statura. Quadrata compositio, id est æqualiter fusa. Quint. lib. 2. cap. 5. Quæ leuis & quadrata, sed uirilis tamen compositio.

QUADRIDENTS, quatuor habens dentes. Cato cap. 10. quadridentes duos.

QUADRIENNIVM, nij, τετραετία, spatium quatuor annorum. Cic. 5. Ver. Cum quadriennio post in Siciliam uenissem, &c.

QUADRIFARIAM, [In quattuor parti. Gal. En quatre parts, en quatre sortes. Hisp. En quatro maneras.] τετραχῆς, quadripartito, in quatuor partes. Liui. 4. Quadrifariam diuiso exercitu. Idem lib. 1. Quadrifariam urbe diuisa Sue. in Vitellio. Epulas trifariam semper, interdum quadrifariam dispertiebat.

QUADRIFIDVS, da, dum, τετραγῆλος, quod in quatuor partes findi potest. Virgil. 2. Georg. Quadrifidasque fudes. & acuto robore uallos. Trabs quadriūda. Valer. 1. Argon. labor quadrifidus, Clau. Paneg.

QUADRIFORIS, & hoc re, quod quatuor fores, siue foramina habet. Plin. libro undecimo, cap. 12. Vespæridos faciunt fere quadrifores.

QUADRIGARIGÆ, [Carretta da quattro cavalli. Gal. Char ou chariot à quatre cheuaux attelz en un harnois. Hisp. La carreta, o carro de quatro cavallos.] τετραππος, currus quatuor equis iunctus, quasi quadriaga. Gel. lib. 19. cap. 8. Quadrigas Cæsar pluratium numero semper dicendas putat. Hor. 2. Carm. Ode 16. Tibi collic hincitū Aptā quadrigis eua. Cic. de Clar. Orat. Nec enim in quadrigis eum secundū numerauerim, aut teritiū, qui uix e carceribus exierit. Idem 3. de Nat. Deo. Mineruam quadrigarum inuentricem ferunt. Aliquando Quadrigarum nomine intelliguntur equi, qui quadrigas agunt. Col. lib. 3. cap. 6. Sacrorum certaminum studiosi perniciosissimarum quadrigarum semina diligenti obseruatione custodiunt, & spem futurarum uictoriarum concipiunt, propagata sobole generosi armentu. Pla. in Asi. Nunquam indispiscet quadrigis albis postea. Vbi Quadrigas albas uocat equos Veneris, quibus albi erant. Virg. 8. Aen. Haud procul inde citæ Metium in diuersa quadrigæ distulerant. Hinc Quadrigula. Cic. de Fato: Philippus in capulo quadrigulas uitare monebatur. Quadrigarum inuentorem, Virg. nominat Erichthonium. Primus Erichthonius currus, & quatuor ausus Iungere equos, rapidisque rotis, in silite re uictor.

QUADRIGARIVS, rij, qui quadrigas in Circensibus agebat, inquit Afcon. Varr. 2. de re rust. cap. 7. Quadrigarius & defultor. Fuit cognomen Q. Claudij, scriptoris uetustissimi, non semel a Gellio citati.

QUADRIIUGI, siue Quadriiuges, τετραζυγες, τετροδοι, equi quaterni, ad unum iugum alligati: ut Biugi, Triugi, & Scingi, cum duo, uel tres, uel lex equi ad unum iugum adhibentur. Quid. 2. Metam. Tritumque relinquunt Quadriiuges spatium. Virgil. 10. Aenei. Quadriiugi, idem quod quadriga. Virg. 3. Geo. Quadriiugo uehitur curru.

QUADRIGATVS, nummus erat argenteus, quadrigæ imaginem habens impressam. Plin. lib. 3. cap. 33. Nota argenti fuere bigæ, atque quadrigæ, & inde Bigati, & Quadrigati dicti. Liui. 22. Pacti uti arma, atque equos traderent, in capita tricenis nummis quadrigatis.

QUADRIGEMINVS, Plinius libro 8. capitu. 23. Cornicula quadrigemina.

QUADRILIBRS, & hoc bre, quatuor librarum. Pla. in Aul.

QUADRIMATVS, us, ætas quatuor annorum. Plin. lib. 8. cap. 45. Colum. lib. 7. cap. 9.

QUADRIMVLVS, Plaut. in Pæn. Altera quinquennis, altera quadrimula.

QUADRIMVS, quatuor annorum, Pla. in Cap. perdidit filium puerū quadrimum. Plin. lib. 8. cap. 44. Neque quadrimis minores, neque decennibus maiores.

QUADRINGENTI, [Quattro cento,] τετρακόσιοι, quater centum. Cic. in Piso. Annos tenueramus quadringentos iudicium, notionemque censoriam.

QUADRINGENTIES, Cic. pro Rab. Sestertium bis millies quadringentis. Quadringentelimus, 3, um, postremus ex quadringentis. Plin. lib. 8. cap. 6.

QUADRINGENVS, na, num, & ut nonnulli legunt Quadrigenus, uel Quadrigenus. Liui. 8. Vestigaleis Campanus populus iustius pendere denarios nummos quadringenos quinquagenos.

QUADRIPERTIOR, [Divider in quattro parti,] in quatuor partes diuido: unde Quadrupertitum. Plin. lib. 15. cap. 12. Nucleorum quadripartita distinctio Cic. 3. Ver. Quadripartita distributio totius accusationis.

QUADRIPERTITO, τετρακῆς, quadrupliciter, in quatuor partes.

QUADRIREMIS, mis, τετραρης, naui quatuor remorum ordines habens. Liui. 24. Præmissa quadrimis, capitur.

QUADRIVIVM, τετραδος, locus publicus, ubi quatuor uix concurrunt. Catull. ad Cælium de Lesbia. Nunc in quadriuiis & angiportis Glubit magnanimos Remi nepotes. Iuuenal. Satyr. 1.

QUADRO, as, [Quadrare. Gal. Enquerrir. Hisp. Quadrar con esquadra.] τετραγωνίζω, in quadrum redigo. Horat. 1. epist. 6. Et quæ pars quadret aceruum. Colum. lib. 11. cap. 2. Abies atque populus ad unguem quadrantur. Per translationem pro consentire, & ex omni parte conuenire, Tractum à lapidibus quadris, qui omnium laterum æquali proportione inter se optime conueniunt. Virg. 2. Georg. Secto uia limite quadret. Cicer. 3. de Orat. Eam conuictionem, numero se cadere, & quadrate uolumus. Idem de Cla. Or. Tibi quadrat, omnia illis fuisse paria. Quadrare. Cic. ad Attic. lib. 4. Visum est hoc mihi ad multa quadrare. Quadrare. in Cic. pro Cæli. Omnia, cum turpitudine aliqua dicta, in istam quadrare apte uidentur.

QUADRV, dti, τετραγώνον, quatuor æquales lineas, quatuorq; angulos rectos habens. Col. lib. 8. cap. 3. Perticæ dolantur in quadrū. In quadrum sententias redigere, est, suo numero seruato æqualiter disponere. Cic. in Ora.

QUADRVPEDO, as, [Andare in quattro piedi.] τετραποδίζω, quatuor pedibus gradior: unde Quadrupedantia animalia, quadrupedia dicuntur. Virgil. 11. Aeneid. de equis: Perfractaque quadrupedantum Pectora pectoribus rumpunt. Quadrupedans sonitus. Virgil. 8. Aeneid. Quadrupedante putrem sonitu quatit ungula campum.

QUADRVPEDES, pedis, [Che ha quattro piedi. Gal. Qui à quatre piés. Hisp. Cosa de quatro piés.] τετραπους, quatuor habens pedes. Teren. in An. Quadrupedem confringito. Quid. 15. Met. Mox quadrupes, rituque tulit sua membra ferarum. Saepè accipitur substantiue: idque modo in masculino genere, Virgil. 11. Aeneid. Quadrupedemque citum ferrata calce fatigat. Modo in form. gen. Quint. lib. 2. cap. 10. Distentæ quadrupes uiridi pabulo. Plin. lib. 11. cap. 33. Vt nulla quadrupes possit accedere. Aliquando etiam in neutro, Col. lib. 11. cap. 2. Maiora quadrupedia caractere signari debent. Idem lib. 2. cap. 24. Quadrupedia tempus idoneum est castrandi.

QUADRVPLATORES, ἐδδῆκται, συκασαι, a quadruplot, aris, dicuntur delatores, quod quartam partem bonorum damnati indispiscabantur. Cic. 4. Verr. Næuius Turpio homo omnium ex illo conuentu quadruplatorum deterrimus. Liui. 3. Quadruplatoris, & interceptoris litis alienæ perlonam laturum? Afcon. Quadruplatores, delatores erant criminum publicorum: in qua re quartam partem de proscripctorum bonis, quos detulerant, consequebantur.

QUADRVPLEX, plicis, generis omnis, quatuor modorum, specierū, ordinum. Liui. 30. Onerariam quadruplicem ordinem pro mulo aduersus hostem opposuit, Cic. 1. Ar. Præter quadruplices stellas in fronte locatas. Interdum multiplicatiui numeri vim habet, idem significans quod quadruplus. Pla. Cure. Pecuniam quadruplicem abs te auferam. Plin. lib. 12. cap. 11. Arbor floret, albæ uio læ specie, sed magnitudine quadruplici.

QUADRVPLICO, as, τετραπλίζω, in quadruplum augeo. Pla. in Stich. Qui lucris quadruplicauit rem meam. Quadruplicato, aduerbium. Plin. lib. 14. cap. 4. Emptis quadruplicato uineis. Idem lib. 2. cap. 17.

QUADRVPLOR, aris, delator fio, & damnati quartam partem accipio. Pla. in Per. Neque quadruplari me uolo.

QUADRY-

QUADRUPLES, a, um, quater tantum: m. Plin. lib. 7. cap. 48. Cornici nouem nostras attribuit ætates: quadruplum eius ceruis. Plaut. in Truc. In te manum inuicium quadruplum. Id est, ego quartus, seu a tribus adiurus. Quin. lib. 7. cap. 5. Cum duo fures pecuniam abstulerunt, quadruplum quisque an duplum debeat. Cato in Præfat. operis de re rust. Maiores nostri sic habuere, furem dupli condemnari, foeneratorem quadrupli. Quadruplo, adverb. Plin. lib. 11. cap. 37.

QUÆRITO, as, [*Cercare*,] *ἑζήτησεν*, freq. instanter quæro. Terent. in And. Te ipsum quærito. Proprie tamen quæritare, dicuntur, qui quotidie inquirendo uix uictum inueniunt, ut inquit Dona. in illud Terent. in And. Laua ac tela uictum quærilians. Plaut. Inops & fordidus quæritando alit familiam; id est, ostiatim.

QUÆRO, ris, quæsiui, quæsitum, & quæstum per syncopen, [*Cercare*, Gal. *Chercher*, *enquerir*. *Hisp.* *Buscar*.] *ἑζήτησεν*, inuestigo. Terent. in Eun. Vbi quæram? ubi inuestigem? quem percontor? Donatus. Non reperitur, nisi quod quæritur: non quæritur, nisi quod præsto non sit. Virg. 9. Aene. Huc turbidus, atque huc Lultræ equo muros, aditumque per auia quærit. Idem lucrari, & acquirere, Plaut. Trin. Quibus ærumnis deluctui, filio dum diuitias quæro. Cicer. pro Quinct. Nec mirum si is qui uocem uentalem habuerat, ea quæ uoce quæserat, magno sibi quæstui fore putabat. Aliquando pro percontari, sciscitari, rogare, Plaut. in Amph. Ne, qui essent, familiares quærerent. Pro disputare, consilere, Plin. lib. 13. cap. 3. Quæritur inter medicos, cuius generis aquæ sint utilissimæ. Cic. pro Mil. Tulit enim de cæde, quæ in Appia uia facta esset, in qua P. Clodius occisus fuit. quid ergo tulit? nempe ut quæratur. Quærens, tis. Cicer. 1. de Orat. Mihi percontanti, aut aliquid quærenti nunquam defuisti. Quærendus. Sen. Herc. Octæo: Quoties genitor quærendus eras? Quæsitus, a, um. Virg. 3. Georg. Quæsitæque nocent artes. Ouid. 114. Mer. Vixque fuga quæsitæ salus. Tacit. lib. 3. Adulatio quæsitio fuit, id est, exquisitior. Idem lib. 2. Excepere Græci quæsitissimis honoribus, id est, exquisitissimis. Quæsitum, ti, Ouid. 7. Metam. Parcum genus est, patiensque laborum, Quæsitique tenax. Cic. in Para. Cui quæsitio opus sit, quis unquam hunc uere dixerit diuitem? Quæsitum, pro rogatum, siue interrogatum, Ouid. 4. Met. Accipi quæsitæ causam.

QUÆSTOR, oris, [*Iudice criminali*. Gal. *Vn thesotier*. *Hisp.* *Contador mayor*.] *ἑξαρχος*, iudex capitali quæstioni præfectus. Cicer. pro Fon. Quid mihi opus est sapiente iudice, quid æquo quæstori? Virg. 6. Aen. Quæstor Minos urnam mouet.

QUÆRO, [*Di gratia*. Gal. *je prie, mous priens*. *Hisp.* *Rogar*.] primam personam indicatui tantum habet in utroque num. in sing. quæro, in plu. quæsumus, cætera exoleuerunt. est autem idem quod rogo, Cic. 2. Ver. Quid est, quæro, iudicium corrumpere, si hoc non est? Plaut. Am. Num insanis, quæro cum id me interrogas? Terent. Ad. Deos quæro istæc prohibeant. Cic. pro Arc. Quæro a uobis, ut in hac causa mihi dehis hanc ueniam. Brut. Cicer. lib. 11. Deos quæsumus consilia tua reip. salutaria sint. Antiqui, declinabant, quæro, quæris, quæsi, quæsum, uel secundum Probum, quæsiui, quæsitum, Luc. lib. 1. Ni diuum pacem uotis adit, & præce quæsit. Sal. quoque lib. 1. Hist. Cionem (inquit) quæsiuit, uti adolescentior, & a populi suffragijs integer, ætati concederet Manerici.

QUÆSTICVLVS, li, diminut. a quæstus, idem quod lucellum. Cic. li. 2. de Diuinat.

QUÆSTIO, onis, [*Inuestigatione uera*. Gal. *Cherchement*. *Hisp.* *Obra de buscar*.] *ἑζήτησις*, inuestigatio, a supino quæstum. Plaut. Cist. Iube domi opperirier, Nec quæstioni mihi sit, si quid eum uelim, id est, ne cogar eum quærere. Quandoque significat dubitationem, Plin. lib. 7. cap. 28. Fortitudo in quo maxime extiterit, immensæ quæstionis est, Cic. 2. de Natu. Deo. Diuidunt nostri totam istam de dijs immortalibus quæstionem in partes quatuor. Apud rhetores item quæstio appellatur, circa quam causæ totius cardo uertitur, quæque gignit controuersiam. Quandoque est tortura corporis eruendæ ueritatis causa facta, Cicer. pro Cluen. Sallia habere quæstionem de uiri morte constituit. Idem pro Ros. Am. Aliquoties duos seruos paternos in quæstionem Sex. Rosc. postulauit. Iudex quæstionis dicitur, qui iudicio capitali exercendo potest, Cicer. Ibidem: Cum huic quæstioni iudex præesses. Exercere quæstionem. Idem de Fin. Cum prætor quæstionem inter scarios exercuisset. Quæstiuncula, parua dubitatio. Cic. 1. de Nat.

QUÆSTOR, oris, [*Questore*, *camerlengo*, *thesotiero*. Gal. *Vn thesotier*. *Hisp.* *Contador mayor*.] *ἑξαρχος*, præpositus pecuniæ publicæ, qui curam ærarij habet. Cic. lib. 2. de Inuen. Rhodij quosdam legatum Athenas: legatis Quæstores sumptum, quem oportebat dari, non dederunt. Quæstorem autem officium primum bellorū causa inuentum est. mittebantur enim cum consulibus ex præto-

ribus in militiam ad administrandam rem pecuniariam, & prædam, ac manubias in rationes publicas referendas. Cicer. de Sen. Non me ijs esse uiribus, quibus aut miles Punico bello, aut quæstor in eodem bello fuerim. Huiusmodi quæstores hodie Thesaurarios bellicos uocamus. Quæstores urbani, inquit Budæus, ærarium curabant, eius pecunias expensas, & acceptas referre in tabulas publicas consueuerant. Pro ijs nunc Præfectos rationum habemus, quos Magistrorum computorum uocamus. Pecunia publica Romæ in templo Saturni condita erat, quod ærarium dicebatur, quam tribuni ærarij, cum opus erat, promebant. Quæstores ærarios hodie uocare possunt eos, quos multarum, & ut vulgus loquitur, emendarum recentiores uocant. quæstor item dicitur, qui præest iudicijs exercendis: & maleficijs puniendis; *ἑξαρχος*, quem Maleficiorum iudicem appellare solemus: Vltimatus tamen hunc Quæstorem uocamus. Cicer. pro Fon. Quid mihi opus est sapiente iudice, quid æquo quæstori? Idem in Vat. quæro ex te Vatini, num quis reus in tribunal sui quæstoris ascenderit, eumque ui decurbarit, subfella dissiparit, urnas deleuerit? ad hanc autem similitudinem (inquit Ascon.) Virg. lib. 6. Minoem iudicem apud inferos, tanquam prætor sit rerum capitalium, quæstorem appellat. Quæstor autem dicitur a quærendo, quod conquireret publicas pecunias, & maleficia.

QUÆSTORIUM, rij, neut. gen. substant. *ταυτοειον*, quæstoris erat tabernaculum. Liu. lib. 10. Captum quæstorium, quæstorque occisus. Cicero pro Planc. Thessalonicam me in quæstorium perduxit.

QUÆSTORIVS, a, um, Cicer. Caninio. lib. 2. Officio quæstorio adductum. Idem 3. Ver. Legatus quæstorius. Persona quæstorica, pro Plancio. quæstorius, quæstura perfunctus. Cicer. 13. Philip. Qui tribunicij? qui quæstorij? Idem Clar. Orato. quæstorius mortuus est.

QUÆSTVOSVS, [*Da guadagno, utile*. Gal. *Qui gagne beaucoup*. *Hisp.* *El que ha? mucha ganancia*] *ἐνυπόδος*, qui lucri quæstusque audior vndique lucellum captat. Ars quæstiuosa, quæ plurimum quæstus affert. Paul. Mil. Dummodo eam des, quæ sit quæstiuosa, quæ aliat corpus corpore. Cic. 4. Verr. quam illa res calamitosa Heraclio, quæstiuosa Verri, miseranda omnibus uidebatur. Cato de re rust. Scito quamuis ager quæstiuosus sit, si sumptuosus erit, relinquit non multum. Columel. libro 6. Ratio pacendi pecoris, quæstiuosissima. quæstiuosus cum genitiuo, Cicer. 2. Philip. Domus quæstiuosissima est fallorum commentariorum. Cum ablatiuo. Curtius libro quarto. Nasamonens gens Syrtica, nauigiorum spolijs quæstiuosa.

QUÆSTVRA, æ, *ταυτοειον*, *ἑξοσία*, quæstoris dignitas, Cicer. 2. Ver. Quæstura primus gradus honoris.

QUÆSTVS, [*Guadagno*. Gal. *Gain*, *sprouffit*. *Hisp.* *Canancia*.] *ἄπορος, κέρδος*, lucrum nummarium, datiuum & ablatiuum plurales facit, quæstibus. Plaut. Poen. quæstui habent male loqui melioribus. Cic. 5. Ver. Tantum de quæstui ac lucro dicam uisus agri. Ter. in Eun. Is quæstus nunc est multo uerberimus. Antiqui declinabant quæstus, quæsti, ut Ornatus ti, & alia apud comicos passim obuia. Plaut. in Au. Nihil est aliud quæsti furibus. Interdum pro actione, atque artificio lucranda pecuniæ. Cic. 1. Off. De artificijs & quæstibus, qui liberales habendi, qui fordidus.

QUALIS, & hoc quale, [*Qualis*. Gal. *Qual*. *Hisp.* *Tal qual*.] *ἴσος*, relatiuum qualitatis, alicuius rei naturam declarans. Cic. de Amic. Ut erudici solent appellare sapientem, qualem in Græcia neminem. Ponitur & interrogatiue. Cic. 4. Acad. Qualis est istorum oratio? Interdum infinite, Terent. in Eun. Hoc metuo, qualem tu nie esse hominem existimes. Cic. 2. de Leg. Nulla gens est, quæ non, etiam si ignoret qualem habere deum decet, tamen habendum censeat. Virg. 4. Georg. Qualis populea mœrens Philomela sub umbra. Ouid. 3. Met. Falcata nouissima cauda est, Qualia dimidiæ sinuantur cornua lunæ. Qualisqualis geminatum, qualiscunque. Iuris. in l. rescriptum. ff. Distract. pigno. Qualiquali obligatione interposita.

QUALITAS, tis, [*Qualità*. Gal. *Qualité*, *sorte & maniere*. *Hisp.* *Qualidad*, *manera*.] est secundum quamuales dicimur: ut, Albedo, Nigredo. Cicer. 1. Academ. qualitates appellauit, quas *ἴσους*, Græci uocant. Colum. lib. 8. cap. 17. qualitatem lictoris nostri contemplerur.

QUALITER, [*Si come*. Gal. *Quellement*, *comment*, *comme*. *Hisp.* *En qual manera*.] quemadmodum. Plin. libro 9. cap. 48. Antiquis totus est stramento erat, qualiter nunc etiam in castris gausape. Qualitercunque, utcunque, quomodocunque, Colum. libro 2. cap. 10. qualitercunque obruas, sustinet coloni negligentiam.

QUALIBET, siue qualubet, [*Per qualunque luogo*. Gal. *Par ou tu voudras*. *Hisp.* *Do quiera que*.] per quemcunque locum. Quintil. libro 5. capit. 15. Si uel maxima flumina in riuos deducantur, qualibet

qualibet transitum præbent.

QUALVS, li, [Cestlo. Gal. Vn pauier d'osier, hisp. Canasta o cestlo.] καλα-
δός, genus uasis uiminei, per quod unum guttatim defluit cum
calcat uua, reliqua uero materia exire prohibetur. Vir. 2. Ge.
Spisso uimine qualos. Ponitur & pro citula, in qua mulieres po-
nebant pensa lanæ. Hor. lib. 3. Car. Tibi qualum Cytheræ pue-
rales. Est & qualus, in quo gallinæ oua edunt, apud Col. lib. 8. cap.
3. Legitur & qualum neu. gen. Cato c. 11. de re rust. quala sataria
septem, alueos quadraginta.

QUAM, [Che. Gal. Que quant, de combien. hisp. Que relativo demas.] con-
iunctio discretiua. Cic. lib. 10. ep. Tum ille, nihil sibi fuisse longius
quam ut me uideret. Aliquando pro Postquam, Liu. lib. 6. Dij
hæc dederunt, ut T. Quintius dictator opida nouem caperet
die uigesimo, quam creatus erat. Aliquando pro antequam,
Sue. in Cæsa. Pridie quam occideretur, in sermone nato quim-
nam esset finis uitæ commodissimus, repentinum, inopinatum-
que prætulerat. Pro quantum, & tam positiuo, quam compa-
ratiuo, & superlatiuo iungitur, Cicer. quam morosi sint qui
amant, ex hoc potes intelligere. Quint. lib. 1. Quam in his li-
bris erunt omnia compositiora, idest, quanto. Var. 2. de re ru.
de canibus loquens. quam paucissimos relinquens, tam optinii
in alendo sient: idest, quanto pauciores, tanto meliores. Cato de
re ru. c. 65. Quam acerbissima olea erit, dum oleum facies, tam
oleum optimum erit. Aliquando intensiua particula est, super-
latiuum exigens. Cic. Cum quo semper quam familiarissime ui-
xerat. Iungitur etiam in hac significatione his dictionibus, Per.
Ter. Per pol quam paucos reperias meretricibus fideles amato-
res. quod sic resoluatur, Pol per quam paucos. Cic. quod de Pom-
peo Caninius agit, sanequam refrixit opido. Idem: Opido quam
libens audiui. Aliquando comparatiue ponitur post positiuum.
Pla. in Rud. Tacita bona si mulier semper, quam loquens, idest,
melior est tacita, quam loquens.

QUAMLIBET, & quantumuis, [Qualunque, quantunque.] idem Plin.
Impudica mulier quamlibet audax facinus audet. Cic. de Amic.
quantumuis licet excellat.

QUAM MOX, [Subito, subito,] quam cito. Plaut. Rud. Quam mox co-
ctum est prandium, Cic. pro Q. R. quid expectas, quam mox ego
eos dicam esse ordine senatoris ætate grandes.

QUAMOBREM, [Per la qual cosa. Gal. Pourquoy. hisp. Porende per la
qual causa.] cum ponitur causatiue, tam plurali respondet quam
singulari, significatque quapropter. Singulari sic, Vnum est qua-
mobrem te amandum putet, idest, propter quod unum. Plurali
sic: Quattuor sunt, quamobrem imperator maxime laudetur, idest
propter quattuor. Cicer. Appio: Multa mihi ueniebant in men-
tem quamobrem istum laborem tibi honori putarem fore. Ali-
quando interrogantis. Cic. 1. de Fin. Quamobrem tandem non
satisfacit. quas ob res, Cic. 3. Phil.

QUAMPRIDEM, interrogantis particula, quanto tēpore ante, Cic.
pro Rab. QuampriDEM nomen Fannij in aduersaria retulisti.

QUAMPRIVM, [Subitamente. Gal. Soudain, tout incontinent. hisp. Lue-
go.] ualde cito. Terent. in Ad. Hominem istum impurissimū quam
primum absoluitote.

QUAMVIS, & quamquam, [Benche, quantunque. Gal. Isoit que, combien
que. hisp. Aunque.] idem significant, quod tamen. hoc animaduert-
endum, quamquam indicatiuo, quamuis subiunctiuo potissimū
gaudere. Vir. 2. Ae. quamquam animus meminisse horret. Cic. 6.
Phil. quamuis intentus animus tuus sit ad fortissimum uirum li-
berandum. Interdum quamuis ponitur pro quantumuis, Pla. in
Tri. Quamuis malam rem quæras, illic reperias.

QUANDIUM, [Quanto tempo. Gal. Combien, longuement, combien long
temps; jusques à quand, standis. hisp. De mientras que.] quanto tempo-
re. Cic. 7. Ver. quādiu uixit, in tota Sicilia clarus. Cum Tandiu,
Cic. Att. Ego tandiu requiesco, quādiu ad te scribo. Idem. lib. 4.
epi. Qui se opido tandiu tenuit, quādiu in prouincia Parthi
fuerunt. Interrogatiue. Pla. in Cap. Quādiu id factum est. Cic. in
Cati. Quādiu nos iste furor tuus eludet.

QUANDO, [Quando. Gal. Quando, puisque. hisp. Quando.] aduerbium tem-
poris, quo tempore: ponitur modo interrogatiue. Ter. in Heau.
Quando istuc erit. modo relatiue. Cic. 2. Off. Vtinam tunc natus
essem, quando Romani dona cepissent. Pla. in Ain. Ita se uersip-
ellem facit, quandolibet. Nonnumquam & indefinite. Cic. de Se.
Non intelligitur quando obrepat senectus. pro aliquando,
præsertim cum præcedit, Num: ut, Num quando me audiisti.
Interdum pro siquidem, quandoquidem. Virgil. 1. Aen. Hic tibi
fabor enim, quando hæc te cura remordet. Terent. in Ad. quādiu
conscia sum, a me culpam hanc esse procul. quando gentium i.
quando, absolute ea forma, qua Nusquam gentium. Plaut. in Am.
qui me rogat aliquando gentium.

QUANDOQUE, [Alle volte, alcuna uolta. Gal. Quelques fois aucunes fois.
hisp. Algunas uez.] aliquando. Hor. Quandoque bonus dormitat
Homerus.

QUANDOQUIDEM, [Poiche. Gal. Puisque. hisp. Puesque.] si quidem.
Vir. 4. ec. Dicite, quandoquidem in molli conledimus herba. Co-
lud. lib. 7. quandoquidem pastoris officium celsissimam oculorum
ueluti speculam desiderat.

QUANDVDVM, interrogatiua particula, de modico quærens tempo-
re. Pla. quādiudum & foro aduenisti domum? P. Non ita dudum.

QUANTISPER, quanto tempore: ut Tantisper, tanto tempore.

QUANTO PERE, [Quanto. Gal. Combien grandement. hisp. Quanto gran-
demente.] Cicer. de Orat. Non tantopere desiderabam, quanto-
pere delector. Accipitur & indefinite. Idem libro. 13. episto.
fam. quantoque opere eius municipij causam laborarem, tibi
ostendi.

QUANTV LVVS, & Quantillus, deminut. a quantus, & significant quam
exiguus. Cicer. 4. Aca. quantulus nobis uideatur? de sole loquitur.
de Ora. Nihil plus affequi cupimus, quam quantulum tum di-
cendo affecutus es. Plaut. in Cap. quantillum argenti apud trape-
zitam fiet.

QUANTVS, a, um, [Quanto. Gal. Combien grand. hisp. Quanto grande.]
πόσος, refertur ad numerum, ad pondus, & ad mensuram, & mo-
do interrogatiuum est, modo relatiuum. Cic. lib. 2. Videre mihi ui-
dear tantam dimicationem, quanta numquam fuit. Idem pro Mil.
Scio quanta, & quam sollicita cupiditas sit consulatus. Terent. in
Hea. quanta de spe decidi.

QUANTVS CVNQVE, [Quantunque,] tantus quantus est. Cic. 5. Phil.
quorum bona, quantacunque erant, suis comitibus descripsit.
quantuluscunque dem, idest, quantumuis exiguus. Colu. libro. 2.
capi. 11. quantulocunque humore. prius quam obruatur, cor-
rumpitur.

QUANTVSLIBET, ποσιν, quantumuis magnus. Plin. lib. 8. cap. 6.

QUANTVSQUANTVS, [Quantunque,] quantuluscunque. Ter. in Ad. Tu
quantusquantus es nihil nisi sapientia es.

QUAPROPTER, [Per laqual cosa,] propter quod. Ter. in Ad. quapro-
pter celato est opus.

QUAQUA, [Da qualunque parte.] Pla. epid. quaqua tangit, omne am-
burit, id est, ex quacunque parte.

QUAQUAVERSVM, [In ogni parte,] in omnem partem. Cæsa. in Com.
Legatos quaquaersum dimittere.

QUARE, [Perche. Gal. Pourquoi, parquoy. hisp. Porende.] notæ signifi-
cationis. Cicer. 1. de Orat. Illud quare Scæuola negasti? Infinite
positum. Cic. 2. Off. Utendum excusatione, quare id quod fece-
ris, necesse fuerit. In principio orationis, Cicer. pro Quint.
quare, quod socium tibi eum uelles adiungere, nihil erat.

* **QUARI**, Galliarum Narbonensis populi, inter Salyos, & Vocontios,
ut ait Strabo lib. 4. Plin. autem lib. 3. cap. 4. uocat Quariates.

QUARTVS, a, um, [Quarto.] Liu. 4. Bel. Puni. Vbi quartæ uigiliæ
signum cecinisset. Vir. 4. Georg. Vbi quarta sitim cæli collegerit
hora.

QUARTANVS, a, um, quarto quoque die: ut quartana febris. Cic. At.
lib. 8. Audiui quartanam a te discessisse.

QUARTARIVS, teste Festo, ab antiquis appellabatur mulio merce-
narius: quod quartam partem quæstus capiebat. quartarius apud
Catonem c. 95. congi quartam partem significat. Quartarius
inquit Budæus, in mensura pro quadrante congi intelligo: sicut
in pondere pro quadrante libræ.

QUARTO, & quartum, aduerbia, inter se differunt. nam quarto con-
sul, significat locum consulum, uel ordinem, hoc modo: Marcus
fuit quarto consul, idest, tres consules ab origine, & initi-
tutione, & ordine consulatus ante fuerunt, quam Marcus fuis-
set consul. qui quarto anno a primis consulibus factus est con-
sul. quartum autem consul dicitur, qui, trib. consulatib. iam
perfundus, quartum gerit consulatum. Liu. 3. Quinctio quar-
tum consule.

QUASI, [Come. Gal. Quasi, comme. hisp. Quasi, poco mas de menos.] Ita ut
Pla. in Pfe. Ex tranuerso cedit, quasi cancer solet. Plaut. in Pfe.
quasi tu dicas, me te uelle argento circumducere. Interdum idem
ualet quod perinde ac si, Cicer. 3. epi. quasi uero ad cognoscen-
dum ego ad illos, non illi ad me uenire debuerint. Aliquando
pro fere. Suet. in Calig. Hora quasi septima, Ter. in Heau. quasi
talenta ad quindecim coegi.

QUASILEVS, li, & quasillum, [Cestello,] καλαδίσκος, dem. a qualus,
significat cistulam, seu uasculum, in quo mulieres reponebant
ea, quæ ad lanificium pertinerent. Festus: Calathos Græci dicunt,
quos nos quasillos. Cic. 1. Phil. Inter quasilla pendit aurum. Cor-
ripit autem hoc nomen primam syllabam, quamuis qualus pro-
ducatur. Tibu. 4. el. Sit tibi cura togæ potior, pressumque quasillo.
Romani ueteres quasillum Thalassionem appellauerunt, ut auctor
est Varro. unde Thalassij nomen in nuptijs frequentabant, ad la-
nificium nouas nuptas inuitantes.

QUASSO, [Croulare. Gal. Esbranler, bocher, casser, rompre. hisp. Sacudir mu-
chas uezes.] quassare, frequenter saepe quater. Plaut. in Trin. quid
quassas caput? Aliquando rumpo. Virgil. 1. Aeneid. quassaram

Quid enim nemo, (quod quidem magis credo) aut si quisquam est, ille sapiens fuit. Quidem, & Certe, aliquando simul iunguntur. Cic. ad Len. l. i. Idem quidem certe nostrum consilium iure laudandum est. Ter. in Phor. Quidem coniunxit cum Hercle. Tua quidem hercle certo uita hæc expectanda. Cic. autem 10. epi. ad Att. Post quidem subiunxit Profecto. Nunc quidem profecto Romæ es.

QUIDNAM, aliquando interrogatiue accipitur, aliquando indefinitive. Terent. in Phor. Quidnam ille commotus uenerat? hoc est, propter quid. Idem in Eun. Reuisto quidnam Chærea hic rerum gerat.

QUIDNI, certe, uel cur non? [Perche non.] Ter. in Eu. Habes hominem amabo? PII. Quidni habeam? Veteres enim Ni pro ne ponebant, & Ne pro non. Plaut. Ni stulta sis, & Ne uult, pro non uult.

QUID QUÆRIS, [Che piu?] τί πλέρον, clausula est. sermonem in cōpendium redigentis, eandem uim habens, quam Quid plura, uel Quid opus est uerbis? Cic. ad Attic. lib. i. Quid quæris? num ad priuata rediam? Hor. l. i. epi. Quid quæris? uiuere & regno si mul ista reliqui.

QUID QUID, [Cio che, tutto.] Quinct. lib. i. de Orthographia. Frigidiora his alia, ut Quicquid quartam c, haberet, ne interrogare bis uideremur. Est autem Quidquid substantiuum, ut & Quidideo genitiuum nel adiectiuum exigit. ut, Quidquid pecuniarum, Quidquid molle.

QUIES, eius, [Quieto. Gal. Repos. Hisp. Holgar. 2a de trabajo.] ἡσυχία, uacatio a labore, siue cessatio a quocunque opere, Cic. in Catone. Mors laborum, aut miseriarum quies est. Sæpissime accipitur, pro somno, quod dormientes ab omni opere feruntur, cui operam ponitur Vigilia. Quinct. lib. 7. cap. 3. Labor, an otium, uigilia, an quies? Hor. l. i. epi. 17. Si te grata quies, & primus somnus in horam Delectat. Cic. 1. de Diu. Quæ multo plura euenirent, si ad quietem integri iremus. Virgil. 10. Aeneid. Neque enim membris dat cura quietem. Accipitur pro otio, & tranquillitate animi, Plin. lib. 8. cap. 28. Qui paupertatem, & quietem doctrinari ei sciebat in primis cordi esse. Quietes, in plurali, pro cubilibus. Luc. lib. 1. Nanque canes ut montiuagæ persæpe ferai Naribus inueniunt intactas fronde quietes. Accipitur aliquando pro tranquillitate aeris, Virgil. 2. Georg. Si non tanta quies iret frigusque calorem Inter, & exciperet, cæli indulgentia terras.

QUIESCO, quiescis, quieui, quietum, [Riposarsi. Gal. Se reposer, dormir, vesser. Hisp. Holgar.] ἡσυχάζω, quietem agere, ferio a labore. Virg. 1. Aen. Nunc placida compositus pace quiescit. Accipitur & pro dormio, Cic. 6. Verr. Eo cum uenio, prætor quiescebat. Modo sto, non moueor, Virgil. 6. Aeneid. Postquam collapsi cineres, & flamma quieuit. Idem 7. Aeneid. Postquam alta quierunt Aquora. Aliquando accipitur pro quiescere facio. παύω, Plaut. in Most. Quiescere tumultum hunc. Quiescere etiam dicitur, qui solitam petulantiam remittit, Terent. in Prol. An ut quiescant moneo, & desinant maledicere. Aliquando pro abstinere, seu superferere, Plaut. in Most. Quiesce hanc rem petere. Quiesci impersonale. Terent. in Andr. Poterat quiesci, si quiesset.

QUIETVS, ta, tum, [Quieto. Gal. Coy, qui est en repos. Hisp. Sosegado y quedo.] ἡσυχος, a Quies, tranquillus, otiosus, placidus. Terent. in Phor. Quietus esto. Vbi Do. Quietus, securus, Virg. 1. Ae. In primis regna quietum accipit in Teucros animum. Reddere quietum, est efficere, ut quiete & secure quis uiuat. Terent. in Eu. Sex ego te totos Parmeno hos menses quietum reddam. Solutus & quietus animus. Cic. pro Ros. Com. Solutus & quieto sum animo, Idem 6. Ver. Mirum omnibus uideri, Diodorum, reum, hominem quietissimum. Hor. Epo. 10. Quietiore non feratur æquore, Quam Graia uictorum manus. Quiere, tranquille, placide. Cic. 1. de Fin. Benevolentiam sibi conciliant, & (quod aptissimum est ad quiete uiuendum) caritatem, Cæf. 3. Bel. Ciu. Nostri quietissime se receperunt.

QUILIBET, [Qual ti piace.] ὅστις, quilibet, quasi quemcumque ex multis libet deligere. Hor. in Arte: Pictoribus atque poetis Quidlibet audendi semper fuit æqua potestas. Aliquando pro uili, Plin. lib. 6. Bis ab Annibale captus: neque cum quolibet hoste res fuit. Quid. 1. de Arte aman. Pollicitus diues quilibet esse potest: idest, uel tenuissimæ fortunæ homunculus.

QUIMATVS, etas quinque annorum. Plin. lib. 8. c. 45.

QUIN, [Che non, perche non, anzi.] Gal. Que ne, pourquo y non, Hisp. Que no, tambien como.] uarijs modis dicitur. nam aliquando ponitur pro cur non, ut cum increpantes, uel interrogantes, uel hortantes dicimus, Quin uenis? quin fugis? Virgil. 2. ecl. Quin tu aliquid saltem potius, quorum indiget usus, Viminibus, mollique paras detexere iunco? Aliquando pro quod, seu, ut, Cic. Att. Prorsus nihil abest, quin sim miserimus. Terent. An. Non dubium est. quin uxorem nolit filius. Aliquando pro quim etiam. Virgil. 1.

Ae. Quin aspera Iuno, Consilia in melius refert. hoc est, quod maius est. Aliquando ualet Ut non. Cic. Non idcirco causas Iocrates non defendit, quin id utrie esse, & honestum existimaret. Similiter cum dicimus: Non possum me continere, quin gestis: id est, ut non gestiam. Virg. lib. 3. Aeneid. Hic tibi ne quæ moræ fuerint dispendia tanti, Quin autem insanam aspicias: quæ id ut non. Aliquando pro qui non. Cic. lib. 9. epi. Nemo est nostrorum, quin uota uictoriae suæ fecerit. Aliquando pro immo. Terent. in Hea. Quin uolo mentiare. Pro etiam. Quin mihi molestum est, Aliquando pro certe. Plaut. in Amph. Quin certa res hæc est obiurgare.

QUINCENOS, pro Quingentis dixere ueteres, auctore Festo.

QUINCUNX, cis, pondus uel mensura quinque unciarum. In arborum ordinibus. Quincunx dicitur, cum ita dispositæ sunt arbores, ut binæ cum tertia proximi ordinis æquali intervallo sibi opposita, quoquo te uertas, quincunciale referat. Quin. l. 8. c. 3. Quid illo quincunce speciosius, qui in quacumque parte spectaueris, rectus est? Cic. in Catone. Cum miraretur Lyfander & proceritatem arborum, & directos in quincunx in ordines. Col. lib. 3. c. 12. Nonnulli omnem uitam per denos pedes in quincuncem disponunt. Ratio, quare huiusmodi figuræ quincuncis & de cussis appellationem sunt sortitæ, non est obscura. Veteres enim numerum denarium, & quinarum huiusmodi notis, X, & V, pingere solebant. Arbores itaque in quincuncem digestæ dicuntur, cum ita sunt collocatæ, ut tertia duabus æquali intervallo opposita, V littera similitudinem facit. Quincuncialis herba dicitur, quæ mensuram quincuncis unius pedis habet, id est, septenos ferre digitos. Plin. l. 27. c. 11. Quincunces etiam usuræ dicuntur, quoties ex centum denariis (ut exempli gratia sit) quinque nummos usuræ percipiunt. Est & quincunx mensuræ genus, paulum supra mediam heminam continens. Mar. lib. 2. Te conuiuia leget misto quincunce.

QUINCUNPEDAL, mensura erat, siue regula quinque pedum, qua fabri murarij in dimetiendis parietibus uti solent. Huius formæ & usum sic depingit Mar. lib. 14. Puncta notis ilex, & acuta culpi-de clausa. Sæpe redemptoris prodere furta solet.

QUINCUPLEX, πένταπλοῖος, numerus multiplicatiuus ut Duplex & Triplex. Mar. lib. 14. Cæde iuuenorum domini calet area felix Quincuplici cæra cum datur ætus honos.

QVINDECIES, [Quindici uolte.] quindecim uicibus. Mar. lib. 7. Dicere quindicies poteram.

QVINDECIM, [Quindeci.] Pla. Pl. Quindecim habeo minas, Hor. in Car. secul. Quindecim Diana preces uirorum Curet.

QVINDECIMVIRI, magistratus Romæ, quindecim numero, ius habentes sibyllinos libros adeundi.

QUINDENVS, a, um, Lib. 35. Quindena iugera agri data in singulos.

QUINETIAM, [Oltre a cio, Anzi.] præterea, & quod maius est. Cic. de Ami. Quin etiam necesse erit optare, ut quam sæpissime peccet amicus. Vir. 4. Aen. Quinetiam hyberno moliris sidera classem.

QUINGENTESIMVS, ma, mum, πεντηκοστός, numerus ordinis. Plin. l. 1. c. 15. cap. 1.

QUINGENTI, a, a, [Cinquenteso.] πεντακόσιος, quinquies centum. Virg. 10. Aen. Hinc quingentos in se Mezentium armat. Quingenti item, magistratus nomen erat apud Athenienses, a numero quingentorum uirorum, quorum officium erat ciuilia munera, rerumque actiones iudicare. Dignitatem hi maximam obtinebant ab Areopagitis secundum locum obtinentes.

QUINGENTIES, quinquies centum. Cic. 4. Ver.

QUINGENTI, a, a, idem quod quingenti per singula: ut cum dicimus Quingentos denarios militibus diuisos, idest, singulis quingentos. Sue. in Cæf. Annuam habitationem Romæ usque ad binam millia nummum, In Italia non ultra quingentos sestertios permisit.

QUINGENARIVS, a, um, Nonnumquam ad pondus refertur, ut Lanx quingenaria, idest, quinquaginta pondo. Plin. l. 33. c. 1. Potest & ad ætatem referri, ut Quingenarium sit, quod est quinquaginta annorum.

QUINIMO, [Anzi.] Gal. Mais qui plus est, & qui plus fort est. Hisp. Antes, mas presto, mas a na. In imo uero, immo etiam. Pli. epi. 74. Qui nimmo confluenti ei ad censendum, acclamatum est.

QUINGAGENARIVS, a, um, [Di cinquanta anni.] annorum quinquaginta. Refertur ad numerum: ut, Quingagenarius grex, id est, quinquaginta capitum. Varr. 2. de re rust. Quingagenaria urna, idest, quinquaginta capiens certi generis mensuras. Caro de re rust. cap. 13.

QUINQUAGINTA, [Cinquanta.] πεντήκοντα, Ir de Quinquages. Plin. lib. 7. Quinquages collatis signis dimicauit. Qui quagages. Plaut. in Men. dixit.

QUINQUATRIA, orum, festa erant Romæ. Palladi sacra dicta Quinquatria, a numero quinque dierum, quibus celebrabantur. quorum primo fiebant sacrificia, secundo, tertio, & quarto gladiatorum

spe&ac ila edebantur : quinto urbis lustratio. uideatur autem primus ex hisce diebus fuisse quintus post Idus Martias, idest x i i cal. Apr. Quod non obscure colligi potest ex lib. 3. Fast. Ouidij. Var. lib. 5. de Ling. Lati. Auctor est, antiquitus unum tantum modo festi huius diem fuisse, post quintum scilicet Idus Martias, eumque Quinquatum uocatum fuisse, tracto uocabuli exemplo a consuetudine uicinorum populorum, qui dies post sextum & septimum Iduum sextatum, & septimatum appellauerunt: paulatim tamen nominis errore consuetudinem irrepsisse, ut quinque dies crederentur. Varronis sententia Festus quoque subscribit, unde apparet non nisi meta esse somnia, quæ a recentioribus grammaticeis de uocis huius etymo sunt excogitata: qui Quinquatria inde dicta tradiderunt, quod celebrarentur quinque diebus continuus post diem arum, qui erat postridie Iduum, cum probatissimorum, quos iam adduximus, auctorum testimonijs satis constet, Atrus siue Atrias, particulas in hisce uocibus nihil significari, sed solas esse nominum productiones. Fuerunt, & minora quinquatria, siue (ut Festus appellat) Quinquatrus minuscule, quæ Idibus Iunij, a tibicinibus personatis celebrabatur in honorem Mineræ. Ouid. 6. Fastor. Et iam quinquatrus iubeo narrare minores: Huc etiam spectare uideatur illud Plaut. in Mil. Da quod idem Quinquatribus. Sortitur autem hoc nomen uarias declinationes, nam modo per secundam, modo per tertiam declinationem inflectitur, unde ablatiuus Quinquatribus. Iuue. Sat. 10. Totius Quinquatribus optat. Diomedes autem Quinquatrias per præmam inflexionem protulit.

QVINVS, aum, distributiuus numerus, a quinque. Cic. 2. Verr. Cum a multis quaterna, etiam quina exigerentur. Hor. l. 1. Ser. Sary. 2. Quinas hic capiti mercedes exigit.

QUIPOTE, [Come Gal. Comme est il possible? Hisp. Como es possible?] qui fieri potest? Compositum a qui interrogatiuo, & adiectiuo potis, pote, Persius Sat. 1. Qui. 1. Quipote? uis dicam?

QUIPPE, [In uero, perchie. Gal. Attenduo que, c'est à sauoir, certes. Hisp. Ciertamente.] dicitur particula est, qua rationem reddimus eius quod præcessit: exponitur autem aliquando per utpote præfertim subsequeute relatiuo, siue id nomen sit, siue aduerbiu. Cic. pro Ros. Am. Coniuiua cum patre non inibat, quippe qui nemo opidum quidem, nisi perraro, ueniret. Vir. l. 1. Geo. Iam pridem nobis Cæsar te regia cæli Inuidet, atque hominum queritur curare triumphos: Quippe ubi fas uersum, atque nefas: Interdum pro etenim, siue namque. Virg. l. 2. Ge. Infecunda quidem, sed læta & fortia surgunt. Quippe solo natura subest. Interdum idem quod certe. Pla. in Aut. Redi iam nunc intro, atque intus serua. S. Quippe nil ego intus seruent.

QVINQUE, [Cinq. Gal. Cinq. Hisp. Cinco.] Ouid. lib. 8. Met. Quinquet implebat ulnas. Quinque pedum præscriptio interdicti genus est, ex Solonis legibus in x i i. tabulas translaturum. uide Caium. l. 2. ult. Digest. Fin. regund.

QUIPPINI, [Perche non?] πῶς ἔστι γὰρ, antiqui dicebant pro quid nō, siue cur non? Pla. Menæch. Itan censes? MED. Quippini?

QUIRINALIA, ortum & uocabantur, Romani uocabant diem, quod sacra Quirino fiebant. Cic. ad Qu. Fr. Comitialibus diebus, qui Quirinalia sequuntur.

QVINQUEMESTRIS, stre, [Di cinque mesi.] quinque mensium ætatem habens. Varro. 2. de re rust. c. 7.

QUIRINALIS, nale, Quirinalis collis, κυρινίος, dictus est, quod in eo Quirini templum erat. siue quod in eum commigrauerit Sabini a Curibus uenientes. Hodie, a duobus equis marmoreis in hoc colle sicut, Montem caballum uocant. Quirinalis porta Romæ dicta, quod ea in colle in Quirinali iteretur, uel quod proxime eam esset Quirini facellum. Quirinale iugum. Ouid. 7. Fas. Lituras qui rinalis, qualem Quirinus habuit. Vir. 7. Aen.

QVINQUEMENSIS, & nale, πεντεμηνίος, quod fit quinto quoque anno: ut, Quinquennales ludi. Pl. l. 4. c. 5. Quinquennialis magistratus, qui quinque annis continuus geritur. L. 4.

QUIRINVS, ni, [Quirino] κυρινός, Romuli cognomen ab hasta, qua assidue utebatur. hastam enim, teste Festo, Sabini Curim, siue (ut alij legunt) Quirim uocabant. quamquam non desunt, qui a Curibus, idest, a Sabinis, quos in urbis partem recepit, Quirinum potius cognominatum putent. Contra Var. lib. 4. de lin. Lat. Quirinam a Quiritibus appellatum existimat. Ouid. l. 2. Fas. controuerham hanc in medio relinquit, contentus omnes, quas iam adduximus, opinioniones recensuisse.

QVINQUENNIS, & hoc ne, πενταετής, quinque annos natus. Plaut. in Pæn. Dux fuere filix, altera quinquennis, altera quadrimula.

QUIRITIVS, ni, spatium quinque annorum. Cicero. 3. de Legib.

QVINQUEPARTITVS, tita, partitum. p. pr. πένταγμα μεμερισμένον, in quinque partes diuisum. Cic. de Inue. Quinque partitam hoc pacto putant argumentationem. Quinquepartito, aduer. Plin. lib. 25. c. 6. Folijs incisus quinquepartito.

QUIRITIVS, is, πεντηρίς, nauis quinque remorum ordines habens.

QVINQUEPARTITVS, tita, partitum. p. pr. πένταγμα μεμερισμένον, in quinque partes diuisum. Cic. de Inue. Quinque partitam hoc pacto putant argumentationem. Quinquepartito, aduer. Plin. lib. 25. c. 6. Folijs incisus quinquepartito.

QUIRITIVS, ni, spatium quinque annorum. Cicero. 3. de Legib.

QVINQUEPARTITVS, tita, partitum. p. pr. πένταγμα μεμερισμένον, in quinque partes diuisum. Cic. de Inue. Quinque partitam hoc pacto putant argumentationem. Quinquepartito, aduer. Plin. lib. 25. c. 6. Folijs incisus quinquepartito.

QUIRITIVS, is, πεντηρίς, nauis quinque remorum ordines habens.

QVINQUERTIVM, tij, in sacris certaminibus dicebatur, quod Græci sua lingua πενταθλον, appellabant: utroque nomine deducto a quinq. artium, seu certaminum generibus, quibus in sacris Græciæ ludis congredebantur ij, quos a professione Græci πενταθλῶν, Latini Quinquentiones appellabant, quod cæstu, cursu, saltu, disco, & lucta certant.

QVINQUERTIVM, tij, in sacris certaminibus dicebatur, quod Græci sua lingua πενταθλον, appellabant: utroque nomine deducto a quinq. artium, seu certaminum generibus, quibus in sacris Græciæ ludis congredebantur ij, quos a professione Græci πενταθλῶν, Latini Quinquentiones appellabant, quod cæstu, cursu, saltu, disco, & lucta certant.

QUIRITIVS, ni, spatium quinque annorum. Cicero. 3. de Legib.

QVINQUEPARTITVS, tita, partitum. p. pr. πένταγμα μεμερισμένον, in quinque partes diuisum. Cic. de Inue. Quinque partitam hoc pacto putant argumentationem. Quinquepartito, aduer. Plin. lib. 25. c. 6. Folijs incisus quinquepartito.

QUIRITIVS, is, πεντηρίς, nauis quinque remorum ordines habens.

QVINQUERTIVM, tij, in sacris certaminibus dicebatur, quod Græci sua lingua πενταθλον, appellabant: utroque nomine deducto a quinq. artium, seu certaminum generibus, quibus in sacris Græciæ ludis congredebantur ij, quos a professione Græci πενταθλῶν, Latini Quinquentiones appellabant, quod cæstu, cursu, saltu, disco, & lucta certant.

QUIRITIVS, ni, spatium quinque annorum. Cicero. 3. de Legib.

QVINQUEPARTITVS, tita, partitum. p. pr. πένταγμα μεμερισμένον, in quinque partes diuisum. Cic. de Inue. Quinque partitam hoc pacto putant argumentationem. Quinquepartito, aduer. Plin. lib. 25. c. 6. Folijs incisus quinquepartito.

QUIRITIVS, is, πεντηρίς, nauis quinque remorum ordines habens.

QVINQUERTIVM, tij, in sacris certaminibus dicebatur, quod Græci sua lingua πενταθλον, appellabant: utroque nomine deducto a quinq. artium, seu certaminum generibus, quibus in sacris Græciæ ludis congredebantur ij, quos a professione Græci πενταθλῶν, Latini Quinquentiones appellabant, quod cæstu, cursu, saltu, disco, & lucta certant.

QVINQUERTIVM, tij, in sacris certaminibus dicebatur, quod Græci sua lingua πενταθλον, appellabant: utroque nomine deducto a quinq. artium, seu certaminum generibus, quibus in sacris Græciæ ludis congredebantur ij, quos a professione Græci πενταθλῶν, Latini Quinquentiones appellabant, quod cæstu, cursu, saltu, disco, & lucta certant.

QVINQUERTIVM, tij, in sacris certaminibus dicebatur, quod Græci sua lingua πενταθλον, appellabant: utroque nomine deducto a quinq. artium, seu certaminum generibus, quibus in sacris Græciæ ludis congredebantur ij, quos a professione Græci πενταθλῶν, Latini Quinquentiones appellabant, quod cæstu, cursu, saltu, disco, & lucta certant.

QUIRITIVS, ni, spatium quinque annorum. Cicero. 3. de Legib.

QVINQUEPARTITVS, tita, partitum. p. pr. πένταγμα μεμερισμένον, in quinque partes diuisum. Cic. de Inue. Quinque partitam hoc pacto putant argumentationem. Quinquepartito, aduer. Plin. lib. 25. c. 6. Folijs incisus quinquepartito.

QUIRITIVS, is, πεντηρίς, nauis quinque remorum ordines habens.

QVINQUERTIVM, tij, in sacris certaminibus dicebatur, quod Græci sua lingua πενταθλον, appellabant: utroque nomine deducto a quinq. artium, seu certaminum generibus, quibus in sacris Græciæ ludis congredebantur ij, quos a professione Græci πενταθλῶν, Latini Quinquentiones appellabant, quod cæstu, cursu, saltu, disco, & lucta certant.

QUIRITIVS, ni, spatium quinque annorum. Cicero. 3. de Legib.

QVINQUEPARTITVS, tita, partitum. p. pr. πένταγμα μεμερισμένον, in quinque partes diuisum. Cic. de Inue. Quinque partitam hoc pacto putant argumentationem. Quinquepartito, aduer. Plin. lib. 25. c. 6. Folijs incisus quinquepartito.

QUIRITIVS, is, πεντηρίς, nauis quinque remorum ordines habens.

QVINQUERTIVM, tij, in sacris certaminibus dicebatur, quod Græci sua lingua πενταθλον, appellabant: utroque nomine deducto a quinq. artium, seu certaminum generibus, quibus in sacris Græciæ ludis congredebantur ij, quos a professione Græci πενταθλῶν, Latini Quinquentiones appellabant, quod cæstu, cursu, saltu, disco, & lucta certant.

QUIRITIVS, ni, spatium quinque annorum. Cicero. 3. de Legib.

QVINQUEPARTITVS, tita, partitum. p. pr. πένταγμα μεμερισμένον, in quinque partes diuisum. Cic. de Inue. Quinque partitam hoc pacto putant argumentationem. Quinquepartito, aduer. Plin. lib. 25. c. 6. Folijs incisus quinquepartito.

QUIRITIVS, is, πεντηρίς, nauis quinque remorum ordines habens.

QVINQUERTIVM, tij, in sacris certaminibus dicebatur, quod Græci sua lingua πενταθλον, appellabant: utroque nomine deducto a quinq. artium, seu certaminum generibus, quibus in sacris Græciæ ludis congredebantur ij, quos a professione Græci πενταθλῶν, Latini Quinquentiones appellabant, quod cæstu, cursu, saltu, disco, & lucta certant.

QVINQUERTIVM, tij, in sacris certaminibus dicebatur, quod Græci sua lingua πενταθλον, appellabant: utroque nomine deducto a quinq. artium, seu certaminum generibus, quibus in sacris Græciæ ludis congredebantur ij, quos a professione Græci πενταθλῶν, Latini Quinquentiones appellabant, quod cæstu, cursu, saltu, disco, & lucta certant.

QVINQUERTIVM, tij, in sacris certaminibus dicebatur, quod Græci sua lingua πενταθλον, appellabant: utroque nomine deducto a quinq. artium, seu certaminum generibus, quibus in sacris Græciæ ludis congredebantur ij, quos a professione Græci πενταθλῶν, Latini Quinquentiones appellabant, quod cæstu, cursu, saltu, disco, & lucta certant.

QVINQUERTIVM, tij, in sacris certaminibus dicebatur, quod Græci sua lingua πενταθλον, appellabant: utroque nomine deducto a quinq. artium, seu certaminum generibus, quibus in sacris Græciæ ludis congredebantur ij, quos a professione Græci πενταθλῶν, Latini Quinquentiones appellabant, quod cæstu, cursu, saltu, disco, & lucta certant.

QVINQUERTIVM, tij, in sacris certaminibus dicebatur, quod Græci sua lingua πενταθλον, appellabant: utroque nomine deducto a quinq. artium, seu certaminum generibus, quibus in sacris Græciæ ludis congredebantur ij, quos a professione Græci πενταθλῶν, Latini Quinquentiones appellabant, quod cæstu, cursu, saltu, disco, & lucta certant.

QVINQUERTIVM, tij, in sacris certaminibus dicebatur, quod Græci sua lingua πενταθλον, appellabant: utroque nomine deducto a quinq. artium, seu certaminum generibus, quibus in sacris Græciæ ludis congredebantur ij, quos a professione Græci πενταθλῶν, Latini Quinquentiones appellabant, quod cæstu, cursu, saltu, disco, & lucta certant.

QVINQUERTIVM, tij, in sacris certaminibus dicebatur, quod Græci sua lingua πενταθλον, appellabant: utroque nomine deducto a quinq. artium, seu certaminum generibus, quibus in sacris Græciæ ludis congredebantur ij, quos a professione Græci πενταθλῶν, Latini Quinquentiones appellabant, quod cæstu, cursu, saltu, disco, & lucta certant.

QVINQUERTIVM, tij, in sacris certaminibus dicebatur, quod Græci sua lingua πενταθλον, appellabant: utroque nomine deducto a quinq. artium, seu certaminum generibus, quibus in sacris Græciæ ludis congredebantur ij, quos a professione Græci πενταθλῶν, Latini Quinquentiones appellabant, quod cæstu, cursu, saltu, disco, & lucta certant.

QVINQUERTIVM, tij, in sacris certaminibus dicebatur, quod Græci sua lingua πενταθλον, appellabant: utroque nomine deducto a quinq. artium, seu certaminum generibus, quibus in sacris Græciæ ludis congredebantur ij, quos a professione Græci πενταθλῶν, Latini Quinquentiones appellabant, quod cæstu, cursu, saltu, disco, & lucta certant.

QVINQUERTIVM, tij, in sacris certaminibus dicebatur, quod Græci sua lingua πενταθλον, appellabant: utroque nomine deducto a quinq. artium, seu certaminum generibus, quibus in sacris Græciæ ludis congredebantur ij, quos a professione Græci πενταθλῶν, Latini Quinquentiones appellabant, quod cæstu, cursu, saltu, disco, & lucta certant.

QVINQUERTIVM, tij, in sacris certaminibus dicebatur, quod Græci sua lingua πενταθλον, appellabant: utroque nomine deducto a quinq. artium, seu certaminum generibus, quibus in sacris Græciæ ludis congredebantur ij, quos a professione Græci πενταθλῶν, Latini Quinquentiones appellabant, quod cæstu, cursu, saltu, disco, & lucta certant.

QVINQUERTIVM, tij, in sacris certaminibus dicebatur, quod Græci sua lingua πενταθλον, appellabant: utroque nomine deducto a quinq. artium, seu certaminum generibus, quibus in sacris Græciæ ludis congredebantur ij, quos a professione Græci πενταθλῶν, Latini Quinquentiones appellabant, quod cæstu, cursu, saltu, disco, & lucta certant.

QVINQUERTIVM, tij, in sacris certaminibus dicebatur, quod Græci sua lingua πενταθλον, appellabant: utroque nomine deducto a quinq. artium, seu certaminum generibus, quibus in sacris Græciæ ludis congredebantur ij, quos a professione Græci πενταθλῶν, Latini Quinquentiones appellabant, quod cæstu, cursu, saltu, disco, & lucta certant.

- Qua es humanitate, cuius humanitatis es, & Quæ tua est humanitas. Inuenitur & quis, aut (ut nonnulli scribere malunt) Queis, in datiuo & ablatiuo pluralibus: uerum hoc a singulari nominatiuo tempore distinguitur, pro dicitur enim cum a nominatiuo corripitur. Luca. 2. Proh fata, quis ille dies? Hor. in Ser. Queis humana sibi doluit natura negatis. Fit autem Queis a singulari Quo, sicut a Domino Dominus, Contra ab ablatiuo Qui, fit, Quibus, sicut a facili Facilibus. Seruius in illud Vir. 1. Queis ante ora patrum. Quis, inquit, & Quibus secundum artem dicimus. ab eo enim quod est Qui in bus mittit: ab eo quod est Quo, in is. Sed a tertia declinatione in usu sunt datiuus, & ablatiuus plurales: licet antiqui omnibus usi sint casibus. Denique Cato in Orig. Quæ, quum, declinauit, sicut Puppæ, puppium: Quæ, in quies, lunt populi?
- QVISNAM**, [Chi. Gal. *Quel? qui? qui est ce qui?* Hisp. *Qui en es à quel?*] *tis ποτέ*, interrogatiuum est, pro Quis. Terent. in And. Quisnam homo est? Aliquando infinite ponitur. Plin. lib. 11. c. 35. Delphini, quo nam modo audiant, mirum.
- QUISQVAM**, & Quispiam, [Alcuno. Gal. *Quelqu'un.* Hisp. *Alguno.*] idem quod aliquis. Quisquam, olim tam masculino, quam femini iungebatur. Terent. in Eunuch. Illarum neque quisquam te no uir. Ibidem: Hunc oculis Nostrarum numquam quisquam uidit. Aliquando pro quilibet, Cic. ad Terentiã: nisi uos fortiores cognoscieram, quam quemquam uirum.
- QVISQVILIAE**, *liarum, ὄρε, ἰψυατα*, purgamenta terrarum, & quicquid ex arboribus, surculorum, foliorumque, & florum minutim decidit, unde nomē uenit, uelut quicquid cadit, inquit Festus. Ob id Cæcil. Quisquilias uolantes uenti spolia appellat Cic. lib. 1. epist. ad Att. homines nihil & perditurum scæcem per translationem, Quisqualis appellat. Idē pro Sex. Omitto iam Numerium, Serranum, Aelium, quisqualis seditionis Clodianæ. Antiqui hoc nomen etiam in numero singulari declinarunt, ut docet Festus, asserens testimonium ex Næuij Tegularia: Abi deturbare saxo, quisquilias, non homo.
- QVISQVILIVM**, *lij, κόκκος*, Diosco. exiguus frutex ilicis, producens coccum, granum ad tingendas uestes gratissimum. Plin. lib. 16. cap. 8.
- QVISQVE**, [Cic. *quod. Gal. Chacun, un chacun.* Hisp. *Tode hombres que.*] *ἕκαστος*, uniuersale signum est, idē significans quod omnes, uno que uerbo est contentum. Virg. lib. 6. Aenei. Quisque suos patimur manes. Iungitur eleganter cum superlatiuis, aut iis, quæ superlatiuū uim habent. qualia sunt numeralia ordinis, & eorum interrogatiuum Quotus: uel cum positiuis, quæ superlatiua uisitate non recipiunt. Cic. lib. 1. Aca. Recentissima quæque sunt emendata maxime. Plaut. in Pseu. Vix est decimus quisque qui seipsum nouerit. Cic. 2. Tuscul. Quota enim quæque eueniant, ut ab his sunt prædicta.
- QVISQVIS**, [Chimque, *ciacismo, che.*] quicumque, uel omnis qui desiderat duo uerba. Plaut. in Stic. Quisquis prætereat: commestatum uolo uocari.
- QUVIS**, [Qualunque,] quilibet, unus e multis quem uelis. Cic. pro Quinct.
- QVO**, [Quanto. Gal. *Ou? en quel lieu?* Hisp. *Adonde uan.*] *ὅ, ὅσων*, accipitur pro quanto, habetque sibi respondentem particulam. Hoc uel Eo. Cic. pro Ros. Com. Quo quisque ingeniosior, hoc docet laboriosius. Idem pro Quinct. Quæ quo plura sunt, eo te meliore mente nostra audire oportet. Aliquando est aduer. loci, Virg. lib. 1. Aeneid. Quoue tenetis iter? id est, ad quem locum tenditis. Aliquando est coniunctio, idem ualens quod Vt. Plaut. Iun. Neque enim id feci, quo tibi molestus essem. Aliquando pro quare, ut inquit Don. Terent. in And. Quo æquior sum Pamphilo. Aliquando pro ad quid. Hor. lib. 1. epist. Quo mihi fortuna, si non conceditur uti?
- QVOAD**, [Fino a tanto che. Gal. *jusques à quand, jusques a ce, tant que.* Hisp. *Hasť a quando, hasť a que, hasta tanto.*] donec, quousque: ex ad & quo compositum, sed præpositio ordine præpositione postposita. Sal. Dummodo putetis uos tutos esse, quo ad reliqua multitudo aduenerit quousque. Cic. lib. 1. Off. Tandiu uelle debetis, quo ad te, quantum proficias, non pœnitebit, id est, quandiu. Nihil autem differunt hæ locutiones, quo ad uiuam, & quoad moriar, quā uis enim contraria esse uideantur, idem tamen significant. Potest etiam esse interrogatiuum. Terent. in Phorm. Senem quoad expectatis uestrum? Item relatiuum: Cic. ad Trebel. Quoad opinatus sum me in prouinciam exiturum, quæ tibi ultro obrulerim, meminisse te credo. Idem Attic. Quousque in quies, quoad erit intergrum. Aliquando rei, & ingenij facultatem, siue temporis commoditatem significat. idem in Lælio: Vt quoad possem, & liceret, ab eius latere numquam discederem.
- QVOAD HVS**, quoad: nam particula eius, inanis est. Cic. Appio. Si quoad eius facere possis, quam expeditissimam mihi grades.
- QVOADVSQVE**, [Fino che,] quousque. Accius: Nihil te impedio, quoad usque rem peragas.
- QVOCIRCA**, [Per la qual cosa,] quapropter, quamobrem. Cicero in Catone.
- QVOD**, potest capi relatiue, interrogatiue, & infinite, ut ostendimus in dictionibus quis, & qui. Ponitur aliquando sine manifesta dictione regente, subaudita præpositione Ob, uel Propter, Terent. in Hec. Quod me accusat nunc uir, sum extra noxiam. Plaut. in epistol. Animum aduerte, ut, quod ego ad te uenio, intelligas. Pro quantum. Cic. pro Rosc. Am. qui omnes, quod ad me attinet, uellem uiuerent. Aliquando pro quadam connexionione accipitur. Cic. Terentiæ: Quod utinam minus uitæ cupidus fuisset, certe nihil, aut non multum in uita mali uidissemus. Aliquando pro in quo. Idem: ut si quid sit, quod mea opera opus fiet. Aliquando pro quicquid, Cicero pro domo: Ornamenturum quod superfluit in fanis: domum suam deportauit. Aliquando est coniunctio causalis, pro quia, ut, Quod ser. bas, lætor. Et, Non castigo te, quod odio habeam, sed quo meliorem efficiam. Vbi enim potest esse Quod, ibi etiam quia, & ibi potest esse quo, & econtrario. ut, Non te castigo quia odio habeam, sed ut meliorem efficiam. Quodque pro Sed, & in principio locari solet, Cicero Quid si quis a me huius consilij mei causam quæret, ita respondeo. Ponitur Aliquando pro cur. Virgil. 3. eclo. Si ad uitulam spectes, nihil est quod pocula laudes. Cicero ad Terentiã. In uiam quod te des hoc tempore, nihil est. Aliquando præcedentis uerbi significationem determinat: In Sal. Credo, quod non omnes tui similes incolumes in urbem uenissent. Aliquando prout, inquit Donat. Terent. in Phorm. Vni facere, quod ego gaudeam Nausistrata, & quod tuo uiro oculi doleant?
- QVODAMMODO**, [In certo modo,] quod aliquo pacto. Cic. de Ami. Ob uirtutem eos etiam, quos numquam uidimus, quodammodo diligimus.
- QVODCUNQVE**, [Qualunque,] Cic. contra Rul. Non omnia, quæcumque loquimur, ad arcem sunt reuocanda. Aliquando pro quam tuncunque, Cic. Brut. Quodcumque militum contrahere poteris, contrahe.
- QVQVIRE, QVAQVE INIURIA**, [O a ragione, à a torto, à negli, à non negli,] per fas, & nefas, uelis nolis. Terent. in Andr. Quo iure, quaque iniuria, præcipitem me in pitrium dabit.
- QVOMODO**, [Come. Gal. *Comment, en quelle maniere.* Hisp. *En que manere, en este modo, à en que modo.*] interrogatiua particula, siue admiratiua. Cic. Artic. lib. 10. Tullia nostræ mirifica uirtus, quomodo illa fert publicam cladem? accipitur & relatiue. Idem de Arusp. resp. Et sua concio risit hominem quomodo ipse gloriari solet, & ducens confixum senatus consultis. Aliquando indefinite, Cic. Lent. Hæc negotia quomodo se habeant, ne epistola quidem narrare audeo.
- QVOMODOCUNQVE**, [In qualunche modo. Gal. *En quelque maniere que ce soit.* Hisp. *Como quiera.*] qualicumque ratione, qualitercumque, quocumque pacto. Plin. in Pœn. Quomodo cumque, quamquam sumus Pauperculi, est domi quod edimus. Componitur quoque Quomodo cum nam. Cic. Ad Q. Fr. lib. 2. Quomodo nam mi frater de nostris uersibus Cæsar.
- QUONAM**, [Dose. Gal. *En quelque lieu? ou? Hisp. Adonde? où,* aduer. ad locum. Plaut. Trin. Quonam, nisi domum? Cic. Att. lib. 8. Eum si nunc sequor, quonam? Quonam ablatiuus, a Quinam, iungitur ablatiuo Modo, estque tamquam una dictio uice aduerbij posita, & modo interrogatiue accipitur. Cic. 2. de Fin. Quonam, inquit, modo? Modo indefinite, Idem lib. 4. de Finib. Admirantes quæramus, quomodo uitam agere possumus.
- QUONDAM**, [Altre fiata, *già.* Gal. *jadis, autres fois.* Hisp. *En algun tiempo.*] *τάλας*, olim modo præteritum tempus denotat. Cic. 2. de Inuen. Crotoniatæ quondam, cum florere oranibus copijs. Idem: Fuit ista quondam in hac repu. uirtus. Modo futurum. Virg. Quondam tua dicere facta Tempus erit. Modo præsens, Idem 2. Aeneid. Quondam etiam uictis redit in præcordia uirtus, Quandoque pro semper, Idem: ut quondam in stipulis magnus sine uiribus ignis.
- QUONIAM**, [Perciò che. Gal. *Pourtant que, puis que.* Hisp. *Porque.*] coniunctio causalis. Terent. in And. Ea quoniam memini obrudi potest, itur ad me. Potest esse subconiunctiua, Cic. pro Planc. Quoniam tu ita uis, me nimium gratum esse concedam. Interdum, auctore Festo, significat postquam, Plaut. in Asin. Quoniam ambo, ut est subitum, nos delusistis datifine argentum?
- QVOQUAM**, [Ad alcun luogo,] *πῶς*, aliquo. Cic. 4. Verr. O Verræ præclara, quoquam si accessisti, quo non attuleris tecum istum diem.

QUOQUE, [Anchora. Gal. Encores, aussi. Hisp. Tambien.] idem, coniunctio est copulativa, postpositum ordinis, idem significans, quod etiam, Aliquando pro similiter, Virg. in Daphnide: Damna- bis tu quoque votis. Hinc particulæ aliquando iungitur E- tiam. Terent. in Hæc. Ego quoque hoc etiam credidi ali- quando.

QUOQUOEVERSUS, uel Quoquoersum, [Verso ogni parte.] παντη, uer- sus omnes partes, uersus quemcumque locum. Cæsius Com. Claf- sem quoquoersum dimittunt. Col. l. 2. c. 5. Pedes interualli quo quoersus octo.

QUOQUO, [In qualunque luogo.] πανταχως, ad quemcumque locum. Plaut. in Merc. Mens mihi illam querere, quoquo hinc abducta est gentium. Est etiam quoquo ablatiuus a quisquis. Cic. ad Atti. lib. 9. Quoquo tempore fuerit, &c.

QUOQUOMODO, [In qualunque modo.] qualitercumque. Cic. ad Ac- cium lib. 13. epist. Quoquomodo le res habeat, peto a te, ut eum expeditas.

QUORSUM, [Verso che luogo.] προς, uersum quem locum, quasi quo uer- sum. Et modo interrogatiue accipitur: ut, Quorsum instituisti i- ter? Modo relatiue: ut, Meridie uersus curium tenetis, quor- sum & nos. Modo indefinite: ut, nescio quorsum eam. Idem ibi- dem per translationem dixit: Nesciebani quorsum ires: hoc est, quid tuis uerbis uelles. Dicimus & Quorsus. Cic. de Cla. Orat. Quorsus istuc?

QUOT, [Quanti,] tam relatiue & infinite, quam interrogatiue acci- pi potest: ut, Quot nummi tibi sunt. Scio quot nî mos habes. Pla. in Rud. Quot sunt? totidem quor tu, & ego sumus.

QUOTANNIS, [Ogni anno,] singulis annis. Plaut. in Epid. Quotannis inueniunt nomina noua? Cic. 3. Verr. Sicula quotannis tributa conferunt.

QUOTENNIS, [Di quanti anni,] διμυήσιας ετη, interrogatiuum est significans quot annorum.

QUOTENVS, ποσους, interrogatiuum est numeri distributiuo teste Prisciano, ut. Quotenis bôbus aratibinis. Accipitur & indefinite. Cic. Att. Nescio quotenorum iugerum.

QUOTIDIANVS, a, um, [Continuo, di ogni giorno. Gal. Qui est ou dura chasque jour. Hisp. Cosa de cada dia.] quod quotidie fit. Pla. in Mer. Quæque habeat quotidianum familiaræ coctum cibum. Cic. 2. de Diu. Sunt hæc quotidiana Per translationem, accipitur pro uul- gari. Ter. in Eun. Tædet harum quotidianarum formarum.

QUOTIDIE, [Ogni giorno. Gal. Tous le jours, chasque jour par chacun jour. Hisp. Cada dia.] singulis diebus, a Quotus, & Dies. Sunt qui scri- bant cotidie, itaque olim scribi solitum esse ostendit Quint. lib. 1. Instit.

QUOTIES, [Quante uolte. Gal. Quantes fois? Combien de fois? Hisp. Quan- tas uerres? ποσους,] interrogatiuum, significans quot uicibus. Plaut. Curcul. Quoties dicendum est? Cic. 4. Verr. Quo- ties, & quot nominibus auferes? Idem in Catil. Quotiens iam tibi extorta est sica ista de manibus? Accipitur & relatiue, ha- betque antecedens Toties. Cic. de Orator, Toties, quoties præterabitur.

QUOTIESCUMQUE, [Qualunque uolta che,] quoties. Cicero pro- Cluent. Quotiescumque dico, toties uideor mihi in iudicium uenire.

QUOTQUOT, quotcumque. [Quantunque,] quantumuis multi. Brutus Ciceroni. Pereani, si te omnes, quotquot sunt, conantem loqui ferre poterunt.

QUOTUPTER, cis, quot generum, quot specierum, quot mo- dorum.

QUOTUPLVS, a, um, interrogatiuum. Quotuplum reddit ager? Re- latiuum, Centuplum Aegyptij reddunt agri, quotuplum uia nostri.

QUOTVS, a, um, ποσος, interrogatiuum. Hor. 2. Ser. Sat. 6. Hora. quo- ta est? Aliquando pro quot. Martial. Dic quotus es, quanti cupias conare. idest, quod estis. Cum particula Quisque. Ci- cer. 1. de Natur. Deo. Quotus quisque hunc regem quisque? idest, quot sunt formosi? quasi dicat paucissimi. Quandoque pro Quantus. Iune. Quota portio fecis Achææ: idest, quantilla portio, quasi di- cat, minima.

QUOTVS QVISQUE, ποσος, idem significat, quod quot: ut quotus quisque est, qui aliter sentiat? Cic. pro Plan. Quotus quisque iu- ris peritus est? De Orat. Quotus enim quisque est, qui teneat ar- tem numerorum? Idem lib. 2. de Diu. Quota enim quæque res ete- nit prædicta ab ijs.

QUOUIBET, [One piace,] quolibet, Terent. Heaut. Abeat quouis gentium.

QUOVSQUE, [Sino a che tempo. Gal. D'ici à quand, jusques à quand, d'ici a quel temps. Hisp. Hasta quando.] μέχρις, usque, quando, ad quod usq. tempus. Cic. Att. l. 1. Quousque hunc regem feremus? Idem de Som. Scip. Quousque huius defixa erit tua mens? In interdum ad quem usque locum, ut, Quousque Casari obuiam progressus es.

QUVM, ποτε, idem quod quando, [Quando. Gal. Quand. Hisp. Quando.] Cic. de Inuen. Fuit quoddam tempus, quum in agris passim ho- mines bestiarum more uagabantur. Aliquando quoniam. Sal- lust. in Cicer. Sed quum in te modestiam nullam animadu- erto, respondebo tibi. Interdum idem quod quibus. Cic. 13. epist. Quum antea studiose commendabam Martialis, tum multo nunc studiosius. De orthographia huius dictionis uariæ sunt opiniones. sunt enim qui semper scribant per e, siue ad- uerb. sit, siue coniunctio, aut etiam præpositio, solaque accentus nota superposita, aduerbium, coniuñtionemque a præpositione distinguunt. Victorinus a item in orthographia præceptis, Quis temporis aduer. per q, & u, scribendum avertit. Quint. lib. 1. cap. 13. de orthographia auctor est, a multis hanc differentiam fuisse obseruatam, ut pro aduerbio temporis scriberent Quam, pro coniuñctione autem eausali. Quum: pro præpositione uero cum.

QUVM PRIMVM, [Subito. Gal. Saindain que, incontinent que. Hisp. Inego como.] εφελκυστα, due partes sunt, duo exigentes uerba. idem enim ualent, quod ubi primum. Vir. Ecl. 7. Quum primum passu re- petent præsepia tauri.

DE LITTERA R

LITTERA semioctalis est, & liquida, quæ post mutam in eadem syllaba posita, præcedentem syllabam si natura breuis sit, modo longam, mo- do breuem facit: ut Ouid. in dictione Patre ex- plium posuit: iam patrem, famulosq. patris, lu- cemque timebam, ubi Pa, syllaba & produc- tar, & corripitur. Conuertitur, in l, ut intelli- go, pro interlego. Pellaceo, pro Perluceo. In simplicibus, ut Niger nigellus, Vmbra, umbella. Ins, ut Arbos, pro ar- bor, Oros pro odor. Aliquando in duo ff, ut Vro, ussi, gero, gessi. In u, consonantem, ut, Sero, seui: Tero, trui. In n, ut A- neus, pro æreus. Persius Litteram caninam appellat, quod tre- mula lingue uibratione, canum, cum ringuntur, sonum imita- ri uideatur.

R A N T E A

RABIA, æ, [Rabiæ.] pro Rabies, ut annotauit Nonius, citans Cæci- lium in Hypobolymeo. Rabia rabere se ait.

RABIDE, [Rab. of uenient. Cal. Auec rage & fureur. Hisp. Con rauia.] Cic. 5. Tusc. Quam uideamus omnia rabide appetentem.

RABIDVS, da dum, [Rabioso. Gal. Enrage. Hisp. Rabiioso.] λυσαίν, qui rabie laborat. Plin. lib. 29. c. 5. In canis rabidi morsu tuetur capi- tis canini cinis illitus uulneri. translate accipimus pro eo, qui su- pra modum ira effertur. Virgil. lib. 6. Aeneid. Ut primum cessit furor, & rabida ora quierunt, Idem 2. Georg. ac rabida tri- gres absunt.

RABIES, rabiei, [Rabia. Gal. Rage fureur. Hisp. Rabiia.] λυσαίν, mor- bus canum, cum ueluti furore quodam acti, huc atque illic rapi- untur, nec ullum quietis locum inueniunt. Alij Rabiem, quasi raiem dici putant a raucitate uocis, qui canes præ calore infes- tantur. Plin. lib. 29. c. 5. Vtilissime iecur eius, qui in rabie mor- derit, datur. Ouid. 14. Meta. Statque canum rabies. Ponitur & pro furore, & ad homines transfertur. Cic. 3. Tusc. Hecubam purant propter animi acerbitatem quandam & rabiem in canem esse conuersam. Horat. in Arte: Archilochum proprio rabies ara- manit iambo.

*RABILVS, Arabiæ rex, qui Antigonum Macedoniæ regem inter- fecit. Steph. in μωβη.

RABIOSE, [Rabiofamento,] rabie correpti. Cic. 4. Tusc. Nihil rabiose fecerunt.

RABIOSVLVS, dem. Cic. Trebatio. lib. 7. epist.

RABIO, bis, ire, [Arrabbiare. Gal. Enrager. Hisp. Rabiare.] λυσαίν, rabie agitator. Varro: Quid est quod latres, qui rabis? Nonius tamen in loco Varronis iam citato Rabis, esse existimat a Rabo, tertie con- iugationis uerbo. quo & Cæcilium uisum ostendit in Hypoboly- meo, Rabia rabere sese ait.

RABIOSVS, a, um, [Rabioso.] λυσαίνος, proprie de canibus dicitur, qui rabie laborant, & de alijs animalibus, qui ex canis monu rabi- em contraxerunt. Plin. lib. 29. Datur morsus a cane rabioso, ne rabidi fiant. Per translationem, qui ira præceps fertur, ita rabi- bie agitari uideatur, Cic. 4. Tusc. Videsne fortitudo minime sit rabioso.

*RABRIVS, eques Ro. accusatus perduellionis, a Cic. defensus est. Fuit & poeta de quo Ouid. 4. de Ponto.

RABYLA, æ, [Avocata. Gal. Vnplido year epard, un plidoream. Hisp. Ab- hacado.] dicebatur, inquit Nonius, quem nunc aduocatum, uel patronum causarum dicimus, siue a rabiæ, ut eadem Nonio pla- cet, siue a rabi idest, raucitate, ut is sit Rabyla, qui in negocijs agendis acer est, & rabiosus, qui (ut ait Festus) in multis intentus

- intensus est negociis, paratusq. ad radendum quid, auferendumque. Alii Rabulam dictum malunt a radendis auribus: nam ut a fando fabula, a nando nabula, ita a radendo rabula. nec alia ratione rabulas in foro dictos puto, quam quod radant, offendant aures, & (ut ait Quinc.) nimia uerbositate faciant, quasi ab instrumento illo nuncupati, quod Rabula commodius, quam Radula, uocari possit. Cicer. in Ora. Non declamatorem aliquem de ludo, aut rabulam de foro, sed edoctissimum, & perfectissimum quem rimus oratorem.
- RACEMARIUS**, malleolus, is, dicitur, ex quo pampini pullulant, uel steriles, uel certe minus feraces, ut inquit Col. lib. 3. c. 18.
- RACEMATIO**, collectio racemorum, qui a uindemiatoribus sunt præteriti.
- RACEMATVS**, a, um, *ῥοτρωτός*, quod acinos habet, siue baccas, ut etiam grana, racemi modo disposita. Plin. l. 18. c. 7.
- RACEMIFER**, a, um, *ῥοτρωφόρος*, quod racemos fert. Oui. 3. Metam. Ipse racemiferis frontem circumdat uuis. Idem 15. Meta. Victa racemifero lyncas dedit India Baccho.
- RACEMOSVS**, ia, sum, *ῥοτρωδής*, quod est racenis plenum. Plin.
- RACEMVS**, mi, [*Racemo, grappolo. Gal. Grappe, soit de raisin, de lierre ou autre. Hisp. Raçimo gajo. ῥοτρως*, pars botryonis, siue potius ipse botryon, qui & Botrys more Græco, & Botrus nostris dicitur, idest integra uua ex multis constans acinis. Virg. l. 2. Ge. Tumidus Bupalte racemis. Hor. 2. Car. Iam tibi liuidos Distinguet autumnus racemos Purpureo uariis colore. Vir. tamen l. 2. Geo. Aperite Racemos distinguit ab uuis, cum ait, Et turpes auibus prædam fert uua racemos. Quo tamen in loco uiam nonnulli figurate pro ipsa uite positam interpretantur. Dicitur item Racemus de alijs fructibus qui uua in modum ex pluribus acinis sunt conglobati. Plin. de hedera. Alijs densus acinus, & grandior racemus.
- RADIATIO**, [*Splendore de rayyi. Gal. Lueur & get de rayons. Hisp. Obra de hechar de si rayos, luz. ἄκτινοβολία*, radiorum eiectio, splendor. Plin. lib. 36. cap. 5.
- RADICITVS**, [*Dalla radice. Gal. Despuis la racine, jusques à la racine. Hisp. Arrancado de raíz, hasta à la raíz. ῥιζόθεν*, a radice, uel usque ad radicem. Plin. lib. 18. cap. 26. Herbas malas radicitus erui. Per translationem pro penitus. Plaut. in Molt. Malefacta uestra reperi radicitus. Catul. Arg. Ille tulit radicitus altas Fagos. Propert. lib. 3. eleg. 7. Huic fluctus uiui radicitus abtulit unguis. Cicer. 1. de Finibus: Cupiditas tollenda est, atque extrahenda radicitus.
- RADICO**, cas, pe. p. [*Far le radici. Gal. Getter racine, prendre racine. Hisp. Raygar, haçer rayos. ῥιζόω*, siue radico, aris, radices ago, radices emitto. Plin. lib. 17. c. 7. Frumenta multis radicanur fibris. Radicatus, a, um, quod iam radices egit. Col. de Arbo. c. 20. Arbores aut radicata semina autumnu serito. Hinc Eradico, usque ad radices, uel una cum radicibus euello.
- RADICOSVS**, a, uni, [*Che hazmolte radiei*,] quod multas radices habet. Plin. lib. 16. cap. 34.
- RADICVLA**, e, ῥιζών, parua radix. Col. lib. 3. c. 15.
- RADICVLA**, herba, succum habens lauandis lanis, & ab æsypo repurgandis accommodatissimum. Plin. lib. 19. c. 3.
- RADIO**, as, are, [*Resplendere. Gal. Getter rayons & lueur. Hisp. Resplandecer, echar de si rayos. λάμπειν*, radios emitte. Ouid. lib. 2. Met. Argento biforis radiabant limina ualua. Pro. lib. 3. El. 1. Infestis miles radiabat in armis, Ouid. 3. Am. Ele. 3. Radiant, ut sydus ocelli. Radior, aris. Ouid. l. 4. De Pont. El. 4. Galeæ gemnis radientur, & auro. Radians, tis. Vir. 8. Aen. Arma sub aduersa posuit radiantia quercu. Radiatus, adiect. quod radios emittit. Cic. 4. Aca. Sol ipse hic radiatus me intueri uidetur. Radiata rota, Var. 3. de re rust. cap. 5.
- RADIOSVS**, [*Raggiofo*,] multos emittens radios. Plaut. in Stich. Radiosus sol.
- RADIVS**, dii, [*Raggio. Gal. Rayon du soleil, ou autre lumiere. Hisp. El rayo. ἄκτις*,] splendor a sole emicans. Cicer. 5. de Finib. Ut stellæ in radio solis; sic istæ in nirtutum splendore ne cernuntur quidem. Ouid. lib. 2. Metamorph. Tum primum radijs gelidicaluere Triones. Transfertur & ad fulgorem oculorum. Plin. Cuius ex oculis radij nocte micantes cernuntur, Gel. lib. 1. cap. 16. Stoici caussas esse uidendi dicunt radiorum ex oculis in ea, quæ uideri queunt, omissionem. Item Radius dicitur uirga, qua geometræ lineas indicant. Virg. Eclog. Descripsit radio totum qui gentib. orbem. Item textoris instrumentum, quo subregmen stamini inferitur, radius appellatur. Virgil. 9. Aeneid. Excussi manibus radij, reuolutaque pensa. Radij quoque in rotis dicuntur, qui hinc centro. Illinc canthis inferuntur. Virg. 1. Geor. Hinc radius triuere rotis. Instrumentum etiam, quo raduntur uenfuræ, Radius uocatur. Plaut. Dij, tantam nobis letitiam, tot gaudia, hinc radio cumtrent. Radii item dicuntur oliuæ oblongæ. Virg. lib. 2. Georg. Orchites, & radij, & amara pauia bacca. Hos & radiolos nominat Colum. libro 12. cap. 47. Est & ra-
- dus pastinacæ pisci pro telo. Plin. lib. 29. cap. 42. Patina ex occulto transeuntes radio figit. Radius item a rei anatomice peritis dicitur minus brachij os, inter cubiti curuaturam, & carpum situm, maiori ossi, quod cubitum appellant, superincumbens.
- RADIX**, cis, [*Radice. Gal. Racine. Hisp. raíz, ῥίζα*,] ima pars plantæ, qua alimentum trahit. Cic. 5. de Finib. Videmus ea, quæ terra gignit, corticibus, & radicibus ualide seruari. Virg. lib. 2. Georg. Pullulat ab radice alijs densissima stua. Radices montis, in partes montis, Cæf. libro 1. Bel. Ciu. Ab intimis radicibus montis, castra facere constituit. Agere radices, est radices emittere, stabiliri. Cicer. lib. 2. Offic. Vera gloria radices agit, atque etiam propagatur. Defixam radicibus. Cic. 4. Philip. Virtus est altissimis defixa radicibus, quæ nunquam ulla ni labefactari potest.
- RADO**, is, si, sum, [*Radere, mondare. Gal. Racler, raire. Hisp. Raer, alimpiar. ἔρειν*,] complano, extirpo, mundo. Iuue. Satyr. 6. Nam Sergio ius iam radere guttur Cæperat. Sueto. Calig. Regulos quosdam barbam posuisse, & uxorum capita rasisse ad indicium maximi luctus, Virg. lib. 7. Aeneid. Proxima Circeæ raduntur litora terræ. Lucr. lib. 5. Et ripas radentia flumina radunt. Radere aures, est re aliqua inamœna aures offendere. Quinct. lib. 3. Ne ieiuna atque arida traditio aures præfertim delicatas, raderet. Aliquando pro scalpere, Plaut. in Aul. Radebat pedibus terram, & uoce crocibat. Ralus, ia, um. Virg. lib. 2. Georg. Tum læues calamos, & rasæ hastilia uirgæ. Ouid. lib. 2. de pon. El. 4. Utque meus lima ralus liber esset amici.
- RADVLA**, [*Rasparuola. Gal. Ratissoire. Hisp. La raedura, instrumento para raer.*] instrumentum ferreum, a radendo dictum, quo doliorum ueterum pix liquata educitur, ut deinde iterum picentur ad futuram uindemiam. Col. lib. 12. cap. 18.
- RATA**, *ῥάτος*, genus pilcis plani, & cartilaginei, in tergo, & cauda spinas habens ijs simillimas, quæ in rubo uiuntur: unde & *ῥατος*, Græci, i. rubum appellarunt. Plin. lib. 9. cap. 42. & Hermodorus cap. 42.
- RATVLA**, genus uestis, a raritate, teste Nonio. nam rarum facit deminutium Rallum. Plaut. in Epi. Tunicam rallam, tunicam spissam.
- RALIVM**, a radendo, ferrum, quo uomeres identidem purgantur in arando.
- RAMALIB**, lis, ramus inutilis ex arbore decisus. Ouid. l. 4. Met. Multi fidalq. faces, ramaliaq. arida. Persi. Sat. Ut ramale uetus.
- RAMENTVS**, ti, [*Rasura. Gal. Toute sorte de raclure. Hisp. Raedura, pedazo de lo raydo. ῥινημα*,] tenuis cuiusque rei particula: a radendo, quasi rasura. unde ramenta auri, & cæterarum rerum, quæ e sectio ne earum rerum decidit. Fulminum quoque ramenta dicuntur, quæcumque illa ex locis, per quæ fluunt, abradunt. Plin. lib. 33. c. 4. Aurum inuenitur fluminum rametis, ut in Tago Hispaniæ. Plin. in Bacch. Col. lib. 4. c. 29.
- RAMEVS**, a, um, [*Di ramo. ἄκτινος*,] ex ramo. Vir. lib. 4. Geo.
- RAMEX**, cis, *ῥιμη*, genus herniæ. Plaut. in Merc. Tu caussa rupi ramices, iandudum sputo sanguinem. Plin. l. 30. c. 5. Ramices infantium lacertæ uiridis ad motæ dormientibus morsu emendantur. Hinc ramicolus, qui ramicibus laborat. Plin. lib. 30. cap. 15. Ramicosis cochlearum cinis cum thure ex oui albi succo illitus per dies triginta medetur. Colum. lib. 9. Aliter accipit ramices, cum inquit de uiuario constituendo. Per transuersa laterum caua transmittuntur ramices, qui exitus ferarum obserent.
- RAMOSVS**, [*Che ha molti rami. Gal. Branchu, ramu. Hisp. Lieno de ramos.*] multos ramos habens. Plin. lib. 8. c. 34.
- RAMVLOSVS**, adiect. Plin. lib. 16. c. 42. Ramulosa folia ulmo.
- RAMVLS**, Cicer. 1. de Diuin. Ramulum adductum, in oculum suum recidisse.
- RAMVSVLVVS**, *ῥαδίσκος*, Plin. l. 20. cap. 23.
- RAMVS**, mi, [*Ramo. Gal. Rameau, branche. Hisp. Ramo. ἄκτις*,] arborum ueluti brachium. Vir. 2. Georg. Ramos, & brachia tendens. Cicer. 3. de Orato. In arboribus non truncus, non rami, non folia sunt denique, nisi ad suam retinendam naturam. Colum. lib. 4. cap. 10. Truacum superposuit: mox ramis diffundit quasi brachiis.
- RANA**, næ, [*Rana. Gal. Vne grenouille, une raine. Hisp. La rana. ῥάτραχος*,] genus animalis palustris, tam in terra, quam in aquis, uitam habens. Hæc solito uocalior pluuiam denuntiat 1. Geo. Et ueterem in limo ranæ cecinere querelam. Sunt & ranæ terrestres omnium maximæ, quæ quod inter uepres & rubos potissimum uiuant, Rubetæ Latinis appellantur. Plin. lib. 8. cap. 31. Sunt item Ranæ mutæ præsertim in Seripho insula: unde & Rana Seriphia in prouerbium cessit, pro homine muto & elingui. Præter hæc Rana a medicis dicitur, tumor sub lingua cum inflammatione, quem & Græci *ῥάτραχον*, Atticenna Ranulam appellat. Quod morbi genus etiam boues nonnunquam infestat. Colum. lib. 6. cap. 8.

RANCOR, *e*, [*ραν* dursi, Gal. *se misist*. Hisp. *Enrancia* fo.] *αα* *αα* *αα*, putridus sum, & rancidus. unde rancefcere, putrefcere, & ex uellitate grauem odorem contrahere.

RANCIDVS, [*Rancidamente*,] Gell. libro 18. cap. 8. Immodice faciunt, & rancide.

RANCIDVLVS, Iun. Sat. 11. Obsonia fiunt Rancidula.

RANCIDVS, da, dum, [*Rancio*. Gal. *Ranci*, *chansi*, *moisi*, *pourri*. Hisp. *Rancio*, *ò ranci*. fo.] *αα* *αα* *αα*, putridum & putidum. Hor. 2. Serm. Sat. 2. Rancidum aprum antiqui laudabant, non quia nafus illis nullus erat, sed (credo) hac mente, quod hospes Tardius adueniens uitia tum commodius, quam Integrum edax dominus confumeret. Interdum pro infuauis, Plin. libro 22. cap. 22. Rancio, aspero, liuido intus colore.

RANCOR, [*Ρυλχο*. Gal. *Ransiffure*, *mansiffure*, *chansiffure*. Hisp. *El rancio*.] putor, atque odoris grauitas, ex uetustate & putredine a Ranceo, ut acor ab aceo. Palladius de re rustic. Receptacula olei sunt munda, ne nouos sapores ueteri rancore infecta corumpant.

RANUNCVLVS, li, [*Ranocchetto*.] *βαρβαριον*, deminu. a Rana. Ranunculus per iocum uocat Vlubrenses. Cicer. ad Treb. libro 7. quod sibi obstrepuent, tamquam ranæ. Est & Ranunculus herbæ genus, quattuor sub se complectens species. Plinius libro 25. cap. 13.

RAPAX, *α*, [*Rapa*. Gal. *Rabe*, *raue*. Hisp. *El nabo redondo*.] *γογγυλις*, herba nulli non nota: dicta, quod passim ex agro rapiatur. Alij deducere a Græcis malunt, qui napi quoddam genus rapis simillimum *ρᾶου*, & *ρᾶπυ*, nominant. Palla. Rapa mutatur in napos, in alio solo per biennium fata: alia uero napus transit in rapam. Dicitur & Rapum, rapi, neu. gen. Martia. lib. 13. Brumali gaudentia frigore rapa. Vide Plin. lib. 18. cap. 13. Theoph. lib. 7. c. 4. Diosf. lib. 2. cap. 121.

RAPACITAS, [*Rapacità*, *latrocinij*. Gal. *Pillerie & rauissement*. Hisp. *El habito del mucho arrebatat*.] Colum. lib. 1. cap. 7. Nisi maxima uel negligentia serui, uel rapacitas interuenit. Cic. pro Cæ. Quis in rapacitate auarior.

RAPAX, *α*, [*Rapace*. *ladro*. Gal. *rauissant*. Hisp. *Lo que mucho arrebatat*.] *ἄρπαξ*, auidus & rapinis semper intentus. Sueto. Inopia rapax, metu seuus. Ouid. 8. Metam. Vt que rapax ignis nonnumquam alimenta recusat. Plau. Persa. Procax, rapax, Sallust. in Cic. Manus rapacissimæ, gula immensa, pedes fugaces. Rapax procella, quod omnia secum rapiat, Catul. epigramm. 22. Turbida rapacior procella. Rapax natura, idest, sui similitum attractrix. Cicero de Amic. Nihil appetentius similitum sui, nihil rapacius, quam Natura.

RAPICIA, orum, [*Ρανιζζε*. Gal. *Les feuille de la raue*: Hisp. *Las hojas del nabo redondo*.] *χύματα*, teneriores raporum frondes, & cauliculi, quos in bratica cymas appellamus, non ingratiuim cibum præbentes. Plin. lib. 18. cap. 13. Rapiciorum gratia. Et Rapicios coles, apud Catonem legimus c. 35. de re rust.

RAPIDVS, a, um, [*Veloc*. Gal. *Soudain*, *uite*. Hisp. *Raudo* *ò ligero*.] *σπός*, uelox, propriaque de fluminibus, torrentibus, procellis, fulmine, alijsque id genus, quæ celeritatis impetu obuia quæque secum rapiunt, Cic. 2. de Nat. Deo. Ex Arato: Has inter rapido ueluti cum gurgite flumen. Virg. 6. Aeneid. Quæ rapidus flammis ambit torrentibus amnis. Tartareus Phlegeton. Horat. de Arte: Tigres rapidosque leones. Oratio rapida, idest, concitata. Cicer. 2. de Fini. Cum fertur quasi torrens oratio, nusquam orationem rapidam coerces. Hinc rapide, uelociter. Cicer. 2. de Leg. Rapide dilapsus cito in unum confluit. Rapiditas. ipse celeritatis impetus. Cæf. lib. 1. Bel. Cicer. Rapiditate fluminis ad transcendendum impediretur.

RAPINA, *α*, [*Rapina*, *ruberia*. Gal. *rauissement*. *rapt*. Hisp. *robo*, *obra de robar*, *arrebatamiento*.] *ἄρπαξ*, est rei alienæ per uim ablatio. Cic. 1. Ver. Qua res luxuries in flagitijs, auaritia in rapinis, superbia in contumelijs efficere potuisset. Cæf. 1. Bel. Gal. Satis habebat, hostem rapinis, populatiuibusque prohibere. In hac significatione Rapina primam syllabam habet correptam: cum a rapiendo deriuetur. Ouid. 1. Amo. Ele. 8. Certiore multis, nec tam inuidiosa rapina est. Est & Rapina, prima syllaba pro locus rapis confitus, aut certe rapa ipsa; uno quouis in loco nascentia. Cato de re rustic. cap. 35. Rapinam, coles rapicij unde fiant, loco crasso serito. Idem lib. 11. cap. 2. Rapinæ siccaueris locis per hos dies fiunt.

RAPINATOR, [*Rapitore*, *ladro*. Gal. *rauisseur*. Hisp. *robador*, *ladron*.] *ἄρπακτης*, antiquis in usu erat pro eo, quem hodie Raptozem dicimus. Luc. libro secundo, apud Nonium. Impune est rapinator.

RAPIDVS, pui, cum, [*Rapire*, *torre per forza*. Gal. *Rauir*, *emmener par force*. Hisp. *Arrebatat* *ò robar*.] *ἄγος*, *ἄρπαξ*, impetu, & celeritate quippiam aufero. Ter. in And. Sublimè hunc intro rapere, quantum potes. Idem in Ad. Ceteros ruerem, agerem, raperem, tun-

derem. Virg. 4. Geo. Quid faceret? quod se rapta bis coniuge ferret? idest, ablata. Et lib. 1. Georg. Atque illum in præces pro-no rapit alueus amni. Cicer. 3. Verr. Rapiunt eum ad supplicium diypatrij. Aliquando in præterito rapfi fecit. Cicer. 2. de Leg. xii. tab. Sacrum, sacrove commendatum qui cleperit, rapserit-ue, parricida esto. Aliquando est uim afferre, uitare, & proprie de uirginibus atque impuberibus pueris, etiam si loco non dimoueantur. Virg. lib. 1. Aen. Et genus inuisum, & rapti Ganymedis honores. Liu. 26. Nec incendi patriam uidebo, nec rapit ad stuprum matres Campanas, uirgines, & ingenios pueros. Rapere aliquem in ius, est quouis modo aliquem compellere, ut se iudicio litat. Apud ueteres enim consuetudo erat, si quis in ius uocatus ire recufaret, ut actor apprehensis præsentium auriculis, eosque antestatus rerum uel ui in iudicium adducere posset, quod non obscure docet Horat. lib. 1. Serm. Saty. 9. Quo tu turpissime? magna Exclamat uoce, & licet antestari? ego uero Oppono uericulanti: rapit in ius. Plaut. In Pæn. Rapiamus in ius. Rapere ad pœnam est punire. Rapere aliquem in inuidiam, est odium in aliquem concitare.

RAPVS, ponis, [*Ladro*, *rapitore*.] *ἄρπαξ*, raptor. Pomponius: Ne uos conturbent auri, argenticque rapones. Varro *αα* *αα* *αα*, ut citat Nonius: Hic rapo umbrani quoque spei deuoraffe.

RAPTIVM, [*Velocemente*. Gal. *Soudainement*, *à la haste*. Hisp. *Ligeramente*, *arrebatadamente*.] *ἄρπαξ*, celeriter rapiendo. Plin. lib. 18. c. 7. Semine raptim animum fame deuorato. Sæpe tamen accipitur pro celeriter huc uelociter. Liu. 3. Fabius prædam ex castris raptim Antium uexit. Cic. Att. lib. 1. Raptim in eam sententiam pedarij cucurrerunt. Cæf. 1. Bel. Ciu. Aguntur omnia raptim, atque turbate. Cic. ad Att. lib. 2. Hæc raptim scripti.

RAPTIO, Rapina, & Raptus, distinguuntur ab inuicem, quod Raptio, ad personam, Rapina, ad rem, Raptus ad stuprum referatur. Terent. in Ac. Audiui filium in raptione fuisse cum Aeschino. Cic. 1. Ver. Quas res luxuries in flagitijs, crudelitas in supplicijs, auaritia in rapinis, efficere potuisset. Cic. 4. Tul. Qui de Ganymedis raptu dubitat, quid poætæ uelint?

RAPTOR, ptas, fræquenter rapio, traho. Virg. 1. Aene. Teren. circum Iliacos rapta erat Hectora muros. Tacit. lib. 12. Raptare inter fe, immittere latronum globos. Cic. pro Sext. Dissipati liberi, rapta coniux.

RAPTO, [*Rapitore*. Gal. *Rauisseur*. Hisp. *Arrebatador*.] *ἄρπαξ*, qui rapit. Plaut. in Epi. Raptor hostium gloriosus. Virg. 2. Aeneid. Inde Iupi ceu raptores arta in nebula. Horat. 3. Carm. Fugies inaudax Proelia raptor.

RAPTIVM, pui [*Ratto*, *rapina*. Gal. *Cofe rauie*, *rapine*, *rapt*. Hisp. *Cofa robada* *ò arrebatada*.] *λεια*, *λαστρον*, res rapta. Linius 7. Quod rapto uiuere necessitas cogeret. Ouidius 1. Metamorph. Viuitur ex rapto.

RAPTURA, *α*, [*Rapina*.] rapiendi actus. Plin. lib. 11. cap. 24. Cum raptura incidit.

RAPVLVM, deminuti. a Rapum Hora. 2. Serm. Saty. 8. Acria circum Rapula. Idem Satyr. 2. Cum rapula plenus, Atque acidus inauult inulas.

RAPVNCVLVS, li, a quibusdam appellatur herba, quam Diosco. *γογγυλις* *ἄρπιαν*, Plinius Rapum siluestre uulgu Rapuntium nominat.

RARE, [*Di rado*, *rare uolte*. Gall. *Peu souuent*, *rarement*. Hispanicè. *Pocas uezes*.] *ἄραιος*, infrequenter, non dense. Columel. libro 2. cap. 9.

RAREFACIO, rarum facio. Col. lib. 3. Si rarefeceris eas partes, supra quas ramum secaturus es. Lucr. lib. 6. Et rarefecit calido miscente uapore.

RAREFIO, *ἀραιώνω*, passiuum a rarefacio. Luc. lib. 1. Calidum densariet ignem, Nec rareferi. Rarefactum, idem lib. 3.

RARENTER, [*Di rado*,] raro. Gell. lib. 2. cap. 25. A rarus non dicitur res, sed alij raro dicunt, alij rarerent. Cato cap. 103. Dato rarerent bibere. Pomponius Ergastulo: Longe ab urbe uillicari, quo herus rarerent uenit.

RARESCO, *α*, *ἀραιώνω*, *μαρύνω*, rarum fio, siue extenuor. Col. lib. 3. c. 16. Quæ uirent, rarefcunt. Vir. lib. 3. Aene. Rarefcunt claustra Pelori. Stat. lib. 1. Syl. Nubila rarefcunt pluuijs.

RARIPLVS, a, um, *ἄνδρως*, habens raros pilos. Columel. in Præfat. lib. 1.

RARITAS, [*Rarità*. Gal. *Rarità*. Hisp. *La rarea*.] *μαρτύτης*, contraria densitati. Cicer. 2. de Natu. Deo. In pulmonibus ineff raritas, id est, laxitas quædam spongiosa. Accipitur interdum pro paucitate & infrequentia. Plin. lib. 25. capit. 1. Turpissima causa raritatis.

RARITVDO, [*Rarità*.] *μαρτύτης*, raritas. Columel. libro primo, de Arb. capit. 3.

RARO, [*Di rado*.] *αα* *αα* *αα*, insolenter, infrequenter, minus sepe. Cic.

- pro Rosc. Am. Hoc maleficium raro extitit. Rarius comparatiuum, & superlatiuum rarissime. Cic. Lent. lib. 1. epist. Si rarius fiet, quam tu expectabis.
- RARVS, 2, um,** [Raro. Gal. Rare, clersémé, non drun'espois. Hisp. Ralo.] μῶρος, ἀραιός; spongiosum, denso contrarium. Virg. 4. Aen. Retia rara plagæ. Ouid. 12. Meta. Ut ue liquor rari sub pondere cribri Manat. Virg. 7. ecl. Et quæ uos rara uiridis tegit arbutus umbra. Interdum rarus idem est, quod infrequens, & non ubique obuius. Cic. de Ami. Omnia præciosa rara. Idem Cælio lib. 2. Raras tuas accipio litteras. Hor. 1. Car. Rara fides.
- RASILE, 2, um,** [Raso, polito. Gal. Rays, rasé a raire ou racler. Hisp. Cosa, que se puede raer.] p.c. ξυείης, rarus, politus, & nihil extans habens. Ouid. 8. Met. Rasilis huic summam mordebat fibula uestem. Fortis Rasilis, Catul. in Epi. Interdum, aptium radi. Virg. 2. Georg. Et torno rasile buxum.
- RASIS, 2, um,** genus crudæ picis, quæ ex uetustate dura effecta contunditur & in puluerem redacta pharmacia admiscetur. Colum. lib. 12. capit. 20.
- RASITO, 2, um,** [Raséo, sape rado. Gel. lib. 3. c. 4. Comperimus nobiles uiros barbam in eiuimodi ætate rasitauisse.]
- RASORES, 2, um,** [Barbiero. Gal. Racler, rayer. Hisp. El que rae.] κερῆς, tonfores, radendo, translate & fidicines dicuntur rasores, quod uideantur chordas istu radere. Nonius.
- RASORIVS, 2, um,** [Rasior, rasior, unde culter rasorius, dicitur quem alio nomine nouaculam appellamus.]
- RASTRVM, 2, um,** [Rastro, rastra, in plurali rastri, mascu. gener. & Rastra neutro.] [Rastello. Gal. Vn rasteau. Hisp. El rastro.] instrumentum dentatum glebis confingendis idoneum. Plin. lib. 18. cap. 20. Aratione per transversum iterata, occatio sequitur, ubi res poscit, crate, uel rastro. Terent. Heaut. Illos rastros tamen interea deponere. Virgil. 1. Georg. Rastri glebas qui frangit inertes. Rastri item agræ a noxtis herbis purgabantur. Ibidem: quod nisi & assiduis terram insectare rastri, Heu magnam alterius frustra spectabis aceruum. Quo in loco Seruius rastros pro sarculis accipi tradit. Erant item Rastri instrumenta, quibus iuces, arboresq. ablaqueabantur, Idem 2. Georg. Procuram expectant falcem, rastrosque tenaces. Hinc Rastelli per deminutionem dicti, quibus desecto feno prata stipulis purgabantur. Varr. libro 1. de re rustica. cap. 49. De pratis stipulam rastellis eradi. Rastellum item Sueton. in Ner. pro sarculo posuit, aut simili instrumento, terræ effodiendæ idoneo.
- RASVRA, 2, um,** [Raditura, ξυσμός, radendi actus. Columel. libro quarto, cap. 39.]
- RATIO, 2, um,** [Ratione. Gal. Raison. Hisp. Razón.] τὸ λογικόν, princeps, atque nobilissima animæ facultas, qua una a cæteris animantibus homo fecerit suam sensitivas animæ facultates cum brutis, naturales etiam cum stirpibus habemus communes. Cic. 1. Offic. Duplex uis animorum, atque naturæ: Vna pars in appetitu posita est, quæ hominem huc & illuc rapit: altera in ratione, quæ docet & explanat quid faciendum, fugiendumque. ita fit, ut ratio præsit, appetitus uero obtemperet. Accipitur & pro ipsa rationatione, Hor. Vincit enim stultos ratio insanire nepotes. Rhetores rationem appellant probatiunculam propositioni subiectam. ad Heren. libro 1. Ratio est causa, quæ demonstrat uerum esse id, quod intendimus, breui subiectione. Aliquando pro consilio, & proposito, Cic. Verr. 2. Mea ratio cum præteritis rebus est cognita, tum in reliquis explorata, atque prouisa est. Terent. in Adelph. Vestram nequeo latis mirari rationem. Aliquando pro cura. Cicero Planco: Peto a te ut me rationem habere uelis & salutis, & dignitatis meæ. Idem 2. Offic. Habenda ratio rei familiaris, quam delabi sinere, flagitiosum est. Cum præpositione Cum, significat negotium, Unde habere rationem cum aliquo, est habere quod cum illo agas. Cic. 4. Verr. Nihil cum eo rationis habui. Idem Attic. Cum omnibus Muls rationem habere cogito. Aliquando pro causa, Idem ad Cato. lib. 15. episto. Cum ad Cybistra propter rationem belli quinque dies essem moratus. Aliquando pro uia, & forma, Sallust. in Catil. Ego uobis, si modo uultis esse uiri, rationem, ostendam, qua ista fugiatis. Quandoque supputatio, uel calculus, Plaut. in Aul. Supputatur ratio cum argentario. Idem in Amphit. Et ut res, rationesque uestrorum omnium bene expedire uultis. Ratio etiam proportio, dicitur: ut cum tria ad quattuor epiriti, quattuor uero ad sex hemiolij rationem habere dicimus. Rationem sui ducere, est consulere suo commodo. Cic. ad Trebat. lib. 7. Rationibus inferre aliquam summam, est eam in rationibus perscribere. Rationem inire, est modum inuenire. Ponitur aliquando pro quantitate, Cato de re rust. Scito pro ratione fructuum esse, id est pro modo fructuum, aut quantitate.
- RATIOCINATIO, 2, um,** [Discorso. Gal. Raisonnement, dispute, conclusion par raison de faire ou de laisser. Hisp. Obra de razonar por hazer ó no hazer algo.] λογισμός, principis animæ portionis, id est mentis functio est, ex singularibus quibusdam uniuersalia inducens, communescens rerum ac generum summam, ex istis deinde argumentatione plurima eliciens, de quibus scientia habetur, uel opinio. Cic. 4. de Inuen. Ratiocinatio est diligens, & considerata faciendi aliquid, aut non faciendi excogitatio. Accipitur aliquando Ratiocinatio, pro argumenti genere, ex duobus prouentibus conclusionem inferente, συλλογισµόν, uocant Græci.
- RATIOCINATIVVS, 2, um,** quod ad rationationem pertinet. Ratiocinatum genus orationis, Cic. 1. de Inu. Quin. lib. 7. ca. 2. Ratiocinativa, atque collectiua quæstio. Status ratiocinativus, idem lib. 3. cap. 6.
- RATIOCINATOR, 2, um,** [Quiderniero. Gal. Qui tiennent comptes. Hisp. Contadores.] subducendæ rationis peritus, calculatorem nominat Martial. Columell. lib. 3. cap. 3. Cicer. Attic. lib. 1. Ratiocinatorem, & clientem tuum. Idem 1. Offic. Exercitatio capiendi, ut boni ratiocinatores officiorum esse possimus, & uidere, quæ reliqui summa fiat: ex quo, quantum cuique debeatur, intelligas.
- RATIOCINIVM, 2, um,** [Conto. Gal. Calcul, compte. Hisp. Calculo, cuenta.] λογισµός, supputatio, calculi subductio. Col. lib. 5. c. 1. Hæc non aliena, nec procul a ratiocinio. & paullo post.
- RATIOCINOR, 2, um,** [Far conto, contare. Gall. Raisonner, discourir, sillonner, conclure par raison. Hisp. Razonar, hazer cuentas.] συλλογίζομαι, rationatione quadam, deprehendo, colligo, compiuto. Gel. lib. 1. cap. 1. Plutarchus subtiliter ratiocinatum Pythagoram dicit in reperiendis status, longitudinibus Herculis præstantiam. Cic. lib. 1. Tusc. Ratiocinandi utilitate inspecta, huius artis terminum modum. Idem 2. de Inuen. De pecunia ratiocinari, sortidum est.
- RATIONABILIS, 2, um,** [Con ragione.] cum ratione. Quin. lib. 5. cap. 11.
- RATIONALIS, 2, um,** [Rationale. Gal. Raisonné, qui use de raison. Hisp. Cosa de razón.] λογικός, cui a natura insitum ut ratione uti possit. Quin. lib. 7. capit. 4. Falsa est finitio, si dicas, Equus est animal rationale: nam equus animal, sed irracionale. ad Heren. libro secundo. In causa rationali queritur. Rationales, & procuratores Cæsaris idem erant, ut ait Lampridius in Alexandro.
- RATIONARIVM, 2, um,** [Libro di conto. Gal. Livre de comptes, registre. Hisp. Libro de cuentas.] λογισµός, liber rationum. Sueton. in Aug. Tædio diuitiarum ualerudinis, magistratibus ac Senatu domum accitis rationarium imperij tradidit. Rationarius, ria, rium, λογισµός, ut Rationarius apparitor. Marcel. iurif. con.
- RATIO, 2, um,** consistere dicitur, cum iusta apparet. Plin. Iunior: Mirum quam singulis diebus in urbe ratio consistet. Pro eodem dicimus. Ratio apparet, cum scilicet accepta cum datis collata, paria inueniuntur. Plaut. in Trin. Ratio apparet, argentum οὐχ ἔχεται.
- RATIS, 2, um,** siue Rates, tis, si Probo credimus, [Zeta, naue. Gal. Vn raseau, une uasselle, barc ou basteau. Hisp. Balsa de maderos trauados, naue.] ἄρδία, conuexarum trahium compages, quæ antequam nauigia essent inuenta, nauium usum præbebat. Plin. lib. 7. c. 56. Naueum primus ex Aegypto in Græciam Danaus aduexit: ante ratiibus nauigabatur. Cic. 7. Verr. Cum nauibus aut ratiibus conarentur accedere. καταχρηστικός, a poetis pro nauī accipitur. Virg. lib. Aen. Disceitque rates. Qui. lib. 14. Met. Fertque rates pronas, me dioque sub æquore mergit.
- RATIVVS, 2, um,** quadrans, & Ratiuis triens, ab antiquis appellati sunt, quod in iis ratis fuerit effigies, ut nauis in asse. Nonius.
- RATIUNCULA, 2, um,** [λογάριον, dem. a ratio. quod modo accipitur pro leui & facili ratione, Cic. 2. Tuf. Concludunt ratiunculis Stoici, cur non sit malum, quasi de uerbo, non de re laboratur. Suggere ratiunculas, idem 3. de Natu. Deo. Modo pro supputatiuncula, non magnæ pecuniæ. Terent. in Phor. Erat ei de ratiuncula apud me reliquum pauillulum nummorum. Plaut. in Cap. Subducam ratiunculam.]
- RATUMENA, 2, um,** auriga fuit, qui cum in ludis Circensibus excussus fuisset, equi eius cum corona, & palma in Capitolium peruenerunt, sedemque ter lustrarunt. Ex quo factum, ut porta, per quam intrauerat, Ratumena diceretur. Plin. lib. 8. c. 42.
- RATVS, 2, um,** ratum, [Fermo, stabile, constante.] γύρις, βίβατος, firmus, fixus, constans, immobilis. Ter. in Hecy. Ne quod egissit, esset ratum. Cic. 2. de Nat. Deo. Qui cum tam certos cæli motus, tam ratos astrorum ordines uideret. Ibidem. Astrorum in omni æternitate rati, & immutabiles cura, Ratum habere aliquid, est approbare, confirmare, Cic. pro Rosc. Com. Quis hoc frater fratris, tribuit, ut quodcumque retulisset, id ratum haberet? Ratum facere, est confirmare, Cic. 1. de Diuin. Quid habet augur, cur a dextra coruus, a sinistra cornix faciat ratum subaudi augurium. Ratum mihi est, approbo. Cic. ad Gall. lib. 7.

- Quæ te emisse scribis, non solum rata mihi erunt, sed etiam grata. Pro rata parte, idest, habita ratione proportionis. Cel. 1. Bel. Gal. Quadraginta iugera in singulos proponit, & pro rata parte centurionibus, euocatisque. Liu. 45. Tantum perditum datum fuisse credunt, & pro rata alius. Cic. 1. Tul. Ut cuique data sunt pro rata parte, ita longa aut breuia dicuntur. Pro rata portione, Plin. lib. 11. cap. 15. Rata preces, exaudiat. Ouid. in Fast. Efficiatque ratas utraque diua preces. Est & Ratus, participium a uerbo Reor, idem quod arbitratus. Pla. in Añ. Ego præter alios meum uirum fui rata siccum, continentem, amantem uxoris maxime. Idem in Amph. Victis hostibus, quos nemo superari posse ratum est.
- RAVCAE**, uermes terreni, radices arborum lædentes. Plinius libro 17. cap. 18.
- RAVCITAS**, [Rauçitâ], raucedo, ῥαυχότης, uocis obtusitas. Plin. lib. 11. cap. 51.
- RAVCISONVS**, Lucret. Rauçifonoq. minantur cornua cantu.
- RAVCVS**, a, um, [Rauco, roco. Gal. Erroué. Hisp. Ronco.] ῥαυχῶδης, qui uocem obtusam habet, compressam, & impeditam. Vir. 11. Aen. Dant sonitum rauci per saxa silentia cycni. Vbi Rauços cynos uocat, non quidem canoros, aut optimam uocem habentes, sed alarum concussione inter uolandum raucum per aera sonum efficiunt. Ponitur & pro fesso, ut, Rauca fama, Cicer. ad Var. lib. 9. Tenolo, nisi rumor tam raucus erit factus, ab Baias uenire. nisi ipse rumor defecerit.
- RAVDVS**, uel Rodus, uel etiam Rudus, [Roço, imperfecto. Gal. Rude, mal poli. Hisp. No Labrado.] ἀῤῥῶρον, teste Festo significat rem rudem, & imperfectam. nam & saxum quoque Raudū appellat poetæ. Attius Menalippe: Manib. capere Rodus saxum grande & graue. Aer quoque rude & impolitum Raudus, Rodus, siue Rudus dicebatur. Cincius de priscis uocabulis apud Festum: Omnis materia ferrea non deformata, rudis appellatur, & uestimentum rude, non perpolitum. Ad eadem Apollinis æs confectum iacebat: Id Rudus appellabant. In æstimatione censoria tamen æs infectum Rudus dicebatur.
- RAVDVSCLIA**, porta Romæ, a raudo, idest, ære, quod æratia esset. Var. 4. de Ling. Lat.
- RAVDVSCLVM**, culi, siue Rudusculum, demin. a Raudus, siue Rudus. proprie æs rude & infectum, quamquam nonnumquam etiam pro ære signato accipitur, ut ex Cincio annotauit Festus. Vnde in uentionibus mancipi. scriptum erat. Raudusculo librari ferito.
- RAVENNA**, [Rauenna.] ῥαβέννα, urbs in octaua regione Italix, Sabinorum colonia, teste Plin. lib. 3. cap. 15. In ora littoris Adriatici. Hanc quidam a Theffalis conditam perhibent. Alij post excisam Troiam, alij post confusas hominum linguas in Babylone, constructam fabulantur. Liu. auctor est, ab Augusto muris cinctam fuisse.
- RAUIDVS**, ῥαυιδός, quod ex fuluo colore nonnihil ad nigredinem declinat, ut, Rauidi oculi. Col. lib. 8. cap. 2.
- RAUIDIAE**, dicuntur qui rauos oculos habent. Festus.
- RAUIS**, huius Ratis, [Rauita. Gal. Errouement, errouenne. Hisp. Ronquedat.] raucedo, uocis obtusitas. Plaut. in Aul. Si quid poscamus, ad rauim poscamus, prius, quam quicquam detur? idest, clamose adeo, ut uox etiam toties uociferanti raucescat. Appul. lib. 3. Boando purgant rauim.
- RAVISCILLVS**, dem. Pla. Quis hæc mulier, & ille rauiscellus qui uenit? Festus: Rauis colores appellatur, qui sunt inter flavos & cæcios, quos Plaut. appellat Rauiscellos.
- RAVRCI**, Gallix Belgicæ populi non procul a Rheno: quorum caput fuit Rauicium, siue, ut apud Ptolemaum legitur, Augusta Rauicorum. Vide Althamerum in Tacitum.
- RAVVS**, ua, um, medium habens colorem inter flavum & cæsiuum ut ait Festus: siue quod ex fuluo definit in nigredinem. Cic. 1. 4. Aca. Quia nobis tum cæruleum, tum rauum uidetur. Sic ab Horatio Raua lupa dicitur a colore oculorum, lib. 3. Car. Ode. 27. Varr. 2. de re rust. 2. Rauis oculis.
- R A N T E E
- RE**, ad 2. præpositio quandoque perfectionem denotat, ut recognosco. Quandoque reciprocaione in, ut Redamo. Quandoque contra, siue aduersus, ut Reluctor, idest, repugno. Quandoque iterum, atque iterum, ut Reputo. Quandoque reditum ad pristinum statum, ut Repuerasco. Quandoque ualde, ut Redundo. Quandoque longe. Virg. lib. 3. Italiam petere, & terras tettare repositas. Seruius, Repostas: idest, longe positas. Sic Remoueo, longe moueo. Quandoque denotat contrarietatem suorum simplicium: ut Retegeo, quod est te sum, denudo: Refigno, signatum aperio: Recludo, clausum patefacio. Quandoque habet diuersam a suis simplicibus significationem: ut, Rescisco, nam cum Scire sit cognoscere, Rescire tamen, siue resciscere, nõ est rursus cognoscere, sed factum aliquod occultius cognoscere. Aliquando nihil omnino addit significationi sui simplicis. nam Recaleo, nihil aliud est, quam caleo.
- REÆDIFICO**, ficas, [Redificare, risar di nuouo. Gal. Redifier, rebastir, bastir de rechef. Hisp. Edificar de nuouo.] ἀνασῃδῆσαι, in itauro, ædificium collapsum restituo. Reædificare meritum pro resarcire. Cic. ad Attic. lib. 6. Cæsarem in merito reædificando diligentiore fore.
- REAPSE**, [In effetto, per opera,] τῷ ἑντι, significat re ipsa. Pacunius: Si non est ingratum reapse quod feci. Cic. 1. de Diui. Formæ quæ reapse nullæ sunt, speciem autem offerunt. Idem 5. de Finib. Quod idem reapse primum est.
- REATE**, reatis, ῥέατιον, Stephano ciuitas in Umbria, Italiæ umbilicus, teste Plin. lib. 3. ca. 12. Hinc Reatinus gentile. Var. 2. de rustic. cap. 6.
- REATVS**, rus, [L'essere reo, la conditione del reo. Gal. La condition de l'estat de ceuz qui sont accusez. Hisp. Culpa, obligacion à la pena.] itatus & conditio reorum. Iurisconsultus: Si ductino tempore aliquis in reatu fuerit, aliquatenus pœna eius subleuanda erit, idest, in eum mitius anuaduertendum, id quod euenire solet aut iudicium consilio, in diem longiorem iudicium reijcitur: aut pro re nata, si qua de causa plane non liquebat, reus sapius ampliatu est. pars enim pœnæ uisa est, longa temporis intercapedo in calamitate & miseria. Iust. lib. 4. Reuocato igitur ad reatum Alci biade, duo prælia secunda Niceas & Malachus faciunt. Ad reatum id est, ad causam dicendam, inquit Budæus. Errore autem nimio (inquit idem Budæus) hæc opinio inter nostræ ætatis iurisperitos inualuit, ut Reatus pro crimine capiatur. Est autem reatus uocabulum nouum, Ciceronis ætati incognitum: proximo tamen sæculo, imperante Augusto, a Messalla primum usurpatum. Quint. lib. 8. c. 3. Messalla primum Reatum, Munerarium Augustus primus, dixerunt. Mar. lib. 2. Si det iniqua tibi tristitem fortuna reatum.
- REBELLO**, las, [Ribellare. Gal. Rebeler, se reuancher. Hisp. Rebelar.] ἀπίσῃν, proprie de ijs dicitur, qui in fide, quam principi, aut reipublicæ obligant, non permanent: aut qui aliquando uicti, & in deditionem recepti, bellum redintegrant. Cæf. 8. Bel. Gal. Si tali ratione plures rebellare cœpissent. Liu. 8. Quia cum Latinis rebellare nolissent. Rebellare dicuntur uulnera, seu alia uicia, cum semel curata repullulant. Plin. 2. 5. ca. 13. Rebellat humor, idem lib. 13. cap. 12.
- REBELLATOR**, [Ribello. Gal. Celuy qui rebelle. Hisp. El que rebella.] ἀδωλιαστῆς, qui semel uictus, & in deditionem receptus, bellum instaurat, quive in fide principi aut ciuitati obstricta non permanet. Rebellatrix. Liu. lib. 40. Prouinciam ingenio ferocem, & rebellatricem. Quid. 3. Trist. el. 12. Teque rebellatrix tandem Germania.
- REBELLIO**, [Rebellion. Gal. Rebellion. Hisp. Rebeldia, obra de rebelar.] ἀδωλιασις, defectio. Cæf. 3. Bel. Gal. Rebellio facta. Tac. lib. 3. Rebellionem cœptauerunt.
- REBELLIS**, le, [Ribello,] ἀδωλιαστῆς, qui semel uictus, & in deditionem receptus bellum instaurat, quive principis aut reipublicæ suæ imperium detrectat. Virgilius sexto Aeneid. Gallumque rebellem.
- REBELLIVM**, lij, [Rebellion.] ἀδωλιασις, Rebellio. Liu. Deca. lib. 2. Qui pacatos ad bellum incitasset.
- REBITO**, as, [Ritornare. Gal. Retourner, aller de rechef. Hisp. Tornar de alí can lugar.] ἐπανῃσαι, a Re, & Ito, as, frequenta. Verbi Eo, is, quod antiqui uocabantur pro reuertor, redeo. Plaut. in Capt. Si non rebitas huc.
- REBOO**, reboas, [Mugire. Gal. Remugir, retenir contre. Hisp. Dar noç, resonar.] ἀπικῳάω, ex Re, & Boo, rémugio, & per translationem resono. Virgil. libro 3. Georg. Reboant siluæque & magnus Olympus. Vbi Seruius: Reboo Græcum est: nam apud Latinos nullum uerbum est quod ante o, finale habeat o, excepto Inchoo: quod tamen maiores aliter scribebant, adspirationem interponentes duabus uocalibus, & dicebant Inchoo.
- RECALCITRO**, as, [Percuotere co' calci. Gal. Regimber. Hisp. Tirar coces atras.] λακτιζῳ, calce ferio. Proprie de equis dicitur: quamuis & ad homines transfertur. Horat. 2. Ser. Sat. 1. Cui male sic palpere; recalcitrat, undique tutus.
- RECALCO**, ἀναπατέω, rursus calco. Col. lib. 2. cap. 2. Si uelis humum recalcare.
- RECALEO**, les, [Scaldarsi.] π. c. ῥομαυ, caleo. Virg. 12. Aen. Recalent nostro Tyberina fluenta sanguine.
- RECALESCO**, [Riscaldarsi. Gal. S'eschauffer de rechef. Hisp. Calentar se otra ueç.] ἀναθεομαινωμαυ, rursus caleſco. Cicero libro tertio, de Natur. Deor. Cum motu atque agitatione corpora nostra recallescunt. Quid. 2. de Re. Quid iuuat admonitu tepidam recallescere mentem?
- RECALFACTO**, cis, [Riscaldare. Gal. Reschauffer. Hisp. Calentar otra ueç.]

- ueX.*] penultim. corre. *αὐταπεινάω*, rursus calidum facio. Ouid. 8. Metam. Calidumque prioris Cæde recalcificat consorti sanguine telum.
- RECALYASTER**, stri, demi. a Recalvus, qui fronte subcalva est, non toto capite.
- RECALVVS**, ua, uum, cui non totum caput, sed sinciput caluus est. Plaut. in Rud. e quem Recaluum senem?
- RECANDESCO**, scis, [*Riscaldarsi, di noua affocarsi. Gal. Estre reblanchi par force de feu. Hisp. Tornarse a encender.*] ἀνεπιεῖμαι, a Recandeo, denuo candens, siue ignitus fio. Aliquando pro recalescere. Ouid. lib. 1. Met. Vbi diluio tellus lutulenta recenti, Solibus æthereis, altoque recanduit æstu. Translate quoque ira recandescere dicitur, cum semel propellita, rursus exasperatur, Idem libro 3. Metamorph. Audito clamore recanduit ira. Interdum est candidum fieri. Idem lib. 4. Met. Percussa recanduit unda, id est, candida facta est e spuma, quam mare concitatum solum emittere.
- RECANO**, recanis, recinui, recentum, ἀνακαλέω, cantu reuoco, Plin. lib. 10. c. 33. de perdice loquens: Cum sensit foeminam aucupis accedentem ad mare, recanat, reuocetque.
- RECANTO**, as, are, [*Cantare al contrario di prima. Gal. Rechanter, chanter au contraire. Hisp. Descantare al cantar otra ueX.*] παλινὸν εἶναι, diuersa superioribus canere. Inde recantatus, a, um, parti. ut Opprobria recantata, mutatio carmine in laudem conuersa. Horat. 1. Carm. Mitibus Mutare quæro tristia, dum mihi Fias recantatis amica Opprobrijs. Curæ recantatus, Ouid. 1. de Reme. Interdum est sonum cantati carminis reflectere. Martial. lib. 2. Nusquam Græcula quod recantet Echo. Plin. lib. 28. capit. 2. pro incantare, uideretur usurpasse. Non pauci serpentes ipsos recantari credunt.
- RECEDO**, dis, [*Partirsi, farsi indietro. Gal. Se tires arrier e se retirer, s' eslogner. Hisp. Partirse de algun lugar.*] ἀπέχουμαι, abeo. Cicer. Attic. lib. 2. Aduola in Formianum: unde nos pridie Non. Maij recedere cogitamus. Plaut. in Cap. Ab istoc procul recedat. Aliquando pro diminui. Plin. episto. 6. lib. 3. Recessit uenter. Pro disungi Celsus, Sepe fragmentum a fragmento recedit. Recedere ab officio, est deserere officium. Cicer. 3. Offic. Recedere ab armis, est desistere. Cicer. pro Rose. Am. Recedere a uita, est mori, Cicer. 4. Tusc. Recedere ab oculis, est e conspectu abire: accipitur pro mori. Plin. 15. Recedere a conditione, persona, statu, est immutare personam, conditionem, statum. Cicer. Attic. lib. 1. Neque de statu nobis nostræ dignitatis recedendum.
- RECELLO**, lis, [*Ridurre, inchinare. Gal. Abaisser, souler & presser vers en bas. Hisp. Inclinar, tanar a tras otra cosa.*] Appul. 1. 10. Met. uidetur accipere pro eo quod est reducere, retrahere. Illa (inquit) quoties ei parens, naves recellebam accedens, toties uisu rabido & spina præhendens. Liu. autem lib. 24. uideretur usurpasse pro deprimeret, Ferrea manus, inquit, cum iniecta proræ esset, grauique libramento plumbi recelleret ad solum suspensæ, prora, id est deprimeret.
- RECENS**, [*Fresco, nuovo, di poco recente. Gal. Nouveau, frais, recent. Hisp. Cosa reciente o menuda fresca.*] νεωπῆς, uerecōs, nouus, notitius, qui nuper fuit. Cic. 6. Memorare non solum ueterum, sed horum etiam recentium uel ducum, uel comitum tuorum grauissimos casus. Virg. 3. Geo. Iubet scindenda capris Arbuta sufficere, & fluuios præbere recentes. Recens & Lassus contraria. Cur. lib. 3. Timere ne non uirtute hostium, sed lassitudine sua uincerentur. Perfas recentes inde successuros, si laxius stare potuissent. Ouid. 2. Metamor. Ardua prima iua est, & qua uix mane recentes Enituntur equi. Inuenitur etiam Recens aduerb. [*Di nuovo. Gal. Nouuellement, di noue, il n'ya agueres. Hisp. Reciente o frescante.*] Virg. 3. Geo. Sole recens orto, id est receter, Sue. in Tib. Romam, recens conditam, migravit. Plin. 1. 18. cap. 22. Quam recentissime sterperato solo.
- RECNESCO**, [*Riconoscere, ricommemorare. Gal. Faire une reuene, faire une monstre puerile de gens de guerre, nombres, raconter. Hisp. Remembrar halgo, haer alarde de gentes.*] καταλέγουμαι, ἐξέταλον, recognosco, & summam totius multitudinis per numeros colligo, Lilius. Inter hæc recenset exercitum, militem instruit. Idem 26. Recensuit captiuos, quot cuiusque populi essent. Virgil. 4. Georg. Confed t scopulo medius, numerumque recenset. Recensere, narrare, Cicer. Attic. lib. Recenses multa, quæ uelam; Ouid. epi. 9. Fortia facta recenset. Stat. 4. Syl. Diuenera factos, nec parua exempla recenset.
- RECENSVS**, ō, ūm, recognitus, Sue. in Vespa. Amplissimos ordines & exaltatos ad evaria, suppleuit; recenso senatu, & equite. Legitur & recensens, ta, tum, parua uerbo antiquo Recensio, recessus, quartæ coniugationis, idam significans quod recensus. Sue. in Cæsa. Inuenit ut quotannis in demortuorum locum ex ijs, qui recensiti non essent, subscritto a pratore fieret, Clau. in Eutro.
- lib. 2. Prisca recensitis euoluice læcna fastis.
- RECENSVS**, ūs, ūi, [*Recognitione, mostra.*] recognitio exercitus, alteriusue multitudinis. Sueto. in Cæsa. Recensam populū uicam per dominos insularum egit.
- RECENSIO**, [*Mostra, discriptione. Gal. Reuene examen du compte & du nombre. Hisp. El alarde.*] multitudinis ciuilius recognitio, ut, Recensio copiarum siue exercitus. Interdum pro censu ciuiliu eorumque facultatum qui Romæ quinto quoque anno a censoribus fieri solet. Cicer. pro Mil. Qui nympharum ædem incendit, uti memoria publicam recensiois, tabulis publicis impressam extingueret.
- RECENTARI**, [*rinouarsi.*] ἀνανεωθῆναι, renouari. Attius. Albica scit Phœbus, & recentatur commune lumen hominibus & uoluptas. Non.
- RECEPTACVLVM**, li, [*Albergo, ricetto. Gal. Le lieu ou on retire quelque chose, retraite. Hisp. El lugar ado nos retiramos.*] ἐκδοχῆον, quicquid rem aliquam in se recipit, Cic. 2. de Nat. De. Aluis tibi potionisque est receptaculum. Idem 1. Tusc. Corpus est quasi uas, aut aliud quod animi receptaculum. Idem 7. Verr. Illud tibi opidum receptaculum grauidæ fuit. Interdum idem est quod perfugium, id est locus in quem quis se recipit, ut a uisâ iniuria tutius sit. Cæsa. 7. Bel. Gal. Opida incendi oportere, ne suis sint ad detestandam militiam receptacula. Cicer. in Pis. Cui templum illud fuit arx ciuium perditorum, receptaculum ueterum Catilinæ militum.
- RECEPTIVVS**, a, um, ἐξαιρητός, exceptitiuus, quicquid in uenditione aut quauis alia alienatione excipimus. Receptitiuus seruus. appellatus est nuptæ mulieris proprius, quem seruauit, eum dote marito daret. Quoties enim mulier in danda uro dote, a quo ex suis bonis retinet, nec ea ad uirum transmittit. Recipere e. dicitur. Gel. lib. 17. cap. 6.
- RECEPTO**, ptas, [*Ricenero spesso.*] ἐπιένυμαι, frequat. a Recipio. Teren. in Hec. Meum receptas filium. Idem Heaut. Vicit is, uicitus, quo in tectum te receptes. Luc. lib. 7. Placido natura recepta Cuncta sinu.
- RECEPTVM**, pti, [*Promessa. Gal. Promesse. Hisp. Prometimiento, promessa.*] (sub. ἐπιένυμαι, pollicitum, promissum. Cicer. 2. Philipp. Promissum & receptum interuertit, ad seque transtulit. Idem 7. Verr. Satis est factum Siculis, satis promisso nostro ac recepto.
- RECEPTVS**, ta, tum, partic. Recipio: ut Receptus mos, quem sponte (ut inquit Nonius) ciuitas alienum asciuit Recipit in ciuitatem cum suffragio ciues effecti. Receptus cælo. Quin. 1. 3. c. 7. Quod ipsum cælo receptum, temporis eius homines non dabitauerunt. Ouid. 3. de Pon. Tunc me (si qua fide) cælesti sede receptum, Cum fortunatis suspicor esse deis. Virg. 1. Aen. Frugisq. receptas Et torrere parant flammis, & frangere saxo.
- RECEPTVS**, ūs, ūi, [*Uitarsi, Gal. Recu. Hisp. Recibido.*] ἀναχρησις, ὑπαγωγή, ipse actus recipiendi, siue subducendi se e pugna. Liu. 8. Breuitate ipsa loci, faciliq. receptu in tam propinqua castrâ. Receptui signum dare, est tubæ signo copias a pugna reuocare. Liu. 2. Canere receptui. Cicero 12. Philipp. Quis reuocante, & receptui canente senatu, properet dimicare? Nonnumquam per translationem accipitur pro recedere. Cic. 3. Tusc. Ratio abstrahit ab acerbis cogitationibus hebetem aciem ad miserias contemplandas, a quibus cum recinit receptui, impellit rursus, & incitat ad conspiciendas, totaque mente conuertendas uarias uoluptates. Receptus præterea, significat locum ipsum, in quem tuto se recipit exercitus, Virg. 11. Aen. Planities ignota iacet, tutique receptus. Cic. Att. lib. 8. Neque ex omnibus opidibus contrahere copias expedire, ne receptum anitram. Plancus Cicer. lib. 10. Animaduerti nullum alium receptum Antonium habere, nisi in his partibus.
- RECESSVS** [*Uitarsi adietro, ritorno. Gal. Recedement, eslognement, retraite. Hisp. Partida de lugar atras.*] ἀναχρησις, ἀνοδος, actus recedendi, discessus. Cicer. de Ora. Luna accessu, & recessu suo Solis lumen accipit. Interdum idem quod secessus: id est locus secretior, turba & tumultu uacuus, Cicer. Att. Mihi solitudo, & recessus prouincia est. Recessus oculi, est ipsa concavitas, in qua oculus reconditur. Plin. lib. 8. c. 33. Oculi in recessu caui, tenui discrimine. Recessus animi per translationem dicuntur cogitationes recondite. Cic. pro Marcello: Cum in animis hominum tante latebræ sint tanti recessus.
- RECIDIPNA**, orum, plura nume. & neut. gene. hecimenta sunt, quæ Cenatoria appellancur. Iuuen. Saty. 3. Rasticus ille tuus summi recidipna Quirine. Distio forte composita ex nomine Latino Recimium, quo significatur uestis quadrata, & ex Græco ἀναπέπνησ, cæcia.
- RECIDIVS**, a, um, [*Esfatto, & rinouato un'altra uolta. Gal. Qui après estre eueu, uient sus. Hæca que onyo y se leuio, y des pues torno a caer.*] ἀναπέπνησ, quod denuo concidit a Re, præpositione, actus iterationem

rationem significantem, & nomine Cadius: unde Cadius mala legimus apud Plin. lib. 15. c. 16. Proprie itaque reciduum quid dicitur, quod iterato cecidit. Virg. lib. 4. Et recidua manu posuissent Pergama uictis, id est, quæ reciderunt, Idem lib. 7. Fœnestaque iterum recidua in Pergama cædæ. Vbi Seruius interpretatur, Recidua, post casum restituta, respiciens, opinor, ad oppidulum illud quod Aeneas, cum primum nauibus egressus esset, non procul a Laurento condidit: quod & ipsum a nomine relictæ patriæ Troiam appellauit: auctor est Liu. lib. 1. Melius tamen, in ea quidem sententia, Recidua Pergama intelligere possumus, quæ iterum ceciderunt, id est bis euerfa sunt, constat enim Troiam bis captam, semel ab Hercule tempore Laomedontis regis, cum Hesionem scopulo alligatam, occiso marino monstro, liberasset: quo nomine cum pactam sibi mercedem Laomedon soluere recusasset, Hercules contracto exercitu urbem expugnauit, Laomedontem occidit, Hesionemque, & Priamum captiuos in Græciam abduxit. redemptus postea a uicinis Priamus, Troiam instaurauit, multoque splendidiore reddidit: quæ a Græcis duce Agamemnone secundo fuit euerfa. Febres recidua dicuntur, in quas secundo recidimus, cum scilicet morbo liberati, denuo in eundem relabimur.

RECIDIO, dis, p. c. recidi recasum, [*Ricadere. Gal. Rechoir, retomber. Hisp. Tornar à caer, recaer.*] ἀπαπίπτω, retrorsum, siue iterum cados. Exigit accusatiuum cum Ad, uel In. Cic. ad Brutum: Nonne hoc est in eadem tenebras recidisse? Plaut. in Men. Omnes in te iste recident contumeliæ. Ter. in prol. Hec. Nolite finire artem mulicam recidere ad paucos. Cic. Att. lib. 4. Id ego puto nihil recasum. Inuenitur aliquando apud poetam Recido, c, littera geminata, ut prima syllaba natura breuis, producatur. Luc. lib. 1. At neque recidere ad nihilum res posse. Propert. lib. 4. Recidit inq. suos mensa supina pedes.

RECIDO, dis, di, p. p. [*Taglizre, recidere. Gal. Couper, rogner. Hisp. Cortar, tornar à cortar.*] ἀποκόπτω, abscindo, rescotex Re, & Cædo. Cato cap. 2. Viam publicam muniri, ne pres recidi. Martia. l. 1. Quam primum longas Phœbe recide comas. Hora. de Arte: Ambitiosa recidet Ornamenta, Ouid. 1. Meta. Immedicabile uulnus Ense recidendum est. Recisus, a, um, partici. Cic. de Prou. conf. Nationes eas, quæ poterant in prouinciis nostras redundare, ab eo partim recisas, partim repressas. Ouid. 3. Fast. Idque ancile uocat quod ab omni parte recisum est. Recisio, Plin. libro 5. cap. 4.

RECINGO, gis, [*Slegare, scignere. Gal. Descendre. Hisp. Descenir.*] quod cinctum erat, soluo. Ouid. libro 4. Metam. Sumptumque recingitur anguem, id est, deponit anguem, quo se antea uelut cingulo præcinxerat. Virg. 4. Aene. In ueste recincta testatur moritura deo.

RECINIUM, nij, uestis quadratæ genus, distæ, ut Seruius placet, quod laciniam eius retrorsum reiciebant. Recinium (inquit Festus) omne uestimentum quadratum. Qui xxi. Tabulas interpretati sunt, esse dixerunt uirilem togam, prætextam clauo purpureo. unde mimi planipedes Reciniani dicuntur.

RECINO, nis, [*Ricantare. Gal. Rechanter, retentir. Hisp. Cantar otra vez.*] iterum uel frequenter cano. Cic. de Cl. Or. In uocibus nostrorum recinat quiddam, & sonat urbanus. Hor. 1. epist. Hæc recinunt iuuenes dictata, senesque.

RECIPIO, pis, ex Re, & Capiro, [*Ricere. Gal. Recevoir. Hisp. Recibir.*] ἀλαμβίω, rem semel depositam, traditamue, rursus assumo. Liu. l. 9. Recipiant arma, quæ per pactionem tradiderunt. Quandoque pro admittere, accipere, & honoris, uel beneficij, uel humanitatis causa suscipere. Cic. l. 2. Offi. Cyrillusum quemdam, suadentem ut Xerxem reciperent, lapidibus obruerunt. Quandoque pro reuocare, Vir. 2. Aen. Sic ore effata recepit Ad sese. Quandoque in tutum reducere, liberare. Idem 6. Aeneid. Illum ego per flammam & mille sequentia tela Eripui his humeris, medioque ex nocte recepi. Recipere seruum ut in l. j. de ser. corrupt. Vlpia. dicit, est refugium abscondendi causa seruo præstare uel in suo agro, uel in alieno loco ædificio. Quandoque proficisci, Plaut. in Cap. Inde me continuo recipiam rursus donum. Quandoque recuperare. Cic. in Cætil. Tarentum qua uigilantia, quo consilio recepit? Quandoque excipere ad usum suum, & reservare. Plaut. in Trin. Posticulum recepit, cum ædes uenderet. Hinc Receptitius seruus, de quo paullo ante. Recipere ensem, est e uulnere educere. Sic enim interpretatur Seruius illud Virgil. 9. Aeneid. Totum qui comminus ensem Condidit assurgenti, & multa morte recepit. Interdum pro promittere, nisi quod recipere amplius quiddam significat, quam Promittere: quasi rei euentum & periculum in se suscipere, Cic. Crasso. Quæ tibi promitto ac recipio sanctissime esse obseruaturum. Cæc. ad Cic. Filio dixeram, librum ea conditione daret, si reciperes te correcturum. In qua significatione etiam dicimus Recipere in se. Cic. Bruto. lib. 13. Fam. Separatum in me recipio, fo-

re eum tibi & uoluptati, & usui. Aliquando pro approbare. Plin. lib. 25. capit. 4. Quarum genus molle, lanuginotum, pinguis cæteris: hoc recepere medici. Quint. l. 8. Vnus recepit bene moratas urbes. Aliquando pro nominatim cauere. Iurisconsultus in l. emptorem. de act. empt. Recipitur, ut nummos uenditor accipiat. Budæus. Aliquando pro accipere. Plaut. in Rud. In custodiam nos ut tuam recipias, & tueare. Recipere se, & animum, ac uires resumere. Cic. in somno Scip. Quæ cum intuerer stupens, ut me recepi. Recipere mandatum, est totum mandati onus in se transferre. Cic. pro Sex. Rosc. Quid recipis mandatum, si neglecturus es? Differunt Recipere, & Suscipere, ut ait Asconius in Diuini. quod recipimus partem, suscipimus totum. Cic. 2. d. Or. Magna effensio, uel negligentia, susceptis rebus, uel perfidia, receptis. Hinc receptor, & receptrix. Cic. 6. Ver. Receptrix furtorum Messana.

RECEPTOR, [*Riceitore. Gal. Receleur. Hisp. Encubridor de hurtos.*] a recepto, ptas. Metius Iurisconsultus titulo de receptat. Peffimum, inquit, genus est receptorum, sine quibus latere nemo diu potest. Cic. pro Mil. Occultator ille, & receptorator latronum locus.

RECEPTIO, onis, [*Riceunta, ricetto. Gal. Retirement, & reclement. Hisp. Ricibimiento.*] Pla. in Afin. Quid tibi huc receptio ad te est meum uirum? Quare recipis ad te uirum meum?

RECIPROCO, cas, [*Ritornare, rimettere. Gal. Retourneur d'ouen est sorti ou uennu. Hisp. Reboluar otra cosa.*] ἀντιστρέφω, in contrariam partem reflecto. Liu. 22. Cum iam spiritum includeret uentus, nec reciprocare animam sineret. Gel. In eam fistulam, per quam spiritus reciprocatur. Interdum idem est quod mutua quadam consequentia a se inuicem dependere. Cic. lib. 1. de Diui. Si quidem ista sic reciprocantur, ut si diuinitio sit, dii sint, & si dii sint diuinitio sit. Reciprocatio, eiusdem uitæ retrograda repetitio, & accessus & recessus. Plin. l. 9. c. 8. Innumera uis mugilum statim tempore angustis faucibus stagni in mare erumpit, obseruata æstus reciprocatione.

RECIPROCVS, ca, cum ἀντιστροφος, quod alicunde profectum, redit eo, unde profectum est: a recipiendo dictum, ut docet Var. lib. 6. de Ling. Lat. Reciprocus amnis, fluius. Plin. lib. 9. capitulo 57.

RECASAMENTVM, ti, ἀπόκομμα, frustum exiguum, & ueluti ramentum, are quapiam recisum. Plin. lib. 33. cap. 11.

RECITATIO, [*Recitatione. Gal. Lecture, recit a haute voix. Hisp. Obra de leer ó pronunciar.*] ἀναγνώσις, de scripto pronuntiatio. Cic. pro Cluen.

RECITATOR, [*Recitatore. Gal. Qui lit a haute voix, lecteur. Hisp. El que lee a alta voz, legidor.*] ἀναγνώστης, qui aliquid de scripto pronunciat. Cic. 2. de Inuen.

RECITOTAS, [*Recitare, narrare. Gal. Reciter, lire haut & clair. Hisp. Leer, pronunciar.*] clare de scripto pronuncio. unde poetæ, & alij scriptores recitabant publice opera sua, & nonnulli aliena. Cic. ad Plan. l. 10. Caue putes ulla litteras umquam grauiores quam tuas in senatu esse recitatas. Aliquando non legendo, sed memoriter referendo fit recitatio. Quinct. At ista legem recitat.

RECLAMATIO, [*Contraditione. Gal. Contredit, criement contre, repugnance. Hisp. Obra de reclamar y resistir a menudo.*] contradictio, & proprie cum clamore. Cic. 4. Phil.

RECLAMITO, as, freq. Cic. pro Rosc. Am. Reclamat istiusmodi suspicionibus ipsa natura.

RECLAMO, [*Contradire. Gal. Crier à l'encontre, contredire. Hisp. Reclamar, resistir.*] ἀντιβόω, clamore aduersor. Cic. pro Pont. Istis reclamantibus unum elegistis. Idem Lent. Eius orationi uehementer reclamatum est.

RECLINO, as, [*Inclinari. Gal. Encliner, pencher. Hisp. Recostarfe.*] ἀνακλίω, inclino ad iacendum, uel quiescendum. Cæsa. 6. Bel. Gall. Reclinatus, a, um, Hor. 2. Car. Per dies Festos reclinatum.

RECLIUIS, & hoc ue, [*Chino, chinato. Gal. Encliner, renuerse. Hisp. Reclafado.*] ἀνακλίω, reclinatus, siue procumbens. Mar. l. 9. Sic in gramine floreo recluis. Ouid. 10. Met. Inque sinu iuuenis posita ceruice recluis.

RECLUDO, is, si, sum, [*Aprire. Gal. Ouvrir. Hisp. Abrir.*] ἀνοίγω, quod clausum erat aperio. Pla. in Cap. Cellas refregit omnes, reclusit armarium. Virg. 8. Aen. Infernas referat sedes, & regna recludat Pallida. Ouid. 7. Met. Stricto Medea recludit Ense senis iugulum. Hor. 3. Car. Ode. Virtus recludens immeritis mori Cælum, negata tentat iter uia. Reclusus, a, um, apertus. Ouid. 7. Met. Foribusque reclusis.

RECOGITO, [*Ripensare. Gal. Penser & repenser à quelque chose. Hisp. Mucho pensar.*] iterum, atque iterum cogito. Cic. Qu. Er. lib. 2. Mihi uideris de nominibus Pompeianis in otio recogitasse. Colum. 1. in Præf. Sæpe mecum retractans, ac recogitans.

RECOGNITIO, [*Ricognitione. Gal. Reconnaissance. Hisp. Reconoscimiento.*] modo idem quod agnitio, ἀναγνώσις, id est, corum, quæ alias

- alias nobis nota fuerunt, iterata ex interuallo cognitio. Modo idem quod commemoratio, uel recordatio, Cicer. 6. Ver. Illius animus est nunc in recognitiones scelerum suorum. interdum inspectio, Col. 1. 1. c. 1. Frequens recognitio nec impunitatis spē, peccandi locum prebet.
- RECOGNOSCO**, is, [*Riconoscere. Gal. Reconoistre. Hisp. Reconocer.*] ἀναγνωρίζω, agnoscō, ad memoriam reuoco, & rem olim cognitam denuo cognosco. Cicer. 2. Ver. Non uidetur hæc multitudo cognoscere ex me causam uoluisse, sed ea, quæ scit mecum recognoscere. Interdum est, inspicere. Colum. lib. 1. Vettem, manicas, pedumque tegmina, recognoscat. Interdum corrigo, emendo, Cic. in Vatiniū. Is codicem non recitandi causa legit, sed recognoscendi. Idem 4. Verr. Hæc omnia summa cura & diligentia recognita. Recognoscere equitum turmas, pro recentere. Sue. in Aug.
- RECOLO**, is, [*Rihabitare. Gal. Recoler. cultiver de rechef. Hisp. Labrar la tierra otra uez.*] ἀναμνήσκω, denuo colo. Quid. 5. Met. Post tempora longa recultæ. Per translationem accipitur pro exercere, quod & excolere dicimus, Plin. epistol. 129. Ingenia nostra nunc hæc, nunc illa meditatione recoluntur. Liu. lib. 39. Metalla uetera intermissa recoluit, Tac. lib. 3. Quo tum exemplo Lepidus auitum decus recoluit. Interdum meditari, pendere, Cicer. 9. Phil. Quæ si tecum ipse recolis, æquo animo moriere. Idem pro Arch. Ad hæc studia recolenda.
- RECOLLIGO** [*Adunare, raccogliere, mettere insieme. Gal. Recueillir. Hisp. Recoger.*] ἀνακατασκευάζω, in unum colligo. Col. 1. 8. ca. 5. Circumire oportebit cubilia, ut, quæ mota sunt, oua recolligantur. Plin. epistol. 190. Actionem meam recollegi. Quid. 7. Met. Renouata senectus in florem redeat, primosque recolligat annos. Recolligere animum alicuius, reuocare ab ira. Cicer. Attic. libro. 1. Quod scribis, etiam si cuius animus in te esset offensior, a me recolligi oportere. Recolligere se ab ægritudine, est uires recipere, Plin. lib. 23. c. 7.
- RECOMMINISCOR**, [*Recordarsi.*] ἀναμνήσκωμαι, reminiscor. Plaut. Trin.
- RECOMPOSITVS**, [*Ricomposto.*] rursus compositus. Quid. 1. Amorum.
- RECONCILIATIO**, [*Pace. Gal. Reconciliement, reconciliation. Hisp. Reconciliamiento.*] Cicer. Att. lib. 9. Et in Orat. pro Clu.
- RECONCILIATOR**, [*Che mette pace. Gal. Reconciliateur. Hisp. Reconciliador.*] διαλλάκτις, pacificator. Liu. 35.
- RECONCILIO**, as, [*Reconciliare, ritornare in gratia, pacificare, far amico. Gal. Reconcilier, remettre en paix, apoincter. Hisp. Tornar otra uez a la amistad, reconciliar, soldar la amistad que brada.*] καταλλάσσειν, in concordiam reducere. Cic. Attic. Quintus filius plane currentem animum patris sorori tuæ reconciliauit. Liu. 2. Vt alio munere tibi reconciliaret diuini animos. Reconciliare existimationem, est eam recuperare. Cicer. 2. Ver. In quo reconciliare existimationem iudiciorum amissam possidet. Reconciliare filium, frequens est apud Plaut. in Cap. pro efficere, ut reducat filium domum. Reconciliatus, a, um, Cic. Lent. lib. 1. Reconciliata nobis uoluntas senatus.
- RECONCINNO**, [*Risare. Gal. Rabiller, raoustret proprement. Hisp. Rehaçer, renovar.*] ἀνασάδω, in sauto, reparo. Cic. ad Qu. Frat. lib. 2. Tribus locis ædifico, reliqua reconcinno. Cæ. 2. Bel. Ciu. Diurni laboris detrimentum uirtute militum reconcinnauit.
- RECONDO**, dis, [*Coprire. Gal. Cacher, serrer, mettre dedans. Hisp. Escondar, guardar.*] κατακρύπτω, occulto, tegeo, repono, Cic. de Inuen. Gladium eruentem in uaginam recondidit, Virg. 5. Aeneid. Quos fama obscura recondit. Quid. 11. Meta. Deposuitque caput, stratoque recondidit alto. Reconditus, a, um, occultus, abstrusus. Cic. 6. Verr. Stauerunt sese nihil tam reconditum posse habere, quod non istius cupiditati apertissimum esset. Idem Quin. Natura tristis ac recondita fuit. Idem 4. Acad. A me, quæ in promptu erant, dicta sunt: a Lucullo reconditoria desidero. Brutus. Cic. lib. 11. Si quid reconditum magis erit.
- RECONFLO**, as, ἀνακατασκευάζω, denuo conflo, & per translationem regigno, Lucr. lib. 4. Vnde reconfliari sensus per membrâ repente Possit.
- RECOQUO**, p. c. [*Ricuocere. Gal. Recuire. Hisp. Coçer otra uez.*] διαρεῖω, rursus coquo. Mar. lib. 11. Et Velabrensi massâ recocta foco. Cic. de Sen. Quo quidem me proficentem haud sane qui facile retraxerit, neve tamquam Peliam retraxerit. Translate pro rursus polio, & formo, tamquam aurum & similia, quæ iterum coquantur, ut meliora fiant, Quint. lib. 12. cap. 6. Apollonio Moloni se reformandum, ac uelut recoquendum dedit. Lucr. lib. 7. Spiculaque extenso Pæan Pythone recoxit. Recoctus, a, um, ut passum recoctum, Sta. 4. Syl. Senex recoctus, Catu. Ep. 50. Scriba recoctus, inquit Acron, dicitur, qui sæpius cum pro consule ad protiniam missus, exercitior est factus ex ipsa frequentia, & usu. Horat. 2. Ser. Sat. 5. Plerumque recoctus Scriba.
- RECORDATIO**, [*Ricordatione, memoria. Gal. Souvenance, recordation. Hisp. Obra de recordar se.*] Cic. de Sen. Benefactorum recordatio iucundissima. Idem At. lib. 12. Recordatione dolorem efficiunt.
- RECORDOR**, aris, [*Ricordarsi. Gal. Se souvenir, se recorder. Hisp. Reco, acordarse, tornar algo a la memoria.*] ἐμνήσκω, in memoriam, siue in mentem reuoco: quasi iterum cordi do. ueteres enim Cor pro mente dixerunt. Cic. 1. Tusc. Ex quo effici uult Socrates, ut discere nihil aliud sit, quam recordari. Virg. 3. Aen. Si rite audita recordor. Dicitur autem Recordor huius rei, & hæc rem. Cic. in Caro. Ut bella a se gesta, recordentur. Idem pro Planc. Huius meriti in me recordor. Recordans. Cic. Att. lib. 4. Nauigationem timebam, recordans superioris tuæ transmissionis.
- RECRASINO**, as, [*Differire di giorno ingiorno. Gal. Differer, ou delayer au Vendemayn. Hisp. Dilatar de dia en dias, prolongare el tiempo.*] differo, quasi in crastinum reicio. Plin. lib. 17. c. 14. Recrastinare minime utile. Col. lib. 4. cap. 21. Non debet recrastinari.
- RECREMENTVM**, [*Purgamento.*] purgamentum rei cuiuslibet. Cel. libro 4.
- RECREO**, as, [*Recreate. Gal. Recreer. Hisp. Recrear d renovar.*] ἀναψύσσω, reficio, instauro, refoueo. Plin. Defecta longis ægritudinibus corpora recreantur. Cic. pro Ros. Am. In isto bello non recreatus, sed oppressus populus R. est. Idem post reditum ad Quiri. E graui morbo recreati.
- RECREPO**, as, [*Risonare. Gal. Retentir, rendre son au contraire. Hisp. Resonar, hazer ruido y estruendo.*] ἀναχέω, crepitum reddo, resono. Catul. Epigr. 58. Caua cymbala recrepant.
- RECRESCO**, [*Crescere in alia sua. Gal. Rursus cresco.*] Plin. 1. c. 37. Nec præcisa ossa recrescunt. Liu. 26. Fauere nominis Scipionum, sobolis imperatorum uestrorum, ueluti accitis trecenti stirpibus. Quid. Epistol. 1. Luna quater latuit, toto quater orbe recreat.
- RECRUDESCO**, is, [*Rinrudelire. Gal. Se rengreger, s'empirer se renoueler. Hisp. Encrudescerse, renovar se.*] ἐκρυδύω, ad pristinam cruditatem redeo, translate accipitur pro exasperari. Tractum a uulnibus quæ interdum recrudescunt, idest cruda & noua sunt. Cic. ad Sulp. 4. Hoc uulnere etiam illa, quæ consueuissent uidebantur, recrudescunt. Recrudescit seditio, Liu. 6. Recruduit pugna, Liu. 10.
- RECTA**, cœna, uel recta absolute, a ueterib. dicebatur cœna, quam clientibus, & conuictoribus, & recto ordine discumbentibus laute Principes dabant. Sue. de Aug. Conuiuabatur assidue, nec unquam nisi recta. Idem in Domit. Reuocata cœnarum rectarum consuetudine. Mart. lib. 8. Promissa est nobis sportula, recta data est. Liberaliores enim diuites, ciuilioresque saluatoribus suis legitimum conuiuium exhibebant, quæ recta cœna uocabatur: sordidi autem rectæ cœnæ loco sportulæ tantum prebebant. Sportula speciem erat pusilli. parcique hominis. Suet. in Nerone. Publicæ cœnæ ad sportulas redactæ. Interdum nummi sportulæ loco cedebant. Iuuen. Saty. 1. Sportula quid referat, quantum, rationibus addat.
- RECTA**, aduer. [*Al dritto. Gal. Tout drit. Hisp. Por camino derecho.*] εὐθὺς, recta uia. Ter. in Eun. Cur non recta introibas? Cic. ad Att. lib. 6. E nauis recta ad me uenit.
- RECTA TYNICA**, ἐπισημόσθη, ita contexta, ut ueluti rigens staret. hac tyrones & nouæ nuptæ induebantur, hanc patres liberis suis consociendam curabant, omnis causa. Fest. lib. 16.
- RECTANGVLVS**, λαλὺν, ὀρθογώνιος, habens lineas in rectum productas, itaque coeuntes, ut nulla magis promineat, quam altera.
- RECTE**, [*Bene, drittamente, giustamente, ragionevolmente. Gal. Bien, proprement, droitement, a droit. Hisp. Bien y derechamente y iustamente.*] καλῶς, bene, Cic. 4. Acad. Recte conclusit, teneo; in uitiose, minam Diogenes reddet. Idem Att. 1. 9. Recte auguraris de me, bene enim tibi cognitus sum. Aliquando pro iuste. Terent. in And. Pater non recte uinctus est. Pro non oblique, Cicer. 1. de Fin. Siue alix declinabunt, alix suo nutu recte ferentur. Ponitur aliquando in responsione, cum sine iniuria interrogantis aliquod reticemus, ait Donat. Terent. in Hæc. Quid est tam tristis? PA. recte mater, Terent. in Ad. Quid agitur? S. recte. Aliquando pro sic, uel etiam, Ibidem: Turis hinc abis? D. recte. Non recte dicere alicui, est illi maledicere, Plaut. in Pseud. Aliquando pro tuto. Cic. ad Terentiam lib. 14. Recte in præsentia domi esse potestis. Cic. ad Lent. lib. 1. Quoties mihi certorum hominum potestas erit, quibus recte deum, non prætermittam. idest quibus tuto dare possim litteras. Recte esse alicui, est illum recte ualere. Cic. ad Attic. de Attica pergratum mihi fecisti, quod crastini ante scirem sine recte esse, quam non belle fuisset. Recte esse alicubi, est illic sine reprehensione manere. Cic. ad Attic. Qui minus ego istic recte esse possim, quam Marcellus? Aliquando pro patienter, Terent. in Eunuch. Quas amor molestias habet, recte feras. Recte otia ponere, dixit Horat. 2. Ser. pro, utiliter dispensare. Recte parere, est non monstrum parere, inquit Dona. Ter. in Hec. Recte, & tempore suo

suo peperit . Recte dicere , est & apte & composite loqui . Different autem recte dicere , & uere dicere : quod recte dicere , ad uerba , uera dicere , ad sententiam referatur . nam possumus recte , & fallum dicere , dummodo nullo uitio uerborum dicatur . Ter . in Ad . Et recte , & uere dicis . Recte atque ordine . i . nihil praeostere agendo . Cicer . 6 . Phil . Recte atque ordine , exque reprob . fecisse uideri .

RECTOR, [Gouernatore . Gal . Gouverneur . Hisp . Regidor à endereçador .] ἐπίστατης , gubernator . Cic . de Som . Ciuitatum rectores & conseruatores . Idem de Ora . rector reip . & publici consilij auctor . Rector nauis , apud eundem 2 . de Diuin .

RECTVM, [Honesto , giustitia ,] neu . gene . officium perfectum , omnes uirtutis numeros complens . Cicer . 2 . Off . Perfectum officium , rectum , opinor , uocemus . Idem 2 . de Fin . Quae nos recta , aut recte facta dicimus , illi uocant κατὰ φύσιν , Virg . 1 . Aeneid , Et mens sibi conscia recti . Ouid . 1 . Metamor . Fidem rectumque colebat .

RECTVS, [Dritto , giusto . Gal . Droit . juste . Hisp . Derecho . justo .] ὀρθός , quod nullam in partem flectitur . Plin . lib . 12 . c . 19 . Hi recto cursu per sinus impellunt . Translate pro bono , & laudabili , Cicer . 1 . Ac . Tertia in disserendo , & quid uerum , quid fallum , quid rectum in oratione , prauumue , iudicando . Cicer . At . Saufeuim sine meis litteris ad te uenire , uix rectum erat . Idem pro Mur . Negat Cato rectum esse , idest æquum , iustum . Conscientia recta , Cicer . Att . libr . 13 . Ter . in Andr . Omnes cum ualemus , recta consilia ægrotis damus . Via recta ren . narrare : est narrare rem , ut est , nulla circuitione . Terent . in Hea . Recta uia rem narrent ordine .

RECTRIX, [Gouernatrice . Gal . Gouvernereffe . Hisp . Regidora à endereçadora .] ἐπίστατης , gubernatrix . Col . lib . 3 . c . 10 . Rectricem membrorum animam . Plin . lib . 37 . c . 13 . Italia rectrix .

RECVBITVS, [Reposare . Gal . Estre couche , tout plat . gesir tout estendu . Hisp . Acostarse , reposarse .] ἀνάψυμα , iterum cubo , denuo ad quiescendum me compono , Cic . 1 . de Diui . Cum id uisum pro nihilo habendum esse dixisset , recubuisse . Interdum idem , quod cubo , quiesco . Virgil . 1 . eccl . Tytire tu paulatim recubans sub tegmine fagi . Cicer . 1 . de Ora . ubi recubans molliter & delicate . Pla . Curc . Anus hic recubare solet custos ,

RECVDO, [Ristampare . Gal . Re orger . Hisp . Rebatir .] p . p . denuo quoda , Varro , qui uetera metalla recudunt .

RECVMBO, [Sedere alla mensa . Gal . S'asseoir a table . Hisp . Assentarse a la mesa .] ἀνακλινομαι , mensa accumbo . Mart . lib . 2 . Coniua recumbere cliuo . Plin . epi . 200 . Recumbebat mecum Rufinus . Interdum pro recumbere , & exporrectum iacere , Cicer . 2 . de Or . Lepidus cum in herba recubisset . Interdum , inclinari , Virgil . 9 . Aeneid . Inque humeros ceruix collapsa recumbit . Ouid . 2 . Tr . Partes in proclinas omne recumbit onus .

RECVPERATIO, [Recuperatione . Gal . Recourement , reconusse . Hisp . Recobramiento .] ἀνασπισιν , recuperandi actus . Cic . 10 . Phil . Præclara est recuperatio libertatis . Festus : Recuperatio est , ut ait Gallus , cum inter populum & regem , nationesque & ciuitates peregrinas lex conuenit , quomodo per recuperationem reddantur res , recuperenturque .

RECVPERATOR, dicebatur ille , cui prætor iurisdictionem mandabat priuatarum causarum , qui Delegati iudices postea appellari coepti sunt a recentioribus . ut ait Bud . Pla . in Bac . Prætor recuperatores dedit . Cicer . 5 . Ver . De conuentu nullum umquam iudicem , neque recuperatorem dedit . De recuperatorio iudicio sic Cic . in Frumentaria . Iudicio recuperatorio persequantur ? Iudiciu recuperatorum dici , per quod tem nobis per iniuriam ereptam repetimus , & Recuperatores , iudices , apud quos possessionem rei per iniuriam extortæ reposcimus .

RECVPERO, [Recuperare , racquistare . Gal . Recouurer , rescouurre . Hisp . Recobrar lo perdido .] ἀνακλινομαι , rem amissam recipio . Cicer . ad Sulpicium . lib . 13 . Si hominem per te recuperaro . Veterem belli gloriam recuperare . Cæf . 7 . Bel . Gal . Liu . lib . 5 . Ferro , non auro recuperare patriam iubet .

RECVPIO, [Desiderare molto ,] ἐπιθυμῶ , ualde cupio . Pla . Cap .

RECVRO, [Recurrare ,] magna cura reficio . Plin . lib . 13 . cap . 12 . Quae non esset ita recurata . Interdum pristinae ualitudini restituere , Catul . Epist . 41 . Et me recurari ocymoque & urtica .

RECVRSVS, [Recurrere ,] iterum uel retrosum curro . Cicer . ad Ter . lib . 14 . Desippo imperaui , statim ut recurreret . Terent . Ad . Iam hic recurreret . Ouid . 2 . Fast . Versa recurrat hyems . Cicer . 2 . de Nat . De . Lunæ species mutatur tum crescendo , tum defectionibus ad initia recurrendo . Virgil . 7 . Aeneid . Qua sol utrinque recurrens aspicit Oceanum . Hor . 2 . epi . 1 . Libertasque recurrentes accæpta per annos .

RECVRSVS, [Recurrere ,] iterum uel retrosum curro . Cicer . ad Ter . lib . 14 . Desippo imperaui , statim ut recurreret . Terent . Ad . Iam hic recurreret . Ouid . 2 . Fast . Versa recurrat hyems . Cicer . 2 . de Nat . De . Lunæ species mutatur tum crescendo , tum defectionibus ad initia recurrendo . Virgil . 7 . Aeneid . Qua sol utrinque recurrens aspicit Oceanum . Hor . 2 . epi . 1 . Libertasque recurrentes accæpta per annos .

RECVRSVS, [Recurrere ,] iterum uel retrosum curro . Cicer . ad Ter . lib . 14 . Desippo imperaui , statim ut recurreret . Terent . Ad . Iam hic recurreret . Ouid . 2 . Fast . Versa recurrat hyems . Cicer . 2 . de Nat . De . Lunæ species mutatur tum crescendo , tum defectionibus ad initia recurrendo . Virgil . 7 . Aeneid . Qua sol utrinque recurrens aspicit Oceanum . Hor . 2 . epi . 1 . Libertasque recurrentes accæpta per annos .

RECVRSVS, [Recurrere ,] iterum uel retrosum curro . Cicer . ad Ter . lib . 14 . Desippo imperaui , statim ut recurreret . Terent . Ad . Iam hic recurreret . Ouid . 2 . Fast . Versa recurrat hyems . Cicer . 2 . de Nat . De . Lunæ species mutatur tum crescendo , tum defectionibus ad initia recurrendo . Virgil . 7 . Aeneid . Qua sol utrinque recurrens aspicit Oceanum . Hor . 2 . epi . 1 . Libertasque recurrentes accæpta per annos .

RECVRSVS, [Recurrere ,] iterum uel retrosum curro . Cicer . ad Ter . lib . 14 . Desippo imperaui , statim ut recurreret . Terent . Ad . Iam hic recurreret . Ouid . 2 . Fast . Versa recurrat hyems . Cicer . 2 . de Nat . De . Lunæ species mutatur tum crescendo , tum defectionibus ad initia recurrendo . Virgil . 7 . Aeneid . Qua sol utrinque recurrens aspicit Oceanum . Hor . 2 . epi . 1 . Libertasque recurrentes accæpta per annos .

RECVRSVS, [Recurrere ,] iterum uel retrosum curro . Cicer . ad Ter . lib . 14 . Desippo imperaui , statim ut recurreret . Terent . Ad . Iam hic recurreret . Ouid . 2 . Fast . Versa recurrat hyems . Cicer . 2 . de Nat . De . Lunæ species mutatur tum crescendo , tum defectionibus ad initia recurrendo . Virgil . 7 . Aeneid . Qua sol utrinque recurrens aspicit Oceanum . Hor . 2 . epi . 1 . Libertasque recurrentes accæpta per annos .

RECVRSVS, [Recurrere ,] iterum uel retrosum curro . Cicer . ad Ter . lib . 14 . Desippo imperaui , statim ut recurreret . Terent . Ad . Iam hic recurreret . Ouid . 2 . Fast . Versa recurrat hyems . Cicer . 2 . de Nat . De . Lunæ species mutatur tum crescendo , tum defectionibus ad initia recurrendo . Virgil . 7 . Aeneid . Qua sol utrinque recurrens aspicit Oceanum . Hor . 2 . epi . 1 . Libertasque recurrentes accæpta per annos .

RECVRSVS, [Recurrere ,] iterum uel retrosum curro . Cicer . ad Ter . lib . 14 . Desippo imperaui , statim ut recurreret . Terent . Ad . Iam hic recurreret . Ouid . 2 . Fast . Versa recurrat hyems . Cicer . 2 . de Nat . De . Lunæ species mutatur tum crescendo , tum defectionibus ad initia recurrendo . Virgil . 7 . Aeneid . Qua sol utrinque recurrens aspicit Oceanum . Hor . 2 . epi . 1 . Libertasque recurrentes accæpta per annos .

RECVRSVS, [Recurrere ,] iterum uel retrosum curro . Cicer . ad Ter . lib . 14 . Desippo imperaui , statim ut recurreret . Terent . Ad . Iam hic recurreret . Ouid . 2 . Fast . Versa recurrat hyems . Cicer . 2 . de Nat . De . Lunæ species mutatur tum crescendo , tum defectionibus ad initia recurrendo . Virgil . 7 . Aeneid . Qua sol utrinque recurrens aspicit Oceanum . Hor . 2 . epi . 1 . Libertasque recurrentes accæpta per annos .

RECVRSVS, [Recurrere ,] iterum uel retrosum curro . Cicer . ad Ter . lib . 14 . Desippo imperaui , statim ut recurreret . Terent . Ad . Iam hic recurreret . Ouid . 2 . Fast . Versa recurrat hyems . Cicer . 2 . de Nat . De . Lunæ species mutatur tum crescendo , tum defectionibus ad initia recurrendo . Virgil . 7 . Aeneid . Qua sol utrinque recurrens aspicit Oceanum . Hor . 2 . epi . 1 . Libertasque recurrentes accæpta per annos .

RECVRSVS, [Recurrere ,] iterum uel retrosum curro . Cicer . ad Ter . lib . 14 . Desippo imperaui , statim ut recurreret . Terent . Ad . Iam hic recurreret . Ouid . 2 . Fast . Versa recurrat hyems . Cicer . 2 . de Nat . De . Lunæ species mutatur tum crescendo , tum defectionibus ad initia recurrendo . Virgil . 7 . Aeneid . Qua sol utrinque recurrens aspicit Oceanum . Hor . 2 . epi . 1 . Libertasque recurrentes accæpta per annos .

RECVRSVS, [Recurrere ,] iterum uel retrosum curro . Cicer . ad Ter . lib . 14 . Desippo imperaui , statim ut recurreret . Terent . Ad . Iam hic recurreret . Ouid . 2 . Fast . Versa recurrat hyems . Cicer . 2 . de Nat . De . Lunæ species mutatur tum crescendo , tum defectionibus ad initia recurrendo . Virgil . 7 . Aeneid . Qua sol utrinque recurrens aspicit Oceanum . Hor . 2 . epi . 1 . Libertasque recurrentes accæpta per annos .

RECVRSVS, [Recurrere ,] iterum uel retrosum curro . Cicer . ad Ter . lib . 14 . Desippo imperaui , statim ut recurreret . Terent . Ad . Iam hic recurreret . Ouid . 2 . Fast . Versa recurrat hyems . Cicer . 2 . de Nat . De . Lunæ species mutatur tum crescendo , tum defectionibus ad initia recurrendo . Virgil . 7 . Aeneid . Qua sol utrinque recurrens aspicit Oceanum . Hor . 2 . epi . 1 . Libertasque recurrentes accæpta per annos .

RECVRSVS, [Recurrere ,] iterum uel retrosum curro . Cicer . ad Ter . lib . 14 . Desippo imperaui , statim ut recurreret . Terent . Ad . Iam hic recurreret . Ouid . 2 . Fast . Versa recurrat hyems . Cicer . 2 . de Nat . De . Lunæ species mutatur tum crescendo , tum defectionibus ad initia recurrendo . Virgil . 7 . Aeneid . Qua sol utrinque recurrens aspicit Oceanum . Hor . 2 . epi . 1 . Libertasque recurrentes accæpta per annos .

RECVRSVS, [Recurrere ,] iterum uel retrosum curro . Cicer . ad Ter . lib . 14 . Desippo imperaui , statim ut recurreret . Terent . Ad . Iam hic recurreret . Ouid . 2 . Fast . Versa recurrat hyems . Cicer . 2 . de Nat . De . Lunæ species mutatur tum crescendo , tum defectionibus ad initia recurrendo . Virgil . 7 . Aeneid . Qua sol utrinque recurrens aspicit Oceanum . Hor . 2 . epi . 1 . Libertasque recurrentes accæpta per annos .

RECVRSVS, [Recurrere ,] iterum uel retrosum curro . Cicer . ad Ter . lib . 14 . Desippo imperaui , statim ut recurreret . Terent . Ad . Iam hic recurreret . Ouid . 2 . Fast . Versa recurrat hyems . Cicer . 2 . de Nat . De . Lunæ species mutatur tum crescendo , tum defectionibus ad initia recurrendo . Virgil . 7 . Aeneid . Qua sol utrinque recurrens aspicit Oceanum . Hor . 2 . epi . 1 . Libertasque recurrentes accæpta per annos .

RECVRSVS, [Recurrere ,] iterum uel retrosum curro . Cicer . ad Ter . lib . 14 . Desippo imperaui , statim ut recurreret . Terent . Ad . Iam hic recurreret . Ouid . 2 . Fast . Versa recurrat hyems . Cicer . 2 . de Nat . De . Lunæ species mutatur tum crescendo , tum defectionibus ad initia recurrendo . Virgil . 7 . Aeneid . Qua sol utrinque recurrens aspicit Oceanum . Hor . 2 . epi . 1 . Libertasque recurrentes accæpta per annos .

RECVRSVS, [Recurrere ,] iterum uel retrosum curro . Cicer . ad Ter . lib . 14 . Desippo imperaui , statim ut recurreret . Terent . Ad . Iam hic recurreret . Ouid . 2 . Fast . Versa recurrat hyems . Cicer . 2 . de Nat . De . Lunæ species mutatur tum crescendo , tum defectionibus ad initia recurrendo . Virgil . 7 . Aeneid . Qua sol utrinque recurrens aspicit Oceanum . Hor . 2 . epi . 1 . Libertasque recurrentes accæpta per annos .

RECVRSVS, [Recurrere ,] iterum uel retrosum curro . Cicer . ad Ter . lib . 14 . Desippo imperaui , statim ut recurreret . Terent . Ad . Iam hic recurreret . Ouid . 2 . Fast . Versa recurrat hyems . Cicer . 2 . de Nat . De . Lunæ species mutatur tum crescendo , tum defectionibus ad initia recurrendo . Virgil . 7 . Aeneid . Qua sol utrinque recurrens aspicit Oceanum . Hor . 2 . epi . 1 . Libertasque recurrentes accæpta per annos .

dere, est reponere. Col. lib. 4. c. 3. Latine reddere, est uertere, Cicer. 1. de Ora. Ut ea, quæ legerim Græce, Latine redderem. Reddere nomen alicui, est proprio nomine appellare, Plin. lib. 27. cap. 24. Hinc Redditus, a, um. Cicer. 14. Phil. O fortunata mors, quæ naturæ debita pro patria est potissimum reddita. Vir. 11. Aeneid. Patriis ut redditus oris. Idem 6. Aen. Redditus his primum tertis.

REDEPTIO, nis, [riscoffa. Gal. rachep, ranzon, redemption. Hisp. O-bra de redimir e rescatar.] λυτρωσις, actus redimendi. i. pretio quæpiam e uinculis aut seruitute liberandi. Plin. de Vir. Illu. Impertrata redemptio, marito adulterum interficiendum tradidit. Interdum emptio, Cicer. 2. Ver. Redemptio est iudicij facta grandi pecunia. Redemptio uestigialium, cum quis a principe uel ciuitate uestigialium redditum certa pecunia redimit, ut ex eo faciat quæstum. Cic. de Prou. conf. Publicanos temeritate redemptiois pene esse euerfos. Redemptio operis certo pretio faciendi.

REDEPTOR, [riscoffore. Gal. redempteur, recaptur. Hisp. El que redime o rescata.] λυτρωτής, qui captiuum, seruuum pretio in libertatem uindicat. Redemptores item dicuntur, qui certo pretio opus aliquod faciendum suscipiunt. Cic. 2. de Diui. Redemptor qui columnam illam de Cotta, & Torquato conduxerat faciendam Idem Q. Fr. Redempto-i tuo dimidium pecuniæ curauit. Redemptores, (inquit Fest.) proprie atque antiqua consuetudine dicebantur, qui cum ad faciendum aut præbendum quid conducebant, illud que effectant, tum demum pecunias accipiebant. nam antiquitus Emere, pro accipere ponebatur. At ij nunc dicuntur Redemptores, qui conduxerunt præbendum, utendum uel. Hæc Festus.

REDEPTO, as, freq. a uerbo Redimo, a quo rursus fit aliud freq. Redemptio, quod magis est in usu. Plaut. Redemptitauere ad unum captos. Cato de signis & tabulis, ut citat Pompeius, Facta benefactis non Redemptitauere, id est remunerauerunt, aut compensauerunt.

REDEO, redis, rediui, & redij, reditum, [ritornare. Gal. retourner, reuenir. Hisp. Tornar de algun lugar.] ἀναρχομαι, reuertor, quasi retro eo. Ter. in And. Redeo inde iratus, atque ægre ferens. Redire ad ingenium dixit Terent. in Ad. id est redire ad suam naturam. In eadem significatione dixit Cic. 1. Ver. Redire ad se, & ad mores suos. Quod tamen aliquando accipitur pro, ab ira ad mentis sanitate redire. Ter. in Ad. Reprim- iracundiam, atque ad te redi. Redire in mores patrios, est in libertatem uenire. Lii. 29. Vt, in patrios redires mores. Aliquando pro prouenire: unde Reditus, prouentus. Plin. 1. 14. c. 4. Cato denos culcos redire ex iugeribus scripsit. Redire in orbem est a fine ad principium reuocari, Virgil. 1. Geor. Redit agricolis labor actus in orbem. Redeamus ad rem, Cicer. 1. de Fin. id est reuertamur ad institutum: quod idem Cicer. 1. Tus. dixit Ad propositum redire. Rediens, tis, Ouid. 10. Met. Hor. 3. Car. Hic dies anno redeunte festus. Rediturus, a, um, Ouid. 4. de Ponto. ele. 5. Reditura supino.

REDHIBEO, bes, [rihaure. Gal. reprendre & ranoir ce qu'on auendu & autrement aliene de soy. Hisp. Deshacer la uenta por tachas.] ex Re, & Habeo. Est autem Redhibere (ut Vlp. inquit de ædil. edic. l. Redhibere) facere ut rursus habeat uenditor, quod habuerat. Fest. Redhiberi id dicitur, quod redditum est, improbatumque, & qui dedit, rursus, coactus est habere.

REDHIBITIO, [restitutione. Gal. restitution. Hisp. restitucion.] actus restitutionis. Est & Redhibitio actionis nomen, quæ & Actio re: dhibitoria uocatur. Ea uero Actio contra eum intentatur, qui quid uitio corruptum commutauerit, uendiderit uel, ut cogatur & restituere pretium, & retro quod tradiderat accipere: hoc est enim redhibere. Ponitur aliquando pro restituo, Plaut. in Men. Saluum tibi, tu mihi dedisti, redhibeo marsupium.

REDICVL, fanum, Romæ extra portam Capenam, dictum, quod accedens ad urbem Annibal, ex eo loco redierit, uisus quibusdam perterritus. Fest.

REDIGO, gis, [ridure, rinouare. Gal. reduire, rediger. Hisp. reduzir.] περιτρέπω, ex re, & ago, a, in i, conuersa, & d, interposita, significat quadam ui, & industria reduco ad aliquid, uel aliquo. Et semper accusatiuum cum præpositione postulat. Pla. in Amp. Alcemenam rediget antiquam in concordiam coniugis. Cic. 4. Phil. Bellicosissimas gentes in ditionem huius imperij redegerunt. Ter. in Ad. rediges me ad insaniam. Et in Phor. In id redactus sum loci, ut, quod agam, nesciam prorsus. Aliquando pro retrorsum agere, & ad redeundum compellere. Lii. 25. Multari uirgis, manibusque præcis, Capuam rediguntur. Lii. 21. Hostem fufum, fugatumque in castra redigunt. Aliquando pro accumulare, & in unum redigere, Cicer. 1. Ver. Pradam uendidit, pecuniam redigit. Idem 5. Phil. Si hoc genus in unum redigatur, non sit pecunia reip. defutura.

REDIMT CVLVM, κάλλιπτον, ornamentum a mitra muliebri uel sacerdotali dependens. Iuue. Sat. 2. Qui longa domi redimicula sumunt Frontibus. Vir. 9. Aen. Et habent redimicula mitræ. Ouid. 10. Met. Redimicula pectore pendunt.

REDIMIO, mis, miui, miuin, [ornare, cingere, circumdare. Gal. Enuironner, orner tout autour, couronner. Hisp. Afjetar, pintar, coronar.] ἀναπλέω, ταναίω, orno, corono, acu crines discerno. Claud. lib. 2. de Raptu Prof. Nec si innumeris arcu mutante colores, Incipiens redimitur hiems. Et lib. 3. Cernis redimita iacebat. Cicer. in Som. Scip. Cernis terram quasi quibusdam redimitam & circumdatam cingulis. Sta. 1. Syl. Crinem redimire corymbis. Vir. 3. Aeneid. Sacra redimitus tempora lauro. Nam eius simplex Emio, orno, significat.

REDIMO, mis, [ricomperare, riscuotere. Gal. racheter, reconner. Hisp. redemiro rescatar.] λυγέω, seruum, captiuum uel, ab eo, qui in potestate eum habebat, pretio libero: ut, Redimere captiuos a prædonibus. Cic. 6. Ver. Ter. Eun. Te redimas captiuum qui queas minimo. Item rem alienam occupatam uel pretio recipio. Idem 10. Phil. Redimet Cn. Pompeij domam filius. Interdum emo, Cicer. 5. Ver. Hæc quæ uel uita redimi recte possent, pecunia æstimare non queo. Redimere lites, est cum aduersario pacisci, ut te litium molestia explices. Cicer. pro Q. Ros. Suas Rosc. non societatis, lites redemit. Ponitur & pro aliquid certo pretio faciendum suscipere, quod & conducere dicimus. Vlp. Si uestimenta texenda redemerit, uel insulam, uel nauem fabricandam. Cicer. 3. Ver. Qui istum eripiendum redemerunt, id est, qui susceperunt pro curationem corrumpendorum iudicium. Redimere hæreditatem, est, cum aliquis uenditam hæreditatem iterum recipit. Redimere uestigialia, uel portoria, uel pecunia, dicuntur publicani, cum annorum aliquot reditum certa emunt pecunia, ut sibi ea interim liceat exigere, & in quæstum suum conuertere. Cic. de Clar. Or. Qui pecunia de censoribus redemisset.

REDINTEGRATIO, [rinouatione. Gal. renouellement, rasi aichiffemét. Hisp. A quello entregamiento.] renouatio. Ter. in And. Amoris redintegratio.

REDINTEGRO, as, [risare. Gal. refaire tout entier, renoueler. Hisp. Tornar a entregar otra vez.] ἀναρχομαι, inuiturare, innouare, quasi integrum restituere. Her. lib. 2. Ut renouetur, non redintegretur oratio. Redintegrare animum, resumere, Cæsar. 1. Bel. Gal. Spe illata militibus, ac redintegrato animo, cum pro se quisque in conspectu imperatoris operam nauare cuperet, paullulum hostium impetus tardatus est. Bellum redintegrare. Brut. ad Cicer. lib. 11. Cæf. 3. Bel. Gal. Nostris redintegratis uiribus, acris impugnare cœperunt.

REDIPISCOR, eris, redeptus sum, [racquistare. Gal. raquerir, ranoir, reconner. Hisp. Alcanzar, conseguir, haure.] ἀναρχομαι, rem amissam rursus acquiri. Plaut. in Tri. Condalium te redipisci postulas.

REDI, y, redeundi actus, [ritorno, tornato.] Cæf. 1. Bel.

REDITVS, tus, [ritorno. Gal. retour. Hisp. La tornada de lugar.] ἀναρχομαι, Cicer. de Amic. Animis hominum, cum e corporibus excessissent, reditum ad cælum patere. Hor. Epo. 16. Quæ poterunt reditus abscondere dulces. Ouid. 1. Fast. Ut pateant populo reditus ad bella profecto. Reditus etiam significat prouentum, quod quotannis redeat, Ouid. 2. de Ponto. At reditus iam quisque suos amat. Plin. lib. 17. cap. 1. Maiore reditu, quam erat apud antiquos prædiorum.

REDIUIA, ε, παραουχία, abscessus circa radices unguium. Plin. lib. 29. Acapit. 2. Legitur & reduiua duplici u, apud Cicero. pro Rosc. Am.

REDIUIVS, a, um, ex uetusto, renouatum, [rimenuto, rifatto. Gal. Visif ou remis en uie, derechef uigoreux, remis. Hisp. Lo que refuscita de muer to, cosa que renasce o torna a uiuir.] Seneca libro 3. Declam. Rediuuium melenem meretrix uocat. Iuue. Sat. 6. Velut exhausta rediuuius pullulet arca Numus, & e pleno semper tollatur aceruo. Rediuua, in ædificijs dicimus materiam diruti ædificij, quæ rursus ad nouum ædificium applicatur. Cic. 3. Ver. Quasi quicquam rediuuii ex illo opere tolleretur, ac non totum opus ex rediuuiis constitueretur: id est ex ueteris materia. Ibidem: Columnam efficeret ab integro nouam, nullo lapide rediuuiuo. Bellâ rediuua, Silius lib. 10. Gens rediuua, idem lib. 1.

REDOLEO, les, [render odore. Gal. rendre odeur, flairer. Hisp. Bien oler, derramar olor.] ὀίω, multum oleo, uel odorem alicuius rei ferò. Virg. 4. Georg. Feruet opus, redolentq. thymo fragrantia mellâ. Plin. lib. 12. c. 12. Frutex est graui & crassa radice, situm redolente. Translate accipitur pro serre, Cicero de Clar. Orat. Huius exiliores orationes sunt, & redolentes magis antiquitatem, quam Lælij, aut Scipionis. Col. lib. 12. c. 18. Cella umaria bonis odoribus sufficienda, ne quem redoleat foetorem. Cic. 2. Phil. Frustis esculentis, uinum redolentibus. Ouid. 8. Met. in patulis redolentia mala canistris.

REDONO, as, [rendere,] ἀποδίδωμι, reddo. Hor. 2. Car. Quis te reddonauit

navit Quiritem Dijs patrijs ? idem 3. Car. Ode. 2.
REDORDIOR, ris, ius, sum, *ἐννοῶμαι*, retexo. Plin. lib. 9. c. 12.
REDORMIO, *ἀνακαθόδω*, rursum dormio. Plin. epist. 21. 3. Paulum redormio, dein ambulo. Redormitio. Plin. lib. 10. cap. 75.
REDOSTIRE, est retribuere, teste Festo, uel gratiam referre. Nonius uero ait: Redostit, idest reddit. Accius in Amp. Quid redostit uiam?
REDVCO, cis, p. p. [*ridurre, rimenare. Gal. remener ou ramener. Hisp. Reduzir, tornar á otro quando lo.*] *ἀνάγω*, retroduco. Cic. pro Quinct. Seruum domum reduci curauit ad Quinct. Item replicare, Virg. 4. Georg. Inque sinus scindit sese unda reductos: idest replicatos. Item reconciliare. 2. Aene. Numenque reducant. Reductus, a, um. Horat. 1. epist. 17. Virtus est medium uitiorum, utrinque reductum. Virg. 6. Aene. Videt Aeneas in ualle reducta Seclum nemus.
REDUCTIO, [*reductione.*] *ἀναγωγή*, Cic. ad Lent. lib. 1. Reductio regis.
REDUCTOR, Liu. 2. Reductori plebis Romanæ in urbem.
REDULCERO, as, [*Apostemare.*] *ἀδελκός*, ulcerosum facio, ut, Cutis redulceratur putridis humoribus. Col. lib. 7. c. 5.
REDUNCVS, a, um, retrorsum inflexus. Plin. lib. 11. c. 56. Alijs adunca cornua, alijs redunca. Ouid. 12. Met. Rostroque redunco.
REDUNDANTIA, tiæ, [*Soprabondanza. Gal. Superfluité. Hisp. Superfluidad.*] quod nimium est, quod abundat. Cic. in Orat.
REDVNDQ, das, [*Soprabondare. Gal. Redonder, regorger. Hisp. rebosar lo lleno.*] *ἀναπλημυνοῦ*, proprie aquarum est, cum adeo augentur, ut se ripis littoribus uel non possint continere. Cic. 2. de Diuin. Si lacus Albanus redundasset, Romam perituram. Translate accipitur pro abundo, effluo, Cic. 3. Verr. Hinc illæ extraordinariæ pecuniæ redundantur. Ouid. 2. de Rem. Guttire fac pleno sumpta redundat aqua. Cic. pro lege. Man. Testis est Africa, quæ magnis oppressa hostium copijs, eorum ipsorum sanguine redundauit. Aliquando pro recidere, Plaut. Hoc facinus in tuum redundabit caput. Aliquando accusatiuum habet cum ad, Plin. in Pan. ad ipsos gaudium magis, quam ad similes redundat. Redundans, tidens. Cic. de Fato. in alijs locis uidemus pituitos, & quasi reduntans, in alijs exccatos & aridos. Redundatus, a, um, Ouid. 6. Fast. Amne redundatis fossa maderat aquis.
REDVX, cis, p. c. [*Ritornato sano & saluo. Gal. Reuenn & ramené sain & saune. Hisp. Librado de peligro.*] *ἀρασθεῖς*, qui è periculo in tutum, aut a captiuitate longave peregrinatione in patriam reuertitur. Cic. pro Mil. Quid me reducem esse uoluisti? Virg. 1. Aen. Namque tibi reduces socios, classemque relatam nuntio. Aliquando pro participio Rediens. Plin. lib. 8. cap. 5. Sexto die perfunduntur amne, non ante reduces ad agmen.
REFACIO, cis, antiquum. apud Pla. legitur in Tru.
REFECTO, actus reficiendi. Coll. l. 12. c. 3. Si refectioem desiderant fabris concinnanda tradantur.
REFECTOR, [*refacitore.*] Suet. in Vesp. Colossi refectorem cogitatio donauit.
REFELLO, lis, ex Re, & Fallo: quod dictum est, arguendo falsum ostendo, Cic. 2. Tusc. Et refellere sine pertinacia, & refelli sine iracundia, parati sumus. Virg. 4. Aen. Neque te teneo, neque dicta refello. Cic. 4. de Fin. Ut audias me, quæ a te dicta sunt, refellentem.
REFERTIO, refertis, referis, [*Empire. Gal. remplir tout plein. Hisp. Recalcar.*] *αναπλήθω*, ex Re, & Farcio, significat repleo: quod alij cum ablatiuo, alij uero cum genitiuo construunt. Cic. pro Cornif. His rebus urbem, Italiamque referferunt. Idem 2. Tusc. Libris omnia referferunt. Hinc refertus, plenus, Cic. ad Q. Frat. l. 2. Litteris refertis omni officio, diligentia, suauitate. Idem 5. Verr. Refertius ærarium, pop. R. quam unquam fuit. Idem ad Q. Fr. lib. 1. Theatrum totius Asiæ celebritate refertissimum, Cic. pro Font. Referta Gallia negotiatorum est.
REFERIO, [*Ripercuotere. Gal. referir, reftapper. Hisp. Tornar á herir al que herio.*] *ἀντιπλήθω*, repercutio. Terent. in Adel. Me referire non audebam. Ouid. 4. Metam. Opposita speculi referitur imagine Phæbus.
REFERO, [*Riportare, riferire. Gal. reporter, rendre, referer. Hisp. Tornar á traer lo leuado, ó traer atras.*] *ανακομιζέω*, reporto, retrorsum fero. Cic. Att. Epi. ad me referri uolo. Idem alibi ad eundem, Auffer me in Italiam retulit. Aliquando in consultationem pono: & sic construitur cum accusatiuo mediante. Ad idque dupliciter: dicimus enim Referrè rem aliquam ad senatum, Referre de re aliqua. Cic. 2. Cat. Reliquis autem de rebus constituendis, maturandis, agendis, iam ad senatum referemus. Virg. 3. Aen. Delectos populi ad proceres, primumque parentem Monstra Deum refero. Referre aut ad senatû proprie erat consultum, aut eorû quibus cogendi senatus erat potestas: undè Relationes, propositiones in senatu. Referre omnia ad unum, est unius arbitrio omnia committere. Cic. pro Lege Man. Si ad unum,

omnia referenda sunt, dignissimum esse Pompeium. Referre pedem. i. regredi, Virgil. 4. Georg. Iamque pedem referens, casus euaserat omnes. Aliquando significat adscribo, Suet. Ea in deorum numerum retulit. Aliquando conuerto, Virgil. lib. 11. Multa dies, uarijsque labor mutabilis æui Retulit in melius. Aliquando renouo, & quasi rursus fero, Idem lib. 5. Hunc morem, hos cursus, atque hæc certamina primus Retulit Africanus. Aliquando produco. Plin. lib. 21. Diximus & terram referre multum. Aliquando renuntio, narro. Virg. 2. Aeneid. Referes ergo hæc, & nuncius ibis Pelidæ genitori. Aliquando ostendo, Lucan. Vnde refert nobis uictor, quid posset oriri: Quid nequeat. Aliquando respondeo. Cic. pro Cæcin. Ego enim tibi refero: si non sum ex eo loco deiectus, quo prohibitus, &c. Aliquando exprimo, imitor, Iuuen. Et multum referens de Mecanate supino. Plin. epist. 111. Amisit filiam, quæ non minus mores eius, quam os, uultumque referebat, Aliquando reddo. Virgil. lib. 80. mihi præteritos referat si Iuppiter annos. Referre gratiam, est ipso facto beneficium acceptum remetiri, Plaut. in Mostel. Numquam ego illi possem gratiam referre, ut meritus est de me. Aliquando in malam partem accipitur, pro, par pari reddere. In Sallust. Quod ista inuisitata rabie petulantur in uxorem, & filiam meam inuasisti, non sperasti me tibi mutuam gratiam relaturum, ut tuos uicissim compellarem. Pro eodem etiam dicimus Referre gratias. Plaut. in Amph. Referre studeant gratias, Aliquem hominem allegent, qui mihi aduenienti oscillet probe. Referre gratias, est factio: Habere gratiam animo: Agere gratias, uerbis. Relatum, relatu, supinum. Plin. lib. 31. cap. 11. Purgamenta aliqua relatu indigna. Ouid. 15. Metamorph. Res horrenda relatu. Relatus, a, um, Cic. 2. de Natur. Deo. Relatus amplificatur sonus, Ouid. 3. Fast. Nomine mutato causa relata mea est. Habet autem hoc uerbum primam syllabam correptam. Componitur enim ex Re, & Fero. in præterito tamen & supino aliquando geminatur consonans, ut syllaba, alioqui breuis, producat. Horat. lib. 2. epist. Rettulit acceptos regale numisma Philippos. Liu. lib. 9. Id rursum cæli relatum in templa recepat. Inuenitur tamen etiam Rettulit priore syllaba cor. Car. Si reditum retulisset. Relatum autem fere semper primam corripit. Ouid. 25. Metamorph. Digitis ad frontem læpe relatis,

REFERT, priore. p. [*Importare, appartenere. Gal. On à faire, il touche, il appartient. Hisp. Ser necesario, pertenecer.*] *διαφέρε*, compoliticum ex Res, & Fero, imperfonale uerbum est, aut certe per tertias tantum personas singularis numeri declinatum: idemque significat, quod interest, siue utile est, alicuius momenti est. Cic. Attic. Tua istuc refert maxime. Cic. Seruilio: Cæsaris consilij magni referebat te interesse. Plin. lib. 16. ca. 39. Infinitum refert lunaris ratio, idest plurimum interest, quo in statu sit luna, cum ligna caduntur. Terent. in Phorm. Quid tua (malum) id refert? G. Magni Demiph. Plaut. in Rud. Quomodo habeas, nihil refert, iure an ne iniuria? Liu. lib. 2. Adeone est fundata leuiter fides, ubi sim, quam sim, magis refert? Aliquando pro expedit, siue necesse est, Sallust. Sin in tauro omnium metu solus non timet, eo magis refert me mihi timere. Virg. l. 2. Geo. Neque enim numero comprehendere refert, idest non opus est numerare, Construitur autem Refert cum his ablatiuis Mea, Tua, Sua, Nostra, & Vestra: in reliquis autem omnibus genitiuum habet.

REFERO ACCEPTVM, [*Fer di riceuere.*] *αναδέδμη*, proprie est, quod ab aliquo acceperis, in tabulas referre: cui opponitur, Expensum ferre, quod est in rationibus adscribere, quod alicui de deris. Cic. lib. 1. de Orat. Minus Dolabella Verri acceptum retulit, quam Verres illi expensum tulerit. Translate accipitur pro, fateri nos aliquod beneficium ab altero accepisse, uel etiam in malam partem, Cic. pro Marcello: Vitam acceptam refert clementiæ tuæ. In malum, Idem in Philip. Omnia uni accepta referemus Antonio.

REFERVEO, referues, [*Bollire molto.*] *ἀναζέω*, ualde ferueo. Plin. lib. 16. cap. 11. Referuens crimen a Cic. pro Ros. Com. per translatio nem dicitur pro uehementer obiecto.

REFERVESCO, is, *ἀναβερμανομαι*, denuo fernidus fio. Cic. 1. de Nat. Deo. Sanguinem, cum terram attigisset, referuescere.

REIBVLARE, sibulam peni inductam soluere. Mart. lib. 9.

REFICIO, is, [*Ricreare, rifare. Gal. Refaire, recreer. Hisp. Rehaçer ó renovar.*] *καταπέζω*, in lauro, renouo. Cæf. 4. Bell. Gall. Omnia decerant, quæ ad reficiendas naues ului sunt. Cic. 1. de Diuinat. Templum Iunonis. L. Iulius refecit. Idem 3. Verr. Locatur id opus, quod ex mea pecunia reficiatur. Vlp. de Riuis lib. 1. Verbo reficiendi, tegere, subtrahere, farcire, & aduehere, apportareque ea, quæ ad eandem rem opus sunt, continetur. Aliquando Reficio accipitur pro recreo, uel delecto, Cæf. 7. Bel. Gall. Exercitum ex labore atque inopia refecit. Cic. ad Gall. lib. 7. Ego hic cogito comiorari, quoad me reficiam,

ciam, idest, quo ad ualitudinem recipiam. Reficere uires cibo, Cic. de Sen. Rectus, a, um, Ouid. 4. Fait. Longa uix que refecta mora est. Refectus, us, ui, ipsa refectio. Plin. l. 19. cap. 7. Panem ex hordeo quadrupedum tradidit refectibus.

REFIGO, gis, p. p. xi, xum, [Distaccare, impicare. Gal. Arracher se qui est sic. Hisp. Arrancar lo hincado.] Σποικηλοω, quod fixum erat, a uello. Inde refrigerare tabulas, & leges, Virg. 6. Aen. Fixit leges pretio, atque refixit, Cic. 2. Phil. Num figentur rursus ex tabulae, quas uos decreto uestro refixistis? Aliquando pro ualde figere. Virg. 4. Georg. Cetera regna refignant. h. gunt, inquit Seruius.

REFLAGITO, iterum flagito, Catu. epig. 39.

REFLATVS, tus, [Vento contrario.] ἀπὸ πρὸς, flatus aduersus. i. uentus contrarius. Cic. ad Att. lib. 12. Naues relatas in Vticam reflatu.

REFLECTO, ctis, xi, xum, [Torcere. Gal. Reflecher, doubler arriere, retourner. Hisp. Dobeçar atras.] ἀνακλινω, retrorsum flecto. Virg. 11. Aeneid. Et mollia colla reflectunt. Plin. lib. 11. cap. 50. Canum degeneres caudam sub alium reflectunt. Per translationem, Cic. pro Sylla. Animum incitatum ad ulciscendam orationem tuam, reuoco, & reflecto Ter. Ad. Quem neque fides, neque misericordia respexit, neque reflexit. Reflexus, a, um, part. ut Ceruix reflexa. Stat. 1. Achil. Plin. lib. 11. cap. 37. Masculis reflexi, foeminis recti atque proni. De dentibus elephantorum.

REFLO, as, aui, arum, [Soflar contra. Gal. Soufler à l'encontre. Hisp. Soplar hezia tras.] ἀπὸ τὸ πρὸς, contra flo. Cic. Att. lib. 6. Et si Etesias reflauerint. Idem 4. Tusc. Si reflantibus uentis reijciuntur. Transfertur ad fortunam, quae dicitur reflare, cum omnia nobis praeter animi sententiam, cadunt, Cic. 1. Offic. Cum fortuna reflarit, affligimur.

REFLOREO, res, [Rifiorire. Gal. Reflorir. Hi. Tornar à florescer.] ἀναδω, rursus floreo, unde Refloresco, denuo floresco. Plin. lib. 18. cap. 16. Secatur quoties refloruit. Idem lib. 19. cap. 8.

REFLVO, fluis, ἀναρῶ, cursu feror, retrogrado. Virg. 9. Aen. Cum refluat campis. Plin. lib. 2. cap. 97.

REFLVVS, a, um, [Refleuo.] ἀνακλινω, quod retrogrado fertur fluxu. Ouidius 7. Metam. Et quas Oceani reflium mare lauit arenas. Plin. lib. 2. cap. 97.

REFOCILLO, as, [Ristorare, rifare, ricreare. Gal. Refociller, restaurer, recrerer. Hisp. Recrear, rehazar, calentar.] ἰσχυροω, recreo, reficio, refoueo. Plin. epist. 57. Aegre refocillatus, non sine ulcionis solatio decessit. Simplex uerbum est Focillo, focillas, quod a nomine Focillus deriuari putatur: quod est demin. a Focus.

REFODIO, is, di, ssum, [Canare.] ἰσχυροω, fodiendo eruo. Plinius lib. 2. capitulo 63. Si ulli essent inferi, iam profecto illos auaritia cuniculi refodissent.

REFORMIDO, as, [Temer malto. Gal. Fort craindre. Hisp. Mucho temer.] φοβεροω, ualde formido. Cic. in Or. Illos existimabo non desperatione reformidauisse genus hoc, sed iudicio refugisse. Virgil. 4. Georg. Ante reformidant ferrum.

REFORMIDATIO, [Paura.] Cic. in Part.

REFORMO, [Rifare. Gal. Reformier, rebailier forme à quelque chose. Hisp. Reformar à corregir.] ἀνατινω, Quinct. lib. 12. cap. 6. Apollonio Moloni reformandū se dedit. Ou. 11. Met. Quod fuit ante reformet.

REFORMATOR, [Riformatore. Gal. Reformateur. Hisp. Reformador, corrigidor.] Plin. epist. 165. Literarum reductor ac reformator.

REFOVEO, es, ere, [Conare, nutrire. Gal. Reschauser & remettre en chaleur, estuier. Hisp. recrear, abrigar.] ἀναλαμβαίω, calore moderato refocillare. Col. lib. 2. cap. 1. Si modica stercorazione terra refoueat. Luc. lib. 8. Adstrictos refouet complexus.

REFRACTARIOLVS, Cic. Att. lib. 2. Refractariolo dicendi genere.

REFRACTARIVS, a, um, [Ostinato bixaro. Gal. Opiniastre, rebelle. Hisp. Cosa que contradize, porfudido.] nimis in sententia tenax, quali omnia refringens, nullis rationum claustris se patiens coerceri. Seneca. Existimant philosophiae fideliter deditos, contumaces esse, ac refractarios.

REFRENO, as, [Rifrenare, ritenerre. Gal. refrenar, retirer par la bride. Hisp. Enfrenar à retener.] ἀνακαταίω, frenare, cohibere. Cic. pro Cael. Adolescentes refranandi potius a gloria, quam incitandi fuerunt. Ouid. epist. 6. Illa refranat aquas. Refranatus. Luc. lib. 5. Religioe refranatus.

REFRAGOR, [Ripugnare, far resistençā, resistere. Gal. Resister contre, contredire. Hisp. Ser contrario en uoto, resistir.] ἀντιλέγω, uerbum deponens resisto, repugno. Cic. 11. Phil. Si quis potest refragari non modo non perenti, uerum etiam reculant. Legitur & Refrago, as, Teste Nonio, pro suffragari, apud antiquos. Sisenna. lib. 2. 3. Hi. Multi dictaturam refragare. Refragari ingenium alicui dicitur, quando ingenio alicuius assequi nequit. Quinct. lib. 10. cap. 6. Ut is, cui non refragetur ingenium.

REFRI, co, as, pen. cor. [Rinoware. Gal. Refrotter, renoueler. Hisp. Renouar.] ἀνανεω, renouo. Tractum a uulneribus quae plerunque fricando renouantur. Cic. ad Sext. lib. 5. epist. Vereor ne refricem meis litteris dolorem tuum. Proprie Refricare, est rursus uel ualde fti

care. Cat. cap. 87. Refricato denuo. Cic. Att. lib. 10. neutrum posuit: Crebro, inquit, refricat lippitudo.

REFRIGERATORIVS, a, um, [Che raffredda. Gal. Refrigeratif. Hisp. Cosa que dá refriamiento.] ἀναψυχοω, quod refrigerat. Plinius lib. 22. cap. 22. Refrigeratoriam uim esse conuenit nigro. Idem lib. 5. capitulo 13.

REFRIGESCO, is, [Raffredirsi. Gal. se refroidir, deuenir froid. Hisp. Refriar se.] ἀναψυχομαι, frigidum fieri. Cato cap. 105. Vbi uinum refrigerit. Col. lib. 2. cap. 2. Ut colla bouum refrigescant. Ouid. 12. Met. Post telas educta refrigit. Quinct. lib. 10. Calor ille cogitationis scribendi mora refrigerit. Col. ad Dol. lib. 9. Vereor, ne hasta Caesaris refrigerit. Ter. Ade. Refrigerit res.

REFRIGERO, ras, [Rinfrescare. Gal. Refroidir, raffraichir. Hisp. Refriar otra cosa.] ἀναψυχοω, frigus induco, rem calidam frigidam facio. Cicero in Catil. Vbi potest illa ætas aut calefacere apricatione melius, aut uicissim umbris aequiue refrigerari salubrius. Translate pro minui, Cic. Ap. Pulchro: Refrigerato sermone hominum prouincialium. Sic Accusatio refrigerata cuius aculei, iudicium, nimis infixi, elanguerunt. Idem 2. Verr. Defessa, ac refrigerata accusatione. Refrigeratus, a, um, Cic. 1. de Nat. Deor. membra partim ardentia, partim refrigerata dicenda sunt. Refrigeratio, Cicer. de Senect. Et refrigeratio ætate. Refrigerator, & refrigeratrix. Plin. lib. 19. cap. 8. Natura omnibus refrigeratrix.

REFRINA, æ, p. p. faba (ut inquit Festus ex Cincij sententia) quæ ad sacrificium referri solet a segete, auspicii causa.

REFRINGO, gis, gi, & um, [Fractare. Gal. Defrompe, brizer. Hispan. Quebrar.] ἀναγλω, rumpendo aperio. Plautus Capt. Cellas refringit omnes. Lilius 34. Ut refringi carcer posset. Refringere uim fortunæ per translationem. Lilius 5. Refractus, a, um, Plinius epist. 38. Refractus pudoris & reuerentiæ claustris omnia patent omnibus.

REFUGA, æ, pen. cor. & comm. ge. [Fugiuo. Gal. Qui s'en refuit. Hisp. Hombre à muger que huye.] ἀπὸ τὸ φοβος, fugitiuus uel fugitiua. Vlp. in l. aut dānum. de Pœnis. Est & Refugus, a, um, pro recliui, a reiecto. Sidonius: In prulium a planitie frontis uerticem calariæ refuga crispatur, idest, in frontem reiecta. Luc. 1. 10. Refugosque gens a fronte capillos. Mare refugum, idest, refluxum, & quasi refugium, Stat. 12. Theb.

REFUGIO, gis, [Ritrarsi. Gal. Refuir, euter, se retirer arriere. Hisp. Huyr à huyr atras.] ἀποδύω, fuga me retrorsum recipio. Cicero pro Cael. Cur illecebris cognitis non refugisti? Translate, pro dectare, recusare, Cicer. de Orator. A genere hoc toto sermonis refugii.

REFUGIUM, [Rifugio. Gal. Refuge. Hisp. Lugar à donde huyamos y à donde nos acogemos para escapar de algua peligro.] quo refugimus, ut tuti si mus. Cic. 2. l. Off. Populorum, nationum portus erat, & refugium fenatus. Suet. in Tib.

REFVNDO, [Rifondere, spargere. Gal. Refonder, respandre. Hisp. Derramar.] ἀναχύω, fundendo regero. Ouidius 11. Metam. Aequorque refundit in æquor. Cicero 2. de Nat. Deo. Quibus altæ, renouatæ quæ stellæ refundunt eandem, & rursus trahunt indidem. Hinc Refusus, a, um, redundans. Virgil. 2. Georg. Ponto sonat unda refluxo. Idem 1. Aeneid. Stagna refluxa uadis idest effusa. Refuse redundanter. Colu. lib. 4. cap. 1. In plano refluxus egesta humus tumidior est.

REFVTO, p. p. [Rifutare, ricusare. Gal. Refuter, confuter, reprendre. Hisp. Redarguir, reprovar, destruir por razones.] ἀποκτάλλω, a Futo, quod frequentat. est a Fuo, fuis, quod protulit Plautus in Amph. Ne quisquam tam audax suat homo, qui obuiam obstat mihi. Praesertim cum dicat Festus, Futare, arguere est. unde & confutare, & Refutare, redarguere est, siue refellere. Cicero. Dolabellæ: Laboro, ut, si qui mihi obtrectent, a te refutentur. De arusp. Eius conatum refutabo idest aut factio, aut uerbis reprimam. Inde Refutatio, actus refutandi. Cicero. in Top. Refutatio accusationis, in qua primum insitit quasi ad repugnandum congressa defensio. Firma refutatio. Quinct. lib. 5. cap. 10. Refutatus, us, ui, refutatio. Lucr. Ancipitique refutatu conuincere falsum.

REGALIO, LV, li, auis, exigua, eadem, ut docti cedunt, cum trochilo, quem Plin. l. 8. cap. 24. & lib. 10. c. 74. in Italiam auium regem ait appellari. Sue. in Cæs. Regalio uolucres discerpserunt.

REGALIS, & hoc le, [Reale. Gal. Royal. Hisp. Cosa real à pertenescente al Rey.] dignum rege. Cic. in Cat. Nihil ei tam regale uideri, quam studium agri colendi. Oui. 5. Me. Fremitu regalia turbæ Atria complentur. Vir. 1. Ae. Regales inter mensas.

REGALITER, [Da Re, crudelmente. Gal. Cruelment, royalement. Hi. Cruelmente, regalmente.] ἐσθλικῶς, seuerè, crudeliter, & regum more. Ouid. 3. Met. Precibusque minas regaliter addit.

REGULO, las, pen. cor. [Disghiacciare. Gal. Desgeler. Hisp. Deselar.] resoluere gelu. Col. lib. 1. cap. 3. Matutino relegari ortu poterit.

Idem lib. 10. Candidus aprica Zephyrus relegauerit arua.
REGENERO, as, [*Regenerare. Gal. Regenerer refaire de nouveau. Hisp. Tornar a engendrarse.*] ἀναγεννάω, iterum genero. Plin. lib. 12. cap. 1. Plauti regenerauerit uitium. Translate pro representare. Plin. lib. 14. cap. 22.
REGGERMINO, as, [*Germogliare di nouo.*] ἀναοῶω, iterum germino. Plin. lib. 16. cap. 33. Reggerminatio, idem lib. 17. cap. 20.
REGGERO, ris, [si, itum, [*Reportare, rendere. Gal. Rapporter. Hisp. Referir.*] ἀνακομιζω, refero, reporto, eicio, reddo. Plin. lib. 2. cap. 9. Quoniam haultum omnem luci auerfa illo regerat, unde acceperit. Cic. lib. 11. epist. Pro quo tot tibi rusticos Stoicos regeram, ut Caetium Athenis natum dicas. Interdum est scriptis mandare, quod quis legendo aut audiendo didicerit, Quint. libro. 3. cap. 8. Sunt enim uelut res regeitæ in hos commentarios, quos puer deduxerat schola. Vnde regeita dicuntur, quæ iam in tabulas, librosve redacta sunt. Regeitus, uum, part. ut, Regeita crapula, apud Apuleium in Asinum, idest uomitu eiecta. Terra regeita, eodem relata, unde fuerat egesta. Ouid. 11. Meta. Indicium suæ uocis tellure regeita Obruit.
REGESTVM, ti, terra ex fulco egesta, & in aliquam altitudinem eleuata. Col. lib. 3. cap. 3. Cum a parte superiore in inferiorem detrahitur humus, uix iustum pastinationi præterit regestum. Idem lib. 11. cap. 3. Abunde est gradum effodere tribus pedibus, ut in quantum confurgat regestum.
REGIE, [*Regaliente, tirannicamente, crudelmente. Gal. Royalement, en roy. Hisp. Realmente.*] βασιλικός, τυραννικός, regio, more, imperio se, crudeliter. Cic. in Cat Si in hunc animaduertissem, crudeliter & regie factum dicerent. Idem 5. Verr. Quæ regie, seu potius tyrannice statuit in aratoris Apronius.
REGIA, giæ, [*Palazzo, ò sala regale. Gal. Le palais ou maison royale. Hisp. La casa real, palacio.*] τὰ ἀρχαία, domicilium, & aula regis. Liu. 1. In regia prodigium uisu, euentuque mirabile fuit omen.
REGIFICVS, a, um, [*Reale.*] regalis. Val. 2. Arg. Stant gemmis, atoque tori mensæque paratu Regifico. Hinc Regifice, splendide, sumptuose, & regio apparatu. Cic. 3. Tusc. Auro, ebore instructa regifice.
REGIFUGIUM, festum Romanorum, celebrari solitum post die Terminaliorum, idest v. Kal. Mart. quo die Tarquinius Roma profugit. Inter Terminalia autem, & Regifugium quarto quoque anno interseebatur dies unus, quem ob id intercalarem uocabant. Vide Macr. & Censorinum.
REGIGNO, is, [*Regenerare.*] ἀναγεννάω, iterum gigno. Passiuum Regignor. Luc. libro 5. Cum uideam, membra ac partes consumpta regiis.
REGILLA, [*Uesta regale.*] βασιλική, uestis regia, quæ & Basilica, & Trabea dicitur, quoniam ea reges uterentur auro, & purpura intexta. Est & uestis muliebris genus, a superioris fortasse similitudine dictum. Plaut. in Epi. Quid erat iuduta? an regillana iuduculæ?
REGILLVS, ὀνύλλος, lacus in Algidæ siluæ ingressu, ad quem Posthumus dictator prospere aduersum Tarquinium Superbum pugnauit. Liu. 2.
REGIMEN, nis, [*Governo. Gal. Gouvernement, manient. Hisp. Regimienta.*] Liu. 2. Regimen totius magistratus penes Appium erat. Plin. 1. 7. c. 16. Vocis regimen primores tenent dentes. Lucr. lib. 2. In quo consilium uitæ, regimenque locatum est.
REGINA, æ, [*Reina. Gal. Roynie. Hisp. Reyna.*] βασιλική, βασίλισ, regis uxor. Cic. Att. lib. 14. Regina fuga mihi molesta est. Vel quæ regnum possidet, etiam si uirum nunquam habuerit. Quandoque pro muliere dicitur, Terent. in Eun. Quia solæ uruntur his reginæ. Aliquando pro domina, Pla. in Tru. Reginæ domi suæ fuere ambæ. Referunt & ad inanimata: ut, Regina pecunia. Horat. 1. epist. 6. Et genus & formam regina, pecunia donat. Oratio regina omnium rerum. Cic. de Orat. Syderum regina bicornis. Luna, Horat. in car. sæculari.
REGIO, nis, [*Regione, contrada, paese, pronincie. Gæ. Region, pais, province, contrée. Hisp. Region, provincia.*] χώρα, dicta a Rege, quod priusquam provinciæ fierent, regiones a regibus regebantur. Cic. pro Sext. Quæ regio, orave terrarum erat latior. in qua non regnum aliquod statueretur? Postea maiores in urbe partes, Regiones appellari ceptæ, a similitudine earum regionum, in quas orbis diuiditur. Ponitur aliquando regio, præsertim in plu. nu. pro fine, siue termino, ut cum Cic. pro Arch. dicit, uitæ spartiani exiguis regionibus circumscriptum esse. Idem contra Rullum: Vix sese regionibus officij continet. i. terminis. Regiones, uinæ, fines & limites, Cic. 2. de Nat. Deor. Regiones uinæ lituo terminauit. Regiones cæli quatuor, Ortus, Occasus, Meridies, Septentrion. Cic. 2. de Nat. Deor. Regio quæ tum est Aquilonaris, tum Australis. Cic. pro Plancio: Totus ille tractus celeberrimus Venæfranus: tota illa nostra aspera, & montuosa regio. Ponitur aliquando regio pro orbita, & linea. Cic. in Verr. Si quis tantulum de regione de-

flexerit. A regio, sit E regione, ex aduerso. Cæsar 4. B. II. Gall. Cum uterque utriusque esset exercituum conspectu, fereque è regione castris castris poneret.
REGIONATIM, per singulas regiones. Suetonius in Cæsar. Ludos regionatum urbe tota. Linius 40. Mutarunt suffragia, regionatimque generibus hominum, causisque & quæsitibus tribus descriperunt.
REGISTRVM, stri, [*Registro.*] uocabulum parum receptum apud idoneos scriptores, quo tamen usus est Vopiscus in Probo.
REGIUM, [*Regio.*] ὀχυρον, oppidum Cisalpinæ Galliæ, a Lepido ædificatum: unde & Regium Lepidum uocatur Regium, propter pulchritudinem. Est & aliud Rhegium, in finibus agri Brutij, dictum, ἄπο τῶν ῥηγυῶν, abrumperè, Ab hoc Rhegini, ab illo Regienfes dicti.
REGIUS, a, um, [*Reale, da Rè.*] βασιλικός, Cic. 1. 3. Off. Regius pastor. Idem 1. Tusc. Ornata regio. Virg. 5. Aen. Frondosa regius Ida.
REGIUS, morbus, [*Itteritia.*] ἰταρπός, dictus quod multo (quod genus potionis in regum delitijs erat) curaretur, inquit Varro, uel quia (ut Celsus scribit) eo morbo affectos, apparatus regio. i. lecto, & conclauis cultiore, & ludis, lasciuiaque uti, pernitile est, per quæ mens ægrotantis exhilaretur. Horatius in Arte. Aut mala quem scabies aut morbus regius urget. Idem morbus Aurigo ante dicebatur, a colore auri, quem bilis per totum corpus diffusa representat. Arquatius quoque morbus appellatur, quod cælesti arcui sit concolor.
REGIUTINO, as, [*Discollare. Gal. Desgluer, descoller. Hisp. Desengrudar.*] ἀνακολλᾶω, quod glutinatum erat, diffoluo. Plin. lib. 25. Palpebras reglutinat. Catul. Reg nunc tuis ab unguibus reglutino & remittito. Reglutinosus, a, um, ualde glutinosus. Plin. lib. 11. cap. 14.
REGNO, as, [*Regnare. Gal. Regner. Hisp. Reynar.*] βασιλεύω, regnum possideo. Priscianus: Rex peperit ex se aliud uerbum, Regno. Cicero pro lege Manil. Annum iam tertium & uicesimum regnat. Idem 3. Offic. Si uiolandum est ius, regnandi gratia uiolandum est. Linius 1. Manfit Syluius postea omnibus cognomen, qui Albæ regnarunt. Ponitur aliquando Regnare pro auctoritate ualere. Cicero ad Gallum libro 7. Olim cum regnare existimabamur. Regnatur impersonale. Virgilius 1. Aeneid. Hic iam tercentum totos regnabitur annos. Regnor, aris, passiuum. Tacitus lib. 17. Neque enim hic, ut in cæteris gentibus, quæ regnantur, cæta dominorum domus. Ouid. 4. de Ponto eleg. 15. Regnataque terra Philippo. Regnator, qui regnat. Virgil. 4. Aeneid. Regnator, cælum, & terras, qui numme tortquet. Aliquando pro possessore, Mart. lib. 10. Quisquis eris nostri post me regnator agelli. Regnatix, ut, Domus regnatix, Tacit. lib. 1.
REGNUM, regni, [*regno, reyno. Gal. Regne, royaume. Hisp. El reyno ò rey nado.*] βασιλεία, dicitur tam regio ipsa subiecta, quam ipse dominatus, Cic. Cassio. Non regno, sed rege liberati uidentur. Virgil. 2. Aeneid. Vultis & his mecum pariter considerè regnis? Habere regna, pro regnare, Virgil. 1. Aeneid. Sed regna Tyri germanus habebat Pygmalion. Regnum etiam dici potest, quicquid possidetur. Cic. 1. de Orat. Negasti te fuisse laturum, nisi in regno medesses. i. in Tusculanum. Regnum quoque dicitur, in quo uis eminet, ut in eo regnare uideatur. Cic. pro Sylla. Regnum credo consularatus mei. Vnde Interregnum, proprie appellatur id tempus, quo regnum uacat, idest, ante quam in demortui locum nouus rex præficatur: quamquam & in libera ciuitate Interregnum dici possit medium illud tempus, ex quo magistratu abierunt consules, usque ad nouorum creationem. Linius: Contentio, consules ne, an tribuni militum crearentur in interregno, rem complures dies tenuit.
REGO, is, xi, ctum, [*Reggere, governare. Gal. Regir ò gouverner. Hisp. Regir ò gouernar.*] βασιλεύω, guberno, administro. Virg. Ecl. 4. Pacatumque reges patrijs uirtutib. orbem. Cic. in Somn. Scip. Deus est, qui tam regit, & moderatur, & mouet id corpus, cui præpositus est, quam hunc mundum princeps ille Deus. Ouid. 1. de Art. Artæcitæ, uelique rates, remoque reguntur: Arte leues currus, arte regendus anior. Regere, est rectum tenere, Cels. Qui nimio dolore regere caput non possit.
REGREDIOR, [*Ritornare. Gal. Se reculer, se retourner. Hisp. Tornar atras.*] ἀναγρέω, reuertor. Plaut. Aul. Illuc regredere ab ostio. Cic. 1. Offic. Cum utrisque separatim locurum, ut regredi, quam progredi mallent. Regressus, us, ui, regrediendi actus. Liu. 24. Neque locus pœnitendi, aut regressus ab ira relictus esset. Cic. 2. de Nat. Deor. Nihil erat, quod in omni æternitate conseruat progressus, & regressus constantes & ratos.
REGULA, [*Regola, misura retta. Gal. Reigle. Hisp. La regla para juzgar la derrecho.*] γυμνασιον, κανόν, norma, qua lineæ reguntur. Colum. libro 3. cap. 13. Duas regulas eius latitudinis, qua pastinator sulcum facturus est, in speciem Græcæ litteræ X, decussauimus. Translate accipitur pro breui rerum præceptione, Cic. 4. Acad.

Hanc

Hanc esse regulam totius philosophiæ, constitutionem veri, falsi, cogniti, incogniti. Ponitur aliquando pro baculo, quo aliquid rectum tenetur. Col. lib. 6. c. 19. Ut inserto capite, descendenti bus per foramina regulis, ceruix teneatur. Ponitur & pro instrumento eundem usum præbente, quæ fiscus, in factura olei. Col. lib. 12. cap. 52.

REGVLARIS, & hoc re, [Regolare. Gal. Regulier, fait à la règle. Hisp. hecho con regla.] καυονικ, secundum regulam. unde æs regulare dictum est, quod a caldario, coronarioque distinguitur. & in cæteris metallis Regularum dicitur, quod excoctum igni diligentius est, uitiusque purgatum. Plin. lib. 34. cap. 8. in Cypro coronarium æs, & regulare est, utrumque ductile.

REGVLVS, [Dux, signore, princeps. Gal. Un roy de quelque petit pais, roi-relet, un duc, seigneur. Hisp. Duque, señor, principe.] ἑσολίσκος, dem. a rege, non staturæ, sed potentie deminutionem significans. Sallu. in Jug. Reguli in unum conuenere, ut inter se de cunctis negotijs disceptarent. Plin. l. 18. c. 3. Senatus Carthagine capta, cum regulis Africæ, bibliothecas donaret, unius Magonis duodetringenta uolumina censuit in linguam Latinam transferenda.

REGVSTO, iterum gusto. Cic. lib. 4. Att. Ille Latinus ἀπιστος, ex interuallo regutidus. Eidem lib. 13. Crebro regusto Stoici litteras.

REIECTANEA, siue **REIECTA**, a Cic. appellatur, quæ Tuici uocant, ἀποσηγμένα, cuiusmodi sunt morbus, egestas, dolor, & id genus alia. Illa (inquit libro 4. de Fin.) morbum, egestatem, dolorem non appello mala, sed si libet, reiectanea. Idem 3. de Fin. ἀσηγμένα, & ἀποσηγμένα, quorum hæc quidem præposita recte, illa reiecta dicere licebit.

REICVLVS, la, lumi, ἀπολαμτος, quod ob uitium aliquod ab omnibus spernitur, & reicitur. Hinc Oues reijculæ dicuntur, quæ propter ætatem, uel morbum reijciuntur. Varr. 2. de Re rust. c. 1. In grege reijculæ alienandæ. Armenta reijcula. Cat. cap. 2.

REICIO, cis, p. c. [Ributare, scacciare. Gal. Regetter, chasser arriere. Hisp. echar ar. r. s.] ἀποτιθημα, retrorsum iacio, interdum abijcio, ut, Reiecto scuto fugere, apud Cicer. de Or. Virgil. 11. Aeneid. Reiciunt parmas, & equos ad mœnia dicunt. Quandoque est repellere, arcere. Virgil. 3. ecl. Tityre pascentes a flumine reijce capellas. Quandoque respuo, contemno, Cicer. 1. de Fin. Quis Ennii Medeam spernit, aut reiciat? Idem 2. de Di. Cætera diuinationis genera reicit. Reicere iudicem, uel arbitrum, est recusare, Cicer. in Ver. 3. Sciebam in reiciendis iudicibus nonnullos, &c. Receptum enim erat apud Romanos, ut editis iudicibus, reo liceret, si qui ex iis sibi suspecti essent, repudiare: in quorum locum alij subsortiebantur: Accipitur interdum pro differre, siue protrahere, Cicer. Att. libro 1. In menslem Quintilem reiecti sumus. Interdum pro remittere. Cicer. pro Balbo. Q. Scæuola cum de iure prædatorio consulere, consultores suos ad Furium & Cefellium prædatores reiciebat. Cicer. Att. lib. 9. Ad ipsam te epistolam reicio. Reijcere causam ad senatum, est, senatum iudicio rem permittere. Cicer. Att. lib. 2. At si reus ad senatum reiecit. Idem ad Plan. lib. 10. Hoc animo esse debes, ut nihil hac reicias. Quandoque euomere, Sue. de Aug. Senos sextantes non excessit, aut si excessisset, reiciebantur. Hinc Reiecto, ætas, freq. Spartianus de Antonino Pio: Culin Casum alpinum in cœna edisserit audiens, nocte reiectauit. Reiectio, & Reiectus, us, pro uomitu. Plin. Vernario utilis erat, si, post quam sorpta fuerit, statim reiectio sequebatur. Cels. Et reiectus cibi non erit inutilis, si raro fiat.

REITERO, as, [replicare. Gal. Reiterer, refaire. Hisp. repetit, rehaçer.] repeto: unde Reiteratio, repetitio. Quint. lib. 11. cap. 2. Ut crebra reiteratione firmetur.

RELABOR, [Ricadere. Gal. Rechoir, retomber. Hisp. Tornar a caer.] ἀναπίπτω, recido, redeo. Ouid. in epist. Sapphus ad Phaonem: Huc ades: inque sinus formose relabere nostros. Ho. 1. ep. 1. Nunc ad Aristippi furtim præcepta relabor.

RELANGVESCO, es, siue Relanguesco, is, [Tornar languido. Gal. Rechoir, tomber en langueur, desfaillir. Hisp. Tornar a dolerse.] ἀναυόσσω, ἀναχλάω, denuo languere, uel in languorem recido. Cic. Att. lib. 13. Ille relanguisse se dicit. Refertur & ad animum, pro, effœminari, Cæf. 2. Bel. Gal. Nihil pati uini, reliquarumque rerum ad luxuriam pertinentium inferri, quod his rebus relanguescere animos, eorumque remitti uirtutem existimarent.

RELATIVVM, [Relatiuo.] ἀναφορικόν, a grammaticis dicitur, quod aliquid superius dictum refertur, Qui, quæ, quod dialecticis, Relatiua dicuntur, quæ Cic. in Top. Affecta uocat: quæ ita a se mutuo dependent, ut alterum sine altero non possit subsistere: ut Pater, & Filius, Dominus, & Seruus relatiua sunt: quia nec pater esse potest, si filium non habeat: nec dominus, nisi seruum: & talis respectus Relatio uocatur.

RELAXVS, a, um, χαλκός, laxus, rarus, solutus. Col. lib. 11. c. 3. Relaxum plenioris crassitudinis fiat radix.

RELAXO, as, [Allargare. Gal. Relascher, mettre au large. Hisp. Afloxar la apretado.] χαλκός, remitto, quod tensum erat, laxum facio, uel soluo. Cic. Att. lib. 10. Pater nimis indulgens, inquit ego aitraxi relaxat. Relaxare animum, est animum recreare, Cic. Offic. Cum relaxare animos, & dare se iucunditati uolent, caueant intemperantiam. Relaxatio, recreatio. Idem 2. de Orat. Orii fructus est, non contentio animi, sed relaxatio.

RELEGO, gas, p. p. [Separare, rimouere, rimandar in bando. Gal. Remouer an loing, bannir, confiner en quelque lieu. Hisp. Desterrar, ahuyent ar separar.] ἀποπέμπω, ablego, amando, remoueo. Virg. 3. Georg. Taurus procul, atque in sola relegant Pascua. Cic. 3. Offic. Criminator etiam, quod Titium filium ab hominibus relegasset, & ruri habitare iussisset. Aliquando remitto. Plin. lib. 7. cap. 1. Nec tamen ego obstringam fidem meam potiusque ad auctores relegabo. Aliquando exulem facio, aut certe ad tempus ciuitate eijcio, Pl. 43. Martianum in quinquennium relegat. Ouid. 2. Tri. Vnde præcor supplex, ut nos in tuta releges. Vnde Relegati dicuntur in exilium missi, Cic. 1. Att. lib. 2. Relegatus mihi uideor, postquam in Formiano sum. Ouid. 5. Trist. eleg. 1. Ipse relegati, non exulis, utitur in me Nomine. Differt autem Relegatus ab exule: quod ille, cum exilij causa fisco uerterit, suis tamen perfruitur bonis: exulis autem bona fisco uendicantur. Ambitione relegata. i. circa ambitionem, uel omissa omni ambitione, Horat. 1. Seru. Sat. 10. Ambitione relegata te dicere possum Pollio. Relegatio, est exterminatio cum quis fines patriæ exire iubetur: quod Cic. sedibus expellere interpretatur. Liu. 3. Exilio, & relegatione ciuium ulciscetes tribunos. Cic. pro Ros. Am. Hæc attentata uita & rusticana, relegatio, atque amandatio appellabitur.

RELEGO, is, p. c. [Rileggere. Gal. Relire. Hisp. Tornar otra ueç a leer.] ἐπαγαγινώσκω, rursus lego. Ouid. 2. de Pont. Cum relego, scripsisse pudet. Cic. 1. de Nat. Deor. Qui omnia, quæ ad cultum deorum pertinent, diligenter pertractarent, & tanquam relegeret, sunt dicti Religiosi ex relegendis, ut elegantes ex eligendis. Relegere iter, est per eandem redire uiam. Sta. 1. Achi. Cui parum relegebat iter. Virg. 3. Aen. Talia monstrabat relegens errata retrorsum Littora Achæmenides. Relegere, recolligere, ut Relegere pecuniam. Hor. Epist. 2. Omnem relegit idib. pecuniam.

RELENTESCO, is, [Rallentarsi. Gal. redemenir lent. Hisp. Tornar otra ueç a ser liento y flexible.] proprie est ad lentorem pristinum redire. Translate accipitur pro flaccescere, & uigorem amittere, Ouid. 1. Ami. Neque relentescat, sæpe repulsus amor.

RELEUO, as, p. c. [Rileuare. Gal. releuer, alleger. Hisp. Aliniar à alçar alguna cosa.] ἐπαίρω, alleuo. Ouid. 9. Met. Et terra corpus releuare uolentem Arcuit. Translate pro recreare, reficere, Ter. in Ad. Illi animum releuabis, quæ dolore, & miseria tabescit. Releuare labores, est minuere. Plin. in Paneg. Ut studium omnium, laboremque tanquam particeps, sociusque releuaret. Releuare aliquem molestijs, cura, est liberare, Cicer. 2. de Diu. Hæc studia renouare cœpimus, ut animus molestijs potissimum releuaretur. Ouid. 1. Trist. eleg. 1. Omnis ab hac cura mens releuata mea est.

RELICINVS, capillus, ab Appuleio dici uidetur recrispus, & uersus occipit quodammodo refugiens, quod nomen quidam putant a Recello deductum, quod est retrahere, reclino.

RELIGIO, nis, [Religione. Gal. Religion, deuotion, crainte, de Dieu. Hisp. religion à temor de Dios.] ἁγιότης, pietas in deorum cultu, & rerum diuinarum carimonijs consistens. Religio, inquit Cic. lib. 2. Inu. est quæ superioris cuiusdam naturæ, quam diuinam uocant, curam, carimoniamque affert. Plutarc. in uita Pauli Aenulij Religionem interpretatur, diuinarum rerum scientiam. Masurius Sabinus scribit Religiosum esse, id quod propter sanctitatem aliquam remotum, ac sepositum sit a nobis: a relinquendo dictum, unde Vir. Est ingens gelidum lucus prope Ceritis annem Religio ne patrum late facer, undique colles Includere caui, & nigra nemus abiet e cingunt. Ostendit enim religiosum locum esse a populi communionem separatam difficultate adeundi. Cic. 1. de Nat. Deor. a relegendo deducit. Qui (inquit) omnia quæ ad cultum deorum pertinerent, diligenter pertractarent, & quasi relegerent, sunt dicti Religiosi a relegendis. Contra Lactantius a religendo Religionem dictam, lib. 4. afferit. Hoc, inquit, uinculo pietatis astricti deo, & religati sumus: unde ipsa Religio nomen accepit, non (ut Cic. interpretatus est) a relegendo. Venire in religionem res aliqua dicitur, cum religiosa esse putatur, & sancta Religio. Latine loquentibus est iusta muneris functio. Cic. 7. Verr. Ego, quos adhuc magistratus mihi populus R. mandauit, sic accipi, ut me omnium officiorum adstringi religione arbitraret. Aliquando pro scrupulo conscientie, Cic. de Arusp. resp. Quæ tanta religio est, qua non, in nostris dubitationibus, atque in maximis superstitionibus inuis P. Seruiliij responso liberemur? Inijcere alicui religionem, est deorum metum, & conscientie scrupulum ei incutere. Cic. pro Cecin. Cum Cotta decem uiris religionem iniiecisset, non posse sacramentum nostrum iustum iur-

dicari. Pro eodem dicimus, Offerre religionem Idem in epist. Oblata religio Cornuto est pullariorum admonitu, non satis diligenter eum auspicijs operam dedisse. Religioni habere, est conscientia & deorum metu a re aliqua impediti. Cic. 2. de Div. Nec eam rem habuit religioni. Est mihi religio, idest conscientia prohibeor. Idem in Cat. Quæ religio C. Mario non fuerat, quo minus Glauciam prætorum occideret. In eadem etiam significatione dicimus: Religiosum est. i. religioni repugnans. Liu. 2. Quem campi fructum, quia religiosum erat consumere, defectam cum stramento segetem magna uis hominum corribus fodere in Tiberim. Soluere, seu liberare religione, est religionem omnem eximere, & efficere nequid nos deorum iræ reddat obnoxios. Cic. pro Cec. Ut ciuitas religione soluat. Idem in Catil. Ea nos religione in P. Lentulo puniendo liberati sumus. Ponitur aliquando Religio pro recta conscientia. Cic. pro Cec. Splendor ordinis senatorij, decus atque ornamentum iudiciorum, exemplar antiquæ religionis. Religio in dicendis testimonijs, est deorum metus, ne peierantes eos offendamus. Cic. pro Flac. Testimoniorum religionem & fidem nunquam illa natio coluit. Quandoque Religio accipitur pro metu, Virg. 8. Aen. Iam tum religio patidos terrebant agrestes. Vbi Seruius, Religio, idest metus, uel sollicitudo: quod mentem religet.

RELIGIOSVS, a, um, [*Religioso, homo che teme Dio. Gal. religieux, conscientieux, craignant Dieu. Hisp. religioso de temeroso de Dios.*] *ῥεῖσις*, metuens deorum, pius, integer. Cic. pro Cec. Huic ego testi gratias agam quod & in eum misericordem se præbuit, & in testimonio religiosum. Interdum religiosum in deteriore partem dicimus pro superstitione, timido, Terent. in Heaut. Miseri omnes sumus religiosi. Loca religiosa dicuntur, quæ sine religione, i. sine piaculo uiolari non possunt. Vlpian. l. ij. ff. de relig. & sumptibus funerum. Non totus, qui sepulturæ destinatus est locus, religiosus sit, sed quatenus corpus humatum est. Religiosus dies (ut l. 4. cap. 9. docet Gel.) dicitur tritici omne infames, quibus res diuinas facere, & rem exordiri nouam debemus. Hinc Cic. ad Att. die Alliensis pugnae religiosum esse dicit Macl. 3. Sat. Religiosi sunt dies, qui facienda & uiranda discernunt. Hinc Religiose, in te, pie, cum deorum metu. Cic. pro Cælio. Ut sapiens, moderatusque uir religiose testimonium dixisse uideatur. Interdum, subtride, Idem lib. i. epist. Faciam, quod facere debent ij, qui religiose, & sine ambitione commendant. Aliquando sollicitate, & accurate, Colum. lib. 3. cap. 10. Nihil curiose, nihil religiose admittant.

RELIGOSUS, [*Legare. Gal. Lier, reliev. Hisp. Atar.*] *ῥεῖσις*, ligo, uincio. Virg. 7. Aen. Gramineo ripæ religauit ab aggere classem. Religare religione bona alicuius, pro consecrare alicui deo, Cic. pro Dom. Nunquid is bona Lentuli religionibus religauit? Religatus, a, um, Hor. 4. Carm. Ode 11. est hærede uis Multa, qua crines religata fulges. Religatio, *ῥεῖσις*, religandi actus. Cic. de Sen. Caput coniugatis, religatio, propagatio uitium.

RELINO, is, p. c. releui, tum, [*Aprire. Gal. Ouirir. Hisp. Abrir lo cerrado.*] *ῥεῖσις*, quod oblitum obturatumque erat, aperio. Ter. Heaut. Releuit omnia dolia. Solent enim dolia, ne quid uaporis exhalet, quam accuratissime oblini. unde, cum aperitentur, dicebantur releui, soluta nimirum argilla, qua erant oblita.

RELINQUO, quis, [*Lasciare, abandonare, dismettere. Gal. Delaisser, laisser. Hisp. Dexar.*] *ῥεῖσις*, Linquo, defero, omitto. Plaut. in Most. Reliquit, deseruitque me. Cæf. 5. Bel. Gal. in littore molli atque aperto deligatas ad anchoras relinquebat. Relinqui item hæredibus, dicitur quæ ad eos parentes, propinque morte deuoluuntur. Plaut. in Aul. Agri relinquit ei non magnum modum. Ter. Phor. Si talentum rem reliquisset decem. Relinquere aliquem, est nolle iuare. Cic. ad Silu. lib. 13. Ne relinquis hominem innocentem ad alicuius tui dissimilis questum. Relinquere animam, est mori. Terent. Ad. Animam relinquam potius, quam illas deferam. Reliquisse æs alienum dicitur, qui mortuus est non persoluto ære alieno. Cic. de Orat. cum æris alieni aliquantulum esset relictum. Relinquitur, pro restat. Cic. Att. Relinquitur, ut, si in Hispania uincimur, quiescamus. Relictus, a, um, Cic. Att. Tironem ab altera quar tana relictum audio. Relictus ab omni honestate, idest prorsus turpis, inhonestus. Cic. pro Rab. Nemo tam profligatus, tam omni non modo honestate, sed etiam simulatione honestatis relictus, qui se in Capitolio fuisse cum Saturnino fateretur. Horat. 2. Serm. Sat. 3. Inuidiam placare paras uirtute relicta. Relictio, defectio, Cic. 6. Verr. Illam religionem, prodicionemque consulis.

RELIQUIAE, arum, [*Reliquie, auanço, rimanente. Gal. Le reste, reliquies ou reliquaires. Hisp. Los reliques.*] *ῥεῖσις*, Virg. 1. Aen. Lactatos æquore tota Troas reliquias Danaum. Cic. 2. de Nat. Deor. Cibi reliquæ depelluntur cum astringentibus se intestinis, tam relaxantibus. Idem in Parad. Reliquiæ coniurationis, a Catilinæ furij ad tuum scelus furoremque conuersæ. Celsus lib. 3. capit. 4. Manen-

tibus reliquij febrium.

RELIQVVM feci, eleganter dicimus pro reliqui, ut Missum feci, pro dimisi. Cic. in Ver. Quos belli calamitas reliquos fecerat.

RELIQVVS, qua, quum, [*Resto, rimanente, residuo. Gal. Qui est demouere de reste, qui est de remanent.*] *ῥεῖσις*, quod superest. Cæf. 1. Com. Demonstrabant, sibi præter agris solum nihil esse reliqui. Reliquum est. i. restat. Cic. Curio. Reliquum est, ut certemus officijs inter nos, Ter. in And. Ut pernoscatis quid spei sit reliquum. De reliquo. i. quantum ad reliqua attinet. Cic. Corn. lib. 12. de reliquo, uelim tibi persuadeas.

RELIQVVM, qui, subst. pars debiti, quæ restat soluenda. Cic. Att. lib. 56. Me angit ratio reliquorum meorum. Plaut. Cist. Huic, quod reliquum restat, uolo persoluerem, quid debeant.

RELIQVOR, reliquaris, p. c. deponens, est æs alienum ex reliquijs rationum contrahere. Vlp. de Mun. & hon. l. res. Eos debitores reip. accipere debemus, qui ex administratione reipub. relinquuntur. Hinc Reliquator, toris, qui integrum non soluit, aliquidque adhuc reliqui debet. Scæuol. de sol. & liberal. l. cred. Accipi a Mario Marino ex summa maiore tot aureos. quæro an hæc summa in proximum annum ei accepta ferri debeat, cum superioris anni sit reliquator.

RELVCBO, ces, pen. producta, [*Resplendere. Gal. Reluire. Hisp. Reluzir.*] *ῥεῖσις*, relucendo, relucendo, lucem diffundo. Cicero. 2. de Natura Deorum. Huic non una modo caput ornans stella relucet. Liu. 40. Relucentem flammam uigiles Carthaginensium conspexissent. Virg. 12. Aen. Illi ingens barba reluxit. Ouid. 11. Met. Vectis fulgore reluxit.

RELVCTOR, ctaris, [*Opponeri. Gal. Repugner, resistet. Hisp. resistir como luchando.*] repugno, obnitor, renitor. Quid. 3. Am. eleg. 4. Vidi ego nuper equum contra sua fræna tenacem, Ore reluctanti fulminis ire modo. Reluctatus part. Cla. 1. de rap. Prof. Pæne reluctatis iterum pugnantia rebus Rupissent elementa fidem.

RELVO, is, quandoque, ut compositum a Lauo, est iterum lauo. Aliquando, ut a Luo, idem, quod soluo. Plaut. Repignerat, reluit, uendit.

REMANCIPOR, as, est rem sibi mancipatam, in mancipium eius a quo eam accepimus, restituere. Boetius in Topica Cic.

REMANDERE, [*Ruminare. Gal. Remascher. Hisp. Tornar otra uaz a masticar.*] *ῥεῖσις*, ruminare, rursus mandere. Plin. lib. 10. cap. 37. Pontici niues simili modo remandunt. Quint. lib. 11. cap. 2. Deuoret tædium illud, & scripta, & lecta sapius reuolendi, & quasi eundem cibum remandendi.

REMANEO, nes, [*Rimanere, restare, durare. Gal. Demourer derriere. Hisp. remaneser de quedar.*] *ῥεῖσις*, persisto, perseuero, supersum. Cic. Tusc. Expone, animos remanere post mortem. Cæf. 3. Bel. Ciu. Qui per causam ualitudinis remanserunt.

REMANO, as, *ῥεῖσις*, relillo, reflo. Luc. l. 5. Percolatur. n. uitis, retroque remanat. Aliquando pro repetere: ut annotauit Fest. citans locum Ennij, ex lib. 1. Deserunt riuos camposque remanant.

REMANSIO, *ῥεῖσις*, remaneo. Cic. ad Q. Fr. lib. 3.

REMEDIVM, diij, [*Rimedio, medicina. Gal. Remede. Hisp. El remedio, medicina.*] *ῥεῖσις*, a Medeor, deris. Cic. Octauio: Nulla remedia, quæ uulneribus adhibentur, tam faciunt dolorem, quam quæ sunt salutaria. Transferuntur & ad alia. Cæf. 3. Bel. Ciu. Quibus reb. nostri hæc reperiebant remedia. Cic. pro Clu. Acrioribus salutis suæ remedijs subueniendum putant. Adhibere remedium, Comparare remedium, Vti remedio, Inuenire remedium, Querere remedium, latine dicitur.

REMLIGO, inis, quod remoratur. Plaut. in Patina: ut citat Fest.

REMO, as, [*Ritornare. Gal. Retourner. Hisp. Tornar, boluer otra uez.*] retro meo, redeo. Virg. lib. 2. Aen. Si patios unquam remeassem uictor ad Argos. Mart. lib. 1. Gaudia non remeant, sed fugitiua uolant. Varr. 3. de re rust. c. 5. Ex Italia trans mare remeant. Tac. l. 1. Caium remeantem Armenia noueræ Liuix dolus abstulit.

REMETIOR, tis, remensus sum, *ῥεῖσις*, iterum metior. Martial. libro 6. Teste sua uina remensus. Remetiri æquor, est renauigare, Virg. 2. Aeneid. Pelagoque remenso Improuisi aderrunt.

REMEX, gis, [*Humo da remo. Gal. Cellui qui tire à l'auiron, galot. Hisp. El remador como galeote.*] *ῥεῖσις*, qui remos agit. Cicero 2. de Diuinit. Quid remex ille de classe Coponij? Cæf. Bell. Gal. Remiges institui, nauas, gubernatoresque comparari iubet. Ouid. 13. Met. Quautoque ratem qui temperat, anteit Remigis officium.

REMIGIVM, gij, [*Vuoga. Gal. Tirement à l'auiron. Hisp. Obra de ramar.*] *ῥεῖσις*, ipsa remorum agitatio, & remigatio. Virg. Georg. 1. Iembum Remigij subigit. Vir. 1. Aen. transtulit ad aues: Volat ille per aera magnum Remigio alarū. Luc. l. 6. Remigij oblitæ penarum, uela remittunt. Aues enim alis, uelut remis quibusdam, ad diffundendum aerem utuntur. Aliquando pro remigium multitudine Idel. 3. Remigium supplet, socios simul instruit armis. Cic. 5. Tusc. Quæ pugna, quæ acies, quod remigium?

REMIGATIO

REMIGATIO, ῥεσιζα, Cic. Att. lib. 1. 3. Motum remigationis.

REMIGO, gas, [Vog. are. Gal. Ramer, gäfisher, tirer a l'aniron. Hisp. Remar con remos.] ῥοπιλατέω, remis nauigo, quasi remis ago. Cic. 4. Tusc. Vtrum mauius nos statim uela facere, an quasi e portu egredientes, paullulum remigare?

REMIGRO, gras, [Retornare. Gal. Retourner en son premier domicile. Hisp. Tornar otra vez a mudar casa.] ῥοπιζομαι, reuertor, unde emi graui. Cic. 1. Tusc. In nostram domum remigemus. Liu. 2. 8. Magna pars in agros remigravit. Pla. Epid. Remigrat animus domum.

REMILLVM, repandum dicitur a remi similitudine. Festus.

REMINISCENTIA, α, [Ricordatione. Gal. Souvenance, un souvenir. Hisp. A quella obra de se recordar.] ῥομινησις, differt a Memoria, quod Reminiscencia est omnium animantium: Memoria ad homines tantum spectat; cum sit discursus rerum cum ratione ab uniuersali ad particularia & a remotis a sensu.

REMINISCOR, iceris, [Ricordarsi. Gal. Se souvenir, se rememorer. Hisp. Recordarse.] ῥοπινησκειμαι, recordor, quod fit, cum ea, quae mens tenuit, repetuntur, inquit Varr. quasi iterum rem in mentem reuoco. Iungiturq. modo accusatiuo, modo genitiuo. Cæs. 1. Bel. Gal. Reminisceretur queteris incommodi Romanorum. Sulp. Ciceroni: Ea potius reminiscere quae digna tua persona sunt. Ouid. 1. de Pon. eleg. 9. Vos animo dulces reminiscor amici.

REMISSA RIVVS, a, um, quod remittitur. Cato de re rust. capit. 19. Vides longissimos pedum decem & octo, remissarios pedum duodecim.

REMISSA, [Humiliter, lentamente. Gal. Laschement, humblement. Hisp. Baxamente, humilmente, lentamente.] ῥοπιωσις, leniter, placide. Sallust. Iug. Pauci timide, remissiq. locutus, abscessit. Cic. 3. de Or. Quis unquam res, praeter hunc, tragicas pene comice, tristes remiile, seueras hilare tractauit? Idem 6. Verr. Iste nihilo remissius, atque etiam uehementius misitabat.

REMISSIO, animi, ῥοπις, relaxatio animi. Cic. Met. lib. 5. epist. Si humanitas appellanda est in acerbissima iniuria remissio animi & dissolutio. Proprie tamen Remissio, est ipse remittendi actus. Cicer. 1. Off. Ex remissione superciliorum, aut ex contractione. Aliquando pro concedo, condono, Cic. Vati. lib. 5. Meam animaduersionem & supplicium, quo usus eram in eum, remitto tibi, & condono. Aliquando pro demitto, cui contrarium est erigere. Plin. lib. 8. cap. 32. Cum erexere aures, acerrimi auditus. cum remiserunt, surdi. Aliquando pro intermitto, Tere. in Hea. Nullum remittis tempus, neque te respicis. Idem in Hec. Si remittent quippiam Philomenae dolores, omnem rem narrabit. Aliquem aedes uenditori remittere, quas emerit, est permittere ut aedes emptae redeant ad uenditorem. Plaut. in Moll. Ora ut suadeam Philolacheti, ut istas remittat sibi. Remittere frenos dolori, est dolori habenas laxare, cui opponitur Adducere habenas. Remittere librum dicitur arbor, quando sua sponte corticem relinquunt. Remittere nuntium uxori est uxorem repudiare, Cicer. Attic. lib. 1. Vxori Caesarem nuntium remississe. Idem in Topicis.

REMISSVS, la, sum, [Rimesso, languido. Gal. Remis, lasche. Hisp. Floxo de trabajo.] ῥοπιος, languidus, lenis, negligens, Cicer. 2. de Diui. Imbecillo remissoque animo. Cic. 3. de Fin. Quamquam in eo sermone, qui cum Torquato est habitus, non remissi fuimus: tamen haec acrior est cum Stoicis parata contentio. Idem pro Sext. Mihi iam licere putem remissione uti genere dicendi. Cæs. 5. Bel. Gal. Loca sunt temperiora, quam in Gallia remissionibus frigoribus.

REMISSIO, [Relaxatione. Gal. Remission, relaschement, relasche. Hi. Aquella obra de afloxar el trabajo.] ῥοπις, relaxatio. Cic. pro Cael. Quem non quies, non remissio, non ludi, non conuiuia delectarent. Idem ad Gal. lib. 7. Sed uisa est mihi uel loci mutatio, uel ipsa fortasse iam senescens morbi remissio profuisse. Interdum uenia, ut Remissio poenae, apud Cic. 4. in Cati.

REMITTO, tis, [Rimandare. Gal. remettre, renvoyer. Hisp. Embiar otra uoz atras.] ῥοπιω, Plaut. Munera accipit frequens, remittit numquam. Construitur quandoque cum ablatiue Pretio. Curtius lib. 2. Captiuos honestius dono donabimus, quam pretio remitteremus. Aliquando pronitio, Lucil. lib. 29. Sat. ut citat Festus: Filiae repudium remisit. Aliquando pro relaxo, recreo, unde animum remittere, cum deponimus curas. Contrarium, est Intendo, sumpta translatione ab arcu: Cicer. Quero non quibus intendam animum rebus, sed quibus remittam. Si remittere disciplinam, pro negligentius disciplinam obseruare, Col. lib. 1. Rei rusticae.

REMOLIOR, iris, [Mouere. Gal. Demolir & rner jus. Hisp. Mouer algo con dificultad.] ῥοπιωσις, multa uel loco moueo. Ouid. lib. 5. Metam. Saepe remoliri luctantur pondera terrae. Nonnumquam magno labore quippiam reparo, Silius lib. 1. Iterum instaurata capessens, Arma remolitur dux agmina. Aliquando a conatu reuoco, Sue. in Aug. Vultu erat adeo placido, serenoque ut quidam ex primoribus Galliarum confessus sit, se eo inhibi-

tum, ac remolitur, quo minus, ut destinaret, in praecipitium impelleret. Remolitus, participium. Seneca Her. fur. Orbe si remolito queat Ad supera uictor numina Alcides uehi.

REMOLLIO, is, [Ammollire. Gal. ramollir, rendre molle & effeminé. Hisp. Amolentar.] καταλύνω, mollio. Ouid. 4. Met. Salmacis eneruet, at stolque remolliat artus. Col. lib. 2. cap. 12. Remolliiri terra debet aequaliter. Remolitus, a, um, p. Sue. in Aug. Vultu erat adeo tranquillo ut quidam e primoribus Galliarum confessus sit eo, se inhibuit ac remolliuit, quo minus, ut destinaret in praecipitium propelleret. Quidam legunt Remoluitum unico l, a uerbo Remolior, pro a molimine & conatu reuocatum.

REMOLLESCO, scis, [Diminuir molle, mollificarsi. Gal. Se ramollir. Hisp. Amolentar.] καταμαλύνωμαι, mollis fio. Cæs. 4. Bel. Gal. Vinum ad se imputari non sinunt, quod ea re ad laborem ferendum remollescere homines, atque effoeminari arbitrantur. Ouid. 10. Meta. Ut Hymetria sole Cera remollescit. Translate pro mitigari, Ouidius 1. Metam. Precibus si numina iustis Victa remollescunt.

REMORA, ra, p. c. piscis exiguus, ῥοπις, a remorando dictus, quod nauem, cui annexus fuerit, remoretur. Plin. 1. 32. c. 1. Remora etiam retardatio dicitur. Lucilius apud Fest. Vox ex te resonans meo gradu remoram fecit. Pla. in Trin. Quae in rebus multis obstant, remoramque faciunt rei priuatae & publicae.

REMORBESCO, scis, [Amalarsi di nouo. Gal. retomber en maladie, re-choir. Hisp. Tornar a enfermar.] ἀδανόσω, in morbum recido, inquit Festus.

REMORDEO, des, [Rimouere, cruciare. Gal. Remordre, se affliger & tormenter. Hisp. Remorder, atormentar, fatigar.] ῥοπιδω, uicissim mordeo. Hora. Epod. 6. Et me remorsurum petis. Translate pro crucio, solito, Virgil. 1. Aeneid. Quando haec te cura remordet. Lucret. lib. 3. Peccata remordent.

REMORVS, p. c. aues in auspicio dicuntur, quae acturum aliquid remorari compellunt. Fest.

REMORIA, aut (ut alij malunt) Remuria, locus in summo Auentino, ubi Remus de urbe condenda fuerat auspicatus. Fest.

REMOROR, raris, p. c. [Ritardare. Gal. Retarder, ou retarder. Hisp. Retardar, retener.] ῥοπιδω, retardo, Terent. in An. Si quid est, Quod mea opera opus sit uobis, Manebo: ne quod uestrum remorer commodum. Idem Eu. Ut illum dii deaque perdant, qui me hodie remoratus est. Ouid. 11. Met. Nec remoretur iter.

REMOTIO, [Rimouimento. Gal. Ostement, esloignement. Hisp. Quitamiento.] ut Remotio criminis, quae & Translatio a rethoribus appellatur. Cicer. lib. 2. de Inuent. Remotio criminis est, cum eius intentio facti, quod ab aduersario fertur, in alium aut in aliud dimouetur.

REMOUEO, ues, ui, tum, [Rimouere, tor uia. Gal. Eslogner, ester. Hisp. Quitar.] ῥοπιω, amoueo, aufero. Cic. ad Tiro. 1. 16. Remoueat praesidia ex ijs locis, quae occupauit. Idem Off. 1. Quae natura occulcauit, eadem omnes, qui sana mente sunt, remouent ab oculis. Idem pro Bal. Fuisse iudicem ex illis equestribus. R. neminem, quin remoueret oculos. Remouere se ab aliquo, disjungere, alienare, Cicer. Att. lib. 4. Quid sit quod se a me remouit, ignoro. Remotus, ra, tum, amotus, Virgil. 1. Aeneid. Postquam exempta fames epulis, mensaeque remotae. Interdum migrat in nomen, idemque significat quod longinquus, Cicer. 5. Verr. Etiamne haec tam parua ciuitas tam procul a manibus tuis, atque a conspectu remota. Ouid. 3. Tri. Longa regione remotus. Cicer. 4. Ve. Ab iniurijs nostrorum magistratuum remotissimi. Col. lib. 12. c. 1. A uino, ab eis, a somno, a uiris remotissima.

REMUGIO, gis, [Remugire, mugire all'incontro. Gal. Remugler, retentir, mugler contre. Hisp. Bramar retumbando la uoz.] ῥοπιω, mugitum reddo, contra mugio. Virgil. 1. Aeneid. Gemitum nemus omne remugit. Translate pro resonare, Virgil. 3. Ge. Et uox assensu nemorum ingeminata remugit.

REMLICEO, ces, [Mitigare,] paullatim & quiete retraho. Vir. 1. Aen.

REMLICO, trahere nauem, [Rimurchiare. Gal. Tirer la nauire d'un esquis à la rame. Hisp. Llenar la naua a jorro.] ῥοπιω, Polybio, & Diosdoro, est e scapha maiorem nauem remigando trahere. Cæs. 1. 3. Bel. Ciu. Nauem submersam remulco multisque contendens funibus educo. Quo in loco Remulco uidetur esse ablatiuus a Remulcus, quamuis ille nominatiuus non admodum sit in usu. Vide Baysum de Re nauali.

REMVNERATIO, [Rimunerazione, premio. Gal. Remuneracion, recompense, guerdon. Hisp. Galardon.] Cic. de Ami. Nihil est remuneratioe benivolentiae, nihil uicissitudine studiorum, officiorumque iucundius.

REMVNERO, as, & Remuneror, ris, [Rimunerare, pregiare. Gal. Remunerer, recompenser, guerdonner. Hisp. Dar galardon, galardonar.] ῥοπιω, beneficium reddo, mutuum gratiam refero. Cic. At. lib. 8. Me remunerare sane uelim. Cæs. 1. Bel. Gal. Magno se illum, praemio remuneratum. Cic. post red. in Sen. Quibus Officijs T. Annij beneficia remunerabor?

REMURIA, olim dicta festa, quibus mortuorum sepulchris epulæ in ferebantur, quæ deinde litteræ unius mutatione dicta sunt Lemuria. Dicta autem Remuria putantur a Remo Romuli fratre, in cuius honorem primum fuerunt instituta. Ouid. lib. 5. Fast. Romulus obsequitur, lucemq; Remuria dixit, Illam qua positis iusta feruntur auis.

REMURMUROR, as, ἀντιμουροπιζω, contra murmuro. Sta. 5. Syl.

REMVS, pen. co. ῥέμος, frater Romuli primi Romanorum regis: qui quod noua urbis Romæ mœnia per ludibrium transiisset, a fratre est interfectus. Liu. lib. 2. Ouid. maualt lib. 5. Fast. a Celere tribuno occisus.

REMVS, remi, p. p. [remo. Gal. Auiron, sgache, rame. Hisp. Remo.] κάρπυς, instrumentum, quo naues aguntur. Virgil. 5. Aeneid. Quam deinde Cloanthus Consequitur melior remis. Cicer. 7. Ver. Nauigium erat factum sex remorum numero. Virgil. 3. Aeneid. Certantibus æquora remis. Ventis remisque, prouerbialis locutio est quoties summam rei alicuius festinationem uolumus significare, Cicer. ad Corneli. Inde uentis, remisque in patriam omni festinatione properauit. Accipitur etiam Remus, pro loco quod continet tubam, ut inquit Seruius in illud Vir. 7. Aeneid. Suaque arma uiro, remumque tubamque.

RENARRO, as, [Narrare, contare. Gal. raconter, renarrer. Hisp. Narrar à contar.] ἀφηγέμαι, narro, uel narrando repeto. Vir. 3. Aeneid. Fata renarrabat diuum, cursusque docebat.

RENASCOR, etis, [renascere. Gal. renaitre. Hisp. Tornar otra vez à renascer.] ἀνασσομαι, iterum nascor. Plin. l. 1. cap. 29. Ad canis ortum obire, & alias renasci. Renascens agnus. pro uere, Plin. lib. 16. cap. 25.

RENAVIGO, as, ἀναπλάω, nauigando reuertor, retrorsum nauigo. Cicer. Att. In Pompeianum reuauigare cogitabam.

RENAVO, as, Cicer. Att. Renauabo operam.

RENES, [rene. Gal. Les reins, les rognons. Hisp. Los riñones.] νεφροί, uiscera duo utrinque, non procul a uena caua sita sanguinis serum. i. urinam pro uenas emulgentes attrahentia, & per longos quosdam meatus ad uesicam transmittentia. Dicti Renes, ut quidam existimant, a ῥένε, fluere: quod per eos fluat urina. Pla. in Cur. Lien. necat, renes dolent. Cic. 2. Tus. Cum ex renibus laboraret. Hor. 2. Ser. Sat. 3. Renes morbo tententur acuto.

RENESCERE, des, [resplendere. Gal. reluir, resplendir. Hisp. resplandescer.] secunda syll. p. ἀνασπασσω, reluceo, splendorem reddo. Hor. l. Car. Neque aureum Mea renidet in domo lacunar. Pli. lib. 10. c. 37. Neque in recessu gemmæ, aut in deiectu renident. Stat. lib. 10. Theb. Orichalca renident.

RENOVATIO, [Innovatione, ἀνανέωσις, Cic. 2. de Na. De.

RENOVO, [rinouare. Gal. renoueler. Hisp. renouar.] ἀνανεώω, Cicer. pro Deiot. Veteris hospitium renouare. Idem de Ora. Acerba recordatio ueterum animi curam renouauit.

RENUNCIATIO, [Relatione, che fanno gli ambasciatori. Gal. Denoncemēt, rapport, proces uerbal. Hisp. A quella obra de renunciar.] ἀπαγγελία, nuncii uel legati ratio. Cicer. 5. Ver. Cognoscit renunciationem ex litteris. Idem 2. Ver. Renunciationem eius tolli iusserat.

RENUNCIATIO, as, re, [rinouare, viportare, rifiutare. Gal. renoucer, redire, faire rapport. Hisp. renunciar lo mensaje.] ἀπαγγελλω, proprie nunciorum est, aut exploratorum, aut legatorum, cum reuersi, quid egerint, referunt. Cicer. 8. Phi. Cum legati renunciarint Antonium non esse in uestra potestate. Cæsa. in Com. 1. Qualis esset natura montis, & qualis esset in circuitu accessus, qui cognoscerent, misit: renunciatum est facilem esse. Aliquando est enunciar, significare, Terentius in Andr. Quasi tibi non renunciata sint hæc sicfore. Et iterum, id ego iam nunc tibi herè renuncio futurum. Donatus: Renunciare, est quasi secretum consilium, uel malum nunciare, Re enim syllaba, apud ueteres interdum abundat. Renunciate consules, prætorem, est declarare, Cicer. pro lege Man. Prætor primus cunctis centurijs renunciatus: Idem lib. 9. epist. Climathias sacerdos renunciatus est. Renunciare alicui hospitium est, significare se eius hospitium non usurum, Cicero 3. Ver. Hospitium ei renunciat, domo emigrat. Sic Renunciare conductionem, apud eundem episto. Attic. 1.

RENUNCIATIO, as, cij, qui aliquid iterum nunciat, Plaut. in Trin.

RENUNCIARE, [renouare. Gal. refuser, propement en faisant signe de la teste. Hisp. Negar con señas.] ἀνανεώω, est negare motu capitis aliove signo: accipitur tamen pro quouis modo reculare. Mar. lib. 2. Omnia cū fecit, sed renuente deo. Renutus, us, p. p. capitis signum, quo negationem significamus. Plin. epist. 7. Nutu ac renutu respondere.

REOR, reris, ratus, [Pensare, credere. Gal. Cuidar, penser, estimer. Hisp. Pensar, estimar, tener opinion.] νομιζω, existimo. Cic. 1. Off. Siqui simulatione, & inani ostentatione stabilem se gloriam consequi posse rentur, uehementer errant. Vir. 9. Rebarq; futurum.

REPAGVLVM, li, [Cadena ζω, ò stanghetta alla porta, schiaustello. Gal. Vne barre ou barriere, qu'on met au trauers de l'huis. Hisp. La tranca dela

puenta.] μολγός, obex, siue uestis, qui ostio aduersus uim opponatur: a Re, & Pango, quod non uno in loco pangatur, idest figuratur, sed ad utrumque postem. Repagula sunt (inquit Festus ex Verrij sententia) quæ patefaciendi gratia ita ununtur, ut ex contrario quoque oppangantur. Ouid. l. 5. Meta. Raptaq; de dextro ro-busta repagula posse Offibus illis. Cic. 1. de Diuina. Hercules ual-uæ clausæ repagulis subito se ipse aperuerunt. Plin. l. 16. c. 42. Abies ualuarum repagulis aptissima. Repagula item in ludis eque-stribus dicuntur, quæ equis obijciuntur ne ante tempus procurant. In stabulis quoque & pascuis obijces, quibus armenta cohercentur, repagula dicuntur. Ouid. 2. Metam. Pedibusque repagula pulsant. Translate pro quouis impedimento, unde perfringere repagula iuris pudoris, & officij ait Cicero 7. Verr. pro nullo neque iure, neque pudore, neque officio a reliquo pro-herberi.

REPANDVS, da, dum, κάκυρος, recuruus, reflexus; Plin. l. 14. c. 22. Volutatio in cornu, & pectorosa ceruicis repandæ ostentatio. Cic. 1. de Na. De. Cum hasta, tum scutula, cum calceolis repandis. Ouid. 3. Met. Truncoq; repandus in undas Corpore defluit.

REPANGO, gis, [Plantare, eurtaw, planto. Col. lib. de Arb. cap. 22.

REPARABILIS, le, [reparabile. Gal. reparable, qu'on peut reparer. Hisp. Lo que se puede reparar.] quod reparari potest. Ouid. epist. 5. Nulla reparabilis arte Lexa pudicitia est.

REPARIATIO, [Rinouatione,] instauratio, renouatio. Sal. in lug. Re-gni reparatio.

REPARATOR, tris, [rinouatore. Gal. reparateur, restaurateur. Hisp. reparador.] instaurator. Stat. 4. Sylua. immensū reparator maxi-mus xui.

REPARCO, is, [Perdonare,] ῥεῖδομαι, idem quod parco. Pla. Tru.

REPARO, ras, [Rifare, rinouare. Gal. reparer, restaurer, refaire. Hisp. reparar à tornar a aparejar.] ἀνακατασκευάζω, restauro & in pristinum sta-tum redigo. Curtius, Gratiam liberalitate, donisque reparare tentabat. Plin. epist. 29. 1. Verustate sublapsa, reparantur in melius. Hor. lib. 2. Ser. Sary. 5. Responde, quibus amissa reparare queam res Artibus. Ouid. epist. 4. Hæc reparat uires.

REPASTINATIO, [Il Zappare,] refossio. Cic. de Sen.

REPASTINOS, as, p. p. [Zappare. Gal. rehouer, rebiner. Hisp. Canar la si-na otravez.] ἀναβοσπορέω, refoddo, ex Re & Pastino, fodio. Co-lu. Pasticum uocant agricolæ ferramentum bifurcum quo semi-na panguntur: unde Repastinata dictæ uinæ.

REPECTO, is, [Ripettinare,] rursus pecto. unde Repexus. Ouidius 3. de Arte.

REPEDO, as, [Ritrarre il piede,] pedem retraho, redeo. Lucil. apud Nonium.

REPELLO, lis, puli, pulsum, [Scacciare. Gal. repousser. Hisp. recajar.] ἀποπέω, arceo, reicio. C. post. red. in sen. tu meum generum pro pinquum tuum, a genibus tuis repulisti. Ouid. l. 3. de Arte. Iudice me fraus est concessa repellere fraudè. Ouid. 1. Am. Ele. 9. Ne ue re lentescat sæpe repulsi Amor: Prima præteriti syllaba aliquan-do productur, p, littera carmine cogente duplicata. Luca. Repulsi a Lybicis immensum Syrtibus æquor. Aliquando corripitur. Ouid. in epist. Medææ ad Iasonè: Quæque feros repuli doctis medicatibus ignes. Repulsi, actus repellendi. Plin. lib. 11. cap. 37. Cic. 1. de Diu. Scopulorum repulsi. Repulso, as, frequentatiuum. Lucr. lib. 4. Verba repulantes.

REPENDO, dis, [Ricöpfere. Ga. Recöpfeser. Hisp. Recöpfeser.] ἀντεβάλλω, retribuo, recöpfensio. tractum ab ære graui, quod ante pecuniam si gnatâ appendi soleret, nõ numerari. Vir. l. 1. Aen. Fatis contraria fata rependens. Ouid. 2. epist. Ingenio formæ damna repedo meæ. Pli. 12. c. 25. Cū duplo rependebatur argento. Repensus, sã, sum, part. Cic. l. 2. de Or. Cui pro C. Gracchi capite erat repensum.

REPENSIS, tis, [Subito. Gal. soudain, subit. Hisp. Subita.] ἀποβίσιος, subitus, & repétinus. Cic. 2. Tus. Hostiū repes aduētus magis cõturbat, quam expectatus. Liu. 10. ab Urb. Si qd repens bellū oriat. Idè 1. 6. Fama repens belli Gallici allata. Idem 29. Ciuitatem repens religio in uaserat. Ouid. in Fast. Bina repens oenlis occultit ora meis.

REPENSO, as, [Riponderare, riuedere, giudicare, ricompensare. Gal. Re-compenser. Hisp. Repesar, recompensar.] ἀντεβάλλω, tribuo, compen-sio, freq. uerbi Rependo. Laet. Quæ legunt, & non intelligunt, re-pensant deo patientur. Col. lib. 3. c. 2. Incommodū repensant uua-rum multitudinem.

REPENTE, [Subitamente. Gal. soudainement, incontinent, qui uient subita-ment. Hisp. Subitamente, luego.] ἀποβίσιος, subito, statim. Cic. ep. lib. 4. ad Sul. Repente præter spem dixit, se senatui roganti, de Marcello, ne hominis quidem causa negaturum.

REPENTINO, [Subitamente,] repété. Cic. pro pro Quintio. Moritur Quintius repentino.

REPENTINVS, a, um, [Subito,] subitus: Cic. ad Dolab. l. 9. Oppressus bello repentino, & Repercussus, huius; flus, [Ripercossa. Cal. Re-

frappement, reuerberation, rebattement. Hi. Obrã de tornar à herir.] actus ipse re-

- ipse repercutiendi. Plin. libro 6. capit. 13. Solis repercussu talem reddi colorem existimantes. Plinius episto. 282. Repercussus maris teruabit.
- REPERCVTIO**, tis, p. c. [*Riperuotere, ribattere. Gal. Refrapper, releuer rebattere. Hisp. Tornar à berir, defenderse.*] ἀντικῶστος, percutientem uicissim ferio, & per translationem reflecto. Plin. epist. 95. Est aliquid, quod huius fontis excursum per momenta repercutiat. Repercussum lumen, quod reuerberatum uulgo uocant. Virg. 8. Aen. Sicut aquæ tremulum labris ubi lumen ahenis Sole repercussum. Ouid. 2. Met. Postæq. ex ordine gemmæ Clara repercussio reddebant lumina Phebo. Liu. 2. 1. Equi clamoribus diffonis, quos nemora, repercussæque ualles augebant, territi trepidabant.
- REPERIO**, ris, [*Trouare. Gal. Trouuer. Hisp. Hallar.*] εἰρηκός, reperi, uel repperi apud poetas per duplex pp, ex re, & pario. unde Reperitum, quasi repartum & denuo in lucem proditum. Et proprie Reperire, fortunæ est inuenire, consilij, Ouid lib. 1. Meta. Tu non inuenta, reperta es. Aufonius uno disticho primam huius præteriti & produxit, & corripuit. Aut qui considerat, postquam non reperit aurum, Aptauit collo quem reperit, laqueum. Aliquando tamen reperire consilij est, non fortunæ. Terent. in Phor. Vbi Antiphonem reperiam? Reperire item dicimus id, quod aperte deprehendimus, Plaut. in Per. Reperitus, es ingratus. Sic Cicer. in Catone, Reperio eum uenisse Tarentum, idest comperitum habeo: hinc repertorium, hoc est inuentarium, Vlpianus. Dicimus Latine, Reperire auxilium alicui rei, consilium, causam, occasionem, rationem, uiam, exitum, medicinam alicui rei, gloriam armis.
- REPERTORIUM**, rij, [*Inuentario. Gal. Inuentaire, table, repertoire. Hisp. Inuentario de los bienes, tabla del libro que muestra la materia.*] index, seu commentarius, particulatim rerum descriptionem continens. Vlp. lib. 6. ff. de admin. & peric. tuto. Repertorium, quod uulgo inuentarium appellatur.
- REPETITIO**, onis, ἀπαίτησις, reflagitatio. Aliquando, resumptio. Cic. 3. de Orat. eisdem uerbi crebra repetitio.
- REPETITOR**, Ouid. ep. 8. Nuptæ repetitor ademptæ.
- REPETO**, repetis, [*Ritornare, rimandare. Gal. Repeter, redemandar. Hisp. Tornar à pedir.*] ἀπαίτησις, peto ut quid mihi restituatur. 2. ad Her. Quod argentario obtulerit expensum, a socio eius recte repetere possis. Terentius in Eun. Hanc tibi dono do, neque repeto pro illa abste quicquam pretij. Interdum longe sumere, Cicer. 3. de Orat. Repetam ab incunabilis nostræ puerilis doctrinæ, quendam ordinem præceptorum. Repetere pœnas ab aliquo, est debitum supplicium ab eo sumere, Cicer. pro Sext. Roscio: Furæ parentum pœnas a consceleratis filijs repetant. Cæf. Com. lib. 2. Populus R. ab his pœnas repetisset. Interdum recordari, idque interdum ablatiuo Memoria, Cicer. in Orat. Cogitanti mihi, & memoria uetera repeteti. Nonnumquam & sine illo, saltem expresso. Liu. lib. 26. Quæ infeste in nos fecerint, & repetite. Interdum redire, Virg. Eclog. 7. Repetet præsepia tauri. Liu. lib. 1. Fuga opidum repetebat. Repetitus, ut, Repetita alte oratio, Cic. l. 3. de Orat. Ouid. epist. 15. Ecquæ est repetita per A. ma? Cic. ad Attic. lib. 13. Cum, somno repetito, simul cum sole experrectus essem.
- REPETUNDARVM**, lex primum a L. Pisone, cognouento, Frugi, lata deinde, cum temporis tractu prope exoleuisset, a D. Iulio relata. hac cauebatur, ne quis cum potestate in prouinciam missus pecuniam ulla a prouincialibus, alijsve acciperet, præterquam a personis sanguine sibi coniunctis. Item ut urbani magistratus ab omni sordese abstinerent, ne plus doni munerisve in anno acciperent, quam quod esset aureorum centum. Martian. l. j. ad Legem Iul. repetundar. Lex Iulia repetundarum pertinet ad eas pecunias, quas quis in magistratu, potestate, curatione, legatione, uel quo alio officio, munere, ministerio uel publico cepit. Hac item lege plecebantur, qui ob rem iudicandam aut non iudicandam, ob denunciandum, uel non denunciandum testimonium pecuniam accepissent. Præcipue tamen (ut docet Cic. in Verrem) tota lex repetundarum sociorum causa lata fuit. Vide librum Pauli Manutij de legibus. Huius autem nominis soli genitiuus & datiuus plurales sunt in usu. dicimus. n. Accusare quempiam repetundarum uel de pecunijs repetundis. Cic. pro Clu. Clames te lege pecuniarum repetundarum non teneri. Exercere iudicium de pecunijs repetundis. idem de Cla. Or.
- REPIGNERO**, ras, ἀνερχομαι, pignus recipio soluto pretio. Iureconsultus titulo, Commodati: Non repignerat, ut mihi reddas.
- REPLEO**, ples, [*Riemplire. Gal. Remplir. Hisp. Mucho hincbir.*] ἀναπληρωῶ, impleo. Virg. 2. Aen. Gemitu tectum omne replebat. Repletus, tum. Ouid. 9. Met. P. omis, & odorore flore repletum.
- REPLICATIO**, [*Rivoluzione,*] conuersio, Cic. 1. de Na. De. Eas partes ei tribuit, ut replicatione quadam mundi motum regat.
- REPLICO**, cas, [*Replicare. Gal. Desployer. Hisp. Desplegar.*] ἀναλύω, quod plicatum erat explico. Plaut. Replica plicam, & extendo.
- Interdum plico, Plin. lib. 17. cap. 14. Nec cortex replicetur in rugas. Interdum retrorsum plico, replico. Plin. lib. 34. cap. 8. Vitulus genu premitur, replicata ceruice. Sic etiam ferri aciem replicari dicimus, cum reflectitur. Sen. de benefi. lib. 1. cap. 4. Cuius acumen nimis tenuè retunditur, & in se replicatur. Interdum reuoluo. Cic. pro Sylla: Ne replices annalium memoriam. Nonnumquam eadem sæpius inculco. Plin. in epist. Quæ cum sæpius replicasset, tandem persuasit. Replicatus, pro Replicatus. Stat. 4. Sylu. Non replicatæ Bulborum tunicæ.
- REPLUMBO**, bas, [*Dispiombare. Gal. Desfouder. Hisp. Quitar el pimo de la soldadura.*] ἀναμολέσω, quod plumbo ferruminatum erat, dissoluo, uel a plumbo separo. Vlpian. l. cum aurum. ff. de auro & arg. leg. Si centum pondo argenti fuerint relicta, an replumbari debeant, ut sic appendantur? Proculus & Celsus adiunt exempto plumbo appendi debere. nam & emptoribus replumbatæ assignantur. Aliquando, generalius accipitur, pro quamuis ferruminationem dissolueret, etiam si plumbo glutinata non sit, sed aut chrysololla, aut alio quouis genere ferruminis. Paul. l. Pediculis. eod. tit.
- REPO**, tepis, repis, [*Rampare, rampegare. Gal. Ramper, grimper, gravir, se trainer. Hisp. Gatear por el suelo, andar gateando y no surtiendo.*] ἐπω, proprie dicitur de animalibus, quæ sine pedibus, uentre gradiuntur: quæ inde Repulia dicuntur. quamuis & ea, quæ paruos pedes habent, repere dicuntur, ut lacertæ, & similia. Plaut. Amph. Anguis repisse tellus Epirotica uidit. Lucanus lib. 3. Causa repere latenti. Transfertur ad radices: quæ repere dicuntur, cum sese propagant, & diffundunt, Colum. lib. 8. Spatium radicibus, qua repant, lapides præbent. Hinc Repens. Plinius lib. 16. c. 34. Repens humi. Est & Repens, idem significans, quod repentinus. uerum hoc priorem syllabam corripit, cum illud producat.
- REPOLIRO**, lis, lire, [*Ripolire. Gal. Repolir. Hisp. Tornar à polir y afeytar.*] ἀναζέω, rursus polio, repurgo. Col. lib. 2. cap. 21. Frumenta si protinus usui destinantur, nihil attinet repoliri: satis est in umbra refrigerari, & ita granario inferi.
- REPORNO**, nis, [*Riporre. Gal. Remettre, poser derechef, mettre pour garder. Hisp. Gardar en lugar.*] ἀνακοιζω, rursus pono. Cicer. pro Sext. Pompeius insigne regium, quod de capite suo abiecerat, reposuit. Virg. 3. Aeneid. Arisq. reponimus ignem: idest, instauramus ignem. Mart. lib. 2. Vllus si pudor est, reponet cœnam i. rursus appone. Vide Reponere fabulas, & scripta poetæ dicuntur, cum secundo ea in scena afferant. Horat. in Arte: Fabula, quæ post uult, & spectata reponi. i. semel, atq. iterum spectari. Quandoque est recondere, Columel. lib. 12. cap. 45. Vnumquodq. genus separatim proprijs arcibus reponatur. Cic. 2. de Nat. Deo. Scientia condendi ac reponendi fructus. Animo, uel mente reponere, est memoria imprimere, Virg. lib. 1. Aen. Manet alta mente repostum Iudicium Paridis. Quandoq. ponere, collocare, Cicer. pro Sextio. Quos in deum immortalium numero ac cœtu repono. Idem 1. de Na. Deo. Quid absurdus, quam, homines, iam morte defectos reponere in deos? Idem de Opt. gen. Or. Hunc in numero non repono. Idem fratri: Virtutes tuas in numero deorum repositas uides. Lucr. lib. 4. Sic animi sensum non certa parte reponunt. Quandoque reddo, restituo, Plaut. in Persa. Des mihi nummos sexcentos, quos tibi reponam in hoc triduo. Reponi (inquit Seneca ad Lucilium) dicitur illud quod creditori debemus. Virgil. 2. Geo. Et quantum longis carpent armenta diebus, Exigua tantum gelidus ros nocte reponet. i. restituet. Reponere gratiam, est, referre. Reponere poma in uetustatem, est ea ideo reponere, ut diu incorrupta seruentur. Colum. lib. 12. c. 44. Reponere in coronamenta, est in eum usum reponere, ut cum opus sit, coronamentis addatur. Pl. lib. 22. cap. 21. Reponere item aliquid dicuntur scriptores, cum argumentum ab alijs tractatum retractant. Horat. in Art. Scriptor honoratum si forte reponis Achillem. i. si de Achille aliquid scribendum susceperis post Homerum. Reponere aliquid alicui, est par pari referre, uicissim obijcere, Cicer. ad Lent. Omne tibi idem reponam, cum ueneris. Repositus. Quint. lib. 2. Repositi & frigidis cibi, idest rursus appositi mensæ. Legitur & repostus, per syncopen. Virg. 3. Georg. Non illis epulæ nocuere repostæ. Virg. 3. Aeneid. Terras tentare repostas. i. longe positas, inquit Seruius.
- REPORTAS**, [*Riportare, tornare una cosa in dietro. Gal. Raporter, ramer. Hisp. Traher ó llevar, coger lo derramado.*] ἀνακοιζω, refero, eueho. Virg. l. 1. Geo. Massam picis urbe reportat. Col. lib. 7. c. 1. Pleuraque utensilia reportare dorso uel collo potest commode. Reportare aliquid ad aures alicuius, Virg. 7. Aen. Regis ad aures Numtius, ingentes ignota in ueste, reportat, Aduenisse uiros. Reportare laudem ex hostibus. Cic. 3. de Leg.
- REPOSCO**, cis, ἀπαίτω, repeto, peto ab aliquo quod mihi debet. Plaut. Aul. Aulam auri, te reposco, quam tu confessus mihi te abstulisse. Vitg. 7. Ae. Parthosque reposcere signa. Ter. in Ad. Reposcere illum, est quem dedisti Reposcere ad supplicium, & ad pœ-

nas. Vir. lib. 8. Aen.
REPOSITORIVM, *ῥημινας*, in quo reliquæ ciborum, & mensæ instrumenta reconduntur. Plin. l. 3. c. 2. Bibente conuiuia, mensam uel repositorium tolli, inauspicatissimum habetur. Idem lib. 9. cap. 11.
REPOTIA, *ῥοτῖα*, quod quasi reficiatur potatio. Hor. 2. Ser. Sat. 2. Ille repotia, natales aliosve dierna factos albatu celebrat. Vbi Porphyrio, Repotia, inquit, dicebatur dies ille, qui nuptias statim sequitur. Acron contra, Repotia interpretatur septimum diem, quo noua nuptia redire solet ad parentes.
REPREHENDO, uel per synecopam *reprehendo* [*reprehendere*. Gal. *Reprehendre*. Hisp. *Reprehendre*.] *ἀναλαμβάνω*, retraho, quasi retro prehendo, arguo. Lilius: Adeo turbati erant, ut quosdam consul manu ipse reprehenderit, uerteritque in holtem. Prop. Quam possit nostros quisquam reprehedere cursus. Alias significat arguo, increpo. Cicer. 4. Acad. Licet hæc quiuis arbitrata suo reprehendar. Idem ad Brut. Nihil ut in Cæsare reprehenderes. Horat. 1. epist. 118. Nec tua laudabis studia, aut aliena reprehendes.
REPREENSIO, [*riprehensione*. Gal. *Reprehension*, *repinso*. Hisp. *Reprehension*, obra de reprehender.] Cic. 1. de Fin.
REPREENSO, as, frequ. Liu. 2. Reprehensans singulos.
REPREENSOR, [*riprehensore*. Gal. *repreneur*, *blasmeur*. Hisp. *Reprehendedor*, *corregidor*.] qui reprehendit. Cic. 2. de Na. De.
REPREENSATIO, [*Rappresentatione*.] Plin. l. 9. c. 6.
REPRESENTO, tas, [*Rappresentare*. Gal. *Representer*, *offris*. Hisp. *Representar* *contrahiendo*.] *παρῆμι*, præsentem sicut. Col. lib. 11. ca. 1. Si semper se representauerit. Aliquando retribuio, soluo, Sue. in Clau. Representaturus pro opera dignam cuique mercedem. Aliquando mature restituo, Cicer. 5. Phil. Ego corpus libenter obtulerim, si præsentari morte mea libertas ciuitatis posset. Nonnumquam refero. Cic. pro Sex. Concordiæ templum representatam memoriæ consulatus mei. Representare diè promissi, est ante diem promissum exoluere. Cic. Tironi.
REPRESSOR, qui reprimat. Cic. pro Sext. Repressorem cædis quotidianæ.
REPRIMO, mis, repressi, repressum, [*ritenere*. Gal. *Deprimer*, *retenir*. Hisp. *Tener* *apretado*.] *ἐπιπιμν*, contineo, cohibeo. Cic. 1. de Leg. Reprimam iâ me, nec insequar longius. Idem 1. de Fin. Temperantiam postulant in eo, quod semel iam uisum coerceri, reprimique non potest. Terent. in Ad. Reprime iracundiam. Vir. 12. Aen. Dextramque repressis. Repressus, a, um, Cic. pro lege Man. Impetus hostium repressus.
REPROBO, [*Riprobare*, *cosutare*. Gal. *Reprober*, *regetter*. Hisp. *No apronar*, *reprovar*.] improbo, reijcio. Cic. 4. Aca. qui cum Zenonis fuisset auditor, reprobatu ea. Quamquam legebdum uidetur, reprobatu, disunctum. Idem lib. 1. de Fin. Confirmat illud uel maxime, quod ipsa natura ascescat, & reprobat.
REPROMITTO, is, spondeo stipulanti. Plaut. in Añin. Argentum mihi si uis denumerare, Repromittam istoc nomine solutam rem futuram. Cic. post. red. ad Quir. In referenda gratia hoc uobis repromitto, semper q. præstabo. Repromitto, pro simplici, promitto. Sue. in Clau. Fucinum aggressus est cum quidam emissuros se repromitterent, si sibi siccati agri concederentur.
REPROMISSIO, repromittendi actus. Cicer. pro Rosc. Com. Sine cautione, & repromissione nihilominus id Fannius societati debebat.
REPTATVS, us, ui, ipse reptandi actus. Plin. l. 14. c. 1.
REPTILE, lis, *ῥεπτόν*, quod reptat, idest sine pedibus progreditur.
REPTICIVS, a, um, quod clanculum irrepit. Sal. in Cic. M. Tullius, quasi unus reliquis ex familia Scipionis Africani, ac non repticius, ac populo ante infusus huic urbi ciuis. Alijs tamen in libris Irrepticus legitur.
REPTO, as, frequ. a repo, *ῥεπύζω*, sepe repo. Claud. 2. in Eutro. Per uada reptabat cæno subnixâ tenaci. Lucr. lib. 2. Lanigeræ reptant pecudes. Reptare item dicimus eum, qui segniter, & quasi testudineo passu incedit, Hor. 1. epist. 4. Siluas inter reptare salubres, Pl. epist. ult. l. 1. Reptare per litem, uiticulas suas nosse, & numerare arbusculas. Reptatus, Stat. 5. Thebai. Et Nemees reptatus ager.
REPVESCO, scis, *ῥεπύζω*, rursum pubesco. Col. l. 2. c. 1.
REPUDIATIO, [*Ripudio*.] Cic. ad Att. lib. 12. Simulatio pro repudiatione fuerit.
REPUDIOSVS, Pla. in Pers. Ne hæc fama faciat repudiosas nuptias, idest ut hanc ob causam nuptiæ repudientur.
REPUDIŌ, [*Ripudiare*, *resutare*. Gal. *Repudier*, *refuser*, *regetter*. Hisp. *Desfchar* *por tachas la muger casada*.] *ῥεπύζω*, matrimonium dirimo, & quasi ob rem pudendam uxorem repello. Sue. in Cæs. Neque, ut repudiaret illam, compelli a Dictatore Sylla potuit. Dicitur etiam uxor repudiare maritum. Quintil. lib. 7. c. 9. Sæpe se cubanti amatorium dedit, repudiavit. Vlpia. de Diuortijs; Iulia-

nus. lib. 8. ff. querit an furiosa repudium mittere, uel repudiari possit: & scribit furiosum repudiare posse Interdum pro non accipio, recuso, respuo, Terent. in And. Repudium consilium, quod primum intenderam. Repudiare, & recipere sunt contraria. Varius Cic. lib. 5. Non repudiabis in honore, quem in periculo recepisti. Dicimus Latine, Repudiare beneficium, gratiam, conditionem & alia. Repudiatus, in comitis repulsus. Cicer. pro Planicio: Numquam nobilitas populo R. supplex, repudiata.
REPUDIŌ, *ῥεπύζω*, [*Ripudio*, *resutare*. Gal. *Diuorce*, *Separation de mariage*. Hisp. *El deshecho por cosa uergonçosa*.] *ῥεπύζω*, recusat, ea, qua uir uxorem a se reijcit. Plin. l. 7. c. 36. Lapidibus Apuleiæ uxoris charitate post repudium obiit. Caius. l. diuortium. ff. de diuor. In repudijs. i. renunciationibus. comprobata sunt hæc uerba, Res tuas tibi habeto. Item hæc, Tuas res tibi agito, & repudium renuncia, re. Pla. Aul. Is me nunc renunciare repudium iussit tibi. Terent. in Phor. Ihs repudium renuntiat. Repudium remittere. Ter. Phor. Repudium alteri remiserim, quæ tantundem dotis dabit.
REPVESCO, scis, [*Ripumar* *fauicillo*. Gal. *Remire en enfance*. Hisp. *Tornar mochacho, remocesar*.] *ῥεπύζω*, in puerilem ætatem reuertor. Cic. in Catone. Ex hac ætate repuerascam, & in cumis uagiam interdum ad puerilia redire. Idem lib. 2. de Or. Cum is dicitur, eos incredibiliter repuerascere esse solitos, cum rûs ex urbe, tamquam ex uinculis, euoluissent.
REPULSAS, *ῥεπύζω*, [*Ripulsa*. Gal. *Repoulement*, *refus*, *escondite*. Hisp. *Rechazar en la demanda*.] *ῥεπύζω*, reiectio ab honore. Accipere repulsam, & ferre repulsam. Cic. pro Plan. Marius duas ædificias accepit repulsas. Idem Att. lib. 5. Repulsam tulisse eum.
REPUGNO, ac, [*Resistere*, *contrastare*. Gal. *Repugner*, *contredire*, *resister* *peleando*.] *ῥεπύζω*, resisto, contradico, obisto. Cic. de Amic. Si mulatio amicitia repugnat. Repugnantia, æ. Cic. 2. Phil. Tantum rerum repugnantiam non uides. Repugnanter. Cic. in Catone: Patienter accipere, non repugnanter.
REPULLULIO, as, *ῥεπύζω*, iterum pullulo. Plin. lib. 16. c. 10. Larix non repullulat. Hinc Repullulascio, is, nouos pullos, idest noua germina emitto. Col. lib. 4. c. 22. Ut nouellis frondibus repullulascant.
REPUMICO, cas, rursum pumico. hinc repumicatio. Plin. l. 17. cap. 26.
REPUNGO, gis, *ῥεπύζω*, cum de ratione loquimur, facit præteritum repunxi: cum uero uicem redditam ostendimus, repupugi. Cicer. Lent. in quo possem illorum animos repungere.
REPURGO, as, [*Repurgare*, *recitare*. Gal. *repurger*. Hisp. *Mucho alimpiar*.] *ῥεπύζω*, purgo, uel diligenter emendo. Pl. lib. 19. cap. 10. Encecat cuminum, nisi repurgetur. Ouid. 5. Met. Fulca repurgato fugiebant nubila cælo.
REPUTATIO, [*Speculatione*. Gal. *Pensément & consideration*. Hisp. *Pensamiento y consideracion*.] actus reputandi, consideratio. Plin. lib. 10. cap. 37. Haram uolatus in reputationem ceterarum uolucrum non impellit. Gel. lib. 12. Utendi consilii reputatio, & honesti contemplatio.
REPUTO, tas, [*Considerare*. Gal. *Reputer*, *penfer* *& repenser*. Hisp. *Mucho pensar*.] mente reuoluo, animo expendo. Sal. in Cutil. Cum sententias quorundam mecum reputo. Cic. post. red. Multa ipse mecum reputaui. Nonnumquam refeco. Vlpia. de administr. & periculor. tutor. Sumptus litis tutor reputabit, si ex officio necessario habuerit aliquo proficisci.
REQUIES, quies, [*Riposo*. Gal. *Repos*, *recoy*. Hisp. *Holgança*.] *ῥεπύζω*, cessatio a labore. Ouid. ep. 4. Quod caret alterna requie, durabile non est. Vir. 4. Aen. Tempus mane peto, requiem spatiumque furori. Cic. 1. de Fin. Ad dolorem ita paratus, ut meminerit maximo morte finiri, paruus interuallo requietis. Idem in Catone, Senectutis requiem, oblectamentaque.
REQUIESCO, scis, [*Riposari*. Gal. *se reposer*, *estre recoy*. Hisp. *Descansar se*, *holgar se*.] *ῥεπύζω*, cessatio a labore, quietem ago, ut Requiescere a reipub. muneribus, apud Cic. 2. Off. Virg. 1. ec. Hac mecum poteris requiescere nocte. Cic. in Ver. Ut requiescerem, curamq. animi leuarem. Requiescere in spe cuiuspiam, est spem omnem in illo repositam habere. Cic. pro Cælio. In huius spe requiescit. Legitur & active. pro sistere. Virg. Pharmaceutria. Et mutata suos requierunt flumina cursus.
REQUIRITO, as, frequ. Pla. in Most. Res nouas requiritas.
REQUIRO, ris, [*Ricercare*. Cal. *Requerir*. Hisp. *Requerir*, *diligentemente buscar*.] *ῥεπύζω*, diligenter quaero. Ter. in Phor. Eum require, atque adduc. Pro interrogare, Plin. epist. 237. A quibus libenter requisierim cur concedat. Pro quippiam in homine desiderare, Cicer. in Parad. In quo maiorum nostrorum prudentiam requiro. Pro opus habere, Idem 1. de Fin. Virtutem nixam honesto, nullam requirere uoluptatem. Cicero pro Lege Man. In hoc bello uirtutes animi multæ, & magnæ requiruntur.
RES, rei, [*Così importanza*, *impaccio*, *trauaglio*. Gal. *Chose*, *negoce*. Hisp. *Cosa*, *la hazar de*.] *ῥεπύζω*, generalem habet significationem. nâ

(ut Paullus Iureconsultus inquit) tam corporalia, quam incorporea comprehendit. Aliquando ita accipitur, ut uerbo oppositum sit. Quidam rem illam uerbi est. Idem 4. Tul. Rem opinio. spectat oportere, non uerba. Hor. in Arte. Verbaque pro tam rem non uerba sequentur, Nonnumquam opponitur personis, unde loci argumentorum partim a rebus, partim a personis sumi dicuntur. Sumitur & pro contentione, lite, negotio, Cicer. pro Roscio. Tecum inuigiles est. Tere. Quid huius rei est? id est negotij. Cicer. pro Mur. Nondum potuisse natiuere Iureconsulto, utrum rem, an litem dici oportet. Item pro imperio. Virgil. 3. Aeneid. Postquam res Aeneas, Priamumque euertere gentem Immeritam, uisum superis. Item pro actu uenero, Idem in Eun. Ego cum illo, quo cum uno rem habebam. Donat. Rem habere, honeste res impura dicitur, De rebus huiusce postremis significationibus Aufonij uersus est in Monosyllabis, Impetrium, litem, uenerem cum una notet res? Item pro experientia, Terent. in Ad. Re ipsa reperi nihil esse melius clementia. Cic. in Catone: Utinam ad senectutem perueniatis, ut ea, quae ex me audistis, re experti, probare possitis. Idem pro periculo, Terent. in Phor. Non capitis eius res agit, sed pecuniae. Cogitare quod res est. Resitem pro bonis accipitur, Terent. Phor. Si talentum rem reliquisset decem, primus esses. Unde dicimus Rem habere, pro diuitem esse, Cicer. Off. Non esse duo hominum millia, qui rem habeant. Rem augere, locupletari, Idem pro Rab. Post. Rem bonis & honestis rationibus auxit. Rem facere. Hor. 1. epist. Is ne tibi melius suadet, qui ut rem facias, rem, Si possis, recte, si non, quocumque modo rem, Auidius ad rem id est auarus, Terent. Eun. Huius frater aliquentulum est ad rem audior. Interdum pro utilitate, Terent. in Hec. Si in rem est Bacchidis, Ex re ipsa natum dicitur, quod extemporale est. Et re nata id est ex occasione, Pro re nata id est pro euentu rei, & occasione. Ab re, pro, ab eum. Ad rem uerba contere is dicitur, qui aggreditur agere, quod dixit. Terent. An. res Romana, a Lioio saepe ponitur pro aetate Romana: Sed Res Romana, inquit, erat superior. Aliquando pro modo, seu ratione, Plaut. in Andr. Iam reperi rem, quo pacto nec fur, nec socius fies. Re uera, duae dictiones sunt, pro re ipsa, ueluti ueritas se habet. Cicer. pro Clu. Verbo ille reus erat, re quidem uera, & periculo & tota accusatione Oppianicus. Hor. lib. 2. Ser. Sat. 7. Vult si Re uera pugnent, feriant. Alias res agere dicitur, qui non attendit quod ait dicit, aut facit. Cic. ad Cassium lib. 1. 5. Facio me alias agere.

RES COMPREDINATA, cum iudicium in diem tertium dilatum est.

RES FORENSIS, ἀγοράσιον, ἡγοράσιον, causa quae agit in foro.

RESALVTO, as, salutantem saluto. Mart. lib. 4. Securus nullum resalutas. Cicer. 2. Phil. Inter omnes conitabat neminem esse resalutatum.

RESARCITO, cis, si, tum, [Risarcire di nouo. Gal. Rabiller, racontrer. Hisp. Rebazer remendar.] ἀποκαταστήσειν, quod dilutum, aut scissum erat de nouo sarcio. Ter. Ad. Discidit uellem? resarcietur.

RESARRO, ris, ἀποκαταστήσειν, uisus sarcio, Plin. lib. 18. cap. 12.

RESCINDO, [Fendere, tagliare, distruggere. Gal. Couper, rogner, abolir. Hisp. Cortar, destruir.] ἀποκαταστήσειν, cado, tollo, aufero, Cael. 1. Bel. Gal. Pontem, qui erat ad Geneuam, iubet rescindi. Proprie tanen ad ea pertinet, quae sciuntur, rescantur uero ferro, aut alio quouis instrumento. Col. lib. 2. Quae fax reliquerit, uomis rescindat. Vir. lib. 3. Ge. Si quis ferro potuit rescindere summum Vleceis os, id est aperire. Idem lib. 1. Geo. Caelum rescindere fratres Terent. conati. id est oppugnare. Aliquando irritum facere, abolere, Sal. in Jug. Iugurtha ait, oportere quinquennij decreta rescindi, Terent. in Phor. Mihi non uidetur, quod sit factum legibus, Rescindi posse. Rescissus, part. Lucan. lib. 4. Rescissioque nocent suspiria dura parato.

RESCISCO, scis, siue Rescio, rescis, [Risapere. Gal. apres fait, sauoir puis apres. Hisp. Saber lo que se hizo.] ἀποκαταστήσειν, factum aliquod occultius cognosco. Terent. in Ad. Rescivit omnem rem. Aliquando rem, postquam gesta est, scio, quam nesciebam, cum gereretur. Terent. Hec. Omnia omnes ubi resciscunt, ij, quos par fiterat resciscere, Sciunt.

RESCRIBO, bis, [Riscribere. Gal. Rescrire. Hisp. Responder à lo que otro escriuio.] ἀποκαταστήσειν, scripto respondeo. Ouid. 2. epist. Nil mihi rescribas, arantem ipse ueni. Rescribere argentum, est renumerare, siue per mensae scripturam reddere. Ter. in Phor. Mihi argentum rursum iube rescribi, Vbi Donatus, Rescribi (inquit) id est, reddi, seu per mensae scripturam dari, quoniam enim ad pecuniae renumerationem antecedit scriptura, ideo rescribere dicebant pro renumerare. Sernius. Scribi est dari. Hor. lib. 2. Ser. Sa. 3. Scribe decem Nerio. Rescribi uero reddi. Idem paullo post. Dictantis quod nunquam rescribere possis. Aliquando pro scribere contra quae alij scripserunt. Quint. 1. 10. c. 5. Melius hoc, quam rescribere ueteribus oratoribus.

RESCRIPTVM, uidetur esse id genus epistolae, quo imperatores, aut summi pontifices consulentibus sese respondent: cuiusmodi Decretales uocant. Vip. in l. j. Digest. de Appella. Quae scriptum est, an aduersus rescriptum principis prouocari possit.

RESECO, cas, p. c. cui, cum, [Tagliare uia, tagliare. Gal. Rogner, couper, ressequer. Hisp. Cortar à tornar à cortar.] ἀποκαταστήσειν, amputo, abicundo. Qui. 11. Met. Sed solitus longos ferro resecare, capillos Videt hoc fatalis. Cic. 2. de Diu. Quorum lingua sic inhaereat, ut loqui non possent hae scalpello resectae liberarentur. Idem in Ruf. Quem Carthaginienses resectis palpebris illigatum in machina uigilando necauerunt. Resecare ad unum, est aliquid nimium stricte agere. ductum ab ijs, qui ungues usque ad unum resecant. Cicer. de Am. Nec id ad unum reseco. Resecare libidinem, Cicer. Atti. lib. 1. Nactus locum resecandae libidinis, & spercandae iuuentutis, uehemens fui. Resecare audaciam & libidines. Idem 5. Ver. Resectus, et, stum, part. Quid. 4. Trit. ele. 10. Barba resecta mihi bisve, semel uero fuit. Resectio, actus ressecandi. Colum. de Arbor. Quae ex resectione enata fuerit, uim inuilem habebit.

RESECO, as, [Progar pui uolte. Gal. Reprir. Hisp. Rogar muchas uozes.] ἀποκαταστήσειν, iterum obsecro: Plaut. in Aul. Resecro mater, quod quidum obsecraueram. Item religione soluo. Hisp. Feitus.

RESEDA, de, herba, sedandis collectionibus, inflammationibusque utilis. Plin. lib. 27. cap. 12.

RESEGMEN, minis, [Tagliatura. Gal. Copure, rogner. Hisp. Cortadura, mondadura.] quod resecat, ut Resegmen unguum, quod ex unguibus amputatur. Plin. lib. 28. cap. 5.

RESERO, as, p. c. [Aprire. Gal. Ouvrir. Hisp. Abrir.] ἀνοίγειν, aperio, a terra deductum. Cic. 2. Off. Nec ita claudenda est res familiaris, ut eam benignitas aperire non possit; nec ita referenda, ut pateat omnibus. Virg. lib. 12. Ae. Urbem alij referere iubent. Referatus. Ouid. 2. Fast. Et sex referata diebus Carceris Aeolij ianua lata patet.

RESERO, feris, p. c. reseui, refatum, [Ripiantare, seminare.] ἀναφυτεύω, rursum semino, seu rursum planto. Plin. lib. 18. cap. 20.

RESERVO, as, [Risernare. Gal. Reseruer. Hisp. Reseruar à guardar.] in aliud tempus seruo. Cic. ad. Q. Fr. lib. 2. Praesenti sermone referentur cetera. Idem in Or. Vsum loquendi populo concessi: scientiam mihi reseruauit. Virg. 4. Aeneid. Quae me ad maiora reseruo.

RESSES, residis, [Tardo, ocioso. Gal. Assis, de laschetè, demourè, laschè, paresseux. Hisp. Floxo à perezo.] ἀργός, segnis, ociosus, & a solito opere deficiens. Liui. lib. 2. Timuere patres residem in urbe plebem. Virg. lib. 6. Aeneid. Residescque mouebit Tullus in arma uiros. Idem 1. Aen. pridem resides animo, defuetaque corda. id est pigros. Reses aqua a Var. 3. de re rust. cap. 17. dicitur, quae non fluit.

RESEX, secis, p. c. [Raxolo.] sarmentum annotinum, quod putatur, ut fructum ferat. Col. lib. 3. cap. 10.

RESIDEO, es, p. c. [Resedere, sedere. Gal. Se rasseoir, estre assis. Hisp. Tornar otra vez à se assentar. estar mucho assentado.] καθίσταμαι, quiesco, sedeo, armittere. Virg. 7. Aen. Omnibus repente resedit Flatus. Residere esuriales ferias, est ociari, agereque ferias esuritione plenas. Plaut. in Capt. Cicer. de Finib. Resideamus, inquit, si placet.

RESIDO, [Sedere. Gal. Se rasseoir. Hisp. Hazerse asiento enel hondon.] p. p. ἀναβίβω, idem quod resideo: nisi quod motum quandam importat: quasi ad residendum descendo. Plin. Iunior. lib. 9. epist. Resido: aguntur alia interea. Vir. 6. Aeneid. Tumida ex ira tum corda residunt.

RESIDVVS, a, um, [Rimante, altro. Gal. Le reste, residu, demourè de reste. Hisp. Cosa que queda, à restante.] ὑπολοιπός, reliquus. Plancus 1. 10. epist. Cupio nullam residuam sollicitudinem esse. Sue. in Aug. Residuis lectis.

RESIGNO, gnas, [Sbollare, aprire, elegare, come son lettere. Gal. Desseller, crocheter, abolir. Hisp. Abrir lo sellado.] παραλύω, quod signatum erat, aperio, patefacio: ut Resignare testamentum. Hor. 1. epist. 7. Est enim contrarium suo simplici Signo, quod est anulo signum imprimo. Plaut. in Trin. Si obsignatas non feret, dici hoc potest, apud portionem eas res resignatas tibi, inspectaque esse. Cicer. Att. lib. 11. Quod resignatae sunt habet eius signum Pomponia. Item perfecte signare. Col. lib. 3. Rubrica resignato, ut idem, qui bus ante steterunt, constituas eas. Item claudere. Vir. lib. 4. Et lumina morte resignat. Antiqui etiam resignare, pro rescribere, dicebant. Resignatum es militi, cum, ob delictum, iussu tribuni militum, ne stipendium ei daretur, in tabulas referrebat. Festus. Item reddere. Hor. lib. 3. Carm. de Fortuna: Si celus quaerit Pennas, resigno quae dedit. Item 1. epistol. 7. Hac ego sic compellar imagine, cuncta resigno. Aliquando pro tollo, comminuo, Cicer. pro Arch. Cum Gabini, post damnationem calamitas omnem tabularum fidem resignasset.

RESILIO, lis, fēc. syllabas. [*salta in dietro. Gal. Resaillir, rejaillir, reboundir. Hisp. Saltar atras.*] ῥεσιλιοσ, saltu retrocedo, subito refero. Quadrigarius lib. 6. Sertorius dextrum humerum faciunt, atque resilit. Resilire item dicitur mamma, cum steriles sit, lacis materia deorsum reuocata. Plin. l. 11. c. 40. Detrahto mamma alumnio suo, steriles sit illico, ac resilit. Resilire item dicitur, quod corpori duro illisum repellitur atque repercutitur, unde per translationem crimen ab aliquo resilire dicimus pro, non hærere, aut non quadrare in illum, cui obijcitur, Cic. pro Rosc. Am. non modo ab hoc crimine resilire uides, uerum omnem suspitionem in uosmetipsos incidere intelligas.

RESIMVS, ma, num, p. p. [*Elenato. Gal. Qui a le nez camus & retroché. Hisp. Cosa muy roma de nariz.*] ἀνάσιμος, ex Re, & Simus, idem est, quod simus. hoc est qui nares habet depressas extremitate sursum reflexa. Vnde a Virgilio capellæ dicitur simæ, decima ecl. Dum tenera attendent simæ uirgulta capellæ. Seruius: Simæ Græcum est nomen, id est, pressis naribus. unde & Simias dicimus. Resimus, utitur Colum. lib. 6. cap. 1. loquens de boum indole: Parrandi (inquit) sunt boues naribus resimis, patulis, Varro. 2. de re rust. cap. 9.

RESINA, næ, p. p. [*Ragia, gomma. Gal. Resine. Hisp. La resina del pino, trementina.*] ῥητινῆ, humor tenax ex arboribus defluens, in ipsodemque residens. Stomacho conducit, & sanguinis reiectioni. in primis probatur, quæ a terebintho arbore Terebinthina est appellata. nascitur in Arabia, Iudæa, Syria, in Cypro, Lycia, Cycladibus.

RESINATA, ys, ta, tum, [*Cosa imbrattata da ragia, da gomma. Gal. Frotte, de resine. Hisp. Cosa untada con resina.*] ῥητινωτος, resina illitum. Iuu. Sat. 8. Resinata iuuentus, Resinatium uinum resina conditum. Mart. 3. Plin. lib. 2. cap. 1.

RESINOSVS, a, um, ῥητινώδης, quod resina abundat. Plin. lib. 15. capit. 7.

RESIPIO, is, ui, & iui, respere, [*Hauer sapore. Gal. Sentir, auoir saueur. Hisp. Tener sabor.*] ex Re, & Sappio, idem significat, quod saporem rei aliquid refero: ut cum dicimus Vinum respit, picem. Plin. lib. 14. cap. 1. Iam inuenta uitis per se uino picem respiciens Resipere item dicitur is, qui ad mentis sanitatē redijt, Teren. in Hea. Nunc me fortunatissimum Factum puto esse gnate, cum te intelligo respisisse. Cic. Att. lib. 4. Vix aliquando te auctore, respitui.

RESIPISCO, cis, [*Ritornar sauiu. Gal. Retormer à so bon sens, refage astrer. Hisp. Tornar en si fejo.*] ῥεσπισκος, ad mentis sanitatem redeo. Linn. lib. 36. Regiam uanitatem experti, respiscent.

RESISTO, is, [*Feruari. Gal. Resister. Hisp. Resistir.*] ἐπιστασ, gradum sisto, resisto. Linn. l. 1. Reltitire Romani, tamquam caelesti uoce iussi. Virg. 4. Aen. Incipit effari, mediaque in uoce resistit. Aliquando pro aduersari, seu repugnare, Cic. Attic. Sero resistimus ei, quem aluimus contra nos. Idem de Leg. ag. Vis tribuicia nonnumquam libidini resistit consulari.

RESOLVO, is, [*Sciogliere, slegare. Gal. Dissoudre. Hisp. Desatar.*] ἀναλυω, dissoluo, quod legatum erat. Ouid. 2. Metam. Et uelare caput, cinctaq. resoluite uestes. Ponitur & pro mollire, Colum. lib. 2. cap. 2. Melius resoluta humo, quam densa, prouenit. Pro amouere. Virg. lib. 1. Georg. Inuitat genialis hyems, curasque resoluit. Pro numerate pecunias. Plaut. in Epi. Leno argentum abstulit, ego resoluui. Pro refellere, Quint. lib. 5. Resoluere ex parte diuersa dicta. Resolutus, a, um, Tibul. lib. 1. el. 3. Comas resoluta puella. Ouid. 15. Metamorph. Resolutaque tellus in liquidas rarefcit aquas.

RESONO, as, [*Risonare. Gal. Resonner, retentir. Hisp. Sonar otra vez, resonar.*] ἀναβήνω, sonum refero. Ver. 1. Ecl. Formosani resonare doctes Amaryllida filuas. Idem l. 5. Aen. Resonat clamoribus æther. Cic. 1. Tusc. Qui cum uenenum obbibisset, reliquum sic poculo eiecit, ut id resonaret. Resonans, tis. Virg. 1. Geo. Resonantia longe Lytorea misceri. Resonus, a, um, Ouid. 3. Metam. Resonis iterabat uocibus eheu.

RESORBEO, es, hui, & psi, ptum, ἀναρροζω, iterum sorbeo. Ouid. 12. Epist. Quæque uomit totidem fluxus, totidemque relorbet. Plin. lib. 9. 4. Interane e uomit, donec hamum egerant: deinde resorbent. Virg. 11. Aen. Aestu reuoluta resorbens Saxa fugit.

RESPECTO, ctas, [*Guardar a dietro. Gal. Regarder souent. Hisp. Mirar atras, à mirar boluendo los ojos hacia la tierra.*] ἀποσπεω, freq. a Respicio, oculos reflecto. Virg. 1. Aen. Respectant terga tegentes. Cic. pro Sex. Hæc ita prætereamus, ut tamen respectantes intueamur. Translate pro misereri seu propitium esse Virg. 1. Aen. Si qua pios respectant numina.

RESPECTVS, ctus, [*Sguardo. Gal. Regard. Hisp. Mirada.*] ἀποσπεω, modo ipsa respectio. Plaut. Et me respectu terruit. Modo ratio, qua ad aliquid agendum mouemur. Plin. Eo respectu commotus abcesserat. Item, quod respicitur. Cic. de Diui. Fugientibus miserabilem respectum incendiorum fore; id est horrendum spectaculum.

RESPERGO, gis, si, sum, [*Rispargere. Gal. Espandre, & là, arrouser. Hisp. Derramar rociando.*] ῥεσπειρω, est re aliqua liquida perfundo, irroro. Liu. 1. Orantes, ne se sanguine nefando soceri, generique respergerent. Cice. 7. Ver. Cum prætoris oculos prædonum remi respergerent. Resperfus, a, um, Liu. 24. Resperix matris cruore uirgines. Manus resperix sanguine, Cic. pro Rosc. Am. Resperlus, us, ut ipse respergendi actus. Plin. lib. 10. c. 3. Resperfu pennarum hostem obcæcantes. Resperfo. Cic. 2. de Diui. Habes resperfo-nem pigmentorum.

RESPICIO, [*Riguardare, guardare indietro, hauer rispetto. Gal. Regarder. Hisp. Mirar atras à otra vez.*] ἀποσπεω, retro aspicio, oculos reflecto. Plaut. in Aul. Tu si resperxeris, donec ego te inuero. Interdum refertur ad animum, pro, præterita mente reuoluo, Cic. pro Archia. Quo ad longissime potest mens mea respicere spatium præteriti temporis. Respicere se, est habere rationem sui, Plautus Cic. Si aut Cæsar respexerit se. Teren. in Phorm. Respice ætatem tuam; id est prospice ætati tuæ. Idem Heaut. Nullum remittis tempus, neque te respicis: non parcis ætati tuæ, neque ullam salutis tuæ rationem habes. Nonnumquam adiuuo, opem ferō. Item in An. Me & te imprudens, nisi quid dii respiciunt, perdidit. Et in Phor. Dij nos respiciunt.

RESPIRO, [*Respirare. Gal. Respirer, reprendre son haleine. Hisp. Espirar otra vez, respirar.*] ἀναπνεω, anhelitum recipio, spiritum duco, animum attraho & emitto, Cice. pro Rosc. Am. Cum tot, tantisque negocijs ditentus sit, ut respirare libere non possit. Interdum effluo, exhalo, Stat. 2. Syl. Inde malignum Aëra respirat pelago circumflua Nessis. Translate pro recreari, refici, Cic. Terent. lib. 6. epist. Si ciuitas respirauerit. Respiratio, attractio & emissio anhelitus, a pulmone per asperam arteriam. Plin. lib. 9. cap. 7. Quis sine respiratione fomno locus? Nonnumquam euaporatio, Cicer. 2. de Natur. Deor. Oritur ex respiratione aquarum. Respiratus, us, ui, Respiratio. Cicer. 3. de Nat. Deo. Pulmones tum se contrahunt adspirantes, tum in respiratu dilatant. Respiramus, inis, pro meatu spiritus. Ouid. 2. Meta. Vitalesque uias, & respiramina clausit. Ibidem: Elidunt fauces, & respiramen, iterque Eripiunt animæ.

RESPLENDEO, [*Risplendere. Gal. Resplandir, reluire. Hisp. Resplandescer.*] ἀπρεσβω, splendeo. Cic. 2. de Fin. Resplendeat ijs uestis.

RESPONDEO, es, di, sum, [*Rispondere. Gal. Respondre. Hisp. Responder a la pregunta.*] ἀποκρίνομαι, Plaut. in Pseu. Responde, quod rogo. Dicimus autem, Respondeo tibi, & ad te. Plin. cum ad eos breuissimè respondissem. Martius ad Cic. lib. 11. ep. Respondebo crimini bus. Aliquando euentu, & exitu conuenire, consentire, congruere, Virg. lib. 1. Aen. Dicitis respondent cætera matris. Cic. 1. Tusc. non satis Græcorum gloria responderunt, id est pares tulerunt. Idem Treb. Cui amori, utinam cæteris rebus possem, amore certe respondebo. Virg. 1. Georg. Illa seges demum notis respondet auri Agricola. Aliquando contra positum esse. Idem l. 6. Contra elata mari respondet Gnosia tellus. Responso, Cic. 3. de Ora. Sibi ipsi responso, & immutato, & disunctio. Idem pro Balbo: Acculatoris interpretatio indigna responso. Responsor, qui pro aliquo spondet. Horat. 1. epist. 17. Quo responso, & quo causæ teste tenetur.

RESPONDITO, as, de re dubia consultus responsum edo, proprieque ad iuris prudentes pertinet, ut Romæ olim ad Pontifices. Cic. 1. de Leg. Summos uiros, qui id interpretari populo, & responditare soliti sint.

RESPONSO, as, [*Rispondere spesso volte.*] ἀποκρίνωμαι, fre. a Respondeo. Plaut. Men. Responso, aut alloquere. Responfare palato cibus dicitur, qui duritia sua palato resistit. Hora. in præceptis Catianis. Ne gallina malum responset dura palato.

RESPONSVM, si, [*Risposta. Gal. Response. Hisp. La respuesta.*] ἀποκρίσις, Ter. in prol. Phorm. Is sibi responsum hoc habeat. Dare responsum, Reddere responsum, pro respondere, Cicer. 6. Ver. Senatus Sopatro responsum nullum dat. Responsum pro oraculo, Plin. l. 15. c. 30. Tellurem osculatus ex responso. Cic. 2. de Natur. Deor. Multa ex aruspicum responso commemorare possum. Virgil. 9. Aen. Iactant responsa deorum.

RESPONSVS, sius, [*Correspondencia. Gal. Correspondance, proporcion. Hisp. Consentimiento.*] ἐκασπιωσις, conuentionia, consensus. Vitruu. Symmetria est, ad uniuersæ figuræ speciem raræ partis responsum. Idem lib. 3. cap. 1. Cic. pro Clu. Videtis hæc quam sint breuia responsum.

RESPUBLICA, [*Republica, città libera. Gal. Republique, un communauté de bourgeois. Hisp. Republica, ciudad franca que bine de su ley.*] πολιτεία, status liberæ ciuitatis, Cic. 1. Offic. Si mihi obtemperatum esset, si non optimam at aliquam remp. haberemus. Idem Attic. Videtores quam remp. simus habituri nescio: uictis certe nulla umquam erit.

RESPVO, is, sui, tum, [*Risfutar, far poco conto, sprezzare.*] Gal. Regetter, mespriser. Hisp. Menospreciar.] ἀπρεω, est repudiare, & contemp-

ptina

- prim ueluti cum sputo reijcio. Cæsar. 1. Bel. Gal. non respuit conditionem Cæsar. Liu. 2. Munera eius in ammis hominum respuebantur. Cic. 3. de Orat. Gustatus quam cito id, quod ualde dulce est, aspernatur, ac Respuat? Respuere auribus, per translationem, pro, loquentem nolle audire. Cic. in Pis. Quis nos non oculis fugiat, auribus respuat, animo aspernetur? Respuere item aures dicuntur, quod earum iudicio non recte sonat. Idem de Part. Quod aures respuunt, immutandum est. Respuere ictus, est duritia tua ictum quodammodo repellere, Plin. lib. 7. cap. 15. Caro Informis, inanima, ferri ictum respuens. Luc. lib. 3. Quæcunque manent æterna: necesse est, Aut, quia sunt solido cum corpore respuere ictus, respuere secures dicitur lignum, quod securibus non potest findi. Plin. lib. 16. cap. 1. His principijs respuentem secures materiem nasci. Imperium respuere. Colum. lib. 9. cap. 8. Vbi iuencus medius inter duos ueteranos iungitur, nulla est imperij respuendi facultas. Respuor, passiuum. Lucret. libr. 2. Respuens, Gell. libro nono cap. 15.
- RESTAGNATIO**, [Inondatione. Gal. Desbordement d'eau. Hisp. Rebossadura de agua.] inundatio. Plin. lib. 4. r. cap. 37 Restagnatio alui. Idem lib. 6. cap. 28. restagnatio Euphratis.
- RESTAGNO**, gnas, [Inondare. Gal. Se desborder. Hisp. Rebozar el agua.] extra redundare, seu aquam non continere. Cæsar. 2. Bel. Ciu. Late restagnata. Ouid. 11. Met. Quam restagnantis fecit maris unda paludem.
- RESTAURO**, ras, [Restorare, rinouare. Gal. Restaurer, refaire, renoueler. Hisp. Restaurar, renouer. ανακατασκευαζω, instauro, restituo, renouo. Iustin. lib. 2. Cum bello restauraret in ipso apparatu decidit. Tacit. libr. 3. Theatro Pompeij restaurando.
- RESTIBILIS**, bile, [Cosa, che ogni anno si torna a fare. Gal. Qui rapporte tout les ans. Hisp. Cosa que cada año se rebaza, como la sembrada del arroz.] περιμειλαστος, quod quotannis restituitur, & quodammodo renouatur: ut Ager restibilis, qui quotannis feritur. Col. 1. 2. cap. 10. Phaeolus terræ mandabitur, uel inueterato, uel melius pingui, & restibili agro. Festus. Restibilis ager fit, qui continuo biennio feritur farreo spico, i. arifitato. Restibilis seges est, quæ regenerminat, quasi cuius fecunditas in sequentem quoque annum reitet. Plin. lib. 18. cap. 17. Vbertates tantæ sunt, ut sequente anno sponte restibilis fiat seges. Restibile uinetum, dixit Col. lib. 3. cap. 18. pro eo, quod singulis annis repastinatur. Restibilis, foecunditas, est continua, & non intermissa foecunditas, Plin. libr. 28. cap. 19.
- RESTICULA**, æ, demin. Var. lib. 1. de re rust. cap. 4. r. Resticulas per ficus, quas edimus, maturas perferunt.
- RESTINCTIO**, [Extinctione.] Cic. lib. 2. de Fin.
- RESTINGVO**, guis, xi, ctum, [Exstinguere. Gal. Estreindre. Hisp. Apegar.] σποβέννυμι, a stinguo compositum, unde & Distinguo, & Extinguo. Stinguo uero (ut opinor) significat obscuro: quod quamuis raro in usu sit, legitur tamen apud Cic. ut in Arat. Phænomenis. Stinguens præclara insignia cæli. Item in Progn. Stinguuntur radij cæca caliginæ tecti. Restinguere autem, idem est, quod extinguere. Plaut. in Cal. Ignem restinguunt aqua. Virg. ecl. 3. Dulcis aquæ saliente sitim restinguere riuo. Per translationem pro sedare, Ter. in Eunuc. Hæc uerba una mehercule falsa lacrymula, Restinguet. Restinctus, a, um, Cic. ad Brntum. lib. 11. Ex tuis litteris, non modo non restinctum bellum, sed etiam inflammatum uidetur.
- RESTIO**, restionis, [Colui che fa le funi, cordaro. Gal. Cordier. Hisp. El que haze cuerdos.] χοινοσφορος, qui restes, id est funes torquet. Accipitur apud Plautum, pro eo, qui se resti strangulauit. ait. n. Illi erunt buccedæ potius, quam ego sim restio: id est illi potius cædentur bubulis loris, quam ego me suspendam.
- RESTIPVLATIO**, Cic. pro Ros. Com.
- RESTIPVLATOR**, ris, ri, ut Lact. inquit, est contra sponsonem factam, pecuniam obligare. Val. lib. 2. Nec dubitauit restipulari. Restipulari dicitur is, qui cum eo certat, a quo sponsonem est prouocatus.
- RESTIS**, huius stis, [Fune, corda. Gal. Vne corde. Hisp. Cuerda.] χοινης, funis, a Resto, ut quidam aiunt, quod quæcunque ligata sunt, stare faciunt. Appu. Restim qua grabatulus erat intextus, aggredior expedire. Ad restim res redijt, dixit Tere. in Phorm. pro, Res in eum statum adducta est, ut de suspensio sit cogitandum. Restim ducere, dicuntur in saltatione chori puerorum, puellarumque manu confertis. Tere. in Adelp. Tu inter eas restim ducitans saltabis, Liu. lib. 27. Per manus reste data, uirgines sono uocis pulsus pedum modulantes inceserunt. A qua similitudine aliorum connexa capita Restes dicuntur. Plin. lib. 20. cap. 6. Allium ad serpentium ictus potum cum restibus suis.
- RESTITO**, as, identidem subsistit. Teren. in Eun. Ac etiam restitas.
- RESTITVO**, [Restituere, rendre. Gal. Restituer. Hisp. Restituir.] αποδιδωμι, modo significat reddo. Ter. in Eun. Ut suis restitutam, ac reddam. Modo in statum pristinum reduco. Iustinus: Hunc regno a
- patre priuatum filius restituerat. Et proprie restituantur uolentes: ut ciuis patriæ, & filius patri. Ter. in Heaut. Somnum hæc nocte oculis non uidi meis Dum id quæro, tibi qui filium restituerem. Restituere aliquem natalibus, est Nobilitare, & restitutum natalium, quam uocamus Nobilitationem. Aliquando significat instaurare, rescicere. Cicer. in Top. Ei, cui domus uisus fructus legatus sit, non restitutum hæredem, si corruerit. Cæsar. 2. Bel. Gal. Ipsos opida, uicosque, quos incenderent, restituere iussit. In integrum restituere est, instaurare. Cæsar. 3. Bel. Ciu. Quæ iudicia, singulis diebus erant perfecta; in integrum restituit. Liu. 3. r. Cum præcipitata raptum consilia neque reuocari, neque in integrum restitui possent. Restitui sibi dicuntur uina, quæ mutata fuerunt. Plin. lib. 14. cap. 17. Uua in apothecis, Canis ortu mutantur, postea restituantur sibi.
- RESTITVTIO**, αποκαταστασις, repositio. Gaius. l. Plus est. Digest. de uerb. sign. Plus est, inquit, in restitutione quam in exhibitione, nam exhibere est præsentiam corporis præbere: Restituere uero est etiam possessorem facere, fructusque reddere. Cic. in Philip. Nemini est triumphus honorificentius, quam mihi salus restitutio præscripta.
- RESTITVTOR**, [Che rende. Gal. Restablisseur, qui remet en son premier estat. Hisp. Restituidor.] qui restituit. Cicer. pro Mil. Restitutor salutis mex.
- RESTO**, [Restare. Gal. Restar. Hisp. Restar.] περιειπεσαι, superesse, reliquum esse. Cic. in Catone. Nec cum æqualibus solum, qui pauca admodum restant. Idem. 3. Offi. Qui e diuisione tripartita duas partes absoluerit, huic necesse est restare tertiam. Ouid. lib. 2. Fa. iamque duos restant noctes de mense secundo. Cic. pro Rosc. Am. Vnus ex illorum nefaria cæde restat. Terent. in Phorm. Restabat aliud nihil, nisi oculos pascere. Item, distare, Ennius apud Festum: Magnis regionibus restat. Item, remanere, Terent. in And. Hic nunc me credit aliquam sibi fallaciam portare, & ea me hic restituisse gratia. Cic. pro Ligario: Tertium est tempus, quo post aduentum Varii in Africa restitit. Terent. in Eun. Vtinam illum dii, deæque omnes senem perdant, Meque, adeo, qui restite rim. Item, resistere, Terent. in Heaut. In qua re tam confidenter restas? Pro reliquum esse. Virg. lib. 7. Aen. Hoc Latio restare canunt, qui sanguine nostrum Nomen in astra ferant. Ter. in Hec. Quid restas, nisi ut fiam miser? Cic. 2. de Nat. De. ut restat, ut motus astrorum sic uoluntarius.
- RESTRICTE**, [Strettamente. Gal. Estroittement. Hisp. Restriñida y apretadamente.] parce, tenaciter. Cic. de Amic. Obseruare restricte.
- RESTRICTIM**, [Strettamente,] restricte. Afran. Thaide, ut citat Nonius. Quæ ferme cedere melius consultoribus, quam restrictim cogitata.
- RESTRICTVS**, [Stretto, tenace, auaro. Gal. Restreint. Hisp. Restriñido y apretado.] parcus, tenax. Cic. ad Att. An existimas illum in hoc genere lentulum aut restrictum? nemo est minus. Idem App. Pulchro lib. 3. Cum natura semper ad largiendum ex alieno fuerim restrictior.
- RESTRINGO**, is, [Legare, restringere. Gal. Restreindre, reserver. Hisp. Atar o restrinir.] κατασφραλλω, religo, reuincio. Plin. lib. 55. Belli imaginem pinxit restrictis a tergo manibus. Aliquando, coerceo, cohibeo. Plin. epit. 105. Fædos illos & infames ambitus lege restrictinxit. Plin. lib. 8. cap. 27. Draco uernam nauseam siluestris lactucæ succo restringit. Aliquando soluo, Appuleius. Iumentum restringit. Aliquando rursus stringo. Idem: Duplici nodo restringit.
- RESVRO**, ras, [Saltar all'in su. Gal. Souuent resallir & resallir Hisp. Resurtir de alguna cosa.] ανασηδ'ω, freq. uerbi resilio, idem quod restector, ut cum pila paumentio illisa, sursum resilit. Transfertur tamen ad uocis percussione, qua montes & nemora quodam modo motari uidentur, & subsillire, Virgil. lib. 5. Pulsati colles clamorant resulant. Plin. lib. 11. cap. 29. Inimica apibus echo est, resulanti sono.
- RESVMO**, pen. prod. [Ripigliare Gal. Reprendre. Hisp. Tornar otra vez.] αναλαμνω, rursus sumo. Plin. Resumptis post longam ægritudinem uiribus. Ouid. 9. Met. Prohibetque resumere uires.
- RESVO**, is, ui, tum, [Tornar a ensire, discursire. Gal. Recouldre. Hisp. Tornar otra vez a coser.] αναπεινω, iterum suo, uel quod dissolutum erat, restituo. Aliquando tamen, pro dissiuere. Suet. in Aug. Tunica laticlavi, resuta ex utraque parte, ad pedes decidit.
- RESVPINO**, nas, [Riuoltarsi col corpo in su, riuoltare sotto sopra. Gal. Renverser le ventre en haut. Hisp. Trastornar de arriba a baxo.] ε'νπιναζω, est aliquem ita uertere, uel collocare, ut iaceat supinus. Fic enim a Resupinus: quod est, Supinus. Terent. in Phorm. Apprehendit pallio, resupinat. Aliquando pro peruertere: Iuuen. Satyr. 12. Aulam resupinat amici. Pro perturbare, Accius Antigone, ut citat Nonius. Perturbas rem omnem, ac resupinas sorori.

RESUPINVS, aum, p.p. [*Cofa, che sta col corpo in fu, fupino.*] ὄπιος, fupinus: id est ita procumbens, ut pars corporis anterior fupsum, posterior deorfum fpedet. Plin. lib. 7. capit. 2. In maiore ætate humi iacentes refupini, umbra fe pedam protegent. Ouid. epifto. 15. Carabam uereres refupinus amores. Cic. de Diui. Prostratum refupinum.

RESVRGO, is, [*Riforgere. Gal. refusciter, fe leuer. Hifp. Lenantarfe, refuscitarfe.*] ἀνιςταμαι: iterum furgo. Ouid. lib. 1. Fafto. Euerfaque Troia refurges. Sic Refurgere, dicitur herba, uel arbor quæ iterum crefcit. Plin. lib. 13. c. 9. Cæfa anno tertio refurgit. Ouid. 2. Amp. ele. 16. Perque refurgentes riuus labentib. herbas. Virg. 4. Aen. Rurfufque refurgens Sæuit amor. Plin. lib. 16. cap. 32. A quo tempore maieftas populi R. refurrexit.

RESUSCITO, as, [*Rifuscitare. Gal. refusciter, faire releuer. Hifp. Despertar otra ue z a otro, refuscitar.*] ἀναβιώσκω, ad uitam reuoco, uel fopitum excito. Ouid. 8. Met. Pofitamque refuscitat iram.

RETAE, arbores, quæ ex tipis fluminum eminent, aut in alueis ipforum extant: a retibus dictæ, quod prætereuntes naues retineant inttar retium. unde ex edicto prætorum retanda flumina locari fo lent: id est purganda. Gell. lib. 11. c. 1.

RETARDATIO, nis, [*Dimora. Gal. retardement, retargement. Hifp.*] Cic. 5. Philip. Bellum ex retardatione & mora.

RETARDO, das, [*Ritardare. Gal. retardar, retarger. Hifp. Tardar à detener à obro.*] ἀνέχω, remoror, uel detineo. Cic. 10. Phil. Quem nifi in uia caducæ hæreditates retardaffent, uolaffe eum, non iter feciffet, diceret. Idem 2. de Nat. Deo. Stellarum motus tum incitantur, tum retardantur. Ouid. 3. Tri. ele. 7. Sed ueror non nunc inea te fortuna retardet. Retardatus, parti. Suet. in Othon. Inundatio nibus Tiberis retardatus. Clau. 1. in Eutr. Coegit Arte retardatam Veneri fequire iuuentam.

RETAXO, as, [*Riprendere. Gal. retaxar & reprendre celluy qui reprend. Hifp. reprehender al que reprehende.*] reprehendo. fumiur enim pro fuo fimplici Taxare. Suet. in Verf. Mutianum numquam retaxare fuffruit.

RETE, [*rete. Gal. Vnerets a pefcher ou à uener. Hifp. red.*] δίκτυον, a rapiendo, uel a raritate, ut Varroni placet, est inftrumentum quo feræ, uel pifces capiuntur. Virg. 3. ecl. Ego retia feruo. Apud antiquos legitur nominatiuus Retis tam maf. quam fœm. gen. Varr. 3. de re ruft. Intra retem aues funt. Pla. in Rud. Hoc, quod nunc ferro in rete. Cic. de Nat. Texere rete.

RETEGO, gis, [*Scoprire, aprire. Gal. Descourir, ouvrir. Hifp. Descubrir, abrir.*] ἀνακαλύπτω, quod tectum erat denuo, aperio, Virg. lib. 1. Aeneid. Scelus omne retexit. Inuen. Sat. 6. Retegantur fcirnia mœchæ. Hor. lib. 2. Carm. Arcanum iocofa Confilium retegis Lyæo. Virg. lib. 4. Aen. Vbi primos crastinus ortus Extulerit Titan, raliſque retexit orbem. Retectus, fta, fctum, parti. Virg. lib. 9. Aen. Iam rebus luce retectis. Catullus: Nudantes retecta ue fte papillas.

RETENDO, is, [*Rallentare. Gal. Deftendre, deſbander. Hifp. Aflozar lo eftirado.*] quod tenfum est, laxo. Ouid. 3. Met. Pharetramq. arcufq. retentis. Idem 2. Met. Lentosque retendit Arcus.

RETENTIO, [*Ritentione. Gal. retention, reteneue. Hifp. Retenimiento.*] retinendi actus. Cic. Att. lib. 3. Carneades ἀποβολῶ, pugilis, & retentionem aurigæ fimilem facit. Idem 4. Ac. Opinatione ſublata, fequitur omnium affenfionem retentio.

RETENTO, as, [*Ritentare.*] frequent. fæpe retineo. Plaut. in Afin. Cur me retentes. Interdum iterum tento, Ouid. libro 1. Metamorph. Verba intermiſſa retentat. Cic. de Diui. Retentare ſenfus hominum.

RETEXO, xis, [*Diſteſſere, diſſar quello ch' è teſſuto. Gal. Deftitre, deſfiler. Hifp. Deſteſſer lo teſſido.*] ἀνελύω, contrarium est fuo fimplici: ſignificat enim, quod textum erat, reddo non textum Ouid. 3. Am. ele. 8. Tarda que nocturno tela retexta dolo. Penelopes telam retexere, prouerbio dicuntur, qui magno uel labore, uel ſumptu rem quam piam conſciunt, quam poſtea cogantur deſtruere. Tractum a Penelope Vlyſſis uxore, quæ cum tantum temporis impe trafſet a prociſ, qui ſuæ pudicitie inſidiabatur, donec telam quantum forte præ manibus habebat, abſoluiffet: quicquid interdum texuiſſet, noctu retexebat. Est etiam Retexere, in contrarium mutare, expolire, emendare, uel potius rurfus texere, & redordiri quafi aliam telam, Cic. 2. Philip. Retexo orationem illam. Matius Ciceroni: An, quod adoleſcens præſtitit, id nunc ætate præcipitata commutem, ac me ipſe retexam? Item diſſoluere, irritum facere, Cic. 4. Ver. Omnia erant Metelli eiufmodi, ut totam iſtius præturam retexere uiderentur.

RETIACVLVM, li, [*Reticella.*] ἀρτυρον, demin. a reti. Plaut. in Afin. Venari retiaculo in medio maris.

RETIARIVS, rij, [*Colui che adopera la rete.*] δικτυόπος, alter ex gladiatoribus dicebatur in arena depugnantibus, quod rete ſub ſcuto geſtaret, quo aduerſarium inuolueret: quem Mirmillonem & Hallum appellabant, a Gallicæ armaturæ genere. Hinc in ſummo

galeæ cono pifcis effigiem geſtabat, & in primo congreſſu ceſſimibat, retiaro ſemper inſequente, carmenque illud occidente: Nō te peto, pifcem peto, quid me fugis Galle? Huius autem certaminis primum initium a Pittaco profectum exiſtinatur, qui aduerſus Phrynonem dimicaturus, reti occultæ ſub ſcuto allato, impediuit aduerſarium. Quinc. lib. 6. c. 4. De Mirmillone, qui retiarum conſequebatur, nec feriebat: Viuum, inquit, capere uult.

RETI CVLATVS, ta, tum, [*Fatto in guiſa di rete. Gal. Fait en fiçon de rets. Hifp. Hecho a guiſa de red.*] διτυρότος, factum in modum retis: ut Structura reticulata, quæ figuram plagarum, quæ in retibus funt, imitatur. Plin. lib. 36. c. 12. Feneſtræ reticulatæ, reticulis obiectis munitæ. Var. 3. de re ruft. c. 7.

RETI CVLVVS, li, dem. ab antiquo nominatio retis. Plin. lib. 12. cap. 14. Adijcitur capiti reticulus, Var. 1. 3. c. 3. Pro pariete reticuli e neruis funt.

RETICVLVM, li, [*Reticella, cordella da capo, cuſſia, racchettæ. Gal. Vne petit rets a pefcher on a uener. Hifp. Pequeña red.*] ἀρτυρον, demin. a rete. Plin. lib. 31. cap. 5. Demiffæ reticulis in mari concauæ e certa pilæ. Capitur & pro tegmine muliebris capitis. Iuue. Sat. 2. Reticulum que comis auratum ingentibus implet. Est & Reticulum ſacculus in modum retis, quo uiatores pecuniam, & panem geſtant. Hor. 1. 1. Sum. Sat. 1. Reticulum panis uenales inter onuſto Forte uehas humero. Est & reticulum, fascia quædam ad formam retis facta, quam faciei admouemus. Cic. 5. Ver. Reticulum ad nares ſibi apponebat tenuiſſimo filo, minutiſſimis maculis, plenum roſæ. accipitur prætea Reticulum, pro inftrumento luſorio, quo pilam remittimus. Ouid. lib. 3. de ar. Reticuloque pilæ leues fundantur aperto.

RETICEO, ces, cui, [*Tacere. Gal. Se taire ne dire mot. Hifp. Callar.*] ἄσπασιν, ſubticeo. Cic. 2. de Leg. Quoniam mihi ſermo est apud deos, nihil reticebo. Ter. in Heaut. Quicquid est, ſac me ut ſciam, Nec retice. Cic. 3. Offi. Neque enim, id est celare, quicquid reticeas, ſed cum, quod tu ſcias, indignorare emolumentum tui cauſa uelis eos, quorum interſit ſcire.

RETICENTIA, tiæ, [*Il tacere. Gal. Reticence, quand' on ſe taift, & ne dit on mot de ce qu' on deuit dire. Hifp. Obra de callar lo que ſe deue de xir.*] ἀσπασιν, cum id non dicitur, quod dici debuit. Cic. lib. 3. Offi. A iureconſultis etiam reticentiæ poena conſtituta est. Plaut. in Merc. Enecas me tua reticentia. Cic. 14. Philip. Veſtra uirtus nec obliuione eorum, qui funt, nec reticentia poſteriorum inſeputa eſſe poterit.

RETINA CVLA, [*ſoftegno, legame. Gal. Arrest, tout ce de quoy on s'entretient & arreſte. Hifp. Coſa que retiene.*] ἔχματα, quibus aliquid retinetur: ut, Retinacula uitium, quibus uites religantur. Virg. 1. 1. Geo. Atque Amerina parant lentæ retinacula uitæ Retinacula nauium, funes, quibus naues alligantur continent. Virg. 4. Aen. Stricteque ferit retinacula ferro. Retinacula eorum, lora, ſeu habenæ, quibus equi reguntur. Idem lib. 1. Georg. Fruſtra retinacula tendens Fertur equi auriga.

RETINEO, nes, [*Ritenero. Gal. Reteni. Hifp. Retener.*] εἰπέχω, remoror, detineo. Ter. in Eun. Id faciebat retinendi illius cauſa. Cic. ad Attic. lib. 1. 3. Nifi iam profecti funt, retinebis homines. Ouid. 1. de Art. Saucius arrepto pifcis retinetur ab hamo. Aliquâdo pro cohibeo, coercere, Terent. in Adelph. Pudore, ac liberalitate liberos retinere, ſatius eſſe credo, quam metu. Aliquando pro ſimplici Tenere, Cic. 6. Ver. ſiniſtra manu arcum retinebat. Retinere officium, est in officio manere. Cic. pro Cluen. Neque in omnibus officijs retinendis diligentior eſſe quiſquam poteſt. Aliquando retrahere aliquem, ne cadat. Ter. in Heaut. Ah retine me obſecro. Retinens, tis. Cic. ad Quin. F. lib. 1. Homo ſui iuris dignitate retinens. Gell. lib. 10. ca. 20. Saluſtius proprietarium in uerbis retinentiſſimus. Retentus, aum. Cic. 1. Ver. Potamonē retentum eſſe a Verre in prouincia, cum tu decederes. Ouid. 20. Met. Verbiſque dolore retentis.

RETONDEO, es, [*Tofare. Gal. Retondre. Hifp. Tresquilar.*] ἀνακείρω, iterato tondeo: quamquam nonnumquam etiam accipitur pro tondeo. Plin. lib. 18. cap. 17. Retonſatum etiam ſemel, certum eſt granum longius fieri. De ſegetibus.

RETONO, as, [*Tornare a uicenda.*] ἀντιχέω, contra tono, retono. Catullus: Fremitu loca retonent.

RETORQUEO, es, [*Rinolgere, rigirare. Gal. Tirer, ret owner, renuerſer. Hifp. Tirar al que tiro.*] ἀντιſπείρω, reijcio. Cic. de Sen. Quo me proficiſcentem haud ſane quis facile retraxerit, nec tanquam pilam retorſerit: Nonnumquam retrorſum fleſto. Cic. in Cat. Oculos plus ad hanc retorquens. Ouid. 3. Met. Caput in ſua terga retorſit. Virg. 12. Aen. Currus Iuturna retorſit. Retortus, a, um. Hor. 2. epifto. 1. Trahitur manibus regum fortuna retortis.

RETORREO, rui, ſtum, [*Arroſtire. Gal. Rendre ſec & aride. Hifp. Ha zarſe toſtado.*] καταρπίω, aduro, arefacio. Plin. lib. 1. 3. c. 8. Marceſcit nō retortus furnis.

RETORRESCERE, retortidum fieri. Col. lib. 3. c. 3. Sata non ita enutritur,

trium, ut ante conualescant, ac profliant, quam retorrescant.
RETORRIDE. Plin. lib. 17. c. 5. Terram demonstrent frigidam retorride nata.
RETORRIDVS, da, dum. [Secco dal Sole. Gal. Hani, sec & aride. Hisp. Co-fa tosfada al Sol.] κατάρκυστος, solis calore exustus: ut, Retorrida zona, nimio solis calore ægre habitabilis. Arbor retorrida, arefacta deficiente alimento. Col. lib. 3. Idem l. 2. c. 2. Cacuminibus retorridæ frondis.
RETRACTATIO, [Recognitione,] recusatio, tergiuersatio. Cicero Att. lib. 2.
RETRACTO, ctas, [Di nuovo trattare. Gal. Retirer, remanier, renouir. Hisp. Retratar.] ἀναστρέφω, denuo tracto, recognosco. Cic. pro Mur. Tertius locus de criminibus ambitus a me retractandus: Col. lib. 4. c. 27. Hæc postputationem retractanda. idest denuo administranda. Hinc Retractus, a, um, denuo tractatus. Quin. lib. 2. cap. 4. Materiam rursus retractatam scribere de integro. Retractus opus, diligentius emendatum, multis locis secus, atque antea, tractatis, Cicero. Attic. lib. 6. Idem σύνταγμα, misi ad te retractatus, & quidem ἀρχέτυπον, ipsum, crebris locis inculcatum & refectum. Aliquando renouare, Cicero. Att. lib. 8. Omittamus hæc, ne augeamus dolorem retractando. Pro detractare, tergiuersari, unde iuuenem retractantem uocat Col. lib. 2. cap. 2. qui iugum subterfugit.
RETRAHO, is, xi, ctum, [Tirare in dietro, ritrarre. Gal. Retraire, retirer en arriere. Hisp. Traher atras.] ἀναστρέφω, retro traho. Cic. de Sen. Quo me proficiscenti haud sane quis facile retraxerit. Retractus, a, um, Cic. 6. Phil. Vt retractus, nõ reuersus uideretur. Retracti proprie dicuntur, qui inter fugiendum capti reducuntur. Sallust. Catil. Cepatius ex fuga retractus erat.
RETRIBVO, [Remunerare. Gal. Recompenser, remunerer. Hisp. Recompensar.] ἀλατάρων, tornar el pago. [ἀμισθῶ, remunerero. Cic. pro Q. Rosc. Com. fructum, quem meruerunt, retribuam.
RETRO, [Di dietro. Gal. derriere, de reculons, en derriere. Hisp. Atras, à la parte trasera.] ὀπίσσω, a tergo. Terent. in Heau. Est mihi ultimis con-claue in ædibus quoddam retro. Cic. 2. de Diu. Tum ei deus præcepit, quid retro, atque a tergo fieret, ne laboraret. Interdum motum inportat. Cic. l. 5. epist. Retro mihi ad Alpes iter incidit. Virg. 4. Geo. Crudelia retro Fata uocant.
RETROAGO, gis, egis, actum, [Ritirare in dietro. Gal. Rauler & rabaisser, regetter derriere. Hisp. Guiar ò lleuar atras.] retrorsum ago. Plin. lib. 7. cap. 44. Quos non honores, curruque illa sua uolentia fortuna retroegit? Quint. lib. 1. cap. 3. Capillos a fronte contra naturam retroagere.
RETROEO, [Ritornare, tornare in dietro.] retrorsum eo. Plin. lib. 2. cap. 16. Retroire incipiunt stellæ.
RETROGRADIOR, deris, [Tornar in dietro. Gal. Marcher en arriere ou à reculons. Hisp. Tornar à atras.] ἀναστρέφω, retrorsum gradior. Pl. l. 2. cap. 15. Retrogradiantur ad solem. Idem lib. 8. cap. 16.
RETROGRADVS, a, um, [Retrogrado,] πάλινδρομος, quod retrorsum graditur: ut, Retrogradus exortus, apud Plin. 2. cap. 17.
RETROCEDO, [Ritornare,] ἀναστρέφω, retrogradior, retrorsum eo.
RETRORSVS, uel Retrorsum. [In dietro. Gal. En tirant en arriere, à reculons. Hisp. Hazia atras.] εἰς τὸ ὑπέροχον, retro uersum. Hor. l. 1. Carm. Retrorsum Vela dare. Plin. l. 6. c. 15. ab e gente retrorsus ad Cyrum amnem produntur ducenta uiginti millia.
RETRORSVS, a, um, [Di dietro,] quod est a tergo. Plin. lib. 26. cap. 9. Negat pestem crescere, quam nuda uirgo restinguat, atque ita retrorsis manu ter dicat. Appul. l. 2. de Afrin. Retrorsa respiciens substitit: id est retro conuersa.
RETRVDO, is, p. ἀναστρέφω, retrorsum trudo. Pla. in epist. Quasi retrudere hominem me uis inuitum.
RETVNDO, [Ripercurere. Gal. resboucher, resouler. Hisp. Rebotar.] ἀμβλωῶ, repercutio, cuspidem uel aciem alicuius rei hebet. Plin. l. 16. c. 4. Citissime alciæ retundit. Gladio retundere, translate pro usum eorum uanum & irritum reddere, Cic. in Catil. Gladios in tempu. distractos retundimus. Mucronem styli retundere, Cic. pro Cluent. Improbicatem alicuius retundere, Quint. lib. 6. cap. 4. Retusus, a, um, Coll. l. 4. Quod euenit in retulo & crasso ferramento. Plin. lib. 37. cap. 13. Tanta differentia est, ut aliæ ferro scalpi nõ possint, aliæ non nisi retulo. Retusum ingenium, hebes, minime acutum, Cic. l. 1. de Diuin. Sunt partes quæ acuta ingenia gignant,

aliæ, quæ retusa. Ouid. 12. Me Tela retusa cadunt.
REUALESCO, is, [Risparsi. Gal. Recouurer santé. Hisp. Reconualescer.] ἀναδρῦνυται, ad sanitatem redeo. Gel. lib. 16. c. 13. Quod in eorū finibus ex capitali morbo reualuisset. Qui. epi. 20. Ne tamen ignores ope qua reualescere possis.
REUANESCO, scis, ἀναίχομαι, iterum euanesco. Ouid. 2. Am. ele. 9. Cum bene pertæsum est, animique reuauit ardor.
REUEHO, his, [riportare. Gal. Ramener, reporter. Hisp. Traher otra vez, atras.] ἀνακομίζω, refero. Pl. l. 12. c. 17. ex Syria reuehunt Syracæ. Stat. 2. Theb. Quæque ipse meo quaesita reuexi sanguine. Liui. 7. Consul reuectus ad prima signa. Cic. de Cl. Or. Ad superiorē ætatem reuefit.
REVELLO, lis, [Estirpare. Gal. Arracher, ôter à force. Hisp. Arrancar.] ἀναστρέφω, abtrahō, auello, refigo. Cic. epist. 15. Tabulam, in qua ciuium nomina incisa erant, reuelli iussit. Col. lib. 2. c. 3. Boues cum ab opere disunxerit, manibus comprimat dorsum, & pellem reuellat, nec patiatur corpori adherere, Cicero. 6. Ver. Nec prius illam crucem, quæ fixa est ad portum, reuellit, neque in profundum abiicit. Reuulsus, a, um, partic. Virgil. 4. Geor. Caput a ceruice reuulsam. Ouid. 12. Meta. Saxumque e monte reuulsam Mittere conatur.
REVELO, as, pen. pro. [Riuolare, discoprire. Gal. Descouuir. Hisp. Descubrir lo cobierito.] ἀναστροφή, contrarium est suo simplici Velo, quod tegeo significat. Ouid. lib. 6. Fast. ore reuelato cum primum luce patebit.
REVENIO, is, secunda syl. cot. [Ritornare,] ἐπανόησι, redeo, reuortor. Pla. in Amph. Victis hostibus legiones reueniunt domum. Cic. 1. de Ora. Cum miles domum reuenisset.
REuera, diuisi dictionibus, uel Reuera, unica dictio [In uero,] τὸ ὄντι, idem quod re ipsa, certe. Cic. pro Quint. Habet aduersarium P. Quintius uerbo Sext. Nequium, re uera huius ætatis homines disertissimos.
REUEREO, eris, [Riserire, honorare. Gal. Reuerer, honorer. Hisp. Tener en reuerencia y acatamiento.] ἀιδέσθαι, ætate, sapientia, uel dignitate antecedenti honorem defero. Ter. in Hec. Audentium tuum ambas Pamphile scio reuerituras. Cic. Att. Nõ similitatem reuereri meam. Idest similitatem meam nihil facere. Cic. 2. de Inu. obseruãtia, per quam ætate, aut sapientia, aut honore, aut aliqua dignitate antecedentes, reueremur & colimus. Ouid. 4. epistol. I nunc & meriti lectum reuerer parentis. A quo reuerentia, ingenium quidam pudor cum obseruantia quadam coniunctus, qualis est minorum natu erga maiores, & plebeiorum erga magistratus. Cicero. 1. Off. Adhibenda quædam reuerentia aduersus homines, Col. lib. 11. cap. 1. Magnitudo rei peperit reuerentiam discendi. Reuerens, qui alteri defert honorem. Plin. epistol. 307. Reuerentissimum mei. Ouid. 1. Met. Reuerentior ulla deorum. Reuerenter, honorifice. Plin. epistol. 151. Quam reuerenter, quam fideliter amicos colat.
REVERSO, [Ritorno,] Cicero. 1. Philip. Exponam consilium reuersionis meæ.
REVERTOR, eris, deponens, & Reuerto, [Ritornare. Gal. Retourner, reuenir. Hisp. Tornar atras.] ἀναστρέφω, redeo, quasi retro uerto. Cicero. pro Mur. Vnde cum honore discesseris, eodem cum ignominia reuerti. Et lib. 2. Offic. Factus est alter eius sistendi uas, ut, si ille non reuertisset, moriendum esset ipsi. Plaut. in Aul. Ad te reuertor. Sciendum, apud Ciceronem sæpe inueniri Reuerto a cetero, sed uix aliter quam in præterito aut in temporibus ab eo formatis. Reuertendi. Ouid. epistol. 1. Neue reuertendi liber abesse uelis. Reuersurus 1. de Art. Poëna reuersura est in caput ista meum.
REVINCO, is, xi, ctum, [Legare dietro. Gal. Relier, rattaché, lier derriere. Hisp. Atar mucho ò atras.] ἀναστρέφω, retro uincio, uel arcte ligo. Virgil. 2. Aeneid. Ecce manus iuuenem interea post terga reuinctum. Cæf. 7. Bel. Gal. Reuincuntur retrorsus. Ibidem: Anchoræ ferreis catenis reuinctæ. Prop. l. 3. el. 14. Latus ense reuincit.
REVINCO, is, iuici, iustum, [Commiscere,] conuincio. Cicero. pro Archia: Numquam hic neque suo, neque amicorum iudicio reuincetur. Gel. lib. 6. cap. 2. Cum in culpa reuicti sunt, perfugiunt ad fati necessitatem.
REVINCO, is, [Riuereggiare. Gal. Reuerdir. Hisp. Reuerdecerse.] ἀναδρῦνυται, ad pristinam uiriditatem reuerto. Col. lib. 2. cap. 1. Cum semel inuasis senectus, nec reuiescere, nec repubescere potest. Ouid. 2. Met. Lætasque iubet reuiescere siluas. Translate pro reuincor, Cicero. de Prouin. conf. Impolitæ res, & acerbæ, quamquã sunt abscessæ, tamen efferent se aliquando, & ad renouandum bellum reuiescent.
REVISITO, frequen. a Reuiso. Plin. lib. 18. cap. 3. Nundinis urbem reuisitabant.
REVISIS, [Ritornare a uedere. Gal. Retourner uoir. Hisp. Tornar otra vez a ver.] ἀπεπισκέψω, redeo ut uideam. Ter. in And. Reuiso quid agant. Pla. in Truc. Quando ocium tibi sit, me reuisas. Dici-

mis etiam Reuifere ad aliquem. Gel. lib. 13. cap. 29. Cum ualebo ab oculis, ruiife ad me.

REVIVIS CO, is, reuixi, [Tornare in uita, riuifcitare. Gal. Reuiuere, reuouuer uie. Hifp. Tornar a uiuir.] ἀναβιά, ad uitam redeo. Cic. 4. de Fin. Quid se reuifcant Plaronici illi? Cic. in Pis. Auum fum reuixiffe putat. Aliquando pro recreari, Cicer. Att. Ciuitates, adeptæ, reuixerat. Idem. in Phil. Senatus ad auctoritatis pruitinæ spem reuifcit.

REVNCTOR, ris, dicitur is, cuius ministerio utuntur medici, qui iatrolepticem, idest unctoriam medicinam exercent. Plin. lib. 29. cap. 1.

REUOCO, as, [Riuocare, richiamare. Gal. Renoquer, rapeller. Hifp. Tornar otra ueç, à llamar, reuocat.] ἀνακαλέωμαι, retrorsum uoco. Terent. in Phor. Reuocemus hominem. Salu. Sæpius uindictatum est in eos, qui tardius reuocati prælio exccerant, quam qui signa reliquerant. Plaut. in Cur. Postquam hæc mihi narrauit, ab illo reuocat me. Aliquando pro retraho, Cicer. 2. de Le. Quam multos diuini supplicij metus a scelere reuocauit. Pro rursus uocare. Cicer. de Leg. agr. Quo prouocati a me uenire uoluerunt, reuocati saltem reuertantur. Reuocare pedem, referre pedem. neque solum de ijs, quæ pedes habent, uerum & de inanimitatis dicitur, ut de fluminibus. Virgil. 9. Aeneid. reuocatque pedem Tiberinus ab alto. Reuocari item dicebantur anagnostæ, cum aliquid parum intellectum iubebantur repetere. Plin. Jun. Cæcilio: Memini quendam ex amicis, cum lector quædam pronunciaffet perperam, reuocasse. Pro reducere, Cicer. pro Clu. Tribunus pl. rem pene ad manus reuocasset. Pro instaurare, Suet. in Ner. Reuocauit & præmia coronarum. Reuocare se, est superiorem sententiam reuocare. Cicer. 5. Ac reuocant se interdum. Reuocare ad uitam, Cicer. Att. lib. 7. Cassius Philorimi litteræ ad uitam reuocant. Reuocatio, reuocandi actus. Cicer. 13. Philip. Reuocationem a bello audire non possumus. Idem 3. Tusc. Leuationem ægritudinis in duabus rebus ponit, auocatione a cogitanda molestia, & reuocatione ad contemplandas uoluptates. Reuocamen, nis, idem quod reuocatio. Ouid. 2. Fast. Accipio reuocamen, ait. Reuocabilis, le, quod potest reuocari. Ouid. 6. Met. Reuocabile telum non fuit.

REUOLO, [Volare in dietro. Gal. reuoler. en uolant retourner. Hifp. Volar a tras.] ἀναπέτομαι, retro uolo. Cic. lib. 3. de Na. De. Var. 3. de re rur. cap. 5. De illo genere sunt turdi aduentitio, ac quorannis trans mare in Italiam aduolant circiter æquinoctium autumnale, & eodem reuolant ad æquinoctium uernum. Vir. 1. Geo. Celeres reuolant ex æquore mergi.

REVOLUBILIS, le, Ouid. in Ibin. Cui tradas reuolubile pondus.

REVOLVO, is, eres, [Riuolgere, uolger σολζοπρα. Gal. rouler de rechef. reuoluer roffuilletter. Hifp. reuoluer.] ἀνακυλίω, iterum siue retrorsum uoluo: ut, Reuoluere libros, iterum atque iterum euoluere, Li. 34. Tuas aduersus te origines reuoluam. Virgil. 10. Aeneid. Iterumque reuoluere casus Da pater Iliacos Teucris. Cicer. At. lib. 13. Reuoluo identidem in Tusculanum. Idem. 4. Aca. Imprudens eo, quo minime uult, reuoluitur. Reuolutus, a, um, redactus. Liu. 4. Reuolutus ad dispensationem inopiæ. Reuolutus, a, pertus. Virg. 10. Aen. Reuoluta ruebatur Matura iam luce dies.

REUOMOSIS, [Vomitare. Gal. reuomit, regetter en uomissant. Hifp. Tornar a vomitar.] p. c. ἀναγνομι, euomo. Virg. 5. Aen. Et falsos rident reuomentem: pectore fluctus. Plin. lib. 10. c. 72. Dracones, a uibus deuoratis solidis, plumas, & ossa reuomunt.

REVS, rei, [Reo, colpo uole, cattino. Gal. Coupable, defendeur en un proces. Hifp. Accusado ò demandado en juyçio, ò culpado.] ὁφθῶνος, dicitur qui cumque in litem adducitur, etiam si nihil admiserit: cui opponitur Actor, qui reum in iudicium uocat. Cic. 1. 2. de Or. Reos appello non modo eos, qui arguuntur, sed omnes, de quorum re disceptatur. Vnde a re dicitur Reus, quod rei alicui obnoxius sit: uel à re quam promittit, Reum fieri (ut Alcon. inquit) nihil aliud est, nisi apud prætorem legibus interrogari. cum enim in ius uentum esset, dicebat apud prætoré accusator reo. Aio te (uerbi gratia) Siculos spoliaste. Si tacuisset, Iis ei æstimabatur, ut uisio: si negasset, perebat a magistratu diem accusator inquirendorum criminum, & instruebatur accusatio. Hastenus Alcon. Reus agitur, quis accusatur: reus peragitur, qui dānatur. Plin. Junior: Dum ille peragitur reus, sedimus. Iureconsultus: peregrisse reum non alias quis uidetur, nisi cōdemnauerit. Reus stipulandi, dicitur is, cui stipulatur, Reus promittendi, qui promittit. Auctor utriusque est Modestin. l. j. ff. de duobus reis consti. Reus uoti, dicitur is, qui suscepto uoto se nimirum obligat. Virg. 5. Aen. Candentem in litore taurum Constituum ante aras uoti reus.

REVVLSIO, nis, [Riuoluer.] ἀποσπασμα, Plin. lib. 13. c. 12. Vnius schedæ reuulsione.

REX, gis, [Re.] βασιλεύς, qui regioni cuiuspiam legitime imperat: idque sibi licere existimat, quod legibus permittitur. a qua norma si quis uel minimum deflexerit, iam non regis, sed tyranni nomen mere

tur. Hinc regiones dictæ uidentur, quod singulæ singulis parerēt regibus: a quibus & regna appellantur. Dicit tamen & reges possunt, qui unius tantum urbis imperium habeant, sic principio reges Romanorum dicti, quibus imperium urbis permittebatur. Cic. 2. Off. Mihi non apud Medos solum, ut ait Herodotus, sed etiam apud maiores nostris iustitiæ fruendæ causâ uidentur olim bene morati reges constituti. Idem 3. de Fin. Recti us appella bitur rex, quam Tarquinius, qui nec se, nec suos regere potuit. Virg. 1. Aen. Diuum pater atque hominum rex. Hor. 2. Sermon. Sa. 3. Hæc magnos formula reges Excepto sapiente tenet. Reges ite a tenuioribus per affertationem appellabantur potentiores, ditioresque, quos illi cibi, alteriusue commodi gratia obseruabant. Mart. lib. 6. Qui rex est, regem Maxime non habeat. Col. in Præf. lib. 1.

R A N T E H

RHA, fluius Sarmatiæ Europæ, supra Pontum, & Bosphorum Cimmerium: alio nomine Volga. a Tartaris Edel uocatur. in cuius ripis nascitur nobilis illa radix, quam Rha Ponticum uocant. Arabes uero Rhabarbarum, Plin. Rha coma. Celsus radicem Ponticam appellat. Vide Ruellium lib. 3. cap. 2.

RHABA, opidum ad Sinum Ionium. Steph.

RHABATH moma, Tertia Palæstinæ urbs. quæ & Areopolis. Steph.

RHAETIA, ῥαῖτια, Stephano, Europæ regio, quæ, ut lib. 2. Ptol. refert, ab occasu limites habet montem Adulam, & fontes Danubij, & Rheni: ab ortu Lycum fluium, qui in Danubium exit, & Rhaetiam a Vindelicia diuidit: a Septentrione Danubium: a Meridie Alpius terminatur supra Galliam Cisalpinam. Diuiditur hodie Rhaetia in duas partes: superiorem & inferiorem. Superior Rhaetia appellatur totus ille tractus, qui ab Heluetiorum finibus incipit sumens, bonam Galliæ Cisalpinæ partem ad Larium usque lacum occupat. huius tractus incolæ uulgo Grifones appellatur. Inferior a Lyco amne, qui hanc superiore diuidit, sumit principium, & usque ad Aenum fluium porrigitur, qui Rhaetia Norici terminus est. hanc hodie incolunt Boioarj.

RHAMNES, siue Rhamneses, equites Romani erant, uel una ex Romanis tribubus. Acron: Rhamnes, Luceres, Tatieses, Romanæ tribus erant, uel, ut uerius, equites. Var. lib. 4. de ling. lat. Ager Romanus primum diuisus in partes tres: a quo tribus appellatæ. Tatienfium, Rhamnium, Lucerum, ut ait Ennius. Tatienfes a Tatio, Rhamneses a Romulo, Luceres, ut ait Iunius, a Lucumone.

RHAMNUSIA, indignationis dea, quæ Græci Νεμεση, uocant: quæ ab ijs pœnas repetere existimabatur, qui præsentibus bonis se in dignos præbuisent: ideoque autem Rhamnusia dicta, quo de eius simulacrum pulcherrimum Rhamnunte (is Atticæ uicus est) colebatur. Ouid. lib. 5. de Trin. Exiget ad dignas ultrix Rhamnusia pœnas.

RHAMNVS, Rhamnuntis, ῥαμνῆς, Atticæ regionis uicus. Hinc Rānuntius. Ter. And. Rhamnuntium se aiebat esse.

RHAPHEA, ῥαφεία, urbs Iudææ Palæstinæ. Ptol.

RHEA, cæli & terræ filia, quæ & Cybele dicitur.

RHEBAS, apud Orpheum, est fluius in faucibus Bosphori Thracij. Plin. lib. 6. cap. 1.

RHEDA, rhedæ, [Caretta, cocchio.] ῥῆδος, genus uehiculi, currus, in quo geltabantur nobiliores in uillas suas. Quinæ. Gallicum uocabulum esse docet, eiusdem fere significationis, cuius est apud Latinos curruca. Cicer. Atr. lib. 5. Hanc epistolam dictavi sedens in rheda. Vnde rhedarius, auriga, rectorque ipsius rhedæ. Cic. pro Mil. Aduersi rhedariam occidunt.

RHEDARIVS, ut rhedarius mulus, rheda ducens. Varr. 3. de re rur. cap. 17.

RHEGYVM, [Regio.] ῥηγιον, Strep. extremum agri Brutii opidum, cui Græci nomen dedere a fractura, quod ibi Sicilia ab Italia cre datur esse auulsa, ῥηγνυμαι, enim Græcis rumpere. Incolæ Rhegy ni. Regium sine aspiratione, Cisalpinæ Galliæ opidum, non longe a Parma & Mutina, a Lepido instauratum: quod & Regium Lepidi ad differentiam alterius dicitur: a quo Regiensis.

RHENONES, uestes, ex ouium præcipue, & caprarum pellibus confectæ, quæ uox a Græcis fluxisse putatur, qui oues ῥήνος, appellat. quamquam non desunt, qui a Rheno fluiuo nomen sumpsisse existiment: quod Rhenani populi hisce peculiariter utebantur. Cæsar enim Com. 6. scribit Germanos uti paruis rhenonum tegmentis.

RHENVS, rheni, [Reno.] ῥηνος, & Rhenum, ut roq. modo, fluius Germaniam a Gallia dirimens, qui de iugo Rhetarum Alpium defluens, circa Batauorum fines in tria cornua diuiditur: quæ teste Altamero in Tacitum, & Glareano in Cæsarem, a Germanis hodie nominatur Laeca, Vuualis, & Isela, quorum postremum olim non erat: sed a Druso, aduersus Germanos bellum gerente, ducta fossa a Rheno ad mare, effectum est, ut munimentum esset aduersus incursum barbarorum. quare mirum non est, si tertium hoc ostium Virgilio fuerit ignotum, qui Rhenum uocat bicornem. quasi

quasi duo hostia habentem. Cic. in Pis. Rheni fossa gurgitibus illis redundans. Hor. de Arte. Rhenum protulit in neut. gen. cum ait: Aut flumen Rhenum, aut pluvius describitur arcus.

RHEVS, Thraciæ rex, qui cum Troianis aduersus Græcos auxilio uenisset, ab Vlysse, & Diomede interfectus est. Hom. lib. 10. Ill. Est & Rhelos, Troadis fluvius. Scra. lib. 13.

RHETOR, [Retore, colui che insegna l'arte oratoria. Gal. Retoricien, orateur. Hisp. Sabio en arte de bien orar, el que enseña la retorica.] ῥήτορ, qui artem oratoriam docet: differtque ab Oratore, quod Orator sit, qui in iudicijs, & concionibus causas agit: Rhetor, qui rethoricem proficitur. Declamator, qui aut docendi alios, aut exercendi se gratia fictam causam agit, ut in ueris postea causis sit exercitator. Cic. Q. F. Pæonis Rhetor homo, opinor, ualde exercitatus. Idem 4. Philip. Quasi Rhetor ille te desertum facere potuisset. Apud Græcos tamen Rhetores etiam dicuntur, qui apud Latinos Oratores: nec mirum, cum ab eloquendo Rhetores dicti sint teste Cic. 2. de Ora.

RHETORICA, tum, [Retorica.] ῥητορικὴ τέχνη, libri de Rhetorica conscripti. Cic. de Fato: Mihi uestra Rhetorica satis nota sunt.

RHETORICA, cæ, siue Rhetorice, ces, [Retorica.] ipsa recte dicendi ars, siue exercitatio. Cic. de Fin. Zeno omnem uim loquendi in duas partes tributam esse dicebat: rethoricam palmæ, dialecticam pugno similem esse. quod laus loquerentis rethores, Dialectici autem compressius. Quint. lib. 2. cap. 19. Rhetoricen esse bene dicendi scientiam.

RHETORICE, ῥητορικῶς, Cic. de Clar. Orat. Hanc mortem rethorice, & tragice ornate potuerunt.

RHETORICI, orum, substantiuum generis masculini, [Libri de rethorica.] libri de rethorica scripti. Quint. lib. 3. cap. 1. Post quem tacere modestissimum foret, nisi & rethoricos suos ipse adolescenti sibi elapsos diceret. Idem in numero quoque singulari usus est lib. 3. cap. 5. Ciceronis quoque rethorico primo manifestum est. Et rufus. cap. 8. Nec me fallit, in primo Ciceronis rethorico aliam esse loci negotialis interpretationem.

RHETORICORUM, [Parlar a guisa di retore.] ῥητορικῶν, Rhetorum more loquor. Hierony. contra Helui.

RHETORICVS, cæ, cum, [Appartenente alla rethorica.] quod ad rethorem, siue rethoricem pertinet. Cic. 2. de Orat. Rhetorici libri. More rethorico loqui. 1. de Or. Ars rethorica 4. de Fin.

RHETORISSO, as, ῥητορισσῶ, rethorice loquor. Nonius.

RHEVMA, atis, [Catarrho. Gal. rheume, catarrhe, defluxion. Hisp. Deumso d' auenidade humor.] fluxio humoris, a cerebro in partem aliquam decumbens, a ῥέω, fluo. Hor. Qui rheumata curant.

RHEVMATICVS, [Catarrhoso.] qui rheumate, siue fluxione laborat. Plin. lib. 29. cap. 6.

RHINOCE ROS, otis, ῥινόκερος, animal quadrupes, habens in nare unum cornu: unde hominem sagacem & prudentem nasum rhinocerotis habere dicimus. Mart. lib. 1. Et pueri nasum rhinocerotis habent. Compositum nomen a ῥίη ῥίης, quod nasum significat, & κέρας, cornu. Mar. lib. 14. rhinocerotem figurate posuit pro guttore ex rhinocerotis cornu confecto: quo oleum in balneis lototum corporibus guttatim solet instillari.

RHYPHE I, montes, montes Septentrionales Scythiæ. Plin. l. 4. c. 14. Græci hoc nomen in secunda syllaba non aspirant, quod ῥήφης ῥήφιδος, id est a flatuum uide ductum putent: quod ibi uehementissimi esse dicantur Boreæ flatus. Latini tenuem mutant in aspiratam ad differentiam Riphæorum montium, teste Seruio, qui in Arcadia collocantur.

RHYTHMICVS, a, tum. Cic. 3. de Ora.

***RHYTHMNA**, urbs in latere Septentrionali Crææ insulæ. Procl. **RHODIA**, nymphæ marinæ nomen. Hesiod. Theop. Est & uitis generis a Rhodo insula. Vir. 2. Geo.

RHODANVS, [Rodan.] pe. co. ῥῶδανος, fluvius Galliæ rapidissimus, a Rhoda Rhodiorum opido, ut ait Plin. lib. 3. c. 4. Hier. in Comm. Epistolæ ad Galat. Rhodam Rhodiorum coloni locauerunt: unde annis Rhodanus nomen accepit. Nascitur in alpibus quæ Italiâ a Gallia diuidunt, non longe a fontibus Rheni & Danubij. Fertur per Lemanium lacum & uersus Occidentem, per Galliam fluens, Aratim apud Lugdunum suscipit: inde ad Meridiem conuersus, & Isaram, Druentiamque suscipiens, apud Heracleam uno ostio, & paullo ulterius duobus alijs in mare Tyrrhenum irrupit.

RHODOPE, ῥῶδοπη, mons Thraciæ, a Rhodope Thracum regina in hunc montem (ut Oui. fabulatur) conuersa. u-1 (ut alijs placet) ibi sepulta. Vel a Rhodope Strymonis amnis filia, ex qua Neptunus Athon gigante genuit, qui & ipse monti nomen dedit. Corripit autem Rhodope in hac significatione p. syllab. Vir. 8. Ecl. Duris in cotibus illum Ismarus, aut Rhodope, aut extremi Garamantes. A Rhodope pro monte Thraciæ fit adiectiuum Rhodopeius, a, tum, ut Rhodopeius Orpheus. Apud Oui. ro. Met.

RHODOS, [Rodi.] ῥῶδος, insula nobilissima in mari Carpathio, Caniæ adiacens, ambitu. cxxxv. passuum urbem habens eiusdem

nominis, quæ toti insulæ nomen fecit, cum antea Ophiusa, Astertia, Aethra, alijsque plurimis nominibus fuerit appellata. Urbem autem ipsam Rhodum dictam uolunt, siue a Rhodia puella, ab Appolline adamata, ut fabulatur Diod. l. 6. siue ab eo quod capulo rosæ illic inuento sit ædificata. Ea portibus olim & uijs, & mœnibus & reliquis ornamentis tantopere ceteras superauit, ut nulla putaretur æqualis, legum præstantia, & naualis rei pericia adeo ualuit, ut annis multis maris imperio potiretur, & piratarum latrocinia sustulerit. Hæc insula inter Asiaticas insulas tertia numeratur, nã Lesbos & Cyprus maiores habetur. ab Horatio Clara Rhodos uocatur. nam, ut Solinus auctor est, numquam dies ita nubilus est, ut sol in hac insula non conspiciatur. Aurum Rhodi pluisse ob felicitatem insulæ cecinit Pindarus. In ea fuit admiranda magnitudinis Colossus, a quo postea Rhodij appellati sunt Colossenses, ad quos Apostolus epistolam scripsit. Hinc Rhodiæcus, Rhodiensis, Rhodius.

RHOMBVS, bi, ῥόμβος, Græca uox significans figuram quadrilateram, cuius latera omnia sunt æqualia; anguli uero obliqui. utebantur eo maleficæ mulieres ad deducendam Lunam, tortis filijs confecto. Ouid. 1. Am. Quid torto concita rhombo. Licia. Marcia. lib. 9. Quæ nunc Thefalico Lunam deducere rhombo. Prop. lib. 2. Deficitur magico forti sub cæmine rhombi. Item Rhombus est machinula illa quam uertendo mulieres tramam ad lanificium nec. Est item Rhombus piscis plani generis, a figura dictum. Iuu. Sat. 4. Idem Adriatici spatium admirabile rhombi.

RHOMPHEA, ῥομφαία, teli longioris generis. Val. Fla. lib. 6. Arg. p. syla. corripuit, abiecit. uocali præpositiua Necferro breuior, nec romphea ligno.

RHONCVS, [Roncheggiamento. Gal. Ronstement. Hisp. El ronquido.] ῥῶνος, quem edunt sterentes: a ῥῶνος, sterto, translate accipitur pro irrisione. Mar. l. 1. Maiores nusquam rhonchi. Hinc Rhonchisto, as, sterto. Plau. Dum dormit, rhonchissat. Et Rhonchisonus adiect. quod rhonchorum sonum imitatur. Sidonius: Nec uos rhonchi sono rhinocerotem notat.

RHYTHMVS, mi, [Harmonia. Gal. Rime. Hisp. Numero; consonancia en la musica.] ῥυθμός, Latine numerus, harmonia. Quint. lib. 9. c. 4. Sunt numeri rhythmici, qui neque finem habent certum, nec ullam in contextu uarietatem. Diomedes, Rhythmus est uersus imago modulata seruans numerum syllabarum, positionem sæpe sublationemque continens. Differt a metro, quia temporum; syllabatum, pedumque congruentia in infinitum multiplicatur, ac profluit, Hinc Rhythmicus, rithmorum concinnator. Cic. 3. de Ora. Nec sunt hæc rhythmicorum, ac musicorum acerrima norma dirigenda.

***RHOXANI**, populi Septentrionales inter Borysthem & Tanaim.

***RHYMVS**, Myiæ fluvius iuxta Alaziam fluens.

***RHYMNICI**, Scythiæ populi.

RHYTION, ῥυτίον, uasi generis. Laniari specie. Mar. lib. 8.

RICA, uirga, ueli generis grat, a ritu dictum teste Var. l. 4. de Lin. La. quod eo mulieres Romano ritu, sacrificantes, caput uelabant. Ricæ (inquit Festus) palliola erat, ad usum capitis facta. Idem paulo post, ex Granij sententia cingulum capitis interpretatur, quo procincta Flaminica solet redimiri. Et alibi: Rica est quadratum uestimentum, simbriatum & purpureum, quod pro palliolo, seu uita utebantur Flaminicæ. Alij dicunt, quod ex lana fiat succida alba, quod conficiunt uirgines in genua, patrimæ, matrimæ, ciues, & inficiunt caruleo colore. Hæc Fest. Plin. in Epid. Supparum, aut subminiam, ricam, basilicum, aut exoticum. Nonius Ricam sudarium interpretatur. Demi Est Ricula, quod legitur apud Festum.

RICINVS, & Ricinum, uel, ut quidam malunt, Ricinum, ῥικίνιον, dicitur a reijciendo. uestis antiquissima quadrata (ut inquit Varro) cuius mediam partem retrorsum iacebant, unde Ricinati mimi. Ser. in l. 2. Aen. Ricinas dicitur ab eo quod post tergum reijcitur. Fest. Ricinum est omne uestimentum quadratum. Apud Cic. 2. de Leg. legitur Ricinum per quattuor syllabas. Extenuato (inquit) sumptu tribus ricinij, & uinculis purpuræ, & decem tibicibus. Est & Ricinus, ῥοκίον, generis uermis canum bouumque aures acerrime infestans. Varr. 3. de re rust. cap. 9. Quidam nucibus Græcis in aqua tritis perungunt catulorum aures, quod ricini soleant eas exulcerare. Ab huius animalis similitudine Ricinus dicitur frutex, aut herba instar arboris, ῥοκίον, grana ferens ricinis animalibus similia: quam Dios. arborosum fruticem esse dicit, simile ficui, sed minorem, folia habentem familia platano, sed maiora, læuia, & nigriora, ex qua exprimitur oleum Ricinum. Vulgus Palma Cbriti appellat.

RICTVS, us, [Cesso mostra zzo. Gal. l'auverture de la bouche quand on rit, ou qu'on rechigne. Hisp. El abertura grande de la boca.] ῥίκτης, non solum hiatum significat, unde uerba exeunt, sed totam illam partem circa ipsum hiatum, quæ in homine ridente, uel alio modo os torquente, lineis quibusdam terminatur, ut maxime sunt labia. Bu. Rictus,

Rictus, est oris distentio, qualis esse solet in ridentibus. Mar. lib. 3. Cum comparata rictib. tuis ora, Niliacus habet crocodilus angusta. Contrahere rictum, eorum est, qui mœsti, aut meditantur sunt. Putatur & Rictus esse figura in ore ad tempus aliquo modo contracta, uel producta, uel inuersa, uel extensa, quæ paulo post redditura sit naturalem formam. Est & communis tam be-luis, quam hominibus. Diducere rictum, est ad hilaritatem impel- lere: Horat. Ergo non satis est risu diducere rictum. Aliquando diducere rictum, est os aperire. Iuu. Sat. 10. Ipse ad cōspectum cœ- næ diducere rictum Contentur. Ponitur aliquando Rictus pro mi- naci habitu oris, Cicer. 6. Ver. de Herculis statua: Vtque eo iu- dices, ut rictus eius, ac mentum paulo sit attritius. Dicimus & Ri- ctum ne. ge. Lucr. lib. 5. Irritata canum cum primum magna mo- lossum Mollia ricta fremunt duros mundantia dentes. Aliquando accipitur pro rostro, Vnde nonnulli Græcis deductum uolunt, apud quos *ρύγχος*, rostrum dicitur. Verisimilius tamen est a Latino uerbo Ringo, deriuari.

Rigo, as, [Inacquare, bagnare. Gal. Arroser, mouiller. Hisp. Regar.] *ῥίγας*, maderatio, humorem aspergo, ad aquo. Cic. de Diui. Que paruos Mauortis sanguine natos, Vberibus grauidis uitali rore ri- gabat. Plin. 2. c. 11. Rigator arbor gelidus fontibus. Ouid. 2. de Pon. el. 1. Iuppiter utilibus quoties rigat imbribus agros. Vir. 11. Aen. Calido rigat ora cerebro. Idem 11. Aene. Sparso late rigat arma cruore.

Rigor, ris, [Rigore, freddo grande. Gal. Quand on est tout roide de froid, roideur. Hisp. Erro, rigor, dureza.] *ῥίγος*, modo pro frigore uehemen- ti. Pli. epist. 161. Rigor aquæ certauerit niuib. Col. 1. 9. c. 14. Re- centissimi rigoris a qua. Modo pro duritie, Virgil. 1. Georg. Tum ferri rigor, atque argutæ lamina ferræ. Transmittitur & ad alia: ut rigor naturæ, seueritas, Plin. lib. 7. cap. 19. Fixit hic animi tenor aliquando in rigorem quandam, toruitatemque naturæ. Rigor orationis, tenor quidam perpetuo sui similis. Quint. lib. 9. cap. 3. Oratio habeat rectam quandam uelut faciem, quæ stupere im- mobili rigore non debeat.

RIGVVS, a, um, [Che si puo adacquare. Gal. Moiste & arrouse d'eaux qui s'ouident sur le lieu. Hisp. Cosa que se riega.] *καταρρύτος*, irriguus, quod rigari facile potest. Col. lib. 2. c. 17. de prato loquens. Eius duo genera: quorum alterum siccanem, alterum riguum: sicca- nem, quod rigari numquam, aut non facile potest: riguum, quod facile. Ouid. 8. Meta. Riguo collegerat horto. Aliquando pro eo, quod irrigandi uim habet. Virgil. 2. Rigui placeant in uallibus amnes.

RIMAS, æ, [Fissura. Gal. Fente, creuasse. Hisp. Hendedura ò resquebraida- ra.] *κλεσθρία*, proprie fissura dicitur in tabulis male iunctis. quan- tum etiam generalius accipitur, ut fissuræ omnes Rimæ dican- tur: & Rimas agere quæcumque finduntur. Cic. Art. lib. 14. Taber- næ mihi duæ corruerunt, reliquæ rimas agunt. Vir. 1. Aene. Acci- piunt inimicum imbrem, rimisque fathicunt. Ter. Eun. Plenus rimarum sum, hac atque illac perfluo. Inuenire rimas, dicitur in tergiuerfatores, qui nulla in causa tot fidei uinculis possunt astrin- gi, quin, quo elabantur, aliquid inueniant. Pla. in Cal. Vxor hanc inuenit rumam. Rimas explere dicuntur oratores, cum uerba in- ferunt, ut pleniorum orationem faciant. Cicer. in Ora. Neque inficiens uerba quasi rimas expleat. Carminum item rimas ex- plere dicuntur uersificatores, qui tibicinibus passim infertis, car- minis hiatus suppleant. Dimin. Rimula.

RIMOR, aris, [Cercar bene. Gal. Fouiller par tout chercheu diligemment. Hisp. Buscar diligentemente.] *ῥιχέω*, diligenter quæro, scrutor, qua si rimulas. quasque perquiro. crastum ab auiibus, quæ escam in- quirunt in terræ rimis. Vir. lib. 1. Geo. Dulcibus in stagnis rimantur præta Caystri, idest, cibum per omnes rimas terræ perquirunt. Cicer. 1. de Diui. Id quoque rimatur, quantum potest. Rimari ie- cur epulis. Vir. 6. Aened. de Tytio: Rimaturq. epulis. Interdum scindere, quasi in Rimas agere. Idem 3. Georg. raris terram rimantur.

RIMOSVS, sa, sum, [Pieno, di fissure. Gal. Plein de fentes & creuasses. Hisp. lleno de hendiduras.] *κλεσθρία*, rimis plenum. Col. lib. 1. c. 5. Fis- sum, rimosumque. Vir. 6. Aen. Gemuit sub pondere cymba Suti- lis, & multam accepit rimosa paludem.

RINGO, is, xi, rictum, Ringor deponens, [Torcer la bocca. Gal. Tordre la bouche comme un homme couroucé, rechigner. Hisp. Risar los canes.] *τινίω*, os uel lingua, os torqueo: quod canes faciunt, cum latratu- ri sunt, uel cum ex ira in rugas diducunt os. Hinc Ringi, pro irasci, indignari, Terent in Phor. Ille ringitur, ut rides. Dicitur autem Ringi, a narium tortura. nam *ῥίγνaris*: ut sit Ringi, quasi narem agi, idest, torqueri.

RIPAS, æ, [Riua riniera. Gal. Riue, rinage. Hisp. La ribera.] *ῥιπα*, crepido, siue labrum amnis, idest, terræ extrema ora, quæ utrinque flumine alluitur. Proprie enim fluminum & torrentium ripæ dicuntur, ut littora maris, Oui. 1. Met. Pro ripis littora pul- sant. Cæ. 6. Bel. Gal. Difficili transitu flumen, ripisq. præruptis. Inuenitur tamen Ripa etiam de mari dici. Plin. lib. 9. cap. 15. Thy- ni dextra ripa intrant, leua exeunt. Deminutium Ripula. Cic. Ar- tic. lib. 3. Hæc τοπογραφία, ripulæ uidetur habitura celerem satietatem. Hinc Riparius, a, um, quod in ripis habitat. Plin. lib. 34. c. 4. Ripariæ uolucres.

RIPARIA, auis, quæ in ripis habitat. Plin. lib. 30.

RIPASALTA, oppidum in Orientali parte Britanniz. Ptol.

RISCVS, risci, cistula, interprete Donato, pelle contexta: Seruius ue- ro ait, esse fenestram paruum in pariete. Ter. in Eun. Cistellam do- mo esse. P. ubi sita est? T. in risco.

RISIO, [Riso.] risus. Pla. in Sti. Quot uoluptates fero, quot risiones. **RISVS**, huius sus, [Riso, risaglia. Gal. Ris, risée. Hisp. Obra de reir.] *ῥίλος*, ridendi actus. Pla. in Mil. Nequeo risu meo moderarier. Tenere ri- sum. Cic. de Clar. Or. In quibusdam uix risum tenebam. Concita- re risum, idem 2. de Or. Captare risum, idem 4. Tusc. Mouere ri- sum, idem Att. Edere risum, idem Q. Fr.

RITE, [Bene. Gal. Bien & droitement, a nisi qu' al appartient. Hisp. Bien y de rechamente.]

RIDEO, rides, risi, risum, [Ridere. Gal. Rire. Hi. Reir, propria obra de hom- bre.] *ῥέλασθαι*, modo absolute ponitur sine casu. Gel. lib. 1. Rex, quasi anus ætate desperet, risit. Cicer. 5. de Finib. M. Craffus, quem semel ait in uita risisse. Lucilius. Modo datium admittit, pro arrideo, Rideo tibi. Virgil. 5. Aeneid. Risit pater optimus olli. Cum autem accusatiuum habet, significat derideo. Ter. in Ad. Ri- deo hunc. Cicer. de Arusp. resp. Cum miseritis impudentiam ho- minis. Ouid. 2. Fasto. Ridet amatorem Lyda puella suum. Trans- fertur & ad plantas, quæ ridere dicuntur, cum colores amœni- tate spectantium oculis oblectant, Vir. 4. Ecl. Mistaque ridenti co- localia fundit acantho.

RIDIBVNDVS, [Lieto, ridente. Gal. Tout riant, ne faisant que rire. Hisp. Cosa que mucho rie ò burla.] Pla. in Epi. Illam ridibundam, atque hi- larem huc adduxit, Ridendus, idest deridend. Hor. 1. epi. Pœccet ad extremum ridendus.

RIDICAE, [Sostegno. Gal. Va eschalat de uigne. Hisp. Rodrigon que sostiene la uid.] *ῥι. c. ῥι. c. ῥι. c.*, pedamenta uinearum, quæ e quercu, & iuni- pero solent fieri optima. Var. lib. 1. de re rust. c. 8. Col. 1. 4. c. 12. Pe- damentum uinearum, inquit Budæus, aut est fissile, ut ridica, aut est teres, ut palus.

RIDICVLARIVS, [Buffone, buffoneria. Gal. Ridicule. Hisp. Cosa para bur- las ò danayres.] qui risum excitat: & Ridicularia, ridicula, Plaut. in Asi. Mitte ridicularia. Gel. lib. 4. c. 20. Cauillator, & nimis ridicula- rius, id est, risum excitandi studiosior, quam conueniret, inde ridi- cularia fundere, dixit Cato censorius. Macr. lib. 3.

RIDICVLE, [Piacenimente.] Cic. 1. de Or. Ridicule, ac facere.

RIDICVLM, li, sub. [Cosa da ridere, piaceuole.] *ῥι. c. ῥι. c. ῥι. c.*, dictū factumue risum excitans. Col. lib. 3. de Ora. Sæpe sententiose ridi- cula dicuntur. Plaut. in Sti. Me meum obuenturum ridiculus meis. Hinc Gel. lib. 17. cap. 1. formam compositionum, Deridiculum: Face- re eos deridiculum, quod perinde Cælo formam crumini darent, quasi arbitrium eius fuisset, quali formam nasceretur. Pla. in Amph. Ioco illa dixeram, ridiculi causa. Terent. in Heau. Ridiculum est, istuc me admonere.

RIDICVLSA, a, um, [ridicola. Gal. Ridicule, da qui on se rit, de qui on se moque. Hisp. Cosa de quien se haze burla.] *καταγέλαστος*, qui alijs ri- sui est. Iuu. Nil habet infelix paupertas durius in se, Quam quod ridiculos homines facit. Interdum pro scurra, idest risus concita- tore, Cicer. Att. Facie magis, quam facetijs, ridiculus. Idem alibi: C. Sicius, homo impurus, sed admodum ridiculus. Iocos ridicu- los. Pla. in Stich.

RIGEO, ges, gvi, [Esfer freddo, esfer aspro, esfer duro. Gal. Estre roide froid, estregele & glacé. Hisp. Elarse, estar yerto y duro.] *ῥίγος*, frigeo, uel du- rus & inflexilis sum præ frigore. Cic. 1. Tus. Partes incultas, quod aut frigore rigeant, aut urant calore. Pli. lib. 6. cap. 13. Ahiæ Ma- gna portio opposita Septentrioni, iniuria syderis rigentis, uastitas solitudines habet. Translate capitur pro indurari, quoniam quæ rigent horrent, & indurefcunt. Virgil. lib. 2. Ge. Vestesque riges- cunt. Vbi Seruius: Durantur, ut frangi potius, quam scindi posse uideantur. Rigere gelu. Liu. lib. 2. 1. Mar. lib. 1. Ridentes oculi apud Plinium, qui non circumaguntur: Rigenes corpus, nullo modo fle- xum. Quin.

RIGIACVM, Ptolemæo, est ciuitas Atrebatum.

RIGIDVS, a, um, [Rigido, fresco, aspro. Gal. Roide de froid, roide & dur. Hisp. Elado, yerto, aspero.] *ῥιγνός*, frigidus uel durus præ frigore. Vir. 2. Geor. Tellurem Borea rigidam spirante moueri. Aliquan- do pro duro, Vir. 6. Ecl. Tum rigidas motare cacumina quercus Translate pro seuro, & crudeli, Plin. epist. 74. Sententiam Macri, ut rigidam, duramque, reprehenderunt. Mar. lib. 10. Nec dor- cas rigido fugax leoni. Rigida caligo, Cicer. 1. Tus. ibi rigida constat caligo inferum. Rigida innocentia. Liu. 39. Inuicta a cupi- ditatis animi, & rigidæ innocentiz.

RIGATIO, Col. lib. 11. cap. 3. Quod rigationem ministrari non ex- pediat.

rehabente.] recte & bene. Varro a ritu dictum putat: quod quæ se eundem ritu fiant, recta & rata sint. Cic. 2. de Fin. Quæ potest appellari rite sapientia, Liu. l. 44. Sacrificii rite perpetrato.

RIVALLES, libri, *ῥιβαλλες*, Hetruscorum libri erant teste Festo, in quibus scriptum erat, quo ritu urbes cõdantur, aræ, ædes que sacrentur, curiæ tribus, & centuriæ distribuâtur. Cic. 1. de Divi. Hetruscorum aruspici, fulgurales, rituales libri.

RITVS, tus, [*Rito, costume, usanza*. Gal. *Costume, sazou, maniere de faire a costume.* Hisp. *La costumbre, modo ordenado de obrar.*] *ῥιταῖος, ῥιταῖος*, mos, & approbata consuetudo, quam omnes ratam habet. Festus: Ritus, mos est comprobatus in administrandis sacrificijs. Ouid. 2. Fast. Hinc populi ritus edidicere novos. Tacit. lib. 2. Nisi certam ante diem profanos ritus exiissent. Accipitur generalius pro quouis more. Cic. de Amic. Pecudum ritu omnia ad uoluptatem referunt. Legitur & ablatius Rite, tamquam a nominatio Rites, siue Ritis. Star. lib. 1. Theb. Primitijs armorum, & rite nefasto Libatus.

RIVALIS, [*Riuales, innamorati d'una sola.* Gal. *Coriuaux, qui aiment une mesme fille.* Hisp. *Combleços, enamorados de una sola.*] *ῥιβαλλος*, qui eiusdem mulieris amore tenentur. Plaut. in Sci. Eadem est amica ambobus: riuales sumus. Ter. in Eu. Militem ego riualem recipiendum censeo. Translatio sumpta, uel a bellijs, quæ sitientes, eum ex eodem riuulo haustum petunt, prælium contra se inuicẽ concitant, uel a re rustica: nam riuales dicuntur ij, quorum agros riuus aliquis determinat, qui incertitudine, & mutatione crebra cursus, lites sæpe inter eos suscitatur. Vlp. de aqua quoti. & ætli. l. j. Riuales qui per eundem riuum aquam ducunt. Sine riuati diligere, dicuntur ij, qui stulte mirantur, quod nemo alius concupiscat. Cic. ad Q. Fr. lib. 3. Se ipse amans sine riuati.

RIVALIS, le, *ῥιβαλλος*, quod ex riuo est, siue quod in riuo nascitur. Col. lib. 8. cap. 15. Datur cammarus, & riualis alecula.

RIVALITAS, *ῥιβαλλια*, emulatio illa inter eos, qui eandem amant. Cic. in Tit. Vitiola emulatio, riuatitati similis.

RIVINVS, [*Riuale*], *ῥιβαλλος*, idem quod riualis. Plaut. in Asi.

RIVVS, [*Riuo, rio, fozzello.* Gal. *Ruisseau.* Hisp. *El corro ò rio pequeno.*] *ῥιβαλλος*, aqua fluens, a fonte uel flumine ducta. Cic. in Top. Tamquã riuorum a fonte deducti. Vir. 8. ecl. Propter aquæ riuum uiridi procumbit in uua. Lapidofus riuus, Ouid. 3. Fast. Sanguinis riuos fouens. Virg. 1. Aen. Lacrimarum riuus. Ouid. 9. Metam. Riuulus, paruus riuus Cic. pro Cael.

RIXA, æ, [*Rixæ, discordia.* Gal. *Riote, noises, rris, debat.* Hisp. *Larençilla ò obra de rixar.*] *ῥιξια*, lis, contentio, pugna, a ringendo, ut quidam nolunt. quod proprie est eanum, quando irritantur. Cic. in Verr. Ecce noua turba, atque rixa. Ouid. 3. de Arte. Nec tua frangetur nocturna ianua rixa. Cic. ad Pætum. lib. 9. Academiæ nostræ cû eo magna rixa est. Liu. 2. Consulum interuersu rixa sedata est. Hinc Rixofus, æ, um, contentiosus. Festus: Rixus, rixæ, rixose, ringitur, dici uidentur, quia in aduersum rumpantur, contrariaque sint re-cto. Col. lib. 8. cap. 2. Rixofarum auium lanifæ.

RIXOR, aris, [*Contendere.* Gal. *Rioter, struier, noisr.* Hisp. *reñir ò rixar.*] *ῥιξος*, iurgor, contendo. Cic. 2. Or. Num esset cum eo de amicu- la rixatus. Var. 1. de re rust. cap. 47. Aridæ sactæ herbæ rixantur. Rixari de lana caprina, Hor. epist. 19. Prouerbiu in eos, qui de re nihili disceptant.

R A N T E O

ROBIGALIA, siue Rubigalia, lium, siue liorum, dies Festus erat v r i Cal. Maias celebrari solitus, teste Festo, quo Robigo deo sacra fiebant, ut robiginem, siue (ut hodie usitatus loquimur) rubiginem a segetibus auerteret. Est autem Robigo, siue Rubigo, (*ῥοβιγία*, Aristoteli) segetum morbus, quam Nebulam uulgos Gallo rum appellat, qua spicæ aduruntur, prorsus que redduntur friabili- les. Var. lib. 1. de re ru. c. 1. Quarto Robigum & Florã: quibus propitijs neque rubigo frumenta, at que arbores corrumpit: neque non tempustiue florent. itaq. publice Robigo seriæ, Robigalia: Floræ ludi Floralia instituti. Pli. lib. 18. c. 30. Tria tempora fructi- bus metuebant: propter quod instituerunt ferias, diesq. festos, & Rubigalia, Floralia, Vinalia. Rubigalia Numæ constituit anno regi- sui undecimo: quæ nunc aguntur ad v r i. Cal. Maij, quoniam tunc fere segetes rubigo occupat.

ROBIGO, inis, siue Rubigo, [*Malume.* Gal. *Niellure de bled, niella.* Hisp. *El añublo quando se añubla el pan.*] *ῥοβιγίς*, segetum morbus, quem nebulam uocant Galli quo spicæ torrentur, friabileq. redduntur. Virgil. 1. Georg. Cum mala culmos Effet robigo. Fuit & Ru- bigo, dea quædam apud Romanos, quæ auertendæ rubiginis causa colebatur. Ouid. 4. Fast. Flamen in antiquæ locum Robi- ginis ibat.

ROBIGVS, p. p. deus, qui auertendæ rubiginis causa colebatur.

ROBORARIA, *ῥοβοραρια*, antiqui appellauerunt omnia ædificia septa, uillas, quæ inclusa habent animalia: a tabulis roboreis quibus se-pta erant ante, quam motibus cingerentur. Ccl. lib. 2. cap. 20.

ROBORVS, æ, um, [*Ciò che è di robore.*] *ῥοβος*, ex materia roboris,

Col. lib. 11. c. 2. Materies, si roborea est, ab uno fabro dolari ad un- guem debet. Ouid. 5. Fast. Mittere roboreo scurpea ponte solet. **ROBORO**, as, p. c. [*Fortificare, rinforzare.* Gal. *Roborer, affermir.* Hisp. *Fortalecer, haer fuerte.*] *ῥοβοραρια*, fortifico, firmo, robur addo. Pli- n. lib. 10. c. 33. Hirundines nidus luto construunt, stramento robo- rant. Cic. 1. Off. Catoni cum incredibilem tribuisset natura graui- tatem, eamque ipse perpetua constantia roborauit, moriendũ potius, quam tyranni uultus aspiciendum erat. Idem l. 1. r. cap. 5. Vox roboratur xij. anni, eadem in senectæ extior.

ROBUR, siue Robor, oris, [*Rouere, quercia, fermezza.* Gal. *roure, chefne.* Hisp. *La ençina ò robre arbol.*] *ῥοβος, ῥοβος, ῥοβος*, proprie species arboris glandiferæ durissimæ. Pli. l. 16. c. 2. Roborum uirtutes eru- tacta, & congenita mundo. Cic. 2. de Diu. Perfractio saxo fortes e- rupisse in robore. Ibidẽ paullo post: Quis robur illud cecidit, do- lauit, inscripsit? Vir. 1. Ge. Graue robur aratri. Translate pro ani- mi fortitudine, qua quis durat aduersus pericula, Cic. pro Font. Equites tantum habuere animi, tantum roboris. Capitur & pro corporis firmitate. Cic. pro Ros. Am. Si iam satis ætatis ac ro- boris haberet, ipse pro Roscio diceret. Demum omnium rerum firmitatem, duritiamque robur dicimus. Col. lib. 2. Quod exile na- tum sit, numquam robur accipere manifestum est. Vnde Seruius dicit: omane quod forte est, robur uocamus. Vir. lib. 7. Aeterna- que ferri Robora. Robur item, teste Festo, in carcere dicitur is locus, quo præcipitur malefactorum genus: quod antea arcis robusteis includebantur. De hoc Plaut. in Cur. Vos ambo in ro- bura carcere, ut pereatis. Erat enim genus supplicij, quod idem. Plaut. in Pœn. Codicem rubustum uocat. Hinc Roburneus, æ, um, quod ex robore nascitur. Colum. lib. 9. cap. 1. Frugibus robur- neis idest glandibus.

ROBUS, robi, apud ueteres dicebatur rubens. unde & materia, quæ plures huius coloris uenas habet, dicta est Robus, & homines ualentes, ac boni coloris, Robusti, hæc Festus. Robus etiam genus tritici maxime laudabile. Col. lib. 2. cap. 6.

ROBUSTEVS, [*Di rouere.*] *ῥοβυστες*, ut Robustea materies, ex robore facta, ut esset durior. Var. 1. de re ru. cap. 38.

ROBUSTVS, æ, um, [*Robusto, forte.* Gal. *Robuste, fort, ferme.* Hisp. *Fuerte ò rezioso.*] *ῥοβυστες*, multi roboris. Col. lib. 2. Neque dubium est ex robusto semine posse fieri non robustum. Vir. 4. ecl. Robu- stis quoque iam tauris iuga soluet arator. Cic. 2. in Cat. Tertium genus est ætate iam confectum, exercitatione robustum. Idem 2. Phil. Robustioris improbitatis.

RODO, is, rosi, rosum, [*Rodere.* Gal. *rouger.* Hisp. *Roer.*] *ῥοδος*, proprie murium est, & similibus, qui dentibus fere semper ali- quid demoluntur. Cic. de Diu. Mures noctem & diem aliquid rodentes. Hor. 1. Ser. Sat. 10. Vius & roderet ungues. Translate pro detracto, siue obrecto, Cic. pro Balbo: Inuidet, in con- uuijs rodunt, in circulis uellicant. Flumina rodunt ripis, Lucr. lib. 5. Ferrum roditur scabra rubigine. Ouid. 1. de Pon. ele. 1. Amic- cum absentem rodere, Hor. 1. Ser. Sat. 10. Dentem dente rodere, prouerbiu, in illos, qui carpunt eos qui pari sunt præditi mor- dacitate. Mar. lib. 13. Quid dentem dente inuabit Rodere? Hinc Rosio, rosionis, Pli. lib. 10. cap. 21. Succus decoctæ prodelt in- testinorum rosionibus.

ROGATOR, oris, [*Colui che prega, pitocco.* Gal. *Qui prie, prierr.* Hisp. *Rogador, que rog.*] *ῥογος*, qui rogat. Cic. Atti. l. 16. Hæc epistola non sua soris est, sed rogatoris. Rogatores, postulatōres, & mendici, qui elemosynam postulant. Pla. Rogator ostiatim petam panẽ. Rogator comitiorum, qui populum de comitijs consulit. Cic. 2. de Nat. Deo.

ROGATVM, [*Pregiera, domanda.*] Cic. pro Flac. Numquam mihi ad rogatum respondet.

ROGITO, as, [*Pregare, cercare, domandare, chiedere.* Gal. *Prier in stam- ment, requerir, demander.* Hisp. *rogar, preguntar.*] *ῥογισμα*, modo iden- tidem rogo. Pli. Patrem adit, rogat, ut sui miseretur. Modo ite- rum atque iterum interrogo, Virgil. 1. Aeneid. Multa super Pri- amo rogitans. Hinc Rogitatio, lex, plebiscitum. Plaut. in Cur. Ro- gitationes plurimas populus sciuit.

ROGO, as, [*Domandare, cercare, pregare.* Gal. *Prier, roquevir, demander.* Hisp. *Rogar, preguntar, demandar.*] *ῥογισμα*, posco. Gel. lib. 3. cap. 20. Crepidarium cultellum rogauit a crepidario sutore. Quandoque oro, precor. Vir. lib. 7. Aen. Litusq. rogamus Innocuum. Cic. 1. Ver. Rogare & orare, ne illos supplices aspernarer. Aliquando pro utendum petere. Cic. in Ver. Hinc natu est, Malo emere, quã rogare. Cat. c. 5. Duas aut tres familias habeat, unde utenda ro- get. Aliquando interrogare, Cic. At, Roga ipsum, quẽ admodum Arimini ego eum acceperim. Ter. Adel. Rogabit me, ubi fuerim. Ter. Eunu. Roget quis quid tibi cû illa? Rogare sacramẽto mili- tes, est iureiurãdo eos astringere. Liu. 35. scribit, uagos milites de exercitu. P. Africani sacramẽto rogasse. Rogare al quẽ sententiã. Quint. l. 6. c. 3. Primus sniam rogabat: Rogare legẽ, id est, statuerẽ: solebat enim populus rogari, i. interrogari, nũ eã legẽ ratã uellet.

QQQ Gel.

- Gel. l. 2. Lex Licinia rogata est. Cic. 2. Phi. ego leges perniciosas rogavi. Hinc Legis rogatio: quoniam rogare populum magistratus solebant an id placeret, quod itauerant. Rogationis autem nomine continetur Lex, Plebiscitum, & Privilegium, estque quasi caput & fons totius iuris popularis. nam Rogare populum, *ῥηματιζειν*, est agere cum populo, siue de re quavis ad populum referre, siue populum consulere. Quam in re hæc erant verba solennia, Veltis ne, iubeatis ne Quiritibus, ut hoc, uel illud fiat. unde Rogatio, quasi quædam interrogatio. Sive. in Cels. Reditum in ciuitatem rogatione Plotia confect, id est, lege a Plotio lata. Festus Rogationem uidetur accipere pro privilegio: eamque ita distinguit a lege, quod hæc in omnibus & rebus & personis locum habeat: Rogatio, denuo, aut certe paucis feratur, neque ad res omnes pertineat. Ferre rogationem ad populum. Cels. 3. Bel. Ciu. Tribunitis pl. rogationes ad populum ferentibus. Perferre rogationem, est per interrogationem populi legem perferre. Cic. ad Q. Fr. lib. 2. Suspicio per nim rogationem Caninum perlatum. Accipere rogationem, id est, legem accipere. Cic. Art. lib. 1. Ut consules populum cohortarentur ad rogationem accipiendam. Rogans, tis. Oui. 2. Am. el. 3. Mollis in obsequium, facilisque rogantibus esiles. Idem in epi. Medæ: En iterum scribo, mittoque rogantia uerba. Rogandus, a, um. Ouid. 3. Tri. Sollicita mente rogandus erit. Rogatus, a, um, Ouid. 1. de Arte. Quæ dant, quæque negant, gaudent tamen esse rogatæ. Rogatus, us, uia, actus rogandi, Cic. 1. de na. de. Cuni sepis Latinis ad eum rogatu accersituque uenissent. Hinc Rogatiuicula. Cic. pro domo.
- ROGVS**, *ῥογυς*, strues lignorum, ad cremenda cadauera: ita dictus, quod in eo dii manes rogentur. Plau. in Men. Quam mox incendio rogum? Cic. 3. de Fin. beatam uitam usque illum a Cyro extractum rogum protulisset. Idem 1. de Diu. Cum ascenderet in rogum ardentem, O præclarum discessum, inquit e uita: cum, ut Herculi contigit, mortali corpore cremato, in lucem animis excesserit. Vir. 4. Aen. Hoc rogus iste mihi, hoc ignes, aræque parabant. Rogalis, le. Stat. 1. Theb. Hæc igne rogali Fulgurat. Ouid. 3. Am. ele. 8. Te ne facer nates flammæ rapuere rogales?
- ROMA**, [*Ῥωμα*], *Ῥώμη*, urbs Italix, regina urbium, & totius prope orbis olita caput, de cuius origine, & nominis ratione non satis conuenit inter scriptores: uulgatissima tamen est opinio, a iuuentute Albana conditam fuisse, ducibus Romulo, & Remo, nepotibus Numitoris, atque a Romulo nomine Romam appellatam. Alij multis ante Romulum seculis conditam uolunt, primumque Valentiam appellatam. Romam autem dici cepisse post Euanthri & Aenæ aduentum, qui Latina uoce in Græcam eiusdem significationis translata, *Ῥώμῳ*, appellarunt. Sunt præterea, qui existiment Aenæ neptem fuisse, & Ascanij filiam, nomine *Ῥώμῳ*, a cuius nomine urbi huic nomen fuerit impositum. Nec desunt, qui Troia capta, Achiuis quosdam ea in loca uenisse afferant, cum que in Palatino monte opidum condidissent, a nobilis captiue nomine *Ῥώμῳ*, appellasse. Sunt & aliæ non paucæ hac de re scriptorum opiniones, quas hic breuitatis causa omittemus. Si quis tamen nosse cupiat, adeat Pompeium Festum, de Antiquo uocam signific. l. 16. id certe constat, a tenuissimis ortam principijs, primumque in Palatino monte conditam, sepiusque deinde promœria eius fuisse prolata. Scribit enim Pl. lib. 3. cap. 5. Vespasiani temporibus ambitum urbis fuisse. xlii. m. c. pass. Vopiscus autem tradit, Aurelium Imperatorem ambitum eius ad triginta milia passuum ampliassse. A Roma fit Romanus *Ῥωμαίος*, ut Romani ferunt domini apud Virg. 1. Aen. Item Romanus, a, um, ut, Artes Romanæ apud eundem 2. Geo. Item Romanensis, qui alibi ortus Romæ uersatur: unde Cato de re rust. Romanensem salem appellat non Romæ factum, sed qui Romæ uidebatur.
- ROMANA PORTA**, in infimo cliuo Victorix fuit, a Romulo primum instituta, gradibusque quibusdam in quadraturâ formata. Appellata est autem Romana a Sabinis præcipue, quibus ea proximus aditus erat Romam. Hæc Festus. Vulgo tamen eodem Festo referente, Romana porta dicta est, quia ex epistulo aqua defluebat, qui locus ab antiquis dictus: Ad statuas Cincias: quod ibi olim fuerit sepulchrum eius familix.
- ROMANULA PORTA**, teste Varrone l. 4. de Lin. Lat. in Palatino monte fuit, gradus habens, in nouaia ad Volupix facellum.
- ROMANICVS**, a, um, ut Aratra Romana, id est Romæ facta. Cat. cap. 315.
- ROMVLVS**, *Ῥωμύλος*, Martis, (ut Romani credi uoluerunt) ex Ilia filius, & nepos Numitoris, & frater Remi, eodem cum illo partu editus, erat enim Numitori frater nomine Amulius, præferoci ingenio, qui non contentus fratri natu maior imperium prætermittere, ut posteritati quoque suæ tyrannidem constabliret, prolem illius masculam interemit. Iliam quoque, ut spem omnem ne potum fratri eriperet, si b specie honoris uirginem Vestalem legit, eoque modo Berperna uirginitate damnauit, ea tamen postea grauida deprehensa, gemellos peperit: quos Amulius in Tiberina
- abici iussit, matrem autem arctissima custodia asseruari. Verum cum id temporis Tiberis extra ripas reitagnasset, nec adiri usquam ad iusti amnis cursum posset, qui mergendum puerorum negocium susceperat, in proxima eos alluente, ubi poitea Ruminalis fons fuit, expositos reliquit. ubi a Fautilo regij pecoris magistro inuenti sunt, & Larentix uxori educandi traditi: quæ quod uulgato corpore paritum faceret, ideoque Lupa inter pastores uocaretur, tactus est locus fabulæ, Romulani & Remum a lupa educatos fuisse. Hi poitea cum adoleuissent, de genere suo a Fautilo edocti, Amulium trucidant, auumque Numitorem in regnum restituant. Nec ita multo post collecta magna pastorum manu, urbem nouam in Palatino monte, ubi educati fuerant, edificant. Et quoniam fratres gemini erant, nec ætatis uerecundia differentiâ facere posset, orta inter eos contentione, uter nouæ urbi nomen daret, & conditam imperio regeret, placuit rem auum iudicio permittere. Cumque Reino in Auencino uultures sex priores, Romulo autem in Palatino duodecim, sed posteriores apparuissent, illo tempore, hoc numero se potiore esse asserente, exorta inter pastores primû alercatio est, quæ deinde ad manus peruenit. Ibi Remus in turba ictus cecidit. uulgatior fama est, ludibrio fratris Remum nouos muros transflixisse. inde a Romulo siue a Celere quodam Romuli iussu fuisse interfectum. Solus itaque regno potitus Romulus, ut urbem incolis frequentiore redderet, Asylum aperuit. Senatores centum, quos ab honore patres appellauit, conscripsit. Vicinis connubia negantibus uirginibus, quæ ad Consualium spectaculum conuenerant, rapuit. Cœnenses bellum inferentes prælio uicit, regeque obrucato, Ioui Feretrio optima spolia obtulit. Antemates, & Sabinos prælio superatos in ciuitatem recepit. Fidenates acie fudit, & ad opidum fugientes insecutus, urbem eodem impetu cepit. Veientibus, post aduersam pugnam pacem potentibus, centum annorum inducias concessit. Hinc rebus gestis cum ad Capræ paludem concionem haberet, ingenti coorta tempestate repente nusquam comparuit, patrum, ut creditur, manibus disceptus. A Romulo deducuntur adiectiua, Romuleus, a, um, ut, Urbis Romuleæ, apud Ouid. 15. Met. Romulus a, um, ut Tellus Romula. Vir. 6. Aen. Nec Romula quondam Vllote tantum tellus iactauit alumno. Romilius, a, um, ut Tribus Romilia. Cic. de Leg. agr. Respondit se a tribu Romilia initium facturum.
- RORARI**, *Ῥορῆριος*, leuis arinaturæ milites, qui, antequam acies congrederentur, fundis & lapidibus pugna præludebant. Rorarij dicti teste Nonio, quod illi prælium, ut ros pluuiam, antecederent. Liu. Rorarij procurrebant inter antepalanos. Hinc Rorarium uinum dicebant, teste eodem Festo, quod Rorarijs militibus dabatur.
- RORESCO**, cis, [*Ῥορῆσαι* di rugiada,] *Ῥορῆσαι*, rosceidus fio, rorare aspergor: ab inusitato uerbo Roreo. Plin. l. 18. c. 33. Terra rorescens.
- RORAT**, bat, *Ῥορῆσαι*, Ros decidit. Col. lib. 11. c. 2. Interdum tempestat, nonnumquam rorat. Translate pro guttatim distillare, Vir. 8. Aeneid. Spari rorabant sanguine uepres. Aliquando admittit post se accusatiuum: ut, Rorare imbrem. Plin. lib. 17. cap. 10. Periculum tantum eo die est, si rorauerit, quantum cumque imbrem. Roror passiuum, pro irroror, madefio, Plin. epist. 2. 1. Scribimus & lacrymis oculi rorantur obortis. Rorans, tis. Virg. 3. Aeneid. Rorantia uidimus astra. C. de Sen. Procula minuta, atque rorantia. Roratus, a, um, Ouid. 3. Fast. Mollis erat tellus rorata mâhe prima.
- RORATIO**, onis, *Ῥορῆσις*, morbus est uitium, cum deflorescentes rore læduntur: priusque corrumpuntur, quam in acinos transformentur. Pl. lib. 17. c. 24. Syderationis genus est in uitis. deflorescentibus. roratio, aut cum acini, priusquam crescant, decoquuntur in callum. Theophrastus lib. 4. de Plantis, Roratio, inquit, fit cum uitis deflorescens irroratur. Propter hoc uitium Floralia ab antiquis instituta sunt. Pl. 18. cap. 19. Floralia. 1. 1. Kal. Mâi instituerunt anno urbis quingentesimo sextodecimo, ut omnia bene deflorescerent.
- RORIFER**, ra, rum, [*Ῥορῆσαι* di rugiada. Gal. Qui apporte la rosée. Hisp. Lo que trae rocio.] *Ῥορῆσις*, ut, Aura rorifera. Sen. Hip. Qua rorifera mulcens arua Zephirus uernas euocat herbas Bigæ Lunæ rorifera. Sta. 1. The. Rorifera gelidum tenuerat aera biga. Lucr. lib. 6. Hinc ubi roriferis terram nox obruit umbris.
- RORULENTVS**, ta, tum, [*Ῥορῆσαι* di rugiada,] *Ῥορῆσαι*, plenum rore. Col. lib. 5. Ne rorulentæ, sed sicca ferantur uites. Idem l. 12. cap. 38. Rorulentæ bæcæ non legantur.
- ROS**, oris, [*Ῥορῆσαι* di rugiada. Gal. rosée. Hisp. El rocio.] *Ῥορῆσαι*, humor, qui sereno tempore de celo fuit serena nocte. Arist. l. 1. Met. scribit, rorem fieri ex uaporatione modica, cum pluuia ex largo uapore progeneretur. Vir. 2. Ge. Gelidus ros nocte repõet. Cic. 1. de Diu. Cum primum gelidus Aurora remittit. Oui. 3. Met. Virgineos artus liquido perfundere rore.
- ROS**, a, tosa, [*Ῥορῆσαι* di rugiada,] *Ῥορῆσαι*, flos & spina na cæs, Veneri sacer, & forrasse non

non absurde: quia sicut rosa breui niget, ita & Venerea uoluptas. Quo pacto autem rosa, quæ prius candida fuit, cruore Veneris interda purpureum colorem traxerit, ex Aphthonij fabella cognosces. De rosis plura apud Plin. lib. 2. inuenies. & Theophr. lib. 6. c. 6. & 7. Diosc. lib. 32. cap. 13. Cic. 5. Tus. An tu me in uiola putas, aut in rosa dicere? Vir. 4. Geo. Primus uere rosam, atque autumnno carpere poma. Rosa, pro oleo rosaceo. apud Cel. lib. 8. c. 4. Infundenda erit rosa tepida.

ROSACEVS, a, um, [Cosa fatta di rose.] ῥοσάειος, ex rosa factum: unde Rosaceum oleum, ex rosis. Plin. lib. 20. cap. 3.

ROSARIUM, rii, copiam fructum significat, uno loco rosas gignentium. Plin. lib. 21. c. 11. Rosaria a Fauonio fossa oportet esse.

ROSCIA, lex, a Roscio Othone Trib. ple. nomen accepit, qua equites primum a plebe distincti sunt, assignatis equestri ordini in theatro quatuordecim gradibus in quos neminem recipere liceret, nisi quadringentorum millium sestertiorum censum expleret. Hora. 1. epist. Roscia die odes melior lex, an puerorum Nænia? Et paulo ante. Si quadringentis sex septem millia desint, Plebs eris. Eodem spectat & illud Iuuen. Sic placuit uano, qui nos distinguit, Othoni.

ROSCIDVS, a, um, [Inrugiatore.] ῥοσάειος, rore perfusum, unde Nox roscaida rore humecta. Pli. lib. 18. Vbi sunt rigua, noctibus roscaida sicari melius. Similiter Mala roscaida, matutino rore humecta. Vir. 8. Ec. Aurora roscaida, Oui. ad Liuian. Gramina roscaida. Cla. 2. de Rap. Prof. Mella roscaida, Vir. 4. ecl. Pruina roscaida folijs excussa. Ouid. 7. Fast.

ROSCIUS, histrio insignis Cic. ætate in arte sua usq. adeo absolutus, ut, si quem significare uelimus æteris sui generis hominib. præcellere, Rosciū appellemus. Roscij (inquit Fest.) dicebatur in omnib. perfecti artib. quod Ros. quidam perfectus unus in comædia iudicatus est. Cic. de Or. Roscius hoc iadiu est affectus, ut, in quo quisq. artificio excelleret, is in suo genere Roscius diceret. Ora. 2. epist. 1. Quæ grauis Aesopus, quæ doctus Ros. egit. Hic primū in scena persona usus ferunt, quod & Str. efficit, & aspectu foedus; tantum tamē pronuciandi suauitate ualuit, ut populo sine persona gratior esset: quod & Cic. testatur lib. 2. de Or. Librum conscripsit, in quo histrionicam cum eloquentia comparare conatur. cū Cicerone quoque aliquando certasse dicitur, num ille eandem rem sapius oratione, an ipse gestu uariaret.

ROSEA, campus in agro Reatino, quod in eo arma rore humida semper ferantur. Var. 1. de re rust. c. 7. Cæsar Vopiscus campos Rosæ Italiae dixit esse humen, in quo relicta pertica postridie non appareret propter herbam.

ROSETVM, ῥοσάειος, locus rosis confitus. Vir. 5. ecl. Quantum saluica rosetis, iudicio nostro tantum tibi cedit Amyntas.

ROSEVS, a, um, [Di rose uermigilio.] ῥοσάειος, qui rosæ colorem imitatur. Vir. 12. Aen. Et roseas lauiata genas. 2. Aen. Rosæoque hæc in super addidit ore.

ROSMARINVS, siue (ut apud Plin. legitur) Rosmarinum, [Rosmarino.] ῥοσάειος, frutex odoriferus, qui & Rosmarinus dicitur, Ouid. 3. de Arte. Rosmaris, & laurus, nigraq. myrtus olent.

ROSTELLVM, ῥοσάειος, paruum rostrum. Plin. lib. 30. cap. 11. Muris rostellum. Colu. lib. 8. cap. 5. Animaduertat, an pulli rostellis oua percuderint.

ROSTRA, orum, templum Romæ in foro, ante curiam Hostiliam pulpitem habens nauium Antiatium rostris adornatum, ex quo ad populum concio haberi solebat, Liu. 1. 8. E rostrisq. earum nauium suggestum in foro extructum adornari placuit: Rostraq. id templum appellatum.

ROSTRATVS, a, um, rostro armatus: ut, Naues rostratæ, αἱ καλλήμεσολοι, quæ in prætoræo munice erant rostro, quo in hostium naues, cum impetu impacto, sæpe eas dissoluebant. Liu. 4. Decad. lib. 6. Vna & octoginta nostratis nauibus, multis præterea minorib. Idem lib. 28. Prouinciae, ita decretæ, alteri consuli Sicilia & triginta rostratæ naues. Eadem & æratæ dicebantur. Cæsar. 2. Bel. Ciu. Cum classe nauium sedecim, in quibus pauca erant æratæ. Corona rostrata, idest, naualis, quod exiguis quibusdam ueluti nauiam rostris exornaretur. Plin. 16. c. 4. Ciuias cedunt rostratæ. Tempora rostrata, idest, naualis, siue rostrata corona exornata. Virg. 8. Aen. Tempora naualis fulgent rostrata corona. Rostratus impetus, qui sit rostro impacto. Plin. lib. 10. cap. 1.

ROSTRVM, stris, [Becco, muso, μοῦσα, ῥοσάειος, sperone della nave. Ga. Bec. musseam. Hisp. El pico, como de aue: ò bocico, como de puero. ῥοσάειος, quo aues cibum capiunt. Cic. 1. de Nat. De. Procerō, corneoque rostro aues. Ouid. 6. Fast. Rostra apta rapinæ. Nec solum de auib. sed de reliquis quoque animalibus, & de ipso homine, dicitur. Plaut. Men. Apud mensam plenam homini rostrum deliges. Pli. Et mugilis rostrum. Caprarum rostra. Var. 2. de re ru. c. 3. Canum, Plin. lib. 8. c. 4. Suum, Cic. 1. de Diui. A similitudine autem rostri auium, pars nauis esporrecta, & acuminata, ex ære ferrove, in prætoræ emine,

Rostrū appellatur. Hircius de Bell. Al. Nauib. actuarijs rostra impoluit. Hinc Rostratæ naues, rostris armatæ. Cic. 2. de Inu. Lex est apud Rhodios, ut, si qua in portu rostrata nauis deprehensa sit, publicetur.

ROSTRO, as, [Porger il becco dentro. Gal. Becquer, piquer & donner du bec. Hisp. Poner el pico dentro alguna cosa.] rostrum impingo, rostro penetro. Plin. lib. 18. c. 19. In inferiora rostrante, uomere, idest rostrū impingente, ait Bud.

ROTA, æ, [Rota, ruota. Gal. Vne roue. Hisp. La rueda de carro ò de ollero.] ῥοτῶν, cuius conuersione currus procedit: a rotunditate, seu a ruendo: ruit enim facile in suos orbes. Plautus in Capt. Pro rota me uti licet. Vel ego huc, uel illuc uortar, quo imperabitur. Plin. lib. 16. cap. 40. Liguum ad radios rotarum utile. Hor. 1. epist. 18. Puluis strepitusque rotarum. Figurate accipitur pro toto curru, Virgil. 12. Aeneid. Eque rotis magnam respexit ad urbem. Cic. in Ara. Hunc tangit rota feruida Solis. Rota Fortunæ, i. inconstantia, & uolubilitas. Idem in Piso. In quo ne tum quidem Fortunæ rotam extimescebat. Rota, tormenti genus. Cic. 5. Tus. In Rotam beatam etiam non ascendere. Rotæ etiam a latinis dicuntur capræ quædam feræ, quarum magna est copia in Samothrace insula. Var. lib. 2. c. 1. Est & Rota, piscis, a rotæ similitudine. Plin. lib. 9. cap. 4. Rota item in figulis dicitur, qua fictilia tornantur. Hor. de Arte. Amphora cœpit Inlittui, currente rota cur urceus exit? De-min. Rotula. Plin. lib. 18. cap. 18.

ROTOR, as, [Rotare, rotare. Gal. Faire la roue, rouer, ponler. Hisp. Rodar ò traber òa derredor, hazer buelta en derredor.] ῥοτῶν, κολῶν, uerto, in modum rotæ uerso, circumago. Mer. 1. 1. Præceps sanguinea dum se rotat urfæ arena. Luc. lib. 6. Rotantque cauis flamma fornacibus. Rotare item patuones, dicuntur, cum ueluti pulchritudinem suam admirantes, gemmantes caudæ pinnas in orbem explicant, rotæque orbem imitantur. Rotantis. Hor. 4. Car. Ode. 11. Sordidum flammæ trepidant rotantes. Vertice fumum. Rotarus, a, um, Ouid. ad Pis. Ceruice rotata. Iuu. Sat. 6. Sermonem rotato Torqueat entymema.

ROTVNDVS, a, um, [Rotondo. Gal. Rond. Hisp. Redondo.] ῥοτῶν, quod globi, siue sphaeræ figuram habet, unica superficie contentum, & in medio fuit punctum habens, a quo omnes lineæ ad circumferentiam ductæ, sunt æquales. dictum Rotundum, (ut quidam uolunt) a retundendo, quod omnis undique retusa sit angulorum a peritas. Plin. lib. 10. cap. 52. Aquatiliū oua rotunda. Ibidem: Oua exeunt a rotundissima sui parte, dum pariuntur. Cic. 1. de Na. De. Mundum esse uolunt, rotundum, quod ea forma neget uel lam pulchriorem esse Plato. Hor. 3. Epo. Rotundioribus Onusta bacchis. Cic. de Vniu. Idq. ita tornauit, ut nihil effici possit rotundius. Rotundo ore loqui, est uolubili, & cōcinno oronis genere uti. Hor. in Arte. Grauis dedit ore rotundo Musa loqui. Gel. Crispū agmē orationis rotundumque. Cic. in Or. Thucydides præfractor, nec satis (ut ita dicam) rotundus. Hinc Rotunditas, atis, Plin. lib. 1. cap. 3. Cornua rotunditate præpilata. Ibidem cap. 36. Rotunditas oris. Rotunde. Cic. 4. de Fin. Ita ipsa, a te quidem apte, ad rotunde, &c.

ROTVNDOS, as, [Far rotondo. Gal. Arroindir, faire rond. Hisp. Redondear por todas partes, hazer redondo.] ῥοτῶν, rotundum facio. Cic. de Vniu. Cum similem uniuersitatis natura efficere uellet, ad uolubilitatem rotundauit. Vitru. lib. 10. cap. 11. Id ad cyrcinum rotundatur. Translate pro exple, siue perficere, quod rotunda forma nulla sit perfectior. Hor. 1. epist. 6. Mille talenta rotundentur. Hinc Rotundatio. Vitru. 1. 10. cap. 11. In rotundatione & longitudine æqualia spatia sent.

✱ **ROXICVM**, apud Ptol. lib. 3. ciuitas est Corficæ insulæ, quæ hodie uulgo Rogela dicitur.

R A N T E V

RUBEFACIO, cis, p. c. [Far rosso. Gal. Rougir, faire rouge. Hisp. Enbermejar ò otra cosa.] ῥοτῶν, rubro colore tingo. Sili. 1. 16. Vix Atlantiadum rubefecerat ora sororum. Rubefactus, a, um, Ouid. 3. Met. Rubefactaque languine tellus.

RUBELLVS, a, um, [Rossetto.] ῥοτῶν, subrubrum: ut Vinum rubellum, siue Rubellium, absolute dicitur, quod modice, & dilute rubet. Mart. lib. 1. Et Veietani bibitur fæx crassa rubelli. Rubellæ uites, idest Numentanæ, a rubedine cognominatæ. Plin. lib. 14. cap. 2. Proxima dignitas Nomentanis, rubente materia: quapropter quidam Rubellas appellauerunt. Eadem & Rubellianas uocat Colum. lib. 3. cap. 2.

RUBELLIO, onis, piscis prægrandi capite, ex genere mullorum, a coloris rubedine nomen habens. Plin. lib. 32. cap. 10. In uino necatur rubellio, ijs, qui inde biberint, uini tædium affert.

RUBEO, rubes, rubui, [Esser rosso, arrossire. Gal. Estre rouge, denanir rouge. Hisp. Emberrmeiecerse.] ῥοτῶν, rubens sum. Virgil. 2. Georg. Sanguineis incultra rubent auitariae baccis. Idem quarto Georgico. Ante nouis rubeant quam prata coloribus. Cicero Attic. libr. 25. Rubeo, mihi crede: sed iam scripseram, delere nolui. Idem

- Ver. Herere homo, auerfari, rubere. Mart. lib. 1. Pæstantis rubeant æmula labra roſis. Ouid. 2. Faſt. Tulco ſanguine terra rubet. Rubens, idem quod rubrum. Virg. 1. Georg. Semper ſole rubens, & torrida ſemper ab igni. Ouid. 3. Faſt. Vina rubentia.
- RUBER**, bra, brum, [Roſſo. Gal. Rouge. Hiſp. Bermejo.] ἐρυθρός, rubentis coloris. Hora. in Serm. Obſcenoque ruber porrectus ab inguine palus. Ouid. Faſt. At ruber hortorum deus, & tutela Priapus. 11. Metam. Fulmineus rubra ſuffuſus lumina flamma. Horat. 3. Carm. Ode 12. Inſciet tibi Rubro ſanguine riuos. Rubrum mare. Cic. 1. de Natur. De. Genera beluarum, quæ in rubro mari gignantur. Rubrior, comparatiuus. Plin. lib. 10. 63. Colorem mutant rubiore pilo.
- RUBESCO**, is, [Dinenir roſſo. Gal. Dedenir rouge. Hiſp. Embermejeſeſe.] ἐρυθροποιός, rubens ſio. Virg. 2. Aen. Iamque rubeſcebat ſtellis Aurora fugatis. Ouid. 2. Met. Ut terras, mundumque rubeſcere uidit. Plin. lib. 9. cap. 35. Miror eas ſole rubeſcere coloremque perdere eut corpus humanum.
- RUBETA**, tæ, [Rana ſammartina.] ρυβήτης, ranæ genus uenenoſum, a rubis nomen trahens, in quibus uiſcitatur. Iuu. Saty. 1. Porrectura uiro miſcer ſitiente rubeſtam. Plin. lib. 8. c. 31. Auxiliantur contrarānam rubeſtam. Idem lib. 32. cap. 5.
- RUBETVM**, ti, [Macchione.] βετῶν, locus, in quo rubi copioſe proueniunt. Ouid. 1. Met. In duris hærentia mora rubeſtis.
- RUBI**, orum, opidum Campaniæ, a ruborum frequentia. Hora. in Ser. Inde Rubos feſſi peruenimus. Inde Rubeus, a, una, Virg. 1. Geo. Rubea textatur fiſcina uirga.
- RUBIA**, [Grana, rubia. Gal. Garance. Hiſp. La rubia de los tintores.] ἐρυθρόδαιον, herba, radicem habens rubram, tingendis lanis, ac coriis idoneam. Plin. lib. 24. cap. 11. & lib. 35. cap. 6. & 1. 19. c. 3. Pharmacopolæ Rubiam tinctorum nominant.
- RUBICONS**, p. c. conis, [ῥυβικόν], fluuius diſterminans Italiam a Gallia citiore. Luc. lib. 1. Ut uentum eſt parui Rubiconis ad undas. Suet. in Cæſ. Conſecutus cohortes ad Rubiconem flumen, qui prouincię eius finis erat, paullulum conſtitit.
- RUBICUNDVS**, a, um, [Roſſeſſigante.] ἐρυθρίαις, abunde rubeus. Ter. in Hec. Magnus, rubicundus, criſpus, craſſus, cæſius. Pla. Pſeu. Magno capite, acutus oculis, ore rubicundo. Plin. 1. 18. c. 35. de luna loquens: Si rubicunda, uentos portendere creditur. Mart. lib. 14. Cumano rubicundam puluere teſtam. Rubicundulus, dem. Subrubēs. Iuue. Sat. 6. Tandem illa uenit rubicundula.
- RUBIDVS**, a, um, [Roſſo.] colore ruſo, atrore multo miſtum, cuiuſmodi ſere eſt color ferri multa rubigine obducti. Gel. lib. 2. cap. 26. Fuluus, ſlauus, rubidus, phæniceus, rutilus, luteus, ſpadix, appellationes ſunt ruſi coloris. Aliquando Rubidus, pro ſcabro & aſpero accipitur. Plaut. in Stic. Rubiginofam ſtrigilem, ampullamque rubidam. Hinc & panis biſcoctus, a ſcabritie Rubidus dicitur. Plaut. Exiguum bucellam rubidi panis. Quo tamen in loco Feſtus Rubidum panem interpretatur, pauera parum coctum.
- RUBIGINOR**, ris, [Arruginiſi.] ῥυβίγιον, rubiginem contraho. Appul. lib. 3. Florid. Gladius uſu ſplendefcit, ſitu rubiginatur.
- RUBIGO**, giniſ, [Ruggine. Gal. Rouille, ou rouille, rouillure. Hiſp. Herrumbre de hierro.] uitiū metalli, & proprie id quod in ferro contrahi uidemus, aridum, & rubrum, metallum paullatim erodens. Diſta Rubigo, a rubro, ſiue rubido colore: unde & antiquis Robigo dicebatur. nam illi Robum dicebant, teſte Feſto, quod nos Rubrum. Plin. 1. 17. c. 3. Ferro arg. illa omnis rubiginem obducit. Virg. 1. Geo. Exeſa inueniet ſcabra rubigine pila. Catu. Arg. Squallida, deſertis rubigo inferetur aratriſ, Ouid. 2. Metam. Liuent rubigine dentes. Rubigo uitiū in ſegete, ſpicæ corrumpens, Hor. 1. 1. Car. Nec peſtilentem ſentiet Africam Fœcunda uicis, nec ſterilem ſeges rubiginem. A rubigine Rubigalia, feſti dies, amolienſis rubigini inſtituti ab antiquis. Plin. 1. 18. cap. 29. Inde Rubiginofus, a, um, Mar. lib. 7. Vide Robigo.
- RUBOR**, oris, [Roſſore.] ἐρυθρότης, color rubeus, qui & Rubedo dicitur. Plin. 1. 12. c. 37. In malis oſtenditur rubor. Ouid. 3. Met. Pectora traxerunt tenuem percuffa ruborem. Luc. lib. 5. Rubor igneus inſcit ora. Tyrij rubores, pro purpura, Virg. 3. Geor. Virgineus rubor, pro pudore. 1. Geo.
- RUBRICA**, x, μίλιτος, terra rubri coloris, qua fabri materiarij lineas ducunt. Col. lib. 2. Arbuſculas rubrica notare conuenit. Hac legū tituli notabantur. Perſ. Sat. 2. Si quid Maſuri rubrica notauit.
- ***RUBRICATVM**, Plinio, & Rubricatus Ptol. fluuius eſt Hiſpaniæ Tarraconenſis.
- RUBRICETA**, color quo mulieres genis ruborem inducunt. Plau. in Truc. Buccas rubriceta intinxit tibi. Alio nomine Purpurifſum: unde Plaut. ibidem Buccas purpurifſatas, & Rubriceta tinctas, in eadem efferit ſignificatione.
- RUBRICOSVS**, a, um, rubrica abundans. Colum. lib. 4. cap. 33. Solum rubricolum.
- RUBRVM**, mare, [Mar roſſo.] ἐρυθρὰ θάλασσα, pars Oceani, Arabiam
- a Meridie alluens, ad Occidentem Arabiæ, ab Ortu Perſico ſua terminata. Plin. 1. 5. c. 23. Irrumpit geminum mare in terras, quod Rubrum dixere noſtri. Græci Erythrazum, a rege Erythra, aut, ut alij, ſolis repercuſu talem reddi colorem exiſtimantes.
- RUBVS**, bi, [Raggia. Gal. Vne ronce. Hiſp. çarça.] βάρτος, frutex notiſſimus paſſim in dumis proueniens: Florem habet candidam, & fructum moris non abſimilem. Vir. 3. Ferat & rubus aſper amomum.
- RVBVS**, caninus, κύνος ζυγός, frutex arbuſculæ inſtar, rubo longe maior, folia ferens multo latiora myrto, firmis circa ramos ſpinis, flore candido, fructu oblongo, nucleo oliuæ ſimili.
- RUCTO**, ructas, [Ruttare.] ἐρύγω, eſt ructus emittere. Cic. ad Cornificium. lib. 12. Quæ ego ructantem, & nauſcantem conieci in Oſta uiani Plagas, Pia. Pſeu. Pergin ructare tu mihi: Ructatus, a, um, pro, ructando eiectus. Silius. 1. 15. Ructatos ore cruores. Ructator & ructatrix. Mar. lib. 10. Nec deſt ructatrix menta. Ructuoſus, ſa, ſum: ut Spiritus ructuoſi, apud Quint. lib. 4. cap. 2.
- RUCTOR**, ructaris, deponens, [Ruttare, rutteggiare. Gal. Router. Hiſp. Regoldar.] ἐρύγω, ructo. Var. 3. de re ruſt. cap. 2. Cuius aues hoſpitales etiam nunc ructor. Hor. in Arte. Hic dum ſublimeis uerſus ructatur, & errat.
- RUCTVS**, us, ui, [Rutto. Gal. route. Hiſp. Regueldo.] ἐρύγω, cibi, & potus in ſtomacho male concocti uentofa per os aſſatio. Mart. lib. 1. Extremo ructus cum uenit a barathro. Cic. Pæto libr. 9. Stoici crepitus aiunt æque liberos ac ructus eſſe oportere. Colum. lib. 6. cap. 6. Cruditatis ſigna ſunt crebri ructus, uentris ſonitus, fatidia cibi, neruorum intentio, hebetes oculi. Plin. 1. 2. cap. 18. Anethum ructus mouet.
- RVDENS**, tis, [Corda, ſine, ſpago, ſarta. Gal. Chable, ou groſſe corde de nauire. Hiſp. La cuerda de la nauie.] ῥυδίωνος, ſub. tam maſc. quam ſcem. gen. funem nauticum maiorem ſignificans, malo ad puppim religatum, quamquam etiam pro eo Pli. accepiffe uideatur, quo naues continentis alligantur. Vir. 3. Aen. Excuffosq. iubet laxare rudentes, Pla. Rud. Dum hanc rudetem complico. Catullus: Candida inſorti ſuſtollant uela rudentes. Cic. 5. Tuſ. Non oportabilis eſt rudentibus. apta fortuna. Idem 1. de Diu. Quasi rudentis explicatio.
- RVDIARIVM**, cribrum, ab Apuleio appellatur, cribrum genus maius ex membrana minutis foraminibus perſuſa, quo rudeta, ideſt lapilli conſimilesque ſordes, e frumento expurgantur.
- RVDERO**, as, κερτερπύω, eſt rudus induco. Vitruu. lib. 7. cap. 1. Vnde Ruderatus ager, qui ueterum ædificiorum materia ſcatet. Plin. lib. 21. cap. 4. Roſam conſtat ruderatum agrum amare. Erudera re uero, eſt rudus eiecere. Var. de re ruſt. & cap. 2. Solum oportet eſſe erudatum, & proclium. ut euerti facile queat. Ruderatio. Vitruu. lib. 7. cap. 1. Incipiam de ruderatione, quæ principia tenet expolitionum.
- RVDETVM**, ti, locus plenus rudere, ideſt lapidum fragmentis. Cato: Lentem in rudero, ſerito.
- RVDIARIJ**, qui impetrarunt miſſionē artis gladiatorię, donati rudere. Suet. in Tib. Rudiarijs quibuſdam reuocatis. Idem Rudiarij, qui ſaga rudia, & noua poliunt. Hermolaus ex Feſto.
- RVDICVLA**, ræ, αῖθρα, deminu. parua uirga, impolita, uti ad mouenda, & agitando ea, quæ ſuper ignem decoquantur. Cato: Igni bene coquito, rudicula agitato crebro, Plin. lib. 20. Lanæ rudiculis curatas.
- ***RVDIÆ**, ærum, opidum Pediculorum, ſiue Salentiorum, non Procul a Brundifio. Plin. Rhudiam uocat.
- RVDIMENTVM**, ti, [Primo amaſtamento. Gal. Le premiers, commencement de quelqu'art, apprentiſſage. Hiſp. Lo principio o comienço de alguna arte.] ῥυδία, prima diſciplina, qua rudes imbuuntur: unde Ponere rudimenta dicimus pro, arriſ alicuius principijs operam dare. figurate accipitur pro rem quamlibet incipere. In Sal. Ne incipiens quidem peccare minimis rebus poſuit rudimentum, ſed ita ingreſſus eſt, ut neque ab alio uinci poſſit, &c. Liu. 31. Reſponſum, eum ipſum rudimenta adoleſcentiæ bello laceſſentem Romanos poſuiſſe. Iuſtinus. lib. 9. Alexandrum filium. xvij. annos natum, ut ſub militia patria tyrocinij rudimenta deponeret, ad ſe accerſit. Rudimenta uirtutis, id eſt, initia. in Sal. An ulla alia putas eſſe rudimenta & incunabula uirtutis? Rudimentum lucis, pro uitæ initio. Plin. in Proœ. lib. 7.
- RVDIS**, ſubſt. f. g. ῥυδία, uirga rudis, & impolita, ſiue ea lignea ſit, ſiue ferrea, quæ uarijs olim uſibus ac comodabatur. nam & rudibus agitabantur ea, quæ ad ignem coquebantur, aut alia ratione miſcebantur. Pli. lib. 34. Vritur in patinis per laminas minutas cum ſulphure, uerſatū rudib. ferreis, aut ferulaceis. Cato de re ru. c. 104. Hæc rude miſceto ter in die. Rudibus item depugnabat gladiatores teſte Lampridio, qui reſert Commodū in arena rudibus inter gladiatores depugnari. Hinc ad Rudem cōpellere eſt cogere depugnare. Cic. Oſtauius: Qui ueteres gladiatores, reliquias ludi Cæſaris, ad rudem compulſi. Idem quoties aut atate emeriti, aut multis iam relatis palmis, libertate digni uidebantur, tunc a prætore donabantur. Cic. 5. Phil. Tam bonus gladiator, tam cito rudē accipi-

accepisti Hor. i. epi. Spectatū satis, & donatum iam rude quæris
 Mœcenas iterum antiquo me includere ludo. Vbi Donatus rude,
 per translationem dixit, pro ætate emeritū. gladiatores enim
 accepta rude, ab omni depugnandi necessitate eximebantur, quo
 fit, ut Rude pro libertate, & optato rei cuiusvis sine accipiamus.
 Iuue. Ergo sibi dabit ipse rudem.

RVDVS, uero, & hoc Rude. adi. [Roz, a pro. Gal. Rude, noumeau, rusteur.
 Hi. Cosa nò labrada, d' nò enfeñada.] αὐλοσκόπος, impolitus: ut Rude
 marmor, Ebur rude, Rude argentū in quod neque lignatum est, ne
 que alium in usum laboratum. Cic. de Or. Quæ pueris nobis in-
 choata & rudia exciderunt. Transfertur ad animum: rudes quæ di-
 cuntur qui adhuc animi non expoliuere disciplinis. Cic. de nat.
 Rudem me discipulum, integrumque accipe. Plin. l. 2. cap. 7. Pa-
 riter & eruditum uirgus, & rude in eam sententiam cursu uadit.
 Rude genitiuo aliquando iungitur. Cic. pro Flac. Homines imperiti,
 rerum omnium rudes. Idem lib. 1. Off. Rudes Græcarum
 literarum. Aliquando accusatiuo cum ad. Liu. 24. Rudem ad pe-
 destria bella Numidarum gentem. Aliquando ablatiuo cum In.
 Cicer. lib. 1. de Ora. Rudem in iure civili. Aliquando pro rustico,
 Iuuen. Satyr. 11. Tunc rudis, & Graias mirari nescius artes. Pro
 duro & inclementi, Terent. Phorm. Adeon'te esse ingenio rudi,
 & inexorabili?

RUDO, rudis, rudit, [Roghire. Gal. xecaner, rugir, braire comme un as-
 ne ou lion. Hisp. Rebuñnar, proprio del asno.] ὀκαιομας, proprie ad a-
 sinus pertinet: qui ruderē dicuntur, cum uocem emittunt. Ouid.
 3. de Arte: Ut rudit a cebra turpis asella mola. Abusue & de
 leonibus, & de hominibus dicitur. Virg. 7. Aeneid. Sera sub no-
 cte rudentum. Idem 8. Aeneid. Inlueta rudentem. Persius primam
 uerbi huius syllabam produxit, cum in exemplis iam citatis cor-
 ripiatur. Rudens, ris. Ouid. 1. Fast. Ecce rudens rauco Sileni ue-
 ctor asellus.

RVDVS, eris, [Scaglia. Gal. Tonte rude matiere, soit uielle soit neuue, mo-
 illons, plâstras, & semblables. Hisp. Lau asfura.] πέτρας, lapidum fru-
 sta, & ruinarum materies. est autem duplex, nouum scilicet & ue-
 tus. nouum rudus, est materia pauimentū, idest, saxa recens con-
 tusa, seu testæ contractæ cum calce ad pauimentum faciendum.
 Virg. 1. 7. Ruderū nouo tertia pars tuse admisceatur. Verus rudus
 est materia ueterum pauimentorum & dirutorum ædificiorum,
 quæ lapidibus & testis contractis, calceque arena commissa con-
 stat. Plin. Complanatæ ueteri rudere erant uix. Antiqui Raudus
 dicebant, teste Festo.

***RUFAS**, opidu n Campaniæ, cuius meminit Vir. lib. 7. Aen. Quiq.
 Rufas, Batulumque tenent.

RUFEO, es, [Arrosifis. Gal. Deuenir roux. Hisp. Enruuiarse, enrouxarse.]
 εὐροδός, εὐροδός, rufas sum. unde Rufesco, rufus fio. Plin. lib. 10. cap. 19.
 Merula ex nigra rufescit.

RUFOS, fas, [Farroso. Gal. Roussir, faire roux. Hisp. Enruuiar d' enrouxar
 otra cosa.] εὐροδός, rufum facio. Plin. l. 15. cap. 22. Rufatur capillus
 nucleis. Et lib. 33. cap. 2. Rufat capillum.

RUFULI, tribuni militum, a consule facti, quod de eorum iure Ru-
 tilius Rufus legem tulerit. postea mutatione unius litteræ Rutuli
 dicti. Festus.

RUFVS, a, um, [Rosso. Gal. Roux. Hisp. Ruuio, roxo d' bermejo.] εὐροδός,
 color non plene ruber, sed ad flauum non nihil declinans. Mart.
 lib. 14. Roma magis fuscis uestitur, Gallia Rufis. Ter. Hea. Rufam
 ne illam uirginem. Plin. l. 12. cap. 12. Syncerum deprehenditur co-
 lore rufo. Rufior, comparatiuus. Plin. lib. 16. capit. 14. Materies
 maris dura, rufior, ac nodosa. Hinc Rufulus, deminutiuum.
 Pla. in Amph. Coniit cicatrix rufula.

RUGA, æ, [Rappa, falda, crespna, grinza. Gal. Ride, plis. Hisp. La ruga.]
 ρυτίς, contractio cutis in plicas: cuiusmodi in senibus conspici
 solent. Cic. de Sen. Non cani, non rugæ repente auctoritatem ar-
 ripere possunt, sed honeste acta superior ætas. Ouid. 14. Metam.
 Et rugis perarauit anilibus ora. Plicæ quoque in uestibus eminen-
 tes Rugæ dicuntur: ut contra, cauitates inter plicas sinus appel-
 lamus. Plin. lib. 35. c. 8. Præter quæ in ueste rugas & sinus inuenit.
 In arborum quoque fructibus, qui ante maturitatem sunt decer-
 pti, asperitates quædam, & corticis contractiones oriuntur, quæ
 a similitudine rugarum anilium ueniunt & ipsæ in nominis huius
 communioem. Plin. lib. 12. cap. 7.

RUGO, gis, rugiui, & rugij, [Rugire. Gal. Ruair, bruire, bugler. Hisp. Bra-
 mar el leon.] εὐροδός, unde Rugitus, qui proprie leonis est, cum
 uocem emittit, Auctor Philoniæ. Tigrides indomitæ raucant,
 rugiuntque leones.

RUGO, gas, [Insaldare, increstare. Gal. Faire ride. se rider d' plier en plis
 comme une robe se plie.] ρυτίδα, rugas contraho. Pla. in Caf. Vi-
 de palliolum ut rugat. Rugata testa, apud Plin. lib. 9. cap. 33.

RUGOSVS, a, um, [Pien di cresse. Gal. Plein de rides, plein de plis, ride. Hisp.
 Casa llena de rugas.] ρυτίδωδης, rugis plenum. Col. lib. 12. cap. 43.
 Hec ratio facit rugosa acina: Idem lib. 16. cap. 31. Cortex omni-
 bus in senectute rugosior. Martia. lib. 3. Rugosiorum stola cum

geras frontem.

RUIDVS, a, um, [Ruido,] a ruendo, idest, cadendo, ut quidam uolunt,
 deductum: ut Pilum ruidum, cum crebro casu frumenta pinsuntur,
 siue eualuantur. Plin. lib. 18. cap. 10. Maior pars Italiæ ruidio
 utitur pilo, rotis etiam, quas aqua uerfet obiter. Quem tamen
 Plinij locum explicans Hermolaus, Ruidum pilum dictum in-
 uenit, non a ruendo, sed ab asperitate. quasi ruuidum, siue, ut alij
 scribunt, rubidum, quod nomen antiquis asperum, & impolium
 significabat.

RUINA, næ, [Ruina, caso. Gal. Ruine, cheutte. Hisp. Caída.] ῥῦσις, ῥῦσι-
 μα, casus, siue lapsus, a ruendo, idest, cadendo. Cic. de Or. Ea ruina
 oppressus Scopas. Idem de Diui. Dij habitantes inter duos munda-
 dos metu ruinarum. Ruinas item accipimus pro ipsis ædificijs
 dirutis. Cic. lib. 3. Tus. Magis me mouerunt Corinthi subito asper-
 ctæ parietum ruinæ, quam ipsos Corinthios. Cæli ruina, pro
 tonitru, Virgil. 1. Aeneid. Fluctibus oppressos Troas, cælique
 ruina. Vbi Seruius Cæli ruina, idest tonitribus, quorum sonus
 similis est ruinis. Transfertur & longius, ut, pro quauis cala-
 mitate accipitur, Cicer. 1. in Cat. prætermitto ruinas fortuna-
 rum mearum. Subdere caput ruinæ, est exponere se periculo. Cur-
 tius lib. 5. Ruinæ rerum illos subdere capita, in perniciem trahi.
 Ponitur aliquando pro morte, Plin. lib. 17. cap. 25. Prodigiū
 in nostro æuo Neronis principis ruina factum. Hinc Ruinosus,
 nosa, nosum, caducus, ruinam minans, ut Aedes malæ maturatæ,
 ruinosæ, apud Cic. 3. Offi.

RULIA, rullæ, instrumentum ferreum, stimulo rusticorum addi-
 tum ad uomerem detergendum. Plin. lib. 18. cap. 19. Purget uo-
 merem subinde stimulus cuspidatus rulla. Est autem demiau. a
 Runa, quod est teli genus. unde Runatum dixit Ennius, pro runa
 armato, siue (ut Festus interpretatur) pro pilato, idest, pilo
 instructo.

RUMA, rumæ, [Mammella. Gal. Mammelle. Hisp. Teta.] μαστός, θηλή, a ue-
 teribus dicebatur Mamma. ut annotauit Non. citans locum Cato-
 nis ex opere de li. educ. Rumam (inquit Cato) prisco uocabulo
 mammam appellarunt: a qua Subrumi etiam nunc dicuntur agni.
 Hinc Irrumare dicebant antiqui pro lactare, quasi rumam
 in os inferere, quod uerbum postea ad sædæ libidinis significatio-
 nem est translatum. Rumani præterea Seru. interpretatur, emi-
 nentiorum colli partem. quod & ipsum Festus innuere uidetur, cū
 Rumare antiquos dixisse ait pro Ruminare.

RUMENTVM, inquit Festus, idem quod abruptio.

RUMEN, ruminis, proprie in animalibus quibusdam dicitur quidam
 quasi uentriculus, quo illa pabulum ad tempus demittunt, indeq.
 rursus ad os reuocant, unde & Ruminatio nomen accepit. Rumen
 (inquit Nonius) locus est in uentre, quo cibus sumitur, & unde
 redditur. Per translationem tamen pro ipso etiam sumitur uen-
 triculus, cibi, & potus receptaculo. Pom. pro sibilulo, ut citat idem
 Nonius: Ego rumorem parui facio, dum sit, rumé qui impleam.
 Fest. rumen interpretatur, partem colli, qua efca deuoratur. Ru-
 men item antiqui pro ruma accipiebant, idest pro ubere, siue
 mamma. Plin. lib. 15. cap. 18. Inuenta est lupa infantibus præbens
 rumen: ita enim uocabant mammam.

RUMEX, icis, [Romice. Gal. Oxelle, pareille, patience. Hisp. La romaça yer-
 ma conocida.] λάπαθον, herba siluestris ex lapathi generibus a qui-
 busdam Oxalis appellata satiuo proxima, folijs acutis, colore bo-
 tæ candidæ, radice minima. Vir. in Moreto: Fœcundus quæ rumex,
 maluz, niolæque uirebant.

RUMINA, siue Rumina (ut alij malūt) dicta est Dea, quæ rumis, idest,
 mammis, hoc est, pueris lactentibus præsidebat. Augustinus lib. 4.
 de ciui. Dei. Var. l. 2. de re rust. cap. 11. Non negarim ideo apud di-
 uæ Rumiæ sacellum a pastoribus, satam fieri. Ibi enim solent
 sacrificare lacte pro uino, & pro lactentibus. Cato de li. educ. ut
 citat Nonius. Hisc lacte fit, non uino: Cuminæ propter canas: Ru-
 minæ, propter rumam, sic, prisco uocabulo mammam appella-
 bant, a quo Subrumi etiam nunc dicuntur agni.

RUMIFERO, famam spargo. Pla. in Amph.

RUMIGARE, [Ruminare.] μινυλάμα, Apul. lib. 4. de Asin. Vfus est
 pro ruminare.

RUMINALIS, ficus, Romæ fuit in Comitio, fulgoribus sub ea con-
 ditis sacra, a ruminando (ut quidam uolunt) dicta, quod sub ea
 pecudes ætatis tempore frigora captantes, herbas ruminare cō-
 fluenerint. Aut certe ut Plin. lib. 15. cap. 18. quod sub ea inuenta
 sit lupa, Romulo & Remo rumen, id est, mammam præbens. Li-
 ui. libro 1. primum Romularem ficum a Romulo dictam putat,
 quæ deinde uoce paullatim deprauata, Ruminialis cœpit ap-
 pellari.

RUMINALES, hostiæ, animalium, quæ ruminant. Plin. libro 8.
 capit. 51.

RUMINO, p. c. & Ruminor, aris, deponens, [Ruminare, masticar bene.
 Gal. ruminer, remascher ce qu'on a mangé. Hisp. Ruminar los animales.
 θρῦμιαι.] ἀναμυρικόμα, idem quod remandere, & cibi a rumine

ad os reuocare: proprie de ijs dicitur animantibus quæ in superiore mandibula dentes primores non habent. Col. lib. 7. Bos neque ruminat, neque lingua se detergit. Vir. 6. ecl. Illice sub nigra pallentes ruminat herbas. Plin. lib. 10. c. 7. 3. Ruminant cerui, cum a nobis aluntur. Translate pro in memoria reuocare, & diligenter perpendo, Varro Bimargo, ut citat Nonius: Odyfseam Homeri ruminari incipies. Idem Tanaquile, apud eundem Nonium Varro. Non modo absens de te sapius cogitabit, sed etiam ruminabitur humanitatem tuam. Ruminatio. Plin. lib. 1. r. cap. 37. Quibus neque dentes utrinque, neque ruminatio. Ruminatio, rei cuiuspiam in memoriam reuocatio. Cic. Atti. lib. 2. Quid ageretur, de ruminatio quotidiana.

RUMIS, ruina, [Mammelle. Gal. Mamel. Hisp. La teta.] id est, mamma. Rumis (inquit Festus) mamma dicitur, unde & ruitici appellant hædos Subrumos, qui ad huc sub mammis habentur. Varro 2. de re ru. cap. 1. 1. Mamma rumis, siue ruma, ut ante dicebant, inde Sumbrumi, agni lactentes.

RUMOSAS, [Metter la mammella in bocca. Gal. Donner la mammelle, allaiter. Hisp. Der a mamma la leche.] antiquis idem erat quod lacto, quasi rumam in os infero, unde Irrumare, quod olim nihil aliud erat, quam rumam, i. mammam in os pueri inferere. postea ad fœdæ libidinis significationem translatum. Rumare item antiqui dixerunt pro ruminare, teste Festo. nam & Rumâ, si Seruius credimus, iidem pro rumine dixerunt, id est, pro eminate sub collo parte.

RUMORIS, [Rumore, fama, novella. Gal. Renomme, bruit de uille. Hisp. La fama de nuuas inciertas.] φήμη, sermo in populo, sine certo auctore, de recenti dispersus re. Cic. in Phi. Improbissimis rumoribus diffipatis. Ter. in An. Menum gnatum rumor est amare. Cic. ad Calpurn. l. 1. 2. epist. Nihil perferitur ad nos, præter rumores de opprefsum Dolabella. Idem Att. l. 16. Rumoris nescio quid afflauerat. Hor. 2. Ser. Sa. 6. Frigidus a rostris manet per compita rumor. Virg. 1. Aen. Rumoresq. ferit uarios. Aliquando pro studio, Virgil. 8. Aen. Iter inceptum peragunt rumore secundo.

RUMPOS, pis, rupi, ruptum, [Romper, spezzare. Gal. Rompre, mettre en pieces. Hisp. Romper, quebrar.] ἐπιρροή, frango, scindo. Vir. lib. 5. Aen. Nodos, & linea uincula rupit. Rumpere uincula, carcere sese, alium, ue custodia eximere. Cic. in Cat. Adiungit grauem poenam municipibus si quis eorum uincula ruperit. Interdum pro defatigatæ, Terent. in Hec. Ut me ambulando rumperet. Rumpere silentium, & Rumpere uocem, est rem silentio aliquandiu suppressam eloqui, 10. Aeneid. Quid me alta silentia cogis rumpere? Idem 2. Aeneid. Composito tumpit uocem & me destinat aræ. Rumpere moras, est auferre moras, festinare, Virgil. lib. 3. Geor. En age segenis Rumpere moras. Rumpere fidem, est fidem uiolare. Ouid. epi. 2. 3. Rupi quam ruptam sumi mihi quæta, fidem. Rumpi item dicuntur, qui ex nimia tensione dissiliunt. Cic. in Vari. Ut aliquando ista, quæ sunt inflata, rumpantur, inflatas rumpere uesiculas, apud eundem 2. Di. Hor. 2. Se. Sa. 4. Si re ruperis, inquit, Par eris. Hinc, Rumpi inuidia & Rumpi malis, pro grauitate discruciatæ, & uix ferre posse, Virgil. 7. ecl. Inuidia rumpantur ut ilia Codro. Cic. Q. Br. lib. 3. His malis reip. quibus antea rumpebar, nunc ne moueor; quidem, Rumpo, pro rumpi facio. Mar. lib. 10. Grandis ut exigentiam bos tanam ruperat olim. Sic puto, Torquatus rumpet Otaciliu. Ruptus, a, um, Virg. 1. Ge. Vicinæ ruptis, inter se legibus, urbes Arma ferunt. Ruptor, oris. Liu. 4. Hic cine est, inquit, ruptor fœderis humani, uiolatorq. gentium iuris?

RUMPI, porum, [Rampoli, rasoli. Gal. Auantins de uigne. Hisp. Sarmientos de la para.] qui & Traduces dicuntur, brachia sunt uitium, quibus ex arboribus in arbores traducuntur, & sibi mutuo connectuntur. Var. lib. 2. de re ru. ca. 8. Ex arboribus in arbores traductis uinea fit: quos traduces, quidam rumpos appellant. Quibus ex uerbis Varr. manifestum est, eosdem esse Rumpos, qui alio nomine traduces dicuntur. hisce autem nominibus non arbores ipsas significari, (ut quidam putauerunt) neque rursus uites ipsis, sed quædam uitium ueluti brachia, a sua utrinque matre porrecta, & circa medium arborum interuallum sibi occurrentia, ibidemq. connexa, planum fit. Col. testimonio. lib. 5. cap. 6.

RUMPOTINVM, arbutum, genus arbuti Gallici, a rumpis, id est traducibus nomen habens, qui utrinq. a matre exporrecti, & crura medium arborum duarum interuallum sibi occurrentes, connectuntur. Col. lib. 5. cap. 6.

RUMPOTINERVVM, locus rumpotino arbutis confitus, uel ipsum arbutum rumpotinum. Col. lib. 5. cap. 6.

RUMVS, cylus, paruus rumor. Cic. Attic. libro 2. Hominum rumusculos.

RUNA, teli genus latiorē habēs cuspidem: a quo Runatus, i. runa armatus. Ennius. Runata recedit: id est pilata, ut exponit Festus.

RUNCINA, næ, fabril instrumentum esse constat: id tamen quale sit, uideo non satis conuenire inter eruditos. Nos Runcinam putamus, quæ uulgis hodie Planula uocat, qua fabri affamentam radunt & leuant. idque ut ita censeamus, adducimur Plinij testimonio

lib. 16. c. 42. ubi sic habet: Abies ualuarum repagulis, & ad intestina opera aptissima ramentorum crinibus pampinato semper orbe sese uoluens ad incitatos runcinarum raptus. Runcina item a Romanis dea credita est, quæ runcationi præfesset. Augustinus libro 4. de Ciui. Cum runcantur segetes, deam Runcinam præfecerunt.

RUNCOSAS, [Estirpare l'herbe cattive. Gal. Sarcles, ôter les meschantes herbes. Hisp. Rosar.] βοτανίζω, herbas inutiles, fruticesve noxios euellere: ut, Runcare spinas, apud Catonem de re ru. cap. 2. Runcare segetem, est herbis noxijs expurgare. Plin. l. 18. c. 21. Siliginæ far, triticij, semen, hordeum occato, sarrito, runcato. Hinc Runcatio. Col. lib. 2. c. 9. Frequentem exigunt sarritionem & runcationē, ut herbis liberentur. Runcator. Col. l. 1. c. 3. Quæ præteriero, intelligi oportebit nullam operam postulare runcatoris.

RUI, is, rui, ruitum, & ruitum, [Ruinare, cadere, precipitare. Gal. Cheoir, de haut en bas, tomber, aller en ruine. Hisp. Derribar, caer.] ἐρείω, cado, concido. Vir. 2. Ae. Ruit alto a culmine Troia. Ter. Heaut. Quid si nunc cælum ruat. Translate pro effundi. Virg. lib. 6. Vnde ruunt totidem uoces responsa Sibyllæ. Pro decipi. Cic. lib. 3. Offic. Emptorem pati ruere. & per errorem in maximam fraudem incurrere. Pro euertere, seu disijcere. Et sic habet accusatiuum, cum alibi absolutum sit. Virg. lib. 1. Geor. Cumulosque iuit mala pinguis arenæ. Idem 1. Aeneid. Spumas salis ære ruebant. Pro festinanter ire, seu in præceps ferri. Idem lib. 10. Quo moritur ruis. Pro impellere, Terent. in Ad. Ceteros ruerem, agerem, raperem. Pro eruo, siue eximo. Virg. lib. 1. 1. Confusa ruebant Offa focis. Pro crepare, & graui sonitu quodammodo ruinam minari. Idem l. 1. Geor. Ruit arduus æther, id est tonitru percipat. Ad eundem modum cæli ruinam, idem l. 1. Aen. Pro tonitru posuit, Fluctibus (inquit) oppreissos Troas cælique ruma. Ver tuit, id est ad finem properat. Idem 1. Geo. Vcl cum ruit imbriferum uer. Nox ruit, idem 6. Aen. Ruere nubem est emittere. Virg. 2. Ge. Et ruit atram Ad cælum picea crassus caligine nubem.

RUPES, is, [Ripa. Gal. Vne roche, un rocher. Hisp. La peña.] ἄσπερος, mons præruptus: a rumpendo. Cæf. 2. Bel. Gal.

RUPICAPRA, capra siluestris, quasi rupium capra. Plin. lib. 12. c. 37.

RUPTVS, a, uni, [Ratto, spezzato. Gal. Rompi, creue. Hisp. Quebrantado.] ῥαπτύς, fractus. Vir. 2. Geo. Qua uii maria alta tumescant Obijcibus ruptis. Testamentum, ruptum, cui opponitur Ratum. Cic. de Ora. Testamentum ruptum, ratum. Aliquando Ruptum dicimus, membris fractum ex diutino labore, Apul. Quouique ruptum istum asellum, nunc etiam claudum, frustra pasceamus. Aliquando pro eo sumitur, qui uestib. est laceris & pannosus. Mar. Qui sanet ruptos dic mihi Galle quis est?

RURALIS, & hoc stre, [Della uilla. Gal. Campestre, de uillage. Hisp. C. sa de campo que se labra, d. de aldeia.] ἀγροίος, quod ad rus pertinet, unde Rurales dij, Merc. Panque, quibus sacrificabant placentas, & uinū. qua de re extat non inueniuntur Leonidæ Græci poetæ epi gramma.

RURESTRIS, & hoc stre, [Della uilla.] ἀγροίος, quod est ruris. Apul. Rurestri uocabulo uulgis indoctum rosas laures appellat.

RURICOLA, æ, [Contadino. Gal. Labourneur des camps, uillageois. Hisp. Aldeano.] γεωργός, qui rus colit. Col. lib. 10. cap. 31. Hæc ne ruricolas paterentur monstra. Ouid. 5. Met. Ruriculasque boues leto dedit. Aratrum ruricola. Ouid. 4. Trist.

RURO, [Viuere in uilla. Gal. Se tenir ou demourer aux champs. Hisp. Estar en el aldeia.] ἀγροίος, rusticor, ruri ago. Pla. in Cap. Dum ruri rurant homines. Ruror, aris, deponens. Varro Serrano, ut annotauit Nonius, Dum in agro studiosius ruror.

RURVS, & Rursum, [Di nouo. Gal. Derechef, d'auantage. Hisp. De nuevo, otra uex.] ἀπ' αὐτοῦ, iterum, denuo. Cic. pro Mur. Facis, ut rursus plebs in Auentinum seu ocanda uideatur. Ter. Eun. Inimicitia, in duciæ, bellum, pax rursum. Rursus, & Denuo coniuncta. Plaut. in Pæn. Reuertor, rursus, denuo Carthaginem. Ter. in Hecy. Trepidanti sentio, & cursari rursum prorsum. Donat. Rursum, proprie retro, prorsum ante significat: & est prouerbiale: sicut dicimus, Rursum, deorsum intro, foras: hac, illac. Quandoque pro econtrario. Virg. Haud rursum enodes trunci rescantur.

RVS, ruris, [Villa, possessione, contado. Gal. Un lieu es champs, un uillage, les champs. Hisp. El campo que se labra d. ara, aldeia.] χωρίον, ἀγρός, prædium rusticum, ita dictum, teste Var. lib. 4. de Lin. Lat. quod in eo quotannis rursum eadem fiant, ut capiatur fructus. Cic. pro Rosc. Am. Habet animi relaxandi causa rus amœnum. Vir. 3. Geor. Luciferi primo cum sidere frigida rura Carpatum.

***RVSCINO**, onis, opidum in extremis Galliaë finibus, non procul a montibus Pyreneis. Plin. lib. 4. cap. 4.

***RVSINA**, opidum Africae, proprie dictæ, non procul ab Adrumeto. Plin.

RVS, por, rusparis, [Inuestigare.] μεταλλεο, antiquis in usu fuit pro scrutari, seu diligenter inquirere. Accius Nycteresia, ut citat Nonius. Vagant ruspantes siluas. Sic Ruspari, iarebas, apud Festum. Translatio

- Translatio sumpta a gallinis, quæ rufari proprie dicuntur cum eicam querentes terram scalpunt. Hinc Corruspor, conquir. Pla. Corruspare tua consilia in pectore.
- RYSVS**, & **Rufus**, nomina coloris, ad rufum inclinantis, dilutius tamen rubentis. unde in factionibus aurigantium Russati dicebantur, qui hoc colore erant exornati. Vide Thylesium in libello de coloribus.
- RUSTICA**, uinalia, *ῥῦστικὰ*, XI III. Cal. Septe. celebrabantur, quo die primum in urbem unum deferabant. Festus auctor est, a Latinis primum diem hunc fuisse institutum, qui aduersus Mezentium pugnaturi, uinum Ioui eo die libarunt. i. xiiij. Kalend. Septembris.
- RUSTICANVS**, na, num. [Di uilla.] *ῥῦστικῶς*, rusticus. Cic. 3. de Orat. Quod loquitur, priscum uisum iri putat, si plane fuerit rusticanum. Idem pro Rosc. Am. Vita rusticana.
- RUSTICARIVS**, a, um, *ῥῦστικῶς*, quod ad rus, aut rusticum pertinet. Vnde, Falces rusticarias dixit Var. 1. de re rust. cap. 22.
- RUSTICATIM**, [Villanamente. Gal. *Rustiquement, ruralem.* Hisp. *Rusticamente.*] *ῥῦστικῶς*, pro rustice. Pomp. Ego rusticatim tangam, urbanitatem nescio.
- RUSTICATIO**, actus rusticandi. Cic. de Amic. Rusticationes communes. Col. lib. 1. cap. 1.
- RUSTICITAS**, atis, [Rusticità, *uigliaccaria.* Gal. *Rusticité, lourdisse.* Hisp. *Simplicidad, mureza, o sin doctrina.*] *ῥῦστικῆς*, urbanitati contraria. Martial. lib. 7. Hirsutum, & dura uisitice cruce. Quandoque pro inepta & timida uerecundia. Ouid. in arte. Et, si rusticitas non uetat, ipsa rogat. Ibidem: Rusticitas, non pudor illi fuit.
- RUSTICOR**, aris, [Viver in uilla. Gal. *Se tenir ou demourer aux champs.* Hisp. *Estar o morar en el campo o aldeia.*] *ῥῦστικῶς*, ruri dego. Cicero Tironi, Liceat modo rusticari. Idem Att. Si rusticatur, quid scribat ad te, ut sciam.
- RUSTICULA**, auis pernici similis, nisi quod rostrum longius habet. Plin. lib. 10. cap. 38. Mart. lib. 13. Rustica sum per dix.
- RUSTICVLVS**, a, um, [ῥῦστικῶς] dimin. subrusticus. i. qui moribus non nisi rustici est præditus. Cic. pro Sext. Sensit rusticulus non incautus, suum sanguinem queri. Mart. lib. 10. Rusticulum nimis bellum.
- RUSTICVS**, a, um, [Cosa pertinente a uilla. Gal. *Rustique, rural.* Hisp. *Cosa de aldeia.*] *ῥῦστικῶς*, ut, Domus rustica. Cic. pro Quint. Erat ei pecuaria res ampla, & rustica sane bene culta, & fructuosa. Pro Rosc. Amer. Vita hæc rustica, quam tu agrestem uocas, parsimoniz, diligentiz, iustitiz magistra est. Quandoque Rusticus dicitur, moribus, & uita incultus. Virg. 2. Ecl. Rusticus es Corydon. Quint. lib. 2. cap. 11. Manus indoctæ ac rusticæ. Vnde ueteres Rustice pro barbare usurpabant, siue imperite, ut solet rusticus, Cic. 3. Offic. Virgine sane rusticæ, negant enim posse, & in eo persitant. Rusticus, ci, subit agricolæ, siue ruri habitans. Plaut. in Merc. urbani sunt rustici. Virg. 2. Georg. Curas uenientem extendit in animum Rusticus. Cic. in Orator. Sermo non modo urbanorum, sed etiam rusticorum.
- RUTA**, orum, apud iureconsultos, quasi eruta dicuntur, ut arena, creta & his similia, nondum in opus conuersa. Festus. Ruta creta, dicuntur quæ uenditor possessionis, sui usus gratia conciderat, erue daq. contraxerat. Vlp. in l. fundi de act. empr. & uend. Si ruta creta excipiantur in uenditione, ea placuit esse ruta, quæ eruta sunt, ut arena, creta & similia: Cæsa ea esse, ut arbores cæsas, & carbones, & his similia. Mutius l. In rutis. de uerborum significationibus. In rutis, & cæsis ea sunt, quæ terra non tenentur, quæque opere struili tectorio non continentur. Ne in rutis quidem & cæsis pro uerbali locutio est, qua usus est Cic. 2. de Orat. pro. Nulla parte. Sed dicit te (inquit Cic.) cum ædes uenderes, ne in rutis quidem & cæsis solum tibi paternum recepisse.
- RUTA**, [Ruta.] *ῥῦστικῶς*, herba nulli non nota, etiam hodie nomen uel apud uulgum retinens, luminibus claritatem afferens, sed uenerem coercens. dictam uolunt, quod una ex omnibus herbis, ob multiplicem eius usum, maxime cruatur. Ouid. 2. de Remp. Ut ilius sumas acuentes lumina ruras. Hinc Rutaceus, a, um, sex ruta contum. Rutatus, a, tum, ruta conditum, ut, Mustum rutatum. Plin. In uenio mustum rutatum populo datum. Rutati lacerti, ruta conditi. Mart. lib. 10. Secta coronabant rutatos oua lacertos.
- RUTABVLVM**, li, auctor Festo, instrumentum, quo rustici utuntur in proluendo igne, panis coquendi gratia. Col. lib. 12. c. 18.
- RUTILESCO**, [Resplendere.] *ῥῦστικῶς*, rutilus fio. Pl. lib. 8. cap. 55. In alpinis candidi lepores, niue liquecente rutilescunt.
- RUTILO**, as, [Far rissplendere, *rissplendere.* Gal. *Reluire & getter lueur comme or.* Hisp. *Enruia, escer, enroscar.*] *ῥῦστικῶς*, aliquando actiuum, idem quod rutilum facio. Plin. lib. 28. cap. 1. Gallorum hoc inuentum rutilandis capillis. Comæ promissæ, & rutilatæ. Liu. lib. 8. cap. 12. Crin's rutilatis. Tacit. lib. 20. Interdum neutrum est ablutum, significans, rutilo colore resplendere. Virg. 8. Aen. Armæ
- inter nubem cæli in regione ferena Per sudum rutilare uident.
- RUTILVS**, la, lum, [Resplendente. Gal. *De couleur jaune comme or, reluisant, resplandissant.* Hisp. *Cofa rutila.*] *ῥῦστικῶς*, color ex flauo rubescens, cum quadam splendoris exuberantia. Plin. lib. 8. cap. 18. Albis maculis colorem rutilum distinguuntibus. Cic. in Somn. Scip. Rutilus fulgor, quem Martem dicitis.
- * **RUTHENI**, populi Galliz Aquitanicæ, Narbonensis prouinciz, uulgo Rhodoz. Alij sunt in Sarmatia Europæa.
- RUTRVM**, rutri, *ῥῦστικῶς*, quo quid eruitur: a ruendo: nam ut aratum Aratrium, sic rutum Rutrum facit. Fessus: rutrum tenentis iuuenis effigies in Capitolio ephēbi fuit. Plin. lib. 36. cap. 23. Experimentum marmorati est in subigendo, donec rutro non cohæreat. Cat. cap. 11. Oportet habere uillicum palas sex, rutra quatuor. Deminutium est Rutellum. Luc. lib. 9. Sat. ut citat Nonius: Rutellum unum affert.
- RUTVBAM**, ueteres turbationem appellabant, teste Nonio. Varro Sexages. Nunc sumus in rutuba. Est etiam Rutuba Liguriæ fluius. Plin. lib. 3. cap. 5.
- RUTVLVS**, *ῥῦστικῶς*, antiquissimi Italiz populi, qui Latij partem tenuerunt, Ardez proximam. hi duce Turno aduersus Aeneam bella gesserunt, ut late describit Virg. sex posterioribus Aen. scæ libris. Plin. lib. 3. cap. 5.
- * **RUTVPINÆ**, Britanniz in sulæ portus. Ptol. lib. 2. cap. 3.
- * **RUTVPINVM**, p. p. Promontorium Britanniz. Luc. lib. 6. Rutupina ue littora feruent, &c.

DE LITTERA S

LITTERA semiocalis, ut quæ sonum a uocali auspicietur, & in se ipsam terminet.

S A N T E A

SABA, *σαβαί*, Steph. ciuitas regia Aethiopiæ, inquit Iosephus, quam postea Cambyses a fororis suæ maxime natione, Meceon denominauit. hanc Nilus circumdans, inexpugnabilem reddebat. Dicta Sabæa, *ἡ ὁρὴ ὁρῶν*, colere & uenerari: quia thurs mittit, quo in sacrificijs utuntur. Sunt qui dicant Sabæa, Arabum lingua mysterium significari. Hieronymus uero conuersionem sonare autumat.

SABÆI, *σαβαί*, populi felices Arabiz, ditissimi siluarum fertilitate odorifera, quorum metropolis est Sabæa, quam Strab. lib. 16. Meriabam uocat. His proxima est (inquit) felicissima Sabæorum terra, quæ maxima natio est. Apud hos thus, & myrrha, & cinamomum nascitur, in ora etiam balsamum: Ioseph. 1. a Sabæa Cusi filio, qui a Cham ortus fuit, dictos Sabæos affirmat. Seruius putat *ἡ ὁρὴ ὁρῶν*, uenerari, quod deos ipsorum thure ueneramur. Virgilius primo Georgicorum. India mittit ebur, molles sua thura Sabæi.

SABÆVS, a, um, *σαβαί*, Col. lib. 10.

SABÆOTH, Hebraicum nomen, pluralis. n. & f. g. exercitum sonans, uel militiam. unde dominus Sabæoth, aliquoties in sacris litteris occurrit, pro, Dominus exercituum.

SABATIA, Pomponio, Plinio, Vadum Sabatium, oppidum Liguriæ maritimæ, olim nobili portu insigne. Hodie Sauona.

SABBATARI, dicti Iudæi a Romanis, quod Sabbata superstitiose colerent. Mart. lib. 4. Quod ieiunia Sabbatariorum.

SABATIVS, Bacchi cognomen, *ἡ ὁρὴ ὁρῶν*, quod uerbum Phrygijs, alijsque nonnullis barbaris ualet bacchari. Val. Max. Cælius Rhodig. lib. 7. cap. 15.

SABBATVM, ti, [Sabbato. Gal. *Le sabbath, le samedi, qui est le jour du repos aux iuis.* Hisp. *El sabado fiesta de los Hebreos.*] *σαββατόν*, Hebræi septimum quemque hebdomadz uniuersumque diem appellabant, quem ethnici Saturni diem nominant, quo die Iudæi ab opere omni feriabantur. Deum mundi architectum imitari, quem sacre litteræ tradunt, confecta sex dieb. mundi machina, eaque exornata, septima die quiescisse. unde & Sabbatum uocauerunt: quæ uox Hebræis diem quietis significat. Apud Hebræos quoque Sabbatum teste Iosepho, pro septimana accipitur, unde illud in Euangelio. Ieiunio bis in Sabbato.

SABÆ, Syrorum lingua, mensis Februarius dicitur.

* **SABELICVS**, ca, cum. Virgilius 3. Georg. Dentesque Sabellicus exauit fus.

SABELLI, populi a Sabinis orti, qui incolunt montes, qui sunt inter Sabinos & Marfos, olim Samnites dicti, teste Plin. libro 3. cap. 12. Hinc Sabellicus, a, um. Virgil. 2. Georg. Marfos pubemque Sabellicam.

SABINAM, p. c. Illirij appellabant telum uenabuli simile: Ennius, Illirii restant ficis, sabinisque fidentes. Hæc Festus.

SABINI, populi in quarta Italiz regione, non procul a Roma, a religione & cultu deorum cognominati, quasi Sabinis, *ἡ ὁρὴ ὁρῶν*. Silius uero, a Sabo auctore gentis, Sabinos dici putant. qui lib. 8.

ait. Pars laudes ore ferebant Sabe tuas, qui de patrio cognomine primus. Dixit populos magna ditione Sabinos. Hos Plin. Apenni ni iugis uallatos utrinque scribit Strab. Sabinos, ait, angustum incolere agrum in longitudinem protensum, a Tiberi usque Nomētum oppidum, stad. mille usque ad Vestinos.

* **SABIS**, fluius Carmaniz, in sinu Persicum illabens. Plin.

* **SATERINA**, fluius Britanniz insule.

SABULETUM, τὸ ἀμαθῶν, locus in quo fabulum abundat. Plin. lib. 27. cap. 8.

SABULO, onis, [Sabbia, arena. Gal. Sable, sablon. Hisp. Tierra arenisca.] ἄμμος, Sabulum, Col. lib. 4. cap. 33. & Var. 1. de re rust. cap. 9. Rudus, arena, fabulo, argilla.

SABULOSVS, sa, sum, [Pien di sabbione.] ἄμμοδὺς, plenum fabulo. Plin. lib. 13. cap. 4.

SABVLM, li, [Sabbione.] ἄρμος, arena crassior, ponderosiorque. Plin. lib. 17. cap. 34.

SABYRA, urtæ, [sabbione, belletta, saorna. Gal. Grosse arena eu grauiere de quoy on charge les navires pour estre plus fermes contre la tempeste, la saorne. Hisp. El lastro para assentar la naue.] ἔρμα, proprie fabulum uilius, & crassius, quo naues onerari solent, usque ad certam mensuram, quo stabiliores sint. Plin. L. 10. cap. 2. Angustias petere, mox faburra stabiliiri. Lii. 27. Onerarias ducere multa faburra grauitas, Priscianus præcipit in hac uoce b, litteram esse geminandam quod an uerum sit, ipse uiderit. Virg. certe primam syllabam corripit, lib. 4. Georg. Fluctu iactante faburram.

SABVRO, ἔρμαζεν, faburra onero, & stabilio aduersus uim uentorum. Plinius libro 28. capitul. 35. Echini fese arena faburrantes rempeltatis signa sunt. Solinus; Grues sublatis lapillis faburrantur.

SABYRRATVS, a, um, faburra oneratus, translate quouis modo expletus. Plaut. Cist. Vbi faburratæ sumus, largiloquæ sumus.

* **SACAE**, arum, Scythiz Asiaticæ populi, Iaxarti fluuii uicini. Ptol. tab. Asia. 7.

SACCARIA, ἄσκατοπωλιῆς, saccorum mercatura. Appul. lib. 1. de Asia.

SACCARIVS, qui saccis gestandis uictum queritat. Paul. 1. Qui fundum de contrah. empt. Si quid ex sacco facerij cecidisset.

SACCHARVM, τὸ ζάχαρον, [Zucchero. Gal. Du sucre. Hisp. Açúcar de canas.] ζάχαρον, nascitur in Arabia, India, Creta, Italia, & Sicilia. Plin. lib. 12. cap. 8. Saccharum & Arabia fert, sed laudatius India. est autem mel in arundinibus collectum, gummi modo candidum, dentibus fragile: amplissimum nucis tantum auellanzæ magnitudine, ad medicinæ tantum usum. Hæc Plin. Hodie præstantissimum aduehitur saccharum ex fortunatis insulis, quas Canarias uocant, in metæ formæ redactum nascitur & in Aegypto, Cypro, Rhodo. Galeni sæculo saccharum uix notum erat.

* **SACCIAZA**, oppidum Africa.

SACCIPERIVM, rij, e sacco & perama: maior crumena, & minoris maris supij receptaculum. Plaut. in Rud. Marsupium plenum argenti fuit in sacciperio.

SACCVLARIIVM, orum, apud iureconsultos accipiuntur pro fraudulentis impostoribus, qui uctitas in sacco artes exercent, & partem subducunt, partem subtrahunt, quos Vlpianus ait plusquam fures puniendos, de extraordinar. criminalib. lege Saccularij.

SACCVLVS, & Saccellus, [Sachetto. Gal. Sacher. Hisp. Pequeno sacco.] σακκίον, marsupia. Ascon. Sacci, unde saccelli. Saccus frumentarius, quo frumentum geritur. Saccus niuarius, idest eorum ex lapide spongioso, ad colandas aquas ex niuib. resolutas.

SACCVS, ci, [Sacco. Gal. Say. Hisp. Sacco.] nota res: quippe quæ non modo apud Græcos & Latinos, uerum & apud Italos, Hispanos, Flandros, Germanos, Gallos, multarumque aliarum linguarum homines eodem nomine dicatur. Hor. 1. Ser. Congestis undique saccis Indormis inhians. Cic. 3. Ver. Cum ciuitatibus frumentum, cilicia, sacco imperaret.

SACCELLVM, li, ἱερὸν, locus paruus Deo sacratu cū ara. Cic. de Leg. agr. Sunt loca publica urbis, sunt sacella.

SACER, era, crum, [Sacro. Gal. Sacre, saint, de die à Dieu. Hisp. Cosa sacra. da.] ἱερὸς, uenerabile, & consecratum. Virg. lib. 8. Aen. Extulit os sacrum celo, tenebraque resoluuit. Plaut. Men. Ego te sacrum coronam surripuisse Ioui scio. Miscere sacra profanis, Hor. 1. 1. epist. 17. Aedes sacra, Cic. Brut. lib. 13. Arces sacre, Virg. 1. 3. Georg. Capitur nonnumquam pro execranda, scelesto, Hor. lib. 2. Germ. Sat. 6. Intestabilis, & Sacer esto. Idem lib. 3. Aen. Quid non mortalia pectora cogis Auri sacra fames? Antiquitus homo sacer, dicebatur, qui post diras execrationes, pestis alteriusve calamitatis expiandæ gratia, alicui deorum immolabatur. Macrobi. libro 3. Satyr.

SACER IGNIS, ἑρσιπέλας, morbus cuius multa sunt genera, quæ apud Plin. habentur lib. 26. c. 11. Celsus 1. 5. Sacer quoque ignis malis ulceribus annumerari debet. Hæc Cels. in pecudibus (nam & eas infestat) Pusula appellatur. Col. 1. 7. c. 5. Est etiam insanabilis.

facer ignis, quam Pusulam uocant pastores. Inter sacri ignis species, numeratur, quem uulgo ignem S. Antonij uocat. a Plinio, ni fallor, Zoster appellatur, medium hominem cingens, & ubi cinxerit necans.

SACER MONS, ἑρὸν ὄρος, trans Anienem fluuium ultra tertium miliarium appellatur, quæ plebs Romana post expulsos reges, cum nexu potentiorum premeretur, secessione facta a patribus, urbeque relicta, occupauit: neque nisi imperatris suis sacrosanctis magistratibus, cum patribus redijt in gratiam. Liu. lib. 2.

SACER MORBUS, [Mal caduco.] ἱερὸν σὸς, ὀμπλησία, idem qui & comitialis, quod comitia dissolueret; & Hercules, quod Hercules eo laborasse dicatur. sacer autem idcirco dici putatur, quod sanctissimam hominis partem, idest animæ rationalis domicilium infestet.

SACER SERPENS, ἱερὸν, serpetis genus admodum exiguum, adeo tamē pestilens, ut uel maximi angues uenenum eius reformident, eoque adueniente diffugiant. Magnitudo huic ad cubitum species hirsuta.

SACERDOS, tis, [Sacerdote, prete. Gal. Sacrificateur, prestre. Hisp. El sacerdote, presbitero.] ἱερὸς, qui Deo dicatus est ad sacrificia faciendâ. Cic. 4. Acad. Sacerdotes deorum, uacationem habent. Apud Romanos uaria erant sacerdotum genera, Flamines, Diales, Martiales, Quirinales, Salij, pontifices minores, pontifices maximi, reges sacrorum, sacrificuli, & Galli, qui Cybeles sacra faciebant. Quid. 3. Am. eleg. 7. Ille ego Musarum purus, Phœbique sacerdos. Virg. 6. Aen. Quinque sacerdotes casti, dum uita manebat, Quique pij uates. Sacerdos, tis, genere scem. Virg. 6. Aen. Næ sæui magna sacerdos. Idem 3. Cursusque dabit uenerata sacerdos.

SACERDOTALIS, le, [Sacerdotale. Gal. Apartenant à prestre. Hisp. Perte nescente à sacerdote, presbitero.] ἱεροσταντικός, quod ad sacerdotem pertinet. Liu. 5.

SACERDOTISSA, æ, [Sacerdotessa. Gal. Femme dediee à quelle religion, non ain. Hisp. Sacerdotissa, monia.] scæ, ge. dixit Gel. quamuis Sacerdos communi gen. sit, lib. 7. c. 15. Caremoniaz, quas Flamincas sacerdotissas Diales seorsum aiunt obseruisse.

SACERDOTIVM, tij, [Sacerdotio, beneficio. Gal. Prebstrifecure, benefice. Hisp. Dignidad de sacerdote.] ἱερὸν ὄν, modo sacerdotis dignitatem significat: ut est illud: Fungi sacerdotio. Cic. pro domo. Licinia, uirgo uestalis: sanctissimo sacerdotio prædita. Modo sacerdotis prouentum, nam apud Gentiles sacerdotia fuerunt qualia nos Christiani minus Latino in hac significatione uocabulo Beneficia appellamus. unde Liu. lib. 9. Gens Potitia, cuius ad aram Hercules familiare sacerdotium erat, idest ex Pinariorum familia sacerdotes erant Hercules. Nec alio sensu Tacitus de Othone: Adolescentes auitis, & paternis sacerdotijs in solatium repositi. L. 30. In eius locum pontifex (nam duo sacerdotia habuit) Sulpicius Galba.

SACOMA, p. p. genitiuo, tis, ὀκωμα, æquipondium: i. quod in libra apponitur ad æquilibrium faciendum. Vitru. lib. 9. c. 3. de Archimed: Aurum ad sacoma appendit redemptori.

SACRA VIA, ἱερὸς ὁδός, in urbe Romana uocitata est, quod in eam ædificatus fuit inter Romulum & Tatium: siue quod continuo ea utebantur sacerdotes Idulium sacrorum conficiendorum causa. Extendebatur autem a domo regis sacrificuli usque ad sacellum Sireniz, & rursus a regia usque in arcem. Cic. pro Planc. Si quando iactor in turba, non illum accuso, qui est in summa Sacra uia: Hanc Hora. Sacrum cliuuium uocauit.

SACRAMENTVM, [Sagrimento. Gal. Serment bien & religieusement fait. Hisp. El juramento por que se interpone cosa sacra.] quid proprie fuit ueterib. explicat Var. lib. 4. de Lin. La. his uerbis: Sacramenti a sacro: & qui petebat & qui inficiebatur, uterque quingenta æris ad pontificem deponebat. qui iudicio uicerat, suum sacramentum a sacro aufererat: uicti ad ærarium redibant. Ex quibus uerbis constat, Sacramentum antiquis aliud non fuisse, quam pecuniam ipsam a duobus contendentibus apud pontificem ea lege depositam, ut qui sponsione uicisset, suam integram auferret, uicti pecunia ærario iudicaretur. Cic. de Or. Agerent tecum Pythagorei: quibus cum tibi iusto sacramento contendere non liceret. Iniustis uindictis & sacramentis fundos alienos petere. idem pro Mil. Sacramentum item, interprete Festo, dicitur quicquid iusurandi sacratione interposita geritur. Hinc sacramentum militare, quo milites in uerba imperatoris sui iurabant, quod nisi præstitissent, iusti milites non uidebantur, eoque soluti, in hostem legitime pugnare non poterant. Legitima (inquit Seru.) militia erat eorum, qui singuli iurabant pro rep. se esse facturos, nec discedebant nisi completis stipendijs, & Sacramentum uocabatur, Vegetius de re militari lib. 2. Milites iurare solent, & ideo militiæ sacramenta dicuntur. Iurant autem se omnia strenue facturos, quæ præceperit imperator, numquam deserturos militiam pro Roma na rep. Itue. Sat. 16. Sacramenta figurate pro ipsis militibus posuit: Præmia nunc alia atque emolumenta notemus Sacramento rum:

rum. id est militum iuramento rogatorum. Sive. in Caf. Sanxit ne quis citius maior viginti annis minorve decem, qui sacramento non teneretur plus triennio continuo Italia abesset. teneri sacramento, est obligari per sacramentum. Sacramento contendere, quid sit, iam ex Varrone docuimus. Sacramento rogari, iure iuran do adigi. Quint. lib. 12. cap. 2. Qui uelut sacramento rogati, uel etiam superstitione constricti, nefas dicunt a suscepta semel perfusione discedere.

SACRANF, populi Italiae, Romae uicini, qui a Corybantē quodam. Magnae matris sacerdotē, ea loca tenente initium duxerunt. A sacrificando dicti. Corybantium enim erat, Matrī deum sacra facere. Seruius tamen Ardeates intelligi putat, propter uer sacrum, quod apud eos immolationis genus erat, quo grauibus periculis adducti, uouebant, quaeumque proximo uere apud se animalia nata essent se immolaturus. Vide Seruium in illud Vir 7. Aen. Et Sacrae acies.

SACRARIUM, sacrarij, [Sacraria. Gal. Le lieu on met & ferre les choses sacrees, sacrifie. Hisp. El lugar donde se guarda lo sagrado.] ἱεροφυλακείον, ἱερὸν, locus sacer in templo, in quo sacra reponuntur. unde a Cic. Sacrarium bonae deae nominatur. Sene. lib. 5. Quae. Arca illa rerum naturae sacra interiori sunt clausa sacrariis. Aegesi. lib. 5. scribit, sacrarium templi Hierosolymorum fuisse profanatum a gentibus, quo solus semel in anno princeps sacerdotum solebat intrare. Quid inter sit inter sacrum locum & Sacrarium, ostendit Vlp. in l. Sacrar. de Diuis. re. inquit: Sacer locus est consecratus: Sacrarium, in quo sacra reponuntur. Suet. ramos de Augusto, non tam pro sacrorum reposito, quam pro sacello, loquor: sacro sumpsit. Natus est, inquit, ad capita bubula, ubi nunc sacrarium habet. Ponitur & Sacrarium pro larario in aedibus priuatis. Cic. ad Memmium lib. 15. Euandro, qui habitat in tuo sacrario, multum uitor.

SACRATAE, leges ἱεροὶ νόμοι, quibus sancitum erat, ut si quis aduersus eas fecisset, sacer alicui deorum cum familia, pecuniaq. esset. Liu. lib. 2.

SACRES, porci, appellabantur qui puri essent ad sacrificium, qui immolabantur, cum primum depulsi essent ab ubere. Sacres dicti, quod tum primum ad sacrificia essent idonei. Pla. in Men.

SACRICOLAE, [Sacerdoti.] p. p. ἱεροδραμοί, ministri sacrorum. Tacit. lib. 19. Domitianus turbae sacricolarum immixtus.

SACRIFERA, rum, sacra ferens. Quid. 4. Falorum: Est dea sacrificas pene secuta rates.

SACRIFICALIS, le, ἱερῶν, ut Apparatus sacrificialis. Tacit. lib. 2.

SACRIFICATIO, onis, [Sacrificio.] Cic. 1. de Na. Deo.

SACRIFICIUS, cas, [Sacrificare. Gal. Sacrifier. Hisp. Hazer sacrificio, sacrificar.] καθάρια, sacrum facio. Pla. in Cap. Quando sacrificat, ad rem diuinam, Samijs uasis, utitur. Interdum per Sacrificia uentiam peto. Pla. in Poen. Si hercle istuc unquam factum est, tum me Iupiter faciat, ut semper sacrificem, neque unquam litem. Nam litere, est impetrare. Confunduntur tamen.

SACRIFICVLVS, [Sacerdote. Gal. Sacrificatur. Hisp. El que haze sacrificio.] ἱεροποιός, sacerdos: a sacris faciendis. Sueton. in Domit. Ifiaci celatus habitu, inter sacrificulos uanæ superstitionis. Rex sacrificulus, Romae post exactos reges primum creatus est, quod quaedam sacra ita instituta essent, ut necesse esset, ea per regem obiri. Liu. lib. 2. Gel. lib. 10. cap. 17. Super flaminem Diabem conuincio, nisi rex sacrificulus, haud quisquam alius accumbit. lib. 26. Vulgo pontifices, augures, sacrificuli, reges creentur.

SACRIFICVS, [Sacerdote.] subst. ἱεροποιός, qui sacra facit. Quid. 6. Fa. Martia sacrificio deductum nomen ab Anco. Sacrificus uero adiectiuum, quod ad sacra attinet: ut, Sacrificæ tibiz, quibus utebantur in sacrificijs. Plin. l. 16. c. 36. Dies sacrificæ, Quid. 13. Met. Ritus sacrificij, 15. Met. Vestis sacrificæ. Silius. lib. 3.

SACRIFICIUM, cij, [Sacrificio. Gal. Sacrifico. Hisp. Sacrificio.] θυσια, sacrum seu res diuina. Cic. de Aruf. resp. De illo sacrificio, quod pro salute populi. R. Liu. lib. 24. Sacrificio rite perpetrato.

SACRILEGIUM, [Furto delle cose sacre. Gal. Sacrilege, larcin des choses sacrees. Hisp. Hurto de lo sagrado, sacrilegio.] ἱεροπυλας, sacrarum rerum furtum. Quint. lib. 5. cap. 10. Si quis sacrilegium faciet, faciet & furtum. in Sal. Abijt in sodaliticium sacrilegij Nigidiani. Reum esse sacrilegij. Quint. lib. 4. cap. 2. Admittere sacrilegium, Quint. lib. 4. cap. 2.

SACRILEGVS, gi, [Sacrilego. Gal. Sacrilege, Larron des choses saintes. Hisp. El que hurta lo sagrado, sacrilego.] ἱεροπυλας, qui rem sacraam, aut profanam de loco sacro legit, i. furatur. Ter. in Ad. Vbi est ille sacrilegus? Cic. 2. de Legib. Sacrilego poena est, neque ei soli, qui a sacro abstulerit, sed etiam qui sacro commendatum.

SACRILEGVS, a, um, [Scommunicato, scelerato.] adiect. ut ars sacrilega, Manus sacrilegae. Qui. 1. de Art. Sacrilegas meretricum ut persequar artes. Cic. 7. Verr. Deorum tempus & regionibus iste bellum sacrilegum semper, impiumque habuit inditum. Ignes sacrilegos admouere templis, Tibul. lib. 3. el. 5.

SACRIMA, (inquit Festus) antiqui appellabant mustum, quod Libero patri sacrificabant pro uinea, & uasis, & tunc conseruandis.

SACRO, [Sacrare. Gal. Sacrer, consacrer, dedier à Dieu. Hisp. Consecrar.] ἱερώω, καὶ δίοω, Deo dedico, & sacrum facio. Plin. lib. 36.

Quem, post cecitatem, usu reddito, Soli facram. Sacrare uotum dijs, est uoto sese astringere, Virgil. 8. Aeneid. Dijs Italys uotum immortale sacrabar. Aliquando pro deuouere, & ita morti addicere, ut impune occidi, & uiolari possit. Liu. 2. Legem tulit sacrando cum bonis capite eius, qui regni occupandi consilia inisset. Sacror, sacraris, passiuum. Onid. 3. Falto. Perpetuis olim sacrificator in aris. Sacratu, a, um, ut, Caput sacratum. Vir. 3. Aeneid. Vitaeque resoluit Sacratu capitis. Idem 2. Aen. Fas mihi Graiozum sacra resoluere iura. Opus alicui sacratum. Quid. 2. Trist. Sacratior, Sacratius, Sacratissimus, Plin. l. 16. c. 44. Nihil habent Druidae uisco, & arbore, in qua gignatur, sacratius. Idem l. 3. c. 4. Numine illis gentibus sacratissimo.

SACROSANCTVM, ἑτεροσάμενον, quod iureiurando interposito erat institutum, ut, qui uiolasset, morte poenas penderet. Cicer. pro Balbo: Quid fuit in ea rogatione sacrosanctum? Idem ibidem: Sacrosanctum nihil esse potest, nisi quod per populū plebemve sanctum uideretur. Sacrosanctus tribunus pl. dicebatur, qui sine capitali piaculo, attingi uiolenter non poterat, ideo principes Romanos legimus tribuniciam potestatem assumere sibi solitos, ut angustiores se, & sacrosanctos facerent: quod in numismatis quoque eorum extat. Tranquil. in Aug. Tribuniciam potestatem perpetuam recepit. Tac. l. 12. Decernitur Othoni Tribunitia potestas, & nomen Augusti. Hinc sacrosanctae ecclesiae, e quibus quēpiam per uim extrahi nefas putatur.

SACRYM, sacri, subst. [Sacramento, sacro, consecrato.] θυσια, sacrificium. Cic. de Legib. Sacra priuata perpetuo manento. Vir. 3. Aen. Sacra Dionae matri, diuisque ferebam. Nonnunquam idem quod templum, Paullus Iureconsultus: Sacrilegi, qui publica sacra compariat, at qui priuata sacra uel aedicularum incultoditas tentauerint, amplius quam fures, minus quam sacrilegi merentur. Inter sacrum & saxum, pro uerbis locutus est, qua utimur quoties nos in summo discrimine constitutos uolumus significare.

SACRYM PROMONTORIUM, ἱερὸν, ἀκρωτήριο, a Pēbl. appellatur extremum Lusitaniae promontorium inter Anam & Chalybeu fluuios, quod nunc appellant Caput Sancti Vincentii.

SÆPÆ, [Spesso, fonte. Gal. Souuente, fontaines fois, plusieurs fois. Hisp. Muchis vezes.] πολλάκις, frequenter. Ter. in Heau. non licet hominē esse sæpe ita ut uult, si res non finit. Aliquando ornatus caussa iungitur nomen Numero, & fit una dictio Sæpenumero, Cicer. Silius ad Tironem lib. 16. epist. Sum totos dies cum eo, noctisque sæpenumero partem.

SÆPIVSCVLE, de min. a Sæpius. Appul. Lacrymæ sæpiuscule de gaudio prodeunt. Pla. in Caf. Sepiucule peccas.

SÆPINVM, p. p. σαπίνον, Prol. opidum Samnitum, incolæ Sæpinares: quos Plin. collocat in quarta regione Italiae.

SÆVTO, uis, uiui, & sæuij, tum, [Crueliter. Gal. Estre cruel, usar de cruaulté. Hisp. Encruelcerse.] κατακρήνω, crudeliter in aliquem agere. Pacuuius: Quid commerui? Quid in me sæuis pater? Liu. 7. In Tarquinienfes acerbæ sæuitum. Idem Alibi. Cum post uictoriam in holtem sæuiret. Aliquando est fortiter, & strenue sese gerere. Mar. Belliger inuictis quod Mars tibi sæuit in armis. Sæuire animis, pro uehementer irasci, Virgil. 5. Aeneid. Procedere longius iras, Et sæuire animis Entellum haud passus acerbis. Et lib. 6. Næ sæui magna sacerdos.

SÆVITER, [Cruelmente. Gal. Cruellement. Hisp. Cruelmente.] Plaut. in Pseu. Cogito sæuiret, blanditer ne alloquar.

SÆVITIÆ, æ, [Cruelitas. Gal. Cruaulté. Hisp. Crueldad.] ἀσέβεια, crudelitas. Cic. 1. Off. adhibenda sæuitia in famulos, si aliter teneri non possunt. Plin. l. 6. cap. 17. proxima inculta, sæuitia gentium. Quid. epist. 7. Da breue sæuitiz spatium. Tacit. l. 5. Quantum sæuitia gli sceret, miseratio arcebat.

SÆVVS, a, um, [Cruel. Gal. Cruel, furieux, rigoureux. Hisp. Cruel, astero duro.] ἀσέβης, durus, horridus, crudelis. Vir. 5. Aen. Cum sæue scopulo multa uix arte reuulsus. Idem 1. Aen. Sæue memorera Iunonis ob iram. Quandoque pro forti. 1. Aen. Sæuus ubi Aeaci de talo iacet Hector. Pro irato Vir. 1. Aeneid. Et sæuum ambobus Achillem. Pro magno, 12. Aeneid. Maternis sæuus in armis. Pro potenti. 1. Aeneid. Non illi imperium pelagi, sæuumque tridentem Sæuior. Quid. 12. Met. Tna fulmine sæuior ira est. Sæuissimus, Quid. 12. Meta. Liu. lib. 34. Sæuissimo & uiolentissimo in suos tyranno. Vir. 2. Aen. Hic Iuno Scæas sæuissima portas Prima tenet,

SÆA, sagæ, Saga, incantatrice. Gal. Sorciere, diuineresse, enchanteresse. Hisp. Muger que aduina lo mendidero, encantadora de palabras.] οὐρανοκόσμητα, uenefica, quæ malis artibus cuiusq. boni aliquid mali conciliat: ita dicta a sagiendo, quod multa scire uelit; ut ait Cic. de

de Diu. Horat. 2. Carm. Que saga, quis te solvere Theffalis Magus uenenis, quis poterit deus? Vbi Acron. Saga dicta est uenefica, quod satis agat, & ea est quæ carminibus, & herbis mala hominibus dicebatur uel arcere uel impellere.

SAGACITAS, tis, [Sagacità. Gal. Excellence de sentiment, bon flairement. Hisp. Obra de bien sacar el rastro por olor.] *βυνλασία*, acuta illa sentiendi uis in canibus, & odoratu aliquid deprehendendi. Cic. 3. Tuscul. Canum incredibilis ad inuestigandum sagacitas narium. Translate pro astutia, seu calliditate, Cic. 4. Verr. Qua est ille sagacitate in his rebus. Sagæ, Seythiæ populi, ijdem, qui Sacæ. Me la lib. 3.

SAGACITER, [Astutamente. Ga. Sagement, & finement. Hisp. Astuta y prudentemente.] pro astute, prudenter, callide. Liu. 27.

SAGANA, p. c. uas in quo aliquid teritur.

SAGARIA, riæ, exercitium uendendi saga, ut Lintearia, linteorum mercatura. Vlp. de trib. act. Exercebat sagaria, & linteariam.

* SAGARVS, fluius Afie. Ptol.

SAGAPENVM, p. p. *σαγάπιων*, succus herbæ ferulaceæ, gultu acri. Officina uocant Serapinum.

SAGATVS, *γαλιδωτός*, saga indutus. Site. in Cæl. Duobus triclinijs, uno quo sagati, palliati ue, altero quo togati discumberent. Mart. lib. 6. Vis te purpureum Marce sagatus amem?

SAGAX, cis, [Sagace. Gal. Sagac, qui flaire bien le trac. Hisp. V entor d' saboso.] *θημλάτις*, a sagiendo, id est acute sentiendo. Cic. 2. de Diuin. Sagire, acute sentire est: ex quo sagaces canes. Translate accipitur pro callido, & solerti, Cic. 3. de Leg. Homo animal prouidum, sagax, multiplex. Mart. lib. 12. Excogitauit homo sagax, & acutus.

SAGDA, gemma porracei coloris. Plin. lib. ult. cap. 10.

SAGENA, næ, p. p. *σαγάνη*, genus retis piscatorij. Latini Verriculû appellat. Manil. lib. 5. Vasta circumuallata sagena.

SAGINA, næ, p. p. *σιτισμός*, cibus quo quis pinguis efficitur: Iuuen. Sat. 4. Propera stomachum laxare saginis. Sagina dicendi, apud Quint. lib. 10. c. 5. est dicendi uertitas. Quandoque pinguedo superuacua. Iustinus lib. 20. Saginam corporis ex nimia luxuria contraxit.

SAGINARIVM, rij, *σιτιστήριο*, locus, ubi saginantur altilia. Varr. lib. 3. cap. 10. de re rust. Pullos anserum includunt saginario.

SAGINATIO, Plin. lib. 8. cap. 51.

SAGINO, ginas, p. p. [Ingraisire. Gal. Engraisser uno beste. Hisp. Ceuar d' engordar animal.] *σιτισία*, pinguefacio. Col. lib. 3. cap. 8. Herbis fræni uice saginantur. Interdum ablatiuo iungitur: ut apud eundem lib. 5. Formantur offæ, quibus auis saginatur. Et lib. 6. cap. 27. Hordeo saginandus equus. Saginatus, 2. num. Prop. l. 4. eleg. 1. Parca saginati lustrabant compita porci.

SAGIO, gis, iui, tum, *θημλασία*, proprie de canib. qui odoris ductu ferarum uestigia peruestigant, quamuis etiam per translationem accipitur, pro aliquid acute & callide præsentificare, Cic. 1. de Diu. Sagire enim sentire acute est, ex quo Sagæ auis, quia multa scire uolunt; & Sagaces canes.

SAGITTA, [Saetta. fræcia. Gal. Vne fleche, un trait à tirer. Hisp. Saeta d' uita fresca.] *τόξόμοις*, genus teli, quod arcu emittitur. Virg. 12. Aen. Neruo per nubem impulsa sagitta. Cic. Acad. Configet et aliquid quem sagittis. Ouid. Trist. Longæque uolante sagitta. Hor. 3. Ca. Dum tu celeres sagittas promiss. Sagitta etiam a rei rusticæ scriptoribus sumitur pro nouissima furculi parte. quia cacumine attenuata sagittæ speciem gerit. Col. lib. 3. cap. 17. Est & Sagitta herba, ex uluz generibus. Plin. 2. r. cap. 17. Est & signum cæleste. Plin. lib. 18. cap. 26.

SAGITTARIVS, 2. num, *τοξόμοις*, quod ad sagittas pertinet. Plin. lib. 16. cap. 26.

SAGITTARIVS, rij, [Sagittario, balestriere, arciera. Gal. Archer. Hisp. Frechero, ballestero, archero.] *τοξότης*, qui sagittas ex arcu emittit. Cicero Attic. lib. 5. Magna tormentorum copia, multis sagittarijs, magna labore, negotium confecimus. Est & Sagittarium, signum cæleste, quem alij centaurum Chironem arbitrantur, alij Crocum filium Euphenius nutritis Musarum, post mortem precibus Musarum, a Ioue inter astra relatum. Idibus Februarij uespere occidit, ac uehementer hyemat, inquit Columella.

SAGITTIFER, ra, rum, *οἰς ὀφός*, qui fert sagittas. Virg. 8. Aene. Hic Legas, Caralque sagittiferoque Gelones Finxerat. Sagittifera pharetra, Stat. 1. Achil. Pecus sagittifera, Claud. de hystrice.

SAGITTIPOTENS, pro signo cælesti, quem & sagittarium dicimus. Cic. in Arato: Mense Sagittipotens solis eum sustinet orbem.

SAGMINA, Romani herbam appellauerunt, quam Græci *ἰεροβοτάνην*, & *φελιστρούνη*, nominant, nobri etiam Verbenam, siue Verbenacam. Festo Sagmina uocantur uerbena, i. herba puræ, quia ex loco sancto secabantur a consule, prætoribus, legatis ad indicendum bellum, aut scdus faciendum proficiscentibus. Plin. lib. 22. cap. 2. Non aliunde sagmina in remediis publicis fuere, & in sacris legislationibus, quam uerbena. Certe utroque nomina idem significat.

tur, hoc est, gramen ex ara cum sua terra euulsium. Hac semper & legati, cum ad hostes, clarigatumque mitterentur, uili sunt. Liu. lib. 1. & lib. 30.

SAGRA, fluius, est in ora magnæ Græciæ olim inter Crotoniatas & Locros, limes apud quem centum triginta millia Crotoniatæ à decem Locrorum millibus, signis collatis, maximo prælio fuere uicti, ut autor est lib. 6. Strabo. Narrat & hanc admirandam pugnam, lib. 20. Iustinus: licet à Strabone discrepet. Hanc (inquit) admirationem auxit incredibilis famæ uelocitas. nam ea die, qua in Italia pugnatum est, & Corintho, & Athenis, & Lacedemone nunciata uictoria est. quamuis Strabo, & 2. de Nat. Deor. Cic. Olimpijs tantum enunciatum euentura belli memorent, & tanta celeritate, inquit Strabo, nunciata pugna ueritas comperta est, ut aduersus incredulos ortum sit prouerbium: uolentes enim sua dicta ueriora reddere, certiora dicunt esse, quæ apud Sagram. quo pertinent illa Cic. uerba 3. de Nat. Deor. De Sagra Græcorum, est uulgare prouerbium, qui quæ affirmant, certiora dicunt quam quæ apud Sagram. Celebre reddidere flumens, tum ea ipsa ibi commissa pugna, tum etiam honorificissimum, ac celeberrimum ea tempestate Castoris, & Pollucis templum, iuxta ipsius ripas erectum. Omitto quod 3. de Nat. Hist. Pl. cap. 20. inter alia memoratu digna, ea in ora flumina Sagram receñter. A quo dein fluuius Sagra, aut Sacra, nomen habuit oppidum SAGRANVM, aut SACRIANVM, quod hodie corrupto nomine dicitur SATRIANO. In quo etiam & multi in qualibet facultate, clarere uiri. Inter quos nostra memoria extat FABIVS HERMOGIDA, tum Philosophus, tum Medicus excellens. qui olim nõ sine sui maxima laude Neapoli Gymnasticam egit, publicæ semper utilitati intendens, nullo unquam sumptu, neque labore deterritus.

SAGRVS, Italiæ fluius, Peliguos diuidens a Ferentanis. Strab. lib. 5. Est & Agæ mons. Plin. lib. 6. cap. 27.

SAGVLVM, uestis genus, quod armis superindui solet. Virg. lib. 8. Vir gatis lucent sagulis. Liu. lib. 21. Multi sæpe militari sagulo operum humi iacentem, inter custodias militum conspexerunt. Cic. in Pis. Lictores, togulis acceptis, sagula reiecerunt.

SAGVM, gi, [Sagio. Gal. Vn sage ou sayon. Hisp. El sayal o aborno.] genus Sagriæ breuioris, qua tempore belli omnes Romani utebantur, exceptis uiris consularibus. Cic. 8. Phil. Est & Sagum uestis stragulae genus, non dissimilis cilicio. Suet. in Othone. Ferebatur uagari noctibus solitus, atque inualidum quemque obuiorum uel potulentum corripere, ac distento sago impositum, in sublime iactare.

SAGVNTINVS, Mart. Sume Saguntino pocula facta luto.

SAGVNTVS, *σαγυντος*, Hispaniæ ciuitas ultra Iberum fluuium, a Zanthiis condita. Str. lib. 3. Huius urbis situm describit. l. 1. Silius. Linius. lib. 21. Meminit cladis.

* SAIS, *σαίς*, Vrbs Aegypti, prope unum ex Nili ostijs.

SAITES, Cic. de Nat. Deor. Mineruam ortam Nilo Aegyptij Saitæ colunt.

SAL, salis, [Sale. Gal. Du sel. Hisp. Sal.] per metathesim a Græco *ἅλας*, est que illud, quo utimur in condiendis cibis, declinatur utroque numero. in plurali tamen tantum masculini est generis, est in singulari etiam neutrum admittat. Caro: Ex sale, qui apud Carthaginienses fit. Sal. in Iug. Neque sale, neque alia gula irritamenta. Colum. Carnem salibus asperfam. Paul. iureconf. Hostibus uenditari ferrum, frumentum, sales, non sine capitis periculo licet. Colum. lib. 12. cap. 53. In seriam substernitur sal coctum. Dicitur etiam Sale neutro genere, secundum Priscianum pro mari, Enn. lib. 14. Ann. Cæruleum spumat sale conferta rate pullum. Aliquando pro sapientia, in qua significatione masculino tantum genere profertur consuevit Terent. in Eunuc. Qui habet sale, qui in te est. Vbi Donatus: Sal neutraliter, condimentum masculinum, pro sapientia. Aliquando pro dictis adrisum, uel delectationem compositis, idque tam singulari, quam plurali numer. Catullus Epist. 81. de Quintia. Nulla est in toto corpore mica salis. Hoc est nihil uentum, nihil factum. Cic. de Clar. Orat. P. Scipio omnes sale & facietijs superabat. Lucanus: Non soliti lufere sales. Quint. lib. 6. Salsum in consuetudine pro ridiculo tantum accipiuntur: nam sicut sal suauitatem quâdam cum mordacitate habet, ita etiam urbanorum ioca. Sales enim pro Cicero sententia sunt ipsa ridicula, quæ necessario falsa oporteat esse. nam salsum erit, quod non erit insulsum, uelut quoddam oris condimentum, quod sentitur latente iudicio, & ueluti palatum excitat. Quandoque Sal pro mari ponitur, ut & ἅλας, foemininum apud Græcos: quia salsum est, & ex ipsius aqua sal elicitor. Virg. 1. Aen. Et spumas salis ære ruebant.

SALACIA, inquit Festus, antiqui dicebant Deam aquæ, quam putabant salum ciere id est mare mouere. quo uocabulo poetæ pro aqua uili sunt. Pacuuius: Hinc fauitiam Salaciæ fugimus. Hæc Festus SALACONES, [Vastatori.] *σαλακωνες*, dicuntur homines iactabundi.

- qui cum pro pauperiores sint, Crofos tamen quosdam se esse simulant: cumque Sardanapalo sint effeminiores, & fortitudinis tamen opinionem captant. Cicer. Gallo: Cognosti meam causam, & itius Salaconis iniquitatem. Stuidas hanc significationem fluxisse existimat, a Salacone quodam, eiusmodi quales iam depinximus moribus prädito.
- SALAMANDRA**, [*Salamandra*], σαλαμάνδρα, animal lacerti figura, stellarum, numquam nisi magnis imbribus proueniens, & ætate deficiens. Plin. lib. 10. cap. 67.
- SALAMIS**, siue Salamina, genitio Salaminis. pen. pro. uel Salamina, Salaminæ, insula est in sinu Saronico, contra Atticam urbem habens eiusdem nominis, in qua Telamon regnauit, Aiaci & Teucri pater. Verum cum Teucer capta iam Troia, in patriam rediret, indignatus Telamon, quod Aiaci mortem, qui inimicorum iniurijs exagitatus, & in furorē conuersus, sibi necem intulerat non uendicasset, eum Salamine expulit, exclusus itaque e patria Teucer, in Cyprum nauigauit, ubi nouam urbem condidit: quam & ipsam relicta urbis desiderio, Salaminem appellauit. hanc hodie Constantiam appellant.
- SALAMINIUS**, nomen gentile, a Salamine urbe. Cic. pro Archia, Homerus Colophonij ciuem esse dicunt suum, Chii suum uendicāt, Salaminij repetunt. Salaminus, a, um, ut Salaminum trophæum apud Cic. r. Tusc.
- SALAMINIACVS**, aliud possessiuum. Luc. lib. 5.
- SALAPIA**, urbs Apuliæ Dauniorum. Plin. lib. 3. cap. 11.
- SALARIA**, uia, ex urbe per Anienis pontem ducebat in Sabinos. Per eam Sabini sal a mari deferebant. Plin. lib. 3. cap. 7. Ut apparet ex nomine salariæ uia, quoniam illa sal in Sabinos portari consueuerat. Varr. lib. 3. de re rust. cap. 2. Matertera mea fundus in Sabinis est, ad quartum & uigesimum lapidem, uia Salaria, a Roma.
- SALARIVM**, rij, sub. [*Salario, paga. Gal. Salaire, loyer qu'on reçoit de son labeur. Hisp. El salario è acostamiento del Señor.*] μισθός, stipendium, uel merces, quam quis pro opera perfoluit. Plin. lib. 3. cap. 7. Sal honoribus etiam militiæque interponitur, salarijs inde dictis: quod ita Salarium necessarium sit, ut homini sal.
- SALARIVS**, rij, sub. qui sal, uel salsamenta uendit. Mart. lib. 1.
- SALARIVS**, a, um, adiect. τὸ ἐξ ἀλάς, quod ad sal pertinet, Liul. lib. 29. Vestigal nouum ex salaria annona statuerunt.
- SALAX**, cis, [*Lyssurioso. Gal. Fort enclin à saillir & paillarder, luxurieux. Hisp. Lunxurioso. à opprobriuzis*], propensio in Venerem, a saliendo, ut quidam uolunt. i. arrigendo: aut certe, quod ex humore salso citatur libido. unde uenus flagitur e mari orta. Col. lib. 7. cap. 9. Salacissimos oportet esse mares, & annicula ætate commode progenerant. Galli salaces, Varr. 3. de re rust. Nymphæ salaces. Ouid. 4. Fast. Salaces cibi, Venerem citantes, ut Bruca, & Bulbi. Ouid. 2. de rem. Nec minus erucas, aptum est uitare salaces. Salacitas, lasciuia, & propensio in Venerem. Plin. lib. 10. cap. 36. Passeri minimum uitæ, cui salacitas par.
- SALEBRÆ**, [*Luoghi aspri, ruinosi. Gal. Lienx mal unis haut & bas, qu'a grand peine on peut passer sans saulter. Hisp. Camino pedregoso y aspero.*] βροχια, loca in æqualia, & aspera, & prærupta dicta, quod uix sine saltu præteriri possunt. Proper. lib. 3. eleg. 16. Luna ministrat iter: demonstrant astra salebras. Translate accipitur pro quauis asperitate, Cicer. de Orat. Alter quasi sedatus amnis, sine ullis salebris fuit. Idem 2. de Finib. Hinc definire, si diuidere potuisset, numquam in tantas salebras incidisset. Tristitiæ salebra, singulari num. dixit Val. Max. lib. 6. Legitur & apud Cic. 5. de Fin. Salebra, numero singulari.
- SALEBROSVS**, sa, sum, quod multas habet salebras: ut, salebrosa oratio, abrupta, & quibusdam ueluti salebris remorans impetum auditoris. Quint. lib. 11. cap. 11. Interruptus actionis impetus, & resistens, ac salebrosa oratio. Salebrosus scriptor, difficilis, & in cuius lectione sæpius sit restitandum. Mart. lib. 11. Scriptores tetrici salebrosam edificite Sanctram.
- SALENTINI**, σαλευτινοι, populi in finibus Italiæ, proximam Apuliæ peninsulam incolentes, dicti a Salentino promontorio, in extremis eius peninsulæ finibus sita: uel, ut ait Festus, a salo fortassis, quod pene circumquaque mari ambiantur, tenui tantum Isthmo continenti annexi: Ortos autem putat a Cretenfibus, & Illyricis, qui societate cum Locrenfibus inita, ijs in locis confederunt.
- SALGAMA**, p. c. appellabatur a prisca quæcunque conditanea ad uitam nostrum in uasis seruabantur, ut puta mala, pyra, fici, uua, rapæ. Col. lib. 10. Tempore non alio uili quoque salgama merce, Capparis & tristes inulæ, ferulæque minaces Plantantur. Idem l. 12. cap. 4. Vasa idonea salgami præparari iubent. Inde Salgamarij, qui salgama uendunt. Col. lib. 12. cap. 44. & cap. 54.
- SALIARIS**, & hoc re, quod ad Salios pertinet. unde Saliares cœnæ, quas Salij faciebant amplissimo apparatu. Ex quo opiparæ, ac copiosæ cœnæ, Saliares dicuntur. Dapes saliares. Hor. 1. Carm. Nun
- salariibus Ornare pilularum deorum, Tempus erat dapibus fodales. Carmen saliare Numæ, idem 2. epist. 1.
- SALICASTRVM**, genus labruscæ in salictis nascens. Plin. lib. 23. cap. 10.
- SALICETVM**, ti, per syncopen Salictum, locus salicibus confitus. Varr. Idoneus locus eligendus, ubi facias salictum. Cic. pro leg. Agra. Accedent salicta ad Minturnas. Virg. 1. Ecl. Florem depasta salicti.
- SALIENTES**, fistularum capita, atque etiam ipsæ tubulorum, fistularumque scaturigines, quæ & Siphunculi dicuntur, & Siphunculi, ab aquæ expressione, tanquam ex siphone salientis. Vitruv. lib. 8. Cic. ad Q. Fr. lib. 3. Piscina & salientibus additis.
- SALIGNEVS**, a, um, [*Di salice*], i τάλινος, salice materiatur. Virg. Est turgenti cultos armatus falce saligna. Virg. 4. Georg. Cum falce saligna Hellepontiaci seruet turela Priapi. Col. lib. 7. cap. 1. Vel folijs, uel peticis salignis alitur. Hor. 1. Serm. Sat. 5. Celebrosus pro salit unus, Ac mulæ, nauæque caput, lumbosque saligno Fuste dolat.
- SALIGNEVS**, a, um, idem Colum. lib. 7. cap. 10. Oportet tumentem uenam detracto sanguine, colligari saligineo libro. Saliginea claua, idem lib. 6. cap. 2.
- SALII**, orum, Germaniæ populi, qui & Franci dicuntur, eius regionis incolæ, quæ uulgo Franconia uocatur. Ammian. Marcell. lib. 17. de Cont. scribens, Quibus, inquit, paratis, petit primos omnium Francos, eos uidelicet, quos consuetudo Salios appellauit. Hi Gallis expulsi, eorum sedes occuparunt, Franciamque de suo nomine appellarunt.
- SALII**, τάλιοι, sacerdotes Martis: sic dicti, quod in portandis ancilibus saltare eos mos esset. Virg. 8. Aen. Hic exultantes Salios nudosque Lupercos. Liul. lib. 1. Numa Salios duodecim Marti Gradino legit, tunicæque pictæ insigne dedit, & super tunicâ xneum pectori tegmen, cœlestiaque arma, quæ Ancilia, appellantur, ferre, ac per urbem ire canentes carmina cum tripudijs solemnibus saltatu iussit. Cic. 3. de Orat. Ut epularum solennium fides, ac tibiæ, Saliorumque uersus indicant. Vocantur etiam Salisubuli a Catullo epig. 17. ad Coloniam. In quo uel Salisubuli sacra suscipiunt.
- SALILLVM**, lilli, [*salinetto*], paruum salinum. Plau. in Trin. Verum nos homunculi, Salillum animæ.
- SALINA**, [*Salina. Gal. Saline. Hisp. Las salinas donde se hace la sal.*] locus in quo sal aut effoditur, aut ex aqua marina paratur. Plin. lib. 31. cap. 7. Fit sal uulgaris, plurimusque in salinis affuso mari. Cicer. Attic. lib. 5. De strue salinarum plane rogo. Idem pro. l. Manil. Familias maximas, quas in salinis habent, quas in agris, quas in portibus.
- SALINÆ**, arum, urbs Siciliæ iuxta Lilybæum, palmis abundans. Sunt & aliæ non pauca eiusdem nominis urbes, a falsis fontibus nomen sortitæ, inter quas minime conuenit præteriri, quæ apud Sequanos uisuntur, & structuræ genere, & salis prouentu adeo admirandæ, ut non immerito octauum sibi locum inter orbis miranda possint uendicare.
- SALINVM**, ni, [*Salino saliera. Gal. Vne petite saliere. Hisp. de queño salevo.*] ἀλάδοχος, uasculum, in quo sal reponitur, tum ad mensæ usum, tum ad sacrificia paratum. in eo. n. cum sale dijs primitiæ offerebantur. Persi. Sat. 5. Digno terebrare salinum. Ponitur pro quocumque uase fictili mensæ pauperis. Hor. lib. 2. Carm. Cui patrum Splendet in mensa tenui salinum.
- SALIO**, salis, [*Salare. Gal. Salar. Hisp. Salar.*] ἀλλέω, quartæ coniugationis, sale condio. Tibul. Farre pio placet, & saliente sale. Præteritū Salii facit, & supinum Salitum, unde Salitus, & saliturus. Gel. lib. 2. c. 18. Pisces, qui solidi saliantur. Legitur etiam pro eodem Salio duplici. 1. Corn. Seuerus: Ad quem falliti pomiliones afferbantur.
- SALIO**, lis, ui, uel, lij, uel ui, diuisis syllabis, supinum saltum, [*salare. Gal. saulter. Hisp. saltar.*] πηδῶω, idem quod salto. Vir. 2. Ge. Molibus in pratis, unctos saliere per utres. Hor. epist. 14. Nec meretricis tibi, cuius ad strepitum salias terræ grauis. Plau. in Bacc. Cursu, luctando, hasta, disco, saliendo se exercebant magis, quam scorto, aut suauis. Salire e terra, pro prodire. Luc. lib. 1. E terra, que exorta repente arbuta salirent. Virg. 1. Georg. in tectis crepitans salis horrida grando. Salit mihi cor, per translationem, Plaut. Mil. Dico docte & cordate, ut ei cor saliat, subaudi prægaudio. Salire dicuntur animalia carentia ratione, quando mares ineunt foeminas. nam saliendo ascendunt. Ouid. 2. de Arte. Lata salitur ouis. Varr. 2. de re rust. cap. 7. Cum equus, matrem ut saliret, adduci non posset. Idem 3. de re rust. cap. 10. Saliant fere in aqua de anferibus. A Salio fit frequent. salto. Composita mutant, a, in uel Afulto, Confulto, Exulto, Profulso, Præfulso, Refulto, & Subfulso. Plaut. in Cal. Ut festinabat miser, ut subfulsabat. Transfulso. Idem in Cap. Tu transfulsitas, ego miser uix adsto præformidine.

- SALITVRA**, *[Salaturæ]* ἄλις, actus sale condendi. Col. lib. 12. cap. 21.
- SALIVARIUS**, *a*, um, quod ad salivam pertinet. Plin. lib. 9. cap. 11.
- SALIVCA**, herba, Plin. lib. 21. cap. 7. Saliunca foliosa quædam est, sed brevis, & quæ neci non possit. Virg. Ecl. 5. Quantum saliuca rosetis, iudicio nostro tantum tibi cedit Amyntas.
- * **SALIVCANVS**, portus, maritimum Galliarum Celticarum oppidum in ea parte, qua Britanniam spectat. Prol. lib. 2. cap. 8.
- SALIVUAS**, salivam facio. Plin. lib. 6. cap. 36. Mutuo attritu lentorem cuiusdam ceræ salivant. Aliquando illino, siue perungo, Colum. libr. 6. capit. 5. Eo medicamine salivandum ægrotum pecus.
- SALIVUM**, *ui*, & **Saliua**, *x*, [*Salina*, *sputo*. Gal. *Saliva*. Hisp. *La saliva de la boca*.] ἄλις, spiritum, quod fere salis saporem habeat. Plin. lib. 23. cap. 27. Sua cuique ieiuno saliva innocentissima. Aliquando pro guttu, Perf. Satyr. 6. Nec tenuem folers turdorum nosse salivam. Hinc **Saliuosus**, quod salivæ similitudinem habet. Plin. lib. 16. capit. 38.
- SALIX**, *cis*, [*Salice*. Gal. *Saulx*. Hisp. *Sauze*.] ἰτέα, arbor nota, a saliendo, id est crescendi celeritate. Virg. lib. 10. Ecl. Mecum inter salices lenta sub uite iaceret. Ouid. 10. Metam. Amnicolæque simul salices.
- SALLO**, *lis*, per duplex l, tertie coniugationis, salli, salsum, [*Salare*.] ἄλζω, sale condire. Lucil. lib. 4. Salere, murenas. Participio passivi uignificationis in dus, usus est Col. lib. 7. cap. 7. cum inquit: Pecora ferro necanda, fallendaque.
- SALMACIS**, ἰαμακίς, fons in Caria, iuxta Helicarnassum, quo veteres crediderunt lauantium corpora effeminari. Ouid. 15. Metam. Cui non audita est obscenæ Salmacis unda. Strab. lib. 14. Salmacis fons nescio quam ob rem calumniatus, tanquam emolliens eos, qui inde bibant.
- * **SALMAN TIC A**, Ptol. lib. 2. cap. 5. oppidum est in orientali tractu Lusitanie.
- SALMONEVS**, σαλμων, Æoli filius, & Rex Elidis, qui cum diuos sibi honores petulantius quæreret, Ionemque structo æneo ponte, tonando, & iaciendis fulminibus imitaretur, ab eo fulminatus ad inferos detrusus est. Seruius in illud Virg. 6. Aen. Vidi & crudelibus dantem Salmonea pernas.
- SALNITRUM**, [*Salnitra*], ut dicitur, factitium est, & ad tormenta ignium missilia repertum, ueteribus incognitum. Corrupta tamen dictio est, nam legitur apud Plin. Sal, & nitrum sulphuri concoctum in lapidem uertitur. Vide Nitrum.
- * **SALO**, *onis*, Fluuius apud Celtiberos, non procul a Bilbili oppido. Mart. lib. 10. patriumque Salonem.
- SALOMON**, sapientissimus Iudæorum rex filius Davidis ex Bersabea, qui patri in regnum successit, Deoque optimo maximum templum primis ædificauit. hoc nomen fonat, pacificus.
- * **SALON**, regio Bithyniæ. Strab. libr. 12. Salone, Steph. urbs Dalmatiæ.
- SALSAMENTARIVS**, [*Luganeparo*.] τειροπόωνς, qui salsamenta facit uel uendit, qui & Salarius. ad Her. lib. 4.
- * **SALPIA**, Apulorum urbs in Ionio pelago. Ptol.
- * **SALPINA**, palus in Apulia, iuxta Salpinam ciuitatem.
- SALSAMENTARIVS**, *a*, um, quod ad salsamenta pertinet. Plin. Testis cadi salsamentarij cuss, mirum in modum prodest. Col. lib. 2. cap. 10. Recondantur, si maior est modus, in horreo, si minor, in uasis salsamentarijs.
- SALSAMENTVM**, *ti*, [*Salame*. Gal. *Toute saline, ou chose salée, soit chair, soit poisson*. Hisp. *Salsa de cosas saladas*.] τειροπος, sale compositum, siue sale conditum. Terent. in Adelph. Salsamenta hæc fac macerentur pulchre.
- SALSE**, [*Piacenolmente, con riso*. Gal. *En piacquant, en mordant, en rencontrant*. Hisp. *Donosamente, con donayres*.] facete, urbane; cum quadam salium mordacitate. Cic. de Orat. 2. Ridentur, quæ sub absurde, sal seque dicuntur. Idem eodem li. difficillimum, ea quæ occurrant salissimum dici possent, tenere. Quinct. lib. 6. cap. 4. Species infinitæ tam false dicendi, quam seueræ locus, tempus, casus denique qui est maxime uarius.
- SALSEDO**, *nis*, [*Salsugine*.] ἄλις, ipse salis sapor.
- SALSILAGO**, *ginis*, [*Salsugine*.] ἄλις, salfugo. Plin. lib. 20. cap. 14.
- SALSYVDO**, *nis*, humor saporem salis referens. Plin. lib. 20. cap. 14.
- SALSYGO**, *nis*, [*Salsugine*. Gal. *Liquueur salée, s'aulinure*. Hisp. *Sudor de la cosa salada, salmuera*.] ἄλις, quiuis humor salus. Plin. libr. 31. cap. 7. Appellatur in salinis salfugo, ab alijs salisilago, marina aqua salior.
- SALSVRA**, *x*, [*Salame*.] τειροπος, salsamentum. Colum. lib. 8. cap. 17.
- SALSVS**, *a*, um, [*Salato*, *salso*. Gal. *Salé*. Hisp. *salado*.] ἄλυπος, salis saporem habens, siue sale conditus. Horat. Epod. 16. Ametque salsa leuis hircus æquora. Virg. lib. 2. Aen. Salsusque per artus Sudor ijt. Idem 5. Aeneid. Et falsos rident reuoluentem pectore fluctus. Quinct. lib. 6. cap. 3. Ridelicium dictum salsum est. Cic. ad Pap. lib. 9. Salfiores quam illi Atticorum, Romani ueteres atque urbani salia.
- SALATIO**, [*Ballo*. Gal. *Danfement, saultement, danse*. Hisp. *Danzar à baylo*.] χορηγία, hominum iactatio, quam uulgus tripudium uocat. Cic. pro Mur. Deliciarum comes est extrema saltatio. Idem de Clar. Orator. Titius, homo satis acutus, sed tam mollis in gestu, ut saltatio quædam nasceretur, cui saltationi Titius nomen esset.
- SALTATORES**, [*Ballarini*. Gal. *Danferr*. Hisp. *Danzador à baylador*.] ἄλταιροι, qui tripudijs, staculifque dandis sunt elegantiores. Cic. lib. 1. Offic. Adde saltatores, totumque ludum talarium. Quinct. lib. 1. capit. 12. Non saltatorem gestu facio. Saltatrix, Cic. in Pis. Cum illa saltatrice tonfa. Hinc saltatrixcula. demin. Gel. libr. 1.
- SALTATORIVS**, *a*, um, [*Da ballare*. Gal. *Ecole pour apprendre à danser, le bal*. Hisp. *Escuela de danzar à baylar*.] χορηγικός, ut Ludus saltatorius, in quo saltare docetur, Macr. lib. 3. Sat. Filij senatorum in ludum saltatorium commeabant. Cic. in Pis. Cum illum suum saltatorium uersaret orbem.
- SALTATVS**, [*Ballo*.] χορηγίς, saltatio. Liu. lib. 1.
- SALTEM**, [*Almeno, pure*. Gal. *Au moins, à tout le moins*. Hisp. *Alomenos, à si alque no*.] γέ, γέν, coniunctio per defectionem dicta, quasi si aliter non potest: uel (ut inquit Gellius) uel littera abiecta, nam a principio saltem dicebant, quos non saltem dicimus. nam cum alia quædam petita, & non impetrata sunt, hic solemus, quasi ad extremum aliquid petitori, quod negari minime debeat, dicere hoc saltem fieri, aut dari oportere: tanquam saltem postremo petentes, quam impetrari sit æquissimum. Seruius: Saltem tractum a captiuis, qui cum tenerentur ab hostibus, dicebant s. blatis manibus, Saltem concede. Hinc per syneresin natus est sermo, ut in conceptu rerum multarum petitori aliquid, Saltem dicamus. Virgil. lib. 1. Aen. Sicaniæ saltem sedes paratas, Vnde huc adnecti, regemque petamus Acestem. Idem lib. 6. Aen. Tecum me tolle per undas, Sedibus ut saltem placidis in morte quiescam. Cic. Att. l. 9. Eripe mihi hunc dolorem, aut minue saltem.
- * **SALTIAE**, populi iuxta pontum Euxinum.
- * **SALTVARES**, insulæ, in Nyphæo sitæ sunt. Plin. 2. cap. 95.
- SALTIM**, apud antiquos, siue Saltuatum, [*A salto, à salto*. Gal. *De sault en sault, en saultillant*. Hisp. *Salto à salto*.] πεινητικός, per saltus. Gell. 9. cap. 4. Homines singulis cruribus saltuatim currentes. Saltuatim scribere, est captum scribere, non suo ordine, sed ut sese offert. Sise. lib. 3. Hist. Ne uellicatim, aut saltuatim scribendo, lectorum animos impediremus.
- SALTO**, *as*, [*Saltare*. Gal. *Sauter, danser*. Hisp. *Danzar à baylar*.] χορηγία, tripudio, Sal. in Catil. Litteris Græcis atque Latinis docta, psallere, & saltare, & cantare elegantius, quam necesse est probe. Cic. in Catil. Hi pueri non solum cantare & saltare, sed etiam spar gere uenenæ didicerunt. Idem pro Mur. Nemo saltat sobrius, Carmina saltantur theatro, Ouid. 5. Trist. eleg. 8. Saltata poemata populo, Idem 2. Trist. Saltare laudes alicuius, est saltationibus immittere, ait Budæus. Plin. in Paneg. Cum laudes imperatorum saltarentur. Hinc Saltura, saltatio. Plau. in Cur. Saltura sat bona est. Saltito, frequ. a salto.
- SALTARIVS**, *rij*, [*Camparo*.] δρυμοράξ, siluarum, seu saltus custos. Pomponius. l. si ita. ff. de Vsu & habitat.
- SALTIVOS**, *a*, um, [*Boscato*.] δρυαγός, saltibus passim oblitus. Liu. uius 27.
- SALTVS**, *tus*, [*Bosco, selua*. Gal. *Vne foreste, un bois espois*. Hisp. *Bosque espesoso*.] ὄρητος, τόπος, locus incultus, crebris siluis passim oppletus, in quo pasci etiam & æstiuare pecora possunt. Virg. lib. 3. Geor. Saltibus in uacuis pascentur plena secundum Flumina. Festus: Saltum C. Aelius lib. 2. Significationum, quæ ad ius civile pertinent, ita definiuit: Saltus est, ubi siluæ & pastiones sunt, quarum causa casæ quoque: si qua particula in eo saltu pastorum, aut custodum causa aratur, ea res non perimit nomen saltui, non magis quam fundi, qui est in agro cultus, & eius causa habet ædificium, si qua particula in eo habet siluam. Cæ. 6. Bell. Gal. Siluis, aut saltibus se eriperet, & noctu occultaret. Idem 1. Bel. Ciu. Pyreneos saltus occupari iubet. Virg. 1. Geor. Canibus circundare saltus. Vide Vallam Elegan. lib. 4. c. 106. & lib. 4. cap. 57. Est item Saltus, salien di actus. Virg. 9. Aene. Saltu præceps sese omnibus armis in fluuium dedit.
- SALVBER**, *p*, *ma*, *gen*. Salubris, scem. Salubre neu. & hic, & hæc. salubris, & hoc salubre, [*Salubre, saluifero*. Gal. *Salutaire, qui donne salut, sain*. Hisp. *Cosa saludable*.] ὑγιεινός, σωτήριος, quod præbet sanitatem, unde aer, cibus, locus, salubres dicuntur. Col. l. 1. c. 4. Soli insalubris. Cic. 1. de Diui. Salubris ne, an pestilens annus futurus sit. Aquæ salubres, Hora. in Carm. secul. Fluius saluber. Virg. 1. Geo. Salubre alicui rei, Plin. lib. 8. cap. 7. Chelidonium uisui saluberrimam in hirundines monstrare consilium salubre, Cic. Att. lib. 8. Aliquando salubris accipitur pro sano. Sallu. in Jug. Genus hominum salubri corpore. Liu. 3. Defuncta morbis corpora

corpora salubriora esse cœpere. Hinc Salubritas, tis, sanitas. Plin. lib. 37. cap. 13. Situ ac salubritate cœli, atque temperie. Cæsar. 8. Bell. Gal. Tantum itinerum faciebat, quantum satis esse ad nutritionem locorum propter salubritatem existimabat. Salubriter. Liu. 3. Trahi bellum salubriter & mature perfici potest. Cicer. de Sen. Vbi potest illa ætas umbris aquisque refrigerari salubrius?

SALVE, [Dioti salui. Gal. Dien te gart bien, se soit. Hisp. Sey saluo.] χαιρει, uerbum salutantis: idem ualeus quod saluus sis: solumque declinatur per secundas personas imperatiui utriusque numeri, & præsens infiniti. Ter. in Phor. Here salue, saluum te aduenisse gaudeo. D. Oh bone custos, salue. Tubeo te saluere. i. precor tibi salutem. Hor. lib. 2. epist. 10. Urbis amatorem Fuscum saluere iubemus Ruris amatores. Cic. ad Att. lib. 4. Dionysium, uelim saluere iubeas. Virg. 5. Aen. Salue Sancte parens, iterum saluere recepti Nequiquam cineres, animæque, umbræque paternæ. Salueo dixit Plaut. in Truc. pro saluus, & sanus sum. Saluebis in futuro, dixit Cic. ad Att. l. 6. Saluebis a Cicerone meo: id est, Cic. meus te salutatur. Vide in dictione Valeo.

SALVIA, æ, [Saluia.] ἑλενισσαρον, frutex est nulli non notus, uirgas habens quadrangulas, foliaque aspera, crassa, & incana, odore, gratia quidem, cæterum non ingrato. Dicta Salvia, ut putatur, quod multis incommodis medeatur, ægrosque saluos præstet. Prodest enim paralyticis, & contra serpentium morsus remedium exhibet. Plin. lib. 22. cap. 25. Diosc. lib. 3. cap. 38. Fuit & Salvia mater Appuleij. Est & Salvia, Triacensium opidum, in quinta regione Italiæ, de quo Plin. lib. 3. cap. 13.

SALIATVM, ti, [Bewanda di salua.] genus medicamenti est, quo ueterinarij, & mulomedici utuntur in ægrotantium animalium curatione. Col. lib. 6. cap. 9. Recens tussis optime saluati farinæ hordeaceæ discutitur. Col. lib. 6. cap. 24. Lupini semicrudi conteruntur, & offæ saluati more faucibus ingeruntur. Et paulo post. Potest etiam cum arido fico, & eruo conteri herba fantonica, & formata in offam, sicut saluiatum demitti. Quibus tamen in locis Saliuatum potius legendum crediderim: quod & eruditioribus placere uideo: qui Saliuatum interpretantur medicamenti genus, quod pecori ægrotato datur deglutendum.

SALIATO, as, saluiato medeor, uel saluiatum deglutendum præbeo. Col. lib. 6. cap. 24. Vel tenero oleris commisso, torrido, mollitoque millio, & per unam noctem lacte macerato, saluiatur. Quo tamen in loco doctioribus quibusdam Saliuatur, legendum uidetur: quorum iudicio nos quoque libenter subscribimus, alio Columele loco adducti, qui est eiusdem libri cap. 5. ubi sic habet: Euincendi sunt quauis pestiferi morbi, & exquisiti remedijs propulsandi. Tunc panacis & eringij radices, fœniculi seminibus miscendæ, & cum defrutis, ac molliti tritici farina, candentique aqua conspergendæ, eoque medicamine saluiandum ægrotum pecus. Vbi saluiandum pecus dixit, pro eo quod est, saluiato per os immisso curandum.

SALVM, sali, [Mare.] ἕλας, mare, a sapore salis: uel a uerbo Græco, σαλευειν, quod significat mouere, fluctuare. Virg. 1. Aen. Perque undas superante salo. Cic. pro Cec. Ut, a quo loco depulsus esset; in eum se fortuna restitueret, non in salum, sed in ipsam urbem, quæ peribat. Idem 3. Tusc. Nec tam ærumoso nauigassem salo. Virg. 2. Aen. Fit sonitus spumante salo.

SALVS, tis, [Salute, sania. Ga. Salut, saluement, sante. Hisp. Salud, sanid. ad.] σωτηρια, incolumitas. Cic. ad Att. Saluti, si me amas, consule. Ter. in Ad. Quod cum salute eius fiat. Cic. lib. 3. de Leg. Cui ne reditus quidem a bonis, potuit afferre. Pla. in Merc. Spem teneo, salutem amittere deat, an non, nescio. Ouid. lib. 3. Met. Te. si omnis in uo Nostra salus posita est. Salutem dicere alicui rei. i. uale dicere, & iubere ualere, relinquere. Cic. ad Volu. lib. 6. Quas si, ut uolumus, exceperimus, ego uero multam salutem, & foro dicam, & curiæ: niuamque tecum, & cum communibus nostris amatoribus. Hoc est, iubebo ualere curiam: nihil mihi amplius cum curia erit commune. Accipitur aliquando Salus pro remedio. Virgil. 2. Aeneid. Vna salus uictis, nullam sperare salutem. Salus item dea Salutis credita est: unde Salutaria porta Romæ appellata, ab eius deæ æde, quæ ei proxima fuit. Terent. in Adelph. Ipsa si cupiat Salus, seruare profus non potest hanc familiam. Dicimus Latine, Nunciare salutem, Adscribere salutem, Dicere salutem. i. salutare. Cic. ad Attic. lib. 4. Miste ad me statim, qui salutem nunciaret. Et lib. 6. Filiola tua gratum mihi fecit, quod tibi diligenter mandauit, ut mihi salutem adscriberes. Pla. in Cap. Omnium primum salutem dico patri & matri. Mittere salutem, Remittere salutem, id est salutare, & resalutare. Ouid. epist. 15. Hanc tibi Priamides mitto Ledeæ salutem. Cic. ad Attic. lib. 19. Atticam nostram cupio suauari: ita mihi dulcis salus uisa est per te ab illa, referes igitur ei plurimam salutem.

SALVTARIS, re, [Salutare salubre, salutifero. Gal. Salutare, sain qui donne sante. Hisp. Cosa saludable.] σωτηριος, idem quod salubre, hoc est, sa-

nitatem præbens, uel ad sanitatem præbendam idoneum. Cic. ad Octa. Nulla enim remedia, quæ uulneribus adhibentur, tam faciunt dolorem, quam quæ sunt saluaria. Salutare litteræ dicuntur, quæ consolationem afferunt. Cicer. ad Att. lib. 7. Sic ergo habeto salutare te mihi litteras misisse &c. Salutaris littera a Cicerone dicitur A, quæ absolutionis nota erat, ut, Tristis C, quæ condemnationis. Cicer. pro Mil. Nec nobis tam salutarem hanc in iudicando litteram, quam illam tristem dedidit. Budæus. Inuenitur, & Salutare, Substantiuum. Plin. lib. 12. cap. 5. In præsentia, externa prosequemur, a saluari maxime orsi.

SALVTARIS DIGITVS, [Indice.] δαχτυλος, qui pollicis est proximus, qui & Index dicitur. Suet. de Aug. c. 80. Dextræque manus digitum salutarem tam imbecillum interdum sentiebat, ut torpentem, cōtractumque frigore, uix cornei circuli supplemento scripturæ ad moueret. Martian. de Nup. Verum quidam redimitus puer ad os compresso digito saluari, silentium comonebat. Dicitur autem salutaris, uel quia non salutamur, nisi uisa, & indicata. Vir. Italiæ læto focij clamore salutant, Vel quia eo comprimimus os ad silentium, quod salutare est præceptum.

SALVTARITER, aduerbi. [Salutarmente. Gal. Salutairement, sainement, Hisp. saludablemente.] σωτηριος, salutis ergo, sine discrimine salutis, tuendæ salutis gratia. Planc. Cicer. Quadraginta millium passuum spatio relicto consedi eo consilio, ut uel celeriter accederem, uel salutariter recipere me possem. Cicero de Cla. Orat. Tum arma sunt ea sumpta, quibus illi ipsi, qui didicerant eis uti gloriose, quemadmodum salutariter uterentur, non reperiebant.

SALVTIFER, a, um, [Salutifero. Gal. Qui donne sante, sain. Hisp. Cosa que trae à tiene salud.] σωτηριος, idem quod salutaris. Ouid. 2. Metam. Aspiciet infantem, totoque salutiferi orbi. Martia. lib. 5. Seu placet Aeneæ nutrix, seu filia Solis, siue salutiferis candidus Anxur aquis.

SALVTIGER, ri, δατασμοσος, quo nomine utitur Apuleius, uideatur esse non qui suo nomine alicui dicit salutem, sed qui nunciat, tanquam interpres, & administrator eius, a quo uincitur. Salutigerulus, idem. Vnde Plaut. in Aul. Salutigerulos pueros, uocat seruos qui iussu dominæ hunc, illum salutant, suntque nuncij, renuncij.

SALVTO, as, [Salutare. Gal. Saluer, donner le bon iour. Hisp. Saludar de unciando saludes.] σωσωσ γορδωσ, salutem dico, inuiso. Cic. Atti. Cum Philogenes libertus tuus ad me salutandi causa uenisset. Terent. in Ad. Opperiar hominem hic, ut salutem, & colloquar. Neque uero accedentes tantum salutare dicimur, uerum etiam recedentes. Sta. 4. Theb. Sant tamen & nota puppim de rupe salutant. Salutare item est uenerari. Terent. in Phor. At ego deos Penates hinc Salutatam domum diuortar. Mar. lib. 12. Multis dum precibus Iouem salutat, Ouid. 15. Met. Lætoque deum clamore salutant. Vnde mortuos, & res inanimatas uenerantes salutare solemus, non salutem imprecantes (quæ nulla in his esse potest) sed uenerationem exhibentes. Hinc Saluator, ris, qui salutat. Q. Cic. de Petit. Consul Deductorum officium, quod maius est quam saluatorum. Salutatio, nis, salutandi actus. Cicer. in Piso. Quis enim te aditu, quis ullo honore, quis denique communi salutatione dignum putet? Saluatorius, a, uni, adiect. Plin. lib. 15. cap. 11. Omnia iam & uitorum saluatorijs cubilibus inclusa. Composita. Consaluto, & Resaluto, de quibus suis locis.

SALVTO, as, [Saluare. Gal. Sauluer, rendre sain & saulue. Hisp. Haçer saluo, saluar.] σωζω, saluum facio, seruo. Cicer. in Pis. Me posse iterum tempus saluare si cessissem, infinitam cædem fore, si restituissem. Hinc Saluator, ris, uox in sacris litteris usquam non occurrens: quam tamen eruditiores, tamquam parum probam religiose fugiunt, quemadmodum & uerbum Saluo, quod nec ipsum satis Latinum iudicant: putantque locum Ciceronis, quem iam citauimus, menda non uacare, præsertim cum id uerbum non temere apud quempiam ueterum, apud Ciceronem certe alibi nusquam, liceat inuenire.

SALVVS, a, um, [Sano, e saluo. Ga. Sain, saulue, eschape, hors de danger. Hisp. Cosa salua de peligro.] σωος, sanus, incolumis. Terent. in Phor. Saluum te aduenisse gaudeo. Idem in And. Saluus sum, si hæc uera sunt: hoc est, in tuto, & sine periculo sum. Transfertur & ad inanimata. Plau. in Rud. Heu heu scelustus galeam in nauis perdidit. Nunc mihi oportuna hic esset, salua si foret. Cicer. 2. de Fin. Simulatque ipse graui uulnere exanimari uideret se, ut primum dispexit, quæsiuit, saluus ne esset clypeus, &c. Terent. in Adel. Salua res est, id est recte se habet.

SAMARIA, σαμαρια, Steph. Palæstinæ regio est, Galileæ & Iudææ contermina, opida habens Neapolim, antea Mamortham, Sebasten, & Gamalam. Vide Plin. lib. 5. cap. 6. Stephano item Samaria regionis huius urbs est eadem cum ea, quæ postea Neapolis est appellata. Gentilia sunt Samarita, & Samaritanus.

SAMAROBRINI, σαμαροβρινοι, fuerunt populi in Gallia inter Belgas, apud quos Cæsar Gallorum concilium indixit. Horum ciuitas est

est Samarobrina a Samara anane nomen habens. Hanc Camera-
ent Samos esse urbem nonnulli autumant, quam Scaldis fluiuis in-
terfluit. Constantior tamen opinio est, urbem esse Nouioduno
uicinam, quam uulgo sancti Quintiani dicunt. Hanc enim præter
fluit Samara fluiuis.

SAMBUCA, *æ*, siue Sambyx, eis [*Sambuca*] *σαμβύκη*, instrumenti mu-
sici generis trianguli, teste Porphyrus in Ptolemæi Harmonica,
quod ex neruis tum longitudine, tum crassitudine inæqualibus
constabat: soletque leuiori carminum generi adhiberi. Vnde Sam-
bucam cothurno aptare, prouerbij schema habet, pro eo, quod
est, res leuissimas, pleneque nugatorias, negotijs grauius, feris-
que admissere. Perf. Sat. 5. Sambucam citius coloni aptaueris al-
to. Nomen habet, ut Diomedes existimat, a Sambyce inuentore,
quamquam Athæneus ad Ibycum Rhegium poetam eius origi-
nem referre malit. Est & genus machinæ militaris, qua urbes ex-
pugnare consueuerunt. in qua sic funes intendebantur, sicut in or-
gano musico chordæ.

SAMBUCINA, *æ*, p. c. *σαμβυκίσινα*, quæ sambuca canit: sicut, Fidici-
na, quæ fidibus. Pla. in Stich. Sambucinas aduehit secum.

SAMBUCISTRIA, *æ*, *σαμβυκίστρια*, mulier sambuca canens, quæ &
Sambucina dicitur. Liu. lib. 39. Tunc psalteriæ, sambucistræque.

SAMEVCVS, *ci*, [*Sambuco* - Gal. *Sureau*, ou *suseau*, ou *sus*. Hisp. *Sauce arbol*.]
κατή. Vide Plin.

SAMERA, *æ*, [*Semen* *ζα* d'olmo. Gal. *Semen* *ζε* ou *grain* d'un olme. Hisp. *Si*
miente de olmo.] semen est ulmi. Coll. 5. c. 6. Atineam ulmum Tre-
melli Scrofa non ferre sameram (quod est semen eius arboris)
falso est opinatus. Apud Plin. lib. 17. c. 11. & 16. c. 17. legitur Sa-
mara, per primam uocalem in media syllaba.

SAMIUS, *æ*, *σαμῖος*, quod est e Samo insula: ut, Pythagoras Sa-
mius, Vas Samium. Plaut. Cap. Samijs uasis utitur. Cic. pro Mur.
Atque ille strauit lectulos sameram (quod est semen eius arboris)
Athocle: Fictilibus cœnasse ferunt Agatoclea regem, Atque abacû
Samio sæpe onerasse luto. Pro eodem dicimus & Samium absolu-
te. Cic. 6. de rep. ut citat Nonius. Munera Pontificum diis im-
mortalibus grata sine Samio. Auctor ad Heren. lib. 4. Non Samijs
delectabimur. Hinc Samiolus, *æ*, *σαμιόλος*, demin. ut Samiolum pote-
rium. Plaut. Stich. Bathycis bibunt, non nostro Samiolo poterio,
& tamen uiuimus.

SAMNITES, *p*. *σαμνῖται*, populi in Samnio, quod nunc Aprutium
uocamus: quæ regio est Italiæ inter Picenum, Campaniam, & Ap-
uliam. Vrbes in ea sunt Adria, Aquila, Amyternum, Sulmo, Or-
tona, Arpinum, Aquinum, Athina, Beneuentum, Corfinium. Ij dē
& Sabelli dicuntur, nomine per deminationem a Sabinis dedu-
cto teste Strab. lib. 5. Ferunt enim Sabinos, cum aduersus Umbros
bellum gererent, Marti uotum fecisse, si uictoria potirentur se il-
li consecratos, quicquid eo anno apud ipsos nasceretur. Quare
cum re bene gesta in patriam rediissent, cum reliquum anni to-
tius prouentum, tum etiam filios eo anno natos Marti consecra-
se. Quos deinde cum adoleuissent, duce Tauro in Campaniam
ad sedes nouas quærendas miserunt, ubi nullo propemodum ne-
gocio electis Opicis, sedes suas collocarunt, originis que suæ me-
mores, Sabellos se se, quasi Sabinorum sobolem appellarunt. Hi
grauissima olim bella cum Romanis uario uentum gesserunt. Sp.
Postumium consulem, cum collega, totoque exercitu ad Furcas
Caudinas locorum angustia circumuentos, ex fœdere sub iugum
miserunt. quam tamen ignominiam Romani non ita multo post
magna illorum clade deleuerunt: Samnitibus uicissim sub iugum
missis. Postea cum sæpius rebellassent, tandem a L. Sylla dictato-
re, multis prælijs fracti, cum ne sic quidem iugum ferre possent,
funditus sunt deleti.

SAMOS, *σαμῖος*, nomen duarum insularum: quarum altera Ionix ad-
iacet a regione Ephesi, ambitu lxxxvij. m. pass. Iononi dicatissima,
quod in ea nata fuerit, & educata, & Ioui nupta. Scribit Varro, Sa-
mon prius Partheniam nominatam, ibique antiquissimum fuisse
Iononis templum, & simulacrum in habitu nubentis figuratum:
ubi & sacra eius anniuersaria nuptiarum ritu celebrabantur. In
ea Pythagoras quoque philosophus ortum habuit, nec non & una
ex Sibyllis, quæ inde Samia dicta est, quam ferunt de Christo
prædixisse. Tu. n. stulta Iudæa Deum tuum non cognouisti, luden-
tem mortalium mentibus, sed & spinis coronasti: horridumque
fel miscuisti. Fiebant etiam in ea uasa fictilia egregie ex creta effi-
cta, quæ Samia uocabantur. Altera sita est e regione Epiri non
procul a sinu Ambracis, quæ & Cephalenia dicitur. De hac intel-
ligendum est illud Suetonij in Augusto, ab Actio cum in Samum
insulam se in hyberna recepisset. Est enim hæc insula breuissimo
maris spatio ab Actio dirempta. Eodem spectat & illud Home-
ri Odyss. lib. 14. *Ἐν πορθμῷ τ' Ἰθάκης, σάμοιο τε Σαμιοῖο τε, παλαι-
λῶέσσης*, Eadem & Same (*σάμη*), aliquando appellatur, per pri-
mam nomen declinationem. Homerus loco iam citato. *Ὅσως
γὰρ νόσοισιν ἐπιχθὼ τέσπιν, ἀριστοὶ, Διλήχιδε τέ, σαμῖτε, καὶ ὕψι
Ζακύνθοιο*. Virgil. 3. Aeneid. Iam medio apparet fluctu Nemorosa

Zacynthos, Dulichiumque Sameque, & Neritos ardua faxis. Fuit
& Samos, siue Same, oppidi nomen in eadem insula, a Romanis
dirutum. Strab. lib. 10. Quoniam cum insula sit tetrapolis, id est,
quatuor habeat urbes, ex ijs una est, quæ Samus, siue Same dici-
tur, utroque uisitato uocabulo, ipsi etiam insulæ communi. Et paulo
post. De Cephalenia uero, quæ est tetrapolis, id est, ciuitates
habet quaternas, neque huius temporis nomine dixit, neque ula
de ciuitate, una tantum excepta Same, siue Samo, quod oppi-
dum hodie deletum prorsus est. Plin. lib. 4. cap. 12. Cephalenia
quondam Melæna dicta, x. m. pass. abest: circuitu patet *χ λ ι ι ι ι ι*.
Same diruta a Romanis, adhuc tamen oppida tria habet. Ex his sa-
tis constat, uanam esse eorum differentiam, qui insulam Samon,
urbem uero Samen dicendam contendunt. Ab hac Same deduci-
tur gentile Samæus, *σαμῖος*, cum a Samo Ionix insula Samius de-
ducatur. Est & Samus, cognomento Threijcia, quæ & Samothra-
cia dicitur, de qua uide paulo post loco.

SAMOSATA, *æ*, *σαμόσατα*, urbs Comagenes ad Euphratem, Lucii
Sophistæ patria: stagnum habens limum quendam gignens,
quam Maltham illi appellant, cuius tam admirabilis est natura,
ut aqua accendatur, nec nisi terra restinguatur. Hoc limo Samo-
sathæi urbem suam, Lucullo oppugnante, defenderunt, hostes u-
na cum armis exurentes: ut est auctor Plin. lib. 2. cap. 17.

SAMOTHRACIA, siue Samothrace, *σαμοθράκη*, Stephan. insula est ma-
ris Aegæi, Thraciæ adiacens, ea in parte, qua Hebrus in mare in-
fluit. Olim Dardania dicta, a Dardano quodam Troiano, qui Pal-
ladium secum ferens, eo traditur confisigisse. Gentilia sunt Samo-
thrax, & Samothracius. Virg. 3. Aen. Threijciamque Samum, quæ
nunc Samothracia fertur.

SAMPŒ, siue Samsa, ut ex Gregorij Tiferni sententia tradit Georg.
Alexandrinus in suis ad Columellam Annotationib. nucleus est
oliuæ, quem Græci *πύλωα*, uocant. Quorum sententiæ subscribit
& Cælius Rhod. & Ruel. alijque nonnulli, eruditione non con-
temnenda uiri. Locus autem, cui primi sententiæ huius auctores
sunt innixi, est apud Colum. lib. 12. cap. 50. Vbi sic habet. Cum pri-
mum baccæ uariæ coeperint, resolutis corticulis, emolliri debe-
bunt, adiectis binis sextarijs integri salis in singulos modios: &
aut regulis, si consuetudo erit regionis, aut certe nouis fiscinis
sampsæ exprimi. Quo in loco Columellæ, Sampsas exprimere,
idem esse putant quod sampsas, hoc est, ossa ex oliuis premere, si-
ue oliuas ossibus liberare. Quorum sententiæ quo minus subscri-
bam, facit alter eiuſdem Columellæ locus, qui est lib. 10. cap. 49.
ubi sic legitur: Item si qui adhæserant pediculi, adimuntur, foliaq;
& surculi, quicumque sunt intermixti, eximuntur. Postero die inji-
citur quam mundissimis molis suspensus, ne nucleus frangatur.
Et cum est in sampsam redacta, tunc sal coctus, tritusque manu
permiscetur cum cæteris aridis condimentis. Quo certe in loco
Sampsas nulla ratione pro oliuarum ossibus accipere possumus.
Neque enim ullo pacto fieri potest, ut oliua in nucleos suos redi-
gatur. Quin etiam is ipse locus, quo illi præcipue nituntur, inter-
pretationi, quam adducunt, prorsus reclamant, ut non magno ne-
gocio deprehenderet, qui locum eum paulo penficulatus examina-
rit. Quid autem ea uoce significetur, non facile fuerit pronuncia-
re, præsertim cum præter unum Columellam, quod quidē sciam,
nemo ea fuerit usus. Si tamen coniecturæ locus sit, quantum par-
tim ex iam citatis Columellæ locis, partim ex uarijs Catonis, Var-
ronis, & Palladij locis colligere licuit, crediderim Sampsas dici
ipsas oliuarum carnes mola inspersa leuiter communitas, & ossi-
bus liberatas, quæ deinde exprimuntur, oleumque fundunt, aut
aridis quibusdam herbis seminibusve conditæ, in usum cibarij
condimenti uere ponuntur.

SAMVS, *ni*, Cic. in Verr. Iuno Sami colebatur.

SANABILIS, *le*, [*Cosa atta a sanarsi*. Gal. *Facile & aisé à guérir*. Hisp. *Cosa que se puede bien sanar*.] *ἰασίμος*, qui sanari potest. Plin. lib. 29.
cap. 4. Alpides percussos torpore, & somno necant, omnium ser-
pentum minime sanabiles. Ouid. 1. de Rem. amor. Vidi ego, quod
primo fuerat sanabile uulnus, Dilatum longæ damna tulisse mo-
ræ. Cic. 4. Tusc. Qui autem natura dicuntur iracundi, aut immiseri
cordes, aut inuidi, aut tale quid, ij sunt eiusmodi constituti: quasi
mala ualetudine animi, sanabiles tamen.

SANATIO, *nis*, [*Il restituire la sanità*. Gal. *Guarison*. Hisp. *Obra de sanar*.]
ἰασις, ualetudinis restitutio. Cic. 3. Tusc. Cumque ad corporum
sanationem multum ipsa corpora, & natura ualeant, &c. Et paulo
post. Eorum igitur malorum in una uirtute posita sanatio est.

SANATES, dicti sunt, qui infra, supraque Romam habitauerunt: quod
nomen ijs fuit, quia cum defecissent a Romanis, breui post redie-
re in amicitiam, quasi post sanata mente. Itaque in *χ ι ι* tabulis
cautum est, ut idem iuris esset Sanatibus, quod fortibus, id est bo-
nis, & qui nunquam defecerant a pop. Roma. Hæc Festus.

SANCIO, *cis*, ciui, citum, uel *xi*, *atum*, [*Consecrare, ordinare*. Gal. *Ordonner
& decerner*, *establi* & *confermer surpeine grande au transgresser*.
Hisp. *Establar, ordenar, consagrar*.] *κύρω*, Ratum, Rabilio, ratum fa-

rio, firmo: a sanguine, ut putatur, dictum, eo quod mactatæ hostiæ sanguine fœdera soleant confirmari, ut est uidere apud Liu. lib. 1. ab urb. cond. ubi uetustissimum fœdus inter Romanos Albanosque initum porcæ immolatione docet sancitum fuisse. Hinc etiam Seruius, explicans illud Virg. 12. Aeneid. Audiat hæc Genitor, qui fœdera fulmine sancit: Sanctum, inquit dicitur, quasi sanguine consecratum. Vnde & Sanctio uocatur lex cum terrore pœnæ. Sed de hoc suo loco. Est itaque Sancire, sancte aliquid & inuolubiler constituit. Cic. de Antic. Hæc igitur prima lex in amicitia sancitur, ut neque rogemus res turpes, nec faciamus rogari. Idem 1. de Leg. Populariter interdum loqui necesse erit, & eam legem, quæ scripto sanciat quod iust, aut iubendo, aut uerando, ut uulgus appellat. Cæsar. 1. Bel. 1. Ciu. Hæc quo facilius certisque conditionibus sancitur, aut, &c. Horat. 1. Seru. Saty. 3. Eheu, quam temere in nosmet legem sancimus iniquam. Cic. ad Attic. lib. 10. Ego uero Solonis popularis tui, ut puto etiam mei, legem negligam, qui capite sanxit, si quis in seditione non alterutrius partis fuisset, id est, legibus suis capitis pœnam statuit. Idem de Arusp. resp. Hoc si minus iure ciuili perscriptum est, legamen naturæ, communi iure gentium sancitum est, id est, receptum, & corroboratum. Legitur & Sanctus, a, um, partic. a supino Sanctum. Liu. 10. De prouocatione legem diligentius sanctam. Hinc deducitur & Sanctus, a, um, nomen: & Sanctio, onis, de quibus paulo post suo loco.

SANCTE, aduer. [*santamente. Gal. saintement. Hisp. sanctamente.*] *o' of as*, idem quod religiose. Cic. pro Fon. Ab his quicquam sancte, aut moderate dictum putabitur: Plaut. Cap. An tu dubium habebis, etiam sancte cum ego iurem tibi? Aliquando idem quod firmiter & constanter. Cic. Licin. lib. 5. epist. Meque ea quæ tibi promitto, ac recipio, sanctissime esse obseruandum, diligentissimeque esse facturum. Hinc compositum *Per sancte*. Terent. Hec. Thais per sancte deierat. Pla. per sancte iurauit te facturum.

SANCTIFICATIO, as, [*santificatio.*] *ἀγίασις*, consecro, diuinis honoribus prosequor, quasi sanctum facio. A quo Sanctificator, Sanctificatrix, Sanctificatio. quæ apud Ecclesiasticos scriptores nusquam non occurrunt, classicis tamen linguæ Latinæ auctoribus, parum recepta.

SANCTIMONIA, æ, [*santità.*] *ἀγιότης*, idem quod sanctitas. Cic. pro Quinct. Quid mihi inquit, cum ista sanctimonia summa, ac diligentia? Idem pro Rabir. Mentis, quæ ex hominum uita ad Deorum immortalium religionem, sanctimoniamque demigrarunt.

SANCTIO, nis, [*Confirmatione, ratificatione. Gal. Ordinance, ratification, confirmation. Hisp. Establecimiento.*] *βεβαιωσις*, modo idem quod confirmatio, seu ratificatio: ut Sanctio fœderis, apud Ciceronem pro Corn. Balb. Modo idem quod constitutio, promulgatio, decretum. Idem ibidem. Sanctiones sacratæ sunt aut genere ipso, aut obtestatione, & consecratione legis, aut pœna cum caput eius, qui contra facit, consecratur. Sanctio (inquit Seruius) laico legis est, cum terrore pœnæ. Cic. 6. Verr. Nisi uehementius homini minatus essem, nisi legum sanctionem, pœnamque recital sem, tabularum mihi potestas facta non esset. Idem ad Attic. lib. 3. Sed uides numquam esse obseruatas sanctiones earum legum, quæ abrogantur.

SANCTITAS, itatis, [*santità. Gal. sainteté. Hisp. santidad.*] est quædã (ut ita dicam) uenerabilitas, quæ proprie est Deorum immortalium, eorum, uel qui uix continentia quam proxime ad Deos immortales accedunt. Cic. 1. Off. Deos placatos pietas efficit, & sanctitas. Idem pro Cælio. Si matresfamilias secus, quam matronarum sanctitas postulat, nominamus. Idem. 2. de Fin. Iam si pudor, si modestia, si pudicitia, si uno uerbo temperantia, pœnæ aut infamiz metu coarctebuntur, non sanctitate sua se tuebuntur.

SANCTITUDO, nis, [*santità.*] *ἀγιότης*, idem quod sanctitas. Cic. 4. de rep. ut citat Nonius: Eodem terminis hominum curæ atque uitz sic Pontificio iure sanctitudo sepulturæ. Accius in Tereo, apud eundem. Alia hic sanctitudo est, alius & nomen & numen Iouis.

SANCTOR, oris, idem quod sancitor: ut, Sancto legis. Tacit. lib. 3. Ser. Tullius sancitor legum fuit.

SANCTUARIUM, rij, [*santuuario.*] *ἀδύτων*, abditissimus templi locus, sacrarium. Sanctuaria quoque Mithridatis appellauit. Plin. lib. 23. c. 8. quæ alio loco uocat Arcana, Plutarchus *ἀρκοίητα*. In sanctuarijs, inquit, Mithridatis maximi regis deuicti Cn. Pompeius inuenit in peculiari commentario ipsius manu compositionem antidoti.

SANCTVS, a, um, [*santo. Gal. saint & sans tache de vice. Hisp. Santo, dedicado a Dios.*] *ἅγιος*, interdum idem quod pius & religiosus, angustus: proprieque de dijs rebus diuinis dicitur, iijue qui quadam maiestate, uitzque innocentia ad deorum immortalium uirtutem quam proxime accedunt. Cic. post reditum. Numenque uestrum æque mihi graue & sanctum, ac Deorum immortalium, erit. Cic. 2. de Nat. Deor. Astypalæa insula Achillem sanctissimum colit. Idem de Arusp. resp. Id omnibus; semper sanctum, augustum, & re-

ligiosum esse uisum est. Sancta loca, dicuntur quæ aduersus iniuriam & uim religione quadam mununtur, & ut inquit Donatus, quæ omni obseruatione inuolata sunt. Sanctum (inquit Martianus de rerum diuisione) proprie dicitur, quod ab iniuria hominum defensum atque munitum est. Interdum Sanctum idem est, quod Sanctio subnixum: ut, Sanctæ leges, quibus pœna statuitur in uiolutores. Sanctum inquit Vlp. de uerb. sign. dicitur, quod neque sacrum est, neque profanum, sed sanctione aliqua firmatum. Interdum idem quod purum & impollutum. Virg. 12. Aen. Sancta ad uos anima, atque istius inscia culpæ Descendam. Idem. 11. Aen. Tuque o sanctissima coniux Felix morte tua: id est, castissima coniux.

SANDALOTIS, Sardinia, insula denominata est. ab effigie sandalij, hoc est, soleæ: unde & nonnulli Ichnusam uocant, a similitudine uestigij, quod Græce *ἰχθυος*, dicitur. Plin. lib. 3. cap. 7.

SANDALIVM, *σάνδαλον*, Luciano, muliebris calcamenti genus. Ter. in Eunuch. Vtinam tibi committigari uideam sandalio caput. Hinc Sandalarius Apollo dictus est, a uico, cuius meminit Gel. lib. 17. In Sandalario forte apud librarios fuit. Item Sandaligerula, *σάνδαλιος*, quæ sandalij utitur. Plaut. Trin. Ducitur familia tota, Vestispicij unctor, auri custos, flabelliferæ, sandaligerulæ, Cantrices, cistellatrices, nunciij, renunciij, raptores panis & pœni.

SANDALVM, dali, farris Gallici genus, plus alio quouis farre panis reddens. Plin. lib. 18. capit. 7. Galliz quoque suum genus farris dederit, quod illic Brance uocant, apud nos sandalum, nitidissimi grani.

SANDALIDES, *σάνδαλιδες*, palmæ genus, a similitudine sandalij dictum. Plin. lib. 13. cap. 4.

SANDAPILA, æ, [*Catalecto.*] genus feretri, quo tenuiorum cadauera efferebantur. Mart. lib. 8. Grandis in angusta sarcina sandapila. Hinc Sandapilarij, qui pauperum cadauera in sandapila efferebant.

SANDYX, *σάνδυξ*, coloris rubri genus, quod fieri solet ex cerussa uehementius adusta, teste Galeno ad finem lib. 9. Simplicium. Plin. & ex sandaracha fieri tradit, æqua parte rubricæ admista. Quo in loco & Virgilium tacitæ imperitiz uidetur reprehendere. quod sandycem herbam esse crederit cum ait, Sponte sua Sandyx parcentes uestiet agnos. Verum (quod uiri totius memoriz doctissimi bona cum uenia dictum uelim) eo ex uersu colligi non potest, Virgilium Sandycem pro herbæ genere posuisse. quod & ante nos annotauit Vir. Mar. eo capite, quo de Sâdaraca agit Diof.

SANE, [*Certamente, ueramente. Ga. Certes, uerayement. Hisp. Ciertamente.*] *μέντοι*, aduer. quandoque affirmatiue ponitur, pro eo, quod est, certe: ut, Ita sane, Sane uero. Cic. ad Lent. lib. 1. Sane moleste Pompeium id ferre constabat. Quandoque permissiue, quando aliquid aduerfario tribuimus: ut Sic sane, ut uis, pro esto ut uis. Cic. Quid enim habet commodi? quid non potius laboris? sed habeat sane. Quinct. Tulerit sane filius noster merito pœnas, dederit spiritum supplicio, nihil de præteritis loquimur: quasi dicat, Esto ita, ut uis. Quandoque ponitur pro ualde, quoniam qui sanus est, ualidus est. Suet. Bellum sane difficile gessit. Iungitur nonnumquam cum &, affirmatiuaque est. Quinct. Et sane quis concipiat uel declamantis habitum, uel orantis uocem, incestum, pronunciationem, illum denique animi, & corporis motum? Item cum quam. Gellius: Sane quam utile est. Non sane, pro non admodum. Cic. 2. de Finib. Post enim Chrypsippum non sane est disputatum. B. idæus. Sane bene, id est bene quidem. Cic. pro Quinct. Erat ei pecuaria res ampla, & rustica, sane bene culta & fructuosa. Ponitur aliquando in principio, Cicer. 3. de Nat. Deor. Sane restat; ut qualis eorum natura sit, consideremus. Ponitur aliquando profatis. Cic. Sopater, cum hoc illi inprouisum accidisset, commotus est sane. Aliquando pro multum. Terent. in And. Sane pol illa temulenta est mulier.

SANESCO, is, [*sansari.*] *ὑγιαίνω*, sanus fio. Col. lib. 6. cap. 7. Vulnera dum sanescunt. Hinc Consanesco. Idem lib. 4.

SANGVICVLVS, *αιματιον*, sanguis hædi, siue suis, in cibum formatus, Plin. lib. 28. cap. 14.

SANGVINO, guinas, guinare, [*Insanguinare. Gal. saigner, getter sang. Hisp. Ensangrentar haciendo sangre.*] *αιμαίνω*, est sanguine manare. Quinct. in Decla. 10. tum repetitis sanguinantes plantibus iam conualescentes lacerti. Et iterum: Mulier, quæ sanguinantes porrigit ad iudicem lacertos. Tacitus in Dialogo de Oratoribus: Nam lucrosa huius & sanguinantis eloquentiz usus recens, & malis moribus natus.

SANGVINARIA, herba est quam Græci a multitudine geniculorum *πολύγονοι*, appellant. Sanguinaria dicta, propterea quod succus eius infusus naribus supprimit sanguinem. Col. lib. 8. cap. 5.

SANGVINARIVS, naria, narium, [*Crudele, sanguinario. Gal. Sanguinari, cruel. Hisp. Ensangrentador, cruel.*] *ὀϊκαίματος*, sæuus, & crudelis. Cic. Itaque grauem illam, ac sanguinariam uocem audiuius. Sic Sanguinarius homo, dicitur a Seneca, qui gaudet humano sanguine,

ae, & crudelis est. Cic. At. lib. 2. Megabrotus, & hæc sanguinaria iuuentus inimicissima est. Plin. lib. 15. c. 4. Tarquinius nuncium særum arque sanguinarium filio remisit ex horto.

SANGVINEVS, a, um, [*Sanguigno, pieno di sangue. Gal. Sanguin, de sang. Hisp. Llano de sangre.*] αἷματάδης, αἷματῖνος, modo ad corporis temperamentum refertur. Medicis enim sanguineus dicitur, cui plurimum insit boni sanguinis, hoc est, qui temperamento calido sit & humido: Modo de eo dicitur, quod ex sanguine constat: ut Imber sanguineus apud Cic. 1. de Div. Plin. 11. cap. 37. Costæ nullæ, nisi sanguineum pulmonem habenti. Ouid. 2. Met. At in Sanguineæ manant tāquam de uulnere guttæ. Interdum idem quod sanguinolentus, Idem 3. Trist. ele. 8. Pallentesque manus, sanguineumque caput. Modo ad animum refertur, & significat crudelē, cruentumque. Ouid. 13. Met. Hunc, ego sanguineæ successu cædis ouentem Eminus ingenti resupinum pondere fudi. Hor. 1. Car. O de. 27. Tollite barbarum Morem, ut recundumque Bacchum Sanguineis prohibete rixis.

SANGVINEVS, frutex a corticis sanguineo colore nomen accepit, uimina ferens lenta, uitibus, uincula suppeditantia, teste Plin. lib. 16. cap. 37. Virgæ sanguineæ ex sanguineo frutice detractæ. Plin. lib. 19. capit. 10. Sunt qui uirgis sanguineis tangant ea, quæ erucis nolint esse obnoxia. Idem. lib. 24. cap. 10. Nec uirga sanguinea felicior habetur. Cortex eius cicatrices, quæ persanauerit, aperit.

SANGVINOLENTVS, a, um, [*Sanguinolento, pien di sangue, tutto sangue.*] αἷματάδης, plenus sanguine, & sanguine conspersus. Varro de Vita pop. Rom. Itaque propter amorem imperiū magistratus gradatim seditionibus sanguinolentis urbem perturbauerit. Ouid. epi. 3. Vidi, quantus erat, fuscum tellure cruenta Pectora iactantem sanguinolenta uirum. Idem 1. Amor. ele. 12. Ille color uere sanguinolentus erat. Littera sanguinolenta, pro inuestiua, seu famoso libello. Idem in Ibin. Nullaque, quæ possit, tot scriptis millibus extat Littera Nafonis sanguinolenta legi.

SANGVIS, sanguinis, [*Sanguis. Gal. Sang. Hisp. Sangre.*] αἷμα, quod & Sanguen, neutri generis ab antiquis dicebatur. Lucr. Visceribus uiscus gigni, sanguenque creati. Dicitur autem proprie Sanguis, qui est intra uenas: Cruor uero, qui est extra uasa effusus. Cic. 2. de Na. Deo. In quem sanguis a iecore per uenam illam cauam influit, eoque modo ex his partibus & sanguis per uenas in omnem corpus diffunditur, & spiritus per arterias. Idem 2. de Ora. Reliquæ duæ, sicut sanguis in corporibus, sic illæ in perpetuis orationibus fuscæ esse debent. Vir. 2. Aen. Nec soli pœnas dant sanguine Teucris. Detractio sanguinis, & Sanguinis missio, & Sanguinem mittere, & sanguinem detrahere, apud Cels. lib. 2. cap. 8. & 9. sæpius leguntur: Quia lib. 2. cap. 10. Impleat se declamator aliquando, dum sciat, ut quadrupedes, cum uiridi pabulo distentæ sunt, sanguinis detractione curantur. Sanguis ærarij, pro substantia in ærario contenta. Cic. 5. Ver. Quæ cum de populi Rom. uictu, de uestigalium neruis, de sanguine detraxisset ærarij, Tertiz mimæ condonauit. Plenus sanguinis, pro sanguinario. Plin. Bacc. Magistron' quemquam discipulum ministrarit? Nil moror discipulos mihi esse tam plenos sanguinis. Sanguis, pro uigore ac ui, Cic. ad Atti. lib. 4. Amisimus, mi Pomponi, omnem succum & sanguinem, sed etiam colorem & speciem pristinam ciuitatis: nulla est Res, quæ delectet, in qua acquiescam. Sanguis, pro prole, Virgil. 1. Aeneid. Troiano a sanguine duci Audierat. Idem 4. Aeneid. Sed fore, quæ grauidam imperijs, belloque frementi Italiam receret, genus alto a sanguine Teucris Proderet Idem 2. Aeneid. Hortatur fati, quo sanguine cretus. Cic. pro Ros. Ame. Magnam uim, magnam necessitatem, magnam possidet religionem paternus maternusque sanguis. A sanguis fit compositum. Exanguis. Item denominatiuum Sanguineus eiuusque compositum Consanguineus: de quo suo loco.

SANGVISUGA, p. p. [*Sanguetta, sanguisuga. Gal. Vne Sangsue. Hisp. Sanguisuela.*] βδέλλα, uermis in aqua degēs, sanguinemque sepe lauitum exuens: qui & Hirudo dicitur. Plin. lib. 32. cap. 7.

SANIES, huius Saniei, [*Marcia. Gal. Sang meurtri ou uenant à corruption. Hisp. Sanguaça de la sangre.*] Ἰχθυή, sanguis corruptus, necdum ad puris albedinem, crassitudinemque coactus. Cic. in Pison. Saxa spargens, tabo, sanie, sanguine atro. Vir. 8. Aen. Et sanie, taboque fluentes. Celsus. 1. 5. Sanguis omnibus notus est. Sanies est tenuior hoc, uarie crassa, & glutinosa, & colorata. Pus crassissimum albidissimumque, glutinosius, & sanguine & sanie. Exit autem sanguis e uulnere recenti, aut iam sanescente: sanies inter utrumque tempus est: pus ex ulcere iam ad sanitatem spectante. Ponitur aliquando Sanies pro lanæ infectura. Plin. lib. 9. cap. 39. Rursusque carminata mergitur, donec omnem ebibat saniem. Sanies oleæ, est ipsa amurca, hoc est, sæx olei. Plin. lib. 15. c. 3. Oliuæ constant oleo, oleo, carne, amurca: sanies est hæc eius amara.

SANIOSVS, adiect. [*Marcio. Gal. saigneux, plein de sang meurtri. Hisp. Lleno de la sangre.*] Ἰχθυή, sanie, & impuro sanguine conspersus,

Plin. 7. cap. 15. Aut non uitales partus eduntur, aut saniosus, ut auator est Nigidius.

SANITAS, tis, [*sanitas, υἰγια, bona ualētudo, hoc est, status corporis actiones omnes suas probe obeuntis. Cic. 5. Tul. Corporis temperatio, cum ea congruunt inter se, e quibus constat, sanitas est. Per translationem quoque de animo dicitur, cum ille functiones suas probe obit. Vnde Redire ad sanitatem dicimus, pro eo quod est respicere, Cicero Cass. lib. 20. 11. episto. Quibus tamen ad sanitatem redeundi ante Cal. Septim. potestas facta est.*]

SANNA, æ, [*Irriessione, dileggiamento. Gal. Mocerrie. Hisp. Ronquido de escarrio.*] γλαδῆν, per duplex n, irrisio, quæ (ut inquit Hier.) ab occipitatione, quo uocabulo usus est Iuue. Sat. 6. In nunc, & dubita, qua sorbeat acra fanna Tullia. Et Pers. Sat. 1. Vos o patricius sanguis, quos uiuere fas est, Occipiti cæco, posticæ occurrere sanne. Hinc Sanniones & Sannij, ut inquit Prob. de quibus paulo post. Item Defanno, annas, quod est, per fastidium derideo. Subfanno, de quo alibi. Similiter Sannatores, γλαδῆσαι, qui eo modo irrident.

SANNIO, sannionis, [*Buffone. Gal. Mocerrie, le fol en un ieu ou en une farce. Hisp. El mofador de escarnidor, bono.*] γλαδῆσαι, Aristot. qui soluto risu, & contortis corporis rotius partibus quæpiam irridet, morsque aliorum tam inepto gestu exprimit, ut cum alios irrideat, ipse omnibus sit ridiculus. Cic. 2. de Ora. Quid potest esse tam ridiculum, quam sannio? Idem ad Papyrium, lib. 9. Salis enim fatias est sannionum parum.

SANO, as, [*sanare, guarire. Gal. Guérir. Hisp. sanar de otra cosa.*] ἰσῦσαι, sanum facio, redintegro, & incolumitati restituo. Cic. 4. Tul. Citiusque oculorum tumor sanatur, quam diuturna lippitudo depellitur. Idem 3. de Natu. Deo. Nec enim Herculi nocere Deianira uoluit, cum ei tunicam sanguine Centauri tinctam dedit: nec prodesse Pheræo Iasoni is, qui gladio uomicam eius aperuit, quam sanare medici non potuerunt. Ouid. 10. Met. Habeo quod carmine sanet & his herbis. Vulnere reip. sanare, per translationem. Cic. 4. de Fin. Quæ hic reip. uulnere imponeret, eadem ille sanabat. Idem 2. in Cati. Quos quidem ego, si ullo modo fieri posset, non tam ulcisci ludeo, quam sanare, & ipsos placare reip. Tibul. lib. 2. ele. 3. Nec potuit curas sanare salubribus herbis. Hinc sunt Con sano, & Refano, composita, quorum significationes supra explicantur suis locis.

SANVS, a, um, [*Sano. Gal. sain. Hisp. sano.*] υἰγις, integer, incorruptus, bene habens, prospera utens ualētudine, cuiusque partes omnes probe suas obeunt functiones, Cic. in Phi. Quasi medicus ille re sanum fecisset. Cato cap. 157. Cum plurimum ederit, tum citissime sanus fiet ex eo morbo. Propert. lib. 2. eleg. 13. Nec quisquam ex illo uulnere sanus abit. Cic. 3. Offi. Si quis medicamentum cui piæ dederit ad aquam inter cutem, eo medicamento sanus factus fuerit. Transferretur & ad animum. Vnde dicimus hominem sano mente, sanoque consilio, Terent. in Hea. Satis sanus es, aut sobrius? Cic. 2. de Na. Deo. Esse igitur deos, ita perspicuum est, ut id qui neget eum sanæ mentis non existimem. Hinc insanus, dicitur, cum mentis sanitas deest, hoc est, qui instrumentum principum animæ facultatum habet uitiatum. Vnde Insania, pro dementia; & Insano, pro deliro, desipio, mentis compos non sum: de quibus copiosius egimus suis locis.

SAPA, æ, [*Sapa, uinum cotto. Gal. Du uin cuit. Hi. La meloxa de arropo.*] σίποιος, a sapiditate, uinum est ex musto ad tertias decocto confectum. Græce σάπων, ab ἐπί, quod decoquere dicitur. Plin. lib. 23. c. 2. Vino cognata res sapa est, multo decocto, donec tertia pars superfit. Idem lib. 14. c. 9. Siræum, quod alij hepsēma, nostri Sapam appellant, ingenii non naturæ opus est, multo usque ad tertiā partem mensuræ decocto. Mar. Et Laletanæ nigra lagena sapa. Oui. 4. Fast. Lac niueum potes, purpureamque sapa.

SAPIENS, tis, [*Sapiente, saggio, saputo. Gal. Sage, prudent, bien auisé. Hisp. Sabio de prudente.*] σοφός, qui sapit. Cic. 4. in Caril. Misera mors sapienti non potest accidere. Hor. 1. epi. 7. Vir bonus & sapiens dignis ait esse paratum. Tac. lib. 3. Cæteri ad sapientiora conuertere. Sapiens tribus modis dicitur: Primo, qui scientiam aliquam optime tenet: ut Arist. in philosophia, Acilius in iure ciuili. Secundo, qui per longam ætatem, rerum multarum cognitionem adeptus est: ut Cato. Tertio, qui circa præcepta bene uiuendi, & cognitionem uersatur; qualis fuit Lælius. Cic. de Ami. Vnum acceptum Apollinis oraculo sapientissimum iudicatum. Hinc Sapienter, aduer. Terent. in Andr. Sapienter uitam instituit. Cic. pro domo sua: Quia ius maioribus nostris, qui non fide & fallaciter populares, sed uere & sapienter fuerunt, ita comparatum est, &c. Idem Curioni lib. 2. Nemo est, qui tibi suadere sapientius possit te ipso. Ouid. 13. Met. Per siquid superest, quod sit sapienter agendum &c.

SAPIENTIA, æ, [*Sapientia. Gal. Sageffe. Hisp. Sabiduria o prudentia.*] σοφία, est, ut ait Cic. 4. Tul. rerum diuinarum, atque humanarum scientia,

scientia, cognitioque, quæ cuiusque rei causa fit. Idem 2. Offi. Sapientia est, (ut à uerbis philosophis definitum est) rerum diuinarum & humanarum, causarumque, quibus hæ res continentur, scientia. Idem 1. Offi. Princepsque omnium uirtutum est illa sapientia, quam σοφία, Græci uocant, & qui eam profiteretur, Sapiēs, appellatur. Vnde qui nunc philosophi dicuntur, primum σοφοί, à Græcis, à nostris Sapientes dicebantur, Neque quemlibet eo nomine olim dignabantur. Vix enim septem eodem tempore inuenit Græcia, quibus id nominis deferret: quorum nomina & patria sic se habent, Thales Milefius, Solon Salaminus, seu atheniensis, Chilon Lacædemonius, Pittacus Mitylenæus, Bias Pryenæus. Cleobolus Lydius, Periander Corinthius. Sed postea Pythagoras primus non Solum se, sed philosophum appellauit: hoc est, non sapientem, sed sapientiæ amatorem. & scientiam ipsam, non Sophiam, sed philosophiam nuncupandam existimauit, quod hominum neminem, sed solum Deum sapientem iudicaret.

SAPIENTIPOTENS, tis, pen. cor. qui sapientia multum ualet, quem admodum Bellipotens, qui plurimum potest bello. Est autem uox Enniana: satis dure composita. Cicer. 2. de Diuin. Postremo quamquam semper fuit, ut apud Ennium est, stolidum genus Aecidarum, bellipotens magis, quam sapientipotens, tamen hanc uersus amphibologiam intelligere potuisset.

SAPINVS, pen. pro. ἐλάτη, pars est abietis inferior, quæ enodis est, sicut superior, quæ nodosa est, Sufterna. Hodie tamen uulgo Gallorum totam arborem sua lingua Sapinum uocat. Vide Plin. libro decimosexto capit. 39. Sapineus, a, um, ἐλατίνος, quod ex Pino est. Columel. libro 12. capit. 5. Alii nucibus ardentibus sapineis efficiunt.

SAPIO, pis, piui, uel sapii, sapitum, p. p. [Hauer sapore, esser sanio, Gal. sentir, auoir saueur & goust. Hispan. Tener sabor.] χυμίζω, uel sapui, sapitum, p. c. proprie pertinet ad sensum gustus, proprieque res ipsa sapere dicitur, quæ habet in se aliquem saporem. Iuu. Satyr. 11. Qui meminit, calidè sapiat quid uulua popinæ. Cic. 2. de Fin. Non enim sequitur, ut cui cor sapiat, ei non sapiat palatus. Col. lib. 7. cap. 8. Nec dubium, quin sic ramulis glaciatus caseus iucundissime sapiat. Hinc Sapor, & Sapidus: quorum significationes uide suis locis. Transfertur & ad animum, pro sapientem esse, seu rectam sententiam uel opinionem habere, Terent. in Eun. Si sapii, neque præterquam quas ipse amor molestias, habet, addas & illas, quas habet, rectè feris. Mar. Nubere uis Prisco? non miror, Paulia sapisti. Cic. 2. Offi. Quem qui audiunt, intelligere etiam & sapere plus quam ceteros, arbitrantur. Quandoque datio iungitur. Plaut. in Trin. Habent tu amicum, aut familiarem, cui pectus sapiat? Hic sapit rem suam, idest, scit quid sibi agendum sit. Sapit ad genium idest, nouit currare cuticulam, & indulgere genio. Accipitur etiam Sapiro pro refero, ut illud apud Persium, Cum sapiamus patruos: hoc est, cum sapientiam patruorum referimus, ad hunc modum dicimus: Liber hic sapit hæresim: Phralis sapit Græcanismum: hoc est refert hæresim, uel Græcanismum. Huius composita sunt, Desipio, & Resipio, quorum significata explicantur in uerbo Desipio.

SAPOR, oris, [Sapore. Gal. saueur, goust. Hisp. Sapor de lo que se gusta.] χυμός, est qualitas illa, quam gustu dignoscimus. Saporum uero decem sunt genera, ut docet Plin. lib. 15. cap. 27. scilicet dulcis, sua uis, pinguis, amarus, austerus, acer, acutus, acerbus, acidus, & salus. Cicer. 3. de Fin. ut enim mel, & si dulcissimum est, suo tamen proprio genere saporis non comparatione cum alijs dulce esse sentitur. Plin. lib. 15. cap. 28. Quæ odorata, non eadem in gustu tenera: quia non sunt pariter odor & sapor. Quamobrem citre is odor acerrimus, sapor asperissimus, quadamtenus & cotoneis: nullusque odor ficis. Virg. libro quarto Geor. Asper in ore sapor. Quinct. libro primo capit. 1. Vt sapor, quo noua imbuas, durat, &c. Ponitur aliquando Sapor per translationem pro iucunditate sermonis. Cicer. de Cla. Ora. Grauius obruebat nescio quosapote uernaculo.

SAPHIRATVS, σαφειρωτής, saphiris intertextis uariatus. Sidon. ac si sub uersicoloribus figuris uernaas herbida crustas saphiratos.

SAPHIRVS, pen. cor. [Saffiro.] σαφειρος, lapis pretiosus, coloris aeris, aureis punctis collucens: de quo uide plura apud Plin. libro 37. cap. nono.

SAPHO, σαφώ, insignis Poetria fuit, carminis inuentrix, quod ab ea Sapphicum appellatur. Ferunt nonnulli fuisse duas hoc nomine, quarum una Eresia, quæ & antiquior Lyrica: qua tempestate Alecus claruit, Terpichorus, & Pittacus, tempore Tarquini Prisci. Ea plectrum prima inuenit. Scripsit Lyricos modulos, Epigrammata, Elegidia, Iambos, & Monades. Altera Mitylenæa, longe iunior, cuius pulcherrimum opus ad amicum Phæonē extat. Scripsit & alia multa apud Græcos, ut merito nona inter Lyricos poetas annumeretur, Antipater autem Sidon. sic de ea scribit: τιμω-

ὄντω, ἐλεδάμβος, ὅττις ἐκλυε τῆς μυσθόνων, σαφούς, μιδεκάταν μύσαν ἐχρ σιβροτι, idest Mnemosynem matrem Musarum cepit stupor, quando audiuit d. al. c. f. onam Sappho, Nunquid decimam Musam habent mortales?

SAPRYM, σαπρύν, Plin. lib. 28. c. 9. appellat casei quoddam genus putridum quod cum sale & forbis liccis e uino tritum epotumque medetur cœlitacis, Græci σαπρύν, uocant putridum: uide & σαπρῶδες, dicitur, qui putridis uestuntur: & uerbum σαπρῶδες, quod est putridis uesti. Quo quidem uerbo etiam Mar. utitur l. 3. Nescio quod stomachi uitium secretius esse Suspicer: ut quid enim Bætica σαπρῶδες?

SAPSA, a ueteribus dictum est pro ipsa, uel seipsa, Ennius. Quæ res lapsam loco sese ostendat.

SARCIMEN, σαρκί, satura. Apul. Tunc tenui sarcimine summas oras eius adæquauimus, & iuncturæ rimam setæ densitate sephimus.

SARCINA, æ, p. c. [Carica, peso. Gal. Charge, sardean, paquet qui non porte. Hisp. La carga ó sarca, ó sarda.] σακίον, proprie utensilium est, & eorum quæ ad cultum & ad similem usum pertinet, ueluti fascis, quem quis in itinere faciendo comportare possit. Plau. in Molt. Hinc specularior procul, Vnde aduenient larcinam imponam leui. Hinc milites, cum castra mouere uolunt, Sarcinas, colligere dicuntur. Et qui in aliam domum immigrant, Sarcinas suas componere solent. Cœl. 2. Bel. Gal. Cum prima legio in castra uenisset, reliquæque legiones magnum spatium abessent, hanc sub sarcinis adoriri. Oui. Epist. 3. Non sum classi sarcina magna tuæ. Res etiam nostras domi cistis capsisque compositas, Sarcinas, uocamus. Quin. Iacent relicta sine hærede sarcinæ. Per translationem quandoque Sarcina ponitur pro inutili onere. Sarcinula, æ, dim. Iuu. Sat. 3. Quis gener hic placuit censu minor, atque puellæ Sarcinulis impar?

SARCINATRIX, cis, [Sarcinatrix. Gal. r. uandense, radoubense. Hisp. La sacra de uestiduras.] σαρκίς, mulier quæ uestes luit, & reficit. Caius in l. & ancillarum de Pecul. Maxime si qua sarcinatrix, aut coctrix erit, aut aliquod artificium uulgare exerceat.

SARCINO, as, [Ripezare.] σαρκίς, sarcinas conficio. Interdum Sarcinare capitur pro suere, Hinc Sarcinator qui luit, & uestes reficit. Luci. Sarcinatore esse summum, suere centonem optime. Plau. in Aul. Petunt fullones, sarcinatos petunt. Paullus in l. fal. fo. ff. de furtis. Fullo, uel sarcinator, polienda, & facienda uestimenta accepit ex contractione eorum furtum facit. Sarcinatus, adiect. sarcinis onustus. Plau. in Pœn. Vident homines sarcinatos consequi? Huius compositum est, Con sarcino, quod est sarcinas colligo. Gel. libro primo. Versus hi sunt Cæcilij trunca quædam ex Menandro dicentis, & con sarcinantis uerba tragici tumoris.

SARCINARIVS, a, um, adiect. quod ad sarcinas pertinet: ut, Sarcinariu iumentum, quo sarcinæ uehuntur. Cæf. 1. Bel. Ciu. I li & inopia pabuli adducti, & quo essent ad id expeditores, omnia sarcinaria iumenta interficere iubent.

SARCIO, cis, sarcis, sartum, [Cusire ueste. Gal. racoutrer, refaire, reparer. Hisp. Coser ó zarzar.] σαρκίον, uestes conluo. Vnde Sartores dicti, qui uestes sarciant, uel resarciant. Accipitur & pro restituere, instaurare, Vnde Sarta tecta opera publica, quæ locantur ut integra præstentur. Dicimus autem Exigere sarta tecta, Locare sarta tecta, Conducere sarta tecta, Tradere sarta tecta, Habere sarta tecta, Præstare sarta tecta. Locabant sarta tecta Censores, exigebant ipsi quoque Censores, interdum Aediles, aliquando et Prætores, nec nisi cum senatus decreuerat: tradebat, habebat, præstabant, conducebant sarta tecta redemptores. Dicimus interdum cum coniunctione Sarta tecta que, & Sartum & tectum. Utuntur antiqui hac locutione per translationem. Cic. ad Arsitium lib. 13. epist. Hoc mihi da, atque largire, ut M. Curium sartum & tectum, ut aiunt, ab omni incommodo, detrimento, molestia syncerum, integrumque conferues. Plau. in Trin. Sarta tecta tua præcepta pater usque habui mea modestia, hoc est, exacta, & constanti undique obedientia, præceptis tuis parui. Per translationem ponitur pro damnum soluere, reparare, Pacui Tu damni nostri causa fuiti, tu nobis sarcio, ut debes. Col. lib. 9. cap. 15. Quæ cum fuci aliquam partem cibatorum absumunt, sarciendo, damna fiunt agiliores. Dicimus quoque Sarcire detrimentum, pro reparare. Cæf. primo Bel. Cicer. Dum sarcire acceptum detrimentum uolunt, temere infecuti fugientes, in locum iniquum progrediuntur. Sarcire infamiam. Cæf. 3. Bel. Cicero Exercitui quidem omni tantus incessit ex incommodo dolor, tantumque studium infamiz sarcierendæ, ut nemo aut Tribuni, aut centurionis imperium desideraret. Generis lapsi sarcire ruinas. Virgil. 4. Georg. de Apibus: Quo magis exhaustæ fuerint, hoc acrius omnes Incumbent generis lapsi sarcire ruinas. Sartus, a, um, parti. Hor. 1. epistol. An male sarta Gratia nequiquam coit, & rescinditur? Hinc componitur Resarcio pro instauro, & quasi nouam formam induco.

SARCOPHAGUS, p.c. *σαρκοφάγος*, lapidis siue marmoris genus, quod circa Aflum Troadis exardit, in quo corpora defunctorum condita, absumi intra quadragiesimum diem constat exceptis de tribus. ut tradit Pl. l. 36. c. 17. Unde, & nomen habet, a Carne edenda. *σάρξ σαρκός*, enim caro est *φαγω*, comedo. Unde conuenienter pro sepulchro poni consuevit. Iuu. Sat. 10. Sarcophago conuētus erit. Aug. lib. 18. Ciu. Quia enim arca, in qua mortuus ponitur, quod omnes iam sarcophagum uocant, *σορός*, Græce dicitur, a nostris pro sepulchro usurpatur.

SARCULO, las, [*Αραγε, & Σαρρατο. Gal. Sarcler. Hisp. Escardar los panes.*] *σακλιζο*, sarculo abscindo. Columel. libro quinto. Primo plantæ sarculari debent, ita ut simplex stylus altitudinem maxime serobis excedat. Sarculario, sarculationis, uerbale, idem quod sarritio: Plinius libro decimo octauo capit. primo. Sarculario iudicatum hyberno rigore solis trititiam laxat temporibus uernis.

SARCULVM [*Σαρρα, αρραγε, sarchiello. Gal. Sarcloir, ou sarcler. Hisp. Escardillo para escardar.*] *σακλις*, genus ratri, hoc est, cratis illa dentata, quia segetes herbis purgantur: a sarritendo, ut inquit Var. Car. cap. 10. sarcula octo, palas quattuor. Alij putant esse ligonem aut simile ali quod inritumentum ferratum, quo terra foditur. Hor. lib. primo Car. Gaudentem patrios sarrere sarculos Agros. Ouid. di. 1. Fat. Sarcula cessabant, uerisque in pila ligones. Plin. lib. 18. cap. 18. Certe sine hoc animal (bonem intelligit) montanæ gentes sarculis arant.

SARDANAPALVS, p.p. *σαρδανάπαλος*, ultimus Assyriorum rex & tritimum s a Niuo, omni libidinis mollietieque genere effœminatissimus adeo, ut non erubuerit inter scortorum greges nere, & muliebri habitu fœminas omnes lasciuia anteire. Quamobrem indignati Assyrij tali fœminæ parere, duæ Arbace deiciscentes, bellum Sardanapalo intulerunt. Qui uictus, in regiam se recepit, & extructa pyra, se atque diuitias in incendium misit. Ouid. in Ibin. Inque pyram tecum charissima corpora mittas, quam si nem uita Sardanapalus habet. Eius epitaphium refert Cic. lib. quinto Tus. quærit. Hæc habeo, quæ edi, quæ exaturata libido. Haurit: illa iacent nulta & præ clara relicta. Quid aliud, inquit Ari. in bouis, non in regis sepulchro inscriberes? Hæc habere se mortuum dicit, quæ ne uiuus quid diutius habebat, quæ fruebat. Suidas refert in Niuo, monumentum habuisse, cui hæc fuerint inscripta, Sardanapalus Anacyndaraxi filius, Anchialon, & Tarfos uno die extitit. Tu autem o hospes, ede, bibe lude, cum quibus reliqua mortalium omnia non sunt conferenda. Vide plura de hoc apud Iustinum, libro nouo, & Diodorum Siculum Bibliothecæ, libro octauo.

SARDI, orum, *σαρδός, σαρδῶσι*, Sardinia incolæ, qui ob insignem utilitatem, nequitiamq. in proverbium abierunt. Cic. l. 4. epi. Habes Sardos uanales, alium alio nequiores.

SARDIANI BALANI, *βαλανοί σαρδιανοί*, a Græcis dictæ sunt castanæ, quod circa Sardis primum fuerint inuentæ. Plin. lib. 15. cap. 13.

SARDINIA, [*Sardigna.*] *σαρδῶς*: Ste. insula est, teste Sal. in Mari Libyco ita dicta a Sardo, Hercules filio (sicut Strab. & Soli. scribunt) qui e Libya ueniens, cum multitudine colonorum, insulam occupauit, cum antea Sandaliois appellaretur, ab effigie soleæ, quam Græci *σανδάλιον*, uocant. & Inchinusa, a similitudine uestigij, quod Græce dicitur *ἰχθυος*, Huius latitudo est millium passuum nonaginta octo, longitudo ducentorum uiginti: quamquam alij stadia multa adijciant. Habet hæc insula a Septentrione montes editissimos, qui prohibent quo minus a Borea possit perflari, quo fit ut aeris pestilentia maxime sit obnoxia. Quo nomine etiam olim tam male audiuit, ut M. Cic. Q. Fr. noneat etiam tunc cum optime ualeret, meminisse cum debere; in Sardinia ipsum esse: & alibi, Tigellium quendam Sardum hominem esse ait patria sua pestilentiotem. Mart. quoque Sardiniam Tyburi, tamquam saluberrimo loco pestilentissimum opponit. Nullo (inquit) fata loco possis excludere: cum mors uenerit, in medio Tybure Sardinia est. Mirum in ea insula neque lupum gigni, neque serpentem reperiri. Habet ciuitates multas, sed omnium preclarissima Calaris est, ubi coraliorum piscatio est. In qua diu Augustini ossa tandiu conuiuere, quo ab Heliprando rege Papiam translata sunt. Hæc ciuitas Isolea prisca appellabatur, ab Iole illa, quam Hercules perditissime amauit. Insulam Pœni occupauere, sed a Romanis expulsi primo bello Puni. eandem amiserunt. A Sardinia Sardus, Sardo, & Sardinienfis adiectiua sunt. Est & Sardinia piscis genus, ad condimenta, & salituras utilis, apud Italos plurimus. Col. lib. 8. cap. 17. Tabentes haleculas, & salibus exesam chalcidem putreque Sardiniam.

SARDO, as, [*Intendere.*] *σάρδι*, uerbum est obsoletum, quo antiqui utebantur pro intelligere. Neuius apud Festum. Quod bruti nec fates sardat e queunt.

SARDONYCHATUS, *σαρδονυχάτος*, sardonyche ornatus, Mart. lib. 2.

Cuius & hinc lucet sardonychata manus.
SARDOVS, a, um, *σαρδός*, possessiuum a Sardinia. Ouid. l. 4. Fast. Sardoque regna hinc tris respicit a remis. Herba Sardo. Virg. 7. celo. Imo ego Sardois uidear ubi amator herois.

SARI, *σαρίς*, ne. ge. genus fruticis proueniens in aqua, radice dura, in tortaque ferrarijs officinis utilis. Pl. lib. 13. cap. 23.

SARISSA, [*Λαμία, λαιζαρίσσα.*] *σαρίσσα*, halita prælonga, qua Macedones in bello utebantur. Liu. l. 7. Bel. Mac. Prælongas hanc Macedones sarillas uocant. Aelia. docet, Sarillam esse lanceam, qua utitur phalanx Macedonica longitudine quattuordecim cubitorum, quorum duo manus continent, reliqua a duodecim prominēt. Inde *σαρίσσος*, qui sarillas gerant. Ouid. l. 2. Met. Qui clypeo, gladioque Macedonicaque sarilla. Luc. lib. 8. Primi Peilæas arcu fregere sarillas.

SARMATÆ, *σαρμάται*, St. pha. populi Scythiæ iuxta Canubium, in Mæoticam paludem uergentes, qui & Sauromatæ dicuntur, & regio eorum Sarmatia dicitur. Pl. lib. 4. Sauromatæ gentes Scytharum Græci uocant, quas Sarmatas Romani dicunt. Dicit Sauromatæ, ab oculis lacertarum, *σαίρες*, enim lacerta est, *ἄμμα*, oculus. Nomina diuersa habent. Sarmatæ, habitant montes, & salutes, utantur plaustris pro domibus, pascunturque lacte equino: unde quidem eos *ἰππογαγυς*, hoc est, equarum mulfores: alij *γαλακτοπόγυς*, hoc est, lacte uescentes appellant. Sunt etiam quidam interius habitantes, qui sanguinem equinum lacte mistum potant, quos uocat Geonon, Virg. l. 1. Geo. Bisaltæ quo more solent, acerque Gelonus, Cum fugii in Rhodopæan, atque in deserta Getarum: Et lac concretum cum sanguine potat equino. Item Sarmatæ alij sunt, qui equino sanguine e cruribus detracto, farinaque commisto aluntur. Alij etiam qui pro uictimis homines immolant. Alii bellorum & cadis amatorum, quibus bellicibus mos est cruorem eius, quem primum interemerunt. ex ipsius uulneribus bibere, & ut qui, que plures interemerit, ita apud eos eximius habetur. Sunt & in Scythiæ extremis Sarmatæ, qui carne equina uescuntur. alij qui humanæ carnis, alimento uitam ducunt, propter quod uocantur Antropophagi, *ἀπὸ τῶ φαγῶν τῶς ἀνθρώπων*, hoc est, ab hominibus edendis. Quid ab usu Plaustrorum Hamaxobitæ Pomponio, Hamaxobii Ptolemæo uocantur. Auri & argentæ, maximarum pestium ignari, permutatione rerum commercia exercent, atque ob seuitiam hyemis demersis in humum sedibus. Specus aut suffosia habitant: totum brachia corpus, & nisi qui uident, etiam ora uestiti. Horum meminerunt Plin. cap. 12. lib. 4. & Strab. lib. 11. A Sarmatia fit Sarmatis, tidis. Ouidius. Terreat haud maues Sarmatis umbra meos. Sunt autem duæ Sarmatiæ (secundum Prok) quarum una est in Europa, quæ ut (libro tertio scribit) a Septentrione Oceano terminatur, ab Occasu parte Getmanis, a Meridie Iazigibus Metanitis. In ea est Olbia, quam nunc Rusciam & Tartariam esse credunt. Altera Sarmatia est in Asia ut idem lib. 5. refert, quæ a Septentrione terra incognita terminatur, ab occasu Sarmatia Europæ, & Tanai fluuio. In ea sunt Cau. alij montes.

SARMENTA, orum, [*Sarmentii, gli tagli di uite bristati. Gal. Sarments de uigne. His. Sarmientos de la uid.*] *ἀμάρτις ἐσθνοπίδες, οὐρύανα*, uirgula superuacua, (inquit Festus) a uite abscissa. Virg. 2. Geo. Primis humum fodito, primus deuecta cremato Sarmenta, & uallos primus sub tecta referto. Cic. 3. Verr. Ligna & Sarmenta circunda re, ignem supplicere cœperunt. Frequentissime tamen etiam Sarmentum accipitur pro flagello adhuc in uite hærente, siue id frugiferum sit, siue sterile. Col. lib. 3. c. 10. Numerus uuarum, qui plerunque conspiciuntur in productissimo sarmento. Var. Rei ruit. lib. 1. cap. 31. Emucidum enim sarmentum propter infirmitatem sterile fit. Inde Sarmentitius, a, um, quod est ex materia sarmentorum. Col. lib. 6. c. 26. Verum uulnera eius sarmentitio cinere linienda sunt. Hinc sarmentosus, adie. *σαρυνάδης*, quod plurimum habet sarmenti. Plin. l. 2. 5. cap. 11. Radice tenui, superuacua, sarmentorum.

SARPEDON, p.p. gen. Sarpedonis, p.c. *σαρπηδών*, teste Hom. l. Ili. 16. Iouis filius ex Laodamia Bellerophontis filia, aut, ut Herodotus tradit in Polymneia eiusdem Iouis filius ex Europa, & frater Minois. Hic cum Lyciæ rex esset, & in armis strenuus, Priamo supplicia tulit aduersus Græcos, ubi cum multa edidisset uirtutis suæ documenta, tandem a Patroclo est interfectus. Corpus autem eius Iouis iussu ab Apolline e medio pugnantium sublatum est, & flumine ablutum, ambrosioque respersum liquore, ac indutum ueste, ad exequendum funus suis relictum. Vir. l. 7. Aen. S uous ubi Aecæidæ telo iacet Hector ubi ingens Sarpedon, ubi tot Simois, &c. Est & Sarpedon, Cilicia promontorium, finis aliquando regni Sarpedonis, & quod Ciliciam a Pamphylia distinguit. Pöponius Mela. l. 1. in descriptione Ciliciæ.

SARACENI, [*Saracini.*] *σαρρακηνῶν*, populi post Nabathæos, a Saracæa (ut Stephanus inquit) quæ est pars Arabiæ. Pl. l. 7. cap. 28. Nabathæis, Thimauæos iuxerunt ueteres: nunc sunt Taueni, Sueleni, Sarraceni, Arrateni.

SARRACVM, p. p. [*Carro da nettura. Gal. Chariot à porter bois ou pierres. Hispan. Carreta de carga. Μαξα*, plautrum, siue uehiculari genus, quo ligna, & lapides uehi confueuerunt. Iuu. Saty. 3. Lunga cornicat Sarraco ueniente abies. Idem Sat. 5. Frigida eircum agunt pigri farraca Bootæ. Quint. lib. 8. c. 3. An cum dicit in Pisonem Cicero, cum tibi tota cognatio in farraco aduehatur: incidisse uidetur in fordium nomen.

SARRIO, ris, riu, ritum, [*Zappare, sarchiare. Gal. sarder les blez, ou biner les vignes. Hispan. Escardar. σκαλωω*, significat sarculis fodio, purgo: quod fit, cum segetes leuiter scalpendo rattris, a noxijs herbis purgamus. Pla. in Cap. Semper occant, priusquam sarrunt ruitici. Pl. lib. 18. Qui sarrunt, caueat ne frumenti radices effodiat. Hinc componitur Resarrio, quod est rursus sarrio. Idem cum hyeme prægelida captæ segetes essent, reseuerunt, resarrientes campos.

SARRITOR, p. p. [*Zappatore. Gal. sareleur, biner. Hispan. Escardador. σκαλωτης*, qui sarrit. Col. lib. 2. c. 13. Tritici modij quatuor, uel quin que bubulcorum: operas occupant quattuor, occatoris unam, sarritoris duas.

SARRITYRA, [*Zappamento. Gal. sarclurre, binure. Hispan. Obra de escardar. σκαλωτης*, purgatura, siue ipse sarrienti actus. Colu. libro II. capit. secundo.

SARTAGO, nis, [*padella. Gal. Poille à frire. Hispan. sarten para freir. τήγανον*, patella, in qua caro frigitur ἀπὸ τῆς σαρκός, hoc est, a carne nomen habens. Plin. l. 16. c. 11. Item terebinthinam in sartagine referuenti. Sartago loquendi. Per. Saty. 1. Hos pueris monitus patres infundere hippos Cum uideas, quæritne unde hæc sartago loquendi Venerit in buccas?

SARTOR, oris, [*Zappatore. σκαλωτης*, a sarrio, idem quod Sarritor, id est purgator. Pla. in Cap. Sator, satorq. scelorum, & mesosor, optime. SYN. Non occatore dicere debebas prius? Nam semper occant, prius quam sarrunt, ruitici. Est & Sartor, a Sarcio de quo supra egimus. Sartor inquit Nonius Marcellus, non solum a sarriendo, sed etiam a sarriendo deducitur, & tam eum qui sarrit, quam qui sarrit, significat.

SARTYRA, æ, idem quod sarritura. [*Zappamento. σκαλωτης*, hoc est frugum uinearum uel a noxijs herbis purgatio. Plin. lib. 18. c. 17. Sarritura nocere & uineæ, & segeti existimatur.

SAS, ueteres pro suas dixere, & Saum, pro eam. Enni. libro. 2. Virgines nam sibi quisque domi Romanus habet sas. Idem li. quarto. Nec quisquam Philosophiam in somnis uidit, priusquam sam dicere cepit.

SATAGO, is, p. c. [*Astigare. Gal. Estre fart aspre à faire quelque chose, soigner et diligente à la faire. Hispan. Estar solcito ó congoxoso. διαπονημα*, ex Sat, & Ago, compositum uidetur: unde Sategi præteritum, Satactum supinum facit. Est autem Satagere, anxium esse, & distorqueri difficultate rei alicuius conficiendæ. Ter. in Hea. Nam hic Clinia, & si is quoque rerum suarum satagit, attamen Habet bene, & pudice eductam, ignaram artis meretriciæ. Aliquando significat diligenter esse, seu festinare, Pla. in Asi. Nunc satagit, adducit domum ei ultro, & scribit nummos. Quint. lib. 6. cap. 4. Afer, uenit Manlius Suram multum in agendo discursantem, salientem, manus iactantem, totum deicientem, & imponentem, non agere dixit, sed satagere.

SATANAS, [*Satanasso. σατανᾶς*, interpretatur aduersarius. Quo nomine appellatus est Diabolus, quod Christi aduersarius sit. Quicquid enim animæ ad Deum tendenti resistit, & aduersatur, & quicquid paci contrarium est, hoc Satanas esse nominatur. Sicut legitur in Regum libris: Quia suscitauit Deus Salamoni Satanã, aduersus eum qui erat pacificus.

SATELLES, satellitis, [*satellite, birro, Zaffo. Ga. satellite, gade de corps, sergent, ministre. Hispan. El que armado acompaña à otro. δουροφορος*, miles mercede conductus, ut ab Imperatoris latere non discedat. Lini. 2. ab Urb. Cum concursu ad clamorem facto comprehensum regii satellites retraxissent ad tribunal regis. Ouid. 5. Fast. Ille deæ cultos, ille satellites erat. Ci. contra Rull. Ianitores ducentos in annos singulos stipatores corporis constituit, eosdem ministros, & satellites potestatis. Satelles Iouis Aquila. Cic. 2. Tus. Ministri & satellites cupiditatum alicuius. Cic. 5. Ver. Qui primus certos intrueret, nomine decumanos, re uera ministros ac satellites cupiditatum tuarum. Satelles irem dicitur, qui fontibus capiendis præest, qui & Apparitor, & Viator dicitur.

SATIABILIS, satiabile, [*satiabile, che si satia. Gal. Aisé à saouler, et assouvir. Hispan. Cosa que facilmente se puede hartar. χηρσο*, qui satiari potest facile: cuius contrarium est Insatiabilis, inexplibilis. Salustius: Auaricia insatiabilis est.

SATIETAS, atis, [*satieta, sstidio, pienezza, abundanza. Gal. saoulement, repletion, assouissement. Hispan. hartura ó haffio. νόπος*, proprie idem est quod saturitas. licet frequentius accipiat pro fastidioso, quæ ex rei alicuius assiduo usu nobis ingignitur. Cicero. in Catonem, Omnino quidem, ut mihi uidetur studiorem omnium satietas facit uix satietatem. Quin. libro quinto. cap. 14. Et odium ex qua

dam seruitute, & ex copia satietatem, & ex amplitudine fastidium tulerit. Liu. lib. 4. Bel. Puni. Pluribus uos milites hortarer, si cum armatis dimicatio futura esset: inermes, incautos, ad satietatem trucidabit. pro eodem legitur & satis, tis, Terent. in Eunu. Vbi satias cœpit fieri, commuto locum. Sal. Hi saltibus occupatis externorum agros inuasere, frumentique ex inopia graui satis facta. Item Saties, ei, Sili. lib. 4. Nec finis, saties uel, noui: sed sanguinis ardor Gliscere.

SATIN, pro satine Ter. in And. Satin sanus es?

SATIO, as, [*Satiare, fastidiare. Gal. saouler, assouoir. Hispan. hartar hasta el haffio. νόπος*, Sat, deduci uidetur, & saturo seu expleo significat: pertinereque ad omnes sensus, & frequentem ad animû. Cic. in Catonem: satiari delectatione non possum, ut meæ senectutis requiem, oblectamentumque nocatis. Cic. in Paradoxis. Numquã expletur, nec satiatur cupiditas sitis. Ouid. 3. Trist. Elegia. 8. Fortitan hoc olim, cum iam satiauerit iram. Verum hæc translaticia sunt: proprie enim ad famis sitisque expletionem pertinet. Colum. libro nono. Satiatque semodius cibi in diebus singulis uicinos, centenos turtures. Ouid. octauo Metamor. Utque factum recipit de toto flumine terra, Nec satiatur aquis peregrinoque ebibit amnes. Satiatus, a, um, parti. Lini. secundo ab Urb. ubi illuxit: Romanus integer satiatusque somno, productus in aciem festum stando, & uigiliis primo impetu Volscum percussit. Iuu. Satyra. sexta. Et lassata uiris, nondum satiata recessit. Hinc componitur Exsatio, de quo supra suo loco.

SATIS, [*Affai, abundantemente, a bastanza. Gal. Asses, suffisamment. Hispan. Asses. εἰς, ἰκανῶς*, quantitatis aduerbium, idem fere significans quod abunde, uel quantum opus est. Cic. de Inu. Longum est quod pluribus sententijs ultra quam satis est, producit. Aliquando ponitur loco nominis: ut Satis eloquentiæ habeo. Hinc Satius comparatiuum, id est melius. Nam quamuis Satis significet quantitatem, Satius tamen comparatiuum qualitatem denotat, quia de riuationum non semper seruat sensum primitiui. Vir. 2. Ecl. Nonne fuit satius tristite Amarylloidis iras, Atque superba pati fallidia? Dicimus pulchre, Non satis est æstimare, pro eo quod est non posset quis satis æstimare, Plin. lib. 7. in præfat. Vt non sit satis æstimare, parens melior homini, an tristior nouerca fuit. Non satis habeat semel circuire dixit Cato. c. 1. id est, Non satis sit tibi, non sufficiat tibi, siue non sis contentus semel circuire. Iungitur Satis cum Super, & dicimus, Satis superque, id est satis, & plusquam satis, Cicero. 2. de na. de. Nam contra Epicurum satis superque dictum est.

SATISACCIPIO, [*μεσηνιάομαι*, accepto fideiussore caueo. Cic. p. Ros. Com. Qua de causa Flavius cum de tota lite faceret pactiorem, neque latilacciperet a Ros. neque absolueretur a Fannio, & c. Nam satis accedere dicitur creditor, cum accipit fideiussore a debitore. Contra debitor Satisfare dicitur, cum interposito fideiussore securum reddit creditorem. Cic. pro Q. Si ueretur, ut res iudicio facta parata sit, iudicatum solui satisfaccipiat: quib. a me uerbis satisfaccipiet, idem ego quod peto, satisfidet. Vnde & Satisfaccipio, quæ est (ut Pomponius inquit) stipulatio, quæ ita obligat promissorem, ut & promissores quoque ab eo accipiant, id est qui idem promittant.

SATISDO, das, are, [*sicurare, far la scurti à. Gal. Donner ou bailler caution. Hispan. Dar a otro caution y fianzas. εγγυητῶν καταστασαι*, est dato si deussore creditorem securum reddere. Cic. Sulpicio: Primum ut si quid tibi satisfidandum erit amplius eo nomine non peti, cures ut satisfidetur fide mea. Caius: Satisfidatio eodem modo appellata est, quo satisfactio. Nam ut Satisfacere dicitur ei, cuius desiderium implemus: ita Satisfidare dicitur aduersario nostro, cum aliquem damus, qui pro eo, quod a nobis petitur, ita caueat, ut eum hoc nomine securum faciamus. Satisfidatû, ti, ut Satisfidato aliquid debere. Cic. Att. l. 16. Sed & illi turpi arbitror, eo nomine, quod satisfidato debeat, procuratores eius non dissoluere. Satisfidatio, onis, Cic. ad Att. De satisfidando uero te rogo, quod eris Romæ, tu ut satisfides: & sunt aliquot satisfidationes secundum mancipium in his & Menianorum prædiorum, uel Atilianorum.

SATISFACCIO, is, [*scusare. Gal. satisfaire, contenter, faire son deuoir. Hispan. satisfazer de fianzas y dedenda. internum idem est, quod exoluo, exstivo, Cicero. pro Flac. Hermippus. Fufis satisfaccit, & fidem suam liberat. Interdum idem est, quod placeo, & efficio, nequid habeat quod de me quærat. Cic. ad Att. libro 7. Cui nos ualde satisfaccere multi ad me scripserunt. Aliquando idem fere quod purgo me, siue excuso. Cicero. Phil. 2. Acciperam iam enim ante Cesaris litteras, ut mihi satisficere pater a te, id est ut acciperem tuam purgationem & excusationem. Hinc satisfactio, pro purgatione, & excusatione, Cicero ad Treba. libro 7. Hic tu me etiam infimulas, nec satisfactionem meam accipis. Satisfactio, præter datiuum aliquando ablatiuum habet cum præpositione. De Caf. 5. Bel. Gal. Seseque paratos esse demonstrant, omnibus rationibus de*

- bus de iniurijs satisfacere. Satisfieri. Cic. Accilio, l. 13. quamquam a te quidem cumulate facisti, & mihi & omnibus.
- SATISPRÆSTO**, ἰσχυριστὴν καταθήσει, idem quod satisfacere, hoc est, pro re, quæ petitur, fidei iussorem dare.
- SATIUS**, [Meglio.] *ἑλαττόνως*, comparatiuum uidet esse ab aduerbio Satis, licet a positium significatione non nihil recedat. Idem enim significat quod melius, siue potius. Virg. 4. Ecl. Nonne fuit satius, tristes Amariydis iras, Atque superba pati fastidia?
- SATIUS**, a, um, [Buon da seminare.] ἡμερος, σάββατος, quod seminatur, uel quod idoneum est, ut seminetur: cui contrarium est Agrestis. Pl. l. 15. c. 7. eadem ratio & in satiuo myrto. Gel. Sed hi plebsque naues loris suebant: Græci magis cannabe & stupa, cæterisque satiuis rebus.
- SATRAPA**, uel Satrapes, p. c. [Prefetto, preside, Gal. satrape, gouverneur d'une province & pais. Hisp. Perlado, perfecto.] σατραπεία, dictio Persica, apud nos significat præfectum provinciarum. Ter. in Hea. Satrapes si fiet amator numquam suscipere eius sumptus queat. Hinc Satrapia, piæ, idem quod præfectura, quam Græci γέμον, appellant, hoc est, regio, quæ ab uno administratur præfecto. Suidas: σατραπεία, ἐπαρχία, σατραπεία, δὲ σατραπία, εἶδος, σαξίωματος, Pl. l. 6. c. 20. Etenim plerumque ab Occidente, non Indo determinant, sed adiungunt quattuor Satrapias, Gedroso, &c.
- SATYR**, a, um, [satollare.] χορτάζω, antiqui dicebant pro saturo. Var. Neque in puluere mihi coquam carnes, quibus satullem corpora & famem uentris. Nonius.
- SATYR**, ra, tum, [satollo, satio, pieno, Gal. saoul, plein. Hisp. Harto.] ἔμπλαλεως κορεθείς, quod est cibo plenum. Ter. in Hecy. Sed tu quum saturo atq. ebria eris, puer ut sit satur facito. Cic. 1. de Diuo. Præclara uero auspicia, si esurientibus pullis res geri poterit saturis nihil geritur. Ter. in Adel. Sed postquam intus sum omnium rerum satur, Prodeambulare huc lubitum est. Virg. Eclog. 10. Itæ domus saturæ, uenit hesperus, ite capellæ. Sumitur interdum pro fecundo, & abundante. Persius Satyr. 1. Nec rus saturum laudate. Virgil. libro 2. Geor. Satus & saturi petito longinqua Tarenti. Vbi Ser. Saturi, aut fecundi; aut quod iuxta opidum Saturnum. Tarentum enim, & Saturnum uicinæ sunt Calabriae ciuitates. Satus color, id est plenus, uehemens, cui opponitur dilutus. Pl. libr. 37. capit. 10. Ion apud Indos, uioleacea est, sed raro saturo colore luget.
- SATURITAS**, tatis, [Saturitâ. Gal. saouleté, repletion. Hisp. Hartura, haffio.] ἄριστος, cibi, & potus plenitudo. Plaut. Capt. Proinde tu deum hunc saturitate tranquillum facias tibi. Aliquando accipitur pro fecunditate, seu fertilitate, Cicero in Catone, Neque solum officio, quod hominum generi uniuerso cultura agrorum, est, salutaris, sed etiam delectatione, quam dixi, & saturitate, copiaque rerum omnium, quæ ad uitium hominum & ad cultum etiam deorum pertinent.
- SATURNALIA**, Saturnaliorum, κρόνια, festa septem, seu quinque dierum mense Decembri Saturno dicata, quibus Romani synthesin uestem sumebant, seruisq. discubentibus inseruiebant, munera que uero citroq. mitti, remittiq. solebant. Sue. in August. Saturnalibus & si quando alias libuisset, modo munera diuidebat, modo nummos omnis notæ.
- SATURNALITIVS**, saturnalitiuum, saturnalitiuum, κρόνιος, quod ad Saturnalia pertinet. Mar. lib. 5. Saturnalitiæ ligulam misisse se libræ. Saturnalitiæ nuces, apud eundem lib. 6.
- SATURNVS**, [Saturno.] κρόνος, a poetis fingitur fuisse antiquissimus deorum, qui ex Ope coniuge genuit Iouea quo postea cælo pulsus est. A Græcis dicitur κρόνος quasi ἕρνος, hoc est, tempus. A Latinis autè Saturnus quod annus latretur, ut ait Cic. de na. de. uel quia se in deuorandis filiis saturauit. Ex se enim natos comedisse fingitur, quia consumit ætas temporum spatia, annisq. præteritis insaturabiliter expletur. Oui. Tempus edax rerum, tuque inuidiosa uetustas, Omnia destruitis, uitiatq. dentibus xui Paullatim læta consumitis omnia morte. Sunt qui Saturnum a saturo deducant, quoniam peritiam ruris, & satorum omnium primus edocuisse fertur. Quidam ab eo quod Græci κρόνιον membrum uirile nominant propterea, quod partes pudendas abscidisse, atq. in mare proiecisse dicitur: unde Veneris procreatâ ferunt, quæ a spuma, unde coaluit, Aphrodites nomen accepit. Fratrem habuit Titanem maiorem natu, qui cum parenti succedere uellet, tamen animaduertens matrem sororesq. Saturno magis fauere, regnum ipsi concessit, ea tamen lege, ne Saturnus prole masculâ tolleretur, ut regnum ad suâ prole rediret. Saturnus igitur cû plures liberos deuorasset, nati sunt gemini Iuppiter & Iuno. tû mater Iunonè Saturno ostendit. Iouem uero clâ nutriendum ablegauit, adhibitis interim Corybantibus, qui cymbalorum, tympanorumq. pulsus obstrepabant, ne pueri uagitus audiretur. Saturno aut, cum ille puerum deposceret, ut & ipsum deuoraret, Opis lapidem ei ostendit pannis in aolutum, eumq. partu illo, a se editum simulabat: què ille acceptû, sine mora deuorauit. Neptunû quoq. clâ Saturno Opis peperit,

què similiter clâ educari curauit. Tertio rursus geminos enixa est Plutonè & Glaucam: ibi rursus Glaucam Saturno ostendit, Plutonè abscondit. Verum detecta tandè fraude, cum Titâ rescuisset, fratri prole masculâ suosq. ea rone regni successione pulsos esse, cum filijs, qui Titani a patre cognominabantur, bellum aduersus Saturnum suscepit, illumq. & Opè sororem captos, muro inclusit: sed a Ioue filio deuictis Titam liberati sunt. Porro Saturnus ex oraculo edoctus, fore ut a filijs regno pelleretur, cum ob id Ioui insidias strueret, ab eo regno pulsus, in Italiâ profugit, ubi diu apud Ianum regem latitauit: unde ea pars Italiæ Latium dictum est. Hoc regnate ætate auream fuisse fabulantur, terramque sua sponte expertem uomeris & aratri peperisset fruges, communes & nullis designatas limitibus agrorum possessiones fuisse. Hinc Saturnius, a, um, ut, Pater Saturnius, κρονίδης, id est, Iuppiter Saturni filius. Iuno Saturniæ est, filia Saturni. Versus quoque quos olim Fauni, uatesque canebant, Saturnios antiqui nominabant, ait Varro.

- SATURO**, as, [satollare, satiare, Gal. saouler. Hisp. Hert. tr.] χορτάζω, saturum reddo, satio, cibo potuq. expleo. Cic. 2. de na. de. Nuper nati mammas appetunt: earumq. ubertate saturatur. Transfertur & ad animi cupiditates: ut, saturare odium, apud Cic. in Vati. Saturare se sanguine, apud eundem. 4. Phil. Habet autem saturandi uerbum uim maiorem, quâ explendi. Cic. pro Domo sua. Expleui animos inuidorû: placui odia imperitorum: saturari etiâ perfidiâ, & scelus ciuium. Expleri, inquit Nonius, & saturari hanc habent differentiam. Expleri est tantummodo plenum esse, saturari supra modum. Cic. l. 6. de Repub. Graues enim domine cognitionum libidines, infinita quædam cogunt, atque imperant, quæ expleri, atque saturari nullo modo possunt. Composita sunt Exaturo, & Obsaturo, de quibus alibi.
- SATVS**, a, um, [seminato, piantato.] ἐσπαρμένως, participium a sero, ris, idem quod seminatus. Virg. 3. Georg. Sed frumenta manu carpes sata. Idem. 8. Ecl. Atque satas alio uidi traducere messes. Per translationem etiam accipitur pro participio natus, siue genitus, Virgil. 2. Aeneid. At non ille, satum quo te mentiris, Achilles Falis in hoste fuit Priamo. Liu. octauo. Bel. Mace. Ut fidem fecerit, non sanguine humano, sed stirpe diuina satum se esse.
- SATVS**, us, satio, nis, [semenza, seminata, piantazione.] σπόδι, ipsum serendi aedum siue plantationem denotant. Pl. l. 17. Quapropter de palearum saturo nunc dicendum: id est, plantatione. Cic. de Senectute. Quid ego uitium ortus, satus incrementa commemorè? Idem. 1. de Diu. Ob eandem causam multa inuitata, partim e cælo, alia ex terra oriebantur: quædam etiam hominum pecudemue conceptu & saturo. Quandoque etiam satus, pro ipso accipitur semine siue sementi, Cic. 2. Tus. Cultura autem animi philosophia est, quæ extrahit uitia radicibus, & præparat animos ad satus accipientes.
- SATYRA**, a, p. c. [Satira.] σατύρα, quasi saturo dici uideretur, ob carminis uarietatem, seu propter copiam rerum, quæ ibi tractantur. Est enim Satyra carmen inaledicum, & ad carpenda uitia compositum, quale scripserunt Luci. Hor. Iuu. Persius. Accepit, & id carminis hunc titulum, quod personis, factisq. satiatum abundare uideat. Quidam a satyra lance quæ referta multis, uariisq. primitiis in sacrificijs dijs offerebatur. Alii a lege satyra dictam existimant, quæ uero rogatu multa simul comprobant. De qua lege Sal. in Jug. Deinde quasi per satyram sententiis exquisitis in ditionem accipitur. Varro a quodam farciminis genere, quod multis rebus referebatur, dictam satyram esse scribit. Vnde in 2. l. Plautinarum quæst. habetur. Satyra est uua pasta, & polenta, & nuclei pinei ex multo conspersi. Sunt qui a Satyris deriuent, quod in hoc genere carminis res ridiculæ, pudendæq. scribuntur: quæ admodum proferri a Satyris solent. Dona. in Ter. Deinde aliud genus fabulæ, i. Satyra sumpit exordium, quæ a Satyris, quos illosos semper, ac perulantes esse legimus, uocata est. Potest etiam dici, Satyram ideo uocatâ, quod in antiqua satyra introducebantur Satyrorum personæ, aut si quæ erant ridiculæ, similes satyris. Duo quippe Satyrarum genera fuisse constat. Alterum antiquius, quod sola carminum uarietate constabat. Alterum recentius, apertam hominum reprehensionem continens, & acrem uitiorum obiurgationem. Hinc Satyricus, σατυρικός, quod ad satyram pertinet, aut poeta ipse, qui satyram scripsit.
- SATYRAAVIS**, [Corno.] a L. Floro pro cornu accipitur. Verba eius sunt hæc: Cû singulari certamine Manlius aureû torquè barbaro detraxisset, inde Torquati. Iterum in Pórtino agro, cum in simili pugna. L. Valerius insidete galeæ satyra alite adiutus Gallû uicisset, inde Coruini. Quo in loco illud quidè constat, Satyra autè pro cornu accipi: cur tamen ita dicatur, uideo a plerisq. omnibus ignorari. Quidâ ad naturâ eius auis id referunt, quod sola sit Satyrorum more ad libidinè pleniior. Quinetiâ Anaxagora ore coire credidit: quod tamen negat Arist. Olim tamè uulgò ita persuasum fuisse.

fuisse satis constat ex hoc Martialis distico: Corue saluator, quare fellator habebis? In caput intravit mentula nulla tuum. Veritabilius tamen est, Satyram auem, dictam a loco, in quo res gesta est. Constat enim non modo Flori, uerum etiam Lini & Gellij testimonio singulare hanc Valerij cum Gallo pugnam in agro Pontino factam fuisse: quem agrum palus alluebat, quam Plin. Pontinam, Virgilius Saturæ, siue Satyræ paludem appellat. Satyra itaque auis dicta uidetur, quasi auis Satyræ paludis: Coruus enim locis aquosis delectari auctor est Theon apud Aratum, propterea quod corpora eorum uehementius aruerint. Vide Cæ. Rhod. lib. 19. cap. 25.

SATYRI, [*Satiri*, σατυρις, diæsi sunt, quod in libidem semper pronisunt: a uirili membro, quod ueteres Græce σαβλω, appellabant. Hi sunt (ut Plin. lib. 7. c. 2. ait) animalia quadrupedia in subsolanis Indorum montibus perniciosissima, humana effigie, recte currentia. Veteres huiusmodi monstra pro filuestrib. diis coluerunt: cuiusmodi a D. Antonio uisum fuisse in eremis Aegypti, auctor est Hieron. in uita Antonij. Vidit humunculum (inquit) aduncis naribus, & fronte cornibus aspera, cui extrema corporis in caprarum pedes desinebant. Et præmissio signo crucis, cum quissimam elisset, interrogasset Antonius, respōdit: fertur: Mortalis ego sum, unus ex accolis eremi: quos uano errore delusa gentilitas, Faunos, Satyrosq. & Incubos appellat.

SATYRICVM SIGNVM, σατυρικὸν ἀγαλλμα, idest Priapi effigies, quæ in hortis constitit solet, ueretro arrecto, unde & nomen accepit, nā σατυρίζειν, arrigere est. Plin. 19. c. 4. Quam rē cōitata est & religio quædam, hortosq. & fores tantū contra inuidentium fascinoles dicari uidemus. In remedio Satyrica signa: quamquam hortos tutelæ Veneris assignante Plauto.

SATYRVS, fluiui nomen in Aquitania, cuius meminit Luc. lib. 1. Tunc rura Nemetis Qui tenet, & ripas Satyri qua littore curuo, &c.

SATYRYCÆ, [*Satiricamentæ*], σατυρικῆς, aduer. significat acriter, cum conuicio, mordaciter, & (ut semel dicam) Satyricorum more, qui uel quoslibet nihil discrimine solent allatrare, omnesq. adunco (ut ille ait) naso suspendere.

SAVCIO, as, are, [*Ferire, Gal. Blesser, nauer. His. Herir, lagar.*] καταπαυματιζω, uulnero. Cic. 3. Ver. Setui nonnulli uulnerantur. ipse Rubrius in turba sauciatur. Col. lib. 6. c. 14. Ferro palatū opus est sauciare, ut sanguis profluat. Idē lib. 4. c. 24. Saucianda ferro est atq. exulceranda uitis, in ea parte, qua pampinum studemus elicere. Ouid. 3. de Arte. Tenuis a pectore uestes Rumpit, & indignas sauciat ungue genas. Hinc Sauciatus, a, um, partic. Col. lib. 1. c. 1. Siue quis (quod plerunq. accidit) sauciatus in opere noxam ceperit, &c. Sauciatio, onis, uerbale, uulneratio. Cicer. pro Ceci. Et sauciatio quæreretur, cum fugam factam esse constabit? Hinc fit compositum Confaucio, de quo suo loco.

SAVCIVS, a, um, [*Ferito, impiagato. Gal. Blesse, nauer. His. Herido, conlagar.*] τραυματίας, idem quod uulneratus, unde Sauciare: idest, uulnerare. Vir. 2. Ae. Quales mugitus, fugit cum saucius aram Taurus. Cef. 3. Bel. Ciu. Sauciorum modo, & ægorum habita ratio. ne. Cic. pro Cec. Nemo, inquit, occisus est, neq. saucius. Transmigratur & ad animum: ut, Amore faucius. Cic. pro Cef. ex uerbo quo piam poeta: Medea amore seuo faucia. Saucius fatigatiois: idest, fessus, seu fatigatus, Apul. 1. 2. de Asino: Mihi uero fatigationis hesternæ etiam nunc faucio da ueniam.

SAVIOR, siue Suauior, [*Basciare, com allegrezza, & amore.*] φιλῶ, cura uoluptate, aut præ gaudio ofensor. Catullus ad Veranium: Lucidum os, oculosq. lauiabor. Donatus ita distinguit inter Osculari, Sauari, & Basciare, quod Osculari pudicorum sit affectum, Basciare impudicorum, Sauari, uoluptatis, & amoris. Quam differentiam non usquequaq. uerā esse, ostendimus supra in dictione Osculū, præferimus ea in parte, qua Oscula a basijs distinguit. nā Sauia, siue Suauia uoluptatis esse & amoris, uerum est, si uoluptatis & Amoris uocabula late accipiamus, ut tam honesta, quam inhonestia iis intelligamus. Constat enim Suuari, siue Sauari, etiam de honestis affectibus dici. Cic. Att. Atticam cupio sauari, ita mihi dulcis uisa est salus per te missa ab illa.

SAYROMATAE, p. c. σαυρομάται, populi Septentrionales, qui & Sarmatæ dicuntur: quorum alij Asiatici sunt, alij Europæi, Tanaide fluiui discreti. de quibus uide supra in dictione Sarmata.

SAXATILIS, & hoc le, pe. co. [*Ogni cosa che sta fra gli sassi, Gal. Qui est parmis pierres, pierreux. His. Cosa que está entre las piedras toscas.*] πετραῖος, quod saxa incolit, ut Piscis saxatilis. Col. lib. 8. c. 16. Rursum optime saxosum mare nominis sui pisces nutrit, qui scilicet, qd in petris stabulantur, saxatiles dicti sunt: ut merula, turdiq. nec minus melanuri. Saxatiles aues, quæ saxa incolunt. Varr. 3. de re rusti. c. 7. Vnum agreste, ut alij dicunt, saxatile, quod habetur in turribus, ac culminibus uillæ, a quo appellatæ columbæ. Piscatus saxatilis, qui fit inter saxa. Plaut. in Rhod. Piscatum hamatidem, saxatilem q. aggredimur.

SAXEVM, ti, [*Luceo saffoso, pietroso, Ga. Vn lien pierrene. His. Lugar podro*

fo.] πετρώδης, τὸ πῶς, locus saxosus & petricosus. Cic. de Leg. Ag. quod est tam asperum, aut saxetum in quo agricolarum cultus non elaboraret? Hinc Saxetanus, adie. quod inter saxa habitat. Mar. lib. 7. Cum saxetani ponatur cauda lacerti.

SAXIFRVS, a, um, ut, Os saxificum, idest, uultus aspicientes in saxa uertēs. Senec. in Her. Furen. Tere laborum sociæ, & adiutrix, precor Belligera Pallas, cuius in læna ciet Aegis feroces ore saxifico minas. Ouid. 5. Met. uincis, ait, Perseu, remoue tua monstra: tuæque Saxifico uultus, quæcumque ea, tolle Medusæ.

SAXONES, σάξονες, illustres Germaniarum populi, qui Angelæ reginæ auspicio Angliam deuicerunt. Hos. Ptol. non longe a Cimbris in Oceani Septentrionalis littoribus & paludibus inuis constituit. lib. 3. cap. 11.

SAXOSVS, a, um, [*Saffoso, pien di pietre.*] πετρώδης, saxorum copiam habens: ut Saxosa uia, quæ saxis abundat. Col. lib. 5. c. 10. Loca aprica, calculosa, glareosa, interdum & saxosa amat. & Saxosus frutex in saxis cretens, uel saxosis locis. Plin. lib. 15. c. 7. Simillimum inest huic & chamelex, frutici saxoso. Vir. 5. Ecl. Nec quæ Saxofas inter decurrunt flumina ualles.

SAXVLVM, [*Saffetto*], λίθος, deminutium a saxo. Cice. lib. 1. de Orato. ut Ithacam illam in asperrimus saxulis tamquam nidulum affixam.

SAXVM, saxi, [*Saffo, pietra, quadrello, Gal. Caillon, pierre, roche ou rocher. His. Piedra tosca y no labrada.*] λίθος, maius, asperius, duriusque quam lapis: licet quandoque saxum pro lapide ponatur. Cic. pro Cecin. Qui saxa iaceret. Vir. 1. Aen. Iamq. faces & saxa uolant, furor arma ministrat. Idem 2. Ge. Adde tot egregias urbesque operumque laborem, Tot congesta manu præruptis opida saxis. Voluere saxum dicuntur, qui in exhausto quopiam atque inutili labore fatigantur. Ter. Eunū. Satis diu iam hoc saxum uoluo. Donatus admonet prouerbium fuisse dictum in eos, qui inextricabili sudore affligerentur, tractumque putat a notissima Sisyphi fabula, saxum apud inferos sursum ac deorsum uoluentis. ad quem respexit, & Virgil. 6. Aen. Saxum ingens uoluunt alij, radijque rotarum Districti pendent, &c. Ponitur aliquando pro scopulo, seu monte saxoso, Plaut. in Mostel. Iterum iam ad unum saxum me fluctus efferunt. Virgil. 1. Aeneid. Perque undas, superante salos perque inuia saxa Dispulit. Hinc Saxeus, a, um, quod è saxo est. Luc. lib. 1. Strataque iam uulgi pedibus detrita uiarum Saxeæ conspiciamus. Luc. lib. 4. Saxeus ingenti quem pons amplectitur arcu.

SAXIFRAGVM, gi, uel saxifraga, ge, uel saxifragia, σαξίφραγον, Dioscori herba, a frangendis in corpore calculis appellata, uel quod in locis saxosis cum enascatur, saxa ipsa frangat. Vulgus Saluian uitam appellant.

S A N T E C

SCABELLYM, [*Banchetta, scabello, deschetto, Gal. scabeau, Scabelle, ou petit bauc. His. Escañ chico, banquilla.*] ὑποπόδιος, scammum exiguum, quod sedentium pedibus subijcitur. Cicer. pro Cel. Deinde scabella concrepant, aulæum tollitur. Scabellum item, teste Varro ne, dicitur illud, quo simplici icsatione in lectum conscendimus. quod si duos habeat gradus, iam non scabellum, sed scammum dicitur, a scandendo. Vide paullo post in dictione Scammum.

SCABER, bras, brum, [*Aspro, scabroso. Gal. Rude & aspre a manier. His. Aspero, barrancoso.*] ἄσπρατος, proprie idem quod scabrosus. Col. lib. 7. c. 4. Hoc modo curatum pecus toto anno scabrum fieri non potest. Var. de re rust. cap. 2. Non enim solum ea uligo lanā corumpit ouium, sed etiam ungulas, ac scabras fieri cogit. Quoniā uero quæ scabrosa sunt, cutem asperam habet, factum est, ut scabrum pro aspero ponamus, & impolito, Virgil. 1. Geo. Exesa inueniet scabra rubigine pila. Cic. 4. Tusc. Pectus illuue scabrum. Celsus. lib. 7. At ubi scabri unguis sunt, circumaperiri debent, quæ corpus contingunt. Scabrosus, a, um, plenus scabritia. Plin. lib. 20. cap. 2. Hippolapathi radices priuatim unguis scabrosos, detrahunt. Scabrum, bri, substantium neu. ge. idem quod scabrities. Plin. lib. 37. cap. 2. Infestantur plurimis uitibus, scabro, ferrugine, maculosa nube, &c. de crystallis.

SCABIES, bie, [*Rogna, scabia. Gal. La rogne. His. La sarna ò semejan te.*] ἄσπρα, asperitas cutis, cum pruritu, natura corporis interiora expurgante, noxiosque humores foras expellente. Iuu. Sat. 2. Sicut grex totus in agris Vnius scabie cadit & portigine porci, Virgil. 2. Geor. Turpis oues tentat scabies, Hor. de Arte. Ut mala quem scabies, aut morbus regius urget. Quoniam uero scabiem comitatur pruritus, pruritus autem scabendi cupiditas, & exfricatione quædam uoluptas, factum est, ut Scabies pro uoluptatis illecebris accipiatur. Cicer. 3. de Leg. Nos uoluptatis blanditijs corrupti, quæ natura bona sunt, quia dulcedine hac & scabie carere, non cernimus satis. Scabiosus, a, um, qui scabie laborat. Perfrust. Saty. 2. Namque est scabiosus, & acri bile tumet. Col. lib. 1. c. 2. Nam si paucioribus diebus detur, ut ait Higinus, per uer scabiosi boues sunt,

- SCABILE**, *lis, neu. ge. ὀσπία*, idem quod scabellum. Cato cap. 10. Scannum in cubiculo unum, scabilia tria, fellas quatuor.
- SCABO**, *is, scabi, scabium*, [*Grattare, fregare, Gal. Galler, grater. Hisp. Rascaer la farna à comoçou.*] *κνίζω*, frico, scalpo. Plin. lib. 8. cap. 27. Si uero squamæ obtorpuere, spinis iuniperi se scabit: Horat. prim. Ser. Saty. 10. Et in uersu faciendo sæpe caput scaberet, uiuos & roderet ungues.
- SCABREDO**, *inis*, [*Asperità, ἄσπερος*], idem quod scabrities: hoc est asperitas, & inæqualitas. quo uocabulo usus est Hieronym. in diu. Hyl. uita.
- SCABRITIA**, *æ, & Scabrities*, ei, [*Asperità, ἄσπερος*]. Gal. *Aspreté & dureté au touchear. Hisp. Aspereçça.* *ἄσπερος*, alperitas: unde Plinius Vnguium scabritiam dixit. Nonnumquam accipitur pro scabie, Col. lib. 7. cap. 5. Potest etiam scabritiem tollere succus uiridis cicuræ.
- SCABRO**, *as, are, ἄσπερος*, scabrum & asperum efficio: unde Scabritus, a, um, participium. Col. lib. 4. cap. 4. Quo plerunque fit, ut quod præcidi debeat, perfringatur, & sic uitis laniata scabrataque putrescat humoribus.
- SCAEA**, *porta, πύλη, πύλην*, urbis Troianæ porta fuit, fatali Laomedontis sepulchro nobilitata: ita dicta (ut grammaticis placet) quæ ad sinistrum, hoc est, occidentalibus urbis latus sita esset. in Angurum enim disciplina, quæ ortum spectant dextra: quæ occalum, sinistra dicuntur, Stra. tamen. lib. 1. 3. uidetur sentire Scææ portæ nomen a Scæis Thraciæ populis sumptum fuisse, cum quibus Troianos multa nomina communia habuisse ostendit. Virg. 3. Aene. Et arentem Xanthi cognomine riuum Agnosco, Scææque amplector limina portæ.
- SCALA**, *æ, Scalæ, arum*, [*Scala, Gal. Eschelle. Hisp. La eschaleira.*] *κλίμαξ*, utroque modo dicitur, a scandendo, quæ his altiora scandamus. nam proprie scalæ sunt. quæ ex pluribus gradibus constant. Distinguntur quidam sic: Scala est, quæ ex teretibus lignis, aut funibus, aliave materia simili huc atque illuc transferri potest: scalæ quæ latiores habent gradus, & immobiles permanent. De hac Plin. lib. 14. c. 1. Etiamnum scalis rectum ephesiæ Dianæ scanditur. De illa Caius Iurifconsultus: Vel scalam sciens accommodauerit ad ascendendum. Sed sæpe confunduntur. & scalam magis in usu esse quam scalam dicimus. Salustius in Jug. Vnæ, atque alteræ scalam comminutæ sunt: qui superfluerant, afflicti sunt. Non dicitur. Vna atque altera, singularem numerum tamquam parum, uisitatæ refugiens. Cic. pro. Mil. Cum se ille fugiens scalarum tenebris abdidisset. Scalæ, quibus per gyrum ascendimus, a cochleæ forma chochides, & cochleæ dicuntur. Quæ uero ex lignis teretibus constant, siue cannabinis funibus, a Capaneo inuentæ primum fuerunt, ut est apud Vegetium de re militari.
- SCALMVS**, [*Palaschermo. Gal. La chemille d'une nauire, à laquelle on attache l'auiron. Hisp. El escalmo en que se ata el remo.*] *σκωλοῦς*, lignum teres, cui nauæ remos loro quodam alligant: siue lignum crenatum, ac fenestratum in apsidem, capiens remum, ut facilius, & solidius impellatur. Cicer. 1. de Ora. Nauicula duorum scalmorum. Idem tertio Offic. Venit ipse mature: scalmum nullum uidet, hoc est, nullam non modo uidet scapham, sed ne scaphæ quidem scalmum. Hinc interscalmum, & Decemscalmus: de quibus suis locis.
- SCALPELLVM**, *scalpellis*, [*Rasfoio. Gal. ῥαβδὸς τριμοῦς*], deminutiuum a scalpro, significans instrumentum Chirurgorum, quo uenam aperitur. Celsus. 1. 2. c. 9. Pottero die, auerso medio digito, non autem scapello ueua ferianda, ut recens coitus eius resoluatur. Accipitur & pro alio ferramento, quo putridam carnem excindit. Col. lib. 6. Etiam sæpe scapello usque ad imum refecare, & amputare scabiem, sæpe profuit. Cicer. in Orato. pro Sextio: Non inquit ea medicina, cum sanæ parti corporis scapellum adhibetur, atque integre: carnificina est ista, & crudelitas.
- SCALPER**, *pri*, [*Rasfoio. Gal. Instrument ou serrement à tailler, graver, & rader, une lancette, un trenchant, ou trencher. Hisp. El buril à trincher à raspa.*] *ἐγχοπέδης*, idem quod scalprum, hoc est, chirurgicum instrumentum, quo caro putrefacta, aut os utiosum excinditur: unde & Excisorius scalper dicitur. Celsus. lib. 8. c. 3. Tunc excisorius scalper ab altero foramine ad alterum malleo adactus, id quod inter utrumque medium est, excidit.
- SCALPO**, *scalpis, scalpsi, scalptus*, [*Grattare. Gal. Gratter, galler, graver, tailler. Hisp. Escarnar, rascaer, à raspar.*] *κνίζω, κνίζω*, idem quod scabo, siue frico. Plin. lib. 9. Arcticique petreæ scalpentes pisces pruritus in uadit. Iuu. Sat. 9. Qui digito scalpunt uno caput. Col. lib. 7. cap. 5. Vtiosum loci pecudes, aut mortuæ scalpunt, aut cornu, aut ungula tidunt. Scalpere item gallinæ cæteræque id genus aues dicuntur, cum escam humi quærentes, pedibus dissipant quisquillas. Scalpere item gemmam, aut aliquid aliud, inquit Diomedes, dicimus, non Sculpere: quod si uerum est, innumeri fere libri mendosi erunt, in quibus Sculpo, Sculptor &c. sepiissime occurrunt.
- SCALPRVM**, *pri*, [*Scarpellus, κολῶπις*], ferramentum, quo quid inciditur, alijs atque alijs artificibus alios atque alios præbens usus. Interdum chirurgorum est instrumentum, quo illi carnem putrefactam, uel ossa uitiosa excidunt. Celsus. lib. 8. cap. 7. Tum demum ad manum scalprumque ueniendum. Scalprum librarium, quo ij utuntur, qui libros describunt, ad eradendas lituras. Sue. de Vitellio: Scalpro librario uenas sibi incidit. Scalpra sutoria. Hora. 2. Ser. Saty. 3. Si scalpra, & formas non sunt, nautica uela Aduersus mercaturis, deliris, & amens Undiq. dicatur. Fabrice Scalprum Luius appellat quo magistri elephatos interimebant, inter aures beluæ adactis, in ipsa compage, qua coniungitur capiti ceruix. In falce quoque putatoria Scalprum dicitur ea pars, quæ a flexu procurrit. Col. lib. 4. c. 25. Quæ pars uinitoriæ falcis a flexu procurrit, scalprum quod deinde aduncum est, rostrum appellatur. Cato de Re rust. Ficos & oleas altero modo, quod genus aut ficum aut oleum esse uoles: inde librum scalpro excimito. Scalpratus, adiectiuum. Col. lib. 9. c. 15. ferramentum scalpratum dicitur ad similitudinem scalpri formatum, quo ait opus esse ad crustandos apum alueos.
- SCALPTOR**, *oris*, [*Taglia pietra. Gal. Tailleur ou graveur. Hisp. Escarnador, esculpidor, à entallador.*] *κολλήπις*, qui scalpit: ut, Scalptor gemmarum. Plin. lib. 37. Experuntur a scalptoribus, ferroque includuntur, nullam non duritiam ex facili cauantes.
- SCALPTYRA**, *æ*, [*Scoltura. Gal. Tailleure ou grature. Hisp. Escarnador, esculpidor, à entallador.*] *γλυψίς*, scalpendi actio. Plin. lib. 37. c. 7. Omnia autem hæc genera, scalpturæ contumaciter resistunt. Diomedes grammaticus scalpturam dici probat non Sculpturam: Scalpta (inquit) gemma dicendum est, non sculpta, quoniam adiecta præpositione facit Insculpta.
- SCALPTYRATVS**, adiectiuum, Pauimentum scalpturatum, *διωποικίλον*, genus pauimentæ, quod & Vermiculatum dicitur, quod Romæ primum fieri cepit post tertium Punicum bellum ex tessellis minutis, diuersicoloribus, ut in templis antiquis. nos Musaicum opus dicere solemus. In his pauimentis picturæ radendo fiebant, quomodo nunc scalpturata albaria in exteriori parte parietum, æ murorum sunt. Alij uolunt Scalpturatum pauimento esse, quod scalpturis uariorum lapidum, & quibusdam ueluti imbricibus compositum, est adornatum. Plin. lib. 37. capit. 25. Romæ scalpturatum pauimentum in Iouis Capitolini æde primum factum est.
- SCALPTYRITO**, *scalpturis, scalpturini, scalpturitus*, [*Raspre. Gal. Grater. Hisp. Rascaer, à hauer grana de rascaer.*] *κνιθόμας, κατακνήκομας*, proprie desideratum uerbum est, idem fere significans quod prurio, uel ob prurium scalpendi desiderio teneor. Plautus tamen in Aul. pro simplici Scalpo posuit. Vbi erat hæc desposita occipit ibi sculpturire unguibus.
- SCAMANDER**, *σκάμανδρος*, fluius Troiæ ex Ida monte descendens. antea Xanthus dicebatur. quod & Homerus innuit, cum eum ab hominibus quidem Scamandrum, a Dijs uero Xanthum uocari ait, suo more uetustiore appellationem Dijs, recentiorē hominibus. assignans. In hoc fluuio sponsæ iam nupturæ sese abluibat.
- SCAMANDRVM**, nominatim his uerbis inuocantes, *λάθερα σκίμυρε πτωπαθενίαν*, Qua occasione usus Cimon quidam Atheniensis, cum Callirhoes generosæ puellæ amore teneretur, quæ iam uiro desponsata erat, in Scamandri uirgultis sese occultauit, caputque arundine coronauit: cumque illa ex more lauaretur, carmenque solenne caneret, Scamandrum, ut uirginitatem suam acciperet, inuocans, Cimon e uirgultis profiliens. Ego uero (inquit) accipio. lubeus: uirginemque in ripam sustulit: ubi & uitium ei obtulit. Vide hæc de re plura in Epist. Aeschini.
- SCAMNVM**, *scamni*, [*scamno, banche. Gal. Vn banc, un marche pie. Hisp. Escano à banco para se assentar.*] *βάννον*, est quod lecto ueluti gradus apponitur, ut per id in lectum facilius ascendatur. Varro scribit scamnum esse, quo duplici gradu in lectum altiore ascendebant: Scabellum, quo simplici scansione in lectum non altum scendebant. Interdum tamen & scamna dicuntur, quæ pedibus sedentium subijci solent, quæ Græci *ὑποπόδια*, uocant. Quid in Arte. Et caua sub tenerum scamna dedisse pedem. Item Scamnum dicitur terra illa altior, quæ inter duos sulcos in colendo relinquuntur. Plin. Scana inter duos sulcos relinquunt. Ci. de Di. Auspicio regi stabilita scamni solumque Col. lib. 2. c. 2. uocat Scamnum crudum, solum immotum, minimeque aratro proficissum. Idem. lib. 3. Duab. gemmis supra terram eminere, passim reposita humo cætera coæquant: quæ faciunt in eadem linea, intermissis totidem pedum scamnis, dum peragant ordinem. Quandoque etiam scamna accipiuntur pro ipsi sedilibus, in quibus sedere consueuimus. Quid lib. 1. Fast. Ante Focos olim scamnis considere longis Mos erat. Scamna etiam in arboribus dicuntur rami & brachia sedilium usum præbentia. Plin. lib. 12. Aliud exemplum Cui principis in ueluterno rure mirati platani unius tabulata, laxisque ramorum trabibus scamna parata, & in ea epulari, &c.

SCANDALVM, scandalum, [Scandolo, offensioe. Gal. Escandale, eslandie, offense, Hisp. Trompe & adero, estropie, ὄσ, scandalo.] ἄκαδ' ἄλλον, Græca uox est, quam nos offendiculum, uel ruinam, uel impactionem possumus dicere, quādo ergo legimus, Quicumq. ex minimis scādalizauerit quempiam: intelligimus qui dicto factove occasionem ruinae, siue cadendi cuiquam dederit. Hinc Scandalizo, scandalizas, quod est alicui scandalum præbeo, aliqui in offendo.

SCANDO, scandere, scamum. [Ascendere, andare in su, andare all'alta. Gal. Monter amont. Hisp. Subir arriba.] σάυω, idem quod ascendere. Cic. in Catone. Ut si qui gubernatorem in nauigando nihil agere dicant, cum alij scandant malos, alij per foros cursent. Virg. 2. Aene. Scandit fatalis machina muros. Liu. 3. ab Vrbe: Exquiliis quidem ab hoste prope captas, & scandentem in aggerem Volscum hostem nemo submouit. Scandor, scandentis, passiuum. Plin. l. 1. 4. cap. 1. Etiam nunc scalis tectum Ephesæ Dianæ scanditur uice una Cypria. Hinc Scaltæ dictæ sunt, per quæ in altum ascendimus. Scandere in subrectum, dixit Plin. lib. 10. cap. 17. pro eo quod est, felium modo ascendere. Huius composita sunt, Ascendo, Conscendo, Inscendo, Superfcando, & Transcendo: quorum significata uide suis locis.

SCANSILIS, scansile, p. c. [Che si può ascendere facilmente. Gal. Aisé à monter. Hisp. Cosa que se puede subir.] αἰσάτων, ad quod facile ascenditur, Plin. lib. 17. cap. 11. Ficumque sic etiam scansile fieri. Scansilis annorum lex a Plin. lib. 17. cap. 49. dicitur: per quam ad ætatem ueluti quibusdam annorum gradibus ascendimus.

SCAPHÆ, scaphæ, [Barchetta, batello. Gal. Naffelle, barchot. Hisp. Esquife, pequeña barca.] σκάφη, nauicula parua, quæ in maiori naui circumuehitur, uel eam pone allequitur. Cic. 2. de Inuen. Po. ita aiquāto ipso quoque tempestas uehementius iactare cœpit, usque ad eam, ut dominus nauis, cum idem gubernator esset, in scapham cōfugeret. Iustinus libro. 2. scapham pro piscatoria nauicula posuit. Vbi (inquit) solum pontem hybernis tempestatibus offendisset, piscatoria scapha trauexit trepidus. Liu. 5. Bell. Puni. cum merisissent eas in alto, exceptus in præpiratas scaphas nauis, multiplices fuisse m. res ementiebatur. Dicta est aut scapha, ἀπὸ τῆς σκάφης, hoc est, ab excauando, propterea quod primum ex prægrandi arbore cœptæ sint excuari.

SCAPHIVM, phii, σκαφίον, uasis genus, quo excrementa tam liquida quam sicca excipiuntur: a quadam scaphæ similitudine nomen habens. Proprie aut mulierum erat, quæ admodum Lasanum uirorum: ut annotauit Iulius Pollux Onomastici sui l. 10. cap. 9. Vlp. l. Q. Mutius. ff. de Auro & argen. leg. Legato argento, puto, habita uentris causa, scaphia non contineri. Erat item Scaphium feramentum genus, quo athletæ exercendarum uirium gratia terram effodiebant: ἀπὸ τῆς σκάφης, hoc est, a fodiendo dictum: Latini Ligonem uocant. Vnde Plutarchus in Arato, athleticam ei speciem fuisse tradit, a pugilum uictu & scaphio non abhorrente. in qua item significatione a Iuuenale positum existimant Sat. 6. Vbi uiriles mulierum exercitationes infectatur, ne a pugilum quidem & palestrarum armis abstinentium

Alpice (inquit) quo fremitu monstratos perferat ictus,

Et quanto galæa curuetur pondere, quanta

Poplitibus sedeat, quam densa fascia libro:

Et ride, scaphium positus cum sumperit armis. Erat & Scaphium uas æneum, in quo styli in medio siti proceritas horarum ductus discriminabat. Vitruuius Scaphen, & Hemispherium appellatur. Plutarchus in Numa, Scaphium appellat, quo ignis sacer extinctus, Solis tantum radiis accendebatur. Suidas præterea Scaphion, εἶδος κωρας, hoc est, tonsuræ quoddam genus interpretatur: citatq. Aristophanem in Vespis: Tu uero Copsicho similis es, cui reuulsus est scaphium. Athæneus quoque lib. 4. Scaphium inter uasa potoria enumerat. In qua significatione uideatur Plau accepisse in Stich. Quibus diuitiæ domi sunt, scaphio, cantharis, bathyocis utuntur. Cic. in Ver. Scaphia cum emblematis Lilybæi empta.

SCAPULÆ, scapularum, [Spalle, homeri.] ἀμοπλάται, proprie dicuntur ossa duo posteriore corporis parte, figura triquetra, externa facie tumefcente, interiore reducta, extrema sui parte in acetabula quedam definentia, quæ humerorū capita excipiunt. Celsus et Scapula opera nominat libro. 8. cap. 1. Passim tamen apud scriptores Scapulas acceptas inuenies pro tota illa regione, quæ pectori obiecta est. Plau. in Asin. Mirabar, quid dudum scapulæ gestibant mihi, haviolariq. hoc cœperunt sibi esse in mundo malum. Claud. 1. in Eutro. Quamiferi scapulas tutabimur arte? Hinc deducitur adiectiuum Scapularis, scapulare, ut Scapularis seruis, cuius scapulæ ad flagra denudant, quiq. tergū habet assiduus ueberibus liuidum. Scapularis uestis, qua scapulæ teguntur.

SCAPVS, scapi, σκάψος, ab architecturæ pericis dicitur ipsum columnæ corpus, quod est inter basim & epistylum. Scapus (inquit Bædæus) corpus colūnae: nam quod super colūnam imponitur, Capitellum uel Epistylum uocatur: infra scapum Spira, quæ Bas

isæpe appellari solet: infraq. spiram Stylobates. Vitru. lib. 3. cap. 3. Scapis columnarum itatura, capitulorum ratio, &c. Et paulo post: In summis columnarum capis. Et c. 4. Quæ crassitudine fecerunt basim scapi. Scapus item in herbis dicitur caulis simplex styli in modum surrectus. Ruell. l. 1. c. 2. Radix est, id quo alimentū allicitur, & terræ cohæret. Caulis uero, in quod idem defertur nutrimentum, simplexque super terram asurgit: is in styli modū sursum prorepat, ut in altum feratur. Scapus Latinis nominari consuevit, ducta a columnaribus scapis similitudine. Varro de reru. lib. primo. c. 3. r. ad finem: Vicia dicta a uinciendo, quod item capreolos habet ut uitis, quibus eam sursum uersum serpit, ad scapum lupini, aliumue quæ uenit, ut hæreat, solet uinciri. Plin. l. 18. c. 10. Inuentus est iam & scapus unus centum fabis onustus. His constat, classis auctoribus scapum pro caule frequenter usurpatum. Idem quoque quod in uirgulæ modum, uel teli rectitudine confurgat, thyr si nomen sibi uendicat. Hactenus Ruellius. Scapus cardinalis, rectum illud, & paulo crassius lignum in ualuis, quo fores ipsæ sustinentur, & reguntur, præcipue: & cuius capitibus, seu ambabus extremitatibus in superiori & inferiori cardine inseritis, ualuis ipsæ uoluntur, aut aperiendæ aut claudendæ. Vitruu. l. 4. c. 6. Fores ita compingantur, uti scapi cardinales sint ex altitudine liminis totius duodecima parte: inter duos scapos tympana ex duodecim partibus, &c. Scapo item nonnulli appellant, tenues illos, lignososq. ramusculos, e quibus uuarum acini dependent. Var. l. 1. Rei rust. cap. 54. Quæ calcatræ uærunt, eorum scapi cum folliculis subiecti sunt sub prælum. Quo tamen in loco alij Scopis, legendum existimant.

SCARABEVS, pe. pr. [Scarafagio, scaraua & ζο, Gal. Escarbot. Hisp. Escarabajo.] κάρβας, insecti genus, teneras habens pennas, & ob id crusta superueniente tectas, stercore potissimum sese alens. Variæ eius sunt genera, quæ uide apud Plin. lib. 11. c. 28.

SCARIFICO, scarificas, [Salassare, Gal. Scarifier, faire petites incisions & ouvertures afin que le sang ou autre humeur sorte. Hisp. j'assir parz sacar sangre.] σκαρῖς, scalpello apertio, leuio, uulnere, quod aliquid facilius exeat. Plin. lib. 32. c. 7. Dentium dolores sedantur olibis draconis marini scarificatis gingiuis. Scarificare dolorem: id est, scarificando dolorem expellere. Idem l. 28. c. 11. Præterea in corde equorum inuenitur os dentibus caninis maxime simile, hoc scarificati dolore putant. Hinc Scarificatio, dicitur leuis uulneratio: cum autem arborum cortex, aut animalis cutis leui incisione aperitur. Plin. lib. 17. cap. 27. Interim est & scarificatio quædam in remedijs, cum macie corticis ex ægitudine alstringente, se iusto quæ plus uitalia arborum cōprimente exacta falcis acie utraque manu imprimentes perpetuis incisuris diducunt, ac uelutitatem laxant. Col. lib. 6. cap. 12. Si sanguis adhuc supra ungulas in cruribus est, assidua scarificatione discutitur.

SCARVS, scari, σκαρῖος, piscis nobilissimus genus, mari Carpathio maxime frequens, qui solus piscium ruminare dicit, & herbis, nō alijs piscibus, uelci: Lectō Troadis promontorium sponte non excedit. Hunc optatus Elipertius clasis sub Claudio præfectus, a mariusque Carpathio petiit nauibusq. aduectum, inter Otientensē & Capaniæ oram disseminauit: adhibita etiā cura, ut proximo quinquennio capti remi redderentur. ut refert Plin. lib. 9. cap. 17. Opipianus: Hic scarus saxa frequerat. Qui mites inter pisces clamore tremendo intonat & solus pallentes ruminat herbas. Hor. 2. Ser. Sat. 2. Pinguem uittilis, albumque nec ostrea, Nec scarus, aut poterit peregrina iuuare lagois.

SCATEBRA, scatebræ, p. c. [Canale di mare, onda, fontana, surgente, riuo, Gal. Vne source. Hisp. A quell'obra de bullir para manar, bullidura.] βλυτῶδ', ebullitio aquæ e terra exulantis. Vir. lib. 1. Ge. Scatebrisque arentia temperat aqua. Plin. lib. 31. c. 10. Mirum est & illud, scatebra fonticuli semper emittit, lacu nec augeri, nec effluere. Idem l. 5. c. 1. Eundem opacum, nemorosūq. & fratribus fontium, qua spectat Africā frustibus omnium generum sponte ita lubnalescentibus, ut numquam satietas uoluptatibus desit.

SCATEO, scate, scate, [Vscire, saltar fuora, Gal. Bowillonner, getter sources, abonder. Hisp. Bullir lo que mana.] ἐλλυζεν, emanare, etumpere, eb illire, & ita plenum esse, ut exiliat quod continetur: propterea de fontibus dicitur, cum uena aquæ copiam non capiens foras eam expellit. Cic. 1. Tusc. Fontes scate, prata herbis conuectitur. Ablatiuo aliquando iungitur. Plautus in Aulul. Quæ mihi interbibere sola, si uino scateat, Corinthientem fontem Pyrenem potest. Per translationem accipitur pro abundare, Hor. 2. Carm. Ode uigesima septima: Scatentem Belluis pontum. Colu. lib. 6. c. 16. Solent etiam neglecta ulcera scate, uernibus. Aliquando etiam pro exagitari, siue æstare: id quo aliquando cum genitino. Gel. l. 1. cap. 17. Irarumq. & molestiarum muliebrium per diem, perq. noctem scatebat. Nōnumquam etiam accusatiuo, de pudente a præpositione Ob, uel Propter subaudita. Pla. Perf. Potin'ne moneas: memini & scio. Et calleo, commemini: anas pol' misera, id tuus scateat animus.

SCATINÆ, lex, qua præpostera Veneris usus coerceretur: Scatinio latore. Iuven. Sati. 2.

SCATVRIGO, scaturiginis, penultima producta, genit. scaturiginis, *δυσκαταρσις*, idem quod Scatebra. Colu. lib. 3. cap. 13. Nam præstat non conferere quam summa terra suspendere, nisi tamen scaturi go palustris obuia, sicut in agro Rauennate, plus quam sesquipedè prohibet infodere. Plin. l. 3. c. 3. In nigra scaturiginis nõ fere sunt perennes. Hinc scaturiginosus adiectiuum, in quo abundant scaturigines. Col. lib. 5. c. 8. Creta ex toto repudianda est, magis etiam scaturiginosa, & in qua semper uligo consistit.

SCATVRIO, scaturis, [*Salutare fuori sorgere. Gal. Cett er sources sourdre. Hisp. Bullir lo que mana, salir ha za arriba.*] *σκαυρις*, pro suo primitiuo Scateo ponitur, quod proprie fontium est, quamuis etiã per trãslationem accipiatur pro quouis modo abundare. Col. l. 3. c. 1. Modice tamen roscidum solum quod fontibus non in summo, non in profundo terræ scaturiat, sed ut uicinum radicibus humorem subministrat. Cic. Epist. Totus ut nuuc est. hoc scaturit.

SCAVRI, *σκαυροι*, dicti sunt, qui talos pedum tumentes, ac porrectos habent, uel quib. pedes inflexo talo tardigradi sunt. Hor. l. 1. Ser. Illum Balbutit Scaurum prauis fultum male talis. Ab humilimodi pedum uitio cognomen traxit, qui primus in Aemilia gente Scaurus dictus est.

SCELERATVS, tata, tum, [*Scelerato, s'baldo. Gal. Meschant, meffaisant. Hisp. Scelerado, corrupto, lleno de grandes pecados.*] *καταρατος*, sceleratus & nefarius. Cic. ad Atti. Ego illum male sanum semper putauit: nunc etiam in purum, & sceleratum puto. Ouid. lib. 3. Meta. Fausto pius, & sceleratus eodem. Idem undecimo Meta. A me caussa data est, ego sum scelerator illo. Veteres etiam Sceleratum accipiebant pro contaminato, & scelere aliquo polluto. Vnde Sceleratam portam dixerunt, qua egressi Fabij, ad Cremeram amnem ad unum omnes a Veientibus sunt interempti. & Sceleratum campum, proxime portam Collinam, in quo uirgines Vestales, quæ incestum fecerant, defodiabantur. Et sceleratum uicum, in quo, cum Tarquinius superbus interficiendum curasset Seruium regem procerum suum, corpus eius iacens filia carpento superuecta est, soperans in possessionem domus paternæ. Transfertur & ad inanimata, ut idem sit quod noxius. Vir. 2. Geo. At sceleratum exquirere frigus Difficile est. hoc est, nocens, omnia exurens.

SCELERO, as, [*Maculare. Gal. Faire, meschancetè, souiller et polluer. Hisp. Ensuñar con tal pecado.*] *μαλίζω*, Polluo, scelere coinquino. Virg. 3. Aen. Parce pius scelerare manus.

SCELEROSVS, a, um, [*Scelerato, μαλοθυπες*, idem quod sceleratus. Terent. in Eu. Vbi ego illum scelerosum, misera, atque impium inueniam? Facta scelerosa, atque impia. Luc. lib. 1.

SCELEROSVS, scelestus, scelestus, [*Pien di scelerità, scelerato.*] *ἀνοστος*, sceleratus, impius, flagitiosus. Cic. pro Sex. Roscio. Res scelestas, atrox, nefaria. Plau. Milite: Atqui improbi & scelesti ijs animam adimerent cito. Lilius libro ab Vrbe condita. Ibi scelesto facinori scelestiorem sermonem addidit. Sceleste, aduerbium: id est, scelestè, flagitiosè, impie, Cic. Atti. lib. 15. Clodium nihil arbitror, malitiosè, quamquam scelestè quidem egerit. Lili. lib. 4. belli Puni.

SCELVS, huius sceleris, [*Glotttoneria, misfatto, sceleraggine. Gal. Meschancetè, meschaceacte, meffait. Hisp. El grande y deforme pecado.*] *καταρατος*, a, grane aliquod peccatum, seu atrox facinus. Pl. in Stic. Aduorsari sine dedecore, & scelere summo haud possumus. Quin. l. 6. cap. 1. Vettis tamen illa sanguine madens, ita representauit imaginem sceleris, ut non occulus esse Cæsar, sed tum maxime occidi uideretur. Vir. 6. Aen. Hortator scelerum Aeolides. Dicitur autem facere scelus, Edere scelus in aliquem, Astringi scelere, Perficere scelus, Suscipere scelus, quorum exempla nusquam non occurrunt. Ponitur aliquando scelus, pro scelerato, Plau. in Amph. Ego tibi istam scelestam scelus linguam abscondam.

SCENA, æ, sine diph. [*Scena. Gal. Un ramée, un eschaffant conuert. Hisp. Morada sombría, cabana zela, tienda, pavelon.*] *σκηνή*, proprie significat tabernaculum ex frondibus inumbrationis causa compositum: *ἀπό τῆς σκηνῆς*, hoc est, ab Umbra deducto nomine. Vnde & Scenopægia dicta sunt festa quædam Hebræorum, quibus agentem *σκη* huiusmodi tabernaculis ex ramis frondibusque compositis, memoriam renouabant eius temporis, quo Aegyptiorum seruitutem liberati, in solitudine sub tentorijs agitauerant. Ad hanc uocis huius originem, respexit Vir. lib. 1. Aen. Africæ portum quandam his uerbis deseribens: Hinc atque hinc ualtæ rupes, geminique minantur in cælum scopuli, quorum sub uertice late Aequora tu ta silent, tum siluis scena coruscis Desuper, horrentis atrum nemus imminet umbra: Quãquam ibi scenæ uocabulum, non pro tabernaculo, arte, manu facta acceperit, sed pro loco, situ, naturaque umbrato. Et quoniam in eiusmodi tabernaculis Attica iuuentus, cum adhuc uicam geret, carmina quædam incondita decantabat, fabulasque quãsdam suo more agebat: factum est, ut postea in urbem redactis Atheniensibus, nomen idem ibi manserit

rit contulatio, quæ inter utrumque theatri cornu erat protèsa, in qua ab hiltionibus fabulæ agebantur. quod etiam nomen Romani una cum re ipsa ab Athenensibus acceptum, assiduo usufu ueluti suam effecerunt. Latius tamen Scenæ uocabulum interpretatur Labeo, referente Vlp. in l. 2. ff. de his qui not. inf. cuius uerba sunt hæc: Scena est (ut Labeo definit) quæ ludorum faciendorum caussa quolibet loco ubi quis consistat moueturque spectaculum sui præbiturus, posita sit in publico, priuatoque, uel in uico, quo tamen loco passim homines spectaculi causa admittebantur. Scenarum olim uaria fuerunt genera. ex quibus, quæ Tragica dicebatur, columnis, fastigijs, palatijs, & signis, cæteroque apparatu prorsus regali intruebatur. Comica, priuatorum ædificiorum, & Menianorum, medio crisque cultus speciem habebat. Satyrica arboribus, montibus, speluncis, opereque topiario exornabatur. Erat & Scena uersatilis, quæ subito tota machinis quibusdam uertebatur, & aliam picturæ faciem offendebat. Item alia Ductilis, quæ contractis tabulatis hac arte illac, interiorum picturæ speciem denudabat. Prodi in scenam dicebantur hiltionnes, mimive, cum ab eo, qui ludos edebat, mercede, auctoritate, aut gratia adducebantur, ut in scenam ad agendum prodirent. Reduci autem in scenam dicebatur, qui aliquando interuallo, postquam primum sui spectaculum præbuerunt, ad agendum reuertebantur. Plin. l. 7. c. 48. Valeria Copiola Emboliaria reducta est in scenam, a Pompeio magno, quæ producta fuerat a M. Pompeio ædili plebis. Seruire scenæ, id est, seruire temporis & rebus præsentibus se accommodare. Cic. ad Brutum. Tibi nunc populo & scenæ, ut dicitur seruiendū est. Scena totius rei hæc est, dixit Cælius ad Cic. l. 8. pro eo quod est, hæc est totius rei actio: in hoc rei totius cardo uertitur: Scena minore aliquid agere, id est minore apparatu, & ostentatione.

SCENALIS, le, adiecti. [*Da scena.*] idem quod scenicas, *σκηνικός*, ut Species scenalis. Lucre. lib. 4. Namque ibi concessum cauat subter, & omnem Scenalem speciem patrum, matrumque deorumq. Inficiunt.

SCENICVS, a, um, [*Da scena.*] *σκηνικός*, quod ad scenam pertinet, ut Scenici ludi. Cic. de Orat. Quis unquam res præter hunc tragicas pene comice, tristes remisit, seueras hilare, forenses scenica prope uenustate tractauit? Scenicus uero absoluto uocabulo, hiltion dicitur, qui in scena agit. Suet. in Neron. Ac spectaculis theatri clam illatus, cuidam scenico placenti nuncium misit. Cic. pro Archia poeta. Quod scenicus artificibus largiri solebat, id huic summa ingenij prædico gloria noluisse? Scenice aduerbium: ut, Face re aliquid scenice. Quint. lib. 6. cap. 11.

SCPTICA, cæ, *σκηπτική*, philosophica quædam secta nihil astruens, nihil definiens, aliorum tantum decreta oppugnans, & in ueritatibus inquisitione perpetuo uersans: unde & Sceptica dicta est, quasi consideratrix, *ἀπό τῆς σκηπτικῆς*, quod est considerare. Primus sectæ huius auctor Pyrrho Eleus fuisse existimatur, unde & Pyrrhonianus quidam appellatur, eiusque sectatores Pyrrhonianus. Gel. l. 1. c. 5. Quos nos Pyrrhonianos philosophos, ij Græco cognomente, *σκηπτικοί*, appellantur. Id ferme significat quasi quæsitores, & consideratores. Nihil enim decernunt, nihil constituunt: sed in quærendo semper considerandoque sunt &c.

SCPTVM, ptri, [*Scetto, bacchetta regale. Ga. Sceptre, baston royal. Hisp. El Sceptro insignia real.*] *σκηπτρον*, baculus regni insignis, quo reges maiestatis gratia utebantur: Proprie autem sceptrum Iouis erat ab eo ad reges, & principes, & magistratus translatus. Ouid. lib. 3. Amo. ele. 1. Læua manus sceptrum late regale tenebat. Hinc ad fœdera faciendâ semper adhiberi sceptrum consuevit: quando uerteres in hoc Iouis simulacrum adhibere solebat cum scepro. Quod cum difficile esset aliquando, præsertim quando fœdera cum remotissimis fiebant inuentum est, ut sceptrum, quasi imaginem Iouis tenentes fœdes percuterent. Sceptifer, fera, ferum, Ouid. 6. Fast. Sceptriferas serui templa dedisse manus.

SCHEDA, æ, [*Carta, cartella, tavoletta. Gal. Vne feuille de papier ou de parchemin ou autre chose à écrire, tablette. Hisp. La carta o hoia.*] *σχεδῆ*, tabella, siue pagella phylaræa, hoc est tiliæa, qua pro chartis prisca uti solitos Eusta. & Aelianus afferunt, hodieque Græcum uulgus *σχεδῆς*, uocant tabulas eas, quibus supputatores numeris scribendis utuntur, ut mox liru spongiæ leuiter aboleri possint. Accipitur aliquando scheda pro charta, seu libello extemporaneo, non satis expolito. eiusmodi sunt, quas, tamquam relecturi, reponimus. Quin. Nam qui omnes etiam indignas lectione schedas excutit, anilibus quoque fabulis accommodare sese potest. Mart. lib. 4. Ohe iam satis est, ohe libelle, Tu procedere adhuc & ire quæris, Nec summa potes in scheda teneri.

SCHEDVLA, æ, [*Carticella, polizetta, breue.*] *σχεδῆς*, deminutiuum a scheda. Cic. ad Cass. l. 15. Hæc tercia iam epistola ante oppressit, quam tu schedulam, aut litteram.

SCHEMA, atis, [*Forma, figura, ornamento. Gal. Figure, forme, ornement. Hisp. El habito o modo o forma o figura.*] *σχημα*, uox Græca est idem significans,

significans, quod figura, ornatus, habitus, modus. Nævius Licurgo, ut citat Nonius: Pergite thyrsigeræ Bacchæ modo Bacchico cum schemate. Lucii. 24. apud eundem. In gymnasio, ut schema antiquo est, spectatorem retinerem. Schema item dicitur quædam tam uerborum quam sententiarum lumina, quibus tamquàm insigniori ornatus, tota oratio distinguitur. Cic. de Cla. Ora. Schema enim quæ uocant Græci, ea maxime ornant orationem, eaque non tam uerbis pingendis habent pondus, quam illuminandis sententijs. Quin. lib. 9. c. 1. Schema proprie dicitur, quod est a simplici ac in promptu posito dicendi modo poetice, uel oratorie mutatum. Legitur & Schema feminino genere apud antiquos. Plaut. in Prol. Amph. Quod ego huc processi sic cum seruii schema id est, seruii habitu.

SCHIDIA, [Scheggia. Gal. Fragments, petites pieces. Hist. Pedagos de mader.] σχιδία, sunt assulæ, siue fragmenta, quæ fabri materiarij ex ligno deiciunt, a uerbo Græco σχίζω, quod est findo, siue seco. Vnde σχιδος, siue σχιδάξ & per deminutionem, σκιδιον, siue σκιδάχιον, pro minutionibus illis fragmentis, quæ a lignis, cum finduntur, dolantur, & dissiunt. Vir. lib. 2. cap. 1. Interualla que relinquuntur propter crassitudinē materiæ, schidijs, & luto obstruunt. Hinc ipsi etiam cunei, quibus ligna finduntur, a Græcis σκιδία, appellatur. Cœl. lib. 4. cap. 13.

SCHOENOBATES, p. c. [Colui che giuochu esaminando su la corda. Gal. Qui marche sur une corde, b. isfeleur qui danse sur une corde. Hist. El trepador.] χοινοβάτης, qui super funem ludendo graditur, χοίνος, funis dicitur, & βάτης, ascendo. Iuu. Sat. 3. Augur, schœnobates, medicus, magus, omnia nouit. Hi a Firmico dicuntur Neurobatæ, Funerepi ab Apul. Fanambuli ab omniibus. Hinc Schœnobatica, ars ipsa, siue exercitium fanambulorum. Cœl. ad Cic. lib. 8. Ego qui scirem Q. Pompeiam Banti schœnobaticam facere, & usque eo, ut ego miseretur eius esurire.

SCHOLA, læ, [Schola. Gal. Vn' eschola ou college. Hist. Escuela.] σχολή, litterarium ludum significat, a uerbo Græco σχολάζω, quod est uacare, quia cæteris rebus omissis uacare liberalio. Studijs pueri debent. Auf. tamen σὺν τῆς σχολῆς, deduci mauult id est, ab uacatione, & laxamento, quod pueris interdum dandum esse præscribit. Sic enim ait: Graio schola nomine dicta est, Iusta laboriferis tribuantur ut otia Musis. Plura. au. scholæ apud F. tam. Cic. 2. Offi. Sed toto hoc de genere, de quærenda, de collocanda pecunia, etiam de utendi, commodius a quibusdam optimis uiris ad sanum medium sedentibus, quam ab ullis philosophis ulla in schola disputatur. Quin. lib. 3. c. 3. Hæc uel ad scholarum exercitationes pertinere creduntur. Idem in proœ. lib. 2. Qui si fuisset aliquando perfectus, a philosophorum scholis uirtutis præcepta peterentur. Eligere scholas. Quin. lib. 1. cap. 2. Sed ut fugiendæ sunt magna scholæ, (cui ne ipse quidem rei assentior, si ad aliquem merito concurratur) non tamen hoc eo ualet, ut fugiendæ sint omnino scholæ. aliud est enim uitare eas, aliud eligere. Explicare scholam: est, præcepta doctrinæ exponere. Cic. 2. de Fi. Primum in quâ deprecor, ne me tamquam philosophum putetis scholam uobis aliquam explicaturum: quod ne in ipsis quidem philosophis magnopere unquam probaui. Erat & in balneis apud Vitr. hoc est, pars labri, siue aluei, a præstolando (ut quidam arbitrantur) dicta, ut occupato ab his, qui priores uenissent, labro, in schola cæteri circumspicientes recte stare possent. Erat & in porticibus auctore Plinio: Alexandrum (inquit) & Philippum cum Minerua, qui sunt in schola in Ostia: & porticibus & Philippi. Cic. lib. 1. Tulc. posuit Scholas pro disputationibus & controuersijs, quæ in scholis inter ductorem & discipulum ociose agitari solent, cum inquit, Hanc perfectam philosophiam semper iudicauit, quæ de maximis quæstionibus copiose posset, ornateque dicere, in quam exercitationem ita nos studiose operam dedimus, ut iam etiam Scholas Græcorum more habere auderemus.

SCHOLASTICVS, ca, cum, [Dischola.] σχολαστικός, quod ad scholam pertinet. Vnde Scholastica disciplina, & Scholasticos uocamus discipulos, qui discendi gratia scholas frequentant, Pli. epist. 24. Scholasticis porro, dominis; ut hic est, sufficit abunde tantum solui, ut releuare caput, reficere oculos, reptare per limitem, unamque semitam terere, &c. Ponitur quandoque Scholasticus pro de clamatore solum in fictis causis, & ociosis uersato, non in ueris litibus. Pli. epist. 12. Scholasticus tantum est, quo genere hominum nihil aut simplicius, aut sincerius, aut melius: nos enim qui in foro, uerisq. litibus, teritur, multum malitiæ, quamuis nolimus, addiscimus.

SCHOLIUM, li, [Breue commentum. Gal. Vn' glofe, une briene interpretation. Hist. La postilla o glosa.] σχολιον, interpretatio breuior, breue scriptum, excusatio, siue purgatio. Cic. Att. lib. 16.

SCIENTIS, scientis, [Sciente intendente,] participium, a Scio, siue nomine ex participio: Aliquando idem est, quod non nescius. Ter. Andr. Id ego iam nunc tibi renuncio here futurum, ut scis sciens. Aliquando idem quod prudens & data opera; Terent. in He. Sciens

non faciam. Cic. 7. Verr. Num mihi uideor de omnibus iam rebus eius geitis dixisse, quæ quidem ad belli fugitiorum pertinere suspicionem, certe nihil sciens præterit. Idem pro Sylla: nullum a me sciens facinus occultatur. Sciens cum genitio, pronominus, siue peritus, Gell. lib. 18. cap. 5. Lucilius adeo uir apprime lingue Latine sciens equum equitare dicit. Hora. 3. Carna. Ode. 9. Me nunc Threïssa Chloë regit Dulceis docta modos, & citharæ sciens. Scientior, comparatiuus. Cicer. pro Lege Man. Quis igitur hoc homine scientior unquam aut fuit, aut esse debuit? Scientissimus superlatiuus, Cicer. 1. de Inuen. Nam nauis optime cursum conficit ea, quæ scientissimo gubernatore utitur, Scienter, aduerbium, id est, prudenter, & data opera, Plin. in Paneg. Explanauitque uerba, quibus caput suum, domum suam, si scienter fessellisset, deorum iræ consecraret. Aliquando scite, perite, Cicer. in Bruto: Quam omnino multa de iure ciuili, quæ quidem perite, & scienter, tum ita breuiter, & satis ornate & pereleganter diceret. Scientius, Scientissime, Cicer. in Ora. Nam neminem in eo genere scientius uersatum Iocrate confitendum est. Idem lib. 1. de Diuin. Hetruria autem cælo tacta scientissime animaduertitur, ea lemque interpretatur, quid, quibusque ostendatur monitis atque portentis.

SCIENTIA, æ, [Scienza, dottrina, sapienza. Ga. Science, connoissance. Hist. Sciencia propriamente dicha.] εἰσῆσις, certa rei alicuius per causam cognitionis. Philosophi definiunt esse habitum, una uel pluribus demonstrationibus acquisitum; quo certo scimus rem aliter se non posse habere. Cic. de Offi. Modestia est sciëntia opportunitatis idoneorum ad agendum temporum. Idem 3. de Or. Omnes enim trahimur, & ducimur ad cognitionis sciëntiæ cupiditatem. Dicimus autem Consequi scientiam, Dare scientiam, Habere scientiam, Proferri scientiam, Tenere scientiam alicuius rei. quæ locutiones uiris doctis familiares sunt. Contrarium est Insiciëntia. Col. lib. 3. Quærunturque non respondere sibi uineta, quæ per auaritiam, uel insiciëntiam, uel negligentiam perdidit. Hæc etiam insiciëntia dicitur: ut apud eundem. Nam plurimus per hanc insiciëntiam uastare uineta comperi.

SCILICET, [Certo, certamente. Gal. Pensez que uoïre, certes, Dieu sait que uoïre, pour certain. Hist. Conuient a s'aber, o certamente.] σίησις, idem quod uidelicet, nempe, nimirum, certe, profecto. Cic. 6. Verr. Respondit id, quod necesse erat, scilicet dicto audientem fuisse Prætoris. Idem pro Cælio: Cum scires quantum ad scelus aurum hoc quæreretur, ad necem scilicet legati. Cic. lib. 9. epist. Quid eos interpretari putas, cum hoc faciunt? ad hostem scilicet portari. Quid in epi. Canaces: Scilicet est aliquid, cum scuis uiuere uentis: id est multum profecto ad rem facit. Venustissime autem ponitur ironice, præsertim cum rem aliquam absurdam esse, & minime credibile uolumus significare. Ter. Andr. Meum gnatum rumor est amare. Dav. Id populus curat scilicet. Vir. 4. Aeneid. Scilicet is superis labor est.

SCILLA, [Scilla.] σκίλλα, siue ut apud Varronem legitur squilla, herba est, ex genere bulborum, radicem habens ceparum modo multipliciter tunicatam. Officinæ cum Varrone Squillam nominant. Arist. lib. 1. de Plant. Hinc Scilliticus adiect. quod ex scilla factum est. Pl. lib. 24. cap. 8. At cum aceto acrimagique scillitico &c. Scillinus, aliud adiect. idem Plin. lib. 23. c. 2. Acetum scillinum in ueterum magis probatur, &c. Scillites acetum, dicitur in quo scillarum bulbi ad medicamentum macerati sunt. Pl. 1. 32. c. 10. Vrtica marina trita ex aceto scillite, &c.

SCIMPODION, dii, σκιμπόδιον, grabatum, siue humilior lectulus, diuturnæ quieti accommodatus. Gel. 18. Offendimus eum cubantem in scimpodio Græciensi.

SCINCYS, σκίνκος, genus crocodili terrestris, ab aquatico distans tum candore, & tenuitate cutis, tum squamarum situ, quas habet ad caput uersas. Vide Pli. lib. 28. cap. 8.

SCINDO, dis, di, ssum, per duplex l, [Schiappare, fendere. Gal. Trencher, couper, déchirer. Hist. Cortar o tair o hender.] τεμνω, significat findo, frango, diuido, Vir. 6. Aen. Procumbunt picæ, sonat ita securibus ilex, Fraxinæque trabes, cuneis & fissile robur scinditur. Quid. 3. Tri. el. 10. Nec poterit rigidas scindere remus aquas. Cic. 3. Tulc. Scindens dolore identidem in tonfando comam. Scindere dolorem suum, est patefacere commemorando. Cic. ad Att. tib. 3. Nolo commemorare quibus rebus sim spoliatus, non solum quia non ignoras: sed etiam ne scindam ipse dolorem meum. Penulam scindere, pro inpenitus retinere hospitem, atque inuitare prolixius: hodie tritissimum est. Quod qui faciunt manu in penulam iniecta, quasi ui conantur remorari. Cic. ad Att. lib. 13. Venit enim ad me, & quidem id temporis, ut retinendus esset: sed ego ita egi ut non scinderem penulam. Et paullo post: Horum ego uix atrigi penulam, tamen remanserunt. Scindere sententiam, est mutare, Cic. ad Att. lib. 13. Non licet scindere sententiam suam: sed tamen quæ tum acta sunt, non possum non probare: & tamen non curare pulchre possum sicuti facio.

Virg.

- Virg.** 2. Aen. Scinditur incertum studia in contraria uulgi, Id est diuiditur, & in diuersas sententias, ueluti partes quaedam it. Scindo, Scindidi, olim in praetico habuit. Plaut. in Pseud. Nam ego cicilendum quando in patina scindidi. Scissus, ssa, um, & partu. Virgil. 12. Aeneid. It scissa ueste Latinus Coniugis artonicus factis, urbisque ruina. Scissus, sus, sui, pro ipsa scissura. Varro Scissu materix fatigatus, quiescebat lectulo. Scissilis, le, p. c. quod scindipotest, uel quod scissum est: ut, Sciscite alumen, apud Cel. lib. 6. Insuperque ulcera debent alumen scissili. Scissura, lux, & ipsa scissio. Plin. lib. 11. cap. 28. Pennæ infectis omnibus sine scissura. Idem lib. 5. cap. 9. Vnde ad Ammonis oraculum duodecim dierum iter est, ad scissuram autem Nili, quod appellamus Delta quindecim. M. P. Huius uerbi composita sunt, Abscindo, Conscindo, Discindo, Interfscindo, Proscindo, & Rescindo, de quibus alibi.
- SCINTILLA**, illæ, [scintilla. Gal. Esfincelle. Hisp. Centella de fuego.] *scintilla* proprie est, quæ e silice, cum cæditur, exilire solet. Virg. 1. Aen. At primum silicis scintillam excudit Achates. Ouid. 4. Fasto. Par quoque cum faxis pastores saxa feribant Scintillam subito profuississe ferunt. Per translationem accipitur pro minima lucis, aliterius rei portuicula. Cic. 4. Ac. Ibi autem, quos tu probas, tantis offusis tenebris, ne scintillam quidem ullam nobis ad aspiciendum reliquerunt. Scintilla belli, pro reliquijs, Cicero ad Plancium libro 10. In illam igitur curam incumbere, mi Plance, ut ne qua scintilla tærrini belli relinquatur. Hinc Scintillula, deminutiuum. Cicero. lib. 5. de Finib. Virtutum quasi scintillulas uideamus.
- SCINTILLO**, as, [splendere, risplendere. Gal. Esfinceller. Hisp. Centellar, be char centellas, resplandescer.] *scintillo*, splendo, mico, & ueluti scintillas quaedam emitto. Plau. in Menæc. ut oculi scintillant, uide. Vir. 1. Geo. Scintillare oleum, & putres concresecere fungos. Plin. lib. 20. c. 1. Hoc enim ueri experimentum est, si admotum prius, quam extinguit, scintillare fursum ac deorsum cogat. Scintillatio, onis, actus scintillandi. Plin. lib. 20. cap. 9. Prodesse tradit capitis doloribus, oculorum caligini scintillationibusque.
- SCIO**, scis, iui, itum, [sapere, esse docto. Gal. saouir, entendre. Hisp. Saber, ser docto.] *scio*, futuro, sciam, & scibo. Ter. in Adel. Hinc scibo iam ubi fiet. Et proprie scire, est rem per causam cognoscere. Pla. Epid. Quia ego hanc, quæ fiet, Neque scio, neque noui. Cic. 1. de Ora. Nihil certum sciri, nihil plane recognosci, & percipi possit. Liu. 5. Bel. Pun. Iam tumultus erat clamorque quails esse in capta urbe solet. sed qui fiet esset nemo satis pro certo scire. Scire linguas. hoc est, nosse, siue callere. Plaut. Pæn. Et is omnes linguas scit, sed dissimulat sciens se scire. Scire fidibus. Ter. Eun. Is ubi hæc forma uidit honesta uirginem, Et fidibus scire, pretium sperans illico producit. Scire Latine, uel Græce. Cicero. de Cla. Ora. Non enim tam præclarum est scire Latine, quam turpe nescire. Idem 2. de Finib. Cum Græce, ut uideor, luculenter sciam. Sciri passiuum. Cic. 5. Ver. Id adeo sciri facillime potest ex litteris publicis. Idem 2. de Ora. Ars enim earum rerum est, quæ sciuntur: oratoris autem omnis actio opinionibus, non scientia continetur. Huius composita sunt, A scio, Ab scio, Conscio, Descio, Nescio, Præscio, & Rescío a quibus A scisco, Conscisco, & Rescisco, de quibus alibi.
- SCIOLEVS**, p. c. id est, semidoctus, litteris leniter tinctus, qui cum in Musarum ædem uix a limine inspexit, nihil tamen non audeat, falsaque eruditionis opinione intumescit.
- SCIPIO**, onis, *scipio*, proprie dicitur baculus ille, cui senes innitentes gradum stabiliunt. Liu. 6. ab urb. Scipione eburneo in caput incusso, iram mouisse. Scipio in uincis, quo ipsa uia ue uti baculo sustinetur: scapum Varro, nostri caudam appellant, alij pedem uix. Colum. lib. 12. cap. 39. Vbi satis erunt corrugata acina, demittito, & sine scipionibus in dolium conijcito, pedibusque bene calcato.
- SCIPIONVM**, familia Romæ in primis illustis, a P. Cornelio cognomen traxit, qui quod patrem luminibus orbem uice Scipionis reget, primus id cognominis est sortitus, & deinceps ad postereros transmisit.
- SCIRPEVS**, a, um, ex scirpis confectum: ut Scirpea raris, Pla. in Ag. Scirpea simulacra, Ouid. 5. Fast.
- SCIRPI**, *scirpi*, iunci fragiles, palustresque sunt, non in fruticum ue priumve, non in caulium, siue herbarum genere numerati. Ex his teguntur domus & tegetes sunt, quibus uelificat in Pado nautici, & in mari Africo piscatores, Donat. Scirpus sine nodo est, & læuis iunci species, palustris res. Hinc factum est prouerbium, No dum in scirpo queris, de his, qui in rebus claris atque apertis scrupulum querunt. Hoc adagium refertur apud Plau. in Men. & uerbis ipsidem apud Ter. in And. Quidam etiam Scirpos accipi putarunt pro nodosis & implicatis enigmatibus, citantes locum Gel. lib. 1. ubi sic legitur, Quæ Græci *scirpota*, Latini Scirpos appellant, lauerunt, tales etiam Græcis itidem *scirpota*, uocantur. Quo tamen in loco Scirpos legendum est, non Scirpos.
- SCIRPICVLAE**, [Corteletti, falcette. Gal. serpette, serpillon. Hisp. La hoz podadera.] falces, quibus in scirpandis, hoc est, in præcidendis uincis utimur, ad amputanda superflua ligamentorum. Var. lib. 1. c. 22. Falces dicuntur uincaticæ opus esse sex, scirpiculæ quinque. Hæ etiam dicuntur Scirpariæ falces.
- SCIRPICVLVM**, scirpiculi, [Canestro, cistello, cistella. Gal. Un petit panier de iouc, d'osier ou telles choses. Hisp. Canastillo, caxuela texida de iuncos.] canistrum, uel quod de scirpis seu lento uimine confectum est: uel quod uerius uidetur, a scirpando, hoc est, a ligando, siue uinciendo. Col. rei rust. l. 10. Cano iam uimine textum Scirpiculum ferrugineis cinnulate hyacinthis.
- SCISCO**, sciscis, [Cercare d'informarsi, inuestigare, spiare. Gal. Entendre, saouir, enquerer. Hisp. Entender, buscar para saber. Μαυράδω, intelli-go, uel operando, ut sciam. Plau. in Amph. Ocyus accorro ut scisciam, quid uelit. Aliquando etiam ponitur pro statueret, decerneret, sancire, edicere, Idem in Curc. Rogationes plurimas propter uos populus sciuir, quas uos rogatas rumpitis. Cicero pro Flac. Quæ scilicet plebs, aut quæ populus iuberet summora concione, distributis partibus. Idem 3. Offi. Durius etiam Athenienses, qui sciuerunt, ut Aeginetis, qui classe ualebant, pollices præciderunt. Idem pro Plancio, Plancius primus legem sciuir de publicanis.
- SCISITOR**, taris, deponens, [Interrogare, cercare d'intendere, inuestigare. Gal. S'enquerer, s'enquerir, interroguer. Hisp. Preguntar para saber.] *scisitor*, idem quod, scitor, siue inquitro. Plaut. Amph. Ibo aduersum, ut, si quid habent, scisciter. Cic. 1. de Nat. Deo. Epicuri ex Velleio sciscitabar sententiam. Pla. Cap. Secede huc: nam sunt, quæ ex te solo sciscitari uolo. Legitur & Sciscito, in eadem significatione. Idem in Merc. Imo mane, paucula etiam prius sciscitare uolo.
- SCISILE**, p. [Che si puo fendere.] *scisile*, quod scindi potest, ut, scisile alumen, apud Celsum. lib. 6. cap. 11. Vide Scindo.
- SCISSIO**, scissura, & scissus, ssus, [Fessura.] *scissio*, idem significant. Varro Scissu materix fatigatus quiescebat lectulo. Plin. lib. 11. c. 28. Pennæ infectis omnibus sine scissura.
- SCITAMENTA**, mentorum, *scitamenta*, sunt edulia, ex eo dicta, quod sciti saporis sint: hoc est, egregij, & præcellentis. Macr. li. ult. Saturnianum: Apud Popinatores pleraque scitamentorum cernimus proposita ampliora specie, quam corpore, id est, iucundiora pulmenta. Gel. lib. 18. c. 8. Per translationem posuit pro exornationibus orationis, quæ in collocandis uerbis (si immodice usurpentur) nonarent reprehensione *κακοζήναια*. Cæteraque, inquit, hu iusmodi scitamenta, id est scite, & argutule, ut ipsis uidentur, & ex cogitata orationis ornamenta.
- SCITE**, aduer. [saput amente, dottamente, leggiadramente. Ga. Lentement, fort bien, mignouement. Hisp. Hermosa y scientemente.] *scite*, docte, pulchre, bene. Cic. ad Brut. l. 1. Satis scite, & commode tempus ad te cœpit adeundi. Gel. l. 1. c. 1. Scite, subtiliterque ratiocinatum Pythagoram philosophum dicit. Huius contrarium est Inscite id est indocte, imperite, eleganter, Col. lib. 4. Nam id plurimum refert in scite non facere.
- SCITOR**, scitaris, deponens, [Inuestigare. Gal. S'enquerir de quelque chose, interroguer. Hisp. Preguntar para saber.] *scitor*, interrogatio, seu inuestigo, quæ occulta magis ac secreta sunt. Vir. lib. 2. Ae. Suspensis Eurypilum scitatum oracula Phœbi Mittimus. Cicero. de Ora. Sentiebam non te id scitari, qualem, & c.
- SCITVM**, tis, subst. [Decreto. Gal. Decret, ordonnance. Hisp. Statuto, decreto.] *scitvm*, significat decretum, siue iussum. Liu. l. 1. Cetera quoque omnia publica, priuataque sacra pontificis scitis subiecit. Hinc Plebiscitum plebis statutum. Auctor ad Heren. lib. 1. In rem conferuntur, ut si quis ex testamento, quod facere iussus est, plebi scito uetetur.
- SCITVS**, ta, tum, [Dotto, saputo, accorto. Gal. Sage & sauant, fin, accort, bien aprins. Hisp. Sabio, científico.] *scitvs*, uenustus, elegans, argutus, ornatus. Ter. in Eun. Scitum hercle hominem, hic proflus ex stultis iufanos facit. Cic. in Læl. Scitum est illud Catonis, Multo melius de quibusdam acerbos inimicos mæreret, quam eos amicos, qui dulces uideantur. Interdum accipitur pro formoso, Terent. in Andr. Scitus puer natus est Pamphilo. Huic contrarium est Inscitus, p. p. de quo supra suo loco. Item Scitulus, demt. Pla. in Rud. Atque ambas forma scitula, atque ætacula.
- SCLOPPVS**, pi, [schippo, strepito.] *scloppvs*, est, qui ex inflatione buccarum erumpit. Pers. Sat. 5. Nec scloppo tumidas intendis rumpere buccas.
- SCOBINA**, æ, p. c. [Limatura, raschiatura. Gal. Vne rape ou une lime. Hisp. La escolina para limar maderas.] *scobina*, limatura, quæ etiam Scobis dicitur. Plin. l. 1. c. 37. Nouissima asperitas, ut scobina ferri. Vnde Descobinatus, teste Nonio, id est, defectus, saucius, abrasus. Varro Meleagro, ut citat id est Nonius: Sin autem delectationis causa ueniamini, quanto facius id saluis cruribus in circo expectare, quam ijs descobinatis in silua curare?

SCONS, bis, sœm. gene. secundum Prif. uel hic Scobs secundum Phocam. [R]ecatur. s. segatura. Gal. Science ou limeure. Hisp. Las afferraduras de la lima o de la maderá.] ὀψινομα, quod ab aliqua materia minutissimum decidit, dam uel fera secatur, uel terebra perforatur, uel lima politæ. Hor. 2. Serm. Sat. 4. Vilibus in scopis, in mappis, in scobe, quantus Consistit sumptus? Plin. lib. 34. Alij elimatam scobem in fictili cado coquunt, in caminis, donec percoquatur figillum. Inuen. Sat. 14. Et tamen uno Semodio scobis hæc emendat feruulus unus.

SCOMMA. [Motto. Gal. Vn brocard & lardon. Hisp. Donayre moteiando.] σκόμμα, Latine cauillum uerti potest. Nam ut Macrobi. inquit li. 7. Satur. cap. 3. est morsus figuratus, qui sæpe fraude, uel urbanitate tegitur, ut aliud sonet, aliud intelligatur, nec tamen semper ad amaritudinem pergit. Eiusmodi est, illud in falsamentarij filium, Tace tu, cuius pater se cubito solet emungere. Item illud Cicero nis in Caninium unius diei Consulæ: Olim Flamines, nunc consules sunt Diales. Lædoria uero, eodem Macrobio teste, apertum est conuicium, & manifesta contumelia, nullo festiuitatis, ambiguitatis uel amantia adumbrata.

SCOPAE, arum, pluraliter, [Scopa granata. Gal. Vn balay ou uerger à nettoyer. Hisp. Escoba.] κόρημα, instrumentum quo pauimenta uerrunt. Plau. in Stich. Munditias uolo fieri: hic ferte huc scopas, simulque arundinem. Dicitæ scopæ, quasi scobæ, quod his purgamenta ueluti scobem educimus. Hoc instrumentum plectuntur Ionæes ob uoxam, cum cæduntur scoparum fasciculo manuali, circumducti per fora, ut uibices rubentes existant in tergo. Scopæ dissolutæ, prouerbiali metaphora dicuntur homines nihili, nulliusque profus consilij, Cicero ad Att. lib. 7. Cæsarem uidi Minturni ad VII. Calend. Febr. mane, cum absurdissimis mandatis, non hominem, sed scopas solutas, ut id ipsum mihi uideatur irridendi causa fecisse. Idem in Orat. Scopas dissoluere dixit, pro eo quod est, rem profus inutilem facere. Isti (inquit) cum dissoluant orationem, in qua nec res nec uerbum ullum est, nisi abiectum, non clypeum, sed, ut in prouerbio est, scopas mihi uidentur dissoluere. scopæ manuales herbarum, dicuntur, quas medici uocant manipulos, hoc est, fasciculi, quos una manu pōssumus apprehendere. Plin. lib. 24. cap. 15. Incipientibus hydropicis efficax, manualibus scopis eius in trib. heminis aquæ decoctis usque ad tertias. Huius demin. est Scopula. Coll. lib. 12. cap. 38. Scopulis aridæ myrti, seria suffriatur.

SCOPARI, orum, [Scopatore, σκαζατορε.] οὐ σαρκῶντες, dicuntur serui, quorum ministerium est, ut scopis deuerant pauimenta sordetia. Vlpia. tit. de Fundo instruct. Si uilla cultior sit, accedere instrumentum fundi atrienfes, & scoparios.

SCOPTULA OPERTA, quæ medicis dicitur docet his uerbis Celsus lib. 8. cap. 1. A ceruice duo lata sunt ossa utrinque ad scapulas tendunt: nostri scoptula aperta, ὀμοπλάτας, Græci nominant. Ea in summis uerticibus sinuata, ab his triangula, paulatimque latefcentia ad spinam tendunt, & quo latiora quaque parte sunt, hoc hebetiora. Hæc Celsus. Latos humeros quidam uocant, alij ossa humeraria.

SCOPYLVS, li, [Scoglio. Gal. Vn rocher. Hisp. Roca o peña.] σκόπελος, est saxum eminens, a uerbo Græco σκωπέω, ut Seruio placet, hoc est a speculando, quod inde in mare pateat prospectus: uel ab eo, quod Græci pro eodem dicunt σκόπελον, quamuis etiam hoc ἄπο τῆς σκοπέω, dictum sit. Plin. lib. 12. c. 14. Saba regio a dextra maris, scopulis inaccessa. Est etiam scopulus interdū partus scopus: hoc est, illud, ad quod sagittas dirigimus. Suet. in Domitia. c. 19. Non numquam in pueri procul stantis, præbentisque pro scopulo dispersam dextræ manus palmam, sagittas tâta arte direxit, ut omnes per interualla digitorum innocuæ euaderent. Cicero de Or. Syrtium patrimonij scopulum libentius dixerim.

SCOPYVS, pi, [Mira segno intentione bersaglio. Gal. Scope, but à quoy on vise. Hi. Mirada, senal.] σκοπός, est illud, ad quod sagittas dirigimus. Inde manarunt prouerbiales locutiones, Artingere scopum, Aber rare a scopo, & similes. Per metaphoram scopus accipitur pro fine illo, quo mentem & propositum nostrum dirigimus: Cicero. At lib. 15. Scopus enim hic est, huic nostro, nihil præbere. Scopus etiam in uua dicitur ramosum illud, ex quo dependent acini. Var. 1. de re ru. cap. 45. Quæ calcatæ uuæ erunt, earum scopi cum folliculis subiiciendi sub prelum, ut si quid reliqui habeant musti, exprimitur in eundem lacum.

SCOPYLOSVS, adiectiuum, [Pieno di scogli. Gal. Plein de rochers. Hisp. Leno de rochas o peñas.] scopulis plenus Plin. lib. 6. c. 18. Deiectumque per scopulosa & abrupta, &c. Per translationem ponitur pro difficili, Cicero. 1. Ver. Intelligo quam scopuloso difficilique loco uerser.

SCORIA, σκωρία, spurcicia, siue sordes, quæ ex metallo, intercoquendum, ueluti spuma quædam expurgatur. Celsus Recrementum, nominat. Sic enim habet lib. 5. cap. 18. Plumbi recrementum σκωρίων μαλκός, Græci uocant. Plin. lib. 33. c. 4. Spurcicia in om-

ni metallo Scoria uocatur. Ponitur interdum pro cura & passione, propterea quod qui in luctu constituti sunt, omni profus cultu neglecto, sordidati conspiciantur. Virgil. ad Messal. Et scoria patiar tabescere tali.

SCORPIVS, pii, & Scorpio, onis, [Scorpione. Gal. Scorpion. Hisp. Escorpion o alacran.] σκορπίος, animal uenenosum, cauda feriens, de cuius natura uide Plin. lib. 11. c. 15. Scorpium etiam, siue Scorpio, celeste signum. Colingreditur Scorpium XI III. Calend. Nouembr. Item militare instrumentum, ita dictum quod paruis, ac septilibus spiculis intertumentum, siue quod scorpionis similitudinem habeat, cum arcus hinc atque hinc chelarum similitudine præferant spiculum caudæ. Vulgus Arcubalitam appellat. Quidam etiam accipiunt Scorpium pro genere tormenti, ut sunt rubi aculeati, uel flagellum uirgarum, ut scutica habens in summitate glâdes plumbeas. Quo quidem tormenti genere sæpe legitimus martyres afflictos fuisse. Plin. 1. 7. c. 56. Et in tormentis scorpioné, Cretas inuenisse ferunt. Præterea Scorpium herba est, semen habens ad similitudinem scorpionis, quæ ualet aduersus animal sui nominis: de qua Plin. lib. 22. c. 15. Et & Scorpium piscis, apud eundem Plin. lib. 32. c. 11. Cicero in Arat. Scorpium iafesta præportans, hebile acumen.

SCORTEVS, aum, [Di pelle. Gal. Fait de cuir ou de peaux. Hisp. Cosa hecha de cuero o pelliza.] τανυσς, coriaceus, pelliceus, Quid. 1. Fait. Scortea non illis fas est inferre facello. Scortei nummi, σκότινα νομίσματα, qui fiebant ex corio. Donatus quoque in Com. Virgilij pecuniam autumat ex corio bubulo prisca temporibus fuisse, & inde dictam pecuniam, quod ex pecore feret. scortea bullata, qua libertini pueri utuntur nominat Pedianus. scorteos autem nummos Donatus in Virgilium pecuniam ait ex corio bubulo prisca temporibus fuisse.

SCORTATOR, oris, uerbale, [Puttaniere. Gal. Futier, puillard. Hisp. Putañero, que anda y tras putas.] meretricum sectator. Cicero in Cat. O bellum magnopere pertimescendum, cum hanc sit habiturus Catilina scortatorum cohortem prætoriam.

SCORTOR, aris, [Andare a meretrici. Gal. Parlardre. Hisp. Andar tras putas a en puteria.] πορνέω, meretricor. Terent. Hea. Scortari crebro nolunt.

SCORTVM, ti, [Meretrici, puttana. Gal. Putain de bordeau. Hisp. La puta.] πόρνη, id est meretrix inde dicta, teste Festo, quod tamquam pellis subigatur: Omnia namque pellibus facta, antiqui Scortea appellabant. Cicero pro Mi. o. Clodius sæper scorta, semper lupas ducebat. Idem de Arusp. resp. Quis unquam nepos tam libere est cum scortis, quam hic cum fororibus uoluitatus? Dicitur aliquando, & de maribus, præposterè uirorum libidini obsequentibus. Cicero pro Sext. Nec mihi res erat cum Saturnino, sed cum scurrarum locupletum scorto, cum fororis adultero, &c. Quo in loco Clodium intelligit. Hinc fit deminutiuum Scortillum. Catul. Scortillum mihi cum repente uisum est, Non sane illepidum, nec inueniuntum.

SCOTOMA, [Caligine de gli occhi, uertigine.] σκότωμα, uertigo capitis, cum omnia, quæ foris oculis occurrunt, in gyrum circummagi uidentur, quam & uisus obtenebratio, nonnumquam & casus solet comitari. Dicitur Scotoma, quasi obscuratio. Σκότος, enim Græcis tenebras significat. unde σκοτός, obtenebro, obscuro. A cuius præterito passiuo deducitur uerbale σκότωμα, Latini hoc mali genus uertiginem appellant.

SCREABILE, χρεμίδον, quod screari potest. Vnde compositum Excreabilis. Plin. libro. 20. Pulmonum uitia excreabilia facit.

SCREATVS, tus, [Rascamento. Gal. Crachement. Hi. Obra de escupir tosiendo.] χρέμψις, ipsa screatio. Terent. in Heau. Gemitus, screatus, tulsis.

SCREO, as, [Sputare per farza. Gal. Cracher. Hisp. Escupir tosiendo o gargalear.] χρέμψις, cum conatu quodam de pectore sputum eicio. Plin. lib. 23. capit. 1. Eadem in iumento, homineque phlegma, aut sanguinem qui screat, talo circumligata sanat. Screator, oris, qui screat. Plau. in Mil. Screator sum itidem minime succidus. compositum Excreo, cuius significationem supra explicuimus suo loco.

SCRIBABZ, [Scrivano, cancelliere, notaio. Gal. Ecrivain, scribe, greffier. Hisp. Ecrivano, notario.] γραμματέας, cuius munus est litteras, uel acta, aliudve quiduis, Principis, uel ciuitatis, uel etiam magistratus cuiuspiam nomine seu mandato scribere. Liu. lib. 2. de Cneo Mucio loquens. Ibi cum militibus stipendium sorte daretur & scriba cum rege sedens, pari fere ornatu, multa ageret. Et paulo post. Scribam pro rege obruncat. Cicero Rufo. Ad ea, quæ scripsisti, commo diu equidem possem de singulis ad te reb. scribere, si M. Tullius scriba meus adesset.

SCRIBELLO, las, [scriuere.] ueteres usi sunt pro scribo: a quo compositum fit Conscribellor: de quo supra suo loco.

SCRIBITA, genus cibi appellatum, quod in circuitu ad restis modum

dum torqueretur. Hoc solum differens a placenta, quod sine melle coquebatur, & feruentissima edi solebat. Mart. lib. 3. Circumlata diu mensis scriblita fecundis Vrebat nimio sæua calore manus. Plaut. in Pœn. Dum ludi fiunt, in popinam pedissequi irruptionem facite: nunc dum occasio est, nunc dum scriblitæ æstuant, occurrite.

SCRIBO, scribis, scripsi, scriptum, [*Scriuere, segnare, mettere a libro. Gal. Escriuere. Hisp. Escriuir.*] λογγραφεω, eorum propriè est, qui operis aliquid componunt. Cic. Cornificio. Sed proxime scripsi de Optimo genere dicendi, in quo, &c. Plin. lib. 12. cap. 14. Tuba rex ijs uo luminibus quæ scripsit ad C. Cæsarem Augusti filium. Hor. 2. epist. 2. Præter cetera Romæ me ne poemata censes Scribere posse, inter tot curas, totq. labores? Vnde Scriptores, dicuntur ipsi librorum auctores. Nam qui ab exemplaribus aliquid exscribunt sumunt, non proprie Scriptores, sed Librarij dicuntur: nec scribunt, sed describunt, aut exscribunt transcribuntve. Interdum tamen scribere accipitur pro manu propria litteras fingere. Plaut. in Pse. Quasi in libro cum scribuntur litteræ calamo. Aduertendum tamen apud bonos auctores non reperiri, Scripsi propria manu: sed mea, aut tua, aut sua manu, Cic. Att. Neque semper mea manu litteras expectabis. Sic alibi persæpe. Quandoque pingere, Plin. de Nicomacho pictore: Scripsit & Apollinem, & Dianam, Deumque Martem in leone sedentem. Vnde & picturas legere dicimus. Vir. 6. Aeneid. Quin prociuis omnia Perlegerent oculis. Scribere notis est, celeriter excipere, dictionibus decurtatis aliquid scribere, quemadmodum olim faciebant notarij, quibus etiam nomen a notis huiusmodi remansit. Quin. lib. 11. cap. 2. Habemus sane, ut qui notis scribunt certas imagines omnium &c. Scribere leges, quod & condere, dicere, & facere dicitur. Cic. pro Ros. Amer. Eius porro ciuitatis sapientissimum Solonem dicunt fuisse eum, qui leges, quibus hodie quoque utuntur, scripserit. Scribere hæredem, est instituire, facere, Martia. lib. 10. Hæredem scripsit me Numa, conualuit. Scriptum facere, est scribendo uictum quarere. Gel. lib. 6. cap. 9. Cn. Plancus patre libertino natus scriptum faciebat. Huius composita sunt, Adscribo, Conscribo, Circumscribo, Describo, Exscribo, Inscribo, Perscribo, Præscribo, Proscribo, Rescribo, Subscribo, Superscribo (unde & Supercriptio) Transcribo, quæ habent, p. p.

SCRINIUM, [*Scrigno. Gal. Coffret ou cabinet. Hisp. La caixa en que se guardan las cosas preciosas. Xpovτιν*] a secernendo, arca dicitur, qua seruantur preciosa secreta. Plin. l. 3. c. 1. Alexander cepit scrinia uigentorum. Hor. 2. epist. 1. Et prius orto Sole uigil calamum, & chartas, scrinia posco. Idem 1. Ser. Sat. 1. Iam satis est, ne me Crispini scrinia Lippi Compilasse putes. Huius deminutium est Scriuolum.

SCRIPTIO, onis, [*Scrittione. Gal. Escriiture. Hisp. Escriitura, obra para escriuir.*] συγγραφή, actus quippiam litteris mandandi, siue id ipsum opus, quod circumscribitur, Cic. 5. Tuscul. A quo non modo impulsi sumus ad philosophicas scriptiones, uerum etiam lacessiti. Idè Dolabellæ, quam uelim sic legas, ut rem tenuem, & inopem, nec scriptione magnopere dignam, id est, non magnopere dignam, quæ litteris mandetur. Ponitur etiam pro quacumque scriptura, aut ipso scribendi actu. Cic. ad Attic. libro 10. Crebro reficit lippitudo, non illa quidem prodigiosa, sed tamen quæ impediatur scriptionem meam, Var. Auarus, fœnerator, spe lucri scriptionem duplicarat.

SCRIPTITIO, scriptitas, [*Scriuere spesso*] frequentatiuum est a uerbo minus usitato, Scripto, as, quod & ipsum frequen. est a uerbo Scribo. Cic. Att. l. 7. Et hæc, & si quid aliud, ad me scribas uelim, uel potius scriptites.

SCRIPTOR, oris, [*Scrittore, compositor. Gal. Escriuain. Hisp. El que scriue componiendo libros.*] συγγραφεως, operis alicuius auctor, qui quippiam litteris mandat. Ho. in Art. Scriptor honoratum si forte reponis Achillem. Liu. lib. 1. Et si in tanta scriptorum turba mea fama in obscuro est. Donatus in Prol. Ter. indifferenter, inquit, omnibus, qui aliquid scripserunt, scriptor a ueteribus dicebatur. Scriptor legum, legum lator, Cic. ad Brut. Neque solum ut Solonis dictum usurpem, qui & sapiens unus fuit ex septem, & legum scriptor solus ex septem.

SCRIPTORIUS, ria, rium, [*Cosa da scrittore. Gal. Sernant à escrire ou a escriuain. Hisp. Cosa para escriuir à para escriuano.*] γραφικος, quod aptum est, ut ex eo scribatur, seu quod ad scriptorem pertinet: ut, Atramentum scriptorium μέλαν γραφικόν, apud Celsum lib. 6. c. 4. Id autem quod subinde raditur, silliniri atramento scriptorio satis est. Idem lib. 5. Sed eadem medicamenta in calamum scriptorium coniungenda sunt.

SCRIPTUM, pti, [*Poliça scritto, scrittura.*] συγγραμματα, idè quod scriptura, hoc est, id ipsum quod litteris mandatum est. Cic. Luceio: Ardeo cupiditate incredi..., nomen ut nostrum scriptis illustretur, & celebre ur tuis.

SCRIPTVS, ptus, ptui, [*Scrittura.*] γραφή, idem quod scriptura.

Gel. lib. 6. cap. 9. Dicitur tabulas posuisse, scriptu se se abdicasse. De Flauio.

SCRIPTURA, æ, [*Scrittura. Gal. Escri, escriiture. His. Escriitura.*] γραφή, idem quod scriptio, stylus, uel ipse actus aliquid litteris mandandi. Auctor ad Her. lib. 3. Non sum nescius quantum susceperim negocij, qui motus corporis exprimere uerbis, & imitari scriptura conatus sum uoces. Scriptura inquit, id est scribendo, uel (ut Cic. loquitur) scriptioe lib. 4. Reliquum scripturæ consumetur in exemplis: id est reliquum eius quod scribendum est. Aliquando accipitur pro stylo, quo quis utitur in scribendo. Cic. ad Treb. lib. 5. Cum ea, quæ scriptura persecutus es, sine summo amore cogitare non poteris. Scriptura ponitur aliquando pro uestigiali, quod præcipitur et portorijs, seu pascuis uel ipsa ratio eorum, qui præstant huiusmodi uestigialibus: & ii qui portus, aut portoria curabant uestigialia describentes, aut colligentes, Magistri scripturæ, & portus dicebantur. Cic. Attic. lib. 11. & ad Silium lib. 13. in Ver.

SCRIPTURARUM Magister, [*Scrittore da dati.*] διαγραφεως, qui uestigialia describebat in portu, eorumque rationes conficiebat. Cic. Magister scripturæ, & portus quidam Lucius Carpinatius.

SCRIPTURARIJ, διαγραφεις, olim dicebantur, teste Nonio, qui postea Tabularij dicti sunt, qui scripturis & commentarijs unnes, aut ciuitatum, aut prouinciarum res complecterentur. Luc. lib. 26. Publicarum rerum affuehã, ut scripturarij. Scripturarius ager, teste Felto, is dicitur, qui publicus est, in quo ut pecora pascantur, necesse est, ut certum æs pascitor pendat publicano.

SCROBS, bis, [*Fossa, buca, foro, casa de plantar uigna, d arbori. Gal. Vne fosse. Hisp. El hoyo para plantar.*] σφυμας generis tam masculini, quam fœminini. Seruius tamen ait magis masculinum esse, quam fœmininũ, & citat Plaut. qui dixit, Sexagenos scrobes. Quod uero Lucanus ait, Exigua posuit scrobe, id uult esse contra artem. Sunt autem Scrobes, fossiones, ut putei uel foueæ intra terram nãnu factæ, ad uinea, uel arbores conferendas, uel ad metalla, & quæcumque alia fodienda. Col. Ante annum, quam poma dispone re uoles, scrobes fodito. Huius deminut. est Scrobiculus. Plin. lib. 21. capit. quinto. Atque ita in scrobiculis seruntur, heminis facia circumfusis. Colum. lib. 15. Scrobiculo facto ad inum solum præciditur.

SCROFÆ, fæ, [*Porca uechia. Gal. Vne truye uieille. Hisp. Puerca ya uieia d parida.*] σκρ, siue fœmina, quæ fœtus causa alitur. Varro: Propterea matrem scrofam sua quæque hora suos alat oportet, quæ alios aspexerit. Plaut. Capt. Eorum si cuiusdam scrofam, in publico conspexerit, ex ipsis dominis, meis pugnis exculcabo surfures. Colum. lib. 7. cap. 9. Scrofæ probantur longissimè staturæ, & ut sint reliquis membris similes descriptis uerribus. Hinc Scrofi pascus, qui pascit scrofas. Plaut. in Capt. Dum pascitores scrofi pasci, qui alunt surfures suos.

SCROFYLÆ, [*Scrofile. Gal. Escroneles. Hisp. La parones.*] γροιδες, proprie dicuntur indurati adenes in collo præcipue, & in alis, & in inguinibus consistentes, ita dictæ a suis, qui peculiariter hoc morbo infestantur, Latini Scrumas appellant. Vide Cels. lib. 5. c. 28. & infra in dictione Struma.

SCROPHA, Tremellius, uir prætorius fuit, Varronis æqualis, quem de familia suæ cognomine ita inducit loquentem lib. 2. cap. 4. Reirust. Auus (inquit) meus primũ appellatus est Scrophæ: qui Quæstor cum esset, a Licinio Nerua Prætor in Macedonia prouincia relictus, qui præfesset exercitui, dum prætor rediret, hostes arbitrari occasione se habere uictoriæ, impressionem facere cœperunt in castra. Auus cum hortaretur milites, ut caperent arma, ac exirent contra: dixit celeriter se illos, ut scrophæ porcos, disiecturum: idque fecit. Nam eo prælio hostes ita fudit, ac fugauit, ut eo Nerua prætor, imperator sit appellatus, & auus cognomè inueniret, ut diceretur Scrophæ. Itaque proauus & superiores, de Tremellius nemo appellatus Scrophæ. Nec minus septimus sum deinceps prætorius in gente nostra. Hactenus Varro.

SCROTYM, [*Borsa de testicoli. Gal. La peau en la quelle sont contenus les gemitores. Hisp. La bolsa de los cojones.*] σκροτον, rugulosus ille testicularum sacculus, quem nonnulli etiam Scrotum appellant, quod quondam coriacei sacculi similitudinem referat. Scortea enim ueteres appellabant, quæcumque ex aluta aut pelle constabant.

SCRUPVLVS, puli, [*Scrupolo, piedra picciola, pietrella, pietricella. Gal. Vne petite pierre ou grauois. Hisp. China d pedre Xita.*] ληπος, denti a Scrupus, proprie lapillus breuis, & asper, qui in calceo latens, plerumque nos lædit, pressusque dolorem creat. Vnde pro sollicitudine & difficultate ponitur, Cic. pro Sex. Ros. Hunc mihi ex animo scrupulos euelle, qui me dies noctesque stimulat, ac pungit. Hinc fit scrupulosus, a, um, quod scrupulis abundat. Plaut. Cap. Nam meus scrupulosam uictus comæpate uiam. Cic. 4. Tulse. Equinus, tamquam ex scrupulosis cotibus, enauigauit oratio Per translationem tamen frequentius pro anxio, tristi, & sollicito accipitur. Val. Max. libro 1. Qui tam scrupulosa cura parauit

tula quæque momenta religionis examinare uideatur. Hinc Scrupulose aduerbium idest anxie, difficulter, religiose, Col. lib. 8. cap. 8. At quæ dono, uel aucupio contingunt, minus scrupulose probantur: id est, difficulter. Et scrupulositas, anxietas, difficultas. Col. lib. 11. cap. 1. In hac autem ruris disciplina non delideratur eiusmodi scrupulositas. Scrupulosus etiam, uel Scrupulum genus est exigui ponderis pendentis tertiam partem drachmæ, hoc est obolos duos. A Græcis dicitur *ρρόμμος*, hoc est, littera, quod alphabeti apud Græcos quattuor & uiginti litteras habet, in quot scrupula diuiditur uncia Fannius apud Priscianum. In scrupulis trinis drachmam, Valer. Maxim. lib. 4. de Paup. Eadem gens nullum ante scrupulum auri habuit. Ouid. de Remo. Quinque parant marathi, scrupula myrra nouem. Cicer. Attic. illud cognitum est nullum esse argenti scrupulum in illa insula. Scrupulum etiam mē sura est in metiendis terris continens pedes quadratos centum. Col. lib. 5. c. 1. Igitur iugerum, ut diximus, habet quadratorum pedum millia, xxviii. & dccc. qui pedes efficiunt scrupula cclxxviii.

SCRUPULARIS, & hoc re, quod ad scrupulum pertinet. Pli. lib. 33. c. 8. Protinus dicant, quantum auri sit in ea, quantum argenti, uel æris scrupulari differentia.

SCRUPULOSVS, [*Scropolofo*, *maligno*,] & Scrupulositas. uide Scrupulus.

SCRUPVS, pi, [*Pietrella*, *pietricella*,] λιθαξ, *ἰηρις*, calculus, seu lapillus exiguus, pedes ambulantium offendens. Festus, Scrupi dicuntur aspera saxa & difficilia atrectatu. Hinc Scrupeus, pea, peū, quod est lapillosum. Virgil. 6. Spelunca alta fuit, uatioque immanis hiatu, Scrupea tuta lacu nigro. Scruposus, idem: Lucan. Scrapolisque angusta uocant ubi littora saxis Impositi terræ. Scrupus etiā accipitur pro ænigmati, seu pro nodoso quæ opiam argumento. Gellius lib. 21. Quæ Græci *ἀινιγματι*, Latini scrupos appellauerunt, tales etiam Græcis idem *γρίφοι*, appellantur. Ea enim est genuina lectio, quamquam in uulgatis exenplaribus Scirpos perperam legamus.

SCRUTA, orum, [*Stracci*, *Gal. Vieils fers ou meils drapeaux*,] *γυρταρι*, attrita uel uestes, dimidiata strigiles & iumentorum soleæ, re-fixi clauī, idque genus alia, quæ uulsiſſimi proxene: æ uenalia habent. quos antiqui Scrutarios *γυρταρι*, appellabant. Hora. lib. 1. epi. Vultcrium mane Philipus uia uendentem tunicato scruta popello Occupat. Lucil. apud Gel. Noct. Attic. libro 3. Quid ni? scruta quidem ut uendat scrutarius laudat. Cæc. libro Anti. 10. capit. 56. Verbo Scruta, ueteramenra significari puto omnifaria, quæ cum usu iam detrita sint, pretio item diminuta censentur.

SCRUTARIA, *εργυραπωλια*, scrutatorum uenditio: ut sagaria, cœnacularia, liatearia. Apul. lib. 4. Scrutariam factis.

SCRUTINARI, nij, [*Cerco*, *cerca*, *cercamento*, *Gal. Cerchoment*, *inquisitione*, *Hisp. Obra de escudrinar*, *buscamiento*,] *ἐξερδυναις*, inuestigatio, inquisitio, a Scrutor. Apul. lib. 9. Postremum magistratibus placuit obstinate denegantem scrutinio detegere.

SCRUTOR, aris, [*Cercare*, *inuestigare*, *Gal. Fouiller*, *chercher songneuse ment*, *Hisp. Buscar*, *de escudrinar*,] *μαρταρι*, inquirō, inuestigo, Cic. pro Ros. Am. non excutio te, si quid forte ferri habuisti, non scrutator, nihil ad me pertinere arbitror. Plin. lib. 5. cap. 1. Polybius animalium conditor ab eo accepta classe, scrutandi illius orbis gratia circumuectus prodidit, &c. Hor. 1. epi. 18. Arcanum nequæ scrutaberis ullius umquam. Pli. lib. 8. cap. 40. de canibus. Sed in uenatu solertia & sagacitas præcipua est: Scrutatur uestigia, atque persequitur, &c. Scrutator, oris inuestigator: ut, Pallidus scrutator auri, Lucan. lib. 4. Sat. 3. Sil. Quoque legit meritis pelagi scrutator Eoi. Legitur & Scruto, apud antiquos, actiua uoce quod & Nonius annotauit. Vnde compositum Perscruto, quo usus est Pla. in Aul. Postremo hunc iam perscrutauī.

SCYLLAM, ueteres pro sequestro usurparunt, quasi sequulnam. quo uerbo usus est Varro.

SCYLPO, pis, pſi, ptum, [*Scolpire*, *Gal. Tailler*, *grauer*, *Hisp. Esculpir*, *de entallar*,] *γλυφειν*, cædendo imaginem aliquam efficio, seu formam materię induco. Et proprie in marmore, & alijs lapidibus sculprura fieri dicitur. Conflatura in Metallis, quæ solui possunt, atque conſtari, ut auro & argento, & cæteris. Cic. Acad. B saxo sculprus, aut ebore dolatus. Pli. lib. 36. c. 4. Marmore sculpendum primum omnium inclaruerunt Dipenus, & Scyllis. Oui. 10. Met. in terea niueum mira feliciter arte Sculpsit ebur. Hinc Sculptura, *γλυφειν*, quæ auro, argento, ære, ferro, ligno, ebore, marmore, nitro, gemma, opera nostra efficit. Plin. lib. 16. cap. 40. Habent in sculpruris facilitatem. Et Sculptor, qui sculpsit. Plin. lib. 20. cap. 13. Sculptores, & pictores utuntur. Diomedes tamen contendit Sculpo Latinum non esse, eiusque loco Scalpo dicendum esse. Quod si uerum est, codices fere omnes mendosus esse oportet, in quibus Sculpere, frequenter occurrit.

SCYLPONEA, earum, [*Scarpe di lana*, *Gal. Solier fait de laine*, *Hisp. Capa*

to de fieltro,] calcei ex lana confecti: Pla. in Caf. Næuius: Sculponeis batuenda sunt latera.

SCYLPONEATVS, dicitur qui est sculponeis indutus. Varro. Aspicio sculponeatam, bigas sequi cornutas. Scribit Cato Sculponeas bonas alternis annis dari oportere familiæ rusticanae.

SCYLPTELE, *γλυπτελον*, quod sculprum est: ut, Sculprule simulacrum. Ouid. 4. de Ponto Signa quoque in sella nossem formata curgi, Et totus Numidæ sculprile dentis opus. Numidam dentem uel ebur dente elephanti Numidici.

SCYRRA, scurræ, [*Buffone*, *Gal. Vn plaisanteur*, *un bouffon*, *Hisp. El truhan de uano*,] *γελωτοποιος*, qui risum ab audientibus captat, non habita ratione uerecundiae, aut dignitatis. Dicitur Scurra (ut quidam uolunt) a sequendo, quod id genus homines sequi soleant opulentiores aliquid promerēdi causa. Cic. pro Quin. Memini, uetus est, de scurra multo facilius diuitem, quam patrem familias fieri posse. Iuu. Sat. 13. Urbani fugitiuus scurra Catulli. Inde Scurrilitas turpis, & procax dicacitas, neque temporis, neque loci, neque personarum respectum habens. Et scurrile, p. p. ridiculum cum turpitudine. Cic. 2. de Ora. Ne aut scurrilis iocus sit, aut mimicus. Hinc Scurriliter, aduer. procaciter. Plin. epi. 90. Quid hunc putamus domi facere, qui tanta re, tam serio tempore, tam scurriliter ludat?

SCYRROR, aris, [*Far il buffone*, *buffoneggiare*, *Gal. Plaisanter*, *de dire mots pour rire*, *Hisp. Trubanear*,] *γελωτοποιος*, scurrā ago. Hora. 1. epi. 10. Scurror ego ipse mihi, populo tu. Idem 1. epi. 19. Scurr. ntis ipseciem præbere professus amicum. Hoc est turpiter adulantis.

SCUTARIVS, [*Scudiero*, *Gal. Faiseurs de boucliers*, *de escus*, *Hisp. El que haze escudo de paues*,] *ἀσπιδοποιος*, qui scuta facit. Plau. in. Epid. Id modo uidentem, ut materia luppeter scutarijs.

SCUTARIVS, aium, *ἀσπιδοποιος*, quod ad scuta pertinet. Vnde Veget. lib. 2. In Romana militia habebant fabricas scutarias, & loricatorias, quibus armorum genera formabantur.

SCUTATVS, aium, *ἀσπιδοποιος*, scuto armatus. Cic. 2. Phi. Agmine quodrato cum gladijs sequuntur scutati milites. &c. Vit. 9. Aene. Tercentum scutati omnes Volſcente magistro.

SCUTELLA, læ, [*Scodella*, *Gal. Escuelle*, *Hisp. Escudella*,] *πυρδινον*, uasis genus rotundum, concaui, quo minutal ex carne, uel oleribus in mensas exhibetur. Est autem demina scuta, ut certe a mitra mitella, aut a scutula. Cic. 3. Tus. Eripiamus huic ægritudine inem. Quomodo? Collocemus in culcitra plumea, psaltriam adducamus, cedrum incendamus, demus scutellam dulciculæ potionis, aliquid prouideamus & cibi.

SCUTICA, æ, p. c. [*Scoreggiata*, *stafilo*, *bacchetta*, *αφερζα*, *Gal. Escourgeé*, *un fouet de lanieres de cuir*, *Hisp. Αζοτε limiano como para niño*,] *σκυδακίς*, genus uerberis e loris facti, a Græco *σκυτος*, quod corium significat, uel pellem. Martial. lib. 10. Scuticaque loris horridis Scythæ pellis, Quæ uapulauit Marfyas Celenæus. Huius deminuti est Scuticula. Iuuenal. Satyr. 6. Hic frangitur ferulas, rubet ille flagellis, Hic scutica. Horat. 1. Serm. Satyr. 3. Adſit Regula peccatis, quæ poenas iri oget æquas, Ne scutica dignum horribili secte re flagello.

SCUTIGERVLVS, *ἀσπιδοφόρος*, a Plauto sumitur pro armigero, qui scutum domini gerit, qui scutifer dicitur.

SCUTRISCVM, uasis genus apud Catonem de reru. c. 10. & uidetur ex figura Græca deriuari a Scutra. Est enim Scutra uasis genus, quod & Scutula dicitur.

SCUTULA, læ, forma rotunda, quales aranea context. Inde Scutulata figura dicitur, quæ telæ aranearum similitudinem habet. Plin. 1. 11. c. 23. Quanta arte cælant pedicas, scutulato rete graffantes. Est & Scutula uasculi genus. unde deminutium deducimus Scutella. Mar. lib. 8. Bessalem ad Scutulam sexto peruenimus anno. Idem. 1. 11. Sic implet gabatas, paropidesque, Et leues scutulas, caualique lances.

SCUTVLATA, Vestis dicitur, quæ quibusdam orbibus, seu circulis, quasi scutulis est distincta ad aranearum similitudinem accedentibus. Iuu. Sat. 2. Cærulea indutus, scutulata & galbana rafa. Hoc autem texturæ genere olim præcipue commēdabatur Lusitania. Id autem sere erat eiusmodi, quale cernimus in aranearum telis: quorum retia etiam scutulata dicuntur a Plin. lib. 11. cap. 23. Est & Scutulatus color, in equis præcipue commendatus: que uulgo ab exiguorum pomorum specie (Pomolato) appellat. Meminit eius coloris & Palladius in Mense Martio. cap. 13.

SCUTVLVM, scutuli, [*Scudetto*,] *ἀσπιδάκιον*, paruum scutum. Cic. 1. 2. de Nat. Deo. Cum pelle caprina, cum hasta, cum scutulo, cum calceolis repandis.

SCUTVM, scuti, [*Scudo*, *Gal. Bouclier*, *rondelle*, *escu*, *Hisp. Escudo*, *de paues*,] *δπλον*, armorum genus, quo pugnantis corpus tegunt *δπλον* *το σκυτος*, hoc est, corio sue pelle, qua obtinebatur: uel a lectura (ut inquit Varro) quod e minutis confectum sit tabulis. Plin. lib. 33. cap. 3. Scutis enim qualibus apud Troiā pugnatum est, continuebantur

bantur imagine. Cæsar. 5. Bel. Gal. Quo percusso & exanimato, tunc scutis proteguntur hostes, & in illum uniuersi tela conijciunt. Cic. 2. Tusc. Ignauus miles ac timidus simul ac uiderit hostem, abiecto scuto fugiat, quantum possit. Virg. 8. Aeneid. Scutis protecti corpora longis. Ouid. 6. Fast. Iacta super galeas scutaque longa sonant.

SCYLLA, *σκύλλα*, filia fuit Nisi, regis Megarensum, quæ Minois, patris hostis, amore capta, ut illum sine beneficio aliquo demereret, patre purpureo capillo, in quo situm erat regni totius fatum spoliavit, eumque hosti obtrulit, tamquam futuri coniugij dotem. Verum cum se ab illo sperni uideret, doloris impatiëntia in Ciriam auem commutata est: Nisus autem in aliam auem sui nominis: quæ ueluti târæ adhuc impietatis pœnas a Scylla repetens, etiam nunc eam ubique infectatur. Vide latius hanc fabulam apud Ouid. l. 8. Met. Fuit & altera Scylla, Phorcii filia, quæ cum mutuo Pici amore teneretur, indignata Circe, quæ Picum misere deperibat, Scyllam sibi ab illo præferri, fontem in quo illa lauare sese solebat, noxiis herbis ueneficijque infecit. Cuius rei illa ignara, cum lauandi gratia fontem ingressa esset, uidit inferiorem corporis partem in caninos rictus esse commutatam: quam deformitatem tantopere exhorruit: ut sese statim in uicinum præcipitauerit fretum: ubi & in saxum mutata fingitur, Charybdi ex aduerso obiectum, præternauigantibus uehementer periculofum. Vide latius hanc fabulam apud Ouid. l. 4. Metam. Est item Scylla, genus piscis, quo maxime abundat Liris Campaniæ amnis. Hor. Affertur scyllas inter muræna natantes. Mart. Cæruleus uos Liris amat, quem silua Mariscæ Protegit: hinc scyllæ maxima turba fumus. Cicer. in Verr. Non Charibdim tam infestam, neque Scyllam nauis fuisse.

SCYLLACÆVM, *σκυλλάκειον*, opidum fuit in finibus Calabriae, cuius meminit Stra. lib. 6. Geo. Vir. 3. Aen. Abiecto altero, primam syllabam corripuit, cum ait: naufragum Scyllacæum.

SCYLLETÆ, loca in quibus scyllæ pisces capiuntur. Cic. de Lege agr. contra Rullum, Hac lege tribunicia decemuiri uendent agrum Campanum, accedet ei mons Caurus, & accedent scylletas ad Minturnas.

SCYLLVRVS, ri, siue potius Scillurus, per i, nostrum, p. p. *σκύλλυρος*, nomen uiri proprium, qui (ut Plutar. auctor est) cum relictis maribus filiis octoginta, diem esset obiturus, haitilium fascem cuique obtendens ut illum confringeret, iubebat. Id autem singulis se posse negantibus, ipse singillatim educta haitilia omnia facile confregit. Ita docens illos, ubi una esse perseverarent, firmos, ac potentes foro, imbecillos autem, si separarentur ac diffiderent.

SCYMNVS, *σκύμνος*, significat leonis catulum, ut aliarum ferarum scyllata, Iulio Polluce auctore. Lucr. lib. 5. Scymnique leonem.

SCYPHVS, scyphi, [*Κορρα, ταχχα, bicchiero, gatto. Gal. Vn hapap, ou tasse à boire. Hist. Certo uaso para beber.*] *σκυφος*, uasis potorii genus, quod proprie Herculi attribuitur, teste Macrobio Satur. libro 5. c. 21. sicut Cantharus Libero patri. Hoc ueteres in sacris nisi sunt & in conuiuijs. Virg. 8. Aen. Et sacer impleuit dextram scyphus. Ho. Epod. 9. Capaciores affer huc puer scyphos. Cic. epi. Illuieras heri inter scyphos.

SCYRIA, ria, rium, prima syllaba producta. Ouid. Epi. 2. Ignara tetigi Scyria membra manu.

SCYROS, *σκύρος*, insula est contra Magnesium, in mari Aegeo, una ex Cycladibus, Lycomedis regis patria: ubi Achilles puellari habitu educatus Deidamiæ eius regis filiam uitauit, & ex ea Pyrrhū suscepit, quæ ab hac insula & ipsa scyrias est appellata. Ouid. l. de Arte am. Scyrias Aemonio uicta puella uiro. In ea est urbs eiusdem nominis. Patet hæc insula, Plin. teste, longitudine uiginti quinque millium passuum, ex qua lapidem integrum fluctuare tradunt eundem comminutum mergi.

SCYTALA, læ, uel Scytale, *λες, σκυτάλη*, mus araneus Latine dicitur. Col. lib. 6. c. 17. Musque araneus, quem Græci *σκυτάλη*, appellant, quamuis exiguus, dentibus non exiguam pestem molitur. Plin. lib. 32. c. 5. Eadem uis contra uenenatorum morsus, priuatim scytalen, & angues. Est etiam scytale genus secretioris epistolæ, quo ad res arcaniores utebantur Lacedæmonij: unde & scytale Laconica appellata est. Id autem erat huiusmodi. Imperatori ad bellū proficiscenti Lacedæmonij surculum dabant teretem, alterumque omnino similem penes se retinebant. Deinde siquid secretioris rei incidisset, in loco quodam tenui prius ad surculum adaptato, quod uisum esset, præscribebant. illudque minutim concisum ad imperatorem mittebant, qui loro illo per surculum suum circumplicato, litterisq. coeuntibus commode quod scriptum erat, perlegebat. Vide Gel. lib. 17. cap. 9.

SCYTHA, æ, uel Scythes, *σκύθης*, qui ex Scythia est. ut, Anacharsis Scythes, apud Cic. 3. Tusc. Sunt autem Scytharum alij Europæi, alij Asiatici, de quibus uide latius in dictione Scythia.

SCYTHIA, *σκυθία*, regio Septentrionalis latissima in duas diuisa par-

tes, Europæam, & Asiaticam, quarum Europæa Tanaidis ripis per Mæotidis, & Ponti Euxini littora, usque ad Istri ostia expanditur, Asiatica a limitibus oppositorum littorum in Orientē procurrat, Oceano a Septentrione, a Meridie Tauro terminata. Vtriusque uariæ ac prope innumeræ sunt gentes, ad bella magis quam ad illum humanitatis studium idoneæ. Hominibus inter se finces nulli: neque enim agrum exercēt, nec domus illis ulla, aut tectum, aut sedes est, armenta & pecora semper pascentibus, & per incultas solitudines errare solitis. Vxores liberosque secum in palustris uehant, quib. coriis, imbrium, hyemisque causa, tectis pro domibus utuntur. Iustitia gentis ingenijs culta, non legibus. Nullum scelus apud eos furto grauius. Quippe sine tecto, & munimento pecora, & armenta habentibus quid saluum esset, si furari liceret? Aurum & argentum perinde aspernantur, ac reliqui mortales appetunt, Lactē & melle uescuntur. Lanæ ijs usus, ac uefium ignotus. Et quamquam continuis frigoribus urantur, pellibus tamen ferinis, aut murinis uestiuntur. Hæc contentia illis morum quoque iustitiam dedit, nec alienum concupiscentibus, quippe diuitiarum cupido ibi est, ubi & usus. Scythæ ab alieno inperio aut intacti, aut inuicti manserunt. Darium regem Perfarum turpi a Scythia submouere fuga. Cyrum cum omni exercitu trucidarunt. Alexandri Magni ducem cum copijs uniuersis deleuerunt. Romanorum audiuere, non sensere arma. Gens & laboribus, & bellis aspera. Vires corporum immensæ. Dicta est autem Scythia, (ut placet Herod. l. 4.) a Scyte quodam Herculis ex muliere Semiuipera filio, fratre Geloni, & Agathyrii. Hinc Scythicus, a, um, *σκυθικός*, ut Arcus Scythicus, Sagittæ Scythicæ, Mores Scythici, Scythicum tegumen. Cic. 5. Tusc.

SCYTHIVS, a, um, *σκυθικός*, adiect. a Scythia deductum. Virg. lib. 3. Geo. At non qua Scythiæ gentes, Mæoticaque unda.

S A N T E E

SE, *σεία*, præpositio est, ex earum numero, quæ quod extra compositionem non inueniantur, inseparabiles a Grammaticis dicuntur. Cōposita uero diuisionem siue separationem fere significat, quæ admodum *σεία*, apud Græcos, ut Separo, Seduco. Nonnumquam & priuationem, seu negationem, ut, Securus, quasi sine cura. Componitur autem cum dictione incipiente à c, ut Secedo: d, ut Seduco: g, ut Segregoi, ut Seiungo: l, ut Seligio: p, ut Separo: u, ut Seuo: c. Est & *σε, ὠτόν*, pronomen reciproco cum accusatiui casus, a genitio Sui: quod etiam cum seipso componitur. Vir. 3. ecl. At mihi sese offert ultro meus ignis Amyntas.

SEBETHOS, p. p. *σεβηθος*, fons apud Neapolim, cuius aqua uicatim decurrens, amnis ferre usum Neapolitanis præstat. Papin. l. 1. Silua. Et pulchra tumeat Sebethos alumna huius. Vir. Statius, Col. meminerunt: quod quidem nomē sine r, littera procul dubio scribendum est, & si sciam esse qui Sebethrus per r, legant. Tectis est ut alia omittam, tabella marmorea uetustissima Neapoli in murorum fundamentis reperta, quæ habet, P. Meuius Eutyclus ædiculam restituit Sebethro.

SEBUM, sebi, [*seuo. Gal. hispan. seuo.*] *σέβω*, idem quod seuum. Vnde Sebaceus, a, um, *σεβάτινος*, quod ex sebo, siue seuo confectum est: ut, Candela sebacea. Inde Sebare uerbum *σεβάσσω*, id est, seuo obducere. Colum. lib. 2. capit. 22. Ferijs autem ritus maiorum etiam illa permittit far pinsere, faces incidere, candelas sebare. Quid autem proprie sit sebum siue seuum, & quomodo differat ab adipe & pingui, abunde supra explicauimus in dictione Adeps.

SECALE, neu, pen. prod. [*segale, segala.*] frugis genus, tantum ad arcedam famem tenuiorum utile, fœcunda, sed gracili stipula. Huic milium in Italia nascitur, panisque fit melior. Galli, inquit Ruellius, una littera de trita Seclam uocant: de quo uide Plin. lib. 8. cap. 16.

SECAMENTVM, ti, lignum sectile, aut quippiam ex ligno sectili confectum. Plin. libro 16. cap. 10. E diuerso materia abieti pulcherrima, piceæ ad fissiles scandulas, cupasque, & pauca alia secamenta.

SECEDO, edis, penul. pro. secessi, secessum, [*partirsi, andar uia, uenir uia. Gal. se retirer à part, & à l'escart. Hist. retraher se à partir se.*] *ἀναχωρέω*, seorsum ab hominum frequentia recedo. Cicer. in Cat. Quare secedant improbi, secernant se a bonis. Plautus in Amph. Secede huc tu Sosia. Idem in Curcul. Fugite omnes, abite, & de uia secedite. Liu. 10. Bel. Maced. Posteaquam uenisse eos nunciatum est, secessit in partem interiorē cum duobus amicis, totidem custodibus corporis. Ouid. l. 4. Trist. ele. Sed modo, quos habui, uacuos secedere in hortos. Hinc secessus, & Secessio: de quibus infra suo loco.

SE CERNO, secernis, secreui, secretum, [*spartire, diuidere, separare. Gal. separer, mettre à part. Hist. Diuidirò a partar.*] *σποτάσσω*, diuido, separo, discerno, segrego. Cic. Lucio: Si a continentibus tuis scriptis secernas hanc quasi fabulam rerum euentorumque nostrorum. Idem de Ani. Secerni autem blandus amicus a uero, & interosci

renosci tam potest adhibita diligentia, quam omnia fucata, & simulata a lyceris, atque ueris. Horat. in Arte. Fuit hæc sapientia quondam, Publica priuatis fecernere, sacra profanis. Secretus, tantum, participium, seiunctus, separatus. Cicer. 1. de Nat. Deo. habent igitur suam spheram: stellæ inerrantes ab ætherea coniunctione secretant, & liberant. Virg. 8. Aeneid. Secretosque pios, id est ab impijs separatos. Interdum idem est quod selectus. Quin. lib. 9. cap. 3. Secretæ, & extra uulgarem usum positæ, ideoque magis nobiles, ut nouitate autem excitant, ita copia satiant. Migrat interdum in nomen, & admittit comparationem. Columell. lib. 9. cap. 4. Probatis abibus destinari debent pabulationes, exque sint secretissimæ, ut noster Maro præcipit, uiduz pecudibus, aprico, & minime procelloso cæli statu. Secretum, ti, pro secessu. Plin. epist. 1. lib. 3. Quam pulchrum illud, quam dulce secretum, quantum ibi antiquitatis? aliquando secretum, accipitur pro re arcana, quæ iam nulli temere communicamus, sed apud nos tacitam seruamus: ut, Secreta animi. Quinct. lib. 11. cap. 1. Profert enim mores plerumque oratio, & animi secreta detegit. Ouid. 2. Metam. Et legem dederat sua ne secreta uiderent. Secretum locum dicimus, solum, & quasi a ceteris separatum. Cicer. 2. de Legibus: Loco publico, priuatoque, celebri ac secreto, aliena ciuitate, an tua, in castris, an foro dicas, interest plurimum. Secretio, nis, uerbale, separatio, diuisio. Cicer. 1. Tul. Est enim interitus quasi discessus, & secretio, ac dirruptus earum partium, quæ ante interitum in iunctione aliqua tenebantur.

SECESSITA, interpetete Felto, culter est ferreus, oblongus, manubrio eburneo, rotundo, solido, iuncto ad capulum argento, auroque fixo, clauis æneis, ære Cyprioc quo Flamines, Flamini uirgines, Pontificesque ad sacrificia utebantur: secundo dicta, τρωαίς, Sueton. in Tib. Num & inter pontificis sacrificanti simul pro secesspita plumbeum cultrum subijciendum curant. Idem alibi secesspita alii fecerim, alij dolabram æneam, alii cultellum putant.

SECESSIO, onis, [Partimento, commixto, partita, luoco secreto, diuisione. Gal. Retirement, a parte, separatio. Hisp. Partida a lugar secreto.] ἀναχώρησις, idem quod recessus, idest recessio in locum secretiorem aut minus frequentem. Hinc Secessionem scriptorum dixit Cic. pro Muræ. pro secreta collocatio, quæ fit sine arbitris, non sine suspitione conspirationis. Brenim (inquit) seductiones restium, secessionem scriptorum animaduerti. In ciuitate item Secessio dicitur, populi diuisio in duas pluresue partes. Idem pro Ligario, Secessionem tu nullam existimasti Cæsar, non bellum.

SECESSVS, sus, [Luogo solitario. Gal. Le lieu ou on se retire a part. Hisp. Retrahimiento, lugar secreto do nos recogemos, apartamiento.] ἀναχώρησις, discessus in locum solitariu minus frequentem. Horat. Carmina secessum scribentis, & ocia quærent. Nonnumquam locus ipse secretior, & ab hominum turba, aspectuque remotus. Virg. 1. Aeneid. Est in secessu longo locus. Plin. epist. 13. lib. 2. Ille meus in urbe, ille in secessu contubernalis, idest in uilla. Secessus auium. Plin. lib. 10. cap. 29. Sed in secessu auium & noctuz paucis diebus latere traduntur.

SECIVM, inquit Festus, a uererbis dicebatur libum, quod in sacrificio secesspita secabatur.

SECIVS, a uerb. [Altramente, maneo, hinc tardamente. Gal. Moins, autrement. Hisp. menos, en otra manera.] ἠΐρον, quidam a secus deriuat, quidam a sero, unde quandoque sumitur pro positio, quandoque positus uel tardus. Vir. Nec secius omnis in unguem Arboribus positus secus uia limite quadret. Accius in Amphitryone, ut citat Festus: Si forte paullo quam dixi ueniam secius. Cic. ad Her. Impedimento est, quo secius lex feratur.

SECLVDO, dis, p. p. [Serrare, chiudere. Gal. Enfermer a part. Hisp. Cerrar, apartar.] συγκλείω, seorsum claudio. Cic. 1. Tul. Nam qui se humanis inijs contaminassent, & se totos libidinibus dedissent, ijs denium quoddam iter esse seclusum a consilio deorum. Quandoque excludo. Virgilius 1. Aeneid: Soluite corde metum Teucri, secludite curas. Secludere uitam corpore, dixit Plaut. pro occidere.

SECLVM, seclis, [secolo.] Cicer. de Clar. Or. Ut Atheniensium secla numerantur.

SECLVSA, Sacra, [Segni, mystery.] a prisicis dicebantur, quæ Græci, μυστήρια, appellant ab eo, quod separata, ac seorsum clausa a nobis propter sanctitatem aliquam esse debeant. Id genus sacra Plinius appellat Opertanea, quod in operto occulta sunt, ne oculis profanorum obuia polluantur.

SECLVSORIVM, secluforium, συγκλείσιμα, in quo aliquid seorsum concluditur. Var. 3. de re rust. cap. 5. Cum opus, sunt, ex hoc auario, ut sumantur idoneæ, excluduntur in minusculum auarium, quod est coniunctum cum maiori ostio, & lumine illustriore: quod Secluforium appellant.

SECO, secas, secui, sectum, [Tagliare, segare, spartire, diuidere. Gal. Couper, trancher, édifier, scier. Hisp. Cortar, partir.] τέμνω, proprie excido. Col. lib. 3. Cum secueris autem herbam medicam, sapius eam ri-

gato. Plau. Mer. Vel, ut scias me amare, cape cultrum, seca Digtum, uel aurem. Cic. de Orat. Atque isti quidem causas in plura genera secure. Vir. 1. Aeneid. Pars in fracta secant, ueruasque tremantia figunt. Secare uiam, est celeriter proficisci, transiitione sumpta ab aibus, quæ aerem inter uolandum diuidunt. Virgil. lib. 9. Ille uiam secat ad naues. Seruius exponit idest, tenet. Accipitur item secare pro sequi, Idem lib. 10. Quæcunque est fortuna hodie, quam quisque secat spem: idest sequitur, tenet, habet. Sectus, a, um, part. Cicer. 2. Tul. At uero C. Marius rusticanus uir, sed plane uir, cum secaretur, principio ueruit se alligari: nec quisquam ante Marium solutus dicitur sectus. Legitur tamen participium futuri temporis Secaturus, pro secturus, apud Col. lib. 5. cap. 9. Huius uerbi composita sunt Confeco, Circumfeco, Defeco, Diffeco, Execo, Infeco, Interfeco, Prefeco, Profeco, Refeco, & Subfeco, quorum significata uide suis locis.

SECODITER, siue Socoditer, [Pigramente. Gal. Lourdement, & negligentement. Hisp. Descoraxadoamente.] ἀδύμνος, ignauiter. Inde Socordius, comparatiuum. Liu. 1. ab urb. Ab Albanis socordius res acta.

SECORS, & Socors, [Pigro, tardo, negligente, poltrone. Gal. Esourd, lourd, paresseux, negligent. Hisp. Descoraxado, perezo, negligente.] ἐκουαλῆς, ignauus, segnis, tardus uel negligens in consulendo, meditando, prospiciendo uel quid opus sit factu, quasi sine corde. Ter. in Adel. Nolum ceterarum rerum te locordem eodem modo. Cicer. 1. de Nat. Deo. Contra quos Carneades ita multa disseruit, ut excitaret homines non socordes ad ueri inuestigandi cupiditatem. Colum. lib. 1. cap. 1. Itaque istam uitam socordem prosequitur uelutido. Unde Secordia, & socordia, ignauia, inertia, segnitates. Secordiam, inquit Festus, quidam pro ignauia posuerunt: Cato pro stulticia. Plaut. in Pœtu. Nimia nos secordia hodie tenuit. Terent. in Andr. Enim uero Daue nihil loci est segnitiei, neque socordia.

SECRETO, [Secretamente.] ἀποδύτης, clam, occulto, sine arbitris. Plaut. Amph. Mirum, quid solus secam secreto ille agat. Cicer. Atti. lib. 7. Vna Formas uenimus, & ab hora octaua ad uesperam secreto collocati sumus. Interdum idem ualeat quod seorsum, siue separatim, Col. lib. 11. cap. 2. His diebus commode instruuntur horti, de quibus suo loco dicam secretius, ne inter haec quasi turbam negligentius olitoria onicia descripsisse uidear.

SECTA, æ, [Setta,] proprie est ratio illa dogmatum, quam quis sibi in Philosophia imitandam proposuit, & tuendam suscepit: a sectando (ut uolunt) dicta, quod plures primum opinionis cuiuspiam auctorem sequantur, uel a sectione (ut alij placet) quod cum omnes philosophi dicantur, scriptorum tamen diuersitate a se inuicem sunt diuisi. Aliud enim de summo bono sentiunt Stoici: aliud Academicum, aliud Peripateticum, aliud Epicureum. Cicer. 1. de Orato. Est autem secta disciplina, seu certa quædam disciplina formula, factio, studium, ratio uitæ. Colum. lib. 6. Quare antiquissimum est formam huius operis conscribere, quam uelut se factam legemque in proficindendis agris sequantur agricolæ. Cicer. pro Cælo. Qui hanc sectam, rationemque uitæ re magis, quam uerbis secuti sumus. Item 2. de Natu. Deo. Omnis natura artificiosa est, quod habet quasi uiam quandam, & sectam, quam sequatur. Hinc Consectaneus, qui eiusdem sectæ est. Augu. lib. 10. Ciui. Quanto humanius & tolerabilius consectaneus tuus Platonius Apuleius errauit.

SECTARIVS, uerue, qui gregem ouium præcedens, ducem se illis præbet. Plaut. in Capt. Qui Petroni nomen induunt uerueci sectario.

SECTILE, p. c. τριών, quod sectum est, siue secari solet, aut sectu facile est. Sectile porrum idem quod sectium, cuius folia identidem solo tenuis secantur. Iuu. Sat. 3. Quis tecum sectile porrum Sutor & elixi ueruecis labra comedit? Medulla sectilis. Plin. 16. cap. 39. Ebur sectile, Orid de Medicam. faciei.

SECTIO, onis, [Diuisione, parte, bottino. Gal. Tailleure, coupeure, rogneure. Hisp. Cortadura.] οὐλῆ, actus ipse secandi. Plin. lib. 25. cap. 13. Bitur & contra serpentes, & ante sectiones, punctionesque, ne sentiantur. Aliquando accipitur pro bonis damnatorum, aut eriam pro præda hostium, quæ sub hasta uenditur. Cæsar Com. 3. Postridie eius diei refractis portis, cum iam defenderet nemo, atque intromissis militibus nostris, sectionem eius opidi Vniuersam Cæsar uendidit, id est, bona opidi uendidit sub hasta. Tæitus: & Reliquias sectionum Neronianarum nondum in fiscum conuersas reuocatis ab exilio concessit. Hoc est, reliquias eorum bonorum, quæ Nero, dominis in exilium actis, fisco uendicauerat.

SECTIVS, a, um, pen. p. τριών, quod sectum est, aut secari solet: ut, Porrum sectium, quod folia eius sapius secantur, ut profundius crescat. Duo enim sunt porri genera: unum capitatum, alterum sectium.

sectium . Columel. libro 11. cap. 3 . Porrum si sectium facere velis , densius satum præceperunt priores reliqui , & ita , cum in- creuerit , sectari .

SECTOR, ARIS, [*Seguitare, andar dietro, Gal. Suiure souent . Hisp. Mucho seguir , andar tras otro.*] παρακολουθεω , nultum & continue sequor . Plau. in Cist. Anum sectatus sum clamore per uias . Cicer. 4. Verr. Prætozem per omnia foras sectabatur . Proprie autem hoc uerbum (quod & Donat . annotauit) ad philosophorum discipulos pertinet , qui præceptorem assidue comitantur , ut colloquio eius , & usu eruditiores , eique per omnia similes euadant . Huc respexit Gnato ille Ter. in Eun . Ibi homo cœpit me obsecrare , ut sibi liceret discere id de me , sectari iussi , Tamquam philosophorum habent disciplinæ ex ipsis uocabula , parastri ita ut Gnatonum ci uocentur . Sectari beluas , apros , ceruos , est uenando consectari , persequi , inuestigare , perquirere , sequi . Vir. in Bucol. 3. Ecl. Si dum tu sectaris apros , ego retia seruo . Hor. 1. Ser. Saty. 2. Leporem sectatus equo ue Lassus ab indomito . Hinc Sectator, oris , uerbale , qui assidue aliquem affectatur . Cicer. pro Muræ . Quid opus est sectatoribus ? Sectatores philosophorum idest , discipuli , qui ut aliquid ab ijs addi cant , ab eorum latere numquam discedunt . Gell. lib. 2 . capit. 2. Taurus sectatoribus commodum dimissis , sedebat pro cubiculo sui foribus . Huius composita sunt , Affector , Consector , & Insector , de quibus supra suis locis .

SECTOR, ORIS [*Taglia legne, ò altra cosa, compratori del bottino, Gal. Coupeur, rogneur . Hisp. Cortador.*] φασίς , uerbale est a secando deductum , eum significans , qui aliquid incidit , aut diuidit : ut Sector zonarius , qui alterius zonam , aut marsupium incidit . Plaut. Trin. Mira sunt , nillic homo est aut dormitator , aut sector zonarius . Sectors item dicuntur , qui spem sui lucri secuti , bona damnatorum emebant in auctionibus , ac postea pro compendio uenditabant : quod empta sua prosequantur , disti. Inde a Cicer. 2. Phil. Marcus Antonius sector Pompeij appellatur , quoniã in subhastatione bona Cn. Pompeij redemerat . Cic. pro Roscio N. scimus per ista tempora eosdem fere sectores fuisse bonorum , & collorum item Sectors , teste Valla. lib. 1. Eleg. sunt accusatores , qui ex damnatione accusati , dimidium bonorum expectant , aut certam aliquam partem , & id persequuntur . Budæus eos proprie dicit Sectors appellari posse , qui delationibus faciendis con- sificatione a principibus impetrant , ut homines interdum inson- tes fortunis omnibus euerant . Seditrix , uerbale , sceminini generis eiusdem significationis . Pli. lib. 36. cap. 17. Vnde enim uitricus Sylla , & Metella mater , proscriptionum seditrix ?

SECTURA, RÆ, [*Tagliatura . Cal. Coupeure, regneure . Hisp. Cortadura.*] τομή , ipsa sectio , siue secandi actio . Plin. lib. 37. cap. 8. Et uenatis quidem Callidis tali sectura formantur , alias fragiles . Sectura item dicuntur fodinæ , siue cuniculi subterranei : in quibus metalla excinduntur . Cæsar Commen. 4 . Quibus fortiter resistentibus , uineas , turrestque subegit : illi alias eruptione tentata , alias cuniculis ad aggerem , uineasque actis , cuius rei sunt lōge peritissimi Aquitani , propterea quod multis locis ærarizæ secturæ sunt .

SECUBO, SECUBAS, P. C. [*Sederse da un canto solo, Gal. Coucher à part . Hisp. Assentar se ò dormir à parte.*] σκουμπο , scorsum , siue solus cubo . Liui. 4. Decad. lib. 9. Per iocum adolescens uetat eam mirari , si per aliquot noctes secubisset religionis causa ut uoto pro ualitudine sua facto liberaretur . Secubitus , us ipse secubandi actus . Ouid. 3. Am. El. 9. Qui tibi secubitis tristes dea flaua fuissent . Cat. Argon. Anxia nec mater discordis mœsta puellæ Secubitu .

SECVLA, FALCÆ, [*Falce, Cal. Faucille, Hisp. Hoce para segar.*] δρεπαίνω , p. c. falx , a secando dicta , ut ait Varr. l. de Ling. Lat. 5 .

SECVLVM, SECVLI, [*Secolo, età, Gal. Siecla, l'espace de cent ans . Hisp. Siglo, edad.*] αἰών, γένεσις , siue a secando , ut quibusdam placet : siue , ut alij malunt , a sequēdo deducatur , absque diph. melius scribitur : productique antepenultimam contra primiciui rationem . Est autem seculum , idem fere , quod hominis unius ætas . Feil . interpretatur spatium centum annorum . Vnde carmen Horatij seculare dicitur , quo describuntur sacrificia , quæ centesimo quoque anno fiebant . Id etiam colligi potest ex lib. 2. Cic. de Ora. cum ait : Numã Pompilium duobus seculis Pythagoram præcessisse , quem ex Liuij auctoritate constat ducentis annis fuisse ante Pythagorã . Sunt qui spatium triginta annorum seculum putent : Alij uero mille annos seculum haberet existimant . Cic. Bruto , lib. 11. In multa secula uidebamus temp. liberatam , hoc est , in multum tempus , siue in multas ætates . Idem 6. Verr. Parietes , quorum ornatus tot secula manserat . Seclum siue seclum , per syncopem , Lucret. pro genere usurpat . ut . Serpentina secla , lib. 6. Naribus alipedes ut cerui sæpe putantur Ducere de latebris serpentina secla ferarum . Idem libro 3 . D siperent homines , saperent fera secla ferarum . Sæpe etiam Seclum accipitur pro tempore . Cicer. in Parad. Etiam ipse fortassis huius seculi errore uersor , Aurea secula ,

Vir. 6. Aene . Augustus Cæsar Diuum genus aurea condet secula . Aspera secula . Vir. 1. Aen. Aspera tum positis mitescent secula bel- lis . Impia secula . Vir. 1. Geor. Impiaque æternam timerunt se- cula noctem .

SECVLARI S, & hoc RE, [*Di seculo . Gal. Qui se fait de cent en cent ans, de cycle, Hisp. De ciento años, de siglo*] quod centesimo quoque anno in- stauratur : ut , Ludi seculares , qui ita instituti erant , ut non nisi centesimo quoque anno fierent : quamquam postea principum ambitione , minore spatio interiecto sæpius fuerint instaurati . In his ludis præco pronunciare solet , populum Romanum eos uisurum esse ludos , quos nemo eius ætatis unquam uideret , aut uisurum esse posthac . Plin . lib. 7 . cap. 48 . Minus miror Stephanionem , qui primus togatus saltare instituit , utrisque seculari- bus ludis saltasse .

SECVMS, [*Conseco, seco.*] συνέαυτῶ , dictio composita ex ablatiuo Se , & præpositione Cum : notæ est significationis . Cic. Atti. l. 8. Quis autem est tanta quidem de re , quin uarie secū ipse dispuret ? Vir. 4. Aen. Ille meos , primus qui me sibi iunxit amores , Abstulit : ille habeat secum , seruetque sepulchro .

SECVNDA CLASSIS, δὲ δεύτερον τιμημα , in censu Seruij Tulli Ro- manorum regis dicebatur ea pars populi , quæ æris LXXV. M. aut eo amplius , intra tantum centum milia , in censum deferebat , ijsdem que armis utebantur , quibus prima classis , præter lorica , & cly- peum , cuius loco scuto utebantur . Vide Liui . libro primo ab urb. condita .

SECVNDAE, MENSA, παραγνήματα , dicuntur fructus , cætera que bella- ria , quæ sublatiis carnibus secundo loco apponuntur . Quæ nomi- nis ratio inde ducta , quod antiqui mensas appellabant ipsos di- scos , siue quadras , quibus epulæ in conuiuium inferebantur . Vir. 2. Geor. Non ego te dijs & mensis accepta secundis Transferam Rhodia . Hor. 2. Ser. Sat. 2. Tum pensilis uua secundas , Et nux ornata mensas , cum duplici ficu . Legitur & Secunda mensa , in sin- gulari num. Cic. Att. l. 14. Hæc ad te scripsi apposita secunda men- sa . Plin. lib. 9. cap. 35. Inferri mensam secundam iussit .

SECVNDAE, ARUM, [*Secundine . Gal. Le peau de quoy est enuvelope l'enfant au ventre de sa mere, l'arriere faix . Hisp. Las pares de la mujer de pnes del parto.*] τὸ γόπιον, δὲ σπῆρα , memb. ana illa , qua partus obuoluitus ex utero prædit : dictæ quod nascentem infantem sequantur . Pl. Brassicæ succus contra ardorem febrium facit & stomachi uitia , & ad secundas .

SECVNDANI, SĪ EN ΤΗΣ, ΔΕΥΤΕΡΑΣ ΤῆΣ ΕΠΙΣΤΡΑΤΗΣ, ΣΦΡΑΤΙΩΤΑΙ , dicebantur se- cundæ legionis milites , sicut Primani , primæ legionis . Liui. 4. Bell. Macedon . Dum repetunt enix signum , priores secundani se porta eiecere . Et paullo post : Secundani terga hostium cæ- dunt , cæteri caltra diripiunt . Plin . lib. 3. cap. 4 . In mediterraneo colonie Arelatæ sextanorum , Bliteræ septimanorum , Araulio secundanorum .

SECVNDARIVS, A, UM, [*Secor, dario, la seconda uolta . Gal. second, apres le premier . Hisp. Lo segundo que se hace.*] δὲ δεύτερος , quasi secundi ordinis ut , Panis secundarius , id est , uulgaris & sordidus . ut qui con- secus sit ex farina , ex qua Pollinis pars ante sit excussa : Suet. in Augu. Cibi minimi erat , atque uulgaris fere . secundarium panem , & piciculos minutos maxime appetebat . Hic etiam secundus dicitur , Hora . Pasti filiquis , & pane secundo . Legimus & Secunda- rium n. pro ea parte farinæ , ex qua cõficitur panis secundarius . Plin . l. 18. c. 9. Præterea floris semodium , & cibarij (quod secunda- rium uocat) sextarios quattuor , surfuris sextarios totidem . Ponitur aliquando pro proximo , & secundo . Cicer. 2 . de Inuen . In hoc autem loco caput illud erit accusatoris , si demonstrare poterit alij nemini causam fuisse faciendi , secundarium si tantam aut tam idoneam nemini . Idem de Clar. Orat . Q. Arrium M. Crassi secundarium appellat , hoc est , secundum a M. Crasso eloquentiæ locum obtinentem . Idem (inquit) faciebat Q. Arrius , qui fuit M. Crassi quasi secundarius .

SECVNDO, ADUERB. [*Secundamente, secundariamente . Gal. Secondement, pour la seconde fois . Hispan. Segundamente, segunda vez.*] δὲ δεύτερον , secundo loco , secunda uice , iterum , rursus . Cicero Attic. Semel hominem allocutus fueram : an secundo mihi redeundum esset , ignorabam .

SECVNDE, [*Alla seconda felicemente.*] Cic. de Nat. Nauigare ac secun- distime cursum tenere .

SECVNDO, AS, [*Prosperare, andar à secula . Gal. Donner prosperité, faire prosperer . Hisp. Prosperar ò fortunar.*] ἀπορίζω , prospero , pro- sperum reddo . Proper . Iam liquidum nauitis aura secundat iter . Virgil. 7. Aeneid . Dij nostra incepta secundent . Ouid. Episto. 13. Blanda que compositas aura secundet aquas . Hinc Obsecundo , as , de quo alibi .

SECVNDVM, [*Secundo, appresso . Gal. Pres, auprès, apres, selon . Hisp. Segun ò cerca.*] κατά , præpositio accusatiuo casui seruans , idem que significans quod iuxta . Cicer. 6. Verr . Secundum arbitrium tuum testes dabo , Interdum idem ualet quod Post . Servius Sul- picius

picus ad Cicer. lib. 4. Duo uulnera accepisse, unum in stomacho, alterum in capite secundum aurem. Quint. Nam quod unum mihi secundum patrem, fortuna uidebatur parasse prælidium: id ego sperare in alia forte non poteram. Cic. 1. Offi. Proxime autem & secundum deos, homines hominibus maxime utiles esse possunt. Interdum idem ualet quod pro, ut, Prætor secundum me decreuit: id est, pro me. Cic. pro Q. Roscio: Secundum nos iudicari uolumus. Item Att. Quisque eorum secundum causam nostram iudicauit. Aliquando In, ut, Secundum quietem, id est, in quiete. Sueton. in August. Affirmabat ipsum esse, cuius imago secundum quietem sibi obseruata sit. Aliquando Super, siue De, Sal. in Iugur. Secundum ea, ut deliberetis, &c.

SECUNDVS, a, um, [Secundo. Gal. Second, deusime. Hisp. Segundo en orden.] *ἰδὲ τῆρος*, qui immediate sequitur primum: & tam numeri, quam dignitatis ordinem denotat. Cicer. in Ora. Quoniam id secundum erat de tribus. Vir. 1. 1. Aene. Turnus ego, haud ulli ueterum uirtute secundus. Hirtius 4. Bel. Alex. Bellonæ templū, quod tanta religione colitur, ut sacerdos eius deæ maiestatis, imperio, & potentia secundus a rege consensu gentis illius habeatur. Per translationem ponitur pro prospero, ut, Secunda fortuna, id est prospera, quod uel conatus nostros sequatur, uel quod nobis obsequatur. Virg. 9. Aeneid. Tantum fortuna secunda, Aut diuersa cadat. Sic res secundæ, quæ pro nostro desiderio sequuntur. Virg. 10. Et seruare modum rebus sublata secundis. Ventus secundus, qui à puppe sequitur. Virg. 4. Aen. Nec Zephyros audis spirare secundos? Secundo flumine nare, siue nauigare, hoc est, in eam partem, in quam flumen decurrit. Ouid. 4. de Pon. Sed flumine sæpe secundo Augetur remis cursum euntis aquæ. Virg. 3. Geor. Missusque secundo defluit amni. Secundis auribus aliquid accipere, id est beneuolis, clementibus. Liuius: Omniane semper quæ magister ille diceret, secundis auribus, quæ ab nostrum aliquo dicentur, aduersis accipietis? Secundo lumine, pro secundo die, posuit Cicer. ad Att. lib. 7. Epi. 144. Secundo populo philosophiam uituperare. Cic. 2. Tusc.

SECUNDVS, philosophus fuit Atheniensis, quem aliqui Epithyrum uocant, quod architecti filius fuerit, multæ quidem doctrinæ, medicis eloquentiæ, æqualis æmilisque Herodis Attici: qui illud Hesiodi eleganti mutatione in eum cauilatus est, Figulus æqualem exigitat, tum rethora tecton. Nihilominus tamen se sem postea mortuum, & epicedio & lacrymis honorauit. Ex Philostrato. Secundus alter Tridentinus, uir sanctus, & Agilphi regis Longobardorum tempore, scripsit breuiter Longobardorum historiam. Auctor Paullus Foroiulienis. Fuit etiam hoc illustri Veronenis familiaris cognomen, ex qua fuit Plinius Secundus Naturalis historix scriptor.

SECURIS, huius securis, [Scur, manara. Gal. Vne dache ou cognée. Hisp. La segur ó seguron.] *ἡ δὲ λυξ*, instrumentum ad secanda ligna: quasi semiquis, ut inquit Seruius, uel, ut uerisimilius uideretur, a secando. Virg. lib. 11. Acetam quatiens Tarpeia securim. Cic. 3. Ver. A gunt eum præcipitem poenæ ciuium Romanorum, quos pariter securi percussit, partim in uinculis necauit. Virg. 6. Aene. Confutis imperium hic primus, sæuasque securis Accipiet. Luc. lib. 7. Pacificas sæuus tremuit Cætilina securis. Huius instrumenti inuentrix fuit Panthesilea Amazon, teste Plin. libro 8. cap. 26. Vnde & Amazones Securigeræ a poetis dictæ sunt. Secures item magistra tuum insignia erant, uirgarum fasciculo loro illigatæ. Cic. 6. Ver. Quamobrem falces Prætoribus præferantur, cur Secures datæ? Infigere reipub. securim per translationem dixit Cicer. pro Plancio: pro eo quod est uehementer lædere, uel grauius ei officere. Idem pro Muræna. Quam te securim putas iniecisse petitioni tuæ? id est, quantum detrimenti putas te attulisse tuæ petitioni? quasi dicat, Omnem petitionis tuæ spem quamdam quasi securi præcidisti.

SECURICLA, clx, ligneum retinaculum, quod Sufcus, siue Subscus dicitur. quo duo ligna inter se tenacissime uinciuntur. Vnde Securitati cardines apud Vitru. lib. 10. Nostri, inquit Budæus, ut arbitror, Hirundinum caudas appellant.

SECURICULA, lx, [Picciola scure, manara.] *πυλεκὺ δῖον*, exigua securis. Plin. lib. 18. cap. 19.

SECURIFER, r2, rum, *πυλεκὺ φορὸς*, qui fert securim. Ouid. 12. Met. Scuriferumque Pyragmon.

SECURIFER, ra, tum, securifer. Ouid. Epi. 4. Prima securigeras inter uirtute puellas Te peperit. Silius lib. 16. Hic fera gentis More securigera miscebat prælia dextra.

SECURITAS, securitatis, [Securità, scurezza. Gal. Seurtè, assurance. Hisp. Seguridad ó desfydo.] *ἀσφάλεια*, tranquillitas: curæ, anxietatis, & periculi expers. Cicer. de amicitia: Caput esse ad beate uiuendum, securitatem, qua frui non possit animus, si tanquam parturiat unius pro pluribus. Plinius episto. 332. Sicut largitiones ex publico fieri mandata prohibent: ita uidendum, ne multorum securitas subruatur. Philosophi definiunt Securitatem, rectam esse

placidaque animi constitutionem, malorum pendantium cura uacantem.

SECURVS, securus, securum, [Sicuro, tranquillo. Gal. Assuré, seur. Hisp. Seguro ó desfydado.] *ἰσχυρῆς*, tranquillus, cura, & anxietate uacans, quali sine cura. Et differt a tutus, quod Securus dicitur is, qui non timet, etiam si inuineat periculum: Tutus autem is, qui est extra periculum, quamuis etiam timeat. Cicer. pro Plancio, lib. 10. Si Africanæ legiones celeriter uenerint, securos uos ab hac parte reddemus. Ouid. 1. Metam. Mollia securæ peragebant ocia gentes. Aliquando Securus, caput pro contemptore, incurioso, & negligente: tuncque regit genitium, Virg. 1. Aeneid. Securus amorum Germanæ. Quint. libro 8. In quo sæpe etiam incidit Cicer. securus tam paræ obseruationis. Luc. lib. 1. Per ferrum tantis securus uulneris exit. De Leone.

SECUS, [Dietro, altrimenti. Gal. Pres, apres. Hisp. Cerca.] *παρά*, cum accusatiuo aliquando præpositio est, idem significans quod iuxta: ut, Secus decursus aquarum feruntur salices. Aliquando est aduerbium, & significat aliter, præsertim quando non, uel haud, secum comites habet. Virg. 2. Aeneid. Haud secus Androgeos uisu tremefactus abibat. Cicer. Episto. Quod non multo secus fieret.

SED, [Ma. Gal. Mais. Hisp. Mas ó empero.] *ἀλλὰ*, coniunctio est discretiua, siue aduersatiua, Cicer. de Orat. Non de præstanti quadam & eximia, sed prope de uulgari & communi prudentia disputo. Aliquando incipientis particula est, aut certe ad diuersè transeuntis. Terent. in And. Sed Pamphilum uideo. iungitur aliquando cum Autem. Pla. in Ruden. Sed autem quid si hanc hinc abstulerit quispiam sacram urnam Venereis? Aliquando cum Vero. Cicer. 7. Verr. O præclarum imperatorem, nec iam cum M. Aquilio fortissimo uiro, sed uero cum Paullis, Scipionibus, &c. Ponitur Sed aliquando pro Sed etiam. Cicer. pro Milone. Obliti estis non modo inimicorum Milonis sermones, sed nonnullorum imperitorum.

SEDARE, [Quietamente. Gal. Coyment, sans tromble. Hisp. Soffegradamente.] *ἠσῆως*, quiete, tranquille. Cicero in Orato. Cum sedate, placide loquimur. Placide, & sedate ferre dolorem, idem 4. Tusculan.

SEDATVS, a, um, [Quieto. Gal. Posé & rassis, coy & tranquille. Hisp. Soffedado.] *ἠσῆως*, tranquillus, quietus, minime præceps. Virg. 12. Aene. Sedato respondit corde Latinus. Cicer. Att. lib. 8. Hæc scripti sedatiore animo, quam proxime, Horat. in Episto. Oderunt hilarem tristes, tristemque iocosi, Sedatum celeres.

SEDATIO, onis, [Moderatione, quiete. Gal. Tranquillité, apaisement. Hisp. Soffiego, á quella aclaracion.] *ἠσῆσις*, moderatio, placatio. Cic. 1. Offi. Sedatio perturbationum animi.

SEDENIS, [Ma pur.] *ἀλλὰ γὰρ*, aduersatiua particula, quandam èt probationis uim habens adiunctam. Virg. 1. Aene. Progeniem sed enim Troiano a sanguine duci Audierat. Accipitur & pro autè, siue Vero. Cic. pro Arch. Sed enim hoc non solum ingenij ac literarum, uerum etiam naturæ atque uirtutis. Pla. Cur. Sedenim nequeo durare, quin herum accusum meum.

SEDENTARIVS, ria, rium, *ἔδρασις*, quod sedendo fit: ut, Ars sedentaria, quæ sedendo exercetur: quam & Sellulariam uocant. Opera sedentaria, quæ fit a sedentibus. Columel. lib. 12. capitu. 3. Neque enim sedentaria eius opera, sed modo ad telam debet accedere, modo eos, qui cibum familiaris, conficiunt, inuisere. Sedentarij, qui sedendo opus faciunt: sicut sutores, sartores, & id genus alij. Plaut. in Aul.

SEDEO, des, sedi, sessum, [Sedere, stare á sedere. Gal. Se seoir, s'asseoir, estre assis. Hisp. Assentarse, star assentado.] *κάθημαι*, notæ significationis uerbum est, cuius antitheta sunt Sto & Ambulo. Cic. 3. de Diuin. Cum Cæcilia in sella sederet. Plaut. Stic. Si non ubi sedeas, locus est: ac est, ubi ambules. Dicimus autem Sedeo super equum, Sedeo equo, & Sedeo in equo. Quint. An sit credibile, super caput Valerij pugnantis sedisse coruum? Cic. de Ora. In folio sedens domi. Idem 2. de Finib. Sedere in folio ornato regali. Mar. 1. 5. Epig. Vno credis equo posse sedere duos? Liu. lib. 20. Nemo, qui sella curuli sederet. Sedere in otis, pro incubare. Plin. lib. 9. c. 51. Polypus forma modo in otis sedet. Aues quoque sedere dicuntur, cum arbori, tecto, alijve reijnsistentes, non mouentur. Vir. 12. Aen. Alitis in paruz subito collecta figuram, quæ quondam in buitis, aut culminibus desertis Nocte sedens, serum canit importuna per Vmbra. Aliquando signatiuiam, cessationemque denotat. Cic. Atti. Quid enim? sedere totos dies in uilla ista? Virg. 11. Aeneid. Sedent, spectentque Latini. Terent. in Adelph. An sedere oportuit Domi uirginem tam grandem? Aliquando Sedere ponitur pro Placere: & tunc datiuo constructur. Virg. 5. Aeneid. Idque pio fedet Aenæ probat auctor Acestes. Aliquando pro manere, immorari. Cicero libro 9. Episto. Si uenti essent, nos hic Corcyæ non sederemus. Liu. libro 2. Bel. Pun. Id horreum fuit Prælidium Pœnis sedentibus ad Trebiam. Aliquando sedere est

- confilium capere, considerare, ut apud Virgil. 2. Aeneid. Celsa sedet Aeolus arce. Et 9. Aen. Turnus secreta ualle sedebat. Plaut. Sine iuxta aram sedeam, & dabo meliora consilia. Item secundum Augures sedere, est augurium capere. Nam post designationem caeli partes, a sedentibus captantur auguria. Vestis item sedere dicitur, quae apta est. Quin. Ita sedet melius toga, & continetur. A qua loquendi consuetudine sumpta translatione. Imperium humeris alicuius bene sedere dicimus, quod illi probe conuenit, & ab illo pro dignitate recte suscinetur. Plin. in Paneg. Cum abunde expertus esset, quam bene humeris tuis sederet imperium. Sedens lactuca, pro festi. Mar. libro 10. Epig. 48. In quibus est lactuca sedens, & scilicet porrum. composita sunt. Assideo, Confideo, Circumfideo, Diffideo, Desideo, Infideo, Obsideo, Praefideo, Resideo, Subfideo, & Superfideo, in quibus syllaba, si, corripitur, uide suis locis.
- SEDĒS**, huius sedis, [Sedia, sede, luogo da sedere, cadrega, scagno, seggio. Gal. siege, sejour, logis & demeure. Hisp. Asiento, silla, lugar para assentar se.] ἔδρα, δῶκος, sella in qua fedemus. Plin. in Paneg. iandudum illi radiatum caput, & media inter deos sedes auro itaret, aut eboris. Interdum ponitur pro habitatione, uel domicilio, idq. tam in singulari, quam in plurali num. Cicer. de Prouin. conf. Numquam haec urbs summo imperio domicilium ac sedem praebuisset. Virgil. 1. Aeneid. Hic tamen ille urbem Patraui, sedesque locauit Teucrorum. Interdum pro sepulchro, Virgil. 6. Aeneid. Sedibus uel saltem placidis in morte quiescam. Interdum pro podice, & ani circulo. Plin. lib. 23. Cinis sarmentorum, uitiumque, sedis uitium medetur. Sedes luxuriae, per translationem, pro loco, in quo maxime uiget luxuria. Cic. contra Rullum: Coloni Capuae in sedibus luxuriae collocati.
- SEDECULA**, [Sedieta,] ἔδρα, parua sedes: sicut Aedicula, parua aedes: quamquam non desunt, qui Sedecula scribendum contendunt, quo pacto etiam legitur apud Cic. in epist. ad Att. lib. 4. Malo in illa tua sedecula sedere. Valla putat omnino Sedicula esse scribendum per tertiam uocalem.
- SEDIGITVS**, τι, ἔδαδακτυλος, senos habens in manu digitos. unde & Volcatius Poeta Sedigirus, & C. Horatii filiae Sedigitae sunt cognominatae. Plin. lib. 12. cap. 43.
- SEDLĒ**, lis, p. p. [Sedia,] ἔδρα, sedes, sub sellium, scamnum ad sedendum aptum. Plin. Epist. 101. locis pluribus disposita sedilia e mar more. Virg. 1. Aen. uiuque sedilia faxo.
- SEDIMENTVM**, τι, ὑπόστασις, quod in re aliqua subsidit. unde crassiflorem urinae partem in fundo matulae subsidentem, medici sedimentum appellant. in aedificiis quoque sedimentum dicitur ipsa subsessio, cum scilicet ob fundamenti infirmitatem aedificium subsidit. Plin. lib. 36. cap. 10. Si Inundationibus Tiberis sedimento molis factio.
- SEDITIONE**, onis, [Seditio, discordia. Gal. Seditio, mutinerie. Hisp. Bullicio de alborote de pueblo.] ἰσάσις, a se, hoc est, seorsum, & Itio componitur. Cic. lib. 6. de Rep. docet seditionis proprietatem a dissensione ciuium dictam esse, quod seorsum erant alij ad alium. Est enim proprie, cum populo discordante itur ad manus: qualem describit Virg. 1. Aene. Magno in populo cum saepe coorta est Seditio. Similiter seditio in exercitu dicitur, in classe, in campo, & ubicumque est multitudo hominum aduersus duces, magistratusue accipientium, uel imperium detestantium. Ouid. 12. Met. Seditioque recens. Dicimus autem Latine eleganterque, Concitare seditionem, Facere seditionem, Commouere seditionem, Oriari seditionem, Sedare seditionem.
- SEDIOSVS**, a, um, [Seditiosus, scandolofo. Gal. Seditieux, mutin. Hisp. Alborador.] ἰσάσις, proclius ad seditionem. Cic. 3. Verr. seditiosus homo. Cn. Carbo. Hinc seditiosus, per seditionem aut more seditiosorum. Cic. pro Clu. Conditiosus seditiose concitatus. Idem ad Att. lib. 2. Multa cum seditiosissime diceret.
- SEDO**, das, [Mitigare. Gal. Apaiser, rendre coy. Hisp. Aclarar lo turbio & assogegar.] ἡτάσας, mitigo, placo, lenio. Salust. Catil. Animus impurus, dijs hominibusque infestus, neque uigilijs, neque quietibus sedari potuit. Lib. 4. ad Heren. Neque habeat, qui situm suam sedet: id est extinguat. Dicimus praeterea Sedare bellum, controuersiam, discordias, infamiam, iram, lites, mentes commotas, motus animi, miseriam, pauorem, tempestatem, tumultum, quorum omnium exempla nusquam non sunt obuia. Cicer. 2. in Catil. Atque haec si agentur, ut bellum intestinum me uno rogato duce sedetur. Sedare, & Incendere, contraria. Cicer. 3. de Leg. At aliquando incenditur, & quidem saepe sedatur. Hinc Sedatus participium, siue nomen ex participio: item Sedare, aduerbium, & Seditio, uerbale.
- SEDUCTIO**, is, [Ingannare, trahiare. Gal. Tirer, mener à part. Hisp. Apartar.] ἀπαγομαι, proprie seorsum duco ab alijs, quasi de rebus aliquibus locutus. Ter. in Hecy. Pamphilus me solum seduxit foras. Cic. Att. lib. 2. Seducit me Scaptius. Pla. in Aul. Secreto te huc foras seduxi. Cic. 1. 1. Tuf. ad animum transtulit, inquiring. Animum ad se ipsum aduocamus, secum esse cogimus, maximeque a corpore seducimus. Accipitur & pro decipio, in fraudem induco. Ter. in Andria. Me seducere istis dictis postulas.
- SEDUCTIO**, niu, [Seductio, Gal. Destournement à part. Hisp. Apartamiento,] uerbale a seduco, significans abductionem a turba. Cicer. pro Mur. Seductiones teitium.
- SEDUCTIVM**, li, quasi sudaculum, genus flagelli, quod uapulantes sudare faciat. Festus.
- SEDULO**, [In uero, diligentemente. Gal. Soigneusement, diligemment. Hisp. Cuidadoso y diligentemente.] ἄμελως, diligenter, & simpliciter, quasi sine dolo, ut inquit Nonius. Plaut. in Aulul. Nam nunc cum caelo sedulo, ut omnes nesciant, Omnes uidentur scire. Terent. in Phorm. Ego sedulo hunc dixisse credo, Id est, simpliciter, inquit Donatus. Idem in Hec. Et si dissimulas sedulo. Cic. de Fin. Faciam omnia sedulo.
- SEDUVLVS**, la, lum, [Diligente, officioso. Gal. Diligent, seigneur. Hisp. Cuidadoso y diligente.] ἄμελως, diligens, officiosus, intentus. Cicer. de Clar. Ora. Eloquentes uidebare, non sedulos uelle conquirere. Tib. 1. 1. El. 3. A sudeat custos sedula semper anus. Oui. 1. de Rom. Am. Nec desunt comites sedula turba canes. Hinc Sedulitas pro instanti, & fideli officio, ac diligentia. Cicer. ad Att. lib. 11. Quae si non essent sedulitate effecta, & beneuolentia tua, Ouidius 10. Metam. Sedulitas erit apta tibi. Sedule, idem quod Sedulo. Colum. libro 9. capitu. 9. Custos sedule circumire debeat aluearia.
- SEDVMS**, sedi, ἰσάσις, herba perpetuo uiuens: unde etiam Semperuiuum appellatur. Plin. lib. 18. cap. 17. Colum. lib. 2. cap. 9. Remedio est mistus succus herbae, quam rultici sedum appellant. Vulgus a folijs uermiculorum similitudinem referentibus, Vermicularem nominat.
- SEGES**, huius segetis, [Biada in herba. Gal. Grain ou blé en terre. Hisp. La miesse.] ἄσπρος, proprie fruges eorum seminum, ex quibus conficitur panis, nondum demessa, ut ait Valla. lib. 4. cap. 14. Plin. lib. 18. cap. 17. Si articulum seges ire coeperit, runcare remedium est, ne herbae uincant. Et paullo post: Luxuria segetum caligatur dente pecorino, Virg. 1. Georg. Luxuriam segetum tenera depascit in herba. Horat. 2. epist. 2. Cum segetes occat, tibi mox frumenta daturus. Seges per translationem: ut Seges stimulorum, apud Plaut. in Aulul. Tibi ego rationem reddam stimulorum seges: Ferrea seges telorum. Virg. 3. Aeneid. Confixum ferrea texit Telorum seges. Clypeata seges uiuorum, Ouidius 2. Metam. Seges, ac materia gloriae. Cicer. pro Mil. Quid odisset Clodium Milo, segetem, atque materiam suae gloriae. Quandoque accipitur pro ipsa humo iam subacta, & lata, Var. libro 1. de re rultic. capitu. 29. Seges dicitur, quod aratum & satum est, Aruum, quod aratum, nec satum est. Virgil. 2. Georg. Illa seges demum uotis respondet auari Agricola, bis quae Solem, bis frigora sensit. Plinius libro 18. Segetes quae interquieuerunt, sunt uentum rosam odoratiorem. Seges quoque aliquando de leguminibus dicitur. Colum. lib. 2. cap. 14.
- SEGETIA**, nomen Dae, quam Romani uenerabantur, ut laetas segetes faceret: cuius meminit Macr. lib. 1. Sat. Plin. lib. 18. cap. 2.
- SEGMENTVM**, inis, τομή, segmentum, quod a re aliqua refecatur: a quo Praefegmen, & Refegmen. Plin. 1. 13. c. 12. Seminibus utrinque amputatis. Gel. lib. 10. cap. 15. Vnguium & capilli segmenta.
- SEGMENTA**, rum, [Tagliamenti, diuisioni. Gal. Morceaux, pieces, lopins. Hisp. Las cortaduras, tañadas.] ἰσάσις, proprie segmenta, & ramenta, quae a re quapiam refecantur: a secando quasi secamenta, c, ut q, mutata. Plin. lib. 36. de ratione secandi marmoris loquens. Crassior arena laxioribus segmentis terit. Hinc etiam partes, & (ut dicam) membra mundi, in quae uniuersa terra digeritur (quae nostri Circulos, Graeci Parallelos appellant, & climata) Segmenta dicuntur. Plin. lib. 6. cap. 33. Plura sunt segmenta mundi. Segmenta item dicebantur minuta auri, & purpurae, alteriusue materiae segmenta, ex quibus uermiculatim compositis preciosissimae conficiebantur uestes, quae Segmentariae dicebantur: quamquam non raro pro ipsis etiam uestibus Segmenta posita legamus. Ouid. 3. de Arte. Non iam segmenta requiro. Vale. Max. Datum est mulieribus, ut segmenta aurea gestarent. Iuuen. Saty. 2. segmenta enumerat inter nubentium ornamenta. Segmenta (inquit) & longos habitus, & flammae sumit. Non desunt tamen, qui Segmenta interpretentur monilia ex auro & gemmis confecta.
- SEGMENTATVS**, a, um, [Recamato. Gal. Fait de plusieurs pieces de diuerses couleurs. Hisp. Trepado, pintado.] segmentis uariiegatus: ut, Vestes segmentatae: de quibus iam egimus. Segmentatae curae, quae confectae sunt ex tenuissimis segmentis diuersorum colorum, & quodam quasi uermiculato emblemate pictae. Iuuenal. Saty. 6. Et segmentatis dormisset paruula cunis. Quamquam non desunt, qui Cunas segmentatas ibi intelligant ueste segmentata tectas.

SEGNIS, huius segnis, & hoc segne, [*Pigro, tardo, poltrone. Gal. Lasche, parosseux, non chaland, tardif. Hisp. Pereoso, floxa, negligente.*] ἀργή, tardus, ignauus, quasi sine igne: sicut contra, *Ardens* pro, solerti, diligente, & moræ omnis impatiēti. *Virgil. lib. 3. Aeneid. Haud segnis strato surgit Palinurus. Cicer. ad Att. lib. 8. Ego si cui uideor segnior fuisse, dum ne tibi uidear non laboro. Tacit. lib. 12. Neque enim segnem ei fuisse indolem ferunt. Interdum pro infœcundo & inuiti.* Idem lib. 1. *Geor. Segni que horreret in artus Carduus. Et pro pulchro, Virgil. 4. Aeneid. Haud segnior ibat Aeneas, quo loco uide Seruium. Hinc Segnitias, tici, siue Segnitia, & tarditas, negligentia ad agendum. Socordia autem est negligentia consulendo, meditando, prospiciendo, quid opus sit factu. Terent. in Andr. Nihil loci est segnitie, neque socordie. Quandoque Segnitias, dicitur infœcunditas. Plin. Hinc negligentia cultorum, hinc agrorum segnitias, Legitur & Segnitias, pro segnitia: quod & Nonius annotauit. Cicer. de Ora. Castigemus segnitiatē. Hinc Segniter, negligentem. Liu. 2. ab urb. Segniter, ociosè, negligentem, contumaciter omnia agere: *Virgil. 9. Aen. Inuit non segnius ac rotat infem Fulmineum. Ouid. 10. Meta. Scythica non segnius ire sagitta.**

SEGNIPES, dis. p. c. *ἑπιδύπεις*, qui tarde incedit. *Iuu. Sat. 8. Tritoque trahunt epithedia collo Segnipedes.*

SEGREGO, gas, p. c. [*Separare, spartire. Gal. Mettre hors du troupeau, mettre à part. Hisp. Apartar como de la manada.*] ἐκκρίνω, ab aiorum numero uel societate, uel grege separo. Ter. in *Hec. Nam si ita est, ut hæc nunc Pamphilum uere a se segregarit. Pla. in Mil. Ille illas spernit, Segregat ab sese omnes, extra te unam. Cic. pro Archia. Perficiam profecto, ut hunc non modo non segregandum a numero ciuium, uerum etiam putetis ascendendum fuisse.*

SEGLVM, li, est terræ genus in summo solo, ex quo metallarij cognoscunt subesse uenam auri. *Plin. lib. 33. cap. 4.*

SEIA, dea Romæ, quæ fatiōi præesse putabatur: ut *Segesta*, siue *Segetia*, quæ *Segetes* latas facere existimabatur. *Plin. lib. 18. cap. 2.*

SEIANVS, equus, dictus est a Cn. Seio, qui equum habuit inuitata magnitudine, omnibusque alijs eorum laudibus præstantissimum, adeo ut ex eorum genere equorum crederetur, quos *Heracles* occiso *Diomede Argos* perduxit. sed eo fato is equus fuit, ut quisquis possideret eum, is cum omni familia interiret. *Primus enim huius equi dominus a M. Anto. qui postea triumphum constituit, & reip. fuit damnatus, miserando affectus est supplicio. Hunc deinde emit Cor. Dollabella, qui & ipse a Cassio uictus in prælio occubuit. Ab hoc ad Cassium uictorem equus peruenit, qui ab Antonio uictus, sibi manus intulit. Nec multo post Antonius uictor, qui equum hunc abstulerat, ab Augusto uictus simili mortis genere perit. Hinc ortum est prouerbum, ut homines calamitosi equum Seianum habere dicerentur. Gell. lib. 3. cap. 9.*

SEIUGI, & *Seiuges*, p. c. dicuntur equi seni ad unum currum adhibiti. *Apul. in Flor.*

SEIUGO, gas, [*separare, ἑπιδύπεις*, seiungo. Cic. 1. de Diu. *Humani animi partem non esse ab actione corporis seiugatam.*

SEIUNGOS, [*Disiungere, sontanare. Gal. Resjoindre, separer. Hisp. Apartar, desunir.*] ἀφίστημι, iunctos separo, auello. *Cicero Deortul. Hoc tempore, quo seiuncti sumus. Cicer. 3. de Natu. Deortul. Fortunam nemo ab inconstantia, & temeritate seiungit. Idem in Catilin. Dum tua calamitas a reipub. periculo seiungatur.*

SELENYVS, uide *Selinus*.

SELEVCIA, σελευκία, *Syriae Antiochenæ* opidum est, ab *Antiocho Seleuci filio* conditum: de quo *Plin. libro 5. cap. 21. Est & Seleucia alia ad Euphratem; & tertia ad Belum amnem, quarum meminit idem Plin. libro 5. capitu. 13. Rursus alia Ciliciæ, Thraciotis cognominata ad Calicadnum amnem, teste eodem Plin. lib. 5. cap. 27.*

SELEVCVS, unus ex principibus *Alexandri*, qui primus post *Alex.* mortem regnauit in *Syria* annos quadraginta.

SELIBRA, [*Meza libra, ἡμίλιτρον*, dimidia libra. Liu. 5. *Selibra faris.* Gell. lib. 7. cap. 18.

SELIGO, gis, penultim. corre. [*Far la scelta, discernere, eleggere. Gal. Esti ve & mettre à part. Hisp. Apartar lo mejor.*] ἀπονοίω, seorsum colligo, secerno. *Cicer. de optimo gen. Quæ exempla selegissem, nisi nota esse arbitrarer. Ouid. 3. Am. Eleg. 10. Tu felice tantum, Mequoque uelle, uelis, an ne coactus auem? Cicer. in Ora. Nec uero utetur imprudenter hac copia, sed omnia expendit, ac seliget. Selectio, onis, actus seligendi. Cicer. de Fin. In una uirtute sic esse omnia uoluerunt, ut eam rerum selectione expoliarent. Idē 3. de Leg. Selectio uitiorum. Selectus, a, um, partic. Cic. 1. de Natu. Deo. in illis selectis eius breuibusque sententijs. Ouid. 5. *Fast. Romulus hoc uidit selectaq. corpora patres Dixit. Hinc Selecti iudices. Cic. pro Clu. Qui iurati debent optimum quemque in selectos iudices referre. Hora. 1. Ser. Saty. 4. Vnua ex iudicibus selectis obiciebat.**

SELIQUASTRA, (inquit *Festus*) sedilia appellantur antiqui generis

d. littera in l, conuersa, Sicut & in *Solla*, & in *Solio* factum est, quæ omnia a sedendo dicta sunt.

SELLA, [*sedia. Gal. Vne selle sur banc. Hisp. Asiento, silla.*] ἔδρα, idem quod *sedes*: a sedendo dicta, q. tali *sedda, κατ' ἀπορρογόν*, *Plin. de Vir. Illust. P. Decium Prætozem* transiente iplo sedentem iussit allurgere, eique uellem scidit, sellam concidit, ne quis ad eum in ius iret, edixit.

SELLARIA, α, ε, ἑδρα, dicta sunt loca, in quibus sedes disponi solebant. *Plinius libro 34. captiu. 8. In sellarijs domus aureæ disposita. Sueton. in Tib. Sellariam excogitauit sedem arcanarum libidinum. Deminutiuum est sellariola. Martia. lib. 5. In sellariolis uagus popinis.*

SELLULARII, ἑδραῖοι, opifices qui sedendo opus faciunt, quos *Liu. lib. 8. scribit militiæ minime aptos.*

SEMBELLA, [*Meza libra, ἡμίλιτρον*, libræ dimidium, quasi semibella. *Var. lib. 4. de Lin. Lat.*

SEMEL, [*Vna uolta. Gal. Vne fois, tout à une fois. Hisp. Vna sola uel.*] ἀπαξ, aduer. idem significans, quod unica uice. *Plau. in Cap. Sarris sum semel deceptus. Aliquando accipitur pro summatum, aut in summa, Quin. Denique (ut semel finiam) sic fere componendum, cum pronuncias. Nonnumquam & pro omnino, penitus. Virgil. 11. Aeneid. pro cubuit moriens, & humum semel ore momordit. Ouidius Epitol. 5. Læsa pudicitia est, deperit illa semel.*

SEMELE, p. c. σεμελη, *Cadmi Thebarum regis filia*, ex qua *Iupiter Bacchum genuit*, teste *Hor. 1. Car. Ode. 19. Thebanæque iubet me Semeles puer. Prop. Narrabis Semele quam sit formosa. Semeleius, a, um, Ouid. 5. Met. Proles Semeleia.*

SEMEN, seminis, [*Seme, semen, ἡ σέμενη, Gal. semence. Hisp. La simiente generalmente.*] ἀπέουα, notæ significationis est, quasi *Serimen*, a *Sero*, ris, *Colu. lib. 1. cap. 7. Longe plus imputant seminis tacti, quam quod seuerint. Virg. 1. Geor. Debita quam fulcis conmittas femina. Hor. Epod. 16. Pingua nec ficis utantur femina glebis. Nonnumquam etiam de uirgultis, & furculis dicitur. Virgil. 2. Geor. Semibus positus superest deducere terram Sæpius. Colum. lib. 3. Ex huiusmodi uitibus lecta femina multum bonumque uinum præbebunt. Est & semen frumenti genus, quod *Zeam* appellant, simile farri. *Plin. libro 18. capitu. 11. Alica fit ex Zea, quam semen appellamus. Per translationem significat auctorem alicuius rei, & cum, a quo quid ortum est. Cicero Philip. 2. Ut semibus causa est arborum, & stirpium, sic huius luctuosissimi belli semen tu fuisse. Ponitur aliquando pro genere, Sueton. in Calig. capitu. 25. Nec ullo firmiore iudicio sui seminis esse credebat. Virgil. 7. Aeneid. Geminose iugales Semine ab ætherio. Ouid. 20. Metamor. Ipsaque cuius Semine concepta est, ex illo concipit ales. Lucre. libro 2. Cælesti sumus omnes semine oriundi.**

SEMENTICVS, ca, cum, p. c. *σπέρμιος*, quod seminari potest. *Plin. libro 18.*

SEMENTINVS, a, um, ut *Sementina Pyra*, uel a *seminum* multitudine, uel quod usque ad *sementis* tempus durent, dicta. *Cato. c. 7. Ferriæ sementinæ. Festus, Sementinæ feriæ fuerant institutæ, quasi ex ijs fruges grandescere possent. Dies sementina, festum fuit antiquis celebratum. postquam terræ mandassent femina agricolæ. Ouid. 1. Fast. Nec sementina est ulla reperta dies.*

SEMENTIS, huius sementis, f. g. [*semente, seme, semen, ἡ σέμενη, ἡ σπέρμα, significant ipsam rationem, seu seminacionem. Plin. lib. 18. Sont qui properent, atque ita pronuncient, Felicitatē sementem sæpe decipere, serotinum semper. Colum. lib. 13. Quibus magna sementis præparatur. Liu. Ut Campani sementem facere possent, Ouid. lib. 1. Fast. Villice da requiem terræ, semente peracta. Nonnumquam pro seminandi tempore. Colum. lib. 2. Prima sementis rarius serere permittit, nouissima spissius postulat, ponitur aliquando pro segete, Gell. libro 12. cap. 29. In sementes forte concesserat tempestiuiores. Facit sementis aliquando in ablatiuo sementi, & in accusatiuo sementim. Cato. c. 27. sementim facito ita. Col. lib. 2. cap. 12. Peracta sementi.*

SEMENTO, tas, [*Generare, ἀσπέρματιζω*, semen produco. *Plin. libro 18. cap. 28.*

SEMENTRIS, & hoc sitre, [*Di sei mesi, ἑξαμηνιαῖος*, quod est sex mensum; *Semestris* tribunatus. *Plin. Epi. 69. Semestri tribunatu splendi diorem. Plin. 1. 20. c. 25. Semestres, ut hirudines. Semestre regnū. Cic. ad Att. lib. 19. Intelliges id regnum uix semestre esse posse.*

SEMESVS, a, um, p. p. [*Mezo mangiato. Gal. Ademi mangé. Hisp. Cosa medio comida.*] ἑμιόροτον, semicomestum. Eadem enim forma dicitur, qua *Amesum*, & *Comesum*. *Sue. in Tib. Semefa obsonia apposuit. Vir. 8. Aeneid. Offa super recubans antro semefa cruento. Hor. 2. Ser. Sat. 6. Semefa que lardi Frustra dedit. Silius lib. 6. Semefa que membra relinquit.*

SEMIANIMVS, me, siue *Semianimus*, a, um, [*Mezo morto, tramortito. Gal. Ademi mort. Hisp. Medio muerto.*] ἡμιθνής, semiuuius, siue semimortuus

- mortuus. Pli. de Viris Illust. Semianimis iuuentus & sanatus. Ovi. Trist. eleg. 3. Semianimis media procubuisse domo. Vir. i. Aen. Semianimes uoluntur equi. Lucr. l. 6. Languida semianimo cum corpore membra uideres.
- SEMIAPERTVS**, a, um, [Mezo aperto.] *ἡμίαικτος*, dimidia sui parte aperta. Liu. lib. 26. Semiapertis foribus.
- SEMIASSVS**, a, um, Cic. i. Tit. Heu. reliquias semiaffi regis. Ex poeta uictus.
- SEMIBOVS**, p. c. huius semibouis, [Mezo boue.] *ἡμίβους*, epitheton est Minotauri, quem poete fugunt, dimidia sui parte bouem fuisse. Ovi. 4. Trist. Eleg. 6. Semibouemque iurum.
- SEMICAPER**, pen. cor. huius semicapri, [Mezo capra.] *ἡμίκαπρος*, Faunorum Satyrorum epitheton est, qui inferiore sui parte capris similes pinguntur. Ovi. 5. Fast. Semicaper coleris succinctis Faune Lupercis. Deus semicaper. Ovi. 4. Fa. Pan semicaper. Ovi. 14. Me.
- SEMICIRCVLVS**, [Mezo circolo.] *Gal. Demi cercle*. Hisp. Medio circulo.] *ἡμικυκλος*, medius circulus. Colum. lib. 3. cap. 2. Omnis ager, semicirculi, uel arcus, nonnumquam etiam plurium angulorum formam exhibet. Cic. 5. Fin. Circulos aliquos, & semicirculos confectari. Semicircularis, re, mediam circuli formam habens. Colu. lib. 5. cap. 2.
- SEMICINCTIUM**, tij, *ἡμίαικτος*, succinctorium, quod medium hominem cingat. e. q. enim genus uelut breuissimæ, quo uenter, & uelanda teguntur, Apud Martialis libro 14. de Semicinctio tale est epigramma: Det tunicam diues, ego te præcingere possum.
- SEMICOCYTUS**, a, um, [Mezo cotto.] *ἡμίκοπτος*, semicrudus. Columel. lib. 8. cap. 5. Semicocctum hordeum. Et Plin. lib. 22. cap. 25. Semicoccta aqua.
- SEMICREMATVS**, a, um, [Mezo abbrugiato.] Ouid. in Ibin. Membræ feras Stygiæ semicremata neci. Mart. lib. 11. Thuraque de medio semicremata rogo.
- SEMICRVDVS**, a, um, [Mezo crudo.] Col. lib. 25. Lupini semicrudi conteruntur. Statius 4. Syl. Cum bene mane semicrudus Illatam tibi dixerò salutem.
- SEMIDEVS**, [Semideo.] adiectiuum, *ἡμίθεος*, Luca. lib. 8. Semideosque canes. Ouid. in Ibin. Vos Fluminaque & Nymphæ, Semideumque, Reges femidei. Statius. 2. Achil.
- SEMI DOCTVS**, [Mezo docto, cioè non molto.] *ἡμιμαθής*, id est, mediocris eruditionis Cic. 1. de Orat.
- SEMIERMIS**, me, [Disarmato.] Liu. lib. 32. multitudo semiermis.
- SEMIFACTVS**, a, um, *ἡμίφαιτος*, Tac. l. 15. Semifacta opera perripit.
- SEMI FER**, a, um, [Mezo saluatico.] ex dimidia parte ferus. Ouid. 2. Metamorph. de Chirone Centauro. Semifer interea diuinæ stirpis alumno Lætus erat. Plin. lib. 8. capit. 57. Semiferum ipsum animal.
- SEMIFORMIS**, me, Col. lib. 8. cap. 5. Pulli semiformes interimuntur.
- SEMI FVLTVS**, a, um, Mar. lib. 5. Subsellioque semifultus extremo.
- SEMIGERMANVS**, p. p. Liu. lib. 21.
- SEMIGRAECVS**, Var. 2. de re rust. cap. 1.
- SEMIGRAVIS**, graue, p. c. Liu. lib. 25.
- SEMIGROS**, as, [Partis.] *ἡμίγρος*, ad seorsum habitandum me confesso. Cic. pro Cæ. R. reprehendistis, a patre quod semigrarit.
- SEMIHOMO**, p. c. [Mezo homo.] *ἡμίανθρωπος*, Col. lib. 10. Quamuis semihominis uesano gramine facta Mandragoræ pariat flores. Virgil. 8. Aeneid. Semihominis Caci.
- SEMIHORA**, æ, p. c. [Meza hora.] *ἡμιορία*, horæ unius spatium dimidium. Cic. pro Rab. perd. reo. Me ex comparato & constituto spatii defensionis in semihora circulum coegisti. Plin. lib. 22. cap. 9.
- SEMI IUGERVM**, geri. p. c. Col. lib. 4. cap. 18. & lib. 5. cap. 1.
- SEMILACER**, p. c. [Mezo stracciato.] *ἡμίλακος*, Ouid. 7. Met. Semilacerque toro tentat confurgere.
- SEMILIFER**, p. p. [Mezo libero.] Ric. ad Att. lib. 13. Abijciamus ista, & semiliberi saltem simus.
- SEMILYXA**, æ, m. g. Liu. lib. 28.
- SEMI MADIDVS**, Col. lib. 2. cap. 4. Ager exiguis nimbis semimadidus.
- SEMIMARINVS**, *ἡμίθαλασσικος*, Lucr. lib. 5. Aut rapidis canibus succinctas semimarinis Corporibus Scyllas.
- SEMIMAS**, p. c. [Castrato.] *Gal. Ademi masle, chastré*. Hisp. Cosa medio mascula.] huius semimaris, p. c. m. g. castratus, euiratus, *ἡμίανδρος*, Var. 3. de re rust. c. 9. Capi semimares, quod sunt castrati. Liu. 1. lib. 11. Ante omnia abominati semimares. Ovi. 1. Fast. Semimaris flaminis uiscera libat ouis. Semimares item dicuntur androgyni, utrumque habentes sexum. Ouid. 4. Met. de Hermaphrodito Semimarem fecisse uidet.
- SEMIMORTVVS**, a, um, [Mezo morto.] *ἡμίθανος*, Catullus ad Licinium. Epig. 47. Semimorta lectulo iacebant.
- SEMINALIS**, & hoc le, [Da semen, da seme,] quod ad fementem faciendam pertinet. Col. lib. 12. cap. 2.
- SEMINARIVM**, tij, *ἡμιορτίον*, est locus ex quo transferuntur plantæ in aliam terram. Col. de Arborib. c. 1. Qui uineam, uel arbutum constituere uolet, seminaria prius facere debet. Idem: Sat. 6. ris officium est, de seminario trāsferre plantam. Poniatur & seminarium per translationem pro rei alicuius fonte & origine, idque tam in bonam partem, quam in malam. Cic. in Cat. Qui nisi exeuunt, scitote hoc in rep. seminarium Catulinarium futurum. Cicer. 11. Principium urbis, & quasi seminarium reipublicæ.
- SEMINARIVS**, a, um, quod ad seminandum pertinet. Ambrosius: In est nascentibus aut sem. n. aut uirtus aliqua seminaria.
- SEMINIUM**, nij, [seme.] *ἡμίαικτος*, idē quod semen, uel planta, aliudve quidvis, quod de se aiquid pot. producere. Col. 2. Superfusa terra latentib. seminis. Var. 2. de re rust. cap. 6. Afini Reatini optimi, & maximi, e quo seminio hic procreauit pullos. Plaut. in Amph. Anguineo repente hostes peperit semineo. Luc. l. 3. Cur acris uolentia triste Æonum Seminium sequitur. Quandoque pro seminis lucro. Pla. in Rud. Venundantur merces non hoc suo seminio.
- SEMINO**, nas, [seminare.] *Gal. Seme. Hisp. Sembrar.* *ἡμίαικτος*, notæ significationis. Dicimus autem: Seminatur hordeum, & Seminatur ager hordeo: sicut Spargitur humor, & Spargitur uelut humore. Colum. lib. 2. cap. 9. Seminari debet hordeum post æquinoctium. Idem lib. 2. cap. 8. Seminarentur agri. Semino. pro gigno. Virgil. 6. Aeneid. Quale solet siluis brumali frigore uiscum Fronde uirere noua, quod non sua seminat arbor. Col. lib. 6. cap. 24. de tauris. Si dextra desiluit, narem feminasse manifestum est: si læua, seminam. Plaut. in Amph. Alter decimo post mense nascetur puer, Quam seminatus. Seminatio, onis, fatio. Var. 2. de re rust. cap. 6. Ad seminationem onagrus idoneus. Seminatio, tis, *ἡμίαικτος*, qui ferit, seminatve. Cic. 2. de Nat. De. Omnium rerum seminator, & factor, & parens, ut ita dicam atque auctor est mundus. Per translationem spargo, diuulgo. Lact. lib. 4. Et cultum Dei per totam terram seminaret. Dillenno, & Infumo, suis locis.
- SEMINECES**, [Mezo morto.] *ἡμίθανος*, seminiortui, proprieq. de ijs dicitur, qui graui uulnere accepto, morti sunt uicini. Liu. lib. 29. Qui circa regem seminecem pugnabant. Ibidem l. 3. Seminecem ad Cānas in aceruo caesorum corporum inuentum. Ouid. 1. Met. Atque ita semineces partim feruentibus artus Mollit aquis.
- SEMINVDVS**, p. p. [Mezo nudo.] *ἡμίγυμνος*, adiect. Liui. 9. Consules prope seminudi sub iugum missi.
- SEMIORLVS**, [Mezo dimato.] *ἡμιορολον*, oboli dimidium, & per translationem quæuis res uilissima.
- SEMI PAGANVS**, ni p. adiect. Persi. in prol.
- SEMI PES**, p. c. dis, & p. c. m. g. [Mezo piede di misura.] *ἡμίπους*, mensura dimidata pedis, hoc est, digitorum octo. Plin. lib. 12. cap. 19. Rubescit addito semipede.
- SEMI PEDA LIS**, semipedale. p. p. [Cio che tiene la misura di mezo piede.] *ἡμιοποδάλος*, quod dimidij pedis longitudinem habet. Plin. lib. 13. cap. 4. Semipedales truncos. Idem lib. 29. cap. 25.
- SEMI PLENVS**, plena, plenum, [Mezo pieno.] *ἡμίπλεως*, Liu. lib. 25. Im prouiso adorti semiplenas stationes. Semiplenæ nares. Cicer. 7. Ver. Semiplenæ scrobes. Col. lib. 5. cap. 5.
- SEMI PVTATVS**, a, um, [Mezo tagliato, bruciato.] Vir. 2. Eclo. Semiputata tibi frondosa uitis in ulmo est.
- SEMIQUINARIA**, diuisio *πεντημετρῆς*, cæsurae genus, cum post duos pedes relinquitur syllaba, partē orationis terminas: ut, Arma ui. uirumiq. ca. u. no. Dieta Semiquinaria, quod cōstat ex duobus pedibus & semisse quod est dimidium quinque pedum. Semiseptenaria autem diuisio, *ἡμίσηπτεμῆς*, dicitur, cum post tres pedes similiter relinquitur syllaba partem orationis terminans: ut Arma ui. uirumque ca. no Tro. iæ.
- SEMI RAMVS**, mis, uel Semiranus, Assyriorum regina, Nini regis uxor, mulierum onniū, quāuis memoria ad nos peruenit, clarissima, quæ post uiri obitū, quod intelligeret Assyrios grauate mulieris imperiū passuros, dissiulato illius obitu psonā eius assūpsit, donec Ninus filius adolefceret, regnoq. administrando idoneus fieret. Hæc & Babylonē nuro lateritio cinxisse dicitur, & subactis uicinis, regni sui terminos latissime propagasse. Verum eadē tam portentosa libidinis fuisse traditur, ut & filij concubitus expetierit, & equū usque ad coitum adamasse dicat. De hac Plutarchus in Apophthegmatis sic scribit. Semiramis semulchro, quod sibi confurxerat, hanc addidit inscriptionem. Sequumq. rex pecunijis indignerit, patefacto monumēto, quod uoluerit, accipito: qua spe ad ductus Darius, sublato lapide, pecuniarū nihil inuenit, sed, alias reperit litteras, in hanc sniam: Ni malus uir es: ac nummis infatibilis, cadauerum loculos nō moueres. Semiranus, lingua Syriaca, autem significat. nōq. ab aib. adhuc infans nutrita dicitur. Scribit Val. Max. l. 9. c. 3. Aliquādo, cum circa cultum corporis occupata esset, & nūciaretur ei Babylonē defecisse, solua adhuc altera partē crimiū, protinus ad eā expugnandā cucurrisse, nec prius decorē capillorum redegisse in ordinem, quā tantā urbē in suam potestatem restituisset. Exercitum ipsius sic describit Suidas. Peditatus centum millia, equitatus centum myriades, falcatorum autem currum decies decem millia. uirorum in camelis pugnatium par numerus.

- numerus, aliorum uero camelorum (sed quod ducuntur indigebar opus) uicies dena millia. terga uero bouum excoriatorum uicies dena millia. Naues uero in Baetris fabricatae ter mille. et multa alia quae prosequitur admiranda.
- SEMIRASVS**, a, um, [Mezo raso] Catul. Epigr. A semiraso tonderetur in flore.
- SEMIREDUCTVS**, Ouidius secundo, de Art. Protegitur. aena semireducta manu.
- SEMIREFECTVS**, [Mezo rifasto] adiect. Qui. epi. 7. Laniataq. classis Postulat exiguas semirefecta moras.
- SEMIROTVS**, a, um, p. c. [Mezo rotto] quasi semidirutus. Liu. l. 32. Loco, qui strage semirutu muri cumalatus erat. Lucr. lib. 1. Semirutis pendens quod moenia testis.
- SEMIS**, illis, [Mezo la metà] ἡμίλετρον, pondus siue mensura sex unciam. semi autem pars est indeclinabilis, qua extra compositio nem non utimur: idemque ualeat quod dimidium.
- SEMISENEX**, p. c. [Mezo uechio] uel semifeneus, antique. Pla. in Mil. O lepidum semifeneum.
- SEMISEPULTVS**, Ouid. epist. 1. Semifepulta uirum curus feruntur ararris.
- SEMISOMNVS**, a, um, [Mezo addormentato] pene dormiens. Cicer. ad Mariam l. 7. Cum illi spectarent communes mimos semisomni. Liu. 9. Porta a semisomnis refringuntur. Tacit. lib. 1. Qui semisom nos inermes, aut palantes exciderant. Semisomnis, mnc. idem. Cicer. 7. Verr. Cui is etiam tum semisomnis stuperet. Liu. l. 37. Semisomnes prope adortu sunt.
- SEMISOPITVS**, a, um, [Mezo addormentato] p. p. semisomnis. Liu. l. 25. Semisopitos hostes cadunt. Ouid. 1. Amo. Ele. 14. Purpureo iacui semisopita toris.
- SEMISUPINVS**, a, um, Mart. l. 6. Ampullis potas semisupinus aquam. Ouid. 3. de Arte: Cum iacet in dextrum semisupina latus.
- SEMISSIS**, [Meza libra Gal. La moitié de quelque chose. Hisp. La moitié de la libra] d' seis onzes. Est dimidia pars assis, hoc est, unciae sex. Cicer. ad Att. lib. 15. De Tulliano semisse. Ad monetam quoque referuntur, quoniam admodum triens & quadrans. Cic. pro Sext. Ut, semissis semissibus & trientibus, quinta prope pars uectigalium tolleretur.
- SEMISSIS HOMO**, [Di poco prezzo, uile] nullus pretij, uix semisse estimandus. Vati. Cic. lib. 6. Semissis homo contra me arma tulit.
- SEMISSIS**, usura, dicitur quoties de centum nummis senos usurae nomine quotantis percipimus. Plin. lib. 14. cap. 4. Vixur multiplicata semissibus.
- SEMITA**, e, pen. co. [sentiero, calle. Gal. vne sente, un sentier, un chemin estroit. Hisp. La senda o el sendero.] ἀτραπός, uia angustior, diuersa a uia plaustrorum. Cael. 7. Bel. Gal. Ne singulari quidem homini eo tempore anni semite patuerant. Vir. 9. Aen. Rara per occultos ducebat semita calles. Semitam pro uia dixit. Cic. 4. Verr. Intelligit hanc pecuniam, qua uia uisa est exire ab isto, eadem semita reuertisse. Hor. 1. Epi. Fallentis semita uirae.
- SEMITARIVS**, qui semitas percurrit. Caual. ad contubernales.
- SEMITO**, tas, eo modo dictum, quo limito, tas. Plin. lib. 17. cap. 12.
- SEMITRITVS**, a, um, p. p. Col. lib. 1. cap. 6. Quo collocata semitrita frumenta protegantur.
- SEMIUETVS**, a, um, [Molle] pen. pro. mollis, flaccidus, Colum. lib. 13. cap. 16. Folij utrigineis, nonnulli plataninis semiuetas uuas contegunt.
- SEMIUIR**, ri, [Mezo huomo. Gal. Demi homme, chastré. Hispan. Medio uaron.] ἡμίανδρος, mollis, effeminatus, spado, eunuchus. Liu. lib. 44. Errare ait homines, qui tam atrocem caedem pertinere ad illos semiuiri crederent. Plin. lib. 11. c. 49. Testes homini tantum iniuria aut sponte naturae franguntur: idque tertium ad hermaphroditis & spadonibus semiuiri genus habent. Virg. 4. Aene. Et nunc ille Paris cum semiuirio comitatu. Ouid. 4. Met. Quisquis in hos fontes uir ueniret, exeat inde Semiuir. Est etiam centauro rum epitheton, quos poetae fabulantur anteriore sui parte homines, caetera equos fuisse. Idem de centauro Nesso, epi. 9. Semiuir occubuit ui, Lerniferoque ueneno Nello.
- SEMIUIVVS**, a, um, p. p. [Mezo uiuo] ἡμίανθος, idem quod semimortuus. Cic. 3. Verr. Hominem ingenuum, domi nobilem; fumo excruciatum, semiuivum reliquit. Idem pro Selt. Semiuivus mercenariorum uocibus.
- SEMIUNCIA**, semiunciae: aut potius Semuncia, [Meza oncia] ἡμισούβριον, dimidia uncia. Persius: Haereat in stultis breuis ut semuncia recti. Liu. lib. 34. Ne qua mulier plus semuncia auri haberet. Cic. pro Cecin. Facit haredem ex deuce & semuncia Cecinnam. Semuncialis, le, quod mensuram, pondus, uel ualorem semunciae ex aequat. Plin. lib. 33. c. 3. Lege Papiriana semunciales asses facti. Semunciaris, a, um, idem quod Semuncialis. Liu. 7. Semunciarium ex unciario foenus factum.
- SEMIVOCALIS**, [seminoale] ἡμίφωνο, dicitur sex numero consonantium, quasi dimidium uocalium sonum habentes.
- SEMIUULATVS**, a, um, [Mezo uulso] Semiuultus. Cic. pro Mil. Tusc. P. Clodij cruentum cadauer infelicissimis lignis semiuulatum reliquit. Semiuulandus, a, um, Sue. in Tib. cap. 75. Corpus in amphitheatro semiuulandum.
- SEMIUULVS**, a, um, [Mezo uulso, arso d' intorno. Gal. Ademi rosti & bruslé. Hisp. Cosa medio quemada.] ἡμιφλεκτος, dimidia parte uultus. Et Semiuultus, pro Semiuultus. Cic. in Ant. Ipsae faces, quibus semiuultum latus istius est. Ouid. 4. Falt. Semiuultamque faciem uigilata nocte uiator Ponet. Virg. 3. Aen. Fama est, Enceladi semiuultum fulmine corpus Vrgeri mole hac. Robora Semuista. Lucan. lib. 8. Membra semuista, Idem lib. 6.
- SEMIUONARIVS**, qui semiuonia conficit. Pla. Aul.
- SEMUDIVS**, dij, [Mezo modio] Gal. Vin. domi buisseau. Hisp. Medio celemir o modio.] ἡμιμέδιμνος, quasi femis modius. Iuuenal. Saty. 14. Et tamen uno Semodio scobis haec emundat seruulus unus. Martial. lib. 7. Semodiusque fabae cum uimine Picenarum. Colu. libro 2. capit. 11.
- SEMIOUES**, semioues, p. c. [Lenar uia, uimane. Gal. Offer, retirer à part. Hisp. Mouer à parte.] ἀποκινέω, seorsum moueo. Pla. in Afin. Culpa tua isthaec, quae discipulum semidoctum ab te semioues. Cicer. de Arul. resp. Qui antea uoce praeconis a liberis semiouebantur. Ter. in And. Vos semioet, mos soli.
- SEMPER**, [sempre, d'ogn' hora] αεί, aduerb. temporis. Ter. in An. Semper fugi has nuptias.
- SEMPERLENTAS**, atis, unica dictio apud. Ter. in And.
- SEMPERUIVVM**, ui, [semperviuu. Gal. Jonbarbe. Hisp. Yerna puntera.] herba, quae Graece ἀειζωον, dicitur, utroque nomine a perpetua uiriditate deducto. Vide Plinium lib. 25. cap. 13.
- SEMPITERNVS**, a, um, [Sempiterno, eterno. Gal. Sempiternel, eternel, perpetuel. Hisp. Cosa que siempre dura.] ἀταλάντων, quasi semper aeternum, perpetuum, & semper durans. Pla. in Mer. Homo nullus est, aduersa cui plura sint sempiterna. Ter. in And. Ego uitam deorum propterea sempiternam esse arbitror, Quod uoluptates eorum propterea sunt. Cic. Luc. lib. 5. Neque ego sum ita demens, ut me sempiternae gloriae per eum commendari uelim.
- SENA CVLVM**, [Palaazzo di consiglio] βουλευτήριον, ubi senatores consultandi gratia conuenerant. Val. Max. scribit, senatum apud senaculum habitare consueuisse, ut cum ad Curiam uocaretur, praesto adesset. Fuerunt autem tria senacula Romae: Vnum ubi nunc est aede Concordiae inter Capitolium & forum, in quo sedebant magistratus, de rebus cum senioribus deliberantes: Alterum ad portam Capenam: Tertium intra eadem bellona. Auctor Nicostratus l. de Senatu habendo. Festus: Senaculum, locus senatorum.
- SENARIVS**, a, um, [Numero di sei. Gal. De six. Hisp. De seys.] ἑξτάτος, quod conitatur sex rebus, ut Senarius numerus. Hinc Senarij uerfus, qui & Senarioli dicti sunt a sex pedibus. Cic. lib. 5. Tusc. Tenebam quosdam Senariolos, quos in eius monumento esse inscriptos acceperam.
- SENATORIVS**, a, um, [Senatori. Gal. Senateurs, conseillers. Hisp. Los senadores.] βουλευται, inquit Plutarchus in Problematibus, alios Patres uocant, alios Patres conscriptos, quia primis a Romulo lectis alij additi, & conscripti: uel quia qui sententiam dicunt, conscripti: qui non solum patres uocati sunt, sed cum additione Patres conscripti. Cicero Post red. Cum c c c x. senatores essetis. Vlpian. de Sena. l. Nuptae. dicit: Senatores esse, qui a patricijs, & consularibus usque ad omnes illustres uiros descendunt, quia hi soli in senatu dicere sententiam possunt: appellati que sunt ab aetate prouecta, quod tales in principio in senatum electi fuere.
- SENATORIVS**, a, um, [Cosa da senatore. Gal. De senateur. Hisp. Cosa de senador.] βουλευτικός, quod est senatoris: ut, Senatoria dignitas, Senatorium consilium. Cic. 3. Verr. Rempu. Senatorio consilio maxime posse defendi. Tacit. libro 15. & Viuianus, nondum senatoria aetate. Cicero pro Flacc. Adeptus est ordinem senatorium.
- SENATVS**, senatus, & senati, [Senato, palaazzo di consiglio, congregazione di uecchi. Gal. Senat. le compagnie des senateurs & conseillers. Hisp. Senado de uiejar do se ayuntanan los senadores.] βουλή, γερουσία, a senectute, uel a linendo, quia magistratibus non plus licebat, quam senatus permitteret. Et significat tam locum in quem senatores conueniunt, quam ipsos senatores. Cicero pro Sext. Senatus princeps salutis mentisque publicae. Cogere senatum, est conuolare senatum, idem. Efficere frequentem senatum, est fere omnes senatores cogere. Senatum haberi, est cogi. Senatus erit: id est conuocabitur, cogetur. Senatus mitti, aut dimitti dicitur, cum datur facultas senatoribus abeundi domum. Senatus discedit, cum senatores a consule missi facti domum abeunt. Senatum coaptare, est Senatum constituere. In senatum legere aliquem, est ipsum senatorem facere. In senatum uenire, aliquando est senato

rem fieri. Mouere senatu, & ex senatu deicere, idem. Senatum extinguere, est senatus auctoritate, & dignitate deprimere, uel tollere. Senatum consilij in cor conuocare, dixit Plautus in Amphitruo, dum mihi senatum consilij in cor conuoco.

SENATVS CONSULTVM, ti. [*Senato, consulto, deliberatione del senato, Gal. La deliberacion ou le conseil des senateurs ou conseiller, Hisp. Establecimiento o decreto de Senado.*] *Senatus*, id est, senatus sententia, quod fiebat aut per rogationem, cum rogabatur uniuersique sententiam, quam uerbis efferebat: aut per discessionem, quando plerique idem sentientes in unam partem pedibus ibant, sicut testatur Gellius lib. 3. cap. 18. Flauus Vopiscus de Aurel. Alijs pedibus in sententiam euntibus, plerisque uerbo consentientibus, conditum est senatus consultum.

SENECA, natione Hispanus fuit, patria Cordubensis, Academicus philosophus, & Neronis præceptor: a quo diuitijs ingentibus auctus, cum in Pisonianæ coniurationis suspicionem uenisset, eiusdem iussu incisus uenis mortem obiit. Fuit & alter Seneca, Tragicus Poeta, cuius fabulæ decem ad nos peruenerunt, utriusque inuenit Sidonius Apollinaris ad Felicem.

Non quod Corduba præpotens alumnis,
Facundum ciet, hic putes legendum,
Quorum unus colit hospitum Platona,
In cassum que suum monet Neronem,
Orchestram canit altes Euripidis,
Pictum facibus Aeschylum secutus.
Aut plaustris solitos sonare Thespin,
Qui post pulpita trita sub cothurno
Ducebat olidæ patrem capellæ.

SENECTVS, stutis, & Senectæ, *Senectus*, *Senectæ*, [*Vecchiezza, Gal. Vieillesse, Hisp. La uejez.*] *Senectus*, in eodem sensu accipiuntur, pro senum ætate. Terentius in Phoro. Senectus ipsa est morbus. Est autem Senectus sexta hominum ætas: unde & Senes a senario numero quidam dictos existimant. Aetas enim prima incipit ab infantia, nomen a non fatendo, accipiens. In ea enim ætate non fatitur homo: aut si fatitur, imperfectus est eius sermo. Secunda pueritia, cuius pars est Pubertas, usque ad XXI. annum. Tertia Adolescentia. Quarta Iuuentutis. Quinta iuuenilis ætas. Sexta senectus, cuius pars est Aetas decrepita. Alij tamen Senes, a segnitie dictos malunt quod tardi sint, & ad res gerendas inutiles. Alij rursus a mortis uicinitate appellatos contendunt, quasi semineces. Cicero in Topicis. Senectus est occasus uitæ. Iuuen. Sat. 9. Obrepit non intellecta senectus. Cicero de Senectute. Senectus si nihil quicquam aliud uitij apportet secum, cum aduenierit, unum id facit est, quod diu uiuendo multa, quæ non uult, uidet. Virg. Georg. 1. Inopi metuens formica senectæ. Ouid. 3. de Arte. Venturæ memores iam nunc estote senectæ. Senectus præterea dicitur pellis, quam uerno tempore serpentes exiunt, quæ a Græcis, *senectæ*, a nobis etiam Vernatio dicitur: unde & Senectus exuere dicitur. Plinius lib. 8. cap. 30. Angues eodem modo, & stelliones senectutem exuere, eamque protinus deuorare, præripietes comitali morbo remedia.

SENECTVS, a, um, [*Vecchio, antico, Gal. Enueilli, chose de uieil.*] *Senectus*, [*Enuejescido, cosa de uiejo.*] *Senectus*, idem quod senilis: ut, Membra senectæ. Lucr. lib. 3. Quidre foras sibi uult membris exire senectus. Aetas senectæ. Plaut. Aul. Quem senectæ ætate ludos facias haud merito meo. Senectum corpus. Salu. 4. Hist. Quibus senectæ corpore animus militaris erat.

SENEO, senes, senui, & Senesco, senescis, [*Esser uecchio, inuecchiarsi, Gal. S'enuieilli, deuenir uieil.*] *Senescere*, [*Enuejescer.*] *Senescere*, Catull. Nunc placida senet quiete. Plinius lib. 6. c. 4. Fœminas gigni celerius, quam mares, sicut celerius senescere. Unde & Consenesco, de quo supra suo loco. Senescit ciuitas, otio torpescit. Senescunt consilia, cum nimia diuturnitate, & mora uana fiunt. Senescere fama dicitur, cum tempore minuitur. Senescit hyems, declinat. Senescit laus, id est, deflorescit.

SENE, huius senis, [*Vecchio, Gal. Vieil, uieillard, ancien.*] *Senex*, [*Viejo.*] *Senex*, dictus uidetur quasi semineces, quod acta maiori suæ ætatis parte, iam morti propinquior sit. Est & generis communis secundum Priscianum. Cicero de Senectute. Senex stultus, credulus, obliuiosus. Tibullus lib. Eleg. 6. Commemorant merito tot mala ferre senem. Comparatum est Senior, ualde senex. Ouid. lib. 12. Met. Tum senior, quamuis obiter mihi longa uetustas. Quin. de Isocrate, Eo namque senior, præcipere Aristoteles pomeridianis scholis capit. Capitur quandoque etiam senior pro magis senes. Seneca epist. 75. Qui senior decessit, non est beator eo, cuius inter pauciores annos terminata est uirtus. Est & Senior, generis communis, in obliquo uero communis trium generum. Senes uocantur, quantum ad priuatum ipsorum uitam, quod usque ad senilem ætatem uixerunt. Veteres quantum ad publicum tempus, quod alia ætate uixerunt, etiam si ad senium non peruenerunt: utriusque antiqui dicuntur, sed magis ueteres, quam senes. Seniores, pro Se-

natu aliquando dicuntur, quoniam ex profectionis ætatis hominibus. Iustus Senatus. L. i. 4. lib. 34. Scriptum erat, Aristoteli, publice ad seniores (ita Senatum uocabant) mandata habuisse.

SENIA, *Senia*, hoc est, [*Discechio, uiechie, Gal. De uieillard.*] *Senia*, [*Cosia, uiechie, a uiejos.*] *Senia*, quod ad senem pertinet. Cicero. L. de Diu. 1. Tages puerili specie dicitur uisus, sed senili fuisse prudentia. Ouid. 1. de Pont. Iamque meos uultus ruga senilis arat. Cicero. pro Sexto. Te Posthumius, adolescens grauis, senili iudicio notauit. Ouid. 5. Met. Hyems senilis tremulo uenit horrida passu. Seniliter, aduerbium. Quin. lib. 1. cap. 11.

SENI, senæ, senæ, Sex. Cicero. 3. Verr. Pueri annorum senum denum senatorum nomen nundinati sunt. Anni decies seni, id est, sexaginta. Ouid. 5. Fast.

SENIO, onis, *Senio*, [*Senio*,] *Senio*, latus tali sex puncta continens, & a senario numero dici uidetur: e usque iactus perutilis erat. Pers. Sat. 3. Quid dexter senio feret. Nonnumquam & damnosus ut canis. Erat enim quadam ludæ ratio, qua quicumque aut canem iecisset, aut seniore, unum in medium conferre cogebatur, ut est uide in epistola Augusti apud Suetonium. Mar. lib. 13. Senio nec nostrum cum cane quæstus ebur.

SENIUM, senij, [*Vecchiezza, Gal. Vieillesse, Hisp. Vejez.*] *Senium*, idem quod senectus, ut Confectus senio, apud Plinium lib. 7. cap. 55. Mens senio fluxa, Tacitus lib. 5. Terentius. pro improbo. & moroso sene posuit, cum ait. Ut illum dii, dæque senium perdant, qui me hodie remoratus est. Senium Lunæ, pro decursu. Plinius lib. 7. cap. 48. Quidam Lunæ senio annum terminabant, ut Aegyptij. Quandoque etiam dicitur, tedium, tristitia, & molestia, quod senes omnibus odio sint. Cicero pro Milo. Totæ ciuitas confecta senio est. Turpilij. Quia odio ac senio mihi nuptiæ sunt. Nazij. fonticum appellat, quasi nocens, quia senectus naturalis morbus est, ut inquit Aristoteles.

SENOGALLIA, ciuitas agri Gallici, infra Picenum, teste Plinius lib. 3. cap. 14. dicta a Senonibus Gallis, qui eam condiderunt. De hac Senilius lib. 8. Senonum de nomine Sena. Mela lib. 2. Senogallia maritima ad Aterni fluminis ostia.

SENONES, *Senones*, populi Gallici, finitimi Belgis, qui olim urbem Romanam incenderunt, & Capitolium obsederunt. hos Furius Camillus aggressus adeo cæcidit, ut incendiorum uestigia Gallici sanguinis inundatione deleteret. Scribit Verrius referente Festo, ideo Senones appellari, quia noui uenerunt ex Transalpina Gallia, quæ cænones littera immutata, *Senones*, enim Græce, Latine nouus dicitur.

SENSIBILIS, le, [*Sensibile, Gal. Sensible, Hisp. Cosa que se siente, o que se puede sentir.*] *Sensibilis*, fere passiuè accipitur, pro eo quod sentire potest, hoc est, quod uel auditu, uel uisu, uel tactu, uel gustu, uel tactu potest deprehendi. Nonnumquam & actiuè, pro eo quod sensus facultate præditum est. Contrarium est insensibilis: quod utitur Gel. lib. 17. cap. 10.

SENCYLVS, *Senecylus*, demin. a Sensus. Quint. lib. 3. cap. 4.

SENSIFER, ra, rum, sensum ferens. Lucr. lib. 3. Conclufa mouebunt Sensiferos motus. Ibidem. Longe ab sensiferis primordia motibus errant.

SENSIFICVS, ca, cum, *Sensificus*, quod sensus causam præstat. Macrobius. Spiramentum sensificum.

SENSILE, penultum. corre. quod sensui subiectum est. Insensile, quod sentiri non potest. Lucret. libro 2. Ex insensilibus ne credas sensile gigni.

SENSIM, aduerb. [*A poco, a poco, Gal. Peu a peu tout tellement, petit à petit.*] *Sensim*, [*En poco a poco.*] *Sensim*, idem quod paulatim, seu pederentim. Plautus in Casina. Sensim super atolle limen pedes noua nupta. Cicero. 5. Verrin. Quibus rebus non sensim, atque moderate, ad istius amicitiam arreperat. Sensim & Repente contraria. Cicero. libro. 1. Offi. Amicitiam sensim disfluere, non repente præcidere.

SENSVM, sensij. [*Sentimento.*] Cicero. de Orato. Sensa mentis, & consilia uerbis exprimitere.

SENSVS, [*Sensio, sentimento, Gal. Sens, sentement ou sentiment, apprehension, Hisp. Sentido, potencia para sentir.*] *Sensus*, facultas animæ, qua obiecta sensibilia illa apprehenduntur. Sensusum autem alij sunt Exteriores, Visus, Auditus, Gustus, Tactus, & Olfactus. Alij interiores, Sensus communis, Imaginatrix, & Memoria. Plinius lib. 10. cap. 69. Ex sensibilibus cætera homini tactus, deinde gustus: reliquis superatur a multis. Aquilæ clarius cernunt: uultures sagacius odorantur: liquidius audiunt talpæ obrutæ terra, tam densa, atque surdo naturæ elemento. Cicero. 2. de Nat. Deo. Gustarus præclare sepius est: ore enim continetur, & ad usum apte, & ad incolumitatis custodiam. Differunt autem Sensus & Sensa. nam sensus sunt: facultates ipsæ, quibus sentimus: Sensa uero, quæ sentiuntur. Sensus humanitatis. Cicero. 3. Verr. Non dubito, quin tamen

tamen nullus in te sensus humanitatis, nulla ratio unquam fuit religionis, nunc tamen in metu periculoque tuo tuorum tibi scelerum ueniat in mentem. Idem 7. Verr. An uos hic acerbissimus innocens cruciatus, & moeror pari sensu doloris afficit? Sensus uitalis. Luc. lib. 3. Et membratim uitalem deperdere sensum. Mentis conceptus etiam Sensa, dicuntur. Quint. lib. 8. cap. 5. Sententiam ueteres, quod animo sensissent, uocauerunt: id cum est apud O. acores frequentissimum, tum etiam in usu quotidiano quaedam reliquias habet. nam & irauri ex animi nostri sententia, & gratulans, ex sententia, dicimus. Non raro tamen & sic locuti sunt, ut Sensa sua dicerent: nam sensus corporis uidebantur. Sed consuetudo iam tenuit ut mente concepta Sensus uocaremus: lumina autem praecipueque in clauululis posita, sententias. Cicer. 1. Aca. Quod autem erat sensu comprehendens, id ipsum sensum appellabat. Idem 1. de Ora. Hoc uno praestamus feris, quod colloquimur inter nos, quod exprimere dicendo sensa possumus. Sensus communis. Quint. lib. 1. cap. 7. Sensum ipsum, qui dicitur Communis, ubi, disceat, cum se a congressu, qui non hominibus solum, sed uitis quoque animalibus naturalis est, segregari? Vbi interpres: Communis sensus accipitur pro rerum peritia, ex multorum hominum congressu comparata: non pro sensu communi, qui in anteriori cerebri uentriculo a Physicis collocatur. Hor. 1. Ser. Sat. 3. Communi sensu plane caret.

SENTA, Deae nomen apud Romanos, quam & Bonam deam uocabant: ueteres Faunam, & Fatuam dixerunt. Hanc Varro scribita esse pudicitiam fuisse, ut nemo illam, dum uixit, praeter uirum suum mas uiderit nec nomen eius audierit. propter quod illi in operto mulieres sacrificabant, & Bonam deam nominabant.

SENTENTIA, sententia, [Sententia, parere, opinio. Gal. sententia, opinio, uis. Hisp. sententia o parere. Græc. γνώμη, γνώμη, iudicium, animi sensa, conceptus mentis, & quicquid animo sentimus, Salust. Caro rogatus sententiam huiusmodi, orationem habuit. Plau. in Pseu. Hæc mea sententia, est, ut hinc, quid agas, consulas. Ter. in Phor. Sapiunt mea quidem sententia. Res posita in sententijs dicitur, de qua uariæ sunt hominum sententiæ. In ea sum sententia: id est, ita sentio. Omnibus sententijs absolutus est, dixit Cic. ad Quint. Fra. lib. 2. Id est, omnium consensu & calculo. Modo dicitur iudicium: hoc est, cum ex lege uel ex æquo & bono sententia dicitur: ut, Iudex in causa mea sententiam dixit: id est, fanciuit, quod ius exigebat. Et ut Dig. de Arbitr. scribit Paulus. Dicere sententiam, æstimatur is, qui ea mente id pronunciat, ut secundum hoc discedere eos, qui litigant, a tota controuersia uelit. Sententias etiam uocamus, inquit Quint. lib. 8. cap. 5. lumina orationis, praesertim quæ in clauululis sunt breuiter collecta, quas γνώμης, uocant Græci, cuiusmodi est illa apud Ter. Obsequium amicos, ueritas odium parit.

SENTENTIOLA, æ, demin. γνώμηδίων, Cic. 3. Phil.

SENTENTIOSE, [Gravelemente. Gal. Sententiosément, avec bon sentiment. Hisp. Sententiosamente, con bueno sentido.] aduer. Cic. 2. de Ora. Sæpe sententiose ridicula dicuntur.

SENTENTIOSVS, s, a, suus, [Pieno di sententia. Gal. Sententieux. Hisp. Lleno de sentencias.] quod sententijs abundat. Cic. de Clar. Ora. Genera Asiaticæ dictionis duo sunt: unum sententiosum, & argutum, sententijs, non tam grauibus & seueris quam concinnis, & uenustis.

SENTINA, æ, p. p. [Sentina, una parte bassa nella nave. Gal. L'offer. Hisp. La sentina do se coge agua en la nao.] ὑπὸ πτερῶν, pars naui inferior, in quam, quicquid instillat aquarum, defluit, quibus corruptis telurum odorem emittit: a Sentio, ris, quod eius foetor sententiæ, nam odorem foetidum emittit. Iuuen. Saty. 6. Tunc sentina grauis, tunc summus uertitur aer. Per translationem Sentina dicitur omnis locus, qui sceleratorum hominum receptaculum fit. Cicero in Cat. O fortunatam remp. si quidem hanc sentinam urbis eiecerit.

SENTINO, nas, [Far la sentina.] satago, ac subtiliter periculum euito. a sentina naui, quam quisque ut aqua liberet, euacuare contendit. Cæcilius: Capit consilium, postquam sentinat satis. Festus.

SENTINVM, [Sasso ferrato.] ὀστρινόν, opidum in confinibus Vmbriæ & Piceni, quod nunc Saxum ferratum appellatur, a quo Sentinares populi dicti sunt. Plin. lib. 3. cap. 14.

SENTIO, sensus, sensu, sensum, [sentire, pigliare il sentimento, intendere, accorgersi. Gal. Sentir, percibir. Hisp. Sentir.] αἰσθάνομαι, sensu percipio. Pla. in Cur. Sentio sonitum. Vnde quinque corporis sensus appellati sunt, uisus, auditus, gustus, odoratus, & tactus. Lucre. 1. 1. Varios rerum sentimus odores. Interdum pro intelligere, Cicero, pro Archia; Animus sentit, nescio quid in se esse diuinum. Interdum iudicare, opinari. Pli. Iunior: Cupio abs te intelligere, quid sentias. Cic. de Ami. Hoc primum sentio, nisi in bonis, amicitiam esse non posse. Interdum aduertere. Plau. in Amph. Nec nostrum quisquam sensimus, cum petit. Sentire pro aliquo, siue ab

aliquo, est, sententia sua alicui fauere. Sentire grauius de aliquo, est malam (ut uulgius loquitur) de eo opinionem habere, siue grauius de aliquo iudicare, statuere. Budæus. Sentire medicinam apud Celsum, est melius habere post medicinam. Sie Plin. lib. 2. cap. 25. Atrophia dixit quæ cibum non sentiunt, hoc est, quæ ob debilitatem alimentum attrahere non possunt. Sentire curiam, Sentire uetustatem. Plin. lib. 12. cap. 7. Celeriter ea curiam sentit. Hoc est efficitur cariola. Assentio, Consentio, Dissentio, Præsentio, Subsentio, suis locis.

SENTIS, tis, [Spina. Gal. Espine. Hisp. Espina.] ἀκάρη, spina, quod a tangentibus quam primum sentiatur. Col. 1. 6. c. 3. Liberantur arua lentibus. Vir. 2. Aeneid. Improuissum aspris ueluti qui sentibus anguem Pressit humi nitens. Hinc Senticolus, a sum, spinosus, & asper. Luci. Quam senticosa uerba pertorquet.

SENTISCO, is, aīd ἀνομας, idem fere quod sentio. Lucret. lib. 3.

SENTVS, a, um, [Peloso, spinoso. Gal. Espineux, aspre comme esprines & buissous. Hisp. Lleno de espinas.] λείπης, horridus, pilosus, situ, & squallorè oblitus. Terent. in Eunuch. Video sentum, squallidum, ægrum, annis pannisque oblitum. Virgilius. 6. Aeneid. per loca senta situ.

SEORSVM, [Separatamente, à parte, da parte. Gal. Apart, séparément, apar soy. Hisp. Apartadamente, a parte.] χωρῖς, aduerbium idem significans quod separatim. Cic. 1. 7. epit. Seorsum a collega puo mihi omnia paranda. Auctor ad Heren. lib. 1. Seorsum ab illo tractandum est. Legitur & Seorsus. Pla. in Rud.

SEPARABILIS, [Separabile.] penul. cor. quod separari potest. Cicero. 1. Tuscul.

SEPARATE, [Separatamente.] a quo fit comparatiuū Separatius. Cicero. 2. de Inuen. Quædam separatius ad finem.

SEPARATIM, [Separatamente.] χωρῖς, diuisum. Salust. Separatim quisque consilium capitis. Separatim de probitate alicuius dicere. Cicero. ad Brut.

SEPARO, ras, p. c. [Separare, spartire, diuidere, distinguere. Gal. separer, departir. Hisp. Apartar una cosa de otra.] ἀποχωρῶ, diuido, distraho, a Se, & Paro. Plin. lib. 13. cap. 17. Mox separant lauando, & sic cata tundunt. Cic. 4. Acad. Vera a falsis nullo discrimine separantur. Idem 1. offi. Quod cogitatione magis a uirtute potest, quam re separari. Quid. 1. Amor. Ele. 4. Separo a domina, nocte iubente mea. Separatus, a, um, participium. Cic. 4. Tuscul. Virtus ipsa per se sua sponte separata.

SEPELIBILIS, le, quo sepeliri debet, aut potest. Plau. Cif. Facito, ut facias stulticiam sepelibilem.

SEPELITO, sepelis, p. c. sepeliui, sepultum, [sepelire, sotterrare. Gal. Ensevelir, enterrer un corps mort. Hisp. Enterrar.] θάψω, quod uerbum a Sepio quidam deducunt, quia cadauer terra uel alio materie genere circumsepitur. Est autem Sepelire, humo iniecta contegere, in sepulchrum inferre, tumulo mandare mortuum. Cic. 2. de Leg. Mortuum in urbe ne sepelito. Serui. Cic. lib. 4. Ut in quo uel lenius gymnasio eum sepeliremus. Sepelire dolorem, per translationem, est deponere, tegere. Cicero. 2. Tuscul. Sepeliendus dolor: Sepultus, a, tum, Plin. lib. 7. cap. 54. Sepultus intelligitur quoquo modo conditus: humatus uero, humo contectus. Virgil. 6. Aeneid. Occupat Aeneas aditum custode sepulto. Sepultus, pro Soptus. Virgil. 3. Aeneid. Expletus dapibus, uinoque sepultus. Idem 2. Aeneid. Inuadunt urbem somno uiuioque sepultam. Cicero pro Legge Man. Quod bellum expectatione Pompeij attenuatum atque imminutum est: aduentu sublatum, & sepultum. Sepultus sum: id est, perij. Et plus est, quam nullus sum. auctore Donato, in Phor. Terent. Ex quo filiam suscepit, & eam clam educat. C. sepultus sum. De more Sepeliendi apud Romanos, Seruius in Virg.

SEPE, sepi, s. feminini generis, [Siepe, cesa, chiudenda. Gal. Vne haye. Hisp. seto à foto.] ποσειδών, quæ obiecta intoitum prohibet in agrum, aut hortum. Col. lib. 10. Calis humus uel parieticus, uel sepiibus hirtis claudatur. Virg. 8. Ecl. Sepibus in nostris paruam terosida mala (Dux ego uester eram) uidi cum maare legentem. Idem 1. Geor. Riuous deducere nulla Religio ueruit, segeti prætere dere sepe.

SEPIA, æ, [Sepa. Gal. seiche. Hisp. La xibia pescado.] σνπία, genus piscis, atrum cruorem, dum se peti animaduertit, per aquam effundens, atque ita piscatoribus iter ueluti praesepiens. Plinius libro 9. cap. 29. Sepiarum generis mares uarij & nigriores, constantiorque maioris. Pers. Satyr. 3. Sepiam pro atramento scriptorio posuit, respiciens nimirum ad piscis eius sanguinem, atramenti nigrorem referentem. Verba eius sunt hæc: Tum querimur. crassus calamo quod pendeat humor. Nigra quod infusa uanescat sepia limpha. Hinc Sepiola deminutium. Pla. in Cas.

SEPIMENTVM, ti, [Intermezzaia. Gal. Closture de hayes. Hisp. seto à foto espinal.] οπείγυα, id dicitur, quo aliquid sepitur. Var. lib. 1. de re ruit. cap. 14. Naturale sepimentum, quod opse-

ri solet nigultis . Cic. 1. de Leg. Hæc omnia quasi sepimento aliquo uallabit .

- SEPIO**, sepius, sepiui, sepium, uel sepsi, septum, [Circumferre, intorniare. Gal. Enuironner, clore de hayes. Hisp. Cercar de foto à seto.] $\sigma\epsilon\pi\iota\alpha$ $\lambda\mu\alpha\iota$, circumuallo, impedio, circiundo. Distum a sepiibus quæ obiectæ, intercludunt iter. Cic. 2. de Nat. Deo. Latæ præterea uti iter, & excelsis undique partibus sepiuntur. Idem ad Cato. La. 5. Vallo, & fossa circundi, sex castellis castrisq. maximis sepsi. Tac. lib. 1. Acribus hanque cultodijs domum & uias sepierat Luia. Vir. 1. Aen. At Venus obscuro gradientes aere sepsit. Seprus, a, um, parti. Liu. 1. ab Urb. Albana pubes inermis ab armatis septa. Vir. 1. Aen. Infert se, septus nebula mirabile dictu, Per medios. Confesio, Circumsepio, Intersepio, suis locis .
- SEPLASIA**, forum Capuz, in quo unguentarij negociabantur, cuius deliciis fractam fuisse punicam ferociam, testatur Vale. Max. 1. 9. Cic. contra Rull. Qui metus erat in Albana & Seplasia ?
- SEPLASTARIUS**, [Lasciuo.] pro unguentario, & effæminato, Lampridius in Helio galabalo : Pinxit se, ut cupidinarium, ut seplastiarium.
- SEPO**, pono, pe. p. [Metter da banda, separare. Gal. Separer, mettre à part, reseruer. Hisp. Poner à parte. $\tau\alpha\mu\iota\delta\omega$, seorium pono, separo. Cic. in Orato. Nullum sibi ad eam rem tempus seponeret. Idem 3. de Orat. Vt aliam partem, in qua elaboraret, seponeret. Hor. in Arte. Scimus inurbanu lepido seponere dicto. Quint. lib. 12. In consilijs, quæ ratio suadendi est, ab honesti quaestione seposita est, id est diuisa. Liu. lib. 1. ab Urb. Captiuam pecuniam in ædificationem eius templi seposuit. Hinc Sepositus, qui in longinquis habitat finibus. Mart. lib. 1. Quæ tam seposita est; quæ gens tam barbara Cæsar.
- SEPS**, sepius, masc. gene. $\sigma\eta\pi$, paruus serpens, ex cuius scitu membra percussa putrescunt : a $\sigma\eta\pi\omega$, uerbo Græco, quod est putrefacio, nam quicquid momorderit, resoluitur in putredinem. Luc. lib. 9. Ollaque dissolues cum corpore tabificus seps. Pl. 1. 29. Lacertam, quam hi Sepa, alij Chalcidem uocant. Auf. An. Libyæ ferale malum sit Romula uox seps .
- SEPTA**, septorum, [Mandria, braneo. Gal. Parc, closture de haye : Hisp. Septa à foto à uallado, circuito.] $\sigma\pi\upsilon\phi\alpha\kappa\tau\alpha$, generali uocabulo dicuntur omnia loca munita, & quodam sepimento uallata: ut, Septa uilla, quibus uilla circumsepitur. Varr. lib. 1. de re ru. cap. 14. Nunc de sepris, quæ turandi fundi causa, ut patris fiat, dicam. Hinc etiam pecorum stabula, ut stabula ouilia, bubilia, caprilia, & id genus reliqua, septa nuncupantur. Vir. 1. ecl. Quamuis multa meis exiret uicima sepris. contra Luca. Ouilia pro sepris posuit. Et miseræ uiculauit ouilia Romæ. Inde in Marcio campo loca inclusa tabulatis, in quibus stans Pop. Ro. suffragia ferre consueuerat, Septa dici meruerunt, ad similitudinem ouilium. De quibus Mar. lib. 9. In sepris Mamurra diu multumque uagatus. Var. lib. 3. de re rust. appellat pro Septa, omnia quæ habet inclusa animalia quæ pascuntur. Iureconsulti accipiunt Septa pro obicibus, & claustris, quibus utimur ad impetus fluuiorum coercendos. Vlp. de riuis. lege. 1.
- SEPTANGVLVS**, $\epsilon\pi\tau\alpha\gamma\omega\gamma\omega\varsigma$, quod septem angulos habet.
- SEPTIMA**, [Sette. Gal. Sept. Hisp. Siete en numero.] $\epsilon\pi\tau\alpha$, numerale nomen notæ significationis, a Græco, $\epsilon\pi\tau\alpha$, deductum spiritu aspirato in s, mutato, & uocali ultima in em. Virg. 6. Aen. Septem discrimina uocum .
- SEPTEMBER**, [Settembre.] $\mu\alpha\iota\mu\alpha\kappa\tau\iota\omega\upsilon\lambda\epsilon\pi\tau\epsilon\mu\beta\rho\iota\omega\varsigma$, mensis septimus a Martio, a quo Romani olim annum suscipiebantur. Aliquando sumitur adiectiue. Hor. 1. epist. 17. Incolumen tibi me præstant septembribus horis .
- SEPTEMLVVS**, a, um, $\epsilon\pi\tau\alpha\lambda\upsilon\upsilon\varsigma$, quod septem alueis, riuis, aut fontibus fluit. Ouid. 2. 5. Met. Septemflua flumina Nili.
- SEPTEMGEMINVS**, $\epsilon\pi\tau\alpha\sigma\lambda\epsilon\varsigma$, quod septem habet partes. Virg. 6. Aen. Et septemgemini turbant trepida ostia Nili .
- SEPTEMPEDALIS**, le, [Lungo sette piedi.] $\epsilon\pi\tau\lambda\alpha\pi\omicron\delta\iota\alpha\lambda\epsilon\varsigma$, quod septem pedes est longum. Pla. in Cur. Statuam uult dare auream Solidam faciendam, quæ fiet Septempedalis .
- SEPTEMPLEX**, cis, $\epsilon\pi\tau\alpha\pi\lambda\epsilon\varsigma$, quod in septem partes diuisum est. Vir. 12. Aen. Et clypei extremos septemplicis orbes. Oui. 2. Trist. Solus ad ingressus missus septemplicis Iltiri .
- SEPTEMVIRALIS**, le, ad septem uiros pertinens. Liu. lib. 24. Vt proditio pro septemuirali iudicio esset.
- SEPTEMVIRATVS**, tus, septemuirorum dignitas. Cic. 1. Phil.
- SEPTEMVIR**, ti, magistratus nomen apud Romanos: a numero uirorum, qui eo magistratu fungebantur. Cic. 5. Phil. Iudicandum quibus septemuiris fuisse .
- SEPTENARIVS**, a, um, [Numero di sette.] ut Septenarios uersus. Cic. 1. Tusc. Cum bonos septenarios fundat ad tibiam.
- SEPTEMDICIM**, p. c. $\sigma\epsilon\pi\tau\epsilon\delta\epsilon\kappa\alpha$ indeclinabile, notæ significationis. Cic. 1. Ver. in septemdecim populis Siciliæ non eramus .
- SEPTENVS**, na, num, [Sette.] septem. Cic. 4. Ver. Pueri annorum septem denum senatorium nomen nundinati sunt. Vir. 5. Aen. Se-

prem gyros, septena uolumina traxit. Prop. lib. 2. Ete. 17. Nô quia septenas noctes seiuncta cubatis.

SEPTIES, aduer. [sette uolte. Gal. sept fois. Hisp. Siete ues.] $\epsilon\pi\tau\alpha\upsilon\varsigma$, septem uicibus. Cic. 2. Phil. Vbi est septies milies seiterium, quod in tabulis patebat.

SEPTIFARIAM, [A sette modi.] septem modis. Satra de Verb. antiq. Inuenimus septifariam diuisum. Nonius.

SEPTIMUM, aduerbium, [La settima uolta.] ut septimum consul. Cicero 3. de Natu. Deor. Marius septimum consul domi suæ senex est mortuus.

SEPTIMVS, ma, mum, [Settimo.] $\epsilon\beta\delta\omicron\mu\omicron\varsigma$, unus ex septem. Plinius libro septimo, cap. 52. In septimum, & quinquagesimum atque centesimum uitæ duraret annum. Plaut. Pseud. Aedes esse septimas a porta.

SEPTINGENARIVS, a, um, quod septingentorum numerum cõpletur: ut, Septingentarius grex. Var. 2. de re ru. cap. 20.

SEPTINGENTESIMVS, ma, mum, $\epsilon\pi\tau\alpha\pi\omicron\sigma\iota\omicron\delta\omicron\varsigma$, ultimus, siue unus ex Septingentis. Liu. 1. in Procæ. Res est immensi operis, ut quæ supra septingentesimum annum repetatur.

SEPTINGENTI, septingentæ, septingenta, pluraliter tantum $\epsilon\pi\tau\alpha\kappa\omicron\sigma\iota\omicron\varsigma$, Pl. lib. 35. c. 2. Nominibus septingentorum illustrium. Liu. lib. 23. Firmatis septingentorum militum præsidio.

SEPTENNIS, & hoc ne, [Di sette anni.] $\epsilon\pi\tau\epsilon\tau\eta\varsigma$, septem annorum: pro quo legitur & septuennis. Pla. in Men. Pueri Septuennes.

SEPTENTRIONES, $\acute{\alpha}\rho\kappa\tau\omicron\varsigma$, sunt septem stellæ, ex quibus quasi iuncti Triones figurantur. Scribit Varro, Triones rusticorum uocabulo boues uocari, quasi teriones, hoc est arandæ terræ ac colendæ idoneos. Alij triones a situ dictos malunt, quoniam ita sitæ sunt, ut terræ quæq. stellæ proximæ inter se trigonon, id est, triquetra figuram constituant, quam recentiores uocant triangulum. Hæsydus a figura, quia simile plaustrum uidetur, antiqui Græcorum $\acute{\alpha}\mu\alpha\zeta\alpha\nu$, id est, plaustrum dixerunt: nostri a bobus iunctis Septentriones appellarunt. ab his etiam uentus spirat, qui Austro obiectus est: & Latine Septentrio, & Septentrionarius, Græce uero quod ab Arcto fiat, Aparctias appellatur. Cic. ad Att. lib. 9. Ex ea die fuerit Septentriones uenti.

SEPTICOLIS, $\epsilon\pi\tau\alpha\kappa\omicron\lambda\omicron\sigma\iota\omicron\varsigma$, urbis Romæ epithetó, a septem collium numero, quorum nomina erant, Capitolinus, Palatinus, Quirinalis, Auentinus, Cælius, Viminalis, Esquilinus.

SEPTICVS, a, um, putrefactiuus. $\sigma\pi\omega\tau\epsilon\sigma\eta\pi\epsilon\nu$, putrescere. Plin. 1. 28. cap. 9. Sanguis eorum septicum uim habet.

SEPTVAGNVS, na, num, distributiuus numerus. Plini. lib. 26. capitulo 10. Septuageno coitu durare libidinem contactu herbæ cuiusdam.

SEPTVAGINTA, [Settanta.] $\epsilon\beta\delta\omicron\mu\eta\kappa\omicron\upsilon\tau\alpha$, decies septem. Cicero 5. Verr.

SEPTVNCIALIS, le, $\epsilon\pi\tau\epsilon\upsilon\gamma\gamma\iota\alpha\lambda\omicron\varsigma$, quod est uncium, seu partium septem, ut Septuncialis satio, qua feritur semijugerum, & duodecima iugeri pars. Col. lib. 2. cap. 19.

SEPTVNX, cis, [Sette oncie.] $\epsilon\pi\tau\epsilon\upsilon\gamma\gamma\iota\omicron\nu$, mensura, uel pondus septem uncium, hoc est, assis partes septem. Vnde & in agri mensuris Septunx dicitur, qui continet semijugerum, & iugeri partem duodecimam. Colum. libro 5. cap. 1. Pars dimidia & una duodecima, pedes sexdecim millia, & octingentos: hoc est, septunx in quo sunt scrupula cxxvii. Accipitur etiam Septunx pro septem cyathis uini. Solebant enim ueteres, quando se paulo liberius inuitabant, tot uini cyathos ebibere, quot erant literæ in amatorio amicitumve nominibus: singulosque cyathos appellabant uncias. Martia. lib. 8. Si dubia est septunce trahar: si fallit amantem: Vt iugulem curas, nomen utrunque bibam. Idem lib. 1. Næuia sex cyathis, septem Iustina bibatur, Quinque Lycas, Lyde quattuor, Ida tribus.

SEPTVOSE, [Oscuramente.] a sepio, id est obscure. Liu. in Antiopa: Ita septuose dictio ab se datur quod consecutam agris sapiens ægre contulit. Nonius.

SEPVLCRALIS, crale, $\epsilon\pi\tau\alpha\rho\iota\kappa\omicron\varsigma$, quod ad sepulcrum pertinet. Oui. 8. Met. Ante sepulcrales infelix afficit aras.

SEPVLCRETVM, ti, pen. prod. locus ubi sepulcrorum est frequentia. Catull. Epigr. 55. Quam in sepulcretis uidistis ipso carpere e rogo coenam.

SEPVLCRVM, pulcri, [Sepulcro, sepoltura, anello. Gal. sepulcre, tombeau, monument. Hisp. sepultura generalmente.] $\acute{\alpha}\rho\omicron\varsigma$, locus in quo corpus, ossa ue hominis sepulta sunt: a sepeliendo dictum, sicut simulacrum a simulando, & Lauacrum a lauando. Vnde etiam ars exigit, ut sine aspiratione scribatur. Consuetudo (ut inquit Gellius) obtinuit, ut uegetioris soni causa aspirationem recipiat. Virg. 1. Geo. Grandiaq. effosis mirabitur ossa sepulcris. Idem 3. Aene. Animamq. sepulcro condimus. Cic. pro Arch. Ennius in sepulcro Scipionum putatur esse constitutus. Idem de Sen. Nec sepulcra legens uereor, ne perdam memoriã. Oui. 9. Met. Ne ue more meo subscribi cause sepulcro. Hor. 1. Ser. Sat. 9. Post magna latere sepulcra.

pulchra. Sepulchri autem appellatione, omnis sepulchra & locis cōtinetur, ut ait Vlp. de Sepul. uol. l. Prætor ait.

SEPVLTURA, [sepultura. Gal. sepulture, enterrement. Hisp. Sepultura.] quandoque pro ipso sepulchro dicitur, τὰφος, Sulp. ad Cicer. lib. 4. Ab Atheniensibus, locum sepulchra intra urbem ut darent, impetrare non potui. Quandoque pro funeratione atque ipso sepeliendi actu. Plin. Post sepulchram aliæ manium ambages sunt. Cicer. 1. Tuscul. Aliquid etiam de humatione & sepultura dicendum.

SEPVLTVS, [Sepolto, sepelito, sotterrato. Gal. Entfuehli. Hisp. Enterrado.] rōpōis, particula Sepelio: cuius significationem uide supra in suo uerbo. Cic. in Cati. Cerno animo sepulchram patriam.

SEQUANA, pen. cor. τῆκναυα, fluvius Gallia, Belgæ a Celtis diuidens, qui Sequanus populis, apud quos oritur, nomen creditur fecisse. Plin. lib. 4. cap. 17.

SEQUANI, p. c. σ. κουαυοι, Steph. populi sunt Gallia, Heduis, Lingonibus, & Helueticis finitimi a Sequana fluuio, qui apud eos oritur, nomen sortiti. Horum loca hodie tenent Burgundiones, gens origine Germanica, quemadmodum & Franci, qui traiecto Rheno in Galliam irruerunt, pulsique prioribus incolis, sedes eorum inuaserunt. Hinc Sequanus, a, um, Luc. libro primo.

SEQUANICVS, a, um, Mart. lib. 13.

SEQUAX, cis, [sequace. Gal. Qui suit facilment. Hisp. Cosa que mucho sigue a persigue.] ἀκολούθητος, facilis siue aptus ad sequendum quocūque trahatur: ut, Lanæ sequaces, quæ nentis manum sequuntur. Mar. lib. 2. Niliacum ridebis olus, lanæque sequaces. Cornu natura sequax, id est, flexilis, & ductilis, Plin. lib. 11. cap. 37. Ad eō sequax natura est, ut in ipsis iuuentium corporibus feruenti cera flectantur. Aliquando significat id, quod se spargendo dilatat. Pers. in Procæ. Quorum imagines lambunt Hederæ sequaces. Sequacem uero materiam dixit Plin. lib. 11. cap. 2. pro tractabili, & facili. Idem Bitumen sequax dixit lib. 7. cap. 15. id est, lentum, & quod attractum digitos sequitur, picis uel urci more. Sequaces capræ, hoc est, aliæ aliam sequentes. Virg. secundo Geor. Capræque sequaces Illudunt. Aliquando idem est quod sequator, Sen. Ceterique Aristippi sequaces.

SEQUELA, a, p. α. κ. α. β. i. a, ipse sequendi actus.

SEQUESTER, stri, stre, & hic & hinc Cæstris, & hoc stre, Sequester, a, rum, [Sequestrato, intromesso. Gal. Gardien de biens on depositaire en justice, sequestre. Hisp. El tercero, a quel enquier se reponer lo reben es a prendas en tercera.] ἀποστασῶν, ἀσ, υ, α, ο, ε, γ, γ, α, s; apud quem plurimam aliquam, de qua controuersa est, deposuerunt, ut inquit Modestinus de Verbor. significat. Dicitur (ut docet Gell. lib. 20. cap. 10.) quod eius, qui electus sit, utraque pars fidem sequatur. Est enim medius inter duos altercantes, apud quem aliquid seponitur. Quapropter Virgil. 11. Pacem sequestram, inducias appellauit, quod medix sit inter bellum præteritum, & futurum. Bis senos (inquit) pepigere dies, & pace sequestra Per siluas Teucris, militique impune Latini Errare iugis. Sequester (inquit Asconius) apud quem pecunia deponitur. Tribum quoque corrupendarum conductor, Sequester dicebatur. Sequestri, uerbo, Oratores pro ijs interpretibus utuntur, qui iudicijs corrupendis, aut eiusmodi maleficijs inspicendis operam suam locant. Cicero 2. Verr. Moneo; prædico, ante denuntio, qui sequestris, aut interpretes corrupendi iudicij solent esse abstinent in hoc iudicio. Sequester apud Quintilia. est, qui a litigatore doctus, docet patronum; libro 12. cap. octauo.

SEQUESTRO, [Sequestrare.] aduer. id est, apud sequestrum: ut, Pecuniam sequestro deponere, hoc est, in manibus sequestris, donec sententia decisum fuerit, cuius esse debeat. Sequestro se ponere, dixit Cato pro sese separare ab eo, cum quo antea fueris coniunctus. Nolite (inquit) per Deum immortalem uos sequestro ponere.

SEQUOR, eris, cutus, [Sequire, sequitare. Gal. Suiure. Hisp. seguir.] εἰπόμενος, a Seco fit, & est uerbum commune secundum Priscianum Plaut. in Amph. Sequere hac igitur me. Ter. Andr. Funus interim Procedit, sequimur. Cicer. 1. Off. Neque attinet quicquam sequi; quod assequi non queas. Virgil. 1. Aeneid. Hos tota armenta sequuntur. A tergo. Sequi amicum, est facere quod amico placet. Cicer. de Ami. Ne quis concessum putet, amicum bellum patriæ inferentem sequi. Sequi consuetudinem, est facere secundum consuetudinem. Plin. epistol. 30. Tu ergo quam consuetudinem sequeris? Sequi fidem alicuius populi, aut principis, est illi fidem esse, fidem seruare, non discedere a fide. Cicer. 2. de Diu. Quod fidem secutus amicitiamque Po. Ro. functus sis officio. Sequi suam fortunam, est successu, & occasione fortunæ uti. Sequi naturam ducem, facere quemadmodum natura nos inclinat. Sequi uerbū aliquod, est summæ dictionis cuti insistere, & omnia inter se sententia. Huius composita sunt, Assequor, Consequor,

Exsequor, Insequor, Obsequor, Persequor, Subsequor, Pedisequor, & Pedisequor: de quibus suis locis.

SECVTOR, cutoris, [Sequitore. Gal. Qui suit, Hisp. El que sigue a uo a tra o tro.] ἀκολουθῶν, qui praeuente sequitur. Secutores item inter gladiatores dicuntur, qui aduersus retiaris pugnabant, alio nomine Mirmillones dicti. Vtitur hac uoce Cic. ad Att. lib. 7. & Suet. in Calig.

SERAX, [Chianatura, chinifura, topa. Gal. Vne serure ou na chadenats & bou. Hisp. Cerradura, instrumento para cerrar.] εἰρησμός, per simplex r, instrumentum est, quo clauduntur ostia. Iun. Saty. 6. Adde seram, cohibe. Ouid. 1. Am. Eleg. 6. Tempora noctis eunt, ex cute postea seram. Dicitur Serax, teste Festo, quod foribus ad mota opponuntur, defixæ postibus, quemadmodum ea, quæ terræ inferuntur, Var. libro tertio de Ling. Latina sarrire deriuat, quod est aperire.

SERAPHIM, uox est hebraica, pluralis numeri, id est significans quod igniti, candentes: a uerbo saraph, succendo, uro, exuro, comburo. Numeri. 21. Misit dominus in populum hânebasim haferaphim: id est, ignitos serpentes. Significat & certum ordinem angelorū cælestis hierarchiæ: estque generis tam masculini, quam neutri. Esaiæ. 6. Seraphim stabant subter illud. ibidem: Et uolauit ad me unus de Seraphim. Diuus Hieronymus ad Furiam: Hæc sunt duo seraphim ter glorificantia trinitatem.

SERAPIS, pis, uel Serapidis, secunda syllaba indifferente, σεραπίς, deus Aegyptiorum, qui Apis & Osiris dicitur. Mar. lib. 9. Vincubant, nec quæ turba Serapim amat. Vide de hoc plura in dictionibus, Apis, & Osiris.

SERENITAS, statis, [Serenità, Gal. Seraiia, beau temps. Hisp. A quel sereno a claridad.] ἀβρία, ἀβρία, puritas, & tranquillitas aeris. Plin. libro 10. cap. 67. Salamandra animal lacerti figura, stellatum unquam nisi magis proueniens imbribus, & serenitate deficiens. Cic. 2. de Diuer. Cum serenitas, olim perturbatio cæli. 1. 26. Mira serenitas cum tranquillitate oriebatur.

SERENUS, nas, [Rasserenare. Gal. Faire clair & serain. Hisp. Hazer claro y sereno.] ἀβρίω, clarifico, tranquillo. Virg. 1. Aen. Vultu quo cælum, tempestatesque serenat. Plin. lib. 2. c. 6. Nubila humani animi serenat. Serenatus Phœbus, Sil. lib. 5.

SERENVS, rena, renum, p. pr. [sereno, tranquillo senza nube. Gal. Clair & serain, sans nubes, & pluyes. Hisp. Cosa serena y clara.] ἀβρίω, ἀβρίω, significat tranquillum, sine nubibus, sine imbre: a serendo, ut quidam uolunt, quod id maxime tempus sationi aptum sit. Virg. 6. Aene. Vbi apes ætate serena Floribus insidunt uariis. Ad Heren. lib. 4. Falsi amici sereno uitæ tempore præsto sunt. Mart. lib. 1. Cælo perfruitur sereniore. Serena frons, per translationem ponitur pro læta. Idem lib. 2. Sic me fronte legat dominus Faustine serena. Serenus color, lucidus. Plin. lib. 9. cap. 35. Serenum colorem margaritæ pro claritate matutina contrahunt. Serenum subitantiue, idem quod serenitas, Virgil. 1. Georg. Nec minus ex imbris soles, & aperta serena Prospicere. Sereno casus ablatiui, pro sereno tempore: cui opponitur Nubilo. Plin. lib. 11. cap. 24. Aranei sereno non texunt: nubilo texunt. Quandoque ponitur Serenus, pro sicco: quod & Nonius annotauit. Virgil. primo Georg. Vnde serenas Ventus agat nubes, id est, ficcas, quas alibi arida nubila appellauit: Atque arida nubila differt.

SERES, σῆρες, populi Scythiæ Asiaticæ a Sera urbe, sic dicti, apud quos arborescunt; quæ non solum folia, sed lanam quoque proferunt tenuissimam. nam ex earum frondibus canitiem depectit aqua perfusam, ex quo uellere uestimenta consuevit, quæ Serica nuncupantur. Vir. secundo Geo. Velleraque ut folijs depectant tenuia Seres. De his Marcellinus in suis historiæ 23. Huius nominis nominatiuus singularis est Ser, σῆρ, Sidonius. Assyrius genimas, Ser uellera, tura Sabæus. Aufonius: iam pelago uolitat mercator uestilius Ser. Quin & uermiculus quidam sericum texens (ut ait Æor est Paul.) Ser, σῆρ, appellatur.

SERESIOSIS, [seccarsi, serenarsi, farsi sera. Gal. Deuenir sec. Hisp. Secarse.] ἐνθάβρωσις, siccus hio, quasi serenefco, & serenus hio, quoniam serenitas sicca est. Lucr. 1. 1. Candenti Sole serescunt. Aliquando Serescere, est in serum abire. Plin. lib. 11. cap. 41.

SERIA, orum, [Cose da donero, graui, importanti. Gal. Chofes graues & d'importantes. Hisp. Cosas de uerai y no de burlas.] αὐροσία, res, graues, feueræ, & minime iocose: Mar. Seria forsam amat. Ouid. 5. Fas. Nulla coronata peraguntur seria fronte. Hor. 1. Ser. Satyr. 1. Sed tamen amoto quæramus seria ludo. Quoties omnia nostra cum aliquo communicamus, cum eo ioca seriaque conferre dicimur. Cic. 1. de Fin. Qui cum ioca & seria, ut dicitur, qui cum arcana, qui cum occulta omnia.

SERTARIA, a, idos, uas ninarium fistile, oblongum. L. r. 1. 24. Et in iūco Iſtrico fontem sub terra tanta ui aquarum fluxisse, ut serias; doliaque prouoluta, uelut impetus torrens tulerit. Terent. Heau. Releui dolia omnia, omnes serias. Pers. Saty. 4. Et o si Sub rastro crepet

crepet argenti mihi seria dextro Hercule. Colum. l. 12. c. 18. Seria, ceteraque uasa ante quadragesimum uindemix diem pican-
da sunt. seria olearia. Var. 3. de re rust. cap. 2. Nihil magis tor-
cular uasa uindemiatiora, aut serias olearias, aut trapetas. Et
ita in Seria, Hispanix ulterioris urbs, in tractu Celtico, alio no-
mine Fama Iulia dicta. Plin. lib. 3. cap. 1.

SERICARIUS TEXTOR, [Testitori di panni di seta. Gal. Rubemier, fai
seur de soye, marchand de soye. Hisp. Texedor de seda.] σερικαρχης,
qui uestes sericas texit. Iulius Firmicus l. 8. Matheseos, refert, se-
ricarium textorem nasci, qui habuerit horoscopus in uigesima
octaua parte Arietis.

SERICATVS, [Vestito di seta.] σερικωφοπος, indutus serico. Sue. in Cali.

SERICVS, ca, cum, [Di seta. Gal. De soye. Hisp. Cosa de materia de algo
de seda.] σερικος, quod ex serico confectum est. Est autem Sericu-
lanæ preciosissimæ genus, quod apud Seras Scythix Asiaticæ aut
(ut alij malunt) Indiæ populos ex arboru frondibus dicitur de-
pecti. Quamquam non desunt, qui uermiculi lanificum esse pu-
tent, qui gentis illius lingua Ser, σι, appelletur. Quam sententiã
ne Iulius quidem Pollux dissimulauit, sic scribens Onomastici sui
libro 7. Εἰς τοὺς καὶ τὰς σερικὰς ἀπὸ τοῖστων ἐτέρα. Ἐξ αὐτῶν ἔχου
κασι τὰ ἰσοματά, Priorem opinionem sequitur Virg. 2. Geor.
Velleræque ut folijs depectant mollia Seres. Hinc Serica uesti-
menta dicta sunt, quæ ex serico conficiebantur. Vlp. l. Vestis, de
Auro & argento legato. Vestimentorum sunt omnia lanæ linea-
que uel serica, uel bombycina, quæ induendi, præcingendi, ini-
ciendi incubandive causa parata sunt. Plin. l. 2. c. 3. Lautissimum
habetur & nardi folijs eas dari, aut ueste serica, Puluilli serici. Ho-
ra Epod. 8. Quid quod libelli Stoici inter sericos lacere puluill-
los amant? Pallia serica apud Stat. 2. Syl. 4. Legimus & Serica ab-
solute pro uestibus sericis, Mar. l. 6. Non aliter dentes, quam se-
rica, nocte reponis. Serici olim tanta erat caritas, ut auro repen-
deretur: ut est uidere apud Flauium Vopiscum in Aureliano, ubi
sic habet: Vestem sericam neque ipse in uestiario suo habuit, ne-
que alteri utendam dedit.

SERIES, seriei, [Ordine. Gal. Ordre bien continué, suite, continuation. Hisp.
Orden continuada uniformemente.] τὰς ἐς, ordo, & quasi quædam
rerum continuata progressio. A serendo id est, ordinando dicta:
ut Series orationis id est, contextus. Quin. Quod non, nisi in
contextu orationis, serieq. contigit. Cicer. l. de Diui. Fatum id ap-
pello quod Græci εἰσαρπύων, id est, ordinem seriemque causa-
rum. Idem l. de Nat. Deo. Admirabilis quædam continuatio, se-
riesque rerum. Virg. 2. Aene. Series longissima rerum. Ouid. 15.
Metam. Seriemque euoluere fati. Val. Max. Quis compos men-
tis, domesticæ, peregrinæque historix seriem, felici superiorum
styo conditam, uel præstantiore facundia traditurum se
sperauerit?

SERILIA, inquit Festus, Verrius appellari putat Istrica nauigia, Li-
burnica, quæ lino ac sparto condensantur, a conferendo, hoc est,
contextendo dicta, a Verrio tamen uidetur dissentire Festus.

SERIO, [Da douero. Gal. Abon escient, sans moquer. Hisp. De ueras y no bur-
lado.] σερδαίνος, ere, non iocose. Pla. in Amph. Dic mihi uerum
serio. Terent. in Eun. Misit orare, ut uenirem, serio.

SERIOLO, Seriolæ, σεριδιον, doliolum fistile, in quo uinum solet
afferuari. Pers. Satyr. quarta Seriolæ ueterem metuens dera-
dere limum.

SERIUVS, a, um, [Da douero, graue, importante. Gal. Fait à bon escient, gra-
ue & de consequence. Hisp. Cosa de ueras y no de burlas.] σερδαίνος, gra-
ue, & minime iocolum. Ter. in Eu. Rem seriam uelle agere mecū.
Cic. l. Offi. Ludo & ioco uti licet tum, cum grauius, serijsque re-
bus satis fecerimus. Quin. lib. 6. c. 4. Dictorum urbanorum alia se-
ria, alia iocosa, alia media. Serium (inquit Nonius) id est, triste, &
quasi sine risu, uel sine ridiculo.

SERMO, onis, [sermone, parlare, fauellar, parlamento, ragionare, ragiona-
mento, loquela. Gal. Parle, propos, deuis, brui. Hisp. Sermon, razon, o pa-
labra.] λογος, οὐσια, locutio, uerba, colloquium, mentio. Cic. l. 1.
Offi. Sermone uti debemus, qui notus est nobis, ne, ut quidam
Græca uerba inculcantes, iure optimo rideamur. Dictum autem
putant Sermone a uerbis serendis, hoc est, conseruandis, siue
connectendis. Seruius. Sermo est consertio orationis, & confabu-
latio duorum, uel plurium. Virg. 1. Aen. Amisso longo socios ser-
mone requirunt. Idem 4. Geo. His medium dictis sermonem ab-
rumpit. Tractare aliquid Græco, uel Latino Sermone. Cic. l. 1. de
Fin. Quæ summis ingenijs, exquisitaque doctrina philosophi Græ-
co sermone tractauissent, Instituerunt sermonem cum aliquo, est
cum illo uerba facere, uel incipere colloqui. Cicer. de Ora. Cum
mihi sermo cum hoc ipso Crasso esset de te institutus, Dissipare
sermonem, est euulgare, & dispergere. Cicero pro Flacco,
Sermo est tota Asia dissipatus. Ordini sermonem: id est, exco-
gitare, comminisci. Idem de Ora. Crassus princeps eius sermo-
nis ordiendi fuit. Habere sermonem, est uerba facere. Cicer. de

Sen. Cyrus in eo sermone quem moriens habuit. Tribuere alicui
sermonem, est inducere eum loquentem. Idem de Sen. Om-
nem sermonem tribuimus Catoni seni. Incidere in sermonem
alicuius, Idem de Amic. Conferre sermonem cum aliquo: hoc
est, cum altero colloqui. Cicer. 2. de Inuent. Sermo capite ca-
rens, & pede, hoc est, cuius neque initium facile fuerit inuenire,
neque exitum. Demutitium est, Sermunculus. Plin. epist. 103. Ut
fermunculis etiam, & fabellis ducantur. Cicer. ad Att. libro 13.
Sermunculum omnem aut restrinxerit, aut sedarit. Idem pro Deio-
taro: Ex urbanis maleuolorum fermunculis collecta.

SERMOCINOR, aris, p. c. [Parlare. Gal. sermone, parler, diuifer. Hisp.
Parlar, hablar, razonar.] ὁμιλέω, sermonem facio, loquor. Plin. lib.
10. Super omnes humanas uoces reddunt pitaci, & quidem ser-
mocinantes. Cic. 2. de Inuent. Et quibus in rebus homines in
consuetudine scribendi, aut fermocinandi eo uerbo uti soleant, con-
siderabitur. Idem 3. Ver. Respondit illa, ut meretrix, se cum isto
diligenter fermocinaturam. Sermocinatrix, cis. Quin. libro
tertio capit. 4. Quam sane permittamus dicere fermocina-
tricem.

SEROTAS, [Serrare, chiudere. Gal. Clorre, ferrer. Hisp. Cerrar con cerradu-
ra.] κλειώ, claudio. Colu. lib. 6. Femine serari, & interdum inuri so-
lent. Hinc Obsero, ocludo. Terent. in Eun. Obsera ostium in-
tus. Et Refero, aperio. Virgil. septimo Aeneid. Referat stridentia
limina consul.

SERO, seris, seu, satum, [Seminare, plantare, generare. Gal. Semer. Hisp.
Sembrar.] σαρῆρω, significat femino. Cæ. Bel. Gal. Frumenta non
serunt: sed lacte, & carnibus uiuunt. Aliquando significat plan-
to. Cic. l. 1. Tusc. Serit arbores, quæ alteri seculo proficit. Col. l. 3.
cap. 20. si unum genus seuerimus. Per translationem Serere, quan-
doque capitur pro generare. Unde Satus: id est, generatus. Vir-
gil. 7. Aeneid. Satus Hercule pulchro Pulcher Auentinus. Per
translationem quoque dicitur Serere bella, & Serere certami-
na: id est, mouere lites, & pugnas. Idem lib. 27. Annibal turma-
tim per equites peditumque iaculatores leuia certamina serens
casum uniuersæ pugnæ non necessarium ducebat. Luit. 2. ab Urb.
Cum patribus serere certamina. Serere bella, ex bellis, est bel-
lo uno extincto, alterum aggredi. Luit. lib. 2. 1. Incusauerat bel-
la ex bellis seri. Hinc Sator, uerbale, qui serit, aut plantat. Co-
lum. lib. 3. cap. 15. Plinius lib. 5. cap. 1. Hesiod. negauit factorem o-
leæ fructum ex ea percepisse quemquam. Sator caelestium. Ci-
cer. 2. Tusc. id est, creator, genitor. Hinc Satorius, ria, uni,
adiectiuum, quod ad factorem pertinet. Colu. lib. 2. cap. 9. Satio,
onis, idem quod satus. Cicero de Vniuer. Post eam sationem dijs
iunioribus permisit. Idem 5. Ver. Si tempus sationis præterisset.
Virg. 2. Geo. Optima uinetis satio est. Affero, Circufero, Confe-
ro, Defero, Disfero, Exero, Interfero, Infero, Obsero, Refero, &
Subfero, quæ habent p. c. de quib. suis locis. Fuit etiam antiquis in
usu Sero, serui, sertum: a quo manserunt Affero, rui, assertum, Cõ-
fero, rui, sertum, aliaque complura.

SERO, [Tardamente, tardi, di sera. Gal. Au soir, tard, trop tard. Hisp. Tar-
de.] ὀψέ, aduerbium significans tarde. Cic. de Cla. Ora. Eloquen-
tia sero prodiit in lucem. Aliquando significat uespere, hoc est,
post occasum: atque hæc est eius uera significatio, inquit Valla
lib. 4. Cic. Att. Consul uenit sero. Aliquando post tempus: quæ
significatio tracta est ex superiori. Quod enim post Solis lucem est,
id uere post tempus dici potest. Ouid. 1. de Remed. Principis ob-
sta, sero medicina paratur. Auctor ad Heren. l. 1. Sero, atque acto
negocio uenisti. Sic et Cic. cum accusator Milonis identidem in-
terrogaretur quo tempore Clodius esset occisus, Sero, respondit,
ludens nimirum in uocis ambiguitate. Nam cum illud uideretur
dicere, uespere Clodius fuisse occisum, illud potius uoluit signifi-
care, serius, quam oportuerit, fuisse interemptum. Hinc Serius,
comparatiuum, id est, tardius. Cicer. in Cati. Hoc serius a me fa-
ctum est. Et Serissime. Plini. lib. 15. capit. 17. Tarentina se-
rissime legi.

SEROTINVS, na, num, p. c. [Di sera, tardi. Gal. Du soir, tardif. Hisp. Co-
sa tardia, o pertenescente a la tarde.] ὀψιμος, a, Sero, pro uespere fit,
ut, Hora Serotina, Tempus serotinum. Nonnumquam etiam a
Sero, pro tarde ut, Poma serotina, quæ post legitimum tempus,
uel tardius cæteris maturefcunt. Col. lib. 3. Locis frigidis, & au-
tumni temporibus aquosis, præcoces serito: locis hybernis seroti-
nas serito.

SERPENS, tis, modo part. [serpente. Gal. Qui coule & se traine, qui s'esten-
de & s'auance. Hisp. Cosa que gatea por el suelo.] ἕρπων, quod longius,
ac latius serpit, & diuagatur. Cic. de Sen. Vitis, quam serpentem
multiplici lapsu, erratico, serro amputans coercet ars agricolatū.
Modo nomen tam masculini, quam feminini generis generale
est ad omnia quæ serpunt citra usum pedum, uel, quæ tam exi-
guos habent pedes, ut repere potius quam pedib. incedere uide-
antur. Plin. lib. 8. cap. 23. Nec pedibus pauendas tantum serpen-
tes, sed & nissili uolare tormento. Vigil. primo. Geor. Ille ma-
lum

- luta virus serpentibus addidit acris. Ouid. 3. Met. Longo caput extulit antro Cæruleus serpens, horrendaque sibila mihi. Serpentina secla ferarum, pro serpentum generis. Plin. lib. 6. Naribus alipedes ut cerui sæpe putantur. Ducere e lætebris serpentina secla ferarum. Hinc Serpentinus, na, num, ὄφιδος, ut, Vox serpentina. Serpentiger, ra, rum, Ouid, quarto Trist. Ele. 6. Sphynga & Harpyas, serpentigerosque Gigantes. Serpentigenæ, ex serpentibus nati. Ouidi, septimo Metam. Vos serpentigenis in se fera bella dedistis.
- SERPERASTA**, Varro uocat instrumenta, quæ geniculis puerorum ambulare discentium alligantur, ne uacii fiant, aut compernes. Dicitur a serpendo: serpunt enim magis pueri quam gradiuntur.
- SERPILLUM**, [Serpillo, serpollino. Gal. Serpolet. Hisp. Serpo yerna conacida.] ἔρπυλλον, herbae nomen nulli non nota, παρὰ τὸ ἔρπεν, hoc est, a serpendo dictum, mutatione aspirationis in litteram. Habet enim ramusculos tenues humi serpentes, & quacumque terram attigerint, radicem agentes, & sese propagantes. Officinæ etiam hodie Latinum nomen retinent. Vulgus Gallorum Serpoletum appellat. Virgil. 2. Eclog. Allia serpyllumque herbas contundit olentes.
- SERPO**, pis, pti, ptum, [Rampegare, andar serpendo. Gal. se trainer, se com ler, se glisser. Hisp. Gabeat por el suelo.] ἔρπω, serpo, uentre ingredior, more serpentis incedo. Cic. 5. de Finib. Deinde suo quaque appetitu mouentur: serpere anguiculus, nare anaticulas, euolare ineurulas, cornibus uti uidemus boues, uespas aculeis: suam denique cuique naturam esse ad uiuendum ducem. Plin. lib. 9. & 13. Pinnis, qui bus mari utantur, humi quoque uice pedum serpunt. Ouid. 3. de Pon. ele. 3. Liur iners uitium, mores non exit in istos: Ut que latens in a uipera serpit humo. Serpere quoque dicuntur Plantæ, quæ cum ob caulis infirmitatem stare non possint, humi procumbunt. Plin. lib. 21. cap. 16. Aculeatarum caules aliquarum per terram serpunt, ut eius quam coronopum uocant. Virgil. 8. eclo. Atque hanc siue tempora circum inter uictrices hederam tibi serpere lauros. Serpere item humi dicuntur scriptores, qui nimis humili utuntur genere dicendi. Hora. de Arte: Serpit humi, tutus nimium, timidusque procellæ. Transfertur & ad inanimata, ut idem sit quod spargi, crescere, seu dilari. Cic. in Lælio: Serpit enim nescio quomodo per omnium uitas amicitia. Idem pro Rab. Poithumo: Serpet hoc malum, mihi credite, longius, quam putatis. Composita sunt, Inserpo, & Proserpo: de quibus egimus suis locis.
- SERBULA**, æ, a ueteribus dicebatur, quam nos serpentem dicimus. Festus.
- SERRA**, æ, [Saca, sega. Gal. Vne scie. Hisp. La sierra de hierro.] ἄρριον, per duplex r, instrumentum dentatum, quo ligna & lapides leantur: a Dædalo primum inuentum, teste Plin. lib. 56. Colu. lib. quinto. Vno icu arborem præcidi: si minus serra defecari. Mar. Et pingues tunicas serra secare potest. Est & genus piscis marini, apud Plin. lib. 32. cap. 11.
- SERRATUS**, ta, tum, [simile a sega. Gal. Fait en saizon de scie, qui a des dents comme une scie.] ἄρριον, quod serræ in modum est denticulatum, unde Serrati dentes dicuntur, qui ad similitudinem denticulorum serræ pectinatim sunt stipati. Plin. lib. 11. cap. 37. Dentium tria genera, serrati, aut continui, aut exerti. Serrati pectinatim coeunt ne contrario occurfu atterantur, ut serpentibus, piscibus, canibus: Continui, ut homini, equo. Exerti, ut apro, elephanto. Serrati item nummi quidam dicebantur apud Romanos, ab impressa serræ nota. Tacitus de Moribus Germanorum.
- SERTA**, orum, [Ghirlanda. Gal. Vn chapeau de fleurs. Hisp. Guirnalda.] ἄρριον, corollæ ex herbarum frondibus floribusque confertæ, hoc est conexæ. unde & nomen acceperunt. Virg. lib. 1. Aene. Sertisque recentibus halant.
- SERTVS**, a, um, [Ghirlandato. Gal. Compose. Hisp. Compuesto.] σιυπερπλεγματός, idem quod confertus, uel compositus. Lucan. libro decimo. Accipiunt fertas nardo florente coronas, Et numquam fugiente rosa.
- SERVA**, æ, [Serua, massara, ancilla. Gal. Seruante, chambriere. Hisp. sierna de esclaua.] ἄρριον, id est, ancilla, que seruitutem feruit: cui opponitur Libera. Virg. quinto Aeneid. Olli serua datur operum haud ignara Mineræ.
- SERVIA**, uiæ, ἄρριον, ἄρριον, sertum quod ex floribus fiebat. Plin. lib. 21. cap. 2.
- SERVILIS**, le, [Seruile, da seruo. Gal. seruile, appartenant à seruiteur. Hisp. Cosa perteneciente a seruo.] ἄρριον, quod seruorum est, uel quod ad seruos pertinet: ut, seruilis conditio, & seruile officium. Indoles seruilis. Liu. 1. ab Urb. Comparando eorum ætatem & ipsam minime seruilem indolem, tetigerat animum memoria nepotum. Iugum seruile. Cic. 1. Philip. patriæ liberatores urbe carebant ea, cuius a ceruicibus iugum seruiliter debebant. Hinc Seruiliter, aduerbium, seruorum more. Cicero 2. Tusc. Ne quid seruiliter muliebriterve faciamus.
- SERUI**, illustris Romæ familia fuit: ex qua ortum traxit P. ille Seruilius, uir triumphalis, qui a deuictis Iliaris, Atiæ populis, Isaurici cognomen accepit. de quo uide Stral. 14. Item P. Seruilius Rullus qui primus Romæ solidam aprum in conuiuium apposuit, teste Plin. lib. octauo cap. 51. Huius filius fuit Seruilius ille Rullus, legis Agrariæ promulgator, quam Cicero in Consulatu suo subuertit: cuius meminit idem Plin. loco citato.
- SERUIO**, uis, uiui, uitum, [Seruire. Gal. Seruire. Hisp. Seruire.] in seruitute sum, domino ministerium exhibeo. Plaut. in Menæ. Propterea heri imperium exequor bene, & Sedulo Seruio. Proper. lib. 3. Ele. 24. Quinque tibi potui seruire fideliter annos. Ouid. 2. Amor. Ele. 17. Si quis erit, qui turpe putet seruire puellæ, & c. Interdum idem quod obtemperare, seu morem gerere. Cicero. in Catil. Qui aliorum amori flagitiosissime seruebat. Seruire rei est rei augendæ incumbere. Terent. Hecyra, Rus habitatum abi, concedens uobis, & rei seruiens. Cicero. pro Sex. Roscio. Rei familiari maxime seruire, & in prædiis operæ plurimum studijque consumere. Seruire item prædia dicuntur, in quibus uenditor aliquam sibi seruitutem referuauit. Cicero de Leg. Agr. contra Rul. Capite hoc prædia omnia, quæ seruebant, non seruiant. Seruire potest, ualitudini, honori, dignitati, uel commodis, est eorum rationem habere. Cicero. 3. Tusc. Optimus quisque posteritati seruit. Idem Tironi, libro. 16. Epist. Sed iatellige ualitudini tuæ, cui quidē tu, dum mihi deseres, seruisti nō satis. Seruire tempori, est sese tempori accommodare. Cicero pro Sextio: Sed agam moderate, & huic tempori seruiam potius quam dolori meo. Seruire scenæ idem quod seruire tempori, & se presentibus hominum moribus accommodare, quæ metaphora tracta est ab ijs, qui in orchestra cantu, uel gestu, iustrius in scena fabulam agentibus subseruebant. Cicero. Bruto: Ac mihi tum, Brute, officio solum erat, & naturæ, tibi nunc populo, & ut dicitur, scenæ seruiendum est. Seruitur impersonale. Cicero. 1. off. Primum, ut ne cui noceatur, deinde ut communi utilitati seruiatur. Mart. lib. 2. Non bene (crede mihi) seruo seruitur amico. Seruibo, in futuro. Pla. Men. Tanquam si emeris me argento, liber seruibo tibi. Huius composita sunt Aseruio, Deseruio, Inseruio, Referuio, & Subseruio, quorum significata explicantur suis locis.
- SERUITIVM**, tii, [Seruigio, seruiti.] ἄρριον, idem quod seruitus: Terent. in Andr. Ego Pamphile, hoc tibi pro seruitio debeo. Vir. 1. Eclog. Quid facerem? neque seruitio me exire licebat: Idem 1. Aen. Cum domus Affrici Phthiam, claraque Mycenæ Seruitio præmet, ac uictis dominabitur Argis. In plurali uero Seruitia, non raro pro ipsis seruis accipiuntur. Sal. Cat. Interea seruitia repudiabat, quorum in initio magnæ copiæ ad deum concurrebant. Cicero. 4. in Catil. Hic ad evertenda fundamenta reip. Gallos accersuit, seruitia concitauit. In qua significatione aliquando etiam legitur Seruitium singulari numero. Cicero de Aruf. ref. Omne seruitium in alteram scenam immisissum.
- SERUITVS**, tutis, secunda syllaba cor. [Seruiti. Gal. Seruit de seruaço. Hisp. Seruidumbre.] ἄρριον, ipsa seruiendi necessitas, aut seruorum conditio. Cicero. Phil. Pax est tranquilla libertas: seruitus postremum malorum omnium, non modo bello, sed morte etiam repellendum. Tac. lib. 17. Sed imperaturus es hominibus, qui nec totam seruitutem pati possint, nec totam libertatem. Terent. in Andr. Ut semper tibi apud me iusta & clemens fuerit seruitus Scis. 1. quam iusta & elementis dominatione in te fuerim usus.
- SERUIVS**, tullius, sextus Romanorum rex, ex ferua natus, Tanquilis astu post Tarquinii Prisci necem ad imperium prouectus, Hercules ingenti prælio fudit: primus lustrum condidit, populumque omnem ex censu in quinque classes diuinxit. Urbis potestatem protulit, Quirinali & Viminali collibus muro inclusit. Tandem in ætate prouectior, a Tarquinio genero occisus est, & insepultus in uiam abiectus: idque inflictu Tullie filie suæ, quæ etiam conspectu patris cadauere, aurigam eius reuerentia lora retorquentem compulsi, ut per medium patris corpus carpentum ageret: a quo tam immani scelere ei uico, in quo hæc gesta sunt scelerati nomen mansit. Vide plura de hoc apud Liu. libro 1. ab Urbe.
- SERVO**, [Seruare, saluare, custodire, obseruare, tenere. Gal. Sarder, sauuer la nie à quelqu'un, deliurer, contregarder. Hisp. Guardar, saluar.] ἄρριον, libero, incolumen præsto. Virgil. 3. Aene. Seruatum ex nudis Strophadam de littore primum accipiunt. Item custodia, uel uoc. Virgil. 2. Aeneid. Dij patrii seruate domum, seruate nepotem. Item sollicite, ac diligenter obseruo. Plautus in Afin. Tuus seruus seruet, Veneri ne eas det, an uiro. Item inhabito, possideo. Virgil. lib. 4. Geor. Centum quæ filias, centum quæ flumina seruant. Item teneo. Idem lib. 7. Curuam seruans sub imagine falcem. Ponitur aliquando pro recuperare. Iulianus: S mandato meo decem Titio credideris, si cum Titio egeris, ego non liberabor: sed in id duntaxat tibi obligatus ero, quod a Titio seruare non poteris. Cicero ad Q. Fr. Calurs aiebat, aqua dempta

dempra, & seruitute fundo imposta, tamen nos pretium seruare posse, si uendere uellemus. Qui modus loquendi frequens est apud Iurifconsultos. Budæus: Seruare de cælo, est nunciare aut pluisse, aut inonuisse, & ideo disruptum esse auspiciu, qua obnuntiatione facta, si quis tamen in re cœpta peristeret, id contra auspicia fieri dicebatur. Cicer. pro domo sua. Negant fas esse agi cum populo, cum de cælo seruatum sit. Seruare fidem, est præstare promissum. Terent. Hecy. Pollicitus sum, & seruare in eo certum est, quod dixi, fidem. Seruare in uictu, est aliquo in loco reponere, ut diu, siue in aliquot annos integrum, incorruptumque duret. Colum. lib. 12. cap. 28. Si in uetustatem seruare uoles, in cado duarum urnarum quam optimi uini sextarium, aut fœcis generosæ recentis sextarios tres addito. Dicimus quoque Seruare modum, ordinem, officium, iustitutum, promissum, temperamontum, & gloriam. Exempla studiosissimam occurrent. Seruans, tis, participium seu nomen ex participio. Virgil. 2. Aeneid. Cadit & Ripheus iustissimus unus, Qui fuit in Teucris, & seruantissimus æqui. Seruatus, a, um, Ouid. 3. Trist. Eleg. 2. Causa superpositæ scripto testata coronæ Seruatus ciues indicat huius ope. Seruator oris, qui seruat & liberat. Liu. 4. Bel. Maced. Quorum agmen imperator secutus, perfectumque cunctis, seruatoem, liberatoremque acclamantib. salutatis dimissisque eis eadem qua uenerat, uia, Ellariam redit. Ouid. 4. de Ponto. Bleg. 15. Teque meæ causam seruatoemque salutis. Seruatricis, tris. Cicer. 5. de Finibus. Non dubitemque dicere, omnem naturam esse seruatricem sui. Terent. Hec. O Bacchis, o mea Bacchis seruatrix mea. Seruabilis, le, quod seruari potest. Ouid. 4. Tri. Ele. 5. Et tutare caput nulli seruabile. Huius composita sunt Asseruo, Conferuo, Obseruo, Præseruo, Reseruo, quorum significata uide suis locis.

SERVM, substantiuum, p. c. [Sera. Gal. L. soir. Hisp. La tarde.] Σέρα, significat extremam partem diei. Lini. Erat iam diei serum, οὐδὲν ἔτι τῆς ἡμέρας. Suet. in August. Nec multo post, natali prælio apud Actiu uicit in serum dimicatione protracta, ut in naui uictor pernoctauerit, idest in horam uespertinam. Liu. 1. ro. ab Urb. Extrahebatur que in quam maxime seruo diei certamen.

SERVM, ti, p. c. [Siero. Gal. Lait clair mesgne. Hisp. El suero agua de la leche.] ὀρός, pars lactis, aqua a caseola parte separata. Vir. 3. Geor. Acremque molosum Palce sero pingui. Ouid. 4. Fat. Dentque uiam liquido uimina rara sero.

SERVS, a, um. [Tardo. Gal. Tardif. Hisp. Tardio.] ἄργυρος, modo tardum significat. Mar. lib. 1. Sera nimis uita est cratina, uiue hodie. Hinc Col. 1. comparatiuum formauit. Sationes (inquit) eius duas seruamus, alteram maturam per mediam sementem, seris rem alteram mense Februario. Plin. lib. 15. cap. 15. Patriæ cognomina habent serissima omnium A merina. Modo significat grauem, magnum tristem. Sallustius Serum bellum in angustijs futurum. Vir. 5. Aene. Seraque terrifici cecinerunt omnia uates. Serus coniuua Tonantis, qui sero moritur. Mar. lib. 8. Esse uelis, oro serus coniuua Tonantis. Serum lumen est nocti uicinum. Virg. primo Geor. Illic sera rubens accendit lumina Vesper. Seræ frondes, dicuntur sero cadentes. Idem 2. Geor. Et iam olim seras posuit cum uinea frondes.

SERVVS, uis, [Seruo. seruadore. Gal. Seruant de condicion seruire. Hisp. Sieruo.] ἄλλος, proprie is dicitur, qui sui iuris non est, sed alieno domino subicitur: cui opponitur Liber. Cic. pro Corn. Balb. Serui quorum ius fortunæ conditio infima est. Idem 6. Ver. Neque tam serui illi dominorum, quam tu libidinum. Idem. 1. Offic. Vlysses contumelias seruorum ancillarumque pertulit. August. lib. 19. Ciui. Origo uocabuli seruorum inde creditur dicta, quod ijs, qui iure belli possent occidi, a uictoribus conseruabantur, & serui fiebant, a seruando appellati. Huius deminutiuum est Seruulus. Terent. in And. Obseruabam mane illorum serulos uenientes & cætera.

SERVVS, a, um, [Di seruo] adiect. a seruo deductum. Σερικός, ut Serua prædia, quæ seruituti alicui obstricta sunt. Cicer. contra Legem Agra. Libera prædia meliore iure sunt, quam serua. Luc. lib. 6. Ofamuli turpes, seruum pecus. Oui. 1. Amor. Ele. 6. Nec tibi perpetuo serua bibatur aqua.

SESCVNIA, cis, & Sescuncia, ciæ, [Una oncia. & μεζα.] ἡμισυ, unam eiam significat, & uncia dimidium, ut ait Budæus. Col. lib. 12. c. 57. Laferis radices quod σισυριον, Græci uocant sescunciam. Hinc Sescuncialis, & hoc, ale, quod pòdus aut mensuram habet sescuncie. Tota crassitudine sescuncialis.

SESCVPLVM, siue Sescuplum, ἡμιόλιον, quod numerum, pondus, aut mensuram totam in se continet, & præterea eius dimidium. Sic Senarium, dicimus esse sescuplum quaternarij, & semissem quadrantis.

SESELIS, sœ. ge. siue Sefeli neutro, σέσλι, herba est folio feniculi, sed crassiore, semine quoque non assimili, sed callosiore & habiuiore capite anethi, in quo granum habet oblongum & angulo-

sum, & cum estur, cre, radice autem longa, & odore non ingrato. Vulgus herbariorum Saxifragiam maiorem appellat. Cicer. 2. de Nat. Deo. Paulo ante partum ceruæ se purgant quadam herbulâ, quæ Sefelis dicitur.

SESVI, [Altre tanto, & la metà. Gal. Autant & moitié d'auantage. Hisp. Orrotanto, y la meytade.] τριπλις, idem quod tantumdeus, & eius dimidium: qua uoce non modo in compositione utimur, ut Sefqui altera, Sefquimodius, uerum etiam extra compositionem. Cic. de Perfe. Or. Pes, qui adhibetur ad numeros, partitur in tria, ut necesse sit partem pedis aut æqualem esse alteri parti, aut altero tanto, aut sefqui esse maiore: ita fit æqualis dactylus, duplus iam bus, sefquipleus pæon.

SESVIALTERA, proportio, [Proportione, sefquialtera. Gal. Contenant une fois & demie autant. Hisp. Una uez y media.] μιόλιος, quæ quantitatem aliquam in se continet, & eius dimidium. Cic. de Vniuer. Sefquialteris autem interuallis, & sefquitertijs, & sefquioctauis sumptis ex his, &c.

SESVI CVI EARE, dolium, quod culei mensuram continet, & dimidij. Col. lib. 12. cap. 18. Sunt autem fates sefquiculearibus dolijs picis dura pondo uicenaquina.

SESVI THORA, [Vn hora e meza.] τριμωρίον, una hora cum dimidia. Pli. epit. septuagesimaquarta: Igeram horis tribus, & dimidia. superat sefquihora.

SESVI LIBRA, [Una libra e meza.] τριμωρίον, una libra cum dimidia alterius. Col. lib. 32. cap. 36. Sat. erit autem rosmarini sefquilibrium in duas urnas multi adijcere.

SESVI MENSIS, [Un mese e meza.] τριμηνιον, unus mensis cum dimidia parte alterius. Var. lib. 1. de re rust. cap. uigesimoseptimo. Annus est diuisus in quattuor partes totus, & idem subulius in sefquienties octo.

SESVI MODIVS, [Un moggio e meza.] τριμυμέθηνος, qui continet unum modium cum dimidia parte alterius. Varr. lib. 1. de re rust. cap. 42. Ut nuces integras, quas uno modo comprehendere possis, quod putamina suo quæque loco natura composita, cum eadem sit freris, uix sefquimodio concipere possis. Cic. in Verr.

SESVI OBOLVS, τριμωρίον, obolus cum dimidio. Pli. lib. 26. cap. 8. Deiectoque quod supernat, reliquus succus purgat, unaque parte sefquiboli in aqua mulla.

SESVI OCTAVVS, octauam rei alicuius partem in se continens & eius dimidium. Cic. de Vniuer. In primis interuallis, sefquioctauis interuallo sefquitertia omnia explebat.

SESVI OPERA, id est opera diei unius, & dimidiati. Columel. libro secundo capit. decimotertio. Fabæ occantur sefquiopera, sarruntur sefquiopera.

SESVI PIES, pen. cor. [Un pie e meza. Gal. Un pie & demi. Hisp. Un pie y medio de medida.] τριμωρίον, mensura unius pedis & semissis. Col. lib. 3. cap. 12. Nisi tamen si scaturigo palustris obuia (sicut in Agro Rauennate) plus quam sefquipedem prohibeat infodere. Mar. lib. 8 Summa palatini poteras æquare Colossi, si fieres breuior Claudia sefquipede. Hinc sefquipedalis, & hoc le, Cato cap. 10. Sefquipedalis paries. Plin. lib. 7. cap. 16. Sefquipedales quoddam gigni longiores, in trimatu implentes uitæ cuscum, haud ignotum est. Sefquipedalia uerba id est, grauias, & turgida, qualia Tragicis poetis solent esse familiaria. Hor. de Artè. Projicit ampullas & sefquipedalia uerba.

SESVI PLVM, siue sefquipleus, ἡμιόλιον, idem significat quod sefqui alterum. Ut cum dicimus senarium esse sefquiplum quaternarij, continet enim eum totum, & insuper dimidiam eius partem. Budæ. Cicer. in Ora. Ita fit æqualis dactylus, duplex iambus, sefquipleus pæon. Et paullo post. Modus aut dupleus, aut sefquipleus, aut par.

SESSLIS, le, p. c. ἄλλος, quod sedet, uel sedere uidetur. Plin. lib. 15. cap. 15. Incerta nominum causa est barbaricis, ueneris que, quæ colorata dicunt, regijsque quæ minimo pediculo sessilia, &c. Hinc, sessiles lactucæ dicuntur, quasi sedentes: hoc est, quæ ita humi prosectæ sunt, ut sedere uideantur, neque sursum uectæ esse. aut in sublime ascendere. Mar. lib. 5. Illic uideres frutici nobili caules, Et utrunque porrum, sessilesque lactucas. Tergum sessile, in quo quis possit sedere. Ouid. 11. Met. Sic tergium sessile, sic sunt pectora celsa toris.

SESSIVLVM, li, super quod sedemus, & quiescimus. Plaut. in Pæn. Quæ tibi oleant stabulum, statum, sellam, & sessibulum merum.

SESSITO, as, frequentat. Cic. de Clar. Ora. Quam deâ in Periclis labris scriptis Eupolis sessita uisidest, sæpius sedisse.

SESSIO, onis, [Da sedere, sedias.] ἔδρασις, modo ipsum sedendi actum significat. Cic. 2. de Nat. Deo. Accubatio, inclinatio, sessio. Modo ipsum sedile. Cic. 2. de Ora. Num tandem aut locus hic non idoneus uidetur, in quo porticus hæc ipsa, ubi inambulamus, & palestra, & tot locis sessiones, gymnasiorum & Græcarum disputationum memoriam quod admodum commouent: idest, tot sessilia.

SEXTANS, tis, siue **Sextans**, *ἡκτημόριον*, sexta pars assis : hoc est, unciæ duæ. *Plin. lib. 26. c. 11.* Prodest & uno mlytco fouere, menthæ sextans, uini sulphuris uncia. Est item Sextans nummulus æreus, tertia parte minor quadrante. *Liui. lib. 2. ab Vrbe* : Extulit eum plebs sextantibus collatis in capita. Nonnumquam etiam mensura continens sextam partem iugeri, *Var. 1. de re ruc. 10.* Ab hoc principio mentores nonnumquam dicunt in succisium esse unciam agri, aut sextantem, aut quid aliud : cum ad iugerum peruenerunt, id habet scrupula ducenta octoginta octo. Hinc sextantarius, *2, um*, quod habet pondus aut mensuram sextantis. *Pli. libro tertio cap. quinto* Constitutum est, ut asses sextantario pondere ferirentur.

SESTERTIUS, sestertij, masc. ge. *σεσέρτιος*, apud Romanos moneta erat argentea, ualens quartam partem denarij argentei, hoc est, ut ad Gallicæ pecuniæ ætimationem redigamus, decem denarios Turonicos & semissem. Hic alio nomine, Nummus dicebatur. Interdum utrumque coniungentes, Nummum sestertium uocabant. Dicitur est autem sestertius, quasi semis tertium, eo quod in se continebat asses duos & tertium dimidiarum. Notabaturque apud ueteres per geminum II, & litteram S, quæ prima est in dictione Semis, interueniente linea transversa tres ex litteræ coniungebantur, ad hunc modum H. S. Veteris consuetudinis fuit, ut Semis in compositione ante poneretur Semisquartus, Semisquintus, Semis tertius, unde sublatis duabus litteris, dicitur est sestertius. Est autem compositio Attico more facta. Illi enim *ἑπτά μισθῶν, τετρακτα*, hoc est, septem femitalenta dicebant. Sestertius autem in neutro genere, & in plurali numero Sestertia, singula ualebant mille nummos sestertios. Habetque Sestertium in neutro genere eandem proportionem ad libram Romanam, quæ & Minna, & Pondo dicitur, quam nummus sestertius ad assen, hoc est ad libram æris grauis. Continent enim singula sestertia in se duas libras Romanas & semissem. Singulæ autem libræ drachmas, uel denarios centum, hoc est, sestertios quadringentos. Duæ itaque libræ & dimidia, ut clarum est, ualebant sestertios nummos mille : idque uno nomine Sestertium dicebant in neutro genere. Decem ergo sestertia ualebant decem milia nummorum sestertiorum. Quod si hunc numerum per aduerbium extuleris, ad hunc modum, Decies sestertium, iam reddideris hanc summam centuplo maiorem. Idem enim est dicere Decies sestertium, quod Decies centena milia nummorum sestertiorum. Vide Budæum de asse, diffusius hac de re tractantem. Est etiam Sestertium, genus uel triplici licio texti, ut tertium mium duobus impar sit. *Sue. in August.* Ita ut in extremis spatijs subsulcum discurreret, sestertio uel lodicula inuolutus. Hinc deminutiua est Sestertiolum, uel Sestertiolum, cum accentu in antepenultima. *Mar. 1. 1.* Sed sestertiolum donauit mentula Phæbo bis decies &c.

SESTIANA, mala, a Sestio cognominata, apud Columel. lib. 12. c. 45. Ita possunt alia genera malorum, sicuti orbiculata, sestiana melimela, Mariana, hoc liquore custodiri. *Sestiana pyra*, apud Columel. 5. cap. 10.

SETÆ, arum, [sete.] *ἄγριος*, dicuntur pili crassiores, rigidique atque erecti quales sues habent. Unde dicitur sunt Setæ, quasi suctæ, a quo & Sues, suis, deducitur. Dicitur tamen & de durioribus aliorum animalium pilis. *Cicer. 5. Tusculana in hoc medio* apparat fulgentem gladium et lacunari seta equina appensum demitti iussit, ut impenderet illius beati ceruicibus. *Ouidius octauo Metam.* Protinus exuiuis rigidis horrentia setis Terga dat. *Setæ leonis.* *Cicer. 3. de Ora.* Oculos autem natura nobis, ut equo & leoni setas, caudam, aures & motus animorum declarandos dedit.

SETIGER, ra, rum, [Porta sete.] quod setas gerit. *Mart. libro 13.* Qui Diomedes metuendus setiger agris, Aetola cecidit culpi de, talis erat. *Ouid. libro octauo Metamor.* Vulnera fecissent, nisi setiger inter opacas, Nec iaculis esset, nec equo peruia siluas. *Virgil. 12. Aeneid.* Setigeræ fortum suis, in tonantemque tridentem Attulit.

SETOVS, sa, sum, [setosa, pieno di sete.] *Gal. Qui à force soye.* *Hisp. Llano de sedas.* *λασίσιος*, quod est setis pienum ut, setosum animal. *Pli. lib. 8. cap. 45.* Torua fronte, auribus setosis. *Virg. 7. Eclog.* Setosi caput hoc apri tibi Delia paruus, *Propert. 1. 4. Eleg. 1.* Verbera pellit setosa mouebat arator.

SEV, [Quero. *Gal. Ou, ou bien, soit que.* *Hisp. d.*] *ñ*, disunctiua particula, qua iungimus ea, quæ utrumque alterum, non utrumque affirmamus. *Plin. in Trin.* Hæc sunt, seu recte, seu peruersè facta sunt, egomet fecisse confiteor.

SEVERITAS, tis, [Seueritas, grauitas, crudelitas. *Gal. Rigueur, rudesse, seuerité.* *Hisp. Graneza y rigor.*] *ἀποταμία*, grauitas, facilitati, & misericordie contraria, quæ est pars iustitiæ, qua iudex nihil omnino de supplicio remittit, neque a uero discedit. *Cicer. 7. Verr.* Cum iste uestra seueritate permotus multa signa dederat quamobrem his responsum non uideretur. *Quintilianus extra iudicium dicitur*

de morum grauitate, & quadam naturæ, toruitate, quæ Seueritudo dicitur. *Plin. in Epid.* Quid illud est, quod illi caperat fons seueritudine?

SEVERVS, ra, rum, pe. pro. [Seuere, graue, crudele. *Gal. seuer, rigoureux, rude.* *Hisp. Grave y riguroso.*] *σεμύος*, modo idem est, quod grauis, tereticus, tristicus, Seueri agricolæ, apud Lucretium lib. 5. Seuerus auctor, *Plin. lib. 11. cap. 5.* pro graui & cui maxime sit fiderdam. *Virgil. 8. Aeneid.* Romulidis, Tatioque seni, Caribisque seueris. *Terent.* Heaut. Sed ipse egreditur, quam seuerus, rem cum uideas censeas. *Cicer. 1. Verr. L.* Cassius ex familia tum ad ceteras res, tum ad iudicandum seuerissima. Modo crudelis & asper. *Cicer. 3. Offic.* Magnus uir in primis, & qui perindulgeus in patrem idem acerbe seuerus in filium. Modo actiue accipitur pro eo quod horrorem aspecta incutit. *Virgil. 3. Georg.* Inuidia infelix Furias, amnemque seuerum Cocyti metuet. Seuerus, aduerbium, grauitate, asperitate. *Cicer. 2. de Finib.* Ita grauitate & se uere uoluptatem secernit a bono. Idem pro Rosc. *Comæ.* Nihil mihi dectrahā, cum illis exactæ ætatis seuerissime fructum quem meruerunt, retribuam. Seueriter, pe. cor. idem quod Seuere. *Titinius* : Seueriter hodie sermonem amica mecum contulit.

SEVOCO, cas, pen. cor. [Chiamare da banda, separatamente. *Gal. Appeler à part, retirer.* *Hisp. Llamar à otro apartandolo.*] *ἀποκαλέω*. *Seotum*, seu in alteram partem uoco, duco uo. *Cicer. 2. Philli.* Et ob eius consilij societatem cum interficeretur Cæsar, tum te a Trebonio uidimus seuocari. *Ouid. 2. Meta.* Seuocat hunc genitor, &c. Seuocare ad se de communi, est de eo, quod multis commune est furari. *Cicero pro Quintio* : Itaque hercule huius modio-criter de communi, quicquid poterat, ad se in priuatam domum seuocabat. Seuocare animum ab omni negotio, est animum laxare, nulli rei intendere. *Cicer. 1. Tusculana.* Cum a re familiari, quæ est ministra & familia corporis, cum a rep. cum a negotio omni seuocamus animum.

SEVVM, iui, [Seuo. *Gal. Suif.* *Hisp. Seu.*] quod & Seuum, & Sepum dicitur, *scilicet ap. unctuosum* illud, quod in animalibus quibusdam musculorum extremitatibus membranifve accrescit, est frigida portione, sanguinis, quæ è uenis excidens, exangibus, ideoque frigidis membranis adhæret. *Ibidem* iue non secus atque oleum frigore cōcreuit. Differt autem ab adipe, quod seu in proprie est cornigerorum duntaxat, quæ in una parte dentata sunt, & quæ in pedibus talos habent. Bisulca uero, & quæ pedes scissos in digitos habent, & erent cornibus, non Seuum, sed Adipem habent. Vterque autem concretus est & cum refrigit, facile frangitur, semper que est in fine carnis, sine sensu, quia nec arterias habet, nec uenas. Contra pingue inter carnem, cutemque est, succo liquidum, quod etiam in aliquibus sine sensu esse manifestum est. *Virg.* sues uiuentes a m tribus legimus aliquando fuisse erosas, nido etiam in ijs constructo. Hinc Seuosus sa, sum, quod in ias seu unctuosum est. *Plin. lib. 11. c. 37.* Seuosia cornigeris medulla. Hinc Seuo, uas, seu Sepo, pas, quod est seuum impono, seu candelas ex seuo facio. *Col. lib. 2. cap. 22.* Ferijs autem ritus maiorum etiam illa permittit, sar pinsere, faces incidere, candelas seu ire, seu (ut quidam legunt.) sebare, aut separe. A nomine Sebum fit Sebaceus, sebacea, sebaceum, quod ex sebo, siue seuo confectum est : ut Candela sebacea.

SEX, [Sei. *Gal. Six.* *Hisp. Seys en numero.*] *ἕξ*, numeri nomen notæ significationis, a Græco deductum mutatione aspirationis in S, litteram. Hinc multa deducuntur tum composita, tum deriuata, quæ suo ordine explicabimus.

SEXAGENARIVS, ex Quint. lib. 6. cap. de risu. *Cic.* Obiurgatus, quod Publiliam cum sexagenarius uirginem duxisset, cras, inquit, mulier erit.

SEXAGENVS, a, um, [Disessantia. *Gal. Soixante.* *Hisp. Sesenta.*] *ἑξήκοντα*, quamuis proprie sit numeri distributiui nomen, sæpe tamen idem est quod sexaginta. *Liui. 8. ab Vrbe* : Ordo sexagenos milites, duos centuriones, uexillarium unum habebat, sexaginta millia modiorum. *Cicer. 7. Verr.*

SEXAGIES, aduerb. *ἑξήκωτα*, *Cicer. 2. Phil.*

SEXANGVLVS, a, um, [Che ha sei cantoni. *Gal. Qui a six angles.* *Hisp. Figura de seis angulos.*] *ἑξάγωνος*, quod habet sex angulos. *Plin. libro 37. capit. secundo.* Quare sexangulus nascatur lateribus, non facile ratio intuenti potest. Idem libro 11. capit. 11. Apum sexangulus omnes cellæ. *Ouidius. 15. Metamor.* Nonne uides quos terra regit sexangula fetus Melliferarum apium sine membris corpora nasci?

SEXCENTVS, a, um, numeri distributiui nomen. idem significans quod sexcentus. *Cic. 7. Ver.* sexcentos nummos nauatarum missioni constitueret. *Col. lib. 3.*

SEXCENTENVS, a, um, numeri distributiui nomen. *Columel. libro 3. capit. quinto.* *Sueton. in Clau.* sexcenteni plerique simul discubuerunt.

SEXCENTI, τα, τὰ, ἐξῆκοσιοι, pluraliter tantum. Cic. 2. de Div. Sexcenta licet eiusmodi proferre. Terent. in Phor. Sexcentas scribito dicas. Vbi Dona. Apud nos sexcenta dicere pro infinito numero fere usitatum est. Cic. pro Roscio Am. Sexcenti sunt, qui interficarios accusabant.

SEXCENTESIMVS, a, um, pen. cor. ἐξῆκοστος, ultimus siue unus ex sexcentis. Plin. lib. 8. cap. 7.

SEXCENTIES, [seicento volte,] aduerbium numerum significans sexcentis uicibus. Cic. Att. lib. 4. contempimus sexcenties H. S. Plin. epist. ult. lib. 2.

SEXDECIES, [sedeci volte,] aduerbium sedecim uicibus. Plin. lib. 6. capitu. 29.

SEXDECIM, Cic. pro Cluent.

SEXIES, [sei volte. Gal. six fois. Hisp. seis ues.] ἑξάκις, sex uicibus. Liu. 4. ab urb. Venientem hostem sexies uictum. Col. lib. 5. cap. 2. Hoc sexies dicendum est.

SEXTVS, a, um, [sesto. Gal. sixieme. Hisp. Cosa sexta en orden.] ἕκτος, ultimus siue unus ex sex. ut, Sexta ætas.

SEXCENTOPLAGVS, fictum a Plauto nomen est in Cap. pro eo, qui sexcentas plagas accepit.

SEXTARIVS, dicitur, quod sit sexta pars congi, quæ mensura apud antiquos tam liquidis, quam aridis seruiebat. Capit autem sextarius cotulas binas, quæ & Hemina dicuntur. Sextarius uini. Liu. 7. ab Urb. Iisdem militibus legiones libras farris, & sextarios uini contulerunt. Ducere sextarium, est ebibere. Iuue. Saty. 7. De quo sextarius alter, Ducitur ante cibum, rabidam facturus orexim. Sextarius aquæ. Cic. lib. 2. Offi. Si emere sextarium aquæ mina cogereur.

SEXTILIS, [Agosto,] mensis qui nunc Augustus. Sic autem dicebatur, quod sextus esset in ordine mensium a Martio: a quo Romani annum auspiciabantur. Horat. 1. episto. 11. Sextili mense camino.

SEXTVLA, æ, uncia pars sexta quattuor continens scrupula, hoc est assis partem LXXI. Cic. pro Cecinna: Facit hæredem ex duabus sextulis M. Fulcinium Aebutio sextulam aspergit. hoc est, hæreditatis potius partem. LXXI. Col. lib. 5. cap. 1.

SEXVS, us. mal. ge. [sesto natura. Gal. Sexe. Hisp. Sexo, miembro por do se disierne qui en es hembra a macho.] φύσις, discretio uiri a foemina, a Græco, ἕξις, ut Festus existimat, quod habitum significat. Plin. de Vir. Illustribus: Ad quos cum utriusque sexus multitudo uenisset, dato sui signo, uirgines raptæ sunt. Columel. l. 6. c. 24. Certis signis comprehendere licet quem sexum generauerit. Cic. 1. de Inuen. Hominum genus in sexu consideratur, an uirile, an muliebre sit Mentiri sexum. Columel. in Præfat. lib. 1. Attonitque miramur ætus effœminatorum, quod natura sexum uiris denegatum muliebri motu mentiantur, decipiantq. oculos festantium. Antiqui sexus, neutro genere efferebant: quod post Nonium etiam Priscianus annotauit. Plaut. Rudente. Virile sexum nunquam habui ullum. Var. lib. 1. de Analog. Sexus utrum uirile, an muliebre an neutrum sit. Sallust. lib. 2. Histor. ut citat Nonius. At Metellus in ulteriorem Hispaniam post annum regressus magna gloria concurrentium undique uirile ac muliebre sexus per uias, & tecta omnium uisebatur.

S A N T E I

SI, [Se. Gal. si, quis que ia soit que. Hisp. se, si.] εἰ, εἴ, ἂν, coniuñctio est conditionalis. Cic. Att. libro 6. Moriar, si magis gauderem, si id mihi accidisset. Ponitur interdum pro utinam. Virgil. lib. 6. c. 6. Si nunc se nobis ille aureus arbore ramus Ostendat. Interdum pro Postquam, Terentius in Phorm. Herus si redierit, molendum usque in pitrino. Nonnumquam pro Quia, seu Siquidem, ut sit confirmantis. Plaut. in Amph. Si similem rem ipse in legem iussit esse Impiter. Virgil. lib. 1. Georg. Vestro si munere telus Chaoniam pingui glandem mutauit arista. Vbi Seruius, Si, exponit pro siquidem in qua significatione fere indicatiuum existit, cum alioqui subiunctiuo sepius iungatur: quem tamen modum etiam tunc inuenitur habere cum meram conditionem importat. Terent. in Andr. Si illum relinquas, eius uitæ timeo. Ibidem: Si id facias, hodie postremum me uides. Ponitur Si, aliquando, pro Quamuis, etsi, siue etiamsi: idque indifferenter cum indicatiuo, aut subiunctiuo. Terent. in Eunu. Nam si ego digna hac contumelia sum maxime, at tu indignus quid faceres tamen? Plaut. in Mercaro. Decem uocasset si ad cœnam summos uiros, nimum obsonauit. Aliquando pro An, Terent. Heaut. Visam, si domi est Cic. De Div. Dicitur, si pascuntur aues. Aliquando subauditur, Si. Plin. Iunior: Dedisset huic animo par corpus, fecisset quod optabas. Cic. 1. de Nat. De. Roges me quid sentiam, nihil respondeam, id est, si roges. Si est, ut admisit, id est si admisit, apud Terentium.

SIBILO, ojas, [Zuffolare, sibilare, sifchiare. Gal. Siffler, sibil. Hisp. siluar.] σιπιλω, sibilum edo, Cic. ad Att. l. 2. Populares isti iam etiam modesto homines sibilare docuerunt. Ouid. 4. Meta. Quotiesque ali-

quot parat edere questus, Sibilat. Virgil. 1. 1. Aeneid. Arreñisque horret squamis & sibilat ore. Horat. 1. Sermo. Satyr. 1. Populus me sibilat: mihi plaudo Ipse domi. Huius composita sunt, Assibilo, & Exibilo: quorum significata suis locis explicauimus.

SIBILVS, li, p. c. [sibilo, subio, Zuffolo, sifchio. Gal. siblement, ou sifflement, sigifflet. Hisp. El silmo.] σιπιλω, Ionus exilis qui fit ore compressis dentibus, & parum ductis labris. Colu. lib. 2. Sibiloque allectari, quo libentius bibant. Liu. 5. Bel. Pun. Vt iam eo confluxu adducta res esset, ut quocumque noctis tempore sibilu dedisset signum, porta aperiretur. Cic. pro Rose. Com. Qui postquam e scena non modo sibilis, sed etiam conuicio explodebatur. Transfertur & ad sonitum uenti leniter flantis. Virgil. 5. Eclo. Nam neque tantum ueniens sibilus Austri, Nec percussa iuuant fluctu tam litore. Sibilus, a, um, adiectiuum, ut Ora sibila, pro sibilantia, inquit Seruius. Virgil. lib. 2. Aeneid. Sibila lambent linguis uibrantibus ora. Sibila colla. Idem. 3. Geo. Tollentemque minas, & sibila colla tumentum Deijce. Sibilus, & plausus contraria. Cic. pro Sextio. Qui rumore, & fauore populi tenetur, & ducitur, ei plausum immortalitatem, sibilum mortem uideri necesse est.

SIBVS, πικρόπυρος, ueteribus erat calidus, & acutus. Fekus.

SIBYLLA, [sibilla,] σιβυλλα, uirgo fatidica, ab enunciatis deorum consilijs dicta. Sibyllæ, enim deos uocant Aeoles. βυλλα, autem Græci omnes dicunt, quod nos sententiam, siue consilium. Hierony. contra Iouinia. Quod si Aeolici sermonis genere Sibylla θεοββλα, appellatur, recte consilium dei sola scribitur, nosse uirginitas. Sibyllas decem fuisse scribit Varro. prima fuit Persica, secunda Lybica, tertia Delphica, quarta Cumæa in Italia, quinta Erythraea, sexta Samina, septima Cumana Amalthea nomine, octaua Hellepontica, nona Phrygia, decima Thyburina, nomine Albunea. Vide plura de his apud Suidam. Hinc fit Sibyllinus, adiectiuum, p. p. quod est Sibyllæ, uel quod a Sibylla factum. Cic. de Aruf. reip. Ne hoc quidem in mentem ueniebat Sibyllino sacerdoti: hoc est, ei, cuius erat sibyllinos libros aperire, & proferre, si quando uaticinium aliquod petendum erat. De librorum Sibyllinorum origine prodidit Gel. lib. 1. c. 19. Annum quandam ignotam, quæ Sibylla Cumana credita fuit, ad Tarquinium Priscum regem nouem libros attulisse, ac pro eis trecentos poposcif se Philippeos, regeque aspernante pretij magnitudinem, in conspectu eius tres libros exuisse, & pro reliquis idem pretium postulasse: cumque, a rege uelut delira irrideretur, tres præterea alios combussisse, nihilque minus pretij pro tribus petisse, regemque mulieris constantia commotum, tres illos libros Philippeis trecentis comparasse, iussisseque hos libros in Capitolio religiosissime asseruari, & de rebus dubijs a Quindecim uiris uelut oraculum consuli. Hos libros Scilico, cum aduersus Honorium & Arcadium principes defectionem moliretur, exussit. De quo Rutilius: Ne tantum patris sciret proditor armis, Sancta Sibyllina fata cremauit opus.

SIC, [Si, così, in tal modo, in tal guisa, per così fatta guisa, in tal maniera, di modo, di sorte. Gal. Ainsi, pareillement. Hisp. Así, en tal manera.] ὁ τος, ἔτω, aduerbium est similitudinis, idem ualens quod Ita. Virgil. 2. Aeneid. Non sic aggeribus ruptis cum spumeis amnis Exiit. Cic. lib. 16. Epist. Apud eum sic fui, tamquam domi meæ. Aliquando responsiua est particula, affirmandi uim habens, quemadmodum & Etiam. Cic. 4. Philip. Visne igitur te insipiamus a puero? Sic opinor, Quandoque optandi. Idem libro 10. Aeneidos: Sic patet ille Deum faciat, sic magnus Apollo. Est & coniuñctio illatiua, idem ualens quod Igitur. Cicero 4. Tuscu. Sic tot simul uirtutes continentæ, grauitatis, iustitiæ, fidei defecerunt. Nonnumquam capitur pro ualde. Apuleius. Nec ego rebar sic multorum id opus dierum esse. Duplicatur etiam maioris expressiois causa. Virgil. 4. Aeneidos Sic sic iuuat ire subumbras. Aliquando demonstratiuum est. Terent. in Eun. Ego limis aspecto sic per flabellum clanculum &c. Ponitur aliquando pro tamen. Plaut. in Trin. Nihil sic celere est, neque uolat.

SICAX, æ, [Daga, daghetta. Gal. Vne dague ou pognard. Hisp. Daga, o cuchillo secreta para matar.] ἔϊφος, genus gladij breuioris, quasi seca, a secando. Cic. 3. in Cat. E quibus ille maximum scarum numerum & gladio rum extulit. Idem 13. de Nat. Deo. Tum hæc quotidianæ, sicæ: uenena peculatus, & cætera. Hinc Sicula, diminutio. Plaut. in Rud. Post est sicula argenteola, & duæ conuexæ maniculæ.

SICAMBRI, σικαμβροι, populi Germaniæ, Menapijs finitimi, ad utranque Rheni ripam habitantes, quorum meminit Strabo lib. 4. Hi. crines natæta flauos habent quos crescere sinunt, & artificio quodam intorquent. Mar. lib. 1. Crinibus in nodum tortis uenerè Sicambri. Eruditi eos esse iudicant, quos hodie Geldrenses uocamus: quamquam uidentur olim latiores fuisse Sicambros, quam hodie sint Geldrensum termini.

SICANI, *σικανῶν*, populi Hispani, a fluuio Sicari, siue potius Sicori, dicti. De quo Luca. Hesperios inter Sicoris non ultimus amnis. Hi duce Siculo, exclusis Aboriginibus, Italiam tenuerunt: ipsiq. postea ab ipsis pulsi, quos ante pepulerant, insulam uicinam Italiae occupauerunt, & eam Sicaniam a suo nomine nuncupauerunt. Huius dictionis syllaba, ca, indifferenter ponitur. Vir. lib. 3. Sicano prætexta sinu iacet insula contra. Silius. lib. 13. Sydera Eliseis aderat gens Sicana uotis.

SICANIA, *σικανία*, dicta est insulae Siciliae quaedam pars, in finibus Agrigentinis, ut ex Apollodori sententia tradit Stephanus, qui & Sicani amnem ipsam in locis collocat. Sed & insula quando que tota, Sicania dicta est, a Briareo Cyclopi filio Sicano: uel a Sicanis populis, qui primi eam insulam incoluisse feruntur, qui tamen non sunt indigenæ, sed Hispani.

SICARIUS, [*homicida. Gal. Va brigand ou meurtrier. Hisp. El que tiene tal cuchillo pequeño escondido para matar. ἰσοδός*, qui sicca. i. gladio hominem interficit, uel sicam maleficii allucius gratia gerit: & *καταχρηστικῶς*, quicumque eadem telo quocumque commiserit. Cic. pro Rolo. Am. Verus uidelicet sicarius, homo audax & sæpe in caede uersatus. Ho. 1. Ser. Sat. 4. Quod moechus foret, aut sicarius, aut alioqui famosus.

SICANEVS, *σικανεύς*, quod est naturaliter siccum: uel quod nullo humore irriguum, uel aspersum est. Coll. 1. 2. c. 17. Eius prati animaduertimus duo genera, quorum alterum est siccaneum, alterum irriguum. Idem. c. 1. de siccaneis, & irriguis non comperimus utra numero uincant.

SICCESCO, *σικκω*, [*seccari. Gal. Se seicher, deuenit sec. Hisp. Secar se ha xerje seco. Ἐρησάωμαι*, sicceo, ces, siccus fio. Plin. libro 18. cap. 34. Aquilone in prænuat terra siccescens repente. Austrum humescens rore occulto. Col. lult. Fanum Græcum uetere uino macerato, deinde in Sole exposito, aut in furno, ut siccescat. Hinc assiccesco, siccus & aridus fio. Idem Ibidem: In uiria luere oportet, & expressos in cratibus pandere, dum assiccescant.

SICCUS, [*seccamentum. Gal. Seichement. Hisp. Sechamente. ἄδερ*. Coll. 1. 6. c. 12. Ut sicce stabuletur. Dicimus per translationem Sicce dicere, ut ieiune dicere. Cic. in Or. Id uero desinunt dicere, qui subtiliter dicunt, eos solos Attice dicere, id est quasi sicce, & integre, & ample, & ornate, & copiose.

SICCINE, [*Cofis. ἰσοδός*], aduerbius interrogantis est, pro an sic. Pla. Sicine tu illam? Sicine non habes ludibrio omnes?

SICCITAS, tatis, & Siccitudo, ditis, [*Siccitā, seccagine. Gal. Seichereffe. Hisp. Secura, se queda. Ἐρηστικός*, qualitas humiditati contraria. Colum. 1. 2. Si uero torpor cæli, siccitasq. regionis suadebit, Februario itatim proficindendi sunt. Cæf. 4. Bel. Gal. Qui cum prompte siccitatem paludum, quo se recipient, non habent, &c. Cic. 2. de Nat. De. Neque enim flumine cõturbor inanium uerborum, nec subtilitate sententiarum, si orationis est siccitas. Ponitur aliquando pro firmitate interpretæ Nonio. Cic. in Cat. Maiore: Summam esse in eo corporis siccitatem.

SICCUS, *σικκός*, [*Secare. Gal. Seicher. Hisp. Secar. Ἐρησάωμαι*, quod humidum erat siccu reddo. Coll. 1. 2. Si humidus erit, abundantia uliginis ante sicceatur fossis. Plin. 1. 8. c. 24. Mergiturque limo sæpius, siccat que sole. Hora. 2. Serm. Sat. 6. Siccit inæquales calices conuiui, solutus Legib. infans. Vir. 4. Aen. Atq. atros siccabat ueste cruores. Ouid. Met. Lacrymas siccauerat ardor. Huius cõposita sunt, Assicco, quod est ualde sicco. Plin. lib. 8. cap. 24. Ea cum spicas ediderint, prius quam femina hient æstibus, manu carpuntur, & suspensa in Sole cum assicauerint, reconduntur, atque ita reposita perennat æuo, diutius quam cætera. Absicco idem quod exsicco, Plin. 1. 1. Plurimum refert non absiccato succo finum uires continere, & assiduo macerari liquore. Desicco, & Exsicco, uide supra suis locis. Cic. in. Ant. Ille paludes exsiccare uoluit.

SICCOCVLVS, *σικκοκύβελος*, Plau. in Pseud. Nomen nostrum semper sicco oculum fuit. Nomen uidetur a Pla. fictum, pro eo quo est, siccis oculis, id est, nec lippis, nec lacrymosis.

SICCUS, *σικκός*, [*Secco, seicento, asciutto arido. Gal. Sec. Hisp. Seco. Ἐρησός*, quod est aridum & sine humore. Virg. 1. 5. Aeneid. Summa petit scopuli, siccaque in rupe resedit. Ouid. 1. 3. Amorum, Eleg. 5. At tibi pro meritis opto, non candide torrens, Sint rapidi folles, siccaque semper hyems. Tib. lib. 3. Eleg. 6. Sed polcite Bacchi Munera, quem uestrum pocula sicca iuuant? Per translationem ponitur pro exercitio, quod etiam Nonius annotauit. Nam exercitij uehementia sudantes, corpus siccamus. Cic. de Opr. Attici oratores sani, & sicci, Lucil. lib. 26. Cum studio in gymnasio duplici corpus siccaffem pila. Item pro continente, sobrio, cuius contrarium est Madidum, quod significat ebrium. Pla. Asin. Siccum, frugi, continentem, amantem uxoris maxime. Idem in Pseud. Vini modo cupidæ Eltis, eo uos pantices adeo madefactis, cum sim ego hic siccus. In sicco, id est, extra aquam. Plin. 1. 8. c. 8. Non reuertitur in maria, atque in sicco expirat: Vir. 1. Geor. Cumque marina in sicco ludunt folice.

SICELIS, *σικελίδης*, patronymicum sæ. forma Græca, a Sicilia deductum. Virgil. quarto Eclog. Sicelides Muxæ paullo maiora canamus.

SICILIBO, *σικελίβος*, Siciliui, uel Sicilio, sicilis, siciliui, sicilitū, [*Brascare*], uerbu est proprie ad prata pertinens, quæ tunc siciliri dicuntur, cum ea quæ prima sectione relicta sunt a sœnificis, iterata sectione demeruntur. Plin. lib. 18. cap. 28. Prata quoties secta sunt, sicilire oportet: hoc est, quod sœnificæ præterierunt, secare. Varro. lib. 1. de re rusti. cap. 49. Quo factio sicilienda prata, id est sœnificis conlectanda quæ sœnificæ præterierunt, ac quasi barba tuberosum reliquerunt campum: a qua sectione arbitror dictum, sicilire pratium. Hinc Sicilimentum, menti, herba sicilitione resecta, id est ea, quæ sœnificis prima sectione relicta, iterata sectione demeritur. Cato. c. 5. Item sœnum, cordum, sicilimenta de pratibus, eaque arida condito.

SICILIA, [*Sicilia. ἰσικελία*], Tyrreni maris insula, a Thucydide Sicania dicta, a pluribus Trinacria, quod tria habeat Promontoria. Patet in circuitu, ut ex Agrippæ sententia tradit Pl. DCXVII. m. pass. Cic. in Verrem. Cato Ille sapiens celam penariam reip. Siciliam nominauit. Olim Agro Brutio creditur adhæsisse, posteaque interfuso mari auulsa m. d. passuum freto, iuxta columnam Rhegyam: A quo dehiscendi argumento, Rhegyum Græci nomen dedere opido. Quin. & insula ipsa inde nomen creditur traxisse, quasi Sicilita. id est, resecta. Vir. lib. 3. Hæc loca ui quodam, & uasta conuulsa ruina (Tantum æui longinqua ualet muta reuertutas) Dissiluisse ferunt, cum protinus utraque tellus Vna foret. Eadem & Triquetra a quibusdam appellatur, a figura trianguli, cuius unus angulus, qui in Meridiem uergit, Pachynus dicitur: alter Pelorus, qui ad Septentrionem spectat, & ab Italia mille quingentis passibus distat: tertius Lilybeus, qui Carthaginem maxime spectare uidetur, quemque ab Africae historibus cxx. milibus passuum distare prodiderunt. Hæc ab Oriente, & Occidente, Septentrioneque Thyrrheno mari, a Meridie Africo alijuntur. Patet in longitudinem a Peloro usque ad Pachynum, milia passuum millia octoginta septem: in latitudine centum octoginta nouem. Sicaniam autem dictam putant a Sicanis Hispaniæ populis, qui duce Sicano primum in Italiam uenisse feruntur. Solinus auctor est, Siciliam primum Cyclopium sedem fuisse, ipsque extinctis, Acolum insulam occupasse. Vnde Virgil. lib. 3. Ignarique uix Cyclopium allabimur oris. Item lib. 11. Aetnaos uidit Cyclopias Vlysses. De hac Diodorus sic scribit: Sicilia optima in sularum omnium, antiquitate rerum cæteras antecellit. In ea sunt Panhormus, Catania, Siracusa, undecima Olympiade condita. Præterea Messana, Eryx, & Leontium, Gorgiæ theoris patria. Ibi Arcthusafons, Eryx, & Aetna montes. In ea Comædia primum creditur inuenta. Viros genuit illustres complures, ex quibus satis fuisse hic nominare Dionem Platonis auditorem, & Archimædem insignem Mathematicum.

SICILICVM, *σικκίον*, pars assis quadragesimo octaua, hoc est, scrupula sex, siue (quod in idem recidit) drachmas duas continens. Dicitur Sicilicum: a Siciliendo, id est, secando, quod semunciam per medium fecit. Neque solum de ponderibus dicitur, uerum etiam de mensuris. Pl. lib. 13. c. 15. Qua in re non omitendum uidetur, Tiberio principi mensam quattuor pedes sextante, & sicilico excedentem, tota uero crassitudine sescunciali, operimento laminæ uestitam fuisse.

SICILIENSIS, *σικελιώτης*, dicuntur qui alibi orti, in Sicilia uersantur. Siciliensis, siciliense, possessiuum a Sicilia deductum. Cicero secundo Ver. fisci Siciliensis. Fretum Siciliense, apud eundem. 2. de Nat. Deo. Quæstura Siciliensis, apud eundem in Epist.

SICILISSO, *σικκίσιος*, loquor lingua Sicularum, quorum sermo adeo corruptus fuit, ut abierit in proverbium. Plau. in Menach. Non Atticissat, sed Sicilissat.

SICILICES, hastarum spicula lata, inquit Festus. Emnius: Incedit ueles uulgo sicilicibus latis.

SICINIVM, *σικκίον*, genus ueteris saltationis, quasi strinium, hoc est tantum apud sitos, unde siticen, qui apud sitos canere solitus est: hoc est uita functos, & sepultos. Gell. 1. 20. c. 2. Budæus ait genus esse saltationis quæ satyrica esse dicitur. Alii non sicinium, sed sicinam appellant, *εἰς τὸ ἀπὸ τοῦ σικκίον καὶ κινέω*.

SICUBI, *σικκίον*, [*Se in qualche luogo. Gal. Si en algum lugar. ἰσικκίον*, idem quod si alibi. Liu. 3. ab urb. Consul prouidete omnia, laudare fortes, increpare sicubi segnior pugna fuisset. Cic. 7. Ver. Hæc sicubi facta sunt, &c.

SICVLVS, [*Siciliani. ἰσικκίον*], qui Siciliam insulam incolunt. Cic. in Diui. Cum Quæstor in Sicilia fuisset indices, ita que ex ea prouincia decessisset, ut Siculis omnibus diurnam iucundamque memoriam mei nominis selinquerem.

SICVLVM, mare, [*Mar di Sicilia. σικκίον*], angustum, atque anceps alterno cursu, modo in Tuscum, modo in Ioniu pelagus influit,

influit, uorticofum & Scyllæ, & Charybdis sæuitia inelytum. Sicula tellus pro Sicilia. Vir. 1. Aen.

SICUNDE, ἡ ποθεν, si ex aliquo loco. Cicer. ad Att. lib. 13. Sicunde potes erue.

SICUTI, & sicuti, [Come si come. Gal. Comme, Ainsique, ainsique comme. Hisp. Aficoino.] ὡς, ὡς αὐτῶν, aduerbia similitudinis sunt. Plaut. in Ruden. Quibus cum parua petiit Athenis, sicut dixi. Interdum tamen nō res similes, sed diuersas, & plane contrarias denotant, & ita in priore membro ponuntur. Quintil. Sed hæc eloquendi præcepta, sicuti cognitioni sunt necessaria, ita non satis ad uim docendi ualent, nisi illis quædam facilitas quæ apud Græcos ἐξῆς, nominatur, accesserit. Habent etiam uetustatem, atque utilitatem magnam, quoties antecedentem sententiam annectunt cum sequenti. Plin. lib. 7. cap. 19. Ferunt Crassum auum Crassi, in Parthis interempti numquam risisse, ob id Agelastum uocatum, sicuti nec fleste multos. [Cic. Acad. Amaui hominem, sicuti ille me.

SICYON, sicionis, σικίων, urbs uetustissima Peloponnesi, non procul a Corintho, olim Aegialos dicta, a rege Aegialo, qui totius eius tractus imperium tenuit. Hanc Plin. lib. 36. cap. 4. metallicarum omnium officinarum patriam fuisse scribit. Præcipue autem nobilitatam constat Occasionis simulacro a Lisippo fabricato. Ab hoc opido uicina regio Sicyonia appellatur. Ex hac urbe ortus est Aratus ille, cuius in clarorum uirorum catalogo meminit Plutarch.

SIDERATIO, onis, ἄστρον, proprie plantarum morbus est, cum nimio æstu humore absumpto, uel totæ, uel aliqua sui parte inarescunt. Quod quoniam sideris alicuius afflatu fieri putatur, & præsertim Caniculæ, (quam Theophrastus peculiariter ἄστρον, uocat) factum est ut hoc plantarum uitium Græci ἀστρολισμόν, nos Siderationem dicamus. Plin. 1. 17. c. 24. Sideratio tota e cælo constat. Et paullo post: Proprium tamen siderationis est sub ortu canis siccitatum uapor, cum infixæ ac nouellæ arbores moriuntur, præcipue ficus ac uites. Quin & in animalibus Sideratio dicitur, cum pars aliqua corporis pestifero sidere percussa, subito inarescit, ipsaque etiam ossa carie consumuntur. Quod morbi genus Gale nus ἀστρολισμόν, appellat.

SIDERARI, [Siderari, a sidere. Gal. Être glacé du chaud, froid au autre uieure du ciel, pluye, orage, uent gelee, ou tempeste. Hisp. Pasmarse subitamente.] ἀστροβολίζω, id est sidere pestifero afflari, & proprie de arboribus dicitur, cum per sideris cuiuspiam, & præcipue Caniculæ exortum æstu uehementer inualescente, aut alia quauis ratione, humor consumitur, totæque uel aliqua sui parte, subito inarescunt. Transfertur & ad animalia, quæ & ipsa Siderata dicuntur, cum simili sideris afflatu aliqua sui in parte phacelismōn, hoc est, ossium cariem patiuntur. ita ut subito ea pars, cum ipsis etiam ossibus inarescat, omnemque prorsus sensum amittat. Plin. libro 28. cap. 16. Sideratis urina pulli afinini nardo admisso perunctione prodesse dicitur. Plaut. Sideratus est: moueri non potest.

SIDEREVS, a, um, [Di stelle, stellato. Gal. D'astres, d'estoilles, estoillé. Hisp. Estrellado.] ἀστροειδής, idem quod stellatus: ut, Siderea sedes, apud Virgil. 10. Aeneid. id est, splendida stellata. Cælum sidereum. Quiddius 10. Metam. Aliquando ponitur pro alto. Mar. lib. 1. Hic ubi sidereus propius uidet astra colossus. Aliquando pro fulgenti, & lucido: ut, Ignes siderei, apud Ouid. 1. Met. Virgil lib. 3. Nec lucidus æthra Siderea polus.

SIDO, dis, sedi, sessum, [sedere. Gal. Aller, à fond, de ualler, descendre en bas, s'asseoir. Hisp. Assentarse, hazer asiento la cosa pesada.] καταφορομαι, deorsum feror, subido, ad sedendum me dimitto. Vir. lib. 6. Seditibus optatis gemina super arbore fidunt. Plin. lib. 9. cap. 22. Mare inter est uadofum, senis non amplius altitudine passibus, sed certis canalibus adeo profundum, ut nullæ anchoræ fidant. Huius composita sunt, Assido, Confido, Circumfido, Desido, Infido, Obsido, Resido, & Subsidio: quorum significata uide suis locis.

SIDON, onis, π. gen. π. σιδών, urbs Phœnicis, cum Tyro & uetustate certans, & claritate dicta (ut Eustachio placet) a Sida Beli filia: quamquam Iosephus a Sicheum filio Canaan appellatam mauult: unde etiam apud Hebræos conditoris nomine integro seruatur, Sicheum uocari tradit. Alij a Phœnicibus ijs conditam uolunt, qui mediterranea incolebant, qui cum perpetuis uexarentur terræ motibus, relictis sedibus suis, nouam urbem ad mare condiderunt, quam a piscium ubertate sua lingua Sidona appellarunt.

SIDONIVS, a, um, ante p. indifferente. nam apud Græcos, teste Stephano, indifferenter σιδώνιος, scribitur per σ. niagnum, aut σιδώνιος, per ο. paruum. Virgil. 1. Aeneid. Obstupuit primo aspectu Sidonia Dido. Et paullo post. Sidoniaque ostentat opes. Cicer. de Orat. Sidonius Antipater.

SIDVS, [stella, segno celeste. Gal. Astre, signe au ciel, planete, estoille. Hisp. Estrella, ó constelación de las estrellas.] ἄστρον, licet quidam Græcum esse uelint, ἄντ τῷ σῶν, quod est simul, & ἔσθρον, uidere, quod plu-

res stellæ simul conspiciantur: aut παρὰ τὸ σῶν ἔσθρον, quod est commeo & conuenio, ut sit plurimum stellarum cōuentus, relictus tamen Latinum esse putatur, & a Sido deduci, propterea quod sidera occidentia, in mare subidere uideantur. Est autem Sidus signum ex pluribus stellis compositum, ut Aries, Taurus, Andromeda, Perseus, Corona, & quæcumque uariarum genera formarum feruntur in cælum recepta, Stella uero singularis est. Sic etiam apud Græcos, ἀστρον, & ἀστρον, diuersa sunt, & teste Suida. Nam ἀστρον, est stella una Astron signum stellarum coactum, quod nos sidus uocamus. Quandoque tamen sidus pro stella ponitur. Cic. Itaque, nesciunt hos siderum errores. Quin. Quid hæc fulgentium siderum ueneranda facies, quæ quadam ueluti infixa, ac coherentia perpetua semel capta sede collucet: alia toto spatia cælo uagos cursum, certis emetiuntur erroribus. Hinc Sideralis, & hoc se, quod ad sidus pertinet. Plin. lib. 7. cap. 49. Poscere uidetur locus ipse sideralis scientiæ sententiam.

SIBILATORES, a ueteribus dicebantur Sibilatores: & Sibilare σιφλάω ζην, quod nos sibilare dicimus. Nonius.

SIGELION, σιγαλίον, simulacrum apud Aegyptios in sacris Isis & Serapidis, quod digito labijs inpresso silentium imperare uidebatur: unde & nomen accepit. ἄντ τῷ σιγαλί, quod est sidere, alio nomine Harpocratem appellabant. Vide Harpocrates.

SIGEVM, gei, π. προσηγοριον, promontorium & opidum Troadis, Aiacis sepulchro nobilitatum, Dicum σίγειον, ut quidam uolunt, ἄντ τῷ σιγαλί, hoc est, a silendo, eo quod Hercules præmio suo a Laome dōte fraudatus, dissimulato discessu, ibi se occultarit, indeque silentio magno reuersus, urbem repente adortus cepit. Alij per antiphrasim Sigeum dictum putant, quod nullum ibi unquam silentium, aquis se perpetuo magno cum murmure faxis illidentibus. Hinc Sigeus, gea, geum, & Sigeus, per quattuor syllabas. Virg. 2. Aene. iam proximus ardet Vcalegon: Sigea igni freta lata relucet. Ouid. 13. Met. Sigeia toruo Littora prospexit uultu. Cicer. pro Arch. Achilles tumulus in Sigeo.

SIGILLARIA, uicus erat Romæ, ubi sigilla uendebantur. Gel. lib. 5. Apud Sigillaria forte in libraria ego & L. Paulus Poeta confederamus. Sigillaria præterea dicebantur dies festi Saturnalibus additi, quibus sigilla, hoc est parua signa amicis missabantur. Au. Stor Macrob. 1. 1. Satur. c. 10.

SIGILLARIS, re, adiectiuum a sigillis deductum: ut, Ars sigillaris, ἀγαματοποιία, Sigillaria opera, parua signa.

SIGILLATIM, ἑν μέρει, καθ' ἑκάστον, per singulos. Cic. 7. Ver.

SIGILLO, gillas, [Sigillare, bollare. Gal. Marquer, chacheter, noter & fermer. Hisp. sellar con sello.] σφραγίζω, signum imprimo, sigillum alicui rei appono. Hinc Sigillare, dicitur litteræ, id est, clausæ, & anulo inpressæ. ex quo ueteres Sigillare simpliciter pro Claude re usurpabant. Var. Lex. nimis impia est, ne filij patribus luce sigillent oculos.

SIGILLVM, sigilli, [Sigillo, bollo. Gal. Signet, marque chachet seu de quoy on selle.] ἀγαλλάτιον, deminutiuum est a Signum, quod modo imagunculam, siue paruum statuam significat. Cic. 6. Ver. Apposuit patellam, in qua erant sigilla egregia. Modo imaginem, qua ceræ impressæ litteras obfirmamus. Hinc sigillatus, lata, lacum, quod modo participium est, idem significat quod obfirmatus, ut Litteræ sigillatæ: Modo nomen, idem ualens, quod sigillis ornatus. Cicero octauo Ver. Iubet me scyphos sigillatos ad Prætorum efferre.

SIGNACVLVM, li, [segnacolo, segnetto, segno.] χαρακτηρ, proprie est signum alicui rei inpressum, ut lateat, quousque reseretur.

SIGNATORES, [Testimoni. Gal. Testimois, qui signent on seient. Hisp. Testigos que signan ó sellan.] επισημασται, dicebantur, qui aut testamentis, aut causis sese subfirmabant. Sal. Multis modis mala facinora docebat. Ex illis testes, signatoresque falsos commo-dare fidem, fortunas, pericula uilia habere. Sue. in Tib. c. 23. Illatum deinde Augusti testamentum non admittis signatoribus nisi senatorij ordinis. Iuue. Satyr. 10. Veniet cum signatoribus aufpex.

SIGNATORIVS, a, um, [Che segna,] σφραγιστός, quod signat, seu quo ad signandum utimur: ut, Signatorius anulus. Valer. Max. Vt anulo, quo signatorio utebatur. Paul. Iure Anulus signatorius ornamentum appellatione non continetur.

SIGNATVS, gnata, gnatum, [segnato, bollato, Gal. Marqué, signé, chache té. Hisp. Señalado, sellado.] aliquando participium est, idem significans quod insignitus, hoc est, quod signum habet inpressum: ut, Pecunia signata. Cic. 6. Ver. Argentum factum, atque signatum. Virgil. 2. Georg. Et ad morsu signata in stirpe cicatrix. Ouid. 2. de Arte aman. Aspice signatum sanguine pectus habet. Aliquando nomen, & tunc pro insigni aliquando captum a ueteribus legatur. Lucil. lib. 29. ut citat Nonius: Primum Chrysidem negat signatam reddere.

SIGNIFER, ri, [Porta segno, banderale, signifero, alferi. Gal. Port' ensigne, qui porte marques & signes. Hisp. Cosa que tiene ó trae seña, alferi.]

re. *Σημειοφόρος*, qui signa fert: hoc est, uexillifer. Cicer. 4. Verr. sit in eius exercitu signifer, &c. Idem 1. de Diuinat. quo tempore cum signifer pruni hastati signum non posset mouere loco, &c. Ouid. 5. Fasto. Romanæ Aquilæ signifer hostis erat. Signifer item dicitur circulus inle obliquus in quo duodecim signa sunt, qui Græce *ζωδιακός*, appellatur ab effigie animalium, quæ in eo Astrologi imaginantur. Cicero secundo de Natur. Deor. Infra autem hanc stella Mercurij, quæ anno fere uertente signiferum lustrat. Plin. libro 2. capitu. 4. Adiuuat rerum ordo, descripto circulo, qui Signifer uocatur, in duodecim animalium effigies, & per illas solis cursus congruens tot seculis ratio.

SIGNIFEX, [*Che fa insegne, ò statue. Gal. Faiseur d'images, & enseignes. Hispan. El que haze imagines ò estatuas.*] *σημαματοποιός*, qui facit signa, hoc est, statuas. Apul. lib. 2. Egrejus ille signifer.

SIGNIFICO, significas, penulti. corre. [*Significare, dimostrare, far sapere, far intendere. Gal. signifier, faire signe, montrer, donner à cognoître & entendre. Hispan. Significar algo por señales, demonstrar.*] *σημαίνω*, iudico, notum facio, demonstro, ostendo. Plaut. in Trucul. Etenim sic istud uolo, ne inter uos significetis, &c. Cicero pro Roscio Amer. Quid hæc tanta celeritas, festinatioque significat? Idem ad Attic. libro primo. Ac ne illud mirere: cum ego antea tibi significarem per litteras, me sperare, illum in nostra potestate fore, nunc idem uidear diffidere. Hinc significatio, onis, uerbale, indicatio, iudicium. Cicero: Heu quæ significatio doloris. Idem de Amicitia. Cum autem contrahat uirtus amicitiam, ut supra dixi, si qua significatio uirtutis eluceat, ad quam se similes animus applicet, adiungat: id cum contingerit, amor exoritur necesse est. Cæsa. libro 6. Bel. Gal. Monet ut ignes fieri in castris, prohibeat, nequa eius aduentus procul significatio fiat. Significatus, tus, ui, idem quod significatio. Plini. libro 18. capitu. 15. Ipsi dies raro non aliquos tempestatum significatus habent. Item aduerbia, significanter, & significantius, idest, expresse, & expressius, & quod uulgo dicitur intelligibiliter, notabiliter. Quinto libro 6. capitu. tertio. Non parum significanter: etiam illa in schola *ἡδῆ*, dixerimus.

SIGNIFICANS, [*Significante.*] *σημαίνω*: idem qd̄ apertus, & euidēs. Quin. lib. 4. cap. 2. Verbis proprijs & significantibus. Idem lib. 8. c. 2. Quo nihil inueniri potest significantius.

SIGNINVM OPVS, quod fractis testis addita calce conficiebatur. Colum. lib. 6. Signinum opus paniculis condensatur.

SIGNO, nas, [*Segnare, sigillare, bolare. Gal. Signer, marquer, montrer per signe. Hispan. Señalar, fermar ò sellar scriptura.*] *σημαίνω*, signum imprimo. Vir. 3. Georg. Et summo uestigia puluere signent. Vnde signare epistolam dicimus, sanulo signum imprimere: Huius contrarium est Resigno, quod est deleto signo aperio. Sic signatam pecuniam dicimus, & signata pecora, quæ signis notata sunt, & quæ notam iustam habent. Interdum signare, significas ostendere, indicare signo. Plaut. in Cist. Cui hæc excidit cistella? recte eum locus signat ubi ea excidit. Interdum scribere. Colum. libro 3. Huc pertinet præclara nostri poetæ sententia. Laudato ingentia rura, Exiguum colito. quod uir eruditissimus (ut mea fert opinio) traditum uetus præceptum numeris signauit. Vnde & Subsignare, subscribere dicimus. Accipitur etiam signare pro designare. Virgilius libro 2. Georg. Quin etiam cæli regionem in cortice signat. Huius composita sunt, Assigno, Consigno, Circumsigno, Designo, Ob-signo, Resigno, & Subsigno: quorum significata uide suis locis.

SIGNVM, signi, [*Segno. Gal. signe, marque, enseigne. Hispan. señar para señar algo.*] *σημείον*, proprie est parua quædam nota indicans totius rei qualitatem, inquit Donat. Terent. Andr. Vide nunc eius color pudoris signum usquam indicat? Ouid. 2. Metamorph. Sed filer, & læsi dat signa rubore pudoris. Signa ad salutem, salutis prognostica. Terent. Andr. Adhuc Archillis quæ adsolent, quæque oportent signa ad salutem esse, omnia huic esse uideo. Virgil. 3. Georg. Morborum quoque te causas & signa docebo. Dare signum militibus, est pugnam ineundam significare. Terent. Eun. Tu hocce instrue: hic ego ero post principia, inde omnibus signum dabo. Liu. secundo ab urbe. Sensere uigiles, exercitus, signo dato concursus est ad arma. Virgil. 5. Aeneid. Intenti signum expectant. Item notæ, quæ pecudibus inuruntur, signa dicuntur. Virgil. 1. Georg. Aut pecori signum, aut numeros impressit aceruis. Hinc duodecim illa sidera, quæ in zodiaco animalium figuris imaginantur, signa dicuntur. Sunt enim notæ quædam, quæ ad naturam Solis referuntur. Eorum nomina sunt Aries, Taurus, Gemini, Cancer, Leo, Virgo, Libra, Scorp. Sagittarius, Capricornus, Aquarius, Pisces. Item signum, uexillum dicitur, ab effigie animalium, quæ in uexillis fieri con-

sueuerunt. Lucan. libro 1. Infestisque obuia signis, Signa, pares aquilas, ac pila minantia pilis. Plin. libro 7. capitu. 25. Signis colatis quinquagies dimicauit. Liu. 3. Bel. Macedo. in eo prælio supra quadraginta millia hominum cæsa, Valerius Antias scribit: & quingenta septem signa militaria capta. Hinc Antesignani dicuntur, qui ante signa constituuntur: de quibus eginus supra suo loco. Signa quoque dicuntur sculptilia, siue fusilia, ad effigiem animalium fabricata, quemadmodum contra Tabulæ, opera pictorum. Vnde Signa, & tabulas dicimus pro cælatis operibus, atque depictis. Siquidem in tabulis antiqui pingebant, non in parietibus. Tabulæ igitur, picturæ sunt, Signa uero statua. Vnde apud Salustium: Signa, & tabulas pictas, uasa cæata mirari, ea priuatim, & publice rapere, delubra spoliare. Cic. 3. in Verr. Deum uenit, ibi ex fano Apollinis religiosissimo noctu clam sustulit signa pulcherrima atque antiquissima, eaque in onerariam suam nauem conijcienda curauit. Pocula aspera signis, quæ etiam dicebantur Sigillata: id est, signis decorata & ornata, qui mos fuit apud antiquos. Virgil. 9. Aeneid. Bina dabo argento perfecta, atque aspera signis Pocula, deuicta genitor quæ cepit Arisba. Idem 5. Aeneid. Tertia dona facit, geminos ex ære lebetes, Cymbiaque argento perfecta, atque aspera signis. Signum etiam dicitur, quo quid consignamus, uel obſignamus, & notamus: quod & Sigillum dicitur. Cicero pro Quinto. Tabulæ maximæ nobilium hominum signis consignantur. Dicitur & Signum, id quod pro tabernis suspendi solet. Quin. lib. 6. capitu. 4. Tabernæ autem erant circa forum, ac scutum illud signi gratia positum. Signum etiam dicitur miraculum insolitum, prodigium, ostentum uel augurium, & tamquam omen boni aliquid, malivæ prænuñcians. Cicero, libro 1. de Diuin. Equus eius repente concidit, uec eam rem habuit religioni, obiecto signo, ut peritis uidebatur, ne committeret prælium.

SILIS, genus pigmæti luteum colorem, quemadmodum ochra, red dens: inueniturq. ceulimus quidam in argenti, & auri fodinis, quemadmodum etiam id aliud pigmentum, quod Cæruleū a colore dicitur. Vide Plin. lib. 34. cap. 12. Aufon. in Monosyl. sitæ peregrini uox nominis, aut Latij si?

SILACEVS, color luteus ex file compositus. Vide Plinium libro 37. capitu. 7.

SILATVM, antiqui (inquit Festus) dicebant, quod nos ientaculum dicimus, quod tum ieiunii unum sili herba conditum absorbebant.

SILENTIARIJ, dicti sunt, quorum ministerio imperator uidebatur ad ea, quæ ad quietem palatij pertinebant. Accursus Silentarios dici putat, quos uulgo Secretarios appellamus. Sic enim ait Iustin. C. de Silentarijs: Viros clarissimos sacri nostri palatij silentarios circa latus nostrum militantes de tutelis & curationibus excusari sancimus. Procopius libro 2. Bel. Pers. Romani, inquit, ad ea, quæ quietis sunt in palatio, ministrum Silentarium uocant.

SILENTIUM, tij, [*Silentio, tacere. Gal. Silence, taciturnité. Hispan. Silencio ò obra de callar.*] *σιγή*, taciturnitas. Plin. lib. 10. capitu. 69. Silentium in mari piscantibus ostrea. Silentium agere de re aliqua, est illam tacere. Quinto libro 10. capitu. 1. Quippe cum Tullius tot millibus uersuum de Romanis tantum Oratoribus loquatur: & tamen de omnibus ætatis suæ, quibus cum conuiebat, exceptis Cæsare atque Marcello, silentium egerit: quis erit modus si illos qui postea fuerunt, & Græcos omnes, & philosophos, & poetas persequi uel. m? Silentium est de re aliqua: id est de re illa nihil dicitur, Cicero Attic. libro 5. de Partho silentium est, sed tamen concisos equites nostros a barbaris nunciabant ij, qui ueniebant. Silentio aliquid ferre, est dissimulare, & de re illa nihil conqueri. Descendere in silentium, incipere taciturnum esse. Quinto. libro 10. capitu. 3. Accidit etiam ingeniosis adolescentibus frequenter, ut labore consumantur, & in silentium usque descendant nimia bene dicendi cupiditate: Silentium dicimus in auspicijs, quod omni uitio caret, ut ait Cicero libro secundo, de Diuinatio. Silentium noctis, pro intempesta nocte ponitur, quam alij Conubiuni, alij Conticinium uocant, Liuus 5. ab Urb. Supra ædem Væstæ uocem noctis silentio audisse clariorem humanam.

SILENVS, p. p. *σηλωός*, Bacchi nutricius fuit, & pedagogus, semper aino uehi solitus: quem Aratus in gratiam alumni inter sidera translatum dicit. Vir. 9. ecl. Chromis, & Mnasyllus in antro Silenium pueri somno uidere iacentem, Inflatum hesterno uenas, ut semper Iaccho. Cic. Tusc.

SILEO, siles, siliui, [*Tacere. Gal. se taire, ne dire mot, se tenir coy. Hispan. Callar.*] *σιγῶ*, significat taceo: quamuis hæc ita inter se differre uelit Seruius, ut Silere dicatur, qui pondum cepit loqui: Tacere, qui iam cepit. Quæ differentia si uera est, falsi sunt qui dicunt Silere factitium uerbum esse, ab s, littera, quæ silentij

nota est, quoniam in ludis litterarijs, publicisq. conuentibus dum uolunt silentium indicere, s, litteram, quasi sibilando pronunciant. Iungitur aliquando accusatiuo. Cicer. Atti. lib. 2. Hæc tu silebis. Frequentius ablatiue cum præpositione De. Cicer. 6. Ver. Me non solum de uestris monumentis silere oportebit, sed etiam lætari. P. Africani eiusmodi esse fortunas mortui, ut eius honore &c. Passiuum habet. Plin. lib. 12. cap. 1. Nullum sileatur rerum naturæ opus. Idem lib. 16. cap. 21. Idque mirum est Græcis auctoribus, proditum, apud nos potest fieri. Silent musæ Varronis, dixit Cicer. 4. Acad. 1. Varro nihil scribit, nihil edit. A sileo fit Silens participium: quod aliquando fit nomen ex participio. Silens cælum, pro tempore sereno, Plin. lib. 18. cap. 28. Alia sunt illa, quæ silentæ cælo serenisque noctibus fiunt, nullo sentiente, nisi cum facta sunt. Silens flos, qui non amplius crescit, & quodam modo declinat. Silens luna dicitur, quando fit coniunctio eius cum Sole, quod contingit ipso die nouilunij, Plin. libro 16. capitu. 29. Inter omnes uero conuenit utilissime in coitu eius sterni, quem diem alij interlunium, alij silentis lunæ appellant. Colu. lib. 2. cap. 10. Silente luna fabam uellito ante lucem. Silentes surculi Silentes uineæ, id est nondum germinantes. Colu. lib. 11. capitu. 2. Surculi quosque silentes ad initionem nunc præcipui, utiliterque leguntur. Colu. lib. 4. capitu. 27. Fossor protinus, adhuc silentibus uineis inducendus est: id est, nondum gemmantibus. Silentes, pro mortuis, Ouid. 5. Fasto. Mos etiam lemures animas dixere silentum, id est, mortuorum. Virgil. lib. 6. Aeneid. Quæsitōr Minos urnam mouet: ille silentum Conciliumque uocat, uitæque & crimina dicit.

SILER, g. n. frutex nonnumquam arborescens, adeo ut baculos ruffi ei ex eo faciant: aquosis locis crescit, quasi pumila salix, cuius etiã generibus annuarij creditur, inquit Ruellius: contenditque nõ esse id, quod Sefeli Massiliense officinæ, & Siler montanum appellatur. Virg. l. 2. Geo. Namque alix nullis hominum cogentibus ipse sponte sua ueniunt, camposque & flumina late Curua tenent, at molle filer, lentæque genitæ.

SILER, m. g. fluuius est, Picentinos diuidens a Lucanis naturæ tam admirabilis, ut uirgulta & frondes in ipsum decedentes, statim lapidefcant, teste Plin. l. 2. cap. 103. quamuis illis, ut cæteris fere omnibus, Silarus dicatur, non Siler. Qua tamen terminatione efferatur a Luca. lib. 1. Radesque Salerni Tecta Siler. uide plura de hoc supra in dictione Silarus.

SILESCO, silefcis, [Tacere, acquiescere.] σιγησῶς, γίνωσκω, tacitus seu quietus fio. Ter. in Adel. Quid ego nunc agam, nisi dum hæc Silefcitur, turbæ interea in angulum aliquo abeam atque edormiscam hoc uili? Virg. 10. Aene. Infit eo dicente deum domus alta silefcit. Furor cæli silefcit, Cicer. epi.

SILIX, cis, [Pietra battifucio. Gal. Vn caillon, pierre à feu. Hiss. El peder nal ò piedra dura.] πυρίτης, lapis durus, ex quo ignis excuti solet: unde & nomen habet, quod ignis ex eo saliat, uel quod silentem intra se ignem habeat, qui attritu, aut percussu excitetur. Virgil. 1. Aene. Ac primam silicis scintillam excudit Achates. Suscepitque ignem folijs. Idem 1. Georg. Et silicis uenis abstrusum excuderet ignem. Ouid 7. Metam. Aut ubi terrena silices fornace soluti, &c. Accipitur nonnumquam latius silicis appellatio, ut etiam de petris & marmoribus dicitur. Plin. lib. 36. cap. 18. Idem. Varro Lunensem silicem serra secari tradit. Virgil lib. 8. Aeneid. Stabat acuta silix, præcis undique saxis. Est autem hoc nomen tam naïa, quam fœ. g. Lucr. lib. 1. Vnde queant ualidi silices, ferrumque creati. Virgil. 1. ecl. Spem gregis ah silice in nuda connixa reliquit. Lapidem silicem manu tenebant fœdera ferientes, itaque precabantur: Si sciens fallo, qui me despicit, salua urbe, arceque, is nie eiiciat, ut hunc ego lapidem.

SILICERNIUM, silicernij, uarie exponi solet. Scribit Nonius esse funebre conuiuium, quod senibus exhibetur. Festus docet esse farciminis genus, quo familia in lectu a fletu purgatur, quia cuius nomine instituebatur ea res, is iam silentium cerneret. Cæcil. Credidi me silicernium eius esse esurum. Don. inquit esse cœnam, quæ inferitur dijs manibus, uel quod ea silentes cernant umbræ, id est, umbræ possideant: nec quod qui hæc inferunt, cernant, neque degustent, nam de ijs quæ libantur inferis, quisquis ederit, aut biberit funestatur. Hinc Terent. in Adelph. Appellat senem silicernium, qui iamiam silentibus cernendus fit. Alij Silicernium nomen fictum a Terentio existimant pro sene, quod incuruitate silices spectet. Qui recte sentiant, asfirmant. Silicernium funebre conuiuium esse, quod apud ueteres senibus exhiberi solebat: dictum quod cum silentio edentes cernerentur. uel quod cogitarent se mox illum secuturos. Quapropter abeuntes a conuiuium ueluti se amplius non uisuri, mutuo se salutabant. Varro: Funus excuti, lauce ad sepulcrum antiquo more silicernit: confecimus. i. conuiuium, in quo pransi discedentes dicimus alijs alijs, Vale. Silicerniũ ergo Terentius senem uocat, atque decrepitum: id est, dignũ, uel qui Sil-

cernium fiat, uel qui ad silicernium uocetur, τυφλοῦ επρον.

SILICEVS, aum, quod est ex silice. Car. capitu. octauo. Lapidis siliceos.

SILIGO, siliginis, [Sagina, segala. Gal. Certaine espece de froment blanc & menu & fort delicat. Hiss. El trigo candial.] δῆλυρα, frumeti species est, quæ Gallis olim Arinca dicebatur, ex qua laudatissimus conficitur panis. Col. lib. 2. Omne triticum solo uliginoso post tritici arationem conuertitur in siliginem. Plin. eodem lib. cap. 8. Siliginem proprie dixerim tritici delicias: candor est, & sine uirtute, & sine pondere, conueniens humidis tractibus, quales Italiæ sunt, & Galliæ comaræ. Sed & trans Alpes in Allobrogum tantum, Aruernorumque agro pertinax in cæteris uero partibus biennio in triticum transit. Ex his omnibus satis constat, siliginem tritici genus esse quod iam aliquot sætionibus in aliam speciem degenerauit, minus quidem potentem ad nutriendum: cæterum gutturi non iniucundiorum.

SILIGINEVS, aum, quod est materiata ex siliginè: ut, Panis siliginæus, σιλγινης, quem Seneca commendat his uerbis: Malum panem inquit: Expecta, bonus fiet etiam, illum tenerum tibi & siliginem fames reddet.

SILIQVA, siliquæ, pen. cor. [Toca, tega, tige, ta uella. Gal. L'escosse ou gousse de febues, pois & semblable. Hiss. Holjeo de qualquiera legumbre.] λοβος, κηράτιον, folliculus, seu integumentum, cui grana leguminum includuntur, & si quid leguminibus est simile. Virg. libro 1. Georg. Grandior ut fœtus siliquis fallacibus esset. Plin. lib. 18. de fabis loquens ait, Nam siliquæ, caulique gratissimi sunt pabulo pecori. Item siliqua siue Siliqua Græca, fructus est arboris, quæ a Galeno κρεαταγία, appellatur, siliquis tectus falcatis, humani digiti longitudine, ijsque prædulcibus & ob id in cibis expetitis, cum semen propter amaritudinem negligatur. Vide Plin. lib. 15. cap. 24. Horat. 2. epist. 1. Viuit siliquis & pane secundo. Col. libro 5. capitu. 10. Siliquam Græcam, quam quidam Ceration uocant, & Persicum ante Brumam per autumnum, seriro. Est & alia arbor, Siliqua dicta, in Syria nascens, quam Iones Ceranium appellant, omnino diuersa a Siliqua Græca, de qua uideo. Plin. lib. 3. cap. 8. Est etiam siliqua, minimi ponderis apud Romanos nomen. quod & a Græcis Ceration appellatur, scrupuli sextam partem, drachmæ uero decimam octauam conficiens. Sex itaque siliquæ conficiunt scrupulum. Scrupula autem tria siue octodecim siliquæ expleunt drachmam. Sextula autem, sexta pars uncie est, unde & nomen habet: continetque scrupula 1111. siue siliquas 22222. Continet itaque sextula drachmam unam, & tertiam eius partem. Drachma Græcum nomen est, Latinoque uocabulo Denarius dicitur, ut Budæus non uno loco prodidit, quam uis Agricola hoc putet interesse inter Denarium & Drachmam, ut septem denarij octo drachmas siue unciam expleant. Supra sextulam Semunciam legimus, dimidium uncie continentem. Vncia ab una denominatur, quod ex duodecim ea una est pars assis, & ex octo drachmis conficiebatur, aut ex totidem denarijs, ut putauit: Budæus. quamuis, ut supra diximus, Agricola ex septem denarijs, qui octo drachmis respondebant, unciam constare asserat. Vncie duæ Sextans, ἐκταμόριον, quasi sexta pars assis nuncupatur. Quadrans quarta pars: Triens tertia pars: Semis uncie sex, quasi semias. Septunx uncie septem. Bes, uncie octo. Dodrans, uncie nouem. Dextans uncie decem. Deunx, uncie undecim. Inde As, ex duodecim uncis constans, quæ & Libra dicitur: minorque est quã mina Attica quattuor drachmis. Habet enim Romana libra nonaginta sex non amplius drachmas, cum Attica mina ex centum drachmis constet. Ex duobus assibus conficitur Dupondius, ita dictus, quod fit duorum pond. Ultra Dupondium est Sestertius, qui ex duabus libris & semisse constat, quasi semiterminus: de quo uide suo loco. Quod enim ferebat ex duobus assibus, & tertio semisse, Sestertium ueteres uocauerunt. Supra sestertium Treffis, a tribus assibus. Octuffis quoque, Nonuffis, Decuffis que reperitur, octo, nouem, ac decem assibus nominauerunt. A duobus deinde decuffibus Viceffis: id est, uiginti asses. A Tribus Triceffis, triginta asses. A centum centuffis, centum asses, qui erant breues ex ære nummi: Supra cetruffem maius æris uocabulum non habemus.

SILIQVASTRYM, herba hortensis, quæ alio nomine πυπερίτις, nominatur, cuius meminit Plin. lib. 19. cap. 12.

SILIQVOR, siliquaris, ἑλλοβίζο, siliquas facio: hoc est, siliquis tegor: quod de leguminibus siliquis tectis dicitur. Plin. libro 27. Inter omnes autem constat, nihil esse utilius lupini segete, prius quam siliquetur, Idem lib. 18. cap. 7. Siliquantur omnia diuersis diebus.

SILIO, ἑξορως, qui prominentia habet supercilia, a Sileno, quem hirtus supercilijs fuisse tradit. Auctor Nonius, citas locũ Varronis esse Satyra, cui titulum fecit γυωτίσις αὐτίων, Non ueni scribunt esse grã dius supercilijs Silonem quadratum? Plin. tamen l. 11. c. 37. non obscure innuit Silones dictos fuisse homines repanda na-

- fo** Altior (inquit) homini tantum, quem noui mores subdolæ irri-
sioni dicauerit, natus non alij animalium nares eminent. A uibus,
serpentibus, piscibus foramina tantum, ad olfactus, sine naribus.
Et hinc cognominia Simorum, Silonum. Hæc Plin.
- SILVS**, nasum habens sursum uersus aduncum. Vnde Galeæ quoque
a similitudine Silæ appellatæ sunt. Cic. 1. de Natu. Deo. Equos si-
los, flaccos, frontones, Capirones &c.
- SIMBELLA**, simbellæ, quasi semilibella, hoc est, dimidia libella. Est
præterea Simbella, instrumentum paruum, quo singuli numi pô-
derantur. Sipontin.
- SIMETHVS**, simethi, siue simethis, simethidis, uide Simæthus, & Si-
mæthis.
- SIMIA**, & Cic. de Nat. Simia quam similis turpissima bestia nobis.
- SIMIÆ**, & Simij, [Simia, bertuccia. Gal. Simges, quenons. Hisp. Monas, xi-
mios à monos.] *πῖθηκος*, hominum figuris proxima animalia, quæ
cauda carent, & in Libya nascuntur: dicitur quod simæ sint, id est,
naribus depressis, uel quasi mimæ, hoc est, imitatrices. Martia.
lib. 14. Callidus emissas eludere simius hastas. Vide. Plin. lib. 8. cap.
54. Simia per translationem dicitur, qui alium imitatur, Plin. epi-
st. 5. In quo rusticum insectatur, atque etiam Stoicorum Simiam
appellat.
- SIMIOVLVS**, deminutiuum, *πῖθηκιον*, qui utcumque alterum imitatur.
Cic. ad Marium. lib. 7. Hic simiolus.
- SIMILA**, simillæ, [Amilo. Gal. La pure farine de froment, la fleur de fa-
rine, semoule. Hisp. Semola à acemite, la flor de harina.] *σῖμις ἀλῖς*, p. c.
medulla farinæ triticeæ, hoc est, ea pars quæ media est inter pol-
linem, & secundarium, potissimum nutriendi uim habens. Sunt
enim molitæ farinæ partes quatuor, Pollen, Simila, secundarium
siue cibarium, & surfures. Eadem & similago dicitur. Plin. lib. 18. c.
10. Similago ex tritico fit laudatissima. Ex Africo iustum est e mo-
dijs redire semodios & pollinis sextarios quinque. ita enim ap-
pellant in tritico, quod florem in filigine. Præterea secundarij
sextarios quatuor, surfurumque tantundem. Mar. 13. Nec dotes
poteris simillæ numerare, nec usus.
- SIMILAGO**, p. idem quod simila. Plin. lib. 18. cap. 10.
- SIMILIS**, simile, [Simile, somigliante. Gal. Semblable, pareil, ressemblant.
Hisp. Cosa semejante.] *ὁμοιος*, notæ significationis: constituiturq.
indifferenter cum genitiuo aut datiuo. Solet tamen ita distingui,
ut quoties ad morum uel doctrinæ, uel huiusmodi imitationem
refertur, genitiuo iungeretur: ut, Verfus Lucan non sunt similes
uersum Virgil. Horat. lib. 2. Serm. Saty. 1. Similes que meorum
Mille die uersus deferri posse. Treb. Cic. Ut aliquorum similes
in dicendo ualeamus esse. Quando uero uel in forma, uel in æta-
te, uel in fortunis, aut alijs huiusmodi rebus similitudo est, cum
datiuo. Virg. lib. 1. Aeneid. Os humerosque Deo similis. Plin. Effi-
gie ac lineamentis corporis patri similis. Sed confunditur apud
classicos auctores hæc differentia. Nam utrumque indifferenter
reperitur, Cic. Verr. 4. Si aliqua in re Verri similis fuero. Liu. lib.
1. ab Urb. Fratri similior, quam patri. Quibus in locis de morib.
non de figura sermo est. Hinc Similior & simillimus. Cic. pro M.
Marcell. Hæc qui faciat, non ego eum summis uiris comparo,
sed simillimum deo iudico. Plaut. Afsina. Hic nofter quæstus aucu-
pii simillimus est. Virg. 6. Aen. Prestitque iacentem Dulcis & alta
quies, placide que simillima morti. Ouid. lib. 4. Metam. Violæ que
simillimus ora Flos tegit. Plin. lib. 12. cap. 17. Mastiche tertia in
Ponco bituminis similior. Hinc similiter aduerbium. Ad Heren.
lib. 4. Similiter cadens exornatio dicitur, &c. Simillime, superlati-
uum. Cic. 2. Tusc. Simillime animus intentione sua depellit pres-
sum omnem ponderum: remissione autem sic urgetur, ut se ne-
queat extollere. Similis & similitur nonnumquam in prima ora-
tionis parte ponuntur pro ita, sequente in secunda Ut, uel Ac,
aut, Atque, Pro ut. Coll. 5. Cætera simili ratione, atq. in arbuſto
Italico administrantur. Liu. Similem pauorem inde, fugamque fo-
re, ac bello Gallico fuerat. Cic. de Senect. Similes sunt, ut si qui gu-
bernatores in nauigando agere nihil dicant. Idem Phil. 1. Ne-
que uero illum similitur, atque ipse eram, commotum esse uidi.
Similes inter se, id est, sibi inuicem similes. Cic. pro Cluen. Homi-
nes inter se cum forma, cum moribus similes. Cuius cõposita sunt
Assimilis, Abassimilis, Confimilis, Dissimilis, & Verissimilis, quorû
significata pete ex his locis.
- SIMILITAS**, atis, [Somiglianza.] *ὁμοιότης*, antiquis in usu erat
pro similitudine. Cœlius apud Nonium: uide quid ferat morum
similitas.
- SIMILITUDO**, dinis, [Similitudine, imagine, forma. Gal. Semblance, simi-
litude. Hisp. La uua y otra semejancia, imagen.] *ὁμοιότης*, notæ signifi-
cationis est. Cic. 1. Offi. Nihil autem amabilius, nec copulatius,
quam morum similitudo bonorum: in quibus enim eadem studia
sunt, eadem uoluntates: in ijs fit, ut æque quisque altero delectetur,
ac seipso. Liu. lib. 5. Bel. Puni. Gracchus fraudem & sermoni &
relabeſte ratus, ac similitudine ueri captus, cum lictoribus ac tur-
ma equitum e castris profectus, duce hospite in insidias præcipita
- tus. Eius contrarium est Dissimilitudo. Cic. in Lælio: Disparēs
mores, disparia studia sequuntur: quorum dissimilitudo dissociat
amicitias.
- SIMILO**, las, [Somigliare. Gal. Resembler. Hisp. Semejar.] *ὁμοιω*, refero,
repræſento, exigitque accusatiuum. Mart. Cum sint crura tibi, si-
milent quæ cornua Lunæ. Hinc componitur Assimilo, de quo su-
pra suo loco.
- SIMINVS**, [Se non.] Cic. de Fat. Quod si minus uerbis, se cogitur
constitit.
- SIMITVS**, *ἀμιμα*, antiqui utebantur pro simul: quod & Nonius annota-
uit. Plaut. in Mer. Ita tres simitu res agendæ sunt. Idem in Amph.
Non ego cum uino simitu ebibi imperium tuum.
- SIMPOSITVS**, a, uni, ut, Campus, hoc est, Troadis campus Simoentē
irrigatus.
- SIMOS**, entis, *σιμείος*, fluuius est Troadis, ex Ida monte nascens, la-
bitur per campum Troianum, qui ab eo dicitur Simoëſius, & ma-
ri appropinquans commiscetur Xanto, ac in paludē cogitur, de
inde exit in Hellespontum iuxta Sigeum promontorium. Virg. 1.
Aeneid. Tu ne ille Aeneas, quem Dardanio Anchisæ Alma Venus
Phrigij genuit Simoentis ad undam?
- SIMONIDES**, *τιμωνίδης*, Lyricus poeta fuit a Cea insula Sthelicori
æqualis, quem Plin. l. 7. c. 56. quattuor harum litterarum *Σ, Π, Ψ,* &
æ uentorem fuisse tradit, octauamque in Iyra chordam inuenisse.
De hoc Cic. in Ora. Simonides, inquit, Cæus primus artem me-
morandi inuenisse fertur. Cum cœnaret in Thessalia Simonides
apud Scopam fortunatum hominem & nobilem, cecinitque id
carmen, quod in eum scripsisset, in quo multa ornandi causa poe-
tarum more, in Cælorem & Pollucem scripta fuissent, in his illi
fordide Simonidi dixisse, se dimidiam eius ei, quod pactus esset,
pro illo carmine, daturum, reliqua a suis Tyndaridis, quos æque
laudasset, petere, si ei uideretur. Paullo post esse ferunt nunciatū
Simonidi, ut prodiret, iuuenes stare ad ianuam suos quosdam, qui
eum magnopere euocarent: surrexisset illum ipsum, prodisse, uidi-
ſſe neminem. Hoc intermi spatio conclaue illud, ubi epularetur
Scopas, concidisse, ea ruina ipsum oppressum cum suis interisse:
quos cū humate uellent sui, nec possent obritos interoscere ul-
lo modo, Simonides dicitur ex eo, quod meminisset, quo eorū loco
quisque cubuisset, demonstrator uniuersiuſque sepeliendi fuisse. Hæc
tunc admonitus, inuenisse fertur ordinē esse maxime, qui me-
moræ lumen afferret. Hactenus Cic. Fuit & Simonides alter, Cri-
nei filius, ex Amorgo insula, Iambicus poeta: de quo Quint. lib. 10.
cap. 1. Simonides tenuis, alioque sermone proprio & iocunditate
quodā commendari potest: præcipua tamen eiu in commouenda
miseratione uirtus, ut quidam in hac eum parte omnib. eiusdem
operis auctoribus præferant. Simonides item alius Caristius, siue
Erythræus poeta Epicus fuit, qui scripsit Græcorum apud Aulidē
cõuentum trimetrorū libros duos, & alia. Præter hos, alios duos
ponit Suidas, unum nepotem Simonidis Lyrici ex sorore cogno-
minatum Melicertam, qui ante bellum Pelopõnesiacum fuit, scri-
psitque genealogiam libris tribus: Alterum Simonidem Magnetē
poetam Epicum Antiochi magni tempore, cuius res gestas scri-
psit, ac bellum aduersus Galatas. Suidas.
- SIMPLARIVS**, *ἀπλοῦς*, adiect. a Simplo, siue simplici deductum,
cuius etiam propemodum habet significationem. Simplariæ uen-
ditiones (inquit Budæus) sunt pro quibus uenditor necesse non habet
de dupla emptori re promittere: quarum meminit Vlpia. in l.
Empto. de Euctio. Ita enim simplariæ uenditiones a Pomponio
dicuntur, ut simplariæ actiones, & duplicariæ, & quadruplicariæ di-
cebantur, quæ in simplum, duplum, quadruplum dabantur. Eadem
ratione armaturæ simplares, duplicares, a Vegetio dicuntur l. 2.
de remili. quas qui gestabant, singulas, & duplas conſequebatur
annonas. Et a Modestino de uocabulis rei militaris, Torquarij sim-
plares, duplicaresq. quod qui illa præmia uirtutis, & decora mili-
taræ, meruissent, singulas, & binas præter alios conſequebantur an-
nonas. Sic hodie in sacerdotibus collegijs sacerdotia quædam sim-
plaria dici possunt, & quædam duplicaria, a simplice duplicæque ſti-
pe in conſeſſu ecclesiastico accipienda. Vide plura de hisce in di-
ctione Duplarij.
- SIMPLEX**, cis, [Semplice, ſempio, puro. Gal. Simple, pur, ſangle, qui n' est
point doute. Hisp. Cosa ſençilla ò ſin dobles.] *ἀπλοῦς*, a philosophis pro-
prie appellatur, quod nullo modo compositum est: quemadmo-
dum elementa quattuor, quæ sola, si rationem conſulamus, sunt
simplicia. Aliquando tamen in simplicibus discernendis a compo-
ſitis, ſenſum, non rationem iudicium adhibemus. Et ita partes cor-
poris ſimilares, item plantas omnes ſimplices dicimus: propte-
rea quod ſenſus in ijs compositionem nullam poſſit deprehende-
re. Argumentum simplex, quod in plures partes non est diui-
ſum. Terent. Prolog. Hea. Duplex quæ ex argumento facta est
ſimplici. Aliquando ponitur pro uero, & ſyncero, ſicut e con-
trario. Duplex pro fallaci & uafro. Marius. Cicero libro 11.
Trebatio noſtro magnas ago gratias, quod tuum erga me animū
III 2 ſimplicem

simpliciter, atque amicum aperuit. Hor. Et cunctus duplicis per mare Vlthici. Simplex homo, purus, apertus, nihil simulatum habens, Cicer. 4. Academi. Cum simplici homine simpliciter agerem, nec magnopere contenderem. Anni simplices, id est, rudes, & doli nondum capaces, cuiusmodi sunt in pueritia, aut prima adolescentia, quibus etiam simplex toga & pura, quæ prætexta dicebatur, sumi solebat. Martia. lib. 10. Tu mihi simplicibus Mani dilectus ab annis, Et prætextata cultus amicitia. Simplex cibus purus, non affectatus, aut aliquo condimento corruptus, uel compositus. Plin. lib. 11. cap. 53. Homini cibus utilissimus simplex. Inde simplicitas, atis, Mart. lib. 10. Vitam quæ facit beatiorem, Prudens simplicitas, pares amici. Ouid. 3. de Arte: Simplicitas rudis ante fuit: nunc aurea Roma est, Quint. lib. 5. cap. 7. In paucis atque humilibus accusator simplicitate gloriari potest.

SIMPLICITER, aduerbium, [Simplicemente, scempiamente. Gal. Simplement, rondement, sans feintise, à la bonne foy. Hisp. Simple y senzillamente.] ἀπλῶς, pure, aperte. Plin. epi. 98. Amice, & simpliciter reprehenderunt. Simpliciter oberrare, est imprudenter ab itinere desistere. Plin. lib. 8. cap. 4. Elephas homine obuius forte in solitudine, & simpliciter oberrante, clemens, placidusque, etiam demonstrare uiam traditur. Cic. Offi. Viuere simpliciter, fideliter, uitæque hominum amice. Quint. libro 2. capitu. 12. Præterea secundum aliam ætatis illius facilitatem, uelut simplicius docentes sequuntur. Simplicius, ueteres pro simpliciter utebantur. Plau. in Mercat. Ut simpliciter dicam. Sic enim legit Nonius: nequis forte sciolus librarium incuria Simplicitus pro Simplicius irreprehensibile suspicetur.

SIMPLVM, Cic. Top. Ut Duplum, simplum.

SIMPLVS, [Scempio.] ἀπλῶς, nomen numerale, significans unicum, & minime multiplex. Plau. in Mof. Simpla est habitatio. Idem in Pen. Licet simplum soluere. Sic duplus, bis tantum, Triplus, ter tantum & huiusmodi.

SIMPVLVM, calix fictilis, quo uinum in sacrificijs libabatur, a sumendo, quod eo uinum sumebatur minutim. Plin. lib. 15. cap. 12. Sed fictilibus prolibatur simulis innocentiis. A puleius, catinum, & simpulum sacrificijs adhiberi solita ostendit his uerbis: Paupertas populo Romano imperium a primordio fundauit, pro quo eo in hodiernum Dijs immortalibus simpulo, & catino fictili sacrificat. Feitus: Simpulum, uas paruum, non dissimile cyatho: unde muliere diuinis rebus deditur Simpularices uocantur. Varro scribit, uas esse minutim fundens, in cuius locum successerit epichysis: unde ueteres res minutas, nulliusque pretij, Simpularias appellabant. Sunt qui pro simpulo, Simpuuium legunt: cuius meminit Iuuen. Satyr. 6. Aur quis Simpuuium ridere Numæ, &c. Suat etiam qui uelint Simpullum gemino l. scribendum, ea forma, qua Aupulum dicimus. In simpulo aliquid facere prouerbij speciem habet. Cicero de Leg. Excitabat enim in simpulo, ut dicitur Grati-diu, quos, &c.

SIMVL, [Insistent, in compagnia, di compagnia. Gal. Ensemble, avec. Hisp. Insistente y en uno.] ἀμα, ὁμοῦ, aduerbium congregandi, idem significans, quod una, pariter. Terent. in Eun. Simul consilium cum re amissisti. Aliquando ponitur pro Deinde, uel etiam, uel præterea. Vatinius Ciceroni: ciues Romanos occidit, abripuit, disperdidit, regiones uastauit: simul uero semissis homo contra me arma tulit. Sal. His amicis, fociisque confisus Catilina, simul, quoad æ alienum per omnes terras ingens erat. Inueniuntur quandoque geminarum, & habet quasi eandem uim, quam Cum, & Tuna, siue part in. Quin. simul, ut pleniori obsequio demereret amantissimos mei, simul ne uulgarem uiam ingressus, alienis uestigijs insisterem. Ponitur aliquando simul, pro eadem hora. Pla. in Mercat. Dnas res simul nunc agere decretum est mihi. Dicimus uenuste, Simul tecum, nobiscum, & Simul cum aliquo. Cicero, pro Domo sua: Optimi ciues feruntur nobiscum simul hac ciuitate. Cicero, de Ami. Disserere cœperunt, cum corporibus simul animas interire, &c. Accipitur aliquando simul, pro postquam, simulac, siue simulatque, Cicero. 4. Aca. Et simul inflauit tibicen, a perito carmen agnoscitur.

SIMVLAC, & simulatque [Subito che, poi che. Gal. Incontinent que, apres que. Hisp. Luego que, subito que.] ἀμα, ὁμοῦ, cum primum, uel statim cum, siue postquam. Sal. Tam primum inuentus, simulac belli patiens erat. Columel. lib. 5. Semper conuenient, simulatque folia agere cœperint, ficus rubricam amura diluere. Cic. Ap. Gra-tissimum mihi feceris, ad me, simulatque adeptus eris, miseris. In eadem significatione dicimus, Simulac primum, Simul primum, & simul, ut Cicero. 3. Verr. simulac primum ei occasio uisa est Quæstor Consulem deseruit. Liu. 6. ab urb. Q. Fabio, simul primum magistratu abiit, ab C. Martio dicta dies est. Simul ut. Plin. 11. cap. 49. Ponuntur aliquando Simulac, simul, & Simulque, pro Atque etiam. Plin. epi. 7. lib. 9. cap. 35. Quint. lib. 10. cap. 1.

SIMVLACRVM, p. pro. [simulacro, statua, forma, imagine, idolo, effigie. Gal. Image esentée, semblance, statue, idole, Hisp. Imagen, ò semejança.]

ὁμοῦ, imago ad similitudinē rei alienius efficitur. Cicero, pro domo. Mulieris simulacrum e marmore. Ouid. 10. Met. Veterum simulacra deorum. Vir. 2. Aen. Diuum amplexæ simulacra tenebant. Simulacrum ciuitatis, per translationem pro signo & nota. Cicero, ad Planc. lib. 10. In qua, nec iudicia, nec omnino simulacrum ali-quod, ac uestigium ciuitatis.

SIMVLAMEN, nis, uel Simulamen, [Representatio.] ἑποικίωσις, idem quod representatio, assimilatio siue imitatio. Ouid. de Adoni de l. 10. Met. Annua plangoris peraget simulamina nostri: Id est representatio nostri doloris. Loquitur enim de facris annuis, quæ Adonia dicebantur in quibus Adonis plangebatur, ac luctus Veneris referebatur.

SIMVLO, as, [Simulare, fingere. Gal. Feindre, contrefaire, faire semblant. Hisp. Fingir lo que no es.] ὑποκρίνωμαι, præ me fero, quod non est, & fictam rei alicuius similitudinem refero, & pro uero falsum ostēdo. Cicero, Att. Simulabat se Romam rediturum, cum in Africam nauigaturus esset. Vir. 1. Aene. Spem uultu simulat, premit altum corde dolorem. Ouid. 1. de Arte: Ut simulat uultu gaudia tristis erit. Eius antitheton est Dissimulo. Cicero. 1. 7. epist. Multa & simulauit inuitus, & dissimulauit cum dolore. Simulo non sentire: id est, dissimulo. Plin. epi. 14. l. 3. Ille siue quia non sentiebat, siue quia non sentire simulabat, immobilis, & extensus fidē peractæ mortis impleuit. Est & Similo, as, per tertiam uocalem in secunda syllaba, quod significat similitudinem rei alicuius representantem. Hor. 2. episto. 1. Aeta Fortis Alexandri uultum simulantia. Sed de hoc supra egimus suo loco. Hinc Simulatio, onis, uerbale, fictio, & simulata, & ficta alicuius rei internæ per uultum representatio: unde pro deceptione, & circumuentione ponitur, quod animo, uel uultu, aut uoluntate simulata fiat. Cicero, ad Lentul. lib. 1. A quibus tuendus fuerat, derelictus: idque non solum fronte, atque uultu, quibus simulatio facillime suiturur. Idem 3. Ver. Nullæ sunt occultiores mūdix, quam hæ, quæ latent in simulatione officij, aut in aliquo necessitudinis nomine. Simulator, oris, qui simulat. Cicero. 1. Offic. De Græcis autem dulcem & facetum, festiuumque sermonis, atque in omni ratione simulationem, quem ἑποικίωσις, Græci nominauerunt, Socratem accepimus. Ouid. 2. de Arte: Tantum ne pateas urbis simulator in illis. Simulare, aduerbium, fictè. Cicero. 2. de Natu. Deo. Mala enim, & impia consuetudo est, contra deos disputandi, siue ex animo id fit, siue simulate.

SIMVLTAs, simultatis, [Simultā, amicitia finta. Gal. Haine conuerte. Hisp. Competition odiosa entre dos, odio cubierto.] ἑποικίωσις, inimicitia, à simulando, ut quidam uolunt, quod proprie latens, & dissimulatum odium nomine hoc significari existimant, quamquam reuera etiā de apertis inimicitijs dicitur. Cicero, pro Lege Man. Ut multas etiā simultates partim obscuras, partim apertas intelligam mihi non necessarias, uobis non inuitas, suscepisse. Iuue. Sat. 5. Inter finitimos uetus atque antiqua simulas. Pla. Pseud. Nam hic id metu, ne illam uendas ob simultatem suam.

SIMVLTER, aduerbium ὁμοῦ, dixerunt antiqui pro Similiter. Pla. Ex-ossabo ego eum, simulat ut murænam coquus.

SIMVLS, a, um, ὁμοῦς, qui pressis est naribus, unde proprium caprarum est epitheton. Vir. 10. ecl. Dum tenera attondent simæ uirgulta capellæ. Hiero. de Socratis uxoribus: quæ cum crebro inter se iurgarentur, & ille eas irridere esset solitus, quod propter se fœdissimum hominem. simis naribus, recalua fronte, pilosis humeris & repandis cruribus, disceptarent. Mar. 1. 6. Atque illi simanare, turgidis labijs. Huius deminuti, est, Simulus. Mar. lib. 6. Simulus iste quis est, uxori semper adhæret, Qui Menodore turæ? Composita sunt Desimus, Refimus, & Subsimus: de quibus suis locis.

SIN, [Mas se. Gal. Mais si, si non. Hisp. Mas si.] ἢν, δὲ, καὶ, cum subiuncti-uo, ex Si, & Ne, componitur abiecta e: significatque Si uero: & nūquam in prima parte collocatur, sed in secunda, ubi duorum est oppositio: & fere semper Si, in priori parte præcedit. Ter. in Andr. Si illum relinquo, eius uitæ timeo, sin opitulor, huius minas. Habet enim quandam uim negationis, perinde ac si diceretur, Si autem non relinquo, sed opitulor. Aliquando Sin solum repetitur, ita tamen ut conditio aliqua intelligatur præcessisse. Salu. in Ingur. Imperat ut pretio sicuti multa confecerat, insidiatores maxime parat, ac maxime occulte: sin id parum procedat, quouis modo Numidam interficiat: Id est, si potest, occulte: si non potest, ut cum queat.

SINAPIS, p. p. ne. g. & indeclinabile, [senape.] σινων, uel Sinapis, pis. fœm. gen. herba est, semen ferens tanta acrimonia, ut cieat lacrymas comedenti, in hibernis condimentis usitatissimum. Plaur. in Pseu. fœm. gen. usus est: Teritur (inquit) scelerata sinapis cum illis Item. Col. lib. 10. Seque laceffenti fletum factura sinapis.

SINCPVTIS, pitis, [Parti dinanzi della testa. Gal. Le deuant de la teste. Hispau. Pedaga de cabeça ò pestorejo.] ἐπέγµατ, pars anterior capitis aures, temporaque complectens, Sinciput (inquit Cornutus in Persium

Persuasa (anterior pars capitis: Occiput, posterior. Pla. in Menæchmis; Non est tibi sanum hinc put, adolescentis. Luu. Sat. 13. Si uero & pater est, comedam, inquit flebile nati Sinciput elixi Pharioq. madentis aceto. A pollinaris ad Valerium Maioranum: Partemq. cerebri Hic galeæ cum parte rapit, fortiq. lacerto Dissicet ancipiti miserabili sinciput ense. Neque solum in homine sinciput dicitur, uerum etiam in brutis animantibus: & præcipue in genere iulio. Erant enim olim in delicijs sincipita uerrina siue aprugna, aceto condita, & ad esum præparata. Plin. lib. 8. cap. 51. Interdicta quoque abdomina, glandia, testiculi, uulua, sincipitia uerrina.

SINDON, *σινδών*, genitium sindonis, penul. corr. amictus ex lino Aegyptiaco; inde, ut creditur, nomen habens, quod primum in Sidone urbe fuerit inuentus: ob id Tyria Sindon a Martiale dicta lib. 4. Ridebis uentos hoc munere tectus, & imbres: Nec sic in Tyria sindone tutus eris.

SINE, [*senza, sanza, Gal. sans, Hisp. sin.*] præpositio separatiua, idem significans quod absque: ut Sine Cerere & Baccho friget Venus, Ter. in Eun. Virg. 1. Aen. Imperium sine fine dedi, Ouid. 2. Met. Iam motiq. oculos in se sine fine tenentem Nescius extimuit. Cicer. Offic. sine ullo errore.

SINGILLATIM, [*Singularmente. Gal. Chacun à part soy, l'un apres l'autre, singulierement. Hi. singularmente, uno à uno, apartadamente.*] *κατ' ἐξ ἑαυτῶν*, idem quod singulatim, hoc est unum quodque per se. Cicer. 4. Philipp. Ciuitas non singillatim, sed prouincijs totis dabatur. Lucil. Singillatim unusquisque nostrum mouetur. Saet. in Aug. Atque etiam singillatim e certo genere hominum libentes, ac profacultate quisque pecunias contulerunt.

SINGULARIS, singularare, [*Singolare, unico. Gal. singulier, seul, unique. Hisp. cosa singular.*] *ἐν ἑαυτῷ*, quod est unicam. Plin. lib. 23. capitulo. Democritus etiam unum effectus auget eius, qui singularis natus sit. Verbis singularibus agere: hoc est, quæ unum tantam, non etiam plures complecterentur. Cicer. in Catil. Primum quod mihi gratias egistis singularibus uerbis, &c. Dicitur aliquando Singularare, quod est excellens: & tam in malum, quam in bonum sumitur. Cicer. pro Sylla: Mæ singulari uimmanitate, & crudelitate præditum. Plin. episto. 45. Mox uehiculum ascendit, assumit uxorem singularis exempli, &c. Pro eodem antiqui dicebant Singularis: quod & Nonius annotauit, citans locum Turpilij in Demetrio: homini natura unica est, & singularia. Pla. in Capt. His Indito catenas singularias: hoc est, singulis catenam unam.

SINGULARITER, [*Singularmente.*] *ἐξ ἑαυτῶν*, unice, excellenter, magnopere, mirum in modum. Cic. 4. Ver. Quem ego singulariter in prætura mea dilexissim.

SINGULATIM, aduerb. [*Singularmente.*] *κατ' ἐξ ἑαυτῶν*, significat unum quodque seorsum, uel per se. Cic. 1. Ver. Si tantulum offensum tibatatumque sit, ut ea, quæ singulatim ac diu collecta sunt, uno tēpore uniuersa perdamus. Pro eodem etiam dicimus Sigillatim, Cæf. lib. 5. Bel. Gal. Centuriones sigillatim, Tribunosque militum appellat: quorum egregiam fuisse uirtutem testimonio Ciceronis cognouerat.

SINGULTVS, [*Singulto, singhiozzo. Gal. Hoquet oubochet. Hisp. solloço ó obra de hipar.*] *ἀλύξ*, species est conuulsionis, quæ fit uel nimia spirituum suppressione, uel propter inanitionem uel repletionem immoderatam, uel ob erosionem ab acrioribus in uentriculo humoribus, quas cum facultas expultrix per se expellere nõ possit, motricem in auxilium accersit: spiritumque aut humores noxios ni quadam, & non sine sonitu expellit: atque ita cietur conuulsio nis quodam genus in uentriculo, quod singultum appellamus. Cicer. pro Plane. Non modo lacrymulam, sed multas lacrymas, & singultum cum fletu uidere potuisti. Neque solius hominis est singultus, uerum etiam brutorum animantium, ut equorum. Virgil. 3. Geor. Imaque longo Ilia singultu tendunt. Ouid. 3. Amor. Eleg. 8. Oraque singultu concutiente sonant. Item Gallinarum. Colum. lib. 8. cap. 4. Assiduis autem debet esse cibus, & speculati patientes: quod se facere gallinæ restantur crebris singultibus interiecta uoce acuta. Hinc Singultio, hoc est, singultus emitto. Plin. lib. 23. cap. 1. Nec singultientibus, nec si cum febre dispnea sit, &c. A quo rursus fit frequentatium Singulto, singultas, quod est frequenter singultio. Virg. 9. Aen. Tum caput ipsi aufert domino, truncumque relinquit Sanguine singultantem: id est, cū singultu animam efflantem. Hinc quoque singultim, aduerbium. Hor. lib. 1. Ser. Sat. 6. Ut ueni corâ, singultim pauca locutus. Id est, uerbis interruptis. Budæus.

SINGULTI, læla, non nisi in plurali numero, [*Ciascum da perse. Gal. Chacun, l'un apres l'autre. Hisp. Cadalino, sendos.*] *ἐκαστος καθ' ἑαυτα*, unusquisque per se, hoc est separatim ab alijs. Cic. 7. Ver. Ut non modo plures, sed ne singuli quidem possint accedere. Vir. 1. Aen. Nanque sub ingenti lustrat dum singula templo, &c. Dicimus autem Latine, Aliquid fieri singulis diebus uel in singulis diebus, cū

præpositione, In uel cum accusatiuo, In singulos dies, pro eo quod est, quotidie. Cicer. pro Mur. Qui singulis diebus edicendos factos populo proposuit. Idem. 2. de Natu. Deo. Sol binas in singulis annis reuersiones facit. Idem ad Atti. Quotidie, uel potius in singulos dies, breuiore litteras ad te mitto. In dies, siue in dies singulos, licet idem significet, quod Quotidie, uix unquam tamen in oratione ponuntur sine comparatiuo, aut uerbo incrementi. Cicer. in Cati. Crescit in dies singulos hostium numerus. Antiqui etiam singulos dicebant, pro unico, & singulari. Plau. Cist. At at, singulum uideo uectigium.

SINISTIMUM, inquit Felitus, antiqui dixerunt pro sinistro: ut, Sinistimum auspicium, cum aues a sinistra conspiciuntur. Id aut dextero felicius habebatur. Cuius rationem hanc reddid Felitus, ex sententia Varronis quod ueteres Deorum sedem ad septentrionem esse uoluerint, atque inde eos in Meridiem spectare. Quo fit, ut Ortum ad dexteram, Occasum habeant ad sinistram.

SINISTRA, [*Mano sinistra, man manca, man stanca. Gal. La main senestre, ou gauche. Hisp. Mano izquierda ó yzquierda.*] *σκαία, ἀπισπέδ.*, manus læua, a Sino, is, ut placet Felito, eo quod aues, quæ ad læuam apparent, rem institutam nos agere sinant. Virg. 10. Aen. Clypeum cum deinde sinistra Exultat ardentem. Idem. 5. Aen. Nunc dextra ingemans istus, nunc ille sinistra. Ouid. 3. de Pont. Dicitur infirma cornu tenuisse sinistra. Sinistra ponitur aliquando pro ea parte, quæ sinistram manum uersus est. Cicer. de Diui. Cur a dextra cornuus, a sinistra cornix faciat ratum. Ponitur aliquando aduerbiallyter pro parte sinistra. Cicer. 4. Academ. Et cum uno mando oriatus hic sit tam mirabilis, innumerabilis, supra, infra, dextra, sinistra, ante, post.

SINISTER, tratum, [*sinistro. Gal. senestre, à gauche. Hisp. El que es puesto à la man izquierda.*] *καίς*, quod ad sinistram est: ut Sinistra manus, Sinistrum cornu. Liui. 3. ab Urb. Nam quæ afficit aciem, duo extra ordinem millia, quæ in sinistrum cornu Romanorum in ipso certamine impressionem faceret, tenuere. Virg. 10. Aene. Pallasque sinistram Affixus lateri. Idem 7. Aeneid. Vestigia nuda sinistram Instituere pedis. Ouid. 9. Met. in latus erigitur, cubitoque inuixa sinistro. Sinisterior, & sinisterius. Var. 2. de re ruit. cap. 5. Siquidem si mas est, in dexteriorcm partem abis: si femina, in sinisteriore. Cic. Cornu sinisterius, quod erat inferius. Sinistrum autem quantum ad auguria pertinet, significat prosperum, teste Felito, propterea quod nos agere aliquid sinat. Cicer. 3. de Leg. Is aut sinistra, dictus populi magister est. Aliam tamen eius rei rationem affert Var. lib. 4. Epistolicarum Questionum his uerbis: A deorum sede cum in Meridiem spectes, ad sinistram sunt partem mundi exorientes, ad dexteram occidentes: quo factum arbitror, ut sinistra meliora auspicia, quam dextra, esse existimetur. Aliquando accipitur pro aduerso, noxio, ominoso: quod quæ sinistra manu fiunt, minus recte fieri uideantur. Virgil. libro 1. Georg. Arboribusque fatiscus Notus pecorique sinistram. Plini. epist. 9. Nemo me apud quemquæ sinistris sermonibus capxit. Virg. 9. ecl. Ante sinistra caua monuisset ab ilice cornix. Ouid. epist. 20. Et fuit ad cæptas hora sinistra uita. Idem epi. 13. Dij precor a nobis omen remouete sinistrum. Hinc sinistre, aduerb. Tacit. lib. 17. Exceptus sinistre, Hor. in Arte.

SINISTRORSVM, [*Da banda sinistra. Gal. A gauche, à la main gauche, du costé senestre. Hisp. Haçia la mano yzquierda.*] *ἐπ' ἀπισπέδ.*, & *πρὶ τῆς, λαίρας*, aduer. significans, uersus sinistram partem. Hor. 2. Ser. Sat. 3. Ille sinistrorsum. hic dextrorsum abis. Legitur & Sinistrorsus: quæ & Felitus annotauit, citans locum Cæf. 6. Bel. Gal.

SINISTERITAS, atis, [*senestrezza, senestramente. Gal. Gaucheté, sottise, lordure. Hisp. A quella disposicion de sinistro, maldad.*] *σκαίωτης*, per ueritas, improbitas. Plin. epi. lib. 18.

SINOS, is, sui, situm, [*Lasciare, permettere. Gal. Permettre, laisser faire. Hisp. Dexar ó desamparar.*] *ἐάω*, permitto. Varro. Sine is ad pubertatis annos perueniat. Terent. And. Sine meo me uiuere modo. Ibidem: Sine te exorem. S. Sino. Cæf. 4. Bel. Gal. Vinum ad se impertari non sinunt. Hinc Situs, & Siturus participia: id est, permiffus, & permiffurus. Cic. pro Sext. Accusare eum moderate non est situs. Idem ad Quin. Fr. lib. 2. Cato concionatus est, comitia haberi non siturum.

SINON, onis, pen. geni. pr. nomen est filij Sisyphi, nepotisque Autoly ci furis. Autolyces enim teste Seruio, duos habuit liberos: Sisyphum, unde natus est Sinon: & Anticleam, unde Vlyffes. Hinc est quod Virg. 2. Aen. Sinoni altius & fallacis proditoris tribuit personam. Hic namque cum Græcis Troiam profectus, post diuturnum bellum ab ipse subornatus, sua sponte se Troianis capiendū obtulit, & ad Priamū deductus, illi & omnibus ciuibus Græcos abis. se, ac equū illum ingentem in urbem recipiendum esse fictionib. suis persuasit, sed maximo eorum detrimento. Vir. lib. 2. Aen. Tali bus intidijs periuiq. arte Sinonis Credita res, &c. Sinonius huius in uentum esse significationem speculariam auctor est Pl. 1. 7. cap. 56.

SINOPES, *π. σινώπη*, urbs Ponti, quæ olim frequenti gymnasio, & ru

bricæ genere, quam Sinopicam uocant clarissima fuit. Sinopem (inquit S. rab. l. 12.) urbium, quæ in Ponto sunt, clarissimâ, Mile-
 sij cõdiderè, quæ classe comparata, mari quod intra Cyaneas est,
 imperauit. Extra uero multorum certaminum particeps fuit cum
 Græcis, & cum libera fuisset, tandè amissa libertate, Pharnaci ob-
 temperauit (fuit enim obfisione capta) posteaq. successoribus eius
 usque ad Eupatoreni, & Romanos, qui illum sustulerunt. Eupator
 ibi natus & educatus, eximie illâ coluit, & regni metropolim fecit.
 Munia est naturali prouidentia. Nam in colle peninsulæ cuius-
 dam sita ex utraque Isthmi parte portus & stationes habet, &c.
 Hinc Diogenes Cynicus, & Timotheus Patroni, & Diphilus comi-
 cus orti sunt. Cic. in oratione pro Pompeio: Haud obscure indi-
 cant Sinope & Amiso Mithridatis olim domicilia fuisse, omnifari-
 sis rebus ornata, & referta. Hinc deducitur gentile Si-
 nopeus, *σινωπιδης*, per tres syllabas. Ouid. l. de Ponto: Non doluit
 patria Cynicus procul esse Sinopeus.

SINOPIS, pen. pr. gen. Sinopidis, *σινωπιδης*, rubricæ genus præstantissi-
 mum, quod circa Sinopem Ponti urbem effodiebatur: unde & no-
 m. n. habet. Plin. l. 37. cap. 6. Nascuntur Sinopis, rubricæ, parætoni-
 um, mælinum, æretia, auripigmentum, ceteri finguntur. Species eius
 sunt tres, rubens, minus, ubens, & media. Hæc ille. Vitruu. lib. 7.
 eam rubricam Sinopicam appellauit, Strabonem, arbitror secutus
 qui lib. 12. *μυλιδιον σινωπικόν*, eam nominat, & in Cappadocia
 eam nasci asserit; idcirco autem sinopicam uocari, quod a merca-
 toribus Sinopen soleat ad mercatum deferri, prius quam Ephes-
 siorum emporium tam celebre esset.

SINVESSA, *σινωσσα*, opidum (inquit Plin. lib. 3. cap. 5.) noui Latij ex-
 tremum non procul a Liri fluuio, quod quidam olim Sinopen ap-
 pellatum uoluerunt. In eius agro gignitur uinum copiosum, quod
 saxosis collibus, in quibus nascitur, Sinuessanum petrinum uocat
 Hor. De hæc Liu. lib. 10. In saltu Vestino Falernum contingente
 agrum, Sinope dicitur Græca urbs fuisse, Sinuessa deinde a Roma-
 nis colonis appellata. Strab. l. 5. Sinuessa in Setano sita est sinu, a
 quo nomen uendicat. Ei pro xime calidæ sunt balneæ ad ægri-
 tudines quasdam accommodatissimæ.

SINVOAS, [*Ingobbire*, intorcere. Gal. Entortiller ou tortiller en plusieurs
 plis, courber. Hisp. Enroscar, entorcer.] *κυστώα*, curuo, in sinu flexo.
 Vir. lib. 2. Aen. Sinuatque immensa uolumine terga: id est, in sinu
 flexit. Ouid. lib. 12. Tremulæ sinuantur flumine uestes: id est, ru-
 gantur, uel in sinu colliguntur. Hinc componitur Insinuare, de
 quo satis multa dicta sunt suo loco.

SINVOVSVS, *σινωσυσ*, [*Torta, gombitefo, golfoso*. Gal. Qui a plusieurs plis, qui
 a plusieurs destours. Hisp. Tuerto, torcido, lleno de golfosos.] *κωπιδης*, quæ
 habet multos sinus: ut Mare sinuosum, Vela sinuosa, quæ uento in
 flata in sinu turgescunt. Claud. l. 1. de Rap. Proserp. Sinuosa dra-
 conum membra tegens obliqua, & multis spiris incuruis. Plin. lib.
 11. cap. 37. Cor prima domicilia intra se animo & sanguini præ-
 bet, sinuoso specu, & in magnis animalibus triplici, in nullo non
 gemino. Virg. l. 1. Aen. Saucius at serpens, sinuosa uolumina uer-
 sat. Ouid. 5. Met. tamen sinuosa ueste pendit.

SINVS, us, p. c. [*seno, golpho, gorgo, grembo*. Gal. Sein, replis. Hisp. seno.]
κόλπος, curuitas illa, quæ est intra pectoris brachiorumque com-
 plexum. Terent. in Adel. Hic non amandus: hicine non gestandus
 in sinu? Ouid. epi. 3. Te tenet in tepido mollis amica sinu. Seneca
 Troade. Blando sinu fouens nepotem. Fouere dextram sinu. Ouid.
 1. Am. Eleg. Hinc sinus nescium appellati sunt, laxitates inter pli-
 cas intermedie. Virg. l. 1. Aen. Nuda genu, nodoque sinus collecta
 fluentes. Per translationem quoque Sinus uocantur littora curua,
 duobus quasi brachijs longius in mare procurrentibus inclusa,
 Græci, *κωπιδης*, appellant. Hinc Plin. totam Europam, quæ medi-
 terraneo mari alluitur, in quattuor præcipuos diuisit sinus: quorū
 primus Calpæ Hispaniæ, & Lacinio extremo Italiæ promontorio
 includitur. secundus a Lacinio initium sumens Acroceraunijs
 montibus terminatur: tertius ab Acroceraunijs ad Helleponti
 angustias extenditur: quicquid reliquum est Europæ usque ad Ta-
 nam fluuium quarto sinu includitur. In oculis item Sinus dicuntur
 concauitates illæ, quibus lacrymæ erumpentes, primum exci-
 piuntur. Sic enim interpretatur Seruius illud Virgil. 4. Aeneid. Sic
 effata sinum lacrymis impleuit obortis. Accipitur item Sinus pro
 gremio siue ea parte uestis, qua uerenda teguntur, Iuu. Sat. 9.
 Fata regunt homines: fatum est in partibus illis, Quas sinus abs-
 condit. Nonnumquam etiã pro castibus uenatorijs. Mar. libro
 13. Pulcher adest non ager, mitti uenatio debet Dentis Erythræi,
 iam remouete sinus. Aliquando pro uelo, quod uentis flanti-
 bus curuatur, & sinuosum redditur. Virgil. 5. Aeneid. Colligere ar-
 ma iubet, ualidisque incumbere remis, Obliquatque sinus in uen-
 tum, &c. Iuu. Sat. 1. Totos pande sinus. Sinu ex toga facere, est ex-
 tremas togæ oras ita contrahere, ut in medio sinus, hoc est, capaci-
 tas quædam relinquatur. Liu. 2. Bel. Puni. Tum Romanus sinu
 ex toga factus, Hic, inquit, uobis bellū atque pacem portamus: u-
 trum placet, sumite. E sinu alicuius esse dicimus, quod ex intima

familiaritate eius esse uolumus intelligi, Cicer. 3. Ver. Verres fa-
 mulac tetigit prouinciam, statim Metianum litteras dedit: Dio-
 nem euocauit: calumniatores ex sinu suo appoluit: qui &c. In
 sinu suo habere, pro eo quod est habere in potestate sua. Caius
 Iureconf. Titio centum do, lego, quæ mihi pertulit, quæ ideo
 ei non caui, quod omnem fortunam, & substantiam, si quam a
 matre susceperat, in sinu meo habui sine cautione. Sinus item pro
 copia, ponitur: pro modo accipitur a Seneca: Non recepit for-
 didum uirtus amatorem: soluto ad eam sinu ueniendum est: id est,
 plena liberalitate & copia effusa, ut interpretatur Budæus.

SINVS, nus, p. p. genus uasis sinuosi interprete Nonio, quemadmodū
 & Galeola. Præ aut. in Cur. Hic cum uino sinus fertur. Varro de ura
 populi Romani, ut idem Nonius citat. Vbi erat uinum positum in
 mensa, aut galeola, aut sinu. Vir. eclo. 7. Sintum factis, & hæc te li-
 ba Priape quotannis Expectare sat est, &c.

SIPARIVM, siparij, *σπειρίτασμα*, ueli genus, quo utebantur mimi,
 scenicæ artifices ad scenam uelendam. Cic. de prouincijs Con-
 sularibus.

SIPHUNCYLVS, li, d. m. est a siphone, significans exiguam fistulam
 ex ære, uel marmore, aliæue materia ex qua aqua exilit se fonte.
 Plin. ad Apollinarem.

SIPONTVM, ti, siue Sipus, *σπινος*, urbs Apuliæ iuxta Garganum
 montem a Diomede ædificata, quæ primum ob multitudinem se-
 piarum, quæ ibi capiuntur Sepius, Sepiuntis, fuit appellata, teste
 Strab. lib. 6. Luc. lib. 4. Et subdita Sipus, Montibus. Hinc Sipontinus
 a Siponto, & Sipontinus, *σπινωπίντιος*, a Sepiunte.

SIQVANDO, [*se qualche volta, se pur una volta*. Gal. Si qualche fois. Hisp.
 si alguna vez.] *εἴ ποτε*, aduerbiu temporis: id est, si aliquando, uel
 si aliquo tempore, primam prod idem & acutam habet. Cicer. de
 Amici. Non erunt ergo homines diuirtijs effluentes audiendi, si
 quando de amicitia, quam nec usu, nec ratione habet cognitam,
 disputabunt.

SIQVINDÈ, *σπεινδὲ*, acuta, [*se pur poi che, perche, certamente*. Gal. Si est
 ainsi, car. Hisp. Ciertamente.] *εἴς*, componitur ex Si, & Quidem: quâ
 uis Si, per se producatur, ibique correpta sit, nec significationem
 partium habeat, ex quibus componitur. Significat enim nam, seu
 quoniam. Cic. Dolabel. Gratulor Bais nostris, siquidem, ut scri-
 bis, salubres repente factæ sunt. Ponitur & pro Si certe, dubitati-
 ua coniunctione. Afinius Cic. Nam & robur, & soboles militum
 interijt, si quidem quæ nunciatur, uera sunt. Verum in hac signi-
 ficatione diu diuisæ dictiones esse uidentur: unde, & Si, produ-
 candum est, cum in composita dictione corripitur. Proferunt ta-
 men testimonium ex Ouid. in quo Si, corripit uolunt, etiam extrâ
 compositionem. Id autem est huiusmodi: Quæ mihi uentura est, si
 quidem est uentura, senectus. Sic enim legit Laurentius Valla
 cum tamen emendatores codices genuinum lectionem hanc el-
 se ostendant. Si qua est uentura senectus.

SIQVIS, Siqua, Siquid, uel Siquid, [*se alcuno*. Gal. Si aucun, si quel-
 qu'un. Hisp. si alguno, si alguna.] *εἴ τις*, compositum a Quis, idem
 significans, quod Si aliquis. Plin. Episto. 6. lib. 3. Nec uicia, siqua
 sunt celant.

SIQVISALIS, [*se alcun altro*], *εἴ τις ἄλλος*, clausula est in primis ele-
 gans, qua utitur cum significare uolumus, quempiam in re ali-
 qua uehementer excellere, ut, Varro totius antiquitatis, siquis
 alius, peritissimus id est Aut Varro peritissimus est antiqui-
 tatis, aut nemo. Suet. in Claudio: si quem alium & se libe-
 rum esse.

SIQVO, Cicer. Attic. Eas si quosille misit, in publico proponant
 uelim.

SIREMPS, uox antiqua, & prorsus obsoleta, qua tamen Catonem u-
 sum tradit Festus, pro eo quod omnimodam rei alicuius similitu-
 dinem refert: quasi similes res ipsa.

SIREN, Sirenis, penultima genitiui correpta, [*sirena*], *σείρη*, mon-
 stri marini genus, Poetarum fabulis celebratum, superiori sui par-
 te uirginis formam referens, inferiore in piscis caudam desinens.
 Hæc Poetæ tres fuisse fabulantur Acheloi fluminis, & Calliopes
 Nymphæ filias, quarum nomina fuerunt Parthenope, Ligia, & Leu-
 cofia. Hæc cum litus Siculum incolerent, nautas præternauigates
 suauitate cantus in naufragium pellicebant. Vlysses autem cum il-
 lac sibi iter esset, sociorum aures cera obturauit, ne insidiosos Sire-
 num cantus possent exaudire: seipsum uero malo nauis iussit al
 ligari, atque ita periculum tutus euasit. Sirenes itaque cum se con-
 temni uiderent, impatientiâ doloris se præcipitauerunt in mare.
 Ouid. l. 5. Metamor. tradit has fuisse comites Proserpinæ, eamque
 raptam diu quæsisse, quâ cum non inuenissent in marina monstra
 esse conuersas sursum uersum uirginæ forma, postrema corporis
 parte pisces, uoce, cithara, & tibijs tam blande canentes, ut cantus
 dulcedine nautas sopirent, sopitos demergerent, demersos etiam
 deuorarent. Ser. in illud Virg. 5. Aen. Iamque ad scopulos Sire-
 num aduicta subibat Difficiles quondâ, multorumq. ossibus, par-
 tim

rim uolucres, Acheloi fluminis & Calliopes Musæ filiz. Haru uaa uoce, altera tibijs, alia lyra canebat, & primo iuxta Pelorum, post in Capreis insulis habitauerunt, ubi nauas illectos suo cantu in naufragia deducebant Secundum ueritatem meretricies fuerunt, quæ quoniam transeuntes perducebant ad egestatem, sicut sunt inferre eis naufragia. Has Vlysses contemendo deduxit ad mortem. Quid. Monstra maris Sirenes erant, quæ uoce canora Quilibet admittit, detinere rates. Hæc Seru. Dicitur autem sunt Sirenes non ἀπὸ τῆς σίρης, hoc est a trahendo (ut quidam uoluerunt) cum Græci ei diphthongo scribant, sed παρὰ τὸ σίειν, quod inter cætera significat decipere. Aut ἀπὸ σίης σιράς, quod catenam, uel uinculum significat: propterea quod aduenas incautos amore sui, uelut uinculo quodam iniecto retinebant. Fuerunt, qui & aues quasdam in India esse tradiderint, Sirenas appellatas, cantu homines mulcentes, ut deinde somno grauatos lacerarent. Vide Pl. lib. 10. cap. 49. Sicut & Sirenes in furorum genere, quas in apibus Nymphas appellamus: hoc est, luci imperfecti, cum iam formam capere incipiunt. Plin. lib. 11. cap. 16.

SIRIASIS, s. g. σιρίασις, inflammatio est partium earum, quæ circa cerebrum, aut eius membranas sunt, ἀπὸ τῆς σιρίης, quod est capitis inflammatione laborare. Plin. lib. 30. cap. 20. adustio infantium, quæ uocatur Siraia, Idem lib. 12. cap. 21.

SIRIUS, σείριος, stella est in ore Canis, quæ a Latinis Canicula dicitur. Higinus tamen in tractatu de Signis celestibus, Sirium diuersum facit a Canicula, neque in ore Canis, sed in Capite eius collocat. Hæc in cæli centro cum Sole coniuncta, æstum eius duplicat, mortaliumque corpora nimio calore languida reddit. Dicitur Sirm, ut quidam uolunt ἀπὸ τῆς σιραίνης, hoc est, a siccano, propterea quod & fluuijs & fontes nimio calore exsiccet: uel ut alij, ἀπὸ τῆς σιρήνης, hoc est ab euacuando, quod corpora nostra sudoribus euacuet. Luca. lib. 10. Rapidus qua Sirius ignes Exerit. Stat. l. 1. Siluar. Nec calido latrauit Sirius atro. Seruus enarrans illud Virg. 10. Aen. Non secus ac liq. uida si quando nocte cometzæ Sanguinei lugubre rubent, aut Sirius ardor. sic inquit: Sirius stella est in ore canis, quæ quantum in ipsa est, pestifera est, sed pro qualitate adiacentium aut uincitur, aut maioribus utitur uiribus. Hinc est quod cum tempore certo oriatur, non semper est noxia. Ad hanc stellam Sol mense Iulio ueniens duplicatur æstus, & præ nimio calore læguet mortalia corpora. Quin & Solem ipsum quidam Sirium & alia omnia Siria appellauerunt, ut annotauit Suidas: cuius uerba sunt hæc Σείριον τὸν κωμῶδιόν τε καὶ τὸ ἡλίον, ἵδρυκος δὲ πάντα τὰ ἀστρα σείρια λέγει. hoc est, Sirium Canem, quidam Solem: Ibycus autem omnia astras, Siria appellat. Est item Sirius, eodem Suida teste, amicali genus prætenue, & leniter contextum.

SIS, pro si uis dixere ueteres. Ad uerba enim imperatiua, quia uidebantur contumeliosas, addebant, sis, pro si uis, ut Fac sis, Vide sis. Plin. in Amph. Modo sis ueni huc, inuenies infortunium. Cicer. pro Sex. Ros. Age nunc, refer animum sis ad ueritatem.

SISER, eris, σισαρον, Diosc. herba est pastinacæ non dissimilis, quæ hodie uulgo Seruilia, siue Charuilia appellatur. Plin. l. 19. c. 5. Inter medica dicendum Siser, quod ipsum Tiberius princeps nobilitauit, flagitans omnibus annis, a Germania. Geldrubia appellatur castellum Rheo impositum, ubi generositas præcipua. Inest longitudine neruus, qui in decoctis extrahitur, amaritudinis tamen magna parte relicta, quæ multo in cibus temperata etiam in gratiam uertitur.

SISTO, is, si, sine lupino, [Fermare, intricare, stringere, reprimere. Gal. Retenit & arrescit, presenter, faire comparoir. Hisp. Entancar.] σίστημι, σισταίνω, stare facio, coarceo, reprimo, seu retineo, ut Siste gradum, Siste lacrymas. Plin. Sanguinis profluuium sinit herbæ prænoxiz semen rubrum. Aluum sistere, id est reprimere. Plin. lib. 20. cap. 6. Capita bis aqua mutata cocta, aluum sistunt, &c. Fugam sistere. Liu. 10. Bel. Pun. Ibi Syphas dum obequitat hostium turmis, si pudore, si periculo suo fugam sistere posset, equo, &c. profluuium genitale, uel sanguinem sistere. Plin. lib. 7. cap. 4. Mulier post quia quagesimum annum non gignit, maiorque pars profluuium sinit. Quandoque significat præsentare, & quasi præsentiam corporis exhibere, Cicer. ad Att. Des operam id, quod mihi affirmasti, ut te ante Calen. Ianuarias ubicumque erimus, sistas. Sistere etiam pro consistere & stare, Cicer. 5. Verr. Qui temp. sistere negat posse, ni ad Equestrum ordinem iudicia referantur. Quandoque est confirmare, corroborare, & quasi mutantem fulcire, Virgil. 6. Aeneid. Hic rem Romano magno turbante tumultu Sistet eques. Huius uerbi præteritum est Stiticon, ut quidam existimauerunt. Stetit: supinum autem nullum habet, nam Statutum a Sto, nõ a Sisto deducit. Vnde & Stator Iupiter a stado non a sistendo cognominatus est. Priscianus, præteritum huius uerbi Stator esse existimauit: quod certe a uerbo Statuo esse constat, quemadmodum & supinum Statutum. Stiti autem uerum uerbi huius præteritum esse, in noctibus suis Attrici docet Gellius: cuius hæc sunt uerba: In libro uetere M. Catonis qui inscribitur, Contra Tiberium

exulem, scriptum siquidem sic erat: Quid si uadimonium capite obuoluto stitisses? recte ille Stitisses scriptis, sed falsi & auidaces emendatores exscriptos per libros stetitisses, fecerunt tanquam Stitisses unum & nihil uerbum esset. Quin potius ipsi nequam & nihili sunt, qui ignorant Stitisses dictum a Catone, quoniam stiteretur uadimonium, nõ stitetur. Quibus ex Gellij uerbis cum satis coniter, Stiti, a Sisto præteritum esse, non steti, illud quoque obscurum esse non potest, Supinum Stitum esse, non Statum Statorisque appellationem non a sistendo, sed a stando, esse deductam. Verum quoniam hoc ad præsens negocium non multum pertinet, omnem autem disputationem suam in locum referuabimus, quo exprolesso de uocis eius significatione sumus acturi. Verba huius composita sunt Absisto, Confisto, Circumfisto, Desisto, Existo, Infisto, Obfisto, Perfisto, & Refisto, quorum significata uide suis locis.

SISTRUM, σίστρον, crepitaculum æneum, quo Aegyptij sacerdotes in Isis sacris uti solent: ita dictum ἀπὸ τῆς σίτης, hoc est a quatendo, propterea quod concussum argutum sonorumque edere utuntur. Ouid. 1. Amo. Per tua sistrâ precor per Anubidis ora uerendi. Apuleius, Aereis, & argenteis, & aureis sistris argutum tintum conitrepentes, Mar. l. 14. Si quis plorator Collo tibi uenula pendet, Hæc quatiet tenera guttula sistrâ manu. Hoc instrumentum apud Aegyptios uicem tabæ exhibebat. Virg. 8. Aene. Patrio uocat agmina uitro. Ouid. 3. Amor. Eleg. 8. Quid nos sacra iuuant, quid nunc Aegyptia perofunt Sistrâ? quid in uacuo secubuisse toro? Hinc Sistracus, sistrata, sistratum, id est sistrum tenens, quod est proprium epitheton sacerdotum Isis. Mar. lib. 12. Linigiri fugiunt pueri, sistrataque turba.

SISYPHVS, p. c. σίσυφος, Aeoli filius fuit, mortalium omnium fuz ætatis altitissimus, qui cum Atticam latrocinij infestaret, a Theseo occisus est. Hunc poetæ fabulant eo supplicij genere apud inferos plecti, ut saxum ingens in montis cuiusdam uerticem cogatur prouoluere: quod cum ad summum pene extulerit, repente deorsum relabatur. Ouid. 5. Me. Aut pens, aut uerx rediturum Sisyphus saxum. Huc etiam respexit Virg. 6. Aene. Saxum ingens uoluunt alij radijque rotarum Districti pendet. Fuit & alius Sisyphus Corinthiorum rex, cui Nerope Atlantis filia nupsit. Ouid. 4. Fast. Septima mortali Meropæ tibi Sisyphæ nupsit.

SITELLA, σιταλλάξ, deminutiuum est a Situla, quemadmodum Matella a Matula. Accipitur frequenter pro situla, siue urna, e qua sortes duci consueuerant. Liu. 5. Bel. Pun. Sitella allata est, ut fortirentur, ubi Latini suffragium ferrent. Plaut. Caf. Coniuciam fortes in sitellam.

SITICINES, pen. cor. [suonatori da morti,] dicti sunt, teste Gellio, qui apud hos canere soliti essent: hoc est, sepulchro conditos. plura Gel. lib. 20. cap. 2.

SITICULOSVS, a, um, [Che sa sete Gal. Sans humeur, essarde & alterè. Hisp. Cof. que haze sed.] σιτικός, modo id significat quod sitim affert, auget ue. Plin. l. 23. c. 6. modo idem quod siccus, aridus & uehementer sitiens, σιταλάξ, Loca siticulosa. Col. lib. 3. cap. 6. Sed si aspera, & siticulosa loca arboribus obseruanda sint. Hor. 3. Epo. Vapor Siticulosa Apuliz.

SITIS, huius sitis, fem. ge. [sete. Gal. soif, conuoitise & envie de boire. Hisp. La sed apetito de beuer.] σιτος, est appetitus bibendi. Cicer. 1. de Fini. Cum cibo, & portione fames, sitisque depulsa esset. Idem 2. de Finib. Et ne quælo, inquam, sitiens in bibendo uoluptas? Quis istud, inquit, posset negare? Eadem ne, inquam, quæ relictæ sunt Virgil. 5. Eclog. Dulcis aquæ saltente sitim relinguere riuo. Luc. lib. 4. Sic igitur tibi anhelata sitis de corpore nostro abluitur. Per translationem etiam Sitis, dicitur nimia rei alicuius auuiditas. Cicero in Parado. Nusquam satiatur cupiditas sitis. Horat. 5. epistol. 18. Quem tenet argenti sitis importuna famelque.

SITIO, is, ere, [Hauer sete. Gal. Auoir soif. Hisp. Hauer sed.] σιτώ, appeto bibere, siti laboro. Cicer. in Pis. Ipse cum paucis ad portam sitiens perueni. Transfertur etiam ad plantas, quæ tunc sitire dicuntur, cum æquo sicciores sunt, humoremque desiderant. Cicero in Orat. Ruiticorum est, Gemmare nites, Sitire agros, Lætas esse segetes. Virgil. 4. Georg. Cum sitiunt herbæ. Aliquando pro uehementer cupere, sicut Sitis pro uehementi rei alicuius auuiditate. Iustinus: Satiare sanguine, ueni semper siti. Cicer. ad Q. Fra. lib. 3. Nec sitio honores, nec desidero gloriam. Idem 5. Phil. Qui sanguinem nostrum sitiabat. passiuo sitior usus est Ouid. libro 1. Fasto. Quo plus sunt potæ, plus fitiuntur aquæ. Sitiens, tis, particip. seu nomen ex participio: ut, Sitiens hortus, Ouid. 1. de Pont. Ele. 9. Nec dubitem longis purgare lignonibus arua, Et dare, iam sitiens quas bibat hortus, aquas. Vir. 4. Geor. Sitiens Sirius Indos Ardebat exlo, & medio sol igneus orbem Hauserat, &c. Idem 1. ecl. At nos hunc alij sitiētes ibimus Afros. Sitiēter, aduerbium ardent. Cic. 4. Tusc. Nec sitiēter quid appetens.

SITUS, *ἰσθμὸς*, idem quod Positus, [*ποστό, mēssō. Gal. situē, mis & posē. Hisp. mēssō, situ do. Jap. mēssōs*, Plaut. in Milite : Scio crucem Futurā mēssō sepulcrum : ibi enim mei maiores sunt siti. Liu. 10. B. l. Pun. Pa sinum ab alto claudit in quo sita est Carthago. Ter. in Adel. In te spes omnis Hægio nobis sita est. Cicer. 1. de Fini. Est autem situm in nobis, ut & aduersa quasi p. rperua obliuione obruamus, & secunda iucūde ac suauiter meminerimus. Accipitur aliquando Situs pro conditus, Tacit. lib. 3. Urbemque Philippopolim a Macedonia Philippo sitam. Situs præterea dicitur defunctus, qui ad tempus in aliquo loco conditus est, donec alio transferatur, uel iustum ei fiat sepulcrum Vide supra Siti.

SITUS rus, [*Sito, mēssō. Gal. Chanissure, moissure & reuend, crasse & ordure. Hisp. Su ziedad, moho.] αὐχμὸς, & ποῖς, lanugo ex humore creata, præsertim in locis Solis carentibus. Valla lib. 6. Situs, sordes & illuues illa qualis nascitur in opaca domo, quæ diu non repurgatur. Virg. 6. Aen. Sed me iussa deum, quæ nunc has ire per umbras Per loca lenta situ cogunt, noctemque profundam, Imperijs ege-re suis. Solet autem in locis situlenti odor quidam tæter, & fœdus offæstantium nares offendere, qui & ipse Situs dicitur, Plin. lib. 21. Pessimum esse crocum, quod situm redolet. Accipitur item Situs pro squallore quodam corporis, cum scilicet cultu omni neglecto corpus horriditatem quandam, & ingratum contrahit odorem, quem etiam Pædorem dicimus: cuiusmodi lib. 6. describit Lucr. Fœda situ macies, &c. Et Cic. Tus. ex uetere poeta: situ nidoris barba pædore horrida. Quinetiam uitib ipsi. Coll. 5. situ assig-a. Nam uero (inquit) inquit) quæ uero compeidit erura uitium & uinea comprimit, situque & ueterno macerati ferro distringēdis & e adēdis est, Accipitur aliquando Situs pro corpore, & inerti ex diuino ocio, Virgil. 7. A. neid Sed te uicta sita, uerique effæta senectus. Quem locum explicans Dona Situs, inquit, est corruptio ex humore & diuturnitate contracta, qua deteriores fiunt specus, uno in loco prolixo tempore constitutz. Vnde Senectus uicta situ, quasi ocio & nihil agendo corrupta. Huic non dissimile est illud apud Vir. 1. Geor. Et segnem patiere situ darefcere campum, id est, quæ uete & intermissione arandi. Situs præterea dicitur palmas & positio loci. Cæf. 5. Bel. Gal. Sub castris eius uagabatur, ut situm castrorum cognosceret.*

SIVE, coniunctio [*Ouer che. Gal. Ou bien, ou si soit que. Hisp. O.] κῆν, cum ex si, & ue, composita sit, duorum generum uim simul obtinere uidetur Itaque cum orationem inchoat, minime mirum est, & præter morem aliarum conjunctionum tres minimum sensus postulat, cum & si, continuatiua suam apodosisin. & ue, alteram disiunctiuam exigat: ut siue odisti, non magni xistino. Aliquando quatuor. Oui. in Epist. Penelopes: siue quis Antiochum narrabat ab Hædore uictum, Antiochus nostri causa timoris erat: Siue Menæ iadem falsis cecidisse sub armis : Flebam successu posse carere dios. Aliquando simpliciter pro Vel, ponitur. Cicer. ad Quintum Fratrem. hoc te primum rogo, ne contra has, aut demittas animum, contraque erigas, & resistas, siue etiam ultro occurras negocijs.*

S A N T E M

SMARAGDVS, [*smeraldo. Gal. Vne esmeraude. Hisp. La esmeralda pietra preci. It.] τριδάρυδος, gemma uiridis, & translucida, tertiana in ordine gemmarum nobilitatem obtinens. Plin. lib. 37. cap. 5. Mart. lib. 5. Sardonicas, smaragdos, adamantas, aspidas uno Poitac in articulo. Ouid. 2. Amo. El. 6. Tu poteras uirides penus hebere, re smaragdos. Est autem smaragdus fere generis masculini, ut sapius apud Plin. lib. ult. cap. 5. Apud Suidam tamen inuenitur articulo fœminino iunctum.*

SMEGMA, smegmatis, *σμηγμα*, sapo aliudve quid, abstergendi habens facultatem, *ἀπό τῶ σμηγμῆ*, quod est abstergere, siue purgare. Plin. lib. 22. cap. 25.

SMEGMATICVS, abstergiuus. Plin. lib. 31. cap. 7.

SMECTICVS, *σμηκτικὸς*, quod habet uim abstergendi: unde Smectica uis dicitur, quæ & Smegmatica: id est, abstergiua. Plin. l. 30. cap. 4.

SMINTHEVS, *σμινθεύς*, Apollinis cognomen, qui apud Chrysam, Aëlidis urbem, colebatur, a muribus, quos Græcorum nonnulli *σμινθάς*, appellant, impositum. Qua de re duplex ab Homeri interprete affectur opinio: quarum prior est, fuisse in Chryse opido Aëlidis, Crinim sacerdotem Apollinis: cui Deus iratus, immisit in agros illius mures, qui fructus illius uastabant: posteaque eiusdem sacrificijs placatus, cum pestem hanc tollere uellet, ad Orodem pastorem illius uenit: a quo hospitio acceptus, pollicitusque mali remedium, mures sagittis omnes interfecit: eoque facto iussit pastorem Crinidi indicare, ipsum Apollinem humana specie apud se diuertisse, & ab eo mures occisos: quæ audiens Crinim, templum deo construxit, uocauitq. Apollinis Sminthei. quæ Aëolicæ linguæ dialecto mures *σμινθῶν*. uocantur. Altera talis est: Cum Cretenses aliquando coloniã deducturi essent, ab Apolline responsum acceperunt, ut ibi ubi bem conderent, ubi eis terra

geniti obstitissent. Venientibus igitur Hellepontum, noctu mures clypeorum lora arrosferunt: itaque mane cum id factum uiderent, memores oraculi, urbem pouerunt, eamque Sminthiam appellauerunt: templo etiam Apollini extracto, quem illi ab euentu Sminthea cognominauerunt. Ouid. lib. 6. Fausto. Constat tur Smintheus.

SMYRNA, *σμύρνα*, urbis Ionix clarissima, Melete amne irrigata, Hæmeri, ut plurimi credunt, patria. de hac Stral. b. 14. Cui Lydi Smyrnam eue tissent, circiter annos quadringentos in uici modum mansit habitata, Post Antigonus eam suscitauerunt, deinde Lyfimaachus: & nunc omnia pulcherrima est.

S A N T E O

SOANA, *σόανα*, teste Ptolemæo lib. 11. dicta sunt oisia fluij cuiusdam in Taprobana insula.

SOANES, *σόανες*, populi Asiæ, Caucafi extrema obtinetes, quibus ducenta hominum nullia educunt in pugnam. Vide Strab. libro 11.

SOBOLES, [*successione, figliuolo. Gal. Race, lignée, en gene. Hisp. La generacion o linea que descende.] ὄσος, id est, proles, ab olescer do, id est, crescendo dicta. Plin. libro 20. capitu. 34. Amor utriusque sobolis æqualis. Cicer. 1. Officio. Quæ propagatio & soboles, origo est Rerump. ab. Virgil. 4. eclog. Chara deum soboles. Idem quarto Aeneid. Ante fugam soboles. Cicer. 3. de Legibus. Soboles, familias, pecuniasque censento. Colu. lib. 9. cap. 14. Ne nouæ soboles diffugiant.*

SOBOLESCIS, *σβόλος*, scere, [*Figliolare. Gal. Croistre & multiplier s. lignée, so pepler. Hisp. Crescer en generacion.] ὄσος, quæ, subnascor, siue cresco. Liu. 9. Bel. Pun. Illis Romanam plebem, illis Latiam inuentutem præuuisse maiorem semper, frequentioremq. pro tot casis exercitibus subolescentem. Quo tamen in loco Subolescentem, potius legendum uidetur.*

SOBRINI, [*Cugini germani, figlioli di sorella. Gal. Cousins germains. Hisp. Primos, hijos de hermanas.] ὄσος, quæ, duarum plurimue sororum filij quasi sororini. Ter. in An. Est ne hic Crito sobrinus C. hrysidem? Idem in Phor. Eho tu sobrinum tuum non noras?*

SOBRIVS, *σβριός*, [*Sobrio, satio. Gal. Sobre, sage. Hisp. Cosa templada o beuer.] ὄσος, non ebrius, sanæ mentis. Terent. in Andr. tu polihomo non es sobrius. Cicer. 4. Academi. Ne uiolenti quidem quæ faciunt, eadem approbatione faciunt, qua sobrii. Pocu-la uobria, Tibul. lib. 1. Eleg. 6. Rura uobria, id est, in quibus antea uinum non nascebatur. Stat. 4. Syl. Sobrie aduerb. temperanter. Cicer. 1. de Osi.*

SOCVLVS, *σὺκκός*, diminutiuum, *σὺκκός*, paruus foccus. Sæ. in Vitel. Detractum focculum dextrum inter togam tunicasque gestauit. Plin. lib. 9. cap. 35.

SOCVVS, *σὺκκός*, per duplex c. genus calciamenti, humilis cothurno, quod non tantum comædorum erat ut apud Hora. Hanc focci capere pedem, sed etiam mulierum Sæ. de Calig. Modo in crepidis & cothurnis, modo in speculato. ia caliga, nonnumquam focco muliebri.

SOCER, *σὺκκός*, idem qui & focer. Pla. in Menæch. **SOCIALIS**, & hoc le. [*Compagnuole, da compagno. Gal. De compagnie, d'aliene ou d'alie. Hisp. Cosa perteneciente a tales compañeros.] σὺκκός, quod est sociorum: ut amor socialis, qualis esse solet inter foccos. Ouid. 7. Metam. Mutua cura dios, & amor socialis habebat. Anni sociales. Sociale bellum, quod cum socijs gestum est: alio nomine Marfi cum appellatum, quoniam a Marfi rebellandi suscitatum fuerat initium. Sociale autem, quia omne Latium, Picenum, & Etruria omnis, atque Campania, postremo Italia tota in perniciem Romanorum coijt. Fœdus sociale. Liui. 4. Bel. Macedo.*

SOCERVS, *σὺκκός*, idem qui & focer. Pla. in Menæch.

SOCIABILIS, & hoc le. [*Compagnuole, sociabile.] quod facile coniungitur alteri. Plin. lib. 16. cap. 42. Curribus maxime sociabilis. Liu. Bel. Macedon. Sociabilem consortionem inter binos Lacedæmoniorum reges.*

SOCIALITAS, tatis, pro societate seu sodalitia, [*Compagnanza, accompagnia.] σὺκκός, uox est satis infrequens classicis scriptoribus, quæ tamen usus est Plin. Junior in Pan.*

SOCIENVS, [*Compagno.] antiquis in usu fuit pro socio: quod & Nonius annor. Pla. in Aul. Socieno tuo iam interstringam gulam. SOCIETAS,*

SOCIETAS, [*Compañia. Gal. Societas, compaignie. Hisp. Compañia.*] *κωνομία*, fortunæ & periculi participatio, quæ fit cum socium ad aliquod negotium gerendum nobis adiungimus. Cic. i. Verr. Quomodo tibi societas cum Verre eiusmodi est. Livi. 8. Bel. Maced. De creuerunt renunciandam societatem Acheis: Livi. r. ab urb. Infida regni societas.

SOCIOS, [*Accompagnare. Gal. Accompaigner, conjoindre, associer. assembler. Hisp. Acompañar.*] *συνμύζωμι*, iungo: quasi socium socium appono. Colu. lib. 4. At si qui cum scientia sociauerint diligentiam. Vir. i. Aen. Urbe, domo socias. Ouid. 10. Met. Vnus eras, cum quo sociare cubilia uellem. Socians, tis, participium Qui. 11. Met. Orpheæ percussis sociantem carmina neruis. Sociandus, a, um. Hor. 4. Carm. Ode. 9. Verba loquor socianda choris. Sociatus, a, um. Ouid. 2. Amor. Eleg. 8. Quis fuit inter nos sociati corporis index? Sociatrix, cis, uerbale. Valerius Flac. 5. Argo Medij sociatrix gratia Phryxi. Composita: Affocio, Confocio, & diffocio, suis locis.

SOCIUS, socij, [*Compagno. Gal. Compaignon. Hisp. Compañero.*] *ἑταῖρος*, qui pari consilio, spe, & periculo rem aliquam cum altero aggreditur. Cic. 5. Verr. Socij putandi sunt, quos inter res communicata est. Idem ad Attic. lib. 11. Neminem habeo culpæ socium. Luc. lib. 1. Nulla fides regni socijs. Virg. 2. Aeneid. Adiunt se socios Rhipheus & maximus armis Iphitus. Hinc Romani Socios suos, *συνμύζωτες*, appellabant, quos ita foedere coniunctos habebant, ut belli & pacis essent participes. Inter negotiatores quoque Socij dicuntur, qui lucri damni que conuunionem iniunt. Cic. pro Quin. Ros. Qui socium fallit, in uirorum bonorum numero non est habendus. Societatis itaque conuinctio, fortunarum, & periculi conuunionem importat. fitque prope modum inter pares. Comitum uero appellatio proprie ad eos pertinet, qui non tam sui causa, quam ut alium profsequantur, iter, aut expeditionem arripiunt. Cæsar de Labieno. Cum se uictoriz Pompeij comitem esse mallet, quam socium Cæsar. Sodales uero (ut Cato Iurisconsulto placet) proprie dicuntur, qui eisdem sunt collegij: aut certe qui rerum leuiorum iuandionumque inter se sunt participes. Hinc deducitur sem. Socia, ut, Tori sociâ, id est, uxor, quæ cum marito non prosperæ solum fortunæ, sed & ad uersâ societatem inijt, Ouid. 10. Met. Appellatq; eorū sociam. Socius, a, um, adiectiuum. Ouid. 13. Met. Dij maris exceptum sociio dignantur honore: id est, honoris societate dignantur. Ouid. 5. Trist. Eleg. 11. exercent illi sociæ commercia linguæ. Virg. 2. Aen. Socia agmina credens, Infcius. Socia nox, quæ alicuius facinoris perpetrationem iuuat. Cic. 2. Philip. Noctæ sociâ, hor tante libidine.

SOCORS socordis, [*Fuor di mente, che non ha cervello, di poco senno, stordito.*] *ἄδουλος*, ignauus, tardus, quasi sine corde. Cic. de Clar. Ora. Glabronem socors ipsius natura, negligensque tardauerat. Idem de Na. de. Homines non socordes. Hinc socordia, dix, negligentia & tarditas. Auctor ad Heren. lib. 1. Philosophia uitanda est: affert enim socordiam atque desidiam.

SOCRATES, pen. cor. [*Socrates.*] *σωκράτης*, philosophus Atheniensis, Apollinis oraculo omnium sapientissimus iudicatus, qui philosophiam naturalem primus in moralem transtulit. Hic æquabilitatem in omni uita seruauit, adeo ut idem semper uultus, eademque frons siue prosperis, siue aduersis reb. extiterit usq. ad extremum. Plin. 1. 7. Ferunt Socratem clarum sapientia, eodem semper uisum uultu, nec aut hilari magis, aut turbato. Habuit duas eodem tempore uxores, Xantippem, & Myrtonem, Aristidis Iusti filiani, quæ cum crebro inter se iurgarent, & ille eas derideret, quod pp. se, fessissimum hominem, simis naribus, recalua fronte, pilosis humeris, repandis cruribus disceptarent, nouissime uerterunt in eum impetum, & male multatum fugientemq. diu persecuta sunt. Interrogatus autem ab Alcibiade, cur mulierem tam acerbâ domo nõ exigeret? Qm, inquit, cum illam domi talem perceptor, inlesco, & exerceor, quo foris petulantium iniuriam facilius ferâ. Iterum dicenti Alcibiadi, intolerandam esse Xantippes maledicentiam. Tu, inquit, non ne toleras anferes clamore perstreptentes? eoq. respondente, Nec mirum, cum mihi oua & pullos pariant: Et mihi, ait Socrates, Xantippe filios gignit. Parer Socratis fuit Sophroni fecus statuarius, mater Phanareta obstetrix. Hic in paupertate beatissimus, amicis olim audientibus dixit: Emissem pallium, si nummos haberem: neminem poposcit omnes ad. non ait, a quo acciperet ambiguus fuit. Auditor fuit Anaxagoræ & Damonis, postea ad Archelaum physicum se contulit. Postea animaduertens, naturalis speculationis fructum nullum esse, inuenit primus Ethicæ, id est, moralem philosophiâ, ad quam transiens, fert dixisse, Quæ supra nos, nihil ad nos. Nihil unquam scripsisse constat, sed eius dissertationes a Platone commemorantur. Dæmonem se habere dicebat, qui sibi futura prædiceret. Ex Socratis uarijs in omnem partem diffusis disputationibus, plures fluxere discipuli, & cum alius aliud apprehenderet, p seminatæ suat quasi familiaræ dissentie

tes inter se, eum tamen oēs se philosophos Socraticos & dici uel lent, & esse arbitrarent. Primum ab ipso Socrate Plato, a Platone Aristoteles, & Xenocrates. Deinde ab Antisthene, qui patientiam & dritiam in Socratico sermone maxime adamarat Cynica: & ab Aristippo quæ maxime uoluptariæ disputationes delectarent, Cyrenaica philosophia manauerunt. Fuerunt et alia genera philosophorum, ut Erethricorum, Megaricorū, Pyrrhonorū, qui se Socraticos esse dicerent, unde merito philosophorum fons Socrates appellatus est. Acufatus postremo ab Anyto quodam diuite, & Meliro poeta, & Lycone oratore, quod de Dijs male sentiret, in carcerem coniectus, ac e uinculis causam dicere iussus, neglexit, & Lyfiæ orationem elegantissimam respuit, ut scribit Cic. lib. 1. de Or. Populus mortem eius ita doluit, ut acufatores eius partem exilio puniret, & ipsi Socrati statuum æream dedicaret.

SOCRVS, huius focus, [*socera, madonna, madre della moglie, del marito. Gal. Belle mere, la mere de la femme ou du mari. Hisp. Suegra, madre de marido o muger.*] *πρωτοπα*, uxoris mater, aut mariti. Nâ & ad generum, & ad nurum refertur. Cic. pro Clu. Nubis generi focus, nullis auspicijs, nullis auctorib. funellis omnib. omnium. Clau. in Euro. 1. Qualis uenit arida focus.

SODALIS, huius sodalis, [*Compagno di costui. Gal. Compaignon proprement. à boire & à manger.*] *σώσιτος*, id est, socius, rerum letiorum, leuorumq. cum altero particeps. Quint. in Gladiâ. Peruigiles iocos, aduocata sodalium turba solutus atque affens agerem. Cic. pro Planc. Quos tu si sodales uocas, officiosam amicitiam nomine inquina criminoso. Virg. 10. Aene. Dum furit incautum crudelis morte sodalis, Excipit. Hora. Carm. Ode. 36. Caris multa sodalibus. Ouid. 1. de Arte. Cognatum, fratremque caue, fidumque sodalem.

SODALITAS, atis, [*Compagnia. Gal. Communauté, compaignie de gens beaux & mençans ensemble. Hisp. Compañia en los plazeres.*] *ομοσιτία*, collegium, seu familiaritas, conuictus multorum. Cic. de Sene. Sodalitates me Quæstore constitutæ sunt. Idem pro Cælo. Fera quædam sodalitas, & plane pastoricia, atque egressis germanorum Lupercorum.

SODALICIVM, [*Compagnia.*] idem quod sodalitas. ad Heren. 4. Venit in ædes quasdam, in quibus sodaliticium erat eodem de futurum. Cic. pro Planc. Lex Licinia est de sodalitijs. Idem in Sal. Abijt in sodaliticium sacrilegij Nigidiani. Dulce sodaliticium. Catu. Epig. 95.

SODES, *σὸς*, quidam ad uerb. precationem, uel exhortationem d. notans, arbitrantur. Priscianus putat esse uerbum defectuum, cum ait, quædam uerba esse, quæ in usu deficiunt personis ut Cedo, Sodes, Salus, Aue, Furis, Inijt, Inquam, Foret. Fio. Dictum Sodes, pro si audes, ut Sis pro si uis. Cic. in Or. Libenter copulando uerba iungebant: ut Sodes, pro audes.

SODOMA, sodomæ, *σοδομία*, Stephano, opidum Palestinæ. Strabo l. 16. auctor est, Sodomam olim xi r. urbium caput fuisse, urbem que magnam, quippe cuius etiam illa ætate sexaginta Itadorum fuerit ambitus.

SOL, huius Solis, [*Sole. Gal. Soleil. Hisp. El sol.*] *ἥλιος*, Planetarum omnium medius, & temporum dispensator, ut qui aduentu suo diem, recessu noctem efficiat. Dicitur Sol, quasi solus, quod unus sit, & non plures, ut sentit Cic. 2. de Nat. deo. Quo dque tantam claritatem solus obrineat, ut solus cum est exortus, obscuratis omnibus alijs, appareat. Cic. de Na. Deo Sol, qui astrorum obtinet principatum Idem. r. Tusc. Sol moderator & dux temporum. Virg. l. 3. Geor. D fugunt, non Eure tuos, nec solis ad ortum. Idem. 1. Geor. Quid cogitet humidus Auster, Sol tibi signa dabit Solem quis dicere falsum Audeat? A primo Sole: hoc est, statim post Solis ortum. Iuuenal. Sat. 2. Officium cras Primo a sole mihi peragendum in ualle Quirini. Niger Sol, hoc est, infansus. Horatius. 1. Seru. Sat. 9. Hunc cime solem Tam nigrum surrexerit mihi? Sole nouo Virg. 1. Georgi. At cum sole nouo terras irrorat Eous: id est, oriente die & sole adhuc recenti necdum feruenti, ut interpretatur Seruius. Soles tamen plurali numero, pro diebus legitimis. Virg. lib. 3. Aeneid. Tres adeo incertos cæca obliuio soles Errans pelago, Et Soles, solis splendores uel radij dicuntur. Mar. Hybernis obiecta locis specularia pueros Admittunt Soles, & sine face dies. Item Soles, æstus, uel ardores solis. Hor. 1. Epist. 2. r. Corporis exigui præcanum solibus aptum. Hinc insolaris, de quo supra.

SOLAMEN, solaminis, [*Consolatione, spasso. Gal. Solas. Hisp. Solaz.*] *παραινθησις*, idem quod solatium. Cic. in Læ. Magnum ferret mihi ætas ipsa solamen. Virg. 3. Aeneid. Solamenque mali de collo fistula pendet.

SOLANVM, [*Solatro.*] *σούχος*, herba est, quatuor generum: de qua uide Pli. lib. 17. cap. 14.

SOLARIS, & hoc solare, [*Da sole, solare. Gal. Du soleil. Hisp. Cosa de sol. Solar.*] *ἡλιώδης*, quæ est solis, ut Radij solares. Annus solaris, cū sol ex plecto,

- pleto, per omnia signa circuitu ad id unde digressus fuerat redit, quod fit fere CCC. LXV. diebus & quadrante. Solaris herba, teste Celso, quæ Græce ἡλιωγέμων, dicitur, quod se cum sole circumagat etiam núbulo die tantus est eius sideris amor. Lumen solare. Ouid. 5. Trist. Ele. 10.
- SOLARIUM**, rii, [Horologio del sole. Gal. Vn quadrans ou horloge au sole il. Hisp. Relox do sol.] ὁρολογίου ἡλιακῶν, instrumentum in quo horæ ad solē conspiciuntur, ueruto umbrā faciente, uel pinnula. Cic. pro Quint. Non ad solarium, non in campo, non in conuiuijs uersatus est: id est, in foro Romano, ubi erat solarium. Primum Romanus hoc statuisse dicitur L. Papyrius cursor ad ædē Quirini duo decim annis, ante quam cum Pyrrho bellatum est. nam prius ortus tantum & occasus Solis nominabantur, post aliquot annos adiecto meridie. Est item Solarium, uaporarium quoddam in aprico loco situm, ad calorem solis excipendum, idem cum eo, aut certe simillimum illi quod Græci ἡλιοκαμίνον, appellant. Vlp. l. si arborem. ff. de Seruitu. urbanor. pr. ed. Si arbor in heliocamino, uel solario, solem adimat, dicendum erit, quia umbram fecit in loco, cui sol fuit necessarius, contra seruitutem impostam fieri. Plaut. in Milit. Nam certo neque solarium apud nos est, neque hortus ullus. Est præterea Solarium a nomine Solum solis, significatque uestigial, quod pro sole penditur. Qua uoce utitur Vlp. in l. i. ff. ne quid in loco uel itin. publ. fiat. Si quis non uine prohibente, in publico ædificauerit, si tamen obitet ædificium in publico usus utiq. is, qui operibus publicis præest, debet id deponere: ut si non obitet, solarium ei imponere. Sic eam uestigial hoc appellatur, ex eo quod pro solo pendatur.
- SOLATI**, ἡλιωζόμενοι, dicuntur qui sole correpti sunt, ut Siderati, qui sidere. Plin. lib. 29. cap. 6.
- SOLATIOLVM**, li. p. cor. demi. Catul. ad passerem Lesbiz, Epig. 2. Vt solatiolum sui coloris.
- SOLATIUM**, [Consolatione, spasso, piacere. Gal. solax, consolation, confort. Hisp. solax, consolacion de obras.] παραμυθία, ipsa consolatio: & proprie rebus fit. Quint. in Pariete palmato: Cæcitatibus miseræ solatium est, habere rem uidentium. Cic. Mario. l. 7. Vacare culpa magnum est solatium. Virg. 9. eclo. Heu tua nobis Pene simul tecum solatia rapta Menalca. Quin. in Procem. lib. 6. Credendumq. doctissimis hominibus, qui unicum aduersorum solatium literas putauerunt. Ouid. 8. Met. Sed uincite fratres, Dummodo quæ deo uobis solatia, uosque ipsa sequar. Cic. de Clar. Ora. Absenti magna solatia dedistis.
- SOLDVM**, pro solidum, Mar. libro primo. Ex insulis fundisque tricies soldum.
- SOLDVR II**, Gallicum est uocabulum, arctissimum amicorum genus, significans quo: Latine Deuotos dicere possumus: eorumq. eius modi erat conditio, ut omnib. in uita cōmodis una cum his fruerentur, quorum se amicitia addidissent: & si quid eis per uim accidisset, aut eundem casum subirent, aut sibi mortem consciscerent. Auctor Cæs. Bel. Gal. lib. 3.
- SOLEA**, æ, [suola. Gal. Semelle, espece de souliers ou pantoufles, qui ne courent que la plante du pié. patins. Hisp. Alcorque, chapin, ò chnela, suela.] ἐμβασ, calceamenti genus, quo solæ obteguntur plantæ, cæteris pedis partibus nudis relictis, ansulis tantum quibusdam in superiore parte coeuntibus reuinctum, quo solo pedis subiciantur. Plaut. in Truc. Date iam soleas. In equis quoque & mulis Solæ dicuntur ferramenta illa, quæ pedibus illorum lubijciuntur. Catull. Et supinam animam graui delinquere cæno, ferream ut soleam tenaci in uoragine mula. Est etiam solea instrumentum, quo oleum ex oliuis exprimebatur. Col. lib. 12. c. 50. Oleo cōficiendo molæ utiliores sunt, quam trapeum: trapeum quam canalis & solea. Item Solea genus piscis plani, a similitudine solæ. Plin. l. 11. Rhombi, solæ, passeris, habent formam planam. Solea item dicitur materia roborea, super quam paries cratitius extruitur: ut ex Verrij sententia annotauit Festus.
- SOLEARI**, [scarpolini. Gal. Cordonniers, qui sont dessemelles. Hisp. capateros que haçen suelas.] ἐμβασιοί, solearum sutores. Pla. in Aul.
- SOLEATVS**, [suolato. Gal. Qui porte des patins. Hisp. calçado de alcorques.] κρηπίδων, qui soleis indutus est. Gell. l. 13. c. 20. Cur soleatos dixisset, qui Gallicas non haberent soleas. Cic. 7. Ver. Stetit soleatus prætor pop. Rom. cum pallio purpureo. Mart. lib. 12. Et si iam lotus, iam soleatus erit.
- SOLLENNIS**, & hoc ne, [Solenne. Gal. solennel, ordinaire, acoustumé. Hisp. Cosa solenne ò cadañera.] ἑτήσιος, quod quotannis fieri solet. Val. Max. Maiores istas solennesque ceremonias Pontificum sciētia bene gerendarum rerum auctoritate. & C. Virgil. 2. Aeneid. Solennes taurum ingentem mactabat ad aras. Hora. 4. Carmin. Ode. 11. Iure solennis mihi sanctiorque Pene natali proprio. Ouid. 5. Fasto. Solennes ludos circi celebrate Quirites. Sal. in Catil. Sicut solennibus sacris fieri consuevit. Virgil. 3. Geor. iam nunc solennes ducere pompas Ad delubra iuuat. Accipitur aliquando solenne, pro solito, recepto, & consueto, Suet. de August.
- Gladiatores promiscue spectari solenne olim erat. Cic. Att. lib. 7. Nostrum illud solenne seruemus.
- SOLENNITAS**, atis, [Solemnitas. Gal. solennite. Hisp. solennidad de cada un año.] ἑορτή, quæ quotannis celebratur. Gell. libro secundo. capit. 24.
- SOLENNITER**, [Solemnemente. Gal. Solennellement. Hisp. solennement, o sea solennidad.] aduerbium. Li. 5. ab urbe. Omnib. solenniter peractis. eadem reuertens. Plin. lib. 8. cap. 1.
- SOLENNITVS**, ueteres pro solenniter usurparunt: quod & annotauit Nonius, citans Luci. in Aegistho: Solennitus eum laudet.
- SOLENNIS**, solennis, [Solemnitas, solenne.] ἑορτή, & Solennia, solenniū, substantiuum, festa, quæ singulis annis certo tempore fiunt, Iuue. Sat. 19. Incolumi Troia Priamos uenisset ad umbras Assaraci magnis solenniibus. Tacit. lib. 12. Et funeris solenne perinde ac diuo Augusto celebratur. Idem libro 11. Cuncta nuptiarum solennia celebrat. Virgil. 6. Aeneid. Et statuent tumultum, & tumulto solennia mittent.
- SOLIO**, soles solitus, [soglio. Gal. souloir, auoir de costume. Hisp. Acostumbrar ò soler.] εἰωθῶσιν, idem fere quod consueui. Vir. Vnde omnis Troia uideri, Et Danaum solitæ naues, & Achaica castra. Terent. in Andr. Quod uulgus seruorum solet. Virgil. 10. eclo. Solet esse grauis cantantibus umbra, Cicer. de Amic. Si prius, quod maxime reprehendere solitus sit, edixero. Solere cum uiro, aut muliere, est rem habere, Pla. in Cist. Frigidam subdole sustinuat: uiris cum suis non solere prædicant. Apud Antiquos legitur & præteritum Soluit, quod & Festus annotauit, citans locum Cælij ex Annal. libro 7. Duos & septuaginta lictores domum deportauisse, qui ductoribus hostium antea soluerit ferri. Sa. l. 2. Hist. Neque subsidijs, uti soluerat, compositis. Solens, tis, participium. Plaut. in Epist. Ego abscessi solens Paullum ab illis: id est, ut soleo. Idem in Amph. Si dixerō mendacium, solens, meo more fecero. Solitus, solita, solitum, nomen ex participio. Ouid. 6. Metam. Vt solito finem imposuere labori. Solito, ablatiuus, qui solis comparatiuis nominibus ut aduerbijs iungitur. Liu. 5. Pun. Reate saxum ingens uisum uolitare: sol rubere solito magis, sanguineoq. similis. Oui. 14. Met. Ille fugit, sed se solito, uelocius ipse Currere miratus. Solito, as, are, frequentatiuum, Vide infra composita, Asoleo, Absoleo, Obsoleo, Insolens, & insolitus, uide suis locis.
- SOLERS**, huius solertis, om. gen. [Solicito, diligente, ingenioso, industrioso, fortile. Gal. ingenieux, caut, & fin. Hisp. Cauto prudente, y sabio, y inda. Friofo en lo que haçe.] σοφῶν, γῶν, industrius, ingeniosus, acutus, dexter. Ter. in Eunuch. Solertem dabo. Cic. pro Rosc. Com. quo quisque est solertior & ingeniosior, hoc docet iracundius: Colu. lib. 8. c. 13. de anser: Solertiore cultodiam præbet, quam canis. Virg. 4. Geor. Quem mihi uix frugum & pecudū cultodia solers Omnia tentanti extuderat. Cic. de Senec. Infectionibus nihil iuuenit a gricultura solertius.
- SOLERTER**, aduerbium, [sottilemente. Gal. subtilement, & ingenieusement. Hisp. Prudente, y diligente.] δεξιῶς, ingeniose, perpicaciter, subtiliter. Cic. 1. de Legib. naturam imitata ratio, res ad uitam necessarias solerter consecuta est. Idem 6. Ver. Tu illius æris temperationem, tu operum liniamenta solertissime perpiciscit. Ouid. libro 11. Metamor. Non illo iussos solertius alter exprimit incessus.
- SOLERTIA**, solertiaz, [Acutezza d' intelletto. Gal. ingeniosité d' esprit. Hisp. Tal solercia, diligencia, industria, uigilancia, ò astucia.] δεξιότης, ingenii acumen & dexteritas ad rem aliquam agenda: & tam in bonam partem accipitur, quam in malam, Cicer. in Catil. Tum eum dixisse, mirari se, non modo diligentiam, sed etiam solertiam eius, a quo essent illa dimensa atque descripta. Claudia. libro tertio de Raptu Proserpinæ. Utque artes pariat solertia, nutriat usus.
- SOLET**, [suolse, si suole.] εἰωθε, φαίει, aliquando impersonaliter ponitur: & cum particula, Vt, uel simili, non inueniunt longiori orationis contextui interijciuntur. Cic. pro Cluen. Cum quædam incollibus, ut solet, controuersia patrum esset orta, Hoc est, ut fere fit. Eundem usum habet eius compositum, Adsolet, Cicero in Lælio.
- SOLICITO**, citas, pen. cor. [Attristare, affannare, sollicitare. Gal. solliciter & presser de faire, pour chasser, s'acher en poursuinant. Hisp. Poner cwyda do congoçoso, acruciar.] ἀνίδω, inquieto, & curam iniicio, seu contristo. Ter. in And. Cur meam senectutem sollicito huius amentia: Plin. Epist. lib. 9. Nulla spe, nullo timore sollicito, nullis rumoribus inquietor. Aliquando incho, aut spem, metum ue offendendo, allicio, ut, Sollicitare pudicitiam mulieris, hoc est, attentare, & conari labefactare. Sollicitare animos militum, est ad seditionem, defectionem, proditorem conari, impellere. Curtius libro 2. cum milites meos litteris ad proditorem, amicos ad perniciem pecunia sollicitet. Dicitur Sollicitare, quasi solo citare, id est, suo loco mouere. Proprie enim significat ter-

ram uertere: ideoque unico l, scribendum uidetur. In carmine tamen assumit alterum, quia aliquoties concurrentibus breuius syllabis, carmen ingredi non potest. Tibull. Et teneram ferro sollicitauit humum. Virgil. 2. Georg. Sollicitanda tamen tellus, puluisque mouendus. Sed quia solum etiam de mari dicitur, ponitur quandoque pro uanigare, & mare uertere. Claudia in Prefat. lib. 1. de Rap. Proserp. Et tudibus remis sollicitauit aquas: Sollicitare forem, pro eo quod est aperire ianiam, Cicer. epist. Ea cura me uehementissime sollicitat. Ouid. 3. Am. El. 1. Per me decepto didicit custode Corinna Luminis adstricti sollicitareforem.

SOLICITATIO, [Affreittamento, noia. Gal. Sollicitacion & pourlecas, soneuse pour suite. Hisp. Obra de poner en cuydado.] auaritia, tristitia illatio, afflictio, quæ sit ab alio, ut ait Donat. Terent. in And. Tot me impediunt curæ, quæ meum animum diuerse trahunt, Amor, misericordia huius, nuptiarum sollicitatio. Sumitur & pro tentatione, seu pro conatu aliquem labefactandi. Cicer. in Catil. Illa Allobrogum sollicitatio.

SOLICITATOR, oris, [Chi tenta. Ital. Solliciteur, sollicitateur. Hisp. Que pone en cuydado congozofo.] tentator: ut Solicitator alieni leæti, hoc est, qui patientiam matronæ conatur labefactare. Paul. de Extr. erim. Solicitatores alienarum nuptiarum.

SOLICITATOR, [Pin sollicito,] oportis κó τειρος, id est, magis sollicitus, comparatiuum à Sollicito: Sene. de Benef. lib. 3.

SOLICITUDO, diuis, [Affanno. Gal. Sollicitude, soing & chagrin. Hisp. Cuydado, congozofo.] μετρωα, & ποτα, cura, anxietas. Terent. in And. Quantas hic conficit sollicitudines. Cicer. 4. Tuscul. Sollicitudo, est ægritudo cum cogitatione. Idem. 1. de Finib. is. Easque ipsas sollicitudines quibus eorum animi noctes diesque exedunt, a dijs immortalibus supplicii causa importari putant. Idem ad Atti. lib. 6. Sollicitudine provincie maxime urgebatur.

SOLICITE, [Sollicitamente. Gal. Sinegneusemet. Hisp. Cuydadof. mente.] anxie, cum cura & sollicitudine. Ouid. 4. de Ponto. Ele. 6. Qui mala sollicitè nostra leuatis, ero.

SOLICITVS, ta, tum, [solecito. Gal. Qui est en soulei, & chagrin. Hisp. Cuydadof con congozofo.] τρω μετρωα, inquietus, anxius, & curis affectus. Cic. Coelio: Mirifice sum sollicitus, quidnã de provincijs decernatur. Sollicitus ex aliqua re, in eadẽ significatione dicimus, qua Sollicitus propter rem aliquam. Terent. in And. Ex hoc misera sollicita est, ne se deferas. Cicer. 2. de Finib. Num eum cenles anxio animo, aut sollicito fuisse? Interdum actiue accipitur, pro eo quod sollicitudinem & curas affert. Virgil. 10. Eclo. Sollicitos Galli dicamus amores. Sollicito, comparatiuus. Plancus Cic. lib. 10. Sollicitiorem hominem neminem puto fuisse.

SOLIDESCO, is, [Saldarsi,] συγκολλησθαι, consolidor, conglutinor, coeo, solidus fio. Plin. lib. 11. cap. 37.

SOLIDITAS, atis, [Saldarza, saldamento. Gal. Solidité, mastueté. Hi. Firmezza.] στερότης, firmities. Cic. 1. de Na. Deo. Idem de Vniuers. Sed cum soliditas mundo quæreretur.

SOLIDVS, as, [Saldare. Gal. Afermir, faire solide. Hisp. Fortalecer, fundar.] στερότης, solidum & firmum reddo. Virg. 1. Geor. creta solidanda tenaci. Nonnumquam quod ruptum, fractumve erat, conglutino, συγκολλησθαι, Plin. lib. 14. cap. 16. Bonum neruos abscessos uomete solidari ea.

SOLIDVS, a, um, [Saldo, fermo. Gal. solide, ferme, massif. Hisp. Firmo, fortalido.] στερότης, proprie de eo dicitur, quod habet tres dimensiones, longitudinis, latitudinis, & profunditatis. Linea enim sola longitudine contenta est: Superficies, præter longitudinem, habet & latitudinem: quibus si profunditatis accellerit, tum demum solidum quiddam intelligimus. Cicer. 1. de Natu. Deo. Dux formæ præstantes sunt, ex solidis globus, ex planis circulus, aut orbis. Accipitur aliquando Solidum, pro integro, quod neque concuum est, neque ex partibus compositum, sed quod ex uno, eoque iugi conuitat corpore. Sic columnas dicimus esse ex solido marmore, non quæ marmoreis tectæ sunt crustis, sed quæ ex uno confectæ sunt lapide. Virgil. 6. Aeneid. Tum Phæbo & Triuiz solido de marmore templa Instituum. Idẽ 3. Georg. In foribus pugnam ex auro, solidoque elephanto Gangaridum faciam: id est ex integro ebore, non fictili. inquit Seruius. Cicer. 1. de Diu. Annibalem Cælius scribit, cum columnam auream quæ effect in fano Iunonis Lacinie, auferre uellet, dubitareque utrum ea solida esset, an extrinsecus deaurata: perterebrauiffe. Transfertur & ad alia, accipiturque pro toto, siue perfecto, quod scilicet omnibus suis partibus constat, cuique nihil est detractum. Sic Solidam hæreditatem accepisse dicimus eum, qui ex asse institutus est hæres. Solidus annus, id est, integer, & non interruptus, Plaut. Deceni annos solidos errauit. Solidum beneficium, id est, Plenum, ad cuius perfectionem nihil desideratur. Terent. Eun. Ve solidum parerem hoc mihi beneficium. Solida leuita, Solida felicitas, hoc est, nulla ægritudine, aut infortunio contaminata. Plinius libro 7. capitu. 54. Nulla est

perfectio solida felicitas. Terent. in And. Nonne tibi satis esse hoc uisum solidum est gaudium? Vbi Donatus: Solidum, plenum, idoneum, integrum. In solidum aliquid promittere dicitur plures debitores deuiusores, quorum unum quisque se rei totius debitorem, fideiussores conuenit: quod locutionis genus frequens est apud Iureconsultos. Solidus aliquando sub tantum est, quo Romani utebantur pro genere quodam nummi auri, ita dicti, quod iusto pondere erat percussus, non dimidiato aut triangali, quemadmodum tenuisses, & tremisses. Lainpeditus in Alexandro. Solide, integre omnibus modis. Terent. And. hanc scio mea solide loquimur gaudium. Plaut. in Trinu. Hic homo solide Sy-cophanta est.

SOLIPES, solipedis, om. gen. quod solidos habet pedes, non bifurcatis. Plin. lib. 10. Contra naturam solipedum.

SOLIFERREVM, [Arma fittæ de ferro.] genus teli appellatum, quæ totum ferreum. tractum ex Olearum lingua, teste Festo, qui solum dicebant, quod nos totum. Liui. quarto Bel. Mac. emittis soliferreis.

SOLIVGA, genus formicæ uenenatæ, a fugiendo soles dicta. Plin. L. 22. c. 2. & L. 29. c. 4. Solifugis Cic appellat. Solifugas Betica. Festus Solipungam uocat indeque hominem fortitum, quod fiat accens concitatusque feruore solis. A Lucano dicitur Solpuga. 19. Quis calce re tuas mecat solpuga latebras.

SOLIS MENSÆ, Athiopie locus; apparatus epulis semper referuntur & quia, ut libet (inquit Pompa.) ueluti uolentibus hinc, nisi res æquæ. Solis mensam appellant: & quæ passim uisuntur, affirmant nasci subinde diuinitus. Ad quem locum Sene. Imperator referre Spartiano, cum Alexandria uenisset, rei fama pernotus, profectus est. Coeli lib. 5. Antiquarum lectionum scribit; Solis mensa, adagio dici diuitum opulentorumque hominum domos omni rerum copia abertim affluentes, expositas inopam alimentis.

SOLITIVM TRIPUDIUM, dicebatur, cum in auspiciando esca ex ore pulli decidens, solum patiebatur, hoc est, terram feriebatur: unde & Tripudium dictum quasi Terræ pium. Solitimum autem a solo dictum est, ut à meho Media. finum Vide Tripudium.

SOLITANÆ, cochleæ a Africa loco dictæ, quibus Plin. lib. 30. c. 6. præcipit. am tribuit. Var. lib. 3. cap. 14.

SOLITARIVS, ria, rium, [solitario, Gal. solitaire, solet. Hisp. solo y seño-ro.] μονήτης, solus agens, solitarius. sæpeque ut in uita is. Cic. 1. Offi. Solitarius homo, in agro uicam agens. Vita solitaria, uoluntatis est, quæ agit in secedu, & procul ab hominibus se ientia. Locus solitarius, id est, desertus. Res solitaria, id est, sola, & sine alterius consortio. Cicero de Ami. natura solitariam nihil amat.

SOLITAVRILIA, orum, neut. gen. plu. num. solennia apud Romanos sacrificia erant duertii generis tauri, arietis, & uerris, quibus censores quinto quoque anno urbem lustrabant, teste Alconio: Dicta Solitaurilia, ut placet Festo, ab integris genitalibus hostiarum, quæ immolabantur. solum enim Olei integrum dicebant, Taurum autem etiam Græci eam pudendorum partem, quæ a castratore eximitur. unde & Lastrum dicti sum, qui egregie sunt mentulati. Liui. 8. ab urbe. Si poriat, Marti Solitaurilibus piaculum fieri.

SOLITO, ab, a, frequenter soleo. Gel. lib. 7. cap. 1. Scipionem Africanum solitauisse noctis extremo, priusquam dilucalret, in Capitolium uentitare.

SOLITVDO, dinis, [Luogo abandonat deserto. Gal. Desert, delissement, nie solitar. Hisp. soledad o lugar deserto.] ἐρημος, plaga inhabitata, locus desertus. Cæ. 6. Bel. Gal. Ciuitatibus maxima laus est, quam latissimas, circum se uastatis finibus, solitudines habere. Et pro ipsa frequentia. Ter. And. Solitudo ante ostium.

SOLITVS, a, um, [Solito, usato.] ἰθιμς, particip. a uerbo Soleo, idem quod consuetus. Cic. de Orat. Quod optimo cuique Athenis accidere solitum est. Legitur & Solitus pro Solus, apud antiquos, Pla. Amph. Qui soliti inuiri cubant.

SOLIVA GVS, uaga, uagum, p. c. [soliuago. Gal. Qui na ça & la tout sont, qui n'ayme compagnie. Hisp. Cosa saluage, brava fierza.] μονήτης, qui solus uagatur. Plin. lib. 8. minime ex omnibus soliuagi. Cic. 5. earum partim soliuagas, partim congregatas.

SOLIVM, liij, [Carega, sedia, scio. Gal. Siege royal. Hisp. La silla propia de los reyes.] θρόνος, sella regia, in qua reges ius dicentes sedebant. Dictum Solium (ut quidam uolunt) quasi solidum, propterea quod olim reges in thronis ligneis, & quibusdam quasi armarijs ob corporis sui tutelam sedebant. Alij inde dictum malunt, quod soli in eo reges sederent. Asper uat' ἀριστοικον, appellatum putat, quasi sedium: quemadmodum & Sella dicta est, quasi sedda. Vir. Præfatus diuos, folio rex in sit ab alto. Quandoque pro uase saligno, uel abiegnò ponitur, quo utimur ad uinum plurimosque liquores transferendos, & ad pannos lineos cum lixiniio calido & cinere emaculandos. Est & Solium, uas, quo in balneis utebantur,

bantur. & in quo sedentes laubantur, Celsus: in solum is aquæ calidæ resupinus dimittendus est. Mart. Non vis in solo prius lauari. Suet. de Augul. contentus hoc erat, ut insidens ligneo solo, manus ac pedes alternis iactaret. Nonnumquam loculameatum sepulchrale. quo conduntur defuncti. Plin. l. 35. Quoniam & defunctos sese multi fictilibus folijs condi maluerunt. Curtius l. 10. Septimus dies erat, ex quo corpus regis iacebat in solo. Cic. de Fin. sedere in solo, ornatum regali.

Solo, *desertare, ruinare. Gal. Rendre un lieu desert. & abandonné. Hisp. Assolar hazar algun lugar desierto. ἔρημος*, locum aliquem desertum & solum reddo, depopulo. Stat. 1. Theb. Idem animus solare domos.

Solecismus, *σολοκισμός*, est impar, & inconueniens compositura partium orationis: a nostris Imparilitas, a ueritioribus Latuis Stribligo dicebatur, quasi Strobligus, hoc est, inuersura & prauitas torcuosa orationis. si quidē *σολέω*, torqueo ac deprauo significat. Iuuen. Sat. 6. Solecismū licet fecisse marito. Mar. in Calliochorum: Surge, Solecismū, Calliodore facis. Dicitur Solecismus, ut in uita Solonis annotauit Laertius, a colonis quibusdā Atheniensibus, quos Solon Salaminus in Solos, Ciliciæ urbem, tranxit, licet cum non multo interiecto tempore, patrij sermonis nitorem corrupissent, factum est, ut quia ea in parte peccarent, *σολοκισμῶν*, dicerentur. Per translationem tamen latius. Solecismi nomen accipitur, ut quicquid perperā fiat, Solecismam uocemus.

Solon, [*Solone*], *σολων*, fuit unus ex septem sapientibus Græciæ, patria Salaminus, qui (teste Gel. lib. 17. c. 23.) Athenis claruit, Tarquinio Prisco Romæ regnante. Hic Atheniensibus leges dedit, tanto temperamento compositas, ut parē gratiam a Senatu & plebe contraheret, quamquam plebs & senatus in summa prius essent diffensione. Draconis autem leges suis exceptis, quæ in hominibus pœnās statuebant, quod iusto, atrociores uiderentur, omnines abrogauit. illis enim in omnia scēlera æqualis pœnā statuta erat, adeo ut etiam iij, qui quij damnati essent, aut qui olera iurauerant, capite plecterentur, ob quam causam Demades de cere solebat, Draconem non atramento, sed sanguine leges scripsisse. Florebat tunc in republica Pisistratus, amicus Solonis, cui & genere propinquus erat. Illius igitur eloquentia plus potuit, apud populum, quam huius sapientia. Cessit sponte Solon, tyrannum fugiens, primum in Aegyptum, deinde in Cyprum, postremo ad Cræsum regem: cuius cum opes uideret, ostentari Cræso, atque interrogantem quis se felicior esset; respondit, Telum inueniam, pauperem admodum, alioqui iustum, Athenis, agerem, qui in iyo prædiolo solitarius consueuerat, simul affirmans nihil esse foelix, quod temporum mutationi, libiaceat: felicitatem tantum sine in indicare. Cuius sententiæ, Cæsus postea, a Cyro captus, meminisse dicitur. Solon inde Ciliciam profectus ciuitatem a suo nomine Solos dixit, in qua Athenienses colonos statuit: qui intervallo temporis ad Aticam linguam de seiscientes, Solecismare dicti sunt, unde uerbum Solecismi trahunt. Decessit in Cypro annorum xxx, mandauitque ossa Salaminem transferri, ibique per regionem proijci ac dissipari, ne Athenas inferrentur, quoniam discedens iureiurando ciues adegerat, non antiquaturos leges suas, donec rediret. Reliquit etiam conciones & epistolas quasdam. Epigramma sepulchro eius inscriptum, Cicer. in hanc sententiam commemorat, Tuscul. quart. lib. 11. Mors mea ne careat stetu: linguam amicus Mærorum, ut celebrant funera cum lacrimis. Ex Plutarcho & Diogene Laertio.

Solor, aris. [*Consolare, consolaris. Gal. Consoler, conforter, se consoler. Hisp. Consolar à consolarse. πικραίνω*], uerbum est commune, significans consolationem do, Cicer. in Vat. Antonius hac una remiseram suam solatur. Virgil. 5. Aeneid. Quos bonus Aeneas dictis solatur amicis. Ouid. 1. Fastor. Hinc pater, hinc coniux lacrymas solantur: Solari laborem, uel famem, idem est quod subleuare. Virgil. 1. Georg. Interea longum cantu solata laborem. Idem 10. Aeneid. Et mœstum Musa solatur amorem. Hinc Consolor: item uerbalia Solator, Solamen, & Solatium: quorum significatā uide suis locis.

Solox, (inquit Festus) est lana crassa, & pecus, quod passim pascitur non tectum. Titinnius Barathro: Lana soloci ad purpuram data. Lucil. montano hircos, atque soloce: Hæc Festus, sed succinetius, quam ut a quouis possint intelligi. Fient autem notiora, si sciamus, duo ueteribus in usu fuisse ouilli pecoris genera: quorum quod uulgatissimum erat & robustissimum, a uelleris hirsutia hirtum dicebatur: alterum a lanæ mollitie Molle nominabant, hirtu pecore multo infirmius, sed uelleris nobilitate longè præstantius. Vnde & pellibus quibusdam tectum pasci solet, ne aut spinis adhærescens lana minueretur, aut luto sordidaretur. Hoc genus & Magna Græcia, & præcipue Tarento peti solet, unde & Græcium pecus, & Tarentinum solet appellari: nonnumquam etiam ex agro Gallico, quod Altinum uoci-

tabant. Ex hisce igitur satis constat, quod Soloris nomine intellexerit Festus: nimirum uulgatam illud pecudis genus, quod ab hirsutiore uellere hirtum appellat Colum. Id enim nullæ pellibus tectum pascebatur, cuius etiam lanam eodem nomine appellabant.

Solipugna, solpugæ, genus est uenenatæ formicæ, quod etiam a fugiendo sole, Solifuga nominatur. concitatur enim acrius, feruore Solis. Lucan. libro 9. Quis calcare tuas metuat solpuga latebras? Plin. lib. 8. capit. 29. Hæc dicitur Solipunga. Vide Solifuga.

Solstitialis, *læ*, [*Solstitiale. Gal. Solstitial, du solstice. Hisp. solsticial.*]. *θερινός*, ad solstitium pertinens aut Circulus solstitialis, id est Tropicus Cancr. Plin. lib. 2. cap. 11. Quia circa solstitialem circulum habitantium meridiæ ad septentrionem umbra cadant. Tempus Solstitiale, Ouid. 6. Fast. Solstitialis dies, Cicer. 1. Tusculana. id est, dies anni totius longissimus, quo Sol altissimum in nostris hæmiphærii locum obinet, cui opponitur Dies Brumalis, anni totius breuissimus. Solstitialis herba, quæ Græcè *λεπτοσπέρη*, & *ἡλιότροπος*, dicitur, quod tropos, id est solstitia spectet. Plin. lib. 26. cap. 5.

Solstitium, [*solstitio. Gal. solstice. de plus court jour ou le plus long de l'année. Hisp. El mayor & menor día del solsticio.*]. *ἡλιότροπος*, solis status, cum sol ultra non progreditur, sed retrocedere incipit. Singulis autem annis duo solstitia sunt, unum æstiuum, alterum hyemale. Sunt enim duo tropici, hybernus & æstiuus. Hybernus est, per quem sol transmittens octauam Capricorni partem solstitium hybernum facit, quo tempore sol altiores incipit circulos petere; æstiuus uero, per quem sol octauam partem Cancræ transmittens, solstitium æstiuum facit, quo tempore remeare sol ad inferiores incipit circulos. Hoc autem Cæsar's etate fiebat octauo Calen. Ianua ut æstiuum octauo Calen. Iulij. Verum ea ratio hodie non nihil est mutata propter minuta supra *cap. lxxv. dies*, quadrantem exuperantia. hodie enim solstitium æstiuum incipit in ipsas Idus Iulij, ut hybernum in Idus Decemb. Solstitij tamen nomine ueteres, si nihil adijceretur, æstiuum ferme intelligebant. Vir. lib. 1. Geor. Humida solstitia, atque hymes oportere serenas Agricola: nā cum hybernum solstitium intelligi uolebant, id non absolute solstitium, sed cum dicitur, Brumale solstitium nominabant. Col. xvi. Calen. Ian. cum sol in Capricornum transiitum facit, brumale solstitium.

Solvendo, non SVM, *ὁ δόχμις, δέξιμι*, hoc est, satisfacere non possunt id, pro quo obligatus sum. Cicero 2. Philip. Tu nec soluendo eras.

Solum, li, priore correpta, [*suolo, suolario, terra, ἡ sole, cemento, amato, ἡστρίκατο. Gal. Le par terre, fond de terre. Hisp. suolo de la tierra.*]. *πείσορ, ἔδαφος*, dicitur omne, quod quid sustinet, & rei cupiam, uelut fundamentum subijcitur. Vnde aquæ superflucies dicitur Solum, quia nauium fundamentum est. Vir. lib. 5. Subrahiturque solum. Cælum stellarum solum est. Ouid. lib. 1. Metam. Astra tenet cæleste solum. Næuius uero Sola terrarum, plurali numero dixit: Sed sola terrarum postquam permenia parumper. Sic etiam Cic. in Orac. pro Balbo: Vos mutæ regiones imploro & sola terrarum ultima. Aer etiam Solum dicitur, quia auium sustentaculum. Item terra ipsa quod hominum & animalium fundamentum sit. Colum. lib. 2. Quod sicco solo ingestum est. Ouid. 2. Metam. Inque solo quod ternerat herba iacebat. Virgil. lib. 7. etiam mentiam appellauit solum: Et cereale solum pomis aggressibus auget. Rursus Solum, inferior pedis pars, quam uulgo Soleam uocant, quæ callosa fit, & dura discalcias. Cic. 5. Tuscul. Mihi amicitia est Scythicum tegmen, calciamentum solorum callum, cubile terra. Et solum dictum est, pro solea calciamenti ex corio. Mar. Et mordere luto putre ueusque solum. Proprie tamen solum terra dicitur. unde Natale solum dicimus, pro patria, in qua nati sumus: Ut exulem qui extra solum, hoc est, extra patriam eiectus est: Vertere solum, est sedem & habitationem mutare. Cicero pro Cecin. Solum fossæ, pro ima fossæ parte. Cæsar. 7. Bel. Gal. Ut eius fossæ solum tantundem pateret, quantum summo labra distabant.

Soluo, soluis, solui, solutum, [*sciogliere, Soluere, flegare, disfare. Ga. Deslier, fouldre, rompre, lascher. Hisp. desatar, deschaçer.*]. *λύω*, dissoluo, quod erigatur. Virgil. 7. Soluere crinales uittas. Terent. And. Iube solui obsecro. Soluere item dicitur, qui nauis uehuntur, cum soluto fune, quo nauis retinetur, recedunt. Et dicimus Soluere simpliciter, nullo adiecto, & Soluere nauem. Cicero. ad Tironem lib. 16. Nos eo die conuati soluimus. Cæsar. 1. Bel. Cicero. Pompeium sub noctem naues soluit. Cicero. 3. Offic. Si idem sciat complures mercatores Alexandria soluuisse. Et quoniam qui debent, quodam modo obligati sunt creditori, Soluere etiam pro debitum reddere ponitur. Cicero. 5. Verr. Pro quo frumento pecunia soluta non est. Soluere ab aliquo, est a quoquam acceptam pecuniam creditori numerare. Cicero. Att. Erat laborat ut ibi quod debet,

debet, ab Egnatio soluat. Et alibi: Se a me quodammodo soluere. Hinc per translationem Solutionis uocabulum ad omnem liberationem quoquo modo factam transfertur, magisque ad subiectum obligationis, quam ad numerorum solutionem. Vnde Soluo pro satisfactio. Terent. in Adel. Necti uerbis unquam solues, quod mihi re malefeceris. Quandoque pro dimitto. Virgil. lib. 2. Geor. Solue mares, mitte in Venerem pecuaria primus. Soluere ebrietatem, pro discutere. Cel. Nisi febris accessit eo tempore, ebrietas solui debet. Soluere aliquem legibus, est eum legum uinculo eximere, & efficere ne legibus teneatur. Soluere iusta funeri. Cicer. pro Ros. Amer. Hunc miserum luctu perditum, qui nondum etiam paterno funeri iusta soluisset. Quandoque pro liberare, Virg. 1. Aeneid. Soluite corde metum Teucris. Vnde Solutus risus, dicitur magnus, a curis liber. Idem: Risuque soluto. Sic etiam dicimus Soluere religione, id est, religione liberare, & efficere ne quis religionis scrupulus relinquatur. Cicero pro Cicer. Ut religione ciuitas soluatur. Solui cera igni uel sole dicitur, hoc est, mollescere, siue liquefieri. Sic etiam hyemem solui dicimus, hoc est, mitescere, & molliorem fieri. Hora. lib. 1. Carm. Soluitur acris hyems. Soluere fidem, est rumpere, uel non seruare fidem. Terent. in Andr. Soluisti fidem. Soluere uenam, est uenam aperire. Colu. lib. 7. Ea poro uena, quæ in aure uidetur esse amplissima, famento prius uerberatur, deinde cum ad ictum intumuit, cultello soluitur. Absoluo, Dissoluo, Exsoluo, Perfoluo, & Resoluo, suis locis.

SOLVS, a, um, [Solo. Gal. *Jeul. seulet. Hisp. solo.*] *μόνος*, incomitatus, unicus: quam uocem Festus ex Oschorum lingua ductam putat, qui solum dicunt, quod nos Latine: tum: nam qui unus est, totus est. Cic. 3. Offi. cui cum uisum esset utriusque, solum se, quam cum altero regnare fratrem interemit. Solus, & Vnus pro solus more superlatiuorum genitiuum regunt, uel ablatiuum mediante præpositione Ex, uel accusatiuum inediante præpositione Inter. Plin. 1. 9. Solus omnium accipenser squamis ad os uersis contra aquas natando meat. Cic. de Or. Gorgias solus ex omnibus. Et cum singularitatem significet, inuenitur tamen pluraliter. Terent. in Ade. Solz sumus. Ponitur aliquando Solus pro Solitario, & deserto. Virgil. 2. Geor. Heu male tum Libyæ solis erratur in aruis, Terent. in Andr. Venit meditata alicunde ex solo loco. Salu. in log. Marius cum expeditis cohortibus, proficiscitur in loca sola. Genitiuum facit Solius: olim etiam Soli, læ, li, Terent. Eusu. mihi solæ ridiculo fuit.

SOLVM, [solamente. Gal. *seulement. Hisp. solamente.*] *μόνος*, id est, tantum. Cic. 4. Phil. Nos nunciationem solum habemus, consules et inspectionem. Idem 2. de Leg. De re uia solum dissident, de cæteris iuribus congruunt.

SOLVTE, aduerb. [Liberamente. Gal. *Adelivre. Hisp. Libremente.*] *ἀμεμπῆ*, sine cura aut sollicitudine. Cic. de Cla. Ora. Tam solute egit, tam leniter, tam sollicitanter.

SOLUTILIS, le, p. c. *λύσιμος*, quod ita compactum est, ut quoties opus sit, solui possit. Sue. in Nero. c. 34. Solutilem nauem.

SOLUTIO, onis, uerbale, [solutione, pagamento. Gal. *Disliement, payement. Hisp. Obra de pagar de desatar.*] *λύσις*, dissolutio eius, quod compactum fuit: ut, cum mortem animæ & corporis solutionem dicimus. Cic. 4. Tuscula. *λύσις*, quasi *λύσις*, id est, solutio totius hominis. Solutio stomachi, quam & dissolutionem dicimus, cum naturales eius facultates aut amissæ sunt, aut certe imbecilliores reddite. Plin. lib. 20. Cum melle, aut adipe, aut cera, stomachi solutionis inasperum polentæ modo. Solutio, ad omnem liberationem quoquo modo factam transfertur, magisque ad subiectum obligationis, quod ad numerorum solutionem. Vlp. de uerbi signifi. Solutionis nomine satisfactionem quoque omnem accipiendam placet. Cic. 2. Off. Fides esse nulla potest, nisi erit necessaria solutio rerum creditarum.

SOLUTVS, ta, tam, nomen ex participio, [seiolto, disaturo. Gal. *deslié, delivre. lasché. Hisp. Desahado, deshecho.*] *ἀμεμπῆ*, securus, liber, cura, & sollicitudine uacuus. Cic. Att. quæ soluto animo scribi solent, ea his temporibus excluduntur: Terra soluta, id est, rara & laxa, cui opponitur densa. Colum. lib. 1. Soli pinguis uel macris, soluti, uel spissi.

SOLYMA, orum, *σολυμοί*, populi Asiae, Lycijs & Pisidis proximi, postea Milix appellati: docet Strab. lib. 1. & 14. Pli. eosdem facit cum Pisidis, lib. 5. cap. 27.

SOLYMA, x, uel Solyma, orum, urbs clarissima Iudææ, quæ postea ad ditto templo Hierosolyma dicta est. Inde Solimus, a, um, Iuu. Sat. 6. Interpretis legum Solymarum.

SOMNICIOSE, [Pigramente.] aduer. negligenter. Pla. in Cap.

SOMNICULOSVS, a, um, [Adormentato, che sempre uorria dormire, sonno lento. Gal. *Tout endormi, nonchalant. Hisp. Chargado de sueño.*] *ὑπνολός*, a somniculo magis fit, quam a somno: & is dicitur, qui somno plenus est, & ignauus. Cic. de Sene. Quæ uitia sunt non senectutis, sed inertis, ignauæ, somniculosæ lenæ & utis. Colu. lib. 11.

cap. 1. Somniculoso plurima effugiunt. Interdum non quod somno indulget, sed quod somnum inducit: unde Sisenia aspidem uocat somniculosam, non quod ipsa dormiat, sed quod ut somnifica omnes percussos enecet.

SOMNIFER, aspera, niferum, [sonnacchio, porta sonno. Gal. *Qui sicut dormit. Hisp. Cos. que haze è trache sueño.*] *ὑπνοταίς*, quod a *πνοή* somnum. Plin. libro 19. V. sique somnifera etiam iucio papaueri. Ouid. nono Metamor. Plenaque somnifer serpeas peregrina uenenis.

SOMNIFICVS, ea, cum, *ὑπνοποιός*, quod somnum inducit. Plin. lib. 37. Spargere somnifici medicam nra. Idem lib. 29. cap. 4. Quoniam uincatur aspidem somnifica uis.

SOMNIO, somnias, [sognare, insognare. Gal. *sonner, resuer. Hisp. sonar algun sueño.*] *ὑπνολήω*, per quietem aliquid, quasi ingrans, uideo. Cicer. de Diuin. Nec mihi magis usquam uideo somnare. Et paulo ante: Refert ad coniectore, somnia se te quam pendere ex fascia lecti sui cubicularis. Pla. in Cur. Quos tu mihi luscios liberos somnias? Id est, somniando loquens, Ter. And. Num ille somniat. Ea quæ, uigilans uoluit. Cic. 2. de Diuin. Quod si ita natura paratum esset, ut ea dormientes agerent, quæ somniarent. Somnium imperiosale. Plin. lib. 28. Plurimum somnari circa uer & autumnum tradunt.

SOMNIOVSVS, inofa, iniosum, [sonnacchio] *ὑπνοποιός*, qui crebris somnijs uexatur. Plin. 1. 29.

SOMNORINVS, a, um, apud antiquos dicebatur id, quod in somnis uideatur. Var. in Prometheo, ut citatur a Nonio. Hinc somnorinas imagines affatur.

SOMNIVM, nijs, [In sogno. Gal. *songe, resuerie en dormant. Hisp. El sueño, que se duerme.*] *ὑπνολήω*, ideam quod in somnium, hoc est, quod uidere nobis uidetur dormientes. Virg. 8. Ecl. Au qui amant, uti tibi somnia fingunt? Cic. de Leg. Agrar. Hæc per deos imperiales, utrum esse uobis consilia ficariorum, ac uinolëtorum somnia. Macrobius. quinque tradit esse genera. Somnium quod Græce est *ὑπνολήω*, Vnio, id est, *ὑπνολήω*, In somnium, id est, *ὑπνολήω*, Oraculum, id est, *ὑπνολήω*: & Vilius, qui Græcis *ὑπνολήω*, dicitur. Ex his In somnium & Phantasma cum falsa sint, interpretatione non indigent: tria reliqua uates interpretantur. Et Oraculum quidem est, cum in somnijs aliquid nobis denunciat. Vilio, cum id quis uidet, quod eodem modo, quo apparuerat, euenit. Somnium autem proprie uocatur, quod tegitur figuris, & uelatur ambagibus, non nisi interpretatione intelligendis.

SOMNVS, somni, [sonno. Gal. *sonne, le dormir. Hisp. El sueño quando dormimos.*] *ὑπνός*, sopor, quies, quæ fit ab humoribus a corde ad cerebrum sublatis, qui cum ibi fuerint refrigerati, recedentes ad cor, calorem eius refrigerant. Dicitur autem uolunt somnum, a Græco *ὑπνός*, unde mutata aspiratione in s, litterâ, primum sypnum, mox sopnum & postremo somnū appellatum. Vir. 1. Geor. Nec somnos abruptis cura quietos. Cic. 1. de Diuin. Animus per somnum curis uacuis. Somnum Deum finxit antiquitas, cuius sedem apud Cimmericos collocat Ouid. 11. Metam. Est prope Cimmericos longo spelunca recessu Mons canus, ignauus domus, & penetralia Somni Quo numquam radijs oriens, medius uer, cadens uer Phæbus adire potest. Hinc Insomnis, de quo suo loco.

SONIPES, pedis, p. c. [Cauallo,] *καταχέπυς*, significat celerem equum, quod pedibus sonet. Vir. 4. Aen. Stat sonipes.

SONITVS, p. c. [suono, strepito. Gal. *son, bruit. Hisp. Sonido.*] *ἤχος*, crepitus, uel sonus. Vir. 6. Aeneid. Dum flammæ Iouis, & sonitus imitatur Olympi. Idem libro secundo Geor. Ingentem cælo sonitum dedit. Cic. de Som. Scip. Hoc sonitu completæ aures obsurduerunt.

SONO, sonas, sonui, sonitum, [sonare, far strepito. Gal. *sonner, bruire. Hisp. sonar, hazer sonido.*] & aliquando sonui sonatum. Hor. 1. Ser. Sat. 4. Magna sonaturum des nominis huius honorem. Est autem Sono, *ἤχος*, sonum edo. Vir. 4. Aen. Pharetramque fuga sensere sonantem. Aliquando actiue accipitur, pro eo quod est sono referre, sonare representare. Virgil. lib. 1. Aeneid. Nec uox hominum sonat. Sonat idem hæc uerba, id est, significant. Cic. 3. Offic. Ut hæc duo uerba inter se discrepare, re unam sonare uideantur. Sonans, tis, particip. Ouid. 12. Met. Tota est ex ære sonanti. Virgil. 3. Aeneid. Turba sonans præde pedibus circumuolat uncis. Sonandus, a, um, Ouid. 2. Arte. Et magno nobis ore sonandus eris: id est, graui carminis genere celebrandus. Sonabilis, le, sonorus: ut, Sistrum sonabile. Ouid. 9. Metam. Crepuitque sonabile sistrum. Sono, nis, sonere, tertiæ conjugationis. Lucr. lib. 3. Caligare oculos, sonere aures, succidere artus. Assono, Consono, Circumsono, Dissono, Insono, Intersono, Persono, Resono, suis locis.

SONOR, oris, [strepito, Gal. *Vn son fort. Hisp. Estreñendo sonido.*] *ἤχος*, uehementior sonus. Vir. 7. Aeneid. Magno ueluti cum flamma sonoro Virgea suggeritur costis undantis aheni. Idem. 9. Aeneid. Et cri-

Et crines albos & sœva sonôribus arma.

SONORVS, a, um, [strepitoso. Gal. Qui tend ou fait grâd son de grand bruit. Hisp. Cosa que mucho suena.] ἠχώδης, ἠχέστιμος, quod graue sonat. Virg. 1. Aeneid. Tempetatesque sonoras. Flumina sonora. Idem 12. Aeneid.

SONS, fontis, omnis ge. [Colpevole, maligno. Gal. Coulpable; malfaciteur. Hisp. Culpado.] ὀνόστιμος, ὀνόστιμος, nocens, noxius, criminis alicuius conuictus. Cir. 3. de Leg. Vincula fontium seruato, captiua iudicanda. Vir. 10. Aeneid. Omnes per mortes animam fontem ipse dedidit. Ouid. 13. Metam. fœdato sanguine fonti. Contrarium est, Insons.

SONTICVS, a, um, [Maligno, iniquo. Gal. Malin, meschant. Hisp. Culpa do malitioso, injusto.] δένος, idem quod grauis, noxius, uehemens. Neuius apud Festum, Sonticum causam esse oportet, quamobrem perdas mulierem. Vnde Sonticum morbum veteres appellauerunt, quia ita grauis esset, ut solitas functiones impediret. quem qui pateretur, iustam excusationem habere putabatur, quo minus in iudicium uocatus, se sistere cogere, ut inquit Iurisconsultus. Plinius de Gagete lapide: Deprehendit sonticum morbum.

SONVS, soni, [suono di ogni uoce. Gal. Son, bruit. Hisp. son, Sonido.] ἠχος, quicquid auribus percipitur, siue id ab ore animalis proficitur, (quam uocem appellamus) siue ex aliorum corporum collisione. Cic. de Diu. Qui sono quodam uocum incitantur. Idem. 2. de Nat. Deo. Auris cum sonum recipere debeant, qui natura in sublime fertur, recte in alia corporum parte collocatae sunt. Ibidem: ad neruorum eliciendos sonos, ad tibiatarum apta manus est. Vir. 4. Geor. Tum sonus auditur grauior. Sonum fundere. Cic. in Acad. mihi uidetur dignissimum rebus his, de quibus loquitur sonum fundere. A sonus sunt Absonus, Altisonus, Armisonus, Consonus, Dissonus, Dulcisonus.

SOPHISTA, siue Sophistes, sophistæ, [Sophista. Gal. Sophiste, philosophe pour uaine gloire. Hisp. Sophista, philosopho por uana gloria.] σοφιστής, olim honesta appellatio erat communis iis omnibus, qui in arte aliqua excellere: unde & Rethores, & sapientiae professores olim Sophistæ dicebantur, quamquam ad eos poëta hoc nomen transferit, qui fallacibus conclusiunculis inanem quandam sapientiae speciem ostentarent. Suid. σοφιστής, πάς τεχνίτης, καὶ ὁ πλεονεκτικὸν ἢ καὶ ὁ ἐπιτετακτικὸν ἐκείνῳ ἐν τοῖς λόγοις καὶ ἀπαταιν. id est, Sophista ois artifex & qui eloquentiam proficitur, & qui in uerbis calumniatur, atque fallacijs. Plato ait Sophistas esse Rethores, qui ueluti uenatores parati sunt ad capiendos iuuenum animos. Arist. 1. 16. Ethic. Scientiam gubernandarum rerum publicarum sophistæ proficitur, quorum nullus rempublicam gerit. Olim autem Sophistæ dicebantur philosophi & sapientiae professores; deinde uero Rethores: postremo abiit nomen in inuidiam, ut Sophistæ dicerentur, qui fictam quandam sapientiae speciem iactarent. Cic. 1. 1. de Na. Deo. Abderites quidam Protagoras, cuius a te modo facta est mentio, sophistes, temporibus illis uel maximus. Idem 1. 2. De Fin. Eorum erat iste mos, qui tunc sophistæ nominabantur. Hinc Antisophistæ a Suetonio in Tiberio dicuntur, inter le pugnantibus Sophistæ.

SOPHOCLES, σοφοκλής; poeta Tragicus fuit, patria Athenicus, tanta orationis suauitate, ut uulgo, μέλιτη, hoc est Apis cognominaretur, æqualis Euripidis, & Periclis, cuius etiam quandoque collega fuit in prætura: Natus Olympiade LXXIII. ante Socratem annis XVII. Primus tribus ætoribus usus est, adiecto eo qui uocatur Tritagonista, hoc est tertiarum & ultimarum partium histrio. Primus etiam Choros ex iuuenibus quindecim introduxit, cum ante duodecim tantum introducerentur. Primus quoque tragicas contentiones ac compositiones instituit. Scripsit insuper Elegiam & Pœanas, atque orationem pro sam, cum de Choro aduersus Thespiam & Chœrilum contenderet. Obijt autem sexto anno post Euripidis mortem: cui styli magnitudine præfertur, licet eius sententijs inferior. Filios habuit Iophonem, Leosthenem, Aristonem, Stephanum Meneclidem. Exhibuit fabulas centum uigintitres, quamquam alij dicant multo plures. Victorias autem uigintitres reportauit. Hunc Cicero diuinum poetam l. r. de Diu. uocauit: eiusque in Cato. Ma'ore meminit. Sophoclem ex insperato gaudio ob uictoriam ex tragœdia quadam repente obijisse, Valerius auctor est. Sophocles superioris nepos, poeta item tragicus, qui docuit tragœdias XL. uicit 8. commemoratur a Suida. Hinc Sophocleus, a, um, p. σοφοκλειος, Cicero ad Tironem: An pangis aliquid Sophocleum. Virg. 8. Ecl. Sola Sophocleo tua carmina digna cothurno.

SOPOR, sopis, sopiui, sopitum, [Adormentare. Gal. Assopir, endormir. Hisp. Adormecer a otro.] κατακοιμάζω, soporo, soporem induco. Liu. ab Vrbe. Vino oneratos sopiunt. Idem 4. Bel. Pun. Lentior denique, æqualiorque accidens auribus, magnam partem hominum sopiuit. Ouid. 7. Meta. Custodemque rudem somno sopiitis. Vnde sopitum dicimus, qui iam cœpit dormire. Liu. 3. Bel. Pun.

Nico ex improuiso ad portas sopitos uigiles in cubilibus suis obtruncat, portamque aperit. Vir. tamen sopitum somno dixit, quasi irrigatum. Vir. 1. Aen. Hunc ego sopitum somno super alta Cythera, Aut super Idalium sacrata sepe recondam. Aras sopitas excitat ignibus. Ouid. epi. 14. Ignis sopitus: id est, propemodum extinctus, aut cineribus occultatus. Virgil. 8. Aene. Impositum cinerem, & sopitos suscitatur ignes. Manus sopitæ, Ouid. l. 3. Fast. Sopi-tus istud est, stupefactus. Liu. lib. 1. Iubet bono animo esse, sopitum fuisse regem subito istu. Consopio, totum sopore obruo. Cicer. 1. Tusc. A luna consopitus putatur.

SOPOR, oris, [sonno, dormire. Gal. Sommeil, faim de dormir, le dormir. Hisp. Sueño quando dormimos, obra de adormecer.] ὕπνος, somnus. Cicer. 1. de Diu. Sopore placans artus languidos. Virgil. 6. Aeneid. Tum consanguineus lethi sopor, & mala mentis Gaudia. Hor. 5. Epod. Feræ dulci sopore languidæ. Ouid. 1. 5. Metam. Aut furit, aut patitur mirum grauitate soporem. Idem Meta. Cura remouente soporem.

SOPORIFER, fera, ferum, ὑπνωτικὸς, quod soporem inducit. Plin. lib. 9. Dextræ pennæ uim soporiferam inesse. Vir. lib. 4. Aen. Sparges humida mella, soporiferumque papauer. Ouid. 11. Met. Vile soporiferam somni uelociter aulam.

SOPORO, as, p. p. [Adormentare. Gal. Endormir, assopir. Hisp. Adormecer a otro.] κατακοιμάζω, soporem induco, stupefacio. Plin. lib. 18. Serpentes soporari. Idem l. 21. cap. 31. Ut radice eius propius admotæ soporantur. Hinc Soporatus, rata, ratum, participium: id est, sopore obrutus: ut, Artus soporatos premit quies. Pl. lib. 10. cap. 7. 5. Aquatilia ipsa quiete cernuntur placida, ceu soporata. Dolor soporatus id est, lenitus. Cur. lib. 7. Ossa soporata melle, apud Virgil. 6. Aene. id est, soporifero melle imbura. Ramus soporatus uis Stygia, ibidem.

SOPORVS, a, um, ὑπνωτικὸς, somnum inducens: ut, Nox sopora: id est, nox in tempesta, quæ placida rigat membra quiete. Luc. libro 2. Sed nocte sopora Atria cognati pulsati non ampla Catonis. Sta. 1. The. eadem sub nocte sopora Lustra terit.

SORA, ἄσσορα, opidum Campaniæ, cuius meminit Plin. lib. 3. capitulo 5. Iuue. Satyr. 2. Optima Soræ, aut Fabrateriæ domus, aut Frusinone paratur. Steph. Soram alteram collocat in Phœnice.

SORACTES, is, uel. Soractis, ris, mons est Faliscorum Apollini sacer, circa quem fiebat sacrificium annuum, in quo Hirpiæ familiæ super ambustam lignorum struem ambulantes, non adurebantur: ut refert Plin. lib. 7. c. 2. Virg. 11. Aene. Summe deus, sancti cultos Soractis Apollo. Plin. l. 3. c. 2. Varro ad Soractem scriptis esse fontem, cuius sit latitudo quattuor pedum sole oriente, eum exunda referenti similem, auesque, quæ gustauerint, iuxta mortuas iacere. Neutro genere usus est Silius Italicus l. 8. Et sacrum Phœbo Soractæ frequentant.

SORANVS, Ditis seu Plutonis cognomen: a uoce Græca ὄρος, quæ tumulum sepulcralem significat: uel a Sora opido, ad Soractem montem sito. Tradit enim Plin. l. 2. c. 29. Eo in tractu tam pestiferos spiritus exhalari, ut aibus sint letales. Vnde uideri potest Plato dictus esse Soranus, non dissimili ratione ab ea, qua Auer-num pro inferis Poetæ acceperunt.

SORBEO, bes, bui, bitum, uel sorpsi, sorptum, [Sorbere: Gal. Hamer & aualer en tirant a soy, engloutir. His. sorber.] βροχέω, liquidum aliquid de glutio. Factitium uerbum a sono, quem edunt, qui sorbent. Plant. in Mil. Sorbet dormiens. PA. Quid sorbet? u. illud stertit, nolui dicere. Sed quia consimile est, quod stertas, quasi sorbeas. Plin. l. 7. c. 53. Ap. Saufeuus cum a balneo reuersus nullum bibisset, ouique sorberet. Transferitur & ad alia. Ouid. 2. de Arte: Terraq. caelestes arida sorbet aquas. Vir. 3. Aen. Dextrum Scylla latus, Læuum implacata Charibdis Sorbet ab abruptum fluctus. Luca. lib. 4. Sordidus exhausto sorberet ab ubere sanguis. Sorbere odia alicuius, pro proferre. Cic. ad Q. Frat. Sed me ab eo ita obseruari scio, ut eius ista odia non sorbeam solum, sed etiam concoquam. Sorbere animo, pro eo quod est præpropere spe deuorare. Cic. 2. Phil. Q. id eum non sorbere animo, quid non haurire cogitatione, cuius languinem non bibere censetis? Absorbeo, Exorbeo, Ob sorbeo, & Resorbeo, suis locis.

SORBILLO, las, demin. a Sorbeo, [Sorber poco, ma spesso.] κατάμικρον, κατάβροχέω, minutim, & paulatim sorbeo. Ter. in Ad cyathos sorbillans paulatim hunc producum diem.

SORBILIVM, ἰσροβιλιτιον, potiuncula sorbitioni apta. Pla. in Pen. Mihi iam uideo propter te uisitandum sorbillo.

SORBILIS, & hoc se, p. c. ῥοβητον, quod facile sorbetur: ut Ouum sorbibile, apud Cellsum l. 2. c. 19. & 25. Col. lib. 8. cap. 17.

SORBITIO, onis, ῥοβησις, ipse sorbendi actus, uel potio ad sorbendum apta. Persi. Satyr. 4. Sorbitio tollit quem dira cicuta. Plin. lib. 20. capitulo 6. Arteriæ sanat uitia, datum in sorbitione pitane.

SORBIVM, sorbi, ῥ. Sorbi arboris fructus, similis pyro: quod Malum sorbum etiam Col. appellat l. 5. cap. 10. Et mala sorba, pruna, post mediam

- tiri, κληρωδότην, significat disponere. Vir. 3. Aene. Sic fata Deum rex Sortitur. Sortiri pro substituere & subministrare. Vir. 3. Geor. Sobolem armento. sortire quotannis. Vbi Ser. Sortire, substituere, subministra.
- SORTITIO**, uerbale, [Sortitione. Gal. Le get du sort. Hisp. Obra de sortear.] κληρωσις, ipse sortiendi actus. Cic. pro Clu. Ecce tibi eiusmodi sortitio, ut in primis Bulbo & Staleno & Gutte esset iudicandum. Ibidem: Statuerunt ita maiores nostri, ut, si a multis esset flagitium rei militaris admissum, sortitione in quosdam animaduertetur.
- SORTITIO**, p. p. [Sortimenta. Gal. Par sort. Hisp. sorteando ò por suertes.] κληρωσις, aduerb. significans ex sorte, uel per fortem. Cic. 4. Verr. Lex Iouis sacerdotem sortito capi iubet. Idem lib. 6. Epist. Eos sortito in prouincias mitti placere. Aliter accipitur pro naturaliter, ut apud Hor. 4. Epo. Lupis & agnis quanta sortito obtigit, Tecum mihi discordia est, hoc est, naturaliter, uel occulta quadam fati ratione.
- SORTITIVS**, tus, masc. gen. [sortimento,] κληρωσις, pro sortitione. Cicer. pro Domo sua: Quid, si etiam, pluribus de rebus uno sortitu retulisti? Virgil. 3. Aeneid. Quæ sortitus non pertulit ullos.
- SORTI**, aduerb. Vir. 4. Geo. Sunt quibus ad portas cecidit custodia forti. Vbi Ser. Sorti: id est, ex forte, uel in forte, nam aduerbium est, quod trahit a militia.
- SOSPES**, tis, gen. com. [Sano, se saluo. Gal. Senu d'ua danger. Hisp. Cosa salua de peligro.] σωσος, saluus, incolumis. Liu. 5. ab. Vrbe: Sospitellique omnes Romam ad propinquos restituit. Vir. 11. Aen. At non Euandre pudendis Vulneribus pulsum aspicias, nec sospite dirum Optabis nato funus pater. Hor. 1. Car. Ode. 36. Vix una sospes nauis ab ignibus. Antiqui item Sospitem accipiebant pro sospitatore siue seruatore: Vnde Iouem sospitem dixit Ennius, quem alij Iouem seruatore appellat.
- SOSPITA**, tæ, p. c. σάτιρα, idest seruatrix: quo cognomine Iuno colebatur apud Lanuinos. Cic. pro Mur. Nolite a lacris patrijs Iuno nis sospitæ, domesticæ, & suum consulem auellere.
- SOSPITALIS**, & hoc le, saluter, salutaris. Pla. in Pseud.
- SOSPIRO**, tas, pen. cor. [Conseruare sano, saluo. Gal. Garder sain & s'auue, delinrer de peril. Hisp. Librar a otro de peligro.] σωσος, incolumen seruo. Liu. 1. 1. Pacem precibus exposcunt, uti uolens propitius suam semper sospitet progeniem.
- SOTADEVM CARMEN**, σωταδαιον μετρον, pedes habet septem. Primum spondeus, secundus periambus, tertius spondeus, quartus periambus, quintus & sextus tribrachus, & ultimus spondeus. Et (quod magis mirum est) totus sotadeus numerus et trochæis potest constare pedibus. Hæc Fortunatianus Attilius. Alij de hoc uocabulo sic: Sotadæum carmen constat e quinque pedibus: primis duobus Ionicis, a maiore, & tribus reliquis trochæis. Et quia Ionicus a maiore constat e duabus primis longis & reliquis duabus breuibus, primus pes interdu soluta prima Ionici in duas breues fit mesomacros, constans e media longa & duabus utrinque breuibus: Soluta secunda, fit paropæon, constans e prima longa & quattuor breuibus.

S A N T E P

- SPADIX**, cis, pen. gen. προπιδιξ, teste Gell. lib. 2. Est auulsus a palma termes cum fructu: qui quoniam puniceum refert colorem, hoc est, rubrum cum exuberantia quadam splendoris, factum est, ut spadicem pro puniceo colore accipiamus, qui potissimum in equis commendatur. Vir. 3. Geo. Luxuriatque toris animosum pectus honesti spadices, glaucique. Est etiam spadix, genus instrumenti musici, cuius meminit Iul. Pollux lib. 4. & Coelius 1. 9. c. 4. Quin. lib. 1. c. 17. de Musica: Pfalteria, & spadices etiam uirginibus probis recufanda.
- SPADO**, onis, [Castrato, eunuchus. Gal. Chastre. Hisp. Varon castrado.] σπαδων, proprie is dicitur, cui aut testes euulsi sunt, aut ipsi cremastres, hoc est, nerui e quibus testes dependent. A uerbo Græco σπάω, quod est, euello. Eunucus autem etiam natura quis esse potest, ut cum frigidior temperatura Veneris usum cuiquam pernegat. Plin. libro 11. capitu. 37. Desuuium capillorum spadonibus non uisum. Spadones item dicuntur surculi infrugiferi. Colum. lib. de Arbor. Eiusmodi surculos, qui nihil afferunt, spadones appellant.
- SPARGO**, gis, si, sum, [Spargere. Gal. Esparandre, getter çà & là semer. Hisp. Derramar.] σπαρσος, huc illic proijcio, disseminò, late diffusio. Virg. 7. Eclog. Iam cornu petat, & pedibus qui spargat arenam. spargere aquam, est aquam affundere. Pla. Truc. Sparfisti aquam: iam redit animus. Insula sparxæ per æquor, id est, late diffusæ. Vir. 3. Aene. Niueamque Paron, sparsasque per æquor Cycladas. Col. lib. 2. c. 16. Si tamen aliqua causa tempestiuam stercoreationem facere prohibuerit: secunda ratio est, ante quam fartias mote seminantis ex auarijs puluerem stercoreis per segetem
- spargere. Spargere humum folijs: id est, sternere uel operire. Virgil. 5. Ecl. Spargite humum folijs, inducite fontibus umbras. Conspolita sunt, Alpergo, Conspargo, Dispergo, Inpergo, & Respergo: quorum significata explicantur suis locis. Spargere se in aristas uel brachia, dicitur herba, quando in aristas uel in brachia dilatat. Plin. lib. 12. capitu. 12. Cacumina in aristas se spargunt.
- SPARSIM**, aduerb. [Sparsamente, quò, e li. Gal. Par ci par la, peste mesie. Hisp. Derramadamente.] σπαρσος, multis, uarijsque in locis, huc & illic. Gel. lib. 11.
- SPARSVS**, particip. [sparsus. Gal. Espar, jetté çà & là semer. Hisp. Derramado.] εσπαρσμενος, longe lateque diffusus. Cicero in Arat. Stellæ sparxæ fusæque uidentur: Os sparsum idest lacum, & plus factis diffusum. Terent. in Heau. Cæsiam sparsus ore, & aduocato. Aliquando Consperus. Ouid. 8. Metamorph. Raris iam sparsus tempora canis. Corpus senatus sparsum: id est, dissectum. Lucil. libro 7. Calcatoque simul reges, sparsumque senatus Corpus.
- SPARTA**, tæ, σπάρτη, Peloponnesi ciuitas nobilissima, Lycurgi legibus optime olim instituta, ita dicta a Sparto Phoronei filio, aut (ut alij malunt) a Sparta Eurote filia: cum antea Lacædæmon diceretur. Virgil. 3. Georg. Veloces Spartæ catulos, acremque Molosium. Huius ciues dicuntur Spartiatæ, siue Spartani, qui & Lacædæmonii.
- SPARTANVS**, a, um, σπαρτιατικός, Lacædæmonius Virgil. primo Aeneid. Virginis os habitumque gerens, & uirginis arma Spartana.
- SPARTANVS**, σπάρτακος, famosus gladiator fuit, ex Thracia oriundus, robore animi & corporis præstans, qui una cum Crixo & Oenomaio, effracto Lentuli ludo gladiatorio, cum septuaginta gladiatoribus erupit Capua, manuque seruorum congregata, quasi iusto exercitu comparato. Ceresium montem in Campania, occupauit, ubi cum a Clodio Glabro obderetur, eius castra diripuit, & Campaniam populatus, raptis prætorum fascibus, appellatus est Imperator, inde Lentuli exercitum in Apennino dissipauit apud Mutinam Cassij castra deleuit, tandem cum de urbe inuadenda deliberaret, a M. Crafso pullus, fugatusque cum Brutium angulum occupasset, nec in Siciliam præ nauium penuria trajcere potuisset, cum suis omnibus fortissime dimicans occisus est. Lucan. lib. 2. Vt simili causa caderes, qua Spartacus hostis.
- SPARTEVS**, a, um, e sparto compositum. Caro. de re rust. c. 3.
- SPARVS**, seu Sparum, telum rusticum, in modum pedis recuruum. Virg. lib. 5. Agrestisque manus armat sparus. Festus: Sparsa minimi generis sunt iacula, a spargendo dicta, quod passim pugnao spargentur. Lucil. Tum sparsa, tum nutrices.
- SPASMVS**, mi, siue Spasina, atis, [spasmo,] contractio neruorum, rigor, distentio, conuulsio. a σπάω, conuello. Plin. libro 22. capitu. 8.
- SPASTICI**, quibus aliquid intus conuulsus est. Pl. lib. 21. 19.
- SPATHA**, æ, [Spada. Gal. Espée, Hisp. Espada] σπάθη, gladij genus, σπῆ τῆ σπάθης, hoc est a scindendo, siue diuellendo, aut certe, σπῆ τῆ σπάθης, quod inter cætera significat stringere: Apuleius, ut militaris sacramenti genium ob amissam spatham uerebatur. Vegetus gladios maiores Spathas uocari docet: minores uero Semipathas. Hæc etiam auctore August. dicitur Framea, & alio nomine Romphæa. Est item Spatha, rudicula, qua utitur in uersandis rebus, quæ coquuntur. Colum. lib. 12. capitu. 22. Permisceto spatha lignea. Spatham præterea uocamus instrumentum illud culinarium, quo spumam detrahimus. In palmis item Spathæ dicuntur ramuli, ex quibus palmulæ dependent, a frondis, ut uidetur, figura, nomen habentes, quæ ad gladioli folium satis accedit. Plin. libro 16. capitu. 26. Palma sola in spathis habet fructum.
- SPATHALION**, [ramo di palmo,] σπαθαλιον, deminutium a Spatha, significans ramulum palmæ cum dactylis inde pendentibus. unde apud Mart. lib. 13. Spathalion caryotarum numeratur inter munera tenuiorum, quæ Kalendis Ianua. solent missitari: Aurea (inquit) porrigitur Iani caryota Calendis: Sed tamen hoc munus pauperis esse solet. Est etiam ornamentum muliebri, inter delicias foeminarum annumeratum, a uerbo Græco σπαθαλάω, quod significat, delicias ago, & lasciuio. Plin. libro tertio capitu. 15. Plaut. Men. Amabo pondo duum numerum spathalia.
- SPATHES**, es, σπάθη, inuolucrum est, siue operimentum fructus palmarum adhuc florentium, quo in spissandis unguentis utuntur unguentarij: ut docet Discor. lib. 1. cui ea in re optime conuenit cum Theophrasto, qui lib. 3. de Plantarum historia de palmis agens, eo masculam a foemina differre scribit, quod mascula prior florem ferat in spathe. Plin. lib. 23. cap. 6. Spathes siue elates nomine proprium quoddam palmæ genus uidetur intellexisse, quod medicina conferret, germina, folia & corticem. Vide Marcellum

- SPECTATIVVS**, [*Speculatio*.] *speculatiuus*, *contemplatiuus*, *Quin-*
lib. 3. cap. 5. *Ut illa sit spectatiuæ partis, hæc actiuæ.*
- SPECTANDVS**, adiect. *θεατός*. *Plin. lib. 10. cap. 42.*
- SPECTATRIX**, *cis*, *θεατριά*, uerbale *fœmi*. a *spectando* deductum.
Plaut. Mercu. Diuum atque hominum spectatrix. Luc. lib. 3. spe-
ctatrix scelerum.
- SPECTATVS**, [*Lodato, probato. Gal. Lowè, apronè. Hissp. Alabado, proua-*
do.] *δοκιμαθείς*, probatus, cognitus, cuius scilicet perspecta iam
uirgus est. *Virgil. 8. Aen. Sunt animi, & rebus spectata iuuentus.*
Plaut. Persa. Vitam iam satis tibi spectatam esse censueram. Spec-
taræ integritatis uir. Liu. 6. Bel. Pun. Spectatissima fœmina. Cic.
pro Sext. Rosc.
- SPECTIO**, *onis*, uerbum est proprie ad Augurum disciplinam perti-
nens, in qua officia ita distributa erant, ut qui spectationem habe-
bant, nunciationem non haberent. *Varr. lib. 5. de lingua Latina,*
& Festus lib. 17.
- SPECTO**, *as*, [*Guardar, guardar speſſo. Gal. Regarder ferme & attentiuem-*
ment. Hissp. Mucho mirar.] *ἀπέω*, frequentatiuum a *specio*, antiquo
uerbo, idem ualens quod *multum & fixe intueor*. *Cicer. de Arulp-*
resp. ni tu Megalesia eo die spectare uoluisses. Ter. Eun. Here ne
me spectes: me impulsore hæc non facit. Accipitur non raro pro
iudicare, probare, siue æstimare, *Cicero pro Ros. Com. Nemo*
enim illum ex trunco corporis spectabat, sed ex artificio com-
mico æstimabat. Cic. lib. 5. Tuscula. Non ex singulis uocib. phi-
losophi spectandi sunt. Aurum spectatur in ignibus. Ouid. 1. Trist.
Eleg. 4. Scilicet & fuluim spectatur in ignibus aurum. Vnde &
Spectatores pecunie, dicuntur qui ualorem eius explorant. Huc
etiam pertinet illud Virgil. 3. Eclog. Si ad uitulam spectes ni-
hil est quod pocula laudes. hoc est, si uitulæ pretium tecum re-
putes: uel (ut Seru. interpretatur) si pocula cum uitula compa-
retur. Interdum est attendere, ut, Cic. loquitur, etiam atque
etiam uidere. Plaut. Spectandum, ne tibi anulum det, neque
roget. Eleganter item accipitur Spectare pro ad rem aliquam
pertinere, seu referri. Cic. tertio. de Finibus. Hæc studia ad
imitandos summos uiros spectant: Spectatur, impersonale.
Plin. libro decimo cap. 70. Plausu congregari feras ad cibum
consuetudine spectatur. Spectatu, supinum. Cic. 2. Off. admitt-
antur eum, qui pecunia non mouetur, quod in quo uiro perspe-
ctum sit, hunc dignum spectatu arbitrantur.
- SPECTRVM**, *tri*, [*Imagine, Idolo. Gal. Phantoms, uision. Hissp. imagen ò dolo,*
phantasia.] *σάσμα*, simulacrum, seu imago oculis sese offerens.
Cic. lib. 15. Epist. Qui putant δεικνυμένων φαντασιών, spectris Ca-
tianis excitari. Et rursus: His spectris etiam si oculi feriri possint,
animus qui possit non uideo.
- SPECVLARĒ**, [*Veduta. Gal. Bessroy ou eschanguette, sentinelle. Hissp. Laa-*
talaya, lugar para atalayar.] *σκοπιά*, locus editus, & eminens, un-
de aliquid eminens uideri & prospici potest, siue sit mons, siue tur-
ris, siue lapis, siue arbor, siue quid aliud eminens. *Vir. 8. Eclo. Præ-*
ceps aeris specula de montis in altum Deferat. Oui. in Epi. Leandri.
In speculis omnis Abydos erat. Liu. 8. Bel. Pun. Ipse in Cissæo
monte speculam posuit, ut ignib. procul sublati, signum, ubi quid
molirentur, hostes, momento temporis acciperent. Virg. 3. Aene.
Dat signum specula Misenus ab alta. Est & Specula, deminutivum,
a spes, sicut a Res. Recula. Cic. Caelio. Hæc tamen oblectabar spe-
cula. f. Tullia. Pia. Perf. Ecquid est mihi in te speculæ.
- SPECVLARIBVNDVS**, *Suet. in Tiberio.*
- SPECVLARE**, *ris*, [*Specchio. Gal. Des quettes, des lunettes ou fenestre de uir-*
re par à trauers quoy on uoit. Hissp. Finiestra de uidro.] siue specular,
aris, siue *Specularium*, *tri*, fenestræ genus, admittendæ in a dis-
cium lucis, & excludendæ pluuie, uentique gratia excogitatum:
quod primum ex speculari lapide fieri cœpit. hodie magis ex ui-
treis orbibus uel tessellis plumbo iunctis. *Mart. lib. 8. Hybernis*
obiecta notis specularia pueros, Admittunt Soles, & sine luce di-
Vlpia. Specularia & uela, quæ frigoris causa, uel imbrum in
domo sunt, instrumento domus non contineri, Cassius existima-
uit. In hortis quoque ambulationes specularibus claudi so-
lere, indicat illud Iuue. Satyr. 4. Quæ uehitur clauso la-
tis specularibus antro. Hinc Specularius, larii, specularium
artifex: qua uoce utitur Vlpia. 1. Quasitum, Dige. de Fund.
instruct.
- SPECVLARIS LAPIS**, *γυδός*, lapidis pellucidi genus, in tenuissimas
crustas sectile, ex quo olim specularia conficere solebant, hoc est
fenestras admittendæ luci, & excludendo uento, imbrique ido-
neas: quod genus hodie ex orbibus tessellisue uitreis, magis con-
ficimus. *Dictus Specularis, siue quod specularia ex eo fierent, siue*
quod speculi modo lucret. Plin. lib. 2. 1. cap. 13. Vide Plin. libro
36. cap. 22.
- SPECVLARIS**, & hoc lare, adie. a *Specula*: ut, *Specularis significatio,*
quæ sit, igne & specula ostenso. Plin. lib. 7. cap. 56.
- SPECVLOR**, *laris*, [*Contemplare, specularare. Gal. Guetter, espier. Hissp.*
Contemplar, mirar, atalayar.] *κατασκοπέω*, exploro, contem-

plor, quasi e specula prospecto. *Plau. Mil. Sed Speculabor, ne quis*
aut hinc, ab læua, aut ab dextra Nostro contilio uenator adit
eum auritis plagis. Cef. 8. Bel. Gal. Qui specularandi gratia essent
remissi. Vnde Speculatores, id est exploratores, qui specula
aspiciunt, uel in bello ante exercitum explorandi gratia mitti
solent. Cæf. 2. Bel. Gall. Hac re Cæsar statim per Speculatores
cognita. Per translationem pro scrutari, Tacit. lib. 18. Sat. s. parut
ijs, qui principum offensas acriter specularant. Cicer. in Catih.
Muli te oculi & aures non sentientem specularabuntur, atque cu-
stodient. A quo fit Præspeculor, ante speculor, uel præmissis spe-
culatoribus exploro. Suet. de Cef. Exercitum neque per insidio-
sa itinera duxit unquam, nisi præspeculatus locorum situs. Hinc
Speculatus, huius speculatus, ipse specularandi actus. Plin. libro
10. cap. 37.

SPECVLATRIX, *icis*, [*Speculatrice.*] uerbale. *Cic. 3. de Nat. Deo.*
SPECVLATORIVS, *as*, *αμ, κατασκοπιός*, quod speculationi est accom-
modum, ut *Speculatoria nauigia*, in quibus in mari specularumur,
quid fiat. *Cæf. 4. Bel. Gal.*

SPECVLVM, *li*, [*Specchio, spera. Gal. Miroir. Hissp. Espejo en que nos mira-*
mos.] *κατοπτρον*, intrumentum ex uitro, chalybe, stanno, argen-
tove, intentum imaginem repræsentans: cuius inuentioem Ae-
sculapio assignat *Cic. 2. de Natu. Deo. Terent. in Adelph. In ipse*
re tamquam in speculum uitas hominum iubeo. Ouid. 3. de Arte:
quid quamque decebat, Eligat, & speculum consulat ipsa suum.
Cicer. secundo de Fin. Nec tamen argumentum hoc Epicurus a
pueris petiuit, aut etiam a bestijs, quæ putat esse specula natura.
SPECVVS, *cus*, tam masculinam quam gen. & specus, oris, neut. gen.
[*Spelunca, cauerna. Gal. Vne fosse tenebreuse, profonde & grande. Hissp.*
La Caua, hoy a ò cauerna.] *σπηλαιος*, idem quod *spelunca. Gel. lib.*
6. Sole medio & arido ac flagrant: specum quâdam nactus remou-
ta, latebrosam penetra. Hora. lib. 3. Car. Quæ nemora, aut quos
agor in specus. Ouid. 3. Met. Est specus in medio. Vir. 7. Aene. Hic
specus horrendum.

SPELAEVM, *σπηλαιον*, nomen Græcum, quod a nostris dicitur *spelun-*
ca. Vir. 10. Eclo. Inter spelæa ferarum Malle pati.

SPELVNCA, *luncæ*, [*Spelonca.*] *σπήλαιον*, antrum, specus subterra-
neus, uel montis cavitus. *Virgil. 6. Aeneid. Spelunca alta fuit, ua-*
stoque immanis hiatus. Cic. 2. de Finibus. Iam decimum annum
in spelunca iacet.

SPERCHIVS, *penult.* *σπερχειός*, fluius Thessaliæ, qui Pelio
monte effusus uelocissimo cursu defluit in sinum *Mariacum.*
Strab. lib. 8. Luca. libro 6. Ferit anne citato Maliacas Sper-
chius aquas.

SPERNO, *nis*, *spreui*, *spretum*, [*Resutare, sprezzare. Gal. Mespriser, de-*
spriser. Hissp. Menospreciar.] *ἐκφραλίω*, fastidio, despicio. *Cicer. de*
Senect. Quod spernerentur ab ijs, quibus essent coli soliti. Ter.
Eun. Ob hæc facta abs te spernor. Vir. 3. Eclo. quid prodest, quod
me ipso animo non spernis Amynta? Cic. 2. de Natu. Deo. Veri-
tas auspiciorum spreta est. Catul. Epi. 20. Hæc tu commoda tam
beata Furi Noli spernere. Hor. 1. Epi. 2. Sperne uoluptates, noceat
empta dolore uoluptas. Ouid. 8. Met. Pater huius erat, qui numina
dium Sperneret. Antiqui Spernerere dicebant pro segregare:
quod & Nonius annotauit, citans Ennium in Hectoris lytris: Ius
atque æquum se a malis spernit procul. Spernax, cis: id est, con-
tempnor, Silius lib. 8. Ductor Piso uiros spernaces mortis agebat.
Spretor, oris, eiusdem significationis. Ouid. 8. Meta. Utque deo-
rum Spretor erat.

SPERO *as*, [*Sperare, haure speranza. Gal. Esperer, auoir esperance. Hissp.*
Esperar algun bien, tener esperanza.] *ἐλπίω*, fiduciam habeo ali-
quid ex uoto successfulurum. *Plin. libro 11. Speratur largior pro-*
uentus. Hora. 1. Epistola quarta. Grata superueniet, quæ non
sperabitur hora. Cicero Attic. libro primo. A quo nihil spe-
res boni. Idem pro Deiot. Iubeo te sperare, & bono a-
nimo esse. Aliquando Sperare est existimare, seu confidere,
& tam de præsentibus, quam de præteritis dicitur. De præsen-
tibus. Quint. Facilis (ut animaduertere uos spero) defensio-
nis meæ cursus est. De præteritis Idem: Et innocentiam qui-
dem puellæ satis, ut spero, defendimus. Accipitur item pro ti-
mere. Virgil. 1. Aeneid. Si genus humanum, & mortalia
æmmitis arma: At sperate Deos memores fandi, atque nefan-
di. Vbi Seruius: Sperate, abusiue, timete: ut, libro 4. Hunc
ego si potui tantum sperare dolorem, ut perferre soror potero.
Cum alioqui proprie speremus bona, timeamus aduersa. Hæc
Seruius. Accipitur & Sperare pro gaudere. Terent. in Adelph.
Sperabam iam deservisse adolescentiam. Vbi Donatus: Recte
Sperabam, pro Gaudebam. Sic enim dicimus eum errasse nos
cernimus. Speratum, teste Nonio, ueteres dicebant, eum, qui
uxorem petie: & Speratum uirginem, quæ petitur. Afranius:
Curte, & nuncia uenire, & mecum speratam adducere, ut uideat
puellam. Postquam uero sponsio facta erat, non sperata, sed uel
dicta, uel facta, uel sponsa uocabatur. Speratus, participium.

Pla. in Merc. Spem speratam cum hanc obtulisti mihi grates ago. Sperabilis, & hoc le, quod sperari potest. Plau. in Cap. Hic ille dies est, cum nulla uitæ salus spirabilis est mihi mecum.

SPES, [*Speranza*, Gal. *Esperance*, *espoir*. Hisp. *La esperanza de algun bien.*] *ἐλπίς*, est opinio futuri boni. Cic. 4. Tusc. Spes est expectatio boni. Cæf. Bel. Ciui. lib. 2. Plenus spei bonæ, atque animi, aduersus eos proficitur. Spes pro lætitia. Virgil. 1. Aeneid. Spem uultu simulat, premit altum corde dolorem. Vbi Seruius, Spem, lætitiã. Est & crebra apud Vir. figura, quæ fit, quoties significatur ab eo quod præcedit, id quod sequitur. Nam spem lætitiã sequitur: spes uero in uultu non uidetur, sed lætitiã. in numero plurali habet nominatiuum, accusatiuum, & uocatiuum. Horat. 1. epist. 5. Quid non ebrietas designat? opera recludit. Spes iubet esse ratas: ad prælia trudit inermem. Liu. 1. ab Urb. Has spes cogitationesque secum portantes, urbem ingressi sunt. Sperum aut nusquam, quod sciam reperitur: Spebus rarissime. Spem pretio emere, prouerbialiter dicitur pro eo quod est certum & præsens detrimentum facere spe incerti lucri. Terent. in Adel. Spem pretio non euo. Antiqui auctore Felto declinabant, Hæc Speres huius speris. Varro. Quibus suam delectet ipse amicam, & sese speribus iacet suis. Hinc dictum putat Aspere, quasi sine sperere: & pro sperere, quasi pro sperere.

SPESIPIPPVS, *σπείπιππος*, Philosophus Atheniensis, Platonis ex sorore nepos, qui octo annos Platonice scholæ præfuit. Ferunt hunc senio confectum, sibi mortem consciuisse mœrore impulsam. Plut. uero scribit, illum pediculis effruescens interijisse. Primus inuenit, quo pacto ex gracilioribus lignis fierent uasa capacia. Composuit dialogos a Diogene commemoratos. Hunc Plato quasi Philosophiæ hæredem reliquit, ut scribit, Cicer. libro 1. Acad. quærit.

SPHÆRA, [*Sfera*, *balla*, *globo*. Gal. *Vne sphere ou globe, une cose ronde, masculine & espouffe*. Hisp. *Pella redonda, pelota.*] *σφαῖρα*, Græca uox est, idem significans quod Latinis Globus. Geometræ definiunt esse corpus solidum, unica superficie contentum, in medio sui punctum habens, a quo omnes lineæ ad superficiem ductæ sunt æquales. Cicero. 2. de Natu. Deor. Cumque duæ formæ præstantes sint, ex solidis globus (sic enim spheram interpretari libet) ex planis autem circulus, aut orbis, qui *κύκλος*, Græce dicitur.

SPHÆRICA, *τίς*, [*Fucaccia*, *sphæricata*.] placentæ genus, quod ex multis globus in spheram, & rotundam formam coactis, ac deinde simul compactis fiebat. Cato cap. 82. Sphæricam sic facito ita uti spiram, nisi sic effingito, detractis caseo, melle: spheras pugnum altas facito: ea in solo composito, densas eodem modo composito.

SPHÆRISTERIUM, *σφαιριστήριον*, locus balnei, specie rotunda, cum alijs plerisque exercitationem generibus, tum pilæ ludo præcipue destinatus, quam Græci *σφαῖραν*, uocant. Vnde *σφαιρίζω*, pila ludo, & *σφαιριστής*, pilæ studiosus. Pli. in epist. Apodyterio suppositum est sphæristerium, quod plura genera exercitationis, pluresque circulos capit. Lamprid. in Alex. Post lectionem, operam palæstræ, aut spheristerio, dabat.

SPHINX, *gis*, uel *gos*. *σφίγξ*, monstrum apud Thebas, cuius caput & manus puellæ, corpus canis, alæ auis, uox hominis, unguis leonis, cauda draconis similitudinem referbant. Dicta est autem Sphinx. *ἄπο τῆ σφίγγος*, hoc est, a contrahendo, uel uinciendo, quod prætereuntes suis quæstionibus ita stringeret, ut se expedire non possent. Scribit Lactantius Papinianæ Thebaidos interpretes, Spingia monstrum fuisse, alas, & unguis habens in similitudinem harpyiarum, quod insidens scopulo uix imminenti, insolubilia ænigmata transeuntibus proponebat: & quotquot dissoluere non poterant, unguibus, & alis inerriciebat. Ænigma autem erat eiusmodi: Quodnam animal mane quadrupes, meridie bipes, uesperitripes esset. Cuius ænigmatis nodum Oedipus ita dissoluit, ut hominem esse diceret, qui in infantia manibus & pedibus repens uerius, quam incedens, quadrupes est: Factus uir, ut qui nullo alio, quam pedum adminiculo nititur, bipes: Ingrauescentibus autem annis, assumpto Scipione tripes. Quam solutionem illa tam ægre tulit, ut se statim de saxo præcipitarit. Hinc sumptum originem adagium in Terentiana Andria, Dauus sum, non Oedipus. Sed hæc fabulosa sunt. Constant enim cum aliorum multorum, cum Alberti Magni testimonio, Sphingim animal esse ex genere simiarum, infigne duabus in maxilla maculis nigricantibus, cauda coloris fuscæ nigri oblonga. Solinus inter simias habentur & sphinges uillosæ comis, mammis prominentibus, dociles ad feritatis obliuionem. De sphingib. sic Diod. Sicul. lib. 4. Sphinges, & apud Trogloditas, Aethiopesque nascuntur forma haud eî dissimili, qua pinguntur, sed paulo pinguiorres naturâ habent mansuetam, pluribus disciplinis aptam. De his & Plin. lib. 8. cap. 21.

SPICA, *spicæ*, [*Spiga*. Gal. *Espe de blé*. Hisp. *Esfiga*.] *σάκχιν*, in frumento dicitur totum illud, quo granum continetur, cuius partes sunt

glumæ & aristæ. Cic. 5. de Fin. leges spicis uberibus & crebris. Dicta spica, quasi specia, a spe, ut inquit Varro de re rust. lib. 1. Nâ cum fruges in spicam exit, spem præbet hominibus. Seruius, spicam dictam putat a figura spiculi, quam refert, ubi primum ei foliculo erumpit. Tunc enim solum proprie spicam dici arbitrat. Sed hoc non esse usquequaque uerum satis docet Var. lib. 1. c. 48. cum granum spicæ partem facit: quod certe de spica iam primum erumpente intelligi non potest, quæ cum nondum floruerit, granum habere non potest. Verba Varronis sunt hæc. Spica in hordeo & tritico tria habet continentia, granum, glumam, aristam, & etiam primitas, spica, cum oritur, uaginam. Ouid. 9. Met. Inerant lunaria fronti Cornua, cum spicis nitido flauentibus auro. Cererem in spicis interciperet. Ouid. 8. Met. de Apro Calydonio. Et Cererem in spicis interciperet, Quid sit, Cererem in spicis interciperet, iam ipse exposuit, cum inquit, Matura uota coloni. Primo enim herbescit seges, unde illud est, Segetes iproculat in herba. & in Epistolis. Adhuc tua messis in herba est. Deinde uero, ubi maturuit, in spica esse dicitur. Spicæ allij. Ruel. lib. 1. cap. 2. Cohærentes bulbi, in quos allij caput extumuit, qui seorsum cõfisi nouam creant sobolem & Nuclei, & Spicæ Latinis auctoribus appellantur. Colum. 1. 11. c. 3. Habet allium plures cohærentes spicæ. Antiquis etiam in usu erat: Spicus malge. & Spicum neutro, quod & Nonius annotauit. De neutro genere exemplum est apud Ciceronem in Arato: Spicû illustre ferens insigni corpore uirgo. Item apud Var. de Lege Mœnia: Neque in bona segete nullum est spicum nequam, Neque in mala non aliquod bonum. De mafculino genere citatur uersus uetustus a Felto, sed sine auctoris nomine: Quasi messor permissum unumquemque spicum collegit. Est & Spica signum cœlestis, oriens in Virginis parte decima. Iul. Firmicus: Quicumque in ortu spicæ natus fuerit, erit ruralibus officijs semper applicatus.

SPICA MUTICA, quæ non habet aristam, quasi mutila. aristæ enim quasi cornua sunt spicarum Var. de re rust. lib. 1. cap. 48.

SPICEVS, *aum*, [*Di spica*. Gal. *D' espis, fait d' espis*. Hisp. *Cosa de materia de espiga*.] *σαχύριος*, quod ex spicis est. Tibul. Flaua Ceres tibi sit nostro de iure corona Spicæ. Messis spicæ. Virgil. 1. Georg. Spicæ iam campis cum messis inhorruit, & cum Frumenta in uiridi stipula lætentia turgent. Ouid. 2. Metam. Stabat nuda ætas, & spicæ ferta gerbat.

SPICIFER, *aum*, *pe*. *cor. σαχυρόρος*, quod fert spicas: ut, Ceres spicifera a poetis dicitur. Seneca Hercul. Oetæo. Et spiciferæ concessa deæ Attica Myrta claudit Eleusis. Mart. lib. 10. Non Hybla, non me spicifer caput Nilus.

SPICILEGIUM, [*Spigolo*. Gal. *La glane qu' on amasse apres les moissonurs, cui lette d' espis*. Hisp. *Obra de coger, ò cogimento de espigas*.] *σαχυρολογία*, collectio spicarum, uel spicæ ipsæ in agro a messoribus præteritæ. Varr. 1. de re rust. capitu. 53. Melle facta spicilegium uenire oportet. Hinc Spicilegium facere, dicuntur, qui messorum terga insequentes, spicas ab ijs præteritas colligunt.

SPICO, *as*, [*Spiciolare*, *mandar fuori le spighe*. Gal. *Getter hors les espis*. Hisp. *Echar fuer a las spigas*.] *σαχυροποιέω*, spicas emitto. Plin. lib. 18. cap. 7. Grana in stipula crinito textu spicantur. Hinc Spicatus, *ta*, tum, nomen adiectiuum, quod habet spicas. Et lib. 24. cap. 15. Chamæcissos spicata est tritici modo.

SPICIO, *is*, spicere, [*Guardare*. Gal. *Veoir, regarder*. Hisp. *Ver, mirar*.] *σπείρω, σπείρωμαι*, uerbum est obsoletum, quo antiqui utebantur pro aspiceret: seu intueri: quod & Festus annotauit, citans locum Pla. in Mil. Quo supercilio spici.

SPICVLATORES, [*Alabardieri*. Gal. *Sergeants ou officiers portans janelino, archers de la garde*. Hisp. *Hombres armados que acompañar los principes*.] *σπουδῶοι*, satellites principum, a spiculis, quæ gestant. Cornæ. Tacit. Dilapsis spiculatoribus.

SPICVLO, *as*, [*Aguzzar la punta*.] *ἀκονάω*, cuspidem acuo. Pli. lib. 11. Telum perfodiendo tergory quo spiculauit ingenio.

SPICVLVM, *li*, [*Dardo, punta*.] *λήγχνησις*, lancea breuis, seu (ut Vegetius ait) telum missile, cuius ferrum est triangulum, unciarum nouem, hæcile pedum quinque & semissis. Antiqui pilum neutro genere uocauerunt. Ad huius iactum exercebantur milites, ita ut arte & uirtute directâ, scutatos pedites & loricatedos equites sæpe tranfuerberarent. Plaut. in Caf. Si non impetrauit, spicula etiam infortita sunt mihi. Cic. in Pison. L. Crassus spiculis prope scrutatus est alpes. Virgil. 5. Aene. Gnoſſia bina dabo læuato lucida ferru spicula, cælatamque argento ferre bipennem. Accipitur & pro sagitta. Virg. 11. Aen. Spicula conuerso fugientia dirigit arcu. Aliquando Sagittæ ferrum, seu cuspis ipsa, & aculeus, ut sunt spicula sagittarum, & aculei apum. Cur. Alexander sagitta iactus est, quæ in medio crure reliquerat spiculum. Virgil. 3. Georg. de apibus. Et spicula cæca relinquunt. Dictum spiculum, a spicarum specie.

SPINA, *æ*, [*Spino*. Gal. *Es spine*. Hisp. *Es pina*.] *ἀκάρθα*, proprie est aculeus sentis, uel rubi, quo pungimur. Virgil. 5. Eclog. Carduus & spinis surgit

furgit palurus acutus . Col.l. 11. c. 3. Ea sunt ualissimarum spina-
rum maximeque rubi, & paliuri, & eius quam Græci uocant
κνώσβατον, nos sentem canis appellamus. Spinam facere dicitur
asparagus, cum percreuit, & spinosus fit. Colum. lib. 1. cap. 3. Spi-
na etiam dicitur, uertebrae in quocumque animali conte-
ntus inter se, (quam & Græci ἀκνθας, nominant) qui est a collo,
ad extremum usque os, quod sacrum dicitur, sic autem appellata
est, quod ipse uertebrae in suo contextu processus utrimque ostē-
dant spinis haud ab similes. Plin. lib. 11. cap. 3. Spina lumbis ossa,
sed tereti structura, per media foramina a cerebri a medulla descē-
dent. Eadem esse ei naturam, quam cerebro colligunt: quoniam
prætenui eius membrana modo incisa statim expiretur. Spina et-
iam pro aculeo, qualis serpentibus & hylicibus, & plerisque pi-
scibus inest. Plin. lib. 8. cap. 35. Hytrices generat & Africa spina
contectas. Spinæ per translationem pro difficultatibus. Cicer. 5.
Tusc. peripatetici spinas partiendi, & definiendi prætermittunt.
Spineus, spinea, spineum, ἀκνθίσιος, quod ex spinis factum est:
ut, Cornua spinea. Vincula spinea. Ouid. 2. Metam. Baculumque
capit quem spinea tortuam Vincula cingebant. Spinosus, nosa,
uosum, spinis abundans, Varr. 2. de re rustic. cap. 3. Quod uili
sæpe uenit his, quæ inter se cornibus pugnant, atque in spino-
sis locis pascuntur. Spinosa oratio, per translationem, pro du-
ra & aspera. Cicer. 1. de Orat. Hæc erant spinosa quædam, &
exilis oratio.

SPINETICVM, unum ex Padi ostijs, quo Claudius Cæsar e Britan-
nia triumphans, prægrandi illa domo uerius, quam nauis, intra-
uit Adriam, a Spina urbe nomen habens, quam conditam uolunt
a Diomede. Plin. lib. 3. cap. 16.

SPINETVM, ti, [Luogo piantato di spine. Gal. Vn' espinaye. Hisp. Espinal.]
ἀκνθών, locus spinis abundans. Plin. lib. 10. cap. 74. Añinus spini-
netis fe scabendi causa atterens, Virgil. 2. Eclo. Occultant spina
lacertos.

SPINTER, βραχιονίσηρ, armillæ genus erat, teste Festo, quo mulieres
utebantur in summo brachio sinistro. Plaut. in. Menæch.

SPINTRIÆ, dicti sunt reptores monstroæ libidinis, nouiq. con-
cubitus. Suet. in Tiber. c. 43.

SPINVS, [Prugnolo susino saluatico. Cal. Prunelior, pruner sauvage. Hisp.
Circello montes.] agrestium prunorum arbor, quod spinis referta
fit. Virgil. 2. Geo. Spinus iam pruna ferentes.

SPIONICVS, ca, cum, adiectiuum: ut, Spionicus gustus, id est, gustus
uuz spionix, de qua Colum. lib. 3. cap. 2. Pli. lib. 4. cap. 2. Colum.
lib. 3. cap. 21.

SPIRABILIS, lo, [Spirabile. Gal. De quoy nous halenons, qui cause qu'on get
te uent. Hisp. Cosa que espira, y con ella espiramos.] ἰμπυδύστον, uita-
le, quod spiramus. Virgil. secundum Aeneid. Per superos, at-
que hoc cæli spirabile lumen. Spirabilis animus. Cicero 2. de
Natur. Deor. Animum ipsum spirabilem siquis quærat unde
habemus.

SPIRACVLVM, li, [spiracolo. Gal. souspirail, respirement. Hisp. Respiradero.]
φυστήριον, per quod odor, æræ expiratur, aut exhalat. Vir-
gil. 7. Aeneid. Sæui spiracula Ditis, id est aditus, ait Seruius. Plin.
lib. 2. cap. 93. In Sinuessano agro & Puteolano sunt, quæ spira-
cula uocant.

SPIRÆ, arum, ἀσπίρα, sunt reuolutiones, siue circuli, qui in se ip-
sos non recurrunt: unde in matronarum ornamentis Spiræ dican-
tur, ut est uidere apud Plin. lib. 9. cap. 35. ubi meminit Lollix Paul-
linæ Caij principis matronæ. In serpentibus quoque Spiræ dican-
tur, cum in orbem contracti quosdam quasi circulos imitantur.
Virg. lib. 2. Geor. Squameus in spiram tr. ctu se colligit anguis.
& lib. 2. Aeneid. Spirisque ligant ingentibus. Funes item nautici
in orbem conuoluti, proprie Spiræ dicuntur. Item spira dicitur
funiculus, qui a pileo ad fauces extenditur, & sub mento al-
ligatur. Iuuen. Satyr. 8. Et longo iactetur spira galero. Basis
item columnæ, unius tori aut duorum, spira dicitur. Plin. libro
36. capitu. 23. In Ephesæ Dianæ xæe columnis spiræ subdi-
cæ. Item spira genus operis pistoriij, ut ait Festus, Cato: Spi-
ram sic facito: Quantum uoles pro ratione, ita uti placenta sit,
eadem omnia facito. Ennius etiam spiram, hominum multitu-
dinem uocauit. Fest.

SPIRAMEN, inis, [spirame] φυστήρις, per quod exit spiritus: ut Nar-
ris spiramina. Luca. lib. 2. Hic aures, alius spiramina naris adunçæ,
Stat. 2. Theb. Reficit spiramina fossi Ignis.

SPIRAMENTVM, ti, [spirame] φυστήριον, per quod exit spiritus.
Virgil. lib. 4. Geor. Certatim tenuia cera Spiramenta linunt. Spi-
ramentum, portus. Plin. libro 31. capitu. 6. Spiramentum cauernæ.
Iustinus. Virgil. 1. Geor. Seu plures calor ille uias, & cæca re-
laxat Spiramenta.

SPIRITVS, [spirito, animo fiato. Gal. Haleine, ment, esprit, ame, souffler. Hisp.
Espirito soplo.] πνοή, πνεύμα, halitus, idem enim sunt, Spi-
ritus, Halitus, & Anima. Cicer. 2. de Natu. Deor. Tribus rebus
& animantium uita tenetur, cibo, potione, spiritu. Idem de Sen.

Quorum usque ad extremum spiritum prouecta est prudentia.
Auterre ipiritum sine sensu doloris. Cicer. in Verr. Accipitur ali-
quando spiritus pro uento Virgil. 12. Ac uelut Edoni Boreæ
cum spiritus alto Insonat Aegæo. Nonnumquam etiam pro ani-
mi elatione. Cicer. pro Sylla: Res geitæ, credo meæ, me nimis
extulerunt, ac mihi nescio quos spiritus attulerunt. Carl. libro
3. Bel. Ciuil. His rebus tantum fiducia: ac spiritus Pompeianis
accessit.

SPIRO, ras, [spirare, mandar suora, mandar su il fiato, esalare. Gal. Hale-
ner, getter hors son uent, souffler. Hisp. Espirar, de respirar, achar à fuera el
soplo.] πνέω, spiritum uero, animum emitto & attraho. Pli. Hæc
duo genera fistulis spirant, quæ ad pulmonem pertinent. Idem
lib. 9. c. 8. Spirant confessione omnium & paucissima alia in mari.
Spirare, flare: ut, Valentius spirat Eurus, id est flat. Ouid. 11. Met.
Cum inare sub noctem tumidis albescere cœpit Fluctibus, & præ-
ceps spirare ualentius Eurus Clementius spirant Austri. Stat. 2.
Sylu. Aliquando Spirare, est odorem aliquem emittere, siue ex-
halare. & sic constructur cum accusatiuo. Virgil. 1. Aeneid. Ambro-
sæque comæ diuinum a uertice odorem spirauerit. Exta spiran-
tia, hoc est palpitantia. Virgil. 4. Aeneid. Spirantia consulit ex-
ta. Spirantia signa, hoc est, tam artificiose facta, ut uiuere, atque adeo
spirare uideantur. Virg. 3. Geor. Stabunt & Patij lapides spirantia
signa. A spiro, Conspiro, Expiro, Inspiro, Interpiro, Prospiro, Re-
spiro, & Subspiro, suis locis.

SPISSAMENTA, [Spessezza] uocantur, quæ a Græcis εἰσπύματα, dicitur,
quæ unguentorum confectionibus, & oliuarum, aliorumque
id genus fructuum condituris extrema adduntur, ne e fluitet, quod
conditum fuerit. Col. lib. 12. cap. 46.

SPISSE, συνῶδες, πυκνός, dense, siue ad multam spissitudinem. Pli. lib.
36. cap. 25. Cicer. de Cla. Or. Spisse, atque uix, ad Antonium Craf-
tumque peruenimus.

SPISSESCO, scis, scere, πυκνῶσαι, πήγνῶσαι, spissum fieri. Celsus. l. 5.
de Curat. aduersus ictum aspidis: Eadē uie uisibile est spissescen-
tem intus humorem hominis ab eo discuti. Luc. lib. 6. Fecit ut an-
te cauum docui spissescere nubem.

SPISSITAS, atis, [Spessezza] πυκνότης, Spissitudo. Plin. l. 28. c. 30.

SPISSIGRADVS, βραδύπυς, qui tardo passuum motu in ambulando
uitur. antiqui enim Spissum dicebant pro tardo. Hinc Spissigra-
dior, & Spissigradissimus. Pla. in. Pœn.

SPISSO, as, [Inspissare. Gal. Faire ou rendre espais, resserer et restraindre:
Hisp. Espessar lo ralo de liquido.] πυκνῶω, πήγνυμι, spissum facio. Plin.
lib. 11. c. 41. Omne lac igne spissat. Spissari in panē farinæ modo,
Pli. lib. 13. c. 4. Dentes pectinatim spissati. Idem. lib. 31. c. 11. Dentes
in circuitu marginum habent, pectinatim spissatos. Ouid. 15. Met.
Ignis enim denium spissatus in arca tranfic. Nubes spissatæ, Luca.
lib. 4. In spisso, & Conspisso, suis locis.

SPISSVS, a, um, [Spesso. Gal. Espois, massif. Hisp. Espesso, macizo.] πυ-
κνός, idem quod densus: cui opponitur Rarus. Virg. 2. Geor. Scrobis
bus superabit terra repletis Spissus ager. Ouid. 1. Met. Et liquidū
pisslo secreuit ab aere cœlum. Plin. lib. 12. cap. 24. Aspalathi pro-
batio est in colore rufo, uel igneo, tactuque spisso. Corona spissa
uiris. Virg. 9. Aen. Non tam spissa uiris. Quandoque significat tar-
dum. Pla. in Cistel. Spissum hoc est, amanti dicere, uenit. Cic. ad
Att. lib. 10. omnia adhuc tarda & spissa. Cæci. Dardano: omnes res
spissas facit. Hinc etiam Spississimus pro tardius. Varro My-
sterijs, ut citat Nonius, Nascimur spississus, quam emorimur. A spis-
sus sunt spissior & Spississimus. Plin. lib. 12. cap. 12.

SPLEN, huius splenis, ni. ge. [Milza. Gal. La rate. Hisp. El bazo.] σπλήν,
uiscus est in sinistra animalis parte situm, succos crassos & mel-
ancholicos in hepate genitos ad se attrahens, quorum parte sub-
tilissima cum se aluerit, quod superest, proprio quodam me-
atu ad uentriculum remittit. Latini Lienem appellant. Celsi
libro 4. Splenim sinistra parte est in testino innexus, natura
mollis & rarus, longitudo & crassitudinis modicæ. Plini.
libro 8. capitu. 23. uiscera sine splene. Pers. Satyr. 1. petulanti sple-
ne cachino.

SPLENDEO, es, ui, [Risplendere, rilucere. Gal. Reluire, resplendir. Hisp.
resplandecer.] λαμπρῶ, luceo. Mart. libro quatto. Et acies multo
splendet alba pilo. Virgil. 7. Aeneid. Splendet tremulo
sub lumine pontus. Cicer. pro Sext. uirtus in tempestate
quieta est, & lucet in tenebris, splendetque per se semper,
neque alienis inquam sordibus obsolescit. Hora. primo. Car.
Ode. 24. Vixit me Glyceræ nitor Splendentis Pario marmo-
re purius.

SPLENDESCO, scis, [Farfi lucente.] λαμπυρίζω, splendidus fio. Apul.
Cum iam Aurora splenderet. Mart. libro octauo, Desuat,
& lento splendet turbida limo Amphora. Cicer. in Parad.
Nihil tam horridum, tam incultum, quod non splendet orati-
one, & tamquam excolatur. Virgil. 1. Geor. Depresso inci-
piat iam tum mihi taurus aratro Ingemere, sulco tritus sple-
descere uomet.

SPLENDIDE, [Splendidamente . Gal. *Illustrément, magnifiquement*. Hisp. *Resplandecientemente*.] λαμπρὸς, laute, magnifici. Cic. 3. Tuf. acta ætas honeste ac splendide, tantæ affert consolationem, ut eos, qui ita uixerunt, aut non tangat ægritudo, aut perleuiter tangat.

SPLENDIDVS, dida, idam, [Splendidus, resplendente . Gal. *Clair & reluisant*. Hisp. *Resplandeciente*.] λαμπρὸς, clarus, lucidus, nitidus. Cic. in Parad. Reuiscat Curius, aut eorum aliquis, quorum in uilla, ac domo, nihil splendidum, nihil ornatum tuit, præter ipsos. Vir. 1. Aeneid. At domus interior regali splendida lux. Hor. lib. 3. Car. Ode. 13. O fons Blanditiæ splendidior uitro, Dulci digne mero. Cicer. 1. Offic. In maximis animis splendidissimiq; ingenij plerumque existunt honoris, imperij, potentia, gloria, cupiditatis. Splendidus homo, id est, magnificus, diues, laucus, liberalis: cui opponitur sordidus. Cic. d. Fini. C. Plotius Eques Romanus splendidus.

SPLENDOR, oris, [Splendore, luce. Gal. *resplandissement, lueur, clarté*. Hisp. *Resplandor*.] λαμπρὸς, lux, nitor, claritas. Plaut. in Merc. Cælum ut splendore est plenum, nonne ex aduerso uides? Hor. 1. Ser. Sat. 4. Hunc capit argenti splendor. Per translationem pro decore, dignitate, gloria, unde Splendor nominis, Splendor familiaris, Splendor uirtutum: Cicer. pro Pomp. Nunc imperij nostri splendor illis gentibus lucet.

SPLENETICVS, lienosus, cui post inflammationem lien in pristinum non restituitur habitum, sed tumor permanet. Plin. lib. 20. cap. 9.

SPLENIATVS, a, um, [σπληνιῶν, splenio obuolatus. Mart. lib. 10. Cur spleniato sæpe prodeam mento?

SPLENIVM, splenis, [σπληνίον, emplatris genus oblongum, quod sese fronti ad sedandos capitis dolores solet adhiberi, quamquã & alij partibus interdum accommodatur: nomen habens ab oblonga splenis figura. Mar. Splenia tolle leges. Plin. lib. 29. Superimponi oportet splenium.

SPOLETIVM, tij, [Spoleto,] σπολήτιον, ciuitas in Umbria: etiam hodie nomen retinens. Inde Spoleterius, a, um, pen. produ. σπολήτινος, ut ab Arretio Arretinus. Mar. lib. 13. de Spoleterinis quæ sunt cariosa lagenis.

SPOILIARIVM, tij, [σποδύτηριον, proprie locus ante balneum in quo loturi sese spoliabant, accipitur tamen & pro quouis alio loco, in quo quis uestibus, pecunia, aliave re a latronibus exiuit. Plin. in Panegy. non spoliarium ciuium, cruentarumque prædaram sæuuum receptaculum.

SPOLIATIO, onis, [σπύλλασις, spoliorem detractio, depopulatio. Cic. 4. Ver. sanorum spoliaciones.

SPOLIATOR, [Spogliatore . Gal. *Pillur* . Hisp. *Despojador*.] λαρύργος, qui alterum spoliat. C. c. 6. Ver. spoliatorem uexatoremque eorum defendens.

SPOLIATRIX, Mar. lib. 1. Sic Spoliatricem commendat Faustus amicam. Cicer. pro Cæ. Venus Spoliatrix.

SPOLIO, as, [Spogliare. Gal. *Despoiller, piller, destrouffer*. Hisp. *Despojar*] σπύλλω, exiuro, nudo, orbo, priuo, spolia detraho. Liu. 1. ab Vrbe. Regem in prælio obruncat, & spoliat. Cic. 6. Ver. Apollonium omni argento spoliasti, Terent. in Hec. Quin spolies, mutilis, laceres. Virgil. 5. Aeneid. Pars spoliatur aras. Luc. lib. 3. Triti spoliantur templa rapina. Cicer. 3. Ver. Nesciebas ab eo Cn. Carbonem consullem non modo relictum, sed etiam spoliatum auxilijs. Idem pro Quin. qui amicum, socium, affinem, fama, & fortunis spoliare conatus est. Vir. 5. Aeneid. Cedit, quoniam spoliato magistro est.

SPOLIOR, [Spogliare,] inquit Nonius, antiqui dicebant pro Spolio: unde Despolior, & Expolior, in actiua significatione leguntur. Afra. Quos impune depopulatur & despoliatur dedecus. Quadrigarius, agrum Campanum expoliabatur.

SPOLIUM, lij, [Bottino. Gal. *Despoille, pillage, butin*. Hisp. *Despojo de los enemijos, presa, arrobio*.] σπύλλον, quicquid hostibus detrahitur, ut ait Ser. Vir. 8. Aen. Tergemini nec Geryonis, spolijsq; superbus Alcides. Spolia opima, quæ dux duci detrahit, qualia fuerunt ea, quæ primus omnium Ioui Feretrio obtulit Romulus, rege Cenensium manibus suis in acie occiso. Liu. lib. 1. ab Vrbe.

SPONDA, spondæ, [Sponda. Gal. *Vn chaslit, ou les côtes d'un chaslit*. Hisp. *La cama de lecho de madera d mejor, los lados de la cama, d las orillas*.] later lectissimi spondæ sunt tabulæ, quæ utrumque lectum sustinent. Mar. lib. 1. Nec nudi sponda grabati. Virgil. 1. Aene. Aurea composuit sponda, mediamque locauit. Hora. Epod. 3. Extrema & in sponda cuber.

SPONSA, æ, Cic. Att. Sua cuique sponsa.

SPONDEO, des, spondeo, sponsum, [Promettere. Gal. *Promettre de franche uolonté*. Hisp. *Prometer*.] ἀπαδέχομαι, idem, quod sponte promitto. Cic. 14. Phil. Panfa aut morte, aut uictoria se satisfaturus reip. spondeo. Idem Lentulo. libro 1. Dependendum tibi est, quod mihi pro illo spondesti. Idem ad Trebonium. l. 15. Quod ego non modo de me tibi spondere possum, sed de te etiam mihi. Vir. 12. Aen. Quæ iam spondet fortuna salutem? Quid. in Ibin:

Te fera nec quicquam placidum spondentia Martis Sydera preserunt. Spondere puellam dicitur pater alieui, cum pollicetur, futurum esse, ut eam uxorem ducat. Plaut. Trin. Spondeo ergo tuam gnatum uxorem mihi? Spondeo. Eius composita sunt Conspōdeo: unde Veteres Conspōdes dicebant, teste Felto, fide inuua obligatos. Et Conspōdes duo, pluresve eandem rem promittentes. Cic. Leptæ: De negotio tuo, quod spondeo es pro Pompeio, si Galba consponsor tuus redierit. Despondeo, & Respondeo, de quibus alibi.

SPONDEVS, p. p. [σπονδῆϊος, pes duabus syllabis longis constans, qui in Heroico uersu omnem sibi uendicat locum, licet raro quinto loco reperiatur. Dicitur, quod in sacrificijs, & libamentis eo maxime uterentur. nam σπονδῆϊον libamentum, sædusque, ac sponsonem significat. Cic. de Orat. Ne spondeus quidem funditus est repudiandus.

SPONDYLVS, siue Sphondylus, m. g. [σπονδυλος, ήσφόνδυλος, nodus seu uertebra spinæ dicitur. Sunt autem in ipsa spina spondyli quatuor & uiginti, quorum septem collum constituunt, duodecim thoracem, quinque alij lumbos. Spondylus in mari animal apud Pl. lib. 32. c. 11. Spondylus calculus æneus, quo suffragia sua iudices Athenis dabant, ut est apud Iulium Pollucem. Spondylus, uerticulus, quod opponitur fuis, ut nendo melius uertatur. Spondylus callus, siue caro interior otreorum. Plin. lib. 25. c. 5. Spondylo uerit Martialis pro animalium officulis, lib. 7. Rosos tepenti spondylos sinu condit.

SPONGIA, [Spongia, spongia. Gal. *Eponge*. Hisp. *sponja*.] σπγγος, quiddam est, in natura tertium ordinem habens, ut neque animal, neque frutex sed tertium quiddam, ac medium inter utrumq; genus dici possit, quod Græci ζόουτον, appellant. Plurib. locis in saxis marinis nascuntur spōgiæ diuersisq; nominib. ab antiquis distinctæ quoniam non una est earum bonitas & usus. Sensem ijs inest apparet, quia ubi auu! forè sensere, contractæ multo difficilior abstrahuntur: auu! re relinquunt in petris ueluti cruoris uestigijs, atq; ex ijs quasi molliores peniculi recreseunt. Spongiæ antiqui in delicijs habuerunt strigilum uice, linteorumq; illis utentes ad distringenda & mundanda corpora. quapropter purpura tingebant eas, alias cura candidas faciebant, tinctas per ætatem salis spuma ad lunam & pruinis sternentes inuerfas, ut candorem biberet. Apud antiquos in usu erant tergendarum mensurum, adhibebanturq; ad obscena emundanda. Mar. l. 14. Hæc tibi forte datur tergendis spōgiæ mensis Vitilis, expresso cum leuis imbre tumet. Cic. de Nat. In pulmonibus inest raritas quædam, & similis spongijs multitudine. Senec. lib. 10. episto. Vnus e Germanis lignum id, quod ad emundanda obscena adhærente spongia, totum in gulam farfit. Accipitur & Spongia, pro asparagi fatiui radice, apud Plin. & Colum. lib. 11. cap. 3.

SPONGIOLA, æ, [σπγγίλιον, demin. a Spongia, quo nomine etiam significatur quiddam squamatim compactum e cynorrhodi ramis paræ spongiæ modo dependens. Plin. l. 25. c. 2. Spongiolæ, radice læ asparagorum inter se implicatæ. Col. lib. 11. cap. 3.

SPONGIOSVS, adiect. [Spongioso,] σπγγιδνος, quod similitudine spongiæ habet. Plin. lib. 11. cap. 37. pulmo spongiolus.

SPONGIARE, a πωσπγγίζεν, spongia extergere. Apicius.

SPONGIARES, σπγγοθηραι, qui spongas captant. Purpuratores, qui purpuras piscantur. Cæ. Rhod. lib. 8. cap. 11.

SPONSALIA, orum, [Sponsalio, maritaggio. Gal. *Fiançailles, l'accorde & apointement du mariage à uenir*. Hisp. *Promessa por casamiento*.] μνηστῆρα, promissio, siue stipulatio futurarum nuptiarum. Sponsalia hoc modo fiebant. qui uxorem ducturus erat, ab eo unde ducenda erat, stipulabatur ea sibi in matrimonium tradituri. qui daturus erat, itidem stipulabatur eam ducturi. is contractus stipulationum sponsionumque dicebatur sponsalia. Vide Gel. lib. 4. cap. 1. Vlp. l. 2. de sponsali. Sponsalia dicta sunt a spondendo: nam moris fuit ueteribus stipulari, & spondere sibi futuras uxores. Iuu. Sat. 6. Sponsalia nostra tempestate paras.

SPONSIO, onis, [Promissione, promessa. Gal. *Promesse*. Hisp. *Promessa, fiança d apuesta*.] ἐγγυον, uerbale a Spondeo, idem quod promissio. Paullus de uerbo. signific. Sponsio appellatur non solum quæ per sponsi interrogationem fit, sed omnis stipulatio, promissioque. Erat etiam Sponsio, genus actionis apud antiquos, quod fiebat interposita stipulatione certæ pecuniæ. quæ perderet is qui sponsione uinceretur, & coram recuperatoribus aut alio iudice disceptabatur. Erat autem decima pars controuersæ rei in causis priuatis, in publicis autem quinta apud Græcos auctore Polluce, pœna scilicet temere litigantium. Cic. lib. 3. Offic. Cum is sponsionem fecisset, nisi iur bonus esset. Fiebat sponsio plerumque in interdicitis, id quod ostendit Quin. in 7. Efficiendū est, ut de re quacumque bene sentiat iudex. sic enim iuri nostro libentius indulget, ut in sponsionibus quæ ex interdicitis fiunt, etiam non tantum possedisse nos, sed etiam rem nostram possedisse dicere oportebit. Cic. in Ora. pro Cec. Restituisse se dicit: sponsio facta est hac de

- spontione uobis iudicandum est. Sponsio uoti. Cicer. 2. de leg. Diligentia uotorum satis in lege dicta est, ac uoti sponsio, qua obligamur deo.
- SPONSIO**, *fas*, [Promettere. *sposare*.] *μυσθ'ω*, frequentatiuū a spondeo, quod significat uxorem sibi stipulari. Paul. de ritu nup. l. 1. Quam uis sponsare non prohibeatur.
- SPONSOR**, *eis*, [Segurā. Gal. Qui promit. promettant. Hisp. Prometedor. *fiador*.] *ἐγγυητής*, qui pro altero spondet. Cicer. Att. l. 1. Tulliola tuum munusculum flagitat, & me, ut sponsorem appellat. Spōsor item dicitur is: qui puellam uiro promittit. Ouid. *Epi.* 2. Qui mihi coniugij sponsor & obles erat.
- SPONSVS**, *si*, m. g. [Sposo. Gal. Accordē & fianzē. Hisp. Esposo.] *μυσθ'ω*, cui sponderetur puella, siue qui spondendū eam se ducturum. Sponsus, & puella, quæ sponderetur. Pla. *Casi*. Huc uenisti sponsam præreptum meam? Iuuen. *Sat.* 1. Quem sponsæ turpes, & prætextatus adulter.
- SPONSVS**, *sus*, [Promessa. Gal. Promesse. Hisp. Obra de prometter, promessa.] *ἐγγύς*, sponsio. Seru. Sulpic. Si post eas stipulationes uxor non dabatur, qui stipulabatur, ex sponsu agebat.
- SPONSVS**, *a*, um, *μυσθ'ω*, particip. pmissus. Terent. in *Eu.* Scis sponsam mihi subaudi, *Esic*. Idem *Phor*. Quæ spōsa est mihi.
- SPONTALIS**, & hoc le, [Voluntario, spontaneo.] *αὐτόματος*, *αὐθαίρετος*, idem significat quod spontaneus, ultro neus. *Apul.* lib. 4. Cum nulli nostrum spontale parricidium suadens periuadere posset.
- SPONTE**, [Da sua posita, di uoluntā. Gal. De bon gre sans contrainte, uolontairement. Hisp. Voluntariosamente.] *αὐτόματος*, nomen ablatiui casus idem ualens, quod *Utro*, hoc est, propria uoluntate. Cic. *Att.* Gaudeo id te mihi suadere, quod ego mea sponte pridie fecerā. *Virgil.* 4. *Eclo*. Sponte sua sandix pascentes uestiet agnos. Hinc *Spontaneus*, *a*, um, quod est uoluntarium, aut naturale. Sunt qui putent Sponte aduerb. esse, quod certe uerum esse non potest, tum quod admittat secum adiectiuum, quemadmodum alia nomina substantiua: ut *Mea*, *tua*, uel *sua* sponte: quod non raro legatur eius genitiuus Spontis. *Cel.* libro 1. capitu. 1. *Sanus*, qui & bene ualet, & suæ spontis est, nullis obligare se legibus debet. *Varr.* libro. 2. de re rustic. Spontis suæ itauerat finem.
- SPORTA**, *sportæ*, [sporta. Gal. Vn panier ou uincorbeille. Hisp. La espuerta.] *αυπη*, aut a sparto herba, quæ frequens apud Hispanos nascitur, aut ab asportando, ualis genus, ex uimine, iuncis, aut sparto, aut simili leuiore materia. *Salust.* libro. 2. *Histo*. E muris canes sportis demittebant. *Colu.* lib. 8. cap. 7. Sportis inclusæ pendeant aues.
- SPORTVLA**, *æ*, [sportella.] *αυπηδίου*, dem. a Sporta. *Plaut.* in *Curc*. Qui incedunt suffarcinati, cum libris, cum sportulis. Idem in *Me*. Sportulam cape. Et quoniam in sportulis pecunia, quandoque etiam cibus in quotidianum usum deferri solebat, factum est uti Sportula pro ijs cibus, pro ea pecunia acciperetur, & quæ a magnatibus ijs quotidie dabatur, qui ipsos officij gratia essent conuati, aut domi saluassent. *Iuuen.* *Sat.* 1. Nunc sportula primo Limine prima sedet turbæ rapienda togatæ. Idem *Sat.* 3. Nonne uides quanto celebretur sportula fumo? A Sportula fit aliud deminutiuum Sportella, genus quoddam bellariorum significans. Cic. *ad Pætum*: Dediscendæ tibi sunt sportellæ, & artolagani.
- SPRETOR**, *oris*, [spregi, tore.] *Ouid.* 8. *Met.* Vtq. deorū spretor erat.
- SPUMA**, *spumæ*, [spuma, schiuma. Gal. Escume. Hisp. Espuma.] *ἀφρός*, & raris quædam fæx; quæ per ebullitionem, aut uehementem agitationem rebus liquidis supernat. Cic. de *Nat. deo*. Venus spuma procreata, & c. *Vir.* 1. *Aeneid*. Spumas salis ære ruebant. *Ouid.* 3. *Mera*. Spumaque pestifero circumfluit, albida rictu. *Virg.* 3. *Aeneid*. Ter. spumam elisam.
- SPUMATVS**, adiect. [schiumato, spumato. Gal. Couuert ou plein d'escume. Hisp. Espumado.] *ἀφρός*, spuma aspersus. Cic. 1. de *Diui*. Saxaque caua salis niueo spumata liquore.
- SPUMATVS**, *tus*, *tui*, substantiuum. *Sta.* 1. *Sylua*.
- SPVMESCO**, *is*, *erēs*, spumofus fio. *Ouid.* *Epist.* 2. At si nostra tuo spumescant æquora remo.
- SPVMOSVS**, *a*, um, [spumoso.] *ἀφρώδης*, spuma abundans. *Vir.* 10. *Aeneid*.
- SPVMIFER**, *a*, um, [spumoso. Gal. Qui porte escume, escumant. Hisp. Cosa que tiene de trabe espuma.] spumolus, ut *Fluctus* spumiferi. *Sata.* l. 2. *Achil*.
- SPVMIGER**, *a*, um, [spumoso.] idem quod spumifer. ut, *Fons* spumiger, *Ouid.* lib. 1. *Met.* *Lucr.* lib. 5. Spumigeri suis aduentu, ualidique leonis.
- SPVMO**, *as*, [Mandar la schiuma, far la spiuma. Gal. Escumer, rendre escume. Hisp. Haçer espuma, hechar de si espuma.] *ἀπιζω*, spumam emitto. *Plin.* lib. 32. cap. 7. Postquam desierit spumare, tepidum infundere. *Virgil.* 2. *Georg*. Spumat plenis uindemia labris. Spumas, *tis*, *partic*. *Virgil.* 4. *Aeneid*. Stat sonipes, ac frenata feroc spumantia mandit. *Colu.* lib. 10. Sordidus & musto spumantes exprimit uuas.
- SPVMOVS**, *a*, um, [Spumoso.] *ἀφρώδης*, quod spumam facit. *Plin.* l. 12. c. 7. *Vir.* 6. *Aeneid*. Inter saxa uirum spumosa immerferat unda.
- SPVO**, *spuis*, *spui*, *sputum*, [Sputare. Gal. Craher. Hisp. Espuir.] *πύω*, saluum eijcio. *Virgil.* lib. 1. *Georg*. Et terram hocco spuit ore uiator *Aridus*. *Conspuo*, *Despuo*, *Expuo*, *Inspuo*, & *Respuo*, suis locis.
- SPVRCIFICVS**, qui spurca, & fœda facit. *Pla.* in *Trin*.
- SPVRCIDICVS**, *αὐτρηχολόγος*, qui spurca loquitur. *Pla.* in *Cap*.
- SPVRCITIA**, & **SPURCITIES**, [Spurcitia, spurchezza. Gal. Ordure, saleté. Hisp. suciedad.] *ἀναδασπία*, immunditia. *Lucre.* l. 6. Cœni teterissima cum sit Spurcites, eadem porcis hæc munda uidetur. *Colu.* l. 12. cap. 22. Eluit spurcitiā.
- SPVRCO**, *as*, [Sporcare, lordare, imbrattare. Gal. Souiller, sullainer. Hisp. Ensuciar.] *ἴσπραίνω*, fœdo, uitio. *Cel.* *Iurec*. Cum eo agi posse Aquilia, qui uinum spurcauit, uel effudit. *Pla.* in *Men*. Spurcatur nasum odore illutibili. Antiqui Spurcum uinum dicebant, cum aqua mixtum, tamquam non amplius purum foret, aut igne calesctum, aut multum antequam deferuiscat. *Catul.* *Epige.* 13. ad *Siconium*: Siconi arbitrio populi tua cana senectus Spurcata impuris moribus intererat. Hinc *Conspurco*, de quo suo loco. *Spurce*, *αὐχρῶς*, spurcius, sime, aduerb. *Cicer.* 1. de *Inuent*. Si quid eorum spurce, superbe, malitiose factum profertur.
- SPVRCVS**, *a*, um, [Lordo, sporcio, mal netto. Gal. Ord & sale, deshoneste, uilain. Hisp. Cosa sucia.] *καίρος*, *ἴσπραίνω*, quod est impurum, obscænum, lutulentum. A spuendo dictum, quod tale sit, ut despuentes auersemur. *Pla.* Tot noctes reddat spurcas, quot puras habuit. *Cicer.* 2. *Tu* ex poeta quodam *Sannius*, spurcus homo. Idem pro *Domo*. Spurcissimus homo, prægustator libidinum. Aliquando pro fœtido, *Apul.* Tam multæ res spurcæ & graues nares infestant. Aliquando pro uehementi, aspero, *δενός*, *Cicer*. Iactari tempestat spurcissima. *Colu.* in *Præf.* lib. 1. Quid ficcus & spurcus ager. Aliquando pro sæuo, & sanguinario, *Varr.* *Spurcus*, & *carnifex*. Hinc *Spurce*, *Cicer*. *Att.* lib. 7. *Spurce*, sed tamen prudentius, quam *Lucius* noster. *Eidem.* lib. 11. Perscribit spurcissime, quas ob causas fecerit.
- SPVRINA**, dux regis Parthorum, qui *Crassum* interemit. item *Mathematicus* ac uates, qui *Cæsari* prædixit, ut *Martias* caueret *Idus*. *Tranquillus* in *Cæsare*, & *Valerius*.
- SPVRIVS**, *ij*, [Bastardo, mulo. Gal. Bastart, né d'une paillarde publique. Hisp. Qualquiera cosa bastarda.] *ἴσπρος*, incerto parte natus, *ἀπό τῆς ἀσπρῆς*, hoc est, a semine: quod nihil habeat a parte nisi semen. unde *Spurios* uerfus dicimus, quasi adulterinos, supposititios. *Aulianus*. Quique notas spurij uerfus apposuit. *Seruius*: Spurius dicitur, qui ex muliere non nota ortus est. *Modestinus* *Iureconsultus* *Spurios* eos dici affirmat, quos & Vulgo conceptos appellamus, eos scilicet qui incerto patre nati sint, uel qui eum habeant patrem, quem habere non liceat. *Plutarchus* in *Problem.* de hoc uerbo loquens, ita inquit: Spurius primum nomen est apud Romanos, ut *Sextus*, *Decimus*, *Caius*. Prima autem nomina non tota scribunt, sed aut una littera, ut *T.* *Titum*; aut duabus, ut *Ca.* *Cneum*; aut tribus, ut *Sex.* *Sextum*. sic *Spurius* Sp. scribebatur. *Eos* autem qui sine patre erant, qui *ἀπατρες*, Græce dicuntur, *S.* & *P.* designabant, quasi sine patre. hoc errore factum, ut *Spurij*, qui sine patre sunt, dicerentur.
- SPVSTATITICVS**, inusitatum, a uerbo Spuo. *Cic.* de *Cla.* *Ora.* Quo accusante *Chritilium*, *Sisenna* defendens, dixit quædam eius Spuatilica esse crimina. *Tum C. Roscius*, *Circumuenior*, inquit, iudices, nisi subuenitis. *Sisenna* quid dicas nescio: metuo insidias. Spuatilica, quid est hoc? Sputa quid sit, scio, tilica nescio.
- SPVATOR**, *oris*, qui frequenter spuit. *Plau.* in *Mil*.
- SPVTO**, *as*, [Sputare.] *ἀναπύω*, a spuo frequentatiuum, *Pla.* *Isti*, qui spuatatur, interdum morbus uenit: id est morbus comitialis, quem nominantes solemus despuere.
- SPVTVM**, *ti*, [Sputo. Gal. Crahat. Hisp. Escopetina.] *πύεον*, a spuendo dicta. Dicitur & *Sputus*. *Laet.* lib. 4. Impurato ore expuent uenena tos sputus.

S A N T E Q

- SQUALDAM**, iustem, pro squalida ueste dixere ueteres: ut annotauit *Nonius*, citans locum *Ennij* ex *Telamone*: Elauere lacrymis uestem squaldam & sordidam.
- SQUALIO**, *les*, *lui*, [Esfer sporcio. Gal. Estre plein de crasse & ordure. Hisp. Esfuzio.] *αὐχρῶς*, a squamarum crebritate & asperitate dictum est, teste *Macrob.* libro 6. *Satur*. Olim enim uerbum de omnibus ijs dicebatur, quæ dura essent. densa & rigida & squamarum similitudinem imitantia. Hinc *Virgil.* libro 10. *Aeneid*. Tunicam auro squalentem dixit, hoc est, rigentem, & in squamarum modum contextam. *Virgil.* lib. 12. *Ae.* Auro squalentem, alboque orichalco Circundat lorica humeris. Postea tamen assiduo usu effectum est, ut hoc uerbum de ijs tantum dicatur, quæ inculta sunt, deformia, & multarum sordium congerie contaminata. *Virgil.* 2. *Aeneid*. Squalentē barbā, & concretos sanguine crines. *Quint.* lib. 10. cap. 1.

10. c. 1. Neque ego squalere arma situ & rubigine uenim. Cic. pro Sex. Erat in iucta fenatus: iqualebat ciuitas. Vir. 1. Geor. Squaent abductis arua colonis.

SQUALIDUS, [Lordamente. *Gal. Salement, mal proprement.* Hisp. *Su xiamen ra.*] horride, inculte. Cic. 4. de Fimb. Sed uos squalidius illorum uidetis quam niteat oratio.

SQUALIDVS, da, dum, [Sporco, lordo. *Gal. Crasseux, ord & sale.* Hisp. *su xia*] ad xianpōs, sordidus, incultus. Ter. Eun. Video ientum, iqualidum, ægrum. Liu. 1. Bel. Pun. Ocium cultus ex illiue, tabo que squalida. Ouid. 1. Fast. Squalid. que humanis ostib. aibet humus. Cic. in O. a. Quia sua iponte iqualidiora iunt, adhibendus erit quidam orationis nitor.

SQUALOR, oris, [Sparche xia, lordura. *Gal. Crasse & amas d'ordure.* Hisp. *Su xiedad.*] λειδες, inquinatio, sordes. Gel. In corporibus incultis, & squamosis congerie sordium Squalor appellatur. Liu. 2. ab urbe. Oculita erat iqualore uetis. Cic. ad Ter. Mihi ante oculos dies noctesque uersatur iqualor uetis, & mœror. Vir. 6. Aen. Terribili squalore Charon.

SQUALVS, li, piscis marinus, ex genere cartilaginorum, qui parit circa æquinoctium uernum. Plin. libro 9. cap. 5. Varr. 3. de re rust. cap. 3.

SQUAMAE, aium, [Scaglie, squame. *Gal. Escailles.* Hisp. *Escamas.*] λειδες, quibus corium plicis, aut serpentis tegitur. Plin. lib. 9. c. 10. Alia corio & pilis teguntur, ut uiculi, alta iquamis, ut pisces. Vir. 1. Aen. Arretis que horret iquamis, & sibilat ore. Hinc Desquamio, mas, suo loco. Ab harum similitudine loricarum quoque catenulæ squamæ dicuntur. Virgil. 11. Aeneid. Quem pellicis ahenis. In plumam iquamis auro conferta tegebat. Est & Squama æris, de qua Plin. lib. 34. cap. 2. Cic. de Nat. Pluma alias, alias iquama uidemus obdactas.

SQUAMATIM, aduer. ad similitudinem squamarum. Plin. lib. 16. c. 10. Nucamenta iquamatum compacta dependent.

SQUAMEVS, a, um, [Scaglioso. *Gal. Plein d'escailles.* Hisp. *llev de escamas.*] Plin. 1. 9. c. 16. Vagantur gregatim cuiusque generis iquamo si. Vir. 4. Geo. Squamosusque draco.

SQUAMIFERI, pisces. Cic. in Arat.

SQUAMIGER, a, um, quod habet iquamas. Lucr. lib. 1. E terra posset oriri Squamigerum genus. i. pisces. Plin. lib. 11. cap. 37.

SQUAMOSVS, idem, [Scaglioso. *Gal. Plein d'escailles.* Hisp. *llev de escamas.*] Plin. 1. 9. c. 16. Vagantur gregatim cuiusque generis iquamo si. Vir. 4. Geo. Squamosusque draco.

SQUAROSVS, λειδωος, a squamatum similitudine dicitur, cuius cutis exturgit ob assiduam illiuiem. Lucil. apud Festum. Varronum ac turpicum iquarosa incondita rostra.

SQUATINA, πινος, piscis, quo propter iqualorem, hoc est, asperitatem cutis, ligna & ebora poliuntur. Plin. lib. 9. cap. 12.

SQUILLA, æ, Varroni, reliquis Scilla, σκίλλα, Dioscor. bulbus nobilissimus, cepe modo multipliciter tunicatus, qui etiam hodie in officinis nomen retinet. Est præterea Squilla paruus piscis, qui cum pinna pisce comparandi cibi inuit societatem. Cic. 2. de Nat. Deor. Alio nomine Pinnotherem, siue Pinnophylacem appellant. Plin. lib. 9. cap. 42. Iuena. Saty. 5. Quæ fertur domino, iquilla.

S A N T E T

ST, uox silentium indicentis. Terent. in Phormio. St. S. quid has me tuis fores?

STABIAE, stabiarum, Campaniæ opidum, bello sociali a Sylla delectum. Plin. lib. 3. cap. 5. Hinc fit Stabianus, a, um: ut, Ager Stabianus. Plin. lib. 32. cap. 1.

STABILIMENS, nis, [Stabilimento. *Cal. Affermissement, afferance.* Hisp. *Firmeza para estar.*] Cic. de Nat. Regni stabilimen mei.

STABILIO, lis, [Stabilire, firmare. *Gal. Affermir, afferre, stabilis, Hisp. Firmar, establecer.*] βεβαιωω, stabilem facio, firmo, Plau. in Amph. Creonti regnum stabiliuit suum. Cic. 4. de Fini. Cum alter stabili re remp. studuerit, alter euertere. Hinc Constabilio, omnib. modis stabile & securum reddo. Idem in Capt. Ego rem meam constabiliui.

STABILIS, stabile, [stabile, immutabile. *Gal. Ferme, stable, afferre, immuable.* Hisp. *Cosa firme, que no se muda.*] βεβαιος, firmus, & fixus: ut apud Terent. in Adelp. Errat longe, qui imperium credat grauius esse aut stabilius, Vi quod fit, quam illud, quod amicitia adiungitur. Cicero 1. de Orato. Nihil est tam ad diuturnitatem memoriæ stabile, quam id, in quo aliquid offenderis. Quid 5. Trist. Eleg. 14. Rara quidem uirtus, quam non fortuna gubernet; Quæ maneat stabili, cum fugit illa, pede. Stabile est, id est, certum & statutum, Plau. Bacch. Profecto stabile est, me fratri aurum reddere. Mala stabilia, hoc est, poma non decidua, & quæ diutius in arbore stant, uel diu maturitatem retinent. Cato. cap. 7.

STABILIMENTIS, & **STABILIMENTVM**, [Stabilimento] βεβαιωσις, βεβαιωσις, idem quod firmamentum, siue corroboratio. Plin. in Curcul. Hæc sunt uentri stabilimenta, panis, & asia bubula. Cic. 2.

de Nat. Deo. Regni stabilimen eius.

STABILITAS, atis, [Stabilita forme xia. *Gal. Fermeté.* Hisp. *Firmeza para estar.*] σαθροτης, firmitas. Cæli. 4. Bel. Gal. itabificatem pedum in prælijs præstant. Cic. 1. de Fini. Videtur quibusdam itabificas amicitie uacillare. Plin. lib. 33. cap. 3. Dentium itabificati efficiac siue subuenit.

STABYLARIAE, mulieres, καπηλιδες, inquit. Aug. 1. 8. Ciu. dicitur, quæ exercent itabulum, & uiatores mercede pascent.

STABYLARIVS, larij, [Stallaro, allogiator da canalla. *Gal. Hostelier, qui longe, uellet d'estable.* Hisp. *Establero, mesonero o uentero.*] τειρο ουδης, caupo uiatores pretio recipiens. Vlp. Caupones & itabularios eos æque accipiemus, qui cauponam & itabulum exercent. Stabularius item dicitur, qui itabulum, hoc est, loci, ubi animalia stant, curâ gerit. Colum. 1. lib. 7. Si uelut ex militari disciplina intra itabularij castra manserint. Var. 2. de re rust. cap. 10. In quibus itabularij solent equas abigere.

STABVLATIO, ἐπιστάτιδος, mansio in itabulo. Col. lib. 7. itabulatio bouum præparanda est.

STABVLO, as, [Allogiare alla stalla. *Gal. Establer, metter à l'estable.* Hisp. *Tener meson o establo, recebir algo en el establo.*] σκελετω, in itabulum recipio. Var. lib. 2. de re rust. danda opera, ut alienum pecus in suo fundo pascat, ut itabulet. Stat. lib. 1. Theb. Gæticoque pecus itabulare sub Hemo.

STAVLO, itabularis, uerbum deponens, σκελετω, in itabulo ago, stationem aliquo in loco habeo. Colum. 1. lib. 7. Curæ fuerit ut itabulentur sicco in loco. Ouid. 13. Metam. Multæ itabulantur in antris.

STAVLVMS, itabuli, [Stalla. *Gal. Estable.* Hisp. *Establo.*] ε'τανλιν, a itando, locus dicitur, in quo longo itinere fessis succedere solet. quod & Diuerforium, & Hospitium dici solet. Vnde & Proitibulæ meretrices dicitur, quod quæritus copiosioris gratia, concurrentibus illuc aduentis, mansiones ante itabula habuere. Plin. in Aul. Neurotri habeam itabulum itabile. Stabula quoque dicuntur loca generatiter omnia, in quibus armenta gregeque consistunt, ue. uti quædam stationes animalium. Nam ubi equi tenentur, specialiter Equitæ: ubi oues, Ouitæ: ubi ues, Haram dixere: Boule quoque a bobus, Caprile a capris nomen traxerunt. Virg. 8. Aen. Quattuor a itabulis præstita ita corpore tauros Auertit. Poteest etiam præsepe in diuerforijs itabulum dici. Apul. ad uetorem meum in itabulum concedo. Stabulum etiam sumitur pro quacumque statione seu habitatione & loco, ubi quis stare consueuit. Virgil. 7. Aeneid. Ardua te ceta petit itabuli. Stabulum confidentiæ, flagitij, nequitæ. Plau. in Most. Nulquam itabulum est confidentiæ. Cic. pro Sext. Stabula pastorum præclara.

STACTE, stactes: sem. ge. teste Dioscoride, uocatur pinguitudo recentis myrrhæ, cum exigua aqua tustæ, & organo expressæ, a distillando dicta, quod Græci σακτω, dicunt: quia et stillatitia duntaxat myrrha fiat. Lucr. lib. 2. Stactæque liquorum.

STACTEVS, a, um, adie. a Stacte deductum ut, Myrrha stactea, id est, stillatitia, & qua stactæ exprimitur: quam Theophrastus factææ opponit. Plin. lib. 12. cap. 16.

STADIODROMI, dicti sunt, qui in stadio cursu certant. Iulius Firmicus. Si Mars reipexerit Lepotem cælestem in horoscopo, faciet itadiodromos. Stadiodromos etiam locus in quo ludi & cursus exercentur. Plin. libro 34. cap. 8. Leontius fecit itadiodromum ailyon.

STADIVM, itadij, [Stadio. *Gal. Vne estado, mesure de cent uinge & cinq pas, sien pour s'exercer a la course.* Hisp. *Carrera de cauallos, o lugar donde corrian espacio de 125. pasos, o de 625. pies.*] σαδιον, Larine curriculum, siue locus in quo equi, homine uel currunt, & certant athletæ. Dicum Stadium σπις αδρωος, hoc est, a statione, quod Hercules, eo spatio ino spiritu confectus, constitisset. nam clarissimū fuit curriculum itadij Olympici, quod Hercules suis pedib. metitus fertur, conumetq. octauam mille passuum partem, quod centum uiginti quæque (inquit Plin. lib. 2. c. 23.) nostris efficit passus: hoc est, pedes sexcentos uiginti quæque, quæ mensura octies sumpta efficit mille passus. Dicimus autem, Curro stadium, in itadio, & per itadium. Cic. 2. Offi. Qui stadium currit.

STAGRA, σταγρω, opidum in finibus Macedoniæ, ad sinum Strymonicum. Aristotelis Peripatetici patria.

STAGNO, as, [Tenere, stagnare l'acqua ferrata intorno. *Gal. Faire estang, deuenir eau de lac ou de estang, & ne retourner en la mer comme les eaux qui se desbordent.* Hisp. *Hazerse estanque el rio a la mar.*] λιμνηλω, stagnum maris, proprieque de mari aut flumine dicitur, cum litora aut ripas præter regressum aliquo in loco itagnum efficit. Virgil. lib. 4. Geor. Effuso itagnantem flumine Nilum. Aliquando acti ue accipitur pro inundare. Tacit. lib. 1. Tiberis plana urbis itagnauerat, i. plana loca inundauerat. Stagnare item agri dicuntur, qui non absorbent, sed continent aquam. Stagnantior, comparatiuus. Claudianus de Nilo, defluit Aegæo itagnantior. Restagno, exūdō, ut apud eundem lib. 9. Vbi multæ restagnant iquæ.

STAGNATVS, adiectiuum, iqua stagnante humidus. Columel. libro 10. Nec quæ stagnata palude Perperitur querulæ semper conuicia tæxæ.

STAGNUM, gni, *Aquas mortas stagni.* Gal. Esting. Hisp. Estamque, aqua represida. *Λίμνη*, a stando, dicitur aqua stans. Virg. 4. Geor. Et itagna uirgentia musco. Vir. 1. Aen. Stagnum pro parte maris profundissima posuit, quod ea minime moueatur semperque stet: id est, quiescat. Imis Stagna resufa uadis.

STAMEN, inis, [*stame. γαρ χυλο λανα da filare. Cal. Estain de laine. Hisp. Ordiente de la telz. Σίμων*], dicitur lana, linum, cannabis uel aliud simile, in collo positum, unde fila ducuntur: a stando, eo quod non moueatur, Plin. lib. 8. cap. 48. Inde factum, ut nubentes uirgines comitaretur colus compta & fufus cum stamine. Ouid. 1. de Arte am. Reijce succinctos operoso stamine fufos. Stamina (inquit Sipontinus) etiam dicuntur fila recta in opere textorio & stabilia, per pectinem transmissa, quibus alia, quæ subtegmina uocant, intertextuntur. Dicuntur præterea Stamina in ligno uel herbas quædam quasi filamenta. Plin. lib. 21. cap. 5.

STAMINEVS, nea, neum, a stamine deductum: ut, Vena staminea, Pli. lib. 16. cap. 43. Propertius lib. 3. Eleg. Staminea rhombi ducitur ille rota.

STANNVM, ni, [*stanno. Gal. Estain. Hisp. Estainno. κασιτερος*], metalli genus quod in fodinis inuenitur cum argento, & in fornace primum liquefit. Plin. multis in locis plumbum album uocat, ad differentiam plumbi nigri, quod uelut argenti stannique quoddam purgamentum in fornace remanet. Verba eius sunt hæc ex lib. 34. cap. 16. Plumbi nigri origo duplex est: Aut enim sua pro uenit uena, nec quicquam aliud ex se parit: aut cum argento nascitur, mistisque uenis confatur. Eius qui primus fuit in fornacibus liquor, Stannum appellatur: qui secundus, Argentum. Ibidem cap. 17. Stannum illitum æneis uahs, saporem gratiorem facit, & compescit æruginis uirus. Stanneus, a, um, factum ex stanno, Plin. lib. 29. cap. 2.

STAPHIS, huius staphidis, fœ. ge. *σάπις*, quæ etiam Staphisagria, Latinis Pituitaria, & pedicularis dicitur, uitis est cauliculis nigris, rectis, folijs labrafca, folliculis uerius, quam acinos ferens, utrides, similes ciceri. Plin. lib. 23. cap. 11.

STAPHYLINVS, *σαφυλίος*, quam Pastinacam uocant Latini, duorum generum est, hortensis, quem *σαφυλίον κηπότων*, nominat Diolcorides: & Agrestis, quem idem *σαφυλίον ἀγρίον*, appellat: Romani etiam Pastinacum erraticam.

STARE, [*stare. Gal. Estre debent, demorer, en un estat, s'arrester. Hisp. Estar en pié ò en hiesto. ισταυ*], steti, itatum, proprie significat erectum esse, & sua mole consistere: cui opponitur Sedere. Plaut. Capt. Hi stant hic ambo, non sedent. Terent. Eunu. Dum ante osfium sto. Et non tantum de animatis, sed de inanimatis quoque dicitur: ut, Nauis stat, Flumen stat, Currus stat. Sol. item stare dicitur, cum ad alterum Tropicorum perueniens, ulterius progredi non potest, sed cursum incipit reflectere. Vnde duo dicimus esse Solstitia: alterum æstiuum, alterum hybernum. Item permanere, durare, Cicero 1. Offic. Facere promissa, stare contentis. Virgil. 4. Aeneid. Et bene apud memores ueteris stat gratia facti. Item hotrere, ut annotauit Nonius, citans locum ex Titinnio: Atque illud ante partum comedit: fundi stabunt sentibus. Item alterum ex Cæcilio: familiæ fame pereant: ager stet sentibus. Item plenum esse. Virgil. 12. Aeneid. Iam puluere cælum stare uident. Item prominere, exigi, ut annotauit idem Nonius, citans illud Lucilij ex libro 29. Hic corpus solidum inuenire, hic stare pupillas, Pectore marmoreo. Item præstitutum esse, & immobilem. Virgil. 10. Aeneid. Stat sua cuique dies. Ouid. 1. Metam. Sic stat sententia. Item in animo esse, & constitutum habere. Virgil. 12. Aeneid. Stat, conferre manum Aenæ. Item positum esse. Virgil. 1. Aeneid. Omnis in Afcanio chari stat cura parentis. Item quiescere. Apuleius: Dum forte starent in taberna ludentes. Item in pristino statu manere. Virgil. 2. Aeneid. Troiaque nunc staret. Item consistere, & magno pretio emptum esse. Liui. libro 23. Multo sanguine ac uulneribus ea Pœnis uictoria stetit. Gel. Magno ei stet ea nocte absentem fuisse. Stare firmum, est non moueri sed constantem esse. Liui. Resistes, aduersus famam, rumoresque hominum, si satis firmus steteris, Stare per me, per te, per illum aliquid dicitur, cum ego, tu, aut ille impedimento est, ne quid fiat. Plin. libro 18. Non stat per me, quominus cælum intelligas. Quint. Non per me stetit sed per illam. Stare a Senatu, uel ab optimatibus, est Senatus, uel optimatum causam tueri. Cicero. de Cla. Ora. Nemo a senatu, & a bonorum causa stetit constantius. Stare a Mendacio contra uerum, Cicero. 2. de inuent. pro. tueri falsum, & uerum cognare. Stare extrema fortuna, est summo in periculo situm esse In Salu. Bis ac subfellia attractus, extrema fortuna stetit, Absto, Adsto, uel Asto, Consto, Circûsto, Antesto, Cõtra sto, pro aduerfor. Næuius: Cõtra stat temp, nec me finit loquier.

Exto, a quo Superexto, Insto, Intersto, Disto, Obsto, Persto, Prosto, Proito, Keito, Subito, Superito,

STATA, sacra, [*Sacrificij, che si faceuano in giorni determinatis. τακτάδυσια*], quæ certis, ac statutis diebus fiebant, & non mutabantur, sed firma & stabilia erant: diuersa ab illis, quæ indicta uocantur, quæ nimirum uel in alia tempora reijci possunt: uel etiam omitti pernitus. Cat. Sacra statata, solennia, sancta, serualij. Ouid. 1. Fast. Quid a Fastis non statata sacra petis. Eanius modicam & modestam formam mulieris Statam uocauit, quam Phavorinus apud Gellium non inueniuit Vxoriam formam nominat. Vide Gell. libro 5. capitu. 11.

STATANVS, deus puerilitatis præses credebatur antiquis, in cuius tutela pueri esse putabantur, cum primum stare atque incedere inciperent: ut ex Varrone de liberis educandis docet Nonius.

STATARIVS, riarium, [*Fermo, immobile. Gal. Qui ne bouge d'une place, ferme. Hisp. Cosa firme y no uariable. μόνιμος*], luxus, firmus, immobilis. Vnde Statariæ fabulæ dictæ sunt, quæ mororij opponuntur: histriouibus minime laboriosæ, quippe quæ a stantibus non discurtantibus tumultuantibusue peragerentur. Terent. in Heaut. Date potestatem mihi statariam agere ut liceat per silentium. Statarius orator. Cicero. de Clar. Orato. C. Pilo statarius, & plenus sermonis orator. Et paullo aute: Ij, quos statarius appellat, quorum est illa simplex in agendo ueritas: Pugna itataria, in qua non excursionibus, non leuibus prælijs, sed collatis utriusque signis decertatur. Statarij, ordines, ad itatariam pugnam instructi. Liui. lib. 9.

STATER, eris, p. g. p. [*statera, bilança. Gal. Balance, trebuchet. Hisp. Balança ò peso para pesar. σατήρη*], genus numismatis, duo didrachma, hoc est quattuor ualens drachmas: siue solidos Turoneses quattuordecim. Dicitur a Statera uerbo Græco *ίσταρα*, quod inter cetera significat ponderare. Erat autem hæc appellatio Persis cum Macedonibus communis. Vnde & Philippeos, & Daricos, & Alexandros stateras passim legimus.

STATERA, teræ, [*statera da pesare, σαθρός*], instrumentum, quo res sine lancibus ponderantur, nam quod lances habet, proprie habram dicimus. Dicitur Statera a uerbo Græco *ίσταρα*. Cicero. 2. de Orato. Hæc nostra oratio multitudinis est auribus æccommodanda, ad ea probanda, quæ non aurificis statera, sed quadam populari trutina examinantur. Erat item Statera, ualis genus in argentea suppellectili, quod & Tympanum & Magida appellant. Plin. lib. 33. cap. 11.

STATICVLVM, li, genus uehiculi, seu gestatorij, sicut Essedum, & Pectoritum. Pli. lib. ult. c. 10. Apud Plautum in Pœisa: Staticuli sunt motus ex arte saltatoria, & gesticuli, in quibus ad numeros modulose que musicos nunc subsistendum erat, nunc subsistendum, *στατικὴ ὑπορχήματα*, Cato quoque referent Gellio, Cæcilium lenatorem saltatorem & fescennium uocare solebat, quod caneret; & staticulos daret. Marc. lib. 3.

STATIM, [*subito. Gal. Incontinent, soudain. Hispan. Luego, à la hora. Γελαίος*], perseveranter, continue, quasi insistendo, & uno statu: a stando. Plaut. in Amphitruo. Nec recedidi loco, quin statim rem gerat. Terent. in Phormio. Bina talenta capiebant statim. Aliquando mox, illico, quod ea, quæ mox fiunt, continenter fieri uideantur. Cicero in Verr. Statim Messanam litteras dedit.

STATIO, onis, [*stagione. Gal. L'asiette de guet du d'autre chose, estation. Hisp. La estancia ò estancia. σαθρός*], locus in littore sinuosus, in quo naues ad tempus possunt consistere, minus tamen tuto, quam in portu. Vir. 2. Aen. Nunc tantum sinus, & statio male fida carinis. Stationes item dicuntur loca in quibus milites confederunt; quæ & Statio dicuntur, & Præsidia. Curtius: Exploratores stationes hostium fuerant ingressi. Locum item uigilibus ad excubias agendas assignatum, Stationem uocamus, quod in eo subsistere cogantur, neque eum sine graui noxa possint relinquere. Virg. 9. Aene. Statione relicta, Ipse comes Niso graditur. Hinc Stationarij milites dicuntur, quibus custodia aut præsidij gratia assignatus est locus. Item officina, in qua multi conueniunt, ut de aliqua re decernatur, & ius dicatur, Statio appellatur. Gel. libro 13. capitu. 13. In plerisque Romæ stationibus, ius publice docentium. Iuuo. Saty. 1. Stationes omne theatrum. Similiter errantium stellarum matutinae (quas primas uocant) & uespertinae (quas secundas) cum stare spectantibus uideantur in Oriente & Occidente, Stationes uocantur. Per metaphoram etiam Statio pro temporaria habitatione accipitur. Cicero. ad Attic. lib. 6. Athenis statio mea nunc placet. Translatio a loco littoralis, ubi naues, ad tempus subsistunt, quamuis non æque tuto, atque in portu. Proprie autem Statio dicitur ipse standi actus: unde ceteræ omnes significationes fluxerunt.

STATIONALIS, [*Della stagione. Βολακτικός*], a statione deductum: ut, Stationales milites, qui & Stationarij, quibus certa ad excubias agenda

agendas assignatio est statio. Stationales stellæ, quæ matutino tempore omnium nouissimæ, & uespertino omnium primæ in cælo apparentes, quidam quasi excubias facere uidentur. Plin. lib. 2. cap. 15.

STATIONARIJ, milites *φυλακῆς*, dicuntur, quibus custodiæ, aut præfidij gratia statio assignata est.

STATIUA, orum, *σταθμοὶ, ἑστύματα*, castra siue munitiones militares: a stando dicta, quod in ijs milites subsistunt. Liu. lib. 1. ab Urb. In his stantijs satis liberi commeatu erant, Cic. de lege Agr. Quid cau- sâ est, quin omnes agros, urbes, statiuæ, portus, totam denique Bithyniam decemuri uendituri sunt?

STATIVS, 3. um, p. p. stationalis: ut, Præsidium statiuum, quod certis locis custodiæ & securitatis gratia disponitur, Castra statiuæ, quæ & Statina absolute, munitiones sunt militares, quibus copiæ sepiuntur aduersus repentinum hostium incursum. Cic. in An. Hæc mea custodia est, hoc præsidium statiuum.

STATIUS, Cæcilius poeta comicus fuit, cui Volcatius Sedigitus primas in comædia partes tribuit, quamquam a Cicerone nonnumquam malus linguæ Latinæ auctor, nonnumquam etiam ferreus scriptor appelletur. Statius alius cognomento, Papinius, illustrius poeta fuit Neapolitanus, Domitiani temporibus, Iuuenalis & Martialis æqualis, cuius multa extant poemata, Achylarum libri quattuor, Thebæidos libri duodecim: prætere Achilleidos opus inchoatum, quod morte præuenitus absoluere non potuit. Scripsit & Agauem tragœdiam, quam inopia coactus Paridi histrioni uendidit. Iuuen. Saty. 7. Esurit, intactam Paridi nisi uendat Agauem.

STATONES, Ecturæ populi, apud. Plin. lib. 3. c. 5. quorû opidum Statonia commemoratur a Strab. lib. 5. In horum agro uinum satis generosum nascebatur, quod statoniense uocabatur: cuius meminit Plin. lib. 14. cap. 16.

STATOR, oris, [Ufficiale sbirro, messo, Zeffo, famiglia della corte.] κλητήρ, apparitor, uisitor, qui magistratui prætoris est, ut illius iussu quemlibet accessat, & coram illo sistat: a iugi standi munere dictus. Cic. lib. 2. Epist. Ut ad te statores meos cum litteris mitterem. Idem lib. 9. Prætor mihi fuit stator eius cum litteris. Stator item Iouis cognomen fuit apud Romanos, Græci *στῆσιον*, uertunt: nonnumquam etiam *στῆσιδαιον*, inde dictum quod Romanos a Sabinis in fugam uersos stare fecerit: qua de re scribit Liu. lib. 1. ab Urbe, Romulus turba fugientium actus, Iupiter, inquit, de me terrorem Romanis, fugamque scædani sile: hic ego tibi templum statori Ioui, quod monumentum sit posteris, tua præsentis ope seruatum urbem esse, uoueo.

STATUA, tuæ, [Statua, imago, simulacro, effigie, forma. Gal. Statue, image de pierre, de bois, & de metal. Hisp. Estatua, imagen.] ἀγάλμα, ἀιδριὰς, simulacrum, ex ære aliove metallo, quod alicui uel mortuo, uel etiam uiuenti antiquitus decernebatur, & in foro, aut aliquo loco conspicuo collocabatur, ad alicuius rei bene gestæ memoriâ. Generalius est autem Imaginum nomen, quam Statuarum cum pictas etiam tabellas Imagines uocemus: ad quas certe statuarum appellatio non extenditur. Sueto in Tib. Etiam statuas atque imagines, nisi permittente se, poni prohibuit. Cic. 9. Phi. Maiores quidem nostri statuas multis decreuerunt, sepulcra paucis, sed statuarum intereunt tempestate, uel uetustate: sepulcrorum autem sanctitas in ipso solo est, quod nulla ui moueri, neque deleri potest. Catullus. Hospes inaurata statua pallidior.

STATUARIA, æ, [sculptura. Gal. L'art de tailler images. Hisp. Arte de hacer estatuas.] ἀγαλιωτοποιία, ἀιδριωτοποιία, ars statuas ex ære, aliove metallo conficiendi. Plin. lib. 56. cap. 3. Non omittendum hanc artem tanto uetustiore fuisse, quam picturam, aut statuariam, quarum utraque cum Phidia cepit LXXXII, Olympiade. Quo in loco Plini. manifeste statuariam distinguit a sculptura, statuariæ nomen intelligens fusoriam, qua ex ære potissimum, nonnumquam etiam ex alio metallo, statuarum conficiebantur. Sculpturam autem, qua ex marmore, ligno, uel alia materia simulacra scalpro exculpebantur. Idem non temere Statuam appellat, nisi ex metallo confectam. nam, quæ ex marmore exculpitur, simulacrum potius, uel imaginem, uel signum appellat.

STATUARIVS, rij, [Intagliatore, maestro d'intagli.] ἀγαλιωποιοὺς, ἀιδριωποιοὺς, qui ex ære aliove metallo fusoria arte signa conficit: quo in genere claruerunt, Lyfippus, Phidias, Praxiteles, Polyclethus, & Alcemenes, quorum meminit Plinius libro 34. capitu. 7.

STATUARIVS, ari, ariarum, ἀγαλιωποικὸς, ἀιδριωποικὸς, quod ad statuarum conficiendarum rationem pertinet: ut Ars statuariæ ἀγαλιωποικὴ, Plin. lib. 34. cap. 7.

STATVMEN, [Palo sostegno. Gal. Pieu ou eschalas. Hisp. El altura o estado de arbol. Jp. nul. prod. χάραξ, pedamentum, rídica, uel palus, quo uitis fulcitur. Colum. lib. 4. cap. 30. Vineæ uehementioribus itatumibus impedienda est. Non tamen de folijs uitium peda-

mentis Statumina dicuntur, uerum & de quibusuis fulcimentis, unde etiam Colum. lib. 6. cap. 18. in descriptione machinæ cuiusdam, qua iumenta clauduntur, Statumina accipit, pro stipitibus erectis, quib. lignum quoddam transuersum, quod iugum uocat, superincumbit.

STATVMINO, as, [Sostentare] ἐπιδῶ, σπρίζω, fulcio, firmo, & quasi statumibus quibusdam sustineo. Plin. lib. 18. cap. 6.

STATVRO, tuis, tui, turtum, [Statuire, deliberare, ordinare. Gal. Poser & mettre, asséoir, arrester. Hisp. Establecer, ordinar, deliberar.] τιθῆμι, pono, colloco, erigo. Cic. 2. de Inuen: Thebani in sinibus æneum trophæum statuerunt. Nonnumquam pro constituo, decerno. Liu. 1. ab Urbe: Ferro eam arcete contumeliam statuuntur. Cicero tertio Verr. Ille statuerat, ac deliberauerat, non adesse. Aliquando ad iudicia pertinet, ut idem sit quod decernere, & pro potestate iudicare. Idem 5. Verr. Statuit fenatus hoc. idem 2. de Orat. Sine ulla dubitatione sic statuo & iudico. Statuo, dedico. Virgil. 5. Eclog. Craterasque dios statuam tibi pinguis oliui, id est, dedicabo. Terentius pro concutere posuit, cum ait: Sublimem illum arriperem, & caput in terram statuerem, ut cerebro dispergat uiam. Statuere, prouidere, extirpare. Cicero ultimo Verr. Statuerat causam tibi esse dicendam, etiam ante quâ hoc usu uenit. Exemplum statuere in hominē, idē quod edere exemplum. Cic. 4. Ver. Ut intelligere possint, in quo hominē tu statueris exemplum eiusmodi.

STATVRA, æ, [Statura, grandezza, piccolazza. Ga. Statute, grandeur de corps. Hisp. Estatura y corpulencia y altura de hombre.] μέγεθος, modus corporis, siue is procerus sit, siue humilis. Suet. Statua fuit eminenti: Cic. 2. Philip. Velim mihi dicas L. Tursecius, qua facie fuerit, qua statura. Statura, de uicibus, Col. lib. 5. Producat in tantam staturam, quantum permittit agricola.

STATVR, impersonale, [sistat] Pla. in Pseu. Quid agitur? statutur hic ad hunc modum?

STATVVS, tus, [Stato, Gal. Estat, condition, geste, maintien, contenance. Hisp. Estado de cada una cosa.] κατάστασις, conditio, habitus. Colum. libro 8. Status eius longior productiorque ad hos casus magis habilis est. Cicero Lentulo lib. 1. Epist. Ex eodem de toto statu rerum omnium cognosces. Idem de Arusp. resp. Statum; qui nunc est, concordia retinere possumus. Deducere aliquem de statu uitæ, est eum a solito uisum renore reducere. Cic. 3. Verr. Me de uitæ meæ statu lachrymis suis deduxerunt. Apud Rhetores autem Status *στάσις*, dicitur summa causæ constitutio, ad quam totius orationis argumenta referuntur: hoc est, id quod nascitur ex conficiatione petitionis actoris, & defensionis rei. Id autem dilucidius fiet huiusmodi exemplo: Deiotarus infidias struxit Cæsari: Intentio est actoris. Non struxit: Depulsio rei. Hinc oritur constitutio siue status. Struxerit ne infidias Cæsari Deiotarus. Et quoniam in omni disceptatione queritur, an sit, quid sit, uel quale sit, tres inde oriuntur statuum differentię, Coniecturalis, Legitima, & Inridicialis. Cic. in Top. Refutatio accusationis, in qua est depulsio criminis, Græce *στάσις*, Latine Status uocetur.

STATVVS, ta, tum, [Fermo, stabile. Gal. Arreste, assigné, certain. Hisp. Firme, que non se muda.] τεταγμένος, firmus, certus. Plin. lib. 18. Propter statos siderum cursus. Cic. de Arusp. resp. Statas solennesque ceremonias. Sic stas uicibus aliquid fieri dicitur, quod certis fixisque temporibus iteratur. Status dies cum hoste, est dies constitutus controuersię cum peregrino iudicio finiendę Plau. Curc. Statu conditus cum hoste intercedit dies. Cic. 1. Offi. Si status dies sit cum hoste.

STATVVS, constitutus, [Statuito. Gal. Ordonné, assigné, établi. Hisp. Establecido.] τεταγμένος, ut Statuta die, hoc est, constituta, ac decreta. Liu. 1. Bel. Maced. Concilium Aetolorum statuta die futurum erat.

STATVELL, orum, populi Liguriæ, teste Plin. lib. 3. capitu. 5. quorum opidum Aquæ Statuellæ, collocatur a Strabone ea in uia, quæ a Genua Placentiam ducit. Vulgo Arqui dicitur, ubi sunt balnea.

STEGA, *στέγα*, locus in naui contactus: *ἀπὸ τῆς στεγῆς*, quod est tegere. Pla. in Bacch. Forte ut ad sedi in stega. Hinc Tritega, *τρίστεγα*, dicitur pro triplici tabulato.

STELLA, Aruntius, poeta Patavinus lepidissimus. Mart. lib. 12. Laurigeros habitat facundus Stella penates.

STELLA, æ, [Stella. Gal. Estoile. Hisp. Estrella.] ἀστὴρ, à stando, quod stare stellæ uideantur. Cic. 2. de Diui. Ita te nec terræ fremitus, nec trahentio stellæ, nec faces uisæ terrebut. Vir. 5. Aene. Postera cum primo stellis oriente fugarat Clara dies. Idem 4. Aene. Axé humero torquet stellis ardentibus aptum. Differunt autem Stellæ à sideribus, quod illæ singulæ sint, Sidera uero ex plurib. stellis composita, quæ & Signa cælestia uocamus: cuiusmodi sunt Arius, Taurus &c. Est & stella piscis marinus, a stellæ effigie nomen habens. Plin. lib. 9. cap. 60.

STELLATVS,

- STELLATUS**, [Stellatus, *Stelle*. Gal. Estuille plein, d'estoilles. Hisp. Estrellado, ileno de estrellas.] *Stellatus*, stellus plenus, proprie cæli epitheton, cum est clarus & serenus: quamquam ad alia etiam transferatur. Plin. lib. 10. cap. 67. Salamandra animal lacerti figura stellatum. Cic. 5. Tusc. Stellatus Cepheus cum uxore. Ouid. 1. Met. Talia dice in Stellatus summouet Argus. Virg. 4. Aen. Stellatus iaspis de fulua Entis.
- STELLATVRA**, *Stellatus*, hoc est, fraus, deceptio, impostura. Lampridius in Alexandro: Tribunos, qui per stellaturas militibus, aliquid abtulissent, capitali poena affecti.
- STELLIFER**, *Stellifer*. Gal. Qui porte estoilles, estribe. Hisp. Cosa que trae estrellas.] *Stellifer*, quod stellus fert: proprie cæli epitheton. Cic. in Som. Scipio. Summus ille cæli stelliferi cursus.
- STELLIGER**, *Stelliger*. *Stelliger*, eiusdem significationis, cum superiori. Stat. duodecimo Thebaid. Stelligeri ubar omne poli. Idem 3. Sylu. Nondum stelligerum senior demissus in æquem.
- STELLIO**, *Stellio*. Gal. Vne petite beste comme une laislarle. Hisp. Tarantola.] *Stellio*, animal non dissimile lacertæ, multo tamen minus, tergum habens lucentibus quibusdam guttis depictum, ad modum stellarum. Vescitur rore & araneis. Exiit quotannis cutem, exutamque deuorat, & inuidens nimirum homini committalis morbi remedium. unde & Stellionum nomen in maledictum abiit. Morsus eius perarore interimit hominem, tamen semel stupidum facit, & uarie afficit. Est & alius Stellio, ex phalangiorum genere lentiginosus, acerbi stridoris, in cauernulis desistentis per æstum terræ habitans. olim Italæ incognitus, nunc in Arabia frequens uisitur, & similiter Tarantula dicitur, scorpionibus ita contrarius, ut uisus ab eis pauorem ipsis afferat, & torporem. Plin. lib. 30. capit. 10.
- STELLIONATVS CRIMEN**, a Iurifconsultis dicitur, quando quis alterum callida quapiam impostura defraudat. Dicitur Stellionatus a stellionis natura, quo nullum animal homini fraudulentius inuidet, ut inquit Plin. lib. 30. cap. 10.
- STELLO**, *Stello*. Gal. Luire comme les estoilles. Hisp. Luzir a manera de estrellas.] *Stello*, lucere, & quali stellæ similes. Martia. lib. 2. Et numerosa linunt stellantem splentia frontem. Plin. lib. 37. Stellarum Hyadum & numero, & dispositione stellantur. Claud. libro. 2. Stat pronuba iuxta stellantes non picta sinus.
- STEMMA**, *Stemma*. Gal. Couronne, guirlande. Hisp. Corona, guirlanda.] *Stemma*, coronare. Iulius Firmicus libro 2. Magnos uiros faciet Mercurius, qui sacris & gloriosis stemmatibus, coronentur. Stemmata item dicebantur maiorum imagines, quæ in atrijs magnatum ad nobilitatis ostentationem solent collocari: quamquam nonnumquam etiam pro ipsa stirpe, siue generis nobilitate accipiuntur. Mart. Atria Pisonum itabant cum stemmate toto. Iuu. Sat. 8. Stemmata quid faciunt? Suet. in Nerone. Quod in uetere gentiliū stemmate, C. Cassi, percussoris Cæsaris, imagines retinisset. Quoniam uero mos erat apud antiquos, ut uiri, ob res bene gestas, coronis donarentur, & eadem statuarum capitibus imponere, inualuit consuetudo, ut stemma aliquando pro facinore accipiatur. Mart. lib. 1. Cæsaris atque Iouis confer nunc stemma iuuentus. Plin. lib. 35. cap. 2. Stemmata accepisse uidetur pro ipsa generis serie gradibusque descendentiū, qui ramis quibusdam, & uelut intercurrentibus lineis distinguebantur. Stemmata uero lineis discurrantibus ad imagines pictas. Legimus præterea Stemmata aliquando accipi pro inscriptionibus saxorum. Martia. Tristia saxorum Stemmata delet herus.
- STEPHANITAE**, uites, hoc est, coronariæ: nempe quæ per statumina calamorum materijs ligatis in orbiculos gyrosque flectunt, & materijs submissis earundem statumini per orbem, & in coronam connectuntur. Col. lib. 3. cap. 2.
- STERCORARIVS**, *Stercorarius*, quod ad stercorea pertinet. Var. lib. 1. de re rust. crates stercorarias quattuor.
- STERCORATVS**, *Stercoratus*, uel nomen ex participio. [Letamato, imbrattato.] *Stercoratus*, stercore infectum uel foedatum. Col. lib. 1. Et apud Catonem lib. 2. Locus stercoratifissimus.
- STERCORATIO**, *Stercoratio*. Gal. Fumement de terre. Hispan. Obra de estiercolar la tierra.] *Stercoratio*, ipse stercoreandi actus. Colum. lib. 2. cap. 16. Si aliqua causa tempestiuam stercorationem facere prohiberit.
- STERCOROSVS**, *Stercorosus*. Gal. Fumer ou femer. Hisp. Estiercolar la tierra.] *Stercorosus*, finum agris fecunditatis gratia adhibeo. Plin. libro 18. Ager, si non stercoretur, alget. Col. Lupinum, ubi in flouem uerterit, nihil agrum stercoreaueris. Stercorari item ager dicitur, cum quouis modo pinguefit, etiam nullo adhibito fimo, sed alia quauis re, quæ simi uicem supplet. Idem lib. 12. Vicia & faba stercoreare agrum dicuntur.
- STERCOROSVS**, *Stercorosus*. Gal. Fumer ou femer. Hisp. Estiercolar la tierra.] *Stercorosus*, plenus stercore. Colum. lib. 9. cap. 1. In oleribus & stercoreosis herbis. Idem lib. 8. cap. 3. Aqua stercoreosa pituitam concitat. Cato. c. 52. Locus stercoratifissimus.
- STERCVS**, *Stercus*. Gal. Fiente, merda, estron, fucus. Hisp. Estiercol.] *Stercus*, ab extergendo deducti uidetur, quod undique abstergi soleat. Plaut. in Alim. Iussim scie esse ab aqua hoc sterces hinc auferri? Colum. lib. 2. cap. 6. Optimum sterces lupinum præbet. Cicer. 1. de Diuina. Interfectum in plaustrum a caupone esse coniectum, & supra sterces iniectum, & c. Iuue. Sat. 14. Ne stercore foeda canino Atria displiceant oculis uenientis amici. Hor. Epod. 12. Colorque stercore fucatus crocodili. Stercoreus, a, um, ut Stercoreus miles: id est, uilis, & non pluris, quam sterquilinum faciendus. Pla. in Mil. Stercoreus, plenus perurij, atque adulterij.
- STERCVTIVS**, dicitur esse Saturnus, quod primus stercoreandi agri rationem inuenerit. Auctori Macrobi.
- STERILESCO**, *Sterile*. Gal. Deuenir sterile. Hisp. Ser alguna cosa esteril, sin fruto.] *Sterile*, significat sterilem fieri. Palladius de Gallinis loquens: Vnicuique cibo sterilefcunt. Plin. lib. 8. c. 50. Capræ pinguedine sterilefcunt.
- STERILIS**, *Sterilis*. Gal. Sterile. Hisp. Sterilidad, cosa sin fruto.] *Sterilis*, infœcundus, & factum non ferens. Sicut & steris, carere. Pla. lib. 11. cap. 39. Sterilis in gignendo est, seu masculus, seu foemina. Virg. 6. Aen. Sterilemque tibi Proserpina uaccam, Quid. 5. Fast. Sterilem quoque tange iuuentam. Sterilis ueri, qui uerum nescit, Perhus Sat. 5.
- STERILITAS**, *Sterilitas*. Gal. Sterilidad. Hisp. Sterilidad.] *Sterilitas*, infertilitas, infœcunditas. Cic. de lege Agr. Alterum genus agrorum, propter sterilitatem incultum. Virg. 1. de Diu. Quorum ex habitu, atque ex colore percipi, quæ sit uel sterilitas agrorum, uel fertilitas futura. Plin. lib. 30. cap. 2.
- STERNAX**, equus, qui testorem excutit, ac in terram deijcit. Virg. 12. Aen. Sternax equi lapsum ceruicem. Seruius.
- STERNOP**, *Sternop*. Gal. Gettare per terra, distender gin, atterrare. Gal. Mettre bas, abatre, conuurr. Hi. Derribar por el suelo.] *Sternop*, hamus deijcio, & quasi in terram extendo. Liu. 7. Bel. Pun. Fessio somno ac uigilijs sternunt corpora passim. Idem 1. ab urb. Stratis arietem uisus. Hor. 4. Car. Ode. 14. Primoque & extremos metendo. Stravit humi sine clade uictor. Ouid. 2. Metam. Stravit humi pronam Unde etiam pro occidere ponitur. Virgil. lib. 10. Aen. Sternitur infelix alieno uulnere. Liu. 1. Bel. Macedo. Cuius omni parte cede ingenti sternentur. Hinc cæsum exercitum, Stratum dicimus. Item strag in pro ingenti clade. Per translationem Sternop pro extendo, quandoque ponitur, unde Sternere humi tapetas, frondes, & huiusmodi. Valla: Sternimus quidem uetes humi, ramos arborum, flores, & multa eiusmodi, tamen frequentius dicimus, Sternop humum floribus, ramis, uetibus. Et quoniam sternendo fit ut id, supra quod sternimus, hoc est, extendimus aliquid, tegamus, Sternere etiam pro tegere sumitur, unde Sternere equos. Li. 3. Bel. Pu. Tesseram uesperis per castra dedit, ut armatus eques sternatos stratosque teneret equos. Sternere mensam, uel lectum, id est, instruere, apparare, Terent. in Heaut. Video alios festinare lectos sternere, cenam apparare. Cicer. 2. de Legib. quod erat factitatum, ut lecti plures sternentur. Triclinia sternere. Cicer. 1. Verr. sterni triclinia etiam in foro, iubebat. Item quoniam sternendo, id est, extendendo, id, quod extendimus, complanamus atque componimus, fit ut sternere quoque pro componere ac complanare usurpemus, & Stratum dicamus, complanatum atque compositum. Stratum mare dicimus, quando, nullo urgente in fluctus uento, æquatam manet. Virg. 9. Ecl. Et nunc omne tibi stratum silet æquor. Et stratas uias dicimus, siue quod complanatae sint, siue quod lapidibus tecta. Liu. 8. ab Urb. Viua vulp terram strata defossa. Item, quia iacendo quodam modo extendimur, fit ut eos etiam sternere dicamus, qui se ad iacendum collocant, ut quiescant. Virg. lib. 4. Geor. Sternunt se somno diuerso in litore Phocæ. A sternop, Externo, a quo Superexterno, Desterno, Ininterno, Prosterno, Substerno, uide suis locis.
- STERNVO**, *Sternvo*. Gal. Esternuer. Hisp. Esternudir.] *Sternvo*, statum e pectore exurgentem cum capitis concussionem emitto. Plin. lib. 7. cap. 6. Sternuisse a coitu abortiuum. Propert. 1. 2. Ele. 3. Num tibi nascendi primis mea uita diebus Aridus argutum sternuit omen amor? Col. 1. 8. furem nepetæ paribus inferuntur, uersanturque, donec sternuat omnis. Hinc Sternuto, as, are, frequentiuum, Plin. 1. 28. cap. 8. A quo Sternutatio, omnis, ipse sternutandi actus, *sternutatio*.
- STERNVMENTVM**, *Sternvmentum*. Gal. Esternuer. Hisp. Esternudar.] *Sternvmentum*, sternutatio. Plin. lib. 20. cap. 12. Semen hautum naribus, sternvmentum mouet.
- STEROPE**, *Sterope*. Suidæ, Atlantis filia una Pleiadum: quam nonnulli alteropen uocant. uide Pleiades.
- STEROPES**, *Steropes*, unus ex Vulcani ministris, a fulgure nomen habens. Virg. 8.

- Virg. 8. Aeneid. Brontesque, Steropesque.
- STERQVI LINIVM**, dij, [Fogna'de sterco. Gal. kumier. Hisp. maladar, lugar de estiercol.] κοπρία, καδανια, locus iter comibus plenus, seu iter comis receptaculum. Col. lib. 1. Sterquilimia duo sunt; unum, quod noua purgamenta recipiat; & in annum conferuet; alterum ex quo uetera uehantur.
- STERTO**, tis, tui, [Ronchegiare, ronfare. Gal. ronfler. Hisp. Ronchar dormiendo.] στρωω, dormio, siue dormiendo rhoncos emitto. Ter. in Eunu. Iterit noctesque diesque. Plau. in Mil. Sorbet dormiens. P. A. Quid forbet? L. V. Illud, iterit uolui dicere. Cic. 2. de Diu. Cum stercentem aliquem uiderint. Iuuen. Saty. 1. Doctus & calicem uigilanti itertere naso. Hor. 1. Seru. Saty. 3. Noctes uigilabat ad ipsum Mane diem totum itertebat. Hinc Delterto, pro experifcor. Persius: Cor iubet hoc Enni, postquam deitertuit esse Mæonides.
- STESICHORVS**, στυχορος, poeta Lyricus ex Himera Siciliæ urbe, a qua Himeræus est dictus. alij ex Methauria urbe natum dicunt. alij ex Palantio Arcadiæ opido. Ferunt inde profugum Catanam uenisse, eoque in loco defunctum & extra portam urbis sepultum fuisse, portamque ab eo Stesichoriam nuncupatam. Natus est trigesima septima Olympiade, sextaque & quinquagesima obiit. Fertur Iulianiam aliquando in ore Stesichori infantis cecinisse mirabili auspicio, summum eum poetam futurum, & cantus suauitate omnes qui ante eum fuissent, superaturum. Dicitur & scripsisse Helenæ uituperationem, ex quo exoculatum fuisse, rursusque ob palinodiam uisum recuperasse. quam fabulam tetigit & Hor. in Epod. ad Canidiam sic scribens: Infamis Helenæ Castor offensus, uice, Fraterq. magni Castoris, uicti prece, Adæpta uati reddi derelinqra. Vocatus est Stesichorus, quoniam primus cum citharæ cantu chorum instituit. nam prius Tiresias uocabatur. Auctor Suidas. Quin. 1. uero libro 10. cap. 1. Sic eum taxat. Stesichorus quam sit ingenio ualidus, materix quoque ostendunt, maxima bella, & clarissimos canentem duces, & epici carminis onera lyræ sustinentem. Reddit enim per'onis in agendo simul, loquendo que debitam dignitatem: ac si tenuisset modum, uideretur æmulari proximus Homerum potuisse, sed redundat, quod est reprehendendum.
- STESIMBROTVS**, p. c. στυμβροτος, historicus Tarsensis, qui Cimonis Atheniensium ducis res gestas scripsit, teste Plutarcho in uita Cimonis. Stesimbrotus alius fuit Epaminondæ filius, a patre interfectus, quod cum Lacedæmonijs. ipso inconsulto, manum conseruisset, etiam si speciosissimam eo ex prælio uictoriam reportasset. Idem Plutarchus in Parallelis.
- STIBADIUM**, dij, στυβადιον, proprie est sedile, siue lectulus ex herba, siue frondibus, quo sulci conuiuæ mensæ accumbere solebant. dicta Stibadia a stibadibus herbis ad discumbendum idoneis. Latini a tortis herbis tortum appellat. Plin. lib. 5. epist. Ex stibadio aqua uelut expressa cubantium pondere siphunculis effluit. Seruius in primum librum Aeneidos, stibadia (inquit) antiqui non habebant, sed stratis tribus lectis epulabantur. unde & triclinium dicitur. Mart. lib. 14. de stibadio: Accipe lunata scriptum testudine signum: Ocho capit: ueniat quisquis amicus erit. Fiebant etiam stibadia etabulis, quæ ebore atque auro ornabantur, transferebanturque de loco ad locum pro ut libido animi ferebat. De hoc locutus est Martialis, cum inquit: Et testudineum mensus quater hæxæclinon Ingemuit atrio non satis esse suo. Hexæclinon uocat stibadium sex capiens lectos.
- STIBIVM**, bij, quod & Stibi, & Stimmi [Antimonio. Gal. Antimoine. Hisp. El alcohol.] στυμ, metalli genus est simile Galenæ, sed magis radians, quod uulgo Antimonium dicitur. Plin. lib. 33. cap. 6. Vnde in Hieremia propheta: Cum pinxeris stibio oculos tuos. Hieronymus ad Furiam: Non habuit orbes stibio fulginatos. Hinc Stibinus, a, um, quod stibi colorem habet.
- STIGMA**, atis, [segno, segnale, bollatura. Gal. Signe & marque de playe, pointure. Hisp. Señal que dexa la llaga despues que sana. punçadura, punctura.] nota, siue signum quod inuiritur, a στυω, pingo. Martialis libro 12. Frons hæc stigmatem non meo notanda est. Plin. lib. 25. capitu. 13. Utuntur ad tollenda stigmata. Iuuen. Saty. 10. Mrius id sane, quod non & stigmatem dignum Credit. Per translationem quam doque ponitur pro infamia. Sueton. in Cæsare Dict. Catulum a quo sibi uersiculis de Mamurra perpetua stigmata imposita non dissimulauerat, satisfaciendam eadem die adhibuit cœnæ.
- STIGMATICI**, dicuntur nocentes, quibus, stigma, hoc est, nota aliqua ita inuista est, ut semper appareat. Cic. libro 2. Offic. O miserum, qui fideliozem & barbarum, & stigmatem putaret, quam coniugem.
- STIGMOSVS**, a, um, idem Plinius Episto. Vitelliana cicatrice stigmatosum.
- STILICO**, onis, Honorij imperatoris focer, a Claudiano poeta multis laudibus celebratus. de eo uide Eutropium.
- STILLA**, [Goccia, ghio, goccio, ghio, goccia, goccia. Gal. Vne goutte qui cheoit. Hisp. Gota que cae desillando.] σταχυιδς, demin. a Sturia (ut inquit Feitus) & accipitur pro gutta. ut Stilla olei, Stilla aquæ. Plin. lib. 29. cap. 4. Ternis stillis additis in oleum. Apuleius: Ut nulla stilla compareat usquam. Vitru. lib. 2. Fattigia facientes, proclinatoris tectis, stillicidia deducebant: per id stillæ decidunt in impluuium. Mart. atque olei stillam donaret Opellius unctor.
- STILLATICIA RESINA**, σταστακος, quæ rufo colore lentescit, dicta, & quod guttatim instillaret. Plin. lib. 17. cap. 11.
- STILLICIDIUM**, cidij, [Grondana. Gal. Degout, ou esgout qui chet d'en haut. Hisp. Gotera.] σταχυιδς, locus in quem e tecto guttæ decidunt: quasi stillarum cadium, Cic. de leg. ut libellos conficiam de stillicidiorum, ac parietum iure? Idem in Orat. Quam indecorum est, de stillicidijs cum apud unum iudicem dicas, amplissimis uerbis, & locis uti communibus, de maicitate popul. Rom. submisit & subtiliter?
- STILLO**, as, [Gocciare, giocciolare. Gal. Degouter, cheoir goutte à goutte. Hisp. Gotear, destillar alguna cosa gota a gota.] σταχυιδς, guttatim fluo, siue emitto. Plin. lib. 28. cap. 7. Contra morsum eiusdem bibitur stillaturque. Hora. de Arte: Stillabit amicis. Ex oculis rorem. Lucan. lib. 7. Sanguineis stillauit roribus arbor. Iuuen. Saty. 3. Nam cum facitem stillauit in aurem exiguum de naturæ patrizque ueneno. Stillans, tis, participium. Cic. 2. Philip. Qui stillantem præ se pugionem tulit. Ouid. Am. Eleg. 8. Sanguine (si qua fides) stillantia sidera uidi. Stillatus, a, um, participium. Ouid. 2. Metam. Inde fluunt lacrymæ, stillataque sole rigescunt. Stillatio, onis, actus stillandi Destillo, Distillo, Extillo, & Instillo suis locis.
- STILO**, Megarensis philosophus, tempore primi Ptolemæi, discipulus Paclis Thebani: præfuit scholæ Megarensis: scripsit Dialogos uiginti. de hoc Cic. de Fato.
- STIMVLO**, as, [Stimulare, pungere. Gal. Esquillonner, poindre, piquer, poinsonner, inciter. Hisp. Agujonear, d'incitar.] ταρομω, pingo, cômoueo, ago, concito, incito. Ter. in Heau. Magis me amicæ dicta stimulant. Cic. pro Sex. Ros. Hunc mihi ex animo scrupulum euelle, qui me dies noctesque stimulat, ac pungit. Ad Att. J. 9. Me congressus Cæsaris stimulat. Liu. 2. ab urb. Hæc indignatio ferocem animum ad uexandum sæuo imperio exercere stimulat. Plaut. in Cist. Iator crucior, agitor, stimulo, uersor in amoris rota. Vir. 4. Aene. Ecce iterum stimulat. Hinc extimulo, qual de stimulo. Colu. lib. 7. Libidinis extimulatus furij.
- STIMVLVS**, lis, [stimolo, spuntione. Gal. Esquillon ou aguillon. Hisp. Agujon, d'incitamento.] αβυρον, σταυριδς, proprie dicitur fustis acutæ cuspidis, quo rustici boues supungunt. Plaut. in Afin. Utinam nunc stimulus in manu mihi sit. Per translationem dicitur omne illud, a quo uexatur. Cicero. 2. Tuscula. Non modo stimulos amoris, sed etiam fulmina fortunæ contemnamus. Hinc Stimulum carnis, & uitiorum dicimus. Plaut. in Truc. Ne ista stimulum longe habet, quæ usque illinc cor pungit meum. Virgil. 3. Georg. Cæci stimulos auertere amoris. Ouid. 2. Met. Parce puer stimulis.
- STIMVLATIO**, onis, [stimulatore. Gal. Aguillonnement ou esquillonnement. Hisp. Obrã de agujonear.] κεντιμως, ipse stimulandi actus. Plin. lib. 35. cap. 2. Erat hæc stimulatio summa & ingens. Stimulator, oris, κεντρος, Cic. pro Domo: seditionis stimulator & concitator tu fuisti. Stimulatrix, tris, Plin. in Moss. Ut enecem sceleratam stimulatricem. Stimuleus, a, um, p. c. ut, Supplicium stimuleum quod stimulis infligitur. Pla. in Milite. Nisi tibi supplicium stimuleum deditur. Deducoris pleniorum herum faciam tuum. Stimulatus, a, um, particip. ut Rabie furenti stimulus animus. Catul. epig. 48. Ouid. 1. de Arte, Iurgia præcipue uino stimulara cauato.
- STINGO**, siue stinguo, is, xi, ctum, [Estinguere. Gal. Estindre. Hisp. Apagar.] σβεννυω, eiusdem significationis est cum Extinguo. Cic. in Prognost. Stinguntur radij cæca caligine tecti. Lucr. lib. 2. Euanescere paulatim, stinguique colorem. Distinguo, Extinguo, Interstinguo, Instinguo, & Restinguo, suis locis.
- STIPATIO**, onis, ipse stipandi actus. Cic. pro Sylla: stipatio, greges hominum perditorum. Plin. lib. 10. cap. 22. stipatioem naturali.
- STIPATORVS**, qui in nauibus onera componunt, εστακται, Item satelites, quos principes corporis custodix causa sibi adhibet, & σπουδωποι, a stipe quam accipiebant: uel quod reges stipent, & undique circumdant, ac claudant, pene constringentes, instar apum circa ipsarum regem: aut quod ipsi ferro stipati sint. Cic. lib. 2. Offic. Præmittebat de stipatoribus suis, qui scrutarentur arculas muliebres. Hos antiqui a Latere Latrones uocabant. Horat. 1. Seru. Satyr. 3. Neque te quisquam stipator ineptum Præter Crispinum sectabitur.
- STIPENDIALIS**, le, [Tributario.] σταταλινς, idem quod stipendiarius: unde Fædus stipendialis, apud Sidonium Apollinarem.
- STIPENDIARIVS**, a, um, [Tributario. Gal. Tributaire, taillable. Hisp. Pechero que paga a quel dinero.] σταταλινς, tributarius, qui soluendo stipendio

pendio obnoxius est, Ciuitates stipendiariae, quibus certum singulos in annos imperatum erat tributum. Cael. Com. 7. Reliquas ciuitates stipendiarias habent. Stipendiarij substantiue, stipendiariae ciuitatis incolae. Cic. 1. Ver. Socij, stipendiarij. populi Romani afflicti, miseri.

STIPENDIORARIS, [Fare Stipendio. Gal. Estre soldoy, gaigner, loyer. Hisp. Merecer sueldo.] *μισθορρέα*, stipendia facio, uel mereo. Plinius libro 6.

STIPENDIUM, dij, [Paga, stipendio. Gal. Les gages des gens de guerre, leur solde, loyer. Hisp. sueldo ó salario.] *μισθορρέα*, militare, seu praemium quod militibus datur. ex stipe, & pendo, quod ante nummum signatum quaestores stipem militibus appendere solebant, non annuumerare. Stips autem dicebatur ab antiquis a stipando, quod eo tempore, quo pop. Rom. aere graui utebatur, in cellulis aere solebat stipari. nam etiam exiguae aere grauis summam maiorem faciebat, cumulum, quam ut crumenis uel loculis possent includi. Paulo aliter. Vlpia. de uerb. signi. l. 1. ager. Stipendium (inquit) a stipe appellatum est, quod per stipes, id est, modica aera colligatur. Emeritis stipendijs, & Confectis stipendijs in eadem dicuntur significatione. dicebantur enim Stipendia confecta uel emerita, cum elapso tempore iustae militariae, nihil iureiurando soluebantur. Cicero pro lege Manilia: partem militum, qui iam stipendijs confectis erant, dimisit. Emerita stipendia ambitionis. Cicero de Senect. At illa quanti sunt animum, tamquam emeritis stipendijs libidinis, ambitionis, cupiditatum omnium, secum esse. Explere stipendia. Tacit. lib. 3. quamquam ipse plures per provincias quadraginta stipendia expleuisset. Facere stipendia pedibus. Liui. Sed qui tum stipendia pedibus propter paupertatem fecisset. Stipendium etiam dicitur tributum genus, quod quis tenetur soluere principi, aut reipublicae. Liui. l. 2. l. 1. pauperes satis stipendij pendere, si liberos educunt.

STIPES, huius stipsis, [Tronco. Gal. Un tronc d'arbre, ou un gros pien ó gros baston. Hisp. Tronco del arbol, el madero ó palo derecho.] *κρούς*, truncus, aut ualidus sustis humi defixus. Cael. 1. Bel. Cui Fossas tranuersas uis perducit, atque ibi fudes, stipesque praecutis defigit. Ouid. 4. Fast. Querno religant in stipite funem. Per translationem accipitur, pro stulto, inulto, & facuo. Terent. in Heaut. Caudex, stipes, afinus, plumbus. Cicero in Piso. Tamquam truncus, atque stipes si tetisset modo posset sustinere titulum consulatus.

STIPAS, [Rempire le fissure. Gal. Estouper, entasser. Hisp. Recalcar ó supir ó castribar.] *επιπύω*, rimas obturo, condensio, in unum cogo, claudendo coarcto. *σπύω* τὴν στυρίαν, condensare. unde & Stypare, siue Stupare, quidam scribendum existimant. Aut certe a stupa, hoc est, lini purgamento, quod in stipandis nauium rimis solet adhiberi. Coll. lib. 7. cap. 8. Stipatur per plura tabulata. Virgil. de Apibus: At cum liquentia mella Stipant. Idem 3. Aeneid. Stipaque carinis Ingens Argentum. Stipari item dicuntur principes, qui custodiae causa satellitio cinguntur: item qui amicorum, clientum, comitum uel turba sepuntur. Liui. lib. 5. Stipatus agmine armatorum, in forum irrumpit. Cicero ad Att. lib. 1. Cum ad forum, stipati gregibus amicorum, descendimus. Virgil. 1. Aeneid. Magna iuuenum stipante caterua. Stipatus, stipata, stipatum, Virgil. lib. 11. Aeneid. Namque omnis eum stipata tegebat Turba ducum.

STIPIS, stipsis, & Stipsis, huius stipsis, foem. gen. [Paga, mercede. Gal. Paye loyer, une piece de monoye, denier ou autre chose. Hisp. Moneda que se coge para pagar sueldo, paga.] pecuniae genus, quod per capita colligi solet, quod *εγυρμός*, dicitur a Graecis. Cicero 2. de leg. ex xi. 1. Tab. praeter Idem Matris famulos, nequis stipem cogito. Et rursum Stipem sustulimus, nisi eam, quam ad paucos dies propriam Idem Matris excepimus. implet enim superstitione animos, & exhaurit domos. Pecunia quoque, quam uel in aeternum reponerent, uel dijs offererent, uel mendicis porrigerent, ad sustentationem uitae, Stips dicebatur, a stipando, quod in cella stipabatur: id est, componebatur. Pli. epi. 1. 61. Gurges purus & uitteus, ut numerare iactas stipes & relucens calculos possis. Stipem magnam conferre haeres, id est, fructum. Col. lib. 1. 3. c. 1. Conferre stipem. Vlp. de coll. illic. Sed tenuioribus permittitur stipem mensuram conferre. Spargere stipem. Plin. lib. 23. c. 10. Populus Rom. stipem spargere cepit Sp. Postumio, Q. Martio. coss.

STIPICVS, adiectiuum, siue potius Stypicus, *στυπικός*, quod uim habet stipandi, hoc est, densandi: *σπύω* τὴν στυρίαν, densare. Plin. lib. 11. cap. 23. Quae ex his phoeniceum colorem habet, ulcerum habet stypicam uim.

STIPULA, *σ*, [Stopia, strepola. Gal. Estoule, estouble, tuyau de blé, chaume. Hisp. La paga, como caña de trigo.] *κάλυμη*, a stipa, siue stupa deducitur, siue quod stupae instar uratur, siue quod ea quoque stipari teatorum rimae consueuerunt. Est autem stipula, calamus frumenti, puta tritici, hordei, & similibus, quod scilicet continet spicam, cuius internodia Genicula dicuntur, & aliquando Genua: similitu-

dine genuum animalis. Oui. 4. Fast. Moxque per arduas stipulae crepitanter aceruos Traiicias celeri streua membra pede. Virg. 1. Geor. Culmumque leuem, stipulae quoque uolantes. Stipula etiam dicitur, quae remanet in campo, demelle frumento. Virg. 1. Geor. Saepe etiam steriles incendere profuit agros, Atque leuem stipulam crepitanter urere flammis. Spicae praeterea, quae post messem terga a tenuioribus legi solent, stipulae appellantur. Ter. in Adel. Meridie ipso faciam, ut stipulam colligat.

STIPULATVS, *σ*, *ὀμολογία*, stipulatio. Plinius: Iouis, deorum summi, stipulati.

STIPULATOR, *σ*, *στυπλάτωρ*, est certa & solennia quaedam uerba concipere, quibus is, qui interrogatur aliquid se daturum, facturum uel promittit. & quibus proprie de ijs interrogationibus dicitur, in quibus de pecunia agitur, eo quod a stipe dictum putetur: transfertur tamen ad omnes rogationes, quae de quauis re interponuntur. Cicero 2. de Leg. Si is, cui legatum est, stipulatus est id ipsum, quod legatum est, ut ea pecunia ex stipulatione debeatur. Col. in Praef. lib. 10. Foenoris tui Siluine, quod stipulanti sponderam tibi, reliquam pensuunculam percipe. Haec autem duo Stipulator, & Promissor opponuntur. quod docet Iureconsult. tit. de Verb. obli. Stipulatio (inquit Pomponius) est uerborum conceptio, quibus is, qui interrogatur, daturam facturam uel se, id quod interrogatus est, respondet, *στυπλάτων*, Cicero ad Att. lib. 16. Est nondum stipulationes legeram. Seneca de Benefi. lib. 3. cap. 16. Utinam nulla stipulatio emptorem uenditori obligaret. Est autem Stipulator (secundum Priscianum) uerbum commune, quod tam in actiua, quam passiuua significatione ablatiuo iungitur. Dicimus enim Stipulator abs te, pro rogo te, peto abs te, & Stipulator abs te, pro rogo abs te. Iuu. Quantum uis, stipulare, & protinus accipe, quod do. Quo in loco est actiuae significationis. Suet. uero passiuue protulit: Praetoriam lectoria, quae uetat minorem annis uiginti quinque stipulari id est, interrogari. Plaut. quod passiuue dixit: Nili doleo malo instipulatus sis. Idem Cur. Ibidem erunt scorta exoleta, quique stipulari solent. Hinc Astipulo, consentio. Cicero lib. Acad. Fallum esse Stoici dicunt, & eorum astipulator Antiochus. & in Orat. pro Quintio. Testes nostri cum astipulatore tuo comparabuntur. Instipulator. Plaut. in Pseud. Minae uiginti, quas abs te est instipulatus etiam Pseudolus. Restipulator, suo loco.

STIPULATIUNCULA, *σ*, deminutiuum a Stipulatio. Cicero 1. de Ora. Cum in circulo decipiaria aduersarij stipulatiuncula.

STIRIA, [Acqua agghiacciata, che stia pendente. Gal. Goutte d'eau gelée qui pend. Hisp. El cerrión ó gota de agua elada.] *σταλαγμός*, proprie est aqua frigore concreta, pendens, guttatimque stillans. Virgil. 3. Geor. Stiriaque impexis induruit horrida barbis. Martia. libro 7. Turpis ab inuito pendebat stiria naso. Plin. Destillantes hyberno gelu stiria.

STIRPITVS, *σ*, *εὐσθραγ*, aduerbium, idem quod funditus, seu radicitus. Cicero 4. Tusc. Hunc errorem, quasi radicem omnium malorum, stirpitis philosophia se extracturam pollicetur.

STIRPS, huius stirpis, [Progenie, stirpe. Gal. Race, lignée. Hisp. Generation, linaje.] *γενεά*, modo foem. gen. est, idem significans quod origo, progenies, soboles. Virgil. 7. Aeneid. Heu stirpem inuisam. Ouid. 2. Metam. Semifer interea diuinae stirpis alumno Latus erat. Modo masculini gen. & significat imam firmissimamque arboris partem, quam & Truncum appellamus. Virgil. libro 12. Cum semel in siluis imo de stirpe recilum. In qua significatione inuenitur etiam foemininum, Hor. Stirpesque raptas, & pecus, & domos. Stirps quaestiois origo, fundamentum, per translationem. Cicero 4. de Fini. Differo etiam partem, quae quasi stirps est quaestiois.

STIRPESCO, *σ*, *ε*, ere, in stirpem conuerti. Plin. lib. 9. cap. 8.

STIRVA, *σ*, *εὐσθραγ*, aratri manica, quae tenetur manibus, cum aratur. Virg. 1. Ge. Stiuaque, quae currus a tergo torqueat imos. Ouid. 8. Met. Aut pastor baculo, stiuue innixus arator. Dicta stiuua a stano, quia super eam regula stat, & est, quasi temo inter boues.

STILATA, genus nauigij (inquit Festus) latum magis, quam altum: a latitudine sic appellatum: sed ea consuetudine qua Stilotum pro lotum, Stilitem non litem dicebant antiqui, qui dictionibus ab l, incipientibus, st, litteras praeponebant. A Stilata Stilatarius dicitur, qui Stilata uehit, sicut a Scapha Scapharius. Stilatarius, uim, dicitur, quod mari portatum est, quasi Stilata aduectum. Iuu. Sat. 7. Spondet enim Tyrio stilataria purpura filo.

STILEMBVS, [Tardo.] grauis & tardus. Lucilius: Atque equum pedibus Stilembum. Festus.

STILITVS, iudicandis dicebant ueteres, pro litibus iudicandis. Festus.

STOAS, *σ*, *σταν*, [Stare.] eiusque deriuata. uide Stare.

STOICI, [Stoici.] *σοῖκός*, philosophi appellati sunt, a σοῖς, quod significat porticum, quo conuenire ad differendum solebat. erat enim porticus Athenis dicta Poecile, ex uarietate picturae. (Graeci enim

σπίλον, uarium dicitur) in qua Zenon, primus eius sectæ auctor, philosophiâ profictebatur, unde & secta Stoica, philosophi Stoici nuncupati sunt, qui antea Zenonij dicebantur, a Zenone doctore. Hanc porticum pinxit Polygnotus gratuito.

STOICVS, ca, cum, Cic. Tusc. a laqueis stoicorum recedamus.

STOLA, stolæ, [Stola. Gal. *Vn habillement, & principalement celui d'une femme jusques aux talons. Hist. Quelquier vestidura, & vestidura propria de mulieres castas.*] Græcorum uocabulum est, quo illi quodlibet uetis genus significat, ἀπό τῆς ἐλέλεως, ab incidendo. unde Plutarchus scribit, ab Alexandro cuidam esse permisum, ut stola Persica uteretur. hoc est, cultu Persico. Idem in Dione Dionysium maiorem ait eo diffidenti processisse, ut ne fratrem quidem aut filium in cubiculum admitteret, nisi prius illi suam stolam posuissent, & aliam sumpsisset. Apud Latinos tamen ad honestæ tantum matronæ uetem hoc nomen translatum est, quæ usque ad imos pedes demissa erat, & cuius extremam partem ambibat instita alluta, quæ erat fasciola quædam siue limbus. Vlp. l. Veitis. ff. de aur. & arg. leg. Muliebria sunt (inquit) quæ matrisfamilias causa parata sunt, quibus uir non facile uti potest sine intemperatio- ne, ueluti stolæ, pallia, tunica, &c. Cic. 2. Phil. Sumpsi uirilem togam, quam statim muliebrem stolam reddidisti. Ouid. 2. Trist. Equid ab hac omnes rigida summuimus arte: Quas stola constringit sumptraque uicta uetat? Val. Max. lib. 2. Vt inuoluta nianus alienæ tactu stolæ relinqueretur. Hinc Stola nonnumquam pro ipsa matrona, siue honesta muliere figurate accipitur. Papius in Siluis: Hinc eques, hinc iuuenem cœtu stola mita laborat. Stola etiam accipitur pro ueste sacerdotali, Apud Apul. Lult. Mer. Processit duodecim sacratus stolis.

STOLATVS, a, um, σολιδωτός, stola ornatus. uerum quoniam (ut iam docuimus) stola honestarum tantummodo matronatū uestis erat, factum est, ut stolatum accipiamus pro matronali & honesto. unde stolatam mulierem pro locuplere & primaria dicimus ut contra Togatam, pro plebeia, & minoris dignitatis, ut non obscure innuit Hor. lib. 1. Seru. Sat. 2. Stolatulus pudor. hoc est, matronalis uerecundia. Mar. lib. 1. Quis Floralia uestit, & stolatum Permittit meretricibus pudorem?

STOLIDE, [Paζζαμεντε. Gal. *Sotement, naissance. Hist. Bona y locamen re.*] Liu. 5. Bell. Puni. Id non promissum magis stolide, quam stolide creditum.

STOLIDVS, da, dum, [Paζζο, goffo. Gal. *sot. nias. Hist. Bmo, loco*] ἀβέλτερος, excors, stupidus, stultus. Terent. in Heaut. Stolidus est, Plau. Epid. Ego illic me ad simulabam quasi stolidum. Liu. 4. Bel. Mac. Armatos paulisper contumit, ut stolidam fiduciam hosti auget. Ouid. 1. 1. Met. Rursus erant domino stolidæ præcordia mentis. Plau. in Mil. Nullum est hoc stolidius saxum.

STOLON, stolonis, ἀραυαίς, inutilis, & quasi stola fruticatio, ex arborum radicibus. Plin. lib. 17. ca. 1. Fuerunt ab arboribus cognomina antiquis, ut Stolonum Licinæ genti. Var. lib. 1. de re rust. cap. 2. Stolonis illa lex, quæ uetat plus, quingenta iugera habere ciuem Romanum, & qui propter diligentiam culturæ Stolonum confirmat cognomen, quod nullus in eius fundo reperiri poterat stolo.

STOMACHICVS, σωμαχικός, proprie is dicitur, teste Aegineta, cuius stomachicus, siue uentriculus cibum assumptum non retinet. Plin. l. 25. cap. 5. scribit helleborum mederi stomachicis.

STOMACHOR, macharis, [σδερμαχ. Gal. *se courroucer & despitier. Hist. Esparse.*] διαρρήγνυαζ, & γαυακτείν, indignari, ac turbari. Cicero Cass. Si stomachabere, & moleste ferere, plura dicemus. Terent. in Eunuc. Adueniens mecum stomachabat. Cic. 4. Tusculan. Au. uero uir fortis nisi stomachari cœperit, non potest fortis esse? Stomachans, tis, participium. Cic. de Cla. Ora. Videre quempiam irascentem & stomachantem. Hinc Substomachor, de quo suo loco.

STOMACHOSVS, chofa, chofum, [Crotiafo, coeleroico, fastidioso. Gal. *Coelere & despit, qui se courrouce & despit aiséement. Hist. Ayrazo, d' saimudo, d' el que toma fastidio d' enojo.*] ἐργίλος, iracundus, qui facile indignatur, ac cuncta fastidit. Cic. 2. de Orat. Me ualde illa promouent stomachofa, & quasi submorosa ridicula. Litteræ stomachofæ, quæ indignationem iracundiamque scriptoris præ se ferunt. Cic. ad Appium: Stomachofiores meas litteras, quas dicas non intelligo.

STOMACHVS, chi, [stomacho. Gal. *Estomach. Hist. La bocha del estomago o uentre.*] σμάχος, fistula, per quam cibus descendit. Plin. lib. 11. cap. 37. Summitum gulæ Fauces uocantur, postremum stomachus. Cic. 2. de Nat. Deo. Lingua ad radices eius hærens stomachus excipit. Cels. lib. 4. cap. 1. Duo itinera incipiunt, alterum asperam arteriam nominant: alterum Stomachum. Arteria exterior ad pulmonem, Stomachus interior ad uentriculum fertur. illa spirum, hic cibum recipit. Et paulo post: Stomachus uero, qui interfinorum principium est, neruosus, septus, a septimæ spinæ uertebra incipit, & circa præcordia cum uentriculo cõmittitur. Ventri-

culus autem dicitur, qui reepraculum cibi est. Hactenus Celsus. Improprie tamen Stomachus accipitur pro uentriculo, qui cibum concoquit. Iuu. Sa. 5. Si stomachus domini feruet uinoque ciboq. Cels. lib. 1. cap. 2. Secunda mensa bono stomacho nihil nocet, imbecillo, coacescit. Hor. 2. Ser. Sat. 2. Ieiunus stomachus raro uulgaria temnit. Et paulo post: Latrantem Stomachum bene lenit cã fale panis. Dicitur stomachus, ἀπό τῆς σματος, καὶ χέω, quod cibum inferiore orificio ad intestina transfundant. Stomachi resolutio. Cels. l. 4. cap. 5. Vulgatissimum uero, pessimumq. stomachi uitium est resolutio, id est, cum cibi non tenax est, foletq. definire ali corpus, ac sic tabe consumi. Plin. l. 9. c. 48. Vomitum, dissolutionemq. stomachi protinus creat. Interdum stomachus ponitur pro indignatione siue iracundia. Cic. 4. Tuscula. Tractata definitione fortitudinis, intelligens eam stomacho non egero. Cic. Q. Fr. li. 6. Superiori epistolæ quid respondeam, nihil est, quæ plena stomachi, & querelarum est. Stomachus, pro animo, quia quemadmodum stomachus facile eo cibo mouetur, a quo natura abhorret: sic animus eas res maxime auerfatur, quas suæ naturæ contrarias esse sentit. Cic. ad Cels. lib. 2. Nosti non modo stomachi mei, sed etiã oculorum in hominum insolentium indignitate fastidium, Hoc est, Nosti animum meum præ fastidio id facere non posse. Interdum in bonam partem capitur pro facilitate. Plin. in Prol. Argumentum huius stomachi mei habebis.

STOMATICSVS, σωματικός, oris uitio laborans, cui os est exulceratū. Plin. lib. 24. cap. 14. Huius flos cum melle epiphoris illinitur, & ignibus sacris, stomachicisque ex aqua bibendus datur. Stomatica item dicuntur quæ oris ulceribus medentur. Plin. lib. 22. cap. 9. Stomatici tamen. Cels. lib. 5. cap. 18. interpretatur, quæ aperiendi uim habent.

STOREA, reæ, [Stora, stuoia. Gal. *Nate on autre conuerture qu' on estend sur terre. Hist. La Estera de espartos d' juncos.*] σπέα, teges uilior, ex iacis, aut stramentis, quæ humi sternitur. Plin. lib. 15. c. 16. Dicta Storea, ἀπό τῆς σπέρωνος, sternere.

STRABO, onis, [Che guarda in trauerso, guercio. Gal. *Louche ou bigle. Hist. El que tien los ojos toruios.*] στραβός, qui oculos habet distortos. Cic. 1. de Natu. Deo. Ecquos insigni nota strabones, aut paxos esse arbiramur? Plin. lib. 11. capitu. 37. Vni animalium homini oculi deprauantur, unde cognomina Strabonum & Pætorum. Est etiam Strabo insignis Geographi nomen, qui temporibus Augusti, & Tiberij claruit. scripsit commentarios geographicos, qui etiam hodie omnium manibus tenentur.

STRAGES, stragis, [strage, occasione. Gal. *Abatement ou abat de gem, tuerie, deffaitte. Hist. Estrago de cuerpos muertos.*] ὄλεσπος, ὄργος, clades, occisio, uel (ut Valla interpretatur) cadauerum interfectorum multitudo. Cic. ad Att. libro 1. Quas ego pugnas, & quantas strages edidi. Liu. libro 8. Per arma, per uiros late stragem dedere. Virgil. 9. Aeneid. Quas ibi tum ferro strages, quæ funera, Turnus ediderit.

STRAGVLVM, li. uel stragula, ἄγκλμα, σράμα, genus uestis, inquit Alconius. Varr. lib. 4. de Ling. Lat. Quidquid infernebant, a sternendo Stragulum appellabant. Vlpia. accipit pro ueste exteriori, quæ reliquis iniicitur, quale est Græcorum pallium. In stragulis ite dormiebant, unde pro uerbio monemur, ut stragula semper conuoluta habeamus: hoc est, ut pudoris uerecundiaque limites non trãsrediamur. Item quæ equis iniiciuntur. Stragulas ite uestes, siue stragula pro auleis, siue peripetasmatibus accipiebant ueteres, quod ijs & triclinia, nonnumquam etiam lecti infernebantur. Tibul. lib. eleg. 2. Nec stragula picta soporem. Cic. 4. Ver Dico te maximum pondus auri, argenti, plurimam uestem Melitensem, plurimam stragulam, &c.

STRAMEN, inis, [strame, letto di paglia, saccone. Gal. *Foirre, estrain, litte re. Hi. La paja de la cama, lecho, los pañs para endereçar la cama.*] κάρπον, siue stramentum, culini frumentacei, inde dicti quod pecori, substernantur. Varr. de re ru. lib. 1. cap. 50. Tertio modo metitur, ut stramentum medium subsecent. Col. lib. 6. cap. 3. Hybernæ stabulationi bouum præparanda sunt stramenta. Cels. lib. 6. Bel. Gal. Casæ quæ more gallico stramentis erant testæ. Hor. 2. Ser. Sat. 3. Si & stramentis incubet.

STRAMENTICVS, cia, cium, ex stramento, ut, Tectum stramenticiuum.

STRAMINEVS, a, um, [Di strame.] κάρπον, ex stramine. Prop. l. Eleg. 17. Straminea possit dux habitare casa. Ouid. 2. Amo. Ble. 9. Stramineis esse non quoque densa casis.

STRANGVLO, as, [Strangulare. Gal. *Estrangler, suffoquer.* Hist. *Ahorar*] ἀχρω, σκαγγαλέω, stringendo gulam neco. Plin. libro 7. Fabius in lactis haustu uno pilo strangulatus est. Cic. ad Pætum libro 9. Nos ridicule, si dicimus, ille patrem strangulauit, honorem non præfamur. Transfertur & ad alia: ut cum hominem cura strangulari dicimus. Iuuen. Sat. 10. Sed plures nimia congesta pecunia cura Strangulat. Strangulare diuitias in arca, est conclusas seruare, nec quicquam inde ad sumum, aut ad amicorum usum depromere. Sta. 2. Sil. Non tibi sepositas infelix strangulat

solent equifones, e corpore sordes, abrādendo. Strigilib. item utebantur ueteres in balneis, ad radendis sordes corporis ludorēque tergendum, præcipue in frictionibus ante cibum. Fiebat autem hæc ex auro, argento, ferro, interdum etiam ex pumicibus. Pers. Satyr. 7. I puer, & strigiles Crispin & balnea defer. Indi etiā ex hebeno strigiles conficiebant, teste Strab. lib. 15. Strigiles etiā sunt uelaria quibus athletæ post laborum stringuntur. Pl. de spōgia: Prætat & strigulum uicem, linteorumque affectis corporis. Alii Strigilem accipiunt pro quodam uasis genere. Plau. in Persa: Ampullana strigilem, scaphium, foccos, palium. Cic. lib. 4. de Fin. Si ad illam uitam, quæ cum uirtute degatur, ampulla, aut strigilis accedat. Et hinc Hispani (ut inquit Plin. lib. 33. cap. 3.) Strigiles etiam uocabant aut paruulias matras. Item Strigil aluminis genus pumicosum & foraminosum, sicutulis spongix simile, rotundumque natura. Cornel. Cels. Medicamentum in aurem per strigilem instillari iubet. Strigiles etiamnum sermone uernaculo pificali quidam dicuntur, quorum frequens fit captura, per hyemes. Hanc dictionem Prisc. a stringo, uel a Græco σελγη, deduci existimat. Budæus: Strigiles in antiquis libris Vitruuij impressis bene legebatur, ubi nunc Striges, legitur, & Strigium lib. 4. c. 4. & lib. 5. cap. 7. Nam id uerbum apud Celsum legitur, l. 6. c. 7. Strigilis, inquit Nonius, certum est esse foemini generis. antiqui & neutro protulerunt.

STRIGILLO, las, uerbum est a stringendo deductum, eiusdem cum illo significationis. A quo Obstrigillo obsto, impedio. Varro. Dicebat amicis ut illis nunciaretur le obstrigillaturum, ne triūphus decerneretur.

STRIGIVM, uel his Hispanica. Pl. Iurat se strigium oppignerasse. **STRIGMENTVM**, ti, *επισμαρτύριος, & γλοιός*, Hermolao, sordes quæ ex corporibus radantur. Cels. 2. c. 6. Aluus uaria pestifera est, quæ strigmentum sanguinem, bilem uiridem repræsentat. Vnde Strigmenta olei dicimus: ceromata. id est, sordes olei, quæ ex unctorum athletarum corporibus radantur. Pl. lib. 15. c. 4. Notum est octogenis sefertis strigmenta olei uendidisse.

STRIGOSVS, aum, [*macilento. Gal. Maigre & qui n'a que les os, esclancé, restreci, languoureux. Hisp. Muy magro, consumido.*] *μαλαρός*, macilentum, quasi strigosum: unde iumenta strigosa dicta sunt, quorum corpora restricta sunt fame, aut alia uitij causa. Colum. lib. 6. c. 37. Et lib. 7. cap. 6. Hic etiam male habitus dicitur. Gel. Equum strigosum, & male habitum. Strigosus orator, per translationem ieiunus, ineptus. Cicer. de Cla. Ora. Lyllias est genere toto strigosior. Id est tenuior.

STRINGO, gis, xī, ctum, [*stringere. Gal. Estraindre & fort serrer. Hisp. Estrénir & apretar.*] *πλενω*, arcto. Cicer. Offic. Nullum uinculum ad stringendam fidem iureiurando maiores arctius esse uoluerunt. Plin. Apprehensamque manu stringit. Quandoque pro percute-re ponitur. Virgil. lib. 10. Atque animum patriæ strinxit pietatis imago. Quandoque decerpere, colligere. Idem in Bucol. Hic ubi densas Agricolæ stringunt frondes. Quandoque pro rado, Idem lib. 8. Ego sum, pleno quem flumine cernis Stringentem ripas. Quandoque pro uulnerare. Idem in eodem. Hunc primum leuis hasta Themillæ strinxerat. Quandoque pro attenuare, quod stringendo fieri solet: ut Stringere remos. Stringere enfem: est nudare. Idem libro 11. Strictum rotat acer Lucagus enfem. Astringo, Constringo, Distringo, Destringo, Obstringo, Perstringo, Præstringo, Relstringo, & Substringo, suis locis.

STRIX, gis, [*strega. Gal. Cheuesche ou frexye. Hisp. La louxa, que de la noche.*] *στίαρος*, auis quædam nocturna & importuna: a tridendo dicta, Lucan. lib. 6. Quod trepidus bubo, quod strix nocturna queruntur. Plin. lib. 11. cap. 39. Fabulosum arbitror de strigibus uerbera eas infantium labris immulgere. Esse in maledictis iam antiquis strigem conuenit, sed quæ sit auium constare non arbitror. Hæc Plin. Ouid. autem infantes sine nutricum custodia relictos a strigibus e cunis rapi tradit, sanguinemque omnem illis exorberit. Sic enim habet. 6. Fast.

Sunt auidæ uolucres, non quæ Phineia mensis Gutturæ fraudabant: sed genus inde trahunt. Grande caput, stantes oculi, rostra apta rapinæ. Canities pennis, unguibus hamus inest. Nocte uolant pueros petunt nutricis egentes, Et uitiant cunis corpora rapta suis. Est illis strigibus nomen, sed nominis huius Causa, quod horrenda stridere nocte solent. Ab huius auis nocimento Striges appellamus mulieres, puellulos fascino suo contactu. Serenus. Præterea si forte premit strix atra pueros: Virosa in mulgens exertis ubera labris. Striges, etiam dicuntur olera uilia, ut apud Plau. in Pseud. Non condimentis condiunt, sed strigibus. Strix frumenti genus apud Hippocratem.

STROBILVS, pen. cor. *σπόβιλος*, pinx pinea, quæ & Cocalus, & a for-

ma conus appellatur, ut non raro in loco testatur Galenus. Ab huius similitudine & cardum satium Strobilum a Romanis fuisse appellatum, auctor est Dioscorides, uoce quidem Græca, sed tunc forte quotidiana, & in usum populi recepta. Quin & pinum ipsam Strobilum aliquando legimus appellari. Plinius quoque arborem quandam ex pinaitorum genere hoc nomine appellat. l. 16. cap. 10. Est & Strobilus, saltationis genus, apud Pollucem. Eodem etiam nomine ab Aristotele uocantur flatus ex inferiore loco sursum reuoluti.

STROBVS, bi. fœ. ge. arbor odorifera, de qua Plin. in l. 12. c. 17. **STROMBVS**, concha tortilis in mari, nomen habens a figura. Plin. lib. 32. cap. 11.

STROPHA, æ, [*sottigliezza, στροφή*], impostura; Iudificatio: a uerbo Græco σπείρω, uerbo: unde & a nostris Versutia dicitur. Hieronymus contra Rufinum. Vis scire totas argutiarum tuarum strophas. Mar. lib. 3. Nihil stropharum est.

STROPHADES, *στροφάδες*, sunt diæ insulæ in mari Ionio, ad occidentale latus Peloponnesi, quæ antea Plotæ dicebantur. Strophades dictæ a conuersione Calais & Zethæ, qui ad has usque insulas Harpyas persecuti, inde reuerti sunt. nam στροφή, inter cætera conuersionem significat. Vir. 3. Aen. Excipiunt Strophades: Graio sunt nomine dictæ insulæ Ionio in magno.

STROPHIARIVS, arii, qui strophia facit. Pl. in Aul. **STROPHIVM**, phijs, *σρόβιον*, fascia per thoracis, quæ tumorem cohibet papillarum uirginalium. Turpilium: Inter tunicam ac strophium collocatam. Strophia etiam coronæ dicebantur, ab intigni, quod imponebatur capitibus sacerdotum. Plin. l. 2. c. 1. cap. 2. In enuicibus utebantur antiqui coronis, strophia appellantes. Cicer. de Arusp. resp. Publius Clodius a mitra, a muliebribus soleis purpureis que fasciis, a strophio, a psalcrio est factus repente popularis.

STRVCTILIS, & hoc struclile. pen. cor. *κτασκηπιδός*, quod struclum est, strucliles columnæ, quæ non sunt ex uno lapide sed ex multis, quibus opponuntur Solidæ, quæ ex uno solido que conitant lapide. Sepes strucliles, id est, manu factæ, quibus opponuntur uix. Col. lib. 11. cap. 3.

STRVCTOR, charis, [*Edificatore, dispensatore, scilco. Gal. Bastisseur, comme masson ou charpentier. Hisp. El que compone & edifica.*] *κτασκηπιδός, τεκτων*, faber, qui aliquid struit. Cic. ad Q. Fr. lib. 2. Re agebatur multis strucloribus. Strucltores annonæ. Cic. Att. lib. 14. Strucltores nostri ad frumentum profecti. Strucltores item dicuntur, qui instruendi mensæ, ciborumque. apponendorum curam habent. Item ij, qui decoro manuum gestu cibos discerpunt. Mar. li. 10. Et quæ non egeant ferro strucltoris Ofellæ.

STRVCTVRA, [*Edificio, ordinanz, compositione. Gal. Bastiment, comme massonnerie ou charpenterie. Hisp. Fabrica, edificio.*] *κτασκηπιδός*, ædificium, siue compositio, & ordinatio. & Colum. lib. 1. ad strucluram cum primæ statim fundamenta iiciuntur. Lucan. lib. 6. Prima quidem surgens operum strucltura f. fellit Pompeium. Cicer. de opt. gen. Orator. Verborum strucltura quædam duas res efficiens, numerum & lenitatem. Ouid. 4. Fastor. Et strucltura mei carminis esse potest.

STRVCS, is, [*Pilla. Gal. Monceau, tas de bois. Hisp. Monton, hacina de leña para quemar.*] *δύκνος*, a Struo, proprie lignorum congeries est. Liu. 1. Bel. Pun. Struem ingentem lignorum faciunt. Strues item dicebatur genus libi, quod addebatur in sacris. Ouid. lib. 1. Fast. Hæc adolet flammis cum strue farra suis.

STRVFACTARIJ, dicebantur, qui festum, aut ut Sipontinus legit, fartum libi genus, cum strue altero libi genere ad sacra ferebant. Festus.

STRVFACTARIOS, dicebant, inquit Festus, qui quædam sacrificia ad arbores fulguri. as faciebant, a ferro scilicet, quodam sacrificij genere.

STRVICES, *κτασκηπιδός*, inquit Festus, ab antiquis dicebantur omnium rerum instructiones. Plau. in Men. Tantas struices concinnat patinarias.

STRVMA, æ, [*Scrofula. Gal. Escrouelles, goitre. Hisp. Puerca & lamparon.*] *κτασκηπιδός, χοιράς*, tumor, ceruicem præcipue infestans, qui a scrophis, quæ id morbi patiuntur, Scrophula dicitur, cum scilicet circa guttur glandulæ quædam ex pure, & sanguine plenæ oriuntur, quamuis & in alijs interdum corporis partibus signantur, ut puta in alijs, & inguinibus, & lateribus. Vide Cellum lib. 5. capi. 28. Hinc strumosus, mofa, mosum, qui hoc uitio laborat. Iuu. Sat. 10. Strumofum, utque utero pariter gibboque tumentem. Plin. l. 11. c. 37. Quædam tubera spongiosa per corpus aliquando insperfa Scrophulæ dicuntur, quæ etiam sub strumæ appellatione continentur, ut rectius Strumulæ, quasi paræ Strumæ, quam Scrophulæ nomenclantur. Struma ciuitatis. Cic. pro Sex. Hi medentur reip. qui execant pellem aliquam strumam ciuitatis.

STRVVO, struis, struxi, struclum, [*Ordinare, apparechiare, accommodare, edificare. Gal. Bastir, agencer, metre par ordre, machiner. Hisp. Compo-*

- ner, edificat, ordenat.* [va-*νοσκη δ' α*, extruo, edifico, ordino fer-
dinare ap. C. 21. 8. Bell. Gall. Et regione vineas agere ad ier. &
mont. m & aggeres l. rue & cepit. Liu. lib. 1. ab V. b. Poit. quā utru-
tū utrimque habant. Ovi. 1. Met. Altaq. congelios struxisse ad si-
dera montes. Struere aliquid, et machinari, moliri. Ter. Heaut.
Num met fecit hōse id struere? Struere aciem, Struere dolos,
uel insidias, et parare. Liu. 3. Bel. Pa. Cauendis, ac struendis insi-
dis insidias: Atruo, Destruo, Extruo, Instruo, Obstruo, Præstruo,
Substruo & Superstruo suis locis.
- STRUTIVUS**, inquit Festus, uocabantur in puluinariis fasciculi de uer-
bis facti, qui pro corona deorum capitibus imponebantur.
- STRUTHIA**, mala, quæ & Struthiomela unica uoce dicuntur, [Por-
ri cotogni,] *στρουθίου μύλα*, ex genere sunt coronarum e. teris odo. a-
tiora, sed minora, ferotique prouentus. Plin. lib. 15. cap. 11.
- STVDIO**, studes, studui, studitum, [studire. Gal. *Estudier, mettre suin, et*
finde à faire, to s'cher, metre peine. Hisp. *Estudiar, da robra, applicarse con*
diligencia.] *σπουδία*, studium adhibeo, do operam alicui rei. Le-
rent. Eunuch. Quas matris student demissis humeris esse. Cicer. 5.
de Finib. Studet meus audire Cicero, quænam sit istius ueteris,
quam commemoras, Academiæ de finibus bonorum, peripateti-
corum q. sententia. Iungitur hoc uerbum aliquando actiuo. Cæ-
s. Com. Cupiditate regni adductus, nouis rebus studet. Nonnum
quam etiam cum ablatiuo mediante In. Gell. Si quis in carcere stude-
bat. Interdum & cum accusatiuo, & tunc significat cupere & uel-
le. Cicer. lib. 5. Epist. Qui si nihil aliud studeat, nisi quod agit. Ac-
cipitur aliquando Studere, pro amare, siue fauere. cum datiuo. O-
uid. lib. 9. Met. Cui studeat, Deus omnis habet. Item eniti. Cicer.
lib. 1. Offi. student in eodem genere laudis excellere. Lactan. lib.
3. duo eodem exemplo significata eius comprehendit. Qui sapien-
tiam studet, utique nondum sapit, sed, ut sapere possit, studet. Stu-
dere cum genitiuo. Cicer. 3. de Nat. Deor. Parentem habere auar-
um, illepidum, in liberos difficilem, qui te nec amet, nec studeat
tui. Construitur etiam cum accusatiuo cum præpositione In. Fa-
bius lib. 10. cap. 2. Poetæ & piætores in id solum student, ut descri-
bere tabulas mensulis ac lineis. sciant. Ponitur etiam absolute,
pro amare, siue fauere. Sallustius: Neque studere, neque occi-
se, sed minime irasci debet.
- STUDEBATVR**, impersonale [si studiana.] Plin. lib. 35. cap. 12.
- STVDIOSE**, ad ier. diligenter, [studiosamente, diligentemente. Gal. *Son-*
gneusement, diligentement. Hisp. *Estudiosa, diligentemente.*] *σπουδῆ*, Ter-
in Hea. Textentim telam studiosè ipsam ostendimus. Cic. de Sen.
Xenophontis libros legite, quæso, studiosè. Studiosè, diligenterq.
aliquid curare, idem Attico.
- STVDIOSVS**, as, sum, [Diligent, sollicito. Gal. *Estudieux, songneux, dili-*
gent. Hisp. *Estudioso, diligente.*] *σπουδῆος*, modo assiduam ac perfe-
nerantem significat. Cic. 4. Aca. Homo & acutus ut Pœnus: & ual-
de studiosus, & diligens. Auctor ad Herennium: ideoque bonis
uiris, & studiosis amicus erat. Modo cupidum, & alicui rei dedi-
tum, quem Græci, *σπουδῆος τῆς*, appellat. Cicer. de Cla. Ora. Ha-
bet certos sui studiosos. Idem Cecin. Viri sunt optimi, & tui si-
milium studiosi. Idem de Ami. Si qui inuente ætate uenandi aut pi-
læ studiosi fuerunt. Accipitur etiam studiosus pro litterarum
cupido Cic. de Opt. gen. Orat. Suscepi laborem utilem studiosis,
Plin. epist. 5. lib. 2. Itaque soleo ridere, cum me quidam studiosum
uocant. Hinc fit Perstudiosus.
- STVDIVM**, studij, [Studio. Gal. *Estude, faueur, soing, & diligence.* Hisp. *Es-*
studio, faueur.] *σπουδή*, est uehemens applicatio animi ad aliquid per-
agendum, plus equidem quam diligentia: Nam studium cum a-
nimo iungitur: diligentiam interdum operæ tantum est. Cicer. de
Inuent. libro 1. Studium est animi assidua & uehementis ad aliquam
rem applicata, magna cum uoluptate, occupatio, ut philoso-
phicæ, poeticæ. Plaut. in Afin. Meo de studio erant uestra om-
nia Usque ad hærebatis. Terent. in Hec. Viris esse aduersas, æque
studium est. Cæf. 4. Bel. Gal. non omnes eadem alacritate ac
studio, quo in pedetribus uti prælijs consueuerunt. Accipitur
quandoque pro exercitatione. Terent. in Andr. Quod pleriq-
que faciunt adolescentuli, ut animum ad aliquod studium adiun-
gant. Quandoque pro amore, Sallust. in Catil. C. Syllanum
certe scio, quæ dixerit, studio, reipublicæ dixisse. Quando-
que pro uoluntate. Virgil. 2. Aeneid. Scinditur incertum
studia in contraria uulgus. Studio habere aliquid. Terent. in
Adel. Vtrum studio ne id sibi habeat, an laudi putat Fore, si per-
diderit gnatum.
- STVLTVS**, stulta, stultū [Stolto. *παρὰ τὸ γοφῖν, grossolano, di poco ingegno.*
Gal. *Fol. sot.* Hisp. *Bono loco.*] *αὐτοψία*, imprudens, improuidens, incau-
tus, ineptus. Cicer. 4. Phil. Ut hominem stultum magis etiam in-
fauet. Leuius est enim stultum esse, quam fatuum: fatuus enim
dicitur, qui omnino desipit. Afra. Ego stultum me existimo, fa-
uum esse non opinor. Insanus qui abiecta ratione, cum furore &
impetu, omnia facit. Terent. in Eunuch. Hic homines proflus ex
stultis insanos facit. Cicer. ad Curionem libro septimo. Me non
- rario solum consolatur, sed etiam dies, quæ stultis quoque me-
deri solet. Horat. 1. Serm. Satyr. 5. Hic ego mendacem itulisti. si-
mus usque puellam Ad mediam noctem expecto. Cicer. Peto 1
9 Stultorum plena sunt omnia. Dies stulti, pro adolescentia. Ti-
b. 1. lib. 1. Eleg. 4. Vidi iam iuuenem, premeret cum ferioratas,
Mentem stultos præterisse dies. Consilium stultum capere.
Cicer. 7. Verr.
- STVLTVITAS**, & imprudentia, [Paρὰ τὴν. Gal. *Folie, sotie ou sotise.* Hisp. *Bo-*
ueri locur, y poco saber.] *αὐτοψία*, Cicer. 2. de Di. iun. Non omnis er-
ror stultitia est. Idem. 3. Tusculan. Est proprium stultitiæ saluorum
uita cernere, obliuisci suorum. Idem 3. de Orato. Malo indi-
feram prudentiam, quam stultitiam loquacem. Plin. libro 11.
capitu. 52. Auricularum magnitudo loquacitatis, & stultitiæ nota
est. Horat. 2. Serm. Satyr. 3. Stultitia ne erret, nihilum dista-
bit, an ira.
- STVLTVS**, aduerbium, [stoltamente, rozamente. Gal. *Element, sotement.*
Hisp. *Con locura locamente.*] *αὐτοψίως*, imprudenter. Plaut. Menæch.
Quæso ignoscas, si quid stulte dixi. Terent. in Hecy. Factum
a nobis stulte. Cicer. 2. de Natu. Deor. Hæc & dicuntur & credun-
tur stultissime.
- STVLTVLOQVIVM**, qui, *αὐτοψία*, imprudens sermo, Pla. in Mil.
Paratum est dupliciter in reprimas tuum Stultiloquium.
- STVLTVLOQVENTIA**, & Stultiloquiū. Pla. in. Tri. faxim occultio-
rem habeant stultiloquentiam.
- STVPA**, pæ, uel Styra. ut quibusdam placet, [stoppa. Gal. *Estionpe de lin-*
oude chaurre. Hisp. *Estopa de lino ó de canamo.*] linum uile, quod lin-
um cortici proximum est, ut inquit Plinius a Græco *στυβή*,
quod stupam significat, uel a stupando, quod ea stupentur, hoc
est, oburentur nauium rimæ. Liu. 5. Bel. Puni. Quadratum supra
circumligabant, lineabantque pice. Virgil. 5. Aene. Stupa uoem
tardam tumam.
- STVPARIVS**, a, uin, a stupa, stuparius malleus quo lina tunduntur,
Plin. lib. 19. cap. 1.
- STVPEFACIO**, is, [Stupefare.] stupentem reddo. Liu. 5. ab Vrbe: Pri-
uatos d' inde luctus stupefecit publicus pavor.
- STVPEFICIVS**, stupificus, [stufefarsi. Gal. *Estre ou deuenir tout estonne.* Hisp.
Estar sin sentido y pasmado.] passiuum. Seneca Thyeste: Fratris
aspectu stupefactus hæsit. Vir. 3. Aen. Et ingenti motu stupefactus
aquarum. Cic. de Ora. Homines stupefacti.
- STVPEO**, stupes, stupui, [stupirsi, esser stupido, marauigliarsi.] *ἐκπλαγῆσ-*
μαι, significat quodam modo sensum rerum non habere. Terent.
Andr. lassus, cura confectus, stupet. Cicer. 7. Verr. Cum is etiam
tum semisonnis stuperet. Ouid. 5. Meta. Mater ad auditas stupit,
ceu laxæ, uoces. Pers. Sat. 3. Sed stupet hic uitio. Iungitur & cum
accusatiuo, significatque cum stupore quodam admiror. Virgil.
libro 1. Aen. Pars stupet innuptæ donum exitiale Minervæ. Ci-
cer. 2. de Fin. Hæc cum loqueris, nos Varrones stupemus. Obsu-
peo, & Subtupéo suis locis.
- STVPENS**, Particip. Plinius libro 14. capitu. 21. Vini natura ad fri-
gus stupens.
- STVPESCO**, scis, [stufefarsi.] stupefio. Cicer. 3. de Ora. admirent, stu-
pefcat.
- STVPEVS**, a, um, Virgil. lib. 7. Aeneid. stupea uincola collo inten-
dit. Idem 8. Aeneid. Stupea flamma manu, telisque uolatile fer-
rum spargitur. Ouid. 14. Met. stupea prærupit phytigæ retinacu-
la classis.
- STVPIDITAS**, tatis, [stupescatione.] *αὐαιδνησία*, stupor. Cic. 2. Phil. In
quo incredibilem stupiditatem hominis cognoscite.
- STVPIDVS**, as, um, [stuidoso, stupefatto, παρὰ τὸ. Gal. *Estourdi, estonne, stupi-*
de, gros sot. Hisp. *Pasmado ó espantado.*] quandoque pro stupefacto,
αὐαιδνησία, ἐκπλαγῆστος, ἀσέπληκτος, quandoque pro stulto acci-
pitur. Plaut. in Epi. Quid stas stupida? quid taces? Terent. in Prol.
Hec. Ita populus studio stupidus in funambulo animum occu-
parat. Cicero de Fato: Zopirus physiognomon stupidum esse
Socratem dixit & bardum. ad Heren. libro quarto. Om-
nes stupidi timore obmutuerunt. Plaut. Pœnulo: Stupida, sine a-
nimio asto.
- STVPORE**, oris, [stupore. Gal. *Estonnement, grosse bestise, faute d' encende-*
ment. Hisp. *Estasuro, espanto.*] *ἄσασος*, est alienatio quadam sen-
sum, quod scilicet sensus contipentur. Cic. in Pis. Tarditatem in
genij, stuporem, debilitatemque linguæ. Idem pro Domo: Eam a-
nimi duritiam: sicut corporis, quod cum uritur, non sentit stupo-
rem potius, quam uirtutem putarem. Virgil. 4. Geor. Oculos stu-
por urget inertes. Est & admirationis species, ex magnitudine mi-
raculi protueniens.
- STVPRATOR**, oris. Quint. lib. 7. Stuprator an decem millia dare de-
beat, quæ pœna huic crimini constituta est. Seu, Hipp. quem tu-
multu territus Liquit stuprator.
- STVPRÆ**, [sceleratamente,] aduerb. *οὐχ ἄσασος*, antiquissimi dixerunt
pro rurpiter, ut in Nelei carmine apud Festum: Ecce stupreque
castigor.

STUPRO,AS, [*Stuprare, uitiare, uiolare, suergognare, tor la uirginità, sforzare, Gal. Corrompre fille ou femme, auoir la compagnie de fille ou femme, la uioler. Hisp. Forçar moço ò moça donzela, desuirgar, corromper uirgen.*] *μορχθω*, uitiatio, stuprum infero. Plau. in Aul. Is adolescentis illius est auunculus, qui illum stuprauit noctu. Cic. 2. de Fin. Stuprata per uim Lucretia a regis filio. Vatinius ad Cic. 5. qui tot matres familias stuprauit. Conitupro suo loco.

STUPRUM, [*Stupro. Gal. Violation & corruption d'une femme, paillardise. Hisp. Euerça hucha à moço à moça donzella.*] *μορχθω*, est coitus lege uetitus, siue fiat cum nupta, quod adulterium dicitur, siue cum puero, quod pædicationem, uel præpõteram libidinem uocamus, siue cum lãguine coniunctis, aut sacris uirginibus, quod Incestum dicimus, siue etiam cum aliqua quavis muliere soluta, siue libera sit, siue ancilla. Cicer. in Tusc. Stupra dico, & corruptelas, & adulteria incesta denique. Idem pro Mil. Clodius cum sorore germana nefarius stuprum fecit. Ouid. 1. de Arte: Quid blanda uoce moraris Auctorem stupri Deidameia tui? Cicer. pro Domo, Qui, non solum aspectu, sed etiam incesto, flagitio, & stupro polluit, ceremonias. Aliquando stuprum ponitur pro turpitudine, ignominia seu dedecore Næuius apud Festum, Seque perire mauolunt ibidem, quam cum stupro redire ad suos populares.

STURNUS, nis, [*Stornello*] *Στῆρ*, auis genus satis notum. Plin. lib. 10. c. 84. Sturnorum generi proprium cateruatum uolare. Mar. lib. 9. Nunc sturnus inopes, fringillarumque querelas Audit.

STYGIUS, a, um, [*Disfuge*] *Στύγιος*, a Styx. Col. lib. 10. Stygium regem uidere tremementem Tartara. Seneca in Hercule furente: Hic sæuus umbra territat Stygius Canis, Ouid. lib. 14. Met. stygius semel ille per amnes Virgil. 4. Aeneid. Sacra Ioui stygio, quæ rite incepra parauit, Perficere est animus. Os stygium, uenenatum. Ouid. 3. Metamor. Quique halitus exit Ore niger stygio, uiciatas inficit herbas.

STYLOBATES, tæ, *στυλόβατης*, lapis, & quedam ueluti basis, superposita columnæ cui innititur scapus. Var. lib. 1. de re rustica. capit. 13. habeat lacum, ubi aqua saliat, qui intra stylobatas cum uenit, fit semipiscina. Idem lib. 3. cap. 5. Super columnarum stylobatea est lapis.

STYLVS, s, [*Stilo stile, Gal. Vne colonne. Hisp. Columna.*] *Στύλος*, Græca uox est, columnam significans: unde epythium, *ἑπυσύλιον*, capitellum, quod super columnæ scapum locatur. Accipitur item stylus pro graphio, quo in albo, id est in ceratis tabulis antiquitus scribebatur, ut nunc in libellis ligneis, uel codicilis mercatores scribunt. Plin. lib. 34. c. 14. stylo scribere institutum est. Stylus etiam dicitur structura orationis ac modus dicendi, Terent. in Prolog. And. Dissimili oratione sunt factæ, ac stylo, ubi Donatus: Oratio in sensu, stylus in uerbis, oratio ad res, stylus ad uerba. accipitur item stylus pro ipsa scribendi exercitatione, & meditatione. Cic. 1. de Orato. Stylus optimus & præstantissimus dicendi effector ac magister. Stylus præterea dicitur, quicquid uel lignum, uel ferreum, aut alterius materiz acuminatum est ad columnæ similitudinem. Colu. lib. 11. cap. ult. Ligneo stylo laxatis. Stylus præterea pro uellicatione ac reprehensione aliquando accipitur, quæ scriptis & inuestiuis libellis fieri solet. Plin. in Præf. operis. Lucilius primus condidit styli nasum. Censorius stylus, apud Cicer. pro Clu. Accipitur etiam stylus pro radice recta, & oblonga ad styli, hoc est columnæ similitudinem. Colu. lib. 5. cap. 9. Omnis nux simplicis stylo proreperit.

STYMMATA, s, *στυμματα*, est spissamentum, & domitura unguenti ex odora mentis constans. Pl. lib. 12. c. 1. Rario unguenti faciendi duplex succus, & corpus. Ille olei generibus fere constat, hoc odorum, hæc stymmata uocant, illa hedismata. Dicta Stymmata, *σπῆ τῆ εὐφρη*, quod est, stringere, condensare.

STYMPHALVS, s, *στυμφαλός*, lacus in Arcadia, iuxta Stymphalum opidum, ex quo Erasinus fluuius erumpit. Ouid. li. 2. Fast. Testes Stymphalides undæ. A Stymphalo lacu Stymphalides aues appellatæ sunt tantæ magnitudinis, ut Solis radios obumbrare dicerentur, omnem Arcadiam deuantantes, donec ab Hercule ænei crepitaculi sonitu pellerentur. Vir. de Herculis ærumnis.

Stymphalidas pepulit uolucres discrimine quinto.

A Stymphalo opido, fit Stymphalius, a, um, *στυμφαλίος*, & Stymphalis, dis, Hieronymus contra Iouin. Aristocles Orchomeni tyranaus adamauit uirginem Stymphalidem.

STYPTICVS, s, [*Stiptico. Gal. Reserrant, restriintif. Hisp. Cosa que restriñe y apretta.*] *στυπτικός*, astringens, hoc est densandi seu astringedi uim habens: *σπῆ τῆ εὐφρη*, astringere, seu densare. Plin. lib. 14. c. 13. Inter medicamenta, quæ stiptica uocant.

STYRAX, cis, *malcu. gen. [Storace,] στυράξ*, arbor est cotoneæ malo similis, fructu maiore quam auellana, specie candidi pruni, hodie officinæ Storacem appellant. Plin. lib. 12. cap. 17. Ex Syria reuehant Styracem.

STYX, stygis, [*Stige,] στυξ*, fons est ad Nonacrim Arcadiæ, & saxis pro

fluens exitiosus omnibus animalibus, tamque frigidus, ut potus itacim exceret, ferrumque ac æs erodat, solaque mixta uulgata possit contineri, cætera uasa frigoris uehementia itacim dirumpens. hoc ueneno quidam Alexandrum ab Antipatro, putant peremptum. hinc poetæ occasione arripuerunt, qui Stygem, paludem esse apud inferos dixerunt, apud superos tanta in ueneratione habitam, ut nefas dicerent quidam eorum, quæ per Stygem iurassent, non obseruare, si quis deorum uiolasset, centum annis a nectare abstinere, & numinis maiestate erat priuatus. Virgil. 6. Aene. Stygiamque paludem, Dij cuius iurare timent, & fallere numen. De hac Seruius sic scribit: Dicitur Victoria, Stygis filia, bello Giganteo, Ioui fauisse: pro cuius remuneratione Iuppiter ei tribuit, ut iurantes dij per eius matrem non audeant fallere. Ratio autem hæc est, Styx mœrorem significat. unde *σπῆ τῆ εὐφρη*, id est, a trilitia Styx dicta est: dij autem lxxi sunt semper, unde & immortales. Ergo quia mœrorem non sentiunt, iurant per rem suæ naturæ contrariam, id est, trilitiam, quæ est æternitati contraria: ideo iniurandum per execrationem habent. Hætenus Seruius. Cicer. de Nat. qui fluere apud inferos dicitur Acheron, Cocytus, Styx, Phlegeton. Virgil. 6. Aeneid. Si tanta cupidio est, Bis Stygios innare lacus. Est & alia palus in Aegypto iuxta Memphim, quam ueteres Styga uocauerunt, ambiens Abaton insulam. A styx deducitur Stygius, gia, gium, *στυγιος*, ut Iuppiter Stygius, pro Plutone, apud Virg. 1. 4. Aen. Sacra Ioui Stygio. Stigius canis, Cerberus. Seneca, Hic Sæuus umbras territat Stygius canis.

S A N T E V

SUADA, d, æ, a Romanis dicta est quedam persuasionis dea, quæ Græci uocant *πειθώ*, Cic. de Cla. Ora. II. 49. quam Græci uocant, cuius effector est orator, hanc Suadam appellauit Ennius, eius autem Cethegum medullam fuisse uult, ut, quam deam in Periclis labris scripsit Bupolis sessitauisse, huius hic medullam nostrum oratoris fuisse dixerit Et paulo post. Cethegum illi homines florem populi esse dixerunt Suadæque medullam. Idem de Sene. M. Cethegus quem recte Suadæ medullam dixit Ennius.

SUADELA, suasio. Plau. in Cist. Iam perducebam illam ad me mea suadela. Hora. 1. Epit. uidetur Suadelam accepisse pro dea persuasionis. At bene numinatum decorat Suadela, Venusque.

SUADERE, des, si, sum, [*Suadere, effortare, indurre, persuadere. Gal. Suader, exhorter, faire remontrance, s'afcher, induire à faire quelque chose. Hisp. Induzir con razones, effortar.]* *πειθω*, secundam naturam trisyllabum est, quod si inueniatur tetrasyllabum, solutio est dicenda, quam Græci Diæresim uocant. Est autem Suadere, accommodatis & grauius uerbis aliquem in opinionem nostram inducere conari. Cicer. Val. lib. 13. Hæc eo spectant, ut rehorter, & suadeam. Suadere legem, est populum ad accipiendum legem adhortari. Cicer. de sen. Cum legem Voconiam magna uoce, & bonis lateribus suassim. Transfertur & ad res inanimatas, quæ tum suadere dicuntur, cum rei alicuius faciendæ nobis præbent occasionem. Ouid. lib. 1. Amorum Eleg. 6. Nox & amor, unumque, nihil modèrabile suadent. Virgil. lib. 2. Aeneid. Suadentque cadentia sidera fomnos. Ouid. 2. Fasto. Iamque ubi suadebit placidos nox humida fomnos.

SUAMET, uox composita ex ablatiuo Sua, cum syllabica adiectione Met. idem ualens, quod sua ipsius. Plin. lib. 10. cap. 59. Anseres suamet ui colla sua abrumpunt.

SUARIVS, rij, [*Porcario,] σουώτης*, qui sues pascit, qui & subulcus. Suarius, suaria, suarium. Plin. lib. 21. cap. 3. Suarius cognominabatur propter similitudinem suarij cuiusdam negotiatoris.

SUAPTE, & suoapte, uoces compositæ ex ablatiuo Sua, & Suo, cû syllabica adiectione pte. idem significant, quod Suamet, & Suomet: ut Suapte sponte, *αὐτῆς αὐτῆς*, sua ipsius sponte. Suapte nutu, suo ipsius nutu. Cic. 1. Tusc. Terrena & humida suoapte nutu, & suo pondere ad pares angulos in terram feruntur.

SUASOR, oris, [*Effortatore. Gal. Qui tasse a induire & persuader, exhortateur. Hisp. Induzidor con razones.*] *εἰσηγητής*, qui suadet. Cic. 3. Of. huius deditionis Polthumius ipse suafor & auctor fuit.

SUASIO, nis, [*Effortatione. Gal. suasion, induction, exhortation. Hisp. Induzimiento con razones, obra de induzir asl.*] *εἰσηγησις*, actus ipse suadendi, adhortatio. Cic. in Ora. Tales suasiones, qualem Iocrates fecit Panegyricum.

SUASORIVS, a, um, [*Effortatorio] συμβοληστικός*, quod ad suadendum pertinet. Suasorium genus causæ, rhetoris. idem est, quod deliberatorium, quo suademus uel dissuademus. Quin. lib. 8. in præmio Suasorij accedere tertiam partem ex coniectura.

SUASVS COLOR, paide, pullus legitur & Suafum, substantiuum neu. gen. Pla. in Truc. Tibi suafio infecisti pallulam.

SUASVM (inquit Festus) color appellatur, qui fit ex fillicidio fumofo in uestimento albo.

SUATIM, [*Da porco,] σὺκός*, ad similitudinem suis, inquit Nonius Nigidius. Comment. grammat. Suat etiam adsimulante dicta hæc

canant, suatini, bouatim, quæ ab animalibus sumuntur.

SVAVIORARIS, & Sauior, [*Basciare. Gal. Baifer. Hisp. Besar.*] φιλέω, cum uoluptate osculor, Cat. ad Vatinius: Lucidum os, osculoque suauabor. Cic. ad Attic. lib. 16. Atticam nostram cupio suauari.

SVAVIS, & hoc suauis, [*Soune, dolce. Gal. Doux, sonof. Hisp. Cosa suave è que da delectacion.*] dulcis, iucundus, gustui, siue odorati gratius: nam ad hos duos sensus proprie pertinet. Sapores enim & odores suaves dicimus, qui blanda quadam uoluptate gustandi, odorandive sensum afficiunt. Virg. 4. Georg. Verum ipsa folijs natos, & suauibus herbis Ore legunt. A quo suauitas, suauitatis, & alijs rebus accommodatur, ut idem fere sit, quod iucundum & amœnum. Cic. ad Cœlium lib. 2. Nani & honorificus in me consul fuit, & suauis amicus. Hora. 1. Sermon. Satyr. 10. At sermo lingua concinnus utraque Sauior. Cic. pro Cornel. Balbo: Comæ, benigni, faciles, suaves homines. A quo suauitas, suauitatis, pro dulcedine, & iucunditate. Plin. libro 10. capitu. 19. Ut non sit dubium hanc suauitatem præmonstratam efficaci auspicio Idem Appio pulchro lib. 3. Sic enim tibi persuadeo, carissimum te mihi esse, cum propter multas suauitates ingenij, officij, humanitatis tuæ. Suauitudo, suauitudinis, idem quod suauitas Auctor ad Herennium libro tertio Quoniam igitur res eadem uoces firmitudini, & pronuntiationis suauitudini profunt. Plautus Stich. Age multa mea, suauitudo falsa. Horum contraria sunt, insuauis, id est, austerus, asper, iniucundus, inamœnus, & insuauitas, & insuauitudo, iniucunditas, inamœnitas, uoluptati contraria. Suauiter aduerbium, idem quod iucunde. Cicero quarto Academ. Veruntamen uideo, quam suauiter uoluptas sensibus nostris blandiatur. Horat. 1. Sermon. Satyr. 6. Accurrit quidam notus mihi nomine tantum Arreptaque manu. Quid agis dulcissime rerum? Suauiter, ut nunc est, inquam. Idem 2. Sermon. Satyr. 8. Et leporum auulsos, ut multo suauis armos, Quam si cum lumbis quis edat. Suauis, pro Suauiter. Virg. 3. Aeneid. Et suauis rubens hyacinthus.

SVAVILOQUENS, omnis generis, [*Che parla soauemente.*] ἡδύλογος, qui suauiter loquitur. Cic. de Clar. Ora. Ex Ennio: Additur orator Cornelius suauiloquenti ore Cethegus.

SVAVILOQUENTIA, tiæ, [*Dolcezza del parlare*] ἡδύλογία, pro loquendi suauitate. Cic. de Clar. Orat. Et oratorem appellat & suauiloquentiam tribuit.

SVAVILOQUENS, a, ium, [*Che parla soauemente. Gal. Qui parle doucement. Hisp. El que habla suauidades.*] ἡδύλογος, idem quod Suauiloquens. Luc. lib. 2. Quod quoniam docui, nunc suauiloquis age paucis uerbis ostendam corpuscula materiai, Ex infinito summam rerum usque tenere.

SVAVIVM, suauij, quod & Saniium [*Bascio. Gal. Vn baifer. Hisp. Beso, como de enamorados.*] dicitur per detractationem litteræ υ, φιλίμια, osculum, siue basium uoluptatis, uel gaudij causa datum. Horat. Epod. 3. Manum puella suauio opponerat tuo. Cic. ad Att. lib. 16. Atticæ: quoniam hilarula est, meis uerbis suauium des. Meuna suauium, amantium blandimentum est, quemadmodum Mea uoluptas. Terent. in Eun. Thais, meum suauium. Suauiolum, oli. demi. Cat. Suauiolum dulci, dulcius ambrosia. Suauizatio, uerbale. Gell. lib. 18. cap. 2. Suauitates puerorum & puellarum.

SVB, [*sotto. Gallic. sous. Hispanic. Debaxo.*] ὑπό, cum ablatiuo, siue accusatiuo, præpositio idem significans, quod subter, quæ tam in compositione utimur, quam in appositione. Extra compositionem modo accusatiuo iungitur, modo ablatiuo: pro ratione motus siue quietis significatæ per uerbum, cui adheret. Cic. Topi. Quod sub ea causa subiectum est. Virg. 8. Aeneid. Arma sub aduersa posuit radiantia quercu. Aliquando ponitur pro In. Virgilius 1. Aeneid. Namque sub ingenti lustrat dum singula templo, Hoc est, in templo. Idem 3. Georg. de Ceruis: ipsi in defossis specubus secura subalta Ocra agunt terra. Aliquando tempus importat, & accipitur pro circiter, siue per, uel paullo ante. Idem lib. 3. Geor. Sub lucem exportant calathis. Liu. libro 1. ab Vrbe condita. Vtrisque legati fere sub idem tempus ad res repetendas missi. Sue. in Augu. Sub horam pugnae tam arcto repente somno deuictus, ut addandum signum ad amicos excitaretur. Aliquando sumitur pro ante, Virg. 1. Aeneid. Postestque sub ipsos Nituntur gradibus. Aliquando pro iuxta, Idem 3. Aeneid. Classsemque sub ipsa Antandro, & Phrygiæ molimur montibus Idæ. Nonnumquam ordinem importat, idemque ualeat, quod post, Idem 5. Aeneid. Quo deinde sub ipso Ecce, uolat, calcemque terit iam calce Diore. Composita plerumque localem significationem retinent, quæ illi propria est: ut Subeo, Subijcio, Suppono, quæ idem ualent quod subter iaceo, eo, siue pono. Virg. 11. Aeneid. Caudamque remulcens Subiecit pauitantem utero, siluasque petiuit. Interdum deminutionem, ut Subdubito, Subirascor, id est aliquantulum, siue nonnihil irascor, seu dubito. Est enim (ut Donatus inquit) temperamentum plenæ pro

nunciationis. Interdum significat Superius, Corpora salta Subijciuntur in equos. i. Super iaciunt. Interdum prospere: ut Succedit. Interdum Post. ut Subleuor. Interdum Latenter, ut Suppilo. Interdum Sensum, ut Surrepo. Interdum adhuc. Liu. 2. ab Vrbe: Tamquam spes subesset. Habet & alia in compositione significata, quæ suis locis explicabuntur. Componitur autem fere cum omnibus litteris: a, ut Subaro b, ut Subbibor, c, ut Succido: d, ut Subdo: e, ut Subeors: f, ut Suffero: g, ut Suggesto: h, ut Subhalto: i, ut Subiungo: ut Subleuo: m, ut Submoueo: n, ut Subnecto: o, ut Suborior: p, ut Suppono: r, ut Surrepilo: s, ut Subfanno: t, ut Subtraho: u, ut Subuenio. Sed quoties subiungitur uocalibus, uel b, d, h, l, n, s, t, remanet b, integra, in alijs mutatur b, in litteram sequentem, nisi in Subri deo, Subrogo, Subruo. Sustineo uero, Sulpiro, Sulpicor, Suspicio, Suffuli, Suffollo, & huiusmodi, sine b, scribenda sunt, quia non a Sub, sed a Sus, siue Surfum composita sunt.

SVB CORONA, υποστέφανος, uenundari captiui dicebantur, quia coronati uendebantur. Liu. 8. ab Vrbe. Polliæ sententia fuit puberes uerberatos necari, coniuges, liberosque sub corona lege belli uenire.

SVB DIO, [*Cielo, et aere.*] ὑπὲρ θρον, id est, sub celo, & sine tecto. Locutio est a Græcis tracta, qui Iouem Δία, nominant. Varro de re rust. cap. 14. Nam & idoneus sub dio sumendus est locus cochlearijs, quem totum circa aqua claudas. Legitur & sub diuo, in eadē significatione. Col. lib. 1. cap. 8. Nullus dies tam intolerabilis est, quo non moliri sub diuo aliquid possit. Nonnumquam etiam, Sub Ioue, Hora. 1. Carm. Ode. 1. Manet, sub Ioue frigido Venator teneræ coniugis immemor.

SVB IUGVM MITTI, ὑπὸ ζυγῶν ἀγρεθαι, dicebantur milites, qui ab hostibus uicti, eam ignominiam subire cogebantur, ut positis armis per iugum transirent, lugi autem forma erat huiusmodi, ut duob. tignis erectis, tertium superne incumberet. Qua de re uide plura in dictione Iugum.

SVB MANU, [*Di mano, in mano, dipoi, subito.*] παραχειμα, ἀποχερος, tempore, statim, sine mora. Senec. lib. 10. epi. ad Lucilium: Consilium nasci sub die debet, & hoc quoque tardum est nimis: sub manu quoque, quod aiunt consilium nascatur. Sue. in August. Et quo celerius ac sub manu annunciari cognoscique posset, quid in provincia quaque gereretur, iuuenes primo modicis interuallis per militaris uias, dehinc uehicula disposuit.

SVB VINEA IACERE, dicuntur milites, qui sub militari machina, quam uineam uocant, latitantes in propugnatore hastas, pilas, et aculabantur. Qua de re uide plura infra in dictione Vineæ.

SVB VMBRA, [*Sotto specie.*] ὑπὸ σκιάς, id est, sub prætextu, uel quæsito colore. Liu. 8. ab Vrbe. Nam si etiam nunc sub umbra fœderis æqui seruitutem pati possimus, quid est, quod proditis Sidi cinis, non Romanorum solum, sed Samnitium quoque dicto pareamus?

SVBABSURDVS, a, ium, adiectiuum, [*Vn poco sordo. Gal. Aucunement absurde & estrange. Hisp. Vn poco inconueniente, intolerable, indigne de ser. o. do.*] ὑπὸ τῶπος, aliquantulum absurdus. Cic. 1. de Ora. Sunt enim illa subabsurda, sed ex ipso nomine sæpe ridicula, non solum mimis per apposita, sed etiam quodam modo nobis. Subabsurde, aduerbium. Cic. 2. de Ora. Valde hæc ridentur, & hercule omnia, quæ a prudentibus, quasi per dissimulationem non intelligendi, subabsurde salteque dicuntur.

SVBACIDVS, a, ium, adiectiuum, [*Vn poco forte, o garbo.*] ὑποξίς, aliquantulum acidus. Plin. libro duodecimo cap. 25. Esse enim debet lenis, non subacidus. Subacidulus, adiect. deminutiuum. Caro de re rust. capitu. 108. Vinum ponito sub dio, postridie mane gustato, si id sapiat, quod in dolio est, scito id duraturum, subacidulum non durabit.

SVBACCUSO, as, are, [*Quasi accusare.*] pro nonnihil & leuiter accusare. Cic. pro Plan. Sed sunt hæc leuiores, illa uero grauiora & magna, quod meum discessum, quem sæpe deferas, nunc quasi reprehendere, & subaccusare uoluiti.

SVBACTIO, subactiois. Cic. de Ora. Subactio autem est usus, auditio, lectio, litteræ.

SVBACTVS, acta, actum, [*Coltimate. Gal. Labouré. Hisp. Labrado.*] parti. est a uerbo subigo, modo idem significans quod cultus, εὐργασμὸς, Cic. in Catone. Terra gremio molito, & subacto semen sparsum exepit. Et paullo post: Humus subacta, atque pura. Ingenium subactum, per translationem, pro exercitato atque exulto. Idem de Ora. Subacto mihi ingenio opus est, ut agro non semel arato, sed nouato & iterato. Aliquando idem quod uictus & domitus. Cic. pro Font. Galli ab imperatoribus nostri sub acti, & bello domiti: Lucan. libro 1. Gentisque subactas uix impune feres. Interdum idem quod coactus, Tacit. libro quinto Annal. Multitudine periclitantium subactus. Idem lib. 15. Donec ui amoris subactus.

SVBACTVS, us, Plinius lib. 18. cap. 6. Quod in subactu congiugum aquæ capiat,

SVBARATVM AVRYM, ὑπόχρῆλον χρυσίου, quod foris quidem aurum ostendit, intus autem æs occultat. Pers. Saty. 5. Neque subarato mendosum tinniat auro. Hinc prouerbiali metaphora, hominem uirtutum prætextu uitia occultantem, Aurum subaratum uocamus.

SVBAGITO, as, [Vitare con donna. Gal. Secouer, demaner, esmouuoir. Hisp. sonar.] ὑχάω, uerbum actiuum est, idem significans quod in eo, siue futuo: quæ significatio ducta est a crebri motu eorum, qui rei Venereæ indulgent. Pla. D. in ille meretrici subagitat, ego quiesco. Subagitare aliquem, hoc est, multis uerborum tenocinijs allecere & commouere, Plaut. in Cil. Subagito blandis & benedictis dictis.

SVBAGRESTIS, & hoc ste, [Vn poco saluatico, un poco brusco,] ὑδάριος, aliquantulum agrestis. Cic. de Clar. Or. t. Cotta. quia te uide dilatandis litteris a simili uidine Græcæ locutionis abstraxerat, sonabatque contrarium Catulo, subagite quiddam planeque rusticum, alia quidem quasi inculta & siluati uia ad eandem laudem peruenerat.

SVBALBICO, as, are, ὑπολευκός, εἶμι, subalbidum fum. Varr. 3. de re rust. cap. 9. Koro breui, cæto, oculis raris, aut nigris, palea rubra subalbicans.

SVBALBIDVS, a, um, ὑπολευκός, aliquantulum albidus. Plin. lib. 2. c. 25. Ramulos habet candidos, folia subalbida, abrotano similia.

SVBALARIS, & hoc re, [Che è sotto l'ale.] ὑποάλαιος, quod sub alis est. Vnde scribit Lampidius, Hellogabalum solitum fuisse in accubitis habere plura subalares & subalares calcitras.

SVBALPINVS, a, um, [Che è sotto l'alpe.] ὑπαλπιος, quod est sub Alpinus. Plin. lib. 25. cap. 7. Radice lenta, subnigra, sine odore, & aquosa, montibus subalpinis plurima. Italia subalpina, quam hodie Pedemontanam regionem appellant. Idem lib. 6. c. 11. Nec nisi in paucis locis Subalpina Italiae.

SVBAMARVS, adie. [Amaretto.] ὑπόπικρος, in amaritudinem nonnihil declinans. Cic. de Fato At quoniam in naturis hominum dissimilitudines sunt, ut alios dulcia, alios subamara delectent.

SVBAQVEVS, a, um, adie. [Sotto acqua.] ὑποδραπος, quod sub aqua latet, ut Scopulus subaqueus.

SVBAQVILVS, a, um, adie. [Osiretto.] ὑποσκιος, subfuscus. Plaut. in Rud. Eia corpus cuiusmodi Subuolutori mihi id quidem, subaquilum uolui dicere.

SVBARGVTVS, a, um, aliquantulum argutus, a quo deminu. Subargutulus, apud Gel. lib. 15. cap. 30.

SVBARO, p. c. ὑπαρόω, subtus arando terram moueo. Plin. lib. 19. c. 27. Item quæ subarantur, aut quæ abliqueantur, celeriora neglectis. Subaratio, & Subarator, uerbale. Plin. lib. 17. cap. 24. Vei etiam subarator imprudens luxauit radices.

SVBARROGANS, tis, [Alquanto arrogante.] omnis generis. aliquantulum arrogans. Subarroganter, aduer. Ci. 4. Acad. Vereor ne subarroganter facias, si tuam dixeris.

SVBAUSCVLTO, as, are, [Ascoltare alquanto.] ὑπακούωμαι, leuiter, & quasi prætereundo auscultare. Plaut. in Mil. Tace subauscultemus ecqua de me fiat mentio. Cic. lib. 2. de Orat. Subauscultando tamē excipere uoces eorum, & procul qui narrent, attendere.

SVBASILI CANVS, adie. qui libenter & frequenter sub basilica spatiat, ita enim interpretatur Priscianus. In basilica namque negociationes & publica consilia tractantur, & iudicia quoque in basilicis fiebant. Plaut. in Cap. Quorum odos subbasilicanos omnes abigit in forum.

SVBBIBO, subbibis, pen. cor. aliquanto liberalius bibere, & subinebriari, ὑπομεθύωμαι, Plaut. in Truc. Qui improbus est, siue subbibit, siue adeo caret temeto. Tamen ab ingenio est improbus. Suet. in Ner. cap. 30. Si paulum subbibisset.

SVBBLANDIOR, iris, i, ὑποκορρίζωμαι, paululum & leuiter blandiri. Plaut. in Casi. Non matronarum est officium, sed meretricum, uiris alienis, Mi uir, subblandirier.

SVBCAERVLVS, adie. ὑποκυανέος, in caeruleum colorem declinans. Cels. lib. 9. cap. 1. In ea partes portiones sunt myrabolani, magnatis, cretæ cimolizæ caruleæ, nunc amalarum, &c.

SVBCANDIDVS, adie. ὑπέλευκος, ad colorem candidum non nihil accedens. Plin. lib. 27. cap. 8. Folia bouis linguæ similia, minora, subcandida.

SVBCENTVRIO, onis, masc. [Luogo tenente di Centurione.] ὑπεκατόνταρχος, qui Centurionis uices gerit. Liui. 9. ab Urb. Romano haud satis fidenti uiribus permittitur erat ab consulibus, ut subcenturionem sibi quem uellet, legeret, qui tutaretur eum ab uno destinato hoste.

SVBCERNICVLM, li, [seda χρο, tamiso.] κόσκινος, farinariū cribrum, quod fit e fetis equorum: quemadmodum Excussorium, & Pollinarium fit e lino.

SVBCINERICVS PANIS, ἑγκυβιάς, ἄροτος, qui sub cinere coquitur.

SVBSECIVA, in agrorum diuisionibus dicuntur, assignatorum agrorum reliquæ, quæ a normali linea separabant. Subseciua (inquit

Frontinus) a subsecante linea nomen accepit. Subseciurum duo genera, unum quod in extremis assignatorum finium centuria expleri non potuit: Alterum genus, quod in medijs assignationibus & integris centurijs interuenit. Quicquid enim inter quatuor limites minus, quam interclusum est, fuerit assignatum, in hac remanet appellatione, ideo quod is modus, qui assignationi superest, linea claudatur, & subsecetur, nam & reliquarum mensurarum actus, quicquid inter normalem lineam & extremitatem interest, Subsecium appellatur. Hæc autem (ut scribit Hyginus) diuisionum atque assignationum auctores sibi referuabat. Ab hac similitudine, operæ, horæ, dies & tempora, quæ amicomis, fori, reip. superiunt, quæ ex ijs quasi subsecantur, quæ nobis referuamus, & perire non sinimus, sed aut legendo, aut scribendo, aut commentando consumimus, Subseciua nominantur. hanc enim scripturam a doctoribus magis probati uideo, quam ut scribi solet, Subseciua aut subseciua. Cic. 7. de Leg. Subseciua quædam tempora incurrunt, quæ ego perire non patior.

SVBCINGVLM, subcinguli, ὑψήρ, idem quod baltheus. Plaut. in Men. Nimio ego hæc periculo Surripui hodie meo animo: ab Hypopyta subcingulum, Hæc Hercules quæ magno unquam abitu lit periculo.

SVBCONTVMELIOSE, aduerbium. Cicer. ad Atti. Hercule, uerum ut loquamur subcontumeliose tractatur noster Publius, qui cum in domo Cæsaris quondam unus uir fuerit, nunc ne in uiginti quidē esse potuerit.

SVBCONTVMELIOSVS, adiectiuum, ὑποκρινικός, aliquantulum contumeliosus.

SVBCRISPVS, p. p. um, adiectiuum, [Alquanto crespo, o riccio.] qui crines habet aliquantulum crispis. Cic. in Ver. Videtur illum subcrispo capillo nigrum.

SVBCRVDVS, da, dum, adiectiuum, [Mezo crudo, non cotto in tutto. Gal. Encor cru & non meur ou bien cuit. Hisp. Coste un poco cruda & cruel.] qui non omnino coctum est. Cato cap. 156. Summo brassicam, conuictis in aquam seruete, coquito paulisper, & subcruda net, Cels. lib. 6. cap. 13. Subcrudum incidendam, ne si diuisus ibi pus permāterit, os lædat.

SVBCRVENTVS, a, um, adiectiuum, [Alquanto insanguinato.] aliquantulum cruentus. Cels. lib. 4. cap. 28. Deicend. inc. autem picu. tæ, nucisque similia, interdum etiam leuiter subcruenta, id est cruentum aliquid mistum habentia.

SVBCVRATOR, oris, [Sostituto di curatore,] qui curatoris locum tenet. Iulianus in lex factio. de N. goc. gest. Quendam ad filiginem emendum decreto ordinis constitutum, eidemque alium subcuratorē constitutum.

SVBCVTANEVS, siue subtercutaneus morbus, ὑποδερματικός, dicitur, qui intra cutem, siue sub cute est, siue subter cutem.

SVBCVSTOS, odis, ὑποβλάξ, qui pro alio custode sublitatus est. Plaut. in Mil. Quia Scæciaus dormit, hunc fabcustodem suum Foris allegauit, dum epace transire huc placet.

SVBDEBILITATVS, adie. [Vn poco indebolito.] ὑπεξεδινητός, aliquantulum debilitatus. Cic. ad Att. lib. 1. e. quidem ex tuis litteris intellexi, & ijs quas communiter cum auis scripsisti, & ijs quas tuo nomine (quod etiam mea sponte uidebam) te subdebilitatum nouas rationes tuendi mihi, quæ &c.

SVBDIALIS, & hoc ale, [Che è all'aere. Gal. Qui est sous le ciel, en l'air. Hisp. Cosano tejada y so el cielo.] ὑπαίθριος, quod sub dio est, hoc est, sub ipso aere, & sine tecto Plin. lib. 34. c. 12. Dicitur a Cadmia, quod illa super terram ex subdialibus petris caditur, hæc ex obrutus. Subdialia a Græcis prima habita, quibus conteregetur domus pedili crassitudine ex confusa tela situcata. Hinc Subdialia pauimenta, & Subdiales deambulationes, quæ Vitruui. G. æco uocabulo uocat Hypetras Tetraicum nunc appellatur.

SVBDIFFICILIS, le. p. c. ὑποδυσκολός, aliquantulum difficile. Cicer. de Ami. Existit autem hoc loco quæritio quædam subdifficilis.

SVBDITITVS, a, um, ὑποβόλις, ὑποβλήτος, supposititiuus. Vnde a Plauto Iuppiter dicitur est Subdititiuus: Amphitruo, subdititiuus eorum exit foras Cum Alcmena uxore usuraria. Cicer. 7. Verr. Quod eodem æteros piratas contrudi imperarat, intellexit, si nunc subdititiuum archipiratam in eadem custodia dedisset, fore, ut, &c. Sue. de Cla. Gram. Non modo uersus censoria quadam uirgula notare, & libros, qui falso uiderentur inscripti, tamquam subdititiuus summouere familia, permiserint sibi.

SVBDITITVS, adiectiuum, ὑποβολισμαίος, qui subditus est, & in alterius locum positus. Plaut. in Amph. Namque de illo subdititiuo Sosia mirum nimis est.

SVBDITVS, ta, tum, participium, [sottoposto. Gal. Mis dessous, supposé, submis. Hisp. Sojuzgado sometido.] ἐπιταθόμενος, subtus immiffus. Cicer. 2. de Natu. Deo. Quæ efferuescant subditis ignibus. Subditum etiam partum, dicimus suppositum, hoc est, sublarum ab ea muliere, quæ peperit, & alteri appositum. Item apud Iurecon-

fulus, Subditum testamentum dicitur, cum uero testamento occultato, aliud clam fuit appositum. Subditus iudex, hoc est, in locum alterius successus. Accipitur interdum Subditus, pro subiecto, eoque qui alterius patet imperio.

SVBDIV, [Fra il di.] καὶ ἡμέρας, idem quod Die, siue interdiu. Plau. in Most. Nam subdiu sol agit hic perpetuum diem.

SVBDO, dis, [Sottoporre, sottomettere. Gal. Soubmettre, mettre sous, mettre pardessous. Hisp. sojuzar, sojuzar, sojuzar.] ὑποτάξω, suppono, subijcio. Cato de re rust. Ignem subdito: ubi bullabit uinum ignem subducito. Aliquando accipitur pro subiungere, siue adijcere. Quin. His dictis & alia subdit. Interdum pro sufficere siue sublituere. Cicero tertio Verr. Videat quid de illis, respondeat quo in eorum locum subditos domi suæ reseruabit. Subdere equo calcaria, est uentrem equi calcaribus pungendo, ad cursum incitare: quamquam & per translationem accipitur pro quouis modo urgere. Ouidius secundo de Arte: Cum mora non tuta est, totis incumbere remis Vitæ: & admissio subdere calcar equo. Subdere ignem, ac materiam seditioni, per translationem, pro augere, & fouere seditionem, animosque iam satis incitatos uehementius inflammare, & oleum (quod dici solet) camino adijcere. Liui. libro 8. ab Vrbe condita: Ita irritatis militum animis subdere ignem ac materiam seditioni, non esse ætatis, non prudentiæ eius.

SVBDOCEO, es, ὑποδιδάσκω, uicem præceptoris occupo, uel horis succitius doceo. Cic. Att. lib. 8. Ciceronesque nostros meo potius labore subdoceři, quam me alium uis magistrum querere.

SVBDOLVS, a, um, pen. c. [Ingannatore, astuto. Gal. Cauteleux, & malitieux. Hisp. Engañador, o engañoso, o escondido.] ἀπαλῆς, fraudulētus, astutus, dolosus. Plau. Strobile subdole Huccine detrusit: me ad senem parcissimum? Idem Epid. Atque ei præmonstrabitur, pacto Quo fiat subdola aduersus senem. Ouid. 1. de Arte: Facit ubet blæfo subdola lingua sono. Subdole, & fraudulenter. Plaut. in Trin. eos consecatur, subdole blanditur, ab re Consuluit. Cicero de Orat. Nihil acute inuenire potuit in eis causis, quas scripsit: nihil (ut ita dicam) subdole, nihil uersute, quod ille non uiderit.

SVBDYBITO, as, are, [Dubitare aliquanto. Gal. Se doubter aucunement. Hisp. Dudar un poco.] ὑπαποῶ, nonnihil addubito. Cicero. Caelio lib. 2. Hæc eo pluribus scripsi, nonnihil significabant tuæ litteræ, te subdubitare, qua essent erga illum uoluntate.

SVBDVCO, is, pen. p. subtraho, [Tirar sotto, menar sotto, condur sotto. Gal. Soubtraire & retirer, mettre dessous. Hisp. Subtraher o san sacar.] ὑπαξίω, Cato: ignem subdito: ubi bullabit uinum, ignem subducito. Sunt enim contraria, Subdo, & Subduco. Iuu. Sat. 1. Et nos ergo manum ferule subduximus. Interdum sursum duco, leuo, extollo, Virgil. 9. Eclog. Qua se subducere colles incipiunt. Hinc Subducere naues, dicimus, pro eo quod est, in terram trahere quod terra altior mari: sit sicut e contrario Deducere, in mare e terra ducere. Idem 1. Aeneid. Quassatam uentis liceat subducere classem. Pla. in Casin. Ibo intro, ut subducam nauim rursum in puluarium. Subducere rationem, uel calculum, est computare, siue calculare. Cicero. Len. Rationibus subductis, summam feci cogitationum mearum. Pla. in Cap. Subducam ratiunculam, Quantillum argentum mihi apud trapezitam fiet. Subducere item, est furtim subtrahere, Idem in Curc. Propino magnum poculum, ille bibit, Caput ponit: cum dormiscit, ego ei subduco anulum. Virgil. 3. eclo. Et succus pecori: & lac subducitur agnis. Subducere se aliqua societate, uel de aliquo loco, est sensum & clanculum discedere, ita ut nullus uideat, Cicero ad Q. Fra. libro 3. De circulo se subduxit. Terent. Eun. Vbi primum poterit, se illinc subducat, scio. Salustius. Præterea ex gregarijs militibus quemque armatum in prima acie subducit, id est, extrahit, & alibi uocat. Subducere aliquem dictis, circumuenire, Terent. in Andr. Etiam nunc me subducere istis dictis postulas.

SVBDUCTARIVS, adiectiuum: ut, Funis subductarius, quo quid leuatur. Cato de re rust. cap. 12. Funes loreos quinque, subductarios quinque, mediopontos quinque.

SVBDUCTIO, onis, uerbale, [Sottrarre conto. Gal. subduction, compte & calcul en reduisant & rebatant. Hisp. Obrar de sacar uno de otro.] λογισμὸς, ratio, & quod uulgus computum uocat. Cic. 2. de Ora. Quo perspecto, statim occurrit naturali quadam prudentia non his subductionibus, quas isti docent, quid faciat causam. Subductio, ipse ex tollendi, siue leuandi actus. Cæsar. 5. Bel. Gal. Ad celeritatem onerandi, subductiones paullo facit humiliores, quam quibus in nostro mari uti consueuimus.

SVBDVLCS, & hoc ce, [Vn poco dolce.] ὑπόγλυκός, nonnihil habens dulcedinis. Plin. lib. 26. cap. 8. Radix subdulcis, in petris nascens, aut sub arboribus uetustis.

SVBEO, bis, iiii, subij, bitum, [Andar sotto, sotto entrare. Gal. Entrer, aller dessous ou dedans, se mettre dessous. Hisp. subir de baxo arriba.]

ὑποδύομαι, ingredior. Cæf. Com. 1. Qui intra annos quattuordecim in tectum non subissent. Passiuum protulit Iuuen. Sat. 16. Nam si subeantur prospera caltra. Et Cicero. 7. Ver. Inimicitia sunt, subeantur labores, suscipiantur. Subire item aliquando est suscipere, aut pati: ut, Subeo periculum, Subeo crucem, mortem. Cicero. lib. 3. Offi. Qui retinendi officij causa cruciatu subierit ultro. Item succrescere, Virgil. 1. Georg. Ne subeat herba, neu puluere uicta fathiscat. Interdum inuadere, corripere, in mentem uenire, idque tam cum datius, quam cum accusatiuo. Dicimus enim Subijti mihi cura, & subijti me penitentia. De datiuo nusquam non occurrit exempla. Accusatiuo autem iungo. Item Curt. lib. 3. Sera penitentia subijti regem. Item Subdere, supponere. Virgil. libro 10. Aeneid. subijti mucronem, ipsumque morando Substinuit. Subire onus dorso est suscipere, siue ferre. Horat. libro secundo Serm. Satyr. 9. Demitto auriculas, ut iniquæ fortis asellus, Cum grauius dorso subijti onus. Accipitur item Subire pro subleuari, & in altum extolli. Plinius: Sed hi rationem asserunt, quod leuissima sit imbrum cisternarum aqua, ut quæ subire potuerit, & pendere in aere. Idem: Nec leuitatis in pluuia aqua argumentum est subijti eam in caelum, cum etiam lapides subijti apparent. Item pro succedere. Varro: In quarum locum subierunt inquilinæ, impietas, perfidia, impudicitia. Item respondere, seu resistere Cicero de Diu. Poteris ne orationem eius subire? Item scandere. Plinius libro 4. cap. 11. Hæmi excelsum sex milia passuum subit. Subire iudicium, est iudici quodammodo obrepere, & latenter eum inducere, ut pro nobis sentiat. Quint. libro 4. cap. 5. Fallendus est iudex & uarijs artibus subeundus ut aliud agi, quam quod nos petimus, puet. Subire ad hostes: id est, uersus hostes ascendere. Liui. 2. ab Urb. Cum Aequis post aliquanto pugnatum est, inuito quidem consule, quia loco iniquo subeundum erat ad hostes.

SVBER, eris, generis neutri, [Sonero, superbo. Gr. Dulige. Hisp. El alcornoque arbol.] ἄραλλος, arbutula est, glandifera, corticem habens præcrassum, cui inani solent, qui natate discunt. Plin. lib. 16. cap. 8. Suberi minima arbor, glans pessima, rara, cortex tantum in fructu præcrassus, ac renascens, atque etiam in denos pedes undique explanatus. Columell. lib. 4. cap. 26. Nam est præcipua cuneis Bith. o. a. quercus, & suber, & si qua sunt similia robora. Persi. Satyra. 1. Vt ramale uetus uegrandi subere coctum. Calepinus hoc nomen etiam masculinum, & foeminino effertim putauit. De foeminino nullum profert testimonium, præsertim cum in Columellæ loco paullo ante citato genus perspicui non possit. De masculino profert exemplum ex Plin. lib. 16. cap. 25. ubi sic legit: Tardissimus suber: Sed perperam: cum uera Plinij lectio sic habeat, Serotino autem germine malus, tardissimo suber, subaudi ex superioribus, germinat. Subereus, adiect. a Subere. Colum.

SVBERROS, ras, rare, sub re aliqua errare uel, Suberrare montibus, hoc est, errare sub montibus. Clau. 5. Pan. Indigenas fluuios Italis quicunque suberrant Montibus, alpinaeque bibunt, de more pruinæ.

SVBERUEFACTVS, part. [Poco caldo.] subferuefactio, ὑπόθερμος, paululum feruefactus. Plin. lib. 29. cap. 9. Contra scabiem uero quouis admisso iumentorum seuo pro parte tertia & pice, pariter subferuefactis.

SVBIBVLVM, siue subfibolum, uestimentum album, prætextum quadrangulum, oblongum, quod in capite Vestales uirgines sacrificantes habebant: idque fibula comprehendebatur. Auctor Festus.

SVBERIGIDVS, adiect. [Vn poco freddo.] ὑπόψυχρος, nonnihil frigidus: A quo Subfrigidus, aduerbium. Gel. lib. 2. cap. 9. Nimis minute ac prope etiam subfrigide.

SVBGRANDIS, de, adiect. idem quod grandiuiculus, hoc est, aliquantulum grandis, Cic. ad Att. lib. 3. Subgrande cubiculum autem, & hybernum altum, ual de probaui.

SVBGRAVIS, & hoc ue, [Alquanto grave.] ὑπόβαρὺς, aliquantum grauis. Plin. lib. 27. cap. 9. Radice renui, nigra, subgrauis odore.

SVBGRVNDÆ, subgrundæ, siue Subgrunda, pars tecti prominentis, qua stillicidia parietibus arcentur (inquit Budæus) qualia fere sunt Lugdunensium tecta, quæ a Græcis γείσοι καὶ γείσα, dicuntur Varro de Re rust. cap. 3. Apes enim subter subgrundas ab initio uillicosemofæ prominentium partium constructio. Vitru. lib. 4. cap. 2. Sub tectis (inquit) si maiora spatia sunt, columen in summo fastigio culminis, (unde & columnæ dicuntur) & transtra, & capiteoli: Si commoda, columen & canterij prominentes ad extremam subgrundationem.

SVBGRVNDIA, ofum, γείσοι, γείσαι, idem quod Subgrundæ. Plin. lib. 25. cap. 13. Alij Stergechron uocant, quod amatorijs conueniat, alij Hypogeson, quoniam in subgrundis fere nascitur.

SVBHASTARE, [Vendere all' incanto. Gal. Vendre à l'enchant. Hisp. Vender como en almoneda a quien da mas.] λαφύραπωλῆς, est sub

- est sub hastam mittere, hoc est, per auctionem uendere. Solet enim hasta signi in publicis auctionibus, in quibus aliquid ueluti belli iure uendebatur.
- SVBHOXRIDVS**, adiectiuum, aliquantulum horridus. Cicer. pro Sextio. Quia eum tristem semper, quia taciturnum, quia subhorridum atque incultum uidebant.
- SVBIACEO**, ces, subiacui, [sottogiacere, sottoporsi. Gal. Estre couché & gesfir deffous, estre extendu deffous. Hisp. yzær o estar de baxo.] υποκειμαι, sub re aliqua iaceo. Pun. epi. 10. l. 5. Sed hi procul a mari recesserunt: quin etiam Apen. no. salu. uiderunt montium, subiacet. Col. lib. 10. Es mater facili mollissima subiacet aruo.
- SVBIACTO**, as, [Trare in su, parlare lanciare. Gal. Geter souuent & metre deffous. Hisp. Enchar en alto.] ἀπαρπίπτω, in altum iacto, ut cum in areis frumenta uanno a paleis secernuntur. Var. lib. 1. de Re rust. c. 52. Hi tritici oportet e terra subiaceri uallis aut uetilibris, cum uentus spirat lenis. Ita fit, ut quod leuissima est in ea, atque appellatur Acus, euannetur foras extra aream: at frumentum, quod est ponderosum purum ueniat ad corbem.
- SVBIECTO**, tas, [Lanciare. Gal. Geter en haut, lancer en haut. Hisp. Lançar en alto.] ἀναρπίπτω, in altum etaculo. Vir. 3. Aen. Nigramque alte subiecit arenam. Aliquando idem ualeat, quod identidem subiectio: unde Subiectare manum dicuntur, qui sub uentrem manum mittunt ad partes pudendas, ut solent patiores, qui sub equuleorum uentrem manum solent subijcere, ne postea adulti ad tactus huiusmodi exasperant. Lasciuiores item adolentuli manum subiectare dicuntur, cum ad muliebria pudenda atrectanda, inter femina manus subijciunt. Econuerso item puellæ, cum uirorum adolentulorum uel pudenda atrectant. Oui. 4. Met. de Salmacide nymphæ: Subiectatq. manus inuitaque pectora tangit.
- SVBIGATRIX**, cis, ἄβιδος, mulier impudica, quæ in re uenerea uirum imitatur: quo nomine olim male audijt Sappho. Plautus Persa. Neme atrecta subigatrix.
- SVBIGITO**, as, are, aliud freq. Plau. in Casin. Nunc tu si uenis subijcitare me, proba est occasio: Peristi hercle, age accede huc.
- SVBIGVLVM**, li, qui semper flagris subijcitur. Plau. in Persa. Vir summe populi stabulum seruitricium, Scottorum liberator, subiculum flagri, Compedium contritor, pitrinorum ciuitas.
- SVBIGOGIS**, p.c. [Confringere, sottomettere. Gal. Contraindre. Hisp. sanar.] διαζομαι, Saluati. Ambitio multos mortales falsos fieri subegit. Quandoque Subigere, est subijcere, dominare. Idem postea uero quam in Asia Cyrus, in Græcia Lacedæmonij & Athenienfes cœpere urbes atque nationes subigere: Quandoque acere Virgil. libro 7. Pars læues clypeos & spicula lucida tergunt Aruina pingui, subiguntque in cote secures. Quandoque atrecto, agito. Cato: farinam in mortarium indito: aquam paulatim addito, subigitoque pulchre. Quandoque bene arare, bene colere Virgil. 1. Georg. Ante Iouem nulli subigebant arua coloni. Colum. libro 2. Sequitur, ut tempora quoque subigendi arui præcipiamus. Cicero per translationem libro 2. de Ora. pro exercere posuit. Subactio mihi ingenio opus est, ut agro non semel arato, sed nouato, & iterato. Quandoque suffodere. Virgil. 2. Georg. Tamen hæc quoque si quis Inferat, aut serobibus mandat mutata subactis. Quandoque subagitare. Cicer. Pæto: Gallam subigo. Quandoque sursum agere. Sed tunc a Sus, quod significat sursum componitur. Virgil. libro 1. Georg. Non aliter, quam qui aduerso uix flumine lembum Remigij subigit. A Subigo fit aliud compositum, Prosubigo: de quo supra. Et subactus participium, de quo supra suo loco. Subactus, huius subactus, idem quod subactio. Plin. l. 18. c. 7. Quod in subactu congruum aquæ capiat.
- SVBIGITIO**, cis, secunda syllaba c. [Sottoporre, sottomettere, sottogiugere. Gal. Mettre deffous sousmettre, assubjetir. Hisp. sometter.] υποβάλλω, suppono. Virg. 4. Georg. Et ramea costis subijciunt fragmenta. Aliquando subiungo. Cic. Tot tibi populis repente subiectis. Subijcere, pro subdere siue addere. Cicer. 7. Verr. At quæ causa tum subijciebatur ab ipso, Iudices, huius tam nefariæ crudelitatis. Aliquando sursum iaceo. Virgil. 12. Aeneid. Et corpora saltu subijciunt in equos. Subijcere calumniæ per translationem. Lilius libro octauo Bel. Macæd. Sed si ego in eaciuirate, quæ ideo omnibus rebus incipiendis gerendisque Deos adhibet: quia nullius calumniæ subijcit ea, quæ dii comprobauerunt.
- SVBICTVS**, a, um, [Soggetto, sottoposto. Gal. Sugget, submis, assuggetti, mis deffous. Hisp. sojco & gado, subiecto.] ἀποδύμενος, id est, subditus, & alterius imperio parens. Virg. lib. 6. Aen. Parcere subiectis & debella re superbos. Aliquando idem est, quod expositus, siue obnoxia. Cic. 5. Tusc. Sin autem uirtus subiecta sub uarios incertosque casus, famula fortunæ est: nec tantarum uirum est, ut se ipsa tueatur. Idem omnes res subiectæ sunt naturæ sententiæ. Horat. 2. Sermo Saty. 6. Per totum hoc tempus subiector in diem & horam inuidiæ.
- SVBIECTIO**, onis, uerb. [soggettione. Gal. suggestion, obijctione, supposition. Hisp. subiection.] υποτιπρωσις, est representatio, delineatio, siue descriptio. Cicer. 3. de Orat. Rerumque, quasi gerentur, sub aspectum pene subiectio, quæ & in exponenda re plurimum ualeat, & ad illustrandum id quod exponitur. Interdum accipitur pro suppositione rei adulterinæ pro uera. Liui. 9. Bell. Macedon. Qui fallis testimonijs, signis adulterinis, subiectione testamentorum, fraudibus alijs contaminati, eos capitali pœna afficiebant.
- SVBIACES**, [Soggetti.] penultima correpta, ὑπήχου, dicuntur subiecti. Ennius in Achille referente Felto: Ergo Deum sublimes, subiacet, humidus. Vnde oritur imber sonitu læuo & strepitu. Vide Gellium lib. 5. cap. 7.
- SVBIMPETRANDVS**, participium a uerbo Subimpetro. Tacit. libro 4. Nam priores duces subimpetrando triumphalium insigni, sufficere res suas crediderant.
- SVBIMPVDENS**, [Alquanto sfociato.] p.c. adiectiuum, ὑπανόχουτος, nonnihil impudens. Cicer. ad Trebat. lib. 7. Interdum timidus in labore militari, sæpe autem etiam (quod a te alienissimum est) subimpudens uidebare.
- SVBINANIS**, & hoc ane, ὑποκνεος, nonnihil uacui habens aut inanimatus. Cic. ad Att. lib. 2. Quinetiam quid est subinane in nobis & non ἀποδιδόξου. (bellum est enim sua uicia nosse) is afficitur quadam delectatione.
- SVBINDE**, cum accentu in antepen. [Subitamente. Gal. Incontinent, apres ou souuenter fois. Hisp. Subitamente, luego.] εἶτα, deinde uel statim post. Horat. 1. Episto. 8. Si dicet recte, primum gaudere, subinde Præceptum auriculis hoc instillare memento. Lilius 7. ab Urb. Vno alteroque subinde ictu uentrem, atque inguina hauit. Interdum significat frequenter, siue (ut proprie dicam) identidem: hoc est, crebro, cum exiguo quodam interuallo. Suet. in Tib. capitu. 57. Læua natura ne in puero quidem latuit, quam Theodorus Gadareus & perspexisse primas sagaciter, & assimulasse aptissime uisus est: subinde in obiurgando, appellans eum lutum a sanguine maceratum. Dicitur & subin, sicut Proin, & Dein.
- SVBINGERE** ARIETEM, (inquit Festus) Antistius esse ait, dare arietem, qui pro se agatur, cædat uerue.
- SVBINSVLVS**, adie. [Alquanto sciocato.] ὑπαπειροκαλος, aliquantulum insulsus. Cicer. in Orat. Est enim uitiosum in sententijs, siquid absurdum, aut alienum, aut non acutum, aut subinsulsum est.
- SVBINUISVS**, adie. [Vn poco odiato.] aliquantulum inuisus. Cicero pro Rab. Posthumo. Ille puteolanus sermo illius temporis ueterum cursus atque ostentatio, tum subinuisum apud maleuolos Poithumii nomen.
- SPINUITO**, tas, [Inuitare alquanto.] p.p. aliquantulum inuito, & pro-uoco. Cic. ad Marium. lib. 7. epi. Hæc ad te pluribus uerbis scriptis, quam soleo, non orij abundantia, sed amoris erga te, quod me quadam epistola subinuitaras.
- SVBIRASCOR**, [Alquanto irarsi. Gal. Estre un peu courroucé, se courroucer auement. Hisp. Ensanarse un poco.] ὑπορρίζομαι, nonnihil irascor. Cicer. ad Att. l. 9. In Epirum, quod me non inuitas comitem, non molestum. subirascor, sed Vale.
- SVBIRE** ALEAM, [Arrischiarsi.] παραινυδιδειν, est periclitari, & obiectare se fortunæ dubiæ. Tractum ab aleatoribus, qui in foro aleatorio uarie agitantur, & repente uictores, repente uicti dubio euentu examinantur. Liui. Dubiam seruitij, imperijque aleam subimus.
- SVBITANEVS**, subitaneus, subitanus, [subitano. Gal. subit, soudain. Hisp. sbito. Subito y de impropiso.] αἰφύδιος, idem quod subitus. Columel. libro primo capitu. 6. Hinc autem nubiliarium applicare debet, maximeque in Italia, propter inconstantiam cæli, quo collata semitrita frumenta protegantur, si subitanus imber intercesserit.
- SVBITARIVS**, subitaria, subitarium, [Subito.] εἰσπινυσιος, repentinus, licet quandoque pro extemporali sumatur. Cels. Quid sibi uellet subitaria dictio. Subitarij milites, pro repentino auxilio. Liui. 3. ab Urbe: Ad eum expellendum, Latini, Hænicique & colonia Antium dare Quintio subitarios milites (ita tum repentina auxilia appellabant) iussi.
- SVBITO**, aduerbium, [Subitamente. Gal. soudainement, soudain. Hisp. subitamente o adespera.] εἰσπινυσιος, repente, confestim, ex tempore. Cicero pro Fonteio: Cum tot bella aut a nobis necessario suscipiantur, aut subite, atque improuiso nascantur. Virgil. 4. Georg. Dixit & ex oculis subito, ceu fumus in auras Commisit tenues fugit diuersa.
- SVBITVS**, a, um, [Subito, repentino. Gal. Subit, soudain. Hisp. Cosa subita y de impropiso.] αἰφύδιος, a Subeo, sis, idem quod repentinus. Cic. Plaut. l. 10. Neve in rebus tam subitis, tamque augustis a senatu consilium petendum putes. Plaut. Persa. Si tibi subiti nihil

- est, tantum enim est mihi. Cic. Memm. lib. 13. Nam propter opera instituta, multa multorum, subitum est ei remigrare. Vir. 11. Aen. Sterneret ut subita turbata morte Camillam. Qui. 6. Met. Subitulusque inuita notauit Ora rubor.
- SVBIUGALIS**, ὑποζυγίος, iugo subditus: unde pullus subiugalis in Evangelio legitur. Huic opponitur iniugis, quod iugum non est expertum.
- SVBIUGIA LORA**, dicebantur ea, quibus iugum collis bouum, uel iumentorum aptabatur. Cato de re rust. cap. 15. Subiugia in lustram lora pedum 12.
- SVBIUGIS**, & hæc subiuge, p. c. ὑποζυγιάδης, idem quod subiugalis. Plin. lib. 11. cap. 49. Nero ostentabat hermaphroditas subiuges carpento suo equas.
- SVBIUGO**, as, p. c. [soggiogare. Gal. subiuguer, afferuir, mettre sous le joug. Hsp. sojuzgar o meter so el yugo.] ὑποζυγίω, debello & imperio subiugio, quasi sub iugo pono. Cla. Nulla est uictoria maior, Quam quæ confessos animo quoque subiugat.
- SVBIUNGO**, subiungis, [soggiogare sottomettere.] ὑποτάσσω, subijcio, debello. Virg. 7. Aene. Nulli fas Italo tantam subiungere gentem. Cic. de lege Agra. Vt iub uelstrum ius, iurisdictionem, potestatem, terrarum orbem subiungeretis? Vnde Subiunctiuus modus dicitur est, quia subiungitur alteri uerbo, sine quo sententiam explere non potest.
- SVBLABOR**, eris, [Fuggire. Gal. Cheoir ou decheoir peu à peu ou sous le faix. Hsp. Caer o desliarse poco a poco de baxo.] ὑπολαβίω, prætereo, siue latenter decurro, aut fugio. Virg. 1. Geor. Sic omnia fati In pecus ruere, ac retro sublapi referri.
- SVBLABRO**, as, p. c. cibum intra labra mitto, ut interpretatur Nonnius citans illud Næuij ex Decuma. Iam ego illi subiens sublabra bo esui illud sinciput.
- SVBLATE**, [splendidamente.] aduerb. μεγαλοπρεπώς, magnifice, splendide, elate. Cic. de Clar. Ora. Quoniam ergo bonorum oratorum duo genera sunt: unum attenuate pressequer, alterum sublata, ampleque dicentium. Sublate se dicere, est magnifice de se prædicare. Cic. pro Domo sua: Nihil enim unquam sublatis dixi asciscenda laudis causa potius, quam criminis depellendi.
- SVBLATEO**, sublatis, pen. c. [Nasconderli alquanto. Gal. Estre caché o mossé dessous. Hsp. Esconderse un poco.] ὑποτινιανθίω, sub re aliqua lateo. Varr. de re rust. cap. 48. Arista enim quasi cornua sunt spicarum, quæ primitus cum oriuntur, neque plane apparent: in qua sublataet herba, ea uocatur uagina, ut qua latet conditus gladius.
- SVBLATIO**, [Tolta, distruzione.] ἀφαίρεσις, uerbale est a Sustollo, idem fere significans, quod ablatio, siue destructio. Quint. lib. 7. cap. 2. An restituito pro sublato iudicij fit. Cicer. de Fin. Voluptas est sublatio animi sine ratione, &c.
- SVBLEGO**, as, p. c. [sostituire. Gal. substituer. Hsp. substituir.] ὑποκαθίστημι, substituo. Iust. libro 3. Senatui custodiam legum, populo sub legandi senatum, uel creandi, quos uellet magistratus, potestatem permisit.
- SVBLEGO**, is, [Robare. Gal. Cueillir et amasser en cachette comme un larron, dérober. Hsp. Arrebar por hurto.] p. c. ὑσπεμαί, furto aliquid surripio. Virgil. 9. ecl. Vel quæ sublegi tacitus tibi carmina nuper. Nonnumquam idem quod cursum, siue obiter aliquid legere. Gell. libro 13. cap. 12. Cum hoc in ea Capitonis epitola sublegissemus. Sublegere, colligere. Colum. 12. cap. 16. Propter imbres in terram decidit, quæ cum sublecta est &c. Hora. 2. Ser. Sat. 8. Puer alte cinctus, acernam Gausape purpureo mensam pertersit: & alter Sublegit, quocumque iaceret inutile. Sublegere in locum alicuius, est legendo substituere. Liu. 5. Bel. Puni. Et ita in demortuorum locum sublecturum, ut ordo ordinis non homo homini prælatu uideretur. Sublegere sermonem est, clam excipere. Plau. in Mil. Clam nostrum huic ille sublegerunt sermonem.
- SVBLESTVS**, sublesta, sublestum, [Debile, uano. Gal. Debile, infirme, friuole. Hsp. Flaco, enfermo.] ἄδυνος, infirmus, leuis, friuolus, debilis. Plaut. in Persa. Nam ubi ad paupertatem accessit infamia. Grauior paupertas sit, fides sublestior. Idem in Bacc. Lingua factiosi, inertes opera, sublesta fide. Vinum sublestissimum, quod maximam debilitandi uim habet: ut exponit Festus, citans Plautum in Neruolaria.
- SVBLEUO**, as, [sollenare. Gal. Soublener, soulager. Hsp. Alinianar o soliniar arriba.] ὑπέρχειν, sursum leuo. Suet. in Vespasiano: Aluo repente usque ad deflectionem soluta, Imperatorem ait stantem, mori oportere: dumque surgit ac nititur, inter manus subleuantium extinctus est. Per translationem sumitur pro fauere, defendere, & quodammodo labescētem erigere, Cicer. 4. Tuscu. Cum multa in conuentu collegisset in Socratem Zopirus, qui se naturam cuiusque ex forma perspicere profitebatur, derisus a cæteris est, qui illa in Socrate uiria non agnoscebant, quæ ipse ex illius aspectu multa collegerat. Ab ipso autem Socrate est subleua-
- rus, cum illa sibi ingenita, sed ratione ad se deuicta diceret. Plau. Cicil. 10. Hoc omne assignatum iri aut pertinacæ meæ, aut timori uidebam, si aut hominem offensum mihi, aut conuictum cum rep. non subleuauim. Cic. 5. Verr. Sed eadem ista æstimatione alter subleuarat aratores, alter euerterat. Subleuari testimonio aliquem, i. causam eius leuiorem reddere. Cic. pro Cluen. Pater adulescentis, quæ propter animi dolorem perennis suspicio potuisset ex illo loco testem in Aluum Cluen. constituere, is hunc suo testimonio subleuat.
- SVBLICA**, æ, p. c. palus, seu pertica, quæ in aqua defigebatur ad pontis alicuius constructionem. Vnde Pons Sublicius Romæ dictus est, qui ex sublicis ita structus sine ferreo clauo fuit, ut trabes sine futuris eximerentur. Liu. 1. ab Vrbe: Id non muro solum, sed etiam ob commoditatem itineris ponte sublicio, tunc primum in Tiberi facta, coniungi urbi placuit. Cæsar in descriptione Rhenani pontis: Non sublicæ modo (inquit) directæ ad perpendicularum, sed pronæ ac fastigiatæ, ut secundum naturam fluminis procumberent.
- SVBLICIVM**, publicij, idē quod Sublica. Linius. 3. Bel. Puni. Quia muro satis per se alto, subiectis ualidis sublicijs pro solo usus erat.
- SVBLICIVS PONS**, ad eā partem Tiberis fuit, qua Ianiculū ab urbe dirimit, ea arte constructus, ut trabes sine futuris eximi possent. Id enim religiosum esse cœpit, ex quo defendente Coelice ægre reuulsus est. Dicitur autem Sublicius, quod ligneus esset & sublicis fulciretur. Ita enim uocant palos ad pontis sustentationem, in aqua defixos.
- SVBLIGACVLVM**, li, περὶζωμα, amiculi genus quo femora, & partes pudendæ ligantur. Cic. 1. Officior. Scenicorum mos tantam habet ueteris disciplinæ uerecundiam, ut in scenam sine subligaculo prodeat nemo.
- SVBLIGARIS**, [braga, bracha. Gal. Le brayer. Hsp. Las bragas.] ὑπόβασις, idem quod subligaculum, hoc est, illud, quo partes pudendæ reguntur. Martial. lib. 3. Lecta tamen non hac, qua debes parte lauaris: Si pudor est, transfer subligar in faciem. Iuue. Sat. 6. Personam, thyrsūque tenent, & subligar Acci.
- SVBLIGO**, as, p. c. cor. [Legare jotte. Gal. Lier par dessous. Hsp. Atarpar la parte baxa.] ὑποσέω, subtus ligo: unde & Subligaculum. Plin. lib. 27. cap. 2. Vbi uua uaria cœperit fieri, uites subligato. Virgil. libro 6. Aeneid. Tum lateri atque humeris Tegeæum subligatensem.
- SVBLIMIS**, p. p. [Alto, all'alta, sublime. Gal. Esleué en haut. Hsp. Cosa alta o enfalzada.] ὑερέωπος, in altum eleuatus, compositum est a Limus, quemadmodum & Illimis, quasi supra limum. Virg. 1. Aene. Ipsa Paphum sublimis abis. Col. lib. 2. Jgitur in opere boues arcæ iunias habere conuenit, quo speciosius ingrediantur sublimis, & elatis capitibus. Terent. in Adel. Sublimem medium arripere. & capite primum in terram statuerem, Vt cerebro dispergat uiam. Ouid. lib. 14. Meta. Pulchro fedet illa recessu sublimi folio, pallamq. indusa nitentem. Virgil. lib. 7. Aen. Tectum augustum, ingens, centum sublimæ, columnis. Horat. de Arte: Hic dum sublimis uersus rufatur, & errat. Sublimem abire: pro in calum ire. Liu. 1. ab urbe. Hæc locutus, sublimis abijt. Sublimem rapere, est raptum sublimem in aerem ferre. Virg. 5. Aeneid. Sublimem pedibus rapuit Iouis armiger uncis. Hinc sublimitas, atis, altitudo, eleuatio terra. Plin. lib. 19. cap. 5. Natura sublimitatis lauida. Colum. lib. 8. cap. 3. Eaque longitudo & altitudinis, duodenos pedes habeant. nec plus latitudinis, quam media sublimitas. Sublimiter, aduerbium idem quod alte. Colum. lib. 8. cap. 11. Quoniam nec sublimiter potest, nec per longa spatia uolitare. de pauone, Cato. c. 70. Hæc omnia sublimiter legi, teri, darique oportet. Subleuæ, pro Sublimiter, cui opponitur Humi. Cicero 2. de Diuin. Eaque scuta quæ fuerant sublime fixa, sunt humi inuenta. Virgil. 9. eclog. Cantantes sublime ferent ad sidera cygni. Cicero primo Tuscul. perspicuum debet esse, animos cum e corpore excefferint, siue illi sint animales, id est, spirabiles, siue ignei, sublimæ ferri.
- SVBLIMO**, sublimas, penul. produ. [Alzare. Gal. Esleuer en haut. Hsp. Ensalzar, poner en alto.] ὑπερχειν, ex alto, in altū subleuo. Ennius: Si qui candentem in celo sublimat Pacem. Nonius.
- SVBLINO**, [Vnger legghiermente. Gal. Oingdre un peu ou par dessous. Hsp. Vntar un poco.] pen. cor. is, ὑπολείπω, leuiter perungo. Cor. Celsus. Idem quoque umbilico sublitum facit. Inde Sublitio, quæ est quasi primum & ceterorum & fundamentum coloris eius, quem red diuoluum inductione manus ultima. Sublinere os, est illudere, & pro ridiculo habere. Tractum a genere ludi, quo dormientibus ora pinguntur. Plaut. in Aul. Ah subleuit mihi os pessime.
- SVBLIUIDVS**, um, [Pallidetto. Gal. Vn peu terné. Hsp. Vn poco cardeno.] ὑποχρῶς, aliquantum liuidus. Celsus lib. 5. cap. 28. Pustulæ eminent subliuidæ, aut pallidæ.
- SVBLIVANVS**, adiect. [Dell'aurore. Gal. Qui est un peu deuant le jour. Hsp.

Hisp. Tiempo cerca del dia.] *ἀμυγδαλός*, idem quod amygdalonus, hoc est, quod lucem antecedit. Plin. lib. 1. c. 12. Venit mel ex aere, nec omnino prius Virgiliarum exoritur, sub lucanis temporibus.

SVBLVCO, es, ere, [Lucere aliquanto. Gal. *Luire quelque peu, entre luiire.* Hisp. *Luzir un poco.*] *ὕπερμαλυνεῖται*, aliquid in lucere. Ouid. 1. Amorum. Eleg. 5. Quia sublucent fugiente et pascua Phœbo: Aut ubi nox abiit nec tamen orta dies. Virgil. 4. Georg. Aureus ipse, sed in folijs, quæ plurima circum funduntur, uide sublucent purpura nigræ. Ouid. epist. 20. Candida nec misto sublucent ora rubore.

SVBLVCO, as, p. p. *ὀπκαθαίω*, ramos arborum supputo, & ueluti luci tranſitu non aperio. Coniucare autem, est succis passim arboribus lucum luce implere. Ex Feito.

SVBLVO, is, [Lauare. Gal. *Lauer par dessous.* Hisp. *Lauar, purgar.*] *καθάλαω*, lauo, p. r. g. Col. lib. 6. cap. 32. Intertrigo bis in die subluatur aqua calida: mox decocto ac trito sale, cum adipe defricatur, dam sanie uis emanet. Mar. lib. 6. Iratus tamquam populo Charideme lauatis, lingua sic toto subluis in folio.

SVBLVRIDVS, a, um, p. c. *ὕποργος*, subpallidus. Pla. in Amph. Eodem in loco, Sigilo eodem apparet p. o. de, ut primum coiuuit cicatrix rufula, Subiur. di.

SVBLVSTRIS, & hoc lustre, [Chiaro aliquanto. Gal. *Encor un peu luiſant.* Hisp. *Cosa que renolze un poco.*] *ὕπόλαμπρος*, idem quod sublustris, hoc est, obscurus quidem, sed tamen lumine nonnulli illustratus. Unde Subluſtria uerba dicuntur, non ex toto luminosa, sed aliquid luminis habentia. Aul. Gell. lib. 13. c. 23. de Cat. Orat. Quæ quoniam sunt eloquentiæ Latinæ tunc primum exoritur luminosa, uerba quædam subluſtra libitum est, *ὑπολημνιδία*, Subluſtris nox, & subluſtris umbra, quæ habet aliquid luminis. Liui. 5. ab Vrb. Nocte subluſtri cum primo inermem, qui tentaret uia, præmiſſer. &c. Vir. 9. Aen. Et galea Euryalum subluſtri noctis in umbra Prodidit immemor.

SVBLVVI, es, uiei, [Bruttura. Gal. *Ordure par ſauie de ſe nettoyer.* Hisp. *El ſaborno à la ſouſſiedad.*] *ῥύπος*, sordēs, & immanditiæ, quas & Illuuiem & Proluuiem uocamus. Apud Col. genus morbi in discrimine uigilæ ouium nascens. Ait. n. lib. 7. cap. 6. Clauis quoque dupliciter inſeſtant oueni, siue cum subluuiis atque intertrigo in ipſo diſcrimine unguis nascitur, seu cum idem locus tuberculum habet, cuius media fere parte canino ſimilis extat pilus, eique ſubeſt uermiculus. Subluuiis & intertrigo pice per se liquida, uel alumine & ſulphure atque aceto mitis rite eruentur. Haſtenus Colu.

SVBMERGO, is, ſiſum, re, [Sommergere, annegare. Gal. *Couer, enſencer en l'eau.* Hisp. *Auegarſe.*] *ὑπὸ τῶν ὕδρων*, ſub aquas mergere. Vir. 1. Aen. Pallas me exurere claſſem Argium, atque ipſos potuit ſubmergere ponto, Vnius ob noxam, & furias Aiæcis Oilei? Cicero 2. de Nat. Deor. Quot genera, quamque diſparia partim ſubmerſarum, partim fluitantium, & innatantium belluarum, partim ad ſaxa natiuitatis inſerentium. Virgil. 1. Aen. Incute uim uentis, ſubmerſasque obrue p. ippe. Virtus ſubmerſa tenebris. Clau. 7. Paneg. Innatare, & ſubmerſam eſſe, contraria. Col. lib. 13. c. 4. Cum ea res in noxia pœnora conſeruet. ubi non innateat, ſed ſemper ſunt iure ſubmerſa.

SVBMERVM, ſubmeri, *ὕπνοπον*, id eſt ſere merum. Plau. in Stric. Noite ædepol uinum poculo paucillulo ſepe extantlauit ſubmerum ſcitiffime:

SVBMINIA, æ, ueſtis genus a ſubrubro colore, ut uidetur, nomen habens. Pla. in Epid. Crocotulum, Supparum, aut ſubminiam, ricam, baſilicum, aut exoticum.

SVBMINISTRO, ſubminiſtras, ſubminiſtrare, [Porgere, dare. Gal. *Servir & aider, ſouuir.* Hisp. *Dar lo que otro ha menester, proueer.*] portio, ſuppedito. Cæſ. lib. 1. Bel. Gal. Hæc ſibi eſſe curæ; frumentum Sequanos, Leucos, Lingones, ſubminiſtrare, iam que eſſe in agris frumenta matura. Cicero. pro Cæſ. Palam in eum tela ratiuntur, clam ſubminiſtrantur. Col. lib. 1. c. 10. Cum ſemina deponens, dextra ſiniſtraque uſque, ad imum ſterobæ faſciculos ſarmentoſorum demito ita: ut per faſciculos ſarmentoſorum æſtate paruo labore aquam radicibus ſubminiſtrare poſſit.

SVBMITTO, ſubmittis, ſubmittere, ſiue ſummitto, ſummiſi, ſummiſſum, [ſottomettere, ſoggiogare. Gal. *Submettre, mettre deſſous, abaiſſer.* Hisp. *Someter, abaxar.*] *ὕπαρξω*, idem quod ſubdo, ſubijctio, uel ſub iugo. Vir. eclo. 1. Paſcite, ut ante, boues pueri, ſubmittere tauros. Hor. lib. 1. epiſt. 1. Et mihi res, non me rebus, ſummittere conor. Summittere faſces ianæ dicebantur magiſtratus, cum ædes ingredientiſ inſinari eos & deprimi iubebant, & non ſurrectos teneri. Plin. lib. 7. cap. 30. Faſces licetoris ianæ ſubmiſiſis, cui ſe Oriens, Occidens uel ſubmiſerat. Submittere genua, pro ſectere, & incuruare. Plin. lib. 1. c. 49. Solidi pedes inter initia paſci, niſi ſubmiſſis genibus non poſſunt. Idem lib. 8. cap. 1. Nam quod ad docilem tacem accinet: regem adorant, genua ſubmittunt, coronas porrigunt. De elephantis. Submittere animoſ, per translationem, id eſt demittere, & propemodum deſpōdere animoſ, Liui. 3. Bel. Pun. Tū

T. Sempronius ſenatum habet, conſolatusque Patres, eſt & adhortatus, ne qui Camen ruinæ non ſuccubident, ad quomodoſ calamitates animoſ ſubmitterent. ſummitto, clanculum allego ſu borno. Cicero. 5. Verr. ſubmittat de ſumarchidem, qui moneret eos, qui ſaperent ut tringerent. ſummittere præcaſ, eſt imminuere. Plin. lib. 39. c. 1. Neque enim pudor, eſt amari præcaſ ſubmittunt. ſubmiſſus particiſium, ſiue nomen ex particiſio. Lucret. ab Verbo: Lupan ſiſtenteſ ex montibus, qui circa ſunt ad puerilem uagantiam, curium flexiſſe: eam ſubmiſſiſ, infantibus. ad ſoſ mitem præcaſ. ſiue immanus. ſubmiſſus & abiectus, cui conſtat, Eſerens ſe. Cic. lib. 1. Oſi. Præcaſ aut oportet æquo & pari cum cuius iure uiuere neque ſubmiſſum & abiectum, neque ſe efferentem in re. uel. e. q. æ tranquilla & honeſta ſunt. ſubmiſſa oratione, uel uoce loquuntur ideſt humili, non elata, aut clara. Cæſ. 3. Bel. Ciu. ſubmiſſa oratione loquitur de pace atque. alte. cari cum Vatinio incipit. Cic. p. Pla. ſubmiſſa uoce agam, ſiſt ut iudicem audiat. Mar. lib. 8. Hoſ comes in ualidis ſubmiſſa uoce præcaſ, Vt quocumque uelint corpus inane ferat.

SVBMISSUS, aduerbium, [Pianamente. Gal. *Baſſement, humblement.* Hisp. *Baxamente, humilmente.*] *ὑποχρησθῆναι*, humili iter, d. m. ſiſ. Cicero. pro Plau. Meum uenientium potius ad eum detuli, quia a me contenderat, quam ad eum, quia mihi ad minus ſubmiſſe ſupplicat. Cicero. 1. de Oſi. Vt quanto ſuperiores ſiſiſ, tanto nos ſubmiſſius geramus.

SVBMISSIVUS, [Pianamente.] aduerbium, idem quod ſubmiſſe. Sæm A. ſ. Nam & ad communionem ſermonis tacentes, etiam ſubmiſſimiliter balantes prouocabat.

SVBMISSIO, onis, [Abiſſamento. Gal. *Abiſſement.* Hisp. *Abaxmiendo.*] uerbale, idem quod remiſſio, ut, ſubmiſſio uocis, cui opponitur Contentio. Cicero. 1. Oſi. Ex locutione, ex reticentia, ex contentione uocis, & ſiſmiſſione, & cæteriſ ſimilibus facile iudicabitur: quod coram apertat. ſubmiſſio aliquando accipitur pro inclinatione ſiue depreſſione: cui opponitur Elatio, ſiue Amplificatio. Idem in Topicis: Parium autem comparatio nec elationem habet, nec ſubmiſſionem, eſt enim æqualis.

SVBMOLESTVS, a, um, [Moleſto aliquanto.] *ὕπομολήσις*, non nihil moleſtus. Cicero. ad Att. lib. 16. Illud eſt mihi ſubmoleſtum, quod parum propterare Brutus uidetur. ſubmoleſte, aduerbium. Cicero. ad Att. 1. 5. Te in Epirum ſaluam ueniſſe, & ut ſcribis, ex ſententia nauigariſ, ueh. meater gaudeo. non eſſe Romæ meo tempore perneceſſario, ſubmoleſte tero.

SVBMONEO, nes, pe. breuiſ, *ὕπομνησις*, leuiter uel paucis moneo. Ter. in Eun. ſubmonuit me Parmeno Ibi ſeruus, quod ego arripui. Plin. Epi. 2. lib. 1. Quoties paulum itinere decedere non in tempeſtius amœnitatis ſubmonebamur.

SVBMOROSVS, adiecti. *ὕποδύτρολος*, non nihil moroſus. Cicero. lib. 2. de Orat. Me quidem hercule ualde illa mouent itomachola, & quaſi ſubmoroſa ridicula, non cum a improbo dicuntur: tunc enim non ſal, ſed natura ridetur.

SVBMOUEO, ues, ui, tum, [ſum mouere. Gal. *oſter, deſtourner, faire reculer, eſloigner.* Hisp. *Arredrar.*] *ἀπώθυω*, arceo, depello, remoueo, abire facio. Liui. 3. ab Vrb. Inquit, licetor, ſubmoue turbam, & da uia domino adprehendendum in incipium Cicero. pro Roſc. Vt quos natura ipſa retinere in officio non potuiſſet, ſi magnitudine pœnæ maleſticia ſubmouerentur. Oſi. lib. 3. Amo. Eleg. 13. Ignoto meretricis corpus iunctura Quiriti, Oppoſita populum ſubmouet ante ſera. ſubmouere, ſeparare. Plin. lib. 3. cap. 10. de Alpiſ. Germaniam ab Italia ſubmouent.

SVBNASCORIS, *ὕποβορῶνας*, ſuccreſco. Plin. 1. 1. c. 23. Atque ita ſub naſci ſui generis palmas. Idem 1. 12. cap. 3. Malus Aſſyria omnibus horis pomifera eſt, alijs candentibus, alijs matureſcentibus, alijs uero ſubnaſcentibus.

SVBNECTO, is, [Attaccare. Gal. *Lier & nouer par deſſous, ajoinſter.* Hisp. *Tranar por debajo.*] *ὕπονηξις*, ſubligo, appendo. Vir. 1. 1. Aen. Aurea ſubnectus exercæ cingula mamma. Plin. lib. 28. c. 1. M. Serui. Nouia nus, princeps ciuitatis, non pridem in metu lippitudinis, prius quam ipſe eam nominaret, alius uel ei prædicaret duabus litteris Græciſ P. & A. chartam inſcriptam, circum ligatam lino, ſubnecte bat collo id eſt, appendebat.

SVBNEGO, gas, [Negare quaſi.] p. c. fere, uel quodam modo nego. Cicero. Trebat. Veruntamen quod præſenti tibi prope ſubnegaram, &c.

SVBNIGER, gra, grum, [Negreſto.] pen. pro. *ὕπονηξις*, non nihil habens nigredinis, Plau. Merc. Bucculentum, breuicolum, ſubnigris oculis, oblongis malis. Var. 2. de reſt. cap. 5. Subnigris labris pecudes.

SVBNITOR, penul. produ. ſubniteris, ſubnixus, [Anpogniſſi. Gal. *Eſtre apuyé, acoulé, on acoulé ſur quelque choſe, s'appuyar ſus.* Hisp. *Tenerſe a otra coſa.*] *ὕπονηξις*, ſuffulcior, ſuffineor, ſuffineor. Virgil. primo Aeneid. Solio ſubnixæ reſedit. Cicero. de Somn. Scipio. Duo quaſi cinguli terræ uerticibus ex utraque parte ſubnixi. Accipitur interdum ſubnixus pro elato, ſiue arroganti, Cicero 1. de Orat. Hæc quam ſit facilis, illi uiderint, qui eius artis arrogantiæ, quaſi diſſicillima ſit, ita ſubnixi ambulant.

do effodio. Seneca: Subruunt terram, thesauros quaerunt.

SVBRUTILVS, adiect. [*Roffetto.*] ὑπόρριπτος, in tutulum uergens colorem. Plin. lib. 10. cap. 3. Media magnitudine, colore subrutio, rarum conspectu.

SVBRUTICVS, a, um, adiect. [*Ruffichetto, nell'anello.*] ὑπόρριπτος. Cic. de Clar. Ora. Cum etiam ipso sono, quasi subrutio, prosequeretur atque imitabatur antiquitatem.

SVBSALVS, a, um, adiect. ὑπόσάλμυρος, quod salis saporem non nihil refert. Plin. 21. cap. 29. Subsalva gaudant herba.

SVBSANNOAS, [*Sprezzare.* Græc. Se moquer. Hisp. Motar d'escarnecer.] χλευάζω, uerbum est acti. idem significans quod irrideo. Nam Sannam (ut suo loco docuimus) irrisiōnem significat, quæ & subfannatio dicitur, χλευασμός.

SVBSCRIBO, bis, [*sotto scrivere.* Gal. *Subscrire, signer de sa main.* Hisp. *Firmar lo escripto, escribir p r de baxo.*] ὑπογράφω, subnoto, subfignatio: sicut solent principes, qui subscribunt ea, quæ rata habent. Cic. ad Att. lib. 8. Litteras tibi a L. Domitio ad xiiii. Kal. Martij allatas esse, earumque exemplum subscripseras. Alias subscribere significat fauere, sive approbare, Est etiam scribo: aliquando uerbum iudicij & foro accommodatum, & significat iudicium dicere, qualis que dicam scribere. Plin. lib. 5. epist. Scis te non subscripisse mecum, & iam biennium transisse, omniaque me usu cepisse. Id est, mecum querela non esse expertum, ut interpretatur Bud. Id. in Prior. Pand. Anno. Subscribere dicebant ueteres Iureconsulti, quod nunc adiungere se, dicunt. Subscribendi igitur facta potestas: dicendum, quod leguleorum uulgus hodie sic barbare effert. Dicitur est, quod adiungere se poterit. Cic. in Diu. Non modo deferendi nominis, sed ne subscribendi quidem, cum id postularer, fecerunt potestatem.

SVBSCRIPTI O, onis, [*Sottoscrizione.* Gal. *Subscription.* Hisp. *Escurtura por de baxo.*] ὑπογραφή, idem quod subfignatio. Cic. pro Cluen. Quare quicquid de subscriptionibus eorum in hi dicendum erit, eo dicam animo, &c. Subscriptionis censoria, eadem est cum ipsa censura. Cic. pro Cluen. Ne subscriptionis censoria non minus calamitatis ciuibus, quam proscriptio acerbissima possit afferre. Budæ. Accipitur præterea Subscriptionis, pro adiunctione, ut hodie loquuntur Iureconsulti, cum accusatori aliquis ad agendum adiungitur Cic. 1. Verr. Quartum quænam sit habiturus, non uideo: nisi quem forte ex illo grege oratorum, qui subscriptionem sibi postularunt.

SVBSCRIPTOR, qui accusatori adiungitur, secundasque obtinet accusationis partes. Cic. in Verr. Venit paratus cum subscriptoribus, exercitatus & disertis. Vbi Alcon. Subscriptores dicuntur qui adiuuare accusatorem solent: quos oportebat submissis agere: quæ eum, quem sequebantur.

SVBSCUS, dis, pen. prod. tabella exigua est, inquit Festus, qua tabulæ duæ iactæ se configurant: ita dicta a succidendo, quod qua immittitur, succidatur. Pacuimus. Nec ulla succidus exhibet compagem. Succidues, inquit Budæus, quæ & succidues & succidues appellantur, sunt ligna & tinacula, quæ etiam securicula a forma uocantur, quasi securiculæ, quibus duo tigna tenacissime inter se unciuntur: unde securiculati cardines apud Vitruuium lib. 10. licet uulgo Securidati legatur. Galli Hirundinum caudas appellat. Solent etiam interdum Succidues ex ferro fieri. Vitr. 10. cap. 10. loquens de tympano ad molendam farinam faciendo Secundum, id tympanum, inquit, maius, item dentatum planum esse collocatum, quo continetur axis, habens in capite summo subscudem ferream, quæ mola continetur. Quod Vitr. Subscudem hic appellat, inquit Budæus nostri ferrum molendini: ex quo forma subscudis intelligi potest.

SVBSOCOAS, [*Tagliare.* Cal. *scier, ouironper par deffoub.* Hisp. *Cortar par de baxo.*] pen. cor. ὑποκόμω, ab ima parte rescido, succido, abscondo. Col. lib. 3. Quædam subterraneæ pestes adultas segetes radicibus subsecutis enecant. Ouid. 4. Fast. illa papaueras subsecat ungue comas.

SVBSCONDARIVS, adiect. [*succeffiuo.* Gal. *Succeffiu, qui se fuit securidemens.* Hisp. *Cosa, conseqüente.*] idem quod subsecuius, & quod quasi secundo tempore aduenit. Gell. lib. 20. c. ult. Quantum autem uix deinceps mihi Deum uoluntate erit, quantum a cura publica, & a re familiari, procurandoque cultu liberorum meorum dabitur otium, ea omnia subsecuius, & subsecundaria tempora ad colligendas huiusmodi memoriarum delectatiunculas conferam.

SVBSSELLIUM, liij, lege Subsellia.

SVBSSELLIA, subselliorum, [*sedie, pulpiti, banche.* Gal. *Bancs en bas, chaises basses.* Hisp. *Las sillars para assentarse.*] ὑπόσella, sedes & pulpita, uel (ut ipse dicam) scannæ, in quibus audientes poetas recitantes sedere consueverant, uel in quibus ab equitibus spectabantur ludia a subfendendo, quasi subfedia per mutationem d, in l, ut Sella pro Sedia. Nam senatores in sellis altioribus sedebant. Perf. Satyr. 1. Trossulus exultat tibi per subfedia leuis: Scribit Alco. Subfedia

est, Tribunalium, Tribunalium, Quæstorum, & huiusmodi minora iudicia exercentium, qui non in sellis curulis, nec tribunibus, sed in subfedijs conidebant. Vnde Varro Subsellium dictum existimat, quod non sit sane sella. Erant præterea Subsellia sedes in foro, sub dio, ubi iudicia publica exercebantur. Cic. in Vatinius. Quæro ex te, postquam urbem cond tam nunguis reus in tribunal sui Quæstoris ascenderit, eumque a deturbari, subfedia dissipari, uenas deleuerit, &c. Quo in loco Cic. Prætori tribunal assignauit, qui iudicij præerat, & Quæstor uocabatur: Subfedia uero iudicibus, qui reos sententijs suis tabellarijs iudicabant. Erant & subfedia in curia, in quibus senatores sedebant, ut ostendit Cic. 1. Inuict. in Catil. Item sedes in theatro. Sue. in Augu. facto igitur decreto patrum, ut quoties quid spectandi usquam publice ederet, primus subfelliū ordo uacaret senatoribus. Item sedes, in quibus sedebant rei, & accusatores, & testes. Cic. pro Rosc. Amer. erant ei ueteres iudicij cum duob. Rosc. Amerinis: quorum alterum sedere in accusatorum subfedijs uideo: alterum tria huic prædia possidere audio. Subfedia, pro ipsis iudicibus aliquando accipiuntur, quod & Bud. annotauit. Mar. lib. 1. Sextiliane bibis quantum subfedia quinque.

SVBSEQVOR, eris, p. c. [*seguir incontinente.* Gal. *Aller apres, suivre de pres.* Hisp. *Seguir despues o luego.*] ὑποσπουα, statim sequor. Cæf. de Bel. Gal. lib. 4. Agmen sublequi iussit. Plin. in Bacch. Cedo manum, ac sublequere propius me ad fores. Liui. 7. Bel. Pan. Raptinque cum equitatu proiectus, iussit se sublequi peditibus, palatos passim per agros, &c. Sublequi, imitari aliquem. Plin. in Pan. Te enim imitari, te subf. qui student.

SVBSEROIS, p. c. [*sotto seminare, sotto piantare.*] ὑποσπυρα, subius semino uel planto. Col. lib. 4. cap. 15. Nā plurimum inter est adhuc noua consuetudine pedamen omne uelutit, nec mox uineam tum subferi, cum fructus capiendus est.

SVBSERUIO, uis, [*seruir benissimo.* Gal. *seruir souz un autre, seruir diligemment uel bien.* Hisp. *Seruir muy bien.*] ὑποσπυρα, diligenter serui, uel obtempero. Plaut. in Menæch. Ita istæ solent, quæ uiros subseruire sibi postulant, fretæ dote feroces. Subseruire orationi alicuius, est ea dicere, quæ pertinent ad contruandam alterius orationem. Terent. in Andr. Ego quoque hinc ab dextra Venire me assimulabo: tu, ut subseruias orationi, utcumque opus sit uerbis, uide.

SVBSSESSA E, [*insidie, aguati.* Gal. *Guet, embuches.* Hisp. *Las assechanças.*] ἐνιδουα, dicuntur a Vegetio insidiae, quibus in itinere exercitus imparatus, ac nihil tale suspicans opprimi solet. Subfedere enim significat delitescere: unde Subfessores dicti, qui delitescentes insidiantur, & insidijs circumuentos interiuunt. Contra subfessos uocamus hostilibus insidijs circumuentos. A Valerio subfessor alieni matrimonij dictus est, qui pudicitia alienæ coniugis insidiatur.

SVBSIDEO, des, [*star sotto, sedere.* Gal. *surseoir, estre assis au bas.* Hisp. *Assentarse de baxo.*] ὑποσπυρα, subfedito, sedeo. Cic. Att. lib. 2. Itaque subfedi in ipsa ura, dum hęc summatum tibi perferberem. Cæf. 6. Bel. Gal. Magna præterea multitudine colonum, magna uis iumentorum, quæ in castris subfederet, facta potestate sublequitur. In aquis quoque cæterisque liquoribus subfedere dicuntur, quæ in unum petierunt fundum, ibique subsistunt. Col. lib. 11. cap. 1. Villica debet curam adhibere, ut si quæ facies, aut amareæ, in fundis ualiorum subfederit semel, statim emundentur, Est & subfedere, insidiari, Cicero pro Milo. Cur neque ante occurrerit, ne in uilla resideret, nec in eo loco subfedit, quo noctu uenturus esset? Budæus. Inde Subfessores, & Subfessæ: de quibus paulo ante.

SVBSIDIARIVS, a, um, [*In aiuto.* Gal. *subsidiaire, qui uient au secours.* Hisp. *El que socorre.*] adiect. ὑποσπυρα, quod in subsidium paratur. Liui. 8. ab Vib. Paullum erat ab dextera editi loci, quam subsidiarijs repleri placuit. Idem 9. ab Vrbe: Qui subsidiarias cohortes, quæ integræ ad longioris pugnae, casus reseruantur, in primariam extemplo emisit. Subsidiarius palmas, qui & Præliarius & Reflex a Columella, a Catone custos, & Vinarius appellatur palmas.

SVBSIDIUM, [*subsidio aiuto.* Cal. *Aide, secours.* Hisp. *Ayuda, socorro.*] auxiliium eum in usum comparatum, in laborantibus opem ferat. Cic. Quint. Frat. Sextius, multis uulneribus acceptis, subsidio Beftæ seruatus est. Vnde Subsidio uenire dicimus, pro eo quod est laboranti auxiliium ferre. Cic. 6. Philipp. C. Cæsar Gallia cum exercitu subsidio profectus est. Subsidium senectutis, id est, perflugium. Idem ad Attic. libro 5. Res Hispanienses ualde bonæ, modo Balbitium incolumen uideam, subsidium nostræ senectutis.

SVBSIDEO, dis, penultim. produ. [*Inclinarsi, assaltare.* Gal. *surseoir, estre assis au bas.* Hisp. *Assentarse de baxo.*] ὑποσπυρα, ad sedendum descendendo, pessum eo. Virgil. 5. Aen. Subsident unquæ, tumidumque sub

sub axe tonanti Sternitur æquor aquis. Ovi. lib. 1. Met. Jam mare litas habet, plenus capit alveus amnes: Fulmina sublidunt, colles exire videntur. Liui. 8. Bel. Pun. Subsident Hispani aduersus emissa tela ab hoste: inde ad emittenda ipsi confurgunt. Subsidente in loco aliquo pro commorari, cui opponitur, Proficisci. Cicero ad Cicerinam 1.6. Quid sum tibi auctor, in Sicilia ne subsidias; an ut ad reliquias Asiaticæ negotiationis proficiscare? Subsidiere significat aliquando inuadere. Lucan. lib. 5. Iure sed incerto mundi subsidere regnum.

SUBSIDIENS, as, are, [Sotto scrivere. Gal. Soubsigner, écrire au dessous. Hisp. Firmare escrito, poner el sello debaxo.] ὑποσημαίνω, sublicito, subnoto. Cicer. pro Flac. Illud quæro, sunt ne ista prædia centui censendo: habeant ius ciuile, subsignari apud ætæriam, apud centorem possint?

SUBSILIO, lis, p. c. [saltare in su. Gal. Sauteler, saillir, saillir. Hisp. saltar de baxo arriba.] sub. illui, subfultum, ὑπάλλομαι, sursum salto. Plau. in Cure Sublilite oblesco, & mittite itane foras. Lucr. lib. 2. Nec cum sub illiunt ignes ad tecta domorum. Hinc Subfulto frequentatiuum. Plau. in Casi. Ut subsultabat, postquam uicit uillicus. Idem: Tu subsultas, ego miser uix alto præformidine. Et subsultum, aduer. Suet. in Aug. cap. 83. Mox nihil aliud quam uetabatur, & deambulabat, ita ut in extremis spatij subsultum decurreret.

SUBSTILLES, (inquit Festus) dicebantur quædam lamellæ sacrificij necessariæ.

SUBSIMUMS, a, um, penul. produ. ὑποσημαίνω, aliquantulum simus. Varr. lib. 2. de re rust. cap. 5. Ut sint bene compositæ, & integris membris, & c. Pilosus auribus, compressis malis sublimisve, gibberibus demissis, & c.

SUBSISTO, subsistis, [Contrastare. Gal. S'arrestier, & demourer quelque temps. Hisp. Quedarse, pararse.] ὑπισταμαι, contra sitto. Cels. 1. Bel. Gal. Quo prælio sublari Hælietij, quod quingentes equitibus tantam multitudinem equitum propulerant, audacius subsistere: non numquam ex nouissimo agmine prælio nostros laceflere cœperunt. Virgil. 9. Aene. Ergo nec clypeo iuuenis subsistere tantum, Nec dextra ualet. Subsistere feras, est excipere, nec cedere irruentibus, ut ait Bud. Liui. 1. ac Vrb. Hinc robore corporibus animisque sumpto iam non feras tantum subsistere, sed in latrones præda onustos impetum facere, pastoribusque rapta diuidere. Subsistere in aliquo loco, est aliquandu commorari Virg. 2. Aen. Quater ipso in limine portæ Subsistit, atque uero sonitum quater arma dedere. Plin. epist. 24. Grauisissimis ætibus atque etiam febriculis uexatus. Pergami subsistit, id est, retitit, remansi, commoratus sum. Lingua subsistit timore, Ouid. epist. 13. Subsistit unda, hoc est, stetit, siue consistit. Virgil. 8. Aene. Tybris ea fluuium, quâ longa est, nocte tumulentem Lenijt, & tacita refluens ita subsistit unda, Mitis ut in morem stagni, & c.

SUBSOLANVS, ni, [Euro.] ἀπὸ ἀπὸ ἡλίου, uentus spirans ab ortu æquinoctiali aduersus Fauonium: ita dictus, quod sub Sole nasci uideatur. unde & Græci Apeliotem appellant. Plin. lib. 2. cap. 47. Ab Oriente Aequinoctiali subsolanus, ab Oriente brumali, Vulturinus: illum Apeliotem, hunc Græci Eurum appellant.

SUBSORTIOR, tiris, ὑποκαθίστημι, est forte aliquem in reiectorum iudicium locum substituere: unde Subsortitos iudices dicimus, qui in aliorum locum sunt substituti. Cicer. 3. Verr. Cur ea quantum alium prætorum, cum ijs iudicibus, quos in horum locum substitutus es, de te in consilium iturum putasti, tam diu domi fuerunt.

SUBSORTITIO, onis, ὑποκαθίστησις, est suffectio, quæ sorte fieri solet a prætoribus, ad supplendum numerum iudicum, qui ab accusatore, aut reo erant reiecti. Cic. 3. Verr. Nam de subfortitione illa Iuniana iudicium nihil dico. Suet. in Jul. Cæsare. c. 41. At ne qui noui cætus recessionis causa moueri quandoque possent, instituit, quod tantis in demortuorum locum, ex his, qui recensiti non essent, subfortitio a prætoribus fieret. Cic. pro Cluen. quod C. Verres prætor urbanus, homo sanctus, & diligens, subfortitionem eius in eo codice non haberet, qui tum interlicus proferebatur.

SUBSORTITVS, iudex, ὑποκαθιστηνός ἰμπος, qui in locum reiecti iudicis forte est substitutus: de quo uide plura in uerbo, Subfortior.

SUBSTANTIA, substantiæ, [sostanza. Gal. Substance, matiere, biens. Hisp. El subiecto de los accidentes, lo que es.] ὑπόστασις, ἐστία, est quæ per se substatur, & fundamentum præbet accidentibus, quæ sine illa subsistere non possunt. Quandoque etiam Substantia ponitur pro materia & argumento, circa quæ uersatur cardo totius rei. Plin. Nouocomensis in epistol. Substantia omnis orationis fuit cohortatio eius ad pacem, Quintil. Proæ. libro primo. Prima apud Rhetorem elementa, & quæ de ipsa Rhetoricæ substantia quærentur, tractabimus. Quandoque pro facultatibus, Idem: Ut plus substantiæ filio relinquerem.

SUBSTANTIVS, a, um, [sostanzio. Gal. substantiel. Hisp. sostancia.]

ὑποστασις, idem quod substantialis hoc est, quod per se stare potest: cuius contrarium est, in substantiis Rufinus in expositione Symboli: Sed forte dicitur, ita quam memoras: in substantia est generatio: Neque enim lux substantium facit splendorem, aut cor substantium generat uerbum.

SUBSTERNO, subiterius, in ostrau, sublatum, [Sotto distendere. Gal. distendre des sous, faire littiere. Hisp. Derrocar por debajo.] ὑποσπέννω, sub, sterno. Terent. in And. Ex ara hinc i. me uerbenas tibi, atque eas subiterne. Ouid. 15. Metam. Quartaque cum fula subtrauit cinnama myrrha. Cicer. 2. de Nat. Deo. Jam gallinæ, auesque reliquæ quietum requirunt ad pariendum locum, & cubilia sibi nidose conuertunt, eosque quam possunt mollissime subternunt, ita quam facillime oua feruentur. Subternere animo omnia, id est, subicere, supponere, Cicer. de Vniuers. Animum igitur cum ille procreator mundi Deus ex sua mente & uoluntate genuisset: tum denique omne quod erat concretum atque corporeum subternebat animo interiusque faciebat. Substratus humus Substratus, ipse subternendi actus. Plin. lib. 24. cap. 9. Suffitur quoque, aut substratu fugant uenenata.

SUBSTILLVM, stilli, tempus dicitur, quod ante pluuiam, uel post pluuiam est, non siccum, sed humidum. quod aut iam stillet, aut nondum stilletur distitit. Hæc Festus. Apud Cato. de re rust. ponitur pro ægritudine, quando stillatim urina emittitur, quam Græci uocant σπαργνοίαν. Nunc (inquit) de ijs, quibus ægre lotium it, quibusque substillum est. Cel. uero, quibus difficulter urina redditur, dicere solet.

SUBSTITVO, tuis, [Sotto ponere, sopporre, Gal. Substituer, mettre en la place d'un autre. Hisp. substituir o poner en lugar de otro.] ὑποκαθίστημι, in locum alterius surrogo, sufficio. Cicer. 7. Verr. Tum iste in eorum locum alios substituere, & supponere cœpit. Idem 2. de Diuin. In libris enim sententiam dicebamus, concionabamur, philosophiæ nobis pro republica procuratore substitutionem putabamus. Substitutio, ὑποκατάστασις, surrogatio, suffectio. Paulus Iureconsultus: In uulgari substitutione, qua ei qui supremus moritur, hæres substituitur, recte hæres substitutus etiam unico intelligitur.

SUBSTRAMEN, inis, [Strame.] quod animalibus subternitur. Var. lib. 3. de re rust. c. 10. Easque cellas pronident, ne habeant in solo humorem, sed habeant molle substramen e palea, aliave quare.

SUBSTO, as, [Sostenere, star costante, ὑποσταμαι, sustineo, & constans. sum, non uacillo, aut labasco Terent. in And. Perij metuo ne substeret hoc pes.]

SUBSTRINGO, gis, [stringere. Gal. Serrer, estreindre, reserrer, estreindre. Hisp. estreñir, apretar.] ὑσελλω, contraho, coarcto, còplico. Quint. lib. 18. Omnia supplere, & effusa substringere. Mar. lib. 12. Festinant trepidi subtringere carbafan nauæ. Lucan. lib. 3. Hinc & Sidoniae gætes, auroque ligatas subtringens Atim ipse comas, & c. Substrictus, stricta, trictum, participium. Col. lib. 2. cap. 3. Boues cum ab opere disunxerit, substrictos confricet, manibusque comprimat dorsum. Est & Substrictus, nomen ex participio, idem significans quod arctus, & contractus, cui contrarium est Prominens, & effusus. Col. lib. 6. c. 10. de tauri forma loquens. Ut sit magna portio corporis, uentre paullo substrictiore, magis rectus, & ad inuendâs fœminas habilis sit. Substricti testes. Plin. lib. 2. cap. 3. Quinimo paruus esse substrictosque, & adhærentes spina, nec adimi sine uita animalis posse.

SUBSTRUCTIO, onis, uerbale, καταβολή actus ipse substituendi. Cicer. pro Milo. Aræ, quas ille cæcis lucis substructionum insanus millibus oppresserat. Col. lib. 2. cap. 2. Quibusdani substructionibus partes agri sunt occupandæ. Cels. lib. 2. Bel. Ciu. Altera theatro, quod est ante opidum substructionibus eius operis maximis, aditu ad castra difficili & angusto. Colu. lib. 1. Cum ex depressione loco fuerint orsa fundamenta, non solum superficiem suam sustinebunt facile, sed & pro futura & substructione fungentur aduersus ea, quæ mox si forte uillam prolarare libuerit, ad superiorem partem applicabuntur.

SUBSTRUO, struis, [Sotto fabricare, far i fondamenti. Gal. Edifier par dessous, basir sur fondement. Hisp. Edificar debaxo.] καταβάλλω, in fundamentum iacio, ab imo extruo, fundamentis erigo, Pla. Mosi Primum dum parentes fabri liberum sunt, & fundamentum liberorum subtruunt, extollunt, & c. Liui. 6. ab Vrb. Capitolij quoque saxo quadrato substructum est, opus uel in hac magnificentia utrisque conspicendum.

SUBSVLTIVM aduerbium. Suet. in Aug. cap. 83. Mox nihil aliud quam uetabatur, & deambulabat, ita ut in extremis spatij subsultum decurreret.

SUBSVLTIVS, as, frequentatiuum. Plau. in Casi. Ut subsultabat, postquam uicit uillicus. Idem. Tu subsultas, ego miser uix alto præformidine.

SUBSVMI, [Esser sotto. Gal. Estre dessous. Hisp. Estar debaxo.] ὑπεμμι, subter aliqua situs sum. Plin. Substante tecto abiegnæ trabes. Subst. Cicer.

- Cic.** 5. de Fin. Intelligatur aliquam subesse eiusmodi causam. Aliquando subesse significat latenter inesse. Virgil. 2. Georg. Quippe solo natura subest. Subesse pro adiuuare aliquando ponitur. Pla. in Tri. Quod ago, assequimur, subest, subsequitur.
- SVBSVO**, is, p. c. *σποδίζω*, ad imam rei cuiuspiam partem aliquid asfuo. Hor. 1. Ser. Sat. 2. Sunt qui tetigisse nisi illas, Quorum subfuta talos regat in hira ueste. Subfutam uestem, limbum intelligit, qui insititae subfuebat.
- SVBTAL**, ex sub & talo componitur, significatq. cauum pedis: quam uis & pro uola quandoque accipitur. Sponit.
- SVBT EGMEN**, inis, *κροκη*, dicitur filū, quod sub stamine textitur. Ter. in Heau. Anus subtegmēnebar, præterea una ancilla erat. Ouid. 6. Met. Inferitur medium radijs subtegmēne acutis. Catul. Argon. Currite ducentes subtegmēna, currite fusa. Virg. 3. Aen. Fert picturitas auri subtegmēne uestes.
- SVBTEVLANEAE**, pauimenta, [Sotto a i coppi, ai tegoli. Gal. Qui est sub ubi les tuilles ou dessous le toit & a couuert. Hisp. Cosa so lo tejado, y cubierta de teja.] *σποδίζω*, quæ & barbarica dicebatur ex testis trefis, rudem, & calce constantia. Plin. lib. 36. cap. 25. Pauimenta cufos primum facta, quæ nunc uocamus Barbarica atque subtegulanea.
- SVBSTENDO**, dis, [Distender sotto. Gal. Estendre par dessous. Hisp. Estender debaxo.] *σποδίζω*, subtus extendo. Cato de re ru. cap. 10. Lectum in cubiculo unum, lectos loris subtentos quattuor, & lectos communes tres.
- SVBTENTARE**, [Tentare.] *πυράζω*, idem quod tentare. Pla. in Tru. Aduenisti huc subtentatum exornatis ossibus.
- SVBTENVIS**, æ, *σποδίζω*, aliquantum tenue. Var. 2. de re rust. cap. 7. Non angusta iuba, crebra, fusca, subscripta, subrenubus fetis implicata in dexteriorē partem ceruicis.
- SVBTERTS**, octo. Gal. Dessous. Hisp. Debaxo.] *σποδίζω*, præpositio locum denotans inferiorē, sicut Super, superiorē. Iungitur autem fere accusatiuo. Cic. in Ara. Spiniferam subter caudam pistricis adhaeret. Nonnumquam etiam ablatiui. Vir. 9. Aen. Ferre iuuat densa subter testudine casus. Ponitur & sine casu, aduerbiallyter. Cic. de Somn. Scipionis. Deinde subter mediam fere regionem sol occipit.
- SVBTERTVOCIS**, [Fuggire di nascosto, sottofuggere. Gal. Fschapper, s'en fuir en chachette, euter. Hisp. Huyr secretamente y escondidas.] *σποδίζω*, uerbūm Plautinum pro subterfugere, & clam subducere ex aliqua societate uel loco. Plau. in Mil. Serua istas fores, Ne tibi clam se subterducat istine, id est, ne hinc abeat, te inficio.
- SVBTERTVLO**, is, ere, *σποδίζω*, notæ est significatiōis. Plin. lib. 8. c. 50. Torrente rapido minaciter subterfluente.
- SVBTERTVGLIO**, gis, p. c. *σποδίζω*, clam aufugio. Plau. in Bacch. Subterfugisse mihi sic hodie Chrysalum? Aliquando uicio, uel detracto, Plau. in Merc. Nequicquam ego mare subterfugi sæuis tempestatibus. Sic dicimus, Subterfugere militiam, Subterfugere laborem, periculum, hoc est, detreitare.
- SVBTERTLABOR**, p. p. Subterlaboris, p. c. [Fuggire tacitamente. Gal. S'escotuler & s'en aller en chachette, secretement. Hisp. Huyr a escondidas.] *σποδίζω*, elabor, & effugio. Liu. 10. Bel. Pu. Sed neq. rostro ferire celeritatem subterlabentem poterat: neque transilire armati ex humilioribus in altiore m nauem.
- SVBTERTLINO**, is, p. c. *σποδίζω*, imam rei alicuius partem perlino. Plin. lib. 28. cap. 17. Potira obfretrix, tertianis, quartanisq. efficacissimum dixit plantas ægri subterlini.
- SVBTERTRO**, teris, [Diminuire. Gal. Casser & briffer ou brayer menu. Hisp. Gastar, desmenuzar, hollar, trillar.] *σποδίζω*, comminuo. Col. lib. 12. ca. 5. Salis sextarium subterito, & subtricum cum quarto mellis acetō diluito. Cato cap. 72. Boues ne pedes subterant, prius quam in uia quoquam agas, pice liquida cornua infima ungitō. Subtritus, ta, tum, id est, Attritus, Plau. in Afin. Sed tamen inepte eos asinos, prædicas Verulos, claudos, quibus subtrita ad femina iam erant unguia.
- SVBTERRANEVS**, nea, neum, [Sotto terra. Gal. Qui est sous terre. Hisp. sa tierra.] *σποδίζω*, quod est sub terra. Col. 1. cap. 6. Vinetis quæ saluberrimum subterraneum ergastulum plurimis: sitque id angustis illustratum fenestris.
- SVBTERTSECO**, as, Cic. in Arat.
- SVBTETEXO**, xis, xtum, [Sottogiungere, soggiungere. Gal. Ajoindre, ajouster. Hisp. Anadir y tener por debaxo.] *σποδίζω*, idem quod subiungo. Plin. lib. 25. c. 11. Verum & generatim, membratimq. singulis corporum morbis remedia subtexemus.
- SVBTILIS**, & hoc subtile, [Sottile. Gal. Subtil, menu, delié. Hisp. sotil y delgado.] *σποδίζω*, quod est tenuium partium: ut Subtilis succus, Plin. lib. 11. capitu. 5. Apes succum subtilissimum contrahunt. Subtile consilium 1. implicatius, nec cuius obuium. Conclusio subtilis, Quint. lib. 7. capitu. 4. Conclusio subtilis, & ad morem Dialecticorum formata. Cic. lib. 3. de Fin. Stoicorum autē non ignora quam sit subtile, uel spinosum potius differendi genus. Subtile iudicium, id est, acutum, & perspicax. Idem ad Ca-
- tonem libro 15. Nam ad meum sensum, & ad illud sincerum ac subtile iudicium nihil potest esse laudabilius, quam est tua oratio. Subtile palatum, & Subtilis gula, quæ sapores acute iudicat. Hora. 2. Ser. Saty. 8. Feruida quod subtile exudant uina palatum. Col. lib. 8. cap. 16. Hoc igitur peruriam multorum subtiliorum fecit galam, doctaque & erudita palata fastidire docuit fluuiale lupum.
- SVBTILITAS**, atis, [Sottigliezza, sottilità, sottiglianza. Gal. Subtilité. Hisp. Sotileza, & delgadeza.] tenuitas, gracilitas, acumen. Cic. libro 2. Academ. Apud nostros enim non ignoras, quæ sit & quanta subtilitas.
- SVBTILITER**, [Sottilmente, acutamente. Gal. Subtilement par le menu. Hisp. Sotily y delgadamente.] acute, acriter, tenuiter. Cic. 1. Tus. Sed Zenocum Arcefilam antequam atate, ualdeq. subtiliter differeret, & peracite moueretur, corrigere conatus est disciplinam.
- SVBTIMEO**, es, p. c. *σποδίζω*, aliquantum timeo, subueor, subformido. Cic. 2. Phil. Num quid subtimes, ne ad te hoc crimen pertinet uideatur?
- SVBTRAHO**, his, [Tordi sotto, robava. Gal. Soustraire & retirer d'auec. Hisp. Sacar de otra cosa, hurtar.] *σποδίζω*, de medio aufero. Plin. lib. 17. cap. 18. Subtrahitur itaque deducta multitudine. Ouid. in Ibin. Subtrahitur plesso molis arena pede. Cic. ad Q. Fr. lib. 2. Quo ergo me libentius a curia, & ab omni parte reipu. Subtrahō. Virgil. 6. Aene. Sute præradum, teque aspectu ne subtrahere nostro. Subtrahere etiam accipitur pro surripere, siue furari. Plau. in Casu. Nā peculi pro iam nihil habere addecer Clam uiro: & quæ habet partum, ei haud commodi est quin uiro aut subtrahat, Aut stupro inuenierit.
- SVBTRISTIS**, iste, *σποδίζω*, aliquantum tristis. Ter. in Andr. Subtristis uisus est esse aliquantulum mihi.
- SVBTVNDO**, dis, *σποδίζω*, idem quod Tundo. Tibul. lib. 1. Eleg. 10. Flet teneras subtrusa genas: sed uictor & ipse Flet sibi dementes tanta ualuisse manus.
- SVBTVRPE**, *σποδίζω*, quod turpitudinis non nihil habet coniunctū. Cic. de Clar. Ora. Exprimenda enim sunt, & ponenda ante oculos, ea quæ uideantur & uerisimilia, quod est proprium narrationis: & quæ sint, quod ridiculi proprium est, subturpia.
- SVBTVRPICVLVS**, Cic. ad Att. lib. 4. Subturpicula mihi uidebatur esse *παλινωδία*.
- SVTVS**, [Sotto. Gal. Dessous. Hisp. Debaxo.] aduerb. *σποδίζω*, idem quod Sub. Var. 2. de re rust. cap. 9. Labris subnigris aut rubicundis, neque refimis superioribus, neque pendulis subtus, mente suppresso.
- SVTVCVLA**, [Camiscia. Gal. Vne chemise. Hisp. Vestidura de baxo de otra camisa.] *σποδίζω*, intima uestis, quæ fere ex lino fit, ita dicta, quod ea subtus induamur. Varro de Vita pop. R. Postquam binas tunicas habere cœperunt, instituerunt uocare Subuculam, & indutium. Est & Subucula libum, quod dijs dabatur ex alica, oleo, & melle compositum. Festus.
- SVTVCVLATVS**, lata, latum, [Camisciato.] subucula indutus. Quintil. libro 8. caput. 3. Nec a uerbis modo, sed a nominibus quoque deriuata sunt quædam, ut a Cicerone subuculatum, & ab Agnio Fimbriatum.
- SVVETRO**, frequenta. Pla. in Afin. Ipsos qui tibi subuectabant rure huc uirgas ulmeas. Vir. lib. 6. Aen. Et ferruginea subuectat corpora cymba.
- SVVETRO**, is, [Inalzare, o portare. Gal. Lever en haut, faire monter, enleuer, emporter. Hisp. Traer debaxo arriba.] *σποδίζω*, adueho, uehiculari nauibus uel aëro. Plin. lib. 31. c. 1. Sæpe etiam lapides subuehunt, portantes aliena pondera. Liu. 9. ab Urb. Nam infestis omnibus uis, per quas commeat ex Samnio subuehatur, fense domiti Sannites, qui Luceria in præsidio erant, legatos misere ad consulem Romanum. Ouid. lib. 8. Met. Illa dato subuecta per æra curru Deuenit in Scythiam.
- SVVETCTIO**, onis, *σποδίζω*, subuehendi actus. Cæf. 7. Bel. Gal. Sin maturius ex hybernis educeret, ne ab re frumetaria duris subuectionibus laboraret. Subuectus, us, ui. Idem Tacil. 15. Et prouisi ante commeatus, quorum subuectu, &c.
- SVVBNIO**, nis, [Souenire, aiutare. Gal. Secourir, aider, subuenir. Hisp. socorrer, ayudar.] *σποδίζω*, subsidio uenio, suppetias fero, auxilior. Plau. Qui toties tibi misero subueni. Cæf. 5. Bel. Gal. Succurrit inimicus illi Varenus, & laboranti subuenit. Ter. Eu. Sed necesse est, huic ut subueniat. Cic. ad Catonem lib. 15. Cumq. eo animo uenisset, ut utrique prouinciam, si ita tempus ferret, subuenirē. Subuenitur, imperforale. Cic. de Aru. resp. Idemq. earum templum inflama uir deorum, quarum ope etiam alijs incendijs subuenitur.
- SVVVENTO**, frequentatiuum. Pla. Ruden. Spes bona obsecro subuenta mihi.
- SVVBERBSTA**, stæ, id est, uerubus uita, inquit Fest. Pla. Viscerosam compellitam, subuerbustani, fordida.
- SVVBERBOR**, eris, *σποδίζω*, aliquantulum uereor. Cic. ad Marcel-

- lum. Venit enim mihi in mentem subuereri interdum, ne te delectat tarda decessio.
- SVBVERSO**, as, are, freq. Plau. Cur. Vel qui ipsi uortant, uel qui alios subuersandos præbeant.
- SVBVERTO**, tis, [Sauertere. Gal. Rennerfer ce qui est dessus dessous. Hisp. Transformar de baxo arriba.] καθαρῶς, destruo, siue demolior, tollo, de leo. Salutiis in Iugurtha: Probat ent ne tantum flagitium, an decretum consulis subuerterent, parum constabat. Subuertere, perdere calumnias, Tacit. lib. 3. Cum omnis domus delatorum interpretationibus subuerteretur. Subueri etiam dicuntur fruges, & legumina, cum impinguandi agri causa inarantur. Col. lib. 11. cap. 2. Item qui lupinum stercoreandi agri causa ferit, nunc demum aratro subuertit.
- SVBVERTIBVS**, est loci nomen in urbe Roma, sicut & Subnoius. Pla. in Curc. Subuertibus ipsi sunt qui dant, quique accipiunt fœnore. Suet. in August. Bisfariam laudatus est, pro æde diui Iulij a Tiberio, & pro Rosfris subuertibus. Var. Subnoius pars dicta in foro ædificiorum: quod uocabulum est peruetustum.
- SVBVEVS**, adie. Ct. u. Conuevus, Liui. 5. Bel. Pun. Omnia fastigio leui subuexa.
- SVBVIDIS**, ride, p. 6. ὑποχλωρος, aliquantum uiride. Pli. 37. cap. 10. Balanitz genera duo habent, subuirdes & Corinthij æris similitudine. Idem lib. 25. cap. 9. Therionarca fructicosa folijs subuirdibus, flore roseo.
- SVBVL**, bulæ, [Lefina. Gal. Alefide de cordomier. Hisp. Alefina instrumento de zapatero.] ὀπήγυρον, instrumentum sutorum, quo illi calceos fientes corium perforant. Mart. lib. 1. quodque tibi tribuit subula, sica rapit. Col. lib. 6. cap. 5. Aenea subula pars auriculæ latissima circumscribitur.
- SVBVLICVS**, ci, [Porcero. Gal. Porcher. Hisp. Porquero que guarda puerocos.] ὑπορβός, cui porcorum nutriendorum cura commissa est. Var. de re rust. lib. 2. cap. 4. Altitudinis haræ modus sit, ut subulcus facile circumspicere possit, ne quis porcellus a matre opprimatur. Col. in Præf. lib. 1. Porculatoris uero & subulci diuersa professio, diuersæ passionis.
- SVBYLO**, onis, p. c. αὐλαγγίης, lingua Hetrusca dicitur tibicen. Bnui. apud Fest. Subulo uicinas propter adibat aquas. In alio significato Subulones dicuntur cerui, quibus sunt cornua simplicia minimeque ramosa, ad subularum similitudinem. Pli. lib. 11. c. 37. Alijs simplicia tribuit, ut in eodem genere subulonibus ex argumento dicitur. Idem. lib. 28. cap. 17. Sunt & qui simi cinerem profuisse scripserint in passo: & cerui pulmonem, maxime subulonibus.
- SVBYLO**, as, are, [Volare in sa. Gal. Voler un peu en haut. Hisp. Voler de abaxo arriba.] ὑποπέτασμα, sursum euolo. Pli. lib. 10. c. 8. Item & columbæ nouere ex ijs pericula, uisioque confidunt, aut subuolant. Cic. 1. Tul. Si hæ sursum rectis lineis in cælestem locum subuolēt. Quid. 14. Meta. Numerusq. ex ordine maior Subuolat, & remos plausis circumuolat alis.
- SVBYLVO**, luis, luere, ὑποκλίω, sursum uoluo. Vir. 1. Aen. Infant ardentis Tyrijs, pars ducere muros, Molirique arcem, & manib. sub uoluere saxa.
- SVBYR**, est Hispaniæ Tarraconensis opidum ad flumen Rubricatum, ut scribit Plin. lib. 3. cap. 3.
- SVBYRBANITAS**, acis, urbis uicinitas. Cic. 4. Ver. de Sicilia loquens: Sic populo Romano ieuunda suburbanitas est huiusce prouinciæ.
- SVBYRBANVM**, ni, substantiuum, τὸ ἐν τῷ ἀποπέτρῳ χωρίῳ, prædium urbi uicinum. Suet. in Augu. Nutrimetorum eius ostenditur adhuc locus in anito suburbano iuxta Velitras permodicus.
- SVBYRBANVS**, a, um, [Vicino alla città. Gal. Qui est des faulx bourgs. Hisp. Cosa cerca de la ciudad.] ὑπορβείος, quod urbi uicinum est. Cicero 1. de Diuin. ita aqua Albana deducta ad utilitatem agri suburbanum, non ad arcem, urbemque retinendam. Rus amœnum & suburbanum. Cicero pro Rosc. Amer. Hortulus suburbanus. Pli. libro 35. cap. 10.
- SEBYRRIA**, ὑπορβείος, plurali numero tantum, sunt frequentes extra urbem domus, instar uici urbane, quasi uicæ sub urbe.
- SVBYRBIVM**, ij, Cic. in Ara. Suburbium ire.
- SVBYRRA**, uicus Romæ, ut ex Iunij sententia refert Var. lib. 4. de Lingua Lat. Sic dictus ab eo quod situs sit sub loco, quem Terre murum appellat. Verum ego (inquit Varro) potius a pago Succufano puto dictam Succufam, inde mutatis litteris Suburræ. Cuius rei indicium est, quod antiquitus per c, litteram, non per b, scribebatur. Festus uero Verrium secutus, a succurrendo dictam existimat, quod in ea statione soleat habere præsidium statiuum ut Exquilijs succurreret, Gabinus ea partem infestantibus. Cuius rei indicium profert, quod & suo seculo Succurrana tribus scribi soleat, per c, litteram, non Suburrana per b.
- SVBYRRANVS**, a, um, ut Regio Suburrana, in qua meretricum diuersoria erant, quæ ob id Suburrana dicuntur poetis. Mar. lib. 6. Famæ non nimium bonæ puellam, Quas in media sedent Suburrana, Vendebat modo præco Gellianus.
- SVBVLTIVRIVS**, a, um, uox est a Plauto risus mouendi gratia conficta, qui Ampeliscæ puellæ corpus subuulturium tribuit, quod uulturis ritu raperet aspicietes. Verba eius sunt hæc in Rudete, Proh dij immortales. Veneris effigies hæc quidem est, ut in ocellis hinc ritudo? eia, corpus cuiusmodi subuulturium? illud quidem, subuulturium uolui dicere.
- SUCCEDANEVS**, a, um, [successore, nicario. Gal. Successeur, succedant, ou estant mis au lieu d'un autre. Hispan. Cosa que succede à otro.] ὑποβοηθεύς, quod alteri succedit, seu quod pro alio subijcitur. Pla. in Epid. Men. piacularum oportet fieri ob stultitiam tuam. Ut meum tergum stultitiæ tuæ subdas succedaneum. Legitur & Succidaneu a succidendo, ut paullo post docebimus suo loco.
- SUCCEDO**, dis, [Andar sotto succedere. Gal. Succeder, uenir en sa place entrer. Hisp. Succeder a otro.] ὑποδύομαι, subeo, ingredior. Cic. pro Do mo sua. Is tectum, quod imbris uitandi causa succederet, nullum habebat. Virg. lib. 3. Geo. Aut tecto affuetus coluber succedere, & umbræ. Cæsar 2. Bel. Gal. Murus defensoribus nudatus est: tetudine facta portis succedunt, murumque subruunt. Idem in alterius locum uenire. Cæsar. 5. Bel. Gal. Stationesque dispositas habent, atque alios alij deinceps exciperent, integrique & recentes defatigatis succederent. Cic. lib. 3. Offi. Quid ergo? hic non noceat, qui quodam quasi ueneno perficiat, ut ueros hæredes moueat, in eorum locum ipse succedat? Accipitur aliquando Succedere, pro prospere cedere, seu feliciter euenire. Terent. in And. Hac non successit, alia aggrediamur uia. Liui. 8. ab. Urb. Ut si successisset inceptum, cogitaret popu. Rom. potius, cum quanto studio, in periculoque reditum in amicitiam suam esset, quam qua stultitia & temeritate de officio decessum. Cic. ad Bru. Nos te, tuumque exercitum expectamus: sine quo, ut reliqua ex sententia succedant, uix satis liberi uidemur fore. Successit, pro accidit, Plin. lib. 28. cap. 8. Quod si successit alienari mente, uel ex equo hominem decidere, Successum est, impersonaliter. Cicero. ad. Planc. lib. 13. Qui cum forte quæstor Macedoniam obtineret: neque ei successum esset, Pompeius in eam prouinciam cum exercitu uenit.
- SUCCENDO**, is, [Inflammar. Gal. Enflamber, mettre le feu dessous et allumer. Hisp. Encender.] ὑποκαίω, ignem subijcio. Liui. 8. Bel. Pu. Cum turbam fœminarum, puerorumque imbellem, inermemque ciues sui cæderent, & in succensum rogiu semianima pleraque inijcerent corpora. Succensus, particip. Cic. in Pis. Sapiens etiam si in Phalaridis tauro inclusus succensus ignibus torretur, &c.
- SUCCENSEO**, succenses, [Irafi, ad irarsi. Gal. Se enmarrir & courroucer. Hisp. Ensañar a otro.] ἀγανακτέω, in re graui & iusta ex causa irascor, ut ait Donatus. Cicero. 4. Academ. Cur mihi magis succensetis, qui ista non aspero: quam eis, qui cum audiunt desipere nos arbitrantur? Quid. epist. 16. Nec tamen irascor, quis enim succenset amanti? Cicero pro Deiotaro: Non enim iam metuo, ne tu illi succenscas: illud uereor, ne tibi illum succensere aliquid suspicere.
- SUCCENTVRIO**, succenturias, ἐπιλαρχία, explendæ centuriæ gratia substitutio. Vnde Succenturiati milites dicuntur, non primæ, sed secundæ centuriæ, ubi ad insidiandum maxime collocabantur: ex quo in succenturijs, hoc est, in insidijs quempiam collocatum dicimus. Terent. in Phor. Nunc prior adito tu: ego in insidijs hic ero Succenturiatus.
- SUCCERDA**, æ, [Merda porcina. Gal. Fiente de porcean. Hisp. Freza d'estier col de puercos.] ὑπόσπορος, sterces suillum, interprete Festo. Titinius: Quid habes nisi unam arcam sine clauæ? eo condis succerdas. Rectius uidetur unico c, scribi posse. Nam apud Lucilium corripit primam syllabam: ex quo hunc uersiculum citat Nonius: Hic in stercore humi, sabulisque simo, atque succerdas.
- SUCCERNO**, is, ere, [Separare. Gal. Separer, cribler, sasser, tamiser. Hisp. Cernir, apartar.] ἐκκρίνω, separo, secerno. Plin. lib. 18. c. 11. Farinatio cribro succernunt. Cato cap. 18. Eo calcem cribro succertam indito alte digitos duos.
- SUCCessor**, oris, [successore. Gal. Successeur. Hispan. El que succede à otro.] διαδοχός, qui alteri succedit. Cicero ad Canin. libro secundo. Marium quidem successorem tarde uideo esse uenturum. Martial. libro 9. Sic quasi Pythagoræ loqueris successor & hæres.
- SUCCESSIO**, onis, [successione. Gal. succession. Hisp. Obra de succeder.] διαδοχή, ipse succedendi actus. Coelius ad Cic. lib. 8. epist. Præterea Marcellus quod adhuc nihil reulit de successione prouinciarum Gallicarum. Cicero. 1. de Fin. Ut enim cum cibo potioneque fames sitisq. depulsa est, ipsa detractio molestiæ consecutionem affert uoluptatis: sic in omni re doloris amotio successioni efficit uoluptatis.
- SUCCESSVS**, cessus, [Auenimento. Gal. Bonne issue, bonne fin, bon heur, sucez. Hisp. Lo que succede.] τύχη, pro euentu accipitur tam bono, quam malo. Vnde bonum successum, & prosperos successus, & infelices successus legimus. Virg. 1. 2. Atque hoc successu exultans animisq.

animisque Choræbus. Liu. 1. ab Vrb. in Præfa. Cum bonis potius omnibus, uotisque ac precationibus deorum, deorumque, ut poetis, nobis quoque mos esset, libentius inciperemus: ut oris tanti operis successus prosperos darent. Oui. 8. Met. Nec tamen illa successu lætior ictus, quam Meleager erat. Idem epi. 1. Flebam successu posse carere dolos.

SUCCESSORUM, pluralis numeri. Oui. 1. Met. Murmura parua dedit, successorumque Mineræ Indoluit.

SUCCESSVS, a, um, parti. passiuum sine uerbi origine, id significans, quod prospere cessit. Cic. ad Tiro. l. 16. Nā cum omnia mea causaelles mihi successa, tum tua: focum enim te meorum commodorum semper esse uolui.

SUCCIDVS, a, um, [Grasso. Gal. Plein de suc, seu enz & humide. Hisp. Cosa suzia, do cosa xuyosa.] a succidendo, aut, succo: aut, ut Varro putauit, a sudore dictum est: ut Lana succida, hoc est, pinguis, fordidā, & nondum lota, hoc est talis, qualis succiditur: Græci φίσσος, uocant. Varr. de re rust. lib. 2. capitu. 11. Tonfuræ tempus inter æquinoctium ueruum & solstitium, cum sudare inceperunt oues: a quo sudore recens lana tonsa succida est appellata, Iuuen. Satyr. 5. Qualis cœna tamen? uinum quod succida nolit, Lana pari.

SUCCIDANÆÆ, Hostiæ, ἀντιβαλλόμεναι θυσιάς, dicebantur, quæ secundo loco cædebantur. Apud ueteres enim si primis hostijs litatum non fuisset, aliæ post easdem ductæ hostiæ cædebantur, duæ, quæ prioribus iam cæsis luendi piaculi gratia subcædebantur. Festus.

SUCCIDIA, æ, [Carne salata di porco. Gal. Fliche de lard. Hisp. El lardo de puero salado.] τρυγία, tergiū, siue massa carnis porcine salita, & in necessarium usum seruata, ita dicta quod quoties opus est, succiditur. Nonius succidiam, pro lardo exponit. Continet autem pernam, petasone, & lardum. Cicer. in Cato. Iam hortum ipsi agricolæ succidiam alteram appellant. Varr. libro quarto de Ling. Latin. non a succidendo, sed a suis cædendis dictam existimat. Nam id pecus, primum occidere cœperunt, & ut id seruarent, salire. Idem de re rust. lib. 2. cap. 4. Quis enim nostrum fundum colit, quin sues habeat? qui non audierit patres nostros dicere, ignauum & sumptuosum esse, qui succidiam suspenderit in carnario potius ab lanario, quam ex domestico fundo.

SUCCIDO, is, p. p. [tagliare sotto] ἐποκοπῶ, subseco, abscindo, a Sub, & Cædo. Virgil. 1. Georg. At rubicunda Ceres medio succiditur æstu. Plin. lib. 16. cap. 12. Postea tota arbor succiditur, & medulla eius uritur. Cæ. 4. Bel. Gal. Omnibus eorum agris uastatis, frumentis succisus.

SUCCIDO, dis, pen. co. [Cadere sotto] ἐπιπίπτω, sub onere, uel præ lassitudine succumbo: & a Sub & Cado. Gel. Iam continuo labore grauius genua succiderant. Plau. in Curc. Genua media succidunt lassitudine.

SUCCIDVS, dua, duum, [Chino] κατάκλιτος, pronus ad cadendum, siue ferme cadens. Clau. lib. 3. Succidui tribuant gressus. Oui. epi. 16. Succiduo dicor procubuissē genu.

SUCCINGO, gis, ὑποζώννυμι, uestis laciniis cingulo coerceo, ut solemus, quo expeditores fimus ad aliquod opus faciendum. Horat. 2. Serm. Satyr. 6. Veluti succinctus curfuit hospes. Nonnumquam idem quod circuncingo, siue ambio. Ouidius 13. Metamor. Illa feris atram canibus succingitur alium, Virginis ora gerens. De Scylla, Vrbis succincta portubus, hoc est, circumsepta ac munita. Cicero de leg. Agr. Deleta Carthago est, quod cum hominum copijs, tum ipsa natura ac loco, succincta portubus, armata muris, &c. Pectora succincta curis. Statius. 9. Syluan. Succinctus, nomen ex participio. Plinius libro 16. cap. 16. Eisdem arboribus alio nomine esse peroram Italiæ, quos tribulos uocant, plerique arbitrantur, sed graciles, succinctiores, & enodes, Hoc est, ima sua parte minus ramosas.

SUCINGULVM, cinguli, siue Subcingulum, ζώνη, idem quod baltheus, teste Festo.

SUCINO, cinis, [Cantar doppio] ὑπᾶδω, canendo subsequor, posteriore loco cano, cui opponitur Præcino. Horat. libro primo Epistol. Clamat, uisum date succinit alter. Et mihi diuiduo findetur munera quadra. Accipitur etiam Succinere pro eo quod est, submissa uoce canere. Vnde Succentores dicuntur, quos uulgus appellat Contra Cantores, qui uocem maxime acuunt, Occentores autem, qui medium inter utramque seruant tenorem.

SUCINVM, ni, pen. cor. [Ambræ] ἄλκηθρον, idem quod electrum. Veteres putauerunt esse lacrymam ex arboribus pinei generis. Verum hodie deprehensum est a uiris doctis, qui Pruteniam totam peragrarunt, nihil aliud esse, quam bituminis genus ex faxis profluens, primo liquidum, sed postea maris frigiditate condensatum. Succinum (inquit Ruellius) uulgus medicorum Ambram ci-

trinam uocat, Mauritani Karabe. Gestatur a nostris mulierculis decoris gratia quadam monilium uice, aliæ in orbiculis, quibus preculas suas numerant. Dicitur Succinum, quod succus esse crederetur profluens, ex arboribus pinei generis. Plin. lib. 17. cap. 3. Arboris succum esse prisca nostri credere, ob id Succinum appellantes.

SUCRVS, a, um, quod id significatur, quod ex succino constat. Mar. lib. 6. Cum Phaetontea formica uagatur in umbra, Implicuit tenuem succina gutta feram.

SUCSIVVS, a, um, [succesino, di mano in mano] adiectiuum, ut succisuum tempus, τὸ πάρεργον, quod subtrahitur rebus magis serijs, ut ad aliquem usum accomodemus. Gell. libro decimo capitu. undecimo. Quantum autem uitæ mihi deinceps Deum uoluntate erit: quantumque a cura & a re familiari, procurandoque cultu liberorum meorum dabitur ocij, ea omnia succisua, & secundaria tempora, ad colligendas huiusmodi memoriarum delectatiunculas conferam. Cicero primo de Legib. Succisua quædam tempora incurrunt, quæ ego perire non patior: Succisua operæ, quæ post necessarias sunt, & quasi intermissaria. Cicero 2. Philipp. Nec uero tibi de uerbis respondebo: tantum dicam breuiter, neque illos, neque illas te omnino litteras nosse: me nec reipublic. nec amicis umquam defuisse, & tamen omni genere monumentorum meorum perfecisse operis succisuius, ut meæ uigiliæ meæque litteræ, & iuuentuti utilitatis & nomini Romano laudis aliquid afferrent. Menfore: etiam terræ uonnam quam dicunt, In succisuum esse unciam ægri, sextantem cum ad iugerum interdum peruenerant & aliquid præter id, quod demetiendum erat, superesse uidebatur. Sunt hodie ex eruditioribus, qui Succisuum scribere malunt: qua de re uide supra fuoloco.

SUCLAMATIO, onis, [Sgridare] θροῦνημα, idē quod acclamatio. Liu. 10. Bel. Macedonic: Si ex eo quod aut inter se loquantur, aut succlamationibus apud concionantem Imperatorem significant, quod sentiant, &c.

SUCLAMOS, as, [Sgridare] ὀρθωνέω, idem quod clamor, siue alterius orationem clamore excipio. Cicer. libro 8. Episto. Succlamatum est frequenter a militibus. Liu. 5. ab Vrb. Hæc Virginio uociferanti succlamabat multitudo, nec illius dolori, nec suæ libertati defuturos.

SUCCOLLO, as, [Portar su le spalle] καταβαδόν, αἰρομαι, collum suppono, ceruicibus subiectis porto: quod proprie eorum est, qui aliquem in lectica gestant. Suet. in Claud. Cæ. c. 10. Ab his lecticæ impositis, & quia serui diffugerant, uicissim succollantibus in castra delatus est.

SUCCORTRILLA, [Vox femine, et alta] dictio est prorsus obsoleta, quæ apud antiquissimos significabat uocem tenuem, & claram: quod annotauit Festus, citans illud Titinnij: Femina fabula, succortrilla uocula.

SUCCRESCO, scis, [Crescere, o nascere sotto] ὑπορούμαι, subnascor, in subsidium uel locum alterius cresco, uel sub re aliqua altiore gignor. Colum. lib. 4. capitu. 14. ne patiantur herbam succrescere. Quid. 9. Metam. succrescit ab imo, Tortaque paulatim lentus premit inguina cortex. Plau. Trin. Interim mores mali, quasi herba irrigua, Succreuerunt uberrime. Per translationem, Succrescere ætati. Cic. 3. de Ora. Non enim ille mediocris orator uestre quasi succrescit ætati, sed & ingenio peracri & studio flagrantis. Et in Bruto.

SUCCVBA, cubæ, [Adultera] μοιχαλίσ, adultera, quæ se alieno marito subijcit. Oui. Epist. 6. Lecti quoque succuba nostri Mœreat, & leges sentiat ipsa suas.

SUCCVBI, qui dicantur, uide in uerbo Succubo.

SUCCVBO, as, are, [Putaneggiare] ὑπὸ κειραί, ὀχθῆδα, uiro se subijcere, iniri, unde & Succuba dicitur adultera, quæ alieno succubat uiro. Item Dæmones quidam dicti sunt Succubi, qui assumpta muliebri forma uiris se credantur subijcere: quemadmodum Incubi appellantur, qui uirosum specie assumpta, mulieres inire existimantur.

SUCCVMBO, bis, bui, itum, [Sottogiocere] ἀπαγορῶω, uincor, defatigor, oneri impar sum. Liu. 6. succumbere oneri coacta plebes. Ouidius quarto Fast. Eleg. 2. Iam fera Cæsaris Germania, totus & orbis Victa potest flexo succubuisse genu. Succumbere ad animum relatum pro frangi, & ita debili animo esse, ut ferre aduersa nequeamus. Cicero 2. de Finibus. Potius ergo illa dicantur, turpe esse uiro debilitari, dolere, frangi, succumbere. Cicero 2. Tuscula. Pugiles uero etiam cum feriant aduersarium, in iactantibus castibus ingemiscunt, non quod doleant, animo uero succumbant: sed quia profundenda uoce omne corpus intenditur, uenitque plaga uehementior. Virg. 4. Aeneid. Huic uni forsant potui succumbere culpæ.

SUCCVRRO, ris, [succorrere, sopenire, porgere aiuto, soccorso] βοηθῶ, ὀπτικῶ, auxilium præsto, suppetias fero. Virg. 1. Aene. Non ignara mali,

li, miseris succurrere disco, Cic. pro Sext. Roscio. Licet omnia in me periculi impendunt, succurram, atque subibo. Ouid. 1. Trist. Eleg. 4. Rebus succurrere lætis. Item in mentem uenire, Cicero: Neque enim mihi succurrerant uerba, quæ ante discessum a Dolabella audieramus. Cicero filius ad Tironem libro 16. Deinde illud etiam mihi succurrebat, graue esse me de iudicio patris iudicare. Virgil. 2. Aeneid. Paichrumque mori succurrit in armis. Succursum, impersonale. Plin. lib. 2. 3. cap. 1. Intellectum ubi remedium est, potius succursum. Liu. 3. Se quoque id generi ac nomini dare: nec eam eo in gratiam redijisse, cuius aduersæ fortunæ uel succursum.

SUCCVS, CIS, [succo, humores] χυλός, χυμός, humor tam in animalium, quam in plantarum corporibus, quo illa aluntur, ita dicitur a sugendo, ut quidam uolunt, quod singula membra, quantum cuique opus est, ex eo exugant, attrahantque. Cicero secundo de Natu. Deorum. Principio eorum, quæ gignuntur e terra, stirpes & stabilitatem dant ipsis quæ sustinentur, & extra succum trahunt, quo alantur ea, quæ radicibus continentur. Succus pomorum pro sapore, Virgilius secundo Georgico. Pomæque degenerant succo oblita priores. Qui herbariam ex professo tractandam susceperunt, succum distinguunt a lacryma, & liquore: ut lacryma sit, quæ sponte profluit: Liqueor, qui lacrifico cortice emaiat: Succus, qui ex planta confusa exprimitur. Quæ differentia ut cognitiua digna est, ita a scriptoribus nullo pacto obseruatur. Nam & Plinius Succum accipit pro resina siue pice, ex arboribus sponte profluente. Ita enim habet libro 16. Arborum ex quibus manat succus, aliæ picem, aliæ resinam mittunt. Succus ciuitatis, per translationem. Cicero ad Attic. libro quarto: Amilius, mi Pomponi, non omnem modo succum, & sanguinem, sed etiam, colorem, & speciem pristinam ciuitatis. Succolus, plenus succo, quod & succulentum, dicimus. Plinius libro duodecimo capitulo. 15. Vixit & in Pamphilia, sed acrior, minusque succosus. Locus succosus, id est natura humectus, & irriguus, Columel. libro secundo capitulo. 17. Meliusque habetur tœnum, quod natura succoso gignitur cœlo, quam quod irrigatum aquis elicitur. Succosior, comparatiuum. Idem libro quarto capitulo. 20. Id porro in alijs stirpium generibus quæ firmiter, & succosioris libri sunt, posse fieri sane concesserim.

SUCCVSSARIVS,
SUCCVSSATOR, &
SUCCVSSOR, equus, [Canallo che trotta, che na di trotto,] uocatur, qui duriore gressu fessorem concutit. Lucil. Succussatoris tardi, rarique caballi, gressus succussoris equi appellatur.

SUCCVSSO, SAS, [Trottare] κατάσσειν, frequentatiuum est a uerbo Succutio: proprieque dicitur de equis qui duriore gradu incedentes, fessorem concutiunt. Accius: Agite, ac nullus ne succussit gressus, caute ingredimini.

SUCCVSSVS, US, [Lo trotto.] Cic. 2. Tus. Pedetentem ite, & sedato nisi, ne succussu arripiat maior dolor.

SUCCVTRIO, cutis, secunda syllaba correpta, ὑποσείω, compositum ex propositione Sub, & uerbo Quatio, cuius significationem explicauimus in simplici Quatio.

SUCTVS, US, [Sorbitio] ῥασησις, a Sugo, gis, ipsa humoris attractio. Plin. lib. 10. Caprarumque uberibus aduolant, lactum propter lactis, qua iniuria uber emoritur.

SUCULA, æ, penultima correpta, [Porchetta] χορδίων, deminutiua sue. Plaut. in Ruden. Quin tu directa, cum fucula, & cum porculis. Suculæ etiam dicuntur stellæ, quæ alio nomine Hyades ὑάδες, uocantur, a pluuiâ. Nam & orientes, & occidentes, tempestates & pluuias ciunt. Vnde etiam a Latinis Suculæ appellantur, quo suum ritu luto delectari uideantur. Exoriantur x i r. Calend. Iunij. Plin. libro 18. cap. 16. Aegypto fuculæ occidunt uesperis. Est & Sucula genus intimæ uelut. Plaut. in Ruden. Turæ connexæ maniculæ cum fucula. Sucula autem inquit, Budæus, machina est tractorij generis: constat autem tereti ligno, duobus aut pluribus uestibus traiecto, utrinque æqua extantibus longitudine: hæc dum uerfatur, funis, qui ductarius dicitur, circa eam obuoluitur. Huiusmodi machina hodie uiatores, id est, cuparij, uina ex Hypogeis subuehunt, Turnum eum appellantes. Budæus.

SUDABVNDVS, a, um, Ouid. ad Pifo. Totaque ludos Turba repente suos iam sudabunda reliquit.

SUDARIVM, RIJ, [sudario, uerfaZZolo, faZZoletto.] ὑδαρῖον, linteum, quo sudor faciei detergitur, & nares purgantur. Suet. in Nero. cap. 40. Adoperto capite, & ante faciem obtenso sudario, equum ascendit quattuor solis comitantibus. Et mox ligato circa collum sudario, prodierat in publicum. Huius deminutiua est Sudariolum. Martia. lib. 1. 1. Iam mihi nigrescunt tonsa sudaria barba, Et queritur labris puncta puella meis. Quintil. cap. 3,

lib. 6. Cum reus agente in eum Caluo, Candido frontem sudario tergeret, &c.

SUDATOR, ORIS, Plin. lib. 2. 3. cap. 5. Dyfentericis, sudatoribus in longa tussis, in epiphoris, meracum.

SUDATRIX, CIS, Martial. libro 12. Dum per limina potentiorum sudatrix togæ uentilat, uagumque Maior Cœlius, & minor fatigant.

SUDIS, huius Sudis, [Pertica, bastone] κμάξ, pertica, seu genus telitici, hoc est, paxillus igni torridus. Virgil. 7. Aene. Sudibus præuultis. Vbi Sernius. Vallus, & sud. s. id. m. est. Sudibus inter se concurrere. Liu. 6. Bell. Puni. Tertio die sudibus inter se, in modum iultæ pugnæ concurrerunt, præpilatisque missilibus iaculati sunt.

SUDIS, huius Sudis, piscis insigni magnitudine & sapore non ingrato, quem Græci σφραγίλω, appellant. Plinius libro 22. capitulo. undecimo. Sunt præterea a nullo auctore nominati, sudis Latine appellata, a Græci σφραγίλω, rostro. similis nomine, magnitudine inter amplissimos, rarus, sed tamen non degener.

SUDOS, AS, [Sudare] ὑδρῶς, παρὰ τὸ ὑδρῶς, quod aquam, undamque significat, deriuatum existimatur, aspiratione in s, litteram conuersa. Et modo absolute ponitur. Horati. de Arte: sudauit, & alit. Idem secundo Seru. Sapyr. 2. Tu pulmentaria quæ re Sudando. Cicero primo de Diuina. Nunciatum est, alidicibus deorum sudasse simulacra. Modo cum ablatiuo iungitur. Liu. Et scuta duo sanguine sudasse. Virgilius primo Georg. Vnde cauzæ æpido sudant humore lacunæ. Modo cum accuatiuo. pro exudare, siue sudando producere. Virgilius quarto Eclog. Et duræ quercus sudabunt roscida mella. Sudare metaphoricis, pro uehementer laborare. nam magnos labores solet & sudor comitari. Terentius in Phormio. Eia sudabis satis, Si cum illo inceptas homine: ea eloquentia est, Hoc est satis erit tibi negotij, satis laborabis. Cicero pro Sext. Sudandum est his pro communibus commodis. Sudatus participium, Staius quinto Thebaid. Labor gelido ludatur in Hæmo. Claudian. 2. de Raptu Proserp. Fibula sudata marito. Composita sunt Confudo. Desudo. Exudo. Insudo, & Præfudo: quorum significata uide sub suis locis.

SUDOR, ORIS, [sudore] ἰδρῶς, excrementum aqueum, per cutem exudans. Plin. libro 10. Serpentes neque sanguinis, neque sudoris um habent, quæ auiditatem naturalem iale augent. Cicero primo de Diuinatione. Nec enim sanguis, nec sudor, nisi corpore fluit. Virgil. 3. Georgi. Ardentes papule, atque imundus olentia sudor Membra se quebatur. Idem 3. Aeneid. T. in gelidas toto manabat corpore sudor. Sudor, pro labore, Cicero pro Font. de Gallis qui cum ipso M. Fonteio ferrum ac manus conulerunt, multoque eius sudore ac labore sub pop. Roma. imperium ditonemque ceciderunt. Cicero 1. de Orato. Ac stylus ille tuus quem tu uere dixisti perfectiorem dicendi esse, ac magistrum, multi sudoris est.

SUDATORIVS, a, um, adiect. ὑδρωτικός, Plaut. in Stic. Nullo meliores esse parasitos sinam, Vel unctiones Græcas sudatorias, uel alias malis.

SUDVM, SUDI, [Luogo sereno tra le nuuole] ἀθριον, quasi sine udo: est enim proprie pars serena inter nubes. Virgil. 8. Aeneid. Arma in tet nubes cæli in regione serena, Per sudum rutilare uident. Accipitur tamen Sudum pro sicco, siue sereno, cum scilicet nulla est pluuiâ, Cicero ad Tyronem: Horologium mittam, & libros, si erit sudum. Plau. Mil. Curate ut splendor meo clypeo sit clarior, Quam solis radij esse olim, cum sudum est, solent. Virgil. quarto Georgi. Ergo ubi uer noctæ sudum, camposque patentes, Erumpunt portis.

SUEO, SUES, [Vasfi] ἔθω, antiquum uerbum, idem significans, quod soleo: unde Sueco. Lucret. lib. 1. Et semina rerum Appellare sueumus id est, solemus. Liui. 5. ab Vrbe. Nec lœcus, quam diuino spiritu tactus cum se in mediam concionem intulisset, abstinere sue tus ante talibus consilij. Cic. 2. de Natu. Deo. Has Græci itellas Hyades uocitar e fuerunt. Lucr. lib. 1. Nec frigora quimus Vfurpare oculis, nec uoces cernere siuemus.

SUESCO, CIS, eui, etum, [Vasfi, aneZZarfi] ἐδιζουας, consuetudinem capio. Cic. Metello: A te id quod iuculisti, peto, me absentem, diligas, atque defendas. Claudia. lib. 3. Post hæc cunabula dulci Ferre sinu summoque Ioni deducere paruum Sueterat, & genibus ludentem aptare paternis. Suetus, sueta, suetum, participium. Virg. 5. Aen. Geminos immani pondere cæstus Proiecit, quib. acer Eryx in prælia suetus Ferre manum. Cic. ad Att. lib. 6. multæ ciuitates omni ære alieno liberatæ, multæ ualde leuatæ sunt, omnes suis legibus & iudicijs suetæ, ἀποτομιας, a deperz reuixerunt. Lucret. libro 1. Bella nefanda parat, suetus ciuilibus armis. Composita sunt Assuesco, Consuesco, Desuesco, & Insuesco, quorum significata uide sub suis locis.

SVESSA, Campaniæ opidum, non procul a Liri amne, ut auctor est Plin. lib. 3. cap. 5.

SVESTONES, Gulliæ, Belgicæ populi, ut scribit Plin. lib. 4. cap. 17. In provincia R. me n. Hodie Sostons.

SVEVI, τινος, bellicosissimi Germaniæ populi, olim Albis, hodie Danubij accolæ. Luc. lib. 2. Fandit ab extremo flauos Aquilone Sueuos.

SVEFARCINATVS, [Caricato, regumato. Gal. Carni de hailons & uieils drapane. Hisp. Cargado.] σφαιρακιστος, fuscina quæpiam oneratus. Terent. An. Verum iudi Cantharam suffarcina. an. Pla. Curc. Dum isti Græci palliati, capite operto qui ambulant, Qui incedunt suffarcinati cum libris.

SVEFARRANEVS, a farre, quemadmodum Confarratio, deduci uidentur; significat eum, qui far in caltra conuertit, sed modicum aliterum uenit non iusto commeatu aliquo, sed crebris & uilibus insitutum uecturis. Plin. lib. 7. cap. 43. Cicero malionem castrensem suffarraneum fuisse, &c.

SVEFFERO, p. c. [Sofferire, olerare, patire. Gal. souffrir, supporter, endurer, soutenir. Hisp. sufrir, padecer.] σφοδρα, ὑποσφαιρα, sustineo, patior, Virg. 2. Aene. Nec claustra, nec ipsi Custodes sufferre ualent. Ter. Hea. Satrapes si fiet Amator, n. m. q. a. sufferre eius sumptus queat. Cic. pro Ros. Am. Plus oneris sustuli, quam ferre possum. Sufferre, pati. Cic. pro Cecin. Quam ma. Etiam si sufferre uolissent, tamen manere in ciuitate potuissent. Ter. in And. Pro huius peccatis ego supplicium ut sufferam.

SVEFFERTVS, a, um, deductum uidetur a Suffercio, sicut Refertus, a Refercio. Suetonio in Nero. cap. 20. Media. i. in orchestra frequenter populo epulatus, si paulum subbibisset, aliquid se sufferi tinnituum Græco sermone promisit, Hoc est, cantaturum se clarius aliquid, aut quod Græci dicunt σκηνον, id est, demum quippiam, ac succi plenum.

SVEFFERUEO, sufferues, ere, [Bogiere un pochetto.] σφοδρα, ὑποσφαιρα, aliquid quantum feraere. Plin. lib. 18. cap. 11. Vulgo uero nec sufferueere faciunt.

SVEFFERUEFACTIO, is, cete, [Intepidire. Gal. Faire un peu bouillir. Hisp. hazer hervir un poco.] σφοδρα, ὑποσφαιρα, subferuidum reddo. Plin. lib. 12. cap. 26. Odr uero in uino sufferuefacti antecedit alios. Idem. lib. 22. cap. 25. In uesciæ uero dolore, semuncia amyli cum ouo & pafis tribus sufferuefacta a balneo.

SVEFFERUEFIO, ues, eri, [Esfer tepido.] σφοδρα, ὑποσφαιρα, aliquid quantum feruidum fieri. Plin. lib. 27. cap. 9. Qui si in promisso huic quærit, affirmant lapillos, qui sufferuefacti, una rampi.

SVEFFES, eris, summi magistratus nomen erat apud Carthaginenses, non dissimilis Romanorum consulatus. Liu. 10. Bel. Pun. Senatam itaque sufferes (quod uelut Consulare imperium apud Carthaginienses eris) uocauerunt. Idem 8. Bel. Pu. In festis ob direpta quædam ab ascendentibus, naues militibus, ad colloquium Sufferes eorum, qui summus Pœnis est magistratus, cum Quæstore elicit.

SVEFFIBVLVM, li, pen. co. siue Subfibulum, uestimentum album erat, teste Festo, prætextum, quadrangulum, oblongum, quod in capite Vestales uirgines sacrificantes habebant, idque fibula comprehendebatur.

SVEFFICIO, is, [Bastare, essere sufficiente, & affi. Gal. Suffire, satisfaire. Hisp. Bastar.] ἐξαρκεια, ἰκτοκα, ex Sab. & Facio significat satis esse constructurque cum datiuo. Stat. lib. 5. Syl. Vade puer, tantisque enixus sufficere domus; id est, satis esto. Cicero in Sallu. Postea quam immanse gulæ impudicissimi corporis quæritus sufficere non potuit. Ouid. 3. Trist. Eleg. 2. Sufficere malis animus. Virg. 11. Aen. Nec sufficit umbo Idibus. Hoc est, satis esse non potest sustinendis ictibus. Nonnumquam sine datiuo collocatur, eius loco habes infinitum. Virgil. libro 5. Nec nos obniti contra, nec tendere tantum Sufficimus. Aliquando Subministrare, Virgil. 2. Aeneid. Ipse pater Danaos animos, uiresque secundas sufficit. Aliquando substinere, Virgil. 2. Georgic. Atque aliam ex alia generando sufficere prolem. Vnde sufficere magistratus dicuntur, qui in locum mortuorum eorum uel, qui munere suo perfuncti sunt, surrogantur. Cicero. lib. 4. epist. Si Apis os haberem, in cuius locum sufficere sum, tamen &c. Aliquando inficere, maculare. Cicero. in Hort. Ut ij, qui in conuiuijs purpuram sufficunt, post sanant medicamentis quibusdam.

SVEFFIGO, is, xi, xum, [Ficcare. Gal. Ficher dessous. Hisp. Hincar a otra cosa.] σφοδρα, ὑποσφαιρα, idem quod affigo. Cicero in Pis. An ego, si te & Gabinium cruci suffixos uiderem, maiore afficerer lætitia ex corporis uestri laceratione, quam afficio ex infamia? Horat. 1. Serm. Satyr. 3. Si quis cum seruum, patinam qui tollere iussus Senesios pisces, tepidumque ligurierit ius, In cruce suffigat Labeonem insanior inter Sanos dicatur. Hircius de Bel. Afr. lib. 5. Postero die tuba, Numidas eos, qui loco amisso fuga se receperant in castra, in cruce omnes suffixit.

SVEFFIMENTVM, suffimentum, [Perfumo. Gal. Parfum. Hisp. Sahumerio.] ὑποσφαιρα, ὑποσφαιρα, idem quod sufficitus, & suffitio. Plinius; Quod

& suffimentis quibusdam facere consueuerunt. Cicero. 1. de Legibus. Nam & in ijs sine illius suffimentis expiati sumus. Suffimenta, inquit Festus, a ueteribus dicta sunt, quæ fieri solebant, ex faba, milio, molito, mulso asperso. Ea dijs eo tempore dabantur, quo uix calcaræ prelo premebantur.

SVEFFIMEN, inis, [Perfumo.] ὑποσφαιρα, idem quod suffitio. Ouid. Sanguis equi suffimen erit.

SVEFFIO, tis, fui, uel sij, fitum, [Perfumo. Gal. Parfum. Hisp. Sahumerio.] ὑποσφαιρα, idem significat, quod suffimigo. Plin. Hippocrates ruta uuluarum causa naturam suffire iubet. Virg. lib. 4. Geo. At suffire thymo, cerasque recidere inanes, Quis Dubitet? Col. 1. 12. cap. 18. Cella quoque uinaria omni tercore liberandi, & bonis odoribus suffienda. Luc. lib. 2. Iguibus æthereis terras suffire feraces.

SVEFFITIO, onis, [Perfumo.] ὑποσφαιρα, idem quod sufficitus. Plin. lib. 25. c. 2. Orpheus, & Heliodas suffitioes commendauere. Col. lib. 1. cap. 6. Ne rursus nimia suffitioe medicata sint.

SVEFFITOR, oris, ὑποσφαιρα, uerbale a suffiendo deductum. Plin. lib. 34. cap. 8. & Lycus & ipse puerum suffitorem.

SVEFFITVS, ta, cum, p. p. [Perfumo. Gal. Parfum. Hisp. Sahumerio.] ὑποσφαιρα, idem significat, quod suffimigo. Plin. lib. 20. ca. 27. Anisum dolores capitis leuat suffitum naribus.

SVEFFITVS, tus, [Perfumo.] ὑποσφαιρα, idem significat, quod suffimigo. Plin. lib. 24. c. 11. A multis in suffitio pro thure assumitur. Idem alibi: Et uuluarum conuersionem suffitio exciuit.

SVEFFISCVS, sci, folliculus cæcium arietinorum, quo utebantur antiqui pro marsupio, a scici similitudine dictus. Festus.

SVEFFLAMEN, nis, machinæ genus est, teste Budæo, quo in descensu uel procursu nimio rota solet retineri. Iuue. Sat. 8. Ipse rotâ stringit multo sufflamine Consul.

SVEFFLAMINO, as, sufflamine comprimo, & retineo. Sen. 4. Decla. Tanta illi erat uelocitas orationis, ut uitium fieret. Itaque Diuus Augustus optime dixit, Aterius nolite sufflaminandum est, adeo nedum currere, sed decurrere uidebatur, nec uerborum tantum illi copia, sed etiam rerum erat.

SVEFFLATIO, nis, [Inflatione.] ὑποσφαιρα, idem quod inflatio. Plin. lib. 9. cap. 7. Bullantium aquarum sufflatio.

SVEFFLO, as, [Soffiare. Gal. souffler, embler de uent. Hisp. soplar.] πνευμα, uerbum est actiuum, idem significans quod inflare, siue flatu excitare. Plin. libro 34. capitu. 8. Buthyreus Lycius Myronis discipulus fuit, qui fecit dignum præceptorem puerum sufflantem languidos ignes. Sufflare buccas, id est, inflare, siue flatu extendere. Plaut. in Stico. Age tibicem, quando bibisti, refer ad labia tibias, suffla Celeriter tibi buccas, quasi proferens bestia.

SVEFFOCO, as, penult. produ. [Soffocare. Gal. Soffoquer, estouffer. Hisp. Ahogar.] πνιγω, ἀγγω, ex Sub. & Faux au in o, productam conuersa, significat spiritum præcludo, ueluti obstrictis faucibus, quamquam etiam latius accipitur pro quouis modo enecare: ut Suffocare fame, suffocare ueneno. Cicero. Art. lib. 9. Consilium primū est, Suffocare urbem & Italiam fame, deinde agros uastare, uerere, pecunias locupletum non abstinere. Idem pro Mur. Qui gallum gallinaceum suffocauerit. Ouid. in Ibin: Suffocent animam dira uenena tuam. Suffocatio, onis, uerbale, suffocandi actus, Plin. lib. 20. cap. 5. Eius semen contritum, & uino potum, tumentem aluum, & suffocationes mulierum, doloresque lenit.

SVEFFODIO, [Incauare. Gal. Foirir & cauer par dessous, miner & creuser. Hisp. Cauer por debajo.] ὑποσφαιρα, subcus effodio. Col. lib. 2. cap. 18. Neque suum uellum impa. ci, quoniam nostro suffodiat, & cepites excitet. Suffodere equum, est eum confodere, & proprie sub ipso seffore occidere. Cæf. 4. Bell. Gall. Rursus his resistentibus, consuetudine sua ad pedes defilierunt: suffossique equis, compluribusque nostris deiectis, reliquos in fugam coniecerunt. Virgil. 11. Aeneid. Suffosso reuolutus equo. Cicero. pro Mur. Sacella suffossa.

SVEFFRAGIUM, gij, [Suffragio, ballot, uoce. Gal. suffrage, voix des estisans, consentement. Hisp. Voto a favor para aydar.] ὑποσφαιρα, significatio uoluntatis, iudicij uel nostri in creandis magistratibus, aut reo iudicando, siue ea calculis, siue tabellis, aut etiam uoce fieret. Cicero. 3. de Legibus. Suffragia in magistratu mandando, aut et de reo iudicando palam ferri melius esset. Iuue. Sat. 8. Libera si demur populo suffragia, quis tam Perditus, ut Senecam dubitet præferre Neroni? Cicero. 1. de Legibus. Si hæc suffragijs, aut scitis multitudinis probarentur.

SVEFFRAGATOR, oris, [Chi da la ballotta in fauore. Gal. Qui fauorise a un cun de sa uoix ou parole. Hisp. El que ayda a otro consu uoto.] ὑποσφαιρα, qui in creandis magistratibus suffragium fert. Plin. Ep. 64. Addebat quosdam ex suffragatoribus: illi grauius & paucis loquebantur. Cicero. pro Mur. Tua uero nobilitas. Serui Sulpicii tametsi summa est, tamen hominibus literatis & historicis est notior: populo uero & suffragatoribus obscurior.

- SUFFRAGATIO**, onis, [ὑποβοήθεια, ipse suffragandi actus. Cic. pro Mur. Multum auctoritatis habet suffragatio militaris.
- SUFFRAGO**, [Piegatwa. Gal. Le jarret des jambes de derrière descheu-
aux & autres bestes. Hiss. La quartilla de obligadura de la bestia.] pen.
pro. gentiuo suffraginis, κακλή, flexura in posterioribus quadrupedi
pedum cruribus, reuersum incuruata, quæ in prioribus cōcrario
modo inflecta genu dicitur. Dicitur suffragines, quod ibi cruris cō-
tinuitas diuisa & quodammodo fracta appareat, Plin. lib. 8. cap. 45.
Victimarum probatio in uiculis, ut cauda articulum suffraginis
contingat. Hinc Suffraginosi equi, quorum Suffragines morbo uiti-
atæ sunt. Colu. lib. 6. cap. 38. Suffraginosæ hordeacea farina im-
ponitur. Suffragines etiam dicuntur uitis soboles, radicibus adhæ-
rentes. Idem lib. 5. Et si soboles (quam rustici Suffraginem uocāt)
radicibus adhæret, diligenter explantanda, ferroque euellenda
est, ut hybernas aquas respuat.
- SUFFRANATIO**, onis, [Legame.] colligatio, & arcta structura, quæ
lapides ueluti freno retineat. Plin. lib. 36. c. 22. de quodam lapidis
generis Globosus contra iniurias fortis, sed ad structuram infide-
lis, nisi multa suffranatione deuinctus.
- SUFFRAGORIS**, aris, pen. p. [Favore, fauoreggiare. Gal. Donner sa voix
en une election, fauorifer & donner faueur, aider de sa parole. Hiss. Ayu-
dar con su voto, dar fauor.] ὑποβοηθῶ, suffragiū fero. Cic. pro Mur.
Quorum suffragium tenue est, si ut Suffragentur, nihil ualent gra-
tia. Hinc suffragatores dicti sunt, qui in comitijs suffragium ferunt.
Cic. pro Mur. Tua uero nobilitas Serui Sulpici tamen sum-
ma est, tamen hominibus litteratis, & historicis est notior: popu-
lo uero & suffragatoribus, obscurior. Per translationem accipitur
pro fauere, auxilio esse, sententiæ aut uoluntati cuiuspiam subscri-
bere. Cuius contrarium est Refragor, pro repugno, aduersor. Au-
ctor Priapeus: Copia me perdit, tu suffragare rogatus. Cicero.
7. Ver. Cui legi uestra dignitas uehementer aduersatur, ei insi-
gnis istius impudentia maxime suffragatur. Idem ad Att. Nec de
ficti accusare eius necessarios, qui eius cupiditati suffragari uide-
bantur. Idem Planco l. 10. Fortuna suffragante uideris res maxi-
mas consecutus.
- SUFFRICO**, as, p. c. ὑψώω, ὑψώω, leuiter frico. Colu. lib. 12. c. 13. Nam
oportebit post hunc numerum dierum confectum emundare & si
quid facis, aut labris uasorum, aut lateribus inhæsit, eradi, ac suf-
fricari, & protinus operculis impositis oblini.
- SUFFRINGO**, is, ere, [Frangere, rompere. Gal. Rompre & briser. Hiss. Que-
brar, romper.] καταρῆναι, idem fere quod frango. Plau. in Ruden.
Homini isti talos suffringi uolo. Cic. pro Roscio Amer. Quod si
luce quoque canes latent, cum Deos salutatum aliqui uenerint
opinor, ijs crura suffringantur, quod acres sint etiam tum, cum sus-
picio nulla sit.
- SUFFRITO**, as, penul. cor. ὑψίζω, idem quod infrio, hoc est, friatum
siue comminutum inspergo. Colum. lib. 2. cap. 38. Scopulis ari-
dæ myrti serua suffriatur operculumque superimponitur, ne quid
eo decadat.
- SUFFEVERAT**, pro sub eodem tecto fuerat, scripsere ueteres, in-
quit Fest.
- SUFFUGIO**, [Refugio. Gal. s' en fuir. Hiss. Huyr.] idem quod confugio,
καταφεύγω, Liu. 4. Bel. Pun. Imber a nocte media coortus, custo-
des nigilisque dilapsos & stationibus, suffugere in tecta coegit.
- SUFFUGIVM**, gij, [Refugio. Gal. Refuge, lieu de refuge. Hiss. Lugar para
huyr, d'ò huyrmos.] καταφυγή, quo quis suffugit, hoc est, securitatis
caussa sese recipit. Ouid. de Nuce: Quid, nisi suffugium nimbos
uitantibus essem?
- SUFFULCIO**, is, [sostenere. Gal. Apuyer, soutenir, estayer. Hiss. Sufsten-
tar de baxo.] ὑπορέδω, sustentio. Varr. 1. de re rust. Vti maioribus
perticis suffultæ uites, auras non permitteant. Plau. Mil. Ecce au-
tem ædificat, columnam mento suffulciat suo. Lucre. lib. 4. Pro-
pterea capitur cibus, ut suffulciat artus, Et recreet uires.
- SUFFUMIGO**, as, are, [Suffumicare. Gal. Faire fumèe par dessous, perfu-
mer, enfumer. Hiss. Sahumar.] ὑποθυμάζω, idem quod suffio, uel sub
tus fumum excito. Cels. lib. 6. cap. 5. de suffusione oculorum. Suffi-
migare oculos acribus medicamentis.
- SUFFUNDO**, is, ère, [Spargere. Gal. Espandre dessus, espandre en bas. Hiss.
Derramar lo liquido.] ὑποχέω, ὑποχέω, effundo, inspergo, infundo,
Pla. Cur. Mane suffundam aquilam. Col. lib. 7. Laxæ & estuanti
multæ ad os in fauces dimittitur, utrumque in os suffunditur. Suf-
fundi rubore faciem dicimus, cum sanguis subter cutem sese di-
spersgens, faciem inficit rubore. Quod Virgilius ad auroram
transfuit, libro primo Geo. At si uirgineum suffuderit ore rubo-
rem, Ventus erit.
- SUFFUSIO**, onis, ὑψώσις, morbus oculorum, qui fit ex concreto hu-
more inter κερταοειδῆ & ἀραχνοειδῆ, tunicas ante ipsam pupil-
lam collecto, quo uisus usque adeo impeditur, ut discretas rerum
species, & colores apprehendere non possit. Cels. lib. 6. cap. 6. Suf-
fuso quoque quam Græci ὑψώσιον, nominant, interdum oculi
potentiæ, qua cernit, se opponit. Quod si inueterauerit ma-
nu curandum est.
- SUFFUNDO**, as, are, καταβάλλομαι, pro fundamento subijcio. Var.
ἐν ταφῇ μενίσσας, ut citatur a Nonio, Antiqui nostri domibus la-
teritijs, paululum modo lapidibus suffundatis, ut humorem suf-
fugerent, habitabant.
- SUFFUROR**, aris, [Rubare occultamente. Gal. D frober en chachette. Hiss.
Hurtar secretamente.] penul. produ. κλέπτω, clam furari. Plaut.
Tru. Hæc cum uideo fiei, suffuro, suppilo, de præda præ-
dam capio.
- SUGGERO**, ris, ssi, gestum, [Aintare, dare. Gal. Bailler & fournir. Hiss.
Suggerir, dar lo que otro ha menester.] ἐπιπέω, subministrō, suppedi-
to. Terent. Ad. Cur perdis adolescentem nobis? cur amat?
Cur potat? cur tu his rebus sumptum suggeris? Cicero secun-
do de Ora. Singulis generibus argumentorum copiam sugges-
runt. Interdum idem est quod in memoriam redigere. Cicero
secundo de Fin. Si memoria defecerit, tuum erit ut sug-
geras.
- SUGGESTVS**, uel Suggestum, [Luogo alto, oue si predica, o fa oratione.
Gal. Un lieu esleue, comme une chaire ou un pulpite pour faire arengues
au peuple. Hiss. Elcaddahlo alto para mirar & predicar.] ἑψημα, locus
editior, puta pulpitum, unde oratio ad populum solet haberi. Di-
ctum Suggestum, siue quod constat ex suggesta, hoc est, congeita
materia, siue quod inde populo suggeratur, quod in rem eius esse
possit. Plin. lib. 34. cap. 5. Eodemque in consulu in suggestu ro-
stra deuitis Antiatis desixerat. Cic. 5. Tuscu. Idemque cum in
communibus suggestis consistere non auderet, concionari ex tur-
ri alta solebat. Liu. 8. ab Vrbe. Naues Antiatum partim in naua-
lia Romæ subductæ, partim incensæ, rostris que earum suggestum,
in foro extructum adornari placuit. Cic. 1. de Diuin. Neque illud
in suggestum, in quo causam dixerit, ascendenti, signum sibi ul-
lum, quod consueuerit a deo, quasi mali alicuius impendentis da-
tum. Var. l. 3. c. 5. suggestum posuit pro loco in ornithone paullo
eminentiore, quam sit ipsum fallere. Ex suggesto (inquit) falleris,
ubi solent esse περιπέτῆματα, prodeunt anates in itagnum, &
nant. Suggestus comæ. Sta. l. 1. Syl. Celsæ procul aspice frontis ho-
norem Suggestumque comæ.
- SUGREDIOR**, eris, [Aidare occultamente. Gal. Aller en cachette, marcher
secrettement. Hiss. Andar a escondidas.] ὑποβαίω, latenter gradior.
Tacit. lib. 2. Suggestiffique propius speculatores. Habet nonnum-
quam adiunctum accusatiuumque, suggredi hostes id est, latenter
aggredi. Idem Tacit. Anna. lib. quarto. Quos dux Romanus acie
Suggestus.
- SUGGRUNDIA**, orum, [Grondane.] uel iuggrundæ, γῆσοι, γῆσα,
sunt partes prominentes, quibus stillicidia a parietibus arcentur:
qualia fere sunt tecta Lugdunensium. Var. lib. 3. de re rust.
Aues subtus suggrundas ab initio uillatico usæ tecto. Plin. lib. 27.
cap. 13. de Sædo herba: Alij Hypogesium uocant, quoniam in sug-
grundijs nascitur.
- SUGGRUNDATIO**, onis, γείωσις, γείωσις, suggrundiorum,
hoc est, prominentium tectorum structura. Vitruu. lib. 4. capit. 2.
Sub tectis si maiora spatia sint, columen in summo fastigio cul-
minis: unde & columnæ dicuntur, & transtra & capreoli si com-
moda: columen & cantherij prominentes ad extremam suggrundationem.
- SUGGRUNDARIA**, ueteres dicebant sepulcra infantium, qui nec-
dum quadraginta dies implessent (ut inquit Fulgentius) cum nec
busta dici potuerunt, quia ossa, quæ comburerentur, non erant, nec
tanta magnitudo cadaueris, qua locus tumesceret: unde neque tu
muli appellari merebantur.
- SUGILLO**, las, [sigillare. Gal. Frapper auant tellement qu' il y uienne des
tales noires & meurtrissements, marquer de coups. Hiss. Magullar la
carne.] ὑποπίδζω, liuido colore partem aliquam corporis com-
maculo: quod accidere solet uenis exilibus ictu fustis, alte-
riusue corporis duri collisis, sanguineque sese subter cutem dif-
fundente. Hinc Suggillata dicuntur, quæ maculis huiusmodi
sunt deformata. Plini. libro 13. capitu. 9. loquens de sale: Ex
ictu suffusus cruore oculis, sugillatisque, cum myrrha pari
pondere. Idem libro 27. Caseus recens cum melle sugilla-
ta emendat. Et libro 20. Cinis allij ex oleo, & garo illi-
tus, sugillata aut liuentia ad colorem reducit: Per transla-
tionem accipitur pro detrahere, reprehendere, uilpendere,
contumelia afficere, siue existimationem alicuius læ-
dere. Liui libro 1. Bel. Maced. Legati grauiter ferentes
se sugillatos esse. Vlpianus si famosa actio non sit, uel pu-
dorem non sugillet. Hinc Sugillatio, onis, liuida cutis com-
maculatio: & per translationem contumelia, siue ignominia. Pli.
libro 7. capitu. 45. Iuxta hæc Variana clade, & maiestatis eius
fœda sugillatio. Alij Sugillo geminato g, scribendum putant.
Sed quoniam a sugendo deriuari putatur, melius simpliciter g, scri-
bi crediderim.
- SUGEO**, gis, xi, stum, [sugere. Gal. Succer. Hiss. Mamar d' chupar.]
θῆλαζω

ὄλιζω, μύλειω, succum labris elicio. Cic. 1. Tusc. Nunc autem simulaque editi in lucem, & suscepti sumus in omni continuo prauitate & in summa opinionum perueritate uersamur: ut pene cū lacte nutricia errorem fuisse uideamur. Idem 2. de Natu. de Alia sugunt, alia carpunt, alia uorant, alia mandunt. Apud antiquos etiam per secundam contagionem inflectebatur. Sugeo es, unde & Exugeo, es. Pla. in Epid. Ego me uertam in hiruidinem, atque eorum exugebo sanguinem. Sucus, huius suctus, ipse iugendi actus. Plin. lib. 8. c. 36. Alijs diebus residunt, ac priorum pedum suctu uiuunt.

SΥΙ, εὐπτέω, eius deriuatiuum, Suus, sua, suum, ὀσασία, sunt pro nomina reciproca, propterea sic dicta, quod sicut recipitur spiritus, cum uicissim efflatur, & attrahitur, ita hæc pronomina ad id, unde prodierant, reuertuntur. Vnde non recte dicimus, Ego dixi sibi, Non est sibi cura republica, Tu fuisti secum, quia nulla in his est reciprocatio. Sed dicendum: Ego dixi ei, Non est ei cura republica, Tu fuisti cum eo. Similiter non dicimus: Vidi Ciceronem & fratrem suum, sed, Fratrem eius. E contrario non recte dicitur: Omnia a te expectant, ut des illis cibum in tempore, cum tibi, dicendum sit: Sicut enim recte dicimus, Omnes expectamus, ut det nobis escam. Omnes expectatis, ut det uobis escam: ita dicendum est, Omnes expectant, ut det sibi escam. Est tamen quando indifferenter uti licet reciproco, aut non reciproco, prout ad illius de quo loquimur, uel ad nostram personam sermonem referimus: ut, Omnes optant quod sibi utile est. &, Omnes optant quod ipsis utile est. Illud ad personam eius, de quo loquimur, refertur, & manifestam habet reciprocationem: hoc ad personam nostram, ideoque nulla est in eo reciprocatio. Cic. Multi dubitabant, quid optimum esset, multo quid sibi expediret. Idem. Legatus in pace profectus, in prouincia pacatissima ita se gessit, ut ei pacem esse expediret. Nonnumquam etiam amphibologiæ utendæ causa pro Sui siue Suus, ponitur Is, aut ipse, aut ille. Cicero in Brut. Is loceri instituto, quem quia cooptatus in Augurum collegium non erat, non admodum diligebat, presertim cum ille Q. Scæuolam sibi minorem natu generum prætulisset. Accipitur aliquando Suus pro proprius Velle suum cuique est: Accipitur autem Sui passiuè, quem admodum Mei, & Tui. Cicero ad Artic. libro 10. Nicias uehementer tua sui memoria delectatur. Idem de uicissim. Imitantes genitorem & effectorem sui. Inuenitur interdum sibi datus, solius uenustatis gratia, nullaq. necessitate in oratione positus. Cicero: Sui sibi uicissim succo. Colu. Sui sibi iure abluuntur. Dicimus etiam: Suus est illius mos, Sua est istius natura, Suus est Aristotelis modus, Suum Platonis genus. Habetque hoc pronomen Suus uocatiuum: ut si dicam, Defendite Cæsarem o amici sui. Inter, præpositio id habet peculiare, uti si antecesserit genitiuus, datiuus, aut ablatiuus, indifferenter uti liceat reciproco pronomine, aut nõ reciproco. Si præcesserit accusatiuus, aut nominatiuus, reciprocum postulat. Cic. Nec mihi cæterorum iudicio uidetur solum, sed etiam ipsorum inter ipsos consensu, id de genitiuo exemplum est. Nunc de datiuo. Quinti. Circa quem inexplicabilis, & Grammaticis inter ipsos, & philosophis pugna est. De ablatiuo idem: Nam a magnis quoque auctoribus incidunt uitiosa aliqua, & a doctis inter ipsos etiam mutuo reprehensa. Vide hac de re plura apud Vallam, eo in opusculo, quo duorum horum pronominum naturam ex professo exequitur.

SΥΙΛΕ, is, [Porcile. Gal. L'estable ou couchent les truyes ou porcaux. Hispan. zahurada de los puercos.] penul. prod. ὀσασία, ὑπόος, septum, in quo nutriuntur porci: differtque ab hara, quod eo nomine significetur scropharum cubile, cui singulæ scrophæ separatim cum suis suculis includuntur. Columel. libro 7. capitu. nono. Diligens autem porculator frequenter suile conuertat, & sæpius harras.

SΥΙΛΛΥΣ, a, um, [Di porco, porcino. Gal. De porceau, ou de truye. Hispan. Cosa de puerco.] ὑπόος, deminut. est a Suinus deductum, eiusdem tamen cum illo significationis. Plin. lib. 8. cap. 52. At in Arabia suillum genus non uiuit in ullo genere. Liu. 2. Bel. Pun. Ex suillo, ouillo, caprino grege.

SΥΙΝΥΣ, a, um, [Di porco.] quod ex sue est. Varro lib. 2. c. 4. Hic enim conciliator suinæ carnis datur populo.

SΥΙΛΑΤΙ, aduerbium, κατ' ἀλλήλας, per sulcos. Pomponius: Genrens præterea sulcatim concisam faciem.

SΥΙΛΟ, as, [Far solchi, solcare. Gal. Compes ou arer par rayons. Hispan. Asulcar à haçer sulcos.] αὐλακίζω, sulcos facio, proficundo. Col. lib. 1. c. 2. In subacta iam terra latiores porçæ sulcantur. Plin. lib. 9. cap. 6. Satiantque se per complures dies, alueum in uado sulcauerat, accumulata fluctibus intantum ut circuniagi nullo modo posset. Ouid. 1. de Pon. Non fragili ligno uastum sulcauimus æquor. Virgil. 10. Aeneid. Sulcat maria alta carina. Sulcatus, a, um, participium. Luc. lib. 1. Et quondam duro sulcata Camilli uomere. Sulcator, oris, uerbale. Syl. l. 7. Sulcator nauita ponti. Stra. 1. Theb.

Nigri fulcator Auera.

SΥΙΛΕΥΣ, ei, [Solco. Gal. Raye ou rayon que fait la charne en labourant la terre. Hispan. El sulco que imprime el arado.] αὐλαξ, fossa illa oblonga, quæ inter arandum sit uomere. Cic. De Diu. Cum terra araretur, & sulcus altius esset impressus. Non raro tamen accipitur pro ipsa aratione, siue terre proficissione. Virg. 1. Georgi. At si non fuerit tellus foecunda sub ipsum Arcturum sat erit, tenuis suspendere sulco. Hinc fit, ut tertio, quarto, quinto, sulco serere dicamus, pro eo quod est tertia, quarta, aut quinta aratione. Plin. lib. 18. cap. 10. Quarto ferit sulco. Virg. exultantur uoluisse cum ait: Ipsa leges demum uotis respódet auari Agricolarum, bis quæ solem, bis frigora sentit. Hoc est, quæ bis per æstatem, bis per hyemem aratur. In uitium quoque cæterarumque arborum plantationibus sulcum appellamus fossam in longum ductam, in qua plantantur semina. Virg. lib. 2. Geor. Ausim uel tenui uitem comittere sulco. Hinc Bisulcus, bisulca, bisulcum, unde Bisulcum animal, quod non solidas, sed bifidas ungulas habet. Item Trisulcus, triulca, trisulcum, id est, trifidus, ut telum trifidum, quod tres habet cuspidas. Sulculus, deminutiuum Colum. de Arboribus. capit. 30. Rosam fruticibus, ac furculis disponi per sulcos pedales conuenit.

SΥΙΛΛΑ, ab antiquis dicti sunt qui postea Syllæ propterea quod prius illi peregrinam litteram nullam recipiebant: unde & Fruges uocabant, quos nos Phryges dicimus. Hinc etiam Sullanum diem apud Ciceronem legimus, pro Syllano, ad Atti. lib. 10. Non fuisset & illa nox tam acerba Africano sapientissimo uiro, non tam dirus dies ille Sullanus, calidissimo uiro. C. Mario, si nihil utrumque eorum fessisset. Quo in loco Sullanum diem eum intelligit, quo L. Sylla Marianarum partium uictor, urbem ingressus, omnia cædibus & proscriptionibus ualuit.

SΥΙΛΛΑΤΥΡΙΟ, [Imitare sillam.] desideratiuum, a Sylla formatum, idem ualens quod proscriptionis, uel Syllæ proscriptionem imitari, Cicero. Att. 1. 9. Sed mediis fidius turpe nobis pato esse, de fuga cogitare. Hoc turpe Cn. nos ter biennio ante cogitauit, ita Sullaturiuus animus eius, & proscripserit iam diu.

SΥΙΛΜΟ, συλλάν, opidum Pelignorum, in quarta regione Italiæ, nonagesimo ab urbe distans lapide, Ouidij poetæ patria est, ut ipse testatur. 4. Trist. sic scribens: Sulmo mihi patria est, gelidus uberrimis undis: Millia qui nouies distat ab urbe decem. Dicitur Sulmo a Solymo Aenææ comite conditore eius urbis: ut testatur idem Ouid. 4. Fast. Huius erat Solymus Phrygia comes unus ab Ida, a quo Sulmonis mœnia nomen habent.

SΥΙΛΦΥΡ, siue Sulfur, [Solfo. Gal. Souffre. Hispan. Piedra çufre.] δειν, a Plin. lib. 35. cap. 15. terræ generibus assignatur, ab alijs quibusdã inter metallica corpora, enumeratur. Effoditur enim cuniculis in Acolijs præcipue in sulcis inter Italiã & Siciliam sitis, nobilissimum in Melo. Inuenitur & in Italia Neapolitano Campanoque agro, in collib. qui uocantur Leucogæi. Dioscorides duo eius enumerat genera, Natium, siue fossile, quod quoniam ignem non est expertum, ἄπυρον, appellat, Vir. Viuum cognominat. Alterum factitium, quod quoniam olei incocto ad ignem pericitur, πυρρουμενον, nominat. Plin. loco iam citato quattuor eius numerat genera, factitium, nimirum in tres fecans differentias, quas hic breuitatis causa obmittimus, ab eo, si uideatur, petendas. Ouid. 1. de Arte: Quid referam Bais, prætextaque litora uelis, Et quæ de calido sulphure sumat, a quam? Virg. 3. Geor. Et spumas miscet argenti, ac sulphura uiua. Idem. 2. Ac. Et late circum loca sulphure fumant. Hinc sulphureus, ea, eum, δειώδης, quod ex sulphure est, siue sulphuris naturam refert. Plin. lib. 36. cap. 19. Cum uritur, odorem sulphureum reddit. Virg. 7. Aeneid. Audijt amans Sulphurea Naribus aqua. Ouid. 15. Metamor. Nec quæ sulphureis ardet fornacibus Aetna.

SΥΙΛΦΥΡΑΡΙΑ, riæ, [Luoco oue nasce il solfore.] θειά, locus ubi sulphur coquitur, aut effoditur.

SΥΙΛΦΥΡΑΤΥΣ, a, um, [In solforato. Gal. En sulphre. Hispan. Cosa mezclada con piedra çufre.] θειωτός, quod sulphur habet admixtum. Vnde sulphurata dicuntur ligna exilia, sulphure ex utraque parte intincta, ad accendendas lucernas. Marti. l. 1. Qui pallentia sulphurata fractis Permutat uitreis.

SΥΙΛΤΙΣ, [se uolere.] εὐζέλειος, ueteres dixerunt, pro Si uultis. Plau. in Afin. Hoc agite sultis spectatores nunc iam.

SΥΜΕΣ, est, est, [Essere. Gal. Estre. Hispan. Estar, ser.] εἰμι, ὑπάρχω, uerbum substantiuum a Grammaticis appellatum, siue quod per sese substat, solumque nullius alterius uerbi egeat adminiculo: cum contra cætera omnia in hoc resoluuntur, pleraque etiam in eius ope declinari non possint: siue quod cum cætera omnia uerba aut actionem importent, aut passionem, solum hoc sit uerbum, quod substantiam rei denotet. Variam autem in oratione obtinet constructionem. Aliquando enim similes coniungit casus. Cicero de Diuin. Cum solutus est animus, nihil plane ei est cum corpore. Idem Trebatio: Audio Treuiros capitales esse. Aliquando

non inuenisse subaudituri. Virg. 1. Aene. Tunc ille Aeneas, quem Dardanio Anchisæ Edidit alma Venus, &c. Idem libro 3. Nam Polydorus ego. Nonnumquam pretium importat, idem sere significans, quod ualeo, siue æstimor, in qua significatione genitiuum exigit. Salust. in Jug. Nunc uos æstimare facta, an dicta pluris sint. Terent. in Adelph. Argenti quanti est summo, id est quanto pretio ualet. Cicer. lib. 2. Offic. Vt commodius putarent numerari sibi, quod tanti esset, quam suum recuperare. Esset, inquit, id est existimaretur. Idem in frumentaria: Cum in Sicilia sextertiorum duorum tritici modius esset. Eundem etiam casum exigit, cum do minium seu possessionem importat: ut, Pecus est Mælibi: Itæra quando minus significat: siue officium, idque in tercia duntaxat persona singularis numeri. Cicer. lib. de Orat. Clamare contra quam deceat, hominis est impudentis. Et paullo post: Quorum alterum diuinitatis mihi cuiusdam uideretur, alterum humanitatis. Quandoque iungitur datiuo, & tunc significat, habeo, Virgil. 1. Aeneid. Sunt mihi bis septem præstanti corpore nimphæ, Iungimus interdum, & alterum datiuum. Cicer. ad Attic. Postrema tua pagina magnæ mihi molestiæ fuit. Cuius generis orationes, fere exponi solent per uerbum officio, hoc modo: Postrema tua pagina affectit me magna molestia. Ampla domus sæpe affectit do, minus dedecore. Cum datiuo, & ablatiuo. Plaut. in Mil. Nihil me poenitet iam quanto sumptu fuerim tibi. Est mihi minus cum illo, id est minus sum ei familiaris. Cicero Marcello. lib. 15. Si mihi tecum minus esset, quam est cum tuis omnibus, allegarem ad te: illos a quibus intelligis me præcipue diligi. Ponitur & pro conuenit, siue contingit, sed in tercia tantum persona singularis numeri. Val. Max. libro 1. Non est inter patrem & filium illius rei comparisonem fieri, præsertim diuinitatis fastigio iunctos. Virgil. 6. Aeneid. Nec non & Tityon terræ omni parentis alumnum Cernere erat. id est licebat. Apponitur quandoque huic uerbo ablatiuus sine præpositione: ut, Tuo beneficio, liber sum, & Tu es magna ui animi, & corporis. Aliquando etiam cum præpositione: ut, Hæc res est in potestate meæ: Vis est in armis. Est in bonis, pro in possessione bonorum, bona possidet. Cicer. Acilio. libro 13. Nullam omnino arbitror de ea hereditate controuersiam eum habiturum, & est hodie in bonis. Esse in aliquo numero, atque honore. Cæsar. 6. Bel. Gal. In omni Gallia eorum hominum, qui in aliquo sunt numero, atque honore, duo sunt genera. Interdum adiunctum habet accusatiuum mediante præpositione Ad: tunc est, significat exponitum est, uel uergit. Cæsar. 1. Commen. Aquitania a Garumna flumine ad Pyrenæos montes, & eam partem, quæ est ad Hesperiam. Ponitur nonnumquam sine casu a parte posteriori. Lucretius, Quæ sunt, quæ fuerunt, & quæ post facta sequentur. Item iungitur in finitio alterius uerbi ut, Magnæ laudis est, uacare sapientie: & Animi fortitudo est, aduersa contemnere. Est, pro possibile est. Celsus: non tam facile ijs opulari est, qui in cibo uenenum, uel in potione sumpserunt. Budæus. Es, pro soles. Cicer. Cornif. lib. 12. Quod si, ut es, cessabis, lacessam. Huius uerbi cõposita sunt. Absum, Adsum, Desum, Exsum, Insum, Intersum, Obsum, Possum, Præsum, Profum, Subsum, & Supersum, quorum significata expli cantur suis locis.

SVMEN, iuis, ἄσπερον, uenter suillus, infra umbilicum, cum ipsis uberibus, summis olim Romæ in delicijs habitus, præcipue si ex primipara excisus esset fue, uno die post fœtum editum. Antiqui Abdomen appellauerunt. Suminis autem uocabulum a Publico Mimorum Poeta initium sumpsit. Pli. lib. 8. cap. 51. Hinc Censoriarum legum paginæ interdiciturque cœnis abdomina, glandia, testiculi, uulua, sincipitia uerrina, ut iam Publij Mimorum poetae cœna, postquam seruitutem exuerat, nulla memoretur sine abdomine etiam uocabulo suminis ab eo imposto. Idem in libro 11. cap. 37. Proxima eiectionis uulua est occisæ, uno die post partum: Huius & sumen optimum, si modo fœtus non hauserit: eiectionis deterrimum. Antiqui Abdomen uocabant, prius callere id sinentes, occidere non assueti. Hæc Plin. Mar. lib. 13. Esse putes nondum sumen, sic ubere largo Effluit & uiuo, lacte papilla tumet. Plaut. in Capt. Quanta habes larido, quanta sumini absumedo? Dicitur Sumen (ut quibusdam placet) quasi suis abdomen: aut, ut alij putant, a rugendo: quammquam non desunt, qui Sumen dictum putet, quasi Rugenem, a matris, quas antiqui Rumas appellabant.

SVMMA, [Summa, conchiusione. Gal. Sonme sommaire, abrègè, fin de compte. Hisp. La somma que se cogè de los numeros.] κεφαλαίον, caput sententiæ alicuius, aut rerum, de quibus uerba fiunt, aut etiam quæ numerantur. Virg. 1. 4. Nauiget, hæc summa est. In summam proficere. Quint. lib. 1. Maiora tamen aliqua discit puer eodem ipso anno, quo minima didicisset. Hoc per singulos annos prorogatum, in summam proficit, Id est, in cumulum exercere & ad eam dicendi facultatem, quam adolecenti aut inueni comparare uolumus, & ad eum finem, quem destinauimus. Summa uictoriæ. Cæsar. Bel. Gal. Nec solis Biturigibus communem salutem committere

dam censent: quod pene in eo, si opidum retinuisset, summam uictoriæ conitare intelligebant. Summa rerum, Terent. in Phor. Ad te summa solum Phormio rerum redit. Cicer. de Leg. Leges autem a me edentur non perfecte, nam hoc esset minutum, sed ipsæ summæ rerum ac sententiæ. Idem ad Tit. libro 13. Summa est, in quo mihi gratissimum facere possis, si curaueris, ut Auianus, quando se a me amari putat me a te amari sciat: erit id mihi per gratum. Summa pecuniæ. Cicer. 1. Offic. Addendo, deducendoque uidere, quæ reliqui summa fiat. Cicero de Lege Agra. Cum summam tantæ pecuniæ nullo teste sibi ipse ex sua uoluntate commisisset. Huius deminutiuum est Summula, id est, parua summa.

SVMMANALIA, dicuntur liba farinacea in modum rotæ facta. Festus. Hæc Cælius libro 9. cap. 16. Summanalia uocat, putatque a sumine esse dicta, eademque esse cum ijs, quæ Græci, ἄρτυρα, appellant.

SVMMANVS, [Plutone.] penult. produ. ἄιδος, ἀδουδς, Pluto, deus inferorum, ita dictus, quasi summus deorum Manium: ut in Nupt. Philologiæ docet Marcellianus. Huic Romani nocturna fulmina assignabant, quæ admodum diurna Ioui, teste Plin. libro 2. capitu. 51.

SVMMARIVM, [Sj] [Sommaria. Gal. Sommaire, abrègè, epitome. Hisp. La summa de lo derramado.] ἐπιτομή, idem quod breuiarium. Seneca, Vide ne plus profectura sit ordinaria oratio, quam quæ uulgo breuiarium dicitur, olim cum Latine loquebamur, Summariuua dicebatur.

SVMMATES, [Primarij della città, gubernatori, prencipi. Gal. Les principes ux les grands seigneurs, les premiers en dignité, les plus grand personna ges, les souverains. Hisp. Los principes de la ciudad, principales del pueblo.] μὲγιστὰς, ἄριστοι, principes in ciuitate, qui & Optimates, & Primates appellantur. Plau. in Pseud. Nunc tibi hæc ego loquor deliciæ laminatum uirum. Idem in Cistel. Vbi istas uideas summo genere natas Summates matronas.

SVMMATIM, [Sommarimente, breuemente. Gal. Ala cime, par les summitez. Hisp. Por las cimas.] κεφαλαίως, ἐκαστῶς, per singulas summas, uel in summa, & breuiter, & omniibus quasi simul comprehensis. Apuleius: Omnia summam tim terigerat. Plin. Sed ut hæc de re summam dicam. Huius significantiæ sunt, In summa, & Ad summam, quæ ita significant, ac si diceremus, Quod ut summam tim comprehendam. Quin. In summa non recedo: fas est mihi, inuitis etiam parentibus, pie facere. Cic. de Offic. Ad summam, ne agam de singulis, communem totius generis humani societatem, congregationem, & conciliationem colere, tueri, & conseruare debemus. Ad summum uero, siue Summum, sine Ad, idem est, ac si diceremus, Ve summum uel maximum dicam, Cicer. pro Mil. Vnus aut summum duo, inuenti sunt, qui Milonis causam, non probarent. Id est, non plures, quam unus aut duo ex omnibus. Pro eo quod nos dicimus Summatim, uel in summa. frequenter uti solet Quinti, aduerbio Semel, Et ut semel omnia complectar: id est, in summa. In eundem sensum etiam quandoque sumitur Breuiter. Quintilianus: Breuiter tamen longè, & uelociter explicanda sententia est, ex omnibus quæ proculi, leuissimum fuit, quod occisus est. Plin. lib. 3. capitu. 4. A reliqua uero Gallia cultu uirorum, morum, dignatione, amplitudine opum præferenda, breuiterque Italia uerius, quam provincia. Aliquando etiam Summatim a Summus, sit, & significat per summam ἀκροῦς. Col. li. 3. Sin autem eo usque exaruit (scilicet uinea truncus) ut curuari non possit, primo anno summam tim, ita ne radices eruas aut lædas, ablaqueato.

SVMMATVS, us, ui, [signoria.] ἡρωτικόν, ἀρχή, imperium, & rerum summa. Luc. lib. 3. Imperium sibi cum, ac summam tim quisque petebat.

SVMME, [Somme, monte. Gal. Souverainement, tant qu'il est possible, extremement. Hisp. Muy grandemente.] εἰς τὰ μέγιστα, aduerbium a summus, significans maxime, excellenterque. Pli. epi. 243. Habui enim illum Quæstorem, in consulatu, mei summe obseruantissimum. Cicer. ad Sulpicium lib. 13. Tale enim tuum iudicium de homine eo, quem ego unice diligo, non potest mihi non summe esse iucundum.

SVMMERGO, is, [Sommergere.] Cic. de Dini. Summerfus equus uoraginitibus non obstitit.

SVMMISSE, siue, submisit, [Humilimente. Gal. Bassément, humblemēt. Hisp. Baxa y someridamente.] ἀποχα, demisse, obiecte, humiliter. Ci. Plancio: si meum beneficium potius ad eum detuli, qui a me contenderat, quam ad eum, qui mihi non nimis submisit supplicat.

SVMMISSIM, ὑπομείνω, idem quod summisit, siue uoce submisit. Sue. in Augusto: Nam ad communionem sermonis tacentes etiam & summissim fabulantes prouocabat.

SVMMISSIO, nis, Cic. Ora. Summissio orationis.

SVMMISSVS, a, um, siue Submissus, [Sommeffo, demesso, humile. Gal. Mit deffous, abaisfé, mis bas. Hisp. Sometido.] ὑπομείνω, interdum idem quod incuruatus, siue inclinatus. Virgil. 3. Aene. Summissi petimus terra

ram. Plin. lib. 11. cap. 49. Solidi pedes inter initia pasci nisi submissis genibus non possunt. Interdum idem quod humilis, abiectus, Cicer. 1. Offi. Neque summiffum nimis, neque se nimium efferentem. Summissa uox, i. pressa, cui opponitur clara & elata. Cicer. 1. de Ora. Oratio placida, summissa, lenis.

SVMMITAS, atis, [Sommita, alte ἄλτα. Gal. Summité, cime. Hisp. Altura, cima de cosa alta.] ἄλτα, idem quod uertex, siue fastigium.

SVMMITTITIS, [Sommittere, sottomettere. Gal. sommettre, mettre dessous, abaisser, humilier. Hisp. someter.] ἄλτα, suborno, clanculum & furtim immitto. Cic. 5. Ver. Summittebat iste Timarchidem, qui moneret eos, si sciperent etiam ut transigerent. Item permittere crescere, Namque Summittere barbam, & capillum dicimur, quâdo neque tondemus, neque radimus, permittentes ad enormitatem adolere, quod ipsemin est maximi doloris. Id etiam promittere, & Demittere, dicitur. Aliquando subdere uel successorē in alterius locum mittere. Cic. de Prouinc. consul. Huic uiro non summitteretis hunc diutius in provincia manere patiemini? Loquitur de Pifone, Macedoniam consulari imperio obtinenti, cui sententia sua successorē decernit. Aliquando sub iugum mittere, Virgil. primo. Eclog. Pascite ut ante boues pueri, summittite tauros.

SVMMOENIVM, nij, χαμαυπέδον, locus sub mœnibus, in quo meretrices profitabant. Inde Summoeniamus, a, um, Mar. lib. 12. Summoenianas cœnet inter uxores. Quibus in locis Summoenianas uxores appellat uilissimum meretricum genus, quæ in fornicibus sub mœnibus cellam habebant.

SVMMOPERE, e, [sommamente. Gal. tant qu'il est possible, sur toutes choses. Hisp. Muy grandement.] aduerb. μάλα, hoc est, maxime, uehementissime. Cic. 12. de Iuuen. Vitia uero hæc sunt certissima exordiorum, quæ summopere uitare oportebit.

SVMMOUEO, es, siue Submoueo, moui, motum, [Cacciare, rimouere.] ἀποκινῶ, arceo, depello, remoueo. Liu. 3. ab Vrbe: I licitor, summoque turbam, & da uiam domino adprehendendum mancipium. Cic. de Leg. Summoere Academiam non audeo.

SVMMVS, a, um, [Altissimo, sommo, grandissimo. Gal. Le plus haut, le plus grand, le plus profond. Hisp. Muy alto, muy grand o muy mayor.] ἄκρος, quod est omnium altissimum. Vir. 4. Aene. Summoque ulularunt uertice Nymphæ. Aliquando extremum, Cicer. in Hortens. Vixit ad summam senectutem ualitudine optima. Virgil. 2. Aeneid. Venit summa dies & ineluctabile tempus Dardaniæ. Aliquando maximū, quo nihil sit maius, Sic Iupiter summus dicitur, & a Virgilio, Summe Deum, pro Maxime deorum. Aliquando laudabile, glorio sum, Virgil. 9. Aeneid. Me ne igitur socium summis adiungere rebus Nise fugis? Summum, & ad summum, hoc est, pro eo quod dicimus, Ut summum, uel maximum dicam, Cicer. 5. Ver. Duo milia nummum, aut summum tria dedisset. Nonnumquam etiam, pro optime, Cicero ad Tironem libro 12. Fac plane, ut ualeas, nos ad summum scilicet ualemus: id est optime, ut uix melius possimus.

SVMMVTO, as, p. [Mutare. Gal. Changer l'un pour l'autre. Hisp. Mudar una cosa con otra.] ὑπελλάττω, aliud pro alio mutō. Cicer. in Orat. Hanc Hypallagen rhetores, quia quasi summutantur uerba pro uerbis, metonymiam Grammatici uocant, quod nomina transferantur.

SVMO, is, sumpsi, sumptum, [Pigliare, attribuirsi, consummare. Gal. Pre dre Hisp. Tomar a su carga.] λαμβάνω, capio, assumo, accipio. Cicer. de Clar. Orat. Tu qui a Nauio sumpsisti multa, si fateris, uel si negas, surripuisti. Saliust. in Jugur. Epistolam super caput temere positam sumit. Nonnumquam arrogo mihi? siue attribuo, aut plus iusto mihi uendico. Cic. pro Plane. Quamquam non tantum mihi sumo iudices, neque arrogo. Item eligo. Cicer. in Diuin. Sumet aliquem ex populo monitorem officij sui. Item conduco, Cicer. quoad enim peruentum quo sumpta nauis est, non domini est nauis, sed nauigantium. item consumo, Terent. in Adelph. Ergo intro, & cui rei opus est hilarem hunc sumamus diem. Item impendo. Idem in Phor. Opportune adeo nunc argentum attuli. Fructum quem Lemni uxoris reddunt prædia, infumam. id est impendam, ut Donatus exponit. Vnde Sumpus, de quo infra. Sumere obsequium animo, est animo obsequi, Plaut. in Bac. Ego darē me ludum meo gnato institui, ut obsequium animo sumere possit. Sumere operam, frustra laborare. Plaut. in Most. Quid ego huc recursem? aut operam sumam, aut conteram? Sumere supplicium, punire, Cicer. 7. Ver. Quamobrem supplicium non sumpsisti? Et paullo post, Dixit se, quod sciret sibi crimini datum iri, pecuniam accepisse, neque de uero archipirata sumpsisse supplicium, ideo securi non percussisse. Huius composita sunt, Absumo, Assumo, Consumo, Desumo, Infumo, Præsumo, Resumo, Transumo: quæ habent penultimam productam. Significata eorum explicantur suis locis.

SVMPTRIFACIO, cis, [Far spesa spendere, consumare. Gal. Faire grand de-

spense, consumer. Hisp. Hacer gasto y costa.] Σπαράω, facio sumptū. Pla. Si nunc me suspendam, meam operam luserim, ut præter operam restum sumptifecerim.

SVMPTRITIO, as, are, secundum frequentatiuum a Sumo. Plin. libro 15. cap. 5. Candidum autem uomitione causas morborum extrahit, quondam terribile, postea tam promissuum, ut plerique studiorum gratia, ad prouidenda acrius, quæ commentabantur, scriptius sumptitauerint.

SVMPTRIO, onis, uerbale, ἀνιμια, idē quod assumptio. Cic. 12. de Diu. Sed demus tibi istas duas sumptiones, ea quæ Lenimata appellat Dialectici, sed nos Latine loqui malumus.

SVMPTRARIVS, a, um, Σπανηματικός, quod ad sumptum pertinet: ut Lex sumptuaria, quæ de moderandis sumptibus lata est, quantum cibarium appellat. Cicer. Pæto: Ad fungos me tuos conferam domum, si habeo, in denos dies, singulos sumptuaria legis dies conferam. Hinc centenarias appellauere antiqui cœnas, ab impensa centum festertiorum, sumptuaria lege præscripta.

SVMPTRVSVS, a, um, [suntuoso, splendido. Gal. somptueux, superflu & excessif en despense. Hisp. Costoso aspi.] Σαυανπος, qui immoderatum sumptum facit. Cic. in Para. Venio enim iam ad sumptuosos, reliquo istum quæstuosum. Terent. in Adel. Domus sumptuosa, adolefcens luxu perditus. Sumptuosa cœna in quem magnus factus est sumptus. Cicer. Pæto: Expecta igitur hospitem cum minime edacem, tum inimicum cœnis sumptuosi. Sumptuose. Cat. Epig. 44. Vos conuiuia lauta sumptuose, De die facitis.

SVMPTRVS, a, um, [Pigliato, tolto,] ἐπιημῆνος, participium passiuum uerbi Sumo, idem significans quod acceptus uel electus: ut, Sumpta uirili toga. Cic. de Ami. Idem pro Rabi. Vide hos quasi sumptos dies ad labefactandam illius dignitatem.

SVMPTRVS, ptus, [Spesa. Gal. Mise, despense, cost, conſtance, frais. Hisp. La costa o gasto ordinario.] Σαυαν, impensa a uerbo Sumo, quod inter cætera significat impendo, ut suo loco docuimus. Pl. Qui eam domū magno sumptu ædificauerat. Ter. in Phor. Opus est sumptu, ad Nuptias. Cic. in Parad. Non modo ad fructum ille est sumptus, sed etiam ad sœnus, exiguus.

SVNTIVM, σένιον, extremum Atticæ promontorium. ortum spectans, uicium habens eisdem nominis, quem Leontidi tribui assignat Stephanus. Vide Ptolæmeum decima Europæ Tab. & Strabonem sub initium lib. 9.

SVO, is, sui, tum, [Cucire, cuire. Gal. Coudre, conjoindre. Hisp. Coser.] ῥάττω, sarcio, concino, compingo. Cic. 2. de Natu. Deo. Cultus dico agro rum, extructionesque rectorum, tegumenta corporum uel texta, uel suta, omnemque fabricam æris & ferri. Vnde Sutores qui calceos suunt. Quidam a sue uerbum hoc deduci existimant, eo quod huius animalis fetis in suendo sutores utantur. Sumitur tamen generalius, pro eo quod est, rem quamuis coniungere, connectere, siue colligare, Gell. Sed hi pleraque naues loris subeant. Composita sunt Assuo, Conſuo, Circumsuo, Desuo, Dissuo, Exuo, Insuo, Interſuo, Perſuo, Præſuo, Resuo, Subſuo, Subterſuo, & Transuo: quorum significata explicantur suis locis. Deriuata sunt Sutor, oris: Sutorius, a, um, Sutrina, næ, & Sutura, næ, quæ omnia suis locis explicabuntur.

SVELLEX, is, fœminini generis, uel hæc supellestilis, & apud antiquos hoc Supellestile: unde putantur mansisse plurale neutri generis Supellestilia. Ablatiuum singularem facit Supellestile, uel Supellestili. Est autem Suppellex, [Roba di casa, mobile di casa, masseritie di casa, ornamento. Gal. Les meubles d'un homme, le meſnage. Hisp. El alhaja de casa.] κατασκευῆ ἀσόδος περιπλοία, ἐπιπλων, domesticum intrumentum, quod neque argento, auro factum, uel uesti annumeretur, id est res mobiles, ut uocant Iureconsulti, apud quos titulus est, de Supellestile legata. Cuius nomine, ut inquit Paulus, continentur mensæ, trapeziphora, delphicæ, subfella, scamna, lecti inargentati, eulcitæ, toralia, mappæ uillose, uasa aquaria, pelues, aquminiaria, candelabra, lucernæ, trullæ, uasa ænea uulgaria, id est quæ non proprio sunt loco attributa, præterea caplæ, armaria, uitrea, elcaria, & portoria. Hæc Sipontinus ex 33. Digest. de Suppellectile legata l. j. & l. supellestile. Hora. 5. Seru. Satyr. 6. Cœna ministratur pueris tribus: & lapis albus Pocula cum cyatho duo sustinet: astat echinus uilis cum patera guttus, Campana supellex. Cicer. 4. Ver. Supellex, ex ære elegantior, Deliaca, & Corinthia, Virgil. 1. Geor. uilisque supellex, Arbutæ crates & mystica uanus Iacchi.

SUPER, [Sopra. Gal. Sur ou sus, dessus. Hisp. Sobre, en cima.] ὑπερ, præpositio est modo accusatiuo, modo ablatiui casui feruens, deducta a Græca præpositione eiusdem significationis, aspiratione in s, & u, in u, commutata. Eius antitheton est Subter. Quidam hoc discriminis esse uoluerunt inter Super & Supra, quod illud contiguitatem, hoc spatium quoddam interiectum importaret. Quæ tamen differentia perpetua non est, ut satis constat uno Liu.

- testimonio lib. 44. ab urbe ubi sic habet: Vbi citra muros, supra, subterque terram per dies uiginti quinque pugnatum est. Accipitur aliquando Super pro De, cum genitiuo. Virgil. primo Aeneid. Multa super Priamo rogatus, super Hectore multa. Aliquando idem ualeat quod Pro, ut apud eundem. 4. Aeneid. Nec super ipse sua molitur laude laborem. Iuncta uero acculatio significat Ultra, Virgil. 6. Aeneid. Super Garamantas & Indos Profert imperium. In qua significatione aliquando etiam ablatiuo iuncta inuenitur. Virgil. 9. Aeneid. Nocte super media: Id est, ultra mediam noctem. Ponitur aliquando aduerbialiter sine casu, Plaut. Hinc atque hinc super subterque premor angustijs. Accipitur aliquando pro uehementer, Virgil. libro 1. Aeneid. His accensa super iactatos æquore toto, &c. Nonnumquam pro Desuper. Virgil. 9. Aeneid. Hæc super e uallo prospectant Troes. Super somnum, id est seruus a cubili, interprete Budæo. Curtius: Sed per dispositos, quos per somnum habebat, omnes proculi relegatos, ne fremitu murmurantium inter se excitaretur. Quandoque pro Insuper, & Amplius, idem 2. Aeneid. Cui neque apud Danaos usquam locus, insuper ipsi Dardanidæ infensi pœnas cum sanguine poscunt. Componitur cum dictione incipiente ab a, ut Superaddo: c, ut Supercido: d, ut Superduco: e, ut Superemineo: f, ut Superfluor: g, ut Superincido: m, ut Supermeo: p, ut Superpono: u, ut Superuacuum. Componitur & cum præpositionibus De & In, ex quibus fiunt Desuper, & Insuper: de quibus egimus supra suis locis.
- SVPERABVNDANS**, as, [Soprabondare. Gal. Estre trop, abonder. Hispan. Reboffar lo lleno.] περιεσώδω, redundo, superfluo. Vlpianus. Digest. de Regulis iuris: Non solent quæ superabundant, uitare scripturas.
- SVPERAGNATA**, tunica, ἐπιπερικνῆς χιτὼν, omnium oculi tunicarum extrema, cornæ extrinsecus adhærens: unde & nomen accepit.
- SVPERALLIGARE**, [Legar sopra.] ἐπιπέτην, superne alligare. Plin. lib. 20. cap. 5. Caninus lien, si uiuenti exprimat, & in cibo sumatur liberat eo uitio. Quidam recentem superalligant.
- SVPERBIRO**, [Bever suor di modo.] ἐπιπίνω, post cibum potumve assumptum, alium potum superingero. Plin. lib. 2. 3. c. 1. Aquæ potum interponere utilissimum, itaque iugi superbibere ebrietati, quam quidem frigida potus extemplo discutit.
- SVPERBIA**, æ, [Superbia, altere ἄλχα. Cal. Orgueli, fieret é. Hispan. Soberuia ò altieuz.] ὑπερηφανία, ἀλαζονία, elatio mentis, arrogantia, insolentia. Cicer. 6. Verr. Illa tua singularis insolentia, superbia, contumacia. Hor. 3. Carm. Ode. 10. Ingratam Veneri pone superbiam, Ne currente, retro funis eat tota. Quin. lib. 3. cap. 6. An diuitiæ pariât superbiam. Cic. contra Rullum: Coloni Capuæ in domicilio superbiam, & in sedibus luxuriæ collocati.
- SVPERBIO**, bis, [Insuperbire. Gels. S'enorguiller, deuenir fier. Hispan. Ensoberne cense, gloriarise.] ὑπερηφανοῦμαι, fastu quodam extollo: a præpositione Super, & uerbo Eo, ut uolunt, compositum, b, littera euphoniæ caussa interfecta. Plin. lib. 10. c. 62. Equæ comantes sese superbiunt. Quid, de Medic. fac. Laudatas homini uolucris Iunonia penas Explicat, & forma muta superbit auis. Accipitur aliquando superbire pro excellere, Plin. libro 17. Hinc geminæ certe apud Menandrum & Philemonem fabulæ superbiunt. Claud. libro quarto de Raptu: Phlegraïs filia superbit Exuuijs, totumque nemus uictoria uestit, hoc est, nobilitatur, celebratur, illustratur.
- SVPERBVVS**, a, ium, [superbo, altiero. Gal. Orgueilleux, fier & audacieux. Hispan. soberuio y altiuo.] ὑπερηφανος, elatus; arrogans. Virgil. 3. Aeneid. Stupris Achilleæ fastus, iuuenemque superbum Seruittio enixæ tu limus. Catul. Epig. 27. Et ille nunc superbus, & superfluens Perambulabit omnium cubilia. Horat. Epod. 4. Licet superbus ambules pecunia, Fortuna non mutat genus. Ouid. 2. Metamor. Ecce suo comitata choro Dictyna per altum Menalon ingrediens, & cæde superba ferarum. Aliquando nobilis, magnificus, excelsus. Virgil. 1. Aeneid. Hinc populum late regem, belloque superbum Venturum excidio Libræ. Aliquando altus, sublimis, Virgil. 7. Aeneid. Tela nouant Atina potens Tiburque superbum. Aliquando ornatus, Idem 2. Aeneid. Barbarico poltes auro spolijsque superbi. Aliquando opulentus: ut apud eundem 9. Aeneid. Simul ense superbum Rhamneteni aggreditur. Aliquando iniquus: ut apud eundem 8. Aeneid. Quos illi bello profugos egere superbo. Antiqui etiam Superbos (propter pompam funeris) mortuos dixerunt. Plaut. in Amp. Faciam ego hodie te superbû, nisi tu hinc abis, id est occidam.
- SVPERBE**, aduerbium, [superbamente, alteramente. Gal. Fierement, orgueilleusement. Hispan. soberuamente.] ὑπερηφανως, elate, fastuose. Terent. Phor. Satin superbe illuditis me? Liu. 4. ab Vrbe: Superbe a Samnitibus, qui Capnam habebant, Cumasque, legati prohibiti commercio sunt. Cicer. pro lege Man. Legati quod erant appellati superbius, Corinthum patres uestri, totius Græciæ lumen, ex-
- tingtum esse, uoluerunt.
- SVPERBIFICVS**, p. c. adiectiuum. Senec. Herc. furen. Et superbifica manu Artrum per ubes ducit Argolicæ canem.
- SVPERBILQVENTIA**, tiæ, [Parlamento superbo.] ὑψηλόφια, elatus atque arrogans sermo. Cic. 4. Tusc. quam uim mali significantes Poetæ impendere apud inferos laxum Tantaloi faciunt ob scelera; animique impotentiam, & superbiloquentiam.
- SVPERBITER**, [Superbamente] ὑπερηφανως, antiquis in usu fuit pro eo quod hodie uisitatius dicimus Superbe. Afranius apud Nonium: ille superbiter imperat. Næuius libro 5. Bell. Punic. ut citatur ab eodem Nonio: Superbiter, contemptim, conterit legiones.
- SVPERCALCANS**, as, are, [Calcar su. Gal. Fouler aux piés, peteler par dessus. Hispan. Hollar en cima de otra cosa.] ἐπιπέτασθαι, ὑπερκατέω, idem quod conculco. Colum. libro 12. cap. 39. Vbi unum tabulatum feceris, uinum uetus conspergito. postea alterum supercalcato, & item uinum conspergito, eodem modo tertium calcato, infuso uino superponito, ut supernatet, finito dies quinq. postea pedibus pulcato.
- SVPERCERNERE**, ἐπεκρίνω, est terram cribro purgatam iniicere. Plin. libro 17. capit. 10. Terraque cribris supercernitur pollicis crassitudine.
- SVPERCIDO**, dis, penultim. corre. [Calcar su. Gal. Cheoir dessus. Hispan. Caer sobre algo.] ἐπιπίτω, super rem aliquam cado. Columel. libro 5. Ne si transuersa fuerit cicatrix, cœlestem supercidentem aqua contineat.
- SVPERCILIOSVS**, [Austero, graue.] ὑπεροφφύς, κατωγυμῆγος, dicitur austerus, & grauis.
- SVPERCILLIUM**, lij, [Ciglio. Gal. ourcil. Hispan. La ceja.] ἐπισκωλιον, προσβοτή, pars extrema frontis, quæ super oculos prominens, breuius uestitur pilis, ad oculi protectionem aduersus ea, quæ superne incidere possent, uelut uallum quoddam a natura concessa. Plin. lib. 11. cap. 37. Supercilia homini, & pariter, alterne mobilia, in his pars animi. Cic. pro Rosc. Com. Nonne supercilia illa penitus abrasa olere mactiam, & clamitare caliditatem uidentur idē 1. Offic. Ex oculorum obtutu superciliorum aut remissione aut contractione, ex mœstitia, ex hilaritate, ex risu, ex locutione, ex reticentia, ex contentione uocis, ex summisione, & cæteris similibus facile iudicamus, quid apte eorum fiat, quid ab officio, naturaque discrepet. Sed quoniam his annuimus, his negamus, ideo Supercilium quandoque pro saltu & superbia ponitur, Inue. Sat. 5. Si cum magnis uirtutibus afferis Grande superciliū, & numeras in odore triumphos. Grande inquit, superciliū, hoc est, fastum, grauitatem & Seueritatem. Supercilium censorum apud Valer. Max. id est grauitas, seueritasque Censore digna. Cicero de lege Agrar. Hunc Capuæ Campano supercilio ac regio strepitu cum uiderimus, Magios, Blossios mihi uidebar illos uidere, ac Iubellios. Supercilium salit, quoties bona quædam spes titillat animum nostrum. dicere licebit, nobis salit superciliū. Vide Adagia Erasmi. Is uero, cui supercilia multum extrorsum porriguntur & prominent, Silo dicitur. Accipitur etiam Supercilium pro rei alicuius summitate, & loco eminentiori. Virgil. 1. Georg. Ecce supercilio cliuosi tramitis undam Elicite. Sic dicimus Supercilium montis pro uertice. Liu. 7. Bel. Pun. Ipse expeditos, qui pridie Rationes hostium pepulerant ad leuam armaturam infimo stanteam supercilio ducit.
- SVPERCLAUDO**, Liu. Bel. Mac. A continente arctæ semitæ aditum habet, a maritupes exetæ, fluidibus superclaudunt.
- SVPERCRESCO**, [Crescere sopra. Gal. surcroître, istre dessus ou oultre mesure. Hispan. Sobrecrescere.] ἐπιφύομαι, inna: cor: ut, Vl cetera supercrecentia, apud Celsum. lib. 6. cap. 6.
- SVPERCVBO**, penult. corre. [Star sopra. Gal. Coucher sus ou dessus. Hispan. Estar d'yacer en cima.] ὑπερκυβω, superiaceo, superdormio. Columel. lib. 8. Perforatis tabulis quibus ouilia consternuntur, ut grex supercubet.
- SVPERDICO**, is, penult. prod. [Aggiungere al parlare. Gal. Direo oltre oy d'auantage, ajouster à ce qui est dit. Hispan. Ayuntar ad hablar.] ἐπιτέλω, subiungo dictis, dico aliquid præter id, quod dictum est. Cicer. 2. de Legibus, Admonet Iuriconsultos hic quidem ipse Mutius Pôtifex, idem ut minus capiat, quam omnibus hæreditatibus, relinquatur: superdicebant quicquid cœpisset adstringi, rursus sacris liberantur.
- SVPERDO**, as, [Poner sopra.] ἐπιτίθημι, super impono. Cel. 1. 7. c. Superdandum emplastrum, quod id glutinetur.
- SVPERDUCO**, is, [Sopraporre. Gal. Amener d'auantage. Hispan. sobrepone.] εισάγω, præter iam adducta, alia adduco. Plautus in Truc. Iam quinetiam superducas, quæ mihi commendant cibum.
- SVPEREDO**, is, penult. cor. [Mangiar d'apoi. Gal. Manger apres, manger d'auantage. Hispan. Comer, sobrecomer.] πιπέγω, post cibum assumptum alium superingero. Plin. lib. 19. cap. 6. Menander est Græcis auctor est, alium edentibus, betæ radicem in pruna tollam, si superede-

perederint, odorem extingui.

SYPEREMINEO, NES, [*Sopraffare. Gal. Aparo ffrapar deffus. Hisp. Estar en cima, jobrepnyar.*] p. c. ὑπερέχω, supra alios emineo. Col. l. 12. cap. 37. Tum fasciculum uiridis sceniculi superpositum merge, ut oliuæ premantur, & ius superemineat. Virg. 7. Aenei. Victorq. uiros supereminet omnes. Ouid. 3. Metam. Colloque tenuis supereminent omnes.

SYPEREROGO, ἐπιπέτω, etiam ante erogatis addo.

SYPEREXTO, TAS, [*Sopraffare.*] ὑπερέχω, superemineo, ꝑ̄ ceteris exto.

SYPERFERO, [*Portar sopra. Gal. Porter par deffus. Hisp. Traer por de sobre.*] p. c. ὑπερφέρω, supra aliquid fero. Plin. lib. 28. c. 28. Similiter pedem superlatum parturienti, letalem esse, dextro illato, facile eniti. Superlata nomina, superlata uerba, quæ augendi causa in oratione proferebantur. Cicero in Part. Illu. tris autem oratio est, si & uerba grauitate delecta ponuntur, ac translata & superlata, & ad nomen adiuncta, & duplicata. Superlatio, onis, ὑπερβολή, excessus, oratio fidem superans. Ad Heren. lib. 4. Superlatio est oratio superans ueritatem, alicuius augendi, minuendive causa.

SYPERFICIARIAE, ædes, ἐπιπέλωμοι, δίκαιοι, inquit Caius Iureconf. de Superficiebus. I. superficiarius, quæ in conducto solo posita sunt, quarum proprietates & ciuili, & naturali iure ius est, cuius est solum,

SYPERFICIARIVS, τῆς ἐπιπέλωμοις, qui in alieno solo superficiem habet, ita ut certam pensionem prætet. Auctor Vlpianus.

SYPERFICIES, ciei, [*Superficie. Gal. Superficie, le deffus & comme la face. de toutes choses. Hisp. La sobrebaça.*] ἐπιπέλωμοις, superior pars cuiusq. rei, & facies, quæ exterius oculis cernitur. Constat autem ex longitudine & latitudine siue profunditate. Plin. lib. 11. c. 48. Quia longitudo superficiei corporum folam ampliat. Superficies: pro arca ædificio nuda. Cic. ad Att. lib. 4. Nobis superficiei ædium cos. de consilij sententia æstimantur. H. S. uicies.

SYPERFIT, pro superest, περιέει, Col. lib. 12. Tum separare quæ connumenda sunt, & quæ superficieri possunt, custodire, ne sumptus, annuus, mensuratus fiat.

SYPERFORANEVM, ἀερίπνοον, pro superuacaneo. Sidonius Apollinatis usurpat.

SYPERFLORESCO, is, ἐπαυθέω, post alium floresco. Plin. l. 19. c. 5. Particulatum cucumis floret, sibi ipsi superflorescens.

SYPERFLVOJIS, [*Abondare. Gal. Abonder, estre superflu. Hisp. Abondar.*] πλεονάζω, abundo. Plin. libro 3. c. 34. capitu. 34. Apolloniz in Pontofons iuxta mare: ætate tantum superfluit & maxime Canis ortu: parcius si frigidior sit æstas. Cicero de Clar. Orat. Is dedit operam, si modo id consequi potuit, ut nimis redeuntes nos, & superfluentes iuuenili quadam dicendi impunitate, & licentia reprimeret: quasi extra ripas diffuentes coecerec.

SYPERFLVITAS, superfluitatis, [*superfluitas. Gal. Superfluitè, trop grand abondance. Hisp. Superfluidad y demasia.*] περισσεία, abundantia. Plin. l. 14. ca. 1. Aliæ improbo reptatu, pampinorumque superfluitate atria media complens.

SYPERFLVVS, aum, [*Superfluo. Gal. Superflu, qui est de reste. Hisp. Cosa demasiada y superflua.*] περισσός, idem quod redundans, abundans.

SYPERFOETO, as, [*Partorire sopra. Gal. Concevoir apres estre grosse, preings ou grosse.*] ἐπιπέτω, superior foetationi alteram addo: quod accidere solet quibusdam animalibus, quæ post unum foetum ex coitu conceptum rursum alium concipiunt a priore, unoque aut altero die, uel etiam pluribus post primum emissum suo tempore enituntur: quæ emissio secunda, & ueluti nouus quidam partus Superfoetatio dicta est. Plin. lib. 10. cap. 63. Dasyfodes superfœtant, sicut lepores. Idè l. 8. c. 55. Lepus oium prædenascens, solus præter Dasyfodem superfœtat, aliud educans, aliud in utero pilis uestitum, aliud implume, aliud inchoatum gerens pariter.

SYPERFVLGEO, es, ὑπερσολαγέω, desuper affulgeo. Stat. 1. Syl. Ipse autem puro celsum caput aere septus, Tempia superfulgens, & pro spectare uideris.

SYPERFVNDQIS, [*Spargere sopra. Gal. Verser & espandre quelque liqueur par deffus. Hisp. Derramar lo liquido en cima.*] ἐπιπέτω, de liquoribus dicitur, cum alicui rei superfunditur. Columel. lib. 11. capitu. 57. Hanc misturam cum in catillo composueris, oleum superfundito. Liu. 5. ab Vrbe: Tum uero iam superfundenti se lætitia mix temperatum est. per translationem pro ubertin fese ostendenti, Superfusis Tiberis, inundans. Liu. 7. ab Vrbe: Quin etiam cum medios forte ludos Circus Tiberi superfuso irrigatus impedisset. Superfusi hostes. Liu. 9. Bel. Maced. Gens superfusa montibus Caucasij: hoc est conspersim fusa. Plin. lib. 6. cap. 13.

SYPERGERO, is, ere, [*Sopragiacere. Gal. Porter ou getter deffus. Hisp. Traer d poner en cima.*] ἐπιπέτω, superiacere, & quasi aggeratim superimponere: nam proprie de terra dicitur. Columel. libro undecimo capitu. tertio. Prædicti deinde funes de tabulato prompti explicantur, & in longitudinem per utrumque sulcum porrecti abnuntur, sed ita ut non nimium supergesta ter-

ra semina spinarum quæ inhærent toris funicularum, enalæq. possint.

SYPERIACEO, cis, pen. cor. [*Sopraporre. Gal. Getter par deffus. Hisp. Sobreponer.*] ἐπιπέλω, superpono, uel superextendo. Colum. libro 2. cap. 1. Quæque temporibus autumni fructibus & arboribus delapsa folia superiacebantur, mox conuersa uomeribus & c. Idem libro 2. Seminibusque de tabulato superiectis. Hinc frequentatuum Superiactos, as, are. Plin. lib. 9. cap. 15. Quod & alias faciunt aliorum uim timentes, mugiles maxime, tam præcipue uelocitatis, ut transuersa nauigia interim superiactent: Id est, transiliant. Superiectus, ætus. Columel. lib. 6. cap. 36. Ita enim efficitur, ut eius obiectu, cum mas etiam superiectu eblanditus est, uel incensus & obcæcatus cupidine subtracta quam petierat, fastiditæ imponatur equæ.

SYPERILIGO, as, are, [*Legar sopra. Gal. Lier par deffus. Hisp. Atar por de sobre.*] ὑπερέχω, idem quod superligo. Plin. libro 29. capitu. 3. Eadem cum oleo trita ignis sacros denunt, betæ folijs superilligatis.

SYPERILLINO, is, p. c. [*Vngere. Gal. Oindre par deffus. Hisp. Vntar.*] ἐπιπέτω. Plin. lib. 30. ca. 14. Reduuis, & quæ in digitis nascuntur Pterygia, tollunt canini capitis cinis & ulua decocta in oleo, superillito, butyro ouillo cum melle.

SYPERIMPENDENS, participium. Catul. Argon. Confestum Peneos adit uiridantia tempe, Tempe quæ siluæ cingunt superimpendentes.

SYPERIMPONO, is, ὑπερέτω, idem quod impono. Liu. 1. Bel. Pu. Et Sardiniam inter motum Africæ fraude Romanorum stipendio etiam superimposito, interceptam.

SYPERINCIDO, is, p. c. [*Cader sopra. Gal. Cheoir deffus ou par deffus. Hisp. Caer sobre algo.*] ὑπερέτω, desuper in re aliquâ incido. Liu. l. 2. Multisq. superincidentibus telis incolumis ad suos tranauit. Colum. l. 4. c. 9. Ne si transuersa fuerit cicatrix cælestem superincidentem aquam contineat.

SYPERINDVCO, [*Sopramettere.*] ἐπιπέτω, superinijci. Plin. lib. 15. c. 17. Duum pedum terra superinducta.

SYPERINDVO, is, ἐπερδύω, super cætera uestimenta induo. Sue. in Nero. c. 48. Ut erat nudo pede, atque tunicatus, penulam obsoleti coloris superinduit.

SYPERINGERO, is, ἐπιπέτω, aggregatim superimpono. Plin. lib. 18. c. 30. Sunt qui leguminum aceros superingerant.

SYPERINICIO, cis, p. c. [*Gettar sopra. Gal. Getter par deffus. Hisp. echar en cima.*] ἐπιπέτω, desuper inijcio. Virgil. 4. Georgi. Raras superinijce frondes. Ouid. 5. Fast. Tam super iniecta texere mendacia terra.

SYPERINTEGO, is, [*Coprire sopra. Gal. Couvrir par deffus. Hisp. Cubrir en cima.*] penulti. corrup. ἐπεκαλύπτω, superintego. Plinius libro 18. capitu. 6. Ora utrinque lapidibus statuminari, & alio superintegi.

SYPERINTONO, as, p. c. ἐπιπέτω, desuper tono. Vir. li. 9. Aen. Dat tellus gemitum, & clypeum superintonat ingens,

SYPERINVNGO, is, [*Vngere.*] ἐπιπέτω, Celsus lib. 7. cap. 7. Dein superinungo collyrio debet ex ijs aliquo, quo lippientis oculi superinunguntur.

SYPERIOR, superioris, [*Superiore. Gal. Plus haut ou plus fort, qui est au deffus, superieur. Hisp. Mas alto.*] ἀνώτερος, comparatiuum est ab antiquo nomine Superus, idem, ualens, quod altior siue sublimior. Cicero Attic. libro 12. Tota domus superior uacat, ut scis. Interdum idem quod maior, potior, siue excellentior, Cicero primo Offic. Quanto superiores sumus, tanto nos summissius geramus. Vita superior, id est uita antea facta. Idem de Senect. Senes semper agunt aliquid tale scilicet quale cuiusque studium in superiore uita fuit: Superior Dionysus, id est prior, uel senior, sicut Inferior pro iunior aut posteriori. Sic enim fere loqui solemus quoties de malis sermo est. Nam si de bonis laudabilibusque loquamur, Maiorem & Minorem dicimus. Si duos Africanos, & duos Cyros maiores & minores cognominibus distinguimus. In consanguinitatis quoque & affinitatis gradibus, Superiores, eos, intelligimus, qui quartum ascendentium gradum excedunt: quemadmodum Inferiores, qui sunt infra quartum descendentium gradum. Varro libro primo de re rustica. Itaque proauus ac superiores, de termelijs, nemo appellatur Scropha. Superiores, pro ijs qui ante nos uixerunt, qui & Maiores, dicuntur. Cicero quarto Acad. Non modo opinionem uicit omnium, quæ de uirtute eius erat, sed etiam gloriam superiorum. Superiores dicuntur etiam, qui alios uincunt. Cæf. 5. Bel. Gal. Atque una ex parte Hispanis equitibus emissis cum equestri prælio superiores essent.

SYPERLACRIMO, [*Lagrimare sopra. Gal. Pleurer deffus. Hisp. Klorar de sobre ò en cima.*] ὑπερέτω, lacrymando irrigo. Col. l. 5. Optimè est igitur, medio fere interodio subsidiarium tom de re palmitem

deuxaque refectionem facere post gemmam , ne superlacrymet, & germinantem cæcet oculum .

SVPERLIMINARE, aris, neu. gen. [*soglia di sopra. Gal. Le linteau de dessus l'uis Hisp. El lumbral en cima la puerta.*] ὑπερῖσπον, limen ostij superius, hoc est, lignum siue lapis , qui postibus superincumbens, iungi formam efficit. Plin. l. 29. c. 4. Priuatimque quilibet circumlatum toties, & pedibus suspensum in superliminari.

SVPERMANDO, is, ere, [*Remasticare.*] ὑπερμασσειναι, post rem aliquam mansam, aliam mandendo superingero. Plin. lib. 1. 3. c. 6. Qui puram dedere raphanos supermandi ex multo aceto iubent ut ad uomitiones reuocent.

SVPERMEO, as, ὑπερμεω, superfluo, siue superlabor . Plin. lib. 2. capit. 10. 3. Quædam uero etiam dulces inter se supermeant alias , ut in Fucino lacu .

SVPERNAS, atis, ἀλαβη, quod ex loco superiore oreum traxit, sicut Infernas: quod natum est in loco inferiore . Sunt autem hæc duo cõis generis, sicut Nostras, & Vestras: ut, Abies supernas, quæ ad mare superum, hoc est, Adriaticum, nata est, & contra Infernas, quæ nata est ad mare inferum, siue Tyrrenum . Plin. lib. 16. c. 39. Ideo Romæ infernas abies supernati præsertur.

SVPERNATVS, a, um, [*Sopranato.*] adiectiuum, ὑπερνωτός, post alios natus. Plin. lib. 19. c. 3. Hoc incisio, profluere solum succum ceu laetis, supernato caule, quem magydarim uocant.

SVPERNATO, as, arc, [*sopra notare.*] ὑπερνωτάω, in aquæ alteriusve liquoris superficiei fluio. Col. lib. 12. c. 9. Deinde arido spissamento foeniculi sic comprimi, ut ius supernatet. Plin. lib. 26. Postea supernatans aqua tollitur spongijs.

SVPERNE, [*Di sopra. Gal. De'en haut. Hisp. soberana y altamente.*] aduerbium, ἀνωθεν, idem quod desuper. Virg. 6. Aen. Vnde superne Plurimus Eridani per siluam labitur amnis. Liui. lib. 1. ab Vrbe: Male sustinenti arma, gladium superne iugulo defigit, iacentem spoliat. Idem ualet quod supra. Plin. Argentum superne innatat, ut oleum aquis .

SVPERNVS, a, um, [*Di sopra. Gal. Supernel, qui est en haut. Hisp. soberano y alto.*] ὑπερνωτός, quod est supra. Plin. lib. 11. cap. 37. Dentes similes aspidi & serpentibus, sed duo in superna parte dextra, læuaque longissimi. Sta. Thebai. Crines a fronte superni. Oui. 15. Met. Supernum aumen.

SVPERO, ras, p. c. [*Superare. Gal. surmonter, surpasser. Hisp. Sobrepasar à otro.*] ὑπερκαταύω, transcendendo, subeo. Virg. lib. 3. Geo. Superant montes & flumina tranant. Plin. lib. 7. Arborea quidem tantæ proceritatis traduntur, ut sagittis superari nequeant. Per translationem ponitur pro uincere, Virgil. 5. Eelog. Quid si idem certet Phœbum superare canendo? Item abundo. Virgil. 1. Georgi. Si superent foetus, pariter frumenta sequentur. Item superuiuere, & quasi superstitem esse, quod & ipsum περιγενεσθαι, dicunt Græci. Virgil. 3. Aeneid. Quid puer Afcanius, Superat ne, & uescitur aura Aetherea? Item restare, siue superfluere, Cicer. De quo eo quod ipis superat alijs gratificari uolunt. Item occidere, Virgil. 1. Aeneid. Clam ferro incautum superat. Vade superabilis, & hoc le, quod facile superari potest. Liui. 5. Bel. Pun. Simul altitudinem mûri, quantum proxime coniectura poterat, permensus, humiliorremque aliquanto pristina opinione suam & cæterorum omnium, ratus esse, & uel mediocribus scalis superabilem, ad Marcellum rem desert. Ouid. 5. Tri. Ele. 8. Sciticit ut per uim non est Superabilis ulli, Mole cor ad timidas sic habet ille preces. Huius composita sunt Exupero, id est abundo, & Prosupero, superabundo: de quibus suis locis.

SVPERORRO, supobruis, καταχέω, re aliqua iniecta operio. Prop. lib. 4. Ele. Dicit, & ingestis comitum superobruit armis.

SVPERPENDO, es, [*Soprapendere. Gal. Pendre on estre pendu par dessus. Hisp. Estar suspensó encima.*] ὑπερπέμνω, supra pendo. Liui. 7. Bel. Mace. Ita ut quibusdam locis superpendentia saxa, plus in altum, quam quæ in statione sunt naues promineant.

SVPERPINGO, superpingis, [*Dispingere sopra. Gal. Peindre par dessus. Hisp. Pintar por de sobre.*] ὑπερπινω, operi iam picto addo. Plin. lib. 35. cap. 1. Nealces Venere, solers hic arte ingenio, so operi superpinxit.

SVPERPONO, nis, [*sopraporre. Gal. Mettre dessus. Hisp. Poner encima de otra cosa.*] ὑπερτίθημι, super aliquid colloco. Plin. l. 29. cap. 3. Tantumque pollent, ut medicamentis quoque superponatur. Col. lib. 1. c. 5. Sin sunt motus longius a collibus erit amnis, & loci salubritas, editioque situs ripæ permittet superponere ullani profluenti. Oui. epi. 20. Aegra superposita membra fouere manu.

SVERRADO, superadis, [*Radere di sopra. Gal. rader par dessus. Hisp. rader por encima.*] pen. pro. super rasi, super rasi sum, ὑπερράω, superficiei rei alicuius rado, uel leuiter incido, ut Super radere clauos pedû. Plin. lib. 22. cap. 23. Perniones ex uino fouet, & ex oleo coctum imponitur, sic & callo, Clauis pedum super rasi præcipue utilitatis.

SVPARSCANDO, is, [*Andar sopra. Gal. Monter dessus. Hisp. Andar en cima.*]

ma.] ὑπερβαίω, sursum ascendo. Col. lib. 11. cap. 3. Oportebit autem urgeam sepe interponere, quam supercandant sentes utriusque sulci.

SVPERPONDIVM, dii, [*soprapeso. Gal. Surpois. Hisp. Sobrepeso.*] ὑπερπονησ, auctarium ponderis, quod legitimæ larcinæ adicitur. Est autem nomē a pondere deductum ea forma; qua Centurpondium, & Alsipondium. Apul. lib. 7. Exiguum scilicet & illud tantæ molis superpondium.

SVPERSE DIO, super sedes, [*Sopra sedere, lasciare.*] ἐπέγω, rem institutam omitto, exigitque fere ablatiuum. Cæsar. lib. 1. Comma. Et propter multitudinem hostium, & propter eximiam opinionem uirtutis, prælio super sedere statuit. Auctor ad Heren. lib. 3. Commode poterimus principio super sedere. Gellii. autem libro 2. cum accusatiuo construxit, cum ait: Alia luce aus in passum profecta est cognati & affines operam, quam dare rogati sunt, super sedent. Hiero. contra Iouin. cum infinito iunxit. Cic. (inquit) rogatus ab Hircio, ut post repudium Terentia, sororem eius duceret omnino facere super sedit, dicens, non posse se uxori & philosophia pariter operam dare.

SVPERSILIO, super filis. p. c. ὑπεράλλομαι, super re aliqua salio. Col. lib. 8. cap. 3. Ea pernicies ut euitetur, perticæ dolantur in quadrum ne teres leuitas earum superfilientem uolucem non recipiat.

SVPERSPARGO, spargis, [*Spargere sopra. Gal. Espandre ou getter par dessus. Hisp. Derramar encima.*] ὑπερσπάρω, inspergo, aspergo. Cato. c. 34. Cum stramenta condes, quæ herbofissima erunt, intacto condito, & sale super spargito.

SVPERSTERNO, is, [*Distendere sopra. Gal. Estendre par dessus. Hisp. Estender encima.*] ὑπερστυμνω, super extendo. Liui. 10. ab. urb. Consul corpus eo die, quia obrutum superstratis Gallorum cumulis inueniri non potuit &c.

SVPERSTES, itis, p. c. om. gene. [*Postero, niuo. Gal. sain & saune, suruiuant. Hisp. La persona que sobreviue a el que niue sobre otro.*] ὑπερστυμνω, qui suis iam facti functis superuiuit: quasi mortuis suis superstitus. Quin. Defuncta uxore, liberis tamen superstitibus. Oui. 3. Meta. Marte cadunt, subiti per mutua uulnera fratres, Quinque superstitibus. Virg. 11. Aen. Contra ego uiuendo uici mea fata: superstes Restarem ut genitor. Superstes reip. Cicer. Torq. libro 6. Cum superstitem te esse reip. ne si liceat quidem, uelis. Fama superstes. Ouid. 3. Trist. Ele. 7. Me tamen extincto fama superstes erit, Superstes quoque dicitur, qui saluus est, & uiuit inter uiuos etiam sine morte suorum omnium. Terent. in Andr. D. os quæso, ut sit Superstes. Superstes? gloriæ alicuius. Accipitur intertum Superstes pro præfenti, Plaut. Superstitem utrumque monui ne iniussi abeant. Quin & testes antiqui superstites appellabant.

SVPERSTITIOSI, [*superstitiosi. Gal. superstitieux, trop conscientieux. Hisp. Religiosos demasiadamente.*] ὑπερστυμνω, anisi superstitione imbuti, qui que deum timent in rebus etiam non timendis. De uocis huius origine sic scribit Cic. lib. 2. de Natu. Deo. non solum (inquit) Philosophi, uerum etiam maiores nostri superstitionem a religione separauerunt. Nā qui tot dies precabantur, & immolabant, ut sibi sui liberi superstitis essent, Superstitiosi sunt appellati. Aulus Gel. lib. 29. Noct. Atticarum, superstitionem demostimoniam, interpretatur importunam & ineptam religionem. Laetantius eos potissimum Superstitiosos dictos existimat, qui superstitem memoriam mortuorum colerent, aut qui parentibus suis superstitis imagines eorum domi, tamquam deos uenerarentur. Cicer. 3. Tufculan. Accedit superstitione muliebris quædam. Virgil. 12. Aen. Vana supersticio superis quæ reddita diuis. Seru. A superstite supersticio dicta, quæ anicularum propria est, quæ multis per atatem superstitis sunt, & quæ rebus inanibus additæ, dum uolunt uideri nimis religiosæ, superstitiosæ sunt, & ita delirant. Superstitiosæ, aduerbium. Cicero 3. de Natu. Deor. Neque id dicitis superstitiosæ, atque aniliter: sed physica constantique ratione.

SVPERSTITO, eas, [*Esser saluo. Gal. Estre sain & saune, suruiure. Hisp. ser saluo.*] ὑπερστυμνω, frequen. a Superstite, idem ualens, quod superstes, & incolumis sum. Plaut. Persa. Vt mihi superstit, superet, superstitet. Antiqui hoc uerbo usi sunt pro seruare, siue incolumen præstare. Ennius apud Nonium, Regnumque nostrum, ut sospitent, superstitentque.

SVPERSTO, superstas, [*star sopra. Gal. Estre dessus, estre aldis dessus. Hisp. Estar en cima de otra cosa.*] ὑπερστυμνω, supra aliquid ro. Gellius. Cum sedenti aquila superstaret. Liui. 10. Bel. Macedon. Signa alia, in circo maximo cum columnis quibus superstabant, euertit, fastigia aliquot templorum a culminibus abrupta scæde distipauit. Virgilius 10. Aeneid. Quem congressus agit campo, lapsumque superstans immolat. Quandoque Superstare, est superstare. Vnde Superstare dicti sunt.

SYBERSYVO, struis, [*Sopra fabricare. Gal. Surediffier. Hisp. Edificat en cima de otra cosa.*] ἐπινοδοῦσις, super ædifico. Lact. l. 6. Manentibus, præceptis eorum, quæ solent ad præbitatē recte dari, ignota illis superstruimus ad perficiendū consummandamq. iustitiam, quā nō tenēt.

SYBERSVM, peres, superesse, superfui, [*Abundare. Gal. Estre de reste, abonder. Hisp. Sobrar.*] περιεμῖς, affluo, abundo. Vir. i. 1. Aen. Auxilioq. urbes Italæ, populiq. superfunt. Interdum superesse significat reliquum esse, Ennius lib. 3. Ann. Inde sibi memorant unum superesse laborem. Interdū superfititem esse. Pla. in Af. Sicut tuum uis unicūgnatum tuæ Superesse uitæ sospitem & superfititem. Interdum uincere, superiorem esse, Virgil. 3. Georgic. Ne blando nequeant superesse labori. Id est, uincere laborem, interdum superfluum esse, Gel. Memini ego Prætoris docti hominis tribunali me forte assistere, atque ibi aduocatum reum non habere: Et cum is qui uerba faciebat, reclamasset, Ego illi superfum, respondisse Prætorē festiuit, Tu plane superes, non ades, Hoc superfluum, superuacaneus es. Ex quib. Gellij uerbis colligi potest, fuisse nonnullos eæ ætate, qui Superesse usurparent pro eo quod est, in iudicio adesse: quos tamen, ut inepte loquentes, irridet. Vfus tamen est etiam hoc uerbo in hac significatione Suet. in August. cap. 56. Cum Asprenas Nonius arctius ei iunctus cām ueneficij accutante Cassio Seuero diceret, consulit senatum quid officij sui putaret. Cunctari enim se, ne si superesset, eriperet legibus, sin decesset, de situiere ac prædianare amicū existimaretur. Interdum durare, Virgil. lib. 3. Georg. Primus ego in patriam mecum, modo uita superfit. Cic. pro Mar. Nulli de inimicis superfunt.

SYPERVACANEVS, a, um, [*Superuacuo, uano. Gal. Superflu, & ne seruans de rien inutile. Hisp. Demasiado y superfluo.*] περιεμῖς, idem quod superuacuus. Cic. Appio: Confirmata amicitia, & percepta fide commemoratio officiorum superuacanea est. Idē 1. de Na. Deo. Quid de re aliqua descriptione omnium corporis partium in qua nihil inane, nihil sine cā, nihil superuacaneum est? Pro superuacaneo habere. Liu. 10. ab urbe, Cui aut dubium esse, ubi unum bellum sit 2. sperum ac difficile, cum id alteri extra fortem mandetur, quin aliter Consul pro superuacaneo, atq. inuili habeatur?

SEPERVACVVS, uacua, uacuum, [*Superuacuo, uano.*] περιεμῖς, ἀργός, quæ nō est necessariū, neq. alicuius usus. Col. l. 3. Itaq. superuacua est hoc repetere, iā tradita rōne terebrationis. Oui. 2. de Pō. Ele. 7. Sed me timor ipse malorū, sæpe superuacuus cogit habet metus.

SYPERVADO, superuadis, superuadere, [*Andar su, ascendere. Gal. Aller par dessus, passer outre. Hisp. Subir encima de otra cosa.*] ὑπερβαίνω, transcendo. Liu. 1. Bel. Maced. Cum omnes uicti, metuque perculli ex prælio intra uallum protinus inde superuadentem munimenta uictorem hostem fugerent.

SYPERVAGANEVS, adiectiuum, antiquum a uerbo Vagor: unde Auis superuaganea dicebatur ab auguribus, cum summo cacumine uocem emisisset. Festus.

SYPERVAGOR, p. c. [*Esser troppo uagante. Gal. Passer outre mesure, s'écarter trop, outre passer. Hisp. Ser muy uagabundo.*] superuagari, præter iustum & æquum uagari, superfluere, uel superfluos ramos habere. Col. lib. 4. c. 21. Quinquennijs uineæ non alia est putatio quā ut figuretur, quemadmodum supra institutum, neue superuagetur.

SYPERVEHO, his, ὑπεροχέω, super aliquid ueho. Catul. Epig. 61. Ille quoque euersus mous est, quem maxima in oris Progenies Phthiæ clara superuehitur.

SYPERVENIO, superuenire, superuenire, [*Venir alla improvisa, sopraneuere. Gal. Suruenir, venir ce pendant, ou apres. Hisp. Sobneuenir.*] ὑπερβηχέω, ex inopinato uenire. Hora. 1. Epit. 4. Grata superueniet, quæ non sperabitur, hora. Virgilius sexta Ecloga: Addit se sociam, timidisq. superuenit Aegle. Liu. 4. Bel. Pun. Munientibus superuenit Marcellus. Superuenire cum accusatiuo, succedere, ascendere, Ouid. 10. Met. Nam crura loquentis terra superuenit. Stat. 1. Achil. Nescio quid magnum (nec me patria omnia fallunt) Vis festina parat, tenerosq. superuenit annos.

SYPERVENTVS, tus, [*Venuta sopra, soprauenimento. Gal. suruenue, suruenement. Hisp. sobuenuda, obra de sobuenir.*] ἐπέδωσις, ipse superueniendi actus. Pli. 7. cap. 15. Sed nihil facie reperitur mulierum profluuio magis monstrificum: Accescunt superuentu multa, sterile scunt tactæ fruges, &c.

SYPERVESTIO, is, [*Soprauestire. Gal. Vestir par dessus. Hisp. Vestir por de sobre.*] περιβάλλω, ueste superintego. Plin. lib. 16. c. 33. Imagines rerum tenui filio breuique, & uirente superuehitens.

SYPERVIVERE, ἐπιβίω, is, dicitur, qui cū iam mortuus uideretur, re focillatus respicit, ac ueluti reuixit.

SYPERVOLO, las, [*Volar di sopra. Gal. Volar par dessus. Hisp. Volar en cima de otra cosa.*] ὑπερπέταμαι, supra aliquid uolatu feror. Plin. lib. 7. cap. 14. Superuolantes quamuis alte, perniciterque alites haustu raptas absorbeant. Ouid. 4. Met. Despectat terras, totūque superuolat orbem. Plin. lib. 10. c. 33. Perdices concipiunt supra uolantium afflatu, sæpe uoce tantū audita masculi. Superuolans, as, frequentat. Virgil. 6. Eclo. Et quibus ante Infelix sua tecta

superuolauerit ales.

SYPERVOLVO, is, uere, [*Volat di sopra. Gal. volar par dessus. His. Boluer en cima de otra cosa.*] ἐπικλυδῖσις, supra uoluo. Col. lib. 11. c. 3. Potest etiam citra hanc operam fieri crispum qualitercumq. factum, si cum est natū, incrementū eius superuoluto cylindro, coerceat, si cum est natū, incrementū eius superuoluto cylindro, coerceat.

SYPERVNGO, gis, [*Vingere. Gal. Oindre par dessus. Hisp. Untar por de sobre.*] ἐπαλείπω, supertrillino. Cels. lib. 7. cap. 7. Dein superungui collyrio debet ex his aliquo, quo lippientes oculi superunguntur. Legitur etiam superinunguntur, de quo supra.

SYPERVM, mare, ἀδριατικόν, τέλαρος, idem est cum Adriatico. ita dictum, quod Italiam supra, hoc est, ab ortu alluat, quemadmodum mare Thyrrenum ab occasu, quod ideo inferum appellatur. Plaut. Menæchmis: Istros, Hispanos, Massilienses, Illyricos, Mare superum omne, Græciamque exoticam, Orasque Italicas omnes, quas aggreditur mare, Sumus circumuecti.

SYPERVS, a, um, pen. cor. [*Di sopra, souano. Gal. Qui est en haut, hautain, esleué, celeste. Hisp. Cosa de arriba.*] ὑπὲρ, a Super fit, cui contrarium est Inferus: ut Mare superum, Sedes superæ, & Aura supera. Virgil. 6. Aeneid. Sed reuocare gradum, superasque euadere ad aras, Hoc opus, hic labor est. Idem 6. Aeneid. Talis sese halitus atris faucibus effundens supera ad connexa ferebat. Cic. 2. de Natur. Deor. Homo spectator superarum rerum atque cælestium. Supera, orum, pro cælo substantiue, Virgil. 6. Aeneid. Omnes cælicolas, omnes super alta tenentes. Cicero 1. Tuscul. Nihil enim habent hæc duo genera proni, & supera semper petunt. Virgil. 7. Aeneid. de Iunone: Cocytique petit sedem, supera ardua linquens.

SYPERI, orum, [*Celesti.*] pluraliter, & substantiue cælestes, siue uiui, & qui alijs superiores sunt sicut Inferi, orum, manes, ac mortui dicuntur. Virg. 5. Aene. Attonitis hætere animis, superosque precati Trinacrij, Ieucrique uiri. Ouid. 1. Metam. Talia querentes (sibi enim fore cætera curæ) Rex superum trepidare uetat. Contra inferi, orum, pro manibus, siue mortuis accipi solent. Plinius libro 12. capitu. 18. Felix appellatur Arabia falsi, & ingrati cognominis, quæ hoc acceptum superis ferat, cum plus ex eo inferis debeat.

SYPERINO, as, p. p. ὑπινάζω, supinum colloco. Sta. 6. The. Præcipitatq. retro iuuenem, atque in terga supinat.

SYPERINOR, aris, ari, ὑπινάζωμαι, passiuum est uerbi Supino, idem significans, quod supinus fio. Hor. 2. Serm. Sat. 7. Nasum nidore supinor. Vbi Acron interpret, Nasum, inquit, nidore supinatur, qui nimium delectatur, & inclinatur odoribus pulmentariorum. Supinari igitur est erigi, & supinum fieri. Accusatiuum uerbo addidit passiuo, quemadmodum & Virg. Aen. Loricam induitur fidoque accingitur ense. Sta. 12. Thebaid. Iamque supinatur fessis lateq. factisunt Penthe deuenta iugi. Supinatus, ta, tum, participium. Virgil. 2. Georg. Ante supinatas Aquiloni ostendere glebas, Quam lætum infodias uitis genus.

SEPERINVM, a quibusdam dicitur uerbum participiale, sicut Gerundia, Participalia nomina appellantur. Habet autem duas terminationes, um, & uut, Lectum, lectu. Quod in um, finitur, habet significationem actiuam. Salust. Legatos ad Iugurtham de iniurijs questum misit. Id est, qui quererentur uel questuros μεμφομενος, Idem: Non mea culpa sæpe ad uos oratum mitto. P. C. Hoc est, qui orant, siue oraturos, παρακαλέσοντας. Do filiam nuptum dicimus, hoc est, quæ nubat. Do ueniam, uendo. Spectatum admiffi sumus, id est, ut spectemus. Quod uero in u, finitur, significationis passiuæ est, iungiturq. nominib. adiectiuis. Vir. 3. Aen. Nec uisu facilis, nec dictu affabilis ulli, hoc est, qui nec uideri, nec dici facile possit. Dicimus prætere, Dignum siue indignum relatu, hoc est, quod referatur. Impium factu, si fiat. Horrendum aspectu, si aspiciatur. Lucundum cogitatu, si cogitetur. Obscœnum uisu, si uideatur, & sic de reliquis.

SYPERINVS, na, num, p. p. [*Col ventre in su, sopino, à rouerficio. Gal. Couché le ventre en haut. Hisp. Cosa papo arriba ó trastornada, cosa panda, boelta hazia arriba.*] ὑπινω, κλυδάνω, qui dorso incumbit, ita ut faciem uentremq. habeat cælum uersus spectantem. Iun. Sat. 4. Cubat in faciem, mox deinde supinus. Cic. de Diui. Nam si omne animal, ut uult, ita utitur motu sui corporis, prono, obliquo, supino: membraque quo uult, flectit, contorquet, porrigit, contrahit: eaque ante effecit pene, quam cogitat: quanto id Deo est facilius, cuius uimani parent omnia? Manus supinæ. Liu. 6. Bel. Punic. Vndique matronæ in publicum effuse, circa Deum delubra discarunt, cri-nibus passis aras uerrentes, nixæ genibus, supinas manus ad cælum ac Deos tendentes. Virgil. 3. Aeneid. Tendoque supinas Ad cælum cum uoce manus. Et quoniam supinus ille recubitus iudicium est hominis soluti, & ocioso, factum est, ut Supinum pro molli, delicato, ocioso, & negligenti ponamus. Seneca ad Lucillum: Est quidem, mi Lucili, supinus, & negligens, qui in amici memoriam ab aliqua regione admonitus redu-

citur. Inde supinior, oris, comparatiuus. Mart. lib. 2. Nusquam deliciae supiniores. Supinus item accipitur pro accliu, siue montoso. Hor. lib. 1. Car. Seu mihi frigidum Prænestæ, seu Tybur supinum. Fuit enim Tybur ciuitas in ascensu collis posita, cuius etiam hodie ruinae conspiciuntur.

SUPPAR, aris, [Quasi ugnali. Gal. Presque pareil. Hisp. Cosa quasi ugnal à otra.] τὰρσις, ex Sub, & Par, propemodū æqualis. Cic. de Cla. Or. Huic cæteri suppares Alcibiades, Critias, Theramenes.

SUPPARASITOR, aris, [Complicare, secundare. Gal. Complaire & accorder tout pouer auoir la repue franche, seruir de stateur. Hisp. Trahunar a otro truhan por causa del comer.] p.p. τὸ παρασιτῶσαι, subseruio, obsequor, tamquam parasitus. Pla. in Amp. Accedam, atq. hâc ap pellabo, & supparasitor patri.

SUPPARIVM, Calepinus putauit, uellum esse ad uelandas scenas ac comodatum, adducens testimonium Ciceronis ex oratione de Pro uincijs consularibus, ubi sic legitur: Quib. cum iâ in orchestra hel luatur, antea post supparum solebat. Verum falsus est hic, ut ple risq. alijs in locis, Calepinus corruptis exemplaribus. Constat enim in hoc Ciceronis loco Siparium legendum esse, non Supparium: ut latius supra docuimus suo loco.

SUPPARVS, uel supparum, pen. c. [Camisia, trauerfa. Gal. Vn roquet, habillement de femme qui estoit de toile estroit & leger. Hisp. Camisa de li no propia de muger.] τὰρὰ μίτων, genus togæ leuis & angustæ, inde dictum, teste Var. lib. 4. de Lin. La. q. supra induatur, quemadmodū Subucula, qd̄ subtus induatur. Luc. 2. Pharfaliæ: Suppara nudatos cingunt angusta lacertos. Feitus supparum ueste puellarem lineâ interpretatur, eandemq. esse existimat cum ea, quæ & Subucula & Camisia dicitur: Quâ suam hoc Afranij testimonio fulcit: puella non sum, si indura suppario sum. Est & supparum nauium insigne teste Seneca lib. 11. Epi. Sunt enim Suppara summa uela, quæ cæteris annectuntur, & quæ super antennas explicantur. De quibus Luc. lib. 5. Imaque pandens Suppara uelorum petiuras colligit auras. Stat. 3. Syl. Vos summis annectite suppara uelis.

SUPPEDANEVM, ὑποπόδιον, dicitur id, quod pedibus subijcitur, dum sedemus.

SUPPEDITO, as, p. c. [Dire, purgere. Gal. Bailler & fournir. Hisp. Administrar, dar lo que otro ha menester.] χῆρνεύω, ὑπαρκέω, suggero, subministro. Var. 2. de rer. Largiore cibatu sustentare debet, quo facilius lac suppeditare possit. Cic. ad Treb. lib. 7. Epist. An hoc significas nihil fieri, fringere te, ne chartam quidem tibi suppeditari? Id est, chartam tibi deesse. Quin. lib. 2. c. 1. Licet enim fatis explorum ad imitandum ex lectione suppeditare, tamē uiua illa, ut dicitur, uox alit plenus. Suppeditare, neutrum absolutum, pro sufficere, satis esse, Cic. 1. Offic. Ob easque causas studeat parare ea, quæ suppeditent & ad cultum & ad uictum. Suppeditare, pro suppetere. Liu. 8. Bel. Punic. Apud uos quemadmodum loquar, nec consilium, nec oratio suppeditat. Est & Suppeditare, opprimere, siue supplantare, Cic. Nunc uideo in iudicium meum contendere non uis, suppeditari turpissimum, superare pulcherrimum est. Hinc suppeditatio, uerbale. Cic. 1. de Nat. de. Quæ ergo uita? Suppeditatio, inquis, bonorū nullo malorū interuentu. Suppeditor, aris, depones. Cic. At. 1. 14. De Patulciano nomine quæ mihi suppeditatus es, gratissimū est, & simile tuorū omnium.

SUPPELLO, lis, puli, sum, [Lussuriare,] uerbum mō honestū, modo turpe. Cic. ad Pætium l. 9. Quid ipsa res modo honesta: modo turpis? suppellere flagitiū est: iam erit nudus in balneo, nō reprehendes.

SUPPETIÆ, [Aiuo. Gal. A ide, securo. Hisp. El socorro.] & in accusatiuo suppetias, siue alijs casibus ὑπισπία, idem quod subsidium, quod fert laboranti. Valla auxilium interpretatur. Pla. u. tamen in Epid. Diuersa esse ostendit, cum ait, Auxilia mihi & suppetiæ sunt domi. Si enim eadem essent Suppetiæ & Auxilium, alterum uacaret. Rectius itaque auxilij nomine intelligimus, quod augderant uirium causa alicui summittitur. Suppetias uero eas dicimus, quæ iam laboranti & periclitanti feruntur: quod & Subsidium dicimus. Suppetias uenire, id est, in subsidium. Cæf. 3. Comment. Et nunciabantur auxilia magna equitatus opidanis suppetias uenire.

SUPPETIOR, aris, [Aiutar, dar fofidi. Gal. Secourir, aider. Hisp. Embiar socorro, ayudar.] εὐνοῶ, auxiliior, succurro. Apul. lib. 8. At uobis facile est suppetiari miserimo seni.

SUPPETIO, tis, p. c. [Assaltare celatamente. Gal. Demander à faulses enseigne. Hisp. Demandar engañosamente.] ὑπάρτεω, παρατέω, latenter, seu per fraudem peto. Vlpia. de Furtis: Apud Labeonem, relatum est, si filiginario quis dixerit, ut si quis nomine eius filiginem petisset, ei daret. Et quidam ex transeuntib. cum audisset, petijt eius nomine & accepit, furti actionem aduerfus eum, qui suppetijt filiginario competere, non mihi. Non enim mihi negocium, sed sibi filiginarius gessit. Suppetit uero in tertia persona. & suppetunt, significat in promptu est, adest, cui opponuntur Deficit, & Deest. Hor. 1. Epist. 12. Pauper enim non est, cui reum suppetit usus. Nonnumquam sufficit, siue satis est. Pl. Iunior

in epi. Cui abunde suppetunt facultates. Liu. 2. ab Urb. Rudis in militari homine lingua, non suppetebat libertati, animo que. Suppetat superstes uitæ tuæ. Pla. in Tri. Bene herede denuncias, deos que oro, ut uitæ tuæ superstes suppetat. hoc est, post te uiuat.

SUPPILO, as, p. p. [Rapire, robare. Gal. Piller & deslober secretement, & en chachette. Hisp. Saltar, hurtar à escondidas.] υπεσπύμαι, suffuror, clâ, & paullatim surripio. Pla. in Tru. Hæc cum uideo fieri, suffuror, suppilo, & de præda prædam facio.

SUPPLANTO, as, προσκαλίω, pede supposito in terram deijcio. Cic. 3. Offi. Contendere debet, quam niacime possit, ut uincat, supplantare eum qui cum certat, aut manu depellere nullo modo debet. Et quoniam qui in lucta hac ratione superiores euadunt, fraude magis, quam uirib. uidentur uicisse, factum est, ut Supplantare accipiatur pro decipere, Est & Supplantare, compositum a uerbo Plâto, idem significans quod sub re aliqua quippiam plantare. Col. 1. 3. Et uitem ita supplantato, ne radicem abrumpat.

SUPPLEMENTVM, tis, [supplimento, aggiunto. Gal. Remplage, remplissement. Hisp. supplimiento de lo que falta.] πληρωμα, quod ad supplendum rei alicuius numerum submittit: unde militum & remigum pprie supplementa dicimus, quæ ad iustum numerum explendum succurrunt. Cic. App. Pulch. 1. 3. Censebant oēs fere, ut in Italia supplementum meis, & Bibuli legionib. scriberet.

SUPPLEO, ples, [Sopplire, empire, giungere. Gal. Remplir, combler, supplier & amender ce qui de faut, fournir. Hisp. Supplir lo que falta.] πληρω, in deficientis locum aliquid substituo. Virgil. lib. 3. Aen. Remigium supplet, socios simul instruit armis. Accipitur interdum Supplere, pro æquare, Idem 7. Eclo. Si fœtura gregem suppleuerit, aureus esto, id est, Si tot agnos habuero, quot oues, interprete Seruio. Aliquando pro implere, Cato c. 88. Ibi fœcellam cum sale populari suspendito & quassato, suppletoq. identidem. Idem c. 69. Facito ut amurcam quotidie suppleas.

SUPPLEX, cis, [supplichenole. Gal. Suppleant, requerant à genoux. Hisp. Humilde y subiecto y denoto.] ἱκετιν, ἱκεσιος, qui alteri abiecte, demisse, & humiliter supplicat, ad pedes eius sese prosternens, aut genua flectens, unde & Supplicem dictum putant a supplicandis genibus. Cic. 3. Tusc. Cum se Alcibiades affligeret, lacrymasque Socrati supplex effes, ut sibi, & c. Lini. 7. ab Vrbe. Veniamque supplex poposci. Stat. 1. Achil. Supplex miseranda rogabo, & c. Lacerum & supplices, Proper. lib. 1. Ele. 15. Libelli supplices, quos uulgus Requætas uocat. Mar. lib. 1. Sed iam supplicib. dominum lassare libellis desine, & in patriam serus ab urbe redi. Vota supplicia. Virgil. lib. 8. Aeneid. Iunoni fer rite preces, iramque minasq. Supplicibus supera uotis. Suppliciter, aduerb. ἱκετῶς, humiliter, demisse, abiecte. Cæf. 1. Bel. Gal. Qui cum eū in itinere cōuenissent, seq. ad pedes proiecissent, suppliciterq. locuti, flentes pacem petissent, & c. Ouid. lib. 1. de Pon. Eleg. 11. Suppliciter uestros quisque rogare Deos. Vir. 12. Aene. Et aram Suppliciter uenerans demisso lumine Turnus, & c.

SUPPLICATIO, onis, [Supplicatione, processione, prego. Gal. supplication, procession, requeste publique. Hisp. Opra de suppicar, ruego.] ἱκεσις, ἱπσις, supplicandi actus. Supplicationes item, τὸ ποδοῖ, dicebantur, quando re feliciter gesta, ex Senatusconsulto templa aperiebantur, diuorumque simulacra in lectulis collocabantur, populo certatim ad puluina conflente, dijsque suis pro eorum in rebus pub. meritis supplicante, gratiasque agente. Cic. in Catilin. At que etiam supplicatio dijs immortalibus pro singulari eorum merito meo nomine decreta est Quirites. Cæf. lib. 4. Bel. Gal. His rebus gestis ex litteris Cæfaris dierum uiginti supplicatio a senatu decreta est.

SUPPETICASSIS, pro supplicaueris, legitur apud Pla. in Asi. Hercle istum dijs omnes perdunt, uerbo caue supplicassis.

SUPPLICIUM, cij, [Supplicio, pena, tormento, crucio. Gal. Supplication, requeste. Hisp. Supplication, ruego.] ἱκεσις, ἱκεσις, idem quod supplicatio. Salust. in Catil. Non uotis, neque supplicijs muliebribus deorum auxilia parantur, sed uigilando, agendo, bene consulendo prospere omnia cedunt. Tacit. lib. 3. Sed tum supplicia dijs ludique magni a senatu decernuntur. Supplicia quoq. teste Festo, certa quædam erant sacrificia a supplicando dicta. Var. Boves ad uictimas faciunt, atq. ad eorum supplicia. Hodie uero uictimarius Supplicium accipitur pro pœna. Virgil. lib. 4. Aen. Spero equidem medijs (si quid pia numina possunt) Supplicia haufurum scopulis. Hor. 1. Ser. Sat. 3. Cur non ponderibus, modulisque suis rō utitur? acres Vt quæque est, ita supplicijs delicta coeret? Cic. 7. Verr. Includuntur in carcerem condemnati, supplicium constituitur in illos. Idem lib. 3. de Nat. Deo. Summo cruciatur, supplicioque Q. Varius homo importunissimus perijt.

SUPPLICIO, as, p. c. [Supplicare, pregar reuerentemente. Gal. Suplier, reuererit humblément, faire requeste. Hisp. Supplicar, orar con reuerencia.] ἱκετω, humiliter & demisse precor. Cic. in Lælio: Quam multa enim, quæ nostra causa numquam faceremus, facimus causa amicorum. precari amicis ab indigno, supplicare, tum acerbis in aliquem

- aliquem inuehi. *Pla. Curc.* Volo hic in phano supplicare. Supplicari, impersonale, pro supplicatione fieri. *Plin. lib. 13. c. 1.* Iliacis tēporibus non supplicabatur thure.
- SVPLODO**, dis, p. p. [*Battere i piedi. Gal. Frapper du pié contre terre. Hispan. Patear endis fauor.*] κατοκοοτέω, κατακοοτέω, pedibus terræ illis sonitum facio. *Cic. 1. de Ora.* Pedem nemo in illo iudicio supplotis: credo, ne Stoicis renunciaretur. Supplotio, onis, uerbale, ipse actus supplotendi. *Cic. 3. de Ora.* Supplotio pedis in contentionibus aut incipientibus, aut finientibus.
- SVPROENITERE**, καταμετατρέβω, est aliquantulum, uel propemodum pœnitere. *Cic. Att. Iam & illum furoris supproeniter.*
- SVPRONO**, [*sottoporre, metter sotto. Gal. Supposer, submettre, mettre dessous. Hispan. Poner de baxo.*] καταθηναι, subtus pono. *Cic. 2. de Natu. de. Quinertiam anatum oua gallinis sæpe supponimus, e quibus puli orti primo aluntur ab ijs, ut a matribus, a quibus exclusi fotique sunt. Supponere colla iugo, id est summittere. Ou. 3. Amō. Ele. 9.* Prima iugis tauros supponere colla coegit. Supponere aliquid iudicio alicuius. *Quid. epist. 15.* Cum Venus & Iuno, & Pallas in uallibus Idæ Corpora iudicio supposuere meo. Supponere, adulterinum loco ueri subjicere: ut Supponere testamenta, est falsa testamenta supposita persona obſignare, auctore *Cicer. pro Clu. Qui supposita persona in falsum testamentum obſignare curarit. Idem in Para. Si socios spolijs, ærarium expilas, si testamenta amicorum expectas, aut ne expectas quidem, aut ipse supponis. Idem de Leg. lib. 1. Ius esset latrocinari, ius adulterare, ius testamenta falsa supponere, si hæc suffragijs, aut scitis multitudinis probarentur. Hinc suppositus, & Suppositus, participium: id est, pro alio, fraudulenter positus. *Cic. 7. Ver.* Et ut quiuis facile perspiceret, id ab isto actum esse, ut ille suppositus facile & libenter se ille, qui non erat, esse simularet.*
- SVPPORTO**, tas, [*Portar sotto.*] υποκομιζω, subueho, suggero. *Cæs. 1. Bel. Gal.* Aut rem frumentariam, ut fatis cōmode supportari posset, timere dicebant.
- SVPPONITIO**, onis, uerb. υποθεσις, supponendi actus. *Coll. lib. 8. e. 5.* Semper autem cum supponuntur oua, cōsiderari debet, ut luna crescente, a decima usque ad quintam decimam id fiat: nam & ipsa suppositio per hos fere dies commodissima.
- SVPPPOSITITIVS**, a, um, adie. υποβλητος, υποβληματιος, quod suppositum est, & alterius loco pro uero, & natiuo positum. *Mar. lib. 5. Hermes supposititiuus sibi ipsi. Var. 2. de re rust. cap. 8.* Marti supposititiuæ quoque inferuiunt, quo equa ad ministerium lactis cibū pullo præbere possit.
- SVPPOSTOR**, & Suppostrix, qui falsum aliquid seu adulterinum pro uero supponit. *Plautus in Trucul. Venefica, suppostrix puerum.*
- SVPPRIMO**, mis, p. e. [*Coprire, nascondere. Gal. Sopprimer, chacher. Hispan. Supprimire, scondere.*] ἐπιγωκαταελλω, reprimō, combeco, cōpescō. *Quid. lib. 1. Met. Supprimunt extemplo uocem. Cice. 5. Tusc.* Hæc sunt igitur officia consolantium, tollere ægritudinem funditus, aut supprimere, & non pati manere longius. Supprimere, pro occultare. *Plin. lib. 25. c. 1.* At nos elaborata ijs abscondere atq. supprimere cupimus, & fraudare uirum etiam alienis bonis? Supprimere iter, retrahere se ab itinere. *Cæs. lib. 1. Bel. Ciu.* Veriti ne non stu impediti sub onere configere cogentur, aut ne ab equitatu Cæsaris in angustijs tenerentur, iter supprimunt, copiasque in castris continent. Nummos, uel pecuniam supprimere. i. celare, occultare, dissimulare se habere, uel dolo malo retinere. *Ci. pro Cl. Sexcentis milibus nummum a se iudicium corruptum esse dixerat: quæ cum accepisset a pupillo suppressit, iudicioque facto, &c. Et paullo post: Capit hoc consilium, ut pecuniam quibusdam iudicibus leuissimis pollicetur, deinde eam postea supprimat. Suppressus, a, um, partic. ut, Nauis suppressa, hoc est, depressa, sine submersa, *Iustinus: Victi Persæ in naues confugerunt, ex quibus multæ suppressæ, multæ captæ. Fuga suppressa, id est retenta, cohibita. Quid. lib. 11. Metamor.* Cum uita suppressa fuga est. Mentum suppressum, hoc est, contractum, non oblongum, sed breue potius. *Var. 1. 2. de re rust. c. 9.* de canibus loquens, qua forma esse debeant. Mento, inquit, suppresso, & ex eo enatis duobus dentibus, destra & sinistra. Voce suppressa dicere, idem quod submissa. *Cic. pro Syl. Qui cum suppressa uoce de scelere P. Lentuli, de audacia coniuuratorum omnium dixisset, &c. Suppressio, onis, ipse actus suppressendi. Cic. pro Clu.* Stanit ad easdem sibi prædas ac suppressiones iudiciales reuertendum. Suppressiones nocturnæ dicunt, quoties per somnum spiritus supprimitur, aut etiam ipsa uox, ut incerta, indiscretaque edatur, quemadmodum in eo morbo accideret solet qui Latinis Incubus, Græcis Ephialtes dicitur. *Plin. lib. 27. c. 10.* Grana nigra auxiliantur & suppressiones nocturnis in uino pota, quo dictum est, numero.*
- SVPPROMO**, is, p. p. απορρομαι, idem fere quod promo. *Pla. in Milo. Eho tu scelestē, qui illi suppromis, eho tu. Suppromus, mi, τειμίδης, cui uini promendi cura incumbit. Pla. Mil. Bono cella sup-*
- PREMO** credita.
- SVPPVDET**, p. c. υπαυαλωμαι, aliquantulum pudet, *Cic. Cassio Puto* te iam supputere, cum hæc tertia iam epistola ante te oppressit quam tu schedam, aut litteram, sed non urgeo.
- SVPPVLLVLO**, las, υποβλασσω, nouos pullos, hoc est noua germina, a radice emitto.
- SVPPVRATIO**, onis, ἐπιύωσις, generatio puetis. *Col. lib. 7.* Et cū maturuerit suppuratio, rescinditur ferro. Suppuratus, a, um, επιπυωτός, quod suppurauit. *Plin. lib. 20. cap. 4.* Strumisque uel suppuratis alligant.
- SVPPVRATIO**, a, um, επιπυωτικός, quod ad suppurationem pertinet, uel quod suppurare facit. *Plin. lib. 28. cap. 4.* Efficaciora ad eadem strigmenta a balneis, & ideo miscentur suppuratorijs medicamentis.
- SVPPVRO**, as, p. p. [*Apostemarsi, conuertirsi in marcia. Ga. Apostumer, purer, bover. Hispan. HaZer materia de apostema.*] ἐμπυώμαι, in pus conuerti. *Col. lib. 6. c. 12.* Hicidem sanguis nisi emissus fuerit sanieus creabit, qui si suppurauerit, tarde procuratur.
- SVPVTO**, as, p. c. [*Computare, far conto, calculare, contare.*] καταλαβω, sarmenta, uel ramos inutiles subseco. *Pli. 1. 17. c. 10.* Præterea femina ipsa fructantia supputare. Aliquando computare, uel calculū subducere, ut, Supputare rationem apud *Plau. in Anl.*
- SVPRA**, [*sopra. Gal. Par dessus, oultre. Hispan. sobre, encima.*] ὑπερ, modo præpositio est accusatiuo casui feruens. *Vir. lib. 3. Aen. Olli cæruleus supra caput astitit imber. Modo aduerbium, Salu. in Iugurtha: Pauca supra repetam.* Quando præpositio est, aliquando pro ualde, seu plus satis ponitur, ut, *Supra morem, supra modum, supra iustum, Virg. lib. 1. Georgic.* Rara sit, an supra morem quæ densa, requiras. Antiqui etiam *Supra* protulerunt: sicut *infra* & *intra*. *Cicer. in Ara.* Huc supra duplices humeros affixa uidetur *Stella micans. Supra* quam credibile est, id est, plus, quam quis facile crediderit. *Sal. Cat. Corpns patiens inedia, algoris, & uigiliae, supra* quam cuiquam credibile est.
- SVPREMO**, [*Vltimamente.*] ὑπερατος, id est, nouissime. *Plinius. lib. 11. capitulo 53.* Eadem commeabat ab eo recens assidue, exitura supremo.
- SVPREMVS**, [*Supremo, ultimo. Gal. Le plus haut, de derrier.*] ὑπερατος, extremus, ultimus, *Virg. 11. Aene. Qui supremum comiteitur honorem. Pli. lib. 23. c. 1. M. Agrippa supremis suis annis constitatus graui morbo pedum. Quid. lib. 2. Fatt.* Dies regnis illa suprema fuit. Honores supremi: funeralia. *Quid. ad Liu. Ne iuuenis positi supremos destrue honores. Officia suprema, quæ morienti exhibentur. Tacit. lib. 5. Quod supremis in matrem officijs defuisset. Sole supremo id est, occidente. Horat. 1. epist. 5. supremo te sole domi Torquate manebo. Aliquando summus, maximus, altissimus, Suetō. Verum supremum cœlum intuentem stupidum cubuisse. Terent. proh supreme Iuppiter. Virg. lib. 3. Georgic. At chorus æqualis Dryadum clamore supremos implerunt montes. Supremum supplicium, id est, extremum, nempe mortis. *Cicero libro 2. de Leg. incestum pontifices supremo supplicio sanciuunt. Suprema multa, pro maxima, uide in dictione Multa. Suprema, alicuius: subintellige facta: hoc est, supremum uitæ tempus. Plin. lib. 16. capi. 44. Circa suprema Neronis principis. Suprema, pro morte, Tacit. lib. 3. Post celebre carmen, quo Germanici suprema defleuerat. Soluere alieum suprema, pro parentare. Tacit. lib. 1. Igitur cupidus Cæsarem inuadit soluendi suprema militibus, ducique.**
- SVPVV**, ὑπίων, antiqui dicebant, quod nunc supinum dicimus. *Luci. apud Felt. Si uero das, quod rogas, & si suggerit supus. Deducitur autem nomen a Græco ὑπίων, teste eodem Falso, aspiratione, in s, litteram commutata.*
- SVRA**, [*La polpa della gamba. Gal. Le gras de m illet de la iambe. Hispan. La pantorilla enfrente de la espinilla.*] γαστροπυλα, posterior pars cruris, caruosa, quæ tantum homini est, reliqua enim omnia animalia, habent sine suris. *Plau. Pseu. Suram ubi Aspicias, scias eum posse gerere crassas compedes. Hor. lib. 3. Car. Ode 4. Brachia, & uulsum teretesque suras Integer laudo. Quandoque pro toto crure sumitur. Vir. lib. 1. Aene. Purpureoq. alte suras uincire cothurno. Suræ, pro ocreis quibus muniuntur suræ. *Iuue. Sat. 15. Calceus & grandes, magna ad subsellia suræ.**
- SVRCVLACEVS**, a, um, στυρακοειδής, quod est simile furculo. *Col. Surculacea in follicullo sunt.*
- SVRCVLARIS**, & hoc re, στυρακοειδής, ut *Terra Surcularis*, quæ furculos generat. *Col. lib. 3. c. 11. Considerandum est, antequam passilium surcularis nec ne sit terra.*
- SVRCVLARIVS**, a, um, [*Surculare.*] ut *Surcularia cicada*, quæ in furculis uiuit, uel quæ eo tempore apparet, quo arbores furculos emittunt. *Pli. lib. 11. c. 26. de cicadis loquens: Quidam duo alia genera faciunt earum, surculariam, quæ ut grandior, frumentariam, quam alij auenariam uocant. Apparet enim simul cum frumentis arefcentibus. Surcularius ager, qui furculis confitus est. Varr. 1. de re*

7. de re rustic. cap. 2. Colonus in agro furculario ne capra natum palcat.

SVRCVLVS, li, [Maζχα, Gal. Le getton d'un arbre, une grette à enter. Hisp. *remuuo que echa el arbol.*] καεδί τρις, ορού γανος, quod in ramis simplex oritur, & frondes gerit, detrahiturq. interdum & refecat ex arbore, ad alias rursus producendas. Var. de re rust. cap. 40. Est altera species ex arbore in arborem inferendi, nuper animaduersa in arborib. propinquis. Ex arbore enim e qua quis uult habere furculum in eam quam inferre uult, ramulum traducit, & in eius ramo præciso, ac diffuso implicat, &c. Cicer. 2. de Orat. Amabote, inquit, da mihi ex ista arbore, quos seram, furculos. Virgil. 1. Georgic. Nec Sarculus idem Crustumijs, Syrijsque pyris, grauibus que uolemis.

SVRCVLOS, as, are, [scalmare. Gal. *Oster & couper les gettons.* Hisp. *Que haζεe remuenos.*] ορού γανί ζεν, furculos ramis adimere, ut altius crescant, & uberius a terra nutrimentum accipiant. Col. lib. 5. cap. 9. Atque etiam rigandæ sunt plantæ, cum siccitates incesserunt, nec nisi post biennium ferro tangendæ, ac primo furculari debent, ita ut, &c. Alij hic legunt Sarculari.

SVRDASTER, a, um, [Meζο sordo. Gal. *Surdant, un peu sourd.* Hisp. *Vn poco sordo.*] σαρδαστος, δυσήκος, βερύκος, diminutionem surditatis significat, hoc est, non plane surdus, (sed ut sic dicam) surdulus, qui parum surdus est. Cicer. 5. Tuscu. fur daster erat M. Crassus, & male audiebat.

SVRDEO, des, ui, [Effer, sordo,] κοφθίμα, surdus sum: unde Surdesco surdus fio. A quibus rursus fiunt Obsurdeo, & Obsurdesco.

SVRDITAS, atis, [sordita. Gal. *surdete, surdesse.* Hisp. *Sordedad.*] κωθωσις, Cicer. 5. Tuscu. In surditate uero quid nam est mali? atque ubi de surditate, multa.

SVRDVS, a, um, [sordo. Gal. *Sourd.* Hisp. *Sordo.*] κοφθίς, sensu auditus omnino spoliatus: quod fere solet accidere ex læsione nerui auditorij uel eius partis cerebri, ex qua oritur: nonnumquam etiam ex imperie, aut tumore contra naturam, uel ex obstruptione, uel continui solutione. Terent. And. Utinam aut hic surdus, aut hæc muta facta sit. Cicer. 5. Tuscu. Surdus uarietates uocum aut modos noscere non potest. Surda buccina, passiuæ, quæ non auditur. Iuue. Sat. 7. Surda nihil gemitur graue buccina. Sic etiam Vota surda dicimus, quæ non exaudiuntur. Surdum item dicitur, cuius odor non sentitur. Pers. Sat. 6. Nec spirent cinnama surdum. Irem ea quæ gustum amiserunt, Exurdata dicuntur. Hor. in Ser. Feruida quod subtile exurdat uina palatum. Refertur etiam ad uisum. Pli. lib. 36. Surdusque color fit. Locus etiam surdus dicitur, in quo non facile auditur. Vitru. lib. 5. Diligenter est animaduertendum, ne sit locus surdus. Surdus cum geniti 10. Col. lib. 3. cap. 10. Id quæ nobis poeta uelut surdis ueritatis, indulget dicendo: id est qui ueritatem non facile admittimus.

SVRGO, gis, rexi, rectum, [Lear su. Gal. *se leuer, se soudre.* Hisp. *Learstarfe.*] διαγίμα, erigo me: a sursum & regio. Cicer. 3. Officio. Surrexit et lectulo, remotisque arbitris ad se adolescentem iussit uenire. Idem 2. de Inuen. Ille multo ante lucem surrexit. Virgil. 3. Aeneid. Haud pogens strato surgit Palinurus. Idem 8. Aenei. Haud secus igni potens, nec tempore segnior illo Mollibus & stratis opera ad fabrilia surgit. Terent. Adel. Ut triduo hoc perpetuo et lecto nequeat surgere. Hinc Surgere uenti dicuntur, cum ueluti se erigentes flare incipiunt. Vir. lib. 3. Aen. Et fando surgentes demoror Austros. Aliquando surgere ponitur pro crescere seu nasci, unde arbores, cæteræque plantæ surgere dicuntur, cum sese ab humo in altum paulatim attollunt. Surgere item dicuntur ea, quæ quouis modo augentur. Idem 4. Aeneid. Ascanium surgentem, & spes hæredis Iuli. Surgere etiam dicuntur ædificia cum paulatim a fundamento ad tecti fastigium attolluntur. Quæ nunc animo sententia surgit: Id est, oritur. Virgil. 1. Aen. Translatio est a corpore ad animum. Seruius.

SVRPICVLS, li, Vide scirpiculus.

SVRREGO, [Lear su,] pro Surgo, & Surregit pro Surgit scripsere ueteres: unde manserunt Surrexi, & Surrectum. Ex Felto.

SVRRENTVM, ti, σὺρρεντον, Ptolemæo, opidum est Picentinarum, iuxta Mineræ promontorium, Sirenum quondam sedem, teste Pli. lib. 3. c. 5. Hinc Surrentina uina, & Surrentini colles, apud Col. lib. 3. cap. 2.

SVRREPO, pis, p. πειροσινμι, σὺρρὺομα, sensum ingredior, latenter me insinuo. Vide Subrepo.

SVRRIGO, gis, p. c. surrexi, surrectum, [Lear in su, Gal. *Faire leuer ou dresser contremont.* Leuer droit en haut. Hisp. *Enhestar.*] ἐξαρίσνμι, Sursum erigo. Vir. 4. Aen. Tot lingue, totidem ora sonant, tot surripit aures. Liu. 7. ab Vrbe. Romanus mucrone surrecto, cum scuto scutum inum perculisset, &c. Col. lib. 7. c. 3. Intorta potius quam surrecta & patula cornua,

SVRRIPIO, pis, p. c. [Togliere nascosamente, rubare. Gal. *Rauir secrettement.* prendre & emporter en chacheste. Hisp. *Hurtar secreto.*] ὑπαρπέω, latenter rapio, seu furor. Pla. in Asi. Surripiam, in delicijs palam

quam habet. Cic. 3. Off. In uita sibi quemquæ petere, quod pertinet ad usum, non iniquum est: alteri furtipere ius non est. Ouid. epist. 1. Carmina sunt oculis furtipienda patris. Id est, cauendum est, ne pater hæc resciscat. Surripere se alicui: est subducere se ab eius conspectu. Pla. Menæ. Ut surripuisti te mihi dum de foro?

SVRREPTITVS, adie. idem quod furtiuus, κλοπιμαῖος, siue clancularius. Pla. in Cas. Inter nos amore utimur semper surreptitio.

SVRSVM, [Di suse, di sopra. Gal. *En haut.* contremont. Hisp. *Arriba.*] ἀνω, quid significet notum est: cuius contrarium est Deorsum. Capiuntur tamen interdum ambo pro ultro citroque ἀνω, καὶ κάτω, Ter. in Eum. Ne sursum deorsumue cursites. Tractum ab Athenis, cuius portus in imo, urbs uero in editiore loco sita erat. Sursum uersum, i. uersus superiorem locum, aut partem. Cicer. de Ora. Cum gradatim sursum uersum reditur.

SUS, suis, generis communis, secundum Priscianum, [Porco, e porca, uerbo e troia. Gal. *Vn nerrat, ou une truie, porc.* Hisp. *Puerco di puerca.*] ὑε, σὺς, porcum significat, uel porcama: & dicitur tam de feris, quam de domesticis. Pli. lib. 8. cap. 51. Sues feræ semel in anno gignunt. Cic. 2. de Nat. de. Suis uero quid habet præter escæ? cui quidem ne putresceret, animam ipsam pro sale datam dicit esse Chrysippus. Idem lib. 5. de Fin. Sunt autem bestię quædam, in quibus in eis aliquid simile uirtutis: ut in Leonibus, ut in canibus, ut in equis, in quibus non corporum solum, ut in iuibus, sed etiam animorum aliqua ex parte motus aliquos uidemus. Virgil. lib. 3. Geo. Ipse ruit, dentesq. Sabellicus exacuit sus. Idem 7. Aen. Setigeriq. Sues. Idem lib. 3. Geor. Et quatit ægros Tuffis anheld sus. Iuu. Sat. 11. Sicci terga suis rara pendencia crate. Oui. lib. 8. Met. In iuuenes certo sic impete uulnificus sus fertur. A sus deducitur deminutiuum Suclea, & deriuata Subulcus, Suilla, Suillus, & Suinus, quorū significationes supra suis locis sunt explicatæ.

SUSA, orum, σὺσα, Ptolemæo, urbs nobilissima, inter Persidæ, & Babyloniam sita, Persarum olim regia a Dario Hytaspis (si Plinio credimus) aut (ut Straboni placet) a Tithono Memnonis patre cõdita, trans Choaspem fluum: a cuius urbis nomine circumiecta regia dicta est Susiana. In hac urbe fuit nobilis illa Cyri regia, candido uarioq. marmore, columnis aureis, magnaq. gemmarū copia exornata, cæli in lacunaribus habens simulacrum, stellis micantibus insignitum: Est autem hoc nomen pluralis tantum numeri & neutri generis. Proper. lib. 2. Non tot Achæmenijs armantur Susa sagittis. Luc. Non tot Achæmenijs deducunt Medica Susis Agmina. Dicta autem putantur Susa, à liliorum copia, quæ illorum lingua susa dicuntur.

SUSQUE, deque fero, [Non curare, sere ζζαρε.] ἀδιαροπα, quod & Susq. deque habeo, dicimus: significat æquo animo sum, & quod accidit, non magnifacio. Interdum negligo atq. contemno, hoc est, sursum an deorsum feratur res, parui facio. Pla. in Amph. Atq. id me susque deque esse habituram putat? Vide Gell. lib. 16. cap. 9.

SUSCITO, scis, iui, tum, scire, [sapere,] ἴσθμι, uerbum antiquū est, idem significans quod scio, siue cognosco. Pla. in Men. Eho. Messanio accede huc. Mess. quid negocij est? susciri Quid eos opus est?

SUSCIPIO, pis, p. c. [Pigliare. Gal. *Entreprendre.* prendre, recevoir. Hisp. *Tomar, recibir.*] παραδέχομαι, sumo, capio, recipio. Cicer. lib. 1. de Fini. Sed ut omittam pericula, labores, dolorem etiam, quem opprimis quisque pro patria & pro suis suscipit, ut non modo nullā capter, sed etiam prætereat omnes uoluptates: dolores denique quousius suscipere malit, quam deserere ullam officij partem. Cic. 7. Verr. Tantumne igitur laborem, tantas inimicitias tot hominum suscepturus es? suscipere liberos, est gignere. Cicero 5. Ver. Susceperas enim liberos non solum tibi sed etiam patriæ. Suscipi in lucem, pro nasci, Cicero de Arusp. resp. Eodem enim tempore & suscipimur in lucem & hoc cælesti spiritu agimur. Accipitur item suscipere pro eo, quod est sermonem excipere, & in uicem respondendi succedere. Virgil. lib. 6. Aeneid. Suscipit Anchises, atque ordine singula pandit. Susceptus, a, um, partic. Cic. pro Quin. Transigere susceptum negocium. Virg. lib. 4. Aen. Saltem si qua mihi de re susceperat fuisset Ante fugam foboles. Susceptum, pti, neu. gen. substantiuum. Ouid. 11. Metamor. Susceptaque magna labore Crescere difficili. Susceptio, onis, uerbale, ipse suscipiendi actus: ut Susceptio causæ. Cic. pro Mur. Et quoniam in hoc officio studium meæ defensionis ab accusatoribus, atque ipsa susceptio causæ reprehensa est, ante quam pro L. Muræna dicere instituo, pro me ipso pauca dicam.

SUSCITABVLVM, [Suscitamento, incitamento. Gal. *Incitation, esmoution.* Hisp. *Incitamiento.*] ὑπαρπέω, ἐξίτρωμα, εὐρηματῶριον, incitamentum dicitur. Var. in Sat. quem θνον πορὸς λύρας, in scriptis: Symphonia uocis suscitabulum. Nonius.

SUSCITO, as, p. c. [Excitare, destare. Gal. *Susciter, esmouoir, inciter, esueillel.* Hisp. *Despertar.*] ἐγείρω, excito. Pla. in Most. Quis istic dormit? Pili. Callidates T. Suscita istum. Cicer. 4. Tulculan. Non estu ambulabat in publico Themistocles, quod somnum capere

non possit: quærentibusque respondebat, Milciadis trophæis se e somno suscitari. Ignis item suscitari dicitur, cum iam semisopitus uigori suo restituitur. Virgil. 8. Aeneid. hæc memorans, cinerem & sopitos suscitavit ignes. Transfertur & ad alia, ut cum iram, quæ iam elanguerat, suscitari dicimus, hoc est, renouari, seu reuiuiscere. Ouid. 3. de Arte: Quoslibet extinctos iniuria suscitavit ignes. Suscitare mortuum, id est, ad uitam reuocare. Seneca: Nec tam sanare languentem uisus est, quam mortuum suscitare.

SYSIANA, *συσία*, Steph. Afix regio Persicæ ditionis, quæ a Septentrione terminatur Assyria, ab Occasu Babylonis adiacet, ab Oriente habet Persidem, a Meridie partem Persici sinus. Dicta Susiana a Suis urbe nobilissima Persarum regia, & totius regionis capite. Latiorum eius descriptionem pete ex Ptol. libro 6. capitu. 3.

SYSIVM, p. c. *συσίον*, oleum, siue unguentum ex lilijs confectum, quæ Phrygum lingua Sufa, *συσία*, appellantur. Pli. lib. 13. c. 1. Et malis quoque cotoneis & struthes fit oleum, ut dicimus, melinum. Sulfurum tenuissimum omnium est. Constat ex lilijs, balano, calamo, &c. Idem & Lirinum *λεπίον*, appellatur, Græci enim *λεπία*, appellant, quæ nos unius litteræ immutatione lilia dicimus. Plin. lib. 21. c. 5. Lilium rosæ mobilitate proximum est, & quædam cognatione unguenti oleique, quod Lirinum appellatur.

SUSPECTO, as, [*Guardar in sus, sospettare. Gal. Regarder sonnant en haut. Hist. Mirar à menudo arriba.*] freq. a Suspectio, *συσπλάττω, ἀνδραβλάττω*, modo sursum pecto. Mar. Oculisque suspectas sidera. Modis suspectum habeo. Faci. l. 1. Et quidam scelus uxoris suspectabant. Idem l. 4. Pellit domo Seianus uxorem Apicatam, ex qua tres liberos genuerat, nec pellicis suspectaretur.

SUSPENDIO, es, ere, (inquit Calep.) idem quod supra pendere. Col. lib. 4. c. 26. Sæpe enim notari per imprudentiam rusticos subicere iugo palmam, & ita colligare, ut solo uimine suspendeat. Sic enim legit ille, sed non recte: cum emendatiora Columellæ exemplaria, Suspendeat, legendum ostendant.

SUSPENSIVUS, a, um, [*Appiccato.*] *ἀπὸ τῆς ἀρμύρας*, qui laqueo nexili strangulatus est. Plin. scribit, laqueum suspendiosi circumdatum temporibus dolorem capitis sedare. Idem prænam laquei præprotheram appellat, ex eo quod includatur spiritus, cui exitus quærendus erat.

SUSPENSIVUM, dij, [*Appiccamento.*] *ἀπὸ τῆς ἀρμύρας*, pro suspensione. Gell. Suspendio uitam finiuit. Cicero 5. Verr. Non, inquam, perpetere, ut homines iniuriæ tuæ remedium morte, ac suspensione quærent. Martia. lib. 1. Iam suspendia seua cogitabas. Ouidius libro 1. Amo. Eleg. 12. Præbuit illa arbor misero suspendia collo.

SUSPENDO, dis, [*Appicare.*] *ἀπὸ τῆς ἀρμύρας*, appendo, alligo. Pli. lib. 20. cap. 20. Quem scio propter impatientes uæ uerbos radicem eius filo suspensam in collo gerere, præterquam in balneis. Hor. l. 1. Car. Ode. 5. Metabula sacer Vorua partes indicat humida Suspendisse potenti Vestimenta maris deo. Virg. lib. 4. Ge. Ante nouis rubeat quam prata coloribus, ante Garrala quam tignis nidum suspendat hirundo. Quandoque est subleuare, sustollere, Apuleius: cum deberet manum porrigere, capitulo suspendere, cauda subleuare, nullum mihi ferebat auxilium. Quandoque pendendo iactimere, Cicero 5. Verr. Ceaturipinum Dioclem hominem locupletem suspendisse se constat. Suspendere rem aliquam, id est, differre, prorogare, Liui. lib. 9. Bell. Macedon. Mouit aliquantulum oratio regis legatos: itaque medio responso rem suspendentur. Ouid. lib. 4. Fast. Dar tamen exequias nec iam suspendere stertum, Suttinet. Suspendere aliquem, pro incerto rededere. Plin. ult. libro 2. Diu miseram expectatione suspendit. Cur. libro 9. Ea ipsa res omnium animos expectatione suspenderat: quippe armato congredi nudum, dementia non temeritas uidebatur. Suspendere spiritum pro eo quod est, paululum quietescere inter legendum, & subsistere, Quint. Sciat, præter, ubi suspendere spiritum debeat, quo loco uersum distinguere, ubi claudatur sensus, ubi incipiat. Quandoque anxium esse, Plaut. Vix compos mentis sum, ita mihi suspendit animam. Hinc Suspendus, a, um, Cicero de Leg. Agrar. Roma cornaculis sublata atque suspensa. Liu. lib. 8. ab Vrbe condita: Suspendus reite manibus se demisit. Hor. lib. 1. Ser. Sat. 8. Inter ea suspensa graues aulæ ruias. In patinas fecere. Suspendus, pro incerto, ac dubio, Seneca: Suspendus animo, quid ageret, cogitabat. Virg. lib. 6. Aen. Dicam Equidem, nec te suspensum nate tenebo. Idem 2. Aeneid. Suspendi Euripylum scitatum oracula Phœbi Mitimus. Suspendus l'omnus, pro inquieto, intranquillo, in quo mens curis est fatigata, cui contrarius est Profundus somnus. Cic. 1. Tulle. Ex Poeta quopiam uetusto: Mater te appello, tu quæ curam somno suspensa leuas. Suspendus gradus pro placido ac silenti. Ter. in Phor. Hæc ubi ego audiui, ad foris suspensa gradu *ἐκαστοδινῆς*, placido ire perrexi. Suspendo, uerbale, incertitudo. Hirc. lib. 5. Bel. Afric. B. rat in castris Scipionis superiore tempore magnus terror, & expe-

ctatione regiarum copiarum exercitus eius magia suspensione animi ante aduentum subæ commouebatur.

SUSPICACIUS, acis, [*sospetto.*] adiect. omnis generis, *συσπλάττω*, idem quod suspiciosus. Tacit. lib. 3. Ijs haud alias interior populus, plus sibi in principem occultæ uocis, aut suspicacis silentij permisit. Idem lib. 1. Etiam Q. Haterius & Mamercus Scaurus suspicacem animum perstrinxere.

SUSPICIO, cis, secunda syll. co. [*Guardar in sus, honorare, hanc sospetto. Gal. Sospescon. Hist. Mirar arriba.*] *συσπλάττω, ἀνδραβλάττω*, sursum aspicio. Virgil. lib. 1. Aeneid. O fortunati, quorum iam mœnia surgunt, Aeneas ait: & fastigia suspicit urbis. Cicero. 1. Tusculana. Et atria suspeximus, tum ea quæ sunt infixa certis locis: tum illa uouera, sed uocabulo errantia. Virgil. lib. 1. Georg. Aut bucula cœlum Suspiciens, patulis caprauit libris auram. Suspicerem aliquem, admirari, & uenerari, quasi supra nos aspiciamus illum esse collocatum, quem admiramur. Cic. lib. 2. Offic. Itaque eos uiros suspiciunt, maximisque efferunt laudibus. Idem in Or. Eloquētia, quam suspicerent omnes, quam admirarentur, quam se a se qui posse diffiderent. Suspicerem etiam significat Suspectum habere, ut apud Salust. in Iugur. Per idem tempus Bomilcar (cuius impulsu Iugurtha deditiōnem, quam metu deseruit, inceperat) suspectus regi, & ipse eum suspiciens: nouas res cupere, ad perniciem eius dolum quærere. Suspectus, a, um, nomen ex participio, de quo habetur rei alicuius suspicio. Cicero in Catil. Si me meis ciuibus tam grauius suspectum atque infensum uiderem: carere me aspectu ciuium quam infestis oculis omnium ciconspici mallem, Virg. 4. Aen. Suspectas habuisse domos Carthaginis ait. Idem 3. Aen. Grauius genumque domos, suspectaque linquimus arua. Cicero de Ami. Hæc est enim Tyrannorum uita, nimirum in qua nulla fides, nulla charitas, nulla stabilis beneuolentia potest esse fiducia: omnia semper suspecta atque sollicita sunt. Virg. 2. Aen. Suspectaque dona Præcipitantes iubent, subiectisq. ure re flammis. Suspectior, ioris, comparatiuus. Cicero. 2. Offic. Quo enim quis uersutior, & callidior est, hoc inuisor, & suspectior, detracta opinione probitatis. Liu. 7. Bel. Pun. Is omnia suspectiora, quam ante fuerat, in se uatu fecit. Suspectus, us, ui, actus suspiciendi, id est, sursum aspiciendi. Plin. lib. 9. cap. 38. Laus ei summa, color sanguinis concretus, nigricans aspectu, idemque suspectu resurgens. Hoc est, si sursum conspiciatur, & in aërem, quod dicitur. Suspectus pro altitudine. Virgil. 6. Aeneid. Tum tartarus ipse Bis patet in præceps tantum, tenditque sub umbras. Quantus ad aethereum cœli suspectus Olympum. Suspectus, us, pro admiratione. Seneca de Benef. lib. 2. c. 29. Videndum est quid maxime faciat ingratos, aut nimius sui suspectus, & in salutem mortalitati uitium se suaque mirandi: aut auditas, aut inuidia. Suspectio, nis, uerb. *συσπλάττω*, idem quod suspitio. Terent. in Andr. Nam qui illic tibi incidit suspitio?

SUSPICRO, onis, uerbale, [*sospicione. Gal. Sospescon. Hist. Sospescha.*] *συσπλάττω, ἀνδραβλάττω*, ipse suspicandi actus. Cicero. 1. de Fin. Plerumque improborum facta prima suspicio insequitur, deinde sermo, atque fama, tum accusator, tum iudex, multi etiam ut te Consul, ipse se iudicauerunt. Ter. Eu. Imo magis auge suspitionem. Pla. Pseud. Suspicio mihi nunc est uos suspicariet, Me hæc idcirco tanta facinora, promittere, Qui nos oblectem. Ter. Eu. Iam tunc erat suspicio Dolo malo hæc fieri omnia.

SUSPICIOSVS, a, um, [*sospetto. Gal. Sospescon. Hist. Sospescho.*] *συσπλάττω*, qui pronus est ad suspensionem. Ter. in Adel. Ocs quibus res sunt minus secundæ, magis sunt, nescio quo modo, Suspiciosi: ad contumeliam omnia accipiunt magis: Propter suam impotentiam se semper credunt negligi. Cicero. 7. Verr. Te conscientia timidum, suspitiosumque faciebant. Idem ad Q. Fr. lib. 1. Bisse nimis suspitiosum & durum in suos. Accipitur etiam quandoque pro eo, qui suspectus est. Cicero pro Rosc. Am. Verum id, quod adhuc est suspitiosum, nisi perspicuum res ipsa fecerit, hunc atque culpæ iudicatore. Suspiciose, sius, aduer. Cicero pro Sex. Rosc. Amer. Cum enim aliquid habeat quod possit criminose ac suspitiosè dicere: aperte ludificari, & calumniari sciens non uideatur. Idem de Clar. Orato. Qui suspitiosus, aut criminiosus diceret audiuit neminem.

SUSPICOR, aris, [*Pensare, sospettare. Gal. Sospesconner se doubter, man scroire. Hist. sospeschar à barrer. Hist.*] *συσπλάττω*, suspitionem habeo, Ter. in Heaut. Nam mihi nunc nihil rerum omnium est, Quod malim, quam hoc falso suspicariet. Cæf. 8. Bel. Gal. Cæsar, etiam discessum hostium animaduertere non poterat, incendijs oppositis: tam men id consilium cum fugæ causa inuim suspicaretur, legiones promouit. Cicero. 3. Ver. Hospes iamitor, qui nihil suspicaretur, auritus nequid in ipso se offenderis, hominē summa uir retinere cepit. Ouid. epi. 1. Quæcumque æquor habet, quæcumque pericula tellus, Tam longæ causa suspicor esse moræ. Cicero. Att. 1. 7. Scribe non modo si quid scias, aut audieris: sed etiam, si quid suspicaberet. Suspiciens, tis, partic. Terent. And. Egomet quoque eius causa in suus prodeco, nihil suspiciens etiam mali.

SUSPIRIOSI, qui spirandi difficultatem patiuntur, uel quibus uixiosa est respiratio, quos Græci ἀσπυριόεις, uocant. Colum. libro 5. cap. 27. Febrienti malæ cruda brassica datur, suspiriosæ sanguis detrahatur.

SUSPIRIVM, rij, [*Sospiro. Gal. Sospir. Hisp. Sospiro.*] σπυριός, σπυριός, ipsa suspiratio, hoc est, ab imo pectore spiratio. Cic. ad Att. lib. 1. 3. Consul est impositus is nobis quem nemo præter nos philosophos aspiciere sine suspirio posset. Ouid. 2. Met. Prælagaq. luctus Pectore sollicito repetens suspiria, &c. Idem 10. Met. Myrrha patre audito, suspiria duxit ab imo pectore. Col. lib. 6. c. 24. Interdum tumore palati cibos respuit, crebrum suspirium facit. Mart. lib. 1. Collo nexa, cubat, cupitq. somnos, Vt suspiria nulla sentiantur. Accipitur aliquando Suspirium, pro ipsa spirandi difficultate, Græci ἀσπυριόεις, uocant. Plin. lib. 10. cap. 9. Ad tormina, regio morbos, tustim uerem cum suspirio.

SUSPIRATVS, us, [*Sospiro.*] σπυριός, idem quod suspirium, hoc est, actus ipse suspirandi. Oui. 14. Met. Respicit hunc uates, & suspirantibus haustus, Nec dea sum, dixit.

SUSPIRO, as, p. p. [*Sospirare. Gal. Sospirer. Hisp. Sospirar à acezar.*] σπυριός, spiritum ab imo pectore traho, quod sollicitudinis aut doloris argumentum est. Plau. in Menæc. Quin suspirabo sexcentum dies. Cic. Atti. lib. 1. Reperire ex magna turba neminem postulum, qui cum aut iocari libere, aut suspirare liberaliter possint. Ouid. epist. 20. Ingemit, & tacito suspirat pectore. Per translationem accipitur pro desiderare, & sic fere accusatiuo iungitur. Iuue. Sat. 11. Suspirant longo non uisam tempore matrem. Tibul. libro 4. Eleg. 5. Quod si forte alios iam nunc suspirat amores. Suspirare in aliquam. Ouid. 1. Fast. Hanc cupit, hanc optat, solam suspirat in illam.

SYSTEMA CVLVM, [*softentacolo.*] ἑσπυριός, id est, fulcimentum, quod aliquid sustinetur.

SYSTEMO, as, [*softentare. Gal. softenter. Hisp. softentar.*] frequent. est a Sustineo, idem significans, quod fulcio, & alioqui ruiturum retineo. Virg. 10. Aen. Hinc frater subit Alcanor, fratremque ruentem Sustentat dextra. Nonnumquam idem quod tolero, seu patienter fero, Sal. ad Cæs. de rep. ordin. Postremo sapientes pacis causa bellum gerunt, laborem spe ocij sustentat. Cicero pro Flac. Hominum mentes cogitationesque spes sustentat. Cæs. 7. Bel. Gal. usque eo, ut complures dies milites frumentum caruerint, & pecore e longinquioribus uicis adacto extremam famem sustentarent. Idem 3. Bel. Ciu. Iamque frumenta maturescere incipiebant, atque ipsa spes inopiam sustentabat, quod celeriter se habiuros copiam confidebant, sustentare se, idest fortem animum in rebus aduersis gerere, & fortunæ non succumbere. Cic. Terent. lib. 13. Quod reliquum est, sustenta te mea Terentia, ut potes. Idem Att. lib. 3. Me uix, misereque Sustento. Sustentare, pro alere, seu reficere, & egestatem, aliquid subleuare, Cic. Att. P. Valerium negat habere quicquam Deiotarus rex, eumque ait a se sustenari. Ter. in Adel. Alit illas, solum omnem familiam sustentat. Sustenta tum est, imperfecto. Cæs. 2. Bel. Gal. Id ex itinere magno impeta Belgæ oppugnare cœperunt: ægre eo die sustentatum est.

SYSTEMATIO, onis, [*Indugio. Gal. soustien. patience, attente. Hi. softentacion. soportation.*] ἑσπυριός, idem quod expectatio siue dilatio. 2. de Inu. Deinde utrum statim fieri necesse sit, utrum habeat aliquam moram & sustentationem.

SUSTINEO, es, secunda syll. corr. [*softenere. soustienir, endurer, souffrir. Hisp. softener.*] ἀσπυριός, fero, fulcio, labentem excipio, aliquid ruiturum retineo. Plau. in Menæ. Sustine has Penicule exuias. Idem in Pœn. Quantum hominum terra sustinet. Cic. 2. de Nat. deo. Ex quo concluditur cum omnes mundi partes sustineantur calore, &c. Plin. lib. 12. capitu. 25. Vineæ sine adminiculis se ipsæ sustinent. Sustinere, pati, tollerare, Cic. 6. Phil. O dij immortales, quis huius potentiam poterit sustinere? Terent. in Phor. Prima coitio est acerrima; Si eam sustinueris, post illa iam, ut lubet, ludas licet. Aliquando alo, reficio, egestatem subleuo, nutrico. Liui. Milites fluuiali pisce & herbis sustinebantur. Id est, cibabantur. Virgil. libro 2. Georgi. Hinc patriam paruosque nepotes sustinet. Sustinere se a respondendo, idest cohobere, Cic. 4. Acad. Cum se a respondendo, ut aut approbet, aut reprobet quid, sustineat, neque neget aliquid, neque aiat. Non sustineo, pro non possum, neque non audeo, Quint. lib. 2. capitu. 4. Nec enim huius rei iudicium differre sustineo. Ouid. 4. Fast. Nec iam suspendere stetum sustinet. Sustineo, defendo, tueor. Cic. 4. Aca. Philo autem dum noua quædam commouet, quod ea sustinere uix poterat, quæ cõtra Academicorum pertinaciam dicebantur & aperte mentitur. Sustinere personam, expectationem, causam, dignitatem imperij; idest tueri, itaque sese gerere, ut ijs rebus non impar uideatur, Cic. pro Domo sua: Hi tales uiri, qui non solum consilijs suis, sed specie ipsa dignitatem reip. sustinent. Id est post reditum: Quorum manus angustæ, & humiles magnitudinem tanti imperij sustinere non possunt. Accipitur aliquando Sustineo,

re, pro comperere, resistere, Atticus Ciceroni: Cum ista copia tantam multitudinem sustinere non poteris. Sustinere, differre, Liui. libro 5. ab Urb. Compressum. a Centurione, quem subimee ipsi præfecerant, rem in noctem sustinuerunt. Sustineo gradum; reprimo, Ouid. 6. Fast. Obstupui tacitus, sustinuique gradum. Sustinere dicitur Deus manum suam, quando retrahit. Ouid. lib. 5. Fast. Sæpe Iouem uidi, cum iam sua mittere uellet Fulmina, thure dato sustinuisse manum.

SYSTOLO, lis, [*Sollenare, alzare. Ga. Esleuer en haut. Hisp. Alçar arriba.*] ἀναπέρω, uerbum est obsoletum, idem significans, quod attollo, siue sursum subleuo. A quo mansit præteritum Sustuli, & tempora ab eo formata. Virg. I. 2. Aen. Sustulit exutas uinculis ad sidera palmas. Reliqua uide paullo post in dictione Sustuli.

SYSTVLI, id est, ἀννέγναι, præteritum est uerbi Tollo, non illud quidē proprium, sed ab inuitato uerbo Sustollo mutatum, & loco inuitati præteriti Tetuli usurpatum. Tollo (inquit Diomedes) tuli, quod in compositione Sustuli facit. Eius tamen perfecti initans apud ueteres Sustollo. Nunc uero a Tollo, sustuli. Hæc ille, significat autem Sustuli, idem quod sursum tuli, in altum erexi, subleuauit, ἐπήκα. Cic. pro Deio. Cum eum in equum plures sustulissent, uix in eo hæreret, senex potuit. Idem Att. Salaminij nos decretis suis in cælum sustulerunt. Aliquando idem quod suscepi, ἀνέσπυριός, ut cum dicimus quempiam ex uxore liberis sustulisse, idest suscepisse. Nā quemadmodum mater dicitur peperisse, ita pater sustulisse. Cic. in Ant. Qui ex libertina sustulerit, liberis. Nonnumquam, pro educavit. τέρπεια, Vir. lib. Aen.

Mæonio regi, quem serua Lycimnia furtim Sustulerat. Nonnumquam item occidi, nec aui, abstuli de medio, abrogauit, perdidit, destruxi, subuerit, ἀνέσπυριός, unde Distichon illud apud Suet. in Nerone.

Quis neget Aenæ magna de stirpe Neronem.
Sustulit hic matrem: sustulit ille patrem. Cic. de Diui. Xenophanes diuinationem funditus sustulit. Idem lib. 1. Offi. Maiores nostri, Carthaginem funditus sustulerunt.

SYSVM, pro sursum, apud antiquos, Cato capit. 157. Ita subducito sursum animam quam plurimum poteris: in triduo polypus excidit.

SYSVRO, as, [*Mormorare, buccinare. Gal. Murrurer entre ses dents, faire un bruit bas. Hisp. Zumbas o hazer ruido, murmurar.*] ἰσπυριός, summissa uoce loquor, lenem, & submissum strepitum edo, quale est aut apum murmur, aut aquæ molliter defluentis, aut uenti leniter spirantis. Vir. in Culice: ima susurrantis repetebat ad uada lymphæ. ut paullo post: Quos leniter afflans Aura susurrantis possit confundere uenti. Sumitur aliquando pro clanculum dici, Terent. in And. iam susurrari audio, ciuem Atticam esse hanc. Mar. lib. 2. Ne quid forte petâ timet cauere: Et secum sic, ut audiam, susurrat. Oui. epist. 18. Aut ego cum chara de te nutrice susurro, Susurratio, onis, uerb. Cœl. ad Cic. lib. 8. Ad Cæsarem crebri & non belli de eo rumores, sed susurrationes duntaxat ueniunt. Hinc Insusurro, & Consusurro, composita: de quibus suis locis.

SYSVRRATOR, ris, [*Mormoratore, susurratore.*] ἰσπυριός, detractor, maledicus, qui non aperte loquitur, sed uoce demissa auribus hominum obtrepit.

SYSVRRVS, ris, [*Mormoratione, mormorij.*] ἰσπυριός, parum & summissum murmur. Cic. 4. Tusc. Leuiculus sane noster Demosthenes qui illo susurro delectari se dicebat aquam furentis mulierculæ (ut mos in Græcia est) insusurrantisq. alteri, &c. Hor. I. 1. Carm. Leuesq. sub nocte susurri. Vir. 1. Ecl. Sæpe leui somnum suadebit inire susurro. Declinatur etiam hoc susurrum. Oui. lib. 7. Met. Procrin adit, linguaque refert audita susurra.

SUTATES, Plauto (modo emendata sit lectio) dici uidentur idem, qui sutores, aut saltem quoddam sutorum genus. Sic enim legitur apud ipsum in Aul. Stat. fullo, Phrygio, aurifex; lanarius, Ciniolones, patagiati, indufarij, Propolæ, linteones, calceolarij, sutates, diabathrarij.

SUTELA, æ, ἀεχέπρωσία, dolosa astutia (ut inquit Festus) siue techna callide confuta. Pla. in Capt. Quando ego te exemplis pessimis excruciauero, Atque ob sutelas tuas te morti misero, Vel te interijssie uel perijssie prædicent.

SUTERNA, παρρησία, ipsa futura, siue opus futurum. Varro. Quod suternas faceret inscius nihil homo.

SUTILIS, & hoc le. p. c. [*Cucito, cufito.*] δαίμων, quod consutum est: ut Corona sutilis, quæ opponitur patili. Plin. lib. 2. r. c. 3. Summaq. auroritas patili coronæ: sutiles Saliorum sacris inuenimus, & solē nibus cœnis. Bateus sutilis. Virg. lib. 12. Aene. Teritur qua sutilis aluo Balteus. Cymba sutilis, qua Charon inferorum portitor animas per Stygiani paludem trajicit. Idem. lib. 6. Aene. Gemuit sub pondere cymba Sutilis.

SUTOR, [*Calzolaio.*] ἰσπυριός, qui calceos sūt. Proprie enim artifex calceorum Sutor appellatur: cum ille, qui sūt pânos, potius Sarcina tor dicatur. Phil. I. 35. c. 10. de Appelle: Feruntq. a sutore reprehensum,

sum, quod in crepidis unâ intus pauciores fecisset anfas, eodé postero die superbo emendatione pristinae admonitionis cauillante circa crus, indignatum prospexisse, denunciantem, ne supra crepidam futor iudicaret: quod & ipsum in proverbum euenit.

SYTORIVM, Atramentum, [Vitriolo, καλλανθος, corpus metallicum, quo aqua dissoluta corium denigratur. Duo eius sunt genera Fositium, quod aliquando est cæruleum, aliquando pallidum, alias candidum & pellucidum in morem vitri: unde & Vitriolum uulgo appellatur. Factitium uero ex aqua pluuia fit per metalla defluente in lacunam, quæ inde ab ijs, qui in metalla sunt damnari, in uasa ampla fictilia perferuntur, in quibus æstiuis diebus concrefcit. Vide plura de hoc apud Pli. li. 35. ca. 12. & Diosc. li. 5.

SYTRINA, nã, p. p. [Calzolaria, φαειόν, officina futoris. Pli. lib. 10. c. 43. Tiberio principe ex foetu supra Caistorum ædem genitus pulchus, in oppositam futrinam deuoluit, etiam religione commendatus officinæ domino.

SYTRIVM, σέτριον, opidum Tusciæ mediterraneum, apud Strabo. libr. 5.

SYTVRA, æ, [Cusitura,] p. p. φασι, φασία, commissura partium confutarum. Cor. Celf. lib. 8. Sutura oras iungit, quæ ne ipsæ quidē contingere ex toto debent. In cranio quoque Sutura dicitur commissuræ illæ, quibus ossa coniunguntur. Celf. lib. 7. Raro caluaria solida sine futuris est, & id caput firmissimum, atque a dolore tutissimum est: ex cæteris quo pauciores sunt futuræ, eo capitis ualeat commodior est.

SYTRVS, ut ex Catonis sententia refert Pli. lib. 8. cap. 5. nomen fuit elephantis, qui in Punica acie fortissime dimicauerat, altero denique mutilato.

SVVS, [Suo. Gal. sien. asoy. Hisp. suyo.] σφέςτερος, σφός, σφός, relatiuum reciprocum a Sui, genitiuo deductum, de quo supra egimus in suo primitiuo. Hic pauca tantum annotanda sunt, quæ illic sunt ommissa. Suus aliquando idem ualet, quod sui iuris. Cicer. 5. de Fin. Semperq. erit in disputando suus. id est non utetur alienis inuentis argumentationum. Aliquando idem quod proprius. Cicer. pro Ros. Am. Sua quemque fraus, & suus terror maxime uexat, suum quemque scelus agit. Idem 1. Off. Expendere oportebit, quid quisque habeat sui: id enim maxime decet, quod est cuiusq. suum maxime. Sic ad Atti. li. 14. Plura nobiscum hic perhonorifice, & amice Octauius, quem sui Cæsarem salutabant. Plaut. Trin. Ne suum adimerem alteri. Idem Cur. Quibus sui nihil est, nisi una lingua. A Suus deducuntur composita Suapte, & suoapte, quæ idē ualent quod Suamet, & Suometur: Suapte culpa: id est suamet, uel sua ipsius culpa. Idem Mercu. Suapte culpa ex genere capiunt genus. Suapte ingenio. Liu. 1. ab Vrbe. Suapte igitur ingenio temperarum animum uirtutibus fuisse opinor magis, instructumque suoapte nutu. Cic. 1. Tus. Ut terrena & humida suoapte nutu, & suo pondere ad pares angulos in terram & in mare feratur. Suusmet. Tacit. 1. 14. Pulsi cum laucis integri suomet ipsi metu, & angustijs uiarum consistebantur. Sal. in Jug. Necessè est suomet ipsi more præcipites erant.

S A N T E Y

SYAGRA, Syagræ, σύαγρη, regio Ciliciæ, prope Adum & Laerten, a suum uenatione, (ut ex nominis cõpositione apparet) appellata.

SYAGROS, [Forco cinghiale,] σύαγρος, canis nomen apud Sophoclem, a suum uenatione impositum. Græcis item Syagros, aprum, seu suam siluestrem significat.

SYAGRON, σύαγρον, extremum Arabiæ felici promontorium, ad mare rubrum, cuius meminit Pli. lib. 6. cap. 23. & 28. & Ptol. Tab. Asiæ 6.

SYBARIS, σύβαρις, Stephano, Magnæ Græciæ opidum, inter Crathin, & Sybarim anines, ab Achiuis conditum, qui post Troicæ exitium vi tempestatis eo fuerunt appulsi. Huius olim tanta fuit potentia, ut quaternas proximas rexerit gentes, & quinque & uiginti urbes suo subdidit imperio, & contra Crotoniatis trecenta hominū millia armavit. Auctor Str. lib. 6. Est & Sybaris (ut iam diximus) fluius nomen iuxta urbē eiusdem nominis, a cuius potu incolæ suum mouēt greges, siue quod pecora sternaumentis exagitet, ut uisum est Straboni: siue quod uellera nigrore inficiat, cū Charitis uicinus amnis ijs candorem inducat: ut tradit Pli. l. 3. c. 2. Est item Sybaris adolescentis nomen, apud Hor. lib. 1. Car. Ode. 8.

Lydia die per omnes

Te deos oro, Sybarim cur properes amando Perdere.

SYBARITÆ, συβαριται, a Sybari Magnæ Græciæ opido dicti, populi fuerunt ingeniosissimi omnium uoluptatum architecti, omnique deliciarum genere adeo effeminati, ut Sybaritica mensa in proverbum abiit. Traditur hisce fuisse consuetudo, ut conuiuias in proximum annum inuitaret, ne spatium interim deesset, aut conuiuatori conquisitis terra marique delicijs epulas instruēdi, aut conuiuijs ipsis corpus auro, gemmisque exornandi. Hi postremo aduersus Crotoniatis bello suscepto, cum trecenta hominum millia in aciem eduxissent, turpissime tamen uicti, uaque

cum urbe sua sunt deleti.

SYBARITIS, tidis, συβαριτις, patronymicum suum a Sybaritis populis formatum. Ouid. de Trist. ad Augustum: Nec qui composuit nuper Sybaritida, fugit. Quo in loco Sybaritida uocat Ouidius opus Hermitheontis cuiusdam cynædi de generibus uoluptatum, & obscenarum deliciarum.

SYBOTA, æ, p. c. σύβοτα, Steph. insula est ante Leucadiam, teste Plin. lib. 4. cap. 12.

SYCAMINON, συκάμινον, opidum fuit in ora Phœnicæ, cuius sua ætate nihil præter memoriam extitisse, auctores sunt Plin. lib. 5. c. 19. & Strab. li. 16. Sycaminon item Græcis morum appellatur, arboremq. ipsam Sycamineam, συκάμινην.

SYCE, συκή, insula est Asiæ adiacēs, non procul ab Epheso, cuius meminit Plin. lib. 5. cap. 31.

SYCHEVS, Vide supra Sicheus.

SYCITES, συκίτης, gemina a fici colore dicta, de qua Plin. lib. 37. cap. undecimo. Est item Sycites, uini factitij genus ex fico, quem alij Palmiprimum, alij Catorchiten appellant, singulis modijs in aquæ congijis tribus maceratis: ut docet idem Plinius libro 14. cap. 16.

SYCOMORVS, p. c. [Sicomoro, arbor,] συκόμορος, Dioscoridi arbor est, median inter morum & ficum similitudinem habens, unde & nomen ei inpositum est, συκή, enim Græcis ficus est, & μόρεα, arbor, quam & Latini morum appellant. Hanc nonnulli Ficum Aegyptiam, Theophrastus Aegyptiam Morum, Celsus in uersa cõpõsitione Morosylon, Dioscorides & Galenus Sycomorum appellantur. Dioscorides scribit Sycomorum esse arborem magnam, si mitem ficui, folijs moro quam proximis, magna lactis copia abundantem. Fructum fert ter quaterve quotannis, non raris, ut ficus, sed caudice ipso caprificis similem, fitorum grossulim dulciorem, & qui in interiore sarcto, nulla qualia in fico sunt frumenta habeat: nec nisi ferro unguibusve scalpatur, maturescens. Nascentur præcipue in Rhodo, & Caria, alijsq. locis frumenti non admodum feracibus. Prouenit & in Aegypto, maxime in Nili aggeribus, quos radicibus suis colligat, & aduersus Nili inundationes munit: unde teste Vlpiano, grauius in eos solet animaduerti, qui Nili ripis sycomorum excinderet.

SYCOPHANTA, sycophantæ, [Mangiator da fichi, calomniatore. Gal. Calumniatore, faux accusateur, trompeur, emputeur, mangeur de figues. Hisp. Ed que come los bigos, calumniador.] συκοφαντής, idem qui calumniator, siue delator. Cuius significationis ratio ab alijs alia traditur. Nam ut (inquit Plutarchus) Sycophantæ ex cupiditate alijs facessendi negocij nomen factum aiunt. nam cum Athenis uetitum esset efferre ficus, qui eos deferebant accusabantque, Sycophantæ sunt appellati. Alij tradunt, cum Attici iuuenes in hortos alienos irrumperent, ficusque sublegerent, pœnam capitis in eos, quid id facerent, fuisse constitutam: quam pœnam qui persequerentur ob paruula detrimenta, Sycophantas appellatos. Dicti itaque uidentur Sycophantæ, παρὰ τὸ τὰ σύκα φανέν, hoc est, a ficum delatione. Alij nominis huius etymon ad huiusmodi referunt fabulam, quam & Maximus Planudes in uita Aesopi refert: Cum Xanthi philosophi feruus ficus domino ex agro allatos absumpsisset, eius rei culpam in Aesopum conferuum suum reiecit. Qui ut domino innocentiam suam probaret, aquam tepidam ebibit, eandemque puram, ut hauserat, euomuit. Quod cum iubente hero alter quoque fecisset, una cum aqua ficum quoque fructa eiecit: eaque ratione prodit calumniatore factum esse, ut Sycophantam dicamus, qui in fontem falso crimine calumniatur. Plaut. in Amph. Nimis hic scitus est sycophanta, qui quidem sit meus pater.

SYCOPHANTIA, æ, [Calomnia, fallacia. Gal. Calomnie, fause accusation, tromperie, deception. Hisp. Calumnia, engañõ.] συκοφαντία, mendaciū, calumnia, fallacia. Pla. in Asi. Per fallaciam, quam amabat, abduxit a lenone mulierem. neque puduit id ætatis sycophantias struere. Idem in Asi. Perfidix laudes, gratiasque habemus merito dijs magnas, cum noltris sycophantijs, dolis, astutijsq. Scapularum confidentia, &c.

SYCOPHANTOR, aris, aris, συκοφαντῶν, Suidæ, sycophantias struere. Pla. in Trin. Quamquam hoc me ætatis sycophantari pudet.

SYCOPHANTIOSE, [Con inganni. Gal. Calumnieusement. Hisp. Calumiosamente.] adu. antiquum, συκοφαντικῶς, hoc est dolose, siue per calumniam. Plau. in Pseu. Ego nec sycophantiose quicquam ago, nec malefice.

SYCOSIS, p. c. σύκωσις, uitium est palpebræ asperæ & granorum exiguorum, quæ in ficis frumenta a Plinio appellatur, similitudinem referentis: unde & nomen accepit.

SYCVSA, συκῶσα, insula est in mari Aegeo, ante Ephesum: de qua Pli. lib. 31. cap. 5.

SYCERIS, fluius in sinibus Caspiorum Hyrcanorum, a cuius ostio Caspium mare nomine amisso Hyrcanum incipit appellari. Auctor Pliu. lib. 6. cap. 16.

SYDVS,

SYDVS, & Syderatio, Vide supra in dictione Sidus.

SYEDRA, dræ, *συνεδρα*, opidum est Itauriæ, quæ est regio Asiæ media inter Ciliciam, & Pamphiliam. Stephanus.

SYENE, *συών*, urbs in confinibus Æthiopiæ atque Aegypti, nõ procul a Nilo, supra Alexandriam uersus meridiem quinque millib. stadiorum, sub tropico Cancræ directè locata: unde Sole existè in Cancro, medio Iohstrij die supra uerticem ciuitatis nullâ profus in ea umbram facit, ait Plinius lib. 2. c. 37. Lucan. lib. 2. Vmbras nusquam flectente Syene.

SYAGROS, *συαγρος*, insula est in sinu Arabico: in qua nulli sunt canes, atque aliunde importati, circa littora errantes moriuntur. Auctor Plin. lib. 6. cap. 28.

SYLA, per simplex l, mons Lucaniæ, syluam habens eiusdè nominis, latrocinij crebris infamem. Vnde & nomen accepisse uidetur, *επό τὸ συλᾶν*, quod est, prædari. Sal. de fugitiuis, In sylua (inquit) Sylæ fuerunt. Virg. r. 2. Aene. Ac uelut iugenti Sylæ, summove Iaburno, Cum duo, &c.

SYLLA, duplicato l, *συλλας*, fuit Romanus nobilis, teste Salu. qui ex antiqua Scipionum familia originem duxit. Hic in adulescentia omnibus flagitijs inquinatam uitam egit, usque ad quæsturâ, quâ sub Mario adeptus est, in qua uitam omnem penitus commutauit. Litteris Græcis & Latinis bene eruditus, facundus, acer, astutus, gloriæ cupidus, sui securus, pecuniæ maximus largitor, animo grandis. adeo ut de illo dubitari potuerit (inquit Salu.) fortiorne, an felicior esset. Missus a Mario ad Bocchum regem legatus, Iugurtham uinctum retulit. Deinde & Mithridatem Asiæ crudelissimè uastantem compescuit: socialis belli luctus repressit. Cinnæ dominationem fregit: & Marium, qui olim se quæstorem fastidierat, ipsam illam prouinciam proscriptum & exulem coegit petere. Dictator deinde effectus, ita rēp. oppressit, ut, teste Cic. in Ver. nemo illo inuito, nec bona nec patriam, nec uitâ retinere posset. Postremo rep. constituta dictaturam deposuit, & priuatus Puteolos concessit: tibi & pediculari morbo periit. Quapropter Cæsar Iulius dicere consuevit illum literas nesciuisse, quia dictaturam deposuisset, ut scribit Tranquillus. Syllæ autem nomen ex Sybilla contractum putatur. Ita enim dictum fuit, qui primus ex gente Cornelia id cognomen sortitus est: cuius posterii duabus sublati litteris Syllæ sunt appellati.

SYLLABA, bæ, [*Syllaba. Gal. Syllabe. Hisp. syllaba.*] *συλλαβή*, est comprehensio litterarum, uel unius uocalis enunciatio, unius, aut duorum temporum capax. Omnis enim syllaba aut breuis est, & unū tempus recipit, quod atomum metrici uocant: ut, Vir. Aut longa, & duo recipit tempora: ut, Res. Dicta est autem Syllaba *επὶ τῆ συλλαβαβαίνει*, quod est comprehendere. Proprie enim illa est syllaba, quæ ex pluribus litteris constat. Quæ autem uia uocali perficitur, abusuue syllaba uocatur, & Monogramma appellatur. Aliæ dicuntur Digrammæ: ut Ne: usque ad Hexagrammam, ut Stirps. Accidunt syllabæ quattuor, tenor, spiritus, tempus, & numerus litterarum. Tenores tres sunt, acutus, grauis, & circumflexus. Spiritus duo, Asper, & lenis. Tempora tria, breue, longum, & commune. Numerus, quia unica littera contenta esse potest, aut plures admittit. senarium tamen numerum non egreditur.

SYLLABATIM, aduerbium, [*Al combino, à compire.*] *κατὰ συλλαβὰς*, per syllabas. Cicero. Att. lib. 13. Ergo ego ne Tironi quidem dictauit, qui totas *περιοχὰς*, persequi solet, sed Spintheri syllabatim. Di cere syllabatim Idem 4. Aca. Cum enim tuus iste Stoicus sapiens, syllabatim tibi ista dixerit.

SYLLANION, *συλλαγιών*, statuarius nullo doctore nobilis: de quo Plin. lib. 34. cap. 8.

SYLLANVS, aum, Cicero contra Rullum: Qui nos Syllanos in inuidiam rapit.

SYLLATURIO, is, pro quo & Sullaturio scribimus, uerbum desideratum et Sylla formatum, quod est, Syllam eiusque mores, crudelitatem, & proseriptionem imitari. Cic. Attic. lib. 9. Hoc curpe Cneus noster biennio ante cogitauit: ita Syllaturit animus & proseriptione iandiu.

SYLLEPSIS, *συλληψις*, figura est orationis, teste Rufiniano, cum duabus diuersisq. sententijs uerbum accommodatur alteri non conueniens. Beda diffinit esse dissimilium clausularum per unum uerbum conglutinatam conceptionem: ut cum substantiuus, nominatiuusue diuersorum generum iungitur adiectiuum, uerbumue alteri tantum respondens. Vir. 1. Aen. Socijs & rege recepto. Idem 1. ecl. Sunt nobis mitia poma, Castanæ molles & pressi copia lactis. Aut cum pro multis unus ponitur: ut, Vterumq. armato nullo te complent. Aut pro uno multi: ut, Vos o Calliope, precor aspirate canenti. Vsitarius enim dixisset O uos Musæ. Dicta Syllepsis, *επὶ τῆ συλλαβαβαίνει*, quod est concipere: unde Latine conceptionem, siue comprehensionem uertere possumus.

SYLLOGISMVS, [*Sillogismo. Gal. Syllogisme. Hisp. Sillogismo.*] *συλλογισμός*, argumenti firmissimi genus, ex duobus prononciatis conclusionem necessario inferens. Latine Ratiocinationem uertere

re possumus, *επὶ τῆ συλλογίζην*, quod est ratiocinari. Quint. libro tertio cap. septimo. In syllogismo tota ratiocinatio ab eo est, qui intendit.

SYLLOSON, ontis, *συλοσών*, Polycratis Samiorum tyranni frater, qui cum Dario Hyllaspis filio uicem, quam ferebat, aliquando largitus esset, ab eo pro pensatione muneris tyrannidè dono accepit, in qua administranda crudelissime sese gessit, patriæ ciuib. exhauriens. Vnde tractum est prouerbum *επιταροσώντος, εβρυχρία*. Hoc est, Sylofontis opera facta est loci amplitudo.

SYLVA, æ, [*Selua, bosco. Gal. Forest, bois. Hisp. El bosque de arboles.*] *δρυμὸς, ἔλη*, nomen generale est non solum arborum, sed etiam herbarum. Virg. lib. 1. Geo. Subit aspera sylua Lappæq. tribulique. Proprie tamen arborum, & quæ cædua est, hoc est, quæ habetur in eum usum, ut ex ea materia cædatur. Quod si succia sit, nihilominus dicitur Sylua, quoniam rursus ex stirpibus, aut radicibus renascitur. Cicero. Att. lib. 12. Mane me in syluam abstrudo densam atque asperam: non ex eo inde ante uesperam. Quin. lib. 1. cap. 10. de Orpheo. Non feras modo, sed saxa etiam, syluasque duxisse posteritatis memoriæ proditum est. Virgil. 6. Aene. Itur in antiquam syluam, itabula alta ferarum. Dicta sylua, ab eo, quod Græcis *ἔλη*, id est materia dicitur. Et ut illi *ἔλλω*, pro materia, sic nostri Syluam posuerunt. Sylua autem uel glandifera est, cuius arbores non cæduntur, sed ad escam quadrupedibus præbendâ seruantur: aut Cædua, quod in ea arbores, cum ad iustam proceritatem creuerunt, cæduntur, ut uel ædificationibus, uel alijs usibus materiam præbeant. Lucus non est cædua, sed manu consitus, religiosusque Deo, uel hominis alicuius cineri dedicatus, circa delubrum Dei uel sepulcri. Saltus est Sylua inuia, ubi pasci & æstiuare uel hyemare pecudes solent. Nemora uoluptatis causa comparata, & plena amœnitatis. Quandoque Syluam accipimus pro tumultuario, & extemporaneo scripto. quod Græci *αεδιασμα*, appellant: cuiusmodi sunt Syluæ Papiij, quas sibi subito calore & quadâ festinan di uoluptate excidisse testatur Quin. 1. 10. c. 3. Diuersum est huic eorum uitium, qui primo decurrere per materiam stylo quâ uelocissimo uolunt, & sequentes calorem atq. impetum ex tempore scribunt: hanc Syluam uocant. Hinc Syluula, *υλάριον*, deminutiua. Col. lib. 8. c. 15. Sunt enim, quibus cordi est uel in syluulis tamari cum, aut scirporum fruticis immorari: nec ob hanc tamen causam totus locus syluulis occupetur.

SYLVANVS, [*Siluanus.*] syluarum Deus, qui Cyparissum puerum in delicijs habuisse dicitur, eundemq. in arborem sui nominis, hoc est, in cupressum transformasse. Fabulantur enim poætæ, Cyparissum ceruam habuisse mansuetam, eamq. unice adamasse: quam cum Syluanus imprudens occidisset, puer doloris impatientia contabuit. Cuius mortem ægre ferens Syluanus in arborem cupressum eum commutauit, quam amans desiderio semper dicitur circumferre. Quidam Syluanum eundem esse putarunt cum Panæ. Virg. tamen lib. 1. Geo. manifeste eos distinguit. Nam cum dixisset, Pan ouium custos, &c. interiecta deinde Mineræ, & Triptolemi mentione, subdit tandè. Et teneram ab radice ferens Syluane cupressum. Quem locum explicans Seruius, Publica (inquit) cæremoniarum opinio hoc habet pecorum, & agrorum deum esse Syluanum. Prudentiores tamen dicunt eum esse *ελληνόν θεόν*, hoc est deum, *πῆς, ελνς, ἔλη*, autem est ex omnium elementorum, id est, ignis sordidior, & aer item & aqua & terra sordidior: unde cuncta procreantur. Quam *ἔλλω*, Latini materiam appellauerunt: nec incongrue, cum materix syluarum sit. Ergo quam Græci a toto, Latini a parte dixerunt. Hæc ille. Plin. lib. 1. cap. 12. Quin & Syluanos, Fauosque & deorum genera syluis ac sua numina tamquam e cælo attributa credimus.

SYLVATICVS, a, um, [*Saluatico, di selua. Gal. de forest, saunage. Hisp. Cosa pertenesciente a bosque.*] *ὕλωνος*, quod est syluæ, seu quod ad syluam pertinet. Var. lib. 1. de re Rust. Vt falces dicuntur ab eodem scriptore uineaticæ opus esse sex, serpiculæ quinque, syluaticæ quinque, arborariæ tres, rusticariæ decem. Syluatica laurus, crescens in syluis. Cato cap. 8. Syluaticus, mus, id est, agrestis, siue in syluis habitans. Plin. lib. 30. cap. 9.

SYLVESCO, is, ere, [*Farsi selua. Gal. Deuenir saunage. Hisp. Hazerse bosque.*] *ὕλομαίνεν*, in nimiam ramorum, sarmentorumque ubertatem luxuriare. Cicero in Cato. Quam multiplici serpentem lapsu, & erratico ferro amputans coarctet ars agricolarum, ne syluescat sarmentis, in omnes partes nimis fundatur. Colum. libro 4. cap. 11. Nec pati uitem superuacuis frondibus luxuriantem syluescere.

SYLVESTER, stris, syluestre, uel hic & hæc Syluestris, & hoc syluestre, [*Seluatice.*] *ὕλεις, ἄληεις*, idem quod syluosus. Lin. 3. Bel. Pun. Tumulus erat syluestris inter Punica & Romana castra. Cicero. in Læli. Cum locis ipsi delectemur montosis, & syluestribus, in quibus diutius commorati sumus: hoc est, locis qui in montibus sunt, & syluis. Interdum idem quod agrestis siue rusticus, Ouid. 2. Fast. Transiit Euander syluestria numina secum. Virgil. 1. Eclo.

- r. Ecl. Syluestrem tenui musam meditaris auena. Hinc Syluestrior, comparatiuus. Plin. lib. 26. Syluestriora omnia tardiora.**
- SYLVIA, quæ & Rhea, & Itha, Numitoris filia, quæ a Marte comprehensa, (ut Romani credi uoluerunt) Romulum peperit, & Remum, ut bis Romæ conditores. Vide Liui. l. 1. ab Urb. Est & Syluia apud Vir. 7. Aene. nomen sororis Thyrræ palitoris regij armenti, cuius ceruus manuetus a Troianis uulneratus, initium præbuit belli inter Latinos, & Troianos aduenas.**
- SYLVICOLA, æ, p. c. [Che habita nelle selue. Gal. Qui habitet es forets. Hisp. La que mora en los bosques.] ὕκωπος, qui syluam incolit. Proper. lib. 3. Eleg. 17. His tum blanditijs furtiua per antra puellæ Oscula syluicolis empta dedere uiris.**
- SYLVICULATRIX, cis, syluæ habitatrix. Catu. Epi. 58. Vbi cerua syluiculatrix, ubi aper nemoriuagus?**
- SYLVIFRAGVS, æ, um, penul. corr. [spezza a selue.] uenti epitheton est, quo arbores in syluis & franguntur, & cruuntur. Luc. lib. 1. Montesque supremos syluifragis uexat flabris. De ui, & impetu uentorum loquitur.**
- SYLVIGER, æ, um, [seluoso.] ὕλοδης, idē quod syluosus. ut Montes syluigeri. Plin. l. 3. c. 3. Ideo syluigeri ab Aquilonis tantū parte sunt.**
- SYLVIVS, æ, um, [seluoso.] Gal. Plein d'arbres, boscaiges. Hisp. Leno de bosques.] ὕκωδης, ὕλοεις, sylua obfusus, arborum densitate syluæ imaginem referens. Liuius. 9. ab Vrbe: Saltus duo alti, syluosi que sunt omnibus circa se perpetuis inter se coniuncti. Plin. libro 27. cap. 5. Superiores eiusdem rami in excelsum emicant syluosa multitudine.**
- SYLVIVS, Ascanij filius, Aenæ nepos: ita dictus, quod casu quodam in sylua natus esset: a quo deinceps Aibanorum reges omnes Syluij dicti sunt, sicut Romanorum Imperatores, Augusti: Ægyptiorum reges Ptolemæi: Parthorum Arsaces. Vide Liui. libr. 1. ab Vrbe.**
- ΣΥΜΑ, æ, siue Syme, es, σύμη, insula est Carie adiacens, portum habens clausum triremibus aptum, & nauale nauium uiginti. Auctor Strabo lib. 14.**
- ΣΥΜΑΕΘΥΣ, συμαιθός, fluius Siciliæ: non longe ab Aetna: ut, qui, ait Strab. 6. Agrum Catanæum irrigat. Hinc deducitur adiectiuum Symæthius, æ, um. Virgil. 9. Aene. Eductum Martis luco Symæthia circum Flumina.**
- ΣΥΜΒΑΡΙ, populi feri, inter Arabiz montes, & Nilum incolentes, elephantumq. uenenatu uisitantes. Auctor Plin. lib. 6. cap. 31.**
- ΣΙΜΒΑΛΛΟΤΑ, p. p. συμβαλλωτά, ueltes quædam coacti per se uelle ris implexi potius, quam textu confecti: πρὸ τῶ συμβαλλων.**
- SYMBOLA, fœni. g. apud antiquos in eadem legitur significatione, in qua Symbolum. Plautus in Stichus: iam hercle ego per hortum ad amicam transibo meam, Mi hanc occupatum noctem: eadem sym bolam Dabo, & iubeo apud Sangarium cœnam coqui.**
- SYMBOLVM, li, p. c. [Segno, contra segno. consentimento. Gal. Enseigne de reconnaissance. escor. Hisp. Colleta de dicofo sentantias.] nota, signū, col latio: σύμβολον, æ, συμβαλλω, confeso. Hinc fit, ut Symbolum accipiat pro eo, quod in cœnam comparandam plures conferunt. Terent. in Andr. Symbolum dedit, cœnauit. Dicitur etiam Symbolum, signum bellicum, quod a Latinis Tessera appellatur, quo socij ab hostib. & exploratoribus dignoscuntur: ut in Marij exercitu, Lar deus in castris Syllæ, Apollo Delphicus: inter Casarianos, Venus genitrix. Ab huius similitudine Symbolum Apostolorum dictum est, quoddam quasi totius nostræ fidei breuiarium: quo ueluti quadam tessera, pseudapostoli a ueris discernentur. Erant enim eo tempore Iudæi quidam, qui simulabant se esse apostolos Christi, & lucri alicuius, uel uentris gratia ad prædicandum proficiscebantur: nominantes quidem Christum, sed non integris traditionum lineis annunciantes. Hoc etiam nomine dicebantur tessera quædam, quæ dabantur publice a ciuitatibus, quibusdam hominibus sibi amicis, ut hospitaliter, & amice acciperentur in opidis fœderatis. Sic etiam hodie uocari possunt tessera collybisticæ, ad permutandam pecuniam sine uecturæ periculo instituta. Iulius Pollux interpretatur Symbolum paruim numisma. Aristoteles originem id est, etymologiam uocabulorum Symbolum appellat, per quam uis uerbi, uel nominis, per interpretationem cognoscitur. Symbola item dicuntur notæ arcanioris cuiuspiam misterij significationis: ut cum ciconiam dicimus esse symbolum pietatis, & papauer fertilitatis. Item breues quædam & inuolutæ sententiæ, & quædam quasi ænigmata, rem aliquam occultam & reconditam significationis: quæ σμῦματα, & ἀλληγορήματα, a Græcis appellantur, cuius generis sunt symbola Pythagorica.**
- ΣΥΜΒΟΛΥΣ, p. c. σύμβολος, idem quod symbolum, id est, anulus, tessera, chiropographum. Plau. in Bacch. Eo præsepte homini extemplo ostendit symbolum. Quem tute dederas ad eum, ut ferret filio. Idem Pseu. Date eum simbolū illi. Iustinus lib. 1. Solicitare inquietos in partes suas statuit, & cum colloquendi copiam non haberent, quo applicaturi erant symbolos proponi, & saxis proscribi**
- curat. Quo in loco Symbolos uidetur appellare litteras siue notas, quibus militibus indicabatur locus, quo essent conuenturi.**
- ΣΥΜΕ, σύμη, insula Carie adiacens medio fere spatio inter Rhodum & Gnidum, ut tradit Plin. lib. 5. c. 31. Vide supra in dictione Syma.**
- ΣΥΜΜΑΧΥΣ, p. c. σύμμαχος, proprium nomen Oratoris cuiusdam Romani, qui missus fuit a senatu Constantinopolim, ad Theodosij liberos, rogatum ut Vestales a Christianis destrui minime pateretur. Cuius rei gratia, putabat se aduersa multa a dijs esse passus. Eius igitur orationem & Prudentius & Ambrosius, qui huius meminerunt, acerrime cōsutarunt. Fuit & Symmachus, sacrorum librorum interpres, doctrinæ parum lynceræ: cuius meminit Eusebius Græcis alioqui σύμμαχος, & belli focium significat, quemadmodum & σύμμαχία, belli societatem.**
- ΣΥΜΜΕΤΡΙΑ, [Proportione. Gal. Symmetrie, proportion. Hisp. symmetria ó proporcion.] συµμετρία, apta membrorum, partium uel omnium portio, quæ quibus adæq. Symmetria, σύμμετρα, dicuntur. Plin. l. 34. c. 8. Primus hic multiplicatæ uarietatem uidetur, numerosior in arte, quam Polyletus, & symmetria diligentior.**
- ΣΥΜΟΝΙΑΝΥΜ, trifolium, uel (ut Ruellio placet) Symmoniacum, herba quam in hæc uerba describit Col. lib. 6. c. 17. Symonianum trifolium, quod inuenitur, confragosis locis efficacissimum traditur, odoris grauis, neque absimilis bitumini, & idcirco Græci eam ἀσφάλτιον appellant, nostri autem propter figuram uocant Acutum trifolium: nam longis & hirsutis folijs uiret, caulem robustiore facit, quam pratense.**
- ΣΥΜΠΑΘΙΑ, [Cōpassione. Gal. Sympathe, æcord. & conuenance naturelle. Hisp. compasion, consentimento.] συμπαθεια, condolentia, naturalis consensu, & conuenientia: qualis est maris cum Lunæ natura, & heliotropij cum natura Solis. Cic. 3. de Na. deo. Illa uero cohæret & permanet natura uiribus, non deorum. etque in ea iste quasi consensu, quam. συμπαθειαν, Græci uocant.**
- ΣΥΜΦΩΝΙΑ, æ, [sinfonia, consonantia, concerto. Gal. Accord de son. Hisp. Consonancia en la musica.] συμφωνία, consonantia, musicus concentus, ἁπὸ τῶ συμφωνεῖν, quod est consonare, siue continere. Cic. pro Cœl. Accusatores quidem libidines, amores, adulteria, Baijs acta conuiuia, comestationes, cantus, symphonias, nauigia iactant. Cic. ad Tit. lib. 15. Symphoniam Lyfonis uelim uitasses. Symphonia herba, quæ & Gumphena dicitur. Plin. lib. 26. c. 7. Symphonia uel gumphena alternis uiridibus roseisque per caulem folijs, in posca languinem reijciuntibus medetur.**
- ΣΥΜΦΩΝΙΑΤΙ, pueri, συμφωνιακοί παῖδες, serui qui ad modulationes musicas, concertusq. conficiendos comparatur. Cic. pro Mil. Milo tum casu pueros symphoniacos uxoris ducebat. Pædianus auctor est, cani remigib. celestima per symphoniacos feruos solitum olim fuisse, interdum per assam uocem, id est, ore prolata, interdum per cytharam.**
- ΣΥΜΦΩΝΙΑΚΑ ΗΡΕΑ, eadem cum Apollinari siue hyoscyamo, teste Apuleio. Palladius: Si cerasus æstu canicularium fatigetur, herbam symphoniacam circa arboris truncum torqueri coronâ iubet, uel ex ea iuxta unum caudicem cubile fieri.**
- ΣΥΜΦΡΕΑΤΙΔΕΣ, qui iisdem utuntur puteis. Cic. lib. 2. de Leg. Ego me hercule & illi & omnibus municipib. duas esse censeo statuas, unam naturæ, alteram ciuitatis: ut ille Cato cum esset Tusculi natus, in Po. Ro. ciuitatem suscepit est. Itaque cū ortu Tusculanus esset, ciuitate Romanus, habuit alteram loci patriam, alterâ iuris ut uetri Attici, priusquam Theseus eisdem migrare ex agris, & in Aity quod appellatur, omnem conferre se iussit, & symphreatidas ex Atticis fieri, nos & patriam dicimus, ubi nati, & illam qua excepti sumus. Quo in loco tamen nonnulli συμφράδιονας, legere malunt, quasi ὁ μόφρονας, hoc est, eiusdem animi & sententiæ.**
- ΣΥΜΦΙΤΟΝ ΠΕΤΡΑΕΟΝ, σύμφυτον πετραῖον, herba in saxis nascentis, ramis tenuibus, paruis, organi similibus, capitulis thymi, scurculosa tota, odorata, gustu dulcis, saluâ ciens, longa radice, sub rufa, digiti crassitudine. Latini Alum, rufici in Gallia Buglum appellant. Symphiton alterum, caule nascitur cubitorū binū aut maiore, anguloso, inani, ut sonchus, & crasso, qui per breuia interualla circumdat folijs lanuginosis, oblongis, &c. Officina nomē symphyti retinuerunt. Herbarijs & nullo Consolida maior uocatur.**
- ΣΥΜΠΙΝΥΜ, συμπίνον, uas uinariū non dissimile cytho quo in sacrificijs utebantur, ἀπὸ τῶ συμπίνα, quod est compotare. Iuu. Sat. 6. Et quis tunc hominum contemptor numinis, aut quis Sympinim ridere Numæ, nigrumque catinum. Quo tamen in loco nō defuit qui Sympullum legere malint: quæ uox & apud Plinium, & apud Varronem legitur. Verba Plinij sunt hæc l. 35. c. 12. in sacris quidem, etiam inter has opes, non murrhinis, crystallinis uel sed fistilibus proliant sympullis. Varro autem sic habet lib. 4. de Lin. Lat. Quod uinum dabat, ut minutatim funderet, a guttis guttum appellatur. Quod fumebant minutatim a fumendo Sympullum nominauerunt. In huiusce locum in conuiuijs & Græcia successit epichysis, & cyathus: in sacrificijs remansit guttus & sympullum.**

SYMPLEDES, p.c. *συμπληγάδες*, quæ & Cyanæz, insulæ duæ sunt, siue potius scopuli trans Bosphorum Thracium, in ipso Ponti Euxini ostio, mille quingentis passibus ab Europa distantes: tam modo dicuntur inter se discretæ intervallo, ut ex aduerso quidem intrantibus geminæ cernantur, paululum uero deflecta acie coeuentiū speciem præbeant. Quæ res occasionem præbuit poetarum fabulis qui eas olim inter se concurrisse tradunt. Vnde & nomen acceperunt, ἀπὸ τῆς συμπλέεως, hoc est a concurrendo, seu conflictando. Quidius: Compressos utinam Symplegades elisissent. Nominatiuus singularis est Symplegas, *συμπληγάς*, p.pr. Mar. lib. 11. Si constringantur gemina Symplegade culi. Quo in loco per geminam symplegadem nates ipsas intelligit.

SYMPOSIUM, sij, [Conuiuium, Gal. Banquet, festin. Hisp. Combite.] *συμπόσιον*, idem quod conuiuium. Cicer. libro 9. epistol. ad Pætum. Sapientius nos, quam Græci illi symposia, aut symdepsia, id est, comportationes, aut concenationes, nos conuiuia, quia tum maxime simul uiuunt. Hinc Symposiastes, dicitur ipse conuiuator, seu conuiuii dominus. Ipsi autem compotores Symportæ, Cuius femininum est Symportia, *συμπότρια*, compositrix.

SYMPΣALMA, *συμψαλμα*, uocem in cantando copulatio. Diapsalma, disunctio eorum, ubi quadam requies distinctæ continuationis ostenditur. Psalma. quod Psallitur.

SYMMYSTA, [secretario, Gal. secretaire. Hisp. Secretario.] *συμμύστης*, secretarius, seu secretorum concilius, ut apud interpretem Originis, Sicut Ioannes Symmysta pronunciat dicens: Quia si quis peccauerit, aduocatum habemus apud Deum, Iesum Christum.

SYN, τὴν, præpositio Græca, quæ in compositione significat simul, quemadmodum apud nos Con.

SYNERESIS, *συνείρεσις*, contractio, figura, qua duæ syllabæ in unâ contrahuntur, nullo sublato elemento: ut Aerei, disyllabum pro Aerei. Virg. lib. 6. Aeneid. centum ærei claudunt uoces, &c. Idem Ferrei, per duas syllabas pro Ferrei. Ibidem: Ferreique Eumenidum thalami. Dicta Syneresis. ἀπὸ τῆς συναίρεσιν, quod est contrahere. Huic figuræ contraria Dieresis, cum una syllaba in duas resoluitur.

SYNAGOGA, [Congregatione.] p.p. *συναγωγή*, idem quod congregatio, uel cœtus: ἀπὸ τῆς συναγωγῆς, quod est congregare.

SYNALOEPHE, *συναλοιπή*, absumptio uocalis dictionem finientis, a sequenti dictione incipiente a uocali. Dicta Synalœpha ἀπὸ τῆς συναλείφειν, hoc est, a conglutinando, propterea quod peream duæ syllabæ in unam coalescant.

SYNANCHE, [Scarantia.] *συναγχή*, angina, morbus in faucibus & proprie ex mulcutorum interiorum inflammatione, teste Aegineta: Nam cum malum guttur ipsum inuaserit, potius Cyananche, *κυανανγή*, appellatur. Quæ tamen differentia non raro confunditur. Cel. lib. 4. cap. 4. Ut hoc autem morbi genus circa totam ceruicem, sic alterum quæ pestiferum, acutumq. in faucibus esse consuevit: nostri Anginam uocant: apud Græcos nomen, propt species est. Interdum enim neque rubor, neque tumor nullus apparet, sed corpus aridum est, uix spiritus trahitur, membra soluantur, id *κυανανγή*, uocant. Interdum lingua faucesq. cum rubore intumescunt, uox nihil significat: oculi uertuntur, facies pallet, singultusque est. Id *συναγχή*, uocatur. Illa communia sunt, Aeger non cibum deuorare, non potionem potest: spiritus eius includitur. Lenius est, ubi tumor tantummodo & rubor est, cætera non sequitur, id *παρασυναγχή*, appellant. Hæc Celsus.

SYNATROESMVS, *συνάτροισμός*, figura est, quâ nos congeriem uertere possumus: ἀπὸ τῆς συνατροίσεως, quod est congerere, seu congregare. Potest aut & singulari uerbis, & plurium uerborum coniunctio fieri. Singulari hoc modo: Sed cum ad supplicium sumendum se confirmaret, multa simul eum reuocabant, officia, consuetudo, tempus, existimatio, periculum, religio. Plurium uerborum cõiunctio ne sic apud Lycurgum: Nemo n. nocens sine summo mœrore est, Iudices, sed multa simul eum perturbant, & quæ adest, sollicitudinis plenum: quod futurum est, formidolosum lex paratum supplicium ostentans, uitia ex uitijis coacta, occasionem arguendi maleficia captans inimicus, quæ quotidie eius animum uehementer excruciant. Vide Rutilium.

SYNCATEGOREMA, atis, *συνκατηγορήματα*, Latine dici potest uox consignificatiua. Sunt. n. Syncategoremata, particulae per se ipsas nihil significantes: quæ tamen orationem ingressæ, aliarum cõpositioni nonnihil addunt, Huiusmodi sunt, quæ a Dialecticis uocantur Signa uniuersalia, & particularia, ut Omnis, Nullus, Quidam. Hinc fit adiectiuum Syncategorematicus, matica, ticum, *συνκατηγορηματικός*, id est, consignificatiuus.

SYNCERASTVM, inquit Var. lib. 6. de Lin. Lat. dicitur omne edulium antiquo uocabulo Græco. Pacuius in Phagone: Honos syncerastum, petit, pernis, gladio.

SINCERVS rã, rû, p.p. [Sincero, puro, intero, reale,] *ἀσπαστος, ἀπίωπτος*, proprie idem quod integer, illæsus, non mutilatus. Tractum ab

eo quod qui diuidere fructum cõem alucorû cum socio uolunt simul cum cera, mel partiuntur, quod si mel tantum sine cera conuenient, fraudant socium, nec agunt integre. Sincerus itaq. , quæ simul cum cera. Quid. 12. Met. Rursus sine uulnere corpus Sincerrumq. fuit. Luc. lib. 3. Sin ita synceris membris ablata protulit, Ut nullas parteis in corpore liquerit ex se. &c. Cic. lib. 3. epi. Hoc mihi da ut M. Curium integrum syncerrumq. conferes. Accipitur item Sincerus pro puro, & incorrupto. Hor. lib. 1. epi. Sincerrum est, nisi uas, quodcumque infundis, acescit. Aliquando pro uero, & minime fucato, Cic. lib. 2. de Diu. Quod licet existimaret in alijs quoq. oraculis Delphicis aliquid non synceri fuisse. Liu. lib. 9. Belli. Pun. Si spatium ad sua, ut uelit cõponenda datur, nihil syncera fide cum Romanis acturum. Sincerus, inquit Donatus: id est, purus, sine fucato & simplex, ut mel sine cera: quod etymõ si admittamus, Sincerus, i. Latino scribendum erit. Syncere, aduerbium: Pure, & integre. Cæs. 7. Bell. Gall. Hæc ut intelligatis, inquit, syncere a me pronunciarî, audite Romanos milites. Cice. ad Att. lib. 3. Crassi libertum nihil puro syncere locutum. Synceriter aliud aduerb. eiuſdem significationis. Gel. lib. 13. cap. 16. Quas qui synceriter capiunt. Huic contrariû est Infyncerus, pro uitiatõ, & corrupto. Vir. Infyncerus apes tulit cruor.

SYNCERITAS, atis, [Sincerità, purità, integrità,] puritas, integritas. Plin. lib. 31. cap. 6. Salinarum synceritas summam fecit suam differentiam. Colum. lib. 4. cap. 26. Atque alia conuertenda, quæ synceritatem habent: alia summouenda, quæ uel cariõsa, uel iusto breuiora sunt.

SYNCHRONOS, *σύνχρονος*, contemporaneus. Vnde scribit Hierony. Oseam prophetam fuisse synchironon Elaiæ. Et Varro ait non esse dubium, quin aliquo tempore eodem uixerint Homerus & Hesiodus, eosque synchronos fuisse testatur.

SYNCHYSIS, *σύνχυσις*, confusio, turbatio ordinis: unde accipitur pro figura, seu uitio orationis, cum ordo deturbatus est. quod & Hyperbaton appellant: cuiusmodi est illud Virgilian. Tres Notus abreptus in laxa latentia torquet: Saxa uocant Itali medijs quæ in fluctibus aras. Dicta Synchysis, ἀπὸ τῆς συγχύσειν, quod est conterere seu perturbare.

SYNCIPVT, Vide supra Sinciput.

SYNCOPA, syncopæ, *συνκοπή*, concisio, figura cum littera uel syllaba e medio dictionis absconditur: ut Compositus pro compositus. Virum pro uirorum. Dicta Syncope ἀπὸ τῆς συνκείπειν, quod est concidere.

SYNCHRISIS, p.c. *σύνχρησις*, figura eadem cum Antithesi, hoc est, comparatio rerum atque personarum inter se contrariarum: ut, Tu delinquis, ego arguor pro malefactis. Cic. pro Muræna: Vigilas tu de nocte, ut consultatoribus suis respondeas. Ille ut mature, quo in tendit, cum exercitu perueniat: te galorum cantus, illum buccinarum strepitus excitat.

SYNDICVS, ci, pen. co. [Sindico, giudice,] *συνδικός*, patronus, qui cum alio causam aliquam tuendam accepit, qui uel secundis actionibus causam defendit: ut in causa Corn. Balbi Cicero. Syndici ite sunt: ciuium aduocati & defensores iuris publici: quasi in causam publicam communiter incumbentes. Vnde apud Plutarchum legimus, Aristidem ab Atheniensibus creatum fuisse Syndicum, ut communem causam Græcorum ciuium suorum nomine defenderet. Demosthenes quoque πρὸς, *λεπίπλου*, refert, lege sancitum fuisse Athenis, ne cui iterum syndicum fieri liceret, crearique a populo: idque ideo, ne *συνδικία*, id est, syndici munus ob publicam utilitatem inuentum uerteretur in quæstum, compendiumque priuatum. Hoc nomine uocari possunt, quos hodie Deputatos nostri uocant. Bud.

SYNECDOCHE, *συνεκδοχή*, figura locutionis, qua parte totum, uel a toto pars intelligitur, ut Puppis, pro nauis, & Annus, pro hyeme. Virg. Quæ multæ glomerantur aues, ubi frigidus annus Træpontum fugat. id est, frigida hyems.

SYNECHON, *συνέχρον*, a Latinis Rhetoribus continens, uel firmiter dicitur ἀπὸ τῆς συνέχων, quod est continere.

SYNEDEVS, synedri, *συνέδρος*, Latinis confessor, assessor, siue consiliarius dicitur. Liu. Decad. lib. 5. His rerum externarum cognitionibus interpositis, Macedonum rursus aduocatum concilium, pronunciatum quod ad statum Macedoniæ pertinebat: Senatores, quos Synedros uocant, legendos esse, quorum consilio respub. ad ministraretur.

SYNEPHEBVS, p.p. *συνήθετος*, dicuntur adolēscētes simul pubescentes. Quod nomen inditum est comœdiæ Statij Cæciliij, Cic. 1. de Fin. Synephebos ego, inquit, potius Cæciliij, aut Andriam Terentij, quam utramque Menandri legam?

SYNEPHITES, *συνήφτης*, gemma est lactei coloris, alio nomine Galactite. Plin. lib. ult. c. 10. Galactites ex uno colore lactis est. Eandem dicunt Leucogeam, & Leucographiam appellant, & Synephite lactis succo & lepore notabilem.

SYNESTVS, *συνεσις*, e Pentapoli Africæ philosophus Christianus, præsul

resul Ptolemidis factus. Scripsit libros in Grammatica, Philo-
sophia Panegyricos, Epistolas, & alia. Auctor Suidas.

SYNGRAPHIA, [Poliζα Gal. Schedule, obligation, pollice. Hisp. La escri-
ptura entre dos.] συγγραφίη, Syngraphus, & Syngraphum syngra-
phi, p. c. scriptura, siue schedula, quæ fit propria manu contrahen-
tium ad pactorum fidem. Plau. in A. in. Age istam ostende, quem
conscripti, syngraphum Inter me, & amicam, & lenam. Cic. Trib.
lib. 7. Tamquam enim syngrapham & ad imperatorem nõ episto-
lam attulisses: sic pecunia abata, domum redire properabas. I-
dem de Arusp. resp. Alterum patibato regem si habuerit, unde tibi
soluat, quod ei pe- syngrapham credidisti: Suet. Cuius patri non
dubitauit a quibusdam iusiurandum, atque etiam syngraphum exi-
gere. Dicitur Syngrapha *ἐπι τῷ συγγράφῳ*, quod inter cætera scri-
pto cauere significat.

SYNNADA, *συνοδος*, ciuitas maioris Phrygiæ. De hac Stralibro 10.
sic scribit: Synnada, urbs non magna. ante quam plantities iac-
t oleis confita, sexaginta fere itadiorum. Vterius est Docima ui-
cus, & Synnadicæ lapidis fodina: sic enim eum Romani appellant:
indigenæ uero Docimeten, & Docimeam. Vena in initio paruas
glebas emittebat, nu-ic propter maximos Romanorum sumptus
columnæ integræ & ingentes extrahuntur, & uarietate Alabastri-
cæ lapidi proxima. Dicitur & Symnas, nadis, ut apud Sidonium.

SYNOCHITIS, *συνοχίτης*, gemma qua Magi auferunt umbras infero-
rum euocatas teneri. Plin. lib. 33. cap. 11.

SYNODIA, *συνόδος*, congressus, colloquium: ex *συν* & *ὄδος*,
Cic. ad Att. lib. 10. Iniecit autem mihi spes quædam est, uelle me-
cum Seruium Sulpicium colloqui: ad eum mihi Philotinum liber-
tuni cum litteris, si uir esse uolet, det clara synodia. sin autem, eri-
mus nos, quales solemus.

SYNODICVS, *συνωδικός*, quod ad synodum pertinet. Hiero-
nymus: ante annos plurimos, cum iuuarem Damasum Romanæ
urbis episcopum, & Orientis atque Occidentis synodicis consul-
tationibus responderem.

SYNODONTES, *συνωδοντες*, gemma ex cerebro synodontis pi-
scis. Auctor Plin. lib. ult. cap. 10.

SYNODVS, di. p. c. for. gen. *συνώδεις*, idem quod conuentus, siue cœtus.
A *συν*, præpositione, & nomine *ὄδος*.

SYNODVS, *συνώδεις*, piscis genus, in cuius cerebro synodontis
gemma inuenitur. Plin. lib. 37. cap. 10.

SYNOCEOSIS, p. p. *συνωχέωσις*, figura, quæ docet diuersas res con-
iungere, & cõmuni opinionicum ratione aduersari: & habet ma-
gnam uim uel ex laude uitium, uel ex uitio laudem exprimendi.
Cuiusmodi est illud Hyperidis: Nam hominis auari atq. aforti u-
num atque idem uitium est. Verget enim nescit uti, atque utriq;
pecunia dedecori est: quare merito utrique pari pœna afficiuntur,
quos pariter non decet habere. Ex Rutilio Lupo.

SYNONYMA, *συνώνυμα*, dicuntur, quæ sub diuersis uocibus idem si-
gnificant: ut Ensis, mucro, gladius.

SYNONYMI, *συνωνυμία*, figura, quæ communio nominis interpre-
tatur. Vtimur autẽ eo genere elocutionis, quoties uno uerbo non
fatis uidetur dignitatem, aut magnitudinem rei demonstrare. I-
deoque in eandem significationem plura conferuntur, ut si dica-
mus, Prostratus, affixit, percussit.

SYNTAGMA, *σύνταγμα*, [Ordinatione Gal. Ordonnance, ordonnance. Hisp.
Ordination.] *σύνταγμα*, tractus, ordinatio: rerum constitutio,
& documentum *ἐπι τῷ συντάγματι*, quod est componere,
ordinare.

SYNTAXIS, *σύνταξις*, dici potest constructio & series, a *συντάξω*
ordino.

SYNTEXIS [Deboleζζα.] *συνθεσις*, colliquatio & tabes corporis ex
diuturno morbo, *πρὸς τὸ συντήκεσθαι*, quod est liquefieri. Plin. lib. 22.
c. 25. Tali sorbitionis genere emendatur Syntexes, id est, defectio-
nes ex longis morbis sumptæ. Inde Syntectici, *συντηκτικὴ*, di-
si sunt quorum corpus longo morbo exhaustum est & colliquefa-
ctum. Idem lib. 22. c. 23. Præcordiorum uitijs syntecticis, comitiali-
bus in uino, in aqua multa lingua paralyti.

SYNTERESIS, pen. prod. *συντηρησις*, dici potest attentio, seu con-
seruatio. Nam a *συντηρέω*, quod est conseruo, deriuatur. Vnde ea
pars animæ quæ uitijs aduersatur, & sese semper immaculatam
cupit a uitio conseruare, & perpetrata mala continuo arguit, Syn-
teresis dicitur.

SYNTHEMA, pen. pro. genitiuo Synthematis. pen. cor. [segno del fat-
to d'arme Gal. seigne du fait d'arm. Hi. El seño de facto d'armada.] *σύν-
θημα*, signum bellicũ, quod datur instructæ aciei. Item tessera ui-
giliarum, quæ erat tabella scripta a Tribuno data. Item nota &
tessera quædam epistolaris, commendatrix eius, qui eam redde-
bat. In Pandectis item Græcis Synthemata uocantur Diploma-
ta, quæ ijs dabantur, qui in cursu publico utebantur. Synthemata i-
tem, dicuntur breues quedam & obscuræ sententiæ, & quædam
quasi ænigmata, altioreni quandam & reconditum sensum occul-
tantia: cuiusmodi sunt Pythagoræ symbola. Habet & alia signi-

ficata apud Græcos. quæ quoniam ad linguæ Latine instru-
ctionem nihil pertinet, ex Græcorum Lexicis petenda relin-
quimus.

SYNTHESES, p. c. [Compositio. Gal. Composition, accord. Hisp. Accord
entre dos.] *σύνθεσις*, idem quod compositio. *ἐπι τῷ συνθέσει*
quod est componere. Quintus Serenus pro commitione accep-
pit, Vilem (inquiens) deprehendit in illis Synthesin, & uulga-
ta satis medicamina ruit. Est autem Synthesis, figura contra-
ria *ἀβλυστες*, a quibusdam confessis exordiens, & desinens in
id, quod in quæstione est. Analysis autem quasi retextio est
complexionis. Significatur item hoc nomine apta & concinna
orationis & uerborum itruçtura & collocatio, in qua ita compo-
nunt & itruunt uerba, ut non asper eorum concursus, non hiulus
sit, sed leniter coagmentatus, & molliter fluens. De qua ratioe fa-
ctis multa differuntur Cicer. 3. de Orat. & Quint. lib. 9. Est etiam
Synthesis genus uerbi breuis, qua Romani peculiariter in Sacra-
nibus utebantur. Illis enim diebus omnes exuebant togam, &
synthesim induebant. Dicitur Synthesis ab eo quod confuta contex-
tæque esset compositione quadam uersicolori. Mar. lib. 14. Synthe-
sious gaudere equites dominusque senatus, Dumque recent no-
strum pilea sumpta Iouem. Suet. in Nero cap. 51. Ac plerumque
synthesim indutus, ligato circa collum sudario prodierit in publi-
cum sine cinctu, & dilcalceatus. Synthesis præterea aliquando ac-
cipitur pro tota ueste in uestiario cõposita. Sexuola in l. Titia de
Auro & argenti. leg. Quarto aut ea uniuersa ueste: id est, synthesi,
unicas fingulas, & palliola Semproniana eligere possit.

SYNTOMIA, *συντομία*, quam Latine Cõcisionem uertere possumus,
figura est, qua res quantumuis magnæ, breuis, & compendioso uer-
borum ambitu redduntur. Quam eandem nonnulli Græcorum *ἐναρ-
τησις*, appellat a luce, quam rebus addit. Nonnulli etiam *ἐνέερ-
γεια*, a mouendi efficacia. Dicitur Syntomia, *ἐπι τῷ συντέμνῳ*,
quod est concidere, abbreviare.

SYPHACIS, *σφάκισ*, p. genitiui *σφάκιδος*, Numidix rex fuit, qui cum Scipio-
ni per Lælium fuisse conciliatus, bellique societatem cũ eo inis-
set, postea uiolata fide Annibali adhaesit. Tandem uictus a Ma-
siniis, uiuus in Scipionis manus perductus est, a quo in triumpho
circumductus, & deinde in carcerem inclusus inedia uitam finit,
regno eius Masinix concessa. Claudia. de Bello Gildonico, Syph-
acem extulit media syllaba correpta. Haurire uenena, Compu-
limus durum Syphacem, fratremque Metelli. Alij tamen fere om-
nes constanter produunt. Proper. lib. 3. Annibalis spolia, & duri
monumenta Syphacis. Ouid. 6. Fast. Postea lux melior, uacit Mas-
inissa Syphacem.

SYRACVSAB, [Syrageζζα.] p. p. *συρακῆσαι*, ciuitas Siciliæ amplissima
sub Pachyno monte sita, ubi fons Arethusa ab Alpheo (ut credi-
tur) Elidis fluuio per subterraneos cuniculos means, magna aqua-
rum ubertate erumpit. Cic. 6. Verr. scribit Syracusam urbem esse
maximam Græcarum urbũ, pulcherrimamque, quæ ex quattuor
quasi urbibus maximis constare uideatur, quarum una Insula no-
minatur, altera Acradina, tertia Tyche, a nobili Fortunæ tem-
plo, in ea extructo: quarta Neapolis. Syracusani multos claros
principes habuerunt, sed præcipue clarissimum Dionysium senio-
rem. Qui cum apud filium Dionysium uidisset ingentem uaso-
rum aureorum, argentorumque copiam, exclamans inquit in te
affectus regius non est, qui ex tanta uoculorum ui amicum nemi-
nem tibi conciliasti. Ambo tamen Dionysij philosophi fuere, am-
boque Platonem audierunt. Ex Syraculis fuit Archimedes ma-
thematicus, & Theocritus poeta Bucolici carminis scriptor, quæ
Virg. imitatus est.

SYRACVSANVS, *συρακῆσιος*, gẽtile formatũ a Syraculis Siciliæ urbe.
SYRACVSIVS, *σφάκισ*, uel abiecta uocali subiunctiua Sy-
racosius, eiusdem significationis est cum superiore. Virgil. lib. 6.
Ecolg. Prima Syracosio dignata est ludere uersu. Ouid. in l. in.
Utque Syracosio, perstricta fauce, poetæ, Sic animæ laqueo sit
uia clausa tuæ.

SYRAEVM, pro sapa, huc non pertinet, cum prima eius syllaba apud
Græcos per se scribatur. quod & ipsam etymi ratio exigit. Nam
πρὸς τὸ σραίνεω, dictum putatur, eo quod ad tertiam partem
ad ignem excicetur.

SYRIA, [Soria.] *συρία*, regio Asiæ, quæ ab Oriente fluuio Euphrate,
ab Occidente nostro mari, & Aegypto terminatur, a Septentrio-
ne habet Ciliciam, & partem Cappadociæ, a meridie Arabiam,
cuius insignes ciuitates (ut l. 5. refert Prol.) sunt Laodicea, Hiera-
polis, Antiochia, Apamea, Palmvra, Heliopolis, Ptolemæis, Si-
don, Tyrus, Berytus, Borrys, Tripolis, Byblus, Seleucia, Cæsarea,
& Damascus: Montes clari, Carmelus, Casius, Libanus: Fluuij, Eu-
phratis, Chrysothoas, Singas: Regionēs, Phœnicæ, Palæstina, Iu-
dæa, Idumæa, C. magena, & Samaria, & Syria Cœle. Hæc regio
in medio orbis constituta est: quo fit ut nec frigore nimio rigeat,
nec calore torreatur. Sunt qui quadripartitam faciunt diuisionẽ
in Syros, Assyrios, Leucosyros, & Cœlosyros. Plin. lib. 5. c. 12. Mesio

potamiam quoque & Babyloniam Syriæ attribuit: totiusque Syriæ partem facit Assyriam. Multi confundunt, ut Herodotus, qui Syros a Græcis, dictos Assyrios a Barbaris dici scribit, & illis Chaldeos adnumerat. Acron quoque & Porphyrio, insignes grammatici, apud Horatium, eam, quæ nunc Syria dicitur detracta syllaba, olim Assyriam dictam scribunt. Anianus Marcellinus libro 25. Citra animes (inquit) pronuncia est nobilis Assyria celebrata, & magnitudine, tum & multiformi feracitate ditissima: quæ per populos pinguosque amplos diffusa, quondam & copiosa, ad unum concessit uocabulum, & nunc omnis appellatur Syria. Dio in Traiani uita Attyriam Barbaris dictam S, littera in T, mutata, quam Assyriam nos uocemus indicat. Scriptores in eo fere conueniunt omnes, ut Syria & Assyria nomina confusa esse credant. Syri sunt eiusdem populi, ludis celebratibusque dediti: perunguntur oleo pretioso, & linuntur unguentis. Maximam diei partem in comessationibus absumunt & potu. Masculi a XIII. anno, feminae a XII. usque ad LXV. tributo obligantur. Fortunam colunt. Prima autem dictionis huius syllaba corripitur, cum in Syro insula eadem producat. Iuuenal. Satyr. Quam quæ longorum uehitur ceruice Syrorum: Cicer. pro Dom. illa opima, fertilisque Syria.

SYRIACVS, a, um, *συριακός*, possessiuum a Syria deductum: ut, Syriaci boues. Plin. lib. 8. cap. 45. Syriacis non sunt palearia. Syriaca radix pro silphio, quod Latini Læserpitium uocant: quia, ut inquit Dioscor. ex Syria & Media optima huiusmodi radix afferbarur. Colum. lib. 11. cap. 13. Nec minus si uernum & ætium fructum uoles habere, Syriacæ radicis, & rapi, nappique semina obrues. Syriacus ros, *δρασώμελι*, cæli sudor, si æ aeris sese expurgantis succus, in folijs stirpium concretescens, præcipue in Syria, iuxta Lybanum montem: unde & nomen accepit, Arabes Manna appellant: quo nomine uentur & officina. Colum. lib. 9. cap. 13. Nam uel grana mali Punici cunsa, & uino Amineo confersa, uel uix passæ cum rore Syriaco cum pari mensura pinisæ. Syriacus raphanus, a Syria, unde primum aduectus fuit, nomen retinuit. Est autem cæteris raphani speciebus suauior & tenerior, & patientior hyemis. Vide Plin. lib. 19. cap. 5. Cicer. Q. Fr. Syriacus, & Cilicentis prætor.

SYRIANVS, *συριανός*, Alexandrinus philosophus Platonicus: docuit Athenis, scripsitque in totum Homerum commentarios: libros septem, in Platonis remp. & alia. Huius discipulus & successor fuit Proclus. Suidas.

SYRICTÆ, *συρικτæ*, populi sunt inter Nomadas Indiæ, narium loco foramina tantum habentes. anguim modo loripedes. Auctor Plin. lib. 7. cap. 2. Dicti a fistulis & calamis auenarum, quibus cibum capiunt. Solinus: Alij concreta os habent, modicum tantum foramen, quo calamis auenarum cibos hauriunt, *συρικτæ*, enim Græci fistulas appellant.

SYRICVM, *συρικόν*, color factitius ex sinopide, & sandyce mistis, quo minium adulteratur. Plin. lib. 25. c. 6. Sublimi autem syrico minium cõpendij ratio demonstrat. Et paulo ante: Præterea e uilioribus ochra, cerussa uita, sandaracha, sandix, syricum, atramentum.

SYRICVS, a, um, denominatiuum a Syro insula: ut Maia Syrica. Colum. lib. 5. cap. 10. Præterea malorum genera exquirenda, maxime Scandiana. Syrica.

SYRINGETES, *συριγγίτης*, gemma quæ stipulæ internodio similis est, ac perpetua fistula cauat. Plin. lib. 37. cap. 10.

SYRINGIS, *σύνιγγις*, idem quod fistula, siue ea simplex sit, quæ Græci uocant *μοροκάλαμον*, siue ex pluribus calamis contexta, quam illi *πολυκάλαμον*, appellant. Fabulantur poetæ Syringa nymphæ fuisse Arcadiæ, quæ cum Panos uim effugere non posset, miseratione deorum mutata est in palustres calamos. Ouid. 1. Met. Inter Hamadriadas celeberrima Nonacrinæ Naias una fuit, Nympha, Syringa uocabant.

SYRISCVS, *συρισκος*, uas uimineum, in quo ficus solent afferuari. Cæl. Rhodig. lib. 9. cap. 3.

SYRISSA, *σύρισα*, mulier Syria. Nam quemadmodum a Lybis sic Lybissa, ita a Syris Syrissa. Virg. in Moreto: Copa Syrissa caput Graia redimita mitella.

SYRITES, *συρίτης*, lapis, qui in lupi uesica nascitur. Plin. lib. 11. c. 37. In uesica lupi lapillus, qui Syrites appellatur.

SYRITHA, filia fuit Danorum regis Syluani, tantæ pudicitia, ut cum eo elegantia formæ, magna procorum frequentia peteretur, spreto tamen omnibus præculerit cõlibatum Saxo. lib. 7.

SYRIVS, a, um, *σύριος*, denominatiuum a Syria deductum, ut, Syria pyra. Colum. lib. 5. cap. 10. Ea sunt Crustumia, Regia, Signina, Tarentina, quæ Syria dicuntur.

SYRMA, atis, *σύρμα*, genus uestis tragicorum, uel cauda, siue tractus uestis fœminarum. Mart. lib. 12. Aptasti longum tu quoque syrma tibi. Idem lib. 1. Musa nec in sano syrmate nostra tumet. Seneca de Baccho. Qui habitu muliebri nonnumquam se ornabat, auro decorum syrma barbaricam. Sumitur interdum pro longa tragicæ orationis

serie, tenorem suum usque in ultimum protrahente: a *σύρμα*, traho. ***SYRMAEA**, *συρμαία*, cibi genus ex adipe & melle confectum, purgationibus in primis aptum. Item certaminis genus apud Spartanos, in quo uictor huiusmodi syrma donabatur. Item raphani genus apud Herod. Vide Cæl. Rhodig. lib. 27. cap. 23.

SYRNA, na, *σίρνα*, opidum in Cherroneso Cariae adhaerenti a Podalirio conditum, & a nomine Syris uxoris eius ita appellatum. Ferunt. n. Podalirium, cum in Caria esset eiectus, a caprario quodam fuisse seruatum, & ad Damœthum regem deductum: cuius filia de tecto delapsam cum detracto ex utroque brachio sanguine seruasset, admiratus hominis ingenium Damœthos, filiam eius beneficium seruatam, ei uxorem tradidit, Cherroneso illi in dotem attributam qua Podalirius duas condidisse urbes traditur, quarum alteri uxoris, alteri pastoris nomen indidit. Auctor Stephanus.

SYROPHOENICES, p. p. *συροφωινικες*, populi Asiae, idem cum Phœnicibus, ita dicti quod maritima Syria incolant loca. Iuu. Sat. 8. Obuius assiduo Syrophœnix udus anomo.

SYRISCAMBIS, Darij mater, quæ audita morte Alexandri, sese perpetuæ nocti dedit: Auctor Curtius.

SYRITES, tium, [*Scogii di mare secche. Gal. Les syrtes, lieux sablonneux en la mer de Lybie. Hisp. Baxos de Berueria.*] *σύρτες*, duo sunt sinus periculosissimi, in mari Lybico, qua Africam proprie dictam aluit, quorum alter, qui Carthagini propinquior est (minorem Syrtim uocant.) CCC. M. passuum ambitum habet. Alter, qui in Cyrenai cam uergit, maior Syrtis dicitur, habetque circuitum DCXXXV. M. passuum. Veraque Syrtis nauigantibus est periculosissima, quod mare ibi uadolum sit, arenæ uehens cumulos, qui loci faciem uicissim mutant, dorsetque & breuia, in alia atque alia loca transferunt. Syrtium harum naturam sic describit Sal. in Jug. Duo sunt sinus prope in extrema Africa, impares magnitudine, pares tamen natura, quorum proxima terris perlata sunt: cæterum uti fors tulit, alta alias tempestate uadosa, nam ubi mare magnum esse & uentis sauiore coepit, limum arenamque & saxa ingentia fluctus trahunt, ita facies locorum cum uentis simul mutatur. Hæc Sal. Sunt & in terra Syrtis in eadem Africa, uento arenas excitante & proxima que que operiente. Vnde Solinus auctor est, ijs in locis, quamuis terra iter facientes, cursum sideribus regere. Nam arenarum cum uiuento agitati locorum faciem mutant: & quemadmodum in mari, nunc agere sublimia faciunt, quæ prius desiderabant, nunc ualibus profunda, quæ prius excelsa erant, denique procellarum titulus arenæ exagitantur, Syrtimque faciunt terrestrem, parum cum illis æquoreis periculi. Parum enim refert, undis ne an arena quis obruat. Hæc Solinus.

SYRVS, ri, priore cor. *σύρος*, gentile est a Syria deductum. Iuu. Sat. 6. Quam, quæ longorum uehitur ceruice Syrorum. Syri olim auiti nomine male audierunt, quemadmodum & Phœnices. Vnde factus est locus proverbio, *σύρος, ὅτι ἔστι, ποικίλος*, hoc est, Syri aduersus Phœnices: quo utimur, quoties significare uolumus duos egregie auitos, hoc agere, ut dolis se mutuo circumuicent. Hæc Suidas.

SYRVS, priore prod. *σύρος*, Stephano, insula Ionia: Asiae regioni opposita, a qua Phereides Syrus ortum habuit, non a Syria regione. Syrus, uero, *σύρος*, Thraciæ ascripta est, ut Strabo & Plin. testantur. Vide suo loco.

SYRVS, siue potius Sirus, per i, nostrum, [*Fossa.*] *λύκωνες*, fossa, seu cuniculus subterraneus, in quo frumentum conditur, & diutissime cõseruatur. Siros, inquit Curt. lib. 6. uocabant barbari circa Caucasum: quos ita solerter abscondunt, ut nisi qui defoderint, inuenire non possint: in ijs conditæ fruges erant. Plin. lib. 18. cap. 30. Ut illissime seruantur in Scrobibus, quos Siros uocant, ut in Cappadocia & Tracia, Hispania & Africa. Colum. lib. 1. cap. 6. Vbi puteorum in modum, quos appellant Siros, exhausta humus editos a se fructus recipit. Vide plura de hoc supra in dictione Siri.

SYSSITIA, *συσιτία*, Græca uox est, soliditatem significans, siue conuictum. Vnde *συσίται*, dicuntur sodales, qui que eadem utuntur mensa. Caius iuriconsultus de ueb. signi. Sodales sunt, qui eiusdem collegij sunt, quos Græci *συσίται*, uocant.

SYSTOLE, *συστολή*, figura, qua longa syllaba contra naturam corripitur: ut apud Vir. Connubio iungam stabili, propriamque dicabo. Vbi, nu, syllabam corripuit, quæ naturaliter longa est: cum a numero deducatur, cuius prima syllaba producitur, Quare & in nominum connubium erat producenda: quo pacto etiam Vir. usus est i. Ae. Hecforis Andromachæ Pyrrhin' connubia seruas.

SYZYGLIA, e, *συσυγία*, idem quod coniugium, siue coniugatio. Vnde Gal. lib. 8. 9. & 10. de usu partium, septem illas partium neruorum productiones, quibus sensus a cerebro in uniuersum corpus distribuitur, Syzygias appellat. Horum prima est neruorum *συσυγία*, hoc est, uisioriorum, qui circa medium sui coeuntes, & Græce litteræ *ζ*, imaginem referunt, tursusque separati, in oculos recipiuntur, quibus spiritum uisiorum subministrant. Secundæ Syzygias nerui in oculorum musculos inferti, motum ijs suppeditant. Ter-

ria gustus sensum in linguam, reliquasq. oris partes desert. Quarta toti palati tunica interior. Quinta ad aures fertur, ijsque sensum auditus suppetat. Sexta ad intestina, uisceraq. omnia sensum transmittit, nervosque recurrentes producit. Septima dat motum linguæ, & rectis laryngis musculus. Est & alia præter has quæ uersus nates, odoratis gratia desertur. quæ idcirco non annumeratur inter neruorum syzygias, quod extra cranium non prodeat. Vide plura de his apud Galen. de Diffect. neruorum, & lib. 8. 9. & 10. de usâ partium.

DE L I T T E R A T

LITTERA ut cæteræ mutæ, ori non nihil inter pronunciandum exhibet negocij. Quod & Lucianus significat, qui in iudicio uocalium ludens, inducit litteræ obicientem, quod uinculis quibusdam uocem humanam intorqueat, ac dilacerare conetur. Apud Atticos & Doræ frequenter s, sede sua eicit. Rursus apud Latinos non pauca per t, scribi solebant, quæ nunc per f, scribimus. Nam Mertare & Pultare antiqui dicebant, nos Mersare & Pulsare dicimus. Habet Præterea T, littera cognationem quandam cû D, ut ait Quintil. libro 1. capitu. 4. Veteres namque Alexander, & Cassantra scribebant, ubi nos Alexander, & Callandria.

T A N T E A

TABAE, Tabarum, *ταβα*. urbs Ciliciæ, ut ait Plin. lib. 5. cap. 27. Stephanus Tabas alias collocat in Lydia, item alias in Caria, & alias in Peræa.

TABANVS, tabani, p. c. [*Tauano, asilo. Gal. Tabon. Hisp. El tauano.*] *Ἰσπος*, muscæ genus, quod & Asilum Latini nominant, in ore aculeum habens quo armenta maxime infestat. Vnde poetæ fingunt Io puellam tabano a Iunone immisso, uersam fuisse in insaniam. Plin. lib. 11. capitu. 28. Reliquorum quibusdam aculeus in ore, ut asilo, sine tabano dici placet. item culicibus & quibusdam muscis. Varr. de re rust. cap. 5. Itaque quod eas ætate tabani concitare solent, &c.

TABARENI, ut apud Pomponium legitur, siue potius Tibareni, *τιβαρινοί*, Scephano, quo pacto etiam apud Strabonem, & Plinium scribitur, populi sunt ad Põntum Chalybius proximi, adeo religiosi iustitiæ custodes, ut prius prælio non congregiantur, quam diem, locum, & horam, ex fide hosti denunciant. Cum mulier partu liberatur, uir in lectulum, tamquam pueri auctor decumbit, eumque ut puerperam effeta uxor curat, ut ex Nymphodoro Cælius annotauit. Valer. Flac. li. 5. Inde Genetei rupem Iouis, hinc Tabarenum Dant uirides post terga lacus: ubi deside mitra Fœta ligat, partu que uirum fouet ipsa soluto.

TABEFACIO, [*Corrompere, disfare.*] *ταπεινω*, corripo, colloquo, quasi tabe conficio. Hinc contabefacio, & Extabefacio, composita: de quibus supra suis locis.

TABELLA, *ἄλλα*, [*Tauolesta.*] *πίνακον*, deminutiuum a tabula. Cicer. 2. de Nat. Deo. Non ne animaduertis ex tot tabellis pictis, quâ multi uotis uim tempestatis effugerint? Quo in loco intelligit exiguam tabulam uotiuam, in qua periculo liberari casum suum solebant depingere, & alicui deorum suspendere. Tabellæ item dicebantur, in quibus populus suffragium, aut iudices sententiâ per scribebant. Cicer. 3. de Legib non fuit latebra danda populo, in qua bonis ignorantibus quid quisque tentiret, tabella uitiosum occultaret suffragium. Idem in Pis. Me uniuersa ciuitas non prius tabella, quam uoce priorem consulem declarauit. Accipitur item tabella pro litteris, seu codicillis, quæ appellatio inde mansit, quod olim scribi solebat in tabulis buxeis ceratis. Cicer. in Catil. Introductus Statilius, cognouit manum & signum suum: recitatae sunt tabellæ. Tabellis obſignatis cum aliquo agere, est suo illum scripto conuincere, Cicer. 5. Tuscula. Tu quidem tabellis obſignatis agis mecum, & testificaris, quid aliquandõ dixerim aut scripserim.

TABELLARIVS, *τιβ*, [*Cauallaro, porta lettere, corriero. Gal. Porteur de lettres, messager, courier. Hisp. Correo que lleva las letras, & tabillias.*] *ἑρμαιοματοδοπος*, qui tabellas, id est, litteras perfert. Cic. ab Bru. Statim extrusi tabellarios, litterasq. ad Cicetonem, ut etiam si in Italiã uenisset, ad te rediret. Idem ad Ter. li. 4. Nos quotidie tabellarios uestros expectamus. Accipitur item tabellarius, pro eo qui rationes conficit, & data acceptaque in tabulas refert. Sidonius ad Peretrium: Sed & ille suscipiebat hunc granditer, habens eum consiliarium in iudicijs, uicarium in ecclesijs, procuratorem in negocijs, uillicum in prædijs, tabellarium in tributis, in lectionibus comitem, in expositionibus interpretem, in itineribus contubernalem.

TABELLARIVS, a, um, adiect. ut, Lex tabellaria, quæ lata fuit a L. Cassio, ut suffragia tabellis, non uoce proferrentur. Cic. 3. de Le-

ge. Quis autem non sentit onerem auctoritatem optimatum tabellariam legem abſtulisse.

TABELLIONES, qui & Libelliones, [*Notarij.*] *νοταριαῖταις*, appellati sunt, qui tabulas, hoc est, testamenta, & publicas scripturas conficiunt. Hodie Notarij dicuntur, quamuis fortassis non satis recte. Olim enim Notarij dicebantur, qui notas in iudicio excipiebant.

TABERNA, [*Hofteria, alloggiamento, albergo. Gal. Logis, ou loge, boutique. Hisp. Tienda donde algo se uende, meson ou uenta.*] *ὀικίμα*, quod uis ædificium habitationi aptum a tabulis, quibus, claudebatur, aut operiebatur, ut putat Vlpia. de Ver. signi. Aut a trabibus ualidioribus superiora suspendebantur, quasi Grabena, ut placet Donato Cic. Attic. lib. 14. Tabernæ mihi duæ corruerant. Taberna diuersioria, *καπηλειον*, Piaut. in Men. Quantum potes Abduce uitos in tabernam actutum diuersioriam. Taberna item dicitur, in qua merces uenditur. Officina, in qua fiunt opera. Et tabernarum quædam lanaria, quædam umaria, quædam olearia, & huiusmodi. Nonius scribit tabernas non tantum unarias esse, sed & omnes quæ sunt popularis usus. Plin. libro 10. capitu. 43. Postea ad tabernam remeans plurimum annorum affluo officio mirus. Horat. libro 1. Serm. Satyr. 4. Nulla taberna meos habeat, neque pilla, libellos.

TABERNA CVLVM, *ἄλλα*, [*Tabernacolo, albergo, alloggiamento. Gal. Tabernacle, paviilon. Hisp. La tienda.*] *ὀκλῶμα*, subitarium quoddam tentum spondibus, aut itragulis operum aduersus Sols, tempestatibusque iniuriam: cuiusmodi sunt, quæ in caltris excitantur, & modo huc, modo illuc transferuntur. Cæf. 6. Bel. Gal. Hic diffusus lux, ac omnium salutis, inermis ex tabernaculis prodit.

TABERNARIVS, a, um, adiect. ut, a taberna deductum: ut Comœdiæ tabernariæ, in quibus humiles personæ introducebantur, cuiusmodi sunt intitores, qui in tabernis merces uendunt.

TABERNARIVS, *τιβ*, [*Bottegaro. Gal. Apartenant à botique. Hisp. Perteneciente à tienda.*] *καπηλος*, inſitor, qui in taberna merces suas uenales habet. Cic. pro L. Flac. Opifices & tabernarios atque illam omnem faciem ciuitatum quid est negocij concitare? Cælius ad Cicer. lib. 8. Sed dici non potest, quomodo hic omnia iaceant: nisi ego cum tabernarijs & æquarijs pugnares, Veteris ciuitatem occupasset.

TABES, [*Tifche, ἄλλα, mal di tifico, marcia, sangue marcio. Gal. Etique, tife mal di tifico. Hisp. Corruptious o podre, di tifica.*] *μαρμαρῆς, σμῆνις*, colliquoque ex morbi diuturnitate, seu nimia corporis extenuatio ex cura, animiue ægritudine procedens. Huius tres sunt species, Una cum corpus non alicur, & ita summa oritur macies, nisi occurratur, occidit: quæ ἀποθοί, dicitur a Græcis, & qui hoc malo laborant, ἀποθοί, Altera, ubi malus corporis habitus est, ideoque omnia alimenta corrumpuntur. Hanc Græci καχεξία, nominant. Tertia quam Græci οδισν, uocant ἀπὸ τῆς οδισν, quod est consumi & tabescere, cum in pulmonem descendit a capite pituita, & frequens tussis oritur, cum exulceratione. Ex hac fibrilicula leuis fit, quæ etiam cum quieuit, tamen & repetit: frequens tussis est, pus excreatur. Hæc Siphontius ex Celso lib. 3. cap. 2. Tabem (inquit Festus) antiqui usurparunt pro eo, quod quid faceret tabescere. Sal. Catil. Vti tabes, plerosque ciuim animos inuaserat. Cicer. 3. Tul. Habet ardorem libido, lenitatem lætitiæ gestiens, humilitatem metus, sed ægritudo maiora quædam tabem, cruciarum, afflictionem, &c. Virgil. 6. Aene. Hic quos durus amor crudeli tabe peredit. Vbi Seruius: Tabes, corpore defluente paulatim. Ouid. 9. Metam. Anubistiquæ sonant nerui, cæcæque medullis Tabes liquefactis. Arborum tabes, *πύρνησις, & ποροία*, qua arbores alimentum non sentientes elanguescunt, & tandem areſcunt. Interdum aliquid cruentum, & purulentum significat: quod Græci πύος, seu λύπης, nominant: Serui. in illud Virg. 3. Aeneid. Et terram tabo maculant: Tabo, inquit, nomen est septicimi casus tantum: quod si uelis declinare, hæc Tabes, huius Tabis dices: In hac tamen significatione usitatius utimur nomine Tabo. Idem lib. 8. Aene. Et sanie taboque fluentes. Vbi idem Seruius: Sanies mortui est: Tabo uiuentis scilicet sanguinis. Ouid. 2. Meta. Procinus inuidiæ nigro squalentia tabo Tecta petir. Vbi interpres, Diptotum nomen est, & duorum casuum, nam, tabi & tabo, solum inueniuntur. Virgil. 3. Geor. Turpi dilapsa cadauera tabo.

TABEO, es, [*Marcirsi. Gal. Denerit tife. Hispani. Se par tifico.*] *τῆκομαι*, colliqueſco, tabe consumo. Ouidius nono Metamorph. Lanigeris gregibus balatus dantibus ægros Sponde sua lanæque cadunt, & corpora tabent. Nonnumquam idem quod tabo, siue sanie diffuso. Virgil. 1. Aeneid. Et sale tabentes artus in litore ponunt.

TABESCO, beſcis, [*Marcirsi, ammalare, corrompersi, infraccedirsi. Gal. Denerit tout sec & etique. Hispan. Podriſe, hazer tifico.*] *ἀποθοῖς, τῆκομαι, μαρμαρῶμαι*, tabe consumo, morbo uel animi ægritudine colliqueſco, Plu. Capt. Tuo mœrore maceræ, marcesco, ZZZ a confene

conefcenco, & tabefco mifer . Terent . Adel . Nam & illi animum iam releuabis, quæ dolore ac miferia tabefcit . Cic . Att . 1 . 2 . Ego autem ufque eo fum eneuatus , ut hoc ocio , quo nunc tabefcimus , malim *ἐντυραννῆδος* , quam intima fpe dunicare . Tabefcere fal dicitur , cum in humorem diffunditur . Cato dēre ruit . Id aliquoties faciendum in die , donec fal definat tabefcere . Composita funt Cō tabefco , Diffabefco , Extrabefco , & Intabefco , quæ omnia funt fere eundem fignificationis , ut eft uidere fuis locis .

TABIDVS, da, dum, p. c. [*Marcio, gualto . Gal . Etique, corrompi, & gaste . Hifp . Podrido ò corrompido .*] *τρωτικὸς*, proprie de eo dicitur , qui morbo , uel animi ageritudine extabefcit , & colliquatur . Accipitur tamen etiam generalius pro omni eo quod quouis modo corrumptur . Ouid . 1 . de Pon . Eleg . 1 . Non igitur mirum eft , fi mens mea tabida facta , De niue manantis more liquefcit aquæ . Tabida lues , id eft tabifica , Virgil . 3 . Aeneid . Subito cum tabida membris Corrupto cæli tractu , miferâdaque . uenit Arboribusque . fatifque . Ieues . Sic et Tabidam uetustatē appellat Ouid . 4 . de Pon . Ele . 8 . Tabida confumit ferrum lapidemque . uetustas : Nix tabida , quæ iâ remittente fe frigore foluitur . Liu . 5 . Bel . Pu . Itaq . in leui tantū glacie , tabidaque . niue uolubantur iumenta . Aliquando etiam tabidum dicitur , quod tabo diffluit , & saniofum eft . Mar . 1 . 1 . Indignas promeret peltis cum tabida fauces . Loquitur de lichenibus .

TABIFICVS, a, um, [*Mortifero . Gal . Deuenu en charre putrefactif . Hifp . Cosa que haze podrir algo .*] *θησιμός*, quod tabem inducit . Vir . in Epi . Liur tabificum malis uenenum . Vnde & a Cic . lib . 3 . Tuf . Aegritudo & metus Tabificæ perturbaciones dicuntur , quoniâ mentem lacerant , tabem , cruciatum , & afflictionem inferunt . Plin . lib . 29 . c . 4 . Non enim eft tabifica uis : itaque occifa morfu earum animalia cibus innoxia funt . Antiqui Tabificabile in eadem fignificatione ufurparunt : ut annotauit Nonius citans illud Accij ex Met . Par neci orbifer liberatorum letho & tabificabili .

TABIS, τὰβίς, Ste . mons Scythiæ mari incumbens , non procul a Serum regione . Auctor Plin . lib . 6 . cap . 17 .

TABITVDO . [*Marcia, male .*] *σπιτηνῆς*, idem quod tabes . Plin . lib . 22 . c . 27 . Peculiariter tamen ad tabitudinem longo morbo redactis fubuenit . De alica .

TABLINVM, νῆ, *γραμματοποῦλάκιον, γαρποῦλάκιον*, locus in quotabulæ & instrumenta publica , monumenta que . rerum geftarū afferuabantur . Plin . lib . 35 . c . 2 . Tablina codicibus implebantur & monumentis rerum in magistratū geftarum . Apul . lib . ult . Flori . Medici cum intranerint , ad agrum , uiri uifant , nemo eorum qđ perpulchra tablina in ædib . uifant , & lacunaria auro oblita , &c . Dicitur aut Tablinum quemadmodum & Figlinum , non Figulinum . Differt a pinacotheca , qđ in ea tabulæ pictæ , aliaque . id genus ornamenta in tablino rerum in magistratū geftarū monumenta continebantur .

TABOR, ταβώρ, mons in medio Galilee , rotundus ac fublimis .

TABRACA, τὰβράρα, opidum eft Africæ minoris , ut Pomponio placet . Nam a Pli . Numidæ adfcribitur . Silius Sabatram nominat . libro 3 . Sabatrum Tyrium uulgu , &c . Alij Tabatram , quod mini me mirum eft . Barbara enim uocabula inepta funt , nec femper eodem fono utraque lingua efferrī confueuerunt , ut Hermolaus fcribit .

TABULA, [*Taola . Gal . Table ou tablette, tableau, aix fciè, planche . Hifp . Ta bla .*] *πίναξ* , affer in ufum aliquem concinnatus , cuiusmodi funt quibus aut pingimus aliquid , aut fcribimus . Pla . in Men . Dic mihi namquid uidiſti tabulam pictam in pariete , ubi aquila catamittum raperet ? Horat . 1 . epif . 2 . Qui cupit aut metuit , iuuat illum fic domus , aut res , Vt lippum pictæ tabulæ fomenta podagram . Cic . pro Ros . Amer . Quid præterea cælati argenti ? quid ſtragulæ ueſtis ? Quid pictarum tabularum ? quid ſignorum ? quid marmoris apud illum putatis eſſe ? Tabulæ item dicebantur codicili ex ligno cera obducti , in quib . olim teſtamenta , actaque . publica ſcribebantur : unde etiam hodie quamuis mutata re , Tabulas accipimus , pro teſtamento , alijs ue publicis ſcripturis , ex quauis materia confectis , Cic . pro Cæl . Cælius tabulas nullas confecit . Et Tabula dicebatur , in quam mittebant teſſeras , quæ Luſoria , & quandoque . Latruncularia , & Pyrgus , ſiue Alueus , Alueolus ue dicebatur . Tabulæ nouæ appellantur , quando debitores creditas pecunias cum uſuris perſoluere non coguntur iſtis creditoribus , & abolitis prioribus . debitis , nouæ tabulæ conficiuntur . Cic . 2 . Offi . Tabulæ nouæ quid habent argumenti , niſi ut emas mea pecunia fundum , & eum tu habeas , ego non habeam pecuniam ? Sal . in Cat . Tunc Catilina polliceri cœpit tabulas nouas , proſcriptionem locupletem . Tabula item liber eſt , quem ſibi quiſque . noſtrum priuatum facere conſueuit , quaſi quoddam memoriæ promptuarium , eorum quæ agimus , id eſt , Diarium , & Ephemeris actionum noſtrarum . Liu . lib . 4 . de Cenſura loquens . Conſtitutum eſt eam domum unicuique noſtrum debere exiſtari , ubi quis ſedes & tabulas haberet , ſuarumque . rerum conſtitutionem feciſſet . Bud . Tabulæ accepti & expenſi , rationes in quas acceptæ & expenſæ pecuniæ referrebantur . Cic . 3 . Ver . Habeo , & iſtius , & patris eius accepti tabu-

las omnes , quas diligentiffime legi , & digeſſi . Tuis tabulis cauſa dicitur : hoc eſt , priuatis tuis , & domeſticis rationibus . Bud . Tabulæ p auctione . Cic . pro Cec . Adefſt ad tabulam , hęc eſt Acbutius , &c . Ci cer . Ter . Quemadmodum a Velte ad tabulam Valeriam deducta eſſet . Tabulæ item dicuntur aſſeres , ex quibus nauis compingitur . Cic . 2 . Offi . Si tabulam de naufragio ſtultus arripuerit .

TABULARIS, & hoc re : ut , Temperatura æris tabularis , quæ accommodatiſſima erat conficiendis æreis tabulis , quibus ea incidebantur , quorum memoriam poſteritati traditam uolebant . lib . 34 . cap . 9 . Aes omne frigore magno melius fundi , ſequensque temperatura ſtatuaria eſt , eademque tabularis , hoc modo , maſſa proſtat , &c .

TABULARIVM, *γραμματοποῦλάκιον* , Seruio auctore , locus eſt , in quo tabulæ , hoc eſt , inſtrumenta & litteræ , & acta publica reponuntur . Cic . pro Arch . poeta : Hic tu tabulas deſideras Heraclienſium publicas , quas Italico bello incenſo tabulario , interijſſe ſcimus omnes ?

TABULARIVS, rij , qui ad teſtamenti tabulas obſignandas adhibetur Tacit . 1 . 14 . Igitur Fabianus tabularius , quos modo memorauimus & alijs minus illuſtribus obſignat .

TABLATA, otum, [*Solari, palchi . Gal . Planchers, estages . Hifp . Tablados, sobrados ò corredores .*] *ταβιδάματα* , dicuntur planæ in ædibus ſolaria ſuperficies tabulis , uel etiam lapidibus conſtrata : uulgu Solaria uocant . Cæſ . 6 . Bel . Gal . In extremo ponte turrim tabulatorum quatuor conſtituit . Rurſus Tabulata dicuntur rami extenti in arboribus in plana tendentes , non in altiora creſcentes . Col . lib . 6 . Cum deinde adoleſcere incipiant ulmi , falce formandæ ſunt & tabulata inſtituenda . Hoc enim nomine uſurpant agricolæ , ramos , truncosque prominentes : eos uel propius ferro compeſcunt , uel longius promittunt , ne uites laxius diffundantur .

TABULO, tabulas , [*Intaolare . Ga . Plancher d'aix . Hifp . Entablar pared, ò suelo .*] *ταβιδώω* , cabulis aliquid conſtruo . Hinc Tabulatio , tabulationis , *καβιδώσις* , tabularum compositio & textura : ſicut aſſerum coalatio . Cæſ . 2 . Bel . Ciu . Centonesque in ſuper iniecerunt , ne aut tela tormentis miſſa tabulationem perfringerent , aut laxa ex catapultis lateritium excuterent . Hinc & Contabulo . Suet . in Calig . Qui non ſine admiratione Helleſpontum contabulauerit .

TABURNVS, mons Campaniæ , oliueris abundans . Virgil . 2 . Georgi . Iuuat Iſmara Baccho Conſerere , atque olea magnum ueſtire Taburnum .

TACAPE, es, ſiue Tacapa, *α, τακάπη* , ciuitas proprie diſta , non procul a minore Syrti : de cuius agri fertilitate ita ſcribit Plin . libro 28 . cap . 22 . Ciuitas Africæ in medijs arenis petentibus Syrtis , Leptimque maguam , uocatur Tacape , felici ſupra omne miraculū rigno ſolo : ternis fere millibus paſſuum in omnem partem ſons abundat , largus quidem , ſed certis horum ſpatijs diſpenſatus in ter incolæ . Palmæ ibi prægrandi ſubditur olea , huius ficus , ſicui punica , illis uicis : ſub uite ſeritur frumentum , mox legumē , deinde olus , omnia eodem anno , omniaque aliena umbra aluntur . Super omnia eſt , biſeram uitem bis anno uindemiare . Et niſi multiplici parte exinanitur ubertas : pereunt luxuria ſinguli fruſtus .

TACEO, taces , tacui , tacitum , [*Tacere , ſtar cheto . Gal . Se taire, ne dire mot . Hifp . Callar y no hablar .*] *σιγέω, σιωπῶω* , nihil loquor : notæ eſt ſignificationis . Terent . in Eu . Num quid habes quod contemas ? quid tu autem Thraſo ? Tacent , ſatis laudant . Tacere aliquid , eſt reticere . Ter . Eun . Quæ uera audiui , taceo , & contineo optime . Quandoque etiam dicitur de ijs , quæ ſine uoce ſunt . Sic agrum & mare tacere dicimus , in quo nullus auditur ſtrepitus . Virg . 2 . eclo . Cum tacer omnis ager . Quoniam uero cum aliquid laude dignū eſt , laudamus : & e contrario malefacta non laudamus , factum eſt , ut Tacenda , non laudanda , & Non tacenda laudanda dicantur . Qui . de Arte . Eximia eſt uirtus , præſtare ſilentia rebus : At contra grauis eſt culpa , tacenda loqui . Quandoque ſignificat ſecurum eſſe , quoniam qui ſecuri ſunt , nullam querendi cauſam habent , Terent . in Adel . Tace , ego me conueniam Pamphilum . Tacitum eſt imperſonale . Terent . in Adel . Ignotum eſt , tacitum eſt , creditum eſt . Huius composita Conticeo , Obticeo , Reticeo , & Subticeo , de quibus ſuis locis .

TACHEMPSO, ταχέμψω, teſte Herodoto lib . 2 . Hiſt . quædam Nili in ſula eſt , non procul ab Elephantina .

TACITVM MEL, τῶροπον, quod per ſe fluit , & eſt optimum . Tacitum os alicui præbere , eſt nihil proſus reſpondere . Cic . 1 . Ver . Qui teſtes priore actione interrogari noluertis , & ijs tacitum os præbere malueris , &c .

TACITVRNVS, a, um, [*Tacito, taciturno . Gal . Taciturne, qui ne dit mot ou bien peu . Hifp . El que mucho calla .*] *σιγηλός* , qui paucorum eſt uerborum , & minime garrulus . Ouid . 2 . de Arte . Qui ſermonem placet , taciturna ſilentia uiter : Qui canit arte , canat : qui bibit arte , bibat . Ripa taciturna , id eſt quieta , in qua nullus auditur ſtrepitus , Horat . 2 . Car . Od . 20 . Caretque Ripa uagis taciturna neſis

uentis. Hinc Taciturnitas, idem quod silentium. Cic. de Inuen. Faciturnitas imitatur confessionem. Terent. in And. Sed his, quas semper intellexi in te, faciturnitas & taciturnitas. Hora. 4. Car. Ode. 8. Quid foret istæ, Mauortisque puer, si taciturnitas obstant meritis inuidia Romulæ? Huius deminutiuum est Taciturnulus. Apuleius: Blanda mulier & taciturnitas. Taciturnissimum ostium apud Pla. in Cur. ual. at ne ostium? Π. Bellissimum hercle uidi & taciturnissimum.

TACITVS, [Tacito secreto.] ὁ ἄλογος, modo actiue accipitur pro eo, qui tacet. Cic. in Cat. Quid expectas auctoritatemloquentium, quorum uoluntatem tacitorum percipis? Aliquando passiuè, pro eo, quod tacetur. Vir. 6. Aen. Quis te magne Cato tacitum, aut te Coffe relinquat?

TACITVS Cor. sub Adriano principe orator clarissimus, æqualis ac familiaris Plinij iunioris, Belgicæ Gallicæ rationes procurauit: ad Vespasianus usque peruenit, ab ijsque honoribus euectus, historiam principum conscripsit, ab Augusto usque ad Adrianum, quæ ad nos haud integra peruenit. Hanc igitur non uitas Imperatorum ausus inscribere, sed tantum diurnales actiones, quæ medium inter historiam & uitas tenerent. Scripsit & de Claris oratoribus, Ciceronis Brutum & materia & dicendi copia imitatus. Præterea uitam Agricola socii sui, & de moribus ac situ Germaniæ, stylo tum præsto, & eleganti, tum arguto & sententioso: in cætera uero historia aliquantulo sublimior. Scribit Flauus Vopiscus hunc auctorem tamquam e suis progenitoribus, Tacitum imperatorem quotannis decies describi, ne liber periret, eumque in omnibus bibliothecis adponi iussisse. Tertullianus autem noiter eum mendaciorum loquentissimum appellat, propterea quod in quissimam sese in scriptis suis, falsissimumque de Christiana religione iudicem præberit.

TACOLA, τακώλα, emporium amplissimum Indiæ extra Gangem, in aurea Cherrhonesocius meminit Ptol. lib. 7. c. 2. Hodie Malachadi citi creditur: Lusitanis nostra ætate uis subacta: quod testatur Epitola Emanuelis Regis ad Leonem Decimum.

TACTICI, τακτικὴ, a Vegetio appellatur, quibus cura incumbit instruendæ aciei. Nam τάξις, instruere est, & ordinare.

TACTVS, a, um, [Tactus.] ἡ ἀμεγύς, particip. passiu. a Tango: cuius contrariam est Intactus. Accipitur aliquando pro afflato siue fulmine percussio. Cic. de Aruf. ref. Tactus etiam ille qui hanc urbem cõdidit. Pro eodem etiam dicimus Dædalus a cælo tactus. Cic. 2. de Diu. Nat. uero statua, ut æra legum de cælo tacta, quid habent obseruatum, ac uetustum.

TACTVS, tactus. [Tatto. Gal. Touchè. Hisp. Tocho.] nomen ἀφή, ipse tangendi actus. Plin. lib. 8. cap. 55. Nec non & ueltes leporino pilo facere tentatum est, tactu non perinde molli, ut in cute. Vir. 2. Aen. Tactuq. innoxia molli Lambere flamma comas. Tactus item est unus ex quinque corporis sensibus, a cerebra per nervos in totum corpus diffusus. Plin. lib. 10. cap. 69. Ex sensibus ante cætera homini tactus, denique gustus: reliquis superatur a multis.

TÆDET, [Rincretcere, infastidire. Gal. Estre emuyé de fasticherie. Hisp. Hauer afrio ó enojo.] tædui, uel tæsum est, uerbum impersonale, idem significans, quod tædium, hoc est fatietas & fastidium capit. Ter. in Eun. Et tædet, & amore ardeo. Tædeo uerbum personale in usu non est: quamuis compositum eius Pertædeo legatur apud Gel. lib. 1. Has ille inanes cum flaret glorias, iamque omnes finem cuperent, uerbis que eius fatigati pertæduissent. Tædet autem impersonale uerbum habet ferè post æ accusatiuum cum genitiuo. Cic. 2. Verr. Sunt homines, quos infamiz suæ neque pudeat, neque tædeat. Nonnumquam accusatiuum sine genitiuo. Nonnumquam cum solo genitiuo, accusatiuo tamen tacite subaudito. Ter. Eun. Tædet harum quotidianarum formarum. Cic. ad Att. lib. 2. Prorsus uita tædet, ita sunt omnia omnium miseriarum plenissima. Nonnumquam cum infinitiui. Ter. in. Phor. At enim tædet audire eadem millies.

TÆDIVM, dii, [Tedio, fastidio, noia. Gal. Ennuy, & fasticherie. Hisp. Hasterio, enojo.] βδέλυγμα, fastidium, fatietas. Quin. lib. 2. Et ipsius lectionis tædium uicibus leuatur. Iuu. Saty. 7. Tædia tunc subbeunt animos. Oui. 9. Met. Nec tædia cœpti Vlla mei capiam dum spiritus iste manebit.

TÆDVLVS, pe. cor [Fastidiosus.] προσκορής, fastidiosus, qui omnibus tædio est. Festus.

TÆNARVS, & in plurali numero Tænara, penult. cor. ταινάρως, promontorium est Laconicæ regionis, circa medium meridionalis lateris Peloponnesi, quam longissime in mare procurras, oppidum habens eiusdem nominis Ταινάρων (inquit Suidas) ἀποστήριον λακωνικῆς, ἐν ᾧ σὸ μίον ἢ κατὰ γων, εἰς ἀδ' α, ἐν τᾷ καὶ Ποσειδῶνος, ἐρὸν ἀσφαλῖς, ἐκείσε δὲ τὸς εἰλωτας, ἐκείτας, καθεδέντας ἐν τᾷ ἑρῶ τὸ Ποσειδῶνος, ἐδ' ἐν δέειντες, ἀγέλλον οἱ λακεδαιμόνιοι, id est Tænarum promontorium Laconicæ, in quo fauces erant ad inferos deducentes, ubi & Neptuni præsidis templum, illic supplicantes in sacello Neptuni Helotes nihil ueriti Lacedæmonij

interfecerunt. Circa Tænarum antrum ostendebatur, per quod Herculem ab inferis redij se posse fauorati sunt, Cerberumque uinctum ad superos traxisse. Vulgoque creditum est, eas inferorū esse fauces. Virg. 4. Geo. Tænarias etiam fauces, alta ostra Diuis. Ibidem in marmor Laconicum effodiebatur, coloris uiridis, quod & a loco Tænarium cognominatur. Propert. lib. 2. Quid non Tænarijs domus est mihi tanta columnis.

TÆNIA, ταινία, uittarum extremitates, ut quæ ab infulis pendent. Vir. 7. Aene. Fit tortile collo Aurum ingens coluber, fit longæ tænia uittæ. Quandoque accipitur pro tota uitta. Idem lib. 5. Punicis ibant euncti tempora tænis. Vbi Seruius. Tænis, a, tæna: non tænumam & Tæna & Tænica dicitur. Tæniam (inquit Festus) proprie dicitur fascia. Græca enim dictio est ταινία, quam sic interpretatur Verrius, ut dicat esse laneum ornamentum capitis honorati. Ennius in Alexand. Volans de cælo cum corona tænis. Haftenus ille. Plin. lib. 13. c. 12. Deprehenditur & lētigo oculis, sed incerta medijs glutinamentis tænia fungo papyribibula uix nisi littera fundente se, tantum inest fraudis. Tænia præterea dicitur lapides sub aquis candicantes in longum portectos, a fasciarum similitudine. Plin. in Præf. lib. 3. Nec profuda altitudo miraculum minuit. Frequentes quippe tæniæ candicantis uadi carinas territant. Est & tænia, piliculi genus apud Aristotelen, a gracilitate & longitudine dictum. Vide Plin. lib. 32. cap. 7. Tæniola deminutiuum. Colum. libro 11. cap. 3. Brassica cum sex toliorum erit tran ferri debet: ita ut radix eius liq uido fimo illita, & inuoluta tribus algæ tæniolis pangatur. Hoc est, quod uuldam quasi fasciolas.

TÆNON, fuit urbs in Laconia, teste Hermo. in lib. 9. Plinij, a qua mulier poetria nomine Herina ortum habuit. Fuit & 17 Achaia ut be τινέων, id est, Teneium & Tener uicus inter Mycenæ & Corinthium.

TAGES, (inquit Festus) idem quod faungulus: a tangendo dictus. Antiqui enim Tagere dicebant pro tangere. Vide Tagacem manū, dixit Luc. Mitonisque manum perferbere post: tagacem.

TAGES, τᾶγης, filius Genij, teste Festo, & nepos Iouis, qui ad huc puer XII. Hetruriz populos haruspicinam traditur docuisse. De hoc Cic. lib. 2. de Diu. Scribit ad hunc modum: Tages quidam dicitur in agro Tarquinensi, cum terra araretur, & sulcus altius esset impressus extitisse repente, & eum affatus esse, qui arabat. Is autem Tages, ut in libris est Hetruscorum, puerili specie dicitur uisus, sed senilis fuisse prudentia. Eius aspectu cū obitupissset bubulcus, clamoremq. maiore cum admiratione edidisset, concursum esse factum, totamq. breui tempore in eum locum Hetruriz ad iuueniles, tum illū plura locutum multis audientibus qui omnia eius uerba exceperint, litterisq. mandauerint: omnē aut orationem fuisse eā qua Haruspicinæ disciplina contineretur, eam poetica creuisse rebus nouis cognoscendis, & ad eadem illa principia referendis. Hæstenus Cic. Oui. lib. 15. Met. Indigenæ dixerunt Tagem, qui primus Hetruscum Edocuit gentem calis aperire futuros, &c.

TAGESTA, τᾶγέστη, Africæ opidum, D. Aug. patria. Plin. lib. 5. c. 4. τᾶγέστη, Tagestense opidum uocat.

TAGO, tagis, [Toccare.] apud ueteres in usu fuit pro Tango. Tagit (inquit Festus) pro Tangit. proculdubio antiqua consuetudo uisur pauit. Pacuuius in Teucro: Ut ego, si quis me tagat, & Tagam Idem in Hermona: Non cernam, nisi tagam. Hinc etiam Attigo, legitur pro attingo. Plau. in Bacc. Ne Attigas puerum ista causa, quando fecit strenue.

TAGVS, τᾶγος, humius Lusitaniz, aureas attrahens arenas. Inu. Quod Tagus & riuula Pactolus uoluit arena. Circa hunc fluum (si Plinio credimus) jequæ stanti faunio obuertæ, animale spiritum concipiunt, equosq. ita gignunt perniciosissimos, sed qui tertium uitæ annum non excedant.

TALAEON, τάλαιων, filius fuit Iasij, & apud Argos regnauit, ut notat Bocarius lib. 2. cap. 38.

TALARIA, plu. num. gen. neu. τάλια, calciamenta alata Mercurij. Vir. lib. 4. Aen. Pedibus talaria nescit Aurea. Talaria induere, pro uerbialis allegoria, pro eo quod est, fugam adornare, quatinus uelle quopiam auolare. Cic. ad Att. lib. 14. Nemo est istorum, qui oium non timeat: quare talaria induamus.

TALARIS, & hoc talare, τὸ δ' ἡνεῖς, quod ad talos pertinet: ut, Vestis talaris, quæ ad talos usq. descendit. Cic. 7. Ver. Scetis soleatus prætor. pop. Roma. cum pallio purpureo, tunicaque talari, muliercula nixus, in littore.

TALARIVS, a, um, κλυδωνικός, quod pertinet ad talos: ut, Lex talalia aduersus eos, qui talis lustrat. Talarius ludus, κλυδωνία, id est ludus talorum Cic. lib. Offi. Adde his, si placet, unguentarios, saltatores, totumque ludum talarium.

TALASIO, apud Romanos carmen nuptiale erat, & Deus ipse nuptiarum præses, quem Græci uocant, ἡμεροῦν, Marr. lib. 1. Quid si me iubeas Thalasionem uerbis dicere non Talasionem? Hoc est, Quid si me iubeas hymnos nuptiales alijs uerbis quam nuptialibus

cantare *Festus* ex sententia Varronis Talasionem tradit fuisse uocem nuptialem, nouis nuptis boni omnis causa acclamari solitam. Quare autem ea acclamatione in nuptijs uterentur, diuersi diuersa senterunt. T. Liui. lib. 1. ab urbe scribit: in raptum Sabinarum uirginem unam longe ante alias specie, & pulchritudine insignem, a globo Talasij cuiusdam raptam fuisse, multisque suscitantibus cuiusdam eam ducerent, identidem, ne quis eam uiolaret, Talaso ferri clamitauerunt: ideoque eam uocem nuptialem esse factam. Varro existimat hanc uocem in nuptijs usurpatam fuisse: non alia ratione, nisi ut nouæ nuptæ ad opera & labores, & præcipue ad lanificia excitarentur. Talasionem enim uocabant quassillum siue calathum, hoc est. uas lanificijs aptum. Quam sententiam tangit & Plutarchus in Proble. a Græcis huius uocis originem repetens, quoniam *ταλάσιον*, appellant.

TALIA, [*Palo. Gal. Vn scion, mplantal, ou getton d'arbre taillé par le bout qu'on met en terre. Hisp. Elaca propria para plantar.*] *τάλας*, *ξύδιον*, surculus præcilus ex utraque parte, ut in terra inseratur. Plin. libro 17. capitu. 17. Myrtus & taleis seritur; morus talea tantum: quoniam ramo eam feri religio fulgurum prohibet. Quapropter de talearum fatu nunc dicendum est. Seruandum in eo ante omnia, ut taleæ ex feracibus fiant arboribus, nec curuæ, neue scabræ, aut bifurcæ, neue tenuiores, quam ut manum impleant, ne minores pedalis. ut illibato cortice: atque ut sectura inferior ponatur semper. Cato de re rust. capitu. 45. Talea oleaginas, quas in serobe saturus eris, tripodaneas facito. Quemadmodum uero surculus, qui in terra seritur, Talea dicitur: ita quod inseritur ramo Calamus uocatur. Plin. libro 17. cap. 14. Quod si longius afferantur pomorum calami, rapo infixos optime custodire succum arbitrantur. Est autem hæc uox Græca, sed quam Latini ita in usum suum conuerterunt, ut Taleare pro incidere rustica usurpat simpliciter. Taleas (inquit Nonius) scissionses lignorum, uel præsegmina Varro appellat de re rust. lib. 1. Vnde etiam nunc rustica uoce Intertaleare dicitur, diuidere uel incidere ranum ex utraque parte æqualiter præcisum, quas alij, Clauulas, alij Taleas appellant.

TALEOLA, læ, deminutiuum, *ξύδιον*, parua talea. Colu. lib. 3. cap. 17. Idque per gemmas quas, uel etiam fenas partiti, complures taleolas terræ mandauerunt.

TALENTUM, ti, [*Talento, una sorte di moneta. Gal. Vn talent. Hisp. Cierta manera de moneda mayor.*] *τάλαντον*, multiplex fuisse Budzus in eo opere, quod de Aëte conscripsit, latissime docet. Quoties tamen apud scriptores talenti mentio occurrit, si nihil aliud addatur, de minore talento Attico fere intelligimus, quod fuit minarum sexaginta: singulae autem minæ drachmas Atticas centum continebant. Valebat itaque talentum sex millia drachmarum, hoc est, si ad Gallicæ pecuniæ æstimationem redigas, coronatos sexcentos, singulis coronatis solidis Turonensibus trigintaquinque æstimatis. Decem autem talenta, coronatorum sex millia faciunt. Quindecim talenta nouem millia aureorum. Viginti talenta, duodecim millia. Sed hoc, ut iam diximus de talento Attico minore intelligendum est, quod apud scriptores plurimum celebratur. Est enim & alterum talenti Attici genus, quod Talentum magnum uocant, quod ad minus talentum epitriti, hoc est, sesquiertij habet proportionem. Nam cum talentum minus sexaginta tantum haberet minas, magnum talentum minas habebat octoginta. Vtrumque autem talenti genus Atticum erat. Neque mirum uideri debet, Athenienses duplici talento fuisse usos, cum etiam duplex apud eos fuerit mina, maior, & minor, quæ eandem inter se proportionem habebat, quam talentum maius & minus. Erat enim mina Attica maior, centum drachmarum, cum minor septuagintaquinque tantum haberet drachmas. Erant præterea pleraque alia talentorum nomina, Euboicum, Ptolemaicum; Syrium, Tyrium, Antiochenum, Babylonium pondere & pretio omnia fere distantia, sed in hoc uno convenientia, quod ex sexaginta sui generis minis constarent, sed quæ in quibusdam ciuitatibus maiores essent, quam in alijs: unde etiam nata est talentorum diuersitas. Nam, ut scribit Africanus, talentum omne minarum fuit sexaginta. Verum quoniam minæ apud alios maiores erant, apud alios minores, factum est, ut talenta quoque essent inæqualia. Minarum etiam diuersitas, ex uarietate drachmarum nata est, quæ in quibusdam ciuitatibus maioris erant pretij & ponderis, quam in alijs. Quod & ipsum aperissime testatur Iulius Pollux lib. 9. Hoc (inquit) utique dicere non intempestium erit, quod Atticum talentum sex millia drachmarum ualebat Atticarum. Babylonium uero septem millia, Aeginæum decem millia, Syrium mille & quingentas iuxta Atticæ drachmæ rationem. Quemadmodum sane & Atticas minas Atticum talentum habuit sexaginta, Babylonium septuaginta, Aeginæum centum iuxta proportionem. Sed mina ipsa ut apud Athenienses habuit centum

drachmas Atticas, sic apud alios quoque ipsi consuetas, quæ pro ratione cuiusque talenti secundum augmentum uel decrementum ualere. Hæc ille.

TALIA, insula in mari Hyrcano (ut Pomponius refert) sine cultu fertilis omni fruge ac fructibus abundans: sed uicini populi, quæ gignuntur, attingere nefas, & pro sacrilegio habent, dijs parata eximiantes, dijsq. seruanda. Hæc Mel. Ptol. libro 6. c. 9. Talca dicitur. Plin. lib. 6. cap. 17. in Caspio mari uulgatam insulam Talca esse scribit. Variat igitur nomen ut in sexcentis alijs, Vistula, Istula, Tabireni, Tabarni, Tabareni, &c.

TALIO, *ταλίων*, æqualis retributio: idque in malam partem: ut si cui quis oculum eruerit, idem ille patiatur. Hinc Retaliare, *ἀμειλιχθῆναι* Gellius formauit, quod significat talione hominem repercutere. Plin. lib. 7. cap. 54. Sicut in Cornelia familia nemo ante Syllam dictatorem traditur crematus: Idque uoluisse, ueritum talionem, eruto C. Marij caduere.

TALIPEDO, as, p. e. [*scapuciare, strucciolare.*] *παραπόροιαι*, pedibus uacillo, & quasi supra talos infisso. Festus.

TALIS, & hoc le, [*Talei. Gal. Tel. Hisp. Tal.*] *τῶν ἰσῶτος*, eiusmodi, eius generis. Pla. in Aul. Cui in re tali subueniit ante hac. Tere. Hea. Tum præterea talem, nisi tu nulla pareret filium. Virgil. 1. Aene. Haud equidem tali me dignor honore. Cic. 2. Off. Quales sumus, tales esse uideamur.

TALITER, [*Talente,*] aduerbium, *τοιῦτως*, tali modo. Cic. ad Att. l. 10. Etenim audieram, nemini taliter licere. Plin. lib. 35. c. 11. Nec cameras ante eum taliter, adornari mos fuit.

TALITRUM, tri, percussio, quæ lingue fronti puerorum infringitur. Suet. in Tiberio Cæsar. c. 68. Articulis tam firmis, ut recens & integrum malum digito terebraret, caput pueri, uel etiam adolescentis talitro uulneret.

TALVS, in Sabinorum nominibus, prænominis loco uidetur fuisse. Festus.

TALPA, [*Talpa. Gal. Vne taupe. Hisp. Topo animal.*] *ἀσπέλας*, g. mas. & fœ. animal caprum oculis, muri simile, quod arua & hortos suffodit. Virg. 1. Geor. Aut oculis capti fodere cubilia talpæ.

TALTHYBIUS, *ταλθύβιος*, Hom. Iliad. 1. præco Agamemnonis in Grecorum exercitu, qui una cum Eurybate ad Agamemnonem missus est ad Achillis castra, ut Briseidem ab eo abduceret. Ouid. epist. Briseid. Nam simul Eurybates me Talthybiusque uocarunt, Eurybati data sum Talthybioque comes.

TALVS, li, [*Tallone. Gal. Le talon. Hisp. El calcañar del hombre, carnicol.*] *ασπύλαος*, os in articulo pedis animalium bisulcorum, uentre extuberans. concava uerte bra ligatum, quadratum forma, altera parte concuum, altera fere planum. Tali autem homini non sunt neque animalibus digitos aut solidas habentibus unguulas, sed tantum (ut dicimus) bisulcis. Plin. lib. 1. c. 46. Talos asinus uel unus solidipedum habet. Et paulo post: Hominem qui existimant talos habere, facile sunt conuicti. Καταχρηστικῶς, tamen talos quoque in homine dicimus, pro ima parte pedis, siue pro osse quod iuxta calcaneum extuberat. Horat. 1. Serm. Sacy. 2. Ad talos stola demissa, & circumdata palla. Hinc Talaris uestis dicta est, *πρόσθριος*, usque ad talos demissa. Tali item dicebantur, uessila quædam quadrilatera, quibus olim lustrabant. quorum latus, quo unitas significabatur, Canis, siue canicula dicebatur: in qua conuerso talo deponeretur ab eo, qui iactauerat, nummus unus, sine lucro. Vnde damnosa canicula a Persio dicitur. Eius oppositum latus, Venus, siue Couis dicebatur, septenarium numerum significans: quem numerum qui repræsentasset, sex nummos lucrificabat, & quicquid caniculæ iactu corrasum esset. Alia duo latera, Chius & senio dicebantur; ternarium ille, hic quaternarium significans. Chius lucri nummos, tres, Senio quattuor afferebat: ideo dexter dictus. Persius: Quid dexter senio ferret, Scire erat in uoto. Erat tamen & ludi quædam ratio, in qua Senio æque damnosus erat, atque canis. Sueton. de Aug. Talis iactatis ut quisque canem aut senionem miserat in singulos talos, singulos denarios conferebat in medium, quos tollebat uniuersos, qui Veneret iecerat. Aliæ quoque in hoc ludi genere, differentiæ fuerunt. Nam & Vulturios habebant, & Herculem basilicum. Plaut. Talos poscit sibi in manum: protocat me in aleam: iacit Vulturios quattuor: Talos arripio, Herculem iacito basilicum.

TAM, & QUAM, [*Tanto & quanto. Gal. Tant que. Hisp. Tanto quanto.*] *τόσον, καὶ ὅσον*, Prisciani sententia aduerbia sunt, quæ postiuo, comparatiuo, & superlatiuo adijciuntur, cum duo uel plures comparatiui & superlatiuo diuersæ significationis positi inter se æquantur, uel idem geminantur, Cicero. pro Deiot. Istam, inquam, dexteram non tam in bellis, neque in prælijs, quam in promissis, & fide infirmiore. Bis infirmiore, intelligendum est. Superlatiuo exemplum, Salu. Quam quisque pessime fecit, tam maxime tutus est. Frequentissime aut postiuo. Cicero. Tam sum amicis reipublicæ, quam qui maxime. s. est amicus. Hoc est, Tam a morem publi-

republicam, quam ille qui plurimum amat. Componitur tam cum Esti, & significat quamuis, Plin. Junior de Marr. Dedit quantum maximum potuit, daturus amplius si potuisset: tamen quid homini dare potest maius, quam gloria, laus, & aeternitas? Tam aduerbium iunctum. Ter. in Heau. Numquam tam mane egredior, neque tam uesperis Domum reuertor, quin &c. Tam deminutius ad dictum. Tere. in Adel. Tam ob paruulam Rem pene ex patriaturpe dictum. Tam modo, inquit Festus, ueteres pro modo accipiebant. quod Graeci dicunt *ἴσως*.

TAMA, dicitur, (inquit Festus) cum labore uix sanguis in crura descendit & tumorem facit. Lucilius. Inguen ne exiit, papulae, tamen, ne boa noxio.

TAMARA, *ταμάριον*, opidum Dammoniorum, in occidentali parte Britanniae insulae. Plin. lib. 2. cap. 3.

TAMARA, Ptole. Pomp. Tamaris fluius Hispaniae Tarraconensis, in Artabrurum finibus in Oceanum fluens occidentalem: a quo uicini populi Tamarici dicuntur. Vide Ptol. lib. 2. c. 7. & Melam. lib. 3. in descriptione Hispaniae.

TAMARITAE, pen. pro. *ταμάριται*, populi Asiatici non longe a Caspio mari.

TAMARIX, ticcis, [Tamarice. Gal. De la bruyere. Hisp. Tamarix atarfe & tararhe. *ἴσως*, humilis frutex est Amerinæ rami, folio angusto, carnosio, & fere pinnato. Duo eius sunt genera: siluestre, omnino sterile, unde & Infelix lignum appellatur, a Gallis Bruria. Alterum fructiferum, quod in Aegypto altissimas æquat arbores, ramis ex herbaceo, fuluoque uarietatis, lignoso fructu, galla maiore. in quo semen gustu asperum, eiusdem effectus cum galla. Vide Plin. lib. 2. cap. 9.

TAMARVS, *ταμάριος*, Britanniae fluius, non procul ab Ocrio promontorio, quod Meridiem spectat, in Britannicum Oceanum in fluens. Ptolem. lib. 2. cap. 3.

TAMEN, [Nientedimeno, nullalimeno, nondimeno, tuttauia, pur. Gal. *Ταυτοίς*, neant, moins, si est ce que. Hisp. Mas & emperò. *ἴσως*, ueritas, aduersatiua conuinctio est, idem significans, quod artamen, ueruntamen, nihilominus: quæ, ubi præcedit. Quamquam. Quamuis, & alia huiusmodi: dat principium constructionis, ipsa dictione Tamen excussa: quæ ideo in ligatura & quasi iunctura orationis fuerat inserta, quia oratio, unde non debuerat, inceperat. Idcirco in ordine Grammatico, Tamen abiicitur, tamquam functum officio suo. Aliquando particula inceptiua est. Cicer. Pro: Tamen a malitia non discedis. Aliquando ponitur pro statim. Virgil. 9. eclog. Hic hædos deponere, tamen uenimus in urbem. Aliquando pro tandem, Sal. libro 3. Hist. Nam qui enare conati sunt, in hæc sæpe ferramentis nauium, tamen aut uulnerati a suis, aut afflicti undarum uimultato fœde corpore, &c. Plaut. Ita faciam, ita placeo, quid tamen? Aliquando pro duntaxat, Terent. in Hæc. Quod poterò faciam, tamen ut pietatem colam: Vbi Donatus: Tamen, id est, duntaxat, uel ita tamen ut pietatem colam. Hinc componuntur Attamen, & Veruntamen, eiusdem fere significationis.

TAMETSI, [Benche, si bene, quantumque. Gal. *Issoit que, combien que*, Hisp. *No embargante, no obstante, aunque*.] *καταρτοι*, aduersatiua particula, idem ualens, quod Quamquam, uel Esti. Cic. pro Sex. Rosc. Tametsi uicisse debeo, tamen de meo iure decedam. Hæc in principio orationis posita, indicatio gaudet: secundo loco, subiunctiuo. Tametsi, pro tamen, Terent. in An. Rape. D. Sic quicquam medium inuenies, occidito. S. nihil audio, Ego iam te commotum reddam. D. tametsi hoc uerum est. Tametsi. Cic. epi. ult. lib. 4. de Ora. lib. 3. & de petitione consulatus.

TAMIA, *ταμία*, opidum in Orientali parte Britanniae insulae, sub Caledonijs. Ptol. lib. 2. cap. 3.

TAMINIA, uer genus, acinos habens rubentes, quæ a quibusdam falso Astaphis agria credita est. Plin. lib. 23. cap. 1. Astaphis agria siue staphis, quam Vuam taminiam aliqui uocant falso (suum enim genus habet) cauliculis nigris, rectis, folijs labruscæ, fert folliculos uerius quam acinos, uirides, similes ciceri: in his nucleum triangulum. Maturefcit cum uindemia nigrescitque, dum taminiae, rubentes norimus acinos: sciamusque illam in apricis nasci, hanc non nisi in opacis.

TAMOS, Indiæ promontorium est, quod Taurus attollit, in Meridie sese conuertens. Vide Pomp. in descriptione Indiæ.

TANAGRA, *τάναγρα*, opidum Bæotiae mediterraneæ, quam *ἴσως*, ab Homero appellari tradit Steph. Nobilitatum fuit autem hoc opidum præstantissimo genere gallinaceorum, ad pugnas & prælia nascuntur, teste Plin. lib. 10. cap. 21.

TANAGRVS, siue Tanager, *τάναγρος*, fluius est Lucanie, quæ est regio Italiæ inter Picentinos & Brutios. Virg. 3. Georg. Et sicca ripa Tanagri.

TANAIS, *ταναις*, fluius Scythiæ, Asiam diuidens ab Europa. Ferturque a Septentrione Nilo aduersus, inquit Strab. lib. 11. nauillo tamen Orientalior, non solum per Scythias in Mæotim defluens,

sed & per Sauromatas. Originem eius incertam aliqui putant. Ptolem. ex Montibus Rhiphæis prodire putat, qui magis Aultrales sunt, quam Hyperborei Alij, in quorum numero Herod. est li. 4. aiunt esse paludem non admodum magnam ex qua Tanais nascitur, qui duobus ostijs Mæotim ingreditur, quæ itadij intra se circiter septuaginta distare feruntur. Alij Caucausis montibus oriri existimant. Scythæ Tanaim Silin uocant. Fuit & opidum, Tanais, ad amnis huius ostia, teste Plin. lib. 2. cap. 98. a Graecis, qui Bosphorum tenuere, conditum. Vide Pto. lib. 5. cap. 9. Dionysius in Periheresi.

Europam atque Asiam Tanais determinat amnis.

Hic se Sarmaticis euoluens sinibus, alta (Scissus Araxeo prius equore) iam suus, unde Effluit in Scythiam, procul hinc Mæotida Tethya Intrat, & inserto freta pellit uasta fluento.

Lucanus lib. 3.

Qua Cræso fatalis Halys, qua uertice lapsus,

Rhiphæo Tanais diuersi nomina mundi

Imposuit ripis, Asiæque & terminus idem

Europæ mediæ dirimens confinia terre, &c.

TANAITEAE, p. p. *ταναιται*, Tanais fluij accolæ, a Suis, Auchetis, & Satarneis deleti. Plin. lib. 6. cap. 7.

TANAQVIL, Tarquinij Prisci uxor fuit, magni animi mulier, & Hetruscæ disciplinæ peritissima. Vide Liuum libro primo ab Urb.

TANARVS, ex Apennino nascens, & in Padum influens. Plin. lib. 3. capitu. 16.

TANDEM, [Finalmente, ultimamente, a la fine, al fine. Gal. *Alaparsin, en fin finale*. Hisp. *Finalmente, en fin, a la postre*.] *πῶτε, τελευτάων, τέως, ὀχλῶρες*, postremo, denique, ad extremum. Virgil. Tam tandem Italiæ fugientis prendimus oras. Per interrogacionem habet ugens quiddam, & accelerans. Cicer. Quousque tandem abutere Catilina patientia nostra? Aliquando est conuictio expletina. Terent. in Phor. Ita ne tandem uxorem duxit Antipho inuissu meo? Interdum ponitur pro Aliquando, ut apud eundem: Ita ne tandem fororem duxit? Nonnumquam pro Vix. Cicer. Tandem aliquando Quirites. Item pro Saltem. Terent. in Eunu. Perfice hoc precibus, aut precio, ut hęcram parte aliqua tandem apud Thaidem. Item pro Tamen, Cicer. In qua ciuitate tandem arbitrare te uiuere? Tandem, reticentia quędam cum abrupto sermone, non nihil ornatus habens. Pla. in Cur. Ac tandem. P. H. Tandem es odiosus mihi.

TANDIV, [Tanto tempo. Gal. *Tant de temps, si long temps*. Hisp. *tanto tiempo, tanto como*.] *ὅταν τοσῶτον, ὅσον, χρόνον*, tanto tempore. Cic. 7. Ver. Nam tandiu fuit in carcere Apollonius. Tandiu & quandiu. Cic. 4. Ver. Ignominia autem grauis tandiu in illo homine fuit, quandiu iste in prouincia manit.

TANGO, gis, tetigi, tactum, [Toccare. Gal. *Toucher*. Hisp. *Tochar*.] *ἄλλομας*, tactus sensu deprehendo. Luc. libro primo Tangere enim & tangi, uisi corpus, nulla potest res. Sed quoniam tangendo, quodam modo moueri uidentur ea, quæ tanguntur, Tangere quandoque pro commouere, capitur. Idem libro primo. Nec bene pro meritis capitur, nec tangitur ira. Nonnumquam pro fulmine percutere, siue afflare, Virgilius prima eclog. De celo tactas memini prædicere quercus. Quandoque circumuenire. Turpil. At etiam ineptius meus est mihi pater iratus, quia eum talento agenti tetigi, ueteri exemplo amantis. Aliquando pro peruenire, Idem: Verres simul ac tetigit prouinciam. Tangere aliquid pro describere, mentionem facere, obiter attingere. Cicero quarto Academic. Sed ubi Socrates, ubi Aristoteles ista tetigit? Hęc modice me tangunt, id est, mediocriter me commouent. Cicero ad Attic. libro secundo, Cetera in magnis rebus, minę Clodij, contentiones quæ mihi proponuntur, modice me tangunt. Tangere consilia alicuius, intelligere. Cicero: Postquam autem consilia eius omnia tetigi. Composita a Tango sunt, Attingo, Contingo, Obtingo, Pertingo, quorum significata explicantur suis locis.

TANIS, *τανις*, ciuitas Aegypti, a qua Tanicum, siue Taniticum Nili ostium dictum est. Herodo. lib. 2. ab insignibus opidis Nili ostiis, imposita nomina scribit: Ea sunt, Canopus, Bolbis, Sebennas, Pathmis, Mendes, Tanais: a qua Taniticum Ptol. & Strabo deriuat: Pomponius Tanicum.

TANOS, gemma inter smaragdos ingrata uiridis & intus fordida. Plin. lib. 7. cap. 5.

TANQVAM, [Come. Gal. *Comme, comme si, ainsi que, ainsi comme*. Hisp. *Como*.] *ὅτανει, οἶνει, ὅτι δὴ*, aduerb. est similitudinis uerbis disinctiuis gaudens. Plin. Nat. histo. libro 2. Tamquam nesciamus hanc esse solam, quæ numquam irascatur: id est, quasi nesciamus. Tanquam cum Sic, pro quem admodum, Cicer. ad Cassium lib. 12. Tamquam enim sic inclusa sit Asia, sic nihil perfertur ad nos,

ZZZ 4 præter

præter rumores de oppresso Dolabella.

TANTALIS, idis, ΤΑΝΤΑΛΙΣ, opidum fuit Magnesiæ, terræ hiatu ab sorptum. Plin. lib. 2. c. 91. Tantalus item patronym. fœmin. est. a Tantalò deductum: quo poctæ utuntur, pro Niobe Tantalii filia. Qui .6. Met. Diro conuicia factò Tantalus adiecit.

TANTALVS, [Tantalò,] ΤΑΝΤΑΛΟΣ, Iouis ex Plote nympha filius fuit, Agamemnonis & Menelai auus. Vnde & Tantalidæ dicti sunt. Hic cum deos conuiuio excepiisset, ut deorum diuinitatem experi retur, Pelopem filium membratim discerptum, coctumque ijs appoluit comedendum. Illi uero a nephandis epulis abstinere omnes, una Cerere excepta, quæ pueri humerum deuorauit: pro quo illi Dij eburneum humerum restituerunt, reuocataque per Mercurium ab inferis anima, Pelopem ad uitam reuocarunt. Patrem uero tanti sceleris auctorem ad inferos detruserunt, ubi per petua fame & siti torquetur, Eridani fluiui aquis & pomis, quæ capiti eius imminet, captationem eius fugientibus. Quam fabulam mythologici de auaris interpretantur, qui bonis partis frui non audent. Hor. lib. 1. Ser. Sat. 1. Tantalus a labris sitiens fugientia captat Flumina: quid rides? mutato nomine, de re fabula narratur, congelitis undique faccis Indormis inhians, & tamquam par cere sacris Cogeris, aut pictis tamquam gaudere tabellis. Plato in Cratylo scribit, Tantalum dictum esse quasi, ΤΑΛΑΡΙΑΤΟΝ, hoc est infelicissimum. Alius fuit Tantalus Corinthiorum rex, ob pietatem deorum mensis dignatus. Alius Thyestæ ex Merope filius, interfectus & oppositus esca patri. Eusebius Tantalum Phrygiæ regem cum Troe rege Dardaniæ, quod Ganymedem rapuerit, bellum gessisse scribit.

TANTI, [Per tanto,] ΤΑΝΤΙ ΤΟΣΕΤΥ, & Quanti, ΤΑΝΤΙ ΔΟΥ, cum eorum compositis, Tantidem, Quamlibet, Quanticumque, iunguntur uerbis pretium significantibus: qualia sunt, emo, uendo, uenæo, mercor, comparo, æstimo, constat, conduco, loco, fœneror, pacifcor, pango, pepigi, condemno, postulo & si qua sint alia; quæ tamen in alijs a prædictis ablat. postulant. Terent. in Eunu. Quid agas? nisi ut te redimas captum quam queas Minimo: si nequeas paululo, at quanti queas: id est tanti te redimas, quanti queas. Liui. libro 48. Mancipia minoræ annis uiginti, quæ post proximum lustrum decem millibus æris aut pluris uenissent, ea quoque tanto pluris, quam quanti essent, æstimarentur. Dicimus quoque aliquid non esse tanti, id est non satis dignum, ob quod quicquam fiat. Cœl. ad Cicero. libro 8. Tanti non fuit Arfacem capere, Seleuciam expugnare, ut earum rerum quæ hic gestæ sunt spectaculo careres.

TANTIDEM, Cic. pro Sex. Ros. Is uoluntatem mancipium tantidem, quanti fidem suam fecit.

TANTISPER, aduerbiu. [Tanto tempo, tria tanto. Gal. Ce' temps pendant, durant, que tandi que. Hisp. Entre tanto que.] ΤΑΝΤΙΣΠΕΡ, tandiu: postulatque post se Dum, Donec siue Quandi, uel quoad. Cicero. 2. de Inuen. Deinde est in carcerem deductus, ut ibi esset tantisper, dum culeus, in quem deiectus in profluentem deferretur, compararetur. Terent. in Heau. Ego te meum esse dici tantisper uolo, dum, quod te dignum est, facies. Sic cætera eiusdem terminationis temporis breuitatē significant: ut, Quantisper, Parumper, Paulisper, Aliquantisper. Ponitur etiam Tantisper sine Dum, & significat tantum modo. siue interea, Liui. lib. 1. Tamen id imperium ei ad puberem ætatem incolume mansit, Tantisper tutela muliebris res Latina, & regnum auitum, paternumque puero stetit. Cicero. 5. Tusc. Sed uidero quid efficiat, tantisper hoc ipsum magni æstimo, quod pollicetur.

TANTOPERE, [Si grandemente. Gal. Tant grandement, si fort. Hisp. En tanto grado.] ΤΑΝΤΟΠΕΡΕ, usque adeo, tam uehementer. Terent. in Adel. Ego hac in re nihil reperio, quam obrem lauder tantopere.

TANTIVM, aduer. [Solamente. Gal. Seulement, autant, tant. Hisp. Solamente.] ΤΑΝΤΙΜ, μόνον, μότως, solum, quod & Tantummodo dicitur, & iungitur postiuo. Plin. lib. 12. cap. 1. Sed quis non iure miretur arborē umbræ gratia tantum ex alieno orbe petitam? aliquando significat usque adeo, ΤΟΣΕΤΥ, Cicero. Att. De sano illo tatum, quantum me amas uelut cogites.

TANTVM, NON, [Quasi,] ΤΑΝΤΩΝ ΔΕ ΠΟ, ΤΑΝΤΩΝ ΔΕ, id est, ferme: rei non plane peractæ: aduer. Suet. in Tib. Cæsa. Tantum non aduersis tempestatibus Rhodum enauigauit.

TANTVM, ABEST, [Non solo non est.] ΤΟΣΕΤΥ ΔΕ ΕΙΤΑΙ, non solū non est. Cicero. lib. 1. Offi. Tantum est ab officio, ut nihil officio magis possit esse contrarium: Hoc est, non modo officium non est, uerum etiam nihil magis officio potest esse contrarium. uel tantum abest, ut officium sit, ut nihil officio, &c.

TANTVM, QUANTVM, [Tanto,] ΤΟΣΕΤΥ ΔΟΥ, Plaut. in Most. Tu, ut accepisti tantum quantum quis, fuge.

TANTVM, MODO, aduer. [Solamente,] ΤΑΝΤΩΝ, idem quod tantum. Terent. in Phor. Post hac si quicquam nihil precor: tantummodo non addat, &c.

TANTVNDĒM, gen. Tantidem, sine alijs casibus, [Altro tanto. Gal. Tant. Hisp. Altro tanto.] ΤΑΝΤΩΝΔΕ, æque multum, quasi tantum idem. Col. lib. 7. Tum parib. asiæ, mirrhæque & turis ponderibus, hæc tantundem sanguinis marinæ testudinis miscetur. Ter. in Phor. Num tu intelligis quid hic narret P. num tu? A. nihil PHAED. tantundem ego, hoc est, nihilo plus, quam tu. Tantidem, id est, æque magno pretio. Ter. in Adel. Domo me eripuit, uerberauit, me in uito abduxit meam: Ob malefacta hæc, tantidem postulat emptrem sibi tradier.

TANTVS, a, um, [Tanto, cosi grande. Gal. Si grand. Hisp. Cosa tamaña en quantidad.] ΤΟΣΕΤΥ ΤΟΣ, ΤΗΛΙΚΕ ΤΟΣ, a Tam deduci uideret, quantitate que significat, quasi tam uultus, uel tam magnus: habetque fere particulam Quantum, sibi respondentem. Cicero. 6. Phil. Multas habui conciones: numquam tantam uidi; quanta nunc est uestra. Idē 2. de Diuin. Sol maior ne terra sit, an tantus, quantum uideret. Aliquando non habet particulam hanc expresse subsequenter, sed quæ tamen facile possit intelligi. Virg. 1. Aene. Tantæ molis erat Romanam condere gentem. Subaudi, Quanta ex iam dictis potest intelligi. Cicero. pro Pompeo: Quis unquam tam breui tempore tot loca adire, tantos cursus conficere potuit? Subaudi, quantos hic confecit. Tanti genitiuus uerbis iungitur ad pretium pertinentibus. Quid. in episto. Penelopes: Vix Priamus tanti, totaque Troia fuit. Eius tamen loco aliquando legitur ablatiuus Tanto. Plin. libro 12. capitu. 18. Tanto nobis delitiæ & fœminæ constant.

TAOS, gemma paouini similis, qui Græce, ταῶς, dicitur, Auctore Plin. lib. 37. cap. 11.

TAPETVM, ti, pe. pro uel Tapetium, tij, uel tapes, etis, mascul. gen. [Tapeto. Gal. Vn tapis. Hisp. Alhombra, o tapete.] ΤΑΠΕΤΩΝ, ΤΑΠΕΤΙΣΜΑ, ΤΑΠΕΤΑΙΣΜΑ, idem quod aulæum, hoc est uentis stragula, uarijs coloribus intexta, quo aularum parietes, mensæ, lecti, nonnumquæ etiam equi internuntur. Virg. 1. 10. Qui forte tapetibus altis Extructus toto perflabat pectore somnum. Idem lib. 7. Instratos ostro alipedes, pictisque tapetis. Scilicet. lib. 1. The. Aliosque inferre tapetas. Accusatiuus. Græcus est a Tapes, ctis, Plaut. Vt ne peristromata quidem æque sint Campanica, neque Alexandrina belluata, consuetaque tapetia.

TAPHIAE, ΤΑΦΙΑΙ, quædam insulæ in mari Ionio ante Leucadiam, prope Echinadas, quarum nomina fuerant Daphias, Arnoxia, & Prionessa, teste Plin. lib. 4. cap. 12. Eadem & Theleboides dicuntur, ueroque nomine ab incolis ducto: nam Taphij & Teleboæ ijs cõmuniter dicuntur imperasse. De quibus huiuscemodi repetit originem enarrator Apollonij poetæ. Perseo ex Andromede, ut narrat Herod. quattuor fuere filij: Alarus, Schenelus, Mellor, & Elestrion, qui simul regnarunt. Ex Hippothoe Melloris filia, & Neptuno Pterelas genitus, ex Pterela Tpeleboas & Taphus: à quo Thaphus insula, in qua Teleboæ ac Taphij communiter nomine & impetio fuere. Igitur ij Hypothoes eorum auiæ pecuniam ab Elestrione eorum necessario, qui pro ea spondidit, repetebant: qua negata ad arma uenere, armenta abegerunt, ipsum denique & filios sustulere. Alcmena Elestrionis filia patrem ultura, Amphitryonem Thebanum hominem potentissimum in matrimonium accepit, atque hoc pacto, bello inter eos conflato, ab eodē Amphitryone delecti sunt, eorumque regnum Cephalo profugo Atheniensis, qui exercitui præerat, donatum, quod ad Ulyssem e successione peruenit. Hæc ille. Ex quo apparet Teleboas, & Taphios omnibus ijs insulis imperasse.

TAPHIAS, adis, ΤΑΦΙΑΣ, insula est exigua in mari Ionio, ante Leucadiam, una Taphiarum, siue Teleboidum. Auctore Plin. libro 4. capitu. 12.

TAPHIASSVS, ΤΑΦΙΑΣΣΙ, mons est Aetoliæ, non procul a Chalcide. Plin. lib. 4. cap. 2.

TAPHII, ΤΑΦΙΟΙ, dicti sunt populi, a Tapho Neptuni filio, qui Taphiis insulis imperauit, quæ sunt in mari Ionio, iuxta Echinadas. Vide supra in dictione Taphiæ. Strab. libro 7. Taphios alios collocat ad Pontum Euxinum, non procul a Borysthenes fluuio.

TAPHIVS, ΤΑΦΙΩΝ, opidum Cephaleniæ insulæ, e regione Leucadis, in qua Taphiusium marmor effodiebatur. Vide Steph. & Plin. lib. 36. cap. 11.

TAPHOS, ΤΑΦΟΣ, Steph. opidum est Cephaleniæ insulæ, postea Taphiua appellatum. Alioqui, ΤΑΦΟΣ, Græcis sepulcrum significat, unde Epitaphion, sepulcri inscriptio.

TAPHOSIRIS, ΤΑΦΟΣΙΡΙΣ, urbs Aegypti, Osiridis sepulcro nobilitata: unde & nomen accepit. Strab. lib. 7. duas huius nominis urbes in Aegypto collocat, alteram ad mare, in qua maxima Osiridis festa celebrantur: alteram in mediterraneis.

TAPHRA, Plinio, ΤΑΦΡΑ, Ptole. opidum est Africae proprie dictæ, inter duas Syrtis.

TAPHRAE, ΤΑΦΡΑΙ, opidum est ad sinum Carcinitem, in ipsiis Tauriacæ Cherfonefi angustijs situm, ut refert. Plin. lib. 4. c. 12. Hunc locum quondam

quondam serui munijse dicuntur, cum absentibus dominis in diurno illo bello, quod aduersus Thracas Scythæ gesserunt, cum eorum uxoribus rem habuissent: ut ex sententia Callistrati refert Stephana. Huius meminit & L. Florus, refertque sua illa ætate Traiani auspicijs fuisse expugnatam.

TAPINOSIS, *p. τῆς ταπεινότητος*, figura est orationis, seu potius uitium, cum rei dignitas uerbis humilitate deprimitur. *ταπεινός*, enim humile significat, & *ταπεινός*, humilius, extenuo. Exemplum potest esse illud Virg. i. Aene. Apparent rari nantes in gurgite uasto. Vbi Ser. In gurgite uasto, Tapinosus est: id est, rei magnæ humilis expositio. Prudenter tamen Vir. humilitatem sermonis epitheto plurimumque subleuat: ut hoc loco, uasto addidit.

TAPOSIRIS, uide Taphosiris.

TAPROBANE, *τῆς τῆς Ἰνδίας*, insula est omnium, quæ ueteribus cognita fuerunt, maxima, a Colaeo Indiæ promontorio in Austrum quadridui nauigatione recedens, in qua Septentriones negant conspici posse. Lucet ibi Canopus, sidus clarum, & amplissimum. Homines corporum magnitudine alios antecellunt, cæruleisque oculis, atroci uisu, terrifico sono uocis. Viuunt ultra annos centum. Nascuntur in ea berylli & hyacinti, ut Ptol. lib. 7. refert. Vide plura de hac insula apud Plin. lib. 6. cap. 22. & Vadianum in Mæthæ librum tertium.

TAPSAGVM, Cyrenaicæ regionis opidum, ut scribit Plin. lib. 5. cap. 5. in descriptione Cyrenaicæ regionis.

TAPSVS, uide Thapsus, Græci enim *θάψος*, scribunt per. 3

TAPYRI, Plin. *τῆς Πυρίας*, Ste. populi sunt ad mare Caspium inter Deribeas, & Hyrcanos, quibus mos fuit, ut uxores suas, cum duos tresve ex ijs filios suscepissent, alijs nuptui concederet. Auctor Scrab. lib. 11.

TARACINA, uide Tarracina, duplicato r.

TARACON, uide Tarraco, r, littera geminata.

TARANDVS, *τάρανδος*, Arist. animal apud Scythas bouis magnitudine, capite ceruino non absimili sed maiore, cornibus ramosis, ungula bifida, uillo magnitudine urforum. Solum ex ijs, quæ pilis uestiuntur, animalibus, colorem mutat: sed cum sui coloris esse libuit, asini simile est. Auctor Plin. libro 8. capitu. 34.

TARANIS, penul. cor. dicebatur Iupiter a Gallis, cui humano sanguine litabant. Luc. lib. 1. Et taranis Scythiæ non mitior ara Dianæ.

TARAS, antix, *τάρως*, fuit Neptuni filius, qui primus Tarentum condidisse creditur, & a nomine suo appellasse. Græce enim Tarentum *τάρως*, dicitur. Vide paullo post in dictione Tarentum.

TARANTARA, [Voce de la trombe.] uox tubæ ab Ennio facta. Seru. in nonum Aen. in eum uersum, At tuba terribilem sonitum procul ære sonoro: Hemistichium, inquit Ennij: nam sequentia iste mutauit. Ille enim ad exprimentum tubæ sonum ait Tarantara: Et multa huiusmodi Vir. cum aspera inuenerit, mutat.

TARBELI, *τάρβηλοι*, populi Galliæ Aquitanicæ, in Pyrenæos montes uergentes, quorum urbs Aquæ Augustæ commemoratur a Ptol. lib. 2. cap. 7.

TARCHETIUS, *τῆς Ἰνδίας*, nomen fuit impij Albanorum regis: de quo Plutarchus in uita Romuli. Quidam (inquit) etiam sunt qui de Romuli ortu fabulosa quædam referre non dubitent. nam dicunt Tarchetio Albanorum regi sceleratissimo & crudelissimo homini diuinitus spectrum domi uisum ex penitissimo sacro se attollens, & ad multos dies mansisse. Fuisse etiam Tethyos in Hetruria fatidicum templum: a quo allatum Tarchetio responsum, ut ei admisceretur uirgo. Nam genitum iri ex ea filium uirtute, fortuna, ac uiribus potentissimum, magnamque ex re bellicæ gloriam relaturum. Quod cum Tarchetius uni ex filiabus exposuisset, timperasse, ut cum monstro illo coiret: Illam contempto patris imperio, ancillam in sui locum supposuisse. Id Tarchetium re cognita æge tulisse, & utramque in carcerem, ut morte multaret, coniecisse: Sed uisum est illi per quietem, se Vestam uidere, quæ puellas necari uetaret, sed telam illis texendam tradi iuberet: nec prius uiro locari, quam illam absoluissent. Cui in somnio cum paruisset Tarchetius, commentus est rationem, ut puellas perpetuo damnaret cœlibatu. nam quicquid illæ interdum teXuissent, noctu alijs ancillis tradidit retexendum. Expleto deinde legitimo partus tempore, ancillam geminos ferunt peperisse, quos Tarchetius statim Teratio cuidam tradidit exponendos. At illum ferunt secus fluum infantes deposuisse: lupamque cum eo uenisset admotis uberibus lac præbuisset, a uibus quoque uarijs cibum pueris comportantibus, quod bubulcus aspiciens, admiratus, aususque accedere, infantes sustulit. Hac illos ratione seruatos: cum primum per ætatem licuit Tarchetio tetendisse insidias, actandem oppressisse. Hæc a Prothomione quodam, qui Italianam scripsit historiam memoriz prodita accepisse se dicit Plutarch.

TARCOMON, *τῆς Ἰνδίας*, nomen proprium Hetruriæ ducis, & Aruspicijs,

qui Aenæ suppetias tulit aduersus Turnum & Rutulos. Dicitur & Tarcho, abiecta n, littera. Vir. Aen. 8. Haud procul hinc Tarcho, & Tyrrheni tuta tenebant Castra locis.

TARDE, [Tardi. Gal. Tardiuement, lentement. Hisp. Tardamente.] aduer. *βραδέως*, lente, pigre, cōltauer. Cic. Tere. Prid. Idus Octob. Athenas uenimus, cum sane aduersis uentis usi essemus, tardeque & incōmode nauigassemus. Hinc Tardius comparat. & superlat. Tardissime. Idem 4. Acad. Quinetiam cum uictor a Mithridatico bello reuertisset, inimicorum calumnia triennio tardius, quam debuerat, triumphauit. Plin. lib. 10. cap. 7. Quattuor aut quinque tardissime diebus florere incipiūt, totidemque, aut paullo pluribus, desolentur: hordea uero; cum tardissime, septem. Accipitur aliquando pro sero, hoc est, uespertino uel nocturno tempore. Cicero pro Mil. Egreditur e uilla subito, cur uesperti? quid necesse est, tarde?

TARDIGRADVS, pen. cor. [Chi na tardo.] *βραδύπους*, qui tarde graditur. Cic. 2. de Diuina. Quadripes tardigrada, agrestis, humilis, aspera. Ex poeta.

TARDILOQVVS, [Chi parla tardo.] *βραδύλογος*, qui tarde loquitur.

TARDITAS, [Tardanza, dimora, pigritia. Gal. Tardiuité. Hisp. Tardanza.] *βραδύτης*, cunctatio, mora, pigritia, celeritati contraria. Cicero ad Q. Fr. lib. 2. Sic ego quoniam in isto homine coleo tam indormiui diu, te me hercule sæpe excitante, cursu corrigam tarditatem cum equis, tum uelis. Idem 6. Phil. Plerisque in rebus gerendis tarditas & procrastinatio odiosa est. Plin. lib. 20. e. 9. Idque etiam tarditati audientium prodesse asseuerat. Antiqui in eadem significatione & Tarditudinem dicebant, & Tarditiem. Plau. in Pæn. Podagrosi estis, uicistis cochleas tarditudine. Acci. Multa mittuntur tarditie & socordia.

TARDO, das, [Tardare, indugiare, dimorare, tener in tempo. Gal. Tarder ou targer, retarder, arrester. Hisp. Retardar d'etener a otro.] *νῆα βόλλω, ἐπέχω*, remoro, moram iniicio, tarditatem assero reprimō. Cæsar. 5. Bel. Gal. Sed ne omnino metum reditus sui barbaris tolleret, atque ut eorum auxilia tardaret, &c. Idem libro 1. Bel. Cui. Sed exercitum Cæsaris uiarum difficultates tardabant. Cicero ad Cæl. lib. 7. Mea. quidem tibi non ignota dubitatio, aut impedire profectioem meam uidebatur, aut certe tardare. Cæsar. 1. Bel. Cui Quo facilius impetum Cæsaris tardaret, ne sub ipsa profectioem milites opidum irrumperet. A quo Retardo, morari facio, retineo. Cicero in Catil. Ad quem fruendum non modo se non retardat, uerumetiam inuitat. Tardare absolutum, moram trahere. Cicero ad Bru. epi. 18. Accerseremus ne te, atque tibi id conducere putaremus, an tardare & commorari te, melius, esset tibi. Tardare etiam, tardum reddere. Plin. lib. 8. ca. 8. Ac præacuta bipem hoc erure tardato, id est debilitato. Tardans, tis, partici. Virgil. 5. Aene. Sed enim gelidus tardante senecta Sanguis habet, frigentque effœte in corpore uires. Tardatus, a, um, aliud parrieip. Virgilius. 5. Aeneid. At non tardatus casu, neque tertius heros, Acrior ad pugnam redit.

TARDVS, a, um, [Tardo. Gal. Tardif; Latsche, lourd, lent. Hisp. Tardio.] *βραδύς*, Virg. 1. Geor. Sæpe oleis tardi costas agitator aselli Vilibus aut onerat pomis. Pla. Pæn. Sciebam ætate tardiores: metu meo amori moram. Nequicquam hos patronos mihi elegi, loripedes tardissimos. Cicero. 1. de Inuent. Formosus, an deformis, uelox, an tardus sit. Noctæ tardæ, tarde uenientes, ut sunt ætiaz. Virgil. 2. Georgi. Vel quæ tardæ mora noctibus obster. Per translationem quoque ad animi uel ingenij tarditatem refertur, & accipitur pro hebeti cum ingenium non est ex promptum. Idem 10. eclog. Tardi uenere subulci. Terent. in Eun. Fatuus est, infulsus, tardus. Quandoque perseveranti, & diuturno, Virgil. secundo Georg. Media fert triticeis succos, tardumque saporem. Sic Non. Ser. uero interpretatur saporem tardum, uix intelligibilem. Quandoque pro denso, ac crasso, Idem 5. Aeneid. Vdo sub robore uiuit Stupa uomens tardum fumum.

TARENTINA, nux, *κάρυον ταραντίνον*, e iuglandium genere est, adeo fragili putamine, & ita mollis, ut uix accretata rumpatur. Vnde quidam Tarentum appellatum putant, quod iuglandes nuces & pineas molles habeat, ac similiter oues. Tarentum autem Sabinum uocant molle, ad quod alludens Hora. 2. lib. Ser. Sat. 4. Tarentum molle uocauit. Quomodo autem Tarentina nux arte effici possit, docet Col. lib. ult. cap. 22.

TARENTINVS, quod ex Tarento est, uel in Tarentinis agris crescit, apud Colum. lib. 5. capitu. 10. Tarentina pyra: cuius hæc sunt uerba: Curandum est autem, quam generosissimis pyris pomaria conferamus: ea sunt Crustumina, Regia, Signina, Tarentina, quæ Syria dicuntur: & quædam alia, quorum enumeratio nunc longa est. Venenum Tarentinum, id est purpura Tarentina, quæ rubedinis pluscum habeat. Hora. 2. epi. Lana Tarentina uiolas imitata ueneno.

TARENTVM, *τάρως*, Magnæ Græciæ urbs clarissima, in intimo recessu

essu sinus, qui ab ea dicitur Tarentinus. Hæc a Tarante Neptuni filio primum condita fuit, a quo nomen accepit: deinde Laconibus aucta, qui dace Phalanto illic aduentantes, expulsis incolis (ut Iust. lib. 3. scribit) eam tenuerunt. Huius incolæ dicuntur Tarentini, *ταραντινοί*, qui cum Romanis aliquando bellum gesserunt: quibus cum pares non essent Pyrrhum Epirotarum regem auxilio sibi accieverunt. De hac Vir. 3. Aene. Hic sinus Herculei, (si uera est fama) Tarenti Cernitur, attollit se diua Lacinia contra, Caulonisque arces & naufragum Scyllacæum. Sunt qui Tarentum non a Tarante Neptuni filio, sed a Sabina uoce Tarentum deducant, quæ illis molle significat: propterea quod in agro Tarentino & nuces, & lanæ mollissimæ proueniunt. Ex hac urbe ortum traxerunt ciues illustres, Arisitoxenus Musicus, Arisitotelis familiaris: Kinthon Tragicus & comicus: Iccus medicus: & Archytas summus Mathematicus, qui Platonem, cum mortem illi moliretur Dionysius tyrannus, per epistolam eripuit, ut scribit Laertius lib. 8.

TARNES, genus uermiculi carnem exedens. Festus.

TARNE, *εσ, τάρνη*, fons est in Lydia, in Tmolio monte nascens: teste Plin. lib. 5. cap. 29. Fuit & opidum eiusdem nominis, ad Tmolii radices situm, cuius meminit Home. lib. 7. Iliad. Stephanus Tarnem aliam collocat in Achaia.

TARPEIA, *ταρπειά*, uirgo Vestalis fuit, teste Varr. quæ arcem Capitolinam, patris sui Tarpei custodiæ commissam Sabinis prodidit: a quib. cum prodicionis mercedem peteret (pacta enim erat quicquid in sinistris brachijs gestarent, armillas intelligens, quas illi aureas gemmatasque læuo in brachio ferebant) scutis illorum obruta, Tarpeio monti nomen fecit, qui prius Saturnius dicebatur. Vide Liu. libro 1. ab urb. & Plutarchum in Vita Romuli.

TARPEIVS, mons, *ταρπειονόρος*, idem qui Capitolinus, ita dictus a Tarpeia uirgine Vestali, quæ cum Sabinis arcem prodidisset, eorum de scutis obruta, eo in mōte sepulta est. Vir. 8. Aen. Sedè Tarpeiam appellat. Hinc ad Tarpeiam sedem, & Capitolia ducit Aurea nunc, olim siluestribus horrida dumis.

TARPHARA, *ορον, τάρφαρα τὰ*, urbs felicit Arabiæ: cuius ciues dicuntur Tarphareni, *ταρφαρῆναι*, Steph.

TARPHÈ, *ε, τάρφη*, Steph. urbs Locorum Epicnemidio, iuxta Pharygas: cuius meminit Homer. in Catal. *τάρφωρε, θρόοντε, κοδρῶν, ἀμαρῆς ἔθρα*, Nomen habet a Tarphe propinquo fonte, siue ab arborum densitate, *ταρπῆς*, enim Græci defensum appellant.

TARQUINI, *ορον, ταρκυνία*, Steph. opidum fuit Tuscorum, a quo Tarquinius Priscus Romam commigravit. Huic opido uicinus erat lacus, duo nemora habens innatantia, & pro uentorum impulsu nunc triquetram, nunc rotundam figuram edentia: ut refert Plin. lib. 2. cap. 95.

TARQUINIUS, Priscus, Demarathi Corinthij filius, Tarquinijs urbe Tuscorum natus, primum Lucumo dictus, qui ubi se in patria nullo in honore esse uideret, quod peregrino patre esset prognatus, suauis uxoris (ea mulier fatidica erat nomine Tanaquil) Romam sese contulit: ubi breui propter opes, ingenijque dexteritatem in Anci regis amicitiam infortunatus, ab eodem relictus est liberorum tutor, quorum tamen commoda proprijs rationib. post habuit, breuique perfecit, ut in magno plebis consensu rex crearetur. Quare ut regnum parum iuste partum stabiliret, centum patres in senatum allegit, qui minorum deinde gentium dicti sunt, siue eos factionis futuros ratus, cuius beneficio in senatum uenissent. Bellum primum cum Latinis gessit, opidumque Appiolas ui cepit. Circo maximo primum locum designauit, locaque patribus equitibusque diuisit, ubi sibi quisque spectacula faceret. Sabinos uictos Collatia, agroque Collatino multauit. Corniculū, Ficulneam ueterem, Ameriam, Crustumariam, Ameriolam, Meduliam & Nomentum, priscorum Latinorum opida partim expugnauit, partim in dedicationem accepit. Tandem cum annos duodequadraginta regnasset, dolo liberorum Anci in Curia esse obruturatus. Vide hæc latius apud Liui. lib. 1. ab Vrbe.

TARQUINIUS COLLATINUS, Aegerij ex Tarquinijs superbi sorore filius fuit, & gener Sp. Lucretij, qui Romæ præfectura urbis fūgebatur. Hic cum in Ardeæ obsidione, cum regijs inuenibus cœnaret, exorta de uxoris mentione, cum suam quisque certarim laudaret, Collatinus negat uerbis opus esse, paucis id quidem fieri posse, quantum cæteris præstet sua Lucretia. Quid multa? citatis pariter equis Romam aduolant, regiasque nurus in conuiujs luxuque cum æqualibus deprehendunt. Deinde Collatiam penetres Lucretiam nocte sera lanæ deditam inter lucubrantes ancillas in medio quædam sedentem inueniunt. Quare muliebris certaminis laus penes Lucretiam fuit. Adueniens uir, Tarquinijsque benigne accepti, uictor maritus comiter inuitat regios iuuenes. Ibi Sextum Tarquinijs mala libido stuprandæ per uim Lucretiæ caput: tum forma, tum spectata castitas incitat. Dissimulata

tamen in præsens cupiditate, tum quidem una cum cæteris in castra redit, sed paucis post interiectis diebus Ardeam reuertitur: & a muliere propinqua hospitio exceptus, nocte in tempestate conceptum animo facinus ui minisque exequitur. Quam rem mulier castissima tam ægre tulit, ut postridie uiro patreque per litteras accusato, cum rem uti gesta erat expolui set, necem sibi conscuerit. Pulsus deinde ob facinus tam tetrum Tarquinijs, Collatinus Bruto in consulatu datus est collega, quo tamen non multo post coactus sese abdicare, non aliam ob causam, nisi quod Tarquinijs propinquus esset, eodemque cum illis nomine diceretur. Vide Liui. lib. 1. & 2. ab Vrbe.

TARQUINIUS, superbus, septimus & ultimus Romanorum, cognomen a moribus meruit. Occiso Seruio Tullio, regnum scelerate occupauit: bello tamen strenuus, Latinos Sabinosque domuit. Sueciam Hetruscis eripuit. Gabios per Sextum filium simulato transiugio, in potestatem redegit. Ferias Latinas primum instituit. Cum Capitolium extruere inciperet, caput hominis inuenit. ex quo cognitum eam urbem caput gentium futuram, ut scribit Ter. Var. de Ling. Lat. lib. 4. Demum cum in Ardeæ obsidione filius eius Lucretiæ stuprum intulisset, cum eo in exilium actus, ad Porcennam Hetruscæ regē contulit, cuius ope regnum retinere tentauit. Pulsus Cumas concessit, ubi per summam ignominiam reliquum uitæ tempus exegit. Liui. lib. 1.

TARRA, *τάρρα*, urbs Lydiæ, Lucij Grammatici patria. Alia Cretæ in qua Apollo Tarrhæus colebatur. Tertia iuxta Caucasum, Cretensium colonia. Stephanus.

TARRACINA, [Città,] *τάρρακινω*, Steph. opidum Volscorum in Italia, ante Trachyna, id est, a spera, a loci asperitate. Alio nomine Anxur dicebatur, a Ioue Anxuro, qui ibi colebatur barbatus, intonsusque. Vnde anxurum dictum putant, quasi *ἀναξυρον*, Effertur & Tarracinæ, arum, pluraliter. Liu. 4. ab urbe: Anxur fuit: quæ nunc Tarracinæ sunt urbs prona in paludes.

TARRACON, siue Tarraco, onis, *τάρρακων*, Hispaniæ citerioris urbs olim clarissima, Scipionum opus, a qua præcipua Hispaniæ pars Tarraconensis cognominatur, quæ (ut Pomponius scribit lib. 2.) altero capite Gallias, altero Baticani, Lusitaniamque contingens, mari latera obijcit, mediterraneo, qua Meridie spectat: qua Septentrionem, Oceano. Urbium maritimarum opulentissima fuit Tarraco, Mediterraneorum autem fuerunt Pallantia & Numatia: nunc est Cæsarea angusta. Circa Tarraconem nobilissimum nascebat uinum, quod Tarraconense dicebatur, *τάρρακωνιασος δίνος*, de quo Martialis, Tarraco Campano tantum cessura Lyzo. Et Silius lib. 3. Dat Tarraco pubem Virifera, & Latæ tantum cessura Lyzo.

TARSVS, *ταρσός*, urbs Ciliciæ præclarissima, (ut auctor est Strab. lib. 15.) & regionis totius caput, in campis sita, & Cydno amne irrigata: cuius conditorem uoluit fuisse Persem Danaes filium. Luc. lib. 4. Deseritur Taurique nemus Perseæque Tarsus. Alij tamen urbis huius originem ad Sardanapalum referunt, Postremum Assyriorum regem, cuius etiam monumentum incisum erat, quod Tarsum, & Achialon die uno condidisset. Ex Tarso uiri illustres orti sunt Antipater, Archelaus, & Nestor, & duo Athenodori Philosphi Stoici, quorum qui Cordilion dictus est, cum M. Catoe uixit, & apud eum mortuus est. Alter Canantra a uico quodam, Cæsaris præceptor. Tarsensis & hoc Tarsense possessuum: ut Tarsense pelagus. Col. lib. 8. cap. 16.

TARTARINVM, [Terribile,] p. c. *ταρταρῶδες*, ueteres dixerunt horrendum atque terribile. Festus. Var. lib. 6. de Li. La. a Tartaro deducit, citans uersiculum ex uetusto quopiam poeta, Corpore Tartarino prognata paluda uirago.

TARTARVS, p. co. & maf. gen. in plurali Tartara neutri, [Inferno. Gal. Enfern, Hisp. Enferno.] *τάρταρος καὶ τάρταρα, τὰ*, locus profundissimus inferorum, in quo fontes pleuntur. A uerbo Græco *ταράσσω*, conturbo, quia illic omnia perturbata dicuntur, uel quod uerisimilius est, *ἐκ τῆς ταρτάσεως*, id est, a tremore frigoris. Sole enim caret, inquit Ser. Virgilius sexto Aeneid. Tum tartarus ipse Bis pater in præceptis tantum tenditque sub umbras, Quantum ad ætherium cæli suspectum Olympum. Hinc Tartareus, a um, adiectiuum, penul. cor. Virgil. 7. Aeneid. Cornuque recuruo Tartaream intendit uocem. id est, terribilem, aut fortem, inquit Seruius.

TARTARI, populi sunt patris Sarmatiæ Europæ, moribus, omnique crudelitatis genere efferatissimi, incertis uagantes sedibus, ex præda uictitantes, improuisis incurfionib. maxime noxij, profundis & trucibus oculis, ac fere cæsijs, turbinato cranio, & circum tempora capite presso. Vide Vadianum in Melam. Nemo enim ueterum hac usus est appellatione: cum sit uox nouicia, & paucis abhinc seculis nata.

TARTESSVS, *ταρτησός*, Hispaniæ Beticæ opidum, in littore Oceani situm, ea in parte, qua primum ex angustijs freti faucibus panditur mare. Hæc eadem esse creditur cum ea, quam nostri Carte-

- iam appellant, dicente Plin. lib. 3. cap. 1. Carteia, quam Græci Tartessum appellant. Quod & ipsum confirmat Strabo, ita scribens lib. 3. Tartessum huius temporis nonnulli Carteiam appellant. Si huius tamen libri. 3. Tartessum omnino aliam facit à Carteia: quam recte, ipse uiderit. Liu. certe lib. 8. Deca. 3. situm Carteiæ, deseribens, omnino eisdem fuisse ostendit. Dum hæc (inquit) ad Bæticum fluium gerentur, Lælius interim freto in Oceanum euectus ad Carteiam classe accessit. Vrbs ea in ora Oceani sita est, ubi primum e faucibus angustis panditur mare. Tartessus olim uiuacissimis regibus celebrata fuit, ex quibus Arganthonius centum quinquaginta annos dicitur regnasse. Hinc Tartessiacus, a, um, possessiuum: ut, Tartessiaci thyrsi, apud Tolum. libro 10.
- TARVANNA**, *ταρβαννα*, Morinorum urbs est in Gallia, hodie nomen retinens. Commemoratur a Ptolemæo. lib. 2. cap. 9.
- TARVEDVME**, *es, ταρβδμην*, promontorium extremum in tractu Septentrionali Britanniæ insulæ, non procul ab Orcade altero promontorio, & Nabæi fluminis orio. Pto. lib. 2. cap. 3.
- TARVNTIVS**, Vir fuit tum Philosophiæ, tum Mathematicarum disciplinarum in primis studiosus: qui cum ad Astrologiæ disciplinam se contulisset, contemplationis gratia: & in ea excellere putaretur, huic imposuit Varius, ut Romuli conceptionem in diem & horam deduceret: inspectisque eius uitæ institutis ac rebus gestis, ex illis consequentiam colligeret, ueluti Geometricarum propositionum resolutiones præcipiunt. Auctor Plutarch. in Romulo.
- TARVVS**, *ri*, Cisalpinæ Galliæ fluius, in Apennino nascens, & in Padum se exonerans. Plin. lib. 3. cap. 16.
- TARVSCVM**, Ptolemæo, lib. 2. cap. 10. Saliorum urbs in Gallia, uulgo Tarascon.
- TASCONIVM**, est terra alba, similis argillæ, ex qua catini fiunt, in quibus coquitur aurum. Plin. lib. 33. cap. 4. Catini fiunt ex tasconio. Hæc est terra alba similis argillæ. Neque enim alia afflatum, & ignem & ardentem materiam tolerat.
- TASMENES**, (quod hic pro Nestoris filij nomine corrupte legebatur) uide Thrasymedes.
- TATAM**, pueri patrem uocant, quemadmodum Mammam, matrem, Mar. lib. 1. Mammæ atq. tatas habet Afra: sed ipsa tatarum Dicit & mammarum maxima mamma potest.
- TATAE**, cantio est sibi inuicem respondentium. Pla. in Stich. Fac tu hoc modo. ST. At tu hoc modo. SA. babæ. SS. tata. SA. papæ. ST. euax. Nonnunquam & admirantis particula. Idem in Truc. Tata, ecquis illa est?
- TATIENSES**, tertia pars populi Romani, sub Romulo, a T. Tatio Sabino, quem Romulus ex fœdere in regni portionem acceperat, denominata. Ager Romanus, inquit Var. lib. 3. de Lin. Lat. primum diuisus fuit in partes tres: unde Tribus appellatæ, quæ Tatiensium fuerunt Rannium, & Lucerum, ut ait Iunius: Tatienses a Tatio, Rannenses a Romulo, Luceres a Lucumone. Liui. contra libro 1. ab urbe, non tribus hæc fuisse, sed equitum centurias asserit.
- TATIUS**, Sabinorum dux fuit, acerrimusque populi Romani hostis, qui prodicione Tarpeiæ uirginis Capitolio capto, ex superiore loco aduersus Romanos in aciem descendit, ubi cum aliquandiu acerrime sed uaria uictoria pugnatum esset, tandem dirempto interuentu Sabinarum prælio, pax ita conuenit, ut Sabini in urbem, Tatius in regni partem acciperetur. Verum cum postea Tatiij propinqui Laurentium legatos pulsasset, eamque iniuriam Tatius inuictam reliquisset, illorum pœnam in se conuertit. nam cum Laninium ad solenne sacrificium uenisset, concursu opidanorum factus est interfectus. Auctor Liu. lib. 1. ab urbe. Virg. lib. 8. Subitoque nouum confurgere bellum Romulidis, Tatioque seni, Curibusque seueris.
- TATTA**, *τάττα*, lacus est maioris Phrygiæ, post Galatiam, Austrum uersus, iuxta Morimænos, fontes habens salis natiui, qui adeo facilliter rebus immerfis circungelascit, ut sæpe cum funale torquæ demiserint, salis coronas educant. Quin ipsæ etiam uolucres a quas contingentes facile capiuntur, cum sale repente concreto alis contrictis, ipsarum ministerio ad uolandum uti non possint. Auctor Strab. lib. 2.
- TATTAES SAL**, *ἄλς τατταῖος*, qui & Phrygius, oculis præcipue ut liscita dicitur a Tatta lacu in regione Morimæorum, qua Phrygiæ Cappadociæ & Galatiæ contermina est. Auctores Dios. lib. 5. & Plin. lib. 1. cap. 7.
- TAVCHIRA**, Hero. lib. 4. ciuitas Barcæorum, qui sunt Africæ populi, Cyrenæicis ad occasum proximi.
- TAVLANTI**, *ταυαντα*, Illyrici populi teste Plin. lib. 3. cap. 22. qui postea mutatis sedibus in eam Macedoniæ partem se contulerunt, quæ mari Adriatico incumbit, non procul a Dyrrhachio: ubi Arpidum opidum incoluerunt, teste Ptolemæo, libro tertio capitulo 13. Horam meminit & Luca. libro 6. Quemque uocat collem
- Taulantius incolæ Perram, Insedet castris.
- TAVRA**, [Vacca sterile,] *ταυρα*, uacca sterillissima dicitur, teste Festo, quod nihilo magis pariat, quam tauri. Col. lib. 6. c. 12. Et utiq. tauræ, quæ locum occupant secundarum, ablegandæ. Var. 2. de re ru. cap. 5. Quæ sterilis est uacca, Taura appellatur.
- TAVREA**, Iubellius uir fuit Campanus, insigni corporis robore, in Annibalis castris militans, qui cum Claudium Afellum Romanum apud Nolam ad singulare certamen prouocasset, post inanem garrulitatem, cum Afellum ad se accedere uideret, pedibus magis quam manibus fretus, intra opidum se recepit: quem insensurus Afellus una cum ipso urbem ingressus, inter tot hostium tela incolumis, per alteram portam euasit. Hic postea capta a Fulvio Capua, manu propria coniuge, liberisque interfectis, se postremo ante pedes imperatoris gladio transfixit. Auctor Liui. de Bel. Puni. secundo.
- TAVREA**, [Nerno di bue,] *ταυρα*, scutica est ex taurino corio facta, quæ & a Græcis *ταυροειος*, appellatur, Iuu. Saty. 6. Tauræ punit Continuo flexi crimen, facinusque capilli.
- TAVREVS**, *ταυρος*, Neptuni epitheton, siue quod ei tauri solent immolari. uel Virgilio teste: siue quod mare (cui præfesse putabatur) taurinum boatum imitetur.
- TAVRVS**, *ταυρος*, Sarmatiæ Europæ populi, ad Bosphorum Cimmericum, peninsulam inhabitantes eodem Bosphoro, Byce palude & Carcinite sinu circumfusam, tenui tantum Isthmo continenti adherentem, quæ de incolarum nomine Taurica Cherronesus appellatur. Fuerunt autem Tauri omnino inhospitales, moribusque immanissimis, ut qui hospites omnes Diane soleant immolare: cuius sacrificij primus auctor Thoas fuisse perhibetur: unde & Diana ipsa Thoantea dicitur a Sil. libro 4. Sacra Thoanteæ ritusque imitata Dianæ. Herodotus tamen lib. 2. auctor est, non Dianam esse, sed Iphigeniam Agamemnonis filiam, cui Tauri humanas uictimas soleant immolare, naufragos præfertim, & Græcos, quouis casu illuc delatos: quorum post preces peractas caput claua feriebatur, truncum de rupe deturbabant: caput cruci affigebant. Hostibus autem in bello captis, aut in prælio occisis, capita præcidebant, & perticæ suffixa, quam maxime sublimia supra fumarium statuiebant, existimantes hoc ad totius domus tutelam, custodiamque pertinere.
- TAVRANIA**, *ταυρανία*, opidum fuit Campaniæ, non procul a Sabinis, cuius meminit Plin. lib. 3. cap. 5. Inter ea opida, quæ in Italia in tercederunt.
- TAVRICVS**, *ca, cum, ταυρικός*, adiect. est a Tauri Cimmerici Bosphori accolis ductum, ut Diana Taurica, apud Ouid. lib. 4. Trist. & Scythæ Taurici, apud Plin. lib. 4. cap. 12.
- TAVRIANVM**, Brutiorum opidum in Italia iuxta Rhegium. Auctor Pomponius Mela. lib. 2. Plin. lib. 3. cap. 5.
- TAVRII**, numero plurali, & Taurilia, *ταυρίδια, βοσώνια*, ludi in honorem Deorum inferorum facti, quos & Boalia & Bupetia uocatos inuenimus: quamquam duabus hisce nominibus potius sacrificia quædam significantur, quæ pro bouum salute fieri solent. De origine horum ludorum refert Festus Pompeius, quod regnante Tarquinio superbo cum magna incidisset pestilentia in mulieres grauidas ex carne taurorum diu uendita, ob hoc ludi dijs inferis instituti sunt, qui Taurij sunt appellati.
- TAVRICA CHERRONESVS**, *ταυρικὴ χερρόνησος*, peninsula est in finibus Europæ, & Bosphoro Cimmerico, Byce palude & Carcinite sinu propemodum circumfusa, angusto tantum Isthmo continenti adherens, immitti Dianæ ara, & nefanda hospitem immolatione infamis. Ciuitates multas habet, ex quibus præcipue fuerunt Eupatoria, & Theodosia, hodie Capha. Legitur & Taurica absolute Iuue. Sat. 10. Nefandi Taurica sacri Inuentrix, homines tantum immolat.
- TAVRIFER**, *a, um*, quod magnum taurorum habet prouentum, ut Campi Tauriferi, in quibus magna taurorum pascitur copia. Luca. lib. 1. Tauriferi ubi se Meuania campis Explicat.
- TAVRIFORMIS**, *me, [Chih forma di toro,] ταυροειδής*, formam tauri habens. Hora 4. Carm. Ode. 14. Sic tauriformis uoluitur Aufidus qui regna Dauni præfuit Appuli.
- TAVRINVS**, *a, um, [Di toro. Gal. De tauræm. Cof. de materia de toro.] ταυρινός*, quod est ex tauro: ut, Tergum taurinum, id est, corium tauro detractum. Virg. 1. Aen. Taurino possent quantum circumdare tergo. Habet autem penultimam productam, quemadmodum omnia huius terminationis adiectiua a nominibus animalium formata: ut Leporinus, Caprinus, Formicinus, Hirundinus, Veruecinus, Porcinus, Quinus, & huiusmodi.
- TAVRINI**, populi Italiæ Transpandani, sub Alpium radici *δ us*, a Liguribus oriundi, quorum urbs Augusta Taurinorum commemoratur. Plin. lib. 3. cap. 17.
- TAVRISANI**, Venetiæ populi, per quorum regionem Silis amnis in mare Adriaticum labitur. Auctor Plin. lib. 3. cap. 18.
- TAVRISCI**, populi Germaniæ, Carnanis, & Pannonijs finitimi, quos

- quos Monclaudius dirimit à Scordiscis: Postea Norici appellati, teste Plin. lib. 3. cap. 20.
- TAVROMINIVM**, ταυρομένιοι, Ptolemæo, ταυρομένιον, Stephano, Sicilia opidum a Zancleis conditum, non procul a Drepano pro montorio: testibus Plin. lib. 3. cap. 8. & Strab. lib. 6. Hinc Tauromitanus, minitana, minitanum. Silius lib. 14. Taurominitana cernunt a sede Carybdin.
- TAVROPOLOS**, ταυροπόλος, Dianæ cognomen, apud Dionysium Aphrō, impositū ab eo, quod apud Tauros Cimmerij Bosphori ac colas coleretur, aut quod gregib. præset, ut ex parte totū intelligamus: aut certe, quod eadem sit cum Lana, quæ tauris uehitur. Vide Eustathium in Dionysium.
- TAVROPOLIUM**, ταυροπόλειον, Dianæ templum in Icaria insula, teste Strab. lib. 14.
- TAVROSCYTHÆ**, ταυροσκύθαι, populi ex genere Scytharum, summa Tauricæ Cherronesi iuga incolentes, Auctor Plin. libro. 4. cap. 12.
- TAVRVRVM**, [Belgrado,] ταυρῶρον, Pannoniæ inferioris opidum, ad Danubium situm ea in parte, qua Sars, & Drauus Danubio immiscentur. Vide Ptol. libro. 2. capitu. 16. Plin. Taurunum appellat libro 3. capitu. 25. Hodie Belgradam uocant, & Albam Græcam.
- TAVRVS**, [Tauru, toro, hne, bō. Gal. Tauru. Hisp. Toro.] ταῦρος, mas in genere bubulo, & uacuum admittitur. Virg. 6. Aene. Hic crudelis amor tauri, suppositaque furto Pasiphæ. Idem 3. Geor. Atque inde tauros procul atque in sola relegant Pasua. Accipitur & pro quocumque forti boue. Vir. lib. 1. Geo. Ergo age terræ Pingue solum primis exemplo a mensibus anni Fortes inuertant tauri. Idem eclog. 7. Cum primum pastri repetent præsepia tauri. Est & Taurus secundum Zodiaci signum. Plin. lib. 17. cap. 22. Cum sit Luna in Leone, Scorpione, Sagittario, Tauro. Virg. 1. Georgi. Candidus auratis aperit cum cornibus annum Taurus. Ideo autem in cælum translatus Taurus existimatur, quod Europam in Cretam insulam transfuerit incolumen. Lege fabulam apud Hyginum. Est præterea Taurus, ταῦρος, mons Asiæ totius longe maximus, qui ab indico mari exurgens uaste satis attollitur: dein dextro latere ad Septentrionem, sinistro ad Meridiem uersus it, in Occidentem rectus & perpetuo iugo, multarumque gentium, qua dorsum agit terminus, sed pro gentium ac linguarum uarietate diuersa habet nomina. Prima sui parte Imaus dicitur, mox Edigis, Paropamisus, Circius, Chambades, Pharphariades, Choartas, Oreges, Orates, Niphates, Taurus: atque ibi se quoque exuperat, Caucasus, ubi brachia emittit: subinde tentanti maria similis, Sarpedon, Coracelus, Cragus, iterumque Taurus, etiam ubi dehiscit, seque populis aperit, portarum tamen nomine unitatem sibi uendicans, quæ alibi Armenicæ, alibi Caspiæ, alibi Ciliciæ uocantur. Quinetiam contractus, effugiens quoque maria, plurimis se gentium nominibus, hinc & inde implet, a dextra Hircanus, Caspius: a læua Pariedrus, Moschius, Amazonicus, Corax, Scythicus appellatus, in uniuersum uero Græcis Ceraunius. Cætera uide apud Plin. lib. 5. cap. 27. ubi latissime montis huius descriptionē exequitur. Taurus etiam accipitur pro radice arboris. Quint. lib. 8. cap. 2. Sicut in his, quæ homonyma dicuntur, ut Taurus animal ne sit, an signum in cælo, an nomen hominis, an radix arboris, nisi distinctum non intelligitur. Taurus item auicula est, ex genere carduelium, ita dicta, quod taurorum mugitus imitetur, præsertim in agro Arelateni, referent Plin. lib. 10. c. 42. Tauri item κάρκβοι, Arist. dicuntur scarabæi terrestres, ricinis similes, quibus cornicula nomen dederunt, ut docet item Plin. libro. 30. cap. 30.
- TAVRVS**, ταῦρος, Berytius Philosophus Platonicus, A. Gelij familiaris, sub Antonino Pio floruit: Scripsit de differentia sectarum Platonis & Aristotelis, de corporeis, & incorporeis, & alia, ut est auctor Suidas.
- TAVTOLOGIA**, [Replicare il parlar istesso,] ταυτολογία, eiusdem sententia per alia atque alia uerba repetitio, cuiusmodi est illa apud Ouidium: Cinis ipse sepulti in genus hoc pugnat, tumulo quoque sensimus hostem: Acacidæ fœcunda sui. Item illa apud Vir. 1. Aen. Quem si fata uirum seruant, si uelicitur aura Aetherea, neque adhuc crudelibus occubat umbris.
- TAX**, uox est fictitia, quam Pla. in Pers. pro icu sine uerbere usurpauit. Tax tax (inquit) erit tergo meo.
- TAXILA**, ταξιλα, Steph. Indiæ urbs amplissima, inter Indum, & Hydaspem fluuios sita, cuius incolæ Taxilæ appellantur a Plin. lib. 6. c. 20. In hac urbe (ut scribit Philostratus) Apollonius inuenit Elephantem, quem uittis & myrtis coronis indigenæ ornabant. Eū autem regionis illius homines esse dicebāt, qui pro rege Poro contra Alexandrum pugnauerat: quem idcirco Alexander Soli dicitur, torques aureos circa cornua adaptans.
- TAXILLVS**, ταξιλλος, κάλος, idem quod talus. Neque enim deminu. (ut nonnulli exist marunt a nomine Talus deductum, cum con-
- tra Talus, per concisionem deducatur a Taxillus, fugalitteræ uastioris, quemadmodum & Palus a Paxillis, & Ala ab Axula. Cic. in Ora. Litteram x, e maxillis, & taxillis consuetudo elegans Latini sermonis exemit.
- TAXIM**, τῆξιμα, aduer. obsoletum, quo antiqui utebantur pro sensim, siue paulatim, ut annotauit Nonius, citans Πομπουλιόλουτον ex Βυσσόνε: Adoprato clandestino tacitus taxim perispectau peracutum.
- TAXOAS**, [Tassare, estimare. Gal. Taser, reprendre, blasmer. Hisp. Reprehender, tachar, infamar.] ταξάσθαι, reprehēdo, mordeo, noto, incesso, a tangendo (ut Festo placet) inclinatum, quod sit taxare, ueluti conuicijs tangere. Suet. in Augu. Sed etiam, ut nummularij nepotem, sic taxat Augu. Plin. lib. 15. c. 15. Eadem causa in pyris taxatur superbiæ cognomine. Hinc Taxatores dicti, teste eodem Festo, quorum alter alterum conuicijs tangit. Taxare etiam pro pretio æstimare ponitur. Plin. lib. 7. cap. 1. Ilos qui frugiferas tanti taxa uerat. Taxatio, onis, idem quod æstimatio. Taxatio, inquit Festus, dicitur quæ sit certæ summæ. Plin. lib. 13. cap. 15. Quam Cethegus decedens libris. xiii. permutauerat latifundij taxatione. Idem libro 9. cap. 35. At illa corollarium id esse consumpturamque se in ea cœna taxationem confirmans.
- TAXVS**, ξισμίλαξ, arbor abieti similis, baccasque ferens, quibus lethale uenenum inest, præcipue in Hispania, & Arcadia. Plin. lib. 10. cap. 10. Similis lus (abieti, scilicet & piceæ) est taxus, minus uirens, gracilisque & tristis, ac dira, nullo succo, ex omnibus sola baccifera. Mas noxiæ fructu. Lethale quippe baccis, in Hispania præcipue uenenum inest. Vasa etiam uatoria ex ea uinis, in Gallia facta mortifera fuisse comperit est. Hanc Sextius Smilacem a Græcis uocari dixit, & esse in Arcadia tam præsentis ueneni, ut si qui dormiant sub ea, cibumque capiant, moriantur. Sunt qui & Taxica hinc appellata putent uenena, quæ nunc Toxicæ dicuntur. Hæc Plin. Virgil. 9. Eclo. Sic tua Cirneas fugiant, examina taxos.
- TAYGETE**, es, uel Taygeta, ταῦγέτη, Atlantis, & Pleiones filia, teste Hygino una Pleiadum, quæ Ioui peperit Lacedæmonem urbis sibi cognominis conditorem. Virg. 4. Geor. Taygete simul os terris ostendit honestum Pleias, &c. Vide Pleias.
- TAYGETVS**, τῆγέτης, masculu. gen. & Taygeta, orum neutri, ταῦγέτων, mons est Laconicæ, teste Strabone, non ille quidem admodum magnus, sed tamen excelsus & erectus, Spartæ & Amyclis imminens, quæ Libero patri sacrum fuisse tradit Seruius in illud Virg. 2. Georgi. ubi Campi, Sperchiusque & uirginibus bacchara Lacænis Taygeta. Huius montis bona pars cum terræ motu corruisset, Spartanorum urbem oppressit: ut refertur a Cicer. lib. 1. de Diu. & a Plin. lib. 2. cap. 79. Fuit præterea hic mons Castori & Polluci sacer, qui in eius radicibus nati dicuntur, quod & Homerus asserit in Hymnis.
- Κάσσοι καὶ πολλοὶ δῆμι, ἀείσω μᾶσα λίγη.
Ταυδαοιδίας, ἡΐψω ἑὸλυμπία ἐξεγένοντο.
Τὴς ἑσπὶ ταῦγέτη κορυφῆς, τὴς κορυφῆς, λίγη.
Δάσσοι ἑσπὶ μνηστῆρα κελαινερέϊ κορυφῆς.
Καίρετε ταυδαοιδίας, ταχέων ἐπιβήτορες, ἵππων.
- Id est, Castora & Pollucem cantato Musa stridula Tyndaridas, qui Ioue Olympio prognati sunt, quos sub Taygeti uerticibus peperit ueneranda Leda, latenter commissa nubes denigranti Saturnio. Saluete Tyndaridæ celerum cultores equorum.

T A N T E E

TE, syllabica adiectio, quæ pronomibus Tu & Te adiungitur, ut Tu te, Te te, pro eo quod est Tuipse & Teipse. Cic. lib. 1. episto. Vt tu te mihi præcepisti.

TEANVM, τεανόν, Steph. duarum ciuitatum nomen est in Italia. Est enim Teanum Sidicinum in Appia uia, & Teanum Apulum in finibus Apuliæ, distans a Larina xviii. M. pass. Huius meminit aliquoties Cic. in Ora. pro Cluen. illius mentionem facit Hor. lib. 1. epist. Cras ferramenta Teannu Tollebis fabri.

TEARCO, τεάρκου, Aetiopiæ rex potentissimus, qui bonam Europæ partem dicitur subegisse, & ad Herculis usque columnas esse progressus, referente Strabone lib. 15.

TEARVS, τεάρως, Thraciæ fluuius, duodequadraginta nascens fontibus partim calidis, partim frigidis, & in Contadesum amnem influens, qui in Agrianem illabitur, Agrianes autem in Hebrum. Ad hoc flumen cum perueneret Darius Hytaspis filius, aquis eius delectatus, triduo ibi commoratus est, opidumque ibidem erexit cum hac inscriptione: Teari amnis capita optimam atque pulcherrimam cunctorum annuam aquam continent: & ad ea peruenerit exercitum ducens aduersus Scythas, uir optimus atque pulcherrimus cunctorum hominum Darius Hytaspis filius, Persarum, cunctæque continentis rex. Auctor Herod. libro 4.

TEATE, penult. produ. τεάτε, Ptolem. opidum Marrucinorum, in quarta regione Italiæ: cuius incolæ dicuntur Teatini: quorum

rum meminit Plin. lib. 3. cap. 12.

TECHNA, α , [Arte di ingannare. Gal. Art. *shuesse, cautale, tromperie*. Hisp. *Arte para engañar.*] $\tau\epsilon\chi\nu\eta$, Græca uox est quam Latine artem seu artificium interpretari possumus. Vtuntur hac uoce & Latini, sed fere in deteriore parte pro dolo, aitia, impostura, fraude, siue fallacia, Terent. in Eun. Tam scio hanc technam a Parmenone profectam, quam me uiuere. Idem in Hea. Falli te finas technis per feruluum.

TECHNOPHYON, $\tau\epsilon\chi\nu\phi\omega\nu$, Græca dictio, quam nos Artium officinam uertere possumus, $\pi\alpha\rho\alpha\ \tau\omicron\ \phi\upsilon\epsilon\nu\eta\ \tau\acute{\alpha}\varsigma\ \tau\epsilon\chi\nu\alpha\varsigma$, hoc est, a pro ducendis artibus. Suet. in Augu. Erat illi locus in edito singularis, quem Syracusas & technophium uocabat.

TACTOR, oris, [Architetto, muratore. Gal. *Architetto*.] $\kappa\omicron\nu\iota\acute{\alpha}\tau\eta\varsigma$, qui opus tectorium parietis indit. Var. 3. de re rust. cap. 2. Non minus tua erit uilla ad angulum Vellini, quam nec pictor, nec tector uidit unquam, quam illa in rosea, quæ est polita opere tectorio eleganter.

TECTORIOLVM, li, paruum tectorium. Cicer. ad Petum. lib. 9. Bella tectoriola: dic ergo etiam pauimenta isto modo, non potes.

TECTORIUM, $\tau\epsilon\chi\nu\alpha\iota\mu\alpha$, illinimentum parietum: a tegendo dictum: ut cum calce, aut gypso ad maiorem spectantium gratiam & decorum parietem inalbamus, quæ ideo etiam Albatio appellatur: siue Albarium: quamquam Albarium (inquit Budæus) ex pura calce fiat, ut hodie est in usu. Tectorium autem continet Arenatum, hoc est, quod sit ex calce, & arena. & marmoratum, quod ex calce & marmore tuso, triplici uarietate comminuto, prout trium coriorum exigebat usus: continet & Trullificationem, quæ ex Gypso, ut hodie quoque, antiquis fiebat. Plin. lib. 36. Ideoque nullæ tectoria eorum rimæ fœdauere. Cicer. ad Attic. libro 5. Præterea typos tibi mando, quos in tectorio atrio li possum includere: & putealia sigillata duo. Iuuen. Satyr. 6. Tectorium accipit pro furo, quo mulieres faciem illinunt. Tandem (inquit) aperit uultum, & tectoria prima reponit. Tectorium linguæ, pro sermone simulato, Petrus Satyr. 5. Pulsu dignoscere cautus Quid solidam crepet, & pictæ tectoria linguæ.

TECTORIUS, a, um, adiect. ut Opus tectorium. $\kappa\omicron\nu\iota\alpha$, $\kappa\omicron\nu\iota\alpha\mu\alpha$, quo parietes integuntur. Col. Sed ea tota maceries opere tectorio, læ uigatur, ex utraque parte, ne feles, aut uipera prorepat. Cicer. 2. de Leg. Neq. id opere tectorio exornari, quæ nec hermas has, quas uocant, licebit imponi.

TECTOSAGES, $\tau\epsilon\kappa\tau\omicron\sigma\alpha\gamma\epsilon\varsigma$, $\tau\epsilon\kappa\tau\omicron\sigma\alpha\gamma\epsilon\iota$, Stephan. Gallie Narbonensis populi, quam maxime in Occidentem uergentes, Pyrenæis, & Cemenijs montibus proximi: quorum opida sunt Tolosa, Carcaffo, Rusicino, & Narbo Martius, aliaque nonnulla, quæ uide apud Ptolem. lib. 2. cap. 10. Hi olim Gallorum omnium fortissimi habiti sunt: qui cum domi multitudine abundarent, relictis sedibus, per Græciam tunc gentium uictricem in Asiam penetrarunt, & supra Phrygiam in ubertissimis Cappadociae campis confederunt.

TECTVS, a, um, [Coperto. Gal. *Conuert*. Hisp. *Cubierto*.] $\kappa\epsilon\kappa\lambda\upsilon\mu\epsilon\nu\omicron\varsigma$, particip. passiuum a teco, idem significans quod operus. Ouid. 17. Metamor. Arboribus tecto discumbere iusserat antro. Interdum migrat in nomen, & accipitur pro obscuro, secreto, occulto, non manifesto, Idem 2. de Arte: Hic tibi multa licet sermone latentia tecto Dicere. Cicero ad Petum, libro 9. Itaque tectis uerbis ea ad te scripsi, quæ apertissimis agunt Stoici. Idem 2. de Orat. Ego me hercule, inquit, Antoni semper is fui, qui de te oratore sic predicarem, unum te in dicendo uideri tectissimum. Tectæ oues, eadem quæ a patria Tarëtiæ, siue Græcæ dicebantur, quæ quod mollissimam ferent lanam, pellibus insutæ pascébantur, ne uellera aut conspurcarentur, aut dunnis adhærescerent: qua de re uide Colum. libro 7. capit. 6. Plin. lib. 8. cap. 47. Ouium summa genera duo, tectum & colonicum, illud mollius, hoc in pascuis delicatius. Tecte, aduerbium, latenter, occulte, cuius contrarium est Aperte. Cicer. ad Att. libro 1. Hic dies me ualde Craffo adiunxit, & tamen ab illo aperte, tecte, quicquid est datum, libenter accepi.

TECTVM, $\tau\epsilon\chi$, substantiuum, [Tecto, coperto. Gal. *Toiff*, *conuerture de maison*. Hisp. *El tejado de casa*.] $\tau\epsilon\chi\omicron\sigma\omicron\varsigma$, summa pars domus, qua ceteræ teguntur. Ouid. 12. Metamor. Non secus hæc resilit, quam tecti a culmine grandio. Cic. de Cla. Orat. Sed Atheniensium quoque plus interfuit firma tecta in domicilijs habere, quam Mineræ signum ex ebore pulcherrimum: tamen ego me Phidiam esse malle, quam uel optimum fabrum tigna ium. Quare non quantum quisque proficit, sed quanti quisque sit, ponderandum est. Tectum item figurate pro tota accipitur domo. Cicer. ad Leptam lib. 6. Eius Falernum semper idoneum usum est diuersorio, si modo tecti satis est ad comitatum nostrum. Virg. 1. Aene. Quare agite o tectis iuues succedite nostris,

TECVM, $\mu\epsilon\tau\alpha\delta\omicron\varsigma$, aduerbium compositum ex ablatiuo Te, & præpositione Cum. Plaut. in Milit. Quid nunc taces: tecum loquor.

TEDA, α , [Face, facella, facellina. Gal. *Vne sorte de bris dont on faisoit torches, torche ou falot*. Hisp. *Tea de pino para alumbrar*.] $\delta\acute{\alpha}\varsigma$, $\delta\alpha\delta\iota\omicron\nu$, arbor est ex earum genere, quæ resinam ferunt, abundantior succo, quam reliquæ similis generis, parciore tamen liquidiorque, quam picea, flammis, & luminibus sacrorum etiam grata. Improperie tamen tedas appellamus tum piceæ fatiæ partes imas, tum alia quoque ligna, quæ uel naturali pinguedine, uel oleo piceve illata, faculæ modo lucent. Hinc Cererem Deam Tediferam, poetæ uocant, quod tedas dicitur inflammasse, cum inuestigare uellet filiam proserpinam a Plutone abreptam. Ouid. Episto. 2. Et per tediferæ mythica sacra dex. Teda etiam accipitur pro nuptijs, siue pro ipso coniugio. Mos enim antiquorum erat, ut in nuptijs (inquit Varro) faces & tedæ semper prærent, quod olim non nisi per noctem nubentes ducebantur a Iponis. Virg. 4. Aene. Si non pertesum thalami, tedæque fuisset.

TEDAVIUM, fluuius est in extremis finibus Iapidiæ cuius meminere Plin. lib. 3. cap. 2. r. & Ptol. lib. 2. cad. ult.

TEDEP, (quod hic pro Umbræ opido perperam legebatur.) Vide Tuder.

TEGEA, ρ , $\tau\epsilon\gamma\epsilon\alpha$, opidum Arcadiæ a quo Tegeæus, $\tau\epsilon\gamma\epsilon\alpha\tau\eta\varsigma$, sicut Nemea Nemeæus. unde Pan Arcadiæ Deus Tegeus dictus est. Virg. 1. Geor. Pan ouium custos tua sit tibi Mænala curæ, Adis o Tegeæe fauës. Propertius: Fictilis & calami Pá Tegeæe tui. Ensis Tegeæus, id est, Arcadicus. Virg. 8. Ac. Tunc laerit atq. humeris Tegeæum subligat ensem. Huius uerbis incolæ etiam Tegeates, $\tau\epsilon\gamma\epsilon\alpha\tau\alpha\iota$, dicuntur, a quo rursum deducitur aliud adiectiuum Tegeaticus, $\tau\epsilon\gamma\epsilon\alpha\tau\iota\kappa\omicron\varsigma$, cum: unde Mercurium Statius Tegeaticum appellat. Et cum Mænalia uoluerit Tegeaticus umbra.

TEGES, $\tau\epsilon\gamma\epsilon\sigma$, $\tau\epsilon\gamma\epsilon\sigma\tau\eta\varsigma$, straguli genus, quam & Stoream appellant ex ulua siue scirpo, aut sparto in lodicis similitudinem, quo uiliores utuntur. Varr. de re rust. Sicque sunt de cannabi, lino, iunco, palmo, scirpo; ut funes, reites, tegetes. Iuue. Satyr. 6. Ausa Palatino tegetem præfert cubili. Colu. lib. 5. cap. 3. Sub ortu caniculæ palmeis tegetibus uineas adumbrabat. Huiusmodi simile quiddam apud nos, e straminibus concinnantur: uulgo nattas uocat.

TEGESSVS, $\tau\epsilon\gamma\epsilon\sigma\tau\eta\varsigma$, Cypri opidum: a quo fit gentile Tegessius siue Tegessus. Stephanus.

TEGETICVLA, α , demin. $\tau\epsilon\gamma\epsilon\tau\iota\kappa\omicron\nu\iota\delta\iota\omicron\nu$, parua teges. Varr. 3. de rust. cap. 8. sed pro columbarijs in pariete mutulos, aut palos in ordinem, supra quos tegeticulæ cannabiæ sint impostæ. Idem lib. 2. cap. 11. Diligentiores tegeticulis subiectis oues tódere solent, ne flocci intereant.

TEGILLVM, li, [Trauicello.] $\kappa\alpha\lambda\upsilon\mu\epsilon\lambda\acute{\alpha}\tau\iota\omicron\nu$, paruum tegmen. Varr. in Sequi. iulysse. Ob aquam a nubibus torta, indicat fore, ut tegillum pastor sibi sumat. Est & Tegillum cuculli uinculum e scirpo. Plaut. Tegillum mihi arctid, si uis, dabo. At Tigillum deminutiuum a tignum est.

TEGIMEN, inis, quod & Tegimen inis, & Tegimentum, $\tau\epsilon\gamma\epsilon\mu\epsilon\tau\omicron$, [Coprimento, coperta, copercchio. Gal. *Conuerture, couuercle*. Hisp. *Cobertura*.] $\tau\epsilon\gamma\epsilon\mu\epsilon\tau\omicron$, quod aliquid tegit. Cicer. 5. Tul. Mihi amictui Scythicum tegmen, calceamentum solorum callum, cubile tera. Liu. 5. ab Urb. Magna strages facta est, multosque imperitos nandi, aut intalidos graues loriceis, aliisque tegminibus, hausere gurgites. Virg. 1. Eclo. Tityre tu patulæ recubans sub tegmine fagi. Lucr. lib. 1. nec res ulla geri sub cæli tegmine posset. Tegimen, inis, idem. Ouid. 3. Metamor. Tegimen direpta leoni Pellis erat. Idem. 1. Metam. Desilit in terras, illic Tegimenque remouit. Tegumen, inis, idem. Liu. 1. ab urb. Et super tunicam æneum pectori tegumen, cælestique arma, quæ ancilia appellantur, ferre. Tegumentum, $\tau\epsilon\gamma\epsilon\mu\epsilon\tau\omicron$, idem. Cicer. de Natu. Deor. Palpebræque, quæ sunt tegumenta oculorum mollissimæ tactu ne læderent aciem aptissimæ factæ. Cæf. 2. Bell. Gal. Vt non modo ad insignia accommodanda, sed etiam ad galeas induendas scutisq. tegumenta detrahenda tempus defuerit.

TEGO, $\gamma\iota\varsigma$, $\chi\iota$, $\acute{\alpha}\tau\omicron\mu$, [Coprive. Gal. *Coauuir*. Hisp. *Cubrir*.] $\kappa\alpha\lambda\upsilon\mu\epsilon\tau\omicron$, operio. Plin. lib. 13. cap. 18. Radicem lotos hæc habet operam nigro cortice, qualis & castaneas tegit. Prop. lib. 4. Eleg. 3. Et textit galea barbara molle caput. Ouid. 1. Amor. Elcg. 5. Pugnabat runica se tamen illa tegi. Idem 1. de Arte. A. quote quot pisces, fronte teguntur aues. Per translationem Tegere accipitur pro $\kappa\upsilon\upsilon\phi\eta\tau\iota\nu$, Mar. Quod tegitur, maius creditur esse malum. Cicer. pro Quin. Id te admisisse concedis, quo ne mendacio quidem tegere possis. Item defendere, conseruare, Salust. in Cat. At Romani domi militiæ que intenti festinare, parare, alius alium hortari, hostibus obuiam ire, libertatem, patriam, parentes, armis tegere. A Tego sunt composita Contego, Detego, Obtego, Pertego, Prætego, Protego, Retegeo, Supertego, quorum significata supra explicauimus suis locis.

TEGVLA,

- TEGULA**, tegula, [Coppo, tegola. Gal. Tuile. Hisp. La taje de tejado.] κέρμυς, dicti est, quod domos tegat. Teie. in Eunu. Deum iele in hominem conuertisse, atque per alienas tegulas Venisse clanculum per impluuium, fucum factum m. dieri. Plaut. in Mil. Quod meas confregi, h. imbrices & tegulas. Cic. ad Att. l. 9. De isto licet bene speres promitto tibi, si ualebit, tegulam istam in Italia nullam relicturam. Cato. c. 14. In tectum sic n. m. trahitur tegula integra, quæ erit. Tegula autem quæ ad balneas adhibentur, a laxitate dicuntur mammatæ. Collicæ autem uocantur teste Festo, quibus aqua, ueluci quibusdam canalibus, in uas aliquod, uel putcum deriuatur.
- TEGVLVM**, p. c. [Coperta, tegoli, embrixi. Gal. Couerte, tuire. Hisp. Cobierita, taja de tejado.] τετραμερές, τέγος, idem quod tegumen. Plin. lib. 10. cap. 36. Tegulo enim aquaticarum arundinū domos suas Septentrionales populi operiunt.
- TEGVMENT**, & Tegmentum, uide in dictione Tegmen.
- TEGYRA**, τήγυρα, Bœotie urbs, in qua Apollinem natum uolunt, qui inde Tegyrius cognominabatur. Stephanus.
- TEIVN**, quod hic pro Paphlagoniæ, seu Ponti urbe legebatur, uide Tium. Pro Ionica autem urbe, Anacreontis poetæ patria, lege Teos.
- TELA**, τὴν, [Tela. Gal. Toile. Hisp. Telo.] ἵσος, quod texendo conficitur. Ter. in Heaut. Mulier telam deserit continuo. Virgil. l. Aene. Percutere pectine telas. Ouid. epist. 1. Lassarit uiduas pendula tela manus. Telam exordiri, prouerbialiter dictum, pro eo quod est, technam aliquam incipere & aggredi. Plaut. in Bacc. Exorsa hæc tela non male est omnino mihi.
- TELAMON**, τελαμών, rex Salaminis in insula, Aeci filius, frater Pelei, & Pater Aiæcis, qui ab eo Telamonius cognominatur. Ouid. l. 3. Met. Ne mandate mihi melius Telamonius ibit. Est & Telamon Vmbriæ portus. Plin. lib. 3. cap. 5.
- TELAMONES**, ἄτλαντες, in ædificijs dicebantur hominum simulara, quæ gibbosa fere figura affingebantur, ut columnas, uel multos dorso sustinere, & ipso pondere propemodum succumbere uiderentur. Græci Atlantas uocant, similitudine sumpta ab Atlante Mercurij auo, quod quemadmodum ille cælum suis humeris, ita hi ædificium fulcra uideantur. Vide de hoc plura in dictione Atlas.
- TELANDROS**, τήλανδρος, Lyciæ opidum est, apud Plin. libro 5. cap. 27. Item insula in mari Lycio, cuius meminit idem Plin. libro 5. cap. 31.
- TELANES**, τήλαν, urbs antiquissima Phrigiæ, quam Ninus inhabitauit ante Ninuam conditam. Auctor Stephanus.
- TELCHINIS**, Carpathij maris insula, quæ notiore nomine dicitur Rhodos: ita dicta a Telchinibus, qui olim eam insulam tenuerunt. Vide Strab. lib. 10.
- TELCHINES**, p. p. τελαχίνες, filij Mineræ, & Solis, uel, ut alij malunt, Saturni & Aliopes, qui olim Rhodum insulam tenuerunt: unde et Rhodus ipsa dicta est Telchinis. Hos quidam maleficos homines fuisse prouiderunt, aspectu solo omnia effascinantes. Quorum sententiâ secutus est Ouid. l. 7. Met. sic scribens: Phœbeamq. Rhodon, & Ialyfios Telchinas, Quorum oculos ipso mutantes omnia uisu Iuppiter exosus fraternis subdidit undis. Alij eosdem faciunt cum Curetibus & Dactylis Idæis, summosque artifices fuisse tradunt: ueneficiorum autem infamiam ab illorum æmulis fuisse dispersam. Vide Strab. lib. 10.
- TELCHIVS**, τέλχης, alter ex Castoris & Pollucis aurigis, qui una cum Amphito Dioscuriadem urbem apud Colchos traditur condidisse, referente Plin. lib. 6. cap. 5.
- TELEBOÆ**, τηλεβόαι, Aetoliæ populi fuerunt, latrocinio infamati. De quibus Aristoteles in Politicis, In Acarnanum politia quâdam Acarnaniæ partem Curetes habent: spectantem uero in occasum plagam Leleges tenent: reliquam inde Telebœ. Alij dicunt fuisse Caprearū populos, quos Telon suo regebat imperio: quod & Seruius annotauit in illud 7. Aeneid. Nec tu carminibus nostris indictus abibus Oebale, quem generasse Telon Sebechide nymphea Fertur, Telebœum Capreas cum regna teneret Iam senior.
- TELEBOAS**, τηλεβόας, unus ex Centauris, Ixionis ex nube filius. Ouid. libro 12. Metamor. Cthonius quoque Teleboasque Ense iacent nostro.
- TELEGONVS**, p. e. τηλεγονός, filius fuit Vlyssis ex Circe, qui cum iâ adoleuisset, uidendi patris cupidus, in Ithacam nauigauit: cumq; a ministris paternis incognitus aditum prohiberetur, aliquot ex ijs occidit. Ad quem tumultum excitus Vlysses, cum & ipse iam senior suis opem ferret, a filio suo est occisus offe piscis cuiusdam, qui a Græcis Xiphias dicitur. Quod ubi cognouit Telegonus, relicta Ithaca, in Italiam uenit, ubi Tusculum condidit. Ouidius: Et iam Telegoni, iam mœnia Tyburis udi Stabant, agricolæ quæ posuere manus. Diuus est autem Telegonus, quasi sero & in senectute genitus, & unicus, post quem genitum non est alium parere.
- TELEMACHVS**, τηλεμαχος, Vlyssis ex Penelope filius, quem ad Troiam proficiscens apud matrem reliquit, eandemque postea in ulciscendis procijs habuit adiutorem. Ouid. in epist. Penelope: Tres sumus imbelles numero sine uiribus: uxor, Laertesque senex, Telemachusque puer.
- TELEMVS**, τέλεμος, teste Hom. in Odyss. & Theocrito in Bucolicis Eurymi filius, & inter Cyclopes uates egregius, qui Polyphemo prædixit, quæcunque postea ab Vlyssæ passus est. Huius meminit Ouid. lib. 13. Met. Telemus Eurymides, quem nulla fefellerat ales, Terribilem Polyphemon adit: lumenque, quod unum Frôte geris media, rapit tibi, dixit, Vlysses.
- TELEPHANES**, τηλεφάνης, ad regnum Lydorum Cumis ex oraculo accersitus, qui antea currus factitabat. Fuit & eius nominis tibicem, cuius meminit Demosthenes in oratione contra Midiam.
- TELEPHVS**, τέλεφος, Myrorum rex fuit & Hercules filius, ex Ange nympha, qui cum aui iussu in siluis expositus esset, a cerua aliquandiu dicitur educatus. Quæ res tantam futuræ claritatis opinionem de eo præbuit, ut mox a Myria rege adoptatus sit, & regni hæres instituitur. Factus itaque Myrorum rex, cum Græcos ad Troianam expeditionem proficiscentes prohibere conaretur, ne per Myriam iter facerent, ab Achille uulneratus est. Cuius plagæ cum nullum satis efficax inueniretur remedium, oraculo responsum est, fore, ut eadem hasta, qua uulneratus erat, sanaretur. Reconciliatus itaque Achilli ab eo impetravit, ut ex hastæ, qua ictus erat, rubiginem malagiam conficeretur, & uulneri suo imponeretur: quo facto statim sanitatem est consecutus.
- TELEPHVS**, alter Pergamensis Grammaticus, qui multis editis uoluminibus quæcumque Grammaticum scire conuenit pertractauit. Vide Suidam, qui scripta eius nominatim enumerat.
- TELESILLA**, mulier fuit poetria nobilis, cui etiam apud Argos ante Veneris templum statua posita est, scribit Paulus.
- TELESTO**, us, τελετώ, nomen nymphæ Oceani & Tethyos filia. Heliod. in Theog. Μη τις τ' Ἐυρωσμένη τέ, τελετώ τε κροίον πεπλος.
- TELICARDIOS**, gemma colore cordis existens, Persis maxime grata quam & Muculam appellant. Plin. lib. 37. cap. 10.
- TELINVM VNGVENTVM**, τήλινον μύρον, Menandri poetæ ætate summo erat in pretio. Constat autem ex oleo recenti, cypero, calano, meliloto, melle, melino, maro, amaraco, & sænogræco: a quo tum postremo nomen accepit. Græci enim sænogræcum τήλινον, appellant. Alij tamen a Telô insula, in quo optimum conficiebatur, dictum putant. Vide Plin. libro 13. cap. 1.
- TELLEN**, τέλλων, tibicem; & poeta ineptissimus, cuius meminit Diarchus Messenius apud Zenodotum. Hinc ortum est prouerbium, Cane Tellenis cantilenas: quod quidam dici putant de dicacibus seu mordacibus: quidam de inepte loquaculis. Sunt enim qui tradant, hunc locos quosdam uersibus lepidissimis descripsisse, non si ne multo sale sconiatur.
- TELLIAS**, τέλλης, Herodoto lib. 8. uates fuit Eleus, qui Phocensibus cum Thessalis bellum gerentibus. rem huiusmodi commentus est: sexcentos uiros e Phocensibus præstantissimos, gypso, tam ipsos, quam arma, illinit, eosque sub noctem in Thessalos dimisit, dato præcepto, ut quemcumque albicantem non cernerent, eum obtruncarent. Hos primum Thessalorum excubitores prodigium quoddam esse arbitrati: deinde ipsi exercitus adeo exhorruerunt, ut tribus millibus æorum atque scutorum Phocenses potiti sint.
- TELLVS**, telluris, [La dea della terra,] βία, κηβέλη, terræ Dea est. Cic. 3. de Nat. deo. Iam si est Ceres a gerêdo (ita enim dicebas) terra ipsa Dea est, & ita habetur: Quæ est enim alia Tellus, nisi terra? Non raro tamen Tellurem pro ipsa accipimus, terra, quemadmodum Cererem pro ipsis frugibus. Plin. lib. 2. c. 5. Vitalem hunc spiritum & per cuncta rerum meabilem, totoq. consertum: cuius ui suspensa, cum quarto aquarum elemento, librari medio spatio tellurem. Vir. l. Aeneid. Ac magno telluris amore Egressi, optata potiuntur Troes arena. Vbi Seruius: Tellurem pro terra posuit, cum Tellurem deam dicamus, terram elementum: ut plerumque Vulcanum ponimus pro igne.
- TELLVS**, τέλλος, Atheniensis quidam fuit, genere non admodum claro, qui uita integerrime acta, honestissimam pro patria, fuisse iam hostibus mortem occubuit, liberis omnibus superstitibus publicoq. funere in rogam illatus, Quamobrem non dubitauit Solon, eum mortalium omnium felicissimum iudicare. Vide Plutarchum in Solone, & Herodotum lib. 1.
- TELMESSVS**, τελεμιστός, Ptolem. siue Telmissus τελεμιστός, Straboni, Stephano, & Suidæ, opidum Lyciæ, uel (ut Ciceroni placet) Cariz, aruspicum disciplina in primis excellens: cuius meminit & Plin. lib. 5. cap. 27.
- TELO**, onis, [L'acino,] a rusticis dicitur instrumentum longum ex ligno,

gno, quo utuntur ad aquam e puteis hauriendam. Hispani Ciconiam uocant, a similitudine rostri ciconiarum. Hæc Siphontinus.

TELEONIVM, p.e. corr. [Banco. Gal. Banque. Hisp. El aduana.] *τελόγιον*, mensa publicanorum, ubi uestigial exigitur: a Græco nomine *τέλος*, quod inter cætera uestigial significat. Vnde *τέλωνες*, siue *τέλωται*, dicuntur, qui uestigialia exigunt.

TELOS, [Fines.] *τέλος*, Latine finis, honor, legio, tributum, uestigial, pensio. Cicero. 3. de Fin. Sentis enim credo me iandiu quod *τέλος*, Græcus dicat, id dicere tum extremum, tum ultimum, tum summum: licebit etiam finem pro extremo aut ultimo dicere. Est ite *Telos*, *τέλος*, insulæ nomen unius ex Sporadibus in qua conficiebatur præstantissimum unguentum, quod ab ea Telinum dicebatur. Plin. lib. 4. cap. 12. *Telos* unguento nobilis, a Callimacho Agathusa appellata.

TELPHVSIA, *τέλφωσα*, urbs in Arcadia, a Telphussa Ladonis filia nomen habens. Est & Telphussa, siue (ut alij malunt) Tilphosia fons Bœotia gelidissimus, quem cum Tiresias iam senex potasset, statim extinctus est, calore nimirum interno tanta frigoris vi oppresso.

TELVM, li. [Arma, dardo, siffo, pietra, lancia, bastone. Gal. Vn trait, dard, fleche. Hisp. El tiro, a quello que se tira, toda arma que se puede arrojar, como dardo, o lanza, o piedra, o baxcona, o alenosa, o saeta.] *τέλος*, *τόξον*, dicitur omne quod manu iacti potest: quo nomine lapis, lignum, plumbum, & ferrum continetur. Dicitur ab eo quod in longinquum mittitur. Nam apud Græcos *τήλας*, siue *τηκῆς*, longe significat. Festus. Tela proprie dici uidentur ea, quæ missilia sunt: ex Græco uidelicet translato eo nomine, quia illi *τηλόθεν*, missa dicunt, quæ nos eminus: sicut arma, ea quæ ab humeris dependentia retinentur manibus. Ouid. 8. Metam. Ex humero pendens resonabat ebur nea læuo Telorum custos, arcum quoque læua tenebat. Virgil. 10. Aen. At puer Ascanius muro, fossisq. tenetur Tela inter media, atq. horrentes Marte Latinos. Non raro tamen tela pro quibus libet armis accipimus, etiam ijs, quibus cominus aut salutem tuemur, aut alium oppugnamus. Cicero in Catil. Qui ex ædibus Cethegi, si quid telorum esset efferret. Intendere telum in iugulum nocentis, est caput alicuius per accusationem petere. Plin. epist. 9. l. 3. Si quam haberem in dicendo facultatem, in iugulum nocentis quasi telum aliquod intenderem. Tela ad manum subministrare, apud Quin. Telum reuellerem. Cicero in Pis. In me de corpore reipua tuorum scelerum tela reuellentem.

TELYS, Sybaritarum tyrannus, teste Herodo. lib. 5.

TEMERIVS, flumini iuxta Pontum, teste Orpheo in Argon.

TEMERARIVS, [Temerario, inconsiderato. Gal. Temeraire, inconsideré, indiscret, mal auisé. Hisp. Osado y sin razon, desatinado.] *τέμωρος*, dicitur, nõ qui plus audeat, quam oportet: sed qui facile, nullo adhibito consilio, credit. Ouid. ep. 6. Utinam temeraria dicar Crimibus falsis insinulasse uirum. Haud temerarium est. Plaut. in Afin. Sed quid hoc, quod picus ulmum tundit? haud temerarium est. Plin. libro 17. cap. 22. Temerarium est, ante crassitudinem pollicarem uiti imperare. Liu. 7. Bell. Pun. Ad consilium prima specie temerarium magis, quam audax, animum adiecit. Ouid. 8. Metam. Licet eminus esse Fortibus: Antæ nõcuit temeraria uirtus. Hinc Temeritas & Temeritudo, Pacuius: Egon tyranni non noui temeritudinem? Cicero pro Marcel. Numquam enim temeritas cum sapientia commiscetur, nec ad consilium casus admittitur. Idem 2. Offic. Temeritate enim remota gratissima est liberalitas.

TEMERE, aduerbium, [Inconsideratamente, Stoltamente, senza ragione. Gal. Legierement, ala volée, sans iugement, ne consideration. Hisp. Osadamente, sin consejo y sin razon.] *τέμωρος*, *παραλόγως*, inconsiderate, stulte, inconsulte, Ter. in Hec. Vide ne quid temere agas. Idem in Phor. Quam sæpe forte temere eueniunt, quæ non audeas optare. Virg. 9. Aeneid. Temere inter tela iacentes. Cicero de Inue. Domus ea, quæ ratione regitur, omnibus instructior est reb. & apparatus, quam ea, quæ temere & nullo consilio administratur. Quidam etiam usurpant pro fere, Liu. non temere in certa casum reputat, quem fortuna numquam decipit. Quintil. libro primo Instit. illud ingeniorum, uelut præcox genus, non temere umquam peruenit ad frugem. Nonnumquam sine causa, ut, Temere non est, pro non abs re. Terent. in Phor. Non pot. Temere est, quod tu tam times. Cicero ad Figulum libro quarto Non scribo hoc temere. Cicero de Natur. Deor. Idque euenit non temere, nec casu. Temere, sine periculo, Plaut. in Bacch. Rapidus fluuius est, non hac temere transiri potest. Temeriter aduer. idem quod temere, Accius in Amphitryone: Hoc in re est, quod tu tam temeriter meam beniuolentiam interijisse es ratus.

TEMERO, as, p. c. [Macchiare, contaminare. Gal. Violer & gâster, souiller, maculer. Hisp. Violar, macular, corromper.] *τέμωρος*, scelero, corrumpro, contaminatio. Ouid. 15. Met. Parcite mortales dapibus temera-

renesandis Corpora Idem 1. de Arte: At non Actotides lectum temerari Achilus. Temerare pro uolare, ituprare, Tacit. libro 20. Eandem in matrimonio M. Agrippæ temerauerat. Temeratus, a, um, participium. Ouidius epist. 16. Ausus es hospitij temeratis adueni sacris Legitimam in præpolicitare hîdem. Luit. 6. Bell. Punic. Sepulcra inuolunt uulsa, temerata, ac uiolata. Temerator, urbane, pro salario in l. h. quis obreperit, ad legem Corneliam de falsi. Hinc Intemeratus, integer, incorruptus, inuolatus. Virgilius secundo Aeneid. Per, i qua est, quæ restat adhuc mortibus usquam Intemerata fides oro.

TEMESA, æ, uel Temese, es, p. c. *τεμῆσι*, Strabo. urbs est in agro Bruttio, ab Ausonijs condita, olim aristodina nobilis: quæ deinde mutato nomine Tempia uocata est. Plin. lib. 3. cap. 5. Tempia, inquit, urbs, a Græcis Temete dicta. O. id. 5. Met. Thurinosque inuis, Temeseque & I. pygis arua. Inde fit adiectiuum Temesæus, a, um, *τεμῆσιος*, ut Aes Temesæum. Ouid. 7. Met. Quamuis Temesæa labores Aera tibi minuant.

TEMETVM, ti, [Vino,] *μέθυ*, idem quod uinum: ita dictum, quod tenet, hoc est, labefactet mentem. Plaut. in Aul. Cererine Strobili has facturi nuptias? STI. Qui? STI. quia tem ti nihil allatum intelligit. Liu. 10. ab Urbe: Vouerat foui uictori, si legiones hostium sudaret, pocillum mulsi, prius quam temetum biberet, se se factum. Horat. 2. epist. 2. penultimam dictionis huius syllabam producit, cum apud Iuuenalem corrumpitur. Te, inquit, dominum tenit: das nummos, accipis uuas, Pullos, oua, cadum tem: ti: neque modo isto Paulatum mercaris agrum. Hinc Temulentus, a, i, uolentus, ebrius. Terent. in Eun. Temulenta es. P. utinam sic sint, qui nihil male uolunt. Temulentia, æ, ebrietas. Plin. lib. 14. c. 2. Si quidem temulentiam sola non facit. Idem libro 14. Cato neo propinquos scemimis osculum dare iussit, ut scirent, an temulentum olerent, hoc tum uino nomen erat. Vnde & temulentia appellata. Per contrarium sobrius, qualis sine temetum. Temulenter, aduerbium. Columel. libro 8. caput. octauo. Iam nunc Gangeticas & Aegyptias aues temulenter eructant.

TEMNITES, *τημνίτης*, gentile est a Temno deductum Aëolis urbe. Cicero pro Flacco. Heraclides ille Temnites homo ineptus & loquax.

TEMNO, nis, tempsi, temptum, [Sprezzare.] *κατοποισέω*, sperno, a *τέμνω*, quod incido, resecocoque significat, quoniam quæ spernum, s. amputare & resecare consueuimus. Virg. 1. Aene. di genus h. manuum, & mortalia temnis arma. Hor. 2. Ser. Saty. 2. Ieiunus stoma. chus raro uulgaria temnit. Hinc Coutemno, conpolitam, de quo suo loco.

TEMNOS, *τήμνος*, Stephano & Straboni, urbs est Aëolis, Hermogenis Rhetoris patria. Cicero pro Flacco. Temni uique ad illam ætatem in senatum uenire non potuit: & qui se artem dicendi traditurum etiam ceteris pollicebatur, ipse omnibus iudicijs turpissimis conuictus est.

TEMON, onis, [Temone. Gal. Le timon ou timon d'un chariot ou charette. Hisp. Timon del arado o pertigo.] *πέδιδος*, lignum in curru, inter equos intermedium continetur iugo in curru, uel plastro. Oui lib. 2. Men. Aureus axis erat, temo aureus, aurea summe Curuatura rotæ. Liu. 7. Bel. Mac. Cuspides circa temonem ab iugo decem cubita exstantes, uelut cornua habebant: quibus quicquid obuium daretur, transfigerent. Temonem pro stipite Col. posuit, siue pro ligni transversarijs & longujs, lib. 6. c. 18. Hinc solo septenum pedum stipites recti ab utroque latere quaterni applicantur. Ii autem in ipsi quattuor angulis affixi sunt, omnesque transversis sex temonibus, quali uacæ inter se ligantur. Budæus.

TEMPE, *τέμνη*, neu. genere, & numero plurali, proprie Thessalica loca quinquæ millia pass. longitudine, & ferme sex latitudine, Peneo amne irrigua, cuius ripæ & gramine uiridi amœnissimum squæ uestiuntur arboribus. Ouid. 1. Metam. Est nemus A. monia prærupta quod undique claudit Sylua, uocant Ten. pe. per quæ Peneus ab imo effulus Pindo ipumolus uoluit undis Sunt & Tempe in Bœotia, quæ Teumelia dicuntur, a Temesse monte Bœotia, ab Ouid. Cygnetia dicta. Sunt & alia in Sicilia, a nomine amnis Helonia. Denique quælibet loca amana, nemora præferim, atque aquas habentia, *καταχρηστικῶς*, Tempe, uocamus. Virgil. secundo Georg. Speluncæ, uiuique lacus, ac frigida Tempe.

TEMPERAMENTVM, ti, [Temperamento. Gal. Temperement. Hisp. Temperanza.] *μετρίτης*, id est quod inuentio siue moderatio, modus, mediocritas. Cicero 3. de Leg. Inuentum est Temperamentum, quo tenuiores cum principibus se æquare putant. Plin. Tali adhibito temperamento, ut nec laxet nimis, nec arctum esse patiatur Temperamentum linguæ, id est, linguæ continentia, Liu. 8. Bel. Puni. Et si nulla alia re, modestia ceræ, & temperamento linguæ adolescens senem uicero, A medicis Temperamentum

mentum, *ἁρμόσις*, appellatur proportio quattuor primarum qualitatum in corpore misto. eiusque nouem constituunt differentias. Nam aut æqualis est omnium qualitatum proportio: eaque constituit, iustum legitimumque temperamentum, quod est ueluti canonicum & norma reliquorum: Aut inæqualis: idque rursus duobus modis. Nam aut unica est qualitas reliquis excellens tribus se moderate habentibus, indeque emergunt quattuor simplicia temperamenta: aut ad summum duæ reliquis prævalent duabus: unde rursus oriuntur quattuor alia temperamenti genera, quæ composita dicuntur.

TEMPERANS, ANS, [*Temperato. Gal. Bion, temperé, portè, & rasis. Hisp. Elque tiene templan. ἁρμόσις*], moderatus, continens. Cicer. pro Fonteio: Vir frugi, & in omnibus uirtutibus moderatus, ac temperans, plenus pudoris, plenus officij, plenus religionis.

TEMPERANS, ADEUS, [*Temperat. ante. Gal. Moderement, atrempement. Hisp. Templadamento. ἁρμόσιος, μετρίος*], idem quod temperate, seu moderate. Cic. ad Att. lib. 9. Nam quod ais, si hic temperatius egerit, consideratius te consilium daturum Temperanter haberi. Tacit. lib. 4. Vel cum patres polerent poscenda uulgi natura, & quibus modis temperanter haberetur.

TEMPERANTIA, A, [*Temperan. ἁρμόσις, modestia, continen. ἁρμόσιος. Gal. Temperante, atrempence. Hisp. Templança. ἁρμόσιος*], ut Cic. lib. 3. d. Inuent. ait, est ratio in libidinem, atque in alios non rectos impetus animi, firmas, & moderata dominatio. Huius partes sunt continentia, clementia, modestia. Temperantia (inquit Seneca) uoluptatibus imperat: alias odit atque abigit, alias dispensat & ad sanum modum redigit. Cic. ad Lentulum l. 1. Epi. no. si enim temperantiâ & moderationem naturæ tuæ. Idem. 5. Tusc. Temperantia est moderatrix omnium commotionum. Plin. lib. 2. cap. 5. Multo utilissima est temperantia in cibis.

TEMPERATURA, A, [*Temperatura, complexion. Gal. Atrempence. Hisp. Templança. ἁρμόσις*], idem quod temperamentum, id est proportio partium simplicium, quæ constituunt corpus mistum: ut cum quædam calidæ, frigidæ, humidæ, aut siccæ temperaturæ esse dicimus. Nonnumquam accipitur pro ipsa mixtura, cum æris temperaturam statuariam, formalem, uel tabularem dicimus. Plin. libro 34. cap. 9. Sequenque æris temperatura statuariæ est, eadem que tabularis, hoc modo Et paulo post: Appellatur etiam nunc formalis temperatura æris tenerissimi, quoniam nigri plumbi decima portio additur, & argentarij uigesima. Temperatura ferri. Pl. Ferrum a rubigine uindicatur cerussa & gypso & liquida pice, hæc est temperatura a Græcis antipachia dicta. Temperatura cæli, idem quod temperies. Var. Quæro, utrum hoc adduxerit cæli temperatura, an terræ bonitas.

TEMPERATUS, A, siue nomen ex participio. [*Temperato, modesto. Gal. Tempré. Hisp. Templado. μετρίος*], idem quod moderatus, mediocriter, modestus. Plin. lib. 11. cap. 37. Lux temperato repercussu non obstrepat. Cic. 1. de Diu. Si modo temperatis elcis, in modicisque potationibus est effectus. Horat. 3. Carm. Ode. 3. Aequam mento rebus in arduis seruare mentem: non secus in bonis, Ab insolenti temperatam lætitia, moriture Deli. Cic. ad Att. lib. 4. Hominem in summa magnitudine animi, multa humanitate temperatum perdidimus. Idem pro Fonteio. Ille igitur ipse homo sanctissimus & temperatissimus multa audiuit in sua causa, quæ ad suspensionem stupororum, ac libidinum pertinerent. Temperator oratio. Cicer. 2. de Ora. Neque est nulla temperator oratio, quàm illa, in qua asperitas contentionis, orationis ipsius humanitate conditur.

TEMPERATE, [*Temperatamento, mediocrement. Gal. Temperément, moderément. Hisp. Templadamento. ἁρμόσιος*], moderate, mediocriter, & quodam cum temperamento. Cato. c. 69. Vbi temperate tepebit, tum cuminum indito, postea linito. de dolio loquitur. Cic. ad Att. lib. 12. Ages, ut scribis, temperate.

TEMPERATIO, ONIS, [*Temperatiōe, complexion. Gal. Atrempement. Hisp. Templança. ἁρμόσις*], idem quod temperamentum. Cic. 4. Tusc. Corporis temperatio, cum ea congruunt inter se, quibus constat sanitas. Cic. 1. Tusc. Nec fit quicquam, nisi corpus unum, & simplex, ita figuratum, ut temperatione naturæ uigeat, & sentiat. Temperatio æris id est mixtura. Aliquando idem ualeat quod moderatio, siue gubernatio. Idem 2. de Diuin. Hoc temperatio lunæ, cælique moderatio efficit.

TEMPERATOR, ORIS, uerbale: [*Temperatore. Gal. Qui temper. Hisp. Templador. ἁρμόσιος*], moderator, gubernator. Mart. lib. 1. Sed in quieto Armorum fato temperator ambit: Cic. in Ora. Et quasi temperator huius tripartitæ uarietatis.

TEMPERIES, IEI, [*Temperan. ἁρμόσις, complexion. Gal. Atrempence. Hisp. Templança. ἁρμόσιος*], temperamentum, seu status cæli. Plin. Iunior. in 91o saluberrima ætis aeris temperies. Ouid. 2. de Pon. Ele. 7. Temperie cæli corpusque animusque iuuatur. Plin. Episto. 107. Atque adeo, ut omnem pro me metum ponas, accipe temperiem cæli, regionis situm, uillæ amœnitatem. Quandoque tempe-

ries accipitur pro temperantia. Stat. lib. 2. Sylva. Temperies laque morum Temperies, tenorque animus in uirior æuo. Quandoque pro temporis commoditate ad aliquid agendum, Plinius: Sic iudicatur anni temperies alibi tardius, alibi maturius.

TEMPERO, AS, [*Temperare. Gal. Temperar. Hisp. Templar. συγκεντρώνω*], rem suo ordine ac mensura administro, moderor. Cic. 1. Tus. Rem pu. uero nostri maiores certe melioribus temperarunt & institutis, & legibus. Sic dicimus Temperare uinum aqua, Temperare iram sedato animo, Temperare ferrum flammis & ictibus. Temperamus ite itylum, calamm, & huiusmodi, id est concinnamus. Temperare datiuo iunctum significat abstinere, ut, Temperare alicui, pro abstinere ab iniuria inferenda. Cicer. 3. Ver. Te putet quisquam, cum ab Italia freto disiunctus esses, socijs temperasse: qui ædem Castoris testem furtorum tuorum esse uolueris? Sibi temperare. Cic. pro Flac. Ut qui ante dictum testimoniū sibi temperarit, cum tamen aliquod, &c. Temperare uino: Temperare ab iniuria: Temperare in amore, & multa alia, id est, abstinere, Temperatum est, impersonale, pro abstinuerunt. Liu. lib. 1. ab Urb. condita: Vnaque hora quadringentorum annorum opus quibus Alba iterata, excidio ac ruinis dedit: templis tamen Deum temperatum est. Huius composita, sunt Attempero, Obtempero, de quibus suis locis.

TEMPESTAS, ATIS, [*Tempestas, tempo, bonaccia, fortuna. Gal. Tempeste. Hisp. Tiempesta. ἁρμόσιος*], modo idem significat, quod tempus, *ἁρμόσιος*, Plau. in Casi. Ea tempestate hos poetarum fut. Salust. in Jugur. Ea tempestate in exercitu nostro fuere complures noui & ignobiles. Modo tranquillum & serenum tempus, Cæf. 4. Bel. Gal. Nactus idoneam ad nauigandum tempestatem, tertia fere uigilia soluit. Cicer. ad Q. Fra. libro 2. Primam nauigationem (dummodo idonea tempestat sit) ne omiseris. Virgil. lib. 9. Aeneid. Vnde hæc tam clara repente Tempestat? Modo in malam partem accipitur, ut idem sit quod procella, turbo, grando, & generaliter quouis cæli iniquior status, Plau. in Molt. Tempestat uenit, Confringit tegulas imbricesque. Plin. Hunc diem festum tempestatibus leniendis ferunt institutum. Idem: Tempestatibus uocamus, in quibus grandines, procellæ, cæteraque similia intelliguntur, quæ, cum ac ciderint, uis maior appellatur. Tempestatibus alicuius subire, Cicer. ad Caton. lib. 15. Mitto, quod inuidiam, quod pericula, quod omnes meas tempestatibus & subieris, & multo etiam magis, si per me licuisset, subire paratissimus fueris. Inuidiæ tempestatibus. Cic. in Catil. Tamesti uideo, si mea uoce ire in exilium animum induxeris, quanta tempestatibus inuidiæ nobis, si minus in presens tempus recentis memoria scelerum tuorum, at in posterum impendat.

TEMPESTIUIVS, A, um, [*à tempo. Gal. Tempestique. Hisp. Tempestiuo. ἁρμόσιος, ἀχαιρός*], opportunum & quod suo tempore fit. Virgil. lib. 1. Geo. Aut tempestiuam siluis euertere pinum. Hinc Tempestiuitates, pro opportunitate. Plin. lib. 10. cap. 34. Columbæ præparantes tempestiuitatem cibo. Cicer. de Senect. Sua cuique partitæ ætatis tempestiuitas est data. Tempestiue, opportune, & suo tempore, Plin. lib. 16. cap. 36. Cædi solebant tempestiue usque ad Antigenem tibicenem. Cic. 2. de Nat. deor. Neque enim ferendi, neque colendi, neque tempestiue demetendi, percipiendique fructus, neque condendi ac reponendi ulla pecudum scientia est. Horum contraria sunt, Intempestiuus, & Intempestiue: quorum significata explicantur suis locis.

TEMPESTIVOSUS, [*Tempestoso. ἁρμόσιος, ἀχαιρός*], procellosus, tempestate turbatus. Gel. mare seuum ac tempestuosum erat.

TEMPESTVS, A, um, [*à tempo. Gal. Fait en temps. Hisp. Cosa à buon tempo*], antiqui dicebant tempestiuus: unde Intempestus pro Intempestiuus: ut, Nox intempesta, quod minime tempestiua sit rebus agendis.

TEMPLVM, TEMPLI, [*Tempio, Chiesa. Gal. Temple. Hisp. Templo*], proprie locus, uel in cælo notatus ab augure, uel in terra: a tuendo, id est conspiciendo dictum, quod ex omni parte, uel quod ex eo omnis pars aspici possit, ut ait Donatus. Primo autem cælum ipsum dictum est templum, quia ipsum primo tuemur. Enn. Contremuit templum magnum Iouis altitonantis. Eius partes quatuor esse dicuntur, Sinistra ab Oriente, Dextra ab Occasu, Antica ad Meridiem, Postica ad Septentrionem. In terris autem dictum est Templum quod quibusdam conceptis uerbis ab augure finiebatur, unde tueri quancumque cæli partem commodè possit. Hinc Contemplo, siue Contemplor, pro diligerent intueor, in hoc templo per augures constituto senatusconsultum fiebat, & nisi in eo fieret, non erat iustum. Ab hoc templo non solum ædes sacræ, sed alia loca septa, & unum tantum introitum habentia, dici templa cœpere. Quippe Curia Hostilia templum erat, licet sacra non esset. Cicero pro domo sua: Curia est sedes ac templum publici consilij. Templum, ædes sacræ: Cicero. 6. Verr. Hæculis templum est apud Agrigentinos non longe a foro, sane

sane sanctum apud illos, & religiosum. Vir. & Aen. Teucros uocat
 alta in templa sacerdos. Templa linguæ, id est partes, loca, apud
 Lucre. lib. 4. Mentis templa, apud eundem libr. 5. Pro interioris
 animi secretis, Idem Templum uocatur tignum, quod in sacro
 edificio transuersum supra canterios ponitur, ut inquit Festus.
 Vietu. libr. 5. Et canterij prominentes ad extremam suggrundatio
 nem, supra canterios templa. Item sepulchrum dicitur tem-
 plum, Virg. libro 2. Præterea fuit in tectis de marmore templum
 Coniugis antiqui. Hæc Siphontinus ex Varr. de Lin. Lat. Felto,
 & Nonio. A templum fit aduerbium Ex templo: de quo supra
 suo loco.

TEMPORALIS, le, ὁρῶσιμον, quod ad tempus durat. Quin. lib. 6. ca.
 3. Adijciunt quidam petitorum, πᾶθος, Temporale esse: opponit
 eam æterno. Interdum quod ad tempus fit, ut, Téporale théa-
 trum, apud Pli. li. 36. cap. 15.

TEMPORANEVS, α, um, ὁρῶσιμος, quod ad tempus pertinet, siue
 quod subito & in tempore fit. Vnde extemporaneum, pro subita
 rio, ac impræmeditato. Contemporaneum, quod est eiusdem tem-
 poris, & Græce ὁρῶσιμον, dicitur.

TEMPORARIE, [à tempo,] ὁρῶσιμος, significat ad tempus.

TEMPORARIVS, α, um, ὁρῶσιμος, quod non est perpetuum, sed ad
 tempus durans. Vnde legimus, Scaurum olim fecisse in ædilitate
 theatrum temporarium id est, tandiu duraturum, donec spectacu-
 la peragerentur. Plin. libr. 16. cap. 33. Nec terræ tantum natura
 circa has refert, aut perpetua cæli, uerum & quædam temporaria
 uis imbrium.

TEMPORI, aduerbium, [à tempo, Gal. Tout à temps, à heure, bien à point.
 Hisp. En su tiempo, à buen tiempo.] ἐν χρόνῳ, ἀκριβῶς, tempestiue uel
 suo tempore. Plin. in Amp. Tu uapula. S. Qua de re, num satis tem-
 poris non ocyus quiui, &c. Cato de re ru. cap. 2. Postridie eius diei
 uillicum uocet: roget quid operis fiet factum: satisne tempore ope-
 ra sient confecta. Tempore pro tempore. Cic. 4. Verr. Satis puta-
 bat se ad comitia, tempore uenturum, si pridie uenisset.

TEMPORIVS, ὁρῶσιμος, comparatiuum deducunt à Tempore ad-
 uerbio, idem significans quod citius, aut tēpestiuius. Col. li. 9. Esca-
 bis diuidenda, ut mane non protinus a cubili latius euagentur, &
 ante crepusculum propter cibi spem, temporius ad officinam re-
 deant. Ouid. 4. Meta. Modo surgis Eoo Temporius cælo: modo se-
 rius incidis undis.

TEMESA, τριμέτη, fuit ciuitas Brutiorum, alio nomine Tmese appella-
 ta, teste Pli. li. 3. ca. 5. Vide supra in dictione Temesa.

TEMPS, cacumen est Tmoli montis, tam insigni aeris temperie,
 ut incolæ supra eam annos uiuant. Auctor Mutianus referente Pl.
 lib. 7. cap. 48.

TEMPVS, temporis, [Tempo, agio, commodit, occasione. Gal. Temps, sai-
 son, opportunité. Hisp. Tiempo.] χρόνος, ut Varro scribit. est interual-
 lum mundi & motus, diuisum in partes aliquot, ab Solis & Lunæ
 cursu: quorum tenore temperato tempus dictum est. Tria
 uero sunt tempora, Præsens, Præteritum, & Futurum. Cicer. 1. de
 Inuen. Tempus autem est, id quo nunc utimur, (nam ipsum quid-
 em generaliter definire difficile est) pars quædam æternitatis,
 cum alicuius anni, mensuræ, diurni, nocturnive spatij certa signi-
 ficatione, &c. Aliquando tempus ponitur pro temporis condi-
 tione, Cic. O mores, o tempora. Tempus, pro auctoritate & po-
 tentia. Cic. in Bruto: Is omnibus exemplo debet esse, quantum
 in hac urbe polleat multorum obedire tempore, multorumque
 uel periculo seruire. Tempus pro commodo temporario. Cic.
 pro Cluen. Omnes illæ orationes temporum sunt & causarum,
 non hominum ipsorum, aut patronorum. Budæus. Tempus pro
 necessitate. Ci. pro Plan. Sed ego id poterib. meis examinabo, nõ
 solum quid cuique debeam, sed etiam quid a me cuiusque tempus
 poscat. Budæus. Tempus, pro constituto tempore. Teren.
 in And. Post, ubi tempus promissa iam perfici, Tum necessario
 se aperiunt, & timent. Tempus ætatis, pro uigore. Ter. in Hea.
 Dum ætatis tempus tulit, perfuncta satis sum. Cæcum tempus.
 Cic. libr. 12. episto. Fuit enim cæcum tempus seruitutis. Vt tem-
 poribus illis id est prout tunc tempora. Idem in Brut. Fuit (ut
 temporibus illis) iuris ualde peritus. Pro tempore, id est pro ra-
 tione temporis. cum tempore, cum mora & spatio temporis. In
 tempore, opportune. Ex tempore, subito, quasi extra tempo-
 ris commoditatem. Tempus item pars capit is est, χρόνος, Ha-
 bet enim caput duo tempora, unum a dextera, alterum a sini-
 stra: sic dicta, quia anni in eis cognoscantur. Virgi. libro quinto,
 Aene. Temporibus geminis canebat sparsa senectus. Nam primo
 tempora canescunt, cauanturque magna diuturnitate tem-
 poris. Colu. libro 7. decimo tamen anno tempora cauari inci-
 piunt, supercilia nonnunquam canescere, & dentes prominere.
 Item pro parte capit is. lib. 4. de Herc. & dubitante Graccho quid
 esset, neque tamen locum in quo consisterat, delinquenti percu-
 ti tempus.

TENACITAS, tis, [Tenacia, Auaritia. Gal. Auarice. Hisp. Auaricia,] ὀψιμ,

καλοψία, sordes, parsimonia, auaritia. Liu. 4. Bell. Maced. Sed in
 purpura quæ teritur, absunturque, non iniultam quidem, sed ali-
 quam tamen causam tenacitatis uideo, &c. Aliquando firmitas, &
 perseverantia aliquid retinendi, Ci. 2. de Nat. De. Cibumque par-
 tim oris hiatu, & dentibus ipsis capessunt, partim unguium tena-
 citate arripiunt, partim aduncitate rostrorum, &c.

TENASMVVS, Græce τενασμός, frequens, sed irrita deijciendæ alui cu-
 piditas, cum inflammatione ac tumore sedis, mucosa & sangui-
 nolenta quædam egerentis: quod morbi genus nasci solet ex bilio-
 sis, acribusque humoribus, rectum intestinum mordicantibus. Pl.
 li. 28. ca. 14. Tenasmosis est, crebra & inanis uoluntas egerendi,
 tollitur lacte afinino.

TENAXIS, [Tenax, misero, avaro,] ἰξώδης, γλιγορός, id est, uiscosus,
 & quicquid attingit, facile retinens: ut, Glutinum tenax dictum
 est, quod dum attrahatur, digitos tenere uideatur. Virg. 4. Georg.
 Excudent ceras, & mella tenacia figunt. Ouid. 11. Met. Vt ue te-
 nax grauida manat tellure bitumen. Memoria tenax: id est, sta-
 bilis, constans, firma, quiduis optime tenens. Pli. epist. 27. Mira
 utrique probitas, constantia salua, decorus habitus, os Latium,
 uox uiril is, tenax memoria, magnum ingenium. Quinct. lib. 2. ca-
 pitul. 1. Et natura tenacissimi fumus eorum, quæ ruidibus annis
 percepimus. Morbus tenax, contumax, molestus, qui que difficul-
 ter propulsatur. Sue. in Claud. Cæs. cap. 2. Infans autem relictus
 a patre, ac per omne fere pueritiæ, atque adolescentiæ tempus
 uarijs, ac tenacibus morbis confectus est. Homo tenax, id est,
 avarus, parcus, sordidus Apul. Homo diues, sed nimium tenax.
 Ter. in Adel. Ego ille agrestis, sæuus, tristis, parcus, truculentus,
 tenax. Cice. pro Cæl. illum filium familias patre parco ac tena-
 ci habere tuis copijs deuinctum non potes. Aliquando durus, con-
 stans, perseverans. Horat. 4. Car. Ode. 3. Insuper & tenacem pro-
 positum uirum. Virg. 4. Aeneid. Tam ficti, prauique tenax, quem
 nuncia ueri: Hoc est, in omnibus perseveranti, inquit Ser. Iuu.
 Sat. 8. Prima mihi debes animi bona: sanctus haberi, Iustitiæque
 tenax factis distisque mereris. Hinc Tenacior & Tenacissimus,
 Col. li. 1. Potest etiam illiteratus, dummodo tenacissimæ memo-
 riæ rem satis commode administrare. Tenaciter aduer. id est fir-
 miter, constanter, pertinaciter. Oui. epi. 3. An miseros tristis fortu-
 na tenaciter urget.

TENDICVLA, læ, [Laccio. Gal. Un laqs qu'on tend à oiseau, laffon. Hisp.
 La red tendida para prender.] ταιγίς, laqueus est, quem aibus, siue
 feris tendimus. Tendicula litterarum: id est, captiones ex literis
 & syllabis, cum non rei æquitati, sed summo iuri insitimus, ipsiq;
 uoculis aduersarium irretire conamur. Ci. pro Cæc. Tum aucupia
 uerborum, & litterarum tendiculas in inuidiam uocant.

TENDO, dis, tetendi, tensum, & tentum, [Distendere. Gal. tendre, esten-
 dre. Hisp. estender.] τείνω, eiusdem fere significationis cum com-
 posito Extendo. Vir. 3. Aen. Tendunt uela Noti. Salu. Manus sup-
 plices ad cælum tendere. Virgil. 7. Aene. Aut acreis tendunt arcus,
 aut lenta lacertis spicula contorquent. Tendere rete, est
 explicare, & aibus ferisve eo insidiari. Ouid. 1. de Arte: Scit bene
 uenator, ceruis ubi retia tendat. Teren. in Phor. Quia nec rete
 accipitri tenditur nec miluo. Tendere insidias: id est, parare,
 uel intrare insidias, hoc est, insidiari, Salust. Cati. Interea Romæ
 multa simul moliri, Consul insidias tendere. Cice. pro Rosc.
 Com. Ex perfidia & malitia, per quam insidias tendunt alicui, Dij
 immortales hominibus irasci, & succensere consueuerunt. In-
 terdum pro conari, Virgil. 2. Aeneid. Ille simul manibus tendit
 diuelleret nodos. Liu. 4. ab Vrbe. ipse (ut est animus humanus
 infatiabilis, eo, quod fortuna spondet) paulatim ad altiora, &
 non concessa, tendere, Id est, aspirabat ad altiora. Quintilia.
 libro secundo, capitul. 4. Paulatim ad maiora tendere incipiet.
 Tendere ad eloquium, est studere eloquentiæ, uel scopum elo-
 quentiæ nobis præfigere. Ouid. 4. Trist. Eleg. 9. Frater ad elo-
 quium uiridi tendebat ab æuo. Accipitur aliquando Tendere,
 pro eo quod est, tentoria seu Tabernacula figere, Val. Max.
 libro secundo, Nos quis eorum intra castra tenderet. Virg. Aen.
 Hic Dolopum manus: hic sæuus tendebat Achilles. Extenduntur
 enim tentoria, dum ponuntur. Interdum pro offerre, por-
 rigere, quod protendendo manus fieri solet. Interdum pro iter
 instituire, proficisci, Cic. ad Att. libro 16. Itaque dubito, An Ven-
 usium tendam, & ibi expectem. Vir. 1. Aen. Per tot discrimina ro-
 rum Tendimus in Latium. Tendere alicui metum aut spem. Ci-
 ce. pro Pon. Nolunt illi aut quiescere, id quod uidet ac subacti so-
 lent: aut cum minantur, intelligere se pop. Rom. non metum bel-
 li, sed spem triumphandi tendere. Tendit res eo, hoc est, res eo spe-
 rat. Cic. ad Brutum: Atqui eo tendit, id agit, ad eum exitum pro-
 perat uir optimus, ut sit illi Octauius propitius. Tensus, uel Ten-
 tus, partic. id est, distentus. Hor. 2. Ser. Sat. 3. Seu pingui tentus
 omaso Furius, &c. Sta. 7. Syl. 1. Tensoque modos imitabitur arcu.
 Hor. 10. Epod. Illic iniussu ueniunt ad mulstra capellæ, Refertq;
 tenta grex amicus ubera. Huius composita sunt, Attendo, Cõten

do, Circumtendo, Distendo, Intendo, Extendo, Obtendo, Ostendo, Pertendo, Prætendo, Portendo, de quibus supra suis locis, & Sustendo, quod est decipiendi gratia subdo aliquid, aut machinor. Salust. Dum sustendit infidias militi.

TENDONES, *τένοντες*, a recentioribus medicis appellantur quædam motus instrumenta, in capite musculorum ex nervis & ligamentis conflata, eosque ossibus a nectentia. Græcorum nonnulli quæ ex nervis oriuntur, & *σπονδοστέις*, appellant. Vide Galenum in tractatu de Motibus musculorum.

TENEBRÆ, pen. cor. [*Tenebre, obscurità. Gal. Tenebres, obscurità. Hisp. Las tinieblas.*] *σκότος*, priuatio lucis quod teneant, i. impediant oculos, & usum prohibeant. Cicer. de Natur. Deo. Nos autem tenebras cogitemus tantas, quantæ quondam eruptione Aetnæorum ignium finitimas regiones obscurauisse dicuntur. Virgil. libr. 9. Aeneid. Hic subitam nigro glomerari puluere nubem Prospiciunt Teucri, ac tenebras insurgere campis. Ouid. libro 2. Metam. Talia dicentem circumstant omnia solem numina, uere uelit tenebras inducere rebus, Supplice uoce rogant. Tenebræ, metaphorice pro cuiuscumque rei obscuritate. Cicero pro Archia poeta: Quæ iacarent in tenebris omnia, nisi litterarum luce accederentur. Virgil. lib. 2. Aeneid. Afflictus uitam in tenebris luctuque trahebam. Cicer. post reditum in senatum: Ex superioris anni caligine & tenebris lucem in repub. Calend. Ianuarij despere cœpissis.

TENEDESCO, as, [*Obscurari. Gal. s' obscurir. Hisp. Escurcerse.*] *σκοτίζω*, id est, obscurus fit: inde August. Aer contenebrescat, inquit *σκοτίζω*, id est, tenebrosus fit.

TENEBRICOSVS, sa, sum, [*Tenebricoso, tenebroso. Gal. Tenebreux, obscur. Hisp. Llano de tinieblas, escuro.*] *σκοτεινός*, idem quod obscurus. Tenebricosæ libidines. Cicer. de Prouin. Consul. Lateant libidines eius illæ tenebricosæ: quas fronte & supercilio non prodæ, & temperantia contegebat. Idem in Vatiniur. Illud tenebricosissimum tempus ætatis tuæ pariter latere. Idem in Cic. in Pis. Tu ex tenebricosâ popina consul extractus.

TENEBRIONES, [*Bagiardi Gall. Larron de nuit. Ladron de noche. d'πατέρες*, mendaces, & dolosi, qui mendacijs, & astutis suis quasdam quasi tenebras obijciunt. Alij Tenebriones interpretantur lucifugos, quasi in tenebris delitescentes. Afran. Si accusator, & reus erunt tenebriones, uterque utrumque uituperato. Ex Nonio.

TENEBRICVS, a, um, p. c. Offusum tenebris. Cic. 8. Tusc. Hæc a Tartarea tenebrica abstractum plaga Tricipitem eduxit hydra generatum canem.

TENEBSVS, sa, sum, [*Tenebroso, escuro. Gal. Tenebreux, obscur. Hisp. Llano de tinieblas, escuro.*] *κοτεινός*, quod tenebris plenum est. Var. 3. de re rust. cap. 9. de Gallinis: Eas includunt in locum tepidum & angustum, & tenebrosum. Virgil. 6. Aeneid. Quando hic inferni ianua regis dicitur, & tenebrosa palus Acherontæ refluxo. Ouidius 5. Metamorph. Hanc metuens cladem, tenebrosa sede tyrannus Exierat.

TENEDOS, penultima correpta, *τένεδος*, insula mari Aegæo, inter Lesbium, & Hellepontum, contra Troiam, a Sigeo littore XIII. passuum distans a Lesbo LVIM. Hæc prius Leucophrys, *λευκοφρυς*, appellabatur, nonnullis etiam Phœnice & Lyrnessos, teste Plini. libro quinto capitu. 31. In hanc ex Troa de nauigauit cum nouis colonis Tenes Cyni filius conditaque urbe de nomine suo Tenedon eam uocauit, a qua & insula denominata est. Cicer. tertio Verr. Tenedo (pextereo pecuniam quam rapuit) Tenem, ipsum qui apud Tenedios sanctissimus Deus habetur, qui illam urbem dicitur condidisse, cuius ex nomine Tenedus nominatur: hunc ipsum, inquam, Tenem pulcherrime factum, quem quondam in contuijs uidistis, abstulit magno cum gemitu ciuitatis. Insula hæc ante bellum Troianum florentissima fuit: in qua Græci supremas illas, quibus Troia periit, infidias struentes, sese occultarunt. quod & Virgil. testatur lib. 2. Aen. sic scribens. Est in conspectu Tenedos notiffi nasama insula, diues opum Troiæ dum regna manebant: Nunc tantum sinus, & statio male fida carinis. Huc se prouecti deserto in littore condunt.

TENEDIVS, a, um, *τένεδιος*, adiectiuum, a Tenedo, insula deductum: ut, Tenedius tibicen, pro calumniatore & falso teste: pro uerbum tractum ab eo, quod Philonome tibicenem suum dicat fibornasse, qui apud Cygnum testaretur, ipsam a Tenedo ita pro fuisse interpellatam. Tenedia securis. *τένεδιος πέλεκυς*, pro iudice nimium se uero, propterea quod Tenedi olim rex securim gestans caussas solebat audire, nocentemque statim se curi percutere.

TENELLVS, a, um, [*Tenerello,*] *τένελος*, deminutium a Tener. Plaut. in Casin. Bellam & tenellam Casinam. Varr. primo de re rust. cap. 41. Aqua recenti infuso eo inimica, tenellum quum cito facit putre. Stat. 5. Syl. Cui nomen uox prima meum,

ludusque tenello, Risus, & uestro ueniebant gaudia uultu. Tenellum, aliud deminutium. Catul. Epig. 17. Ut puera tenellulo delicatior hædo.

TENERO, nes, ui, tum, [*Tenero, habere, possidere, habitare, spero. Gal. Tener. Hisp. Tener.*] *λαμβάνωμαι, ἔχω, κρατέω*, apprehendo, detineo. Virgil. 4. Aeneid. neque te teneo, neque tua dicta refello. Cicero primo Tusculanorum. Et cum pene in manu iam mortiferum illud teneret poculum, locutus ita est. Ouidius Episto. 15. Cum te tenet arctius ille. Per translationem Tener capitur pro habitare, possidere, *νεμεθε*, Virgilius libro quarto Georgic. Quæ gurgitis huius Ima tenes. Plinius epistol. 97. Tenet se trans Tiberum in hortis. Teneri, possideri. Cicero secundo Officio. Propterea quod iam longo spatio multa hereditatibus, multa emptionibus, multa doubtis tenebantur. Tenero, pro habere, retinere. Idem Terentiæ, Tulliam adhuc mecum teneo. Tenero, pro meminisci, seu meminisse. Virgilius Eclog. nona. Numeres memini, si uerba tenerem. Marcial. libro primo. Et teneo melius ista, quam meum nomen. Aliquando pro contriangere, includere, continere. Virgilius secundo Georgic. Textendæ sepes & pecus omne tenendum. Aliquando pro tegere, Idem primo Georgic. Et obducto late tenet omnia limo. Teneri etiam pro conuinci, & coargui, Cicero quarto Academic. Si recte concluderit, teneo: sin uitiose, minam Diogenes reddet. Tenero iter, est iter dirigere, quod & iter habere dicimus. Virgil. secundo Aeneid. Sed uos qui tandem? quibus aur uenistis ab oris? Quove tenetis iter? Aliquando pro intelligere, Tenero. Rem tenes. Aliquando pro remorari, Virgil. primo Aeneid. Hunc Phenissa tenet Dido. Item Tenero, seruare, tueri, Virgil. 8. Aeneid. Stabat pro templo, & Capitolia celsa tenebat, Id est, defendebat. Tenero se castris, est salutem suam castrorum uallo tueri. Cæs. quarto Commen. Sabinus inferior omnibus rebus, loco se & castris tenebat. Tenero cursum proprio naues dicuntur, quarum cursus clauo regitur. Virgil. 3. Aeneid. Inter utramque uiam leti discrimine paruo Ni teneant cursus. Teneri furti, est furto obnoxium esse. Item tenere est possidere, occupare, corripere, inuadere, Salust. in Iugur. Forte apud illum, quem inhonestæ & perniciosâ libido tenet, potentia paucorum decus atque libertatem suam significari. Tenero protrudere, Cæs. quarto Bel. Gal. Romæ sœdum incendium per duas noctes diem unum tenuit. Teneri, pro constare. Cicero ad Plancum. Non his modo causis, quæ speciem habent magnæ coniunctionis, sed ijs etiam quæ familiaritate & consuetudine tenentur. Tenero, pro stare & inniti. Cicero ad Attic. libro 12. Occidimus, occidimus Atticæ iam pridem nos quidem: sed nunc fatemur, postea quam unum, quo tenebamur, amisimus. Huius composita sunt, Abstineo, Attineo, Contineo, Detineo, Distineo, Obrineo, Pertineo, Retineo, & Sustineo: quæ habent syllabam correptam.

TENERO, a, um, [*Tenero, molle, trattenole, di buona pasta. Gal. Tendre, mollet, douille. Hisp. Tierno, muello, tractable.*] *τένελος*, mollis, delicatus, minime robustus: a Græco *τένελος*, teste Felto, tribus postremis litteris conuersis. Cicero. 3. de Finibus. Tener puer. Linius 9. Bell. Macedo. cum unum animos, & nox, & multi fœminis mæres, ætatis teneræ maioribus, discrimen omne pudoris extinxissent, corruptelæ primum omnis generis fieri cœptæ. Oui. 4. Trist. Ele. 10. Cœpimus & teneræ primos ætatis honores. Anton. Cicero. Me deinde sine ad hanc opinionem iam nunc dirigere puerum, & tenero animo eius persuadere, non esse tradendas posteris inimicitias. Cicero de Amici. Neque enim sunt isti audiendi, qui uirtutem duram, & quasi ferream esse uolunt: quæ quidem est tum multum in rebus, tum in amicitia tenera & tractabilis, ut ex bonis amicis quasi diffundatur, & in commodis contrahatur. Ouid. Epistol. 4. Ars sit, ubi a teneris crimen discitur annis. Virgilius primo Eclog. Quo sæpe solemus Pastores ouium teneros depellere fœtus. Oratio mollis, tenera, & flexibilis, Cicero in Orator. Tenerior, tenerimus. Plinius libro decimo capitu. 72. Si tenerior est catuli adhuc ætas. Idem libro decimotertio capitu. quarto. Et ab radice auulsa uitalis est fatus, & ramorum tenerimus. Ouidius primo de Arte: Ipsa nouas frondes, & prata tenerrima tauro Fertur inassueta subsecuisse manu. Hinc Teneritas, atis, & Teneritudo, inis: ipsa mollities, robori contraria. Cicero quinto de Finibus. In primo enim ortu inest & teneritas, & mollities quædam, ut nec res uideri optinas, nec agere possint. Varro 1. de re rust. capitu. 36. de segetibus: Si qua est aqua, deduci: sin siccitates sunt, & terra teneritudinem habet, sarrine uineas, arbutaque putare. Tenero, pen. cor. & Teneriter, aduerbia, Plin. lib. 2. 3. cap. 3. E radice oleæ quam tenerrimè cortex derasus, in melle crebro gustatu medetur sanguinem reijcientibus.

TENERASCO, is, siue Teneresco, [*Intenerisci. Gal. s' atendrir, deuenir tendre. Hi. Entornecerse.*] *τένελος, tener* fit, mitesco, misericordia ducor.

ducor. Luc. li. 3. Scilicet in tenero tenerescere corpore mentem . Plinius libro 17. ca. 22. In tantum tenerescere acinos, ut rumpantur. Idem li. 18. ca. 12. Cutem in facie erugari, & tenerescere, & candorem custodire lacte asinino putant.

TENES, τένες, filius fuit Cycui, & Scamandroides, Tenedi urbis, cōditor, ut refert Lycophronis Scholiastes. Ci. 3. Act. in Ver. Tenem apud Teneidos in Sicilia putant esse sanctissimum Deū : ac eorum urbem condidisse. Vide supra in Tenedos.

TENIRAE, credebantur esse fortium Deū : quod tenendi potestatem haberent. Festus.

TENNIS, & Tennites, (quæ hic corrupte legebantur) uide Temo & Tennites.

TENONTES, τένοντες, a Græcis dicuntur, quos recentiores medici, nouitio quidem uocabulo, attamen inter ipsos melioris penuria recepto, Tendones appellant; quidam etiam Græci, ex neruis nascentes, ἀποδρώσεις. Sunt autem quædam motus instrumenta, in capite musculorum ex neruis & ligamentis conflata, eosque offibus (quorum motui præcipue seruiunt) annectentia. Habent autem mediam quandam naturam inter neruos & uincula, illis quidem duriores, horum tamen duritiam non exæquant. Vide Gal. in tractatu de Motibus muscularum.

TENOR, [Tenore, Gal. τένων. Hisp. El tenore.] τένος, idem quod accensus: a Græco nomine τένος, teste Quint. lib. 1. cap. 5. Adhuc (inquit) difficilior obseruatio est per tenores: quos quidem antiquis dictos tenores comperi, uidelicet declinato a Græcis uerbo, qui τένος, dicitur, uel accentus, quos Græci προσωδίας, uocant. In er dum idem est quod ordo, uel forma, seu continuatio. Vale. Maxi. libro 1. Quo minus religio uibus suis tenor suaque obseruatio redderetur. Virgil. secundo Georg. Non alios prima crescentis origine mundi Illuxisse dies, aliumque habuisse tenorem Crediderim. Liu. 3. Bel. Pun. Hi mores eque charitas patriæ, per omnes ordines uelut tenore uno pertinebat. Ouid. 3. Metam. Cætera paulatim, placidoque educta tenore. Erasmus tenorem, rei progressum uocat. Vnde quæ sui similia sibi que ueluti perpetua quadam succedunt serie, horum eundem esse tenorem dicitur. Cic. de Orator. perf. Isque uno tenore, ut aiunt, in dicendo fluit, nihil afferens præter æqualitatem & æquabilitatem. loquitur de æqualitate dictionis, nulla uarietate reficientis auditorum aures. Tenor pugnae. Liu. 8, ab Urbe: Fremitus æqualis, tenor que idem pugnae in defatigationem ultimam, aut noctem spectabat.

TENOS, τήνος, insula una ex Cycladibus, in qua est oppidum eiusdem nominis, quam propter aquarum abundantiam Arist. Hydrosam ὑδροσάων, appellatam dicit: Alioqui Ophiusam, οφίωσων. Vide Plinium lib. 4. cap. 12.

TENTABUNDVS, adiect. nunc hoc, nunc illud tentans. Liu. 1. Bel. Puni. Ventum deinde ad multo angustiorum rupem, atque ita rectis saxis, ut ægre expeditus miles tentabundus, manibusq. retinens uirgulta, ac stirpes circa eminentes demittere sese possit.

TENTAMENTVM, ti, [Tentamento, tentatione. Gal. Promue, essay, experience. Hisp. Tentation, experiencia.] τενόμενα, idem quod tentatio. Virgil. lib. 8. Nec prima per artem Tentamenta tui pepigi. Ouid. lib. 7. Metam. Meditataque pene reliqui Tentamenta fide. Fide, pro fidei.

TENTIGO, inis, ῥοπαλισμός, p. p. pruritus libidinis, quo uirilia extenduntur: ut Illud Priap. Turpe quidem dictu, sed si tentigine rumpar, Falce mihi posita fiet amica manus. Iuuenalis hanc uocem usurpauit pro pruritu, seu appetitu rei ueneræ in fœminis, cum sic ait Saty. 6. de Messalina: Tamen ultima cellam Clausit, adhuc ardens rigida tentigine uulue.

TENTIPPELLVM, hij, genus calciamenti ferratum, quo pelles extenduntur, ut ex Artorij sententia tradit Festus. Alij putant medicamentum esse, quo rugæ abiguntur, cutisque extenditur. Titinnius apud Festum. Tentipellium inducis, rugæ in ore extenduntur. Vide plura apud Fest.

TENTO, as, [Tentare. Gal. Tenter, assayer, experimenter. Hisp. Tentar.] idem quod experior, siue periculum facio, inquiri. Colum. lib. 9. Sæpius digitis loca fœminarum tentanda sunt: nam in promptu gerunt oua, quibus iam partus appropinquat. Cic. in Parad. Tentare uolui, possent ne ita dici, ut probarentur. Virg. 2. Aenci. Vix primæ prælia tentant Portarum uigiles. Terent. in Phorm. Visum est mihi, ut eius tentarem sententiam. Ouid. 1. Metam. Cuncta prius tentanda: sed immedicabile uulnus Ense recidendum est, ne pars sincera trahatur. Cic. 1. Tusc. Tentari, quid in eo genere possem. Tentari morbo, id est dolere, affligi morbo, Cic. 4. Tusc. Illud animorū corporumque dissimile est quod animi ualentes morbo tentari non possunt, corpora possunt. Tentare pudicitiam alicuius, & Tentare iudicium pecunia, est pudicitiam, uel iudicium conari labefactare, & corrumpere. Cic. pro Clu. Iudicium pecunia esse tentatum, non a Cluentio, sed contra Cluentium. Tentare senectutem, uel solitudinem alicuius, est aggredi,

& conari subuertere aliquem senectute & necessariorum inopia infirmum, & iniuriæ facile obnoxium. Cic. pro Rab. Idcirco in omnibus ijs euentis unius hominis senectus, infirmitas solitudoque tentata est. Tentatus, a, um, particip. Oui. 2. de Arte: Opprimetentatâ, nec nisi uictor abi. Cic. li. 10. Offic. Tentata res est ab omni genere hominum. Têtaturus, a, um, aliud particip. 1. Vir. l. 2. Aen. Tentaturum aditus, & quæ mollissima fanq. Tempora. Tentatio, onis, uerbale, experimentum, conatus. Liu. 4. ab Urbe: Aegre Hortensius pati, tentationem eam credens esse perseverantiz suæ. Cic. ad Attic. libr. 10. Valeudinem tuam iam confirmatam esse & a uetere morbo a nouis tentationibus, gaudeo. Tentator oris, Hora. Notus & integræ Tentator Orion Dianæ.

TENTORIUM, rij, [Padiglione.] τεντωριον, tabernaculum extensis uelis contra æstum calide iniuriam excitatum. Luc. lib. 1. Deser uere cauo tentoria fixa Lemano. Ouid. 3. Fast. Sub Ioue pars durat: pauci tentoria ponunt. Tentorium, deminutium, Hirc. libr. 5. Bel. Africæ reliqui ex uestimentis tentoriolis factis, ex arundinibus, corijs intextis permanebant.

TENTVM, ti, τὸ αἰδοῖον, accipitur pro membro uirili tentigine distento. Catul. Grandia te medij tenta uocata uiri.

TENTYRA, orum, p. c. siue Tentyris, id est, τέντυρα, Ptolemæo, & Straboni, τέντυρις, Stephano, urbs est Aegypti in eiusdem nominis insula, quam Nilus efficit, cuius incolæ tanto terrori sunt crocodilis, ut uel uocem eorum expauescant, eaque audita, protinus diffugiant. Iuuen. Satyr. 15. Qui uicina colunt umbrosæ Tentyra palmas.

TENTYRITAE, p. p. τέντυριται, populi sunt ex Tentyri Nili insularum qui tanto Crocodilis terrori esse dicuntur, ut sola eos uoce in fugam uertant. De his sic scribit Plin. lib. 8. ca. 15. Quin & genus hominum est huic beluæ aduersa in ipso Nilo Tentyritæ, ab insula, in qua habitant, appellata. Mensura eorum parua, sed præsentia animi in hoc tantum usu mira. Terribilis hæc contra fugaces bellua est, fugax contra insequentes. Sed aduersum ire hi soli audet: quin etiam flumini innatant, dorsoq. equitantium modo impositi hiant. resupino capite ad morsum addita in os claua, dextra ac leua tenentes. extrema eius utrinque, ut franis in terram agunt capri uos, ac uoce et sola terrores cogunt euomere recetia corpora ad sepulturam. Itaq. ei uni insulæ crocodili non adnant, olfactuq. eius generis hominum, ut Pyllosur serpentes, fugantur. Stra. quoque lib. 17. Cû (inquit) crocodili. Româ allati essent, ut uiderent, Tentyritæ eos sequebantur, facta est ab illis piscina quædam & foramen in uno laterum, ut ex aqua in apicū egredi possent. Tentyritæ aderant, qui eos interdii reti educebant ad solem, ut a spectatoribus uiderentur: interdum in aquam intrantes, rursus eos in piscinam retrahabant. Nonnulli hos etiam Tentyros uocari putant: & ita uulgo legitur apud Plin. l. 28. cap. 3. Nam in insula Nili Tentyri nascentes tanto sunt crocodilis terrori, ut uocem quoque eorum fugiant. Quo in loco alij legunt ad hunc modum: Nam insula Tentyris nascentes: ut Tentyris ablatiuus sit a tentyra, orū, quod insulam ipsam significat.

TENVI CVLVS. [Sottiletto, piccioletto.] λιτὸς λεπτός, δ' τελευτῆς, deminutiuum a Tenuis. Cic. Pæto: Tenuiculo apparatu significans Balbū fuisse contentum.

TENVIS, & hoc Tenue, [sottile, picciolo, poco, pouero. Gal. Menuet, tenuer. Hisp. Cosa sutil ò delgada un poco.] λεπτός, exilis, gracilis, exiguus: cuius antithetis est crassus. Cic. de Fato: Athenis tenue exili: ex quo etiam acutiores putantur Attici: crassum Thebis, itaque pingues Thebani ac ualentes. Coll. li. 2. Quo tenue linum proueniat. C. p. Flac. Hęc. n. rō, ac magnitudo animorū in maioribus fuit, ut cū in priuatis reb. suisq. sumptib. minimo cōtenti, tenuissimo cultu uuerēt, &c. Vir. 4. Aen. Et tenui telas discreuerat auro. Cic. 5. Tusc. Negat ullam in sapiente uim esse fortunæ: tenuæ uicū antefert copioso. Oui. 1. de Arte: Blanditijs, leues tenui perscribere uino. Hinc Tenuior, & Tenuissimus. Stat. 1. Sylu. 4. Hęc tu Sperne coli tenuiore lyra. Cic. ad Attic. lib. 3. Spes mea, semper fuit tenuior, quam litteræ tuæ. Tenuissima membrana. Idem 1. de Natu. Deo. In minimis tenuissimisq. rebus labi. Idem 1. de Orato. In tenui labor. Virgil. 4. Georg. In tenui labor, ac tenuis non gloria, si quem Numina læua sinunt, auditq. uocatus Apollo. Per translationem nonnumquam tenuis ponitur pro paupere, Cicero pro Mur. Pœna grauior in plebem tuam uoce efflagitata est: commoti animi tenuium in ordinem nostrum. Ibidem: Tenuiorum & non occipatorum amicorum est ista assiduitas. Idem 3. de Legibus. Concessa plebi a patribus ista potestate arma ceciderunt, restituta seditio est: inuentum est temperamentum, quo tenuiores cum principibus æquari se putarint. Tenuitas, atis, gracilitas, subtilitas. Plinius libro 8. capitu. 33. Carda pælonga in tenuitatem desinens, & implicans se uiperinis orbibus. Tenuitas, pro paupertate, Cicero secundo Offic. Danda etiam opera est, ne quod apud maiores nostros sæpe fiebat, propter æritudinem tenuitatem assiduitatemq. bellorum tributum sit conferendum.

C. fil. Tironi. Vr possum, ex meis angustijs illius sustento tenuitate. Tenuiter, aduerbium, tenuius, tenuissime. Cæf. libro 3. Bel. Gal. Pelle pro uelis atque tenuiter confectæ. Ci. li. 2. de Inuen. Sed illa tenuis & acutius, & subtilius tractantur: hi autem grauius, & ornatius. Idem 6. Ver. Iussit Timarchidæ æstimare argenti, quo modo; quo qui nunquam tenuissime in donatione histrionum æstimauit.

TENVO, nuas, [soitigliare. Gal. *Atenuir, amenuiser, apotiser.* Hisp. *Adelgezar, amenguar.*] λεπταύω, tenuae reddo, extenuo, inacero. Quia. li. 2. cap. 10. Ita tibi quoque tu uandos adipēs, & quicquid humoris corrupti contraxerit, emittendum, si esse sanus, ac robustus uolet. Prop. 1. 3. Ele. 1. Dicite, quo pariter carmen tenuatis in antro. Oui. 3. Meta. Et tenuant uigiles corpus miserabile curæ. Idem 2. de Pon. Ele. 7. Nec magis assidue uomer tenuatur ab usu, Pectora quam mea sunt serie calcata malorum. Tenuatus, a, um, particip. Hor. 2. Ser. Sat. 2. Seu recreare uoles tenuatum corpus, ubiq; Accedent anni, &c. Oui. li. 2. Met. Cum uox est tenuata uiro canesq; capillos dissimulant plumæ. Composita sunt, Attenuo, & Extenuo, de quibus suis locis.

TENUS, huius Tenus παλις, idem quod laqueus, teste Nonio, a tendendo dictus; Plau. Bacch. pendebit hodie. ita pulchre intendi tenuis.

TENVS, [Fino à Gal. *Insiques.* Hisp. *Hasta.*] τίχρη, præpositio, idem significans quod usque ad, exigit que aut ablatiuum singularem, cui tamen præponitur, ut, Pube tenuis, Mento tenuis, Capite tenuis. Virgil. libro tertio Aeneid. Prima hominis facies, & pulchro pectore uirgo Pube tenuis: Aut genitiuum pluralem. Virg. libr. 3. Georgi. Et crurum tenuis a mento palearia pendens. Sic Cumarum tenuis, id est usque ad Cumas. Cice. in episto. Illi riuores de comitijs Cumarum tenuis caluerunt. Nonnunquam admittit & accusatiuum. Flac. in Argon. Et Tanam tenuis immenso descendit ab Euro. Quodam tenuis prodire, est qualemqualem in re quapiam progreffum facere. Hora. 1. epist. 1. Est quidam prodire tenuis, si non datur ultra. Titulo tenuis Consul, hoc est, solo titulo & non re.

TEOS, τῆς, Stephano, Ioniæ ciuitas, Anacreontis Poetæ patria, qui ab ea Teus est cognominatus. Hora. in Epod. Non aliter Samio dicunt aruisse Basylo Anacreonta Teium. est & altera eiuſdem nominis ciuitas in Scythia, ad paludē sita piscibus refertam, cui reno tempore oleum innatur tanta copia, ut in uasa colligi possit, & necessarijs uisibus adhiberi, auctor Stepha.

TEPEFACTO, facis, feci, [Intepidire. Gal. *Tieder, faire tiede.* Hisp. *Entibiar.*] χλαινω, tepidum reddo. Cicer. de. Natu. Deo. Is sois factus est non ut tepefaciat solum, sed etiam saepe comburatur. Hora. 2. Seru. Sat. 3. In matris iugulo ferrum tepefecit acutum. Cicero de Senect. Hinc Tepesio, passiuum, unde particip. Tepefactus. Terra semen tepefactum uapore & complexu suo diffundit. Virgil. 9. Aenei. Atro tepefacta cruore Terra, torique madent.

TEPEO, pes, pui, [Eſtre tepido. Gal. *Eſtre tiede, deuenir tiede.* Hisp. *Entibiarſe.*] χλαινω, tepidus sum. Pli. li. 19. c. 4. Carnibus gallina ceorum, ita ut tepeant auulsæ, appositis, uenena serpentium domantur. Ouid. 3. de Pon. Ele. 4. Illa recens pota est, nostra tepebit aqua. Vir. 3. Geo. Parturit almus ager. Zephiri que tepentibus auris Laxant arua sinus. Oui. 3. Fast. Et pereunt uictæ sole tepente niues. Cato de re ru. ca. 69. Leuibus lignis facito caleſcat: ubi temperate tepebit, tum cuninum indito.

TEPESCO, cis, [Intepidire. Gal. *Deuenir tiede.* Hisp. *Entibiarſe.*] χλαινω, tepidus fio. Ci. 2. de Nat. Deo. Atque etiam maria agitata uētis ita tepescunt, ut intelligi facile possit, in tantis illis humoribus esse inclusum ualorem. Vir. 9. Aen. Et fixo ferrum in pulmone tepeſcit. Lucan. li. 4. Paulatim cadit ita ferox, mentesq; tepescunt. Huius compositum est, Intepesco, quod est ualde tepesco. Colu. Nunc mitigato iam & intepescente frigore largissimis oliuitatibus, Liberi; uindemijs exhuberent.

TEPHRITIS, τερπίτις, gemma, quæ nouæ Lunæ speciem habet. in cornua curuata, ciuerice tamen coloris: unde & nomē habet. Auctor Pli. li. ult. ca. 10.

TEPIDO, as, are, [Intepidire. Gal. *Tieder, faire tiede.* Hisp. *Entibiar.*] χλαινω, tepida aqua irrigare. Plin. lib. 17. cap. 26. In eodem agro bruma, tanto magis si niues ſcateant, gelentue, ne frigus uites adurat circumfundunt riguis, quod ibi tepidare uocant, memorabili natura in amne solo.

TEPIDARIUM, χλαινω, τρον, locus in balneis, in quo tepida aqua lauabantur, quemadmodum Caldarium, in quo calida lauabantur, & Frigidarium, in quo frigida.

TEPIDVS, da, dum, [Tepido. Gal. *Tiede, chaudet.* Hisp. *Tibio.*] χλαινω, qd est medium inter calidum & frigidum. Plin. lib. 12. cap. 25. præterea synceri deſcantur in tepida aqua. Interdum pro calido ponitur. Luc. Tepidisq; caminis. Virg. 2. Ge. Non tepidum ad solem penas in littore pandunt. Ouid. 2. Am Eleg. 19. Tepidosq; reſouerat ignes. Interdum pro frigido, præfertim quando transfertur ad ho-

minem, Pla. Hic homo factus est tepidior i. frigidior, ſegnior; Hinc Tepidulus, diminutiuum, id est, subtrepidus.

TEPOR, oris, & Tepiditas, tis, [Tepide. Ζα. Gal. *Tiedeur.* Hisp. *Tibieza,* dispositione de lo tibio.] χλαινω, media qualitas inter calorem & frigus. Colum. lib. 2. Si uero tepor cæli, & locitasque regionis suadebit, Februario statim proſcindendi sunt. Cic. 3. de Natu. Deo. Nec enim ille externus & aduentitijs habendus est tepor, sed ex intims maris partibus agitatione excitatus, quod nostri quoque corporibus contingit, cum motu atque exercitatio ne recalcant. Ouid. 2. Met. Quæ neque dant flammæ, leniq; tepore cremantur.

TEPORO, as, [Intepidire. Gal. *Tieder, un peu eſchauffer.* Hisp. *Entibiar, hazer tibio.*] χλαινω, idem quod tepefacio. Pli. li. 36. ca. 25. Fragmenta tepora agglutinantur tantum, rursus tota fundi non queunt præter, quam abrupta sibi.

TER, [Treuolte.] τρις, aduerb. numerale, idem ualens quod tribus nicibus. Cice. de Diuina. Cædunt ter quatuor de cælo corpora sancta. Virg. lib. 1. Geo. Ter sunt conati imponere Pelio Oſſam: Ter pater extructos disiecit fulmine montes. Hora. 3. Carm. Ode 3. Ter si reſurgat murus ahenus. Auctore Phæbo ter pereat meis Excitus Arginis: ter uxor Capta uirum, puerosq; plorat. Aliquando non tam numerum significat, quam augmentum: ut Ter maximus. Ter beati. Oui. 8. Met. o ego ter felix. Vir. Aeo terque quaterque beati.

TERCENTVM, [Trecento.] τριακόσιοι, id est, trecenti. Vir. 8. Aene. Maxima tercentum totam delubra per urbem, Lætitiæ, ludisque uix, plausuque fremebant. Idem 1. Geo. Tercentum niuei tondent du nieta iuueni.

TERCENTI, τῆς, τῆς, τῆς, id est, trecenti, seu trecenteni. Cicero 2. de Fin. Tercentosque eos, quos eduxerat Sparta, cum eſſet propoſita aut fuga turpis, aut gloriola mors, oppoſuit hostibus. Plau. Persa. Tercentis uerbis tuas impuritas loqui nemo poteſt. Cic. 3. Pli. Et Brundusii tercentos fortissimos uiros, ciuesq; optimos trucidauit. Tercenties, aduerb. Catul. in Iul. Cæſarem: Eo ne nomine imperator unice fuisti in ultima occidentis insula, Ut ista ueſtra diſſutata mentula Ducenties comēſſet, aut tercenties? Nō deſunt tamen qui hiſce omnibus in locis Trecenti, & Trecenties legendum contendant.

TERCENTENI, [Trecento.] τριακόσιοι, id est, trecenti. Mar. lib. 2. Trecentena quidem poteras epigrammata ferre.

TERDENI, α, α, [Trenta.] τριάκοντα, triginta. Mar. lib. 12. Terdenos uigilaueram per annos. Vir. lrb. 8. Aen. Ex quo terdenis urbem redeuntibus annis, Ascanius clari condet cognominis Albani.

TERBELLVM, [Trenellino. ſuchiellino.] τέρβελον, deminutiua a terebra, instrumentum chirurgorum, quo fracta cranii oſſa eximuntur.

TEREBINTHVS, τερβινθος, arbor est circa Idam Macedoniamque breuis, fructicola, & contorta: in Syria uero magna & copioſa materie lenta, & nigra, lauri pene folio, oleæ flore, sed puniceo, bacis primu heribaceis, mox rubris, & cum maturuerint, nigrantibus, magnitudine fabæ, resinosis, & sulphureosis, radice ualida, in profundum acta. Duo terebinthi sunt genera, sexu diſtincta, ex quibus inas ſterilis est, teste Theophrasto. Ex hac arbore diſtillat laudatissimum resinę genus, quam Terebinthiam Latini uocāt. Pli. lib. 25. c. 6. de resinę generibus loquens. In arborū diſſeretiā placet terebinthina odoratissima atque leuissima; nationum Cypria atque Syriaca, utraque mellis Attici colore, sed Cypria carnosior, sicciorque.

TEREBRA, βρα, βρα, c. [Trinella. Gal. *vn terriere.* Hisp. *Barrena.*] τέρβελον, instrumentū, quo ligna perforantia terendo dictū. Col. lib. 4. ca. 29. Nam antiqua terebra, quam solam ueteres agricolę nouerant scobem faciebat, perarebatq; eam partem, quam perforauerat.

TEREBRO, bras, [Triuellre. forare. Gal. *Percer, faire un trou avec un terriere.* Hisp. *Barrenar.*] τρυπαω, terebra perforo. Virgil. 2. Aen. Aut terebrare cauas uteri, & tentare latebras, Col. lib. 5. cap. 9. eas terebrare Gallica terebra conuenit. Ouid. 6. Fasto. Prima terebrato per rara foramina buxo, Ut daret effecit tibia longa sonos. Terebratio, onis, uerbale, ipse terebrandi actus. Colu. lib. 4. capi. 29. In illa autem quæ fit per terebrationem, &c. Huius compositum est, Exterebro, quod est extorqueo, & exculpo: ut Exterebra re ueritatem. Pla. Exterebra profus, atque excute.

TEREDO, nis, p. p. τερνιδών, uermis in lignis nascens, eaque erodens. Est autem hæc uox Græca, sed quam Latini & usu & inflexione suam fecerunt, Græce enim τερνιδών, appellant, quam nos Teredinem. Quam nihil prohibet Latinam uocem esse a terendo dictam. Eadem & Tinea dicitur. Licet sint qui diſtinguant, ut Teredines tantum dicantur in mari, hoc est, in nauibus: Tineę terrestres sint. Pli. lib. 16. ca. 4. Infestantium quatuor genera: Teredines capite ad portionem grauiſſimo, rodunt dentibus, hæ tantum in mari ſentitur, nec aliam putant teredinem proprie dici: Terrestres, Tineas uocant. Teredo pro uerme ueſtes terent, &

te, & erodente. Pli lib 8 ca. 48. de prætextis Seruij Tullij. Mirum-que fuit nec delixisse eas, nec teredinum iniurias sensisse annis quingentis sexaginta.

TRENTIA, Ciceronis uxor fuit, Epistolis ipsius notissima: quam postea a uiro repudiatam, Salustius uxorem duxit, ut inimici sui arcana certius posset discere ex ea, quæ omnium eius consilio: tum particeps fuerat & socia. Connumeratur hæc a Plin. li. 7. cap. 48. inter longissimæ uitæ exempla, ut quæ usque ad cxvii. annum dicatur peruenisse.

TRENTIVS, τρεντιου, Poeta comicus, natione Afer, patria Carthaginensis, libertus fuit Romæ Terentij Lucani: a quo ob liberale ingenium optimis litteris eruditus, in honum nobilissimorum amicitiam peruenit, præcipue Scipionis, & Lælij: quorum etiam opera adiutus creditur in scribendo, ob sermonis elegantiam. Cui opinioni aliquid palatur etiam Varro: Non obscurum est, inquit, aditum Terentium in scriptis a Lælio & Scipione. Eadem ipse famam auxit. Nunquam enim, nisi leuiter, se tutari conatus est. Scripsit fabulas sex, quæ omnium manibus teruntur. Post hæc uisendarum Athenarum cupiditate ductus ex quo nauim conscendit, nusquam diuinde conspectus est. Quo fit, ut naufragio credatur periisse. Latius exequitur huius uitam Donatus Prolegomenis Andriæ.

TRENTIVS SCAVRVS, Grammaticus, quem Gal. dicit floruisse Adriani temporibus, ac librum de Cæselij Vindicis Grammatici erroribus scripsisse. Terentius in Culeo, senator Romanus, captus a Carthaginensibus fuit, & redemptus ab Africano maiore: unde & curam eius secutus esse dicitur pileatus: ut refert Liu. lib. 10. de Bel. Punic. Hinc natus error apud indoctos, qui Terentium Comicum a Pœnis captum fuisse, & a Scipione redemptum crediderunt. Terent. Varro collega Pauli Aemilij post Cladem Cannensem cum reliquis exercitus, Canusum se recepit: Cui Romam redeundi gratulatus est pop. Rom. quod de repub. non desperasset.

TRENTVS, locus in campo Martio, quod in eo ara Ditis partis in terra occultaretur: quæ ludis tantum secularibus est ossa terra ostendebatur, usque peractis rursus claudebatur. Martia. Bis mea Romæ inspectata est uita Terento. Hoc est, binos spectauit ludos sacres.

TRENTINVS, tina, tinum, adiecti. est a Terento deductum: unde Ludi Terentini dicti sunt, qui alio nomine seculares uocantur, qui centesimo quoque anno tribus diebus continuis, tribusque noctibus celebrantur: tamen postea ambitione principum minore interiecto spatio aliquoties fuerint celebrati. Ausonius in Ternario: Trina Terentino celebrata trinoctia ludo. De horum ludorum institutione, & ritu, uide Politianum c. 58. Miscellaneorum: Cenforinum c. 6. D. Augustinum de ciuitate Dei. lib. 3. c. 18. Val. Max. lib. 3. c. 1.

TRES, teretes, [τρονδο, & rotundo. Gal. Rond en long, comme une iaueline. Hisp. Rollejo, redond, y luengo.] p. uult. core. generis omnis, & uult. & rotundum, cuiusmodi est figura cylindrica dictum, quod ingui circunq. iaque quasi torno uideantur esse detriti. Virg. 8. Ecl. Tricumbens tereti Damon sic cepit oliuæ. Oui. lib. 10. Met. Pendebant tereti gemmata monilia collo. Virg. 4. Aen. Et tereti subnectit fibula gemma. Oratio teres. Ci. 3. de Or. Sed si habitum etiam orationis, & quasi colorem aliquem requiritur, est plena quædam, & tamen teres & tenuis, & non sine neruis ac nitibus. Totus teres atque rotundus. Hor. 2. Ser. Sat. 2. Hoc est æqualis & contans in se, interprete Acrone. Nā Teretes (ut inquit ille) dicuntur, qui ab alio non querunt quid faciendum sit, sed ipsi per se inueniunt. Tale est & illud Virgilij de Viro bono: Munus diu instar habens, teres, atque rotundus.

TREVS, τρεως, rex Trachum, Martis ex Bistonide nympa filius, qui cum Progne Pandionis Athenarum regis filiam uxorem duxisset, eius etiam sororem Philomelam per speciem uisendæ sororis ab istam uitauit, uicitatæq. linguam præcedit. Quod facinus cum illa indicare alioqui non posset, cruore suo depictum soroti suæ transmissit. Quare cognita Progne, ut sororem ulcisceretur, Itym filium patri epulandum apposuit: Prolato deinde capite, cum pater se uxoris dolo filium in sua uiscera condidisse agnosceret, & ad ultionem properaret, Progne mutata est in hirundinem. Philomela in auem sui nominis, Tereus in upupam, Itys in phasianum. Hæc Seruius, enarrans illud Virgilij, Aut ut mutatos Terei narrauerit artus. Lege fabulam hæc latius apud Oui. lib. 6. Metam.

TERGEMINI, dicuntur, qui tres eodem partu editi sunt. Plin. li. 7. c. 3. Tergeminos nasci certum est, Horatorum Curatorumque exemplo. Tergemini fratres apud Liu. 1. ab Urb.

TERGEMINVS, a, um, adiect. τριπυρος, τριπλεξ, id est, triplex. Liu. 6. ab Urb. Moio tergemina uictoria triplicem, triumphum ex ipsis Volscis & Aequis & ex Hetruria egistis. Oui. 4. Trist. Eleg. 6. Tergeminumque uirum, tergeminumq. canem. Stat. 1. Syl. 1. Non

hoc imbriferas hyemes opus, aut Iouis ignem Tergeminum, Aëlij non agmina carceris horret. Id est, fulmen trifidum. Ius tergeminae prolis, id est, ius trium liberorum. Stat. 4. Syl. 8. Ergo quod aufoniæ pater angustissimus urbis Ius tibi tergeminae dederat lætabile prolis, Omen erat.

TERGESTE, τεργεςτο, Ptol. colonia Romanorum, ab Aquileia stadia centum octoginta distans (ut inquit Strabo) hodie Triesteum uocatur. Hæc urbs olim florentissima fuit. Vide Pli. lib. 3. ca. 18.

TERGINVS, a, um, τριζος, possessiuium a Tergus, ut Terginum locum, id est, scutica e tergo animalis. Pla. in Pseud. Aedepol nostrum darius tergom erit, quam terginum hoc meum.

TERGIUERSOR, aris, [Postergare, uoluntar spalle. Gal. Reculer, & ne uoluit uenit au point, fuir. Hisp. Boluer las espaldas.] fallo & dicta muto. inquit Nonius: proprie est corum, qui terga uertentes adhuc tamen pugnat, nec se se uictos fateri uolunt. unde etiam ad alias res transfertur, ut de spationes, controuersias, &c. Nam uertere terga, fingere est, quod & Terga dare dicimus. Pla. Quid expectas? quid tergiuersaris? Cicero libro 3. Tuscul. Quid tergiuersamur Epicure? nec fatemur eam nos d. cere uoluptatem, quam ut idem, cum os perfricuisi, soles dicere est, dissimulamus, & subterfugimus. Iure consulti accipiunt tergiuersari, pro in uniuersum ab accusatio. desistere, teste Martiano ad Senatus Turp. lib. 1. Tergiuersatio, uerbale, id est, subterfugium, detestatio. Cic. pro Milione. Quid erat moræ & tergiuersationis?

TERGO, gis, & Tergeo, ges, ssum, [Nettare, forbare. Gal. Torcher, nettoier, essuyer. Hisp. Alimpiar.] & secundum antiquos terfum, δ' μόρον, nridum facio, Iuu. Sat. 14. Vasa aspera tergeat alter. Pla. Ornantur, lauantur, tergentur, poliuntur. Liu. 6. Bel. Pu. Secundo die arma curare, & tergere ante tentoria iussit. Cic. in Para. Ut in familia qui tractant ista, qui tergent, qui unguent, qui ueerunt, qui spargunt, non honestissimum locum seruitutis tenet. Oui. 2. Met. Terfis niteant talaria plantis. Idem 13. Met. Manu que simul ueluti lacrymantia, terfis Lumina. Huius composita sunt Abstergo, Attergo, Detergo, Extergo: quorum significata explicata sunt suis locis.

TERGVMS, gi, [Scheua, si alle di distro, reni. Gal. Le dos. Hisp. Las espaldas & las oruelas.] u' τριζος, dorsum. Virg. 2. Aeneid. Ecce manus iuuenem interea post terga reuinctum. In ambulare manibus ad tergom reiectis, Afri. Cice. lib. 10. Ouid. lib. 2. Metamorph. Ossa que post tergom magna iactata parentis. Dicitur, & de aubus. Cice. 2. de Natura deo. Grues in tergo præuolantium colla & capita respondent. Neque solum de animalibus, uerum etiam de rebus inanimatis dicitur. Vnde lib. uim a tergo, τριζος, scriptum dicimus, id est a posteriori parte chartæ, uel membranæ. Iuuen. Sat. 1. Scriptus & a tergo, necdum finitus Oretis. Glacialia terga fluuiorū. Claud. de bel. Get. Aerea terga lorice, Stat. 9. Theb. Aliquando tamen Tergum pro tergo ponitur, Virgil. 1. Aen. Mercatique solum facti de nomine byrsam, Taurino quatum possent circumdare tergo. Idem pro scuto, quoniam scuta corio regi solent. Idem libro decimo Aene. Et tergo decurrit hastas. Et ram Tergus, quam Tergum, a terendo dici uideatur, quoniam uehendis oneribus teruntur. Terga uertere. Cæf. tertio Bel. Gal. ut ne unum quidem nostrorum impetum ferrent, ac statim terga uerterent. Dare terga, idem. Quint. libro secundo cap. decimotertio. Nonnunquam terga etiam dedisse simulata fuga proderit. Virg. 4. Georg. Aut hos uersa fuga uictor dare terga coegit. Præbere terga fugæ. Oui. 10. Metamor.

TERGVVS, tergoris, [Pelle. Gal. Cuir, peau. Hisp. Cuero, & pelleio.] pen. c. neut. gen. τριζος, corium, & proprie crassior illa pars, qua tergu, id est dorsum tegitur, Virgil. lib. 1. Aene. Tergora diripiunt coltis & uiscera nudant. Pli. lib. 8. ca. 10. Durissimum dorso tergu, uentres molles, secarum nullum tegumentum. Silius lib. 3. Squalenti tergo serpens.

TERINA, τρινη, agri Brucij opidum maritimum, a quo propinquus sinus Terinæus appellatur. auctor Pli. lib. 3. ca. 5.

TERIAS, τριας, fluuius est Siciliæ non procul a Catania, teste Pli. li. 3. c. 8. Stephanus alium eiusdem nominis fluuii collocat in Phrygia, quem alio nomine Gallum ait appellari.

TERMENTARIVM, inquit Varr. libro 4. de Lingua Latina linteum, quod teritur corpore.

TERMENTVM, apud Plau. pro detrimento, teste Festo.

TERMERA, τριμερα, opidum liberum Carie, teste Pli. lib. 5. ca. 29. Stephanus Lycie assignat.

TERMERIVM, τριμεριον, promontorium est Myndiorum, Cæcarie Coroum promontorio oppositum, & quadraginta non amplius stadiorum mari ab eo diremptum, auctor Stra. lib. 14.

TERMESSVS, τριμυσος, Ptole. Pisidix urbs est, teste Stra. lib. 13. Cibræ, & Mily proxima.

TERMES, termiti, p. c. maf. gen. τριζος, γκαρπος, ramus ex arbore decerptus cum fructu. Qui quonia. n. in diuisione agrorum antequam metra poneretur, signi solebat, termino nomē dedit. Proprie

Termes (ait Porphyrio) est oliuæ, sicut Palmes uitis. Hora. Epod. 16. Germia, & nunquam fallentis termes oliuæ. Gellius ramentum etiam Termitem appellat palmæ ramum cum fructu auulsum, quæ Græci *σπίδια*, nominant.

TERMINALIA, *τέρμια*, Herodoto, populi sunt Lyciæ, & Creta oriundi, quos Sarpedon Minois, & Rhadamanti frater colonos ex Creta duxit, ac Terminalia nominauit, cum prius Minyæ & Solymi uocarentur, ut Hero. refert. Postea Lycus Pandionis filius, eisdem a se Lycios appellauit. Quæ pfecto ratio Lycios ac Solymos eisdem esse ostendit, quanquam Homerus eos uideatur separare.

TERMINALIA, orum, *τέρμινάλια*, Varro ideo appellata esse existimat, quod is dies anni extremus erit constitutus. Ego potius a Termino deo nomen sumplisse existimo. Fuerunt enim Terminalia festa, quæ in honorem termini Dei celebrabantur mensis Februarii, ad octauum Calendas Martias. Nam inter terminalia & Regifugium, teste Censorino, intersecebatur dies intercalaris. Liuus quinto Decad. lib. 3. Tertio die post Terminalia Calendæ intercalares fuerunt.

TERMINO, as, [Terminare, determinare, finire, concludere. Gal. Finir, bol. ler. Hisp. Acabar, & deslindar.] *περατώω, ὀρίζω*, terminos constituto, certis finibus circumscribo, finio. Cice. i. Offic. Illorum fines, sicuti ipsi dixerunt, terminauit: in medio relictum quod erat, populo Romano adiudicauit. Cicero in Catil. Quorum alter fines uestri imperii, non terræ, sed celi regionibus terminaret. Cicero de Finibus. Omnia autem priuatione doloris putat Epicurus terminari summum uo upratem, hoc est, Epicurus putat summam esse uoluptatem, priuari doloribus. Terminare sententiam, absolvere. Cice. ad Attic. lib. 9. Sed ut sententiam aliquando terminemus. Terminatus, a, um, participium: ut, Terminatus ager, id est limitatus. Terminatæ diuitiæ. Cice. i. de Finib. Ne naturales quidem multa desiderant, propterea quod ipsa natura diuitias, quibus contenta sit, & parables, & terminata habet. Terminatio, tionis, uerbale, finitio. Terminatio aurium, distinctio, discretio. Cice. in Ora. Ut igitur poetica, & uersis inuentus est terminatio aurium, obseruatione prudentium: sic in oratione animaduersum est, &c. Huius composita sunt, Determino, Dietermino, & Extermino: quorum significata uide suis locis.

TERMINVM, ni, [Termine, sine. Gal. Terme, la fin de toutes choses, borne, limite. Hisp. El termino y fin generalmente.] *ἄλος*, proprie dicitur limes, qui agrum ab agro diuidit: a terendo, (ut Varro placet lib. 4. de lingua Latina) quod hæ partes maxime terantur, propter iter limitare. Aut certe a Græco nomine *τέρμια*, quod est eiusdem significationis. Cice. 4. Acad. Est enim inter ipsos, non de terminis, sed de tota possessione contentio. Per translationem Terminus, pro quouis sine accipitur. Cice. i. de Ora. Nullis terminis circumscribere, aut definire ius suum. Virg. 4. Geo. Quamuis angustius terminus æui. Apud antiquos Terminus Deus putabatur, in cuius tutela finis agrorum esse existimabant. unde etiam sub aperto celebratur: propterea quod nefas putabatur Terminus sub te. sto consistere, ut auctor est Festus, Liu. i. ab urbe: Nam cum omnium sacellorum exaugurationem aues admitterent, in Termini fano nõ addidere. Huius composita sunt Anterminus, & Cõterminus, quorum significata uide suis locis. De termino autem uide lusum ex uetusto epigrammate apud A. Gellium.

TERMITES, *κλήδοι ἔγκροποι*, rami arborum cum fructibus detracti, Vide supra in dictione Termes.

TERMON, *τέρμων*, a ueteribus Græca consuetudine ponebatur pro eo, quem Latini terminum appellant. Euius apud Festum: Ingeni uadit cursu, quo redditus Termo est.

TERNARIVS, a, um, Ternarii scrobes, id est scrobes quadrati, quæ uersum pedes habentes ternos. Col. lib. 11. c. 2. Scrobes omnis generis, quos eris Autumno consiturus, hoc tempore præparare oportebit, eorum quaternarij, hoc est, quatuor uersum pedum quatuor, si est commodum terrenum, xiiii. ab uno sunt: ternarii autem xiiii.

TERNVS, a, um, distributiui numeri nomen est: quod tamen sæpe accipitur pro suo primitiuo. Hor. 3. Carm. Ode 19. Ternos tercyathos attonitus petet Vates. Virg. 5. Aen. Terno consurgunt ordine remi. Cice. ad Pætum li. 4. Cum loquimur terni, nihil flagitii dicimus: at cum bini, obscœnum est.

TERO, is, iiii, eritum, [Tritare, sfrantumare, rompere. Gal. Broyer, piler, uscr enfortant l'un contre l'autre. Hisp. Hollar ò trallar, ò gassar.] *τριβω*, frico, contero, attero, consumo, Pla. in Asia. Num me illuc ducis, ubi lapis lapidem terit? Onid. i. de Arte. Frenaque magnanimi dente seruntur equi. Virgil. 4. Georgic. Ipse labore manum duro terat. Plin. Dein refrigeratum teritur in sarinam, id est, comminuitur. Terere iter, est iter agere. Virg. primo Georgic. Sæpius et testis penetralibus extulit oua Angustum formica terens iter. Terere tempus est consumere: similiter terere ocium. Liu. libro primo. Quas in conuiuiis, luxuque cum æqualibus uiderant tempus terentes. Tritus, a, um, partic. id est, attritus, & sui consum-

ptus. Martial. lib. primo. Cereæ si pendet, lumbis, & tritæ lacerna, Dimidiisque nates Gallica pallia tegit. Trita uia, seu Tritum iter, id est, sæpius calcatum, & a multis frequentatum. Ouid. 2. de Arte. Trita frequensque uia est, per amici fallere nomen: Tuta frequensque licet sit uia, crimen habet. Cic. i. Philip. Cum Brundisium, iterque illud, quod tritum in Græciam est, non sine causa uitauissim. Tritum prouerbium, hoc est, multorum sermonum celebratum. Cicero primo Offic. Ex quo illud, Summum ius, summa iniuria, factum est iam tritum sermone prouerbium. Tritas, tus, tui, ipse actus terendi. Plin. libro trigesimo tertio, cap. 4. Nec ullum absolutius aurum est, cursu ipso, trituroque perpolutum. Tritor, oris, qui aliquid conterit: ut Tritor colorum. Plin. lib. 35. cap. 11. Nanque Erigonus tritor colorum Nealæ pictoris iuta tum ipse profecit. Tritor stimulorum, qui assidue uapulando stimulos tergo suo conterit. Plaut. Persa. Quid ais tu crux, stimulorum tritor? Huius composita sunt, Attero, Contero, Detero, Diitero, Extero, Iurero, Obtero, Protero, Pertero, Subtero: quæ uide suis locis. Retero, rursus tero, purgo, excerno. Colu. lib. 7. Plura deinde frumenta, si in annos recondantur, retenti debent, nam quanto sunt expolitiora, minus a curculionibus eduntur.

TERPANDER, dri, *τέρπανδρος*, Poeta Lyricus, ex Antissa Lesbi ciuitate, qui primus quatuor lyre chordis, tres alias addidit, & Lyrici carminis leges conscripsit: quas nonnulli Phlæmoni cuidam adscribunt, Auctor Suidas. Iam antea autem in Terpandro artis excellentia fuisse perhibetur, ut quem significare uolebant insigniter quidem canere, primum tamen locum non mereri, eum *μετὰ λέσβιον ᾄδόν*, hoc est, post Lesbium cantorem collocandum dicerent. Cuius prouerbii ortum ad huiusmodi referunt historiam. Cum Lacedæmoniorum res seditionibus tumultuarentur, consultum oraculum iussit, ut Lesbium cantorem accerterent. Accersitus itaque Terpander, populi animum sic delinuit, ut omnia omni seditione, in pristinam concordiam redirent. Quæ ex re factum ut Lacedæmonij Lesbiis musicis primas partes tribuerint, & si quem alium canentem audissent, protinus dicerent *μετὰ λέσβιον ᾄδόν*, id est, post Lesbium cantorem eum collocandum.

TERPNVS, citharædus insignis Neronis temporibus floruit, cuius cantu supra modum Nerouem delectatum fuisse, scribit Suetonius in uita eius: Statim (inquit) ut imperium adeptus est, Terpnus citharædum, uigentem tunc præter alios accersit, diebusque continuis post coenam canenti in multam noctem assidens, paulatim & ipse meditari, exercitarique cœpit, nec eorum quicquam prætermittere, quæ artifices eius generis uel conseruandæ uocis causa, uel augendæ facerent.

TERPSICEROTES, (inquit Calëpinus) dictum nomen a modulatis, & quasi ad lyram compositis cornibus. Quia in re nimis pueriliter fallitur, in emendatis, ut solet, exemplaribus deceptus. Terpsicerotes enim neque Græca, neque Latina lingua agnoscit. Strepsicerotes ita legendum, quo nomine significatur capræ siluestris genus, ab intortis cornibus ita dictum. Plin. li. 11. c. 37. Erecta autem cornua, rugarumque ambitu contorto, & in leue fastigium exacuta (ita ut lyras diceret) strepsiceroti, quæ Addacem Africa appellat.

TERPSICORE, *τερψιχόρη*, una nouem Musarum, sic dicta, quod choreis, & tripodis delectetur, uel, ut Plutarchus ait, quod maxima uitæ pars ea delectetur & gaudeat. Huic quidam citharæ inuentionem tribuunt. Vir. de Nouem Musis, Terpsichore affectus citharæ mouet, imperat, auget. Vide in dictione, Musa.

TERRA, æ, [Terra. Gal. Terre. Hisp. Tierra.] *γῆ*, elementum frigidum & siccum, quod quoniam reliqua omnia grauitate exuperat, infimum sibi inter ea locum uendicauit. Dicta Terra (ut quidam uolunt) quod pedibus teratur. Cic. de Natu. Deo. Terra locata in media mundi sede, solida & globosa, & undique in sese nutibus suis conglobata, uersita floribus, &c. Sunt qui uelint hoc nomine in singulari numero, totum elementum significari, in plurali aliquot eius regiones. Virg. 1. Aene. Multum ille & terris iactatus & alto, id est, per multas regiones, ut illi exponunt. Quæ differentia aut falsa est, aut certe non perpetua. Nam & terræ frequentissima pro una qualibet regione, legimus, & Terras pro toto orbe. Cic. de Amic. Eorum, qui in hæc terra fuerunt, Magnamque Græciam, quæ tum florebat, &c. Virgil. quarto Aene. Et nunc Magna mei sub terras ibit imago. Terræ filii olim obscuro ignotoque genere proguati dicebantur, propterea quod terra sit omnium communis parens: uel quod iuxta quorundam etiam historiarum Poetarum fabulæ prodiderunt, quorum quod obscura essent, & incognita stirpe proguati, ad terram, communem omnium matrem, origo referebatur. Ad quod alludens Iuuenalis, hominem obscurum, Gigantum fraterculum appellat. Cic. Attic. libro primo. Et huic terræ filio, nescio cui committere epistolam tantis

rantis de rebus non audebam . Vide Erasmi Adagia . Terram pro Terra, eodem Erasmo teste , prouerbialis est figura in hominem exulem, erroneum , & incertis uagantem sedibus . M. Tul. in epist. ad Att. lib. 14. Hæc & alia ferre non possum. itaque, γῆς ὄψο γῆς, cogito, significat, se de fugiendo cogitare. Terra defossium aliquid habere dicitur, qui non impertit, neque profert suas dotes : sumptum ab auaris, aurum humo defodientibus : quod apud Pla. facit Euclio . Terram uidere dicitur, qui ad molesti prolixique laboris finem propemodum peruenerunt . Sumptum a nauigantibus. Var. lib. 1. de re rust. scribit, Terram tribus modis dici communi, proprio, & misto . Communi, ut dicimus, orbem terræ, & terram Italicam, cum & lapis, & arena, & cætera eius generis sint in nominando comprehensa. Altero modo dicitur terra proprio nomine, quæ nullo alio uocabulo neque cognomine adiecto appellatur. Tertio modo dicitur terra, quæ est mista, in qua feri quid potest & nasci, ut argillosa, uel lapidosa. Terra etiam uocatur Vesta, siue quod rebus omnibus uestiatur, seu quia ui sua stet. Ouid. lib. 6. Falto. Stat ui terra sua, ui stando Vesta uocatur. Dicitur & mater. Colum. lib. 10 . Tu penitus clathris eradere uiscera matris Ne dubita. Plin. lib. 9. Sequitur terra, cui uni rerum naturæ partium eximia propter merita cognomen indidimus maternæ uenerationis. Nos nascetes excipit, natos alit, semel editos sustinet, & semper nouissima complexa gremio, iam ab reliqua natura abdicatos, tum maxime, ut mater, operiens: Et paulo post . Terra serpentem, homine percusso, amplius non irapat.

TERRAEMOTVS, huius tus, [Terremoto. Gal. Tremblement de terre, mouement ou esmotion de terre.] τρεσμός, terræ concussio, quæ a spiritibus terræ inclusis, & exitum sibi molientibus fit. Plin. lib. 2. c. 84. Fiunt cum terræ motu & inundationis maris eodem uidelicet spiritu infusi, aut residentis sinu recepti . Maximus terræ memoria mortaliū extitit motus Tiberij Cæsaris principatu XII. urbibus Asiæ una nocte prostratis. Cic. 2. Off. Si recta aut ui tempestatis, aut terræ motu, aut uerustate cecidissent. Idem 1. de Diu. Cōquassari maxime terræ moribus .

TERRANEOLA, æ, cum accentu in antepen. γεραειος, auis alaudæ similis, præterquam quod in capite apicem non habet, sicut alauda. Dicta Terraneola, quod nõ in arboribus, sed in terra uersetur, atque nidificet. Sipontinus.

TERREREFACIO, tis, p. c. [Spauentare. Gal. Espouanter, espantar. Hisp. Espantar.] ἐκπλησος, terror afflicto. Hinc Perterrefacio : ut, Perterrefacias Dauum, apud Ter. in Andria .

TERRENVM, ni, substantiuum, neut. ge. [Terreno. Gal. Terroir, champ. Hisp. Terreno, ò naturale χα de tierra.] γῆ, terra cultui idonea. Colum. lib. 2. Calidissimi rusticarum rerum genera terreni tria esse dixerunt campestre, collinarum, montanum. Idem lib. 1. Agrum habebimus salubri de cælo, uberi gleba, parte campestri, parte alia collibus, uel ad Orientem uel ad Meridiem molliter deflexis, terrenisque alijs, atque alijs siluestribus & asperis .

TERRENVS, a, um, [Di terra. Gal. Terrien, né ou uiuant en terre. Hisp. Cosa pertinescente ala tierra.] γεραειος, quod uel in terra natum est, uel in terra uiuit, uel aliquid cum terra commune habet, ut terrenum animal. Virg. 6. Aeneid. Terrenique debebant artus, moribundæque membra. Ouid. 1. 5. Metam. Sic ubi terreno Lycus est epotus hiatu, Exiit procul hinc, alioque renascitur orbe. Idem 1. Meta. Nec quicquam terræ fæcis habentem. Cic. 1. Tuscul. Corpora nostra terreno principiorum genere confecta, ardore animi concallescunt. Plin. lib. 9. c. 29. Terreni maiores, quam pelagici. Terrenus, pro terrenus. Col. Area quoque sic terræna erit, ut sit ad texturam satis habilis .

TERREO, es, tui. [spauire, spauentare. Gal. Espouanter. Hisp. Espantar.] ὄψο, timorem alicui incurio. Virg. lib. 1. Geo. Et sonitu terrebis aues. Cæs. lib. 3. Bel. Ciu. Et legionarij interioris munitionis defensores, scalis adnotis, tormentisq. cuiusque generis telisq. terrebant. Vir. lib. 8. Aen. Iam tum religio pauidos terrebat agrestes, Di ra loci. Idem 8. Aen. Neu belli terrere minis. Oui. 24. Met. Tonitruque & fulgure terruit orbem. Territus, ta, tum, partic. seu nomen ex participio: ut Territus animi: hoc est, conturbatus animo. Liu. 7. ab Urb. Itaque consule territo animi. Videlicet tu, inquit, A. Cornelij cacumen illud supra hostem? Ouid. 2. Met. Venatrixque metu uenantum territa fugit . Huius composita sunt Absterreo, Consterreo, Deterreo, Exsterreo, & Persterreo, quorum significata explicantur suis locis .

TERRISTRIS, & hoc terrestre, [Terrestre, di terra. Gal. Terrestre, de terre. Hisp. Cosa de tierra.] γεραειος, idem quod terrenus: ut Terrestre animal, quod in terra uitam agit. Plin. lib. 10. c. 61. Rursum in terrestribus pariunt serpentes. Oui. lib. 4. Met. Tantosq. per alta labores Aequora sustinuit, tantos terrestrib. armis. Cic. 7. Verr. Illud Flaminij ita ex æde sua sustulit, ut Capitolio, hoc est, in terrestri domicilio Iouis poneret . Liu. 3. Bell. Puni. Consul literis Philippi atque Annibalis perlectis, consignata omnia ad senatum iungere

terrestri misit : nauibus deuchi legatos iussit. Liu. 1. ab Urb. Aud Iuppiter, & tu Iuno, Quirine, dique omnes cælestes, uosque terrestres, uosque inferi audite.

TERRREVS, a, um. [Di terra.] γῆνῆς, quod ex terra est: ut Vas terreum. Col. lib. 1. Horreum camera contactum, cuius solum terræ prius quam conlternatur perfoffum .

TERRIBILIS, le, [Terribile, horrendo. Gal. Terrible, effrayant, qui donne frayeur, & effroy. Hisp. Cosa que espanta.] φοβερός, formidabile, arque horrendum. Virg. 6. Aene. Terribilis iqualore Charon. Cice. pro Sext. Alter, o dij boni, quam teter incedebat, quam truculentus, quam terribilis aspectu. Vir. 6. Aen. Terribiles uisu formæ, letumque, laborque.

TERRICOLA, [Chi habita la terra.] ὄρθῶνιος, qui terram habitat . Est autem hominum epitheton apud Poetas, a terræ inhabitatio- ne deductum, quo mortales distinguuntur a superis, qui a cælesti habitatione calcicolæ dicuntur.

TERRICREPVVS, a, um, pen. cor. βαρῦροπος, Iouis, uel fulminis epitheton, quasi terribiliter, seu cum terrore increpans . Vox est poetica .

TERRICVLVM, i, [Spauento. Gal. Chose qui espouante, espouentail. Hisp. El espantajo.] ὄβητρον, quod iniicit terrorem. Liu. 5. ab Urbe: Cū omnium assensu comprobata oratio esset, gauderentque patres sine tribunitiæ potestatis terriculis inuentam esse aliam uiam maiorem ad coercendos magistratus, uicti consensu omnium comitia tribunorum militum habuere. Accius: Proinde ista hæc tua aufer terricula, atque animum iratum comprime.

TERRICVLAMETA, a, phantasmata, siue spectra terrorem incutientia.

TERRIFICO, as, [Far paura.] ἐκπλησος, terrorē incurio. Luc. lib. 1. Et quæ res obuia mentes Terrificet morbo affectis. Vir. lib. 4. Aen. Cæcique in nubibus ingens, Terrificant animos.

TERRIFICVS, a, um, [Terribile.] p. c. φοβερός, terribilis, formidabilis, terrorem incutiens . Vir. 5. Aen. Seraque terrifici cecinerunt omnia uates . Nox terrifica, apud Val. Flac. lib. 5 . Argonau. Stridores terrifici, apud Silium lib. 5.

TERRIGENA, [Nato di terra.] p. c. communis gene. γῆνῆς, ex terra genitus. Cice. 2. de Diuin. Terrigenam tardigradam domiportam sanguine cassam potius: quam hominum more cochleam dicere. Luc. lib. 3. Aut si terrigenæ tentarent astra gigantes. Oui. Epi. 1. 2. Donec terrigenæ (facinus miserabile) fratres In se constrictas conferuere manus.

TERRITO, as, p. e. [Spauire. Gal. Espouanter. Hisp. Espantar.] ἐκπλησος, frequentatiuum a Terreo. Ter. in And. Dij te eradicent, ita me miseram territas. Vir. 4. Aene. Et magnas territat urbes . Liu. 8. ab Urb. Dein postquam aspernabantur flagitium aures, minis territare, atque identidem admonere fortunæ. Plau. Amp. Larua umbratilis, tu me minis territas.

TERRITORIVM, rij, Territorio. Gal. Territoire. Hisp. Territorio.] ὄψο, est, ut inquit Pomponius, uniuersitas agrorum intra fines cuiusq. ciuitatis . Quod ab eo dictum est, quod maxime teratur, uel quod magistratus eius loci intra omnes fines terrendi, id est, summouendi ius habet . Hactenus Pomponius. Plin. lib. 29. c. 6. Extra territorium id abire. Ci. 2. Phil. Ut florentis colonix territorium minueretur. Seruius etiam in Virgilium.

TERROR, oris, [Terrore, spauento, paura. Gal. Fffroy, frayeur. Hisp. Espanto del que espanta.] φόβος, timoris incussio. Cice. 3. Tul. Quæ autem subiecta sunt sub metu, ea sic definiunt . Pigritiam metum consequentis laboris, terrorem metum conuententem. Ex quo fit, ut pudorem rubor, terrorem pallor & tremor, & dentium crepitus cōsequatur . Seruius inter Terrorem, & Metum sic distinguit, quod Terror proprie fit, qui alij infertur, unde & Terribilis dicitur Metus, quem habent timentes, Licet aliquando terror pro metu ponatur . Virgili. 11. Aeneid. Quod si tantus habet mentes & peccora terror.

TERTA GALEA, [Terzo, chiaro.] id est, deterfa. Varro: Terra nitet galea. Caro de Liberis educandis, ut citatur a Nonio: Aliti sunt, circumtonsi, terti atque unctuli, ut uideantur esse mangonis fieri.

TERTIANVS, adiect. [Tertiano.] τριταειος, ut Tertiana febris: quæ tertio quoque die recurrit: quemadmodum Quartana, quæ quarto. Ci. 3. de Natur. Deorum . Vide quæso si omnis motus, omnia que, quæ certis temporib. ordinē suum cōseruant, diuina dicimus, ne tertianas quidem febres, & quartanas diuinas esse dicendum fit. Tertiana etiam absolute idem significat. Plin. lib. 10. cap. 14. Xenocrates pulegij ramum lana inuolutum in tertianis ante accessionem olfactandum dari, &c.

TERTIANVS, orum, οἱ τῆ τρίτης, τὰς τῶν σπαιτῶνται, Tertix legionis milites . Tacitus lib. 21. Tradidit & Syria duo & nicesimanos, tertianosque.

TERTIATA VERBA, ἐγκομένα, ῥήματα, appellatur imperfecta, lapsantia, & cū pauore nutabunda: quando quis exanimatus nõ p-

- fert uerba integra, sed uix tertia quæque enunciat medijs ex perturbatione suppressis. Apuleius lib. 4. Tremens & exanguis colore, lunda tertiata uerba substrepens, sic ad illas ait.
- TERTIO**, ad. et. [Terzare, interzare.] τριων, tertia uice. Ter. in Eum. Non hercle ueniam tertio, Col. lib. 3. c. 13. Sarriuntur sesquiope ra, iterum sarriuntur una opera, & tertio una.
- TERTIO**, tias, uerbum est rei rusticæ scriptoribus familiare, pro eo quod est opus aliquod tertio repeto: ut Tertiare agrum, τριτωλῆν, est tertio prosciudere. Col. lib. 2. Sed iugerum talis agri quatuor operis expeditur: Nam commode prosciudat duabus, una iteratur dochrante, in liram redigitur quadrante operæ. Idem lib. 2. c. 13. Iteratos esse oportebit, ac deinde circa Septembris Calendarum tertiatis. Hinc Tertiatio uerba, pro tertia operis repetitione: quo nomine Colu. lib. 12. cap. 50. usus est pro tertia olei pressura. Sunt autem, inquit, in cella olearia tres arborum ordines, ut unus, primæ notæ, id est, primæ pressuræ oleum recipiat, alter secundæ, tertius tertiæ. Nam plurimum refert non miscere iterationem, multoq. minus tertiationem.
- TERTIVM**, [La terza uolta. Gal. La tierze fois. Hisp. La terza vez.] ad. uerb. τριτων, τριων, tertia uice. Cice. 2. de Diuin. Quid est tam incertum, quam telorum iactus? tamen nemo est, qui tam sæpe iactans, Venerem iaciat aliquando, nonnunquam etiam iterum, ac tertium. Tertium consul esse dicitur, qui duobus iam perfunctus Consulatus tertium gerit. Tertio autem consul quis factus esse dicitur, qui tertio post exactos reges anno gestit Consulatum.
- TERTIARIUS**, ria, rium, adiecti. quod tertiam rei alicuius partem recipit: unde Tertiarium stannum, appellatur a Plin. libro trigesimo quarto, cap. decimo septimo. Ad alterini & factij stanni genus, cum singulis stanni libris singuli plumbi albi, & singulæ nigri libræ admiscetur.
- TERTIARIUM**, rij, [Quattro oncie.] substant. τριτημοριον, idem quod triens, hoc est, uncia quatuor, & tam de pondere, quam de mensura dicitur. In ponderibus enim, teste Budæo, libræ tertiam partem significat: in mensuris autem tertiam partem congit. Cato, de re rust. cap. 97. Postea sumito bitumnis tertiarium, & sulphuris quartarium.
- TERTIVS**, a, um, [Terzo. Gal. Tierze. Hisp. El tierzo.] τριτος, ultimus, siue unus ex tribus. Plin. episto. 92. Tertius dies est, quod audiui recitantes Sentium Augurinum. Cicero pro Rab. Posth. Modo uobis inspestantibus, in Gabinij iudicio tertio quoque uerbo excitabant. Plinius libro octauo, cap. 48. Tertium locum Milesiæ oues obtinent. Tertiz notæ herbæ, id est tertio loco adscribendæ, uel tertiam dignitatem post alias sortitæ. Colu. lib. 9. c. 4. Tertiz notæ, sed adhuc generosæ, marinus ros, & nostras cunila, quam dixi fatureciam.
- TERTYLIANVS**, τερτυλιανος, scriptor Ecclesiasticus, eloquens quidē, in nonnullis tamen ab Orthodoxæ Ecclesiæ fide nonnihil aberrans. Animam enim immortalem quidē esse fatetur, sed eam effigiarum corpus esse contendit, neque hanc tantum, sed ipsum etiā Deum corporeum esse dicit, licet non effigiarum. Nec tamen tūc hæreticus creditur esse factus.
- TERVNCIVS**, τερτυνχιον, τριγγυον, nummus perexiguus, a tribus uncis, hoc est, quarta libellæ parte dictus, teste Varro, libro quarto de lingua latina. Plaut. in Cap. Neque ridiculos iam teruncij faciunt. Cicero Caninio: De præda mea teruncium non attigit quisquam.
- TESQUA**, [Luogo incolto.] loca edita, aspera, & inculta, ipso situ atque silentio religionem quandam & horrorem incutientia. Horat. 1. Episto. 14. Nam quæ deserta & inhospita tesqua Credis amœna uocat, mecum qui sentit, & odit. Quæ tu pulchra uocas, nemo forsaque Tesqua, apud Lucan. lib. 6. Tesqua (inquit Festus) loca augurio designata. Cicero aspera esse ait, & difficilia. Hæc ille. Var. lib. 6. de lingua latina. Tesca scribit per c, litteram: putatq. Tesca dicta, quasi Tiesca, a tuendis sacris: locaque quadam agrestia interpretatur, Deo cuiuspiam consecrata: Accij testimonio, id ipsum confirmans, ex Tragoedia, cui Philoctetæ nomen est, in huac modum citato. Quis tu es mortalis, qui in deserta, & tesca te apportes loca? Quid autem Tescorum nomine ibidem intelligere debeamus, explicat idem Accius, paulo post subiungens, Celsa Cabyrum delubra tenens, mysteriaque pristina castis concepta sacris. Hæc fere Var.
- TESSARES CAEDECATITAE**, τσσαρες και δεκα τται, sex cuiusdam homines, qui non nisi decima quarta Luna mense Martio Pasca celebrabant: unde & nomen acceperunt.
- TESSARACOSTON**, τσσαρακοστον, tempus dierum quadraginta ante partum, & totidem post partum, quibus mulieres a sacris arcebantur: propterea quod id fere temporis tam ipsæ, quam earum fœtus plurimis infestantur incommotis. Quo dierum numero exacto festum celebrabant, quod & ipsum Tessaracoston appellabant. Vide Cenforium de die natali, & Cœlium Rhod.
- libro decimosesto cap. 21.
- TESSERA**, τζζ, τετραγωνον, dimi. a Tessera, rem quamuis significas, formam habentem quadratam: cuiusmodi sunt laterculi, siue lapides quadrati, quibus pauimenta sternuntur. Plin. lib. 37. c. 10. Andromedæ argenti nitorem habet, ut adamas, figura quadrata, & semper tessellis similis.
- TESSERATAVS**, a, um, quod tessellis, id est paruis quadratis lapillis est compositum: ut pauimentum tessellatum. Sueto. de Cæs. Munditiarum, lautitiarumq. studiosissimum mihi prodiderunt, quamuis tenuem adhuc, & obæratum, in expeditionibus tessellata & sectilia pauimenta circumtulisse. Vitru. lib. 7. præcipit pauimenta tessellata angulos omnes æquales, eademq. sectilia dici, quoniam in particula secta sunt, ut quocunque uelis possint circumferri. Erant & Tessellatæ quædam tunicæ, tesseres quibusdam distinctæ. Vnde Palliorum tesseras dixit Plin. lib. 35. Zeusis aureis literis in palliorum tesseres intextum nomen suum ostentabat.
- TESSERA**, ζ, κυβικος, figura omni ex parte quadrata, teste Macro. lib. 1. in Som. Scip. hoc est, constans sex lateribus æqualibus, qualem est uidere in ijs officulis, quibus in alueolo ludimus, punctis quibusdam distinctis, & in quacunque incubuerit partem, immotam stabilitatem habentibus, quæ & ipsa a Latinis Tessera, a Græcis κυβος, appellantur. Cice. 1. de Diuin. Quid est enim fors? idem propemodum quod micare, quod talos iacere, quod tesseras: quibus in rebus temeritas & calus, non ratio & consilium uallet. Tali autem siue taxilli omnino diuersi erant tesseres: ut qui quatuor tantam haberent latera ad similitudinem eorum, quæ in articulo pedis animalium eorum officulorū uentre protuberant, concava uertebra ligata, altera parte concava, altera in conuexitatem nonnihil assurgente. Sed de his abunde multa dicta sunt suo loco. In militia item Tessera, dicebatur symbolum, quo socii ab hostibus, & exploratoribus dignoscebantur. Ea autem erat tabella, teste Polybio, quam Tribuni militares sub noctem ab Imperatore acceptam ad Centuriones perferebant: Centuriones autem ad Decuriones, & ij rursus ad unumquemque suæ decuriæ militem, a quibus rursus, antequam se intenderent tenebræ, redibat ad Imperatorem. Vir. lib. 7. In bello tessera signum. Liu. 7. Cæteris omnibus tessera dari iubet. Item tessera est belli & pacis futuræ signum. Pomponius. Q. Mutius missus ad Carthaginenses legatus, cum essent duæ tesserae positæ, una pacis, altera belli, arbitrio sibi dato utram uellet deferre, utranque sustulit, & ait. Carthaginenses petere debere, utram malle accipere. Ponitur nonnunquam pro signo frumentario, quo exhibitio, unusquisque frumentum pro portione accipiebat a præfecto annonæ, sicut ex more uetusto in patria nostra fieri solitum est ab his, qui pauperum curam habent. Nam erogantur signa quædam plumbea, quibus exhibitio, sigillatim accipiunt certam mensuram farinæ, uel panis uinive. Sueto. in Augusto: Ac ne plebs frumentationum causa frequentius a negociis auocaretur, ter in annum quaternorum mensium tesseras dare destinauit. Iuuen. Saty. 7. Summula ne pereat, qua uilis tessera uenit Frumenti. Sic etiam dicuntur tesserae nummarie, quibus exhibitio, summa numerum præscripta repositi solet. Item Tessera collybiticæ, quas uulgus literas cambij uocat, cum in usum excogitatæ, ut pecunia argentariis tradita, uel in locis remotissimis citra ullum uecturæ periculum recipi possit. Item Tessera est lignum utrinque complanatum, in quo numeri inciduntur. Vulgus Taleam appellat, Plaut. Suam uterque tessera habet, ratio constat. Tessera hospitalis. Fuit antiqui moris tessera dari hospitibus dimidiatam, quam quicumque attulisset ad hospitem, continuo agnoscere posset, & hospitio accipi, tantamquam amicus, & uetus hospes. Hoc autem ius necessitudinis ad posteros transibat: propterea tessera hospitalem diligenter asseruabant. Pla. in Pœn. Ego sum ipse, quæ tu quæris. P. hem quid audio? A. Antidamæ me gnatum esse. P. si ita est, iam tessera confer, si uis, hospitalem. A. eecam attuli. Tessera hospitalem confregisse dicebatur, qui ius hospitii uiolabat: hoc est, ut ait Erasmus, qui sibi reditum in domum aliquam præclusit. Plaut. in Cist. Hic apud nos iam Alecimarche confregisti tessera. In uetustibus item figuræ quædam quadratæ tessera dicebantur, unde & uetres ipse dicitur Tessellatæ. Plin. lib. 35. c. 9. de Zeuxide pictore: Opes quoque tantas acquisiuit ut in ostentatione earum Olympiæ aureis literis in palliorum tesseres intextum nomen suum ostentaret.
- TESSERARIUS**, rij, δ τὸ σάβημα νημάνον, qui tessera, hoc est, signum bellium per contubernia militum nunciat.
- TESSERARIUS**, a, um, κυβικός, quod ad tesseras pertinet: ut ludus tesserarius, κυβεία.
- TESSERVLA**, ζ, σαυθημάτιον, symbolum siue signum frumentarium, quod qui ad præfectum annonæ referebant, certam frumenti accipiebant mensuram: quemadmodum etiam hodie in quibusdam sacerdotum collegiis æneos plumbeosve quadrates uidemus distribui, quos penoris præfectus, ab iisdem certa uini mensura,

sara, certoque panis pondere solet redimere. Perf. Sat. 5. Scabrosum tessellata far possidet. Plin. Frumenti rationem tessellata ostendit. Tessellata item dicebantur exigui quidam & quadrati lapilli, ex quibus elegantiora pavimenta iternebantur, quæ ab antiquis Tessellata dicebantur. Cic. lib. 3. de Ora. ex Lucilio: Quam lepide lexis compositæ, ut tessellatæ omnes Arte, pavimento atque emblemate uermiculis.

TESTA, æ, [Chioppa, περὶ ζογυφίο, testis] ἀνά υἱόν, uas fictile, quod ex argilla tornatum, mox ad ignem coquitur: unde & testa dicta quasi tosta. Hora. 1. Epist. 2. Quod se mel est imbuta recens seruari odorem Testa diu. Ovi. 2. Trist. Alter hamum, de qua fingantur pocula monstrat: Quæque docet liquidum testa sic apta mero. Hor. 1. Car. Ode 20. Vite potabis modicis Sabinum Cantharis, Græca quod ego ipse testa Conditum leui. ad Her. lib. 4. Prometheus, cum mortalibus ignem diuidere uellet, ipse si a uicinis cum testa ambulans, carbunculos corrogaret, non ridiculum uideretur. Quin & ipsa fragmenta fictilium uasorum, Testa dicuntur. Plin. lib. 36. cap. 25. Necessarium binas per diuersum coactiones sub sterni, capita earum præfigi ne torquæantur, & ruderi nouo tertiam partem testæ tulle addi. Testa item dicitur tegmen cuiuslibet rei durum & fragile, quod Græci ὀστρακὸν uocant, ut in piscibus omnibus, qui duriore uenturiantur cortice, qui a Græcis ὀστρακὸν-δερμῶν, appellantur. Cice. 2. de Nata. Deor. Quot genera, quamque disparia partim submersarum, partim fluctuantium, & innatantium belluarum, partim ad saxa natiuis testis inherentium? Testas quoque figurate positas legitimus pro ostreis, aliis uero id genus piscibus duriore cortice contextis, Horat. 2. Sermon. Saty. 4. Sed non omne mare generose fertile testæ. Testas item pro ouorum putaminibus dicimus: item pro conchis cochlearum. Plau. Pæn. Sin quid est? cochleæ & testa ut sicut solent, &c. Testula, læ, dimin. Col. lib. 11. c. 3. de porris capitatis loquens: Tum testulæ, uel conchæ quasi sedes in singulis subiectæ & feminibus adobruuntur, ut fiant capita latioris incrementi. Testulis ferebantur suffragia. Liu. 5. Bell. Puni. Testulis datis, tribuni popululum summo uerunt, sitellaque allata est, ut sortirentur, ubi Latini suffragium ferrent.

TESTACEVS, a, um, ὀστρακίμος, ὀστρακίδης, quod ex testa est, siue quod testæ duriciem imitatur. Plin. Insectorum omnium, & quibus testacea operimenta, oculi mouentur. Plin. epist. 135. Quia sint comento mediū farti, nec testaceo opere præcinxi. Testacea pyra, quæ etiam Signina dicebantur. Plin. lib. 11. c. 15. Signina, quæ alij a colore testaceæ appellantur.

TESTAMENTARIVS, a, um, quod ad testamentum pertinet. Unde testamentariæ tabellæ, & testamentaria lex, quæ Cornelia dicitur: quæ irrogat pœnam ei, qui falsum testamentum, uel aliud instrumentum signauerit, scripserit, recitauerit. Adoptio testamentaria, qua quis per testamentum sibi filium adoptat. Plin. lib. 5. ca. 2. Cum Scipionis Africani transfisset atrium, uidissetque adoptionem testamentaria Salutionis (hoc enim fuerat cognomen) Africanorum dedecore notam irrepentem Scipionum nomini.

TESTAMENTARIVS, rij, [Chi fa testamenti falsi] ὀστρακίδης, qui testamenta falsa conficit. Cicero lib. 3. Officio. Non de sicariis, ueneficis, testamentariis, furibus, peculatoribus hoc loquor differendum est.

TESTAMENTARIVS, [Notario] Διαδικόγραφος, notarius, confector, & scriptor testamentorum. Paulus ad legem Corn. de Fals. Impuberem. Si testamentarius seruo fideicommissariam libertatem dederit, uideamus ne id extra pœnam sit. Budæus.

TESTAMENTVM, ti, [Testamento, legatione, lascito] Διαθήκη, instrumentum extremæ nostræ uoluntatis continens testamentum. Vlpian. lib. 1. qui testam. facere pos. Testamentum est, inquit, uoluntatis nostræ iusta sententia, de eo quod post mortem fieri uoluerimus. Et proprie quod perfectum est, Testamentum dicitur. Sed abusive quoque testamenta uocamus ea, quæ falsa, uel iniusta, uel irrita, uel rupta, itemque imperfecta sunt. Cic. 2. de Finibus. Sic eiusdem testamentum non solum philosophi grauitate, sed etiam ab ipsius sententia iudico discrepare. Hora. 2. epi. 7. Et opella forçis Adducit febres, & testamenta resignat.

TESTATVM, [Minutamento] ὀστρακίδης, aduerbium antiquum, idem significans quod minutum. Tractum a testarum natura, quæ in exigua fragmenta solent confringi. Pompo. in Verre agrotto, ut citat Non. Iam istam colaphis comminuissimam testatim tibi.

TESTATIO, nis, [Testatione, testimonio] μαρτυρία, idem quod testimonium. Liu. 8. ab Urb. Sicut fœderum ruptorum testationem, in genti fragore cæli procellam effusam. Quin. lib. 5. ca. 13. Si quid ab aduersario testationibus comprehensum.

TESTATOR, [Testatore] ὁ διατίθεις υἱόν, testamenti conditor, uox in primis frequens apud Iurifconsultos.

TESTATVS, [Chi fa testamento] Διαθέτης, qui testamentum condidit: cuius contrarium est Intestatus, διαθετός, qui testamen-

tum non condidit. Unde & ab intestato dicimus aliquem hæredem factum esse. hoc est, non ex testamento, quod nullum erat, sed iure propinquitatis. In significatiue autem passiuæ Testatus dicitur apertus, uulgatus, a omnibus cognitus, quod id quasi omnes testentur. Cice. 4. Verr. Ut res quam maxime clara atque testata esse possit, in ius ad Metellum Carpinarium uoco, tabulasque societatis in forum deferro. Ovi. 3. de Pon. Ele. 1. Nota tua est probata, testataque tempus in omne. Cicero Curioni. Aut certe testatum apud animum tuum relinquam, quid senserim. Hinc Testator, & Testatissimus: Cæ. 8. Bel. Gal. Itaque omnibus, qui arma tulerant, manus præcidit, uitamque concessit, quo testator esset pœna improborum. Cic. pro Cæ. Nam necesse est fuisse non paucos, ut & comprehendere Licinius facile posset, & res multorum oculis esset testator.

TESTICVLOR, aris, quod & Testillor dicitur, significat iumentis fœminis mares adiuuere. Festus.

TESTICVLVS, li, [Testicolo] ὀρχιδίων, diminutiuum a testis cum procoleo accipitur. auctor ab Heren. lib. 1. Medicus testiculos arietis nos tenens.

TESTIFICOR, aris, ari, [Testificare, testimoniare Gal. Tesmoigner, dire une chose & l'assurer, testifier. His. Atestiguar.] μαρτυρέω, testimonium dico, non uero facio, testib. firmo. Cice. 3. de Orat. quod eo sapio testificor, ut auctoribus laudandis ineptiarum nomen effugiam. Quid. 2. de Art. Te memorem dominæ testificare tuæ. Ci. ad Att. lib. 8. Testificor me expertem belli fuisse. Testificari deum, pro Testari, & in testimonium inuocare. Testificatus, a, um, partic. Cic. Att. li. 1. Illud inest tamen commodi, quod & mihi, & cæteris amicis tuis nota fuit, & abs te aliquando testificata tua uoluntas omittendæ prouinciæ. Ovi. Epist. 2. 1. Linguaque præsentem testificata deam.

TESTIFICATIO, onis, [Testificatione Gal. Deposition de tesmoins, te smoignage. Hisp. El dicho del que es testigo, obra de testiguar.] μαρτυρία, probatio per testes. Ci. 6. Verr. Si eius rei testificatio tolleretur, cautumque esset eos testimonium non esse dicturos. Idem de Cla. Ora. Chirographa, testificationes, iudicia, quaestiones, rem manifestam facere. Interdum idem quod declaratio, assertio, professio, Cicero Lentulo libro primo episto. Sic egit causam tuam, ut nec eloquentia maiore quisquâ, nec grauitate, nec studio, nec contentione agere potuerit, cum summa testificatione tuorum in se meritorem. Idem 9. Philip. His honoribus habitis Ser. Sulpicio, repudiatæ legationis ab Antonio manebit testificatio sempiterna.

TESTIMONIUM, nij, [Testimonio, testimonian] μαρτυρία, testium depositio: quæ & Testatio dicitur, quum testimonium proprie absentium sit, cum dicta testium, quæ alibi deposuerunt, apud iudicem in scriptis proferunt: quod genus Græci μαρτυρίας, uocant. Unde Diuus Adrianus (referente Callistrato: Digest. de probat. & præsump.) Rufino proconsuli Macedoniæ rescipit, Testibus se, non testimonijs crediturum. Gabinio quoque in hæc uerba rescriptit: Alia est auctoritas præsentium testium, alia testimoniorum quæ recitari solent. Accipitur aliquando latius testimonij uocabulum, pro omni eo quod ab aliqua re externa sumitur ad faciendâ fidem. Ci. in Topic. Testimoniorum duo sunt genera, diuinum, & humanum. Diuinum, ut oracula, auspicia, uaticinationes & respôsita sacerdotum, aruspicum, coniectorum. Humanum, quod spectatur ex auctoritate, & ex uoluntate, & ex oratione, aut dubia, aut expressa: in quo insunt scripta, pacta, promissa, iurata, quaestita. Sumitur aliquando testimonium pro elogio, quo sententiam nostram de re quapiam declaramus. Ci. pro Domo sua. Senatus mihi testimonium huius urbis conseruatæ dedit.

TESTIS, is, generis communis, [Testimonio Gal. Tesmoign. Hisp. Testigo] μαρτυρ, qui, quæue testimonium dicit. Testib. præsentibus facere aliquid: cui contrarium est, Clam, & sine arbitrio aliquid facere. Plautus Curc. quod anias, ama testibus præsentibus. Mar. lib. 1. Ille dolet uere, qui sine teste dolet. Ovi. Epi. 6. Vix mihi teste deo credita uita tua est. Ci. 3. Offi. cum uero iurato sententia dicenda sit, meminerit, deum se habere testem. Vir. 8. Eclog. Quamquam nihil testibus illis profeci. Iuu. Sat. 14. Falsus erit testis, uendet periuria summa Exigua, ceris tangens aramque, pedenique. Testis uero pro testiculo, masculini generis est dictus, quod uirilitalis testis sit. Auctor Priapeæ: Magnis testibus ista res agetur. Plin. libro duodecimo, cap. 49. Testes pecori armentoque ad crura decidunt.

TESTIUILICIVM, res minimi pretij: sumptum a filorum fragmentis, quæ de tela decidunt, quæ proprie testiulicia uocari uolunt. Plautus Casi. Non ego hoc uerbum emptitem testiulicio. Quo tamen in loco Festus legit Testiulicio.

TESTOR, ris, [Testificare, testimoniare, addur in testimonio] μαρτυρέω, testimonium perhibeo, testimonio sum, affirmo, profiteor. Cic. 2. de Na. de Venæ & arteriæ crebræ multæque. toto corpore intextæ uim quandam incredibilem artificiosius operis. diuinique testatur. Idem

Idem pro Mur. Ego quod facio, omnium uestrum causa me facere clamo atque testor. Tranquillus in Claudio: Testatus quondam per edictum, tanto impensius petere se, ut natalem patris sui Drusi celebrarent. Ouid. 8. Metamorph. Et plauit pennis, testataque gaudia cantu est. Aliquando testem aduoco, uel testimonium adduco, & alterius implorato testimonio assero, Virg. 2. Aeneid. Vos æterni ignes, & non uiolabile uestrum Testor numen ait. Cice. 5. Philip. Is me potissimum testatus est, se æmulum extitisse mearum laudum. Idem pro Flacco. Vociferarer quantum maxime possem, contenderem, testarar publicanos, excitarem negotiatores: uestram etiam conscientiam implorarem. Hoc est, testes aduocarem publicanos, totamque rem eorum iudicio permitterem, ut interpretatur Budæus. Testari, pro obtestari, hoc est, suppliciter aliquid petere, numinum etiam inuocatione adhibita. Plaut. Ipsius tete per superos omnes tellatur, id est, precatur. Accipitur item Testari, pro Testamentum condere, Cice. 1. de Inuentio. Possit ne quisquam de filij pupilli re testari. Huius uerbi composita sunt, Antestor, Attestor, Contestor, Detestor, Obtestor, & Protestor. quorum significata explicata suis locis habes.

TESTUACEVM, κλιβανίτης, libi uel panis delicatioris genus, quod in testo calido coquebatur. Testum autem Latini uocant, quod Græci κλιβανόν, Varro lib. 4. de lingua latina. Libum (inquit) quod libaretur prius quam esset coctum, testuaceum, quod in testo calido coquebatur: ut etiam nunc Matralibus id faciunt Maronæ.

TESTUDINEATVS, αμ, [In uolvo] κημαρωτός, fornicatus, concameratus, siue quod conuexum, & incuruum est, testudinis more. Plin. lib. 33. cap. 11. Sed & testudineatum in usum uenisse. Colum. lib. 12. cap. 15. Et inter se acclines testudineato testō more tuguriorum inarescentem ficum a rore & interdum a pluuia defendant. Vitru. lib. 2. Testa recedentes ad extrema transtra trahunt, gradatim contrahentes, & ita ex quatuor partibus ad altitudinem edueunt in medio metas, quas luto & fronde tegentes efficiunt testudineata testa.

TESTUDO, inis, [Testudine, galana, bisfa scudellera, testuggine, Gal. Vne tor tue. Hisp. Galapago, tortuga.] χηλόνη, animal tardigradum, a testa qua tegitur nomē habens. Earum genera sunt marinæ, Palustres, Terrestres, & Lutariæ, quæ in dulci aqua diuersantur. Ex his marinæ in Iudico mari in tantam euadunt magnitudinem, ut singularum superficies habitabiles casus integant, atque inter insulas Rubri præcipue maris non aliis fere nauigent cymbis. Vniuerso autem generi testudinum dentes nulli sunt, sed rostri margines acuti, superiori parte inferiorem claudente, pyxidum modo. Oua parui in terra, auium ouis similia, foetusque educant annuo spatio. Reliquam earum naturam uide apud Plin. lib. 9. cap. 10. Est item testudo machina bellica, tabulatis contexta, & crudo corio, aut ciliicinis centonibus contexta, aliave materia, quæ difficulter possit exuri. Hæc intus habebat trabem, funibus suspensam, quæ si uno præmuniretur ferreo, Falx dicebatur, eo quod incuruata esset eum in usum, ut lapides è muro euelleret: Si uero ferro bifurco caput haberet munitum, Arios dicebatur, siue quoddam arietis in morem retrorsum cederet, ut maiori cum impetu feriret, siue quod geminis cornibus capitis arietini similitudinem referret. Testudo autem dicebatur, quod modo caput exereret, modo subduceret, uiuæ testudinis ritu. Silius, li. 1. Tandem condensis arctæ testudinis armis, Subducto Pæni uallo, cæcæque latebra Pandunt prolapsam suffossis mœnibus urbem. Cæf. 4. Bel. Gal. Reliquisque diebus turres ad altitudinem ualli, falces, testudinesque parare ac facere cœperunt. Testudo item dicebatur congregata militum multitudo confertis scutis testæ, aduersus impetum lapidum, aliorumque telorum desuper incidentium, σωμασπίτης, Liu. 10. ab Urb. Galli testudine facta conferti stabant, Cæf. 6. Bell. Gall. At milites legionis septimæ testudine facta, & aggere ad munitiones adiecto, locum cœperunt. Rursus Testudines in ædificijs dicuntur fornice, siue cameræ, testudinei tegminis instar conuexæ. Virg. primo Aeneid. Tum soribus diuæ, media testudine templi, Septa armis folioque alte subnixâ refedit. Bit item Testudo, musicum instrumentum, uiuæ testudinis figuræ non admodum dissimile, quod & Græci ab animalis nomine χέλυς, appellant. Huius inuentionem Mercurio assignat Hyginus, qui cum aliquando in testudinem incidisset, cuius caro longa uetustate erat exesa, solis relicta neruis, qui digitis percussi non inamœnū edebant sonum: ex illius similitudine lyram excogitauit: unde & testudinis illi nomen mansisse quidam existimant. Horat. lib. 1. Carm. O decus Phœbi & dapibus supremi Grata testudo Iouis, o laborum Dulce lenimen. Virgil. 4. Georgic. Ipse caua solans ægrum testudine amorem. Cice. 2. de Nat. deo. Quocirca & in fidebus testudine resonatur. Testudineus, αμ, adiect. quod est testudinis: ut, Testudineus gradus. Plaut. in Amphyt. Sine grillatorius, siue testudineus fuerit (subaudi gradus) certum est mihi

nunc scelestam perdere.

TESTULA, α, δ, σ, τ, τιν, minor testa, uel testæ fragmentum. Colum. lib. 15. ca. 3. de porris capitatis loquens, Tum testulæ uel conchæ, quasi sedes, singulis subiectæ feminibus, adobruuntur, ut capitatiores incrementi. Testulis in comitiis referebantur suffragia. Liu. lib. 5. Bell. Puni. 2. Testulis datis Tribuni populum summo uerent: sitellaque allata est, ut fortirentur, ubi Latini suffragium ferrent.

TESTVSUS, [Testo, scoperchio della padella. Gal. Counercle de paelle, un four de terre. Hisp. Vaso d' horno de barro.] κλιβανός, instrumentum plerumque fictile, nonnunquam etiam, in quo ex ære, aliave materia plantæ, aliaque id genus coquebantur, Cato de re rustica. cap. 75. In foco calido sub testu coquito leniter. Legitur & Testum in eadem significatione: ut, æreum testum apud Plin. lib. 30. Hinc Testuaceum libum, & Panem testuaceum dicimus, quem Græci uocant κλιβανίτην. Varro libro 4. de lingua Latini. Libum dictum, quod libaretur, prius, quam esset coctum: Testuaceum, quod in testo calido coquebatur, ut etiam nunc Matralibus id faciunt matronæ.

TETANICI, τετανικοί, a tetano morbo dicti sunt cum musculi qui secundum spinam sunt, ita rigent, ut se inflectere non possint. Idque cum anterior pars afficitur, ut si mentum pectori annectatur εμψυρότονος: cum posterior: σπινδοτόρος, ut si caput scapulis adhareat, cum uero ambæ rigent ex æquo, τετανός, uocatur, ut si ceruix recta & immobilis intendatur, etiam si (ut ait Celsus) quidam minus subtiliter, & minus discrete his nominibus utuntur.

TETANOIRA, τετανόρα, medicamenta sunt eiusdem formæ, cuius & psilothris, ψιλοθρα: Sed psilothris ad pilos uellendos, tetanothris ad erugendam extendendamque, in facie cutem utimur.

TETANVS, ni, pen. cor. τέτανος, rigor & immobilitas ceruicis, cum spinæ, nerui, & musculi utrinque ex æquo obriguerunt, ita ut ceruicis uertebrae neutram in partem flecti permittant. Vide paulo ante in dictione Tetanica.

TETARTÆVS, adiect. τεταρταίος, quartanus. Colu. libro 3. cap. 20. Tetartæum pro tetrade, siue quaternario numero posuisse uidentur, cum ait. Nec tamen ea causa compellere nos debet ad multas uitium uarietates: sed quod iudicauerimus eximium genus: id quantæ multitudinis possimus, efficiamus. Quod deinde proximum, a primo, tum quod est tertiaræ notæ, uel quartæ, quodque ea tenus uelut lestarum quoddam contenti simus tetartæo. Satis est enim per quatuor uel summum quinque genera, uindemiæ fortunam opperiri.

TETARTÉMORION, τεταρτημόριον, & Græca dictio quadrantem significans. Plinius libro septimo. cap. 49. Durat & ea ratio, quam Petolis, ac Necepos tradiderunt, & Tetartemorion appellat, a trium signorum portione, qua posse in Italiæ tractu cxxxvi. annos uitæ contingere apparet. Quo in loco Tetartemorion accipitur pro spatio trium signorum, quæ est pars quarta Zodiaci.

TETER, tra, trum, [Crudele, horribile. Gal. Fuant & insait, ord & infame, cruel, meschant. Hisp. Torpe d' seño d' sardiendo, d' cruel.] βροσπος, cædus, crudelis, ditus, & tam ad animum, quam ad sensus exteriores pertinet, ut Terra belua, Terra uox, Teter odor, Teter aspectus, Teterrima mens. Pla. Most. Ego uero te neque tetriorem beluam uideri me unquam, neque peiorem, censeo. Cic. 4. Tuscu. Agriditudinem ut tetram, & immanem beluam fugiendam esse diximus. Clau. in Euro. Nec belua tetrior ulla est, quam ferui rabies in libra colla furentis. Sulpitius ad Cic. lib. 4. Vir clarissimus ab homine teterrimo acerbissima morte est affectus. Col. lib. 7. cap. 5. Spumam tetri odoris expuit. Vir. li. 3. Aen. Tum uox tetrum dira inter odorem. Hora. 1. Serm. Sat. 4. postquam discordia tetra Belli ferratos postes, portasque refregit. Hinc Tetre, tetrius, teterime aduerbia. Cic. 1. de Diui. Multa facere impure, ac tetre, cum temeritate, & impudētia. Idem pro domo sua: Impurissime, teterimeque uiolauit.

TETHYS, Tethyos, prima syllaba produ. τήθυς, Cæli, & Væstæ filia, soror Saturni, coniunx Neptuni, fluiuorum, & Nympharum mater. Hesiodus in Theogonia, Terræ sobolem enumerans Ουρανὸν & νηθεΐσα, τέκν' Ωκεανὸν βαδυσήνην, κοίβην τὴν χερσοσεσσαν, Ἰθύν τ' ἔρα τὴν, At Ouid. libro 5. Fausto uidetur sentire illam fuisse Tithani filiam, qui fuit Saturni frater natu maior. Ait enim: Duxerat Oceanus quondam Titanida Tethyn. Datiuum facit Tethyi. Catul. de Coma Beren. Luce tamen canæ Tethyi restitutor.

TETRADRACHMA, me, uel Tetradrachmō, mi, τετραδραχμιον, numerus quaternas ualens drachmas. Liu. li. 34.

TETRAGNATI, aranei quidam, a maxillarum multitudine ita dicti, quas Græci γνάθους, dicunt. Plin. li. 19. c. 4.

TETRAGRAMMATON, quatuor constans literis. unde Dei nomen Tetragrammaton, quod non modo apud Hebræos, uerū & apud Græcos

Græcos, Latinos, Aegyptios, Chaldaeos, Arabes, aliosq. populos quatuor elementis scribatur.

TETRAMETRON, p. c. *τετράμετρον*, carminis genus, Comiciis familiaris, quatuor conlans mensuris maioribus, hoc est pedibus octo: unde & octonarium uocant Latini.

TETRARCHA, α, [*Signore della quarta parte del Regno. Gal. Le seigneur, ou gouverneur d'un quartier d'une province. Hisp. Señor de la quarta parte de una provincia.*] quartam regni partem obtinens. Ci. ad Att. lib. 2. Qui regna tetrarchis dederunt. Luc. lib. 7. Sicci sed plurima campi Tetrarchæ, regesque tenent magnique tyranni. Hora. 1. Ser. Sat. 1. Modo reges, atque tetrarchas.

TETRARCHIA, α, *τετταρχία*, quartæ partis imperiû. Cic. 1. de Diu. a Cæsare tetrarchiæ regno multatus est.

TETRASTICON, carmen, quatuor tantum uersibus sententiam concludens, *σίγος*, enim Græce uersus.

TETARICI, [*Seuero, crudele. Gal. Seueres, & tristes, aspres, & rudes. Hisp. Graves, asperos.*] *σκηπερωπί*, tristes ac seueri, a Sabinorum monte Tetrico, qui alperimus est, teste Seruio in illud Virgil. lib. 10. Qui Tetricæ horrentis rupes. Col. lib. 8. c. 11. Pauonum educatio magis urbani patrisfamilix, quàm tetrici rustici curam poscit. Oui. 1. de Arte. Tetricæ data uerba puellæ.

TETRO, tras, [*Macchiare. Gal. Viluimer, maculer. Hisp. Ensuçiar, mançillar.*] *ἀμαυρόω*, fædo, conspurco. Pacuu. Beluarum ac ferarum aduentus loca tetrat.

TETTAGOMETRA, p. p. inuolucrum, ex quo cicadæ oriuntur. Pl. lib. 11. cap. 26.

TEUCER, Scamandri Cretensis filius, in Troade cum Dardano genitro regnauit: unde Iliensium regum fluxit origo. Ab huius nomine Troia, Teucra dicta, & Troiani Teuceri. Hic & Salaminam Cypri condidit, ut testatur Iulianus lib. 44. Fuit & alius, frater Aiacis Telamonij.

TEUCHITES, p. p. & mascu. gene. *τρυχίτης*, iunci odorati species laudatissima, a loco, in quo nascitur, nomen habens. Pl. lib. 2. r. ca. 18. Dioscorides *τρυχίτην*, appellat fœminini generis, respiciens nimirum ad nomen generalius, *χόινος*, quod etiam in fœminino genere ab eodem usurpatur.

TEUTONES, siue Teuto ni, penul. corrept. [*Todeschi.*] Germaniæ populi, dicta Teutone ipsorum deo. Tacitus Tuisconem appellat. uide Plin.

TEUTONICVS, possessiuum a Teutonibus Germaniæ populis deductum. Mart. lib. 14. Teutonicos accendit spuma capillos.

TEXO, texis, texui, textum, [*Tessere. Gal. Tisser, entredacer. Hisp. Texer.*] *ἀφάνως, ισχυρό*, telam conficio. Terent. in Haec. Texentem telâ studiose ipsam ostendimus. Tibullus. lib. 2. Eleg. 3. Illa gerat uestes tenues, quas fœmina Coa Textuit. Virg. 10. Eclog. Dum sedet, & gracili fuscillam textit hibisco. Per translationem Texere ponitur pro componere, fabricare, scribere, colligere, compingere, cōcinnare. Texere historiam, Texere corollam, Cicero ad Atticum libro quarto. Paulus in medio foro basilicam iam pene textuit. Pl. lib. 13. cap. 1. Ex papyro nauigia textunt. Vir. 11. Aen. Bis denas Italo texamus robore nauis. Oui. Epist. 15. Textitur & coctis panda carina suis. Texere nidos, apud Quin. lib. 2. cap. 16. Texere epistolas. Cic. ad Pætum. li. 9. Textus, 3. um, participium. Vir. 2. Aene. Hanc tamen immensam Calchas attollere molem Roborib. textis, cæloq. educere iussit. Attexo, Contexo, Detexo, Intexo, Prætexo, Retexo, Subtexo, suis locis.

TEXTILIS, & hoc le, [*Tessuto. Gal. Ourrage. Hisp. Cosa texida.*] p. c. *ἀφαντός, τελετός*, quod texendo factum est. ut Textilis corona, & Textilis uestis, ante cuius usum fuit Nexilis uestitus, ut docet Lucr. lib. 5. cum ait: Nexilis ante fuit uestis, quàm textile tegmen. Primi autem Aegyptij inuenerunt textilia, teste Plinio li. 7. c. 56. Cic. 4. Tus. Aureo lecto, strato pulcherrime textili, stragulo. Virgil. 3. Aen. Textilibusque onerat donis. Textilis pictura, quæ in Tapetibus fieri, aut tela solet. Cic. 6. Ver. Nego ullam picturam, neque in tabulis, neque textilem fuisse. Textilis umbra palmitis intertextis fit. Mart. libro 12. Hæc textilis umbra supini Palmatis.

TEXTOR, oris, [*Testore, tessitore. Gal. Tisserand, tisseur ou tissier, telier. Hisp. Textedor, el que teze.*] *πλοκός*, qui uestes, aut telam textit. Cic. pro Planc. Si pro fabro aut textore eminus. Iuue. Sat. 6. Textoris pectine Galli.

TEXTRICYLA, α, [*Tessadrella.*] *δφάντρια*, dimin. a Textrix.

TEXTRINA, næ, penul. prod. *ισχυρόν*, officina textoris. Cic. 5. Ver. Nulla domus in Sicilia locuples fuit, ubi iste textrinam non instituerit. In eadem significatione legitur & Textrinum. Cice. Ibidem: Quod tamen oppidum isti per triênium textrinum ad muliebrè uestem faciendam fuit.

TEXTRIX, cis, [*Tessitrice. Gal. Tisserande. Hisp. Textedora.*] *ὀφάντρια*, mulier textoriæ artis perita. Tib. lib. 2. cap. 2. Textrix operata Minneru. Cantat.

TEXTVS, huius textus, [*Tessitura. Gal. Tissage. Hisp. Textimiento, obra de*

tezier.] *ὄφρασις, συμλοκή*, textura. Plin. lib. 6. cap. 35. Alterno textu fulgentibus crinibus.

TEXTVM, ti, [*Tessimento.*] *ὄφασμα*, quicquid ex quauis materia cōtextitur, aut componitur. Mart. 1. 5. Et dona matrum uimineo terēt texto. Oui. Epi. 16. Pretiosaq. texta dabuntur, Vir. 8. Aen. Haētq. & clypei non enarrabile textum. Pineæ texta carinæ, Catul. Argon. Textum orationis, pro stylo. Quint.

TEXTVRA, α, [*Tessitura.*] *ὄφασμα*, ratio ipsa textedi. Luc. li. 12. Quam tenui consistet textura.

T A N T E H

THAIS, θαῖς, nobilis meretrix fuit Alexandrina, quæ Atticam iuuenturem in sui amore pellexit. Hanc suis carminibus celebrauit Menander comicus poeta Græcus, unde & Menandræ epitheto a Poetis insignitur. Propertius: Turba Menandræ fuerat nec Thaidos olim Tanta.

THALAMVS, p. c. [*Camera da sposa, o da sposa. Gal. Chambre a coucher. Hisp. La camera y cama donde se ayuntan los desposados.*] *θάλαμος*, cōmune coniugis utriusque cubiculum. Vir. li. 9. Aen. Ferreiq. Eum nidum Thalami. Per translationem pro ipsis nuptijs atq. adeo pro ipso connubij iure accipitur. Idem 6. Aen. Hic thalamum inuasis nata. Ouid. 10. Meta. Thalamique diu consorte catebat. Idem 1. Amo. Eleg. 8. Hæc sibi proposuit thalamos uiolare pudicos. Thalamus, pro aluocis apium. Virg. quarto Geor. Post ubi iam thalamis se composuere, siletur. Hinc Epithalamium, carmen nuptiale.

THALASSICVS, color *θαλασσινόν, χροῖα*, similis fluctibus marinis. Græci enim *θάλασσα*, mare, Pla. in Mil. Ornatu thalassico. Thalassinus, a, um, p. c. eiusdem significationis, Luc. li. 4. Tenturque thalassina uestris.

THALASSIO, *ὀμεναῖος*, carmen nuptiale: ita dictum a uoce quam in nuptijs omnis causa acclamabant, quæ erat thalassius. de cuius acclamationis origine uide Liuium lib. 1. ab urb. Apud Varro. Thalassio legitur sine aspiratione, atq. unico, s, putatq. Varro ea uoce quassillum significari, hoc calathum reponendis lanis destinatum. Quam sententiam etiam attingit Plutarchus in probematis, dicens hanc uocem in nuptijs nō alia ratione fuisse usurpata, nisi ut nouæ nuptæ ad lanificium prouocaretur. Vocis autem huius originem a Græcis reperit, qui, *ταλάσιον*, dicit, quod nos lanificium.

THALES, eris, & Thalys, *θαλῆς, θάλης*, unus ex septem Græciæ sapientibus, qui eodem tempore in Græcia floruerunt. natus est (ut ex Apollodori sententia tradit Laertius) anno primo xxxv. Olympiadis. Vixit annos (ut Socrates tradit) nonaginta: ut alij septuaginta. Hic primus in Græcia geometriam creditur inuenisse, primusq. obseruasse temporum ambitus, uentorum flatus, stellarû motus, obstruorum sonora miracula, siderum obliqua curricula, & Solis annua reuerticula. Interrogatus quid in rerum natura difficultimum existimaret, se ipsum, inquit nosse. Iterumque rogatus cum sciscitaretur, quo modo & iustissime uiuere liceret, inquit, quæ in alijs reprehendimus ipsi non faciamus. Huic tripus aurea a piscatoribus Milesijs erepra, dum res in lite uerteretur, ex oraculo Apollinis iudicantis eam sapientissimo dari oportere, delata est: deinde per manus omnibus sapientibus tradita, ad Solonem peruenit, qui illam Delphos remisit ad Phœbum, ut qui deorum hominumque sapientissimus esset. A Thalete, Ionica fluxit disciplina, sicut a Pythagora Italica. Eius discipulus fuit Anaximander; cuius auditor Anaximenes, & Hecæus historicus.

THALES, *θάλης, θάλης*, poeta Lyricus Cretensis, quæ è Creta Solis Spartani militi, ut eius odis ac poesi Spartani, delimiti. auiumq. feritatem nimiam ex Lycurgi legibus imbutam, mitigarent. Auditor Plutarchus in Solone.

THALIA, p. p. *θάλαα*. una ex nouem Musis: *ἄντ' ἑ δάλλεν*, quod inter cætera significat uiuere, seu florere: propterea quod poetarû fama nullo tempore marcescat. Virg. 7. Eclo. Nostra nec erubuit syluas habitare Thalia.

THAMYRA, siue Thamyri, *θαμύρας, ἢ θάμυρις*, Suidæ. Poetæ nomen ex Thracia, qui cum omnes pulchritudine præcelleret, ab initio mares dilexit: deinde mutata cōsuetudine, Musas amauit, cum quibus de cantu certauit hisce conditionibus, ut si uinceret, earum complexu potiretur, sin succumberet, ab illis pateretur, quicquid eis uideretur. Itaque superatus & oculis, & lyra priuatus est. Hinc manauit prouerbium in eos, qui præter ingenium proprium aliquid agunt, Thamyras insanit, *θαμύρας, υαίη πτω*. Suidas. Quid. lib. lib. 3. de Arte: Tu licet & Thamyram superes, atque Orpheæ cantu.

THAUMANTIAS, adis, Iris, Thaumantis & Electræ filia. Virgil. nono Aeneid. Rosæo Thaumantias ore locuta est. Eadem etiam Thaumantis dicitur, ut Imbrifera Thaumantis apud Stat. 3. Syl.

THEAGENES, tres Athenis, diuersis temporibus Suidas fuisse recenset:

setunum, qui de Homero scripsit: alium, qui *καπνός*, id est, fumus est cognominatus, quod multa promittens, nihil præstaret: pauper enim erat, ac diues uideri uolebat tertius, uir potens ac diues Athenis, qui liberalitate ac beneficentia publice ac priuatim multa laude digna gessit. quartum addit Paulanias, Athletâ, qui ex coronas et certaminibus refulit.

THEATRALIS, & hoc le, [Di theatro. Gal. de theatro. Hisp. Cosa de teatro.] ad theatrum pertinens, unde dicimus theatraia spectacula. Cicero pro Sext. Theatrales confessus. Tacit. libro primo. Dux olim theatralium operarum. Humanitas indecora, & theatralis. Quint. lib. 2. cap. 2.

THEATRICVS, a, um, [Di theatro.] ad theatrum attinens.

THEATRIDIUM, diminutiuum, forma græca, a theatro. Varr. lib. 3. de re rull. Theatridion auium.

THEATRV, tri, [Theatro. Gal. Theatro. Hisp. Teatro. Lugar secho en forma de media luna para juegos.] *ἑστρατοῦ*, ædificium in hemicycli speciem factum ad uidend. spectacula idoneum, *ἑστρατὸν θεῶν*, hoc est a spectando dictum. Viug. 1. Aen. Hic alta theatris Fundamenta locant alij. Ouid. 2. Amor. Ele. 7. Sive ego marmorei respexi sum ma theatri. Pl. lib. 1. r. cap. 55. In theatrorum orchestris scobe, aut arena superiecta deuoratur uox. Aliquando tamen ponitur pro spectaculo. Martial. libro primo. Quicquid in Orpheo Rhodope spectasse theatro Dicitur, exhibuit Cæsar Arena tibi. Aliquando pro multitudine spectantium, Magno theatro hæc acta sunt, id est, multis spectantibus. Cic. 3. de Ora. Theatra tota reclamant. Versari in theatro, per translationem pro esse in aliquo loco conspicio ante omnium oculos. Cice. in Verrem act. ultim. Ut me, quaesturamque meam quasi in aliquo orbis terræ theatro uersari existimarem.

THEBAIS, idis, *ἑβαιοί*, Aegypti regio, Aethiopiæ contermina, a Thebis urbe potentissima, cotiusque tractus illius capite nomen habens, Vide Plu. libro quinto. cap. 9 Est item Thebais, insigne Papini Staii opus bellum illud continens, quod Argiui ad Thebas gesserunt, in quo Eteocles & Polynices fratres mutuis uulneribus ceciderunt. Aliquando adiectiuum uim habet, quemadmodum & cætera eiusdem terminationis patronymica: ut Thebais nupta, id est, Andromache, Aetionis Thebarum Ciliciarû regis filia. Ouid. 3. de Arte. Quod erat longissima, nunquam Thebais Hectorero nupta refedit equo.

THEBANI, *ἑβαιοί*, qui sunt ex Thebe ciuitate Bœotia.

THEBE, bes, & Theba, bæ, *ἑβή*, & Thebæ, barum, *ἑβῆαι*, nomina sunt multarum urbium, quarum una fuit in Aegypto, a Busyride rege condita ambitu cxi. stadiorum, uti refert Herodotus, centum portis, aliisque publicis priuatisque ædificiis insignis, totaque penfilit, adeo ut reges, uel maxime exercitus soleant educere, nullo oppidanorum id sentiente. Huius incolæ Thebei dicuntur: & uicina regio Thebais, in Aethiopiâ uergens. Alia Thebe fuit in Bœotia, a Cadmo Agenoris filio condita, quam Amphion muris ornauit, Bacchi & Hercules clarissima patria, ab Alexandro Magno postea euersa. Hæc & Draconera dicit, quia a Cadmo cum quinque uiris, ex dentibus draconis ab ipso interfecti natis, constructa fuit. Varro tamen lib. 3. de re rull. scribit hanc urbem ab Ogyge ædificatam. Ab hac Thebani dicti sunt. Hanc Hepapylon uocat Apuleus, ab eo quod septem portas habebat, inelyta duobus ducibus, Epaminonda, & Pelopida. Eadem dicta fuit, & Dircaea, a Dirce fonte. Vnde & Statio Thebanus ager Dircaeus uocatur. Hinc Pindarus poeta Lyricorum Princeps habuit ortum. Fuerunt & Thebæ in Africa, a Libero patre conditæ. Vnde Hieronymus in commenta Episto. ad Galatas: Prætereo Thebas Liberi, quas in Africa condidit, quæ ciuitas nunc Thebæsis dicitur. Alia in Thessalia, a qua Thebani & Thebei. Fuit & alia Thebe, Homero teste, in Cilicia, Andromaches, uxoris Hectoris, patria, unde Ouid. Nec cruciere minus, quam cum Thebana eruentum Hectora Thessalico uidit ab axe trahi. Alia fuit in Lucania, ab Aenijs colonis condita, quam interiisse auctor est Cato in Originib. Fuerunt & Thebæ Corficæ. Est & Thebe nomen uirginis, e cuius gremio geminæ columbæ (ut est in fabulis) cum euolassent, altera ad Hammonis fontem tetendit, & ibidem responsa dedit: altera ad sylum Dodoneam, ubi futura mortalibus præcinnit.

THECA, [Borsa, tegola. Gal. Estuy de que que chose que ce soit. Hisp. Lugar donde algo se guarda.] *ἑκκα*, uagaria, locus: in quo aliquid recondimus: ut theca calamaria, nummaria. Varr. 1. de re rull. capit. 48. Ut grani theca sit. Murtial. lib. 17. Sortitus thecam calamis armare inemento. Cicer. ad Attic. lib. 4. In hoc thecam nummariam ne retereris.

THEMA, matis, *θέμα*, Latine positum, seu positio dicitur. Sunt etiam themata mathematicorum apud Firmicum affectiones natalitiæ, & quasi posituræ cali *ἑποταλ' οματα*. Thema controuersæ declamandæ argumentum. Quin. lib. 6 c. 2. Erat mihi curæ in contro uersis forensibus nosse omnia quæ in causa uersarentur. Nam in

schola certa sunt & pauca, & ante declamationem exponuntur, quæ themata Græci uocant, Cicero proposita.

THEMIS, Themis, uel Themidis, uel etiam Themistis, *Θέμις*, cæli, & terræ filia fuit, quæ Iouis nuptias fugiens ab eo in Macedonia compressa fuit. Hæc dea putabatur, quæ præcipere hominibus id petere, quod fas est, ut ait Felus, (Nam *θέμις*, Græce fas dicitur) habuitque uetustissimum oraculum in Bœotia, ad Cephus amnem. Ouid. 1. Met. Fatidicamque Thein, quæ tunc oracula tenebat. Claudia. Sic cecinit longæna Themis. Fuit & alia Themis, quæ alio nomine Carmentis dicta est.

THEMISCYRA, regio Ponti, finitima Cappadocia. Plin. cap. 3. lib. 64 & Mela. lib. 1.

THEMISON, *θεμισων*, medicus apud Herod. & Cor. Celsum.

THEMISTHVS, philosophus temporibus Iuliani apostataz, a quo etiam prætor Constantinopolis urbis creatus est. Scripsit Paraphrasim in Aristotelis Physica libris octo, in Analytica posteriora, libris duobus: Præterea edidit sua, uidelicet, De intentione & inscriptione prædicamentorum: disputationes etiam quasdam. Hic Valentem imperatorem quotidie sequerem in Orthodoxos, auctoritate sua & epistolis reddidit mitiorem Suidas.

THEMISTOCLES, *θεμιστοκλής*, nomen uiri Atheniæsis clarissimi Neoclis filij: qui prodigus ac lasciuus p. ima iuuentute, postea dux delectus res inclytas g. sit Pyreum manuit, bello maritimo Persas apud Salaminem uicit. Hic, cum ab ingrata patria exul factus esset, & a Xerxe princeps exercitus aduersus Athenienses magno cum honore creatus, cum uideret patriæ suæ ingentis cladis periculum imminere, hausto tauri sanguine seipsum interemit, ne aut regi de se merito infidelis esset, non pugnâdo uiriliter: aut patriæ suæ hostis atque oppugnator uideretur. Plutarchus.

THENSÆ, *ἑβῆαι*, ut docet Asconius, sunt sacra uehicula, cû pompa ordinum & officiorum: sic dicitur, quod ante eas lintea tenduntur, quæ gaudent manu tenere, & tangere, qui eas deducant. Vel *ἑβῆαι θεῶν*, id est, a re diuina, & sic per thyscribitur. Cice. de Haruspicum responsis: Te appello Lentule, cuius sacerdotii sunt thensæ, curricula, præcentio, ludi, libationes. Liu. li. 5. Quæ angustissima uestis est, thensas ducentibus, triumphantibusue, ea uestiti medio ædium eburneis sellis sedere.

THEOCRINES, *θεοκρίνης*, nomen cuiusdam Atheniensis, qui primum tragœdiarum actor fuit, deinde calumniator & sycophanta. Vnde & Demosthenes in oratione pro Ctesiphone, Aeschinem, tragicum Theocritem uocat. Erat in Chliad.

THEOCRITVS, *θεοκρίτος*, Poeta Syracusanus, Praxagoræ, siue (ut alij malunt) Symmachi, & Philines filius, qui sub Ptolemæo Lagi filio floruit. Alii Coum fuisse uolunt, sed admodum iuuenem Syracusam commigrasse. Scripsit Idyllia in genere bucolico, quæ etiâ hodie omnium manibus erantur.

THEODECTES, *θεοδέκτις*, orator, Cilix genere, discipulus Platonis, Isocratis, & Aristotelis, qui ei suos de rethorica libros dedicauit. conuersus deinde ad Tragœdias, scripsit fabulas L. decepsit Athenis natus annos xxi. scripsit & uersibus artem rhetoricam. laudauit & uirum Artemisæ Mausolum. Theodectes orator, superioris filius, scripsit Encomium Alexandri regis Epirotarum: commentarios historicos, artem Rethoricam libris vii. aliaque complura. Suidas.

THEODORVS, *θεόδωρος*, Bizantius sophista, a Platone uocatus *λογοδιδάσκων* Scripsit contra Itraibulum, & Andocidem. Suidas. Theodorus, & Teladus fratres Samii, sculptores celeberrimi, quorum alter in Samo Pythii Apollinis signum incœpit: alter Ephesi eodem tempore, & alio saxo abfoluit: quibus simul compositis ita conuenit, ut unum corpus ab uno artifice & ex uno lapide sculptum uideretur. Genus artis huius est Græcis ignotum, sed apud Aegyptios frequentatum. Nam soli hominum non oculis tantum totius statuæ compositionem intuebantur, sed dimensione, ut ex uariis multisque lapidibus in unum corpus in certam mensuram statua perliceretur. De hoc Theodoro Diogenes testatur, quod non solum sculptor, sed etiam architectus fuerit, quodque Ephesi auctor extiterit, ut Dianæ templi fundamentis carbonibus subijcerent, ut locus alioqui humidus immobilis acciperet soliditatem. Idem primus ferrum fundere docuit, statuamque ferream fecit auctor Pausanias.

THEOGNIS, poeta Siculus Megaris natus, qui lectu dignas Paræneses conscripsit, sedis tamen amoribus passim aspersis.

THEOLOGIA, [Theologia. Gal. Theologie. Hisp. Theologia.] *θεολογία*, prima Philosophiæ pars, quæ uersatur circa Dei, & rerum diuinarum contemplationem.

THEOLOGVS, *θεολόγος*, [Theologo. Gal. Theologien. Hisp. Theologo.] *θεολόγος*, circa rerum diuinarum cognitionem uersans. Cicero tertio de Natu. Deor. Principio Ioues tres numerant ij, qui theologi nominantur.

THEON, *θεών*, nomen pictoris Samij, de quo Quint. libro 12. de Inst. Orat. Alter mathematicus, qui scripsit de spiritibus ad Ptolem. Astrologum

Astrologum. Tertius Grammaticus, interpres Apollonij Rhodij. Fuerunt & alii, qui commemorantur a Suida. Fuit & marmoris coelator hoc nomine, unus ex ijs, qui Mausoleum coelauerunt, cuius mentio Plii. lib. 35. c. 11. Theon praeter hos Poeta quidam fuit fabulose cuiusdam loquacitatis, petulantissimaeque maledicentiae. Unde factum est, ut Theonem dente rodi eum dicamus, qui conuiciis laesitur. Vide Adagia.

THEOPHANES, Θεοφάνης, Mitylæneus Historicus, scriptor rerum Pompeii Magni. Cic. in Orat. pro Archia.

THEOPHRASTVS, philosophus, ex Ereffe Lesbi oppido prius Tyr-tamus appellatus, deinde Euphrastus, & postremo Theophrastus ob oris & eloquentiae suauitate in propemodum diuinam. Hic Peripateticorum eloquentissimus doctissimusque fuit Aristotelis discipulus, & in schola successor. Dicere solebat, doctum hominem, ex omnibus solum, neque alienis locis peregrinum esse, neque inopem amicorum. Habuit discipulos ad duo millia. Opera eius a Diogene commemorantur, inter quae sunt libri sex epitomes in Aristotilem de animalibus. Extant hodie tantum de plantis conuersi a Theodoro Gaza, & parua quaedam opuscula. Excessit admodum senex. Ex Suida, Diogene, Strabone.

THEOPOMPVS, Θεοπόμπος, Chius, orator & historicus post Thucydidem & Herod. teste Quint. quibus ut in hitoria minor, ita oratori magis similis: ut qui, antequam esset ad hoc opus sollicitatus diu fuerit orator. Filius fuit Damasistrati, teste Suida, & auditor Isocratis. Scripsit Epitomen Herodoti libris duobus, & Rerum Graecarum Historiam, post bellum Peloponnesiacum incipiens, ubi desijt Thucydides. Theonopus alius fuit Atheniensis, Theodectis filius, antiquae Comædiæ scriptor, cuius fabulas recenset Suidas. Praeter hos Theopompus Gnidius, Cæsaris familiaris qui Artemidorum habuit filium, qui apud Cæsarem ipsum plurimum poterat, ut scribit Stra. lib. 14. Theopompus item alius fuit rex Spartanorum, qui cum primus institueret ut Ephori Lacedæmone crearentur, ita futuri regiae potestati oppositi, quemadmodum Romæ consulari imperio Trib. ple. sunt obiecti, atque illi uxor dixisset id egisse illum, ut filio minore potestatem relinqueret: Relinquam, inquit, sed diuturniorem. Valer. Maxim. lib. 4. capit. 1. Quint. tamen. lib. 2. hanc modestiam parum ualuisse demonstrat, captum demum fuisse ostendens, & muliebri ueste indutum fuisse.

THEOREMA, matis, [Speculatione. Gal. Contemplacion. Hisp. Contemplacion.] θεωρημα, speculatio, commentatio. Cic. de Fatō.

THERAMENES, πε. c. ciuis Atheniensis, unus ex triginta tyrannis, qui cum a collegis multos infantes supplicio affici uideret, ea de re conuergens, cum ceterorum omnium, tum praecipue Critiae cuiusdam, qui reliquis ut potentia, ita & immanitate anteedebat, odium in se concitauit, tandemque per caluminiam circūuentus, & innocens capitis damnatus, cum cicutam auide hausisset, quod reliquum erat è poculo eiciens, Propino, inquit, hoc pulchro Critiae. De hoc sic Cic. 1. Tusc. Quam me delectat Theramens, qui cum coniectus in carcerem, triginta iussu tyrannorum uenenum ut sitiens obbibisset, reliquum sic è poculo eiecit, ut id resonaret. quo sonitu reddito, arridēs, Propino, inquit, hoc pulchro Critiae. Graeci. n. in conuiuijs solent nominare, cui poculum traditur sine.

THERIACE, siue Theriaca, cæ, [Theriaca Gal. Thriade. Hisp. Atriaca] θηριακή ή θηριακά, τὰ, medicamentum praestantissimum, multis ex simplicibus confiatum singulare aduersus uenena omnia remedium. Dicitur Theriaca, ἀπὸ τῆς θηρίων, hoc est, a uenenatis bestijs, siue quod illarum carnes recipiat hæc compositio (fit enim ex uiperina carne) siue quod earum uenenis aduersetur. Pl. certe Theriacam ab effectu non a materia uidetur appellasse, non unam eius conficiendæ rationem praescribens, cui tamen nulla admiscet uenena. Quin & utris quoddam genus in Thasso nascens, Theriacem appellat, non aliam ob causam, quam quod uenenatis omnibus uideatur resistere. Vide ipsum lib. 21. capit. 24. & lib. 14. cap. 18.

THERMAE, [stufe. Bergni. Gal. Estuues. baing. Hisp. Baño ò estufa.] θερμαι, loca aquas habentia, aut sponte naturæ calentes, aut fornace calefactas, sudandi lauandique usibus deputata: απ τῆς θερμης, hoc est a calore. Proprie tamen Thermas uocamus, quas sudandi gratia ingredimur: quæ Seneca Sudatoria uocat. Quid (inquit) cum sudatoris? Omnis sudor per laborem exeat. In quæ uero descendimus, ut laeuemur. Balneas uocamus & Balnearia. Quæ tamen differentia perpetua non est. nam & Thermas pro balneis legimus, in quibus aqua calida lauamur. uide Vallam in Raudensum, & ea quæ supra annotauimus in dictione Balneæ. Mart. lib. 1. Hic ubi miramur uelocia munera thermas. Hinc Thermulæ, arum. dim. Et & Therme, ciuitas in Thracia. Therme præterea Siciliae oppidum, auctore Mela. 1. 2. inde Thermitani.

THERMODOON, ontis, uel Thermodon, ontis, secunda syllaba pro ducta, Suidæ, fluvius Themisciræ (quæ est reguncula Cappado-

ciæ contermina) Amazonum sedibus nobilitatus. Virgil. 1. 1. Aeneid. Quales Threicia cum flumina Thermodonas Pulfant. Quo in loco nonnulli legunt Thermodoontis unpari syllabati numero: sed perperam: cum secunda syllaba scribatur per θερμων. Hinc fit adiectiuum Thermodonteus. Prop. li. 3. Thermodontis turba lauatur aquis.

THERMOPOTAE, θερμωπόται, qui calidam bibunt, unde Thermopotate uerbum effinxit Plau. in Trinum.

THERMOPYLAE, πε. mons Graeciæ longissimus, qui a Leucade incipiens, in Aegæum usque mare protenditur, mediamque Γραικία ita dirimit, ut Italiam Apenninus. Dicitur Thermopylæ ab angustis faucibus, aquis calidis scatentibus montium enim angustias: ut Latini portas, ita Greci πύλας, appellat. Thermas autem aquas calidas esse, nemo est qui ignoret. Montem hunc maxime illud re reddidit Lacedæmoniorum cum Mardonio pugna, & Leonidæ Regis interitus. uide Herod. lib. 7.

THERSITES, πε. p. θερσίτης, Graecorum omnium foedissimus fuit, quæ Achilles sibi procaciter conuiciantem pugni ictu interfecit. Huius insignis deformitas ab Home. libro 2. Iliad. graphicè ex pressa effecit, ut, cum hominem uehementer foedum significare uelimus θερσίτην λέμεμα, i. Therfitæ faciem eum habere dicamus. Iuue. Satyr. 8. Malo pater tibi sit Therfites dammodo tu sis Aeacidae similis.

THESAVRVS, ri, [Tesoro. Gal. Thresor. Hisp. Tesoro escondido sin dueño.] θησαυρός, est (ut Paulus iureconsultus, de Acquirendo rer. do. 1. nonnumquam, inquit) tam uetus depositio pecuniæ, ut eius non ex tet memoria, & iam dominum non habeat. Sic enim fit eius, qui inuenit, quod non alterius sit. Alioqui si quis aliquid iuri cæ uel metus, uel custodiae condidit sub terra, non est thesaurus utpote cuius etiam furtum sit. Cic. 6. Philip. Scrus domini patrimoniū circumplexus quasi thesaurum draco. Vir. 1. Aen. Verces tellure recludit Thesauros. Suppeditare alicui aliquid de suis thesauris, accipitur, pro quodam quasi penu quarum uis rerum reposita. Quin. lib. 2. cap. 7. Abundabunt autem copia uerborum optimorum & compositione, ac figuris iam non quaeritis, sed sponte, & ex reposito uel thesauro se offerentibus. Cic. 1. de Ora. Thesaurus rerum omnium memoria. Nonnumquam & in malam partem accipitur: ut, Thesaurus stupri, Thesaurus mali. Plau Amph. Teneo thesaurum stupri. Thesaurus carbonis facti sunt, pro uerbis in eos dici consueuit, qui magnificis rebus expectatis uel nisi fumū reperit. Hinc Thesaurarius, adiectiuum: ut, Thesaurarii sures, apud Plau. in Aul.

THESEIS, idis, θησεΐς, poema Thesei gesta complectens. Iuue. Sat. 1. Vexatus toties rauci Theseide Codri.

THESEVS, θησεύς, Aegæi regis Athenarum & Aethræ filius, qui dum esset adolescens, opera Medæ nouercae pene ueneno periit. Sed post mortem patris ad regnum euectus, tam multa digna memoratu peregit, ut inter plures Hercules unus connumeretur. Debellaui Amazones, earumque reginam Hippolytem rapuit: ex qua Hippolytum genuit. Creontem regem Thebarum Argiuos in bello caesos sepeliri prohibentem interfecit. Oppressit & terribilem taurum in Attica, Minotaurum in Labyrintho occidit, & Ariadnam Phædræque Minois filias clam secum abduxit: sed relicta Ariadna in Chio insula, Phædræ sibi coniugio copulauit. Scironem, Procrustem, & Scimin, latrones Atticæ, neci dedit. debellaui Centauros. Thebas domuit. Pirithoum praecipua coluit amicitia, quo cum descendit ad inferos ad rapiendam Proserpinam. sed occiso Pirithoo, ipse aliquando in uinculis Plutonis detentus, donec ab Hercule, qui illum summa prosequeretur beneuolentia, liberaretur. Postremo iam senior, tot tantisque rebus gestis, patria, regnoque pulsus, in insulam Syrum nauigauit, ubi periit, interemptus a Nicomede, uel (ut quidam uolunt) ex loco edito post cenam deambulando delapsus. Primus instituit Athenis Panathenæa, hoc est, commune celebratam in honorem Mineræ, quæ Graece Αθηνæ nominatur. Idem in Isthmo funebres ludos instituit. Reliqua uide apud Plutarchum.

THESIDES, dæ, pen. produ. θησεΐδης, patronimicum masculinum a Theseo deductum: quo poetæ utuntur pro Hippolyto Thesei filio. Ouid. Epistol. 4. Thesides, Theseusque duas rapere forores.

THESESIS, sis, [Questione, disputa. Gal. Question, argument. Hisp. Question, argumento.] θησεΐς, questio, siue argumentum, quod nobis tractandum disputandumue proponimus. Cic. in Top. Propositum interpretatur. Proprie autem Thesis, ut Rhetores utuntur, est questio generalis & infinita, nullius personæ, loci, aut temporis circumstantiis limitata. In quo disertat ab hypotheti, quod ea sit questio definita, certisque personis, temporibus, & locis propria. Ut si hoc modo proponamus. Sit ne omnino ducenda uxor, Thesis erit. Sin id de uno quopiam peculiariter quaeramus, aut loci, temporisue circumstantiis restringamus, hoc modo. Sit ne Cato tu

ceda uxor Martia, eo tempore quo omnia flagrant ciuili bello, tam dicenda erit Hypothelis, Cicer. de Orat. Orator a proprijs personis, & temporibus semper, si potest, auocat controuersiam. Latius enim de genere, quam de parte disputare licet: ut quod in uniuerso sit probatum, id in parte sit probari necesse. Hæc igitur quaestio, a proprijs personis, ad uniuersum generis rationem tradita, appellatur Thesis.

THESMOTHETAE, θεσμοθέται, magistratus apud Athenienses, a legum latione ita appellati, qui ætate & usu docti, domi iura dabant, quæ res accusationesque cognoscebant, deque controuersijs æquo examine decernebant, quotannis quoque leges recognoscebant, emendabantque, & ad congruentiam, sensumque consentaneum reducebant.

THESPIAE, θεσπιαί, oppidum liberum in Bœotia (ut Strabo inquit li. 9.) Heliconi proximum, sed eo magis Australe, Criseo imminens sinui. Thespias nobilitauit Praxitelis Cupido a Glycerio metrice ibi consecratus. Hinc Thespiades, θεσπιάδες, dictæ sunt Musæ seu Nymphæ Thespias incolentes. Sunt & aliæ Thespiæ in Magnesia Thessaliæ conterminæ, quarum meminit Plin. libro 4. cap. 9.

THESPIS, primus poeta Tragicus apud Athenienses. Hor. in Arte: Ignotum Tragicæ genus inuenisse Camænzæ Dicitur, & plaustris uexisse poemata Thespi.

THESPROTA, regio Epiri, Chaoniæ proxima, teste Plin. in Procæ. li. 5. Sta. lib. 3. Tesproti Dryopesque ruunt.

THESSALIA, regio Græciæ ex una parte Bœotiam, ex altera Macedoniam habens: ad mare inter Peneum amnem, & Thermopylas extensa. Prius Aemonia, ab Aemone rege, & Pelasgicon Argos, Hellas, & Dryopys dicebat. In hac genitus rex nomine Cræus, a quo Græcia: ibi natus est Hellen, a quo Hellenes. Homerus eius incolas tribus nominibus appellat, Myrmidonas, Hellenas, & Achæos. Olim etiam Pyrrhæa dicta est, teste Stra. li. 10. a Pyrrhia Deucalionis uxore: cuius tempore (ut inquit Arist.) ingens imbrium illuuius maiorem partem populorum Thessaliæ absumpsit paucis, qui ad montium culmina sese receperant, conseruatis. Inter quos Deucalion Parnasium petierat, ratibusque ad se confugientes per summa Parnasi iuga benigne fouebat. Propter quod dictus est genus humanum reparasse. in Thessalia sunt montes uiginti quatuor, quorum nobilissimi Olympus, Pierius, parens, domusque Musarum, Pelion, & Ossa, gigantum bello memorati, i. tē Pindus, & Othrys, Lapitharum sedes. Flumina in ea (ut scribit Herod.) sunt Apidanus, Enipeus, Onochonus, Pamisus, Peneus, & Phœnix.

THESSALONICA, cæ, [Salonica. Gal. Saloniche. Hiss. Salonega.] Θεσσαλονίκη, urbs clarissima Macedoniæ, ad sinum Thermaicum sita, non procul ab Achedori fluminis ostio: quæ primum a Cassandro condita dicitur, & Halia appellata. Thessalonicæ autem nomen a Philippo Amyntæ filio accepit, cum ille in eius agro Thessalos ingenti clade profligasset.

THETA, θήτα, nomen est litteræ Græcæ, quæ apud nos ualeth aspiratum. Hæc in Græcorum iudicijs nota erat condemnationis, quemadmodum apud Latinos C, quod ea sit prima littera in dictione θάνατος, quæ illis mortem significat: Huc allusit Persius Satyra quarta. Et potis es uitio nigrum præfigere theta.

THETIS, θήτις, Pelei Thessaliæ regis uxor, Nerei marini Dei filia & Achilles mater. Accipitur & pro mari, Vir. 4. Ecl. Tentare Thetis ratibus.

THOAS, ανθας, fuit rex in Taurica regione, ad quem delata est Iphigenia Agamemnonis filia, & ab eodem Dianæ Tauricæ sacris præfecta. Hunc postea occidit Orestes, a forore adiutus: cum illum quoque Thoas Dianæ aræ destinasset. De quo Ouid. lib. 3. de Pont. Regna Thoas habuit Mæotide clarus in ora. Alter rex Læni fuit, Liberi patris filius, ex Ariadne Minois filia & pater Hypsipyles, solus filia pietate seruatus, cum cæteræ omnes Lemniæ mulieres uiros suos & parentes trucidarent. Ouid. li. 7. Meta. Patronymica, Thoantis, idos, & Thoantias: quæ a poetis usurpatur pro Hypsipyle Thoantis filia.

THORAX, cis, [Pecto, pectorale, corax, cæ. corax, cæ.] θώραξ, a medicis, & rei anatomice peritis, dicitur pars corporis ab ipsis clauibus usque ad diaphragma, costis undique circumscripta, partesque uirtutes continens. unde cum apud Plinium, Celsumue legimus, medicamentum aliquod uitia pectoris purgare, intelligere debemus concauitatem illam, quæ intra septum pectoris continetur. Accipitur item pro quouis munimento pectus tegente, siue illud laneum sit, siue ferreum, siue ex alia materia confectum. Virgil. 10. Aen. Thoraca simul cum pectore rupit. Idem 11. Aeneid. Thoraca indutus ahenis Horrebat squamis. Plin. libro 7. capit. 20. Vidimus Athanatum nomine, prodigiôsæ ostentationis quincentario thorace plumbeo indutum. Laneus thorax. Suet. de August. Hyeme quaternis cum pingui toga tunicis, & subucu-

la, thorace laneo.

THRACA, cæ, regio Macedoniæ propinqua, quæ & Thracia dicitur, Virg. 11. Aen. Gemit ultima pulsus Thraca pedum,

THRACE, cæ, & Thracia, [Thracia, regione d'Europa. Gal. Romania. Hiss. Thracia, Romania.] θράκη, Europæ regio, Macedoniæ ad Occidentem proxima, a Septentrione Istrum habens, ab Oriente Pontum, a Meridie Aegæum mare. Olim Scythion, postea Thracia, a Thrace Martis filio, seu ab asperitate dicta: Græce enim θραχυ, asperum dicitur. Est enim regio (ut Pomponius scribit) nec celo, nec solo tractabilis, & nisi qua mari propior est, infœcunda, frigidaque. Habet feros homines, aspero cultu. In ea sunt urbes celeberrimæ Apollonia, Aenos, Nicopolis, Byzantium, Perinthos, Lychnachia, Callipolis. Amnes sunt Hebrus, & Nestos: Montes Aemus, Rhodope, & Orbelos. A Thracia sit gentile Tgrax. Virg. 3. Aene. Thracas arant. Fœminum est Thrassa, θρασσα, siue Threissa θρηισσα, Idem 1. Aen. Qualis equos Threissa fatigat Harpalice, Thraicus, a, um, possessiuum θρηικος. Idem 5. Aen. Quæ Thraicæq; albis Portat equus bicolor maculis. Item Threicius, a, um, θρηικος, Idem 6. Aen. Threicia fretus cithara.

THRASMEVUS, lacus in agro Perusino, Annibalidis uictoria & Flamini consulis clade nobilitatus. Ouid. 1. 5. Fast. sunt tibi Flaminius, Thrasumenaque littora testes. Dicitur a Thrasumeno puero, quæ Aegyia nympa rapuisse dicitur.

THRASIBVLVS, pen. p. θρασικυλος, nobilis Atheniensis, fuit ingentis tyranis magnitudine, & amore in patriam singulari quia a triginta tyrannis in exilium actus comparato exercitu non admodum magno adiunctisque exulibus, sibi suisque reditum in patriam manu comparauit: lato prius plebiscito, de iniurijs ultro citroque obliterandis: quam ἀμνισίαν, Græci appellant. Cæsus est ab Aspēdijs, noctu in tabernaculum eius facto concursu, ob pecuniam acetibus imperatam. Vide Xenophontem Rer. Græcarum lib. 4.

THRONVS, θρόνος, a nostris sedes siue solium dicitur. Quamuis in scripturis sacris throni quandoque non pro cathedris, sed pro uirtutibus aliquibus in cælestibus, in quibus Deus semper sedeat, quasi in quadriga sua ponatur.

THUCYDIDES, dis, & δα, θυκυδίδης, historicus Atheniensis, Holori filius, nobili in primis genere, ut qui a Miltiade & Cimone ducibus ortum traheret, qui & ipsi genus suum ad Aëacum, Iouis filium, referrebat. Vxorē duxit è Thracia oriundam, alioqui diuitem, cuius opes assecutus, non in uoluptatibus, sed bonam eorum partem in otium litterarium erogauit. nam bellum Peloponnesiacum scribere aggressus, eodem quo illud gerebatur, tempore, Atheniensibus pariter ac Lacedæmonijs aliquot militibus, qui bello interessent, mercedem præbebat, qui res quotidie ueras sibi renunciarent, quas fidelius se accepturum sperabat, si non solū ab amicis, sed etiam ab hostibus de ijs edoceret, ne partes quiscunque suas falso tueretur. Præceptores habuit in philosophia Anaxagoram: & in rhetorica, Antiphontem. Scripsisse autem putatur historiam in Aegina insula, quo in exilium se contulerat. Sepultus est in agro Attico iuxta sepulcra Miltiadarum in loco, qui Cœla appellatur. Quidam Athenis obijisse dicunt, expleto iam legitimo relegationis tempore. Alii in Thracia decelsisse uolunt, ossaque eius Athenas in maiorum suorum sepulchra fuisse relata: ubi & cippus erectus cum hac inscriptione, Thucydides Holori iacet hoc Alinufius antro. Hæc fere ex Marcellino. Quin. lib. 10. ca. 1. de Thucydide sic scribit: Thucydides & Herodotus, longe cæteris in historia præferendi, quorum diuersa uirtus laudem pene est parem consecuta. Densus, & breuis, & semper instans sibi Thucydides: dulcis, & candidus, & effusus Herodotus. Ille concitatus, hic remissis affectibus melior. Ille concionibus: hic sermonibus. Dionysius Harlicarnassens scribit Demosthenem adeo Thucydidis stylum probasse, ut eius libros oëties sua manu describeret, totumque fere edidicerit. Cic. in Brut. Thucydidem (inquit) imitatur. Optime, si historiam scribere, non si causas dicere cogitatis. Thucydides enim rerum istarum syncerus pronunciator & grandis etiam fuit: hoc forense concertatorium non tractauit genus. Orationes autem, quas interposuit, eas ego laudare soleo, imitari neque possim, si uelim; nec uelim forasse, si possim. Hæc. Cic.

THUCYDIDVS, a, um, Ci. in Ora.

THULE, es, θήλη, insula est in ditione Scotorum, in Septentrionem uergens, ultra Orcades, latitudinem habens graduum LXXII. Quo fit, ut circa æstiuum solstitium quam breuissimæ sibi sint tenebræ, Sole ab illorum horizonte quam minimum recedente: quemadmodum contra circa solstitium hybernum nihil fere aut quæ minimum habens diei, Sole Tropicum Capricorni ab illis distans æstiuum, perambulante. Hæc extrema fuit earum, quæ in Septentrionali Oceano Romanis fuerunt cognitæ: unde etiam a Virgilio ultima Thule appellatur. 1. Geo.

THYRIBVLVM, li, [Thyribolo.] Cice. in Verr. Num etiam de L. Papyro

pyro Thuribulum emittit?

THYRIA, *Ἰθρία*, urbs Magnæ Græciæ, olim nobilissima, ad sinum Tarentinum sita, inter Crathin & Sybarium amnes: a Thauria uicino fonte nomen habens. Huius incolæ Thurij dicti sunt & Thuriini, *Ἰθριονοὶ* & *Ἰθρινοὶ*, qui cum aliquandu floruisse, a Lucanis in seruitutem tracti, & a Tarentinis infestati, tandem in Romanorū tutelam sese dedere sunt coacti, qui eò deducta colonia, urbem eorum pro Thurio Copias appellarunt. Strab. lib. 6.

THYRSUS, [Inensio. Gal. Enens. Hisp. El. enensio.] *θύρσος*, lacrima est exigua arbusculæ, uni terrarum Arabiæ concessa, gratissimum in sacrificijs deorum suffragium præbens: unde etiam nonnulli nomen accepisse existimant, *ἄντ' ἑν*, quod est sacrificare. Alij Latinam uocem esse putant, a tendendo dictam: unde & citra aspirationem scribere malunt. Sed de hoc latius infra suo loco.

THYASVS, [Ballo.] *θύσος*, saltatio, siue chorea dicitur, quæ Baccho exhibetur: uerbo *θύσσειν*, quod est Orgia celebrare. Virg. 5. ecl. Instituit Daphnis thyalos inducere Baccho.

THYESTES, filius Pelopis ex Hippodamia, & Atrei frater, ac Tantalus nepos, qui cum fratri, cui pelsime cupiebat, aliter nocere non posset, uxorem eius per adulterium polluit. Atreus uero ei filium epulandum apposuit. Ob quæ flagitia Sol ne pollueretur, retro fugisse fertur. Thyestis fabula scribitur a Seruio: Atreum & Thyestem germanos, cum diffensione sibi nocere non possent, in simulatam gratiam ferunt reddisse: qua occasione Thyestes cum fratri uxore concubuit: Atreus uero ei filium epulandum apposuit: quæ Sol abominatus: ne pollueretur, aufugit. Sed ueritas hæc est: Atreum apud Mycenæ primum Solis eclipysm inuenisse: cui iniudens frater ex urbe discessit eo tempore: quo eius probata sunt dicta. Hactenus Seruius, enarrans illud Vir. Aene. lib. 1. Nec tam aduersus equos Tyria Sol iungit ab urbe. Et rursus illud. 11. Aene. Atrides Protei Menelaus adusq; columnas Exulat, &c. Inde Thyestæus, *θύσσειν*, Ouid. li. 1. Met. Neve Thyestæis cum uulnibus uiscera mensis.

THYADES, p. c. *θύαδες*, Bacchi sacrificulæ, quæ & Bacchæ, & Menades & Bassarides dicuntur. Rationem autem huius nominis quidam referunt ad Thyam quandam Cephisi filiam, quæ prima omnium Dionysio initiata, Orgia eius celebravit, Bacchicoque furore correptis nomen reliquit, ut ab ea Thyades dicerentur. Alij hanc non Cephisi, sed Caltalij cuiusdam indigenæ, filiam fuisse uolunt. Vide Cæsar. Rhodig. li. 16. ca. 19.

THYMBRA, *θύμβρα*, campus Troadis, per quem Thymbrius fluuius in Scamandrum influit. thymbra ante nomen huic campofactum putat Seruius a copia thymbrae herbarum, quam Romani Cunilam uocant, cuius maximus hoc in campo est prouentus. Fuit item Thymbra uetus in ijs in locis opidum, Dardani opus, cuius meminerunt Strab. libro tertio decimo, Plin. li. 5. cap. 30.

THYMBRAEVS, *θύμβραϊος*, Apollinis cognomentum, siue a Thymbra Troadis campo, siue ab eiusdem nominis urbe, in qua colebatur, impositum. Virg. 3. Aene. Da propriam Thymbrae domum. Vbi Seruius. Thymbraeus Apollo dictus est a loco Troia uicino, pleno thymbra, in quo & nemus habuit & tēplum. Verum quia Græce *θύμβρα*, dicitur in deriuatione, in *æ*, diphthongum mutatur: ut *Αἴθνη*, Aetnaeus: *Δίρκη*, Dircaeus: *Ἄρνη*, Arctus. Apollinis Thymbraei templum Strabo in ea parte fuisse tradit, qua Thymbrius fluuius in Scamandrum influit: quo in templo ferunt Achillem a Paride fuisse interemptum, inde factus locus fabulæ, ut Achilles Apollinis sagittis diceretur esse interfectus.

THYMELICI, *θυμηλοὶ*, dicuntur gesticulatores, qui in pulpito orchestra, quod Thymelem uocabant, fabulae subserviebant, & histrionibus in scenam abditis, populum gestulatione retinebant. Meminit horum Vitruuius, diuersosque eos facit a scenicis. Scenici enim dicebantur histriones, qui in scena fabulam agebant: thymelici uero qui personam ex fabula non habentes ante scenam in orchestra saltabant, & scenæ subserviebant.

THYMVS, uel Thymium, [Thimo, herba. Gal. Du thym. Hisp. Tomillo yerua.] *θύμος*, frutex humilis, odoratus, apibusque gratissimus. Virg. 3. eclog. Dumque thymo pascentur apes, dum rore cicadae. Hor. 2. Carm. Ut apis Matinae Grata carpentis thyma per laborem. Sunt autem thymi duo genera, album, s. & nigrum. Vnde Bithynium mel, quod ex utroque thymo collectum est, teste Plin. lib. 11. cap. 16. Thymus item (ut inquit Iulius Pollux) uerruncula est Aegyptiæ fabæ magnitudine, scabra, & subrubens sanguine. cuius summa pars (ut Celsus inquit) florem thymi repræsentat, in genitalibus, sede, feminibus, palmis, & inferioribus pedum partibus nascens. Vide Plin. lib. 21. c. 10. Hinc Thyminus adiectiuum, quod ex thymo factum. Thymosus adiectiuum. Plin. li. 11. cap. 15. Thymosum mel non coit.

THYNIVS, *θύνος*, Gal. Thon ou thonnine. Hisp. El. atun pescado conofido.] *θύνο*, piscis marinus est notissimus, qui mensis Maio copio-

ssime capitur in retro Gaditano. nam id tēporis ex Oceano Atlantico in mare mediterraneum irrumpit, non paruo Gaditano-rum quærit, qui, infinitam eorum multitudinem retibus extrahunt, cæteriisque inferunt, saliantque, membratimque dissectos, & in cadis asseruatos celebri mercimonio per omnem Europam diffundunt, Gallice de la Thomyne. Hæc fere ex libello Pauli Iouij de Romanorum piscibus.

THYNNEVVS, p. p. *θύνη*, sacri erat, quo piscatores Neptuno thynnum immolabant spe impetrandæ ab illo felicioris capturæ. Vide Cælium Rhodig. li. 15. c. 6.

THYONEVS, trium syllabarum, *θύωνος*, cognomen Bacchi, quod a *θύω*, i. sacrificio, quidam deductum putant, quod illi adhuc inter manus uersanti sacrificaretur. Quanquam non desunt, qui id cognominis eum a matre sua Semele accepisse uelint, quæ alio nomine dicta est Thyone, *θύων*, Oui. 4. Met. Aditus his Nyseus in dætonasus que Thyoneus.

THYRSVS, *θύρσος*, proprie dicitur illud in herbis, quod uirgulæ in modum uel teli rectitudinem confurgit. Plin. lib. 19. cap. 8. Inuentum omnes thyrsos, uel folia lactucarum prorogare urceis conditos. Est præterea Thyrsus hasta aculeata, hederis oblecta, quam in Orgijs Bacchæ quætiunt. Tacit. Messalina crine fluxo thyrsum quætiens. Scribit Diodorus, Dionysium in exercitu habuisse mulieres thyrsus armatas. Et Macrobius ait, Liberum patrem tenere thyrsum, quod est latens telum, cuius mucro hedera lambente protegitur. Vnde Thyrsier, *θύρσοφόρος*, dictus est Bacchus. Seneca in Medea: Candida Thyrsigeri proles. Lucretius accepit Thyrsus pro furore, ardore, stimulo, uel instinctu, cum ait: Percussit thyrsu laudis spes magna meum cor.

THYSSAGETA, p. c. *θύσαγα*, populi Scythici, ultra Mæotim, & Samromatas, uenatione sese alentes, apud quos Tanais oritur, teste Herodoto. libro 4. cum alijs tribus fluminibus, in Mæotim illabentibus.

T A N T E I

TIARA, p. p. [Mitra, capello, μαζζοχίο. Gal. Ornament de teste defemmes de Perse, duquel ont usé puis apres le Rois de Pontifes. Hisp. Mitra, corona, capelo, o sombrero.] *τιάρα*, *κρωτια*, generis fœminini, ornamentum capitis Persicarū prius mulierum, quo postea usi sunt reges, & sacerdotes. Iuu. Sat. 6. Et Phrygia uestit bucca tiara. Vir. per usurpationem dixit: Sceptrumque, sacerdosque tiaras. Alioqui enim Tiara dicimus, teste Seruio. Hiero. ad Fabiolam: Quartum est genus uestimenti rotundum pileorum, quasi sphaera media sit diuisa, & pars altera ponatur in capite. hoc Græci, & nostri *τιάραν*, nonnulli galerum uocant. Non habet acumen in summo nec totum. usque ad comas tegit, sed tertiam partem a fronte in operam relinquit, atque ita in occipito uitta constrictum est, ut non facile labatur ex capite.

TIBARENVS, *τιβαρηνός*, populi Chalybibus contigui, teste Pomponio. lib. 1. in risu & lusu summum constituentes bonum: tenacissimi interium iustitiae, ut qui, nisi ante denunciatio die, hostem non adorantur. De his memoriam prodidit Nymphodorus, Mulierem partu soluta, uirum in lectulo decumbere, & tanquam partus auctorem, ab uxore ut puerpera curari, quod & ipsum confirmat Val. Flac. Argon. lib. 5. his uerbis. Hinc Tibarenum Dant uirides post terga lacus, ubi deside mitra Fœta ligat, partuque uirum fouet ipsa soluto.

TIBERIAS, adis, *τιβετριάς*, urbs Iudææ ab Herode condita, & in gratiam Tiberii Cæsaris ita appellata. Auctor Steph.

TIBERIVS, *τιβέριος*, Liniæ Augustæ filius, & priuignus Augusti, eiusdemque in imperio successor, omni auaritia, libidinis, & crudelitatis genere contaminatissimus. Vide Suet.

TIBERIS, *τιβήρις*, & Thybris, *θύβρις*, Dionysio. *τιβήρις*, καὶ *θύβρις*, Steph. celeberrimus Italiæ fluuius, è media sere longitudine Apennini, Aretinorum finibus defluens, qui multis deinde fluminibus auctus ab Hetruria Latium, Ianiculumque ipsum de urbe Romana dirimit, tandemque 15. ab urbe lapide duobus ostijs modico interuallo diremptis in mare euoluitur, ea in parte, qua Ancus Martius Ostiam extruxit. De ratione nominis diuersa diuersa prodiderunt, adeo ut non facile fuerit certi aliquid constituere. Linius a Tiberino Albanorum rege dictum existimat, in traiectum eius submerso, cum antea Albula diceretur. In qua sententia quoque fuisse uidetur, sic scribens li. 2. Fasto. Albula, quem Tiberim merfus Tiberinus in undis Reddidit, hybernus forte tumebat aquis. Seruius Tiberis nomen ipsa etiam Alba uetus fuisse esse contendit: Ideoque nominis eius originem ad Thybrin potius Hetrurcorum regem referendum existimat, qui Latium crebris latrocinijs infestans, tandem circa hunc fluuium est occisus. Cui sententia Vir. quoque non obscure subscribit, apud quem loquitur Euander. l. Aeneid. 8. Tum reges, asperque immanni corpore Thybris: A quo post Itali fluuium cognomine Thybrim Diximus. Alij non tam a regis huius nomine quam ab iniurijs, & contumelijs, quibus in obuium quenque circa hunc fluuium grassabatur, appella-

appellationem hanc tractam existimant, unde Thymbrim scribendum contendunt, quasi *ἄβριμ*, ut dictionem constatam intelligamus ex articulo foeminino, & nomine *ἄβρις*, quam scripturam etiam apud Dionysium Afrum obseruauimus. Nos Thybridis nomen antiquius esse putamus, Tiberis recentius, litteris aliquot (ut solet) temporis lapsu immutatis. Quo fit ut illud poetis, hoc Oratoribus sit uisitatus. Stephanus quoque in urbium Onomastico utrunque nomen agnoscit, nisi quod apud illum *Θυμβρις*, legatur in littera communi Graecorum consuetudine adiecta. *θύμαβρις*, (inquit) *παραμυθίμης, ὄς, καὶ τίβρις*, Hisce rationibus in eam potissimum sententiam adducor, ut Thybris dissyllabum, th, aspirato & y, Graeco scribendum putemus: Trissyllabum autem Tiberis, s, t, tenui, & i, nostro. Quam scripturam rationem etiam a Graecis uidemus obseruari, apud quos, *τίβρις, τίβριος, τιβέριος, τιβέριος, τιβέριος*, & caetera omnia hinc deriuata per iota scribi uidemus.

TIBERINVS, *τινί*, pen. prod. *τιβερίνος*, Capeti filius, & Albanorum rex, qui in uicino flumine submersus, effecit, ut pro Albulia Tiberis diceretur. Liui. lib. 1. ab urbe: Latino Alba ortus, Alba Atys, Aty Capys, Capy Capetus, Capeto Tiberinus, qui in traiectu Albulae submersus, celebre ad posterum nomen flumini dedit. Tiberinus item a superstitiosa antiquitate creditus est deus esse, Tiberijs fluij praesens, cuius monitu Aeneas Euandri sibi auxilia adsciscit: de quo sic scribit Virg. lib. 8. Aeneid. Huic deus loci fluuius Tiberinus ameno, Populeas inter senior se attollere frondes Visus. Quin & fluuius ipse in sacris dictus est Tiberinus, teste Seruio, quemadmodum in *κοινολογία*, Tiberis, & in poesi Thybris.

TIBERINVS, *τινί*, um, p. p. *θύμβριος*, Steph. possessiuum est a Tiberi deductum: ut Ostia Tiberina, apud Vir. 1. Aene. Tiberina flumina, apud eundem lib. 12.

TIBIA, [*Gamba, piua. Gal. Yambe, Pos de la jambe. Hisp. Espinilla ó canilla de la pierna.*] *κνήμη*, proprie os cruris oppositum surae. Celsus lib. 8. cap. 1. Ipsum autem crur est os ossibus duobus &c. Verum alterum os ab exteriori parte, &c. alterum a priore parte positum, cui tibiae nomen est, longius, & in superiore parte plenius, solum cum femoris inferiore capite committitur, sicut cum humero cubitus. Tibiam item, *αὐλόν*, uocamus instrumentum musicum oblongum, teres, & foraminosum, quod inflatum, & digitis modo adductis: modo reductis temperatum, non iniucudam reddit symphoniam. Has primum ex gruum tibijs confectas existimant, & inde nomen accepisse. Hor. de Arte: Tibia non, ut nunc orichalco uincta, tubaeque Aemula, sed tenuis, simplexque foramine pauco. Ouid. 5. Trist. Ele. 1. Tibia fuseribus conuenit ista meis. Cic. 1. Tuscu. Non intelligo quid metuat, cum tam bonos septenarios fundat ad tibiã. Vir. 8. ecl. Incipe Mænalios mecum mea tibia uersus. Ci. de Clar. Orat. Si tibiae inflatae non referant sonum, abijciendas eas sibi tibicen putet.

TIBIALIA, *τινί*, [Gal. *gambiere. Gal. Iambieres, bas de jambes, armures de jambes. Hisp. Armadura de quella parte medias calças.*] *σπικνημίδες*, uelamenta tibiatarum. Suet. in Augu. Hyeme feminalibus, & tibialibus muniebatur. Tibialia, pro ocreis, quibus tibiae militum muniuntur. Paulus Iureconsultus: Si tibiale, uel humerale miles alienauit.

TIBIALIS, & hoc le, *αὐλητικός*, idoneum ad tibiae faciendas. Pl. lib. 16. c. 36. Tertia arundo est tibialis calami.

TIBICEN, inis, secunda syllaba pro. [*Trombetta.*] *αὐλητής*, qui tibia canit. Pla. Pscu. Tibicen uos interea hic delectauerit. Ci. ad Gal. li bro 7. Qui sciret se nepotem bellũ tibicinem habere. Hor. 2. epi. 1. Nunc tibicinibus, nunc est gauisa tragœdis. Tibicines item, *αὐλητῆρες*, pilae dicuntur siue tigna, quibus aedificia inclinata, & alioqui ruitura sustentantur. Iuuen. Sat. 3. Nos urbem colimus tenui tibicene fultam. Tibicen, pro sustentaculo telae. Ouid. 4. Fast. Hæc modo uersabat stantem tibicine telam. Vir. quoque hemitichia sua, quæ in Aeneide aliquot reliquit imperfecta, Tibicines appellabat, eo quod ad fulciendam splendendamque sententiam, ad tempus essent inserta. Ipsæ quoque particulae, quibus uersuum hiatus replentur, alioqui nihil facientes ad sententiam, Tibicines a Grammaticis appellantur. Quales est hoc apud Virgil. Sic forte precatur. Nam forte uacat.

TIBICINA, *τινί*, p. c. *αὐλητής*, mulier tibia canens. Mar. lib. 14. Ebria non madidis rumpit tibicina buccis.

TIBYLVVS, praenome Albius, poeta Elegiographus, Romæ natus Hirtio & Panfa Cos. qui annus etiam Ouidij poetae natalis fuit insignis. Ex amicis Messallam Coruinum maxime coluit. Ex poetis familiares habuit Horatium, qui eum iudicem suorum appellat scriptorum: & Ouidium, qui mortem eius elegantissima desse ut Elegia. In amoribus & nimius & inconstans fuisse uidetur, ut qui praeter Marathum, & Cherinthum pueros, Deliam quoque amarit, Sulpiciam, & Neeram, omnium autem maxime Nemesin, cuius formam & uenustatem bona operis sui parte posteritati co-

mendauit. Obijt Romæ uirenti adhuc ætate.

TIBVR, uris, pen. gen. cor. *τιβυρίς, τιβυρα, καὶ τίβυρα*, Steph. ciuitas in Sabinis. 19. ab urbe lapide, crebris fontibus irrigna, & singulari aeris temperie commendata. Ouid. 4. Fast. Mœnia Tiburis udi. Mar. li. 6. Cum mors uenerit, in medio Tibure Sardinia est. Est autem hoc oppidum origine Graecum, a Thyburto, Catyllo, & Corace, Amphiarai liberis post prodigiosum patris ad Thebas interitum communiter conditum, & a Tiburti nomine, qui ex trib. natu maximus erat, Tybur appellatum, Auctores Cato in orig. & Solinus, & Sextus scriptor Graecus.

TIBVRS, urtis, *τιβυρτίος*, gentile a Tibure deductum. Virgil. 11. Aeneid. Haud aliter Tarchon Tiburtum ex agmine praedam Portat ouans. Cic. pro Balbo. Cossinius Tiburs.

TICINVM, [*Papia. Gal. Papiæ. Hisp. Papiæ.*] *πρ-πικινον*, Ptol. *τίκινος*, Steph. Insuubriae ciuitas, quam hodie Papiam uocant, D. Augustini corpore & celeberrimo gymnasio insignis: a Ticino fluuijo praeterlabente nomen habens.

TICINVS, [*Tesino. Gal. Tesin. Hisp. Tesino.*] *τίκινος*, fluuius Insuubriae in Eridano fluens, a quo uicium oppidum Vicinum est appellatum, nunc Papiæ. Sil. lib. 9. Dum Romana tuæ Ticine cadauera ripæ Non capiant.

TIFERNVM, *τιφερον*, Vmbriciae oppidum est, teste Ptol. li. 3. c. 1. a quo Tifernates, quorum meminit Pl. li. 3. ca. 14.

TIFERNVS, *τιφερον*, fluuius est in secunda Italiae regione, Appulos diuidens a Frentanis. Pl. li. 3. ca. 11.

TIGILLVS, & Tigillum, [*Tranicello. Gal. Solinean, petit cheuron. Hisp. Pequeña uiga.*] *δοκιδιον*, diminutiua a Tignus & Tignum. Liui. 1. ab urb. Transmisso per uiam tigillo, capite adaperto, uelut sub iugum misit iuuenem. Tibul. lib. 2. Eleg. 1. Illi compositi primum docuerunt tigillis Exiguam uiridi fronde operire domum. Catul. Ianua suffixa tigillo.

TIGNARIVS, *τινί*, um, adiectiuum a tignis deductum: ut, Tignarius faber, *δοκοποιός*, qui tigna dolat, aut aedificio adaptat. In qua significatione legitur & Tignarius absolute. Cicero de Clar. Orat. Ego me Phidiam esse malle, quam uel optimum tignarium.

TIGNVS, ni, mascu. ge. & Tignum, neut. [*Traue. Gal. Soline, cheuron, marrain. Hisp. Viga ó maderá de la tumbre.*] *δοκίς*, trabs, quae uarie disposita domus extruitur: & proprie cui superpositum teedum: a tegendo nomen deductum: Lucre. li. 1. Et celeri flamma degustant tigna. Hora. de Arte: Et modicis intrauit pulpita tignis. Ouid. 8. Meta. Sordida terga suis nigro pendencia tigno. Iuuen. Sat. 3. Hic tignum capiti incurit, ille meretam. Caes. 4. Bel. Gal. Tigna bina sequepedalia ab imo praecuta. Tigni nomine omne genus materiei, ex qua aedificia constant, continetur, inquit Vlpia. de Tigno iuncto l. 1. & ad exhib. li. Tigni. & Caius de Verb. sign. l. & Tigni. Sed & in uineis, Tigni appellatione omnia uineis necessaria continentur, ut puta peritæ, pedamenta, ut ait ibid. Vlpia. Hinc contigno, gnas, *συνκοιόω*, Tigna in aedificio coniungo. Plin. lib. 9. cap. 3. Ossibus tecta cõtignare. & Caes. lib. 2. de Bel. Cic. contignatio: tectura ipsa trabium, ac tignorum: Coassatio uero, assium dicitur, hoc est tabularum.

TIGRANES, nis, p. p. proprium nomen regis maioris Armeniae, qui auxilium ferens Mitridati regi, uictus est primo a Lucullo, deinde a Pompeio Magno. Cice. in Orat. pro lege Man. Luc. lib. 2. Tigrauemque meum.

TIGRANOCERTA, *τε, τιγράνοκερτα*, oppidum in montanis maioris Armeniae, teste Pl. li. 6. c. 1. a Tigrae conditum, unde & nomen accepit, quasi Tigranis ciuitas. Nam Certa Parthorum lingua urbe sonat. Stephanus.

TIGRIS, huius tigris, & tigridis. [*Tigre. Gal. vne tigre. Hisp. La tigre hembra de pardo.*] *τίγρις*, fera saeuissima, & uelocissima, in Hyrcania maxime abundans: ita dicta, quod sagitta uelocitatem, quam Tigrim Medi appellant, cursu uideatur adhaerere. Virgil. 4. Aeneid. Hyrcanaeque admorunt ubera tigris. Arrianus, qui res gestas Alexandri condidit: Tigrim feram Indicam, non eam esse uoluit, quam uulgo Tigrim nominat, sed hanc esse Thoa: Tigrim uero, equi magnitudine esse, a superiori longe diuersam. Est enim Tigris *τίγρις, ητος*, insignis Aëz fluuius Mesopotamiam ab ortu alluens, quem Sacrae litterae ex Paradiso nasci confirmant. Solinus in Armenia caput attollere dicit, in loco edito, ex lucido, conspicuoque fonte, nec ab exordio statim totum esse, sed primo pigre fluere, non cum suo nomine: At cum fines Medorum inuenctus sit, Tigrim statim uocat, Arethulam lacum influere, grauiam pondera sustententem, cuius pisces nunquam se alueo Tigridis immisceant, sicut nec amnici stagnum attingant Arethuse. Mox Arbas praeterfluens, Mesopotamiam amplectitur & Hydaspem accipiens, Eufratemque, defertur in sinum Persicum, a Tigri fluuijo distant, Transfligitani, qui trans Tigrim habitant, sicut Transpadani, qui trans Padum. A Tigri deducitur adiectiuum Tigrinus, *τινί*, um, ut Tigrinae mens, hoc est, uenarum discursu tigrinum maculas

poribusque diem. Per translationem accipitur pro leuiter imbutus. *Ci. de Ora. Sit enim mihi tinctus literis. Idem de Clar. Or. Ergo illam patris elegantia tinctam uidimus. Tinctus, us, ipse tinctus actus. Plin. lib. 10. cap. 48. Et alia eodem nomine croceo tinctum de Intingo, suo loco.*

TINIA, [*Tinos, vine, & al. Times, cunes. Hisp. Las tinias, uasijas de uino.*] *pu-tiva*, uasa umaria apud antiquos fuerunt, ut inquit Festus. Nonius Tinias appellauit. Erant autem hęc uasa minora, & omnino diuersa ab ijs, quę apud nos sub hoc uocabulo habentur, nec ad eos usus parata. His nanque e ligno fabricatis, multa cum uinaceis nostri bulliunt.

TINNIO, nis, niui, itū, [*Far suono. Gal. Tinter & sonner clair. Hisp. Retenir el metal.*] *κρόνον*, proprie de metallis dicitur, cum ex eorum pulsatione sonus efficitur. Tinnit. n. aurum, argentum, æs, ferrum, stannum, orichalcum, & huiusmodi. Hinc Circuntinnio compositum. *Var. 3. de re ru. c. 16. Cum à milliario id fecisse sunt animaduersa, iaciundo in eas puluerem, & circuntinniendo ære, perterritas, quo uoluerit perducet. Tinnire quoq. dicitur auris, cum inclusi subtiles, & leues uapores interdum per membranam illam, quę in aurib. est, emergunt, & sonum illum fictitium edūt. Catul. ad Lesbiam, epig. 48. Aures tinnunt suo pte sonitu.*

TINNIMENTVM, ti, ipte tinniendi actus. *Pl. in Rud.*

TINNITVS, tus, [*Tinnito. Gal. Tintement, cornement. Hisp. Aquel retinte y son de metal.*] *κρόνον*, metalli sonitus. *Pl. lib. 11. cap. 10. Apes gaudent plausu, atque tinnitu æris. Virg. 4. Geo. Tinnitusq. cic. Aurium tinnitu præsentire, apud Pl. li. 28. ca. 2.*

TINNICVLVS, aus est teste *Pl. lib. 10. ca. 37. columbas defendens, & accipitres territans occulta naturæ ui.*

TINNVLVS, la, lum, [*Aguζλο, acuto, puntato. Gal. Tintant, resonant. Hisp. Cosa que retinse como metal.*] *λγυρός, ἡχρῶν*, quod acutum edit sonum, eiusmodi est sonus metallorum. *Oui. Tinnulaque æra sonant. Quint. lib. 2. ca. 3. corruptos, & tinnulos, & quocunque alio cæcozela genere peccantes, certum habeo non uitium, sed infirmitatis uitio laborare.*

TINTINNACVLVS, *κρόνον*, qui flagris cedunt fontes obnoxiam & Ioris bubulis castigat, ficto uocabulo a sonitu, quem uerba efficiunt, nam dum uerberant, & cædunt flagris, tinnicum reddere uidentur ex crepitu plagarum: quę percussio a Plauto dicitur *Tax*, per onomatopœiam, a sonitu quem reddit. Id genus homines flagratores dicebantur, & Lorarij. nam cædendo loris, & flagris hunc sonum faciunt. *Plau. in Truc. Nisi ad tintinnaculos uultis uos educi uiros.*

TINTINNABVLVS, *ἡσρόταλον, κρόνον*, instrumentum æneum, quo populus lauandi hora ad balneæ conuocari solebat. Nomen factum, a sono, quem edit. *Iuu. Sat. 6. Tot pariter pelues, & tintinnabula dicas Pulsari. Pl. lib. 36. ca. 13. Ut in summo orbis æneus, & petasus unus omnibus sit impositus, ex quo pendeant accepta cænenis tintinnabula.*

TINTINO, nas, p. c. [*Risonar. Gal. Tintinner, resonner. Hisp. Retenir el metal.*] *ἡλκλαζο*, pro reson. *Catul. ad Lesbiam, Sonitu canoro Tintinant aures. Dicitur & Tintinio, is, nui. Afranius. Tintinire ianitoris impedimenta audio.*

TIPHYS, Argonautarū in Colchica expeditione gubernator. *Vir. in Bucol. ec. 4. Alter erit tum Tiphys, & altera quę uehat Argæ Delectos heroas. Oui. Tiphys in Aemonia puppe magister erat. Seneca in Medea: Tiphys in prinis domitor profundi.*

TIPVLA, æ, p. c. uermis sex pedes habens, sed tantæ leuitatis, ut super eam currens non delidat. *Pl. in Perf. Neque tipulæ leuius pondus est, quam fides leonina.*

TIRESIAS, *τηρσιῆς*, uates Thebanus fuit, Eueo patre genitus, qui cum aliquando in Cithærone uidisset duos dracones coenantes, obseruata femina ex ijs occidit illam: quo facto in feminā & ipse mutatus est. Deinde cum rursus post septem annos eodem pacto & marē draconem interfecisset, in pristinam sortem redijt. Contingit igitur aliquando certantibus inter se Ioue & Iunone, uiri ne an femine maiorem ex Venere uoluptatem capeant, ut ille iudex sit adhibitus, ut qui utrunque fuisset expertus. Tiresias autem pro Ioue sententiam tulit, asserēs multo plus ex coitu uoluptatis percipere feminas. ob quod a Iunone excæcatus est. Alij uero propterea excæcatus dicunt: quod Palladem nudam in fonte cōspexerit. Iupiter autem in solatium uisus amissam diuinationem illi dedit. *Stat. libro 10 Theb. Sibi callidus ista Tiresias natæque canat, & c. Huius animam euocat Vlyffes apud Homerum lib. 10. Odyss. multo que ab ea futura edōctus. Auctor est Strab. lib. 9. Tiresia monumentum fuisse sub Tilphossio mōte Bœotici, iuxta fontē Tilphossam, ubi profugus diem suum obiit, cum iam senex gelidissimam Tilphossæ aquam haurisset. Ibi Thebani ciues sepulto diuinis honores tribuere. Fuit Tiresia filia fatidica nomine Manto, quę ex Tiberino fluuio filium peperit nomine Ocnium, qui in Cisalpina Gallia opidum condidit, & a nomine matris Mantuam appellauit. *Iuu. Sat. 13. Tiresiam appella-**

tiue posuit pro homine creto, cum ait: *Nec surdum nec Tiresiam quenquam esse deorum.*

TIRIDATES, rex Armeniæ, qui uarijs gestis cum Corbulone bel-lis, tandem ex fœdere Romani uenit, & diadema regni a Nerone accepit. *Uide Tac. lib. 15.*

TIS, s, genitiuus est antiquus a Tu pronomine. *Plau. in Mili. Tis ceat, quia te careat.*

TISIPHONE, *τισιφών*, una ex furijs, a cædib. plestēdis, dicta, *τίσις*, ultio, uel pœna, *φόνος*, uel *φόνος*, cedes, aut mors. *Hor. in Ser. Hecaten uocat altera, sœuam Altera Tisiphoni.*

TITAN, & **TITANVS**, pen. pro. *τίταν*, Saturni frater, Cæli & Vestæ filius, qui etiam pro Sole ponitur, & ipse a Titanibus duxit originem. Tradunt enim Titanas sex fratres fuisse, & quinque forores a Titea matre dictos, ut auctor est Diodorus: Ex quibus unus fuit Iapetus pater Promethei. Hyperion quoque ex Titanū numero est, qui Solis ac Lunæ stellarumque motus obseruasse, atq. demōstrasse primus fertur. Idco Solis parens, & aliorum fertur. Hinc Sol Titan, Luna Titanis, *τιτανίς*, & Diana Titania a Poetis dicitur. *Lucan. l. b. 1. Flammiger an Titan, ut alentes hauriat undas. Oui. 4. Metam. Dumque ibi perluitur solita Titania lympha. Seruius sic habet: Ferunt fabulæ Titanas ab irata contra deos Terra in eius ultionem creatos. Unde & Titanes dicti sunt, *ἄντι τῆς γῆς*, id est, ab ultione. Primumq. cōtra Saturnum quidam Titanes, deinde Gigantes contra Iouem genuit. Ipse uero Titan cū filiis, quos Titanes a patre appellabant, bellum gessit aduersus Saturnum & Opim, quod conuentui nō stetit, eos que captos muro inclusit: qui postea a Ioue filio uictis Titanibus liberati sūt, ut supra latius de Saturno dictum est.*

TITANVS, a, um, *τιτάνιος*, adiectiuum deductum a Titan: ut *Titania* altra. *Vir. 6. Aene. Lucentemque globum Lunæ, Titanique atræ Spiritus intus alit. Titaniacus, a, um. Oui. 7. Met. Hinc Titaniciis ablata draconibus, intrat Palladias arces.*

TITHONVS, p. p. *τιθωνος*, Laomedontis filius, qui (ut fabulæ ferunt) cū iuuenis esset, & decorus, ab Aurora dilectus, & raptus fuit, ex qua Memnonem genuit. Sed tandem post longissimam uitam, audita Memnonis filij morte, in cicadam uersus dicitur, dicente *Horatio. Longa Tithonum minuit senectus.*

TITR Lutu, duo fuerunt: Alter tragœdiarum scriptor Romanorum poetarum antiquissimus, qui ob ingenij felicitatem a *Luio Salinatore*, cuius uerbo erudite, libertate donatus est: Alter *Pata* unus cum *Crispo Salustio* de Historiæ principatu certans. *Uide supra in dictione Luus.*

TITR, sacerdotes fuerunt Apollinis, a *Titijs* auitibus, quas in augurijs certis obseruare solebant sic appellati, ut ait *Var. li. 4. de lin. La. Luc. lib. 1. Titiique sodales.*

TITILLIO, titillas, *τιτῖλλος*, leui atrestitutione alarum, aliarumve mollium corporis partium risum cuiquam moueo. Per translationem tamen accipitur pro quouis modo blandiri, & uoluptate asficere, Cicero primo de *Fini. Si ea Sola uoluptas esset, quę quasi titillaret sensus, ut ita dicam. Luc. lib. 2. Et quę Titillare magis sensus, quam lædere possant. Hor. 2. Ser. Sat. 3. Prætereane uos titillet gloria. Hinc Titillatio, onis, uerbale, ipte titillandi actus. *Ci. in Carone. At non est uoluptatum tanta quasi titillatio in senibus. Titillatus, us, ui. Plin. li. 11. c. 37. Quod titillatu maxime intelligitur alarum.**

TITIO, onis, [*Τιτῖζονε.*] *βράδος*, lignum adustum, quod ab igne extra hitur. *Celsus li. 3. ca. 12. Extinctus titionibus.*

TITIVILITIVM, ti, dici uoluerūt, inquit Nonius, fila putrida, quę e telis cadūt. *Plaut. in Cal. Non ego istud uerbum empicem titiulitio.*

TITVBO, as, pen. corr. [*Vacillare. Gal. Chancellor. Hisp. Bambanearfe.*] *παρὰ πόδας*, proprie pedibus insistere nequeo, quod accidere solet ebrijs, aut longo iam morbo languidis. *Oui. 3. Met. Ille mero, somnoque grauis titubare uidetur. Quint. Sed iugulasti uulneratum, titubantem firauisti. transfertur ad animum, quoties ab animo uerba dissentiant. quod inconstantia ac leuitatis signum esse dicitur: ut apud eundem. Neque ulla unquam tanta fuerit dicendi facultas, quę non titubet, aut hæreat, quoties ab animo uerba dissentiant. *Plaut. in Milit. Cogitare Nequid, ubi miles uenerit, titubetur. Terentius in Heaut. Verum illi nequid titubet. Cice. ad Attic. libro 2. Videbis breui tempore magnos, non modo eos, qui nihil titubarunt, sed etiam Catonem. Horat. epistol. 13. Cauene titubet, mādartaque frangas. Titubare quoque, lingua & dentes dicuntur. *Oui. tertio Trist. Eleg. prima. Hęc ubi sum furtim lingua titubante locutus, & c. Hinc titubatus, particip. sine uerbo ut inquit Sernius: Nam titubor non legitur. Vir. quinto Aen. Vestigia presso, Haud tenuit titubata solo. Hinc quoque Titubantia, æ, & Titubatio, onis, uerbale, *τραυλισμός*, id est, ipse titubandi actus. *Suet. in Vitel. Ac de hac quoque liberos utriusque sexus uult, sed marem titubantia oris prope murū, & elim guem. ad Heronnum li. 2. Ut ne paruula quidem titubatione, aut offensione,****

offensione, impedirentur. Titubanter, ad aërbium, inconstanter. Cicero pro Cælio. Poluistis, atque id tamen titubanter, & strictim, coniurationis hunc propter amicitiam Catilinæ participem fuisse.

TITVLVS, li. [Titolo. Gal. Tiltre, s'inteau. Hisp. Titulo de alguna obra escrita.] ἔπιγραφὴ, τίτλος, inscriptio cuiuscunque operis: quod scilicet libro, operi, uel statuae superscribitur, ut statim primo aspectu argumentum noscamus, aut artificem. Sueton. in Domit. cap. quinto. Plurima & amplissima opera incendio consumpta restituit, sed omnia sub titulo tantum suo, ac sine ulla pristini auctoris memoria. Martia. lib. 2. Vnum de titulo tollere iota potes. Ouid. lib. 1. de Remed. Legerat huius amor, titulum nomenque libelli. Dicitur titulus a tuendo, quasi tutulus, quod tueatur factum auctoris, & si quis alterius opus esse contendit, ueri opificis indicet nomen. Per translationem quandoque ponitur pro laude, & dignitate. Ouid. lib. 2. Fast. At tua prosequimur studioso pectore Cæsaris Nomina, per titulos ingredimurque tuos. Aliquando pro monumēto. Apuleius: Auorum, & proauorum titulus clarus, tituli, etiam diæti sunt milites, quasi tutuli, quod patriam tuerentur. Vnde & Titi prænomen ortum est, inquit Fest. Perseus: Hic nec more probo uideas, nec uoce serena Ingentes trepidare Titos. Titulo tenus, id est, solo titulo, & non re ipsa.

TITVS, τίτος, prænomen fuit Romanis familiare, inde dictum (ut Festo placet) quod antiqui Titos, & Titulos milites appellabant: eo, quod patriam tuerentur. Hoc prænomine dictus fuit Vespasianus Flauii filius, & frater Domitiani, princeps clarissimus, populanoque Ro. adeo carus, ut uulgo, Orbis amor diceretur, & Deliciæ humani generis.

TITYVS, τίτυς, filius fuit Iouis ex Elata, Orchomeni filia: quam prægnantem Iuppiter, timens Lunonis iram, occultauit in terra: ex quo factum est, ut nascens puer ex terra natus uideretur. Hic postea cum ad integram ætatem peruenisset, captus amore Latonæ, Apollinis matris, eam de stupro interpellauit. Quam ob rem Apollo iratus, sagittis ipsum confodit, & apud inferos reliquit, eiusque iecur uulturnique lancinandum apposuit hac lege ut consumptum renasceretur illico, & sic nunquam Vultures a discerpendo cessaret, nec ipse a patiēdo. Tantæ magnitudinis gigas fuisse perhibetur, ut iacens nouem iugera occupauerit. Ouid. 4. Met. Viscera præbebat Tityus lanianda, nouemque Iugibus distractus erat. Vide Seruium apud Vir. lib. 6. ad hunc locum. Neclion & Tityon terræ omnipotentis alumnum Cernere erat.

T A N T L

TEPLOIMVS, τειπλόμος, Herculis & Astyoche filius, quam ex Ephyra urbe Peloponnesi rapuerat, (ut meminit Hom. Iliad. 6.) clara rebus bellicis, corporisque proceritate insignis. Hic cum adoleuisset, Licymnium, auunculum suum, Marte progenitum, & patri suo charissimum, iam senem interfecit. ex quo fabricatis nauibus patria profugus, collecta inuenit multitudinem Rhodum petit: & ea insula occupata, Rhodiensibus imperauit. Postea ad bellum Troianum cum noue nauibus profectus a Sarpedone occisus est.

T A N T E M

TMESSIS, huius tmesis, fœm. gen. τμήσις, est unius uerbi compositi, uel simplicis sectio, una dictione, uel pluribus interiectis. Virg. Ge. Septem subiecta trioni. Idem 1. Aen. Et multo nebulæ circum dea fudit amictu, pro circumfudit. Hoc autem tolerabile est, inquit Ser. in sermone composito, cæterum in simplici nimis est asperum, quod tamen aliquando fecit antiquitas, ut Saxo cere minuit brum. Videntur & haec figura nonnunquam oratores. Cic. pro Sex. Quisquis erat, qui aliquam partem in meo iuctu sceleris Clodiam attingisset, quod iudicium cumque subierat, damnabatur, id est, quod cunque iudicium.

TMOLVS, τμώλος, Lydiæ mons, Sardibus incubans, ex quo Pactolus amnis profluit, aureas ferens arenas. Ouid. 5. Met. Riget arduus alto Tmolus in ascensu, cliuoque extensus utroque, Sardibus hinc, paruis illinc finitur Hypæpis. Antiquis Tmolus dicebatur per tres syllabas. Plin. lib. 5. ca. 29. Celebratur Lydia maxime Sardibus in latere Tmoli montis, qui ante Tmolus dicebatur. Ouid. 6. Met. Deseruerunt sui nymphæ uineta Timoli.

TMOLVS, Lydiæ amnis, ex eiusdem nominis monte profluens, in quo, cotricula inuenitur, auro explorando utilis. Plin. lib. 3. ca. 8. Lapis quem Coticulam appellant, quondam nō solitus inueniri, nisi in flumine Tmolo.

T A N T E O

TOGA, 2, [Toga uestis, balangra. Gal. Vne robe longue. Hisp. Vestidura propria de Romanos.] τὸ γένος, Plutarcho, τὸ βύνα, Athenæo uestis cōmunis omnium Romanorum, tam fœminarum, quam marium, sicut Pallium Græcorum. Dicta toga a tegendo, quod corpus tegat. Superimponeretur autem tunica, uel potius tunicis. Græcis laxa erat, & in sinum multis crispulis subtraccta succingebatur. Tibu. lib. 4. Ele. 7. Et fuit effuso cui toga laxa sinu. Hinc Romani togati dicuntur, quemadmodum & Græci Palliati. Vir. Aen. Ro-

manos rerum dominos, gentemque togatam. Quoniam uero in pace tantum toga usus erat (nam in bello deposita toga saga fumebant) factum est, ut toga pro pace, seu artibus pacis accipiat, sicut Arma, pro bello, seu re militari. Cassius Ciceroni: Tua toga omnium armis felicior. Cicero in Pison. Non dici hanc togam, qua sum amictus: nec arma, lecutum, & gladium unius Imperatoris: sed quod p. cis est insigne, & oculi toga. cōtra autem arma tumultus atque belli. Toga olim etiam utebantur tenuiores, qui reges suos, hoc est, potentiores officij gratia per urbem deducebant, ut sportulam consequerentur. Mart. Si matutinus facile est tibi rumpere somnos, Attrita ueniet sportula sæpe toga. Hunc turbam togatam uocat Iuue. Saty. 1. clientelam illam comitum, qui toga induti potentiores amicti per urbem deducebant, & reducebant. Sportula (inquit) primo Limine parua sedet turbæ rapienda togatæ. Item opera togata dicitur idipsum togatorum officium. Mar. Exigis a nobis operam sine fine togatam.

TOGATÆ comœdiæ, quæ scriptæ sunt secundum ritum Romanorum, sicut Græcas fabulas ab illorum habitu Palliatis appellamus, nã Græci supra tunicam pallium ferebant.

TOGATÆ tabernariæ, dicuntur comœdiæ, in quibus non magistratus, sed humiles personæ inducuntur, teste Donato, quales fere sunt, qui in tabernis uendunt merces suas.

TOGATI [togati. Gal. Vestus d'une robe longue. Hisp. Vestidos de uestidura longa.] ἠνεγοσσοί, togis induti: unde Romani togati dicti sunt, quoniam toga Romanorum propria erat. Sic ij, qui principes ciuitatis officij gratia in forum deducebant, ac deinde domum reducebant, quoniam togis amicti erant, togati uocabantur. Iuue. Turbæ rapienda togatæ. Hi etiam per diminutionem togatuli dicebantur, quod diminutium est ioco formatum. Martia. lib. 10. Quâdru saluator, Ante ambulones, & togatulos inter Centum merore plumbeos die toto.

TOGA candida, erat, quam petitores magistratuum induebant, unde Candidati dicebantur. Plin. lib. 7. de Natica: In toga candida bis repulsa notatus a populo. Pura toga, quam tyrunculi forenses assumebant tyrocini die. Luc. lib. 7. Pura uenerabilis æque, Quam cyprius ornante toga, id est, nec picta, nec triumphali, nec prætextata, inquit Budæus. Pura enim icta dicebatur, quod nullo purpuræ prætextu distincta esset. Toga prætexta, πρετορροδος, Plutarcho, dicebatur, cuius oræ & circuitus purpura erant prætextus: quod ipsum satis indicat Lilius lib. 34. Purpura uiri utimur prætextati in magistratibus, in sacerdotijs: liberi nostri prætextis purpura togis utuntur. Toga palmata uestis erat triumphalis, a palma, id est, a uictoria ita appellata. Mar. lib. 7. I comes, & magnos illæsa merere triumphos, Palmatæque duces, sed cito redde togæ. Toga picta, uestis publica fuit: summique magistratus. Capi. de Gordi. Palmatâ tunicam, & togam pictam primus Romanorum priuatus suam & propriam habuit: cum ante Imperatores, uel de Capitolio acciperent, uel de palatio. Lampridius de Alexandro: Prætextam & togam pictam nunquam, nisi Consul, accipit: & eam quidem, quam de Iouis templo sumptam alij quoque accipiebant aut Prætores, aut Consules. Budæus. Toga pulla qua in funeribus utebantur, ut nunc atra ueste utimur. Alba autem, uel in epulo publico, uel in epulo parentali, uel in spectaculis, uel in conuito. Toga rasa, ut inquit Plin. lib. 8. cap. 48. Diui Augusti nouissimis temporibus cæpit. Toga puerilis, quæ & Prætexta appellabatur. Gel. lib. 18. c. 4. Cum iam adolescentuli Romæ prætextam & puerilem togam mutassemus. Toga uirililis, a puerili distincta erat: ea decimo septimo anno fumebatur. Cic. in Læl. A patre ita eram deductus ad Scæuolam sumpta uirili toga. Per translationem ponitur quandoque toga pro officio deducendi & reducendi potentiores: Martialis. Lis nunquam, toga rara, mens quieta. Plinius ad Apollinarem: Altius tibi ocium, & pinguis, eoque lecuris, nulla necessitas togæ, nemo accersitor ex proximo. Quod ideo inualuit, quia ad officia præstanda togati cōueniebant: id est, ad deducendos, comitandosque amicos honoris gratia. Hinc diminuti. Togula. Mart. lib. 1. Ignosces, togulam Polithume pluris emo.

TOLENTVM, opidum Italici in Picenis, Diui Nicolai patria, a quo Tolentinas populi, Plin. lib. 3. ca. 13.

TOLERO, toleras, unico l, [Tolerare, sufferre, patire, supportare. Gal. Endurer, souffrir, porter patiemment. Hisp. Padecer de sufrir molestia.] ὄσος, ὠποῦεναι, fero, patior, perfero, sustineo. Teren. in Phorm. Vna tecum bona, malaque tolerabimus. Idem in Hecyra. Sed quod sese indignam, deputat matri mex, Cui concedat, cuiusque mores toleret sua modestia. Tolerare se est modice, & summa parsimonia se alere, Corn. Nepos in uita Pompon. Attic. Ex quibus agris pater familias fructus caperet, quibus se toleraret. Cæsar: Erat summa inopia, adeo ut folijs ex arboribus strictis & teneris arborum radicibus confusis, equos alerent, & cogerentur his rationibus. equitatum tolerare. In qua significatione et dicitur Tolerare uitam, id est, uiuere, nutriri. Tacitus: Mul-

tos militia, quosdam exercendo agros tolerare uitam. Cæsar septimo Bel. Gal. Eorum corporibus, qui ætate ad bellum inuitiles uidebantur, uitam tolerauerunt. Accipitur aliquando Tolere pro portare, seu gestare. Plaut. in Merc. Tolerat hæc nauis metretas trecentas. Tolere milites sua pecunia, id est, sustinere, & stipendium, aut certe necessaria subministrare. Plin. libro trigesimo tertio, cap. decimo. Octona millia equitum sua pecunia tolerant. Hinc tolerans, nomen ex participio, id est, patiens, ut, Tolerantissimus penuriam, id est, patientissimus, apud Colum. libro septimo, cap. primo. Toleranter, aduerbium, patienter, tolerabiliter. Plin. libro octavo, ca. 45. Annicula ad fecunditatem poscuntur, tolerantius tamen binæ. De bobus. Quin. lib. 8. ca. 6. Qui toleranter uidere Septentriones uidentur. Hinc quoque Toleratio, nis, uerbale, ipse tolerandi actus. Cicero 2. de Finibus. Quædam aia toleratio est uerior. Tolerabilis, le, quod tolerari potest. Plin. in Paneg. Tolerabile tributum. Cic. de Ami. Quæ tamen si tolerabiles erunt, ferendæ sunt. Vnde Tolerabiliter aduerb. facile, sine discrimine. Colu. lib. 2. ca. 1. Adhuc tolerabiliter efficies. Cice. Cæli o. lib. 2. Quo tolerabilis igniculum desiderij tui feramus. Hinc etiam Tolerantia, tiæ. Cice. in Para. Tolerantia rerum humanarum, ex contemptione fortunæ. Quintil. lib. 1. c. 2. Tolerantia tamen doloris laude sua non carebit. Intolerantus *ἀντολερός*, qui ferri non potest.

TOLETVM, *τῶλτον*, urbs Carpetanorum, in tractu Tarraconensis Hispaniæ, apud Ptolemæum lib. 2. ca. 6.

TOLLENON, tollenonis, genus machinæ, ut ait Festus, quo hauritur aqua in alteram partem prægrauante pondere. Plin. lib. 19. capit. 4. Vel tollenonum hauitu rigandos. Linius lib. 38. In arietes tollenonibus hibramenta plumbi, aut saxorum, stipitesue robustos incutiebant.

TOLLO, lonis, a Plauto in Rudente, uidetur positum pro eo, qui ex puteo aquam haurit.

TOLLO, tollis, sustuli, & secundum antiquos retuli, sublatum, [Læuare, *ἀλξω, τὸ ῥε, τοῦ ἵερε*. Gal. *Esleuer en haut, haulser, tollir, offer*. Hisp. *Alçar o quitar.*] *ἀντ*, eleuo. attollo, sursum erigo. Plaut. Tolle caput. Cicero 4. Academ. Hortensius uehementer admiratus, ut etiam manus sæpe tolleret. Ouid. Epitho. 14. Ter acutum sustulit ense. Linius lib. 34. Sublatis supra capita scutis. Vlpianus: Ius uicino non esse, altius ædes tollere. Aliquando tollere est capere. Virgil. lib. 4. Georg. Ut cymbæ instabiles fluctu iactante, saburcam Tollunt. Aliquando suscipere. Suetonius de Neronis parente: Decepsitque Pyrgis, sublato filio Nerone ex Agrippina. Aliquando nutrire. Terent. in Andr. Quicquid peperisset, decreuerunt tollere. Aliquando aufero. Cice. in Læl. Soleat de mundo tollere uidentur, qui amicitiam e uita tollunt. Tollere de medio, id est, interimere. Cicero pro Roscio Amer. Perficite hunc hominem incautum de medio tolli posse. Aliquando differre. Plaut. Omnes tollo ex hoc die in alium diem. Aliquando inferre. Virgil. 3. Georg. Tollentemque minas, & sibila colla tumentem: Nam tollere minas, est minari, timorem incutere, inferre. Tollere gradum, ambulare. Plaut. Bacchid. Adibo contra, & tollam gradum. Tollere se altius a terra, est crescere, ac de herbis, & arboribus dicitur. Tollere animos, est superbire, audaciorum esse, Propert. libro tertio, Eleg. 18. In nunc tolle animos, & tecum finge triumphos. Terent. in Hecyra: Quia paululum uobis accessit pecuniæ, sublatis animi sunt. Tollere animos dictis, est magnanimitatem suam dictis comprobare. Virgil. nono Aeneid. Vltro animos tollit dictis. Tollere cachinnum, est in clamor, & immoderatum risum solui. Tollere clamorem, est clara & magna uoce clamare. Cicero Ver. 7. Clamor a fani custodibus tollitur. Tollere aliquem in cælum humeris, est illum laudibus celebrare, & quantum fieri potest, dijs immortalibus æqualem facere. In qua significatione etiam dicimus, Tollere in cælum fama aliquem, & tollere laudes alicuius in astra. Cicero Attic. libro secundo. Hortensius, quam plena manu, quam ingenue, quam ornate nostras laudes in astra tulit. Virg. 5. Eclog. Daphnidaque tuum tollemus ad astra. Tollere manus, lætitiæ signum est, & gratias agentis. Cicer. ad Cæla. libro septimo. Sustulimus manus & ego, & Balbus. Tollere aliquem ab officio est priuare, tollere aliquem de oratione sua, est eum excipere. Tollere aliquem de medio, e medio, uel ex rerum natura, idem. Tollere legem, abrogare. Tollere moram, festinare. Tollere metum, timorem adimere. Tollere spem, auferre. Tollere aliquem testimonio, testimonijs ita conuincere, ut condemnetur, & puniatur. Tollere aliquem ferro, aut ueneno, est interficere. Hinc sublatus, participium, id est, eleuatus, ablatum, & c. secundum significationem sui uerbi. Virgil. secundo Aeneid. ut sublatus ad æthera clamor. Ponitur aliquando pro superbiante, & ferociente. Cæsar primo Bel. Gal. Quo prælio sublatis Helueticis. Hinc quoque sublatio uerbale: ut Sublatio animi: id est, elatio, superbia. Cicero secundo de Finibus. Voluptatem Stoici sic definiunt, Su-

blationem animi sine ratione opinantis se magno bono frui. Sublate, aduerb. Cicero de Clar. Orato. Sublate ampleque dicere. Idem pro domo sua; Nihil unquam de me dixi sublatus a ciscendæ laudis causa. Attollo, Contollo, Extollo, Protollo, Sustollo, suis locis.

TOLOSA, [Tolosa.] *παν. prod. τὸ λωσα*, urbs Testolagum in ea parte Narbonensis Galliæ, quæ in Pyrenæos montes uergit: cuius incolæ dicuntur Tolosani. Auro n Tolosanum habere, proverbio dicitur, qui magnis & fatuibus afficiuntur malis, non quoque ac miserando pereunt exitio. Sumptam a Q. Capionis coriis exercitu (ut indicat Gellius) qui cum Tolosam diripuisse, multumq. auri ex templis abtulisset, subito magna lues exercitum inuasit, quæ eos omnes, qui aliquid ex sacro auro attigerant, miserando leci genere abiunxit. Vide Adagia.

TOLUTARIJ, huc Tolutares, equi, *ἰσποροπέης, ἰσδρομοί*, dicuntur, qui alio nomine ab Asturia, Hispaniæ regione, Asturcones dicuntur, a nonnullis etiam Gradarij, quia gradu non uulgari incedant, sed alternis crura molliter explicantes, commodam fessori præbeant uectationem, citra ullam succussionis molestiam. Tolutares dicti siue a toller dis alterno glomeratu pedibus, siue (ut alij malunt) a pedum uolubilitate, quasi uolutarij. Seneca in Epi. Mannos tolutares appellat.

TOLVTILOQUENTIA, uolubilis sermo, ut interpretatur Nonius, citans locum Mæuii poetæ ex Gallinaria.

TOLVTIM, *ἰστροχάλλω*, id est, uolubiliter, & molliter: proprieque ad Asturconum, siue gradatorum incessum actinet, qui alternis crura molliter explicantes, commodissimam fessori præbeant uectationem: quod genus eorum a Polluce, *ἰσδρομοί*, appellantur. Tolutim, (inquit Nonius) quasi uolutim, uel uolubiliter. Plautus Asin. Tolutim ni badizas. Var. Vt equus, qui ad uehendum est natus, tamen traditur magistro, ut equis doceat tolutim incedere. Plin. lib. 8. cap. 42. In eadem Hispania Callaica gens & Asturica, equini generis, quos Thielones uocamus, minor forma appellatos Asturcones gignunt, quibus non uulgari in cursu gradus, sed mollis alterno crurum explicatu glomeratio: unde equus tolutim carpere incurfus traditur arte.

TOMACVLA, [Tomafelle, mortadella. Gal. *Sanliffon*. Hisp. *Assadura de animal guisado.*] *ἀλλὰδύρες*, uel per syncopen Tomacula, edulia sunt, quæ fere ex iecore porcino minutim conciso, & iam semicocto infusis ouis crudis, & caseo optimo, & liquamine, pipere, aniso, zingibere, fieri consueuerunt, tegunturque omento suillo. Dicta Tomacula, *τὸ τὸ τομῆν*, quod est incidere. Iuue. Saty. 10. Candiduli diuina tomacula porci.

TOMACINAE, [Tomafelle,] *ἀλλὰδύρες*, edulia ex iecore porcino minutim conciso, quæ & Tomacula dicuntur. Varr. li. 2. c. 4. Quotannis e Gallia apportantur Romam pernæ, tomacinæ, & petalones. Plin. Tomacinæ appellantur, quæ tomacula Insules uocant, Galli nostri temporibus Tomacellas.

TOMENTVM, *τι, γυραλῶν*, lana breuis ac concisa, quæ ex uestibus a fullone poliendo detrahitur, & quicquid farciminis ex quacunque re, siue ex feno, aut palea, siue ex pluma fuerit: quo culcitrix farciuntur. Varr. de Lingua Lat. li. 4. Post quam transferunt ad culcitra, quod in eas sagos, aut tomentum, aliudque quid calcabant, ab inculcando, Culcitra dicta. Videtur autem tomentum deduci a *τέμνω*, quod significat incido. Suet. in Tib. A deo alimenta Druso subducta, ut tomentum ex culcitra tentauerit mandere. Tomentorum autem aliud Leuconicum dicebatur, quod fiebat ex lana alba concisa. Aliud Cirsense ex arundinibus concisis factum: id quod framentum habebatur plebeiorem. Dictum Cirsense, quod in Circo Romano sternebatur, illicque egei quiescebant. Seneca li. de Beata uita: Nihil miserius ero, si lasa ceruix mea in manipulo ferri acquiescat, ac si super Cirsense tomentum per sarcinas ueteris lintei effluens incubabo. Mar. li. 14. Tomentum concisa palus Cirsense uocatur.

TOMICE, ces, siue (ut quibusdam placet) tomix, cis, *τομικη*, appellatur ex cannabi impolita & sparto leuiter torta restis, ex qua funes fiunt. Plin. li. 17. ca. 10. Palladius lib. 1. c. 17.

TOMOS, *τομὸς*, Straboni, ciuitas in Ponto, Ouidij exilio nota, ab eo dicta, quod illic Medea Absyrti fratris membra frustularim conciderit, ut patrem insequentem remoraretur. Ouid. 3. Trist. Inde Tomos dictus locus hic, quia fertur in illo Membra soror fratris consecuisse sui. Conditam apparat a Mileijs, quod & ipsum testatur idem Ouid. li. 1. Trist. A quibus adueniat Miletida sospes ad urbem, Offensi quo me contulit ira Dei.

TOMVS, tomi, male, ge. [Pezzo, parte, uolume, tomo. Gal. *Tome, uolume, piece*. Hisp. *Cortadura.*] *τόμος*, fragmentum, uel pars operis, quam Latine Sectionem uocamus. Mar. lib. 1. Scriptura quanti constet, & tomus uilis. Vnde Origenes tertium librorum suorum genus Tomos inscripsit, quos (ut ait Hieronymus) non possumus appellare uolumina.

TOMYRIS, *πε. co. τὸ μυρις*, fuit regina nobilis Massagerarum in Scythia,

thia, quæ potentissima Persarum regi Cyro bello congressa, ipsa & uita & castris spoliavit ad ulciscendam filii mortem, quem ille prius, a matre obuiam missum, cum suis per insidias interfecerat. Nectamen hoc euentu uictoriæ contenta fuit aut emollita animi rabies: mortui enim caput in utrem humano cruore plenum demisit, his uerbis insultans: Filij mei sanguinem hausisti, & meum sicuti Cyre: at ego cruore te saturabo. Herod. lib. 1.

TONDEO, tondes, totondi, tonsum. [Tof. Gre. Gal. Tondre. Hisp. Tresquilar.] κείρω, lanam, siue capillos, & huiusmodi incido. Plin. lib. 8. cap. 48. Oves non ubique tenduntur. Cice. 5. Tuscu. Regiæ uirgines, ut tonstriculæ tond. bant barbam & capillum patris. Martial. lib. 2. Non tondet, inquam, quid ergo facit? radit. Virgil. lib. 3. Nec minus interea barbas incanaque uenta Cinyphij tondent hirci. Interdum depascere, uel pascendo absumere, Virgil. libro primo Georg. Ter centum niuei tondent dumeta iuueni. Aliquando resecare, uel demerere. Idem libro secundo Geor. Non sicut arida prata Tondentur: id est secantur. Tondere aliquem auro, id est emungere, techna aliqua spoliare. Plant. in Bacchi. Tondebo auro, utque adiuuam cutem. Attondeo, & Detondeo, suis locis.

TONESCIT, [Tonare.] τρογγίζω, tonat. Varro Bimargo, ut citatur a Nonio: Cælitum altum tonitribus templum tonescit.

TONITRUM, ueteres pro sonamus usurparunt. Var. Eudæmonibus Tibi tympana non inaneis sonitus matris deum tonimus. Nonius.

TONITRVS, us, masculini generis, [Tuono. Gal. Tonnerre. Hisp. Tronido.] & Tonitru, neutrum indeclinabile in singulari, in plurali Tonitrua, τρογγή, fragor nubis, qui fit erumpente fulmine. Ouid. 2. Metam. unde solent tonitruis, & fulmina mittere terris. Iuuenal. Satyr. 5. Et facient optata tonitrua cœnas, Cice. 2. de Diuini. Non ne peripicuum est, ex prima admiratione hominum quod tonitrua, tactusque fulminum extimuisse, credidisse ea efficere rerum omnium auctorem Iouem? Tonitruum, tonitruum, idem. Cælius Ciceroni libro 8. Hic tibi strepitus, fremitus, clamor, tonitruum.

TONO, as, tonui, tonitum, & aliquando, tonatum, [Tonare. Gal. Tonner. Hisp. Tonar el cielo.] τρογγίζω, notæ significationis est. Cice. de Diuina. Cum tonuit læuum bene tempestate ferena. Apud uetustissimos legitur Tono, tonis, per tertiam conuogationem. Varr. in Eudæmonibus ut citatur a Nonio: Tympana tibi, non inaneis sonitus matris Deum tonimus tibi semiuiri. Tonare laudes alicuius, est magnopere efferre. Plin. in Præfa. li. 3. Quanto tu ore laudes patris tonas? Tonare murmure, & uerberibus, est resonare, Mart. libro nono. Murmure iam sæuo, uerberibusque tonas. Attono, Contono, Circuntono, Detono, Intono, Pertono, suis locis.

TONSA, E, [Remo. Gal. Auirons. Hisp. Palas de los remos.] έρετμοί, dicuntur remi, a diuerberandis fluctibus: Virgil. li. 7. Et in lento luctantur marmore tonsæ.

TONSILLIS, & hoc le, p. c. [Tosato, potato.] κειραμέων, quod tonsum est, ac in orbem & comam putatum: ut Tonfiliæ olæ, Tonfiliæ buxus. Plin. 12. c. 2. Primus Cn. Marius nemora tonsilia inuenit. Idem lib. 18. ca. 27. Villo tonsilia uestiuntur.

TONSILLAE, περιδωια, extremæ faucium partes circa radicem linguæ, gulam utriusque attingentes. Ci. de Na. De. Linguâ ad radices eius hærens excipit stomachus, quo primum attinguntur ea, quæ accepta sunt: oris utraque ex parte tonsillas attingens, palato extremo, atque iuuino terminatur. Tonsillas item medici uocant faucium inflammationes cum tumore, Græci περιδωια.

TONSO, fas, frequentat. unde & Detoso, αποκερω. Gel. Capillos Dialis, nisi qui liber homo est, non detonset. Hinc aliud frequentatiuum Tonfito, as, Pla. in Bacc. Ter in anno tu has tonstas?

TONSOR, foris, [Barbiere. Gal. Barbier. Hisp. Barbero, ò tresquilador.] κειρω, qui barbam tondet, aut aliud quippiam. Varr. lib. 2. de re rust. cap. 11. Omnino tonsores in Italia primum uenisse ex Sicilia dicuntur post Romam conditam anno CDLIII. ut scriptum in publico Ardeæ in litteris extat. Ibidem. Olim tonsores non fuisse significat antiquorum statuarum, quod pleræque habent capillum, & barbam magnam. Cice. 1. Tuscu. Dionysius, ne tonsori collum committeret, tondere filias suas docuit. Plau. in Afin. ad tonsorem ire dixit.

TONSTRIX, cis, [Tonditrice. Gal. Barbier. Hisp. Barbera, ò tresquiladora.] κειρωτρια, mulier tonsoris officio fungens. Plau. Trucul. Hinc Tonstricula. Cice. 5. Tuscu. Regiæ uirgines, ut tonstriculæ, tondent barbam.

TONSORIUS, a, um, τρεψών, quod ad tondendum pertinet: ut, Cultor tonsorius, hoc est, nouacula, Cicero secundo Offici. Qui cultros metuens tonsorius, cadente carbone sibi adurebat capillum.

TONSTRINA, æ, p. p. [Barberia. Gal. L'enuroir d'un barbier, barberie. Hisp. Barberia, la tienda del barbero.] κειρωιον, officina tonsoris. Plautus in Asi. Libanum in tonstrinam iusseram uenire. Ter. in Phor. Ex

aduersum ei loco tonstrina erat quædam.

TONSVS, a, um, particip. [Tosato.] κειρωεις, lana, crineve spoliatus. Cicer. in Piso. Cum illa saltatrice tonsa. Martial. lib. 11. Et tonso pura ministro. Tonsæ ualles, quæ arboribus & siluis ueluti comis suis uiduatae sunt. Virgil. 4. Georg. Tonsis in uallibus illum Pastores. Contra in tonfi montes, id est, siluosi. Varro: In tonfi montes, & ferris pleni. Villi tonfi. Virg. primo. Aen. Ipse caput tonsæ folijs euinctus oliuæ.

TONSVRA, æ, [Tosatura.] κισπα, est ipse tondendi actus. Col. lib. 7. c. 4. Tonsturæ certum anni tempus per omnes regiones seruari nõ potest. Idem lib. 11. c. 1. Oves Tarentinæ radice lanaria lauari debet, ut tonsturæ præparentur.

TONVS, [Tono. Gal. Son, ton, auent. Hisp. El tono enel arte de la musica, accento de cada palabra.] τόνος, idem quod uoculatio, siue accentus, a uerbo, τένεις, quod est intendere, quasi, τῆς φωνῆς, τὰς οἰς, Toni item dicitur nerui in stomachi lateribus. Præterea tonum appellant spatium interiectum inter terram & citimum cæli circum, hoc est, lunarem, quod est centum uiginti sex milium stadiorum, ut inquit Martianus: quoniam ut in sonis interuallum cum legitima quantitate minimum ex duobus sonis inter se diuersis, ita in cælum minimum a terra spatium ad Lunam Tonum appellare placuit. Huius mensuræ dimidium, Hemitonium, ημιτόνιον, dicitur. Tonus uero cum Hemitonio proportionem facit sesquiplam, hoc est sesquialteram. In picturis item splendor intermedium inter lumen, & umbram, Tonus dicitur. Plin. li. 35. ca. 5. De inde adiectus est splendor alius hic, quam lumen: quem quia inter hoc & umbram esset, appellauerunt Tonon: commissuras uero & transitus Armogen.

TOPAZIUS, topazij, fœm. gen. [Topazjio. Gal. Topasse. Hisp. Topatio.] τῆροζος, gema est, uiridis coloris, ἀπὸ τῆ τομαζέου, hoc est, a quærendo dicta, siue quod Trogloditæ, prædones cum diutius fame & tempestate pressis herbas, radicesque effoderent, hanc gemmam primi euerunt: siue a Topazio insula maris rubri, in qua hic lapis nire pellucidus inuenitur. insulæ autem huic idcirco Topazio nomen factum putant; eo quod nebulosa sit, sæpeque a nauigantibus fuerit quaesita antequam inueniretur. Vtranque nominis causam refert Plin. lib. 37. ca. 8. & lib. 6. ca. 29 & Strab. lib. 6.

TOPHVS, [Toph. Gal. Topheau. Hisp. Tophos.] τῶπος, ma. ge. genus lapidis asperi, qui facile in arenam resolutur. Plin. lib. 17. cap. 4. Tophus scaber natura. Virg. 2. Geog. Et tophus scaber, & nigris exsachelydris. Hinc Tophinus, & Tophaceus ex topho. Suet. Quæ tophina, ac lignea ante erant. Plin. li. 17. ca. 7. argillacea, tophacea, arenacea.

TOPIARIUM, rij, τοπιαριον, opus ex arbore, aut frutice, aut herba, ornatus, aut uitandi æstus cæ factum: ut sunt testudines, cameræ, naues, auiculæ, & huiusmodi, quæ ex buxo, uel hedera & huiusmodi, quarum natura leuqua est, & flexibiles fieri consueuerunt. Dicitur Topiarium, ἀπὸ τῆ τοπιον, hoc est, a locis, quæ in his varia constituuntur. Quæ & Topia, τοπεια, ab idoneis scriptoribus nuncupatur. Vitru. lib. 7. Habentem Deorum simulacra, seu fabularum dispositas explicationes, non minus Troianas pugnas, seu Vlyssis errationes per topia, cæteraque, quæ sunt eorum similibus rationibus ab rerum natura procreata. Quidam inde Topiarij appellationem deductam existimant, quod plantarum funium modo flexibiles, & sequaces, in quaslibet formas ducantur. Græci enim funes in nauibus, τοπεια, καὶ τοπεινη, appellant. Opus topiarium. Plin. li. 15. cap. 30. Accedit in Topiario opere lauri genus, quæ taxa dicitur: ramos spargit a radice topiarij, ac coronarij operis. Hinc Topiarij dicuntur, qui topiaria faciunt, sicut Coronarij, qui faciunt coronas. Idem lib. 25. ca. 29. Satiuæ myrti genera topiarij faciunt. Plin. Iunior epi. 63. Inest huic computationi sumptus supelletilis, sumptus atriensum topiariorum. Ars item ipsa Topiaria, dicitur, ut argentaria. Cice. ad Quin. Frat. lib. 3. Ut illi palliati topiariam facere uideantur. Topiariam facere est, artem exercere topiarij operis.

TOPUS, [Luogo. Gal. Lieu. Hisp. Lugar] Latine locus. Topicus, τοπικος, localis. Vnde Aristoteles, & Cicero libros suos, quos de Inuentione argumentorū conscripserunt, Topica appellauerunt, quod in ijs doceatur, quemadmodum ex certis locis argumenta eruantur. Cice. Treb. lib. 7. Institui Topica Aristotelica conscribere. Hinc Topice, ces, τοπικη, ars ipsa inuentionorū argumentorū. Ci. in Top. Inueniendi uero artem, quæ Topice dicitur, quæ ad usum potior erat, & ordine naturæ certe prior, totam reliquerunt.

TOPPER, obsoleta dictio, quæ antiquissimi utebantur pro statim. Næuius apud Festum, Capesse flammam Vulcani copper.

TORALE, lis, ἑθελημα, σπῶμα, quod uis lectuli stragulum. Hor. li. 1. Epi. Ne turpe toral, ne sordida mappa Corruget nares. Idem in Ser. Et Tyrias dare circum illota toralia uestes.

TORCVLARE, aris, uel Torcular, [Torchio, torcolo. Gal. Vn pressoir. Hisp. Torno de husillo.] per apocopen, machina est premèdis uinis, oliuisque accommodata, a torquendo dicta. Col. lib. 12. c. 50. d. ois lo-

quens factura. Tum diligenter mundatam protinus in torcular deferri, & integram in ficinis nouis includi, preloque subijci, ut quantum possit, paulatim exprimat. quo in loco Col. aperte distinguit torcular a prelo. Est enim torcular (ut diximus) rota illa machina, uino oleo exprimens inuenta: prelum autem ipsa trabs, qua uinæ, oleo premuntur: lacus autem, in eum defluit mistum, ex uinaceis expressum. Priscianus secundum dictionis huius syllabam præcipit esse producendam. Alij tamen contra corripientiam contendunt, analogiam sequentes, quod in dictione Specular, quæ huic per omnia similis uidetur, mediam syllabam conferat corripit.

TORCVLARIVM, rij, [Torcolo,] idem quod torcular. Cato cap. 18.

TORCVLVM, torculi, p. c. [Torcolo,] idem quod Torcular. Cato. cap. 1. Vasa, torcula, dolia, Plin. lib. 18. ca. 31.

TORCVLARIVS, a, um, [Da torchio] τροχάριος, quod ad torcular pertinet. Var. de re r. li. 1. c. 22. uasa torcularia trina. Col. lib. 12. ca. 18. Lacus uinarij torcularij. Torcularia cella. Co. lib. 1. ca. 6.

TORCVLARIVS, rij, [Torcolo,] qui torcularij premit uinas. Col. lib. 12. cap. 50.

TORCVLVVS, a, um, quod ad torculum pertinet: ut, Torculus funis. Cato c. 135. Funem torculum si quis faciet.

TORCVMA, atis, & Toreumatium, ατι, τὸρδύμα, uas aliudve opus torculum factum, ut alioqui artificiose cælarum. Est enim τὸρδύμα, tornare, siue sculpere, unde & ars ipsa Toreutice, τὸρδύτικη, dicitur, quam Plin. lib. 34. c. 8. primum a Phidia inuentam scribit, sed a Polydoro Sicyonio consummatam. Mar. lib. 3. Artis Phidiacæ toreuma clarum. Sal. in Jug. Tabulas, signa, toreumata emunt.

TORMENTVM, tti, [Tormento, pena, supplicio. Gal. Torture, gehenne, torment, supplice. Hisp. La question de tormento, tormento.] βάσανος, cruciatus, qui aut eruendæ ueritatis, aut criminis puniendi causa fieri solet: a Torqueo, quod inter cætera significat crucio. Cic. 3. de Fin. Ut in omnibus tormentis conferretur uita beata. Hor. 1. Epi. 2. Inuidia Sæculi non inuenere tyranni, Maius tormentum. Cic. 3. de Nat. De. Zenonem Eleatem in tormentis necatum. Præterea Tormentum, generale uocabulum est omnium machinarum, saxa, tela, & id genus uaria torquentium. Cæf. 2. Com. Ad extremas fossas castella constituit, ibique tormenta collocauit. Virg. 11. Aen. Fulminis in morem, aut tormento ponderis actus.

TORMINA, [Dolore di ventre, di pancia, di corpo. Gal. Trenchees de ventre, depanse, du corps. Hisp. Torçon de hombre ó bestias y confluxo di sangre.] σπένθος, morbus intestinorum. Celsus lib. 4. ca. 15. Proxima his inter intestinorum mala, tormina esse consueuerunt, δυσεντερία, Græce uocatur. Intus intestina exulcerantur: ex his cruor manat: isq. modo cum stercore aliquo semper liquido, modo cum quibusdam quasi mucosis excernitur. Interdum simul quedam carnositas descendunt. Frequens deiiciens cupiditas, dolorque infans est. Hæc Celsus Plin. lib. 20. cap. 14. Mentistrum torminibus cholemicis efficacissimum. Cic. 2. Fusc. Quamuis idem forticulum se in torminibus præbeat. Col. lib. 12. ca. 7. Sequitur torminum uitiū, quorum signum est cruenta & mucosa uentris proliuies. Hinc Torminosi, σπενθόμενοι, qui eum morbum patiuntur, quos & dyfentericos Græco uocabulo appellat. Cice. 4. Fusc. Grauedinosos quosdam, quosdam torminosos, non quia semper sint, sed quia sæpe sint. Hinc Torminalis, & le, quod tormina infert. Plin. lib. 15. cap. 21.

TORNO, nas, [Far al torno. Gal. Tourner, faire autornoir, ou au tour. Hisp. torneat con torno.] τροχάριον, τὸρδύμα, torno conficio, uel polio. Plin. lib. 36. cap. 22. Lapis est, qui tornatur in uasa coquendis cibis utilia. Ci. de uniuers. Id ita tornaui, ut nihil effici possit rotundius. Versus male tornati, pro male elaborati. Hor. de Arte, Et male tornatos incudi reddere uersus. Hinc Detorno, ex materia quapiam torno aliquid efficio. Plin. lib. 13. Ligaum, ex quo uelares detornat anulos.

TORNVS, [Torno. Gal. Tour, ou tournair. Hisp. Instrumento para tornear, torno.] τὸρπος, instrumentum fabrilis, quo ligna, ebur, & reliqua huiusmodi polita redduntur. Vir. in Buc. Ec. 3. Lenta. quibus torno facili superaddita uitis. Plin. lib. 7. cap. 56. Tormum Theodoros Samius inuenit. Idem li. 16. cap. 40. Calices ex terebintho solitus facere torno.

TORPEO, torpedinis, φο, ge. τὸρπος, piscis genus, qui limo mersus occultat se, & pisces supra natantes torpentes facit, postquam obtorpuere, deorat. Plin. lib. 9. c. 42. Nouit torpede uim suam. Idem lib. 32. c. 1. Ci. 2. de Na. Deo. Torpore torpedines scrutantur. Accipitur & pro legnitie, torpore, siue stupore. Sal. li. 1. Hist. Si tanta torpede animos obrepserit.

TORPEO, pes, pui, [Esfer debile, pigro, languido. Gal. Estre engourdi, auoir les membres gourds, & endormis. Hisp. Endormecerse.] ἀπείρητος, ἔργω, ἀρπένω, stupeo, piger sum, & legnis, languidus sum & remissus. Virg. li. 3. Geo. Cerui Torpent mole noua. Ci. 1. de Na. Deo. Deum sic feriatum uolumus cessatione torpere. Liu. li. 27. Adeo torpent metu qui aderant, ut non modo ferocior uox aduersus atroci

tatem pœnæ, sed ne gemitus quidem exaudiretur. Vir. 1. Ge. Nec torpere graui pallus tua regna ueterno. Hinc torpesco, piger, siue torpidus fio. Sal. in Jug. Ingenium socordia torpescere linuit, Plin. lib. 9. ca. 35. Flauescunt senectæ, rugisque torpescunt.

TORPIDVS, a, um, [Pigro. Gal. Tout engourdi. Hisp. Endormecido y sin sentirlo.] ἀρπένω, legnis, stupens, piger. Liu. li. 15. Torpidos somno, pautesque.

TORPOR, oris, [Stupore. Gal. Engourdissement ou endormissement de membres. Hisp. Endormecimento.] νάρκη, νάρκησις, ἴστωρ, a torpedine pisce, cuius contactu corpus stupescit. Ci. lib. 2. de Na. De. Tutantur se atramenti effusione sepia, torpore torpedines. Vir. lib. 12. Aen. Illi membra nouis soluit formidine torpor.

TORPORO, as, p. τὸρπῶς, torporem induco. Turpi in Hæterijs, ut citat Nonius: Stupidus astat, ita eius aspectu repens, cor torporauit hominis amore, id est torpescit.

TORQUA TVS, cognomen T. Manlij, a torque impositum, quem occiso ad Anienem Gallo detraxit.

TORQUA TVS, ta, tum, σπείροφόρος, torque insignitus: ut, Palibus torquatus, cuius collum circulo quodam, ueluti torque, cingitur. Ari. floceles φάππας, appellat. Mar. lib. 1. 3. Inguina torquati tardant, herantque palumbi.

TORQUEO, ques, si, sum, & tortum, [Torcere, lanciare. Gal. Tordre, tourner, tourner. Hisp. Torcer.] σπείρω, σπείρω, curo, insecto. Plin. lib. 36. cap. 25. Capita earum præfigi clauis, ne torqueantur. Virgil. lib. 2. Georg. Ityros taxi torquentur in arcus. Aliquando torque re ponitur pro gyro celeri totare. Virg. 1. Aeneid. Illum ter fluctus ibidem Torquet agens circum. Aliquado pro torquendo iacere. Idem 5. Aeneid. In medios telum torfisti primus Achivos. Hora. 2. Epif. 2. Torquet nunc lapidem, nunc ingens machina tignum. Virgilius libro quarto Aeneid. Cum fulmina torques. Aliquando pro gubernare, Vir. lib. 4. Aeneid. Cælum & terras qui numine torquet. Aliquando pro sustinere, Virgil. libro sexto Aeneid. Vbi maximus Atlas Axem humero torquet. accipitur quandoque pro, tormentis in quempiam sauire. Torquemus (inquit Donatus) hominem, extorquemus ueritatem. Cicero tertio de Finib. Eculeo torqueri. Transfertur & ad animum, pro angere. Plin. Epist. 198. ne torseris illum, ne torseris etiam te. Aliquando pro necere, ut est illud Iuuenalis, Melius torquetis Aracne. Aliquando pro trahere. Virgilio sexto Aeneid. Torquetque sonantia saxa. Cicero in Orato. Oratio ita flexibilis, ut sequatur quocumque torqueas. Torquere funem est, torquendo ex funiculis pluribus funem unum efficere. Proper. Dignior obliquo, funem qui torqueat, Ocno. Torquere ius per translationem, est euertere. Cicero pro Cecin. Verbo, ac litera ius omne torqueri. Tortus, a, um, participi. id est cruciatus. Cicero in To. uerberibus torti, & igne fatigati. Tortus uino, uel ira dicitur, qui aut per ebrietatem, aut per impotentiam, quæ racenda erant, nequit continere. Hora. primo Epito. decimano. Commissumque tegis, & uino tortus & ira. Abtorqueo, Contorqueo, Detorqueo, Distorqueo, Extorqueo, Intertorqueo, Obtorqueo, Prætorqueo, & Retorqueo, suis locis.

TORQUES, & Torquis, modo masculini, modo fœminini generis, [Collonaz, collare. Gal. Collier ou carquan, Hi. Collar.] σπείθος, colli, & summi pectoris ornamentum, ex auro, argento, gemmis, aliave materia, Cice. 3. Off. hic T. Manlius is est, qui ad Anienem Gallo, quem ab eo prouocatus occideret, torque detracto Torquati cognomen inuenit. Proper. lib. 4. Eleg. Torquis ab incisa decedit unca gula. Gel. lib. 4. cap. 14. Caput Galli præcidit, torquem detraxit. Torques aurei militibus ob rem strenue gestam donari ab Imperatoribus solebant: unde Torquati milites dicti, qui hoc honoris genus uirtute erant consecuti. Horum duo erant genera Simples, Duplaresque. Vegetius lib. 2. Torquati, inquit, duplares & simples erant, quibus torquis aureus solidus uirtutis præmium fuit: quem qui meruisset, interdum, duas consequeretur annonas, duplares duas: simples, unam. Auctor tamen est Plin. lib. 35. cap. 2. Priscis Romanorum temporibus auxiliares tantum & exteros aureis torquibus donari solitos, aut cives non nisi argenteis.

TORREFACTIO, is, [Arrosire. Gal. Seicher, roisir. Hisp. Sacar, tostár, quemar.] ἐγκαίω, torridum reddo, arefacio, ad ignem soleme sicco. Col. lib. 2. ca. 21. Solibus torrefacta proteritur. Idem h. 6. c. 7. Vinaecorum duas libras torrefaciunt.

TORRENTIS, tis, maf. ge. [Torrente. Gal. Vehement torrent. uif. Chorro & corriente.] χέμαρος, riuus, fluuiusve temporarius nõ e fonte, sed e pluuia nascens, ætate sicca, hyeme magno fluës impetu. Vir. 2. Ac. Rapidus motano flumine torrens. Torrës, partic. siue nomen ex participio. i. rapidus, uehemens, concitatus. Vir. 7. Ecl. Torrentia flumina, Et li. 2. Ge. Torrente nudâ lenis innatat alnus. Hinc Torrentior, & Torrentissimus. Plin. 3. ca. 5. de Pado flumine; Agri, quam nauigijs torrentior. Iuu. Sat. 3. Sermo promptus, & lxxx torrentior. Hoc est, concitator. Sta. 3. Sil. Tempus erat cæli cum torrentissi-

torrentissimus axis Incumbit. Campi torrentes sanguine, apud eundem 1. Syl. hoc est undantes, & torrentium fluxum imitantes. Ripæ torrentes pice. VII 9. Aen. Per pice torrentes atraq; uoragine ripas Annuit.

TORREO, res, rui, tostum, [Seccare. Gal. Rostir, seicher aufeu, brusler. Hisp. Tostar à quemar secar.] ἔρηειν, ad ignem, solemve sicco, & refacio. Plin. li. 11. ca. 20. Sole uerno torreatur. Nonnunquam idem, quod nimio calore exurere, Cicero de Somn. Scipio. Medium illum circulum Solis calore torrerit. Virg. 4. Geo. Iam rapidus torrens sientes Sirius Indos Ardebat cæto. Neque solium Torrerit calore dicimur, uerum etiam frigore: ut annotauit Marcel. citans locum Varronis ex Eumenid. b is. Frigore torret: uenatum ei; cis. Torrerit item dicitur carnes, quæ sine aqua ad ignem coquuntur. Virgili. quinto Aen. uiscera torrent. Cicero in Pis. Sapientem in Phalaridis tauro inclusum succensibus ignibus torrerit. Accipitur aliquando pro uertere. Lucan. libr. septimo, ingentes fato torrente ruinas. Tostus, a, um, aliud particip. Ouid. 12. Metamorph. Et corpora rosta Carne replent. Virg. 1. Geo. Et medio tosta æstu terit area fruges.

TORRESCO, [Seccarsi. Gal. se rostir. Hisp. Secarse.] ἔρηγίμαι, torridus fio, exuror. Lucr. libro tertio. Ignibus inpositum calidis torrescere flammis. A quo Retorresco, retorridus fio, Columell. libro secundo. Sata non ita nutriunt, ut ante conualescant, quam retorrescant.

TORRIDVS, a, um, [Secco. Gal. Ari, sec, haui, tout rosti, & seiche. Hisp. Seco, tostado.] nonnunquam actiue accipitur pro præferuido, quodq; ficcandi, aut exurendi vim habet, τὸ ξηρόν, cum Acritatem torridam dicimus, aut Solem torridum. Vir. septimo Eclo. Iam uenit æstas Torrida. Nonnunquam passiuè pro exusto, siue sicco, & sole, igneue torrefacto, unde Zonam torridam uocamus, quæ inter duos tropicos sita, assiduo æstu torretur. Vir. 1. Geo. Quinque tenent cælum Zonæ: quarum una corusco Semper sole rubet, & torrida semper ab igni. Torridus macie. i. siccus, Cicero de leg. Agr. Hominem grandi macie torridum. Torridus frigore. Liu. lib. 21. Membra torrida gelu. Hinc Retorridus eiusdem significationis. Col. lib. 3. Arbor fiet retorrida.

TORRIS, huius torris ma. g. τῆλος, stipes semiustus, & adhuc ardēs, aut saltem ignitus: cum ritio sit torris extinctus. Lact. Titionem uulguè appellat torrem semiuustum extinctum. Virg. 12. Aen. Obuius ambulatum torrem Cherineus ab ara Corripit. Oui. 8. Meta. Funerem torrem medios contexit in ignes.

TORTILIS, le, [Torto. Gal. Torte, entortillé. Hisp. Torcido.] στρεπῖν, quod torretum, & replicatum est. Ouid in Episto. Paridis ad Helenam: Tortilis a digitis excidit ansa meis. Luc. lib. 6. Tortilibus uibrata phalarica neruis. Oui. 1. Met. Caua buccina sumitur illi Tortilis in latum.

TORTIO, nis, [Torcimento. Gal. Torment, trenchee. Hisp. El torçon à tormento.] στρέψω, a Torqueo: ut tortio stomachi, id est, tormina, ab humoribus acerbis. Plin. lib. 20. cap. 17. Priuatim eius usus contra tortiones stomachi in tepida aqua.

TORTIUM, multum, quod dicitur, docet his uerbis Col. li. 12. cap. 36. Tortium multum dicitur, quod post primam pressuram uina ceorum circunciso pede exprimitur. Cato de re ru. c. 23. Tortium multum circuncidaneum suo cuique dolio diuidito.

TORTO, as, [Torcer bene. Gal. Tordre souuent. Hisp. Torcer mucho.] βαρύνω, iterum atque iterum torqueo. Verus est frequentatiuum a uerbo Torqueo. Pomponius in decuma füllonis, ut citatur a Nonio: Vbi insiliui in cochleatum equuleum, ubi tolitum tortor, &c.

TORTOR, oris, [Chi dà la corda. Gal. Bouurreau qui baille la gehenne & torture.] βασανίζω, qui ueritatis eruendæ causa tormenta adinuet, quod quoniam hodie carnificum officium est, factum est, ut tortorem accipiamus pro carnifice. Cicero pro Clu. Cum iam tortor, atque essent tormenta ipsa defessa. Liu. decimo. Bel. Macedon. Conspectum tortoris, uerbum que sustinuit. Horat. 3. Carmi. Ode 5. Barbaris tortor. Tortores, item ab Ammiano dicuntur, qui faxa, aliave tela ex ballista, aliave machina eiulantur.

TORTVM, antiqui usurpabāt pro tormento. Pacuius in Duloreste, ut citat Nonius. Nam in tenebras sæpe te lacerabo fame clausum, & fatigans artus torto distrahā.

TORTVSVS, ia, sum, [Tortuoso, torto. Gal. Tortu. Hisp. Tuerto à torcido.] ἐλγυατῶδης, obliquus, & multis flexibus sinuosus. Cice. in Læli. Multiplex ingenium, & tortuosum. Idem de Natu. Deo. Aluus multiplex, & tortuosa. Tortuosum disputandi genus, apud eundem 1. Acad. Tortuosa urina, apud Plin. lib. 21. ca. 37. Quæ tortuose defluit.

TORTVS, a, um, [Torto.] στρέψω, flexuosus, obliquus. Ouid. 2. Met. Neu te dexterior tortum declinet ad Anguem. Torta supercilia, apud Plin. in Rud. Reliqua significatione uide in uerbo torqueo.

TORTVS, tus, [Torcimento.] κλιπυλότης, ipse torquendi actus. Ci. 2.

de Diu. tortuque draconem Terribilem. Ex 2. Iliad. cum Homeri uersus interpretatur. Vir. lib. 5. Aen. Nequicquam longos fugiens dat corpore tortus.

TORVS, tori. ge. m. [Letto, taoula. Gal. Vu lit, table. Hisp. La mesa do como è el lecho.] ἑστῆς, lectus ab intortis herbis dicitur. Vir. 2. Aene. Inde toro pater Aeneas hic orsus ab alto. Plin. lib. 8. ca. 47. Aniquus enim torus è stramento erat, qualiter nunc etiam in caltris gauisape. Conforts tori, coniu. Ouid. 1. Metamor. Cum confortis tori parua rate uectus adhæsit. Socia tori, uxor. Ouid. 10. Meta. Appellatque tori sociam. Tori item dicuntur eminentiæ musculorum, quales in robustioribus compactioribusque corporibus cernuntur, quodammodo nodosæ, & colliculorum ritu inter quasdam quasi ualleculas nonnihil asurgentes. Vir. 3. Ge. Luxuriatque torris animosum pectus. Cice. 2. Tuscul. o lacerorum tori. Inde Torrosi dicuntur, qui tororum amplitudine corporis robur præ se ferunt. Hinc apud Col. legimus, Parandos esse boues nouellos, ceruice longa, & torosa. Quod & de uenis dicitur, cum uenicum in morem quibusdam in locis turgescunt. Cell. lib. 7. Ac. per ipsos uenarum toros inæquale est. In herbis item cæterisq; plantis prominentes partiū calli, & in se pulparum mō collecti, Tori nominantur. Plin. lib. 19. c. 5. Breuior is est sed torosior, amariorq; inula.

TORVVS, a, um, [Terribile. Gal. Horrible à voir. Hisp. Ayrado, cruel.] ἀγριόπρος, ὄργος, ὄργος, specie ipsa ferociam præ se ferens. Quam uolentem a tauris declinatam putat Seruius, quorum propriam uult esse toruitatem. Alij a terrore deducunt: nonnulli etiam a torto aspectu. Vir. 3. Geo. Optima, toruæ forma bonus. Plin. 7. cap. 19. Exit hic animi tenor aliquando in rigorem quandam, toruitatem que naturæ, &c. Hinc sunt aduerbia Torue, Toruum, & Torua. Pla. Quid me torue aspectas? Apu. Cum toruum in eos intueretur. Vir. 4. Aen. Talibus Aeneas ardentem, & torua tuentem, Lenibat dicitis. Torua uina dicuntur aspera, & immitia. Plin. lib. 17. ca. 23. Cultura quoque torua sunt uina.

TOR, pl. tantum nu. & indeclinabile, [Tanti. Gal. Autant. Hisp. Tantos en numero] τόσῶν, tam multi. habetq; fere adiunctam particulam, Quot. Ci. de Arusp. Resp. De nullo opere publico tot Senatus exant consulta, quot de mea domo.

TORTES, aduer. τὸ αὐτῶν, tam sæpe. Cice. Artic. lib. 7. Ignoscas quod ad te scribo tam multa tortes. Huic respōdet reiatiuū, Quories. Ci. lib. 1. epi. Quories mihi certorum hominum potestas erit, ad te scribam.

TORTIEM, [Autre tante uolte. Gal. Tout autant. Hisp. Otros tantos.] τόσόν, æque multi, nec plures, nec pauciores. Cic. 2. de Diu. Proclus, & Eurythenes gemini fratres fuerunt, at hinc totidem annos uixerunt.

TORVS, ca tum, adiectiuum, [Tutto.] ὅλον, integer, uniuersus, solidus. Totum, & Omne sic differunt, quod Totum ad quantitatem fertur, Omne ad numerum: Totum partium, Omne numeris denotat plenitudinem. Poetæ tamen ista confundunt. Fit autem Totus a tot, quamuis Tot breue sit, Totus uero priorem producat: cum tamen Quotus eandem habeat breuem. Totæ ædes, id est, integræ, Pla in. Mos. Aedificantur ædes totæ denuo. Torus in amore, uel studijs esse dicit, qui, ita amat, uel studet ut nullam temporis portionem alteri rei decidat.

TOXICVM, ci. pen. c. [Fosico, ueleno. Gal. Pon. Hisp. Ponçona del sumo del taxo arb. l.] τοξικόν, idem quod uenenum, quali taxum. quoniam taxos arbor est ueneni præsentissimi, adeo ut si iumenta eius folia comederint, emoriantur. Plin. li. 16. ca. 10. de taxo agens: Hanc Sestius Smilacem uocari dixit, & esse in Arcadia tam præsentis ueneni, ut si quis sub ea dormiat, cibumue capiat, moriatur. Sunt qui & Taxica hinc appellata dicunt uenena, quæ nunc Toxica dicimus, quibus sagittæ tingantur. Hæc ille. Ouid. 4. de Pon Eleg. 7. Aspicias & mitti sub adunco toxica ferro, Et telum causas mortis habere duas. Plau. in Merc. Ibo ad medicum, atque ibi ueneno toxico morti dabo.

T N T E R

TRABALIS, & hoc bale, [Lungo come trane. Gal. De la grosseur d'une poultre. Hisp. De la grosseura d'una niga.] δοκῶδης, id est magnus, siue ingens instar trabis: ut Telum trabale. Virg. 12. Aeneid. Teloque orantem trabali Desuper altus equo grauior ferit. Hasta trabalis. Stat. 4. Theb. Dextraque trabalem Hastam intortit agens: liquido quæ stridula cælo Fugit, & aduerso celsæ stetit agmine Dirces. Claues trabalos δοκῶδης ἰλλός. Cice. 7. Verr. Ut hoc beneficium quemadmodum dicitur, trabali clauo figeret, cum consilio causam Mamertinorum cognoscerit. Trabali clauo figere beneficium, proverbialiter dictum est, in eodem fere sensu, quo dicimus, Herculano nodo aliquid ligare, uel immortalis, & inextinguibili memorix commendare. Tractum a consuetudine ueterum, qui ad clauum figendum Diætorum solent creare: & ex clauis fixis, quod rarè apud eos essent litteræ, numerum annorum obseruare. Vide Liu. li. 7. urb. Apud Hor. lib. 3. Car. Trabalibus clauis accipi uidetur, pro tormenti quodâ genere, cum ait, Te semper ante

fræua necessitas, Clauos trabales, & cuneos manu Gestans athena : nec seuerus Vncus abest, liquidumve plumbum.

TRABEA, α , *τραβέαι*, nomen poetæ, cui inter comicos octauus locus assignatur. Huius meminit Cl. 1. 4. Tusc. & de Finib. Est & Trabæa, α *λαγυ*, genus uestis, cuius tria sunt genera, ut Sue. lib. de uestitum generibus inquit. Vnum quod dicitur sacratum tantum de purpura, aliud est regum, purpuræ aliquid aliud habens admittuntur tium augurale ex purpura, & cocco mistum. Erat autem uestis togata purpura circumducta subtegmine puniceo, quam aureæ fibulæ annecebant. Virg. 7. Aeneid. Ipse Quirinali lituo, paruaque se-
debat Succinctus trabea. In funebri pompa utebantur & equites trabea, si Tacito credimus, lib. 3. Hinc Trabeari, qui trabea sunt induti. Qui. lib. 1. Fuit Trabeari cura Quirini.

TRABICA, inquit Festus, dicta est nauis, quod sit trabibus confixa. Pacuuius: Labitur trabica in alueos.

TRABS, bis, & Trabes, bis, [*Trave. Gal. Vne poutre, ou un tres de maison. Hisp. La viga.*] *δωδ*, lignum duplex (inquit Festus) ex duobus compactum tignis, & diaci gratia. Virgil. 2. Aeneid. Cum iam hic trabibus contextus acernis Staret equus. Et paulo post: Auratasque trabes, veterum decora alta parentum Deuoluunt. Interdum trabes legimus pro ipsis arboribus. Virg. 9. Aen. Lucis in arce fuit summa, quo sacra ferebant Nigranti picea, trabibusque obscurus acernis. Auctor ad Heren. lib. 1. Nisi enim cecidissent ad terram abiognæ trabes, Argo illa facta non esset. Nonnumquam etiam pro nauis, ex trabibus contexta. Hor. li. 1. Car. Vt trabe Cypria Myrtoꝝ pavidus nauta secet mate. Vir. li. 3. Aen. Vatumque caua trabe currimus æquor.

TRACHALI, appellatur muricum, ac purpuræ superiores partes. Vnde Ariminenses maritimi cognomen traxerunt. Festus.

TRACHALLVS orator fuit Domitiani temporibus, magna uocis, pronuntiationisque felicitate, de quo Quint. libro 10. cap. 1. & lib. 12. cap. 5.

TRACHIA, penult. pro l. *τραχίαι*, regio Asiæ inter Ciliciam & Pamphiliam. quæ notiore nomine dicitur Isauria. Auctor Stephanus. Eodem item nomine dicitur Ciliciæ pars montana, & aspera, cuius etiam incolæ dicuntur Tracheoræ, *τραχεῖται*, Vide Strabonem lib. 12.

TRACHEA, siue Trachia, p. p. *τραχίαι*, fistula, qua spiritus ab ore fertur ad pulmonem. Latini, Græcorum imitatione Asperam arteriam uocant. Gel. lib. 17. c. 2.

TRACHIS, siue Trachinis, p. gen. pro. *τραχίς*, ciuitas Thessaliæ sub Oeta monte, alio nomine ab Hercule conditore Heraclea dicta, teste Plin. lib. 4. cap. 7. In hac regnauit Ceyx. Hinc Trachinius. Qui. lib. 11. Met.

TRACTIM, α *προσπυγῆς*, trahendo in longum, siue intermissione, longo tractu. Plin. in Amph. Quid si ego tractim tangam ut dormiam? Virg. 4. Geor. Tractimque susurrant.

TRACTO, as, [*Trattare. Gal. Traiter. Hisp. Trattare.*] *προσπέρομαι, χράομαι*, frequentatiuum a Traho, α *τρόμος*, attræcto, in manu habeo. Iuuen. Satyr. 6. Per puppim & duros gaudet tractare rudentes. Virg. libro tertio Georgic. Aret Pellis, & ad tactum tractanti dura resilit. Colum. libro sexto. Talis notæ uitulos oportet, dum adhuc teneri sunt, & consuescere manu tractare. Arte aliqua tractare hominem. Terent. in Heaut. Hac arte tractabat uirum, ut illius animum cupidum inopia incenderet. Tractare item, est conuiuio accipere. Cice. 4. Verr. Liberaliter ex istius cibariis tractati. Horat. 2. Sermo. Sary. 2. Tractari mollius ætas Imbecilla uolet. Item differere, & describere, uel scribendo, aut narrando commemorare, quod talia frequenter tangere uideamur. Cicero primo Academ. Dabitur enim profecto, ut in rebus inuitatis, quod Græci ipsi faciunt, a quibus hæc iam diu tractantur, utamur uerbis interdum non auditis. Plin. libro duodecimo, cap. uigesimo secundo. Quoniam tamen hic unguentorum materia tractatur. Hinc Tractatus. Item exerceo, Hora. quodd medicorum est, Promittunt medici: tractant fabrilis fabri. Terent. in Prolo. Formio. Qui artem tractant musicam. Item gubernare, Cicer. Brut. lib. tertio. Fuit in Cilicia necum tribunus militum, quo in mune re ita se tractauit, ut accessisse ab eo beneficium uideret, non dedisse. Hoc est, ita se gessit. Aliquando est administrare. Cice. 1. Ver. Pecuniam publicam tractabas id est, administrabas, & pecuniarum curam habebas. Tractare bibliothecam alterius, est curare, siue illius curam habere. Cice. ad Sulp. libro 13. Diouysius seruus meus, qui meam bibliothecam tractauit. Hinc tractatus, particip. Cice. 2. de Leg. Aliquoties iam iste locus a te tractatus est: id est enarratus. Aliquando uerbale est quartæ declinationis idem aliquando significans, quod descriptio. Quint. in Proem. libro octauo. A superiorum tractatu rerum atteruntur ingenia. Aliquando libri pars est, in qua aliquid describitur. Plin. lib. 14. cap. quarto. Toto separatim tractatu testatus sententiam. Hinc quoque tractatio, alterum uerbale: ut, tractatio armorum, tibiærum, philosophiæ, Cicero tertio de Orat. Ut ij, qui in armorum tracta-

tione uersantur. Idem quarto Acad. Philosophiæ tractatio optima quoque dignissima est. Tractabilis, & le, quod tractari potest: ut, Tractabile pelagus, idem fere quod nauigabile. Tractabilis homo, mansuetus, pacatus, & facilis. Non tractabile cælum. Virg. 4. Aeneid. id est, procellosum, inquietum, impacatum Huius contrarium est Intractabilis, ut, Intractabile ingenium apud Gel. lib. 1. c. 17. Attræcto, Contrecto, Detracto, Retracto, Obtracto, Pertracto, suis locis.

TRACTORIA, organa, ϵ *λκυστικῆ μηχανῆ*, à Vitruuio appellantur machinæ, quibus onera maiora sursum trahuntur.

TRACTVS, us, [*Tratto, spazio, regione.*] *χώρα, γλυία*, regio, plaga. Ci. pro Plancio: Totus ille tractus celeberrimus Venafranus. Plin. lib. 11. c. 53. Virg. 2. Georg. Indico est tractu surgens oleaster eodem. Tractus item dicuntur circumlati serpentū progressus, quos *σπυρμῆς*, uocant Græci. Virg. 2. Georg. Squameus in spiram tractu se colligit anguis.

TRADO, dis, tradidi, itum, [*Dar, dar nelle mani, porgere. Gal. Bailler, donner & monstret. Hisp. Dar, trapassar.*] *παράδιδωμι, μετάδιδωμι*, in potestatem do, a Trans, & Do, duabus postremis præpositionis litteris abiectis. Plaut. Merc. Tradas in manum. Ter. in Phorm. Vtrum scientem, tacitum, causam tradere aduersarijs, etiamne id lex cogit? Tradere etiam est docere, Cæsa. sexto Bel. Gall. De eorum immortalium ui ac potestate disputant, & iuuentuti tradunt. Hinc Traditio, pro doctrina, Gel. libro decimotertio, cap. uigesimo primo. Sed eam quoque traditionem fuisse, ut Nerio, &c. Interdum referre, scribere, scriptis, seu posteritati mandare. Gel. libro primo, cap. quinto. Demosthenem tradunt uestitum, cæteroque cultu corporis, nitido, uenusto, nimisque accurato fuisse. Nonnumquam additur datiuus Memoriarum. Liui. 2. ab Urb. Qui captus omnibus membris delatus in curiam esset, eum functum officio pedibus suis domum rediisse, memoriarum traditum est. Aliquando tamen Tradere memoriarum, est rem ita in animo figere, ut eius numquam nobis obrepit obliuio. Cicero in Som. Scip. Et quæ dicam, tradere memoriarum. Item fidei alicuius committo. Virg. Ecloga tertia. Nuper mihi tradidit Aegon. Ponitur aliquando pro dare, porrigere. Cæsa. secundo Bel. Ciuil. Pecuniam ex publico tradunt. Tradere se in studium aliquod quietum, apud eundem. Cicero de Inuent. Tradere se in seruitutem alicui, apud eundem de Prouincijs Conf. Non raro tamen posterior accusatiuus commutatur in datiuum: ut tradere se lacrymis, & tristitiæ, apud Cice. libro quarto Epistola. Tradere se quieti. Idem secundo de Diuinatione. Tradere per manus, est de manu in manum tradere. Cæsa. primo Bell. Ciuil. Saxa multis locis prærupta iter impediabant, ut arma per manus necessario tradere-mus. Sic morbos per successiones tradi dicimus. Plin. episto. 12. Plerumque morbi per successiones quasdam traduntur. Traditum est, hoc est memoriarum mandatum est. Plin. lib. 8. cap. 6. Dum pro catulis dimicat fixa oculorum aciem traditur desigere in terram, ne uenabula expauescat. Cic. 5. Tuf. Traditum est etiam Homerum cæcum fuisse.

TRADYCO, cis, xi, ctum, penult. pro du. [*Tradurre, trasportare. Gal. Traduire, transporter. Hisp. trasportar guiando.*] *μετάγω*, per locum aliquem duco. uel de loco in locum duco: a Trans, & Duco, abiectis duobus postremis præpositionis elementis. Cæsa. 1. Com. Heluetij per fines Sequanorum suas copias traduxerant. Interdum trajicio, hoc est, in litus uel ripam ulteriorem transtulero, Cicero 1. de Inue. Fluius erat ita magnus, ut eo uictimæ traduci non possent. Aliquando extendo, produco. Plaut. Traducere adhucineam plusculam. Aliquando transferre, interpretari, & ex una lingua in aliam conuertere. Traducere uitam, uel Traducere tempus est consumere, terere, transigere, Cicero de Sent. Ut uitam ociosam & quietam, sine ullo labore, & contentione traducamus. Idem Ser. Sulpicio: Qua ratione nobis traducendum sit hoc tempus. Aliquando sinistram famam de aliquo spargere, ludibrio exponere, ad deridendum omnibus per uicos, & theatra traducere, Martial. libro nono. Multo que magis traduceris Apher. Liuius libro secundo. Veltros liberos traductos per ora hominum. Aliquando traduces facere. Paulus. 1. 6. duo. digesti. Vti possid. Si uicini uices ex fundo tuo in suas arbores traduxit. Aliquando accipitur pro transmittere, & de loco, quo quid natum est, alio mittere. Iuue. Sat. 7. Altera quos nudo traducit Gallia talo. Hoc est, quos mittit Gallia nudo pede.

TRADUCES, penult. pro du. qui & Rumpi dicuntur, sunt brachia uitium, quibus illæ ex arboribus in arbores traducuntur, & sibi mutuo connectuntur. Var. 1. de re rust. ca. 8. Quartum pedamentum est natiuum eius generis, ubi ex arboribus in arbores traductis uinea fit: quos Traduces, quidam Rumpos appellant. Colum. lib. 5. ca. 6. Noni traduces omnibus annis inter se ex arboribus proximis connectantur. Si tradux traducem non contingit, media uirga inter eas deligetur. Sic hominis genituram humani generis traducem nonnulli apellauerunt. Famam quoque Terullianus in au-

riunt,

rium, & linguarum traduces ait proserpere, quod aurium lingua rumq. instrumentis propagetur, & breui temporis spatio unum uerbum propemodum capiat incrementum.

TRAGICÆ, [Asperamente, crudelmente Gal. Tragiquement, gravement, Hisp. Asperamente, cruelmente.] τραγικῶς, grauitate, sublimiter, crudeliter, more tragico. Ci. de Clar. Ora. Hanc mortem rethorice, & tragice ornare potuerunt.

TRAGICVS subitantiuum, τραγικός, qui tragœdiam scribit. Hor. de Arte: Et Tragicus plerumque dolet sermone pedetiri.

TRAGICVS, a, um, [Tragico. Gal. Tragique. Hisp. Cosa des tragedias.] τραγικός, quod ad tragœdiam spectat: ut, Chothurni Tragicus, Poeta Tragicus. Horat. 2. Sermon. Saty. 5. Tragicis opus esse cothurnis. Cice. 1. de Natu. Deor. Ut tragicus poeta, cum explicare argumenti exitum non potestis, confugitis ad Deum. Aliquando pro crudeli, & scelerato, quia fere solent esse Tragœdiarum argumenta. Liu. primo. Tulit Romana regia scelesti Tragicis exemplum.

TRAGŒDIA, a, p. c. [Tragedia. Gal. Tragedie. Hisp. Tragedia.] quamuis apud Græcos accentum habeat in penultima τραγωδία, poematis grauiissimi genus, quo regum principumue, aut eorum, qui in aulis regum uersantur, calamitates depinguntur, tristissimum fere habens exitum. Dicta Tragœdia (ut quidam uolunt) ab eo quod primum eius poematis primum hircus fuerit, aut certe uter hircus uino plenus. Quod & ipsum non obscure indicat Horat. de Arte: Carmine qui tragico uilem certauit ob hircum. Alij a fæce putant, quam Græci περυσίαν, uocant Tragœdiam appellatam, quod ora fæcibus perlinebant scenici, ante usum personarum ab Aeschilo repertum. Quâ sententiam etiam tangens Hora. dicit tragœdiam a Thespide repertam. Ibidem. Ignotum tragicæ genus inuenisse camœnæ dicit, & plautis uerisse poemata Thespis, quæ canerent, agerentque pœnanti fæcibus ora. Differt autem Tragœdia a Comœdia, quod in hac humiles & priuatæ personæ introducuntur: in Tragœdia & Reges & Principes, nonnullam etiam heroes & Dij. Ad hæc Comœdia a turbulentioribus fere rebus initium sumens, tranquillum latumque sortitur exitum. Tragœdiæ autem totum quidam argumentum habent luctuosum, exitum autem tristissimum. Tristitia nanque tragœdiæ propria est. Propter quod, Euripides Archelao rege perente, ut de se Tragœdiam scriberet, abnuuit, ac precatus est, ne illi accideret aliquid Tragœdiæ proprium. Hora. 2. Car. Ode. 1. Paulum seuera mîsa tragœdiæ Desit theatris. Tragœdijs pertubari. Cicero 1. de Ora. Neque uero istis tragœdijs tuis, quibus uti philosophi maxime solent, Craffe perturbor. Tragœdias agere, & Tragœdias excitare, prouerbis speciem habet pro eo quod est, tumultum commouere. Cic. 2. de Orat. Ne aut irrisione, aut odio digni putemur, si aut tragœdias agamus in nugis, &c. Quint. libro sexto, cap. de Peroratione. Nam in paruis lictibus habet tragœdias mouere, tale est, quasi si personam Herculis, & cothurnos aptare infantibus uelis.

TRAGŒDVS, [Colui che recita la tragedia. Gal. Un poete, ou joueur de tragedie. Hisp. Representador de tragedias.] τραγωδός, actor tragœdiæ. Cicer. primo de Orat. Vox Tragœdorum, gestus pene summorum actorum est requirendus. Hora. 2. Epitola secunda. Miros audire tragœdos.

TRAGULA, a, & κόρυμβος, genus teli similitudine hastæ, ita dictum, quod cute infixum trahatur. Salust. 1. 4. Histo. ut citat Nonius. Ut Metellus istu tragulæ fauciaretur. Pla. in Epid. Tragulam in te injicere adornat. Tragula item εὐοίχλιςρον, retis genus est, quod uulgo nunc Trattam uocât. Pli. lib. 16. cap. 8. Dicta Tragula, quod ex undis ut plurimum trahatur.

TRAHÀ, [Τραχῦλα, treggia. Gal. Un trainoir de charrette. Hisp. Rastra mî errada narrria.] ὑλακίθρον, genus uehiculi siue retis, quo coloni utuntur: trahendo dictum. Vir. 1. 1. Georg. Per epenthesim Traheam uocat, sicut Nauitam dicimus pro Nauta: Tribulaque trahæque, & iniquo pondere rastri.

TRAHAX, cis, [Ingordo, rapace. Gal. Tiranta soy. Hisp. Condicioso.] ἔλακτινός, auidus, rapax, omnia ad se trahens. Plaut. in Pers. Procax, rapax, trahax.

TRAHO, his, traxi, tractum, [Strascinare, tirare, trahere. Gal. Tirer, attirer, attraire. Hisp. Lleuar o traer arrastrando.] ἄρω, ἔκλω, per uim duco. Trahimus enim inuiti, ducimur uolentes. Virgil. 2. Aeneid. Altaria ad ipsa trementem Traxit. Aliquando simpliciter ducere, Plin. libro sexto, cap. 28. A rege Cretæ Minoe, ut existimant, originem trahentes. Cicero pro Archia. Trahimur omnes cupidine laudis. Et paulo post. Optimus quisque maxime gloria ducitur. Aliquando haurire. Cicero secundo de Natura deorum. Ex puteis iugibus aquam calidam trahi. Aliquando protrahere. Sal. in Iug. Adherbal ubi intelligit, penuria rerum necessariarum, bellum trahi non posse. Aliquando remouere, auocare, idem: Nisi eas res longius uos ab incepto traheret. Trahere noctem sermone: idest terere, seu consumere. Virgil. primo Aeneid. Vario noctem

sermone trahabant. Trahi item dicitur, quod ita gestatur ut tamen humo non attollatur. Plaut. in Cittel. Anniculum hoc sustol-le saltem. S. hinc trahi, cum egomet trahor. Huic non dissimile est illud Virgil. quarto Georg. Latamque trahens inglorius alium, hoc est, ægre & uix serens alium præ magnitudine. Trahi puer dicitur, qui uix ambulare potest. Virgil. secundo Aeneid. Et auo puerum Altyanacta trahabat. Trahere se cum aliquo, est cum eo morari. Plaut. in Trin. Me adeo cum illis Vna ibidem traho. Trahere interdum est cum festinatione adducere. Virgil. 2. Aeneid. Ecce manus iuuenem interea post terga reuinctum Pastores magno ad regem clamore trahabant. Trahere ad se partem diei, est diei partem occupare. Plin. episto. 213. Partem diei amici ad se trahunt. Trahere ad defectionem, est impellere, incitare, cogere ad defectionem. Trahere aliquem secum in calamitatem. est eum calamitatis lux participem facere. Cicero pro Pompeio: Non possunt una in ciuitate multi rem amittere, ut non plures secum in eandem trahant calamitatem. Trahere candorem, acquirere, Plin. libro septimo cap. decimosexto. Candorem trahant quodam medicamine. Huic simillimum illud apud Cicero. sexta Philipp. Aliquid salis ab uixore mima trahere poterat. Trahere dictum aliquod in uoluntatem, est dictum aliquod secundum uoluntatem suam interpretari. Plin. de Vir. illustr. Hoc dicto in uoluntatem traho. Trahere tutam fortunam, est feliciter agere. Trahere tutam pacem, est tuta in pace agere. In diuersum trahere, est ancipitem & ambiguum reddere. Teren. in Andr. Tot me curæ in diuersum trahunt. Abstraho, Attraho, Protraho, Retraho, Subtraho, suis locis.

TRAIANVS, natione Hispanus, omnium Romanorum principum. citra controuersiam optimus, pacis, bellique temporibus clarissimus, & in quo nihil omnino fuerit, quod iure reprehendisset. Vixit annos LXXIII. imperauit xx. Quanta autem fuerit in eo bonitas acclamationes principibus exhiberi solitæ declarant: cum Augusti felicitatem, Traiani que bonitatem illis precarentur.

TRAIECTIO, onis, [Trapassamento. Gal. Passement oltre, trauesement. Hisp. El lleuar allende, passamiento.] πορτμός, πορτμός, et auluectio. Cicero Attic. Honeitor exitum traiectio. Traiectio uerborum, per translationem, μεταφορά. apud auctorem ad Hæren. 1. 1. Traiectio stellarum. Idem 2. de Diuin. Assyrii traiectiones motusque stellarum obseruauerunt.

TRAIECTVS, iectus, [Tragetto.] διαπόρδισις, traiectio. Liu. 1. In traiectu Albulæ amnis submersus.

TRAIECTIO, cis, [Traiffare, trasportare.] διαπόρδω, modo actiuum uerbum est, idem significans quod transueho, transporto. in qua significatione duos tere habet accusatiuos, alter in in præpositionis, alterum communem uerbis omnibus actiuus. Plancus Ciceronis Exercitum Rhodanum traiecit. Modo neutrum idem significans quod transmittere, siue transuehi. In qua significatione uno ablatiuo contentum est, quod habet uim præpositionis inclusæ. Liu. secundo Bell. Punic. Annem uado traiecit. Aliquando est transfigo, & transuerbero. Idem secundo. Tanta uis uetus uentium hactis fuit, ut brachium A. butio traiectum, Mamlio percussus pectus. Traicere in alia uasa, pro fundere in alia uasa dixit Var. 2. de re rust. cap. 64. Traicere in alium calpam, aut quipiam, est transferre. Cicer. 1. Ver. Quid cum commite aris, conueris: ex illius inuidia deriuare aliquid, & in te traicere cœperit? Traicere rem, (idest, negocium) ad magistratus, pro reijcere. Liu. 2. ab Urb. Traiectus, a, um, partic. transuectus. Cice. ad Quirites post reditum: Traiectus nauicula in Africam. Aliquando idem quod confossus, siue transfusus. Pli. lib. 11. c. 37. Mortem cum risu traiecta præcordia attulerunt.

TRALATIO, onis, quæ & translatio μεταφορά, nominis uerbive in minus propria significatione augendæ, minuendæue rei gratia, usurpatio. Cic. lib. 16. epi. Verecunda tralatio.

TRALATICVS, a, um, siue translaticius, μεταφορικός, quod aliunde est translatus ut tralaticium edictum, minime nouum, sed aliunde translatum. Cicero. 4. Verr. Hoc uetus edictum, translaticiumque est.

TRALLES, ium, ibus, pluralis nomen tantum, τριλλῆς, Asia urbs, inter Mæandrum & Caystrum fluuios sita a Ptolemy & Ptolemy Carix, a Strabone Ionix, a Stephano Lydiæ annumerata, alijs nominibus Euantia, Seleucia, & Antiochia appellata. Sunt & alteræ Tralles, ad ipsum Mæandri transitum sitæ, medio fere itinere, inter superiores, & Magnesium. Strab. lib. 14. A Tralibus fit Tralianus, na, num.

TRALUCEO, traluces, [Stralucere. Gal. Luire à trauers, transluire. Hisp. Transluzir.] p. p. διαφαίω, transluceo. Luc. lib. 4. E speculo in speculum tralucet imago.

TRALUCIDVM, cedi, διαφανές, pellucidum, uisui peruium. Plin. lib. 21. A tralucido facilius accipitur aer.

TRAMA, a, [Trama. Gal. Traime. Hisp. La trama.] κρόδων, ῥοδών, idem quod

quod subtegmen, teste Seruio, hoc est, filiū, quod flamini ex transfuerso intertextitur, ita dictum, a trameando, hoc est, transuendo: propterea quod flamen iterum atque iterum transeat. Plin. l. i. cap. 24. de araneorum telis agens: Pexitas telæ, & quadam politura arte ipsa per se tenax ratio tramæ? Trama figuræ a Persio dicitur pro extenuatissimo corporis habitu, umbram potius hominis, quam hominum præferente: uerba eius sunt Sa. 6. Mihi trama figuræ sit reliqua.

TRAMES, tramitis, [Sentiero a trauerfos.] ge. maf. *τριμυδος*, scemita trās fuerfa. Liu. lib. 5. Obliquis tramitibus. Cicer. 12. Phil. In Apennini tramitibus.

TRAMITTO [trapaſſare. Gal. *traſmettre*, transporter. Hiſp. *Embizar allende*.] tranſmitto, traĩcio *παραδίδωμι*, Ci. ad Att. lib. 16. Duo ſinus fuerunt, quos tramitti oportet.

TRANO, as, [Tranotare, paſſar oltra,] *τρανωχες*, natando traĩcere, a Trans, & nato, duobus poſtremis præpoſitionis elementis abiectis. Liu. li. 2. Incolumis ad ſuos tranauit. Vir. 2. Geo. Superat motes, & flumina tranant. Vir. 6. Aeneid. Magnos Erebi tranauimus amnes. Tranare pro tranſuolare. Vir. 4. Ae. Et turbida tranat Nubila. Tranare pro penetrare, ſeu tranſire. Cicer. 1. de Natu. Deo. Genere hoc igneo, quod omnia tranat. Haſta tranauit uiri pectus. Sil. lib. 13. ca. 48. Tranor, aris, paſſiue. Oui. 2. de Arte. Oblequio tranantur aquæ.

TRANQUILLITAS, acis, [Tranquillità, ſereno, ſerenità. Gal. *Tranquillitè, paifibletè*. Hiſp. *ſoſiego, ſerenidad*.] *γαλῶνις, γαλῶνις*, quietis maris & caeli tempeſtatis expertis. Cicer. Atti. lib. quarto. Nos longis nauibus quietem aucupari eramus. Per translationem accipitur pro quauis quiete, ut Tranquillitas uitæ, Tranquillitas animi, hoc eſt, ſecuritas motuum omnium & perturbationum expertis. Cic. pro Murena. Ocium ac tranquillitatem uitæ fecuti ſunt. Cic. Offi. Tranquillitas animi adſit.

TRANQUILLE, [Quietamente. Gal. *Tranquillement, paifiblement*. Hiſp. *Conſoſiego*.] aduer. *γαλῶνις*, quiete, citra motum, & perturbationem. Ci. Att. Velui tranquille a Parthis. Plautus Ciftellaria: Tranquille amabo, ne quid, quod illi doleat, dixeris. Tranquille, & placide traducere uitam, apud Ci. 4. Tuſ.

TRANQUILLO, abſolute, *γαλῶνις*, pro tranquilla tempeſtate. Pli. lib. 6. cap. 7. Sepe annotata piſcium quædam tranquillo uelut obſcitatio.

TRANQUILLVM, li, [Tranquillità. Gal. *Tranquillitè, ſerenitè*. Hiſp. *ſoſiego, ſerenidad*.] ſubſtantiuū ex adiectiuo, *γαλῶνις*, tranquillitas. Pla. Caſina: Tranquillum eſt.

TRANQUILLO, las, [Acchetare.] *γαλῶνις*, tranquillum, & quietum facio. Ci. 1. de Fi. Semper alit aliquid, quod tranquillet animos. Hor. 1. epilt. 16. Quid purè tranquillet, honos, an dulce lucellum? Huic opponitur perturbare. Ci. Top. Vt aut perturbentur animi, aut tranquilentur.

TRANQUILLVS, a, um, [Cheto, tranquillo. Gal. *Tranquille, paifible*. Hiſp. *ſoſiego, doſin turbacion*.] *γαλῶνις*, quietus, placidus: proprieque de mari dicitur & aere, quando nulla exagitantur tempeſtate. Cic. pro Cluen. Mare quod ſua natura tranquillum eſt, uentis concitata cur. Pli. li. 9. ca. 17. Tranquillis noctibus relictet. Per translationē tamen accipitur pro quieto, miti, ſeu pacato, Plau. in Ciftel. Si poſſum tranquillum facere ex irato mihi. Cicer. tertio Tuſcu. Tranquilla & ſerena. Luca. lib. ſecun. Melius tranquilla ſine armis Ocia ſolus ages. Idem li. 1. Longoq. togæ tranquillior uſu Dediticit iam pace ducent. Ter. in An. Qui me ex tranquilliffima re cōieciſti in nuptias. Tranquilla res eſt, inquit Ter. in Phormione, id eſt, bene ſe habet.

TRANS, [Oltre, oltra, di là. Gal. *Oultre*. Hiſp. *Allende*.] *πέραν, πέρα*, Polybio præpoſitio, idem ſere ſignificans, quod ultra: ut, Trans flumiū, hoc eſt, ad ulteriorem, ſeu in ulteriori fluminis parte. Inuigitur enim tam motus uerbis, quam quietis. Huic opponitur Cis, uel Citra. Cicero Atti. Cogito trans Tiberim hortos parare. Idem de Diuin. Si ſciſſet, ſibi trans Euphratem eſſe pereundum. Hora. libro. 1. epilt. 11. Cælum non animum mutant, qui trans mare currunt. Plaut. in Mil. Commeatus eſt trans parietem. In compositione quoq. eandē retinet ſignificationē: componiturq. ſere cū dictionib. ab hiſce incipientib. litteris ab a, ut Tranſalpinus: c, ut Tranſcuro: d, ut Traducere: ut Tranſeo: f, ut Trāſero: g, ut Tranſgredior: i, ut Traĩcio: l, ut Tranſlego: m, ut Tranſmigro: n, ut Tranop: ut Tranſpono: r, ut Tranſthenanus: s, ut tranſcribo: ut Tranſtigritanus, qui habitant trans Tigrim: u, ut Tranſueho. Ex quibus quæ a ducl n, uel i, conſonante initiū ſumunt, poſtremas duas præpoſitionis litteras abijciunt: ut Traduco, Traĩcio, Trano. In reliquis præpoſitio manet integra: præterquam quod ſecunda compositionis parte ab s, incipiente, ex præpoſitione, s, abijcitur: ut Tranſcribo.

TRANSABEO, is, ire, [Paſſare. Gal. *Aller*. & *paſſer oultre*. Hiſp. *Paſſar, yr allende*.] *διαπορεύω, διαβαίνω*, tranſeo. Sta. 2. Theb. Tranſabijt coſtas cognatis icibus. enſis. Val. Fla. 4. Argon. Populus, atque æquo

ra longe tranſabijt.

TRANSACTOR, onis, *προξενητής*, cuius miniſterio ad rei alicuius tranſactionem utimur. Cicer. quarto Verr. Rerum omnium tranſactor.

TRANSACTVS, participium, [Paſſato.] *παρεληλυθός*, idem eſt, quod præteritus. Lib. 1. ad Heren. In conſequenti tempore ſpectabitur nunquid re tranſacta relictum ſit. Aliquando idem quod peractus, Teren. in And. Ego iam tranſacta re conuertam me domum. Facta, tranſacta omnia, Prouerbiale eſt, inquit Donatus in And. Terent. quo utimur, cum uolumus ſignificare nihil diligentie prætermiſſum, nihilque reliquum eſſe ad agendum. Verba Terentij ſunt hæc: Contemptus, ſpretus: facta, tranſacta omnia.

TRANSADIGO, is, egi, actum, [Paſſare.] *διαπειρώω*, traĩcio. Virgil. 9. Aen. Viribus enſis adactus Tranſadigit coſtas.

TRANSALPINVS, na, numi, [Di là dalle alpe.] *τρανάλπεινς*, trans Alpes ſitum. unde Galliam Comatam Romani Tranſalpinam uocant, quæ deducitur in Belgicam, Celticam, Lugdunenſem, & Brachattam, ſiue Narbonenſem. Contra Ciſalpinam Galliam eam uocabant, quæ ab Alpium radicibus extenditur uſque ad Rubiconem, antiquum Italiae limitem. Cicer. Pæto: Brachatis, & Tranſalpinis nationibus. Idem tertio officio. Sine urbe Maſſilienſi nunquam noſtri Imperatores ex Tranſalpinis bellis triumpharunt.

TRANSCENDO, is, [Paſſare. Gal. *Paſſer oultre*. Hiſp. *Subir allende*.] *ὑπερβαίνω*, ſupero, aſcendendo tranſgredior, a Trans & Scando. Ci. in Catil. Hoc malum manauit non ſolum per Italiam, ſed etiam tranſcendit Alpes. Idem de Som. Scip. Num cuiuſquam noſtrum nomen tranſcendere potuit? Luca. libro 8. Audet tranſcendere uallum Miles.

TRANSCINDO, is, [Lacerare.] *κατακίνω*, conſcindo, lacerō. Plaut. Perſa.

TRANSCRIBO, bis, [Tranſcriuere, copiare, recopiare. Gal. *Tranſcrire, tranſreſcrire, reſcrire, copier*. Hiſp. *Tranſladar eſcritura*.] *ὑπογράφω*, idem quod exſcribo, ſiue ab exemplari deſcribo. Cic. 2. de Nat. de. Q. Soſius tranſcripſit tabulas publicas. Auctor ad Heren. lib. 1. Si ueſtra manu orationes totas tranſcripſiſſetis. Interdum tranſcribere, eſt per ſcripturam, aut inſtrumentum rem noſtram in alterius dominium tranſferre. Agretius in l. ſi uxori. ff. de præſ. uera. ut eos fundos eodem pretio mulier tranſcriberet uiro. Huic perſimile eſt illud Vir. 7. Aen. Et tua Dardanijs tranſcribi ſceptra colonis. Hoc eſt, ius regni tibi debiti tranſcribi in Troianos tranſferri. Sic tranſcribi nomina dicuntur in rationibus, cum id quod mihi expenſum latum eſt, in aliud nomen tranſfertur, & nomen meum ex rationib. eximitur. Hoc modo accipitur in l. ult. Ci. de præd. na. uic. ut annotauit Budæus. Tranſcribere aliquem auctorem, interdum eſt deſumere ex eo, quod ad noſtrum opus facere uidetur, & illius ſcriptis tamquam noſtris uti. Pli. li. 4. c. 2. Græcinus Cornelium Cellum tranſcripſit. Tranſcripti etiam in colonia dicebantur, de quo Seruius in Virgilium.

TRANSCURRO, is, [Traſcorrere, trapaſſare. Gal. *Courir*. & *paſſer oultre*. Hiſp. *Correr allende*.] *μετατρέχω*, curſo me aliquo conſero. Tere. in Eui. Obſera oſtium, ego dum hinc tranſcuro ad forum. Aliquando curſum conſicio. Cic. de Clar. Ora. Alexander & Cyrus, qui curſum ſuum tranſcurrerant. Aliquando excurrere, euagari, Auctor ad Heren. libro primo. Ne ſine delectu temere in rem diſſimilem uideatur tranſcurrere. Pli. li. 9. ca. 26. Quod ſi hætenſ tranſcurrat expoſitio. Nonnunquam perſtringere, curſum & breuiter exequi. Quin. In narratione tranſcurram ſubtiles nimium diuiſiones quorundam. Hinc Tranſcurſus, huius ſus, ipſe tranſcurrendi actus. Vnde in tranſcurſu aliquid factum, *μεταδρομαδω*, dicimus, pro obiter, & inter percurrendum. Pli. li. 18. ca. 13. In tranſcurſu eas attingere noſtri.

TRANSDO, dis, *μεταδίδωμι*, ueteres dixerunt ſonantius, inquit Donatus, quod nos lenius tradere: ut tralatum illi, nos contra trālatum Tere. in Ptol. Phor. Tranſdere hominem in ocium.

TRANSDUCO, cis, [Tradurre. Gal. *Mener oultre*, transporter. Hiſp. *Trapaſſar guiando*.] *μετάγω*, traduco, tranſfero. Cice. 6. Ver. Vt conarete clientelam tam illuſtrem, tam ſplendide provincie tranſducere ad te. Tranſducere arbores pro tranſplantare apud Colum. li. 3. ca. 9.

TRANSENA, æ, [Ferrata, vaſtello.] *μυκλῖς*, cancelli lignei, ferrei ſiue uiminei, qui feneltris, aut etiam mercibus oppoſiti, uisui peruij ſunt. Cicer. 1. de Orat. Petas a Craſſo, ut illam copiam ornamentorum ſuorum, quam conſtructā uno in loco quaſi per tranſennam prætereuntes ſtrictim aſpeximus, lucem proferat. Quo in loco, pro tranſennam aſpicere, pro uerbali metaphora dixit Cic. pro eo, quod eſt non propius, neque ſingillatim, ſed procul, & ſummatim inſpicere. Tranſlatum a negotiatoribus, qui mercibus, quas contrectari nolunt cancellos obijciunt. quidam etiā uicium pellucidum opponunt, ut prætereuntes procul, modo

contemplari liceat: ne explicant eas, nisi licitatori idoneo. Macrobius lib. 3. Satur. c. 7. ex lib. 2. Histo. Salustij: Sedit in transfenna demissam Victoriæ simulacrum coronam ei imponebat. Quo in loco Nonius fenestram interpretatur. Quandoque ponitur pro decipula, laqueo, & funiculo ad decipiendum concinnato, παγίς, Plaut. in Bacc. Nunc è transfenna hic turdis lumbricum petit. Et in Ruden. In ætate agenda hominum, plarium e sunt transfennæ, ubi decipiuntur dolis.

TRANSEO, is, iui, & si, cum, [Transfere, passare, ualicare. Gal. Passer outre, ou à trauers. Hisp. Passar yr allende.] μεταβαίνω, διαβαίνω, traicio, transmitto, transgredior. Cice. 1. de Nat. deo. Cum Gracchus pomerium transiret, auspiciari est oblitus. Cicer. 3. de Finibus. Craffus, nisi eg iisset, numquam Euphratem, nulla belli causa, transire uolui set. Aliquando se transire, nihil aliud est, quam ire, aut se recipere, Plaut. in Stich. Deos salutaris modo, postea ad te continuo transeo. Idem in Mili. Philocomasio dic, si hic est domum ut transeat. Sic Brutus ad Cicer. libro undecimo. Transire in Apeaninum, dixit. Accipitur aliquando pro, cursum attingere, paucis explicare. Cice. pro Ros. Amer. Sed in animo est leniter transire, ac tantummodo pertingere unamquamque rem. Transire silentio aliquid, est silere illud. Cice. pro L. Sylla: Ac ne hoc quidem mihi uidetur silentio transeundum. Et sine ullo ablatiuo. Plin. lib. 2. cap. 68. ut publicos gentium furores transeam, id est, taceam, fileam. Transire quædam in legendo, est prætereire. Plin. epist. 98. Transeo enim Neronem, id est fileo de Nerone. Transit dies, id est præterit. Cicer. ad Att. lib. 7. Legis dies tra iuit. Sic transit mensis apud Plautum in Curcul. Transeamus ad partitionem, apud Cice. 2. de Inuen. Transire ad hostes, est ad illos descendere. Liui. 4. Bel. Maced. Si ad Romanos transire uelint. Transire ad uitam, est reuiuiscere, Transire in multos colores: est per interualla modo in hunc, modo in illum colorem mutari: quod & Polypo, & Chamæleonti fertur accidere. Transire legem, est legem soluere, eique non parere. Transire lineas, est sese intra præscriptum terminum non continere. Hinc Transficio, uerbale, transgressio, traiectio. Cice. libro nono Episto. Qui spem sepe transitionis præbuit. Ponitur aliquando pro defectione διασποίς. Liui. 4. Bel. Punic. Numidas ad transitionem perlicerent. Transitus, tus, alterum uerbale, idem quod transitio, siue traiectio. Plin. lib. 12. cap. 17. Sabæi transitu maris. In transitu, id est, cursum, percurrendo. Quint. lib. 6. cap. 3. Eorum non simplex natura, nec in transitu tractanda.

TRANSERO, seris, [Scrapiantare. Gal. Transplantar. Hisp. Transplantar arboles y otras plantas.] μεταφυτεύω, transplanto. Stat. 2. Syl. Vidi ego transferens alieno in corpore ramos Altius ire suis.

TRANSFERO, transuli, translatum, [Transportare, tradurre.] μεταφέρω, μετακοιύω, de loco in locum transporto. Cice. 5. Phil. Ad se omnia ex hortis ornamenta transtulit. Cæsar. 3. Bel. Ciui. Cæsar paulo ultra cum locum castra transtulit. Cice. de Orat. Alii a regendis ciuitatibus totos se ad cognitionem rerum transtulerunt. Transferri item dicuntur nomina aut uerba, cum a significatione propria propter aliquam similitudinem ad minus propriam transfumuntur. Cice. de Orat. Translata ea dico, quæ per similitudinem ab alio transferuntur. Et paulo ante. Cum uerbum aliquod altius transfertur, & quasi alieno loco collocatur. Idem de Opt. gene. dicendi: Cuius orationem illustant, quasi stellæ quædam translata uerba, atque immutata. Translata dico, quæ per similitudinem ad aliam rem aut suauitatis, aut inopie causa transferuntur. Quint. autem lib. 1. Instituti. Propria sunt uerba, cum id significant, in quo denominata sunt: translata, cum alium natura intellectum, alium loca præbent. Idem li. 8. Transfertur nomen aut uerbum ex eo loco, in quo proprium erat, in eum, in quo aut proprium deest, aut translatum proprium melius est. Id facimus aut quia necesse est, aut quia significantius est, aut, ut dixi, decentius. Transferre iudicia, est ab uno ordine ad alterum transferre, hoc est, a senatu ad equites. Transferre item est, ex lingua una in alteram conuertere. Quint. libro decimo, cap. 5. Græcos auctores transferentibus uerbis uti optimis licet. Plin. libro 18. cap. 3. Mangonis Pœni Senatus noster censuit libros in linguam Latinam transferendos.

TRANSIGO, is, p. p. transixi, xum, [Transfere, trasferere. Gal. Percer tout outre. Hisp. Hincar passando, trasferir.] διακινώω, διαπεράωω, transfodio, seu transfuero, traicio. Liui. lib. 1. ab urbe: Stricto itaque gladio, simul uerbis increpans transigit puellam. Dicimus autem transigo pectus gladio, uel transigo aliquem gladio per pectus. Liui. 2. ab Vrbe: Ex his Q. Fabium principem in confectos Veientes euntem, ferro uiribus, & armorum arte: Tuscos inter multas uersantem hostium manus gladio per pectus transigit. Transfixus, a, um, participium: id est, traiectus. Vir. 1. Aeneid. Transfixo pectore.

TRANSIGURO, as, [Transfigurare. Gal. Transfigurer, changer en autre forme. Hisp. Transfigurar.] μεταχρησιάζω, μεταμορφώω, in aliam fi-

guram uerto. Sueto. in Nerone. Puerum Sporum, ex ætis te-
stibus in muliebrem natura transfigurare conatus est. Plin. libro
decimo septimo, cap. uigesimo quarto. Transfigurantur amygdalæ
ex dulcibus in amaras. Transfiguratio, onis, transformatio. Plin.
libro 7. cap. 55.

TRANSFODIO, dis, [Transfodere, passare. Gal. Fovir & percer tout outre. Hisp. Transpassar con l'enza.] διορύττω, perfodio, traicio, trans-
figo. Ouid. 12. Metamorph. Gemino transfodit uulnere pectus.
Val. Flac. Arg. lib. 6. Inguine transfosso. Liui. lib. 39. Fugienti latus
transfodisse.

TRANSFORMAS, [Transformare. Gal. Transformer. Hisp. Transformar en otra cosa.] μεταμορφώω, in aliam formam muto. Virgil. 4. Georgic. Omnia transformat sese in miracula rerum. Oui. 3. Amo. Eleg. 11. Iuppiter aut in aues, aut se transformat in aurum. Hinc Transformis, & hoc transforme, quod quamcunque formam recipit. Oui. 8. Meta. Transformia corpora.

TRANSFRETTO, p. c. διαπορθμέω, fretum traicio. Pli. in Pane. Transfretare obstantia freta.

TRANSFUGA, æ, penul. cor. διασποίς, αὐτομόλος, qui transfugit, & ad hostes deficit. Liui. lib. 2. Metuens, ne retraheretur ut transfuga. Nec solum (ut Paulus de Capt. l. Postliminium inquit) Transfuga is accipiendus est, qui ad hostes, & a bello transfugit, sed, & qui per indiciarium tempus ad eos, cum quibus nulla amicitia est, fidei suspecta transfugit.

TRANSFUGIO, gis, [Transfugire. Gal. S'ensuir outre. Hisp. Huir à la parte de los enemigos.] αὐτομολέω, ad hostes deficio. Liui. libro 2. Magna clientum comitatus manu transfugit. Cicero pro Quin. Fateretur se non abficta amicitia transfugere, atque ad florentem aliam deuolare.

TRANSFUGIUM, gij, αὐτομαλα, διασποίς, defectio ad hostes. Hiero. de uiris illust. Gabios per Sextum filium, simulato transfugio, in potestatem redigit. Tacit. lib. 18. Crebris transfugitiis.

TRANSFUMO, as, p. p. διακαμιζομαι, sumi modo traseo. Sta. 6. Theb. Claustraque compressæ transfumat anheliitus ira.

TRANSFUNDO, is, μετάγωω, de uase in uas fundo. Columel. lib. 12. cap. 12. Sæpius eam in alia uasa transfuderunt. Suas laudes transfundere ad alterum, per translationem. Cicero Dolabellæ. libro nono. Libentius laudes meas ad te transfuderim. Idem prima Philipp. Omnem se amorem abiecit illinc, atque in hanc transfudisse. Transfusio, onis, Plin. libro trigesimo quarto, cap. decimo octauo.

TRANSGREDIOR, eris, [Transgredire, contraferre. Gal. Passer outre. Hisp. Passar de caminer allende.] υπεβαίνω, transeo, & proprie de pedum gressu dicitur. Liui. 2. Inde in Latinam uiam transgressus. Cicero primo de Diuin. Inauspicato pomerium transgressus. Aliquando tamen generalius accipitur, ut etiam transgredi dicantur, qui equo aut naui prætereuntur, quod & Nonius annotauit, cuius locum Salustij ex libro primo Hist. æstu secundo transgressus. Aliquando pro superare, Pli. libro septimo, cap. 24. Idem signis collatis quinquages dimicauit, solus Marcellum transgressus, qui undequadrages dimicauerat. Transgressio, nis, Cic. in Piso. transgressionemq. Gallorum, id est transitum. Apud Rhetores transgressio dicitur, cum ab ea sententia, quam proposuimus, conuertimus sermonem ad aliquam personam, aut rem, aut fortunam, & tanquam personam appellamus, uel cum ad id, quod demonstrare intituimus, ab alia re actionem nostram, & orationem reuocamus. Rufinianus, & Rutilius Lupus.

TRANSIGO, gis, egis, actum, [Transfere, trasferire. Gal. Passer outre, abener & passer. deuir. Hisp. Passar allende, cumplir & acabar.] διαπεράωω, perago, perficio. Cice. 4. Phil. Negociumque transigisses, nisi ille se subter scalas abdidisset. Idem 5. Verr. Prima actio a nobis viij. diebus transacta est. Transigere res multas uno tempore apud eundem primo de Inuen. Sic transigere uitam dicimus, pro peragere. Sal. in proem. Catil. multi mortales uitam sicuti peregrinantes transegerunt. Aliquando controuersiam tuo consensu dirimere. Cic. pro Rosc. Qui pro socijs transigit, satisfat, neminem postea eorum perituum. Idem in Verr. Quod erat uix H. S. quadringetorum millium, transigunt H. S. ducentis millibus. Transactus, iuo loco.

TRANSIECTIO, onis, & traiectio, id est, transpositio: ut, transiectio uerborum, υπεβατον. Ad Heren. li. 4. Huiusmodi transiectio multum proderit ad continuationes. Ad eundem etiam modum legitur transiectus apud Ciceronem de uniuers. Terra transiecto axe sustinetur.

TRANSILIO, iis, [Saltare outre. Gal. Sauter outre, saillir par dessus. Hisp. saltar allende otra cosa.] υπεβαλλομαι, ultra salio, a trans, & salio. Columel. libro sexto, cap. 26. Si fossam sine cunctatione transilit. Per translationem pro silentio prætereire. Cice. 3. de Finibus. Cum ad summum bonum uolunt peruenire, transiliunt omnia. Item tertio Offic. Ingenij specimen quoddam est, transilire ante pedes posita.

- TRANSILIS**, palmes, ὑπερατικὸν κλημα, qui inter traduces alios transilit. Plin. lib. 17. cap. 23.
- TRANSINGO**, gis, μετακλινωμι, iugaliū loca mutuo. Vlp. in l. Aediles. de Aedil. edi. Si multa talis sit, ut transungi non possit. Transingere inquit Budæus, est in quadriga locum ueterinis mutare, ut mulam dexteram facere, quæ sinistri esse solebat.
- TRANSILABOR**, eris, labendo transeo, Claud. 1. in Eutr. Vnoque Padum transilapsa uolatu.
- TRANSLATIVE**, [Negligentement,] negligenter. Vlpia. libro primo de iure patr. Patronorum querelas aduersus libertos Præfides audire, & non translatiue exequi debent. Martianus: Præuaricatorum esse eum ostendimus, qui translatiue munere accusandi fungitur.
- TRANSLATITIVUS**, a, um, siue translatiuus, μεταφορικὸς, quod aliunde est translatum. unde Translatitias uocum significationes dicimus, quæ propter aliquam similitudinem a proprijs sunt descriptæ. Translatiua item, siue (ut alij malunt) translaticia dicuntur, teste Alconio, quæ noua non sunt, nec nuper inuenta, sed aliunde translata. Cicer. 3. Verr. Hoc uetus edictum, translaticiumque est. Aliquando tamen Translatiuium ueteres, teste Budæo usurpant, pro uulgari, quotidiano, & minime exquisito. Plin. in epist. Nec tuæ naturæ est translaticia hæc, & quasi publica officia a familiaribus amicis contra ipsorum commodum exigere. Plin. libro 7. c. 5. Translatiuium in Aegypto, octauo mense parere. Hoc est usitatum.
- TRANSLEGO**, gis, p. c. [Trascorrere leggendo. Gal. Lire tout lire iusques à la fin. Hisp. transcorrer leyendo.] διααναγνώσκω, perlego, siue legendo transcurro. Plau. in Afin.
- TRANSLUCEO**, ces, pe. cor. [Tralucere. Gal. Luire a trauers. Hisp. trasluzir.] διαρπαίνω, pelluceo. Ouid. lib. 5. Metam. In liquidis translucet aquis. Plin. lib. 37. cap. 12. Smaragdi, aliæque translucens. Translucidus, pellucidus, uisui per medium sui transitum præbens. Plin. lib. 36. cap. 8. In uertice maculosi, atque non translucidi.
- TRANSMARINVS**, [Oltra mare.] ὑπερθαλάσσιος, trans mare. Cic. 7. Ver. Accrescere res transmarinas ex ijs locis.
- TRANSMEO**, as, [Passare.] μεταβαίω, transeo. Plin. lib. 30. cap. 11.
- TRANSMIGRO**, transmigras, pen. cor. [Andare ad habitare.] μετακίω, domicilium, habitacionemque commuto. Liu. lib. 5. Ut Veios transmigrauerim. Suet. in Tib. e Carinis Esquilias in hortos Mecænatianos transmigravit.
- TRANSMITTO**, tis, [Trasporre. por per mezzo. Gal. transmettre, transporter. Hisp. Embiar o meter allende.] διμι, transitum præbeo. Plin. lib. 18. Item cribraria, quæ simili modo in tertio remansit cribro angustissimo, & tantum arenas transmittente. Plin. lib. 9. cap. 22. Læcus est Italiæ Benacus in Veronensi agro Mincium amnem transmittens. Hoc est, per medium sui emittens. Aliquando trajicere, Plin. Epist. 173. Ad quæ noscenda iter ingressi, transmittere mare solemus. Cicer. lib. 2. de Natur. Deo. Grues maria transmittunt. Suet. in Iulio: A Brundisio Dyrrhachium hyeme transmissit. Transmittere campos, est celeriter percurrere. Virgil. libro quarto Aene. Alia de parte parentes transmittunt campos. Transmittere aliquem, est cum festinatione mittere. Pla. in Epid. Continuo te orabit ultro, ut illam transmittas sibi. Transmittere rectum lapide, est lapidem ultra rectum conicere. Transmittere bellum, est dare prouinciam belli administrandi. Transmittere in formas coactam materiam, dixit Col. lib. 7. cap. 8. pro formare, & in formas redigere. Transmittere menses, transigere. Transmittere tempus, ducere. Transmittere discrimen, euadere. Transmittere hereditatem fratri, id est, transferre. Transmissio, onis, traieccio, διαπόρρωσις, Cicer. ad Attic. lib. 4. O navigationem amandam, quam ualde timebam, recordans superioris tuæ transmissionis.
- TRANSMONTANVS**, [Oltra montano. Gal. De la les montes. Hisp. Cosa de allende los montes.] ὑπερόρειος, ultra mōtes habitans. Liu. lib. 39. Trāsmontanos adortus.
- TRANSMOVEO**, es, penul. corr. μετακινέω, de loco ad locum moueo. Terent. Eunū. Magnam partam gloriam uerbis in se transmouet. Transmotus, a, um. partic. Tacit. libro 13. Syria transmotæ legiones.
- TRANSMVTO**, as, [Trasmutare. Gal. Transmuerschanger. Hisp. Mudar allende.] pe. p. μεταλλάσσω, mutuo. Lucr. lib. 2. Transmutans dextra læuis. Hor. 3. Carm. Ode. 29. Fortuna transmutat incertos honores Nunc mihi, nunc alij benigna.
- TRANSNATO**, tas, [Notare oltra. Gal. Nager oultre. Hisp. Posser nadando a otro cabo.] διανεχομαι, ultra nato, natando transeo. Liu. lib. 21. Flumen transnatauere. Plin. libro 6. capitu. 27. Pisces in lacum transnātant.
- TRANSNO**, as, [Notare oltra.] idem Cicero in Som. Vel illum Gangem transnare. Horat. 2. Serm. Satyr. 1. Transnato Tiberim.
- TRANSNOMINO**, as, [Mutar nome. Gal. Changer le nom. Hisp.
- Mudar nombre.*] μετανοάζω, nomen commuto. Suet. de Cla. Græ. Crassius Pafides, mox Panfam se transnominauit.
- TRANSNUMERO**, as, ultra numero. Ad Herem. lib. 4. Tu illo plures mitas oportet, inquit, si hodie uis transnumerari.
- TRANSPADANVS**, [Di la dal Po.] ἐπαρὰ ἠριδανῶν, trans Padum, habitans. Cicer. ad Cass. libro duodecimo. Tuos clientes Transpadanos.
- TRANSPICIO**, cis, [Guardar oltre. Gal. Garder oultre. Hisp. Mirar allende.] διακίω, per corpus pellucidum aspicio. La. S. de Opifi. Per eas membranas mens ea, quæ sunt foris transpiciunt. Luc. lib. 4. Quæ uero transpiciuntur. Transpectus, us. Luc. lib. 4. Ianua cum per se transpectum præbet apertum.
- TRANSPONO**, is, [Transportare. Gal. transporter, mettre d'un lien en autre. Hisp. transponer.] μετατίθημι, Gel. lib. 2. cap. 1. Arborem in locum alium transpositam.
- TRANSPORTO**, [Transportar.] διακομίζω, de loco in locū porto. Cice. ad Att. li. 24. Quas Annius transportauit. Liu. li. 26. Eum exercitū Nero in Hispaniam transportauit. Pro transnittere. Virg. 6. Aen. Nec rauca fluenta Transportare prius.
- TRANSRHENANVS**, [Di la dal Reno.] qui trans Rhenum incolit. Cæf. 5. Bel. Gal. Germanos transrhenanos sollicitare.
- TRANSTIBERINVS**, a, um, [Oltre il tuere.] ὑπερτύμβριος, trans Tiberim incolens. Mar. lib. 1. Transstiberinus ambulator.
- TRANSTRA**, orum, gene. neut. num. plu. ζυγά, remigum fedilia in nauibus. Virg. 5. Aeneid. Transtra per, & remos. Ouid. 14. Me. Incuruæ fumabunt transtra carinæ. Hæc & Iuga dici solent. Virg. 6. Aeneid. Inde alias animas, quæ per iuga longa sedebant, Deturbat. Transtra item tigna dicuntur, quæ transuersa a pariete in pariete porrunguntur. Vitru. lib. 4. c. 2. Trabes etiam supra columnas & parastatas & antes ponuntur in contignationib. tigna, & axes sub testis: si maiora spatia sunt, & transtra, & capreoli, si commoda, columnen, & canterij.
- TRANSTIBERINVS**, is, [Menar oltre. Gal. Transporter oultre. Hisp. Lleuar allende.] διακομίζω, ex uno loco in alium ueho, siue id nauis fiat, siue plastro, aut etiam iumentis. Sal. in Iug. Armenij cum nauibus in Africam transuecti. Tempus tranuectum. Tacit. libro 18. Abijt iam & tranuectū est tempus. Hinc Tranuectio, onis, transportatio. Cicero primo Tusculan. Tranuectio Acherontis? Tranuectio item equitum recensio, qua ante conspectum Censorum, uel Principis equites præteruehebantur. Liu. lib. 9. Fabius intulit ut equites Idibus quintilibus transueherentur: Tranquil. in August. Equitum turmas frequenter recognouit, reducto more tranuectionis!
- TRANSPERBERO**, as, [Trapassare. Gal. Tresperer de coups. Hisp. Traspassar.] διαρπαίνω, transigo, trajicio. Cicer. Mario. Bestias uenabulo transuerberat. Virgil. undecimo Aen. Aduersi longa transuerberat abierte pectus.
- TRANSPERSVS**, a, um, [In trauerso. Gal. Qui est à trauers, brauer sain. Hisp. Atravesado.] πλάγως, obliquus, lateralis: ut Linea transuersa, quæ rectam lineam decussat: ut si linea recta, uerbi gratia, ab ortu ducatur in occasum; transuersa dicetur, quæ a Septentrione ducta eandem mediam difsecat. Colum. lib. 2. Transuersus mons sulcetur. lib. 4. ad Heren. Ecce ibi iste de transuerso. Transuersum digitum, uel unguem discedere pro uerbialis hyperbole est, pro minimo spatio. Cic. 3. Tuscul. ab hac regula mihi non licet transuersum, quod aiunt, unguem discedere. Transuersus agi dicitur, qui ui & impetu quodam ab insituito depellitur. Metaphora ducta a nauigantibus, qui uento aduerso transuersi aguntur. Transuersarius, quod in transuersum ponitur. Cæf. 2. Bel. Gal. Transuersaria tigna iniiciuntur. Transuersa accusatiuum plu. neu. gene. aliquando pro transuerse & oblique. Vir. 3. Eclo. Transuersa tuētibus hircis.
- TRANSVLTO**, as, μεταπηδάω, transilio. Liu. 23. In recentem equum ex fesso armatis transfultare mos erat.
- TRANSUMO**, is, [Pigliar, togliere altronde. Gal. Prendre d'un autre. Hisp. tomar de otro.] μεταλάβω, ex alio sumo. Stat. 3. Theb. Hastam læua transumit, & alto (Haud mora) diffiluit curru. Vnde quæ ex primis tabulis transcripta sunt, solennitate iuris adhibita, dicuntur Transumpta. Transumptio figura est: quam Græci μεταλήψιν, uocant, cum ab eo, quod præcedit, id quod sequitur, paulatim insinuat. Virgil. 1. Aeneid. speluncis abdidit atris. Nam ex atris intelligimus teuebrofas, ac per hoc in præceptis profundas.
- TRANSUO**, is, [Trapassare. Gal. En coustant percer tout oultre. Hisp. Passar co siendo.] διαρπαίνω, ex trans & uo. Colum. lib. 6. c. 5. Media pars de scripti obriculi eadem subula transuuitur. Celsus. lib. 7. c. 24. Cuius acu filum ducente transuuitur.
- TRANSUOLO**, las, p. c. διαπέτομαι, molando prætereo. Plin. li. 10. c. 29. Perdecis non transuolant Bœotia fines in Attica. Per translatiōnem pro celeriter eo. Liu. 3. Transuolat inde in alteram partem, suæ uictoriae nunciū. Plau. in Epid. pro transfugio posuit, Transuola-

uolauerunt ad hostes.

TRAPES, eris, maligen. & pen. genit. pro. mola olearia: a τρέπω, uoluo. Varro a terendo dedit. Cato ca. 18.

TRAPETVM, ti, p. idem cum superiore, hoc est ipsa mola olearia. Vir. 2. Ge. Teritur siconia bacca trapetis. Trapetus, ti, malige. idem: sed antiquae. Cato. c. 22.

TRAPEZITAE, [Banchieri. Gal. B in quiers. Hisp. Cambiadores.] τραπεζίται, numularij, mensarij, τραπεζαί enim uocant Graeci, quam nos mensam. Pla. in Capt. Quantillum argenti mihi apud trapetzitem fiet.

TRAPEZOPHOROS, phori, τραπεζοφόρος, mensam ferens. Ci. ad Gal. lib. 7. Quod tibi delinatas trapezophoron, si te delectat, habebis. Vbi interpres, Trapezophoros signum erat sacerdotis cuiusdam huius nominis, qui sacra Mineruae administrabat. Haec ille ex Suida: Iulius Pollux Onomastici libi. 10. Trapezophoron mensam interpretatur pocula sustententem. Vnde Coelus lib. 7. cap. 12. coniecturam capit apud Cic. hoc nomine statuam significari, in eum usum factam, ut abacum sustineret, in quo pocula reponerantur.

TRAPEZVS, untis, τραπεζίς, ciuitas libera ad Pontum Euxinum, in Cappadocia in insulis. Pli. lib. 6. ca. 4.

TRASIMENVS, p. p. siue Thralymenus θρασυμηνός, lacus in agro Perusino, nobilis clade Flaminiij consulis, ab Annibale cum xxij. Romanorum millibus interfecti. Dicitur a Trasimeno puero, quem Agylla nymphea rapuisse dicitur.

TRAVIOS, as, [Trap. s. bare. Gal. Trauerfer, passer à trauers. Hisp. allende.] an tiquum uerbum, quo usus est Lucr. lib. 4. pro transeo, διαβαίνω Vitri species quae trauit omnes.

TRAVLI, [Balbi. Gal. Begues. Hisp. Tartamudos.] τραυλοί, a Graecis dicitur, quos nos balbos & balbos dicitur, unde τραυλιζέω, balbutire, & τραυλισμός, balbuties. Lucil. lib. 4. Balba loqui non quit. τραυλιζέω.

TREBIA, τρεβιάς, fluius prope Placentiam in Gallia Cisalpina, ex Apennino monte in padum fluens iuxta huc Annibal Romanos maxima clade affecit. Luc. lib. 2. Trebia iuuentus.

TREBIATES, Vmbriae, populi in quarta Italia regione: quorum meminit Pli. lib. 3. ca. 14. Suet. in Tib.

TREBELLYCVM, iuium, a Pli. lib. 14. c. 6. inter generosa Italiae uina commemoratur. Nascebat in autem in Campania.

TREBULA, oppidum in Sabinis, incolae Trebulani: quos Plinius collocat in quarta Italiae regione. Apud hos praestantissimi fiebant caesi, Mart. Trebula nos genuit.

TRECENTI, ta, τριακῆσιο, ter centum. Virg. 7. Aen. Ast Ilua trecentos. Lin. lib. 3. 1.

TRECHEDIPNI, a Graecis dicebantur, qui tardius ad cenam, conueniebant, ut ex Apollodoro annotauit Coelus lib. 27. capit. 24. *Quae uox, κατ' ἀπίφορατιν*, uidetur imposita; cum ad cenam currentes uideatur significare. hinc uestes quaedam cenatorias non nulli trachedipna a Iuuenale putant appellari. Sat. 3.

TREDECIES, aduerb. τρισηκονταδελια, pro ter decies. Cicer. 6. Verr. H. S. tredecies scribam tuum abstulisse.

TREMEBUNDVS, a, um,] [Tremante, pauroso. Gal. Tremblant. Hisp. Cosa que mucho teme.] τρέμω, paulum tremens. ad Heren. li. 3. Leuiter, & tremebunda uoce. Oui. 3. Meta. Dum dubitat, tremebunda uidet pulsare conuentum Membra solum. Hinc Tremebundior, cōparatium. Col. lib. 10.

TREMEFACIO, is, ἐλάσω, tremorem incutio. Vir. 2. Ae. Tum uero tremefacta nouus per pectora cūctis Insinuat pauor. Tremefacta libertas, id est, concussa, dixit Ci. 2. Offi. Idem 1. de Diui. ex poeta uetusto: Aut cum se grauido tremefecit corpore tellus. Vir. 6. Aen. Lernam tremefecerit arcu.

TREMISCO, is, [Hauer pauva. Gal. Trembler, craindre, auoir peur. Hisp. Tremor à tremblar.] τρέμω, tremore concutior. Virgil. lib. 3. Aene. Sonitumque pedum uocemque tremisco. Ouid. 14. Metamor. Omnemque tremiscens Ad strepitum. Contremisco & Pertremisco, suis locis.

TREMO, is, [Tremare. Gal. Trembler, craindre. Hisp. Temer à tremblar.] τρέμω, tremore concutior. Plaut. in Afin. Qui sudat, tremuit. Teren. Eunu. Totus Parmeno Tremo, horreoque. Virgil. 1. Geo. Terra tremat, fugere ferax. Ci. 5. Acade. Si qui tremere, & exalbescerent. Interdum pro timere, Virgil. libro. 2. Aeneid. Hic aliud maius, miseris, multoque tremendum, Obijcitur magis. Tremens tis. particip. Ci. 4. Tusc. Hectorem toto pectore trementem. Tremendus, a, um, terribilis, timendus. Vir. 4. Aen. Manesque adiit, regemque tremendum. Contremo, Intremo, & Pertremo, suis locis.

TREMOR, oris. [Tremare. Gal. Tremblement. Hisp. miedo à temblor.] τρόμος, concussio corporis. qualis in febrilibus, frigentibus, aut timoribus cernitur. Quia & terra tremere dicitur, cum terrae motu concutitur. Vir. lib. 2. Geor. Vnde tremor tertis. Cice. 4. Tusc. Terrorem pallor, & tremor consequitur. Ouidius tertio Me-

tamor. subitus tremor occupat artus.

TREMVLVS, a, um, [Tremante. Gal. Tremblant. Hisp. Cosa que trembla.] τρέμω, qui ualde tremunt. Ter. Eun. Incuruus, tremulus. Mar. lib. 9. Tremulo uix accipienda tribuli. Ci. 1. de Diui. Tremulo fundens è gutture cantus. Hora. 4. Carm. Et cantu tremulo pota cupidinem Lentum sollicitas dextera. Vir. 8. Ecl. Corripuit tremulis altaria flamis.

TREPIDVS, das. [Temere. Gal. Trembler de peur. Hisp. Temer.] τρέμω, praeter timore loco sustinere non possum. Terent. Haec. Trepidari sentio. Terent. in Eunu. Quid est quod trepidas? Cicero tertio de Orator. ex poeta antiquo. Virgil. 6. Aeneid. Ingenti trepidare metu. Et quoniam a timentibus omnia praeterpropere aguntur, factum est, ut trepidare accipiatur pro festinare. Vir. libro quarto. Dum trepidant alae. Trepidatio, onis, Cicero pro Deiot. Num quae trepidatio? Liu. secundo. Pilis inter primam trepidationem abiectis.

TREPIDVS, a, um, [Pauroso, timido. Gal. Qui tremble de peur, esbahi. Hisp. Temeroso, apressurado.] τρέμω, idem quod pauidus, timens. Liu. 1. Curia trepida ancipiti metu. Trepida res, dubia, & ob hoc timorem iuducens. Liu. 1. Tullus in re trepida duodecim uouit Salios. Vir. 12. Aene. Illa intus trepidae rerum. Vbi Seruius, Trepidae rerum nescientes quid agant, incertae, dubiae. Trepidus, Festinus, quod qui timent, festinant gressus. Virgil. libro 3. Dum trepidi crudelia limina linquunt. Seruius, Trepidi, festini, ut per timore, non per contemptum relicti fuisse uideatur: qui enim timent, festinant gressus. Luc. lib. 8. Trepida fugiente carina. Ob timorem illorum qui in ea uehebantur, aut trepidam, id est, celerem. Trepidulus. Gel. libro 2. capit. 39. Trepide, celeriter, & quasi per timorem. Liu. 10. Statua trepide deserta. Trepidanter, timide.

TREPONDO, τριλιτρον, trium librarum pondus. Quintil. libro primo. cap. 9.

TRES, & haec tria, pl. nu. tantum, [Tre. Gal. Trois. Hisp. Tres en numero.] τρεῖς καὶ τρία, nomen numerale est notae significationis. Vir. 7. Aene. Tres equitum numero turmae. Idem 8. Aeneid. Treis imbris fori radios, treis, nobis aquosae Ad diderant. Trium litterarum homo: id est, Fur, quod tres in ea dictione tantum sint litterae. Plaut. Aul. Tu trium litterarum homo, uituperas me? Tribus uerbis, id est, breuiter. Plaut. Trin. Pax, te tribus uerbis uolo. Idem in Milite.

TRESSIS, & hoc Tresse, [Vite.] τρεβλοῖος, uilis, minimi pretij, quasi trium assium, Persi. Sat. 5. Non tressis agalo.

TREVIRI, τριήβηροι, Ptolomeo populi Gallicae, inter Belgas, apud quos insignis olim cognoscendarum causarum populi Romani curia, treuironum cognominata. Vopiscus in Florian. Luc. li. 1. Lactatus conuerti praelia Treuir.

TRESVIRI, orum, τρεῖς πρὸς τοῖς, idem. Plaut. In Amph.

TRIAMBVI, qui terni ex profcenio loquebantur. Festus.

TRIANGVLVS, li, pen. co. [Triangolo, cosa da tre cantoni. Gal. Qui a trois angles. Hisp. Cosa de tres angulos.] figura tres angulos habens, τριγωνον. Cicer. 2. de Natu. Deo. Grues trianguli efficere formam. Hinc triangulus, a, um, quod triangularem figuram habet. Col. lib. 5. cap. 2.

TRIARIORVM, τριήριοι, Polyb. dicebantur milites ueterani, spectatae uirtutis, qui tertio loco praelium inibant, post profugatos hostatos, qui primo loco, & principes, qui secundo loco pugnam capebant. Liuius lib. 1. Hinc factus est locus prouerbio, ut cum in re aliqua laboratur, eo que res adducta est, ut extremo conatu sit emittendum, rem ad triarios redisse dicamus. Triarij (inquit Var.) dicti sunt, quod in acie tertio ordine extremis subsidio ponerentur. Plaut. Subsidere omnes, quasi solent triarij. Vide plura apud Li. lib. 8. & in Adagijs.

TRABES, mulieres fricatrices, quae in sexum suum libidine exercit, ἀπὸ τῆς τριβέν, fricare. Hoc nomine male audiuit Sapho: quod innuit Ouid. in Epist. ipsius apud Phaonem.

TRIBALLI, τριβάλλη, populi sunt inferioris Mesiae, inter Hemum montem, & Danubium fluium siti: ut est auctor Ptolom. lib. tertio cap. 5.

TRIBRACHVS, pe. co. siue Thribrachys, τριβραχυς, pes metricus ex tribus syllabis breuibus constans: quasi τρεῖς βραχέες ἔχων συλλαβῆς, ut Dominus, Loqueris, Agimus.

TRIBVLA, & Tribulum, li, [Triuolo. Gal. Vn traîne pour tirer le blé d'avec le paille. Hisp. El trillo para trillar mieses.] τριβόλον, genus uehiculij, quo frumenta in area teruntur, a tribus lateribus sic appellatum. Virg. lib. 1. Georg. Tribulaque, trabaque. Varro lib. 1. ca. 52. E spicis in area executi grana, iuuenis iunctis & tribula. Colum. lib. 2. cap. 21. si pauca iuga sunt, adijcere tribulam & traham possis.

TRIBVLVS, gene. mascul. penul. produ. τριβύλιος, qui ex eadem est tribu. Horat. 1. Epist. 13. Conuiuia tribulis. Cicer. Seruio libro 13. Cosino, amico, & tribuli tuos. Liu. 2. Vetus Claudia tribus, additus

ditis postea nouis tribulibus. Mart. libro 9. Tremulo uix accipienda tribuli.

TRIBVLVS, li, pe. c. [Tribulo. Gal. Vne charbon appellé chasserrape. Hisp. El abrojo jernz espinoza.] τριβλος, herba folijs ad portulacæ effigiem accedentibus, tenuioribus uiticulis in terra stratis: spmis secundâ folia rigidis & præduris. Nascitur secundum flumina, & in locis rudetosis. Vir. Georg. Lappæque tribulique. Est & alterum tribuli genus aquaticum, non nisi in amnibus nascens, comâ duntaxat aquis extante, folio ulmi effigie. Tribulos item uocat Vegetius. li. 3. stimulos illos ferreos, formæ quadrangulæ, qui in bello aduersus equitatum spargi solent in quodcunque latus incubuerint, infestum semper aculeum protendentem. Latini Mures appellant. Vnde Murex.

TRIBUNAL, alis. [Tribunale. Gal. Le parquet des juges superieurs. Hisp. El tribunal asiento de juz.] δῆμοκράτης βήμα, locus excelsus arcuata figura, in quo scidebat, qui us tribubus redderet. Cicero ad Q. Fra. libro 1. Nullius inopiam, ac solitudinem non modo illo populari accessu, ac tribunali, sed ne domo quidem tua, & cubiculo esse exclusam. Formam tribunalis uide apud Vitruuium. lib. 5. cap. 1.

TRIBUNATVS, us, [Tribunato,] δῆμοκράτης, tribunorum dignitas. Cicer. in Læl. De Gracchi tribunatu quid expectem, non libet augurari.

TRIBUNI, [Tribuni. Gal. Tribuns, magistrats Romains defenseurs du meum peuple, Hisp. jurados señeros del pueblo.] δῆμοκράτοι, magistratus Romæ, non dissimiles ijs, qui apud Lacedæmonios Ephori dicebantur, quorum officium erat iniuriam omnem intercessione sua prohibere, & comoda plebis aduersus patricos, tueri: unde & trib. plebis dicti sunt anno xvii. post exactos reges primum creati, cum plebs successione facta a patribus, in sacrum montem sese contulisset. Fuerunt & alij tribuni, hisce multo uelutiores, atque adeo urbis origini æquales, qui quod equitibus præerant, Tribuni celerum sunt appellati. Tribunorum autem nomen accepisse existimantur ab eo, quod id temporis populi tres tantum erant partes, & ex singulis singuli creabantur Tribuni. Alij a centuriarû equestrîu numero dictos malunt, quas ab initio tres tantum fuisse constat, Ramnesium, Tatiensium, & Lucerum. Nec desunt qui a tribuum suffragijs, quibus creabantur, dictos existimant. Tribuni celerum, inquit Pomp. de Orig. iur. l. necessarium, equitibus præerant, & ueluti secundum locum a regibus obtinebant: quemadmodum Magistrî equitum apud Dictatores, quo in numero fuit Iunius Brutus. Postea facti sunt Trib. Militares, siue Tribuni militum in castris: qui parem cum consulibus haberent potestatem. πάλμαρχοι, Tribunorû militarium (ut docet Ascon.) duo fuerunt genera: Alij Rufili dicebantur, qui in exercitu creati solebant: Alij Comitici, qui Romæ Comitij designabantur. Tribuni militaris officium erat, ut miles uelut indutus, armis bene munitus exercitationis usu, & disciplina eruditus incederet. Olim Tribuni militum Consulari potestate promiscue ex patribus, ac plebe creati sunt, uario quidem numero: interdum enim uiginti, interdum plures, nonnunquam pauciores fuerunt. ut inquit Pomponius loco iam citato. Alij Tribuni ærarij, dicti ab eo quod his attributa erat pecunia, quam militi reddebant.

TRIBUNICIVS, substantiuum δῆμοκράτης, qui tribunatum gessit, quemadmodum ædilitium adilitate perfunctus.

TRIBUNICIUS, a, um, δῆμοκράτης, quod ad tribunos pertinet. Lucre. li. 2. Sæua tribunicio maderunt robora tabo. Ci. 2. de Orat. Cum tribunicia potestas esset constituta.

TRIBUO, buis, bui, butum, [Dare. Gal. donner, bailer. Hisp. dar.] δίδωμι, do, largior, impertio. Plin. in Paneg. Tribuas ei successorem. Qu. 2. de Arte: Hæc bona non primæ tribuic natura uiuentæ. Pro attribuo, imputo. Cicero. Hoc beniuolentiæ eius tribuendum est. Pro æstimo, ut, Tu tibi multum tribuis. Cicero quarto Academic. Quibus ille plurimum tribuebat. Aliquando pro faueo, Cicero Crassipedi. Cum uniuerso ordini publicanorum semper libentissime tribuerim. Pro distribuere, Cicero secundo de Finibus. Omnem uim loquendi in duas tributam esse partes. Tribuere misericordiam, est misereri. Cicero pro Milo. Quid restat, nisi ut orem uos Iudices, ut eam misericordiam tribuatis fortissimo uiro, quam ipse non implorat? Sic etiam dicimus, Tribuere alicui honorem, gratiam, operam, palmam, præmia, primas, priores partes, tempus alicui rei, ueniam. Tribuere aliquid ualitudini est ualitudinis causa aliquid facere. Tributum est, impersonaliter. Cicero primo Officio. Generi animantium omnium a natura tributum est, ut se uitam, corpus que teneat. Tributio, onis, Cicero primo de Natu. Deo. Hanc ἰσονομίαν, appellat. Epicurus, id est, æquabilem tributionem. Attribuo, Contribuo, Distribuo, & Retribuo, suis locis.

TRIBVS, bus, [Tribu. Gal. Tribu. Hisp. Vando à collacion.] [βουλῆ, a tributo dando, uel quod ager Romanus primo diuisus in tres partes populi factæ: una Tatiensium, a Tatio Sabinorum duce iam ami-

co post fœdera, & in partem regni a Romulo suscepto: alia Ramnium, siue Ramnesium, a Romulo: tertia Lucerum a Lucumone, Varro enim scribit Romulum dimicantem contra Tatum a Lucumonibus: hoc est, Tuscis auxilia postulasset: unque ex ijs, qui sibi cum exercitu suppetias tulisset, recepto iam in regni portionem Tatio, partem urbis assignasse, indeque regioni, in qua ille cum Tuscis confidisset, Tulco uico nomen esse factum. Et quia in tres partes populus diuisus erat, factum est, ut hæc populi partes Tribus dicerentur: & qui singulis tribubus præerant, Tribuni, & pecuniæ quæ tributum hoc est, per tribus imperabantur, uocarentur Tributa. Sed postea aliæ quoque partes urbis factæ, quæ similiter Tribus appellatæ sunt. Nam in sex partes fuit distributa ciuitas, in primos, secundosque Tatienses, Ramnes, Luceres. Quelibet ex tribubus decurias cõtinebat, quæ de nominibus Sabinorum appellatæ sunt. Hæc Varro, Festus, Plutarchus, & Asconius. Dissente paulum ab his lib. 1. Lilius, scribens a Romulo centurias equitum tres fuisse conscriptas, Ramneses, & Tatienses, & Luceres: nec uidetur existimare totum populum in hos fuisse distributum, sed solos equites. Tribus statim ab initio quatuor esse factas asserit, urbe quadrifariam secundum colles & regiones diuisa: Tribusque non a numero ternario, sed a conferendo tributo appellatas existimat. Quia in re optime cum Lilio, cõuenit Plinio, qui quatuor ab initio urbanas fuisse tribus affirmat, Suburranam, Palatinam, Collinam, & Exquilinam, ita appellatas a partibus urbis, in quibus habitabant. Cicer. uero ætate urbs in xxxv. tribus erat diuisa: quod ipse cum plerisque alijs in locis, tum apertissime ostendit in orationibus contra Rullum de lege agræ. Harum nomina erant, Aemilia, Aniensis, Cornelia, Claudia, Collina, Crustumina, Exquilina, Falerina, Fabia, Galeria, Lemonia, Metia, Narniensis, Orticulana, Uentina, Palatina, Papyria, Pollia, Popilia, Põstina, Publica, Pupinia, Quirina, Romulia, Sergia, Suburrana, Scaptia, Stellatina, Sabatina, Terentina, Fromentina, Velina, Veientina, Veturia, & Volitina. Hinc Tribuaris adiectiuum, quod ad tribus pertinet: ut Tribuarium crimen, tribuaris res. Cic. pro Plancio: hæsitantem te in hoc sodalitorû crimine tribuario.

TRIBUTARIVS, ὑπὸ φόρος, ὑπετελής, soluendo tributo obnoxius. Iustinus libro 1. ciuitates Medorum tributariæ. Plin. libro 12. capit. 1.

TRIBUTIM, κατά φύλεις, per singulas tribus. Ci. Att. li. 4.

TRIBUTUM, ti, [Tributo. Gal. tribut, taille. Hisp. El tributo à pecho.] εἰσφορά, τέλος, φόρος, a tribubus Varro dictum offendit, quod ea pecunia, quæ populo imperata erat, tributum a singulis pro portione census solvebatur. Festus a tribuendo deriuare uidetur: quia ex primario in publicum tributur. Cic. 1. de Offi. Danda opera, ne tributum sit conferendum. Ouid. de Nuce. Et soli domino ferre tributa potest. Dicitur & Tributus. Plautus in Epid. Tributus maior penditur.

TRICCA, τρικκός, Stephano urbs Thessaliæ, non procul a sinu Pagasico, id nominis sortita a Tricca Penei filia: fuit & Tricca alia in Apulia Daunorum, quam cum Apina uicino oppido tanta Diomedes ignominia euerit, ut in prouerbij ludibrium transierint. Vide Apina.

TRICAE, [Intricamenti. Gal. Empêchement. Hisp. Empacos.] τριχύματα, capilli pedibus pollorum gallinaceorum inuoluiti, ita dicti, quasi τριχες, teste Nonio: qui quoniam gressum illorum offendit, factum est, ut omnia impedimenta, Tricæ uocentur. Turpilus Demiarugo, ut citatur a Nonio: Iudicia, lites, turbas, tricæ, contentiones maximas. Varro, γέροντι δῆσκαλω, apud eundem Nonium: Putas eos non citius tricæ Attellanas, quam id extricatos. Hinc Intricare dictum est pro eo quod est inuoluere & implicare, ut annotauit idem Nonius, citans Afranium in Episto. Ita intricauit huius hanc rem temeritas. Item extricare pro explicare. Plautus Epid. Aliqua ope exoluam, extricabor, aliqua inde ex impedimenti liberabor. Tricæ item accipimus pro nugis & rebus nihili, Pla. Rud. Nummos trecetos. G. Tricæ in qua significatione etiam Tricæ & Apinas dicimus, prouerbiali nimirum metaphora, res uilissimas significantes. Mar. li. 14. Sunt Apinæ, Tricæq. & si quid uilius istis. Oritum creditur prouerbium a duobus Apulicis oppidis hisce nominibus dictis, quæ Diomedes nullo negotio euerit. Pli. li. 3. ca. 1. uide Adagia.

TRICENTI, æ, a, [Trenta. Gal. Trente. Hisp. Treinta.] plu. num. τριάκοντα, id est quod triginta, quasi Tripeni, g, in c, mutata, ea forma, qua Vicanos dicimus pro uigenis. Pli. li. 9. c. 36. Latent tricenis dieb. Tricenæ amphoræ. Col. lib. 3. cap. 3. Tricenarius, a, um: ut Vites Tricenariæ. Varr. l. 2. c. 2. Tricenteni, Treceni. Col. li. 5. ca. 2. duo millia tricenteni.

TRICEPS, τρικέφαλος, trium capitum. Seneca in Hercule furente. Tricipitem secum bellam manibus trahens, Cicero in Orat. Inspicientem, non insipientem: tricipitem, non tricapitem. Idem primo Tuscul. Triceps Cerberus. Ouidius in Metam.

Metamor. Tuque triceps Hecate.

TRICESIMVS, a, um, *τριακοσός*, ultimus ex triginta. Cic. ad Att. li. 6. tricesimo quoque die. Hora. 1. Serm. Saty. 9. Hodie tricesima sab-
bata Plin. lib. 17. cap. 23.

TRICHILA, orum, *τριχέλας*, nonnulli interpretantur uasa, tria ha-
bentia labra, e quibus liquor effluere possit. Quod si uerum est
penultima debet produci, utpote quæ *ει*, diphthongo scriba-
tur. Columella tamen corrumpit, libro 10. sic scribens: Tum mo-
do dependet trichili modo more chelydri. Apud Cæsarem de
Bel. Pompeiano, Trichilon accipi uidetur pro uestis stragule ge-
nere tenuissimo: quod & annotauit Cœl. Rhodiginus libro 18.
ca. 11. *σπ. τριχών.*

TRICHTIS, tis, *τροχίτης*, aluminis genus, Plin. li. 35. c. 15.

TRICLES, subauditur, centena millia. Liu. lib. 28. In ærarium tulerunt
sestertium tricis octoginta millia. Cice. 3. Ver. Dolabellæ.
H. S. Ad triches licem æstimatam.

TRICLINARIA, orum, *τὰ τρίακλίνας, περιέκτα*, *αὐλα*, siue ues-
tes stragule quibus triclinia ornantur. Plin. lib. 9. ca. 29. Varr. 1. de
Re rust. cap. 13. ætina triclinaria.

TRICLINARIUS, a, um, & Tricliniaris, & hoc re, quod ad triclinium
pertinet. ut lecti tricliniariæ. Plin. li. 37. c. 2.

TRICLINIVM; *νῆν*, *τρικλίσιον*, Latine discubitorium conclauæ dici
potest. erat enim locus, in quo discumbebant, & cenabant, a tribus
læis, quos in eo sternerant, nomen habens. nam tres men-
ses in conuiuio opponere ueteres solebant, & cubantes cenare.
Hinc Hora. 1. Serm. Saty. 4. Sæpe tribus lectis uideas cenare qua-
ternos. Iuuen. Saty. 7. Tertia ne uacuo cessaret culeitra lecto. Ex
quibus Iuuen. uerbis aptissimum est, Triclinium discubitorium
tribus finis instructi lectis, atque idem nomen accepisse. Et quæ-
uis *τρεκλίσιον*, sit dictio Græca, ita tamen recepta est in Latinam
coloniam, ut ea utamur, tanquam Latina. Quint. Triclinium su-
pra conuuius corrumpit, in eadem significatione Cicero Concluius
uocabulo usus est, eandem cum Fabio referens hiitoriam lib. 3.
de Orat. Conclauæ illud, ubi epulabatur Scopas, concidit. Et Vi-
truu lib. 4. mansete triclinia inter conclauium genera annume-
rat in triclinijs, inquiens, cæterisque conclauibus maximus est us-
us luminum. Aliquando pro ipsis lectis, & reliquo discubitus ap-
paratu. Cic. 4. Verr. In foro sibi triclinium strauerat. Quod expli-
cans paulo post subdit: Imperauit, ut in foro sibi medio lecti ster-
neretur. At triclinio dictus est Architriclinius, triclinij, præfectus,
cui instruendi ornandiq. triclinij cura incumbit. Legitur & Bi-
cliniatum apud Plau. in Bacch. pro cœnaculo duobus tantum lectis
instrato, Græci, *δωκλίσιον*, appellant.

TRICOLON, penul. prod. *τρικλον*, trimembre. unde certa quadam
ødarum genera, quæ triplici carminis genere ueluti tribus con-
stant membris, tricala dicuntur, cuius generis non pauca sunt
apud Horatium.

TRICONES, [Contentiosi. Gal. *Τριγωνες, querelleux, noiffis*. Hisp. *Porrosos*
ò porfidios.] *δυσκόιδες* contentiosi, & rixarum peramantes. Vnde
Iul. Capit. in Aelio Vero: Ut commiseretur cum triconibus &
committeret rixas.

TRICOR, aris, [Cianciare. Gal. *Bauer, bourder*. Hisp. *Desuarier en uanas*
palabras] *ληρώ, γλυαρώ*, nugas ago. Ci. Att. Vectenum accusat, tri-
catur scilicet. Et pro rixari. Idem eidem: Publius tecum tri-
catus est.

TRICORPOR, oris, *τρισωμος*, habens tria corpora. Vir. 6. Aen. Et for-
ma tricorporis umbra. Silius li. 3.

TRICUSPIS, dis, p. c. adiec. *τρισωμος*, quod tres habet cuspides. Ouid.
1. Met. Positoq. tricuspide telo.

TRIDACNA, *τριδάκνα*, oit ea tantæ magnitudinis, ut ter mordenda
essent. Plin. li. 32. c. 6.

TRIDENS, [Tridente. Gal. *Instrument qui à trois dents*. Hisp. *Cofa que tie-
ne tres dientes*.] *τρίωντα*, ferramentum tres habens dentes, siue cuspi-
des, unde Neptuni sceptrum poetæ ab hac forma peculiariter tri-
dentem appellarunt. Virg. 1. Geor. Tellus percussa tridenti. Plin. li.
9. c. 15. Tridente in eos iacto, unde Tridentifer Neptunus. Ouid.
8. Me. Regna uagæ, dixi, fortire tridentifer undæ. Tridētiger, p. c.
ide Ouid. 1. Met. Cumq. tridentigero tumidi genitore protundi.

TRIDENTVM, ti, [Trento. Gal. *Trent*. Hisp. *Triento*.] Rhætiæ oppidum,
ad Athesim fluum: in Alpium angustijs situm: a quo Tridenti-
ni. Plin. lib. 3. c. 19.

TRIDVVM, diui, [In tre giorni]. *τρημερία*, spatium trium dierum. Cic.
2. de Leg. cenfer habendas triduum ferias. Idem pro Mil. Clodius
respondit, triduo illum periturum.

TRIENNIS, ne, [Tre anni. Gal. *De trois ans*. Hisp. *Cofa de tres años*.] *τρεῖς*
τῆς, trium annorum. Hinc triennium, *τρεῖς ἔτα*, spatium trium an-
norum. Cice. 4. Verr. Triennium prouinciam obtinuit. Idem ad
Q. Frat. lib. 1. fuisse in Asia triennium. Ouid. 9. Met. repetita trien-
nia Bacchæ.

TRIENS, tis, *τριτημόριον*, tertia pars assis, hoc est, uncie quatuor.
Cic. Attic. Dolabellam uideo esse triente, hoc est, in tertia parte

totius hæreditatis. Erat item Triens nummuli genus, ualens ter-
tiam assis part. m. Iuuen. Saty. 3. Nec habet infelix quem porri-
gat ore, trientem. Item pro calice quatuor continente cyathos.
Propert. libro 3. Multis exacta trientibus hora. Persi. Sat. 3. Ca-
lidamq. trientem Excudit è manibus. Triens apud Viciaui in ac-
cipitur pro tertia p. dis parte, unde trientalis materia dicitur, quæ
est crassitudine quatuor unciarum, siue quatuor pollicum. Nam
in mensuris, teste Budæo, uncie accipiuntur pro pollicibus. Duo
decim siquidem pollices continentur ped. m.

TRIENTALIS, herba, *τριτημόριον*, q. itæ altitudine æquat ter-
tiam pedis partem, hoc est, pollices quatuor.

TRIERARCHVS, chi, mal. gen. *τριηραρχος*, præfectus triremis Nam a
Græcis *τριηρης*, dicitur, quam nos triremem uocamus. Cic. 3. Ver.
Cum esset trierarchus.

TRIERETICVS, a, um, [Di tre anni.] *τριητηρικός*, triennialis, siue qd'
tertio quoque anno fit. hinc trieterica sacra Bacchi, quæ tertio
quoque anno agitabantur: instituta, cum ex India uictor redisset,
a triennio, quo peregrinatus est. Virgil. 6. Aeneid. Celebrant trie-
terica Baccho. Ouid. 6. Meta. Tempus erat, quo sacra soleat trie-
terica Bacchi. Nox trieterica. Saty. 2. Theb. Nox hæc triete-
rica uobis.

TRIERETIS, pen. pr. genitiuo Trieteridis, [Tre anni.] *τριητηρικῆς*, spa-
tium trium annorum. Sta. lib. 4. Theb. Recolet trieteris Opheltê.
Mar. li. 6. Nec adhuc trieteride plena. Cic. 3. de Natu Deo. A quo
Trieterides constitutæ.

TRIFARIAM, [In tre parti, e modi. Gal. *En trois sortes & manieres*. Hisp.
En tres maneras.] *τριχῶς*, tripertito, tribus modis. Liu. 3. Trifariam
Romam muniebat.

TRIFAVX, cis, omnis generis, *τρι γναθος*, tres fauces habens. Vir-
gil. libro 6. Aeneid. Cerberus hæc ingens latraui regna trifauci
Perfonat.

TRIFERVS, a, um, *τριφόρος*, ter quotannis fructus produgens. Colu-
lib. 5. c. 10. Plin. li. 16. ca. 17. Vites trifera.

TRIFIDVS, a, um, penultima producta, *τριψυχτος*, quod in tres par-
tes diuidi potest. Flamma trifida, id est, fulmen trifidum.
Ouid. 2. Metamorph. Trifida fumantia flamma. Halta trifida. Va-
le. Flacc. 1. Argon. Cuspis trifida Neptuni tridens. Claud. 2. de
Raptu. Proserp.

TRIFINIUM *τριopia*, trium agrorum terminus.

TRIFOLIUM, [Trifoglio. Gal. *Trefle*. Hisp. *Trebol*.] *τριφυλλον*, herba a
tribus folijs appellata. Eius tria sunt genera: ex quibus Menyan-
tes uocant Græci quod maiore est folio: alterum a folij acumine
Oxytriphylon cognominant: tertium omnium minimum, in pra-
tis passim prouenit. Plin. lib. 6. ca. 21.

TRIFOLIUM, Campaniæ opidum, a quo ager Trifolimus dictus,
umi non prorsus ignobilis ferax. Iuue. Saty. 8. Te Trifolimus ager
secundis utribus implet. Et trifolima urbs. Mar. li. 13. Non sum de
primo, fateor, trifolina Lya o.

TRIFORMIS, me, *τρίμορφος*, tres habes formas: ut Canis triformis:
Cerberus: Senec. Herc. Oethæo. Triformis Hecate. Hora. 3. Car.
Ode. 22. Admisi que letho Diua triformis.

TRIFUR, æ, *επιπύρατος, τριφύρας*, infignis fur. nam particula *τρίς*, in cõ-
positione augendi uim habet. Plau. Non fur, sed trifur. Sic trifur-
cifer dicitur, insignis furcifer.

TRIFURCVS, adiectiuum, quod tres furcas habet. Columella li-
bro sexto cap. 10. Trifurca simina, in tres partes furcata, idem
de Arb. cap. 10.

TRIGA, gæ, [Carro da tre canalli. Gal. *Chariot à trois cheuaux*. Hisp. *Fl*
carro de tres cauallos.] *τρίππος, τριώρον*, uehiculi genus, quod tri-
bus trahitur equis: quasi triaga, à tribus equis iunctis. In Pande-
ctis. li. 11. Si triga uenerit.

TRIGAMVS, p. c. *τριγάμος*, qui tres duxit uxores: nam *γάμος*, nuptias
significat.

TRIGARIVM, rij, locus iuxta campum Martium, ubi Trigarum curu-
le certamen hebat. Plin. lib. ult. c. 13.

TRIGARIVS, *τριπυλάτης*, trigarium agitator. Plinius libro uige-
simooctauo, cap. 17.

TRIGEMINI, *τρίδυμοι*, tres uno partu editi. Plin. de Vir. Illust. Colu-
li. 7. c. 7. Parit nonnunquam trigeminos.

TRIGEMINA, porta Romæ dicebatur, per quam trigemini fratres
Horatii exierunt. Liu. extra portam trigeminam.

TRIGEMINIS, me, *τριζυγαλιος*, tres habens gemmas. Columel. li-
bro 3. cap. 19.

TRIGESIMVS, a, um, *τριηκοσός*, ultimus ex triginta. Cic. de Sen. Cu-
ius a morte tertius & trigessimus est annus.

TRIGINTA, [Trenta. Gal. *Trente*. Hisp. *Treinta en numero*.] indeclina-
bile nomen numerale, *τρηκοντα*, terdecem. Virg. 3. Aen. Triginta
capitum fortis enixa iacebit.

TRIGON, onis, *τριγων*, locus in thermis, pilæ ludo destinatus, a tri-
gona, hoc est, triquetra figura nomen habens. unde & mimimū
pilæ genus, trigonem, & trigonalem pilam appellarunt, quod eo in
trigone

trigone lufitare solebant. Mar. lib. 2. Tepidumq. trigona. De pila trigonali extat Epigramma apud Mar. li. 14. & li. 12. Captabit tepidum dextra, læuaque trigonem.

TRIGONVS, ni, pen. prod. *τριγωνος*, triangulus: unde Trigonus, a, um, triangulus.

TRILINGVIS, gue, [*Trilingue*. Gal. *Qui a trois Langues*. Hisp. *Cofa que tiene tres lenguas*.] *τριγλωσσος*, tres linguas habens. Hora. 3. Carm. Ode. 11. sanies que manet Ore trilingui.

TRILICIS, pe. ge. p. adie. *τριμαχος*, quod ex tribus constat licijs, unde trilices vestes. Interdum accipitur pro triplici, *τριπλῆς*. Vir. 3. Aen. Lorica confertam hamis, auroque trilicem. Val. Fla. 5. Argo partemque inlicem.

TRIMESTRIS, itre, [*Di tre mesi*.] trium mensium. Pl. libro septimo, cap. 15.

TRIMETRON, carminis genus ex tribus constans mensuris maioribus, i. pedibus sex: unde senarij iambici trimetri.

TRIMMA, [*Afuto, pratico*. Gal. *in. aort*. Hisp. *Emuegocio en su arte*.] *τριμμα*, a Græcis dicitur is, qui a Latinis ueterator, scilicet in re aliqua tritus est, quasi *ἐν τριμασι τεττιμμένοσ*. Sic. Quin. Attrita alu forensi ingenia dixit.

TRIMODIÆ, mas, tres continens modios. Col. Satoriam trimodiæ uocat, quod ex ea factores iaciant semina. li. 2. c. 9.

TRIMODIUM di, *τριμωδιον*, *τριμῶδιον*, quod tres modios continet. Pl. lib. 3. ca. 1. Trimodia annulorum. Pl. Men. Non modio, n. q. e. trimodi.

TRIMVS, a, um, [*Di tre anni*. Gal. *Qui a trois ans*. Hisp. *Cofa de tres años*.] *τριμν*, *τριμν*, trium annorum. Plaut. in Rud. Trima quæ perijt mihi. Pl. Arbo rem nec minorem bima, nec maiorem tirma. Hinc trimulus, quo in ijs durtaxat utimur teste Valla, quæ incrementum capere possit, unde præterum trimulum recte dixeris, equum aut canem trimum, non timulum. Sueton. in Vesp. Trimulus patrem amittit.

TRINACRIA, [*Sicilia*] *τρινακρία*, insula maris Tirrheni, angustiissimo freto ab Italia dirempta, cum qua olim creditur cohaerisse: unde Siciliam dictam uolunt a Sighendo, hoc est, abrumpendo. Eadem a triangula figura dicta est triquetra, trinacria autem a tribus proinontorijs Pachyno, Lilybeo, Peloro. Græci enim *ἄκρα*, summities uocant. Vir. 3. Aene. Trinacria, fines Italos misere, relicta. Hinc trinacris, *τρινακρίς*, patronym. fœmi. Ouid. 2. Falto. Trinacris à positu nomen adepti loci.

TRINACRIVS, a, um, [*Siciliano*] possessiuum, *τρινακρίς*. Siculus. Virgilius tertio Aeneid. Præstat trinacrij metas lustrare Pachyni. & 5. Aeneid.

TRINEPOS, Trinepotis, *τριεγγωνος*, abnepotis filius, tertius a nepote, correlatiuum est tritauius. Vnde Institut. Iustitiani.

TRINOCTIVM, trinocctij, *τρινοκτιον*, trium noctium spatium. Gell. libro tertio. Non posse impleri trinocctium. Trinocctialis, e. pe. pro. Martia. lib. 12.

TRINODIS, de, p. *τρινοκτος*, tres nodos habens, ut Claua trinodis. Qui. epist. 4. Olla mei fratris claua perfracta trinodi.

TRINUNDINVM, ni, idem quod tres nundina: unde trinundino promulgari dicebatur, quod tribus continuis nundinis promulgabatur. Erant autem Nundinae apud Romanos, feriae factæ, nono quoque die celebrari solite, eo consilio institutæ, ut octo diebus suffici in agris essent, nono autem die in urbem commearent, partem ut res sibi necessarias compararent, partem ut plebscitra, & senatu consulta frequentiore populo referretur: quæ ideo trinundino, hoc est tribus nundinis, propuebantur, ne in tanta hominum frequentia promulgata quempiam latere possent. Quam obrem lex, teste Cæsar. p. ne, iure lata non peritabatur, nisi quæ trinundino ante effect promulgata. Magistruum quoque candidati trinundino plebeni cuiusdam, unumquenque manu prehensantes, suamque illi dignitatem commendant. Cice. in Epist. Cæsar. Se præsentem trinundinum periturum.

TRINVS, na, num, [*Tre*.] *τρι*, idem quod tres significat. Cæsar. 7. Bel. Gal. Milites trinis castris potiuuntur, Tuum pro terni distribuitue. Sue. in Nerone. Trinis in die sacrificijs colere perseverant. Cice. Att. Litteras trinas.

TRIOBOLVS, *τριβολος*, tres obolos ualet, alio nomine Hemidrachmibus senos, enim obolos drachma efficit ut aunt Pl. Pollux, & alij trioboli nota ab altera parte effigiem Iouis, ab altera notam habebat, Plaut. in Bacc. Negare se debere tibi triobolum. Trioboli homo, nullus pretij. Plaut. in Pœn. Non ego homo triobolares meretricis.

TRIONES, [*Boui aratori*. Gal. *Bouis de labour*. Hisp. *Bueyes para labrar*.] *βῆς ἀροσμοιοι*, ab antiquis dicebantur boues aratores, quasi teriones, a terendo: aut, ut alij malunt, a terra, quasi terriones. Triones (inquit Var. lib. 6. de Ling. Lat.) etiam nunc boues appellantur à bubulicis, a x me cum terram arant: è quibus ualentiores dicti glebarij, quod facile glebas proscindant. Sic omnes, qui terram arant, a terra Terrionés. unde, Triones ut dicerentur,

tur, detritum. Haftenus Var. Triones item dicuntur septem steliæ uerlus Aquilonem circulumque hyemalem sitæ, sydus illud cõficientes, quod Græci Arcton, nostri Vrsam, & Plautum appellant. Cic. 2. de Nat. Deo. Quas nostri septem soliti uocitare triones.

TRIPARCVS, a, um, *τριπαρξος*, ualde parcus. Plaut. in Pers. Tripertorus, a, um, *τριπερτος*, *τριπερτος*, tria habens pedora. Lucr. li. 5. Qui dve tripeçtora tergemini uis Gerionai?

TRIPEDALIS, læ, *τριπυδαιος*, mensura trium pedum. Plinius libro 27. cap. 12.

TRIPEDANEVS, a, um, *τριπυδαιος*, idem quod tripedalis. Cato de re rust. ca. 45. Taleas oleaginas tripedaneas decido.

TRIPERTORIS, iris, [*Partire in tre parti*.] *τριπερτος*, in tres partes diuidõ. Hinc tripertitus, adiectiuum, in tres partes diuisum. Cic. ad Quir. post. red. Cuius oratio fuit tripertita. A quo tripertito, in tres partes. Linius lib. 2. Annibal urbem tripertito aggre ditur. Cicero 5. Tusc. diuidit tripertito.

TRIPES, dis, [*Trespido*. Gal. *Qui a trois piés*. Hisp. *Cofa que tiene tres piés*.] *τριπες*, habens tres pedes. Mar. li. 12. Ibat tripes grabatus. Liu. lib. 40. Tripedem mulum Reate natum. Hora. 1. Seruio. Saty. 3. Modo sit mihi mensa tripes.

TRIPLEX, cis, om. ge. [*Triplex*.] *τριπλῆς*, ter geminus. Hor. 1. Carm. Illi robur, & æs triplex. Circa pectus erat. Qui. 9. Meta. Nec forma triplex tua Cerbere mouit. Vir. 10. Aen. Gens illi triplex. Vnde triplico, cas. Plin. lib. 7. ca. 48. Cornici nouem nostras attribuit a tates. Hesiodus, triplicatum coruis.

TRIPLICES, plurali tantum numero, & masc. ge. tabellæ ceratæ, a numero foliorum dictæ, in quibus res leuiores scribi solent, sicut in quintuplicibus grauiores. Mart. lib. 14. Tunc triplices nostros non uilia dona putabis.

TRIPLEVS, a, um, *τριπλάσιον*, ter tantum. Ci. de Vniuers.

TRIPOLIS, traçtus Phœnicæ, tres urbes continens, Tyrum, Sydonem, & Aradum: a quarum numero nomen accepit Plinius libro quinto, cap. 20.

TRIPONDIVM, *τριπυδον*, pondus trium librarum.

TRIPTOLEMVVS, *τριπτολεμος*, Celei Eleufinj regis filius, qui primus in Græcia agriculturæ rationem credit inuenisse. Eleutis (inquit Seruius) citatus est Atticæ pronuntiat, non longè ab Athenis in qua cum regi arer Celeus, & Cererem filiamque rentem liberalissime hospitio suscepisset, illa pro remuneratione ostendit ei omne genus agriculturæ. Filium etiam eius Triptolemum recens natum, per noctem igne fouis, per diem diuino lacte nutritum: & cum alatus serpentis superpositum, per totum orbem misit, ad usum fumentorum hominibus indicandum.

TRIPUDIVM, as, [*Ballare*. Gal. *Dancer*. *tre pigner*. Hisp. *Danza à andar en corro*.] *τριπυδιον*, saltatio, chorea, quali terripauum, a terra pauientia, id est, ferienda, Liu. li. 1. Per urbem ire canentes carmina cum tripudijs. Catul. Epig. 58. Quo nos decet citatis celerat tripudijs. Tripudia solistima in auspicijs dicebantur, cum pulli tam auide uoluebantur, ut aliqua offa particula illis ex ore excidens solum pauiret, hoc est, terram feriret. Vnde primum Terrapuuum dictum est, quod postea uoce paulatim immutata, tripudium. Solistimum autem ita a solo dicitur, ut a medio Mediatinum. Cice. 1. de Diuin. Quia, cum pascuntur, necesse est aliquid ex ore cadere, & terram pauire, terripuuum primo, post terripudium dictum. hoc quid iam tripudium dicitur. Liu. 10. cum pulli non pascere rentur, pullarius tripudium solistimum consuli nunciauit.

TRIPVS, odis, p. c. *τριπυδος*, olla terca, tribus sulca pedibus. Erant autem tripodum duo genera, quorum alij *ἀναθηματικῆ* dicebantur, qui ornatus tantum gratia dicati erant in domibus uel templis ignibus profus intacti: quos Homerus *ἀπύρτοι*, appellat. Qui uero ad ignis usum comparati erant, *ἐμπυρτοί*, aut, *ἀίδωνες*. Tripodum item nomine intelliguntur mēxæ, fellæ, aliq. omnia quæ tribus pedibus sustentur. Tripodes, ut ait Seruius, erant mēxæ in templo Apollinis Delphici, quibus superpositæ Phœbades uatremabantur alio nomine Cortina. Plin. 34. c. 3. Cortinas tripodum nomine Delphicas, quoniam donis maxime Apollinis Delphici dicebantur. Cic. 3. de Natu. Deo. Quem concertauisse cum Apolline de tripode accepimus.

TRIQVETRA, æ, pen. natura cor. quamuis propter mutam & liquidam subsequentem, aliquando producatur, *σικελία*, *τριμωνος*, insula maris Tyrheni, olim Italiae annexa, quæ notiore nomine Sicilia dicitur. Triquetra dicta a trianguli figura. Pl. li. 3. c. 8. Sicilia Triquetra dicta a trianguli specie.

TRIQVETRVM, tri, *τριγωνος*, triangulus. Pl. li. 2. c. 14.

TRIQVETRVVS, a, um, *τριγωνος*, quod trianguli formam habet. Col. lib. 5. c. 2. Omnis ager aut quadratus, aut longus, aut cuneatus, aut triquetrus. Cæsar. 5. Bel. Ga. Insula natura triquetra. Et pro Siculus: nã Sicilia

Sicilia olim dicta Triquetra, a figura triangulari. Silius l. 5. Triquetris quâ miserat oris. Hor. 2. Serm. Sa. 6. missa Triquetra prædia
TRIREMIS, mis. gen. fœm. [*Nave da tre remi. Gal. Trireme, galere de trois remes pour banc. Hisp. La galera de tres ordenes de remos.*] τριῆρης, nauis oblonga, tres habens remorum ordines, ut biremis duos, quadriremis quatuor. Liu. l. 21. Quadriremes duæ, triremes quinque. Ci. 7. Verr. Nauem maximam, triremis instar. Lucan. libro 3. Validæque triremes. Hora. 3. Carm. Ode. 1. ærata triremi. Bellatrix triremis, Claud. 4. Paneg. Triremes ab Aminocle Corinthio primum fuisse inuentas, post Thucydidem refert Plin. lib. 7. capit. 56.

TRIS, tres, τρεῖς, ueteres in plurali accusatiuo scribebant, quod nunc uulgo Tres scribimus. Vir. 1. Aen. Tris uotus abreptas in saxa latentia torquet. Ci. 4. Aca. Tertius tris solas esse sententias. Priscianus ait: Nominum quorum genitiuus pluralis ante um, syllabam, litteram habuerit, accusatiuum in is terminari. Nostra tamen ætate passim ab eruditis receptum est, ut eiusmodi accusatiuus per e, diphthongum scribatur: cum tamen Velij Longi sententia sit, ut per i, solam notetur, nam & aliquando Quintiliano in cōmmodum per e scribere uisum est. Gel. li. 13. c. 18.

TRISGURIA, uocantur a Iuuenale ludi admodum scurriles, libero que homine indigni. Locus Iuuenalis est Sar. 8.

TRISMEGISTVS, [*Mercurio, trismegisto*] τριμέγιστος, Latinis ter maximus, sonat. quo eodem nomine dictus Mercurius, superioris Mercurij nepos: quem fabulantur fuisse filium Nili. Huic tamen secundum asserunt occidisse Argû, Aegyptijsq. præfuisse, & leges litterasq. tradidisse, sed litterarû characteres animalium, arborum que figuras habuisse. Hic condidit urbem, quam a se Herinopolin nâminauit. Dicitur autem Trismegistus, quod & philosophus maximus, & sacerdos maximus, & maximus deniq. rex fuerit. Cõsueuerunt enim Aegyptij ex omni philosophorum numero sacerdoes, ac rursus ex sacerdotib. regem eligere. Hic ut philosophos sapientia, ita religione sacerdotes excelluit, ac mox in imperio administrâdo superiores oēs reges superauit. Primus physicis ad diuinorum speculationem se erexit. Primus de maiestate Dei, de dæmonum ordine, animarumque mutationib. sapientissimè disputauit. Diodorus Siculus.

TRISTIS, & hoc triste, [*Tristo, mesto, gramo, meschino, di mala uoglia. Gal. Triste, chagrin, qui fait mauuaise cher. Hisp. Triste.*] τριῆστις, λυπηρός, idem quod moestus. Virgil. Ecl. 10. Tristis at illa, tamen caritatis Arcades, inquit. Ci. 1. de Diui. Quæreret ex te, quid tristis esses. Sed quia tristitia in fronte hois, crudelitatis, grauitatis, iræ, minarû, difficultatis indicium est, sit ut Tristis aliqñ pro læuo accipiatur, Virgil. secundo Aeneid. Illi mea tristitia facta, Degeneretque Neoptolemum narrare memeto. Aliquâdo pro graui, ut annotauit Nonius, citans illud Ci. lib. 6. de rep. Grauitatis suæ liquit illum tristem, & plenum dignitatis sonum. Aliquando pro irato, Lucilius: Timeo certe, ne mihi sit tristior, aliquando pro minaci, Virgilius secundo Aeneid. Isque adytis hæc tristitia dicta reportat. Aliquando pro amaro, Virgilius primo Georg. Tristesque lupini. Sic Tristis succus, pro amaro. Virgilius secundo Geor. Media fert tristes succos. Pro difficili, Cicero in Catone. Facilius in morbos incidunt adolescentes, grauius ægrotant, tristius curantur. Pro horrido, Mart. Amator ille tristitium lacernarum. Et qui inuitus aliquid facit. Teren. in Eun. Inuitat tristis. tempus triste. Cicero Figulo lib. quarto Tuorumque tristissimo meo tempore meritorum erga me memoriam conferuabo. Tristia uerba. Cice. 2. de Fi. Hinc Tristitulus, diminutiui, subtristis. Ci. de Diui. Fliolam suam animaduertit tristitiam. Tristitia, & moestitia, cui opponitur Lætitia. Cicero de Orat. Iudex cum ad tristitiam, cum ad lætitiam est contorquendus. Mitigare tristitiam. Cicero 2. Of. Lenitate uerbi tristitiam rei mitigante. Tradere se tristitiae, Lucceius Tullio. li. 4. Lacrimis, ac tristitiae te tradidisti. Hinc Tristifurcus, quod tristitiam adfert. Cicer. 1. de Diuin. Tristificas certant Neptuno reddere uoces.

TRISTO, as, [*Attristare. Gal. Contrister. Hisp. Dar triste a otro.*] λυπέω, antiquis in usu erat, pro tristem facio: unde Cōtristo. Vir. 3. Geo. Et pluuio contristat frigore cælum. Est & Tristor deponens, tristis sum.

TRISULCVS, a, um, tres habens acies. Vir. 3. Ge. Linguis micat ore trifulcis. Oui. 2. Meta. Cui dextra trifulcis Ignibus armata.

TRITAVVS, τριταυος, atau pater quasi Tertauus, ut quidam uolunt. Est enim quartus, ab auo. Pla. Persa: Pater, pro auos, ab auos, atauos, tritauos. Sic tritauia, τριταυια, atauix mater.

TRITICVM, ci, [*Formento, grano. Gal. Ble, froument. Hisp. El trigo generalmente.*] τριτύπος, optimi frumenti genus est: ita dictum quod tritum est ex spicis. Pli. li. 18. c. 7. Tritici genera plura. Italice nullû cõparauerim candore ac pōdere. Cic. de Diui. Midæ illi Phrygio, cū puer esset, dormienti formicæ in os, tritici grana cõgesserunt. Hinc triticeus, a, um, τριτύπος, ut, Messis triticea. Vir. 1. Ge. At si triticeâ i mēsē robustaq. farra Exercebis humû. Fetus triticej, Oui. 1. Fal.

TRITON, onis, deus marinus, Neptuni, & Salaciæ, marinæ nymphæ, filius, quem poetæ fingunt Neptuni tubicinem esse. Oui. 2. Met. Cæruleos habet unda deos, Tritona canorum.

TRITONIA, τριτωνια, dicta est Minerua, quod temporibus Ogygis regis ad lacum Tritonidem, ex quo Triton fluuius erumpit, uirginali primum habitu apparuerit. ubi ait Herodotus, uirgines annis singulis inter se pugnare lapidibus & fustibus in uenerationem Palladis. Diod. scribit dictam Tritoniam a Tritone Creatæ fluuio.

TRITURA, ε, αλαττός, αλλόσις, tempus tritrandi, uel ipse trituran di actus. Virg. 3. Geo. Magnaq. cum magno uenit tritura calore. Hinc Trituro, as, αλλάω, frumentû spicis excutio: a terendo, quod olim bibulorum equinorumq. pedum attritu fieri soleat tritura. Col. li. 2. ca. 21.

TRIVENFICA, ε, τριραμααινώτρια, insignis uenefica: qua uoce utitur Pla. in Aul.

TRIVIA, τριωδύτης, dicta est Diana, quod triuijs præfesset, ex quo tres facies habere fingebatur. Vir. 4. Ae. Tria uirginis ora Dianæ. Oui. 1. Fast. Ora uidēs Hecates, in tres uergentia partes. Virg. 6. Aen. Phœbi, Triuixque sacerdos.

TRIVIALIS, & hoc le, εύκλιος, quod in triuio sit, uel, quo in triuijs utebantur: unde accipitur pro uulgari, & minime exquisito: ut, Verba triuialia. Sue. de Clar. Rhe. Tantummodo uerbis triuialibus egit. Vnde Triuialis scientiæ magistri a Quintiliano dicuntur qui in triuijs docent. Et Grammatica dicta scientia triuialis, quia in triuijs docebatur.

TRIVIUM, triuij, [*Luogo di tre, o quattro uie, crosale. Gal. Vn carrefour ou se rendent & rencontrent trois chemins. Hisp. Lauencru Xijada de tres calles.*] τριόδος, & Quadrimum locus, in quem tres, uel quatuor conueniunt uix. Cice. 1. de Lege agr. Vt in atrijs auctionarijs potius, quâ in triuijs auctiōentur. Catullus: Omnibus in triuijs uulgærum fabula passim. Iuue. Saty. 1. Nonne liber medio ceras implere capaces Quadruiuo? Erât autem Triuia, & Quadruiua rusticorum facies attributa: nam illic oues cædebantur & ferra appēdebatur. Tib. li. 1. In triuia florida ferra lapis.

TRIVM, litterarum homo, τριγράμματος, per ironiam dici solet in eos, qui inanibus nobilitatis titulis sib placent, quod olim ingenii prænomen, nomen, & cognomen tribus litteris solebant notare, ut pro. Q. Valerio Maximo, Q. V. M. Plautus in Aul. iocû alio detorfit, nempe in seruum furacem, quod in nomine fur tres tantum sint litteræ.

TRIVMPHALIS, & le, adiect. [*Triumphale. Gal. Prope ou conuenant ou triumphe. Hisp. Cosa perteneciente a triumpho.*] θριαμβωτικόν, quod ad triumphum pertinet. Vnde Triumphales coronæ, quibus imperatores in triumphis coronabantur. Hæ primum ex lauro fieri solebant, postea purissimo auro confectæ sunt. quod inde Coronarium appellabatur. Vide supra in dictione Corona. Triumphalis porta, θριαμβωτική πύλη, Romæ dicta est, quod per eam triumphi agerentur: hoc est, triumphantes uictores urbem deducerentur. Hæc alio nomine Capena porta appellatur, & Appia, quod ad uiam Appiam sita sit. Hodie D. Sebastiani porta dicitur. Triumphalia triumphalium, pluraliter, ipsa triumphatio. Tacit. 1. 4. D. labellæ petenti abnuit Triumphalia. Triumphalis uir, qui triumphauit: ut consularis, qui cõsul fuit. Suet. de Aug. Solos triumphales nunquam donis impertiendos putauit. Triumphalis currus, quo uehebantur triumphantes. Pli. li. 7. c. 1. Curru triumphali reuersus est. Triumphalis provincia, qua deicta Imperator triumphum reportauit. Ci. in Pis. Ex ea provincia, quæ fuerit ex omnibus una maxime triumphalis. Triumphales uestes, quæ triuphātium erant. Pli. li. 8. c. 48. Pictas uestes, iam apud Homerum fuisse: unde triumphales natæ. Triumphales cœnæ, Pli. li. 9. c. 55. Triumphalis statua. Pli. Epist. 3. li. 2.

TRIVMPHATVS, a, um, [*Triumphato. Gal. De qui on a triumphè. Hisp. Vencido con triumpho.*] θριαμβωτής, de quo triumphatum est. Virg. 3. Geo. Bisq. triumphatas utroque ab litore gentes. Ouid. 1. Am. Eleg. 15. Roma triumphati dum caput oris erit.

TRIVMPHATVS, us, [*Triumphare, triumpho*] θριαμβία, ipsa triumphatio. Pli. Ne triumphatu suo nimis superbiat Antonius.

TRIVMPHO, phas, [*Triumphare.*] θριαμβώω, triumphum ago. Cice. in Cato. M. Curius cum de Samnitibus triumphasset. Idem. 2. de Finib. bis, cõsul fuerat, triumpharat. Constituitur tripliciter. Aliquando cõ accusatiuo, ut triumphauit Mummio Achæos, id est uictis Achæis triumphauit, Pli. de Vir. illust. Achæos triumphandos Mummio tradidit. Secundo cum ablatiuo cum præpositione De. Ibidem: Consul de Liguribus triumphauit. Tertio cum præpositione Ex. Plin. libro 7. cap. 33. Triumphauit ex ijs, quorum cõsul fuerat. Qui autē triumphabant apud Romanos, quatuor equis albis uehebantur, curru inaurato, capite coronato lauro, & ante ipsum triumphantem uictus hostis, oneratus colla catenis, & præeunte Senatu, Capitolium ascendebant ad templum Iouis Opti. Max. ubi macato tauro albo domû redibant, ut non uno in loco

CCCC

docent

docent Plutarchus, & Pli. Aliquando tamen triumphare ponitur pro exultare, & sibi placere, Cæsar Cicero. Meum factum probari abs te, triumpho, & gaudeo. Cicero septimo Verr. Lætaris tu in omnium gemitu, & triumphas. Dicimus quoque triumpho gaudio Cice. pro Cluent. Exultare lætitia, ac triumphare gaudio cœpit. Inuenitur etiam Triumphatur uerbum impersonale. Cicero secundo Offi. Vidimus ex ea urbe triumphari, sine qua nunquam nostri Imperatores triumpharunt. Livi. 3. Tum primum sine auctoritate senatus populi iustum triumphatum est.

TRIVMPHVS, phi, [Triumpho. Gal. Triomphe. Hisp. Triunfo. à uencimientto,] quidam Græcum putant. nam *θρίαμβον*, appellant Græci. Nos aspiratione ex prima in nouissimam syllabam translata, & b, in p, mutata dicimus Triumphum. Varro à Baccho, huius rei inuentore tractum nomen putat. Tranquillus dici existimat Triumphum, quia qui triumpharet, triplici iudicio honoraretur. Primo exercitus de triumpho decernendo duci iudicabat: Secundo Senatus: Tertio populus. Erat autem triumphus omnium honorum, qui a populo Romano dari solebant, maximus. nam illa pompa solennis erat, quæ sicbat redeuntibus in urbem cum uictoria. Ci. in Pis. Quid tandem habet iste curus? quid uicti ante cursum duces? quid simulacra oppidorum? quid aurum? quid argentum? quid legati in equis & tribuni? quid clamor militum? quid tota illa pompa? quid uehi per urbem?

TRIVMVI, triumui, p. c. mascu. gen. nomen magistratus, quem tres collegæ administrant. Triumui triplices fuerunt, Capitales, Mensarij, Nocturni. De capitalibus sic habet Pompo. de Origine iuris. l. necessarium. Triumui capitales cõstituti sunt, qui carceris custodiam haberent, ut Athenis Vndecimui, & cum animaduerti oporteret, interuentu eorum fieret. De mensarijs creati sunt: hi que numularijs & monetæ omnis generis, & formæ cuforibus præerant. De nocturnis meminit Tacit. Triumui nocturni, quod ad incendium in sacra uia ortum tarde uenerant, a Trib. Pleb. die dicta damnati sunt. Triumuiorum item nomen assumperunt Octauianus, Antonius, & Lepidus, qui oppressa iam republica, ut tyrannidem honesto aliquo uelarent nomine, Triumuiros reipublicæ constituendæ causâ, se dici uoluerunt. Hinc triumuiratus, ipsa triumuiorum dignitas. Ci. de Cla. Orat. Qui quidē in triumuiatu indicauerit cõtra P. Africanum iuuenili sui testimonio. Triumuiralis, le. Hora. Epod. 4. Secus flagellis hic triumuiralis Præconis ad fastidium.

TRIVNCIS, *τρίστρον*, *τετραρτημόριον*, numulus æreus, quem postea quadrantem appellarunt. Pli. li. 33. c. 3.

TROAS, huius Troadis, p. c. *τρωάς*, regio est Asiæ minoris, quam Ptolemæus minore Phrygiani appellat, Helleponto adiacet. Hæc Homerus ab Aesapo fluuio usque ad Caici fluminis ostia produxit. Plin. autem cæterique recentiores Lecto promontorio eâ ab Aeolide diuidunt. In ea fuit Ilion *Ἴλιον*, *Ἴλιος*, mille quingentis passibus à portu distans. Hom. & Vir. carminibus nobilissimum. Est præter ea Troas, patronimicum foeminiuum, formatum à masculino Trois Trois. Virg. 5. Aen. In sola secreta Troades acta, hoc est mulieres Troianæ.

TROCHÆVS, *τροχᾶος* pes metricus syllabis duabus, priore longa, altera breui constans. Dicitur Trocheus (ut quidam existimant) quod celeritate sua imitetur uolubilitatē totæ, quam græci *τροχᾶος*, appellant: uel (ut alij malunt) *διδὰ τὸ τὸς ἀεὶ τρέχοντας*, *τὸς βομῶς*, *τοῖσ' τω*, *μέ τρω*, *ἀδεν*, hoc est ab eo quod circum aras currentes cæcumen decantabant hoc pedis genere compositum. Cicero. 3. de Ora. Iambum & trochæum frequentem segrægat ab oratore Aristoteles.

TROCHILUS, p. p. [Reatino, foras tepe scriciolo. Gal. Reat petit. Hisp. Scherigolo.] *τροχίλος*, auicula exigua, quam ideo aquilæ inuisam esse quidam tradiderunt, quod rex auium appellatur. Plin. lib. 10. ca. 7. & li. 8. ca. 25.

TROCHLEA, x, p. c. [Taglia. Gal. Vne poulie. Hisp. Carillo à polea.] instrumentum cum orbiculis ad subleuanda, & demittenda onera. Vel rotula striata e ligno, uel ære, qua aquam haurimus fune ductoria, & hydria. Lucretius: Multaque per trochleas, & tympana pondere magno Commouet. Budæus ait Trochleam significare totam illam machinam, quæ continet rotulam, & axiculum per rotulam traiectum, circa quem rotula uersatur, & præterea ductarium funem, qui circa orbiculum æneum currit, quales in puteis uideras, quas Polias uocamus. Trochlearum meminit Cato de re rust. In instrumento torcularis, in quo succulas quinque, fines ductarios quinque, trochleas decem oportere esse tradit. Trochleis pituitam adducere, per translationem dixit Quintil. lib. 11. cap. de pronuntiatione, pro difficulter expuere, his uerbis: lam tussire & expuere crebro, & ab imo pulmone pituita trochleis adducere.

TROCHVS, chi, [Trotolo, moscolo, pirla, pirlo, corlo. Gal. Sabot, toupie. Hispan. Trompo à peonça.] *τροχός*, instrumentum quo lusiunt pueri, quod latine Turbo dicitur: a rotundo dictum, *τρέχω*, enim signi-

ficat curro. & *τροχός*, rotam, uel aliud instrumentum, quod in gyrum circumuoluitur. Trochus (inquit Acron) turbo est, qui a iudentibus pueris scutica agitatur & rotatur. Martia. libr. 14. Iste trochus pueris, at mihi cantus erit. Horat. de Arte. Indoculusque Pilæ, disciue, trochive quiescit. Hinc Trochulus diminutiuum. Plaut. in Amph. Tum meo patri aurem trochulus inerat aureus sub petalo.

TROEZENIS, cum ce diphthongo in priore syllaba, *τροιζών* oppidum Peloponnesi in sinu Argolico, a Træzene conditum filio Pelopis: In hac regnauit Pittheus Aethræ pater, & auus maternus Thesei: unde Pittheia Troezen ab Ouidio cognominatur. Est & Troezen altera Caria, in conuentu Alabadarum: cuius meminit Pli. li. 4. ca. 19. Træzenius, *αἶψον*, *τροιζώνιος*, uel Troezenij carbunculi, apud eundem Pli. li. 37. c. 7.

TROGLODYTÆ, populi Aethiopia sub Aegypto in sinum Arabicum & mare rubrum uergentes, *τῶν τῶν τρογυλων*, hoc est, a specibus, in quibus habitant, nomen sortiti. Pli. li. 5. c. 8.

TROGLODYTICÆ, *τρογυλοδυτικῆ*, regio Aethiopia sub Aegypto, in qua Septentriones, si Plinio credimus, cõspici non possunt. Hæc proximus sinus troglodyticus appellatur. a Pli. li. 6. ca. 29, quem Bæbaticum appellat Ptolemæus.

TROIA, [Troia.] *τρωάς*, regio minoris Asiæ, teste Seruio, in qua fuit Ilion, urbs regia Priami, quæ etiam à scriptoribus nonnunquam Troia uocatur. Quid. Epist. 1. Troia iacet certe Danais inuisa puellis. Vir. 3. Aen. Et campos ubi Troia fuit. Cic. de Amic. Nec enim (ut ad fabulas redeam) Troiâ Neptolemeus capere potuisset, si Lycomedem apud quem erat educatus, multis eum lacrymis iter suum impedirent, audire uoluisset. Vir. 3. Ge. Et Troiæ Cynthia æstor: Troia aut dicta est a Trœ rege: antea Teucra à Teucro: & Dardania à Dardano. A Troia, deducitur gentile Trōs *τρός*, cuius foeminiuum est Troas, adis, *τρωάς*, siue Troias, per tres syllabas, *τρωάς*, Vir. 11. Aen. Trōs Tyriusq. mihi nullo discrimine agerur. Pers. Sat. 1. Ne mihi Polydamis, aut Troiades Laabeonem Præterferat. Troianus, a, um, Virgilius secundo Aen. Troianas ut opes, & lamentabile regnum Eruerint Danai. bellum Troianum Horat. de Arte: Nec geminæ bellum Troianum orditur ab ouo. Porcus Troianus, per iocum dicebatur aper, qui integer torrebatur, minutioribus animalculis ueluti grauidis: de quo uide Macro. in Saur. Equus Troianus, prouerbiali metaphora, pro elandestinis insidijs accipitur, & latentis periculo. Cicero pro Mur. Intus, intus, inquam, est equus Troianus, a quo nunquam me consule dormientes opprimemini. Troicus, a, um, eiusdem significationis. Cicero de Clar. Orato. Neque enim iam Troicis temporibus tantum laudis in dicendo Vlyssi tribuisset Homerus, & Nestori, nisi iam tum esset honos eloquentiæ habitus. Troius, a, um, dictio trissyllaba, *τρωίος*, ut Troia gaza. Virgilius primo Aeneid. Et Troia gaza per undas. Troia item dicitur ludus puerilis, & sciomachia equestris, ab Aenea in Sicilia ad Anchise patris rumulum primum inuenta: deinde post Albam conditam ab Ascanio inaurata. tandemque ueluti per manus ad Romanos transmissa. Vir. quinto Ae. Tūc morem cursus, atq. hæc certamina primus Ascanius, longâ muris cū cingeret Albam Reuulit & priscos docuit celebrare Latinos, Quo puer ipse modo secum, quo Troia pubes, Albani docuere suos. hinc maxima porro Accepit Roma & patrium seruauit honorem: Troiaq. nunc pueri Troianum dicitur agmen. Troia itē fuit oppidum, ad incimum maris Adriatici sinum, ab Antenore Troiano, & Henetis conditum. Item alterum eiusdem nominis, in agro Laurenti, ab Aene. extructum, antequam Launium conderet. Vtriusq. meminit Liu. lib. 1.

TROIIVS, *τρώλος*, filius fuit Priami & Hecubæ, cuius uita inter Troianorum fata numerabatur: nam eo uiuo Troia capi non poterat. Hic adhuc adolescentulus ausus cum Achille, Græcorum oium fortissimo, congredi, ab eodem occisus est. Virg. li. 1. Parte alia fugiens amissis Troilus armis, Infelix puer, atque impar cõgressus Achilli, Fertur equis.

TROIIVGENA, x, [Troiano.] *τρώς*, id est Troianus, quasi in Troia genitus, ea forma, qua Græcos uocamus Graiugenas, quasi genitos in Græcia. Virgilius octauo Aeneid. Troiugenas, & tela uides inimica Latinis.

TROPÆI, *τροπᾶϊος*, uenti altani, qui in terra geniti, cū mare perflarint, redeunt ad continentem: ita dicti *ἀπὸ τῆς τροπῆς*, hoc est, a conuersione. Idem, cum in mare tendunt, apogæi uocantur, quod a terra proficiscantur. Pli. lib. 2. ca. 43. Namq. & è fluminibus, & è niuib. & è mari uidemus, etiam tranquillo, & alios quos uocant Altanos, & terra confluere: qui cum è mari redeunt, Tropæi uocantur, si pergunt, Apogæi. Tropæi item dicuntur in certo lusu genere, qui alios uellicant, infestantq., & ne deprehendantur, conuertunt se. Sue. in Claud.

TROPHÆVM, trophæi, [Tropheo. Gal. Trophée, einseigne ou marque de victoire. Hisp. Despojo del enemigo auentado.] *τρόπαιον*, cum ce diphthongo, & ph aspirato, quamuis apud Græcos sine aspiratione scribatur

scribatur a uerbo Græco τροπέω, quod est retrouerto. Proprie enim Trophæum est monumentum a uictore erectum eo in loco, ubi hostes in fugam conuertit. Prima autem trophæa ex arboribus confecta sunt, quas amputatis ramis hostium spolijs decorabant. Deinde etiam cœpta sunt fieri ex lapide, & in montibus, & locis eminentioribus collocari. Hinc Salust. de Pompeio ait, quod deuentis Hispanis, trophæa in iugis Pyrenæi montis posuit. Romæ quoque in arcibus figebantur ex in marmore ædificatis. Quæ uero spolia in trophæo figentur, docet Virg. lib. 11.

Mezenti ducis exuias tibi magne Trophæum
Bellipotens, aptat rorantes sanguine cristas,
Telaque trunca uiri, & bis sex thoraca petitum
Perfoisumque locis, clypeumque ex ære finistræ,
Subligat, atque ensem collo suspendit eburnum. Nonius.
Spolia capta, fixa in stipitibus appellantur trophæa. Accipitur & Trophæum, pro uictoria, siue pro spolijs, quæ uictoria parantur. Horat. 2. Carm. Ode nona. Et potius noua Cantemus Augulti trophæa. Virgil. tertio Georgic. Et duo rapta manu diuerso ex hoste trophæa.

TROPHONIUS, τροφώνιος, insignis architectus fuit, qui subterraneum sanum in Lebadia Bœoniæ regione construxit, quod ab ipso Trophonij antrum cognominatum est, ubi cum aliquandiu oracula reddidisset, atque tandem fame interisset, ferunt, Genium quendam antrum hoc subisse, atque ex eo oracula reddidisse. Qui uero hinc oracula sciscitabantur, nudi in aditu specus sedere soliti sunt, atque inde statu quodam sub terram abripiiebantur. Gestabant autem secum placentas, quas lemurius, serpentibusque occurrentibus objicerent. Deinde accepto oraculo, ruius per alium hiatus in terram restituebantur. Creditum est, quotquot in hoc antrum descendissent, nunquam postea ridere. Hinc factus est locus prouerbio, ut homines tristes, & terribi in Trophonij antro uaticinati dicerentur. uide Adagia.

TROPIS, is, seu tropios, τροπίσι, Vinum, quo in balneis utebantur, siue ad abluenda corpora, siue ad ciendum uomitum. Mar. lib. 12. Fumosa feret ipse tropin de face lagenæ.

TROPVS, τροπος, figurata uerbi immutatio. Cic. de Clar. Orat. Ornari orationem Græci putant, si uerborum immutationibus utantur, quos appellant τροπος. Quinç. Tropum fit definit, quod sit uerbi uel sermonis a propria significatione ad aliam cum uirtute mutatio.

TROPICI, τροπικοί, a Cosmographis appellantur duo circuli cælestes æquali spatio distantes ab æquatore, quos Latini Solstitiales appellant: quorum alter, qui nobis propinquior est, Cancri Tropicus dicitur: alter in Austrum uergens, Tropicus Capricorni. Hoscirculos Sol nunquam egreditur, uerum ubi ad alterum eorum peruenerit, retrorsum sese conuertit: Vnde & nomen acceperunt τροπικός τροπικός, hoc est a conuersione Solis.

TROS, ois, siue oos, Eriethonij filius, & nepos Dardani, Troianorum rex, pater Ili, Aslaraci, & Ganimedidis: ut refert Aeneas apud Hom. lib. 20. Est item Tros, gentile nomen a Troia deductum. Virg. Aë. Tros, Tyriusque mihi.

TROSSVLVM, opidum fuit Tusciæ, nouem passuum millibus distans a Volturni, quod cum equites Romani cepissent sine peditum adiumento, inde Trostuli dicti sunt. Plin. lib. 3. ca. 2. Nonius Trostulus dictos putat, quasi torosulos, hoc est, bene habitos, & musculorum torosualidos: citatque testimonium Varronis ex Sesiuiulysis. Nunc emunt Trostuli, nardo nitidi.

TROXIMOS, τροξιμος, uua edulis, quæ cibaria a Plinio uocatur. Apud iureconsultos, conlar troximos uuas esse, quas non uini causa habemus. Paulus in Pandectis. Qui fundum uendidit. pomum recipit, nucas, & ficos, & uuas duntaxat duracinas, & purpureas, & quæ eiusdem generis essent, quas non uini causa haberemus, quas Græci τροξιμος, appellarent, recepta uideri. Politianus lib. 7. episto.

TRUCIDO, as, p. p. [Tagliar a pezzi.] κατακόπην, σκοπέινω, crudeliter neco. Vir. 2. Aen. primosque trucidant. Cic. 4. in Catil. Qui nos, qui coniuges, qui liberos nostros trucidare uoluerunt. Trucidari fœnore per translationem dixit Cic. pro Cælio. Nec effundat patri monium, ne fœnore trucidetur. Trucidatio, onis, cædes. Cicero quarto Phil. Nullus ei ludus uidetur esse iucundior, quam ante oculos trucidatio ciuium.

TRUCULENTVS, a, um, [Crudele.] ἀπλυνός, qui uultu crudelitate præfert, aliosque terret. Cicero pro Sett. Alter, o diu boni, quam tener incedebat, quam truculentus. Ouid. 2. de Pont. Eleg. 7. Nulla Getis toto gens est truculentior orbe. Inuenitur datiuo iunctum. Plin. lib. 8. cap. 4. Tigris etiam feris cunctis truculenta. Hinc truculenter, tius, tissime, aduerbia. Cic. contra Legem Agra. Truculentius se gerebat, quam cæteri. Inde quoque truculentia, æ, quæ & truculentitas ab antiquis est dicta.

TRVDES, huius trudis, τρυδός, instrumenti genus, quo in re quapiam protrudenda utimur. Tacit. lib. 3.

TRVDO, dis, si, sum, [Spingere, cacciar, sofsingere. Gal. Polser ou repoulses à force. Hisp. Empuxar.] ώρθεω, proprie significat uiolentia quadam impello. Cic. 1. iusc. Locutus ita est, ut non ad montem trudi, uerum in cælum uideretur ascendere. Plin. in Afin. Ille hinc trudetur. Aliquando est obucere seu producere. Idem in Epid. Quas tu mihi tenebras trudis? Ter. in Andr. Fallacia alia aliam trudit, id est, insequitur. Composita, Abstrudo, Protrudo, Contrudo, Detrudo, Extrudo, Intrudo, Obtrudo, & Retrudo, quæ habent penultimam productam.

TRVENTVM, fluius Picenorum, cum opido eiusdem nominis. Plin. lib. 3. c. 13. & Prol. lib. 3. c. 1.

TRVLLA, æ, άγγέλιον, deminutiuum est a Trua, uasis uinarii genus. Trulla (inquit Varro lib. 4. de Ling. Lat.) dicta est a similitudine trux: sed hæc magna, illa pusilla. Mar. li. 9. Clinicus Herodes trullam fubdixerat ægro. Est item Trulla, eodem Varrone teste, aliud uasis genus, quo in culina aquam in latrinam solent infundere. Item capitur pro uase lato, profundoque, quod in mensam inferri plerunque solet. Quod licet potui ineptum uideatur, tamen usurpatum fuisse legimus. Hor. 2. Sermo. Sat. 3. Qui Veientanum festis potare diebus Campana solitus trulla, uappamque profestis. Iuuen. Saty. 3. Si trulla in uerso crepitum dedit aurea fundo. Vbi bibacem arguit, quod in trulla bibat: ineptum, quod crepitus inter bibendum edat. Plin. lib. 34. cap. 2. Sunt ergo uasa tantum Corinthia, quæ isti elegantiores nunc æs sculptum transferunt, modo in Lucernas, modo in trullas. Est & trulla cæmentarii instrumentum, quo fabri murarij testoriis linendis, complanandisque uti solent, ut non solum parietes pulchritudinem accipiant, sed & firmitatem contra iniuriam imbrum, & creberrimas tempestates. inde Trulliflare, apud Vitru. lib. 7. cap. 3. pro, trulla gypsum inducere.

TRVLLIVM, lei, [Baccino, napa. Gal. Bacin à lauer les mains. Hisp. El agua manil para lauar.] χερσώνιτρον, uasis genus, quo manus perluuntur, simile trullæ, nisi quod latius erat. Varro de Vita populi Romani, lib. 1. ut citatur a Nonio: Truellum, matellionem, peluim, naster nam. Idem lib. 4. de Ling. Lat.

TRVNCOS, as, [Truncare, Zoncicare, mozzare.] μελιζω, amputo, in partes scindo, mutilo, Valer. Flac. 6. Argon. In medio truncantæ marmore ceruus. Claud. de Bel. Get. Manibus truncatus & armis. Detrunco, Distrunco, Obtrunco, Pertrunco suis locis.

TRVNCVS, ci, [Tronco. Gal. Le tronc ou trognon d'un arbre. Hisp. Trunco de arbol ó de otra cosa.] σελεχος, pars arboris crassior, e qua rami enascuntur. Col. lib. 3. Vt ex iis partibus trunci sumantur, quæ & gentiales sunt, & maxime fertiles, Cic. 3. de Or. Quid in arboribus in quibus non truncus, non rami, non folia? Vir. 3. Geo. Arboris obnixus trunco. Idem 10. Aeneid. Arboris accliuus trunco. Truncus corporis. Cice. pro Ros. Coni. Nemo illum ex trunco corporis spectabat, sed ex artificio comico æstimabat. Virg. 2. Aeneid. Iacet ingens litore truncus. Truncus per translationem pro homine stupido. Cic. in Piso. Sed qui tanquam truncus atque stipes, si stetit modo, potuisse tamen sustinere titulum Consulatus. Hinc Trunculus, deminut. Celsus lib. 2. c. 9.

TRVNCVS, a, um, [Troncato. Gal. Trozaque, coupé. Hisp. Descabezado, cortado.] όλοβός, truncatum, mutilum, Col. lib. 2. Cum truncam reddideris. Vir. 3. Aen. Trunca manum pinus regit. Proper. lib. 4. Eleg. 4. Iætabat truncas ad caua buxa manus.

TRVONIS, auis, cygno non dissimilis, quæ alio nomine Onocrotalus, όνοκρόταλος, dicitur, in faucibus ipsis capacissimum uentriculum habens, quo omnia conuertit, donec perfecta rapina sensim inde in os reddita, in ueram aluum ruminantis modo refert. Supra rostrum uero nares habet ualde prominentes, unde Cæcilius, referente Festo, nasi cuiusdam magnitudinem irridens, prohi dij immortales; (inquit) unde hic prorepsit truo?

TRVSATILIS, le, as, os, ut Mola trusatilis, quæ manu trusa circumagitur. Gell. lib. 3. c. 3.

TRVTINA, æ, penultima corrept. [Stadera, bilancia. Gal. Balance, trebuchet. Hisp. El pese ó balança para pesar.] πλάστιγξ, σαδμη, statera. Vitru. libro undecimo. Id ex trutinis, quæ stateræ dicuntur, licet considerare. Cornutus tamen scribit, Trutinam foramen esse, intra quod est lingua bilancis, ad quod est examinatio, quod alij Aequamentum, alij Libramentum, alij Aequilibrium uocant. Per translationem ponitur pro iudicio. Horat. libro primo Sermo. Satyra tertia. In trutina ponetur eadem. Cicero libro 2. de Ora. Quæ non artificis, sed populari quadam trutina examinantur.

TRVTINO, nas, [Pesar, considerare, esaminare. Gal. Balancer, tresbucher, peser. Hisp. Pesar en balança.] pen. corrept. σαδμιζω, examino, pensiculo, libro. Perlius Satyr. 3. Arque expotrecto trutinantur uerba labello. Apuleius Trutinatam sententiam, uocat grauem, & recte examinatam.

TRVX, trucis, [Crudele. Gal. Cruel. Hisp. Cruel.] omnis gener. άπλυνός, ferox, crudelis. Plaut. in Bacch. Arietes truces non erimus.

Cice. 2. de Diu. Aspectu truci. Idem 1. de u. Nat. Deo. 8. trubicibus que oculis duo feruida lumina flagrant. Plin. libro sexto, cap. 22. Ipsos excedere hominum magnitudinem rutilis comis, cæruleis oculis, oris sono truci. Oui. 8. Meta. Non armenta truces possunt defendere tauri.

T A N T E V

TV, tui, uel tis, tibi. [Tu. Gal. Toy. Hiss. Tu.] σὺ, unicum secundæ personæ pronomen, Plau. in Amphitruone, Lacrumantem ex habitu coccinæ tu tuam uxorem. Cice. pro Rab. Tu mihi etiam legis Porciæ, tu C. Gracchi, tu horum libertatis, tu cuiusquam denique hominis popularis mentionem facis? Pla. Mer. Tibi aras, tibi occas, tibi feris, tibi eadem metis. Tute, tu ipse. Ter. Eunu. Et quod nunc tute tecum iratus cogitas. Tutemet, idem. Luc. lib. 4. Tutemet in culpa cum his.

TVATIM, inquit Nonius, id est, tuo more. Plau. Amph. Ecce rem iam tuatim facis.

TVBAS, [Tromba. Gal. Trompe ou trompette. Hiss. El añsil ò trompeta derecha.] τάλπιξ, instrumentum iucuruum ex ære argenteo, cuius sonitu milites, equique ad prælium inflammantur: a tubi, hoc est canalis concuitate nomen habens. Huius in mentionem Piseo Tyrreno assignat Plin. lib. 7. cap. 56. Cice. in Cati Cum tubas, & signa militaria scire esse præmissa. Vir. 2. Ae. Exoritur clamorq. uirum, clangorq. tubarum. Ad Heren. lib. 4. In concione de uirtute loqueris, in prælio per ignauiam tubæ sonitum perferre non potes. Lucan. lib. 1. Quos ære recuruo Stridentes acere tubæ. Tacit. lib. 2. occidere cornua ubasque. Hinc Tubicen, tubicinis, p. c. qui tuba canit.

TVBER, eris, neur gen. & prima syllaba producta, [Gonfiamento, tartosola. Gal. Truffes, boffe. Hiss. Hinchaxou ò torondon, turma de la tierrea.] τῆλοσ, tumor siue callus, in quocunque corpore eminens. Ter. Adel. Colaphis tuber est totum caput. Pli. lib. 8. ca. 18. Tubera bina in dorso habent. Cameli. Iuber pro callo prædura, in arboribus eminent. Pli. lib. 2. ca. 16. Repertur & in alueo tuber, tanto deterius, quanto ab acere alnus ipsa distat: Tubera item dicuntur timentis terræ calli, & quidam prægnantis arenæ fetus siccis in locis sine ullo caule provenientes, nullisque radicibus capillamentis. Pli. lib. 19. ca. 2. Tubera undique terra circumdata, nullisque fibris nixa. Idem ca. seq. Cum fuerint imbres autumnales, ac contraria crebra, nascuntur, & maxime e tonitribus, nec ultra annum durant. Iuuen. Sat. 5. Post hunc raduntur tubera, si uer Tunc erit. Mart. lib. 13. Rumpimus altricem tenero de uertice terram Tubera boletis poma secunda sumus. Est & Tuber priore breui & feminini generis arboris genus, poma ferens baccis, quam malis similiora, a Sexto Papinio ex Africa in Italiam translata. Plin. lib. 16. cap. 25. Ab amygdala proxime florent, Armeniaca: deinde tuberes, & præcoces. Fructus quoque arboris huius Tuberes dicuntur, sed mascul. gener. Suet. in Domi. Prædie, quam periret, cum oblatos tuberes seruari iussisset. Mart. lib. 13. Lecta suburbanis mittuntur apyrina ramis, Et uernæ tuberes: id est ruri non nostro nati, non Libyci.

TVBER terræ, τὴν δάμνος, herba est folia habens hederæ purpurea uaria, maculis utrinque albicantibus, caule quadrantalibus, uido floribus purpureis rosarum effigie, radice nigra, & tuberofa, ita ut rari pum uideri possit: a cuius figura apud Latinos etiam nomen accipit. Vide Pli. lib. 25. c. 9.

TVBERCVLVM, culi, deminutium a Tuber. Pli. lib. 11. c. 11. Apes regias extruunt tuberculo eminentes. Col. lib. 7. c. 5.

TVBERO, as, τὴν κίμασ, tuberofus sum, tuberis modo emineo, tuber exresco: unde Extubero, & Protubero, suis locis.

TVRILVSTRVM, dies, quo aqua tubæ lustrabantur. Fest.

TVBVCINOR, naris: raptim comedo. Titinnius apud Neuium. Tuburcinari sine me uultis reliquias. Plau. in Persa.

TVBVS, tubi, masculini generis, [Canna, cannone, doccione. Gal. Tuyau ou canal comme ceux des fontaines. Hiss. El atanor para traer agua.] τὴν λῶσ, canalis teres, & concauus, seu fistula maior, qua aqua ducitur: nomen habens a tumore. Cic. lib. 2. de Legibus. Ductus aquarum, quos isti tubos, & euripos appellant. Tubos uiscerum. Mart. lib. 11. Per translationem posuit pro pudendo muliebri, quod meatibus, ueluti canalibus quibusdam, excrementa tam liquida, quam sicca egerantur. Modo (inquit) qui per omnes uiscerum tubos ibat.

TVBVLVS, tubuli, [Canalotto. Gal. Petit tuyau ou canal. Hiss. Pequeno atanor.] pen. prod. τὴν λῶσ, deminutium a Tubus, idem significans quod canaliculus, seu fistula minor. Varro li. 1. de re rust. ca. 8. Aliquot colligatas libris demittunt in tubulos siciles cum fundo pertuso, quos cuspidis appellant, quia humor aduentitius tranfire possit. Tubuli olim in parietibus fiebant, quibus calor ignis ex fornace accedens primum parietem, deinde & locum uicinum calefaciebat. Hinc est, quod apud Paulum Iuriscōsultum legitur Tubulos eos esse, quibus paries calore torretur. Apud antiquos enim nullus in cubiculis tricliniisue usus erat ignis, nondum sci-

licet ratione excogitata fumum per infumibula emittendi.

TVCA, Augulti temporibus, uir in primis eruditus, Virgilioq. amicissimus, & ex parte testamenti hæres, cui Augultus una cum Varius, & Plotio Aeneidem, quam cremari Poeta testamento iusserat, ea lege dedit emendam, ut nihil adderent. Sernius.

TVDES, itis, [Μαχχο, σφῆρα, idem quod malleus, teste Festo, a tundendo dictus. unde cuidam nomen factum est Tuditano, quod caput oblongum haberet, & malleo simile. Hæc ille.

TVDICVLA, x, σφραγίς, instrumentum, quo uasis signa imprimuntur. Quidam etiam accipiunt Tudiculam pro cochleari, τὴν ὠνῆσ, Aristophani, quo olla mouetur. Est & tudicula, machina, qua tunduntur oleæ. Col. li. 12. c. 50.

TVDIR, oas, p. c. negocij aliquid agere, teste Festo, & quasi tundendo aliquid efficere. Luc. li. 2. Nec tuditantia rem cessant extrinsecus ullam Corpora cōficere. Tractum a Fabris, qui malleis sæpe percutiendo opera faciunt.

TVBOR, eris, pro defendo, & conseruo, [Defendere, custodire.] τὴν βῶσ, secundæ coniugar. est: a quo tutus, quamuis tutus eius participium sit, quo uisus est Quint. in declamatione Cæci. Tutus sum (inquit) adolescentis miserimi causam. Quem imitatus Latrent. Valla in Raudensem: Quis, inquit, narrat Verrens super Dacos? Tantum Siciliam contra piratas fortiter tutum esse accepimus. Hinc & Tutio nomen uerbale, non Tutio, id est, defensio, custodia. Cicero in Topic. Tutio sui. Similiter in compositis Intutum dicimus, non Intutum. Tutus autem magis nominis, quam participij uim habet, licet actiuam & passiuam in se gerat significationem, ut Valla docet: ut Tutus portus, Tutar urbs: quod tueatur alios, non quod ab alijs defendatur. Cæsar tertio Bel. Ciui. qui modo sibi timuerant, hos tutissimus portus recipiat. Sic apud Tere. in Heau. Tutum consilium, id est firmum, securum. Tutus locus, in quo secure uersari, aut quippiam agere possumus. Pla. in Mil. Nam opus est non tuto loco. Non raro etiam passiuè accipitur, & tunc fere ablatiuo cū prepositione, & uel ab, iungitur: ut Tutus sum ab hostibus, pro munitus, & sine periculo sum. Cæsar. 2. Bel. Gall. Quæ res & latus unum castrorum ripis fluminis munitur, & post eum quæ essent, tuta ab hostibus reddebatur. Sic dicimus quempiam Tutum a calore, a ui, a perfidia, &c. Cætera uide in dictione Tutus, suo loco: in hac aut significatione Tueor unicum habet cōpositum, Contueor, quo usus Cicero in Clodium Qui illum Pompeij inimicum, ob eam causam tot tantisque sceleribus contuebantur. Tuor uero, tueris, pro uideo, tertiz coniugationis est: & tria composita habet, Contuo, Intuo, & Obtuo, a quibus. Contutum, Intutum, & Obtutum sunt supina, unde & uerbale Obtutus pro aspectu. Cice. 1. Offic. Ex oculorum obtutu, ex eleuatione aut remissione superciliorum. Plaut. in A. sin. Ipsum contuo. Et iterum: Nam ego illud argentum tam paratum filio scio esse, quam me hunc Scipionem contui. Et in Most. Cicero pro se ad Quirites: Ut non solum cunctam intui, sed etiam tueri possitis ciuitatē. ex his patet, aliud Tueor significare: quod est contra Priscianum: quia Tuor semper pro uideo capitur, sicut Contuo, & Intuo indicant: Tueor uero frequentissime pro defendo. Oui. 2. de Art. Non minor est uirtus, quam querere partem tueri. Licet quandoque etiam pro uideo capiat. Virg. lib. 4. Aen. Talia dicentem iam dudum auersa tuetur, id est, huc illic uolens oculos aspicit. In qua significatione composita habet Intueor, & contueor. Ci. de Som. Scip. Solem aduersum intueri nequimus. Pla. in Cap. Vident tu hunc, quam inimico uultu contuetur. In eadē tamen significatione & contuo legitur, & intuo, ut paulo ante Plauti testimonio docuimus. Tuor igitur, ut iam diximus, contuo, intuo, & si qua alia forte reperiantur a tuor composita, uidendi tantum habent significationem: Tueor uero sæpius defendendi, nonnunquam etiam uidendi. Verum quoniam Tueor cum suis compositis priscum nimis est, & propemodum obsoletum: ideo pro eis tueor, contueor, & intueor, in significatione uidendi suppleri uidemus. Ponitur præterea Tueor aliquando pro alo, Scauola in I. pen. & ult. de in rem uerf. Sine quibus aut se tueri, aut seruos paternos exhibere non posset. Tueri ædificatum est fartum tectum conseruare, Varr. libro primo de Rustica. Maiora tecta ex ædificamus pluris, & tuemur sumptu maiore.

TVGVRIVM, tij, [Teχotto, τεχῶσ, καλήσ, casa rustica, ex leuiori materia excitata, arundine aut ulua palustris tecta. Dicitur Tugurium, quasi tegurium a tegendo, propterea quod rusticus ab estus tempestatumque iniuria tegat. Vir. 1. Eclo. Pauperis & tuguri congestum cespere culmen. Tugurij appellatione (ait Pópo. de uer. sig. Luenuit, tugurij) omne ædificiū, quod rei rusticæ magis custodiendæ conuenit quam urbanis ædib. significat. Proprie aut, quæ ædificatur, ut nec parietes habeant, nec luto crustata sint sed stramentis, uel arundinib. aliove simili genere teguntur Tuguria appellant. TVL, ἡνεκα, modo attuli significat. Ter. in Andr. si illum obiurges uitæ qui auxiliū tulit, Quid facias, illi, qui dedit damnū aut malū?

- lum? Modo pertuli. Virg. 2. Aene. Non tulit hanc speciem furiosa mente Chorcebus. Modo sustuli. uide Fero.
- TULLIANVM**, ni, locus erat Romæ in carcere, noxiorum supplicio delinatus: a Tullo Hostilio extructus: unde & nomen accepit Sal. in Cat. est locus in carcere, quod Tullianum appellatur.
- TULLIVS**, nomen proprium M. Ciceronis, eloquentiæ totius parentis. de quo latius in dictione Cicero.
- TULLVS**, Hostilius tertius Romanorû rex, qui Numæ successit, moribus illi dissimilibus, atque ipso etiam Romulo ferocior: cuius nomen explicatur a Liu. lib. 1. Vir. lib. 6. Residesque mouebit Tullus in arma uiros.
- TULLIOS**, alij dixerunt filanos, alij riuos, alij uehementes profectiones sanguinis arcuatim fluentis, quales Tiburi in Aniene: Enn. in Aiace: Miffo sanguine tepido tullii efflantes euolant. Fest.
- TUM**, *κῆ μάλισθε*, particula in oratione plerunque subsequens post Cum, eiusdem fere cum illo significationis, nisi quod Tum maius quiddam in se contineat, aut specialius. Nam si membra ambo eiusdem sint ponderis, magis utimur Tum geminato. Verum de hoc abunde diximus in particula Cum.
- TUM**, autem [Et.] ponitur pro Et teste Donato. Ter. in Eunu. Ut illi diu senium perdant, qui me hodie remoratus est: Meque adeo qui restiterim, tum autem qui illum non floccifecerim. Aliquando propterea, inquit Donatus. Cic. de Na. Deo. Is tum fufus sublimè fertur, tum concretus in nubes cogitur.
- TUM** demum, [Finalmente.] *τό τε δ' ἡ δ' ἔλος*, id est nouissime. Vir. lib. 12. Tum demum mouet arma. Leo. Cice. 2. de Leg. Quæ non tum demum incipit esse lex scripta, sed tum cum orta est.
- TUM**, denique, [Finalmente.] id est, tum demum uel ad extremum. Cic. ad Q. Fra. 1. Plato, tum denique fore beatas resp. putauit, si aut docti, aut sapientes homines eas regere cœpissent.
- TUM** uero, [Dipoi.] deinde, *ἔτα*, Cum non præcedente. Cic. de Ora. Tum uero, & iustus, ac honestus labor honore decoratur.
- TUMBA**, *τῆ*, [Tomba. Gal. Tombe, Sepulture. Hisp. La tumba ò sepultura.] *τύμβος*, locus concauus sub terra, unde & pro sepulchro, poni cõsuevit. *παρά τὸ τῆ δ' ἔκει τὸ νεκρὸν, σῶμα, καὶ τῆς ἐπιγείης*, hoc est, ab eo quod corpus mortui ibi uratur.
- TUMEO**, mes, mui, [Esfer gonfo, gonfarsi. Gal. S'enfler, ou estre enflé, Hisp. Hincharse.] *οἰδῆ ωδ' γὰρ*, inflor, protubero. Plau. in Pers. Quid hoc quod in collo tibi tumet? Virg. li. 2. Geor. Vere tumet terebræ, Ouid. 3. Metamorph. Corpus tumet omne ueneno. Tibull. libro primo Eleg. 8. Et tua iam fletu lumina fessa tumet. Ponitur aliquando pro superbire, quoniam inflati quodam modo superbientium animi uidentur. Plin. lib. 7. cap. 7. Tum qui te Deum credis, aliquo successu tumes. Cice. 3. Tufcu. Sapientis animus semper uacat uitio, nunquam tumet. Hor. 1. Epist. 1. Laudis amore tumes. Tumere negocia dixit Cic. ad Att. li. 14. i. seditiones erum pere, & bella. Tumefco, is, tumidus fio. Virg. 1. Georg. Freta ponti incipiunt agitata tumescere. Contumefco, Extumefco, Intumefco, suis locis.
- TUMEFACIO**, is, [Enfiare. Gal. Enfler. Hisp. Hinchar.] tumidum facio. Cicero primo de Diuina. Immoderato tumefacta potu. Martial. li. 4. Vano tumefactus nomine. Ouid. 15. Met. Extentam tumefecit humum.
- TUMIDVS**, a, um, [Gonfiato, enfiato. Gal. Enflé. Hisp. Hinchado.] *ὄγκος, ὄγκωδης*, inflatus: Cicero tertio Tusculan. Num aliquod quoddam membrum tumidum ac turgidum non uitiose se habet. Virg. 3. Aeneid. Nos tumidum sub te permenfi classibus æquor. Per translationem accipitur, pro superbo. Ouid. 8. Metamorph. Successu tumidus.
- TUMOR**, oris, [Gonfiatura. Gal. Enflare. Hisp. Hincharon] *ἔδνημα, ὄγκος*, inflatio. Cicero 3. Tuscul. Num manus affecta recte est, cum tumore est? Idem quarto Tusc. Citius repentinus oculorum tumor sanatur, quam diuturna lippitudo depellitur. Celsus lib. 5. cap. 28. Usque eo adhibenda, donec aliquid ex tumore minuisse uideatur. Per translationem pro ira. Cicero 2. Tuscul. cum tumor animi resedisset.
- TUMULO**, as, [Sepelire, sotterrare] *θάψιν*, sepelio, in tumulo condo. Mar. li. 11. Aeolidum Canace iacet hoc tumulata sepulchro Ultima. Ouid. 8. Met. Neu sim tumulandus ab illa. Cat. Arg. Nec iniecta tumulabor mortua terra. Vnde & Attumulo, terram aggero, & quasi tumulam iuxta facio. Plin. lib. 19.
- TUMULTVARIVM**, a, um, [Fatto in fretta. Gal. Fait en trouble, fait à la haste. Hisp. Hecho con alboroto.] *παταπυχόν*, quod sine præmeditatione & subito factum est. Liu. lib. 35. Mens ea Senatui fuit, ut in Hispania tumultuarij milites legerentur. Tumultuarium opus, raptim factum. Tumultuarius exercitus, raptim & festinanter conscriptus. Liu. libro 5. Tumultuario exercitu raptim ducto. Tumultuario, aduerb. Apul. Tumultuario lauacro præparato.
- TUMULTVO**, tuas, [Far tumulto, esser in trauaglio. Gal. Tumultuer, faire bruit & tumulte. Hisp. Alborotarse.] *ῥοβύβρατα*, in perturbatione sum,

- Plau. in Ruden. Ut mihi istud dicas, negocij quid sit, quod tumultues. Dicimus & tumultuor, aris, deponens, in eadem significatione. Plaut. in Pœn. Interfectis hostibus non decet tumultuari. Terent. Hec. Nescio quid iam dudum hic audio tumultuari. Cice. primo Offic. Fortis uero animi, & constantis est, non perturbari in rebus alperis, nec tumultuantē de gradu deici, ut dicitur. Cæf. 7. Bel. Gall. Nunciatur, in castris Romanorum tumultuari. Tumultuatio, onis, *θοῦβημα*, Liu. lib. 38.
- TUMULTVOSVS**, a, um, [Noioso, fastidioso. Gal. Tumultueux, mutineux, mutin. Hisp. Llento de bullicios.] *ῥοβύβρατα*, qui turbas excitare solitus est. Liu. quarto. In ocio tumultuosus, in bello segnes. Tumultuosus item dicitur plenus tumultu. Cice. 1. de Diuin. Ex tumultuosafuita se in studium traderent quietum, Liu. secundo. Latini equites cum tumultuoso aduolant nuncio. Volscos ad urbem oppugnandam venire. Horat. 3. Carm. Ode prima. neque tumultuosum sollicitat mare. Hinc tumultuose, cum tumultu. Liu. secundo. Adeo tumultuose excepta est clamoribus. Cæsar septimo Bel. Gall. Imperat, ut paulo tumultuosus omnibus in locis peruagrentur.
- TUMULTVS**, us, ui, [Tumulto, romore, trauaglio. Gal. Trouble, mutinerie, bruit. Hisp. Bullicio alboroto.] *ῥοβύβρατα*, idem quod metus uel trepidatio, quasi timor multus. Proprieque dicebatur bellum aliquod subitum, quod ob periculi magnitudinem, hostiumque uicinitatem magnam urbi trepidationem incutiebat. Cic. 8. Philip. Quid aliud est tumultus, nisi perturbatio tanta, ut maior timor oriatur? unde & nomen ductum, quasi timor ductus. Itaque maiores nostri, tumultum Italicum, quod erat domesticus, tumultum Gallicum, quod erat Italiae finitimus, præterea nullum tumultum nominabant. Liu. 8. Nondum perfunctos cura Priuernatis belli tumultus Gallici fama atrox inualuit. Cic. 5. Philip. omnia in tumultu ostendit præpostere administrari publice priuatimque solita. Inde tumultuarium pro subitario, ac rapide factu. Ponitur aliquando tumultus pro omni motu, seu perturbatione. Cæf. 1. Bel. Ciu. Conclamant legionis tertiadecimæ milites, (hanc enim initio tumultus euocauerat, reliquæ nondum conuenerant) sese paratos esse Imperatoris sui Iniurias defendere. Plau. in Mil. Nunc in tumultum ibo, intus clamorem audio. Virgil. lib. 1. Georg. Ille etiam cæcos instare tumultus sæpe monet. Idem secundo Aene. Hic Ithacus uatem magno Chalcanta tumultu Protrahit in medios. Terentius Andr. Nihil ornati, nihil tumulti, pro tumultus, more antiquo.
- TUMVLVS**, li, [Mucchio, sepulchro. Gal. Tombeau, sepulchre, teire. Hisp. Sepultura, cerro ò collado.] *λόφος, ἔανος*, colliculus, terra non nihil eminens. Virg. lib. 2. Aen. Est urbe egressus tumulus. Cæf. 1. Bel. Gal. Planities erat magna, & in ea tumulus terreus. Virg. 5. Aenei. Tumulus ex ægge satur. Ouid. 15. Met. Est prope Pittheam tumulus Træzena, aliquando pro sepulchro, quæ ibi coaceruati terra confuevit. Virg. lib. 3. Aen. Hostilem ad tumulum Troie sub mœnibus altis iusta mori. Ci. 3. Tusc. ex Homero: Quo magis est æquo tumulis mandare perēptos. Tumulus honorarius, *κενυτάσιον*, hoc est uacuum sepulchrum, quod in mari submersis, iisque, quorum corpora haberi non poterant, erigi solet. Sue. in Claud. Exercitus ei honorarium tumulum excitauit. Hinc tumulus, a, um, tumulis plenum. Salust. in Jug. Ante lucis aduentum peruenit in locum tumulosum.
- TUNC**, *τότε*, aduerb. temporis, significat eo tempore, & de omnibus temporibus dicitur. De præterito Virg. Tunc decuit, cum scēpra dadas. De præfenti. Plau. Tunc ad eam accede, cum potes. De futuro. Idem. Ego tunc adero, cum tui uidendi mihi copia erit. Ad dicitur quandoque genitiuus Temporis: ut apud Iulianum: Tunc tēporis Persarum Cambyfi mediocri uiro. Tunc demum: tum demum. Plin. li. 11. c. 14.
- TUNDO**, dis, [Pestare, polueri Zare, battere. Gal. Frapper, coigner, brocher, pieler. Hisp. Tundir ò herir.] *κοπῶ*, tundi, tunsim, secundum Priscianum, licet eius composita ipsum n, non habeant, ut obtundo, obtudi, obtufum. Vir. li. 4. Ge. Profuit & tunsim gallæ admiscere sapore. Plin. lib. 31. Tulum sine n, posuit: Hæc cusa, cribrataq. uino. Diomedes putat habere duplex præteritum, & duplex supinum, scilicet tundi, tulum: & tufi, tunsim. Significatq. Tundere, percutere, pulsare, comminuere. Plau. in Asin. Sed quid hoc quod picus uinum tundit? Coll. li. 2. ca. 21. Ipsæ autem picæ melius fistibus tunduntur. Et. li. 6. ca. 7. Quibus in unum tunsis. Cic. 7. Verr. Cum ille iacenti latera tunderet. Ouid. 1. de Arte: Iamque iterum tundens mollissima pectora palmis. Refertur interdum ad uerba, & significat sapius idem repetere. Teren. in Hec. tū dū dū atque odio effecit senex. Id est sepe iterando. Et est translatio sumpta a malleo fabrorum sæpe percutiente. Tundere aures, Pla. in Pœn. Pergin' aures tundere? id est, obtundere, sæpe idem repetendo. Tundere eandem incudem assidue, pro uerbali ter dicitur pro eo quod est, indefatigabili assiduitate in operis aliquid studio pfeuerare. Vide Chiliadas. Contundo, Extundo, Obtundo, Percundo, CCC 3 do, Pro

do, Protundo, Retundo, suis locis.

TUNES, tunetis, [Tuneti.] τῆσι, urbs est Africae totius praestantissima, regumq. Lybiae regia. Hæc eo tempore, quo, Scipio in Africa bellum gerebat, tumulus erat cum operibus, tum natura loci munitus, duodecim non amplius millia passuum a Carthagine distans. Recentiores aliquot antiquitatis imperiti, Tunetum uocant. Liu. certe l. 10. Bel. Pu. accusatum modo Tunetum Latinorum, modo Tuneta Græcorum more effert. Sic enim habet circa initium libr. 10. Tuneta. Et circa finem eiusdem libri: Tum ad Tunetem eodem, quo prius loco, castra posita.

TUNICA, æ, [Tunica. Gal. Vn. saxe. Hisp. Sayo sin mang. ss.] χιτῶν, uestis erat apud Romanos interior, & sine manicis, cui toga superinduebatur. Virg. 9. Aeneid. Et tunicae manicis, & habent redimicula mitræ. Hoc autem dicit, ut barbarum, & peregrinum morem indicet, non Romanum: cum apud Romanos sine manicis tunicae gestarentur. Pla. Manuleatam tunicam habere hominem decet. Dicta est autem Tunica a tuendo corpore. Ci. 5. Tus. Atque is cum pila ludere uellet: tunicamque poneret, adolescentulo tradidisse gladium dicitur. Mulieres quoque olim tunicis utebantur, sed ob longis: & talaribus quæ ima etiam crura tegerent. Plin. Epistol. ultim. lib. 2. Aurelia sumpserat pulcherrimas Tunicas. Mart. in Lesbiam: prædicant miseram Lesbia te tunicae. Tunica item omnium intima dicebatur, qua hodie linea utimur, Ouid. secundo Amor. Sic etiã tunica tangitur illa sua. Et alibi. Pugnabat tunica fæ tamen illa tegi. Ucebantur & tunica, quæ media dici potest: cuiusmodi est fere tunica lanea, rubra albave, qua brumali tempore utimur. Erat & alia tunica, quæ his superinduebatur, Gallis uocabuli Græci uestigia retinentibus. Hocqueton appellatur, quasi ὀχυτων. Neque uero id cuiuspiam mirum uideri debet, Gallicæ uocis etymon ex lingua Græca peti, siquidem olim Druidæ Gallorum sacerdotem in publicis, priuatisque rationibus Græcis litteris utebantur, ut legitur in sexto commentariorum Cæsaris. Hæc fere ex Bayfio. Tunica molesta, genus erat supplicij: ea ignium alimentis illita & intexta, ut Seneca docet, ac mox succensa, cruciabiliter obuolutos nocentes qui sceleris conuicti grauioris forent, amburebat. Vide Cels. Rhod. Antiq. le. lib. 10. ca. primo. Tunicae oculorum, sunt membranæ, quibus oculi sunt compositi. Plin. li. 11. ca. 37. Tenuibus, multisque membranis oculos naturæ composuit, callosis contra frigora, coloresque in extremo tunicis. Arborum quoq. & fructuum membranæ, Tunicas appellamus. Plin. li. 12. ca. 19.

TUNICOS, as, [Vestire. Ga. Vestir eor couvrir d'un saye. Hi. Vestir tal sayo.] χιτωνίζω, tunicam induo. Varro λεγωμαζία, ut citat Nonius. Hæc lanigeras detonderi docuit, tunicareq. homulum.

TUNICATUS, um, [Coniunctio.] μονοχιτων, qui sola indutus est tunica, hoc est, qui nullam tunicae superinduit togam, cui opponitur Togatus. Plaut. Pæn. Nostin tu illunc tunicatum hominem, qui het? Iuuen. Satyr. tertia: Tunicati fuscina Græchi. Est autem Tunicatus, non paric. sed nomen adiect. a tunica deductum.

TUOR, enis, [Vedere. Gal. Regarder. ueoir. Hisp. Mirar.] ὀφθαλμα, uideo, a quo Contuor, Intuor, & Obtuo. Plaut. Afin. Ipsum adeo contuor. Et iterum: Illud argentum tam paratum filio scio, quam me hunc scipionem contui. Idem Most. Profecto equidem nullam illic cornicem intuor. P. At tu istac ad nos obtuere, quoniam cornicem nequis conspiciari: si uultorios forte duos possis contui. Hodie tamen Tuor cum compositis raro est in usu: eorumque loco magis recepta sunt Tueor, Contueor, & Intueor.

TURARIUS, uicus, Romæ fuit, in quo thus, cæteraque thymianata uendebantur. Aconius. Signum Vertumni in uico Turario.

TURBA, æ, [Turba, turbamento, dolore. Gal. Rumeur, trouble, bruit. Hisp. Turba, turbamento.] τῦβη, & Rixa, non idem significat. Vlpia. Vi bon. raptio. & de turba. Prætor ait, Turbam appellatam esse Labeo ait ex genere tumultus. Si duo rixam conuenerint, utiq. non accipimus in turba id factum, quia duo turba non proprie dicuntur. Si uero fuerint decem, aut quindecim homines, turba dicitur. Turba ergo multitudinis, Rixa duorum. Sed quia multitudine fere non uacat perturbatione, factum est ut perturbationem appellemus Turbã. Est igitur Turba, & multitudo, & in multitudine perturbatio. Cicero Cecinæ. Exponerem etiam quanta in turba, quantaque in confusione rerum omnium uiueremus. Terent. in And. Quid turbæ est apud forum? Cicero 6. Ver. Ecce autem noua turba atque rixa. Turba, pro multitudine, Cicero secundo Verr. Videt ad ipsum fornicem Fabianum in turba Verrem. Idem quinto Tuscul. Quid erit in Philosophi grauitate, quam in uulgi opinione, stultorum erit. turba, quod dicatur aut grauius, aut grandius? Ouid. 1. Am. Ele. 7. Quæque tuos currus comitantur turba sequetur. Turbam prunorum, pro uarijs generibus prunorum dixit Plin. lib. 15. capit. 13. Et turbam uulnetum, pro

multitudine, libro undecimo, cap. 37.

TURBARE, [Turbare. mente.] ταραχάδω, turbulenter. Cæs. 1. Bel. Ci. ui. Aguntur omnia raptim atque turbare.

TURBAMENTUM, ti, [Turbatione. Gal. Troublement. Hisp. Turbamiento.] ταραχῆ, ταραχος, turbatio. Tac. lib. 17. Quæque alia turbamenta uulg. Sal. in Oratione Lepidi ad Quirites. Maxima reipublicæ turbamenta atque exitia probare.

TURBATOR, ris, [Turbatore. Gal. Troubleur, brouillon. Hisp. Perturbador.] ταρακτις, qui rem aliquam conturbat. Liu. 4. Jam ad consulatum uulgi turbatores accingi.

TURBELLÆ, æ, ταραχιδίων, diminutiuum, parua turba. Pla. in Pscu. Scis quantas soleam turbellas dare.

TURBIDVS, a, um, [Turbo. Gal. Trouble, troublé. Hisp. Turbio à perturbatione.] θολερός, conturbatus, confusus, non clarus, tumens, comotus. Horat. 1. Carm. Ode. 3. Qui uidit mare turbidum. Turbidus dies, procellosus. Plin. lib. 11. ca. 10. Turbidus homo, commotus, arrogantia tumens, Virg. nono Aeneid. Huc turbidus, atque huc Iulstrat equo muros. Idem lib. 12. Ita turbidus insit. Tacit. libro 20. Cæs. turbidus animi. Turbida aqua, id est, turbata, & impura. Cicero quinto Tuscul. Virg. quinto Aeneid. Ruit æthere toto Turbidus imber aqua. Turbidior, Turbidissimus. Oui. primo Tri. Eleg. prima. Pectora sunt ipso turbidiora mari. Adiones turbidissimæ, apud Quin. libro 1. ca. 10. Hinc turbide, Cicero 4. Tuscul. Inconstanter, & turbide.

TURBINO, as, p. c. [Αγυζαρε, appuntare. Gal. Aguiser, faire pointu. Hisp. Aguizar, hacer agudo.] σφοδρίζω, in turbinis figuram exaquo. Hinc Turbinatus, adiectiuum, κωποειδής, quod in turbinis figuram definit. Plinius lib. trigesimo septimo, cap. quarto. Turbinatus in mucrone. Idem libro undecimo, cap. 37. Cor homini infra læuam papillam turbinato mucrone in priora eminens. Hinc Turbinatio. idem li. 15. cap. 20.

TURBO, bas, [Turbare. Gal. Troubler, mesler, brouiller. Hisp. Turbar à perturbar.] τῦβάζω, ταραχάω, confundo, commoueo. Plaut. in Capt. Turbauit totum carnarium. Marria. libr. 2. Pectere te nolim, sed nec turbare capillos. Cice. 1. de Nat. Deo. Aristoteles in tertio de philosophia libro multa turbat. Idem pro Clue. Mare, quod sua natura tranquillum est, uentorum ui agitur, atque turbatur. Virgil. 1. Aeneid. Sed res animos incognita turbat. Idem 12. Aeneid. Et subita turbaret clade Latinos. Turbare absolute, Tacit. lib. 4. Cum repente turbare fortuna cepit. Turbatum est, imperfonale. Ter. in Eun. Nescio quid profecto absente nobis turbatum est donii. Turbassit, pro turbauerit usurparum ab antiquis. Ci. 3. de Leg. c. 11. Tabul. Ast qui turbassit in agêdo fraus auctoris esto. Hinc Turbor: passiuum. Ci. ad Att. lib. 2. Turbatur Sampseranus. Hinc Trubatus, commotus. Cæs. 2. Bel. Ciui. Turbatus ex inopinato malo. Conturbo, Deturbo, Exturbo, Disturbo, Interturbo, Obturbo, Perturbo suis locis.

TURBO, binis, [Turbinæ, nemo. Gal. Vn. tourbillon de uent. Hisp. Toruellino.] σφύβηλος, uentus ualidissimus, & uorticolus, obuia quæque deturbans. Virg. 1. Aeneid. Ventus, uelut agmine factus, qua data porta ruunt, & terras turbine perflant. Turbo pacis per translationem pro turbatore. Cicero pro do. sua: Tu procella patriæ, turbo, ac tempestas pacis atque ocij. Est & Turbo genus instrumenti lusorij, quod a pueris scuticis in gyrum circumagitur. Vir. septimo Aen. Ceu quondam torto uoluitans sub uerberere turbo, quem pueri magno in gyro uacua atria circû Intenti ludos exercent. Ad huius instrumenti similitudinem, Turbo, κῶπος, dicitur, quicquid elato paulatim definit in acutum. Cicero de Fat. Sed reuertitur ad cylindrum, & ad turbinem suum. Plin. de aloe, lib. 27. cap. 4. In turbinibus cadorum. Ouid. 1. Metam. Caua buccina sumitur illi Tortilis in latum, quæ turbine crescit ab imo. Turbineus, a, um, ut Vortex turbineus. Ouid. 8. Metamorph. Multa quoque hic torrens niuibus de monte solutis, Corpora turbineo iuuenilia uortice nerfit.

TURBULENTO, tas, [Turbare. Gal. Troubler. Hisp. Turbar, perturbar.] perturbo. Apul. Me strepitu turbulentaui.

TURBULENTVS, a, um, [Irato, confuso, tribolato. Gal. Troublé. Hisp. Turbio.] ταραχάδης, commotus, iratus, contentione plenus. Plautus in Epistol. Tu ædepol re es turbulentus. Conciones turbulenta. Cicer. ad Att. libro quarto. Conciones turbulenta Metelli, temerariae Appij. Tempestas turbulenta. Idem 7. Verr. Ut nullus unquam dies tam turbulenta tempestate fuerit, quin aliquo tempore solem eius diei homines uiderent. pro Sylla: In illa turbulentissima tempestate Reip. Turbulentus animus, id est, perturbatus. Liu. lib. secundo. Hinc Turbulente aduerbium. Cice. pro Domo sua: Omnia contra leges moresque maiorum temere, turbulente, per uim, per furorem gesta. Turbulenter aduerb. Cicer. ad Caelium libro 2. epistol. Nos nihil turbulenter, nihil temere faciemus.

TURCAE, Scythiæ populi fuere: uide Melam, & Benedicti Rhamberi itinerarium ad Constantinopolim, Italica lingua conscriptum; & Egnæ

& Egnatius de Romanis principibus, & Iouium.

- TURDARIUM**, κίχλοτροπέον, locus, in quo turdi aluntur ad laginam.
- TURDETANI**, Hispaniæ Bæticæ populi. Ptol. lib. 2. c. 5.
- TURDVLI**, populi Hispaniæ Bæticæ, Bastulis, & Turdetanis finitimi. Ptolem. lib. 2. cap. 5. Var. de re rust. lib. 2. cap. 10. neque turdulis idonei.
- TURDVS**, [Turdo.] κίχλα, auis nota, inter primas a saporis bonitate collocata. Horat. libro primo Episto. 16. Nil melius turdo. Est & turdus piscis, quem & ipsum κίχλα, uocant Græci. Plinius lib. 12. cap. 11.
- TURGEO**, ges, turfi, [Gonfiarsi, enfiarsi. & al. s' enfler, ou estre enflé. Hisp. Hincharse.] ὄγκυμα, oïd. i. inflor, tumeo. Virg. Eclo. 7. Iam læto turgente in palmitte gemmæ. Turgere alicui, est irasci in aliquem, siue commoueri. Plaut. in Casin. In fermento tota est, ita turget mihi. Idem in Most. Tota mihi turget uxor. Plin. lib. 20. cap. 13. Imponunt & mammis turgentibus decoctam rutam. Deturgeo, Obturgeo, suis locis.
- TURGESCO**, cis, [Enfiarsi. Gal. s' enfler. Hisp. Hincharse.] ὄγκυμα, turgidus fio, intumescio. Perseus; Non equidem hoc studeo, bullatis ut mihi nugis Pagina turgescat, dare pondus idonea fumo. Cice. 3. Tuscul. Corque meum penitus turgescit tristibus iris. Varr. 3. de Re rustic. capit. nono. Ne in eorum corpore turgescat aqua, prohibendam. Ouid. 3. Amo. Elegan. 9. Prima Ceres docuit turgescere semen in agris. Plinius libro 8. cap. 50. Turgescentibus uirgultis.
- TURGIDVS**, a, um, [Gonfio. Gal. Enflé. Hisp. Hinchado.] ὄγκυδός, tumidus, inflatus. Plaut. in Mil. Oculis turgidis. Cice. 5. Tuscul. Membrum tumidum ac turgidum. Hora. 3. Car. Ode. 13. Cui frons turgida cornibus. Hinc Turgidulus, Catullus. Flendo turgiduli rubent oculi.
- TURMA**, æ, [Compagnia di soldati. Ga. Bande de gens d'armes. Hisp. Batallas de los canillo.] ἰλη, ordo militaris, tres equitum continens decurias, totidemq. habens decuriones. Romuli enim tempore cum tres tantum essent tribus Ramnensium, Latientium & Lucerum, ex singulis tribubus deni equites in turmam asciscabantur, & singuli decuriones: a quo etiam numero turmam dictam asserit Varro, quasi terdenam. Cice. pro Marcello. Nihil sibi ex ista laude cohortis, nihil turma deceperit. Virg. 5. Aene. Tres equitum numero turmæ. Hor. li. 3. Carm. Ode. 4. Duosque mortales turmas Imperio regit unus æquo.
- TURMALIS**, lis, qui in turma est. Liu. 5. Manlius cum suis turmalibus euasit. Turmalis, le, quod ad turmam pertinet. Claud. de Bel. Gil. Excitet incesstos turmalis buccina somnos.
- TURMATIM**, [Schiera. Gal. Par bandes. Hisp. De batalla en batalla.] ἰλαδον, per turmas. Cæsar 8. Bel. Gal. Turmatim in eum locum deuenierunt. Liu. 5. Vagantibus circa mœnia turmatim barbaris.
- TURNVS**, rex Rutulorum, acerrimus Troianorum, in Italiam aduenientium hostis: quem Aeneas singulari certamine occidit, Lauiniamque illi desponsatam uxorem duxit.
- TURPIO**, Ambuius, actor comœdiarum, Terentij temporibus.
- TURPIS**, & hoc pe, [σοχχο, brutto, deforme. Gal. Laid, vilain, difforme. Hisp. Feo o deshonesto.] αἰσχρός, δυσειδής, deformis: est enim contrarium Pulchro. Ferent. in Phorm. Vestitus turpis. Horat. 3. Carm. Ode. 27. Ante quam turpis macies decentes Occupet malas. Ouid. 3. de Acte. Turpe pecus mutilum, turpis sine gramine campus. Transfertur etiam ad animum, pro inhonesto, infami, indecenti. Ouid. 1. Amor. Eleg. 13. Turpior in cælo fœmina nulla foret. Cicero pro Quinctio: Plurimis iactatus iniurijs non turpis ad te, sed miser confugit. Terent. in Heaut. Pudet dicere hac præsentem uerbum turpe. Ouid. 1. Amor. Eleg. 9. Turpe senex miles, turpe senilis amor. Cicero primo Offic. Luxuria cum omni ætati turpis, tum senectuti fœdissima est. Interdum pro magno, ut annotauit Nonius. Virg. tertio Geor. Optima turpæ Forma bouis cui turpe caput, cui plurima ceruix. Idem quarto Geor. Et turpes pascat sub gurgite phocas. Item pro crudeli, ut apud Salustium.
- TURPICVLVS**, a, ὑπαισχος, subturpis. Cic. 2. de Ora. Iocus in turpiculis, & quasi deformibus ponitur. Hinc Subturpiculus. Idem Act. li. 4. Subturpicula mihi uidebatur palinodia.
- TURPIFCO**, cas, [Bruttare.] turpitudine afficio. Ci. 3. Offic. Quanta illa deprauatio, & scelerata turpificatio animi uideri debet.
- TURPIVDO**, nis, [Bruttezza. Gal. Laideté, difformeté. Hisp. Fealdad] αἰσχος, αἰσχροτός, deformitas. Cice. 2. de Fin. Sunt etiam turpitudines plurimæ, quæ nisi honestatis natura plurimum ualeat, cur non cadant in sapientem, non est facile defendere. Quintil. lib. 2. cap. 2. Carendum non solum crimine turpitudinis, uerum etiam suspitione. Cic. 2. de Orat. Verborum turpitudinem, & rerum obscœnitatem uitare.
- TURPITER**, [Dishonoratamente. Gal. Deshonestement. Hisp. Fea y deshonestamente] αἰσχροῦς, fœde, indecore. Plaut. in Mer. Quod in se olim aduulserit turpiter. Cæsar tertio Bel. Ciui. Reliquos turpiter fu-

gere coegerunt. Cice. 2. Tuscul. Quæ te turpiter & nequiter faceat nihil patiat. Ouid. 5. Trist. Eleg. 7. Turpius eiicitur, quam nõ admittitur, hospes.

TURPO, as, [Bruttare. Gal. souiller, vilener. Hisp. Afear otra cosa.] αἰσχροῦς, fœdo, turpitudine afficio. Cic. 1. Tuscul. ex uetusto poeta. Iouis ara in sanguine turpari. Virg. 10. Aenei. Sanguine turpantem compta de more capillos. Hor. 1. Ser. Saty. 5. Fœda ætatrix Seto sam leui frontem turpauerat oris.

TURRICVLA, [Turricella. Gal. Tourrette, petite tour. Hisp. Peña torre] πύργος, deminutum, parua turris. Est & uasculi genus, turris similitudine, per quod tali in alueolum mitti solent, ne in iaciendo fraus committi possit. Græci πύργον, uocant: Perseus etiam Orcam. Mar. li. 14. turriculæ usum describit.

Quærit compositos manus improba mittere talos?

Si per me misit, nil nisi uota facit.

TURRIGER, πυργόφορος, gerens turres. Plin. Turrigeræ elephantorum miramur humeros. Virg. 10. Aeneid. Turrigeræque urbes. Dea turrigera, eadem cum Cybele, siue Tellure. Ouid. 4. Fasto. Carina turrigera. Luc. libro tertio. Frons turrigera Cybeles. Ouid. 6. Fasto.

TURRIS, huius turris, fœminini generis, [Torre. Gal. Tour. Hisp. Torre.] πύργος, a terrendis hostibus dicta est. hec Arx ab arcendis: uel quod aspectu torua sit, hoc est terribilis. Cæsar 5. Bel. Gal. Turris succensa est. Cic. 5. Tuscul. Dionysius concionari ex turre alta solebat. Vir. 10. Aene. Stant turribus altis. Hora. 2. Carm. Ode 10. Decidunt turres feruntque summos Fulmina montes. Fiant etiam turres ambulatoriæ, de quibus Vegetius libro quarto, cap. de octimo. sic, turres dicuntur machinamenta, ad ædificiõum speciem tabulis tabulatisque compacta. Et ne tantum opus hostilis concremetur incendio, diligentissime ex crudis corijs, uel centonibus communiter, quibus pro modo latitudinis additur altitudo &c.

TURRITVS, ta, tum, [Alto, Sublime. Gal. Qui a tour ou tours, haut comme une tour. Hisp. Alto, torreado de torres.] ὑψογες, πυρρόφορος, turribus instructus: ut, Mater deum turrita, id est Cybele, quæ eadem credebatur cum Tellure. Virgilius libro sexto Aeneid. Castella turrita, Lucan. libr. 5. Elephantum turriti, qui turres gestant. Plinius libro 8. capit. 7. Mœnia turrita. Ouid. 3. Amor. Elegia. 7. Quod tibi turritis incingere mœnibus? Interdum turritius accipitur pro alto, & turris inlat edito, Virg. tertio Aeneid. Turriti scopuli.

TURTVR, masc. gene. [Tortora. Gal. Vne tourtre ou tourterelle. Hisp. Torto la aué.] πύργον, auis nota ex genere columbarum, a sono, quem edit, nomen habens. Plaut. Most. Tu tibi istos habes turtores. Ca. Iepinus Seruium secutus, putauit, fœmi inum esse in hoc uersu. Virg. ex 1. Eclog. Nec gemere aëria cessabit turtur ab ulmo: sed uterque decipitur: nam Aëria non cum nominatio turtur, sed cum ablatiõ uimo coheret. Est item turtur piscis marinus, qui & πύργον, dicitur a Græcis. Vulgo dicitur [Pescé columbo.]

TURVDA, Tronda. Gal. Vne Soupe de pain, un morteau de pâte, un apast. Hisp. Sopas à manera de bocadillo] ὑμῶς, massa, siue buccella qua farciuntur, siue faginantur altitia. Varro tertio de re rustic. cap. 89. Gallinas farciunt turundis hordeaceis. Apud Catonem cap. 89. significat linamentum illud ex hlis quod in ulcus immitti a medico solet.

TURS, huius turis, [Incenso. Gal. Enciens Hisp. Encienso.] λίβανος, lacrima lybani arbulculæ, uni terrarum Arabiæ concessa, diuinis sacrificijs, & templorum suffimentis dicata. Ouid. 14. Metamor. Soluam tibi turis honores. Tibul. lib. 1. Ele. 3. Reddereque antiquo mentrua tura Lari: Varro a tursis glebis dictum exilitimat. cui & Seruius ascriptatur, & Priscianus. Quocirca sine aspiratione scribendum uidetur. alij tamen originem eius a Græco uerbo, θύειν, petere malunt, quod est sacrificare, unde etiam per aspirationem scribendum precipiunt. Prouenit autem tus potissimum in regione Sabæorum, quæ felicit Arabiæ pars est. Virg. 1. Georg. India mittit ebur, molles sua tura Sabæi. Colligitur autem duplici uindemia: quarum prior est circa canis ortu, altera uerno tpe inciso arboris cortice, qua maxime vñ esse prægnans, & ubi tenuissimum tenditur. Laxatur in plaga, unde profilit spuma pinguis, quæ concreta dëfatur. Probatur tus candore, amplitudine, fragilitate, carbone, ut itatum ardeat, & friet potius, quã dentē recipiat. Tureus a, um, quod ex ture est, λιβανικός, Col. li. 3. Turea plantã mature ampliata. Virg. 2. Ge. Solis est turea uirga Sabæis. Oui. 4. Fasto. In ueteres turea grana focos. Turibulum, li, uas, quo tus adoletur. Liu. 9. Bel. Pun. Turibulis ante ianuas positis, atque accenso ture præcantib. Cic. 6. Ver. Nũ etiam de L. Papiro turibulũ emisti? Turifer, ta, tum, περλαυοτόρος, tus pducens, ut regio turifera. Pli. 6. c. 2. 3. li. 12. Turifera gentes, Oui. 3. Fasto. Et domitas gentes turifer Inde tuas. Turicremus a, um, cremans tus, ut Arx turicremæ. Vir. 4. Ae. Oui. epi. 2. Sum prece turicremis deuenit a focis. Turilegus, a, um, p. correpta ut Arabes turilegi, id est, col-

ligentes tus. Oui. 1. Fast. Nam modo turilegos Arabas modo despicit Indos.

TUSCANIA, τῆσκαλία, opidum Tusciae prope Tarquinius, a quo Tuscanienſes populi, quorum meminit Pli. lib. 3. c. 5.

TUSCIA, [Toscania,] τυρρῆλῳια, celeberrima Italiae regio, Macra, & Tiberi fluminibus intercepta, alio nomine Herruria dicta, a Graecis etiam Tyrrenia, a Tyrreno quodam Atyos filio, qui relicta Aeonia Aetalia se contulit, & in ora maris inferi confedit, populosque Tyrrenos, & mare ipsum Tyrrenum de nomine suo appellavit. Tuscia autem Feltus dictam existimat, a Tusco quodam Herculis filio, qui regionis huius imperium dicitur tenuisse, quanquam non desint, qui a Graeco θύειν, quod est sacrificare, uocis eius originem repetant. Fuerunt enim Hetrusci praecaeeris Italiae populi eorum, quae ad religionem & sacrificia pertinent, ad superstitionem usque studiosi. Hinc fit, ut nonnulli primum nominis huius elementum existiment esse aspirandum. Tusciae oppida celeberrima sunt Florentia, Pisa, Luca, & Sena. Populi ipsi Tusci appellatur, & Hetrusci, Graecis, τυρρῆλῳοι, haeruspinae olim peritissimi. Quapropter interpretandorum prodigiorum, & procurandorum summum causa uates olim ex Hetruria Romam saepissime accersebantur.

TUSCULUM, τῆσκαλῳν, a tus. Pla. in Aul. Hoc tusculum emi.

TUSCULUM, τῆσκαλῳν, Strabo, opidum Latij. xv. M. passuum ab urbe distans, olim inter intignes Latij ciuitates numeratum, Frederici Ahenobarbi temporibus, a Romanis Pontificibus delectum, quod Imperatori, Pontifici bellum inferenti, auxilio fuissent Tusculani. Hodie obscurus est uicus, quem Romani Friscatam uocant. Dicitur autem putatur Tusculum, quasi τὸ σκύλλον, quod in motu fatu adito situm, molestiam exhiberet ascendentibus. Est enim σκύλλον, uexare. Conditum autem existimatur a Telegono Ulyssis & Circes filio, qui cum patrem imprudens occidisset, in ea sese loca recepit. Hinc deducitur Tusculanus, a, um, τῆσκαλῳν, Stephano: ut Ager Tusculanus, Ciceronis uilla nobilitatus: & Tusculanum municipium, Catone Cenforio municipe illustratum.

TUSCUS, a, um, [Tosco, toscano,] τυρρῆλῳν, possessiuum a tuscio deducitur: ut tuscius uicus, a tuscis incolis, teste Festo, ita dicitur, quibus post Porciennae discessum in urbe manentibus, sedes sunt assignatae. Hor. 2. Ser. Sat. 3. Ac tusci turba impia uici.

TUSSEDO, inis, [Tosse,] τῆσκαλῳν, Apuleius.

TUSSIO, sis, suui, situm, [Tossire, Gal. Tousser, ou toussir. Hisp. Tossier.] βύσση, tussim patior. Pla. in Afin. Sic tussiat, ut cuiquam linguam in tussiendo proferat. Pli. lib. 20. ca. 2. Semen eorum tussientibus auxiliatur. Mar. li. 1. Et placet, & tussit. Hora. 2. Ser. Sat. 22. Senior male tussit.

TUSSIS, huius tussis, sceminini gen. [Tosse, Gal. Toux, Hisp. Tosse.] βύσση, uehemens spiritus afflatio (ut definit Galenus in tract. de Sympt. causis) ea quae meatum suum obstruunt, excutere conantur. Quae si continue nexet, a Seneca Pertussis nuncupatur. Est enim continens tussis, & inueterata, quae uix unquam eliditur, ex qua multi conficiuntur. Teren. in Heau. Gemitus, scereatus, tussis. Virgil. 3. Geor. Quare agros tussis anhela sues. Cat. Malamq. peiore expulit tussim, hinc Tussicula. Plin. epist. 114. Vt eris infirmitatis tussicula admonitus.

TUTAMENTUM, ti, [Disesa, aiuto. Gal. Auit, fauor. Hisp. Tudamiento.] τῆσκαλῳν, defenſaculum. Liu. lib. 21. Ut ea sola ignibus contextis ab hoste tutamentum fuerit.

TUTAMEN, nis, [Auito, disesa.] Vir. 5. Aen. decus, & tutamen in armis.

TUTANVS, pe. p. deus apud Romanos, idem (ut putatur) cum Hercule, quem periclitantes inuocabant, ut ipsos tutaret. Varro in Hercule, Noctu Annibalis cum fugauit exercitum Tutanus, ob hoc Tutanus Romae nuncupor. Nonius.

TUTE, [In medesimo,] τῆσκαλῳν, tu ipse. Ci. 4. Ver. Hoc autem tute faebere. Idem 2. Tusc. Reliquum est, ut tute tibi imperes.

TUTELAE, [Defensione, disesa.] ἰπῆροσση, quid sit docet Paul. Iuriconsul. ff. de Tut. Tutela (inquit) est ius, ac potestas in capite libero, constituta ad tuendum eum, qui per aetatem sua sponte se defendere nequit, iure ciuili data, ac permissa: ex qua ipsi tutores nomen acceperunt, quasi tutores, atque defensores. Cice. de Ora. Filius eius tibi in tutelam traditus. Accipitur latius tutelae nomen, pro quauis protectione. Idem 3. de Finib. Hoc intelligi uolumus, salutem hominum in Iouis esse tutela, Hor. 1. epi. 1. Rerum tutela meam.

TUTELARIS, ies, [Chi diffende,] τῆσκαλῳν, quod quippiam in sua habet tutela: ut, Dii tutelares, in quorum tutela uibes putabantur. Hi autem in oppugnationibus urbium certo carminis genere solent euocari, ne cum ipsis etiam diis bellum susceptum uideretur. Tutelaris praetor, cuius officium erat, pupillis tutores attribuere, quem primus M. Antonius Imperator constituisse existimatur. Iulius Capitolinus.

TUTELARIS, ierophylax, aditus, qui aedes sacras, ut publicas suo

periculo tuetur. Plin. lib. 34. cap. 7.

TUTO, [Sicuramente,] ἀσφαλῳς, sine periculo. Plautus in Amphit. Patri. Liceret tuto illam amplexarier? Cice. quarto Verr. Tuto transire.

TUTO, tutas, [Defendere,] ἀσφαλῳζω, uerbum antiquum, idem quod protego. Plautus in Meic. Inuoco uos Lares diales, ut me tuteis.

TUTOR, aris, [Defendere,] ἀμείνω, πορῳσ αμεινω, deponens, siue (ut Prisciano placet) commine, idem significans, quod diligenter protego. Horat. in episto. Res Italas armis tuteis, moribus ornes. Terentius in Hecyra. Ego in terea meum non potui tutari locum. Cic. pro Sylla. Per uos tutari, conseruareque cupiunt. Virg. 7. Aen. Tutari Italiam, detrudere finibus hostem. Idem 2. Aene. Hanc primum tutare domum.

TUTOR, ris, [Tutore, defensore. Gal. Tuteur. Hisp. Tutor, defensor.] τῆσκαλῳσσις, qui ius & potestatem habet in capite libero, ad tutandum eum qui se per aetatem nondum tutari potest. Haec autem aetas (secundum Iuriconsultos) est usque ad pubertatem, id est usque ad 14. annum. nam inde usque ad uigesimalimum quintum dantur curatores, qui etiam furiosis & mente captis dari solent. Est igitur tutor, pupilli defensor. Liuius 1. tutor liberis regis testamento instrueretur. Cice de Orat. Galba pop. Rom. tutorem instituire se dixit filiorum suorum orbitati. Idem de Clar. Orat. Orba eloquentiae quasi tutores relictis, tutor finium, defensor. Hora. Epod. 2. Siluane tutor finium.

TUTULVS, inquit Festus, ornamentum capitis Flaminicarum, & uitta purpurea innexa crinibus, & in altitudinem erecta, qua Flaminica a caeteris mulieribus discernebantur. Viri item in sacris tuius utebantur, qui inde tutulati dicebantur. Varr. libro sexto de Ling. Latin. titulati dicti, qui in sacris habere solent ut metam in capitibus: id est utulus appellatur ab eo, quod matres tuius crines conuolutos ad uerticem capitis, quo habent uti uelatos dicunt tutulos, siue ab eo, quod tuendi causa capilli febant, siue ab eo, quod altissimum in urbe, quod est arx, Tutulus uocatur.

TUTVS, ta, tum, [Sicuro, libero dal periculo. Gal. Secur. Hisp. Tuto, seguro, defendido.] modo actiue accipitur pro eo, quod quid facile a periculo protegit, ἄχυρος, ἀσφαλῳς, ut, Tutus locus, Tutus portus. Cice. pro lege Man. Quis locus tam firmum habuit praesidium, ut tutus esset? Caesar 3. Bell. Ciu. Qui modo sibi timuerant, hos tutissimus portus recipiebat. Modo passiuue pro eo qui extra periculum est, ut cum dicimus quempiam tutum ab hostibus esse, uel Tutum ad ictus. Caes. 2. Bel. Gal. Post eum quae essent, tuta ab hostibus reddebat. Liuius sexto Bel. Macedo. Testudinem tutam ad omnes ictus. Cice. 2. de Natu. Deo. Trunci a frigoribus tuti. Hinc Tute, aduerb. id est, citra periculum. ad Her. lib. 3. Eum tute uiuere, qui honeste uiuat. Tute, cauteque aliquid agere. ibidem paulo post. Hinc Tutissimo, aduerbium, Pompeius Ciceroni: Te hic tutissimo fore puto.

TUTVS, a, um, [Tuo, Gal. Tien, qui est a toy. Hisp. Cosa tua.] ὁδῳ, pronome possessiuum a Tu. Pla. in Persa. Tua merx est, tua indicatio. Cic. ad Trebonium lib. 15. Cupio cognoscere, iter tuum cuiusmodi sit. Tuum est: ad te spectat, tui est negocij & officij. Terent. in Andr. Tuum est, si quid praeter spem euenit mihi ignoscere. De tuis, unus, pro uis tuorum amicorum, uel de numero amicorum tuorum. Cice. ad Caes. lib. 13. Qui de tuis unus esset. Tuapte, & tuopte, ablatiui sunt ex tua, & tuo ablatiuis, & Pte, syllabica ad ictione compositi: ut tuapte sponte, i. tua ipse sponte: Tuopte consilio, i. tuo ipse consilio. Plau. Mil. tibi tuopte consilio occludunt linguam.

T A N T E Y

TYANA, penultima correpta, τῆσκα, Cappadociae ciuitas ad radices Tauri montis, patria Apollonij, siue ille magus, siue philosophus fuit. cuius uitam fabulosissimo uolumine exequitur Philost. Hinc sunt gentilia tyaneus, & ryanites, τῆσκαδῳς, καὶ τυανῳτης, Stephano. Poetae aliquando esse runt tyaneus per quinque syllabas. Ou. 8. Met. Ostendit adhuc tyaneus illic Incola de gemino uicino corpore truncos.

TYBERIS, aut certe thybris, [Tebro,] θῆβρις, Dionysio, θυμῆρις, ἡ τῆβρις, Stephano celeberrimus Italiae fluius, e media fere Apennini longitudine Aretinorum finibus defluens, primumque Hetruriam ab Umbris, & Sabinis, deinde eandem a Latio, atque adeo Ianiculum ab urbe dirimens. Dicitur thybris (ut quidam existimat) a rege quodam Hetruscorum eiusdem nominis, qui cum aliquandiu Latio incursionibus infestasset, tandem ad fluminis huius ripas est interfectus. Vir. 8. Aen. Immani corpore thybris, a quo post Itali fluium cognomine thybrim diximus. Alij thybrim dictum existimant, quasi τῆβρις, non tam a regis nomine quam ab iniuria, quae tum accolis, cum uiatoribus, circa fluij huius ripas inferebatur. Est autem Tybridis nomen uetustius, & solis prope modum Poetis usitatum, cum oratores Tiberim potius appellent,

lent, quod nomen recentius esse uideretur, siue a Tiberino Albanorum rege in eorum submersio impositum, ut placet Lin. lib. 1. siue literis aliquot paulatim, ut solet, temporis progressu immutatis. Verum quod ad uocis huius etymon, scripturamque pertinet, satis multa supra dicta sunt in discriptione Tiberis. Apud Dionysium Africum constantissime legitur Thybris, th aspirato: cuius aliquot uersus, quod singulares Romani fluij laudes contineant, hic uisum est adscribere.

Θύβρις ἐλάσσομενος καθερὸν ῥέον ἐν ἀλαβάλλει,
 Θύβρις ἐϋῤῥήτης ποταμῶν βασιλῆος τᾶτος ἄλλαν,
 Θύβρις, ὅς ἰμερτῶ ἀγατέ μενεταί, ἀνδρίχα ῥόμῳ,
 Ρώμῳ τιμῆ εἰσαν, ἐμῶν μὲ γὰρ δίκον ἀτακτων,

TYBERIS, Tyberias, Tyberius, & Tyberinus, & si qua sint alia id genus: rectius in nostro scribuntur, cum praesertim etiā apud Graecos per iota scribantur, *τιβερῖς, τιβερῖας, τιβέρῖος, καὶ τιβερῖνος*, eorum significaciones uide suis locis.

TYBUR, uris, Tyburus, urtis, & Tyburtinus, a, um, rectus, i, nostro scripseris, praesertim cum apud omnes Graecos *τιβερῖς, τιβυρα, καὶ τιβυρα*. per iota legitimus. uide suis locis.

TYDEUS, dictio dissyllaba, *τυδῆος*, nomen filij Oenei regis Calydoniae, & Eurypoeae, uel ut alij placet, Althæae, qui cum fratre suo Menalippum inscius occidisset, ad Adrastum regem per fugit, cuius filiam Deiphilen coniugem duxit. Postea Polynice, qui alteram Adrastrum filiam, Argiam uxorem habebat, legatus ad Eteoclem regem Thebarum missus, ut pacti memor fratri regnū redderet. Ad quem cum uenisset, regiamque esset ingressus, Eteocles negauit se regno cessurum esse. Quo responso Tydeus uehementer commotus est, ita ut non sit ueritus Thebanos omnes, quotquot cum forte cum Eteocle essent in conuiuio, ad quodlibet certaminis genus prouocaret: atque ut animose pronunciauit, ita omnes (sic illi Pallas propitiae erat) strenue uicit. quamobrem Thebani dolore ac indignatione accensi, reuersuro insidias tetenderunt, collocatis ad opportunitum locum, qua Tydeus transiturus erat, quinquaginta iuuenibus, cum duobus, ducibus Mænone Aemonis & Lycophonte Autophoni filio: quos Tydeus in se impetum facientes trucidauit, unitantum parces Mænoni, quem acceptæ cladis nuncium ad Eteoclem remisit. Proiectus deinde una cum Polynice, & Adrastris, reliquisque Graeciae principibus ad bellum Thebanum, post multas res praclarissime gestas, a Menalippo quodam Thebano lethaliter uulneratus, occubuit. Vide hæc latius in Statij Thebaide:

TYDIDES, æd. pe. pr. *τυδείδης*, nomen patronymicum a Tydeo deductum: quo poetæ utuntur pro Diomede Tydei filio. Vir. 1. Aeneid. O Danaū fortissime gentis Tydide. Hor. 1. Car. Ode 6. Quis Tydidam superis parem.

TYMOLVS, penult. prod. qui & Tmolus, *τύμολος*, Step. Lydiæ mōs, ex quo Pactolus amnis profluit. apud Plinium libro 5. cap. 29. Timolus.

TYMPANITICVS, ci. [*Hidropico*,] *τυμπανικός*, qui tympanite laborat: hoc est, ea specie aquæ intercutis, cum uenter spiritu, aquaque distentus, sonum reddit tympani, cum pulsatur. Plinius lib. 26. cap. 5.

TYMPANISTRIA, mulier tympanum pulsans. Sidon. lib. 1. Epi.

TYMPANITES, [*Hidropisia*,] genus hydriopis, cum uentre uehementer intento, creber intus ex motu spiritus sonus est. Cel. libro 3. cap. 21.

TYMPANIZO, zas, [*Sonar il timpano*,] *τυμπανίζω*, tympana pulso. Suet. in Augusto: Comprobauit uersum in scena pronunciatum, de Gallo matris Deum tympanizante.

TYMPANOTRIBA, bæ, [*Tamburino*. Gal. Vn joueur de tambourin. Hi. Adfero. ò aduñte.] *τυμπανοτριβῆς*, qui tympanum terit, & pulsatur. Plin. in Truc. Tympanotribam amas.

TYMPANVM, ni, [*Timpano*. Gal. Tabourin, bedon. Hisp. Atabal ò panderero.] *τύμπανον*, instrumentum ex una parte planum, membrana clausum, intus uacuum, quod baculo pulsatur. Eo uti solebant in sacrificio matris Deum. Virgil. nono Aeneid. Tympana uos, buxusque uocat Berecynthia. Ouid. 4. Fast. Et inania tympana tudent. Est & tympanum uehiculi tectum, ut inquit Seruius, Sive (ut aliqui putant) testudo supra radios. Radij autem dicuntur stipites, altera parte rotæ centro, altera canthi infixi. Vir. 2. Geor. Hinc tympana plautris. Est præterea tympanus, machina rotunda ad rotæ similitudinem, qua a calcantiibus hominibus uersatur, pondere in ædificijs subuehuntur, uel aqua hauritur fistulis maioribus. ex puteis, uel ex riuus per canales ad irrigandos hortos diffunditur. Huiusmodi etiam tymphana in portibus insignioribus uidemus ad exonerandas naues accommodata. Luc. 1. 4. Multaq. per trochleas & tymphana pòdere magno commouet. Tympanū genus uasis. Plin. lib. 33. ca. 11.

TYNDARVS, ri. p. e. *τυνδαρος*, rex fuit Oebalæ, & maritus Ledæ, quæ eodem tēpore duo peperit oua, e quorum altero, quod a Ioue conceperat, exclusi fuerunt Pollux, & Helena, ex altero quod

conceperat ex Tyndaro, Castor, & Clytemnestra. Ex his priores duo immortales fuerunt, posteriores mortales. Mortuo tamē Castore Pollux a Ioue impetravit, ut sibi cum fratre immortalitatem communicare liceret, alternisque cum illo uitam morte commutare. Cui fabulæ occasionem sumministravit fiderum illorum natura, quæ talis est, ut uno oriente, alterum occidat. Ambo autem a Poetis dicuntur Tyndaridæ, nō quod uterque a Tyndaro fuerit natus, sed *καταρχεινιδῶς*, quemadmodum Hercules idem appellant, Amphyrionidemi. Sic etiam Helenam Tyndaridem uocant. quæ tamen fuit Iouis, non Tyndari filia. Alioquin, si mortali patre nata fuisset, tot secula uiuere non potuisset, constat enim fratres eius cum Argonautis nauigasse. Argonautarum autem filij cum Thebanis dimicauerunt, horum uero filij bello Troiano interfuerunt. Dicimus & Tyndareos, seu Tyndares, per quatuor syllabas. Ouidius in epi. Hermiones: Me tibi Tyndareus uita grauis auctor annis Tradidit.

TYPHOVS, per tres syllabas, eu diphthongum in u'tima habēs, p-multima prod. *τυφῶδης*, unus e Gigantibus, terre & titani filius, quem illa Ioui irata in perniciē cœlestium fertur edidisse. Hic cū in ingentem corporis molem adoleuisset, eo uacordie prouectus est, ut Iouem de cæli possessione deijcere conaretur. Quapropter fulmine ab eodem ictus est, & sub Inarimen insulam detrusus: ut placet Homero in Catalogo. Vir. 9. Aen. Inarimō Iouis imperijs imposita typhoeo. Luc. li. 4. Conditur inarimes æterna mole typhoeus. Qui tamen lib. 5. Met. & Strabo li. 12. Pindarum secuti, in Sicilia sub Aetna monte sepultū uolunt. Hinc typhoeus, a, um, p. *τυφῶεις*, licet Poetæ suo iure alteram ex diphthongo uocalem abijcientes, eandem corripiant. Vir. 1. Aen. Qui tela typhoea temnis.

TYPHON, onis, *τυφῶν*, flatus uorticosus, mira uelocitate, sed sine igne, e nube erumpens. Plin. li. 2. ca. 78. Gellius li. 19. ca. 2. Producit autem hæc dictio priorem syllabam. Lucan. lib. 7. Auidos thiphonas aquarum.

TYPVS, typi, [*Forma, stampa*. Gal. Type, premiere forme de quelque chose. Hi. Forma, figura, molde.] *τύπος*, Latine forma, figura, adumbratio rudis, exemplar, umbra, & ueluti imago quædam alterius rei. Cic. ad Attic. lib. 1. typos tibi mando. Hinc protypa, dicta sunt opera, quæ ante typos facta sunt. Ectypa, *ἑκτύπα*, quæ ex ipsis sunt formata typis. Plin. li. 35. cap. 12. Archetypa autē dicuntur prima & principalia exemplaria, quæ non aliunde sunt desumpta, neq. ad aliorū similitudinē effecta, cuiusmodi uulgus uocat Originalia: Typi item teste Gellio lib. 1. a Graecis dicuntur, quas nos descriptiones appellamus, quæ rudiores sunt, quam *ὑπομοί*, quas nos hitiones uocamus.

TYRANNICE, [*Crudelmente*. Ga. Tyranniquement, cruellement. Hisp. Cruelmente.] *τυραννικῶς*, crudeliter, mote tyrānorum. Ci. 5. Ver. Quæ regie, seu potius tyrannicè statuit in aratores.

TYRANNICVS, ca, cum, [*Tiranno, crudele*. Gal. Tyrannique, cruel. Hisp. Cosa de tyranno, seño injusto y cruel.] *τυραννικός*, quod est tyranni, hoc est, crudele, & superbum. Ci. 1. de Legi. Si Athenienses delectarentur tyrannicis legibus. Idem de Inuen. Quod tetrum crudele, nefarium, tyrannicum factum esse dicamus.

TYRANNIS, midis, [*Tirannia*. Gal. Tyrannie, seigneurie. Hisp. Tyrania, señorio.] *τυραννίς*, dominatio, sæuim ac uiolentum imperium. Iuuen. Satyr. octaua. Quid Nero tam sæua, crudaque tyrannide fecit?

TYRANNOCTONVS, ni, pe. co. [*Vcciditor del tiranno*. Gal. Qui tué ou fait mourir un tyran. Hisp. El que mato algun tyranno.] tyrannicida, percussor tyranni: *κτείνω*, interficio. Ci. ad Att. lib. 14. Periculosa nostris tyrannoctōnis.

TYRANNICIDA, dæ, pen. prod. gen. masc. [*AmaZZatore del signore*,] *τυραννοκτόνος*, qui tyrannum occidit. Plin. lib. 7. cap. 13.

TYRANNICIDIVM, *τυραννοκτονία*, tyranni cædes. Quintil. lib. 7. cap. 4.

TYRANVS, ni, [*Tiranno, signore*,] *τύραννος*, apud ueteres in bonam partem dicebatur pro rege, seu monarcha, qui plenam habebat in subditos potestatem. Ab initio enim Trogo teste, omnium ciuitatum regionumque imperium penes reges fuit, quos ad huiusmodi fastigium maiestatis, non ambitio popularis, sed spectata inter bonos moderatio prouehabat, qui etiam tyranni, ob fortitudinem uocabantur. Virgil. 7. Aeneid. Pars mihi pacis erit, dextram tetigisse tyranni. Postea tamen tyranni nomen ad illos solum restrictum est, qui per insolentiam imperij uiribus abutebantur, & ui quadam animi libidine dominabantur, non iure, & legibus æquis. Cicer. 2. Offic. Huius tyranni, quem armis oppressa pertulit ciuitas. Ouid. 1. Met. Et inhospita tecta tyranni.

TYRIAMETHYSTVS, *τυριαμέθυσος*, amethyfi color, Tyria rursus purpura inebriatus. Plin. lib. 9. ca. 41.

TYRIANTHINVS, acum, pe. c. *τυριάνθινος*, color, qui fit ex ianthino: hoc est uiolaceo, rursus Tyria purpura inebriato. hinc Tyriathi

næ uestes, colore huiusmodi infectæ. Martial. lib. primo. Tyriantina Bardocucullus.

TYRIDATES, seu potius Tyrdates, *τυριδάτης*, Vologesis Parthorum regis frater, qui Neronis principatu Romam uenit, & regni Armeniæ diadema ab eo accepit. Tac. lib. 6. & 7.

TYRIVS, a, um, *τύριος*, adiect. deductum a Tyro urbe, olim insula, sed ab Alexandro continenti adiuncta. Virg. 1. Aen. Vrbis antiqua fuit, Tirij tenuere coloni. Tibullus. Quid Tyrio recubare toro? Et quoniam in hac urbe laudatissima tingebatur purpura, factum est ut Tyrium dicamus pro purpureo. Qui. 2. de Arte: Tirios laudabis amictus. Tyria maria, pro uerbio dicebatur, de re admodum tumultuosa, periculique plena. Festus putat inde natum esse prouerbium, quod Pœni Tyro oriundi, adeo potentes in mari fuerunt, ut omnia maria infestantes, nauigationem redderent periculosam. Vnde Tyria maria excitare, prouerbialiter dicitur, pro ingentes tumultus commouere.

TYRO, onis, [Tirone, soldato nouello. Gal. Aprentis; noue au soldat, bachelier aux armes. Hisp. Nouitio en la guerra y armas.] *νέον στρατιώτης*, nouus miles, & fortis ad militiam exercendam. Cic. 2. Tul. Aetas Tyronum plerumque melior: sed ferre laborem, contemnere uulnus consuetudo docet. Liu. li. 10. Veteribus militibus tyrones immisceantur. Per translationem Tyrones appellamus, qui prima in arte aliqua ponunt rudimenta, unde pro rudi adhuc & nouitio gladiatore posuit Suet. in Cæsare: Sic adolescentes, quando, toga sumpta, eloquentiam exercere incipiebant, Tyrones dicebant, & illa prima actio, Tyrocinium. Seneca libro tertio Declam. Illa in foro primum dicturus tyro dictus est. Sueton. in Nero. Deductus in forum tyro, populo congiarium proposuit. Hinc Tyrunculus, diminutiuum, pro iuenculo, qui prima in arte aliqua coepit ponere rudimenta. Plin. Junior in epist. Quod me, quamuis tyrunculum, incitauit ad emendum, hoc est, rudem, & nondum satis exercitatum in cognitione signorum. Iuu. Sat. 11. Nec latus Afræ Nouit auis noster tyrunculus. Huius femininum est Iyruncula, quo Colum. usus est pro Cane adolescentiore. Quoniam (inquit lib. 2. cap. 7.) tyruncula nec recte nutrit, & educatio totius habitus aufert incrementum. Tyrocinium, *τιροκίνησις*, prima artis alicuius rudimenta. Suet. in Tib. Tyrocinij die adolescentuli togam puram sumebant. Tyrocinium nauium dixit Plin. li. 24. c. 7. per metaphoram: cum primum mari committuntur. Sunt qui scribant, Tyro, per i, nostrum, & melius fortassis, arbitror enim Græcam dictionem non esse. Fuit etiam Tyro, siue Tiro, nomen liberti Ciceronis, in omni litterarum genere exercitissimi, ad quem extant Ciceronis epistolæ.

TYROCINIUM, Tyrunculus, & Tyruncula, uide in dictione Tyro.

TYROS, siue Tyrus, *τύρος*, urbs Phœnicis olim celeberrima, una ex ijs, quæ Tripolim efficiunt, olim insula, sed Alexandri operibus continenti coniuncta. Tyrus, inquit Plin. libr. 5. cap. 19. quodam insula, præalto mari, septingentis passibus diuisa, nunc uero Alexandri eam oppugnantis operibus, continens. Olim portu clara; urbibus gentilibus Lepti, Utica, & illa Romani Imperij æmula, Carthagine, nunc omnis eius nobilitas conchilijs, & purpura constat. Olim Sarra dicta, ut ait Gellius lib. 14. ca. 6. Vnde Sarra nomen ostium, pro purpura Tyria.

TYROTARICHVS, *τυροταριχος*, genus obsonij, ex caseo, salsamentis que confecti. *τύρος*, enim caseus est, *τάριχος*, salsamentum. Ci. ad Pætum. lib. 9. Ad tyrotarichum antiquum redi. Et ad Att. li. 4. Patina tyrotarichi.

TYRRHENOS, [Toscani.] *τυρρηνός*, Romani Hetruscos appellat, atque Thuscus, hoc est, quicquid est populorum in Italia, inter Macram, & Tiberim fluuios. Græci uero hoc eos nomine nominarunt a Tyrreno Atyos filio, qui à Lydia colonos in hanc regionem deduxit. Atyos enim ex polteritate Herculis, & Omphales unus, cum sterilitate ac fame populum suum emittere cogeretur e duobus filijs sorte iacta, Lydum quidem regni successorem tenuit: Tyrrenum autem cum bona populi parte ad querendas nouas sedes emisit: qui cum post longos errores in inferi maris ora sedes fixisset, totum eum tractum de se Tyrreniam, & mare ipsum Tyrrenum appellauit. Virgil. libro septimo. Primus init bellum Tyrrenis asper ab oris Contemptor diuum Mezentius.

TYRRHENVM, mare, [Mer di Toscana.] *τυρρηνική θάλασσα*. Steph. mare inferum est: ita dictum quod Tyrreniam, hoc est, Tusciam aluat: unde & Tuscum dicitur, Vel a Tyrrenis nautis, qui se in hoc mare præcipitauerunt. Namque hoc habet fabula: Dornientem in littore Liberum patrem adhuc puerum nautas abstulisse Tyrrenos: qui cum esset experrectus in nauis, quo duceretur, in terrogauit: Responderunt illi. Quo uellet: Liber ait: Ad Naxum insulam sibi sacratam. Sed cum alio uela desisterent, iratum nomen tigres sibi sacratas uisibus eorum obiecit: quo terrore se illi in fluctus dedere præcipites. Hæc Seruius in illud Vir. 1. Aen. Gês inimica mihi Tyrrenum nauigat æquor.

LITTERA uocalis est, quæ sæpe in consonantem transit: & modo uim simplicis habet, ut apud Virgilium: Cum tales animos iuuenum, tã certa tulistis Pectora. Modo duplicis: ut Cupini, cupiueram: in quibus i, ante u, consonantem posita producitur, & eadem subtracta corrumpitur. Aliquando u, consonans per diæresim ratione carminis in uocalem correptam mutatur. Horat. in Epod. Nivesque deducunt Iouem, Nunc mare, nunc siluæ. Interdum a uocali transit in consonantem, ut Nauta, nauita: Gaudeo, gauisus. Quandoque amittit uim literæ: cum subditur post quant gnt Aliquis, Sanguis, idem fit antecedente fut, suauis, Suetus. Transit quandoque per deriuationes in a: ut Veredus, ueredarius: in e, ut Pondus, ponderis: Deierat, pro deiurat. Contra Antiqui Auger, pro Augur dicebant. Similiter in gerundijs quæ a tertia coniugatione nascuntur, loco e scriptitarunt, ut Faciendum, pro faciendum. In compositione etiam u, sæpæ mutatur in i, correptam: ut Cornu, corniger: Arcus, arcitenens: Fatum, fatidicus: Aurum, aurifex: Luctus, luctificus: Fluctus, fluctuagius, Magnus, magnificus: Opus, opifex. Scribentem etiam antiqui, Carnufex pro carnifex, & Lubens pro libens, Pessimus pro pessimus: quorum innumera accurrunt exempla apud Comicos.

V A N T E A

VACANTER, [Inuano. Gal. Auec grand loisir, inutilement. Hisp. Ocyosa y desaprovechadamente.] *κενός*, inaniter, frustra. Gell. libro 17. capi. 10.

VACCA, [Vacca.] *βῆσις*, bos femina. Cice. 1. de Nat. Deo. Cur nõ gestiret taurus equæ contrectatione, equus uaccæ? Var. 2. de re ru. c. 5. Diferuntur in tertia & quarta taurus & uacca. Virg. 4. Aen. Ipsa tenens dextra paterã pulcherrima Dido Candentis uacca media inter cornua fundit. Virg. 6. Aen. Sterilemque tibi Proserpina uaccam. Vacca, quæ sterilis est, Varroni taura appellatur. Diminutiuum est Vaccula *βῆσις*. Vir. Vaccula nonnumquam secreta cubilia captans.

VACERRA, uacerræ, [Palo. Gal. Vne choison en façon de treillis. Hisp. Estaca para atar bestias o otra cosa.] *σκόλοψ*, palus uel stipes humi delixus ad castra munienda, uel hortos claudendos. Colum. lib. 9. c. 2. de uiuarijs claudendis loquens. Vbi uero neutrum patrisfamilij conducit, ratio postulat uacerris includi. Sic enim appellatur genus clathrorũ, idque fabricatur ex robore, quercu, uel silibere. Et mox: Satis est uacerras inter pedes octonos defigere. Et paulo post: Nam & uacerris fabricandis ingens est in Gallia materiæ copia. Vacerram (inquit Festus) Aelius & alij complures aiunt esse stipitem, ad quem equi solebant religari. Alij dicunt maledictum significari hoc nomine acerbitatis magnæ, ut sit uaccors & uefanus. Hæc Festus.

VACILLO, as, are, [Vacillare, non esse constante. Gal. Vaciller, varier. Hisp. Titubar o bambanear.] *παοαρέποιμα*, est proprie inconstantem esse & quasi alternatim modo huc, modo illuc inclinari, nutare, fluctuare. Ci. ad Att. li. 12. Memoria uacillare. Idem 11. de Nat. Deo. Tota res uacillat, & claudicat. Idem 3. Offi. Iustitia uacillat, uel iacet potius. Vacillare item testis dicitur, qui in dicendo testimonio sibi non satis constat, & modo negat, quod paulo ante affirmarat. Hinc Vacillatio. Quin. lib. 11. cap. ult. Est & illa indecora in dextris, ac læuum latus uacillatio, alternis pedib. insistentium. Vacillans, t̄is, parti. Ci. Tironi. li. 16. Acepi tuã epistolam uacillantibus litterulis, i. non recte præ ualitudine scriptis. Idem 3. Phil. Cum una legione, & ea uacillante.

VACCINIUM, *νίσις*, a Romanis dictus est flos purpurei coloris, teste Diosc. quem Græci uocant *ὄκκινθον*, quod etiam apertissime testatur Seruius, explicans illud Vir. 2. Ecl. Alba ligustra cadunt: uaccinia nigra leguntur. Quo in loco nonnulli Seruium immerito reprehendunt, quod Vaccinium pro hyacintho acceptum Maroni affirmarit. Nec obstat, quod uaccinio nigrum colorẽ tribuat Vir. cum purpuream quoque uiolam, nigram uocare soleant aucores: præsertim si sulcioris purpuræ habet colorem. Galli seruatis non obscuris prisca nominis uestigijs, Vacietum appellant: herbã autem ipsam, a quadam cæpæ similitudine, Cæpam agrestem: Habet enim, Diosc. teste, folia bulbi, & radicem bulbaceam, caulẽ uero didrantalem minimo digito tenuiorem, comam prociũ bentem, incuruamque purpureorum florum plenam. Vaccinia in Italia aucupijs ferebantur, in Gallia etiam tincturæ. uide Plin. lib. 16. cap. 18.

VACO, cas, [Dar opera. Cal. Vaguer & entendre à quelque chose. Hisp. Dar obra à algo.] *γοράζω*, ocium habeo. Et constructur cum datiuo ubi, Vaco philosophiæ. Cice. 1. de Diui. Philosphus semper uaco. Vacare corpori, est curare corpus. Plin. epi. 9. aut lego aliõ quid,

quid, aut scribo, aut etiam corpori naco. Iungitur aliquando accusatio cum præpositione In. Ouid. 3. de Pon. Eleg. 3. In nullum mea mens grande uacabat opus. Interdum Vacare significat uacuum esse, & sicere absolute ponitur. Plaut. in Cas. Fac uacant ædes. Cæsa. 1. Bel. Gal. Noluit eum locum, unde Heluetij d. fecerant, uacare. Vacant agri, id est, non excoluatur. Cæsa. 4. Bel. Gal. Multa passuum sexcenta agri uacare dicuntur. Interdum pro carere, idque fere cum ablatiuo nulla præcedente præpositione. Cice. libro nono Episto. Vacare culpa, magnum est solatium, Item lib. 1. Cum, in quo accusabat, culpa uacarem. Interdum uacare, est otiosum esse, nihil agere, cessare: idque interdum absolute, Cic. lib. 12. epist. Sane tu quidem uacas, noli mihi molestiam exhibere. Nonnunquam cum ablatiuo præeunte præpositione A, uel Ab. Pl. epi. 5. 1. Cum a scribendo uacaret, id est, cum a scribendo superfederet. Cic. in Bruto: Nullum tempus ei uacabat a Forensi dictione. Vacare animo, est curis solutum esse. Cic. 1. de Diu. Si uacas animo, neque habes aliquid, quod huic sermone præteruertendum putes. Hinc Vacans, qui ociatur, Cælius ad Cice. lib. 8. Hoc mihi certum, ac iucundissimum uacanti negotium erat, tecum id ocij tempus consumere. Ouid. 9. Metam. Nec petijt horamque animumque uacantem. Vacanter, aduerbium, superlatiue, frustra. Gellius libro 17. cap. 10. Vacanter hoc cumulatius, & inaniter. Vacatio, onis, uerbale, cessatio, immunitas feriarum. Cæsa. sexto Bel. Gal. Militiæ uacationem, omniumque rerum habet immunitatem. Habere uacationem, id est, cessare. Cice. 4. Acad. Cum sacerdotes deorum, uacationem habeant. Dare uacationem, id est, immunitatem alicui permittere. Cice. 6. Verr. Vacatio data est ab illo. Interdum Vacare significat ad nihil utile esse, superabundare, quod otiosum esse uideatur, sed non nisi tertia persona. Vacat mihi impersonaliter, id est, otium, uel uacuum tempus est mihi. Aliquando tamen datiuus non exprimitur. Virgil. secundo Aeneid. Sed si tantus amor casus cognoscere nostros, Et uacat annales nostrorum audire laborum. Iuue. Sat. 1. Si uacat, & placidi rationem admittitis, edam. Id est, si ocium est uobis. Quandoque ponitur pro curæ esse. Quin. lib. 12. cap. 1. Et cui esse diterto uacet. Vacare populo, est operam populo dare, & inservire. Aliiter uacare populo, significat liberum esse a populo, popularique iudicio. In quem sensum Cice. uidetur lib. 2. Tusc. accipere, cum ait: Amplitudo animi una est omnium rerum pulcherrima, eo que pulchrior, si uacet populo.

VACUNA, p. p. a uacando dicta est dea, quæ præesse uacantibus, & otiosis putabatur: cui cum agricolæ a laboribus ruris uacarent, ut post perceptos fructus requiescerent per hyemem, uota soluebant & sacrificabant. Oui. li. 6. Fast. Antiquæ sacra Vacunæ. Ante Vacunales stantque sedentque focos. Pl. li. 3. ca. 12.

VACUO, as, [Vuotare. Gal. Vnider. Hisp. Vaçjar lo lleuo] κενός, uacuofacio, uacuum reddo, euacuo. Mar. li. 11. Elysiū liceat si uacuare nemus. Col. li. 3. ca. 13. Sulcum uacuari.

VACUUS, a, um, [Vuoto, uacuo. Gal. Vnide. Hisp. Vaçjo] κενός, inanis, nihil continens. Cice. de Vniuersi. Nihil igni uacuum uideri potest. Cice. in Catil. Quid? quod aduentu tuo subscellia ista uacua facta sunt? Vacuum definiunt Philosophi, quod sit locus non repletus corpore, natus repleri. Vel sic, uacuum est dimensio, omnia in se non cedendo recipiens. Quibus ex definitionibus satis constat, proprie loquendo nihil esse uacuum, cum omnia si non alio corpore, certe aere plena sint. Vulgo tamen ita loquimur, ut uacuum dicamus, in quo nihil sit præter aërem. Aliquando uacuum accipimus, pro ualio & spatio. Virgil. 3. Georg. Satisbus in uacuis pascant. Idem 7. Aeneid. Quem pueri magno in gyro uacua atria circum Intenti ludo exercent. Sic aërem uacuum esse dicimus, quod in eo nullum conspiciatur corpus. Virg. 3. Georg. Aera per uacuum ferri. Quo in loco Virg. Lactetium uidetur imitatus, qui Inane neutro genere pro aere ponit, Longum, inquis, per inane resoluit. Vacuus animus, otiosus, nullis curis, nullis negocijs irretitus: Cicero de Clar. Orator. si es animo uacuo, expone nobis quod querimus. Vacuos habere dies, id est, nullis rebus dedicatos. Vacuus equus, qui sine sessore est. Liui. libro 27. Vacuus paulo post equus, errans per urbem, cognitus. Vacuum remum trahere, est remum inutiliter, in cassum, frustra, trahere. Iungitur aliquando genitiuo. Pla. in Bacch. Volens afflicta me iam uacuum uicium, Id est inualidum. Terent. in Heaut. Vacuum tempus, ne quod dem mihi laboris. Aliquando ablatiuo sine præpositione. Cicero secundo de Finibus. Cum uacui curis, etiam quid in cælo fiat, scire auemus. Aliquando cum præpositione. Cicero ad Attic. Sin eris ab isto periculo uacuus. Hinc uacuitas, tis, inanitas, absentia, priuatio. Cice. 1. de Offic. Adhibenda uacuitas ab angoribus. Idem quinto Tusc. Securitatem appello uacuitatem ægritudinis.

VADIMONIUM, lacus in Umbria, non procul ab America, opacam habens syluam sibi innatantem, quæ nunquam die ac noctu eodem uisitur loco. Pl. li. 2. c. 95. Pl. Iunior in epist.

VADIMONIUM, nij, [Sicurtà, malleuadore. Gal. Promesse & obligatione de comparo en iustice. Hisp. Fianza de la persona.] ἕγγυον, est spositio quædam sitendi, comparandique in iudicio ad diem præstitutam per se, uel per aduocatos, quod deierere non licet. Seneca: Vadimonium promittimus, & tamen deseritur. Cicero Quintio: Ad uadimonium non uenit. Et paulo post. Non dubitauit, cum uadimonium deseritum esset bona proferbere. Vadimonium promittere, est promittere comparere in iudicio ad diem præstitutam per se, uel per aduocatum. Cic. 5. Verr. Statuit. iste, ut arator decumano, quo uellet decumanus uadimonium promitteret. Vadimonium constituere, est diem assignare, ut loquuntur, quo quis in iudicio comparere debeat. Cic. de Sen. Omnia que curant meminerunt, uadimonia constituta, qui sibi, cui ipsi debeant. Vadimonium deserere, est non comparere in iudicio ad diem præstitutum. Plin. in Præsa. Nat. Hist. Inscriptiones, inquit, propter quas uadimonium deferri possit. Id est, inscriptiones librorum, tam ampla & magnifica pollicentes, ut propter eorum librorum aut lectionem uadimonium deferri possit. Differre uadimonium, est differre diem contentionis, quo reus in iudicio comparere promiserat. Pl. li. 7. ca. 53. Bæbius iudex uadimonium differri iubet. Vadimonium missum facere, est uadimonij obligationem remittere, condonareque. Cicero pro Quin. Qui postea quoque uadimonium missum fecerit. Vadimonium obstricti, hodie dici possunt qui ob crimina in iudicium uocati, ab iudicibus, ut sit, impetrarunt, ut aut sua, aut sponforum fide dimittantur, ea lege, ut in diem certum, aut quodcumque iudici uisum fuerit, ad iudicium stantur. Concipere uadimonium, est exprimere certam formulam uadimonij sistendi, comparandique. Cice. Quin. Frat. lib. 2. Negat in tanta multitudi ne eorum, qui una essent, quenquam fuisse, qui uadimonium concipere possent.

VADO, dis, si, sum, [Andare. Gal. Aller. Hisp. Yr camino, andar.] ἄειδίζω, eo, iter facio, quasi uix me do. Virgil. secundo Aeneid. Vadimus inmitti Danais. Ibidem: Per tela, per hostes Vadimus. Cicero ad Attic. libro quarto. Ad eum postridie mane uadebam. Transferretur & ad fluuios, pro fluere, Plin. lib. 5. cap. 26. In Mesopotamiam uadit per ipsam Seleuciam. Circum uado, Euado, Inuado, Peruado, suis locis.

VADO, as, priore c. [Passare il fiume.] uado traicio. Papinian. Si uadari nequeat, sed pontonibus traiciatur. Solinus: Flumen, quod propter breuitatem facile uadari poterat.

VADARI, aris, [Far la signora.] κλητύδω, uerbum commune, secundum Priscianum, significat uadimonio obstringere, siue diem iudicij ex pacto constituere, & in ius uocare. Cicero pro Quintio: Debere tibi dicis Quintium, procurator negat: uadari uis, promittit. Vadari reus dicitur, cum uadimonio obstringitur, præstituta die se iudicio assururum. Actor etiam Vadari reum, dicitur, cum acceptis uadibus reum ad comparandum in iudicio astringit. Liui. 3. Decem uadibus accusator uadatus est reum. Cice. quinto Verr. Cum ex Leontino usque Lilybæum aliquem uadaretur. Ouid. secundo de Rem. Amor. Iamque uadaturus: letifica prodeat, inquit. Hora. 1. Serm. Saty. 6. Tunc responderet uadato Debebat.

VADOSUS, a, um, [Diguado.] πορόδης, ut, Vadosus annis, qui frequentia habet uada, quæ transiri pedibus possunt. Cæsa. primo Bel. Ciuil. Vadosum mare erat. Liui. libro 37. Vadosum ostium portus.

VADUM, di, [Acqua bassa, guado.] ὄρος, est locus in flumine, mari, uel lacu, tam parum profunditatis, ut pedibus transiri possit: unde & nomen habere putatur, a uadendo scilicet, quod per ipsum uadere possimus. Liui. lib. 38. Pontem, quia uado nusquam transitus erat, facere instituit. Cæsa. li. 3. Bel. Gal. Romanos uada, portus, insulas non nouisse. Vadum pro mari. Cat. Argo. Aufi sunt uada falsa cita decurrere puppi. Virgil. quinto Aeneid. Sulcant uada falsa carinæ. Ouid. 3. Trist. Eleg. nona. Dicitur his remos applicuisse uadis. Emerfisse e uado dicitur, qui maximam rei alicuius difficultatem superauit. Tractum a nauigantibus, qui non sine maximo discrimine inter breuia, & loca uadosa nauigant. Cicero pro Cælio. Emerfisse iam è uadis, & scopulos præteruicta uidetur oratio. Res in uado est, pro uerbialiter dicitur, pro, In turo est, Tractum uidetur a natantibus, quibus ut in profundo periculum, ita in uado est securitas. Terentius in Andr. Omnis res in uado est. Plau. Aul. Iam esse in uado salutis res uidetur.

VÆH [Oime, [dai, interiectio dolentis: ut Væh misero mihi. Vir. 9. Elog. Mantua uæh miseræ nimium uicina Cremonæ. Quidam Væ sine aspiratione scribunt: recipit diphthongum, ut distinguatur a Ve coniunctione.

VAFER, fra, frum, [Astuto, ghiotto. Gal. Fin & caus. ruse. Hisp. Astuto y recatado.] αἰσώπρος, pro callido & astuto accipitur, quasi ualde Afer. Mira enim semper fuit eius generis calliditas. Cice. lib. 1. de Nat. Deo, Chrysisus, Stoicorum somniorum uaserrimus interpret. Ouid.

- Ouid. 3. de Arte: Qua uasre eludi possit ratione maritus. Vaftrum ius, id est, subtile, uel in quo multi uasre uertantur. Horat. secundo Sermo. Satyra secunda. Aur uasri inficitia iuris. Hinc Vafre, calide, altu: e. Cicero quarto Verr. Nihil uasre, nec malitiose facere conatus est.
- VAGINA**, penul. produ. [Guaina, Gal. *Gaine ou fourreau*, Hisp. *Vayna de cuchillo*.] *Vinnu*, alicuius rei theca. Ci. in Catil. Gladium in uagina re conditum. Cæf. 5. Bell. Gall. Auertit hic casus uaginam, & gladiū educere conantis dexteram moratur manum. Ouid. 10. Metam. Pendentis nitidum uagina diripit ensem. Virgi. 4. Aenei. Uagina que eripit ensem. Uagina frumenti quidam quasi folliculus, quo spica etiamnum pubescens, necdum plane apparens, circumuoluitur. Varr. 1. 1. ca. 48. ter. Ci. de Sen. Vaginis iam quasi pubescens includitur. Uaginæ corporis. Pli. li. 8. ca. 15. & lib. 11. ca. 37. Diminutiuum Vagmula. Pli. li. 18. ca. 7.
- VAGIO**, gis, giui, gitum, *βάλαξις*, proprie de infantibus dicitur, cum fletum emittunt. Cicero in Catone. Quod si quis Deus mihi largiatur, ut in cunis uagiam. Ouidius 4. Fasto. Infanti uagiat ore puer.
- VAGITVS**, p. p. *βάλαξις*, infantium fletus. Virg. 6. Aen. Continuo audire uoces, uagitus, & ingens.
- VAGOR**, 30 is, [Vagito, *πιάνο di fanciulli*, *βάλαξις*, uagitus. Lucre. lib. 1. r. Miscetur funere uagor.
- VAGOR**, aris, [Vagere, *andare errando*.] *ἀειπολέω*, huc illuc oberro. Cice. pro Fonteio: Hi contra uagantur lati. Vir. 4. Aene. Vritur infelix Dido, totaque uagatur Vrbe ferens. Vagatur animus, id est, inconstans est, & instabilis, Cicero secundo Offi. Non enim sumus ij, quorum uagetur animus errore. Sunt qui illud interesse existiment inter Vagor & Erro, quod Vagari sit per diuersa, Errare per aliena. Cicero lib. 1. de Ora. Ne uagari, & errare cogatur oratio. Inuenitur etiam Vago, gas. Plau. in Mil. Quæ circum uicinos uagas. Vagans, tis, parti. Cicero 2. de Diu. Natura uolucres huc. & illuc passim uagantes efficit, ut significant aliquid. Vagationis. Liu. 5. Vagationibus militum.
- VAGVS**, [Vago, *uagante*, uagabondo. Gal. *Vagant*, uagabonds, *mutable*. Hisp. *El que uaga, errado*.] *πλάγος*, huc illuc oberrans, incertus, instabilis. Cicero Atti. lib. 7. Vagus esse cogitabam. Vaga sententia, id est, incerta. Cicer. secundo de Na. deo. Eum & philosophi, & pontificis, de dijs immortalibus habere non errantem, & uagam, ut Academicis, sed, ut nostri, stabilem certamque sententiam. Vagum nomen herbae, dixit Plin. libro 27. capit. quarto. id est, inconstans, & multis opinionibus obnoxium. Hinc uage, aduer. Liu. li. 6. Vel. Pun.
- VAH**, [Vah,] *ὄβυ*, interiectio est insultantis. Hieronymus ad Damasum. Sicuti nos in Lingua Latina habemus interiectiones quasdam, ut insultando dicamus Vah, & in admirando Papa, & in dolendo Hei: ita & Hebraei inter reliquas proprietates linguæ suæ habent interiectionem. Plaut. in Most. Vah, quid illa potest peius quicquam mulier memorari? Interdum est interiectio admirantis. Plaut. in Cur. Subegit solus, intra uiginti dies. 1v. Vah. Aliquando exultantis. Plautus in Bacchi. Vah, salus mea seruasti me.
- VANA**, interiectio exultantis, uel ridentis. Pla. in Cas.
- VALDE**, [Somnamente. Gal. *Beaucoup*, grandement fort. Hisp. *Muy mucho*, muy grandamente.] *νάυ*, uehementer, maiorem in modum, aduerbium est per sincopen a Valide effectum: ideo in ualde posterior syllaba producitur. Iungitur autem fere positiuis. Cice. ad Cass. lib. 15. Expectatio ualde magna. Aliquando aduerbijs. Cicero ad Attic. libro primo. Illud ualde grauer tulerunt. Aliquando uerbis. Cicer. ad Tiro. lib. 16. Litteras tuas ualde expecto. Aliquando cum Tam, & Quam. Cice. 2. de Diuin. Nihil est tam ualde uulgare, quam nihil sapere. Dicimus & Valdequam, ut Sanequam, & Perquam. Decius Brut. ad Cicero. Suos ualde quam paucos habet.
- VALDVS**, [Piu.] *μάλλος*, comparatiuum est Valde, pro magis.
- VALENS**, tis, [Valente, potente, sano, *gagliardo*.] *δρασος*, nomen ex participio, id est, sanus, incolumis, robustus, fortis, firmus: cui contrarium est Imbecillus. Cice. Tironi. lib. 16. Epist. Medicus confirmat propediem te ualentem fore. Idem in Orato. Valentiorū hæc laterum sunt. Idem 7. Verr. Sex liæores ualentissimi. Aliquando efficac, utilis, Plinius libro uigesimo, cap. decimo octauo. Siluestri longum, & ad omnes effectus ualentius. Cice. ad Atti. libro septimo. Quam nunc tam ualenti resistere. Varro de re rusti. libro tertio capit. 16. Prouidentum ne infirmiores a ualentioribus opprimantur. Hinc ualentulus, diminutiuum. Plaut. in Cas. Ut ualentula est. Hinc ualenter, aduerbium. Col. libro primo, capitulo primo. Valenter resistente contra ea. Ouid. 11. Metam. Spirare ualentius Euris.
- VALENTIA**, æ, [Valore, potente, *gagliardezza*. Gal. *Villance*, puissance. Hisp. *Valentia y potencia*.] *βάλυν* & *δρασία*, antiquis idem erat, quod potentia, firmitas, robur, unde Romam ipsam a Priscis Latinis Va-

lentiam dictam accepimus, quam postea Euander, Græco quidem nomine, sed seruata Latine uocis significatione *βάλυν*, appellauit. Solinus capi. secundo. Sunt qui uideri uelint Romæ uocabulum ab Euandro primum datum, cum oppidum ibi offendisset, quod extractum antea Valentiam dixerat iuuentis Latina. Contrarium est Inualentia, Gellius libro uigesimo capit. primo.

VALENTIA, æ, [Valentia] urbs insignis citerioris Hispaniæ, trib. mil. libras passuum a mari remota. Plin. lib. 3. capi. 3. Ptole. lib. 2. cap. 6. Mela. lib. secundo. Est etiam eius nominis oppidum inter Allobroges. Pli. lib. 3. ca. 4.

VALEO, les, lui, licum, [Valere, *potere, essere sano, gagliardo, robusto*. Gal. *Estre sain & en bon point, pouoir, ualoir, auoir pouoir, & puissance*. Hisp. *Poder, estar rezio y sano*] *δύναμις*, sanus, siue potens sum. Semper enim in bonâ partem sumitur, nisi aliud addatur: ut, Male ualeo, id est, aeger sum. Plau. in Amphit. Equidem ualeo, & saluus sum recte. Idem in Persa. Si ualetis, gaudeo. Valere ab oculis, & eiusmodi, est oculorum morbo liberatum esse. Gel. libro quinto, cap. decimo. Cum ualebo ab oculis, reuise ad me. Sic ualere a pecunia. Plaut. in Aul. Ne ualeam, imprecantis clausula est. Martial. libro secundo. Ne ualeam, si non totis Deciane diebus, Et tecum totis noctibus esse uelim. Valere, aliquando est posse, pollere, uim, uel uires, momentum, pondus, siue auctoritatem habere, alicuius momenti putari. Ter. in Eun. Neque tam imperita, ut, quid amor ualeat, nesciam. Iungitur aliquando datiuo. Geli. lib. 5. cap. 12. Augendæ rei, & minuendæ parum ualer. Aliquando accusatiuo cum præpositione. Ad. Cicero primo Acad. Vitæ adiuncta dicebant, quæ ad uirtutis usum ualerent Et cum præpositione apud Cæsa. primo Bell. Gal. Quorum auctoritas apud plebem plurimum ualet, id est, multum possit gratia. Liui. primo, libro 31. Valere potestate, Valere ingenio, est potestate, uel ingenio plurimum posse, Cicero pro Domo sua: quasi ego in isto genere omnino quicquam ut curatione, aut potestate ualerem. Idem de Claris Ora. Is longe plurimum ingenio ualuit. Valere gratia dicimus apud eos, qui nobis aut aliqua re præstant, aut saltem pares sunt, auctoritate, quibus ipsi præstamus, aut saltem pares sumus. Aliquando etiam ablatiuo iungitur cum præpositione In. Martial. libro secundo. Si quid in arte uales. Cicero primo Tuscul. Quod in omnibus causis solent ualere plurimum. Aliquando accusatiuo cum præpositione In, uel Ad. Cicero secundo Tuscul. In uulgo insipientium opinio ualeat honestatis. Quint. libro quarto, capit. quinto. Quædam in re tamen ualent. Cic. 3. de Diuin. Affectio aliorum ualeat ad quasdam res. id est Art. li. 3. Utinam ualeat ad celeritatem reditus tui. Cum ad pretium pertinet, si pretium exprimat, in ablatiuo ponitur. Pli. li. 3. ca. 3. Scrupulū ualeat sextertijs uicenis. Varro tamē accusatiuū dedit dicens, Denarij, quod denos aris ualebant: quinarij, quod quinos. Imperatiuo Vale, in discessu utimur, aut in calce epistolarum: quemadmodum Salue in accessu, aut etiam in literarum principio. Vir. 3. Eclo. Et longum formose uale, uale inquit, Iola. Reperitur tamen Salue in discessu, & in calce epistolarum. Cice. li. 16. epist. Vale mi Tiro, uale, & salue. Quoniā uero abeuntes per hæc uerba salutare solemus Vale, & Salue: inualuit consuetudo, ut hæc sumantur pro discedo, etiam si cum stomacho, & indignatione loquamur. nō quod illi a nobis, sed quod nos ab illis, quibus sic loquimur, uale dicēdo recedamus, inquit Valla lib. 6. Terent. in Adel. Valeas, habeas illam, quæ placet. Idem in And. Valeant, qui inter nos dissidiū quæ runt. Quod perinde est, ac si diceremus, Discedant a nobis. Ci. 1. de Nat. deo. Si Deus talis est, ut nulla gratia, nulla hominum charitate teneatur: ualeat. Vale & Salue, uerba erant postrema, qui bus olim mortuos affabantur. Varro: Vale, & Salue, cum ad mortuos referuntur, non id dictum est, quod aut ualere, aut salui esse possint, sed quod ab his recedimus, eos nunquam uisuri. Virgii 11. Aeneid. Salue æternum mihi maxime Palla, Aeternumque uale. Valere iussid est, uale dixi. Cice. Atti. lib. 5. Hominem Valere iussi. Huius uerbi cōposita sunt, Conualeo, Eualeo, Inualeo, Aequiualeo, Præualeo, Reualeo: a quibus fiunt Conualesco, Eualesco, Præualesco, Reualesco: quorum significatū uide supra.

VALERIVS, cognomento Publicola, Iunij Bruti in 1. consulatu collega, in Tarquini Collatini locum suffectus. Hic Primum de Veientibus, iterum de Sabinis, tertio de utrisque triumphauit. Deinde cum domum in Velia, tutissimo loco haberet, in suspicionem regni uenit. Quo cognito, apud populum conquestus est, quod tale aliquid de se timissent, & misit, qui domum suam fruerent. Secures item fascibus dempsit, eosque in populi concione submisit. legem de prouin. ad populum tulit. Quapropter Publicolæ nomen accepit. Hic, cum diem obijisset, publice sepultus, & annuo matronatum luctu honoratus est. Hæc Plin. de Vir. illust. Plutarchus tradit in uita eius, hunc quadriga primum in triumpho uictum fuisse, siue uia inuidia: præterea Collegz

- legē Bruto honores funusque curasse : funebremque orationem de ipsius laudibus habuisse, quæ adeo iucunda fuit Romanis, ut ex eo consuetudo manarit, ut qui strenue pugnando occubissent, ab optimatibus laudarentur. Valerius, M. Publicolæ frater consul una cum Posthumio Tuberto factus, ac contra Sabinos profectus, rem feliciter fratris auspicijs, & administratione gessit. ex quo publice ei domus ædificata, cuius fores extrorsum honoris gratia aperiebantur, cum ceteræ introsum aperiretur. Val. Max. historicus, scripsit dicta ac facta memorabilia ad Tiberiū Cæsarem. militavit sub Sex. Pompeio, ut ipse de se testatur, ubi de institutis antiquis loquitur. Fest.
- VALESCO**, is, [Divenir gagliardo. Gal. Estre sain & en bon point. pouvoir. ualoir. Hispan. Poder.] inchoatiuum, *παίζω*, ualidus fio. Luc. libro primo. Recreata ualescat. Tacit. lib. 4. Meditatio in poetarum ualescit.
- VALIDVS**, a, um, [Gagliardo, sano,] *ἔυρωτος*, robustus, ualens, firmus. Plau. in Amph. Me miserum homines octo ualidi cadant. Cice. Tironi: Omnia uiceris, si te ualidum uidero. Terent. Hecy. Bene factum, te aduenisse saluum atque ualidum. Tacit. lib. 19. Coloniæ copijs ualidam. Validus ex morbo. id est, conualescens Liui. tertio. Fratrem suum, necdum ex morbo satis ualidum, pugno istum a Cæsone. Validæ opes. id est, magnæ, ingentes; apud Plaut. in Casin. Vinum ualidum. Quid. sexto Falto. Virgil. quinto Aeneid. Validis incumbere remis. Idem 10. Aeneid. Nil ualidæ iuuerere manus.
- VALIDE**, [Valorosamente. Gal. Puiffamment. Hispan. Valiente, reχία.] adue. *παύω*, ualde, uehementer, maiorem in modum, unde Validius, comparatiuum, *μαλλον*, magis, uehementius. Quint. lib. 10. ca. 2. Nec promptum est dicere. utros peccare ualidius putem. Validissime, maxime. uehementissime. Cælius Cic. li. 8. epist. Cum pro amicitia ualidissime fauerem ei.
- VALETUDINARIUM**, ij, [Infermeria. Gal. Vne maladerie. Hispan. Enfermeria.] *νοσοκομειον*, locus quo ualetudinarij, & infirmi curantur, ut ualetudinem malam bona permutent. Senec. ad Lucillum: Tanquam in eodem ualetudinario iaceam. Columel. libro primo Rei rusticæ. præcipit ualetudinaria languentibus salubria esse constituenta.
- VALETUDINARIVS**, ij, [Mal sano. Gal. Maladis, mal sain. Hispan. Doliente y enfermo.] *νοσιδης*, qui frequenter ægrotat. Senec. in Quæst. Non uideo, iurare sibi placeat, qui robustior sit ualetudinario. Valetudinarius medicus, is est, qui ualetudine affectos curat. Callistrat. is de Iure immunitatis. Quibusdâ uacatio tribuitur, ut sunt, ualetudinarij, medici, capsarij artifices.
- VALETUDO**, nis, [Sanità, malatia, gagliardo, infermità, franchezza. Gal. Santé, bon point. Hispan. Sanidad y buena disposicion.] uocabulum est medium, quo modo sanitas significatur, *ὑγίεια*, *ὑγίεια*, modo morbus, *νόσος*, *δὲ νόσος*. In meliorem partem accipitur apud Ci. 2. Off. Valetudo sustentatur notitia sui corporis, & obseruatione earum rerum, quæ res aut prodesse solent, aut obesse, & continentia in uictu, & præmittendis uoluptatibus. Item apud Hor. libr. 1. epist. Gratia, sania, ualetudo contingat abunde. In deteriorē partem accipitur apud Ci. Off. lib. 1. Aesculapius potest præscribere per somnum curationem ualetudinis. Et li. 4. epist. Scripsit ad me te moleste ferre, quod me propter ualetudinem tuam non uidisses. Sæpe tamen confusionis tollendæ causa addimus epitheton, quo significationem eius restringimus: dicimusq. Bonam uel Malam, Commodam uel Incommodam ualetudinem. Quintil. libro 10. ca. 3. In hoc præcipue bona ualetudo, quæque eam præstat, frugalitas necessaria est. Cice. 4. Tuscu. Ij sunt eiusmodi constituti, quasi mala ualetudine animi, sanabiles tamen. Cice. Attic. Me incommoda ualetudo tenebat, iam duodecimum diem Brundisij. Idem de Claris Orato. Infirma, atque etiam ægra ualetudine fuit.
- VALGVS**, *βλαυσός*, qui furas habet extrorsum inortas, & in diuersum actas: quales cancri habent, & lacerti. Pla. in Mil. Aut uarum, aut ualgum, aut compernem. Næuius, apud Non. Valgus, ueternosus. Valgum fauium, id est, intortum. Pla. in Mil.
- VALLARIS**, & hoc re. *ἐκεως*, quod ad uallum pertinet, ut Vallaris corona, qua donari solebat, qui primus uallum hostium fuisset ingressus. Liui. 10. & li. 30.
- VALLIS**, is, & Vallis, is, [Valle. Gal. Vallée. Hispan. El ualle, hondo entre dos alturas.] *κοιτης*, planities duobus lateribus inclusa: dicta quod hinc, atque hinc montibus uallata sit. Vir. li. 11. Vallis accōmoda fraudi. Statius: Vallis in amplexu nemorum sedet. Vir. 2. Ge. Complentur uallesq. cauæ saltusque profundi. Oui. 8. Met. Concaua uallis erat. Hinc Vallacula, ut a Vulpes Vulpecula. Festus tamen Valliculam effert.
- VALLO**, as, [Fortificare, fornire, circondare. Gal. Remparer, fortifier. Hispan. Fortalecer.] *παυδαλουμα*, munio, firmo, quasi uallo ambio. Pl. li. 15. c. 18. Non castra punica ad tertium lapidem uallata. Luc. lib. 4. Nullis uallarent oppida muris. Vallare armis, est, stipare. Val-
- Flacc. 1. Argon. Inopem nullis uallauerit armis. Vallare aliquid ratione differendi, est Dialecticis argumentis confirmare. Cic. 2. de Legib. Atque hæc omnia, quasi sepimento aliquo, ualabit differendi ratione.
- VALLVM**, li, [Bastone, caualliere. Gal. Vn rempar. Hispan. El palo, ò baiuardo.] *ἔρκος*, munitio castrorum, quod ex uallis, id est, palis, fiat. Cicero ad Cat. libro 15. Episto. Vallo & fossa circumdedi. Idem in Pis Vallum Alpium contra ascensum Gallorum. Legitur & Vallus masculini generis in eadem significatione. Tibul. libro primo Ele. secunda. Non arces, non uallis erat. Cæsar tertio Bell. Ci. Vallus contra hostem.
- VALLVS**, li, [Palo.] *χάλαξ*, is, firmior palus cui uitis alligatur, & quo castra muniuntur. Vir. 1. Geo. Exacunt alij uallis. Idem 2. Ge. Et acuto robore uallos. Accipitur nonnunquam pro ipso castrorum aggere (ut docuimus in dictione præcedenti) in qua significatione frequentius uallum dicimus neutro genere. Est item, Vallus diminutiuum a Vanno. Varro 1. de re rust. c. 52.
- VALLORIS**, [Preχχο, ualore.] pretium: a Valeo. Pl. Victoriati ualore redimi potest.
- VALVA**, arum, pluralis numeri tantum, [Porte della chiesa. Gal. Portes à deux batans, qui s'ouurent en deux parties. Hispan. Las puertas que se abren y cierran.] *διύραι*, *δωκείδες*, fores geminas habentes partes, in se se coeuntes: ita dictæ, quod introsum reuoluuntur. Cice. 1. de Diui. In templo Herculis ualua clausæ repagulis, subito se ipsæ aperuerunt. Idem 3. Ver. Hæc alia duo signa, quæ ad ualua In omnis Samiæ steterunt. Oui. 1. Met. Dextra, læuaq. deorum Atria nobilium ualuis celebrantur apertis. Idem 2. Meta. Argenti bifores radiabāt limine ualua. Hor. 2. Ser. Sat. 6. Cum subito ingens Valuarum strepitus lectis excussit utrunque.
- VALVULI**, [Tavelle, teghe, righe, guscie.] *λοισοί*, sunt cōcauitates in folliculis leguminum, in quas ipsa grana se separatim recipiuntur. Colum. li. 7. de Ombus testis: singula capita per hyemem recte pascuntur ad præsepia, tribus hordei, uel fræx cum suis ualuis fabæ: Festus: Valuuli, fabæ folliculi appellati, &c.
- VANDALIA**, *εὐραλία*, regio Europæ septentrionalis, a Vandalo fluuii, a qua populi Vandali, qui per Gallias in Hispaniam penetrantes, loca circa Baticam, quæ Vandalia ab eis dicta est, occuparunt.
- VANIDICVS**, [Bugiardo. Gal. Qui dit choses uaines, & de nul profit. Hispan. El que habla uanidades.] *ματαιολόγος*, uaniloquus, mendax. Plautus in Trin. Cum probis potius, quam cum improbis uiuere uanidicis.
- VANILIQVIDORVS**, xi, iocosa Plauti dicitio in Perfa.
- VANILOQVVS**, [Bugiardo.] *παιρολόγος*, uanos sermones effundēs, mendax. Plau. in Amph. Vaniloquus, uapulabis. Li. l. 35. Vaniloquus maria, terrasq. inani sonitu uerborum compleuit. Sil. li. 8. Vaniloquus Celtæ genus ac mutabile mentis.
- VANILOQVYENTIA**, æ, [Bugie, il parler uano. Gal. Parler uain, parole uaine. Hispan. Obra de hablar uanidades, habla uana.] *παιρολογία*, uana & inanis blateratio. Li. Vaniloquentia Arithenum excitauit. Tacit. lib. 3.
- VANITAS**, atis, [Vanità,] *ματαιότης*, Leuitas, Cic. lib. 3. Off. Si uitu perandi, qui reticuerunt, quid de ijs existimandum, qui orationis uanitatem adhibuerunt? Salust. Hæc non minor uanitas inerat, quam audacia. Tacit. li. 5.
- VANITVDO**, dinis, [Vanità,] *ματαιολογία*, uanitas. Pla. in Capt.
- VANNO**, [Pallare, uagliare, crinellare.] *ἀκμύσω*, acus, uel paleas ex frumento uel legumine uannis expurgo. Varro de re rust. Vt quod leuissimum est in ea, atque appellatur acus ac palea, uannatur foras extra aream. Hinc Euanno, extra uanno. Nonius. Euannetur, dictum est uentiletur, uel moueatur, a uanno, in quo legumina uentulantur.
- VANNVS**, ni, [Vaglio, crinello,] *ἀκμύς*, instrumentum latum ex uimine, aliæ materia, quo acus paleæq. post tritaram a frumento aut legumine uentilando, & in sublime etiāculando, excernuntur. Virg. 1. Heorg. Et mystica uannus Iacchi. Colu. lib. 2. capit. 21. Spicæ uannis expurgantur. In eadem significatione legitur & Vallus, diminutiua forma: quam uocem Varro a uolaru dictam existimat, quod dum frumenta uanno in sublime iactantur, leuia uolent.
- VANO**, nas, unico, n, *ἀδω*, antiquis in usu fuit pro falso: ut annotauit Noni is. citans Accium ex Alemena.
- VANVS**, a, um, [Vano, falso. Gal. Vain, uuide. Hispan. Vano, uazio.] *κενός*, uacuus, siue inanis. Vir. primo Georg. Sed illos Expectata feget uanis elusit auenis. Modo pro stulto, quasi mente uacuo, & qui in rebus inanibus studium collocat. Iuu. Sat. 3. Sic libitum uano, qui nos distinxit, Othoni. Modo pro mendaci, & leuia, inaniaque pro grauius & ueris altitissime component, Virgil. primo Aeneid. Ni frustra augurium uani docuere parentes. Mendax autem proprie dicitur, qui ad decipiendum mentitur. Vnde idem 2. Aene. utrunque complexus est: Nec si miserum fortuna Sino-

- nem Finxit, uanum etiam mendacemq. improba finget. Vanum aliquando dicitur, auctore Donato, nec uerisimile, nec possibile, Ter. in Eun. Sin falsum aut uanum, aut fictum est, continuo palani est. Vana fides, id est falsa. Vanum inceptum, quod frustra inceptum est. Vana neutrum plurale, loco aduerbij, apud Vir. 11. Aen. Fulgentem armis, ac uana tumentem.
- VAPIDVS**, da, dum, [Vaporoso,] ἀτμώδης, emittens uapores. Persius Sa. 5. Exhalet uapida læsum pice scæssilis obba? Vapidum pectus, per translationem, apud eundem eadem Sat. Astuta uapido seruas sub pectore uulpem. i. ueterum uitiorum pleno, & pristinæ fraudes redolente.
- VAPOR**, oris, & Vapos, [Vapore, fumo. Gal. Vapour. Hisp. Vapor] ἀτμός, tenuis humoris alioqui exhalatio. Lucr. lib. 5. Frigusque uapofque. Ci. 2. de Natu. Deo. Aquarum enim quasi uapor quidam ac habendus est. Ouid. 1. Met. Vapor humidus omnes Res creat. Pontur aliquando pro calore, Col. libro quinto ca. 10. Minus uaporis ætate per angulum os penetret. Vir. 5. Aen. Lentusque carinas Est uapor.
- VAPORARIUM**, rij, [Camino. Gal. Le lieu des estuues. Hisp. Lugar en el baño.] ἀτμιστήριον, κτηνοδύχη, In hypocauftis dicebatur, qua uapor erumpebat. Ci. Q. Frarri li. 3. Hypocaufta ita erant posita, ut eotum uaporarium esset subiectum cubiculo.
- VAPORIFERVS**, ra, tum, [Che uapora molto,] ἀτμώδης, multos emittens uapores. Stat. 3. Syl. 5. Siue uaporiferas, blandissima littora, Baias. quas ita uocat, propter aquas calidas, multos exhalantes uapores.
- VAPOROSVS**, p. p. [Mandar il fumo, uaporare. Gal. Getter, uaporer. Hisp. Hazer uapor.] ἀτμίζω, aliquando neutrum est, idem significans, quod uaporem emitto. Plin. li. 31. cap. 2. Vaporat & in mari ipso. Aliquando actiuum est, pro suffire ponitur, Virg. undecimo Aene. Succedunt matres & templum ture uaporant. Aliquando pro arefacere, exurere. Plin. libro secundo, capit. uigesimo sexto. Ut solibus æstius uaporatæ refoluantur. Vaporatio, uaporis excitatio. Plin. libro 28. capit. 4. Perfundere caput aqua calida ante balnearum uaporationem, & postea frigida, saluberrimum intelligitur. Gell. lib. 19. capi. 5.
- VAPPÆ**, [Vino suauito. Gal. Vin pouzé & cerrompu. Hisp. Vino de suauicido.] ἀκροπίας, ἐξερκώδης, diuos, uinum cuius uis omnis euaporauit. Plin. lib. 14. cap. 40. Vitium multo quibusdam in locis sponte feruere: qua calamitate, cum deseruit, perit sapor, uappæque accipit nomen. Hor. 2. Serm. Sat. 3. Qui uientanum festis potare diebus Campana solitus trulla, uappamq. profestis. Per translationem ponitur pro homine ignauro, uerte, & in quo nihil sit solertius. Idem 1. Ser. Sat. 5. Non ego auarum, Cum ucto te fieri, uappam iubeo, aut nebulonem.
- VAPVLARIS**, qui continue uapulat, ut apud Plau. in Persea.
- VAPVLOSVS**, [Effer battuto. Gal. Estre batu. Hisp. Ser herido.] ὑπόμωμος, uerberor, cædor. Propert. lib. 2. Ele. Vapulat umbra mea. Cælius ad Cice. lib. 8. Septimum legionem uapulasse. Vapulare sermonibus, est uicuperari. Cice. ad Att. lib. 2. Cum se omnium sermonibus sentiet uapulare.
- VARDVLIS**, ἄροιστοί, Ptolomæo, Hispaniæ ceterioris populi, in conuentu Clunensis: quorum meminit Plinius libro & cap. 3. & Strab. libro secundo.
- VARI**, βαβί, q. u. introsum pedes, uel crura obtorta gerunt. Hor. 1. Ser. 3. at. 3. Hunc Varum distortis cruribus. Vnde Varum frequenter pro oborto accipitur. Persius Sat. 4. Et non fallit pede regula uero. Varij autem dicuntur, quibus in exteriorem partem crura pedesue flectuntur. Varr. li. 3. de Re Rust. de canib. Cruribus rectis, ac porius uaris, quam uarijs. Hinc Variarum, & Vatiniorum cognomina a fluxerunt quod pedibus essent uariosis. Seneca in quadam Epi. Seruilius Varia latere sciebat, non uiuere. Valgi autem βαβί, sunt qui diuersa suras habent: hoc est, ambas introsum intortas: cuiusmodi lacertarum pedes sunt. Pla. in Mil. Aut uarum, aut ualgum, aut compernem. Hinc Valgum suauium. i. intortum. Pla. in Mil. A qua fortasse similitudine instrumentum quoddam rusticum ad areas complanandas, Valgium Pl. appellat. l. 17. Alioqui & sermo agrestis Valgiaræ usurpat hodie pro, compaire, coæquareq. Omnino id ferè uideatur esse, quod ait Comminuto terram, & Cylindro ac pauicula coæquato. In Campania certe haberi genus id testatur tali specie, quali sunt suræ duæ in diuersum collocatæ, quo, ut cylindro, supplanantur area. Varæ manus, incuruæ, Oui. lib. 9. Met. Tenuique a pectore uaras in statione manus. Sic uarum brachium, a Marjiali dictum libro 7. Vara nec iniecto certamine brachia tendis. Varus genius apud Persium Sat. 6. Sunt item Vari, tubercula exigua & dura in facie, quos ἄρτες, Græci appellant. Plin. li. 23. Varos, & lentigines emendat.
- VARIAE**, παρθάλις, ex genere sunt pantherarum. ita dictæ a macularum uarietate, quibus sunt spectabiles. Plin. lib. 8. ca. 17.
- VARICES**, [Varici,] p. c. g. μά. ἰξίαι, κροσίδ, uenæ plus æquo intumescentes, in temporibus, in uentre, in testibus, in inguine, & potissimum in cruribus, quas Plin. li. 11. ca. 45. In cruribus uiro tantum, mulieri raro, præ nimio labore nasci ailerit. Ci. 2. Tul. Cum uarices fecabantur Mario. Hor. Varice succiso. Seneca Epi. 78. fæm. gen. Dum uarices execandas præberet. Vnde Varicosus, qui huiusmodi uenas tumidiores habet. Auicenna auctor est, uarices accidere cursoribus, bauiantibus, aut stantibus. Inde est illud Iuu. Sat. 6. Varicosus fiet arulpe. Ex diurna, s. statione.
- VARICOVS**, cas, seu Varicor, aris, deponens, secunda syllaba corr. ἰατέρινος, crura in diuersas partes extendo. tractum ab ijs, qui natura uari sunt, cruraque habent extrorsum intorta. Quin. lib. 11. cap. 3. Varicare supra modum, & in stando deforme est, & accedente motu prope oculosænum.
- VARICVLA**, x, ἰαροδιδύον, deminutiuum a Varice. Cel. li. 5. Si uaricula intus est, excidenda.
- VARICVS**, a, um, p. cor. qui ampliore passu incedit. Oui. 3. de Arte. Ingentes uarica fert que gradus.
- VARICITVS**, aduerbium βαβίς, cruribus diuaticis, diuifisque, quod fieri solet a semina iam mixtura. Apule. li. 1.
- VARIETAS**, atis, [Varietæ. Gal. Varieté, sort diuers, diuerseté. Hisp. Diferfitad, de muchas maneras.] ποικιλία, proprie est uariatio & dissimilitudo colorum: quantum & ad alia transferatur. Plin. lib. 8. cap. 30. Oculis mille uarietates esse, colorumque mutationes. Ci. 7. Verr. Neque hoc prouiderim, ut uarietate criminum uos attentos haberem. Idem 2. de Fin. Varietas Latinum uerbum est, id proprie in disparibus coloribus dicitur, sed transfertur in multa disparia: uarium poema, uaria oratio, uarij mores, uoluptas uaria etiam dici solet, cum percipitur ex multis dissimilibus rebus. Quint. li. 1. c. 12. Reficit animos uarietas. Idem l. 9. c. 1. Gaudet res uarietate. Apud antiquissimos etiam uariantia lectum fuit in eadem significatione: ut annotauit Nonius, Luci. lib. 3. Principis unde hæc oritur uariantia rerum.
- VARIO**, as, [Variare, far uario & diuerso, ricamare. Gal. Varier, bigarrer, changer. Hisp. Diuersificar en colores, disfordar en qualque modo.] παραλλάξω, distinguo, uerto, uarium siue diuersum facio. Plin. Epi. 16. 1. Laborem ocio ocium labore uariare, Mart. lib. 8. Texta Semiramia quæ uariantur acu. Oui. 2. Met. Non erat huius opus lanam molire trahendo, Nec posito uariare comas. Virg. li. 9. Aen. Discunt uariantque uices. Ponitur aliquando pro uaria tradere. Lilius li. 27. De morte Marcelli uariant auctores. Legitur & absolute, p. sibi dissimilem esse, & modo hoc, modo illo modo se habere. Cel. libro tertio. Non in ijs solum, in quibus semper ita se habet, sed in ijs quoque in quibus uariat. Variare, aliquando est rem ambiguum esse. Liu. li. 9. Ibi si uariare, ut secundæ, & c. Variare, imperationale. Liu. libro 22. Ibi cum sententijs uariaretur. Varians, participium. Plin. lib. 14. cap. secundo Impatiens uariantis cæli, hoc est, inconstantis, modo hoc, modo illo se habentis, Variantes adhuc, & acci bæ uæ apud Col. lib. 4. cap. 10. hoc est nondum nigra, sed colore adhuc uario.
- VARIATIM**, [Variante. Gal. En diuerses sortes. Hisp. En diuersas maneras.] πολύχως, diuersimode. Gell. li. 5. ca. 12.
- VARIVS**, a, um, [Vario,] πολύχως, multiforme, uel diuersiforme colorum. Ter. Eun. Varia ueste exornatus fuit. Vir. 4. Aen. Varium & nutabile semper Fœmina. Idem 5. Aen. Ceu nubibus arcus Mille trahit uarios aduerso sole colores. Idem 2. Aen. Post uarios hominum, que, uisq. labores. Ci. 1. Acad. Plato uarius, & multiplex, & copiosus. Liu. 5. Ibi uaria uictoria pugnatum est. Variæ uæ sunt, cum ad maturitatem perduci incipiunt, & colore mutant. Cat. c. 37. Vbi uæ uariæ cœperunt fieri, bubus medicamentum dato. Varius præterea dicitur, qui in facie uaris distinctus est. Vnde locus. Ci. apud Quint. li. 6. ca. 4. In Isauricum: Miror quid sit, quod patet tuus, hō constantissimus, te nobis uarium reliquit. Hinc Variæ, uarijs mod. s. Plin. Epi. 104. Variæ me affecerunt litteræ tuæ, nam partim læta, partim tristitia continebant.
- VARIVS**, poeta tragicus Virgilij & Horatij amicissimus ex ijs, quibus Virgilij Aeneis commissa est emendanda. Hor. in Serm.
- VARVS**, ra, rum, βαβίς, suras habens extrorsum intortas. Plaut. in Mil. Aut ualgum, aut uarum, aut compernem.
- VARVS QUINCTILIVS**, ab Augusto Germanico exercitui præfectus, ab Arminio dolo circumuentus, & cum tribus legionibus interfectus, huius mortem deslet Hora. lib. 1. Carm. eius meminit & Maro. 6. & 9. Ecl.
- VARRO**, βαβίον, Senator Romanus, Ciceronis æqualis, a Quintiliano Romanorum omnium eruditissimus appellatus: ut qui plurimos doctissimosq. scripserit libros, peritissimus omnis antiquitatis, & rerum Græcarum, nostrarumq. eruditione tamen præstantior, quam eloquentia.
- VAS**, uasis, [Vaso. Gal. Vase, uaisseau.] υἰδος, gen. neu. & tertie declina. in plurali numero secundæ, pro instrumento ad aliquod capiendum idoneo. Cice. 1. Tulc. Corpus quasi uas est, aut aliquod animi receptaculum. Idem pro Muræna: Exposuit iasa Samia. Hora. 1. Serm. Sat. 3. Syncerum cupimus uas incrustare. Vasorum appellatio

tradita ab Homero sunt tria in tribus: magnificum in Vlyffe & Vbertum: subtile in Menelao, & cohibitum: mistum moderatum que in Nestore.

VBI, aduerb. modo loci interrogatiuum, [*Done, in che luogo, quando, poi che. Gal. Ou, en quelque lieu. Hisp. En aquel lugar donde.*] πῆ, significans in quo loco. Pla. Vbi id audisti? Modo relatiuum. Vir. 1. Aen. Vbi Atacidæ telo iacet Hector. Plin. lib. 12. cap. 14. Alexandria, ubi tura interpolantur. Modo infinitum. Cic. 3. Tus. Est ubi id isto modo ualeat. Pla. in Truc. Vbi amici ibidem opus. Ponitur quandoque pro aduerbio temporis, postquam, Virg. 1. Aen. Hæc ubi diæa dedit. Quandoque pro quando. Ter. in And. Vbi uoles, accersere. Vir. lib. 6. Vbi cælum condidit umbra Iuppiter.

VBI gentium, Vbi loci, Vbi terrarum, idem quod Vbi significant: nã genitiui illi ornatus tantum gratia; ponuntur. Vbi primum, statim, Cæf. 1. Bel. Ciu. Vbi primum illuxit.

VBI, populi origine Germani, cis Rhenum fluiuium, in parte Gallia Belgicæ. Pli. li. 4. ca. 17. & Tacit. li. 1. & 20.

VBICVNQVE, [*In qualunque luogo.*] ὅπῃ ποτε, quocunque in loco. Cic. Cursio. Vbiunque es, in eadem es nauis.

VBIVIS, [*In qualunque luogo.*] ἐκατασαχῆ, quolibet in loco. Ci. lib. 4. Epi. Nemo est, quin, ubiuis quam ibi, ubi est, esse malit.

VBIQVE, [*In ogni luogo. Gal. Par tout. Hispan. En todo lugar.*] πανταχῆ, omni in loco. Virg. 2. Aen. Crudelis ubique Luctus, ubique pavor. Aliquando habet adiunctum genitiuum, ut Vbi que locorũ, Vbi que gentium, Vbi que itineris. Apuleius. Quæ itineris ubique nos comitantur.

VBIVBI, [*Omnique.*] ὅπῃ αὖ, pro Vbiunque. Ter. in Eunu. Vbiubi est, diu cælari non potest. Et Plau. in Merc.

V A N T E C

***VCA**LEGON, uiti Troiani proprium. Vir. 2. Aene.

***VCEN**NI, gentes Alpinae. Plin.

***VCIA**, opidum Turdetanorum, in Hispania Bætica. Ptol.

V A N T E D

VDo, onis, genus calceamenti modo ex lana, modo ex hirci pilis cõfectum. Martial. lib. 14. Non hos lana dedit, sed olentis barba mariti: Cyniphio poterit planta latere sinu.

VDVS, a, um, [*Humido.*] ὑγρὸς, humidus, uuidus. Virg. 10. Ecl. Nigra sub est udo tantum cui lingua palato. Var. lib. 4. de Ling. Lat. ab humido deducit: unde & per aspiracionem scribendum putatur.

V A N T E E

VE, [*Onero. Gal. On, oubien. Hisp. O.*] ἦ, enclitica particula, & coniuñtio disiunctiua, idem significans quod Aut: nullum tamen in oratione locum habens nisi post dictiones, quas connectit. Cic. 1. de Nat. deo. In Rubro mari, Indiæve gignuntur. Aliquando geminatur. Vir. li. 9. Aen. Siquis in aduersum rapiat casusue, deusue. Est & altera particula Ve, quæ non nisi in compositione inuenitur: & modo augendi uim habet: ut, Vetus, uehemens; quorum alterum ab ætatis magnitudine, alterum a vi, atque impetu mentis dictum est. Modo uim habet diminuendi: ut, Vegrandis, id est, male, uel parum grandis, Ve, enim syllabam rei paræ ueteres præponebant: unde apud Aufonium Vegrandes messes legimus pro paruis, & apud Varronem lib. 2. Rei rust. Oues uegrandes & imbecilles. Sic & Vecordem dicimus, quasi cordis, hoc est, sanæ mentis parum habentem. Ita etiam Veoueni antiqui, appellarunt a non iuando: qui idcirco tantum colebatur, ne noceret. Eius enim simulachrum sagittas manu tenebat, quo illud significare uolebant, paratiorẽ esse ad nocendum, quam ad iuandum. Vide Gel. li. 5. c. 12.

VECORS, uecordis, [*Paççõ, memorato, sciocco.*] ἀνόητος, insanus, stolidus, stupidus, insipiens: quasi sine corde, hoc est, sine mentis sanitate. Liu. 4. Auita uox eius in concione stolidæ, & prope uecors. Cic. 1. Tus. Alijs cor ipsum minus uidetur: ex quo excordes, uecordes, concordẽ dicuntur. Ci. pro Domo sua. Ipsius uecordissimi mentem cura metuq. terrebant. Qui. in Ibin. Mens quoque fit furijis uecors. Hinc Vecordia, uecordiæ, insania, desipientia. Salust. in Cati. Profus in facie, uultuque uecordia. Teren. in And. Hocine credibile est, tanta uecordia innata cuiquam ut siet? Ouid. 12. Meta. Quæ te uecordia Theseus Euryte pulsar, ait.

VECTABLVM, buli, [*Carricola, uehicolo.*] ὄχημα, uehiculum. Gell. lib. 10. cap. primo.

VECTARIVS, ariæ, arium, ὄχηματικὸς, quod idoneum est ad uehendum, ut Vectarius equus. Varro lib. 2. de re rust. c. 7.

VECTICVLARIA VITA, τοιχορυπτικὸς βίος, dicitur eorum, qui uectibus parietes perfodiunt alienos, furandi gratia. Festus.

VECTIGALIS, p. p. [*Datio, gabella. Gal. Peage, gabelle, tribut, rente, reuenu, cens. Hi. La renta a rentada ò tributo, como portaçõ, peaje, entrada.*] ἀποδοσ, tributum, portorium, & generaliter cuiusvis generis fructus, aut redditus: ita dictum a uehẽdo. Proprie enim hac uoce, primum significabatur portorium: quod mercium è loco aliquo uehendarum, uel per locum aliquem transuehendarum nomine soluebatur. Hodie tñ multo latius significatio eius extẽditur, ut tam ad publicos redditus, quam ad priuatos extendatur. Publica uecti-

galia intelligere debemus, quæ accipit fiscus, uel ærarium. Cice. pro Pomp. Vectigalia neruos esse reip. semper diximus. Priuata, quæ quisque sumit ex re ditibus, & fructibus suis. Cic. in Par. Ex meo tenui uectigalia capio ego ducẽta. Paulus, Cæsar arundinis, uel pali compendij, si in eodem fundo uectigal esse consueuit, ad fructuarium pertinet. Cice. 2. Offi. Ut uectigalia urbana rusticis ædibus, & mercibus anteponantur. Id est, prouentus, redditus. Hinc uectigalis, le, pro tributario. Sic prouinciæ, agri, homines, qui tributa persolunt, uectigales dicuntur. Ci. li. 3. Offi. Quas ciuitates L. Sylla liberauer, ut hæc rursus uectigales essent. Sue. in Cæf. Agrum Campanũ, ad subsidia reip. uectigalẽ relictum diuisit. Ci. in Catil. Et siluas, lucosq. publicos Romani uectigales habuere. Latine autẽ dicimus, Imponere uectigal, Pẽdere uectigal, exigere uectigal, Leuare agros, ciuitates, populos uectigali, Facef populos uectigales.

VECTIS, huius uectis, ge. maf. [*Chetenaççõ, stanga, chiauistello. Gal. Leuier, matron, pien, ou baston, cadenaççõ, ferrure. Hisp. Barra ò cerrojo de hierro.*] μόχλος, instrumentum ex ferro. aliæ materia, quo ostium clausum aduersus uim munitur, ita dictum, quod manu huc illuc uehatur. Vir. li. 7. Aen. Centum ærei claudunt uectes. Vectem Cy-niræ Agrippæ rusticus inuenit. Est etiam Vectis palus e ferro, uel ligno grandior, rusticis, & fabris necessarijs ad onera prouocẽda. Cæf. 2. Bel. Ciu. Saxa uectibus promouent. Cic. 1. de Nat. De. Quæ mollior, quæ ferramenta, qui uectes, quæ machinæ: Rursus uectes sunt instrumenta ad aliquid subuertendum, effringendum ue accõmodata. Hor. li. 2. Car. Hic ponite lucida Funalia, & uectes. Vectibus item torcularia circum agebantur. Hinc Vectarius, qui torcularia premit uectibus. Vir. lib. 6. ca. 8.

VECTO, as, [*Portare.*] ὀρέω, frequentatiuum a Veho, Gel. li. 16. c. 19. Dorso super fluctus edito uectauisse. Virg. 6. Aenei. Corpora uiua nefas Stygia uectare carina. Hor. Epod. circa finem: Vectabor humeris tunc ego inimicus eques. Hinc Vectatio, passiuẽ contra aliorum uerbalium naturam.

VECTOR, [*Condotiero, colui che ò condottò, nauigante.*] ἑπιδημις, qui in aliena naui uel equo, uel plaustrò uehatur pretio. Cic. 7. Phil. Gubernatores in magnis tempestatib. a uectoribus admoneri solẽt. Vir. 4. Eclo. Ceder & ipse mari uector. Aliquando actiue accipitur pro eo, qui uehit. Ouid. 2. Fat. Sileni uector asellus, uectores per translationem pro ciuibus. Cic. ad Att. li. 2. Male uehi malim alio gubernante, quam tam ingratis uectoribus bene gubernare.

VECTOR, a, [*Vectura.*] ἐγχεμον, non modo actum ipsum, hoc est uectionem denotat, sed etiã mercedem, quæ pro uectura soluitur, ut puta pro nauis, siue equo meritorio. Var. li. 2. c. 7. de re ru. de equis loquens. Alij sunt idonei ad rem militarem, alij ad uecturam. Ci. Att. li. 1. Misimus, qui pro uectura solueret. Cæf. 5. Bel. Ciu. Remiges, arma, tormenta, uecturæ imperabantur. Facere uecturam, est uehendo parare sibi lucrum. Quin. Classis nostra uecturã facit.

VEGEO, es, uerbum est antiquum, quod modo absolute accipitur pro ualeo, siue uegetus, & incolumis sum, Varro Manio, ut citat Nonius: Viget, ueget. Modo actiue, pro uegeto, recreo. Pomponius Maiali, apud eundem Nonium. Animum Venus ueget uoluptatibus.

VEGETVS, Flavius Renatus, Comes Constantinopolitanus: floruit Valentiniani principis tempore. Scripsit Epitomen institutionum rei militaris, de commentarijs Catonis, Augusti, Traiani, & Hadriani principum, ac Frontini.

VEGETO, tas, [*Recreare. Gal. Donner force, renforcir. Hisp. Recrear ò esforçar.*] p. c. ῥῶμνμι, recreo, corroboreo, uegetum facio. Gel. Memoriz uegetandæ gratia. Vegetatio, onis, Apul. de Afino.

VEGES, etis, [*Vigorofo, sano.*] ὑγιυλὸς, idem quod Vegetus. Li. lib. 2. 1.

VEGETVS, a, um, [*Vigorofo, sano, gagliardo, prospero.*] ἰσχυρὸς, bene habitus, incolumis, inuidus, agilis, & ad obeundas actiones idoneus: & tam de animo, quam de corpore dicitur. Ci. Att. Te uegetum nobis in Græcia sisse. Idem 5. Tuscu. Ne tam uegeta mens in Empedocleo sanguine demersa iaceat. Liu. 6. Vegetum ingenium in uuido peccatore uigebat. Gell. li. 3. ca. 1. Multos uidemus esse pecuniæ cupidos, & eosdem corpore esse uegetos, ac ualẽti. Sue. de Cæf. Nigris, uegetisq. oculis, ualẽtudine prospera. Scribit Apul. Lunæ lumine cuncta animantia uegetari, i. ali, & uigorem acquirere. Sene. quoque li. 3. Quæ sit. Refert terræ inesse spiritum illum uitaliter uegetum, & alentem omnia. Hinc Vegetatiuum animam philosophi recentiores appellant animam seminale, quæ a Plinio dicitur A-lens, cuius motu interiore plantæ uigescunt, crescunt, frondescunt, germinant, breuiterq. uiuunt. Vegetior, Vegetissimus. Col. lib. 9. ca. 20. Hoc interuallum temporis uegetissimum agricolis.

VEGRANDIS, [*Poco grande. Gal. D'une grandeur mal façonnée. Hisp. No grande ò grande un poco.*] ἀνώητος, μικρὸς, paruus, & male grandis. Aufon. li. 2. Epi. Messis uegrandis. Varro 2. de re ru. Fiunt uegrandes, atque imbecillæ.

VEHAM, uiam ueteres dicebant, quod per eam uehebant omnia. Varro 1. de re ru. ca. 2.

VEHEMENS, tis, [*Vehemente, terribile, grande. Gal. Vehement, uolent.*]

lent. Hiss. Vehemente fuerit.] περηνός, ex Ve, & Mens componi arbitror, tametsi quidam dicit uelint, quod uehatur em nentius, uel quod uehatur mente. A mentis enim uis, atque impetus (ut docet Gellius) dicitur. Nam Ve, in hoc loco intentionis particula est. Dicitur autem Veh. mens, graue, magnam, regens, acre. Terent. in And. Ne hæc quædem sit uehemens causa ad obiurgandum. Cicero 2. de Orat. Acri & uehementi quædam incitatione inflammari. Idem de Clar. Orat. Gilba in meditando uehemens, & incensus. Vitis u. hemens Colum. lib. 3. cap. 1. Vehementem uitam, multaue materia frudentem. A quo uehementia, grauitas, acritudo. Plin. lib. 13. cap. 8. Flore candido, cum uehementia odoris. Hinc Vehementer, acriter. Cic. in Phil. Vehementer me agere fateor: iracunde nego. Ter. Eun. Vos credere hoc mihi, uehementer uelim.

VEHES, uehis, uel Vehis, uehis, [Carro, carriaggio.] ὄχημα, idè quod plaustrum, uel tanta fœni, stercoreis, alteriusue materiæ quantitas, quanta in plaustrum uectura una uehi potest. Plin. lib. 36. c. 15. Ut uehem fœni large onustam transmitteret. Columel. lib. 2. & lib. 11. cap. 2.

VEHIARE, ὀχεύειν, ueteres dixerunt pro uehere, quod tractum est ex Oscorum lingua, apud quos Vehia plaustrum dicitur. Sapon.

VEHICULUM, ἵππος, [Carruculo. Græc. Ch. r. or. Hiss. Carro para llevar cargo.] ὄχημα, ὄχημα, currus uel plaustrum, quo quid uehitur. Ci. pro Mil. Quid horum non impeditisimum? uelisticus, an uehiculum? Plinius lib. 7. c. 56. Vehiculum cum quatuor rotis Phryges inuenerunt. Est autem uehiculi nomen generale, hæc sub se continens species, Carpentum, Cisium, Carrum, Currum, Atrocium, Baternam, Rhedam (unde Epirrhedum) Saraccum, Petoricum, Plaudrum, Elledum, Pilentum, Liburnium, Traham, & Vehiam.

VENOIS, xi, ctum, [Menare, condurre. Gal. Chariot, porter en chariot. Hiss. Eleuar acuestas ó en cima.] ἔχέω, ε τοχέω, nauis, umcto, uel plaustrum porto. Ouid. Epist. 2. 1. Hunc Venus in calmi curru uexisset eburno. Cic. 1. Tul. Cum illam ob solemnem sacrificium curru uehi uis esset. Uchitur oratio metaphoricè. Cic. 1. Tul. Tamquam raris in mari immenso nostra uehitur oratio. Vir. 1. Aen. Diuersa per æquora uecti. Aucho, Aducho, Conuecho, Circumuecho, Deuecho, Euecho, Inuecho, Præuecho, Præteruecho, Proucho, Reuecho, Subuecho, Seuecho, suis locis.

VENTOSIS, apud Romanos inter noxia numina habebatur, quem non auxilij spe uenerabatur, sed ne quid ipsis noxæ inferret. huius simulacrum effingebatur spicula manu tenens, eaq. minaciter intendant, un quidam eundem cum Apolline esse putarunt, qui spiculis, hoc est, radis suis multa morborum genera immittit. Cic. 3. de Nat. De.

VEIT, urbs Etruriæ, a Camillo capta. J. i. ius, & alij.

VEL, [Ouero. Gall. Oubien. Hiss. o.] ἡ τεισ, cori mētio plerumque disiunctiua, idem significans, quod aut. Cic. de Or. Cui nostrum non licet, res ruitas fructus causa, uel delectationis inuisere? Eadem plurimum uenustatis habet geminata. Idem 2. de Nat. Deo. In his uel asperitatibus rerum, uel angustijs temporum. Interdum pro etiam, Ter. in And. Vel hoc quis non credat? Virg. 1. Aeneid. Vel Priamo miseranda manus. Interdum pro ualde, Cic. pro Mur. Vel maximum bellum populi R. cum Rege Antiocho gessisse. Interdum pro ueluti, Teren. in Hec. Vel hic Pamphilus iurabat quoties Bacchidi? Interdum pro saltem, Ter. in Phorm. Postremo si ullo alio pacto, uel fœnore.

VELABRUM, bri, p. p. βήλαβρον, locus in urbe iuxta Auentinum montem, in quo uela obtendebantur, sub quibus oleum & similia uendebantur. Plaut. in Capt. Quasi in Velabro olearii. Suet. in Cæs. Gallici triumphi die Velabrum præteruehens, pene curru excussum est. Hor. 1. Serm. Sat. 3. Cum Velabro omne macellum Mane domum ueniant. Cic. Brut. lib. 15. Laurentij uos pontifices ad aram in Velabro facere uolitis. Hinc Velabrensis, & hoc ense. Martial. lib. 11. Vel Velabrensi recocta foco. Velabrensis caseus, qui in Velabro conficiebatur, cunctis præferendus. Mart. lib. 12. Sed Velabrensem qui bibit, ille sapit.

VELAMEN, inis, [Velo, coprimiento.] ἔλαινα, operimentum, tegmen, uelutis. Virg. 1. Aen. Et circumt. x. u. croceo uelamen acantho. Ouid. 6. Met. Velamina Progne Diripit ex humeris.

VELAMENTUM, ri, [Velo, cobrimiento.] ἔλαινα, tegmen, operimentum, inuolucrum. unde teitico. Romani tonica Velamenta a Celso appellantur. Velamēta item a Romanis dicebantur, quæ Græci uocant ἰκετήρια, hoc est quæ supplices misericordiam mouendæ causæ præferebant: cuiusmodi erant rami olearum uitis obuoluti. Liu. Oratores ad Romanos cum infans uelamentis miserunt. Ouid. 1. Met. Velaneta manu prætendens supplice. Tac. lib. 19.

VELARIA, rum, ia, uela erant, quibus theatrum superne tegebatur: item theatrum ipsum alijsue locus uelis tectus. Iuu. Sat. 4. Et pueros hinc ad uelaria raptos.

VELATVS, a, um, participium, [Velito, coperto.] ἔσκεπασμένος, uelo ornatus, tectus, & opertus. Cic. 2. de Na. De. Quidam Imperatores seipsum dijs immortalibus, capite uelato, pro Rep. deuouerunt.

Vir. 11. Aen. Velati ramis oleæ. Vbi Ser. Velati, instructi, & ornati, id est manibus oliuæ ramos tenentes.

VELITES, itis, pen. genitiui cor. [Caval leggiero. Gal. Chénal leggier, homme de guerre, armé alla legere. Hiss. Camallero armado, de armas lunianas.] γυμνήτης, miles leuis armaturæ, nullis aut exiguis armis tectus, quod sit expeditior, iaculis tantum, seu fanda armatus. unde & Velites dicti putantur, quasi uelati, quod ueluti essent potius, quam armati. Alij Velites a celeritate dictos putant, quasi uelites, o in e, mutato. Alij rursus ἄτο τε βάλλειν, hoc est, a iaculando, quod iaculis potissimum, & fundis pugnant. Liu. 6. Bel. Pun. Et ubi ad coniectum teli uentum est, signo dato uelites desiliunt. Ouid. in Ibin: Utque petit primo plenum flauentis arenæ Nondum calfacti uelitis hausta solum. Refert Aelianus ordinem ped. Item in militia diuidi trifariam: in Armatos, quæ Grauis armatura dicitur: & Velites, qui leuissime omnium armantur: unde & Expediti nuncupantur: non enim ocreas, aut loriam induunt, sed tantum iaculis, & fundis utuntur. In tertio ordine sunt Pelatari: pelta dicti, quod scutum est paruum, & leue. Hi medijs erant in ter grauem armaturam & leuem.

VELIA, βελαία, Stephano, Lucaniæ oppidum in sinu Pæstano conditum a Phocensibus, antea Elea, βελαία, dicta, & incolæ ipsi Eleatæ. Hinc deducitur adiectiuum Velinus, a, um, p. p. Virg. 1. 6. Aen. Por tusque require Velinos. Velinus lacus, Plin. lib. 3. c. 2. & Col. lib. 8. c. 16. Est præterea Velia Romæ collis editior, quæ cum Valerius qui postea Publicola dictus est, domum ædificare uellet, apud plebem in suspensionem uenit affectatæ dominationis, quod in editiore loco ueluti arcem quandam ad opprimendam libertatem constitueret. Qua re intellecta Valerius, postquam plebi in concione se purgasset, iussit materiam omnem ad radicem Velie transferri. Vide Liu. lib. 2. Hunc autem collem dictum uolunt Veliam, quasi uelliam, quod ibi pastores lanam uellere soliti fuerint.

VELIFICO, as, [Distender le uele, nauigare, far uela. Gal. Voger, nauiger a uale desployée. Hiss. Nauigar haziendo uela.] ἱσιδοραμείν, uelo nauigo, uel facio. Plin. lib. 9. c. 33. Per uisus æquora uelificat. Prop. 1. 4. El. 10. Nauta uel urbanas uelificabat aquas. Velificor, passiuum. Iuu. Sat. 3. Velificatus Athos, id est, circumnauigatus. Legitur & Velificari, deponens: ut, Velificari honori suo, id est uelis, remisque honoris, & dignitati operam dare. Cic. de Leg. Agr. Quod si quis uestrum spe ducitur, se posse in turbulenta ratione honori uelificari suo. Velificatus, a, um, part. Prop. lib. 2. Ele. 29. Cærule ad infernas uelificata rates. Velificatio, onis, uelificandi actus. Cic. ad Lent. lib. 2. Cum id possis mutata uelificatione assequi.

VELIFER, ra, rum, [che porta uela,] serens uelum, ἱσιφορος, ut Carina uelifera. Oui. 15. Met. Huc ubi ueliferam nauis aduertere carinam. Malus uelifer. Val. Flac. 1. Arg.

VELIFICVS, cursus, qui uelis fit. Plin. lib. 13. c. 11. Noctis dieique uelifico nauigij cursu. Idem lib. 6. c. 17.

VELIS, equisque [Con ogni ingegno.] ἐκπαντός τρόπος, omni conatu, & mari terraque. Cic. 3. Off. Cum his uelis equisque, ut dicitur, si honestatem tuam ac retinere sententia est; decertandum erit. Remis uelisque. Idem 3. Tul. Terra res est, detestabilis, omni contentione uelis (ut ita dicam) remisque fugienda.

VELITARIS, & hoc re, [Da caval leggiero.] γυμνητικός, quod ad uelites pertinet: unde, Velitaria arma. Sallu. in Jug. Sagittarii, & chors Peligna cum uelitaribus armis. Liu. lib. 26. Præfixa ferro, quale hastis uelitaribus inest.

VELITOR, p. c. [Combattere, scar amucciare] ἀρροβολίζμας, γυμνητικός, leui pugna congregior, more uelutum, quorum officium est præolum eminus iaculis & fundis auspicari. Per translationem accipitur pro traxari, & uerbis pugnare. Nam a uerbis plerumque ad manus solet deueniri, sicut a Velitibus ad milites grauis armaturæ. Plau. Men. Nescio quid uelitari estis inter uos. Gell. lib. 6. c. 11. Nō est inaledictis aduersus impudentes, & improbos uelitandum. Unde & Velitatio, onis, uerbale, quæ, teite Festo, dicta est ultro citroque probrorum obiectatio, ab exemplo uelitaris pugne. Plaut. in Aul. Verbis uelitationem fieri compendio uolo.

VELITARE, pen. cor. β-λέτρι, Stephano, ciuitas insignis Volscorum, Octauia gentis origine nobilitata, ut in Augusto testatur Suet. Incola Veliterni. Scribit Dionys. lib. 7. Velitris adeo sæuissè pestilentiam, ut uix decima pars ciuium superfuert: quod damnum postea Romani, missa eo colonia sarferunt.

VELIULVS, a, um, nauium epitheton, quæ, ut alis aues, ita uelis uolitare uidentur. Oui. 4. de Pont. El. 5. Et freta uelulouas non habitura rates. Virg. 1. 1. 3e. ad mare transtulit: Despicitius mare uelulouum uelulolantes naues. Cic. 2. de Diu.

VELATURA, æ, ἰματηλασία, exercitium ducendi plaustrum, uel questus ex uectura. Velaturam facere (inquit Varro 1. 1. de re ru. c. 2.) dicuntur, qui uecturam uiuunt. nā antiqui uellam, non uellam dicebant.

VELLICITIMVS, aduer. μερικώς, πορὰ δέλω, id est particula im, sparsim, carpitim, nō cōtinue, hinc illinc aliquid decependo. S. fenna hist. 1. 1. ut citatur a Nonio: Ne uellicitim ac salutatim scribēdo lecto-

DDDD

rum

rum animos impediremus.

VELLICO, as, p. c. [*Pelare, mordere, πιζζicare.*] *παραπλάω*, frequenter uello, quod proprie fit, cum extremas corporis partes digitis uel limus, & pressando infestamus. Prop. lib. 2. Nec mihi tam duris in fultes moribus, & te Vellit. Per translationem Vellicare ponitur pro cripinari, mordere, ac lacerare. Cic. pro Balbo: More hominum inuidet, in conuinijs rodunt, in circulis uellcant. Gellius lib. 4. c. 7. Plura in Sallustij scriptis maligne uellcant. Hinc Vellitatus, ipse uellcandi actus. Plin. lib. 28. c. 6.

VELLO, lis, li, & uulsi, uulsum, [*Pelare, istirpare, suellere.*] *μαδιζω*, extirpo. Col. lib. 11. c. 3. Reliquis annis non erit decerpendus, sed radicitus uellendus. Plin. lib. 12. cap. 12. Nardum Gallicum cum radice uellitur. Virg. 3. Aen. Nam quæ prima solo ruptis radicibus arbor Vellitur. Suet. de Cæs. Ut non solum tonderetur diligenter, ac raderetur, sed uelleretur etiam. Vnde Vulsæ corpora a Quinct. in Proemio lib. 8. dicuntur, quibus pili sunt euulsi. Aliquando pro eruere, in terram projicere, euertere. Liu. lib. 26. Sepulchra maiorum uulsa, temerata, ac uiolata. Barbam uellere, prouerbiū est, quo summum contemptum ac ludibrium significamus. Horat. 1. Serm. Sat. 3. Barbam tibi uellunt. Lasciuu pueri. Vide in Chiliad. Auello, Conuello, Diuello, Euello, Peruello, Interuello, Reuello suis locis.

VELLVS, [*Lana.*] *πρόκος, κρόδιον*, lana ex oue dempta & conglobata, ita dicta a uellendo, quod ante inuentam condendi rationem, lana solebat euelli. Varro rei ru. 1. 2. c. ult. Legimus frequenter uellera pro lana nondum detonsa, sed adhuc in ipsis harente pecudibus. Virg. 3. Ecl. Aries etiam nunc uellera siccata. Idem 3. Geo. Reijce, ne maculis infuscet uellera pullis. Nascuntur. Ouid. lib. 7. Met. Sacra facit cultrosque in guttura uelleris atri Conijcit. Nonnumquam etiam pro ipsis pellibus una cum lana ouib. detractis. Col. lib. 7. cap. 4. Pelles eorum propter pulchritudinem lanæ maiore pretio, quam alia uellera, mercatoribus traduntur. Virg. 1. 7. Aen. Centum lanigeras macTABAT rite bidentes, Atq. haurim effulsus tergo, itratifq. iacebat Velleribus. Vellera etiam propter humilitudinem Virg. posuit pro lana, quæ apud Seres Scythiæ populos ex arborum fiONDIB. depefitur. Ita enim 1. 2. Geo. Vellera, ut folijs depeftant tenuia Seres. Quinetiam ipsas arborum frondes uellera interdum inuenimus appellata, eo quod ijs ueltiantur arbores, quemadmodum Velleribus oues. Ouid. de Nuce:

At simul induimus nostris sua uellera ramis.

VELO, as, per simplex l. [*Coprire, uestire, uelare.*] *σκεπάζω*, tego, operio. Cic. pro Domo sua: Tu, tu inquam capite uelato concione ad uocata. Virg. 4. Aen. Et capite ante aras Phrygio uelamur amictu. Nonnumquam uestire, induere, & c. Ouid. 3. de Arte: Croceo uelatur amictu. Plaut. Muliebri uelatus toga. Hinc Velati olim dicebantur, teste Festo, qui postea litteris aliquot immutatis Velites appellati sunt, quod uestiti non armari, exercitum sequerentur. Nonnumquam pro celare, abscondere. Plin. in Pan. Agentibus tibi gratias nihil uelandum est. Hinc Velanda corporis, pro pudendis posuit. Idem Plin. 110. Velatæ manus, id est, uelamenta supplicum referentes. Velamenta enim dicebantur a Romanis, quæ supplices misericordiae mouendæ causa in manibus gestabant: cuiusmodi erant rami oleagini, uittis lanave uelati. Plautus in Amph. Velatis manibus orant. Auelo, Euelo, Præuelo, Reuelo, suis locis.

VELOX [*Veloc, presto Gall. soudain, léger, vite. Hisp. Ligero.*] *ταχύς*, celer. a uolando, quasi uolox. Plin. lib. 8. c. 34. de Tarando: Velox saltu, uenatu uentus. Ouid. 1. de Pont. Eleg. 3. Sed piger ad pænas prinæps. ad præmia uelox. Virg. 5. Aen. Veloces iaculo cernos, cursuq. fatigat. Ouid. 8. Mer. Nec foribus illic Profuit armentis, nec equis uelocibus esse Velox, pro uelociter. Virg. lib. 3. Aen. Ictum uenientem e uertice uelox Præuidit. Hinc Velocitas, atis, celeritas. Cic. 2. de Fin. In corpore multa uoluptati præponenda, ut uires, ualentudo, uelocitas, pulchritudo. Liu. lib. 25. Velocitate corporum ac leuitate armorum aptissimos. Velociter, celeriter. Mar. lib. 1. Velociter exit ab hoste. Cic. de Som. Scip. Quibus curis exercitatus animus uelocius in hanc sedem peruolabit.

VELVM, ueli, [*Vela, uelo. Gal. Voile. Hisp. El paramento para hazer sombra ó uela.*] *σκεπτοσμα*, integumentum, inuolucrum, quo quid uelatur: id est, tegitur. Varro a uelleribus dictum putat, quod ex ouium uelleribus fierent uela, quibus homines tegebantur. Cicero 6. Verr. Tabernacula carbases intenta uelis. in nauibus item Velum, *ἱεῖον*, dicitur linteum, quod circa malum expansum uentum excipit. Virg. 2. Aen. Interea classem uelis aptare iubebat Anchises. Idem 1. Aen. Talia instanti stridens Aquilone procella Velum aduerfa ferit. Ouid. 1. Fast. Diriget in medio quis mea uela freto? Dare uela, est uentis se committere, & nauigare. Virg. 1. Aeneid. Vela dabant læti. Dare uela uentis. Idem 4. Aen. Vela facere, idem quod expedire uela. Cicero 5. Verr. Cleomenes malum erigi, uela fieri iubet. Per translationem Vela facere, accipitur pro, uelociter conatu rem aliquam aggredi. Idem 4. Tuscul. Vtrum igitur

maius? statimne nos uela facere, an qua e portu egredientes, paulum remigare? Permittamus uela uentis, dixit Quintilianus in præfat. Initit. hoc est, editionis accipiem eventum utcumq. cadet, experiamur. Remis, equisq. Remis, uelutq. : prouerbia, quibus summa significatur diligentia, & ad rem peragendam celeritas, summusq. conatus.

VELVT, [*Si come.*] *ἰόνει, ὄσπερ*, aduerb. similitudinis, sicut quemadmodum. Cic. 2. de Fin. Non elogia monumentorum hoc significant, uelut hoc ad portam. Idem de Arusp. resp. Eius conatum refutabo, ueluti hesterno die. Eiusdem significationis est, Veluti. Cic. 1. de Nat. De. Bestiæ, quæ gignuntur in terra, ueluti crocodili, Quomodo autem hæc differant a Quasi, Ceu, & tamquam fufe explicat Valla lib. 2. c. 36.

VENA, æ, [*Vena. Gall. Veine. Hisp. La uena proprio lugar de la sangre.*] *φλέβη*, conceptaculum sanguinis misti, confusique cum spiritu naturali, in quo, ut ait Gell. lib. 18. cap. 10. plus sanguinis, minus spiritus. Plin. lib. 11. cap. 37. Inter hos latent arteriæ, id est, spiritus semitæ. His innatant uenæ, id est sanguinis riuu. Venæ sapte ui immobiles sunt, & sanguinis tantum mittendi gratia explorantur. Arteriæ autem motu, atque pulsu suo habitum, & modum febriliū demonstrant. Super arterias locantur uenæ, præter quam in dorso, in quo magna arteria, quæ Trachia dicitur, est posita super uenam. Vena tamen aliquando pro arteria ponitur. Cels. lib. 2. cap. 6. Ouid. 10. Metam. Saluunt tentatæ pollice uenæ. Cic. de Fato: Si cui uenæ sic mouentur, is, habet febrem. Incidere uenam, dixit Cicero de Arusp. resp. Pro, scalpello uenam aperite. Concidere uenæ dicuntur a Celfo lib. 3. cap. 5. quando arteriarum pulsus languidus fit: Tenere uenas cuiusque generis hominum atatis, ordinis, & c. dixit Cic. 1. de Orat. Pro, cuiusque naturam perscrutere, & ingenium. Venæ quoque de Arboribus dicuntur. Plin. lib. 16. c. 38. Ponitur aliquando Vena pro ingenio hominis ad aliquid scribendum apto. Iuuen. Saty. 5. Sed uatem egregium, cui non sit publica uena. Inde fit Venosus, a, um, quod est uenis turgentibus plenum. Plinius lib. 12. cap. 12. Transferunt etiam ad alia, ut ad orationem, quæ tamquam corpus constituit quod succum, & sanguinem habet, & uenas, & ossa, & neruos, carnem, & toros, & robur, & colorem, decoremque. Vnde a Persio Sat. 1. dictus est Liber uenosus, pro aspero, duro, & horrido. Per translationem quoque Venæ in terra dicuntur subterranei meatus, per quos unda manat, aut alius liquor. Hirt. 4. Bell. Alex. Omnia litora naturaliter aquæ dulcis habere uenas. uenas quoque argenti, & Venas auri dicimus. Cicero 2. de Nat. Deo. Aeris, argenti, auri uenas penitus abditas inuenimus.

VENA BVLVM, li, [*Spiedo. Gal. Vn espieu, mouge ou gonge. Hisp. Venablo, arma de monterro.*] *αροβέλιον ὕστερ*, telum, quo uenantes utuntur, aciei longissimæ apud nos cornibus hinc & inde extantibus. Mart. 1. 24. Si directa geres longo ueniabula rostro.

VENA FRVM, ciuitas Campaniæ abundans olei. Mart. 1. 13. Hoc tibi Campani sudabit bacca Venafri. Horat. 2. Car. Ode 6. Viridique certa Bacca Venafro. Hinc Ager Venafranus, Oleum Venafranum, quod & Venafranum dicitur absolute. Iuu. Sat. 5. Ipse Venafrano piscem perfundit.

VENALIS, & hoc le, [*Da uendere.*] *ὄνητος*, quod uenum expositū est. Cic. lib. 3. Off. Venales hortos se non habere dixit Sall. in Jug. Obtem uenalem & cito perituram, si emptorem inueniat. Venales etiam, si nihil addas, serui intelliguntur, qui ad uendendum sunt expositi. Venalis ascriptor, qui pretio emitur, pecunia comparatur. Cicero pro Domo sua: Venalis ascriptor & subscriptor tuus. Venale, substanti neut. gene. id quod uenditioni exponitur. Plin. lib. 6. cap. 22. Alij primam, huius dictionis diphthongo scribunt, de quo uide Venæo.

VENALITIVM, tij, *ἀνδραπομηνήλειον*, locus ubi mancipia uenalia prostant. Venuleius de ædilitio edic. l. ult.

VENALITIVS, substantiuum, *ἀνδραπομηνήλειος*, idem quod Venalitarius, qui scilicet greges mancipiorum uenales habet. Cicero in Orat. Neque me diuitiæ mouent, quibus Africanos, & Lælios multi uenalitii superarunt. Aliquando Venalitiuus, capitur adiectiue, idemque significat, quod uenalis, Plin. lib. 35. cap. 8. Hoc est insignis uenalitiiis gregibus. Sic Pomponius Iurecon. lib. sfforum 24. Venalitiuus parauit.

VENATICVS, ca, cum, [*Venatico, cacciatorio, cosa che appartiene alla caccia.*] *θηροποικός*, quod ad uenationem pertinet. Vnde Venaticos canes dicimus, quib. feras prosequimur. Varr. 2. de re ru. c. 9. Canum duo genera, unum uenaticum, alterum custodiæ causa. Col. lib. 7. c. 12. De uillatico & pastorali dicendum est. Cic. 6. Ver. Canes uenaticos dices. Canum uenaticorum elegantissime excogitata nomina habes apud Ouid. 4. Met. & apud Xenophontem de Venatione. Parasiti uenatici. Pla. Cap.

VENATIO, onis, [*Caccia.*] *ἡ γρῶσις, θήριμα, κωπηγασία*, ferarum persecutio. Cic. 2. Off. Prodigii gladiatorum muneribus uenationumq. apparatu pecunias profundunt. Inerdu Venatio accipit pro apparatu.

- Paratu, aut comitatu uentorum.** Lilius libro 14. Conuenerat, ut Philomenes portula aflueta uenationem inferens, armatos induceret.
- VENATOR, oris,** [Cacciatore.] κωμυγής, qui feras prosequitur. Hor. lib. 1. Car. Ode 1. Venator tener & coniugis in memor. Cic. 2. Ruf. Pernoctant uenatores in iuue.
- VENATRIX, icis,** [Cacciatrice.] κωμυγής, mulier feras persequens. Virg. lib. 9. Aen. Comitum Aeneae quum miserat Ida Venatrix.
- VENATORIVS, a, um,** [Cofu da cacciatore.] κωμυγής, idem quod uenaticus: ut, Culter uenatorius, apud Mart. lib. 14.
- VENATVS, US,** [Caccia.] κωμυγία ipsa uenatio. Plin. in Ruden. Hunc cepi in uenatu meo. Virg. lib. 9. Aen. Vidimus obscuris priuam sub uallibus urbem Venatu assiduo. Ouid. Epit. 5. Quis tibi monitabat saltus uenatibus aptos? Cic. 5. Tuic. Labor uenatu, ludor cursus ab Eurota.
- VENDAX, cis,** πωλητικός, qui facile uendit. Cato de re rustica. capit. 2. Patrem familias uendicem, & non emacem esse oportet.
- VENDIBILIS, le,** [Vendibile. Gal. Vendible, qui est de bonne uente. Hisp. Cofu que se puede bien uender.] τιμαλπός, quod facile uendi potest. Cic. in Rul. Adiungitur illa uia uendibilis Herculeana. Col. lib. 7. c. 7. dum possit esse uendibilis. Hor. 1. epist. 17. Et fandus nec uendibilis, nec pacere firmus. Ouid. 3. Am. Eleg. 11. Vendibilis culpa facta puella mea est. Per translationem ponitur pro populari & uulgo grato. Cic. de Amic. Illius uendibilem orationem religio deorum immortalum nobis defendentibus facile uincebat. Auquando pro uulgari. de Clar. Orato. Gellius, non tam uendibilis orator.
- VENDICOR, as, pen. cor.** [Far suo, attribuirsi. Gal. S' attribuer quelque chose. Et en faire son propre. Hisp. Vsurpar à appropriar a si.] αντικαμβαίνωμαι, approprio, & meum esse dico, mihique adumo. Plin. epist. 47. Quam curam etiam non mandantes, uendicassim. Cic. pro Arch. Homerum Colophonij ciuem esse dicunt suum, Chij suum uendicant. Oud. d. 4. de Pont. Eleg. 1. Vendicat ut Calais laudem, quos fecit sequorur. Cic. 2. Offic. Siud mihi assumo, uideor id meo iure quodammodo uendicare. Idem eodem lib. Ortus nostri partem patria uendicat, partem amici.
- VENDITARIVS, a, um,** [De uendere.] απαργός, uenalis. Plau. in Stich.
- VENDITO, as,** [Vendere speffo. Et di continus.] πωιδουμ, tpepe, seu continue uendo. Plin. lib. 22. c. 2. Aristophanes Euripi di Poetae obicit ioculariter matrem eius, ne olus quidem legitimum uendicasse, sed scandicem. Venditare se cuiquam cum datiuo, est per assentationem operam suam ultro spondere, & quasi uenalem se ostendere. Cic. Att. lib. 8. Quomodo fe uenditant Caesari. Liu. 3. Se plebi uenditare. Venditare interdum est uenale habere. Plin. ep. 24. Agellum uenditare amicis tuus dicitur. Venditatio, ostentatio. Cic. 2. Tusc. Mihi laudabiliora uidentur omnia, quae sine uenditatione, & sine populo teste fiunt.
- VENDO, dis,** [Vendere. Gal. Vendre. Hisp. Vender.] πωλέω, πωιδώω, ex Venum, & Do, secundum Apuleium abiectis u, & m. Et construitur cum ablatiuo, si exprimatut pretium rei, quae uenditur: uel cum genitiuis, Pluris, Minoris, Tanti, Quanti & eorum compositis, substantiue acceptis. Plautus in Mercat. Viginti minis opinor posse me illam uendere. Cic. 3. Offic. Vendo meum non pluris, quam ceteri. Quod si addantur substantiua, statim in ablatiuos resoluuntur. Et sicut non dicimus, Quanto uendidisti, sed quanti, ita non dicimus Quanti pretij uendidisti, sed quanto pretio. Varr. tamen ablatiuo usus est sine substantiuo, cum ait, Veniunt propter penuriam magno. Et sane recte, cum non sit ex quatuor illis exceptis Tanti, Quanti, Pluris, Minoris. Huius compositum est, Diuerdo. Venditor, oris, qui uendit. Cic. 3. Offic. Ut nequid omnino, quod uenditor norit, emptor ignoret. Venditio, Actus uendendi. Cic. pro Rosc. Am.
- VENEFICIUM,** [Veneficio, incanto. Gal. Empoisonnement. sortelerie. Hisp. M lncio.] φαρμακεία, aliquando accipitur pro crimine illo, quo quis alterum ueneno necat. Cicero pro Cluentio: Attingere uentionem ueneficij criminum. Tacitus lib. 12. Locusta, nuper ueneficij damnata. Aliquando pro maleficis artibus, & uerito magiae genere. Cic. de Claris Orat. Idque ueneficij & cantionibus Ticianae factum esse dicebat. Ouid. 1. de Rem. Amor. Illa Veneficij uentus est uia.
- VENEFICVS, ci,** [Veneficio, incantatore. Gal. Qui empoisonne. Hisp. Cofa que haze hechizos.] φαρμακός, & uenefica, φαρμακίς, φαρμακίδης, qui & quae uenena conficit, & qui incantationibus & ceteris malis artibus utitur. Cic. in Catil. Tota Italia ueneficus. Idem 13. Phil. Recte ueneficum appellas, a quo tibi praesentem pestem uides comparatim. Ouid. epist. 6. Barbara narrato uenisse uenefica comum. Fit & ueneficus aspectus, id est ueneno inficiens. Plin. lib. 28. c. 3. Hinc Triuenefica, excellens uenefica. Plautus.
- VENENARIVS, rij,** [Venenario. Gal. Empoisonneur. Hisp. El que dispone, & uende porpoñas.] φαρμακοποιός, qui parat, uel conficit, aut uendit uenena. Apul. Qui uenenarium aeculat, Suet. in Nero. Venenum
- accepta quadam Locusta, uenenariorum indice.
- VENENATVS, us, uiui,** [Vene nato, atroficio.] ιοβόλος, uenenofus, ueneno infectus: ut, Venenata caro apud Cic. 2. de Nat. De. Sic, Venenatae sagittae, Venenatus mortuus, Venenatum telum, Plin. lib. 8. c. 38. In Italia muribus araneis uenenatus eit mortuus. Cic. 2. de Diuin. Cum Ptolemaeus telo uenenato ictus esset. Ouid. 14. Meram. Ora uenenata tetigit mirantia uirga.
- VENENIFERO, a, um,** [Venefoso.] ιοβόλος, uenenofus. Ouid. 3. Metam. Iamque uenenifero sanguis manare palato Coeperat.
- VENENO, as, are,** [Auehenare.] φαρμακίδης, inficere ueneno. Lucret. lib. 6. Ut spatium caeli quadam de parte uenenet.
- VENENVM, ni,** [Veneno, tofico. Gal. uenem, poison, bouquon. Hisp. Ponçana o purga.] φάρμακον, uocabulum medium est, quod tam in bonam, quam in malam partem sumi potest, quemadmodum & φάρμακον, apud Graecos. Qui igitur Venenum dicit (inquit Caius Iureconsultus de uerb. significatione) ad iocere debet, utrum bonum, an malum. hodie tamen Venenum in deterio rem partem accipitur. Cicero in Catil. Qui spargere uenena dixerunt. Idem de Clar. Orat. Fuit suspicio, I hemistoclem ueneno sibi mortem conscuuisse. Color quoque qui a uentibus imbibitur, quo uel lae medicantur, per quandam similitudinem Venenum appellatur. Virg. libro 3. Georg. Albae neq. Assyrio facatur lana ueneno. Ponitur uenenum aliquando pro arte malefica. Cicero in Orat. Cum sibi uenens creptam memoriam diceret, id est, uel magica arte, uel alia malefica.
- VENEO, nis, pri. pro.** [Effer uenduto. Gal. Efre uendu. Hisp. Ser uendido.] πωλάω, uentui, uel ueny, supino, uenium, quamuis analogiae, compositione ratio uideatur exigere Venitum, sicut reliqua composita a uerbo Eo. Componitur enim ex dictione uenium, & Verbo Eo, abiectis duabus litteris, quemadmodum fieri uidemus in uerbo Eo. Sub uoce tamen neutrali habet significationem uerbi passivi. Est enim idem quod uendor; habetque eandem omnino constructionem. Nam ipsum quod uenditur, in nominatiuo ponitur, & is a quo uenditur, in ablatiuo cum praepositione, & pretium in ablatiuo sine praepositione. Cui autem uenditur, in datiuo: ut, Ceterum aureis nummis a mangone ueniere mancipia mihi. Sed non nunquam uenditur, & pretium rei non explicatur. Plin. in Men. Quibus hic pretijs porci uenunt? Varro: Veniunt propter penuriam magno. Cic. pro Sext. Rosc. Amer. Videamus, eius hominis bona quomodo uenire potuerunt. Horat. 1. Serm. Saty. 5. Venit uilisstina rerum, hic aqua. Claud. 1. in Eutrop. Non pudet (heu superi) populos uenisse sub hasta uendentis. Apud antiquissimos legitur Veneor. Plautus apud Diomedem: Ego illi ueneor?
- VENERABILIS,** [Venerabile. Gal. venerable. Hisp. Cofa que deue ser honorada.] σεμνός, σεβασμιος, ueneratione dignus. Plin. Iun. in ep. Vir grauis, & ipsa senectute uenerabilis. Liu. 1. ab Vrbe: Venerabilis uir miraculo litterarum. Mart. lib. 2. Hic uni conspicui uenerabilis amphitheatri Erigitur moles. Ouid. 2. de Rem. Am. Est prope Colli nam templum uenerabile portam. Virg. lib. 6. Aen. Admirans uenerabile domum Fatalis uirga.
- VENERABVNDVS, a, um,** [Con uenerenzas.] σεβόμενος, cum ueneratione aliquid faciens. Curt. lib. 8. Macedonas uenerabundos ipsum salutare. Liu. lib. 1. Cum perfusus horrore uenerabundusque altitiffem.
- VENERANDVS, a, um,** [Venerando, uenerabile, reuerendo.] σεμνός, idem quod uenerabilis. Sen. Vocem omni saeculo uenerandam. Virg. 1. 9. Aen. Te uero, mea quem spatij propioribus aetas, Insequitur, ueneranda puer iam pectore toto Accipio. Mart. lib. 1. Inde sacro ueneranda petes palatia cluio.
- VENERANTER,** [Reuerentemente, uenerabilmente.] σάω, αιδώς, cum ueneratione. Apul. Ab eo ueneranter exceptus.
- VENERIS,** portus, locus in Gallia & Hispania confinio, ubi Pyrenaei montes iuxta mare desinunt. Mela lib. 2. Et tot. ab insigni ueneris phano ἀποδύτων, id est ueneris templum appellat.
- VENEROR, atis,** [Reuerire, honorare, adorare. Gal. Reuerer, auoir en reuerence. Hi. Honorary acatar.] αιδέω, colo, honoro, cultu & obseruantia prosequor: quod uerbum quidam dictum existimant, quasi ueniam oro. Virg. 1. Geo. In primis uenerare deos. Cic. 6. Verr. Non solum uenerari, uerum etiam osculari solent. Idem 1. Tusc. Eum uenerantur, ut deum. Venerans, tis, participium. Virg. 12. Aeneid. Et aram suppliciter uenerans. Veneratio, onis, cultus & honor. Plin. lib. 8. cap. 1. de Elephantis: Syderum, solisque, ac Lunae ueneratio. Cic. 1. de Nat. Deo. Habet uenerationem uisam quicquid excellit. Venerator, oris, cultor. Ouid. 2. de Pont. Eleg. 2. Ille domus uestrae primis uenerator ab annis. Veneratus, a, t, us, partic. Hor. 2. Serm. Sat. 2. Ac uenerata Ceres Potat, quandoque ueneratum pro uenerabili ponunt. Virg. 3. Aen. Curulque dabit uenerata sacerdos.
- VENETI,** [Vinitiani.] π. c. ένετοί, populi Italiae, ab Henetis, Paphl-
DDDD 2 niz po-

mae ponnis, & Troianis oriundi, qui, Troia euerfa, cum magna manu Hæcæum, duce Antenore, in incitum maris Adriatici finem peruenierunt, pulsisque Euganeis, qui inter Alpes & mare incolébant, eas occuparunt terras, & ubi primum egressi sunt, opidum condiderunt, quod de nomine relietæ patris appellatur Troiam. Gens autem tota, aspiratione in u, consonantem mutata, Veneti appellati sunt. Horum regio Venetia dicitur, Adriatico mari proxima, & à Padi fluminis ostijs post Istriam usque protensa. Insignes Vrbes habet, Veronam, Vicentiam, Patavium, & Venetiam, regionis rotundus caput. Sunt & Veneti alij ex Britonum genere, in Gallia Lugdunenfi ad Oceanum, quorum frequens mentio apud Cæsarem, Vulgo Vennes.

VENETIAE, [Venetia, Venezia,] ἐβεντία, ciuitas insignis in mari Adriatico, anno a Natali Christi CDLIII condita, quo auno Artilla rex Hunnorum Aquileiam euertit.

VENETVS, a, um, [Venetiano,] ἐβεντικός, quod e Venetis est: ut Venetus color, qui (ut ait Vegetius) cæruleus est, & marinis fluctibus similibus a quo aurigarum factio una in curulibus certaminibus Veneta nominabatur. Et qui eo colore induebantur, Veneti dicebantur. Veget. libro quarto de re milit. scribit, exploratores in mari uelut Veneta esse induendos, & uela nauium exploratoriarum colore Veneto esse tingenda, ut similitudine coloris marini, hostiles oculos fallant. Hic color etiam Phalassicus, id est marinus dicitur. Græci. n. βενετῶν, mare appellant. Vide Ferrugineus.

VENIA, æ [Remissione, perdono, perdonanza,] Gal. Licence, permissione, conge. Hisp. Paç. licentia, [συγγνωμή,] remissio culpæ, & condonatio erroris. Quint. in Gladiatore: Peccati, ueniam peto. Quandoque ponitur pro beneficio, & permissione. Cic. lib. 1. de Ora. Date nobis hanc ueniam, ut ea, quæ sentitis de omni genere dicendi substitueret prosequamini, id est, concedite. Terent. in And. Da pater ueniam, sine te exorem. Cum uenia, hoc est, cum pace tua, & te permittente. Sic cum uenia legere, dixit Quin. libr. 10. capit. primo. pro, non nimium rigide examinare, sed inter legendum ad quædam conuincere. Sic Cicero pro Rosc. Amer. Bona, inquit, cum uenia uerba mea audiat. Liu. Cum bona uenia, quæso, audiat. Habere ueniam pro ignoscere. Quint. libro undecimo. capit. primo: Paulo pluribus uerbis debet haberi uenia. Hinc Venialis, & le, uenia dignum. Macrobius. Si uenialis erit ista translatio.

VENIO, nis, ire, uentum, [Venire. Gal. Venir. Hisp. Venir.] ἵκω, ἐρχομαι, nota est significationis. Virg. 6. Aen. Venisti tandem. Ali. quâdo pro Eo. Terent. Nisi ego ad mercatum uenio. Sic econtrario Ire, pro, Venire. Terent. And. Ibam ad te. Admittit aliquando datum, qui resolui potest in accusatum mediante præposito ne. Ad. u. In. Vir. 1. Aen. Hinc populum late regem, belloque superbam Venturum excidio Libiæ. Poetæ tamen aliquando Venire pro imminere, usurpant. Virg. septimo Aenei. Se satis amobus Teucrisque uenire, Latinisq. Aliquando pro crescere, pro uenire. Idem libro primo Georg. Hic segetes, illic ueniunt felicius uæ. Aliquando pro afferri. Plin. lib. 35. capit. 6. Eius quæ ex Africa uenit, octoni asses. Ci. ad Brutum l. 1. 1. Scribis, in Italia te moraturum, dum tibi literæ meæ ueniant. Venire ab aliquo, est ab eius adibus uenire. Cicero. pro Rosc. Comed. Quia ueniebat a Roscio plus etiam scire, quam sciebat, uidebatur: id est a disciplina Rosci. Venire aduertum, est uenire obuiam. Quod uenit in buccam. Cicero ad Att. libro primo. pro quicquid in mentem uenit. Venire in cognitionem. Quin. libr. 7. capit. 3. In confesum uenit, id est, notum & manifestum est. Plin. Epi. 302. Terent. Hec. Hera in crimen uenit, ego uero in magnum malum. Hoc est, accusabitur. Venire in fidem alicuius. hoc est, sese dedere. Liu. libro 26. oppida in fidem uenerunt. Venire in flammam. Cicero Att. libro 16. Veniendum est uel in ipsam flammam. Hoc est, oportet conijcere se in periculum. Venire iram. Cicero 3. Phil. Quis qui nescierit, uenisse eam tot dierum tibi iram gratulatum. In usum uenire. Plin. lib. 24. c. 11. Nec thus Latinum nomen habet, cum in usum plurimis modis ueniat. Vfus uenit. Ter. Heau. Ego te (si usus ueniat) magnifice Chreme. Tractare possim. Venire usu. Ci. ad Att. lib. 7. Nunc uenit idem usu mihi, quod tu tibi scribis. Venire in religionem res aliqua dicitur, cum conscientia (ut uulgus loquitur) serupulus de ea exoritur. Ci. 2. de Nat. De. Cum rem illam in religionem populo uenisse sentiret. Venire in mentem est succurrere, neque solum ad recordationem pertinet, uerum etiam ad considerationem. Ter. Eunu. Hoc adeo ex hac re uenit in mentem mihi. Virg. 4. Nec uenit in mentem, quorum confederis aruis. Luc. li. 5. Et uenit in mentem folis luxuræ uiarum. Ci. 1. Ver. in mentem tibi non uenit, quid negocij sit causam publicam sustinere? Venire diuitiæ ad aliquem dicuntur, quæ morte cuiusquam ad eum de uoluntur. Ci. pro Sext. Roscio: Venire ad manus, uel ad arma, est rem eo usq. progredi: ut pugna, uel bellum ex ea emergat. Ci. 6. Verr. Venire oratum, est orandi gratia uenire. Cæsar. 7. Bel. Galli. Lega. Veni. p. p. impersonale. Venitur ad me, cõsurgit. Oui. 3.

Falt. Seu quod ad usq. decem numero crescente, uenitur. Venit est. Liu. 1. ab urb. Ad Ianiculum uentum erat. Oui. 5. Falt. Quo postquam uentum est. Veniens, tis, partic. Ci. ad. Q. Fr. Non sumus omnino sine cura uenientis anni. Vir. 5. Ae. Gratius est pulchro ueniens in corpore uirtus. Venturus, a, um, aliud parti. Oui. 3. de Arte. Veturæ memores iam nunc estote senectæ. Vir. 4. Geor. Venturæque hyemis memores. Ventio, onis, uerbale. Pla. Truc. Quid tibi huc uentio est?

VENONIUS, historicus Romanus, cuius meminit Cicer. in Episto. ad Att. conuincens se eius historiam non habere. Et. li. 1. de Leg. eum inter nudos & exiles scriptores recenser.

VENOR, aris, [Cacciare, andax a caccia. Gal. Venir, chasser aux bestes sauvages. Hisp. Montear a caçar.] κἀνυρέω, feras indago, feris insidior, & quasi circumuenio. Cic. ad Cælium li. 2. de pantheris, per eos qui uenari solent, agitur diligenter. Vir. 3. Geo. Canib. uenabere damas. Plin. li. 16. c. 1. Fugientes cum mari pisces circa tuguria uenantur. Ci. 2. de Na. Deo. Canum tanta alacritas in uenando. Per translationem pro captare, hoc est, artificio quodam, & solertia quærere, ut Venor gloriam: quod etiã Aucupari dicimus. Ci. Ar. li. 16. Bene igitur tu, qui βενωσθαι, uenaris, relinquis patriã. Vanari apros in mari, dicit Pla. in Afin. pro, operam perdere, & frustra aliquid conari. legitur etiam uenari, passiuè, pro captari, sine circumueniri, quod & Nonius annotauit, citans illud Ennij ex Ne mea, Teneor conseptæ, atq. undiq. uenor. Hinc Venatio, Venator, Venatrix, Venarus, us, Venatorius, a, m, & uenabulum.

VENTER, huius uentris [Ventre. Gal. Veire. Hisp. El uentre.] γαστήρ, tota illa pars corporis concava, a mucronata cartilagine, & nothis costis, usque ad pubem exten. a. Plin. lib. 9. cap. 50. Pisces attritu uentrium coeunt. Ibidem: Fœmina piscis coitus tempore maris sequitur, uentrem eius rostro pulsans. Venter pro uentriculo, in quem cibus receptus, commutatur in chylum. Perlius in Prol. Sat. Magister artis, ingenti que largitor Venter. Fames enim in superiori uentriculi orificio potissimum scaturit. Iuue. Sat. 5. Venter nihil noui frugalus. Pla. Cap. Tui quotidiani uicti uentrem ad me afferas. Venter pro alio. Cels. lib. 3. c. 18. Vbi ab inferiori parte purgandus aliquis est, uentrem eius ante soluendum esse: ubi a superiore comprimendum. Col. lib. quinto, ca. 12. Tithymalus maiorum quoque animalium uentrem soluit. Ventrem fer. re est esse grauidam. Col. lib. 7. cap. 24.

VENTILABRVM, bri, πύλον, θύρα, instrumentum, quo rustici frumẽta leguminaue post trituratum usulum ei aculatur, ut uentorum flatu a paleis repurgentur. Col. li. 2. c. 10.

VENTILATOR, otis, [Paladore. Gal. Vaneur. Hisp. Anador.] ληκωντής, qui post trituratum frumenta aut legumina in uentilabro sub lime iaculatur, ut uentorum flatu grana secernatur, a palea. Col. li. 2. c. 10. Faba, quæ longius emittetur, pura eo perueniet, quo uentilator eam iaculabitur. Ventilatores, γβύρες, apud Quint. libro 10. cap. 7. sunt præstigiatores, qui ut uentilatores grana, quæ purgant, in uentum proiciunt, ita rem, quam retinent manibus, eijcere uidentur.

VENTILO, las, penult. correp. [Palare, uentare, uentolare. Gal. Esuenter. uanner. Hisp. Auentar como paratrillada, dõ haçer ayre como scador.] λυμείω, κατὰ πύλον, uentum excito, ut aliquid ardeat, aut coquat. Ventilat, Prop. lib. 4. Ele. 3. Hinc Venus, ut uiuat, uentilat ipsa facem. Ventilari frumentum, dicitur, dum in area uentilabro purgatur. Plin. Multi uentilare granum ueant. Et uentilari unum dicitur, quod dicunt dare uentum uino: ut sit, cum difficulter exit e dolio. Col. lib. 12. cap. 30. Quo maior ætus erit, eo sapius conuenit uiam nutrir, refrigerarique & uentilari. Ventilare aurum, est, è digitis exemptum manibus uersare, & ueluti uento perfusum exponere. Iuuen. Saty. 1. uentiler æthium digitis sudantibus aurum. Compositum Euentilo, eiusdem fere significationis tum suo simpliciter. Plin. libro 31. capit. tertio: Aerem emergant assiduo linteorum iactu uentilando. Colu. lib. 1. Frumenta euentilata mundiora sunt. Ventilatio, onis, uerbale, actus uentilandi. Plin. libro 23. capit. primo: Væ uentilatione etiam utiles fiunt itomacho, agrisque.

VENTITO, as, σπιδάω, frequen. ab inusitato uento, frequenter uenio. Plin. li. 35. c. 10. Alexandro frequenter in officinam uentitanti. Ci. ad Att. li. 1. Dies nullus est, quin hic Satyrus domum meam uentitet. Caru. Epig. 8. Cum uentitabas, quo puella ducebatur.

VENTOSVS, a, um, [Ventoso, pien di uento,] ἀνεμώτιστος, uento plenus: ut, uentolus aer, apud Plin. li. 2. c. 18. Ventosi folles. Virg. 8. Aen. Alij, uentosis follibus aures Accipiunt, Fornax uentosa, id est uento cõposita. Cat. c. 38. Per translationem accipitur promitudo, uano, & inani, ut uentosa uerba, uentosa natio. Plin. Pan. superbiebat uentosa & insolens natio. Ventosa gloria, κενωδοξία, Virg. 11. Aen. Iam nosces, uentosa ferat cui gloria fraudem. Hor. 1. Epi. 39. Non ego uentosa plebis suffragia uenor.

VENTRICVLVS, [Ventricolo] γαστήρ, cibi & potus receptaculum, primæ concoctionis instrumentum, quod & itomachum nonnulli appellant.

- Int.** Celsus li. 4. cap. 5. Ventriculus, qui receptaculum cibi est, inter lienem & iecur positus.
- VENTVLVS**, [Venticello,] ἀντιδύω, lenis uentus. Ter. in Eunue. Cape hoc flabellum, & uentulum huic sic facito.
- VENTVS**, ti, masc. ge. [Vento. Gal. Vent. Hisp. Viento.] ἀνεμος, πνεύμα, exhalatio sicca (teste Aristotele in Meteoris) & terra resoluta, cum aliqua uirtute caelesti composita. Cice. 2. de Diuin. Placet Stoicis anhelitus terræ, qui frigidi sunt, cum fluere cœperint uentos esse. Item pro Cluen. Mare quod sua natura tranquillum sit, uentorum ui agitatur. Virg. 1. Aeneid. Incute uim uentis. Ventum (inquit Augustinus lib. de Quantitate animæ) nihil aliud, quam istū aerem commotum, ac agitatum esse sentimus, quod in loco tranquillissimo, & ab omnibus uentis quietissimo uel breui flabello approbari potest, quo etiam museas abigentes aerem commouemus, flatumque sentimus. Sunt autem quatuor præcipui uenti, a quatuor mundi cardinibus flantes, quorum rursus singuli inter nos diuiduntur, Ab Orienti æquinoctiali Subsolanus, qui ad Septentrionem habet uolturnum: a uoluentis nubibus dictum, ad meridiem Eurum: sic dictum, quia late flat. hi sunt calidi & sicci, quia sub sole diu morantur. In ortu diei salubres sunt, quia ueniunt a regionibus temperatis. Ab occasu æquinoctiali Fauonius est dictus, quod foueat, quæ nascuntur. Huic Circius proximus est ad Septentrionem, Zephyrus ad Austrum. Sunt isti temperate frigidi & humidum, quia sol paruam facit moram in occidente, propterea nec multum calefacit illos, nec multum desiccant. In fine diei salubres sunt, quia a Sole tunc subtiliores redduntur. A meridie Auster est dictus, quod hauriat aquas. Huic ad Orientem Notus est, qui Græce sic dicitur ab humore: Africanus ad Occidentem. Hi omnes calidi sunt, & humidum, nubes, pluiasque inducunt. citant tempestates marinas, impediunt uirtutes animales, & grauitatem corpori afferunt. A Septentrione Boreas est: Huic ad Orientem Aquilo surgit, ad Occasum, Corus. Hi uenti frigidi sunt & sicci, unde corpora indurant, poros constringunt, humores purificant. Ventus operam dat dixit Plau. in Mili. id est prosper est. Ventum popularem querere in re aliqua, est populi plausum, fauoremque inanem aucupari. Virg. 4. Ge. Quatuor a uentis obliqua luce fenestras. Ventus secundus, pro secunda fortuna. Ci. ad Atti. li. 1. Quid si etiam Casarem cuius nunc uentis ualde sunt secundi, reddo meliorem? Ventus pro procella & turbine in Rep. Cice. in Pis. Alios ego uidi uentos, alias prolepti animo procellas.
- VENTRALE**, huius uentralis, neu. gen. τὸ ἐπιτρεπτικὸν ὄργανον, uestimentum uentrem contegens. Pli. li. 8. ca. 48.
- VENTRIOSVS**, [Ventroso, panciuto, trippone,] γαστροδύς, qui magnum habet uentrem. Plau. in Merc. Cauum, uarum, uentriosum. Idem Asin. Aliquantulum uentriosus. Pro eodem nonnulli utuntur uentricosus.
- VENTROSVS**, 2, um, [Ventroso,] γαστρού. Pli. li. 14. c. 21.
- VENVCULA**, uæz genus, quod in ollis conditum, quam duntissime in corruptum seruabatur. Col. li. 3. ca. 2. Pli. lib. 14. cap. 2. Veniculum appellat per tertiam uocalem in secunda syllaba. Beroaldus uenunculam legendum existimat: ut apud Hor. in præceptis Catianis, uenuncula conuenit ollæ. Venunculum, farris genus, Clusino ponderosius. Col. li. 2. ca. 6. Quo in loco Ruellius legit uermiculum. Quid, si uernaculum legatur? cum Plinius far adorem uernaculum appellari affirmet.
- VENVM**, [Ad offer uenduto, a uendere,] aliqui aduerbium esse putant, quemadmodum & Pessum: usurpatur tamen pro supino uerbi uenire, admittitque secum præcipue hæc uerba, Eo, Do, Expono, & fortassis nonnulla alia. Est autem uenum ire, idem quod uendi. Uenum dare, idem quod uendere: pro quo etiam unica dictione composita dicimus uenundare. Liu. Se uenum a primoribus datus. Liu. li. 3. Legem fecerunt, ut liberi, liberæque uenum iræ: id est, uenderentur. Sal. in Iugur. Quippe cui omnia uenum ire in animo hæserat. Vbi illud notandum est, quod dicimus: Uenum ire, non Uenum iri, sicut Vapulatam ire, non iri: quia Uenum & Vapulatam semper sunt passivæ significationis, ne duo passiva copulentur. In cæteris uero quæ ambigua sunt, quod actiue & passiuè accipi possint, accommodamus infinitum hoc uel actiuū, uel passiuum: ut Video te amarum ire, uel iri, quia talia supra sunt accipiunt significationis.
- VENVNDO**, as, [Dare a uendere. Gal. Vendre, mettre en uento. Hisp. Vender.] ἔνοσιδοναι, ex Uenum, & do, idem quod uendo. Cie. 3. Offic. cum in uenundando rem eam scisset Pli. li. 35. Octoginta talentis uenundatas. Hinc Venundatio, uenditio.
- VENVS**, Veneris, [Venerè,] ἀποδίτη, κυρτή γυνή, ab antiquis amorum, gratiarum, pulchritudinis deliciarum, uoluptatumque omnium habita est dea, ita dicta a Venendo, quod ad omnes res ueniat, ut auctor est Ci. 2. de Na. Deo. Hanc poetæ ex spuma maris, & Cœli testiculis natam fabulantur, a Saturno excisis, & in mare proiectis: unde & παρὰ τὸν ἀπὸν, hoc est, a maris spuma Aphro-
- diten appellantur. Est item Venus, una errantium stellarum, inter Solis & Mercurij sphaeram sita, quæ φωσφόρος, Græce, Lucifera Latine, quando ante graditur Solem: cum autem sublequitur, Hesperos, Vesper, & Vesperugo. Ponitur etiam Venus pro libidine & re ipsa Venerea, quam & Græci ἀποδίτη, dicunt. Teren. in Eun. Sine Cerere & Baccho friget Venus. Vir. 2. Geo. Frigidus in Venerem senior. Pli. li. 24. cap. 9. Ad uenerem impetus inhibet. Quid. 1. Arte. Nos Venerem tutam concessaque furta cauemus. Interdum pro uenustate, ornatu, elegantia. Quint. libro. 6. cap. 4. Quod cum gratia quadam & Venere dicitur. Idem lib. 10. c. 1. Isocrates omnes dicendi Veneres secutus est. Est præterea Venus telorum iactus Venerius, ex quatuor consurgens talis diuersam faciem ostendentibus. Suet. in Augu. Talis iactatus, denarios colebat uniuersos, qui Venerem iecerat. Ci. li. 3. de Nat. De. Venus, inquit prima Cœlo & Die nata, cuius Elide delubrum uideamus. Altera spuma procreata, ex qua ex Mercurio Cupidinem secundum natum accepimus. Tertia Ioue nata, & Junone, quæ nupsit Vulcano. Quarta Syria, Cyroque concepta, quæ Astarte uocatur, quam Adonidi nupsisse proditum est.
- VENVSIA**, æ, oppidum Apulorum Dauniorum, patria Horatij poetæ, qui ab eo dictus est Venusinus. Pli. li. 3. c. 11.
- VENUSTAS**, atis, [Venusità, bellezza, gratia,] εὐμορφία, pulchritudo, formæ elegantia, gratia, aspectus. Cic. 1. Off. Venustas. & pulchritudo corporis fecerit non potest a ualitudine. Idem in Or. Vultus multam afferet rum dignitatem, tum uenustatem. Firmicus li. 4. Matheseos: Si Luna a Ioue defluat ad Venerem, facit uenustos, & quibus ex uenustate potestas maxima cõparetur. Accipitur et Venustas, pro lepore, sue gratia dicendi, & uenere. Ci. 1. de Or. dicendi uis egregia, cum summa festiuitate, & uenustate coniuncta, profuit. Idem 7. Verr. Affluens omni lepore & uenustate. Cic. 1. de Or. Age te cum dignitate & uenustate.
- VENUSTE**, [Gratiosamente. Gal. Brauement. Hisp. Hermosamente.] Celi ad Ci. li. 8. Venuste cecidit.
- VENUSTVLVS**, demi. Pla. in Asin. oratione uenustula.
- VENUSTVS**, 2, um, [Galante, gratioso.] ἐπαροδῖνος, quod in se habet uenustatem: ut uenustus homo, & uenusta oratio, sicut lepidus homo, lepidus oratio. Catu. de passere. Et quantum est hominū uenustiorum. Cice. de Cla. Ora. Gestus ita uenustus, ut tamen ad forū, non ad scenam institutus uideretur. Idem 2. de Ora. Omnium uenustissimus, & urbanissimus. Venustus uultus, ingenuus, elegans. Ter. in And. Et multo Sofia adeo uenusto, ut nihil supra. Lepidus autem & Venustus ita inter se differunt, quod uenustus uocamus, ut ait Quin. li. 6. c. 4. quod cum gratia quadam, & uenere dicitur: Lepidum, quod rotunditate quadam, & breuitate, atque acumine uerborum delectat.
- VENUSTO**, as, [Ornare. Gal. Faire beau & gentils orner. Hisp. Adornar.] orno, contrarium est Deuustus. Gel.
- VEPRES** huius uepris, [Spinæ,] ἀκάρδα, spinæ genus nocentioribus aculeis, quibus tenaciter prætereuntium uestibus adhæret, unde & nomen accepisse existimatur, quod uehementerprehendat. Virg. 8. Aeneid. Sparsi roborant sanguine uepres. unde Veprecula apud Ci. pro Sext.
- VEPRETVM**, ti, [Siepe,] ἀκάρδων, locus uepribus plenus. Colum. libro 4. cap. 32.
- VER**, huius ueris, [Prim. uera. Gal. Le printemps, le renouveau. Hi. El ueraño quarta parte del año.] ἄρ, anni quadripartiti pars temperatissima: ita dicta a uire, teste Varrone Ling. Lat. lib. 5. quod tū uirgulta uirere incipiant: siue a uertendo, quod tunc uertere se incipiat anni tēpus: siue ab eo quod Iones ἄρ dicunt, pro eo quod cōmuni lingua dicitur ἄρ. Ci. 6. Verr. Cum uer esse cœperat, cuius initium iste non a Fauonio, neque ab aliquo astro notabat, sed cum rosam uiderat, tum incipere uer arbitrabatur. Diuiditur autem uer, ut cæteræ anni partes, in portiones tres, in Ver nouum siue primum, adultum, & præceps. Nam cum uernum tempus sit trimestre, primum mensis primo, siue nouo ueri assignatur: secundus adulto tribuitur: tertius præcipiti siue cadenti. Virg. 1. Geo. Vere nouo canis gelidus cum montibus humor soluitur. Pli. li. 10. cap. 29. Luscinæ pariunt uere primo. Linius. Primo uere exercitū moturus erat. Ver sacrum, sacrificij genus erat apud Italos, quo diis immolabatur, quicquid proximo uere apud ipsos natū esset. Quæ consuetudinem a Sabinis ortam putat Sira. li. 5. qui aduersus Vmbros cum aliquotes infeliciter pugnant, Marti uotū fecerunt, si uictoria potiri contingeret, se illi consecratos, quicquid proximo uere apud ipsos nasceretur. Quare cum re bene gesta in patriam essent reuersi, omnem pecoris prouentum Marti immolauerunt liberos quoque eo uere natos, quoniam crudelè uidebatu occidere, Marti ministerio consecraverunt, posteaque adultos, uelato capite, extra fines suos exegerunt. Quondam (inquit Sifenna 1. 4. Hist.) Sabiniferuntur nouisse, si res communis melioribus locis constitisset, se uer sacrum facturos. Liu. li. 42. Ver. sacrum factum erat priore anno.

VERATRUM, tri, [*Elleboro. Gall. Verat, ou ellebore. Hiss. Vedegambre.*] herba, quam Græci uocant Helleborum, uehementem habens uim purgandi, educendique humores noxios, principis animæ facultatum sedem infestantes. unde melancholicis & furiosis dari solet & comitiali morbo laborantibus. Persius Satyra 3. Non est hic Ilias Acci Ebriz ueratro. Dictum putatur Veratrum a uertenda mente,

VERAX, cis, [*Verace.*] ἀληθής, qui uera loqui solet. Cic. de Diu. Multis sæculis uerax fuit id oraculum. Ibidem: Tum ei uisa quietis occurrent tranquilla, atque ueracia.

VERBA dare, [*Beffare, uocellare le persone.*] παραλογίζεσθαι, est decipere. Ter. in And. Cui ueiba dare difficile est.

VERBA ad rem conferre, τὸ ἐργῶ πρὸς αὐτὸν, dicta factis comprobare. Ter. in Eun. Si ueiba ad rem conferret, uapulabit.

VERBALE, ῥηματικόν, quod a uerbo descendit: ut, Lector a Legō.

VERBANVS lacus Cisalpinæ Galliæ, Ticinum ex Alpibus descendens accipiens, eundem in Padum transmittens. Nunc Lacum maiorem appellant. Plin. lib. 9. cap. 18.

VERBENA, n e, siue Verbenaca, [*Verbena, uerbenaca. Gal. Verneine. Hiss. La grama yerua, uerbenaa.*] ἰσακὸς τὰν, herba ramulos habens cubitales, angulosos, in quibus ex interuallis sunt folia quercus, sed minora angustioraque eisdem diuisuris in ambitu, colore aliquatenus cælio. A Græcis Hierobotane ἰσακὸς τὰν, Diosc. dicta est, propterea quod ad multos sacrorum usus ea uterentur. Cicero in Ver. Sacerdotes cum infulis, ac uerbenis. Plin. lib. 25. cap. 9. Nulla Romanæ nobilitatis plus habet, quam hierobotanæ. Aliqui peristereona, nostri uerbenacam uocant. Hæc est quam legatos ferre ad hostes indicauimus. Hæc Iouis mensa uerritur, domus purgantur, lustranturque. Hæc ille Peristereona autem Cræci in circo appellant, quod plurimum in ea manent columbæ. Κ. ταχυσταῖς tamen quæ habet herbas & frondes felias, ad aras coronandas, ex puro loco decet. præs, Verbenas appellamus, quasi herbenas: quod & Donatus annotauit in locum illum Andriæ Terentianæ, Ex ara uerbenas hinc sume. Quo profecto in loco Ter. non uidetur intellexisse herbam illam, quam proprie Verbenam appellant diximus, cum apud Menandrum, a quo illa transtulit, μύρρον, hoc est myrtus legatur. Plin. lib. 22. cap. 2.

VERBER, eris, [*Bastone, uerga, bacchetta. Gall. Verge longue, et delié esfo- uer. Hiss. Vira para herir o hostigar.*] μάστιξ, ἄστυμα, instrumentum uerberandi (inquit Valla lib. 6.) longum, & exile, qualis est uirga, baculus, fustis, lora, flagellum, ferula, arundo, & si quid est simile. Virg. 3. Geo. Illi instant uerberare torto. Cic. 7. Verr. Ne catenas, ne uerbera, ne securas, ne cruciatus sociorum Plin. lib. 8. c. 9. Domatur rabidi fame & uerberibus. Ter. And. Verberibus cæsum te in pistrinum Daue dedam usque ad necem. In uitibus, quoque & a bo- ribus Verbera dicuntur, teneriores uirgæ longitudine & flexibilitate sua flagrorum speciem referentes; unde & flagella a re multica scriptoribus appellantur. Quint. Decl. ult. ignes ex proximo raptos uerberaque, quæ casus obtulerat in uado. Verbera nonnunquam pro ipsa uerberatione, siue pro ictibus accipiuntur. Virg. 3. Geo. Nec uerbera læua. Non scopulis, rursusque cauæ atque obiecta retardant Flumina. Ter. Hea Tibi erunt parata uerba, huic mihi uerbera. Radorum Verbera, Luc. lib. 1. Vertorum uerbera uitare. apud eundem lib. 5. Lingua uerbera, obiurgationes. Hor. 2. Carm. Ode 22. Metuentes patiturque uerbera lingua.

VERBERALIS, [*Deqno di bastonate.*] μάστιγας, uerberibus dignus, unde superlatiuum Verberatissimus deduxit Plaut. in Aul. Verberatissime etiam cogitas? Sic enim legendum est.

VERBERATIO, [*Bastonata.*] Cic. Epist. Mirificam mihi uerberationem dedisti.

VERBERATUS, us, [*Bastonata, battitura.*] μάστιγος, ἄστυμα, uerberatio. Plin. lib. 31. cap. 3. Verberatum corripit aera Verberatus pro impulsu. Curt. lib. 7. Tu uerberatu ei omnes te præeunte intrauimus.

VERBEREVS, a, um, [*Deqno di bastonate.*] μάστιγας, uerberibus dignus. Plaut. in Pseu. Video uerbeream statuam. Idem Persa: Verberum caput.

VERBERITO, as, καταμασίξω, sæpe uerbero. Festus.

VERBERO, [*Battere bastonare, dar delle botte, de le mazate. Gall. Batre, soneter, frapper. Hiss. Agotar con açotes.*] μάστιγας, ἄστυμα, cædo uerberare, sic enim a uerbero fit Verberatio, ut a fustis Fustigo. Cicero 7. Verr. Virgis oculi uerberabantur. Verberari etiam uerbis quis dicitur, quoniam (ut testatur Nonius) non solum uerberare a uerberibus dictum, sed etiam a uerbis. Plaut. in Truc. Me illis hæc uerberat uerbis. Verberare conuicio, uel iniuria, est lacessere. Cic. Fil. ad Tiron. lib. 16. Verberaui te cogitationis tacito dumtaxat conuicio. Diuerbero, Euerbero, Reuerbero, Transuerbero, suis locis.

VERBERO, nis, mas, ge. [*Unomo da bastone, peçço d'asiro.*] μάστιγας, uerberibus dignus. Plaut. in Amp. Ain uero uerbero? Idem: Tum me uerbero Audes herum ludificari?

VERBERIGERO, ras, [*Cianciare, ciclarre.*] διαλέγομαι, uerba facio. Apuleius: Quoties inter nos uerberigeratum sic.

VERBOSA, [*Con molte parole.*] πολλολόγος, multis uerbis. Cic. pro Mur. **VERBOSVS**, la, sum, [*Cianciatore, pien di parole.*] πηλυλόγος, multiloquus, garrulus, locuti eius, dicax. Cicero pro Mur. Ita ueltra uerbosa simulatio prudentiæ. Quint. lib. 2. c. 4. Quidam sententiarum gratia uerbosissimos locos arceunt. Cic. Marc. lib. 7. Epistolam uerbosissimam, quam uelles.

VERBUM, bi, [*Verbo, parola. Gal. Mot, parole. Hiss. Palabra generalmente.*] λέξις, ἰσος, generaliter accipitur pro quauis dictione quæcumque ea sit orationis pars, inde nomen habens, quod aeris uerberatu formetur. Varro tamen a ueritate deducit, quod uerum nos loqui oporteat. Teren. in Eun. De exclusione uerbum nullum. Idem Hec. Verbis dici non potest Tantum, quam re ipsa nauigare incommodum est. Cic. 2. de Orat. Neque enim quoties uerbum aliquid quod est scribendum nobis, toties eius uerbi litteræ sunt cogitatione conquærendæ. Aliquando specialiter, pro parte orationis per tempora & personas declinabili, ῥήμα. Unde Verbale nomen dicimus, quod a uerbo originem accepit. Nonnumquam Verba λόγος, ita accipiuntur, ut rebus, siue factis opponantur. Hinc Verba dare dicimus, pro decipere. Cicero Att. Verba dari mihi, facile patior. Interdum ita accipiunt Verbum, ut scripto opponatur. unde Verbo alicui mandata dare, hoc est, uiaa toce, & non scripto. Cic. lib. 7. Epist. Plura illi mandata, quam scripto, dedi. Nonnumquam non singulas tantum dictiones Verbi nomine complectimur, uerum etiam solidas orationes. Quo fit, ut modo sententiam aliquam insignem, modo prouerbium, Verbum appellatum inueniamus. Ter. Ad. Illud meum uerbum facio quod Mitio bene & sapienter dixit. Et paulo ante, Vetus uerbum hoc est, Communia esse amicorum inter se omnia. Meis uerbis, locutio in primis elegans pro meo nomine. Cicero Atti. Atticæ meis uerbis suauum des. Et alibi: Salutem Pylæ & Tullia uerbis plurimam. Idem lib. 4. t. pi. Cui Sura locutus sum ut ei meis uerbis diceret. Idem lib. 16. Si ei meis uerbis eris gratulatus. Verbi causa, idem ualere quod, exempli gratia. Cic. 3. Ver. Si quis, uerbi causa, oriente canicula natus sit. Verbi gratia, in eadem significatione apud Cicero. 1. Acad. Verba facere, differere, orationem habere, disputare proloqui: ut Facere uerba in Senatu, apud eundem quinto Verr. Idem de Cla. Or. Qui nequam uerbum in publico fecerunt. Verba mortuo facere, in eadem significatione dicimus, qua Sardo fabulam narrare. Ter. in Phor. uerba sunt mortuo uerbum de uerbo exprimere, est, ad uerbum transferre. Ter. in Prol. Ad uerbum de uerbo expressum extulit Verbum reddere uerbo. Hor. de Arte: Nec uerbum uerbo curabis reddere fidus Interpret. Verbum pro uerbo reddere. Idem Cicero de Opt. Orat. gen. Conuertit duorum eloquentissimorum nobilissimas orationes inter se contrarias, in quibus uerbum pro uerbo habui necesse reddere, sed genus omnium uerborum, unum, uerba ui. Totidem uerbis transferre, pro eodem, apud C. lib. 6. ad Atti. Eisdem uerbis aliquid reddere, Idem C. de Clar. Ora. Memoria tanta, quantum in uiro cognouisse arbitror, ut quæ secum commertatus esset, ea sine scripto uerbis eisdem redderet, quibus excogitauisset. Quint. li. 10. ca. 6. Ad uerbum dixit.

VERCELLAE, urbs Transpadanæ Italiæ. Plin. li. 3. ca. 7.

VERECUNDIA, æ, [*Vergogna. Gal. honte, modestie, honteuse. Hiss. Verguença con temor.*] αἰδώς, metus uultus reprehensionis, modestia contraria arrogantia: a pudore in hoc differt, teste Donato, quod Verecundia, ingenuitatis cuiusdam sit & modestiæ: unde & in laude ponitur; Pudor uero, animi sibi male cōsij ob scelus aliquod perpetratum. Cic. pro Quin. Hō timidus, uirginali uerecundia. Liu. 1. ab Urb. In eā uerecundiam adducti sunt, ut ciuitatē totā in cultum uersam deorum uiolari, ducerent nefas. Plin. Epi. lib. 2.

VERECUNDE, [*Vergognosamente. Gal. Avec honte, honteusement. Hi. Com uerguença.*] αἰδυνός, cū uerecundia. Cic. 5. de Fi. Timide uel potius uerecunde. C. 2. de Fi. Vestri hæc uerecundius, illi fortasse constantius,

VERECUNDOR, aris, [*Vergognarsi. Gal. Estre honteux, auoir honte. Hiss. Tener o amer uerguença.*] αἰδύμαι, uerecundia teneor. C. li. 3. de Or. Cunctantem, & quasi uerecundantem incitabat. Pla. in Trin. Verecundari neminem apud mensam decet.

VERECUNDVS, a, um, [*Vergognoso, risspettoso.*] αἰδύμων, qui uerecundia tenetur, i. uultus metuens reprehensionis. Qui. 1. Amo. El. 5. Illa uerecundis lux est præbenda puellis. C. 2. de Leg. Verecundus est, qui, ut bene audiatur, erubescit. Verecundus, & parcus, in transferendo, hoc est, non nimium audax, aut frequens in translationibus. Idem de Or. Nec in faciendis uerbis erit audax, & in transferendis uerecundus & parcus. Verecunda translatio, id est, modice de torta, & non nimis longe petita apud eundem li. 16. Epi.

VEREDVS, di, penultima producta, τρυφόμενος, equus cursus uelocissimi: qualibus antiqui utebantur in uenatione. Mar. li. 14. Stragula succincti uenatorum sume ueredi. Veredis itæ, utunt principibus tabellarij,

tabellarij, qui mutatis per stationes equis, quâ uelocissime, quo intimerunt, perueniunt: qui inde etiam Veredarij appellati sunt. Iul. Firmicus Matheos libro tertio. Regum nuncios, ueredariosque reddent. In qua etiam significatione uocem eandem uisurpat Procopij interpres belli Persici lib. 2. Sunt, qui ueredum dictum putent a uehenda rheda.

VERENDA, orum, generis neutri, numeri pluralis tantum, [Vergo *no se parti*,] τὰ ἀειδία, corporis partes pudæ, quæ sine uerecundia nominari non possunt. Pli. Epi. 14. li. 3.

VEREOR, eris, itus, [Dubitare, temere, stare in sospetto. Gal. Craindre, redo ubter. Hisp. Temer con uerguença.] ἀλαβέμαι, cum obseruantia quadam, & ingenio pudore metuo. est enim Vereri proprie liberorum, qui honestatis gratia mouentur. Timere autem seruorum, qui formidine pœnæ aliquid aut faciunt, aut omittunt. Ci. ad Atti. lib. 7. Et quod scribis in urbem introisse uereor quid sit. Tere. in And. Quid nam Pamphilum exanimatum uideo: uereor quid fiet. Et ut dicimus Timeo te, tibi, a te, sic dicimus, Vereor te, tibi, a te, in eadem differentia, quam explicauimus in uerbo Timeo. Cic. 4. Aca. Vos autem ueremini mihi, ne labar. Ter. in And. Ego dudum non nihil ueritus sum Daue abs te. In eadem significatione dixit Cic. in Catone. De qua loquitur de Carthagine) non antè uereri desinã, id est, timeo, ne uobis malum inferat. Verens, tis, particip. sicut nomen a participio, timens, metuens. Ci. ad Pap. lib. 4. Qui te ad scribendum incitauit, uerentem, ut Syllus suo nuntio aliquid mihi sollicitudinis attulisset.

VERENDVS, a, um, [Venerando,] ἀιδέσθαι, uenerandus. Ou. 4. Met. Maiestatemq. uerendam Imposuit. Idem. 4. de Ponto. Ele. 1.

VERERVUM, tui, [Membro uiril. Gal. Le membre uiril. Hisp. Las uerguenças genitales.] penis, mentula, membrum uirile. Suet. in Tib.

VERGILIAE, πλειάδες, septem stellæ in genu Tauri, ita dictæ, quod circa æquinoctium uernum matutino oriantur. Ci. de Nat. Vergilias tenui tum luce uidebis. Vir. 1. Geo. Pleiadas, claramq. Liconis Arcton. Vide Pleiades.

VERGO, gis, si, [Volvere. Gal. Tondre, s'endimer, roumer. Hisp. Inclinar, transformar.] uel secundum Diomedem, xi, sum, σιωτέω, tendo, specto, inclino. Virgil. 11. Quem damnet labor, & quo uergat ponderere lethum. Iungitur aliquando -accusatiuo cum præpositione Ad, uel In. Cicero 111. Philip. Et eius auxilium ad Italiam uergeret, quam ad Asiam maluerunt. Venenum uergere alicui actiue, pro miscere, porrigere, Lucret. libro quinto. Illi imprudentes ipsi sibi sæpe uenenum Vergabant. Vergens, tis, particip. Lucan. libro secundo. Illiris Ionias uergens Epidaurus in undas. Suet. in Othone, Vergente iam die ingressus senatum. Id est, inclinato.

VERIDICVS, a, um, [Veridico,] ἀληθινός, qui uera dicit. Mar. 1. 5. Sen tua ueridicæ discunt responda forores. Luc. Omnia ueridico qui quondam ex ore profudit.

VERILOQUIVM, quij, origo nominis. Ci. in Top. Cum exiui nominis argumentum elicitur, quam Græci ἐτυμολογία, uocant, id est uerbum ex uerbo ueriloquium.

VERIMONIA, æ, [Verità,] ἀλήθεια, Veritas. Pla. Truc. Ad amicâ uerius uerimoniam referre.

VERISIMILIS, mile, [Verisimile, quella cosa che ha del uerisimile.] πιθανός, εἰκός, idem quod probabile, quod licet non fit uerum, ueritatem similitudinem habet. Ci. pro Rosc. Am. Etiam tum cum uerisimile erit aliquem commisisse, in suspitione latratote. Col. lib. 3. c. 9. Id cum sit uerisimile, tum etiam uerum esse, nos docuit experimentum. Pli. 1. 5. c. 22. Quod est uerisimilius, quam quia cadendo tripudium, sonumue faciat. Ci. 1. de Inuen. Verisimillimum mihi uidetur.

VERITAS, atis, [Verità. Gal. La uerité. Hisp. Veridad.] ἀλήθεια, uera ratio, res uera, uerum. Cicero secundo de Inuen. Veritas est, per quam immutata ea quæ sunt, aut ante fuerunt, aut futura sunt, dicitur. Quintil. libro sexto, cap. primo. Non admittit hoc idem ueritas fori.

VERIVERBIVM, [Vero parlare.] ἀληθολογία, uerus sermo. Pla. Cap.

VERMICULOR, aris, [Far uermi. Gal. Se uermouir. Hi. Criar gushtos.] περιδουλιόμοι, σκοληκίαι, uermiculosis gigno: quod uitium non modo lignis & arboribus, uerum & alijs plantis & fructibus solet accidere. Pli. 1. 27. cap. 24. Vermiculantur magis minutæ quædam arbores. Hinc Vermiculatio σκοληκολογία, uitium arborum, aliarumue plantarum, aut etiam fructuum, cum uermiculis infestantur. Pli. lib. 11. c. 17.

VERMICVLATVS, a, um, σκοληκοειδής, quod quandam uermiculorum effigiem imitatur: unde Opus uermiculatum, quod minutis tessellis infectis uermiculorum instar uarietatum est, ac distinctum. Plin. libro 35. cap. 1. de prætura loquens: Vermiculata ad effigies rerum, & animalium cœlitis. Cicero de Ora Emblemata uermiculatum.

VERMINA, [Dolor di uentre,] teste Festo, dicuntur uentris tormina, cum intestina uicinato morfu, quasi uermib. quibusdam scinduntur

dentur. Græci σποδν, appellant.

VERMINATIO, uitium in iumentis, cum a uerme infestantur. Plin. lib. 28. cap. 11.

VERMINO, as, p. c. [Hauere, o far uermi. Gal. Auoir de uer. Hisp. Tener gusanos.] σκοληκία, uermibus infector. Cels. Nihil periculosius pueris dum uerminat. Mar. 11. 14. Si tibi morosa prurigne uerminet auris.

VERMINOR, aris, deponens, σποδῆμαι, uentris torminibus uexor. Vermina enim, teste Festo, ueteres uentris tormina appellabant. Pompo. Hirnea, ut citat Nonius: Decimo mense demum turgens uerminatur, parturit. Tractum a uermibus, qui in animalium aluo se se mouentes intestina excruciant.

VERMINOSVS, [Pieno di uermi.] σκοληκιάων, qui uermes habet. unde Verminosæ aures. Pli. 11. c. 14.

VERMIS, huius uermis, ma. ge.] Verme. Gal. Vn uer. Hisp. El gusano.] σκοληκί, a uertendo dicitur, quod rependo torqueat sese & uertat. Plin. libro 18. cap. 17. Si uermes radicibus inhæreant, remedium est amurca pura. Lucret. libro secundo uiuos existerre uermes, Stercore de tæro. Hinc Vermiculus dimin. exiguus uermis. Plin. libro decimo cap. sexagesimo quinto. Iam obituris muribus uermiculum in capite gigni tradunt. Lucr. lib. secundo. Vermiculus pariunt.

VERNA, æ, comm. gen. [Seruo, nato in casa,] οἰκότροπος, οἰκοτροφῆς, seruus, ancilla, domi nostræ, aut certe ex ancilla nostra natus, nataue. quod nomen Festus a uere deductum putat, quod id tempus maxime idoneum sit foræ: Pla. in Mil. Quid, nutrici non missuris quequam, quæ uernas alit: Cœl. Ci. 1. 9. Bellienus uerna Demetrii. Tibullus 11. 2. Ele. 1. Turbae uernarum, saturi bona signa coloni Ludet. Hor. 2. Ser. Vernasq. procaces Pasco libatis dapib. Vernarum nomen apud antiquos, teste Nonio, pro conuictio habebatur, quod eo nomine dicti fuerint ij, qui sacro uere nati essent. Plaut. Amph. Cum cruciari tuo istæc uerna uerba funditas. Huius dimin. est. Vernula. Pli. 11. 23. ca. 17. Mart. 11. 44. Si quis plorator collis tibi uernula pendet.

VERNA CVLVS, la, lum, [Natio, naturale,] οἰκώριος, quod nostra in regione natum est, uel quod illi proprium & peculiatum: ut Vernacula lingua, quæ regioni nostræ est peculiaris, quam uulgus maternam uocat. Vernaculæ ueræ quæ exoticæ aut peregrinæ non sunt, neque aliunde translata. Pli. 11. 74. ca. 2. Potissima nobilitas datur uis peculiaribus, atque uernaculis Italiæ. Sapor uernaculus, id est, regioni suæ peculiaris. Ci. in Bru. Nescio quo sapore uernaculo. Idem in Ver. 6. Crimen domesticum, ac uernaculum. Vernacula putatio, id est, regioni nostræ consueta. Pli. 11. 17.

VERNALIS, & hoc le, [Della primavera,] εἰρινός, quod est ueris. Augu. 11. lib. 7. Ci. Vernalem faciem terræ, quæ cæteris temporibus est pulchrior.

VERNALITER, [Seruilmite,] οἰκοτροφικῶς, seruiliter, blande, adulatorie. Hor. 2. Ser. Sa. 9. Nec non uernaliter ipsis Fungitur officijs. Cæcilius in venatore, ut citat Nonius: Hoc fit uernaliter.

VERNATIO, onis, [Mutanda. scorza di bisso, scaglie di serpie] λεονοίς, coriû uetus, quo serpentes uerno tempore exuuntur, quod & Senectus dicitur. Pli. 11. 29. ca. 6. Nonnunquam uerbalis significationem retinet, actum ipsum exuendæ cutis significans. Idem 11. 30. ca. 3. Anguix uernationis membrana cum oleo, tedæque resina cælecta auribus prodest. & 11. 29. c. 6.

VERNILIS, & hoc uile, [seruile,] p. p. οἰκετικῶς, seruilis. Tacit. lib. 18. Quamuis odium Vitellius uernilibus blanditijs uelaret. Hoc est seruilibus, libero homine indignis.

VERNILITAS, atis, [Astutia di seruo,] seruilis astutia. Pli. lib. 34. ca. 8. Subdole, ac fucata uernilitatis. Quin. 11. 1. c. 11. Nec seruili uernilitate imputatur.

VERNOJAS [Pullulare, spiciolare.] βλασέω, pullulo. Mar. 11. 2. Dum tibi uenarent tenera lanugine malæ. Id est, tenera quadam lanugine ætatis floræ præ se ferrent. A uere deductum uerbum quo tempore omnia renasci conspiciuntur. Aliquando pro canere, Pla. Auiculæ uernant. Quippe uerno tempore omnia lætari uidentur. Aliquando pro splendere, Plin. libro octauo cap. 27. anguis hyberno situ nitidusque uernat. Vernans æslum, uernam quandam temperiem præ se ferens. Pli. libro 7. c. 2. Salubri cœlo, semperque uernante. Vernans ager, pullulans, floridus, uiridis, lætus. Mar. 11. 9. Arguto passere uernat ager.

VERNVS, a, um [Della primavera,] εἰρινός, quod est ueris: ut, uerna temperies. Aequinoctium uernum. Pli. 10. c. 31.

VERO, [Certo si. Gal. Certainement. His. Cosa de ueridad.] μέγτοι, assentientis particula est, idem ualens quod sane, uel utique, semperque secundo loco in oratione collocatur. Cicero in Brut. Tum Brutus in me utuens: Orationes, inquit, ueteres nobis explicabis. Ego uero, inquam Brute. Terent. in Heau. Heut, laudas qui heros fallunt: c. h. In loco ego uero. Cicero Sulpic. libro quarto Epi. Ego uero, Serui, uellem, ut scribis, in meo grauissimo casu assuis. Aliquando discretiua particula est, idem ualens quod Au

tem Cicero de Ora. Poeta numeris astrictior paulo, uerborum autem licentia liberior, multis uero ornandi generibus socius, ac pene par. Pro interiectione stomachantis accipi ait Donatus in illo Eunuc. Moue uero oculus te nutritrix. Aliquando etiam particula est, ironiam adiuuans: ut apud Vir. 4. Aene. Egregiam uei o laudem, & spolia ampla referis Tuq. puerq. tuus. Ponitur etiam p̄ quiniimo. Seneca, Socratem cum Platone, & Zenonem, & Cleanthem in animum meum sine dignatione recipiam? Ego uero illos uenero, & tantis non inib. semper assurgo. Pli. in Praef. Proinde occupantibus locum faueo, ego uero & polteris. Vide Vallam lib. 2. cap. 24.

VERO, as, [Dire il uero,] uerū dico. Gel. lib. 18. ca. 1. ex Ennii. 13. Ann. Satin uates uerant ætate in agunda. Est & Verare, uere repræsentare. Sidon. Quoties uerba Graia carmine uerat.

VERONA, [Verona,] Ἰβήριον, ciuitas Venetiæ, a Gallis condita, duce Brenno: quo Brenno primo, deinde mutatis literis, Verona dicta est, ut Iust. lib. 20. refert. Veronam alluit Athesis fluius amœnissimus, qui ex Tridentinis Alpib. ortus, non longe a fossa Clodia Pado miscetur. Ex hac urbe præstantes uiri orti fuerunt, Catullus, Aemilius, & Macer poeta, & ut nonnulli putant, Plinius.

VERPA, [Membro uirile,] χωλὴ, πῆος, usurpatum a ueteribus pro membro uirili. Mar. li. 11. Incipit, in medios meiere uerpa pedes.

VERPVS [Discapellato, ritagliato] λειπὸς ἔρμος, φλόος, recutitus, qui scilicet uerpam, hoc est, mētulam habet præputio nudalam. ideo Iudæi Verpi dicuntur, qui præscripto legis præputium pueris præcidunt. Mar. lib. 7. Delapsa est misero fibula, uerpus erat. Iuu. Sat. 14. Ad fontem solos deducere uerpos.

VERRES, ris, [Verro, porco nō castrato] χοίρος, porcus nō castratus. Var. de rer. l. 2. c. 4. Caltrantur uerres commodissime amniculi. Hinc Verrinus, χοίρειος, quod est uerris. Pli. li. 28. c. 9.

VERRES, cuius Romanus, qui, quod Siciliam in prætura auare, libidinosæque administrasset, a Siculis reperundarum postulatus est, Cicero neque acuatius damnatus. Extant actiones Ciceronis in Verrem.

VERRICVLATVS, la, latum, adiectiuum ad uerriculi formam factum. Col. li. 2. c. 21. Metendi genera complura multi falcibus uerriculatis medium culmum secant.

VERRO, uerris, uerri, sum, [Tirare, uolare, scopare, βασχχzare] ἔλκυω, traho, abripio. Vir. 1. Ae. Maria ac terras, cæliq. profundū Quirpe ferant rapidi secum, uerrantque per auras. Aliquando uerum. Idem 3. Aen. Adnixi torquent spumas, & cæcula uerrunt Aequora. Idem 6. Aen. Remis uada liuida uerrunt. Oui. 10. Met. Summe cauda uerruntur arenæ. Cat. Argo. Cæcula uerrentes abigenis æquora palmis. Aliquando mundo, scopis purgo. Iuu. Sat. 14. Verre pauimentum, nitidas ostende columnas. Cicero in Para. Qui tergent, qui unguunt, qui uerrunt. Liu. lib. 26. Matronæ criuib. passis aras uerrentes. Pli. lib. 28. c. 2. Verri solum. Versus, a, um, participium. Vir. 1. Ae. Et uersa puluis inscribitur hasta. Idem 5. Aen. Conuerto, Deuerto, Euerto, suis locis.

VERRUCA, æ, p. p. δερὸς, locus in nocte editior. Cato in libris Originum: Quadringentos milites ad uerrucā illam ire iubet. Ex Gel. li. 3. c. 6. Verrucam locum editum, asperumq. interpretatur. A cuius similitudine tubercula, in corpore eminentia sine sensu, Verrucæ appellantur. Harum Græci duo faciunt genera, nam quæ superiore sui parte latiores, tenui tantum filo cuti adherent, ἀκροχορδύνας, appellantur: quæ uero ad cutem latiores sunt in acumen delinquentes, μυρομήλια, nominant. Pli. li. 20. ca. 12. Ocimum, misto aramento futorio uerrucas tollit. Serenus: Interdum existit turpi uerruca papilla: Hinc quondam Fabio uerum cognomen adhæsit, qui solus patriæ cunctando restitit rem. Verrucæ, & maculæ lineareum, pro tuberculis quibusdam in lapillis, ceu eorum uitia quædam conspiciuntur. Pli. lib. 37. cap. 12. Diminutiuum est Verrucula. Col. li. 7. c. 6.

VERRUCARIA, æ, ἡλίωτρόπιον, herba: ita dicta ab effectu, quod succo eius uerrucæ tollantur. Pli. li. 22. c. 21.

VERRUCOSVS, a, um, uerrucis plenus: ut, Verrucosus mons, qui multis uerrucis, hoc est, asperis, editioribusq. rugis assurgit. Verrucosus homo, qui cutem habet uerrucis multis asperam. translate accipitur pro duro, horrido, aspero. Perf. Sat. 1. Verrucosa moretur Antioipa, hoc est, aspera, & non satis polita. Hinc Fabij maximi cognomen. Cicero de Cla. Ora. Quintus Maximus uerrucosus, orator habitus est.

VERRVNCO, as, [Cacciare,] ἀποτρέπουαι, auerto, depello. Ci. 1. de Diu. ex antiquo Poeta: Per propinqua hæc bene uerrucet populo. Auerruco, uide suo loco.

VERSATILIS, & hoc uersatile, [Agevole, trattauole,] ὀείακτος, quod huc, & illuc uersatur, siue qd idoneum est ut uersetur: ut, Gladius uersatilis, Axis uersatilis, Acies uersatilis. Curt. lib. 4. Adeo aciem uersatilem posuit, ut qui ultimi stabat, ne circumiretur, uerti tū, & ad frontem circumagi possent, Pli. li. 9. ca. 18. Molæ uersatiles

Volsinijs inuentas. Versatile ingenium, ad res quaslibet obeundas idoneum. Liuius li. 39.

VERSCOLOR, oris, [Mutare colore,] πολυχρῆς, χλαυδιδιος, proprie dicitur illud quod ex diuersis partibus spectanti non eundem ostendit colorem, ut est uidere in anatum & columbarum collis, & in ferici quodam genere, quod modo hinc, modo illinc spectatum colores mutare uidetur. Cic. lib. 3. de Fin. Plumæ uersicolores. In eadem etiam significatione non raro hac uoce utitur Plin. testimonia hic breuitatis causa omitimus. Interdum tamen Versicolores uertes positas legitimus pro uariis seu discoloribus. Liuius libro trigesimo quarto. Nequa mulier uestimento uersicolore ueretur. Virgilius decimo Aeneid. Altur equo fidens & uersicoloribus armis.

VERSPIPELLIS, le, [Muta pelle, muta faccia, astuto,] ἄλλο πρῶσαλλος, astutus, uersutus, simuladi & dissimulandi artifex. Plautus Amph. Versipellem se faciat, quando lubet. Pli. lib. 8. ca. 22. homines astutos uersipelles dicimus.

VERSO, as, [Versare, uolgere, uoltere, maneggiare. Gal. Tourner souuent, Hisp. Boluer ó trastornar.] κυκλέω, frequentatiuum a uerro. Cic. de Som. Scip. Orbes qui uersantur retro contrario motu, atque cælum. Idem de fato: Cylindrum uolui, atque turbinem uersari putes. Accipitur aliquando pro uoluo. Idem 2. Tus. Tum illud, quod Sisyphus uersat, saxum. Sic uersare libros, dicimus pro euoluere. Horat. de Arte, uos exemplaria Græca Nocturna uersate manu, uersate diurna. Versare aliquem, est illum deludere Pla. in Persa. Quomodo hodie me Versauisti? Versat animum cupido regni. id est, transuersum agit, & a recto honestoque abducit. Liui. primo: Patrum interim animos certamen regni ac cupido uersabat. Animum muliebrem uersare in omnes partes, est, modis omnibus sollicitare. Liuius primo: Tum Tarquinius fateri amorem, orare, miscere precibus, minas, uersare in omnes partes muliebrem animum. uersare dolos, id est, tractare. Idem secundo Aeneid. Seu uersare dolos, seu certæ occumbere morti. uersare oues. Virgilius decimo Eclo. Aethiopum uersemus oues sub sydere Cancti, id est, pascamus. Versare terram, id est, arare, fodere. Virgilius primo Geo. Versando terram experti. Aliquando uersare, est animo uoluer. Horat. de Arte: Versate diu, quid ferre resuscit, Quid ualeant humeri. Aliquando pro exercitare. Quin. libro quinto, capi. 6. Multum domi ante uersandi.

VERSOR, aris, deponens, [Versare, praticcare. Gal. Hanter, praticquer, & être souuent en un lieu. Hisp. Boluer ó trastornar, trattar con las manos.] διατρέβω, moram traho, frequens sum, maneo, dego. Cic. 6. Ven. Versabatur in Sicilia longo intervallo alter Phalaris. Idem pro Mil. In quibus propter insanas substructiones facile mille hominum uersabatur. Versari in suo munere, est suo munere fungi. Ci. de Fato. Nō enim credo nullo præcepto cæteros artifices uersari in suo munere. Versari ante oculos, Cicero ad Terentiam: Nam mihi ante oculos dies noctesque uersaris. Quin. libr. secundo cap. 16. Versatur circa res omnes Rhetorice. Idem in Proem. lib. 2. Præclarissime in consilijs, ac administratione reip. uersari, Pli. Epi. 55. In hoc uno errore uersatur. Cic. 5. Tuscul. in summa imanitate uersatur, Terent. And. Nescis quantis in malis uerser miser. Cicer. 3. Ver. Vos illud uellem recordari, istius nequitiam & iniquitatem tum in ore uulgi, atque in communibus prouerbis esse uersatam.

VERSORIAM capere, [Tornare indietro,] ἀνασπείρειν, pro retrorsum conuerti. Plaut. Trin. Cape uersoriam, recipe te ad herum.

VERSARE, æ, spon, a uerto, is, idem quod conuersio, Var. li. 1. de reru. ca. 46. ex quibusdam folijs, propter eorum uersuram, quod sit anni tempus, dici possit. Item Versura dicitur locus, ad quem cum quis peruenerit, reuertitur: ut cum boues in aratro post peractū legitimum sulcum circum aguntur, uertunturque. Col. lib. 2. ca. 8. Cum uentum erit ad uersuram in priorem partem iugum prope pellat. Idem de Arb. ca. 19. Idem Versura, quam Græci καμπύλω uocant, flexus ipse angulorum in ædificijs, & parietibus exterioribus in qua significatione aliquoties utitur hac uoce Vitruuius. Versura item dicitur mutatio creditoris, & æris alieni pari aut maiori fœnore persolutio, μεταλλαγή, τὸ δανείσει. Vnde uersuram facere dicitur, τόκον, τὸ γὰρ ἐκτίρειν, qui pecuniam fœnori accipiunt, ut aliud æs alienum dissoluant, unde & uersura nomen inuenit teste Festo, quod hoc nihil aliud sit, quam uertere creditorem. Versuram facere (inquit Donatus) est æs alienum ex ære alieno soluere. Hoc fit, quando æs alienum nobis conflatum fuerit, nec nobis tantum pecuniarum sit, ut id dissoluere liceat tibi autē dissoluendi tempus aduenit, mutamus creditorem, ab altero seilicet usurarium æs accipientes, quod alteri reddamus. Ci. pro Cæl. Nulli sumptus, nulla iactura, nulla uersura. Hinc uersuram, siue uorsuram soluere, dicimus eos qui ita se præsentibus explicat in commodis, ut alijs grauioribus impediuntur. Terent. in Phorm. Versuram solues, Gera. Id est, debitas tandem pœnas dabis. etiam cum

eum fœnore: ut ij, qui ut syngropham unam dissoluant, pecuniam mutuam maiori fœnore iterum accipiunt.

VERSUS, s, a, sum, participium, a uerto, [Volto, uoltato. Gal. Renuolte, tournée, uiré. Hisp. Buelto, tra stormado.] ἐσπαυμένος, id est, conuersus. Virgil. Geor. Dum grauis aut hos, Aut hos uersa fuga uictor dare terga coegit. Idem 3. Georg. Versaque in obnixos urgentur cornua uasto Cum gemitu. Interdum idem quod mutatus, ut Risus uersus est in luctum. Cice. pro Rosc. Ame. Videte nunc quam uersa, & mutata in peiorem partem sint omnia. Tacit. lib. 1. Verso ciuitatis statu. Hoc est, mutato. Ouid. Epist. 3. At si uersus amor tuus est in tædia noiutri. Virg. primo Georg. Quippe ubi fas uersum atque nefas. Aliquando pro propenso. Liu. lib. 34. Totus in Persea uersus pater. Hoc est omni beniuolentia in Perseum translata. Et sicuti dicimus, Suspendus animi, ita & uersus animi: tuncque nomen est. Tacit. Versus animi modo numen pauescere, modo minis aduersantibus populi territi. Est & uersus a uertendo. Virg. 10. Aen. Spumant uada marmore uerso.

VERSUS, us, [Verso. Gal. Vn uers, une lique, une rangée. Hisp. Verso.] ἄπος, σίχος, idem quod carmen: ita dictum a uertendo, quod ante quam legitimos accipiat numeros, modo hoc, modo illo modo uertatur. Cic. pro Archia. Si quis minorem fructum gloriae putat ex Græcis uersibus percipi, quam ex Latinis, uehementer errat. Facere uersus. Cic. 6. Verr. Versus in istius cupiditatem facti. Scribere uersus. Idem secunda Verr. De qua muliere uersus plurimi supra tribunal scribebantur. Fundere uersus. Cice. 3. de Oratore. Solitus est uersus hexametros fundere ex tempore. Versus in agricultura quid noceat, explanat Varr. libro 1. de re rustica. cap. 10. his uerbis: In Hispania ulteriore metiuntur iugis, in Campania uersibus. Iugum uocant, quod iuncti boues uno die exarare possunt. Versum dicunt centum pedes quoque uersum quadratum. Iugerum, quod quadratum duos actus habet. Ponitur aliquando uersus pro eo quod uulgo Linea uocatur. Pli. Epist. lib. 4. Non paginas tantum epistolæ, sed etiam uersus syllabasque numerabo. Interdum uersus significat ordinem, seu tractum. Virg. 4. Georg. Ille etiam seras in uersum distulit ulmos. Idem 5. Aeneid. Triplici pubes quam Dardana uersu impellunt: id est, triplici ordine. Interdum canrum. Pli. lib. 10. cap. 29. Lusciniæ uersum, quem imitentur, accipiunt. Deminutiuum uersiculus, εἰχιδιον, quod modo significat breue uel humile carmen. Martia. li. 5. Uersiculus recites ut Digurine tuos. Modo breues scripturæ (ut ita dicam) lineas. Cice. ad Brutum lib. 14. Tribus ne uersiculis Brutus ad me. Hinc uersifico, as, uersus facio. Quint. lib. 9. ca. 4. Uersificandi genus est, omnibus sermionibus unam legem dare. Uersificatio, ἑποποιία, uersificandi actus. Ibidem ca. 2. uersificator, oris, ἑποποιός, uet suum scriptor. Idem lib. 19. c. 1.

VERSUS, [Verso.] ἄπος, prepositio, accusatiuum requirit, & fere semper postponitur. Plau. Ego portum uersus pergam, & perquiram: quem si non inuenero, domum uersus reuertar. Dicimus & Quoquo uersus, quæ quæ uersus, utroque uersus: id est, in unam quamque partem, quocumque, per quamcumque partem, in utranque partem. Quandoque loco accusatiui habet aduerbium, ut, Surfum uersus. Cato ca. 156. Deorsum uersus ibit. nam Cic. de Orato. Gradatim surfum uersus reditur.

VERSUTUS, a, um, [Astuto, trincato, malitioso. Gal. Variable, caute, fin. Hisp. Astudo en mala parte, malicioso.] πανόργος, σφοδρός, astutus, callidus, qui modo hoc, modo illud, ut uisum fuerit, simulat, & sese in omnes uertit species. Plaut. in Episto. Versutiores, quam rota figularis. Cicero secundo de Finibus. Sed omnia callide referentem ad utilitatem, acutum, uersutum, ueteratorem. Idem 3. de Natu. Deo. homo uersutus & callidus. Interdum pro ingenioso, & prompto. Cic. 3. de Natu. Deo. Versutos eos appello, quorum celeriter mens uersatur. Plau. Stico: Nec magis uersutum, nec quo careat ægrius. Hinc uersutia, calliditas & malitia. Versute, aduerbium, callide, astute. Cicero de Clar. Orato. Nihil subdole, nihil uersute, quod ille non uiderit. Versutiloquus, qui uersute loquitur. Cicero 3. de Orat. ex uetusto poeta, uersutiloquas malitias.

VERPAGI, [Braco], dicuntur canes sponte in uenationem exeuntes. Mart. li. 14. Vonatou uertagus acer.

VERTEBRA, penultima correpta, siue uertibula, σπείδουλοι, spinæ ossa dicuntur, in crassiores quosdam nodos conglobata, & in medio sui concava, ut spinali medulla transitum præbeant, firmissimis autem uinculis colligata, quorum beneficio interiores nodi cohaerescunt. Harum munus est, ut corpori flectendi se, incuruandique præbeant facultatem, quod sine illis prostris rigidum esset, & inflexibile. Pli. lib. 11. cap. 1. per quamdam similitudinem in infectis uertebrae appellat eas partes, quæ circa ipsam sitæ, incisuram, corpori flexum præbent. Hinc uertebrotus, a, um, in uertebrotas conglobatum. Pli. li. 11. c. 37.

VERTERE solum, [Μικραε λογος] γλυπὸ γῆς, dicebantur urbe decedentes, siue ob decostam creditoribus pecuniam, siue ob exilium,

Liu. lib. 3. Exili gratia solum uerterunt. Cic. pro Cecin. Qui uolunt subterfugere calamitatem, solum uertunt.

VERTEX, cis, qui, & vortex, σφόδρος, a uerto, is, proprie uentus est contortus, ac rotatus. Ventus (auctore Seneca li. 5. Natu. quæst.) aliquo promontorio repercussus, atque in se uolutatus facit uorticem: qui circumactus ac se ipse uertigine concitans, uertigo uocatur. Docet Quint. lib. 8. cap. 2. uerticem esse contritam in se aquam, uel quicquid aliud finiliter uertitur. Vir. 1. Aene. Igeas a uertice pontus. Cic. 2. Tuscul. per translationem uertices dolorum, dixit, pro doloribus circumagentibus præcordia. Nunc nunc, (inquit) dolorum anxiferi torquent uertices. Inde propter flexum capillorum, pars summa capitis dicitur vertex, siue quia ad occipitium, in decliue uertitur, Apul. de Dogmate Platonis: capitis uerticem specta. Pli. li. 11. cap. 37. binos hominum reliquibus uertices dat, cum ait: uertices bini hominum tantum. Ab huius similitudine: quod in montibus eminentissimum est, vertex appellatur. Virg. 1. Aene. Geminique manantur in cælum scopuli, quorum sub uertice late Aequora tuta silent. Item altissimæ partes cæli, quas Græci πύλος, uocant, dicuntur uertices, quod circa hos mundus rotetur. Virg. 1. Georg. Hic uertex nobis semper sublimis. Ideo Cardines dicuntur a similitudine eorum cardinum, circa quos ualua uoluuntur. Apud Virg. lib. 2. Geo. Vertex pro Aquilone, ponitur. Tempestas a uertice syluis incubuit. Uertices antiqui per o, litteram pronuntiabant, teste Quint. cap. de Orthographia: primus Africanus per e, uertices dixit. Hinc uerticosus. Liu. libro uigesimo secundo. Quidam uerticoso anni delati in hostes.

VERTICVLVM, li, [Cocco, susaiuolo.] σπονδυλον, instrumentum, quod fuso adhibetur, ut facilius uertatur. Hinc uerticillum, li, & uerticillus, mal. ge. demin. Pli. lib. 37. ca. 2. uerticilla, insecti species inquit Budæus. A uerticillus deducitur uerticillatus. Cel. lib. 8. uerticillatis scapularum ossibus. Hoc etiam uertibulatum diet potest, & uertebrotum, quoniam uertibulum, & uertebra pro spondylis accipiuntur. Budæus.

VERTIGO, inis, [Vertigine. Gal. Tournement, uirement. Hisp. Vaguid.] ἄλγος, morbus capitis, ex frigidis, & lentis humoribus sursum ex uentriculo commeanibus, quo affecti occasione parua succidit. Dicta, quoniam ob oculos earum uorticosa quædam, & rotatilia circummagi uideantur, Græci σκότομα. Pli. lib. septimo. cap. 6. A conceptu decimo die dolores capitis, oculorum uertigines, tenebræque. Iuuen. Saty. 6. Cum iam uertigine tectum ambulat. Colum. li. 7. ca. 10. Febricitantium signa sunt, cum uertigine correpta concidunt.

VERTO, is, ti, sium, [Volgere, uoltare, mutare. Gal. Tourner, uironner. Hisp. Vaguidar.] ἄπο, a uere dici putatur, quoniam uere annus incipit uerti. Virgil. 8. Aeneid. Gorgona defecto uertentem lumina collo. Terent. in Heaut. Rotundum redigam, ut quo se uerrat nefciat. Interdum transfero quippiam de una in aliam linguam. Cicero primo de Finibus. Si sic uerterem Platonem, ut uerterunt nostri poeta fabulas. Vertere omnia est euertere. Ci. 1. Offi. Ut Callicratidas multa cum fecisset egregie, uertit ad extremum omnia. Aliquando est conuertere, Pli. lib. decimo quinto. capit. quarto. Vsum olei ad luxuriam uertere Græci. Vertere ad se aliquid, est sibi accipere. Cice. prim. Ver. Ex illa pecunia magnam partem ad se uertit. Vertere agros, seu terram, id est, subigere. Virgilius septimo Aeneid. Et centum terras uertebat aratris. Uertitur causa in hac re, id est, consistit. Quint. lib. tertio. cap. decimotertio. Significamus summam illam, in qua causa uertitur. Vertunt crateras ahenos, dixit Virgilius nono Aeneid. id est, portant. Verte omnes tete in facies, dixit idem Virgilius libro duodecimo. id est, transformes te in quascunque species. Vertere sese in formam alterius, est mentiri alterius formam, & simulate effingere. Vertere aliquem in fugam, est cogere, ut fugiat. Vertere se in selectionem alicuius partis, est eam eligere. Vertere omnium in se oculos, est facere ut omnium oculi in se conuertantur. Liu. septimo. Cum omnium in se uertisset oculos. Quo me uertam nefcio, uel non habeo, locutio, qua rei alicuius grauitatem ostendimus. Quoquo te uerteris, id est, in quamcumque partem respexeris. Cic. secundo de Diuin. Quoquo se uerterit Stoici, iaceat omnis eorum necesse est solertia. Uertitur res in meo foco, id est, de mea re agitur, aut quæ in me recasura, siue ruitura est. Vertere sententiam retro, est mutare sententiam. Vertere stylum in tabulis, est, ut inquit Budæus, scripta inducere, & delere, aut reuocare quod scripsimus. Cic. 4. Verr. Uertit stylum in tabulis, quo facto causam omnem uertit suam. Vertere terga, est fugere. Vertere stultitiam, est stulte factum esse interpretari. Vertere uitio, est dare uitio, criminari. Hora. 1. Sermo. Saty. 6. Nec timuit sibi ne uitio quis uerteret. Vertere aliquando est uersuram facere. Plau. in Curcul. uel qui ipsi uertant, uel qui alij subuersandos præbeant. Ponitur aliquando pro confidero, uoluo, agito, Liu. lib. 28. Cum omnium secundorum aduersorumque. caulas uertere t.

Verto,

VERTO, aliquando neutraliter, & absolute ponitur. Liu. lib. 3. Aliquando æquatus inter omnes terror fuit, paulatim totus uertere in plebem cœpit, id est, uerti. Item libro quinto de Camillo aduersus Gallos inuocato: iam uerterat fortuna, id est, uersa, erat fortuna. Bene uertere, pio, Bene euenire. Virgil. 9. Eclog. Hos illi (quod nec bene uertat) mittimus hædos: Hoc est ut malo omine hoc munus accipiat, inquit Seruius. Bene tibi uertat, hæc res: pro utinam res prospere tibi succedat. Liu. 1. ab urbe. Quod bene uertat, castra Albanos Romanis castris iungere iubet. Sic male uertere, est infeliciter succedere. Terent. Phor. Que quidem res illi uertat male. Res male uertunt: hoc est male cedunt, male habent. Plaut. Pers. male res uertunt, quas agit. Aduerto, Animaduerto, Auerto, Conuerto, Circuuerto, Diuerto, Euerto, Inuerto, Interuerto, Obuerto, Peruerto, Præuerto, Reuerto, Subuerto, suis locis.

VERTUMNVS, de cuiusdam nomen apud Romanos, in omnigenas sese formas uertentis, unde & nomen accepit. Hic Pomonam Nympham fertur adamasse, & ut eius saltem conspectu frui liceret, in nullas non formas se transmūtasse. Qua de re uide Ouid. lib. 4. Metam. Acron, in illud Horatij li. 2. Serni. Vertumnis, quotquot sunt, natus iniquis. Vertumnus ait esse deum humanarum cogitationum præsidem: idèoque multiformem fingi & inconstantem, quemadmodum & Illæ uariæ sunt & mutabiles. Iniquo autem vertumno natos esse interpretatur, qui cogitationes suas regere non possunt. Tiberius Donatus vertunum dicendum existimat, quemadmodum & Portunum: quem idcirco coli arbitrat, ut res institutæ, ad quem destinatæ sunt finem, perducantur. Sæpe enim male cedit, quod uel optime est institutum: ut gladius ille, qui reginæ dono datus fuit ab Aenea, necis ipsi consciscendæ fuit instrumentum. Nec desunt, qui inde vertumnus dictum putent, quod lacum Curtium in Tiberim anererit. Quam opinionem tangit & Oui. lib. 6. Fast. Cice. in Verr. Qui a ligno vertumui in circum maximum uenit.

VERTUNALIA, siue uertumnalia, uertuni festa, quæ fiebant mense Octobri.

VERV, [Spedo, schidone. Gal. Vn broche, un haste. Hisp. El assador con que se assa la carne,] indeclinabile nomen in singulari numero, in plurali uerua, rium, & βολός, instrumentum oblongum ex ferro, quo carnes ad ignem torrentur. Virg. secundo Georg. In ueribus torrebimus exta columnis. Varro a uersando dictum existimat, quod ad ignem uersetur. Ad huius similitudinem telum item oblongum, & tenue, ueru dictum est. Virgil. septimo Aeneid. Veruque Sabello.

VERVACTVM, νέατος, νεατή, ager uerno tempore semel proficissus, & deinde quiescens usque ad sequentem autumnum quo aratur. Veruactum dictum, quasi uere actum. Plin. libro 18. cap. 19.

VERVCVLVM, li, [Spedetto, schidoncino,] & βελίσκος, instrumentum ferreum, quo metallorum expurgatores spumam eximunt a reliqua materia. Plin. lib. 33. c. 6.

VERUECEVS, a, um, [Da castrone,] ad similitudinem ueruecis factum, ut Statuta ueruecea, apud Plaut. in Cap. pro seruo stupido, qui quam minimum differat a ueruece. Quo tamen in loco quidam legunt: Verberea: nam Veruecea, Trochaici metri ratio non patitur. Super est enim syllaba, nisi cea, per syuerefin contrahas.

VERUEX, ueruecis, pen. pro. [Castrone, castrato,] κριός, ab inuersis testibus dicitur: est enim mas, inter oues, cui inuersi, siue adempti sunt testiculi. nam qui ad generandam sobolem integer tenetur, Aris dicitur. Inde ueruecinus, na, num, ex ueruece. Plin. ueruecinus adeps utilis est.

VERVLANT, populi Italiæ, Tusculanis uicini. Plin. lib. 3. c. 5.

VERVS, a, um, adiectiuum, [Vero. Gal. Vray. Hisp. Cosa uerdadera o justa.] ἀληθής, syncerum, non falsum: a ve particula, ut nonnulli putant, quæ uehementiam significat: & Res: quasi non uerborum inanis sonitus, sed solida res. Terent. in And. Actum est, si quidem hæc uera prædicat. Cice. 4. Acad. Quæ ita regula est ueri & falsi, si notionem ueri & falsi nullam habemus? Ouid. 5. Trist. Eleg. 7. Nec procul a uero est, quod uel pulsauit amicum, hoc est, uerisimile est. Simile uero, Cice. ad Cassium lib. duodecimo. Id autem eo facilius credebatur, quia simile uero uidebatur. Verius uero Mar. lib. octauo. uero uerius ergo quid sit, audi. Similitudo ueri. Cic. de uniu. Bene agi putat, si similitudinem ueri consequatur. Verum mordax, id est ueritas libera, male sibi consciorum aures offendens. Persius Saty. 1. Teneras mordaci rodere uero Auriculas. Aliquando uerum accipitur pro bono, æquo, & iusto, Horat. lib. 1. Epist. Meriti se quenque suo modulo, ac pede uerum est. Cicero pro Mur. Cato negat uerum esse, beneuolentiam allici cibo. Aliquando sumitur pro ueridico, sicut contrariò Falsum pro fallace. Terent. in And. Sum uerus. Verus color, id est, natiuus, non adulteratus. Terent. in Eunuc. Color uerus, corpus solidum.

Verus labor, quem quis per se ipsum suscipit, non qui ex aliorum uirtute imperatoribus adscribi consuevit. Virg. duodecimo Aen. Aen. Duce puer uirtutem ex me, uerumque laborem. Verior, uerissimus. Plin. lib. duodecimo, cap. 13. Quod uerius, costio uicinius esse debet. Cic. 4. Aca. Mihi tamen uidetur esse uerissima. Hinc uere, aduer. Terent. in Hea. Hoc ibi tibi, ubi non uere uiuitur. Cic. pro Ros. Ame. Vere nihil potes dicere. Idem 3. Offic. Honestum quod proprie uereq. dicitur, id sapientibus est solis. Idem Ver. Laudare illam ciuitatem, id quod uerissime possem. Idem ad Attic. lib. 5. Non ὑπερβολικῶς, sed uerissime loquor. Hinc ueritas, atis, & uerimonia, æ.

VERVM, [Ma, ανχίριu.] coniunctio, idem ualens quod Sed, γαμλῶ, ἀλλ' ὁμοίως, πλὴν ἀλλὰ. Cice. pro Mur. Ea sunt omnia non a natura, uerum a magistro. Cice. 5. Phil. Expectabantur Calendæ Ian. forsitate non recte, uerum præterita omittamus. Idem 3. Orat. Verum hoc nihil ad me.

VERVMENIM, [Ma, percioche,] ἀλλὰ, γὰρ, sed enim. Ter. And.

VERVMENIMVERO, [Ma nondimeno,] ἐμὴν, ἀλλὰ, sed tamen. Cic. in Frumentaria.

VERVMTAMEN, [Ma nondimeno. Gal. Heanmoins, mais. Hisp. Nondimeno.] ἐμὴν δὴ ἐμὴν, sed tamen, Cic. de Orat. Leue est, uerum tamen non utile. Idem libro primo Epilto. Veruntamen ipse me conformo.

VERTVM, ti, hastile, quod ueru habet præfixum. Hinc Luc. lib. 8. Pharioque ueruto. Nonius: uerutum est telum breue, & acutum. Cæf. sexto Bel. Gal. Transigitur scutum Pulsioni, & uerutum in balteo desigitur. Liu. decimo. Quibus plerisque scuta, plerisque uerutis in corpora ipsa fixis, iternitur cuneus. Hinc uerutus, a, um, adiectiuum, ueruto armatus. Vir. 2. Georg. Volscos que uerutos.

VESANVS, a, um, pen. prod. [Paζζο, furioso, biζarro, bestiale. Gal. Insense hors du sens. Hisp. Loco, bouo, quasi sin sandad.] παράφρων, uecors, crudelis, furiosus. Cicero pro domo sua: Hæc furiosa uis uesani Tribuni plebis. Ibidem. Homine uesano & furioso. Virgil. sexto Aeneid. Suadet enim uesana fames. Cat. Epilto. 96. Cum uesana meas torreret flamma medullas. A quo uesania, uecordia. Plin. lib. 35. cap. 11.

VESANIO, is, [Impaζζire. Gal. Estre insensé. Hisp. Enloqueerse.] παραφρονώ, μεινομαι, insanio, amens sum. Nonnumquam etiam læuio, ferocio, ἀγρίαινω, αἰγριῶμαι, Catullus ad mare transtulit tempestate commotum. Deprensâ (inquit) nauis in mari uesaniencia uento.

VESCOR, sceris, [Mangiar, usar cibo. Gal. Manger. Hisp. Comer.] σιτῶμαι, ἐδῶμαι, cibo utor, pascor. Cicero secundo de Natu. Deo. Dij nec potionibus uescuntur. Idem in Orato. Quæ in hominibus tanta perueritas, ut inuentus frugibus giande uescuntur? Virg. octauo Aeneid. Vescitur Aeneas simul & Trojana iuuentus Perpetui tergo bouis. Inuenitur etiam constructum cum accusatiuo. Plinius lib. decimo sexto, cap. 48. Aues nonnullæ uescuntur ea, quæ raptuere pedibus. Vesci aura ætherea, id est, uita frui, uiuere. nam quemadmodum partes solidæ animalis cibo & potu, ita spiritus ære aluntur. Virg. primo Aeneid. Quod si facta uisum seruant, si uescitur aura ætherea. Quandoque pro uideo, Accius in Athamante, apud Nonium: Priusquam infans esses, tui oculi uescuntur. Vesci ex manu hominis, est ex manu hominis. escam capere. Plin. lib. 7. cap. 7.

VESCVS, a, um, [Buon da mangiare. Gal. Bon à manger qui rassasse. Hisp. Cosa que se come o puede comer.] ἐδῶμιος, idem quod edulis, siue esui aptus, a ve augmentatiua particula & nomine Esca. Vnde Lucre. lib. 5. Salem uescum, dixit. Item Virg. 4. Geo. Vescum papauer, quod uidelicet in cibis adhibeatur, & vescas falicum frondes: quoniam escis iumentorum sunt accommodatæ. Rursus uescum ponitur pro paruo, & minuto. Vnde & apud Marfos lingua uernacula cum dicunt Maluam uescam, intelligunt de ea, quam paruam dicunt. Oui. li. 2. Fast. Quæ male creuerunt, paruæque uesca uocant. Plin. lib. 7. cap. 20. Corpore uescas esse sed eximij uiribus. Et in hac significatione, ve est priuatiua particula. Habet enim ve, in compositione (ut lib. quinto, cap. 12. docet Gellius) duplicem significationem, nam & augendæ rei, & minuendæ ualet: quod accidit, ut uocabula, quibus particula ista præponitur, quædam augmentum importent, ut uehemens: quædam diminutionem, ut uecors: uegrandis: quædam ambigua sint: cuiusmodi est, uescus.

VECVLI, λεπτοί, ἰσχνοί, μονόγραμμοι, homines graciles dicuntur, teste Festo, & male curati.

VESEVVS, pen. pro. qui & Vesuius, mons est Campaniæ. Nolæ uicinus, agros habens miræ fertilitatis, præterquam in solo cacumi: ne ubi plantitiem habet magnam, fructum omnino nullum ferentem, ueteris incendij indicia ostendentem. constat enim sæpius aruisse, nunquam tamen uehementius, quam imperante Tito. quæ tempore erumpens ex eo ignis & uicinas regiones latissime populatus

pulatus est : & Pliniū Naturalis historix scriptorē, q̄ cognoscēdi cupiditate eo se cōtulerat, fumo flammisq. enecat: quā de re uide Epistolā Plinij Junioris ad Cornelium Tacitum, quæ Naturali historix est præfixa. Mōtus huius meminit Vir. li. 7. Et uicina Vesena Ora iugo. Fallitur autem Seruius, qui Vesuum diuersum esse putat a Vesunio, atque illum quidem in Liguria, hunc in Campania situm esse. Constat enim celeberrimorum scriptorum testimonijs, Ligusticum illum montem, Vesulum, non Vesuum esse appellatum; de quo præfesto non sensit Vir. qui non Ligurie, sed Campaniæ populos, qui Turno aduersus Aeneam supplicias tulerant, susceperat enumerandos: Quid enim imperitius a Poeta dici potuisset, quam sic Clanio Hunio, Aceris Capuæ, reliquisque Campaniæ locis repente Liguriæ montem miscuisset?

VESTICA, cæ, [Vesica. Gal. Vesicæ. Hisp. Vesiga.] κύσα, κύσις, ούσιν, urinx receptaculum. Ci. 2. de Fin. Morbi aderant uesicæ & torminum. Ouid. 1. 5. Metam. Ceu spiritus oris Tendere uesicam solet. Plin. lib. 11. cap. 37. Vesica membrana constat, quæ uulnerata cicatrice non solidescit. Hor. 1. Serm. Sat. 8. Displosa sonat quantum uesica pedicit.

VESTICULA, æ, [Vesichetta.] κύσιδιον, κύσις & ούσιν, diminutiuum a Vesicula: ut Vesicula fellis, κύσις, γογύδ κγος, quæ in caua iecoris parte sita, bilem excipit. Galenus li. 4. & 5. de usu partium. Vesiculae item in herbis quibusdam dicuntur folliculi, quibus semen includitur, Ci. 2. de Diuin.

VESPA, [Vespa. Gal. Mousche guespe ou bougon. Hisp. Abispa.] σπιξ, insectum uolucris, api simile: ita dictum, quod uesperis muscas uenit in cibum. Vide Plin. li. 11. c. 21.

VESPASIANVS, decimus Romanorum Imperator, multis insignis uirtutibus, sed quas omnes uno auaritiæ crimine foedarit. T. Vespasianus, Flauij filius, & in Imperio successit, fuit omnibus hominibus adeo carus, ut amor mundi, & Deliciæ humani generis cognominaretur. uide Tranquillum.

VESPER, uesperis, uel uesperus, ri, masc. gen. [Vna st. illa costi ditta.] ἑσπερος, una errantium, eadem cum Venere, medium inter Solis & Mercurij sphaeras situm obtinens, ita dicta, quod Sole iam occiduo, prima omnium ex stellis lucere uesperis conspicitur. Plin. 2. ca. 8. Infra Solem ambit ingens sidus appellatum Venereis, alterno meatu uagum, ipsiq. cognominibus æmulum Solis & Lunæ. Preueniens quippe & ante matutinum exoriens, Luciferi nomen accipit, ut Sol alter, diem maturans. Contra ab Occalu resfulgens nuncupatur Vesper, ut prorogans lucem, uicemque Lunæ reddens. Vir. 10. Eclo. Ite domum saturæ, uenit Hesperus, ite capellæ. Sepissime tamen Vesper, & Vesperus accipiuntur pro extrema diei parte qua stella hæc incipit apparere, quam & Græci ἑσπερία uocant. Scat. libro 10. Theb. Sed Vesper opacus Lunares iâ ducit equos. Cæf. 2. Bel. Ciu. Magistris imperat nauium, ut primo uespere omnes scaphas ad litus appulas habeant. Cic. ad Att. 1. 13. Mane me in syluam abstrudo densam & asperam, non ex eo inde ante uesperum. Vir. 3. Geo. Solis ad occasum cum frigidus aera Vesper Temperat. In eadem significatione legitur & Vespera; ræ, fæmi. gene. Plau. Cur. Si media nox est, siue est prima uespera Apparet Maronem ad parœmiam alluissse, cum ait lib. 1. Geo. Denique quid serus uesper uehat: agens de prognosticis occatus. Liu. li. 4. 5. In secundis rebus nihil in quenquam superbe ac uolente consulere decet, cum, quid uesper ferat, incertum sit. Sicut qui dicant, uesper etiam fæminini generis reperiri ex lib. 2. Geor. Virgilij. Illic sera rubens accendit lumina uesper. Vbi uolunt adiectiuum Sera coherere cum uocabulo Vesper: quod non est uerisimile, cum Vesper aliud adiectiuum habeat adiectiuum Rubens. Est itaque Sera adiectiuum coniungendum cum substantiuo Lumina, ut, hic sit sensus, Illic rubens uesper accendit sera lumina. Hinc Vesperij, tempore uesperino, Cicero ad Matium libro 12. Epist. Cum in Tusculanum uesperij uenisset, Pro eodem legitimus & Vespere. Inuenitur etiam Vesper, ræ, rum. Unde cum Vesperum dicimus neutro genere, intelligimus Tempus. Plin. li. 18.

VESPERARE, [Farsi sera, amostarsi.] ἑσπερᾶσθαι, est uesperam fieri. Gell. li. 7. cap. 8. Vbi iam uesperauerat.

VESPERASCIT, [Farsi sera, Gal. Venir sur le uespere, se faire tard. Hisp. Anochecer.] ἑσπερᾶσθαι, serum diei fit, in tertijs tantum personis. Ter. in Hea. Vesperascit. Hinc Aduesperascit, Inuesperascit. Idem in And. Liu. li. 39.

VESPERNA, [Cena.] cœna apud ueteres dicebatur, nam (ut Festus inquit) Cœna uocabatur, quod nunc est prædium: Vesperna, quâ nunc Cœnam appellamus, quod id conuiuium non nisi aduentante nocte inibant prisca.

VESPERTILIO, onis, masc. gen. [Nottola, pipistrelli.] Gal. Chauvesoris. Hisp. Morcielago. Vespertilio, incertæ naturæ, est enim mediæ, cuiusdam inter auem & murem speciei, ut mus alatus dici possit. Volat enim pinnatis alis, sed inter uolucres non est habendus, quod pedibus graditur, pullosque parit, non oua, quos & lacte nutrit.

Dictus Vespertilio, quod uespere se ad uolatum proferat. Varro: Factus sum uespertilio, neque in manibus plane, neque in uolucris sum. Vide Plin. 10. c. 61. Vespertilioes etiam dicuntur debitores, qui ære alieno obruti; interdum domi deireseunt metu creditorum, noctu tantum prodeuntes. Aciatus in libris prioribus Parergon.

VESPERTINVS, na, num, [Disera.] ἑσπερινός, adiectiuum a Vespere deductum, ut, Tempus uespertinum. Ci. 2. de Na. De. Sum uespertinus temporibus delitescendo, tum matutinis rursum se aperiendo. Vespertinæ litteræ dicuntur, quæ uespertini scriptæ, aut redactæ sunt. Cic. ad Att. li. 13. Antemeridianis tuis litteris heri ita tibi rescripti, nunc respondebo uespertinis. Hora. 1. Epist. 6. Vespertinus pete rectum.

VESPERVGO, inis, ἑσπερος, stella est eadem, quæ & Vesper, & Hesperus, & Lucifer, & Venus dicitur. Plau. Amph.

VESPERTILO, onis, masc. gen. [Sot terratore, becchin.] νεκροφόρος, uilis cadauerum funeraria: ita dictus, quod uespertino tempore mortuos efferre soleret, qui funebri pompa propter inopiam non poterat efferri. Unde & Funera a funeralibus dici autumat Donatus: quia noctu efferebantur ob sacrorum celebrationem diurnam. Mart. li. 2. Vespillo Diuulus.

VESTA, ἑστία, Saturni filia ex Ope, quæ & pro terra quandoque summitur, eo quod rebus omnibus terra uelutitur, seu quia ui sua steret, Quid. lib. 6. Fast. Stac ui terra sua: ui itando Vesta uocatur. Nec desunt, qui ἑστίας ἑστίας, nomen hoc deductum uelint, aspiratio. in u, consonans mutata: ut, Venetus, pro Hænetus: Vesta, pro Helia. Cui sententiæ subscribit & Ci. lib. 1. de Natu. Deo. Vestæ (inquit) nomen sumptum est a Græcis. Ea est enim, quæ ab illis ἑστία dicitur, uisq. eius ad aras & focos pertinet. Interdum ponit p igne. Quid. sexto Fast. Nec tu aliud Vestam, quam unam intellige flammam: iure igitur uirgo est, quæ semina nulla remittit. Veteres autem duas esse Vestas asserunt, unam Saturni matrem, alteram eius filiam, de qua Quinto Fast. Ex ope Iunonem memorant, Cereremque creatas Semine Saturni: tertia Vesta fuit. Confundunt tamen has poetæ, alteram pro altera ponentes. Id tamen obseruandum est, cum Vestam pro terra accipiunt, de matre Saturni, id esse intelligendum: quando uirginem nominant, de filia eius esse intelligendum quam ignem esse uoluerit. Hanc unam ex Dijs penatibus esse uolunt, quos Aeneas in Italiam aduenit. Vir. 1. 2. Aen. Vestam que potentem, Aeternumque adytis effect penetralibus ignem. Cui sententiæ non obscure antipulatur & Liuius, cum Vestæ sacra uetustissima esse asserit, & ab Albanis accepta, a Numa autem Pompilio primum Romæ instituta. Primus enim ille sacerdotes ei sacrauit, stipendioque publico donauit, perpetuaque uirginitate, alijsque ceremonijs uenerabiliores effecit. Harum potissima cura erat, ut ignem perpetuum conferrent: qui si forte per negligentiam fuisset extinctus, nequaquam alio ex igni reparare fas erat, sed accensa per fomites ex sole flamma purus & cœlestis ignis eliciebatur. Porro uirgo Vestalis legebatur intra annum sextum suæ ætatis, & decimum: & triginta annos oportebat eam manere uirginem, postea nubere licebat. Quod si interim forte stuprum commisisset, uiua defodiebatur.

VESTALES uirgines, ἑστιαδέες, quæ Vestæ sacris, perpetuaque ignis custodiæ erant dicuntur, a Numa Pompilio primum institutæ, ut est auctor Liu. 1. 2. Ci. 3. de Leg. Virgines Vestales in urbe custodiuntur ignem, foci publici sempiternum.

VESTER, a, um, [Vostro. Gal. Vostre. Hisp. Costi uestra] ἑσπερῆστος, quod ad uos attinet. Vir. 3. Ecl. Pierides uirulam hictori pascite uelstro. Hinc uestratis, qui ex uestra regione est, patria.

VESTIARIVM, arij, μαγιστήριον, μαγιστρῶν δάκνον, locus in quo uestes uel seruantur, uel uenduntur. Plin. li. 15. ca. 8. Aliquando uestiarij nomine uestitus intelligitur, Coll. 1. c. 8.

VESTIARIVS, qui uestiario præest, aut uestes uendit. Aliquando adiectiuum, ut Vestiaria sacra, apud Cat. c. 11.

VESIVLVM, buli, ἑσπερον, locus erat ante ædium ianuam inter ædes ipsas, & uiam relictus, eum in usum, ut qui ædium dominum salutarum uenissent, neque in uia starent, neque in ipsius essent ædibus. Pla. in Most. Viden uestibus ante ædis hoc, & ambulacrum cuiusmodi sit dicta Vestibula a Ve & itando, quod multum in ijs staretur. nam qui domos amplas antiquitus faciebant, locum ante ianuam relinquebant, qui inter fores domus, & uiam medius esset, in eo loco, qui dominum eius domus salutarum uenerant priusquam admitterentur, consistebant. Aqua statione & quæ cor ab latatione, Vestibula appellata sunt Ipatia, in quibus multum staretur ab aduenientibus prius, quam intromitterentur in domum. Alij uestibulum a Ve priuato deduci uolunt, referentes non ad eos, qui adueniunt, sed ad eos qui in domo commanent, quoniam illic nunquam consistunt, sed solum transitus causa ad hunc locum ueniunt exeundo, seu redeundo, ut sit Vestibulum, non stabulum: sicut Vesanus, non sanus. Potest etiam dici uestibulum prima pars ianuæ, quod ianuam uestiar, uel. (ut Qui ait) a Veste

- a Vesta, quod ea potissimum pars in ædificio sit Vestæ consecrata, sicut culina, dijs penatibus, & maceries, quæ ambit domum, Hercæ Ioui. singula enim domus sacrata sunt dijs. Ex hac opinio- ne nata olim consuetudo, ut nouam nuptam inariti domum in- gredientem, nefas putaretur lumen pedibus contingere. Ouid. lib. 6. Fast. Hinc quoque uestibulum dici reor, unde precamur, Quam famur Vestam quæ loca prima tenet. Vide Gellium lib. 16. cap. 5.
- VESTICEPS**, *ὑπερῶν*, qui annos pubertatis iam attingit, quiq. malas habet lanugine uestitas. Cel. lib. 5. c. 10.
- VESTIGIVM**, *gij*, [Vestigio pedata. Gal. Vestige, pas ou trace, la marque du pie. Hisp. El rastro de la pisada.] *ἵχθυος, ἔχθρος, σίλος*, pedis impressio, id est signum, quod a pede relinquitur. Virg. 4. Geo. Et gradiens iam uerit uestigia cauda. Poniuntur quandoque pro ima parte pe- dis. Idem lib. 5. Aeneid. Vestigia primi alba pedis. Per translatio- nem ponitur pro quocumque rei gestæ indicio, seu signo, Cicero pro Fonteio. Vnæ tabulæ proferrantur, in quibus uestigium sit aliquod, quod significet pecuniam Fonteio datam. Virgilius quarto Eclog. Priuæ uestigia fraudis. Omnibus uestigijs indaga- re aliquid, est ubique querere, & diligenter. Fallere uestigium, de loco lubrico dicitur. Ponere uestigia leuiter, est ita progræ- di, ut uix uestigia appareant. Dicimus quoque Insistere in uesti- gio, Imprimere uestigia. Facere uestigia in aliquo loco. Vestigium corporis est, ipsius corporis impressio. Vesti- gium equi dicitur aliquando ipsius equi ferrea solea. Plini, libro 8. cap. 20.
- VESTIGO**, gas. pen. pro. [Cercare, inuestigare. Gal. Tracer, chercher dili- gement. Hisp. Buscar por el rastro o pisada.] *ἵχθυος*, quæro, quasi uesti- gia indago. Vestigijs, tanquam indicijs dictum. Ci. li. 3. de Ora- ipa tractatio, & queritio quotidie ex se gignit aliquid, quod cum desidiola delectatione uestiges. Virg. 7. Aene. Vbi mœnia gentis Vestigemus. Cic. 2. de Orato. Causas rerum uestigabimus. Virg. 6. Aen. Ergo. alte uestigia oculis, & rite repertum Carpe manu. In- uestigo, & Peruestigo, suis locis. Hinc uestigator, uerbale, id est, uenator, a Vestigijs ferarum dictus, ut auctor est Varro quarto, de Lingua Lat. Colum. libro nono cap. 8. A uestigatore præpara- tio uase reconditur.
- VESTINO**, *ὑστίνος*, populi Italiæ inter Picenos, Sabinosque. Plin. li. 3. c. 5. & 12. Apud hos olim laudatissimi fiebant casei. Mar. lib. 1. 3. Hæc tibi Vestino de grege massa uenit.
- VESTIO**, *stis*, iui. i. i. u. [Vestire. Gal. Vestir. Hisp. Vestir.] *ἵματιζ*, ue- stem induo. Pla. in. Cal. Vir te uestiat, tu uirum despolies. Cicero pro Sex. Rosc. Quasi uero nescias hunc alii & uestiri a Cæcilia. Transfertur & ad alia: gaudet que fere ablatiuo eius rei, qua quis uestitur. Cice. secundo de Natu. De. Oculos membranis tenuis- simis uestiuit, & septis, uestiuit. i. operuit, muniuit, uelauit. Col. lib. 4. transtulit ad arbores, Vbi se frondibus uestierunt. Vestire agrum uineis, apud eundem lib. 3. cap. 1. Vestire gramine ripas, apud eundem lib. 8. cap. 5. Vestiri montes siluis, apud Liu. lib. 31. Vestire parietes tabulis. Cicero. 6. Verr. Vestiri polo. Plu. lib. 9. ca. 13. Vestita floribus terra, arboribus frugibusque apud Cice. 2. de Nat. Deo. Pl. Epi. 17. li. 2. Conuestio, Circumuestio, Superuestio, suis locis.
- VESTIMENTVM**, *ti*, [Vestimento. Gal. Vestement, habillement. Hisp. Vestimenta.] *ἵματιζ*, uestis. Vlpia. in. L. uestimentum. ff. de Auro & Ar. lega. Vestimentum id est, quod detextum est, et si defectum non est. Ci. pro Mil. Calceos & uestimenta mutauit, Hor. 2. Epi. 18. Vesti- menta dabat preciosa.
- VESTIS**, huius uestis, [Vesta. Gal. Vestement, habillement. Hisp. Vestimenta.] *ἵματιζ*, uelando, quod corpus uelet: seu a uellere, quod est uni uerfæ ouis lana. Et est generale nomen, quouis significans indu- mentum tam uirile, quam muliebre, quo continetur omnia linaea, lineæ, ferica, bombycina, quæ induendi, precingendi, te- gendi, amictiendi, insternendi, accubandique causa appa- rata sunt, & quæ accessionis iure cedunt. cuiusmodi sunt institæ, picturæ, clauique, quæ uestibus infuuntur. Cic. 7. Verr. Illi ad deprecandum periculum proferebant, illij purpuram Tyriam, tuis alij, atque o- dore, uestemque lineam. Quin. li. 11. cap. 1. Momiia, & margari- tæ, & uestis, ornamenta fœminarum. Virg. 9. Aen. Diues equum, diues pictæ uestis, & auri. Cicero 2. Phil. Pretiosa uestis, multa & lauta supellex. Vestis pro barba, Virgil. libro septimo Aeneid. Aurea cæsaries ollis, atque aurea uestis. Vbi Seruius: Vestis, hoc est barba: unde contra Inuestes dicimus imberbes: unde est, tunc mihi prima genas uestibat flore iuuenta. Lucre. libro quin- to. Impubem molli pubescere ueste, hoc est, lanugine, seu prima barba.
- VESTISPICVS**, *ci*, & Vestispica, æ. pen. cor. [Guarda ueste.] *ἵματιζ*, seruus, siue ancilla custodiens uestes. quod diligenter uestes inspiciant. Plau. in Trin. Afran. Non inciam ancillulam uestere & uestispicam.
- VESTITISSIMVS**, optime uestitus. Col. l. 7. c. 3:
- VESTITVS**, *tus*, [Vestimento.] *ἵματιζ*, uestimentum, siue uestis. Pl. lib. 8. cap. 22. Vestit in queru suspensio, tranare. Cic. 1. de Natu. Deo. Ornatus, ætate, uestitu. Orationis uestitutus. Cic. de Clar. Orat. Concinnitas illa: crebritasque sententiarum pristina manebat: sed ea uestitu illo orationis ornata non erat. Montium uestitus densissimi. Cic. 2. de Nat. Deo. Riparum uestitus uiridissimi. & ad Attic. lib. 1.
- VESULVS**, *ἑσουλός*, penul. cor. mons Liguriæ iuxta Alpes, inter cæ- teros clarissimus, ex cuius radicibus Padus erumpit, teste Plin. lib. 3. cap. 16. Virgil. 10. Aeneid. Ac uelut ille canum morfu de montibus altis Actus aper multos Vesulus quos pinifer anno- defendit.
- VESUVIVS**, qui & Veseuus, mons est Campaniæ, non procul a No- la, crebris incendijs, & Plinij morte nobilitatus. Mar. lib. 4. Hic est pampineis uiridis Vesuuius umbris. Valerius Flaccus libro 3. Arg. Vesbium uocat, aut certe Vesuium per tres syllabas. Ma- gis ut mugitor anhelet Vesuius. Vide de hoc plura in dictio- ne Vesuuus.
- VETER**, ueteris, penulti. correp. adiectiuum trium generum [Vet- chio.] *ἡραυός, παλαιός*, senex, uetustus. Ennius: Cum uter occubuit Priamus sub mare Pelago. Hinc Veterior, & Vetererrimus. Plau. in Bac. Senem illum ego tibi dedo ueteriore, lapide ut lenitum reddas. Treb. Ciceroni. Pro nostro ueterrimo, uerissimoque amo- re. Virg. 2. Aen. Ingens, ara fuit iuxtaque ueterrima laurus. Tacit. 1. 5. Arfacen liberorum suorum ueterrimum imposuit. Id est, ma- ximum natu. Ci. de Amic. Veterrima quæque (ut ea uina, quæ ue- lultatem ferunt) esse debent suauissima.
- VETERAMENTARIVS** futor, [Scarpolino.] calcerius, qui ueteres cal- ceos reficit, Eaque forma dicitur Veteramentarius, qua ab armæ- to Armentarius, a ferramento Ferramentarius, Suet. in Vitell. Cassius Senerus, nec minus alij, eundem & futorem ueteramen- tarius proderunt.
- VETERANVS**, ueterana, ranum, [Veterano, uechio, pratico. Gal. Ancien, uejellart. Hisp. viejo, anciano.] *παλαιός*, idem significat quod Ve- tus. Liu. lib. 1. Bel. Punic. Pœnum hostem ueteranum, trium & uiginti annorum militia durissima inter Hispanas gentes, semper uictorem. Vnde ueterana mancipia, quæ a nouitijs distinguuntur. Veterana, quæ anno continuo seruauerunt, ut ait Martia- nus. de Publica. & uestigalibus. ueterani milites, qui multis annis sti- pendia fecerunt, & diuturno usu in re militari sunt exercitati. Budæus in libro de Aste auctoritate Taciti, ostendit eos pro- prie dictos esse Veteranos, qui stipendia quidem legitima conse- cerant, adhuc tamen sub uexillo continebantur, quo ad militiæ præmia, coloniasque acciperent, ab omni interim onere immu- nes præterquam propullandi hostis. Stipendiorum autem legiti- morum tempus non semper idem fuit. Constat enim quosdam tricena, alios quadragena impleffe stipendia. Sub initium autem principatus Tiberij, suborta hoc nomine seditione in castris Pæ- nonicis, placuit post sua dena stipendia milites exautorari, qua- tuorve post annos, antequam missione adipiscerentur, sub ue- xillis retineri, indulgentiore militiæ genere: quo tempore Vetera- ni dicebantur. Cic. 2. Tusc. Ergo hæc ueteranus miles facere pot- rit: doctus uir, sapiens, facere non poterit? Cæli. li. 1. Belli Gall. Ipse interim in colle medio triplicem aciem intruxit legionum quatuor ueteranorum. Luc. lib. 1. Quæ sedes erit emeritis? quæ rura dabuntur? Quæ nos ter ueteranus aret? Cicero. 3. Philipp. Comparere firmissimum exercitum inuictio genera ueteranorum militum. Veteranum pecus. Col. lib. 6. c. 2. Verum ista sic agenda præcipimus, si ueteranum pecus non aderit. Veteranz uites, dicitur ueteres, & antiquæ. Colum. lib. 3. cap. 15. Deinde eam uelut ueteranam uitem totam exputare, & ad unam materiam firmis- simam redigere.
- VETERASCO**, *cis*, [Inuechiarfi. Gal. Enueillir. Hisp. Enuejerse.] *πα- λαιός*, uetus fio. uetustatem contraho, quod & Uetustescere dici- mus. Columel. libro secundo capi. 15. Aptior tamen est sur- culis hominis urina, quam sex mensibus passus fuerit uete- rascere.
- VETERATOR**, *toris*, [Astuto. Gal. Fin. cauteleux, & ruse de long temps. Hisp. Astuto, malicioso, enganoso, enuejido en su arte.] *παλιμπρατος*, ho- mo ueteris astutiæ, ut inquit Donatus, & in omni re callidus, a multarum rerum gerendarum uetustate. Ter. in Hea. Idem istuc mihi uenit in mentem. C. ueterator. Ter. And. Quid hic uult ue- terator sibi? Veterator, inquit Budæus, est qui diuturna, ac multi- plici, sæpe commutata seruitute astutus & uaser euasit: quod genus seruorum olim minori erat in pretio, quam nouitiorum: unde ab Aedilibus præceptum erat, referente Vlpiano, ne uete- rator pro nouitio ueniret. Veterator & ad liberos homines tran- fertur, pro eo, qui in quauis, quouisue instituto astutia & solertia plurimum pollet: Cic. lib. 5. de Finib. Acutum, uerutum, uetera- torem facile ut excogitet quomodo occulte sine teste, sine uilò consilio fallat. Gel. lib. 3. cap. 1. Videbatur esse in litteris uetera-
tor.

ror. Veterator aduocatus dici hodie potest, qui diu, ac multum in foro uersatus, omnes litium trahendarum antiactus, omnes ambigiosas fugitandi ludificationes, omnes prehesionis, uersuq. lubricitatum certaminis, qui in ancipiti forensium salebrarum Marte, bellissime insidias disponere, atque etiam prouidere nouit, sed is proprie (ut uno uerbo absoluiam) qui eam se artem scire, atque exercere proficitur, qua caussa interior, superior euadere, uel reclamante æquo bonoq. possit.

VETERATORIVS, a, um, [Aſtuto. Gal. Cautelenx. ſin ruiſe. Hiſpan. Engañador, aſtuto.] πανέργος, ſubdoluſ, impoſitoriuſ, uerſer, aſtutuſ. Cicero Verr. Nihil ab iſto teſtum, nihil ueteratoriuſ expectaueris, omnia aperta, omnia perſpicua reperientur. Hinc ueteratorie, aduerbium, aſtute, callide, malitioſe. Cicero in Orator. Ille enim ſummiffuſ, quod acute & ueteratorie dicit, & cætera.

VETERATRIX, uenatricis, [Aſtuta] πανέργος, ſi femina in aſtutijs & fraudibus exercitatiſſima.

VETERINVS, na, num, [Di uettura.] adieſtiuum: ut, Veterina animalia, ζῷα φουροφόρα, dicuntur ad uecturam idonea, quæ aliquid uehere poſſunt, ita dicta quaſi Venterina, teſte Feſto, quod ad uentrem onuſ religatum gerant, uel potiuſ a uehendo quaſi Veterina. Plin. lib. 11. cap. 46. Vngula ueterino tantum generi renaſcuntur. Legitur & Veterinum ſubſtantiuæ, pro animali ueterino, hoc eſt, uecturæ idoneo, ζῶον φουροφόρον. Plin. lib. 37. Aetas ueterinorum dentibus indicatur.

VETERINARIVS, rij, [Vetturiere.] κτηνίατρος, qui ueterinorum curâ gerit, & ueterina ducit, qui apud nos conſueuit etiam locanda domi nutrire ad quaſtum. Vnde equoſ, muloſ, aſinoſ, meritorioſ uocamus. Colum. libro undecimo, capitulo primo: Nam & arator reperitur aliquiſ bonuſ, & optimuſ foſſor, aut foeni ſector, nec miniſ arborator, & uinitor, cum etiam ueterinariuſ, & probuſ paſtor. Veterinarij item medici ſunt ueterinorum, quoſ nunc uulgiſ Mareſcalcoſ appellat. Col. lib. 6. cap. 8. Solent etiam ſaſtidia cibi aſſerre uitioſa incrementa linguæ, quaſ ranaſ ueterinarij uocant.

VETERINARIVS, ria, rium, κτηνίατρον, quod ad ueterinariuſ pertinet: ut, Medicina ueterinaria, Colum. libro ſeptimo, capitulo 3. Quare ueterinariæ medicinae prudens eſſe debet pecoris magiſter.

VETERNVS, ni [Μηταζυμο.] λιθάργος, morbuſ eſt naſcens ex humoribus frigidiſ crebrum inſtantibus, memoriã ſimul & rationem tollens, ineditabilemque dormiendi neceſſitatem inducens. Pla. in Menæc. Num eum ueternuſ, aut aqua intercuſ tenet? Et quia hic morbuſ pigroſ homineſ facit, & ad negotia inuileſ, quemadmodum ſenectuſ, ideo Ueternuſ quandoque pro pigritia ponitur. Virgiliuſ lib. 1. Georg. Nec roſpere graui paſſuſ ſua regna ueterno. Cel. lib. 8. Epit. Niſi ego cum tabernarijſ & aquarijſ depugnaffem, ueternuſ occupaffet ciuitatem. Quandoq. pro nimia dormitione. Plin. lib. 8. cap. 36. Primis diebus ſiſ ſeptenſ tam graui ſomno urſi premuntur, ut ne uulneribuſ quidem excitati queant, tunc mitum in modum ueterno pingueſcunt. Hinc Ueternoſiſ, λιθάργος, qui ueterno, hoc eſt, lethargo laborat. Per translationem tamen ſumitur pro ſomnolento, & ſegni. Terentiuſ in Eunuc. Hic eſt ueruſ, uietuſ, ueternoſuſ ſenex. Quo in loco Terentiuſ eunuchum uocat ueternoſum quod tarduſ eſſet, & ſegniſ, ac ſi ueternum pateretur. Cato uero Ueternoſum appellat hydropicum, cum inquit: Ueternoſuſ quam plurimum bibit, tam maxime ſitit.

VETERO, aſ, [Inuechiare. Gal. Enneilir. Hiſp. Enuejerſe.] παλαιός, ueuſteſco, ueuſtatem acquirō. Celluſ libro 3. cap. 12. In hiſ autem febribuſ, quæ ueterauerunt, utiliſ ſameſ non eſt. Hinc compoſituſ Inuetero, & augmentatiuum Ueteraſco, quæ ſunt euſdem ſignificatiouiſ. Colum. lib. 12. cap. 15. Aptior eſt tamen ſurculiſ hominiſ urina, quam ſex menſibuſ paſſuſ fueriſ ueteraſcere, ſi uitibuſ, aut pomorum arboribuſ adhibeas. Ad hoc inueteraſco, iſ, quod eſt ualde uetuſ ſio, ſeu ualde in conſuetudinem uenio. Nigridiuſ differentiam ponit inter Ueuſteſcere, & Ueteraſcere: quod quæ ueuſtate deteriora ſiunt Ueuſteſcere dicantur. Ueteraſcere, quæ meliora. Colum. uero libro 6. docet, Ueteraſcere, ſeu Inueteraſcere non ſemper in meliuſ dici: cuiuſ hæc ſunt uerba; Sed ſi iam inueterauit morbuſ uehementioribuſ eſt opuſ remedijs.

VETO, aſ, tui, titum, [Vietare, prohibere. Gal. Defendere, prohibere. Hiſp. Vedar] απαγγελλω, prohibeo, & ne quid fiat, impero. Liu. lib. 1. Illi uidiſ ira, uetere reddi. Ter. in Phormione: Aruſpex uetuit ante brumã aliquid noui Negotij incipere. Cæſ. 2. Bel. Gall. Et quod ab opere ſinguliſque legionibuſ ſinguloſ legatoſ Cæſar diſcedere, niſi munitiſ caſtriſ, uetuerat. Cic. 5. Verr. Vetat te Volcatiuſ tuæ, tuorumque deliciæ, mentionem mancipiſ facere. Virgil. 1. Aen. Quippe uetor ſatiſ. Virg. 10. Ecl. Non me uulla uetabunt Frigora Parthenioſ canibuſ circumdare ſaluſ. Vetant, tiſ, part. Cic.

2. de Leg. Ita Principem legem illam, ultimam, mentem eſſe dicebant omnia ratione aut cogentiſ, aut ueracitatis dei. A Veto, quauis ſupinũ faciat uetutuſ, participiuſ tamen futuri temporis deducitur Uetaturuſ, non uetituruſ: item uerbale Vetatio, non Veticio, auctore Valla lib. 1. Præteriti tamen participiuſ eſt Ueticuſ. Virg. 6. Aen. Hic thalamuſ inuaſit natæ, ueticuſque hymenæoſ. Ouid. 2. Met. Uetito tentatur æquore tingi. Hor. 1. Car. Ode 3. Audax omnia perpeti Genuſ humana ruit per ueticuſ nefas. Uetutuſ, ſubſtantiuum: id quod prohibetur. Virgil. 1. Aen. Contra uetutuſ diſcordia. Ouid. tertio Amor. Nitimur in uetutuſ ſemper, cupimulque negata. Legitur etiam præterituſ Uetaui, & ſupinuſ Uetatuſ. Perſuſ Sary. 5. Excepto ſi quid Manſuri rubrica uetauit. Quo tamen in loco nonnulli Notauit, legendum contendunt.

VETONES, penult. produc. Hiſpaniæ citerioriſ populi, inter Tagum & Duriam amneſ ſiti, Carpetaniſ ad occiduſ proximũ: a quibus herba nobiliſſima, quam Græci κέσρον uocant, Uetonica ſiue Beticona nomen accipit. Vide Plin. lib. 3. cap. 3. & lib. 4. cap. 20. & 22. & lib. 25. cap. 8. Nonnulli etiam Uetoneſ uocant geminatuſ: quidam etiam Uettonuſ, ut apud Lucanuſ lib. 4. Uettonuſque leuſ, &c.

VETONICA, ſiue Beticona, [Beticona.] κέσρον, βετονίχη Dioſ. herba eſt tenuiſ caule, cubitiſ altitudine, & quadrangulo, folijs longe molliſ, querniſ ſimiliſ, per ambitum inciliſ, odoratiſ, & uerſuſ radicem maioribuſ, in ſummo caulium ſemē ſpicatuſ, ueluti thymbruſ, habent, radiceſ autem tenuēſ hellebori ſimilitudine. Græci a remediorum copia κέσρον uocant. Uetonica autem ſiue Beticona dicta eſt a Uetonibuſ Hiſpaniæ populis, qui primi eiuſ uſum creduntur inueniſſe, teſte Plin. lib. 25. c. 8. Apud herbarioſ & ſeplariarioſ nomen retinet. Eſt & aliud Beticona genus, ſpecie multũ a ſuperiore differens: cuiuſ duæ ſunt ſpecies: Sylueſtris & Altaliſ, ſiue Coronaria. Sylueſtreſ uulgiſ herbariorum Tonicam uocat, Galliſ Armoriam. Altaliſ a ſloriſ odore Caryophyllon uulgiſ, quidam etiam in Gallia Ocellum uocant. Meminerunt utriuſque generiſ Plin. lib. 25. c. 8. Aegineta lib. 7.

VETVLONIVM, βετυλωνιον, Ptolemæoſ, ſiue Vetulonia, Ioniæ, urbium Hetruriæ, cum Mæoniæ eam obtinerent, caput: cuiuſ meminit Siliuſ lib. 8. Mæoniæq. decuſ quondam Vetuloniaſ genit. Plin. lib. 3. c. 103. Vetulonioſ appellat. Pataunorum (inquit) aquilſ calidiſ herbæ innaſcuntur uiuenteſ, Piſanorum ranæ ad Vetulonioſ in Hetruria, non procul a mari, piſceſ. Hinc Vetulonioſeſ populi, quorum meminit idem Plin. lib. 3. c. 5.

VERVS, ueteriſ. pen. cor. omniſ gen. [Vecchio, antio. Gal. Ancien, ſiue l. Hiſp. Viejo, ancian.] παλαιός, αρχαίος, antiquuſ & multorum annorum, menſium, aut dierum, ſignificat, ſecunduſ id, cui adiectum eſt. Plaut. in Truc. Uetuſ eſt materia. Cicero pro Cæc. At uero hoc quidem iam uetuſ eſt, & maiorum exemplo multuſ in reuſitatuſ. Quidam diciſ putant, quaſi uiuētūſ: hoc eſt, ſine ut: ætaſ enim debilitat uireſ. Alij a Ve, pro ualde, & ætaſ. Et plurimuſ in laude ponitur. Vnde dicimur apud ueterēſ: eoſ uidelicet auctoritatis plenuſ, ſignificanteſ. Item Uetuſ Falernuſ, quod ætate uireſ acquiſiuit. Interdum ad uituperationem reſertur, & pro cariōſo, ſeu rancido, ponitur, proque eo quod ætate iam deterior eſt effectum. Terentiuſ in And. Sed qui maleuoli Ueteriſ Poetæ maledictiſ reſpondeat. Uetuſ adagiuſ, Uetuſ uerbuſ: id eſt, iam diu uſurpatuſ, & a ueteribuſ etiam dictuſ. Plautuſ in Amphit. Uetuſ eſt adagiuſ, Fameſ & mora Bilem in naſum coniciunt. Teren. in Adelp. Nam uetuſ uerbuſ hoc quidem eſt, Communia eſſe amicorum inter ſe omnia. Huiuſ deminutiuum eſt uetuluſ, quod modo ſubſtantiuæ accipitur pro ſeniculo. Plantuſ in Epid. Qualeſ uolo uetuloſ duoſ. Modo adiectiuæ, pro ſubuetuſto, ſiue ſubantiquo: ut, Uetula cornix. Horatius 4. Ca. m. Ode 13. Seruatura diu parem Corniciſ uetulæ temporibuſ Lycen, &c. Arbor uetula. Cic. 5. de Fimbuſ: Itaque & uiuere uicem & mori dicimur: arboremque & nouellam, & uetulam, & uigere & ſeneſcere. Equuſ uetuluſ. Cic. de Ami. Nunc quando amici noui digniſ amicitia, ueteribuſ ſint anteponendi, ut equiſ uetuliſ reneroſ anteponeſ ſolemuſ. Falernuſ uetuluſ. Catul. Epig. 24. Miniſter uetuliſ puer falerni. Vinuſ uetuluſ. Col. lib. 10. Brachia iactanteſ uetuloſ marcentia uino.

VERVSTAS, aiſ, [Vecchiezza. Gal. Vieilleſſe, ancienneté. Hiſp. en. Vejez.] αρχαιότης, antiquitaſ, ſenectuſ. Plin. lib. 27. cap. 7. Nix ueritate rubefcit. Liu. 2. ab Vrbe: Nequid quoque anno actum ſit, in tanta ueuſtate non rerum modo, ſed etiam auctoriſ, dirigere poſſiſ. Cic. de Am. Magna eſt uis ueuſtatiſ & conſuetudinis. Qui. 5. Mer. Tempuſ edax rerum, tuque inuidioſa ueuſtaſ
Omnia deſtruitiſ, uitiataq. dentibuſ æui
Paulatim lenta conſumit omnia morte.

VERVSTASCO, ſciſ, [Inuechiſſe. Gal. Enueilir. Hiſp. Enueicer] παλαιόω, inueteraſco, ueuſtatem acquirō. Col. lib. 1. cap. 7. Apo hecē recte ſuperponitur hiſ lociſ. unde plerimuſque funuſ earum exortur,

tur, cum uina celerius uetustescunt, quæ fumi quodã genere præcocem maturitatem trahunt.

VEVSTVS, a, um, [*vecchio, antico.*] ἀρχαῖος, idem quod uetus. Liu. li. 1. Possè quidem se uetusto iure agere. Cicer. Acilio libro. 13. Cum Demetrio Mega mihi uetustum hospitium est. Oui. 2. Fast. Tybri doce uerum, tua ripa uetustior, urbe est. Virgil. secundo Aeneid. Est urbe egressis tumulus, templumq. uetustum. Desertæ Cereris, iuxtaque antiqua cupressus Religione patrum multos seruata per annos. Plin. lib. 25. ca. 2. Ut Aeschylus è uetustissimis in poetica refertam Italiam herbarum potentia proderet. Tacit. libro secundo: Qui Vononem uetustissimum liberorum eius accirent. Hoc est maximum natu. Hinc quoque Uetuste, aduer. antiquè. Plin. lib. 27. cap. septimo: Uetustissime in usu est: hoc est, diuissime conferuatum in usu est.

VEVATIO, onis, uerbale, [*Tranaglio, rapina. Gal. vexation, brief, tourment. Hisp. enojo, obra de molestia. It. ἀνάστασις,*] populatio, direptio, infestatio, afflictio. Ci. 4. in Cat. Tum lamentationem in triumphibus, tum fugam uirginum atque puerorum, ac uexationem uirginum Vestalium perhorresco.

VEVATOR, oris, [*Ruinatore. Gal. vexeur, & tourmenteur. Hisp. Molestador, enojador.*] infestator. Ci. de Arusp. resp. Tam crudelis mei, tam sceleratus reip. uexator esse potuisset?

VEVILLARIUS, [*Banderale, alfero.*] σημανοφόρος, signifer, qui uexillum fert. Liu. lib. 8. Ordo ter sexagenos milites, duos centuriones, uexillarium unum habet.

VEVILLATIO, onis, [*Banderatione.*] quid significet, declarat Vegetius lib. 2. cap. 1. Equitum (inquit) alæ dicuntur ab eo, quod ad similitudinem alarum ab utraque parte protegant acies, quæ nunc Vexillationes uocantur, a uelo: quia uelis, hoc est, flammulis utuntur. Sueto. in Galb. cap. 20. Illud mirum admodum fuerit, neque præsentium quemquam opem Imperatori ferre conatum, & omnes qui accerterentur, spreuisse nuncium excepta Germanicorum uexillatione.

VEVILIFER, [*Alfero.*] σημανοφόρος, signifer, gestator uexilli, quem & Aquiliferum uocabant Romani.

VEVILLVM, lis, [*Bandiera, σημαῖον,*] signum militare. Cæf. 2. Bel. Gall. Vexillum propemodum, quod erat insigne, cum ad arma concurrerit oporteret. Tac. li. 1. Postquam turbatum in castris accipere, uexilla conuellunt. Ci. in Ora. docet Velum a uexillo factum, ut a Paxillo Palum, a Taxillo Talum extritis tribus litteris, gratia uitandi durioris soni. Vexillum autem continebat homines centum octoginta sex, teste Liu. lib. 8. ab Vrbe.

VEVEXO, as, [*Disturbare, molestare, noiare.*] ἀνατρεῖν, molesto, perturbo, infesto, populor, diripio, & huc atque illic distraho. Tractum ab eo quod est ueho, in quo inest iam uis quædam alieni arbitrij, Non enim sui potens, est, qui uehitur. Vexare autem ui atque metu procul dubio uastare est. Nam qui raptatur, & huc atque illic distrahitur, (ut inquit Gell. li. 2. c. 6.) hic uexari proprie dicitur: sicut Taxare pressus crebrisq. tægere. Iactare multo fustus, Iargiusq. iacere: Quassare etiam quam quater, & grauius, uiolentiusque. Cic. 2. Ver. Quam ille per triennium ita uexauit ac perdidit, ut ea restitui in antiquum statum nullo modo possit. De Sicilia loquitur. in quem locum Asconius: Nimirum uexauit: ingentis calamitatis usum significat: nam & ipse supra sic ait: Populataq. uexate, funditus eueritæ provincie. Vir. 6. Ecl. Candida succinctam Ictantibus inguina monstris Dulichias uexasse rates. Vexare nos dicuntur uitia, quia animum iactant, distorquent, agitant, infestant. Sal. in Catil. At me cum ab reliquis malis moribus dissentirem, nihilominus honoris cupido eadem, quæ ceteros fama, atque inuidia uexabant. Huius composita sunt Deuexo, & Diuexo, quorum significata uide suis locis.

V A N T E E

VEVENS, fluius est iuxta Terracinam, teste Plin. li. 3. ca. 5. qui labitur per Pontinas paludes, qui etiam Vsentum a quibusdam dicitur. Virgil. lib. 7. Aene. Gelidusq. per imas Quærit iter ualles atque in mare uoluitur Vsens. Hinc Vsentinus, adiectiuum, ut vsentina tribus. Liu. 9. ab urb. Dux Romæ additæ tribus, Vsentina ac Falerina. Vsens præterea Aequicolarum dux fuit, qui cum Turno aduersus Aencam suppetias ferret, a Gya Troiano est interfessus: de quo Vir. li. 7. & 12. Aen.

V A N T E I

VIA, fluius Gallæcorum Lucentium, in citeriori Hispauia, nõ procul ab Orubio promontorio in Oceanum occidentalem sese exonerans. Auctor Ptol. li. 2. ca. 6. & Pomp. li. 3.

VIA, æ, [*via, strada, vol. voye, chemin. Hisp. El camino ò la calle.*] ὁδός, dimidius actus, qua potest ire uehiculum. Via (inquit Paulus Iureconsul.) constitui, uel latior octo pedibus, uel angustior potest, ut tamen eam latitudinem habeat, qua uehiculum ire potest; alioqui iter fit non uia. Abusus tamen sumitur pro omni loco per quem habere iter omnibus licet. Plin. Cum de uia uocassem. Terent. in Eunuch. Haud conuenit Vna ire amicam cum Imperatore

in uia. Hor. 1. Serm. Sat. 9. Ibam forte uia sacra, sicuti meus est mos. Virgil. 2. Aeneid. Obsedere alij telis angusta uiarum Oppositi. Tacit. lib. 19. Per angusta, & lubrica uiarum flexerant. Aliquando sumitur pro ipso actu eundi. Cicero primo Phil. Quum de uia languerem & mihi met displicerem. Ouid. 2. Metam. Auditaque uia causa, non utile carpis, Inquit, iter. Cicero de Senect. Potest enim quicquam esse absurdus, quam quo minus uia restat, eo plus uia uici quærere? Aliquando pro ratione, & modo aliquid faciendi, Virgil. libro quarto Aeneid. Inueni germana uiam, gratiare sorori. Idem 6. Aeneid. Aut tu, si qua uia est, si quam tibi diua creatrix Ostendit, &c. Cicero 2. Ver. Habeo autem certam uiam atque rationem, qua omnes illorum conatus inuestigare & consequi possim. Aliquando pro consuetudine. Terent. in Heaut. Sed ui & uia permulgata patrum quotidie accusabam. Dicta uia, ab eundo, quasi ia, quod per eam eatur. Vel a uehendo, quasi ueha, quod per eam fructus ad uillam uehantur: uel quod per eam uehiculum ire possit. Viarum quædam Publicæ sunt, quædam Priuatæ, quædam Vicinales, ut inquit Vlpian. in tit. Ne quid in loco publ. si quis. Publicas uias dicimus, quas Græci βασίλειάς, nostri prætorias, alij Consulares uias appellant. Vicinales sunt uia, quæ in uicis sunt, uel quæ in uicis ducunt. Has quoque Publicas quidam dicunt, ut ait Paulus tit. de loc. & itin. public. l. uia uicinales. Priuatæ sunt, quas Agrarias quidam dicunt. Dupliciter autem accipi possunt, uel ex quæ sunt in agris, quibus imposita est seruitus, ita ut ad agrum alterius ducat: uel ex quæ ad agros ducunt, per quas omnibus commeari liceat. Aperire uiam, est ad ueterem altitudinem, latitudinemq. restituere. Purgare uiam, est id de uia tollere, quod superfluum est. Reficere uiam dicitur, & qui aperit, & qui purgat, & omnino omnes, qui in pristinum statum reducant. Vlp. in l. prope ait. ff. de uia pub. Conficere uiam ὁδὸν κτῆν, est ire, peregrinari. Ci. de Sen. Volumus sane nisi molestum est tibi Cato, tamquam aliquam uiam longam, confeceris, qua nobis quoque ingrediendum sit, illud quod peruenisti, uidere quale sit. Exigere uiam dicitur magistratus, cum uiciniam cogunt munire suo sumptu iam domibus suis uel possessionibus adiacentem. Via prima. Plautus in Mil. Diuimodo nunc prima uia inducamus, uera ut esse credat, quæ mentibus in re. Id est, primo ipso congressu. In uia dare se, est committere se uia. Inuenire uiam, est exitum reperire. Virgil. 3. Aen. Fata uiam inuenient, aderitq. uocatus Apollo. Viam facere, est locum, ubi non erat uia, aperire. Viam munire, est reficere, inlatere, nonnumquam etiam lapidibus munire, quod proprie heretere uiam dicimus. Cic. pro Mil. Perinde quæ si Appius ille Cæcus uiam munierit, non qua populus uteretur, sed qua postea sui impune latrocinentur? Munire uiam, per translationem pro eo quod est, compendiarium rei alicuius rationem præmonstrare. Qui stil. Propterea quod plurimi auctores quamuis eodem tenderent, diuersas tamen uias munierunt, & in suam quisque duxit sequentes. Tota uia errare proverbium in eos, qui uehementer a uero aberrant. Ter. in Eun. Quod tu his rebus credis fieri; tota etras uia.

VIANA, Norici urbs, apud Plin. lib. 3. c. 24. Hermol. eandem putat cum Vienna Austria, omnibus, quas Danubius sustinet, urbibus, & ædificiorum splendore, & agri ubertate præferenda.

VIARIUS, a, um, ut, Lex uiaua. Cæf. Cic. lib. 8. Leuissime enim, quia de intercalando non obtinuerat, transfugit ad populum, & pro Cætare loqui cœpit: legemq. Viariam non dissimilem Agrariæ Rullæ, & alimentariam, quas iubet Aediles metiri, iactauit. Cic. ep. Lex uiaua.

VIATICVS, a, um, ἑφοδιασμένος, ὄνητισμένος, uiatice instructus. Plaut. in Menæch. Cum marsupium inspicio, Viaticati hercle admodum estine sumus.

VIATICVM, ci, [*Vestouaglia. Gal. Provision, soit de uiure, mitnaille. Hisp. La despesa para el camino.*] ἐφοδιασμός, cibis pecuniave, quam iter facientes nobiscum circumferimus. Plaut. in Cap. Sequere me, uiaticum ut deum a trapezita tibi. Cic. Attic. libro 12. Velim uideas & quid uiatice, & quid instrumenti satis sit. Aliquando capitur pro facultate, seu apparatu. Q. Clau. in Annal. Simul forma, factis, eloquentia, dignitate, acrimonia, confidentia, pariter præcellabant, ut facile intelligeretur magnum uiaticum. Id est, magna facultas, magnus apparatus. Huius demin. est Viaticulum. Apul. lib. 7. de Asino Aureo: Viaticulum mihi corrafi.

VIATICA cæna, ὁδὸς τροφή, dicitur, quæ datur ab ituro. Plaut. in Bacch. Ego sorori meæ cænanam hodie dare uolo uiaticam.

VIATOR, oris, [*Viandante. Gal. Vn passant, uoaygeur. Hisp. Caminante, que anda camino.*] ὁδὸς ἴτης, qui iter facit. Mart. lib. 2. Lassus tam cito deficiis uiator. Iuuen. Saty. 10. Cantabit uacuus coram latrone uiator. Cic. pro Mil. Non semper uiator a latrone, nonnumquam etiã latro a uiatore occiditur. Viatores, κληῖτες, etiam dicebantur, qui ex magistratibus parebant, eo quod plerumque uocabantur ex agris homines ad magistratus, & frequens eorum ab agris ad urbem uia erat. Col. in præfat. l. 1. Illis temporibus proceres in a-

gris morabantur, & cum consilium publicum desiderabatur, a uilis arcessiebantur in senatum: ex quo qui eos arcessiebant, Viatores nominati sunt, Cic. de Senect. A uilla in Senatum arcessiebantur Curius & ceteri senes. Postea tamen Viatorum nomē ad Tribunalium munitus translatus est, qui illorum iussu quemlibetprehendebant. Consulium autem, Proconsulium, & Prætorum munitri Lictores dicebantur. Liu. 1. ab urbe. Ardens itaq. ira Tribunus, uiatorem mittit ad Consulem, lictores ad Tribunaliū. Gel. 1. 3. ca. 12. ex lib. 2. 1. Rer. hum. Varronis: In magistratu (inquit) habent alij uocationem, alij prehensionem, alij neutrum. Uocationem, ut Consules, & alij qui habēt imperium: prehensionem ut Tribuni plebis, & alij, qui habent imperium, neque prehensionem, neque uocationem, ut Quæstores, & ceteri, qui neque lictores habent, neque uiatorem.

VIATORIVS, a, um, [Da viaggio. Gal. Seruan on propre à ce un qui cheminent ou vont par le pais. Hisp. Cosa para caminar.] ὁ δ' ἰστροπῆς, quod ad uiam pertinet. Vnde Viatorium uas, quo iter agentes ferendi potus gratia utuntur. Pl. li. 16. ca. 10. de taxo loquens: Vasa uiatoria ex taxo uiminis in Gallia facta, mortifera fuisse compertū est. Idem li. 37. ca. 2. Qui scepra & personas, & cubicula uiatoria uisionibus coniternebat.

VIBEX, bicis, pen. p. [Segno di percussione. Gal. La marque qui demeure apres le coup de nerge, les frangers. Hisp. Roncha ofenal de golpe ò herida.] ἡ δ' ἰστροπῆς, signum uerberis in humano corpore remanens: ita dictum, auctore Festo, quod ui fiat. Plinius libro 30. Verberum uulnera, atque uibices, pellibus ouium recentibus impositis, obliterantur. Persius Sat. quarta: Si puteal multa cautus uibice flagellas.

VIBIVS, Virius, cuius Capuæ fuit potentissimus, primusq. defectio nis ad Annibalem auctor, qui iam attenuatis Pœnorum uiribus, cum Capuani a Fulio obsecrati deditionem pararent, septuaginta Senatoribus domum, deductus est: quibus conuiuio adhibitis, cum quā maxima uini ingurgitatione mentem omnem ab imminenti mali sensu alienassent, post mutuos complexus se omnes uene no peremerant. Vide Liu. 1. 6. Decad. 3.

VIBO, onis, ἰστροπῆς, Stra. oppidum Locrorum in Brutijs: ita nuncupatum a Romanis: cum antea Hippon appellaretur. Vide Stra. lib. 6. Plin. li. 3. ca. 5.

VIBONES. Britannicæ herbæ flores, qui deuorati ante tonitrua fulminibus securos reddere existimantur. Plin. libro 25. capi. 3. Herba quæ uocatur Britannica, non neruis modo, & oris malis salutaris, sed contra anginas quoque & serpentes. Florem Vibones uocant, qui collectus prius quam tonitrua audiantur, & deuoratus, securos in totum reddit. Frisij, qua castra erant, nostris demonstrauere.

VIBRISSAE, sunt pili in naribus hominum, quod his euulsis, caput uibretur. Festus.

VIBRISSARE, ἰστροπῆς, est uocem in cantando crispare: a uibro, uel a uibrissis narium pilis. Festus.

VIBRO, bras, [Vibrare, mouere, crollare. Gal. Remuer & bransler un dard pour le getter, brandiller, darder. Hisp. Esgrimir alguna cosa, mouer, langar tiro ò otra cosa.] ἰστροπῆς, τὰ λαλῶ, moueo, quatio. Ci. 2. de Or. Atque eiusmodi illa profusio debet esse, non ut Samnitum, qui uibrant hastas ante pugnam, quibus in pugnando nihil utuntur. Oui. epi. 1. 1. Sic mea uibrari pallentia membra uideres. Virgi. 12. Aeneid. Hastisque reductis Protendunt longe dextris, & spicula uibrant. Vibro, aliquando neutraliter ponitur, pro mico, & inremisco, ut ait Budæus. Cic. 4. Acad. de mari loquens. Quodque nūc quia a sole collucet, albescit, & uibrat, dissimileque est proximo ei continentis. Nonnunquam pro eo quod est, ui & impetu quodam ferri. Ci. in Or. Demosthenis non tam uibrarent fulmina illa, nisi numeris contorta ferrentur. Hinc Vibrans, brantis, participium. Vir. 2. Ae. Sibila lambebant linguis uibrantibus ora. Cic. de Cla. Or. Et: erat oratio cum incitata & uibrans, tum etiā accurata & polita. Oui. 12. Met. Concutiensq. suis uibratia tela laceratis. Vibratus, a, um, aliud participium. Oui. 6. Met. Ambo uibrata per auras Hastarum tumulo quatiebant spicula motu. Virg. Aen. 8. Namque improprio uibratus ab æthere fulgor Cum sonitu uenit. Vibratus, pro crispo, Pl. li. 2. ca. 78. Barba & capillo uibrato. Vir. 12. Aen. Vibratos calido ferro, myrthaque madentes. Id est, crispatos calamistro, inquit Seruius.

VIBURNUM, genus fruticis, lenium in primis & flexibile, ideoq. fascibus ligandis idoneum. Galli Viornam uocant. Vir. 1. Ecl. Verū hæc tantum alias inter caput extulit urbes, Quantum lenta solēt inter uiburna cupressi.

VICANI, κοίται, qui uicos rusticos habitant. Liu. 8. Bel. Mac. Vicani, quiq. ibi exules habitabant. Cice. 1. de Diu. ex uetusto quopiā Poeta: Non habeo denique nauici Marsum agurem, ideoq. uicanos aruspices, non de circo astrologos. Idem pro Flac. Timolites ille uicanus, homo non modo nobis, sed ne inter suos quidem notus, uos docebit qualis sit. L. Flaccus.

VICARIVS, a, um, [Vicario, Inogotente,] quod uicem alicuius gerit siue obtinet, & in eius locum successit. Quin. uicariam et operam impendi. Cic. pro Rosc. Am. propterea quod quibus in rebus ipi interesse non possumus, in his operæ nostræ uicaria fides amicorum supponitur. Quin. in Gladiat. Quod unum mihi relictum est, en polliceor patri tuo uicarias manus.

VICARIVS, [Vicario del Inocotente,] apud Iurecon. oratores, & poetas, usurpatur pro seruo, serui maioris in familia uices gerente. Hor. 2. Ser. Sa. 7. Siue uicarius est, qui seruo paret, uti mos Vestri, ait: seu conseruus. Mar. Esse sat est seruum, iam nolo uicarius esse. Accipitur tamen & latius pro omni eo, qui in locum alterius sufficitur. Cili. 9. Epist. Itaq. do te uicarium, tu illum obseruabis. Idē 6. Verr. Succedam ego uicarius tuo muneri.

VICATIM, aduerbium, [Per uarie uille,] καταλόβως, sparsim per uicos & pagos. Pl. li. 6. c. 26. Mesopotamia tota Assyriorum fuit uicatum dispersa, præter Babylona, & Ninum. Dicitur & de uicis urbanis: ut idem sit Vicatum, quod per singulas urbis uias. Cicero pro Domo sua: Seruorum omnium uicatum celebratur tota urbe descriptio.

VICEM, & in ablatiuo Vice, [Permutatione, uicenda, Gal. Fois, lieu, & place d'un autre. Hisp. La uex.] solum in singulari numero: in plurali uero habet omnes casus, præter genitiuum. Dicitur sunt Vices (ut quidam aiunt) a Vi, & a ueteribus pro pugnis, & periculis accipiebantur, quoniam per uicissitudinem pugnetur. Vir. 2. Ae. Iliaci cineres, & flamma extrema meorum, Testor in occasu uestro, nec tela, nec ulla Vicauisse uices Danaum: id est, pugnas, & pericula. Pla. Vices eius memorat, & cicatrices denudat. Item pro pœnis & incommodis, quod ui fiant. Cic. pro Domo sua: Mihi uni necesse est & meam & aliorum uicem pertimescere. Hora. lib. 1. Carm. Vicesque superbæ Te maneant ipsum. Quoniam uero per uicissitudinem pugnari solet, factum est, ut Vices pro alternatione, siue uicissitudine capiamus, ἀμετέλη. Pl. li. 10. ca. 29. Audit discipula intentione magna, reddit, uicibusque reticet. Hor. 1. de Arte. Fungar uice cotis, acutum Reddere quæ ferrum ualet, exors ipsa secandi. Cic. 2. de Legi. Nulla est enim persona, quæ ad uicem eius, qui est uita emigrat, propius accedat, quam heres. Interdū uicem accipimus pro loco, munere, uel officio, unde Vice alterius fungitur, ἡ δ' ἐτέρε περ ἑναι, dicimus eum, qui alterius locum supplet, absentisque munere fungitur: ut cum Lunam dicimus Solis uicem supplere, hoc est eisdem usus præbere, quos Sol præfens exhiberet. Veteres Meam, tuam, suam uicem, per accusatiuum efferebant. quod hodie potius per ablatiuum Mea, tua, uel sua uice, dicimus. Pla. in Rud. Si appellabit quampiam, Vos respondetote istinc istarum uicem, Id est, uice istarum, siue pro istis. Sic fere semper per Planc. Cic. etiam ac Luuium sic frequenter locutos inuenies. Cicero ad Lentulum lib. 1. Nostram uicem ultus est ipse per se se, Id est, sese pœna afficiendo, occupauit officium nostrū. Linius: Clamor undique ab sollicitis uicem Imperatoris militibus sublatu est. Respondere uicem, est pro beneficio in alterum collato, mutuum gratiam repetere. Reddere uicem, est gratiam referre, & beneficium acceptum mutuo beneficio rependere. Pl. Epist. 9 li. 2. Reddam uicem, si reposces.

VICENARIVS, a, um [Diuenti. Gal. Vingtiesme. Hisp. Cad uno de uentynte.] quod est uiginti capitum, ut Grex uicenarius. ex uiginti cōstant pecudibus. Aur uiginti librarum, ut lapis uicenarius: Aut uiginti annorum, ut, Puella uicenaria, εικοσαέτης, Lex quina uicenaria. Plau. Pseud. Tum lex me perdit quina uicenaria: omnes metuūt credere. Vbi interpres: Videtur lex iara, ut si cupiam crederetur supra uiginti quinque mmas, redhibitio nulla esset. Alij quinquam uicenariam interpretantur Centenariam. omnes profectio nimium inepte. Nos Plautum de annorum numero sensisse omnino existimamus. Constat enim inter eos, qui uel a primo limite Iuris prudentiam salutarunt, Macedoniarum S C. cautum esse, nequid minori uiginti quinque anni crederetur: si contra terneret, eius rei nullam fore actionem, nisi forte in rem minoris esset conuersa. Calidorus itaque adolescentibus, qui ad eā ætatem nondum peruenerat, hanc sibi legem impedimento esse queritur, ad inueniendam pecuniam, quod nemo tā stolidus inueniretur, qui contra legis præscriptum sibi aliquid crederet, quod postea legibus repetere non posset.

VICENI, a, plu. [Venti. Gal. Vingt. Hisp. Veynte] ἑκοσι, quamuis proprie distributiuus numerus sit, accipitur tamen simpliciter pro uiginti. Columel. lib. 3. capitu. tertio. Vicenis amphoras percipient. Liu. 2. Bell. Macedon. Vicena quina milia æris. Plin. libro 6. capi. 23. Circa hydri marini uicenum cubitorum adnatantes terrere classem.

VICENTIA, æ, [Vicenza] Venetiæ oppidum, non procul a Parauio cuius meminit Pl. li. 3. ca. 19.

VICESIMVS, uicesima, uicesimum [Ventesimo Gal. Vingtiesme. Hisp. Cad uno de uentynte.] εικοσις, ord nis numerus est, si uicissatque ultimū ex uiginti, pro quo & uicesimum dicimus. Cic. 2. de Fin. Vicesimo

simo die lun e. Idem Cornificio li. 2. 2. Altero uicesimo die. Aestas uicesima, pro uicesimo anno: apud Qui. ad Pisonem.

VICESIMA, x, *δικοςαι, τα*, uictigalis genus, quo in centenas libras quinae exigebantur. Ci. Att. lib. 2. Et eo magis, quod portorij Italiae sibi latius, agro Campania diuiso, quod uictiga. super est domesticum praeter uicesimam, quae mihi uidetur una concuncta, clamore pedissequorum nostrorum esse peritura. Vicetima riuus, a, um: ut, Aurum uicesimarium Li. 8. Bel. Pun. Caetera expedientibus, quae ad Bellum opus erant, confusibus, aurum uicesimarium, quod in sanctiore aera: o ad ultimos cibus seruabatur, promissum praecuit. Id est, aurum quod ex uicesima colligebatur.

VICTES, ad uerbium numerandi, [Vinit uolte. Gal. Vingt fois. H. sp. Vinit uel xis.] *ακοταει*, uig. n. i. uicibus Pl. li. 7. cap. 28. Centies uices preliatus. Columel. libro. 5. cap. secundo. Itaque patet ante dixit, latitudinis pedes cum longitudinis pedibus sic in multitudine, centies uices da centi quadraginta sunt uiginti octo milia & octingenti.

VICTIA, [Vicia. Gal. Vesce. Hisp. El arne] *ε, σαρρακιν*, leguminis genus iumentorum pabulo notissimum, c. bitati aetudine, folijs terre petroselinum, amplioribus tamen, flores ipsi, a. nutis, in gricibusque in uli qua gramis. Galli seruatis non obscuris Latini nominis uictigis, Veicas appellant. Dicitur Vicia, ut ait Varro li. 1. de re rust. ca. 3. i. quodd, capreolos habeant, ut uitis, quibus sursum uorsum serpunt ad scapum lupini, alium uel calamum, ad quem ut hareat, eum totet uincere. Alij dicitur malum a Graeco *εικιον*, qua nomen claura plerique omnes Graeciae Populi usi sunt, Atticis exceptis, qui *σαρακιν*, aut *κυαμος*, maluerunt appellare, teste Galeno libr. 1. de Alimen. Facul Pl. li. 18. Nascuntur in uicia cochleae minutae erodentes eam.

VICIARIUS, a, um, [Da ueccia.] *βικιαρος*, quod ad uiciam pertinet: ut, Cribum uiciarium, quo uicia expurgatur a frumento. Columel. libro octauo, capitulo. 4. Cribro uiciario, uel etiam ioliario, qui iam fuerit in usu, pulu superponantur, deinde pulegij furculis fumigantur.

VICINALIS, le, [Di uicina.] *γειτονιος*, ad uiciniam pertinens: ut, Via uicinalis. Pla. in Lu. i. ff. de loco, & itin. publ. Via uicinalis, quae ex agris priuatorum collatis facta sunt, quarum memoria non erat, publicam uiarum numero sunt Vicinalis usus. Li. 1. Bel. Pu. Ita que ingens coacta uis nauum est, iustitiamque temere ad uicinalis uium paratum. hoc est, ad usum uicinia uel uicinorum.

VICINIA, [Vicinia] *α, uicinitas*, *ε, γεινια*, loci uicinitas, seu uicinorum inter se propinquitas, uel ipsi et uicini. Ou. 4. Met. Noritiam, primo se gradus uicinia fecit. Cice. 1. Tul. Inde in uicinia nostra Aueruini locus. Hor. 2. Ser. Sat. 5. egregie factum laudet uicina.

VICINITAS, tis, [Vicinitas] *α, uicinitas*, *ε, γεινια*, loci uicinitas, seu uicinorum inter se propinquitas, uel ipsi et uicini. Ou. 4. Met. Noritiam, primo se gradus uicinia fecit. Cice. 1. Tul. Inde in uicinia nostra Aueruini locus. Hor. 2. Ser. Sat. 5. egregie factum laudet uicina.

VICINUS, ni, [Vicinus] *α, uicinus*, *ε, γεινιος*, qui in eodem uico, aut certe non procul ab aribus nostris habitat. Cice pro Sext. Ros. Quasi uero in hi difficile sit quamuis multos nominatum proferre, uel tribules, uel uicinos meos, qui, &c. Hor. 2. Epist. Caetera qui utrae seruaret iunonia recto More bonus sane uicinus, amabilis hospes, Comis uxorem, &c. Cice. Atti. lib. 2. C. Arrius proximus est uicinus, imo et quidem iam contubernalis. Huius foemininum est uicina. Teren. Bunu. Hanc Thaidem non sciebam nobis uicinam. Est & Vicinus adiectiuum, pro propinquo. Cicero in Orato. Vicina, & finitima rhetorice dialectica. Plaut. Merc. Nunc ego uerum illud uerbum esse experior uetus, Aliquid mali esse propter uicinum malum. Virgil. primo Ecl. Non mala uicini pecoris contagia legent. Idem 2. Geo. in fine: Vicinae ruptis inter se legib. urbes Arma ferant. Hor. 1. Ser. Sat. 5. Nisi nos uicina Triuici uilla recepisset. Oui. 6. Faeto. Ni connexa foret, patri uicinior esset, &c.

VICISSATIM, s[Scambienolmente.] *ε, γινλαγαυεινος*, per uices. Pla. in Pen. Ad argumentum nunc uicissatim uolo remigrare Antiquum.

VICISSIM, [A uicenda scambienolmente.] *ε, uoiβαδαις*, per uices, siue alternatim: ut, Vicissim incumbit oneri: id est, modo hic, modo ille incumbit oneri. Pla. As. Inambulandum est, nunc mihi uicissim supplicabunt. Virg. tertio Ecl. Vis ergo inter nos, quod possit uterque uicissim Experiamur? Quandoque significat secundo loco, siue similiter, siue ex altera parte. Terentius in Hea. Sed nunc Clinia de te nihil uicissim, Nam amici quoque res est uicenda. Virgil. 5. Ecl. Nos tamen haec quocumque modo tibi nostra uicis-

sim Dicemus. Ci. 4. Aca. Sed & uos ab illo irridemini: & ipsi illum uicissim eluditis. Pla. in Cur. Sed cum adhuc natio odos est obsecutus meo, da uicissim meo gutturi gaudium. Cicer. App. Pulch. Hoc ego meo facto delector, nihil enim potuit fieri amantius: sed i dera nunc uicissim tuum.

VICISS. TVDO, nis, [Permutatione] *μεταβολη*, alternatio, & mutatio ex alio in aliud, inquit Ci. li. 5. 1. us. Idem Luceio li. 5. Nihil est apud id delectationem lectoris, quam temporum uarietas, fortuna eq. uicissitudines. Ter. in Eun. Omnium rerum uicissitudo est. Ci. de Anic. Nihil est enim remuneratione beneuolentiae, nihil uicissitudine studio uni, offi. foruinq. incundias. Vicissitas, atis, apud antiquos, pro uicissitudine. Accius apud Nonium, Vicissitatemq. imperandi tradit.

VICTIMA, e, pe. c. [Victima, bestia di sacrificio, animale da sacrificare.] *ε, βικτιοι*, *ε, βικτιοι*, idem quod hostia, hoc est animal sacrificio destinatum. Proprieq. erat ea, quae ab Imperatore post triumphum in Capitolio dextra uictrice immolabatur. Oui. 1. Fast. Victima, quae dextra recidit uictrice uocatur, Vir. 2. Geo. Hinc albi Clitemne greges, & maxima taurus Victima, sepe tuo perfusi flumine sacro. Cuius annos ad templa deum duxere triumphos. Hora. 3. Car. Ode 23. Vicina pot. hanc secures Ceruice tinget, Ci. pro L. Flacco: Qui uis potest per Lentulo maculae uictimam gratiorum, quam si L. Flacci sanguine illius nefarium in uos odium saturauerit.

VICTIMARIUS, is, *ε, βικτιοιος*, sacrorum mimiler dicebatur, qui uictimas ligabat, & culturum, aquam & molam parabat, & reliqua quae sacris erant necessaria. Val. Max. l. 1. ca. 1. Liberos Petilius Praetor urbanus ex auctoritate senatus, per uictimarios factis igne, in conspectu populi cremant. Li. 10. Bell. Mac. Libri in comitio igne a uictimarijs facti, in conspectu populi cremati sunt.

VICTIMARIUS, is, *ε, βικτιοιος*, qui uictimas emebat, ut uenderet. Plin. lib. 7. cap. 12. Victimarij negotiatoris uilis mancipij. Sic enim legit Calpurnius, Per totum iecutus: cum emendatiores oes Plinij codices hanc ostendant lectionem, iuarij negotiatoris uile mancipium.

VICTITIO, as, p. c. [Viciter.] *ε, βικτιοι*, *ε, βικτιοι*, uel cor, alor, uictu uitor: ut, Sarmatae lacte uictitant. Ter. in Eun. Et libenter uiuisc: etenim bene libenter uictitas. Plaut. Most. Vicitabam uolupte parimoniam & duritia.

VICTOR, ris, p. p. [Victore.] *ε, βικτιος*, qui in certamine superior euasit. Cae. 2. Bel. Gal. Nostris uictores transire flumen conspexerat. Plin. l. 7. ca. 28. L. Scinius Dentatus, centies uices praeliatus, oclies ex prouocatione uictor, x l. v. cicatricibus aduerso corpore insignis, nulla in tergo. Ci. Mar. li. 4. Multa enim uictori eorum arbitrio, per quos uicit, etiam inuito facienda sunt. Aliquando accipitur pro uoti compote. Virg. 3. Ge. Victorq. uirum uolitare per ora. Vbi Seruius: Victor, effector propositi, & uoti.

VICTORIA, [Victoria] *ε, βικτιοις*, hostium superatio. Cic. pro M. Mar. Victoria, quae natura insolens, atque superba est. Idem pro lege Man. Cuius adolefcentia ad scientiam rei militaris non alienis preceptis, sed suis imperijs: non offentionibus belli, sed uictorijs, non stipendijs, sed triumphis est transducta. Hor. 1. Ser. Sat. 1. Quid enim? concurrunt: hora Momento cita mors uenit, aut uictoria lata. Pulchre autem dicitur, Consequi uictoriam, & Reportare uictoria, Pare re uictoriam, uictoriam in manu habere, Eripere uictoriae de manibus, Extorquere uictoriam de manibus & multa alia, quae legent ueterum scripta passim occurrunt. Apud Romanos uictoria, deae nomen erat, cuius simulacrum effingebatur lauro coronatum, altera manu palmam, altera oleae ramum praeferebat.

VICTORIATUS, ati, *ε, βικτιοιος*, genus numi argenti, lege Clodia percussus, qui alio nomine Quinarij dicebatur, quod quinq. assibus ualeret, hoc est, dimidio denarij, ut ex Volusio docet Agricola. Dicitur uictoriatum, quod uictoriae nota signatus esset. Quint. li. 6. ca. 4. Dicente quodam, uictoriatum se uno in Sicilia quinq. pedes longam muram emisse. Vide Plin. li. 34. ca. 3. Cic. pro Fonteio: uictoriatos mille. & ibidem: Ternos uictoriatos.

VICTORIOSUS, [Victoriosus] *ε, βικτιοιος*, uincere affuetus, siue qui uarias aut plures uictorias reportauit: qua dictione usus est Cato, teste Gell. li. 4. ca. 9.

VICTRIX, cis, uerbale foemininum, a Victor, [Victrice.] *ε, βικτιοια*, mulier, quae in certamine superior euasit. Ci. ad Brutum: Erat uictrix resp. caesis Antonij copijs. Item 1. Tul. Oraculum erat datum, si rex interfectus esset, uictrices Athenas fore. Accipitur & pro uoti compote *ε, βικτιοια*. Vir. 7. Aen. Inuonem uictrix affatur uoce superba. In plurali numero adiectiue accipitur, facitque de se neutrum, uictricia. Vir. 3. Aen. Res Agamemnonias, uictriciaq. arma secutus. Idem, quae uicerunt. Vbi Seruius: Omnia a uerbo uenientia, cum in ore exeunt, masculina sunt, ut Victor. cum in trix, foeminina, ut uictrix. neutra uero non faciunt, nisi tantum in numero plurali: unde est uictricia. uictrices litterae, dicuntur uictoriam denunciantes. Ci. ad Att. li. 5. Quo autem die Cassij litterae uictrices in Senatu recitatae sunt, &c.

VICTVS, [Del uicto.] in genitiuo pro uictus antiqui dixere. Varr. Primum

Primum de re familiari, secundo de uictus cōsuetudine differam.

VICTURVS, [Per uincere,] *υικίτων*, a Vinco participium est, Saluit. Pyrrhus rex, an M. Curius praeio uicturus esset. Et a uiuo *βιωτων*. Ci. in Cat. Maio. Nemo est tam senex, qui se annum non putet uicturum.

VICTVS, actus, [Vitto, uiuere,] *τὰ οἰκία, ὀβίος*, a Viuo, est omne illud, quo uiuimus. Vlp. de uer. sig. Vicitus uerbo continentur, quæ eius, potui, cultuiq. corporis, quæq. ad uiuendum homini sunt necessaria. Ci. de Ami. Multi diuitias despiciunt, quo paruo cōtentos tenis uictus cultusque delectat. Vir. 3. Ae. Arebant herbæ, & uictus feges ægra negabat. Ouid. 6. Fast. Nunc inopis uictus, ignauaque fata timentes, &c. Ci. 1. Offi. Vita uictusq. communis in amicitijs uigent maxime. Vicitu genitiuus a uictus legitur apud Plautum in Capt. Pro in tu tui quotidiani uicti uentrem ad me afferas. A quo Conuictus, una uiuendi societas, cum plures simul uiuunt. Cicero libro 3. Epist. Ut uis te molestijs laxes, & ad nostrum conuictum redeas.

VICTVS, a, um, participium est, a Vinco, cis, [Vinto,] *ἡπικρατημένος*, certamine superatus. Ci. 2. de Diu. Galli uicti silere solēt, canere uictores. Hor. 2. Epo. 9. Terra marique uictus hostis, &c. Vicit, & subacti populi, apud Cicero ad Att. Cuius contrarium est Inuictus, *ἀνικητος*, i. insuperabilis. Cicero. 1. Off. Animi excelli, atque inuicti magnitudo, æ robur. Ponitur aliquando uictus, pro uoti impote, *ἀτυχής*, quemadmodum contra Victor, pro uoti compote *εὐτυχής*, Vir. 9. Eclo. Nunc uicti tristes: quoniam fors omnia uersat. Vicitus aliquando dicitur a proposito recedens. Virg. 2. Aen. Hic uero uictus genitor se tollit ad auras. Seruius.

VICVS, [Contrata, calle, calle sella, borgo, uiotolo,] *ῥύμη, κἀμη*, uia utriusque ædificijs septa in uicorum autē alij Urbani sunt, alij Pagani. Urbani uici a uia dicuntur, teste Varrone, quæ ex utraque parte uicæ sunt ædificia. In urbe enim fiunt uici, conuexis & coherentibus ædificijs. Unde Romæ uicus Cyprius, uicus Africus, Vicus sceleratus nominati. Hor. 2. Epist. 1. Deferat in uicium uendentem tus & odores. Vici pagani, sunt pagi ex pluribus uiculis domibusue rusticis coagmentati, spatio aliquantulo ab urbe remoti (nam quæ urbi contigua sunt Suburbia dicuntur) nullisque mœnibus cincti, nam sic Castella dicuntur. Cicero ad Ter. lib. 14. Quod ad me mea Terentia scribis, te uicium uendituram, quid obsecro te, me miserum, quid futurum est puero? Plura de hac dictione uideo apud Vallam l. 4. c. 20. Huius deminutium est Viculus, pro rusticis aliquot ædificijs coniunctis, aut certe spatio non ita magno a se inuicem separatis.

VIDERE quid agas, trita est clausula, qua eos monemus, qui magna agrediuntur: non terrentis tamen est, sed excitantis, ut inquit Donatus in illud Terentij in Phorm. Vide quid agas: prima coitio est acerrima.

VIDELICET, [Certamente, neramente. Gal. Certes, certainement, c'est a sauoir. Hisp. Conuiente a saber, ὁ εἰσῆκτο de uer.] *διδασκῆ, δηλοποιε*, ad uer. confirmandi, quasi uidere licet. Ter. in Ad. Videlicet hoc audiuit, hoc est, certe audiuit. Aliquando ironiz uim habet. Salu. in Cat. Vos de parricidijs quod itatuatis, cunctamini: uidelicet cætera uita illorum huic sceleri obstat? Sed parcite dignitati Lentuli. Vide Val. li. 2. c. 61.

VIDEO, des, di, sum, [Vedere. Gal. Veoir. Hisp. Veror.] *θελεπω, ὀρέω*, oculorum sensu aliquid percipio. Vir. 2. Ae. Quæque ipse miserimæ uidi, Et quorum pars magna fui. Quandoque adijcitur ablatiuus Oculis: ut Videre & perspicere oculis, apud Cicero. sexto Ver. quod & Græci dicunt *ἀναβλέπειν τοῖς ὀφθαλμοῖς*. Transfertur etiam ad animum, Ouidius ex persona Medæ. Video meliora, proboque: Deteriora sequor. Video (inquit) meliora, & hoc est, intelligo, & confidero, quæ sint meliora. Terentius in And. Vide quo me inducas, id est animaduerte & considera. Vide tibi, id est, prouide. Terentius in Phor. Recte mihi uidissem, & senis essem ultus iracundiam. Me uide. Phrasid est comica, pro eo quod est, in me recipio, certum id habeo. Terentius in And. Atque istuc ipsum nihil periculi est, me uide. Videre somnum, est dormire, Cicero ad Curt. libro septimo: Fuit enim mirifica uigilantia, qui suo toto Consulatu somnum non uiderit. Terentius Heauton. Somnum hercle ego nocte oculis non uidi meis. Videre aliquando pro uigilare, ponitur. Vir. Ecl. sexta: cum de Sileno dicit: Iamq. uidentem sanguineis frontem moris, & tempora pingit, hoc est, uigilantiæ & expergefatio. Aliquando est prouidere, prænoscere, Cicero in Epist. An tu non uidebas mecum simul, quam illa crudelis esset futura uictoria? Videro, ponitur pulchre pro cauendo & attente considerando, Terentius Adelphi. Ego istuc uidero, id est, istuc mihi curæ erit. Huius passiuum est Videor, cernor, conspicio. Virgil. 4. Ecl. diuisque uidebit Permissos stercos: & ipse uidebitur illis. Frequentissime tamen accipitur pro appere, Cicero secundo Offic. Induxit eam, quæ uideretur esse, non quæ esset, repugnantiam. Planc. Cicero. li. 10. Epist. Amicum eum reip. cognoscere uideo. Videor uidere, elegans loquendi formula pro

eo quod uulg. is imperitorum dicere solet, uidetur mihi, quod eago uideo. Ci. Tir. li. 10. Epist. Videor uidere te em uitem ruiticæ res. Idem in Cat. Videor mihi uidere hanc urbem subito uno incendio coincidentem. Si uidetur, id est, si placet, si molestem non est. Cicero Ter. libro 14. Tu si uidebitur, uillis illis utere. A uideo fit Visus, a, um, particip. quo modo idem significat, quod conspectus, a, um, Plin. li. septimo, capit. 19. Socratem clarum lapentia eodem semper usum uultu, Virg. 2. Aen. Infelix simulacrum, atque ipsius umbra Creusæ Visa mihi ante oculos. Interdum uisam dicimus, non quod oculis percipimus, sed quod nobis apparet. Teren. Heauton. Visa est uero, quod dici solet, & aquilæ senectus. Idem Hec. Matris uox uisa est Philomenæ. Seruius, Omnia hæc, quæ sensu percipi possunt, uisa dicimus. Vir. 6. Aen. Visæq. canes ululare per umbram.

VIDERIT Epicurus, inquit Ci. 4. Acad. *μελέτω τὸ πρὸς ἀπείρω*, id est, uideat: hoc est, huius rei illi cura sit: uel huius opinionis ratione reddat, non ego. Sic accipienda sunt, Tu uideris, Vos uideritis, illi uiderint, &c. id genus. Ci. ad Brut. De hoc tu uideris.

VIDUA, æ, [Vedova, senza marito. Gal. Vefue, femme qui a perdu son mari. Hisp. La muger uuada de marido.] *χῆρα*, mulier uiro orbata, a ue, particula intensiua, (ut quibusdam uidetur) & antiquo uerbo Idia re, quod olim Hetruscis diuideri significabat. Plau. Stich. Quæ tandiu uidua uiro suo caruit Hora. 1. Epi. Sunt, qui Fructus & pomis uiduas uententur auaras. Contra labolenus Iuriconsultus Viduam dictam putat a Ve, priuatiua, & nomen Duo, ut Vidua dicta sit, quasi sine duitate: eaq. uoce nõ eam solum intelligi putat, quæ orbata est uiro, uerum etiam quæ aliquando nupsit. Viduam (inquit) dici placet, non solum quæ aliquando nupta fuisset, sed eam quoque quæ uirum non habuisset: quia Vidua sic dicta est, quemadmodum Vecors, Vefanus, qui sine corde aut sanitate effecti: similiter uidua, quasi sine duitate.

VIDERTAS, atis, [Calamità bisogno,] *συμφορά*, antiquis, teste Festo, idē erat quod calamitas, ita dicta, quod bonis uiduerat. Cato rei uult. 141. Vti tu morbos uisus inuisosq. uiduertatē, ualitudinemque calamitates, intemperasque prohibebis.

VIDVLVS, uiduli, [Bolgia,] *πήλας*, bulga, uel sacculus quo uiatores pecuniam aliatue res charas circumferunt. Pla. Rud. Est ne hic uidulus, ubi cistellam tuam inesse aiebās? Hinc Vidularia Plauti Comœdia aliquoties citatur a Nonio.

VIDUO, as, [Priuare. Gal. Faire uesue, priuer. Hisp. Priuar, como de marido.] *χρησώ, χρησώω*, orbo, seu priuo. Vir. 8. Aen. Tor ferro sœua de dilet Fanera, tam multis uiduasset ciuibus urbem. Hor. 2. Carm. Ode 9. Et solij urduantur orni. Viduatus, a, um, ut, Leges uiduatæ iudice. Clau. 8. Pane. Regna uiduata lumine, pro inferis. Silui. li. 3. Coniux uiduata tedis. Seneca Medea.

VIDVVS, a, um, [Vedova, priuato. Gal. Vefon uesue, priue. Hi. Cosa priuada como de marido.] *χῆρος*, priuatus, orbatus, desertus. Horatius li. 1. Carm. Voce dum terret, uiduus pharetra Risit Apollo. Cicero. 2. Tuic. Sic ipse uiduus pestis excipio anxias. Hinc uiduus lectus dicitur, qui altero coniugum careat, Luc. Insomnis uiduo tum primum frigida lecto. Oui. 1. Fast. Per totidem menses a funere coniugis uxor Sultinet in uidua tristia signa domo. Idem Epi. 18. Cur ego tot uiduas exegi frigida noctes? Arbor uidua, quæ uiti nõ est maritata. Hor. quarto Carm. Ode quinta: Et uitem uiduas ducit ad arbores. Hinc Viduitas, tatis, uita cælebs post nuptias. Ci. pro Cæ. Aebutus iste tãdiu Cæsenæ uiduitate, ac solitudine alit. Liu. li. 10. Bel. Mac. In uiduitate relietæ filiæ singulos paruos filios habebes. Ponitur aliquando pro inopia. Pla. in Ru. Omnium copiarum, atq. opum, auxilij, præsidiij uiduitas non tenet.

VIENNA, æ, [Vienna,] Aultriz metropolis est, omnium urbium, quæ ad Danubium sitæ sunt, & ædificiorum splendore, & facti rerum copia clarissima, minutissimumq. Germaniæ, atq. adeo totius orbis Christiani aduersus Turcarum irruptiones propugnaculum. Hanc Plin. lib. 3. c. 24. Vianam appellat, ut annotauit Hermolaus. Est præterea Vienna Allobrogum ciuitas ad Rhodanum fluum olim clarissima, ubi etiam hodie non pauca antiqua nobilitatis extant monumenta. Meminit huius idem Plin. li. 3. c. 4.

VIENO, uies, uieui, uietum, [Legare, cerchiare. Gal. Lier d'osier, tordre, comme une hard a lier. Hisp. Atar.] *λυγίζω*, seu inflecto, interprete Nonio. Varro lib. 1. de Re rult. Ut habeas uimina, unde uiendo quid facias. Vaaro li. 3. de Ling. Latin. Viere est uincire: unde apud Ennium, ibant uere Venercam corollam Hinc Vimina, & uasa uiminea, teste Festo.

VIETORES [Cerchiario,] *υυγιάει*, qui uasa uimaria religant, stipantq. inquit Budzus a Viendo, hoc est, ligando, seu uinciendo.

VIETVS, ta, tum, [Molle, eff. minato, di poche forze,] *παρατός, χαλαρός*, mollis, languidus, sine uir, naturalibus priuatus uiribus. Varro de oporothecis: Ne cum humorem amiserint pertinaci uento, mala uicta fiant, id est, flaccida, & rugosa. Habet autem hoc nomen penultimam syllabam indiffertentem. Lucret. li. 3. Ne supra caput euhidæm cecidisse uictam Vestem sentimus. Hor. li. 1. Car. Qui su-

dor uietis, & quam malus undique membris Crescat odor. Vic-
tum cor. Ci. 2. de Diui. Ego enim suspicari possum contactum ali-
quo morbo bonis exile, & exiguum, & uictum cor. Ficus uicta,
Col. lib. 12. cap. 15. Ficus porro neque nimium uicta, neque im-
matura legi debet.

VIGEO, uigues, uigui, [*Visere, uigoreggiare. Gal. Estre en uigueur, estre en
sa force. Hisp. Esforçarse ser en uigor.*] εἰπαυμάζω, floreo, polleo, siue
potens, aut in uigore sum, & uiriditatem quandam habeo. Cice-
r. 1. Tusc. Multaque secula postea sic uiguit Pythagoreorum no-
men, ut nulli alij docti uiderentur. Idem ad Artic. 11. 4. Nos animo
duntaxat uigemus etiam magis, quam cum florebamur. Vir. 2. Ae-
neid. Dum stabat regno incolumis, regnumq. uigebat Consilij.
4. Aeneid. Fama malum, quo non aliud uelocius ullum Mobilita-
te uiget, uiresq. acquirat eundo. Inter Vegetum & Vigenis hoc in-
terest, quod Vegetum sit incolumis: Vigenis, forte. Nam uegetum
corporeis, uigenis animi possumus dicere. Nonius, Vigenis, tis, par-
ticipium. Ci. 2. de Fin. Homines. n. etsi multis alijs, tamen hoc uno,
a bellijs plurimum differunt, quod rationem habeant a natura,
mentemq. datam & acrem, & uigentem. Vigesco, is, inchoatiuū.
Catal. Epig. 43. Iam læti studio pedes uigescunt.

VIGESIMA, m. x., [*Vigesima, uentesima.*] εἰκοστή, tributij genus, cum in
centenas minas quinq. exiguntur. Pli. in Pan. His uigesima repe-
ta est, tributum tolerabile. Vide Vicesima.

VIGESIMARIUM, aurum, εἰκοσάριον χρυσιον, Liuius dicitur, quod ex
uigesimis colligitur. Erant autem Vigesimæ tributij genus, & dimi-
dia parte leuius, quam decimæ. Vide Vicesimarius, supra.

VIGESIMVS, a, um, [*Ventesimo.*] εἰκοστός, ultimus ex uiginti. Cic. pro
Pom. Ex illo tempore tertium iam & uigesimum regnat annum.

VIGESSIS, s, s, maic. generis, quod est uiginti assium. Mar. li. 12. Am-
phora uigesimæ modius datur ære quaterno. Id est, uiginti assibus
amphora uenit.

VIGIL, gilis, pen. cor. [*Vigilante. Gal. Le uet. garde de nuit. Hisp. Vela
dor. guarda de noche.*] ἐγρηγόρητος, adiect. est omn. gene. ablatiuum
faciens uigile, uel uigili: quamuis in plurali numero neutrum ge-
nus non habeat. Est autem Vigil, idem quod uigilans, hoc est, qui
non est torpens, quales sunt dormientes, sed qui in uigore suo est.
Virg. 4. Aene. Monstrum horrendum, ingens: cui quot sunt cor-
pore plumæ, Tot uigiles oculi. Ouid. 3. Met. Et renuant uigiles,
corpus miserabile citæ. Vigilantem substantiuum, φρουρός, noctur-
nus custos, qui & Excubitor dicitur: a quo præfectus Vigilum uo-
catus est. Plaut. in Amph. Rex Creon uigiles nocturnos singulos
semper locat. Cicero 6. Verr. Clamor a Vigilibus fanique custo-
dibus tollitur. Lucan. li. 7. Ne rumpite somnos Castorum uigiles,
nullas tuba uerberet aures, &c.

VIGILIA, æ, siue uigilia, arum, [*Guardia.*] ἀγρυπνία, insomnia, ex-
cubia nocturnæ. Cic. 7. Philipp. Idcirco in hac custodia tanquam
specula, collocati sumus, ut pop. Ro. uacuum metu nostra uigilia
redderemus. Idem 4. Tuf. Cui non sunt audita Demosthenis uigi-
liæ: qui dolere se aiebat, si quando opificum antelucana esset ui-
ctus industria. Vigilia militares in quaterna olim horarum spa-
tia diuidebant ita ut prima, Secunda, tertia, & quarta uigilia di-
ceretur. Cæs. 1. Bel. Gal. Vbi per exploratores Cæsar certior fa-
ctus est, tres iâ parres copiarū Heluetios ad flumen transduxisse,
quartamq. fere partem citra flumen Ararim reliquam esse, de ter-
tia uigilia cum legionibus tribus ex castris profectus, ad eam par-
tem peruenit, quæ nondum flumen transierat. Interdum Vigiliæ,
οφθαλμοί, dicuntur ipsi custodes, qui uigilant. Sal. Iug. Sed ne-
que more militari uigiliæ deducebantur. Idem in Catil. Et ab in-
cæditio intelligebat urbem uigilijs munitam. Vigiliæ Cereris, πρυ-
τανειδές, μυστήρια, dicuntur a Pla. in Aui. nocturna sacra quibus in
æde Cereris peruigilabant mulieres, quæ & Mysteria, & initia di-
cebantur. Nam ea nocte cum uiro concubere, piaculum erat. Is
(inquit) adolescentis illius est auunculus, qui illam stuprauit no-
ctu Cereris uigilijs.

VIGILO, las, [*Vigilare, uegghiare. Gal. Veiller. Hisp. Velar.*] ἀγρυπνέω
γονοπέω, excubo, uigilias ago, non dormio. Teren. in Eunu. Ne
sursum deorsum eurchites, neue uigil ad lucem uigiles. Cicero de
Som. Scip. Me & fessum deuia, & qui ad multam noctem uigilaf-
sem arctior, quam solebat, somnus complexus est. Hora. 1. Serm.
Saty. 3. Noctes uigilabat ad ipsum Mane, diem totam stertebat,
nil, fuit umquam Sic impar sibi. Per metaphoram accipitur Vi-
gilare pro eo quod est, omni cura uigilantiaque in id incumbere,
ne quid nos inopinantes subito opprimat. Cicero pro Planc.
Vigilandum est semper, multæ insidiæ sunt bonis. Idem sexto
Philipp. Quamobrem, Quiritibus, consilio quantum potero, labo-
re plus pene, quam potero, excubabo, uigilaboque pro uobis.
Hinc Vigilantia quæ plerumque pro diligentia ponitur. Teren-
tius in Adelph. Vigilantiam tuam mihi narra? Cicero Curio. lib.
septimo: Nihil tamen eo. consule mali factum est, fuit enim mi-
rifica uigilantia. Vigilans, tis, participium. Plautus in Capt.
Vigilans somniat. Terentius And. Num ille somniat Ea, quæ

uigilans uoluit? Aliquando non est idem significans, quod dili-
gens, prouidus, intentus. Plin. Epist. 17. libro secundo. Vir exer-
citus, uigilans. Cicero secundo Ver. Perficiam, ut nemo unquam
post hominum memoriam parator, uigilantior, compositor ad
iudicium uenisse uideatur. Ind. Vigilanter, aduerbium cum dili-
gentia, & sollicitudine. Cicero sexto Ver. Quod uigilanter pro-
uinciam administret, cuius omnes uigilias in stupris conitat,
adulterijsque esse consumptas. Vigilor, aris, passiuum. Oui. Epi.
duodecima: Non mihi grata dies, noctes uigilantur amaræ. Vigi-
latur imperfonale, Mart. lib. 12. Ocia me somnusq. iuuant, quæ
magna negauit Roma mihi, redeo, si uigilatur & hic. Vigilan-
dus, a, um, Tibul. lib. 1. Eleg. 2. Cum fletu nox uigilanda uenit.
Quint. lib. 1. ca. 5. Et uigilanda noctes, & fuligo lucubrationum
bibenda. Vigilandum aliquando accipitur pro eo quod est, uigi-
lanter prouidendum, uel summo studio diligentiaque conscien-
dum, ut annotauit Seruius in illud Virgilij primo Georg. Qua
uigilanda uiris &c. Vigiliarius, rij, pro excubitor. Seneca Epist.
58. Quid interest, utrum supra aliquem uigilarium ruat aut mons,
aut turris?

VIGILAX, cis, [*Vigilante. Gal. Fort ueillant, qui ne dorme point. Hisp. Muy
uelador.*] ἀγρυπνοτικός, sagaciter, multumque uigilans, Col. lib. 7.
c. 12. de canibus loquens: Maxime autem debent in custodia uigi-
laces conspici, nec erronei, sed assidui, & circumspæcti magis,
quam temerarij.

VIGINTI, [*Vinti. Gal. Vynst. Hisp. Veynste.*] εἰκοσι, nomen numerale in
declinabile. Ci. 3. de Or. Annosq. natus unum & uiginti nobilif-
simum hominem & eloquentissimum in iudicium uocatum. Virg.
Ae. 1. Ad littora mittit Viginti tauros.

VIGINTIVIRI, εἰκοσι φροντοι, nomen magistratus apud Romanos,
ut Triumuir. Ci. ad At. li. 2. Vbi nemo si præter me qui quemquæ
ex uiginti uiris unum esse saluum uelit. Viginti uiratus, us, ui, offi-
cium uiginti uirorum. Ci. ad Art. li. 9. Repudiari se totum, magis
etiam, quam olim in uiginti uiratu, putabit.

VIGOR, oris, [*Vigore, gagliarde. Ζζζ, uirtus, ualere.*] ἀμύη, firmitas, ro-
bur. Pli. lib. 7. ca. 25. Animi uigore præstantissimum arbitror Cæ-
sarem dictatorem. Liui. 1. Bell. Pun. Eundem uigorem in uul-
tu, nimque in oculis, habitum oris, lineamenta que intueri. Vir-
gilius 9. Aene. Nec tarda senectus Debilitat uires animi, mutat-
que uigorem.

VILIS, & hoc le, [*Vile, di buon mercato, di poco conto. Gal. Vil, de petite na-
leur, de petit pris. Hisp. Cosa de poco precio, à barato.*] φάυλος, contemp-
tus, abiectus, humilis, plebeius, leuis, communis, uulgaris. Ci. Q.
Fr. li. 1. Semper eos putauit si uulgares essent, uiles: si temporis cau-
sa constituerent, leues. Sal. in Catil. Fidem, fortunas, pericula ui-
lia habere: id est, non magnificere. Cicero tertio Offi. Querit,
si in mari iactura faciendâ sit, equine preciosi potius iacturam faci-
ant, an seruuli uilis. Hor. 2. Serm. Sat. 5. Et genus & uirtus, nisi
cum re uilior alga est. Vile a Villa quidam deduci putant, quod
omnia in uilla uiliora sint, quam in urbe. Est enim proprie Vile:
quod paruo constat, ἀπειρος, cuius contrarium est, Carum. Cice-
r. 5. Verr. Frumentum, quoniam uilior erat, ne emisses. Pla. in Trin.
Neque quicquam hic uile nunc est, Nisi mores mali. Ponitur in-
terdum pro abundanti, teste Seruio, quia omne quod plurimum
abundat, uile, i. paruo pretio uenditur. Virg. lib. 1. Geor. Si uero
uicinanque ferres, uilemque phaselum. Vilis oratio dicitur a Quin-
til. lib. 8. cap. 3. neglecta, inelaborataque, cui opponitur accurata:
Vili ablatiuum, uerbis pretij addi solet. Mar. li. 12. Instructam ui-
li uendis Amœne domum. Vilius, & uilissime, aduerbia minoris,
& minimo pretij. Pli. lib. 18. ca. 6. Quicquid per asellum fieri po-
test, uilissime constat. Colu. libro 12. ca. 29. Hoc ubi signorum co-
pia est, uilissime constat, & est in usu uel dulcius: quam superio-
res nota passij. Vilitas, atis, exiguitas pretij cui opponitur Ca-
ritas: ut, uilitas annonæ. Ci. pro lege Man. Tanta repente uilitas
annonæ ex summa inopia, & caritate rei frumentariæ consecuta
ē unius & spe nomine, quantâ uix ex summa ubertate agrorū diu-
tarna pax efficere potuisset. Vilitas sui, per trāslationem dicitur,
cum quis ita temere ruit in periculum, ut nihil uita sua uilius ha-
bere uideatur. Cur. li. 5. Sæpe tædio laboris ad uilitatem sui com-
pelluntur ignaui.

VILESCO, scis, [*Auilirsi. Gal. Devenir uil de de petit pris, auilir. Hisp. Va-
ler poco à barato.*] ἀπειλομαι, uilior fiour annonam uiliscere dici-
mus, cum pretium eius remittitur. Contra accendi dicitur, cum
pretium eius inmoderate augetur. Gratiam item uiliscere dici-
mus, φαυλίζω, φαυλίζω, hoc est sordescere & minoris aestimari.

VILITIO, as, pen. cor. [*Est uile, auilire.*] οὐλιζέω, uile reddo. Turpil.
apud Nonium: Et querat tua uitia, quæ te uilitant.

VILLA, [*Villa, castello. Gal. Village, metairie, grange. Hi. Villa, a possessione
del campo.*] φαυλίζω, ἀγοικία, domus in agro, agri colendi, & fru-
ctuum condendorum, aut etiam habitationis causa constituta.
Pli. lib. 18. cap. 6. Modus hic probatur, ut neque fundus nullam
neque uilla fundum quærat. Cicer. pro Q. Rosc. Comed. Tum
erat

erat agrus incultus, sine tecto: nunc est cultissimus, cum optima uilla. Virg. 1. Ecl. Et iam summa procul uillarum culmina f. maer. Hor. 1. Ser. Saty. 5. Hinc nos Coccejus recipit plenissima uilla, id est, populosa. Di. ta est autem uilla, a uehendo, quasi uehilla, quod in eam fructus a uillico conuehantur, cum ueneunt, ut ait Varro de re rust. libro primo, capitulo secundo. Columella uillam triplicitate distribuit, partem unam Urbanam, rusticam alteram, & tertiam Fructuariam appellans. Villa rustica est ea pars uillae, quam uillicus colonus, uel uincitor, uel arborator habitanda n sibi obtinet, & familiae uillaticae, atque instrumento omni rustico condendae aut continendae est accommodata. Villa urbana, quae & praetorium dicitur, ea pars est, quam dominus, sibi recipit: quae quia elegantius, amoeniusque aedificari solet, & instrui, ideo Urbana uocatur, quasi urbane nitens, & elegantiae plus habens, quam rustica. Fructuaria autem uilla dicitur, ubi fructus reconduntur. Budaeus. Hinc Villulae, deminutiuum. Cicero ad Att. libro octauo: Ego Arpini uolo esse pridie Calend. deinde circum uillulas nostras errare.

VILLANVS, nomen pro generis masculini, [Villano, rustico, lauratore, contadino. Gal. Vilar à l' breser, contadin. Hisp. Villano, rustico, alatan.] ἀγορικός, qui in uilla habitat: unde & Semianus: semirusticus. Villani, inquit Budaeus dicuntur quod uillae (unde dicti uillici) ascripti, & colonariae conditioni addicti a ut ipsi sint, aut eorum maiores fuerint, quarum rerum uehigia non obscura multis in locis extant. Quod tamen nomen loquentium incertum in conuersionem iam uertit: Villanum enim & uilem uernacula simplicitas confundit.

VILLARIS, & hoc re, [Di uilla.] παυλικός, ἀγορικός, idem quod uillicus. Plin. li. 10. c. 41. Villariibus gallinis & religio inest: inhorre seunt edito ouo, executi utq. sese & circumactae purificant, aut festuca aliqua sese & oua lustrant.

VILLATICVS, laticus, laticum, [Villico, di uilla.] παυλικός, quod ad uillam pertinet: unde Villatica patio, dicitur alimētū quod pertinet ad animalia, quae ruri nutriunt, ut puta pecudes, aues, pisces. Villaticus canis, qui uillae afferuandae gratia alitur. Col. li. 2. c. 10. De uillatico cane igitur, & pastorali dicendum est. nā uenaticus nihil pertinet ad nostram professionem. Plin. 2. c. 1. Auunt, si quis uillam ea tinxerit, fugere accipitres, tutaq. fieri uillaticas aues. Villaticae gallinae dicuntur gallinae illae uulgares, quales plerumque in uillis, & in ipsis etiam urbibus uulgo uidemus educari. Dicitur uillaticae ad differentiam agrestium, & Africanarum: de quibus uide in dictione Gallina.

VILLCO, cas, & Villicor, aris, deponens, [Star à la uilla. Gal. Conueruer une metairie, metayer, grangier. Hisp. Labrar la tierra.] ἐπαυλιό, rusticor, siue in uillam animi causa secedo. Póponius: Ego rus eo ut aliquot diebus uillicer. Terentian. Hecy. Hic uillicor ante urbem, Plin. lib. 18. ca. 6. Quorum praedia colenda suscipiebat Respub. exercitusque ducebant, senatu illic uillicente. Aliquando Villicari, est uillae praesesse. Pomponius: Longe ab urbe uillicari, quo herus rarerer uenit, non uillicari, sed domiuari mea est sententia. Hinc Villicatio, ἀγορονομία, ἀγορονομία, ipsa rustica negotiatio, uel uillae dispensatio. Colum. libro 12. capitulo primo: Qui susceperit officium uillicationis, in primis conuictum domesticum, multoque etiam magis externum uitet.

VILLCONES, [Castaldi, fattori.] ἀγορονομοί τῆς ἐπαυλίας, ἐπιτάται, idem, qui uillici, uel praefecti uillicationis, ut est apud Apuleium in Apologia.

VILLCVS, ci, [Fattore. Gal. Metais on metayer, grangier. Hisp. Mayor-domo del campo.] ἀγορονομος, praefectus uillae, cui tota rei rusticae cura a domino committitur. Var. de re rust. lib. 1. cap. 1. Villicus agri colendi causa constitutus, atque appellatus a uilla, Villa ab eo quod in ea conuehantur fructus, & uehantur cum ueneunt. A quo rustici etiam nuac quoque uiam ueham appellant, propter uecturas: & Vellam, non Villam, quo uehant, & unde uehant. Oeconomus autem tam pecuniam, quam frugum, & omnium, quae dominus possidet, dispensator est. Cl. 4. Tusculanarum. Qui cum uillico factus esset itatior. Quo te modo inquit, accepissem, nisi itatus essem? Hora. li. 1. Epist. Villice siluarum & mihi me reddentis agelli. Columella libro 11. Villicus semper caueat, ne improuidus ab opere uincatur: Res est agrestis inuidiosa cunctantia. Villica, uillicae, uxor uillici. Martial. libro primo: Pinguis inaequales onera: cui uillica mensas. Iuuen. Sat. 11. Asparagi, posito quos legit uillica fuso.

VILLVM, li, [Vinetto.] uinάριον, uinum nullarum, aut exiguarum uiriū. Ter. in Adel. Interea in angulum Aliquo abeam, atque edormi fecam hoc uilli.

VILLVS, li, [Peli mesi insieme, come è un mazzo di setola. Gal. Poil. Hisp. El nello pelo sotil.] ὀπίσθη ἀχνη, λάγυμα, non proprie pilus est, ut non nulli interpretantur, sed multorum pilorum collectio, & quidam quasi floccus, quales in uibis leonum, & luporum, & nonnullorum etiam canum separatos uidemus propendere. In uelibus

etiam Villi dicuntur, flocci illi prominentes, qui hodie etiam ornatus causa arte fallonia pannis inducuntur. Cicero secundo de Natu. Deorum: Animantium uero quanta uarietas est? quarum uillae corijs tectae sunt, aliae uillis uehite, & aliae spinis hirsutae: pluma alias, alias squama uidemus obductas: alae esse cornibus armatas, alias habere effugia pennarum. Plin. lib. 8. ca. 50. de capris loquens. Dependet omnino a mento uillus, quem Aruncum uocant. Virg. 3. Geor. Dulcibus iccirco fluuijs pecus omne magistri. Perfudant, uisique aries in gurgite uillis Merfatur. Martial. lib. 16. Ca. faciunt uilli pallia nostra mei. Hinc uillosus, adiectiuum, quod uillis plenum est, hirsutus, hirtus. Colum. libro septimo, capitulo 12. Amplo, uillio quoque peccore. Virgilius 8. Aene. Villio pelle leonis.

VIMEN, inis, [Stropha, uimine legame fatto d'ogni sorte di ramo d'erba. Gal. Toute sorte de uerges. Hisp. Vara o uerga.] ἄνθος, οἰσύρα, uimine uirgulum lentum, & flexile, & ad ligandum aptum, quasi uimicum. Colum. lib. 4. c. 30. Nec refert cuius generis uimen seras, dum sit lentissimum. Virgil. lib. 3. Aen. Rufus & alterius lentum conuellit uimen Insequor, & causas penitus tentare larentes. Idem 2. Geor. A qua eluctabitur omnis Scilicet, & grandes ibunt per uimina guttae. Colum. lib. 14. ca. 13. Si uimibus falicis aut uimi ligaueris. Caes. 1. bel. Civil. Reliquum corpus nauum, uimibus contextum, corijs integitur. Sunt autem uimina ex popalorum uirgibus, ulmi, & sanguineorum fruticum, & betulae, & uitis, & coryli intortae, & falicis, quae principatum obtinet. Hinc Vimineus, uiminea, mineum, quod est ex uimine: ut, Vasa uiminea. Plautus in Epid. Viminei falces uirgarum. Virg. 1. Geo. Vimineaq. trahit eretes, &c. Caes. 3. bel. Ci. Multum autem ab ictu lapidum, quod uinum nostris erat telum, uiminea tegumenta galeis imposita defendebant.

VIMINALIS, nale, [Che fa uimine.] λυγιστικός, quod uimina profert: ut, Salix uiminalis. Plin. li. 17. c. 26. Salicis uiminalis singula iugera sufficiunt uigintiquinque uinea iugeribus. Col. li. 4. c. 10. Quare salices uiminales, atque arundinae, uulgaresq. syluae uel coasulto consistunt, castaneis prius faciendae sunt. Viminalia, absolute, λυγιστά, τὰ, nomen generale est, omnibus tum arboribus tum fruticibus commune, quae uimina producunt. Plin. loco paulo antecitato: Haec est uiminalium cultura.

VIMINALIS, Collis unus ex septem urbis Romanae collibus, in terra urbis regione, ita dictus a uiminum sylua in eo enata: unde & Ioui uimino, cuius ibidem ara erat, nomen inditum: ut est auctor Varro li. 4. de Lia. Lat.

VIMINALIS, porta, Romae fuit inter Salariae, & Exquilinae, ita dicta, quod in Viminali collem duceret. Eadem & Nomentana dicta est: quod per eam in agrum Nomentanum esset iter.

VINACEA, eorum, [Vinacioli.] neut. gen. pluralis numeri γίνωπα, granala illa lignosa, quae in uuarum acinis nascuntur. Col. lib. de Arborib. cap. 9. Ut autem uuae sinu uinaceis nascantur, malleolum sciudito ita, ne gemmae laedantur: medullamque omnem eradito, &c. Et paulo post: Ad altera uitis tales uuas sine uinaceis creabit. Nonnunquam tamen uinacea dici inuenimus pro totis uuae expressis reliquijs, hoc est, non solum pro hisce granulis, uerum etiam pro ipsis folliculis. Col. libro 12. capitulo 36. Tertium mustum dicimus, quod post primam pressuram uinaceorum, circumciso pede exprimitur. Col. li. 8. Vinacea, quamuis tolerabiliter pascant, dari non debent, nisi quibus temporibus anni a uis foetum non edit. Idem li. 6. ca. 3. Licet etiam, si sit leguminum inopia, & eluta, & siccata uinacea, quae de lora eximuntur, cum paleis miscere legumibus & Vinaceos, genere masculino, in eadem significatio. Var. 3. de re rust. cap. 11. Pabulum his datur triticum, hordeum, uinacei uuae. Item Vinaceos, foemino genere. Plin. li. 17. c. 22. Circum capita addito stercora, paleas, uinaceas, aut aliquid horumce. Legitur & adiectiuum Vinaceus, a, um: ut, Acinus uinaceus. Cice de Senect. Omitto enim in omnium, quae generantur a terra, quae ex fici tātulo grauo, aut ex acino uinaceo, aut ex ceterarum frugum, aut stirpium minutissimis feminibus cantos truncosque procreat.

VINAGO, inis, uinάρι, palumbi genus, maius columba, minus ac palā bo torquato ita dictum, ab usu labruscarum, ut putat Sipontinus.

VINALIA, τῆθοβία, tam secundae, quam tertiae declinationis, pro die festo, quo ueteres nouum uinum Ioui libabant, Nona Calend. Maij, ut ait Plin. lib. 18. c. 29. Erant & altera Vinalia, quae ad XI. Calend. Augusti celebrabantur, teste eodem Plinio, loco iam citato.

VINARIVS, uinarij, [Venditor di uino.] uινωπώλης, uini uenditor. Plautus in Agn. Sed uina, quae heri uendidi uinario Exarambo, Iam pro ijs satisfacit Stichus. Suetonius de Cla. Cum de lanis, aut uinarijs ageretur, exclamant in curia. Pontum aliquando pro uinoso, ac ebrioso. Vlpian. in l. ob quae, de aduicito edicto. Item aleatores, & uinarios non contineri edicto, quosdam respondisse Pomponius ait, &c.

VINARIUS, uinaria, uinariū, [Dicitur si uende il uino.] οἰνῆρος, quod ad uinum pertinet: ut, Taberna uinaria in qua uenditur uinum. Vas uinariū, in quo uinum apponitur. Cicero sexto Ver. Erat etiam uas uinariū ex una gemma prægrandi. Cella uinaria, apotheca, in qua uinum afferuatur. Plin. lib. 2. duodecimo, capite 13. In quibus erant clauis uinariæ cellæ. Lacus uinarius, in quem multum defluit. Colu. li. 12. ca. 18. Tum lacus uinarij, & torcularij, & fora; omniaq. uasa si uicinum est mare, aqua marina: si minus, dulci eluenda sunt & commutanda.

VINCA peruinca, κληματῖς, δαρυοειδής, herba est topiaria, ppetuo uirēs, folijs geniculatim uestita, ueteribus in opiam florum supple re solita, humi repens, & in modum funiculi sese porrigenis, & uicina quæq. uinciens. unde & nomen inuenit. Plin. lib. 21. ca. 11. a. lio nomine Chamædaphnen, quasi humilem laurū appellari tradit. propter foliorum similitudinem. Omniño tamen diuersa est a Chamædaphne Dioscoridis, quam Latini Laureolam appellat, huc Lauraginem, Officinæ Peruenicam nominant.

VINCA, uincæ, κληματῖς, δαρυοειδής, herba topiaria, humi repens, lauri folijs, tenuibusque sarmentis, quibus obuia quæque uiuic: unde & nomen inuenit. Plin. Iun. Epi. 17. lib. 2. Adiacet gestationi, interiore circuitu, uinca tenera, & umbrosa, nudisque, etiam pedibus mollis & cædens. Eadem & Vinca peruinca appellatur a Plinio maiore, li. 21. c. 21.

VINCIO, is, xi, uinctum, [Legare, Gal. Lier. Hisp. Atar.] δέω, ligo, constringo. Virg. 1. Aen. Purpureoq. alte furas uincire cothurno. Ouid. 10. Met. Non huc, ut opaca uiderem Tartara, descendi: nec ubi uillosa colubris Terna Meduse uincirem guttura monstri. Cicero pro Marcel. Omnia, quæ delapsa iam fluxerunt, seuers legibus uincienda sunt. Idem in Orat. Et uerba eligeant, & sententias graues & suauis reperiebant: sed eas haud uinciebant, haud explebant. Hinc uinctus, a, um, participium: & composita Deuinctio, & Reuinctio, quorum significata uide suis locis.

VINCOSIS, ci, sum, [Vincere, superare, farsi superiore. Gall. Vanier, surmounter. Hisp. Vencer, ó ganar en juegos.] κρατέω, supero, ex certamine superior euado, uictoriam reporto. Cice. in Catil. Mihi uidentum est cum illis, quos uici, & subegi. Virg. 10. Eclo. Omnia uincit amor. Idem 1. Georg. Labor omnia uincit Improbus, & duris uirgens in rebus egestas. Cice. 1. Offi. Non est contentaneum, qui metu non frangatur, eum frangi cupiditate: nec, qui inuictum se a labore præstiterit, uinci a uoluptate. Per translationem ponitur pro exprimo, & quasi difficultatem rei dicendo supero. Virg. 3. Georg. Nec sum animi dubius, uerbis ea uincere magnum Quam sit, Item pro animi composio, unde, & uictor, pro animi compositio accipitur. Idem lib. 3. Georg. Illi uictor ego & Tyrio conspectus in ostro. Ponitur aliquando pro conuenire, ducere, probare, Cicero pro Cluent. Vincit deinde uirum bonum fuisse Oppianicum. Vincere cibum dixit Plin. libro undecimo, capi. 53. pro conquire. Vincere expectationem, est facere plus, quam quinquam sperauerat. Vincere sua fata, dicuntur parentes suis liberis super fites. Virg. 11. Aene. Contra, ego uiuendo uici mea fata, superstes Restarem ut genitor, id est, naturalem ordinem uita longiore superauim: namque hic ordo est, ut sint parentibus superstes filij. Cōposita huius sunt, Conuincto, Deuincto, Euinco, & Prouinco: Deriuata, uictor, uictrix, uictoria, uictoriosus, & uictima: de quibus dictum est supra.

VINCIBILIS, [Vincibile. Gal. Aisé à uanier, uincible. Hisp. Cosa facil de ser uencida.] uincibilis, qui uinci potest. Colum. lib. 3. ca. 12. Grauem terram, uix ulla cultura uincibilis est. Interdum actiue accipitur, pro eo quod uincere potest: ut, Causa uincibilis, quæ facile possit, & merito debeat obtineri. Terent. in Phor. Iustam illam causam, facilem, uincibilem, optinamam.

VINCTUS, a, um, [Legato. Gall. Lié. Hisp. Afado.] δεσμῶς, ligatus, constrictus, participium a uinctio. Cicero 6. Verr. Dedit igitur fortuna Siculum C. Marcellum iudicem: ut cuius ad statum Siculi te Prætoris alligabatur, eius religioni te eundem uinctum astrictumque dedamus. Terentius Eun. Quas matres student Demissis humeris esse, uincto pectore, ut graciles sient. Uinctus aliquando pro captiuo accipitur, siue pro seruo compedito sumitur, qui ex uinculis aut in ergastulo opus facit, δεσμῶτης, Seneca: Qui unus erat e uinctis Cæsaris, innox libertate donatus est. Plin. Epist. 18. Nam nec ipse usque uinctos habeo. Uinctus, us, ui, ligamen. Varr. primo de re ru. capitu. octauo: Et uindemia facta, deniq. discat pendere in palmam aut funiculo, aut uinctu, quod antiqui uocabant cestum.

VINCULUM, li, [Legame. Gal. Lien. Hisp. Atadura.] δεσμός, ligamen. Cice. 3. Offi. Nullum enim uinculum ad stringendam fidem Iurejurando maiores arctius esse uoluerunt. Copulare uno uinculo. Liu. 8. Bel. Pun. Vir. 2. Ae. Nam teneras arcebant uincula palmas, Quidius 9. Metam. dixerat, & summo digitorum uincula collo Inijcit. Cice. pro Cecin. Qui ius ciuile contemnendum putat: is uincula reuellit, non modo iudiciorum, sed etiam utilitatis, uixque

communis. Vincula, pro uiminibus, quibus uites religantur. Colum. libro tertio: Salix humida loca desiderat, genista etiam sicca, utraq. tamen circa uineam feruntur, cum palmitibus idonea præbeant uincula. Vinculum iugale per translationem pro coniugio, Virg. quarto Aenei. Ne cui me uinclo uellem sociare iugali. Vincula pro carcere, in quo noxi uincti seruantur. Cicero septimo Ver. Quid si aufugisset? si uincula rupisset? In uinculis esse, est in carcere esse uinctum. Plin. libro 7. capi. 53. de Scipione Nasica. In summa, ei in patria mori non licuit: non hercle magis quam extra uincula illi sapientissimo ab Apolline iudicato Socrati. Venulejus de uerbo. signi. Vinculorum appellatione uel priuata uel publica uincula significantur. Cultodiæ uero, tantum publica custodia.

VINDELICIA, εὐδελικία, regio Germaniæ confinis, Rhetiam habens ab Occasu, & Noricum ab Oriente. Eam Lycus amnis disternat a Rhetia, Aenus a Norico, a Septentrione Dauubio terminatur, a Meridie Alpihus supra Italiam extensis. Eius ciuitas insignis est Augusta Vindeliciorum, uulgo Augspurg, cuius meminit Ptolemæus li. 2. c. 13.

VINDELICI, εὐδελῖοι, Ptol. Vindeliciæ incolæ, hodie Germanis annumerati. Hor. Videre Rheti, bella sub Alpihus Drufum gerentem, & Vindelici.

VINDEMIA, α, [Vindemia, Gal. Vendange. Hisp. La uendimia.] τρυγητός, collectio uuarum, quasi uindemia, à uino demendo. Colum. lib. de Arbor. Vindemia facta, statim putare incipit, sarmentis, quam optimis. Varr. li. 1. Rei ru. ca. 54. In uinetis uia cum erit matura, uindemia ita fieri oportet. Nonnunquam accipitur pro ipsis uuis. Virg. 3. Ge. Mitis in apricis coquitur uindemia faxis. Idem 2. Ge. Non eadem arboribus pendet uindemia nostris. Transfertur & ad aliarum rerum collectionem. Plin. Prima mellis uindemia melior. Colum. libro decimo: Mox uere transacto, sequitur mellis uindemia. Vindemiola, α, p. c. diminutiuum. Ci. ad Att. lib. 1. Ego omnes meas uindemiolas eo reseruo, ut illud subsidium senectuti parem. De studiorum fructu loquitur.

VINDEMIATOR IUS, a, um, [Vindemia, da uindemiare.] τρυγητικός, quod ad uindemiam pertinet. Varr. libro tertio de re ru. capitu. secundo: Nihil magis torcular, uasa uindemiatoria, aut serias olearias, aut trapeta.

VINDEMIO, mias, [Vindemiare. Gal. Vendanger. Hisp. Vendimiar.] τρυγῶν, uias colligo. Plin. li. 14. ca. 2. Nouissimas uindemiant. Hinc Vindemiator, τρυγητής, qui uindemiam peragit. Colum. libro 4. Vindemiatoribus quoq. hæ semita laxitate opportunam præbent, & per quam uel fructus, uel statumina portentur. Huius dictionis secundam syllabam contra primitiuam naturam corripuit Hor. 1. Ser. Sat. 7. Durus Vindemiator, & inuictus, cui sæpe uiator Cessisset magna compellens uoce cucullum. Ouid. uero detraxit a, ut de, syllabam produceret, in 3. Fast. At non effugiet uindemiator. Est & Vindemiator sidus celeste, quod tertio Nonas Martij apparet. Plin. li. 10. cap. 31. Delphinus occidens xi. Calen. Septem, Cæsari, & Assyriæ stellæ, quæ uindemiator.

VINDEX, cis, [Vindicatore. Gal. Vengeur, qui fait la vengeance de quelque chose. Hisp. Vengador.] τιμωρός, proprie ultor iniuriæ, Cicero ad Sext. lib. 5. Epi. Sed partim odio inducti me excludunt, & ex parte uindicem coniurationis oderunt: partim non credunt. Idem tertio de Natura deorum: Furæ deæ sunt, specularices credo, uindices facinorum & sceleris. Accipitur item Vindex pro assertore seu defensore. Cicero Octauio: Extitisti tu uindex nostræ libertatis.

VINDICIÆ, arum, [sentenξε.] ἀλλοθῆσῶς, sententiæ, siue assertiones aut adindicaciones: quæ si a seruitute in libertatem sunt, dicuntur Vindiciæ secundum libertatem: si uero a libertate in seruitutem, dicuntur Vindiciæ secundum seruitutem. Vnde Prætor dicit Decernere uindicias secundum libertatem, quando in libertate assertur. Item dicitur Dare uindicias secundum seruitutem, quando pronunciat eum serui loco habendum, donec dicta causa de statu constiterit. Huiusmodi. n. uindicia, id est, adindicaciones libertatis, aut seruitutis, proprie pendente lite a Prætoris dari dicuntur: cū qui status questionem patitur, postulat a Prætoris uindicias secundum libertatem. i. ut interim pendente lite, sit in ipsa possessione libertatis: hoc est, ut interim libertate potiat. Nec tantum de libertate, aut seruitute uindicia dicuntur, sed & de alijs rebus: ut cum de re aliqua inter duos, aut plures apud Prætoris cõtrouersia est, & incertum est, uter litigatorum pendente lite rei controuersæ possessor esse debeat, uterq. autem a Prætoris uindicias postulat: id est, ut hodie causidici loquuntur recedentiam: dat autem iudex, cui æquum esse uiderit. Cui autem dederit, satisfacit aduersario suo, nihil se deterius facturum in possessione, de qua iurgium est: rursus sponsonse ipse prouocat ab aduersario certæ pecuniæ, aut æstimationis, quam amittat, nisi sua sit hæreditas, de qua cõtenit. Vindiciarum nomen a Vindicio seruo tractum esse, auctor Liu. li. 3. ab Vrbe, Qui quod coniurationem iuuctutis de reducendo Tarquinio

quinio detexisset, primus in libera ciuitate libertatem est affecutus. Alij tamen a uindicando dictum mouent, quod inter cetera aliquando significat uindicias dare. Liu. 3. ab Urb. Ita uindicatur Virginia spondentibus propinquis. i. datur uindiciæ puellæ Virginæ secundum libertatem. Vindicatumque ea est, qua rei controuersæ momentaneam ut loquuntur, possessionem petimus, interea dum de ipsa possessione disceptatur.

VINDICO, cas, pe. cor. [*Vendicare, punire. Gal. Venger, punir. Hisp. Vengar.*] ἐκδικέω, proprie ulciscor, pulio, castigo. Cic. 2. de Leg. Gra. uiter olim uindicabat uetus illa Græcia longe providens. Ouid. 6. Fast. Quique necem Crassi uindictæ, ultor erit. Cicero 5. Verr. Omnia potremo, quæ uindicaris in altero, tibi ipsi uehementer fugienda sunt. Vindicatum est, impersonaliter pro animaduersum est. Cic. 7. Ver. Fateor non modo in socios, sed etiam in ciues militesque nostros persæpe esse seueræ ac uehementer uindicatum. Vindicatio, onis, uerbale, ultio, uindicta. Cicero secundo de Inuent. Vindicationem, per quam uim & contumeliam, defendendo, aut ulciscendo, propulsamus a nobis, & a nostris, qui nobis cari esse debent, & per quam peccata punimus. Vindicare item est ab iniuria, contumeliæ, aut damno defendere, aut liberare. Cicero de Senect. Est & senectus natura loquacior, ne ab omnibus eam uitis uideat uindicare. Liuius libro 3. A cuius crudelitate uos metipso armis uindicatis. Vindicare in libertatem, id est, asserere. Cicero in Par. In libertatem uindicari uult? Idem 2. de Orat. Me tamen ita oscitans sapientia, simulatque ad eam confugero, in libertatem uindicabit. Cæf. 1. Bell. Pun. Ut se, & populum Rom. paucorum factione oppressum, in libertatem uindicaret. Liu. 9. Bell. Pun. Et missum se ad eos uindicandos in libertatem ait.

VINDICTA, æ, [*Vendetta. Gal. Vengeance. Hi. Vengança.*] ἐκδίκησις, τιμωρία, ultio, uel animaduersio pro delicto. Paulus. 1. Quod reip. de iniuriis. Quod reip. uindicandæ causæ secundum bonos mores sit, etiam si ad contumeliam alicuius pertinet: quia tamen non ea mente magistratus facit, ut iniuriam faciat, sed ad uindictam maiestatis publicæ respiciat, actione iniuriarum non tenetur. Ouid. 4. de Pont. Cum tibi suscepta est legis uindicta seueræ, &c. Aliquando libertas, siue uirga, qua serui libertate donabantur. ἀπελευθερωσις. Nam libertatem donandi tres sunt species, ut ostendit Cic. Topic. Vna, ut censu liber fiat. Censebantur enim antiquitus soli ciues Romani. Siquis enim consentiente populo, uel iubente domino, nomen detulisset in censum, ciuis Romanus fiebat, & seruitutis uinculo soluebatur. Altera pars adipiscendæ libertatis, quæ uindicta uocabatur, cum Prætor manumittendi serui capiti uirgam imponens, eundem in libertatem uindicabat, dicens quædam uerba solemnia: atque ideo illa uirgula uindicta uocabatur. Tertia, si quis suprema uoluntate in testamento seruum liberum scripserit. Cic. in Top. Si neque censu, neque uindicta, nec testamento liber factus est, non est liber: neque est ulla earum rerum: non est igitur liber. Hor. 2. Ser. Sat. 6. Quem ter uindicta quaterque imposita, haud umquam misera formidine priuet. Vbi Acron: Vindicta, id est, uirga qua percutiebantur serui, dum liberi fiebant.

VINDIVS, Hispaniæ Tarraconensis insignis mons, apud Ptolemeum lib. 2. cap. 6.

VINEA, nec, [*Vigna, signale. Gal. Vne, vigne, vignable. Hisp. La uina, uinõdo, ò pago de uina.*] ἀμπελων, ἀμπελων, multitudo uitium simul constitutum. Col. lib. 3. c. 2. Ideo non est uineis apta: uix etiam arbutu. Virg. 2. Geo. Hinc omnis largo pubescit uinea facta. Cic. de Senect. Nec uero segetibus solum, & pratibus, & uineis, & arbutibus rusticæ latæ sunt: sed pomariis etiam & hortis, tum pecudum pastu, & apium examiniibus, tum florum omnium uarietate. Ouid. 5. Fast. Si bene floruerint segetes, erit area diues: Si bene floruerit uinea, Bacchus erit. Vinearum quinque sunt genera: unum sparsis palmis, humis, & pens alterum pedatum, simplici adminiculo sustentatum: tertium iugatum: quartum compluuiatum: quintum arbutiuum: quæ omnia latius exequitur Plin. lib. 17. c. 22. Est etiam uinea instrumentum bellicum, ex lignis compactum, latum pedibus octo, altum septem, longum sexdecim, rectum duplici ligno, cratibusque contextum. Latæ quoque uimine sepiuntur, ne saxorum ac telorum impetu perfringatur, extrinsecus, ne crementur, crudis, ac recentibus coriis integuntur ordine, sub quibus oppugnantes, tutius ad muros subleuandis procedunt. Pla. in Mil. Ad eum uineas pluteosq. agam. Cic. ad Car. lib. 15. Aggere, uineis, turribus oppugnauit, usque multis tormentis.

VINEALIS, & hoc le, [*Di uigna. Gall. De vignoble, de vigne. Hisp. Cosa perteneciente à uinas.*] ἀμπελιος, quod est aptum ad uineam. Colum. lib. 3. cap. 12. Sed ne nunc per infinitas terræ species euagetur non impetentius commemorabimus Iulij Græcini conscriptam uelut formulam, ad quam posita est limitatio terræ uinealis.

VINEARIVS, ria, rium, [*Di uigna. Gal. De uigne. Hisp. Cosa de uinas.*]

ἀμπελιος, quod est uineæ, uel quod ad uineam pertinet. Colum. lib. 5. cap. 5. Validam uitem in ramos diducere c. uideo, & traducibus dispergere, atque diradiare, cæterosque uinearios colles præcipitare.

VINEATICVS, ca, cum, [*Di uigna.*] ἀμπελιος, quod ad uineam pertinet. ut, Falces uineaticæ. Varr. 1. de re ru. c. 22. Sic alia quoque nulla genera species habent plures, ut falces. Nā dicuntur & ab eodem scriptore, uineaticæ opus esse lex. Col. lib. 14. c. 1. Vnum atque alterum reprehendissent, quæ ppe feminibus uineaticis nimum me profundos censuisse fieri scrobes.

VINETVM, ti, [*Vigna, signale. Gal. Vignable. Hisp. El pago de uinõdo, ò pago de uinas.*] ἀμπελων, locus uineis abundans. Col. lib. 3. cui uineata facere coram est, faciat uicarium ex quo possit agrum uineare scire. Cic. 2. de Nat. De. Nec uero ita retellendum est, ut si segetibus aut uinetis cuiuspiam tempestas nocuerit, &c. Virg. 2. Geo. Neve tibi ad solem uergant uineta cadentem.

VINIPOTOR, p, p. huius uinipotoris, [*Beuitor di uino.*] οἶνοπότης, potator uini. Plin. lib. 10. c. 54. Scitum de quodam uinipotore reperitur, Syracusis tamdiu potare solitum, donec ab eo cooperta in terra oia factum ederent.

VINITOR, oris, [*Vignaiuolo. Gal. Vigneron. Hisp. Vinõdo, uendimador.*] π. c. ἀμπελοργος, rusticus uinearum cultor. Col. lib. 2. Separandi sunt aratores a uinitoribus. Cic. 5. de Finib. An ea, quæ per uinitorum antea conseqebatur, etiam per seipsam curabit? Virg. El. 10. Maturæ uinitor uux. Vinitorius, uinitoria, uinitorium, ἀμπελοργικός, quod est uinitoris. Col. lib. 4. c. 25. Est autem sic disposita uinitoria falcis figura.

VINOLENTVS, ta, tum, [*Ebricaco, cotto dal uino.*] ἔξοτος, ebriosus, uino se ingurgitans. Cic. 4. Acad. Ne uiolenti quidem quæ faciunt, eadem approbatione faciunt, quæ sobrii, dubitant, hæsitant, reuocant se interdum, hisque quæ uidentur imbecillus assentiuntur, cumque edormierunt, illa uisa quam lenia fuerint, intelligunt. Hinc Vinolentia, ebrietas. Cic. in Top. Cuius etiam generis illa sunt, ex quibus uerum nonnumquam inuenitur, pueritia, somnus, imprudentia, uiolentia, insania.

VINOSVS, a, um, [*Vago del uino.*] μεθυστικός, οἶνώδης, qui uini cupidior est, ut ait Valla lib. 1. Ouid. 3. de Arte: Sic tibi Callimachi, sic Coi nota poetæ, Sit quoque unofis Teia musæ senis. Plau. in Curcul. Quid opus est uerbis? Vinofissima est. Vinofus succos, uini saporem referens: qualis est moro, pyro, myrto. Plin. quoque inter mali Punici genera uinofa quædam appellat, quæ alium sistant, & stomachum.

VINVLVS, pen. corr. uox est Plautina, quam pro suauis usurpasse uidentur. Pla. in Afin. Compellando blanditer, osculando oratione uinula, uenustula.

VINVM, uini, [*Vino. Gal. Vin. Hisp. Vino.*] δῆνος, a ui deducitur, quod uim inferat menti, uel a Græco, δῆνος, Ouid. 1. de Arte. Et Venus in uinis, ignis in igne fuit. Quo tamen in loco nonnulli malunt legere, Et Venus in uenis. Martial. lib. 3. Resnata bibis, uina Falerna fugis. Virg. 9. Aeneid. Fufique per herbas Indulgent uino, & uertunt crateras ahenos. Cicero de Senec. Ut enim non omne uinum, sic non omnis ætas uetustate coalescit. Quatuor præcipui sunt uini sapores, dulcis, acutus, lenis, & austerus. Primus Noe uinum inuenit, sicut sacræ testantur litteræ. At Gentiles docent Bacchum uini repertorem fuisse. Primus uero Italis Saturnus dedit, e Creta in Latium aduectus. Vinum tortiuum, quod nouissime expressum est. Colum. lib. 12. cap. 36. Tortiuum mustum dicitur, quod post primam pressuram uinaceorum circumciso pede exprimitur. Contra ἀπὸ τοῦ πρῶτου, uocamus, quod defuit prius, quam uux calcetur. Vina, pro poculis, seu uasis uinarijs. Virgil. primo Aeneid. Crateras magnos statuant, & uina coronant. Hinc deducitur denuntiuum Villum: de quo suo loco.

VINEVN, ἄγγον, herba est folijs amplis, pusillo caule, & radice longa, cibus idonea: quam Aegyptij colligere solent, cum effusus fuerit amnis, eaque deorum aras coronare. Auctor Theophr. lib. de caus. Plant. lib. 2. c. 11.

VINTIUM, ἄγγιον, opidum est in Alpihus littoreis, apud Ptolemeum lib. 3. cap. 1.

VIOLA, æ, [*Viola. Gall. Violeta. Hisp. Violeta.*] ἴον, flosculus purpurei coloris, cuius planta folium habet edere non dissimile, nigrius ramis & tenuius, ca illiculum autem a media radice profidentem, florem, ut dictum est, ferentem purpureum. Cicero 5. Tuscul. At tu me in uiola putabas, aut in rosa dicere? Virg. 2. Eclo. Tibi candida Nais Pallentes uiolas, & summa papauera carpens &c. Dicta autem p̄ itatur Viola, quasi uitula, propterea quod huic florem Poetæ fabulantur in pabulum lus puellæ iam in iuencam conuersæ, a terra fuisse effusum: unde & a Græcis ab uidentem puellæ nomine ἴον, appellatum uolunt. Sunt & luteæ uiolæ, & cæuleæ, & albæ, quas omnes Græci λελοῖον, nomine complectuntur. Vide Plin. lib. 21. c. 6.

VIOLABILIS, [violabile. Gal. Violable. Hiss. Violablement.] *Ἰασημος*, qui aptus est, ut uioletur: ut contra, inuiolabilis, qui non facile uiolari potest. Virg. 2. Aen. Vos aeterni ignes, & non uiolabile uestrum Testor numen ait.

VIOLACEVS, a, um, [Violato, color di viola. Gal. Violet. Hiss. Color de violetas.] *ἰοειδὴς*, idem quod purpureus, hoc est, uioleae coloris referens. Cornelius Nepos, ut tradit Plin. lib. 9. c. 39. dixit, Me iuueni uiolacea purpura uigebat.

VIOLARIA, ium, [Violari. Gall. Violier. Hiss. Lugar de violas.] *ἰοίαια*, loca, in quibus copiosae nascuntur uioleae. Vir. l. 3. Ge. Iriguumque bibant uiolaria fontem. Vel ipsae potius uioleae uno in loco conlita. Oui. 4. Fast. Ille legit calthas, huic sunt uiolaria curae.

VIOLARIVS, rij, [Tentore di pannonia. *Ἰοειδῆς*, dicitur uioleae coloris infector. Plin. in Aul. Flammearii, uiolarii, carinarii.

VIOLENS, [Violente. Gal. Violent. Hiss. Fuerzhaft.] *ἰσχυρὸς*, apud Hor. teste Budaeo, pro uiolento legitur. Hinc Violenter, Adurbium, ut uult Acron. Liu. 5. ab Vrbe, Quia solemnia ludorum, quos intermitti nefas est, uiolenter decreuit. Proconsulatum uiolenter gerere, apud Plin. ep. 9. l. 3. id est, crudeliter. Violenter tolerate, apud Teren. in Phor. Id est, aegre, inuite.

VIOLENTIA, tia, [Violentia. Gal. Violence. Hiss. Fuerza.] *ἰσχυρία*, uis maior, impetus. Plinius libro secundo, capit. 38. Quoniam & tonitruum & fulminum iactus horum uiolentiae plerique assignant. Cicero quinto Tuscul. Ne sobrius in uiolentiam uiolentorum incedat, ante discedit. Virg. 2. Aen.

Haud secus accenso glihcit uiolentia Turno.

UIOLENTVS, a, um, [Violento.] *Ἰασημος*, qui uim facit. Oui. 8. Met. Nunc uiolentus aper, nunc quem tetigisse timerent Anguis erat, modo refaciebant cornua taurum. Clau. 8. Pan. Peragit tranquilla potestas, Quod uiolenta nequit. Virg. 2. Geor. Aut ubi nauigij uiolentior incidit Eurus. Oui. 3. Met. Aliis uiolentior aequo Visa dea est. Ponitur quandoque pro superbo. Virg. 10. Aen. Violentaq. pectora Turni Edocet.

UIOLO, as, penul. cor. [Violare, gustare, offendere, macchiare. Gal. Violere, gaster. Hiss. Corromper por fuerza.] *ἰσχυρομαί*, corrumpro, poliuo, uim infero: quod proprie de uirgine dicitur, cum pudicitia eius ui eripitur. Cic. 3. de Nat. Deo. Minerua quinta Pallantis, quae patrem dicitur interemisse, uirginitatem suam uiolare conantem. Transfertur & ad alia. Dicimus enim, Violare amicitiam, dignitatem, existimationem, fidem, coniugij foedus, hospites, iura, loca religiosa, parentes, reimp. sacra, Violare famam probris, &c. Cic. 3. Ver. Cum apud exteras nationes imperij, nominisque nostri famam, tuis probris, flagitijsq. uiolaris. Idem ad Quin. & Frat. lib. 13. Nisi quid existimas in ea re uiolari existimationem tuam. Idem 3. de Finib. Ut peccatum est patriam prodere, parentes uiolare, fama depeculari, &c. Virg. 4. Aene. Sed mihi uel tellus optem prius ima dehiscat, Ante pudor, quam te uiolem, aut tua iura resoluam. Violatus, a, um, partic. Liu. 2. ab Vrb. Post publicam causam priuato dolore habito, ne uerbo quidem uiolatis Consulibus, rogationem tulit ad populum. Oui. 3. de Pon. El. 5. Ipse quidem Getico peream uiolatus ab arcu. Violandus, a, um, ut, Foedera clam uiolanda. Tibul. lib. 1. Eleg. 9.

UIOLATIO, onis, [Violentia. Gal. Violent, outrage. Hiss. Obra de corromper assi.] uerbale *ἰσχυρομαί*, uiolentiae illatio, corruptio, profanatio. Liu. 1. Bel. Pun. Tum quoque alio genere cladis eadem illa pecunia omnibus contactis ea uiolatione templi furorem iniecit: atq. inter se ducem in ducem, militem in militem rabies hostilis uertit. Violator, oris, uiolentiae illator, corruptor, ruptor. Liu. 4. ab Vrb. Hic cine est, inquit, ruptor foederis humani, uiolatorque gentium iuris?

UIPERA, ae, p. c. [Vipera. Gal. Vipere. Hiss. La binoira serpe.] *ἰσχυρὰ*, serpentis genus, quod ui pereat. Vulgo enim persuasum est, puellios erosus matris lateribus cum interitu eius erumpere. quod falsum esse experientia comprobatur. Nicander tamen in Theriacis id affirmat, & eius sententiae subscribit Galenus in lib. de antidotis. Cic. de Arusp. resp. Etiam ne in sinu, atque in delicijs quidam opti mi uiri uiperam illam uenenatam, ac pestiferam habere potuerunt? Virg. 3. Geo. Saepe sub immotis praefepibus aut mala tectis Vipera deluit. Ouid. 2. de Rem. Amo. Parua necat morsu spatiosum uipera taurum. Ambrosius lib. Hexam. Vipera (inquit) ne quis finum genus bestiae, & super omnia, quae serpentine sunt generis, a tutior. Vbi coeundi cupiditatem assumpsit, murginae maritima notam sibi requirit copulam, uel nouam praeparat: progressaque ad litus, sibilo testificata praesentiam sui, ad coniugalem amplexum illam euocat. Murginae autem inuitata non deest uenenatae serpenti. Expertis usus suae impertit coniunctionis. Atque ubi aduentare uipera comparem senserit, uenenum euomit, reuerentiam marito deferens. Hieronymus uero ad Praesidium sic scribit: Viperae per os coitum faciunt: Masculi mortem contemnunt. Sed foemina in ipso coitu, siue magna dulcedine exagitata, siue futuri praesciens periculi, dum absorbet semen, caput masculi exci-

dit, & sic eum occidit. Sed cum conceperit, uiscera illius ab ipsis quos conceperit, comeduntur, & sic matrem occidunt. De uipera Phn. abunde multis locis, maxime uero lib. 10. cap. 62. Vipere (inquit) mas caput inserit in os, quod illa abrodit uoluptatis dulcedine. Terrestrium eadem sola intra se parit oua unius coloris, & mollia, ut pisces. Tertia die intra uterum catulos excludit: deinde singulos singulis diebus parit, uiginti fere numero. Itaque ceterae tarditatis impatientes, perumpunt latera, occisa parente. Haec Plin. Apollonius tamen apud Philostratum negat hoc esse uerum, quamuis a grauissimis auctoribus affirmetur, eo quod aliquando uisa sit uipera catulos suos, quos peperisset, lambere & expolire: idque etiam hodie frequenti experientia cognitum est: fit, ut relictus sensisse uentur, qui Viperae dictam putant, quasi Viuiperam, quod non oua, ut ceteri serpentes, sed uiuum pariat animal. A uipera fit, Vipereus, a, um, pen. p. Plin. E uiperina carne fiunt Theriaci pastilli. Cic. 2. de Finibus. Cui uiperino morsu uenae uiscerum ueneno imbutae tatos cruciatus cient. Plin. lib. 11. c. 43. Scythae sagittas tingunt uiperina sanie, & humano sanguine. Hor. Epod. 3. Quid hoc ueneni sauit in praecordiis? Num uiperinus his cruos incoctus herbis me fefellit? Vipereus, a, um, eiuudem significationis. Virg. lib. 7. Aen. Vipeream inspirans animam. Idem 7. Aen. Vipereo generi, & grauiterspirantibus hydrys. Ouid. 2. Met. Videt intus edentem Vipereas carnes uitiorum alimenta suorum Inuidiam.

UIPIONES, [Vccelli minor delle grue, di quella specie.] *γεραια*, sunt minores grues, sicut Pipiones minores columbi. Plin. l. 10. c. 49. In Balearib. insulis, & buteo accipitrum generis in honore mensarum est: item uipiones, sic enim uocant minorem gruem.

UIR, huius uiri, masc. g. [Uomo. Gal. Homme. Hiss. Uomo, & hombre. *ἄνθρωπος*, a u dicitur, quod ui, hoc est, uiribus, & robore praefertur. Et modo respectu aetatis dicitur uir. Plin. lib. 7. Quod non modo in puero siue adolescente, sed etiam in uiro administratione dignum uideretur. Modo respectu sexus, ut Plin. lib. 10. c. 63. Viros audiores ueneris hyeme, foeminas aestate, Hic fidus prodidit. Unde Semiui dicitur eunuchi & molles, atque effrenuati. Modo respectu coniugij, Terent. in And. Tibi generum firmum, & filij inuenies uirum. Quid. 1. Metamorph. Imminet exitio uir coniugis, illa mariti. Nec solum de hominibus, sed etiam de brutis dicitur. Virg. 7. Eclog. Vir gregis ipse caper. Modo respectu fortitudinis. Virum enim hominem praesentis, excellentique animo nuncupamus. Curtius: Exurgite (inquit) aliquando, si uiri estis, atque arma capeffite. Cic. pro Caes. Cum iam se corroborauisset, ac uir inter uiros esset. Ter. Adelph. Laudo Ctesiphon: patrias: abi, uirum te iudico. A uir sunt composita, Duumuir, Triumuir, Quinquenir, Septemuir, Decemuir, Centumuir, Leuir, Viripotens, de quo paulo ante meminimus, Seniuir, quae omnia (secundum Praefcianum) ideo composita accipiuntur, quia sub uno accentu pronunciantur. Deriuata, Virilis, Virilitas, Viriliter, Viritium, Viripotens, Virifolus. Vide infra suo ordine.

UIRAGO, penul. produc. in genitiuo Viraginis, [Che tien dell'huomo.] *ἄνθρωπος*, mulier fortis, quae uiro similis fit, & uirilia opera faciat. Plin. in Mer. Recte ego emero matri tuae Ancillam uiraginem aliquam, non malam, forma mala. Ouid. 2. Met.

Huc ibi peruenit bello metuenda uirago.

UIRIBVS, idem qui Hippolytus, Thesei, & Hippolytae Amazonis filius, qui cum a Phaedra nouerca per calumniam apud patrem delatus esset, quod ipsi stuprum inferre uoluisset, patris iram ueritus, consensu curru, fugam arripuit. cumq. iuxta maris litus peruenisset, incusso a Neptuno pauore, equi conternati, implicatum harenis Hippolytum dilacerarunt. Cuius uicem miserata Diana, ad uitam eum reuocauit, & in Aricino nemore collocatum, pro Hippolyto Virbium appellauit, quasi bis uirum. Ouid. 15. Met.

Tum mihi, ne praesens augurem muneris huius Inuidiam, densas obiecit Cynthia nubes.

Vtque forem tutus, possemq. impune uideri, Addidit aetatem: nec cognoscenda reliquit Ora mihi: Cretenq. diu dubitauit habendam Traderet an Delon: Delo, Cretaque relictis, Hic posuit: nomenq. simul, quod possit equorum Admonuisse, iubet deponere. Quique fuisse Hippolytus, dixit, nunc idem Virbium esto.

UIREO, res, rui, [Esser uerde, uerdeggiate. Gal. Estre uerd, uirant. Hiss. Ser uierdu in color.] *ἰσχυρὸς*, uiridis sum. Virgil. sexto Aeneid. Quale solet syluis brumali frigore uiscum Fronde uirere noua. Cic. 5. Tusculan. Itaque & arboreus, & uites, & ea quae sunt humiliora, neque se tollere a terra altius possunt; alia semper uirent, alia hyeme nudata, uerno tempore tepesfacta frondescent. Ouid. 2. Metamorph. Pectora felle uirent, lingua est suffusa ueneno. Virens, uirentis, participium. Horatius de Arte: Mercator ne uagus, cultor ne uirentis agelli. Virg. 4. Geo.

At liquidi fontes, & stagna uirentia musco.

VIRESCO,

VIRESCO, [Verdeggiare,] prima syllaba corr. uiridis fio. Vir. 1. Geo. Arborei factus alibi, atque inuisa uirescunt Gramina. Colum. lib. 11. c. 2. Quidam cum uisissent partem aliquam unarum uirescere, crediderunt tempestiuam esse uindictam. Hinc fit compositum uiresco, id est, arefio, & uiriditatem amitto. Varro Prometheo, ut citat Nonius: Atque exanguibus dolore uirescat colos. Reuiresco; ἀναβάλλω, priuam uiriditatem resumo, ad uigorem redeo. Stat. lib. 1. Syluarum: Alios melior reuirescit in annos. Uiresco, prima syllaba prod. uires acquire, inualefco. Uirescit (inquit Nonius) maiorum uirium fit: eiusque rei testem citat Furium in Poematis:

Hinc crescunt animi uirescit uulnere uirtus.

VIRESUM, ti, [Luogo di uerdura,] ἀλλοῦ, locus naturali herbarum, arborum uiriditate amœnus. Virg. lib. 6. Aen. Deuenere locos lætos & amœna iureta Fortuatorum nemorum.

VIRESA, gæ, [Bacchetta, uimino, uirga. Gal. Verge, soufine. Hisp. Verga à vara d'umbre.] ῥάβδος, uimen, bacillum tenue, uel aliud quiduis, quo ad ligandum, uerberandum uel utimur. Cic. pro C. Rabirio: Porcia lex uirgas ab omnium ciuium Romanorum corpore amouit. Vir. 1. Geo. Nunc facilis rubea texatur fisciua uirga. Idem 2. Geo. Solis est turea uirga Sabæis. Plin. lib. 12. c. 14. Virgis etiam turis ad nos commenantibus. Virga censoria, prouerbialiter dicitur pro superciliosa iudicandi auctoritate, a Romanorum nimirum magistratu sumpta translatione, penes quem auctoritas erat de ciuium moribus iudicandi, equitemque equo, & Senatorem ordine suo priuandi. Quint. lib. 1. c. 5. Quo quidem ita sunt seueri uis ueteres Grammatici, ut non uersus modo censoria quadam uirga notare, &c. Interpres Quintiliani obeliscum intelligit, quo Grammatici iugulare solent uersus, quos nothos iudicabant & irruptionis. Hinc fit deminutiuum Virgula, p. c. ῥάβδιον, Col. lib. 3. c. 13. In cuius latere uirgula prominens ad eam altitudinem. Virgula diuina, prouerbij speciem habet, quo utimur, quoties aliquid non humana ope, sed numinis alicuius fauore contigisse uolumus significare. Cic. 1. Offic. Quod si omnia nobis, quæ ad uitium, cultumque pertinent, quasi uirgula diuina, (ut aiunt) suppeditaerentur. Vide latius in Adagijs.

VIRESATVS, a, um, [Vergato, dimisato. Gal. Verge, qui à lignes comme uerges sur soy. Hisp. Cosa que tiene uergas.] adiect. ῥάβδατος, ut Virgata uelitis, diuersi coloris uirgis uariata, & distincta: aut (ut Iulius Pollux interpretatur) in qua intexebantur uirgæ purpureæ, hoc est lineæ, quas Græci παράρτες, uocant. Virg. 8. Aen. Aurea cæsaries ollis, atque aurea uestis, Virgatis libent sagulis. Corpore uirgato tigris, Silius lib. 5. Et apud eundem lib. 4. Vestes uirgatæ auro, hoc est uirgis seu lineis aureis distinctæ.

VIRESATOR, oris, [Scopatore. Cal. Fesseur de uerges, honsineur. Hisp. El que sostiga con uergas.] ῥάβδατος, qui uirgis cædit. Plau. in Ag. Vbi sæpe causam dixeris pendens aduersus octo Astutos, audaces uiros, ualentes uirgatores.

VIRESVS, ea, eum, [Di uirghe. Gal. Fajit de uerges, Hisp. Cosa de materia de uergas.] ῥάβδωτος, quod est factum ex uirgis. Virgil. libro primo Georg. Virgea præterea Celei, uilisque supellex. Id est, uasa ex uimine facta. Colum. lib. 1. c. 6. Ideoque periti rustici quicquid ouilibus stabulisque conuersum profferunt, superpositis uirgeis cratibus tegunt. Flamma uirgea: hoc est flamma ex uirgis accensis facta, ut si flamma ualidior, inquit Seruius in illud Virgil. 7. Aen. Magno ueluti cum flamma sonore Virgea suggeritur coltis undantibus aheni.

VIRESVM, ti, pen. p. ῥάβδατος, locus uirgis confitus ad alligandas uires. Cic. 2. de Legib. Sacerdotes uineta, uirgetaque, & salutem populi inaugurant.

VIRESA, Hispaniæ Beticæ ciuitas, inter Bætim, & Oceanum, alio nomine Alba dicta. Auctor Plin. lib. 3. c. 1.

VIRESI, Pomponio teste, oppidum in finibus Hispaniæ Beticæ, a quo proximus sinus Virgitanus dicitur, quem Pli. Bæticæ & Tarracoenensis terminum facit. lib. 3. c. 1.

VIRESILVS, [Virgilio Poeta.] βυργίλιος, ἀβυργίλιος, Mantuanus Poeta celeberrimus, Marone, Maiasq; natus, qui primum apud Latinos inter Poetas obtinet locum, Homerumque Græcorum Poetarum Principem, si non exæquat, non longo certe sequitur interuallo. De nominis huius scriptura diuersi diuersa sentiunt, alijs primam eius syllabam secunda uocali, alijs tertia scribentibus. Quorum utri que suis quibusdam nituntur rationibus. Minutianus Apuleius, uetus Grammaticus, a uirgis, inter quas natus sit, Virgilium dictum putat, ideoque per i, non per e, scribendum præcipit. Cui scripturæ Donatus quoque non obscure ascriptatur, cum in Vita eius tradit, e uirga nomen accepisse, quam mater eius ea nocte, quæ partum antecessit, in somnis sibi uisa est parere tanta altitudine asurgentem, ut cælum contingeret. Hisce suffragatur & Caluillus: Id uates, cui uirga dedit memorabile nomen Laurea. In eadem sententia fuit & Priscianus. In Græcis quoque codicibus (si id quippiam ad rem faciat) βυργίλιος, scriptum legimus. Alij,

& in primis Politianus, a Vergiliarum fidere nomen hoc deducunt: ideoque per secundam uocalem scribere malunt. Quam sententiam uetustorum aliquot marmorum testimonijs confirmant. Quibus illud accedit, quod apud Euitachium quoque in nauium Catalogum, & apud Suidam ἀβυργίλιος, legatur. Vide hac de re prolixiore disputationem in annotationibus Pierij in Virgilium. Hinc Virgilianus adiectiuum: ut, Virgiliana uirtus, apud Plinium in Præfat. Noni. Quint. lib. 1. c. 3. Habendumque in animo semper illud Virgilianum.

VIRESINALIS, & hoc le, [Di uirgine. Gal. Virginal, digna de uirge ou pucelle. Hisp. Cosa de uirgen d'ella.] παρθενικός, quod est dignum uirgine, aut quod ad uirginem pertinet: ut, Virginalis modestia, apud Cic. 1. de Diu. & Virginalis habitus, atque uestitus, apud eundem sexta Verrina.

VIRESINEMIA, ῥάβδολογία, collectio uirgarum, uerberandi, uincendiue gratia. Varro in Agathon: Quid tristitorem uideo te esse: an ideo quia scapulæ metuum uirgindemiam? Plaut. Rud. Tergumque obtestor tuum, ut tibi uberem ulmeam esse speres uirgindemiam.

VIRESINEVS, a, um, [Virginal. Gal. de uirge. Hisp. Cosa de uirgen.] παρθενικός, quod est uirginis, aut quod uirginem decet. Vir. 1. Geo. At si uirginem suffuderit ore ruborem. Quid, 5. Mer. Virginei uultus, & mox humana remansit.

VIRESINITAS, atis, castitas, [Virginitas. Gal. Virginité. Hisp. Virginitad.] παρθενία, uirginis, cui nullum fuit cum uiro commercium. Plin. lib. 24. cap. 13. Anaxilaus auctor est, mamas a uirginitate illitas, semper itaturas. Quid in ep. Oenones ad Paridem:

Me fide conspicuus Troiæ munitor amauit;

Ille meæ spolum uirginitatis habet.

Cic. 3. de Nat. De. Minerua patrem dicitur interemisse, uirginitatem suam uiolare conantem. Virg. 11. Aen. Sola contenta Diana Aeternum telorum & uirginitatis amorem Intemerata colit.

VIRESINIS, [Vergine. Gal. Verge, pucelle. Hisp. Virgen, donzella.] παρθενός, a uiridiori, id est, ualidiori ætate appellata est; unde & matres aliquando Virgines appellatas inuenimus. Virg. Eclog. 6. de Pasiphae, quæ trium liberorum mater erat: Ah uirgo infelix, quæ te dementia cepit? Hodie tamen uirginem eam solam dicimus, quæ incorrupta est, & uirum non experta: cui opponitur Mulier, quæ cum uiro habuit commercium. Vnde Cicero referente Quint. lib. 6. cap. 4. oburgantibus, quod sexagenarius Popilius uirginem duxisset, Cras mulier erit, inquit Vlp. Quod si ego me uirginem emere et putarem, cum esset mulier, emptio non ualebit. Virg. 2. Aeneid. Ecce trahebatur passis Priameia uirgo Crinibus a templo Callandra. Horat. 3. Carm. Ode 6. Motus doceri gaudet Ionico Matura uirgo. Gell. libro 12. cap. 7. Virginem habens iam matrem uirum. Bruta etiam animalia, quæ marem nondum admiserunt; Virgines dicuntur. Plin. lib. 18. cap. 9. Quin & sanguis equorum septimam uim habet: item equarum, præter quam uirginum, erodit, emarginat, ulcerat. Per translationem uirginis uocabulum etiam alijs rebus communicatur, quas incorruptas significare uolumus. Vnde Cicero in Orat. Philosophiam castam uerecundam, & incorruptam Virginem appellat. Est item Virgo unum ex Zodiaci signis, quam quidam Astræam siue Iustitiam esse putant, Iouis filiam. Alij Erigonem Icarum filiam, ob insignem pietatem in cælum translata. Ferunt enim Icarum a Baccho utrem uini accepisse, ut eius usum mortalibus communicaret. Quare cum rusticos quosdam ad bibendum inuisset, illi potus suauitate capti, æquo largius hauserunt. Quia ex re eum crapulæ incommodum sentirent, malum sibi medicamentum datum rati, Icarum interfecerunt. Erat Icaro canis, cuius ductu Erigone ad patrem peruenit: quem cum mortuum inuenisset, doloris magnitudine contabuit, & Iouis miseratione inter alia est translata. Huius simulacrum uirginis habitu fingebatur, spicas aliquot manu tenentis: unde quidam eandem putauerunt cum Cerere. Cicero 1. de Nat. Deor. Spicum illustre gerens insigni corpore uirgo. Est præterea uirgo, fontis nomen, cuius etiam hodie ductus Romæ conspicitur. Martia. lib. 7. Sed curris nitidas tantum prope uirginis undas.

VIRESVLTAS, [Cespuglio.] ῥυβύνα, ῥάβδωτος, multitudo uirgarum pullulantium. Virg. lib. 1. Ge. Quæcumque præmes uirgulta per agros, Spargit fimo pingui. Cic. pro Cælio: Ergo hæc deserta uia & inculta atque interclusa iam frondibus & uirgultis, relinquatur. Cæf. 3. Bel. Gal. Sarmentis, uirgultisq; collectis, quibus fossas Romanorum compleant, ad castra pergunt.

VIRESVCLA, [Virginalia. Gal. Petite uirge, petite pucelle. Hisp. Pequena donzella.] παρθενικόν, deminutiuum est a Virgine.

VIRESIVS, [Di grauisoræ,] κραταῖος, ἀδύς, antiquus in usu erat pro ualido, & magnarum uirium hominæ, ut annotauit Nonius citans illud Lucilli ex lib. 26. Sat. Contra flagitium, nescire bello uinci a barbaro uiriato Hannibale. Viriatus, item, ῥιπίατος, Lucianorum ducis nomen fuit, calliditatis acerrimæ uiri, quippe qui

- ex venatore latro, ex latrone subito dux, atque Imperator factus inuicem Lusitaniam occupauit, M. Ventidium prætorum, suo eius exercitu, cepit. Post Cn. Plancus Prætor nihil felicis rem cum eo gessit, tantumq. terrorem hostis hic Romanis intulit, ut aduersus eum Consulari opus esset duce & exercitu. Deniq. a pro ditoribus consilio Cæpionis interemptus est, & ab exercitu multum ploratus, tumulatusq. nobilissime. Auctor Liu. abbreviatio. Florus, & Appian. de bello Hispaniensi.
- VIRIARIS**, sive Viriola, sive [Verzō], ornamentum colli, e gemmis uiridibus, ut quidam uolunt. Jab. Menus in l. Medico. de Auro & arg. leg. Funerari me arbitrio uirtutis uolo, & infertur mihi quæcumq. sepultura mea causa feram ex ornamentis, lineas duas ex margaritis, & uiriolas ex smaragdus.
- VIRICVLAE**, [Forzeste, picuole forzeste] ixúdia, diminut. pro infirmis, extenuatisq. uiribus: unde & patrimonii uiriculas legimus pro exiguis, tenuibusq. facultatibus.
- VIRIDARIUM**, rij, [Horto, giardino,] θλωά, locus uirentibus arboribus herbisq. amœnus. Suet. in Tib. c. 60. Militem Prætorianum ob surreptum e uiridario pauonem capite puniuit.
- VIRIDARIUS**, [Hortolano,] ab Vlpiano appellantur serui, uiridarium curæ præpositi.
- VIRIDICATVS**, tatum, [Verde,] χλωρός, idem quod uiridis. Cic. ad Qu. Fr. Equidem hoc, quod melius intelligo, affirmo, mirifica sua uitate te uillam habiturum, piscina, & salientibus additis, palæstra, & filia uiridicata.
- VIRIDITAS**, atis, [Verdura,] color uiridis. Cicero de Senect. Terræ semen tepefactum uapore & complexu suo, diffundit, & elicit herbescentem ex eo uiriditatem. Per translationem accipitur pro uigore seu flore, quam ἀμύλω, uocant Græci. Cicero 3. Tusculan. Sed quamdiu in illo opinato malo uis quædam inest & uigeat, & habeat quandam uiriditatem, tam diu appelletur recens. Idem de Amicit. Senectus aufert eam uiriditatem, in qua etiam tunc erat Scipio.
- VIRIDIS**, & hœc uiride, [Verde. Gal. Verd. Hisp. Verde de color,] χλωρός, quod est herbacei coloris: a uigore, ut nonnulli existimant, quod nunquam æque uigeant plantæ, atque cum uirides sint. Virg. li. 8. Aen. Viridique in litore conspiciuntur sus. Plin. lib. 10. cap. 42. India autem mittit Phitacem uiridem toto corpore, & torque tantum miniat in ceruice distinctam. Cic. 2. de Nat. Deo. Adde huc fontium gelidas perennitates, liquores perlucidos, amnium, riparum uestitus uiri dissimulos. Virgilius 2. Georg. Quæque suo uiridi semper se gramine uestit. Per translationem uiride accipitur pro florenti, & uigore prædico. Virgilius 6. Aeneid. Iam senior, sed cruda deo, uiridisque senectus. Viridis ætas. Colum. in Præfatio. ne operis: Cum istud opus non solum scientiam, sed uiridem ætatem cum robore corporis ad labores sufferendos desideraret. Plin. Ep. 144. Numidia Quadrantilla paullo minus octogesimo ætatis anno decessit, usque ad nouissimam ualitudinem uiridis. Inuenta uiridis. Virg. 5. Aeneid. Euryalus forma insignis, uiridique iuuenta.
- VIRIDANS**, antis, [Verde,] particip. sine uerbi origine χλωρός, ὄθων, idem quod uirens, sive uiride. Plin. lib. 37. c. 8. Viridantium & alia plura sunt genera. Virg. 5. Aeneid. Sic factus cingit uiridanti tempora lauro. Plin. lib. 4. cap. 8. Intus sua luce uiridante allabitur Peneus, uiridis calculo, amœnus circa ripas gramine, canorus æuium concentu.
- VIRILIS**, & hoc le. pen. prod. [Virile. Gall. Viril. Hisp. Cosa de hombre,] ἰουμασιός, ἀνδρείος, quod est uiri: ut, Opus uirile. Proles uirilil, Virg. 7. Aen. Filius huic fato diuum, prolesque uirilil. Nulla fuit. Forma uirilil. Ouid. ep. 4. More coli modico forma uirilil amat. Stirps uirilil. Liu. 1. ab Urb. Breui stirps quoque uirilil ex nouo matrimonio fuit, cui Ascanium parentes dixere nomen. Sexus uirilil. Plin. lib. 10. cap. 55. Livia Augusta parere sexum uirilem admodum cupiebat. Per translationem accipitur pro forti & magnanimo, & minime effeminato. Ter. in Phor. Animo uirilil, præfentique ut sis, para. Cic. ad Att. lib. 14. Acta enim illa res est animo uirilil, consilio puerili. Pars uirilil, id est, uires, animi fortitudo. Ci. 5. Verr. Qui præfertim plus etiam quam pars uirilil postulat pro uoluntate populi R. oneris, ac muneris subscribere debeant. Pro uirilil parte, i. pro uiribus. Cic. pro Sex. Hæc qui pro uirilil parte defendunt, optimates sunt.
- VIRILITER**, aduer. [Fortemente, uirilmente,] ἀνδρικός, fortiter, & magno animo. Cicero 2. Tuscul. Itaque barbari quidam, & immanes ferro decertare acerrime possunt: ægrotare uiriliter non queunt. Idem primo Officio. Quod enim uiriliter animoque magno fit, id dignum uiro & decorum uidetur. Ouidius 1. Fast. Cui genitrix flenti, fortuna uiriliter, inquit (Siste precor lacrymas) ita ferenda tibi est.
- VIRILIA**, uirilium, tantum plural. [Parti uergognose,] ἀνδρῶν, τὰ, uerenda, seu pudenda uiri. Plin. lib. 21. c. 27. Et in totum ad uirililia, cauiculis eius uino, & aceto tritis, nihil utilius putant.
- VIRILITAS**, tis, [Virilitas, part. uirilil,] ἄνδρῶν, idem quod uirilil, seu uiri pudenda. Mart. lib. 9. Non puer auari lectus arte mangonis. Virilitatis damna mœret erepta. Plin. lib. 23. c. 1. Uulter etiã fouetur uino calido uirililatis iumentis. Quinc. lib. 4. c. 12. Non alio mediisfidius uitio discentium, quam quo mancipiorum negotiatores formæ puerorum, uirililate excisa, lenocinantur. Plin. lib. 7. c. 4. Ex fœminis mutari in mares, non est fabulosum. Lucinius Mutianus prodidit uisum a se Argæis Arescontem, cui nomen Arescu se fuisse, nuphisse etiam: mox barbam & uirililatem prouenisse, uxoremque duxisse.
- VIRIPOTENS**, tentis, [Da marito,] ὠραὶ γαμῆ, nubilil, uiro maturo: ut, Virgo uiripotens, apud Pla. in Peria.
- VIRITIM**, aduerbium, [Ad humo, ad humo,] κατ' ἀνδρῶν, per singulos uiros, per singula capita. Cic. 2. de Rep. ut citat Nonius. At prius agros, quos bello Romulus ceperat, diuisit uiritim ciuibus. Varro lib. 1. de vita populi R. Agros uiritim populo Romano attribuit. Liu. 1. ab Urbe: Ex quo pacis bellicque munia non uiritim, ut ante, sed pro habitu pecuniarum fierent. Aliquando tamen Viritum accipitur pro separatim, & seorsum: ut, Pugnare uiritim μορομαγῆν. Curtius lib. 7. Si quis uiritim dimicare uellet, prouocauit ad bellum.
- VIRIDVESCA**, sup. ὄθων, Hispaniæ citerioris ciuitas, in tractu Aultrigonom, qui fuit populi Cantabriæ ad ortum proximi. Auctor Ptol. lib. 2. c. 6. Plin. lib. 8. c. 3. Virouescam nominat.
- VIRVTIVM**, ἑρπύριον, oppidum Germaniæ, in climate Septentrionali, apud Ptol. lib. 2. c. 11.
- VIRO**, oris, [Verdura,] χλωρός, a quibusdam usurpatur pro uiriditate, hoc est, pro colore uiridi, sive herbaceo.
- VIROSVS**, sa, sum, prima syllaba correpta, ἀνδρῶν, uiri appetens, sicut Mulierosus, mulieris appetens. Lucilius lib. 7. ut citat Nonius: Dixit, ad principium uenio, uetulam, atque uirosam uxorem cædam potius, quam castrem egomet me. Afranius: Diuortio, apud eundem Nonium Vigilans, ac solers, sicca, sana, sobria, uirosa non sum, etsi sum, non delint mihi, qui ultro dent, ætas integra, cit formæ satis.
- VIROSVS**, a, um, [Fetido, puçzolente. Gall. Venimeux, qui sent mal. Hisp. Venenos, he diende,] prima syllaba producta, δυσώδης, fetidus, graueolens: a nomine uirus, quod modo uenenum, modo ingratum odorem significat. Virg. 1. Geo. At chalybes nudi ferrum, uirosaque Pontus Castorea, Eliadum palmas Epiros equarum. Constat enim castoreum fœdi, & execrandi odoris esse, adeo ut prægnantes etus olfactu eijciant fœtum. Seruius tamen ibi interpretatur, Virosa, id est, uenenata.
- VIRTUS**, uirtutis, [Virtu. Gal. Vertu, force, puissance. Hisp. Virtud generalmente,] ἀρετή, probitas, integritas, recta uitio contraria: quam Aristoteles lib. 1. Rhetor. definit esse δυνάμιν σφαιρικῶν ἀγαθῶν, καὶ φυλακτικῶν, δυνάμιν βεργητικῶν πολλῶν καὶ μεγάλων, καὶ παύτων, καὶ πάντων. Hoc est, facultatem bonarum rerum conciliatricem, & conseruatricem, facultatem beneficam multarum & grandium rerum, atque adeo omnium per omnia. Alij sic definiunt: Virtus est facultas animi constans, conuenientique laudabilis efficiens eos in quibus est, & ipsa per se sponte separata etiam ab utilitate, laudabilis. Hor. lib. 1. Epist. Virtus est uitium fugere, & sapientia prima Scultitia caruisse. Dicta est autem Virtus a uiro, teste Cic. 2. Tus. Quo fit, ut sæpe peculiariter accipitur pro præstantia in remilitari, & pro robore animi, & fortitudine, quæ pro uiro propria est, quam & Græci ἀρετῆν uocant, nonnumquam etiam δυνάμιν & ἰχῶν. Lactantius l. de Opificio. Vir nominatus: quod in eo maior uis est, quam in fœmina: & hinc Virtus nomen accepit. Vnde cum uirum dicimus, non tam sexum significamus, quam robustum, & fortem. Viri enim propria est uirililias & robur. Virg. 5. Aen. Tunc pudor incéndit uires, & conscia uirtus. Cæ. 1. Bell. Gall. Perfacile esse, cum uirtute omnibus præstent, totius Gallie Imperio potiri. Cic. Planco, lib. 10. Epist. Omnia consecutus es, Virtute duce, comite Fortuna: eaque es adeptus adolescens, multis inuidentibus, quos ingenio indultriaque fregisti. Virtus apud Romanos pro Dea colebatur: cuius templum ita coniuinctum erat cum æde Honoris, ut in hanc, non nisi per illud pateret aditus: quo commento hoc significare uolebant, ueram uirtutemque parandi honoris uiam esse uirtutem. Virtutes, aliquando ironice, pro uitijis ponuntur, ut annotauit Donatus in illud Teren. Adelp. Si possiderem, ornatus esses ex tuis uirtutibus. Virtus pro facultate, uis, seu proprietate, rei unicuique inrita. Cic. lib. 5. de Finib. Atqui in sensibus est, & sua cuique uirtus. Quint. lib. 4. cap. 2. Sunt hæc quidem, quas supra retuli, uirtutes aliarum quoque partium. Virtus, pro ope & auxilio. Plautus: Deum uirtute eundem hospitio accipiam. Aliquando pro merito, seu præstantia. Idem Most. Virtute formæ id euenit, ut te deceat, quicquid habes.
- VIRVENTVS**, [Venoso, uelenato,] ἰώδης, qui est plenum ueneno. Gell. lib. 16. c. 11. Virserpentium uulcanatorum dominosores sint.

VIRUS, [Veseno. Gal. Venir, poisoir, mauaise senteur. Hisp. Ponçona.] *Uis*, idem quod uenenum. Virg. 1. Geog. Ille malum uirus serpentibus addidit atris. Ci. in Ara. Hic ualido cupide uenantem perculit ictu, Mortiferum in uenas figens per uulnera uirus. Virus acerbiteri, per translationem. Idem de Ami. Tamten is pati non possit, ut non acquirat aliquid, apud quem euomat uirus acerbiteris lux. Frequenter accipitur pro graueolentia, seu tatro odore Plinius prodest & ad uirus alarum. Idem: Signum est uernis temporibus odoris uirus. Virus paludis, apud Colum. lib. Et apud Plinium de Basilisco: huic tali monstro mustellarum uirus exitio est, id est, necant eos odore mustellarum, ut interpretatur Budæus. Aliquando significat asperitatem saporis. Idem lib. 1. cap. 8. Aqua marina uetustate uirus deponit, id est, amaritudinem illam, & falsedinem. Idem: Virus mali medici, id est, acor, & amaritudo. Aliquando asperitatem coloris. Idem de sanguine purpuræ. Tum superadditâ dequoquitur uirus. Aliquando genituram id est, humorem, qui e genitalibus fluit. Idem lib. 28. capi. 11. Virus ue. rinum e scropha a coita exceptum, prius quam terram attingat, grauitati aurum prodest. Aliquando accipitur pro uirtute naturali, ut annotant Nonius, citans locum ex Lucre. lib. 2. Cuncoctusq. feruât, & condere uiro. Accipitur aliquando in meliorem partem pro suauibus aromatum odoribus. Stal. li. 2. Syl. Atque omne benigne Virus, odoriferis Arabum quod crescit in aruis. Habet autem hoc nomen tres ritum casus, singularis numeri nominatiuû, accusatiuû, & uocatiuum. Olim toto singulari numero declinabatur, quemadmodum Vulgus, & Pelagus. Luc. Liquit enim tæxi su pra contagia tiri.

VIS, huius Vis, [Possan. Ζα, for Ζα, potestâ, uihemen. Ζα. Gal. Force & pouissance, pouuoir, uirtu. Hisp. uerga.] *ixvç*, *id uirtus*, potentia, uirtus, uires. Cice. pro Domo sua: Magna uis est in deorum immortalium numine. Salust. in Procem. Caut. Sed omnis nostra uis in animo & corpore sita est. Virg. li. 1. Aene. Non ea uis animo, nec tanta superbia uitâs. Ci. li. 2. Offi. Magnam uim esse in fortuna in utranque partem, uel secundas ad res, uel aduersas, quis ignorat? Aliquando accipitur pro Violentia, Vir. libro secundo aen. Fit uia ui, rumpit aditus. Ci. pro Sex. Quos homines si (id quod facile facta fuit, & quod fieri debuit, quodq. a me optimi & fortissimi ciues flagitabant) ut armisque sup. ralem, non uerebar, ne qui aut ui uim repulsam reprehenderet, aut perditorem ciuium, uel potius domesticorum hostium mortem mœret. Aliquando pro multitudine, ac copia. Liuius: Magna uis ex Sicilia aduecta. Salustius: Secunda tempestate ex Ponto uis piscium erumpit. Cicero pro lege Manilia. Sic Mithridates fugiens maximam uim auri, atque argenti, pulcherrimamque rerum omnium, &c. Idem primo de Legi. Quid sit hominis tributum natura, quantum uim rerum optimarum mens humana contineat. Idem 5. Tus. Socrates in pōpa tum magna uis auri, argentique ferretur, quam multa non delidero, inquit. Aliquando pro celeri impetu. Cicero in Ora. Eneruetur oratio compositione uerborum, ut aliter in ea nec impetus ullus, nec uis esse possit. Summa ui aliquid facere, id est, totis uiribus & magno conatu. Teren. Adel. Summa ui hanc defendam, atque illum mortuum. Vis diuina, ea est, quæ & Vis maior dicitur. Vlpian. de Dam. infect. l. Fluminum. §. uitium autem. Seruius quoque putat, si ex ædibus pmissoris uento regulæ deiectæ damnâ uicino dederint, ita eum teneri, si ædificij uitio id acciderit, non si uolentia uentorum, uel qua alia ratione, quæ uim habeat diuinam. Quæ sit Vis maior docet Plin. libro. 18. capitu. 28. de sterilitatum causis: Ante omnia autem, inquit, duo genera cœlestis iniuriæ meminisse debemus, unum quod tempestates uocamus, in quibus grandines, procellæ, cæteraque similia intelliguntur: quæ cum acciderunt, uis maior appellatur. Hæc ab horrendis sideribus exeunt, ueluti, Arturo, Oriente, Hædis. Ex his uerbis apparet. Vim maiorem esse, quam Vlp. tit. Loc. & conducl. l. ex conducto, Tempestatem calamitosam appellat. Coll. li. 1. c. 7. Nam ubi sedulo cogitur ager, plerumque compendium, nunquam, nisi si cæli maior uis, aut prædonis incescit, detrimentum affert. Habebat olim hoc nomen tres casus pluralis numeri similes nominatiuo singularis. Sal. li. 3. Hist. Male iam assuetum ad omnes uis controuersiarum, Quæ declinandi ratio iam exoleuit: in cuius locum successit, Vires, uirium, uiribus.

VISCATVS, a, um, ut Viscata munera. Vide Viscus.

VISCERARI, *κεραρονειν*, ueteres dixerunt. pro eo quod est, carnem populo ditribuere. Sipton.

VISCERATIM, adu. [Per uiscera.] *κεραρονειν*, per singula uiscera. Ennius in Andromeda. Dissipat uisceratum membra.

VISCERATIO, onis, *κεραρονεια*, crudæ carnis distributio, quæ fieri solebat, uel in solenni festiuitate, & præcipue in Latinis feriis uel in funere alicuius excellentis personæ. Gel. Tum in Albano uisceratio Latinis data. Liui. lib. 8. Et populo uisceratio data a M. Flauio in funere matris. Serui. Visceratio est caro, a uiscere nomi ne deducto.

VISCOVS, sa, sum, [Viscoso, tenax.] *γλαιάδης*, quod est tenax, & glutinosum: quod & Viscidum dicimus.

VISCVS, sci, scum, [Vischio. Gal. du glu, uie, ou guy. Hisp. Liga, muerdago] *ζῆρς*, glutinum, quo aues capiuntur. Ci. 2. de Natu. Deo. Prouitium etiam, ut si qua minima bettiola conaretur irrumperè, in sordibus aurium tanquam in uisco inhaeresceret. Pla. in Bac. Viscus uerus uelut blandita est, Plin. li. 16. ca. 44. Viscum fit ex acinis, qui colliguntur melsium tempore immaturi &c. Est & Viscum, frutex, qui ex turdorum potissimum fœce super arborum quarundam ramis delapsa, & a sole cum humiditate quadam seruata facta nascitur: uiret autem per totam hyemem. Virg. 6. Aenei. Quale solet filius brumali frigore uiscum Fronde uirere noua, quod non sua seminat arbor. Uç hoc uisco uide Plin. li. 16. cap. 44. Viscum item, teste Nonio, antiqui uocabant rete a tenacitate. Virg. 2. Georgico. Tum laqueis captare feras, & fallere uisco Inuentum, & magno canibus circumdare saltus. De feris enim hic procul dubio, non de auibus, loquitur Vir. A Viscus, sit adiectiuum Viscatus, a, um, uisco oblitus. Varr. tertio de re ra. capit. 7. Quos columbarij interficere solent, duabus uirgis uiscatis defixis in terram inter se curuatis. Oui. 1. de Arte: Non auis utiliter uiscatis effugit alis. Idem 15. Met. Retia cum pedicis, laqueosque, artesque dolosas Tollite, nec uolucres uiscata sildite uirga. Viscata munera, & hamata pro eodem: hoc est, quibus maiora attrahuntur quam quæ dantur. Pli. Epi. 207. Hos ego uiscatis, hamatisque muneribus non sua promere puto, sed aliena corripere.

VISCVS, fceris, p. c. non tantum exta. [Interiori. Gal. Entreilles, les parties interieures du corps. Hisp. Las entrañas, o la carne.] *ασπράγγια*, significat, cuiusmodi sunt iecur, cor, pulmo, & lien, (in qua significatio ne proprie accipitur apud medicos, & rei Anatomicæ peritos) uerum etiam carnem ipsam, quæ est inter ossa & cutem. Vir. 1. Aen. Tergora diripiūt costis, & uiscera nudant. Viscera terræ, hoc est, interiora, & penitiora. Oui. 1. Met. Nec tantū segetes, alimenta q. debita diues Poscebatur humus: sed itum est in uiscera terræ. Viscera montis. Vir. 3. Ae. Interdum scopulos, auulsa q. uiscera montis Erigit eructans. Vbi Seruius: Viscera, id est part. sis autē dixit uiscera, quemadmodum Terræ ossa dicuntur. Hinc Euiscero, is, *σπασαλαγγίζω*, quod est, Viscera, extraho. Vir. 11. Comproffam que tenet, pedibusq. euiscerat uicis. Ci. 1. Tu. Ex Ennio: Ipse sum mis faxis fixus asperis euisceratus latere penderes.

VISIBILIS, & hoc le, [Visible] *ὄρατόν, θεατόν*, quod uideri potest, sicut Inuisibile, quod uideri non potest, Plin. libr. 11. c. 37. Oculi, ceu uasa quadam, uisibilem animi partē accipiunt, atque transmittunt.

VISITARE, [Visitare.] *θετηκέποιμα*, frequentatiuum est a Viso. Ci. 5. de Fin. Is cum arderet podagra doloribus, uisitassetq. hominē Carneades Epicuri perfamiliaris, & tristis exiret, &c. Aliquando Visitare positum legimus, pro sæpe uidere. Plau. in Curc. Ibi me in terrogat, Ecquem in Epidauro Lyconem trapezitam nouerim? Dico me nouisse, quid lenonem Cappadocem? annuo uisitasse. Hinc Visitatio, onis uerbale, *δ. λ. ε.* ipse uiuendi actus. Ci. 4. Aca. Nec potest is cui est uisio ueri fallique communis ullum habere iudicium aut ullam omnino ueritatis notam, Ci. 2. de Nat. De. Neque uisionē, neque auditum, neque sonum sine aere fieri posse. Visiones, etiam dicuntur, quas Græci uocant *φαντασίας*. Quin. lib. 6. c. 2. Tentabo etiam de hoc dicere, quas *φαντασίας*. Græci uocāt, nos sane uisiones appellamus, per quas imagines rerū absentium ita repræsentantur animo, ut eas cernere oculis, ac præsentēs habere uideamur. Macr. in Som. Scip. Omnium, quæ uidere sibi dormientes uideantur, quinque sunt principales & diuersitatis, & nomina. Aut enim est *ὄνειρος*, secundum Græcos, quod Latini Somnum uocant: aut *δραμα*, quod Visio recte appellatur: aut *χευματισμός*, quod Oraculum nuncupatur, aut est *ἐνύπνιον*, quod Insomnium dicitur, aut est *φάσμα*, quod Cicero quoties opus hoc nomine fuit, Visum uocauit.

VISIO, onis, uerbale, *δ. λ. ε.* ipse uiuendi actus. Ci. 4. Aca. Nec potest is cui est uisio ueri fallique communis ullum habere iudicium aut ullam omnino ueritatis notam, Ci. 2. de Nat. De. Neque uisionē, neque auditum, neque sonum sine aere fieri posse. Visiones, etiam dicuntur, quas Græci uocant *φαντασίας*. Quin. lib. 6. c. 2. Tentabo etiam de hoc dicere, quas *φαντασίας*. Græci uocāt, nos sane uisiones appellamus, per quas imagines rerū absentium ita repræsentantur animo, ut eas cernere oculis, ac præsentēs habere uideamur. Macr. in Som. Scip. Omnium, quæ uidere sibi dormientes uideantur, quinque sunt principales & diuersitatis, & nomina. Aut enim est *ὄνειρος*, secundum Græcos, quod Latini Somnum uocant: aut *δραμα*, quod Visio recte appellatur: aut *χευματισμός*, quod Oraculum nuncupatur, aut est *ἐνύπνιον*, quod Insomnium dicitur, aut est *φάσμα*, quod Cicero quoties opus hoc nomine fuit, Visum uocauit.

VISO, sis, uis, uisum, [Audare & uedere.] *θετηκέποιμα, θεησκοπιω*, ad uidentū eo. Ci. ad Att. Cupio equidē, & iam pridem cupio Alexandriū, reliquamq. Aegyptum uisere. Id est, ad uidentū ire. Ter. in Hec. Non uisam uxorem Pamphili, cum in proximo sit ægrat illud uero in Andria: Id uisoi, tu ne an illi insaniane, exponit Donatus ad uidentum uenio. Eadem etiam uis seruatur in cōpositis. Ter. in And. Reuiso quod agant. Redeo (inquit Donatus) ut uideā quid agant. Æt in Adel. Hæc ego hinc ad hos prouisam, quam mox uirgineū accersant, prouisio (inquit) duas res significat, pro cedo, & uideo. Pla. in Men. Prouisam quam mox uir meus redeat domum. Non raro tamen Viso, accipitur pro primitiuo Video, præsertim cum uerbo Eo, aut Venio coniunctum. Plau. Rud. Nūc hæc ad Veneris sanum uenio uisere: rem diuinam facturā se dixerat. Teren. Hecy. Postquam accersuit sæpius, ægram simulant mulierem: uoltra illico Ir uisere ad eam; admisit nemo. Idē usuuenit, quando iungitur his ablatiuis gratia, causa, studio, & huiusmodi. Salu. Multi autem, qui e castris uisendi, aut spoliandi gratia pro cesserant,

ferant, uolentes hostilia cadavera, amicum alij, pars hospitē, pars autem cognatos reperiebant. Ter. in Hec. Ne multas quidem uitendi causa quenquam. Vir. 2. Aen. Vndiq; uisendi studio Troiana iuuentus, Circumfusa ruit. Ex quibus datur intelligi hoc uerbum non esse desideratum, sicut multi putant, sed in uis exercituum. Nam si uiso in his exemplis intelligas, uidere cupio, sensus erit ineptus. Superflui enim ita forent hi ablatiui, studio, causa, gratia, quos habet adiunctos. Inuenitur & passiuum Vitior in teruis potissimum personis. Cic. 6. Verr. Cupidinem fecit illū, qui est in spijs, propter quem Thespiæ uisuntur. Hinc Visendus, paritip. Cic. pro Pompeio: Quæ cæteri tollenda arbitrabantur, carbo ille ne uisenda quidem exultimabat. Aliquando nomen est ex participio, Plu. libro primo, cap. 44. Vicina lucō est illex, & ipsa nobilis xxxv. pēdum ambitu caudicis decem arbores metiens singulas, magnitudinis uisendæ, id est, spectabilis, admirandæ, dignæ uideri.

VISONTIUM, *ἰσόντιον*, Pelodorum oppidum in Hispania Tarracōnenis. Ptol. li. 20. cap. 6.

VISUM, uisus, [*φαντασμα*] *φαντασμα*, spectrum, phasma, siue species aliqua, quam dormientes uidemus uidere: quanquam nonnunquam & uigilantibus usu ueniat: quemadmodum Bruto legitimus mali Genij uisum non multo ante cladem Philippicam apparuisse. Vir. 4. Aen. Hoc uisum nulli, non ipsi effata sorori est. Cic. 1. Acad. Plurima autem in illa tertia philosophiæ parte mutauit: in qua primum de sensibus ipsis quædam dixit noua, quos iunctos esse cepit e quadam quasi impulsione oblatæ extrinsecus, quam illi *φαντασιαν*, nos uisum appellamus. Visum, uisus, pro spectaculo, hoc est, pro re quauis, quæ spectanda proponitur. Pro per. lib. 2. Ele. 6. Quæ manus obscenas depinxit prima tabellas, Et posuit casta turpia uisa domo.

VISTULA, qui & Visula, & Istula, nobilis Europæ fluius, in Carpathio monte nascens, Germaniamque dirimens a Sarmatia, & tandem ostio uno prægrandi iuxta Dantiscum urbem in sinum Codanum illabens. Vide Ptol. Tab. 7. Europæ.

VISULA, Pomponio, fluius insignis Europæ, Germaniam diuidens a Sarmatia, qui a Plinio Vitula appellatur. Vide Vadianum in li. 3. Pomponij Melæ.

VISULA, uitis genus, quod sic describitur a Col. li. 3. c. 2. Visula deinde ab his & minor Argitis terræ mediocritate lætantur: nā in piagui uicinis uiribus luxuriant, in macra tenues & uacua fructu ueniunt, &c. Visula breuem materiam, & latum folium exigit, cuius amplitudine fructus suos optime aduersus grandinem tuetur, qui tamen nisi primo quoque tempore maturi legantur, ad terrā decidunt, humoribus etiam, priusquam defluant, putrescunt.

VISURGI, fluius est Germaniæ, non procul a Cherusici nascens, Brunswicensem agrum irrigans, tandemque Bremam urbē præterlapsus, paucis citra Albi ostium passuum milibus, in Germanicū Oceanum sese euoluens. Accolæ hodie Vueserum appellant. Vide Annotationes Vadiani in librum tertium Pomponij Melæ.

VISUS, uisus, [*Visione uedere, uisita*] *ἰσις*, uidendi actus, uel potētia ipsa uisua. Pl. lib. 8. ca. 2. Sed in Italia quoque creditur luporum uisus esse noxius. Oui. 3. Fast. Mergetur, uisus effugietque tuos. Plin. lib. 9. cap. 50. Pisces attritu uentrium coeunt tanta celeritate ut uisum fallant. Quin. lib. 10. cap. 1. Qualis est ferri fulgor, quo mens simul, uisusq; perstringuntur. Visus, pro eo quo uidetur. Vir. 3. Aen. Nymphas uenerabar agrestes Gradiumq; patrem, Geticis qui præhædit aruis, Rite secundarent uisus, omenque leuarent. Idem 5. Aen. Obstupuit uisu Aeneas. Hor. 1. Ser. Sat. 5. Tum immundo somnia uisu Nocturnam uestem maculant, uentremq; supinū. Nocturnus uisus. Tac. li. 20. A duocata concione iussu nominis, tuos Prolemæique uisus, & ingruentia mala exponit. Visus, pro specie, Cic. 1. de Nat. Deo. Ex quo existit & illud, multa esse probabilia, quæ quanquam non perciperentur, tamen quia uisum quandam haberent insignem & illustrem, his sapientis uita regeretur.

VITA, [*Vita, anima, spirito. Gal. Vie, ame. Hisp. La uida que uine el anima.*] *βίος, ζωή*, a uiuo, is, animæ & corporis coniunctio: quemadmodum contra eorundem dissolutio, mors est. Cic. 1. de Natur. Deo. Tribus rebus animantium uita tenetur, cibo, potu, spiritu. Idem 2. Phil. Quod est aliud beneficium latronum, quam ut commemorare possint his se uitam dedisse, quibus non ademerunt? Accipitur aliquando Vita pro moribus. Teren. in Adel. Inscipere tantam in speculum, uitas hominum Iubeo. Lib. 2. ad Her. Deinde uita hominis ex ante actis spectabitur. Aliquando pro alimento, seu uictu. Teren. Eadem quippe homo iam grandior, cui opera uita erat. Idem in He auton. Nam tua quidem Hercle uita certe expectanda, atque optanda est. Interdum pro instituto, & ratione uiuendi. Cicero. de Senect. Serpit per omnium uitas amicitia. Cicero. pro Rosc. Amer. Vita rustica honestissima, atque sua uisissima. Mea uita, *ζωή μου*, blandientis uox est. Cicero. ad Terent. libro 14. Obsecro te mea uita, quod ad sumptum attinet sine alijs, qui possunt, si modo uolunt, sustinere.

VITABUNDVS, [*Schifatore.*] *ἄλαβόμενος*, idem quod uitans. Sal. Mar. uita bundus classem hostium, ad oppidum peruenit.

VITALIS, & hoc le. [*Vitale, che puo uinere. Gal. Vital. qui baille ou qui a uie. Hisp. Cosa de uida ò que puede uinir.*] *βιάσιμος*, quod uiuere potest, uel cui diuturnior uita sperari potest, unde factus octauo menses natos dicuntur non esse uitales, hoc est, non diu uituros. Cic. de Amici. Quis potest esse uita uitalis, (ut ait Ennius) nisi qui, &c. Interdum actiue accipitur pro eo, quo uiuimus, quodque uitam aut afferit, aut conseruat. Vir. 1. Aen. Quisquis es, haud credo, inuisis cælestibus auras Vitales, carpis. Vitalis calor. Curtius libro 3. Pallor deinde suffusus est, & totum propemodum corpus uitalis calor reliquit. Cic. 2. de Nat. Deo. Caloris natura uita habet in se uitalem. Vitale æuum pro ipsa uita. Plau. Pæn. Iuppiter, qui genus colis, alijque hominum, per quem uiuimus, Vitale æuum. Hinc Vitalitas, atis, uis & potentia uitalis. Pl. lib. undecimo, cap. 37. Cæteris corruptis uitalitas in corde durat. Vitaliter, adu. *βιωτικῶς*. Lu. lib. 5. Quandoquidem nequeunt uitaliter esse animata.

VITELLVS, uitelli, [*Rosso di ouo. Gal. Lo moyan d'un œuf. Hisp. La yema ò lo amarillo del hueuo.*] *λέκιδος, τὸ ἄρχον τῆ ὠῆ*, dicta est oui pars lutea, quod ex eo uiuat pullus: ipsum enim animal ex albo liquore oui corporatur, cibus eius in luteo, hoc est in uitello. Marti. lib. 13. Candida si croceos circumfluit unda uitellos, Hesperius scombri temperet oua liquor. Cicero secundo de Diuinat. tum illa, Nihil ne, inquit, de uitello? id enim ex ouo uidebatur aurum declarasse, reliquum argentum. Horat. 1. Serna. Sat. 4. Longa quibus facies ouis erit illa memento, Ut succi melioris, & ut magis alba rotundis, Ponere nanque marem cohibent callosa uitellum.

VITELLINVS, æuum, *μορμεινός*, idem quod uitulinus. Cice. ad Pæt. libro 9. Integram famem ad ouum affero; ita usque ad assium uitellinum opera perducitur. Quo tamen in loco meliora exemplaria Vitulinum legendum ostendunt. Vitellina bilis, *λεκυθοειδής χολή*, a Medicis appellatur, quæ fit ex bile pallida uehementius uisita ita dicta, quod crudi oui uitellum & colore & substantiæ crassitudine imitetur.

VITELLIVS, *βιτέλλιος*, nouus Romanorum Imperator fuit, uentri, gulaque addictissimus, qui superato ad Bebricum Othone Imperium arripuit, quod non multo post deficientibus ad Vespasianum militibus, una cum uita exiit. Reliquam eius uitam pere ex Suetonio.

VITEVS, æuum, *ἀμπελινός*, quod est ex uite: unde Pocula uitea. Vir. *ἀμπελινός*, pro uino, posuit 3. Ge. Et pocula læti Fermento atque acidis imitantur uitea sorbis.

VITEX, icis, [*Vitice.*] *ἄγνος*, frutex est in arbore affurgens, in fluminum ripis, ac torrentium alueis nascens, ramis prælongis lentisq; folijs oliæ, sed mollioribus. Duo sunt eius genera alterū, albū florem emittens cum purpureo: alterum, tantum purpureum, & semper piperis similitudine. Græci *ἄγνον* uocant, quod nobis castum sonat, propterea quod matronæ in Thesmophorijs Atheniensium castitate seruantes, ex folijs ijs cubitum, sibi sternebant. Viticis autem nomen uitilium usu accepit. Vulgus herbariorum Aguui castum appellat.

VITIARIUM, *ἀμπελῶν ἀμπελόστυον*, uitium feminarium, seu locus uitium plantis constitus. Columel. libro tertio capitulo quinto. Vitiarium neque ieiuna terra, neque uliginosa faciendum est: succosa tamen, a mediocri potius quam pingui. Et paulo ante. Cui uineta facere cordi est, præcipue caueat, ne alienæ potius curæ, quam suæ credere uelit, neue mercetur uiuiradicem, sed genus furculi probatissimum domi conserat: faciatque uitarium, ex quo possit agrum uineis uestire. Varr. libro primo de Re rustica. Ideo in uitario primitus cum exit uitis, tota refecari solet, ut firmiore sarmento e terra exeat, atque in pariendis colibus uires habeat maiores.

VITICULA, æ, [*Viticella. Gal. Vignotte, petite uigne. Hisp. Pequena uida.*] *ἀμπελῖς*, diminutiuum a Viticis. Virgil. in Diris: Dulci nanque tumere nondum uiticula Baccho. Cic. 3. de Nat. Deo. At enim minoræ dij negligunt, neque agellos singulorum, nec uiticulas persequuntur. Viticulæ item, *κλημάτια*, in herbis dicuntur flagella quædam, quæ uirium palmites imitantia longe lateque proserpunt, & obuia quæque amplectuntur, ijsque quasi pedanibus abutuntur, cuiusmodi uidere est in cucurbitis, cucumeribus, aliisque nonnullis id genus. Pl. lib. 24. cap. 11. Frutex est folio hederæ, molliore tamen, & minus longis uiticulis.

VITIFERA, æuum, [*Vitifera.*] *ἀμπελοφόρος*, quod fert uites, siue in quo proueniunt uites. Mar. lib. 13. Hæc de uitifera uenisse picata Vienna Ne dubites, misit Romulus ipse mihi.

VITIGINEVS, æuum, [*Di uite.*] *ἀμπελινός*, quod ex uite fit: ut Vitigineum simulacrum. Col. li. 12. ca. 16. Alij folijs uitigineis, nonnulli plataninis semiuietas uas contegunt.

VITILIGO, pen. pr. gen. uitiliginis, *ἀλζος, μέλας, λεύκη* fœdus cutis color,

color, ex malo corporis habitu proueniens, nutrimentū recte assimilare non potens. Celsus ad finem l. 5. tria eius facit genera: *ἀλφον*, uocans, in quo color albus est fere lubasper, & non continuus, ut quædam quasi guttæ dispersæ esse uideantur. Ab alphi, *μείλας*, solo differt colore, qui illi niger est & umbræ similis. Tertium genus *λακκῶ* appellat, simile quiddam habens alphi, sed magis albescens, & altius descendens, pilos quoq. albos reddens, & lanugini similes. Hæc Cels. P. l. h. r. ca. 15. Ferunt eos qui quotidie edunt capparim, paralyti non periclitari, nec lienis doloribus, Radix eius uiriliginis albas tollit. Mar. l. 3. linguæ uiriliginē dedit per quandam similitudinem, cum inquit: Scabros dentes, uiriliginem q. linguarum.

VITILIS, & hoc uitle, [*Pieghenoli*.] *λαγυιδες*, quicquid sic lentum est, ut commode flecti possit, inquit Budæus: uinciendo dictum, quemadmodum & Vitis, Vitex, Vimen, & cætera id genus. Plin. l. 19. capitu. quinto: Cucurbita omni modo fastigiatur, uaginis maxime uitilib. Hinc Virilia subitantiue, dicuntur uimina, quibus religantur uites. Idem lib. 24. cap. 9. Non multum a falice uitilium usu distat uter.

VITILIGATORES, [*Calomniatori, ottrettori*.] *συκοφαντες*, dicti sunt uitioli litigatores, hoc est calumniatores, obrectatores: ex uitijs, & litigatoribus composita dictio. Qui enim sola prauitate cõtionem querunt, uiligatoribus proprie dicuntur. M. Cato Vitiligatoribus appellat litium audos, alienorū operum calumniatores. Plin. in Præf. Historiæ mundi: ergo securi et contra uitiligatores, quos Cato eleganter ex uitijs, & litigatoribus composuit: quid enim illi aliud, quam litigant, aut litem querunt?

VITILIGO, as, p. c. [*Accusare, riprendere, mordere*.] *συκοφαντισ*, obstrigilo, carpo, criminor, damno, mordeo: unde Vitiligatores. Plin. in Prolo. Nat. Hist. Sic ego, quæ scripta sunt, hæc si palam proferantur, multos fore qui uitiligent.

VITIO, tias, [*Guastare, corrompere*.] *καταστώω*, corrumpto, destruo, deterius reddo. Plaut. in Prolo. Aulū. Eius filiam Lyconides uitiariat. Nam uitiariam uirginem dicimus, cum pudicitiam amisit. Plin. libro 20. capitu. 54. Si in cubatu conuerit, oua pereunt, & accipitris audita uoce uitiantur. Cicero pro Sextio: Comitioum & concionum significationes interdum ueræ sunt, nonnunquam uitiata & corruptæ, Qui septimo Met. Uitiatur odoribus auræ. Idem 3. Metam. Quique halitus exit Ore niger Stygio, uitiatas in ficit auras.

VITIO dare. [*Biasimare*.] *ὑκαλέειν δὲ αἰτίας ἔχειν*, est culpæ, uitiu perare. Ter. in Prolo. And. Nunc quam rem uitio dent, quæso animum aduortite.

VITIOSVS, a, um, adiect. [*Vitioso, cattino, Gal. Vitieux, plein de vices, uareux, gaſté, corrompu. Hisp. Cosa con pecado ó con tacha.*] *κακὸς, φαῦλος*, uitijs plenum, corruptum, deprauatum. Ci. ad Att. lib. 1. Ille alter uitio uno minus uitiosus, quod uers, quod somni plenus, quod imperius, quod *ἀμπαροτοτότος*, &c. Vitiosa nux, pro corrupta, ac putrida. Plautus in Mil. Non ego emam nunc uitam tuam uitiosa nuce. Vitiosum suffragium, corruptum. Cicero tertio de Leg. Ne tabella uitiosum occultaret suffragium. Vitiosæ oues, morbo sæ, morbo infectæ. Col. l. 7. cap. 3. Cum præsertim boni pastoris uel prima cura sit, annis omnib. in demortuarum uitiosarumque ouium locum totidem, uel etiam plura capita substituere. Quomodo aut differat Vitiosus & Morbosus, uide in dictione Vitium. Hinc uitiosæ, aduer. male, corrupte. Quin. libro quarto, capitu. 1. Vitiosæ, in scholis facimus, qd̄ exordio sic utimur, &c. Vitiosæ se habere aliquid membrum dicitur, cum uitio aliquo affectum est. Cicero. 3. Tusc. Membrum tumidum, ac turgidum non uitiosæ se habet.

VITIOSI magistratus, dicebatur, qui uitio creati erant, cū scilicet ex legitimis auspicijs, ceteris uel solenitatibus aliquid esset omisum: aut cum in campo aliquid uitij interuenisset, quo ex Augurū disciplina solent dirimi comitia. ut si quis interim comitiali morbo fuisset correptus, aut si fulmen esset uisum, aut tonitru auditum, uel aliud quippiam esset obnunciatum, quod infausta futura illa comitia portenderet. Tunc enim Vitiosa comitia dicebantur, & Magistratus uitiosi uel uitio creati: cogebanturq. qui designati essent, se magistratu abdicare.

VITIOSITAS, atis, [*Vitiostia, uitio*.] *κακία*, contrarium Virtutis. Cic. lib. 4. Tusc. Vitiositas est habitus aut affectio in tota uita inconstantis, & a se ipsa dissentiens.

VITIS, huius tis, fœ. gen. [*Vite, Gal. Vigne. Hisp. La uid.*] *ἄμπελος*, a Vino ferendo dicta est, ut placet Var. lib. quarto de Ling. Lat. siue quod inuiter ad spem percipiendarum uuarum, ut auctor est idem Varro libro primo de re rust. cap. 31. ubi sic habet: Et uitis, eo quod inuiter ad uuas percipiendas, dicta primo uideretur. Ci. de Sen. Cuius quidem non utilitas me solum sed etiam cultura, & ipsa natura delectat: religatio, propagatio uitium samentorumq. Ouid. 14. Meta Falce data frondator erat, uitisq. putator. Virgil. 1. Georg. Quid faciat lætas segetes quo sydere terram Vertere

Mecenas, ulmisq. adiungere uites Conueniat. Erat & Vitis gentamen centurionis, quo ille milites ob leuiora delicta uerberabat. Minus enim ignominiosa erat pœna, quæ a Centurione, quæ quæ a litore esset illata. Vnde Iuuen. Sat. 8. Nodosam post hæc frangebat uertice uitem, Si lentus pigra maniret castra dolabra. Mar. Digest. de Re militari. Similes uitem tenuit, militiam mutat: si ex indutria fregit, uel manum Centurioni intulit, capite punietur.

VITISATOR, oris, penul. cog. *ἀμπελοφύτης*, qui uites ferit. Quo nomine dictus est Saturnus, qui primus ferendarum uitium uinum in Italiam attulit. Virg. l. 7. Ae. Vitifator curuam seruans sub imagine falcem.

VITIUM, [*Vitio, scelerate* *ἄσκληριτὰ*. Gal. *Vice, mauaisie, meschance, se. Hisp. Tacha generalmente.*] *κακία, κακότης*, proprie dicitur, quod uirtuti opponitur: ita dictum, quod uitandum sit, ac fugiendum. Hora. lib. 1. Epist. Virtus est uitium fugere. Cice. pro Cluent. Nullam quidem ob turpitudinem, nullus ob totius uitæ non dicam uitium, sed erratum. Plaut. Truc. Hoc nobis uitium maximum est, cum amamus, tunc perimus. Aliquando accipitur pro errato, Plin. Librum uitij plenum. Aliquando pro uitioso corporis affectu, non tamen ad uitæ perniciem tendente. Aul. Gel. ita distinguit uitium a morbo, quod Morbus sit affectus quidam cuiuscunque corporis contra naturam, qui usum eius facit ad id deteriorem, causa cuius natura nobis eius corporis sanitatem dedit: ut ait Vlp. tit. de Aedil. edict. lib. 1. Et est Morbus totius corporis, ut febris infania, utq; ait Nonius, cum accessu aut temporis, aut contagij. Vitium uero perpetuum corporis impedimentum, ut cecitas, claudicatio, uecordia. Et sic Vitium non tantum ad animum, sed etiam ad corpus refertur. Et non solum in homine, sed in alijs quoque rebus dicitur. Cice. Pæro. si nihil est in parietibus, aut tecto uitij, cætera mihi probabuntur. Potest tamen, qui Morbosus est, etiam Vitiosus dici, sed non contrario. Equus mordax, & calcitrosus, uitiosus non morbosus est. Claudius uero aliquid actu factus, & morbosus, & uitiosus dici potest. Quicquid impedit, uel corrumpit, ac inutile est, Vitium dicitur. Vir. 1. Ge. Sane illis omne per ignem Excoquitur uitium, &c. Ponitur aliquando pro culpa, Cicero primo Ac. Huc si perueneris, me tibi prium quidque concedere, meum uitium fuerit, &c. Aliquando pro stupro, unde Offerre uitium uirgini, *διακορεῖν*, pro uitare uirginem, dixit Terentius in Hecy. pudicitia afferre uitium. Pla. Pudicitia nunquam, nec uim, nec uitium attuli. Vitium addere, pro uitium afferre. Idem: Pudicitia huius, inquit, me absente uitium est additum. Vitium facere dicuntur ædificia, cum rimas agunt, & ruinam minantur. Cicer. Top. Si ædes exesæ corruerunt, uitium uel fecerunt. Vertere uitio aliquid, idem quod dare Vitio. Cicero in Ep. Ne sibi ille uitio uerterent, quod abesset a patria. Denique quicquid uituperari solet, Vitium dicitur. Ci. 1. de Ora. Adest. n. fere nemo, quin acutius, atque acrius uitia indicent, quam recta uideat. Ponere in uitio, est sumere in malam partem. Cice. 3. Tusc. Qui fortis est, idem est fidens, quoniam Confidens mala consuetudine loquendi in uitio ponitur.

VITIO, as, [*Schifare, guardarsi, fuggire. Gal. Euitare, fuire. Hisp. Esquinar ó huyr de algo.*] *ἀλαβύμαι, euito, esugio, declino, caueo*, quamquam amplius quiddam significat, quam caueo. Multa enim cauemus, quæ tamen uitare non possumus. Ci. 3. Verr. Nam eum, qui palam est aduersarius, facile cauendo uitare possis. Vir. 3. Ae. Quæ prima pericula uitio. Idem 2. Aen. Testor, in occasu uestro, nec te læ, nec ullas uitauisse uices Danaum. Scipium uitare est non sibi conitare, uel sibi displicere propter scelerum conscientiam. Hor. 2. Ser. Saty. 7. Teque ipsum uitans, fugitius ut erro. Vitatio, nis, uerbale, ipse uitandi actus. Cicero quinto de Finibus. Nec uitationem quidem doloris ipsam per se quisquam in rebus expectendis putauit, ne si etiam euitare posset. Vitabundus, a, um, idem quod uitans. S. Iust. in Iugur. Ipse quasi uitabundus per saltuosas loca & tramites exercitum ducere. Liuius quinto Bel. Pun. Hanno ex Brutij profectus cum exercitu uitabundus castra holtium, Consulesque quæ in Samnio erant, cum Beneuento iam appropinquaret, tria passuum millia ab ipsa urbe loco edito castra posuit. Eius composita sunt, Deuito, & Euito, eiusdem fere significationis cum suo simplici, de quibus satis multa suis locis.

VITRARIUS, rij, [*Maestro di lauorare vetri. Gall. Voisier, faiseur de uoires. Hisp. Vidriero.*] *ὕαλκρυτος*, uitri cõficiendi artifex, qua uoce utitur Lampridius in Alexandro.

VITREVS, a, um, adie. [*Di vetro.*] *ἑάλληος*, qd̄ ex uitro est: ut uitreæ ampullæ, apud Plin. l. 20. c. 14. Col. l. 12. c. 4. Vasa aut fictilia, uel uitreæ, plura potius, q̄ ampla. Qd̄ uitri colorē refert, *ὕαλλος*, ut, Fõs uitreus, hoc ē, clarus, & pellucidus, apud Plin. Iuniorē Epi 16. Plin. maior li. 9. c. 31. Nec oib. idē uitreus color. Vir. septimo Aeneid. Te nemus Agnitæ, uitrea te Fucinus, unda, Te liquidi suere lacus. Interdū Vitreum dicitur, qd̄ fragile est in moiē uitri. Seneca; Fortuna uitreæ est: dum splendet, frangitur. Fama uitreæ. id est, fragilis,

- fragilis, Acrone interprete. Horat. 2. Seru. Sat. 3. Et furiosus erit, quem cepit uitrea fama.
- VITRICVS**, ci, [Padregno. Gal. Le paratre, beau pere. Hisp. Padastro, marido de madre.] $\mu\alpha\tau\epsilon\rho\sigma$, matris mex maritus: cui respodet relationem Prauigau. Ci. ad Att. l. 15. Vitricus quidem nihil censebat, quem Alura vidimus. Ouid. 1. Amor. ad Cupidinem: Necte comā myro materas iunge columbas: Qui deceant, currus vitricus ipse dabit. Inteligit Vulcanum, qui Venere, postquam ex Ioue genuisset Cupidinem, duxerat uxorem.
- VITRVM**, vitri, [Vetro. Gal. Voirre. Hisp. Vidrio.] $\beta\alpha\lambda\alpha\sigma$, materia translucentis, quæ modo ex arena splendenti, modo ex cauliculis perlicidis conficitur. De cuius origine & ratione faciendi, uide Plin. lib. 36. cap. 15. Idem pro Rabir. Poith. Ductæ naues poithumi Puteolis sunt audicæ, uisæque merces, fallaces quidem, & fucosæ, chartis, & linteis, et uitro delatæ. Plin. lib. 36. c. 26. In genere: vitri & obfidiana numerantur, ad similitudinem lapidis, quem in Aethiopia inuenit Obsidius.
- VITRUVIVS**, architectus Veronenfis, cuius opera etiam hodie omnium manibus teruntur, uarias in linguas transfusa.
- VITTA**, æ, duplici t, [Benda, πεζύχ. Gal. Vne bande ou ruben de teste. Hisp. Venda ornamento de la cabeza.] $\tau\iota\upsilon\upsilon\alpha$, ligamentum capitis, hoc est, fascia, qua circum caput aë, qui, uel crines, uel terta, aut flores, aut quid uis aliud religabant. Vir. 2. Aen. & falsæ fruges, & circum tempora uittæ. Vbi Seruius: Vittæ, quib. uittæ coronabantur. Idem li. 3. Aen. Vittasq. resolut Sacratæ capitis. Ouid. Met. Vittæ coercuerat negiectas alba capillos. Luc. 5. li. Tum tota priores Stringit uitta comas. Hinc Vittatus, æ, um, uittis redimitus. Plin. libro 7. capit. 30. Vitatam mauem Dionysius tyrannus Platoni misit obuiam. Plauin uita Marci Coriolani ait, in Metellorū familia fuisse qui Vitratu cognominaretur, ab usu uittæ, qua ulcersi tegendi causâ procedebat in publicum obligata fronte. Ouid. 1. Amor. Ele. 7. Sic, nisi uittatis quod erat Cassandra capillis, Procubuit templo cauta Minerua tuo.
- VITVLA**, æ, [Vitella. Gal. Vne genisse ou jeune uache. Hisp. La beçerra ò aña, ò a uerra.] $\mu\acute{o}\chi\alpha\sigma$, ñ, bubuli generis foetus foemianus, qui annum primū ætatis nondum expleuit: nam tum Iuuenia dicitur incipit. Varr. 2. de re rust. ca. 5. Primum in bubulo genere gradus ætatis dicuntur quatuor prima uitulorum, secunda iuuenorum, tertia boum nouellorum, quarta uetulorum. Discernuntur, in prima ætate uitulus, & uitula: in secunda iuuenus, & iuuenca: in tertia & quarta taurus & uacca. Aliquando tamen uitulam latius accipiunt, ut etiā ad iuuenam, uel uaccam uouellam extendatur. Vir. Eclo. 3. Ego, hanc uitulam (ne forte recuses, Bis uenit ad mulctra, binos alit ubere foetus) Depono.
- VITVLARI**, [Allegari.] $\pi\alpha\upsilon\lambda\iota\zeta\eta\upsilon$, ueteres usurparunt pro uoce lætari: propterea quod eam ueram uitam putabant, quæ summa lætitia, ac tranquillitate degere. Var. li. 1. 5. Rerum diuinarum: Pontifex quibusdā sacris uitulari solet, quod $\Gamma\upsilon\alpha\iota\tau\alpha\upsilon\lambda\iota\zeta\eta\upsilon$ dicitur, hinc Viuere sæpenumero ponitur, pro lætam uitam agere. Festus a uitulis deditur, qui summa in pratis lasciuia exultant. Vitulans (inquit) lætans gaudio, in prato uitulus. Ennius: Habet in corona nam uitulans uictoria.
- VITVIVS**, li, [Vitello. Gal. Vn ueau. Hispan. Beçero, ò añafo ò uirero.] $\mu\acute{o}\chi\alpha\sigma$, foetus masculinus in bubulo genere, qui primum ætatis annum nondum expleuit: nam deinde Iuuenus uocari incipit. Dicitur Vitulus a uitulando, hoc est, lasciuendo. Varro Rei rust. lib. 2. cap. 1. Primum in bubulo genere ætatis gradus dicuntur quatuor: prima uitulorum, secunda iuuenorum, tertia boum nouellorum, quarta uetulorum. Idem 3. Georg. Post partum in uitulos cura traditur omnis. Hor. 4. Car. Ode 2. Te decem auri, totidemque uaccæ, Me tener soluat uitulus relicta Matre, qui largis iuuenescit herbis In mea uora. Aliquādo tamen Vitulum legitur pro iuueno, seu tauro nouello, Virgil. quarto Ge. Tum uitulus bima curuans iam cornua fronte. Neque solū in bubulo genere Vitulus dicitur, uerum etiam in alijs quadrupedibus maioribus. Plin. li. 8. c. 1. de Elephantis. Atque ita salutato sidere in siluas reuertuntur, uitulorum fatigatos præ se ferentes. Virg. ad equos transtulit. 3. Geor. Iam uitulos hortare, uiamque infite domandi. Qui etiam balænarum foetus, Vitulos appellat Plin. li. 9. c. 6. Irrumpunt (inquit) orca in secreta, & uitulos earum, ac foetas uel etiam grauidas lancinant morsu. Hinc Vitulinus, adie. quod uel titulum est: ut, Vitulina caro, apud Pla. in Aul. Cicero secundo de Diuin. An tu, inquit, caruncula æ uitulinæ maius, quam Imperatori ueteri credere?
- VITVLVS**, marinus, $\rho\acute{\upsilon}\nu\eta$, belua est genere amphibiorum, oniniū animalium somniculosissimum, tam in terra, quam in mari uitam habens. Partit enim in terra pecudum more, nunquā plures geminis, eosq. mammis educat, nec ante XII diem deducit in mare. Grauiissimum in somno edit mugitum: unde & uituli nomen accipit. Reliquam eius naturam uide apud Plin. li. 9. ca. 13.
- VITVNYVS**, antiquus deus erat, qui credebatur uitam largiri: ut

- Sentinus sensum. Cael. Rhod. li. 2. 5. ca. 30.
- VITUPERIVM**, [Vituperio. Gal. Blasme, deshonneur, infamie. Hisp. Infamia, deshorna.] $\psi\acute{o}\gamma\alpha\sigma$, uituperatio, dedecus, infamia. Cice. Vel etiam a uitio dictum ut a peti im.
- VITUPERABILIS**, le, [Vituperabile] $\delta\eta\mu\lambda\omicron\gamma\alpha\sigma$, uituperatione dignus. Ci. 3. de leg. Nam isto quidem modo uel Cōsulatus uituperabilis est, si Cōsulatum (quo enumerare nolo) peccata collegeris.
- VITUPERATIO**, onis, [Vituperio, infamia. Gal. Blasme, uitupere. Hisp. Vituperio, menosprecio.] $\psi\acute{o}\gamma\alpha\sigma$, uituperandi actus, reprehensio, cui opponitur laus, siue iudatio. Quinc. in Proæ. lib. 8. His adiecimus, demonstratiuum laude & uituperatione comitare. Ci. 7. Verr. Hæc autem uituperatio, atque infamia confirmabatur eorum sermone, qui a suis ciuitatibus illis nauibus præpositi fuerant. Venire in uituperationem hominum, est hominū reprehensio obnoxium fieri. Ci. 6. Verr. Ut propter eum in sermone hominum, atque in tantam uituperationem ueniret. Esse alicui uituperationi, est ad dedecus, & infamiam eius pertinere. Idem Phil. li. 13. Epi. Sed mihi ita persuadeo, (potest fieri ut fallar) eā rē laudi tibi potius, quam uituperationi fore.
- VITUPERATOR**, tis, [Reprensore. Gal. Blasmeur, mesprisier. Hisp. Reprehendedor.] $\psi\acute{\epsilon}\kappa\tau\eta\varsigma$, reprehensor, qui proclius est ad uituperandū. Cic. 1. de Finib. Quanquam Philosophiæ quidem uituperatoribus satis responsura est eo libro, quo, a nobis Philof. plura defensa & collaudata est, cum esset accusata & uituperata ab Hortensio.
- VITVPERO**, onis, [Blasfatore.] $\psi\acute{\epsilon}\kappa\tau\eta\varsigma$, uituperator, momus, in reprehensionem proclius. Dicitur ea forma, qua & Epulone & Mādūconem, & Phagonem dicimus, & Palponē, uerbis uidelicet in nomina conuersis.
- VITVPERO**, as, [Vituperare. Gal. Vituperer, blasmer, mesprisier. Hisp. Reprehender, menosprecjar.] $\psi\acute{\epsilon}\gamma\alpha$, uitro uerto, culpo, de dignitate uel auctoritate alicuius detraho. Ter. in And. Prolog. Id isti uituperant factum. Auctor ad Her. l. 2. Vitiosum est, artem, aut scientiā, aut studium quodpiam uituperare propter eorum uitia, qui in eo studio sunt, ueluti qui Rhetoricam uituperant propter alicuius Oratoris uituperandam uitam. Ci. pro Mur. Ego tuum consilium Cato, uituperare non audeo. Iungitur aliquādo cum datiuo. Pla. in Caf. Cur omine mihi uituperat malo?
- VITVARIVM**, rij, [Viuaio, barco. Gal. Vn parc à nourir bestes sauvages. Hisp. Buar donde se crian animales.] $\zeta\omega\upsilon\phi\epsilon\iota\omicron\nu$, $\zeta\omega\sigma\tau\omicron\phi\epsilon\iota\omicron\nu$, locus in quo uel aues, uel pisces, uel fera continentur, quæ ad uictum duntaxat pertinet, ut docet Gel. Noct. Att. li. 2. ca. 20. Plin. lib. 8. ca. 54. Viuaria a prore cæterorumq. siluestriū, primus togati generis inuenit Fuluius Hirpinus, qui in Tarquiniensibus feras pascere instituit. Plin. li. 9. ca. 54. Ostreorum uiuaria primus Seruius Orata in Baiano inuenit. Iuu. Sat. 5. Non dubitatur fugitium dicere piscē, Depastū que diu uiuaria Cæsar. Peculiari tamen nomine septa, in quibus fera pascuntur, Leporaria dicuntur: quemadmodum Piscinæ, in quibus aluntur pisces: & Ornithones, in quibus aues clausæ tenentur. Vide Varr. Rei rust. li. 3. c. item 3.
- VITVAX**, cis, penultima produ. omnis gene. [Viuaie, uiuo, uiuoroso.] $\mu\alpha\kappa\acute{o}\lambda\iota\omicron\varsigma$, longæuis, seu uita diuturnior. Vir. 1. Geo. Palladia gaudent silua uiuacis oliuæ. Idem Eclog. 8. Et ramosa Mycon uiuacis cornua cerui. Hinc Viuacior, Viuacissimus. Plinius libro 9. capi. uigesimo. In sicco quoque repetunt: ideo etiam uiuaciora talia. Horat. 2. Seru. Satyr. 2. Postremum expellet certe uiuacior hæres. Viuacitas, atis, longæuitas, uitæ diuturnitas. Colum. libro. 11. cap. tertio: Multis etiam locis uiuacitatem suam usque in annos decem prorogat.
- VITVERE** in diem, dicuntur, quas Græci uocant $\eta\mu\epsilon\rho\phi\epsilon\iota\varsigma$, qui quotidie parant noua cibaria, nullum habentes penum reconditam, nihil de futuro tempore solliciti, omnia denique curam ita abijcientes, ac si eo solum die uicturi essent. Cicero quinto Tusculan. Nos in diem uiuimus. Colum. libro 3. Nec prouident futuro tempori, sed quasi plane in diem uiuant, sic imperant uitibus, & eas multis palmitibus onerant, ut posteritati nō cōsulāt.
- VITVERRA**, æ, $\gamma\alpha\lambda\eta$, animalculum exiguum ex genere muscellarum, quo uenatores utuntur ad cuniculos ex antris expellendos. Plin. libro octauo, capitu. 55. de cuniculis loquens, Magna propter uenatum eorum uiueris gratia est, immittit eas in specus, qui sunt multiferos in terra, unde & nomen animali, atque ita erectos superne capiunt.
- VITVICO**, is, [Viuere. Gal. Viure. Hisp. Viuere, uiuir.] $\epsilon\mu\psi\upsilon\chi\omicron\varsigma$, $\gamma\eta\upsilon\mu\alpha\iota\alpha$ uiuus fio, animor, proprieque de rebus inanimatis dicitur, cum anima imbuuntur. Plin. lib. 9. capit. 51. Anguillæ atterunt se scopulis: ea strigmenta uiuiscunt, nec alia est earum procreatio. Idem libro decimo sexto, capitu. 25. de Fasonio uento loquens, Hoc enim maritantur uel sentia et terra, quo etiam equæ in Hispania. Per translationem accipit ut pro inualescere & uigorem acquirere. Lucan. libri quarto: Quod cupido mixtum cordi uiuiscit, ut ignis. Et paulo post: Vlcus enim uiuiscit & inue teralcit alendo.

VIVIDVS, a, um, p. co. [*Vivo.*] ἀκμαῖος, ἐπακμάζων, multo vigore prædus. Plin. in Pan. Amas constantiam ciuim, rectiorque, ac uiuidos animos. Virg. 5. Aen. Exigui numero, sed bello uiuida uirtus. Liu. 6. ab Urb. Sed uegetum ingenium in uiuido pectore uigebat, uirebatque integris sensibus. Interdum Viuidum accipitur pro uiuenti. Propertius: Quattuor artificis uiuida signa boues. Vbi signa uiuida, dixit, quali uiuentia, idque hiperbolicos, quemadmodum Virg. Spirantia æra, hoc est, tanta arte confecta ut uiuere, & spirare uideantur.

VIVIRADIX, cis, pen. prod. & fœ. gen. μόχραμι, planta quæ cum radice feritur, quasi uiuam radicem habens, ad differentiam malleoli, & talearum. Plin. lib. 17. c. 2. In ar. do solo u. uiradix quoque frustra feritur. Col. lib. 3. c. 14. Stationis autem duo sunt genera malleoli uel uiuiradix: quod utrumque ab agricolis usurpatur, & in prouinciis magis malleoli. Neque enim seminarijs student, nec usum habent faciendæ uiuiradixis.

VIVO, is, xi, ctum, [*Viure.* Gall. Viure. Hisp. Viuir como quier. uiniera.] βίωσις, uitam ago, uitam dego, in uita sum. Quint. lib. 9. cap. 3. Non ut edam, uiuo: sed ut uiuam, edo. Cicero de Senect. Nemo est tam senex, qui se annum non putet posse uiuere. Horat. 2. Serm. Sat. 6. Neque ulla est Aut magno, aut paruo lethi fuga: quo bone circa Dum licet in rebus iucundis uiue beatus, Viue memor quam sis xui breuis. Cic. 3. de Finib. Consciantium est huic nature: ut sapiens uelit gerere, & administrare rem publicam, atque ut e natura uiuat: uxorem adiungere & uelle ex ea liberos procreare. Et licet abolatum sit hoc uerbum, admittit tamen accusatiuum reciprocum: ut, uiuo felicem uitam, uiuo uitam duram. Ter. in Adel. Nam ego uitam duram, quam uixi usque adhuc, prope iam ex cursu spatio, mitto. Interdum accipitur Viuere pro eo, quod est lætam uitam agere. Nam eam demum ueram putabam esse uitã, quæ in læticia, animique tranquillitate perageretur. Mar. Sera nimis uita est crastina, uiue hodie. Pla. in Mil. Conferui, conferuq. omnes bene ualete, & uiuite. Catullus ad Lesbiam: Viuamus mea Lesbia, atque amemus. Viuere studijs, dicit Cic. ad Sulp. Ep. 29. lib. 14. pro eo quod est uitam litteris sustinere. Ita uiuam, affirmantis particula est. Cic. ad Tiron. lib. 16. Sollicitat, ita uiuam, me tua mi Tiro ualutudo: id est, moriar, uel dispeream, nisi tua ualutudo me sollicitat. Eandem uim habet Ne uiuam, subsequente particula Si, uel Nisi. Cic. ad Att. lib. 4. Quid poteris, inquires, pro ijs dicere: ne uiuam, si scio. Viuendo uincere aliquem, dixit Pla. in Epid. pro eo quod est, ei superstitem esse uiuitur impersonale. Pla. in Perf. Quid agitur? T. uiuitur. Ter. in Hea. Hoc ibi fit, ubi non uere uiuitur. Cic. 1. de Fin. Qua præceptrice in tranquillitate uiui potest omnium cupiditatum ardore restricto. Oui. 1. Met. Viuitur ex rapto: non hospes ab hospite tutus. Hor. 2. Car. Ode 16. Viuitur paruo bene: cui paternum Splendet in mensa tenui salinum. Viuitur personale. Oui. 12. Met. Vixi annos bis centum, nunc tertia uiuitur ætas. Huius uerbi composita sunt Conuiuo, Peruiuo, & Superuiuo, Reuiuo, quorum significata uide suis locis.

VIVVS, a, um, [*Vivo.* Gal. Visuiuant. Hisp. Cosa uiua.] ζῶος, spirans, animatum, uita præditum. Cicero ad Att. libro 4. Cato tamen affirmat se uiuo illum non triumphare. Quandoque ponitur pro naturali & non artificioso. Virgilius libro 2. Georg. Et uiua sua plantaria terra. Idem 1. Aeneid. Viuoque sedilia saxo. Quandoque pro ualido aut uehementi. Virg. 1. Aen. Et tentat uiuo præuerrere amore. Viua sapes dicitur, quæ dumis non præcisit, sed in eo loco natis contextitur. Columel. lib. 11. cap. 3. Vetusissimi auctores uiuam sapem structili prætulerunt: quia non solum minore impensam desideraret, uerum etiam diuturnior immensis temporibus permaneret. Viua aqua, naturalis, & indidem nata. Varr. 1. de re rust. c. 11. Si omnino aqua non est uiua, cisternæ faciendæ sub tectis, & lacus sub dio: ex altero loco ut homines, ex altero ut pecus uti possit. Flumen uiuum. Virg. 2. Aen. Donec me flumine uiuo Ablueri. Lacus uiui. Virg. 2. Geor. Spelunca, uiuique lacus, ac frigida tempe. Vultus uiuos ducere, hoc est, uiuam, & naturalem effigiem referentes. Virg. 6. Aeneid. Excudent alij spirantia in mollis æra, (Credo equidem) uiuos ducent de mar more nultus.

VIVVS PYRITES, πυρίτης ζῶος, lapis est ex omni pyritarum genere ponderosissimus, ex quo ignis excutitur. Plin. lib. 36. c. 19. Pyritarum etiamnum aliqui genus unum faciunt, plurimum habes ignis quos uiuos appellamus, & ponderosissimi sunt. His exploratoribus castrorum maxime necessarij, qui clauo, uel altero lapide scintillas edunt, quæ exceptæ sulphuratis aut fungis aridis, uel folijs, dicto celerius ignem trahunt.

VIX, [*A pena, difficilmente.* Gal. A peine, à grand peine. Hisp. Apena.] μόχρη, aduerbi. in significans, propemodum non ægre uel difficulter, quasi cum uis & labore. Virg. lib. 2. Ge. Vix humiles apibus castas, roremq. ministras. Teren. Vix retraxi filium ab amore ancillæ. Aliquando refertur ad Tempus pro uix dum, siue uix adhuc statim, ubi, uel iam iam. Virg. 1. Aen. Vix e conspectu Siculæ tellu-

ris in altum uela dabant læti. Id est, statim, postquam e conspectu Siculæ, &c. Aliquando ponitur pro non, Lucan. Carcer uix carceredignus. Oui. Vix Priamus tanti, totaque Troia fuit, hoc est, non fuit tanti Priamus, ut exponit Donatus.

VIX TANDEM, [*Dopo tempo assai.*] ὀλίγως, ταχέως, post multum temporis. Cicero Appio Pulc. Vix tandem legi literas dignas Appio. Virg. 2. Aen. Vix tandem magnis Ithaci clamoribus actus, Compositio rumpit uocem.

V A N T E L

VICERO, as, p. c. [*Impiagare.* Gal. Vlcerer. Hisp. Emplagar.] uel, ut alij Græcam originem sequentes, malunt scribere, Hulcerer, ἑλκώω, ulcerosum facio, ulceribus infesto. Plin. lib. 28. cap. 9. Item equarum (subaudi sanguinis) præterquam uirginem erodit, emarginat, ulcerat. Hor. 1. Ser. Sat. 6. Mantica cui lumbos onere ulceret, atque eques armos. Cic. de Fato: Nondum enim ulcerato serpentis morsu Philocteta, quæ causa in rerum natura continebatur fore, ut is in insula Lemno inqueretur. Hinc Exulcerer, compositum, cuius significationem uide supra suo loco.

VICISCOR, sceris, ultus sum, [*Vendicare, far uendetta.* Gal. Venger. pomin. Hisp. Vengar la injuria.] ἐκδικῶ, τιμωρῶ, uindico, iniuriam non impunitam relinquo, ultionem repeto. Dicimus autem, Vlcescor te, Vlcescor te pro hoc scelere, Vlcescor scelus, Vlcescor me. Terent. in Eunuc. Ego pol te pro istis dictis, & factis scelus Vlcescor. Pla. in Men. Ni hanc iniuriam, meque ultus fuero. Cic. 2. de Inuen. Deinde hoc si constitutum sit, ut peccata homines peccatis, & iniurias iniurijs ulciscantur, quantum incommodorum consequatur. Ouid. 7. Met. Androgeique necem iustis ulciscitur armis. Hinc Vlciō, onis, uerbale, uindicta. Plin. lib. 51. c. 26. Illis etiam ulsionis causa datum est. Tac. lib. 2. Simul perfidos & ruptores datis ultionis & gloriæ mandandos.

VLCVS, ceris, [*Piaga nata da per se.* Gall. Vlcerer, blefseure, & entrampure de peau. Hisp. Plaga que haze materia y que nasce.] ἑλκος, solutio unitatis in carne, quæ fit per erosionem: ut docet Galen. in tractatu de differentijs morborum. Virg. lib. 3. Georg.

Non tamen ulla magis præfens fortuna laborum est,

Quam si quis ferro potuit rescindere summum

Vlceris os, alitur uitium, uiuitq. tegendo.

Vulnus uero est hians patensq. apertura corporis ictu facta, Vlcus tangere, prouerbiali metaphora dicitur, pro eo quod est, mouere dolorem, & rei alieius, quæ nos magnopere urat, mentionem facere. Ter. in Phor. Quid minus utile fuit, quam hoc ulcus tangere? Cic. 1. de Nat. De. Quidquid enim horum attigerit, ulcus est: ita male instituta ratio exitum reperire non potest. Id est, ita ab eo de fendi non poterit, quin erroris uanitatiscq. conuincatur. Hinc Vlculum demin. ἑλκιδιον. Plin. lib. 28. c. 19. Lien uituli in uino decoctus, tritiscq., & illitus ulcuscula oris sanat. Vlcerosus, a, um, adiectiuum, quod est plenum ulceribus. Hor. 1. Car. Ode 35. Sæuiet circa iecur ulcerosum: Non sine quæstu: Transfertur & ad arbores. Plin. lib. 17. c. 14. Ante omnia gemmantes nitere conuenit nihil usquam ulcerosum esse, aut retorridum. Quidam hoc nomen aspirandum putant, & melius fortassis: Nam a Græco ἑλκος, deduci uidetur, quod primam uocalem habet aspiratam.

VLEX, cis, frutex rorismarini similis, sed asperior, qui retinendi arufi gratia sterni solet in fossis canalibusq., ad lauandas montium ruinas fieri solitus. Plin. lib. 33. c. 4.

VILIGO, inis, [*Humore.* Gal. Humour. Hisp. Cosa humida.] pen. pr. ἰκμαῖς, terræ humor naturalis, ex ea nunquã recedens inquit Seruius. Virg. 2. Ge. At quæ pinguis humus, dulcisq. uligine læta. Sil. lib. 8. Et quos pestifera pontini uligine campi, &c. Var. 2. de re ru. c. 2. Solu oportet esse eruderatum & procliuum, ut euerri facile possit, ac fieri purum. Non enim solum ea uligo lanam corrumpit ouium, sed et ungulas scabras fieri cogit. Hinc Vliginosus, a, um, semper uiuidus: ut, Vliginosus ager, qui semper est humidus: Humidus uero qui aliquando siccatur. Plin. lib. 17. c. 5. Terram amaram, siue macram siquis probare uelit, demonstrant eam atræ degeneresq. herbe. frigidam autem retorride nata, item uliginosam tristitia: rubricam oculi, argillamq. operi difficillimas, quæque raitros, ac uomeres in gentibus glebis onerent. quamquam aliquando non quod operi hoc & fructui sit aduersum. Col. lib. 2. c. 4. Igitur uliginosa campi proscindi debent post Idus mensis Aprilis.

VILVS, ἄλος, Apollinis cognomen apud Milesios, quod is sanitatis auctor putaretur. Nam ἄλειν, Iones usurpant pro ὑγιαίνον, hoc est, recte ualere: ut annotauit Ioannes Grammaticus. Vnde & ἄλας, dictas putat cicatrices, quod sint notæ per sanatorum uulnerum. Vide Macr. lib. 1. Saturnalium.

VILVS, a, um, [*Alcuno.* Gal. Aucun, quelque, quelqu'un. Hi. Alguno.] τίς, aliquis, ab Vnus, ut putatur per deminutionem formatum. Nam cum dicimus, non esse ullum, qui legibus pareat, perinde est, ac si dicas, ne unum quidem esse. Numquam autem hoc nomine utimur affirmatiue. Non enim dicimus, Sunt ulli, qui studia amplectantur: sicut Sunt aliqui. Sed uel negatiue: ut, Non est ullus, qui

qui publica commoda priuatis rationibus praeferat. Vel inter-rogatiue: ut, Est ne ullus, qui legum metu solatus ab iniuria tem- peret? Vel infinite: ut, Nescio an ullus sit, qui non n. xorem e-ri- bus, quam uirtuti honorem deferat. Cic. 6. Verr. N. Num inquam horum reliquit: neque aliud ullum tamen, praeter unum perue- tus lignum. Bonam fortunam, ut opinor: eam u. domi si e ha- bere noluist. Virg. 3. Eclog. In me mora non erit ulla. Vide Valer. lib. 3. cap. 63.

VIMARIUM, arii, *πτελεών*, arbutum ex ulmis, uel ulmorum semina- rium. Plin. lib. 17. c. 11. Deferenda ex arcarum uenis post annum in uimaria, interuallo pedali in unamquamque partem. Vimaria quo pacto condi debeat, docet Col. lib. 5. c. 4.

VIMITRIBAS, *περ. μασιγίας*, uox est Plautina ex Graeco & Latino composita, significatq. eum qui assidue ulmis uirgis ceditur, quasi ulmi attritor. Vtitur hac uoce Plautin Peisa.

VIMVS, mi, [*Olmo. Gal. Orme. Hisp. Olmo arbor conocido.*] *πτελέα*, arbor est propter raritatem foliorum maritandis uitibus maxime idonea, Galli ormani uocant, seruat aliquo Latini nominis uetugio. Colum. lib. 4. cap. 13. Quia si uimibus salicis aut ulmi ligaueris, increscens uitis se ipsam praecidit. Virg. 1. Georg. Vimiq. ad- iungere uites Conueniat. Hinc deducitur adiectiuum Vimeus, a uis, quod ex ulmo est. Colum. lib. 6. cap. 3. Probatumque maxime ulmea frons.

VINA, a, [*Braccio, gomito. Gal. Bras. Hisp. Braçada.*] *ὄλενη*, idem quod brachium. Catull. Epig. 17. Nec sapit pueri instar Bimuli, trmula patris dormientis in ulna. Est item mensurae nomen, tantum ha- bentis longitudinem, quantum complectuntur duo brachia utriusque extensa. Virg. 3. Ecl. Dic quibus in terris (& eris mihi magnus Apollo) Treis pateat caeli spatium non amplius ulnas. Vbi Serui. Vina proprie est spatium in quantum utraque extenditur manus: licet Suetonius unum cubitum tantum esse uelie.

VLOCHYTON, *ἐλάχυτον*, far sale conspersum, quo hostiae perfunde- bantur: ita dictum ab eo quod Iones *ἐλάχυ* dicunt *ἀντί τῆς ὄλης*, hoc est, pro hordeo siue farre, & *χέω*, fundo.

VLOPHONVM, p. c. *ἄλοφονος*, Chamaleontis species, quam plerique Ixiam uocant, quod quibusdam in locis uiscum gignat sub aliis fo- liorum, maxime sub Canis exortum, quo mulieres in Creta pro Mastiche uruntur. Vlophonum autem dictum est, quasi *ἐλόν, φονδ- τιμόν*, hoc est, totum exitiale. Fertur enim a iuuenis gustatum uel- uti angina quadam eas interficere.

VLPINVS, Iureconsultus, patria Tyrius, Hadriani temporibus flo- ruit, cuius scriuiis praefuit. Hic cum Gallias administraret, seditio- ne oborta interfectus est.

VLPICVM, p. c. *ἄν. ἰακρόροδον, ἄφροσκόροδον*, genus alii grandius praecipue in Africa celebratum inter pulmentaria turis: unde & Puni- cum allium a quibusdam appellatur. Col. lib. 1. c. 3. Vlpicum uo- cant allium punicum: Graeci autem *ἄφροσκόροδον* appellant longe maioris incrementi, quam allium. Plau. in Paen. Tu autem plenior- alij ulpici, quam Romani remiges.

VLS, *πέλειον*, antiquis in usu fuit pro ultra, ut annotauit Festus ex Ca- tone: Eadem enim forma ab vls, deducitur Ultra, quemadmodum a Cis, deriuatum est Citra.

VLTIVS, a, um, p. c. [*Vltimo. Gal. Le dernier. Hisp. Postero, ὀ ποστρίμορο.*] *ὑστατος, ἕσχατος*, ab Ultra. idem est quod postremus. Cic. 2. de Na- tura Deorum. Luna, quae omnium ultima est. Ouidius 3 Metam. Sed scilicet ultima semper Expectanda dies homini est. Horat. 1. Epist. 16. Mors ultima linea rerum est. Linius 4. ab Vrbe: Necessi- tate, quae ultimum ac maximum telum est, superiores estis. Ali- quando etiam accipitur pro primo, Virg. lib. 8. Aeneid. de Satur- no primo Latini regis progenitore, Tu sanguinis ultimus auctor. Dicitur Vltimus, quod ultra omnia sit, huc ante respicias, siue re- tro. Cicero 1. de Fimbis: Quod quam magnum sit, sicque ueterum fabulae declarant, in quibus tam multis, tamque uariis ab ultima antiquitate repetitis, tria uix amicorum paria inueniuntur. Hinc Vltimum, aduerbium, *ὑστατον*, id est, postremum. Linius secundo ab Vrbe: Nunc errabundi domos suas, ultimum illas uisuri, per- uagantur. Curtius lib. 5. Darius Artabaxum, ultimum illum uisur- us amplectitur. Vltimo aliud aduerbium eiusdem significationis cum superiori. Sueton. in Neron. cap. 32. Vltimo templis com- pluribus dona detraxit, simulacraque ex auro uel argento fabri- cata confluauit.

ULTOR, oris, p. uerbae masculinum, ab Ulciscor, eris, [*Vendicato- re. Gal. Vengeur. Hisp. El uendegador.*] *τιμωρός, ἕκδικος*, uindex, uin- dicator qui iniuriam illatam ulciscitur. Cicero pro Sylla: Ego illae coniurationis inuestigator atque ultor, certe non defende- ram Syllam, si coniurasse arbitrarer. Virgil. 4. Aeneid. Exoria- re aliquis nostris ex ossibus ultor. Huius foeminiuum Vltrix, *ἀμύτριά, ἡ*, a quo Vltricia, ut Vltricia a uictrix. Virgilius 11. Ae- neid. Haec cape & ultricem pharetra deprome sagittam. Idem 4. Aeneid. Vltricesque sedent in limine Dirae. Idem 6. Aen. Vestibu- lum ante ipsum, primisque in faucibus orci Luctus, & ultricoz

posuere cubilia cura, **ULTRA**, [*Oltre, oltre.*] *πέραν, ἐπέπερ, ἐπέκεινα*, prepositio est, cum accu- satiuo deseruit, significatque praeter, & trans, & non nisi separata mouenitur. Sallust. in Jug. Mauri. uagum genus, ut alij Africæ con- celebant Antipodas ultra Aethiopiā cultu Persarum & iustos, & egregios agere. Aduerbium est cum sine casu ponitur, idem si- gnificans, quod praetera. Cicero de Vniuer. Si probabiliora di- centur, nil ultra requiratis. Ponitur aliquando pro amplius. Liu. 4. Bell. Maced. Tanta uis in hostem intulerunt, ut sustineri ultra non possent. Hinc deducuntur Vltior & Vltimus. Cicero ad Att. lib. 8. Illae Galliae ulterioris adiuuentor. Fit autem Ultra ab Vls, quo ueteres utebantur, sicut Citra a Cis. Auctor Gellius lib. 12. cap. 13.

ULTRA famam, [*Fid che si pensa.*] *πέρα πῆς ὀ ἔξης*, id est, supra opinio- nem, uel plus quam homines opinentur: sicut Intra famam esse dicitur, quod fama magnitudini non responderet. Quintilianus: Hortensii scripta tamen intra famam sunt.

ULTRO, [*Oltre, ancora, di uolontà.*] *ἐπι δέ*, ultra, siue insuper. Vir- gilius 2. Aeneid. His lacrymis uitam damus, & miserescimus ultro. Vbi Seruius: Ultro, non est sponte, nam iam rogauerat, sed insu- per: quia plus, quam rogauerat Sinon, ei praestitit Priamus. Vlti- tatus tamen accipitur pro sponte, hoc est, nemine rogante, aut cogente. Plautus in Epid. Continuo te orabit, ultro, ut illam transmittas sibi: Terentius in Adelph. Nisi si me in illo credidi- q. si esse hominum numero, qui ita putant sibi fieri iniuriam ultro, si quam fecere ipsi, expostulant, Et ultro accusant. Hoc est, ipsi priores accusant, non expectata querela eorum, qui iniuria sumo affecti.

ULTRO, citroque, [*Qua e là. Gal. De çà & de là, d'un costé & d'autre. Hi- sp. A quende y allende de todas partes.*] *δεύρο καχέστε*, id est, huc il- luc, sursum deorsum. Cicero 6. Verr. Qui ultro citroque nauigant. Accipitur aliquando pro hinc inde, uicissim, siue ab utra- que parte. Cicero in Somn. Scip. Multisq. uerbis ultro citroque habitis, ille nobis consumptus est dies.

ULTRA, herbae palustris genus est, Virg. 2. Aen. Limosq. lacu per no- stem obscuris in ulua Delicui.

ULVBRÆ, arum, ignobilis Italiae uicus iuxta Velitras, nulla alia re, quam quod in ipso educatus fuerit Augustus, memorabilis: ut an- notauit Porphyrio in illud Hor. lib. 1. ep. Quod petis, hic est. Est Vlubris, animus si te non deficit æquus.

ULVLO, as, p. p. [*Ululare, urlare. Gal. Vrler. Hi. Auillar los lobos à mugeres.*] *ἄλολύζω*, flebilis & maestum sonum edo, more luporum. Virg. 1. Geo. Per noctem resonare lupis ululantibus urbes.

ULVIATVS, us, [*Ululato, urlò.*] *ἄλολυμός*, clarus, inconditus clamor. Cael. Bel. Gall. Tum uero suo more uictoriam conclamant, atque ululantium tollunt.

ULVLA, p. c. [*Alocco.*] *αὐγώλιος*, auis nocturna ex genere noctuarū ita dicta, teste Seruius, *ἀπὸ τῆς ἄλολύζω*, quod est ululare, & flere. Virg. 8. Ecl. Certent & Cygnis ululae.

ULYSSES, [*Vlisse, sapientissimo humo.*] *ὀδυσσεύς*, fuit filius Laertæ (a quo & Laertius cognominatus est) Rex Ithacæ & Dulichij, insu- larum, a quibus uero Ithacis modo Dulichius appellatur. Fingitur ab Homero uir multa praeditus facundia, nec minore experi- entia, uater consilio, egregius bello, laborum patientissimus. Vxorem habuit Penelopen Icarj filiam, ex qua Thelemachum fi- lium suscepit: eamque tantopere adamauit, ut reliquis Graecorum Principibus ad bellum Troianum proficiscentibus, ipse in saniam simulauerit: futurum sperans, ut tanquam bello inutilis domi re- lineretur. Iunctis itaque duobus diuersi generis animalibus, licus pro- fcindebat, & frugum loco salem ferebat. Palamedem tamen uitam prudentissimum latere non potuit: qui ut technam illius detegeret, aranti illi Telemachum filiam in sulco obiecit: quod Ulysses conspicatus, ne filium læderet, aratrum subleuauit. Quo argumento facile prehensum est, non ueram illam, sed simula- tam esse insaniam. Pertrahens itaque ad Troiam, strenuam utilissi- mamque eo in bello Graecis operam nauauit. Nam & Achil- lem inter Lycomedis Regis filias uirginali habitu latentem, ad bellum perduxit, & sagittas Herculis a Philoctete impetratas, ad Troiam pertulit: Cinerem quoque Laomedontis, qui super Scæa porta Ilij seruabatur, clam sustulit: Palladium quoque una cum Diomede ex Troia, caesis custodibus, rapuit. Missus deinde explorator cum eodem Diomede, Rhefo Thraciae rege occiso, equos eius abduxit, priusquam Xanti aquam degustassent. Erant autem hæc omnia in Troianorum fati: sine quibus Troia expu- gnari non poterat. Cum Palamade frumentationis causa grauiissi- mas inimicitias exercuit, eumque tandem per calunniam circua- uentum, lapidibus obruendum curauit. Occiso Achille in armo- rum illius iudicio Aiaci praestatus est. Capta autem Troia Orsio- chum Idomenæi Cretensis regis filium, obstantem ne legitima pars praedæ sibi decideretur, exorta rixa interemit: Deniq. Poly- xena ad Achillis tumulum iugulata, atq. Agyanae Hectoris fi- lio &

lio e turri præcipitato, cum nauim conscendisset tamquam in patriam rediturus, graui exorta tempestate primum in Cicoaum ius appullus est: Atque inde rursus soluens, tum ita tempestate ciecus in Africam ad Locophagorum gentem peruenit. Vbi cum loci locum gustasset, ægri inde potuerunt reuelli. Inde rursus uela faciens, in Siciliam delatus est: ubi Polyphemi antrum cū duodecim socijs intrauit, ex quibus cum Cyclops sex deuorasset, eruto uero oculo præusto stipite, pellicibus arietum inuolutus cum superstitibus antrum euasit. Hinc in Aeoliam nauigans, ab Aeoluentos in utrem coactos obtinuit. Et cum iam Ithacæ proximus esset, soluto utre a socijs thesurum credentibus, restante uero de quo in Aeoliam expulsius egressus ab Aeolo abactus, deuenit ad Læærygonas, quos ob immanitatem fugiens, ad Circe peruenit, quæ cum exploratores eius in beiluas mutasset, ipse sumptis a Mercurio pharmaco accessit impavidus & stricto gladio eam coegit, ut socios suos pristinae formæ restitueret: quod cum fecisset, eius post ea consuetudine usus per totum annum, suscepit ex ea Telogonium filium: Hesioidus uero Agrium & Latinum ex Circe genuisse dicit. Aegre deinde ab ea dimissus, ad Oceanum peruenit, ubi peractis sacris, ad inferos descendit, ibique ex Anticlea matre, Elpenore, & Tiresia uite de multis certior factus, reuertitur ad Circe: & Eipenorem socium, qui nuper inebriatus de scelis deciderat honorifica sequitur sepultura. Post hæc ad Insulam Sirenum delatus est, quatum cantus ne audirent socijs aures cera obturauit: se autem ad malum alligari fecit, eaque ratione illarum insidias tutus euasit. Inde Scyllam transiens & Charibdim, non sine maximo periculo in Sicilia uenit ad ea loca, ubi Phaethusa Solis filia cum duabus sororibus greges patris pascebat, iussitque ne quis eos uiolaret: sed ipso dormiente, & socijs fame coacti, insidente etiam Eurylocho, plura ex gregibus animalia mactauerunt: quod scelus poitea naufragio luerunt, adeo ut ne unus quidem sit seruatus, præter unum Vlysssem, qui arrepto nauis malo nouem diebus a uento & undis hinc illinc agitatus, tandem ad Ogygiam insulam appullus, a Calypso nympha susceptus est: septemque annis eius consuetudine usus, Nausithoum, & Nausinoum filios, ut Hesiodo placet, ex ea genuit. Post hæc miserus eius Iuppiter, Mercurio in Ogygiam missum imperat Deæ, ut Vlysssem missum faciat. Confecta itaque rate, Vlysses rursus mari se committit. Verum cum iam Phæacia in conspectu esset, subito immissa a Neptuno tempestate nauim fregit: actūque de eo omnino fuisset, nisi eius misera Leucothoe, tabulam ei suppeditauisset, cui ille innitens, incolumis in Phæacensium portū adnauit: ibidemque quod nudus esset, inter frondes sese occultauit. Verum non multo post a Nauicaa filia Alcinoi repertus uestes accepit. Deinde Palladis opera ad Aretem Alcioni coniugem deductus, dona, naues, & socios accepit, qui eum in Ithacam reducere, in qua dormientem eum donis deposuere. Excitatus autem a Pallade ipsius monitu habitum mendici accepit, & hoc modo ad suos subulcos peruenit, apud quos Thelemachum quod uidit. Demum ab Eumæo porcario incognitus domum ducitur, ubi post multas iniurias sibi a procis illatas, tandem ab Euryclæa nutrice agnitus, arma ex composito cum filio & duobus subulcis, quibus se indicauit, aduersus procos sumens, eos ad unum omnes trucidauit, atque sic Penelopen recepit. Porro cum ex oraculo didicisset, se a filio interemptum iri, in locis abditis uiuere decreuit. Telegonus autem filius ex Circe susceptus, patrem suum uidere cupiens, Ithacam profectus est, ubi cum incognitus a domo patris prohiberetur, orta contentione patrem incognitum; spina uenenosa trigonis piscis transfixit. Declinatur & Vlysses, Vlysses, uel Vlyssi per secundam inflexionem. Virg. 3. Aen.

Et terram altricem seui exsecramur Vlyssi.

VLYSSIPPO, onis, uel (ut alij scribunt) Olyssippo, Lusitanie metropolis est, quæ a Strab. *δ'Ιουβρία*, appellatur: uulgo *Lisbona*.

VMBELLA, æ, [Ombrella,] *σκιάδον*, demin. ab Umbra. Est & Umbella instrumentum, quo mulieres Solem a facie arcent. Iuuen. Sat. 9. Et cui tu uiridem umbellam, cum succina mittas Grandia. Umbella præterea dicitur in fœniculo, aniso, sambuco, & similibus plantis, floris uel feminis pedamentum, in plures diuisum longiores pediculos, hemisphærii quandam imaginem sicut rotunditate referentes, & in orbem se colligentes.

VMBER, a, um, *δ'μβριος*, possessiuum est ab Umbra. Catullus: Aut parcus Vmber, aut obelus Etruscus.

VMBILICATIM, κατ' *μυρλάδας*, significat per umbilicos.

VMBILICATVS, a, um, adiectiuum, *δ'μορλάδεις*, quod umbilicos habet uel quod ad umbilici similitudinem factum est. Plin. lib. 13. cap. 4. Et in alio media scissura plerisque umbilicatum.

VMBILICVS, ci, pen. prod. [Ombilico, bellico. Gall. *Le nombril*. Hisp. *Ombiligo*.] *δ'μορλάδας*, quidquid in aliqua re est medium. Vnde Cicero 6. Verr. E nam ciuitatem Siciliæ uocat eius insulæ umbilicum. Raptam (inquit) Liberam, quam eandem Proserpinam uocant, ex Enneisum nemore arbitrantur, qui locus quod in media insula

est situs, Siciliæ umbilicus nominatur. Sic etiam Plinius Umbilicum Italiciæ circa lacum Reatinum dixit, quod ibi medium Italiciæ sit. Item umbilicus dicitur ligamentum intestinorum, quod mediam fere uentris partem obtinet: ad hoc factum, ut per eum foetus, dum est in utero matris, nutriatur. Plin. lib. 10. cap. 52. Umbilicus ouis a cacumine uel ceu gutta eminens in putamine. Vnde umbilifera, *δ'μυροειδής*, obiter dicitur umbilicos infantiam defecantes. Ab huius quoque similitudine paruis circulus in terra descriptus, ad cognoscendos uentos, Umbilicus dicitur. Plin. lib. 18. cap. 33. Per huius mediam longitudinem duci sterculo fulcum, uel cinere lineam, mediamque circumferri circulo paruo, qui uocatur umbilicus: Item parui, ac rotundi, politique lapilli, eadem ratione Umbilici d'cuntur. Cicero 2. de Orat. Non audio dicere de talibus uiris, sed tamen ita narrare solet Scæuola, conchas eos, & umbilicos ad Caietam, & ad Lucrinum legere consueuisse. Sunt præterea Umbilici, ornamenta, & ueluti ciuiculi quidam, quibus libri ornantur. Mart. lib. 2. Quid prodest mihi tam inaequæ libellus, Nullo crassior ut sit umbilico? Umbilici (inquit Porphyrio) ornamenta ossea erant, aut lignea, corneae uel umbilici nostri formam imitantia, quæ uoluminibus iam absolutis addebantur. Hinc natum est uulgatum prouerbium, Ad umbilicum perducere, pro eo quod est, absolueret, ad finem perducere, extremam manu imponere. Hæc Porphyrio in illud Hor. in Epi. Deus, Deus nam me uetat Inceptos olim pronissum carnem, iambos Ad umbilicum ducere. In quem sensum & Mar. finem quarti libri clausit, inquit: Ohe iam satis est, ohe libelle, iam peruenimus usque ad umbilicum. An procedere adhuc, & ire queris? &c. Dicitur præterea Umbilicus in anulo, uel monili, ea pars quam alio nomine Palam uocamus, cui scilicet gemina, uel margarita illigatur. Plinius de margaritis loquens: Et alios conuenit non oportere perforari, quorum sit absoluta bonitas, umbilicis sicut ex aureo capita comprehenduntibus.

VMBILICVS, Veneris, *κοτυληδόν*, herba est in officinis nomen retinens, folio in acetabuli formam tornato, breui in medio cauliculo, in quo semen inest, radice oliuæ modo rotunda. Est & alterum eiusdem generis, Cymbalion alij uocant, pinguis foliis, latioribus, ligularum modo densis, circa radicem medium oculi ambitum deferentibus, ut in maiore semper uiuo, aditringentis guttus, cauliculo tenui, in quo flores & semina hyperici, radice maiuscula.

VMBONIS, [Scudo. Gal. *La basse*, & *le milieu d'un bouclier*. Hisp. *La copa de la tarja*, & *del broquelo*.] *ίτρος, δ'μυρόν*, media pars clypei eminentior. Licet quandoque pro toto clypeo ponatur. Liu. 3. ab urb. Gallum umbone ictum deturbar. Iam clypeus clypeis, umbone repellitur umbo: Est etiam Umbo in monili, aut anulo, ea pars, cui inseritur gemma, quam & Palam & Umbilicū uocari diximus. Plin. lib. 37. c. 5. Arabice excellunt candore circuli præcludo, atque non gracili neque in recessu gemma, aut in defectu renitente, sed in ipsis umbonibus nitente præterea subitrato nigerrimi coloris.

VMBRA, æ, [Ombra. Gal. *Ombre*. Hisp. *Sombra*.] *σποδιασμα, σκία*, æt carent Sole: quod fit al cuius corporis obiectu, præsertim nubium. Virg. 1. Ecl. Tu Tytre lentus in umbra Formosam resonare doces amaryllida filius. Quidam *ὑπερ τὸ δ'μυρον*, quod est imber, Vmbra appellatam existimant, quod omnes umbræ humidæ sint. Umbræ etiam dicuntur, quas faciunt pictores, ut imagines, quæ planæ sunt, solidæ uideantur. Cic. 4. Acad. Quam multa uident pictores in umbris, & eminentia quæ nos non uideamus. Umbræ etiam dicuntur mortuorum animæ. Virg. 6. Aen. Vmbrarum hic locus est somni noctisque sopore, Corpora uua nefas Stygia uetare carina. Umbra item dicebatur, qui ueniret ad conuiuium non uocatus, sed illius, qui uocatus fuerat, comes: nam sic uocatum sequitur, ueluti umbra corpus. Hor. 1. 1. ep. Ad summam locus est & pluribus umbris, Sed nimis arcta premunt olidæ conuiuia capræ. Velut umbra sequi dicitur, qui nunquam deest nam umbra corpus affectatur, uelut, nolis. Pla. in Caf. Decretum est mihi quasi umbra quoquoque ibis tute, persequi. Suam ipsius metuere umbram, pro uerbali hyperbole dicitur, qui pueriliter trepidat, etiam cum nulla subest causa timoris. Umbra ueritatis, est species quædam ueritatis, & quod uerisimile dicitur. Vmbram luxuriæ dixit Cie. pro Mur. pro luxuriæ tenuissimo signo, siue uestigio.

VMBRACVLVM, li, [Frascata,] *σκλιν*, tabernaculum, uel umbræ causa erectum. Varr. lib. 1. de re rust. c. 51. Prope aream faciunt umbraculum quo secedant homines in æstu, tempore meridiano. Valer. Max. lib. 5. Catul. Primus spectantium confessi in uelorum umbraculis textit. Ponitur & umbraculum pro umbella mulieris, qua tegitur facies ad Solis calorem arcenti. Ouid. in Fast.

Aurea pellebant tepidos umbracula Soles.

VMBRATICVS, a, um, [Adombrato. Gal. *Ol-br-ze ramée*, *suellée* Hi. *Sombra*, *que haçe sombra*.] *σκιάδον*, quod est ex umbra, seu ad similitudinem umbræ. August. lib. 2. Conf. Non saltem, ut est quædam de - sectura species & umbratica uitæ fallentibus.

VMBRATICVS homo, [Banchiero.] ἑπίσκωτος, dictus est a Plaut. in Cur. Trapaeta, qui in umbra sub tecto vitam agit otiosam. Artes quoque, & negotia umbratica nominantur, in quibus per desidiam in umbra elan uelsumus. Plin. ep. 176. Nos quam angustiam te minimis ciandamus, etiam tacente me perspicis; nisi forte uolumus scholasticas tibi atque (ita ut dicam) umbraticas litteras mittere.

VMBRATILIS, & hoc umbratile, [All'ombra. Gal. Fait a l'ombre. Hist. Heco à la sombra.] pen. corrept. σκιαρός, adiectiuum ab umbra formatum: ut, Vita umbratilis, quæ umbra atque opaco marcescit, seu in umbra, & otio domestico degitur. Cic. 2. Tul. Sic ad malam domesticam disciplinam, utamque umbratilem & delicatam cum accesserunt, etiam potius nequos omnis uirtutis elidunt. Studiosi uitam umbratilem colunt, quos libri docent in umbra, & otio, ut inquit Cicero pro Corn. Balbo: Res etiam umbratiles dicuntur, quæ sunt inuolucra, & inanitate, qualis umbra est. Umbratilem exercitacionem dicit Cic. de Orat. quæ in loco operto, atque adeo in otio sit.

VMBRIA, ἡμβρία, regio Italiae inter Apenninum & mare Adriaticum, ita dicta ἀπὸ τῆς ἄμβρης, hoc est, ab umbra: quod Vmbri omnium Italicæ populorum antiquissimi, inundationi terrarum, imbribus superfluis credantur: ut refert Plin. lib. 3. c. 14. Vel dicta est Vmbria ab umbra, quod ea regio propter altitudinem montium, & uiciniam Apennini, umbrosa sit. Luc. lib. 2. Iuq. huius pulso iam perdidit Vmbria Thermo. Olim trecenta oppida habuisse fertur, quæ postea Etrusci deleuerunt. Hodie sunt reliqua Sentinum Fanum Fortunæ, Spoletum, a quo nunc ea regio ducatur Spoletinus dicitur, Nursia, Reate, Ameria, Tiphernum, Fulginium, Nuceria, Assisina, Tudertum, & Narnia.

VMBRIFER, ῥα, sum, adiect. [Ombroso. Gall. Qui porte ombra. Hist. C. sa que traher sombra.] σκιάδης, umbrosus, ferens umbram. Var. 2. de re rust. c. 2. Circiter meridianus æstus, dum deseruescunt, sub imbriferas rupes, & arbores patulas subiciunt. Virg. 6. Aen. Atque in nica refugit in nemus umbriferum.

VMBROSUS, [Adombrare. Gal. Ombrer. Hist. Sombrar.] σκιάζω, tegendo umbram facio. Plin. lib. 19. c. 1. Marcellus uelis forum umbratum Virg. 3. Aen. Sol ruit interea, & montes umbrantur opaci. Col. lib. 5. c. 7. Dum omnes pene uirgæ, ne umbrent, eo tempore, quo uitis putatur, abraduntur. Huius composita magis sunt in ulis, scilicet Adumbro, Inumbro, Prumbro, Obumbro, quorum significata uide suis locis.

VMBROSUS, fluius Vmbriæ nauigiorum capax, cuius meminit Plin. lib. 3. c. 5.

VMBROSVS, adiect. [Ombroso, oscuro.] ἑπίσκωτος, σκιάδης, opacus. Virg. 8. Aen. Et crines umbrosa tegebat arundo. Cic. ad Q. Fr. lib. 3. Ego locum uitate umbrosiorem uidi nunquam. Plin. lib. 16. c. 26. Fico folium maximum umbrosissimumque. Ouid. 7. Met. Quas nemus umbrosum, secretaque silua tegebat.

V A N T E N

VNA, posteriore acuta, [Insieme, in compagnia. Gal. Ensemble, avec. Hist. jumentamente, concordemente, in compagnia.] ἄμα, simul, pariter. Cic. ad Att. Si in Italia Pompeius consistit, erimus una. Idem 1. Ver. Vnz & id, quod facio probabit, & in hac causa profecto neminem mihi esse preponendum actorem putabit.

VNANIMIS, & hoc Vnanime, & Vnanimus, a, um, [Concorde, d'un animo, dell' stesso animo.] ὁμόψυχο, qui unius animi est, & unius sententia cum altero. Virg. 4. Aen. Cum sic unanimum alloquitur matrem sana sororem. Lilius septimo ab urbe: Consules sanebrem quoque rem, quæ distingere unanimes uidebatur leuare aggressi, &c. Hinc Vnanimitas, atis, concordia, consensus, æquanimitas. Plautus in Truc. Non amantur mulieris, sed locie unanimitati fidentis fuit. Lilius 10. Bell. Maced. Mihi, Antiocho, & cuilibet regum huius ætatis nulla re magis, quam fraternam unanimitate regnum æquasse uidetur.

VNCIA, [Onzia. Gal. Once. Hist. Onza.] ὄγγια, dicta est, quod una sit ex duodecim partibus assis. Plaut. in Men. Atque huic ut addas auri pondus unciam. Vncie partes sunt Semuncia, continens drachinas quattuor: Duella pendens duas sextulas, hoc est, tertiam partem unciæ: Siclus, quod & Didrachmum dicitur, pondus est duarum drachmarum, hoc est, quarta pars unciæ. Sextula, sexta pars unciæ, Deinde sequitur Drachma, quæ octies sumpta explet unciam. Quod si ad iniqua ponduscula libeat descendere, unciamque in minimas particulas dissectare, continent singule unciæ scrupula xxiv. obolos xliix, semiobolos xcvi. siliqua, siue ceratia cxlii. Quoties autem de mensuris sermo est, Vnciam mensuralis accipitur pro duodecima parte Romani sextarii, medici frequentius Cyathum uocant. Hinc deducuntur composita Quincunx, pondus, uel mensura quinque unciatum, & Septunx, septem unciarum. Vncia in mensuris Geometricis dicitur duodecima pars pedis: alio nomine, Pollex. Frontinus de aqua ductib. Est autem Digitus, ut conuenit xvi. pars pedis, vncia xii.

VNCIARIVS, a, um, adiect. ὄγγιατός, ab Vncia deriuatur: ut, Lex un-

ciaria, apud Festum: & Fœnus unciarium, quod erat leuissimum quoddam uirgæ genus, cum scilicet ex sorte centum aureorum, quotannis redit aureus unus. Dicitur Vnciarium fœnus, quod duo decima tantum pars sit uirgæ centesimæ, siue quod singulis mensibus unciam, hoc est duodecimam partem aurei unius pareret. Nā sicut ex uirga centesima quotannis ex centum aureorum sorte aurei duodecim rediunt, hoc est, in singulos menses aureus unus: & ex semilibris usuris in singulos annos aurei sex, & ex tricenariis aurei quattuor: ita etiam teruat. proportionem conuenit, ut unciaria usura ex centum aureorum sorte quotannis aureum unum pariat, uel (quod in idem recipit) unciam, hoc est, duodecimam partem aurei in singulos menses. Liu. 7. ab urbe. Nam et si unciario fœnore facta leuata usura erat, forte in ipsa obuiabantur inopes. Rufus Semunciarium fœnus, ἡμισυγιάσιος, τόκος, dimidio leuis est unciario, quod ex centum assibus quotannis semissem pariebat, uel in menses singulos semunciam. Huius fœnoris ibidem meminit Lilius Semunciarum (inquit) tantum ex unciario factum fœnus, & in pensiones æquas triennij. Vnciaria stirps, Romæ erant moneta omnium minima, duodecimam tantum assis partem ualens. Plin. lib. 34. cap. 5. Item P. Minucio præfecto annonæ extraportam Trigeminam unciaria itipe collata. Vnciariæ uites dicebantur, quæ ita dispositæ essent, ut inter quamlibet uitem, uncia unius iugeri relicta, interualla omnia paria fierent. Colum. lib. 3. cap. 2. Nec solum quæ incanditate saporis, uerum etiam quæ speciem commendari possint, c. neri debent, ut Isthaniæ, ut tripedaneæ, ut unciariæ, ut cydoniæ.

VNCIALIS, hoc le, [Di una oncia.] ὄγγιατός, quod est unius unciæ: ut Vncialis, as, qui unciam tantum ualebat. Plinius libro 33. capitulo 3. Q. Fabio Dictatore asses unciales facti. Vncialis herba, quæ est pollicaris altitudinis. Duodecim enim pollices conficiunt pedem. Idem libro 18. capitulo 16. De Medica herba loquens: Ideo protinus altitudine unciali herbis omnibus liberanda est. Vnciales litteræ: pollicis crassitudine exarata, inquit Budæus.

VNCIATIM, aduerb. [A oncia, à oncia.] κατ' ὄγγιας, per singulas uncias. Terent. in Phorm. Quod ille unciatim uix de demensio, suum defraudans genium, comparsit miser, &c. Plin. lib. 28. cap. 9. Datur & phitiscis unciatim cum uini ueteris hemina decocta, donec tres uncia & toto residant.

VNCIATUS, a, um, adiect. [Rampinato.] ἀγκυροτός, ἀγκυροδής, uncinis hamatus. Cicero 4. Acad. Nec ut ille qui asperis & læuibus & hamatis, uncinatisque corpusculis concreta hæc esse dicat interiecto inani.

VNCINVS, ni, penult. produc. [Oncino. Gal. Vn croc, un bayet. Hist. El gar fio, escarpia, del code.] ὄγγιατός, Græca dictio est, idem significans, quod uncus, uel curuus, unde Vncinatus, incuruatus, hamatus: de quo paulo ante.

VNCIOLA, æ, penultima corrept. [Onciotta.] ὄγγιαδόν, diminutiuum ab Vncia. Iuuen. Satyr. 1. Vnciolam Proculeius habet, sed Gillo deuncem. Partes quique suas ad mensuram inguinis hæres, Accipiat.

VNCIVM, [Onzo.] ἄλειψμα, significat illud pingue, quod in porci dorso nullius est. Col. lib. 6. c. 29. Frigoris fomenta adhibentur, capite & spina tepenti adipe uel uncto linuntur. Sic enim legunt ibi non nulli: cum tamen emendatiora exemplaria Vnco, ibi legendum ostendunt, non uncto.

VNCIVS, ita, sum, participium uerbi passiu Vngor, [Onzo, sporco.] χριστός, χειροσμίνοσ, unguento delibutus, oblitus, unguentatus. Cicero 31. Philip. 3. Antonius eo die nudus, unctus, ebrius concionatus est. Olera uncta, hoc est, lardo, oleo, aliove pingui condita. Horatius 2. Seru. Sat. 6. O quando faba Pythagoræ cognata, simulque uncta satis, pingui ponentur oluscula lardo? Vnctiusculus, a, um, hoc est, paulo unctior: ut, Pulmentum unctiusculum, hoc est, paulo liberalius conditum. Plaut. Pseud. Nunc tua etiam est mihi hodie & tuorum opera conseruorum caput Nitidissimum: ac cur non ipse ego pulmento utor magis unctiusculo. Hinc Vnctum & unctius, per translationem dicimus, pro splendido & splendidiore: Inde tracta metaphora, quod opulentiores liberalius condire soleant sua obsonia. Cic. de Clar. Orat. Iam enim erat unctior quædam splendidiorque consuetudo loquendi. Aliquando tamen unctum accipimus pro sordido, & pinguedine obliato. Hor. 2. Ser. Sat. 4. Magna mouent stomacho fædita, seu puer unctis Trahitit calicem manibus.

VNCIOTONIS, [Vnctione.] χρισίσις, ἀλειμμα, ungenti actus. Cic. 2. de Or. Philosophum omnes unctionis causa reliquerunt.

VNCIOTUS, as, frequenter uide in primitiuo Vngo.

VNCIOTUS, oris, [Chinoge.] ἀλείψτης, χρισίσις, qui ungit. Cic. ad Gallum lib. 8. ep. Ille autem qui sciret se nepotem bellum tibianum habere, & far bonum unctorem, discessit a me.

VNCIOTIVS, a, um, ἀλειψτικός, quod unctioni destinatum est, ut Hypocauston unctorium, apud Plin. lib. 1. ep. 17. pro loco, in quo possit iuda-

fudationem aut lauacionem unguentis perunguntur.

VNCIVRA, ΓΑ, [Vincione.] *ῥεῖσις, ἀλ-ῥιμαία*, idem quod unctio. Cic. 2. de Leg. Hæc præterea sunt in legibus de unctura. Et paullo post: Seruis unctura tollitur, & omnis circumpotatio.

VNCVS, CI, [Rampino.] *ἄκισπον*, baculus oblongus, ab altero latere ferramentum habens incuruum, ac in sefe reortum: quod genus in usu erat Rom. nis ad pertrahendos damnatos ad scælas Gemonias. Iuven. S. 1. 10. Impacto Seianus ducitur unco. Dicitur Vncus, *ὡς τὸ ἀγλῆσαι*, quod est, extirpare, uel intumescere, quod hoc instrumentum ab ea parte, qua incuruatur, intumescere ac extirpare uideatur. Cic. 1. Phil. Vncus impactus est fugituo illi, qui in C. Marij nomen inuaserat. Liu. 10. Bell. Pun. Potremo afferes ferro uno præbxi (harpagones uocant milites) ex Punicis nauibus unci in Romanos cepti. Col. lib. 3. c. 18. Et uelut uncus infixus solo, antequam extrahatur, perun pitur.

VNCVS, A, UM, [Torto.] *ἔγκισπος, κάμπος*, incuruus, aduncus. Col. lib. 7. c. 11. Atq uncis digitis alteru quoq testiculum educito. Vir. 1. Ge. Adsis o Tegeze fauens, oleæq. Minerua Inuentrix, unciq. puer monitror aratri. Ouid. 1. 5. Met. De parte sepulta Scorpius exhibit, caudaq. minabitur unca. Huius composita sunt Aduncus, & Reduncus, quorum significata uide suis locis.

VNDĀ, DĒ, [Onda. Gal. Onde, magne. flot. Hisp. Onda.] *κύμα*, fluctus, siue globus aquæ in unum collectus, quales in mari uentis exagitato maxime solent excitari. Dicta Vnda (ut quidam uolunt) quod sit una, & in se coacta. Vir. 1. Aen. Franguntur r. mitum proa auertit, & undis Dat latus, &c. Aliquando ponitur pro aqua, ut pars pro toto. Ouid. 1. Met. Et terris abcidit undas, Hoc est, mare a terra separauit. Huius deminutiuum est Vndula, Vndæ comitiorum per translationem, pro uaria sententiarum multitudine, quib. ueluti undis mare, ita etiam comitia feruere uidentur. Cic. pro Plan. Si campis, atque illæ undæ comitiorum, ut mare profundum, & in mensum, si efferuciscunt, &c. Vnda pro hominum multitudine, Vir. 2. Ge. Si non ingentem foribus domus alta superbis Mane salutatum totus uomis ædibus undam.

VNDĀBVNDVS, A, UM, [Ondoso] *κυματώδης*, idem quod undosus: ut, Vndabundum mare, apud Gell. lib. 2. c. 30.

VNDĀTIM, [A quisa d'onda.] *κυματώδης*, ad undarum similitudinem. Plin. lib. 13. c. 15. Sunt & undatim crispæ mensæ, &c.

VNDE, ADUERB. [Onde, donde. Gal. Dond, d' u. Hisp. Donde.] *πόθεν, ὅθεν*, ex quo loco, uel a quo loco. Cic. pro C. cin. hoc uerbum Vnde, utruumque declarat, & ex quo loco, & a quo loco. Accipitur autem modo interrogatiue. Cic. in Rullum: Vnde iste amor tam repentinus? Modo relative, Virg. 2. Aen. Turrin præcipiti stantem, sum misique sub altâ Eductani tectis: unde omnis Troia uideri, Et Danaum solitæ naues, & Achaica castra. Et paullo ante: Euado ad summi fastigia culminis: unde Tela manu miseri iactabant irrita Teucri. Nonnumquam etiam infinire. Cic. Att. Non recordor: unde ceciderim, sed unde surrexerim. Aliquando non ad locum refertur, sed ad personam. Cic. Ter. Hem mea lux, unde omnes opem petere solebant. Vnde gentium, idem quod Vnde. Plautus Asi. Face id ut paratum iam sit L. unde gentium?

VNDEVNDE, [Da ciasum loco, ὅθεν ἔθεν,] significat undecumque, quæ admodum Vbiubi dicimus, pro ubiuniquæ, & Quoquo pro quocumque, & Quaquapro quacumque.

VNDECENTVM, [Nonantapoue,] *ἑννεήκοντα ἑννέα*, nonaginta nouem, centum minus unus. Plin. lib. 7. cap. 6. Paruerunt tamen eis annis undecentum.

VNDECENI, NÆ, NÆ, [Nonantapoue,] *ἑννεήκοντα ἑννέα*, centum minus uno, nonaginta nouem. Plin. lib. 36. cap. 9. De Aegypti obeliscis agens: Idemque digressus inde, ubi fuit Mneuidis regia, posuit alium longitudine undecenis pedibus per latera cubitis quattuor.

VNDECIES, [Vndeci nocte,] *ἑνδέκακις*, undecim uicibus. Col. 1. 5. c. 2. Hanc summam undecies multiplicato, fiunt pedes quinquaginta tria millia nongenti.

VNDECIMVS, A, UM, [Vndecimo,] penult. corr. *ἑνδέκατος*, ultimus ex undecim. Virg. 8. Eclog. Alter ab undecimo tum me iam ceperat annus.

VNDECIREMIS, huius undeciremis, p. p. *ἑνδέκαρης*, nauis undecim remorum ordines habens. Plin. lib. 16. cap. 40. Maxima ea in Cypro traditur ad undecirem Demetrii succisa centum triginta pedum longitudinis, crassitudinis uero ad trium hominum complexum.

VNDENI, NÆ, NÆ, [Vndeci,] adiectiuum, *ἑνδέκα*, undecim. Plin. lib. 11. c. 25. Pariunt autem undeni Ouid. 1. Amor. Eleg. 1. Misa per undenos emodulanda pedes.

VNDEUIGINTI, adiectiuum indeclinabile, [Decenoue,] *ἑκοσι, ἑνός, δέκατος, δεκάεννεα*, nouemdecim, uiginti minus uno. Cic. de Clar. Orat. Vnde uiginti annos natus erat eo tempore. Liu. 3. Bell. Pun. Vbi ea dies uenit, ad conducendum tres societates aderant homi-

nū undeuiginti. Vnde uicimus, a, um, *ἑννεήκιστος*, decimū nonus. Cic. de Sen. Anno enim undeciesimo post eius mortem, hi consules T. Flaminius, & M. Atilius facti sunt.

VNDETRIGESIMVS, A, UM, *εἰκοσός, ἑννῆς*, id est, uicesimus nonus. Liu. 7. Belli Punici secundo: Anno octogesimo postquam in Hispaniam uenerat Cn. Scipio, undetrigesimo die post fratris mortem interfectus est.

VNDEQUADRAGINTA, *ἑννεακαιτετρακοντα*, triginta nouem. Liu. 5. Belli punici mille cccc. Chartagintensium cæsi, unde quadraginta uiui capti.

VNDEQUADRAGES, aduer. *ἑννεακαιτετρακοντακις*, nouies & tricies. Plin. 11. 7. ca. 25. Solus M. Marcellus transgressus, qui unde quadrages dimicauerat.

VNDEQUINQUAGINTA, *ἑννεακαιτεσσαράκοντα*, quadraginta nouem, quinquaginta minus uno. Liu. 7. Bell. Mac. In eo triumpho, undequingenta coronæ aureæ translatae sunt. Vnde quinquagesimus, a, um, *τεσσαράκωσός, ἑννῆς*, quadragesimus nouis. Cice. pro lege Man. Ipse autem ut a Brundisio profectus est, undequingesimo die totam ad imperium populi Roman. Ciliciam adiunxit.

VNDESEXAGINTA, *ἑννεακαιπεντήκοντα*, quinquaginta nouem. Liu. 3. Bel. Pun. Ceperint amplius tria millia hominum, paulo minus mille equorum, unde sexaginta militaria signa.

VNDEOCTOGINTA, *ἑβδμήκοντα ἑννέα*, septuaginta nouem, octoginta minus uno. Hor. 2. Ser. Sat. 3. Age, si stramentis incubet unde octoginta annos natus, Cui stragula uestis, Blattarum ac tinearum epulæ: putrescat in arca, &c.

VNDEVIS, & Vndelibet, [Da qual luogo tu uoi,] *ὅθεν, ἑῷροι*, significat, ex uno quouis loco. Aucter ad Here. li. 4. At istud quidem facile fuit undelibet inuenire.

VNDECUNQUE, aduer. [Da ciasum loco. Gal. De quelque costé que ce soit. Hisp. donde quiera.] *ἑθεν ἔθεν*, ex quocumque loco. Liu. 4. Bel. Pun. Bellum undecunque cum Annibale consiliis mandatum. Plin. li. 17. c. 4. Vulnerum quoque sanguinem, & undecunque fluentem, sistit per se, uel ex aceto.

VNDIQUE, aduerb. [Da ogni parte, di ogni banda. Gall. De toutes parties, de tous costez.] *πανταχῶς, πανθῶτεν*, id est ex omni parte. Cice. pro Pomp. Sicilia multis undique cincta periculis. Idem 2. de Finib. Habes undique expletam & perfectam, Torquate, formam honestatis. Virg. 8. Aen. Ductores primi Mesapus, & Vfens, Contemptorque deum Mezentius, undique cogunt Auxilia. Vndique ex omni genere. Ci. 6. Tul. Sic uita non solum si undique referta bonis est, sed si multo maiore, & grauiore ex parte bona propendit, beata recte dici potest.

VNDISONVS, A, UM, pen. co. [Flutuosus,] *πολύελαστος*, quod undis strepit. Vnde Mare undisonum dicitur, quod fluctuando sonitum reddat. Vndisoni dij. Propertius li. 3. Eleg. 2. Ergo ego nunc rudis Adriaci uehar equoris hospes, Cogar & undisonos nunc prece adire deos. Statius 1. Achil. At Theris undisonis per noctem in rupibus astans.

VNDIUMVS, A, UM, pen. cor. *κυμβόλος*, quod undas, id est, aquas uomit: Vndiuoma charybdis.

VNDO, undas, [Flutuate, ondeggare. Gall. Ondoyer, flotter. Hisp. Ondear ὄβαζεν undas.] *κυμαίνω*, fluctuo, undis agitor. Cic. 2. de Nat. Deor. Subter radices penitus undanti in freto. Vndare quoque per quãdam similitudinem dicimus aquam feruentem, quod quibusdam quasi undis agitari uideatur, Virgilius sexto: Aen. Pars calidos lactes, & athena undantia flâmis Expediunt. Idem libro septimo: Magno ueluti cum flamma sonore Virgea suggeritur coctis undantis atheni: Accipitur aliquando Vndare, pro suo composito abundare, Cla. de Raptu Proserpinæ libro tertio: Vndaret neu silua fauis, neu uina tumeret. Val. Fla. 1. Argo. Iam pridem regio undat equis, floret que uiris. Sic etiam Vir. 2. Geor. Et iuuat undantē buxo spectare Cytorum. Quamquã ibi non tam propter copiã buxi, qua omnino mons ille abundat, uerbo hoc utitur, quam ut lenibus auris impulsu arbuti motum undabundi maris æmulum exprimeret. Legitur & Vndare actiue pro inundare, siue undare facere. Stat. primo Achil. Cum tuus Aeacides tepido modo sanguine Teucros Vndabit campos. Vndantem chlamydem facere, est incedendo chlamydem laxam, rugosamque sic in dextram modo, modo in læuam iactare, ut eius pars potissimum inferior undas modo accedentes, modo recedentes imitari uideatur. Pla. in Epi. Sed hic quis est, quem huc aduenientem conspicor, Suam qui undantem chlamydem quassando facit? Composita sunt, Abudo, Exundo, Inuudo, & Redundo, de quibus supra in dictione Abundo.

VNDOSVM MARE, [Flutuosus. Gal. La mer fluctueuse, abondant en ondes. Hisp. Mar lleno de ondas.] *κυματώδης θάλασσα*, id est, fluctuosum, undis exagitatum. Virgil. 4. Aene. Troia per undosum petere tur classibus æquor.

VNDVLATA VESTIS, [Vna neste di peli seffuta,] *κυματώδης ἑδῆς*, uel

FFFF Rimenta

stimenti genus, ab undis, quibus depictum erat, nomen habens: cuiusmodi hodie ad nos afferitur ex hircorum, & caprarum pilis uerius, quam lanis confecta, quæ ὑπο τῆ συμβάλλειν. Symballota passim appellantur, quasi συμβάλλειν, quod coacto potius implexu, quam textu sint confecta. cui origine ab illo uellum genere accepta, de quo Plin. ita scribit, Lanæ & per se coactæ uellem faciunt. Undulata autem (ut diximus) appellatæ sunt, ab undarum imagine per eas discurrente ea forma, qua a scutulibus scutulata. Hæc eandem quidam & Cymatitem dictam fuisse existimant: sed falso, mea quidem sententia. cum Cymatilis eadem sit, quæ cerulea, non a discurrentibus undarum lineis sed a fluctuum colore appellata, Varro lib. 1. de Vita pop. Ro. Undulata togam pro pura posuit, idque noue, ut annotauit Non. A quibusdam (inquit Varro) dicitur esse Fortunæ Virginis simulacrum, ideo quod duabus undulatis togis est opertus, perinde ut olim prætextatas & undulatas togas soliti sunt habere.

sumam in Ci. 5. de Fimibus. Valetudinem, uires, staturam, formam, integritatem unguicolorum omnium. A teneris unguiculis τῶν δὲ παλῶν ὀνυχῶν, prouerbialiter dici solet, pro eo quod est, ab infantia, ab ineunte ætate, a puero, ab incunabulis, Cic. Lentulo: Sed præta te eum, qui mihi a teneris, ut Græci dicunt, unguiculis es cognitus. In eadem etiam significatione dicimus De tenero ungui. Hor. in Odis: Motus doceri gaudet Iomcos Matura uirgo, & inguitur artubus. Iam nunc, & incertos amores De tenero meditatatur ungui.

VNEDO, pen. co. unedonis, pe. pr. fructus est arbuti, terrestribus fragis non dissimilis, inde nomen habens, quod plures edi non possunt. Plin. lib. 15. cap. 24. Aliud corpus est terrestribus fragis, aliud congeneri eorum unedoni, quod solum pomum similem fructui terræ gignitur. Arbor ipsa fructicola: fructus anno maturefcit, pariterque; floret subnascent, & prior coquitur. Pomum inhororum, ut cui nomen fit ex argumento unum tantum edendi. Duobus tamen hæc nominibus appellantur Græci, Comaron, & Memecylon. Ex quo apparet toridè genera esse & apud nos. Alio nomine Arbutus uocatur. Hæc Plinius.

VNGUIS, huius, unguis, masculi. gene. [Vngia, Gall. Ongle. Hisp. Vña gen. inualmente.] ὄνυξ, corneum illud quod in extremis digitis enascitur, non solum in manibus, uerum etiam in pedibus, neque ijs solum humanis, sed cæterorum etiam animalium, quæ pedum digitos habent separatos, ut sunt simiæ & aues. Dicitur Vngues, ab eo quod Græci, ὄνυχας, in eadem dicunt significatione: aut certe ab eo quod iidem dicunt ἔγκυρον, pro incuruum, cuiusmodi autem feræ omnium sunt unguis. Plin. lib. 15. c. 45. Vngues simiæ imbricati sunt omnibus latè, rapacibus unci, cæteris recti, ut canibus præter eum qui a crure plerisque dependet. Idem de aquila. Vngues quoque huic generi inuertuntur. Interdum tamen Vngues in animalibus diuicis dici inuenimus pro unguibus. Col. li. 6. c. 11. de medicina bouis claudicantis. At si iam unguis est sanguis inter duos ungues cultello leuiter aperies. Et paulo post. Si sanguis in inferiore parte unguis est, extrema pars ipsius unguis ad uinum rescatur. In bdelio quoque maculas quasdam candidas humani unguis similitudine, Plinius Vngues appellat, lib. 12. c. 9. Bactriano, inquit, indor siccus, multique candidi unguis. Vngues ferrei, apud Col. li. 12. c. 18. sunt instrumenta quædam ferrea, quibus uindemiatores unguum uice utebantur ad colligendas uuas, ne ipsas manibus diringerent. Fieri non poterat, ut dum unguibus manuum uuas colligerent, bona pars acinorum digitorum contactu in terram non delaberetur. Col. li. 12. cap. 18. Et unguis ferrei quam plurimi parandi, & exacuendi sunt, ne uindemiator dirringat uuas, & non minima fructus portio, dispersis acinis in tetram dilabatur. Vnguem transversum sine unguem latum non discedere: prouerbia his hyperbole est, pro eo quod est, pro quamminimo spatio discedere. Cic. 2. Acad. Ab hac regula mihi non placet transversum, ut aiunt, unguem discedere. Vnguem medium ostendere, prouerbiū est, quo summus contemptus significatur: inde sumptum quod medius digitus pro impudico habebatur. Iuuen. Saty. 16. Cum fortunæ ipse minaci blandaret laqueum. mediumque ostenderet unguem. Vngues arrodere, prouerbiali metaphora dicuntur, qui cogitabundi sunt, & rem aliquam secum agitant. Hor. 1. Ser. Saty. 10. & in uersu faciendo sæpe caput scaberet, uinos & roderet unguis.

VNGUENTVM, ti. [Vnguento, onto, ontione, perfumo. Gall. Onguent, oignement. Hisp. Vnguento oloroso.] quod & Vnguentum a quibusdam dicitur: ἄλοιον, Homero, μύρον, nõ est illa compositio tenax, qua chirurgi utuntur ad uulnera curanda, sed compositio diuersorum odorum addito oleo, ad ungenta corpora, deliciarum, & luxuriæ causa inuenta χρίμα, siue χρίσμα, ueteres δύσμα. Vulgare autem, ac promiscuum & fere palæstris dicitur, ἀλειμμα, ἀλοιμὸν, ἰπάλειμμα, uocat Celsus. Vnde ἀλείψαις, & ἔξαλείψαις, nostri Vnctores, & Reunctores uocant: a Græcis frequenter κνισαί, χρίσαι, παυδορξίβαις, nominantur. Hæc Hermolaus. Plin. in Most. Non possunt omnes olere unguenta exotica. Cic. 5. Ver. Cum interea Apromius caput atque os unguento perfricaret. Horat. 2. Carm. Ode. 7. Funde capacibus Vnguenta de conchis. Pomponius tamè Iureconsultus tit. de Aur. Argen. mundo orna. & c. largumeto. scribit, Vnguenta esse, quæ ualeudinis causa comparantur: sed hæc magis Medicamenta dicuntur. Seruius ait, hoc nomen Vnguentum non recipere u, sicut nec Vngo: Vnguen uero u, habere. Vnguenta rus. a. um, unguento oblitus. Catul. Epigr. 56. Diceris male a tuis Vnguentate glabris maritè Abstinere.

VNGO, is xi. cum, & Vngo guis, secundum Priscianum, [Vngere. Gall. Oindre. Hisp. Vntar.] ἀλοιφῶν, χρίω, oleo, aliove pingui obliuo: ab uniendo (ut uolunt) dicitur, quod unguentis densentur corpora æque uniantur. Cato cap. 27. Pice liquida cornua infima ungo. Cic. 6. Verr. Vnxisse unguentis compleffe, & c. Hinc Vnctio, as, frequentatiuum. Plaut. Mostel. Quia ecastor mulier recte olet, ubi nõ hil olet. Nam istæ ueteres, quæ unguentis unctant, interpolas, Vetulas, edentulæ, quæ uitia corporis sicut occultant, Vbi sese sudor cum unguentis sociatit r illico Itidem olent, quasi cum una multa confundit coquus. Composita sunt, Inungo, Petungo, & Exungo: quæ uide suis locis.

VNGUIS, ἄερύγιον, neruosa quædam aduata membrana ex crescentia a maiori oculi angulo ut plurimum nascens, ab oculi coronom ita procedens, ut quandoque pupillam operiat. Cels. lib. 7. Vnguis uero, quod πτερόγιον, Græci uocant, est membrana illa neruosa, oriens ab angulo, quæ nonnunquam ad pupillam quoque; peruenit, eiisque; ofscit. Sæpius anarium, interdum etiam a temporum parte nascit.

VNGUEN, inis, [Vnguento,] ἀλειψή, ἀλειμμα, quoduis pingue, quo quippiam possimus unguere. Plin. lib. 28. cap. 11. Epiphoras bubulo seuo cũ oleo cocto illinunt: ceruini cornu cinis scabrities eodem unguine sanat. Vir. 3. Georg. Et pingues unguine ceras. Palad. Sumas tantundem unguinis, quod uocamus axungiam, uel seum. Persius Saty. 6. Feniseæ crasso uitiarunt unguine pulces. Hinc Vnguinofus adiectiuum, idem quod pinguis: ut Vnguinofusa medicamentum, Vnguinofa nuces. Plin. lib. 23. c. 8. Sunt autem recentes nuces iuglandes iucundiores, sicæ unguinosiores, & itoma cho inatiles.

VNGULA [Vngia,] ἄκνη, calceus corneus, pedes muniens eorum animalium, quæ digitos non habent: siue èt ea pars pedis quæ cornu tegitur. Virg. 3. Geor. Et solido grauitè sonat unguis cornu. Idè. 8. Aeneid. Quadrupedante putrem fonitu quatit unguis campum. Ci. 3. de Nat. Deo. Ergo illud in silice uestigium Castoris equi credis esse? Columel. lib. 6. c. 11. Sed si sanguis adhuc supra unguis in cruribus est, fricatione assidua discutitur. At si iam in unguis est, inter duos unguis cultello leuiter aperies. Et paulo post. Si sanguis in inferiore parte unguis est, extrema pars ipsius unguis ad uinum rescatur. Quibus in locis manifeste Col. Vngues, pro ipsius calceis corneis accepit: Vngulam uero pro ea parte pedis, quæ cornu tegitur. Contra pro ipsius calceis aperte accepit Plin. li. 11. cap. 46. cum ait: Vngula ueterino tantum generi renascuntur. Hæc differentiam eleganter exprimit Oni. in transform. Ius e bouis effigie in primam formam redeuntis. Vngulaque (inquiens) in quinos delapsa absumentur unguis. Omnibus unguis, prouerbij speciem habet, pro eo quod est, omnibus uiribus manuum que pedumque & conatu totius corporis niti, ut etiam unguis, qui sunt in extremitate collocati, intendantur, quos Plin. existimat esse summam neruorum clausuras. Cice lib. 2. Tuscula. Toto corpore, atque omnibus unguis (ut dicitur) cõtentio niuocis afferunt. Inicere unguis, est rapere, uel furari. Plau. Nunc scio febrim tibi esse, qua non licet huc inicere unguis.

VNGUENTARIVS, rij, uel potius Vngentarius, ut Seruius scribendū affirmat, μυρεῖλικός, μυροπώλης, qui unguenta conficit, ac uendit. Cic. 1. de offi. Adde huc, si placet, unguentarios, salatores, totiusque ludum talarium. Horat. secundum Serm. Satyr. 3. Pomarius auceps, Vnguentarius, ac Tulci turba impia uici. Eius scemininum est Vnguentaria. Plin. lib. 8. cap. 5. Et unguentariam quandam dilectam Iuba tradit, & c. Est & unguentaria μυρεῖλική, ars ipsa conficiendum unguentorum: Vnde Vnguentariam facere dixit Plautus in Pœnul.

VNGVLATI, ὀνυχώδεις, qui magnos unguis habent, ac scabros: quasi unguis similiores, quam unguibus, ut ex Caronis sententia refert Festus.

VNGVENTARIVS, a. um, μυρεῖλικός, unguentis idoneus, ad unguenta pertinens. Plin. lib. 37. cap. 8. Hunc aliqui lapideam Alabastriten uocant, quem cauant ad uasa unguentaria, quoniam optime seruare incorrupta dicitur.

VNGVICVLVS, l. pen. cor. ὀνύχιον, diminutiuum est ab Vnguis. Plautus in Epid. Contempla Epidice, usque ab unguiculo ad capillum

VNGVIVM, [Anello. Gall. Anneau. Hisp. Anillo.] *δακτύλιος, σὺμβολον*, antiquis anulum significabat: de cuius etymo nihil est quod laboremus, cum Fest. auctor sit peregrinum esse uocabulum, & ab Oseas sumptum. Plin. lib. 3. c. 1. Miror Tarquinij eius statuum sine anulo esse, quamquam, & de nomine ipso ambigi uideo: Græci a digitis appellauerunt, apud nos præsci Vngulum uocabant: poetæ & Græci, & nostri Symbolum.

VNICAVILIS, le, [Di un costone.] *μονόκαυλος*, quod unum caulem habet nec in ramos spargitur. Plin. lib. 19. c. 10. Est autem uincaule, ra dice bulbo simili.

VNICOLOR, p. c. & om. gen. [Di un colore. Gal. D'une couleur. Hisp. Cosa de color.] *μονόχρους*, unius coloris. Plin. lib. 33. c. 9. Dulciores foeminae sunt, & unicolores. Ouid. 1. 1. Met.

At medio totus est hebeno sublimis in antro
Plumeus, vnicolor, pullo uelamine rectus.

VNICORNIS, huius vnicornis, gen. masc. [D'un corne.] a recentioribus quibusdam ex nostris appellatur terra, quam Græci *μονοκέροτα*, appellant. Hanc Plin. ceruino capite esse scribit, pedibus elephantis, cauda aprini, reliquo corpore equo non dissimili, unicum media in fronte cornu gerentem cubitorum duorum longitudine. Est & Vnicornis, & hoc ne, adiectiuum, quod unum cornu tantum habet. Plin. lib. 11. c. 46. Vnicorne bitulcum oryx.

VNICVS, a, um, [Vnico, solo, singulare. Gal. vniq. seul. Hisp. Cosa sola y unica.] *μόνος*, singularis uel solus: ut, Phoenix est uinca aus. Cicero pro Rosc. Ame. Et quaramus quæ tanta uitia fuerit in unico filio. Hinc fit aduerbium Vnice, singulariter. Plaut. in Bacc. Immo vnice unum plurimum pendit. Cic. Epist. Quos ego ambos vnice diligo.

VNIGENA, ne, [Vnico.] p. c. & com. g. *μονογενής*, unicus, vnigenitus. Cic. de Vniu. Singulariter deus hoc mundum, atq. unigenam procreauit. Alia ratione Pallas a Catullo dicitur Vnigena, quod scilicet unico parente crederetur genita, ex cerebro nimirum Iouis.

VNIGENITVS, [Sol figlio, unigenito. Gal. Fils unique. Hisp. Hijo solo.] *μονογενής*, uox frequens est ecclesiasticis scriptoribus, pro filio unico, qui neque fratrem habuerit, neque sororem.

VNIUGAE, vineæ, *μονόζυγες, ἀμπελοι*, quæ simplici nituntur iugo, cum binis hastilibus in terra defixis, singulae transversæ perticæ in unam tantum partem ordinis superincumbunt. Plin. lib. 17. c. 22. Si vniuga erit uinea.

VNIMANVS, a, um, [Di una mano.] *μονόχειρο*, unam tantum manum habens. Liu. 5. Bel. Mac. Capram sex hœdos uno foetu edidisse, ex Placeno nunciatum est, & Aretij puerum natum unimanum.

VNIOTIS, vniui, vnitum, [Adunare, aggiungere. Gal. Vnir, conjoindre. Hisp. Ayuntar.] *ἐνώω*, coniungo, in unum redigo. Vnde Vniti animi, qui sunt unius voluntatis.

VNIOTIS, onis, [Vniotie, concordia. Gal. Vnion, conjunction. Hisp. Cosa ayuntada.] *ἐνωσις*, modo concordiam significat. August. Nam hoc fieri posse in tanta animorum unione quis dubitet? Modo margaritam, *μαργαρίτην*, quod conchis nulli duo reperiantur indiscreti, Plinius lib. 9. c. 35. Dos omnis unionum est, in candore, in magnitudine, orbe, in leuore, & pondere, haud promptis rebus, in tantum ut nulli duo reperiantur indiscreti: vnde nomen Vnionum Romanæ scilicet imponere deliciae: nam apud Græcos non est, nec apud Barbaros inuentores eius, aliud, quam Margaritæ. Est & unio, capæ genus capitatum. Col. lib. 12. c. 10. Pompeianam, uel Alcaloniam cepam, uel etiam Mariscam simplicem, quam uocant Vnionem rusticis eligito. Hoc autem nomen (ut inquit Ruellius) apud Gallos, uelut triuiale hæctenus usurpatum est pro eo capæ genere, quod pluribus bulbis non coagmentatur.

VNISTIRPIS, & hoc pe, [D'una stirpe.] *μονοειλέγος*, quod a radice caudicem unum habet assurgentem. Plin. lib. 16. cap. 30. In longitudinem crescunt abies, larix, palma, cupressus, ulmus, & si qua unistirpia.

VNITAS, atis, [Vnità. Gal. Conjunction, unitè.] *μονάς*, indiuisibile numeri principium. Accipitur & pro omnimoda similitudine. Colum. libro sexto, capit. 3. Ideo nisi lanatas oues emi non oporteret, quo melius unitas coloris appareat. Plin. lib. 7. cap. 12. Troianus M. Antonio iam Triumuiro, eximios forma pueros alterum in Asia genitum, alterum trans alpes, ut geminos uendidit, tanta unitas erat.

VNITER, [Vnitamente, di concordia. Gal. En un, ensemble. Hisp. En uno, juntamente.] penul. cor. aduerb. id est, coniuncte, concorditer. Lucret. lib. 3. Cum corporis atque animæ Dissidium fuerit, quibus hæsimus uniter apti.

VNIVERSALIS, le, [Vniuersale. Gal. Vniuersel. Hisp. Vniuersal.] *καθολικός*, ad uniuersos pertinet. Au& ad Herennium: Nam in iusmodi rationibus, non uniuersali, neque absoluta: sed exte-
nata ratione expositio confirmatur. Quo tamen in loco sunt qui malint legere Vniuersa. Vtut tamen hac uoce & Varro libro secundo de Analog. Quod (inquit) ad uniuersalem pertinet causam.

VNIVERSE, & Vniuersim, aduerbia, & Vniuersitas, tis. Vide in di&ione Vniuersus.

VNIVERSVS, a, um, [Vniuerso, tutto. Gal. Vniuersel, general. Hisp. El todo a juntado de partes.] *σύνπασ*, in singulari quidem idem est quod totus: ut, Vniuersus ager, uniuersus exercitus. In plurali uero significat omnes coniunctum. Nam si dicimus, Omnes sibi domicilium constituerunt, intelligitur donucilium sibi unumquemque constituisse. Si uero dicimus, Vniuersi sibi domicilium constituerunt, significatur, omnes simul in unum sibi pro omnibus domicilium fecisse. Cic. 4. Acad. Qui loquitur de uniuersis, nihil excipit, quid enim potest esse extra uniuersa? Ter. in Phor. Quod ille unciatim uix de demenso suo, Suum fraudans genium, comparat miser: In illa uniuersum abripit. Cic. 3. Off. Ergo unum debet esse omnibus propositum, ut eadem sit utilitas uniuersis: & uniuersorum, & c. Hinc Vniuersæ, aduerb. generaliter, siue generatim: cui Sigillatim opponitur. Cic. in Vatin. Quæro abs te prim. uniuersæ, quod genus improbitatis, & sceleris in eo magistratu tu prætermiseris. Idem 7. Verr. Quid ego de exteris ciuium Romanorum supplicijs sigillatim potius, quam generatim atque uniuersæ loquar? Vniuersum, aliud aduerbium eiusdem significationis. Hinc quoque Vniuersitas, atis, Cicero 2. de Nat. Deo. Licet enim contrahere uniuersitatem generis humani, eamque gradatim ad pauciores, postremo deducere ad singulos. Colum. in Præf. lib. 1. De rusticationis uniuersitate nihil attinet nunc plura dicere. Cicero de Vniuers. Singulos adiunxit ad singula, atque ita quasi in curram uniuersitatis imposuit.

VNIUOCVS, a, um, pen. cor. [Vniuoco, smonimo. Gal. Synonime, uniuoque. Hisp. Vniuoco.] cuius & nomen commune est, & eadem substantiæ ratio, quod Græce *συνώνυμον*, dicimus: sicut contra Aequiuocum, cuius nomen tantum commune est, & substantiæ diuersa ratio, & a Græcis *εὐωνύμων*, appellatur. Animal itaque respectu hominis & equi, uniuocum est, quia illis & animalis nomen commune est, & ratio substantiæ eadem. Vtrique enim conuenit animalis definitio, corpus animatum sensibile. Grammatici dicunt Homonyma esse, quæ uoce, sed non significatione conueniunt: ut, Nepos & filij filium significat, & prodigum. Synonima, quæ non uoce, sed significatione conueniunt: ut, Ensis & Gladius. Hinc Vniuocæ, *συνώνυμος*, aduerbium.

VNIUOSMODI, [Simile. Gall. Qui tousiours est d'une sorte, tousiours d'une maniere. Hisp. Cosa de una sola manera.] p. c. nomen indeclinabile, & *μοειδής*, uniformis, non uariis. Ter. in Heaut. Nam parentum iniuræ Vniuosmodi sunt ferme. Cic. ad Att. lib. 9. Nolo enim putare tolerabiles horum infanias, nec uniuosmodi fore.

VNUCVLVS, *μονόουδαλμος*, unicum habens oculum: quales Poetæ fingunt fuisse Cyclopes. Pla. Vnucule salue. Gell. lib. 3. c. 11. Cyclope itidem inquit uel maxime quod fuerit unoculus.

VNUQVAM, aduerb. [Alcuna uolta giamai.] *ποτέ*, nullo tempore, omni memoria. Cic. in Or. Ifocrates præstat omnibus, qui umquam erationes attrigerunt. Huius compositum est Numquam, nullo tempore, nulla memoria. Pla. in Aul. Neque id in tantis periculis umquam committam ut fiat.

VNVS, a, um, [Vno. Gal. Vn, seul. Hisp. Vno principio de contar.] *εἷς*, numerus principium est. Cic. pro Quint. Sext. Alphenus seruulum unum adducit. Aliquando accipitur pro solo, Plautus: Vnus tum doni eram, & fores erant clausæ. In qua significatione quandoque genitiuo iungitur, & fere genitiuo iungitur Omnium. Plinius lib. 9. cap. 17. Accipenser unus omnium squamis ad os uersis, contra aquam natando meat. Nonnumquam etiam genitiuo nominis substantiui, sed fere subintelligitur genitiuus Omnium. Plin. lib. 11. c. 37. Calutium uni tantum animal. uel homini. Aliquando in oratione Vnus subicitur. Quint. lib. 9. c. 1. Nec desunt, qui tropis figuræ nomen imponant, quorum est Caius Attorius Proculus. Hoc est quorum unus est & c. Ponitur aliquando pro nomine Idè. Plaut. in Capt. Hic postquam hunc emit, dedit eum huic gnato suo peculiarem, quia quasi una ætas erat: id est, eadem ætas, siue eundem ætatis erant. Vno exemplo omnes uiuunt, i. eodem. Pla. in Mil. Sic etiam accipiendum est illud Ouid. Met. Vnus erat toto nature uultus in orbe, id est, idem uultus sibi per omnia similis. Aliquando pro primo, Virg. 2. Aen. Cadit & Ripheus iustissimus unus Qui fuit in Teucris.

VNVS, & alter, [Doi, due.] *εἷς καὶ δύο*, pro duobus. Cic. 4. Verr. Dicit unus & alter breuiter, nihil interrogatus. Terent. And. Sed postquam amator accessit unus & item alter, pretium pollicens. Sic Alter & tertius pro tribus. Tacitus: Sed & alter & tertius dies cunctatione absumentur.

VNVSQVILIBET, & unusquisque, [Ciascuno, ognuno.] *εἷς ἕκαστος*, idem significat quod quilibet.

VNVSQVISP IAM, [Alcuno. Gal. Aucun. Hisp. Alguno.] *εἷς τις*, aliquis unus.

VNVSQVISQVE, [Ciascheduno.] Vnaqueque, Vnumquodque, & Vnum quidque: id est, singuli, *πᾶς ἕκαστος, πᾶς τις, πᾶς τὸς, ὅσος*, dictio Vniuersalis

verfalis, potiusq. cum pofitio, quâ fuperlatiuo iungitur, eo quod Vnus um quandam fuperlatiuo obtineat. Ci. pro Fon. Mouetur eo tempore, quo vni quifque noftrum, cum in eum locum productus eft. Ibid. m: Mihi enim femper unaquaque de re teftis non folum femel, verum etiam breuiter interrogatus.

V A N T E O

V O E R T A, villa eft iuxta Bilbilim Hifpaniæ urbem, & Salonem amnens umbris arborum, & fig ditate fcatulentium fontium amoeniffima, quam Martialis graphice depingit Liciano libro 1. Epigramma. 17.

V O C A B U L V M, li. p. c. [Dittione, uocabolo, uoce. Gal. Dittion, uocabole, mot. Hif. Vocabolo, parabela, dittione.] ἡ λέξις, dictio, qua res fingulæ uocantur, aut uoce efferuntur. Ter. in Eunuc. Tamquam philofophorum habent difciplinæ ex ipsis uocabula. Plin. Epift. 14. Neque enim alio uocabulo potest exprimi. Cic. 3. de Or. Nam fi res iuum nomen & proprium uocabulum non habet. Quint. lib. 9. c. 1. Mutatur uocabulis uis rerum.

V O C A L I S, & hoc le. [Vocale, fonoro. Gal. Sonor, uoquel. Hifp. La uogale.] φωνήεις, ὁ φωνος quod eft fonorum, & summæ uocis. Plin. libro 18. Ranæ quoque ultra folitum uocales, funt figna tempeltatis. Tibull. lib. 2. Eleg. 6. Nunc te uocales impellere pollice chordas. Nunc precor ad laudes flectere uerba meas. Ouid. 12. Met. Carmine uocali clarus citharæque Philemon. Vnde Vocales φωνήεις, dictæ funt quinque illæ apud Latinos litteræ: quia per fe uoces faciunt, & fine his uox proferri non potest. Hinc Semiuocales, ἡμιφωνα, quæ quafi dimidiatim uocalium fonum habent. Vocalium concurfus. Cic. in Orat. Habet enim ille tamquam hiatus concurfu uocalium molle quiddam. Vocalis, ἔμφονος, etiam dicitur, qui uoce utitur, & proferre uerba potest, puta liquis, cum mutus fuiffet, post ea loquitur. Val. lib. 1. Aegles Samius athleta mutus, cum ei uictoriae titulus & præmium triperetur, indignatione accenfus, uocalis euafit.

V O C A L I T A S, atis. [Confonanzæ. Gal. Vocalete, confonete. Hifp. Confonantia, armonia.] confonantia, quam Græci ὁμωνία, uocant. Quint. lib. 1. cap. 5. Sola eft, quæ notari poffit, uelut uocalitas, quæ ὁμωνία, dicitur.

V O C A M E N, inis. [Nomen.] ὄνομα, nomen, appellatio. Luc. libro 2. Et Bacchi nomine abuti Mauult, quam laricis proprium proferre uocamen.

V O C A T I V V S, [Vocatio. Gal. Vocatif. Hifp. Vocatio.] adie. f. ctum a grammatice: ut, Vocatiuus cafus, κλητικὴ, per quem aliquem uocamus. Hinc Vocatiue, aduerbium apud Gell. li. 13. c. 21. Vocatiue (inquit) dicit, id eft: per uocatiuum.

V O C E T I V S, mons apud Rauracos, ob falebras, & lamas uiatori admodum incommodum: in quem Heluetia Cecina uicti confugerunt, ut refert Tac. lib. 17.

V O C I F E R O R, aris. [Gridar forte. Gall. Crier fort. Hifpan. Llamar abgo.] κρόξω, βοάω, exclamo, maiorem uocem emitto. Cic. 6. Verr. Minitari abfenti Diodoro, uociferari palam, lacrymas inter dum uix tenere. Virgilius 2. Aeneid. Talia uociferans gemitu teftum omne replebat. Vociferare actiuum protulit. Cic. Act. 4. in Verr. Si mendo locus uacat: Nam me dies, uox, latera deficient, fi hoc nunc uociferare uelim, quam miferum indignumque fit &c. Vociferatio, onis, uerbale, clamor, actus uociferandi. Cic. pro Cluen. Nam in ipfo fermone hoc & uociferatione mortua eft. Ad Herenn. lib. tertio: Habet enim quiddam illiberale, & ad muliebrem potius uociferationem, quam ad uirilem dignitatem in dicendo accommodatum.

V O C I T O, as, penult. corr. [strachiamare.] ἀναφωνέω, frequenter uoco. Plaut. in Cap. Pægnium uocitatus eft, post uos nomen indidiffis Tyndaro. Cic. 2. de Nat. Deo. Quas noftri Septem foliti uocitate triones.

V O C O, as. [Chiamare. Gall. Appeller. Hifp. Llamar.] καλέω, interdum idem eft quod aduoco, uel accerfo. Plautus in Capt. Quæ ad patrem uis nunciari? uin uocem huc ad te? Aliquando idem quod appellare, Virg. 1. Aeneid. Varijque inttigat uocibus alas, Nominem quemque uocans. Item inuitare, Cicero 6. Ver. Deinde ipfum regem ad cœnam uocauit. Vnde uocatores, κλητορες, didi funt, quibus inuitandi datum eft negocium, fide qui per fe uocant ad cœnas. Plin. lib. 35. cap. 10. Inuitatus ad regis cœnam uenit, indignatque Ptolemæo, ac uocatores fuos obteftati, ut diceret, a quocorum inuitatus efferet, ille arrepto e foculo carbone extincto, imaginem in pariete delineauit. Tanti uocat ille pudicam. a Iuuenal. Sat. 6. dictum eft in hunc fenfum, Tantum accepit, ut illam dicat efferre pudicam. Verba Iuuenalis funt hæc: Bis quingenta dedit: tanti uocat ille pudicam. Loquitur de Cefennia muliere impudiciffima, quam tamen maritus pudicam efferre afferebat, non quod ira res efferet, fed quod quingenta dotis nomine accepiffet. Item de uocare. Virgilius 1. Georg. Tum coruix plena pluuiam uocat improba uoce. Aliquando fignificat nomen imponere, Plautus in Afin. Quæ uos uocabit nomine? Vocare aliquem ad calcu-

los, eft eum uocare, ut fuffragium ferat. Vocare feruos ad libertatem, eft eos incitare ut fele undicent in libertatem. Vocare aliquem ad computationem, dixit Plin. in Paneg. Nemo recentem, & attonitum orbitatem ad computationem uocet, cogatque patrem, quid reliquerit filius, fcare. Vocare aliquem ad teftimonium, eft teftem citare. Vocare aliquem in crimem, eft aliquem criminis accufare. Vocare in difcrimen, eft periculo comittere. Vocare aliquem in inuidiam, eft quod uulgus indoctum ait, adducere in malam gratiam. Vocare rem aliquam in medium, eft difcutiendam proponere. Vocare aliquem in partem, eft eum uocare, ut alicuius rei partem accipiat. Vocare aliquid ad calculos, eft in fuppurationem deducere. Cicero de Amic. Hoc quidem eft nimis exiliter, & exigue ad calculos uocare amicitiam, ut par fit ratio acceptorum, & datorum. Vocare deos in uocata, eft uotis faftis deorum auxilium implorare. Virg. lib. 5. Aen.

Ni palmas ponto tendens utrafq. Cloanthus, Fudifetq. preces, duofq. in uota uocaffet.

Vocare aliquem a mœftitia, eft iubere lato animo efferre, Cicero Attic. lib. primo: Quod a mœftitia uocas, multum proficis. Sic uocare ad uitam, ibidem, pro eo quod eft, bono animo efferre iubere, & eum qui iam necem fibi inferre conftituerat, fpe meliori in iecta ab infitico reuocare. Vocata eft opera, dixit Plaut. in Stich. Cœnabis apud me, quoniam faluos aduenis. E. Vocata eft opera, id eft, non uacat apud te cœnare, quoniam rogauit me aliquis, ut negotium aliquod pro te tranfigerem. Vocatus, a, um, participium. Ouid. 1. Metam. Conciliumque uocat, tenuit mora nulla uocatus. Horat. 2. Carm. Ode 18. Vocatus, atque non uocatus audit. Vocatus, us, ui. Virg. 10. Ae. Nunc o numquam fruftrata uocatus Hafta meos, &c. Vbi Seruius: Vocatus, hoc eft, inuocationes & preces, nam appellatio eft a uerbo, quæ femper in io exit, aut in us, id eft, nomen uerale. Cicero 3. de Orat. Mane idib. Septemb. & ille, & fenatus frequens uocatu Drufi in curiam uenit. Cuius compofita funt, Ad uoco, Conuoco, Circumuoco, Deuoco, Euoco, Inuoco, Prouoco, Peruoco, Reuoco, & Seuoco, quæ habent per ultimam correptam.

V O C O N I A, genera funt pyrorum, quemadmodum & uolema. Plinius lib. 15. cap. 15.

V O C O N I X, forum, Aremicorum ciuitas in Gallia Narbonenfi, cuius meminit Plin. lib. 3. c. 4.

V O C O N T I I, Narbonenfis Gallia populi funt, quorum ciuitas Tricorium commemoratur a Plin. lib. 3. c. 4.

V O C U L A, æ, pen corr. [Vocina, uoce picciola.] φωνιδιον, deminutiuum, parua uox. Cic. ad Q. Fr. Quanto meliores funt & delicatiores in cantu flexiones, ac falæ uoculæ, quam certæ, feu feueræ? Prop. lib. 1. El. 15. O utinam tranficta caua mea uocula rima Percuffas domini uerrat in Auriculas. Accipitur aliquando pro detractione, καταλαλα. Cic. M. Cœlio: Si incurrit hæc noftra laurus non folium in oculos, fed etiam in uoculas maleuolorum.

V O G E S V S, p. c. mons eft Gallia Belgicæ, Sequanos & Lingones dimidens a Mediomaticibus ex quo Mofa & Araris flumines nafcuntur. Luc. lib. 1. Caftaque quæ uogefi curuam fuper ardua ripam Pignaces pictis cohiliebant Lingones armis.

V O L A, æ, [Palma della mano. Gal. La paulme de la main. Hifpan. La palma de la mano.] ἔγυπα, caua pars manus, fide pedis. Plin. lib. 1. f. cap. 45. Vola homini tantum, exceptis quibusdam. Hinc Inuolare pro rapere, quafi uolam iniicere. Plin. lib. 9. cap. 59. Singulos inuolat uerius, quam capit.

V O L A T E R R A E, Strab. lib. 5. Etruriz oppidum eft, non procul a mari, in edita planitie collis fitum, ad quam xv. ftadiorum eft adcefus. Hinc Volaterrani, pro urbis huius incolis, & uada Volaterrana. Plin. lib. 3. c. 5.

V O L A T I C U S, ca, cum. [Volatico, uolatio. Gall. volage, inconstant. Hifp. Muy ligero, que buela.] ἡσρόος, uelox, quafi uolatilis; & per translationem præceps, inconstant. Cicero ad Attic. libro decimo tertio: O Academiam uolaticam, & fui fimilem, modo huc, modo illuc, &c.

V O L A T I L I S, le, penultima correp. [Volatile, uolante. Gall. Qui uole ompeus uoler, uolaille. Hifp. Cosa que buela.] ἡννος, idem quod Volucris adiectiuum: ut, Bettia uolatilis. Cicero 2. de Natura Deorum: Præterea uelimur beftis, & terrenis, & aquatilib. & uolatilibus; partim capiend. partim alendo. Ferrum uolatile, pro fagitta, ferrea euifpide prænuntia, quæ ex arcu emiffa celeriter fugit uelocitatem adiuuantibus pennis alarum quod immodo uicem fupplentibus. Virgil. 4. Aeneid. Paffor agens telis, hinc uolatilis ferrum Nefcims. Volatilis ætas, id eft, fluxa & caduca, ὁλιγοχρόνιος. Ouid. 10. Met. Labitur occulte, fallitque uolatilis ætas, Et nihil eft annis uelocius.

V O L A T U R A, æ, [Volo, uolamento.] ἡνσις, idem eft quod uolatus. Varr. 3. de re ruft. cap. 5. Ibi in prima uolatura cum ueniunt, morantur dies paucos, requiefcendi cauffa. Cœl. lib. 8. c. 9. A uolatura ita ut capitur, farturæ defignatur.

VOLATVS,

VOLATVS,tus, [Volo,] ἰπτα, ipsa uolatio, & uolandi actus. Cic. de Na. D. Idemq. & uolatus alitū sustinet, & spiritus ductus alit, & sustentat animantes. Mar. lib. 11. Si tam praecipiti fuerat uentura uolatu Debuerant alia fata uenire uia.

VOLCAE populi Galliae Narbonensis, trans Rhodanum, Occidentem uertius. ex quib. qui fluminis proximi sunt, Arconij cognomi nati sunt, qui uero longius a Rhodano recedentes, in Pyrenzos montes uergunt, dicti sunt Tectofages. quorum regionem hodie Linguam Occitanam appellant. Auctor Ptol. l. 2. c. 10.

VOLCATIVS, Consul fuit Romae, tempore prioris cōurationis Catilinæ, illumq. repetundarum reum, quod intra legitimum tempus profiteri nequiuisset, Consulatum petere prohibuit: quam rem tam ægre tulit Catilina, ut de euertenda patria cum Antonio, & Pisone nefaria consilia inierit. Auctor Pedianus, Volcatius Gallianus quantum Consul scripsit uitas imperatorum ad Diocletianum: ex quib. tantum extat nunc Auidij Cassij uita. Volcatius Terentianus historiam sui temporis, id est, Gordianorum scripsit, in qua memoriæ prodidit, referente Capitolino, Gordianum leniorem uultum Cæsaris Augusti ualde retulisse. Volcatius Epitidius Grammaticus scripsit res gestas Pompeij Magni & eius patris. primus L. bertimorus, qui historiam scripsit, cum ab optimo quoque scrib. solita sit, est auctor Cornelius nepos. Iudum aperuit, docuitque inter ceteros M. Antonium & Augustum. Ex Tranquillo. Volcatius item alius fuit teste Pl. lib. 11. c. 43. Poeta non ignobilis, qui quod senos, in manu haberet digitos, Sedigitus est cognominatus. Huius etiam hodie aliquot circumferunt Iambi, quibus suum de Latinis Comici iudicium protulit. Præter hos fuit & Volcatius Iuliusconsultus, Celsij præceptor, quem tradit idem Pua. lib. 8. cap. 11. Aiturcone sub uesperum a rure suburbano redeuntem, cum in grauatorem incidisset, a cane fuisse defensum.

VOLEMA, penultima producta, [Pomi. peri grossi,] pyra prægrandia, ita dicta, quod impleant uolam: quorum meminit & Caro de Re ru. Et post eum Vir. 2. Geo. Nec farculis idem Crustumijs, Syrijsque pyris, graubus que uolomis.

VOLENS, entis, [Volente, Gal. Voult, qui uoult. Hisp. El. que quiere,] ἑλωμενος, particip. a Volo uis, ut uolenti animo, id est, libenter: non inuite. Salust. in Jugurth. Hæc Romæ plebes, litteris, quæ de Metello ac Mario missæ erant, cognitis uolenti animo de ambobus acceperat, Litius: Precatus deinde si diuus, si diua esset, qui sibi præterem misisset, uolens propitiusque adesset, id est fauens. & prosper. Salust. t. m. n. libro quarto Historiarum, referente Nonio, uolentia plebi, dixit, hoc est, placentia & grata. Verba Salustij sunt hæc: multisque suspicionibus uolentia plebi facturus uidebatur.

VOLENTIA, [Volentia intentione,] ἑλωμοσις, in compositione idem esse uidetur, quod uoluntas. Nonius: A uolentia fit Beneuolentia, Maleuolentia, pro amore, & odio, quasi bona, & mala uoluntas, Item Beneuolus, & Meleuolus.

VOLITOTAS, [Str. uolitare, Gal. Volote, couir ça & là Hispa. Volar à menudo y muchas uezes,] ἄπειροτομας, frequenter Volo. Plinius: Super aquas assidue uolitans. Ci. 8. de Nat. De. in hac igitur immensitate latitudinem, longitudinem, altitudinem, infinita uis innumerabilium uolitat atomorum. Pl. lib. 10. capit. 61. Vespertilio geminos uolitat amplexa infantes. Oui. 2. Metam Volitant super ora fauillæ: Litius quanto Bel. Puh. Reate faxum ingens uisum uolitare. Ponitur etiam Volito μεταφορικῶς, pro discurre, inquit Valla: Cicero pro domo sua. Itaque cum tu florens, ac potens per medium forum populatis uolitates, &c. Mar. lib. 1. Aetherias lasciuæ cupis uolitare per auras: I. fuges sed poteras tutior esse domi. Volitare cupiditate gloriæ, est efferrî, & uehementer trahi. Ci. in Pisonem, Valebis apud hominem uolitantem gloriæ cupiditate uir moderatas, & constans. Volitare in re aliqua insolentius, id est iactare sese, & efferrî.

VOLO, [Volare, Gal. Volar. Hisp. Volar,] πτόμαι, proprium est alas habentium. Ouid. 3. Trist. Eleg. quarta. Nempe quod hic alte, demissus ille uolabat. Plin. li. 10. cap. 14. Sturnorum generi proprium casternatim uolare & quodam pilæ orbe circummagi, omnibus in medium agmen tendentibus. Vir. 1. Aen. Volat ille per aera magnum Remigio alarum. Transfertur etiam ad alia que celeriter feruntur: ut Nauis uolat, Fama uolat, & huiusmodi. Ter. in Hecy. Ne me frustra illic expectet, uola, id est, celeriter curre. Vir. 3. Aene. Fama uolat, pulsum regnis cessisse paternis Idomeneæ ducæ. Idem 12. Aeneid. Vix ea fatus erat, medios uolat ecce per hostes Vectus equo spumante Sages, &c. Ibidem: Incendi muros, ignes ad tecta uolare O. 11. 10. Met. Passu uolat alite uirgo. Ci. ad Atti. lib. 6. Tu autem, fac, ut mihi tuae litteræ uolent obuiæ. Volans, tis, participium. Virg. 1. Aene. Cæloque inuectus aperto Flectit equos, curruque uolans dat lora secundo. Volantes substantiue pro auib. Virgil. sexto Aen. de Averno. Quam super haud ululæ poterant impune uolantes Tendere iter pennis. Eius composita

ta sunt, Aduolo, Circumuolo, Cōnuolo, Deuolo, Euolo, Inuolo, Interoolo, Obuolo, Peruolo, Præuolo, Prouolo, Reuolo, Superuolo, & Transuolo.

VOLO, uis, [Volere, Gal. vouloir. Hisp. Querer,] ἑλωμαι, preterito uolui, notæ significationis est Vir. 3. Eclo. Vis ergo inter nos quid possit uterque uicissim Experiamur? Volo te, uolo te uerbis paucis: tubaudi alloqui. Plau. in Cap. Philocrates, per tuum genium obsecro, exi, te uolo. Ter. in And. Quis me uult? uelit nolit: pro uelit, an non uelit. Cic. ad Q. Fra. li. 3. Craffum Iunianum hominem mihi deditum per me deterruit, uelit nolit, scire difficile est. Ponitur aliquando pro opto. Cicero ad Cornific. lib. duodecimo: Eandem rem tibi uolo bene, & feliciter euenire. & Catullus in epithalamio Iulæ, & Manlij in sine. Volo omnia tua causa, id est tibi in omnibus bene cupio. Cic. ad Tironem, lib. 16. Cum omnia mea causa uelles mihi successa, tum etiam tua. Quid sibi uale istud? Cic. in Ver. Quid sibi equestres statum uolunt propter ædem Vulcani? Hoc est, quid significant? Ponitur aliquando pro opinor, & censo Cicero primo de Natura Deorum. Quatuor etiam naturas, ex quibus omnia constare cenfer, diuinas, esse uult. Hinc noluntas, Composita Nolo, Malo, & Peruolo, de quibus suis locis.

VOLOGESVS, Parthorum rex fuit Neronis temporibus, frater Tiridatis, quem cum Armeniæ regem fecisset inuitis Romanis, uario euentu cum ijs bella gessit, donec tandem ex pacto placuit Tiridatem regni diadema ponere, nec ante resumere, quam id Romæ Neronis manibus accepisset. Vide Tacitum l. 5.

VOLOGESOCERTA, Babylonis urbs, a Vologeso Parthorū rege condita: ut est auctor Plinius libro 6. cap. 26. Ptolem. Vologesiana appellat.

VOLONES, dicti sunt serui, qui in bello punico, quum deessent liberi, qui in militiam nomina darent, pro dominis pugnuros se polliciti, in ciuitatem recepti sunt & Volones appellati, quia hoc sponte uoluerunt. Festus. Liu. 3. Bell. Puni. Volones liberi esse iussi. Ibidem: Ut tyrones (ea maxima pars Volonum erat) discederet signa sequi.

VOISCI, populi in Latio ultra Circeios, quorum meminit Plin. lib. 3. cap. 5. Virg. 2. Geo. Assuetumque malo Ligurum, Volscosque uerutos.

VOSELLA, iæ, siue Vulsella, [Moietta, moietta, Gal. Des pinsettes de chî chirurgien, Hisp. Las tenazulas ó pinças para pelar,] μαδισίνιον ὑπεργολαβία, instrumentum pilis e corpore euellendis idoneum. Mar. li. nono. Purgantque senæ cana labra uosellæ. Vossella item, siue Vulsella instrumenti chirurgiei genus est, quo caro, ex ulceribus præcidea apprehenditur, Celsus lib. 6. cap. 18. Deinde oræ uulsellæ, apprehendendæ, tum quicquid corruptum est, excidendum.

VOLSINIUM, nij, ἑλωσίνιον, Ptolem. siue Volsinij, orum, oppidum Mediterraneum Hetruriæ, in quo primum molæ uersatiles sunt inuentæ. Pl. lib. 36. cap. 18. Molas uersatiles Volsinij inuentas, quasdam & sponte motas legimus.

VOLVA, iæ, ἑλωμα, ἐνέλωμα, sinuolucrum, quo quid inuoluitur, unde a Pl. li. & ca. 22. accipitur pro albo illo inuolucro boletorum in oui speciem prorumpentium: Voluâ (inquit) terra ob hoc prius gignit: ipsum postea in uolua, ceu in ouo est luteum. Eodem item nomine antiqui uterum appellabant in muliere, hoc est locum in quo foetus concipitur, quam hodie litteræ unius immutatione Vuluum appellamus.

VOLVIBILIS, iæ, [Volubile, in stabile, di poco fenno, Gal. Voluble, tourneur, ni. Buluble,] ἑπιπροσῶς, ἄστροφος, quod facile uoluitur. Ci. de Vniuers. Deinde animum circumdedit corpore, & uestiuit extrinsecus, cæloque soliuago, & uolubli, & in orbem incitato, cōplexus est. Vir. 7. Aen. Impubisq. manus mirata uolubile buxum. Volubilis fortuna, ἄστασις, id est, inihabilis, inconstans. Ci. pro Milone: Quam uaga, uolubilisque fortuna. Hinc Volubiliter aduerbium. Cicero in Orat. Sepe etiam in amplificanda re concessu omnium funditur numerose, & uolubiliter oratio. Hinc quoque Volubilitas, atis. Cicero 2. de Natura Deorum: Ex utraque re & munus di uolubilitas, quæ nisi in globosa forma esse non posset. Volubilitas, fortunæ inconstantia. Ci. de Diui. Quo modo ergo id quod temere fit cæco casu, & uolubilitate fortunæ, presentiri, & prædicari potest? Volubilitas linguæ leuitas, promptitudo, dexteritas. Cic. de Ora. Linguæ uolubilitas.

VOLUCER, hæc uolueris, hoc uolucere, [Volante, presto, Gal. Qui uole. Hisp. Qualquiera cosa que uuela,] πτερόεις, πτερόεις, uolatilis, penniger, & per translationem uelox, celer, Martialis: Et uolucrem longo porrexit uulnera pardum. Virg. primo Aen. Volucrumque fuga præuertitur Hebrum. Ci. pro Plan. Nihil est autem tam uolucere, quam maledictum: nihil facilius emittitur, nihil certius excipitur, latius dissipatur. Virg. 5. Aen. Illa Noto citius, uolucris sagitta Ad terram fugit, & portu se condidit alto.

VOLUCRA, uolus, i, genus animalis, quod prærodit teneros pampinos

pinos. Col. de Arbor. ca. 17. Genus est animalis, Volucra appellatur: Id ferre prærodit teneros adhuc pampinos, & uuas: quod ne fiat falces, quibus uim eam putaueris, peracta putatione, sanguine urfino linito.

VOLUCRIS, huius uolueris, fœ. ge. [Cid che uola,] ὄρνειον, τὸ πηνόν, omne id quod uolat, non solum aues, sed apes quoque, uespæ, taþani & reliqua huiusmodi. Ci. 1. de Ora. Quemadmodum uolueres uidemus procreationis, atque utilitatis lux causa fingere, & construere nidos. Vir. 3. Ge. Et genus æquorum, pecudes, pectæ que uolueres, In furias, ignemque ruunt.

VOLUMEN, inis, secunda syllaba pr. [Volume. Gal. Volum. Hisp. Bolume.] γραμματεῖν, a uolucendo, quod maiores nostri in libris arborum, id est, corticibus scribebant, & libellos, quo ferrent commodius, complicabant. Ideo que uolumina appellata sunt libellis similia quam libris. Est enim proprie Volumen pars codicis: ut puta Metamorphoseos liber in quindecim uolumina distinctus est. Ouid. 1. Trist. Sunt mihi mutæ ter quinque uolumina formæ. Plin. Iunior: Libri tres in sex uolumina propter amplitudinem diuisi, quasi in sex minores libros: ut sint uolumina aliquanto minora, quam libri. Igitur uolumen. pars libri est: Liber uero pro toto codice, & pro uolumine accipitur. Inde dicimus Euoluere libros, id est aperire lectitandi gratia, quasi rem complicatam explicare: sicut Reuolare, rem uelam detegere. Cic. 3. Tusculanarum. Quoniam duobus superioribus de morte & dolore dictum est: tertius dies disputationis hoc tertium uolumen efficit. Plin. li. 6. ca. 9. Hæc est regio secundo uolumine a nobis significata. Accipitur aliquando uolumen pro ipsa circumuolutione. Ouid. secundo Metam. Adde quod assidue rapitur uertigine cœlum, Sideraque alta trahit, celerique uolumine uersat. Nonnū quam pro uolubilitate, siue inconstancia Plinius libro septimo, capitulo 45. Si diligenter æstimantur cuncta magna fortis humanæ reperientur uolumina. Volumina uinculorum. Virgilius lib. quinto Aeneid. Et ipsa Huc, illuc, uinculorum immensa uolumina uersat.

VOLUNTAS, tis, [Volontæ, arbitrio, uolgia. Ga. Volontè. Hi. Voluntad, potentia libre] θέλημα, animi nostri sententia. Cic. 4. Tusc. Natura enim omnes ea que bona uidentur, sequuntur, fugiuntque contraria. Quamobrem si simul obiecta specie cuiuspiam est, quod bonum uideatur, ad id adipiscendum inipellit ipsa natura: id cum constanter, prudenterque sit, eiusmodi appetitionem Stoici βέλτην, appellant, nos appellamus uoluntatem: eam illi putant in solo sapiente, quam sic definiunt: Voluntas est, que quid cum ratione desiderat. Que autem aduersus rationem incitata est uehementius, ea libido est, uel cupiditas effrenata, que in omnibus stultis inuenitur. Cic. 4. in Catili. Dijs ergo immortalibus ducibus hanc mentem, Quiritis, uoluntatemque suscepi. Ponitur aliquando pro ea, quam uulgo, affectionem, uocamus. Cic. ad Quintum Fratrem. tertio. significat ualde te sibi gratum fecisse, quod de sua erga Cæsarem uoluntate humanissime, diligentissimeque locutus esset. Aliquando pro favore. Ter. in Pro. Phor. Voluntas uestra ad poetam accesserit. Id est, si faueritis poetæ. Voluntate ablatiuus pulchre ponitur pro eo, quod est. bona cum gratia. Ter. in Adelp. Quod uos ius cogit, id uoluntate impetret. Cicero primo Ver. Ego iam tibi ipse istud, quod expetis mea uoluntate concedam, id est, sponte.

Hinc uoluntarius [Voluntario,] adiectiuum, quod sit sponte αὐτόματον. Ci. ad Marium. li. 7. Aut consciscenda mors uoluntaria. Liu. 1. ab Urb. ferocissimus quisque iuuenum cum armis uoluntarius adest. Voluntarij milites dicuntur, qui sponte nomina dāt. Cæf. 5. Bel. Gal. Neque sibi uoluntariorum copias desore, si ex finibus suis progredi cœperit. Hinc uoluntarie, & Voluntario, aduerbia id est, sponte, bono & prompto animo, non coactio. Cæf. 3. Bel. Ciu. Milites electi circiter centum uiginti uoluntarie eiusdem centuriz sunt profecturi.

VOLUMINIS, prænomine Lucius, Vir Romanus senatorij ordinis, quo eū Seruio Sulpitio consulatum gerente carnibus pluisse auctor est Pli. li. 2. c. 56.

VOLVO, nis, ui, duarū syllabarum, [Volgere. Gal. Rouber, tourner, uirer. Hisp. Boluer, boluer en derredor.] κυλέω, uerto, uerso, torqueo, in orbem torqueo. Vir. 6. Aene. Vbi mille rotam uoluere pro annos. Cic. de Clar. Orator. Voluendi enim sunt libri eum aliorum, tū in primis Catonis. Vir. 3. Aene. Sic fata Deum rex Sortitur uoluitque uices, is uertitur ordo. Idem sexto Aeneid. Saxum ingens uoluunt alij. Voluere, cogitare, uersare animo, Catu. Epi. 59. Quæ tum prospectans cedentem mœsta carinam, Multiplices anuno uoluebat laucia curas. Vir. 1. primo Aen. At pius Aeneas per noctem plurima uoluens. Ibidem, Quid ue dolens regina Deum tot uoluere casus, Insignem pietate uirum tot adire labores Impulerit. Liu. sexto ab Urbe. Has inanium rerum inanes ipsas uoluentis cogitationes, Fortunæ loci delegauerant spes suas. Voluendus, a, um. Virgilius 1. Aen. Triginta magnos uoluentis men-

sibus orbes Imperio expleuit, Id est, uolubilibus interpretete Seruio. Volutus, a, um, aliud participium. Virg. 3. Geor. non qui per saxa uolutus, Aduoluo, Conuoluo, Circumuo, D. uoluo, Inuo, Prouoluo & Reuoluo: quorum significata explicauimus supra.

VOLVOLA, i, f, ἴσλας, uermis teneros uitium pampinos prærodens, qui a Plauto Inuoluulus, a Catone Conuoluulus, a Columella Volucra appellatur.

VOLVOX, ocis, pe. pro. i, f, ἴσλας, uermis teneros uitium pampinos, & pubescentes uuas erodens, qui & Conuoluulus dicitur. Pli. lib. 18. c. 28. Simili modo ne conuoluulus fiat in uinea amurcæ congestos duos decoctos in crassitudinem mellis, rursus cum bituminis tertia parte, & sulphuris quarta sub dio coqui, ne ex cædescat sub tecto. Hoc uites circa capita ac brachia ungi: ita non forte conuoluulus alij Voluocem appellant, animal prærodens pubescentes uuas. Hæc Plin.

VOLUPE, [Dapiacere. Gal. Cosa agreable & plaisante. Hisp. Delectè.] ἡδύς, delectabile, gratum, iucundum: seuquam non raro substantiue accipitur pro ipsa delectatione, tan uoluptate. Plau. in Amp. Nam quia uos tranquillos uideo, gaudeo, & uolupe est mihi. Legitur & Volup, per apocopen, quod & Nonius annotauit. Plau. Casi. Facite animo uestro uolup. Idem Asiq. Hic senex si quid clam uxore animo fecit uolup.

VOLUPIA, æ, uoluptatis dea, quæ sacellum habebat Romæ circa naualia non procul a porta Romanula, teste Varr. lib. quarto de lingua Lati.

VOLUPTABILIS, uoluptabile, [Grato. Gal. Qui donne ou apporte plaisir. Hisp. Agracido ò aplaçibile.] ἡδύς, gratum, uoluptuosum. Plin. in Epid. Voluptabilem mihi tuo aduentu attulisti nuncium.

VOLUPTARIUS, ri, a, rium, [Dilettenole,] τερπνός, quod uoluptatem affert. Cic. 3. de Fin. Aegritudo, libido, formido, quamque Stoici communi nomine corporis & animæ ἡδύς, appellant. ego malo lætitiā appellare, quasi gesticentem animi elationem Voluptariam. Voluptarius homo uoluptati dicitur. Plin. in Menæ. Nanque Epidamnea natio est hæc, ita hominum, Voluptarij atque potiores maximi. Cic. 2. Tusc. Ego a te non postulo, ut dolorem eisdem uerbis afficias, quibus Epicurus uoluptatem, homo, ut scis, uoluptarius, Gustus sensus maxime uoluptarius, hoc est, quo uoluptatem potissimum percipimus.

VOLUPTAS, atis, [Voluptæ, piacere,] ἡδύς, elata præter modum lætitiā opinione præsentis alicuius boni, unde quicquid cum delectatione animum demulcet, Voluptas dicitur, quod id maxime uelimus. Referturque tam ad animum quam ad corpus, quamuis non nulli insimulent solius corporis esse, ac turpè: quod certe uerū non est. Est enim uoluptas uocabulum medium omnemque iucundum motum, quo sensus hilaretur, significat, quem Græci uocant, ἡδύς. Cic. 1. de Ora. Percipietis enim illam ex cognitione iuris lætitiā & uoluptatem, Voluptatem eius capio, dixit Pli. Epi. 17. li. 2. Pro, uoluptatem ex eo capio. Cum uoluptate legere id est, cum delectatione. Cicero secundo de Finib. Omne autem, id, quo gaudemus, uoluptas est, ut omne quo offendimur, dolor. Voluptati esse id est, esse gratum, & iucundum. Cicero Lentulo libro primo: Quod mihi de filia, & de Crassipede gratularis agnosco humanitatem tuam, speroque & opto nobis hanc conjunctionem uoluptati fore. Quibus omnibus in exemplis Voluptas in meliorem partem accipitur pro ea, que in animum cadit. Reliquum est, ut & interiorē partem accipi doceamus, pro ea que corpori proprie est, in qua Cyrenæi summum constituerunt bonum. C. de Senect. Diuinus enim Plato escam malorum uoluptatem appellat: quod ea uidelicet homines capiunt, ut hamo pisces. Ibidem: Nullam capitaliorem pestem, quam uoluptatem corporis hominibus dicebat a natura datam: cuius uoluptatis auidæ libidines temere, & effrenatæ ad potendum incitentur. Idem 1. de Leg. Ab ea, penitus in omni sensu implicata insidet imitatrix boni, uoluptas, malorum autem omnium mater.

VOLUPTUOSUS, a, um, [Homo lieto, da buon tempo,] habitum, & uehementiam significat, & affectionem. ut uoluptuosus homo, qui per quam amat uoluptatem, quem Cic. Voluptarium uocat. Voluptuosus res, que in se habet uoluptatem, & que uoluptate afficit. Ille recipit, hæc recipitur. Pli. li. 1. Epi. 13. Voluptuosam rem esse, utrumque eadem opera, eodem uatico inuifere.

VOLVUS, ὄλιος, poeta quidam ineptus fuit patria Patavinus. qui Ennium secutus rerū gestarum populi Romani Annales carmine scripsit. Catul. de Smyrna Cinnæ: At Volusi Annales Paduam morientur ad ipsam, Et laxas scrombris sæpe dabunt tunicas. Et alibi, Annales Volusi cacata charta.

VOLVTA, ἔλιες, ab architecturæ peritis appellantur capreoli, in columnarum capitulis ex herbarum folijs enascentes, & ubi ab acum iam propemodum contingunt in orbem circumuolunt: unde

- tam apud Græcos, quam apud Latinos nomen inuenerunt. Vitru. lib. 3. quæ ex caulicorum folijs nata, procurrunt ad extremos angulos uolutæ, minoresque helices intra suum medium, qui sunt in abaco floribus subiecti scalpantur. Idem paullo post: De uolutarum autem descriptionibus, uti ad circinum sunt rectæ uolutæ, quem admodum distribuuntur, in extremo libro forma & ratio earum est descripta. Idem lib. 7. c. 5.
- VOLVATBRVM**, p. p. *κλιερα*, locus ubi fues uoluntantur. Virg. libro 3. Geor. Sæpe uolutabris pulfos syluestribus apros Latratu turbabis agens.
- VOLVATIM**, *κλιερα*, iterum, atque iterum uoluendo. Pla. in Milite: Voluatim domum te rapiam.
- VOLVATIO**, onis, [Volgimento. Gal. Ronlement, neautrement. Hisp. Obra de boluer a menudo.] *κλιερα*, uerbale a uoluendo deductum. Cic. in Pisonem: An uero tu parum putas inuestigatas esse a nobis lahes imperii tui, stragesque prouinciæ? quas quidem nos non uestigiis odorantes ingressus tuos, sed totis uoluationibus corporis, & cubilibus persecuti sumus.
- VOLVATVS**, a, um, [Rinolto. Gal. Tourné, roulé. Hisp. Rebolcado.] particip. *κλιερα*, a, e, m, uoluntumque uolutus. Plin. lib. 8. c. 37. Præparant hyemi & herinacæ cibos, ac uolutati supra iacentia poma, affixa spinis, unum non amplius tenentes ore portant in caues arbores. Cicero de harusp. resp. Quis unquam nepos tam libere est cum scortis, quam hic cum fororibus uolutatus? Idem libro secundo ad Q. Fratrem: Itaque ad Callisthenem: & Philistum redeo, in quibus te uideo uolutatum, hoc est, cum labore uersatum.
- VOLVATVS**, us, ui, [Volgimento.] uerbale, *κλιερα*, idem quod uoluatione. Plin. lib. 10. c. 4. Multum puluerem uolutatu collectum, infidens cornibus excutit in oculis.
- VOLVTO**, penul. prod. [Stranoltarsi. Gal. Veaultrer, tourner, & rouler. Hisp. Rebolcarse.] *κλιερα*, a, e, m, uoluntumque uoluo. Varro 3. de re rustica, cap. nono: Ante sit uestibulum septum, in quo diurno tempore esse possint, atque in puluere uolutari. Cicero in Sallust. Itaque nihil aliud studet, nisi, ut lutulentus sus, cum quouis uolutari. Est & aliquando mente uoluo, & cogitatione perpendo. Virgilius Non. Elog. Id quidem ago, & tacitus Lycida mecum ipse uoluto. Liu. quarto Bel. Maced. Has condiciones, quamquam ipse in secreto uolutauerat cum amicis, uulgo tamen omnes fama ferebant.
- VOMANVM**, fluminis nomen in quinta Italia regione, non procul ab Hadria colonia. Plin. lib. 3. c. 13.
- VOMER**, & Vomis, huius uomeris, gene. masc. [Vomero. Gal. Vn uomiero. Hisp. Vomero.] *ὄμις*, ferramentum aratri, quo sulci fiunt: ita dictum quod terram uomat, hoc est eruat. Virg. 1. Ge. & sulco attritus splendescere uomer. Idem: Vomis & inflexi primum graue robur aratri. Plinius libro 18. cap. 18. Vomero plura genera, Culti uocatur, prædensam, priusquam prosindatur, terram fecans, futurisque sulcis præscribens incisuris, quas resupinus in arando mordat uomer. Alterum genus est uulgare, rostrati uertis. Tertium in solo facili, nec toto porrectum, sed exigua cuspidi. In rostro hæc quarto generi, sed excutitur in mucronem fastigiata, eodemque gladio scindimus solum, & acie laterum radices herbarum fecans. id non pridie inuentum in Rhætia. Gallia uero duas addiderunt rotulas, quod genus uocant planarati. Cuspis effigiem palæ habet, latitudine uomeris cespites uersat. Oui. 1. Metamorph. Ipsa quoque immunis, rostroque intacta, nec ullis Saucia uomeribus, per se dabat omnia tellus. Cicero in Ant. ut Aratrum circumdueres, cuius quidem uomere portam Capuz pene perstrinxisti.
- VOMICÆ**, a, e, penultima correpta, *ὄμις*, abscessus internus, eopiosam euomens sanie: unde & nomen accepit. Cic. 2. de Nat. Deo. Nec prodesse uoluit Phæreo, Iasoni, qui uomicam eius aperuit, quam medici sanare non potuerant. Serenus: Sunt odio, quos dicit uomit natura, tumores, Vomica qualis erit, uel eidem proxima quædam, Plin. lib. 20. c. 12. Petroselinon præcipuum ad uomicas. Hinc Plaut. in Persa, non infestiuiter Vomica appellat crumentam nummis refertam, atque tumentem. Quid hoc, inquit, quod in collo tibi tumet? S. A. uomica est, pressare parce. Plinius libro 33. capitulo sexto. Per translationem accepit pro argenti uiui uena iugiter manante. Est (inquit) lapis in his uenis, cuius uomica liquoris æterni argenti uiuum appellatur, uenenum rerum omnium.
- VOMITO**, as, [Vomitare. Gal. Vomir. Hisp. Gomitir.] vomitio, onis, uomitus, us, & Vomitorius, a, um, uide in uerbo Vom.
- VOMIS**, miui, tum, [Vomitare.] *ὄμις*, per os eiicio. Cic. pro Deiotaro: Cum, inquit, post cœnam uomere te uelle dixisses, in balneum te ducere cœperunt. Virg. 9. Aen. Purpuream uomit ille animam. Hinc Vomito, as, frequentatiuum. Col. libro 7. capitulo 10. Quam cum pecudes biberunt, nausea correptæ uomitant, atque expurgantur. Vomitio, onis, cibi potusue per os eiectio, quæ uen-
- tricoli subuersione contingit. Plin. lib. 11. c. 53. Homini cibus utilissimus simplex. Aceruatio ciborum pestifera, & condimenta perniciosiora. Difficiliter autem perficiuntur omnia in cibus acrimia, & auide hausta: & æstate, quam hyeme, difficilium, & in senecta, quam in iuuenta. Vomitiones homini ad hæc in remedium excogitatæ, frigidiora corpora faciunt, iniunctæ oculis, maxime autem dentibus. Vomitus, tus, idem quod uomitio, Plin. lib. 20. c. 14. Mentastrum cum succo granati singultus & uomitus sistit, ut Democritus monstrat. Vomitor, oris, qui uomit. Plin. lib. 3. cap. 1. Non expedit uomitoribus sicut neque multum, neque sapa, neque passum. Vomitorius, a, um, quod uomitum ciet. Plin. lib. 21. c. 19. Hunc stomacho inutilem, & ideo uomitorium. Idem lib. 20. cap. 9. Bulbus quem uomitorium uocant ab affectu, folia habet nigra, ceteris longiora. Huius composita sunt, Conuomo, Euomo, & Reuomo, de quibus supra.
- VOPISCVS**, dicitur qui ex duabus conceptis, uno abortu excluso, ad partum legitimum ducitur. Quo cognomine dictus est Flavius historicus, qui Imperatorum uitas scripsit. Plin. lib. 7. c. 10. Vopiscos appellabant et geminis, qui retenti utero nascerentur, altero interempto abortu.
- VORAGO**, inis, secunda syllaba producta, [Voragine. baratro. Gal. Gouffre. Hisp. Tragadero.] *δραγώνημα*, *καταθρον*, locus immensa profunditatis, quidquid acciperet, deuorans, & propemodum inexplebilis. Cic. 1. de Druin. Qui cum per agrum Leontinum iter faciens, equum demisset in flumen summiuersus equus uoraginibus non exstitit. Virg. 7. Aen. Hic specus horrendus, & læui spiracula Ditis monstrantur, ruptoq. ingens Acheronte uorago. Curt. 1. 8. Imber uolentius, quam alias, fufos campos lubricos, & inequitabiles fecerat, grauesq. & propemodum immobilis currus illuuiæ & uoragine hærebant. Transfertur & ad hominem insigniter prodigium, cuius gula uel amplissimis patrimoniis in uentrem, tamquam in barathrum quoddam, coniectis expleri non potest. Cic. pro Sext. In meo periculo, inquit, gurgis & uorago patrimoniij, helluabere? Hinc Voraginosus, a, um, adiect. *καταδραγώνης*, quod est uoraginibus plenum. Hirt. 6. Bell. Hisp. Nam palustris, & uoraginoso solo curreat ad dextram partem.
- VORANVS**, Q. Luctatij furacissimus libertus, quem nummularius, nummos de mensa subtrahentem, & in calceos infarcientem deprehendit. Cœl. lib. 10. c. 49.
- VORAX**, cis, om. g. [Vorace, affamato. Gal. Gourmand, goulon, glouon. Hisp. Comilon, cosa que mucho traga.] *πολυφαγος*, multa absumens, inexplebilis edacitatis. Ouid. 15. Met. Nec, nisi perdidideris alium, placere uoracis, Et male morati poteris, ieiunia uentris. Charybdis uorax, *καταδραγώνης*. Cic. 12. Philip. Quæ Charybdis uorax tot res tam cito absorbere potuisset? Viura uorax. Lucan. lib. 1. Hinc ufura uorax, auidum si tempore fœnus, Et concussa fides, & multis utile bellum. Hinc Voracitas, atis, edacitas, inexplebilis edendi auiditas.
- VORAS**, [Diuorare, tranguggiare. Gal. Denorer, aueller sans mescher, engloner. Hisp. Tragar lo que no se mastica.] *σπάσκα*, cibum non confectum deglutio. Cic. 2. de Nat. Deo. Alia uorant, alia mandunt. Hinc per translationem Vorare, capitur pro auide sumere. Pla. in Truc. In terum ille Hamum uorat, si semel amoris poculum accepit mere. Cic. ad Att. lib. 4. Nos hic uoramus litteras cum homine mirifico (ita mehercule sentio) Dionysio.
- VORTEX**, icis, *τυφών*, flatus repentini generis, e sicca nube erumpens sine igne, eiusq. partem abruptam secum rapiens, eamque conuoluens, & nigrum uersans, ac pondere illo ruinam suam aggravans, & locum ex eo loco mutans rapida uertigine, non antennas modo, sed & nauigia contorta frangens. Ex Plin. lib. 2. c. 48.
- VOS**, uestrum, uel uestris, [Voi. Gal. Vos. Hisp. Vos.] *ὄμεις*, pronomen pluralis numeri, a Tus. Vosmetipsi, pro uosipsi. Cic. 4. Acad. Nos autem dicimus ea nobis uideri, quæ uosmetipsi nobilissimis philosophis placuisse conceditis.
- VOTIVS**, a, um, pen. produ. [Di uoto, uotino. Gal. Votif. Hi. Votiuo.] *ὄμις*, quod ex uoto dari promittitur. Hor. 1. Epist. 3. Pascitur in uestrum reditum uotiuua iuuenta. Ludi uotiuui, qui ex uoto fiunt. Solent enim in reip. periculis, aut principis aduersa ualitudine ludi uoueri, quos deinde uotis damnati ingenti cum apparatu faciunt, Plin. lib. 7. c. 48. Valeria Copiola Emboliaria reducta est in scenam, Cn. Pompeio, Q. Sulpicio Cos. ludis pro salute D. Augusti uotiuuis, annum centesimum quartum agens. Tura uotiuua, quæ uoti causa persoluuntur. Ouid. 3. Am. El. 12. Accipit ara preces, uotiuuaq. tura piorum. Legatio uotiuua, quæ uoti ergo suscipitur. Cicero ad Att. lib. 15. Uotiuua subzadi legatio ne tibi quidem placebat. Aliquando uotiuum, significat, quod uoto desideratum est, Apul. lib. 6. Tota ciuitas ad uotiuum conspectum estunditur. Uotiuæ aures, quæ cupiunt aliquid audire. Pla. in Casi. Aures uotiuæ si sunt, animum aduertite.
- VOTVM**, ti, [Voto. Gal. Ven. Hisp. Voto.] *ὄμις*, pronomine facta Deo. Cicero 3. de Nat. Deor. Nonne animaduertis ex tot tabellis pictis, quam

quam multi uotis uim tempestatu effugerint? Idem 1. de Legib. Diligentia uotorum facis in lege dicta est, ac uoti sponso, quo obligamur Deo: pœna uero uiolatę religionis iustam excusationem non habet. Virg. 8. Aen. Vota metu duplicant matres, propriisque periculo itimor. N. farium uotum, Cic. pro Cluen. Quinctiam nocturna sacrificia, quę putat occultiora esse, sceleratę eius precę, & nefaria uota cognouimus. Et quoniam quę magnopere desideramus adhibitis uotis a dijs petere solemus, factum est, ut Vota accipiamus pro optatis. Plin. epist. 4. 5. Hanc ego uitam uoto & cogitatione pręsumo; Vnde uoti compotem dicimus eum, qui desiderijum suum assecutus est. Et pro uoto succedere, id est, pro desiderio. Itam facere uota, pro optare. Cic. pro Milone: Vota enim fecerat is, ut in eos se potius mitteret quam in uestras possessiones. Nonnumquam tamen facere uota, idem est, quod mouere. Cic. de harusp. resp. Noltri imperatores maximis & periculosis bellis huc quę uota fecerunt, eaque in ipso Pessinunte ad aram principem persoluerunt. Voto aliquem fingere, id est talem fingere, qualem uel maxime optaremus. Plin. Epist. 112. Tibique, ut qui explorauerim, spondeo habiturum te generum, quo melior fingi ne uoto quidem potuit. Nuncupantur uota pro imperio, apud Cic. 6. Verr. id est, nominatum aliquid uouere quod re periculo liberata, sis persolutus. Voto teneri, est uoti ergo obligatum esse. Cic. Att. Sed iam quasi uoto quodam & promisso me teneri puto. Vota soluere, est ea, quę uouimus, prestare. Idem ad eundem. Vota reddere, apud eundem tertio de Leg. Liberare se uoto, est solutione eorum, quę uouimus eximere sese ab obligatione sponsonis dijs factę. Legimus tamen & liberare se uoti, pro uoto. Liu. 5. ab vrbe: Verecundiam non tulit senatus, quin sine mora uoti liberaretur. Reus uoti & Damnatu uoti, uide in dictionibus Damnatu, & Reus.

VOVO, ues, u, tum, [Far uoto, auotare. Gal. Vouer, faire uen. Hisp. Votar d' desfer.] ὄχομαι, ἐπαόχομαι, Deo aliquid sancte promitto, pro quo etiam dicimus, Vota facere, & Vota nuncupare. Liu. lib. 1. ab vii. In re trepida duodecim uouit Salios, fanaque Pallori, & Pauiori. Horat. 3. Carm. Ode 8. Voueram dulces epulas, & album Libero caprum. Ouid. 9. Metam. Vota puer soluit, quę femina uouerat Iphis. Votus, a, um, participium. Cicero 3. de Natu. Ad earum templa sunt publice uota, & dedicata. Liu. 4. ab vrbe. Ludi ab Decemuiris per secessionem plebis a patribus ex Senatusconsulto uoti, eo anno facti sunt. Vouere caput pro salute patrię, dixit Cicero 5. de Finib. pro, Se pro salute periculum obicere. Huius compositum est, Deuouere, de cuius significatione abunde multa dicta sunt suo loco.

VOX, uocis, [Voce, suono, dizione. Gal. Voix, son. Hisp. La uox, son.] φωνή, proprie dicitur sonus, qui ab animalis ore profertur. Est enim ἄνω τῆς εὐαί, quod est clamare. Cic. 2. de Nat. De. Vocis genera per multa, canorum, fuscum, lene, asperum, graue, acutum, flexibile, durum, quę hominum solum auribus iudicantur. Idem in Orat. Vocis mutationes totidem sunt, quot animorum qui maxime uoce commouentur. Mira est enim quędam natura uocis, cuius quidem et tribus omnibus sonis, inflexo, acuto, graui, tanta sit, & tam suauis uarietas perfecta in cantibus. De uocis quantitate, ac qualitate, uide Quintil. lib. 1. c. 3. Ouid. 2. Metam. Nec conata loqui est: nec si conata fuisset, Vocis habebat iter, saxum iam colla tenebat. Virg. 3. Aen. Sensit, & ad sonitum uocis uestigia torfit. Quintil. lib. 1. c. 3. Augentur autem, sicut omnium ita uocis quoque bonacura, & negligentia minuantur. Nonnumquam tamen Voces dicimus pro rerum etiam inanimatarum sonis. Virg. 6. Aen. de Orphei cithara: Nec non Threijcus longa cum ueste sacerdos Obloquitur numeris septem discrimina uocum.

V A N T E R

VPILIO, onis, mascu. gen. [Pecoraro, Gal. Berger. Hisp. Pastor de ouejas.] positum est a Virgilio pro Opilione, causa metri, Eclog. 10. Venit & upilio, tardi uenere subulci. Est autem Opilio, uel Vpilio, ouiu cultor, ποιμήν.

VPUPA, æ, [Bulba,] ἔσφο, auis, cristis a capite exeuntibus galeata, in simo semper commorans. Plin. l. 10. c. 29. Mutat & upupa, ut tradit Aeschylus Poeta, obscœna alias pascu auis crista uisenda plicatili, contrahens eam subrigensq. per longitudinem capitis. Pla. in Cap. Vpupam pro metretice accipit. Idem (inquit) ut mihi aduenient, upupa, quę me delectet, data est.

V A N T E R

VRA, ἔρος, locus est in finibus Syrię Palmyrenę ad Euphratem fluuium, qui inde relictis Palmyrenorum desertis, in ortum reflectitur. Auctor Plin. lib. 5. c. 24.

VRACHYS, penultima correpta, ἔραχος, meatus est, proficiscens ex fundo uelicę fetus in utero existentis, lotium deferens in membranam ut in re recipiendę destinatam, quę a Medicis, ἀλλαντοειδής appellatur. Uide Galenum lib. 5. de usu partium, & in tractatu de confectione uulue.

VRAGYS, ἔραχος, ἀδής, Plutonis cognomen est, ab vrgendo (ut qui-

budam uidetur) impositum, quod omnium deorum maxime nos urgeat. Nos Gręcā uocem esse malimus. Apud illos enim ἔραχος, dicitur qui in acie extremam agminis partem ducit. Vnde non inuenit ad Ditem transferret, qui postremum humanę fabulę actum excipit.

VRANIA, æ, siue Vranic, es, ἑρανια, ἢ ἑραίν, una Musarum Iouis, & Mnemosynes filia, cui Astrologię inuentio tribuitur. Vnde & Vraniam dictam putant, quasi τῶ ἀστρολόγου, hoc est, sublimia speculantem. Ouid lib. 5. 1. aff. Excipit Vranie: fecere silentia cunctę. Cic. de Diu. Vrania Musa.

VRANOSCOPIVS, vranoscopi, ἑρανοσκοπός, piscis idem cum callionymo, sel habens præ grande, quo cicatrices, & excrescentes in oculo carunculę perianantur. Dicitur Vranoscopus ab oculo, quem in capite habet ita situm, ut eo cælum intueri uideatur. Vide Plin. lib. 32. cap. 7.

VRANVS, ἑρανος, pater Saturni quem Latini Cælum uel Cælium appellant: ex cuius uirilibus, a Saturno filio exectis, & in mare abiectis, nata est Venus, quę, ideo Gręcō nomine appellata est Aphrodite.

VRANOPOLIS, ἑρανοπόλις, urbs in finibus Macedonię ad radicem montis Atho, cuius meminit Plin. lib. 4. c. 10.

VRBANATIM, [Vrbanamente, ciuilmemente, modestamente. Gal. Vrbainement, avec modeste. Hisp. Cosa ciuile.] ἀσειώς, antiquis in usu erat pro Vrbane, hoc est, urbanorum more: sicuti contra Rusticitim, pro rustice, siue rustico rum more. Pomp. ad Non. At ego rusticitim tā. Gal. vrbanatim nescio.

VRBANE, [Piacenolmente. Gal. Ciuilement, plaisirment, de bonne grace. Hisp. A manera de ciudad, con gracia.] aduerbium, ἀσειώς, facete, lepi de, uenuste. Cic. 1. de Fin. Facete & urbane (ut e patre audiebam) Stoicos irridente. Quintil. lib. 2. c. 11. Nec sane potuit urbanus ex confessione inscitia si ex elabi.

VRBANITAS, alis, [Vrbanita, piacenol parlare. Gal. Vrbaneté, ciuilité, bonne grace, bon entregnent. Hisp. Criança como de ciudad, ciuilidad.] ἀσειώς, sermonis lepore, oratio salibus condita. Vrbalitas (inquit Quintil. lib. 6. cap. 3.) illa est, in qua nihil absorum, nihil agreste, nihil inconditum, nihil peregrinum neque sensu, neque uerbis, neque ore, gestuue possit deprehendi. Cicero primo de Finibus: Et sunt illius scripta leuiora, ut urbanitas summa appareat, doctrina mediocri. Quintil. libro 4. capit. primo: Vrbalitas oportune reficit animos. Est autem hæc significatio metaphorica tracta a moribus eorum, qui in urbibus agunt, quorum oratio, uitaeque omnis lepore, salibus, & uenustate amœnius condita est, quam eorum qui in agris agunt. Nonnumquam tamen legitur in propria significatione pro rebus ipsis urbanis, uel pro uita urbana. Cicero Trebatio: Tu modo desideria urbis & urbanitatis depono.

VRBANVS, a, um, [Ciuile, urbano, costumato bene. Gall. Ciuil, bourgeois, joyeux & recreatif. Hisp. Ciuil, casa de ciudad.] ἀσειώς, idem quod Vrbicus, ut Vrbani mores, Vrbana curia: aut qui in urbe habitat, cui opponitur rusticus. Plaut. in Mer. Vrbani sunt rustici, Vrbana prædia. Vlpian. l. Vrbana. ff. de uerborum signific. Vrbana prædia omnia ædificia accipimus, non solum ea, quę sunt in oppidis, sed & si forte stabula sunt, uel alia meritoria in uillis, & uicis: & si Prætoria, uoluptati tantum deseruientia, quia urbanum prædium non locus facit, sed materia. Vita vrbana, Ter. Adel. Ego hanc clementem uitam, urbanam, atque otium secutus sum. Ouid. primo de Pont. Eleg. 9. Nec tu credideris urbanę commoda uitę Quærere Nasonem: quærat & illa tamen. Per translationem accipitur pro faceto, comi, lepido, quem Gręci ἀγλαΐαν uocant, siue χαρίντα, & pro eo qui in uerbis, & sono & usu proprium quandam præfert urbis gestum, & sumptam ex conuersione doctorum tacitam eruditionem. Cic. pro domo sua: Et homo facetus inducit etiam sermonem urbanum, ac uenustum. Hor. 1. Ser. Satyr. 10. Fuerit Lucilius, inquam, Comis & urbanus, fuerit limator idem, &c. Et differt a Dicaci, quod Dicax est, cuius sermo cum risu aliquem incessit: Ideo Demofthenem urbanum fuisse dicunt, dicacem negant. Quemadmodum autem Vrbatum, & Dicacem hominem dicimus, ita Vrbatum, & Dicacem sermonem: unde Vrbalitas, & Dicacitas tam de oratione, quam de homine dicuntur.

VRBI, ἑρανοί, populi sunt Capisenses (quę est Asię Carmanię finitima) non procul a Pandorum finibus, & Ponamo fluuiio nauigabili. Auctor Plin. lib. 6. c. 23.

VRBICEVS, a, um, [Cittadimestro.] ἀσειώς, quod ad urbem pertinet: sic ut Rusticus, a, um, quod ad rus. Gell. lib. 15. cap. primo: Si quod autem possit remedium esse, ut ne tam assidue domus Ronę arderent, uenum hercle dedissem res rusticas, & urbicas emissem: Sueton. in August. Ut feraciorem, habilioremque annonę urbicę redderet. Martial. in proœm. libro duodecimo: Quę absoluenda non esset inter illas quoque occupationes urbicas, quibus facilius consequimur, ut molesti potius, quam officiosi

sciofi esse uideamur.

VRBINA, æ. picæli genus oblongum. Pla. in Bacc. Si tibi est machæra, & nobis urvina ea domi. Verba sunt Chrysalii, minas referentis & militis læntia fœnis item dicitur retulgentis. Placiades Fulgentius legitur de loco Veruinam, & interpretatur iaculi genus, quod uerutum uocant. Vide Adagia.

VRBINUM, Italiæ oppidum in Umbria: a quo Vrbinates. Plin. li. 3. cap. 14.

VRBS, huius urbis, [Città. Gal. vine uille. Hisp. La ciudad.] αἶψυ, oppidum muro cinctum, ab Vrvo, aratri curuatura: quod antiqui iunctis bobus tauro & uacca, Hetrusco ritu in condendis urbibus, in terete uacca, aratro circumagebant sulc. m, intra quem urbem ædificarent. Hoc faciebant religionis causa die auspicato, ut urbs fossa muroque munita esset, & locum, unde terram fodissent, Fossam uocabant. Virg. 1. Geo. Apta dies legitur, qua moenia signent aratro. Quidam ab orbe Urbem appellatam putant, quod sulcus in orbem duceretur: nam ciuitates antiquæ in orbem fiebant. Et proprie urbs dicta est per antonomasiam, cum cetera dicantur Oppida, ut testatur Quin. li. 8. c. secundo: Urbis urbem uocabulo proprie, ædificia ipsa significatur. Vir. 1. Ae. Urbis antiqua fuit, Tyrj tenuere coloni, Carthago. Ciuitatis autem nomine proprie intelliguntur coloni, qui & Cives dicuntur. Ci. 1. de repub. Quam cum locis manique sepiissent, eiusmodi coniunctionem rectorum Oppidum, uel Urbem appellatam delubris distinctam, spatijque communibus. Omnis ergo populus, qui est talis cœtus multitudinis, qualem exposui, Ciuitas est. Sed confunduntur quandoque, ita ut Vrbs pro ciuitate ponatur, idque per Metonymiam: ut ait. Quin. lib. 8. ca. 6. Virg. 2. Aen. Inuadunt Urbem somno, uinoque sepultam. Et ciuitas pro urbe. Sene. Cum plerasque ciuitates uiderimus terræ funditus collapsas. Ab urbe fit Suburbium & Suburbanum, Vrbanus, & Urbicus: sicut ab oppido Oppidanus, & Oppidicus.

VRCEOLARIS, herba, εἰλίθη, Dioscoridi, a Romanis dicta est, quam herbariorum uulgus hodie Parietariam seu Muralem appellat. Dicitur & perdicium, quod perdicis hac herba peculiariter delectentur. Vrceolaris autem idcirco appellata est, quod sua asperitate sit lauandis urceis maxime idonea. Plin. li. 22. cap. 17. Perdicium siue Parthenium, a nostris herba urceolaris uocatur, ab αἰλις Alterius, folio similis ocymo, nigrior tamen, nascens in tegulis parietibusque.

VRCEOLVS, [Orciolo. Gal. vn petit broc. Hisp. Pequeno jarro.] dimittit. Colu. lib. 12. ca. 16. Eodem tempore sorba manu lecta curiose in urceolos picatos adijcitur. Iuu. Sat. 3. Lectus erat Codro Proculla minor, urceoli sex, Ornamentum abaci, nec non & paruulus infra Cantharus, &c.

VRCEVS, cœi, [Boccale, orciolo.] κερκόμυον, ut Paul. Iurec. ait, est uas quo aqua in urnam infunditur, uel athenum. Mar. lib. 14. panda ruber urceus ansa. Col. li. 2. c. 27. Sal autem quam cãdidissimum conijcitur in urceo fictili sine picæ: qui urceus cum recipit salẽ, diligenter totus oblinitur luto paleato. Hor. in Arte: Amphora cepit Infictum, corrente rota cur urceus exit?

VRICI, ἄρκυς, Ptol. oppidum maritimum in finibus Hispaniæ Tarracoenfis, ubi a Bætica dirimitur. Auctor Prolz. m. libr. 2. cap. 5. & Plin. li. 3. c. 3.

VREDO, uredinis, ἰνιτὺς, morbus herbarum, fruticum, arborumque qui in uitibus, etiam Carbunculus dicitur: & in ceteris Rubigo, sata, plantas, arboresque adures. Ci. 3. de Na. De. uredo, aut grãdo quippiam nocuit. Pl. li. 17. c. 28. Plerique dixere rorem inuitũ, Sole acri frugibus rubiginis causam esse, & carbunculi uitibus. Quod ex parte falsum arbitror: omnẽque uredinem frigore tantum constare solet. innoxio. Est & Vredo exustio cũ pruritu, qualis ab urticarum herba, tum pisce excitatur. Plin. li. 9. c. 45. de Vrta piscis: Dum admoueri sibi manu sentit, colore mutatur, & contrahitur, tacta uredinem mittit.

VRETHERES, ἄρθρῶες, meatus oblongi per quos urina a renibus in uesicam defertur. Vide Celsum, li. 4. c. 1.

VRGEO, ges, urfi, ursum [Spingere. Gal. Presser, contraindre pour suivre, molester, travailler. Hisp. Apremiar ò constreñir.] ἐπὲρῶ, in cumbo in aliquid, cogo, premo, impello. Vir. 3. Geor. Ima Soluuntur latera, atque oculos, stupor urget inertes. Idem 7. Aen. Iussiq. urget Apollo. Ci. ad Art. l. 6. Sollicitud. ne prouincia tamen uel maxime urgebamur. Et l. 12. Sed neque hæc digna longioribus literis: neque erat quid scriberet: & somnus urgebat Vrgeret, infiltrare. Quæ drigarius li. 5. Anna. apud Nonium. Sed ceteræ horas duas graui prælio uerserunt: deinde in fugam sunt comecti. Ci. de Fin. Nõ pugnam cum homine, cur tantum habeat naturæ boni. i. uel Vrgeret non intelligere eum, quid sibi dicendum, cum dolore summum malum esse dixerit. Idem li. 4. Vrgent tamen, & nihil em reant; quonia m, inquit, omne peccatum, & imbecillitatis & inconstantię est. Accipitur item Vrgeret pro tegere ut ann. oscuit Nonius, citans illud Virgil. l. b. secundo Geo. Qui saxo sup. et. æque ugenti

pondere teste Vrgerent. Item pro accelerare, ut apud eundem. lib. 9. Aen. Veite tegens, urbi quam noctes festina, diesq. Vrgebã. Itẽ infestare, & opprimere, Ci. pro Rabi. Satis est homines lapsos non erigere: urgere uero iacentes, aut præcipitantes impellere, certe est inhumatum.

VRGËT, ἄρροι, populi Sarmatiæ Europæ, Iazygib. finitimi, ad utraq. uel Itri ripam, magna ex parte ex passionibus uicinantibus, pauci agriculturæ dediti. Auctor Strabo l. 7.

VRGO, insula est in mari Tyrrheno non procul a Capraria. Plinius lib. 3. cap. 6.

VRÏ, ἄροι, Indiæ populi Indi fluminis accolæ, Silenis proximi. Auctor Plin. li. 6. c. 20.

VRÏA, Plinio, ἄροι, P. ol. oppidum Hispaniæ Bætiæ, in conuentu Gaditano: cuius meminit Plin. li. 3. c. 1. Est item Vrïa lacus Acarnaniæ semitadium distans a mari. Auctor Strabo lib. 10. Est præ terea eiusdem nominis oppidum in ora Apuliæ & post flexum Gargani montis, teste Plin. lib. 3. c. 11. Strabo Vrëum, Ptolemæus, ἄροι, appellat. Vrïam aliam collocat Strabo lib. 8. medio fere itinere inter Tarentum & Brundisium.

VRÏCA, uricæ, commune satorum omnium uitium, sed maxime ciceris, cum falsilaginem eius abluendo, imber id dulcius facit. Pl. lib. 18. c. 17.

VRÏGO, p. p. uriginis, καθυμός, θαύσις, uredo, quæ ex ui caustica allicuius medicamenti prouenit. Plin. li. 20. ca. 22. At in magna duritie sine sico impositum, uel si uehementior urigo timeatur, per duplices pannos.

VRÏNA, urina: penultima producta [Vrina, piscio. Gal. Vrïne, pessat. Hisp. Vrïna.] ἄρος, serum sanguinis, quod in renibus colatur, per urethras transmittitur ad uesicam, Latini etiam Lotum appellant. Dicta Vrïna: a uerbo, ἄρῖν, quod est meiere. Columel. lib. 2. cap. 15. Aprior est furculis hominis urina. Vrïnam facere, & Vrïnam reddere, idem quod meiere. Plin. libr. 8. cap. 16. Vrïnam mares crure sublato reddere, ut canes. Colum. li. 6. cap. 30. Cum suo tempore urinam non fecerit. Vrïna genitalis, id est, genitalis sperma. Plin. li. 8. ca. 43. Incontineus ainx uterus genitalem urinam reddit.

VRÏNO, as, penult. product. siue urino, deponens, [Vrïnare, Gal. vrïner, pissar. Hisp. vrïnar.] ὑβρίσσω, ἄροδύμακον, λυμβάσω, pe. prod. est in aquam mergi, & natando emergere: dictum ab Vrïno, ut Si pontino placet, hoc est, a curuatura aratri, quam urinantes imitari uidentur, uel ut alij malunt, ab Vrna, qua aquam e puteo, aut flumine haurimus: quæ ut aquam capiat, primum immergitur, deinde extrahitur. Plin. lib. 11. ca. 37. Sub aqua diu rana, & phocæ urinantur. Hinc Vrïnatores, apud Varronem, qui in aquam immerguntur, & sub ea natant. Callistratus Iureconsultus ita appellat eos, qui merces e mari extrahunt nauigij gratia proiectas. Hinc Inurino. Coll. li. 8. Lacus, piscinaq. siant, ut sint quibus inurinare possint aues.

VRÏNUM, ouum, ὑπηνέμιον ὄν, ouum irritum & inefficax, quod citra coitum editur, Veneris tamen imaginatione, ut cum fœminæ sese mutuo saluunt. Plin. lib. 10. ca. 58. Palumbes, & curtutes, quamuis oua tria pepererint, nunquam plus duobus educant. Tertium quod irritum est, urinum uocant. Græci id genus oua ὑπηνέμιον, appellant. quasi dicas subuentanea: qua uoce uritur & Plin. loco iam citato: Et ipse (inquit) inter se, si mas non sit, fœminæ saluunt, pariuntque oua irrita, ex quibus nil gignitur, quæ Græci Hypenemia uocant. Eadem & zephyria appellantur ab eodem Plin. lib. 10. c. 60. Irrita oua, quæ Hypenemia diximus, Quidam ex uento putant generari: qua de causa etiam Zephyria appellantur.

VRÏON, terræ genus, quod in corrugis faciendis diligenter uitant; qui aurum in montium ruinis quarunt per silices potius & calculos flumina riuosque ducentes. Auctor Plinius libro 33. capit. quarto.

VRÏVM, ἄροι, oppidum est Hispaniæ Bætiæ, apud Ptol. lib. 2. c. 4. Plin. in Gaditano conuentu collocat, & uriam per primam effert declinationem.

VRÏA, [Vrïna, secchio.] ἄροπῆ, ἄροπῆ, uas, quo aqua e puteis fluminibusue hauritur: ita dictum, quod super aquam demersum, atque uideretur emergens urinantis speciem præbere uideatur. Plautus in Plen. Tu qui urnam habes, aquam ingere. Dicebatur etiam Vrna apud ueteres uas, quo iudicium suffragia colligebantur. Virgil. 6. Aeneid. Quæsitur Mnos urnam mouet. In urnis præ terea mortuorum cineres seruabantur. Cicer. 1. Tuscula. Quid poetæ non ne post mortem nobilitari uolunt? unde ergo illud? Aspiciat o cives sensu lani imaginis urnam. Est item urna ἄροπῆ genus, quatuor capiens congios; hoc est, amphore dimidium.

VRÏALES, es, le, quod urnam capit: ut, Vrnales caliculi, uel ... ei. Cato c. 13. Vrnales duos, trullas ligneas duas.

VRÏARÏVM, ἄροι, Secchuro. Gal. Table sur laquelle on met les cruches aigüeres

ieres, ou tels uaisseaux. *Hisp. Tabla d lugar donde se ponen las uasijas para sacar agua.*] interprete Var. li. 4. de Lin. Latina. Mensa quadrata, quod urnas cum aqua posita ibi potissimum haberent in culina. Hoc apud nos plurimi marmorum faciunt: foranque per quod aqua effluit relicto, ac super id escaria uasa epulis uncta per ancillas lauantur. Varro τὰ φη μιν πτε, ut citat Nonius: quæ necessitas teiuuet aquam effundere domi tua: si uasa habes per tula, plumbum non habes, ad quam rem nobis est conuuluum, ad quæ rem uarnatim? Ante balnea item Vinaria erant teite Varone loco iam citato, in quibus urnæ cum aqua collocabantur.

VRNYIA, ὑρναριον, Cium Parad Minusve gatas Dijs immortalibus capedines, ac hñiles urnulas fuisse, quam delicatas aliorum pateras arbitramur.

VRONIA, ὑρονια, utum, [Brusciare, ardere. Gal. Brusler, faire ardre. *Hisp. Que mar.*] φλεγω, uerbum actiuum est, idem ualés quod cremo, uel calore aut frigore lædo. Ci. r. Tul. Aut frigore rigeant, aur urantur calore. Vir. 2. Aea. Aut Pelago Danaum infidas, suspectaque dona Præcipitare iubet, subiectisque urere flammis. Oui. 6. Metam. Cum sol grauis ureret arua. Luc. lib. 4. Vrebant montana niues. Quo in loco Vro de frigore dicitur. Cicero secundo Tul. Pernoctant uenatores in niue, in montibus uri se patiuntur. Per translationem ponitur pro cruciare, sicut φελεγω, Græce. Virgilius: Vrit arrox Iuno. Vri uirgis, est cædi, flagellari. Nam ex uirgarum percussione corpus calent, ac inflamatur. Horati s. 2. Serm. Sat. 7. Quid referet uri uirgis, seroque necari? eodem modo & calceus angustior dicitur urere pedem Hor. lib. r. Epist. Ut calceus olim Si pede maior erit, subuertet: si minor, uret. Vro hominē, per translationem significat dolere cogo, auctore Donato, aut angō, ut uult Budæus, Terentius in Eunuc. Vro hominem, Vri aliquando est amore consumi. Virgilius quarto Aenei. Vritur infelix Dido: Vrens, tis, participium. Hor. Serm. Sat. 5. Vdos cum folijs ramos urente camino. Vtus, a, um, aliud participium. Oui. r. Meta. Tū primum siccis aer feruoribus ultus Canduit. Vrendus, a, um. Horarius primo Serm. Sat. tertia: Neglectis urenda silix innascitur agris. Vstio, onis Verbale: καὶ τῆς, urendi actus. Caro ca. 38. Virgas & fumenta, quæ tibi uisioni supererunt in segetem comburito. Vstio, pro cauterizatione quam uocant Pli. li. 34. cap. 15. Quædam uisionē, sanantur, priuatum uero canis rabidi morsus. Cels. Omnes autem huiuscemodi doloris uix citra uisionem finiuntur, id est, candentis feri admotionem. Hinc Vstor, uerbale, proprie dicitur qui corpora in bultuarijs cremat. Mar. lib. 3. Vstor, tēdas præferat nouæ nuptæ. Budæus. Vrito, as, pe. c. frequentatiuum, Pla. Mostel. Vrita male. Huius composita sunt, Aduro, Cōburo, Deuro, Exuro, Inuro, & Peruro, quorum significata explicantur suis locis.

VROLANIVM, ὑρλανιον, ciuitas in orientali parte Britannia insulæ apud Prole. li. 2. c. 3.

VROPYGIUM, suæ (ut apud Pollucem legitur) Orrhopygium, ὀρρυπιον, ὀρρυπιον, ὀρρυπιον, ossi sacro extremitas, uel potius os totius summiæ extremum, ossi sacro subtus adherens podicij. superne immittens, quod alijs nomibus, κόκκις, & ὀρρυπιον, appellatur. Aristoteles uero lult. de Animalibus, ut caudam quadrupedum uult esse, ita uolucrum uropygium, & earum duntaxat, quæ scissas alas habent: idq. datum uolucris ad dirigendos uolatus, quemadmodum nauigij, temones. Mar. lib. 3. Vt tustum uetulæ inter cæteras deformitate uropygium macræ anatis obijcit, depygem uidelicet eam significans, tritisque & exilibus natibus. Cum (inquit) anatis habeas uropygium macræ, Senemque Cynicum uincat offeus cunnus.

VRPANVS, ὑρπανος, fluius Daciæ, (quæ hodie Valachia) supra Saū influens in Istrum. Auctor Pli. li. 4. c. 25.

VRPIX, cis, instrumentum rusticum. Cat. c. 10.

VRVNCVM, urrucci in segetibus dicitur, quod est in imo spicæ circum summum culnti cacumen minus grano. Varr. li. r. de Re ru, ca. 48. de spica loquens: Illud autem summa in spica iam matura, qd est minus quam granum, uocatur frit: quod in infima spica ad culmum stramenti summum, item minus quam granum est, appellatur Vrruncum.

VRSA, æ. [Orsa. Gal. Ourse. *Hisp. Offa.*] ἄρκτος, ὅ, scem. ab ursus. Pli. li. 10. cap. 36. Informia Vrsæ ite dicuntur duo sidera caelestia, quas ἄρκτος, etiam Græci appellant: nos a similitudine septem bouū iugum subeuntium etiam Septentiones dicimus: Græcorum non nulli etiam ἀρκταί, quod plaustrorum similitudinem referant. Sunt autem Vrsæ duæ; quarum, quæ maior est, Helice; quæ minor, Cynosura appellatur.

VRSENTINI, Lucaniae populi, apud Pli. li. 3. ca. 11.

VRSO, Hispania Bæticae oppidum in conuentu Astigitano, Auctor Pli. lib. 3. cap. 1.

VRVINVS, sina, sinum, pen. prod. ἄρκτεος, denominatiuum ab urso, ursave deductum: ut, Rabies ursina. Plin. libro octauo, capit. 36. Quoniam potum in ursinam rabiem agat, Vrsinum allium

apud eundem li. 9. capit. 7.

VRSVLVS, pen. cor. ἄρκτιον, denominatiuum ab urso: cuius sceminium est ursula.

VRVS, uris, [Orso. Gal. Ours. *Hisp. Oso.*] ἄρκτος, animal ferum, hibernorum mentium somno pinguescens: cuius naturam omnem latissime exequitur Pli. li. 8. c. 39. Vir. 3. Ge. Nec funera uulgo Tā multa informes uris itragemq. dedere. Oui. 10. Met. Raptoresque lupos armatosq. ungibus uris Vitæ, & armenti saturatos cæde leones. Iuu. Sat. 15. Indica tigris agit rabida cum tigris pacē Perpetuam, seuis inter se conuenit uris.

VRTICA, urtica, penultima producta, [Ortica. Gal. Ortie. *Hisp. Hortiga.*] ἀκαλύρη, notissimum genus herbæ ab urendo, quod eius folia tacta acerrime urant. Pli. lib. 9. cap. 45. Constat, si equæ urtica infricetur natura, libenter coitum pati. Scribunt phycici, urticam in cibis coctam utilissimam esse lieni, uentris duritiei, articularibus, podagricis morbis, arteriæ, tussi, uentris distillationi, stomacho: pectus præterea purgare, urinam eijcere, sanguinē narium sistere, calculos rumpere, uiam reprimere. Iuuenalis Saty, 2. pro pruritu libidinis posuit. Hæc retigit Gradiue tuos urtica nepotes: Est præterea Vrtica, genus piscis, nomen inde habetis, quod tactu uredinem excitet, quemadmodum eiusdem nominis herba. Pli. lib. 9. cap. 45. Vrticæ noctu uagantur, noctusq. mutantur: carnosæ frondis his natura, & carne uescuntur. Vis pruritu mordax, eademq. quæ terrestris urtica.

VRVS, uris, ὄρος, animal est Herciniæ siluæ peculiare, imagine tauri, sed maiore corpore, mira, uelocitate, Cæf. Bel. Gal. li. 6. loquens de feris, quæ in Hercynia silua nascuntur. Tertium (inquit) est genus eorum qui Vri appellantur, ij sunt magnitudine paulo infra elephantos, & specie & colore, & figura tauri. Magnas uis est eorum & magna uelocitas, neque homini, neque fera, quam conspexere, parcū: hos studiosè foueis captos interticiunt. Hoc se labore durant adolentes, atq. hoc genere uenationis exercent, & qui plurimos ex his interfecerunt, relatis in publicum cornib. quæ sint testimonio, magnam ferunt laudem. Sed assuescere ab homine & mansuescere ne paruuli quidē excepti possunt. Amplitudo cornuū, & figura & species multum a noitrorum boum cornib. differt. Hæc studiosè conquisita, ab labris argento circūcludunt, atq. in amplissimis epulis pro poculis utuntur. Hæc Cæf. Dicit Vri, ut quidā putant, ἐπὶ τῶν ὄρεων, hoc est a montib. quia in montib. esse consueuerunt. Virg. 4. Geo. Quæ sita ad sacra boues Iunonis & uris imparib. ductos alia ad donaria currus. Pli. lib. 8. c. 15. Paucissima Scythia gignit, inopia fructuum; pauca contermina illi Germania: insignia tamen boum ferarum genera, iu batos bifontes, excellentiq. & ui & uelocitate uros, quibus imperitum uulgos bubalorum nomen imponit, cum id gignat Africa, uiculi potius, ceruicæ quadam similitudine.

VRVVM, utui, aratri curuatura, a quo uruo, as, quod est aratro definio. Festus: Vruat. apud Ennium in Andromeda, significat circumdat, ab eo sulco, qui fit in urbe condenda uruo aratri, quæ fit forma simillima uinci curuatione buris, & dentis, cui presignatur uomier.

V A N T E S

VSAR, fluius est Mauritanie, Cæsariensis, Nabadum regionem irrigans. Auctor Pli. li. 5. c. 2.

VSIO, onis [Vso, ὑσανζα.] p. p. ὑσανζα, idem quod Vfus. Gell. lib. 4. c. 1. Longe uisionis gratia contrahuntur, & receduntur. Vlp. l. Q. Mutius. Diges. de auro & argento leg. Si factum aurum legatum est, omne ad eum pertinet, cui legatum est, ex quo auro aliquid est effectum, siue id suæ siue alterius uisionis causa paratum effect.

VSITATE, [Secundo ὑσανζα. Gal. Selon l'usage & costume. *Hisp. Segun la costumbre.*] aduer. Ci. 4. de Fin. Cur igitur cum de re conueniat, non malum usitate loqui?

VSITATVS, a, um, [Vtato, solio.] ἕθιμος, consuetus, solitus, in usum receptus: ut, Vlitata consuetudo, Vlitata uocabula, Vlitatus mos, Cicer. pro Quinct. Iacet res in controuersijs, isto calumniante biennium, usque dum inueniretur, qua ratione res ab usitata consuetudine recederet. Idem 4. Ver. Hunc denique ipsum pertulissent, si humano modo, si usitato more, si denique uno aliquo in genere peccasset. Idem, Cur in re tam uetere, tam usitata, quicquid noui faceretis?

VSITOR, aris, [Vsar spisso. Gal. vser, se seruir. *Hisp. vser de alguna cosa.*] ὑπώμας, frequenter utor, Gell. lib. 1. c. 10. Romanos aiunt sic plerunq. anulū usitatos. Idem l. 17. c. 1. Tametsi aliquoties uerbo ipso alio quoque modo usitatis sunt.

USPIAM, [In qualque loco. Gal. En quelque lieu. *Hisp. En algun lugar.*] ὑπὲρ, pro usquam, & in loco, & ad locum significat. Teren. in Adel. Aut uspiam cecidere. Plaut. in Casi. Num es expertus uspiam? id est in re aliqua, uel in aliquo negotio. Cice. de Fin. Si auenam uspiam uideris.

USQVAM, [In alcun loco. Gal. En quelque place. *Hisp. En alcun lugar.*] ὑπὲρ, alicubi: a quo Nusquam: nullibi. Cicero sexto Verr. Quam crucem

crucem non ausus est usquam defigere, nisi apud eos, quibus sciam omnia iocera sua, ac lacrocinia communicasset. Virgil. 1. Aene. si quid usquam iustitiae est, Cice. 2. Offi. Nec est usquam consilio aut auctoritati locus. Usquam gentium, Tere. Hecy. An usquam gentium est aequae miser?

VSQVE, [In fino Gal. jusque ou jusque. Hipp. H. 3. 2.] μέχρη, praepositio est signiicans continuationem, & finem actus, loci, temporis, aut huiusmodi. Habetque fere adiunctam aliter un praepositionem accusatiuo seruentem. Ci. 2. Ver. Usque ad eum finem dum iudices reiecti sunt. Vir. 1. Geor. Usque sub extremum brumae intractabilis imbrem. Sed cum nominibus proprijs minorum locorum, uel cum hisce accusatiuis Domum, Rus, Militiam iungitur, frequenter sine alia praepositione ponitur. Cicero sexto Ver. sacerdotibus usque Ennam profecti sunt. Idem Att. Quintus usque Puteolos uenit. Quandoque tali accusatiuo postponitur. Terentius in Ade. Miletum usque obsecro. Quandoque etiam additur praepositio Ad. Cicero pro Deiot. Usque ad Numantiam misit. Interdum etiam originem uel motum ex loco importat. Cicero pro Flacco: Hanc legationem non a suis accepit ciuibus, sed usque Timolo petiuit. Idem primo de Nat. Usque a Thalete enumerati sententias philosophorum. Ter. in Eun. Ex Aethiopia est usque haec. Quandoque ad uerbium est, significans assidue, uel iugiter. Idem in Adel. Crespho me pugnis usque occidit, id est assidue, seu idem tident uerberat. Nam occidere ueteres pro uerberare accipiebant. Cicero Cornif. Mihi curae usque erit quid agas. Virgilius. li. 6. Nec uidisse schiel latis etriuat usque morari. Usque ad hoc, pro hoc ex. epro. Pl. in Episto. 35. Assenserunt omnes, usque ad Pöpeium id est, excepto Pompeio. Usque assatum, est, quod dicitur usque ad societatem. Plau. in Pœn. Edas de alieno quantum uelis, usque assatum, Usque adhuc, id est, haecenus, uel hucusque. Plaut. in Aul. Quod celatum est, atque occultatum usque adhuc, nunc non potest Usquedum, id est, usquequo, quoad, quandiu. Plau. in Men. Usquedum regnum obtinebit Iuppiter. Usque; admodum, posuit Cato. c. 136. pro tandiu.

VSQVEADEO, [In tanto, tra tanto.] id est, tantum. Vir. 1. Ecl. Totis Usque adeo turbatur agris. Ponitur aliquando pro tandiu. ἐπι τοσούτω. & accipit post se Donec, uel Dum. Pla. in Cist. Non destitit in stare usque adeo, donec adiurati se anus. eam mihi monstrare. Ter. in Eun. Usque adeo ego illius ferre possum ineptias, & magnifica uerba, Verba dum sint.

VSQVE ANTEA, [Αντι che, avanti che] μέχρη πρό τούτων, id est, antequam, sicut exponit Donatus. Ibi iunguntur duae praepositiones, sed una est uelut aduerbium. Nulla enim praepositio praepositioni iungi se paratim potest, sed usque eiusmodi est, ut sine aliqua praepositione raro inueniatur. Terentius in Andr. Animus in spe, atque in timore usque antehac attentus fuit, id est, antequam tua uerba audirem.

VSQVE, [In tanto.] παρά τοσούτων, in tantum. Caelius ad Ci. 8. Epist. Usque eo ut ego misererer eius. Usque eo, sequente Dum, id est tandiu, quo ad. Liuius 3. ab urbe: Ut qui plebem Roma. Trib. pleb. rogaret, is usque eo rogaret, dum decem Tribunos plebis faceret.

VSQUEQUAQUE, [D'ogni intorno, in ogni loco, sempre mai,] πάντως, πάντως, semper, quasi in uno quoque loco, siue in unoquoque tempore. Cicero. Treb. Usquequoque sapere oportet. Plautus in Bacc. Chrysalus mihi usquequoque loquitur, id est, ubicunque me reperit, mihi loquitur. Idem in Pœnu. Marii terraque usquequoque quaritur.

VSQUEQVO, [Fin donec, fin quanto finche. Gal. De toutes parts & costez, par tout, de tout en tout. Hipp. Siempre, en todo lugar.] ἕως ἔχρηστος, quoulsque, donec, quoad, quandiu. Varro libro 1. de re rust. capite. 2. Quod iubet ranam luridam conijcere in aquam, usquequo ad terram partem decoxeris.

VSITICA, p. p. mōs est in Sabinis, cuius meminit Hor. li. 1. Car. Ode. 17. Vt cunquē dulci Tyndari fistula Valles, & Vsticæ cubantis Legua personuere saxa. Est & insula eiusdem nominis, Siciliae adiacens, cuius meminit Pli. 3. ca. 8.

VSITIO, uisionis [Abrusciantum. Gal. Broilieur. Hipp. Bull. adura.] καύσις, uerbale, ab urendo deductum. Cato rei rust. c. 38. Virgas, & farnes 13. quæ tibi uisioni supererunt in segetem comburito.

VSITIGO, inis, pen. prod. ἐπισύβη, uox est classicis scriptionibus nequaquam recepta: qua tamē Ambrosius in Hexam. pro uredine aut rubigine usus est. Si triticum aut ustrigine aduratur, aut imbre madderur.

VSITINA, næ, penultima producta τὰ καυτηρία, locus in quo metallata candescunt, ut laborentur. Pl. li. 36. ca. 21. In ustrina ter siccantur. Vstrina, ait Festus, locus dicebatur, in quo mortuus combustus fuit, qui alibi sepultus est. Bustum autem est locus, in quo quis & combustus, & sepultus est.

VSITULO, as, pen. cor. [Brusciantum.] χυμω, uro, aduro, cremo. Pacuuius: Candenti ferro crines ustrulare. Liuius: Pauci femiustrulati. Catul.

Epigra. 34. Scripta tardipedi Deo daturam Infelicibus ustrulandi ligatus.

VSUCAPITIO, [Atribuirsi, ser suo.] χρησιον, λαβέω, id est, rem aliquam continuatione usus, uel possessionis mihi attribuo, uendico, in meum usum conuerto. Cice. 2. de Legib. Quod autem uisus, id est, uelutibulum sepulchri, bustum uel usucapio uocat, tuerur ius sepulchrorum, Idem de Arusp. respon. Nil mortales à dijs immortalibus, usucapere possunt. Paulus: Quod alienam rem mortis causa traditam usucepit, non ab eo uidetur accepisse, cuius res fuisset, sed ab eo, qui usucapionis praestitisset. Vnde Usucapio, siue Usucapio, pionis, quæ est ab usu acquisitio, uel adiectio domini, per continuationem possessionis temporis lege definiti, ut puta triginta aut quadraginta annorum, si res immobilis sit, quæ posside mus. item trium annorum, si mobilis. Recentiores primam illam, Praescriptionem, hanc uero Usucapionem uocant. Cic. 1. de Legib. In qua quoniam usucapionem duodecim tabulæ intra quinq. pedes esse noluerunt, depasci ueterem possessionem Academiæ ab hoc acuto homine non sinemus. Cato. Hæc pignori capio, ob æs militare facta est, quod æs a tribuno ærario miles acciperet.

VSUALIS, & le, [Usuale,] idem quod usuarium. quod usui nostro seruit. Mar. in l. Interd. de Publ. Quoties cum mancipia in uicta profectus non fuerit, siue uenalia, siue usualia in pœna commissi est.

VSUARIUS, usuarius, ἐχρησάμενος, dicitur ille; cuius est usus, qui rei usum capit. Usuarium uero adiectiuum, quod in usum quotidianum paratum est. Gell. libr. 4. capi. 1. Ex ijs autem, quæ promercalia, & usuarium in locis iisdem essent, ea sola, esse penoris putat, quæ sunt usui annuo.

VSURA, e. [Usura, usura, usura.] χρησις, idem est quod usus. Pla. in Amph. Usuramque eius corporis cepit sibi. Ci. pro Rab. Posth. obsecro iudices, ut huic uiro, quo nemo melior unquam fuit, nomen equitis Romani, & usuram huius lucis, & uetrum conspectum ne eripiat. Idem 7. Ver. Cur inquam ciuibus Romanis, quos pyratæ ceperant, securi statim percussis, ipsis piratis lucis usuram tam diuicnam dedisti? Vnde & pecunia, quæ in fœnore sorti accedit, Usura, τόχος, dicitur, quoniam ex usu acquiritur. Cicero. 5. Ver. Vt cum Senatus publicanos usura sæpe iuuisset, magistratus a publicanis pecuniam pro usuris auerteret. Idem de Sen. Terra nunquam recusat imperium, nec unquam sine usura reddit quod accepit: sed alias minore, plerunquē maiore cum fœnore. Hanc Varro imperium uocat, quod inter se iungat, unumque fiat, quæ isti compendium. Sidonius Apollinaris Posteriora uocat, quoniam qui fœnus agitant, & in usuras extendunt, uidentur aggregare posteriora prioribus, & ortis oritura connectere. Ob id Græci, τόχον, uocant usuram, quasi partus posteritatem. Ponitur aliquando usura pro familiaritate, conuersatione. Cicero. Longæ, quæ inter nos fuit usura hoc efficit, hoc est, usus, consuetudo, familiaritas.

VSURARIUS, raria, rariū, [Usurarius] δανητικός, ex quo capitur usus. Plaut. in Amph. Alcmenam uxorem cepit usurariam. Et Curcul. Usurarius puer.

VSURPARE, as, are, [Usurpare.] ἀπ' ἐχρησάμενος, χρησάμενος, est in frequenti usu habere: & hoc siue uerbis, siue factis fiat, ut ait Valla Elegan. li. 5. Colu. lib. 1. Nam illud quod quibusdam prouincijs usurpat, ut conuenit, alligetur iugum, fere repudiatum est ab omnib. Cicero. in Orat. Quod semper usurpamus in omnibus dictis ac factis, minimis & maximis, cum hoc decere dicimus, illud non decere. Usurpare oculis dixit Luc. libro primo pro uidere, Plau. in Trin. Aduenio ex Seleucia, Macedonia, atque Arabia, quas ego neque pedibus unquam usurpauit, id est, quas neque uidi, neque adij, siue nūquam ingressus sum. Usurpare ciuitatem, est dicere se ciuem, & pro ciue sese gerere. Usurpare ius, est, quod dicunt capere se possessionem. Liuius. Non tamen ultra processum est, quam ut unus ex plebe usurpandi iuris causa, P. Licinius Trib. militum crearetur. Usurpare memoriam alicuius est, mentionem de eo facere. Ci. in Lælio: Quis est, qui C. Fabricij, M. Curij non cum charitate, & beneuolentia memoriam usurpet, quos nunquam uiderit? Iure consulti (inquit Budæus) utuntur aliquando hoc uerbo pro eo quod est, præter ius uti, uel uendicare, ἰδιοταύμας, ἐπιγροδομας, κλεο-υεχτέω, Gell. 1. 3. cap. 2. Mutium Iureconsultum dicere solitum legi, non esse usurpatam mulierem, quæ cum Calend. Ianuarijs apud uirum causa matrimonij esse coepisset. ante diem quartum Cal. Ianuarias sequentes usurpant inisset: non posse impleri trinoctium quod abesse a uiro usurpandi causa ex duodecim tabulis deberet, quoniam tertie noctis posteriores sex horæ alterius anni essent, qui inciperet ex Calendis.

VSURPATIO, onis [Usurpatio] uerbale: frequens usus. Ci. de Clar. Ora. In hoc communi nostro, & quasi fatali modo consolerur se cum conscientia optimæ mentis: tum etiam usurpatione, & renouatione doctæ in e. Paul. 1. de Vstrica. Usurpatio est usucapionis interruptio, oratores autem frequenter in usu n uocant.

VSUS, huius usus, [Usus, usus, usus.] χρησις, ipse utendi actus, exerci-

exercitatio.tractatio Cic.in Topi.Vfus enim,non abusus legatus est.Plin.Epist.20.Vfus, magister egregius. Idem Epist.115.Vfus, optimus dicendi magister.Cice.1.de Orato. Admagister usus sine quaerens,qui omnium magistrorum præcepta superat. Plin.lib.10. cap.69 Auditus qui hominū primo negatus est, huc & sermonis usus ablati; Cicero pro Cor. Bal. Alfidius usus uni rei deditus, & ingenium, & artem sæpe vincit. Interdum consuetudo, conuersatio, familiaritas, Quint. Mulierem, cum qua illi longas fuerat usus. Cicero ad Volumnium, libro septimo. Quod sine prænomine familiariter, ut debebas, ad me epistolam misisti, primum addubitauimus, nam a Volumnio senatore esset, quo cum mihi est magnus usus. Ouid.3.Ele.6. Tu autem a nobis usu inuicissimè longo Pars desiderij maxima pene mei. Interdum Vfus in eadem accipitur significacione, qua opus nadeclinatib. le. eandemque habet constructionem. Vir. octauo Aen. Arma acri faciunda uiro: nanc urbis usus. Ter. Hecy. non usus factus est mihi. Cice.1. Off. Potiusque & amnis impertinentes & reipub. si quando usus esset. Pla.1. Ann. V. gunt iam usus est filio argenti minis Plautia Pleu. accusatio iunior: Ad eam rem usus est hominem alturum, doctum, &c. id est opus est homine altuto, & docto. Interdum pro fructu & utilitate, tam in singulari, quam in plurali: quod soleamus aliqua re ideo uti, ut ex ea fructum percipiamus, &c. Cicero ad Att. libro 1. Fuit, & mihi est Qu. Fr. magno usum in nostris petitionibus. Ex usu est se: pro utile esse, et expedire, Terentius Hecy. Si ex usu esset nostro hoc matrimonium, Colum. libro sexto, capitulo secundo: Pabulum de fundo plerumque domesticis pecudibus, magis, quam alienis depascere, & ex usu sit. Vsu uenit, ponit pro opus, est Terentius Heau. Non usu uenit, spero. Hoc est, non opus erit, non necesse. Plau. in Bacc. Aufugero hercle, si magis usus uenerit. Vsu uenit uero, id est accidit, euenit. Cicero pro Quinto. Nam quid homini potest turpius, quid uero miserius, aut acerbius uiuere? Ponitur aliquando pro consuetudine, siue more, Ter. in Heau. Mihi sic est usus, tibi ut opus est factus, face. Id est, sic mos meus est, ita consueui.

VVSFRUCTVS, huius usus fructus, nomen utrinque declinatum [Vso fructu] *ἄχρηστος, ἔχρηστος*, significans rei usum fructuolum, cum scilicet res aliqua non nostra sit sed. perinde ex ea fructum atque utilitatem capimus, ac si nostra esset. Definitur ab Vlp. l. r. de usu fructu. quod sit ius alienis rebus utendi, fruendi que salua rerū substantia. Ci. pro Cecinna: Vsum fructum omnium bonorum suorum Celsennæ legauit, ut frueretur una cum filio.

VVSUENIT [Accide, auiene, inseruiene.] *ἐπιέρχεται*, id est accidit. Ci. in Cato. Nam si culpa senectutis accideret, eadem uini usu uenirent oia, & reliquis muorib. nata. Plin. Id enim frequenter usuuenit, ut mali bonis præferantur. Vide supra in dictione usus.

V A N T E T

VT, [Accioche, che, quando. Gal. Affin, à celle fin, pour comme, ainsi que. Hisp. Asi. como para, despues que.] *ἴνα, ὅπως, ὡς, ὅπως*, coniunctio causatiua causam denotans finale, quemadmodum Vti, Quo, & similia. Cic. Lentulo: Non illi quidem, ut mihi stomachum facerent. In terdum adiunctiua est Pla. Is mihi suauis, ut ad te irem. Interdum elegantiae causa ponitur. Cic. de Senect. Inuitus feci: ut L. Flaminium de Senatu eijceret. Nihil enim significat, nisi inuitus eieci. In terdum ponitur pro quod. Ter. in Phorm. Nihil do, ut etiam imparatus ille me irideat. Interdum est aduerbium tēporis, & significat postquam Ex quo, primum, Virgilius secundo Aen. ut regem æquæuum crudeli uulnere uidi Expirantem animam. Idē 12. Ae. Turnus ut infractus aduerso Marte Latinus, &c. Interdum particula est admirantis, idem ualens quod quomodo, uel quantopere, &c. idem: Ut uidi? ut perij? ut me malus abstulit error? id est statim postquam uidi, siue, cum primum uidi, quomodo perij? Ci. pro Mil. Ut contempnit? ut pro nihilo putauit? Nonnunquam interrogantis, &c. Plaut. in persa: Ut uales, id est, quomodo uales? Quandoque ei postponitur Ita, & superlatiuo iunguntur pro Tāto, & Quanto. Cicero libro primo de Or. Ut quisque optime Græce sciret, ita esse nequissimum. Eleganter præterea accipitur pro prout, uel Secundum quod, ut uulgo loquimur, & hoc sere per parenthesis Liiui. Gens (ut in ea regione) diuitijs præpollens, hoc est, secundum diuitias eius regionis, uel habita ratione diuitiarum eius regionis. Simile est illud apud Terentium in Phormione. Ut nunc sunt mores, hoc est, secundum mores quibus hodie utimur Cicero: Qui sermo: quæ præcepta: quanta notitia antiquitatis, scientia juris Augurum? multæ etiam (ut in homine Romano) litteræ, Hoc est, pro ea eruditione, qua tunc Romani erant imbuti. Quandoque pro Quippe. Quint. Nec ignoro quos transeo, utique damno, ut qui dixerim esse in omnibus utilitatis aliquid. Interdum significat Ita, siue propter quod, uel Quapropter. Plaut. in Pœnu. Olent, Salsa sunt, tangere ut non uelis. Item est aduerbium optandi, idem ualens quod utinam. Terentius in Eunū. ut illum dij, deæque sentium perdant. Interdum significat Quantum. Plautus in Asinū. Ut nostro fortunæ procedant Latinæ.

Aliquando ponitur pro Quemadmodum, siue Quomodo, sine interrogatione, & sine admiratione. Terentius in Andri. Ego postquam te emi a paruulo, ut semper tibi Apud me iusta & ciuicem fuerit seruitus, Scis, Nonnunquam pro quauis. Plaut. Ut ituc periculum ingens sit, me tam non tremefacit. Pro Quam, Cicero pro Cluen. Tum appellat hilari uultu hominem Balbus, ut blandissime potest. Pro Ne non, Terentius in And. Dies mihi ut facis sit uereor ad agendum. Iungitur autem sere subiunctiuo præsertim cum accipitur pro Quod, uel Ne non. Virgilius secundo Aeneid. Intandum, regina iubes renouare dolorem, Troianas ut opes, & lamentabile regnum Eruerint Danaï. Quando autem optandi uel execrandi particula est, optatum exigat. Plaut. Persa: Ut illum dij, deæque perdant. Aliquando pro Licet, esto, sit sane, Cæf. in Comm. Ac iam ut omnia contra opinionem accederent, tamen multo se plurimum nauibus posse prospiciebant. Ouid. de Ponto: Luce minus decima dominam uenientis in urbem, Ut festinat non faciatis iter. Ab Ut fiunt Vti, Utinam, Sicut, Sicuti, Velut, Veluti, Prout, Præter, aliaque nonnulla, quæ explicantur suis locis.

VTVCUNQUE, [sia come si uoglia. Gal. Aucunement, en quelque sorte que ce soit. Hisp. Como quiera] *ὅπως*, quomodocunque, quocunque modo. Liu. in præfat. lib. 1. Vtuncque erit, inuabit tamen rerum gestarum memoriam principis terrarum populi, pro uirili parte & me ipsum consuluisse. Plaut. in Epid. Vtuncque in alto est uentus. Epi dice, ex imo uel in uortitur. Ci. in Ora. Itaque ille perfectus, quæ admodum tandudum nostra indicat oratio: utuncque se affectum uideri, & animum ardentius moueri uolet, ita certum uocis ad mouebit sonum,

VTENSILIA, *τὰ χρεώδη*, quæcūq. usui nostro sunt necessaria. Col. l. 11. Vtensilia quibus aut alitur hominum genus, aut etiam excolitur. Liu. 3 ab Vrbe: Exutusq. omnibus utensilibus miles, Tusculum se, hinc misericordiam, uictus hospitem, contulerat. Idē 6. Bel. Pun. Quæque una secum dederunt agrum urbemq. diuina humanaq. utensiliaque siue quid aliud dederunt, de ijs rebus quid fieri uelitis, nos rogo Quiritis.

UTER, utris, ge. maf. [Vtre, pelle. Gal. Peau de bouc ou de cheure, à mettre sur ou huile, ou tre, cheure. Hisp. Otre para uino, o Zaque.] *ἄνδρος, πέλις*, qua uinum, aut oleum deferri solet. 2. Georg. Mollibus in pratis unctos saliere per utres. Plin. lib. 7. Lycion aptissimum medicinarum, quod est spumolum, Indi in utribus camelorum, aut rhinocerotum id mittunt. Ouid. 3. Amo. Eleg. 1. Aeolios Ithacis inclusimus utribus Euros. Hinc Vtricularius, diminutiuum, & Vtricularius, quo rum significata uide suis locis.

UTER, utrum [Qual di doi. Gal. Lequel de deux. Hisp. Quilquiera de dos.] *ποτέρος*, modo interrogatiuū est, quærens de duobus. Cic. 2. Ver. Vtrum reprehendis, quod patronum uuabat, eum qui tum in miseris erat? an quod alterius patroni mortui uoluntatem conseruabat, a quo summi in beneficium acceperat? utrum horum reprehendis: Modo indefinitiuum est, idem significans quod Quis, infinitè positum, nisi quod hoc de pluribus, Vter non nisi de duobus dicatur. Cice. de Fato: Quoniam utriusque studij nostra possessio est, hodie uero frui malis, uestra optio est. Accipitur aliquādo Vter pro alter. Ci. pro Mil. Vter utri insidias fecerit. quod & ipsum classicis scriptoribus usurpatur. Plin. Vter alteri dixerit, nescio. Ponitur aliquando pro alteruter. Cic. in Frumētaria: Omnium controuersiarum, quæ essent inter aratorem. & decumarium si uter uelit, edicit, se recuperatores daturum. Hinc sunt cōposita Vterque, Vteruis, & nonnulla aliaque uide suis locis.

UTER, [Ventre. Gal. la matrice, ou le ventre d'une femme.] *ἕσπερος, κοιλία*, antiquis dicebatur, qui hodie Vterus. Cæcilius apud Nonium: Nunc uter crescit non potest celari.

UTERINI, fratres, [Fratelli per madre.] *δὲ μὴ γαστροί*, qui ex eodem utero prodierunt: hoc est qui matrem eandem non tamen eundem habuerunt patrem, Insti. libro tertio de Bonor. possess. Frater sororve, consanguinei, uel uterini.

UTERCVLVVS, li. [Ventricello. Gal. Petit ventre. Hisp. Pequeno uentre.] *ἕσπερος*, dim. est ab uter, pro uentre. Plin. lib. 11. cap. 12. Præterea e fronde, ac pabulis potus in uterulis congestus aptum (ore enim euomunt) & ad hæc, &c.

UTERCVNQVE, [Qual tu uoi.] *ποτέρος ἄνδρος*, idem quod uteruis siue uterlibet. Ci. ad Torquatum, lib. 6. Magnæ utrinque copiarum ita paratæ ad pugnam esse dicuntur, ut uterunque uicerit, nō sit mirum futurum. Gel. lib. 5. capit. 10. Ne sententia sua utrancunque in partem dicta esset, ipsa sese rescirderet.

UTERLIBET, [Vno di doi.] *ὁ πότερος ἄνδρος*, alter ex duobus, quem tibi capere libet. Cicero pro Quinti. Vtrumlibet elige, alterum incredibile est, alterum nefarium, & ante hoc tempus, utrunque inauditum. Gel. lib. 24. capit. 4. Suberis tritum, ex aqua calida potus, sanguinem fluentem ex utralibet parte sistit

UTERNAM, *τὸ τέρας*, idem quod uter. Hor. in Ser. Vternam Ad casus dubios fides tibi certius hic qui Pluribus affuerit, &c.

VTER-

VTERQUE, [L'um e l'altro. Gal. L'un & l'autre. Hisp. Entrambos a dos.] *ἐκἀτέρος*, significat ambos: licet inter se differant, quod cum utroque aliquid fecisse dicimus, & ab hoc & ab illo separatim id factum intelligimus: ut, Vterque sibi domum ædificauit, hoc est, & hic ædificauit sibi domum, & ille. Cum uero ambos dicimus fecisse, ab utroque conuinctum id factum ostendimus: ut, Ambo sibi monumentum constituere: hoc est, hic & ille simul unum sibi commune monumentum fecere. Propter quod utrumque alterum uerberasse recte dicimus, hoc est, hunc illum, & illum hunc uerberasse. Cic. 1. de Off. Quorum uterque suo studio delectatus, contempsit alterum. Quint. Cum enim uterque alteri obijciat, palam est utrumque fecisse. Terent. Quia utriusque est cordi. Ambo autem alterum uerberasse, uel ambos uerberasse ambos, non recte dicimus, quia significaretur ambos seipsos uerberasse: sed ambo se mutuo uerberauerunt. Vtrique autem in plurali numero dicitur de pluribus duo genera facientibus. Cic. 2. in Cat. Quos ego utrosque Quirites in eodem genere prædatorum direptorum pono. Hoc tamen poetæ aliquando confundunt, apud quos pluralis huius dictionis numerus pro singulari accipitur. Virgil. 5. Aeneid. Super utraque quassat tempora, hoc est, super utrumque tempus.

VTERUIS, [Qual tu uoi. Gal. Lequel que tu uoulx de deux. Hisp. Qualquiera de dos.] *ἰοπτεροστυ*, uter, quem tu uis, uterlibet. Hoc autem differunt Vteruis & Uterlibet, a Quiuis & Quilibet, quod illa unum ex duobus significant, hæc unum ex pluribus. Terent. in Adelph. Abs quiuis homine, cum est opus, beneficium accipere gudeas. Quint. Periculosum, cum cura intuentum genus, quod hinc proponendo unumquemlibet amiserimus, cum risu quoque tota res soluitur: tutius sit interrogare, si hæc actio non sit, quæ sit. Simul enim remouentur omnia, uel, cum duo ponentur inter se contraria, quorum tenuisse utrumlibet sufficit. Ecce in eodem loco Vtrumlibet, & Quodlibet usus est. Altero pro eo, quod est unum de duobus: Altero pro eo, quod est unum de pluribus.

VTERUS, *ἡ μήτρα*, [Ventre, matrice.] *μήτρα*, *ματρία*, *δελφύς*, loci muliebres, in quibus concipitur fœtus. Est enim proprie mulieris: nam in cæteris animalibus Vuluam potius appellamus. recte Plin. lib. 11. cap. 37. Idem tamen lib. 8. cap. 4. asinæ uterum tribuit. Nonnulli & Matricem nominant: quamquam proprie Matricis sit fœmina, quæ fœtus gratia alitur. Dicitur Vterus, quod in eo, tamquam in utero quodam fœtus contineatur. Pla. Aul. Obsecro mea nutritrix, uteris dolet. Hinc Vterum ferre, dicuntur, quæ grauidæ sunt. Quandoque tamen Vterus sumitur pro uentre: ut in illo Virg. 2. Aeneid. Vterumque armato milite complent.

VTRINA, *ἡ ἀφρὴ*, [Ventre, matrice.] *ἡ ἀφρὴ*, *δελφύς*, urbs Africae proprie dictæ, Romanorum colonia, inter Bagradam fluum & Tritonem sita. Vide Plinium lib. 5. c. 4. & Ptoleum lib. 4. c. 3.

VTRICA, *ἡ ἀφρὴ*, [Ventre, matrice.] *ἡ ἀφρὴ*, *δελφύς*, urbs insignis Africae proprie dictæ, ad Bagradam fluum, xxx. pass. millibus distans a Carthagine: qua excisa Plinium in Africa locum tenuit. In hac Cato Vtricensis, uictor Scipione, mortem sibi consciiuit.

VTRI, [Che. Gal. Comme, ainsi que. Hisp. Asi como.] *ὡς, ὡς ἄσπερ*, idem significat, quod ut. Plaut. in Amph. Tamen quia loquar hæc uti facta sunt, Nunquam ullo modo me potes detertere. Ponitur aliquando pro tamquam, cum pronomine Is, ea, id, Cic. 9. Phil. Quod seipulumcum ipsius, liberorum, posterorumque eius sit, uti quod optimo iure, &c. Idem senatui placere, C. Cassium prouinciam Syriam obtinere, uti qui optimo iure prouinciam obtinuerit: id est, tamquam is, qui optimo iure, &c. Denotat aliquando & causam finalem quemadmodum & Ve. Cic. lib. 6. ep. Is ad me dedit litteras, uti se tibi placere.

VTRILIS, *ἡ ὕλη*, [Vtile. Gal. Vtile. Hisp. Vtile.] *ἡ ὕλη*, quod nobis usus est, uel confert. Terent. in Adelph. Cum amet aliam, non est utile hanc illi dari. Constituitur aliquando cum datiuo. Cicero ad Marium, lib. 11. Quod enim uehementer mihi utile esse putabas, nec inutile ipsi Cæleri, perfectissimi ut ille me diligeret, coleret, haberet in suis. Aliquando cum accusatiuo cum præpositione Ad. Plinius lib. 8. c. 31. Euomit fel suum ad multa medicamenta utile. Neutropede facis utilis, apud Plin. lib. 8. c. 28. hoc est, cuius pes uterque uitiat: commode officio suo fungi non potest. Horat. in Art. Omne tulit punctum, qui miscuit utile dulci. Dolabella Ciceroni, lib. 9. Quamobrem quid aut ille sperare possit, aut tu, animum aduerte pro tua prudentia: sic enim facillime, quod tibi utilissimum erit, consilium capies.

VTRIBILIS, & *ἡ ὕλη*, [Vtile.] *ἡ ὕλη*, idem quod utilis, sed antiquum. Plaut. in Menæch. Is solent heris esse uribiles. Terent. in Phorm. Quid minus utibile fuit, quam hoc ulcus tangere, aut nominare uxorem?

VTRILITAS, *ἡ ὕλη*, [Vtilitas.] *ἡ ὕλη*, idem quod commodus, seu fructus. Ter. in Euh. In ea re utilitatem ego faciam ut cognoscas meam. Hor. 1. Serm. Sat. 3. Atque ipsa utilitas iusti prope mater & æqui,

Cic. 1. de Fin. Ut etiam si nulla sit utilitas ex amicitia, tamen ipsi amici propter seipsos amantur. Idem 3. Off. Nec tamen nostræ nobis utilitates omittendæ sunt, alijque tradendæ, cum his ipsi egemus, sed suæ cuique utilitatis, quod sine alterius iniuria fiat, utendum est. Utilitates pro usu. Cic. Tiro. lib. 10. ep. Utilitatibus tuis positum carere.

VTRILITER, [Vtiliter.] *ἡ ὕλη*, p. c. aduerb. *ἡ ὕλη*, ex usu, commode, Cic. 4. Aca. Atque illi quidem etiam natura utiliter dicebant permotiones itas animis nostris datas. Qui. 13. Metam. Longa referre mora est, quæ consilioque manuque. Vtriliter feci spatiosi tempore belli. Horat. 1. Epit. 16. Vendere cum possis captiuum, occidere nolite seruiet utiliter. Quid. Ep. 2.

Vtriliter itarent etiam nunc monia Phœbi.

VTRINAM, [Voglia Dio. Gal. Plest à Dieu que, à la micane uolonté. Hisp. Ofs, ó oxala.] *εἰθες, ὡς ἔλασ*, adue. optantis. Ter. in And. Vtrinam id sit quod spero. Qñq. etiam dicimus, O vtrinam. Ou. in ep. Penelopes:

O vtrinam tunc, cum Lac. dæmona clalle petebat,

Obrutus insanis esset adulter aquis.

VTRINVM, Italæ oppidum iuxta Aquileiam, Principum Austræ operis insignis admodum, & arce in mediæ urbis edito colliculo conspicuum: ut scribit Vadianus in lib. 2. Pomponij Melæ.

VTRIQUE, [Certamente fermamente.] *ἡ ὕλη*, aduerb. affirmandi est, & ponitur pro certe, uel profus. Quint. in Pastsu cadauerum: Solent huiusmodi negotiatores aliquid proprium, ac priuatum stipulari utri que cum rem alienam uendant. Suet. in Tiro. Cæterum Titum, qui prope affabat, utique imperatorum.

VTRORUM, [Vtrare. Gal. Vtrare se feruit. Hisp. Vtrare de alguna cosa.] *ἡ ὕλη*, usum habeo. Et semper de rebus bonis ac necessarijs, nec non & diuinis, animatisque dicitur: ut, Vtrorū domo, diligentia, consuetudine, studio, & huiusmodi. Terent. Scio te non esse usum antea hac amicitia mea. Sed cum de personis loquimur, accipitur pro conuersari. Cicero Lent. Aulo Treb. Multos annos utro ualde familiariter. Vnde Vtrorū pro conuersatione, ut supra docuimus suo loco. Constituitur quandoque cum accusatiuo. Var. Vtile utamur potius, quam ab re abutamur. Plaut. in Asi. Cætera, quæ uolumus uiri, Græca mercamur fide. Ut potestate, Prætura, & eiusmodi ad questum, est ea exercere questus causa. Vtri re aliqua ad speciem, est quod barbari dicunt, habere, & ostendere pro monstra. Vtri inuidia minore dicitur, cui minus inuidetur. Vtri aliquo amico, est illum habere amicum. Terentius in Heaut. Mihi si umquam filius erit, næ ille facili me uretur patre, hoc est facili illi, & placabilis pater ero. Vtri ualitudine minus commoda, est subærotare. Vtri uia populi, est populi more cuiuslibet sententiæ sine ullo iudicio assentiri, & numero uocum, potius quam ueritati operam dare. Vtri ualitudine firma, est bene habere. Hinc Vtrendus, adiect. Ter. in Heaut. Quod illa ætas magis ad hæc utenda est idonea. Compositum eius est Abutor, pen-pro. hoc est, male utor: de quo uide suo loco.

VTRORUM, [Come, perche.] *ἡ ὕλη*, aduerb. confirmantis & causatiuum: significat enim quoniam, quandoquidem, nempe, quippe. Sal. in Cat. Antonius aberat a bello utpote æger, ac iacens. Suet. in August. Aedes sacras, uetustate collapsas, aut incendio abiumpas refecit, easque opulentissimis donis adornauit, utpote qui in cellam Capitolini Iouis sexdecim millia pondo auri, una donatione contulerit.

VTRORUM, [Si come.] *ἡ ὕλη*, quemadmodum, uerbi gratia apud Cicero nem, lib. 7. Epit.

VTRORUM, [Perche.] *ἡ ὕλη*, quamobrem, propter quid. Ci. At. Depugna potius, inquis, quam seruias: ut quid? si uictus eris, proscribe.

VTRICULARIUS, *ἡ ὕλη*, qui canit tibi infixis utriculo, quæ uocantur Tibiæ utriculares. Suet. in Ner. Vouerat se proditurum hydraulam, choraulam, & utricularium.

VTRICVLVS, [Redondello.] *ἡ ὕλη*, deminut. ab utre. Plin. libro 11. cap. 37. Fœminis eadem omnia, præterque uesciæ iunctus utriculus: unde dicitur uterus. Vtriculos item in farina uidetur Plin. accipere libro decimo octauo, quos Galli Cisalpini Redundagincm, in Venetia prouincia plerique. Subuentres uocant. Idem Plin. alibi Vtriculos uocat, quæ Græci, *δελφύς*, id est, feminum in frugibus inuolucra, & operimenta, quæ trita, & cribro excussa, Glumæ, siue Aucus dicuntur. Quinetiam prima illa florum germina, quæ ueluti quidam utriculi tument prius, quam flos arborum aperiat, utriculos uocat, lib. 16. c. 26.

VTRINQUE, aduerb. [D'ogni parte.] *ἡ ὕλη*, ab utroque latere, ab utraque parte. Cæsar septimo Belli Gallici: Multis utrinque interfectis.

VTRORUM, aduerbium: utram partem uersus. Plin. libro decimo octauo, capite 19. Id demum rite subactum erit, ubi non intelligitur utro uomer ierit.

VTRORUMQUE, aduerbium, [Ne l'un e l'altro luogo.] *ἡ ὕλη*, in utroque loco. Liu. 6. ab urbe: Ab duobus utrobique proditæ temeritate, atque incititia res.

VTRORQUE, [*Altum & Altero iugo*], ἐν τε ἄρα τε, ad utrumq. locum. Liu. 8. ab vrb: Vtrorque exercitus missi.

VTRUM, aduerbium, [*An*], modo interrogantis est, ἄρα, ἀλλοίως, ἀλλοίως, ἀλλοίως, ἢ πρότερον ἢ, Plautus: Vtrum id uerum putas, an non? Modo dubitantis. Seneca: Vtrum id nobis conueniat, animaduertendum. Fere semper habuit particulam An sequentem, licet sine ea aliquando inueniatur, sed raro. Idem autem significat, quod Num. Terentius in Phormione: Vtrum stultitia facere ego hunc, an malitia Dicam: scientem, an imprudentem, incertus sum. Cicero Lentulo: Multum interest utrum laus minuat, an salus deferatur.

VTR, [*Come si uoglia*], ἢ ποτε, utcumque, quocumque modo. Teren. in Adel. Imo hercle hoc quæso Syre, Vtr hæc sunt facta, potius quam lites sequar, Meum mihi reddat. Plaut. Merc. Verum hercle postremo, ut ut, non ibi tamen.

VUA, uua, [*Vua Gal. Grappe de raisin. Hisp. Vua*], σαρχή, fructus uitis, dicta ab uiuido. Colum. lib. 3. cap. 6. Nec tamen eam uitem feracem dixerim, cuius singula uua in singulis sarmentis conspicuntur. Cicero de Senect. Gemma, a qua oriens uua, se ostendit, quæ & succo terræ, & calore Solis augetur, primo est peracerba gustatu, deinde maturata dulcescit. Virg. 1. Georg. Hic segetes, illic ueniunt felicius uua, id est, melius proueniunt. Ouid. 2. Amor. Eleg. 16. Terra ferax Cereris, multoque feracior uuis. Dicitur & de alijs fructibus, qui in morem racemi constant ex pluribus acinis conglobatis. Plin. libro 12. cap. 13. Amomi uua etiam in usu est. Aliquando ponitur pro uite. Virg. 2. Georg. Et turpes auibis prædam fert uua racemos. Est etiam Vua, pellicula quædam in fine palati dependens circa fauces, ut in hiante homine conspicitur: sic dicta, quia ut uua dependet, & humiditate uariatur, & est uocis moderatrix, & aliquando ad similitudinem uuae intumescit, cum uehementi inflammatione, ac dolore. Seren. Aegrescunt teneræ fauces, cum frigoris ora Vis subijt, uel cum uentis agitata aer Vertitur, atque ipsas flatus grauis inficit uuas. Sortitus autem hoc mali genus a duplici forma nomen duplex. Nam si tenerem habeat figuram, columnæ similitudine, Columella κίον, dicitur: Si uero in acini effigiem conglobetur, a Græcis, σαρχή, a nobis Vua appellatur. Dicitur etiam Vua de apibus, cum collectæ sunt, & in modum botri dependent. Columella libro nono, capite nouo: Cum examen glomeratum in proximo frondentis arbutusæ ramo confederit, animaduertito, an totum examen in speciem unius uuae dependeat. Plin. lib. undecimo, capite 17. Tunc ostenta faciunt, priuata ac publica uua dependente in domibus, templisque. Virgilius 4 Georgicorum: Et densis uuam demittere ramis. Seruius: Vuam demittere, id est, in morem uuae uel botryonis desthere.

VUEVS, aubi, [*Mof. Gal. Mosf. Hisp. Mosfo*], σαρούριος, quod ex uua fit ut, Succus uueus apud Poetas σαρούριος, pro uino ex uuis expresso.

VUA, co, uuefcis, [*Humett. arsi*], ἢ ἔχομαι, uuidus fio, humorem contrahit. Luc. 1. b. 1. Denique fluctifrago suspensæ in littore ueites Vuescunt, eadem cadenti.

VUIFER, uuifera, uuiferum, [*Chifa uua*], producens uuas, σαουλοφόρος, ut Gleba uuiferæ, apud Silium lib. 7. Et Massicus uuifer, apud Scatium 14. Syluarum.

VUIDVS, da, dum, [*Immo. Stoto. Cal. Moite, lumide. Hisp. Cosa lumbida, de mojada*], δρεοι, quod est humidum, pingue, quodque præcipue habet aliquid huiusmodi intrinsecus, unde & Vua dicta. Humidum, quod habet humorem extrinsecus. Columella libro tertio, capite secundo: Nisi præpingui & uuida terra. Virg. 10. Eclo. Vuidus hyberna uenit de glande Menalca. Vbi Seruius: Vuidus, pinguis. Plaut. in Rud. Sticcine hic cum uuida ueste grassabimur? id est, humore madente.

VULCANIVS, vulcania, vulcanium. Cic. Testus Vulcanijs armis, id est, fortitudine.

VULCANVS, [*Volcano*], ἢ Ἡρακλῆος, Deus antiquus putatus est ignis præses: unde & Vulcanus dictus est, quasi canis per aerem uolitans. Volat enim flamma, & candida est. Hic & Mulciber appellatur, quod ferrum mulceat. Filius fuit Iouis & Iunonis, qui a parentibus ob deformitatem (licet alii alias causas afferant) cælo deiectus est in Lemnum insulam, ubi ab Eurynome Oceani filia, & Tethide nutritus est: uel (ut alii uolunt) a simiis. Ea autem ruina, qua decidit de cælo, claudus factus est. Officinam habere fertur in Lemno una cum Cyclopiibus ministris, fingitur faber Deorum, quia Ioui fulmina, & Dijs arma aduersus gygantes fabricauit: nec tamen admissus est ad mensam Deorum: quinetiam cum Mineræ nuptias expetiisset, repulsam passus est, unde Vir. Ecl. 4. Nec Deus hunc mensa, Dea nec dignata cubili est. Aliam deinde sibi uxorem quærens, Venerem duxit: quam cum postea una cum Marte in adulterio deprehendisset, ambos inuisibilibus catenis ita colligauit ut neuter abire posset, donec ab omnibus Dijs, & Deabus uisi & derisi essent, ut supra de Marte annotatum est. Ab eo quiddam

artificiose fabricatum est, factum uolunt, ut monile Hermione, & Ariadnæ coronam, currum Solis, Achilles, & Aeneæ arma, & huiusmodi. Ponitur non raro pro ipso igni, quemadmodum Ceres pro ipsis frugibus. Hinc est illud apud Plautum in Amphit. Vulcanum in cornu portas, hoc est, ignem geitas in laterna cornea. Vulcani, inquit Cicero lib. 3. de Nat. Deo tuere complures. Primus Cælo natus, ex quo & Minerva Apollinem cum ortum uolunt, cuius in tutela Athenas antiqui historici esse uoluerunt. Secundus in Nilo natus Opas, ut Aegyptij appellant, quem eundem esse Aegypti uolunt. Tertius e, tertio Ioue & Iunone, qui Lemni fabricæ traditur præfuisse. Quartus Mænali natus, qui tenuit insulas prope Siciliam, quæ & Vulcaniæ nominabantur.

VULCANALIA, orum, plu. nu. ne. gen. ἢ φαιστία, festa Vulcano dedicata. Col. lib. 11. cap. 3. Ceterum Augusto circa Vulcanalia, tertia fatio est.

VULCANIÆ, ἢ φαιστία, insulae septem Siciliae adiacentes, quæ & Aeoliæ dictæ sunt: quod Iliacis temporibus Aeolus in ijs putetur regnasse. Vulcaniæ autem idcirco dictæ, quod rerum omnium natura sulphurea sit, ignem per interualla, tamquam et fornacibus quibusdam euomens. Vide Plin. lib. 3. c. 8. & 9. Str. lib. 6. Cic. tam. lib. 3. de Nat. a Vulcano rege, Mænali filio, nomen accepisse tradit, qui ijs insulis post Aeolum creditur imperasse. Nomina earum sunt Lipara, Hiera, Strongile, Didyme, Etracula, Phœnicula, & Euenymos.

VULGA, quæ & Bulga, [*Bolgia Gal. Bouffe, bougette. Hisp. BOLA*], πῖρα, ἀσκηπῆρα, sacculus icoricus, siue ex alia materia, in quo pecuniam, aliæ itineri necessaria circumferimus. Ita dicta, quasi Volua, quod uiaticum inuoluit. Vulga (inquit Nonius) capacitas, uel sinus cum laxitate. Luc. lib. 2. In uulgam penetrare pilosam. Varro: Ut uiaticum ex arcua adderem in uulgam. Est & Vulga, siue Bulga, folliculus minor, siue crumena, e parte aliqua corporis pendens, gerendæ pecuniæ gratia. Lucill. 3. ut citat Nonius. Cui neque iumentum est, nec leuiss, nec comes ullus Bulgam, & quiddam habet nummorum, secum habet ille. Cum bulga cœnat, dormit, lauit. Aliquando ponitur pro uulua: & e contrario uulua pro sacculo. Idem lib. 26. Ita ut quisque nostrum e bulga est matris in lucem eductus.

VULGARIS, & hoc re, [*Volgare, uile. Gal. Volgaire, commun. Hisp. Cosa comua y de menosprecio*], ἐγκύκλιος, quotidianum, commune, protitum, peruulgatum, uile: cui opponitur Singulare. Cicero 2. de Inuent. Magua, an parua, facilia, an difficilia; singularia sint, an uulgaria: uera, an falsa. Horat. 2. Ser. Sat. 1. Ieiunus stomachus raro uulgaria temit. Cicero pro Ros. Amer. Denique nihil tam uile, neque tam uulgare est, cuius partem ullam reliquerint. Vulgaris uia, pro ratione trita, & consueta. Quintilianus: Simul ne uulgarem uiam ingressus, alienis demum uestigijs insisterem. Vulgares artes, quæ uulgo Mechanicæ dicuntur. Vulgaris forma, id est, quotidiana, qualis uulgo uideri solent. Plinius libro decimo, cap. 52. Nec uulgaris phticis forma quamuis non spectanda. Vulgaris puella, id est, uulgata, & uulgi libidini exposita. Ouid. 4. Fast. Numina uulgares Veneris celebrate puellæ: Multa professatum quæstibus apta Venus. Hinc Vulgariter, aduerb. trualiter, more uulgato, & consueto. Cic. lib. 13. Epist. Ut intelligeres, me non uulgariter, nec ambitiose, sed ut pro homine in hi perneccessario scriberem.

VULGO, [*Volgarmente, d'ogni banda. Gal. Diuulguer & publier par tout. Hisp. Diuulgar, de publicar*], πανδημει, passim, nusquam non, plerumque, & quod uulgo dicit, Communiter. Cic. 1. de Inuent. Deinde natura eius euenire uulgo solet, an insolenter & raro. Virgil. 3. Geor. Hinc laetis uituli uulgo moriuntur in herbis. Idem 3. Aen. Centum alii curua hæc habitant ad littora Vulgo Infandi Cyclopes, id est, passim. Ter. And. Verum illud uerbum est, uulgo quod dici solet, Omnes sibi melius malle esse, quam alteri. Vulgo concepti, siue uulgo quæstri, Plutarchus δ' πάρορες, dicuntur, qui patrem demonstare non possunt, uel qui possunt quidem, sed cum habent, quem alere non licet: qui & Spurius uocantur. Vlpianus l. 2. ad Tertullianum. Siue iniuste sint procreati, siue uulgo quæstri. Vulgo occidere, id est publice, passim. Cicero pro Ros. Amer. Eiusmodi tempus erat, inquit, ut homines uulgo impune occiderentur. Cæc. 2. Bell. Gall. Quod in Gallia a potentioribus, atque ijs, qui ad conducendos homines facultates habebant, uulgo regna occupabantur.

VULGO, uulgas, [*Diuulgare, manifestare, palefare. Gall. Diuulguer & publier par tout. Hisp. Diuulgar, de publicar*], διαρηνιζω, in uulgo enunzio, uulgo notum facio, famam rei alicuius dispergo, rem occultam in lucem profero. Virg. 10. Aen. Quid me alta silentia cogis Rumpere, & obducium uerbis uulgare colorem? Interdum Vulgare, est uulgi usui exponere. Cicero de harusp. respon. Natus in flumine uulgata omnibus, id est, omnium usui exposita. Vulgare corpus, est prostitueri, Liius lib. 1. Sunt qui Laurentiam uulgate

to cor-

in corpore Lupam inter pastores uocatum putent. Vulgare morbos, est morbum cōtagia in uulgus propagare. Liui. 3. ab Vrbe. Ministerioque inuicem ac cōtagio ipso uulgabant morbos. Cur. li. 9. cōtagium morbi etiam in alios uulgatū est. Vulgus, a, u, participium, seu nomē ex participio: ut, Vulgatus cibus, quo uulgus passim, & quotidie utitur. Plin. libro 13. capi. 23. Ibi & caparis firmioris ligni frutes, feminisq. & cibi uulgati. Virg. 1. Ae. Bellaq. iam fama totum uulgata per orbē, Li. 1. ab vrb. uulgator fama est, ludibrio fratris Remū nouos transtulisse muros. Quint. li. 2. c. 4. Nam quid hi possint in causis propriū inuenire, qui etiā in his, quæ sunt cōmunia & in plurimis causis tractantur, uulgatissimos sensus uerbis, nisi tāto, ante præparatis p̄seq. uerequeat? Vulgaturus, a, um, ut Littera uulgatura nefas. Claudian. 2. Paneg. Vulgator, oris, uerbale, id est, uulgator, enunciator: ut, Taciti uulgator, hoc est, Tantalus, qui deorum mensæ adhibitus, illorū arcana enūtiavit. Ouid. 3. Amor. Eleg. 7. Siccaret medijs taciti uulgator in undis, Pomaque, quæ nullo tempore tāgat, habet. Huius Composita sunt, Diuulgo, Euulgo, Inuulgo, & Peruulgo: quorū significata explicantur suis locis.

VULGVS, uulgi, masc. & nuu. gen. [Volgo, plebe.] οἱ πολλοὶ, τὸ πλῆθος, pars populi ignobilior, plebs: a uolucendo (ut quidam uolunt) homo men habēs, quod incōstanter, itulque huc illuc uoluatur. unde etiā Ignobile uulgus Virgil. appellauit 1. Aen. Scuitq. animis ignobile uulgus. Et 2. Aen. Et spargere uoces. In uulgū ambiguas: & quærere cōscius arma. Hor. 2. Ser. Saty. 3. Huic ego uulgū Eror similem cunctum insanire docebo, Salust. in Ingur. Alij uulgū effusum oppidum cedere, alij ad portas festinare. Ci. 5. Tusc. Vide ne plus cōmēdatio in uulgus, & hæc quæ experitur gloria, molestia habeat, quam uoluptatis. Vir. 2. Ae. Scinditur incertū studia in contraria uulgus. Vulgus de outbus dixit Vir. li. 3. Geo. Continuo ferro culpam compesce, prius quam Dira per incautū serpat cōtagia uulgus. Hinc Vulgiuagus, adiec. Luc. li. 4. Vulgiuagaq. uagus Venere. Id est festatus plebeiam, popularemq. Venerem, non certæ mulieris amore captus. Budæus.

VULNERARIVS, a, um, [Da ferite. Gal. Seruant à playes. Hisp. Pertene sciente a llagas.] adiec. τραυματικός, uulnerum fanandorum uim habens: ut, Vulnerarium emplastrum, quod uulneribus imponitur. Plin. lib. 23. ca. 4. Vulnerarijs emplastris utile. Idem lib. 34. cap. undecimo. Cruda autem ærugo uulnerarijs emplastris miscetur.

VULNERARIVS, rij, substantiuum, [Cirurgico. Gal. Chirurgien, medefin. Hisp. Cirujano.] τραυματικός, χειρουργός, curator uulnerum, chirurgus. Plinius libro 29. cap. primo. Ob id publice uulnerarium fuisse eum tradunt uocatum, mireque gratum aduentum eius initio.

VULNERO, as, [Ferire. Gal. Blesser, nuurer. Hi. Lagar herido] τιτρώσκω, ἔταζω, faucio, uulnus infligo. Cæf. 1. Bel. Gal. Et nonnulli inter carros, rotasque mazaras, ac tragulas subijciebant, nostrosq. uulnerabant. Cic. 3. Verr. Serui nonnulli uulnerantur: ipse Rubrius in turba fauciatur: Vulnerare uocē, id est, lædere, & uerbis offendere. Idem primo Cat. Et quos ferro trucidari oportebat, eos nonandum uoce uulnero: Vulnerari icū fortunæ, est ex fortunæ aduersitate mœstitia affici. λωπέδξ, Ouid. secundo: de Pont. Eleg. 7. Sic ego continuo fortunæ uulneror icū. Vulnerare aures nuntio, est tristi nuntio aures offendere. Virg. 8. Aenei. Grauior ne nūcius aures Vulnereret. Vulneratio, onis, uerbale. Cic. pro. Cæc. Sin autem uim sine cæde sine, uulneratione, sine sanguine nulla intelligetis, &c.

VULNIFICVS, a, um, [Che pro ferire.] τραυματοποιός, quod uulnus infligere potest. Virg. 8. Aeneid. Vulnificusque chalybs uasta fornace liquefcit.

VULNVS, huius uulneris, [Piaga, ferita, taglio. Gal. Vne playe. Hisp. Lagar herida.] τραῦμα, hians, patenque apertura corporis, icū aliquo inflicta. Liui. 4. Bel. Pun. Tandem uulneribus confectæ uirgines, cum omnia repleffent sanguine, exanimis corruerunt. Virg. 4. Aeneid. Infixum stridet sub pectore uulnus. Ouid. 5. Metam. Torquet in hunc hastam calido de uulnere raptam. Vir. 6. Aenei. & truncas inhonetto uulnere nates. Idem 4. Georg. Et corpora bello Obiectant, pulcrantque petunt per uulnera mortem. Per translationem accipitur pro angore animi, siue mœstitia, Virgilius duodecimo. Aer. Sic. exhortata reliquit Incertam, & tristi turba tam uulnere mentis. Oui. 1. Met. At. Cyane raptamque deam contemptaque fontis Iura sui mœrens, inconsolabile uulnus Mente gerit tacita, lacrymisque absumentur omnis. Aeternum uulnus pro æterno odio. Vir. 1. Aen. Tum Iuno æternum seruans sub pectora uulnus. Uulnus pro amore. Virgil. quarto Aen. At regia graui iam dudum faucia cura Uulnus alit uenis. Hoc est, Amoris dolorem ac molestiam fouet intra uenas. Sic Mutua uulnera dixit Ouid. 1. Metam. pro amore mutuo. Uulnus orbitatis, id est, dolor exorbitate. Quint. libro sexto. Illum enim, de quo sum ma conceperam, & in quo spem unicam senectutis reponebam,

repetito uulnere orbitatis amifi.

VULPECULA, culx, ἀλώπηκτις, demiu. utiuum a Vulpe. Hor. lib. 1. Epist. Foite per angustiam tenuis uulpecula riparia Repserat in carne ram frumentum.

VULPES, huius vulpis, [Volpe. Gal. Vn regard. Hisp. La rapax, λέρρα.] ἀλώπηξ, animal ferum, singulari altutia nulli non notum, cuius naturam explicat Plin. libro 10. cap. 63. Dicta Vulpes (ut putat Varro) quæ si uolipes, a uelocitate pedum. Horatius libro primo Episto. Olim quod uulpes ægrotio cauta leoni Respondit, referam. Persi. Satyr. 5. Astutus uapido seruas sub pectore uulpem. Quam facile uulpes pyrum comedit: prouerbium de re admodum facili. Plautus Most. Tam facile uinces, quam uulpes pyrum comedit. Nihil enim negotii est Vulpi dentatissima pyrum edere. Vide Chil.

VULPINVS, a, um, [Di uolpe.] πε. p. ἀλώπηκτις, quod pertinet ad Vulpem. Suet. Vbi leonis pelus deficit, uulpina insuenda est. Plin. lib. 28. c. 11. Vulpinam linguam habentes in armilla, lippitinos negant. Aliquando ponitur pro astuto, Plaut. Vulpinus animus, ne quid moliatur mali.

VULPINOR, p. p. vulpinaris, [Vulpinare. far in modo di uolpe.] ἀλωπεκτικός, mendacis, ac fraudib. uera peruerto, siue effugio. Iacuum ab intorto uulpium cursu, ut placet Nonio. Var. in Mysterijs, Vulpinare modo, & concursu, qualibet erras.

VULSINI, siue Volsinij Plinio, Volsinium Ptolemæo, ἐνδσίονος, Etruria oppidum mediterraneum, olim locupletissimum, sed postea fulmine totum concrematum: ut refert Plin. lib. 2. c. 52. Hodie Bolsennam uocant. Huic oppido adiacet lacus, qui ab eo Vulsinientis dicitur: cuius meminit Col. lib. 3. cap. 26.

VULSVRA, ra, a uulsum supino uerbi Vello, τιλμός, τίλισ, ipsa uulso. Var. 2. de re ru. cap. 11. Lanam tonsam & conglobatam alii uel lera, alij Vellumina appellant: ex quorum uocabulo animaduerti licet, prius lanæ uulsuram, quam tonfuram inuentam.

VULTVRIS, [Auoltore. Gal. Vn ueaultore. Hisp. El bueytre.] γυψ, auis est rapax, & carniuora: ita dicta, quod propter magnitudinem corporis tarde uolet. Refert Plin. lib. 10. c. 6. ex Vmbriici Aruspici sententia: uultures biduo triduo uere ante eo congregari, ubi futura sunt cadauera. Mirum enim in modum corporibus iam putrefactis delectantur. unde non inueniunt ex Græcis nonnullis τάρπες ἐμφύχαις, appellantur, hoc est, sepulchra animata. Liui. 7. Bell. Puni. Vulturemque frequenti foro in tabernaculum deuolasse. Virg. 6. Aeni. Rostroque immanis uultur obunco Immortale iecur tendens.

VULTVRIS, cis, [Auoltore.] γυψ, antiquis in usu erat pro aue ea prægradi, quæ nobis duabus litteris subtractis Vultur dicitur. Ennius. Vulturis in sylus miserum mandebat hominem.

VULTVRIS, rij, [Auoltore.] γυψ, auis eadem, quam nos Vultur em dicimus. Lucr. lib. 4. Mellis apes, quamuis longe ducatur odore, Vulturij. cadaueribus. Pla. Truc. Ij quasi uulturij triduo prius prædi uinabant, quo die esuriturū sient. Et quoniam hæc auis rapax in primis esse traditur, & carniuora, factum est, ut homines insatiabilis rapacitatis Vultures appellemus, Cicero pro Sextio: Exierunt malis omnibus atque execrationibus duo uultures paludati. Intelligit Gabiniū & Pisonem eos. inimicos suos, prouinciarum (ut sæpe eos nominat) uoragines. Vulturis pro certo tali latere. Pla. Cur. Prouocat me in aleam, ut ego ludam: pono palium. Ille suum anulum opposuit inuocat Planchium: iacit uulturios quattuor. Talos arripio: inuoco almam meam nutricem. Heren. iacit basilicum.

VULTVRINVS, a, um, [Di auoltore.] pen. p. γυψίος, quod est Vulturis. Plin. 1. 30. c. 4. Vulturinus sanguis cum chamæleontis albz. (quam herbam esse diximus) radice, & cedria illitus, lepras sanat. Vulturina species apud eundem lib. 10. c. 3.

VULTVRNVM, βύλτερνον, oppidum Campanorum est, a Vulturno fluuii, qui ipsam præterfluit, dictum. Est autem Vulturnus fluuius ille, qui per Capuam fluit, & circa Cumas in mare illabitur. Pomponius Mela libro secundo. Vulturnus amnis. Vulturnum oppidum. Est & Vulturnum Etruscorum oppidum, teste Liui. lib. 4. ab Vrbe.

VULTVRNVS, ἄρπος, uentus, qui ab Oriente hyberno spirat, ut ait Plin. lib. 1. cap. 47. Dicitur uulturis a uolatu (ut quidam aiunt) quoniam alte resonat. Hoc nomine etiam dicitur est fluuius, qui per Capuam labens, haud longe a Cumis inergitur: cuius meminit Plin. lib. 3. c. 5.

VULTVOSVS, a, um, [Tristo.] ποταπάδης, uultuosa pronuntiatio quæ fit uultu mimica quadam gesticulatione ad orationem composito. Cicero in Orat. In quo cum effeceris, nequid ineptum figant uultuosum. Quint. lib. 11. capit. ultimo: Quare non immerito reprehenditur pronuntiatio uultuosa, & gesticulationibus molesta, & uocis mutationibus resiliens. Vultuosa fions apud Apuleium pro tetrica legitur, & ad seueritatē exposita. At enim lib. 3. Met. Longe dissimilis aduenit, non læta facie sed uul-

tuosa fronte rugis insurgentibus asseuerabat.

VULTVS, huius uultus, [Volto, faccia. Gal. Visage, visaire, trougne, face. It. sp. Car. el gesto de la cara, la faz.] προσωπον, proprie dicitur habitus siue status faciei, qui pro animi affectibus alius, atq. alius ostenditur. Dicitur Vultus a uerbo uolo, dicitur a Coio Cultus. Cicero in Pis. Non enim nos color ille feruili, non pilosæ genæ, nõ dentes putridi deceperunt: oculi, supercilia, frons, uultus denique totus, qui sermo quidam tacitus mentis est, hic in fraudent homines impulit: hic eos, quibus erat ignotus, decepit, &c. Cicero 3 de Or. Imago animi, uultus est: indices oculi. Pl. lib. 7. c. 19. Socratem clarum sapientia eodem semper usum uultu nec aut hilari magis, aut turbato. Cic. pro Cluen. Recordamini faciem atque illos eius factos, simulatq. uultus. Apud Poetas tamen non raro Vultus accipitur pro facie. Mart. lib. 1. Dum nulla teneri sordent lanugine uultus. Ouid 13. Met. Quid moror interea crudelia uulnera lymphis Abluere, & sparsos immiti sanguine uultus? antiqui protulerunt Vultum, neutro genere, quod & Nonius annotauit. Ennius: Auersabantur semper nos, nostraq. uulta. Lucr. lib. 4. Sed quod uultusq. figuræ esse uides multum referentes uulta parentum. Huius demutuum est Vulticulus, quo usus est Cic. ad Att. lib. 14. Nõ re Bruti nostri uulticulus ab ista oratione deterret?

VULVA, e, [Matrice. Gal. L'auilla matrice. Hisp. Viente donde conciben las sembras.] Δελφύς, uulua, utriculus ille in foeminis, in quo foetus fit conceptus. Dicitur Vulua, quasi uolua, quod foetus ea inuoluatur. Proprie autem uulua est brutorum animalium: uerum autem mulierum. Plin. lib. 11. cap. 37. Foeminis eadem omnia præterquam uesciæ iunctus utriculus: unde dicitur uterus: quos alio nomine Locos appellant: in reliquis animalibus Vuluam. Vuluam suillam Romani in delirijs habuere, præsertim eiectionem. Nam quæ effertis a partu eximiebatur (quam Porcariam uocabant) tanquam liuida & macra reiciebant. Plinius loco iam citato: Vulua eiectione partu melior, quæ edito. Eiectionia uocatur illa, hæc porcariæ, primiparæ suis optima. Contra effertis a partu, præterquam eodẽ die suis occisæ, liuida ac macra. Nec nouellarum suum præterquam primipararum probantur, potiusque ueterum, nec dum effertarum, & biduo ante partum, aut post partum, aut quo eiecerint die. Mart. Te fortasse m. igit capiet de uirgine porca: Me materna graui de sine uulua capit. Quandoque accipitur uulua, pro ore uulua, hoc est, pro ipso pudendo muliebris. Iuu. Sat. 6. Adhuc ardens rigidæ tentigine uulua. Plin. quoque boletorum præruptum in oui speciem, album illud inuolucrum Voluam nuncupat. Plin. lib. 22. c. 22. Voluam enim terra ob hoc prius gignit, ipsum postea in uolua ceu in ouo est Luteum.

V A N T E X

VXAMA, oppidum Hispaniæ citerioris, in tractu Areuacorum: ut scribit Plin. lib. 3. cap. 3. Ptolemæo Vxama, ὄρχαμα, appellatur libr. 2. cap. 6.

VXELLA, insulæ Britannicæ urbs in tractu Damonijs, ut scribit Ptol. lib. 2. c. 3.

VXOR, vxoris, [Moglie, mogliere. Gal. femme mariée. Hisp. Mujer casada generalmente.] γυνή, quæ uiro tradita est. Terent. in Adelph. Vxor sine dote ueniet. Cic. pro Sext. Duxit uxorem patre uiuo uiri optimi & calamitosissimi filiam, C. Scipionis. Idem 2. de Orat. Ex tui animi sententia tu uxorem habes? Hor. 1. Epist. 2. Queritur argentum, puerisque beata creandis Vxor. Dicitur autem putat Vxores Seruius, quasi Vnoxores ab Vngendo, quod antequam limen mariti transirent, postes auerruncandorum malorum causa ungerent. Verba eius sunt hæc in lib. 4. Aenei. Mos erat, ut nubentes puellæ, simul cum uenissent ad limen mariti, postes antequam ingrederentur, ornarent laneis uittis, & oleo ungerent: & inde Vxores dicitur sunt, quasi vnoxores. Plin. quoque lib. 28. cap. 9. scribit nouas nuptas mariti domum intrantes, solemne habuisse, lupi nõ adipe postes inungere.

VXORCVLA, l, e, γυναικάριον, γυναικίδιον, demin. ab uxore blandiendi gratia deductum. Plaut. Casina: Eia vxorcula.

VXORIVS, a, um, [Della moglie,] γυναικίδης, quod est uxoris, uel quod ad uxorem pertinet: ut, Res uxoria. Cic. 3. Offic. In arbitrio rei uxoria melius, æquius. Tac. lib. 3. Quod honestius, quam uxoria leuamentum. Oui. 2. de Arte: Hoc decet uxores: dos est uxoria lites. Vxoriam forma, a Phauricino apud Gell. lib. 5. cap. 11. vocatur forma media inter pulcherrimam, & deformissimam, quæ sci licet & nimis pulchritudinis periculo, & summo deformitatis odio uacat: quam Ennius & in Menalippa Statam formam appellat. Aliquando Vxorius, γυναικίς, dicitur, qui vxori nimis inseruit. Virg. 4. Aen. Tu nunc Carthaginis altæ Fundamenta locas pulchramq. vxorius urbem Extruis.

VZITA, ὄπιτα, urbs Africæ, proprie dicitur sub Hadrumeto sita, iuxta quam Cæsar uicit Scipionem. Vide Strabonem lib. 13. & Ptolem. lib. 4. cap. 3.

LITTE R A, semiuocalis est, ξ, quæ uim duplicis consonantis habet, pro quo modo es, modo gs, primitiue utebantur, ut Apes Gregs: pro quibus nunc Apex, Grex dicimus. Quint. lib. 1. c. 4. Et nostrarum ultima X, quæ tamen carere potuimus, si non quædissimus. Latini hoc elementum, quod uastioris soni uideretur, quibusdam dictionibus exemerunt: unde pro uexillo Vexillum, pro axilla Alam, pro paxillo Palum dicere maluerunt. Quod & ipsum testatur Cic. in Or. ad Brut. Quemadmodum (inquit) Axilla no ter Ala factus est, friga uastioris litteræ: quam litteram etiam e maxillis, e taxillis, & uexillo, & paxillo consuetudo elegans Latini sermonis euellit. Contra Actici exactissimi elegantissimæ omnis iudices sæpe repudiato, eandem tamquam soni amabilioris, temperatorisq. fulsuri, sunt amplexi. Nam & ἑμιπορά, & ἑμιβλάειν, & ἑμιβλαύειν, dicunt, pro quibus communis lingua συμφορά, συμβάλλειν, & συμβλαύειν, agnoscit. X littera apud ueteres, quemadmodum etiam hodie apud nos, nota fuit numeri denarii, quemadmodum & V, quæ dimidiata pars est litteræ X, nota est numeri quinary. Hinc factum est, ut in uetibus codicibus hæc nota aliquando inueniatur pro denario Romano, hoc est, pro genere unumfatis, quod quatuor ualebat nummis sceleris. Plin. lib. 12. c. 12. Quod in minore folio est, Mesolphærum appellatur, emitur x. l. x. Laudatissimum microsphærum e minimis folium, pretium eius x. l. x. x.

X A N T E A

XANTHES, es, ξανθη, Nympha marina, Oceani & Tethyos filia, a xuso, siue flauo colore dicta, Hesiodus in Theogonia: Περσίδης, Ἰαθώρας, Ἀκάνθη, Ξανθη τε. Xante item appellata fuit Asia regio, quæ postea dicta fuit Troas, aut auctor est Steph. in dictione Troas.

XANTHENES, ξανθίνης, gemma quædam in Media nascens, electri colore, & si quis terat id uino palmeo, & croco, caræ modo lentescens odore magnæ suauitatis, ut ex sententia Democriti refert Plin libro 37. capit. decimo: Quamquam in plerisque Plinij codicibus Zanhenes legatur per Z, in capite, corrupte, ut arbitror, præsertim cum a flauo electri colore nomen uideatur accepisse.

XANTHICVS, ξανθικός, Aprilis mensis Hebræorum lingua appellatus est.

XANTHICLES, ξανδικλῆς, unus ex ijs ducibus, qui reliquias exercitus Cyri minoris, una cum Xenophonte domi reducendas susceperant: hic postea, quod minas uiginti ex publica pecunia suppreffisset, damnatus est repetundarum. Auctor Xenophon, ἀνασσεως κέρως, lib. 5.

XANTHIS, ξανθίς, Thraciæ populi, apud Stephanum, & Strabo libro decimotertio.

XANTHII ξανθίαι, Lyciæ populi, quorum urbem Xanthum nomine, cum Harpagus Cyri præfectus obsideret, illi uxores liberisque cæteraque, quæ carissima habebant, in arcem coegerunt, igneque subiecto cremauerunt: deinde aduersus hostes eruptione facta, strenue pugnantem ad unum omnes interiit. Auctor Herodotus l. 1. Xanthii præterea populi fuerunt Scythiæ, ex genere Daarm ultra Mæotim incoleantes, qui iidem & Parri dicuntur. Auctor Str. lib. 11.

XANTHION, ξανθίων, herba est ex Lapparum genere, quæ alio nomine Philanthropos, & uulgo Lappa minor appellatur. Xanthion autem appellatum putatur ab effectu, quod eo resurunt capilli. Vide Diosc. lib. 4. c. 122.

XANTHIVS, ξανθίος, Bæotius quidam fuit singulari corporis robore, qui exorta inter Athenienses & Bæotios de Celænarum agro controversia, Thymæten Atheniensium regem ad singulare prælium euocauit: cuius uicem excipiens Melanthus quidam Messenius, a Dionysio (ut uolunt) adiutus, illum superauit. Ferunt enim Melantho usum fuisse, quod Xanthium quidam a tergo sequebatur, nigra pelle caprina indutus. Quo nomine cum illum accusaret, quod altero comitatus in prælium descendisset, admiratus Xanthius, quid nam accidisset, quisue is esset, qui a tergo sequebatur, cum respicere conaretur, corpus hosti adue: si m nudumq. præbuit, qua occasione usus Melanthus, incautum gladio transiecit. Auctor Suidas.

XANTHIPPE, ξανθίππη, nomen uxoris Socratis Philosophi, supra modum morose & iurgiosæ; cuius tamen morositatem Socrates mira patientia tolerauit; rogatusq. ab Alcibiade, cur mulierem tam molestam domo non exigeret? Quoniam (inquit) dum domestalem perpetior, insulesco & exerceor, ut cæterarum quoq. foris petulantiam, iniuriamque facilius feram. Hæc Gell. lib. 1. cap. 17. Vide plura in dictione Socrates.

XANTHIPVS, ξανθίππος, Lacedæmonius quidam fuit rei militaris peritissimus, qui a Carthaginensibus excitus, exercituiq. præpositus

rus, Attilium Regulum consulē in Africa bellum gerentem infidjs circumuentum unum cepit.

XANTO, *Ξανθός*, una ex Nymphis, Oceani & Tethyos filia. Vir. libr. 3. Geo. Drynoque. Xantoque, Lygeaque, Phyllococque. Hesiodus in Theogonia Xanthen appellat.

XANTHOS, *Ξανθός*, gemmæ nomen, quæ in India reperitur, e fulua candidans: de qua Plin. lib. 37. c. 10.

XANTHVS, *Ξανθός*, fluius Troadis, idem cum Scamandro ita dictus, teste Aristotele de Histo. animal. lib. 3. quod ouium uellera rufo in ficiat colore. *Ξανθόν* enim Græci dicunt, quod nos rufum aut flauum. Virg. 1. Aene. Ardentesque auertit equos in castra, prius quâ pabula gustassent Troiæ, Xanthumque bibissent. Xanthus antiquus rerum Lydorum scriptor: Lydusne, an Sardinia fuerit, Strabo se dicit incertum habere. Suidas Lydum eum dicit e Sardinia ciuitate fuisse, scripsisseque historiam Lydorum li 4. Xanthus alter poeta melicus commemoratur ab Aeliano. Est item Xanthus Lyciæ fluius duobus fontibus e Cadmo monte nascens, & non procul a nominis sui urbe in Lycium mare se exonerans. Hoc præterea nomine fuit unus ex equis Hectoris, cuius meminit Hom. 13. Iliad.

X A N T E I

XENARCHVS, *Ξενάρχης*, comicus poeta, cuius fabulas commemorat Athenæus li. 2. Dipnosophitarum. Xenarchus alter e Seleucia Cilicie peripareticus, docuit Alexandræ primum: deinde Romæ Arii Philosophi, deinde Cæsaris Augusti usus amicitia, usq. in senectutem in honore habitus. Denique paulo ante mortem usq. orbatus diem obiit. Strabo lib. 14.

XENIBALNEAE, Romæ fuerunt, ab hospitalitate (ut uidetur) ita dictæ: nam *Ξένος*, Græcis idem est quod hospitalis. Haram meminit Cicero pro M. Cœlio. Sed ut uenenum (inquit) cum a Lacinio traderetur manifesto comprehendi posset, conlittui locum iussit. balneas Xenias, ut eo mitteret amicos, qui delitescerēt: deinde repente, cum uenisset Licinius, uenenum traderet, profilirent, hominemque comprehendere.

XENIVM, *Ξένιον*, munus hospitibus dari solitum. Vnde Mar. librū decimum tertium in quo eiusmodi munera ditichis describit, quæ lia hospitibus mitteri solent, Xenia nominauit, quod uersus ipsos pro xenis mitteret, quod & ipse testatur primo statim epigrammate. Huius diminutium est Xeniolum, paruâ xenium. Apuleius Comnodum meridies accesserat, & mittit mihi xeniola porcum opimam, & quinque gallinulas, & uini cadum iam ætate preciosum.

XENIVS, *Ξένιος*, Iouis cognomentum apud Græcos, teste Dionysio, quem Latini, uerbo ex uerbo expresso, Hospitalem uocant. De hoc intelligendum est illud Virgili 1. Aene. Iuppiter hospitibus nam te dare iura loquuntur.

XENOCLESIS, *Ξενοκλής*, orator clarissimus, patria Adramytenus, qui Mithridatici belli tempore accusatus, quod in regem propensior fuisset, causam non modo suam, sed & totius Asiæ magna cum laude in senatu egit. Auctor Sta. lib. 13.

XENOCRATES pen. cor. nomen philosophi Chalcedonii, auditoris Platonis, qui in Academia Speusippo successit, & uiginti quinque annis docuit. Acuit tardis ingenio, adeo ut cum illum Plato Aristi reli compararet, alterum fræno, alterum calcaribus indigere dicebat. Hic philosophorum seuerissimus fertur extitisse, & aduersus omnem uoluptatum titillationem prorsus inuictus. Cuius rei abun de magnum illud præbuit argumentum, quod Phrynen formosissimam eius ætatis meretricem, a discipulis in lectulum suum submissam, & sese ad concubitum modis omnibus sollicitantem, intactam tamen dimiserit. Vnde & Phrynen ipsam postridie rogantibus iis, qui illam submiserant, dixisse ferunt, cum statua sese nõ cū homine cubuisse. Grauitati uero eius & fidei tantum tribuerunt Athenienses, ut cum iniurati nullius testimonium admitterēt, huic soli iniurato credere. Missus ad Philippum legatus, cum collegas humaniter accipi uideret, muneribus ornari, & conuiuui adhiberi: sese autem, qui legationis eius princeps erat, uix in conspectum admitti, quod Macedonum rebus semper esset aduersatus, conuersus ad socios Xenocrates, beneficium accipere dicit, quod sese unum Philippus suæ in Athenienses ingrati tudinis & perfidie testem uereretur. Alexandri quoque munera fortissimo animo contempsit: regibus iniquens, non philosophus opus esse pecunia. Obiit secundo & octogesimo ætatis suæ anno cum noctu forte in fartaginem offendisset. Auctores Laertius & Suidas. Xenocrates alter philosophus, modestia nihil superiore inferior, scripsit, *οἰοσκοπικόν*, id est domesticum auspicium, cum scilicet, aut mu stella, aut serpens, aut his similia in domo apparent, quid portendere soleant. Suid.

XENODOCHIVM, [*Hospedale. Gal. la mayson du Dieu, l'hospital. Hisp. Hospital.*] penul. pro *Ξενοδοχείον*, locus publicus, quo hospites, id est peregrini excipiuntur: quod genus Hierosolymis primum ab Hyrcano extructum fuisse, auctores sunt Iosephus, & Hege-

sipp. 15. Hieronymus: Xenodochium in portu Ro. situm totus pariter mundus audiuit.

XENON, *Ξένων*, pictor Sicyonius, Neoclis discipulus: cuius meminit Plin. lib. 35. c. 11.

XENOPAROCHI, *Ξενοπαρόχοι*, iidem qui & Parochi, qui legatis Romam missis, cæterisque alicuius dignitatis hospitibus, sale & ligna præbebant: unde & nomen acceperunt. *παρά τὸ τοῖς ξένοι τὰ ὀπιτήδεια παρέχειν*, quod hospitibus necessaria suppeditarent. Arcadius ti. de Munerib. 1. Munerum, Tabularij (inquit) uel xenoparochi, ut in quibusdam ciuitatibus, &c.

XENOPHANES, p. c. *Ξενοφάνης*, Philosophus Colophonius, Dexi, siue (ut Apollodorus maualt) Orchomenis filius, Archelai auditor, qui contra Homerum & Hesiodum elegias scripsit & Iambos, irridens ea, quæ deus sunt commenti. De substantiam, rotundam esse sensit, nihilque eum hominibus habere commune, totum cer nere, totumque audire, unum esse omnia, mentem, prudentiam, æternitatem. Auctor Laertius. Eiusdem meminit & Cicero 3. Aca. Xenophanes (inquit) paulo etiam antiquior, Vnum esse omnia tradit, neque id esse mutabile, & id esse Deum. Fuit & alter Xenophanes ex Lesbo insula, Poeta Iambicus: ut refert idē Laertius.

XENOPHILVS, p. c. *Ξενοφίλος*, nomen Musici Chalcidenfis, philosophi Pythagorici, de quo Valeri. Max. Biennio minor, quam Gorgias, qui centum & quinque uixit annos, Xenophilus Calcidenfis Pythagoricus fuit, sed felicitate non inferior: si quidem (ut ait Aristoxenus Musicus) omnis incommodi humani expertus, in summo perfectissimæ doctrinæ splendore extinctus est. Eundem & Plinius rara inter felicitatis exempla commemorat lib. 7. cap. 50. Ergo pro miraculo (inquit) & id solitarium reperitur exemplum Xenophilum Musicum centum & quinque annis uixisse sine ullo corporis incommodo.

XENOPHON, *Ξενοφών*, nomen Philosophi, & ducis insignis Atheniensis, qui Socratis discipulus, & Platonis æmulus fuit, speciosus, moratus, & omnibus gratus: tanta uero eloquentia, ut Musa Attica a nonnullis fuerit appellatus. Insinuatus in Cyri minoris amicitia, cum eo militauit: eoque in acie cæso, exercitus reliquias ex ultimis Babylonis sinibus per aspera, & difficillima itinera, incolunt in patriam reduxit. Scripsit Cyri maioris Pædian, non tam historice seruiens ueritati (ut inquit Cic. lib. 2. de Ora.) quam ut ab solutum institueret ducem. Præterea Cyri minoris expeditionem aduersus Artaxersem fratrem: De rebus Græcorum libros sex, Symposium, Oeconomicum, a Cicerone, teste ipso Latinirate donatū. Ad hæc de re equestri, de uenatione. Socratis Apologiam. aliaque nonnulla, quæ etiam hodie omnium manibus teruntur. Tres alii præter hunc Xenophontes commemorantur a Suida: quorum primus Antiocheus fuit, qui Amatoria quedam scripsit, quæ Babylonica appellauit. Alter Ephesius, qui & ipse Amatoriarum narrationum libros decem scripsit, quæ Ephesiaca nominauit. Tertius Cyprius, qui & ipse Amatoria quedam edidit de Cynira, Myrrha & Adonide: quæ Cypriaca nominauit. Laertius septē commemorat Xenophontes, quorum nomina & scripta uide apud ipsum.

XERA, *Ξερα*, urbs prope Herculis columnas. ut ex Theopompi sententia refert Stephanus.

XERAMPÉLINVS, color, [*Rosa secca*], *Ξεραμπελίον χροῖμα*, medius est (inquit Probus) inter coccinum, & muriceum, quo matrone peculiariter uti solent: Dicitur Xerampelinus a siccis uitium foliis, quæ eius fere sunt coloris, *Ξηρόν*, aridū est, uel siccū, & *ἀμπελος*, uitis. Vulgo color sicca rosa, dicitur. Hinc Xerapelinæ uestes dicuntur, quæ hoc colore tinctæ sunt. Iuue. Sat. 6. Et xerapelinæ uestes donauerat ipsi. Has nonnulli Atrabaticas uocant, alij Atrabaticas, ut quibusdam placet. Vide Thyesium in Tractatu de Coloribus, & Cœlium Rodig lib. 16. cap. 10.

XERIA, *Ξερα τὰς*, emplastra sicca: sicut Hygremplastra uocantur liquida emplastra.

ZEROLEPHIA, *Ξερολοφία*, unctio sicca, hoc est, quæ fit citra lauacionem: Contra quæ post lauacrum adhibetur, *Hygaloφία*, *ύγραλοφία*, appellatur.

XEROLIBYA, *Ξερολιβύα*, Libya sicca, hoc est, pars Libyæ interior, propter aquarum inopiam deserta: quam Virg. lib. 4. Ae. uocat se gioueni sui desertam.

XEROLOPHVS, *Ξερόλοφος*, tumulus fuit Constantiнопoli, cochleas se decim, & Dianæ columnam struilem, & tripodes habens, in quibus Epigrammata solent inscribi. Qua uoce utitur Iustinianus C. de pub. iud. etiam si Alciatus uocem adulterinam esse putauerit. Meminit huius tumuli Suidas, & Priscianus, qui lib. 2. de accidentib. litteræ, Epigrammata quedam se legisse testatur Byzantij in Xerolopho, in uetustissimis tumulis inscripta.

XEROMYRVM, *Ξερόμυρον*, unguentum est siccum, ut Hygromyron, *ύδρομυρον*, liquidum, scæniarum auribus expetitum.

XEROPHTHALMIA, *Ξεροφθαλμία*, arida lippitudo, cum nec tument nec fluuat oculi, sed rubent tatum, & pruritu infestantur, & noctu

prægravi Pituita inarescunt. Vide Celsum li. 6. ca. 6.

XERXENA, *Ξερξηνή*, minoris Armeniae regio, ita dicta a Xerxe, quæ admodum a Cambyse Cambysene. Auctores Stephanus, & Strabo libro undecimo.

XERXES, *Ξέρξης*, Persarum rex fuit, filius Darij, & Cyri ex Atosa filia nepos, qui c. lxx. hominum myriadibus, hoc est, decies septies centenis millibus per totum quinquentium contratis, Græciæ bellum intulit. Quam tantam hominum turbam cum ex editore specula aspexisset, teneriter fertur lacrymasse, quod post centum annos ex tanto hominum numero nemo esset superstiturus. Tantum autem habuit nauium apparatus, ut totum Hellepontum operiret, & Asiam Europæ ponte coniungeret. Athon præterea montem, teste Plin. lib. 4. cap. 10. a continente abscidit. Victus denique apud Thermopylas a quatuor hominum millibus, nauale quoque certamen cum Themitole tentauit: a quo similiter apud Salaminem superatus cum antea tota maria classe iteraret, uix paruula cymba effugit, relicto Mardonio præfecto, qui & ipse re in Bœotia infeliciter gesta, cum paucissimis in Persidem se recepit. Dum cum se ocio, locordiazque relicta militia tradidisset, præmium, genus luxuriam nouam inuenientibus proposuit, ut scribit Valerius. Quamobrem a suis spreus, paucis post annis ab Artabano præfecto suo in regia interficitur, cum regnauit annis octo. Vide hæc latius apud Iustinum Trogi abbreviatorem. Xerxes alter pictor Heracleota, Venerè adeo pulchram pinxit, ut ex ea quæstum magnum faceret, pretio accepto ab his, qui eam uidere cupiebant. Itaque Græci lepido cauillo Venerem amicam Xerxis uocitabant, quod ex eius lenocinio quæstum faceret. Auctor Aelianus de uaria historia.

X A N T E I

XILIA, *Ξιλιά*, Lybiæ Vrbs: ut ex Alexandro annotauit Stephanus, cuius incolæ dicuntur Xiliatæ.

XIMENE, p. p. *Ξιμῆνι*, Ponti regio, salis fossilis habens fodinas: unde & Halys fluminis, qui ex ea oritur, nomen accepisse existimatur. Auctor Strabo li. 12.

XIPHENE, es, p. p. *Ξιφηνή*, regio Palæstinæ, teste Iosepho, cuius incolæ dicuntur Xiphæni, *Ξιφηνῶν*. Stephano.

XIPHIA, *Ξιφία*, piscis genus, rostro habens mucrone armatum, unde & Latini Græcos imitati, gladium appellant. Plin. lib. 31. cap. 2. Xiphiam, id est, gladium, rostro mucronato esse: ab hoc naues per fossas mergi in Oceano ad locum Mauritaniz, qui Corta uocatur non procul a Lixa flumine, Trebius niger auctor est.

Xiphiz item itellæ sunt ex genere Cometarum in mucronem fastigiatæ, pallidæ, ac quodam gladij nitore siæ ullis radijs. Auctor Plin. lib. 2. cap. 25.

XIPHON, *Ξιφῶν*, herba est folio mucronato, iridis folio non dissimili, quam Romani gladiolum, uulgo herbariorum Spathulam foetidam appellant. Descriptionem eius uide apud Plin. lib. 25. c. 11.

XIPHONIA, *Ξιφονία*, Siciliæ oppidum, non procul a Taurominio in promontorio situm; ut ex Theopompi sententia docet Stephanus, & Strabo li. 6.

X A N T E O

XOIS, siue Xoes: *Χοῖς*, Steph. insula est in mediterraneis Aegypti, supra Sebenniticum & Pharniticum ortum, oppidum habens eiusdem nominis. Auctores Stephanus & Strabo lib. 17. Hinc Xoites nomos, hoc est, Xoitica præfectura, apud Plin. li. 5. ca. 9.

X A N T E V

XUCHES, *Χυχῆς*, Lybiæ oppidum, ut ex Artemidori Epitome annotauit Stephanus: cuius incolæ appellantur Xuchitæ.

XUTHIA, *Χυθία*, Siciliæ oppidum, ut ex Philiti sententia tradit Stephanus. Gentile Xuthiatæ.

XUTHYS, *Χυθός*, Hellenus filius, & gener Brechthei, qui in Tetrapolim Atticæ, hoc est, Oenam, Marathonè, Probalinthum, & Triochorum colonos deduxit. Auctor Strabo li. 8.

X A N T B Y

XYLENEPOLIS, *Ξυλωνήπολις*, urbs in confinio Cariz, & Indiæ, ab Alexandro condita: ut post Onebericum refert Plin. li. 6. c. 23.

XYLINA, *Ξυλίνα*, Cappadociæ oppidum, inter Arcadiæ, & Cissæ fluminum ostia situm. Auctor Ptol. li. 5. c. 6.

XYLINUM, p. c. *Ξύλινον*, lini genus candidissimi, & mollissimi, nascens in frutice, cui nomen est Xylon, pomis quibusdam inclusum, barbatae nucis non dissimilibus, quæ maturitate hiscentia globum ostendunt lini, quod a nomine fruticis Xylinum appellatur. Plin. li. 19. ca. 1. Superior pars Aegypti in Arabiam uergens, gignit fruticem, quem alii Gossipion uocant, plures Xylon, & ideo lina inde facta Xylina. Paruulus est, similemque barbatae nucis defert fructum, cuius ex interiore bombyce lanugo netur, nec sunt ulla ejus candori, mollitiazque præferenda. Hæc genus ille. Hodie hoc

lini genus etiam in Italiz locis quibusdam gignitur, uulgiue uocabulo appellatur.

XYLOBALSAMUM, *Ξυλόβάλσαμον*, balsami arbusculæ lignum, cuius succis Opobalsamum appellatur. Pinius libro 12. capite 15. Et Balsamum quoque firmentum in merce sunt. Anipicatio ipsa, succulsi que uenit intra quintum denum annum. Xylobalsamum uocatur, & collocatur in unguentis.

XYLOCINAMUM, *Ξυλοκιννάμω*, cinnami lignum. Plin. li. 12. c. 19. Ipsum aëro lignum in fastidio est propter originem acuminatam: Xilocinammum uocant.

XYLON, [*Ξύλον*], præter uulgatam illam significationem, qua fruticis genere, quod & Gossipion uocant, olium in sola Aegypti superiore parte, hodie etiam in Italia nascens, pomum ferentis, similitudine barbatae nucis, quod maturefcens copia lanuginis, quam inclusam habet, dirumpitur, liniq. globum inclusum, multo maiorem, quam pro pomi magnitudine detegit: idq. ligni genus Xylinum, seu Gossipium appellatur. Vide Plin. li. 19. ca. 1.

XYLOPHAGVS, pen. correpta [*Tarlo*], *Ξυλοφάγος*, uermis albus, obesus, capite, si ad reliqui corporis magnitudinem comparatur, grauissimo, sub arborum corticibus potissimum nascens. Plin. lib. 17. ca. 24. Cossos uocat: eosque a quibusdam in summis ciborum delicijs habitos tradit: quinetiam farina faginari, altiesq. fieri. Idem tradit & Hieronymus contra Iouinianum, de Ponti & Phrygiæ populis loquens. Et quo modo (inquit) apud nos ficedula, & aragen, mulus, & scarus in delicijs computantur, ita apud illos *Ξυλοφάγος*, comedisse, luxuria est.

XYLOPOLIS, *Ξυλόπολις*, oppidum Mydoniz, quæ est Macedoniæ regio, cuius incolæ dicuntur Xylopolitæ, quorum meminit Plinius lib. 4. cap. 10.

XYRIS, *Ξυρίς*, herba folia habens iridis, sed latiora, & in turbinæ mucronata, quorum e medio caulis erupit crassus, & cubitalis, ex quo filiquæ triangulares dependent. In quibus purpureus flos, in medio puniceus, semen in folliculis, simile fabis, rotundum, rubrum, acre: radix longa, gemculata, rufa. Vide Diosc. lib. 4. c. 24. & Plin. li. 21. c. 20. Officinæ Iriden syluestrem appellant.

XYNTIA, *Ξυντία*, Thessaliæ oppidum, apud Polyb. lib. 9. a quo uicina palus Xynias appellatur, quam alio nomine Bœœidem uocant. Stephanus.

XYSTICI, *Ξυστικοί*, dicti sunt Athletæ, siue quod in xystis, hoc est, porticibus sese exercerent, siue quod xystis, hoc est, hastis propugnarent. uide plura in dictione Xytus.

XYSTIS, *Χυστός*, Stephano oppidum Cariz, in conuentu Alabandæ situm, cuius incolæ Xytiani appellantur, quorum meminit Plinius lib. 5. cap. 29.

XYSTIOS, *Χυστιος*, gemma quædam plebeia, apud Indos nascens, quam Plinius inter lapidum genera annuerat li. 37. c. 2.

XYSTVS, xysti, inaequalium generis, [*Portico, luogo da passeggiare, loggia Gal. Pour memoir, galerie. Hist. Portal, parapassearfe.*] *αεραδ πολις* apud Græcos porticum amplam significat, teste Vitruuio lib. 7. hybernz Athletarum exercitationi accommodatam. Hinc xystici, *Χυστικοί*, dicti sunt Athletæ, siue quod in xystis se sub tecto exercerent, siue quod xystis depugnarent. Sic enim Græco uocabulo appellabant hastas, quibus isti utebantur. unde xystophori dicti sunt spiculatorum. Sueto. in Augusto: Nec tamen eo minus aut xysticorum certationes, aut gladiatorum pugnas seuerissime semper exegit. Latini uero, eodem Vitruuio teste, xysti appellatione subdilectam ambulationem magis intelligunt, arborum fruticum uel ordinibus distinctam. Ci. in Bruto: Dum ambularem in xysto, & essem ociosus domi. Plinius: Ante cryptoporticum xystus est uiolis odoratus. Plin. Lun. lib. 5. Epist. Ante porticum xystus concisus in plurimas species, distinctusque buxo Idem: Non tam statuarum, & tabularum picturarum ornatum ædes suas, quam xystis, & æmoribus excoluit.

DE L I T E R A Y.

GRÆCORVM, uocalis est, qua in illorum dictionibus scribendi tantum utimur. Huius loco antiqui, qui peregrinam literam nullam recipiebant, quintam Latinarum uocalem substituebant. Cicero in Orato. Purrum semper Ennius, nunquam Pyrrhum: Vi patefecerunt Fruges, non Phryges, ipsius antiqui declarant libri. Nee enim Græcam litteram adhibebant: nunc autem etiam duas, & cum Phrygum, & cum Phrygius dicendum esset. Absurdum autem erat barbaris tantum casibus Græcam litteram adhibere, aut rebo casu solum Græce loqui: tamen & Phryges, & Pyrrhum, aurium causa dicimus. Hæc ille. Peculiare autem est huic elemento, ut in capite dictionum perpetuo aspiretur. Quare quæ ab eo initium sumunt, requirenda sunt inter aspirata.

Y

DE LITTE R A Z.

LITTE R A Græca est, qua in Latinis dictionibus non utimur. Est autem gemina consonas, loco cuius nos interdum geminum ff, ut Patriſſo, πατριſſω, Pityſſo pro πιτυſſω. Interdum ſd, ſubſtituimus, ut Eſdras pro εſρας. Antiqui loco eius unicum aliquando ſ, ſcribebant: ut Sacynthus pro ζάκυνθος, Sethus ꝑ ζήθος. Nōnunquam etiam d; litteram loco eius uſurpabant: ut Medentius pro Mezentius. Sed hoc tantum apud antiquiſimos qui peregrinas nullas litteras recipiebant.

Z A N T E A

ZABIDA, ζάβιδα, uicus, in Arabiæ mediterraneis, ut ex Vranio anno tauit Stephanus.

ZABII, ζάβιοι, populi Indiæ, qui cum Deriade aduerſus Dionyſium pugnauerunt, Stephanus.

ZACHARIAS, ζαχαρίας, magnus Babylonius, qui de Gemmarum uiribus ſcripſit ad Mithridatem Ponti regem. Auſtor Plin. li. 37. capite 10.

ZACHANTHEI, ζαχανθῆοι, Zacynthiorum coloni, tette Polybio, Pyrenæi montis incolæ. Horum oppidum Zachantam expugnauit Annibal, cum in Italiam properaret, ut ex Apollodori Chronicis annotauit Steph.

ZACYNTHOS, [Zante.] ζάκυνθος, inſula Ionij maris parua, occidentali Peloponneſi lateri adiacens, urbemque habens euſdem nominis a Zacyntho Dardani filio, qui in ea imperauit dicta. Plin. lib. 4. cap. 12. Inter Cephaleniam & Achaïam cum oppido magnifica tum fertilitate præcipua Zacynthus aliquando appellata Hyrie. De hac Virg. lib. 3. Aeneid. Iam medio apparet fluctu æmoroſa Zacynthos.

ZÆRIVS, ζῆριος, Tauri montis pars, Mediam dirimens a Babylonia. Auſtor S. rab. lib. 11. c. 15.

ZALEVCVS, ζαλευκος, nomen fuit Legiſlatoris Locrenſium, qui cum in adulterio hanc pœnam itauiffet, ut in adulterio deprehenſi utroq; orbarentur oculo, oblato filio multiſque reſtib. adulterij conuictō, cum neque paternum animum poſſet exuere. neque ſolus pœnæ, quam in alios ſtatueraſ, immunis eſſe uellet, ſibi primū unum oculum, quanuis plurimum reclamante plebe, & filij crimen patris uirtuti condonante, deinde & filio alterum inſiſit erui. Auſtor Vale. lib. 6. c. 5.

ZAMA, ζάμα, Africæ urbs fuit, apud quam Africanus maior Annibalem inſigni clade affectit. Vide Hiſtoriã apud Liu. lib. 10. Bel. Pun. ſecundi.

ZAMOLXIS, ζάμολξι, unicus Gætaram deus, ad quem profiſci exiſtimabãt eos, qui euita decederent. Nōnunquam etiam ſorte ex uiuis aliquot deligebant, quos de rebus ſuis Zamolxidi nuncios mitterent, quos poſt mandata, quæ illi nunciata cupiebant, in ſublime iactatos, gladijs excipiebant, atque ita interfectos, recte ad Zamolxin profiſci credebant. Zamolxin autem quidam Pythagoræ ſeruum fuiſſe exiſtimant, qui quod Getas ad cultiorem uitam reduxiſſet, ab ijs habitus eſt pro numine. Vide Herod. Hiſtoriarum lib. 4.

ZANCLÆ, ζάγκλη, Siciliæ urbs, in penitiſſimo Pelori ſinu, poſtea a Meſſenſis inſtauratorib. μεſσών, hoc eſt, Meſſana appellata: Zancle autem a ſitus obliquitate dicebatur, quod falcis in modum curuata eſſet. Vide Stra. lib. 6. Ipſa etiam Sicilia Zancle dici inuenitur a Saturni falce, quam poeſta fabulantur, in Siciliam deciſiſſe. Quã fabulam inde ortam putat Macrob. quod in primis frugum fertiliſ ſit. Saturnus autem primus putatur in Italia frugum uſum inueniſſe. Oui. 15. Met. Zancle quoque iuncta fuiſſe Italiæ legitur, donec conſinia pontus Abituliſ, & media tellurem repulit unda. Zanchlæus, a, um, ζαγκλαῖος, Zancleæ arena. Oui. 13. Met. Charybdis Zancleæ. Idem 4. Faſt.

ZANCLÆS, ζάγκληος, Senex quidam Samothracenus, cui poſt annum uitæ quartum & centefimum dentes renatos fuiſſe tradit Plin. li. 11. cap. 37.

ZAPAVOTENE, ζαπαυοτηνῆς, Aſiæ regio, a Caſpijs uerſus ortum ſita: cuius deſcriptionem uide apud Plin. lib. 6. c. 16.

ZARIASPATORUM, ζαριαſατα τα, Indiæ urbs, quam alio nomine Baſtra appellant. Auſtores Plin. lib. 6. c. 15. & Stra. lib. 17.

ZARMISEBETHVA, ζαρμιſεβεθουζα ζεα, regia Daciæ urbs, auſtor Ptol. lib. 3. c. 8. Vlpia, Traiana deinde dicta.

Z A N T E E

ZEÀ, ζεα, genus frumenti ſimile farri, quod uulgo [ſpelta,] dicitur, Duo eius genera tradit Dioſ. li. 2. c. 80 alterum ſimplex, & unius tantum granitalterum quod Dicocon, hoc eſt, gemini & duplicis grani appellant, duobus utriculis conuictum ſemen habens. Plin. li. 18. c. 8. Qui Zea utuntur, non habent far. Eſt & hæc Italiæ, in Campania maxime, ſemenq; appellatur. Hoc habet uomé præ

clara res ut mox docebimus, propter quam Homerus ζεαδωπος ἀρεπα, dixit. Plura de Zea uide apud Gaïenum li. 1. de Ali. ſ. cul.

ZELA, ζηλα, oppidum fuit Thraciæ in Cœneca regione eo in loco ſita, ubi poſtea extracta fuit Flauopolis. Auſtor Plin. lib. 6. cap. 11. Zela altera fuit in Cappadocia, nō procul a Megalopoli, a qua uicinus ager Zeleticus appellatur. Auſtor Plin. lib. 6. c. 3. & Strabo lib. 12.

ZELIA, ſiue Zelea, pen. pro. ζελεία, Troadis oppidum, ad radicem Idæ montis, ſpectans in Hellespontum. Auſtores Plin. lib. 8. capi. 32. Strabo lib. 12.

ZELIAS, & Zelor, aris, [Hæuer gloſia. Gal. Hæuoir ialouſie. Hiſp. Ser Zelolo.] deponens a uerbo Græco ζηλω, in ſacris litteris frequenter occurrunt: idemque proſus ſignificat, quod apud Græcos ζηλω, hoc eſt, emulor, inuidia proſequor, cupide aliquid imitor, & tam vehementer amo, ut neminem in partem amoris admitti patiar.

ZELOTES, [Geloſo.] ꝑ. prod. ζηλωτης, idem eſt quod æmulator, Vnde & Theſeus dici poſſet zelotes Herculis, & Phauonius Catonis: quod hic Catonem, ille Herculem ſemper ſtudioſe obſeruauerit uirtutemque conatus fuerit emulati. Quandoque accipitur pro amatore, qui nullum in amore fert riualem. In hac ſignificatione frequenter occurrat in ſacris litteris, præcipueque apud prophetas, qui Deum Zeloten eſſe prædicant, hoc eſt, zelotypum: & ferre non poſſe, ut amor ille, cultuſque ſibi uni debitus, ad idola, & æmoniaue transferatur.

ZELOTYPIA, ζ, [Geloſia. Ga. Ialouſie. Hiſ. El Zelo d inuidia.] ζηλοτυπία, ægritudo animi, cum ne quis poſſideat id, timemus, quod poſſidere ſoli cupimus. Cicero 4. Tuſ. Obtreſtatio eſt ea, qua intelligi zelotypiam uolo: ægritudo ex eo, quod alter quoque potiar eo, quod ille ipſe concupiuerit. Antonius Ciceroni inter epiſtolas ad Atticum lib. 10. Iudicabam duriores partes mihi impoſitas eſſe ab offenſione noſtra, quæ magis a zelotypia mea, quam ab iniuria tua nata eſt.

ZELOTIPVS, pi, [Geloſia. Gal. Ialouſie. Hiſp. Zeloso.] pen. cor. ζηλότυπος, ſuſpicioſus in amore, quæneque id ſolicitem habet, ne quis eo perfruatur, quod ipſe amat: quaſi dicas formæ æmulatorem. Nā ζηλω, æmulationem, & τυπος, formam ſignificat. Iuu. Sat. 5. Quas in digitis uaginæ fronte ſolebat Ponere zelotypo iuuenis prælatus Iarbæ.

ZELVS, [Zelo.] ζήλος, modo inuidiam, modo ſtudium, modo amorē, modo æmulationem ſignificat: quo fit, ut ab aliis alio modo definiatur. Quidam triſtitiæ eſſe aiunt ob alterius bona, quæ ſibi ad eſſe cuperet: Alii δὲ ἐργασίη τῆς ψυχῆς ἐπὶ τὰ καλὰ, παρὸς παράδειγμα δόξης.

ZENICETVS, ζηνικητος, inſignis piratæ nomen, qui occupato Olympo Aſiæ monte, Lyciam, Pamphiliam, & Piſdiam aſſiduus excuſſionibus cum inſeſtaret, multa que loca munita in poteſtatem redegiſſet; tandem P. Seruilius, qui poſtea Iſauricus dictus eſt, arma in ſe concauit: a quo cum monte præter omnem expectationem captum uideret, ſeipſum cum tota domo concremauit. Auſtor Stra. lib. 14.

ZENO, ζῆνων, Philoſophus, ex Citto Cypri ciuitate, Stoicorum ſectæ conditor, tanto in honore apud Athenienſes habitus, ut apud eum clauis urbis deponerent, ornarentq; ipſum aurea corona, & ſtatua ærea. Hic adoleſcenti cuidam inepta multa loquenti, Ideo, inquit, duas habemus aures, os autem unum, ut ſcilicet multa audiamus, pauca uero loquamur. Deceſſit nonageſimo ætatis ſuæ anno, ſine morbo Nam (ut ſerunt) cum abiret ex ſchola, lapidem offendens digitum perſregit, manu uero terram feriens, illud ait ex Niobe: Venio, quid me uocas? Et continuo ſe ſtrangulans interiit. Cicer. in Orat. Zeno quidem ille, a quo diſciplina Stoicorum eſt, manu demonſtrare ſolebat, quid inter has artes intereſſet. Nā cum compreſſerat digitos, pugnumque fecerat, Dialecticam aciebat euſmodi eſſe, cum autem diduxerat, & manum dilatauerat, palmæ illius ſimilem eloquentiam eſſe dicebat. Fuit & alius Zeno Eleates, quem dialecticæ inuentorem fuiſſe ſcribit Ariſt. Huius ce leberrimiſſima fuit in perſerendis cruciatibus patientia. Nā cū adoleſcentes nobiliſſimos cupiditate liberandæ patriæ inflammaret contra Nearchum Tyrannum, factō indiciō comprehenſus, tradituſq; eſt tortoribus torquendus. Cumq; laceraretur, ut conſcius conuatiōſque nominaret, neminem illorum indicauit, ſed amicoſ intimoſq; tyranni participes conuatiōſis eſſe dixit. Deinde cum quippiam ſe in aurem tyranni loqui uelle ſignificaret, eam mordicus correptam non ante dimiſit, quam rapta aure populatum caput reliquiſſet. Verum cum iam uereretur, ne toties repetitis tormētis reſiſtere non poſſet, cōuerſus ad ciues qui quaſtioni intererat: Admiror (inquit) ueſtram ignauitā o ciues qui eorū metu, quæ ego nunc patior, tyranni iugum ſuſtinetis: idque cum dixiſſet, conſiſam dentibus linguam in os tyranni expuit. Quo faſto tanto ciuium animos libertatis deſiderio incendit, ut conuatiōſis undique faſto, Nearchū lapidauerint. Fuit & alius Zeno Philoſophus Epi

careus, Ciceronis synchronus, id est, contemporaneus: quem idē Cic. lib. 1. de Fin. se eum cum Attico frequenter audiuisse testatur, Epicuri sententias explicantem.

ZENOBIa, *Ζωβία*, Odenati uxor, quæ a Ptolæmis originem duccens Græcis ac Latinis literis ornacissima, nec non & rebus bellicis celeberrima, in Palmyra Syria urbe regnavit. Hæc cum Saporem Perisurum regem superasset, tandem ab Aureliano Augusto uicta Romam in triumphum ducta fuit, ubi summo cum honore concessit.

ZENOBIVS *Ζωβίος*, Sophista qui Adriani temporibus Romæ floruit: scripti epigramen Didymi & Parrhasi libris tribus: & Salustii historiam in Græcum sermonem conuertit, Auctor Suidas.

ZENODORVS, p. c. *Ζωδορος*, statuarius insignis fuit sub Nerone, qui Mercurium colosseum fecit apud Aruernos ccc. pedum altitudinis: deinde & Neronis colosseum, qui postea dedicatus fuit nummi Solis. Auctor Plin. lib. 34. c. 8.

ZENODOTVS, p. c. *Ζωδοτος*, Ephesus uersificator, & Grammaticus, qui temporibus Ptolemæi primi floruit: a quo etiam Alexandrinæ bibliothecæ fuit præfectus: primus quoque Homeri libros correxit, ac in ordinem redegit. Suidas. Fuit & alter Zenodocus Grammaticus Alexandrinus, qui in quædam Platonis Homeri, & Hesiodi opera commentarios conscripsit. Vide Suidam.

ZENODOTIVM, *Ζωδοτόιον*, Vrbs Ofoenæ prope Nicephorium, ut ex secundo Parthi corum Arriani annotauit Steph.

ZEPHYRe, *Ζephyrus*, insula est maris Mediterranei, iuxta Cretam. Auctor Plin. lib. 4. cap. 12. & Pomponius lib. 2. Zephyre item, siue Zephyra olim dicta fuit Carizæ urbs, Mausoli sepulchro nobilitata, quæ deinde dicta est Halicarnassus. Auctor Str. lib. 14.

ZEPHYRIVM, *Ζεφυριον*, promontorium est Locrorum, a quo Locri dicti sunt Epizephyrij, quod supra Zephyrium siti essent. Strab. l. 6. Locri agri promontorium offertur, quod Zephyrium appellatur: portum habens ab occasu uenientibus uentis commodum: quæ ex causa & nomen assequitur.

ZEPHYRVS, [*Zefiro*.] pen. co. *Ζεφυρος*, uentus flans ab occasu æquinoctiali aduersus Subsolanum: quem Latini Fauonium appellant, dictus Zephyrus, quasi *Ζωφορος*, uitam ferens, uel quia fert quæ sunt ad uitam. Eo sane plantæ omnes germinat, & pullulant. Vide Gel. li. 2. c. 22. Hinc Zephyrius adiectiuum, ut Zephyria oua *Ζεφυρία* *ωα*, hoc est, sterilia, quod uento putentur generari. Plin. lib. 10. ca. 60. Quidam & uento putant ea generari, quæ de causa etiam Zephyria appellantur.

ZEBIVS, *Ζεβίος*, Mesopotamiz fluius in Tigrim cadens, ut scribit Plin. lib. 6. cap. 26.

ZEBETHRA, Arcades uocant uadi foramina quædam, per quæ Erasinus fluius in lacu Symphalo erumpit in Argiuam terram. Auctor Strab. lib. 8.

ZEBOS, gemma similis iridi alba ac nigra macula distinguente crystallum. Pl. li. 37. c. 9.

ZERYNTHVM, *Ζερυνθον*, antrum est in Thracia, non procul a Zona urbe, & Hebro fluiuo, Hecates numini sacrum, ut est auctor Lycophron, unde & canes in eo immolabantur. Suidas Veneri sacrum fuisse existimat, eamque inde Zerynthiam dictam. Vide Cælium Rhodig. lib. 18. c. 23.

ZETA, & Zetecula, diminutiuum apud Plin. in Epist. Est locus capax uicini lecti, cum sellis duabus, qui uelis obductis, & reductis, modo adicitur cubiculo, modo aufertur. Nomen inde deductum, quoniam tribus et partibus fenestras, & prospectus habeat, neque solem multipliciter accipiat, quasi *Ζη* τὸ *Ζεν*, quod est feruere. Nam & heliocaminus in ipsa zeta ponitur, hoc est, uaporarium quoddam solare, non ad ignis usum, sed ad Solis, uelut id quod uulgo dicitur, & in Paduana Gallia Lucerium. Vel *Ζη* τὸ *Ζη*, quod in ea commodissime uiuatur: (ut quam delicias & amores suos uocet Cæcilius) sicut a conuersatione, uictuque Diæta. De Heliocamino Vlpianus, de seruitutibus, urb. Si arbor (inquit) heliocamino uel solaris solem admittat, dicendum erit, quia umbram facit in loco, cui sol fuit necessarius, contra seruitutem impostam fieri de zeta, Lamprid. Indicos odores Heliogabalus ad uaporandas zetas sine carbonibus iubebat incendi. De Zetecula Plin. Mox zetecula refugit quasi in cubiculum.

ZETHES, *Ζηθης*, fuit filius Boreæ ex Orithya, & frater Calais. Hi duo fratres in Argonautarum numero fuerunt, & quoniam alati fuisse feruntur, ad pellendas Harpyas misi sunt: teste Seruio.

ZETHVS, *Ζηθος*, Iouis ex Antiope filius, & frater Amphionis: cui adiutor fuit in condendis Thebis: De quo Cic. li. 2. de Or. Miror cur philosophiæ, sicut Zethus ille Pacuianus, prope bellum indixeris. Hor. l. Epist. 17. Gratia sic fratrum geminorum Amphionis, atque Zethi dissiuit.

ZEVGITANA REGIO, *Ζεγυτανή*, eadem quæ Africa proprie dicta. Auctor Plin. lib. 5. cap. 4.

ZEVGITAE, *Ζεγυται*, calami aucupatorij, in Orchomenio loci post annuam inundationem nascentes. Auctor Plin. lib. 16. c. 36. Zeugis

tæ item dicebantur tertij census homines in Rep. Solonis, ab equis iugalibus dicti, qui metra colebant ducenta, & quoties necessitas urgebat, minas decem tributum nomine conferebant. Vide Cæli. Rhod. lib. 2. cap. 18.

ZEVGMATIS, *Ζευγμα*, Latine connexio, siue adiunctio dici potest. Est autem figura dictionis, cum plures sententia uno connectuntur uerbo, quod tribus modis fit: aut præpositis uerbo, ac quod reliqua respiciant: ut, Vicit pudorem libido, timor em audacia, rationem amantia. Aut uerbo postposito: ut, Neq. is ex Catilina, ut te aut pudor a turpitudine, aut metus periculo, aut ratio a furore re uocatur. Aut in medio sensuum posito uerbo: ut, Troiugena inter pres diuum, qui numina Phœbi, Qui tripodas, Clarij lauros, qui si dera sentit. Et uolucrum linguas, & præpetis omnia penuræ. Aen. 3. Est item Zeugma urbs insignis ad Euphratem fluum, LXXXI r. M. pass. à Samolatis Comagenæ ciuitate distans. Auctor Plin. lib. 5. cap. 24.

ZEVS, *Ζεύς*, piscis præstantissimi genus in Oceano Atlantico & circa Gades, inter omnes, qui in eo mari capiuntur, bonitatis palmam obtinens. Gaditani alio nomine Fabrum appellant, a colore, opinor, fulgineo, quo fabri plerunq. nigricant. Plin. lib. 9. c. 18. Est hæc natura, ut alii alibi pisces principatum obtineant: coracinus in Aegypto: Zeus idem Faber appellatus Gadibus: circa Ebusum salpa. Col. li. 8. ca. 16. Ut Atlantico faber, qui in nostro Gadij municipio generosissimis piscibus adnumeratur, eumque præca consuetudine Zeum appellamus.

ZEVXIS, *Ζευξις*, clarissimus pictor Heracleotes fuit, qui in certamen picturæ cum Parrhasio descendit, uuas quoque tanto successu pictas in scenâ detulit, ut ad eas aues aduolarent. Parrhasius autem linteam attulit pictum, ita ueritate representata, ut Zeuxis alitum iudicio tumeas, flagitaret tandem remoto linteo ostendi picturam: intellectoque errore, concederet palmam ingenio pudore: quoniam ipse aues fessilisset, Parrhasius autem se artificem. Fertur hic pinxisse puerum uuas ferentem, ad quas cum aduolassent aues, iratus est mira ingenuitate operi suo, & dixit: Uuas melius pinxi quam puerum Nam si hunc consummassem, aues timere debluerant. Pinxit & Helenæ simulacrum, quod deinde Roman tranlatum fuit, & in Philippi porticibus collocatum. Hæc ex Plin. li. 35. cap. 20.

ZEVXO, *Ζεξω*, Nympha marina Oceani & Tethios filia. Hesiod. in Theog. *Ζεξω* τε καυτιν τε, Γιδω τε, Πασιδινη τε.

Z A N T E I

ZIELA, *Ζιλα*, Cappadociz oppidum, teste Stephano, a Ziela Nicomedis filio conditum.

ZIERE, *Ζιερ*, oppidum Scytharum Aroterum in ea parte Thraciz, quæ Istri ostis incumbit. Auctor Plin. lib. 4. cap. 11.

ZICNYS, ydis, *Ζικνυς*, lacerta minor, quam & Chalcida uocat Aristot. de Nat. animalium.

ZILIS, *Ζιλις*, oppidum Mauritaniz Tingitanæ, regum olim ditioni exemptum, & e Bætica iura petere iustum. Auctor Plinius lib. 5. cap. 1.

ZIMIRIS, *Ζιμιρις*, regio Aethiopiæ arenosa, in qua magnetes optimi inueniuntur. Plin. lib. 36. c. 16.

ZINGIS, *Ζιγγις*, Mæoticis paludis accolæ supra Cimmeriû Bosphorum. Plin. lib. 6. cap. 7.

ZIROETIVM, *Ζιροειον*, Bithyniæ oppidum a Zipæto rege ita appellatum. Gentile Zipæcius, *Ζηροειος*, Steph.

ZIRINA, *Ζιρινα*, Thraciz oppidum, ut ex li. 3. Philippicorum Theopompi annotat Steph. Gentile Zirinates, *Ζιρινατιος*.

ZINGIBER, beris, [*Gengero. Cat. Gengembre. Hisp. Gengiber.*] *Ζιγγιβερις*, Dioscoridi genus est aromatis, paruas habens radices, albescentes, odoratas, sapore piperis. Nascitur in Troglodytica & Arabia, Vide Diosc. li. 2. c. 149.

ZIZANIA, nizæ, & Zizanium, zizani, *Ζιζανιον*, uitium tritici hordeiq. nimia loci uligine corrupti, iugibus pluuuis diluti: quod Latino uocabulo Lolium appellatur. Galli, quod caput tentet, uertigines generet, & uini modo inebriet, iurzam appellant. Effigiem habet hordeo hæud dissimilem, sed folium angustius, pinguius, & hispidius, semen exilius in cortice aculeato, florem autem subpurpureum. Dioscorid. libro secundo, capitulo 29. *αζπα*, appellat.

ZIZAMA, *Ζιζαμα*, oppidum Garamantum, unum ex ijs, quæ a Cornelio Balbo in Romanorum ditionem sunt redacta. Auctor Plin. lib. 6. cap. 5.

ZIZIPHVS, [*Gingiola*.] pen. cor. *Ζιζιφος*, genus arboris nouissimis Augusti temporibus ex Africa in Italiam translacum, fructum fert, quem neutro genere Ziziphum appellamus, baccis similiorem quam malis. Officinæ iniubas nocant. Plin. lib. 15. ca. 14. Aeq. peregrina sunt Zizipha, & Tuberes, quæ ipsa non pridem uenere in Italiam: hæc ex Africa, illa ex Syria.

Z A N T E L

ZMILACES, *Ζμιλακης*, gemma est in Euphrate nascens, Procon-

acso marmoris similis, medio colore glauco. Auctor Plin. lib. 37. cap. 10.

ZMILVS, Ζμίλος, nobilis architecti nomen, qui una cum Rholo & Theodoro, Labyrinthum Lemnum extruxit, centū quadraginta solumnis insignem. Auctor Plin. li. 26. c. 14.

Z A N T E O

ZOARA, Ζοαρ, urbs Perfidis, cuius incolæ dicunt Zoarat, Ζοάρται. est itē zoara Palestinz locus. quo Loth tēpore Sodomiticæ calamitatis confugit. A quo fit gentile Zoareus, Ζοαρως.

ZORIDAE, Ζορίδαι, populi Carmaniae finitimi: ut annotauit Stephanus ex Quadrati rerum Parthicarum li. 2.

ZODIAEVS, p. c. [Zodiaco, cerchio celeste.] Ζωδιακός, circulus est in sphaera qui alio nomine obliquus dicitur, duodecim cōtines signa: ex una parte tropicum Cancri, ex altera Capricorni comprehendēs, ac medium intersecans Aequatorem: a quo uicissim & ipse leuā circa principia Arietis & Libræ. Porro cum ceteris omnes circuli sine latitudine & profunditate esse intelligant, ueluti quædā lineæ, huic tamē latitudo graduum fidecim tribuitur. quam quidē latitudinem mediā diuidit linea Ecliptica utrinque gradus octo latitudinis relinquens. Dicitur autem Zodiacus, ζῶον τῶν ζῴων, hoc est a figura animalium, quæ in eo imaginantur, ut sunt Aries, Taurus, &c.

ZOE LAE, per tres syllabas. p. p. Ζωίλαι, Austriae populi in Hispania citeriore, Persicis, & Gytis finitimi. Auctor Plin. lib. 3. cap. itē. 2. Apud hos præstantissimum ligni genus nascebatur, & splendidissimum, idque natura torrentis, in quo poliebatur: ut testatur idem Plin. li. 19. ca. 1.

ZOILVS, Ζοίλος, Sophista fuit Amphipolites Ptolomæi tēporibus, hoc uno facinore uobilitatus, quod Homerū poetarum omnium principem liberis aduersus eum scriptis ausus sit reprehēdere, unde & ὀμνομαδίστης, cognomē accepit. Quæ scripta Ptolomæo obtulit, ingens uidelicet præmium ab eo sperans. Verum cum nihil dare, penuria coactus, submisit qui peterent. Ibi Ptolemæus mirari se ait, cum Homerus tot annos d. functus, tot hominū millia pasceret, zoilū egere Homero multo doctiorē. De mortis eius genere diuersi diuersa sentiūt. Alij patricidij conuictum iussu regis cruci suffixum uolunt: alij cum in Græciam redisset, de Scironis saxi fuisse præcipitāt. Ab huius autem moribus sumptum est, ut homines liuidi, & ex alieni ingenij obtreffatione laudē occupantes, Zoili dicerentur. Ouid. l. 11. de Reme. Amo. Ingeniū magni liuor detrectat Homeri: Quisquis es ex illo Zoile nomen habes. Vide Adagia.

ZONA, Ζ, [Cinta, cintura, correggia. Gal. Ceinture. Hisp. La cinta.] Ζώνη, cingulum, quo cingimur. Mar. li. 14. Longa satis nunc sum, dulci sed pondere uenter, Si tumeat, sicut tibi zona breuis. Ouid. 2. Fast. Dat teretem zonam qua modo cincta fuit. Hor. 2. Car. Ode 30. Et solutis Gratia zonis, properentq. nymphæ, Mercurusque. Car. Epigram 2. Quod zonam soluit diu ligatam. Caius Gracchus apud Gell. l. 15. c. 12. zonas quas plenas argenti excolit, eas ex prouincia inanes retuli. zonam perdidit, pro uerbialiter dicitur in eum qui omni pecunia destitutus est. tractum a militibus, qui quicquid habent, in zona circumferunt. Hor. 2. Epi. lib. 2. Ibit eo quo uis, qui zonam perdidit. zonæ item dicuntur circuli quidam lati, cælum, terramque ueluti cingula quædam, ambientes. Sunt autem numero quinque, ex quibus media quæ inter Tropicos est, nimio calore parum apta creditur habitationi: quæ uero extremæ sub Arctico & Antartico circulis sitæ, nimio frigore horrent: unde & ipsæ habitationi parum sunt idoneæ. Reliquæ autem, ut quæ medium inter torridam, & gelidam situm obtinent, temperatæ sunt, & humanæ uitæ accommodatissimæ. Vir. 1. Ge.

Quinque tenent cælum Zonæ: quarum una corusco Semper Sole rubens, & torrida semper ab igni: Quam circum extremæ dextra leuauq. trahuntur Cærulea glacie concretæ, atque imbribus atris. Has intermediamque duæ mortalibus ægris Munere concessæ diuum, & uia secta per ambas: Obliquus qua se signorum uerteret ordo. Ouid. 1. Met. Vt que dux dextra cælum, totidemq. sinistra Parte secant zonæ, quinta est ardentior illis. Sic onus inclusam numero distinxit eodem Cura dei: totidemque plagæ tellure premuntur. Quarum quæ media est, non est habitabilis æstu: Nix tegit alta duas, totidem inter utranque locauit, Temperiemque dedit mista cum frigore flamma.

Est item Zona, Stephano, Ciconum urbs in Thracia, non procul Hebro fluuio, & zeryntho antro. in quo Hecate canes immolabantur, de quo plura in dictione zeryntho. A zona fit zonarius substantiuum Ζωνιοπλόκος, qui zonas facit. Cic. pro Flacco: Quā Mithridates, qui multitudinem illam non auctoritate, sed sagina tenebat. se uelle dixit, id sutores, & zonarij conclamarunt. zonarius, adiectiuum, quod ad zonam pertinet: ut, Sector zonarij

Ζωωνιοπλόκος, qui zonam seu oculos incidit. quem crumeniscam appellare potuit. Plin. in Trin. Mira sunt enim, illic homo est aut dormitator, aut Sector zonarij.

ZONITIS, p. c. Ζωνίτης, cadinæ specus est, lineas quasdam latiusculas zonarum instar discurrentes habens, unde & nomen accepit. Eadem & Placodes, πλακώδης, dicitur, quasi crucea dicitur. Auctor Diosc. li. 5. ca. 40.

ZONVLA, Ζ, [Cinturetta.] Ζωνίθυ, diminutiuum a zona. Cat. in Epi thalamio. Tibi uirgines zonula soluunt finis.

ZONICHON, p. c. Ζώνηχον, herba eadem cum leontopodio: apud Diosc. li. 4. ca. 132.

ZOOPHTHALMOS, Ζωόφθαλμος, herba in testis & subgrūdijs nascēs, quæ notiorē nomine Semperuuiū maius, & ζῶων το μέγα, appellatur. Folium habet carnosum & subrotundum, oculi animalis similitudinem referens: unde & nomen accepit. Vide Plin. li. 25. ca. 13. & Diosc. li. 4. c. 91.

ZOOPHTA Ζωόφουτα, dicuntur teste Budeo, quæ mediani naturam inter plantas, & animalia habet: ut sunt O. trea & Spongia, quæ neque stirpes, neq. animalia dicere possis, sed medium quiddam inter utrunque. Nam sensu prædita esse manifestum est, cum tamen motu careant progressiuo. Nos (inquit Budæus) forte Plantarum mantes dicere possemus: uel Plantarum animalia.

ZOPYRVS, p. c. Ζώπυρος, Physiognomon quidam fuit, hoc est: ex eorum genere. qui se hominum mores naturasque ex faciei lineamentis perspicere profitentur. Huic cum aliquando oblatus esset Socrates, is que cum hominem stupidum bardumque esse responddisset, ceteris eam uocem risu excipientibus, Non falleris (inquit Socrates) o Zopyretalis. n. eram, nisi uitiosam naturam Philosophiæ præceptis superasēs. Zopyrus præterea alius fuit filius Megabyzi, unus ex ijs, qui occiso Pseudosmerdi, Perlarum regnum e Magorum manibus uindictarunt. Hic cum Darius Babylonē uigilum iam mensi frustra obsideret, nasum sibi, aures, & labia amputauit, & ita ad Babylonios transfugit, multa de Darij iniuria conquerens, quem sibi immerenti ita faciem mutilasse simulabat. Receptus itaque a Babylonijs, leuibisq. aliquot prælijs re fatis feliciter gesta, uniuersæ urbis dux constitutus, urbem Darjo tradidit. Quam tamen uictoriam sibi nimis magno consistare, sæpe conquectus est, unum sele Zopyrum integrum malle afferens, quam uiginti cupere Babylonios. Auctor Herod. li. 3.

ZOROANDA, Ζοροανδα, locus est circa Taurum montem, ubi Tigris cuniculus abortus, rursus erumpit. Vide Plin. li. 6. c. 27.

ZOROASTRES, Ζωροάστρης, Bactrianorum rex, Astrologiæ & Magiæ peritissimus, qui eadem, qua Nimus Assyriorū rex, ætate floruit, a quo post multa prælia uario euentu commissa tandem debellatus esse traditur, & occisus. Hic omnium mortalium unus, teste Plin. l. 7. c. 16. eodem quo natus est, die, risisse fertur: cerebrumque ei adeo dicitur palpasse, ut imposita repelleret, futuræ præiugio scientiæ. Primus enim artes magicas creditur inuenisse, ut auctor est idem Plin. li. 30. ca. 1.

ZORONISVS, Ζωρονύσιος, gemma magica, quæ nascitur in Indo flumine. Plin. li. 37. ca. 10.

ZOSTER, Ζωστής, genus ignis sacri, medium hominem ambientis et enecat, si cinxerit. Plin. li. 26. cap. 11. Ignis sacri plura sunt genera: inter quæ medium hominem ambiens, qui zoster appellatur & enecat si cinxerit. zoster item Atticæ promontorium est, non procul ab Anaphlysto, quam longissime in mare excurrens: teste Strab. lib. 9.

Z A N T E V

ZUCHIS, Ζυχίς, oppidum est Africæ non procul a Sirtibus: a quo fit gentile zuchites, Ζυχίτης, Stephanus.

ZYRA, Aphrorum lingua semen paliuri uocatur, contra scorpiones efficacissimum. Plin. li. 24. ca. 11.

Z A N T E Y

ZYGAENA, Ζύγαινα, nomen piscis, apud Aristotelem de animalibus.

ZYGANTES, [Giganti.] Ζύγαντες, populi sunt Africæ mediterraneæ si mijs fere uisitantes, quorū magna copia apud ipsos gignit. Plura de ijs scribit Herodotus li. 14. Horum ciuitas Ζύγαντις, comme moratur a Stephano.

ZYGI, Ζυγοί, populi Meotim accolentes, supra Bosporū Thraciū, Archeis, & Heniochis finitimi. Auctor Stra li. 11.

ZYGIA, Ζυγία, Græcis appellatur aceris arboris genus, ruber, scissili ligno, cortice liuido & scabro: Latine Carpinum uocamus, dicta zygia, quod ex ea materia fiant iuga iumentis, quæ apud Græcos zygus uocantur. Vide Plin. lib. 16. cap. 15. zygia item lunonis cognomentum est, apud Pindarum, eo quod nuptijs præsidere putabatur: unde & γαυλιαν, uocant Græci, Latini etiam pronubam. Vir. 4. Aen. Prima & Tellus & Pronuba Iuno Dant signū: Eodem spectat & illud eodem libro: lunoni in primis, cui uincla iugalia curæ.

ZYGIS, Ζυγίς, serpillum syluestre, non crepens humi, quemadmodū hortense, sed in altitudinem increfces, ramulos edens tenues, surculosos

culosos,folijs refertos longioribus, quam rutæ, & durioribus,& angustioribus.flores autem gignit iucunde olêtes, & gustu acres. Auct or Dio.lib.3.ca. 37.

ZYGITAS, ζυγίται, ex reinigibus dicebantur, qui medio sedebant loco. Nam qui summi erant, Thrauitę dicebantur. qui uero infimi, Thalamii. Dicti Zygitę ἀπὸ τῶν ζυγῶν, quo nomine inter cętera transtra, & sedilia in nauibus uocantur, quę & Latini luga appellant. Vir.6.Aen.Inde alias animas, quę per iuga longa sedebant, Deturbat.Vide Cœl.Rhod.lib.6.ca.10.

ZYGOPOΛIS ζυγόπολις, Ponti urbs in confinio Cappadocię, non procul a Trapezunte. Auct or Stralib.12.

ZYGOSTATÆ, ζυγостаται, ponderum examini præfeti, quorum officium est prospicere, ne qua in ponderibus fraus committatur: ut

annotauit Alciatus in legem 2.Dig.Si certum petatur, ZYMITES, p.p. ζυμίτης, panis fermentatus; ἀπὸ τῆς ζύμης, qua uoce Gręci frumentum appellant. Huic opponitur Azymus, ἄζυμος id est, panis frumenti expers.

ZYTHVM, ne. ge. uel Zythus mascul. ζυθός, potus ex hordeo aqua resoluto confectus, acris gustu & nimis in morem inebrians. Hoc Aegyptij uini loco utebantur, (unde & Pelusiacus potus Poetis inuenitur appellatus) sicut Hispani simili factiti potus genere, quam Celiã uel Ceriã appellabant. Plin.lib.22.c.11. Et frugum quidem hæc sunt in usu medico. Ex iisdem fiunt & potus, Zythum in Aegypto, celiã, & ceriã in Hispania, ceruicia & plura genera in Gallia, aliisque prouinciis, quorum omnium spuma cutem fœminarum in facie nutrit.

F I N I S.

P A V L V S . M A N V T I V S
A L D I . F I L I V S
B O N A R V M . L I T T E R A R V M

Studioſis S. D.

*Etus nostrum tueor institutum, quam licet, accurate, ut ex edi-
bus nostris nullum librum exire patiar, quem non uel auxerit, uel
aliquo pacto nostra expoliuerit, atque ornauerit industria. in
Calepino praestitimus ea, quae polliciti sumus in fronte libri: hic
addidimus egregia multa, ut putamus, certe non admodum per-
uulgata: quae uobis tum utilia, tum grata in primis fore existi-
mamus. habent enim doctrinam homine dignam eleganti, & qui litterarum hu-
manarum in studio libenter uersetur: quae suis locis inserere, & inter Calepini uer-
ba imprimere, uisum non est: laterent enim quodam modo quasi sepulta: nec intel-
ligere facile esset, quem uobis fructum ex opera, studioque nostro liceat percipere. qui
certe, si uoluntati nostrae responderet, esset uberrimus: nec minimum tamen, qui hac
legerit, esse iudicabit.*

ACROAMA. mos erat apud ueteres qui hodie nul-
lus est, ut in fabulis agendis actionem histrionū
musica symphonia commendaret. unde illud,
tibijs dextris, & sinistris, aut, paribus, & impa-
ribus, aut, Serranis, & Phrygijs. erat igitur in
uoce histrionum actio: erat in musica sympho-
nia, quod acroama dicebatur, inde scilicet, q̄
fabulae pars auribus perciperetur, & auditio quaedam esset, ani-
mum leniente musico concentu, sicut illa, quae ad actionem hi-
strionum pertinebat, spectantium oculos oblectabat. atque hāc
fuisse acroamatis significationem, loci demonstrant, quos in an-
tiquorum scriptis obseruauimus. nam in oratione pro Archia
distinguit acroama & uocem, id est eum qui fidibus, & cum qui
uoce caneret. Cum, inquit, ab eo quaeretur, quod acroama,
aut cuius uocem libentissime audiret; respondit, eius, a quo sua
uirtus optime praedicaretur: & in Verrem, acroama pro homine
potius, quam pro reo, plane conitat esse usurpatum. sunt enim
haec uerba. Hic quasi festiuum acroama, ne sine corollario disce-
deret, emblemata auellenda curauit. sed nusquam apertius, quā
apud Macrobiū, quid acroama sit, intelligitur. est enim certe
is, qui fidibus, non is, qui uoce delectat. Saturnaliorum, inquit,
libro 11. Delectatus inter cœnam erat Augustus pueris sympho-
niacis Turonij Flacci mangonis, atque eos frumento donauerat,
cum in alia acroamata fuisset liberalis nummis: eosdemque
postea Turonij æque inter cœnam quaerenti Cæsari sic excu-
savit, Ad molas sunt. In oratione autem pro Sextio, de P. Clodij:
Ipse ille, maxime ludius, non solum spectator, sed actor, &
acroama quod ideo dixit Cicero, quia Clodius utrunque munus,
& histrionis, & musici, obiret. Ex nostro commentatio in ora-
tionem pro Sextio.

ACTUARIUS limes est qui primus actus est ab eo quintus quisque:
quem si numeres cum primo erit sextus, quoniam quinque centu-
rix sex limites claudunt. Actuarius autem extra maximos, D. & K.
latitudinem habent ped. xxi. Per hos iter populo, sicut per uiam
publicam debetur. ita enim cautum est lege Sempronia, & Cor-
nelia, & Iulia. quidam ex his latiores sunt xxi. pedibus, ut hi
qui sunt per uiam publicam militarem acti. habent enim latitudi-
nes nix publicæ. Hæc tradita sunt ab Hygēno in lib. de militib.

constituendis.

ACTVS, agrestis mensuræ genus fuit, de quo dictum est in dictione
Mensura.

ADOPTIO lege curiata fiebat. licebat autem nō patricio plebeium,
sed plebeio patricium adoptare. atque hoc in genere tria lex iu-
bebat obseruari: primum, ut his adoptaret, qui neque procreare
iam liberis posset, & cum potuisset, expertus esset: alterum, ut
tam generum ac dignitatis, tum sacrorum ratio haberetur, id est,
ut ita fieret adoptio, ut nequid aut de dignitate generum, aut de
sacrorum religione minueretur: tertium, ne qua omnino calum-
nia, ne qua fraus, ne quis dolus adhiberetur: quæ si seruari non
omnia, tum adoptionē recte fieri. nihil tamen horū in adoptione
P. Clodij seruatum esse, arguit Cicero in oratione pro domo sua:
neq. solum ob hanc causam ait esse infirmā irritante illā adoptio-
nē, uerum etiam, q̄, cum curiata lex ferretur, tum seruatum de cœ-
lo sit: quod cum fieret, neque legem ferri, neq. omnino quicquā
agi cum populo licebat, primum enim adoptandi causas esse o-
portuit, de quib. pontifices iudices erant; deinde, si causæ proba-
rent, curiata lex fereb. f. quam qui ferret, is omnia seruare debe-
bat, quæ in ceteris legibus, cum ferretur seruari mos fuit. quod ut-
runq. significat Cicero in oratione, cum ait: Ut is adoptet, qui
quod natura iam assequi non pōt, legitimo & pontificio iure que-
rat. itaque quod est apud Tacitum li. xxi. Lege curiata apud pon-
tifices adoptio fiebat; id ita est intelligendum, ut, nisi & lex ferretur,
& adoptandi causas pontifices probassent, adoptio fieri nō
posset. utrunque uero separatim agebatur, cum de causis pontifi-
ces cognoscerent, legem uero magistratus ferret. Adoptantis au-
tem ætatem xviii. annis maiorem, quam eius qui adoptaretur,
esse oportere, a Modestino scriptum est his uerbis: Non tantum
cum quis adoptat, sed, & cum arrogat, maior esse debet eo, quem
sibi per adoptionem, uel per arrogationem filium facit, sed uti-
que plena pubertate, id est xviii. annis, eum præcedere debet.
Ex libro nostro de legibus Romanis.

ÆRARIVM fuisse in Saturni templo, satis ex Festo, Plutarchoq; in
Probl. comitat. sed, æraria tria cur nominentur, non oēs fortasse
norunt: itaq; totam hanc rationem paullo diligentius conabimur
explicare. Ærarium primū illud fuit, quo effracto, cum p̄ annos
multos, ut Appianus, & Lucanus phibent, clausum fuisset, C. Cæ-

far pecuniam uniuersam belli ciuili initio sumpfit. atque in hoc bello Appianus, conditum fuisse aurum, quod in usum Gallici belli erogandum adseruaretur, quod uideretur esse iam inde ab eo tempore institutum, cum urbem Romanam Galli captam incenderunt, tunc enim ut aurum illud reponeretur, belli gallici metu decretum est. Atque ego quicquid postea ex uictorijs, ut ab Africa nis duobus ex secundo, & tertio Punico bello, a prioris fratre ex Asia, a Mummo, & Paulo ex Corintho, & Macedonia, a Lucullo, & Pompeio, ex Trigane & Mithridate partum est (ut alios pene innumerabiles omittam) eodem postea congeitum exitum; primum, quia, exiguam plane aurum fuisse, qua pascitis illis temporibus, paulo post urbem a Gallis liberatam in magna omnium rerum inopia, nondum ualde prolatis imperii terminis, deposita est, uerisimile uideretur, curis tantum pecuniae causa nonquam certe fores ararij sibi effringendas Caesar putasset. a quo adlata laterum aureorum xxv. m. & in numerato pondore ccc. Plinius lib. 2. ca. 3. affirmat; deinde, quod ararium, illud, quod per unum ingreus est Caesar, id fuisse quod aurum, & quae argenteum ex praedae Punicae, & Macedoniae congluturatae, Lucanus lib. 3. docet uis uerbis.

Tum conditus in

Eruitur templo, multis intactus ab annis,

Romani census populi, qui in punita belli,

Quem dederat Perles, quem uicti praedae, lib. 1. ppl.

Alterum fuit ararium ex auro uicesimario; quod in sanctiore arario seruatum ad ultimos casus Liui. lib. 27. prodidit, collectum autem ex eorum, qui in auro mittentur, uicesima; idem Liuius lib. 7. narrat. Tertia ex annua uestigialium pecunia constabat, ex quo, quicquid belli necessitas, aut quodidjanus Reip. usus requireret, decernente senatu, aut ait Polibus, uel etiam, quod potestis temporibus P. Clodius tribunus pleb. contra leges instituit, populo iubente sumebatur, atque hoc tertium ararium assiduus, tum ordinariis, tum extraordinarijs impensis exhaustum, & ad summas angustias redactum, in agraria II. & in oratione de prouincis consularibus, etiam in C. Verrem Cicero. Pedianus in commentario Cornelianae, Marcellus lib. 16. significat, priora duo per quam raro aperiri, ideoque sanctiora uocari solita, Cicero, Caesar, & Liuius demonstrat. nam de praedae bellicae arario, in quo ipso fuisse aurum, Gallici belli metu depositum, ad Atti. epist. 12. & 26. lib. 7. significatur. Caes. autem ipse libro 1. coram de bello ciuili sic. Lentulus consul, apertum sanctiore arario, ex urbe profugit. Florus quoque lib. 4. sanctum ararium uocat. idem sanctius ararium dictum illud esse, quo uicesimarium aurum seruabatur, Liuius lib. 27. ostendit. consulibus, inquit: aurum uicesimarium, quod in sanctiore arario ad ultimos casus seruabatur promi placuit. Quod autem ait Lucanus, Multis intactus ab annis. ita uerisimile uideretur si ciuilia bella excipias, certe enim neque C. Mario, neque Cinnae, neque postremo Sylla, qui publicam libertatem armis oppresserunt, pecuniam capere ex arario religio fuit etiam ipsum Pompeium ante Caesarem, orta inter eos ciuili contentione, ararij pecuniam esse usum, quis dubitet? quanquam accepit multo minus, quam reliquit. Cum igitur araria tria memorantur, distinguuntur pecuniae potius, quam loca: cum uno Saturno templi publicae pecuniae omnes afferuntur, sed in eo templo tres fuisse cellas, in quibus thesauri publici reponerentur licet existimare, ut pecuniae publicae tria genera fuerint, (peccuniam uoco, siue aurum, argentumque percussum esset, siue factum, ut uasa & similia, siue insectum, ut latera) unum ex auro illo propter belli Gallici timorem depositum, & ex praedae bellicae; alterum ex auro uicesimario; tertium ex annuis uestigialibus.

Ex nostro commentario in Epistolas Ciceronis ad Att.

AGER latine appellari dicitur, eo quod in eo agatur aliquid. alij agrum ex graeco nominati manifestius credit unde & uilla graece choragros dicitur. uilla autem a uallo, id est aggere terrae nuncupata, quod pro limite constituitur solet. Et possessiones quae dicuntur, item fundi, praedia, rura, agri sunt: hoc differunt, quod possessiones sunt agri late patentes, publici priuatique, quos initio non mancipatione, sed quisque, ut potuit, occupauit, atque possedit. unde & nuncupati Fundus autem dictus, quod in eo fundatur uel stabilitur testimonium, & tam urbanum aedificium, quam rusticum fundus intelligendum est. Praedium appellatum: quod ex omnib. patris familiae maxime prouidetur, id est apparet, quia si praeuidium: uel quod antiqui agros, quos bello ceperat, ut praedae nomine habebant. Rura uero incultos agros, id est siluas, & pasca, ueteres dicebant. Agrorum nomina multa sunt, cōpascuus, alluius, arcifinius, noualis, squalidus, uliginosus, subseciuus, quorum omnium rationem exponemus: Cōpascuus ager dicitur, quia diuisoribus agrorum relictus est ad pascendum communiter uicinis. Alluius ager est, quae paulatim flumini in agrum reddit. Arcifinius ager dicitur, quia certis linearum mensuris non continetur, sed arceatur fines eius obiectu fluminum, montium, arborum: un-

de & in his agris nihil subseciuorum interuenit. Noualis ager est primum procius, siue qui alternis annis uacat, nouandarum sibi diuina causa. noualia enim semel cum fructu erant, & semel uacua. Squalidus ager, quasi ex colidus, quod iam a cultura exierit, sicut exponit, quod a consuetudine discederit. Virginosus ager est temper humidus, nam humidus dicitur, qui aliquando siccatur, uligo enim humor terrae est naturalis, ab ea nunquam recedens. Subseciuus sunt, proprie, quae quae de materia praecidens, quae si superuacua abicit, inde & subseciuus agri, quos in pertica diuisoribus reculant, quasi steriles, aut pasulres. Ex libello uariorum auctorum de limitibus.

AGRORVM, qualitates Iulius Frontinus his uerbis perfectus est, Agrorum qualitates sunt tres, una agri diuisi & assignati; altera mensura per extremitates comprehensitertia arcifinijs, qui nulla mensura continetur. Ager diuisus assignatus, est coloniarum. hic habet conditiones duas, unam qua plerunque limitibus continetur; alteram, qua per proximos possessionem rigores assignatus est, sicut in Campania Sueuae Aruncae. quidquid autem secundum hanc conditionem in longitudinem est delimitatum, per strigis appellatur; quod quid per altitudinem per scamna. ager ergo limitatus, hac similitudine decumanis & cardinibus continetur. ager per strigas & per scamna diuisus & assignatus, est more antiquo in hac similitudine; qua in prouincijs arua publica coluntur. Ager est mensura comprehensus, cuius modus uniuersus curati est assignatus, sicut in Lusitania Salmiticensibus, aut in Hispania Citeriore Palantinis, & compluribus prouincijs tributarius solus per uniuersitatem populis est definitus. eadem ratione & priuatorum agrorum mensura aguntur hunc agrum multis locis mentores. quomnis extremum mensuras comprehendunt, in formam, in modum limitum considerant. Ager est arcifinius, qui nulla mensura continetur: finitur secundum antiquam observationem, fluminibus, fossis, montibus, uis, arboribus antemissis; quarum diuortis, & si qua loca hoc est quae ante, a possessore potuerunt obtineri. nam ager arcifinius sicut ait Varro ab arceus hostibus est appellatus: qui postea interuentu litium per ea loca, quibus finit, terminos accipere cepit. In his agris nullum us subseciuorum interuenit. subseciuum est, quod a subsecante linea nomen accepit. Subseciuorum genera sunt duo, unum, quod in extremis assignatorum finium centuria exploratio potuit. Aliud genus subseciuorum, quod in medijs assignationibus, & integris centurijs interuenit. quidquid enim inter limites minus, quam interclusum est, fuerit assignatum, in hac remanet appellatione: ideo quod is modus, qui assignationis superest, linea clauditur, & subsecetur. nam & reliquarum mensurarum actus, quidquid inter normalem lineam, & extremitatem interest, subseciuum appellatur. Est ager similis subseciuorum conditioni extracclusus, & non assignatus; qui si Reip. populi Romani, aut ipsius coloniae, cuius sine circundatur, siue peregrinae urbi, aut locis sacris, aut religiosis aequae ad populum Romanum pertinentibus datus non est, iure subseciuorum, in eos, qui assignare potuerit, remanet potestate. Ager extracclusus est, qui intra finitimam lineam, & centuriatis interiacet: ideoque extracclusus, quia ultra limitem finitima linea clauditur. Ex Frontino de limitibus agrorum.

AGNA uocabatur actus, mensurae genus agrestis, rusticis prouinciae Bæticae. ex libello uariorum auctorum de limitibus.

ALLUUIONVM, quae contingere solent in praedijs, & quae ripis quorundam fluminum terminantur, ea natura est, semper incerta possessio, incertum sit eius dominum quod Possessori per alluionem adrecescit. nam quod hodie possidemus, nonnunquam altero die uicini fundi dominio in alteram fluminis ripam translatum acquiritur. nec tamen, apud quem decreuit, remanet, sed plerunque redit ad priorem dominum cum augmento: sepe nec ad posteriorem manet, nec redit ad priorem, sed in arena fluminis inundatione soluitur: ideoque suggestione culminis tui admittitur, ut iudicio agrimenforis finiatur. non de Aegyptiis solis, nec de limi tantum alluionibus loquimur, sed quod salubre est orbi terrarum, atque omnibus prouincijs, promulgamus, ut ea quae per alluionem possessoribus acquiruntur, neque ab arario uendi, neque a quolibet peti, nec separatim censerit uel functiones exigi perpetua lege ualitura sancimus: ne alluionem ignorare uitia, uel rem noxiam possessoribus indicare uideamur. Similiter nec quidem quae paludibus antea, uel pasca uidebantur ascripta, si sumptibus ac laboribus possessorum nunc ad frugum fertilitatem translata sunt, uel uendi, uel peti, uel quasi fertilia separatim censerit, uel functiones exigi concedimus: ne hi doleant diligenter operam suam agri dedisse culturae, ne diligentiam suam sibi damnosam intelligat. Haec ex Frontino de limitibus agrorum: quae ille recitat ex epistola Theodosij & Valentiniani imperatorum. AGENUS

aut. m. & ipse in bello de limitibus agrorum sic inquit. De alluvione oblationis est, si hæc in occupatoris agris, quidquid us aquæ abstulerit repetitionem nemò habet, quæ res necessitatem ripæ munitur inungit, ita tamen, ut sine alterius damno quidquam fiat. Si vero in diuisa & assignata regione tractabitur, nihil amittere possessor: quoniam formis per centurias cuiusque modus adscriptus est: circa Padum autem cum ageretur, quod flumen torrens, & aliquando tam uolentem decurrit, ut alueum mutet, & multorum late agros trans ripam, ut ita dicam, transferat: sæpe etiam insulas efficit. At Cassius Longinus, uir prudentissimus, iuris auctor, hoc statuit, ut quidquid aqua lambendo abstulerit, id possessor amittat: quoniam scilicet ripam suam sine alterius damno tueri debet. Si uero maiore uel decurrens alueum mutasset, suum quisque modum agnosceret: quia non possessoris negligentia, sed tempestatis uolentia abreptum apparet. Si uero insulam fecisset, a cuius agro fecisset id possideret, ac si ex communi quisque suum reciperet. Scio enim quibusdam regionibus cum assignarentur agri, adscriptum aliquod per centurias flumini. hoc autem prouidit auctor diuidendorum agrorum: ut quoties tempestas fluium concitasset, non per regionem excedens alueum uagaretur, sed sine iniuria cuiusquam deflueret. hoc tamen agros, id est hunc omnem modum qui flumini adscriptus est, resp. quibusdam uendit, hæc quæstiones maxime in Gallia tota mouentur, quæ multis cõtracta fluminibus immodica aluium niues in mare transmittit, & subitaneam relegationem repetinas inundationes patitur. Aliquibus locis impetrauerunt possessores a præside prouinciæ, ut aliquam latitudinẽ flumini darẽt. nam & in Italia Pisanum flumini latitudo est assignata eatenus, quousque alluebat.

ALLUVIUS ager a ueteribus dicebatur, quem paulatim fluius in agrum reddit.

AMPLIATIO, & comperendinatio, differunt omnino inter se, nec tamen in quo plane differant, satis constat. quia de re recitabimus primum Pediani uerba; deinde quid sentiamus ipsi, exponemus. Pedianus igitur sic. Ante legem Glauciæ de comperendinatione, aut statim sententia dicebatur, si absolendus esset reus: aut, Amplius, prænucciabatur, si uideretur esse damnandus, cum dixissent iudices, Non liquet, hoc est, obscura causa est. itaque ea pars, interposita dilatione, dicebat, in cuius peroratione uidebatur obscuritas. comperendinatio uero utriusque partis recitatio est. & infra subiungit hæc. Alij sic. Inter comperendinationem & ampliacionem hoc interest, quod comperendinatio ex una tantum reddebatur, cum causam iudex nõ intelligeret, & omnino, si uidebatur iudicibus bona causa, absoluebant reum: si mala, non statim condemnabant, sed hac excusatione parcebant. nam, cum condemnandi nota esset. C littera, absolue di. Ampliandi signum N L. dabant, quo significant nõ liquere: unde ampliatio nascebatur. quibus ex uerbis primum illud intelligitur, ampliacione aut accusatorem solum aut defensorem iterum causam egisse: deinde, etiam hoc constat, esse, Amplius pronunciatum, non cum ambigeretur, absolendus, aut condemnandus esset reus, sed cum ita dilucide pareret culpa, ut condemnandus omnino uideretur. in quo tamẽ, ut, quasi ad excusandum dilacionem, speciem aliquam dubitationis præse ferret, ampliandi signum in tabellis dabant N L, tumq; iterum dicebat is, uel pro reo, uel contra reum, qui quod proposuerat, argumentis non satis probasse uideret. Quod ad primum attinet; etiam Pediano sicuti debeo tribuo plurimum: quæro tamen, uere ne senserit an secus. uenit enim in mentem suspicari, quemadmodum in comperendinatione, sic in ampliacione ab utraque parte iterum acta causa sit. Liu. enim li. xlii. causam de repetundis ex ampliacione utrinque ait esse actam. idem ex ijs uerbis possum conijcere, quæ sunt apud Ciceronem lib. i. in Verrem: Qui d ego nunc in altera a actione Cn. Dolabellæ spiritus, quid huius lacrimas, & concursationes proferam uocat altera actionem post ampliacionem, quod uerbum spectare potius utranque partem, quam alterutram, uidetur. & Asconius ipse, non dubito, quin idem senserit. subiungit enim hæc in suo commentario, Hic apparet etiam in ampliacione sic alteram dici quemadmodum in comperendinatione. De illo altero, cum dixit, ampliacionem fuisse, non in causa dubia, sed in manifesta rei culpa, non ad causam melius cognoscendam, sed ad damnationem differendam: plane non assentior nec tamen audeo dissentire. libenter enim existimauerim Amplius, esse pronunciatum, cum obscura causa esset, nunc de oblatione, aut condemnatione satis liqueret, propterea quæ ampliari requiri ad causam demonstrandam uideretur. nam si ampliatio futuræ damnationis esset signum: quorsum cum de Philodamo esset, Amplius, pronunciatum rantonpete Dollabella & Verres contendisset, ut condemnaretur? non opera superuacua fuisset? contenderunt autem, quia uidebant posse fieri, ut absolueretur. quid? Pedianus ipse nonne contra suam sententiam

loquitur? quæsi enim oblitus ea, quæ ante de ampliacione dixerat, hoc in loco ait. Mos ueterum hic fuerat, ut, si absolendus, quis esset statim absolueretur; si damnandus, statim damnaretur, si causa non esset idonea ad damnationem, absolui tamen non possit, Amplius pronunciaretur. Sed fortasse Pedianus excusari poterit, si tempora distinguatur. hoc modo, aut ante legem Glauciæ ampliatio fuerit dilata cõdemnationis iudicium, post legem uero Glauciæ, obscuritatis, nec satis exploratæ sententiæ. utrunque sane duo Ciceronis loca si quis attenderit, uidentur ostendere, primum, in iudicio Philodami, de quo proxime dictum est. ibi enim, dubium fuisse post damnationem euentum iudicij, plane constat. deinde, cum ea dixit in eodem libro: Verum ut opinor, Glaucias primus tulit, ut comperendinaretur reus. antea uel iudicari primo poterat, uel, Amplius, pronunciarum. utrum igitur putas legem molliorem? opinor, illam ueterem: qua uel cito absolui, uel tarde condemnari licebat. nam hoc, Tarde condemnari, ad illud, quod proxime dixerat, referatur, Amplius pronunciarum. ut ampliatio nihil aliud, quam tardam condemnationem, significare uideatur. Differunt etiam in hoc a comperendinatione ampliatio, quod ampliatio tantum a iudicij arbitrio ac uoluntate pendet, comperendinatio uero est illa quidem in iudicibus posita, sed petente uel accusatore, uel defensore. nam, nisi alteruter, ac uterque petiisset, nihil iudices de comperendinando reo cogitassent. non potuisse autem comperendinationem iudicibus omitti, Pedianus docet, cum ait, ideo testium usum esse Ciceronem, ut, si posset, comperendinationem tolleret. sperabat enim Cicero causa per testes patefacta, iudicibus quæ probata, futurum ut de tollenda cõperendinatione a iudicibus impetraret. ergo, tum in iudicibus, tum in accusatore ac defensore situm fuisse comperendinandi ius, uere dixi. Differunt etiam origine ampliatio, & comperendinatio. nam uetustior rem fuisse ampliacionem uerba Ciceronis de lege Glauciæ demõstrant, & P. Licinio C. Cassio cos. hoc est multis ante primam de repetundis legem annis, quam a L. Pisone lata diximus, ampliatio esse reos in iudicio repetundarum, apud Liuium li. xlii. animaduertimus. Ex lib. nostro de legibus Romanis.

ANVLVS, primus Prometheus fertur circulum ferreũ, incluso lapide, digito circumdedit. quia consuetudine homines usi anulos habere cœperunt. anuli autem per diminutionem dicti circulus & anis, qui sunt circum brachia, & circum crura. Anulos homines primum gestare cœperunt quarto a pollice digito; quod ea uena quædam ad cor usque pertingat: quam notandum ornandam que aliquo insigni ueteres putauerunt. Apud Romanos anuli de publico dabantur, & non sine discrimine, nã dignitate præcipuis uiris gemmati dabantur, cæteris solidi. anulum aureum neque seruus, neque libertinus gestabat in publico, sed anulo aureo liberi utebantur: libertini argento, serui ferreo. Apud ueteres ultra unum anulum uti, infame habitum uiro. Gracchus in Mæquium: Considerate Quirites sinistram eius, cuius auctoritatem sequi mini: qui propter mulierum cupiditatem, ut mulier est ornatus. Crassus, qui apud Parthos periit, in senectute duos habuit anulos, causam præferens, quod pecunia ei immensa creuisset. Femina non usæ sunt anulis, nisi quos uirgini sponsus miserat; neque amplius quam binos anulos aureos in digitis habere solebant. Inter genera anulorum sunt, unguis, Samothracius, Thynius. unguis est gemmatus, uocatusque hoc nomine, quia, sicut unguis carni, ita gemma anuli auro accingitur. Samothracius aureus est quidem, sed capitulo ferreo, a loco ita uocatus. Thynius purus est, primum in Bithyia fabricatus, quam olim Thyniam uocabant. Flaccus.

Lucentes mea uita nec smaragdos.
Berillos mihi * nec nitentes,
Nec præcandida margarita quæro:
Nec quos Thymia lina perpoliuit
Anellos, nec laspios lapillos.
Isidorus de etymologijs.

APOLLINARES ludi cum in unum annum uouerentur, incertoque die fierent, senatus P. Licinium Varum, prætorem urb. ferre ad populum iussit, ut in perpetuum in statum diem uouerentur, hi ludi, cum Annibal esset in Italia, ex Martij, clari uatis carmine primum instituti. cuius in libris hæc inuenta Liuius recitat lib. v. eademque fere & Macrobius lib. Sat. i. Hostes, Romani si expellere uultis; Apollini uouendos censeo ludos, qui quotannis comiter Apollini fiant: cum populus dederit ex publico partem, priuati uti conferent pro se, suisque. ijs ludis faciendis præerit prætor is, qui ius populo plebique dabit summum. X. uiri græco ritu faciant. hoc inuento carmine censerunt partes Apollini ludos uouendos faciendosque. uoueri autem, & fieri a prætore urb. quod is esse uideretur, qui ius

populo plebique summum daret: cum facti essent, duodecim milia aris prætori ad rem diuinam, & duas hostias maiores dandas: & ut uiri sacra ritu græco facerent, hisque hostijs, Apollini boue aurato, & capris duabus albis auratis, Latonæ boue femina aurata, ludos prætor cum facturus esset, edixit, ut populus per eos ludos stipem Apollini, quâ tam commodum esset, conferret. populus eos coronatus spectauit, matronæ supplicauerunt: uulgoque a pertuis ianuis in prætorio epularunt: celebrerque dies omni cæremoniariis genere fuit. Anno proximo, referente Calpurnio prætor, decreuit senatus, ut iij ludi in perpetuum uouerentur. triennio post, ut in perpetuum in statum diem uouerentur. P. Varus, ut diximus, prætor urbe a senatu iussus, legem tulit, & ex ea lege ipse primus uouit, fecitque ante diem xi. nonas Quint. eumque diem solemnem deinde seruatum esse Lilius tradit, ego tamen M. Bruti, qui Cæsarem interfecit, prætoris urbane absentis nomine, neque uno die tantum, neque xi. nonas Quint. factos inuenio, sed, cum nonis Quint. essent commissi, usque ad xi. idus datos fuisse. quod ex duobus locis epist. ad Att. libr. xvi. colligitur. atque hoc ipsum, de pluribus ludorum Appollinarium diebus, confirmat satis plane, ut uideatur, Lilius libro xxxvi. his uerbis: Ludis Appollinaribus ad v. idus Quint. cælo sereno, inter diu obscurata lux est.

Ex libro nostro de legib. Romanis.

ARCIFINIUS ager dictus est, quia ceruis linearum mensuris non continetur, sed arcantur fines eius, obiectu fluminum, montium, arborum: unde & in his agris nihil subseciuorum interuenit. Sic in lib. uariorum auctorum de limitibus. Siculus autem Flaccus, Occupatorij, inquit, dicuntur agri, quos quidam arcifinales uocant. ij autem arcifinales dici debent, quibus agris uictor populus occupando nomen dedit. bellis enim gestis, uictores populi terras omnes, ex quibus uictos eiecerant, publice atque uniuersaliter territorium dixerunt. intra quos fines ius dicendi esset: deinde, ut quisque uirtute colendi occupauit, arcendo uicinum, arcifinalem dixit. Et apud Frontinum hæc legimus. Ager arcifinitus, sicut ait Varro, ab arcendis hostibus est appellatus: qui postea, interuentu litium, per ea loca, quibus sunt, terminos accipere cepit in his agris nullum ius subseciuorum interuenit. Arcifinales agri, & Arcifini dicuntur, quorum fines deprehendi non possunt.

AUGUSTI termini dicebantur in locis montanis positi, rotundi, quod Augustus eos recensuit, & ubi fuerunt, lapides aliquos constituit, & omnem terram suis temporibus remensurari uoluit, ac ueteranis assignari.

AUSPICIA, duo fuisse auspicioꝝ genera, Dio narrat: unum sine obnunciatione, alterum cum obnunciatione, utroque genere potestas agendi cum populo tollebatur: primo, uel si nulla omnino signa de cælo monstrarentur, nec obnunciaretur quidquam: altero, cum cælesti aliquo signo uiso, quod publicam calamitatem portendere uideretur, obnunciaret is qui auspiciabatur, ei, qui agere cum populo uellet. utrunque genus, lege lata, sustulit P. Clodius, Ciceronis inimicus. de quo sic in oratione pro Sextio. Iisdem consulibus sedentibus, atque inspectantibus, lata lex est, ne auspicia ualere, ne quis obnunciaret, ne quis legi intercederet. Ex nostris commentarijs in orationem pro Sextio.

BRUTVS, & Bruti, & Scruæ, & Bulbulci, cognomina gentis Iuniae fuerunt. Brutorum præcipue nominantur, Lucius ille Brutus, qui reges eiecit; & M. Brutus, qui Cæsarem occidit. Lucius patricius fuit: de Marco, patricius fuerit, an plebeius, potest ambigij. patricium fuisse, Posidonius philosophus, eumque secutus Plutarchus affirmat: Brutum enim eum, qui reges expulit, tres filios habuisse, duos, quos particeps conuersionis in repub. ultimo supplicio, patre consule spectante, affectos, historia narrat; tertium, unde Iunia gens propagata est, & a quo M. Brutus originem duxit. Contra, plebeium ut fuisse credimus, Dionysij Halicarnassensis facit auctoritas. nam, & si Plutarchus, pro eo, ac de beo, plurimi facio: tamen Halicarnassensem, qui nititur argumentis, libentius, hæc quidem in re, auctoræ sequor. Plutarchi est simplex & nuda narratio. nã ilud nescio quid, quod affert ex Posidonio; ipsius Posidonij ætate fuisse Romæ præstantes ex ea gente uiros, quorum forma ad similitudinem magis accederet illius Bruti, qui ciuitate dominatu regio liberauit, ita plane nihil est, ut resellendum non existimem. Noster autem Cicero, cum in Philippicis orationibus, & in libro de claris orationibus dixit idem, quod postea Posidonius, & Plutarchus, potuit id Bruto gratificari; quem tum uicè diligebat, tum ad studium libertatis recuperandæ facilius impelli posse existimabat, si ab illo Bruto, qui primus Romæ iugum seruitutis uirtute depulserat, progenitum ostenderet. Dionysij ratio hæc est, eaque, ut mihi uidetur, admodum firma, si Lucius ille Brutus, qui libertatem Romæ constituit, uirilem stirpem reliquisset; eius posterij patricij fuissent, quod si patricij; consula-

tum sine dubio multi gessissent. at per annos ccc. quod falsè clarant. consul Romæ Iunius nemo fuit. nam, quod, Scruæ, & Bulbulcos, qui ut diximus Iunij fuere, consules Iunias, c. post Reges exactos annis; hoc potius docemur argumento, plebeios fuisse, quam patricios: cum in consularu collegas haberent de gente patricia; eo porro tempore consules fuerunt, cum eum magistratum duobus patricijs mandari, lex Iunia ueraret. Præterea, in eiusdem Dionysij historia tribunum ple. uideo Brutum quendam, plebeie partis deflorem accitimus; item alterum in oratione pro Quinctio; alios etiam alibi, quos, ut opinor, de gente Iunia fuisse, nemo negabit; & plebeios fuisse, ideo putandum est, quod tribunatum pleb. ijs tantum hominibus deferri, leges iaberent. Lilius sane duos tantum nominat Bruti filios: in quos, conuersionis crimine coniunctos, animæ dolum est. sed uerbum addit nullum, unde nullum præterea Bruti filium fuisse possit intelligi. Apud Dionem eadem fere, quæ apud Lilium, leguntur: ut non facile, utrum senserit, diiudicare liceat. itaque dubitatio ex Dionysio, Plutarcho, Posidonio tota nascitur; quam ego quidem, cum argumento illa duo, quæ posui, cum animo meo confidero, unum, de nullo Iunio per ccc. annos, post reges eiectos, consule, alterum, de Brutis trib. pl. quos Dionysius, & Cicero nominant: non admodum esse uideo, cur dubitem. & ab eo Bruto, quem cõtra patres multa pro plebe gessisse Dionysius memorat, potuit M. Brutus, Serulix filius, ceterique Bruti eius gratis ortum traherent porro ab aliquo L. Bruti patricij liberto. nam: liberti ita familiarè nomen assumebant, ut patricij, licet ab homine patricio, manumissi tamen esse non possent. Ex nostro comm. ad Q. Fr.

CANDETVM Galli appellant in agris urbanis spatium certum pedum, quasi centeatum: in agris rusticis autem pedum, centum quinquaginta quadratum iustum candetum uocant. Ex libello uariorum auctorum de limitibus.

CAPITALE crimen non ita plane est intelligendum, quod uita priuaretur, qui crimine capitali damnatus erat; sed ideo capitale, quod eum, qui damnatus erat, capitis autem pœna uel libertatis, uel ciuitatis amissio dicebatur, quam utranque, capitis diminutionem uocabant, at capitis diminutio cum triplex esset, maxima, media, minima; non omnis tamen pœna fuit, sed tantum dux prioris maxima, quæ libertatis ademptione fiebat; & media, quæ ciuitatis minima, cum familia mutaretur, beneficium potius, quam pœna, fuit, quod si cui magistratus adimeretur, capitis diminutio non fuit; ut in li. i. legimus: sicuti capitis diminutio fuit maerente magistratu, ut in emancipationem filij: quod li. xlviii. de capite minutis traditum est. quocumque autem in crimine uel maxima, uel media capitis diminutio sequeretur, capitale illud esse crimen dicebatur.

Ex libro nostro de legib. Romanis.

CARDO a ueteribus dictus est limes, qui a meridiano ad septentrionem dingeret: a mundi cardine. Hoc Aggenus, & Hygenus tradiderunt.

CENSOR, quinque primum fuit censorum imperium, ea lege, quæ Gegæio Macrino et Quinctio Capitolino v. cos. lata est: Quia simul illud sancitum, ut de gente patricia crearentur, sed eam legem sexennio post Mam. Aemilius dictator correxit, lege lata ne plus quam annua ac semestris censura esset. grauis enim omnis diuturna potestas in libera ciuitate. Censorum erat munus, ciuitatem censere, uectigalia locare, uitia notare. notatio autem, & animaduersio in improbos ciues non eiusdem erat generis. senatori senatu mouebatur: eques equum publicum perdebat: plebeius in Censuram tabulas referebat, & erarius fiebat, hoc est, ferendi suffragij, & capiendi muneris publici potestate omni priuabatur, ut tantum ad æra pro suo capite, tributi nomine, pendenda ciuis esset. Censuræ, ut ait Gellius, pro sacris bello Gallico receptis, custoditisque, municipes sine suffragij iure facti: cõcessumque illis, ut ciuitatis Romanæ honorem quidem caperent, negotijs tamen atque oneribus uacarent. hinc tabulæ Censuræ appellata, in quas censores referri iuebant, quos nota causa suffragijs priuabant, adimebant igitur censores quod cuique ordini summum erat, senatori, ne in senatu esset; equiti, ne equitis insignie publicum equum, & anulum aureum, haberet; plebeio, ne suffragium ferret, quod enim præterea posset adimi, nihil erat. suffragij porro amissionem sequebatur amissio simul omnium munerum publicorum, sicuti, suffragij iure concessio, scimus honorum simul ac munerum omnium partem esse datam. Erat ne ciui Romano senatori, dicit aliquis, præter ordinis amissionem, alia pœna erat, nam interdum non modo aditu curiæ prohibebatur, uerum etiam tribu mouebatur, in ærariosque referebatur. moueri autem tribu, est, in tribum ignobiliorem transferri, ut ex rustica in urbanam, uel in aliam rusticam minus honoratam. Aemilium quidem Mamercinum, quod censuræ tempus minisset, a censoribus & senatu eiectum, & tribu motum, ærariumque etiam,

nam, censu o duplicato, esse factum, Livijs libro XXI. scriptum reliquit. eodemq. modo ciues Romanos ordinis equestris nō modo equo publico priuatos, uerum etiam in ærarios reatos esse ex Valerio Maximo, alijsq. didicimus. Censuram autem notam atq. ignominiam is, qui succedebant, censes plerumque soluebant. atque etiam, quod censor unus statuerat, id alter sæpe mutabat. præterea, notatos a censoribus pristinum in locum restitue re uel iudices, re cognita, & iudicata, suis sententijs, uel populus ipse suffragijs & poterat, & solebat. quod si quis, est senatu eiectus, neque a censoribus sequentibus, neque a iudicibus, neque a populo in integrum restitutus esset: unā habebat in senatum redeundi uiam, si honores illos denuo populi suffragijs consequeretur, quos qui gesserant, is, etiam si lecti in senatum a censoribus non essent, patere tamen curiam leges iubebant. Cautus, qui bus ciues Romani a censoribus notantur, multæ tradunt, ut, si quis conceptis uerbis peierasset; si, cum esset in provincia socios diripisset, si pecuniā accepisse ob rem iudicandam putaret; si pro æris magnitudinem prædia mancipasset; si paulo esset insolentior in sumptu: qua de re uerba sunt hæc apud Gellium lib. 4. Cornelium Rufinum, bis consulatu & dictatura functum, censor Fabricius senatu mouit ob luxuriæ notam, quod decem pondera argenti facti haberet: notabantur et qui strigiores equos haberent, quibus equus publicus adimabatur. omnium denique rerum nomine male audientes, ut furti, peculatus, captarum pecuniarum, quo socijs, quorum criminum turpia iudicia uocabantur, a censoribus notabantur: ut tamen idem illarum ipsarum rerum postea iudicijs absoluti, suis suum, censorum animaduersione ademptum, sæpe recuperauerint. neque unquam iis quos animaduertissent censes, propterea uel magistratum capere uel iudicem legi, uel alterum accusare non licuit. In censu poena fuit grauissima bonorum, & libertatis amissio, eamque significat quidem Lilius, cum ait lib. 1. seruius censum maturauit metu legis de incesis late narrat autem aperte Dionysius, τὸ δὲ inquit, τὸ μὴ ἀναστῆναι πρὸς αὐτὸν, τὴν τε δὲ αἰὲς ἐπέσει, καὶ ἰσθὺν ἰσθῆναι, ἀπὸ δὲ ἰσθῆναι. Ex nostro libro de legibus, & ex lib. de ciuitate Romana.

CENSORVM etiam erat, curare, ut sacella non in domo cuiusdam essent, sed populo paterent. itaque Lilius lib. XL. ubi loquitur de Lepido, & Fuluio censoribus, complura, inquit, sacella, publicaque sacra, occupata prauis, ut paterent essentque populo, curarunt.

CENSVS, egregia multa sunt, nec a multis animaduersa quæ de censu ciuium Romanorum a ueteribus tradita licet colligere. Censebantur ciues Romani, non ubi ad ætatem serendis armis idonei, hoc est ad annos XVII. peruenerant; quod uideo quosdam existimasse; sed a quo primum die nati erant. nam si robustiores tantum censi essent; Ser. Tullio regnante: qui censum instituit, Romæ fuissent hominum ducenta millia. si quidem Lilius octuaginta millia. Dionysius etiam plures in primo censu commemorat, ut necesse sit, eos, qui nondum per ætatem gestare arma possent, (omitto senes affecta iam ætate ob infirmitatem uirium domisidentes, aut in lectulis cubantes) haud fere pauciores ducentis millibus fuisse. tantoq. marium numero parum fuisse numerum feminarum, & que necessarium uideatur. quod certe, ad estimationem quidem iudicii mei, uix est ut credi possit. demus, id quod uerum est, urbem Romam quinque regum uirtute, ac sapientia reb. omnibus uehementer esse auctam. annorum uero CXXXII. spatio in ipso enim principio Seruius, sextus rex, censum instituit incrementa fuisse tanta, ut capitum ducenta millia, quam hodie multitudinem in una aut altera Europæ urbe uix, aut fortasse ne uix quidem inuenias, numerata sint; ita simile ueri non est, ut moustri simile uideatur. ipse etiam Lilius lib. III. cum ait; Q. Fabio T. Quintio cos. censa ciuium capita CXXXII. millia, CXXXII. præter orbos. orbosque; nullam ætatem, orbis exceptis, nullumque sexum censu exclusum, satis indicat. idemque lib. LXI. significat, cum inquit: Censa sunt capita CCXXXVII. millia, XXXII. præter orbos, & uiduas. Quæ si cui dubia uidentur argumenta, Dionysij Alicarnasæi legat historiam. nam ex eius uerbis, quæ sunt lib. I. non modo cuiusque rem esse æstimaram, quod unum Lilius, scripsit quandoque parum diligens, tradidit, uerum etiam ætates omnium, uxores, liberos, locum ubi habitarent uel in urbe uel in agro, publicis in tabulis notatum, planissime ostenditur. Quod autem ad libertinos attinet; eos item una cum ingenuis esse censos, idem Dionysius eodem in loco significat. Vtrum uero, qui extra pomerium, an soli qui intra pomerium habitabant, censentur, dubitare non licet: cum ab eodem & de agro Romano fieri mentionem uideamus. Et ut de rusticis Romanis census ex Dionysio, sic de municipibus postea quæ communicari cœpta ciuitas est, plane constat ex eo Pediani loco: Conuenerat ex municipijs, cuiuscunque modi multitudo, aut, propter comitia, suffragiorum causa, aut ludorum, aut ut censere-
nt. nec tamen obscure idem significant illa uerba pro Cluen-

tio: Illum tabulas publicas Latini censorias corrupisse, decuriones uniuersi iudicauerunt certe enim de tabulis is intelligit, in quas censes, cui ciuium Romanorum censum agerent, municipum nomina retulerant. Coloni ante bellum Punicum secundum non censabantur. ait enim Lilius sic lib. XXIX. Quod etiam coloniarum quod nunquam antea factum erat, deferentibus censoribus, censum acceperunt; quantum numerum militum, quantum pecunia ualerent, in publicis tabulis monumenta extarent. Censebantur quinto quoque anno lustrum scilicet confecto, quod integrum quatuor annorum spatium sunt, tamen, ultra quadrienni interval- lum, uel bello, uel domesticis discordijs, uel alio casu, sæpe produm esse censum, obseruauimus. Magistratus huic numeri præfuit, primus, qui summus in urbe fuit, reges duo postremi, Seruius, & Superbus, eiectisq. regibus, consules; deinde, cum consules bellis impedirentur, censes; qui ab re nomen acceperunt. Censum in foro fiebat; lustrum in campo Martio condebatur, census sue, oue, tauro; quod sacrificium & solitaria uocabant. de lustrum Lilius, Dionysius, omnes historiarum narrat. de censu inde con- scriptione, quod equites trabecatos per medium forum idibus quintilibus ante censes sua manu equum tradidisse. Lilius, Valerius, Suetonius, Plutarchus affirmant. quæ re significanda uerbum, transuere, ueteres historici libenter usurpant; Cicero, traducere dixit. quod si equites in foro censabantur, de ceteris, nihil obitat, quin idem putemus. A principio, e Seruii regis instituto in sua quisque classe, quæ in centurias dispersa erat, hoc est, ex suo quisque censu, quæ rei familiaris erat æstimatio, censabantur; qui centum millia, eo ue amplius possideret, in prima classe, qui infra centum usque ad septuaginta quinque, in secunda, inde ad quinquaginta millia in tertia, inde ad uiginti millia, in quarta, ab eo ad undecim millia, in quinta; infra uero, in sexta. ex quo sequitur, ut decuriones, equites, senatores omnes in prima classe censerentur: quando quidem neque decurio poterat esse, qui centum millia non haberet, neque eques, qui quadringenta millia, neque senator, qui octingenta millia. Post ex plebs uero XXXV. tribus non in centurijs, sed in sua quemque tribu censum esse crediderim. senatores enim, clarissimos uiros, summis honoribus tu- ctos, ipsos, inquam, censes, M. Lilius Salmatorem, C. Claudium Nerone, in suis utrunque tribubus, nulla facta classium mentione, censum esse, Lilius. li. XXXIX. perspicue demonstrat his uerbis. Equitem deinde census agi coeptus est, & amb. forte cen- sores equum publicum habebant. cum ad tribum Polliam uen- tum est, in qua M. Lilius nomen erat; & præco eundem citare ipsum censorem: cita, inquit Nero, M. Lilius; & siue ex refi- dua & uetere similitate, siue intempestiua iactatione seueritatis inflatus, M. Lilius, quia populi iudicio esset condemnatus, equum uendere iussit. item M. Lilius, cum ad tribum Narniensem, & no- men collegæ ueatum est, uendere equum C. Claudium iussit. Festus tamen uidetur significare, post expletas etiam XXXV. tribus censes esse ciues Romanos in centurijs: ait enim sic Niquit- uit centuria est, quæ dicitur a Ser. Tullio rege constituta, in qua liceret ei suffragium ferre, qui non tulisset in sua; ne quis cuius suffragij iure priuaretur. nam, sciscito, significat, sententiam dicit, ac suffragium ferre: unde scita plebs. sed in ea centuria neque censetur quisquam, neque centuria præficitur, neque centurialis potest esse: quia nemo certius est eius centuriæ. est autem Nequis- scit, nisi quis scit. Pedianus etiam, cuiusque cuius nomen in al- bo si centuria scriptum fuisse, tradit: indeque exemptos qui a cen- sope ærarii fierent. itaque hanc ueterum quasi controuersiam ita- dit mememus, ut nominatas quidem & recognitas in censu singu- lis tribus, nomina tamen ciuium in sua cuiusque centuria scripta esse dicamus. Et quoniam tria genera ciuium fuisse constat, senato- res, equites, plebem, & plebi equites, equitibus senatores digni- tate præstitisse, constat: ratio postulat, id quod etiam ueterum ex- emplum testantur, ut in censu primus ordinis senatorum locus, equi- tum secundus, plebs uero fuit postremus. primum igitur recita- bantur omnium senatorum nomina, erat autem, inter ipsas senato- res primum recitari, per honorificum: isque princeps senatus uocabatur. id in arbitrio censorum positum erat: a quibus tamen meminimus, nisi de consularibus, principem senatus esse lectum, ani- maduertimus. eodem modo princeps equestris ordinis dicebatur is, quem censes primo loco scripsissent in iis tabulis quæ equi- tum nomina continebant. Ex nostris obseruationibus.

CENTURIA, uocabulum e centurijs, ut ait Siculus Flaccus, ex eo datū est, cum antiqui Romani agrum ex hoste captum uictori populo per bina iugera partiti sunt, centenis hominibus ducentena iuge- ra dedertunt; & hoc facta centuria iuste appellata est.

CILICIA, termini dicti sunt a Cilicio Saturnino, centurione cohortis septimæ & uicesimæ, qui terminationem fecit.

CIRCULVS, quinque circulis hæc nomina assignant. summum sri- gidissimæ partis finem, septentrionalem appellant, secundum ab eo, solstitialem: ab hoc deinde, qui mediū polum diuidit, & quic-

stialem: quod in eo sol diei & noctis horas æquet: ab hoc deinde, qui est æquinoctialis proximus, brumalem. nam & solstitialis est ordinatus. septentrionalis deinde se contrarium australem appellant. circulus autem zodiacus, cuius hinc sol negatur excedere, ex circulo solstitiali ad brumalem per diagonum ostenditur, ita ut ex utraque parte meridiana circulum medium secet. per hunc sol refertur, & orbem terrarum uiginti & quatuor goris circum ire. Ex Hygeno de limitibus constitutendis.

Circus. Soli principaliter consecratus est a paganis. cui ædes medio spatio, & effigies de fastigio axis emicat: quod nonnulli putauerunt sub recto consecrandum: quem in aperto habent. Est autem circus omne illud spatium, quod circue equi solent. hunc Romani dictum putant a circui equorum, eo quod ibi circummetas equi currunt. Græci uero a Circe filia Solis, quæ patri suo genus hoc certaminis instituit. Ornamenta Circi, oua, meta, obeliscus, carcer. Oua honori Castoris & Pollucis scribunt, qui illos duo editos credendo, de cygno & Ioue non erubescunt. Metarum appellatione proprie terminum ac finem mundi designare uolunt, ab eo quod aliquis emensus finis est, siue ad testimonium orientis occidentisq. solis. Obeliscum Messeres rex Aegypti primus fecisse fertur tali ex causa. Cum quodam tempore Nilus uolens inundatione Aegyptum uisitasset, indignatus rex tanquam penas a flumine exigeret, sagittam in undas misit. non multo post graui ualitudine correptus, lumen amisit: qui post excitatem uisu recepto duos obeliscos Soli consecrauit. obeliscus enim sagitta dicitur. qui ideo in medio circo ponitur, quia per medium mundum sol currit. medio autem spatio ab utraque meta constitutus obeliscus, fastigium, summitemque cæli significat; cum Sol ab utroque spatio medio horarum discrimine transcendit. summo obelisco superpositum est quiddam auratum, in modum flammæ formatum, quoniam Sol plurimum calor atque ignis habet. In circo, unde emittuntur equi carceres dixerunt, à carcere, qui est in ciuitate: quod ut ibi homines damnati atque inclusi, ita hic equi coercentur, ne exeant ante quam signum emittant. Ars Circi, auriga, & currus, equites, uel pedites, aurigæ autem duobus coloribus sunt, prasinus & Venetus. prasinus terræ, uenetus cæli & mari dedicatus est a paganis. Erichthonius autem qui regnauit Athenis primus, quatuor equos iunxisse fertur, sicut Virgilius auctor est, dicens.

Primus Erichthonius currus, & quatuor ausus,
Iungere equos, rapidisque rotis insilire uictor.

Curus autem à cursu dicitur: uel quia rotas habere uidetur, unde & carrum, quasi currum quadrigatum uero currus duplici tempore olim erant, perpetuoque, & qui omnibus equis iniiceretur. Iugo primus Cristeres Sicyonius tantum medios iungauit, eosque singulos ex utraque parte simplici uinculo applicauit. Quadrigæ, bigæ, trigæ, seigæ a numero equorum & iugo dicitur. ex quibus quadrigæ Soli, bigæ Lunæ, trigæ inferis, seigæ Ioui, desultores Iuicis & Hespero sacrauerunt. Quadrigæ ideo Soli iunguntur, quia per quatuor tempora annus uertitur, ueritas, ætatem, autumnum, & hiemem. bigæ Lunæ; quoniam gemino cursu cum Sole contendit; siue quia & nocte uidetur, & die iungunt enim unum equum nigrum, alterum candidum. Trigæ dijs inferis: quia hi per tres ætates homines ad se rapiunt, id est per infantiam, iuuentutem, senectutem. Seigæ maximo currus, Ioui: propterea quod maximus deorum suorum eum esse credunt. Septem spatia quadrigæ currunt, referentes hoc ad cursum septem stellarum quibus mundum regi dicunt, siue ad cursum septem dierum presentium, quibus per actus uite terminus consumatur. Porro equites singulares ideo currere dicunt, quia singulariter unusquisque cursum uite huius per agit, atque transit, alius alio tempore sequens alium, per uiam tamen uiam mortalitatis usque ad propriam metam mortis. Desultores nominati, quod olim prout quisque ad finem cursus uenerat, desiliebat, & curiebat, siue de equo in equum iterum transiliebat. Pedites aiunt propterea pede currere, quia pedibus curritur mortalitati. ob hoc à superiore parte currunt ad inferiora, id est ab oriente ad occidentem, quia mortales oriuntur, & occidunt. Nudi currunt, quia & homini in sæculo nullæ reliquæ sunt. recto spatio currunt, quia inter uitam & mortem nihil distat.

Circa causas quoque elementorum iidem gentiles etiam colores equorum iunxerunt, roseos Soli, id est igni, albos aeri, prasinus terræ, uenetus mari assimilantes; item roseos ætati, currere uoluerunt, quod ignei coloris sint, & cuncta tunc flauescant: albos hyemi, quod sit glacialis, & frigoribus uniuersa canescant: ueri prasinus uiridi colore, quia tum pampinus defatur. Itæ roseos currere Marti sacrauerunt, a quo Romani exortuntur, & quia uexilla Romanorum cocco decorantur, siue quod Mars gaudeat sanguine. abs zephyris, & serenis tempestatibus: prasinus flori & terræ: uenetus aquis uel aeri, qui caeruleo sunt colore: huteos, id est, croceos, igni & soli: purpureos Iri sacrificauerunt, quem arcum dicimus, quod is plurimos colores habeat. Isidorus de etymologia.

CLAUDIA GENS, tribus maxime cognominibus usa est. Nã & Pulchri, & Neronis, & Marcelli nominantur. patricii tunc Pulchri & Neronis, plebei Marcelli nec minus multos ex plebeis, quã ex patriciis, uirtute præstantes, meritisque claros in temp. licet in uenire, ex nostro commentario ad Q. Fratrem.

COGNOMEN necessitas primum excogitauit, cum prænomen, & nomen quandoque non satis esse uiderentur, ad homines distinguendos: post usus, & commoditas custodiunt, & propagauit. Qui uero agnomen aliud esse a cognomine tradiderunt, ut mihi satis quod sentiunt, non probant ex eorum uero numero grammatici ueteres existunt, qui cognomina appellant ea quæ tertio loco, quæ uero præterea adiciuntur, ea omnia agnomina nuncupant, ut Africani & Asiaticum. eiusmodi uero opinio facile locupletissimi auctoris Ciceronis uerbis refellitur: apud quem animaduertere possumus, ea omnia cognomina dici, quæ etiam quarto loco ponuntur. Sic enim ait pro Murena: quã laudem ille Africa oppressa, cognomine ipsò præferebat, eandem hic sibi ex Asia cognomen assumpsit. & in somnio: Eritque cognomen id tibi per te partum, quod nunc habes a me hæreditarium. idem, Diutem cognomen uocat li. i. de officiis in M. Licinio Crasso, quod tamen quarto loco erat. Ex libro Caroli Sigonii de nominibus Romanorum.

COGNOSERE, non de leuibus tantum causis, uerum & de capitalibus usurpabatur. Cicero pro Roscio Amer. & alibi. Peditanus quoque in suo præmio.

COLLEGIA, hoc est infimorum hominum certas artes pariter exercitium, conuentus, iam inde a Numa rege esse instituta, in Plinio naturali historia, & in Plutarcho scriptum est. postea, cū horum collegiorum numerus esset auctus, omnia præter pauca atque certa, ut fabrorum fitorumque: quæ ciuitatis utilitas desiderabat, pluribus legibus sublata sunt, neque solum legibus, sed etiam senatus cõsultis, ut L. Cæcilio, Q. Marcio. cos. nec. n. hominum humilium conuentiones in ciuitate satis tutæ uidebantur. Clodius autem, ut inopem plebē, quæ paruo negotio ad facinus impellitur, sibi conciliaret, ut potest, qui nouitate & uim meditaretur, collegia non solum uetera restituit, sed et noua innumerabilia constituit. de quo & in oratione pro Sextio, & in Pisonē Cicero meminit. præterea Dio li. xxxvii. Peditanus in commentario Cornelianæ. Hæc autem collegia non è solis peregrinis, aut è seruis, sed è peregrinis, qui postea ciues habebant, nouis ciuibus, ex ueteribus Romanis inopia laborantibus, & seruis constabant. est. n. ridiculum, eos putare fuisse peregrinos, quorum patres & maiores multis ante annis arte aliquã sedentiã administrassent. peregrini quidē & erant, & dicebant, ante quam essent censiti, cum Romæ domicilium iam per aliquot annos habuissent, professi apud prætorem, ciuium Romanorum iura conseruebantur: uel eadem quas antea, artes administrabant, uel in militiam proficiscebantur in qua cum nonnulli fortem fidelemque operam reip. nauassent, equestris loci dignitatem, si modo H. S. quadraginta millia possiderent, conseruebantur: uel tribuni militum fiant, ex quo postea trib. pleb. facile creabatur: unde ad alios magistratus erat ascensus. Romanos autem ciues, alios magistratibus, alios militiæ, alios mechanicis artibus operam dedisse facile mihi & Plinius persuadet, qui de collegiis arariorum, fabrorum, & figulorum a Numa rege institutis mentionem facit: & L. Florus idem aperte demonstrat, cuius hæc sunt uerba: A. Ser. Tulio rege populus Romanus relatus in censum, digestus in classes, decuris atque collegiis distributus: summaque regis solertia ita est ordinata resp. ut omnia patrimoni, dignitatis, ætatis, artium, officiorumque discrimina in tabulis referrentur, ac si maxima ciuitas minimæ domus diligenter contineretur, collegia, nominat, & artes: quæ duæ dictiones manifesto declarant, contra quã Dionysius Halicarnassensis quodam in loco affirmat, artes illas, quæ in officinis tractantur, etiam ab iis, qui multis ante annis iure ciuium Romanorum uerentur esse cultas. & Cicero demonstrat in oratione pro domo sua: ait enim sic: Nullum est in hac urbe collegium, nulli pagani, aut montani, (quoniam plebi quoque urbana maiores conuenticula, & quasi concilia quædam esse uoluerunt) qui non amplissime non modo de salute mea: sed etiam de dignitate decreuerit. Præterea lib. vi. epist. ad Art. indicem esse Romæ signat Turpionem futurum. quid autem Peditanus qui fuit antiquitatum Romanorum bene peritus, non ne in orationis pro Milone commentario, & cõcionem, & populū nominat, cū de iis, qui mechanicas artes tractarent, manifeste loquatur? nam, cum exponit illud, contra hesternam concionem illam, subiungit hæc: Idem T. Munatius Plancus, ut sæpe diximus, post audita & obsignata testium uerba dimissosque interim iudices, uocata concione cohortatus erat populū, ut clausis tabernis postero die ad iudicium adesset, nec pateretur elabi Milonem. Erant igitur opificum collegia ex quatuor hominum generibus, è seruis, ex inopi ueterum ciuium Romanorum plebe, ex nouis ciuibus, ex iis, qui cum proxime in urbem uenissent, cõsueti nondum erant, sed illa quæ P. Clodius restituit, qui etiam, ut ait Cicero in Pisonem noua

noua quædam è seruitorum fœce constituit, Dio historix suæ lib. xxii. τὰ ἀναγκαῖα, καλλόλιμα, nominat. quod nihil aliud essent, quam opificum sodalitates: quales Venetus uideamus esse quam plurimas. quod et si ita sit: ad aliam tamen sententiam conuertendum est illud, quod in libro de senectute, ex persona Catonis Cice. pronunciat: sodalitates paulo ante me quæstorem constitutæ sunt. non enim de collegiis opificum est intelligendum, sed de sodalitatibus honestorum ciuium, animi causa constitutis, & quemadmodum sodalitates, item collegia non semper de artificum cæribus dicuntur. non enim quod lib. ii. ad Quintum Fratrem scriptum est, M. Furium Flaccum, equitem Romanum Capitolini & Mercuriales de collegio eiecerunt, sic exponendum est, ut de collegio eorum, qui mechanicas artes exercebant, sed de collegio aliquo sacerdotum eiectionem esse Flaccum, intelligamus. non enim suspicari aliter possumus, cum eques Romanus esset; artes autem quæstuarie ab infima plebe tractarentur, argentaria tamen excepta: quam a Q. Cæcilio, equite Romano Pomponij Attici auunculo, esse administratam, li. i. ad Atticum Cicero significat: si modo fœnerator, & argentarius idem fuit. erat igitur inter quæstuaras artes paulo honestior, uel, ut dicam uetus, paulo minus turpis argentaria: cui tamen operam dare, probro dicebatur. itaque Octauio, qui postea est Augustus appellatus, aum argentarium M. Antonius & Cassius Parmensis exprobare soliti sunt. Ex nostris commentariis in orationem pro Sextio.

COLONIA, duo genera coloniarum fuisse, Romanæ, & Latine. omnes constabant è ciuibus Romanis in colonias exeuntibus. Romanæ dicebantur eæ, quæ iura ciuitatis Romanæ possiderent. ita que ciues Romani, erant, & ferendi suffragii potestatem habebant: cuius generis erant colonie multæ in Gallia togata; propterea que dixit Cicero in epist. i. Ad Attic. Videtur in suffragiis multum posse Gallia. Latine uero colonie dicebantur eæ, quæ ius Latii haberent, quod infra ius Romanæ ciuitatis erat. itaque & in oratione pro Balbo, & alibi legimus, multos ex colonis Latinis ciues esse factos. quod item non legitur de colonis Romanis. nec enim eis dari oportebat, quod habebant. Coloniarum his uerbis mentio fit apud Hygenum de limitibus. Finitis bellorum operibus, augendæ reip. causa illustres Romanorum uiri urbes, constituerunt, quas aut uictoribus populi Romani ciuibus, aut emeritis militibus assignauerunt, & ab agrorum nouæ dedicatione culturae colonias appellauerunt. uictoribus autem assignatae coloni e iis, qui temporis causa arma acceperant. non enim tantum militum incremento respu. populi Romani habuit. erat tunc præmium terra, & pro emerito habebatur, multis legionibus cõtigit bellum feliciter transigere, & ad laboriosam agriculturæ requiem primo tirocinii gradu peruenire, nam cum signis, & aquila, & primis ordinibus ac tribunis deducebantur. modus agri pro portione officii dabatur.

COMITIA, comitiarum tria genera Romæ diuersis temporibus instituta, curiata primum a Romulo, centuriata. deinde a Ser. Tulio, sexto Romanorum rege: postremo tributa, a trib. ple. De curiatis comitiis ista significat, quæ scripta sunt apud Pomponium iuriconsul. Romulus, inquit, populo in triginta partes diuiso, quas curias appellauit, quod tunc reip. curam per sententias earum expediebat, leges quasdam curiatis ad populum tulit: ualerunt & sequentes reges. Centuriata Seruius rex, ut diximus, maiorum rerum, patriciorumque magistratum causa indixit: usque comitiis ad extrema reip. tempora patricios magistratus creatos esse legimus. Tributa regibus eiectionis, tum primum instituta, cum Coriolanus in iudicium populi uocatus est. posteaque cum Volone Publio Letorius legem tulerunt, ut tributis comitiis plebeis magistratus fierent, qui antea curiatis fieri solebant. Tributorum autem comitiarum aucta maxime uis est ea lege, qua L. Valerius, & M. Horatius eos. tulerunt, ut, quod tributis comitiis plebs sanxisset, eo Quirites omnes æque tenerent, ac si centuriatis comitiis perlata lex esset, ita centuriatis tributa sunt æquata, & quod ait Lilius, tribunicis rogationibus acerrimum telum hac lege datum est: tum, quicquid tribuni pl. ferent, id deinde ab omnib. ciuibus seruari necesse esset. Quæquam & Publius dictator, lege lata, centuriata, quæ patriciorum causa instituta diximus, imminuit: sanxit enim ut omnium legum, quæ comitiis cõturiatis ferrentur, ante initium suffragium patres auctores fierent: nec scilicet roboris minus haberet; si quid popularæ, patribus inuitis, latum esset. De iure autem, & tempore comitiarum ita cognosci poterit, si, quæ duarum legum, Aeliæ, & Fufiæ, fuerit sententia, consideretur. quare loca ipsa proponemus. ac primum, quod ait in ea pro Sextio; Iisdem cõsulis sedentibus, atque inspectantibus, lata est lex, ne auspicia ualerent, ne quis obnunciaret, ne quis legi intercederet, ut omnibus factis diebus legem ferre liceret, ut lex Aelia, lex Fusia ne ualeret: dicendum est, quatuor illas partes de auspiciis, de obnunciatione

ne, de intercessione, de factis diebus, omnes duabus legibus, quæ subiciuntur, Aelia, & Fusia, comprehendi, sed etis priores Aelia, posteriorem autem Fusia: rursus e tribus prioribus, eiusdem generis, & quasi naturæ duas esse; tertiam separatam, & tanquam alienam. nam auspicia ideo erant, ut esset obnunciatio, tum enim de cælo seruatum esset, tum ferentibus legem obnunciabatur. itaque auspiciarum quasi partus quidam erat obnunciatio: nec unquam seruatum est de cælo, quin obnunciatum sit siue prospera, siue aduersa signa essent: cum prospera confirmarent id, quod cum populo ageretur, aduersa impedirent. propterea sublatum esse à Clodio morem de cælo seruandi, scripsit Dio libro xxxviii. cum tamen antea ita diligenter auspicia seruata essent, ut M. Drusi legibus, qua contra auspicia late iudicarentur, senatus decreuerit populum non teneri. quod Cicero libro ii. de legibus, & Peditanus in commentario Cornelianæ tradidit. ergo cum hoc auspiciarum genere quasi cognatione quadam coheret obnunciatio. ac intercessio nihil habet commune cum auspiciis. auspicia enim ad religionem referebantur, quod a cælo, id est, adeorum numine, pendere uiderentur. intercessio autem humanæ potestatis erat; & cum a uoluntate semper, nulla religionis obseruatione, manabat, tum ab ea uoluntate nonnunquam, quæ ab omni religione dissentiret, & cum ipsa quasi deorum uoluntate pugnaret. præterea seruare de cælo, augurum, atque omnium plane magistratum fuit; quod supra notauimus: intercedere uero duntaxat ad tribunos pl. tum ueteri sacratarum legum iure, ut ego existimo, legis Aeliæ iussu pertinuit. loquor autem de intercessione ad populum, cum lex ferretur, nam in senatu, cum S. C. fieret, non tribunos pleb. tantum, sed omnes, qui eadem potestate, qua ij, qui S. C. facerent, maiore ue essent intercedendi facultatem habuisse, diximus in libro de senatu. atque etiam, quod in eò libro non diximus, forensis, ut ita dicam, erat intercessio, cum prætori, de priuata controuersia decerneret, prætor intercedebat. cuius generis idoneus locus erit in libro de iudiciis. nunc persequamur institutum. Dixit legis Aeliæ fuisse tria illa membra, de auspiciis, de obnunciatione, de intercessione; quæ Clodius sua lege sustulit: quartum de factis diebus Fusia lege sancitum. itaque in oratione de prouinciis consularibus, in extremo, paulo distinctius locutus est Cicero, cum caput illud, de factis diebus, separatim à reliquis posuit: reliqua uero tria separatim quidem, & ipsa ab eo capite, sed ipsa tamen inter se coniuncta, ut dubitandum minime sit, quin hæc in una lege simul fuerint, sicuti simul sunt a Cicerone pronunciatæ, quod si in una lege: ne illud quidem dubitandum de duabus legibus, Aelia scilicet & Fusia, utrum intelligamus. nam si de tribus coniunctis unum aliquod in Aelia lege fuisse docuero; Aeliæ legi & reliqua duo tribus debere, concedendum, ut opinor, erit. docebo autem Peditani uerbis, obnunciationem Aeliæ legis fuisse. nam illud in Pisonem, App. Clodio, fatali portento prodigioque reip. lex Aelia, & Fusia euerfa est, ipse sic interpretatur: Legem tulit P. Clodius tribunus pleb. ne quis per eos dies quibus cum populo ageretur, de cælo seruaret. propter quam rogationem, ait, legem Fusiæ, & Aeliam propugnacula, & muros tranquillitatis, atque oculi, euerfam esse: obnunciatio enim, quæ perniciosis legibus resistebat, quam Aelia lex confirmauerat, erat sublata. miror autem, cur eo loco nihil de sententia Fusiæ legis addiderit Peditanus; cum tamen ipsam legem simul cum Aelia nominaret, non enim tantum tulit Clodius, ne quis per eos dies, quibus cum populo ageretur, de cælo seruaret, quod contra lex Aelia iubebat, sed etiam, ut omnibus factis legem ferri liceret: ut aperte demonstrant illa, quæ sunt nobis ex oratione pro Sextio recitata, & hæc in ea de prouinciis: Aut itatuendum nobis est, legem Aeliam manere; legem Fusiæ non esse abrogatam; non omnibus factis legem ferri licere, cum lex feratur, de cælo seruari; obnunciari, intercedi licere. Verum, ut fortasse mutus Peditanus, quia prætermiserit, id quod Fusia legescit Clodius abrogauit; non item mēdosus in eo, quod de lege Aelia posuimus: satis enim planè loquitur, atque ita, ut cur de mēdo suspicemur, causam esse nullam uideamus. quare habemus quod uolumus, obnunciationem ad legem Aeliam pertinere. quod si hoc; ergo & illud auspicia quoque, a quibus obnunciatio deriuatur, & intercessio ad eandem legem pertinere. & si hæc tria ad legem Aeliam unum illud, quod reliquum est, de factis diebus, ad Fusiæ pertinent, necesse erit. eandem utriusque legis sententiam, nisi fallor, attigit in epistola Quæris, lib. i. ad Atticum, cum ait: Lureo autem tribunus pleb. qui magistratum simul cum lege Aelia inuit, solutus est & Aelia, & Fusia, ut legem de ambitu ferret; imbat. n. ueteres Romani magistratum auspiciato, neque omnino quidquã publice, nec domi, nec militæ, sine auspiciis gerebatur. quod autem in tribunatu pleb. Lureoni mandando factum erat, ut auspicia seruarentur, id ut ipse in lege de ambitu ferenda ne

feruaret, neque auspicioꝝ ullam omnino rationem haberet, decretum est a senatu, neque hoc solum, sed etiam simul, ut omnibus factis legem ferre possent. quod lex Fufia uocabatur. ideo enim soluit eum senatus & Aelia lege & Fufia, ut neq. auspicioꝝ religio, neque dierum ratio impedimento esset, quo minus primo, quoque tempore præferri lex de ambitu posset. Has ipsas leges, & in oratione pro Sextio lege Clodia significat abrogatas, cum ait: Mitto eam legem, quæ omnia iura religionum, auspicioꝝ, potestatum, omnes leges, quæ sunt de iure, & de tempore legum rogandorum, una rogatione sustulit. Nam etiam non nominat; legem tamen Aeliam significari certum est, cum ait, Quæ sunt de iure; Fufiam autem, cum subiicit, Et de tempore. ius enim intelligit auspiciandi, obnunciandi, intercedendi, quæ sanxerat Aelia lex. tempus autem, quo legem præferri non liceret, factos uidelicet dies, de quibus cauerat Fufia lex. nec dubito, quin, cum dicit, Omnia iura religionum, auspicioꝝ, potestatum, ad sententiam potius Aeliæ legis, quam Fufiæ, spectauerit. nihil enim horum uideo, quod ad Fufiam referri possit. nam ego quidem, in uerbo, Potestatum, obnunciationem, & intercessionem significari puto; quæ legis Aeliæ fuisse, iam diximus. & quamquam, Auspicioꝝ, potestatum, potestatum, dixit, ad interpretationem antecedentis uerbi, Religionum: quod sæpe facit, & in dictione, Potestatum, & obnunciatio, & intercessio simul includuntur: solam tamen obnunciationem ad religionem refero, nam intercessionem cum religioe non nisi erant: quod paulo ante demonstrauit. Ex his, quæ attulimus satis opinor constat, auspiciandi, obnunciandi, intercedendi morem apud Romanos fuisse, quæ pertinent ad ius comitioꝝ: quo de genere lex Aelia loquebatur. constat illud quoque, festis diebus non licuisse haberi comitia legum ferendarum causa, sed comitialibus tantum, quod Fufia lege sancitum erat. Impediabantur autem comitia multis modis, primum Ioue fulgente, tunc ante: deinde, si sinistrum fulmen esset: tum si quis eo morbo, qui insputatur, corruisset; ex quo comitialis motus dicitur esse: postremo si tribunus pl. intercessisset: quod fiebat hæc uoce prolata, Veto. Notamus etiam illud apud Gellium, lege cautum esse, ut quo die auspicia capta essent, eodem ea de re, cuius rei causa, auspiciatum esset, comitia absoluerentur. alioqui iniuriam & inane populi iustum erat. Hæc ex libro nostro de legibus Romanis.

CONCILIABULA quæ primum fuerant, non nulla postea in municipij ius uocata, de quo sic Frontinus in libro de limitibus agrorum, Quarum urbium ex uoluntate conditoris maxima pars finium coloniarum est attributa aliqua portio morum extremæ pericula assigationis inclusa, sicut in Piceno fertur, inter montium Preucatorum quandam oppidi partem Aesculanorum sine circundari, quod si ad hæc reuertamur, hoc conciliabulum fuisse fertur & postea in municipij ius uocatum. nam omnia antiqua municipia habent suum priuilegium. quicquid enim ad coloniarum municipij ue priuilegium pertinet, territorij ius appellant.

CRIMEN publica sunt crimina, & priuata. publica capitalia, & non capitalia: priuata aut eum infamia, aut sine infamia. Capitalia crimina publicis iudiciis omnia cognoscuntur: non item publica iudicia de capitalibus omnia criminibus fiebant. nam, ut infra, traditum est, si quam infamiam irrogabant publica iudicia cum damno pecuniario, publica quidem erant, non tamen capitalia. quod quidem si de causis publicis, in quibus cum detrimento rei familiaris famæ actura conuinceretur, uerum est multo magis de priuatis. & hoc ipsum declarat Cicero satis aperte in epistola ad Patrum, his uerbis. Iudicia non solum omnia tractare uno modo, priuatas causas, & eas tenues, agimus subtilius; capitalis, ut famæ, scilicet ornatus. se iunxit enim a causis capitalibus causas famæ, siue publicas, siue priuatas. sed ipse me in dubitationem reuoco. Si causæ famæ capitalis non sunt: cur Quintij causam quæ fama est, capitale Cicero significat? ait enim in exordio: Quid hoc iniquius, aut indignius, quam me, qui caput alterius, famam, fortunamque defendam priore loco causam dicere? & infra: Clamabat Quintius, sese iccirco nolle satisfacere, ne uideretur iudicasse bona sua ex edicto possessa esse. sponsonem porro si iustius inoffe faceret, se, id quod nunc euenit, de capite suo priore causam esse dicitur. & in extrema oratione: Horribile est, causam capitis dicere: horribilius priore loco dicere. sane non leuiter aliquandiu hæc me loca, & alia huiusmodi in ea oratione perturbant eoque, magis, quod causam Quintij ad recuperatorem agere, ex quo sequitur, ut priuata sit, recuperatores enim, & centum uiri, & arbitri, iudices sunt. (licet hic arbitros inter iudices, uocabulo minime proprio, nominare) ciuilibus in controuersis ab urbane prætoris dati, causam porro capitale ad recuperatorem agere ita mihi absurdum, ita non rationi consentaneum uidebatur, ut persuaderi nullo modo posset, sed fortasse, ut sæpe distinctione ueritas illucescit, idem hic quoque potest euenire. cogitavi, nunquid, causam esse capitale, & agi de capite, siue capitis esse causam, idem sit, non enim dubito quin, causæ capitales quæ uocantur,

eadem causæ capitis uocari omnes possunt: quæ uero capitis, fortasse non omnes item capitales. nam causæ capitis Quintiana dicitur: quam tamen nullo modo capitale esse concedo: cum in ea neque de libertate, neque de ciuitate aduocanda, quæ capita la fuisse iudicia notum est, agatur, & causæ Mancini, quem, ut Cicero & alii prodiderunt, a patre patrato ex S. C. Numantini deditum, Numantini non recepisse, causa quæ ius capitis est, agitur enim in ea de ciuitate, de libertate, de capite: capitalis tamen non est, in capitalibus. u. quæ tur de crimine, & damnatos diminutio capitis ex iudicio sententia sequitur; in aliis autem capitis causis agitur quidem de capite, non tamen queritur de crimine, capitisque diminutio uel nulla sequitur, ut in causa Quintij, uel, si sequitur, ut in causa Mancini, non sequitur uti poena à iudicibus irrogata, sed ideo sequitur, quia is, qui iam deditus erat ex S. C. Numantinis, capite fuisse diminutus ostenditur; ita ut iudex non iudicet, sit nec ne, capite minuendus; quod fit in causis capitalibus, sed, fuerit ne antea, an non fuerit, capite diminutus: & status hominis non tunc mutatur, sed qualis sit, cognoscitur. itaque, cum de eo dixit Cicero, de Oatore, Quam postquam reperire ex omnibus rebus ciuilibus causam, contentioneque maiorem, quam de ordine, de ciuitate, de libertate, de capite hominis consularis? crimen nullum significauit, cuius criminis causa uocatus in iudicio Mancini periculum amittendæ ciuitatis, aut libertatis in eo iudicio subiret, sed facultatem iudicibus cognoscendi, ac statuendi datam intellexit, eas ne res, quæ Mancini possideret, atque anteaquam a patre patrato esset deditus, an uero, quia deditus esset, amisset. cui, si receptus a Numantinis non esset, quæ capita is causa non fuit: actum tamen esse de capite, ob eam, quam exposui, causam recte Cicero dixit. At, quod ad Mancini causam attinet, ferri potest. extat enim ratio, cur, in ea de capite agi, dicitur, in causa uero Quintij, in qua nullo modo neq. de ciuitate, neq. de libertate agitur, mentione capitis unde ducta: an ex eo, quia caput pro exultatione usurpari posse uideatur? repugnet uetus loquendi consuetudo: nec huius generis exempla licet inuenire potius igitur, ex orationis licentia, crediderim, ut exagere retur res ad inuidiam aduersus Neuiam ex eius crudelitate, & misericordiam erga Quintium ex eius periculo quaerendam, atque hoc eo magis constat, quod Cicero nec in eo uere ac proprie loquitur, cum eam uocat acceptionem, quæ ipsi causa est: nec cum ait, Quem nunc irascere nefarie cupis; quandoquidem ciuibus Romanis eripi nullo crimine uita posset. causam uero non esse capitale, propriis ipse uerbis clare demonstrat in eo loco, iudicium, C. Aquili, non de re pecuniaria, sed de fama, fortunisque P. Quinctij uidet; & cum dixit Hortensius partes accusatoris obtinet: oratore loquitur: nec enim re uera accusabat Hortensius, sed accusare uidebatur: nec est, nisi capitalis in causis accusator. Redeo uero de diuerti. Publicorum criminum alicuius capitalia, alia non capitalia. quodque notandum magis est, nec maiestatis quidem iudicium capitis se semper fuit, cum tamen publicum semper esset. nam Claudæ Vestalis, Appii Cæri filia, C. Fundanius, & Ti. Sempronius adules pl. quod populo R. calamitatem esset imprecata, mulatam dixerunt xxv. millia. quæ capitalis poena non fuit. iudicium autem illud & publicum fuisse, in de patet, quod ad populum factum est, idque etiam Arcius Capito propterea inter publica iudicia reuoluit; & maiestatis nomine notatum, sive in Tibertio significat his uerbis: Claudia nouo more iudicium maiestatis apud populum mulier subijt, quod in conserta multitudinem, agere procedente Carpentio, palam prouenerit, ut frater suus Pulcher reuolueret, atque iterum classem amitteret quo minor turba Romæ foret. Publica uero capitalia crimina hæc erant, incestus, maiestas, repetundæ, uis publica duplex, ea quæ in re publica magistratus inferebatur, de qua lex Lutatia fuit, & ea, quæ in priuatis ciuibus, de qua Ploria, & alia legestum peculatus, de residuis, inter sicarios, parricidium, ueneficium, ambitus, pecuniæ ob iudicandum captas, adulterium, de falsis, de plagiariis, de tutorum fraude, de famosis libellis, de furto, clandestina coitio. quibus de criminibus aut ad prætorum, aut ad iudicem quaestionis, aut ad populum uocatio pertinebat. de maiestate, perduellione, excepto de uis, de repetundis, de crimine inter sicarios, de ambitu, prætor quaerebat: de incestu, & perduellione populus. sed tribus comitiis de incestu, tribus plebis populus per tribus in forum cogente; centuriatis autem de perduellione, cum in campum consul centuriatum populum ad uocasset. de ueneficio autem, & prætor, qui iudex quaestionis idem dicebatur, & iudex quaestionis, etiam si prætor non esset, cognoscebat. Prætores, quæ cuiusque futura esset quaestio, ante sortiebantur: ut deinde singulis de criminibus singulis, prout fors tulisset, cum consilio quaerent: unum excipio prætorum urb. qui nullo de crimine publico quaerebat: itaque nec quaestor dicebatur, tantum, ciuilibus controuersis ad eum delatis, ius dicebat, hoc est iudices, & iudicii formulâ, qua sequebatur debet.

Nec enim prætor ipse iudicare solitus erat, sed cum iudices, ab ipso dati de comoverbia cognouissent, ac iudicassent, exequebatur. ideo in omnibus ferme edictis prætorum legitur, iudicium dabo. in quo posteriores lapsi sunt. est igitur aliud, ius dicere, aliud, iudicare. contra quam, qui ueterum iuriconsultorum libros ignorant, opinantur & quemadmodum civilibus in rebus prætor non cognoscit, neque iudicat, sed ius dicit: sic, qui ab ipso iudices dati sunt, non ius dicunt, sed cognoscunt, ac iudicant. Verum & hæc ipsa, & alia paulo plenius in dictione prætor. de criminibus autem, quæ erant eiusmodi, ut cognitione digna uiderentur, ea se re diximus. singula autem crimina tractare, ut in ceptum, molestiam, repetundas, non uideatur esse proprium huius loci: Ex libro de legibus Romanis.

CYLINAE loca quædam publica in suburbanis dicebantur, in opum destinata funeribus, ut ait Aggenus in libro de limitibus agrorum.

CULTELLARE uerbum antiquum fuit, de quo sic Frontinus in libro de limitibus. Cultellandi ratio quæ sit, sæpe queritur cuius prementis soli spatium consumamus, & illam ciuorum inæqualitatem planam esse cogimus, dum mensuræ lateribus inseruimus; cultellamus ergo agrum eminentiorem, & ad planiciem redigimus. Cultellatus etiam lapis dicitur, ut est apud Higenum, qui pentagoni recipit rationem.

DEFERRE. Magistratus e provincia reuerſi, post relatas rationes, eorum nomina ad ararium deferrebant, quorum opera uideatur reip. utilis fuisse. deferrebant autem eos ius, quos secum adduxerat: in quo erat ambitio quedam. nam ostendere uolebant, cohortæ apud se fuisse hominum lectissimorum, qui beneficia in reip. contulissent, ideoque dicebatur deferre in beneficiis, quod is qui deferrebat, quasi beneficium aliquod deferre uidebatur. huius illud in ora. pro Archia. In beneficiis ad ararium delatus est L. Lucullo prætor, & consule. Et pro Balbo: In Prætura, & consulatu præfectum fabrum detulere.

Ex nostris Scholus in Epi. fam.

DICTATOR, cuius in urbe Roma sumum ius, ac plane regia potestas fuit, lege lata, ut opinor L. Lartio Flauo l. i. Q. Cælio cosine pro uocatione creatus, de consularibus lectus. Porro, cum de consularibus eum legi lex iuberet, si quebatur, ut de patriciis crearetur. consules enim tunc, & per annos deinde multos, patricii fuerunt: nec prius de patriciis legi dictator desinit, quæ creati duo consules patricii deseruunt. non enim consularis patricius dictator est, quæ a de plebe dixisset. itaque, qui primus de plebe dictator fuit, C. Marcius Rutilius, is, a M. Popillio Lænate consule plebeo dictus est. ita cõcitata plebi dictatura, anno ab urbe condita. ccc. c. id. que contra ueterem consuetudinem, non tamen contra legem factum est. non enim lex dictatorem de plebe fieri uenerat, sed de consularibus iusserat, at C. Marcius consularis. satis fecit igitur legi Popillius, cum consularis hominem dictatorem dixit: patricius non satis fecit, quia consularis de plebe dixit: cum omnes ante de patriciis dici consueuissent. Eadem fortasse lege sancitum est; (legè certe, quæ hoc sanxerit, nominat Plutarchus in Fabio) ne dictator equo possit uti, idque ob eam causam, quod, cum plus inesse roboris in pedestribus copiis putaret, propterea in legione permanere, nec locum deserere deberet imperator; uel quod, cum ad alia omnia dictatoris esset singularis potestas, in hoc uno uoluerunt eum populo inferiori uideri. senatus tamen petenti Fabio Maximo Verrucosso contra ueterem legem cõcessit ut equo uehi posset: datumque id hominis uirtuti, ac temporis, cum, cæsis ad Cannas Romanis, in uno Fabio, dictatore creato, melioris fortunæ spes reposita uideretur. Dictaturæ spatium semel fuisse, nec longius esse per leges potuisse, satis constat. duo tamen, propriam potentiam legibus ac libertati anteposcentes. L. Sylla, & C. Cæsar, uterque patricius, perpetuam dictaturam armis inuaserunt. uerum Sylla modestior. dictaturam enim sponte deposuit, solusque aut cum paucis comitibus in publico uersari solitus est: eumque a quodam ingenio latis liberi adoleſcente conuiciis acerbiſſimis uexatum, hystoriz produnt: Syllamque tum dixisse: hic adoleſcens, ne quis unquam posthac in deponenda dictatura me imiteretur, efficit. Cæsar etiam illud sæpe in ore habuit: Sylla nesciuit litteras: cum eius inſcitiam in prudentiamque in omittenda dictura notaret.

Ex nostro libro de legibus Romanis.

DIRIBERE, & dirimere, illud tabellarum, hoc suffragiorum uideo proprium uerbum fuisse. neutrum autem satis fuisse manifestum. dirimere tabellas significat, distribuere. diribebantur autem ius, qui suffragiū latari essent, de quo sic i oratione in Pisonem. Hoc certe uideo, uos rogatores, uos diribitores, uos custodes fuisse tabellarum. & in ea post reditum, in senatu. Quando illa dignitate tot rogatores, diribitores, custodesque uidisset; loquitur autem Cicero de lege pro ipſius reditu comitis centuriatis lata. Nec dubito, quin legendum sit, Diribebantur, non diripiuntur, in ea in Pisonem

in eo loco; An expectas, dum de te lxxv. tabellæ diripiuntur? ita hoc uerbum non in comitiis solum, uerum etiam in iudiciis usurpatum patebit. nam hoc proximum exemplum satis plane in dicitur, quod Pisoni Cicero minatur, significat. Plinius autem ad alias res tranſtulit hoc uerbum. ait enim sic lib. xxxv. ca. xv. Hic est ille domitor orbis populus, qui gentes & regna diribet. Quod autem in oratione pro Plancio uir diligens & eruditus legendum putat, pro direptio, diribitio: rectus opinor sensisset, si direptio reponere maluisset. cum enim populus, aut iudices tabellæ, uel tatis indices, in ciuitas deposuerant, tum ut intelligeretur, quæ tabellæ legem probarent, quæ dicerent, aut quæ reum abſolueret, quæ condemnarent, omnes dinumerari, & separari in cense erat, id autem, dirimere, eaque actio, direptio, uocabatur. id ita esse, plane demonstrant Varro de re ru. l. i. r. Comitibus, inquit, & dicitur, cum ego atque Axius suffragium tulissemus, Axius nesci, dum dirimuntur, inquit, suffragia. uis, potius Viliæ pub. l. x. utatur umbra, quam priuati cand. dati tabella? sic. n. ser. potum est. in ueteribus libris, non ut a quibusdam, huius uerbi non ignoſcens, ut minus temere est intrusum, diribebantur. In epistola quoque l. i. l. i. r. ad Q. Fratrem, Caro, inquit, diruptis tabellis de circulo se subduxit. ubi, direptis, legi malim. perſpicue autem huius uerbi sententiam demonstrat Lucanus l. v. in illo uersu. Et non admittat dirimit suffragia plebis, pro dinumerat & dicitur. Hæc ex obseruationibus nostris.

DISCEDERE, non est semper, de loco abire. nam libro l. i. ad Attic. Si possum, inquit, discedere, ne causa optima in senatu pereat. id est. si possum consequi, si hunc exitum res habere poterit, idem uerbum ad eandem sententiam tranſtulit Terentius: apud quem ita loquitur Geta seruus in Phormione: Modò ut hoc consilio possit discedi, ut istam ducat.

Ex nostris commenta. ad Att.

DIUORTIUM, aquarum ita fit. Cadunt in montem imbres: procliuitas facit, utrinque, ut defluat, ac decurrant, ex ea diuisione quæ diuortium sequitur aquarum. sic. l. i. de oratore. Ut ex Apennino. Summinum, sic ex communi sapientium iugo sunt doctrinarum facta diuortia. Ad Att. autem l. i. Amanum conderit, qui Sytium et Cælia aquarum diuortio diuidit. Et Liu. l. xxxv. i. i. Prope ipsi iugis ad aquarum diuortia castra posuisse. id est eum locum, unde aquæ duas in partes diuisæ, incipiunt defluere. Flaccus etiam Siculus li. de limitibus, Diuergia aquarum, appellauit, eadem significatione quod in duas partes uergat, & uerrantur aquæ: unde diuergium, & diuortium. Ex nostris commentariis in epi. fam.

DICTVM, duo genera edictorum fuisse uideo, unum, quod, in iure magistratu, publice proponeretur prætor urb. ex quo toto anno ius diceret; alterum, quod ad singulas causas pro re nata commoderetur: quale fuit Alſij prætoris, quo Gabinium maiestatis reum ad se iussit: cuius mentio fit a Cicero l. i. r. ad Q. Fratrem, fuit autem proprium prætoris urb. edictum illud annuum. nam reliqui septem prætores, qui de criminibus quærebant, factis pro tempore edictis utebantur. Ex nostro Commentario ad Q. fra.

EPVLARI. Quater in die ueteres epulabantur, non omnes, sed qui uentri libenter indulgeret: ientabant, prædebant, cenabant, comessabant. cenas tum tibi largioris uideo fuisse: quæ cum prandio ad omnes in usu erant: ientacula & comestiones a solum fuerunt: merenda Festus pro prædio accipit. aliter Nonius sed Verrij, quem secutus est Festus, apud me, idem ualeat auctoritas: & cum rarissima merendæ mentio reperitur, prandii creberrima, eo melior adducor, ut cum Festo sent am, idem fuisse prandium, & merendam. Ex nostro commen. in epi. fam.

EQUES. tria genera loquendi Latini scriptores usurpant, equos, equestris ordinis, equeſtri loco natus. quæ utrum idem significant, an uero differant, & quatenus differant, considerandum Eques & equeſtris ordinis, idem sunt: nam & eques quicumque est, & dicitur, idem equeſtris ordinis, & est, & dicitur, & contra. quod si equeſtre patre natus est equites, qui nunquam senator fuerit, is equeſtri loco natus dicitur. si in patre natus est senator, eques quidem sed non equeſtri loco natus. qui porro, cum eques fuisset, in senatum est alleſtus, eques non amplius dicitur, sed alio modo nobilitatis ordinis nomine. senator, ornata tamen retinet equeſtris, anili, aureum, & equum publicum. itaq. M. Cicero, cum equeſtre Romano natus esset, nunquam, postea quam in senatum peruenit, eques appellatur, sed senator. atque ipse suis in scriptis, cum de ordine senatorio loquitur, nostrum appellat, cum de equeſtri, non item, is igitur non eques, neque equeſtris ordinis, sed senator, & senatoris ordinis iuris dicebatur. Ac mihi uenit in mentem, quod in quadam epistola scripsit M. Cælius ad Cicero. Nostri, inquit, equites nisi acutus uiderent. nostri, ob eam causam dixit, quia uterque, patre equeſtre Romano natus erat. Potest igitur esse equeſtri loco natus, & eques non equeſtri loco natus. itemque, potest esse senator equeſtri loco natus, & senator non equeſtri loco natus. cuius uero pater eques fuit, is, si senator factus est, desinit appellari

appellari eques, & equestris ordinis; eadem tamen retinet insignia, nisi si ea, ignominia causa, notatus a censoribus, amittit. Ex no-
 titris oblationibus.

EXLIVM. mentionem civium Romanorum exulantium sæpe fieri videmus, cum tamè nulla lege damnatis civibus exilium sit irrogatum, quod ne uocari possit in dubium, ponã uerba Ciceronis in oratione pro Cecina. Exilium, inquit, non supplicium est sed per fugium, portusque supplicii, nam, qui uolunt pœnam aliquã subterfugere, aut calamitatem, eo solum uertunt, hoc est, sedem, ac locum mutant: itaque nulla in lege nostra reperitur, ut apud ceteras ciuitates, maleficum ullum exilio esse multatum. sed cùm homines uincula, necesse, ignominiasque uirant, quæ sunt legibus. cõstituta, confugiunt, quasi ad aram, in exilium, qui si in ciuitate legis uim subire uellent, non prius ciuitatem, quam uitam, amittere. quia uolunt, non admittitur ijs ciuitas, sed ab ijs relinquunt, atque deponitur. nam, & cum ex nostro iure duarum ciuitatum nemo esse possit; tum amittitur hæc ciuitas denique, cum, is, qui profugit, receptus est in exilium, hoc est, in aliam ciuitatem. hæc Cicerone, quæ tum, non esse exilium ulla in lege nominatum, aperte docent: tum uero ideo multos in exilium ante damnationem, sua uoluntate profugisse, quia, legis pœnam, quam præfentes corpore subirent. ut uincula, necesse, ignominiam aliquã omnino uitare uellent. nã & si reo in exilium profecto, nihilominus causa peragebatur. & sententiæ ferebatur: (id exemplo Fabricii, de ueneficio condemnati, ex oratione pro Cluentio constat: qui cum, absolute desperatione, a subfelliis sua sponte discessisset, eum tamè laetis sententiis absentem iudices condemnarunt: idemque de Verre Pedianus significat, & in cõmentario Milonianæ: cùm ait: Multi præfentes, & cum citati non respondissent, damnati sunt) tamen, cum quod ad corpus attinet, aut ad præsentem ignominiam, ipse sibi reus cauerat, leuiora ducebatur reliqua, siue sibi absentis aqua & igni interdiceretur, siue bona publicarentur, siue aliqua in familia nota inureretur. At idè Cicerone ipse sibi quasi repugnare in paradoxo uidetur. ubi de exilio, tanquam pœna legum, ita loquitur, Omnes scelerati, æque impii, quorum tu te ducere esse proficis, quos leges exilio affligi uolunt, exules sunt, etiam si solũ non mutarunt. an cum omnes leges exulem te esse iubeant, non eris tu exul? in oratione autem pro Murena, noua ambitus lege, quam ipse tulit, senatores in exilium missos his uerbis demonstrat: Legem ambitus flagitium: quæ tibi non deerat: erat enim seuerissime scripta Calpurnia. getus est mos & uoluntati, & dignitati tuae. sed tota illa lex accusationem tuam, si haberes nocentem reũ, fortasse armasset, petitioni uero refragata est. pœna grauior in plebem alta uoce efflagitata est: cõmoti animi tenuior exilium in nostrum ordinem concessit senatus postulationi tuae, sed non libenter duriorē fortunæ communi conditionem te auctore, constituit. Atque hæc ipsa de lege, deque exilio x. annorum loquitur & Dio libro xxxviii. nec desunt alia de ciuibus Romanis exulantibus exempla, quos tamen lege, uel a iudicibus, qui ministri legum sunt, nominari in exilium esse electos, nõ debemus opinari. quo modo igitur exules? Sciendam est, exili duo genera fuisse, uoluntarium, & legitimum: & uoluntarii rursus duo genera. unum, cum, reus ante latis a iudicibus sententias in exilium abibat, uel ut legis pœnam uitaret, quod iam diximus: uel quia, cùm se damnatum iri perspicue uideret, sponte uellet eam pœnam subire, quam paulo post leges ei sine dubio illaturæ uiderentur, quæ ijs, quos paulo ante nominauit, Verres, Fabriciusque, omni prorsus absoluteionis abiectione spe, fecerunt. non enim ante damnationem ideo discesserunt, ut legis pœnam uitarent: quandoquidem Fabricius nihil exilio grauius timere a iudicibus poterat: cum Oppianicum, qui mox eodè crimine præfens damnatus est, nullam omnino, præterquam exilij, calamitatem tulisse constet, nec de repetendis, quo crimine damnatus est Verres, alia, præter exilium, & liti eliminationem, noceat reos pœna sequebatur. quam utramque pœnam, post profectionem damnatus, Verres tulit. Alterum exilij uoluntarij genus fuit, cum reus, post damnationem, quia multam iudicibus dictam soluere non posset, ex urbe discedebat. quæ ut putem ei legibus, ad effugiendum multæ solutionem, fuisse permissum, adducor ijs uerbis quæ sunt in oratione pro Cecina. In colonias Latinas sæpe nostri ciues aut sua uoluntate, aut legis multa profecti sunt: quam multam si sufferre uoluissent, tamen mane re in ciuitate potuissent. Legitimum autè exilium erat, cum reus, non ille quidem uerbo, re tamen ipsa in exilium mittebatur. uetus enim consuetudo fuit, inducta legibus, more confirmata, quæ non modo in reipub. sed imperatorum quoque ætate, multisque post sæculis, uiguit: ut, si qui exilij pœna dignus uideretur, ei, nulla exilij facta mentione, lecto, aqua, igni interdiceretur. ita earum rerum, quæ maxime sunt ad uitam sustentandam necessariæ, usu priuatus cum uno aeris alimento contentus esse non posset, abire cogebatur. ex quo exulare ciues Romani dicebatur. patet hoc in oratione pro domo in qua ita scriptum est. Qui erant rerum capi-

talium condemnati, non prius hanc ciuitatem amittebant, quam erant in eam recepti, quo uertendi, hoc est, mutandi loci, causa uenerant. id autem ut esset faciendum, nõ ademptionem ciuitatis, sed tecti, & aquæ, & ignis interdictione faciebant. Ac ne ciues quidem omnium inprobissimi, atque audacissimi, cum in suis iudicijs eos, accerrimo incitati odio, non leges, sed priuilegia ferrent, exilium nominabant. sed ijs aqua & igni interdicebant. itaque & de ipso Cicerone, quod in eadem oratione legimus P. Clodius tribunus pl. cui nihil in tota uita modestiæ fuit, qui in tribunatu pro sua libidine, neglecto more maiorum, abiectionis legibus cuncta geti sit, ita populũ rogauit: Velitis, iubeatis, ut M. Tullio aqua & igni interdiceretur. neque solum Clodius, sed antea quoque, homines maxime seditiosi, C. Gracchus, & L. Apuleius Saturninus de suis inimicis, eodem modo tulerunt, est enim eadem in oratione ita scriptum: Ne tum quidem, cum aberã, negare poterat esse me tua lege fenatorem. ubi enim tuleras ut mihi aqua & igni interdiceretur? quod Gracchus de P. Popillio, Saturninus de Merello tulit. & minorem, siue mediam capitis diminutionem, cum ciuitas etiam nõ uerbo, re tamen admebatur, ita fieri solitam, tradit Iulianus in sit. lib. i. de capitis diminutione, his uerbis: Minor, siue mediam capitis diminutio est, cum ciuitas quidem amittitur, libertas uero retinetur: quod accidit ei cui aqua & igni interdictionem fuerit, uel ei qui in insulam deportatus est. ergo cum dixit Cicero aduersus Clodium in Paradoxo; Familiarissimus tuus de te priuilegium tulit, ut si in opertum Bonæ deæ accessisses, exulares, hoc significauit; ut ibi aqua & igni interdiceretur. &, cum de ambitu damnatis x. annorum exilio papiendis Dio locutus est, non aliud intellexit, quã, ut ijs in x. annos aqua & igni interdiceretur. Erat autem, ut neque flagitia sunt paria, sic hoc pœnæ genus neque loci spatio, neque temporis æquale. quibusdam enim tantum intra urbem, hoc est intra pomerij fines, aliis longius, aqua & igni interdicebatur. crediderim tamen, actum satis leniter ac misericorditer cum reis, neminemque aut certe paucos admodum extra Italiam terminos aquæ & ignis interdictione summotos, qui uideã Oppianicum de ueneficio, quod capitale crimen erat, damnatum, impune tamen ad urbem habitare potuisse. notauimus enim hæc in oratione pro Cluentio: Cum uagus & exul erraret Oppianicus, & huc ad urbem profectus esset, cecidisse ex equo dicitur, & latus offendisse uehementer, & postea quam ad urbem cum febriliter uenerit, paucis diebus esse mortuus. Quid, quod Q. Pompeium Rufum, & T. Plancum Bursam, utrumque de uis damnatum, quod ex Dionis historia constat, alterum Baulis fuisse, alterum Rauennæ scribit M. Cælius in epistola ad Ciceronem? nã Cicerone ipse quadringentis millibus passuum, non ulla cõmuni lege, neque iudicij sententiæ, sed iniquissimo P. Clodij priuilegio, per operis Clodianas latis, abesse iussus est, aqua & igni citra illum terminũ interdictionis. Milonis autem Massiliæ exulantis exemplum uis cõ altero licet exemplo coniungere. graue enim facinus occisio in Appia uia Clodio, a fenatu iudicatum est: & fuit satisfaciendũ populo, Clodij cæde cõcitato. idè oque noua lex perlata, & extra ordinem quaesitum, nec tamen satis habere cõmperit, Massiliã ne sedem exilij Milo delegerit, quod citra esset interdictionis aqua & igni, an uero, quod cum propius urbem, cõcedente lege, posset habitare, Massiliã tamè probauerit, ac uoluerit. nec puto leges, aut iudices præscriptisse cuiquam, ubi esse deberet, sed ubi esse non posset. ne uero ijs, de quibus & Cicero in oratione pro Balbo & historiæ loquitur, Quinto Maximo, Publio Popillio, Quinto Philippo Nuceria, aut Caio Catoni Tarraco, aut Quinto Capioni, & Publio Rutilio Smyrna locus exilij definitus est: sed ipsi, cum Romæ esse non liceret, eas urbes, ut iucundas, aut quietas, aut commodas, aut sibi fortasse beneuolas, ad habitandum elegerunt. Memorabile illud fuit, quod legimus in Polybio: tampe dānatis egredi palam ex urbe licuisse, quod si tribuum una, quæ scilicet ad damnationem decisset, suffragium de reo nõdum tulisset, facultatem reo esse data in exilij suo sibi arbitrato deligenti. exulibus autem commorari tuto licebat in qua uellet urbe fade rata, ut Neapoli, Prænesti, Tybure. hæc Polybius: cuius ætate populus de capitalibus criminibus iudicabat. nam postea prætores quaesierunt, excepto crimine perduellionis, aut si quãdo tribunus pl. diem alicui diceret, suffragiumq; de reo mallet a populo, quæ sententiæ a iudicibus, & prætoribus, ferri. Quod autè exilij remijus disparib. in culpis diuersum fuisse dixi; id ita uerisimile est, ut exemplis probari multis non debeat, quare unum ponam, & si minime necessarium. Dānatis de ambitu aqua & igni per x. annos tantum interdicebatur: quod antea demonstrauit damnatis de corrupto iudicio, in uniuersam uitæ tempus quod in oratione pro Cluentio licet coniicere; huius in extremo, peritum extra patriã Cluentium, si damnatus erit, his uerbis significat: Quid enim profectum, nisi ut huius ex medijs mortis insidijs uita ad luctum referuata, mors sepulchro patris priuata esse uideatur? Ac de uobus exilijs, uoluntario ac legitimo, utrum fuerit grauius, uerit in

meatem quæri posse legitimum existimo, primum quod eos, qui bus aqua & igni interdictum est, recipi recto intra spatium interdictum leges uerant, quod is, non contigit, qui sua sponte in exilium profugerunt, deinde, quod, ut ego arbitror, aliquanto turpius est, exulare legibus eiectionem, quam exulare non eiectionem, eiectionem enim ciuitate, cui aqua & igni interdictum, qui uero sua uoluntate discedit, non is ciuitate pellitur, sed eam ipse deserit, ac relinquunt. Huc adde, quod, quibus interdictum, ij senatores postea non sunt, & eos legi suo loco a censore in senatum leges prohibent: quibus uero non interdictum, ij, etiam si urbe carent, senatores tamen sunt. hoc in oratione pro domo titi cimus: in qua hæc sunt. Ne tum qui dem, cum aberam, negare poteris esse me senatoris, ubi enim tuleras: ut mihi aqua & igni interdiceretur? quod Gracchus de P. Popillio Saturnius de Metello tulit homines feditiosissimi de optimis ac fortissimis cuius non esset interdictum, quod fieri non poterat, tulerunt, sed ut interdiceretur, ubi caussis, ne meo loco censor in senatum legeret? quod de omnibus, etiam quibus dam patris interdictum est, scriptum est in legibus. Ergo, cum de pœnia capitalibus loquimur, aut exilium inter eas nominandum non est: quod lex nulla, nullum ob malefactum irrogabat: aut eo de exilio diceretur, quod & si non nominaretur, necessario tamen, cum damnatis interdiceretur aqua & igni, consequbatur. Hæc ex libro nostro de legibus Romanis.

EXTRACTVSVS ager dicebatur, qui intra finitimam lineam & centurias interiacebat: ideoque extractus, qui ultra limites finitimam lineam clauderetur & extracta loca sunt, quæ iuris subseciuorum, ultra limites & ultra finitimam lineam. quod genus agrorum si respu, populi Romani, aut ipsius coloniarum, cuius sine circumdatur, siue peregrinæ urbi, aut locis sacris, aut religiosis, æque ad populum Romanum pertinentibus, datum non est, iure subseciuorum in eius, qui assignare potuerit, remanet potestate. Ex Frontino de agrorum qualitate.

EXTREMITAS, in agro ita definitur ab Aggeno. Extremitas finitima linea est, quæ interuenit aut per iter publicum, quod trāscendi non potest, securum legem colonicam, quia omnis limes itineri publico seruire debet: aut per limites siue terminos, aliaque signa, quibus territoria finiuntur; aut ubi insoluta loca remanserunt. hæc autem sunt loca quæ insoluta dicuntur, que aut in saxosis & sterilibus locis sunt, aut in paludibus, ubi nulla potuit exerceri cultura: quia dum non esset quod excoli potuisset, nullis necessesse fuit limitum regalis obligari. Ex Aggeno de limitibus.

FLAMEN, quindecim Romæ flamines fuere, tres tantum patricii, quos quasi solos flamines agnoscit Augustinus de Ciuitate Dei, Dialis, Martialis, Quirinalis: reliqui plebei. Cicero pro domo sua.

FORIS quandoque pro passim usurpatur. Cicero ad Q. Fratrem, Foris ualde plauditur, id est, non solum in senatu, sed apud ceteros etiam. & in epistola nona ad Lentulum: cum ea contentio mihi magnum etiam foris fructum tulisset. In uulgus, idem alibi dixit, eadem sententia. Ex nostro commentario ad Q. Fratrem.

GALLIA TOGATA non est, ut quidam credunt, ipsa plane cisalpinna, sed cisalpinæ pars, togata enim incipit a Rubicōe fluminis, & Placentia terminatur: cisalpinæ uero initium quidem ipsa quoque capit ab eodem flumine, sed terminum habet alpes. erant autem in togata multa municipia, multæ coloniarum Romanarum. propterea dixit Cicero in epistola ad Art. Videtur in suffragiis multum posse Gallia, eius enim ferendi Romæ suffragii habebant omnia municipia, æque omnes coloniarum, quæ ideo Romanæ dicebantur, quia iura possiderent ciuium Romanorum. nam Latinæ suffragiū non habebant, sed tantum ius Latii, unde appellatæ. Ex nostro commentario in epistola ad Art.

GENS, & familia, inter gentem, & familiam illud interest, quod gēs ad nomen, familia ad cognomen refertur. itaque illa tanquam totam continere uidetur, hæc quodam modo partem, exempli gratia Valerij omnes unius, sse gentis dicuntur, quia uno nomine continentur omnes. at uero partem gentis huius sunt plures, quæ ex cognominum uarietate distinctæ sunt, ex que familiæ nominantur, ut in gēte Valeria Maximi, Messallæ, Flacci, Lenini, Faltones: i Cornelia Scipiones, Lætuli, Dolabellæ, Sullæ, Cinnæ: in Aemilia Mamercini, Lepidi, Paulli Scauri, Barbulæ: itemque in ceteris. At uero Valerij omnes unius sunt gentis, itemque Cornelij, atque Aemilij. itaque recte Festus gentem definit eam, quæ ex multis familiis conficeretur. Quod autem interest inter gentem, & familiam, idem interest inter genus, & stirpem. quæ quidē ita esse, ex his ueterum historiarum uerbis intelligitur. Suetonius in Galba: Imagines uniuersi generis ex equi longū est, familiæ breuiter attingā. Qui primus Sulpiciorum cognomē Galbæ tulit, eum aut unde traxerit, ambigitur: & Linius l. xxxvii. P. Scipio Nasica orationem habuit plenam uerbis decoribus non communiter Cornelie gentis, sed proprie familie sue. & apud Suetonium Cæsar, Ab Anco Martio sunt Marcii Reges, quo nomine fuit mater,

a Venere Julij, cuius gentis familia est nostra, & in Augusto Cæsare Octauia a Tarquinio Prisco rege inter Romanas gentes allecta. mox a Ser. Tullio inter patricias traducta. primus ex hac magistratum cepit C. Rutus. is questorius Cnæum, & Caium procreauit, a quibus duplex Octauiorum familia deflaxit, conditione diuersa. & Ci. in Bruto. Funebres orationes ipsæ familiae quasi ornamenta seruabant ad usum, si quis eiusdem generis occidisset. & Linius l. ix. Duodecim Potitiorum familias fuisse, cum gens Potitia tota interiret. & l. i. Julia gens Iulum auctorem sui nominis nūcupat. & l. vi. sic loquitur Valerius Coruus: Nō, si mihi nouum hoc Corui cognomen dijs auctoribus homines dedisset, Poplicolarum uerulum nostræ familie cognomen memoria excelsit. & lib. x. Inde cognomen familie inditum, ut Annales appellarentur. & Catulus: Non decet tam uetas sine liberis nomē esse, id est tam ueterem gentem, qualis erat Manlia. Hæc de gente, familia, & genere, nunc de stirpe dicam. Cicero pro Rabirio. Quia in familia laus aliqua sorte floruerit, hanc fere, qui sunt eius stirpis cupitissime prosequuntur. & primo de legibus His orti stirpe antiquissima sumus. & in Lælio: Quia aliquandiu propter ignorantiam stirpis, & generis in famulatu fuerunt & l. i. de Oratore. Quid, quia de re inter Marcellos & Claudios patricios ceterum iudicantur? cum Marcelli a liberti filio stirpe, Claudij patricij eiusdem hominis hereditatem gente ad se redisse dicerent: non ne in ea causa fuit de toto stirpis, & gentilitatis iure dicendum? & Suetonius in Claudio. Claudius Cn. Pōpeio antiquissima stirpis Magni cognomen ademit. Quæ autem ratio est inter gentem, & familiam, eadem est inter gentiles, & agnatos ut eam familia, aut stirps nos proprius attingit, quam gens, aut genus, sic agnati, quæ gentiles, si quidem gentilis auctore Festo, dicitur, qui eodem ex genere natus. & is, qui simili nomine appellatur recte, quatenus enim, ait Ex eodem genere, eos intelligit, qui eiusdem gentis eundem principem habeant: quatenus simili nomine, eos qui quamquam uno gentis nomine omnes utuntur, tamen alium atque alium auctorem sui generis occupant. quo modo Cicero in prima Tusculana, si gentilem esse ait Ser. Tullij regis, quod uterque simili gentilitio nomine uteretur, cum tamen e diuerso uterque fonte manaret. Cum autem ad Herennium scriptum sit. Si furiosus existerat, agnatorum, gentiliumque in eo, pecuniaque eius esto. item: Si pater familias testato moritur, familia, pecuniaque eius agnatorum, gentiliumque esto. agnati profecto uidetur esse, qui ex eadem familia sunt; quibus deficientibus, gentiles subeant. nam Cicero dixit primo de Oratore: iura gentilitatum, & agnationum item: Ius gentilitatis, & stirpis: & de legibus primo; Homines deorum agnatione, & gentetentur: cum utranque coniunctionem complecti uellet, Qui autem librum scripsit ante nos de nominibus, idem esse censet gentem, & familiam, gentiles, & agnatos. ait enim: Agnomen familie est appellatio, & gētis, unde agnati, & gentiles dicebantur, qui ex eadem erant familia, ut Cicero in Topicis ait, & idem in Bruto Ser. Tullium regem gentile suum ea de causa nominat. mea autem sententia, Cicerois sententiam percepisse non uidetur, qui in Topicis gētes eos definit, qui inter se eodem nomine sunt, id est ex eadem gente; familie uero, aut agnatorum non meminit. Est præterea intelligendum, Plinium gentiles nouo quodam modo appellare. si quidem seruos gētes esse dominorum ait, quia eodem prænomine appellarentur, quo dominus, ut Marci por, Quinctior, id est Marci, & Quincti puer. Ex libro Caroli Sigonij de nominibus Romanorum.

GLADIATOR plura genera gladiatorum erant Samnites, Prouocatores Retiarij, Mirmilones. ex his oppositi in pugnis Samnites, & Prouocatores. quod illa Ciceronis uerba in oratione pro Sextio uidentur ostendere: Cum ne de uenalibus quidem homines electos, sed ex ergastulis emptos, nominibus gladiatoris ornatis, & sortito alios Samnites alios Prouocatores fecerit. Retiarij autem, & Mirmilones componebatur: id quod Valerius Maximus l. i. & Quintilianus l. vi. declarat. Samnites ad pugnam primo lentis: Prouocatores ex se nomen sumpserunt, quia certamini initio prouocare aduersarios tolerent, unde Horatius in ept. quadam, Lento Samnites ad limina prima duello, Mirmilones & Suetores dicebantur: quod si quis Festus, & Quintilianum lib. v. & Suetonium in Caligula legerit, facile poterit conicere. de Suetoribus. meminit & Ci. l. vi. Ad Att. & Iuuenalis sat. vii. Ex commentario nostro in orationem pro Sextio.

Cum muuus gladiatorum significare uellent gladiatoribus dicebant ut lib. i. epistola ad Att. item lib. i. bis, & Philippa ix. item in epistola Asinij quæ est lib. x. fam. Peditanus, dare gladiatorum, dixit, cum subintelligeret, munus. Ex nostro commentario in epistola ad Att.

GENERA gladiatorum plura, quorum primum iusus equestrius duo enim equites, præcedentibus prius signis militaribus unus a porta orientis, alter ab occidentis, præcedebant in equis albis, cū aureis galeis, minoribus, & habilioribus armis. Retiarius, ab arma

sursum genere, in gladiatorio ludo contra alterum pugnantem occulte fenebra recte, quod iaculum appellatur, ut aduersarium cuspidem infrequentē operiret, implicitumque uiribus superaret. quæ at matura pugnabat: Neptuno, tridentis causa. Secutor est ab infrequendo retirarum dictus: gestabat enim cuspidem, & massam plumbam, quæ aduersarii iaculum impediret, ut, antequam ille feriret, se esse superaret. hæc a matura sacra erat Vulcano. ignis enim aquam semper insequitur. ideoque cum retirario componebatur, quia ignis & aqua semper inter se inimica sunt. Laqueatorum pugna erat, fugientes in ludo homines, iniecto laqueo imposito proficere, amictus umbone pelliceo, Velitum pugna erat ut ultro citroque tela obiectarent. erat autem eorum uaria pugna, & spectantibus gratior quam reliquæ. uelites autem uocati sunt, siue a uelitatione, siue a ciuitate Etruscorum, quæ Veletes uocabatur. Ildorus de etymologiis.

HACTENUS, & adhuc æque continuationem significant. sed hoc differunt, quod Hactenus, de re semper usurpatur; Adhuc de tempore. non enim recte dixeris, Hactenus ita sensi, sed, Adhuc ita sensi.

HADRIANUS ager limitibus maritimis, & Gallicis, quos nos D. & K. appellamus, finitur, per rationem arcarum, riparum, canabularum, uel nouercarum, quod tegulis constructitur. alijs uero locis, muris, macerijs, scorofinibus, congerijs, carbunculis, terminis Augusteis, fluminum cursibus, Ex libro de limitibus agrorum.

HUMANITAS quid significet, in promptu uidetur esse, ut ego arbitror, appertam, & omnibus exploratam notionem non habet. quod enim exemplis liceat intelligere, non eadem semper huic uoci in biecta res est, uerum duobus accipitur modis, uel ut uoluntaria quædam, a nonnullis cum laude culta, ab ijs, quos barbaros appellamus ignorata uirtus, uultu, sermone, consuetudine, officio de clarata: uel ut, non a uoluntate profecta, sed nobiscum simul generata necessitudo per uniuersum diffusa genus humanum, omnesque pariter homines attingens, ipsa quasi commendante natura; & communi quodam mutua caritatis unculo adstringente, hoc ipso quæ taxat nomine, quod homines æque simus, id est eadem præditi forma, eodem uocis ac sermonis usu instructi, eiusdem participes omnes. ad hanc hominum inter homines cognitionem, in qua non præcipua beneuolentiæ causa, sed propensio quædam naturalis in est ad alterum alteri conciliandum, operamque indigentibus ferendam, & comunicanda etiam ignotis, alienisque necessaria uitæ comoda, respexisse uidetur Cicero in Quintiana oratione, cum ita inquit: Ipsi Sex. Neuij lacrymans manum apprehendit, obsecrauit per fratris sui mortui cinerem, per nomen propinquitatis, per ipsius coniugem, & liberos, quibus propior P. Quintio nemo est, ut a quando misericordiam caperet aliquam, si non propinquitatis, at ætatis suæ, si non hominis, at humanitatis rationem haberet, Hæc sententiæ nullam ipsius Quintij rationem habendam putat, moueat, latent ea necessitudine, quæ omnes homines omnibus hominibus ipsius quasi naturæ uoce commendat, nihil præcipue tribuendum Quintio statuit: esto cõmuni tamen quædam sunt, quæ homo homini denegare non possit: quæ cum Neuius imploranti Quintio negauerit, homo non est. Quærit enim Cicero & misericordiam reo, & odium Neui, qui communitatem humanitatis a se alienam putet. Simile exemplum occurrit, nisi si illustrius etiam est, quod mihi quidem uidetur, in oratione pro Flacco: Si quem, inquit, in summo loco natum, nullo splendore uitæ, nulla commendatione famæ defendere; tamen eius ciuibus communis humanitatis iure, ac misericordiam deprecari. Quid illud in Antonium, Phil. xi. Naturæ, & humanitati inimicus non ne patet latius quam quæ in aliquem proprie confertur humanitas? Et cum pro Amerino dixit: Magna est uis humanitatis: multum ualeat communio sanguinis, natura ipsa. Et pro Sylla: Peterem errato ueniã L. Cæcilij ex intimis uestris cogitationibus, atque ex humanitate communi. Ex hac igitur humanitate communi, cuius uim sentimus, cum de sepeliendo etiam alieni hominis corpore laboramus, oritur illa, paulo quidem angustius contracta, sed affectione tamen intimoque sensu maior humanitas, qua complectimur eos, qui ad nos aduocant, qui que nobiscum aliquid contrahunt, ita cõter ac benigne, ut sæpe amor in nos, & quædam referendæ gratiæ cupiditas excitetur. Ex nostris obseruationibus.

Id quon, pro ideo quod ueteres dicebant. Sic locutus est Terentius in Heautontimorumenos: Id quod est cõsimilis moribus. cõiunctes facile ex te natum & in Hecyra, Illico late exclamant uenit, id quod me repente afflexerat. & Liu. li. xi. Id quod erat uetusta coniunctio cum Macedonibus. & lib. l. ad Quin. fratrem: Teneo ab accusando, uix me hercule, sed tamen teneo, id quod iudices nullos habemus. Ex nostro commentario ad Q. Fratrem.

INTERREX creabatur, cum nullus esset in urbe patricius magistratus, creabatur autem a senatu, nec a senatoribus cunctis, sed a pa-

tricijs tantum, nec uero interrex poterat esse, qui patricius non esset: nec ultra quinque dies durabat, moris autem fuit, ut, qui primus interrex creatus esset, comitia non haberet: habebat autem uel secundus interrex, uel qui deinde facti essent. Ex nostris obseruationibus.

IRA in alia omnia & discedere & transire, pro dissentire ueteres dicebant, de quo Festus sic: Qui hoc cõfessus, illuc transites, qui alia omnia, in hanc partem. his uerbis præter omnis uidelicet causa ne dicat. Qui non cõfessus, sic locutus Cælius li. 8. iam cum prima M. Marcelli sententia pronuntiata esset, qui agendum cum trib. pl. cõfessat; frequens senatus in alia omnia iit. Ex l. x. cum gratia effectisset, ut sua sententia prima pronuntiaretur, frequens eum senatus reliquit, & in alia omnia discessit. Et lib. 7. ad Qu. F. Ibat in eam sententiam Hir. autem l. 8. de bel. Gal. Discessionem faciente Marcello, Senatus frequens in alia omnia transiit.

ITALIA sic describitur a Siculo Flacco in libro de conditionibus agrorum. Ab alpiibus in mare porrigitur: a tribus lateribus exteras gentes inuictura Sicilia usque ad Galliam omne litus Africanum est contrarium: rursus a Leucopetra pars, quæ ad mare attingit, Macedonia & aliquam Epiri partem spectat. Adriaticum uero litus Ilyricum contra se habet.

IVDICIA satis est obscura & perturbata iudiciaria cognitio. itaque studiosis uale futurum putamus, si quæ legendis ueterum libris obseruauimus afferantur. sic enim aut tota res patebit, aut certe minus obscura uidebitur. Ac primum illud ponam, decem leges a me esse notatas, quæ diuersis temporibus Romæ de iudicijs late sint. Semproniam, Seruiliam, Liumam, Plotiam, Corneliam, Vatiniam, Aurilianam, Pompeiam, Iuliam Antoniam: quibus de singulis agendum est. Ante C. Sempronij Gracchi tribunatum soli tenatores uetustissima, ut opinor, Romuli lege, iudicabant exceptis causis, in quibus de pecuniis ob iudicandum captis ageretur, nam de his ad equites quæstio pertinebat, idque non antiquum fuisse, sed tributum esse equestri ordini ætate I. Sempronij Gracchi I. berij, & C. patris, qui etiam senatum, quod id fieri passus esset, reprehenderit, cum futurus ex eo publicas discordias calamitatesque prædiceret; Appianus historix suæ l. i. scriptum reliquit. C. Gracchus, Tiberij filius, tribunus pl. Cn. Domitio Ahenobarbo C. Fannio Nepote eos legem tulit, quæ paucis ante annis frater eius Tiberius ferre conatus erat, ut equites soli iudicaret. sic enim ex Velleio, Pediano, Appiano, C. ipso cognoscitur. Postea Quintus Seruilus Cæpio consul, qui postea cum Cimbris male pugnaui, legem rogauit, ut cum equitibus, qui antea lege C. Gracchi soli iudicauerant, etiam senatores iudicaret. hæc tamen legem, quam & Cassiodorus, & Obsequens, & Cicero ipse latam significant, non multo post esse abrogatam ex eo suspicor, quod paucis post annis C. Norbanum, quo accusante Cæpio damnatus erat, non ad equitibus, & senatoribus, sed a solis equitibus esse iudicatum, Cicero lib. 11. de Oratore declarat his uerbis: Animos equitum Romanorum, apud quos tum iudices causa agebatur; ad Q. Cæpionis odiu, a quo erant ipsi propter iudicia abalienati, renouabam, atque renouabam. Facit etiam mecum illa ratio, quod, cum M. Linius Drusus tribunus pl. Philippo & Cæsare eos legem tulerit, ut cum equitibus senatores, iudicaret; quod proxime probabimus manifestum est, solos equites ante Drusi tribunatum iudicasse: Præterea scriptum est apud Ciceronem in oratione pro C. Cornelio: non ante legem Plotiam senatores, cum equitibus iudicasse, atque legem Plotiam Pompeio Strabone & Borcio Catone eos, latam esse, Pediano docet, ex quo, legis Seruilix de cõcandis inter equites & senatores iudicijs nullam habitam esse rationem, ac ne Liumæ quidem, quæ id sanxit, facile est cognoscere. Post Cæpionem M. Linius Drusus tribunus pl. eius Drusi filius, quo tribuno pl. ad labefactandum C. Gracchi potentiam tenatus usus erat L. Marcio Phil. pop. Sex. Iulio Cæsare eos tulit ad populu, ut cum equitibus senatores causas cognoscerent, euis legibus, Philippo consule referente, S. C. Sublati, in eundem, quo antea fuerat, statum re iudiciaria restituta, soli equites ex lege Gracchi iudicant. Anno deinde interiecto M. Plautius Silanus tribunus pl. Cn. Pompeio Strabone L. Porcio Catone eos, qui fuit annus belli Italici secundus, tulit ad populu, ut singulæ trib. e suo numero quinos denos, per annum iudicatos, suffragio crearent, quo factum est, ut senatores quoque, in eo numero essent, & quidam etiam ex ipsa plebe. Post uictor Sylla, dictator primo resp. constituendæ causa factus, in sensu equitibus, quia pro Cimianis partibus steterant, legem tulit, ut nemo, nisi qui senator esset, iudicare posset, quod ante C. Gracchi tribunatum fieri solitum esse, diximus. Sylla mortuo, quod ille sanxerat, per annos xx. seruatum est, hoc est usque ad Cn. Pompei, & C. Crassi primum consulatum, quo anno L. Aurelius Cotta prætor populu rogauit, populusque iussit, ut tres ordines, senatores, equites, tribuni æranij simul iudicarent, tametsi, & centurionibus adiutum ad res iudicandas potuisset, hæc ipsa lege, & sequentibus duabus, de quibus dicemus. Pa-

peia, & Iulia. censu tamen præfinito, Cicero docet in Philippica prima, uidetur autem Patriculus, nisi mendosi libri sunt, neque tunc neque sententiam huius legis perfecte nouisse: qui lib. 11. legem a Cotta latam per id tempus significet, quo Gabinus tribunus pl. rogationem tulit, ut Pompeius contra piratas summo cum imperio mitteretur, quod falsum esse constat. nam Gabinus biennio post Pompeii consulatum, hoc est Pisonis & Glabrionis eos. eam legem tulit: quod & Velleius ipse asserit, & inde facile licet existimare, quo absoluto bello piratico statim C. Manilius tribunus pl. tulit ad populum, ut Mithridaticum bellum Pompeio mandaretur. id Plutarchus Velleiusque cõfirmant. Maniliam autem legem Cicerone prætoris latam esse, luculenta ipsius oratio declarat, porro Ciceronem gessisse prætoris Lepido & Tullo cos. qui fuit annus post Pisonis & Glabrionis cõsulatum proximus, quis est qui ignoret? testem habemus Pedianum. ut alia, quæ facile probarent, argumenta prætermittam. tulit igitur de piratico bello rogationem Gabinus tribunus ple. Pisonis & Glabrionis eos. at Cotta, cum rogationem de iudiciis eo anno tulerit, quo designatus ædilis Cicero Verrem accusauit, defendente Hortensio cõsule designato; plane uidetur eo anno tulisse, quo Pompeius & Crassus cõsules fuerunt. quod aperte Dio narrat. Hoc de tempore, quod ad sententiam attinet; non uideo, qui probari possit id, quod idem narrat, Cottam iudicandi munus inter equites & senatum æqualiter esse partitum, cum eam potestatem nõ his modo, sed præterea tribunis ærariis esse permissam, sexcenti loci demonstrat. nisi forte illud, (libenter enim tueor antiquitatem) æqualitatem inter utrunque ordinem partitum esse, ut Patriculus dixit, ut significaret, non solum senatum, ut antea, sed equestrem pariter ordinem post legem Aureliam iudicasse: ut ærario, tribunos, qui deinde cum senatoribus & equitibus iudicauerunt, & si non nominauit, non tamẽ exclusisse uideatur, quo modo & Ciceronem lib. v. in Verrem locutum uidemus, ait enim, cum Cottæ legem significet: Iudicium de iudiciis. & de futuro est. at quo tempore futurum est nõne eo, cum populus Roma. aliquid genus hominum, atque alium ordinem ad res iudicandas reliquerit. nempe ea lege de iudiciis iudicibusq. nouis promulgata. Alii ordinem dixit, cum tamen non uno de ordine, sed de tribus, hoc est de senatoribus, equitibus, tribunis ærariis in ea lege mectio fieret. Eodemq. modo cum, censorum iudicia rescissa esse iudicium sententios, significare uellet, in oratione pro Cluentio locutus est, Senatores, inquit, equitesque Romani in compluribus iam rebus, quos contra leges pecuniã accepisse subscriptum est suæ potius religioni, quam censorum opinioni, paruerunt. & in Diuinatione, iudiciorum leuitate ordo quoque alius ad res iudicandas postulatur. Pedianus etiam in commentario 11. orationis, in Verrem, Cottam, inquit, prætoris significat, qui legem promulgat de restituendis equestri ordini iudiciis. cum tamen Cottæ lex nõ de uno equestri ordine, sed de senatoribus, equitibus, tribunis ærariis mentionem faceret. Plutarchus etiam in Pompeio iudicia ad equites, ait, esse translata: cum tamen lege Cottæ inter tres ordines essent communicata. Quod si quis putat in uno ordine, quem Cicero ad res iudicandas requiri significat, simul cum equitibus tribunos ærarios intelligi; opinione fallitur. nõ senatores, equites, tribuni ærarii, non ordines duo, sed tres a scriptoribus antiquis appellatur: itaque Pedianus in commentario Cornelianæ, L. Cottæ, inquit, lege sua iudicia inter tres ordines communi cavit, senatum, equites, tribunos ærarios: & commentariis duarum orationum, in Pisonis in extremo; pro Milone, in principio. Lex Vatinia secuta est, tulit enim eã, ut opinor, P. Vatinii trib. ple. Cæsare & Bibulo cos. qua finis fuerit, nondum inuenire potui, sed fuisse popularem, cum Vatinii senatum, senatus illum uehementer oderit, facile possum existimare. Lex Pompeia, quã tulit Cn. Pompeius Magnus in consulatu 11. nihil ab Aurelia de trib. ordinibus discrepabat, (nam postea de tribus ordinibus iudicantibus exempla multa sunt, maximeq. apud Pedianum) sed amplissimo censu, e centuriis legi iudices iubebat. Iulia, quam C. Iulius Cæsar rerum potitus, tulit, iudicia ad duo genera iudicium redegit, equestrem ordinem, ac senatorium, tribunos ærarios quod erat tertium, sustulit. Antonia cõsulis M. Antonii, qui 111. uir fuit, hoc sanxit, ut ad duas iudicium decurias accederet tertia e cõturionibus, hoc est, ut cum equitibus, & senatoribus (tertiu enim ordinem, tribunos ærarios lex Iulia sustulerat) centuriones iudicarent. quod genus hominum ne superiores quidem lege, Iulia Pompeia, Aurelia, iudicandi iure excluderant: sed perscripserant, quo sensu eos esse oportere; sicuti senatoribus quoque, & equitibus, & tribunis ærariis census erat præfinitus: cum in iudice, ut ait Cicero, & fortuna spectari deberet, & dignitas. Antonii uero lex plus æquo impudens & dissoluta, quæ rationem census nullã habuit, omnibus, quicumq. ordinem duxissent, iudicandi potestatem permisit. atque hanc Antonii legem de tribus decuriis non esse abrogatam, cum ille hostis iudicatus est, cum eiusdem legem

de sacerdotiis abrogatam esse uideam, e Suetonio cognoscitur, qui in Augusto ita scripsit: ad tres iudicium decurias quartam ad dit. ex inferiore censu, decenariorum uocaretur, iudicari atque de leuioribus summis. Hæc de ordine iudiciorum pro uariis legibus, uaria. De numero autem iudicium, lex Gracchi ccc. f. c. c. omnes ex equestri ordine, totidem, quot antea lenatores iudices fuerant: lex Drusi ccc. equites, & ccc. lenatores, numero pari: lex Plautii dxxv. iussit enim ex singulis tribubus, quæ xxxv. erant, quinos denos creari. lex Syllæ ccc. omnes ex ordine senatorio: lex Aurelia cum lege Syllæ de numero, ut opinor, congruebat, cum in ordinibus discreparet. nam libro epit. f. m. viii. de iudicib. ccc. cum lex Aurelia seruaretur, mentionem fieri uideo, quod si ita est, auctum deinde numerum esse lege Pompeii, uere dicemus: quia Velleius animum suum inter ccc. lx. a Pompeio lectum esse narrat. eundemque numerum Plutarchus in Pompeio tradit. lex Cæsaris, cum de tribus ordinibus unum, ut diximus, sustulit: numerum simul iudicium ut ego sentio cõmutauit. lex Antonii cum tertiam decuriam addidit; satis liquet, eorũ, qui res iudicarent, ampliore numerum esse factum, quem rursus & ab Augusto esse auctum cum ad tres decurias quartam addidit, facile cognoscitur. De iudicium ætate legem fuisse, ne quis intra xxx. ætatis annum iudicare, facile possum ex eo conicere, quod Suetonius de Augusto scripsit, iudices a xxv. ætatis anno elegit, id est, quinquennio maturius, quam solebant. Calistratus quidam iuriconsultus, lege Iulia cautum esse ait, ne minor annis xx. iudicare cogeretur, ne uero minore annis xx. compromissariũ iudicem liceret eligere: Sanxit idem eadem lege, ut opinor, de numero patronorum. nam ante L. Domitii Ahenobarbi & Ap. Claudij Pulchri consulatum raro quisquam pluribus, quam quatuor patronis usus erat. his cõsulibus M. Scaurum, de repetundis accusatum, sex defenderunt. eo que progressa res est, ut eadẽ causa post bella ciuilia nonnunquam a xii. patronis ageretur. ciuilitatis, ut in Padiano scriptum est, C. Cæsar dictator lege modũ imposuit. Et fortasse idem Cæsar, qua in lege de numero patronorum in eadem tulit de ratione iudicandi, quod Gellius li. xii. c. 11. significare uidetur his uerbis: Atque in rerum quidem diffinitionibus compendinationibusq., & aliis quibusdam legitimis in rebus ex ipsa lege Iulia, & ex Sabini Massurii, & ex quorundam aliorum iurisperitorum cõmentariis commoniti sumus. Legimus etiã apud Priscianum de lege Lætoria, quæ minore annis xxv. stipulari uetabat. Addatur aiquid de personis, quæ facinus iudicare possent, & de causis, in quibus possent, tum de iudiciis, de quæ testimonii dicendi potestate, ac primum illud ponatur, legibus eo iure iudicandi non esse exclusos, quos, ignominia censoris notassent: id Cicero significat his uerbis in oratione pro Cluentio, In omnibus legibus, quibus exceptum est, de quibus causis aut magistratum capere non liceat, aut iudicem legi, aut alterũ accusare, hæc ignominie causa prætermissa est, timoris. n. causam, non uitæ pœnam in illa potestate esse uoluerunt. & ibidem paulo post: Prætores urbis, qui iuri debent optimũ quæque in selectos iudices referre, nunquam sibi ad eam rem censoriam ignominiam impedimento esse dixerunt, Postea tamen inducunt uideo lege Iulia, ut senatu moti iudicare non possent, quod & lege Cassius, de senatoribus, traditum est; & Paulus quoque, ut proxime docebimus significat. Turpi autem iudicio damnatis adempta esse iudicandi potestatem, idem Cicero in eadem oratione, paulo ante, demonstrat. Quod si, inquit, illud iudicium putaretur: ut ceteri, turpi iudicio damnati, in perpetuum omni honore, ac dignitate priuantur; sic hominibus ignominia notatis neque ad honorem aditus, neque in curiam reditus esset. turpia uero, famosaq. iudicia erant, calumnie, præuaricationis, furti, uir bonorũ raptorum, iniuriarum, de dolo malo, pro socio, mandati, tutelæ, depositi, & alia quedã a Iuliano memorata digest. l. 111. Famosos etiam, non minus, quam qui turpi iudicio damnati essent. Pegasus & Nerua filius eos iudicauerunt, qui quæstus causa in certamina descendissent, aut propter præmium in scenam prodidissent. athletas autem, quia iudicã artem non facere, sed uirtutis gratia exercere uiderentur, in famia liberabant Sabinus & Cassius, quæ scripta sunt apud Vlpianum, Præterea, cum ab eodẽ ita traditum sit li. dig. xlvii. qui iudicio publico damnatus esset, eum ius accusandi non habuisse, nisi si liberorum, uel patronorum suorum mortem, uel rem suam exequeretur, consentaneũ uideri potest, eundem iudicandi munere exclusum, quamquam ad rationem accedit auctoritas. nam ita scriptum postea comperi apud Marcellum iuriconsultum. Omnes et de ui priuata damnatos iudicare lex Iulia prohibebat. qua de re Martianus his uerbis. l. dig. xlvii. De ui priuata damnati pars tertia bonorũ ex lege Iulia publicatur: cautum est, ne senator sit, aut decurio, aut ulli honorem capiat; ne in eum ordinem sedeat, ne iudex sit, Huc illa pertinent, quæ tradita sunt a Paulo iuriconsulto, quæ seruata credimus etiam reip. temporibus. nihil enim a iure, aut æquo

dise-

differtunt. Quidā, inquit, lege impediuntur, ne iudices sint; quidam moribus, quidā naturā. natura ut surdus, mutus, & perpetuo furiosus, & impubes, quia iudicio carent. moribus, ut formice, & serui; non quia non habeant iudicium; sed, quia receptum est, ne ciuilib. fungantur officijs: lege, qui senatu motus est. qui uero possunt esse iudices, nihil interest, in p̄tate, an sui iuris sint. Cum iudicibus recte coniunguntur testes. itaque subscribemus ea, quæ de testimonio dicendo idē Paulus tradidit. Lege, inquit, Iulia, & Papia iudiciorum publicorum cauetur, ne cui inuito denuncietur, ut testimonium dicat aduersus focerum, generum, uirricum, priuignū. Cassius etiam Longinus, cuius libri non extant: sed eorū testimonio Martianus digesti. l. i. utitur; putabat, ei qui ob turpitudinem senatu motus, nec restitutus esset, non licere neque iudicare, neque testimonium dicere: quia lex Iulia repetundarum ea fieri uetaret. Calumniæ damnatis publico iudicio quid liceret, satis aperte Papiniani præclara sane uerba demonstrant. Quæ situm, inquit, scio, an in publicis iudicijs calumniæ damnati testimonium iudicio publico perhibere possint. sed neq. lege Rhemania prohibetur: & leges Iuliæ de uir repetundarum, pecuniis eos homines testimonium dicere non uetuerunt. ueruntamen, quod legimus omissum esse, non omittetur religione iudicantium. ad quorum officium p̄tinet, eius quoque testimonij fidem, quod integræ frõctis homo dixerit, pendere. Mulieribus, quoque uideatur licuisse testimonium dicere. siquidem, non licuisse de ad Interio damnatis, Paulus indicat his uerbis: Ex eo, quod prohibet lex Iulia de adulterijs testimonium dicere condemnatam mulierem, colligitur, etiam mulieres testimonium in iudicio dicendi ius habere. Dictum est de iudicio, & testimonio. superest de iudicio. Senatori iudicium prosteri saluis legibus non licebat. alijs impunitas dabatur, nec tamen omnibus in causis, sed proditionis, maiestatis, & siquid huiusmodi: ia causa repetundarum non dabatur: atque nec per iudices agi solitam esse legimus. Non est ab hoc genere aliena Memmia lex, quæ, si uocarentur in iudiciū ij, qui reip. causa abessent, eorum recipi nomina uetabat. itaque C. Cæsar cum in provinciam, peracto cõsultatu, abiisset, & ab L. Antistio tribuno ple. Comæ appellatus esset, appellato collegio obtinuit re eum reip. causa ab esset, reus fieret. Non abhorret a legibus de iudicijs lex illa, quam C. Calpurnio Pisone. M. Acilio Glabrione eos C. Cornelius trib. ple. tulit, ut prætores ex edictis suis perpetuis ius dicerent, cum antea, ut quisque auaritia, aut ambitione ducebatur, uarie ius dicere consueissent. de quo scriptum est apud Pedianum in commentario Cornelianæ. Sortiebatur autem iudices de tribus ordinibus, id est Senatoribus, equitibus tribus ararijs, primum quæstores urb. deinde prætor urb. ita fiebat, ut non modo prætori, uerum etiā consulares interdum una cum ijs, qui nullus gesserant magistratus, indicarent. Dies autem quos reo prætor dabat, ut adesset in iudicio, decem erant. Sic, l. i. i. ad Q. fratrem. decimus erat Cælio dies. & Pedianus in commentario Cornelianæ. Cum, inquit, L. Cassius prætor cum decimo die, ut mos est, reum adesse iussisset eoque die ipse non affuisset, circumuenti sunt ante tribunal eius accusatores a notis operarum ducibus. Ex nostro libro de legibus Romanis, & ex commentario ad Q. fratrem.

LAPIDVM finalium genera apud eos qui de limitibus scripserunt, multa reperuntur sunt enim hæc uerba. Lapis fluuijs, cromaticus uocatur. lapis tiburtinus, cæsalis dicitur. terminus coctus testatus, ullageris dicitur. lapis albus silicenus, si per albus fuerit, Gallienus nuncupatur. si mixtā uenā habuerit igitur nomē habet, nam in aliquibus locis terminos non colatos posuimus, & nihil illis subter addidimus. lapis gammatus dicebatur, in quo forma gammæ, Græcæ literæ apparet, qui pentagoni recipiebatur rationem. unde & gammati termini dicebantur.

LATINAE feriæ dicebantur, cum ex populis latinis uiri simul & mulieres in montem Albanum hostias adducebant: & quadriduano sacrificio factō, accepta carne in suam quisque ciuitatem digressi reuertebant. ea dicta uisceratio; quoniam ex hostijs carnes in partes caræ distribuere uiscerationem mox & Cæsar populo dedit, ut apud Suetonium legimus. Ferias autem Latinas, maximo Romanorum Latiorumque magistratum conuentu, consulibus procurabant, cum interea cū populo agere non liceret; ut ob eam causam Latinæ aliquando a consulibus instaurantur, cum tribunis pl. obsistere uellent, populares leges, & reip. perniciosas, ferre cupientibus, itaq. ad Q. Fratrem. l. i. Consul, inquit, Lentulus dies comitiales exemit omnes, nam etiam Latinæ instaurantur: nec tamen deerant supplicationes. sic legibus. perniciosissimis obsistit maxime Catonis. Instaurantur Latinas etiam Pontifices, ut Livius l. xxxi. tradit, id autem fiebat, quasi iam, faciendis ijs, aut prætermisum aliquid esse, aut, quod nõ oporteret, commissum. Primus eam in unum diem Tarquinius Superbus instituit: secundus dies addidit, pulsus regibus: tertius post secessionem in Auentinum: quartus, plebe & patrib. a dictatore Camillo in cõcordiâ

reductus. In eo meam fluctuare sententiam fateor, conceptiua ne an itatiua feriat facrim Latinæ, si Varronem, & Macrobiū sequamur, antiquitatis utrunque peritissimum, conceptiua erant, non statiuæ: concipiebaturque in dies uel certos, uel incertos Livius tamen itatiuas indicat fuisse, cum ait l. xxv. Romæ consules prætoresq. usque ante diem v. Kalen. Mai. Latinæ conuenerunt. eo die perpetrato sacro in monte, in suas quisque provincias proficiscitur. Non enim simile ueri est, consules, cum uictor Annibal uasta ret Italiam consulto in v. Kalen. Mai. qui dies a primo initi magistratus, die, hoc est ab idibus Martij. xlii. dieꝝ spatio distat, Latinas distulisset; ut ipsi sibi diutina in urbe mansionis necessitatem imponeret: cū ire in provincias neque consulibus, neque prætoribus, liceret, nisi latinarum sacro perpetrato. aut igitur eas et itatiuas in ordinem conceptiuarum postea transisse credendum est: aut latentem causam alij perferrentur. Ex nostris cõmentarijs: in epistola ad Atticum, & ad Quin. Fratrem.

LEGATIO LIBERA, qui sui negotij causa, ut exigendæ pecuniæ, uisitandi templa deorum, abesse ab urbe diutius uolebant, legatione libera, a senatu impetrata, utebantur. erat autem ex hoc genere uotua legatio, uā ad Atticum l. i. i. Libera, inquit, legatio, uoti causa datur. Harum legationum definitum fuisse tempus, lege. C. Cæsare lata ostenditur his uerbis l. xv. ad Attic. k. r. habent, opinor, liberæ legationes definitum tempus lege Iulia, nec facile addi potest, ante legem Iuliam annuū fuisse tempus lege ea quæ consul M. Cicero tulit, ipse declarat l. i. i. de legib. Hoc, inquit, genus legationis ego consul, nisi mihi leuissimum trib. pl. intercessisset, sustulisset; tamen minui tempus, & quod erat infinitū, annum feci. quo in loco liberæ legationes, quasi turpes, nec satis aut ordine senatorio, aut rep. dignas multis uerbis exagitat. Nomen aut liberæ legationi inde ortum est, quæ, introire in urbem, & rursus exire, liberam legationem habentibus liceret. quod eodē in loco ostenditur, quem attingi iam, l. xv. ad Attic. ceteri porro honores, qui extra urbem gererentur, ingredientibus in urbem deponerentur. Ex commentario nostro ad Q. Fra.

LEGIO, in qua uis legio erant, ætas prima, triario rum; altera principum; tertia hastatorum; ultima cœlitum. quæ uelut, exceptis diuidebantur singulæ in decem cœturias: singulis autem cœturis primarij cœturiones præerant: eaq. in triarijs ita appellabantur, primum pilum, secundum pilum, tertium pilum, & deinceps usq. ad decimum pilum; in principibus, primum princeps, secundus princeps, usq. ad decimum; in hastatis, primum hastatus, secundus hastatus, item usq. ad decimum duces appellabantur, primum centurio, primi principis hastati centurio; & ita usq. ad decimum. uel lites uel in has triginta centurias pro rata parte diuidebantur. Cuius epi. ad M. Brucium, Nascennius, inquit, octauum principem, id est octauam centuriam principum, duxit, Metello imperatore. Ex nostro commentario ad Q. fratrem.

LEX, Romæ leges nec nisi a magistratibus, nec nisi comitis ferebantur, sed, quia nec unus magistratus, nec una comitia erant; utrum ab uno, an ab omnibus magistratibus, & utrum unis, an omnibus comitijs ferrentur, aperiendum uidetur. Ferebant leges a magistratibus maioribus quatuor, uno minore; a maioribus, prætore, & consule, qui ordinarij magistratus erant: item a dictatore, & interreges, qui maiores quidem, ordinarij tamen magistratus non erant; neque populi comitijs creabantur. censor autem, etsi erat inter maiores magistratus, ius tamen ferendæ legis, aut habendorum comitorum non habebat. minor magistratus, qui leges ferret, tribus ple. erat. nam ædiles curules quæstores, & diles pleb. i. i. uiri capitales. i. i. uiri monetæ cudendæ, tribuni militum tam Rufi, quam Comitij, & si magistratus erant leges tamen non ferebant. legislatores autem uel tributis comitijs uel centuriatis, uel etiam, ut in imperio mandando, & in adoptionibus, curiatis legem ferebant. si tributis, aut cum S. C. aut sine si centuriatis, e. S. C. semper. plus omnino dignitatis, atque auctoritatis in centuriatis, sed potestatis non minus erat in tributis. æque enim populus uniuersus tenebatur ijs legibus, quæ tributis comitijs ferebantur, atque ijs quæ centuriatis. idque sancitum esse lege a Q. Hortensio dictatore lata, Lælius Felix memoriæ prodidit: cum ante iure eo, quod statuisset plebs, patricijs non tenerentur: non enim aduocare patricios tribuni pl. neque ad eos referre ulla de re poterant. ita ne leges quidem propriæ, sed plebiscita dicebantur, quæ trib. ple. ferentibus accepta erant. Hortensius; quæ rogata plebs sanxisset, ea pertinere ad omnes Quiritis uoluit: siue, ut iura plebis augetur; cum plebeus ipse esset: siue utili reip. consilio; quod in libera ciuitate dissimilem ciuium conditionem discordiæ femina putaret. Legem laturus magistratus, scribebat eam domi, & cum peritis consulebat, ne quid cõtra populi rem aut uoluntatem sanciret; ne forte pugnantia capita simul ferret; ne ue quid, quod uetus aliqua lex, si ferretur, inane infirmumque iuberet esset; & si quæ postea ferretur lex, superiores, oēs præter sacratas, abrogatæ ne curationem, potestatem, commodum uel aliquo

aliquod ipse sibi sua lege, aut collegiis, cognatis, affinis, mada retr: quod leges dua, Lucina, & Acuba, heri acuerunt: contra quas leges fecit P. Clodius. talit. n. quod in oratione pro domo traditum est, ut sibi Cicerois aedes liceret possidere. etiam illud in scribenda lege cauebatur, ne plurib. de rebus, quæ non eiusdè generis uideretur, una rogatione ferretur: quod fieri cum lex Cæcilia & Didia uocabatur, a Clodio factum acculat Cicero pro domo suatum faciendum non esse, indicat idem in suarum legum li. 111. his uerbis: Qui agent, non plusquam de singulis rebus, cõsulunt: nam consu. unto, est, populum roganto. consulitur enim populus, cum lex rogatur. itaq. in oratione pro Milone, nihil, inquit, de eius morte populus consultus, nulla quæstio decreta a senatu est. & pro domo sua: Si populus de ista re consultus esset. & Festus: Rogatio est cum populus consultitur. Addebat illa exceptio: ut si quid ius non esset rogari, ne gisset rogatum, quod in oratione pro domo notauimus item. si quid cõtra alias leges eius legis ergo latum esset, ut ei, qui eam legem rogasset, impune esset, quod fuisse translatiuium, hoc est, scribi solitum in omnibus legibus, tradit C. li. 111. epi. ad Att. Hæc igitur quæ probo sui, quasi legitima a bonis uiris in ferenda lege omnia cauebantur. sed ubi ratione inuit libido spectat bonorum consuetudine, nihil præter suam potentiam, & utilitatem in lege spectantur, ideo læpe leges Clodii, aut Vatini, alienas a more maiorum acerbe repræhensas a null. o uideamus. Scripta lege, legislator bene d. rep. sententiis, ante quam eam promulgaret, referret ad lenatum ut, quo plus ponderis maioremque uim lex haberet, de senatu eam sententia ferret, popularis uero, ac leditiosus magistratus læpe, prætermissa senatus auctoritate, aut etiam contra lenatus auctoritatem, legem rogabat, Promulgabat deinde lex, id est, in publico ponebat, est enim promulgare, ut ait Festus, quasi promulgare, id autem eo fiebat ut inspicere qui uellet, inspectam cõsideraret non solum, ut intercedi posset ante quã ferretur; utrũ et, ut aliquanto ante statueret ciuib. liceret, utrum, cum ferretur, antiquã da, an accipienda lex esset, adde etiam illud ut quis monere legislatores posset uel de corrigenda, uel omnino de non ferenda lege. Spatium autem promulgationis, ut ex Dionysio, & aliis patet, quacunque de referretur lex, erat trinundinum, id est per trinas nundinas. cum enim nundinarum causa ex agris in urbem ciues conueniret: per trinundinum leges patet, ut a rusticis libere legi cognoscique possent, uoluerunt. quod cum M. Antonius non seruasset, inuehitur in eum Cicero Philippica v. his uerbis; ubi lex Cæcilia, & Didia? ubi trinundinum? & idem pro domo sua: Hora fortasse sexta diei questus sum in iudicio, cum C. Antonium collegã meum defenderẽ, quædam de repu. quæ mihi uisa sunt ad illius miserĩ causam pertinere, hæc homines improbi ad quosdam uiros fortes longe aliter, atque a me dicta erant detulerunt. hora nona, illo ipso die tu es adoptatus. si, quod in ceteris legibus trinundinum esse oportet, id in adoptione satis est trium esse horarum: nihil reprehendo. sin eadem obseruãda sunt; decreuit senatus M. Drusi legibus, quæ contra legem Cæciliã & Didiam lætæ essent, populum nõ teneri: iam intelligis, omni genere iuris, quod in sacris, quod in auspiciis, quod in legibus sit, te tribunum ple. non fuisse. Neque uero trinundinum ita interpretor, ut ipso tertiarum nundinarum die lætas esse leges existimem: cum & Macrobius lib. 1. comitia nundinis haberi nõ potuisse, neque concionem aduocare, id est cum populo agere, licuisse, ueterum testimonio probet: & Festus, nundinas non solum inter ferias, sed et inter nefastos dies apud antiquos fuisse dicantur ferias: ne cum populo agi liceret: inter nefastos dies, ne lege. Nundinas, inquit feriarum diem esse noluerunt antiqui; quo rustici mercandi uendendiq. causa in urbem conuenirent, eumq. nefastum, ne si liceret cum populo agi, interpellaretur nundinator. Aliud autem erat, cum populo agere; aliud lege agere. cum populo agere, populum est, ad cõsultum, aut concilia uocare, ut ait Festus: lege agere, ius experiri, in iudicio contendere. li. et 1111. epi. ad Att. per duos nundinarum dies neque comitia esse habita, neque concionem ullam, his uerbis Cicero declarat. Ante x. cal. nundinæ. concio biduo nulla. trinundinum igitur in eam sententiam dictũ accipio, ut inter eum diem, quo promulgata lex erat; & eum, quo deinde ferretur, trina nundinæ intercederent, & quo & sapius, & a pluribus, urbem mercandi uendendiq. causa uisitantibus, promulgata lex cognosci posset. Post tertias nundinas, magistratus in eum locum, ubi legem laturus erat, siue in forum, siue in campum Martium, populum conuocabat. ibi cum legem præco, subiciente scriba, recitasset; tum, (forte etiam in toto trinundino, quotiescunq. populus conuocasset, uel suadebant leges, uel dissuadebant. sed, maxime, ac uehementer fieri solitum quo die ferenda lex erat, consentaneum est) primum quidem is, qui legem promulgaret, populo suadebat, ut rogationem acciperet: sed post cum alij, non priuati modo, quibus ab aliquo magistratu concio daretur, (nam alioqui concionãdi potestas priuatis non erat) ue-

rum etiam quandoque magistratus, pro suo quisque sensu uel sua d. bant, uel dissuadebant. sua sorem rogationis eum, qui rogabat, fuisse, ita uerisimile est, ut exemplis, quæ multa suppetunt, mihi esse utendum in re minime dubia non existimem. quod autem minus uerisimile est, ut aliquis eius rogationis, quam ferret, ipse dissuasor fuerit, id nisi testimonijs probem credibile non erit. atque hoc tum fiebat, cum magistratus non e suas, sed e senatus sua rogationem ferrebat. neque enim prohibebatur dissuadere ad populum, quod non probauerat in senatu. Pisonis consulis exemplũ habemus in epistola, Vereor, ad At. li. 1. Piso, inquit, consul, lator rogationis, idẽ erat dissuasor, quod Attico, ut nouum & iniquum scripsit Cicero: cum suadere suas rogationes reliqui solerent. unde illud Attici ad Ci. li. 1. de legibus: Suade igitur si placet, istã ipsam legem, ut ego, Vti rogas, possim edicere. loquit enim At, cum Cicero, ut cum magistratu legem rogante. & quemadmodum in eo libro personam Cice. sustinet magistratus legem rogantis, quod proxima superiora uerba declarãt; Si quæ sorte leges a me hodie rogantur, quæ non sint in nostra rep. nec fuerint, tamen erant fere in more maiorum: qui tum ut lex ualebat. sic Atticus ciuem agit de ipsa lege suffragium ferentem, quod indicat illud: Te ego, uti rogas, possim edicere. refert enim modum illum tabellarum, quibus scilicetabatur lex: quæ his duabus erant litteris signatæ. V. R. id est, uti rogas, cum eã, quibus lex reiciebatur, una littera, A, essent inscriptæ: quæ ualebat Antiquo hoc est, nihil nouari uolo, antiqua probo. Priuatis legẽ Cinciã de donis, & numerib. Q. Fabius maximus suasit, Obgulinã de sacerdotum P. Decius Mus, Voconiam de hereditatibus M. Cato ille cõsorius, Corneliam de reditu Cicerois Cn. Pompeius: Nec uero qui priuati item leges dissuasissent, inuenire non facile est. exemplum habemus in oratione pro lege Manilia, Q. Hortensii in libro de amicitia C. Lelii, & minoris Africani Manilium legem, de bello Mithridatico Cn. Pompeio extra ordinem mãdando, dissuasit Hortensius, Papirium, de tribunis ple. rescindendis, Lælius, & Africanus; atque hanc ipsam consuetudinem, ut priuati legem suaderent aut dissuaderent, indicat Liui. xlv. his uerbis; ita traditum erat, ne quis prius intercederet legi, quam priuatis suadendi dissuadendiq. potestas facta esset: quo melius aut commoda legis aperiretur, aut uitia, quo persæpe euenit, ut aut it, qui ad intercedendum uenerat, desisteret, aut intercederet, qui non professi essent se intercessuros & eodem libro infra: Cũ in Capitolio rogationẽ eã T. Sempronius ferre uellet: & priuatis lege dicendi locus esset; neq. ad suadendum, ut in re minime dubia quisquã percederet: Ser. Galba repente processit. itẽ Cicero in oratione pro C. Cornelio, cuius extant reliquæ quædam, cum Asconii commentariis editæ. Est, inquit, ius uetandi, dum priuati dicunt, dum stella deferretur, dum æquãt sortes, dum sortitio fit. quibus in locis cum & Liuius & Cicero de solis priuatis meminerit, non tñ eam potestatem solis priuatis fuisse debemus existimare. partẽ enim pro toto posuerunt: quia priuatis & sapius, & plures, quam magistratus, aut pro lege, aut contra legem dicere solerent. Magistratum porro uel suadentium, uel dissuadentium legem exempla habemus. hæc. M. Porcius Cato, ille sapiens prætor Luciniã de cooptatione sacerdotum ad populum transferenda dissuasit. legẽ Maniliam prætor Cicero luculenta quæ extat, oratione sua sit: Agrariam Rullij, quæ extat orationibus consul idẽ dissuasit. Verum hæc, quæ paulo longius ut illustriora fierent, produxi mus, paucis admodum uerbis lib. de legibus 111. Cicero comprehendit, Populum, inquit, docento. doceri magistratibus priuatis quæ patiuntur. in quo significatur, ut & ipsi magistratus, qui legem ferent, doceant, hoc est de ipsa lege dicant: & dicere alios quoque tum magistratus, tum priuatos patiuntur. Infra uero, eodem libro, cum dixit, De promulgatione, de singulis reb. de priuatis, de magistratibus audiendis: priuatos posuit ante magistratus, cũ supra primum magistratus, deinde priuatos nominasset. quod si ad ueritatẽ ordo referatur: prius nominari priuatos, deinde magistratus oportuit. prior enim priuatis locus in suadenda dissuadenda uel lege ideo datus est, ne si eos, qui magistratum gerebant, ante audissent, ab iis dissentire non auderent: id quẽ Dio historix suæ l. xxxix. scriptum reliquit. quos autem suadere, aut dissuadere leges solitos fuisse diximus: eos in oratione pro Flacco legis auctores Cicero appellat: cum auctores intelligat, uel accipiendæ legis, uel antiquadæ. Hæc de suadentibus dissuadentibus. que legem, nunc de loco, unde suaderent, aut dissuaderet. Nemo ad populum, nisi de loco superiore, concionabatur, siue is priuatus esset, siue magistratum administraret. id autem ob eam causam, quo longius a stantibus in concione tum exaudiri uox, tum intelligi uerba possent. concionabatur igitur, si in foro, de Rostri; quæ ad Comitium fuisse, prope iuncta curiæ Pedianus ait: si in cãpo Martio, uel alibi, de suggestu, aut editioe aliquo loco concionari autem magistratibus pro ea, quam habebat, potestatem omnibus licebat: priuatis, quod iam diximus, nisi concionem, id est

idea concionandi potestatem, a magistratu aliquo acciperent, non licebat. & quia sepius in foro non Rostra fuisse, diximus, quam in campo, leges ferebantur: id. o. sepius de Rostris, quam in campo, conciones habebantur. *Adhuc enim plures tribus comitijs, quæ legum quidem causam, in foro, interdum & in Capitolio habebantur, quam centuriatis, quæ in campo, latas esse comitas: cû tribuni pleb. qui comitia tributa, non centuriata, habebant, facillime ad leges rogandas adducerentur, quippe qui leges non ferrent ex senatus auctoritate: quod necesse erat de legibus centuriatis. Cum suaserant, id suaseratque legem primo loco magistratus qui legem ferebat, secundo priuatis, tertio reliqui magistratus tû presentibus sacerdotibus, ut scribit Dionysius, & diuina exponeretibus, sitella, quam nominat Pedianus, deferebatur: in quam siue tribuum, si tributis comitijs lex ferebatur; siue centuriarum, si centuriatis, nomina conicebantur. deinde sortibus æquatis, hoc est, ita agitata sitella, nequa fors subsultaret, atque exiret, sed pariter omnes æquatæ iacerent, sortitio fiebat; quæque prima uel trib. uel centuria, quæ secunda, quæ tertia de sitella exisset, eundem, quem fors dederat, in suffragio ferendo locum atque ordinem tenebat. hæc dum agerentur, si quis trib. ple. legi uellet intercedere, locus erat. nunquã autem ante suasionem disuasionemque legis intercessionem fuisse declarari illa proxime recitata, quæ Liu. l. xlv. Ci. in oratione pro C. Cornelio tradiderunt. Et quoniã de intercessionem, quæ legem impediunt, mentionem facimus; (neque enim legi tñ, uerum & senatus consultis, & prætorum decretis, aut iudicij intercessionem esse, animaduertimus) omnibus de causis, quæ quo minus promulgata lex perferri posset, impedimento fuerunt, dicendum nobis est. Hæc quinque traduntur; prima, intercessio: cum trib. ple. quorum proprie intercedere diuis erat, edita uoce illa, *Ve to, de qua meminit Lilius, intercedebat: cuius generis exempla suppetunt. altera cum is, qui promulgaret, uel auctorum precibus adductus: uel senatus auctoritate commotus, uel ipse sua sponte consilium mutabat quod C. Manilius, & L. Cælius uterque trib. ple. diuersis temporibus, fecerunt, ille in lege de libertianorum suffragiis, hic in ea quam de minuenda ambitus poenã promulgauit. Tertia ratio fuit, cum, neque intercedente tribuno, neque eo, qui promulgauit, consilium mutante, comitiales dies id est eos, quibus agi cum populo licebat, consul eximebat, uel supplicationibus decernendis, uel feriis indicendis, non solum ijs, quæ Latinæ dicebantur, quas indicere soli consules poterant: sed etiam ijs, quæ Imperatiuæ, quas non modo consulibus, uerum etiam prætoribus ipsorum arbitratu licebat imperare. quo genere usum esse Marcellinum consulẽ, ut C. Cato in tri. pl. legibus, obliuisceret, uidemus in epistola, Placitum, lib. 11. ad Quin. Fratrem. Quartam causam, quæ & ipsa comitis, quacunque de re haberentur, impedimento esset, obnuciationem inueni: quam omnes plures magistratus, ut ego arbitror, habebant. nam, quod oratione secunda in Antonium ita legitur. Nos nunciationem solum habemus, consules, & reliqui magistratus speculationem: duas dictiones, Nunciationem, & speculationem, alteram alterius sedem occupasse, facile crediderim: ut augures speculationem duntaxat habererint, magistratus si modo augures essent, ut erat Antonius, idem consul, & augur, si mul cum speculatione etiam nunciationem, hoc est obnuciationem. idque cum ad ipsam Ciceronis sententiam magis quadra re, qui diligenter animum intenderit, intelligitur. Festus Pompeius ita esse, de praenatis illa quidem uerbis, satis tamẽ aperte significat in dictione spectio legamus igitur in ea oratione fieri. Nos enim speculationem solum habemus, consules, & reliqui magistratus etiam nunciationem. ut augures intelligat, cum, Nos, dicit: erat, n. ipse augur: cum uero, Consules, subiicit, in eo notet Antonij consulis sententiam: qui se id auguratus iure posse diceret, quod quia consulum gerebat, multo facilius poterat, præterea, ut de magistratibus obnuciantibus, ita de auguribus de cælo seruantiibus. haud parum sepe legitimus, quod quidem speculatione significat, quæ tolleretur. si uerum illud esset. Nos nunciationem solum habemus. Quod si quis dixerit, ideo uerum esse, nunciationem solum habuisse augures, quia speculationem, nisi iussi a magistratibus, non haberent: facile refellitur. nam si augurum speculationem non esset, quia pedit a magistratu uoluntate: ne nunciatio quidẽ erit, quia pendet a speculatione. qui, n. esse potest nunciatio, nisi spectio antecedit: præterea, si speculationem augur non habet, nisi iubente magistratu: ne nunciationem quidem habet, nisi eodem uolente. neutram igitur habebit: quandoquidem non ipse, sed magistratus in utraq; potestas est. quo modo igitur consistit illud, Nos nunciationem solum habemus: siue nunciationem pro renuciatione, siue pro obnuciatione accipias? Quinta impediendi ratio fuit, cum de cælo uel fulgebant, uel tonabant. erat enim in augurum disciplina, ut, si uel fulgeret, tonante, comitia dimitterentur. quo genere impedimenti Pompeius magnus in secundo consulatu, ne M. Cato prætor crearetur comitia dissoluit. Redeo ad institutum. Sortitione tributum aut centuriarum facta, dicebat is, qui legem ferebat: Si**

uobis uidetur, discedite. Quirites. de quo Pedianus uerba subscribam. Cum, inquit, id solum superesset, ut populus inuam sequebatur: ubi unumquemque, is, quã fert legem, discedere quod uerbum nõ hoc significat, quod in communi consuetudine est, de eo loco, ubi lex fertur, sed in suam quilibet tribum discedebat, in qua est suffragium latum. populus enim consultus, ut temper a ias, ita & in concione. Lilius autem l. 11. ubi de lege lectoria loquitur, Cont. in qua, Appius, negare ius esse tribuno in qua sequam nisi in plebeiõ. Non enim populi, sed plebis eum magistratum esse, uelothum ipsum summouere pro imperio posse more maiorum: quia ita dicebat. Si uobis uidetur, discedite Quirites. ubi, Discedite, dicitur apparet ad suffragia ferenda. lib. uero 111. ubi de Teretia lege agitur, idem significat, cum ait: quemadmodum se tribuni gestidit in prohibendo delectu, si patres in lege, quæ per omnes comitiales dies ferebatur, impedienda gerebant, initium erit rixæ, cum discedere populum iussissent tribuni: quod patres se summoueri haud sinebant. Cum igitur de concione iussi discedere, in suam quilibet tribum, aut centuriam abiisset; priuatos homines inuenio qui de lege laborarent, non modo populum, ut legem acciperent, aut lata suffragia rogasse: uerum etiam, ne quid fallacia committeretur ipsos aut tabellas distribuisse, aut distribuentibus alijs præfuisse, idque diribere, proprio uocabulo dicebatur. quod munus quia fere obiri curarique ab ijs soleret, qui neque ætate grauis, neque gestis honoribus insignes admodum essent, id sibi & a senibus, & a dignitate præstantibus præcipue contigisse gloriose commemorat Cæro in Pisonem. Hoc, inquit, certe uideo, quod indicant tabellæ publicæ, uos rogatores, uos diribitores, uos custodes fuisse tabellarum: & quod in honoribus uestrorum propinquorum nõ facit, uel ætatis excusatione, uel honoris; id in salute mea, nullo rogante, uos uestra sponte fecistis. eodemque uerbo eadem de re uisus est in oratione post reditum in senatu. Nec dubito, quin legendum sit, Diribeantur, non Diripiuntur, in ea in Pisonem, in eo loco; An expectas, dum de te xxxv. tabellæ diribeantur? Plinius quoque l. xxxv. c. xv. hoc uerbum usurpauit. Hic est, inquit, ille domus tor orbis populus, qui gentes & regna diribet. Cuius autem suffragiorum custodiendis certos homines in comitijs præfuisse qui nongenti sunt appellati, idem Plin. lib. xxxi. c. 1. scriptum reliquit. Tabellis distributis, primo loco ea tribus, aut centuria suffragium ferebat, quæ omnium tribuum, aut centuriarum nomina: in sortem coniectis, prima de sitella, de qua iam diximus, sorte exierat, eaque prærogatiua dicebatur; quia prima rogaretur, a magistratu, qui comitia habebat. An in pri. a tribu, aut centuria quis primus? uidelicet is, quem magistratus legere de legebat: deligebat autem quem & dignitate prætare, & rogationi suæ præter ceteros fauere iudicabat: utrumque cognoscitur in oratione pro Plancio. in qua ita scriptum est. Nam quod primus sciuit legem de publicanis, tum, cum uir amplissimus consul id illi ordini per populum dedit, quod per senatum, si licuisset, de dicitur. si in eo crimen est, quia suffragium tulit: quis non tulit publicanus? quia primus sciuit: utrum id sortis esse uis, an eius, qui illam legem ferebat? si sortis: nullum crimen est in casu. si consulis, splendor etiam Planci. hunc a summo uiro principem ordinis uel dicatum. quo constat, ideo primum Plancium ad suffragium ferendum a Cæsare consule lectum esse, quia primus ordinis et quibus iudicaretur. quod ipsum confirmant illa pro domo sua, Consulari homini P. Clodius, eueria rep. ciuitatem adimere potuit, conuilio aduocato, conductis operis non solum egentium, sed et si feruorum Sedulio principe, dixit enim Sedulio principe, pro primo omnium suffragium ferente quod a pertius proxime ostendit, cû ait: Sin aut is primus sciuit. erat. n. quodam modo legis ornamento, cum is iam sciebat primus, cuius in ciuitate non leuis esset auctoritas. quod et si satis clare indicant ea, quæ ex oratione pro Plancio recitauimus: tamen in hac ipsa pro domo sua idem sit illustrius. subiungit enim post ea. quæ proxime ad exemplum attuli, non magno interuallo: Tu huius, ut acta tui præclari tribunatus hominis dignitate honestes, auctoritatem amplecteris. quasi Clodius Sedulij tanquam clari hominis, nomen publicis in tabellis ad legem honestandam scripserit, aut fortasse et in æs simul cum ipsa lege incidisset. Cum igitur ab eo, quem magistratus ipse primum delegisset, deincepsque ab alijs eiusdem tribus, aut centuriæ per lata suffragia erant, tum, suffragiis in utroque sententiã dinumeratis, & quo modo ueteres loquebantur, dirẽpris, numeroque eorum punctis notato, eius tribus, aut centuriæ uoluntas cognoscebatur, eaque a præcone renunciabatur; & eadem in reliquis tribubus aut centuriis ratione seruata, ex maiore tribuum centuriarum uel numero uel antiquabatur, uel sciebat lex. ac de antiquata quidem lege nihil est dicendum. scitam autem, atque acceptam, omnium ciuim iure iurando confirmari solitam legimus. itaque Q. Metellus, ille Numidicus, ne in legem Saturniam per uim latam iuraret, in exilium abire maluit, sibi que potius de patria, quam de sententiã, decedendum putauit. quem anno post

quadragesimo imitatus non est Marcus Cato, quem Vticensium historici nominant: qui cum leges P. Clodii in nullo neque iure rogatas putaret, in eas tamen iuravit, consilio usus optimo, ut Cicero ait in oratione pro Sextio: nam ab eo, quod omnino ne fiat, fieri non potest, cum periculo dissentire, temeritatis videtur esse. Potebat iurandum, in quibus lex incidebatur: quod indicat Livius lib. 111. his verbis: Prius quam urbem consules egredierentur, leges decemvirales, quibus tabulis duodecim est nomen, in quibus incisae in publico proposuerunt. quod ipsum lib. x. Dionysius confirmat & Cicero in oratione 111. in Catilinam, Memoria tenetis, inquit, Cotta & Torquato eos. complures in Capitolio turres de caelo esse percussas: cum & simulacra deorum immortalium depulsa sunt, ita ut veterum hominum deieceret; & legum aera liquefacta, quod ipsum uersibus deinde persecutus est in secundo de consularum suo, ut libro 1. & 11. de diuinatione patet. eandem consuetudinem confirmant illa, quae in 1. Philip. scripta sunt: Forum sepietur: omnes clauduntur aditus, armati in praedictis multis in locis collocantur. quid tum? quod erit ita gestum, id lex erit, & in quibus incidit iubebitis? quod etiam non multo ante dixerat: Quae uille in aere incidit, in quo populi iussa perpetuasque leges esse uoluit, pro nihilo habebuntur: exemplis non egemus: sed unum Suetonii quod in C. Caesaris uita legimus, quod apertam rem multo etiam illustrius ostendit, apponemus. Marcus, inquit, Claudius Marcellus consul, edicto praefactus, de summa se rep. acturum, retulit ad senatum, ut ei succederetur ante tempus, quoniam, bello confecto, pax esset, ac dimitti deberet uictor exercitus: & ne abiens ratio comitiis haberetur; quando nec plebiscito Pompeius postea abrogasset. ac cederat autem, ut is, legem de iure magistratum ferens, eo capite, quo a petitione honorum absentes lummovebat, ne Caesarem quidem exciperet per obliuionem; ac mox, lege in quibus incisae, & in quibus erarium condita, corrigeret errorem. Ne illud quidem praetermittam, non in tabulis modo quibus, sed etiam in columnis incisae esse leges. de tabulis dubium non est: quas etiam aliquot, in hunc usque diem seruatas, ipsi uideamus, de columnis autem Cicero pro Balbo sic: Cum Latinis omnibus foedus istum Sp. Cassio, Postumo Gemino cos. quis ignorat? quod quidem nuper in columna quibus meminimus post Rostra incisum & per scriptum fuisse, quae ipsa de re Livius libro 111. sic: Tantum sua laude abstulit famae consul Marcus; ut, nisi foedus cum latinis, columna quibus in sculptum, monumento esset, ab Sp. Cassio uno quia collega abfuerat, istum Posthumum bellum gessisse cum Volscis, memoria cessisset. & Varro, ut apud Macrobiu legimus, antiquissimam legem in columna quibus scripsit incisam fuisse. cui mentio, intercalaris ascriberetur. nec deest Dionis in historia testimonium; qui lib. vi. 11 columnas, quibus incisae leges legerunt, de caelo tractas memoriam prodidit. Scripta iam lege, promulgata, perlata, in quibus incisae, his enim quasi gradibus, ad id, quod in lege ultimum, ac summum est, peruenimus; unum restat, ut, ubi custodienda reponere tur, ostendamus. Scire igitur oportet, non eandem legum omnium fuisse rationem, sed aliquot, maximeque tabulis quibus incisae; in publico proponi solitas, ut oculis ciuium paterent quod exempla demonstrant; quae uero aeneas in tabulas essent incisae, eas ad ararium delatas, quo scilicet, & S. C. ibi cum publicis pecuniis, omniumque publicarum rationum libris conditae asseruabatur. erat autem ararium in Saturni Opisque templo: templum autem in uico Iugatio, ad Capitolii radices, unde septies milies. H. S. a Caesare dictatore depositum, post illius interitum M. Antonius consul abstulit. & si tantum Opis in Philippica 1. & 11. ubi haec de re Cicero loquitur, mentio fit: puto, quod duabus cellis simulacra Opis & Saturni separatim dedicata colerentur, & ad Opis cellam proprius, quam ad Saturni, eam pecuniam Caesar locasset. primis tamen reip. temporibus, legem Iuliam in templo Dianae, quod in Auentino monte fuit, repositam esse, legimus in historia Dionysii. Quae ad rationem praeferenda legis attinerent, quae fere potuerit alicuius esse uideretur; omnia ut arbitramur, persecuti sumus. perlata uero legis quae uis esset, primum utrum maxima, deinde si maxima, utrum perpetua, breui differemus. Erat in lege summa uis: non solum, quia, quod erat lege sancitum, eo Quirites omnes tenebantur, quod tribus legibus, una consulari Valeria Horatia, duabus dictatoris, Publicia, & Hortensia, cautum est (paucas tamen excipio, quibus non omnes plane ciues obstringebatur, quo de genere fuisse legem de repetundis, animaduertitur: lata. n. est post illas tres, consulari unam, dictatorias duas, a nobis proxime nominatas: & quodcunque postremum populus iussit, id ius ratumque esse. x. 1. tabu. lege sancitum est) uerum etiam, quia, non, ut praetoris edictum, item lex annuo spatio, terminabatur, sed uigebat usque dum alia lege abrogaretur. abrogari uero omnes licuit; praeter sacras; quae uiolatae saepe, abrogatae nunquam sunt abrogantur uero non eadem, quae uiolanti legem, poena sancitur. ceterae leges & abrogari omnes potuerunt, & abrogatae multae sunt. tamen in nulla lata lex est, quae ipsa se contra abrogationem quasi facio-

nis sepimento non munerit. graui poena, multave ei, qui abrogasset, irrogata. ac multi multas abrogarunt neque tamen ullam propterea subire poenam, dixi iam, plus fuisse potestatis in eo, quod postremum populus iussit quam in eo, quod antea iusserat: id lege duodecim tab. sancitum esse. iussum autem populi & suffragia fuerunt, quibus abrogabantur leges. itaque, non quid antea populo placuisset, sed quid ei postremum placeret, spectari solebat. sensit autem in hoc genere populus non semper est repu. nam quemadmodum saepe malas leges bonus populus, sic interdum bonas malas abrogauit. senatu uero nunquam lex ulla, nisi reip. causa, sublata est; ut, cum Appuleio, Mario consule referente, S. C. damnatae sunt; quod ab hoste reip. L. Appuleio Saturnino rogatae essent: aut, cum Liuio consilio Philippi consulis subleuatae, quia contra auspicia, quae seruati lex Aelia iubebat, a M. Liuio Druso latae iudicarentur. erant enim quatuor omnino genera, (ut ipsa fere Ciceronis uerba usurpem, quae sunt in oratione. pro C. Cornelio) quibus per senatum more maiorum statuerunt aliquid de legibus; num huiusmodi, placere legem abrogari, ut Q. Caecilio M. Iunio cos. quae leges rem militarem impedirent, ut abrogarentur. atque hoc genere non abrogatae legem senatus, (nam abrogare proprie populus dicebatur, sed, ut abrogaretur, statuebat Alterum genus erat: quae lex lata esse diceretur; ea non uideri populum teneri, ut L. Martio Sex. Julio cos. de legibus Liuio: quae ut uno S. C. tollerentur, Philippo consul, Liuio in imicus, obtinuit a senatu. ideo autem, huiusmodi legibus. non uideri populum teneri, senatus decernebat, quia, contra auspicia latae esse, augures monuissent. tanta Romae fuit in auguribus auctoritas. de quibus libro 111. de legibus haec a Cicerone scripta legimus. Quid religiosius, quam cum populo, cum plebe agendi ius aut dare, aut non dare? quid, leges, non iure rogatas, tollere? Tertium, de legum rogationibus quo de genere per sepe S. C. sunt, ut de lege Calphurnia de ambitu, quae rogaretur. Quartum genus, quod ea Ciceronis oratio mutila admodum est, atque in ipsa, neque in Pediano interprete, ac ne alibi quidem, quod sciam, interuenitur. me tamen in eam partem coniectura ducit, ut existimem, cum aliquem senatus hostem iudicarent, simul, ut eius quoque leges, quae quidem aduersus remp. essent, tollerentur, eodem S. C. aut alio, proximo facto, iudicasse. quarum enim maxime legum causa perniciosus patriae cuiusdam damnatus sit, & a rep. remotus, eas ipsas leges in repu. non habuisse, sed abiectas in loco esse, etiam si ab historia non prodatur, ueri tamen simillimum est. quale fuit, quod de legibus Saturnini, proxime, & de legibus M. Antonij traditum est. postremum illud est; cum, uerbo quidem, neque a senatu, neque a populo, tacito autem omnium consensu per consuetudinem leges abrogantur. id quod & Iulianus iuris consultus notauit. Agamus nunc de loco referendae legis. is erat interdum Pratae Flaminiae, qui postea circus Flaminius dictus est, interdum etiam lucus Petelinus, quae doque Capitolium, sed plerique forum, aut campus Martius de Pratis Flaminis, lucus Petelino, Capitolio, Liuio testis est: de foro declarant illa pro C. Rabirio Postumo: Si lex ferretur, conuolaretis ad Rostra. erant enim Rostra in foro. dixit autem Conuolaretis ad Rostra, cum hoc subintelligeret, ut inde legem disuaderetis. & aperte in oratione 1. in Antonium & in v. & pro domo, & ubi non de campo, inde constat, quod, cum leges centuriatis comitiis saepe latae sint: centuriata portio comitia in campo esse habita, omnes historiae narrat: manifeste sequitur, ut leges centuriatis comitiis late, in campo late sint. Hic oritur alia consideratio, loco ne sacro an profano ferretur lex. sacro potius, quam profano, crediderim: primum, quod in Rostris, qui locus erat auguratus, templumque dicebatur, saepe a magistratu ferretur: itaque pro Sextio, Princeps, inquit, rogationis Q. Fabricius templum aliquanto ante locum occupauit. occupat enim ut legem ferret. quod illa uerba pro Milone declarant: Potuit ne Fabricio, uiro optimo, cum de reditu meo legem ferret, pulso? Occuparat autem Rostra, non templum alicui deo sacrum: quod ipse Cicero declarat infra, in eadem pro Sextio subiungens, Tribunos pleb. ferro est Rostris ad Cladio pulsos, Fabricium intelligens. sed clarissime in Vatinius his uerbis: Cum L. Vestium iudicem in Rostris, in illo, inquam augurato templo ac loco collocatis. & Liuio lib. viii. Naues, inquit, Antiarum partim in naualia Romae sunt ductae, partim in caesae: Rostrisque earum suggestum in foro extruendum adorsari placuit: Rostraque id templum appellatum. Altera est ratio, quod leges a P. Clodio tribuno pleb. in templo Castoris late inuenio. quod indicat illud in Pisonem: eodem in templo, eodem & loci uestigio, & temporis, arbitria non mei solum, sed patriae fueris abstulisti. Nam illud, Eodem in templo, ego sic interpretor. quo in templo legem de mea pernicie tulit Clodius, eodem in templo de Macedonia tibi tradenda statim legem tulit: quam tu prouinciam ad arbitrium tuum pro meo

funerem, quod idem funus patriæ fuit, ipse pactus eras, itaque propinquare lege traditam, quasi præmium a Clodio debitum abstulisti. Et apertius in oratione pro domo sua. Cum arma, inquit, in eadem Castoris comportabas, nihil aliud, nisi, uti ne quid per vim agi posset, machinabare. In libris autem de inuentione, Flamini, inquit, cum consul rem, male gessit, bello Punico secundo, legem agrariam per seditionem ad populum ferentem, pater suus de templo deduxit. accersitur maiestatis, & apud L. uium, ante quam Rosstra in foro extructa essent, de tribunis pleb. legum rogandarum causa in templum coeëribus, nõ semel mentionem fieri uidemus. Ferebat ergo magistratus legem in templo: ferebat suffragia de rege populus circa templum. locum enim tantæ multitudini nullo in templo fuisse, credibile non est. cum uero lex a magistratu ferretur, eodem in templo alios, quæque magistratus aduise, eos nimirum qui cum magistratu legem ferente consentirent, legimus in oratione in Vatinius: quæ quidem leges, inquit, anno post, sedentibus in templo duobus, non consulibus, sed proditoribus huius ciuitatis, ac pestibus una cum auspiciis, cum intercessionibus, cum omni iure publico conflagrauerunt. Oitendi latam in tempo legem cum in foro fereretur, hoc est tributis comitiis. quid cum in capto centuriatis? tum in templis deorum non existimo, quæ in capto nulla fuisse legimus, quo tamen in loco a magistratu ferretur, cum locum antea auguratum fuisse crediderim. nam si tributis comitiis semper in templo, cur centuriatis, quæ maiorum rerum causa habebantur, profano in loco lex ferretur? forte uideri possit nisi ma. ior iectura, addamus exemplum, ut dubia res testimonio probetur. L. uiius igitur libro. i. r. Tribuni, inquit, ut impediendæ rei publica spes erat, de proferendo exercitu agere, eo magis, quod & augures iustos adesse ad lacum Regillum, fama exiret, locumque in augurari, ubi auspicio cum populo agi possetur, quidquid Romæ in tribunicia rogatum esset, id comitiis ibi abrogaretur. Inter leges autem, quæ in foro, & eas quæ in campo ferrentur, dixi iam, hoc interfuisse, quod in foro tributis comitiis ferrentur, in campo centuriatis: nunc adiungo primum illud, centuriatis comitiis eas esse latas, quæ è S. C. ferrebantur: deinde illud, quæ & centuriatis comitiis ferrentur, eas, si, a S. C. non ferrentur, patribus quidem auctoribus semper esse latas. id quod non a primis reip. temporibus, sed tantum post Publii Philonis dictaturam obseruatum est. hunc enim dictatorem legem tulisse, ut legum quæ comitiis centuriatis ferrentur, ante lacum suffragium patres auctores fierent, scribit L. uiius lib. vi. r. quo significatur non omnes antea leges, quæ centuriatis comitiis ferrentur, è S. C. aut patribus auctoribus, esse latas. quod si factum nunquam antea non erat, consuetudine seruata, quæ in Numa Rege creando est inducta, ut scilicet, ante quam populus suffragium iniret, patres in certis comitiis euentum auctores fierent, Publius in plebem propèsus, quia plebeie gentis erat, quod senatui liberum erat, id necessarium fecit: quod, more factum erat, id ut lege fieret, sua lege lausit. Neq. uero, quod ait, L. uiius, Patres auctores fierent, expono, patres S. C. probarent. fiebat. n. de re & relata, & disputata. S. C. quid potro referri & disputari opus erat id, quod omnino probatum a senatu publica lex iuberetur: nõ de quo sit, S. C. id eiulino di è, ut improbari & abiici poterit: est autem & probatum, & acceptum, quia maior pars senatus ita senserit. at in hoc non utrum uis licere, neq. plurium senatorum uoluntate spectari, Publius uoluit, sed quasi ab uniuerso senatu iam probatum esset, ita, uelent nolent, patres auctores esse. ergo sic existimare debemus: & eas leges, quæ centuriatis comitiis ferrentur, post legem Publicam aut è S. C. aut certe patribus auctoribus, esse latas; & eas, quæ ante legem Publicam centuriatis comitiis late erant, alias è S. C. alias sine S. C. patribus tamen auctoribus, alias neq. è S. C. neq. patribus auctoribus esse latas. Nihil ne igitur interfuit, dicit aliquis, inter leges, quæ patribus auctoribus, & eas, quæ è S. C. ferrentur, nihil plane, ante legem Publicam, nam, siue è S. C. siue patribus auctoribus ferrentur, è senatus uoluntate ferrebantur. post legem autem Publicam multum inter huiusmodi leges interfuit, atque adeo tantum, quantum inter secundam & aduersam uoluntatem interest. nam secunda senatus uoluntate ferrebantur eæ leges, quæ S. C. probatæ iam erant: aduersa uero nonnunquam eæ, quarum patres auctores fiebant. probabant enim inuiti, lege coacti, itaque honorificentius habebatur id, quod è S. C. centuriatis comitiis latum esset; quam id quod iisdem comitiis patribus auctoribus, sed extremis reip. temporibus nullam legem centuriatis comitiis sine S. C. patribus auctoribus late inuenio. per multas autem S. C. iisdem comitiis: siue, quod abrogata sit Publica lex: siue, quod postea quam Q. Hortensius dictator multis annis post Publicam legem tulerit ut eo iure quod plebs statuisset, oes Quiritibus teneretur; nihil attinuit patres auctores de eo fieri, quo uel si auctores ipsi non fierent, tamen omnes ciues æque tenerentur. itaque magistratus aut a S. C. centuriatis comitiis, aut, si senatus

dissentirent, tribus leges tulerunt: quanquã & leges multæ, tribus comitiis ex S. C. late sunt) cum lege Hortensia eandem vim haberent leges tributis comitiis late, quæ habuerunt antea leges eæ, quæ centuriatis comitiis patribus auctoribus late erant. Hic forte ais, quæ ferretur, ante Publicam legem eæ ne leges quas senatus, quæ centuriatis, siue tributis comitiis ferri cuperet, ferrentur è S. C. an uero alia è S. C. alia uero sine S. C. tantum patribus auctoribus, utrunq. factum est. nõ neq. oes è S. C. neq. omnes patribus auctoribus late sunt. de late è S. C. testimonium res non desiderat exemplorum. n. plena sunt omnia. patribus autem auctoribus, minus quidem multæ, sed aliquot tamẽ late sunt, ut Petilia de ambitu, a tribuno pleb. tributis comitiis lata; de qua L. uiius lib. vi. r. Quæritur et, utrum centuriatis comitiis leges a maiore tantum magistratu, an etiã a minore ferretur: faciamus quod oratores solent: qui cum tribus rem probare non possunt, argumentantur a simili, & hoc genere sepe idem faciunt. item nos, cum centuriatis comitiis a minore magistratu leges late sint, nec, ne, affirmare nõ possumus; quia neutrum ab antiquis proditum est; similitudinẽ sequemur, & quæ in creandis magistratibus, fieri solitum est, idem inferendis legibus obseruatum esse dicemus. nõ si creãdis magistratibus, centuriatis comitiis nunquã, nisi a maiore magistratu, habita sunt: ita de m. ferendis legibus, nunquam, nisi a maiore esse habita consentaneum est. illud autem est, esse igitur & hoc dicemus. neq. enim cur non sit, aut ratio suadet, aut exempla demonstrant. Ex libro nostro de legibus Romanis.

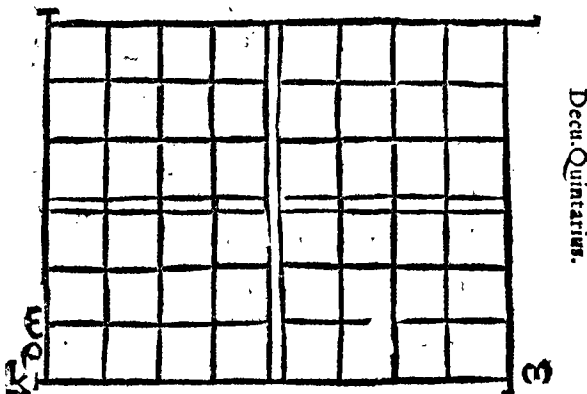
LIBERTATIS nomen proprie conuenit in manumissos, sed trãseritur ad multa. est enim libertas, primum, quæ seruum liberat a domino, deinde, quæ nexu a creditore: quam diu. n. uinculis, ob æris alieni grauitatem, tenetur, liber non est: tertio, quæ ciuem a magistratus iniuria, quouis. n. delicto, ac scelere, uno excepto perditionis crimine, ciues Romani a securibus, fascibus, id est a nece, & a uerberibus ueterum legum, Valeriarum, Porciarum, Semproniarumq. beneficiis, defendebantur: postremo, lateus etiã libertas diffunditur, cum ius illud significatur, quod inter omnes ciues æquũ, nullum neq. fortunæ, neq. dignitatis, discriminem, leges cõstituant, ut oes liberi sint. nemini quisquã præterquam legibus pareat. ex quo et liberi populi dicebantur, qui suis legibus uterentur, neq. regibus neq. cuiquam populo parerent, neq. omnino cuiquã uedigal ullum penderent: qualis aliquando Carthago, Corinthus, Athenæ: ipsa uero ultra quingentos annos Roma fuit. Ex nostris obseruationibus.

LIMINA ueteres dicebant omnia trãuersa: a quo & limina hostiorum, per quæ foris & intus itur: & limites, quæ per eos foris & intus eaf. **LIMITES**, ait Siculus Flaccus in libro de conditionibus agrorum, ab him nib. uocabula accepisse. inquit enim sic Quomodo limina introitus, exitusq. locis præstant, limites agris. similiter introitus exitusq. qui in agris diuisis & assignatis semper perui esse debent, tam itineribus, quam & mensuris agendis. Pergit idem Flaccus his uerbis. Quomodo limites a mensura denum actuum decimani dicti sint, h qui orientem occidentemq. intuentur, qui meridianum & septentrionem tenent, unum uocabulum illis erat, decumanum nuncupabant matutini, & uespertini & meridiani & septentrionem cardinem. alii uero ob regionum positionem & naturam appellauerunt maritimos & montanos. postea uero, cum agri diuiderentur, & assignarentur, decimani quidem uocabulum permansit, ut ii, qui orientem occidentemq. intuentur decimani dicerentur: ii uero, qui meridianum & septentrionem, quonia cardinem mundum tenent, cardines sunt appellati. Et oes limites dirimunt agros, centuriasq. designant; qui, ut supra diximus, in agris diuisis & assignatis semper perui esse debent, & itineribus, & mensuris agendis. Limitum autem nomina hæc inuenimus in libello extremo eiusdem Flaci. Orientales, ait, dicuntur decimani: Septentrionales, cardines; Maximi. C. M. A. Quarii Intercessiui, Quinarii, Cultellati, Nonarii, Maritimi, Temporales, qui solis ortum secuti sunt. Gallici, Regales, Subronciui, Linearij, Sextaneij, Tesselati, Diagonales, Montani, Austriales, qui per anticam & posticam diuiduntur: Hypotenusiales, qui angulis subiacent: Præfaturales. Egregij, Vndicimani, Duodecimani, Colonicij, Passiui, Solitarii, Perpetui.

Aggenus autem in libro de limitibus agrorum distinguit limitem a rigore his uerbis. Limes est quodcuq. in agro ad obseruationem finium opera manuum factum est. rigor uero suæ reititudinis naturalis nomen accepit. Rursus Hygenus in libello & ipse de limitibus constituendis, sic. Antiqui mensuras agrorum normalibus, & gignibus, incluserunt. primum duos limites constituerunt; unum, qui ab oriente in occidentem dirigeret: huic appellauerunt duodecimani, ideo quod terram in duas diuidat partes, & ab eo omnis ager diuidatur: alteram a meridiano ad septentrionem, qui cardinem nominauerunt, a mundi cardine. Duodecimani postea decimani appellauerunt: quare a decem potius quam a duobus, sicut duo pondus nunc dicimus dupondij & quæ dicebant

dicebant antiqui duo uiginti: nunc dicimus uiginti: Similiter duo decumanus, decumanus est factus. Reliquos limites fecerunt angustiores; & qui spectabant in orientem, prorsus; qui ad meridia nū transuersos appellauerūt. Limites autē appellati a limo, id est antiquo uerbo, transuersi nam & limum cinctum, ideo quod pur puram transuersam habeat, item limina ostiorum, postea prorsos & transuersos limites appellauerūt, a liminibus, quod per eos agrorum limina seruantur, postea apud quosdā nomina a loci natura acceperunt. & qui ad mare spectant, maritimos, qui ad montē, montanos appellauerunt. Omnis ergo huius rectorū lōgitudō rōnalis, limes appellatur, nec interest quicquā, decumanum dicamus, an limitem, decumanum autē primus, maximus appellatur, item Kardo: nam latitudine ceteros pracedunt. sunt alii limites aequarii, alii linearii. Aequarius est limes, qui primus actus est ab eo quintus quisque: quem si numeres cum primo erit sextus: quoniam quinq. centurias sex limites claudunt, reliqui medi limites linearii appellatur, in Italia subruiciui. Aequarii autem extra maximos, D. & K. latitudinem habent pedum xii. per hos iter populo, sicut per uia publicam debetur, ita. n. cautum est lege Semproniam, & Cornelia, & Iulia, quidā ex his latiores sunt xii. pedibus, ut si, qui sunt per uiam publicam militarem acti. habēt enim latitudines uia publicae. linearii limites mensuræ tantum determinandæ causā sunt constituti: & si finitimi interueniunt, latitudinē secundum legem Mamiliam accipiunt, in Italiam itineri publico seruiunt sub appellatione subruiciuorum, habēt latitudinē pedum octonum. Hos conditores coloniarum fructus asportandi causā publicauerunt, nam & possessiones pro æstimo ubertatis, angustiores sunt assignate: ideo q. limites omnes non solum mensuras, sed & publici itineris causā, latitudines acceperunt.

K Quintarius.

Secundum antiquam constitutionem limites diriguntur: quare non omnis agrorum mensura in orientem prius quam in occidentem spectat, in orientem, sicut ædes sacræ, nam antiqui architecti in occidentem templa spectare recte scripserunt. postea placuit omnes religionem eo conuertere, ex qua parte cæli terra illuminatur. sic & limites in orientem constituuntur. centuria expleri non potuit; alterum, quod in medijs assignationibus, & integris centurijs interuenit, quidquid enim inter quatuor limites minus quā interclusus est, fuerit assignatum, in hac tenent appellations: ideo q. is modus, qui assignationi superest, linea claudat, & subsecetur. nā & reliquarum mēsurarum actus, quidquid inter normalē lineā, & extremitatē interest, subseciuū appellatur. Est ager similis subseciuorū conditioni extracclusus, & nō assignatus: qui si reip. Populi Romani, aut ipsius coloniz, cuius sine circumdatur, siue peregrinæ urbi, aut locis sacris, aut religiosis, æque ad populum Romanum pertinentibus, datus non est, iure subseciuorū in eius, qui assignare potuerit, remanet potestate. Ager extracclusus est, quia intra finitimā lineam & cēturias interiacet: ideo q. extracclusus, quia ultra limites finitima linea clauditur. Quoniam autē sæpe oritur controuersia de agris, sciendū est controuersiarū materias esse duas, finē, & locum. conditioque controuersiarū alterutra cōtinetur, quidquid ex agro de his interuenit. Sed quoniam in his quoque partibus singulæ controuersie diuersas proprias habent condiciones, propriæ sunt nominandæ, sunt autem numero quindecim, de positione terminorum, de rigore, de fine, de loco, de modo, de proprietate, de possessione, de alluione, de iure territorij, de subseciujs, de locis publicis, de locis relictis & extracclusis, de locis sacris & religiosis, de aqua pluuiæ arcēda, de itineribus. De positione terminorum controuersia est inter duos pluresue uicinos: inter duos, an in rigore sit ceterorum, siue rationis inter plures, trisimum faciat, an quadrisimum. de horum opinione cum consilij memori, si secundum proximi temporis

possessionem non conueniunt, diuersas attingis possessoribus faciunt controuersias, sed ab integro alius forte de loco, alius de fine litigat. De rigore controuersia est finitimæ conditionis, quoties inter duos pluresue terminos ordinatos, siue quæ alia signa, secundum legem Mamiliam intra quinque pedes agitur. De fine similis est controuersia. nec dubium est, quin supra de finis conditione dixerim, nam & eadem lege cōtinetur, & de quinque pedum agitur latitudine: sed de fine quidquid per flexus, quibus arcifinii agri continentur, ut per extrema cōpromōtoria, aut summa montiū, aut fluminū cursus, aut locorum natura, quā superciliū appellat. Vel de loco cōtrouersia est, quidquid excedit superscriptam latitudinē, cuius modus ad patentē nō pponit. Hæc autem controuersia frequenter in arcifinijs agris uariotum signorum demōstrationibus exercet, ut fossis, fluminibus, arboribusq. antemissis, aut culturæ discrimine. De modo cōtrouersia est in agro assignato, agitur enim de antiquorum nominum propria de fensione, ut si L. Titius dextra decumanum tertium, citra cardinē quartum acceperit, sortis suæ partes tres, siue quod huic simile, quartā habebat in quacunq. proxima centuria. huic. n. uniuersita ti limes finē non facit, etiā si publico itineri seruiat. nā in ceteris agris de modo fit cōtrouersia, quoties promissionis modus non quadrat. De proprietate controuersia est plerūq., ut in Cāpania quorum agrorum siluæ absunt in montibus, ultra quartum aut quintum forte uicinum, propterea, p. prietas ad duos fundos pertinere debeat, discutitur. est & pascuorum proprietates pertinens ad fundos, sed in cōe: propter quod ea cōpascua multis locis in Italia cōia appellantur, quibusdā prouincijs pro indiuiso nam per hæreditates, aut emptiones eius generis cōtrouersie fiunt, de quibus iure ordinario litigat. De possessione controuersia est de qua ad interdictū, hoc est, iure ordinario litigatur. De alluione sit cōtrouersia fluminum infestatione. hinc fundi multas habent cōditiones. De iure territorij controuersia est deniq. ad ipsam urbē pertinens, siue q. intra pomerium eius urbis erit, q. a priuatis operibus, obtineri nō oportebit. eum dico locum, quē nec ordo nullo iure a publico poterit amouere. habet autē conditiones duas, unā urbani soli, alterā agrestis: agrestis, quod in tutela rei fuerat assignatum urbani: urbani, quod operibus publicis datum fuerat, aut destitutum. huius soli ius, quamuis habita ratione diuis Augustus de statu municipiorum tractauerit, in proximas urbes peruenire dī, quarum ex uoluntate conditionis maxima pars finiu coloniz est attributa. aliqua portio mœnium extremæ perticæ assignationis inclusa, sicut in Piceno fertur, inter mōtiū Præcurianum quandā oppidi partem Afulanorum sine circundari. q. si ad hæc reuertamur, hoc cōciliabulum fuisse fertur, & postea in municipij ius relatum. nā non omnia antiqua municipia habent suū priuilegium: quidquid enim ad coloniz municipijue priuilegium pertinet, territorij iuris appellant. Sed, si rationem appellationis huius tractemus, territorium est quidquid hostis terrendi causā constitutū est. De subseciujs cōtrouersia est, quoties aliqua pars centuriæ, siue tota nō est assignata, & possidetur: aut, quidquid de extremitate perticæ possessor proximus, aliusue detinebit, ad subseciuorum cōtrouersiam pertinebit. De locis publicis siue populij Romani, siue coloniarū, municipiorumue cōtrouersia est, quoties ea quæ neque assignata, neque uendita fuerint, aliquis possiderit, ut alueum fluminis ueterem populi Romani quauis aqua interposita insula, & diuis proximi possessores finib. relinquerint; aut siluæ quas ad populum Romanum multis locis pertinere ex ueterib. instrumentis cognoscimus, ut ex proximo in Sabinis in monte Mutela, nam & coloniarum aut municipiorum similis est conditio, quoties loca, quæ reip. data assignata fuerant, ab alijs obtinebuntur, ut subseciua concessa. De locis relictis extracclusis controuersia est in agris assignatis, relicta autē loca sunt quæ siue locorum iniquitate, siue arbitrio conditoris relicta limites, non acceperūt: hæc sunt iuris subseciuorum. extracclusa loca sunt æque iuris subseciuorum, quæ ultra limites, & ultra finitimam lineam erunt. finitima autem linea, aut mensuralis est, aut aliqua obseruatione, aut terminorum ordine seruata. multis enim locis assignationi agrorum immunitas superfuit, sicut in Lusitania finibus Augustinorum. De locis sacris & religiosis controuersie plurimæ iure ordinario finiuntur: nisi si de locorum eorum modo agitur, ut locorum publicorum in montib. aut ædiū, quibus secundum instrumentum fines restituantur: similiter locorum religioforum, quib. secundum cautiones modus est restituendus. habent enim & Morsilea iuris sui hortorum modos circumiacentis, aut præscriptum agri finem. De aquæ pluuiæ transitu controuersia est: in qua si collectus pluuiæ aquæ transversum secans finem alterius flumen influit, & disconuenit, ad ius ordinarium pertinebit. quod si per ordinationem finis ipse agitur, exigit mensuris interuentum. De itineribus controuersia est: quæ in arcifinijs agris iure ordinario finitur; in assignatis, mensurarum ratione. omnes enim limites secundum legem coloniarum

itineri publico feruire debent. sed multi ex ingēti ratione per de-
uia & confragosa eunt, quā iter fieri nō potest. & sunt in usu agro-
rum eorum locorum, ubi proximus possessor est, cuius forte sicut
limitem detinet, & transitum iauerecundia denegat, cum itineri
limitē, aut locum limitē debeat. Est & controuersia genus, quod
ad solum non pertinet, de arborum fructibus earum, quæ in sine
sunt, siue intra, nec ullam ad radicem habent controuersia, quo-
ties inclinata in alterutrum fructum iactauerint. inter affines mo-
uent disputationem. Sunt & alia limitum conditiones, quæ ad
solum non pertinent, hoc est ad artem nostram. solum autem
quodcumque coloniz est assignatum, id uniuersum, peritica app-
pellatur. quidquid enim huic uniuersitati applicitum est, ex alter-
ius ciuitatis sine siue solidum, siue cultellatum fuerit, præfectu-
ra appellatur. Cultellandi ratio quæ sit, sæpe queritur, cuius præ-
meri soli spatium consumamus, & illam cluorum inæqualitatem
planam esse cogimus, dum mensuræ lateribus inserimus. Cu-
tel-
lamus ergo agrum eminentiorem, & ad planitiem redigimus:
æqualitatem hanc nobis ratione ipsa seminum natura monstra-
uit. omnis enim illa soli inæqualitas colligi poterit, nisi quod
de terra quidquid nascitur, in aerem rectum exit, & illam terræ
obliquitatem crescendo atterit. nec maius spatium occupat,
quam si ex plano nascatur. Hæc Frontinus in libro de limitibus
agrorum.

LITTERÆ, in terminis inueste quid significant, ostenditur in libro
ueteriorum auctorum de limitibus, in quo sunt hæc. A, si in termi-
no inueneris, sinem in proximum significat, aut aquam uiuam de-
signat. B, si in termino inueneris, bifurcium ostendit, aut triuim
significat. C, si in termino inueneris, a centuria numquam reced-
das. D, si in termino inueneris, decimanum ostendit. E, si in ter-
mino inueneris, uallem ante se significat. aut triuim, aut fluuium:
& super se subrectiore loco per planitiem limes excu-
rit. F, si in
termino inueneris, finalem causam exponit, & in longinquo ter-
minum ostendit. G, si in termino inueneris, sui termini auctor,
limitem totuosolum ostendit. H, si in termino inueneris, grandes
longitias limitum ostendit, & rariora signa in sine inuenias. I, si
in termino inueneris, uiam significat, aut collis rigorem ostendit,
hoc est iugum. K, si in termino inueneris, cardinem ostendit, quæ
terminum subtilissimū & speciosum inuenies, hoc est formosum.
L, si in termino inueneris, suæ normæ facturam designat, limi-
tem gaminatum, & in longinquo arcam finalem ostendit, & con-
ualia eius fundi sinem uindicant. M, si in termino inueneris, si-
nes quadras, designat, & in proximo signa finalia inuenies. N, si
in termino inueneris, proximam aquam significat, & quadras si-
nes habentes aquæ, a Septentrione arcam marmoream inuenies.
O, si in termino inueneris a Septentrionali parte siluam demon-
strat, & per ipsam siluam riuus currit, & trans riuum signa demon-
strat. P, si in termino inueneris, pedaturam significat, extra aliis
signis finalibus, uel quod litteras finales continet. has per singu-
los titulos inuenies, aliosque finales titulos sine nostris signis in
agris posuimus, qui rationem ostendunt limitum, & causam diri-
gunt finalem. Q, si in termino inueneris, a limite riuum. R, si in
termino inueneris, per collicellum terminos inuenies S, si in ter-
mino inuenies, supra possessionem multas aquas uiuas indicantē,
quæ alueum transeunt. T, si in termino inueneris, trifinium osten-
dit. V, si in termino inueneris, terminum in collem meridianum
ostendit, per limitem orientalem. X, si in termino inueneris, qua-
drifinium exponit, & pro decumano sinem habebis. Y, si in termi-
no inueneris sub se fontanam proximam habet. Z, si in termino
inueneris, a sinistra parte fontem significat.

MAIESTA, crimen hoc esse maximum nemo nescit: interdum tamē
capitale non fuit nam Claudiz Vellalis, Apiz Cæci filiz, C. Funda-
niani & Ti. Senproniz ædiles pl. quod populo R. calamitatem
esset imprecata, multam dixerūt aris grauis xxxv. millia, quæ ca-
pitalis pœna non fuit. iudicium at illud maiestatis nomine nota-
tum Suetonius in Tiberio significat. Et maiestas quidem multis
modis lædebat, his fere: ubi quid in populum suū, suāve rep.
aut in magistratus personamve principis commissum est in popu-
lum, ut si quis exercitum hostibus tradidit; si exercitum sollicita-
uit delectate iniussu populi aut senatus habuit; si quis exercitum
extra suā prouinciā iniussu populi duxit, aut ipse, relicto exerci-
tū, prouinciæ sinibus excessit; si quis rep. sua culpa male gessit: si
stationem deseruit; si contra libertatē cōsilia nisi; si seditionem,
aut bellū excitauit; si publicum hostē domi priuatus habuit; si ius
ciuitatis aut magistratus imminuit: si præter dignitatē populi R.
regio in comitatu fuit, si contra bonum publicum locutus est;
quod maiestatis quidem crimen, non tamen capitale fuit: ut ex
plo docuimus: præterea, si quis ad hostem transijt, aliudue quid-
cum ijs aduersus rep. pactus est. Hæc in populum læsæ maiesta-
tis crimina. in magistratum autē, uel in principis personā si quis
tūm omnino ullam attulit: si tribuno pl. intercedenti nō paruit,
aut ab eo concionem auocauit, eumve priuati loco habuit, aut pu-

ta, si occurrenti in uia non esset, si cōsiliū plebis disturbauit,
& huius generis alia: quæ facile possumus intelligere ex ea defi-
nitione, quæ prædita litteris est: Maiestatis is minuit, qui ea tollit,
lit, ex quibus ciuitatis amplitudo constat. Hoc de crimine leges
nominantur hæc. primum illa xli. tab. de qua Polybius l. v. ut, quæ
hostem cōcitasset uel eum hosti tradidisset, capite pœnas daret;
deinde tribuniciz, Appuleia, Varia: consulares, Cornelia, Iulia,
Antonia. Apuleiam tulit, opinor, L. Appuleius Saturninus tribu-
nus pl. quem postea cum C. Serulio Glaucia prætor C. Marius
vi. consul S. C. interfecit. Variam tulit Q. Varius Suetonensis tri-
bunus pleb. qui Philippo & Cæsare cos. in locum M. Liuii Dru-
si tribunus pleb. creatus est. huius legis hæc sententia fuit, ut:
quæretur de ijs, quorum ope, aut cōsilio bellum Italicum effecti
concitauerunt, quo crimine cum essent nulli condemnati: & ad plures
præterea, quos damnari necesse esset, ea culpa pertinere uide-
retur: fecit sapiēter senatus, qui decreuerit, ne, dum tumultus Ita-
licus esset, iudicium ullum lege Varia fieret. Secuta est Cornelia,
L. Syllæ dictatoris, inde Iulia, C. Cæsaris, in primo, ut opinor, la-
ta consulatu, aut post uictum in Pharsalia Pompeium. nam con-
sulterum, bello Pompeii, aut Alexandrino impeditus, abfuit hæc
lex. dānatis aqua & igni interdicebat. Postremo Antonia M. An-
tonii cōsulis, qui l. i. vir postea fuit: quæ dānatis de maiestate, p-
uocationem ad populum dabat, quod antea in uno perduellione,
omnium de maiestate criminum grauissimo licebat. In causa ma-
iestatis, & proditiouis, impunitatem iudici datam Pedianus ait: in
causa repetundarum negat. nulla uero prorsus in causa senatoris
bus licuisse iudicium profiteri: nē uidelicet summi dignitas ordi-
nis minueretur, affirmat. Ex libro nostro de legibus Romanis.

MAGISTRATVS. L. Villius tribun. ple. rogationem tulit, quor amos
nati quiq; magistratū peterent, caperent; unde & ipsi, & poste-
ris cognomen inditum ut Annales Villij dicerentur. hoc a Liuiio
traditū. sed quomā quis plane cuiq; magistratū petendo legiti-
mus annus esset, nominationem hac lege expressum nō inuenio: quid
ipse legēdo obseruauerim, breuiter subiiciā. Omitto quæsturā, tri-
bunatum pl. ædilitatē pl. quia curules tantum magistratus in lege
Villia nominatos existimo. nā si quæsturā (de tribus non curu-
libus magistratibus, ex epli gratia, unum ponā) certum annū Vil-
lius sua lege ita uisisset, unde postea tā incerta ratio? gesserūt enim
quæsturā duo Gracchi, Tiberius, & Caius anno ætatis xxvi. i. M.
Cicero anno xxxi. C. Cæsaris, qui perpeuā dictaturam ingressus,
xxxii. i. M. Cato Uticensis xxix. Quod si quis dixerit fuisse,
quo quis anno uellet quæsturæ petitionē modo peteretur post an-
nū xxvi. qui esset ad petendū legitimus; ideo mitū uideri non de-
bere, si Cicero, Cæsar, & Cato nō eodem oēs anno petierint; quā-
doquidē satis duxerint leges obseruare, quæ petendā quæsturæ an-
nū definiebant xxvi. gerendā xxvii. hoc si quis obiecerit; ad
coniecturam, id est ad rationem ipsam, confugiam. Quid enim? si
mile ne uerū est, C. Cæsare (omitto Ciceronem, cui tamen, cū ho-
mo nouus esset, laborandū maxime fuit de dignitate, nec, quæ pri-
ma daretur, occasio negligēda) sed C. Cæsare, quo nemo magis
honores appetiuit, nemo præstis & imperii fuit audior, eum ne ue-
risimile est petitionē quæsturæ ab anno xxvi. si is legitimus esset:
in annum xxxii. distulisse? uerum habeo, quo nitar, illud paullo
firmius argumentum. uideo enim, Pompeium Magnū, cum an-
num ageret xxv. cōsulatum gessisse, solum uidelicet legibus,
meritorum ingentiū in rep. eximia, q. uirtutis ergo. at eo anno
magistratū per leges capi nullū potuisse, Cicero demonstrat in ea
oratione, qua rogationē Maniliam suauit. Quo modo igitur, dicit,
aliquis, Cicero ipse, & Cæsar, & Cato quæsturā ante annū xxv.
ceperunt? Num obcurum est, leges loqui de curulibus tantum ho-
noribus, ædilitate, prætura, consulatu, quæsturā autē, ædilitatis
pl. tribunatus pl. rationem habuisse nullā? Sed recitentur uerba
Ciceronis. Quid, inquit, tam singulare, quam ut, S. C. legibus solu-
tus, consul ante fieret, quam ullum alium magistratum per leges
capere licuisset? Dicit, Vllum alium magistratum, quod, si de quæ-
stura leges locutæ sunt, falsum est; cum, ut ostendi quæsturā mul-
ti gesserint ante annū xxv. quo anno gestum esse primū a Pom-
peio consulatum, quem Cicero significat, tum ex Appiano constat,
tum ex Velleij historia; in qua scriptum est, perisse Pom-
peium Cæsare & Serulio cos. anno ætatis suæ lvi. i. a quo anno si
retrosius numeres; cædet primus eius consulatus in annum eius:
ætatis xxv. ut tamen ita supputes, non simul cum anno ætatis
Pompeij finisse consulatum, sed cum ille iam annum esset ingres-
sus xxxvi. ita cum factis Capitolinis, & cū Appiano Velleij con-
gruet historia, nam, quod ait Plutarchus, anno lxx. interisse
Pompeium, id quoq. potest esse uerum, hoc mō, ut primū eius
ætatis annū capiamus. C. Attilio Q. Serulio cos. quo anno Pō-
peij esse natū, Velleius affirmat. tametsi, cū ait ipse Pōpeij periisse
anno lvi. i. non incipit numerare ab eo anno, sed a proximo se-
quēti quæ scilicet nō ita multo ante exitū cōsulatus Attilij & Ser-
ulij natus esset Pompeius, & exiguum illud spatium in annorum
numere

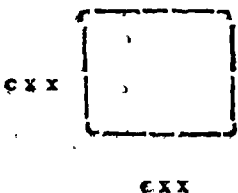
numero nideretur omittendum Constat igitur, legem Villiam nihil de iis honoribus sanxisse, qui caperentur ante eum annu quo Pompeius primum consul fuit, siue eum uelis esse xxxv. siue malis xxxvi. nam adilitatis curulis annus erat xxxvii. cuius rei argumentum est, quod eam petijt Scipio Aemilianus xxxvi. & solutus legibus, consul factus est. annu porro fuisse eius etatis, xxxv. Velleius demonstrat his uerbis. Decessit M. Aquilio C. Sempronio cos. anno ferme lvi. de quo si quis ambiget, recurat ad priorem consulatum eius, in quem creatus est anno xxxv. ita dubitare desinet. ut omittam, quod cum adilitas prætura; biennio antecedit, & prætura item biennio consulatum; consulatus autem geratur anno xlii. quod paulo post ostendemus, necesse est, ut gerenda adilitas legitimis annis sit xxxvi. Nunc agamus, quando satis de adilitate dictum est, de anno præturae. at hoc, si de adilitate conceditur, in dubium uocari non potest, geritur enim adilitas anno xxxvi. sequitur post biennium prætura: quod indicant & multorum exempla, & illa maxime uerba, Ciceronis in epistola ad Furnium: Si adilis fuisses, post biennium tuus annus esset, ergo geritur prætura anno xl. Nec de consulatu difficilis probatio est. percurrantur fasti, neminem inuenies, nisi prætura biennio, saltem ante gesta, consullem fuisse. est igitur annus consulatus quadragesimustertius. accedit Ciceronis testimonium in oratione quinta in Antonium: in qua sunt hæc. Quid Macedo Alexander? cum ab ineunte etate res maximas gerere cepisset, non ne tertio & trigesimo anno mortem obiit? quæ est ætas nostris legibus x. annis minor, quam consularis. Hanc, opinor, legem Dio, significauit, cum ait libro xxxix. Consules in senatu sententiam dixerunt, ut ei prætura daretur, licet nondum per leges liceret. quod spectauit & Plutarchus, cum dixit: Decreuit senatus, ut Catoni prætura extra ordinem daretur. & Valerius libro lxi. cum inquit: Cato Cyrtiacam pecuniam maxima cum diligentia in urbem deportauerat, cuius ministerij gratia senatus relationem interponi iubebat, ut prætorius comitiis extra ordinem ratio eius haberetur, sed ipse id fieri passus non est, iniquum esse affirmans, quod nulli alii tribueretur, id sibi decerni. Quamquam est quiddam hac in re cur magnopere dubitem, nam, cum eo sit anno decretum, quo Marcellinus & Philippus consularum gesserunt; certe per etatem potuit Cato petere præturam, tribunus enim pl. ante annos quinque Silano & Murena cos. fuerat. prætura uero quadriennio tantum a tribunatu distat. eoque magis liquet, potuisse Catonem Marcellino & Philippo cos. petere præturam, quod anno sequenti, Pompeio & Crasso cos. petiit, non ut designaretur; sed, ut creatus magistratum statim iniret: quod anno proximo superiore habita comitia nulla fuerant; idcoque consules Pompeius & Crassus ex interregno facti sunt: qui deinde prætores creauerunt, quod igitur ob domesticas discordias Marcellino & Philippo cos. producta in annu sequentem comitia sunt; propterea Cato non petiit eo anno, petiit autem sequenti, consulibus, ut dixi, Pompeio & Crasso, creatis, quare, etiam si Plutarchus dixerit, Licet nondum per leges liceret; uidendum tamen est, an senatus potius decreuerit, ut omnino Cato prætor crearetur, neque a populi suffragiis penderet, quorum dubio esset euentus. quam sententiam illa quoque uidentur confirmare Valerii uerba: Campestem experiri temeritatem, quam curiæ beneficio uti, satius esse duxit. Verum, paulo altius repetamus, quo pateat illustrius hæc tota cognitio: prima fuit, ut opinor lex de magistratibus; hæc ut de senatu, id est, de patriciis familiis, omnes magistratus crearentur: idque Romulo institutum reliqui deinde reges obseruauerunt. sanxit enim Romulus, quod ait Dionysius libro undecimo, ut patricii sacra curarent, magistratus gererent, ius dicerent, plebei, qui rudes inopesque essent, agros colerent, quæstuariisque artibus operam darent; temperamentum illud tamen, quo ciuitatum concordia, id est, salus ipsa, custoditur, maxime quæsiuit. nam, ne nimis in ordinem patricium uideretur esse propensus, datum aliquid populo uoluit, & ut is suis suffragiis magistratus crearet, leges scisceret, bella decerneret, curiatis comitiis tulit. Regibus pulsus, consul P. Valerius Bruti collega, duas leges tulit, quibus plebis potestas aucta, senatus & magistratum imminuta, primum, ut magistratum nemo caperet, nisi qui a populo imperium acciperet; si quis aliter scisceret, capitali pœna puniretur, qui eum occidisset, ei impune esset: deinde, ut aduersus magistratum prouocatio ad populum esset; neue quis magistratus ciuem Romanum aduersus prouocationem uerberare, aut necare uellet, quam legem centuriatis comitiis esse latam, Valerius tradidit libro lxxx. De plebeiis magistratibus in Sacro monte primum lata lex est, quæ inde Sacrate nomen accepit, ut plebi, quæ patriciorum iniuriis nulla quodam modo pateret, sui magistratus essent, iique sacrosancti; quibus auxilii latio aduersus consules esset; neue cui patrum capere eum magistratum liceret. qua lege tribuni pl. quinque primi creati sunt. Plebei autem magistratus curiatis præ-

torum facti comitiis. Postea, tributis ut fierent, lege tribunicia, quam Publilius & Latorius tulerunt, cautum est. Sed magistratum omnino nullum ei gerere licebat, cuius pater in hostium potestate esset. quod ex Lilio colligitur. is enim lib. xxxvi. Serulium, inquit, negabant, iure aut tribunum pleb. fuisse, aut adilem esse: quod patrem eius, quem iurum Agrarum occisum a Bonis circa Mutinam esse, optimo per x. annos fuerat, uiuere, atque in hostium potestate esse, satis constabat. & libro xxx. de eodem: Latum ad populum est, ne Cn. Serulio fraudi esset, quod patre, qui curuli sella sedisset, uiuo, cum id ignoraret, tribunus pl. atque adilis pleb. fuisset, contra quam legibus sancitum erat. Verum, quia satis constat, plebeios magistratus fuisse, tributatum pleb. adilitatem pleb. patricios autem, adilitatem curulem, præturam consulatum, primum illud sciendum, plebeios magistratus appellatos, qui ab initio plebis caussa sunt instituti; patricios item, qui patriciorum: deinde, totam hanc gerendorum magistratum rationem paulatim esse permixtam, atque commutatam. nam plebi, cui tantum plebei magistratus pauerant, post etiam ad patricios omnes aditus fuit, nec tamen mutatum est nomen: sed patricii semper magistratus dicti, qui primis temporibus patriciorum caussa facti, postea communicati cum plebe sunt. plebeios tamen magistratus patricii homines non gessere; quia, credo, contra dignitatem ducerent, cum maiora consequi possent, minora persequi. Generale illud fuit, ne is, qui comitiis præterisset, sui rationem in petendo magistratu haberet. idque lege uetustum, significat Lilius libro x. Etiam, ne quis magistratum absens peteret: legem tulit Pompeius Magnus in tertio consulatu: in qua cum neminem exceperisset, mox loceri sui C. Cæsaris recordatus, legeam in eis incisa & in ærarum condita, correxit errorem, uno Cæsare excepto, quod a Tranquillo, proditum legimus. Ex libro nostro de legibus Romanis.

MENSURA, sic definitur, & exponitur ab iis, qui de limitibus scriperunt: quorum hæc sunt uerba. Mensura est, quidquid pondere, capacitate, longitudine, altitudine, animoque finitur. Maiores itaque orbem in partes, partes in prouincias, prouincias in regiones, regiones in loca, loca in territoria, territoria in agros, agros in centurias, centurias in iugera, iugera in climata; deinde climata in actus, perticas, passus, gradus, cubitos, pedes, palmos, uncias, & digitos diuiserunt, tanta enim fuit eorum solertia. Digitus est pars minima agrestium mensurarum: inde uncia habet digitos tres, palmus autem quatuor digitos habet, pes, xvi. passus ped. v. pertica passus duos, id est, pedes x. Pertica autem a portando dicta, quasi portica. omnes autem præcedentes mensuræ in corpore sunt, ut palmus, pes, passus & reliqua: sola pertica portatur. est enim x. pedum, ad instar calami in Ezechiele, templum mensurantis. Actus minimus est latitudine pedum quatuor, longitudine cxl. climata quoque undique uersus pedes habent xl. ita,

ACTVS quadratus undique finitur pedibus cxx. ita,

Hinc Bætica arapennem dicunt, ab arando scilicet. Actus duplicatus iugerum facit: ab eo quod est iugctum, iugerum nomen accipit. iugerum autem constat longitudine pedum ducentorum xl. latitudine cxx. ita,

ante M. Aemilium Lepidum, C. Flaminius eos. quo anno superior Africanus a duobus Petiliis tribuibus pl. est accusatus, iudicem senatum fuisse Linius lib. xxxviii. significat me tamen idem Linius in dubitationem adducit, senatus ne, an populus ante eos consules, quos nominant, de peculatu quaerit; scribit enim duobus libris, xxvii. & xxviii. M. Lium Salmacorem, post priorem consulatum a populo esse condemnatum. eam porro damnationem peculatus nomine fuisse, iam ostendimus. Sed uidebitur ex istis posse, quous de crimine, si tribuibus pleb. aliquis effect accusator, populum iudicare potuisse. ne grauis auctor, T. Linius, damnetur inconstantiae. Post Africani, eiusque fratris Asiatici accusationem, praetor eum iudicum consilio de iis, qui peculatus arguerentur, quaestione exercuit. id opinor lege ab aliquo magistratu lata institutum. alioqui, quod senatus uniuersum munus erat, ad praetorem, certumque iudicum numerum, senatus negligente, translatum, uix puta in Lege postea Iulia capitalis peculatus factus est: quod iurisconsulti declarant. Peculatus poena, inquit Vlpianus ad legem Iuliam peculatus, aquae & ignis interdictionem continet; in quam hodie successit deportatio. porro, qui in eum statum deducitur, sicut omnia pristina iura, ita & bona amittit. Lege autem peculatus tenebatur, si quis pecuniam publicam surripisset, uel ut surriperetur, curasset: si quis in aurum argentumve, aut res publicum quid indidisset, uel immiscuisset, fecissetque dolo malo, quo id peius fieret. haec apud Venuleium scripta sunt. Quod autem additur, eadem Iulia lege obstrictos fuisse qui res, in quo leges incisae erant, refixisset; uel quid immutasset, aut in publicis tabulis deleuisset, induxisset; haec ego non ad peculatum, sed ad maiestatem retulerim. quod si pretio commissum assuisset: ne sic quidem peculatus mihi uidetur, sed damandi potius maiestatis, & corruptor. quaedam enim in certa crimina in maiestatem conferebantur: neque aliud crimen patebat latius, atque etiam, quod in lege Iulia peculatus ait Vlpianus scriptum fuisse, ne quis ex pecunia sacra religiosaque auferret, in terciperet, in rem suam uerteret, non peculatum magis, quam sacrilegium fuisse existimauerim. Haec praeterea sunt in crimine peculatus: si quis imperator pecuniam ex praeda captam penes se priuaticam retinisset, eamque nec in triumpho tulisset, nec in aeraarium retulisset. Poena peculatus uel pecuniaria fuit, uel capitalis. nam, qui praedam ab hostibus captam surriperat, in quadruplum damnabatur, ceteris autem aqua & igni interdicebatur. postea irrogata est alia lege deportatio, abrogata interdictionis poena. Et quoniam, ut repetundarum, ita peculatus publicum furtum fuit, propterea ut in repetundis, sic in peculatu estimationes fiebant litiu, contraque haec res, ut scribit Papinianus ad legem Iuliam peculatus, actio dabatur, peculatum tamen, quod ante quinquennium esset admissum, obici non oportuit, si Venuleio credimus. Ex libro nostro de legibus Romanis.

PERDUELLIO. criminum omnium de maiestate fuit atrocissimum. nam tunc est, cum in ipsam rempub. uel in personam magistratus aut principis infertur iniuria. cognoscebatur autem non a praetore, sed ab i. iuris. deinde ad populum erat prouocatio. itaq. & Horatium illum, qui sororem occidit, & Sp. Cassium Viscellium, qui de regno cogitauit, perduellionis accusatus, alterum, a populo esse absolutum, alterum condemnatum, & bonis publicatis necatum Linius monumentis historiarum prodidit: quamquam Horatii factum, parricidium, non perduellio, uel fuisse: & lege Parricidii, quam Numa Pompilius fecerat, iudicatum esse, Hostilij regis iussu, Pompeius docet. cur igitur perduellionem Linius nominat? ait enim: Rex, concilio populi aduocato, i. iuros, inquit, qui Horatio perduellionem iudicent secundum legem, facio. causam hanc, fortasse ueram, licet opinari: uel, quia Numa uir sanctissimus, parricidium omne perduellionem uoluit esse; uel quia, si non omne parricidium, saltem illud quod in cognatos, affinesue committeretur. Lege perduellionis, primum i. iuri iudicabant, deinde ad populum erat prouocatio. declarat hoc oratio pro Rabirio perduellionis reo: ex qua, primum a i. iuris, deinde a populo de Rabirio iudicatum esse, cognoscitur. quod etiam Suetonius tradit. quamquam, multo ante, iudicet hoc de crimine populum fuisse, non modo Horatii proxime demonstrat exemplo, uerum et ex eo, quod a Plutarcho in Poplicola de Vitellijs, & Aquilijs, qui Tarquiniae gentis utrique fuerunt, proditum est. nam, cum de Tarquinio rege restituendo cogitassent, damnata a populo poenas morte debitas uerunt. Atq. hoc uno crimine damnatos necare ciues Romanos licuisse, cum eo tamen, si populus ira iudicasset (nam, alioqui ne liceret, Sempronius C. Gracchi tribunicia lege sancitum est) satis plane constat: quippe, cum cruce Rabirio a Labieno accusatore in campo constitutam Cicero dicat; & mortem lege Iulia irrogatam; posteriores etiam iurisconsulti tradiderint, rei quoque memoria post mortem condemnata. Notat Vlpianus peragendum fuisse crimen perduellionis etiam successoribus. si forte reus obisset ante quam de eo iudicatum esset. Quemadmodum autem om-

nium de maiestate criminum perduellio grauissimum fuit, sic a populo ijs comitijs, quae maxima omnium erant, centuriatis, inquam, indicabatur. quod in ea, quam proxime nominant, oratione pro Rabirio declaratur. idemq. Linius, Valeriusq. significant, qui centurias nominant in eo perduellionis iudicio, quod de Tit. Graccho, & C. Claudio censoribus accusante tribuno pl. fiebat. nec dubito, quomodo Atilius ille Calatinus, Qu. Fabij Maximi socer, quem scribit Valerius oppidi Soranorum proditione reum ad populum esse factum, centuriatis & ipse comitijs causam dixerit; cum oppidi proditio, quae in temp. grauis iniuria est, uideatur esse perduellio. itaque miror, (ut aliud ex alio) cur proditionem & maiestatem Pedianus quodam in loco separatim nominauerit: cum proditio certe in maiestatem includatur, atque etiam, ut ego existimo, perduellio sit. nisi si ut speciem, quomodo philosopho loquuntur, a genere se iunxit, perduellionem scilicet a maiestate, nam & uocabulum ipsum, prodere, uidetur proprie ac directe perduellionem spectare. est enim, ubi quis cum hostibus aduersus remp. conspirat. Ex libro de legibus Romanis.

PERTICA a portando dicta, quasi portica. Ex libello uariorum antiquorum de limitibus.

PLEBS. plebei Romae multi fiebant ex patricijs, sicuti contra ex plebeis patricij. id cum fiebat adoptione, nomen mutabatur. quod opinor satis constat. cum uero non adoptione, sed aliquo priuilegio aut a plebe ad patres, aut a partibus ad plebem transibat; conseruabatur nomen. quod Octauiae gentis exemplo Suetonius ostendit, ait enim, modo patriciam, modo plebeiam fuisse, nomine conseruato. & Dio l. xlii. P. Cornelium Dolabellam, qui Ciceronis gener fuit, transisse ad plebem, tradit, ex quo postea tribunus pl. factus est Dolabella, nec desit esse Cornelius, sed desit esse patricius. nam l. xlii. Ep. Fam. Cicero P. Cornelium uocari dicit eum qui Dolabellae beneficio ciuitate a Caesare uicto iam Pompeio, donatus erat. quod factum est post illud tempus, quo transisse ad plebem Dolabellam scripsit Dio. uideo etiam in historijs tribunum pl. nominari Minucium Augurinum factum uide licet ex patricio plebeium nomine conseruato. nam antea Minucios omnes patricios uidentur. Ex nostro commentario in ep. ad Q. Fratrem.

PLINTHIDES, quid sit, Hygenus in libro de limitibus declarat his uerbis. Quae storijs dicuntur agri, quos populus Romanus, de uictis pulsisque hostibus possedit, mandauitque quaestoribus ut eos uendarent: quae centuriae nunc appellantur Plinthides, id est laterculi, eadem in quinquagenis iugeribus quadratas cluserunt limitibus, atque ita certum eumque modum uendiderunt. Idem in eodem libro sic. Sunt Plinthides, id est, laterculi quadrati, ut centuriae per sena millia pedum l. limitibus inclusi, habentes singuli laterculi iugera numero i. c. c. l.

PRÆNOMEN. Romana praenomena ad triginta fuisse, ex Varronis sententia tradit Valerius. haec autem fuisse uidentur, Agrippa, Appius, Aulus, Cæso, Caius, Cneus, Decimus, Hostus, Lucius, Mamerctus, Manius, Marcus, Numerius, Opiter, Posthumus, Proculus, Publius, Quintus, Seruius, Sextus, Spurius, Tiberius, Titus, Tullus, Vibus, Volero, Vopiscus. peregrina uero praenomena fuisse, Ancus, Aruus, Lar, Lucumo, Metius, Numa, Petro, Pompo, Scitor, Tallus, Turnus, Volulus. de quorum praenominum origine, ac significatione, quoniam qui de nominibus modo scripsere, nihil dixerunt, nos ea scribemus, quae a ueteribus tradita, a nobis quantamaxima fieri potuit diligentia, sunt collecta. Agrippa: Felto auctore, uocatus, qui cum labore matris sic natus, exempli causa in pedes contra naturam, & non in caput, id est, ab egro partu. item Nonius Marcellus, & Quintilianus lib. ix. Appius ex Sabinorum praenome Actio uenit, ut ait Valerius, idq. Romae Claudiorum fuit; quorum princeps Actius Clausus dictus est, de quo Linius l. xi. Auli dicti, qui diis alentibus nascerentur, ut ait Valerius. Cæso, qui ex utero matris exectus est: quod tradunt Festus, Valerius, Plin. lib. vii. c. ix. Caius a gaudio patrum appellatus, ut ait Valerius. Cnosos uel ab insigni aliqua re, quasi γυναικίς, uel a γινώσκω, i. generatione futura, dictos tradit Valerius, & Festus. Quintus, Sextus, Decimus, a numero dicti sunt, teste Varrone: ut, qui quinto sexto & decimo quoque loco esset natus, is demum primis temporibus. Quintus, Sextus, & Decimus diceretur Hostus, inquit Valerius, fuit praenomen in eo, qui peregre apud hospitem natus est; fuitq. praenomen Lucretii Tricipitini, collegae L. Sergii consulis. Macrobius l. i. Sat. qui in hostico procreatus esset, eum Hostum fuisse uocatam scribit. est autem mendum apud Valerium: Hospes enim legitur, non Hostus. quod autem legendum sit Hostus, ex eo intelligi potest, quod Linius Lucretium Tricipitium, cuius meminit Valerius, Hostum uocat. & in Consulibus Capitolinis scriptum est, P. LUCRETIVS. HOSTI. F. Macrobius etiam lib. i. Hosti Hostili mentionem facit. Lucii duplex origo traditur a Valerio. aut enim a Lucumonibus Etruscis dictus est, ut Lucumio Tarquinienis, qui se L. Tarquinium appellauit; aut is demum Lucius

Lucius appellatus est, qui lucis insilio natus est, quod scribit etiam Festus, & Varro. Mamercus prænomen gentis Aemiliae fuit, de quo Plutarchus in Numa, & Aemilio sic. Mamercus fuit Pythagoræ filius, a quo Numa Pompilius rex filium Mamercum nominavit, qui auctor, & princeps gentis Aemiliae fuit. Festus autem prænomen Olcum esse putat, quod Olci Martem Mamercum appellauerunt. Manius dictus est, qui mane est ortus, aut omnis causa, quasi bonus; manum enim antiqui bonum dicebant. quæ tradit Varro l. 11. de analogia, Valerius, Festus, Macrobius lib. 2. Sat. Zofimus aut, Græcus historiarum auctor, l. 1. tradit, Manium in gentem Valeriam profectum esse a quodam Valerio, qui primus facta diis Manibus fecit. Marcus dictus est, qui mense Martio natus est, ut ait Valerius. De Numerio sic Festus. Numerius prænomen nunquam antea fuisse in patricia familia dicitur, quæ Q. Fabius, qui unus post sex & trecentos ab Etruscis interfectos superfuit, inductus magnitudine ditiarum uxorem duxit Otacilii Maleuentani, ut tum dicebatur, filiam, ea conditione, ut qui primus natus esset, prænominem aut materni Numerius appellaretur. & Valerius ita: Numerio sola patricia familia usa est, Fabia, iccirco, quod cccvi. apud Cremeram flumen cælis, qui unus ex ea stirpe extiterat, ducta in matrimonium uxore filia Numerii Otacilii Maleuentani sub eo pacto, ut, quem primum filium suum faceret, ei Numerii prænomen imponeret, obtemperavit. hinc mendose apud Ciceronem l. 1. de Diuinatione legitur ita: His adiungatur etiam somnum Aenæ, quod in numerum Fabij Pictoris Græcis annalibus scriptum est, cum sit legendum. Quod in Numerii Fabij Pictoris. fuit enim alter Fabius Pictor prænominem Quintus, qui de rebus Romanis Latine scripsit, Gellio, & Nouio testibus, qui eius sæpe uerba Latina proferunt, itemq. Cicerone de legibus lib. 1. qui cum inter historicos Latinos numerat, at qui Græce iisdem de rebus scripsit, is uidetur fuisse Numerius nominatus, quem tamen l. 1. Dionysius quindæm nominat. Hac ratione in oratione pro Cluentio Numerius Aurius legitur. & libro 11. de Oratore Numerium Farium, & libro 11. de Diu. Numerium Suffæcium, & apud Pedianum Numerium Quintum. Opiter dictus, cuius pater, a quo uiuio, mortuus est: quasi qui post obitum patris genitus sit, aut qui ob patrem auum habeat. quod prænomen Virginio Tricostio consuli fuit. Valerius, & Festus. Postumus, qui post humanum patrem est natus. Varro lib. 11. de analogia, & Plutarchus in Coriolano, ut Postumus Cominius, & Postumus Aebutius: de quibus Valerius Proculus, qui natus sit patre peregrinante patria procul, ut ait Plutarchus in Coriolano Valerius autem, qui patre sene natus sit, quasi procul ætate progresso, eum Proculum esse uocatum dicit. Publ. ait Valerius, qui prius pupilli facti erunt, quam prænomen habent. alii omnis causa a pube. Seruius is primum dictus est, quem seruus uel mulier peperisset, ut de Ser. Tullio rege scribit Dionysius. at Valerius, qui mortua matre, in utero seruatus est. Spurius dictus, qui sine patre esset, antiqui enim iisdem litteris S. P. Spurium, & sine patre, scripserunt. quod a Plutarcho in quonibus. & Valerio traditum est. Tiberii, ait Valerius, dicti qui ad Tiberim nascerentur. De Tito controversia est. Valerius a Sabino quodam, nomine Tito, manasse ait; Festus a titulo: titulos aut milites fuisse, quod patriam tuerentur, quasi tutulos. Tullus omnis causa dictus est, quæ si tollendus, o littera in uersa; quod a Valerio proditum. Voleros, inquit Valerius in prænomen abiit, quia uolens nasci liberis parentibus uidebatur. quo usus est Publilius Philo, qui uocatur in anno cccxi. Capitolino. Vibium prænomen esse indicat annus ccc. Capitolinus, ubi est ita: SESTVS. Q. F. VIBI. N. CAPITOLINVS. itemq. Liuius lib. xxxvi. Vopiscus dictus, qui ex duob. conceptus uel abortu excluso ad partum legitimum deduceretur, quo prænominem præcipue Iulia gens usa est. Valerius, Festus, Plutarchus in Coriolano, Plinius lib. vi. c. ix. Hactenus de Romanorum prænominum ut ac significatione. nunc de peregrinis, quorum est ratio, & significatio. Ancum scribit Varro a Sabinis ortum. Valerius autem tradit eum Ancum esse appellatum, qui uitiosum habuit cubitum, qui *ἄνω*, Græce dicitur, cui etiam Festus assentiatur. Ancus. n. inquit ille, uocatur, qui ad ancum habet brachium ita, ut regi non possit. hinc Ancus Martius Rex, & Ancus Publicus Imperator Lanuuius contra Hostilium regem, Dionysius auctore. Aruntem & Lucumonem Etrusca prænominia fuisse, scribit Dionysius. itaque Aruntem Tarquinium, Superbi regis filium, & Aruntem Tolumnium, Porsenæ filium, legimus. Volusus Sabinum fuit; eoque usus est pater P. Valerii Poplicolæ, Liuius, & Capitolinis lapidibus auctoribus. quamquam Græci *ἑλεσον* uocant. Lartis prænomen, ut tradit Valerius, a laribus sumptum est. Tuscum autem ante creditum esse, fuitq. consulis Herminii idem fere Carisus, & Priscianus lib. v. Lar, si familiaris est, facit laris; si Tolumnii Porsenæ, Lartis, & Seruius in vi. Aeneidos; Lar Tolumnius, a Cossio orcusus, a loco dictus est, seditur autem, Lar Lartis, & Liuius 111. Datturos, quod Lar Tolumnius dedit, & Cice-

ro Philippica ix. Lar Tolumnius Veientium rex. de Larre Porsena ita Dionysius l. v. *Βασίλειος, ἢ κλασιατῶν λάρος, ὄνομα, πορσίνης, ὅτι κλασιον*. Quod autem hoc prænomen Herminii consulis fuerit, ut ait Valerius, id est ex Dionysii lib. ix. cognoscitur: a quo ita anno cccxi. consul scribitur *λαροῦ, ἑρμίνης, & ἂ Διοδοτοῦ, λαρίνος, ἑρμίνιος*. Ex his autem intelligi potest, quam uere scripserint quidam in libro de nominibus, ita. Postea quam in urbem migrarunt Sabini, duplicata nomina ceperunt, ut Numa Pompilius, Ser. Tullius, Lartes Porsena. quamuis hoc nomen Etruscum fuerit, in quo prænominem Lartes sciendum eo ueluti prænominem usos ueteres. Seruius interpres Vergilianus ab oppido dictum putat. isdem Plutarchus in Publicola existimat, qui tamen *λαέρτης*, scribit, sed male. Hæc illi quam autem uere, ipsi uiderint. neque enim Lartes Porsena duob. tantum nominibus usus est, cum ex Tolumnia gente fuerit, Seruius, quem ante nominati, auctore: nec Lartes, in recto casu dicitur, sed Lar: quod superioribus testimonio comprobatum est: nec Seruius Lartem ab oppido dictum ait, sed a loco; nec item Plutarchus ullo in libro, ne dum in Publicola, ab oppido dictum scripsit: neque item est apud Plutarchum *λαέρτης*, sed *λαρος*, quamquam mendose inquit enim, *ἰκετᾶσε κλαέρον πορσίνης*, cum sit legendum ex Dionysio, *τὸν λάρων πορσίνων*. Cur igitur hoc illi dixerunt? quia interpretem legerunt, qui ita uertit: Superplex ad Laertem Porsenam cõfugit. illi uero in Græcis libris uersati, quid in Græco codice esse deberet, intelligentes, illud, quod non erat, esse affirmarunt. Metius Albanorum prænomen fuit, ut in Metio Fufetio; & Sabinorum, ut in Metio Curtio; & Latinorum, ut in Metio Gemipio, & Metio Octauius, de quibus Liuius, Numa Sabinorum fuit, ut in Numa Pompilio rege, & in Numa Marcio Pontifice Maximo. Põponius prænominem usus est Pomponius, Nume regis pater: quod scripsit Dionysius in Numa, & Liuius l. x. itaq. Numa filium etiam habuit nomine Pomponæ, qui ex se gentem Pomponiam propagauit, auctore Plutarcho: quamquam quidam imperite Pomplii filium Numam esse scripserunt. Tullus Sabinorum prænomen fuit; de quo Festus. Dionysius etiam cum Tatio rege Sabinorum Romam commigrasse ait Tullum cognomine Tyrannum. Turnus Latinorum nomen fuit, ut in Turno Herdonio Aricino. Sertor, auctore Valerio dictus est, qui per factionem natus esset, eoque prænominem Sertor Restus, usus est, is qui primus ius feciale instituit. Festus at, Sertorem, a prendendo dictum a quibusdam, ait, quia, cum cuiuspiam afferat manum educendi eius gratia ex seruitute in libertatem uocetur adfertor: cum uerisimiliter sit, dictum, quod sereret quid; ac potius adfertorem a serendo accepisse nomen, cum aliquid ferat, petendo in libertatem eandem, qua ipse sit, iungat, quia fruges, cum feruntur, terre iungit. Statiuum prænomen a stabilitate dictum, tradit Festus: seruire autem, nomen fuisse Gellius. Nunc ostendamus, quæ ratione hæc ipsa prænominia scriberentur. Romanorum prænominum alia singulis, alia binis, alia ternis litteris scribi solita, cum a ueteribus traditum, tum ab antiquissimo quoq. lapide, nummoque, ita retentum est, ut nihil ea re possit esse illustrius, auctores sunt Plutarchus in quæstionibus. Sosipater, Donatus, & Priscianus. singulis litteris scribebantur, Aulus, Cæso, Caius, Quinctus, Decimus, Lucius, Marcus, Manius, Numerus, Publius, Titus, ut A. Postumius, C. Iulius, C. Fabius, Q. Cæcilius, D. Iunius, L. Licinius, M. Valerius, M. Curius, N. Fabius, P. Cornelius, T. Manlius: binis litteris, Appius, Cneus, Spurius, Tiberius, Opiter, ut Ap. Claudius, Cn. Pompeius, Sp. Verurius, Ti. Aem. Op. Virginius. ternis, Mamercus, Sextus, Seruius, Tullus; ut Mam. Aemilius, Sext. Iulius, Ser. Cornelius, Tul. Hostilius. Fuisse præterea aliquot prænominia, quæ longo post tempore pro cognominibus usurpari cœpta sunt, ex uetustis non solum grammaticis, sed etiam annalibus intelligitur. quod ipsum in Agrippa, Voluso, Mamercus, Proculo, & Tullo facile perspicitur potest: quæ in L. Vipsanio Agrippa, L. Valerio Voluso, M. Aemilio Mamercus, C. Plautio Proculo, L. Volcatio Tullo, uiris consularibus, cognomina esse, perspicuum est, quod etiam tradit Valerius his uerbis, Quæ olim prænominia fuerunt, nunc cognomina sunt, ut Postumus, Agrippa, Proculus; item que Priscianus l. 11. sic: Inueniuntur multa, quæ in aliis personis sunt, prænominia, loco cognominum accipi. Mulieres quoque prænominibus use sunt: de quo Valerius ita: Antiquarum mulierum frequenti in usu prænominia fuerunt, Rutilia, Cefella, Rodicilla, Mutrulla, Burra. ista prænominia a uiris tracta sunt, Caia, Lucia, Publia, Mania. Festus uero sic: Prænominibus fœminas usas esse, testimonium sunt Cæcilia, Taratia, quæ ambæ Caia solite sint appellari: pari modo Lucia & Tita. Varro autem libro 11. de analogia: sic. In nostris nominibus, qui sumus in Latino, & liberi, analogia necessaria. itaq. ibi apparet analogia: ac dicitur, Terentius uir, Terentia fœmina, Terentium genus. in prænominibus ideo non sit item, quod hæc instituta ad usum singularia, quibus discernerentur, nomina gentilitia, ut a numero Secunda, Tertia, Quarta: in uiris, ut Quinctus, Sextus, Decimus, sic ab aliis reb. cum essent

sent duo Terentij, aut plures, discernendi causa, ut aliquid singulare haberent, notabant forsitan ab eo, qui mane natus diceretur, ut is Manius esset; qui Lucij, Lucius; post patris mortem, Postumus. e quibus, quaedam item cecidisse in feminis, declarant praenomina antiqua mulierum, Mania, Lucia, Postuma. uiderunt enim, Maniam matrem Larum dei, Luciam Volaniniam Saliorum carminibus appellari. Postumam a multis post patris mortem etiam nunc appellari. Postremo Plutarchus in Mario Posidonium reprehendit, qui cum primum nomen proprium esse diceret, nulli tamen mulieri primum nomen esse dicebat. ex quo efficiebatur, mulieres proprio nomine caruisse. itaq. idem in quaestionibus aperte scribit, mulieres duobus, uiros tribus nominibus esse usos. Sunt et lapides, in quibus haec praenomina leguntur, Prima, Secunda, Tertia, Quarta, Quinta, & Quinctula, Lucia, Mania, Tita. quibus ipsis in lapidibus animaduertitur, praenomina quandoq. post poni consueuisse: nominatur enim Salmia Prima, Luita Quarta, Nonia Quinctula. quod idem in uiris Liius etiam fecit, qui, Attius Tullus, Attius Natus, Manlius Cneus, Octavius Metius: & Cicero, Maluginensis M. Scipio; & Suetonius, Claudius Appius Regillanus, & alia eiusmodi dixerunt. Caia praeterea, quod commune omnibus mulieribus praenomen fuit, & in uersa notata fuisse: contraque Caium in uiris, satis est ex Probo, alijsq. ueteribus Grammaticis, atque lapidibus perspicuum. Ex libro Caroli Sigonii de nominibus Romanorum in quo & alia leguntur sane praeterea, admodumq. scitu digna.

PRÆTEXTA quattuor hominum genera utebantur, pueri ad æque tironici diem, hoc est ad annum ætatis xvi. magistratus omnes urbani: quod utrumq. nemo, ut opinor, paulo humanior ignorat: praeterea, quod obseruatum non ita uulgo credimus, magistri collegiorum, dum ludos compitalitios faciebant, & senatores omnes, cum deorum festos celebrabant dies. de magistris collegiorum docuit me locus in oratione in Pisonem, quo in loco sunt hæc: Q. Merellus designatus consul, cum quidam ex pl. suo auxilio magistratos ludorum ludos facere iussisset, priuatus fieri uetuit. ut cum in kalendas Jan. compitalitios dies incidissent, Sex. Clodium, qui numquam antea prætextatus fuisset, ludos facere, & prætextatum uolitare passus es. quibus uerbis Peditanus hæc subiungit. Solebant magistri collegiorum ludos facere, faciebant compitalitios prætextati. Erat autem satis turpe mendum in his uerbis, Magistratos ludorum ludos facere. nam est in omnibus, qui ad hanc diem impressi leguntur, libris, Magnos ludos facere, cum loquatur Cicero non de magnis ludis, sed de compitalitios, ut omittam duo argumenta, unum, quod illud, Facere iussisset, aliquid omnino de fiderabat. quem enim tribunos ille ludos facere iussisset? alterum, quod Peditanus ita loquitur, ut significet magistrorum in oratione fieri mentionem. quam facile autem ex magistris fieri potuerit, magnos litterarum declarat similitudo, præsertim si, magistratos, minucioribus. litteris apice superimposito, scribatur. De senatoribus autem ex his uerbis, quæ sunt in oratione xi. in Antonium, conieci: Nescis, heri quartum in circo diem ludorum Romanorum fuisse? de autem ipsum ad populū tulisse, ut quinquies prætextata dies Cæsari tribueretur? cur non sumus prætextati? cur honorem Cæsaris, tua lege datum, deserui patimur? Ex commentario nostro in orationem pro Sextio.

PRÆTOR de capitalibus criminibus quærebat non omnibus tamē, sed tantum de maiestate, de uis, de repetundis, de crimine inter sicarios, de ambitu, de ueneficio: de incestu uero, & perditione populi. prætores autē, quæ cuiusq. futura esset quaestio, ante sortiebantur: ut deinde singulis de criminibus singuli, prout fors tulisset, cum consilio quærerent. etsi de crimine inter sicarios, cum in iudicium quandoque ita multi uocarentur, ut prætor unus minime sufficeret, non unus, sed duo prætores cognoscebant. quod in oratione pro Cluentio animaduertimus. idemq. eandem ob causam in aliis criminibus interdum esse factum, licet existimare. nonnumquam etiam, diem dicente aliquo tribuno pl. qui cogendi ad iudicium populi ius haberet, non prætor sed populus ipse de maiestate quaestio nem exercebat. itaque Cn. Domitius tribunus pl. is, qui cum C. Cassio postea consul fuit, accusauit M. Silanum, quod iniussu populi bellum cum Cimbris consul gessisset; cum in eo bello graues ob eam causam calamitates acceptas esse diceret. qua de re suffragium tribus tulerunt. Quod autem dixi, prætores de criminibus quaesitio: unum excipio prætorem urb. qui nullo de crimine publico quaerebat; itaq. nec quaesitor dicebatur; tantum, ciuilibus controuersis ad eum delatis, ius dicebat, hoc est iudices, & iudicii formulam, quam sequerentur, dabat. nec enim prætor ipse iudicare solitus erat, sed cum iudices, ab ipso datus, de controuersia cognouissent, ac iudicassent exquebatur. idem in omnibus ferme edictis prætorum legitur, Iudicem dabo. in quo posteriores lapsi sunt. est igitur aliud, ius dicere; aliud iudicare: contraquam qui ueterum iuriconsultorum libros ignorat, opinantur. & quemadmodum ciuilibus rebus prætor non cog-

gnoscat, neque iudicat, sed ius dicit, sic qui ab ipso iudices dacti sunt, non ius dicunt, sed cognoscunt, ac iudicant. hinc recuperatores: hinc centum uiri, hinc alibi, quos prætor dabat ut iudicarent. atque hoc & Cicero sensit in epistola ad Quintum Frat. Prætor, inquit, solet iudicare, debet. Quædam tamē erant, in quibus non modo non iudicabat, uerum nec ius dicebat prætor urb. sed omnia iurisdictione, imperio prætorio exquebatur: ut, cum bonorum possessionem secundum tabulas, ut contra tabulas dabat; item, cum restituere in integrum; & huius generis nonnulla. Porro, cuius prætoris erat iurisdictione, eius non erat quaestio publica: neque cuius quaestio publica, eius iurisdictione, unius tamen de toto prætorum collegio, qui erant omnes octo, & ius dicebant, & querendi potestatem habebat, is, qui prætor inter peregrinos uocabatur. nam & ius inter peregrinos ab eo dictum, satis constat: quaestio sociorum, hoc est peregrinorum, causa de repetundis, Peditanus demonstrat in orationis commentario aduersus competitores. Hæc de iurisdictione prætorum, nunc de origine primum, deinde de numero eorum subiungamus. etsi uideri potest *ἡ ἑστὴν ἀποῖν*. sed hic doctrinam quaerimus: de ordine non ita laboramus. scriptum est igitur in digestis Iustiniani. sic, ex Pomponio de origine iuris. Cum consules auocarentur bellis finitimis: neque esset, qui in ciuitate ius reddere posset; factum est, ut prætor crearetur: qui urbanus appellatus est, quod in urbe ius redderet. post aliquot deinde annos, non sufficiente eo prætore, quo multa turba est peregrinorum in ciuitate ueniret, creatus est & alter prætor, qui peregrinus appellatus ab eo, quod plerumque inter peregrinos ius dicebat. capta deinde Sardinia, mox Sicilia, item Hispania, deinde Narbonensi prouincia, totidem prætores, quot prouincie in ditionem uenerant, creati sunt, partim qui urbanis rebus, partim qui prouincialibus præessent. deinde Cornelius Sylla quaestiones publicas constituit, ueluti de falso, de parricidio, de sicariis: & prætores quattuor adiecit deinde C. Iulius Cæsar duos prætores, & duos ædiles, qui frumento præessent, & a Cereere Cereales, constituit. itaque duodecim prætores, sed ædiles sunt creati. diuus deinde Augustus sedecim prætores constituit. post diuus Claudius duos adiecit, qui de fideicommissis ius dicerent. ex quibus unum diuus Titus detraxit: & adiecit unum diuus Nerua; qui inter fideicommissos & priuatos ius dicerent, ita decem & octo prætores in ciuitate iudicant. Sic in digestis Pomponius. nos autem, quod sentimus de numero prætorum, quod quidem legendis ueterum libris obseruare licuerit, exponemus, de numero, inquam, eorum prætorum, qui fuerunt extremis reip. temporibus. nam, uersa repub. tota ratio magistratuum arbitrio imperatorum perturbata. Octo igitur prætores, nunquam plures, ut nos opinamur, stante rep. fuerunt. argumenta, quibus adducor, ut ita esse credam, hæc sunt. Prætores, gesto magistratu, exibat in prouincias. hoc in dubium uocari non potest. plena exemplorum omnia. uidetur igitur esse rationi consentaneum, ut earum prouinciarum numerus cum prætorum numero congruerit. has porro in S. C. quod M. Cælius ad Ciceronem misit, octo uideo nominari. Itemq. inquit, senatus placere, in Ciliciam prouinciam, in qua octo reliquis prouinciis, quas prætorum pro prætore obtinerent; & quæ sequuntur. & in oratione pro Milone, erant, inquit, illorum tempore consul P. Lentulus, septem prætores, octo tribuni pl. defensores mei. Septem nominat, vno Appio de omnibus excepto: quod aperte indicat in oratione in Pisonem, his uerbis. De me cum omnes magistratus promulgassent, præter unum prætorē, a quo non fuit postulatū, fratrem inimici mei, præter duos de lapides electos tribunos pleb. legem comitiis centuriatis tulit P. Lentulus consul de collegio Q. Metelli sententia. & pro Sextio sic; Collegas Milo adiutores habebat. Consulibus alterius summum studium, alterius animus pene placatus. de prætoribus vnus alenus, quod si quis putet, unum quidem Appium ex uulgo prætorium collegio a collegis in Cicerone reuocandum dissensisse, collegas tamen ipsos non plane septem fuisse, locumq. iam a nobis ex oratione pro Milone recitatum, fortasse mendo non vacare. quod in nouis numerorum facile solet euenire: huic opinor, hanc suspicionem eripiam ipsius Ciceronis testimonio. nam in oratione post reditū in senatu, ubi commemorat eos magistratus, quorum ope redierat ab exilio, nomina ponit octo tribunorum pl. septem & prætorum, eorum scilicet omnium, quos in ea pro Milone significauerat. Scriptum est etiam apud Dionem lib. xlii. de prætoribus, a C. Cæsare, post Cn. Pompeium in Pharsalia deuictum, decem creatis, ut gratiam bene de se meritis referret. *ἵνα γὰρ*, inquit, *πλείους αὐτῶν ἀμείψαι, στρατηγὸς τε δὲ καὶ ἐστὸν ἐπιόντων ἀπίστους δαΐεις, καὶ ἱερέας καὶ τὸν νενομισμένον.* quod si plures ut remunerari possit, decem Prætores, & plures quam antea fuerant, sacerdotibus creauit: mimum constat, prætores non antea decem fuisse. Nam, quod in Pomponio de origine iuris legitur; Cornelius Sylla quaestiones publicas constituit, ueluti de falso, de parricidio de sicariis, de iniurijs: & prætores quattuor, adiecit: deinde &

Julius Cæsar duos prætores & duos ædiles, qui frumento præessent, a Cerere Cereales constituit: id me minime conturbat. nõ enim dixit, adiecit quatuor prætores ad numerum ueterum prætorum; sed, adiecit quatuor de iis, qui prætores erant, ad publicas quæstiones; ut quatuor ab ipso quæstionibus institutis quatuor item prætores præessent, quos autem duos ait prætores a C. Cæsare adiunctos, eos opinor, intelligit, de quibus meminit Dio, qui denarium numerum absoluerunt. Patet igitur de prætoribus octo usque ad tertium C. Cæsaris consulatum. quid enim dubias coniecturas colligere opus est, in ea re, quæ satis manifeste probatur, & ex eo S. C. cuius uerba recitauimus, & ex quatuor Ciceronis orationibus, & ex Dionis historia? Sed arguit nescio quis, ut decem prætores ostendat, hoc modo. Prætores publicis quæstionibus præerant: ubi quæstiones erant septem; inter sicarios, de repetundis, peculatus, de ambitu, de maiestate, de ui, de falso; quæ crimen beneficii, & alia quædam cõpletebatur. ergo, cum septem essent quæstiones, & quæstioni inter sicarios duo prætores præessent, quod patet ex oratione pro Cluentio, reliquis autem singuli prætores: fuisse prætores octo, qui quæstionibus præessent, & duos præterea, quorum alter inter ciues, alter inter peregrinos ius diceret, necessarium uidetur. dixi iam, non esse agendum coniecturæ, aut argumentis, ubi ueterum testimonia perspicua sunt, nec uero illa, quæ iam attuli, obscura uideri possunt. Quod uerum ad numerum quæstionum atinet, diuersa ratio est. nam si numerum prætorum ad numerum quæstionum accommodabimus, non modo plures quam octo, sed plures etiam quam decem creati prætores necesse erit. est enim quæstio de falso, est de parricidio, inter sicarios, de iniurijs, de ueneficio, de ui, de ambitu, de maiestate, de repetundis, de peculatu, de incestu, alia. ego autem ad argumentum illud, ne quis eo in aliquam dubitationem uocetur ita, respondo: primum præesse potuisse unum prætorem quæstionibus pluribus, sicuti nõ unus prætor, sed duo quæstioni inter sicarios quatuor præfuerunt. possunt, exempli gratia, sex prætores ita distincti crebritate iudiciorum ut nouis exorientibus quæstionibus uacare non liceat. potest et tempore septimus prætor (reliquus erat unus urbanus, qui non quærebat, sed ius dicebat) in ea quæstione minime occupatus esse. quæ forte illi contigerat: hic non dubito, quin ad eas quæstiones exercendas decreto senatus traduceretur, quibus uacare sex reliquis prætores non potuisse iam dixi. non enim committendum, ut impunita crimina differantur, ne sit locus quo nocentes rei adducantur. Age uero, concedatur quæstiones ab uno prætore plures exerceri non licuisse; sequitur ne necessario, ut ideo plures, quam octo fuerint? non sane, mihi quidem ut uidetur: nisi si mihi illud ante rationibus probetur, quæstiones non potuisse ab alijs, quam a prætoribus, exerceri, quod si quis aggrediatur probare, fortasse hærebit. At nostra ratio, quomodo procedit? optime uidelicet: nititur enim testimonio ueterum: a quo ego, quantum in me est, do operam ut ne discadam. quid igitur ueteres testantur? præfuisse & publicis quæstionibus, & capitalibus, qui prætores non essent: qui iudices quæstionis dicebantur. nam quæstionem de ueneficio, quam exercuit prætor Q. Voconius Naso, apud quem Cicero Cluentij causam egit, exercuerat ante C. Iunius, non ut prætor, sed ut iudex quæstionis, qui & quæstitor uocabatur, patet ex oratione pro Cluentio: patet etiam ex Asconii commentarijs. iudicum autem quæstionis duo fuisse genera, alios prætores ut Quintum Voconium Nasonem in causa Cluentij, alios non prætores, ut C. Iunium in causa Oppianici, multis uerbis demonstratum est a nobis in libro de legibus. Atque hac ratione tueor locum illum in oratione pro Cluentio, in quo sex prætores cum nominasset Cicero, quintum Voconium Nasonem, M. Platorium, C. Flaminiu, seipsum, C. Aquilliu, subiunxit, Quid reliquæ quæstiones? quibus ex uerbis reliquos prætores intelligi falso coniecit is, quem supra significacione tantum, ne cui uideamur uoluisse detrachere, appellauimus. uel enim, ut dixi, de iisdem prætoribus ibi nominatis, qui reliquas illas quæstiones exercere possent, licet intelligi; uel, quod iam probaui, de illis quæstionum iudicibus, qui cum prætores non essent, quæstionibus tamen non modo publicis, uerum etiam capitalibus. (nec enim publicæ capitales omnes erant) interdum præerant. Reliqui duo prætores, Ciceronis, collegæ, P. Cassius, & C. Antonius fuere. Cassius de maiestate quæ fuit: Antoniũ cum reliqui septem quos nominauimus, omnes quæ fierint, prætorum urbani, fuisse, iusque dixisse, necesse prorsus est. Hic tenentis, inquit, octo prætores nominasti, & peregrinorum omisit; quem adiungi necesse est: & si adiungatur, plures erunt, quam octo. Explico me Pediani ope cuius elegantem, plenumque antiquitatis, ac uere aureum libellum non me pœnerebit unquam legendo conuictum. is igitur in commentario orationis aduersus Antonium, & Catilinam, prætor cum eum qui de repetundis quæreret, eundem ius inter peregrinos dixisse demonstrat, quod nec a ratione uidetur discrepare. non enim ciuium, sed sociorum, hoc est, pere-

grinorum causa iudicia repetundarum sunt instituta. iure igitur idem prætor & ius dicebat inter peregrinos, & ius petentibus, de repetundis quærebat. quod cum ita sit: ius inter peregrinos prætorem Ciceronem dixisse, qui de repetundis quæ fuit, pro certo putandum est. uerum Pediani uerba, ut eius testimonio res pateat, subscribamus. Antonius, inquit, multos in Achaia spoliauerat nactus de exercitu Syllano equitum turmas. deinde Græci, quos spoliauerat, eduxerunt Antonium in ius ad M. Lucullum prætorem, qui ius inter peregrinos dicebat. & cum Lucullus id, quod Græci postulabant, decreuisset, appellauit tribunos Antonius, iurauitque se ideo appellare, quod æquo iure ubi non posset. quem locum & Plutarchus attingit in uita Cæsaris, sed ita mendose, ut mirer eum, in rebus Romanis tam turpiter esse lapsum. primum P. Antonium nominat, qui Caius fuit; deinde Macedonia prætorem appellat M. Lucullum, qui prætor Romæ fuit: tertio, de corruptis iudicijs accusat eum ait Antonium, qui accusatus est de repetundis; postremo, tradit eum ideo tribunos appellasse, quod sibi non licere cum Græcis diceret æquo iure in Grecia contendere: cum appellare in prouincia ad tribunos pl. qui Romæ erant, memo soletur. quæstum potius ad senatum socii ueniebant, nec de corruptis iudicijs, sed de pecunijs ereptis, aut de nec iniuria, aut huiusmodi flagitijs: de quibus aut ad prætorem, aut etiam ad populum quandoque agebat accusator. quare Plutarchum hoc in loco non puto posse ab inscientiæ culpa uindicari. Hæc paulo fufius tractauimus, non ambitione adducti, sed studio ueritatis; ne confirmaretur opinio illa de decem prætoribus ante bellum ciuile Cæsaris & Pompeij. Ex nostris commentarijs in epistola ad Quintum Fratrem.

PROFANVM dictum id, quod cum sanctum fuisset, postea in usu hominum factum, hoc est extra fanum. Ex Aggenno de limitibus agrorum.

PRORSI limites dicti, qui spectabant ad Orientem: transuersi, qui ad meridiem. Ex Hygeno.

PROUINCIA, exponemus, quot omnino in ditione populi Rom. prouinciæ fuerint, & a quibus quo uero anno captae, tum quæ consulares, quæque prætoriae. Quo anno M. Cicero Ciliciam proconsul administrauit, qui fuit ab urbe condita DCCLII. M. Marcello, Ser. Sulpicio cos. prouinciæ xv. fuerunt in ditione populi R. Sardinia, Corsica, Sicilia, duæ Hispaniæ, citerior, ulterior, Asia, Aetolia, Macedonia, Illyrium, Dalmatia, Africa, Achaia, Gallia duæ, Cisalpalina, Transalpalina, Cilicia, Bithynia, Pontus, Creta, Syria, Cyprus, quibus ex omnibus prouincijs uestigal capiebat annum resp. ut a Plutarcho traditum est, octuagies quinquies decies centena millia. Sardiniam cepit, inter primum & secundum Punicum bellum, consul T. Manlius Torquatus; de qua triumphauit. eaq. prima, anno urbis DCXIII. prouincia populi Rom. facta est, missus ad eam componendam x. legatis, quod in faciendis prouincijs seruatum est. Corsicam uicit, & prouinciam fecit C. Papirius Mafso consul, & a senatu triumpho non imperato, ipse de sua sententia in monte Albano primus triumphauit, anno DCXIII. & hanc unam cum Sardinia semper unus rexit magistratus Romanus. Siciliam primus uicit, magna que ex parte prouinciam fecit Q. Catulus primo Punico bello: post aliquot annos, captis Syracusis, uniuersam in prouinciæ formam redegit M. Marcellus bello Punico secundo, aut certe, qui ei successit, M. Lauius. nam de Marcello Velleius tradit: de bellato uero in Sicilia a Leuino potius prætore, quam a Marcello consule, & Cicero in Verrem, & Linius significant. Marcellus quidem, secutus exemplum Papirij Mafonis, in Albano monte triumphum egit, urbem que ouans est ingressus. Hispaniæ tum a Scipione Africano maiore, secundo Punico bello, tum, aliquot post annis M. Catonis Censorij uirtute, multis uictorijs domitæ: & in eas magistratus Romani modo proconsulibus, modo pro prætoribus ierunt. uarie tamen possessæ, & ut ait Velleius, saepe partibus amissæ, certa ac stabili esse populi R. possessio, stipendiumque pendere non prius, quam Augusto principe cœperunt. Asiam cis Taurum montem bello Antiochio L. Scipio, maioris Africani frater, profectus in eum cõsul, ad imperium adiunxit, anno que post consulatum proximo triumphauit, ab urbe condita DCXIII. post eam possidere beneficio senatus populi que R. reges Attali, donec M. Perperna consul Aristonicum, qui eam, Attalo rege mortuo, occupauerat, deuicit, accepit. eam tamen in prouinciæ formam non Perperna, sed, qui ei successit, M. Aquilius consul redegit: qui etiam de Aristonico triumphauit, anno DCXIII. Aetoliam M. Fuluius Nobilior subegit. bellum gerere cœpit consul, proconsul confecit, & triumphauit biennio post anno urbis DCXXVI. Macedonia XL. diebus deducit consul iterum L. Aemilius Paulus, anno DCXCVI. neque tamen prouinciam fecit, sed de sententia x. legatorum, quos ad componendam Macedoniam atque Illyricum senatus de more misit, Macedonas omnes liberos esse iussit; & ut suis legibus uiuerent, suas urbes, & agros haberent, magistratus annuos crearent. permisit: ueteris

teris etiam stipendii, quod regibus pependerat, dimidia parte le-
 nauit, anno proximo, Perse rege inter captiuos Romam ducto,
 triumphauit: prouinciam uero Macedoniam fecit anno urbis
 DCVII. Q. Metellus, is, qui ex ea pro prætorè triumphauit, & Ma-
 cedonici cognomen est adeptus. hanc prouinciam postea cum
 Achaia coniunxit, eq. duabus unam fecit, rogatione perlata, P.
 Clodius tribunus ple. & utranque L. Pisoni, quasi præmium, q̄
 in Cicerone euicendo consensisset, dedit administrandam. Illy-
 rium, & Dalmatiam eodem anno, quo Macedoniam Paulus, L.
 Anicius prætor debellauit, & unam prouinciam fecit, triumphauitq.
 post Paulum aliquot diebus, rege Illyriorum Gentio cum
 fratre, coniuge, & liberis ante currum ducto. Carthaginem & Nu-
 matiam, illam Africæ, hanc Achaia caput, exciderunt eodẽ an-
 no, & triumpharunt, Scipio Aemilianus, & L. Mummius, tulitq.
 inde Scipio cognomen Africani, Mummius Achaici. factæ sunt
 prouinciæ duæ Africa, & Achaia. Africam autem intelligo regio-
 nem uniuersam, quam Cartaginenses possederant. nam Numi-
 dia, & ipsa pars Africæ, Massanissæ regnum fuit, Syphace supera-
 to, paruitq. regibus, & a C. Cæsare demum, post Scipionem, &
 Iubam, Mauritaniæ regem, deuictos, in formam prouinciæ reda-
 ctæ. Mauritaniam uero, & ipsam in Africa, multis post annis Ca-
 ligula imperator in duas prouincias diuisit. Galliam Cisalpinam
 puto prouinciam esse factam eo tempore cum M. Marcellus, is,
 qui consul quinquies fuit primusq. Annibalem acie uicit, Virdu-
 marum, Gallorum regem singulari certamine occidit, deq. Gal-
 lis insubribus triumphauit, anno DXXXI. patet enim prouinciam
 esse factam, quia coloniæ plures annis sequentibus eo deductæ
 Transalpinam uero Galliam, quæ Narbonensis quoq. dicta est,
 Q. Fabius, L. Paulli nepos, deuictis Allobrogibus, unde cogno-
 men sumpsit, in prouinciæ formam redegit, anno DCXXXI. Cili-
 ciam perdonauit P. Seruilius pro consule. qui, quod Isauron, Cili-
 ciæ arcem, euerit, Isauricus est dictus: triumphauitq. anno DC-
 LXXIX. ex eo tempore Cilicia prouincia fuit. Bithyniam popu-
 lo R. rex Nicomedes, ut antea rex Attalus Asiam, testamento re-
 liquit. eaq. simul cum Ponto, in quo Mithridates regnauit, una
 prouincia fuit, Bithyniaq. nomine appellata. utranque uero pro-
 uinciam fecit, Mithridate uicto, Pompeius Magnus pro consule,
 triumphauitq. anno DCXCII. eiusdem Pompeii lex a Plinio iu-
 niore in epistolis memoratur, Bithynis, & Ponticis data: ne quis
 annis xxx. minor magistratum caperet, ne uel in senatu esset, qui
 uero magistratum cepisset, ei liceret in senatu esse: ne decurio-
 nes, in curiam a censoribus lecti, pecuniam pro introitu darent.
 item, ut senatores certis de causis a censoribus ordine moueren-
 tur: ut Bithynicis ciuitatibus adscribere sibi, quos uellet, ciues li-
 ceret, dum ne ciuitatis esset alienæ, sed harum quinque ciuitatum,
 quæ essent in Bithynia. atque hæc a Pompeio sunt ad exemplum
 Romanæ ciuitatis instituta. Cretam debellauit Q. Metellus pro
 consul, & triumphauit anno DCXCI. Creticusque postea nomi-
 natus Syria, Pompeii magni singulari uirtute, ultimo bello Mit-
 hridatico uicta, leges accepit. prouinciæ uimq. populi R. nume-
 rum auxit. triumphauit ex ea Pompeius pro consul item ex Asia,
 Ponto, Armenia, Paphlagonia, Cappadocia, Cilicia, Scythia, Iu-
 dæis, Albanis, Iberia, Creta, Bæternis, præterea de regibus. Mithri-
 date & Tigrane, anno DCXCI. Ciprus uicta, stante reip. in pro-
 uinciæ formâ redacta, misso in eâ M. Catone quæstore cum iure
 prætorio, lege P. Clodii tribuni ple. Pisonis & Gabinio cos. anno
 DCXCV. sed primum ea simul cum Cilicia, tanquam una prouin-
 cia, S. C. tradita est P. Lentulo pro consule. quod illa uerba Cice-
 ronis in epistola ad Lentulum significant: Te posse perspicere,
 qui Ciliciam, Cyprumq. teneas, quid efficere, & quid consequi
 possis. postea quæstores in eam missi quod ab eodẽ Cicerone di-
 dicimus; qui ad C. Sextiliũ Rufum in quadam epistola ita scri-
 bit: Tux laudi conducere arbitor, cum primus in eam insulam
 quæstor ueneris, ea instruere quæ sequantur alii. Tertia pars su-
 perest, quæ prouinciæ consulares, quæ uel prætoris dicerent. Ne
 quis erreẽ, neutrum perpetuum fuit. non enim hæc, uel illa pro-
 uincia semper aut cõsularis, aut prætoris, sed ita nomẽ mutabat,
 ut uariè modo a consularib. modo a prætorib. administrabatur.
 quâ potestatem senatus habebat, ut, quos uellet, in quas uellet
 mitteret, administratione annua: quod lege Sempronia C. Grac-
 chi tribuni pleb. sancitum erat. Cæsari tamen Gallie in quinque
 nium contra legẽ Gracchi & lege Vatinia tribunicia, & S. C. mã-
 datae sunt, posteaque in alterum quinquenium lege Trebonia,
 item tribunicia, Pompeio Magno & Crasso XI. cos. confirmatæ.
 qua de re sic ad Lætulum Cicero: Stipendium Cæsari decretum,
 & ne lege Sempronia succederetur, facile perfectum est. Decer-
 ni autem solitas leges Gracchi, non a populo, sed a senatu prouin-
 cias, idem in oratione pro domo. in P. Clodium inuehens,
 plane demonstrat. Ita ne uero? inquit, tu prouincias consulares,
 quia C. Gracchus, qui unus inmaxime popularis fuit, non modo
 non abstulit ab senatu, sed etiam, ut necesse esset quot annis con-

stitui per senatum, lege sanxit, eas lege Sempronia per senatum
 & ceteras, reit. idit. extra ordinem sine sorte, nominatim dedisti,
 non consularibus, sed reipublic. pestibus. Erat igitur eadem prouin-
 cia, ex uoluntate senatus, modo consularis, modo prætoris. ita
 que Macedoniam (ut hæc exempli causa nominetur) Cn. Dola-
 bella, C. Curio, M. Lucullus, L. Torquatus, C. Antonius omnes
 cõsulares administrarunt; tum, C. Octauius prætorius, pater Au-
 gusti naturalis: rursus consularis. L. Piso, & Pitone reuocato, Q.
 Ancharius prætorius. idemque pater in ceteris. Quo autem an-
 no. S. C. illud Cœlius in epistola sua ad Ciceronem misit; in quo
 S. C. hæc sunt; senatus placere, in Ciliciam prouinciam, inque
 octo reliquis prætoris mitti: regebantur octo prouinciæ. quæ
 in eo S. C. prætoris uocantur a magistratibus octo prætoris Cy-
 pro excepta, quam quæstor, ut proxime ostendi, cum iure, ut opi-
 nor, prætorio, administrabat: quia, lege Clodia missum esse in eâ
 M. Catonem cum iure prætorio, adiecto etiam quæstore, Velle-
 ius prodidit. propterea Cyprum inter prætorias esse memora-
 tam, facile credo. reliquæ septem fuere, Sicilia, Sardinia, Asia, Ma-
 cedonia, Bithynia, Creta, Africa. & cum Sardinia Corsicam simul
 fuisse, cum Bithynia Pontum, paulo ante dictum est. Sed quæretur
 quæ fortasse, quot fuerint, & quæ fuerint, & a quibus administra-
 re eo anno prouinciæ consulares. Septem fuerunt, Hæ, duæ Gal-
 liæ, Illyricũ & Dalmatia, quas unus C. Cæsar tres regebat, duæ
 Hispaniæ, quas Cn. Pompeius per legatos absens administrabat
 Syria, cui M. Bibulus, Cilicia, cui M. Cicero præerat. ita fuerunt
 hoc anno xv. prouinciæ consulares VII. prætoris VII. & in unâ
 cõsulare Ciliciam, in prætorias autem omnes eo S. C. Successo
 res mitti placere, decretum est. Neque uero miretur quisquam si
 Aetoliam, Græciam, Achaiam, Thessaliam, Bœotiam, Pamphy-
 liam, Phrygiam, Lycaoniam, Lydiam, Ioniam, Cariam, Misiam,
 Gallogreciam, siue Galatiam, Pisidiam, Lyciam, Cappadociam;
 Armeniam non nominauerim. nam Aetolia Græciæ pars fuit:
 Græcia uero cum Achaia, Thessalia, Bœotia ad iurisdictionem
 Macedoniæ pertinuit; omnesque simul ab uno regebantur. id ser-
 uatum est post consulatum Pisonis & Gabinij: nam eo anno le-
 gem tulit P. Clodius, ut omnes illæ prouinciæ ab eo, qui Macedo-
 niæ præses, regerentur. non enim tulit, ut a Pisonis nomina-
 tum regerentur (nam fuisse priuilegium, non lex) sed, ut ab eo,
 cui Macedonia daretur. is autem fuit eo anno K. Pisonis: cuius cau-
 sâ lata lex est. Pamphiliam uero, Phrygiam, Lycaoniam, qui
 Ciliciam, idem administrabat. ad Lydiam, Ioniam, Cariam, My-
 sias, etiam Phrygiæ parti præerat idem, qui Asiæ. nec mirum est,
 Phrygiam in duas iurisdictiones dispersitam fuisse, ut una pars
 Ciliciæ, altera tribueretur Asiæ. nam etiam ipsius Asiæ tres dioc-
 ceses ad Ciliciam attinuisse, Cicero ipse, alijque prodiderunt. Ga-
 latiam regebat Deiotarus rex socius fidelissimus populi Roma.
 Pisidiam, & Lyciam inter socios erant, suisque legibus sine magistra-
 tu Romano, utebantur. itaque Cicero eas gentes appellat auxi-
 licum. Exercitum, inquit, infirmum habebamus, auxilia sane bona,
 sed ea Galatarum, Pisidarum, Lyciorum. hæc enim sunt nostræ
 robora. Cappadociæ rex erat Ariobarzanes, ipse quoque socius
 populi Rom. nam Pompeius reges multos, a Mithridate pulsos,
 in regnum restituit, & foedere ac societate reip. obstrinxit: Arme-
 niam Tigrani regi, qui Mithridatem armis iuuerat, uenia data
 concessit: nationes quasdam prouincias fecit populi Rom. aliis, ut
 sui iuris essent, suisque legibus uiuerent, permisit. Hæc est Roma-
 nâ dictionis ab Hispania ulteriore, extrema ad occidentem prouin-
 cia, ad Euphratem, qui terminus ad orientem imperii fuit,
 descriptio quædam, breuiter a nobis informata. nec enim uagari
 longius licuit in ea tractatione, quæ nostri argumenti propria
 non est: quia tamen disincta non uidetur, & asserere potest legen-
 tibus utilitatem cum iucunditate, hæc attigimus. In prouinciis
 ibant uel consulares cum duodecim fascibus, uel prætori cum
 sex, totidem utriusque, quot in urbe habebant. interdum etiam præ-
 torios cum iure consulari, & duodecim fascibus, senatus in prouin-
 cias mittebat, ut Q. Ciceronem in Asiam, de quo Suetonius:
 Extant, inquit, Ciceronis epistolæ, quibus Quintum fratrem,
 parum secunda fama proconsulatum Asiæ administrantem, hor-
 tatur, & monet, imiterur in promerendis sociis uicinum suum
 Octauium. proconsulatum uocat hominis prætoris administrationem.
 eadem ratione titulus est, Quincto Metello Celeri pro-
 cos. in duabus epistolis, quæ libro quinto fam. primæ leguntur;
 qui tamen consulatum non gesserat, sed ex prætura in Gal-
 liam cisalpinam profectus erat. & in oratione pro Flacco nota-
 uimus hæc: Cum prouinciam Asiam proconsulari imperio
 obtineres: cum tamen prætorio de homine loquatur. Pri-
 mis temporibus, cum prouinciæ tuendæ armis essent & in
 discrimine uersarentur, exhibant in eas initio statim magistra-
 tu cõsules & prætores, uel ut quæque cuique sorte obtriger, uel
 etiam quandoque consularibus inter ipsos comparatibus. sic enim
 loque-

loquebantur, cum inter eos de duab. consularibus prouincijs cōuenisset, nam comparandi consuetudinem apud prætores non uideo fuisse quod si bellum produceretur, imperium in ipsidem prouincijs proconsulibus, aut pro prætoribus a senatu pro rogatur. postea L. Sylla lege cauit, ne quis plus anno prouinciæ præfesset; qui uiderit, opinor, in re publica diuturnis imperiis assuescere, tutum non esse. itaque Galliarum illa per decennium Cæsaris administratio libertatis exitum fuit. hac de lege Cicero in epistola ad Appium his uerbis: Eo discessisti, quo ego te ne persequi quidem possem triginta diebus, qui tibi ad decedendum lege, ut opinor Cornelia constituti essent. Et in eadem ut habere rationem possis, quo loco me salua lege Cornelia conuenias: in prouinciã ueniri pridie cal. Sex. tulerat iam ante Syllam. C. Gracchus tribunus pleb. Tibertii frater ut cōsulares prouinciã quotannis per senatū decernerentur. Post Syllam uero C. Cæsar, qui dictator fuit, legē tulit, ne prætoris prouinciã plus, quam annum, neu plus, quam biennium, cōsulares obtinerentur. tulit autem hanc legem uictor Pompeio; cum ipse iam pernoctem annos Galliam cōtra. C. Gracchi, & L. Syllæ leges obtinuisset, cōsecutus id, quod nemo antea & S. C. & lege. Leges uero quæ rectoribus prouinciarum imperium dabant, duæ fuerunt. curiata dabat imperiū populos, ut Liuius indicat libro ix. Cornelia senatus. nam, cū S. C. esset factum, ut prouincias magistratus sortirentur; aut compararent inter se, tum, si, i. uel sine lege curiata in prouincias proficisceretur, imperium habere dicebantur, donec in urbem reuertissent. ideo, quod in epistola Ciceronis ad Lentulum scriptū est, Ap. Claudius frater. P. Clodii, cupidus prouinciæ, dictitabat, se, si licitum esset legem curiatam ferre, sortiturum esse cum collega prouinciã; si curiata lex non esset, cōparaturum cum collega, Lentuloq. Spintheri, Ciliciam pro consule administranti successurum: legem curiatam consuli ferre opus esse, necesse non esse quoniam ex S. C. prouinciã haberet, lege Cornelia imperium habiturum, quo ad in urbem introisset. Quod aut in agraria xi. scriptum est Rem militarem sine curiata lege attingere nō licet; propterea dictum, quia sumptu publico ibant in prouincias, quorum de imperio lata curiata lex esset. poterant igitur publica pecunia milites alere, & bellum gerere at sine curiata lege poterat quidē aliquis priuato sumptu in prouinciam ire, exercitum uero habere, bellū que de suo gerere, cui tantæ opes erant, ut liceret; non igitur sine curiata lege, quæ pecuniam dabat, rem militarem attingere cuiquam licebat. nam, cum ad Atticum Cicero ita scribit; Appius sine lege suo sumptu in Ciliciã cogitat; non intelligit de pecunia in stipendia militum eroganda. (nec enim sustinere sumptum potuisset) sed, opinor, de suo cohortisq. uatico. ipse enim Cicero, uaticum dari solitum comitibus, eorum, qui irent in prouincias, significat in epistola ad Cassium his uerbis. Cetera cuiusmodi sint ex hoc iudica, quod legato tuo uaticū eripuerunt. Hæc ex libro nostro de legibus Romanis.

QUINTARIUM limitem ita nominauit Hygenus. Quintum quæque quintarium uolūt. porro inter quintum & quinquatum inter est aliquid. quintus est, qui quinto loco numeraretur: quintarius qui quinq. ceteras claudit. hunc uolunt esse quintum, qui est sextus nam & legum latoribus, quemadmodum perlatum est sic cauerunt. ut a d. m. quintus quisq. spatio itineris ampliare. & sic sane interpretatio legis huius ambigua, nisi eorum forma sexcenta, quæque limitem latorem haberent, significationes qua & amiores tractemus nunc diligentius quid dixerint. a d. m. quinquatum quæque latorem decumano. quum decumanus erat positus, positus sunt deinde quinque limites, quorum nouissimus factus est lator his cum decumanus accessit, sex sunt. eadem obseruationem in reliqua limitum parte esse uoluerunt, quemadmodum a d. m. quinque limites ducebantur, quorum esset summus lator, sic & ab eo quintario cum spatium definitum erat, quinque adiectis limitibus summo, latitudinem suam seruari placuit.

QUÆSTOR distinguendus est a prætore. iudicem enim quæstionis duo uideo fuisse genera: unum eorum, qui cum prætores essent, quæstionis etiam iudices appellabant; alterum eorum qui cum prætores non essent capitali tamen de crimine quærebant. de iudice quæstionis prætore, patet ex oratione pro Cluentio in qua ita scriptum est: ubi lex iudicem quæstionis, hoc est Q. Voconium, eosq., qui illi indices obuenerint, quære de Veneno. Voconium autem prætorem fuisse duobus argumentis conicio, primum, quod in eo loco paulo ante Cicero dixit: Quid sibi illi scribit, quid lictores? quid ceteri, quos apparere huic quæstioni uideo, uolunt: lictores enim qui magistratum uon gereret, non habebat. iudicem autem quæstionis magistratus nomen fuisse, certe nemo dixerit. Alterum argumentum est, quod ibidem Cicero subiungit de aliis prætoribus, suam unoquoque quæstionem exercere. Hæc; inquit, quæstio sola ita gubernatur? quid M. Pletorij, & C. Flamini iter sicarios? quid C. Orchinij peculatus? quid mea de pecuniis repetundis? quid C. Aquilij de ambitu? quid reliquæ

quæstiones? quibus ex uerbis prætorem fuisse Voconium, qui iudex quæstionis appellatur, quis non intelligit? nam & si prætores non nominat: satis tamen constat, de prætoribus intelligi. a quibus enim & tot quæstiones, nisi a prætoribus, tam graues extiterent, inter sicarios, de repetundis, de ambitu, peculatus? præterea se quæstio de repetundis, in eo loco Cicero dicit: quod ab eo factum in prætura, Valerius, & Plutarchus confirmat. ut omittam, quod quæstionem Aquilium nominat; cuius annum fuisse legitimum, eundem, qui Cicero, ad petendum consulatum, prima docet ad Att. ep. ex quo, fuisse collegas in prætura, licet existimare, quod etiam li. xi. de officijs manifestum est. collegam enim suum Cicero appellat. Rursus iudicem quæstionis Iunium, qui prætor non erat, quæstio de ueneno in Oppianici causa, docet Pedianus: his uerbis; Iunius quæstor fuit in Cluentij causa Verre prætore in qua Oppianicus damnatus est. & alio loco: Damnato Oppianico, res in inuidia fuit; quod pecunia reus uideretur oppressus: & princeps illorum iudicum damnatus est, C. Iunius, quod dicebatur alios supposuisse, qui reum damnarent, non eos quos prætor Verres fuerat subfortitus. neque hic cum Pediano; neque supra prætorem nominauit. Cicero autem in oratione pro Cluentio, Condemnatus est, inquit, C. Iunius qui ei quæstioni præfuerat, adde etiam illud, si placet, cum est condemnatus, cum esset iudex quæstionis. & alio loco: Quinctius tribunus pleb. conuictum C. Iunio iudici quæstionis maximum fecit. non fuisse autem prætorem, aperte, sic inquam aperte, ut clarius esse nihil possit, idem demonstrat in eadem his uerbis: In hanc flammam recentem C. Iunium, qui illi quæstioni præfuerat, inieci, esse minimi, & illum hominem adilicium iam prætorem opinionibus hominum constitutum, de ciuitate esse sublatum. ecce non prætorium, sed prætorem opinionibus hominum constitutum dicit: quod eum prætorem sine dubio futurum homines opinarentur. prætor autem si fuisset, non eum adilicium sed prætorium uocasset. laudabant enim ueteres; ubi ornate aliquem uelleat, ab eo magistratu quem postremum gessisset, itaque homo adilicium, prætorium, consularis, dicebant. Præterea, cum prætores in leges non iurauerint, neque sententias tulerint; quod & Cicero & Pedianus docent; a Iunio autem iudice quæstionis ideo multa petita sunt, ut in oratione pro Cluentio legimus, quia in legem non iurasset: (erat enim illi iurandum, idem quod iudicibus leges omnino se esse in ferenda sententia seruaturum) satis constat, Iunium cum de Oppianico quæstionem prætorem non fuisse. Quod si quis dixerit, non tam Iunium iudicem quæstionis, quam Verrem prætorem, illa Oppianici causa quæstio, quia Pedianus ita dicat; Iunius quæstor fuit in Cluentij causa, Verre prætore, & quia idem alio loco sortitionem, & subfortitionem a Verre prætore facta tradiderit: huic ita responderi poterit: sortitionem, & subfortitionem, non illius modo iudicij, uerum etiam aliorum ideo pertinuisse ad C. Verrem, quia prætor urbis erat, quod ipse declarat Cicero in ea pro Cluentio. prætor autem urbanus de criminibus non quærebat; quare nec unquam quæstor dicebatur; sed ius tantum dicebat, hoc est iudices, & formam iudicij dabat. idem que iudices quibus alii prætores ad cognoscendas capitales causas uterentur, sortiebatur, & subfortiebatur. quod ex Pediano, & ex ipso etiam Cicerone satis liquet. Accedit locus ex li. i. accusationis in Verrem: quod in loco Q. Curtium iudicem quæstionis appellat Cicero in causa Verri repetundarum: de qua prætor M. Acilius Glabrio cognoscebat, cum que Curtium ait Pedianus a Cicerone esse reiectum. Illud addo; cum iam docuerim, iudicem quæstionis, & prætorem, & non prætorem, de crimine capitali cognouisse; tertium genus iudicum quæstionis interdu fuisse, quorum ius cognoscendi non esset, sed tantummodo de sortiendi, quod locus de Q. Curtio proximus iam ostendit, quem cognouisse de repetundis, absurdum est credere: cum in ea causa prætorem quæstio Glabrio, ex Cicerone, & Pediano satis constat. itaque tertium hoc genus quæstiones dici non poterat: duo illa superiora genera, quoniam quidem quærent, quæstiones, & erant, & proprie dicebantur. Ex libro nostro de legibus Romanis.

QUÆSTOR. Creatos, regnante Romulo, quæstores, Vlpianus prodidit a Iunio Gracchano traditum in ijs libris, quos de potestati bus inscripsit. idem tamen hæc subiungit: Sicuti dubium est, anni Romulo & Numa regnantibus, quæstor fuerit: ita, Tullo Hostilio rege quæstores fuisse certum est. & sane crebrior opinio est, Tullum Hostilium primum in tempore quæstores induxisse. Fuit autem quæstura patricijs magistratus, nec a principio, multosque deinde per annos; nisi solis patricijs datus est. postea non tam quæsturam, quam reliquos omnes magistratus plebi communicatos animaduertito. Ex li. nostro de legibus Rom.

REALITATE, loca sunt, quæ sine locorum iurisdictione, siue arbitrio conditoris relicta, limites non acciperunt. hæc sunt iuris subsecutorum, sicut etiam quæ dicuntur extralimita loca. Ex Frontino de li-

de limitibus. Relicta etiam loca nominat Cicero in oratione r. in Rullum.

REPETUNDÆ, crimen capitale, nec ne, fuerit, dubitatur a doctis. utrum omnem d. b. titationem tollit una distinctio. priorib. enim temporibus capitale non fuit: postea, cum auaritia magistratum haud paulo latius manare iam in prouinciis cœpisset, uisum est, ut acrioribus remedijs obuiam iretur. itaque, lege lata, capitale crimen factum est. utrunque probatur exemplis. L. Lentulum, de repetundis damnatum, postea cum L. Mario Censorino censuram esse factum, tradit Valerius lib. vi. quo patet damnatione ius Romæ manendi ademptum illi non esse, si quidem censuram sit affectus: quam gessit anno ab urbe condita DCVI. idem illa confirmant, quæ scripta sunt lib. i. rhetoricorum ad Herennium. Lex uetat eum, qui de repetundis dānatus sit in concione orationem habere. augur quidam, damnatus de repetundis, in demortui locum qui petat, nominauit. ueteris enim legis, non eius quæ postremis reip. temporibus lata esset, exemplum uidetur at tulisse: cum libro de officiis r. ita loquatur Cicero: Proximæ quæque leges de repetundis duriores. Hæc, manifeste Romæ primis illis temporibus, qui iam de repetundis damnati essent, facile demonstrant. Rullus, capitale crimen fuisse, eoque damnatos exulasse, interdictis aqua & igni, A. Gabinii, & C. Verri ex plo cognoscitur. quod si quis abiecerit, non eos lege exulasse, sed, quia, cum soluendo non essent, aut omnino cum nolent soluere, uoluntarium in exilium profecti sint: adiungemus de C. Cato: quem & esse damnatum de repetundis, Cicero in Verrem, Velleiusq. tradit. & exulasse Tarracone, ex oratione pro Balbo perspicuum sit: cum tamen æstimata ei lis esset tatummodo H. S. xv r. millibus. ut exulasse uideatur, non quod fortasse posset aliquis de Gabinio & Verre suspicari, ne solueret quod æstimatum erat, quod minimum sane pecuniæ fuit: sed quia legi, quæ repetundarum damnatis aqua & igni interdiceret, parere cogeretur. Est etiam apud Velleium P. Rutilii exemplum repetundarum lege damnati: quem exulasse, & Cicero in oratione pro Balbo, & epitome Liuiana lib. lxx. declarat. Verum, ut hæc sint dubia, quæ tamen satis aperta mihi quidem uidentur; Peditiani testimonio nihil certius, nihil illustrius. is ubi exponit illud Ciceronis in Verrem lib. i. Auaritiæ supplicio communi, subiungit, & æstimatione litis, & exilio, satis manifeste exilium cum pecuniaria pœna in repetundarum crimine coniungens. Actionem fuisse in hoc crimine aduersus hæredes, nisi si rei in reatu, ut iurisconsulti loquebantur, perijissent cum ex ipsis cognoscitur iurisconsultis, tum Valerius indicat his uerbis. C. Licinius Macer, uir prætorius, Calpi pater, repetundarum reus, dum sententiæ diceretur, in Mœniam concessit: deinde M. Ciceronem, qui id iudicium cogebat, prætextam ponentem eum uidisset, misit ad eum, qui dicere se non damnatum, sed reum perijisse, nec sua bona habere posse subiici. ac protinus sudario, quod forte in manu habebat, ore & faucibus coarctatis, incluso spiritu pœnam morte præcurrit. qua cognita re, Cicero de eo nihil pronunciauit. igitur illi ætis ingenij orator ab inopia rei familiaris, inuistato paterni fati genere, uindicatus est. Pœna uero damnatis de repetundis, quod ex Peditiano satis liquet, dupli fuit. Lex per annos d. c. hoc de crimine lata Romæ nulla est: consulibusque Censorino & Manilio L. Piso frugi tribunus pleb. primum de repetundis rogatione tulit, ut Cicero lib. i. de officiis & in Bruto docet. eodemq. anno, aut certe proximo, alia lex a Cæcilio tribuno ple. lata est: quæ damnatum L. Lentulum, eum, de quo proxime meminimus, qui postea censor fuit, prodidit Valerius lib. vi. alia deinde leges de repetundis, Seruilia, Acilia, Cornelia, Iulia: quibus singulis, aliqua diu iudicia sunt administrata. nam posterior quæque proximam superiorem abrogauit. sic tamen, ut quædam retineret, atq. adeo interdum multa. non enim dubito, quin, quot in rebus crimen repetundarum Seruilius constituit, iisdem in rebus, aut omnibus, aut perisque, idem crimen Acilius, suam legem ferret, esse uoluerit: pœnam uero semper fere auxit posterior lex, & iudicij rationem aliqua re multæ mutarunt. itaque C. Seruilius Glauca, (re deo enim ad quatuor leges, quas proxime nominauis, qui cum Saturnino trib. ple. prætor est occisus, cū de repetundis rogationem ferret, nouum de comperendinatione caput primum intulit, intraq. spacium hoc iudicij tempus conclusit, ut accusatori dies uiginti ad agendum, totidem defensori ad defendendum darentur, ante hanc legem ampliari quidem licebat, comperendinari uero in iudicio repetundarum non licebat. quorum alterum lege Seruilia confirmatum, alterum nulla in ueteri lege scriptum, sed nouum inductum Acilia sustulit. qua de re Peditanus sic. Ante legem Glauca de comperendinatione, aut statim sententia dicebatur, si abfoluendus esset reus: aut amplius, pronuntiabatur, si uideretur esse damnandus, cum dixissent iudices. Non liquet, hoc est, obscura causa est. itaq. ea pars, interposita dilatione, dicebat, in cuius peroratione uidebat obscuritas, comperendi

natio uero utriusque partis recitatio est, Aciliam legē, quā tulit M. Acilius Glabrio, pater eius, qui Verri in causa prætor fuit le uerissimum fuisse Cicero lib. i. in Verrem. & Peditanus tradunt. nec. n. ea lege cōperēdinari, aut ampliari reū licebat. itaq. multi, nulla oīno neq. comperendinationis, neq. ampliationis, dilatione interposita, semel accusati, semel dicta causa, si mel audis testibus, ea lege damnati sunt. Quod autem eo in loco Cicero dixit, Ego tibi illam Aciliam legem restituo, non dixit, restituo, quasi de lege ante Seruiliam, lata sed habuit tōne presentis temporis. cum ex lege Cornelia, non iam ex Acilia, de repetundis quærebatur. Acilia enim tollebat omnino & comperendinationem, & ampliationem: quæ utraque, cōperendinatio quidem certe, lege Cornelia, permittebatur, id Cicero significauit satis aperte, cum dixit: Adimo enim comperendinatum; quod habet lex in se molestissimum: bis ut causa dicatur. & in eo: Glauca primus tuit, ut cōperendinaretur reus. nā, si primus, Glauca, ergo aliquis post eum is de comperendinatione tulit, eum autem Aciliam conitatur non fuisse. id quod ostendimus. fuit igitur L. Sylla cuius ex lege eo tempore iudicia de repetundis administrabantur, id mōque declarat Peditanus, cū ait, ideo testibus usum esse Ciceronem, ut, si posset, comperendinationem tolleret. frustra. n. Cicero conatus esset tollere, ac ne conatus quid esset, si necessaria fuisset Cū aut subiunxit, Ita mittā in consilium, ut, etiam si lex ampliandi faciat potestatem: tamen isti turpe sibi existiment, non primo iudicare: hoc dicit: Ita testes interrogabo, ita scelera Verri patefaciā, ut, etiam si lex Acilia, quæ a, quod ad me attinet, tibi restituo, (adi mo enim comperendinatum) permittat id, quod minime permittit, dilationem uidelicet. iudices tamen haud quaquam ampliantes, comperendinationem non nominat, quia comperendinatio, nou iudicium, sed accusatoris, & defensoris erat, cum, eorū alter utro petente, fieret; ampliatio uero iudicium, magnitudine criminum, & ui probationum inspecta, sibi turpe abiterent, nō primo iudicare. Et, quod Aciliam Cicero mirissimā uocat, quā Alconius se uerissimā, uterq. recte: seuerissimā, si cum ueteribus mitissimā, si cū Cornelia conferatur. Hæc pluribus uerbis, quia locus Ciceronis in Verrem satis habet obscuritatis: & in eo interpretes oēs implicati, tanquam in salebra hæserunt. Cornelia, L. Syllæ dictatoris, fuit, ut posterior quæq. lex, durior, quā Acilia: et si comperendinationem cōcedebat, quā Acilia tollebat, sicuti lex Glauca durior, quā uetus: cū tamen Glauca lege cōperendinari posset reus, uetere lege non posset. id Cicero significat his uerbis: Vtram putas legē molliorem: opinor illam uetere. eodemq. modo seuerior consecuta est, Iulia quam Cornelia. quod idem Cicero scripsit in oratione pro Postumo. Sunt autem lege Cornelia iudicia de repetundis omnia usque ad C. Cæsaris, qui postea dicta tor fuit, primum consularum administrata consul enim Cæsar noua de repetundis legē rogauit, cuius quidē capita, quæ ex ueteri scriptis liceat colligere, hæc maxime fuerunt: repereretur pecuniæ, quas quis in magistratu, potestate, curatione, legatione, uel quo alio officio, munere ministrove publico cepisset, uel aliqui ex cohorte ipsius: ut urbani magistratus ab omni sordē se ablinerent, neue plus doni muneris uel in anno acciperent, quāni quæ esset aureorum cētum: neue quis ob iudicē arbitrium uel dandū, mutandum, iubendum uel, ut iudicaret; neue ob hominem in uincula publica conijciendum, uincirive iubendum, uel ex uinculis dimittendum: neue quis ob hominem condemnandū, absolueundū uel, neue ob litē æstimandam, iudicij uel capitis pecuniæ faciendū uel non faciendū aliquid acciperet. quæ uerba non minus pertinebant ad prouinciales, quā ad urbanos magistratus. itē, ne quis omnino ob negocium faciendum, uel non faciendū, per calumniam pecuniam acciperet. cautum præterea ne faciendū præsidū auaritia premerentur, aut exaurirentur, ne illi, qui prouincias regerant, quiue circa eos erant negociarentur, nec mutuan pecuniā darent, sœnus uel exercebant, neque hoc tatum; sed ne uxorē quā dē ducere uisquā possent ex ea prouincia oriundā, uel domiciliū ibi habentem, neue filio uxorem. ducenti consentiret: ne ijs in liberos populus ius de pecuniis creditis dicere liceret: itē ne quis de prouincia exiret, aut exercitum inde suū auctoritate educeret, bellum sua spē gereret, in regnum alienū iniussa senatus ac populi accederet: ut libertas focus; ac præmia, ob merita in reip. data integra essent: ne cuiquam aurum coronariū aut imparare, aut accipere liceret, nisi cui decretus esset a senatu triumphus: ne dona quæstores acciperent, aut xenia. ut rectores prouinciarum rationes, prius quā decesserēt, apud duas in prouincia ciuitates deponerent: ne quis pro cōsul, aut pro prætore legatum suū ante se de prouincia dimitteret: quod ab Vlpiano in l. meminisse, traditum est. spectauit hæc lex non modo ad eos, qui cum aliqua potestate erant, uerum etiam ad eos, qui curabant aliquod opus publice faciendū, frumentū comparandum, uel uia teliendā: item ad legatos, qui prouinciarum rectoribus a senatu dabantur, præfectosq. & tribunos, & quæstros etiam totamque cohortem prætoriam,

prætoriam, si quid accepisse a provincialibus conuicti essent. eadem lege illud etiam sancitum erat, quod rectoribus provincialium, dum in provinciam irent, a socijs populi R. liceret accipere. quæ de lege Cicero, dum in provinciam proficiscitur, ita scribit ad Atticum lib. v. Adhuc sumptus nec in me, aut publice aut priuatim, nec in quenquam comitum. nihil accipitur lege Julia, nihil ab hospite. postea uero quam in provinciam peruenit, eodem libro sic: Scito non modo nos sœnum, aut quod lege Julia dari solet, sed ne ligna quidem, nec, præter quatuor lectos, & lectum, quem quam accipere quidquam. Ad hanc legem postea Cæsar, rerum potitus, fortasse caput hoc addidit, ut repetundarum conuicti et ordine senatorio mouerent, id quidem ab eo factum, Suetonius narrat, quod uel aucta, ut dixi, sua uetere lege potuit, uel noua lege lata, uel etiam, lege nulla, pro ea, quam omnium rerum uetus habebat, potestate. Scriptum etiam apud Martianum iuriscultum inuenio lege Julia repetundarum caurum esse, ne iudicate, ne ue testimonium dicere liceret ei, qui ob turpitudinem senatu motus, nec restitutus esset. Ex nostro libro de legibus Romanis.

RERUM PROLATIO, & Res prolatae, saepe dixit Cicero, nec tamē, quid significet, intelligunt multi, significat autem, ut ex accurata multorum loquorum examinatione collegimus, tempus illud, cū homines feriarentur, declarat maximē Plautus in Captiuis in persona parasiti.

Vbi res prolatae sunt, cum rus homines eunt,
Simul prolatae res sunt nostris dentibus.
Quasi cum caleat, cochleæ in occulto latent,
Suo sibi succo uiuunt, ros si non cadit,
Item parasiti rebus prolatis latent.

& pro Muræna, ubi iuriscultus exagitat; Sapiens existimari nemo potest in ea prudentia, quæ neque est extra Romam usquam, neque Romæ, rebus prolatis, quidquam ualet. & ad Att. lib. v. Non istum rerum prolatio tardabit. & ad eundem lxxi. Mea stultam uerecundiā, qui legari uoluerim ante res prolatas, ue de serere uiderer hunc rerum tumorem. & ad Q. Fratrem: Res prolatae, ad interregnum comitia adducta. Rerum igitur prolatio, siue, res prolatae idem est, ac si dicas, uacatio a muneribus: quæ maxime erat ludorum diebus, ludorū autem nomina, Votiuu Romani Victoris, Plebeij, quorum primi Votiuu xvi. Kal. Sept. commisit, per quindecim dies celebrabatur: & continuo Romani per decem dies, cum interea res prolatae dicebantur: consecris Votiuuis, & Romanis, rursus ad negotia iudicia fiebant: senatus habebatur, tum publice, tum priuatim quisque; satagebat in sua re: hoc usque ad vii. Kal. Nouembris, nam cum inter ludos Romanos & ludos Victoris dies intersint xlv. quod aperte ipse declarat lib. xlii. in Verrē: recte subducenti perspicuum fiet, ludorum uictoriae commissionem incidere in diem vii. Kal. Nouembris. quo significatur & ad Q. Fratrem li. lxxi. iterum igitur res prolatae, Votiuu autem ludi, cumque his Plebeij coniuncti, dies auferebant octo: ut ad xiiii. nonas Nouembris & magistratus, & ciuilius ordinis homines intermissam rei siue publice, siue priuatæ administrationem repeterent. itaque Ci. li. lxxi. epi. ad Att. Pont. nus, inquit, uult ad xiiii. nonas Nouembris triumphare. ex quo patet, non fuisse diem festum xiiii. nonas Nouembris, Ex nostro commentario in epi. ad Att.

RIGOR. terminus est, sed hoc differt a limite, quod limes est quodcumque in agro opera manuum factum est ad obseruationem finium: rigor uero suæ rectitudinis naturalis nomen accepit. Sic Aggenus in libro de limitibus.

ROMA. ciuium Romanorū tria genera fuisse uideo, senatores, equites, de plebe; qui tres ordines dicebantur, & ex duplici genere constabant, patricio & plebeio. duplex enim est ciuium Romanorū diuisio, quarum altera ad alterum nihil pertinet. prior hæc. Vel patricij sunt ciues Rom. uel plebeij. posterior hæc. Vel senatores sunt ciues R. uel equites, uel de plebe; ita uel a genere, uel ab ordine distinguebant: ut ciuis Romanus genere patricio natus; equestris tamen ordinis, si nondum in senatū lectus esset, diceret: si senator esset factus, ordinis senatorij quod si Patricius nō modo in senatum allectus non esset: uerum nec inter equites locum haberet: quia scilicet equestri censu non esset, hoc est sestertiorū quadringenta millia non possideret; (minus enim qui habebat, eques esse nō poterat, sed, ut Horatii uerbis utat, plebs erat) aut quia, cum quadringenta millia possideret, annulo tamen aureo & equo publico nō uteretur, quæ illi equestris ordinis insignia, cetero, ob aliquod flagitium ademisset: aut denique, quia neque maiores ciues, neque pater, neque ipse, cum quadringenta millia, eoue amplius haberet, de equestri dignitate laborassent, equestrisque ordinis iudicia, anulum scilicet aureum, & equum publicum, neque in militia duce, neque domi a censoribus, cum censeretur postulasset; quod tamen uix est ut credi possit: quis enim contemnit honestatem, quis cum ab infimo ordine plebis ad equestrē possit ascendere, aut ab equestri ad senatoriū reculeret: quis igitur

patriciæ gentis neque senator esset, neque eques, is patricius quidem & erat, & dicebatur, idem tamen de plebe & erat, & dicebatur. quandoquidē, ciuis Romanus quicumque erat, is de tribudinibus unum haberet, senatoriū, aut equestrē, aut plebem, necesse erat senator non es: ergo eques, aut de plebe, neque senator, neque eques, ergo de plebe, ordo enim præterea nullus super est: at quadraginta millia, qui est equestris census, aut octingentia millia, qui senatorius, possideo, sequitur ergo, ut eques ob quadringenta millia sim, aut senator ob octingenta millia, saltem, census enim dat, non ut eques aut senator necessario sis, sed ut esse possis: neque propter opes honor datur, sed ob inopiam negatur. turpe enim, & indecorum, senator egens: malas res nō omnino malis mentibus quandoque persuadet inopia. Erant ergo patriciorum tria genera, patricij senatores, patricij equestris ordinis, patricij de plebe. Sed oritur consideratio. Ciuis Romanus; ex equite senator factus amittit ne ordinis equestris insignia, anulum aureum, & equum? minime. auctus enim dignitate, tantum abest ut de pristino iure quidquam amittat, ut etiam aliquid præterea consequatur, nam, præter anulum, & equum, quæ equitum erant, habebant senatores tunica purpuream: ut ab equestri ordine aliqua omnino specie distinguerentur, sicuti equestris ordo a plebe anulo aureo, & equo distinguebatur. Ex nostris obseruationibus. Duos populos seminarium gentium Romanorum susse reperio, Aborigines, & Troianos, qui utriusque ab Aenea, ut Liuius & Dionysius tradunt, communi nomine Latini sunt appellati. Aborigines autem, qui, aduentum Aeneæ, Latium, regente Latino, tenebant, docet Dionysius ex Græcis in Italiam uenientibus esse constat. Græcos autem hos nominat, Oenotrum ex Arcadia, Pelasgos ex Thessalia, Euandrum item ex Arcadia, Herculem ex Peloponneso profectum, atque etiam idē scribunt, Romulum, superante Latinorum Albanorumque, multitudine, urbem in Pelatio condidisse, quæ cum ita sint, iam id dubium esse nō potest, quin ad hos populos alij etiam plurimi accesserint, qui Romam nam urbem gentibus repleuerint. siquidem accepimus, Romulū Camerines, Antemnates, Camerines, Veientes, Fidenates, quos bello deuicerat. Sabinos uero etiam quibus cum equo Marte pugnauerat: in societatem nouæ urbis uocasse. quin etiam multas Etruscorum urbes se ad eum recepisse, initio a Medullia facta, traditum est hoc autem Romuli institutum reliqui deinceps reges studiosissime sibi seruandum esse duxerunt, ut finitimas ciuitates aut ui, aut beneuolentia sibi adiungerent, Romamque trāferrent. itaque Tullus Hostilius, euerfa Alba, familias eius urbis Romam tradidit. Ancus Iucumonem Etruscum in senatum asciuit. Priscus Ser. Tullum Cornicianum sibi etiam generum adiunxit. idem post quoque, factum est, liberata regio dominatū rep. neque enim unquam destitit, ciuitatem uictis populis & gentibus dari. Italiamque ipsam municipiis deuinciri, quousque bello Marfio uniuersa fere ciuitate donata est. Ex libro Caroli Sigonii de nominibus Romanorum.

ROMULI, lex, cauit, ne alij, præter patres, & magistratus, sacra intrarent, peragerentur. postea plebi quoque aditus ad sacra fuit. nam rogationibus tribunitiis primū Sextia Licinia sancitum est, ut uiri sacrorum, non, ut antea, omnes patricij, sed ex parte dimidia de plebe crearentur. deinde secuta est Ogulniana, eū quatuor pontifices essent, placeretque, sacerdotum numerum augeri, quatuor præterea pontifices, quinque augures, de plebe omnes allegerentur: ut omnino octo pontificum, nouem augurum numerus fieret,

RYRA, ueteres incultos agros dicebant, id est siluas, & Pascua. Ex libello uariorum auctorum de limitibus.

SACERDOS. non eadē semper Romæ fuit creatorum sacerdotum ratio. cum enim, ueteri lege, ac more, augures ab auguribus, pontifices a pontificibus, reliqui sacerdotes a suis quique collegis crearentur, unus pontifex maximus a populo: quod omnium pene historicorum, Liuii maxime testimonio constat; Cn. Domitius tribunus pleb. Neronis imperatoris arauis, pontificibus offensus, quod alium, quam se, sui patris in locū cooptassent, lege lata ius sacerdotum subrogandum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Postea L. Sylla, rerum potitus cum alia multa cōtra populum a collegiis ad populum transfudit, eo anno, a quo C. Marius tertium cōsul fuit. nec multo post ipse pontifex maximus populi suffragio creatus est. huius legis in xi. in Rullum oratione Cicero meminit, item in ea pro C. Cornelio, quæ integra

locum, creatum iri, nō sine causa putabat. quod re comprobati est. nam, P. Servilio Isaurico, & Q. Lutatio Catulo, consularibus viris, & proeecta ianu aetate, deiectis, ipse, nondum praetorius, in amplissimi sacerdotij gradum ascendit. Tulit & ipse legem, non quae a Labieni lege discreparet, (fuit enim uterq; popularis) sed quae novum aliquod ius adhiberet. Domitiam quidem legem in eo capite confirmavit, ut ablentibus perere sacerdotum liceret rursus a populo ad collegia, lege Labieni abrogata, ius coopandorum sacerdotum retulit post obitum Caesaris M. Antonius consul, eo consilio, ut facilius ac certius M. Aemilius Lepidus, cuius filio huiusmodi locum collocaverat, pontifex maximus in Caesaris locum subrogaretur ita ius creandi sacerdotes quater immutatum est, a Domitio, Sylla, Labieno, Antonio. atque hoc quidem satis ex historia patet. mihi tamen & de quinta mutatione oritur opinio, ut puto, satis certa, primum ex epistola ad M. Brutum, in qua ita scriptum est. Pasa uiso, celeriora omnia putabamus, statim enim collegia sibi subrogasset, deinde ante praetorem sacerdotum comitia fuissent. cum enim, quo tempore haec epistola scripta est, tum non a collegiis, sed a populo subrogari solitos esse sacerdotes, manifestum sit, quia comitia de populo dici nemo nescit; haec autem epistola eo anno scripta sit, quo Hirrus & Pansa consules fuerunt, id est eo, qui Antonij consularum primus consecutus est; liquet, Antonij legem non esse servatam, sed eam, quam Domitius tulerat, iterum esse restitutam. nitor etiam Dionis testimonio qui libro XLVI. leges Antonianae consule abrogatas esse narrat. quod etiam fecit Lentulus ille, qui scripsit his uerbis ad Ciceronem: Primum ego leges Antonianas fregi. Est etiam ex ipso Cicerone minime dubium de abrogatis Antonij legibus. argumentum. Acta, inquit, oratione XIII. in ipsum, Antonij rescidisti leges refixisti: per uim, & contra auctoritatem decreuisti. Praeterea patet hoc eo clarius, quod in ea de qua proxime meminimus, ad Brutum epistola proximam legem de sacerdotibus Cicero Iuliam appellat. quod si post Antonij consulatum, in quo legem tulit de lege cooprandi proxima dicitur C. Caesaris lex: nimirum sublata iam erat Antonia. Ex libro nostro de legibus Romanis.

SENATUS PRIMAE SENTENTIAE IN SENATU A CONSULE ROGABANTUR CONSULES DESIGNATI: si modo post consularia comitia senatus haberetur, sin ante, rogabat consul arbitratu suo, non quem uellet ex omni senatorum frequentia, sed quem uellet et numero consularium, & utique consuetudini dabatur, ut quem ordinem interrogandi sententias consul calendis Ianuariis instituisset, eum toto anno conseruaret. quo ordine, Caesar, neglecto, primum Pompeium post auctoritatem consul rogare sententiam coepit, cum antea Crassum solutus esset. Quoniam autem cum designati consules fuissent, ij sententiam primum rogabant: uenit in mentem, quae possit, uter ex ipsiis, designatis prior rogaretur, nec difficile est quaerenti respondere. nam me quoque olim ex ipsa re in eandem dubitationem adductum, & aliquandiu haerentem, obseruatio uetus moris edidit. Sciendum igitur: siue patricius, & plebeius, siue duo plebei designati consules essent, qui priore loco declaratus esset consul, eum in magistratu priorem quoque sententiam rogasse, ideoque rogauit in re Catilinaria non C. Antonius sed M. Cicero, quia consul priore loco declaratus, nam genere pares erant, uterque plebeius, & li. r. epistola ad Att. rogat sententiam M. Pupius Piso, consul, ex familia plebeia: M. Valerius Messalla, & si patricius, tamen non rogat, plebeius igitur antepositur patricio: quia priore loco declaratus consul. Uter in magistratu prior rogaret, ostendit, quo comicitur, & uter rogaretur, cum designati essent. Ex nostro commentario in epist. ad Att. Legitimi habendo senatus dies erant, calend. nonae, idus. reliquis diebus, modo comitiales non essent, haberi quidem senatus poterat; sed certus neque lege, neque more statutus erat dies. postquam id erat in uoluntate magistratum. Ex nostro commentario ad Q. Fratrem Animaduersione dignum est, quod legendo obseruauimus, qui ex equestri ordine, senatoriae dignitatis ad gradum ascendissent, eos inter senatores quidem esse census, ut si quid ordine senatorio minus dignum admisisse, senatu mouerentur; uerum eosdem, cum deinde equitum centuria recognoscereatur, inter equites, quando quidem ipsi quoque equum publicum haberent, citatos esse, ut si si signum ullum, quod in equite Romano dedeceret, fecissent, equum publicum amitterent. patet hoc apud Lium duorum censorum exemplo Neronis, & Salinatoris: quorum alter alteri, cum census equitum ageretur equum ademisset, quos tamen ante, cum senatorum census ageretur, in recitandis senatorum nominibus esse lectos, dubitari non potest. Atque ego huius generis ciues, minime crediderim, sua manu, ut ceteros equestri ordinis, equum per forum traduxissent. proprius enim eorum census non equestri sed in senatorio erat ordine; nec equestri ordinis, sed senatorii dicebantur; nec ideo, quod equestri essent ordinis, quod, adepti senatorium admiserant, sed quia equum publicum haberent, inter equites citabantur, qui uero in senatu, etsi nondum a censoribus lecti, u-

re tamen magistratus, quem aut gererent, aut gessissent, aditu haberent, eos uideo, si equites essent equum publicum inter ceteros equestri ordinis ciues ante censores per forum traduxisse. nec inter senatores, cum tamen irent in senatum, esse lectos, quod de Pompeio, qui postea cognomentum Magni est adeptus a Plutarcho traditum obseruauimus. is. n. eques adhuc nondum in senatum lectus, consul ob uirtutem ac singularia in rebus merita ante legitimum aetate creatus (soluebatur enim legibus boni uiri) equum publicum ipse, ad censores adduxit, praetoriumque fuit populo Romano spectaculum, consulem sua manu equum publicum ducentem intuenti. Atque, haec, quae diximus de ciuibus Romanis, & ex equestri ordine, & ex plebe in senatum lectis, ita tradimus, ut ad reip. tempora spectemus. nam regum aetate solis patricius curia paruit; cum tamen, quod Dionysius Halicarnassensis docet, non omnes patricii senatores essent, sed alii senatores, equites, alii de plebe, ut uere diceret: senator est, ergo patricius; non contra: patricius est, ergo senator. & quantum ex familiis tum patriciis, tum plebeiis senatus constaret, ueteres tamen ita locutos animaduertit, ut de uniuerso plane senatu nobilitatis nomen usurparet: quia scilicet summus ordo senatus esset, eumque adepti praeter ceteros nobiles esse uiderentur: quando quidem ob uirtutem quae nos sola nobiles, sola patricios, sola reges uere facit, dignitas illi mandaretur. Ex nostris obseruationibus.

SENATUS AUCTORITAS, decretum uel uim habet, ut senatusconsultum: uel infirmum est, quae uocatur, senatus auctoritas. quod quale utrumque fuerit, breuiter exponam. Cum senatus legitimus, id est, quo loco, quo die, quo numero, a quo magistratu operaretur, habitus, aliquid uel de publica, uel de priuata re decreuerat: tum, si ex collegio tribunorum pl. nemo intercedebat, rata erat senatus uoluntas, & senatusconsultum dicebatur; eoque nomine inscriptum publicis tabulis consignabatur: sin autem uel senatus non legitimus aliquid decreuerat, uel tribunus pleb. intercesserat, infirmum ac prorsus irritum decretum illud erat, nec senatus consultum sed senatus auctoritas uocabatur: propterea quod auctoritatem quandam publicis tabulis testata senatus uoluntas habere uidebatur, qua de re testis Lilius est li. i. v. Si quis, inquit, intercedat, senatus consulti auctoritate se fore contentum. Nec obscure Dio. lib. XL. nam cum Q. Cassius longinus, & M. Antonius, tribunus pleb. intercederent, quo minus haeret senatus consultum de caesare ex Gallia reuocando; cumque senatus, Pompeo deditus, a Caesare alienus, propterea uertem, ut in aduersa trilitique re mutasset; tamen ne sic quidem factum esse senatus consultum, sed per scriptam sententiam esse, Dio significat. idemque paulo apertius li. XLII. senatus consulto intercederent tribunus pleb. senatus tamen auctoritas per scripta est. Plan: si tamen aut li. i. v. his fere uerbis: si quando aliquid senatus decreuissent, nec legitimus senatorum numerus affuisset: non inerat in eos ius senatus consulti, tunc auctoritas senatus dicebatur, qua tantum consisteret eorum, qui tunc affuissent, uoluntas, & sententia. obseruatum idem est, cum uel senatus alieno loco, aut tempore, aut non legitimo edito habitus esset, uel tribunus pleb. intercessissent. impedito enim senatus consulto, extare tamen senatus uoluit sententiam suam. Accedit Ciceronis testimonium in epist. v. i. cum aut senatus consultum nullum extat, quo reductio regis Alexandrini tibi adempta sit, eaque, quae de ea scripta est, auctoritas, cui scis intercessum esse, ut ne quis omnino regem reduceret, tantam uim habet, ut magis iratorum hominum studium, quam constantis senatus consilium esse uideatur. Et ibidem paulo post: Offensionem esse periculosa, propter interpositam auctoritatem, religionemque uideo. Et epist. II. lib. 5. ad Att. Nondum satis erat allatum, quo modo, Caesar ferret de auctoritate per scripta. Loquitur enim ibi Cicero de senatus consulto ab intercedentibus tribunus pleb. Cassio & Antonio, qui Caesari fuebant, impedito. quod ex Dionis etiam li. XL. ostendimus. Nec dubito, quin de auctoritate per scripta, cum senatus decreto intercessum esset, Ci. significet li. III. de leg. in eo loco: Senatus decreta rata sunt, nisi potestas par, maiorve prohibeant per scripta seruanto. Quae licet exempla satis hunc morem ostendant tamen, ut dubitatio prorsus collatur omnis, ascribemus uerba senatus consulti, quod Coelius Cicero misit inclusum epistola 2. x. libri VII. Si quis huic senatus consulti intercesserit; senatus placere auctoritate per scribi, & de ea re ad senatum, populumque referri. Et in alio eiusdem senatus consulti capite: Si quis huic senatus consulti intercessisset, auctoritas per scribere. Huic opinioni locus Ciceronis in oratione pro Deiotaro vs aduersari. Cu audisset Deiotarus, inquit, senatus consentientis auctoritate arma sumpta, consulis, praetoribus, tribunis pleb. nobis imperatoribus reip. defendendam datam, Senatus auctoritatem uocat in ea re, de qua senatus consultum esse factum Caesar ostendit li. I. de bel. ci. bis uerbis. Decurrunt ad illud extremum, atque ultimum senatus consultum, quod, nisi pene in ipso urbis incendio, atque desperatione, omnium salutis, descensu est; dent opera consules, praetores, tribunus pl. c 2 quique

quique. Pro consulibus sunt ad urbem ne quid resp. detrimenti capiat. hæc senatus consulta perscribuntur ad vi r. id. Ian. Hoc argumentum duplici ratione refellitur, uel quodd, cum senatus consultum illud contra Cæsarem belli civilis initio, factum esset; nec tribunis pl. pro Cæsare ad intercedendum paratis, locus esset; non audeat Cicero, ad Cæsarem, iam omnia tenentem, pro Dicitario reo suppliciter agens, senatus consultum appellare, præsertim cum sciat, si tribunis pl. Antonio, & Cassio intercedere licuisset, quod Pompeianorum factione non licuit, senatus consultum esse non potuisse, itaque sapienter, tempori, causæque seruans, odio non Cæsari nomen Cicero uitauit, a quo salutem Dicitario regis impetrare cupiebat. Altera est ratio, mihi quidē ualde probata, quod senatus auctoritas non semper decretum illud significat, a quo senatus consulti, & uis, & nomen abest. Sed tantum ubi simul intercessionis mentio fit, quæ significat senatus consultum esse non posse. ubi uero nulla intercessionis adiuncta mentio est, tunc senatus auctoritas pro ipso accipitur senatus consulto, ut in oratione in Pisonem; Quam provinciam P. Lentulus, cum & senatus auctoritate, & sorte haberet, disposuisset. significat enim a Lentulo depositam Ptolemæi regis reductionem, quam in senatus consulto esse mandata, ostendimus in argumento epistolæ i. Et in ea pro domo. Ex senatus auctoritate & senatū: & omnes bonos mutata ueste uidi, Senatus auctoritate appellat, cum tamen senatus consultum de muranda ueste factum esset: quod in oratione pro Sextio legimus. In Vatiniū: & Ne hoc quidem, inquit, senatui relinquebas, ut legati ex eius ordinis auctoritate legarentur? Quis non intelligit? Ex eius ordinis auctoritate, pro, ex senatus consulto, dictum esse cum paulo post sequatur. Quis legatos unquam audiuit si ne senatus consulto ante te nemo. Satis exemplorum, hoc de genere unus Cicero suppeditat; quæ legentibus occurrunt. Ergo, Senatus consentientis auctoritate arma sumpta, idem ualet, quod uniuerso approbante senatu, decreto senatus uniuersi.

INTERCESSERAT. intercesserat, ut epist. 2. lib. 15. ad senatum; Cum uestra auctoritas intercessisset, ut ego regem Ariobarzauem tuerer. Et epist. 4. eiuſdem lib. Studium quam ornatiſſima senatus, populique R. de me iudicia intercedere. Eodem sensu dixit. Cælius epist. 6. li. 8. Significatio ulla si intercesserit, clarius, quam deceat, aut expediat, fiat. Ex nostro commentario in Ciceronis epist. fam.

SEPVLCRVM. sacra fuisse Romanis iura sepulchrorum, antiquæ legis illa uerba declarant. Vbi corpus demortui hominis condas, sacer esto: & illa; Ne quis ueſtribulum aditum uel ad sepulchrum usu capito, neu bustum uiolato. & illa: Deorum manium iura sancta sunt quod & antea seruatum esse, irrogata uiolantibus pœna, postiores iuris consulti Vlpianus, Paulus, Caius tradiderunt. Quod autem Cicero scripsit li. 11. de legibus; Credo fuisse ut eos, quibus hoc ante hanc legem uirtutis causa tributum est, ut Poplicolæ, ut Tuberto, quod eorum posterii iure tulerunt; aut eos, si qui hoc, ut C. Fabricius uirtutis causa soluti legibus, consecuti sunt: id plane significat, etiam ante x r. tab. in urbem sepelire non licuisse, si quidem Poplicolæ & Tuberto uirtutis causa tributū est quod ipsum & Dionysius confirmat, & Plutarchus. Seruius quidē ubi exponit illud Virgilij, li. 11. Finitimos tollunt in agros, urbemque remittunt. Duilio consule primum a senatu decretum esse ait, nequis in urbe sepeliret, quod imperatores quoque. Adrianius & Anton. Pius renouarunt. & fuisse hanc ueterē consuetudinē patet in lege mortuorū C. de religiosis & sumptib. funerū. legis quidē x r. tab. illa nota sunt: In urbe ne sepelito, ne uirito. quæ scripta sunt ob eā causā, tum ut ob oculis uiuentium cadauera, quæ mortuā animis inferunt, quæ primum amouerentur, tum ne cælū illud urbauū, unde proxime spiritus duceret, tæro putrescentiū corporū nidore corrupti; pestem aliquā importaret. Dicunt autem decreto senatus ijs, qui triumphassent, ut, cū eorū corpora extra urbem cremata essent, in urbem ossa & cineres referrent, huiusque mandarent. hoc Pyrrhonem Lyparæum scripsisse tradit Plutarchus in libro Romanarū rerum. Illa uero, non inuicem est, cognoscere, in agris sepulchra fuisse; in agri uenditione, iura tamē sepulchrorum penes eum, qui uederet, remansisse; eumque sibi tantū agri in uenditione excepisse, quantum ad eundem sepulchro satis esset: quod qui non faceret, ei summo probro acturpitudini fuisse. unde illud in orōne Ciceronis pro Ruf. Amerino: Cui de tanto patrimonio ne iter quidem ad sepulchrum patrum relictum est. hac autem ipsa de re Pomponius iurisconsultus ita scripsit: Dominis fundorum, in quibus sepulchra fecerint, etiam post uenditos fundos ad eundem sepulchrorum ius est. tum igitur in agris, tum iuxta milites uel publicas uias cadauera, aut, si cremata essent, cineres cōdebant. nam & sepeliendi cadaueris, & cremandi consuetudinem fuisse, indicat illud in x r. tab. In urbe ne sepelito, ne uirito. & illud, quod in 11. de legib. scripsit C. P. Corneliū Africanū sepulchrum esse, L. Cornelium Syllam primū e Cornelijs cremari uoluisse. Sepeliri autem antiquius fuisse, quam cremari, Pimius lib. v r. ca. 19. declarat his uerbis: Ipsum cremari, apud Romanos non fuit

ueteris instituti. terra condebantur. at, postquā longinquis bellibros erui cognouere, tunc institutum. & tamen multæ familiaris præcos seruauere ritus: sicut in Cornelia nemo ante Syllam dicitorem traditur crematus, adque uoluisse uentum talionem eruto C. Marij cadauere. hæc Plinius: cui quod ante x r. tab. in morte fuerit, id uetus non uideri mirum est. Cremandi consuetudo uel que ad Antoninorū imperatorum ætatem perdurauit: rursus terra condeceptum est. Legimus & illud, maiores natu ad tabas, minores ad tibias ad sepulchrum esse delatos: qui uero claris maioribus essent, his eorū imagines in funere prælatas. addit Seruius Honoratus, ante sepulchrum aram fieri solitam, quod & Cicero in epistolis ad Atticum significat. tamen si non aram modo, sed fanum quoque, filiz mortuæ cogitabat. Illud ex Festo sic tu dignū, ante quam cadauer ad pyram deferretur, digitum abscissum esse, ut, reliquæ corpore perulto, ad eum iusta fierent. Cadauere pyram inopposito, qui propinquitate mortuo deuinæ arctissime fuerat, is, auersus rogo facem accensam inferebat. Signum hominis sepulchri non unum fuit. nam & lapis & regula, & cæpes, & tumulus, & cippus sepulchri locum indicabant. Ex lib. nostri de legibus Romanis.

SILVANI. tres fuerunt; unus dicebatur domesticus, possessioni consecratus; alter agrestis; pastoribus; tertius orientalis, cui est in cōfinio lucus positus, a quo inter duo plures uel fines oriuntur, deo quoque inter duo plures uel est & lucus. Omnis autem possessio quare Siluanū dicitur quia primus in terram lapidem finalem posuit. Ex libello uariorum auctorum de limitibus.

SOCIJ LATINI, dicebant ueteres coniuncte; cum tamen & de socijs, i. Italici extra Latium; & de Latinis intelligerent: sicuti equū bonum, copula omiſſa, pro equum & bonum, sic Socij Latini, nominis, pro socij, & qui erant Latini nominis. nam Latini, cum ipsi quoque socij essent, proprio tamen nomine a reliquis Italici distinguebantur; & proprio etiā iure fruebantur. unde, ius Latij, & ius Italicum, diuerse posita, erat igitur, socij, nomen generale, sicuti, & fœderati, cā. n. socij fœderati que Latini, quæ reliqui Itali. li. x r. Mouerūt senatū, inquit, largitiones focū nominis Latini. summa querelarū erat, ciues suos, Romæ cenſos, plerūque Romæ cōmigrasse; quod si pmitteretur, per paucis lustris futurum, ut deſerta oppida, deſerti agri nullū nūmē dare possent; dixit, Socium nominis Latini, pro socij, & nominis Latini. quod idē Liu. ibidē ostendit: subiūgit. n. Lex focijs, ac nominis Latini, qui stirpem ex sese domi relinquerent, dabat, ut ciues Romani fieret. ea lege male utendo, alij focijs, alij pop. R. iniuriā faciebāt. nā & ne stirpem domi relinquerent, liberos suos quibuslibet. Romanis eā cōditio nem, ut manumitterent, mancipio dabāt, libertiniq. ciues essent: & quibus stirps deesset, quam relinquerent, ciues Romanis fiebant. hic duo sunt animaduertenda. primū, de quibus dixerat, focij nō is Latini, de, is dē intulisse, focijs, ac nō is Latini deinde, cū in eo, Socijs, ac nō is Latini distinxisset, ac separasset socios a Latinis, uero tū postea nō is simul omnes comprehendisset, cum dixerit. Alii focijs, alij populo R. iniuriā faciebant; ut appareat, quanquam Latini ac reliqui Itali non eodem iure essent, æque tū omnes societate iunctos fuisse populo R. est etiam eadem de re, uerbis aliquot interiectis, eiusdem gñs exemplum, Legem, inquit, de socijs C. Claudius tulit S. C. & edixit: qui focij ac nō is Latini ipsi maiores eorū, M. Claudio T. Quintio censoribus, postq. ea apud socios nō is Latini cenſi essent, ut omnes in suam quisque ciuitatem ante cal. Nouemb. redirent & li. x r. cum de iisdem loqueret, Posthumus, inquit, cōsul pro cōcione edixerat. qui socij Latini nominis ex edicto C. Claudij consulis redire in ciuitates suas debuissent, ne quis eorū Romæ, & omnes in suis ciuitatibus essent. sexcenta sunt huiusmodi tū apud hūc, tū apud alios: quæ legendo, si quis uoluerit obseruet. Ex nostris obseruationibus.

SOLVTI agri sunt, quorum fines deprehendi non possunt, ut ait Siluſ Flaccus.

STADIALIS ager habebat passus cxxv. id est pedes d cxxv. cuius mensura octies cōparata miliarium facit, qui constat quinq. millibus pedum. Ex libello uariorum auctorum de limitibus.

STATUS, ex quibus omne genus controuersiarum de agris exoritur, octo omnino sunt, iniectiuus, expositiuus, subiectiuus, recuperatiuus, assumptiuus, initialis, materialis, affectiuus. Iniectiuus ergo status est gñalis. nam siue de possessione, siue de fine controuersia nascatur. per hoc repetitio iusta iniusta que. Expositiuus est status controuersiz quoties finitimorum argumentorum caret de mōstratione, & partū magis exigit narrationē, per quā exponendū sit, quo sint gñe terminandæ, aut persuadendū iudici, etiam si loci natura finitimam exhibeat similitudinē. Subiectiuus status est, cum relinquatur status generalis, & alio quolibet statu cōtrauersia defenditur. Recuperatiuus est status, quoties nō a trisino aut quadrifinio, sed ex quolibet finis loco incipientis termini resturam dirigit, & per itcessum, definitionis loca quæ dā alteri sumdo acquirit, aut solum auferit, & eius loco redditur. Assumptiuus

nos primæ cōtrouersæ status, qui est de positione terminorum, in regionē aut in sinē transcedit. initialis cōtrouersæ status de iure pertinens ad materiam, transcendit in cōtrouersiam, quæ est loco tertio: de sine status materialis non cōditionē mutat, neque materiam efficit. Materialis status est, ex quo omnes cōtrouersæ incipiunt de loco duntaxat. nā transcendētia non hēt de hoc effectūus, sed, dum cōsumatus fuerit, nascitur. Effectiuus est, cum de loco litigatur, & idoncas partes ad litium aduocatio nes instituant. Ex Agg. no de limit. bus agrorum.

STRIGA apud scriptores agretium mensurā sic exponitur. Ager, inquit Frontinus, per strigas, per scamna diuisus & assignatus, est more antiquo in hac similitudine, qua in prouinciis arua publica coluntur. Hygenus autem sic. Mensurā quadraturā dimidio longiorem facere debemus, & quod in latitudinē longius fuerit, scamnum appellare; quod in longitudinem, strigam. Et Aggenus, Strigatus, inquit, ager est, qui a septentrione in longitudinem in meridianum decurrit scammatum autem, qui eo modo ab occidentem in orientem creticit.

SVBRVNCIUI limites ita nominantur ab Hygeno. Limites linearum mensuræ tantum determinandæ causa sunt constituti. & si finitimi interueniant latitudinem secundum legem Mamilianam accipiunt in Italia itineri publico seruiunt sub appellatione subruunciorum. habent latitudinem pedum octonum. hos cōditores coloniarum, fructus asportandi causa, publicauerunt.

SUFFRAGIUM populus R. primum uoce, deinde per tabellam suffragium tulit. quo modo autem a uoce, ad tabellam deuentu sit, & quibus temporibus, & quibus auctoribus, operæpretium est cognoscere. Quatuor igitur leges nominantur, omnes, ut puto, tribunicie, Gabina, Cassia, Papiria, Cœlia. Gabina sanxit, ut populus in magistratibus mandandis suffragium, non, ut antea, uoce, sed per tabellam ferret. Cassia biennio post idem iussit. in omnibus iudiciis populi, perduellione excepta. Papiria & ipsa populo tabellam dedit, in subeudis ac uerandis legibus. Cœlia, quo uno in genere uocis suffragium reliquum erat, hoc est, in perduellione, quod lex Cassia exceperat, in eo genere tabellam dedit. ita quatuor tribunorum pl. rogationibus factum est, ut populus libere, quod sentiret, in omnibus comitiis, nullo inimicitiarum metu, posset ostendere. ideo tabellam uindicare tacite libertatis appellat Cicero in agraria 11. & 111. de legibus: in oratione aut pro C. Cornelio principium iustissimæ libertatis Cassiæ legem. quæ tabellam in iudiciis populo dedit. magis. n. intererat populi, tabella uoluntatem in iudiciis tegere, cū ageretur de capite fortunisque ciuium, quæ aut in magistratibus, quod lex Gabina sanxerat, aut in legibus, quod postea Papiria. His igitur quatuor legibus serendi suffragij mutata ratio est. nunc de latoribus earum legum, & quo quæque anno lata sit, agamus. Gabiniam rogauit homo ignotus, & sordidus; quod lib. 11. de legibus Cicero, & cum, biennio ante Cassiam rogata sit, quod idē eodem in loco de mōstrat, Cassiam uero Lepido & Mancino cos. esse latam, ex libro de claris oratoribus constat: ne cense est, Pisonæ & Lenate cos. rogatā, existimare. Cassiam Lepido & Mancino cos. auctore Scipione Africano posteriore tulit L. Cassius Q. F. Longinus Ranilla; pater illius L. Cassij, qui in omnibus causis querere solebat, cui bono; & C. Cassij, eius quæ C. Mario C. Flauio cos. leges multas ad minuendam nobilitatis potentiam tulisse, in quibus hanc, ut, quæ populus damnaffet, cuiue imperium abrogasset, in senatu non esset, Pedianus tradidit. Papiriā tulit C. Carbo, ille eloquentissimus; tulit aut, ut opinor, P. Popillio & P. Rutilio cos. nā eo anno tribunum pl. fuisse, quo Scipio Aemilianus de Numantinis triumphauit, omnes historiarum declarant: quem a porta ad cōcionem productum, quid de Ti. Gracchi morte sentiret, seditiose interrogauit. Cœliam non facile est conicere, a quo sit rogata. sed rogatam Q. Metello T. Flaminio cos. crediderim, & ex iis uerbis, quæ sunt apud Ciceronem li. 11. de legibus: Vt opprimeret Cœlius populum. nam id de P. Popillio dictū esse, quæ C. Gracchus Metello & Flaminio cos. tribunum pl. in exilium eiecit, uidetur intelligendū. ut eius iudicij causa, quo Popillius tribuno pl. Graccho, est oppressus, Cœlius sua lege tabellam dedit. Suffragia uel in cāpulum Martium, si centuriata comitia haberentur, uel in forum, si tributa, alio uero, cistis in pontes deferbantur, & ex his pontibus populo ministrabantur. id significat Cicero in epist. ad Atticum li. 1. his uerbis: Operæ Clodianæ pontes occuparunt: tabellæ ministabantur, ita ut nulla daretur. Vti rogas nam quæ tabellæ legem accipiebant & probabant, in ijs duæ litteræ scriptæ erant, V. R. quæ significant, Vti rogas: id est: uti tu, qui legem fers, nos rogas, ita iubemus, quæ uero leges legem antiquabant, hoc est, reiciebant, & improbabant, in iis unica littera, A, scripta erat: quæ significat Antiquo: id est, antiqua maneat, noua non placeat, legem respicimus. In iis uero comitiis quo populus ut suffragiū de reo ferret, coire solitus est, ternæ tabellæ dabantur: quarū in una scriptū erat, A, in altera, C, in tertia, N L. & prima significabat, absol-

uo; secunda, condemno; tertia, non liquet, id est, neque, absoluo, neque cōdēno, causam plane nō intelligo. Verū, ut ad pōt. s. redeamus, angustiores ut essent, legē tulit C. Marius tribunus pl. qui postea septies consul fuit. tulit aut eam legē, ne quid fraudis in distribuendis tabellis committeretur. multis, n. locus esse nō pōt ubi pontes angustiores sunt, at in turba uitiose aliquid agere difficultis negotij non est. propterea, quod hac lege sancitū, id ambitiosus oppositū fuisse, & plane Cic. narrat li. 1. de legibus & Plutarchus significat in Marii uita, cū ait: In tribunatu legem de suffragiis tulit: qua potentium opes tum in ferendis suffragiis, tum in creandis magistratibus, imminuit. suffragium ferebāt oēs ciues Romani in ea quisq. tribu, ubi census erat, aut in sua quisq. classe. libertini tñ in quatuor urbanis tribubus, quæ minus nobiles erāt, suffragium tulerūt. nā et si. P. Sulpicius tribunus pl. L. Sylla Q. Pōtō cos. tulit, ut in omnibus plane tribubus, quæ xxxv. erāt, suffragium ferre possent: hanc tamen legē, puto ante uictore Sylla, Sulpicius inimico, esse abrogatā, puto autem ob eam causam, quia C. Manilius tribunus plebis aliquot post annis eadē legem ferre conatus est: idēq. postea & P. Clodius cogitauit. testis Cicero in duabus orationibus, pro C. Cornelio, pro Milone. Hæc ex libro nostro de legibus Romanis.

SUPPLICATIO dicebatur, cum populus uniuersis ad omnia deorum tēpla, cētis uictimis, de uictoria parta gratulabatur, quibus diebus nihil agere, cum populo licebat. ut in pōt. ad Q. Fratrem li. 1. Cicero docet his uerbis: Consul est egregius L. C. C. dies comitiales eximit omnes, nam et Latine in uantur: nec tamen supplicationes deerant, sic legibus perniciosis obstitit. De gratulatione autem in supplicationibus ad omnia deorum aras facta, cū alibi, tum epist. 10. lib. 11. & epist. 4. lib. xv. fam. & Philippica ultima sic. Gratæ uero nostræ diis immortalibus gratulationes erant, gratæ uictimæ, cum interfecta sit ciuium multitudo. Et in eadē, in extremo: Prætor urbanus supplicationes per dies L. ad omnia puluinaria constituit. Atq. hic honor adeptus uictoriæ ciuium, simul cum imperatoris nomine, a senatu decernebatur. ut ex e. d. Philippica, & Cælii epist. xi. lib. octauo & alius prætere locis plane cognoscitur. A principio, uno tantum die supplicatum existimo; postea numerū ambitione auctum, ante Camilli uictoriā de Veis nemini quatuor dierum supplicatio decreta: ut ait Liuus li. v. aliquot post annis Papirio, & Caruilio consulis, quia Samnites uicissent, itē quadridui supplicatione publicū gaudium celebratum esse, idē li. x. narrat. Senatus augendi, ut minuendi dierum numeri potestatem habuit, uideo enim, multis post annis Neroni & Salinatori, in maiore, quā Camilli, aut Papirii Caruili uictoria, nempe ob Aldrubatem, Hannibalis fratrem, cum exercitu cæsum, trium duntaxat dierum supplicationē decretam, quod ab eodem lib. xxv. 1. proditum obseruauit. Ex nostro commentario in epist. fam.

TEMPLA in occidentem spectare, antiqui architecti recte scripserunt. postea placuit omnē religionem eō conuertere, ex qua parte cœli terra illuminatur. ideo in orientem aedes sacræ spectant. Ex Hygeao de limitibus constituendis.

TERMINI apud antiquos, adhibito sacrificio, disponebant, quæ de re apud Siculum Flaccum hæc legimus. Carbo, aut cimis quare: in ueniat, una certæ ratio, quæ apud antiquos quidē obseruata est, postea uero neglecta: sicut aut diuersa, aut nulla signa inuenimus. cum. n. terminos disponent, ipsos quidē lapides in solidā terrā collocabāt, proxime ea loca quibus fossis factis defixari eos erant, unguento uelaminibusq. & coronis eos coronabant: in fossis aut quibus positi eos erāt sacrificio facto, hostiaq. immaculata cœla, facib. ardentibus, in fossa coopertis sanguinem iniullabant, eoque thura & fruges iactabāt: fauos quoq. & uinum, aliaq. quibus cōsuetudo est terminis sacrū fieri, in fossa adiciebant, cōsumptisq. omnibus. dapibus igne, super calentes reliquias lapides collocabāt, atque ita diligenti cura confirmabant: adiectis et quibusdā saxorum fragminibus circum calcabant, quo firmius starent. tale ergo sacrificiū, dñi inter quos fines dirimebant, faciebant, nam et in trifiniis, id est in eum locum in quem tres possessores attingebant terminos ponebant, omnes tres sacrum faciebāt, quique. alii in cōfinio domini erant: omnes ex conueniētia terminos ponebāt, & sacrum faciebant: terminos autem conuenientia possessorum cōfirmabat, nam in quibusdam regionibus iubemur uertices amphorarū defixos in uerfos obseruare pro terminis. ergo conuenientia ut supra diximus possessorum terminos consecrat, qui ut ante dixeramus, omnibus angulis coxque positi esse debent. Termini apud antiquos sancte in primis, ac seuerè seruabantur. nam in libro quinto sententiarum Pauli scripta sunt hæc, quæ leguntur apud Frontinum in libro, de limitibus. Terminos qui effodiunt, uel exarant arbores, in metallum damnantur, si quidem serui sua sponte faciunt; humiliores in opus publicum, honestiores in uisulam, amissa tertia parte bonorum, relegantur. Termini ad proportionabiles a ueteribus dicti, teste Aggēno Urbico,

qui intra possessionum fines inueniuntur: qui si secundum pristini temporis possessionem non conueniunt, diuersas attingis possessionibus. controversias generabunt. Termini autem, ut in libello de limitibus, uariorum auctorum titulo, scriptum est, diuersi fuerunt per diuersas provincias. sunt enim hæc uerba. Terminum singulū in quadrifinio inuenies. quatuor lapides in quadrifinio positi sunt, & termini factura tornatiles, hoc est rotundi, subtilissimi: in quadrifinio inuenies. Puteum si in fine inuenies, pro termino habebis. Cisternam factam in fine positam, & circa hanc memoratum terminum inuenies, & pro termino habebis. Terminū de lapide decusum uiuo inuenies, & pro termino habebis. Mactris lapidum in fine pro termino inuenies. Sepulcra finalia aut monumenta sine dubio inuenies. Malum cotoneū in fine pro termino inuenies. Cypressum in fine pro termino inuenies. Oliuastellum in fine pro termino inuenies. Fossatum decusum paruum in fine pro termino posuimus. fossato alio finalia maiores sine dubitatione inuenies. Limitem torrem, hoc est torridum sine dubio inuenies. Parietes de calce fabricatos finales direximus. Ripas de cistis finales direximus. Botontones finales inuenies. Arbores ante missas finales inuenies, peregrinas, exterar. Pontem marmorum in fine inuenies. Pontem de lapide uiuo in fine inuenies. Pontem ex calce factum in fine inuenies. Orcas in fine inuenies. Sarcophaga si sine inuenies. Inbrices in fine inuenies. Collectaculum de carbonibus, in calce miscitatos, & glareas fluminales ne de spicias, signales constituimus. Palos picatos pro terminis inuenies. Latrunculos quadrangulos pro terminis inuenies. Lapidem natiuos cum aliquo signo finem pro termino constituimus, & multa consecratione signauimus. Flumen aliquoties in fine inuenies. Riuum finale inuenies. Hęc signa per diuersas provincias obseruantur. Terminorum nomina apud Hygenum leguntur hæc: Egregius, qui & robustus, quinque pedalis: Augusteus, Rhombus, Rhomboides, Scalenus, Hoscules, Trigonus orthogonus, Trapezus, Trigonus oxygonus, Trigonus amblygonus, Parallelogrammus, Sepultura militaris in fine, Augusteus in trifinio, Isopleurus, Scutellatus, Spatula, Speteticalis in trifinio, Area in quadrifinio, Sepultura finalis, Nouerca, Canabula, Formalis, Substructio ad terras excipiendas, Mactris finalis, Scorofiones, Botontini, Monumentum, Apsatilis terminus, Hermula, Seria, Puteus, Lapis nō dolatus, in cursorio positus; Terminus, qui subsecium demonstrat; Lapis intra lapidem in trifinio, Termini gemelli, Terminus qui fluium demonstrat; Lapis damnatus, Gamma de Petra sicca constructa, Lapis decussatus, qui agrū interclusum & extracclusum significat; Terminus ante terminum in uersura positus, Lapis cultus, Iatus, qui pentagoni recipit rationem; Lapis gammatum, qui trigoni recipit rationem; Lapis intra lapidem in cursorio; Lapis, qui flexuositatem limitis ostendit; Terminus, qui figuram demonstrat. Ad hæc porro terminorum nomina sua cuique figura adiuncta.

TERRAM punctum esse cæli, ex Hygeno cognoscitur, is enim sic in libro de limitibus. Cæli punctum esse terram, sic describunt, quod dicant, a polo ad Saturni circulum interuallum esse, quod Græci hemitonion appellat: a Saturno deinde ad Iouem, hemitonion: ab hoc deinde ad Martem, tonum: a Marte deinde ad Solem, tertium esse, quantum a polo ad Saturnum, hoc est trihemitonion: a Sole deinde tantum esse ad Venerem, quantum a Saturno ad Iouem, hemitonium: a Mercurio deinde ad Lunam, tantumdem, hemitonium: a Luna ad terram tantum, quantum a polo ad Iouem, tonon. sic terram punctum cæli esse ostendunt, & ars musica per hæc diallemata constare fertur.

TERRITORIVM, ait Frontinus, est, quidquid hostis terrendi causa constitutum est.

TESTAMENTVM, leges multe de testamentis Romæ latae sunt; quarum nominantur Voconia, Furia, Falcidia, Iunia, Velleia, Cornelia, Aelia Sentia, Voconia, de mulierum hæreditatibus, inter secundum & postremum Carthaginense bellum a Q. Voconio Saxa Aricino tribuno pl. suadente M. Catone Censorio lata. sanxit hoc, ne qui hæredem relinquere & filiam supra H. S. xxv. m. nam Dio libro lvi. ita scriptum reliquit. Augustus quibusdam formis tribuit, xxv. m. hæredes esse possent: licet hoc lex Voconia ueraret. Furia cauebatur, ut a Theophilo scriptum legimus, ne cui plus, quam M. nummum legaretur: quod amplius legatum esset, quadruplum restitueretur. Falcidia cauebatur, ne cui plus liceret legare, quam dodrantē ex tota hæreditate, id est, ut, siue unus hæres institutus esset, siue plures, apud ipsum, eosve quarta pars tantum remaneret. meminit huius legis Celsus, lib. xxi. digestorum, his uerbis: Cum de lege Falcidia queritur, hæredis probatio est, locū habere legē Falcidianam, quod dū probare nō potest, merito condemnabitur. In Iunia Velleia hoc erat, ut, qui testamentum faceret, oēs eos iuriles sexus necessario institueret hæredes, qui, cum nascerentur, hæredes ei futuri essent; eorumque in locū liberi succederēt: qui nisi instituti essent, aut si ex hæredati, ad exemplū

posthumorū essent, testis ne ualeret. hæc sunt quatuor leges tribunicie: reliquæ sunt de quibus dicendum sit, Cornelia consularis. L. Syllæ, Aelia Sentia, a duobus consulibus, Augusta principis, Sex. Aelio, L. Sentio, lata. Cornelia fallum testamentum facientibus pœnam irrogabat: eaq. lege senatores soli tenebantur, ut in Suetonio legimus. quod si quis in hostium potestate decessisset; eius testamentum perinde lex Cornelia confirmabat, ac si, qui testamentum illud fecisset, in hostium potestatem peruenisset. testis Iulianus li. xxv. i. digestorum. Testamentum porro lex iurimabat irrita. prorsus iubebat esse, quæ improba, in officiosa, inhumana, dicerentur, hoc est, quæ contra leges, merita, pietatē facta essent: item illa, quæ a quinque testibus, usque fide dignis non essent ob signata, quod ad seprem deinde testes, imperatorum ætate, translatum est, atque horum generum causa, de rescindendis confirmandisue testamentis, a ceterum uiris esse iudicatas, quod hæc iudicium dicebatur, Cicero, Valeriusque declarant. In Aelia Sentia scripta sunt hæc: ut unus modo hæres necessarius fieret: plures si fierent, irritum esset. qui primo loco esset nominatus, hæres esset. Ex libro nostro de legibus Romanis.

THEATRVM. Spectandi locum in theatro senatores in imis gradibus, ante omnes habuerunt: quod instituitur curules ædiles, cenorum iussu, Attilius Serranus, & L. Scribonius Libo, fecit postea sua lege L. Roscius Orho, Ciceronis ætate, altera in populo distinctio nem. tulit enim, ut equester ordo seorsum a plebe in xii. gradibus sederet, ijs tamen equitibus, exceptis, qui siue suo, siue fortunæ uitio decessissent, cui generi certum locum assignauit, pœna irrogata, si in xii. gradibus sedissent. hinc illud in Antonium, in oratione xi. Tenece ne memoria, te preteritum decessisse patris, inquit, ista culpa est concedo: illud tamen audacitæ tuæ, quod sedisti in quattuordecim: cum esset lege Roscia decessitoribus certus locus constitutus; quamuis quis fortunæ uitio non suo, decessisset. primum igitur senatores in sedilibus circo proximis considebant, secundo loco proxime sedisse equites putabam, cum, exceptis magistratibus & senatoribus, magistratibus dignitate antecederent, sed a Cornelio Tacito monitus opinionem mutauit. is enim, sedisse quidem in xii. gradibus equites, narrat, non tamen ante plebem, sed confuse, tantum ut xii. ordines haberent. Nero, inquit libro xv. equitum Romanorum locos sedilibus plebis anteposuit apud circum. nam ad eam diem indifferenti ibant: quia lex Roscia nihil, nisi de xii. gradibus, sanxit. Ex libro nostro de legibus Romanis.

TRIBVNVS PL. in sacro monte, quo plebs irata patribus secesserat, lata lex est, quæ Sacratæ nomen accepit, ut plebi sui magistratus essent, ijsque sacrosanctis; quibus auxilij latio aduersus consules esset; uere cui patrum capere eum magistratum liceret. qua lege tribuni pl. quinque primi creati sunt, anno post reges electos xv. quos ego nō dubito curiatis comitijs esse factos. nā aliquot post annis Publilius & Læterius tribuni pl. rulerunt, ut plebei magistratus tribus comitijs fierent. Post, alia lege decem tribuni pl. creati, bini e singulis classibus, anno a primis tribunis pl. xxxvi. Et quoniam Atini Plebisciti, quod ad tribunos pl. pertinet, mentionem a Gellio fieri uideo; quæ nā eius fuerit snia, antiquitatis illustranda quæ querendum est. Ego sic existimo: tribunos pl. ante Atinij Plebiscitum partim senatores fuisse alios non fuisse; quod si liberum esset populo R. tribunatum pl. mandare cui uellet. Atinius, quō quidem mihi uis, nec ademit hanc libertatem plebi Romanæ, & atrox potestatis tribunitiæ dignitatem. tulit enim non, nequis, nisi iam senator tribunus fieri posset, (plebis enim libertatem, huiusmodi rogatione minuisset; neque id plebes ullo modo sciuisset) uerum, ut, quem tribunum pl. creasset, is hoc ipso in potestatem senator esset. atque hanc esse Gellij uerborum sententiam crediderim, cum ait lib. xv. tribunis pl. senatus habendi ius fuisse, quamquam senatores non essent ante Atinij plebiscitum hoc etiam e quodam Suetonij loco suspicamur. nam in Augusto, Comitibus, inquit, tribunicis, si cādidati senatores decesserent, ex equitibus Romanis creantur. ex quo sequitur, non licuisse ante equitibus Romanis tribunatum petere. multo igitur minus tertio ordinis, ijs, qui de plebe dicebantur, qui nec equites, nec senatores erant, quin, primis tribus, tantum abest, ut ex senatu tr. pl. crearentur, ut ob eam causam instituti sint, ne senatus aduersus plebem crudelius, aut arrogantius ageret: ideoque ex ipsa plebe per annos multos creati sunt, postea ceteri equites quoque. Romani, ac senatores tribunatum plebis petere. Quoniam autem M. Duilius tr. pl. plebem rogauit, plebesque sciuit; qui plebem sine tr. pl. reliquissent, ergo ac capite punirentur, anno proximo L. Trebonius tr. pl. rogationem tulit, ut qui plebem Romanam trib. pl. rogaret, is usque eo rogaret, dum x. tribunos pl. faceret. nam Duillia lex de tribunis nusquam numerum præfixerat: tantum, ut relinquere, saniciebat, & ab ijs, qui creati essent cooptari collegas iubebat. sustulit igitur Trebonia cooptationem. nam cum iussisset, ab eo, qui comitia tribunis creandis haberet, omnes plane tribu-

MARE. ROMANO in libris quater nominatam obferuauimus, a Tulio lib. I. I. I. ad Aricum. a Lino lib. XXIX. a Valerio Maxi. lib. II. ca. IIII. a Fefto.

coniectura est, quam Phaerros ipse & Octauius meus probarunt, legi posse, A Subruana, mutatio ne fere nulla. Plinius. LXVII. c. III. Feflus antiquae urb. in scr.

- MEN. Mentina.** Cicero l. XIII. epi. fam. Iosephus ἐν τῷ τῆς ἰσδαὶ κῆς ἀρχαιογραφίας λόγῳ ἰεροπολίης, cum quibus lapides tres consentiunt, C. VALERIO C. F. MEN. BOIVTIO MARCIANO: AMVNIO A. F. MEN. EVARISTO: C. CATIO C. F. MEN. CALBO. C. CATTIVS C. F. MEN. GALLVS.
- OVF. Oufentina.** Linius libro IX. Feflus antiquae urb. in scr. in libro Appiani & in libro Veronenfium antiquitatum Q. EVPRHEMVS Q. F. OVF. LYCVLLIVS.
- PAL. Palatina.** Cicero in Verrem IIII, Pedianus. Varro libro IIII. de lin. I. Plinius I. XVII. ca. III. Linius lib. XX. Feflus antiquae urbis in scr. liber Appiani.
- PAP. Papiria.** Feflus antiquae urb. in scr.
- PAPIA:** Scriptum in libris de hac tribu nihil est; quod ego quidem legerim. in libro tamen de antiquae urbis in scr. in inscriptionibus. explicata mentio est nec semel in Pyrihi thefauris. sic enim eius libros appello.
- POB. Poblilia.** Quae deinde Publilia scripta est, sicuti ex Poblus Publius factus est reperitur in lapidibus & P. & PVP. & PVBEL. & PVPLIL. & POB. Linius li. VII. antiquae urbis in scr. liber Appiani, & in libro Veronenfium antiquitatum saepe exempla Publiliae, per u scriptae, quinque, habemus, duo in antiquae urbis in scr. in inscriptionibus, tria in Appiani li.
- POL. Pollia.** Linius lib. XXIX. Valer. Max. l. II. ca. IIII. & l. IX. ca. X. antiquae urb. in scr. liber Appiani.
- POP. Popillia.** Valerius Max. l. VII. Feflus. liber Appiani.
- POM. Pomptina.** Cicero ad Atticum l. III. Linius l. VII. Feflus antiquae urbis in scr. liber Appiani.
- PVP. Pupina.** Cicero ad Quintum fratrem l. III. Liu. l. XXVI. Feflus in littera p. duo antiquorum lapidum exempla extant, alterum Capuz, D. VIBIDI. D. F. PVB. NIGRI, alterum Pataui, C. CLAVSIO D. F. PVP.
- QVIR. Quirina.** Cicero pro Quinctio, Afconius. Feflus antiquae urbis in scr. liber Appiani.
- ROM. Romilia.** Cicero in Verrem II. & in agraria II. Afconius Varro li. IIII. de li. Ia. Feflus. Seruius in III. Ac. antiquae urbis in scr. in libro Veronenfium antiquitatum. L. GALLIO L. F. ROM. est etiam Ferr. rix semifraclus lapis, imis summi templi parietibus intratum, in quo ita scriptum uidimus ITIO T. F. ROM.
- SAB. Sabatina.** Linius li. VI. Feflus littera s, lapis antiquus Romae in aedibus Cardinalis Carpenfis: CN. CORNELIO. CN. F. SAB. MVSABO MANCIPI VIAE APPIAE.
- SCA. Scaptia.** Linius l. VII. Suetonius in Augusto. Feflus. lapidis antiqui exemplum Romae extat in regione Pantheonis: C. AVFELLIVS C. F. SCA. SEVERVS. & item aliud, C. GRANTANIVS SCAPTIA MACER.
- SER. Sergia.** Afconius antiquae urbis in scr. est & in eodem libro: quatuor litteris SERG.
- STEL. Stellatina.** Linius l. VI. antiquae urbis in scr. liber Appiani.
- SVP. Suburana.** Varro li. IIII. de ling. la. Cicero etiam in agraria, quo in loco uidetur corrupte legi, ab Oricu lana: cum in quinque libris scriptis, quos se uidisse affirmavit uir optinatus ac doctissimus Gabriel Phaernus legatur, ab usura nam. unde nihil orta coniectura est, quam Phaerros ipse & Octauius meus probarunt, legi posse, A Subruana, mutatio ne fere nulla. Plinius. LXVII. c. III. Feflus antiquae urb. in scr.
- TER. Tercentina.** Cicero pro Plancio: Linius l. VI. & l. X. antiquae urbis in scr. liber Appiani.
- TRO. Tromentina.** Feflus Linius etiam libro VI. scripsit, Tromentina, ut opinor, non, ut impressum est, Promentia. antiquae urbis in scr. liber Appiani, & in lapide qui Gaicta est. LATILLIO. L. F. TROMEN.
- VEL. Velina.** Cicero ad Atticum l. IIII. in Bruto. Horatius episto. VI. libri. Persius. antiquae urbis in scr. liber Appiani.
- VOL. Voltina.** Cicero pro Plancio. antiquae urbis in scr. & in antiquo lapide, qui est Venetis in turri S. Vitalis. CN. NVMERIVS CN. F. VOL. FRONTO. est & quatuor litteris VOLT. in Appiani libro.
- VEI. Veientana.** Cicero pro Plancio.
- TRIFINIUM,** ait Siculus Flaccus, dicebatur locus, in quem tres possessores attingebant. quo in loco omnes tres sacrum faciebant, si termini ponebantur.
- TRIVMPHVS,** antiquissima lex fuit, quae nunquam seruata non est. ut, qui ob rem in bello gestam triumphum ducturi essent, ante triumphum urbem. ne ingrederentur. triumphabant enim cum imperio: & imperium deponere, urbem intrantibus necesse erat, triumphum autem senatus decernebat: sed imperium in urbe, quo die triumphus ducetur, populis dabat, rogatione ab aliquo tribuno pl. lata. id aperte demonstrant illae apud Lium, lib. XV. Tribus his omnibus triumphus ab senatu decretus; mandatum quae Q. Cassio praetori, cum tribunis ple. ex auctoritate patrum ageret, rogationem ad plebem ferrent, ut iis, quo die urbem triumphantes inuherentur imperium esset. Et erant impediendi triumphationes multae, primum cum tribuni pl. imperatoris, qui triumphum peteret, aliqua de causa in senatu, de rogatione ferenda omnes recuseret, deinde cum rogationem quidem tribuno aliquis ferret, sed eam populus suffragis antiquaret: tertio, ubi, tribuno rogationem ferente, unus, pluresve de collegio intercederet: postremo cum tribunos imperatores ob res in bello gestas diem diceret, sicuti C. Meminius L. Lucullo; qui duob. potissimis regibus, Mitridate, & Tigrae, deuictis, tamen non nisi triennio post, accusationem Memmio remittente, Cicerone consule triumphum duxit. unde illa: Nos curram clarissimi uiri nostra manu, in urbem duximus. hanc legem de imperio unius die intra urbem Cicero significat his uerbis l. IIII. ad Att. Porcius uult. ad III. nonas Nouembris triumphare huic obuiam Cato. & Seruilius praetores aperte, & Q. Mucius tribunus pleb. negant enim latum de imperio. & est latum Hercule infulse. latum infulse dicit, quia legem de imperio Pontianij Ser. Galbae praetor, clamante lucem tulerat quod a Dione traditum est. & agi quidquam cum populo ante horam primam leges uerabant. Verus etiam lex illa fuit ut, qui hostes acie uicissent, triumphantes urbem inirent, idque factum etiam cum intra septimum lapidem urbis Romanae fines includeretur, apud Valerium notauimus. Post etiam, ut imperatorum ambitioni, qui leuibus praehis prospere factis, triumphum petebant, obuiam iretur, lege cautum est, ne quis triumpharet, nisi qui & quinque millia hostium una pugna cecidisset, & de suo exercitu multo pauciores amisisset. quo in utroque ne fallus senatus numerus ederetur, altera lex a L. Mario M. Catone tribuni pl. lata est, ut punirentur ii, qui aut hostium occisorum, aut ciuium amissorum in numero metiti essent. Sancitum & illud est, ut pro aucto imperio, non pro recuperatis quae populi R. fuissent, triumphus decerneretur. quam ob causam neque Q. Fuluius, qui Capuam decernerat, neque L. Opimio, qui Fregellas, permisit senatus ut triumpharent. Eademque fuit eorum conditio, qui ad res gerendas sine magistratu missi erant. qui & si res triumpho dignas gessissent, triumphare tamen lege uerabantur. itaq. nec P. Scipione, qui postea Atrahalem uicit, ob recuperatas Hispanias, nec M. Marcellus ob captas Syracusas triumphum senatus decreuit. Pompeius tamen, qui magni cognomento est usus, Sylla dictator concedente, contra legem, eque Romanus adhuc, triumphum phauit. Illud etiam fortasse lege datum, ut qui triumphum urbem ingressus esset, ei laurea corona in spectaculis uti liceret, id ex eo conuicio, quod Valerius Maximus, cui Plinius li. XV. naturalis historiae subscribere uidetur, C. Papirium Masonem tradit, cum triumpho in senatu non impetrato in Albano monte triumphasset, myrtea

leges, ut puto sanxerant. itaque non dubito, quin Cæsar noua lege nouam sententiam, ad uim remouendam, attulerit. Hac lege tenebantur, ut Martianus ait, qui turbæ seditionisve faciendæ consiliū inissent, feruosve aut liberos homines in armis habuissent; omnesque puberes cum telo in publico deprensī. subiungit idē de priuata damnatos, neque senatores, neque decuriones, neque iudices esse, neque honorem ullum dare, Iulia lege, potu sse. Cæsarē mortuo, tulit M. Antonius, ut damnatis de ut ad populum prouocatio esset. quod ad conciliandos sibi multitudinis animos qui tyrānidem spectaret, excogitauit. Ex libro nostro de legibus Romanis.

USUCAPERE, est aliquid ex diuturna possessione in suum ius, potestatemque conuertere. atque olim usucapiebantur res nobiles unius anni spatio, ut ait Iustinianus tit. de usucapionibus, in institutionibus, non longe a principio, erant igitur ea conditione mul-

res, ut, si per totum annum uxor apud uirum mansisset, eam esse a uiro tanquam usucaptam, eiusque in potestatem transisse, intelligeretur. quod si secus euenire uxor uellet, sancitū erat lege duodecim tabularum, ut per tres anni noctes seorsum a uiro habitaret. Trinoctium autem diffiniuit lex, quod eo spatio a uiris uxores assuefunt. hæc igitur uxoris a uiro per trinoctium separatio uim tantam habebat, ut usucapionem impediret, atque interromperet. Nam interrupta rei, quæ possidetur, possessione simul interruptitur usucapio, ut est in lege, naturaliter, de usucapionibus, multisque aliis in legibus. hæc autem interruptio usucapionis dicitur usurpatio, quandoquidem usurpare apud iurisperitos aliud non est, quam usucapionem interrompere, ut est in lege secunda de usucapionibus.

Ex nostris obseruationibus.

F I N I S